Decretū.

¶ Summa decreti.

Liber decretorũ distinguitur in tres partes. Prima dicitur distinctiões quia distincta ẽ: in .101. particulas: quarum quelibet distinctio vocatur.

In prima agitur de iure diuino de iure in genere. de more. de consuetudine. de iure naturali. de iure humano. Et ibi tãguntur iste species eius. s. ius ciuile ius gentium ius militare ius publicum ius quiritum. car. 1.

In secunda enumerantur diuerse species legis posita prius legis diffinitione s. plebiscitum senatusconsultum. constitutio vel edictum responsa prudentum ꝛ quedam particulares leges. car. 2.

In tertia lex siue constitutio diuiditur in ciuilem ꝛ canonicam. Et ibi declaratur quid sit priuilegium. car. 3.

In quarta dicitur quare facte sunt leges quando sunt iuste. quando accipiũt viꝫ. ꝛ quomodo quedam de ieiunio mentionem facientes abrogate sunt. car. 4.

In quinta dicitur ꝙ ius naturale inter omnia primatum tenet. ꝛ ꝙ quedam q̃ in lege precipiebantur. hoc tempore nõ obligant. car. 4.

In sexta agitur de polutione nocturna. 5.

In septima ponitur a quibus leges ꝛ cõstitutiones ortum habuerunt. car. 6.

In octaua dicitur quomodo differt ius naturale a consuetudine ꝛ ꝯstitutiõe. 7.

In nona quomodo leges obseruande sunt. char. 8.

In decima ꝙ constitutiones principuꝫ ecclesiasticis constitutionibus non preeminent sed obsequuntur. car. 9.

In vndecima ꝙ legibus consuetudo cedat. ꝛ ꝙ laudabilis consuetudo obseruanda sit. car. 11.

In duodecima ꝙ leges apostolice obseruande sunt. ꝛ ꝯsuetudines approbate. 12.

In decimatertia ꝙ aduersus naturale ius nulla dispensatio admittiẜ. car. 14.

In decimaquarta non debemus minora mala committere vt alij vitent maiora. car. 16.

In decimaquinta agitur de origine ꝛ auctoritate ecclesiasticarum constitutionum De libris autenticis. ꝛ ꝙ legendum sit in diuinis officijs. car. 16.

In decimasexta ponuntur alique sancte synodi siue ꝯcilia. car. 18.

In decimaseptima ꝙ concilia sine auctoritate apostolica nequeũt celebrari. 20.

In decimaoctaua de synodis particularibus. char. 21.

In decimanona ꝙ decretales licet i corpore iuris non habeantur debẽt obseruari. car. 23.

In vigesima ꝙ in expositionibus scripturarum dicta sanctorum preferuntur decretalibus sed in diffiniendis causis econtra. car. 25.

In vigesimaprima agiẜ de ministris ecclesie ꝛ diuersis ordinibus ꝛ gradibus ministrorum. car. 27.

In vigesimasecũda ꝺ dignitate romane ecclesie cõstantinopolitane. alex. antio. ꝛ hiero. car 30.

In vigesimatertia de ordinatione ministrorum incipiendo a romano pontifice ꝛ descẽdendo vsqꝫ ad hostiariũ. car. 31.

In vigesimaquarta de examinatione ordinandorum. car. 35.

In vigesimaquinta de officijs clericoruꝫ ab hostiario vsqꝫ ad episcopum. car. 36.

In vigesimasexta de vni⁹ vxoris viro. 39.

In vigesimaseptima queritur an promotus possit vti matrimonio ꝯtracto. 40.

In vigesimaoctaua dicitur ꝙ continentiam vouere debent accedentes ad subdiaconatum. car. 41.

In vigesimanona ꝙ pleriqꝫ canones. ex causa ex loco. ex tempore. ex persona emanauerunt. car. 44.

In trigesima prosequitur illud ꝙ predixit. s. ex causa. car. 44.

In trigesimaprima quando statutuꝫ fuit subdiaconum teneri ad continentiam ꝛ de continentia ministrorum. car. 45.

In trigesimasecunda de continentia ministrorum ꝛ pena incontinentium ꝛ ꝙ vitent familiaritatem mulieruꝫ. car. 47.

In trigesimatertia de bigamis ꝛ demoniacis non ordinandis. ꝛ mutilatis. vsurarijs ꝛ quibusdam alijs. car. 50.

In trigesimaquarta ꝙ episcopus nõ debet nimiam familiaritatem habere cuꝫ laicis. ꝛ ꝙ clerici non debẽt habere canes ad venanduꝫ nec accipitres nec interesse venationibus. car. 51.

In trigesimaquinta ꝙ ordinandus debet esse sobrius ꝛ ibi mul[..]a dicuntur cõ

Secunda ps decreti dicit cause eo ꝙ distincta ē p causas 36. ⁊ i singulis earū ponit plures questiōes in qb9 gratianus allegāno p vtraqꝫ pte tādē subiungit sententiam diffinitiuam.

De consecratione

q Uoniam nouis supuenientibus cau sis nouis ē remedijs succurrendū. ideirco ego Bartholomeus brixiēsis cōfidēs d magnificētia creatoris ap patū decretorum duxi in melius reforman dum. non detrahendo alicui. nec attribuēdo mihi glosas q̄s nō feci. sed supplendo defectuz solūmō. vbi correctio necessaria videbat. vel pp subtractionē decretaliuz et diminutōem earundē. vel pp iura q̄ supuenerūt de nouo. Interdum ēt solutōes interposui. q̄ pretermisse fuerāt a ioāne. Hoc feci ad honorem oīpotentis dei et ecclie romane et ad cōem vtilitatem oīuz studentiū in iure canōico. bar.

In nomine sancte et indiuidue trinitatis. Incipit cōcordia discordātiū canonū: facta et compilata p venerandū patrem dn̄m Gratianū monachuz monasterij classensis iuriū pfessorem eximiū. Ac primū de iure cōstitutōis nature: et hūane.

Distinctio Prima.

Humanum genus[a] duobus[b] regitur natura li[c] videlicet iure et moribus[d]. Ius nāle est qd in lege et in euāgelio ptinetur: q̄ quisq; iubet[e] alij facere qd sibi vult fieri: et phibet[f] alij iferre[g] qd sibi nolit fieri. Unde xp̄s ī euāgelio[h]: Oia q̄cūq; vultis[i] vt faciāt vobis hoīes: et vos eadez facite illis. Hec est.n.[k] lex et pphete. Hinc[l] ysido. in qnto li. ethi. ait. Diuine leges nā: humane morib[9] [Omnes leges[m] pstāt.] Omnes leges aut diuine sūt aut humane. Diuine nā: humane moribus pstant. Ideoq; he discrepāt[n]: qm̄ alie alijs[o] gentibus placēt. Fas lex diuina ē: ius lex humana. Trāsire p agrū alienū[p] fas ē[q]: ius non ē. ¶ Ex his verbis huius auctoritatis: euidēter datur intelligi: ī quo differāt inter se lex diuina et humana: cum omne qd fas ē noīe diuine vel naturalis legis accipiat: noīe vo legis humāe: mores iure pscripti et traditi itelligātur. Est aūt ius generale nomē multas sub se ptinēs species. Unde in eo. lib. ethy. ysido. ait. Ius genus. lex autem spe/

mat. 7.

a Humanum genus. Tractaturus gratianus de iure canonico. primo incipit a simplicioribus scdm naturam scilicet a iure naturali quod antiquius et dignius est. Cepit enim ab ipsa rōabili creatura. vt isti. de re. di. §. cōmodius. Assignat g̃ multas dīas iuris naturalis ad alia iura vsq; ad xv. di. in qua aggredit pncipale ppositū de iure canonico originē eius assignans. b ¶ Duobus signat ptrariū. j. xcvj. di. duo. sed de illis duobus regit tanq̄ auctoribus. istis tanq̄ instrumētis. c ¶ Naturali. i. diuino. d ¶ Moribus. i. psuetudinario iure. vel ēt iure humano siue scripto siue nō scripto. xxv. q. ij. istōis. e ¶ Uult. Sz nōne ego volo q alter det mihi rem suā. non tn̄ ego volo ei dare rē meā. Expone g̃ vult. i. dz velle. et sic exponit ibi. habe caritatē et fac qd vis. et sic exponit lex. ff. de fol. l. j. vel expone iubet. i. psulit. sic ecōuerso vbuz rogādi pro vbo pcipiēdi ponit. xj. q. iij. rogo. f ¶ Prohibet. nunq̄ inuenimus. expsse phibitū in lege vel i euāgelio nisi p q̄dam cōsequētiā. Naz vbi vnū ptrarioz pcipit p pns aliud phibet. sic vbi indicat aliqd meū ēē. p pns indicat tuū nō ēē. vt. ff. de pcura. pōponius. §. ij. g ¶ Inferre. Sz nōne iudex vult iferre mortē reo. sz tn̄ nō vult vt sibi mors iferat: sed dic q iudex nō ifligit mortē sz lex. vt. xxxiij. q. v. hōicidas. et. c. cuz hō. vel intelligas h̄ oia de operibus mīe ad que qlibz tenet. vt. lxxxvj. di. si satis. io. h ¶ In euā. matthei. vij. i ¶ Uultis. idest debetis velle. k ¶ Hec ē. n. i. in his cōsistit. sic ponit ibidem time. et mādata eius obsua. h̄ est ois homo. l ¶ Hinc ad probandā diuisionem supradictam.

m Omnes leges. i. omnis lex. et pōsit plurale p singlari si. n. demōstrares duas leges vnā diuinā et aliā humanā. nō pt vere dici iste leges aut sūt humane aut diuine. et valet talis interptatio in rescriptis qn̄q;. cū ita scribat si vera sunt. i. si hoc verū ē. sic ex̄ de ap. significauit. in fi. et ex de p̄ben. cū iā dudū. et eī de rescrip. ex parte. sic j. ij. q. j. in pmis. et. ff. de pdi. et de. fal. et. ff. de sta. ho. sūma. n ¶ Discrepant. nō tn̄ sūt ptrarie. nam transire p agrū alienū dina lex pmittit. humana phibet. sz phibitio et pmissio nō sunt ptraria. nam dn̄s pmittit vxorē infidelē dimitti. apl̄s phibet. vt. xxviij. q. j. iam nunc. o ¶ Alijs. vt. j. xij. di. illa. vt. j. xxxij. di. placuit. p ¶ Alienū. sed nōne iure naturali oia sunt cōia. vt. j. c. ius naturale. et. j. di. viij. q̄ iure: nō g̃ aliqs ager ē alienus. idō expone alienū. i. qē alienus mō. q ¶ Fas ē. i. equū est. cū subest cā. et inoxius est trāsitus. vt. xxiij. q. ij. c. vl. Item iure dino licitū ē comedere vuas in agro alterius. sz nō exportare. pterere spicas. et come

math.

dere licitū ē.vj.q.iij.c.j.s; nō mittere falcē; vt.j.de ɔse.dist.v.discipulos. s;licet sit equū iure diuino.tñ nō ē ius.i.ius ñ dat ciuilē actionē. Ubi.n.aliqd mihi pdest ⁊ tibi nō nocet. equū ē vt mihi nō phibeas.l;ius ibi dficiat. vt.ff.d aq pl. ar.i sūma.§. item varijs. Trāsire tñ p agrū alienū l; i casib⁹.s. si s nitutē dēat. vt.C.d ser.p agrū. Jtē si thesaurū suū gs vult effodere.ff.ad exhi.thesaurus.i fi. Jtē si glās mea dcidit i agrū tuū.ff.de glande legē.l.vnica.⁊ dū qro hoiem fugitiuū.ff.de ser.fu.diu⁹.⁊ i alio casu.xxiij.q.ij.c.vl. Jtē dum via publica destructa est. vt.ff.quēad.ser.amit.si locus.§.vlti.Jo.

IUs gñale⁹ cies ei⁹ ē. nomē est lex aūt iuris ē spēs. Jus aūt ē dictū: qz iustū ē. Oē aūt ius: legibus ⁊ morib⁹ cōstat. Quid ē lex

LEx est⁵ cōstitutio scripta. Quid sit mos.

MOs ē lōga⁵ ɔsuetudo d moribus⁹ tñmō tracta. Quid sit consuetudo.

COnsuetudo⁵ aūt ē ius qddā morib⁹ istitutū qd p lege suscipit cū dficit⁵ lex: nec differt an scriptura

a **I**Us generale.qz iustum est nec iudex dī nisi iustus sit.vt.xxiij.q.ij.c.i.quandoq; est aliqd ius qd non est equū nec iustū. vt si alicui⁹ vxor adulterat̄ qz ille ñ possit pmoueri vt.xxxiiij.di.si cui⁹.qd intelligo si ille postea cognouerit eā qz sine culpā puniri nō dz.vt.xvj.q.vij.inuētū.Jtē equū ⁊ iustū ē: vt nemo cū alteri⁹ iactura locupletet̄. vt ex̄ d penis sus.⁊.ff.de ɔdi.inde.nā hoc.⁊ tñ ɔ il lā egtatē inducta ē vsucapio siue pscptio.itē iniquū ē vt vn⁹ puniat̄ p alio.qz nō dz vltra pgredi pena q̄ repiat̄ delictū.vt ex̄ d his q̄ fi.a ma.p.c.q̄suit tñ ɔ hāc egtatē mlta iura loquūt̄.vt.j.q.iiij.itē petō achor.⁊.vj.q.j.§. vez.⁊ extra d spō.nō ē vobis.Sz dic qz i oib⁹ talib⁹ ex cā ⁊ p bono pacis vel publico inducit̄ qñq; rigor ɔ naturalē egtatē qñq; tñ sine rōe iducit̄ rigor ɔ egtatē.⁊ h solū p rōe

b **L** sufficit qz ita scptū ē.vt.ff.q ⁊ a qb⁹ ma Ex est ⁊c. nu.lib.nō fi.l.prospexit.

c **M**Os ē lōga.Quā ɔsuetudinē dicis eē lōgā.vl' qt vices dicis iducer̄ ɔsuetudinē.nāqd illud qd bis fcm̄ ē.vt.xxv.q.ij.ita nos.vl' illā q̄ ter facta ē.vt ex̄ d ele.venerabilē.i fi.vel illā.q̄ sepius q̄ ter ē facta. vt ex̄ de cā pos.⁊ ppe.cū ecclia sutrina vel illā q̄ decies facta ē.sicut longa pscriptio di q̄ ē.x.āno. vt C.de pscri.lon.tēpo.p totū.vel illā cuius nō extat memoria vt.iij.q.vj.h ggpe.ff.de aqua qti.h iure.§.duct⁹ aque. Dici ɔsueuit qz in criminalib⁹ due vices iducūt ɔsuetudinē.sed in alijs tres nō sufficiūt.C.de epi.au.l.iij.in fi.iohānes. Hoc teneas p certo qz fm ius canonicū nō valet ɔsuetudo nisi prescripta sit ⁊ rōnabilis.vt extra de ɔsue.c.vl.vl' tñ h qz quaternarius act⁹ iducat ɔsuetudinē.C.de fui.l.vl.bar.d De morib⁹.hec descriptio dupliciter vr̄ incōueniēs.⁊ qz idem ponit̄ in descriptōe qd in descripto.⁊ qz idē ponit̄ p specie ⁊ gñe.s; dic qz alit̄ sumit̄ h h nomē mos.⁊ alit̄ h nomē morib⁹.⁊ alit̄ h nomē ɔsuetudo.hoc nomē mos sumit̄ p iure nō scripto.s; h nomen consuetudo sumitur generaliter p iure scpto ⁊ nō scripto. vt.j.c.px. s; h nomē morib⁹: sumit̄ h p freqntib⁹ actib⁹ hoiu;.

COnsuetudo.in e stitutū.vi hic māifeste qz plures vices nō sufficiūt ad h vt aliquid dicat̄ ɔsuetudo.nisi istitutū sit qz illud p ɔsuetudie ā modo fuet̄.nā pōt eē qz ex grā vel tollerātia h sepi⁹ pmissū sit.vt extra de sbo.sig.abbate.⁊.x.q.iij.qz cognouim⁹. vñ l; aligd sepi⁹ factū sit.nisi eo aīo factum sit.vt in postez fieret etiā si suo iure id facēt. talis vsus nō dī vsus.vt.ff.de iti.actuq; pua.l.j.§.iulian⁹ recte ait.⁊.l.vl.Jtē alia rōe patet qz sole vices nō iducūt ɔsuetudinē.qz licz plurib⁹ vicib⁹ aligd iudicatū sit.nō iō in posterū ita iudicādū ē.qz nō exēplis s; legib⁹ ē iudicādū.vt.C.de sentē.⁊ int.nemo.s;b; cōsuetudinē bñ iudicat̄.vt extra de eo q mit.in po.cā.cū veīssent.xij.di.illa.⁊.xxxij.di.placuit.Jtē multa alia regrunt̄ ad h vt aligd dicatur cōsuetudo. vt dicemus.j.di.viij.frustra. f ¶ Cū deficit.h vi qz tūc demū recurrēdū ē ad ɔsuetudinē.cū lex deficit.⁊ sic ē ar.qz nūq̄ fm ɔsuetudinē ē iudicādū.si ius ɔtrariū pcipiat.⁊ arg.j.xj.di.ɔsuetudis.⁊.c.ɔñs ⁊.j.di.viij.si ɔsuetudinē.⁊.c.ɔsuetudo. ⁊ extra de sen.⁊ re iudi.cū cā.⁊ extra de fo.cōpe.qz clericis.Rñ.qz nō fm ɔsuetudinē s; fm iura ē iudicandū.vt.ff.de sepul.vio.l.iij.§.diu⁹.fm h multa occurrūt ɔtraria.vt.j.di.xxxij.placuit.⁊ extra de eo q mit.in pos.cū veīssent.⁊ extra de cog.spi.sup eo.⁊ extra de arbi.dilecti.⁊ extra d ɔsue.c.ij.Ex oib⁹ ist' hēt̄ qz ɔsuetudini stat̄ ɔtra ius scptū.Solutionē aūt istius qñ ɔsuetudo piudicet iuri.dicem⁹.j.viij.di.c.frustra.Jo.Hoc tene qz ɔsuetudo rōabil' ⁊ pscpta iuri scpto piudicat. ita mihi vr̄. vt ex̄ d ɔsue.c.vl.et si alia nō inueniat̄ de qb⁹ facit mētionē.io.i illo.c.frustra.b.Sz ad quā ɔsuetudinē dic' recurrēdū: an ad ɔsuetudiē; fre: an ad rōnā ɔsuetudinē: an ad ɔsuetudinē loci: an ad ɔsuetudinē vicinaz puinciaz. vi qz ad ɔsuetudinē ro.vt.j.xj.di.c.vl.isti.d sat'.§.vl.eɔ vi qz ad ɔsuetudinē; loci vt.xij.di.illa.⁊.C.d ed.pua.ani totū.⁊ iura pal.ad h iducas.Ad h dico qz iudex maxie del'.prio fm canones iudicabit.deficiētib⁹ canonib⁹ iudicet fm leges.vt extra de ope.no.nūcia.

an rõe ꝯsistat qm̃ ⁊ legẽ rõ cõmẽdat. Porro si rõe lex ꝯsistat: lex erit oẽ iam qḋ ⁊ rõe[a] ꝯstitẽit: dũtaxat qḋ religiõi[b] ꝯueniat: qḋ disciplie[c] ꝯgruat: qḋ saluti[d] ꝓficiat. Uocaẜ aũt ꝯsuetudo: qḋ in cõi ẽ vsu. ¶ Cũ itaqꝫ dr̃ nõ differt vtrum ꝯsuetudo scriptura: an ratiõe cõstat: apparet ꝙ consuetudo est partim redacta in scriptis: partim moꝝ[9] tm̃ vtẽtiũ ẽ reseruata: q̃ i scptꝭ redacta ẽ: cõstõ siue ius vocaẜ: q̃ vo i scriptꝭ redacta ñ ẽ: gñali noie ꝯsuetudo vꝫ appellaẜ. ¶ Est ⁊ alia diuisio iuris: vt i eo. lib. testaẜ ysido. ita dicens.

Que sint species iuris:

Ius autẽ aut naturale est: aut ciuile: aut gentium.

Quid sit ius naturale.

Ius naturale[e]: est commune omnium nationum: eo ꝙ vbiqꝫ istinctu nature: nõ ꝯstitutõe[f] aliq̃ habetur vt viri ⁊ femine cõiunctio: liberoꝝ successio[g]: ⁊ puerorũ educatio[h] cõmunis oium[i] possessio: ⁊ oiuz vna libertas: acqsitio eoꝝ que celo tra mariqꝫ capiũẜ[k]. Itẽ deposite[l] rei: vel cõmendate[m] pecunie restitutio: violentie p vi[n] repulsio. ¶ Nã hoc: aut si qd huic simile ẽ nũqꝫ iniustũ: sed nãle equũqꝫ habetur.

Quid sit ius ciuile.

Ius ciuile: est qḋ quisqꝫ populus vl' ciuitas[o] sibi ꝓpriũ: diuina, humanaqꝫ[p]

intellexim⁹. ⁊ j. di. x. si i adiutoriũ. deficiente oi iure ꝓcedat ad gñalẽ ꝯsuetudinẽ vel etiã ꝑticularẽ cũ ꝯsuerit gñaꝫ lꝫ qdã tũc dicãt recurrẽdũ ad ꝯsuetudinẽ romanã deficiẽte iure ⁊ ꝯsuetudie ꝓcedat ḋ silib⁹ ad silia. vt. xx. di. ḋ qb⁹. ff. ḋ legi. l. si pñt oi. b⁹ ḋficiẽtib⁹ ad romanã ꝯsuetudinẽ ꝓcedat. vt. ff. ḋ legi. ⁊ ꝯsti. de qb⁹. lꝫ sit ar. ꝙ ad ꝯsuetudinẽ vicinaꝝ ꝓuinciaꝝ sit rcurrẽdũ. ex de cen. sup eo a ¶ Rõe. ar. ꝙ deficiẽte lege vel canõe põt allegari rõ. vt. xix. di. si romanoꝝ. ⁊ di. viij. frustra. b ¶ Qḋ religiõi multa. n. sũt ꝯtra rõem. tñ congruũt religioni. vt ṽginez ꝑpetuã peꝑisse. c ¶ Qḋ disciplie. q2 lꝫ plat⁹ de rõe possit coercere sḃditũ delinqntẽ. tñ disciplinate tenet ipm coercere. vt ꝓficiat ei ad salutẽ. vt. xlv. di. cũ btũs. d ¶ Qḋ saluti. lꝫ rõ sit ꝙ hõ debeat ꝑseq inimicũ tñ nõ ꝓficit lꝫ ad salutem.

e Ius nãle. Ad intelligẽtiã istoꝝ nota ꝙ ña m ultꝭ mõis dr̃. qñqꝫ dicit natura vis insita reb⁹: silia de silibus ꝓcreans. Scḋo mõ dr̃ ña qdã stimul⁹ siue instinct⁹ nẽ ex sensualitate ꝓueniẽs ad appetẽdũ vel ad ꝓcreãdũ vel ad educãdũ. xxxij. q. v. honẽd⁹. ff. de ven. inspi. l. j. §. iuſ ñale. insti. de iur. na. gẽ. ⁊ ci. i pri. Tertio mõ dr̃ istict⁹ nẽ ex rõe ꝓueniẽs. ⁊ ius ex tali ña ꝓueniẽs dr̃ ñalis eqtas. ⁊ ꝭm lꝫ ius nẽ dicunẜ oia cõia. i. cõicãda tpe necessitatꝭ. vt. xlvij. di. sicẽ. Quarto mõ dr̃ ius ñale ꝑcepta ñalia. lꝫ ẽ nõ furtũ facies. nõ mecaberis. xxxij. q. vij. qd' adulterio. insti. de obl'. que ex delic. circa pñ. ⁊ oẽ ius diuinũ dr̃ ñale ius. ⁊ ꝭm istud ius silr oia dicuntur cõia. i. cõicãda. bñ enim fuit aliqd ꝓpriũ de iure dino. nã ipsi ade fuit dictũ. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. ⁊ alibi. Nõ cõcupisces rẽ ꝓximi tui. Silr ius ciuile dr̃ varijs modis. qñqꝫ dicit ius ciuile illud ius qḋ nõ ẽ naturale vel ius gẽtiũ. ꝭm hoc ius canonicũ dr̃ ius ciuile scḋz ꝙ hic sumiẜ. Scḋo mõ dr̃ ius ciuile oẽ illḋ qḋ nõ ẽ canõicũ ius. Tertio mõ ius ciuile dr̃ lex. xij. tablaꝝ. ff. de orig. iur. l. ij. §. exactꝭ. Quarto mõ dr̃ ius ciuile ad drñaꝫ iuris ꝑtoriꝫ. io. f ¶ Cõiunctiõe. si itelligas de ꝯiũctiõe coꝛpoꝝ ꝭm lꝫ est ius naturale ꝓueniẽs ex sensualitate. si itelligas de ꝯiũctione aioꝝ ẽ ius naturale ex rõe ꝓueniẽs. ex de biga. debitum. g ¶ Successio. nõ intelligꝭ de successiõe q̃ sit per hrẽditatẽ cuꝫ illa nõ sit naturalis. sꝫ de successiõe ꝑ carnis ꝓpagiñe. vel etiã intelligi põt de illa qua liberi iure naturẜ succedũt parẽtib⁹. ff. vñ li. l. i. ⁊ l. scripto. §. nõ sic. h ¶ Et educatio. pres. n. thesauriçãt filijs. ñ filij parẽtib⁹. vt. xvi. q. i. ꝑdicatoꝛ. silr filius parẽtẽ egẽtẽ cogiẜ alere. xxij. q. iiij. iter. ⁊ C. de alẽ. li. l. j. ⁊ ij. ⁊ in casu inẜ filiuꝫ ⁊ libert⁹ ꝑronũ. ff. ḋ agno. li. si qs. ⁊ §. solẽt. i ¶ Cõis oiuꝫ. i. nihil erat ꝓpriũ alicui iure dino. vel dic cõis i. cõicãda tpe necessitatꝭ. vt. xlvij. di. sicut. nã ẽt ꝭm legẽ romanã tpe ꝑiculi cibaria maxie erãt cõia. vt. ff. ad. l. rho. l. ij. §. cũ i eadẽ naue. in fi. k ¶ Capiũẜ. hec eni ⁊ alia q̃in nullius bõis sunt cedũt occupãti. vt insti. de reꝝ diui. §. fere. l ¶ Itẽ deposite. fallit in duobus casibus. vt. j. xxij. q. ij. c. ne qs ⁊ si dñs ⁊ deponens simul petunt rem. potius restituiẜ dño. vt. ff. depo. bona fides.

m ¶ Cõmẽdate. cõmendare idez est qḋ deponere. vt. ff. depo. lucius ticius.

n ¶ Per vim. quod cuilibet. ut. ff. de insti. ⁊ iur. ut uim. ⁊ ext. a de sen. ex. c. ij. §. si ṽo. in fi. de illa materia habes notatum. xxiij. q. prima. in summa. io.

o Ius ciuile uel ciuitas. sic aliqua ecclesia o ius sibi statuit. ut. j. di. xi. catholica. ⁊ de consc. di. iij. pronunciaudum.

p ¶ Humanaqꝫ. idest. contemplatione dei. de consecra. distinctio. iij. c. iiij. ⁊ hominum. ut. ff. de ser. l. i.

a Ius gentiū. sediū. idē hostiliū. vt. xxiij. q. vij. si de rebus. et. q. v. dicat aliquis. insti. de re. di. §. itē que ex hostibus. ff. de acq. re. do. naturalē. §. si. vel dic sediū vacātiū. q̄ occupāti ꝯcedūt. vt insti. ď re. di. §. fere. alioquin si ꝓpa aucte rapet rē etiā suā cadit a dn̄o. vt. j. xvj. q. vj. placuit. ff. qđ me. ca. extat. C. vnde vi. si quis in tātā. nisi forte alio mō nō posset eā ꝯsequi per iudicē. vt. xxiij. q. ij. c. j. et ij. et. ff. que i frau. cre. ait. ꝑtor. §. si dbitorem. Jo. b ¶ Serui tutes. alibi dī q̄ fuit a fit inducta ꝑ ebrietatē. xxxv. di. sexto die. alibi dī inducta ex ꝓsc̄ptione septēnij. vt di cā. j. di. vij. §. ius aūt. sʒ dī inducta ď iure gentiū q̄ ius gētiū eā approbauit. nō q̄ eā ꝑmo iuenerit. si ḡ bellū iustū est q capit fit fu⁹ capiēti. vt. xxiij. q. v. dicat. et ꝑm hꝰ peccat talit captꝰ si recedat a dn̄o suo. vt. xvij. q. iiij. si qs fuūsʒ si bellū nō ē iustū licitū ē ei fugere dū pōt. vt ff. de cap. nihil iterest. Jo. c ¶ Postliminia postliminiū ē ius q̄ restituit alicui res quā ꝑ captiuitatē amiserat. xvj. q. iij. ꝑma actiōe nisi sint arma q̄ nō restituunt q̄r illa turpit amisit. vt. ff. eo. l. ij. d ¶ Legatoꝝ. si qs legatū vel amicoꝝ vel hostiū ipedit. ꝑm canones excōicat. vt. xciiij. di. si qs. ꝑm leges tradit hostibus. vt sit fuus illoꝝ. ff. de legatio. l. vl. io. e ¶ Alienigenas. vt. xxviij. q. j. cane. et. c. se. f Ius militare. feder. i. pac componēde. g ¶ Deserat. ꝑm canones q fugit i bello publico infamis ē. vt. vj. q. j. infames. ꝑm leges capite pu̇nit. vt. ff. ď re mi. oē. §. q i acie. io h ¶ Modus. j. xij. q. ij. vulterane. et. j. xvj. q. vl. c. j. ꝛ. i ¶ Dignitatū. qs sit digniorvel supior alio. k ¶ Cū corona. i. maius mun⁹. l ¶ Vel torq̄s. id ē mun⁹ min⁹. m ¶ Ac ꝑncipis. nō ḡ oia q̄ capiunt i bello sūt ꝑncipis. et sic ē ꝛ. xxiij. q. v. dicat. vbi dī q̄ regis sunt oia. sʒ dic q̄ ꝑncipis sūt oia. sʒ ipe tenet ea diuidē ꝑm merita ꝑsonaꝝ. xij. q. ij. vulterāe. n Ius publicū ē. vn̄ q ledit sacēdotes vł res sacs ab oib⁹ tāq̄ ꝓ publico crie pōt accusari. ar. ij. q. j. i primis. o Ius quiritū. a qrio. id ē. romlo. p ¶ Qđ nulli. ꝛ. C. de iudeis. iudei. vbi dī q̄ iudei vtunt romano iure. sʒ ibi oēs vocētur romani subiecti romano iperio prout dī ꝓpū romanoꝝ ē hēre filios i ptēte. put et gētiles sūt sb romano iperio nā ipator est ꝑnceps toti⁹ mūdi. vt. vij. q. j. in apib⁹ et i diuisis ꝓuincijs diuersi reges sb eo ꝯstituti sūt. vj. q. iij. scitote. et. ff. ad. l. rho. de iactu. q leuāde q ḡ nō vult eē sb rōano ipio. nec hēditatē hic pōt. nec alia q̄ h de iure rōano enumerant. ar. viij. di. quo iure. q ¶ De legitis hereditatib⁹. ab intestato vel ex testamēto delat. Et hereditas ē successio i vniūsum ius qđ defunct⁹ habuit tpe mort vł qđ sup est deducto ere alieno. r ¶ De vsucapionib⁹. Usucapio ē aqsitio dn̄ij per ꝯtinuationē possessiōis tpis lege diffiniti. ff. de vsuca.

s Constat. In hac. ij. disti. Di. ij. l. iij. agit q̄ sint partes siue spēs romani iuris. agit etiā q̄re leges ꝯsulares vł tribunicie vel alie sic sint appellate et c. t Lex est ꝯstitutio. oliʒ ppłs statuit leges. sʒ hodie nō. q̄r transtulit hanc potestatē in imperatorē. vt insti. de iu. na. §. sed q̄ princi pi. vel dic q̄ populus hodie potest. et qđ dicitur ibi transtulit. idest concessit. v ¶ Qua maiores. maiores natu dicuntur nobilitate antiquitate. dignitate. scientia. vt. ij. q. vij. querendū. et. c. criminationes.

---

cā constituit. Quid sit ius gentium.

Ius gentium est sediū[a] occupatio: edificatio muūitio: bella: captiuitates: fuitutes[b]: postliminia[c]: federa pacis: iducie: legatoꝝ[d] nō violandoꝝ religio: ꝯnubia inter alienigenas[e] prohibita. hoc ide ius gentiuʒ appellatur: quia eo iure omnes fere gentes vtūtur. Quid sit ius militare.

Ius militare[f]: ē belli inferendi solēnitas: federis faciendiq̄ nexus: signo dato egressio i hostem: vel pugne cōmissio. Itē signo dato receptio. Itē flagitij militaris disciplina: si loc⁹ deseratur[g]. Itē stipendioꝝ modu[h]: sdignitatū[i] ḡdus: premioꝝ honoꝝ: veluti cū corona[k] vł torques[l] donāt. Iteʒ prede decisio: et pro ꝑsonaruʒ qualitatib⁹ et laboribus iusta diuisio: ac ꝑnci pis[m] portio. Quid sit ius publicum.

Ius publicū[n] ē in sacris: et sacerdotib⁹: et magr̄atibus. Quid sit ius quiritum.

Ius quiritū[o]: ē proprie romanoꝝ: qđ nulli[p] tenēt nisi quirites: id est. romani. i quo agitur de legitis[q] hereditatib⁹: vł de curationibus: de contractibus: de tutelis: de vsucapionib⁹[r] que iura apud nullū alium populum reperiunt: sʒ ꝓpria sunt romanoꝝ: et i eos solos ꝯstituta. Dist. ij.

Constat[s] autē ius quiritū: ex legib⁹ et plebiscitis. et senatusconsultis: et ꝯstitutōibus principum: ex edictis senatoꝝ: siue respōsis prudentuʒ. Quid sit lex.

Lex est constitutio[t] populi: qua maiores[v] natu: simul cum plebibus aliqd sanxerūt. Quid sit ple

a Plebiscita. Plebiscita primo facta fuerunt propter discordiam que fuit inter nobiles et plebeios. vt ff. de ori. iur. l. ij. §. hisdem temporibus.

b Constituti o. Proprie dicunt constitutiones principum. et edicta pretorum. dicit etiam edictum iudicis. vt xxiij. q. iij. de illicita.

c Responsa. Olim licuit cuilibet totam hereditatem suam relinquere alteri. sed falcidius statuit quod quarta pars hereditatis deberet relinqui legitimis heredibus. Est autem triplex falcidia. Una est debita iure nature que competit legitimo heredi. Alia est debita iure institutionis quam potest iure heres institutus petere cum tota hereditas est exhausta. io. Et istas duas potest hodie habere filius institutus. extra de testa. raynaldus. et ita cessat opinio dominorum. C. ad l. fal. quamvis. b. Tertia que dicitur quartatrebellianica. et competit heredi instituto qui rogatus est hereditatem alteri restituere. vt legitur extra de testa. rainutius. Jo.

d Sopirent. nec enim licet iudici ab eorum responsis deuiare. vt insti. de iu. na. §. responsa.

e Quedam. premia. Hec fuerunt premia quod si quis haberet rome tres filios. in italia quatuor. in prouincia quinque non poterat vocari ad onus tutele. insti. de excu. tu. in prin. vel aliter constitutum est quod si quis habet minus quam xxv. annos excludit ab honoribus. tamen si esset xx. annorum et haberet quinque filios. numerus filiorum suppleret numerum annorum. ff. de mun. et ho no. l. ad

Plebiscita sunt[a] plebiscitum. que plebes tantum constituunt: et vocantur plebiscita: eo quod ea plebs sciat vel quod sciscitatur et rogat vt fiant. **Quid sit senatusconsultum.**

Senatusconsultum est: quod tantum senatores: populis consulendo decernunt. **Quid sit constitutio vel edictum.**

Constitutio[b] vel edictum est: quod tamen rex: vel imperator constituit vel edidit. **Que sint responsa prudentum.**

Responsa[c] prudentum: sunt que iurisconsulti respondere dicuntur consulentibus: vnde et responsa pauli dicta sunt: fuerunt enim quidam prudentes et arbitri equitatis: qui institutiones ciuilis iuris compositas ediderunt: quibus dissidentium lites contentionesque sopirent[d]. **Que sint tribunitie vel consulares leges.**

Quedam[e] etiam leges. leges dicuntur ab his qui eas condiderunt. vt consulares: tribunitie: iulie cornelie: nam sub octauiano cesare suffecti consules papius et pompeius: legem tulerunt que a nominibus eorum appellatur papia et pompeia: continens patrum premia pro suscipiendis liberis. Sub eodem quoque imperatore: falcidius tribunus plebis legem fecit: ne quis plus extraneis in testamento legaret: quam vt quarta pars superesset heredibus. ex cuius nomine lex falcidia est nominata. **Quid sit lex satyra.**

Satyra vero[f] lex: est que de pluribus simul rebus loquitur. dicta quidem a copia rerum et quasi a saturitate. vnde et satyram scribere: est poemata varia condere: vt horatij iuuenalis et persij. **Que sint rhodie leges.**

Rhodie leges[g] nauales. qualium commertiorum sunt ab insula rhodo cognominate: in qua antiquitus mercatorum vsus fuit. **Distinctio iij.**

Omnes[h] hec species: secularium legum partes sunt. Sed quia constitutionum: alia est ciuilis: alia ecclesiastica. ciuilis vero forensis vel ciuile ius appellatur quo nomine ecclesiastica constitutio appelletur videamus. Ecclesiastica constitutio canonis nomine censetur. Quid autem canon sit: ysidorus in li. quinto ethy. declarat dicens. **Quid sit canon.**

Canon[i] grece latine regula nuncupatur. **Unde dicatur regula.**

Regula[k] dicta est: eo quod recte ducit: nec aliquando

f Satyra. de hac rem. et ff. de mino. l. ij. satyra nihil habemus. sed tangitur in C. de lati. liber. l. vnica. in prin. et in prohemio digestorum.

g Hodie. Inniguis stor. §. et antea. in fi. ma est illa lex. s. quod pacientibus naufragium inhabitatores omnia auferant. vt ff. e. modestinus. sed hodie lex illa correcta est. C. de fur. aut. nauigia. et extra de pri. c. si. imo tales sunt excommunicati ipso iure. vt extra de rap. excommunicamus.

h Omnes. Di. vlt. Omnes le sed quia supra tractauit de speciebus secularium legum. modo vult tractare de ecclesiasticis constitutionibus que varijs nominibus appellantur. quandoque illud appellatur canon. quandoque decretum. quandoque decretalis epistola. Canon dicitur illud quod statuitur in vniuersali concilio. extra de biga. altercationis. Decretum dicitur quod papa statuit de concilio cardinalium suorum ad nullius consultationem. Decretalis epistola dicitur quam papa vel solus vel cum cardinalibus ad consultationem alicuius edidit. Item adhuc alias inuenimus appellationes canonice constitutionis vt dogma. mandatum. interdictum. sanctio. vt xxv. q. ij. si quis dogmata. dogma est quod consistit in doctrina fidei xpiane. xxiij. di. q. eps. Mandatum quod consistit in doctrina de moribus. xxiij. di. his igitur. Interdictum in quo nulla pena adijcitur. xxxj. di. dixit. Sanctio vbi pena adijcitur. xxxvj. di. c. ij.

i Cano. habet autem canon sub se quatuor species. vt

k Regula. alioquin (xxv. q. ij. si quis dogmata ergo si regula numquam trahit aliorsum omnis re

gula ē ius. male ꝗ dic̄ lex ꝗ ita diffinit r̄gulā. Regula ē ꝗ rē breuit̄ enarrat. nō vt ex ea ius fiat. ff. de reg. iur. l. j. ad h̄ dicas ꝙ si illud ap pellas regulā in ꝗ aliqd gn̄aliť statuiť. non adiūctis exceptiōib⁹. ſm h̄ ex regula nō su- mit̄ ius. ⁊ ita logť lex. ſ3 ſi appellas re- gulā id qđ i- cludit i ſe ſu- as exceptōes ſm h̄ regula nūꝗ fallit. ⁊ ita ſūt̄ h̄. io.

a ℂ Porro. videl3 legato ad h̄ ſpecial'r deſtinato. Li cet eni aliqs ſit gn̄alis le- gat⁹ nō tn̄ po teſt facē gn̄a le vel ēt ꝓui- ciale cōciliū. q2 ea ꝗ ſpecia liter romano pōtifici cōce dunť mādata gn̄alī iuriſ dictōe n̄ trāſ- ferūt. vt eẍ ꝺ offi. le. ꝙ trāſ lationē. ⁊ ml̄ā data gn̄ali iu riſdictōe cō- ciliū nō pōt exercē is cui mādať. vt. ff. ꝺ offi. ei⁹ cui

quem alioꝛſum trahit. Alij dixerunt: regulam dictā vel ꝙ regat: vel ꝙ normā re cte ⁊ bene viuendi prebeat: vel ꝙ diſtoꝛtū prauūq3 cor rigat. ℂ Porro [a] canonū: varij ſūt decreta pōtificū: alij ſūt ſtatuta ↄcilioꝝ. Cō ciliorū vo: alia ſunt vniu ſalia: alia ꝓuincialia. Pro uincialiū alia celebranť au ctoꝛitate pōtificis romani: preſēte videlicet legato ſan cte romane eccleſie: alia vo auctoꝛitate patriarcharū vel primatū: vel metropo litanoꝝ eiuſdē prouincie. hec quidē de generalibus regulis intelligenda ſunt. ℂ Sunt autem quedam ꝑ uate leges ta3 eccleſiaſtice ꝗ3 ſeculares: que priuilegia appellātur. De quibus qn to li. ethy. yſido. ait. Quid ſit priuilegiū.

Priuilegia [b]: ſūt leges priuatoꝝ: qua ſi priuate leges. na3 priuile giū3 dictū3 eſt: eo ꝙ in pri uato [c] feratur. Officium vo

man. eſt iur. l. ij. S3 nūqd metropolitani in ſuis cōcilijs poſſūt cōdere canones: nō vide tur. vt. j. xvij. di. nec licuit. ⁊ c. ſequen. ar. ꝯ. j. xj. di. catholica. ⁊ ꝺ cōſecra. di. iij. c. j. dicas ꝙ de paruis negocijs ⁊ de his ꝗ ſpectāt ad onus poſſūt cōdere canones de magnis re- bus nō poſſūt. vt. xvij. di. multis. ⁊ xxiij. q.

b Priuilegia. priuate ꝑ ꝑuati (. j. quoties. dicunť ꝑpe q nō ſūt cōſtituti i aliq̄ digni tate. vt. xxiiij. q. j. q cōtra. S3 h̄ ꝑuati dicunť oēs exēpti a iure cōi ſiue ſit collegiū ſiue aliq̄ ſpecialis pſona. vij. q. j. petiſti. Dic p3 rō q̄re ꝟba poſita i ꝑuilegijs poti⁹ ponunť caſualiť ꝗ3 ↄditionaliť. vt cū dr̄ ſicut iuſte poſſides. ſi illud ꝟbū inuenis i ꝑuilegio exponas ſic̄ ꝑ q2. ⁊ hac rōe. q2 cū ꝑuilegiū ſit lex. ⁊ lex debet eē certa. vt. j. di. proxi. c. erit. ⁊ ꝟba ꝑuilegij de bēt eē certa. hāc rōem aſſignat Inno. eẍ. de ver. ſi. abbate. Jo. c ℂ In ꝑuato. l. i ꝑuat]

Omnis. ꝑmittit. trib⁹ mōis dr̄ aliqđ ꝑ- mitti. Uno. qđ nullo iure ꝓhibetur. vt ſe cūdas nuptias ↄ̄here. vt. xxxj. q. j. hac rōne. Secūdo qđ ↄtra ↄſtitutōes humanas idul- geť. vt ↄtrahere in qnto gradu. vt. xxxv. q. iij. q̄dā. ⁊ eſt hec ꝟba ꝑmiſſio. ⁊ dr̄ abſoluta ꝑ- miſſio. Ter- tio dr̄ illicitū ꝑmittitur ma gˀ illicitū vite tur vt cōmeſ- ſatōes dic dūt co. vt. di. iiij. deniq3. ⁊ per mittiť adulte riū ne fiat ho micidiū. vt. x xxiij. q. ij. ſi qđ veri⁹. ⁊ ꝑ mittit̄ ſbdia- cono hiꝟnā ne peccet cū plurib⁹. vt eẍ q cle. vel vo. ſignificauit. ⁊ hec dr̄ ↄpa tiua ꝑmiſſio ſ3 poti⁹ appel lať tollerātia ꝗ3 ꝑmiſſio. ⁊ ſm hāc ꝑmiſ ſionē. dicit ca nō. ꝙ ea ꝗ ꝑ mittim⁹ nō approbamuſ vt. xxxj. q. j. hac rōe. ⁊ p3

ſeculariū ſiue eccleſiaſtica rum legū eſt: precipere qđ neceſſe eſt fieri: aut ꝓhibe re quod malum eſt fieri. per mittere vel licita: vt premiū petere: vel etia3 quedam il licita: vt dare libellu3 repu dij ne fiāt grauioꝛa. Unde in eo. li. yſido. ſcribit dicēs. Quid ſit officiū legis.

Omnis [d] āt lex. aut ꝑmit tit aliqd. vt ꝙ vir foꝛtˀ petat ꝑmiū. aut vetat. vt ſacꝛ vgi nū nuptias nulli petē liceat aut pūit vt q cedē [e] fecerit [f] capite plectať: ei⁹ [g]. n. ꝑmio [h] aut pēa vita moderaľ [i] hūa na dīna āt ꝑcipit [k] vt diliges dn̄3 deū tuū. Diſtinctio iiij

Cauſa [l] vo ↄſtitutio nis legū eſt: huma nā cohercere auda ciā ⁊ nocēdi facultatē refre nare. Sicut in eo. li. yſido. teſtatur dicens. Quare le ges facte ſunt.

Facte [m] ſunt aute3 le- ges vt earum metu huma na cohercea tur audacia:

hāc ꝑmiſſionē dic̄ decre. ꝙ ml̄ta tolleram⁹ ꝗ ſi i iudiciū deducerētur caſſarem⁹. vt eẍ ꝺ ꝑſb. cū ſa oudū. Jo. e ℂ Ut qcedē. ſ3 nūqd iudex eccliaſtic⁹ pōt taliť dictare ſnīam in cā ſanguis. cū nec cauſis ſanguinū poſſit īteſſe vt. xxiij. q. viij. his a qb⁹. ſ3 dic ꝙ iudex eccľia ſtic⁹ pōt dicere ius infrogāti. ſ3 nō pōt illud ꝑcipe vel ↄſulere. ſic. v. q. vi. delatoꝛi. vt. xxiij. q. vi. peſſimā. Jo. ſ3 vi hodie correctū. ꝺ ex- ceſ. pla. ex l̄ris. b. f ℂ Fecerit. vt de pe. di. j. ſiquis cū telo. g ℂ Ei⁹. i. legi. h ℂ Pre- mio. i. ꝑmiſſiōe. i ℂ Moderatur. paſſiue. k ℂ Auť ꝑcipit. h̄ r̄ſpicit ſupioꝛa. Di. iiij.

l Cauſa. hic titulať. iiij. di. i ꝗ oñdit q̄r le ges ſint iuēte. Scđo oñdit q̄ ſint ↄſi- derāda i ↄſtituēdis legib⁹. Ultio oñ dit q̄dā leges eē abrogatas ꝑ ↄ̄riā ↄſuetudie3

m Facte ſ. cohercear. nā p leges nēo cogit̄ bñ facē. ſ3 male facē ꝓhibeť. vt. xxiij. q. v

tutaqꝫ[a] sit iter improbos inno cētia: ⁊ i ipsis iprobis formi dato supplicio: refrenet̄ au dacia ⁊ nocendi facultas. ¶ Preterea i ipa ꝯstitutō ne legū: maxie qualitas cō stituēdaꝝ obseruāda est. vt ꝯtineat i se honestatē. iusti ciā. possibilitatē. ꝯueniētiā. ⁊ ce. q̄ i eo. li. ysido. enūerat dicēs. Qualis debeat eē lex.

Erit[b] āt lex. honesta. iusta[c]. possibilis[d] sc̄z nām[e]. ⁊ s̄m ꝯsuetudinē pa trie. loco[s] tpiqꝫ ꝯueniēs. ne cessaria ⁊ vtilis. manifesta q̄ꝫ. ne aliqd p obscuritatē i cautū captiōe[l] ꝯtieat. nullo priuato[l] cōmodo. sꝫ pro cōi ci uiū vtilitate ꝯscripta. Jō āt i ipa ꝯstitutōe ista ꝯsidrāda sūt. q2 cū leges istitute fue rit nō erit liberū iudicare d ipis sꝫ oportebit iudicar̄ s̄z ipas. Vn̄ aug. ait i li. d vera relig. De legibus nic ē iudicandū cū instituuntur: nō cum initute sunt.

In istis[m] tpalib[9] legib[9]. q̄q̄ de his hoies iudicēt. cum eas instituūt. tn̄ cū fu erit istitute ⁊ firmate. n̄ lice bit[n] iudici d ipis iudicar̄ sꝫ s̄z ipas. ¶ Leges[o] istitu unt cū pmulgāt. firmāt cū morib[9] vtētiū approbant. Sicut. n. morib[9] vtētiū i cō

trariū nōnulle leges hodie abrogate sūt ita morib[9] vtē tiū ipe leges ꝯfirmāt vn̄ il lud telesphori pape q̄ de creuit vt clerici gn̄alr a qn q̄gesima ieiunandi ppositū susciperēt ⁊ a carnib[9] ⁊ de litijs abstinerēt. q2 morib[9] vtētiū approbatū n̄ ē: aliter agētes transgressiōis reos nō arguit. Vnde telespho. vrbis ro. archi. oībus epi.

Septē[p] hebdomadib[9] a car ne ⁊ d̄litijs an̄ pascha cleri ci abstineāt.

Statuim[9] vt septē hebdomadas plenas an̄ sctm̄ pascha: oēs clerici (.i. i sorte dn̄i vocati) a carne ieiunēt: q2 sicut dis creta dꝫ eē vita clicoꝝ a la icoꝝ ꝯu̇satōe ita ⁊ i ieiunio dꝫ eē discretio. ¶ Vnaā s̄z se ptē hebdomadas: oēs clici a carne ⁊ delitijs ieiunēt: ⁊ hymnis ⁊ vigilijs: atqꝫ orōi bus i herere die noctuqꝫ stu deāt. Jtē ābro. i li. d monuz

Septimā hebdōadaꝫ teles phor[9] q̄dragesime addidit

Quadragesima[r]. vj. septi manas hꝫ: cui addidit telesphor[9] pōtifex. vij. heb domadā: ⁊ vocatū ē hoc tē pus q̄dragesima. Nō sit̄ d eo capitulo ē itelligēdū: qd btūs grego. augustio āglo epo: scribit dicēs. Tanqua

---

ad fidē. a ¶ Tutaqꝫ. i. vt boni int̄ malos ꝗe te viuant vt. xxiij. q. v. non frustra. Jo. b ¶ Erit. honesta. q2 i iure nō tā desiderat̄ iusticia q̄z honestas. vt. xxxv. q. iij. porro c ¶ Justa. ait. n. nō est ius nisi sit iustū. vt s̄. di. j. ius gn̄a le. d ¶ Possibilis. q2 si d ipossibilitate legis qs trāsgrederet̄. frustra iputaret̄ ei ad penaꝫ. vt. xv. q. j. nō ē. xxiij. q. iiij. nabuchodonosor. ⁊. ff. qn̄ ap. sit. l. j. §. dies āt istos. e ¶ Scd̄m nām. i. nāleꝫ rōem. s̄. di. j. ꝯsuetudo. io. f ¶ Cōsuetudinē. q2 si ē ꝯ ꝯsuetudieꝫ inhabitātiuꝫ p ꝯtrariā cō suetudinē ab rogat. vt. j. e. §. leges. ⁊. c. statuimus. Jtē q2 ꝯsuetudo interp̄tat̄ legeꝫ. vt ex̄ de. v. sig. abbate. ff. de legibus cum de ꝯsuetudie g ¶ Loco. q2 in aliqbus locis aliq̄ statuunt que ali bi nō recipe rēt. vt. xxj. di. ante. ⁊. c. alit. Jtem i iure ꝯstituendo ꝯsiderāda est vicinitas locoꝝ vel remotō vt. lxiij. di. cum lōge. h ¶ Temporiqꝫ. oia eni debēt cōuenire suis tēporib[9]. vt. xxiij. q. iiij. si ecclia. i ¶ Necessaria. q2 nō nisi iusta te necessitate ius statui debet. vt. xxix. di. regu le. k ¶ Captiōe. ne aliqs captiōe possit eā iterptari. vel etiā ne alicui laque[9] paret̄ p eā. Jo. l ¶ Priuato. tunc enim eēt priuilegium. m ¶ In istis iudicēt. cuꝫ s̄z papa vult cōdere ca nones epi possūt ꝯtradicere ⁊ dicere. ca

non iste nō ꝯuenit cōsuetudini regiōis nr̄e. vt. s̄. c. pxi. Sꝫ nūquid poti[9] stabit snīe apli ci v̄l oiuꝫ epoꝝ: videt̄ q oiuꝫ epoꝝ q2 vrbs maior est vrbe. vt. xciij. di. legim[9]. ar. q snīa pape p̄ualet. vt. xxxv. q. ix. veniā. nāēt erro: pn̄cipis ius fac̄. vt. s̄. d supel. lega. l. iij. i fi. n ¶ Licebit ar. qd semel ē approbatum amodo non potest reprobari. vt. viij. q. ij. dilectissimi. ⁊. c. lucȝ. ⁊. xxxij. q. v. horrendus. o ¶ Leges abrogate. abrogare est in totū tollere le gē. derogare pro parte de trahere legi. vt. ff. de ver. sig. derogat̄. sꝫ q̄liter pōt populus abrogare canonem. cuꝫ nō possit cōdere canoneꝫ maxime ex quo tota potestas translata est in principeꝫ? Sed dic q n̄ potest abrogare nisi per expressuꝫ cōsensum pape vt ex̄ de preb. cum iam du dum. licet q̄dam dixerint q sufficeret sola scientia pape. Jo. Sed credo q consuetudo rationabilis ⁊ prescripta tollit legem. vt ex̄ de consu. c. vl. etiam sine scientia principis. difficile. n. esset eum omnes consuetudines que seruāt̄ scire. b. p ¶ Statuimus. istis duob[9]. c. ꝯtr obstat. j. de ꝯse. di. iij. sacerdotibus. vbi q̄dragesima p̄cipit̄ s̄uari. sꝫ dic q istud. c. nō tenet. q2 hodie qnq̄gesima nō s̄uat̄. cū ipa ce lebret̄ post pascha. io. q ¶ Clericoꝝ. a. s. viles reputat̄. j. q. j. vilissim[9]. r ¶ Quadragesima.

Denique dignitas. hec verba. hēs q̄ qlibet ordo ecclesiastic⁹ dr dignitas siue honor. vt. j. q. j. epiunt. Quāq̃ seculares ptātes dicunt digni tates. xxiij. q. v. administratores. Quāq̃ ostā tes hoies dicunt hic dignitatē. fm q̄ fuit dictū ē hic dignitatē. vt. ff. de vsufru. § et sigd. §. j. et ex h pz clericos non esse puatas psonas. cū ille sole dicant puate psone q̄ nō habēt dignitatē vt. xxiiij. q. j. qui contra. b ¶ Ad penitū. i. ad qntitatem. vt sint due partes. c ¶ Sicut loco. i. dignitate. et ē h ar. q̄ q̄ pcedit aliū dignitate. dz eū precedere etiā in alijs. vt. j. q. j. vilissimus. Jo. d ¶ Dnica. carnisprinij. e ¶ Hesitamus nō qd iuris sit. sz quid statuēdū sit ne scādaliū oriat. C. de testa. l. oīum. j. q. ij. q̄pio. f ¶ Et sclares. et p id ē g ¶ Cōsuetudine ar. q̄ cōsuetudo excusat i delict⁹. vt h et. xxxij. q. iiij obijciunt. et ex de tēp. or. sane. sz ē. ōsuetudo nō minuit pctū sz auget. vt. xxiiij. q. j. scisma xxxij. q. vij. flagitia. ex d simo. nō sat. imo cōsuetudo veniale pctm̄ facit mortale. vt. xxv. di. §. criminos. So. osuetudo excusat a pena tpali. sz nō a gehennali. h ¶ Uenia. qd ē q̄ qd dr alibi nūq̃ eē veniā datā impenitēti. vt xxiiij. q. ij. legatis. nō intelligas de venia pene. nō de venia culpe. tolleraī q̄ grego. crimē tale pp periculū scismatis vel scādali. vn̄ nō ē dicēdū q̄ ignoscat eis lz n̄ puniat eos pp multitudinē vel scādalū. sustinēda eni sūt crimīa rōne scādali vel scismatis. vt. xxiij. q. iiij. nō pōt et rōne multitudis. vt. l. di. vt ostitueret. hodie non tolleraī. vt ex. de vi. et ho. cle. a crapula. i ¶ Peiores. hec est comparatiua pmissio. k ¶ Sāguinē. sic q nullū corrigit offendit. vt. xlv. di. cum beatus. et alibi di. noli eē nimiū iust⁹. vt de pe. di. j. serpens. xj. q. vij. de his. l ¶ Par. id ē equū et iustū. m ¶ Ab oib⁹. q. d. et q̄ caro phibetur. q̄ et oīa q̄ de carne pcedūt. n ¶ Sementina. j. semē. o ¶ Sed ptiosiora. sz paruos pisciculos pōt hō comedere vt j. xxxij. di. presbyt. p ¶ Alioqn ar. ex q̄ vnū ocedit. q̄ oīa silia intelligunt eē cōcessa. vt. j. di. pri. ad ei⁹ et. xxvij. di. q̄ interrogasti. et xxij. q. ij. siqs p testamētū q ¶ Hec eē. i. cōsepta. et q exhortatur mandatoris opera nō sūgitur. ff. d his q no. inf. ob

gesima ieiunādi ppositū sumāt qs ecclesiastici grad⁹ di

Denique [a] dignitas exornat. sacerdotes et diaconi: et reliq oēs qs dignitas ecclesiastici grad⁹ exornat: a qnqgesima ppositū ieiunādi suscipiāt: q̄ et aligd ad [b] pēsum scē instōis adijciāt: et eorū q̄ i laicali ordie ostitūt obsuātiā (sic [c] loco ita et religiōe) pcellāt. ¶ De ipsa vo die dnica [d] hesitā⁹ [e] qdnā dicēdū sit cū oēs laici et sclares [f] illa die pl⁹ solito ceteris dieb⁹: accurati⁹ cibos carniū appetāt et nisi noua qdā auiditate vsq̄ ad medias noctes se igurgitēt: nō aliter se h⁹ sci sacri tpis obsuatiōnē suscipe putāt. qd vtiq̄ n̄ rōi: sz voluptati: imo cuidā mētis cecitati: ascribēdū ē vn̄ nec a tali osuetudie [g] auiti pūt: et iō cū venia [h] suo gēio reliquēdi sūt: ne forte peiores [i] existāt si a tali osuetudine phibeant. Ut. n. ait salomō: Qui nimiū emūgit: elicit sāguinē [k]. ¶ Et p⁹ pauca Par [l] ē ē: vt nos q hisdie b⁹ a cānib⁹ aialiū abstiem⁹ ab oibus [m] q̃ q̄ semētinā [n] trahūt originē carnis ieiūe m⁹: a lacte vz caseo et ouis. ¶ Et p⁹ pauca: ceterū pisciū cs⁹: ita xpiano reliqt. vt hoc ei infirmitatis solatiū: n̄ luxurie piat icēdiū. Deinq̄ q a cāne abstinēt neq̄q̄ sū ptiosiora [o] mariū beluarū cōuiuia ppēt. Uinū q̃ ita bibeī pmittimur: vt ebrietatē oio fugiam⁹: alioqn [p] restat vt oia q̄ corpib⁹ libēt sūt faciā⁹. ¶ Hec [q] et si legib⁹ ostituta sint tn̄ q: cōsuetu approbata n̄ sūt: se nō obsuātes: trāsgssiōis reos n̄ arguūt: alioqn his n̄ obediētes pp̄o puarēt honore: cū illi q sacris nesciūt obedire canōib⁹: pcīt⁹ officio iubeant carere suscepto: nisi forte qs dicat hec n̄ dcernēdo eē statuta: sz exhortādo cōscpta. Decretū vo necessitatē facit: exhortatō āt liberā volūtatē excitat. Distī. v.

Hec q̄ d pluralitate et ceteris. j. posit. scripta sūt: tā sclarib⁹ q̄ ecclasticis legib⁹ oueniūt nūc āt ad dīaz nālis iuris et ceterorū reuitamur. Nāle ius: iter oia pmatū obtinet tpe et dignitate: cepit. n. ab exordio rōnalis creaturē: nā

Hec que. in hac. v. Di. v. hec vba. di. incipit assignare differētias iur naturalis ad alia iura. Notandū q̄ q̄ ius naturale in q̄ttuor differt ab alijs iurib⁹ in origine. dignitate. amplitudie et sentētie rigore. Jn origine differt. q: cepit ab exordio rōnalis creature. vt inf. de re. diui. §. cōmodius. sz alia iura ortū habent ab inuētiōe hominū. j. di. vj. c. v. ti. Dignitate differt. q: h ius nullā patitur imutationē. nā sigd est cōtrariū iuri naturali. illud iniquū ē. Jtē amplitudine. q: iure naturali oia sunt cōmunia. sz h nō ē alio iure. Jtē snie rigore. q: otra ius

prou. 30.

naturale nulla fit dispēsatio. sȝ aduersus alia iura sepe. Cepit eni p intelligentiā nō p eēntiā: imo veri⁹ posset dici q̄ cepit q̄ ad vsum. q̄r ius naturale .i. naturalis eq̄tas ab eterno fuit. nisi velis intelligere de iure diuio. illud eni pmo fuit q̄ esset redactū i scriptis.

bus intrauit ecclia3. ꝛ q̄ illis dieb⁹ cōmiscet ei. x. diebus penitebit in pane ꝛ aqua. Item ꝯsuetudo est cōtraria illis. c. greg. sȝ illud theodori intelligas de ea que nō ex deuotione i̅trat. vel de illa q̄ sine necessitate itrat. sed verius credo q̄ pōt intrare si

a ℭ Sȝ imutabile. q̄ ad p̄cepta ꝛ phibitiones. vt di. xj. §. viti. b ℭ Sed cū naturale. obijcit ꝯ id qđ dicit. q̄ ius naturale nō mutat. ꝛ probat p tria seq̄ntia capitula q̄ mutet. Solutionem ponit. j. di. p xl. §. hui itaq3 ꝛ ē talis obiectio mgr̄i. puerpera ꝛ mēstruata vsq3 ad certū tps phibebant itrare ecclia3. sȝ mō neutra phibet. ꝛ hec phibitio ē de iure naturali q̄ restat q̄ ius nāle sit variatū. c ℭ xl. q̄r tot dieb⁹ mō tu⁹ ē pt⁹ añ ifusionē aie. sȝ fet⁹ femine⁹. lxxx. dieb⁹. sȝ hi videt q̄ tpe q̄ cōcipit deberet abstinē. sȝ rōne dubitatōis secus est. q̄r nescit q̄ tpe cōcipit. Item q̄r nescit vtrū masculum vel feminam pariat. Jo.

nec variat tpe sȝ inmutabile[a] sp pmanet: sȝ cū nāle[b] ius: i lege ꝛ i euangelio supdicat eē cōprehēsū: q̄dā āt ꝯtra his q̄ i lege statuta sūt: nūc i ueniunt eē ꝯcessa: nō videt ius nāle imutabile pmanere. In lege nāq3 p̄cipiebat vt mlier si masculū pareret xl.[c] si vō feminā. lxxx. dieb⁹ a tēpli cessaret igressu: nūc āt stati post ptū: eccliā3 igredi nō phibet. Itē mlr̄ q̄ menstrua patit̄ ex lege imūda eē reputabat. nūc āt nec itrare ecclia3: nec sacre cōionis misteria pcipe inhibet: sicut illa q̄ parit: vl' illud qđ gignit: nec stati post partu3 baptiçare phibet. Vñ eidē aug. angloꝝ epo grego.

Mulier enixa: gr̄as actura eccliā3 itrare hora eadē nō phibet. Palea.

Q Vā3[d] enixa fuerit mlr post q̄t dies itrare eccliā3 debeat: testamēti veteris p̄ceptiōe didicisti: q̄r p masculo. xxxiij. p femina āt. lxvj. diebus dȝ abstinere. qđ tn̄ sciēdū: q̄r in misterio accipit. Na3 si mlr eadē hora q̄ gēuerit actura gr̄as itrat eccliam: nullo pōdē[e] pcī grauat: voluptas eni carnis nō dolor i culpa ē. In carnis āt commixtiōe: voluptas ē: i plis vō ptu: dolor ꝛ gemit⁹. vñ

ꝛ ipi pme mlieri dr̄: In doloribus pies filios. Si itaq3 enixā mulierē phibem⁹ intrare eccliā3: ip̄a3 ei pena3[f] dīm⁹ i culpā. Itē ad eundē.

Mulierē enixā: vl' qđ ab ea gignit: eadē hora nihil phibz baptiçari.

B Aptiçari aūt: vl' enixā mlierē: vl' hoc qđ genuerit: si pi culo mort̄ vrget: vl' ip̄a ea dē hora q̄ gignit: vl' eade3 etiā q̄ natū ē: id qđ gignit: nullo mō phibet. ne dū ad huc tp̄s ad p̄bēdū redemptōis misteriū q̄rit: iterueniēte paululū mora iuenire nō valeat q̄ redimat. Ite3 au.

Antiq3 puer ablactet: vl' mr̄ purificet: ad ei⁹ cōcubitū vir nō accedat.

A D ei⁹[g] vō cōcubitū vir su⁹ accedē nō dȝ: q̄usq3 q̄ gignit ablactet. Praua aūt ꝯsuetudo i ꝯiugatoꝝ morib⁹ irrepsit: vt filios q̄s gignūt: nutrire mlieres ꝯtēnāt eosq3 ad nutriēdū alijs mlierib⁹ tradāt: qđ videl3 ex sola carnis icōtinētia videt fuisse inuētū: q̄r du3 se ꝯtinē nolūt despiciūt lactare q̄s gignūt. He āt sciāt: q̄ filios suos ex praua ꝯsuetudie alijs ad nutriēdū tradūt: nisi purgatiōis tp̄s p̄us trāsierit: viris suis nō dn̄t admisceri. Quippe ꝛ sine part⁹ cā: cū in mē

gen. 3

ue sit necessitas siue non. vt ex. de pur. post par. volen3. cōsuetudo tn̄ s̄ in cōtrariū habet. f ℭ Penā3. afflictiōn. nō debet afflictō ad li. vt. vij. q. j. cū pcussio. istō tn̄ tal lit. q̄r corrupta p violētiā nō cōsecrat. j. xxvj. di. acutius. ꝛ. xxxij. q. v. ille aūt ꝛ mutilati mēbris nō pmouēt. vt. lv. di. per totum. g ℭ Baptiçari. mora ar. q̄ mora ē vitāda vbi timet piculu3. vt. xxviij. di. de syracusane. ꝛ de con. di. iiij. ne qđ absit. ar. contra. ff. d iudi. si debitori. ꝛ ff. d solu. l. qđ dicim⁹. So. illud in cōtrarietib⁹. istō i piculo aie. Jo. h ℭ Ad ei⁹. ablactet tēpus ablactatōis h appellat tp̄us post ptum. q̄n mlier nimis abūdat lacte. ꝛ nisi extraheret. p puerū oporteret ip̄a3 ifirmari. iō aūt phibet tpibus illis cōmisceri cū eis. q̄r ex tali coitu nascunt morbosi ꝛ leprosi. sȝ qd si mulier petat debitū a viro tpe menstrui vel tpe purgatiōis: dico q̄ nō reddet debitū ei. nisi timeret fornicatio ei⁹. xiij. di. duo mala. Itē si vir petit debitū tpe mēstrui a muliere. mu

d ℭ Cum enixa sit mulier. q̄dā libri habēt cū enixa. sȝ illud ē palea vsq3 ad hūc locū. e ℭ Pondere peccati. sȝ nōne in brocardo legit in pnīali theodori. q̄ femina post ptum masculi ab. tinebit. xxxiij. dieb⁹ ab igressu ecclie. sȝ post ptu3 femine. lxvj. ꝛ si añ intrabit. tot dieb⁹ penitebit in pane ꝛ aqua. quot die

lier negabit. ⁊ exponet ei cāz q̄re nō pōt. ff. de sol'. l. qd dicim⁹. a ¶ Prohibent. i. sb forma ꝓhibitōis dissuadent. sic exponunt quidam. b ¶ Inuita. h' est regulare. vt qd qs inuitus patit. n̄ afferat ei p̄iudiciū. vt. h ⁊. l. di. ꝓ sb ros. ⁊. C. q petant tu. cū a m̄re. ⁊. C. de insti. ⁊ sbsti. l. j. C. ꝺ ap. p̄scs. ar. ꝯ. j. lv. dis. c. vlti. xix. di. c. vlti. C. de con di. ins. legatū. Itē ar. ꝙ q̄ fi unt ab inuit] ⁊ nolētibus eis iputari nō ꝺ bēt. vt de cō. di. v. discipu los. xv. q. j. ali quos. ⁊. q. vj. c. j. ⁊. xxxj. q. ij. lothari⁹. io So. si aliqs cogit coactōe absoluta ali qd facere ꝯ deū. nō iputa tur ei q̄ ad de uz. sec⁹ si ꝯdi tionali coacti one. vt ex̄. qd me. cā. sacris. l. di. presbyte ros. In ꝯtra ctib⁹. si aliqs cogit p metū q debuerit cadere in ꝯstantē viruz nō iputat ei. vt ibi. ⁊ ex̄ qd me. ca. ad audiētiā. nisi culpa sua iciderit in talē metū. vt ff. qd me. cā. si mulier. s3 in ordi nib⁹ sec⁹. nā si qs p vim mutilet ꝓmoueri n̄ pōt. vt ex̄. ꝺ cor. vi. exposuisti. etiā corrupta p vim nō ꝯsecrabit inter ꝟgines. vt. xxxij. q. v. ille. ⁊ h' fit pp reuerētiā sacramētorū. Bar. brix. c ¶ Quod vni. ar. qd vni ꝯceditur. p ꝯn̄s videt alijs esse cōcessum. sic. s. di. iiij. de niq3. ⁊ h' ver est si de iure cōi aliqd ꝯceditur secus si ex p̄uilegio. vt. xvj. q. j. hic. ⁊. xvij. q. j. petisti. d ¶ Cognoscere. ar. ꝯ. j. xxij. q. ij. cū humilitat]. dic ꝙ q̄libet pōt dicere se pc̄ōrē dū tn̄ nō credat ꝯtrariū. de pe. di. iij. ad hec. e ¶ Sine culpa. ar. ꝙ nō semꝑ iputat factū vbi culpa p̄cedit. xv. q. j. sane. Di. vj.

strui s ꝯsuetꝰ detinent: viris suis misceri ꝓhibēt[a]. Ita vt lex sacra: morte illū feri at: si qs vir ad menstruatā mulierē accedat: q̄ tn̄ muli er dū ex ꝯsuetudie mēstrua patit: ꝓhiberi eccliaz intra re n̄ dz: q2 ei nature supflu itas: in culpā reputari non dz: ⁊ pro hoc qd inuita [b]pa tit: iniustū ē vt ecclie igressu p̄uet. Nouimus nanqz ꝙ mulier q̄ fluxū sanguis pati ebat: p⁹ tergū dn̄i hūiliter veniēs: vestimēti ei⁹ fimbri am tetigit: atq3 ab ea statiz sua ifirmitas recessit. Si er go in fluxu sanguis posita: laudabiliter potuit vestimē tū dn̄i tāgere: cur etiā q̄ mē strua patit sanguinis: ei nō liceat ecclāz itrare? Si. n. ea bn̄ ꝑsūpsit: q̄ vestimētū do mini in lāguore posita teti git: qd vni [c]ꝑsone ifirmāti ꝯcedit: cur n̄ ꝯcedat cūcti

mulieribus: q̄ nature sue vi tio infirmant? Sancte q3 cōionis mysteriū i eisdē di eb⁹ pcipe: nō dz ꝓhiberi: si aūt ex veneratiōe magna pcipe nō p̄sūpserit: laudāda est: sed si susceperit: nō est iu dicanda. Bonar̄ quippe mē tiū est: ibi etiā culpas suas cognoscere[d]: vbi culpa n̄ ē q2 sepe sine culpa agit: qd venit ex culpa. Vn̄ etiā cū esurim⁹: sine culpa [e] cōedi mus: qb⁹ ex culpa p̄mi ho minis: factū ē vt esuriam⁹.

Distinctio. vi.

Quia vo de nature supfluitate sermo cepit haberi: querit an post illusionē: que p sōniū solet accidere: corp⁹ dn̄i q̄libet valeat accipe: vl' si sacerdos sit: sacra mysteria valeat ce lebrare? De his ita scribit gre. au. anglo epo. De mul tiplici genere illusionum.

timēda. quia anim⁹ ⁊c. il la vo q̄ p̄ce dit ex crapu la est veniale pc̄m vt. j. c. p xi. ibi. hēt ex inde aius ali quē reatum. sir illa q̄ pue nit ex cogita tōe p̄cedenti pc̄m est. s3 di stinguit. q2 si illa cogitatio nō p̄cessit ad cōsensuz. ve niale pc̄m est pollutio ex ip sa p̄uenies. si vo processit. tūc est morta le. s̄m illorū opinionē ac cidit ꝙ aliqs nesciens pec cat mortalit ⁊ venialiter. ⁊ opatur bo nū. ⁊ etiā me ret vitā eter nā. q2 si corpus dormit. aia vigilat. Vn̄ illud cor meū vigilat ad te deus. Idē i furioso di cūt. si culpa sua deuenit ad furorē. ar. xv. q. j. si q̄s. in fi. imo nesciēs peccat. xxij. q. vj. que admodū. ar. ꝯ. ff. de acti. ⁊ ob. ex maleficio. § si qs absens. vbi di ꝙ nesciētes nō peccant. alij dicūt ꝙ dormiētes nō peccāt. xv. q. j. si cō cupiscētia. ⁊. c. aliqs. dormiēs. n. furioso cōpa rat. ff. de acq. pos. l. j. §. adipiscimur. ⁊ ita nō peccat. Si g̃ in nocturna pollutiōe hō nō ve nit ad cōsensuz. nullo mō peccat. si vo puenit peccat mortalit s̄m istos nisi forte imaginet cū vxore. q2 tūc dirigit affectū i vxorē. ⁊ non peccat mortalit. hāc opinionē fouet. h. ⁊ ꝓba tur. j. e. di. nō est. ibi luxurie ⁊c. S3 cōtra po rē opinionē obijcit. Quid si cogitaui turpit. s3 an̄q3 dormiui stati penitui. post pollui: in somno peccaui vel nō? ⁊ videt ꝙ sic. ar. l3 cō trit⁹ sim. tn̄ vestigia remanēt ⁊ reliq̄e. sic li berto vestigia s̄uitut]. vn̄ patron⁹ ei succedit insti. de suc. libe. §. s3 nr̄a. sicut in furiosis ma trimoniū manet pp reliquas ꝑois volūtatis.

Quia vo. Hic ititulat di. vj. i q̄ q2 fe cerat mētionē ꝺ supfluitate nr̄e. dis gredit a principali ꝓposito agēs de nocturna pollutōe. oñdit s̄m auctoritate greg. qbus mōis cōtingit. ⁊ ex qb⁹ causis. ⁊ qn̄ sit pc̄m ⁊ qn̄ nō. postea r̄ndet obiectiōi facte in premissa di. in illo. §. his ita. Et no. s3 q̄s dā nocturna pollutio q̄ p̄cedit ex infirmitate nō ē pc̄m etiā veniale. maxie cū sit pena. vt. j. c. pxi. ibi oimō hec pollutio vel illusio nō ē

n. de his q̃ sunt vl' alie .iur. it p̃re furioso. imputẽ ꝙ mihi. saltẽ si int tialiter turpi ter cogitaui.

a T Estamẽ tũ.i. leuitico legit̃ dñs dixisse. si fuerit hõ pollut⁹ nocturno semie egrediat̃ ex castra. ⁊ non reuertat̃ vsq̃ ad vespam do nec lauet̃. ⁊ post solis occasũ reuertatur ad castra. h̃ greg. exponit h. ⁊ retorq̃tur ad illos qui polluuntur mente.

b ℭ Hũc. talẽ morẽ de q̃ querit̃ adhuc romani fuãt. vt. xxxiij. q. iiij. vir cũ ꝓpria. c ℭ Immũdicia.i. immũda cogitatõe. d ℭ Ueris imagib⁹ cũ videt mulierẽ ⁊ delectatur in ea. e ℭ Aqua.i. penitentia. f ℭ Ad vesperam id est quousq̃ recessit ignis tentationis. g ℭ Pertulisse. q.d. potius intelligitur tunc pati ꝙ̃ facere. h ℭ Reatũ id ẽ veniale peccatum. et ideo non ꝓhibet a sumptiõe eucha

T Estamẽtũ[a] veteris leg̃ hũc[b] pollutũ dicit: nisi aqua lotus fuerit: eiq̃ vsq̃ ad vesperam ecclia᷒ itrare ñ conceditur: qđ tñ aliter intelligẽs pp̃ls spiritualis: q̃si ꝑ somniũ eũ illudi reputat q̃ tẽtat⁹ immundicia[c]: veris[d] imaginib⁹ i cogitatiõe inq̃nat̃: ſ᷒ lauãd⁹ ẽ aq̃[e] vt culpã cogitatõis lachrymis abluat: ⁊ nisi prius ignis tẽtatõis recesserit: reũ q̃si vsq̃[f] ad vesperã se cognoscat. Sᷓ ẽ i ea dẽ illusiõe necessaria valde discretio: q̃ subtiliter pẽsari d᷒ ex q̃ re accidat mẽti dormiẽtis aliqñ.n. ex crapula: aliqñ ex nature sue supfluitate vl' ifirmitate: aliqñ ex cogitatõe ↄtingit pollutio. ⁊ qdẽ cũ ex nature supfluitate vl' ifirmitate euenerit: oĩno hec illusio nõ ẽ timenda: q2 hãc aius nesciẽs: ptulisse[g] mag̃ dolẽd⁹ ẽ: ꝙ̃ fecisse. Cũ v° vltra mõu᷒ appetit⁹ gule i sumẽdis alimẽt̃ rapit: atq̃ iccirco humor receptacula grauãt: h᷒ exide anim⁹ aliquẽ reatũ[h]: nõ tñ vsq̃ ad ꝓhibitõe᷒ sacri mysterij pcipiẽdi vl' missar̃ solẽnia celebrãdi: cũ fortasse aut dies fest⁹ exigit: aut exhibere mysteriũ ꝓ eo ꝙ sacerdos ali⁹ deest ipa necessitas[i] ↄpellit. nã si alij adsũt: q iplere mysteriũ valeant: illusio p crapulã facta a pceptõe sacri mysterij ꝓhibere nõ d᷒ ſ᷒ ab imolatione sacri mysterij vt arbitrõ abstinere d᷒ hũilite[k]: si tñ[l] dormiẽtẽ turpi imaginatõe illusio ñ ↄcusserit.[m] Nã sũt qdã: i qb⁹ ita plerũq̃ illusio nascit̃: vt eor aius: et i sõno corpis posit⁹ turpib⁹ imaginatõib⁹ ñ fedet. Qua i re: vnũ ibi ostẽditur ꝙ ipa mẽs[n] oĩo rea ñ sit. tũc ſ᷒ suo iudicio pẽit⁹ libera°: cũ se ⁊ si dormiẽs cõpe nihil meminit vidisse: tñ i vigilijs corpis: mẽinit se igluuiẽ vẽtris icidisse. Si v° ex turpi cogitatõe vigilãt̃: orit̃ illusio in mẽte dormiẽt̃: p᷒ aio reat⁹ su⁹. videt.n. a q̃ radice[p] iq̃natio illa pcesserit q2 qđ cogitauit sciẽs: h̃ ptulit nesciens: pp talẽ pollutõ eni a sacro mysterio ea die abstine

S Ed pẽ. (re o᷒. Palea

S Sidũ ẽ qñ ipa cogitatõ vtr̃ i suggestiõe: an in delectatõe: vl' qđ magis ẽ: i pci ↄsensu ceciderit. tribus.n. mõis iplet̃ oẽ pcm̃: vic᷒ suggestõe: delectatõe: ↄsensu. Suggestio qppe fit p diabolũ: dlectatio p carnẽ: ↄsẽsus p sp̃᷒. Q2 ⁊ p̃mo cl'pã s̃pẽs suggessit: eua dlectata ẽ: velut caro: adã v° velut sp̃us ↄsẽsit Et necessaria ẽ mag̃ discretio iter suggestiõe᷒ ⁊ dlectatõ᷒: ⁊ iter dlectatõ e᷒ atq̃ ↄsẽsũ: iudicẽ sui faciat aia᷒ p̃sidet̃. Cũ.n. malign⁹ sp̃s: pcm̃ suggeriti mẽtẽ: si nll'a pci dlectatio seq̃t̃ pcm̃ oĩo ppetratũ ñ ẽ. Cũ v° dlectari caro cepit tũc pcm̃ icipit nasci. Si ãt ẽt ad ↄsẽsu᷒ ex dlibatõe ↄsẽtit: tũc pcm̃ cognoscit̃ pfici In suggestione ergo pci semẽ ẽ: i delectatõe fit nutrimẽtũ i ↄsẽsu pfectio. Et sepe ↄtigit: vt h̃ qđ malign⁹ sp̃s seminat i cogitatõe: caro i dlectatiõe᷒ trahat ñt ñ aius eidẽ dlectatõi ↄsẽtiat. ⁊ cũ caro dlectari sine aio neq̃at ipe tñ aius carnis voluptatib⁹ reluctãs i dlectatõe carnali aliq̃ mõ ligat̃ iuit⁹: vt ei ex rõe ↄdicat: nec ↄsẽtiat: ⁊ tñ ea dlectatõe ligat⁹ sit: ſ᷒ ligatũ se vehemẽter igẽiscat. Vñ ⁊ ille celest̃ exercit⁹ pcipu⁹ miles gemebat dicẽs: Uideo aliã legẽ i mẽbris meis repugnãtẽ legi mẽt̃ mee ⁊ ca

ristie. sed ꝓhibet vel dissuadet a confectione. nisi sit necessitas. i ℭ Necessitas que leges nõ habet. de ↄse. di.i. sicut k ℭ Humiliter. ergo est consilium. bene enim potest celebrare si vult. na᷒ ꝓ leuib⁹ criminibus nõ abstinebit sacerdos a celebratione missar̃ sed pro talib⁹ abstinebit ꝓ quibus poss᷒ excõicari. vt de ↄse. di.ij. si nõ sũt. ⁊ c. q̃tidie. tñ pro q̃libet mortali pctõ q̃libet est suspẽsus q̃ ad se. vt ex. de coh. cle. c. vl. nisi peregerit pñiam. vt ex. de tẽp. or. q̃si tũ.h. l ℭ Si tñ.i. maxime m ℭ Nõ cõcusserit. pollutio ipsa. n ℭ Mens rea. q.d. nec mens est rea i sõno. nec est rea post somnũ. cũ ẽ libera i suo iudicio. ſ᷒ tũc fuit rea qñ se ingurgitauit vñ sati p᷒ h̃ ꝙ hõ i sõno non peccat. o ℭ Iba supple ſ᷒ prius peccauit. p ℭ radice .i. mala cogitatione.

Non ẽ.cõcupiscẽdo.i.absqȝ libidie pcedẽt] ardor]. b ¶ His ita.ħ ponit magister solutionẽ obiectõis quã fecerat i pcedẽti di.nosq̃ cũ ipso pleni⁹ distinguam⁹.q eoꝝ q̃ ptinẽt i lege.alia sũt moralia.alia mystica.Moralia sũt q̃ mores iformãt ⁊ sic sũt itelligẽda vt ipsa verba sonant.vt diliges do.d. non occides. honora pñez. d qb⁹ nota.xxxij.q.vij.qd i oib⁹.Mystica sũt figuralia q̃ aliud significãt pt id qd lr̃a sonat. Moꝝ alia sũt sacramẽtalia alia cerimonialia Sacramẽtalia sũt d qb⁹ rõ reddi põt.q̃re ad literã sic fuerit pcepta.vt de circũcisiõe. ⁊ de obſuatõe sabbati.de qbus hẽs ex̃.d baptis.maiores.⁊ ex̃.d cõsti.trãsla. Cerimonialia sũt de qb⁹ rõ reddi nõ põt q̃re ad lr̃am sint mãdata.vt ñ arab i boue ⁊ asino.vt.xvj.q.vij.i noua. nõ feres veste de lana ⁊ lino ɔtextã.ñ seres agrũ diũso semine. Lex q̃ ad moralia nõ recipit imutationẽ.sed q̃tũ ad sacramẽtalia ⁊ cerimonialia mutat̃ q̃tũ ad supficiẽ lr̃e.ȝ nõ ob h̃ dĩ eẽ mutatũ ius nãl e.q̃ri his nõ cõsulebatius nãle q̃ ad supficiẽ lr̃e fm quã hec sũt mutata.sed q̃ ad mysticã itelligẽtiã fm quã nõ sũt mutata. ȝ mystic⁹ eoꝝ itellect⁹ nõ est mutat⁹. vñ lex nõ dĩ mutata.j.q.j.marchiõ. c ¶ Jus.nũc oñdit a q̃ tpe cepit ius cõsue.⁊ ɔstitutiõis.⁊ dicitq̃ a tpe chayn cepit ius consue.q pmo edificauit ciuitatẽ quã ex noie filij sui vocauit enoch.sed ius constitutiõis a moyse. Jo. d ¶ Extictũ.ius q̃ nõ terminat̃.i.nõ finit̃ i vij.sic nec icipe põt a.vij.q̃ ad min⁹ decem debẽt facẽ plebẽ.vt.j.x.q.iij.vnio. e ¶ Corã deo.i.eoꝝ q̃ sũt dñi vel pmittẽte dño qcqd.n.fit.iudicio dei fit. vt.xxvj.q.v. nec mirum.

exo.20 · exo.12 · leui.9.

ptiuũ meducẽtẽ i legẽ pcĩ:q̃ ẽ i mẽbr] meis. Si ãt captiu⁹ erat:minime repugnabat. q̃pp ⁊ captiu⁹ erat:⁊pugnabat Jgit mẽt legi ei⁹ lex q̃ i mẽbris ẽ:repugñbat. si ãt repugñbat:captiu⁹ nõ erat. Jta q ẽ hõ (vt ita dixeri) captiuus ⁊ lib:lib ex iusticia: captiu⁹ ex dlectatiõe:quã portat iuit⁹ I sydo.i sniarũ libro.j. Qñ sit pcm̃ noctur

Non nisi imagib⁹ illudi ẽpcm̃:qñ nolẽtes imagib⁹ nocturnis illudimur. ȝ tũc ẽ pcm̃:si añq̃ illudamur:cogitatõis affectib⁹ puenimur. Luxurie qppe imagies q̃s i vitate gessim⁹: sepe dormiẽtib⁹ i aio appent ȝ inoxie sũt:si nõ ɔcupiscẽdo occurrũt. Jtẽq noctur na illusiõe polluit̃:q̃uis eã memoriã cogitatõuȝ turpiuȝ sese psẽtiat ignatũ: tñ h̃ vt tẽtaret:culpe sue tribuat suãq̃ imũdiciã statĩȝ fletib⁹ tergat ¶ His ita rñdetur. Jn lege ẽt euãg.nãle ius ɔtinet̃:nõ tñ q̃cũqȝ i lege ⁊ i euãgelio iueniũt̃:nãli iuri cohercre pbant̃. Sũt.n.i lege q̃dã moralia pcepta: vt nõ occides ⁊c.q̃dã mystica vtpote sacrificioꝝ pcepta: vt de agno: ⁊ alia his silia.

Moralia mãdata:ad nãle ius ptinẽt:atq̃ iõ nullã mutabilitatẽ ẽcepisse mõstrãt. Mystica do:q̃tũ ad supficiẽ:a nãli iure pbant̃ aliena q̃tũ ad moralẽ itelligẽtiã i ueniũt sibi ãnexa:ac p hoc ⁊ si fm supficiẽ videant̃ esse mutata:tñ fm moralẽ itelligẽtiã mutabilitatẽ nesciũt pbãt. ¶ Nãle ergo ius:ab exordio rõnalis creature icipiẽs (vt.s̃. dictũ ẽ) mãet immobile. Jus ɔ cõsuetudis: p⁹ nãlẽ legẽ exordiũ habuit ex q̃ hoies ɔueniẽtes i vnũ ceperũt sil habitare:qd ex eo tpe factũ eẽ credit̃: ex q̃ chayn ciuitatẽ edificasse legit̃:qd cũ i diluuio pp hoiȝ raritatẽ fer viđbat extictũ posteaa tpe Nẽroth repatũ siue poti⁹ imutatũ existiat̃: cũ ipe sil cũ alijs: alios cepit oppmere: ⁊ alij sua ibe cillitate eoꝝ ditiõi cepẽt eẽ sbiecti. Vñ i gen̄.legit̃ d eo: Cepit Nẽroth robust⁹ vẽator eẽ corã do.i.hoiȝ oppsor ⁊ extictor:q̃s ad turrim edificãdã allexit. Di.vij.

Jus ãt ɔstõnis: cepit a iustificatõib⁹ q̃s dñs tradidit mo ysi dicẽs: si emeris suũ hebreũ ⁊c. V ñ ysi.i.li.v.ethy.

Di.vij.

Jus ãt in hac vij. di. oñdit qñ ⁊ a qb⁹ ceperint constitutiões humane tam ecclĩastice q̃ seculares. Ecclĩastice ceperũt a moyse ⁊ tpe moysi. Seculares a diũsis ⁊ tẽpe diũso cepẽt vt pȝ i seqñtib⁹.c.q̃ Al iustificatõib⁹ i.a iudicijs. legit̃ i exo.q dñs dixit filijs isrl p moysen.si emeris suũ hebreũ.s.q añ su⁹ nõ fuit. sex ãnis suiat tibi.nisi ãnus iubile⁹ iteruenia.in septimo ãno egredit̃ lib ⁊ grat] cuȝ q̃li veste itrauit si habuit pus vxoreȝ cũ filijs cũ vxore ⁊ liberis exeat. si dominus dedit ei vxorẽ.mulier cũ filijs erit domini.sed si elegerit suus manere cum dño amore domini vel vxoris ⁊ filiorum. offeret eum dominus dijs id est sacerdotibus. ⁊ applicabit ad ostiuȝ tabnaculi.⁊ perforabit aurẽ ei⁹ cũ subula i signũ ppetue suitut]. ⁊ ei⁹ erit su⁹ vsq̃ dũ viuet vel vsq̃ ad ãnũ iubileũ Ab hac ɔstõne cepit moyses iudicia sua vt dĩ i exo. Jo. h ¶ Quas.nã ⁊ a dis scptur] oĩnat⁹ ois scie supsit itiũ vt.j.xxvij.di.§.hiccẽt

a Moyses. trimegistus. pp tres potētias. s. eloquētiā. sciaꝫ. ꝛ ꝟtutē. de qb⁹ hēs. xx xvij. di. relatū. ꝛ. xvj. q. j. sic viue. C. de pfes. l. magros. b ℭ Prim⁹. imo pus romul⁹ tradidit sꝫ paucas. ff. de ori. iu. l. ij. ꝛ qꝛ paucas. ĩō di. iste pri/mus edidit. c ℭ x. viros. cū eniꝫ leges pp discordiam plebeioꝝ cū nobilibus fere p. xxx. annos i dissuetudinē abijssent. creati sūt x. viri q ꝺ grecꝗ ciuitatibus leges colectas trāstulerūt in latinū. ꝛ eas i tabul ebur neis scpserūt Postea ijdeꝫ x. viri accepta ptāte corrigēdi ꝛ iterptandi leges. vidētes multa deesse tabul] decē. postea duas tabulas sup addiderūt. ꝛ appellate sūt ille leges. xij. tabularꝫ. q āt fuerāt illi. x. viri stati determinat ysidorus dicens sequenti. c.

d ℭ Fuerunt. metu. ar. ꝙ met⁹ ꝟbo rū excusat. ar. j. xxiij. q. viij. conuenior. ibi. dic aliqd i de uꝫ ꝛ morere. ꝛ ar. ff. de acq. here. l. vj. in fi. ar. ꝯ ex ꝙ me. cā. sac. vbi di ꝙ van⁹ met⁹ ꝟboꝝ nō excusat ꝛ verē. e ℭ Necessaria sed si nullus ē eaꝝ vsus vt qd membranas occupant. vt. xix. di. si romanoꝝ. sed iō noticia ē necāria vt sciat cāq̄re tolant vt. C. de cadu. tol. l. vna. qꝛ ꝛ ipe papa argumētat ex abrogato iure vt ex de indi. nouit. vel est necessaria nō vt pbentur sed vt reprobent maledicta. vt. xxxvij. dist. legimus. ꝛ. c. qui de mensa.

De conditorib⁹ legum.

Moyses gētꝭ ebree pm⁹ oīꝫ diuias leges sacris lr̄is explicauit. Phoroneꝰ rex grecis pm⁹ leges iudiciaq̄ ꝯstituit. Mercuri⁹ trimegist⁹ᵃ pm⁹ᵇ leges egyptijs tradidit. Solon eqdē pm⁹ leges athēiēsib⁹ edidit. lycurg⁹ pm⁹ lacedemonijs iura ex apollis auctoritate ꝯfinxit. Nūma pōpili⁹ q romulo successit i regno pm⁹ romāis leges edidit. Deide cū ppl's seditiosos mgr̄at⁹ ferr̄ n̄ posset. x. viros ᶜ legib⁹ scribēdis creauit: q leges ex libris solonis i latinū ꝟmonē trāslatas. xij. tabul expos͡uerūt. Noia eoꝝ q leges. xij. tabulari exposuerūt. Fuerūt āt ᵈ hi: api⁹ claudi⁹: Tit⁹ genuti⁹ Publi⁹ sesti⁹: Luci⁹ veturi⁹: Cai⁹ iuli⁹: Aul⁹ māli⁹: Publi⁹ sulpiti⁹ Publi⁹ curiati⁹: Tit⁹ romuli⁹ Spuri⁹ posthum⁹ Hi. x. viri legū ꝯscribēdaꝝ cā electi sūt. ℭ Leges aūt redigere i libris: pm⁹ ꝯsul pōpei⁹ istituere voluit: sꝫ n̄ pseuerauit obtrectatoꝝ metu. Deide cepit cesar id' facere: sꝫ añ iterfect⁹ ē. Paulatīz āt āntiq leges: vetustate atq̄ icuria aboleuerūt: q̄ꝝ ꝛ si iā null⁹ ē vsus: noticia tn̄ necessaria ᵉ videt. ℭ Moueāt leges a ꝯstātino cesare ceperūt: ꝛ reliqs succedētib⁹ erātq̄ pmixte ꝛ iordinate. Postea ꝟo theodosius minoꝛ august⁹: ad silitudineꝫ gregoriani ꝛ hermogeniani codicē factū: ꝯstitutōūꝫ a ꝯstātini tpib⁹: sb ꝓpo cuiusq̄ ipatoris titulo disposuit: quē suo noīe theodosianū vocauit ᶠ. Dist. viij.

Differt ᵍ āt i⁹ nāle a ꝯsuetudie ꝛ ꝯstōe Naꝫ iure nāli: oia sūt coīa oīb⁹ qꝺ nō solū inter eos ʰ ꝟuatū credit: ꝺ qb⁹ legit. Multitudis credētiū erat corvnū ꝛ aīavna ꝛc. verū etiā ex pcedēti tpe a phis traditū iuenit: vn̄ apꝺ Platonē: illa ciuitas iustissime ordinata tradit: i q q̄sq̄ ppos nescit ⁱ affect⁹. Jus ergo ꝯsuetudis vl ꝯstitutōis: hoc meū ē: illud ꝟo alteri⁹. Vn̄ Aug. ait sup Joh. Jure diuio oia sūt coīa oībus: iure ꝟo ꝯstōnis hoc meū: illud ꝟo alteri⁹ ē.

Quo iure ᵏ defendis villas ecclie diuio an hūano: diuū ius iscp̄turis diuis hēm⁹: hūanū i legibus regū: vn̄ q̄sq̄ possidet: qꝺ possidet. nōne iure hūano: nā iure diuioˡ dn̄i ē terra: ꝛ plēitudo ei⁹. paupes ꝛ diuites vna terra supportat: dn̄s ꝺ vno limo

f ℭ Uocauit. hunc tn̄ imutauit post ea Justinianus. ꝛ fecit vnum codicem ex tribus. C. de. no. co. cō. versus prin. Jo. g ℭ Differt. In hac. viij. di. ostēdit mgr̄ q̄lit ius n̄ale excellat alia iura amplitudine. qꝛ ꝟꝫ h̄ iuꝭ oia sūt cōia. h ℭ Eos. l. apl'os. xij. q. j. dilectissimis i ℭ. Nescit. q̄sq̄. n. tm̄ diligit aliū vt se finxit. n. plato q̄ndaꝫ rēpublicā in qua oia sunt cōia xij. q. j. c. ij. k ℭ Quo iure. i. pet] vel defendēdo retinēs. l ℭ Nā iure diuo. ex h̄ videt ꝙ tm̄ iure hūano aliq̄ possideātur ꝛ nō diuino ꝛ sic obstat. j. xxiij. q. vij. c. j. vbi di ꝙ iure diuino aliqd possidetur. sꝫ nō est ꝯtrariū. imo potius ꝯcordat. qꝛ di ibi ꝙ iustoꝝ sunt oia iure diuo. ꝛ bn̄ pōt eē ꝙ iure diuo alicꝰ qd sit ppuꝫ. sꝫ iō dic̄ h ꝙ iure hūano possidenꝭ possessiōes. qꝛ iura hūana potissime tractāt de possessionib⁹. sꝫ ius canonicū de decimis ꝛ pmitijs. vel dic ꝙ ibi ius diuinū stricte sumit p iure canonico. sꝫ h ius canonicū cōphēdit sb iure hūano. ꝛ hēs h ꝙ petētire stitutōeꝫ obstat exceptio heresis. heretico. n. nihil ē licitū possidere. vt. xxiij. q. v. si vos. ꝛ q. vij. c. j. ꝛ. ij. Jtē h ē ar. ꝙ a petēte restitutionē possum⁹ q̄rere q̄ iure petat. an p iterdictū vl iudicis officio. Jtē ꝙ cāꝫ petēdi tenet explicare. ꝛ ꝙ ꝟm iura canonica actio sit g

ponēda. hēs ex̄ de iudi. examiata. ⁊ ex̄ de li. ob. dilecti. nec ob. ex̄ de iudi. dilecti. io. So. ego credo ꝙ cā ⁊ mot⁹ agēdi ē ꝓponēdus. vt ſm illū modū index ſeratſniaʒ. ex̄ de ſim. lʒ hely. lʒ nō cogat actionē ꝓponere. q: etiā ſʒ leges ſola cā ſufficit. vt C. de edic. di. adri. l. iij. b.

irrita. ⁊ ad h̄ inducit oia. c. ſequentia. Que ꝯ mores. bonos. h ¶ Flagicia. i. q̄ ſi flagicia. xxxij. q. vij. flagicia. i ¶ Diuſitate i. aduſitate. Jo. k ¶ Aut pegrini. nūqd ꝗ pegrini ⁊ ſcholares tenēt ſeq ꝯſuetudinē illoꝝ int̄ q̄s cōmorāt. ar. videt̄ hic ꝙ ſic. ⁊. x. ij. di. illa. ⁊. x lj. di. c. j. ar. ꝯ q: viatores ñ ſortiūt forū illi⁹ loci p quē traſeūt. vt. ff. de iudi. heres. §. ij. ⁊ ē ar. ꝙ ſoli perpetuo hitātes obligāt legi ciuitat̄. vt. ff. de pi. debitoꝛ.

fecit ⁊ paupeſ ⁊ diuites. Iure ergo hūano dr̄: hec villa eſt mea: hic ſuꝰ ē meꝰ: hec domꝰ mea ē a. iura āt hūana iura iꝑatoꝝ ſūt. q̄re? q: ipſa iura hūana p iꝑatores ⁊ rectores ſcli: deꝰ diſtribuit humāo gñi. Jtē tolle iura iꝑatoꝝ: ⁊ qs audet dicere: hec villa ē mea: meꝰ ē iſte ſuꝰ: mea ē hec domꝰ? Si āt vt teneāt iſta ab hoīb⁹ regū iura feceſt. vult vt reticeam⁹ leges: vt gaudeaſ b? Jtē relegāt leges c: vbi māifeſte ꝑceꝑeſt iꝑatōes: eos q ꝑter ecclīe catholice cōionē: vſurpant ſibi nomen xpianū: nec volūt i pace colef pacis auctorē: nihil noie ecclīe audeāt poſſidē d. Sʒ dicis: qd nob ⁊ iꝑatori? Sʒ vt iā dixi: de iure hūano agit. apl's voluit ſuiri oib⁹ regibus voluit honorare reges ⁊ dixit regē reueremi. Noli ergo: dicere e: qd mihi ⁊ regi: qd tibi ergo ⁊ poſſeſſiōi? p iura regū poſſidēt poſſeſſiōeſ: dixiſti: qd mihi ⁊ regi? noli ꝗ dicere poſſeſſiōes tuas: q: ipa iura renūciaſti hūana: qb⁹ poſſeſſiōes poſſidētur. ¶ Dignitate f vō ius nāle: ſiſr pualet ꝯſuetudi ⁊ ꝯſtōi q̄cūqꝫ. n. vl̄ morib⁹ recepta ſūt: vl̄ ſcꝑturis cōphēſa ſi nāli iuri fuerit adūſa: vana ⁊ irrita hñda ſūt. Vñ aug. ait i li. ꝯfeſſionū. iij. Adūſus nāle ius nulli qcꝙ agef lʒ.

Que ꝯ mores hoiʒ ſūt flagicia g: p moꝝ diuſitatē h ſūt vitāda: vt pactū iter ſe gētiᷓ: aut ciuitatꝭ ꝯſuetudie vl̄ lege firmatū: nulla ciuis. aut pegrini k libidie violet. turpis ē. n. oiſ pſ vniūſo ſuo ñ ꝯgruēs. Cū āt ðs aliqd ꝯ morē vl̄ ꝯ pactū q̄rūlibʒ iubet fieri: ⁊ ſi ibi nūꝙ factū ē: tñ faciēdū ē: ⁊ ſi omiſſū ē r̄ſtaurādū ē ⁊ ſi ſtatutū nō erat iſtituēdū ē. Si. n. r̄gi lʒ i ciuitate cui regṫ iubere aliqd: qđ neqꝫ añ ipʒ qſꝙ nec ipe vnꝙ iuſſerat: ⁊ ſi ñ ē ꝯ ſocietatē ciuitatꝭ ei⁹: obtēpat ei: imo l ꝯ ſocietatē ſit ſi ei ñ obtēpet. gñale m qppe pactū ē ſocietatꝭ hūane: obtēpare regib⁹ ſuis: q̄ꝫto magis deo regtori vniūſe creature ſue ad ea q̄ iuſſerat: hīc dubitatiō ē ſuiēdū ē ſic n n. i ptātib⁹ ſocietatꝭ hūane: maior o ptāſ miori ad obediendū ꝑponit: ita de⁹ oibus. Itē nicola⁹ papa ignaro remēſi archiepo. Radicit⁹ eſt euellēda pnitioſa ꝯſuetudo

Illa āt ꝯſuetudo p ñ min⁹ q ꝙ pnitioſa cōruptela vitāda ē: q̄ niſi citi⁹ radicit⁹ euellat: i puilegioꝝ ius ab ipiis aſſuit: ⁊ icipiūt ꝑuaricatōes ⁊ varie ꝑſūptōes: celerrime ñ ꝯpſſe: p legib⁹ venerari: ⁊ puilegioꝝ more ꝑpetuo celebrari. Itē aug. ð vnico bap. li. ij. Veritati ⁊ rōi ꝯſuetudo ē poſtponēda

a ¶ Mea ē. hec ſba meū ⁊ ſuū ſpectāt ad dñiʒ ñ ad bōefidei poſ. vt. ff. ð rei. ⁊ ſū. fu. l. ij. §. i. b ¶ Gaude atiſ. retinēdo poſſeſſiōnes vel eas recuperando. c ¶ Leges. ꝯſtitutiōes iꝑatoꝝ ſup rebꝰ eccliaſticis ñ valuiſſent. niſi poſtea ꝯfirmate fuiſſent ab eccl̄a vt. xcvi. di. bñ d ¶ Poſſidere. h̄ canones ꝑcipiunt. vt xxiij. q. vij. c. i. ⁊. ij. e ¶ Noli ꝗ dicere. ar. eſt h̄ ꝙ q vnum dicit. dicit ⁊ oia q̄ ſequūt ex illo. xi. q. iij exiſtimant. ⁊ c. ſe. ⁊ ex̄ de do. ⁊ ꝯtu. cuꝫ dilect⁹ fili⁹. ⁊ ff. qđ me. cā. l. i. Jtē ar. ꝙ idē iuris ē in vno ꝯnexoꝝ qđ i reliq. vt i. q. iij. ſi quis obiecerit. ⁊. iij

Pe. i.

l ¶ Immo. q. d. ꝗ ē ꝯ pactū hūane ſocietat̄ ei obtēpar̄. imo ſʒ pactū q: i oi pacto ſp itelligitur excepta maioꝝ auctat̄ vt ex̄ de iureiur. veniētes. m ¶ Gñale. i. gñalis lex. n ¶ Sic i h̄ fac ad ꝓpoſitū q: id qđ d̄ us ꝑcipit cuꝫ ſit ð iur̄ nāli ꝑferr̄ ꝯſuetudi vl̄ ꝯſtituti oni. o ¶ Maior. ꝗ magis obedit mōach⁹ epō ꝗ abbati. qđ falſū ē vt. lviij. di. c. j. ⁊. ij. ſʒ h̄ dic vt nōuit. xi. q. iij. greſuſit.

q. vi. h̄ q ppe. Jtē ar. ꝙ q renūciat vni renūciat oib⁹ q̄ ſequūt ex illo. ⁊ ēt oib⁹ coherētib⁹. vt. lxxxi. di. ñ qs ſacerdotū. ⁊. i. q. i. ſi qs epſ. ⁊. ix. q. ij. nullus primas. f ¶ Dignitate. h̄ oñdit q̄re ius naturale ſit digni⁹ ꝗ alia iura. nā q̄cūqꝫ ꝯſtitutio vel cōſuetudo ē ꝯ illđ ius eſt

p Illa cōſuetudo. ar. ꝙ id qđ alſ ē illicitū rōe ꝯſuetudis ñ fit licitū. ar. ꝯ. x̄. di. iiij. dniqꝫ. ar. ꝯ. ex̄ ð ꝯſue. c. vlt. ēt min⁹ rōabil̄ ꝯſuetudo iduc̄ ius. ex̄ de in integ. reſti. ꝯſtitut⁹. Jtē ē h̄ ar. ꝙ honeſta cōſuetudo iducit puilegiū. vt. ix. q. iij. ꝯqſtus. ⁊. lxxxij. di. p̄mos. q ¶ Nō min⁹

hec.vij.capitula de mala cõsuetudie loquut̃.

a Ueritate.ar.q̄ veritas p̄iudicat opinioni vt h̄ ⁊.lxxxj.di.qcūq̄ȝ.⁊ ex̃ de biga.nup. ex̃ q fi.sint le.p tuas ex̃ de pur.vul.significati bus.⁊ex̃ de fri.⁊ male.fraternitat].ar.ȝ.iij. q.vij.§.tria. ⁊ ex̃ de iure pa.ↄsultatio nib⁹.⁊.C.de testa.l.j.

b ℭ Manifestata.p doctrinã ⁊ reuelationem.

c ℭ Dubitet q̄n̄q̄ȝ tñ ↄsuetudo p̄ualet legi.ex̃ de cõsue.c.vlti.

d Si ↄsuetudiñe.dic alex. q̄ v̄bis ē ihereñdũ. ex̃ de deci.ad au dientiam.

e ℭ Uetusta j.q.iij. sigs p̄ bedas. ar.ȝ. ff.de legi. de qb⁹.§.inueterata.ff.cõia p̄ di.l. venditor. §.si cõstat.ex̃ de ↄsue.cũ di lect⁹. ⁊ ex̃ de p̄scrip.signifi cauit ⁊ ex̃ de capel.mo.c.j. ⁊ ex̃ de iure pa.c.cura pastoral. In his pp diuturnitatẽ tp̄is susti

Item rõe ↄsuetudis sol⁹ abbas sine ↄsen su fratrũ cõfert stipẽdia. vt de his q̄ fi.a pla. sine cõ.ca.ea noscit. Itẽ in sacro baptismi p̄ ualet ↄsuetudo.vt.j.ð ↄs.di.iiij.c.ð trina.itẽ i mr̃imonio respicit̃ ↄsuetudo.ex̃.ð cog.spi. sup eo.itẽ in cõtinentia clicoꝝ. lxxxiiij. d.cũ ð qⁿdã Itẽ i aliis cãi b⁹ qs nõui.ſ j.di.c.ↄsuetudo.scias ḡ q̄ ad h̄ q̄ ↄsuetudo p̄iudicet iuri.reqrit̃ q̄ sit p̄scp̄ta. vt ð cã po.cũ ecclia.⁊ ex̃ de ↄsu.c.vl. Itẽ q̄ obtinuerit i.ↄdictorio iu dicio ppli.vt ex̃ ð v̄.sig.ab bate.ff.ð leg. ⁊ ↄsti.cũ ð ↄ suetudine.itẽ q̄ eo aio fiat vt credant se ius h̄re.⁊ ipo ste ꝓ illð item dãt facẽ.alio qn talis vsus nõ di vsus.vt ff.ð iti. actuq̄ p̄ua.l.j.§. iulian⁹ recte ait. Itẽ vt rel illa sit p̄scrip tibil̃.vt.xciij. di.c.illð. Itẽ q̄ possit anti qua ⁊ appro

Veritate[a] mãifestata[b]: cedat ↄsuetudo v̄itati: plane qs dubitet[c] v̄itati mãifeste ↄsuetudinẽ cedere? Itẽ neo ↄsuetudinẽ rõi ⁊ v̄itati p̄ponat: q̄ȝ ↄsuetudiẽȝ rõ ⁊ v̄itas sp̄ excludit. Itẽ gre. gullinuũdo auersano ep̄o.

Quolibȝ ↄsuetudo v̄itati ē postponẽda

Si ↄsuetudinẽ[d] fortassis oppõas aduertẽdũ ē qð dñs dicit: Ego sũ via: v̄itas ⁊ vita: nõ dixit: ego sũ ↄsuetudo: sȝ v̄itas. Et certe: vt bti cyp̄ani vtamur sniã: q̄libet ↄsuetudo: q̄ȝtuuis vetusta[e] q̄ȝtuuis vulgata: v̄itati oĩno ē postponẽda: ⁊ vsus q v̄itati ē cõtrari⁹ ē abolẽd⁹. Itẽ aug. i li.de bap.puuloꝝ.

Ueritate reuelata: ↄsuetudinẽ libice

Qui ↄtẽ dere oportet.

Quia ↄtẽpta[f] v̄itate: p̄sũit ↄsuetudinẽ seq: aut circa frẽs iuid⁹ ē ⁊ malign⁹: qb⁹ v̄itas fuelat̃: aut circa deũ igrat⁹ ē ispiratõe: cui⁹ ecclia ei⁹ instruit̃. Maȝ dñs i euãgelio. Ego sũ igt v̄itas: nõ dixit: ego sũ ↄsuetudo. Itaq̄ȝ v̄itate mãifestata: cedat ↄsuetudo v̄itati. Reuelatõe igitur fcã v̄itatȝ: v̄itati cedat ↄsuetudo: q̄ȝ ⁊ petr⁹ q circũcidebat: cessit paulo v̄itatẽ p̄dicanti. Igit̃ cũ xp̄s v̄itas sit: magis v̄itatẽ q̄ȝ ↄsuetudiẽȝ seq debem⁹: q̄ȝ ↄsuetudiẽȝ rõ ⁊ v̄itas sp̄ excludit. Idẽ i li.iiij.de baptismo.

Cõsuetudo rõi frustra oppõitur.

Frustra[g] igt qdã q̄ rõe ↄuicũt̃ ↄsuetudiẽȝ nob obijciũt: q̄si ↄsuetudo maior sit v̄itate: aut nõ sit i spũalib⁹ seq̄ndũ qð meli⁹ a spũ scõ r̃uelatõ ē. hoc plane verũ ē: q̄ȝ rõ ⁊ v̄itas ↄsuetudi p̄ponẽda sũt: sȝ si ↄsuetudi v̄itas suffragat̃: nihil oȝ fir mi⁹ retineri. Itẽ cyp̄anus

Rõeȝ ↄsuetudo ipedir̃ nõ ȝ

Cõsuetudo[h] q̄ apð q̄sdã irrepserat ipedire nõ dȝ q̄min⁹ p̄ualeat v̄itas ⁊ vicat. nã ↄsuetudo sine v̄itate vetustas erroris ē: pp qð relicto errore seq̄mur v̄itatẽ: sciẽtes q̄ȝ apð Esdrã[i] v̄itas vicit: vt scp̄tuȝ ē: v̄itas valet ⁊ iualescit ⁊ viuit i eternũ ⁊ obtinet i scl'a scl'oꝝ. Idem. Ignosci põt simpl'r

Joh. 14. — Joh. 14. — Gal. 2. — 3. Esdre .3.⁊.4.

f Quia ↄtẽpta.circũcidebat.⁊ cibos discernebat.propter quod paulus ei restitit in faciem.vt.ij.q.vij.c.paulus petrum.

g Frustra.consuetudinẽ.ex his omnibus capi.videtur q̄ semper ius p̄iudicet ↄsuetudini .videã⁹ ḡ q̄n ↄsuetudo p̄iudicet iuri.ecce iuenio i electiõe ↄsuetudinẽ p̄iudicare iuri nã p̄sona q̄ alš ē ineligibilis rõe ↄsuetudis fit eligibil̃.vt.j.xij.di.nos ↄsuetudinẽ.itẽ rõne ↄsuetudis cogũt̃.aliq eliget de aliena ecclia.vt ex̃ ð ↄsue.cũ dilect⁹.in fi. Rõne ↄsuetudis pt ep̄s eligi i p̄positũ. ex̃ de ↄcel.p.cũ nr̃is. Itẽ rõne ↄsuetudis eligit minor ecclĩa cũ cathedrali ex̃ ð cã.po.⁊ p̄pe.cũ ecclĩa.ex̃ de cõ.p.⁊ ec.nõ vacã. cũ nr̃is.⁊.c. bata.vt ex̃ de po.p̄la.bone.ij.c.circa fi. Itẽ ↄtinere dȝ naturalẽ eq̄tatẽ.ex̃ de do.⁊ ↄtu.c. j.ex̃ de ↄsue.ex p̄te.itẽ q̄ sit de scia principis iducta.nõ tm̃ de tolerãtia.vt ex̃ de p̄bẽ.cũ iã dudũ.itẽ q̄ nõ p errorẽ sit inducta.ff.de leg. qð.nõ rõne.j.c.ↄsuetudo.itẽ q̄ maior pars ppli consueuerit illa ↄsuetudine vti. q̄ȝ sicut minor ps populi nõ posset inducere legẽ.sic nec ↄsuetudinẽ. Quidã tñ dicũt q̄ illa ↄsuetudo p̄iudicat iuri q̄ excedat hoium memoriã. Illð.n.loco ↄstituti h̄r̃.vt.ff.de aq̃. q̄ti.⁊ esti.l̄ȝ iure.§.duct⁹ aq̃.⁊.iij.q.vi.l̄ȝ q̄ppe.io. Hoc breuit̃ teneas.q̄ suffic̃ h̄ȝ canões q̄ sit rõnabil̃ ⁊ p̄scripta.vt ex̃ de cõsue.c.vl.b.

h Consuetudo.põe casũ.vt.j.ð ↄse.di.iij. c. ij.⁊.iij. i ℭ De esdrã.c.vi.q̄n p̄hibuit iu

deis. ne alienigenas duceret vxores. nisi eent de tribu sua. ipsi aut duxerut alienigenas de filiis chananeo. vt. xxviij. q. j. §. j. vel tagit q̃liter bibliotheca z psalteriu fuit a babylois destructa. per heldra repa rata sit: vł ali ter q̃situ e q̃ ptus eet ma ior. R. gdam mlier]. ali° re gis. alt° vini alius vitatis. hac approba uit Esdras. a ¶ Qz ig rasar. q ignra tia iur] excu sat. vt h z. xx x. q. j. de his z. ij. q. iij. §. notadu. z. xx iiij. q. j. si qs dederit. z. xx viij. di. p̃sb.

b Si solus i. nullus ei ɔ̃rius sit. j. viij. q. j. scien dum. i fine. c ¶ Ho iz. q̃ iudei regunt huanis ɔsti tutiōib° z sic est ɔ̃. j. xij. di. oia. vbi di q tm iudei di nis ɔstitutōi b° regut. sed vez e q olim regebant ɔsti tutoib° hua nis. scz scriba ru z pharise oz. vt h dicit sz hodie n. vt ibi. Di. ix.

Quod at ɔstitu tio. s. i px. di. viij ondit q̃lr ius nale pua let ɔsuetudi. i hac. ix. di. oñ dit q̃liter ius nale pludicat z pualet ɔstō ni hoiz. Et su mit p totam

errati: sicut d seipo paul° apls dicat: q p° fui blasphe m° z psecutor z iniuriosus sz miaz merui qz ignorās° fe ci. ¶ Post ispiratōez z do z reuelatōez vitat scaz: q i eo qd errauerat pseuerat pru des z sciēs: ia n i vcia igno rantie peccat psūptiōe. n. atq obstinatōe q̃da nitit: cu rōe supet. Ide De vita te n hoi ɔsuetudine seq oz

Si solus xps audiedus e: nō debem° attēdere: qd aliqs an nos faciēdu pu tauit: sz qd pus q an oēs e xps pōr fecerit. neq. n. ho mis ɔsuetudiez seq opz sz dei vitatē: cu p esaia pphaz loq̃tur ds z dicat. sin ca co lut me: madata z doctrias hoiz docētes. Liqdo igit ex pmissis apparet q ɔsue tudo nali iuri postponitur.

Distinctio. ix.

Quod at ɔstō° nali iuri cedat: multi plici aucte pbat. ¶ Ait at aug°. ad bonifaciu. Leges pncipu nali nō pualet iuri

Imperatores Palea. qn p falsitate ɔ̃ verita te cōstituut malas leges: p bant bn credētes: z corona turp seuerātes. qn aut p vi tate ɔ̃ falsitatē ɔstituunt bo nas leges: terrent seuiētes: z corrigunt intelligentes. ¶ Quicuq ergo legib° ipatoru: q̃ p dei vitate feru tur: obtpare nō vult: acqrit grāde suppliciu. Quicuq vo legib° ipatoz: q̃ ɔ̃ volū tate dei ferit: obtpare non vult: acqrit grāde pmiu. Nā a tpib° pphaz oēs re ges q i pplo dei nō phibu ert nec euterit q̃ ɔ̃ dei pce

hac di. ius nale p iure dino qd ɔtiet i lege z i euāgelio. Itē p tota hac di. vecat canonicā

Imperatores scripturā nouū z ve. testm. c lgcuq. h icipit. c. vel granu aliud e palea. z hēs idē. xxiij

pta fuerāt istituta culpāt: z q phibuerūt z euterūt sup alioz merita laudāt. Etrex nabuchdonosorcū bu° eet idoloz: ɔstituit sacrilegā le gē: vt sila cp adoraret sz ei° ipie ɔstōni q ei obedit no luert: pie fideliterq fecert ¶ Idē tn rex dio correct° miraculo: piā z laudabile p vitate ɔstituit legē: vt qcu q diceret blasphemiā i deu sidrac: misac: z abdenago: cu domo sua penit° iteriret. Itē ex vbis ysidori. De eo.

Iustū e pncipē legib° ob tparē suis: tuc. n. iura sua ab oib° custodieda existiet: qn z ipe ill reuerētiā pbet. pncipes legib° teneri suis: nec i se posse dānare iura q̃ i subiectis cōstituut iustu est. Justa e. n. vocis auctoritas eoz: si qd pplis phibet sibi licere nō patiat. Itē aug. i plogo lib. iij. d trini. Scri pturis canoīcis tractatoz.

Noli litteris deferuiit. meis lrīs q̃si cāonicis scpturis obsequi: sz illis z q̃ nō credebas: cu iueneris i cūctāter crede: i ilis aut qd certu n hēbas: nisi certu i tellexeris: noli firmu tenet. Idē ad vincētiuz victorē. li. ij. In tractatoz opuscul mlta corrigēda inueniunt.

Negare nō possu nec d beo: sicuti ipis maiori b° ita mlta eē in tā multis opuscul meis q̃ pnt iusto iu dicio° z nlla temeritate cul pari. Idē ad hie. epla. viij. In scpturis canonicis mē datia non admittunt.

Ego solis eis scptoz q iā cāonici appellant didici huc timorē honorēq refer

q. iiij. nō iue nit. ¶ Ergo legib° nō ar. a ɔ̃riis vt. xv q. iij. de cric. z. xxiiij. q. j. qcuq liga uer]. z. q. ij. sa ne. xxv. di. q̃ lis. z fortissi mū e ar. a ɔ̃ riis. ff. de of. ei° cui mā. est iur. l. j. z. xj. q. iij. ipato.

a Noli. ca noncis. qz de canoni c] scptur] nō possum° di putare an iu ste sint vel n. vt. j. c. qs ne sciat. q In ill]. loqt d bz illa tpa cu ad huc scpta au gusti. z alioz scōz pluz nō erāt auctēti ca. sz hodie iubet oia te neri vsq ad vltimu iota. vt. j. xv. di. c. vl. vel h io di cit vt oñdat q maior sit auctas ve. te. q̃ scōz pium vt. xix. di. in canonicis.

b Negat. in isto iudi cio vn augu. mlta opa po stea retracta uit vt xxiij. q. vj. vides xij. q j. cēte z. xxvj. q. iij. q̃dā lo c Ego co. i scptoz. i

scriptoribus. a ¶ Errasse.nefas .n.est di/cere q scriptura mentiat.vt.xxiij.q.v.qd §. imo qd in eis dicit defendere debem9 vsq ad sanguinis effusioné.vt.xxv.q.j.sunt qdá. b ¶ Quátalibet. ar.q nō est ꝯsiderandū qs dicat. sed qd dicat. vt xix.di.fin. ꝛ est ar. ꝓ dictis quorundaz testium q nō est magis credēdū honorabiliori persone q̄ alij.q2 ꝟitas a quocunq ꝓlata semp pferenda est vt.ij.q.vij. q ritur. ꝛ.j.e. neq.ff.ð su. le.l.labeo.eis enim magis credit q rei aptiora dicūt.vt.iiij.q.iij.§.ité i crimiali.ꝟ.si testes.nec scitas ꝑsone ꝓdest vt citi9 credat.l.ol.sigs ꝑpostera.ꝛ ar.ad idē.j.q.j.teneam9.vj.q.ij.placuit.ꝛ.iij.q.ix.c.vl.ar.ꝯ.xj.q.j.gcūq.xcvij.di.nobilissim9.ꝛ.viij.q.iij.c.j.ꝛ.xl.di.c.j.ꝛ xj.q.iij.absit.Jo c ¶ Probabiles.ar.q rō equalet canoni.vt.s.di.j.ꝯsuetudo.ꝛ.j.c.sane.Jo.

ve.lu.enu.l.j.fbl.q2 nō oēs.Et est h ar.q ꝗnt túcūq aucteticū sit aliqd instrm̄.si tm̄ de ipo aliquid in dubiū reuocet semp exhibendū sit illud a quo originé ducit.vt.j.di.lxxvj.di.c.ieiuniū.in pñn.ꝛ.j.xxv.q.ij.sancim9.ꝛ optime ex̄ de sen. ꝛ re iu.cū inter. ꝛ hoc ꝯ dñs alber. q dic q si vna publica charta originem ducit ab alia publica charta nō est necesse exhibere originale. ar.in aut.vt fratrū filij.§. q2 ꝟo.coll. vl.sec9 in priuata aut. vt spō.lar.§.ꝛ h i sup.ar.ꝓ ipo.xix.di.si romanorū. qd iurj sit ð h dixi.j.c.di. ꝯ morem.

re: vt nullū eoꝝ scribendo errasse a audeā credere. aut aliqd in eis offendero qd videat cōtrariū veritati: nihil aliud existimé q̄ mendosū esse codicé: vel non eē assecutū iterptē qd dictū é: vel me mīme itellexisse nō ābigā. alios āt ita lego vt q̄ntalibz b scitate q̄ntaue doctrina polleāt: non iō verū puté q2 ipsi ita senserūt: sz q2 mihi p alios auctores vel canonicas vel ꝓbabiles c rōes qd avero nō aberret ꝑsuadere potuerūt I dé. Libris veteꝝ hebrea voluminū nouis greca auctoritaté impendunt.

VT veteꝝ d libroꝝ e fides de hebreis voluminib9 examināda é.ita nouoꝝ veritas greci f ꝑ mōis f normā desiderat. I dē i epl'a prima ad hie.. Nihil auctoritati canonic] remāebit scriptur]: si ad eas mendacia fuerint admissa.

SI g ad scpturas sacras admissa fuerit vel officiosa médacia qd i eis h réanebit auctoritatis: q̄ tādē ð scpturis illis snia ꝓferet: cuius pōder ꝯtētiose falsitat ob ꝟeti probitas. I dē ð vnico baptismo.li.ij. Fris oiz eꝑoꝝ sacra ꝑponit scp ura

QUis nesciat k sacrā scripturā canonicā tā veter] q̄ noui testamēti certis termis suis cōtineri: eāq posteriorib9 oibus eꝑorū

i ¶ Sermonis.totū eni nouum testa.scriptum est grece ꝑter euangelium matthei ꝛ epistolā pauli ad roma. que est scripta latine.Jo.

d ¶ T veterū.i.ve.test. e ¶ Greci.hiero.in.ij.prologo biblie.cōtra ait dicés q emendatoria sunt exéplaria latina q̄ greca.ꝛ greca q̄ hebrea.sed aug.ad primitiuā eccliam respicit qñ exemplaria greca ꝛ hebrea nō erāt corrupta.sed procedéte tempe cū ppl's christianus multū eēt auctus. ꝛ hereses multe essent facte iter grecos in inuidiā christianorum iudei ꝛ greci sua exemplaria corruperūt.ꝛ sic factū est q exemplaria eoꝝ magis corrupta sūt q̄ latinoꝝ ad qd tps respicit hiero.vel respicit ad latina exéplaria a fidelib9 interꝑtibus trāslata.aug.respicit ad exéplaria latina a nō fidelibus ꝛ falsatorib9 trāslata.in quib9 sigd falsitat] iudicat dicit eundū esse ad originalia. Uel dic q in h magis credendum est hierony.q̄ augu.q2 inter istos tres aug.hiero.ꝛ gre.augustino mag] credendū est i disputatiōibus.hiero.in historijs ꝛ trāslationib9.grego.in moralibus ꝑponit. q2 nō oēs in oibus.sz certi per certa ꝛc.C.de

g ¶ Si ad officiosa.officiosa dicūtur q̄ cōtinent pietaté.que nulli obsunt ꝛ alicui ꝓsunt.sicut inofficiosū dicit testm̄ qd é cōtra officiū pietat].vt.ff.de inoffi.test.l.iij. h ¶ Quid in eis.ar.q si instrumenta vel attestationes pro parte inueniunt false q in totū reprobant.vt.j.xvj.di.canones.ꝛ.iij.q.ix.pura.ꝛ.j.de ꝯse.di.iiij.nō liceat.ꝛ.ff.ð edi.edic.cū eiusdé.ar.ꝯ xxxvij.di.q de mēsa. xij.q.ij.sigs.ꝛ de ꝯse.di.iiij.si nō sctificat.ꝛ.xvij q.iiij.qsti sunt.ꝛ ex̄.de ar.cum tempore.ꝛ ð preb.dilectus.ꝛ.C.de trāsac.si ex falsis. So. si plura capitula sibi connexa sunt vel vnū est accessoriū alteri.vno cassato cōnexa ꝛ accessoria cassantur.secus si diuersa ꝛ separata sunt.ff.de mi.etiam.§.fi.ꝛ.ff.de ne.ge.cū actum.ꝛ.j.ij.q.vi.§.diffinitiua ꝟ. est autem quandoq circa fi.vel distingue vt distinguitur ex̄.de fi.instru.ex litteris.Jo.Ego dico q si aliquid falsitatis reperiatur in instrumento.q totū redditur suspectum.nec ei creditur.vt.ff.de fi.instru.l.ij.in fi.Bar.

l ¶ Pōdere.id est auctoritate. k ¶ Uis nesciat.terminis.id est libris.

a ¶ Disceptari.ita vt in dubiū reuocentur que ibi statuta sunt.sed disputare licet de eis ad maiorē intelligentiā nō reprobando.xcvj di.satis.

b Noli frater.calūnias.verba enim iur nō sunt calūniāda.ff.xxxvij.

in causis. k ¶ Excellētiora.nō est tale exēplū lucretie.xxxij.q.v.pposito.§.lucretiam.

l ¶ Pietate.ar.pro mia a iudice impetrāda.vt.xlv.di.licet plerūqz.xxvj.q.vi.alligant.l.di.ponderet.j.q.vij.dispensatiōēs.7.c. exigunt.lxxxvj.di.nō sat.xxxv.q.ix.vēiā de pe.di.j.qz diuinitat.ar.§.l.di.absit.xxiij.q.iiij.ē iiusta.xxxv.q.ix.loci.§.xlv.di.sz illō ex de sortileg.ex tenore.

rela tuz.7.ff.ad exhi.l.pe.

c ¶ Bonaſi.donatus p mo fuit catholic⁹.sz postea est in heresim lapsus cuius heresi adheserūt cyprianus 7 agrippinus.

d Nec quilibet disputatiōes.i.expositiōes.nō.n.ex ipo ledit fama alicui⁹ per id qz reprobat testimoniū suuz.vt ex de excep.denicz.

e ¶ In scripturis.ar.qd qsqz iur i alteruz statuit 7c.sic.ij.q.vj.q se scit.xxii.q.v.de forma ff.qd qsqz iu.l.j.ex.de psti.cum omnes

f Sane alias sane.

phil.3.g ¶ Cui.rationi

h ¶ Cōcordāt quādoqz

i ¶ Sed.illa exempla lb iō dicit qz nō semp imitanda sūt exempla.vt.C.de sen.nemo.sz exemplū pape est sequēdū.vt.xvj.q.iij.licet.ex de sen.7 re iu.

litteris ita pponi: vt de illa oio dubitari 7 disceptari[a] nō possit vtz verz vel vtrū rectū sit qcqd in ea scptū sit vel psliterit eē. Eporuz aūt litteras q post psirmatū canonē vel scripte sūt vel scribunt: 7 p smonē forte sapiētiorē i ea re cuiuslibz pitioris 7 p alioz eporum grauiorē auctoritatē doctiorēqz prudentiā 7 p psilia licere rephēdi: si qd i eis forte a vitate deuiatuz est. Idē in epla ad vncentiū

Ex dictis quilibet epoz pra dina mādata calūnie ñ col

Noli frater[b] ligantur. pra dina tā multa taz pclara tā indubitata testionia colligere vel calūnias ex epoz scriptis: siue nro ruz sicut hilarij. siue cipriani 7 agrippini anteqz pars dōati se pararet: pmoqz hoc gen⁹ lraz ab auctōitate canonū distiguēdū ē: nō.n. sic legūt taqz ita ex eis testimonū pferat: vt pra sentiat nō liceat: sicubi forte aliter sapuerit qz vitas postulat. In eo qppe nūero sumus: vt nō dedignemur ēt nob dictū ab aplo accipere: 7 si qd aliter sapitis: hoc q3 vob de⁹ reuelauit. Idē z i epla ad fortunatuz. Nō debet per reuerētia canōic scripture 7 expositōib⁹ earuz.

Neqz[d] quilibz disputatiōes qzuis catholicoz 7 laudatoz hoiz velut scripturas canōicas hre debem⁹: vt nob nō liceat salua honorificētia q illis debet hoib⁹ aliqd i eoz scptur[e] iprobare atqz respicē si for

te iuenerim⁹ qz aliter senserit qz vitas hz diuino adiutorio vel ab ali is itellecta vel a nob: talis ego suz in scptur alioz: qles volo eē itellectores meoz. Idē ad casulanū.

Exēplis rō sanctoruz prefert

Sane[f] qppe na prefert rō ēt exēplis aōponēda ē: cui[g] qdē 7 exēpla cōcōdāt[h] sz illa[i] q tm̄ digniora sunt imitatōe qzū excellētiora pietate[l]. Cuz g in nāli iure nihil aliud pcipiat qz qd de⁹ vult fieri: nihilqz aliud vetet qz qd de⁹ phibet fieri. Deniqz cū in canonica scptura nihil aliud qz qd i diuis scptur 7 legib⁹ iueniat: diuine vo leges nāli psistāt: pz qz qcūqz diuine volūtati seu canonice scpture pria pbāt: eadē ēt nāli iuri iueniūt adūsa: vñ qcūqz diuine volūtati seu canonice scpture seu diuis legib⁹ postponēda cēsent: eisdē nāle ius pferri opz. Cōstitutōes ergo vel ecclesiastice vel seclares si nāli iuri prie pbant penit⁹ sunt excludēde. Di. x.

Constitutōes[m] vo pncipū ecclesiastic pstōib⁹ nō pemi nēt sz obsequūt. Vñ nicola⁹ papa scribit epis i cōci. apō suiciū[n] pgregat. Lex ipatoz ecclastica iura dissoluere nō pōt.

Lege[o] soluere nō pōt. imperatoz nō in oibus ecclastic strouisijs vtēdū est: pserti3 cū iueniat euāgelice ac catholice sāctōi aliqtiēs obuiare. Itē lex ipatoz ñ ē sup legē dei sz sbt⁹ Imperiali iudicio ñ pñt in

Di. x.

Constitutiōes.i.hac.x di.oñdit magister qz secularis cōstitutio cedit ecclastice.qz sacre leges nō dedignantur seq sacros canones.vt.ij.q.iij.§.hinc colligit.extra de ui.cler.

Lege.diuisio p uincijs imperator diuidit prouincias.vt.ff.de of p.7 asse.si eadē 7 papa epat⁹ diuidit 7 vnit 7 eps ecclias vt ex de excel.pla.sic vnire Quid aūt iuris sit dum vniunt vl diuidunt.nō m.xvj.q.i.postq.7.c.7 tpis.licz g i perator diuidat vnā pro uinciā i duas nō ideo erūt due metro

poles vt h.⁊.rj.di.puenit. Et est h ar. q si pn ceps legitimat aliquē in tpalib⁹ nō iō est legitimat⁹ in spūalibus.ex̄ q fi.sint le.p venerabilē nisi vbi pn ceps restituat aliquē q fuit infamis rōne paterni criminis.vt.vj.q.j.§. verum.

nō vtor cōtra me.j.xxxvij.di.sigs veri.⁊.ij.q.vij.si hereticus ⁊ sic est ɔtra di.xix. si romanoꝝ in fine.iiij.q.iij.§.itē.l.sigs testibus.

a ℭ Ecclastica.ecclesia nō astringit mūdanis legibus.xxxiij.q.ij.inf.nec etiā de rebus ecclasticis potest ipator leges ɔdere.vt xcvj.di.bene nisi h ecclia petat.vt xvij di.§.hinc ēt ⁊ nisi i ecclesie privilegiū statuat aliqd vt.xvj.q.j.generaliter.⁊ q.iij.nēo.lo. b ℭ Diuisiones.arg. q eps inuito plebano nō pōt diuidere parochiā eius. nec papa inuito epo diuidere epatū vt.xvj.q.j. multis.quod n.est vnū diuidi nō pōt. vt.xxiij.q.j. loquit.⁊.c. scisma. Jo. Sz credo q papa h possit facere ex cā.⁊ etiā eps.vt i eadē decre. sic vnire.Ber. c ℭ Lex humana. vt hēs.xxvij.q.ij.sunt qui dicūt.Sed mirꝫ est cū iustinian⁹ fuerit valde catholic⁹ impator ꝗliter il lud statuerit ꝫ legē dni.cū dns dixerit q ob solā causā fornicationis mlier possit separari a viro.vt.xxij.q.ij.quos de⁹.Sz dic vt q dā dicūt q ignorāter fecit.⁊ iō veniā meruit vt.s̄.viij.di.cōsuetudo.vel errauit sicut hiero.vt.xxvj.di.c.j.vel ideo pmisit hoc vt grauia vitarent.sicut vsuras permisit vt vitarēt rapinas.⁊ cōiugia pmisit dissolui vt vitaret vxoricidiū.vt.xxxij.q.ij.si quod verius. d ℭ Cōtra hereticos.⁊ sic vtor pro me qd

ra ecclastica^a dissolui: ad qd oñdēdū duoꝝ hoꝝ.s.i/no.⁊ gre.satꝫ sufficiūt testimonia.Secūs qdē inocēti⁹ in decretali epl'a sua ad alexādrū antiochenū epm ait.Qd sciscitarēiges vtꝝ diuisis ipiali iudicio ꝓuinciis vt due metropoles fiant: si duo^b metropolitani debeāt noiari: nō visū est nob ad mutabilitatē necessitatū mūdanaꝝ rerꝫ di ecclīaꝫ cōmutari:honoresqꝫ aut diuisiōes ꝑpeti:q̄s ꝓ suis cāis faciēdas duxerit ipator.Btūs greg.scribēs ad theotistā patriciū ait in ter cetera.Si igt religiōis cā ɔiugia debere dissolui dicant: sciēdū ē: qꝛ etsi hoc lex hūana^c ɔcessit: lex tñ diuina ꝓhibuit. Ecce quēadmodū ipiali iudicio ñ pñt ecclastica iura dissolui.Ecce ꝗliter qd lex hūana cōcessit: dina lex ꝓhibuit: ñ q ipatoꝛ leges qb⁹ sepe ecclīa vtit ꝫ heretĭcos^d sepe ꝫ tyrānos atqꝫ ꝫ ꝑuos q̄scūqꝫ ōfendit: dicam⁹ pēit⁹ renuēdas: sꝫ q eas euāgelic] ⁊ aplic] atqꝫ canōic] decretꝫ

qb⁹ postponēde sūt: ñ possē iferꝛ ꝑiudiciū asseram⁹ Itē symmach⁹ papa i.vij. syno. Nihil qd euāgelicis reglis obuiet ipatoꝛ agetꝛ

Non lꝫ^e ipatori vl licet cuiqꝫ pietatē custodiēti aliqd ꝫ dina mādata ꝑsumere: nec qcqꝫ qd euāgelic] vl ꝓphetic] aut aplic] reglis obuiet agetꝛ. Itē felix papa. In ecclasticis cāis regia volūtas sacerdotibus est postponēda.

Certū ē^f hoc reb⁹ vrīs eē salutare: vt cū ð cāis di agit iuxta ipi⁹ ɔstōeꝫ regiā volūtatē sacerdotib⁹ xpi studeatꝫ sbdere ñ ꝑferre: ⁊ sacroscta^g eoꝝ ꝑsules potī⁹ discere q̄ docere: ecclasticā formā seq ñ huic hūanit⁹ obseqēdo iura ꝑfigere: neqꝫ i ei⁹ sctōib⁹ velle dñari cui^h de⁹ voluit clemētia sua pie deuotiōis colla sbmittē^i: nec dū mēsura^k celest] dispēsatōis excedit: eat i ɔtumeliā dispoñentꝫ. Itē. Bonis morib⁹ ⁊ decretꝫ romanoꝝ pōtificū cōstitutōes ꝫire nō pñt

Constitutōes ꝫ cano

geūqꝫ.⁊.xcvj di.bene.xj.q.iij.qui oipotentē.xxv.q.j.omne qd.⁊ c. nulli.⁊.c. gñali.xxiij.q.viij.cōuenioꝛ.ar. ꝫ di.lxiij.c.adrianus.

e ℭ Ertum f ē. hoc.c.⁊.c. suscipitis.⁊ c.quoniā loquunt quasi de eadē materia. g ℭ Et sacrosancta. id ē ꝑcepta. h ℭ Cuius scilꝫ ecclesie. i ℭ Submittere.ipatoꝛ.n. filius ē ecclesie nō ꝑsul.vt.xcvj. di.si impatoꝛ ⁊ inclinabit caput suum epis.vt.lxiij. di. valētinianus.⁊ excōicari pōt ab epo.vt.xviij. di.quoniam qdē. ⁊.xcvj. di.duo. k ℭ Mensura.i.dū iperatoꝛ excedit mensuram suam.

l Constitutiones. Nūqd ꝫ legib⁹ semp.l. derogatur per canones. absit nisi quo ad causas spirituales.⁊ hoc est quod dicitur de conse.di.iij.celebritatem.ibi alia est ratio causarum secularium.alia diuinarum.ar.s̄.e.c.j.vtrumqꝫ enim suo modo rationabiliter constitutuꝫ est: sed diuerso modo.ar.s̄.e. certum nec papa posset leges tollere nisi q ad suum forum.imperium enim ⁊ sacerdotium ex eodem principio prodierūt.vt i aut. quomodo oporteat epi.in prin.col.j. arg.s̄. e.di.quoniā.sed h non credo.vt.ex̄.de pscriptis.quoniā omne. m ℭ Mores.nec iura

mentum obligat contra bonos mores.vt ex de iureiur.queadmodū.ꝛ.ff.de leg.j.siquis inquilinos.§.vlti.

a Imperium administrationibus.distincta est enim potestas sua a potestate pontificali.vt.j.e.q̄niam.ꝛ.xcvj di.cū ad verum.aliogn si vsurpat eorū officia lepra percutit.vt ozias.ij.q.vij.§.itē cū dauid.nā inuenitur ꝙ reges cōferunt decanat⁹.vt ex de consu.cum inter.in pte dcisa.io.

b Suscipientis.idest accipere debetis.

c Libertatem.i.verbū predicatiōis.

d Perfectiorē.vt.xcvj di.duo sunt.

e Spiritus.i.ecclīastica cōstitutio.

f Carni idest sclari cōstitutioni.

g Si.i.hoc ideo dicit: quia non sunt allegande leges.nisi in defectū canonū.vt ex de no.ope.nun.intelleximus. h Ciuē.ciuē ro.appellat se.q2 prius societatē ɔtraxerat cū romanis.ꝛ in signū fuit data ei penula.

i Quoniā.hoc.c.est pars illius.xcvj.disti.cū ad verū. k Dei.i.diuine ꝛ humane nature. l Sic actibus.s.ipoꝝ officioꝝ:q̄.laz eni fecit tāq̄ impator:cū vēdentes ꝛ emētes flagellādo de teplo eiecit.j.q.iij.ex mult. ꝛ c.emētes.q̄dam vt sacerdos cum seipm obtulit hostiā discipulis suis dicens.h est corpus meum.de ɔse.di.ij.sacerdos.s3 ɔtrariū pbat per auctem istā.s.ꝙ deus noluit ea eē distincta.cū per seipm vtriusq3 potestatis actus exercuit.s3.hoc ideo fecit vt oñderet ꝙ vtraqz ptās ab eo processit.nō ꝙ vna psona illa duo officia exerceat vel gerere debeat.hec enim duo dona impium ꝛ sacerdotiū ab eodē pn cipio sunt.vt in aut.quō oportet epos.in pn.coll.j. m Discreuit.cū ḡ ptātes iste sint distincte.est h ar.ꝙ imperiū nō hētur a papa ꝛ ꝙ papa non h3 vtrūqz gladiū.nā exercitus facit impatorem.vt.xciij.di.legim⁹.ꝛ imperiū a solo deo habet.vt.xxiij.q iiij.q̄sitū.alioqn si ab ipso haberet.licite appellaret i tpalibus ad ipm.qđ phibet alex.ꝛ dicit ꝙ illa nō cōtingūt suā iurisdictionē ex de ap.si duob⁹.ꝛ ex q fi.sint le.ca3.j.ꝛ.c.lator.Itē ecclie soluunt tributū ipatori.vt.xj.q.j.magnū.s3 ɔ ꝛ celest ꝛ terreni imperij iura sunt ei ɔcessa.vt.xxij di.c.j.Item ipator iurat pape.vt.lxiij di.tibi dño.ꝛ papa depo nit impatorē xv.q.vj.ali⁹.ꝛ de sen.ꝛ re iu.ad aplice Ite3 ipe trāstulit imperium de oriente in occidentē.ex đ elec.venerabilē.Ego credo potestates esse distinctas.lic3 papa quandoqz vtrāqz potestatem sibi assumat.s.cum legitimat aliquē in spiritualibus ꝛ temporalibus.vt ex q fi.sint le.per venerabilem.sed illud fuit ad petitiones regis.qui hocipsum fecisse potuit.vt ibi dicitur.nec obstat ꝙ a seculari iudice appellatur ad papā.q2 hoc fit propter defectū iudicis secularis.vt exprimitur.ex de fo.cōpe.licet.nā etiam vacante impio supplet defectu3 iperij.vt ex đ fo.ɔpe.licet. n Procursu.ar.ꝙ in matrimonio ꝛ ceteris causis spiritualibus non sit vtendum legibus imperialib⁹ sed ɔ xxxv.q.v.ad sedem.dic ḡ ꝙ illud tantū modo determinat illud verbum temporaliū sed non illud verbum vterentur.vt sicut spirituales cause ad iudicē secularem non pertinent:sicnec cause sanguinis ad ecclesiasti

nes ꝛ decreta presulum romanoꝝ vel bonos mores[m] nulli⁹ sūt momēti. Item nicola⁹ papa. Que sacerdotū sūt:regib⁹ vsurpar̄ n̄ lz.

Imperii[a] vi3 suis publice rei q̄tidiāis administratōib⁹ d3 eē ɔtētū: non vsurpe q̄ sacerdotib⁹ dñi solū ɔueniāt. Item gre.naca.impa.cōstā. Tribunalia regi sacerdotali sūt ptā tī subiecta.

Suscipite[b] nunc libertatē[c] vbi libenter accipit ꝙ lex xpi sacerdotali vos subijcit ptāti:atqz ist tribunalib⁹ subdit. Dedit.n.ꝛ nob ptātē: ɔdit ꝛ pncipatū multo pfectiorē[d] pncipatib⁹ vr̄is: aut nūqd iustū vob videt si cedat spūs[e] carni:si a terrēis celestia supent ꝛ si diuis pferāt hūana. Ecce ꝙ ɔstitutōes pncipū ecclīasticis legib⁹ postponēde sūt: vbi āt euāgelic atqz canōicis dcret n̄ obuiauerit: oi reuerētie digne hēant. Unde

au.ait i dialogo ɔ petilianū. Leges ipatoꝝ i adiutoriū ecclie licet assumere.

Si[g] i adiutoriū vi3 terreni i pij leges assumēdas putat nō rephēdim⁹. Nā fecit hoc paul⁹ cū adūsus iniuriosos rōanū ciuē[h] se eē testat. Item cypran⁹ iuliano epo. Reges pōtificib⁹ p eterna vita: ꝛ pōtifices regib⁹ p tpalib⁹ idigēt

Quoniā[i] idē mediator dei[k] ꝛ hoiz hō xps iesus sic actib⁹[l] ppijs ꝛ dignitatib⁹ distictis officia ptāris vtriusqz discreuit[m] ppa volēs medicinali hūilitate hoiz corda sursū efferri n̄ hūana supbia rursus i iferiora demergi:vt ēt xpiani ipatores p eterna vita pōtificib⁹ idigerēt:ꝛ pōtifices p cursu[n] tpaliū tm̄mō rerz ipialib⁹ legib⁹ vterēt:q̄tenꝰ spūalis actio a carnalib⁹ distaret icursib⁹: ꝛ deo militās mime seclarib⁹ negocijs iplicaret:ac vicissi3:

a tū.vt.j.xxiij.q.viij.sepe principes. τ.c. his a

Ecapitulis. pontificum. ipa (quibus. ores enī olim pōtifices appellabant. vt.xxj.di.cleros. b Mendacē. ex mag humilitate hic loquit sic alibi.j.ij.q. vij.nos si incōpetent

Ides. dissol. vi.j.xxv.q.ij. impiali. hec regula supplet̄ p aliā regulā.q pn cipali destru cto destruit accessoriū. τ omne qđ sequit ex eo.vt ex de fi.istru. iter dilectos.i fi.sz hec regula multas re cipit instantias.ꝯ legem eni sit si ꝯtra hat post sim plex votū. tñ ꝯtract⁹ tenet vt. xxvij.q.j. nuptiaꝝ.Itē ꝓhibet ne sē tentia ferat sub ꝯditione tñ si lata fu erit tenet. vt ij.q.vj.§.bi duum circa pn. Itez pro hibet ne eps ꝯsecret alteri us ecclesiam tamen si con secrauerit te net ꝯsecratio vt. vij.qōe.j.

ne ille reb⁹ diuinis ꝑsidet vi deret:q eēt seclarib⁹ nego ciis iplicat⁹. Itē leo.iiij. lothario aug. Leges ipa.

Ecapitulis vel ꝑcept̄ ipiali b⁹ vr̄is vroꝝūqz ēt pōtificū ꝑdecessoꝝ irrefragabiliter custodiēdis τ ꝯseruādis q̄n to valuim⁹ τ valem⁹ xpo ꝓpicio τ nūc τ i euū nos cō seruaturos mōis oib⁹ ꝓfite mur: τ si fortasse qlibz alit vob̄ dixerit vel dictur⁹ fue rit: sciat eū ꝓ certo mēda cē. Itē ioānes.viij.lodoui co ipe. Regia auctoritate dissolui qđ ꝯ eam fit.

Ides filī charissime qz qcqd ꝯ leges accipit p leges dissolui meret. Itez gelasi⁹ rufino τ apli epis. Leges pncipū vel regulas patrū ꝯtēni non licet.

Uis āt leges pncipū aut reglas patꝝ aut admo nitōes paternas dicat de bere ꝯtēni: nisi p ipunitutz sibi tñ estimet trāsire cō mussuz. Itē theodorico re gi. Seruēt ab oib⁹ roma norꝝ pncipū leges

Er tū ē magnificētiā viaz leges romanoꝝ pncipū q̄s

eps in dioce. Sed dic q hec regula intelligit de talibus vbi est ppetua causa ꝓhibitionis s.ne filius ꝯtrahat cū mr̄e. Uel dic q merent dissolui nisi vbi p ꝯstitutionē aliā tolerarētur ar.ꝯ.xlv.di.de iudeis.sed hoc i fauorē fidei.

d Q ff.de reli. τ sump.fu.sunt psone.

Uis autez ꝯtēni.q ꝯtēnit leges peccat. nō tñ oīs peccat q nō paret legib⁹ vbi de ꝯsi lio loquūtur .vt.xiiij.q.j.qsquis.τ sic aliud ē contemnere aliud est non parere. Jo.

e C Ertum est.quas.i.qz.eas. f Nego cijs . hoc vult dicere q ex quo leges seruantur in negocijs laicoꝝ. multo fortius

sunt seruande in negocijs clericoꝝ. nisi ob uient canonicis institutis.

g Estram. q̄ pro nullius.qz in nullius psona omittendū est qđ statutis generalibus cōtinetur.vt.lxj.di.miramur. h Remi nisci.passiue

i negocijs hoīuz custodiē das eē ꝑcepit multo magi circa reuerētiam btī petri apli ꝓ sue felicitat augmē to velle suari. Itē leo q̄rt⁹ lothario aug. Romana lex nullius temeritate dz cor rumpi.

Estrā flagitam⁹ clemētiā: vt sicut ha ctenus romana lex viguit absqz vniūsis ꝓcellis τ q ꝓ nulli⁹ psona hoīs remi sci⁹ eē corrupta:ita τ nūc suū robur ꝓpriūqz vigorē obtineat. Dis. .xj.

Uod vo legib⁹ cō suetudo cedat. Isid. testat i sino nymis li.ij. Prauus vsus

Sus rō⁹ suiqz ⁊ lege auctoritati cedat: ꝑuū vsū τ lex τ rō⁹ vincat. Itē nico.pa.michaeli impato. Nō pōt statutis pōtificū cō suetudo cuiusqz refragari

Onsequēs ē vt qđ ab hui⁹ sedis rectoribus plēa⁹ auctē sancit:nulli⁹ cō suetudīs ꝑpediēte occasio ne ꝓpas tm̄mō sequendo volūtates remoueat: sz fir mi⁹ atqz incōcusse teneat. Itē iuli⁹ pa. Nō licet a cō suetudie roma.ecclie mē

Uod vo. Hic ititulatur.xj. disti.i q̄ dī q ꝯsuetudo ꝑua cedit legi tā ecclīastice q̄ seclari. Sz no.q ꝯsuetu do qdā ē generalis.qdāz ē spālis.vt.j. .e.catholica. xij. disti.illa. Gnālis est q̄ vniū ali cō sensu oīuz ē approbata τ oēs astrīgit. τ hec tāq ca non vel tanq̄ lex ē obsuan da vt.j.e.ec clesiasticarū. τ c.qs nesciat. Spālis siue pticulari ē il la q̄ hoies ali cui⁹ loci astri git.τ i eo.lo co hz legis vi gorē.vt.j.ea. di.catholica. nisi sit onero sa.vt.xij.dis. oīa.τ.lxviij. di.coꝛ epi.vl

parlat occasiōez malignādi.tūc.n.reijcit.ar. xij.dī.nos ꝯsuetudinē. Olī.n.dōatiste difficilli recipiebant:τ d ꝯsuetudie ad pmar' pmo uebant.qđ abolitū ē qz hētica puitas ide mi nus cauebat. vl nisi ꝯtra ꝯstōi. vt.j.e.c.ij.τ iij.τ nisi ꝯsuetudo sit ꝓdita ex ill' cāis.vt.j. xxix.dī.sciēdū.vl nisi pnceps ꝯsentiat vl nisi sit sup tali articlo q idifferēs ē.vt.j.pri.dī.il la.hr.sanctī.distingue. vt dixi.s. viij.dī.fru stra.to.

k Sus.mal⁹. l Aucti scri pte: m Et rō vicat.vt.s.dī.viij.dīta te.Joan. n Onsequēs e.id ē ꝯueniēs ē o Plēs.pa.auctas plēa ē.alioꝝ epoꝝ

semiplena ē.q2 ipi sūt ꝛ i ꝑtē sollicitudīs vocati.ñ i plenitudinē ptāt].vt.ij.q.vj.de cetero ꝛ.c.q se scit. o Cōsuetudis:nisi ta° sit cōsuetudo q̄ possit ꝑiudicar̄ iuri.vt notaui.viij. di.frustra.

a N Olite.ꝛ docē.pꝫ ħ ꝙ nō sp̄ cōsuetudinē ro.ec. tenemur seq.nisi ipa precipiat eā eē ſuādā.vt.j.c.vlt. multa.n.ſuat ro.ecc.q̄ alie nō seruāt. vt xxxj.di.alit.ꝛ de ɔse.di.iiij. de trina.ꝛ di.j.de hymnis.

b C Onsuetudis.vicat.ar.ꝙ ɔsuetudo nūq̄ tollit legeꝫ.vt.s̄. di.j.consuetudo. Sꝫ obijcitur hec lex. aut loq̄t ꝺ bona ɔsuetudine aut de mala.si de bona illaꝫ nulla rō vicet.si ꝺ mala ꝺ illa ñ pōt dici ꝙ nō sit vilis ei⁹ auctoritas.Ad hoc dicūt qdaꝫ ꝙ ꝑncipiū loq̄t de bōa.finis ā̄t de mala cōsuetudie. ſꝫ ille itellect⁹ inept⁹ ē q sepat caudā a capite qđ ñ lꝫ.ex̄ ꝺ bap.maiores. Alij fere

N Olite **fr̄is dissentire.** N errare frēs mei charissimi doctrinis varijs ꝛ extraneis nolite abduci: ꝛ instituta aploꝝ ꝛ aplicoꝝ viroꝝ canones q̄ ħētis: his fruimi:vt freti eis ɔ̄ cūcta inimicoꝝ iacula ꝑsistere valeat̄.Sat̄.n.idignū ē q̄nq̄ꝫ vel pōtificū vel ordinū sbsequētiū hāc regulā refutare:quā bti petri sedē ꝛ seq viderit ꝛ docere.Multuꝫ n.cōuenit vt totū corp⁹ ecclie i hac sibi obſuatōe cōcordet:q̄ ide auctoritatem ħēt vbi dñs toti⁹ ecclie posuit ꝑncipatū. Itē eođ.li.viij.ti.q̄ sit lōga ɔsuetudo

Nō pōt vsus ꝛ ɔsuetudo legē ꝛ rōem vincere.

C Onsuetudis^b vsusq̄ꝫ lōgeui nō vilis auctas ē:verꝝ nō vsq̄ꝫ adeo valitura momēto vt aut rōeꝫ vīcat aut legē scptā.Cū vo nec sacrꝭ canomb⁹ nec hūanis legib⁹ ɔsuetudo obuiare monstrat̄ icōcussa ſuāda ē.Q ñ aug.ait i li.ex dictis basilij.

Inuiolabilis ē ɔsuetudo q̄ nec hūanis legib⁹ nec sacrꝭ canonib⁹ obuiare mō strat.

E Cclasticaꝝ^c isti tutiōuꝫ q̄sdā i scptis q̄sdā vo aplica traditōe ꝑ

oēs ita exponūt ꝙ ħ di nō vincit legē.supple gñalē.ſꝫ i eo mūicipio bñ vincit vbi ſuat̄.ſꝫ certe ꝺ lꝫ nūq̄ aliqs dubitauit ꝙ ɔsuetudo pticularis nō dꝫ vincē legē in oib⁹ alijs locis.iō expōas de ɔsuetudie pticulari.q̄ lꝫ bōa sit tñ ñ vicit legē ēt i illo loco.nisi adsint. illa q̄ di. Eclesiasticaꝝ.tra xi.s̄.di.viij.frustra.

E ditōe.sine scripti.Jo.d Misterio dio.

e C Cōsuetudie.ñ ab aplis.ſꝫ nescit a quo.

f C Vñ.i.ꝺ q̄. g C Vt.i.ēt. h C Hesitauerit.q.d.nēo ēt iscꝑꝭ dubitat. i C Nō ꝑ scripturas.ſꝫ ꝑ ɔsuetudinē. k C Estiare.i.valē. l C Latura.i.passura. m C Intētiue.i.itētē. n C Scriptura ve.ꝛ no.tes.Nō.n.scriptura ve.ꝛ no.te.ħ docuit.ſꝫ docet canonica i frōte.ꝛ i alijs mēbris signaculū crucis debē fieri.ꝺ ɔ̄.d.iiij

successores i misterio⁹ ɔfirmatas accepim⁹:q̄sdā vo ɔsuetudie^c roboratas approbauit vsus q̄b⁹ par rit⁹ ꝛ idē vtrisq̄ꝫ pietat̄ debet̄ effect⁹:vñ^f qs vel^g aliquātulū sacraꝝ expt⁹ scpturaꝝ hesitauerit^h.Si.n.attēderim⁹ ɔsuetudies ecclie nō ꝑ scpturas^i a pžib⁹ traditas nihil estimare q̄ꝫtū religio detrimēti sit latura i/tētiue^m ispiciētib⁹ liq̄do cōstabit.Que.n.vt ide exordiamur scriptura^n salutifere crucꝭ signaculo fideles docuit isignirī:vel q̄ triphariā^o digesta sup panē ꝛ calicē ꝑlire orōis vel ɔsecrationis v̄ba ɔmēdauit:nā nō mō qđ i euāgelio ɔtinet̄ vł ab ap̄lo q̄libꝫ ē inſtū secretꝭ dicim⁹ ſꝫ ꝛ alia plura^p adijcim⁹ magnā q̄si viꝫ cōmēdātia mysterijs:q̄ oriēteꝫ^q v̄sus nos lr̄aꝝ orare formā docuit.Bñdicim⁹ fontem baptismat̄ oleo vnctionis Huic accedit ꝙ ter oleo^r i ungim⁹ q̄s baptiçam⁹ verbis abrenūciare sathane ꝛ angelis ei⁹ iformiam⁹: vñ ꝛ hec ꝛ alia i hūc mōuꝫ nō pauca nisi tacita ac mystica traditōe a pžib⁹ ecclia/stico more ac reuerentiori

postea signat̄ ꝛ di.v. nūq̄d verūtñ vi signum crucis traxisse originē ex ve.te.q2 cū angel⁹ debēt occidē ꝑmogēita egypti . ꝑceptū ē filijs isrł vtrū q̄ꝫ postē liniri ꝺ sanguine agni ad modū thau lr̄e q̄ est ad modū crucꝭ.ꝛ di ꝙ iacob cācellatis manib⁹ suis bñdixit filijs ioseph.s. effraiꝫ ꝛ manasse. Itē in ezechiele legitur.ꝙ cū apparuissent ei sex viri vasa hñtes i manib⁹ ꝛ qdaꝫ vir apparuisset i medio eorum hñs attramētū ad renes. dñs dixit ad eū: sig̃ thau i frōtib⁹ dolentiū ꝛ gemētiū ſꝫ illđ fuit tm̄ i figura ꝑceptū. o C Triphariā triphariā dr̄ v̄ba.q2 eadē tertio repetūt̄ i secretꝭ.s. hostiā sctāꝫ .hostiā purā.hostiaꝫ imaculatā.ħ ordo nec i ve.tes.nec i nouo ē ꝑfix⁹. ſꝫ a sctis pžib⁹ vsualr̄ tradit⁹.vel iō dr̄ triphariā.q̄si sb triplici silētio fiāt.ꝑmū ē vsq̄ꝫ ad sctūs.scđꝫ vsq̄ꝫ ad dñicā orōnē. tertiū vsq̄ꝫ ad agn⁹ dei. p C Alia plra.hec hēs ex̄ ꝺ cele.mis.cū marthe. q C Que oriētē.s.no.ꝛ ve.te. Sꝫ tñ legit̄ ꝙ danieli babylonica captiuitate orabat ꝯsus tēplū ꝛ iudei silr̄.tēplū āt erat ꝯsus oriētē ꝛ i salomōe legit̄:mane ad solē orab̄.ſꝫ dic ꝙ

illa faciebat i veneratiõe tẽpli. r ¶ Oleo in ſcapul' ⁊ pectore. vt ɖ ↄſ. di. iiij. deiñ. tertio i ꝑtice fit vnctio. ſ; h' fit chꝛiſmate. vt de ↄſe. diſ. iiij. poſtq̃ aſcẽdit. ſ; larga acceptiõe h' appellaṫ oleũ chꝛiſma. ſic ecõuerſo. i. xcv. diſ. illɖ ſu perfluu;. Jo.

a ¶ Conſuetudine;. j. di. xij. c. noſ cõſuetudine; ⁊. c. oia. ↄ. ibi eni di ꝙ q̃uis ↄſuetudo ñ ſit ↄ fidẽ. tñ ẽ re pellẽda. So. h' ɖ tollerabili. ibi de ſuperſtitioſa ⁊ itollerabili ↄſuetudie ⁊ ſic oẽl auctãtes itelligẽde ſũt. q ↄ illud. c. reclamare videṫ. b ¶ Cõtra fidẽ. idẽ ↄ bonos mores ⁊ ꝙ ita ſit expo nẽdũ hẽs de cõſe. di. iiij. ſi non ſctificaṫ. vbi ex neceſſitate o; face re eãdẽ expo ſitionem.

c In his rebus ꝑ lege. ſemꝑ diuturni mores ꝑ lege ſuanṫ vt. j. di. xxi. diuturni. ſic ſ. e. di. cõſuetudinis.

d ¶ Cõſuetudinũ. nõ ꝙ eque punitur tranſgreſſoꝛ ↄſuetudis ſicut tranſgreſſoꝛ legis. vt. j. q. vij. ſiq̇s oẽ;. ⁊. ſ. e. ec cleſiaſticaꝝ. vñ ſicut canõicis nõ licet obuiaṙ legi ſine licẽtia pape. ſic nec ↄſuetudini vt di i h'. e. c. ⁊ tñ de cõi ↄſenſu pñt venire ↄ ↄſuetudinẽ ẽt iuramẽto firmatã ſi cã ſubeſt. vt eẋ de his q̃ fi. a ma. par. ca. cũ in cũctis. ſ; ↄ̃riũ ẽ in ſtatutis. xv. q. vj. auctoꝛitatem. Jo.

e Catholica. particularis. ſed contra. j. e. epiſ. contra moꝛe;. vbi dicitur ꝙ particu laris conſuetudo non excuſat. ſed tm̃ generalis. ſed hoc verum eſt in illis que tm̃ ex priuilegio poſſunt haberi. vbi non valet conſuetudo niſi vniuerſalis ſit.

f ¶ Sed auctoꝛitate. ſcilicet ſcripture.

diligẽtia ſunt in miſterijs. obſuata magis ſilẽtio q̃ publicata ſcꝛipto. Itẽ ad caſulanũ ꝑ bytez. Laudabilis ẽ ↄſuetudo q̃ nihil ſidei

Conſue Idem vſurpat. tudinẽ[a] laudam⁹ q̃ tñ ↄ fidẽ[b] catholicã nihil vſurpare dignoſcaṫ. Idẽ ad eũdẽ. Ab auctoꝛitate deficit: mos ppl'i ⁊ maioꝝ iſtituta

In his re ꝑ lege ſuãt. bus[c] de q̇bus nil certi ſtatuit diuina ſcꝛiptura: mos ppl'i dei ⁊ iſtituta maioꝛu; ꝑ lege tenẽda ſũt: ⁊ ſicut ꝑuaricatões diuinaꝝ legũ: ita ↄtẽptoꝛes eccliaſticaꝝ ↄſuetudinũ[d] coercẽdi ſũt. Idẽ i libꝛo de xp̄iana fide. Auctoꝛitate ⁊ traditiõe gñali vel ſpeciali ecclia regitur.

Catholica[e] ecclia ꝑ oꝛbẽ terraꝝ diffuſa trib⁹ mõis ꝓbaṫ exiſtere: qc qd. n. i ea teneṫ: aut auctoritas ẽ ſcꝛipturaꝝ: aut traditio vniũſalis: aut certe ꝓpꝛia ⁊ particulari iſtructio: ſ; auctoꝛitate[f] tota[g] ↄſtrigit vniũſali traditiõe maioꝝ nihilominꝰ tota: ſuatꝫ vo ↄſtitutõib⁹ ⁊ ꝓpꝛijs infoꝛmatõib⁹ vnaq̃q; ꝑ locoꝝ varietate ꝓut cuiq; viſu; ẽ ſubſiſtit ⁊ regit[h]. Idẽ in li. ↄ manicheos. Valet ad

fidem catholicam auctoritas eccleſie.

Palã ẽ ꝙ i re dubia ad fidẽ ⁊ certitudinẽ valeat auctoꝛitas ecclie catholice: q̃ ab ip̄is fundatiſſimis apl'oꝝ ſedib⁹ vſq; ad hodiernũ diẽ ſuccedẽtiu; ſibimet ⁊ epoꝝ ſerie ⁊ tot[m] ppl'oꝝ ↄſẽſiõe firmaṫ. Itẽ leo pa. Ab aplicas inſtitutiõ

Hoc[n] nõ licet recedere. Unde idicim⁹ charitati: vt ab aplici iſtitutꝫ nullo vl teri⁹ recedatꝫ exceſſu: q2 in vltũ poſt hoc eẽ nõ poterit ſi q̇ſq̃ aplicas regulas in aliq̃ crediderit eẽ negligẽdas. Itẽ Jnno. decentio[o] epo. Ab oib⁹ obſuari o; qɖ romana ſeruat ecclia

Quis[p] neſciat aut ñ ad uertat id qɖ a principe apl'oꝝ petro romane ecclie traditũ ẽ: ac nũc vſq; cuſtodiṫ ab oib⁹ debere ſuari: nec ſupduci aut itroduci aliqd ꝙ auctoꝛitatẽ ɖbeat gñalẽ aliũde accipe vel exẽplũ: ꝑſerti; cũ ſit manifeſtũ in oẽ; italiã ⁊ galliã hiſpaniã ⁊ aphꝛicã atq; ſiciliã iſulaſq; iteriacẽtes nullũ iſtituiſſe ecclias niſi eos q̇s venerabilis apl's petr⁹ aut ſucceſſoꝛes ei⁹ ↄſtituerunt ſacerdotes. Legãt aũt ſi in

g ¶ Tota. eccleſia.

h ¶ Regitur quia quelib; ꝓuincia abũdat in ſuo ſenſu. vt. lxxvj. di. vtinam. ⁊ extra de ſepul. c. certificari.

Palam ẽ. i his tribus. c. loquitur de generali conſuetudine ro. ec. quã etiam in alijs eccleſijs ſtatuit obſeruãdum.

k ¶ Ad fidem. aſtruendam.

l ¶ Catholice. ſ. romane ad quã recurriṫ in dubijs vt. xx. di. libellis. ⁊ ſic ſeruande ſũt leges apoſtolici ſicut leges petri. vt xix. diſtin. ſic omnes.

m ¶ Ex tot argu. ꝙ priuilegium quod a plurib⁹ epi'i copis datur. preualet illi quod a paucioꝛibus datur. vt ar. xix. diſ. in canonicis.

n Hoc veſtre. poſt hoc. arg. ꝙ grauius punitur delictum iteratũ. vt. xv. q. viij. ſi q.

o ¶ Decentio. is fuit electus in epiſcopum. ⁊ lic; ſciret conſuetudines romane eccleſie tamen petijt a papa. vt ei ſcꝛibat eas propter maioꝛem auctoꝛitatem. xxiij. di. q̃q̃.

p Quis neſciat. petrus apoſtolus. vel aliquis ex eius mandato vt paulus. nam

petrus paulo dedit licentiam predicandi au ctoritate domini. dum dicit: segregate mihi paulum et barnabam. vt. lxxv. distin. qd dic. a ¶ Alius. id est contrarius. sic ponitur. xi. q. iij. c. ij. b ¶ Morem. sic construe. satis certum habemus dilectionem tuam agnouisse quem morem in celebrandis etc. c ¶ Teneat. scilicet roma. eccle. vel teneat idem tenere debeat dilectio tua. d ¶ Certum. tua dilectionem e ¶ Duxisses. dilectione tua. f ¶ Ignorare. hic indicat eum scire et nescire. sed vulgariter loquitur. q. d. satis credere te scire. nisi a me quesiuisses. g ¶ Aucte. cum iste eps hic sua aucte poterat facere. et per confirmationem pape nihil noui iuris dat. vt. j. dis. xci. preceptis. q enim confirmat nihil donat vt ex de fide istru. inter dilectos.

his, puiciis alius apostolus inueni tur aut legitur docuisse: quod si non leguntur: quia nusquam inueniunt oportet eos hoc sequi quod ecclia romana custodit: a qua principium eos accepisse non dubium est: ne dum peregrinis sermonibus student caput institutionum videantur amittere. Sepe dilectionem tuam ad vrbem venisse: ac nobiscum in ecclia conuenisse non dubium est: et quem morem vel in consecrandis mysterijs vel ceteris agendis archanis teneat agnouisse: quod sufficere arbitraremur ad informationem tue ecclie vel reformationem si predecessores tui minus aliquid aut aliter tenuerint satis certum haberemus: nisi de aliquibus nos consulendos esse duxisses quibus idcirco respondemus non quod te ignorare credamus: sed vt maiori auctoritate vel tuos instituas: vel si qua a romane ecclie institutionibus errant aut commoneas: aut nobis indicare non differas: vt scire valeamus qui sint: qui aut nouitates inducunt: aut alterius ecclie quam romane existimant consuetudinem esse seruandam. Dis. xij.

In quo est ergo maioris auctoritatis. dicunt quidam quod solet plus timeri etc. vt. xxiij. di. quamquam. imo dico quod auctoritas pape vel eius confirmatio id quod minus fuit validum facit validum. vt ex de transac. ca. j. Item quia nulli preter auctoritatem roma. pon. licet illud reuocare. vt extra de confir. c. ij. h ¶ Nouitates. j. xxx. dis. et hoc scripsimus. et ff. de consti. princi. in rebus. s. di. iiij. erit. i ¶ Alterius. scilicet contrarie bonis moribus: sic soluit contra. j. di. xci. nouit. contra sic isti. de satis. §. vl.

Distinctio. xij.

Quod absque .i. vt noua consuetudo teneatur. In hac. xij. distin. magister pro sequitur materiam precedentis di. s. quod consuetudo sit seruanda que non est contraria iuri naturali vel constitutioni. in fi. dicit quod omnes ecclesie debeant seruare consuetudinem metropolitane ecclesie. vt. j. e. distin. de his nisi sint monasteria vt ibi dicitur. Ponit autem in princi. duo c. per que vult interpretari vltimum ca. precedentis distin. vbi dicitur. quod a consuetudine roma. eccle. deuiare non debemus. et sic intelligit quod sine discretione deuiare non debemus. sed cum ratione possumus. quod probat per duo ca. prima a contrario sensu. Jo.

Quod absque discretione iustitie nulli agere licet. Vnde calixtus papa omnibus episcopis aut

Nulli agere licet sine discretione iustitie contra disciplinam.

Non decet a capite membra discedere: sed iuxta scripture testimonium omnia membra caput sequuntur: nulli vero dubium est quod apostolica ecclia mater sit omnium ecclesiarum: a cuius regulis nullatenus vos conuenit deuiare: et sicut dei filius venit facere voluntatem patris sui: sic et vos implete voluntatem matris vestre que est ecclia: cuius caput vt predictum est romana consistit ecclia. Quicquid ergo ecclia sine discretione iusticie contra huius disciplinam actum fuerit: ratum haberi nulla ratio permittit. Item gre. pa.

Nullus superbe resistat. Receptis apostolicis non dura superbia resistatur: sed per obedientiam que a sancta romana ecclia et apostolica auctoritate iussa sunt salutifere impleantur si eiusdem sancte dei ecclie que est caput vestrum communionem habere desideratis non nouum aliquid presenti iussione precipimus: sed illa

Non decet. membra. sic. j. de consecra. dis. iij. celebritates. et in aut. de ecclesiasticis ti. in princi. et est hic argu. idem iuris esse in toto quod in parte. vt. j. q. j. siquis episcopus. m ¶ Omnium. ergo et grecorum. vt. xxiij. q. j. paratus. n ¶ Discretione. nunquid ergo cum discretione licitum est contra illam agere. certe non vt. xvij. q. iiij. §. q. autem. vnum vacat hic arg. a contrario sensu. p ¶ Receptis. non dura. quamuis graue et intollerabile sit adimplendum est. vt. xix. distin. in memoriam. et. c. distin. contra morem. vel assignetur ratio quare adimpleri non possit. vt extra de rescrip. si quando. p ¶ Non nouum. ar. quod non dicitur nouum quod quamquam

statutum fuit.licȝ nō renouetur.vt .xviii.q.j. achaicius. ⁊ .xxxiij.q.j.nō satis.vñ si epus iurauit ꝙ nō alienabit nouū feuduȝ.tñ feudū de nouo vacās pōt licite alienare.vt eẍ ꝺ feu.ex parte.Jtem habes h̄ ꝙ ꝑ cōfirmatiōnē pape non daꝭ ius nouū vt eẍ de con fir.cū dilecta qd iur] sit dī xi de h̄.s̄.dis. xxi.c.vlti.

a ℂ Causatio.i. accusatio epoꝝ.sol⁹ .n. papa pōt ꝯdēnare epȝ. lȝ ab alio possit absolui.vt iij.q.vj. q̄uis ⁊.c.duduȝ.⁊ v.q.iiij.duodeci.Jtē sol⁹ papa restituit eū. vt.ij.q. vj.iō.Jtē solus agit ꝺ eorū renūciatōne vt.vj.q.iij

q̄ oliȝ vident idulta firmamus: cū nulli dubiū sit: ꝙ nō solū pōtificalis causatio^a: sȝ oīs scē spei ro.ec.⁊ religiōis relatio ad se.ap. q̄si ad caput oīuȝ ecclīarū debuit referri: ⁊ inde normaȝ assumere: vñ assūpsit exordiū ne caput īstitutōis videaꝭ omitti: cui⁹ auctoritatꝭ sanctionē oēs teneāt sacerdotes: q noluerint ab aplice petre super quā xp̄s vniūsalē fundauit ecclīam soliditate cōuelli. Siquis hec aplice sedis p̄cepta nō obſuauerit: p̄cepti honoris eē host] nō dubitetur.

Jtē nico. michaeli impe.

Nō ē resistēdū ꝯsuetudini cui canōica nō obstat auctoritas.

Cit scā^b romana eccl̄ia ꝙ nihil obsūt saluti credentiū diūse ꝑ loco ⁊ tpe ꝯstōes vel ꝯsuetudies.si illis canóica nō obsistat auctās ꝑ q̄ eis obuiare debeam⁹ : vñ nil iudicamus eis debere vel posse resisti. Jtē hiero. ad lucianū.

Cōsuetudies q̄ fidei nō officiūt ita ut a maiorib⁹ tradite sunt obſuet.

Lud^c breuit te admonēdū puto: traditiōes ecclīasticas p̄sertīȝ^d q̄ fidei nō officiāt ita obſuādas vt a maiorib⁹ tradite sunt: nec aliqꝫ ꝯsuetudinē alioꝝ ꝯtrario more^e subūti. Jtē nico

deniq₃.⁊ de eoꝝ mutatōe.vt.vij.q.j.mutationes.⁊ de eoꝝ exēptione.vt.xvj.q.j.frater

b ℂ Cit sancta.cōsuetudines.vt.xxxj.di. aliter.⁊ de cōse.di.iiij.de trina.⁊ de conse.

c ℂ Llo traditiōes.i.ꝯsuetudīes.l di.ij.q̄tidie viij.di.q̄ cōtra moreȝ.

d ℂ Presertiȝ .i.tñ.sic ponit.xj.q.iij.sigs eps dānat⁹.⁊.xvj.q.iij. ꝑ singlas .vij.q.j.sigs p̄sbr.⁊.xxvij.q.ij . multoꝝ. ⁊ dic nō officiant. id est q̄ fidei nō aduersent vel morib⁹ bonis vt.j.c.omnia.

e ℂ Cōtrario more. ar.ē h̄ ꝯtra epos .q hic argumētant ꝯtra eccliaȝ aliquā:exq̄ alie ecclie h̄ vl' illꝺ faciūt ꝙ ⁊ ista idē faciet. Rñdeaꝭ ꝙ eis ꝙ ꝯsuetudo vni⁹ ecclie nō subuertū. ꝑꝑ ꝯtrarias ꝯsuetudies aliarū. ar.tñ est ꝑ eis.c.di.ꝯtra morē.eẍ de cē.ex parte.ar.ꝯtra eẍ de capel.mo. dilectus.circa fi. Jo. So.q̄libet ecclia faciet id qꝺ alie faciūt ꝺ iure cōi.lxj.di.miramur nisi p̄scripsit vt eẍ de p̄scrip.audit].vel nisi hēat puilegiuȝ.xvj. q.j.hic et .b.Ex his duob⁹.c.vl' ꝙ iudex delegatus iudicabit fm cōsuetudineȝ loci ⁊.j.c. distin.illa.⁊.s̄.distin .viij.c.que contra mores.vbi dicitur nulla ciuis vel peregrini. ⁊ extra de consue. cum olim.in fi.de cog.spi. sup eo.⁊ optime extra de eo qui mittitur in possess.cum venisset . ⁊.C.de edifi.priua.an in totum.vbi dicitur ꝙ iudex seruabit ea q̄ in eodem oppido frequenter seruata sunt.

⁊ legatus seruabit consuetudineȝ prouincie: nam magnuȝ estimant prouinciales sibi seruari consuetudines suas .ff.de offi. procon. obseruare.Jtem lex precipit ꝙ iudex seruet consuetudinem prouincie .ff. de testi.l.iij.in fine econtra probatur ꝙ iudicabit fm ius romanū vt.s̄.disti.proxima .c. vlti. ⁊ ca. consuetudinis.⁊ in satisdatione. dicit lex seruandam cōsuetudinē vrbis rome. vt institu.de satisda.§.vltio ⁊ extra ꝺ sen ten.⁊ re iu.i causis. ⁊.xxv q.ij.seruatis. in fine.Jtem quia delegatus non sua sȝ delegāt] vi ce fungit]. vt xciij.di.c.vlti.eẍ ꝺ offi.dele.sane.ff.ꝺ offi.ei^o cui mā.ē iur.l.iij.Jtē magnū seq̄ret incōueniēs si fȝ ꝯsuetudinē loci iudicaret qꝛ si illa loca haberēt diūsas ꝯsuetudies i qb⁹ indicatur iā sequeret ꝙ eadē causa regeret fm cōsuetudines contrarias .xij.q.ij . monemus. Jtem videtur ꝙ fm consuetudineȝ rei sit iudicandum.tum qꝛ actor semper sequitur forum rei. vt.xj.q.j.experientie.tum qꝛ fauorabiliores sunt rei q̄ actores.Ad h̄ dicūt quidam ꝙ si aliquid sponte se subijciant iudicio alicuius vel sponte petant iudices delegatos.ꝙ semper fm consuetudinem delegātis iudicanduȝ sit.si autem inuitis datus sit iudex tunc iudicabitur fm consuetudinem litigantium.⁊ potius fm consuetudineȝ rei q̄ actoris. Melius potest distingui.aut appellatur ad papam aut non .si per ap.obtinetur iudex dico tunc delegatuȝ debere seq consuetudinē illius loci a quo est appellatū. qꝛ iudex appellationis tenetur sequi legem prioris sententie vt in auẗ.col .viij .vt cum de ap.cog.in princi.argu.ad hoc extra ꝺ testa.rainutius vbi iudex ap. sequitur consuetudinem loci a quo fuit appellatum.sed si sine ap.impetretur iudex tunc tenetur sequi consuetudinem delegantis.argu.ad hoc.ff. de condi.⁊ demon.que conditio.in fi.Jo.

Ego credo ꝙ iudex iudicabit fȝ ꝯsuetudinē

rei cũ actor forũ rei sequat. vt extra de fo. cõpe. cũ sit generale. nisi rõne ɔ̃ctus vel maleficij fact⁹ sit de foro alterius. qꝛ tũc seruabitur cõsuetudo loci vbi cõtraxit vel vbi deliquit. vt. viij. di. que cõtra morē. ⁊ ex̃ de fo. ɔ̃pe. c. vlti. b.

fit eligibilis. extra de cleri. coniu. cum olim ⁊. ff. de cur. non tm̃ argu. contra extra. de cõsue. cum venerabilis. Item habes hic ꝙ dispensatur in vno ordine cum aliquo qui tamen nõ potest promoueri ad superiores ordines. vt. xxxiij. di.

e ¶ Cõtrario more. C. de tẽp. in ite. resti. pe. l. vl. ɔ̃ vbi dicitur ꝙ absurdũ ẽ ex locorũ diũa aliqd induci discrimẽ. so. verũ est ꝙ ꝓpter loca diũsa nõ dꝫ idu ci ius diuersum. nisi alia rõ subsit. xxix di. sciendũ.

a Ridiculũ ẽ. ff. de interdic. ⁊ rele. l. relegatorũ. §. vlti.

b Diuturni. ꝟ dicitur insti. de iure na. §. ex nõ scripto.

c Consuetudo vbi nõ ẽ ɔ̃ria iuri scripto.

d ¶ Contra longã sed lõgũ est illd ꝙ est. x. vel. xx. annorũ. vt. C. de prescrip. lõ. tẽ. per totũ. non ergo requirit ꝙ cõsuetudo excedat hoium memoriã. vt dicũt quidã. vl' ẽt ꝙ sit pscripta sed istud verũ est vbi cõsuetudo nõ est ɔ̃ ius vel quãdo ẽ vetusta. ita vt excedat memoriã hoiũ. ff. de aq̃ plu. arcẽ. l. sũma. §. itẽ varijs qꝛ tunc habet locũ ɔ̃stituti. vt. l. ꝟ iure. §. ductus aque. ff. de aq̃ quoti. ⁊ esti. vbi aũt ẽ iuri ɔ̃ria requirũt ea q̃ no. s. viij. di. frustra.

la⁹ ignacio ep̃o. [illegible]

Ridiculũ ẽ ⁊ isrigẽde satꝫ abhoiabile dedec⁹ vt traditões q̃s ãtiqt⁹ a patrib⁹ suscepim⁹ ifrĩgi patiamur. Itẽ istitutionũ li. j. ti. ij. [illegible]

Diuturni[b] [illegible] mores nisi legi sint ad ũsi ɔ̃sensu vtẽtiũ approbati legẽ imitant. Itẽ codi. li. viij. ti. q̃ sit lõ. cõ. l. j. [illegible]

Consuetudo p̃cedens ⁊ rõ q̃ cõsuetudinẽ suasit tenẽda ẽ ⁊ qcqd ɔ̃ lõgã[d] ɔ̃suetudinẽ fiet: ad sollicitudinẽ suã reuocabit p̃ses prouincie.

Itẽ gre. vniũsis epis numidis. [illegible]

Nos[e] ɔ̃suetudinẽ q̃ cõtra fidẽ catholicã nil vsurpare dignoscit imo tã pmanere ɔ̃cedim⁹: siue de pmatib⁹[f] ɔ̃stituẽdis: siue de ceter͂ capitulis: excepꝭ

his q ex donatist͂ ad episcopatũ puenũt q̃s puehi ad pmat⁹ dignitatẽ ẽt[g] cuꝫ ordo[h] clericorũ eos deferat ad locũ eũdẽ mõis oĩbus ꝓhibem⁹: sufficiat aũt il lis cõmisse sibi pleb curaꝫ gerere: nõ aũt illos antistites: q̃s catholica fides i ecclie sinu docuit ⁊ gẽuit ad obtinẽdũ culmẽ pmat⁹ anteire. Itẽ gre. [illegible]

Quẽ[i] [illegible] admodũ q̃ illicita sũt ppetrare nõ patimur: sic q̃ sũt ɔ̃suetudĩs nõ negam⁹

Itẽ gre. augustio anglorũ ep̃o. [illegible]

Nouit fraternitas tua romãe ecclie ɔ̃suetudinẽ: i q̃ se meminit eẽ nutritã: sꝫ mihi placet vt siue i rõana siue i gallicorũ siue i q̃libꝫ ecclia inẽisti qd pl⁹ oĩpotẽti deo possit placere: sollicite eligas: ⁊ i anglorũ ecclia: q̃ adhuc i fide noua ẽ ⁊ i ɔ̃stõe p̃cipua: q̃ d mul tis ecclijs colligere poter͂

lector. ⁊. i. q. v. c. i. q. vij. sa luberrimũ. potest enim aliquis habere minorem honores qui nõ potest habere maiorẽ vt. ff. de inter dic. ⁊ releg. relegatorũ. §. vltimo. ⁊ xv. q. vltima c. j.

g ¶ Etiam cum. id est q̃uis.

h ¶ Ordo. licet sint talis ordis ꝙ possint esse pmates.

i ¶ Prohibemus. xxiij. questione. iiij. ipsa pietas contra. pmaꝫ q. prima sigs heretice. i. q. vij. c. primo. ⁊ ca. conuenientibus. cõtra. solu. d iure cõmuni est ꝙ nullus rediens ab heresi potest ordinari. i. q. vij. ca. i. sed dispensat cuꝫ eis multipliciter. dispensatur enim cum eis quãdoꝗ semiplene. quãdo ad minores ordines promouẽtur. vt. i. q. i. siquis heretice. plena est quãdo potest fieri sacerdos ⁊ non vltra. i. q. vij. conuenientibus. plenior quando potest fieri epus. sed non primas vt hic. plenissima quando ad omnes ordines ⁊ dignitates promouetur. xxiij. q. iiij. ipsa pietas. Johannes.

e Nos cõsuetudinẽ: ĩmo tõ. ⁊ extra de ɔ̃sue. cũ venerabilis. sed ibi de consuetudine circa statuta canonũ. vt. xxij. q. i. ⁊ iurabũt.

f De primatibus arg. est hic ꝙ cõsuetudo attenditur in electione. vt. xxiij. q. i. pudenda. in fi. ⁊ extra. d elect. cum inter vniuersas ⁊. c. cum ecclesia. de causa pos. ⁊ proprie. cuꝫ ecclesia. Item est hic argumen. ꝙ persona q̃ al's est ineligibilis ratione consuetudinis

Quemadmodum. sic ĩmilis compara tio est. ij. q. i. sicut fine. Johannes.

Nouit. siue in gallicorum. s. prori. distin. c. vltimo contra sed ibi de generali cõsuetudine. vel ibi de illa que consistit in ordine. liiij. distin. ex antiquis. hic de illa que consistit in obsequijs.

a Res.i.cõsuetudines.q.d.nõ ideo ẽ cõprobanda cõsuetudo mala qꝛ bonus locus
Illa.itelligi.ar. ꝙ.pñr [illegible]ẽ.lx.di.nõ loca.
b mendũ est cõsuetudinez esse iustã ⁊ ex iusta causa processisse.nisi probet contrariuz.

suetudinem illorum inter quos versatur.vt .s.viij.distin.que contra.⁊.xlj.dis.quisquis.
g Veneris.ar.ꝙ viatores tenent seq̃ ꝯsuetudinez loci ad quã veniũt.vt.s.di.viij.q ꝯ.
ar.ꝯ.ff.de iu.heres absens.So.vt in dic.c.q contra. quia refert an sint moraturi vel scito recessuri vl' an sit cõsuetu. apparẽs vl' latẽs.

ar.j.e. di.oia ⁊.lxviij. dist. corepi ⁊ extra de cen.puenit.vbi habes ꝙ licz ordo corepiscoporum diu fuerit ab oib⁹ tuerit tñ abolet qꝛ causa institutiõis ignorat.sz illa cõsuetudo mala fuit ⁊ onerosa.⁊ iõ fuit extirpata . h aũt loquit ꝺ bona cõsuetudine ⁊ non onerosa. Itez est hic ar.ꝙ ex tpe p̃sumitur aliqd esse debituz.vt.xviij.q.ij.servitiũ. c Cõmẽdata.esse. d Retineri.i.vt reticãtur. e Libertas.h dicit aug.ꝙ liberuz ẽ sabbato ieiunare q̃ntuz ad extraneos nõ q̃tuz ad illos vbi talis consuetudo servata est.Sz cõtrariuz dicit. immo.j.ꝺ cõse.di.iij.sabbato. sed ibi loquit de cõsilio.vel specialiter illud precipit romanis.lxxvj. distin. vtinã. f Societate

ĩfũdas. Nõ.n. p loca res sz p reb⁹ loca amãda sũt. Ex singulis ergo qbuscũq ecclijs q̃ pia q̃ religiosa q̃ recta sũt elige: ⁊ hec q̃si in fasciculũ collecta apud angloꝝ mẽtes i ꝯsuetudinez depõe. Itẽ aug.ad ianuariũ. Q̃d neq ꝯ fidẽ neq ꝯ bonos mores ẽẽ ꝯuincit: indifferẽter ẽ h̃ndũ.

Illa^b^ ãt q̃ ñ scpta sz tradita sũt custodim⁹:q̃ qdẽ toto orbe terraꝝ obs'uãtur: dat itelligi vel ab ipis aplis vl' ex plenarijs ꝯcilijs:qꝝ ẽ i ecclia saluberrĩa auctoritas: ꝯmẽdata^c^ atq statuta retieri^d^ sicut id qd dñi passio ⁊ resurrectio ⁊ ascẽsio ad celũ aduẽt⁹ sp̃ussci anniũsaria solẽnitate celebrãtur. Et siqd aliõ tale occurrerit: qd s'uet ab vniũsis q̃cũq se diffũdit ecclia: alia vo q̃ p loca terrauz regiones q varianf: sic est ꝙ alij ieiunãt sabbatũ: alij ñ. alij vo q̃tidie cõicãt corpi ⁊ sãgui dñi. alij certꝭ dieb⁹ accipiũt: ⁊ siqd aliõ h⁹ aiaduti põt: totũ hoc gen⁹ reꝝ libertas^e^ hz obs'uatiões: qd.n. neq ꝯ fidẽ catholicã neqz ꝯ bonos mores esse ꝯuicit idifferẽter ẽ h̃ndũ: ⁊ p eoꝝ iter q̃s viuit societate^f^ s'uãdũ ẽ: mr mea mediolanũ me secuta iuẽit ecclĩaz sabbato nõ ieiunãtẽ: cepat fluctuare qd ageret. Tunc ego ꝯsului de hac re btissimememorie ãbrosiũ epz. At ille ait. Cũ romã venio sabbatũ ieiuno. Cũ mediolani sũ nõ ieiuno. Sic ⁊ tu ad q̃cũq forte ecclĩaz vener^g^ eius morem s'ua: si cuiq̃ ñ vis eẽ scãdalũ nec quẽq̃ tibi: hoc cũ mri renũciassez: libẽter ãplexa ẽ^h^. Hoc aũt^i^ ꝺ ꝯsuetudie illa ĩtelligẽdũ ẽ: q̃ vel vniũsalis ecclie vsu vel tpis plixitate robora. Cetera si p varietate tẽpoꝝ vel aioꝝ vel locoꝝ varie ꝯsuetudies ĩtroducãt: iuẽta opportunitate resecãde sũt poti⁹ q̃ obseruãde. Vñ aug. scribit ad ĩq̃sitões ianuarij. Resecãda sũt q̃ neq auctõitatib⁹ neq morib⁹ vniũsitatꝭ cõ.

Omnia talia q̃ probãt neq scãp scpturaꝝ auctoritatib⁹ ꝯtinẽt: nec i cõcilijs epoꝝ statuta iuenũt nec ꝯsuetudie vniũsalis ecclie roborata sũt sz diũsoꝝ locoꝝ diũsis morib⁹ innumerabilit variãt: ita vt vix aut nũq oino possint iueniri cause^l^ q̃s i eis ꝯstituẽdis hoies secuti sũt: vbi facultas^m^ tribuit sine vlla dubitatõe resecãda existimo. Q̃uis.n. neq hoc iueniri possit q̃mo ꝯ fidẽ sint: ipaꝝ tñ religionẽ^n^ quã^o^ paucissimis ⁊ manifestissimis celebrationũ sacramẽtꝭ mĩa dĩ voluit eẽ liberã: s'uilib⁹ oneri⁹ p̃muit adeo vt tollerabilior sit ꝯditio iudeoruz. Qui ẽt si tps libtatꝭ nõ cognouert: legalib⁹ tñ sacris ñ hũanis p̃sũptiõib⁹ subijciũt. Itẽ ex ꝯci. tol. Vt ẽps puinciales eũdẽ i psallẽdo modũ teneãt q̃m metropolitano.

h Amplexa ẽ.sed forte non libenter ieiunauit. i Hoc ãt. qd sup̃ dctm ẽ ꝺ ꝯsue.s'uã.
k Omnia. talia.loqtur de ꝯsuetudie irrationabili. nc sit ꝯ.s.c.illud. l Cause. ar.ꝙ nõ licet dicẽ ita statutũ ẽ.nisi causa statuti assignet vt.j.ij.q v.ꝯsuluisti.j. ꝺ ꝯse.di.j.placuit.j. lxviij. di.corepi.ar. ꝯ.ff.ꝺ le.non oium. dic ꝙ ibi ꝺ iure positiuo ñ oneroso loqt.h ꝺ ꝯsue.onerosa vt iaut.ꝺ referen.§.fi. m Facul.i. vbi pt fieri sine scãdalo vt l.di.vt ꝯstitueret. n Religi.xp̃ianaz. o Quã i paucis. ar.ꝯ illos q nimias fũdũt orones.ff.ꝙ me.cã.l.j.vbi⁹ gaudẽt breuitate moderni

te argumen.ꝙ quilibet tenetur viuere s'z consuetudinem ...
no.⁊.xl.j. p Manifestissimis.s.di.iiij.erit.

a De his. voluntatē. alás. s. doctrinis varijs nolite abduci vt. s. di. proxi. nolite. b Clines. cines ꝙ cantāt cū clericis. ꝛ dicūt aīnē. xxviij. di. sedulo. c Sui epi. volūtatē. ar. ꝙ regimē oīum monasterioꝝ spectat ad epm vt. ix. q. iij. p singulas. ꝛ. x vj. q. j. q ve re. ꝛ. lxj. dist. obitū. s3 nōne monasteria mōachorū potiꝰ sunt s3 abbatē regēda ad quē tota ptás monasterij spectat. vt. xviij. q. ij. c. nr̃a. s3 illud verꝫ ē ꝺ regulis viuēdi. nō de regulis cātādi. xij. q. j. nō di catis. d Publica. i. clericoꝝ seculariū qꝛ officia publica sūt cū ipsi ppl3 hēnt. s3 mōachi non semꝑ hūt populū. vñ ipsi nō faciūt publica officia. ꝛ. xvj. q. j. interdicimus. e Astringat. ar. metropolitanū posse suspēdere ꝛ excōicare suū suffraganeū. vt. j. xviij. disti. placuit. ꝛ. c. si epus. j. x. q. iij. qꝛ cognouimus. xl.

rius. qꝛ dictū erat eis quicūꝙ fecerit se filiuꝫ dei morte moriat. ꝛ omne qꝺ fit cōtra conscīam edificat ad gehēnā. xxviij. q. i. §. i. ex̄ de prescrip. qm̄. Item vt dicunt pōt aliqs esse perplexus inter mortale ꝛ veniale. vt cū aliquis queriti aliquē inimi cū suū quem scio eē in loco aliq̄. si dico q̄rēti illuꝫ eē in loco illo pecco mortaliter. qꝛ prodo eū si nego eū eē ibi pecco saltē venialiter vel ēt mortalr̄ si sīn3 ꝑfectꝰ. vt. xxij. q. ij. negs. si taceo. et taciturnitate mea ꝯsumit eū eē i loco illo. itē in alio exemplo si vxō petit debitum a viro ꝛ vir negat peccat mortaliter. si reddit videt peccare venialiter. qꝛ delectatio carnis non potest esse sine venia li peccato. vt videtur. xxxiij. q. iiij. vir cuꝫ propria. ꝛ sic est perplexus.

litani sedē hic cognouerit.

De his qꝰ ꝫ aplicā volūtatē circūferūt oī vēto doctrie: placuit scō ꝯcilio vt metropolitane sedis auc̄tate coacti vniuscuiusꝙ ꝓuicie cives[b] rectoresꝙ ecclīaꝝ vnū eūdēꝙ ipsallēdo teneāt modū quē a metropolitana sede cognouerit i stitutū: nec aliq̄ diuersitate cuiusꝙ ordis vel officij a metropolitana sede patiāt disiūgi. sic. n. iustū ē vt ide vnusqꝫꝙ sumat regulas magisterij: vñ honoris ꝯsecratōēꝫ accepit: vt iux̄ maioꝝ decreta sedes q̄ vniuscuiusꝙ sacerdotalis dignitatꝭ ē mr̄: ecclīastice dignitatꝭ vel rōis sit mgr̄a. Abbatibꝰ sane idulꝭ officijs q̄ iux̄ volūtatē sui epi[c] regulariter ab illis iplēda sūt: cetera officia publica[d] id ē vespas matutinū siue missaꝫ aliter q̄ꝫ i ꝑncipali ecclīa celebraꝛ ñ liceat. Quisqs aūt hoꝝ decretoꝝ violator extiterit: sex mēsibus a cōione ꝑuatꝰ apꝺ metropolitanū sub pnie censura maneat corrigēdꝰ: q̄tenꝰ apud illū ꝛ ꝑterite trāsgressiōis culpā lachrymis diluat: ꝛ necessariā officioꝝ doctrinā studiose addiscat Sub ista ergo regula disciplīne ñ solū metropolitanꝰ totiꝰ sue ꝓuicie pōtifices vel sacerdotes astrigat[e]: s3 ꝛ ceteri epi subiectos suos ecclīaꝝ rectores obtēpare suis instōībꝰ cogāt. Itē ex ꝯci. bracaracēsi. Unde sup. di. xj. in matutinis ꝛ vespertinis o.

Placuit[f] oībꝰ cōi ꝯsensu: vt vnꝰ atꝙ idē psallēdi ordo i matutīs vel vesptinis officijs teneaꝛ: ꝛ nō diūse ac ꝑuate neꝙ monasterioꝝ ꝯsuetudies cuꝫ ecclīastica reg^la sint pmixte. Di. xiij.

Item adūsus[g] nāle ius nulla dispēsatio admittiꝛ: nisi forte duo mala ita vrgeāt: vt alteꝝ eoꝝ necesse sit eligi. Itē ñ i toletano ꝯci. octa

f Placuit. j. de ꝯse. di. q. iij. si qs epus: v. ꝯuenit. istis tñ capitulis derogaꝛ per

g Itē adūsus. assignauit mgr̄ diāꝫ iuris nālis ad alia iura i origine ꝛ dignitate ꝛ āplitudie. nūc assignat diāꝫ eiusdē iuris ad alia iura i sūie rigore. nā ꝫ alia iura admittiꝛ dispēsatio. s3 ꝫ ius nāle qꝺ ꝯsistit ipceptꝭ ꝛ ꝓhibitōibꝰ nūq̄. mgr̄ tamē excipit vnū casuꝫ de perplexitate ꝛ male. Uideamus ꝙ qd iuris sit de pplexitate. dicūt qdā ꝙ aliqs pōt eē pplexꝰ īnꝛ duo mortalia. vt iudei q cru ifixerūt christū peccauerūt mortalr̄. ꝺ pe. di. j. periculose ꝛ si ñ occidissent similiter peccassent mortaliter. qꝛ fecissent cōtra cōsciam que dicebat eis ꝫ

similiter videt ꝙ aliqs pōt esse perplexus inter duo venialia. vt si aliqs simplici verbo ꝓmisit se bibere plus q̄ possit. si plus bibat peccat venialiter. vt. xxv. distin. §. criminis. si ꝫ v̄buꝫ suū facit peccat venialiter. vt. xxij. ii. q. ij. primū. Sed dicendū ē ꝙ nullus pōt eē pplexꝰ inter duo mala. qꝛ ꝭm l3 sequereꝛ ꝙ aliqs ex necessitate teneret facere maluꝫ. sed dicit canō vasis ire deus nunq̄ redderet interituꝫ. nisi spontaneū reperiret habē delictū. vt. xxiij. q iiij. nabuchodonosor. v̄. vasis ire. ꝑterea si ex necītate teneremur aliqd facē. lex q̄ istō ꝓhibet esset iposs:bilis. cuꝫ tñ ois lex debeat esse possibilis. vt. s. distin. iiij. erit. Perplexio ergo q̄tum ad reꝫ nihil est. sed q̄tum ad aīum ꝛ ad stultam opinionem alicuiꝰ pplexio aliq̄ est. vnde iudei non erant perplexi nisi q̄tum

ad aium. ⁊ ideo debuissent ɔsulere peritiores vt apl'os vel sacras scripturas. In alio exem plo dicat ꝙ ille q interrogat dꝫ tacere. nec ħ ei noceat si alter ex taciturnitate sua aliqd pre sumat. absiteni ꝙ ea q̃ ⁊c. vt. xxiij. q. v. de oc cidēdis. prete rea nō semp seqtur ꝙ qui tacet cōsentit. lxxxvj. di. tāta. Qd aūt obijcit. de vxore. non credo ꝙ talis delectatio sit aliqd pctm̄. Si tñ vis tenere ꝙ sit ibi veniale pctm̄ dicas cum. h. ꝙ vir dꝫ mulierem petētē debitū prudēter eludere ꝑmittēdo se postea facturū dōec ipa efferueat ⁊ si nec sic illa desistēt tūc vir det ei copiam corporis sui. vt q̃cito mulier expleuerit libidinē suā statī vir recedat. nec ꝓcedat ad actū

a Duo mala itellige quātū ad

uo sic legit. **Minus malū de duob⁹ malis eligēdū ē.**

Duo mala lꝫ oīno cautissime sint ꝓcauēda: tñ si ꝑiculi necessitas[b] vnū ex his ꝑpetrare cōpulerit: id debem⁹ resoluer[c] qd mi nori[d] nexu noscit obligari. Quid āt leui⁹ ex his: qd ue ḡui⁹ sit pure rōis acūiue iuestigem⁹. Et. n. dū peierare[e] cōpellimur: creatorē q dē offendim⁹ ⁊ nos tñmō maculam⁹. Dū vō noxia ꝓmissa ɔplem⁹ ⁊ dei iussa ɔtēnim⁹: ⁊ ꝓxīs ipa crudelitate nocem⁹: nosipos cru deliori morꝫ gladio truci dam⁹. Illic[f]. n. duplici[g] culpaꝝ gladio ꝑim⁹: hic tri pliciter[h] iugulamur. Item gre. i moralib⁹ pte. vj. li. xx xv. ca. xiiij. a⁹s. ix. **De eodē.**

Neruī[i] testiculoꝝ[k] leuia thā ꝑplexi[m] sūt: q2 sug gestionū illi⁹ argumēta i plicatꝫ[n] iuentꝫ[o] alligāt: vt ple rosqꝫ ita peccare faciāt: q̃ ten⁹ si fortasse fugere pctm̄ appetāt: hoc sine alio pcti

fatuā illi⁹ opinionē. qui se credit ꝑplexum. ⁊ sic intelligas oīa vba ħ posita. nō eni vtrūqꝫ illoꝝ malū est lꝫ ille opinetur esse.

b ¶ Necessitas. i. casus. vl' referi ad opinionē stultā. c ¶ Resoluere. i. facere.

d ¶ Quod minori. ſm ꝙ ipse opinatur cuꝫ alterī illorum non obligat ipsum.

e ¶ Peierare. ſꝫ ꝙ talis opinatur. nō enim peierat licet nō seruet tale iuramētū. vt. xxij. q. iiij. si aliquid. f ¶ Illic. i. iuramento.

g ¶ Duplici. nō intelligas ꝙ in homicidio tria peccata cōmittant. ⁊ in periurio duo. ſꝫ ideo dicit ꝙ in homicidio tres offendunt. in periurio duo. ⁊ est arg. ꝙ qui plures offendit plus peccat. ⁊. xxiiij. dist. siquis aūt legationē ⁊. xj. q. iij. precipue. Itē est hic ar. ꝙ ꝑ illo po tius est iudicādū. ꝑ quo plures rōnes faciūt vt extra de proba. licet. in fi. ⁊ que potiora iu

ra non ōnderit obtinebit. xxj. di. §. j. vt. C. de edic. di. adria. tol. l. vlti. sic ⁊ deterior est cau sa illius cōtra quē ꝑlura faciūt. vt. xxviij. dist. de syracusane. Itē cōtrariū hic signatur. xxij. q. v. ille q. vbi dicitur ꝙ periuriuꝫ sit maius homicidio. ſꝫ ibi soluitur.

laq̃o nō euadāt: ⁊ culpā ēt faciāt: dū aliq̃ vitāt: atqꝫ ne q̃q̄ se ab vna valeāt absol uere nisi i alia ɔsentiāt se li gari qd meli⁹ ōndim⁹ siq̄ ex ɔ̄sūsatōe hoīꝫ alligatōis hui⁹ exēpla ꝓferam⁹: ⁊. j. Ecce qdā dū mūdi hui⁹ ap petit amicicia: cuilibꝫ alte ri similē sibi ducēti vitā ꝙ secreta scelera illi⁹ oi silen tio ɔtegat: se iureiurādo ɔ strigit: ſꝫ is cui iuratū ē ad ulteriū ꝑpetrare cognoscit ita vt ēt maritū adulter oc cidere conet. Is aūt q ei iuīurādū ꝓbuit reūit ad mētē: ⁊ diūsis hicinde co gitatōib⁹ ipugnat: atqꝫ ħ silere formidat: ne silentio adulterij simul ⁊ homici dij pticeps[p] fiat: ꝓdere tre pidat: ne reatu se ꝑiurij ob strigat: ꝑplexis ergo testicu loꝝ neruis ligat⁹ ē: q i quā libet ptē declinet metuit: ne a trāsgressiōis cōtagio ne[q] liber nō sit. ¶ Illi⁹ cū cta q̃ mūdi sūt dſcrēs atqꝫ ꝑ oīa frāgere ꝓpas volūta

h ¶ Dictri plicit. i. in ho micidio. Jo.

i Erui te sticuloꝝ i. suggestiōes dyaboli ner uose. i. calide ⁊ illa q̃ntes.

k ¶ Testicu loꝝ. testiculi dicūtur sug gestiōes eius quia sicut te sticuli sūt mi nistri ⁊ istru mēta huma ne ḡnationis ⁊ in se conti nēt omne in centiuū libi dinis. ita sug gestiōes dya boli generāt in hoībus vi tia ⁊ ad oīa il licita accen dūt. s. vj. di. sed pēsandū.

l ¶ Leui a thā. dyaboli.

m ¶ Per plexi sūt. i. ꝑ plectētes. ⁊ sic omnia verba itelligas actiue.

n ¶ Implicatis. i. implicantibus.

o ¶ Inuentis. id est inuentionibus.

p ¶ Particeps. ſm opinionem eorum stul tam semper intelligas. q ¶ A contagio ne. Iste admonebit illū ne faciat. vt. ij. q. j. si peccauerit. si nolit cessare faciat qd dicitur xxij. q. v. hoc videtur. ⁊ sic liberabit se. q2 sa cramentum non fuit inuentum vt esset vin culū iniquitatis. xxij. q. iiij. inter cetera. vnde siquis iurauit aliū nō accusare tamen potest denunciare crimen eius. vt extra de iureiu ran. quēadmodū. in fi. cum autem non po test probare debet tacere. vt. ij. q. vij. plerīqꝫ. si autem probare potest. faciat quod dicitur ij. q. j. si peccauerit. vel dicat alij sic. frater sci as ꝙ quidam te vult occidere non tamen no minando aliqueꝫ. extra de offi. iu. or. si sacer

tes quærens alieno se subde/re regimini appetit: sz eius q sibi ad deū pesse debeat min⁹ cauta inqsitiōe discer nit: qz fortasse is q sine iu/dicio eligit eū pesse iaz ce pit: agere q dei sūt phibz & q mūdi sūt iubet: pēsans itaqz subdit⁹ vel q sit cul/pa inobediētie vel qd cōtra giū secularis vite: & obedi re trepidat: & nō obedire formidat[a] ne aut obediēs deū in suis pceptis deserat: aut rursus nō obediēs de um i electo priore cōtēnat: &.ſ. Alius pēsare pōd⁹ ec/clesiastici honoris negligēs ad locū regiminis pmiis ascēdit sz qz oē qd hic emi net pl⁹ merorib⁹ afficit q honorib⁹ gaudet: dū cō pl⁹ tribulatōe pmit: ad mēo/riā culpe reuocat: doletqz se ad laborē cū culpa puenisse qsqz sit iniquū qd ad misit: ex ipa fract⁹ diffi/cultate cognoscit reū se igit cū ipēsis pmiis agnoscēs vult adepte sublimitatis lo/cū deserere: sz timet ne gra/ui⁹ delictū sit suscepti[b] gregis custodiā reliqsse: vult su scepti gregis curā gerere: sz formidat ne deterior culpa sit regimia pastoralis gre/gis dimittere qz ēpta possi/dere: p honoris ergo abitū ligarū culpa hic ñ se cōspi/cit eē. Quippe sine reatu

criminis neutrū videt: si aut suscept⁹ scil. grex relinqt: ac rursus sacra actō seculari ter ēpta teneat: vndiqz me tuit & suscept⁹: lat⁹ oē pri/mescit: ne aut stās in ēpto regimie non digne lugeat qd nō ēt deserēs emēdat: aut certe regimē deserens dū aliud flere nitit: rursus aliud de ipa gregis destitu/tōe cōmittat. Est tñ qd ad destruēdas beethioth vsu/tias sbtilit fiat: vt cū mēs iter miora & maiora pctā cō strigit si oino null⁹ sine pec cato adit⁹ pz: miora sp eli/gant qz & q muroz vndiqz abitu ne fugiat claudit: ibi se i fugā pcipitat[c] vbi bre/uior mur⁹ igerit: hic etiaz paul⁹ cū qsdā i ecclia icōti nētes aspiceret: ccessit[d] mi nia[e] vt maiora[f] declinarēt dicēs: pp fornicatōez vnus qsqz suā hēat vxorē: & qz[g] tūc solū ciuges sine culpa i admixtōe sūt cū nō p ex plēda libidie sz p suscipiē da[h] ple miscēt vt hoc ēt q ccesserat sine culpa qsuis minima nō eē mōstraret illi co adiūxit. hoc āt dico fm idulgētiā nō fz ipiū: ñ.n. sine vitio ē qd ignoscit & ñ pcipit: pcm pfecto vidit: sz qd possit idulgeri puidit: sz cū i dubijs cōstrigimur: vtiliter minimis[i] subdimur: ne i magnis sine vēia pec/

dos. contra tamē ex̄ de fur. qui cum fure. sed nō est contra. qz fur nō manifestauerat furtū indicanti. a ¶ Formidat. Quid si subdit⁹ credit q pceptuz prelati sit cōtra deū secure ñ obediat. qz licet gñaliter iurauerit ei obedire in oibus. nō intelligendū nisi de licitis & iustis & ho nestis. vt. xj. q. iij. si semp &.c. si dñs. & extra de iure iurā. ad nfaz &.c. veniētes ff. de pig. ob/ligatiōe gñali: sz si dubi/tet an sit cō de um obedire debet. vt. xx/iij. q. j. qd cul patur. in fi. vtrū aūt tene atur recipere ordies ab eo quē scit simo niacū eē. nō. j. q. j. si quis a simoniacis. b ¶ Su/scepti. iste si vult saluari dimittat locū & sit i ppetua pnia. vt. j. q. j. si qs neqz. & q. vij. reqris & ex̄ de simo. matthe⁹. nō tñ dimittat sine auctē pa pe. vt. vij. q. j. mutatiōes. &.c. suggestū sed credo vt Jo. fa. dicit. q bene pōt dimittere si/ne licētia pa pe. quia rem habet furtiuā. vnde ipsam tenetur statim re/stituere. aliter non penitet. xiiij. q. vj. si res ali ena. & fur semper est in mora. vt. ff. de condi. fur. si pro fure. §. vl. sed ar. cō ex̄ de renun. c. nisi. &.c. post transla. dic illa iura intelligun tur de bene intrantibus. hic male. j. q. j. ordi. c ¶ Precipitat. quid si pcipitet se in fugaz

& moritur vtrum peccet mortaliter. queritur & distinguendū est. q si non ita esset alt⁹ mu rus q bene psumebat se euadere nō peccat mortaliter. aliter sic. ar. pro primo. xxiij. q. v. de occidendis. pro secundo ar. xxiij. q. v. si nō licet. &.c. non est nostrum. & ex̄ de sepul. ex parte. d ¶ Cōcel/sit. id est con cessum osten dit. sicut ali/bi exponitur de. j. datum pronuncia. vt. xxiij. q. v. §. hinc no/tandum. e ¶ Mini/ma. id ē ma/trimonia. f ¶ Maio ra. id est for/nicationem. vel minima appellat im/moderatam exacti. debiti coniugalis. & illud potius permisit apo stolus. q for/nicationē vt xxxij. q. ij. qc/quid. & fm h proprie poni tur concessit id est conces/sum ostendit g ¶ Et qz. ar. cōtra. D. qui dicit q vir nunq po test cognoscere vxorem si ne peccato. vt no. xxxiij. q. iiij. vir cum propria. h ¶ Sed p suscipienda. & causa reddendi debitum. vt no. xxxij. q. ij. quicquid. i ¶ Minime. q/tiens enim sine captione nihil fieri potest id est faciendum est quod minus captiosum ē. vt. ff. de regu. iur. qtiēs. & l. semp. k ¶ Si/ne vēia. sic̄ di alibi. qd pmittim⁹ nolētes pcī pim⁹. vt. xxxj. q. i. hac rōne.

a Q Ueritur in hac di.xiiij. querit an aliqs debeat minus malū cōmittere. vt alter euitet grauius malū: Et dicē duz est q nō.vt.j.c.pxi.z cōtinuat iste.§.ad id q dixerat.q cū duo mala nobis instāt mi nus intelligē dū.sed h ē ve rū circa diuā sas psonas.

b Q uod ait qm̄ ver ba sūt augu stini z icipe ibi:merito q rit. c ¶ Pe riculosissime h dicit augu stin⁹ q nemo dz min⁹ ma luz cōmittere vt alter eui tet mai⁹ ma luz z intelli gunt hoc q daz q nemo dz min⁹ mor tale cōmittē. vt ali⁹ euitet mai⁹ morta le. s veniale dz cōmittere. vt alt euitet mortale naz .i. ordinatio nes.et aiam qs dz ponere p pximo. et sic morte tpa lez pōt aliqs sbire ne alter incurrat pe ná eternā.de pe.di.ij.cha ritas.§. pro xi.sed p veniali debet tm̄ tpalis p mortali externa .xj.q.iij.nemo.§ aliqs pōt peccare ve nialr vt alter nō peccet mortalr. Jtē qz aplš dicit. orabā eē anathema p frib⁹ meis.s ne mo anathematiçat nisi p mōtali.vt.xj.q.iij. nemo. Jtē cū virt⁹ z vitiū sint ꝯtria.ne se cō patiant .vt.xxxij.q.j.cū renūciat.s venialia sunt cū vtutib⁹ ifūt hoi.nō ꝑppue dicimr vt tia.vt d pe.di.iij.septies.Alij dicūt q nullū pctm̄ dz hō facē.vel p suo bono vl alteri⁹. vt.xxiij.q.v.cū hō.ꝟsi.qd si ali⁹.non.n. vult deus tale dānuz cū tali lucro cōpēsari.vt.xx iij.q.v.si dicat.nō.n.debet qs crimē suū alie nis cōmodis ipēdere.vt.xlvj.di.sicut nō suo

cem⁹. ¶ Jtaqz plerunqz neruoz beethimoth istius pplexitas soluit:dū ad vtu tes marias p cōmissa mio ra trāsit. Dis. xiiij.

Q Ueri⁹ hoc ita i vna eadēqz psona itel ligit: ceteruz an i di uisis eadē dispēsatio locuz hēat:vicz vt ꝯmittam⁹ mi nora ne alij grauiorib⁹ iplicē tur:merito qrit. V E his ita scribit aug.i li.v. qōnū sup gen̄.li.j. Nō sūt a nob aliq cōmittēda delicta:ne alij grauiora ꝯmittāt

Q uod b ait sodonitis loth sūt mihi due filie q nōdū nouerūt viros:pducā illas ad vos z vtimini illis sicut vob placuerit:tm̄ in viros istos ne faciatis iniquū: qm̄ volebat ꝯstituere filias su as hac ꝯpēsatōe:vt viri ho spites ei⁹ nihil a sodonitis tale paterēt. Atrū admitten da sit ꝯpēsatio flagitioz vl qrūcūqz pcōz:vt nos faci am⁹ mali aliqd:ne ali⁹ gra ui⁹ malū faciat:an pot⁹ p turbatōi loth nō ꝯsilio tri buēdū sit q h dixerit meri to qrit:z nimiz piculosissi

Preterea neqz p salute alteri⁹ tempali vl eter na dz qs peccare venialr qz null⁹ pducēdus ē ad salutē opitulāte mēdacio .vt.xxij.q.ij.c. faciat.z.c.primū.Jo. Sed q̄re redarguit h loth ab augustino.cū alibi cōmēdet ab am brosio.vt.xxx ij.q.vij. offe rebat.s am brosi⁹ ꝯside rauit pietatē quaz habuit ad hospites. augustin⁹ p̄o delictū filiaz xxvj.di.c.iij. d ¶ Hec cō pēsatio. arg. q nō est ad mittēda ꝯpē satio in mal. vt. xiiij. q.v. forte.z.xxxij. q.iiij.sic non sūt.z.q. viij. nō solū.z.j.q j.nō ē putan da . admittit tm̄ ꝯpēsatio i criminib⁹ vl excipiēdo vel replicādo. vt xxxij.q.vj. ni hil z.ff.solu. ma.viro vez ē iudicijs ad mittit. non i foro peniten tiali ꝯpēsatō

me admittit hec ꝯpēsatō si āt pturbatōi hūane tri buit z mēti tāto malo per mote nullo mō imitāda ē Cōsuetudis āt vl ꝯstōis ri goz nōnūqz relaxat. Un leo pa.ait. Que ꝯstōes va leāt tpari vel q n̄.

S Jc cut qdā sunt q nulla pñt rōe ꝯuelli:ita mlta sūt q aut p necessitate tpoz aut p ꝯsideratiōe etatuz oporteat tpari:illa ꝯsidera tōe h sp suata vt i his q vel dubia fuerit aut obscura id nouerimus seqndū qd nec pcepti euāgelici ꝯtrium nec decretis scōz patrū iue niat aduersum. Di. xv

Q Uoniā dnālib iu re z ꝯstōe vel ꝯsue tudine hactenus disseruim⁹ differētia q ab iuicē discernunt: designan tes:nūc ad ecclialsticas cō stōnes stilū vtam⁹: earūqz originē z auctoritatē put ex libris scōz p̄rūz collige re possum⁹ : breuiter assi gnātes. Quo tpe cepit ca nones cōciliorū :

C Anōes gnāliū ꝯciliō rū: vt isido.ait i li.vj. ethy.

e S Jcut.q daz sūt. vt pcepta de calogi z for ma baptismi z forma ꝯfi ciēdi corp⁹ xp̄i.de ꝯse.di.iiij. ppríe.vbi actio z di.ij.accipite. f ¶ Tēpoz.vt.j.q.vij.q p remedio.z.lxxj.di.pšb.z.xxxiiij.di. frater nitat. g ¶ Etatū. vt.j. xxxiij.q.ij.i adole scētia.z.lxxxvj. di.tāta. h ¶ Cōsideratōe.j xxix.di.sciēdū. i ¶ Ul dubia.ex d spō.iuēis

Q Uoniā de nāli iure. Ha ctenus tractauit mgr de nāli iure.h incipit tractare de iure canonico assi gnat itaqz rōne z originem ipsius.z oñdit q opuscula recipiantur ab ecclesia.z que non. Di. xv. k

l C Anones.ꝯstātini.j.xvj.di.isidor⁹ ꝯ.ibi dī q a tpe clemētis fuerūt celebrata ꝯci lia:s.q aū fuerūt celebrata s nō ita gnālr.

ca.xv.a tpib⁹ ꝯstātini cepe rūt. In pcedētib⁹ nāq₃ an nis psecutōe feruēte docē daꝝ plebiū mīme dabat fa cultas. Inde xpianitas in diūsas hereses scissa ē: qꝛ nō erat epis lnia ꝯuenien di i vnū nisi tpe supdicti i/ patorꝭ. Ipse.n.dedit facul/ tatē xpianis libere ꝯgrega ri. Sub hᵒ ēt scti pr̄es i ꝯci lio niceno d oi orbe terraꝝ ꝯueniētes iux̄ fidē euāgeli cā ꝫ aplicā secūdū post apo stolos^a symbolū tradiderūt iter cetera aūt ꝯcilia q̄ttu oꝛ sūt venerabiles synodi q̄ totā pncipaliter fidē cō/ plectūt q̄si q̄ttuoꝛ euāgelia vel totidē padisi flumina. **Harū**[b] pōꝛ nicena synod⁹ cccxviij. epoꝝ sub ꝯstātino augusto ipatore pacta ē: i q̄ arriane pfidie ꝯdēnata est blasphēia: quā[c] de ieq̄li tate scte trinitat̄ idē arrius asserebat. ꝯsbalē.n.deo pr̄i d filiū eadē scta synod⁹ p symbolū diffiniuit. **Scda** synod⁹.cl.patrū sb theodo sio seniore ꝯstātinopoli₃ cō gregata ē: q̄ macedoniū[e] spm̄ sctm̄ eē deū negātē cō dēnās ꝯsbalē pr̄i ꝫ filio sp₃ sctm̄ demōstrauit dās sym boli formā quā tota[f] greco rū ꝫ latioꝝ ꝯfessio i ecclijs pdicat. **Tertia**[g] synodus ephesina pma.cc. epoꝝ sb iuniore theodosio augusto edita ē q̄ nestoriū duas p/ sonas[h] asserentē i xpo iusto anathemate ꝯdēnauit: ostē dēs manere i xpo duas nāt ꝫ vnā[i] dn̄i nr̄i iesu xp̄i pso/ nā. **Quarta** synod⁹ chalce donēsis: q̄ sexcētoꝝ.xxx. sa cerdotū sb martiano pnci pe habita ē i q̄ euticē[k] ꝯstā tinopolitanū abbatē verbi dei ꝫ carnis vnā nāꝝ pnū/ ciātē: ꝫ eiusdē dioscoꝝ de/ fensorē[l] q̄ndā alexādrinu₃ epm̄ ꝫ ip₃ rursus epm̄ ne/ storiū cū r̄liqs heretic̄ vna pām snīa pdānauit: pdicās eadē scta synod⁹ xp₃ deu₃ sic natū d vgie vt i eo sba₃ ꝫ diuine ꝫ hūane ꝯfiteamur nāe. **Hę** sūt.iiij.synodi pncipales fidei[m] nāꝝ pleīssi me pdicātes. S₃ ꝫ si q̄ sūt alia ꝯcilia q̄ scti pr̄es spū d plene sanxert post istoꝝ q̄t tuoꝛ auctoritates oī mane aut stabilita vigoꝛ q̄ꝝ gesta i h[n]ope ꝯdita ꝯtinēt. Sy/ nod⁹ āt ex greco iterptat̄ co mitat⁹ vl̄ cetus. Cōcilij vo nomē tractū ē ex more ro māo.tpe.n.q̄ agebāt cāe: ꝯ uēiebāt oēs i vnū ꝫ cōi itē tōe tractabāt: vn̄ ꝫ ꝯciliū a cōi itētōe dictū ē q̄i ꝯsiliū: ꝫ ꝯsiliū q̄si ꝯsidiū. d.i.l.kꝫ a₃ trāscūte vl ꝯciliū dictū ē a cōi itētōe eo q̄ i vnū diri/ gāt oē₃ mētꝭ obtuitū. Sup cilia etenī ocloꝝ sūt vn̄ q̄ si bimet dissentiūt n̄ agūt ꝯ/ ciliū: qꝛ n̄ ꝯsentiūt i vnu₃. Cet⁹ vo ꝯuēt⁹ ē vl̄ ꝯgrega tio a cocundo.i.a ꝯuēiēdo i vnū: hic ꝯuēt⁹ ē nūcupat⁹ q̄ ibi oēs ꝯueniūt i vnū: qꝛ sicut ꝯuēt⁹ vl cet⁹ dr̄: sic ꝫ ꝯciliū a societate mltoꝝ in vnū appellat̄. **Hec** q̄ttuoꝛ q̄₃ ꝯcilijs scribit btūs greg. ita dicēs. **De auctoritate**

SIcut⁹ scti.iiij.ꝯcilioꝝ euāgelij.iiij.libros. sic iiij.ꝯcilia suscipe ꝫ venera ri me fateoꝛ. Nicenū.s.i q̄ pūsū arrij dogma destruit Cōstātinopolitanū q̄₃ in q̄ eunomij ꝫ macedonij erro ꝯuicit. Ephesinū ēt pnū i

SIscd.nesit ꝫ xix.distin.si Icut.ibi diab iuētore.

ꝫ, ita hoc ver buz generali ter soluit con trariuni.

a C Aposto/ lós Apostoli eni₃ fecerunt pmū symbo lū.s. credo in deū. sed nice/ na synod⁹ fe/ cit credo in vnū deū. ꝫ di cit a syn qd est con ꝫ bo/ los quod est morsellus. qꝛ qlibet aposto lorum de suo morsello ali/ qd apposuit.

b C Harum pōꝛ.ccc.xviij. alibi dicit de trecētis epis copis vt.x.q.j hāc. s₃ dic q̄ minoꝛ nume rus nō exclu dit maiorem ff.de in lit.in rē.cum furti.

c C Quā de inequalitate. dicebat enim patrē maio/ rē filio. ꝫ fili/ um maiorem spūsctō.xxiiij q.iij.quide₃. ver. arriani.

d C Syno/ d⁹. i ꝯstātino poli.j.c.sic.

e C Mace/ doniū.qui di xit spiritūsan ctū seruū pa/ tris ꝫ filij.vt j.q.j.eos qui xxiiij.q.vl.q/ dē. ꝟ. mace/ doniani.

f C Quā to/ ta.hoc nō ha bemus.qꝛ nō habemus nisi apostolorum ꝫ nicenum ꝫ athanasij. Quicunq₃ vult.

g C Tertia prima hoc di cit ad differē tiam secun/ de que fuit re probata.vt.j. xvj. di. quo/ niā sancte.

h C Perso/ nas. verbi ꝫ hominis.

i C Unam. vna est pso/ na.sed habet duas natu/ ras.j.c. sicut ver.quintus.

k C In qua euticē. q post resurrectiōes xp̄m hēe vnā naturā₃ dixit s.diuina.xvj. distinc. vj. ꝟ. quarta.

l C Defen/ sorē peccabat q̄ in fide et q̄ erat defensoꝛ hereticoꝝ vt xxiiij.q.j. c.j. ꝫ.ij.ꝫ.q. iij. q alioꝝ ꝫ ex/ tra de here. vergentis.sic dicit lex de la trōe.C.de his q latro.occl.l. j.s₃ ꝫ.xxj. di. i tātū.ꝫ.xxiiij q.ij.sane.pfer tur.ibi enī di cit q̄ diosco/ rus nō pecca uit in fide. s₃ expōe nō pec cauit in fide i.nō peccauit i fide tm̄. qꝛ i₃ peccauit q̄ ausus fuit pa pā leone₃ ex/ cōicare. xvj. di.itē ītum.

m C Fidei articulos.

n C In hoc romanoꝝ. ꝟ. presertim

a ¶ Media toris.i.christi Johannes.
b ¶ Substa tijs.scilicet p[er]sonis.
c ¶ Presunt Videtur er go q[uod] papa n[on] possit destrue re statuta co[n]cilij.q[uia] orbis maior est vr be.xciij. di.le gimus. circa medium. vn de regrit pa pa consensu[m] concilij . xix. di. anastasi[us]. argu. contra xvij . disti.§. hinc etiam.[et] ex[tra] de elec.si gnificasti.vbi dicitur q[uod] co[n] ciliu[m] non po test pape le gem impone re. [et].xxxv.q. ix.veniam.s[ed] itellige quod hic dicit cir ca articulos fidei.xv. q.j. sunt quida[m].

q[uo]d nestorij i[m]pietas iudicat Chalcedone[n]se v[er]o i[n] q[uo] euti ceris [et] dioscori prauitas e[st] reprobata hec tota deuotio[n]e a[m]plector i[n]tegerri[m]a approba tio[n]e custodio: q[uia] i[n] his velut in q[ua]drato lapide sc[t]e fidei structura [con]surgit [et] cuiusli bet vite co[mmun]is atq[ue] actionis norma [con]sistit. Quintu[m] v[er]o [con] ciliu[m] veneror:i[n] q[uo] ep[isto]la q[uae] ibi di[citu]r error[um] ple[n]a reprobat[ur]:i[n] q[uo] theodo.p[er]sona[m] mediator[em][a] dei [et] ho[m]i[num] i[n] duab[us] su[b]sta[n]ijs[b] sep[ar]a[n]s ad i[m]pietat[is] p[er]fidia[m] ceci disse [con]uicit[ur]: [et] i[n] q[uo] sc[ri]pta the odori p[er] q[uae] b[ea]ti cyrilli fides re p[re]he[n]dit[ur] ausu de[m]e[n]tie p[ro]lata refutat[ur]. Cu[n]ctas v[er]o q[ua]s p[re]fa ta vener[an]da [con]cilia p[er]sonas respuu[n]t respuo: q[uo]s venera[n]t[ur] a[m]plector: q[uia] du[m] vniu[er]sali su[n]t [con]stituta [con]sensu: se [et] no[n] illa d[e]struit q[ui]sq[ui]s p[re]sumit[c] absol uere q[uo]s ligant: aut religare q[uo]s absoluu[n]t. De ei[s]de[m] e[ti]a[m] scribit gelasius papa dice[n]s Que co[n]cilia sancta roma na ecclesia suscipiat.

Sancta romana eccle sia post illas veteris te stamenti [et] noui scripturas q[ua]s regulariter suscipimus e[ti]a[m] has suscipi non p[ro]hibet: sancta[m] synodu[m] nicena[m]. ccc. xviij.patru[m] media[n]te [con]sta[n]ti no maximo augusto: i[n] q[ua] arri us heretic[us] [con]de[m]nat[us] e[st]: san cta[m] synodu[m] [con]stantinopolis media[n]te theodosio seniore augusto:in q[ua] macedonius heretic[us] debita[m] da[m]natio[n]e[m] excepit: sc[t]a[m] synodu[m] ephe sina[m] p[ri]ma[m]:in q[ua] nestori[us] da[m] nat[us] e[st] [con]sensu b[ea]ti pape cele stini media[n]te cyrillo alexa[n] drine sedis a[n]tistite [et] archa dio ep[iscop]o ab italia destinato sc[t]a[m] synodu[m] chalcedone[n] sem media[n]te martiano au gusto [et] anatolio co[n]sta[n]tino politano ep[iscop]o:in q[ua] nestoria na [et] euticiana heresis si mul cu[m] dioscoro eiusq[ue] co[m]plicib[us] da[m]nate su[n]t: s[ed] [et] si q[uae] su[n]t [con]cilia a sc[t]is p[at]rib[us] hacten[us] instituta post istor[um] q[ua]ttuor auctoritate[m] etia[m] custodie[n]da [et] recipie[n]da ma[n]dam[us] [et] decer nimus. ¶ Ia[m] nu[n]c subijcie[n]du[m] e[st] de opus culis sc[t]o[rum] patr[um] q[uae] i[n] ecclesia catholica re cipiunt[ur]. ¶ Opuscula beati cypriani mar tyris [et] carthagine[n]sis ep[iscop]i. Ite[m] opuscula b[ea]ti athanasij alexa[n]drini ep[iscop]i. Ite[m] opuscu la b[ea]ti gregorij naza[n]zen[i] ep[iscop]i. Ite[m] opuscu la b[ea]ti basilij cappadocen[sis] ep[iscop]i. Ite[m] opus cula beati ioa[n]nis [con]sta[n]tinopolis ep[iscop]i. Ite[m] opuscula b[ea]ti hilarij pictauien[sis] ep[iscop]i. Ite[m] opuscula b[ea]ti aug[ustini] ep[iscop]i hypponen[sis]. Ite[m] opu scula b[ea]ti ambrosij ep[iscop]i mediolan[ensis]. Item opuscula b[ea]ti hieronymi p[re]sbyteri. Item opuscula beati p[ro]speri viri religiosissimi. Ite[m] epistola[m] beati leonis pape ad flauia nu[m] ep[iscopu]m [con]sta[n]tinopolis destinata[m]: cui[us] textu[m] aut vnu[m] iota si q[ui]sq[uam] idiota disputauerit: [et] no[n] ea[m] in o[mn]ib[us] venerabiliter acceperit: ana thema sit. Ite[m] opuscula atq[ue] tractatus o[mn]ium patru[m] orthodoxoru[m] q[ui] in nullo a san cte romane ecclesie [con]sortio deuiauerunt: nec ab eius fideli p[re]dicatio[n]e seiu[n]cti sunt: sed co[mmun]ionis ipsius g[rati]a dei vsq[ue] ad vltimu[m] die[m] vite sue participes fueru[n]t legenda de cernimus. Ite[m] decretales epistole quas beatissimi pape diuersis t[em]p[or]ibus ab vrbe romana p[ro] diuersor[um] patru[m] [con]sultatio[n]e de deru[n]t venerabiliter suscipie[n]de su[n]t. Ite[m] gesta sc[t]o[rum] martyru[m] q[ui] multiplicibus tor me[n]tor[um] cruciatibus [et] mirabilib[us] [con]fessio nu[m] triu[m]phis irradia[n]t. ¶ Quis ita esse ca tholicor[um] dubitet [et] maiora eos in agonib[us] fuisse p[er]pessos:nec suis viribus s[ed] dei g[rati]a [et] adiutorio vniuersa tolerasse. S[ed] ideo s[ecundu]m auctoritate[m] antiqua[m] vel [con]suetudine[m] singu lari cautela in sc[t]a ro.ec. no[n] legunt[ur]: q[uia] eo rum q[ui] scripsere no[m]i[n]a penitus ignora[n]t[ur]: [et] ab infidelibus aut idiotis superflua minus apta q[ua]m rei ordo fuerit scripta esse putan tur sicut cuiusdam quirici [et] iulite: sicut geor[g]ij aliorumq[ue] passiones huiusmodi q[uae] ab hereticis prohibentur [con]scripte pro pter q[uo]d vt dictu[m] est ne vel leuius subsanna[n] di oriret[ur] occasio:in sancta ro.ec. no[n] legun tur. nos t[ame]n cu[m] predicta ecclesia o[mn]es marty res [et] eoru[m] gloriosos agones q[ui] deo magis q[ua]m ho[m]i[n]ibus noti sunt o[mn]i deuotio[n]e venera mur. Ite[m] vitas patru[m] antonij pauli hila rionis [et] o[mn]iu[m] heremitar[um] q[ua]s t[ame]n vir beatis sim[us] scripsit hieronymus cu[m] o[mn]i honore su

scipimus. Itē actus beati siluestri apostolice sedis presulis: licz eius q scripsit nomē ignoremus: a multis tñ in vrbe romana catholicis legi cognouimus: & p antiquo vsu multe hoc imitant ecclesie. Itē scripta de inuētione sancte crucis dominice: & alia scripta de inuentione capitis beati iohannis baptiste: nouelle quidem reuelationes sunt: & nōnulli eas catholici legūt: sed cū hoc ad catholicoꝝ manus puenerit: beati pauli apostoli sententia precedat: oia probate: quod bonuz est tenete. (i. thes.) Itē rufin⁹ vir religiosus plurimos ecclesiastici opis edidit libros: nōnullas ēt scripturas interpretatus est. Sed qm̄ beatus hieronymus in aliqbus eū de arbitrij libertate notauit: illa sentimus que beatū hieronymū pdictū sentire cognoscimus & nō solū de rufino sz etiā de vniuersis qs vir sepius memoratus zelo dei & fidei religione reprehēdit. Itē origenis nōnulla opuscula que vir beatus hieronymus nō repudiat legēda suscipimus: reliqua autē oia cū auctore suo dicimus esse rēnuēda. Itē chronicā eusebij cesarieñ. atqz eiusdem historie ecclesiastice libros: qm̄uis in primo narratiōis sue libro tenuerit & post in laudibus atqz excusatiōe origenis scismatici vnū cōscripsit librū: ppter rez tñ singularē noticiā que ad instructionē ptinet vsqzquaqz non dicimus renuendos. Itē orosiū virū eruditissimuz collaudamus: qr valde necessaria aduersus paganorū calūnias ordinauit: miraqz breuitate cōtexuit. Itē venerabilis viri sedulij paschale opus qd heroicis descripsit vsibus insigni laude pferimus. Itē vincētij nihilominus laboriosuz opus nō spnimus sz imitamur. Ceteꝝ q ab hereticis cōscripta vel pdicta sunt: nullatenus recipit catholica & aplica ecclia romana. Quibus & pauca q ad memoriā venerūt & catholicis vitāda sūt decreuimus eē subdēda: qdā q⁹ in septuagesima ponūt pēthateucū vsqz i. xj. die añ pascha. a. xv. die añ pascha ponūt hieremiā vsqz i cenā dñi: i cena dñi legūt tres lectiōes de lamētatio nib⁹ hieremie: quō sedet sola ciuitas &c. & (tren. j.) tres lectiōes de tractatu scti aug. i ps. liiij. Exaudi d. dep. meā: & ne despexeris: & tres de apostolo: vbi ait in epla ad corinth. cō (i. cor. x.) uenētibus vob i vnū. Scda lectio sic ici (ibidem.) pit: silr postqz cenauit. Tertia de spūalib⁹: nolo vos ignorare frēs. In parasceue tres lectiōes de lamētatiōibus hyeremie. tres de tractatu scti augu. i ps. Exaudi d. dep. meā. & tres de aplo vbi ait in epla ad hebreos. festinem⁹ īgredi &c. scda lectio. ois nāqz pōtifex: tertia: de q est grādis smo. In sabbato sctō tres lectiōes d lamētatio nibus hieremie pphete: & tres de tractatu scti aug. lxiij. ps. Exaudi d. orōnē cū tribulor. & tres de aplo vt ait i epla ad hebreos: vbi ait: xps assistēs pontifex futuroꝝ bonoꝝ. scda lectio vbi. n. testm̄. tertia vmbrā. n. hz lex futuroꝝ bonoruz. In pascha dñi omeliā ad ipz diē ptinētē. Infra hebdomadā omelias. In octauis pasche ponūt apocalypsim & actus aploꝝ & eplas canonicas vsqz in octauis pēthecostes. In octauis pēthecostes ponūt libros regū & paralypomenō vsqz in kalendis augusti. In dñica pma mēsis augusti ponūt salomonē vsqz i kalēdis septēbris. In dñica prima mēsis septēbris ponunt iob tobiā hester esdrā vsqz i kalēdis octobris. In dñica pma mēsis octobris ponunt librū machabeoꝝ vsqz i kalēdis nouēbris. In dominica prima mēsis nouēbris ponūt ezechielē & danielē & minores pphetas vsqz i kalēdis decēbris. In dñica pma mēsis decēbris ponūt esaiā pphetā vsqz in natiuitatē dñi. In natali dñi legūt pmū de esaia. iij. lectiōes. pma lectio. prio tpe alleuiata ē terra &c. scda: cōsolamini. tertia: cōsurge. Deinde legunt smōes vel omelie ad ipz diē ptinētes. In natali scti stephani omel. de ipa die. In natali scti iohis similr. In natali inocētiū similr. In natali sci siluestri similit. In octaua natalis dñi omeliā de ipa die. In dñica pria p⁹ natiuitatē dñi ponūt epistolas pauli vsqz in septuagesima. In epiphāia lectiones tres d esaia. pria lectio icipit: oēs sitiētes. scda surge illuiare: tertia gaudēs i dño gaudebo. Deide legunt smōes vel omelie ad ipz diē ptinētes. Que vo opuscula vel q libri sint iter apocryphos cōputādi: idē gelasius oñdit dicēs. In primis arrimnēsez synodū a cōstātio cesare cōstātini filio cōgregatā mediāte tauro pfecto [illegible] & in eternū cōfitemur eē dānatam. Itē itinerariuz noīe petri apli qd appellat scti clemētis li. viij. apocryphi. act⁹ noīe andree apli apocryph⁹. act⁹ noie philippi apocryph⁹. act⁹ noie petri apli

apocryphus. actus noie thome apostoli apocryphus. euãgelia thadei noie apocrypha. euãgelia noie thome apli: qbus manichei vtunt apocrypha. euãgelia nomine barnabe apli apocrypha. euãgelia noie bartholomei apli apocrypha. euangelia noie andree apli apocrypha. euãgelia q̃ falsauit lucian⁹ apocrypha. euãgelia que falsauit hircius apocrypha. liber de infantia saluatoris apocryphus. liber de natiuitate saluatoris z de sancta maria z de obstetrice saluatoris apocryph⁹. liber q appellat pastoris apocryphus. libri oẽs quos fecit lẽticius discipul⁹ diaboli apocryphi. liber qui appellat fundamentũ apocryphus. liber q appellat thesaurus apocryphus. liber q appellat de filiabus ade vel genesis apocryphus. pẽtametrũ de christo ṽgilianis cõpaginatũ ṽsib⁹ apocryphũ. liber qui appellat act⁹ thecle z pauli apocryph⁹. liber q appellatur lepoci⁹ apocryphus. lib. puerbioꝝ ab hereticis trãscript⁹ z sc̃ti sixti noie signat⁹ apocryph⁹. reuelatio que appellat pauli apocrypha. reuelatio q̃ appellat thome apocrypha. reuelatio q̃ appellat stephani apocrypha. lib q appellat trãsit⁹ sc̃e marie apocryph⁹. lib q appellatur pnia ade apocryphus. liber qui appellat diogene noie gigant: q post diluuiũ cũ dracõe ab hereticis pugnasse phibet apocryph⁹. lib q appellat testamẽtũ iob apocryph⁹. lib q appellat de pnia origẽis apocryph⁹. liber d pnia cypani apocryph⁹. lib q appellat iamne z mãbre apocryph⁹. liber q appellat sors aploꝝ apocryph⁹. lib lusane apocryph⁹. lib canonũ aploꝝ apocryph⁹. lib phisologus ab hereticis ↄscript⁹ sz bti ambrosij noie ꝓsignat⁹ apocryph⁹ hystoria eusebii pãphili apocrypha. opuscula tartuliãi siue aphricãi apocrypha. opuscula iouiniani z galli apocrypha. opuscula mõtani z ꝑcille z maximille apocrypha. oia opuscl'a fausti manichei apocrypha. opuscula alterius clementis alexandrini apocrypha. opuscula cassiani presbyter i galliaruz apocrypha. opuscula picramcij. victoris apocrypha. opuscula faustini reginen. galliaruz apocrypha. opuscula frumentici apocrypha. opuscula iesu ad bagarũ apocrypha. passio gregorij apocrypha. passio grici z iulite apocrypha. scripta que appellant salomonis contradictio apocrypha philateria omnia que non ab angelo vt illi confingunt: sed magis a demone cõscripta sunt apocrypha. ¶ Hec z his similia q̃ simõ magus nicola⁹ theruidus martion basilides ebion: paul⁹ ẽt samosaten⁹ z bonosi⁹ q sili errore defecerũt: mõtan⁹ q̃z cũ suis obscenissimis seq̃cib⁹ apollinaris valẽtin⁹ siue manichе⁹ faust⁹ sabelli⁹ arri⁹ macedoni⁹ eunomi⁹ vouaci⁹ sebaci⁹ calixt⁹ donat⁹ z eustachi⁹ iubian⁹ pelagius iulian⁹ z latien. celestin⁹ z maximian⁹ ꝑsillan⁹ ab hispania lapedi⁹ dioscor⁹ eutici⁹ petr⁹ z ali⁹ petr⁹: ex qbus vn⁹ alexãdriã: ali⁹ ãtiochiã maculauit: achaci⁹ ↄstãtinopolitan⁹ cũ ↄsortib⁹ suis: necnõ z oẽs hereses q̃s ipi eoꝝq̃ discipuli siue scismatici docuerũt sine ↄscpscrt q̃z noia minime retinem⁹: nõ solũ repudiata veꝝ ẽt ab oi ro. ec. elimina ta atq; cũ suis auctoribus auctoꝝq; seq̃cib⁹ sub anathẽate idissolubili vĩculo in eternũ ↄfitemur esse damnata.

Distin. xvj.

Aploꝝ canões q p clemẽtẽ põtificẽ rõanũ sicut q dã asserũt dicũt eẽ trãslati sũt quãq̃gita: hos nõ recipiẽdos sz iter apocrypha dputatos isidor⁹ scribit dicẽs.

Aploꝝ canoes apl'ica reti nẽt auctoritate.

Canões q dicũt aploꝝ seu qz eosdẽ nec sedes aplica recepit: nec sc̃ti p̃res illis assensũ ꝓbuerũt, p eo q ab hereticis sb noie aploꝝ ↄpositi dignoscũt: quãuis in eis vtilia iueniãt: tñ ab au

Aposto lorum. Hic itulat. xvj. di. in q̃ p bat q canones aploꝝ nõ sũt recipiẽdi. postea ostendit quo tempore z quo residente in papatu vel imperio quodlibz ↄciliũ est celebratũ. Et no. q gratianus põit q̃ndam contrarietatẽ d canõibus apostoloꝝ. z eaz nõ soluit. probat .n. aucte isidori q canones aploꝝ nõ sunt recipiẽdi qz sunt apocryphi. postea ꝓbat auc̃tate ↄcepherini z leonis q sunt recipiendi z nõ sunt apocryphi. Sol. breuis est q illi canones sunt recipiẽdi qui a veris apostolis sunt editi. sed illi non . qui a pseudo apostolis sũt editi. s. proxi. di. ꝯ. itẽ gesta.

Canões. b fi. conntrarie. quãuis in eis canonibus qui canões dicunt aploꝝ.

c Utilia. al. q vtile vitiat per inutile vt not. s. dis. ix. si ad sc̃ri.

a ¶ Atq; inter apocrypha.i.sine certo aucto re.vt sapientia salomonis. liber iesu filij si rach qui dicitur ecclesiasticus ⁊ liber iudicuz ⁊ tobie ⁊ liber machabeoꝝ hi apocryphi di cunt.⁊ tamē legunt sed forte nō generalr.

stare nō potest.nam zepherinus precessit.vj. synoduz.naz sexta synodus fuit celebrata tē pore agathonis.vt.j.e.di.c.sexta. que longo tēpore fuit post zepherinuz vt ex cronicis ap paret.omissis alijs solutionibus dic φ nō cō tradicunt si bi.quia dice bat synodus octuaginta quinq; fuisse capitula. ze pherinus nō dicit de capi tulis sed de sententijs. et potest eē φ i vno capitulo sint sn̄ie plu res.

b Clemen tis.i.qui sub noīe cle mētis cōposi tus⁹ ab he reticis. c ¶ Jtinera riū q actus petri cōtinet quos p orbē itinerādo pe git. d ¶ Ex ceptis. ipro pria videtur hec exceptio q2 aut exci pitur a veris canonibus. aut a falsis.n̄ d falsis.quia nullus ex il lis obseruat. Jtem non d veris quia nullus illorū ē apocryph⁹ vl̄ dic φ hoc nomē cano nes sumitur large taz pro veris q̄ p fal sis canonib⁹ vt ponitur.j. xxxij. disti.§. verum.

e Placuit. ex his tribus.c.sur git contrarie tas quā gra tianus non soluit nec po nit. sexta sy nodus di.it. lxxxv. capl'a

Clementis ...ctoritate canōica atq; apli ca eoꝝ gesta ꝯstat eē remo ta: atq; iter apocrypha^a ꝯ putata. ¶ Zepherin⁹ aūt eꝯ scribit epis p siciliā cō stitutij. Apl'oꝝ canōes sunt

Exagita sē recipiēdi. Stētias apli ꝑscpserunt cū alijsq; plimis epis q̄s ꝑ uādas eē cēserūt. Itē leo papa.ix.ꝯ epl'az nicete ab batij. Except.l.capitulis ca nones apl'oꝝ iter apocry pha deputāt.

Clemēt^b libꝝū.i.petri apli itine rariū^c ⁊ apl'oꝝ canōes nūe rāt pres iter apocrypha ex cepti^d capitulis.l.q̄ decreue rūt ortodoxe fidei adiūgē da. Itē.vj.synod⁹.ca.ij. De eodem.

Placuit^e huic scē synodo vt āmō cō firmata ⁊ rata sint canonū apl'oꝝ.lxxxvj.capi. ¶ Epla Jsido^f.i capite canōuz Jsi dor⁹ suus xp̄i lectori suo cōfuo.

Propter eoꝝ auctoritatē ceteris ꝯci lijs ꝑponim⁹ canōes q di cūt eē apl'oꝝ: lz a qbusdaz apocryphi dicant qm̄ pl'es eos recipiūt: ⁊ scti pres eo rū sn̄ias synodali auctori tate roborauerūt: ⁊ iter ca nōicas posuerunt ꝯstōes. Jtē pm⁹ ordo vt pdictū ē de celebrādo ꝯcilio isertus hēt: postmōuz canōes apo

stoloꝝ atq; aplicoꝝ.i.a scō clemēte vsq; ap scm̄ silue strū decretoꝝ atq; ꝯciliōꝝ diūsoꝝ breuiariū ē iterpo latū seq̄ns ordinē suū. Jtē cū adrianus papa sextā sy nodū suscipiat cū oib⁹ ca nonib⁹ suis: cū ēt sctā viij. vniūsalia ꝯcilia ꝑfessione romani pōtificis sint robo rata: i sexta āt synodo siue i septio ꝯcilio apl'oꝝ cano nes sūt recepti ⁊ approba ti: pz φ nō sūt iter apocry pha deputādi. Vn̄ scribit adrian⁹ papa tharasio pa triarche. Sexta synodus auctoritate adriani cono boratur.

Sextā^g synodū sctāz cū oib⁹ canōib⁹ suis recipio. Sed dubitat de ea an canōes ꝯscpserit qd ex q̄rta actiōe.s.sexte sy nodi facile ab soluit. Ait .n.eps petr⁹ epo niconie dic. Sexta synod⁹ canōes ꝯscripsit.

Habeo^h libꝝ ptinētē canōes scte sy nodi sexte pt'iarcha dixit. Quidā scādalizant p igno rantiā p canōib⁹ ist] dicē tes: nūqd sexta synod⁹ ca nōes fecit. sciāt ergo qm̄ sy nod⁹ sctā sexta sub ꝯstātino ꝯgregata est ꝯ eos q dice bāt eē vnā oparionē ⁊ vnā volūtatē eē i xp̄o: in q̄ scti pres illos vtpote hereticos

f ¶ Jsi dor⁹. ꝑponi mus.ar.φ il li q sūt maio ris auctorita tis debēt ha bere priorem vocē i electio ne.vt.xix.di.i canōicis.vn de licz ang ritana syno dus fuerit p or nicena.ta men propter maiorem au ctoritatez ni cena prepon tur.vt.j.e.di stin.ca.vj.ibi pma annota tio ⁊c.arg.c de rescrip.ab excōicato.

g Sextā.sex te syno di falsa ē lit tera. ⁊ debet ibi esse septi me synodi.q liter enim du bitaret sexta synodus de eo quod ipsa fecerat ⁊c.

canonuz apostolicorū esse seruanda zepheri nus.lx.leo.l.quidaz ita soluunt φ sexta syno dus fuit ante zepherinū ⁊ ante leonez ⁊ ob seruabantur.lxxxv.canones. put dicit sexta synodus.sed postea in dissuetudinē abierūt. xxv.⁊ remanserunt.lx.vt dicit zepherinus.p cedente ꝑo tēpore.x.ex illis perierunt.⁊ sic remanserūt tm̄.l.vt dicit leo sed hec solutio

h Habeo.voluntatem. Quidā dicebant tm̄ fuisse vnam voluntatem in christo. sed dicendum est φ due fuerunt voluntates seo φ homo fuit,vna sensualitatis sm̄ quam ip se dixit: pater si fieri potest transeat ⁊c. alia rōnis sm̄ quā ipse dixit veruntamen non si cut ego.sed sicut tu vis.

a Cōstātini. nō illius magni ꝯstātini q̄ f. i. it tēpore siluestri. sub eo. n. fuit nicenū cōciliū tempore siluestri. b Constantini. contra insti. de dona. §. est et aliud. isti. qui nō est p̄ fa. te. secus vbi iustinianus vocauit patrem suū iustinuz. sꝫ loquit̄ hic de alio iustiniano sub q̄ sexta synod⁹ celebrata fuit tēpore agathonis pape. vt. j. eo. sexta. sub iustiniano autez cuius leges leguntur celebrata est qn̄ta synodus. vt. j. e. c. sexta c Sub iustiniano. Sꝫ certe nec sic cessat contrarietas. q2 taz leo q̄ synod⁹ loquitur d' capitulis. tu distingue tempora et cōcordabit scriptura. ij. q. j. multi d Eadem Nota q2 eadem dicitur synodus. q2 ijdem patres ibi conuenerunt. simile vij. q. j. vniq3 et ff. de iudi. proponebatur Et est hic ar. q2 eadem sit causa appellationis cuz cā principali. ij. q. vj. siquis i quacunq3.

anathēatizauerūt et orthodoxā fidē explanauerīt. soluta ē hec synod⁹ ꝯstātini a xiiij. āno post q̄ttuō aut. v. annos ijdē sctī p̄res ꝯgregati sūt sub iustiniano filio ꝯstātini b et p̄dictos canōes p̄mulgauerūt: de qb⁹ nullus dubitet. Qui. n. sub cōstātino ipatore i synodo fuerūt: ijdē ipsi epi sub iustiniāo c isti canōib⁹ subscp̄serūt. Oportebat. n. vt synodus vniūsalis canōes ecclesiasticos p̄mulgaret. Itē sctā synod⁹ vniūsalis sexta post p̄mulgatā ab eo diffinitionē ꝯtra monosce litas ꝯstātino ipatore q eā ꝯgregauerat nō multo post defūcto iustiniano filio ei⁹ regnāte p̄ eo eadē sctā synod⁹ diuinit⁹ īspirata itez ꝯstātinopolim. iiij. aut. v. āno ꝯgregata ē et canōes nūero ccij. ad correctionē ecclie p̄mulgauit. Ex his ergo colligit̄ q2 sexta synod⁹ bis ꝯgregata ē: p̄mo sub ꝯstātino ipatore et nullos canones ꝯstituit: 2o sub iustiniano filio ei⁹ et p̄fatos canones p̄mulgauit. Vn̄ scti p̄res i eadē d synodo ꝯgregati dixerūt. Cōstitutio eo sy nodi sexte.

Quoniā scā vniūsales synodi. v. sb iustiniano augusto. vj. sub ꝯstātino p̄re suo augusto d' mysterio fidei pleīssime disputātes canōes nō fecerīt sicut cetere q̄ttuor vniūsales synodi, p̄pterea nos cōueniētes i hāc ipialē vrbē sacros canōes ꝯscp̄simus. Itē placuit huic scē synodo vt āmō cōfirmata et rata sint canonū aplo₄ lxxv. ca. Itē ꝯfirmam⁹ et ceteros scto₄ canōes et synod⁹: p̄mā nicenā et āchiritanā: neo cesariēsez. gāgrēsez. ātiochenā: laodiceñ. cōstātiopolitanā: ephesinā p̄imā: chalcedonēsez: sardicēsez: carthaginēsez: et opuscula theophili alexādrini epi et gregorij trimegistri neo cesariēsis epi et dionysij alexādrini epi et martyris: athanasij epi alexādrini: barsilij cesaree cappadocie epi: gregorij miseni epi: gregorij theologi āphilogij iconēsis epi: tiothei alexādrini epi germani cōstātinopolitani: cyrilli alexādrini epi: cypriani carthaginēsis epi: et synodū suaz. Itē ex diurno libro p̄fessio rōani pōtificis. Auctoritate rōani pontificis sctā. viij. scilia corroborantur.

Sancta e. viij. vniuersalia cōcilia. primū nicenuz: secundū constantinopolitanū: tertiū ephesinū: chalcedoneñ. iiij. et v. itē ꝯstātinopolitanū. vj. itē nicenum. vij. viij. quoq3 constantinopolis vsq3 ad vnum apicem immutilata fuare et pari honor et veneratione digna habere et que predicauerunt et statuerunt modis oib⁹ seq et p̄dicare: q̄cūq3 ꝯdēnauerūt ore et corde ꝯdēnare p̄fiteor. Quo āt tp̄e sexta synod⁹ et. j. ij. et. iiij. et. v. ꝯgregate sūt. Beda i li. de tp̄ib⁹ scp̄sit dicēs. De tp̄ib⁹ conciliorum.

Sancta octaua. Nec concilia dicuntur e octo. quia octies sunt celebrata. vt hic dicuntur et quattuor quia in quattuor locis celebrata. vt. s. di. proxi. sicut.

Sexta f synod⁹ vniūsalis ꝯstātinopo-

f Sexta. maiorum. Argumen. q2 non qui prior est tempore potior ē iure. sed melior preferendus est. quia non gradus elegantior. sꝫ vite melioris actio cōprobatur. vt. xxij. q. iiij. sicut et. xl. distinc. non loca. et c multi. in fine in auten. de monachis. §. ordinatione. honestioribus enim honores debentur argumen. j. xxv. distin. c. j. in fine. et ff. de mūe. et hono. honores. argumentuz contra. C. de offi. magi. officiorum nemo agentiuz et. lxj. dist. miramur. et argumen. contra. lx. distin. ca. penultimo. et vlti.

lini ꝯgregata ē ⁊ greco ſmōe ꝯſcripta tē poꝛib⁹ pape agathōis exequēte piiſſimo ꝓncipe ꝯſtātino itra palatiū ſuū ſimulqꝫ legatiſ aplice ſedis ⁊ epis.c.l.reſidentib⁹.

Prima synod⁹ vniūſalis i nicenā ꝯgregata ē ꝯ̃ arriū.ccc.xviij. patꝝ tpib⁹ iulij pape ſub ꝯſtātino ꝓncipe. Scđa in ꝯſtātinopolis .c.l. patrum contra macedonium ⁊ eudoxium temporibus damaſij pape ⁊ gratiani ꝓncipis: quando nectarius eiuſdē vrbis epiſcopus eſt oꝛdinat⁹ Tertia in epheſina.c.patrū contra neſtoꝛium auguſte vrbis epm̄ ſub theodoſio magno principe ⁊ papa celeſtio.

Quarta i calcedoneñ.dc.xxx.pꝛim ſub leone papa tempoꝛibus martiani principis contra euticē nefandiſſimoꝛum monachoꝝ preſulem. Quinta in conſtātinopolitana tēpoꝛibus iulij pape ſb iuſtiniāo ꝓncipe ꝯ̃ theodoꝝ ⁊ oēs hēticos.

Prima aūt synod⁹ i nicena.ccc.xviij pꝛim ꝯtra arriū alexādrinū pſbꝛum q tres ieq̄les grad⁹ i trinitate aſſerebat: pꝛēꝫ.ſ.maioꝛē: filiū minoꝛē: ſpm̄ſcm̄ creaturā vel ſuū tpib⁹ ꝯſtātini ꝓncipis ⁊ ſilueſtri pape romani: macharij hieroſolymitani: alexādri alexādrini: q ꝯdemnata eadē hereſi ſtatuerūt canōes.xx. qꝛꝝ auctoꝛ marie pſat⁹ alexāder eps fuit. Secūda synod⁹ i ꝯſtātinopo.c.l.pꝛꝫ ꝯtra macedoniū ꝯſtātinopol.epm q negabat ſpirituſcm̄ deū eē: tpib⁹ gratiani ⁊ theodoſij ꝓncipū: damaſij pape romani: cyrilli hieroſolymitani: nectarij alexādrini: q ꝯdēnata pfata hereſi ſtatuerūt canones tres: qꝛꝝ auctoꝛ marie beat⁹ nectari⁹ cōſtātinopol.eps fuit. Tertia i epheſo.ccc. pꝛim ꝯtra neſtoꝛiū ꝯſtātinopol.epm: q dicebat btāꝫ vginē mariā ñ dei ſꝫ hois tm̄ mō genitricē vt aliā pſonā carnis aliā faceret deitatꝭ: tpib⁹ theodoſij ꝓncipis iunioꝛis: celeſtini pape romani: iuuenalis cōſtātinopol.epi: cyrilli alexādrini: q.xv.ca. ꝯ̃ neſtoꝛij blaſphemias totidē capl'a auctoꝛe eodē ſctō cyrillo anathematiçādo ꝯſcpſerūt. Quarta i chalcedoñ.ducentoꝝ trigīta patrū ꝯ̃ euticē ꝯſtātinopol.abbatē q aſſerebat xp̄m poſt hūanā aſſumptionē nō ex duab⁹ nāis exiſtere: ſꝫ ſolā i eo dinā nām pmanere: tpib⁹ martiāi ꝓncipis leonis pape romani: iuuenalis hieroſolymitā: anatholij ꝯſtātinopol.q ꝯdēnata pſcpta hereſi ſtatuerūt canōes.xxv

iij.qꝛꝝ auctoꝛ marie idē ſctūs anatholius ꝯſtātinopol.eps fuit. Quīta i ꝯſtātinopoli ꝯ̃ theodoꝝ meſocheni ⁊ oēs hereticos: q theodoꝛ⁹ dicebat aliud eē dei vbū ⁊ aliud xp̄ꝫ: ⁊ ſctāꝫ mariā vginē negabat dei genitricē fuiſſe: tpib⁹ iuſtiniāi ꝓncipis: iulij pape romani dñi antiocheni: euticij ꝯſtātinopolitāi: q.xxiiij.capl'a anathēatiçādo deſcpſerūt ꝯ̃ theodoꝛi ⁊ ſocioꝝ ei⁹ blaſphēias. Sexta i ꝯſtātinopol. c.l.pꝛim ꝯ̃ machariū antiochenū epꝫ ⁊ ſocios ei⁹ q vnā volūtatē ⁊ vnā opationē i xp̄o falſa ſuſpitōe aſſerebāt tpib⁹ ꝯſtātini ꝓncipis: agathonis pape romani: gregorij conſtantinopol.q condemnata hereſi pꝛefata anāthematiçando ſcripſerunt.ix. capitula interius annexa.

Prima ānotatio angritane synodi dicit q̄ añ nicenā ferꝭ fuiſſe: ſꝫ pp auctoꝛitatē maioꝛē poſtponiꝭ: i q̄ pꝛēs.xviij.ſtatuerūt canōes.xxiiij.qꝛꝝ auctoꝛ marie vitalis ātiochen⁹ eps extitit. Secūda neoceſarieñ.q̄ poſt angritanā ⁊ antiochenāꝫ legiꝭ fuiſſe i q̄ pꝛēs.xvij.ſtatuerūt canōes xxiij.qꝛꝝ auctoꝛ marie vitalis ſalomitan⁹ extitit. Tertia gangrēſis: q̄ poſt nicenā legiꝭ fuiſſe: i q̄ pꝛēs.xvj.ſtatuerūt canōes xx.pp q̄ſdā neceſſitates eccliaſticas marime ꝯ̃ euſtachiū q dicebat q null⁹ i ꝯiugali gādu poſit⁹ nec vll⁹ fidelis q ñ oīb⁹ renūciaret q̄ poſſideret ſpē vllā ad deū hēet ⁊ multa alia venenoſa q̄ enūciare lōgū ē. Quarta ſardicēſis: i q̄ pꝛēs.lx. ſtatu ert canōes.xxij.qꝛꝝ auctoꝛ marie oſi⁹ coꝛdubēſis eps ⁊ vicēti⁹ capuan⁹ eps ⁊ ianuari⁹ būnētan⁹ ⁊ calepodi⁹ nepolitanēſis ſcē ro.ec.legati extiterꭲ. Quīta ātiochena: i q̄ pꝛēs.xxx.ſtatuerūt canones.xxv.qꝛū auctoꝛ marie euſebi⁹ paleſtinēſis eps extitit. Sexta laodicēſis: i q̄ pꝛēs. xxxij. ſtatuerūt canōes.lxiij.qꝛꝝ auctoꝛ marime theodoſi⁹ extitit eps. Septia carthaginēſis: i q̄ pꝛēs.cc.xxviij.ſtatuerūt canōes xxij.qꝛꝝ auctō marie aurelian⁹ carthagineñ.eps extitit.⁊ ſctūs aug.hypponē. eps i eadē synodo legiꝭ fuiſſe tpibus honoꝛij auguſti. Octaua aphꝛicana ſb theodoſio mioꝛe auguſto: i q̄ pꝛēs.cc.xxix.recitauerūt ⁊ firmauerūt canōes.c.v.q p vniūſa ꝯcilia aphꝛicane ꝓuicie tpib⁹ aurelij carthagiñ.epi legūꭲ eē ꝯſcpta. Nona aꝛelateñ.i q̄ pꝛēs.dc.ſtatuerꭲ canōes.iij.qꝛꝝ auctoꝛes marie ſilueſter vꝛb rome eps ⁊

fetūs maurin⁹ arelateñ.eps extitert tpi/bus əstātini augusti sicut qdā asserunt. Decia iter arelateñ.i q̄ p̄rés.xviij.statuerūt canões:q̄r auctō marie cesari⁹ arelateñ.eps tpib⁹ augusti cōstātini extitit. Undecia iter arelateñ.i q̄ p̄rés.xviij.statuert canões. Duodecia iter arelateñ.i vico hortēsio:i q̄ p̄rés.xj.statuerūt canones.q̄r auctō marie cesarius eps extitit. Terciadecia iter arelateñ.i q̄ p̄rés. xv/iij.statuert canões.q̄r auctō marie sarpi/di⁹ arela.eps extitit. Quartadecia au/raciē.i q̄ p̄rés.xxvj.statuert canões: q̄r auctō marie hilari⁹ eps extitit. Quinta/decia empaneñ.i q̄ p̄rés.xxvj. statuerunt canões.ix.q̄r auctō marie cesari⁹ extitit eps. Sextadecia agatheñ.i q̄ p̄rés.xxxix statuerūt canões:q̄r auctō marie arela/teñ.eps extitit. Septiadecia aurelian.i q̄ p̄rés.lxxij.statuerūt canões: q̄r auctor marie aurelian⁹ arele.eps extitit. Octa/uadecia iter aurelian.i q̄ p̄rés.xxx.statue/rūt canões:q̄r auctor marie melianus eps rhodon.extitit. Nonadecia iter au/relian.i q̄ p̄rés.xxx.statuerūt canões:q̄r auctō marie fetūs albin⁹ endagan. eps extitit. Vicesima aluerneñ.i q̄ p̄rés.xv. statuerūt canões:q̄r auctor marie hono/rat⁹ breliteñ.eps extitit. Vicesimaprima matiseñ.i q̄ p̄rés.xxj.istituert canões:q̄/rū auctor marie p̄sc⁹ lugduneñ.eps extitit. Vicesimascđa iter matiseñ.i q̄ p̄rés lxxvj.statuerūt canões q̄r auctor marie idē p̄sc⁹ lugduneñ.eps extitit. Vicesimatertia lugduneñ.i q̄ p̄rés.xviij. statuerūt canões:q̄r auctor marie philipp⁹ vi/eñ.eps extitit. Vicesimaq̄rta iter lug/dun.i q̄ p̄rés.xx.əstituert canões: q̄r auctor marie idē p̄sc⁹ lugdun. eps extitit. Sz q nicena synod⁹.xx.canões.s.statuis/se dr:Quū videt ei q i ep̄la athanasij iue/nit.Scribit.n.ethanasi⁹ alexādrin⁹ eps marco pape ita dicēs. Ep̄lā athanasij petit̄ transmittit̄ capitula niceni concilij.

Septuagita niceni cōcilij capl'a q̄ de p̄fate synodo iubēte dn̄o meo alexādro decreta oiz epoꝝ attuli:q̄ sūt igne əbusta optam⁹ vt a sede scē ecclie vr̄a auctoritate pcipe p p̄ītes legatos mereamur. Item p̄senti b⁹ nobis.lxx.an memorata synodo capitula tractata sunt. xxx. a grec] greca edite lingua.z.xxx.a latinis sil'r edita lati/na lingua.Sz visuz est.ccc.xviij.xp̄is sp̄ū

sctō repletꝫ:z marie iaz di/cto alexādro z ap.se.apo/cr̄ farijs: vt.x.capl'a aduna/rent alijs atqz alijs cōgru/is locis iserere nt z ad for/mā.lxx.discipuloꝝ vel toti⁹ orb terre linguaꝝ. lxx.tāti z tam excellentꝫ cōcilij fi/erēt capl'a q̄ oēs xp̄ianoꝝ informarēt orbez. Quo ergo.xx.tm̄ capitula in ni/cēa syōdo statuta dicūt cū lxx.capl'a vt athanasi⁹ scri/bit i ea statuta monstrēt.

His ita rn̄det:capl'a nice/ni synodi q̄ daz i dissuetu/dinē abierūt.xx.tm̄ in ro. ec.habent. Unū stephan⁹ pa.scribit dicēs luthobio epo maguntio. Niceni əci/lij.xx.tm̄ capitula habent.

Viginti⁹tm̄ capitula ni/cene synodi i sctā ro. ec.hn̄t.sz q̄ neglectu alia d fecerūt ābiguū ē:plimi ar/bitrāt anthiocheno əcilio eēa infra.Sardicense q̄z əciliū auctē nicolai pa. re/cipit.Unū idē scribit clero əstātinopol. Auctoritate apostolica sardicense con/cilium recipitur.

Quod⁹dicit neqz sar/dicense cōciliū neqz decreta alia vos habere sanctoꝝ p̄rm vel recipe nō facile vob facultas credē/di tribuit:marie cū sardi/cēse əciliū qđ penes vos i v̄ris regiōib⁹ actū ē z ois ecclia recipit:q̄ rōe əueni/at:vt hec sctā əstātinopol. ecclia abijceret: z vt dictū est nō reciperet. Di. xvij.

Generalia q̄z əci/lia q̄r tpe celebra/ta sūt vel q̄r au/ctoritas cēter] p̄eminent: sctōꝝ auctib⁹.s.mōstratū ē.Auctās vō aggregādoꝝ əcilioꝝ penes aplicaz sedē ē.Unū marcell⁹ pa.scribit marcēio epo. Absqz.rōni

Viginti.a.a sādicēse

Quod di b citis. re/gionib⁹. Dic ē duplex arg. vnū tale.exq̄ oēs alij h fa/ciunt. & z tu obfuabis h. vt not.s.xij. di.illud.Itez ar.q nulli li/cet igrar ea q̄ publice facta sunt .xij.q.ij. g z humāis. viij.q.j. licet. xj.q.iij. cure. xx.di.si decre/ta.lxxxvij. di. c.vlti.xxiij.q. j.parat⁹ .ff.d institutoria.sz eti.§. proscri/bere.C.de li/berali ca.si fi/liū.ex de po/stu.ad h arg. s.lxxxij.di.p posuisti. z .j. q.j.sigs a si/moniacis.et xxiiij.q.j.sigs dederit.p̄mū regulare.secū/dū casuale p̄ p̄t casū igrāt] ex g ma. ac. pol.cū i tua.

Di. xvij.

Generalia cōcilia in hac.xvij.dist. oñdit q pūt facere əcilia. sunt aūt cōci/lioꝝ quedā vniuersalia. q̄dā particu/laria siue p̄/uincialia. q̄/dam episco/palia.Uniū/sale est qđ a papa vel eī⁹

legato cũ oĩbus episcopis statuitur. Particulare siue prouinciale est quod metropo. vel primas facit cum suffraganeis suis. vt xviij.distin.c.j.⁊.xcij. distin. siquis episcopus.sed vniuersale non debet fieri sine auctoritate pape vt hic.nec pticulare sine auctoritate metropol. vel primatis nec epale sine auctoritate epi. Metropolitanus tamẽ pot facere ɔcilium sine auctoritate pmatis. vt.xcij.di. siquis eps. Similiter epus sine auctoritate metropolitani. vt.xxxviij.di. qñ. et xij.q.ij. placuit. Nec obstat qđ legit .j.di. pxi.c.pter.i fi. ⁊.c.penul.qꝛ illđ est intelligendũ de puincialibus cõcilijs.vel intellige illud de canonib⁹ cõstituẽdis. lo.

põtificẽ auctẽ synodũ ⁊ aliqb⁹ ɔgregare ñ licet

Synodũ a eporũ absq̃ h⁹ sedis rõane auctẽ q̃q̃ q̃sdã epos possiꝫ ɔgregare b: nõ potestẽ regulariter facere. Neq̃ vllũ epꝫ qui hãc appellauit aplicã sedẽ dãnare añq̃ hic diffinitiua snia pcedat: nã si scl'ares i publicẽ iudicijs libellis vtũt appellatorijs q̃to magẽ sacerdotib⁹ hec eadẽ agere lꝫ: q sup illos sũt de qb⁹ dictũ ẽ. Ego dixi dij estẽ. (ps.81.) Itẽ iuli⁹ papa orietalib⁹ epis. Nõ ẽ ratũ conciliũ: qđ auctoritate rõane eccle sic fulcitũ nõ sit.

Egula vr̃a nullas hẽt vires nec hr̃e poterit qm̃ nec ab orthodoxis epis hoc ɔciliũ actũ ẽ: nec rõane ecclie legat⁹ c iterfuit canõib⁹ pcipiẽtib⁹ sine ei⁹ auctẽ ɔcilia fieri nõ debere: nec vllum ratũ ẽ d: aut erit vnq̃ ɔciliũ qđ ei⁹ nõ fuerit fulcitũ auctoritate. Itẽ damasus papa. Nullus vsurpet cõcessa rõane ecclie

Huic sedi e ɔcessa null⁹ vsurpare sine ei⁹ consultu psumat: q nõ vult honore ecclia stico indign⁹ aut ɔtem ptor iudicari. Itẽ grego. papa. Absq̃ aplice sedis auctẽ synodũ aliqb⁹ ɔgregare ñ liceat

Ec f licuit alicui aliqñ nec licebit pticularẽ synodũ ɔgregare: sꝫ q̃tiẽs aliq̃ de vniũsali synodo aliqb⁹ dubitatio nascit ad recipiẽdã g de eo qđ nõ intelligũt rõem: aut spõte hi q salutem aie sue desiderãt: ad aplicã sedẽ p recipiẽda rõe ɔueniant: aut si forte sicut de talib⁹ scptũ ẽ: peccator cũ p uenerit i pfundũ malorũ ɔtẽnit: ita q obstinati ⁊ cõtumaces extiterit: vt doceri nõ velit: eos ab eisdẽ sedib⁹ aplicẽ aut attrahi ad salutẽ q̃q̃ mõ necesse est: aut ne alior pditio eẽ possint p̃ꝫ canões p secl'ares h opꝫ opp̃mi ptãtes. Itẽ pelagi⁹ papa epis q cõuenerãt ad illicitã vocationẽ iohãnis ɔstãtinopolitani epi Nõ ẽ ɔciliũ sꝫ cõuenticulũ qđ sine sedis aplice au-

que autem illa sint dixi.xij.disti. preceptis.⁊ alia habes extra de offi.le. ꝙ translationem.

f Nec licuit.pticularem ad aliquid generaliter statuendum vel ad reuocandum illud qđ in vniuersalibus cõcilijs est statutũ vt isti epi qui volebant retractare statuta cõstantinopol. synodi. Videtur hic ꝙ ad solũ papã spectat interptari statuta vniuersalis concilij. ⁊ extra de conces.preben. ⁊.ec. nõ va. dilectus. argu. contra ꝙ ab omnibus episcopis vel a maiori parte eorũ q interfuerunt potest fieri interptatio. q a ab eo pdire debet interptatio.qui ius statuit. extra de sen. excõ. inter. ⁊ iudi. cũ venissent. g Ad recipiendaꝫ. Eo ipso ꝙ quis errat nõ dicitur hereticus si paratus est corrigi. vt.xxiij.q.j. hec ẽ. sed si dubitat de fide hereticus dicitur.vt extra de here.c.j. h Per seculares. possunt ergo laici coercere clericos etiaꝫ nõ depositos in casibus.vt nota.xxiij.q.v.principes.al's autem etiam depositum non potest laicus punire nisi incorrigibilis sit.vt extra de iudi.cum non ab homine. Nunq̃.n.clericus q̃tumcunq̃ sit criminosus tradendus ẽ curie seculari dummodo possit corrigi per ecclesiasticam potestatem.vt.lxxxj.distin. dictum.extra de iudi.atsi clerici.nisi in crimine falsi litterarum apostolicarum. vt extra de crimi.fal.ad falsariorum. Item habes h ꝙ vbicunq̃ deficit ecclesiastica potestas. semper recurritur ad brachium seculare.

a Synodũ.s. generalem.

b Cõgregare.cum conueniunt episcopi ad examinãdam causam criminalem alicuius clerici.⁊ s̃m hoc est argu.ꝙ talis congregatio epor non dicitur synodus generalis.

c Regula.legatus.ad hoc specialiter destinatus.al's non posset legatus facere cõcilium.vt nota.s̃.distin.iij.§. porro. ⁊ extra de offi.le.ꝙ translationem.

d Ratum est.argu.ꝙ id quod nullum est non potest ratum haberi.vt no.ix.q.ij.c.nullus alteri⁹. extra de elec.auditis.

e Huic sedi.cõcessa.hic expresse habetur ꝙ illud quod soli pape competit nõ transfertur generali mandato nisi specialiter mãdetur.vt extra de offi.leg. ꝙ translationem.

z.xi.q.i.p:timus. z.xxiij.q.v.de liguribus. a Multis.hortatu.argu.q auctoritas supe rioris non excusat.vt.xij.q.ij.quicunq militum.argumen.contra.xij.q.ii.de rebus. lxiii.q.vi.salonitane.tu dic q in leuibus excu sat. al's non.

b Ad maiorem .id est metropol. z ita cum appellat ab omnibus episcopis prouincie ad metropol. videtur q metropol solus maior sit oibus episcopis puincie.quia d pari ad parem nō licz appellari.ij.q.vj.§ anterior .ib. idē etiā.,Item hic appellat a metropol. ad ccilū metropol .j.ij.q vj.ois.z sic cōciliū ē maius ipso metropol.z sic appellat ab aliq ad scipz cū aliis.z est si.ff.qñ ap.sit .l.j.§.solent. Sz qd est qd h,dī q si dissentiūt epi.recurrat ad superiorē.quare non stat h snie pluriūvt lxv.di.sane. Intelligūt qdam q h dicit causa criminali episcopi vbi oportet oēs episcopos consentire.vt.vj.q.iiij.c.j.z.ij. Sed potest intelligi in eo casu quando in prouincia dubitatur de negocio aliquo inter episcopos tunc recurritur ad sedem superiorem. Vel intelligas in eo casu etiam quando dissentiunt episcopi in sententia non q sententiam aliquam proferat.sed quia videtur quibusdā vno modo sententiādū.aliis alio mō. c Maiores.vt de fide.vt.xxiiij.q.j.qtiēs.

Actoritate celebratur.

Multis[a] denuo apostolicis z canonicis atq ecclesiasticis instruimur regulis nō debere absq sententia romani pōtificis ccilia celebrari.Quapp vt iā dictū ē recte nō cciliū sed cōnuenticulū vix vel cciliabulū cassat:z qcqd in eo actū ē irritū hēat z vacuū: vos q3 deinceps videte vt nullius hortatu talia psumatis si aplice sedis cōmuniōe carere nō vultis. si vo i qlibet puincia orte fuerit qōnes: z iter ipos puincie epos discrepare cepit rō: atq int ipsos dissidētes nō cōueniat ad maiorē[b] tūc sedē referātur:z si illic qdē facile z iuste nō discernūt vbi fuerit synod' regulariter cōgregata: canōice z iuste iudicēt. Maiores[c] vo z difficiliores qōes vt sctā synod' statuit z beata cōsuetudo exigit:ad sedē sp referāt aplicam. Itē symach' papa.

Prouincialia ccilia sine romāi pōtificis presentia pōdere carebunt.

Concilia sacerdotuz[d] ecclesiasticis legibus quotannis decreta per prouincias:q: psentiā pape nō hñt: valitudinē pdiderūt[e]: legisti isanissimū aliqū i illis puiciis maiorib' pter aplic apic sanctiōez aliqd cōstitutū:z nō de maiorib' negociis ad cōsultationē si qd occurrerit psate sedis arbitrio fuisse reseruatum. Hic ēt[f] cū auctas theodorici reg ex diuisis puinciis ad vrbē romanā sacerdotes cōuēire pcepisset: vt sctm ccilium iudicaret de his q venerabili pape symacho presuli aplice ec'e.ab aduersariis ipsi' dicebāt impingi:ligurie z emilie epi seu venetiaz suggesserunt ipz q dicebat ipetit' debere synodū cōuocare:sciētes q eius sedi pmū petri apli meritū:deiñ secuta iussiones[g] dñi ccilioz venerādoz auctas singularē i ecclesiis tradidit ptātez : nec aūdicte sedis antistitē minoruz sbiacuisse iudicio.Ad hec serenissim' rex deo ispirāte rñdit synodalis eē arbitrij i tāto negocio sequēda pscribere : nec aliqd ad se pter reuerētiā[h] de ecclasticis negociis ptinere: cōmittēs etiā ptāti pōtificū vt sicut uellent ppositū audire negociū siue nollēt:qd magis putarēt vtile : delibararēt dūmō venerādi puisione ccilij par i ciuitate romana daret:epi vo i synodo residētes cōgregata auctoritate eiusdem symachi dixerūt.Symach' papa sedis aplice presul ab huiōi

d Concilia.sacerdotū.i.epoz. e Per diderūt.nota q aliqs dicit perdere.qd nūq habuit sic.v.q. vj.q: iuxta.xxiij.q. iiij.guilisari' xxiij.dis.quorundam. sic xxxij .q.v. q vero.z capi. moyses.

f Hinc ēt pcepisset. isti episcopi venerunt ad citationem regis .non q venire tenerentur. sz vt reuocarēt eū ab errore suo sic ad l3.ex d excep.olī3. g Jussiōe. dñi.h3 g ro. ec.auctē a cōciliis.s3 impatora populo vt.xciij. di.legim'.in fi.Contrariū huic sigtur.xxi. di.q nis.z.xxij.di. oēs.vbi dī q rōana eccla h3 primatū a dño z ñ a cōciliis. sed dic pncipalr habuit a dño.secūdario a cōciliis.

h Reuerētiā.d3 impator reuerētiā ecclie s3 de rebus ecclie nihil potest disponere.vt.xcvj.di.bene.vnde nec dignitates nec prebendas dare pōt.vt.xvj.q.vij. siquis deinceps. argu.contra extra de consue.cuz inter.in pte decisa.vbi dicitur rex conferre decanatum sed hoc forte ex consuetudine z ex priuilegio xvj.q.j.hinc etiam.

a ¶ Immunis.j.ij.q.vij.§.itē cuz balaā.in fi.ꝛ ibi dicit q̄ simoniacus post restitutioēz rn̄dere tenet accusatorib⁹.sed dic q̄ p̄mo fu it accusat⁹ d e heresi.sed cū appareret calū/nia accusantis.postea fuit absolut⁹.vt h̄ dī.

b ¶ Aliī tempus.qd̄ fieri nō debuit.vt viij.q.iiij.nō ne.§.illud.

c ¶ Synodo. vt. xcvj. di.bene.

d ¶ Episcopos.siue tēpus. generale est q̄ q̄ p̄us dignitatē ceperūt.p̄ferēdi sūt aliis. vt. lxxiiij. di.epōrū. ꝛ lxxv. di.c.vl. ꝛ ex̄ de ma. ꝛ ob.c.j. qm̄ ille grad⁹ ceteros antecedit quē labō plixior ꝛ stipēdia lōgiora fecerūt an̄ ite.vt.C.d̄ offi.ma. offi.l. nemo. nisi si aliqs recipit dignitatez a principe. ille .n. p̄ponitur aliis.vt ex̄ d̄ ma.ꝛ obe.p tuas.ꝛ.ff. de albo.scri.l.ij. ꝛ nisi sint loco metropo. vel alicuius maioris dignitat] q licz sint posteri⁹ ordinati . tn̄ p̄ponūt aliis vt hic in palea placuit.

oppositiōib⁹ īpedit⁹ q̄ntū ad hoies respicit:sit immunis ꝛ liber:cui⁹ cāz totaz di iudicio reseruam⁹. ¶ De cleric] ꝑo mēorati pape q ab ep̄o suo an̄ tp̄s ꝛ regulas discesserūt ꝛ scisma fecerūt:ꝛ hoc fieri decreuim⁹ vt illi satisfaciētes ep̄o suo miaz ꝯseq̄nt:ꝛ officiis ecclīastic] se gaudeāt restitui. ¶ Laurēti⁹ ecclie mediolanēsis ep̄s huic statuto nr̄o i q̊ totā cāz dei iudicio ꝯmisimus subscripsit. ¶ Petr⁹ ecclie rauennat] ep̄s sb̄ eisdē ꝟbis sb̄scp̄sit ꝛ post eū.lxxv.epi. Illd̄ de cleric] ꝑ pace i vrbe reformāda mi̅r̄icōditer ꝛ dispēsatiue scīm dignoscit. Hoc q̊z notādū q̄ i hoc ꝯcilio ꝛ i alia synodo symachi pape an̄ rauēnatē ep̄z mediolan̄.ep̄s subscp̄sisse ꝛ rn̄dis se legit ex q̊ ꝛ sedis p̄rogatiuā an̄ euz h̄re colligitur.

Ait .n.grc.siageio ep̄o augustudinensi.

Episcopos⁹ s̄m ordinationis sue tp̄s siue ad ꝯsedēdū in ꝯcilio siue ad subscribēdū vel i q̄libz alia re sua attēdere loca decreuim⁹:ꝛ snoꝝ sibi p̄rogatiuaz ordinū vēdicare. Qꝛ ex tp̄s ordinatōis nō ad ecclias sz ad psonas refert.sic ex cō suetudie cardinaliū scē romane ecclesie ꝛ episcoporum vniuscuiusq3 prouin

cie euidenter apparet.

Distin.xviij.

Episcoporum igitur concilia vt ex premissis appet st inualida ad diffiniēdum ad constituendum nō autem ad corrigenduz. Sūt .n.necessaria ep̄orum cōcilia ad correctionē ꝛ ad exhortationē : q̄ ꝛ si n̄ habēt viz ꝯstituēdi:hn̄t tn̄ auctoritatē iponēdi ꝛ indicēdi qd̄ al's statutū ē:ꝛ qd̄ gn̄aliter seu specialiter obseruari p̄ceptū ē. Ex gabilonēsi ꝯcilio.c.vj. Palea.

Placuit vt ꝯseruato metropol'.p̄matu ceteri ep̄i s̄z sue ordinatōis tp̄s ali⁹ alij deferat locū. Vn̄ leo papa anastasio thessalōicēsi ep̄o

Bini ꝯuēt⁹ p singulos annos ab ep̄is celebrēt.

De ꝯciliis aūt ep̄alib⁹ nō aliud idicimus: q̄ȝ scti p̄rēs salubriter ordinauerīt vt.s.bini ꝯuent⁹ p ānos singulos habeāt:i qb⁹ de oib⁹ q̄relis q̄ iter diuisos ecclie ordines nasci assolent iudicet:ac si forte iter ipos q̄ p̄sūt de maioribus pctis qd̄ absit nascit cā:q̄ ꝑuinciali examie neq̄at diffiniri:fraternitatē tuā de toti⁹ negocij q̄litate metropolitan⁹ curabit istruere:vt si corā posit] ptib⁹ nec tuo fuerit res sopita iudicio: ad nr̄am cognitionē qcq̄d il/

brāda.ꝛ q̄ metropol'.nihil dz exigē ab ep̄is ꝯueniētib⁹ ad cōciliuz.Addit de pena ep̄i q vocatus ad synodū nō venit. In fine dicit q̄ infra sex mēses dz ep̄us indicare suis subditis ea q̄ cōcilio acta sūt.

f ¶ Cōstituendū. Istud non ē verum.quia episcopi bene possūt cōdere canōes episcopales ꝛ archiepiscopus prouinciales.qꝛ q̄libet populus ꝛ quelibz ecclesia sibi p̄test statuē aliqd̄ ius. vt.s. disti.j.ius ciuile . ꝛ .vij. di. que contra. ꝛ.xj. di. catholica . ꝛ xij.di.illa. ꝛ de ꝯse. di.iij. .c.j. ꝛ ex̄ de fer. ꝯquestus. s3 de maioribus negocijs nō possunt aliqd statuē. vt h̄.ꝛ.xij.distin. p̄ceptis.

g ¶ De concilijs.bini. s3 corrigit.i. ꝛ.c.qm̄.ꝛ ex̄ d̄ accusat.sicut olim.

h ¶ De ob⁹ ad eos spectātibus.

i ¶ Ordīes. .i. laicos vel clericos.log] p̄mati vel patriarche.

k ¶ Metropolitan⁹.nō. q̄ i magnis negocijs semp ꝯsulet archiepiscopus suum p̄matem.vt h̄.ꝛ.lxv. di. de persona ꝛ.vj.q.iiij.si inter episcopos. Itē habes hic q̄ p̄mas non debet interesse cōcilio metropol'.ꝛ.xciij.di.c.pe.ꝛ.xj.q.j.si clericus aduersus.

l ¶ Instruē.s.iudex a quo

Di.xviij.

e Episcopoꝝ. Hic intitulat.xviij.dist. In p̄ma di.mgr̄ ondit q̄ ꝑuincialia cōcilia nihil generalit p̄nt cōstituere ꝛ ꝯsequēter ondit ad qd sint vtilia. Addit ēt q̄ties i āno.ꝛ q̄ tp̄e āni ꝛ cui⁹ auctē sint cele

appellat. pōt instruere iudicē ad quē appellat. et eius cām q̄re nō recipit ei⁹ ap. et exēplū sibi reddē ōz. vt. ff. ð ap. recipi. sciēdū. nō tū tāq̄ testis. vt. ij. q. vj. statuēdū.

a Habeat dies quadragesime. In se. c. di. q̄ post tertiam hebdomadā pasche ſʒ iste canō p̄iudicat illi. q2 iste canon ē nice nī ɔcilij. vel loq̄t ſʒ diuersas ɔsuetudines. xvj. di. c. sexta. ƀ. j.

b ❡ Simultatib⁹. Simultas ē odium p̄uatū. lxv. ð. c. stin. c. j.

c ❡ Circa tēpus. idibus octobris. vt j. c. sequen.

Propter admōeant. i. ɔuocēt vl' p̄prie et sic ē ar. q̄ mora pōt purgari lʒ cert⁹ dies sit apposit⁹. al's q̄re admonerent sic j. e. di. q m̄. et ex̄ de ɔces. p̄bē. et ec. non va. q2 diu sita tē. et. ff. et pi. et cō. rei ven. l. j. §. licet aūt. ar. ɔ ex̄ ð elec. cū in cūctis. ar. ɔ. vij. q. j. p̄ūtuʒ. et. xx. q. ij. puella. et. C. de ɔ. sti. magna. et ex̄ de do. et ɔtu. cuʒ dilecti. So. vbi dies p̄figit a canone mora pōt purgari secus si ab hoīe p̄figit dies. ar. ff. de ar. si cū dies. §. vlti. et. l. celsus. Jo. ſʒ hoc nō est verū. vt ex̄ de sup. ne. p̄la. licet. vbi dici vi. q̄ mora purgari nō possit. sed certe noua decre. dicit q̄ in solutiōe pēsionis mora intra breue tp̄s possit purgari. vt ex̄ de locato. c. vl. sed illa loquit i alio cāu q̄ decre. licet. vl' dic q̄ illa corrigit decre. licet. b.

e ❡ Idibus. h̄ falsum vi. q2 idus semp est i. xiij. die vel. xv. ſʒ q̄ nonę precedūt. si. n. mēsis habet. iiij. nonas sūt idus in. xiij. die. si ƀo sex nonas sunt in. xv. die. et ita idus nunq̄ sunt in. x. die. verum est apud nos. sed apud grecos bene est in. x. die dicunt quidā q̄ idus quoq3 dicit large. vt h̄. i. totum illud tp̄us ex quo post nonas statim incipiūt cōputari. vt cuʒ dicit. viij. idus. vij. idus. et sic deinceps. naʒ in principio mensis dicit kalende. deinde. iiij. vel. vj. nonas deinde determinatis nonis dicit. viij. idus quare ergo dicit q̄ sit decimus. sed q̄ hic vocat h̄ noīe id⁹ quēlibet dieʒ qui ē inter illos dies qui dicunt idus nō vltimum diē illorūʒ q̄ p̄prie et absolute dicit. id⁹. alia expositō que sit h̄ nō valet

f ❡ Hyberperiti mensis. id est octobris.

g ❡ Et omnes. et pro id est al's si omnes debēt cōuenire de p̄uincia. quare episcopus referaret eis oia ea que fierēt in synodo vt. j. ca. ð cernimus.

h ❡ Concilia. prouincialia. q2 quilibʒ episcopus irrequisito metropolitano pōt facere concilia episcopalia. vt. xxxviij. di. quando.

i ❡ Causis. que ad statum p̄uincie spectant.

Non oportet doceri. h̄e, enim nō debeāt indigere doctrina. vt. j. q. vij. conuenientibus. tamē discere debent. xxiiij. q. iij. si h̄es.

l ❡ Accusare. id est debent excōmunicari. vt. ij. q. vj. quisquis probatus.

Peruenit. q̄ multe. argu. q̄ per cōseq̄ntia intelliguntur. et p̄sumūtur p̄cedētia. nam siquis ab hereticis per violentiam tractus fuerit. et per mensem steterit cum eis p̄sumitur non tractus. vt. j. q. i. constat. Item arg. cōtra p̄latos ex vitijs subditorū. et cōtra magistros ex vitijs discipulorum. vt xxviij. di. p̄musq̄. et. xxij. q. ij. q̄ ait. lu. dis. legem. xij. q. ij. q̄tuor. xliiij. di. multis. xxxiij. q. j. cum per bellicam et. C. de adul. hi qui.

---

lud ē trāsferat. Idē ex nīceno ɔcilio. Quo tp̄e ɔcilia epo2 sint celebrāda

Habeat semel ɔcilium añ dies⁹ q̄dragesime: vt oib⁹ siq̄ sūt simultatib⁹ ^b āputatis mūdū ieiunū et solenne do possit offerri: secūdū ƀo agat circa tp̄s ^c autūni. Itē ex antiocheno ɔci. Ad mo2 correctionē et cōtrouersia2 dissolutionē bis i anno ep̄alc ɔciliū fiat.

Propt⁹ ecclīasticas cās et q̄ existūt ɔtrouersias dissoluēdas sufficere nob̄ visuʒ ē bis i āno p singulas p̄uīcias ep̄o2 ɔciliū fieri. Semel q̄dē p⁹ tertiā hebdōadā paschal' solēnitat: ita vt i q̄rta hebdōada q̄ seq̄t et i medio tēpis iter pascha et pēthecostē ɔciliuʒ ɔplicat: admoneāt āt ɔprouīciales ep̄os hi q i āplio2ib⁹ ciuitatib⁹. i. metropolitāis degūt. ❡ Scd̄ȝ ƀo ɔciliū idib⁹ ^e octobr' hēat q dies apd grecos hyberp̄iti ^f mēsis dicit⁹ iucit. ❡ In ip̄is aūt ɔciliis et p̄sb̄os et diacōes ɔ̄ntes eē oz et oēs ^g q̄ q̄t se lesos existimāt et synodicā expectāt sniaȝ nec liceat aliq̄b⁹ apð semetip̄os ɔcilia ^h sine metropolitano2 et ep̄o2 ɔscia et ɔsensu facere: qb⁹ et de oib⁹ ^i causis ɔstat eē p̄missū iudiciū. Itē ex ɔcilio laodiceñ. Semetip̄os accusāt: q vocati ad synodū vēire ɔtēnūt

Non dū vēire ɔtēnūt nos vocatos ep̄os ad synodū ɔtēnere vēire. ſʒ adire debere et aut docere aut doceri et q̄ sūt ad eccl'e ceterorūq3 correctionē vtilia q̄ si ɔtēpserit seip̄os vident accusare ^l: nisi forte ire nō possint. Itē ex ɔci. calced. Corripiāt ep̄i q ad ɔciliuʒ vocati vēire recusāt.

Peruenit ^m ad n̄ras aures q̄ i p̄uicijs ɔstituta ep̄o2 ɔcilia mīme celebrent hoc ex eo p̄bat q̄ multe q̄ correctōe opus h̄nt ecclīastice res negligāt. Statuit hec ergo scā synod⁹ ſʒ regulas p̄m bis i āno i vnū ɔueni

a ℭ Necessitatibus.q̄ necessitas excuset hēs de cōse.di.iiij.hi q.Itē si qs ꝓpter tēpestatez vel flumen.vel q2 vocatus ē ad testimoniuz vel ad dignitatē.vel si incipit abesse cā rei publice vel si domestico funere ipedit.vel si maius nego ciuz ipsuz tra hit excusat. vt.ff. siquis cau.l.ij.§.j.z .ij.z .l.iiij.et ff.ex qb9 cau. maiores.itez hi. vel si ad maius tribu nal vocatus est.vt.ff.d re iudica.con tra pupillū. §.his qui eo dem.Itez ti mor hostiuz. ex̄ de appel. ex parte.

b Quoniā. quidez regula. Illd no.ꝙ cū hec synodus ve lit corrigere antiquā ꝯsti tutionē.facit mentionē de ipsa.z sic est hic ar.ꝙ vna cōstitutio nō reuocet per aliā. nisi faciat mentionē illius.sic ē in rescriptis. q2 aliter nō videt papa ex certa sciētia ꝯtrariū cōstituere.s3 hoc nō dico veruz.z lic3 in re scriptis z ꝑuilegijs requirat ꝙ fiat mentio priorū ad h3 vt ꝑora reuocent nō tū est ita i ꝯstitutiōib9.z h3 ideo.q2 ꝯstitutio ꝓcedit ex li bero motu dñi pape.z q2 oia iura h3 in scri nio sui pectoris.vt.C.d test.oiuz.Itē z ē arg. ad hoc.ex̄ de cogna.spi.c.j.silr in testamētis nō reqrit ꝙ fiat mētio ꝑoris.q2 testamentuz ꝑ lege ꝑuat.xiij q.ij.c.vl.nisi i duob9 casib9. vt si sit testamentū factū inter libos.vt.C.d rest.aut.h3 inter libos.z nisi ipe testator legē sibi testādi cū dixerit:si fecero aliud testm̄ nō valeat.q2 tūc faciēdo secundū.op3 ꝙ faciat mētionē de primo.vt.ff.de leg.iij.sigs.i ꝑn. In ꝯcilijs aūt antiqus obtinet si ē ꝑorioris auctoritatis vt.l.di.dño sancto.i fi.iō.Ueruz est qd in rescriptis cōtinet.sed oium factorū habere memoriā poti9 est diuinitatis q̄ hūa nitatis.C.de vete.iu.enu.l.ij.§.siquis.nec ꝑ sumit papa ex certa scia indulgere ꝑ scd3 re scriptuz post primuz super codē.sed presu mitur ꝙ hoc faciat imemor prioris.extra d offi.delega.ex parte.j.ipsuz.n.fallit obliuio. xxxiij.di.preterea.sed vt tangit in glo.Joā. ipsi habet vel presumitur habere omnia iu ra in scrinio pectoris suis.in legibus z con stitutionibus cōtinent iu ra z posteri or tollit prio rem l3 non fa ciat mentio nem de ipsa. ff.de lega.nō est nouū.In testamentis autem alia ē ratione lib tas supreme iudicij infri gatur.quod eē nō d3.ff.ꝓ socio.cū duo bus.§.idē rn dit.q2 nihil ē qd mag' hoi bus dbeat q̄ ꝙ supme vo lūtatis lib sit stil9.z liberū qd iter3 ñ red dit arbitriū. C.d sa.sā.ec. l.j.in fi. Sed in duob9 ca sibus supra notatis in glo. Jo.ē speciale.B.

c ℭ Excusatione.friuola.nam rationabiles exceptiones semper admittuntur.vt extra d offi.delega.ex parte.

d ℭ Communione.not. principes posse ex cōmunicari.quod verum est etiam a sacer dotibus.vt.j.xcvj. di.duo sunt.xj.q.iij. si au tem nobis.si.C.vbi d crimi.agi.oportet.aut qua in prouincia.

e ℭ Uel vi.videtur ergo ꝙ si aliquis ꝑ vim detineatur ab aliquo z aliquid interim fit ꝯ ipsum.ꝙ retractari possit illud. Idem est si per doluz alterius nō veniat.vt extra de in te.resti.ex litteris.sed contrariuz legitur .ff. siquis cau.l.ij.§.vltimo z.ff.de eo per quem factum erit.l.vltima vbi dicitur ꝙ si per do lum aut per vim alicuius aliquis non vene rit ad iudicium non reuocatur id quod fa ctum est.sed datur actio contra ipsum impe dientem.sed dic ꝙ non reuocatur ipso iure sed per in inte.resti.vel in eo casu reuocatur quando detentor non est soluendo.extra de restitu.spolia.olim.

f ℭ Quadruplum.argumen. ꝙ clerici pūt pecuniaīr

re ꝑ singlas ꝓuicias eꝑos vbi singula q̄ emerserit cor rigāt.Qui vo noluerit cō ueīre eꝑi ꝯstituti i suis ci uitatib9:z hoc maxie cum suis cōpis sanitate sint ꝯsi stētes:cū ēt ab oib9 alijs vr gētib9 necessitatib9 a z iex cusabilib9 negocijs sint li beri:licere eos fr̄ne chari tatis ꝯmōitōib9 cōripi. Itē ex.vij.synodo. Canōicis ꝯb iaceat pēis metropolitan9 q̄ialtē semel i āno celebrat ꝯcilium negligit.

Quo/ niā qdē regula ē que dicit bis i anno ꝑ singulas ꝓuicias oportere fieri ꝑ cō uētū eꝑoz regulares īqsi tōes ꝑꝑ fatigationes z vt oppōtūe hēant ad iter agē dū hi q ꝯgregādi sūt diffi nierūt sexte synodi scti pa tres oi excusatiōe remota oib9 mōis semel i āno fieri z depuata cōrigi. ℭ Nūc ergo canonē z nos renoua m9.z si qsq̄ ꝑnceps iuēt9 fuerit hoc ꝓhibere: cōio ne ꝓuet.Si qs vo metro politan9 hoc neglexerit age re absq3 necessitate vel vi e seu aliq̄ rōabili occasiōe: canōicis pēis subiaceat:dū aūt synod9 agit sup canōi cis z euāgelicis negocijs oꝫ ꝯgregatos eꝑos i medita tōe z sollicitudie fieri custo diēdoz dinoz z viuifican doz dñi mādatoz. ℭ Pō ro nō h3 metropolitan9 li cētiā ex his q̄ defert eꝑs se cū siue iumētū siue aliquā spēz expetēdi:ꝙ si hoc egis se ꝯuict9 fuerit soluat q̄dru plū f. Itē leo.iiij. Nō cogā

puniri ⁊ punire.⁊.xxiij.di.q̃q̃.in fi.⁊.xvij.q. iiij.diffiniuit.⁊.c.siqs deinceps. ⁊.xxiij.q.v. de liguribus.ar.ꝯ.ex̄ de penis.licet. sed dic ꝙ vbi pena spūalis est i iure statuta. non dꝫ infligi pecuniaria.al's secus.ex̄ vt li.nō con. qm̄.in fi. Jo autem punit̄ i quadruplū q2 crimē cō-cussionis cō-misit.qđ pu-nit pena qua drupli.j.q.j. gdē.⁊.q. vij. sancim⁹.i fi. ⁊ tā laicus q̄ cleric⁹ punit̄ pena cōcus-sionis. vt.xx-iij.q.j. militare.h̄ signat̄ ꝯ riuꝫ .xij.q.ij. fraternitas. vbi di: ꝙ ec-clesia non dꝫ suū cū augm̄to recipere.sꝫ dic ꝙ h̄ non recipit nomi ne ecclie sꝫ ꝑ ꝓprio noie.xvj q.vj. si epm.

a De eulogijs.eu-logie dicunt̄ munera que deferūt sub-diti suis p̄la-tis. b ¶ Mi nus.argu. ꝙ mgr̄i nō pe-tant collect̄ a scholaribus vt libētius veniāt ad scholas.sic.j q.ij. baptizādis.c.placuit. vt vnusqsqꝫ.j.q.ij.vēdites. c ¶ Respuēde. ar.ꝙ q̄daꝫ licite possum⁹ recipe q̄ tamē pete re ꝓhibemur.vt.j.q.ij placuit.e.q. q̄pio.xiij. q.ij.q̄sta. c Episcop⁹.legatū.ar.ꝙ lꝫ citat⁹ ad iudiciū venire non possit.ni-hilominꝰ tenet̄ mittere ꝓcuratorē.v.q.iij. si egrotās.⁊ ex̄ de ap.cōstitut⁹.ar.ꝯ ex̄ de pro-tans.sꝫ illud.c.q̄relā.de hac materia q̄ras.v.q.iij.si ergo queritur. d Placuit.neqꝫ egritudine.graui.vt.j.e.si qs epoꝝ.nō.n.excusat leuis febricula vł vetus q̄rtana.vt ff.de edi edic.l.j.§.sꝫ scien dūꝫ. ¶ Litteratorie.vel etiā ꝑ certū nū ciū cui credi possit.vt.xcvij.di. nobiꝫ lsum⁹. ex̄ de of.del.prudētiā.ex̄ de rescrip.ex ꝑte.⁊

tur p̄sb̄ri ad sacra cōcilia De eulogijs deferre.

De eulogijs[a] ad sacra ꝯci lia deferēdis nihil iucūm⁹ a maiorib⁹ terminatū: sꝫ si cut vnicuiqꝫ p̄sb̄ro placue rit: nā si ꝯstitutū fuerit ali qd illo tp̄e bn̄dictōis affer re: forsitā minus[b] libenter ad synodū occurrēt: ⁊ ma gis venire obtrectabūt: q̄ nō sūt vt arbitror rōabili ter regrēde: nec vltro dela te respuēde[c]. Itē ex ꝯcil. cartha.iiij. Sine graui ne cessitate ep̄s ad synodū ire

Episcop⁹ nō tardet. ad synodū ire nō tar det: si nō sat̄ graui necessi tate ihibeat̄: sic tn̄ vt in ꝑ sona sua legatū[d] mittat su sceptur⁹ salua fidei vitate qcqd synod⁹ statuerit. Itē ex ꝯcilio carthaginēsi.v. Excusatio[illegible] ad synodum

Placuit ire nō possit. it[e] vt q̄tiēscūqꝫ ꝯgre gādū ē ꝯciliū epi q neqꝫ etate neqꝫ egritudie[e] neqꝫ alia grauiori necessitate i-

c.sciscitatus. g ¶ Ratione. Nota nō suffi cit dicere se nō posse venire nisi rōnē impe dimenti assignet. sic ex̄ de offi.⁊ po.iudi.de le.prudentiā.⁊ de rescrip.sciscitatus.⁊ illam cām ꝓbabit.vt.iiij.q.v.qsqs.in fi.⁊ per vnū teste cā potest ꝓbare.vt ex tra de ꝓcur. ex insinuatio ne.lꝫ sit arg. ꝯ.ex̄ đ in ite. resti.ex litte ris. Jo. Sed certe credo h̄ esse spāle vt vni testi cre dat̄ cū suo iu ramēto. B. h ¶ Cōiōe. videt̄ ꝙ aliqs pōt eē excōi cat⁹ i vna ec clesia ⁊ nō in altera.vt hic ⁊.lviij.dis.si qs de alteri⁹. ⁊ sic ē ꝯ.iiij. q.v.qsqs. sed dic ꝙ iste nō ē excōicat⁹ sꝫ cū alijs epis nō ꝯmunica bit.q2 nō ve niet ad nego cia ipsoꝝ vel ad cōsecran dūꝫ epm cuꝫ alijs. i Episco pus abbatē. h̄ intelligi pt de abbatib⁹ cisterciēn̄.ordi.vt ex̄ de sta.mo. c.j.nisi pro crimie enormi.xj.q.iij.priuilegiuꝫ. arg.ex̄ de priule.tuarū.sed alij abbates d̄bēt venire ad cōciliū.vt.xviij.q.ij. abbates. ⁊.j. c.decernim⁹.⁊ hāc paleā hēs.xviij q.ij.§.vl. k Si qs aūt.anteq̄.sic.j.de ꝯse.di.j.ois.xj. q.iij.certū. l ¶ Nisi i sequēti.sic ḡ q̄nqꝫ differtur absolutio.vt maior rubor ei sit ab-solui corā multitudine. simulit̄ in sacrilegio differt̄ vt diuti⁹ cōfundat̄.xvij.q.iiij.siqs sua dēte.sic differt̄ absolutio illi⁹ q multiꝫ deli-qt.vt.xj.q.iij.q iubēte.vn̄ licꝫ añ voluerit ab solui nō audit̄ al's regulariter nō dꝫ differri. vt extra de appella.qua fronte. m Si epus pontificis.i.epi.vt.ij.q.vij.c.ac cusatio.vel audire de hijs que ordinauerit summus pontifex.

pediunt̄: ꝯpetēter occurrāt ꝙ si nō poerit occurrere: excusatiōes suas lr̄atorie[f] ꝯscribāt nisi āt rōeꝫ[g] ipedi mēti sui apud p̄matē suuꝫ reddiderit ecclie sue cōio ne[h] dn̄t eē ꝯtēpti. Iteꝫ ex ꝯcil.tur.ca.ij. Palea.

Episcop⁹ nō dꝫ abba tē[i] cogere ad synodū ire ni si aliq̄ rōnabilis cā existat. Itē ex ꝯci.arelaten̄. A co mmunione fit alien⁹ q synodo

Si qs adesse ꝯtēpserit. aūt synodo adesse ne glexerit: vel cetū fratrū añ q̄ꝫ ꝯciliū dissoluat̄ credide rit eē deserēdū alienū se a fratꝝ cōione agnoscat: nec eū r̄cipi liceat nisi i seq̄nti[l] synodo fuerit absolutus. Item ex ꝯci.scdo agaten. [illegible]

Si epus[m] metropol. ad cōprouinciales ep̄os ep̄l'as direxerit: i qb⁹ eos aut ad ordinatione sūmi pōtific[is]

a ¶ Regia. lic; eps suo metropol'.tanq̄ maiori teneat obedire.vt.s.di.viij.q̄ ꝯ morē.tñ hic defert regie dignitati.vt.xj.q.ij.de reb⁹ lxiij.di.salonitane.Jtē in hac synodali citatiōe vnica citatio sufficit.vt h. ꝛ. sile.j.iiij.q.v.qsqs.sed in iudiciali trina regrit.vt xxiiij.q.iij.ꝺ illicita.

a ¶ Regia. xxiij.q.vlti.si nobis.ꝛ.c.si qs eps ꝯ.sed hic loqtur de his q hñt feu dū: ibi nō.i. mo ꝛ qlibet deberet venire si vocaret pp negociū regni. vel illud intelligit cū eps relicto ecclesiastico iudicio pgit ad iperatorē petēs ibi iusticiā. qd null⁹ cleric⁹ dz facer.xj.q.j.placuit.

b ¶ Sigs epi scopoꝝ. nihil notat.

c ¶ Propter ecclesiasticas causas Martin⁹ qui fuit sollicitus p repub. renouauit canones. vñ di renouator canonum.

d ¶ Uel hi. q.d.vt oēs veniāt.vel saltē hi q sunt lesi nō.n.oēs tenent venire. vt.j.e.c. pxi.

e ¶ Cōi .episcopoꝝ.Joā.

aut ad synodū iuitet:postpositis oib⁹ excepta graui infirmitate corpis ac pceptione regia[a] ad ꝯstitutā diez adesse nō differāt: ꝙ si defuerit sicut pfca canonum auctoritas pcepit: vsq; ad pximā synodū a charitate fratrū ꝛ eccle puet cōmuniōe. Item ex cōci. turoñ. Cōmuniōe puet eps q a metropol'.vocat⁹ ad synodū venire contemnit.

Sigs epoꝝ[b] cōmonit⁹ a metropol'.ad synodū nulla graui necessitate itercedēte corpali venire cōtempserit: sicut statuta prm sācxerūt vsq; ad futuꝝ ꝯciliū cūctoꝝ epoꝝ charitatis cōmuniōe puet. Item ex cōcilio martini pape. Presbyteri ꝛ dyacones ꝛ clerici q se lesos existimāt ad metropol'. synodū ꝯueniant.

Propter ecclesiasticas cās[c] ꝛ altercationū solutiōes bñ placuit p singl'as pvīcias bis i āno ꝯciliū fieri: ꝯuocāte metropol'.epo oēs pvinciales epos ita ad cōciliū vēiāt oēs psbri ꝛ dyaconi: vel hi[d] q se lesos existimāt: vt i ꝯcilio cause examinate ad iustū iudiciū pducāt: ꝛ siq māifeste epi[e] vl psbri aut dyacōes iueñ fuerit in offensa: fm rōnem excōicent: ꝙdiu ꝺ cōi[e] cōsensu de his placuerit dare sniaz[f]. Nulli aūt epo liceat ppa apud semetipm ꝯcilia[g] facer: pter eos qb⁹ metropoles sunt credite.

Item ex ꝯci.biloñ. Palea

Omnis singulis epus i sua dyocesi synodū faciat de suis cleric; necnō abbatib⁹: ꝛ discutiat adulteros clericos ꝛ mōachos. in gñ vō epoꝝ suis ecclijs notificare studeāt q̄ in ꝯcilijs statuunt. Item in toletano cōcilio. Que i cōcilijs statuuntur: singuli episcopoꝝ suis ecclesijs notificent.

Decernim⁹[h] vt dū in q̄libet prouincia conciliū agitat vnusq̄sq; epoꝝ admonitiōib⁹ suis ifra sex mēsiū spacia oēs abbates[i] psbros dyacones atq; clicos seu etiā oēm ꝯuētuz ciuitatis ipi⁹ vbi pesse dig scit: necnō ꝛ cūctā diocesis sue plebē aggregare nequaq̄ imoret: q̄ten⁹ corā eis plenissime oīa referet: q̄ eodē āno in ꝯcilio acta sūt vl' diffinita eē noscūt ꝙ si qspiaz hec puipēdēda crediderit snia excōicatōis duos mēsiū curriculo psistat vsq; quaq; mulctat⁹.

Di. .xix.

De eplis vō decretalib⁹ qrit: an viz auct; obtineāt: cuz i cope canonū ñ inueniant. Unde his ita scribit nicola⁹ papa archiepis ꝛ epis per galliā cōstitut;. Decretales

vt.s.e i illa palea eps. h ¶ Excōicationis.i.susp. nsionis ab officio ꝛ uoꝝ mēsiū.sic.lxxvj.di.tanta.ꝛ.x.q.iij.anno.in fine.

De e pistolis.s. in pma distin.tractauit de auctē canonuz.h agit de auctoritate decretaliū ꝛ ostendit h ꝙ eius dē sint auctoris decretales ꝛ canōes Sciendum itaq; ꝙ q̄daz decretal' epistola ē generalis.q̄dā specialis.generalis ē q̄ ad oēs dirigit. vt.ij.q.v.oib⁹.specialis ē q̄ specialit ad aliquos mittit. vt.xxv.q.ij.qd scripsi.v.ij.q.j.petisti.siue sit generalis siue specialis. dūmō aliquid diffiniat p eā p iure gñali hñda ē.vt.xvj.q.iij. licet.ex ꝺ sen.ꝛ re iu.i causis. nisi sit tradita ex parte ex loco ex cā.vt.xxix.distin. sciendu;.sed si dubium est an sit de retalis recurrendu; est ad registrum. vt.s.distinc.ix. vt veterum .p̄sumitur tam ꝙ sit decretalis si reperitur inter alias decretales

f ¶ Sniaz.absolutionis.

g ¶ Cōcilia pvicialia.s.cū alijs epis s; epale pōt.vt.xxxviij.di.c.qñ.xj.q.ij.c.placuit.

h ¶ Decernim⁹.vt dū.i.postq̄. i ¶ Abbates.imo abbates nō vocabit ad synodū

ad instar illi⁹ q̄ reperit inter alias moniales que presumitur ex hoc monialis.argumen.xx.q.j.q̄z progenitores.vel si plures eam tenent.tenenda est.vt.xvj. distin.isidorus. distingue prout dicit ex de fi.instru. pastoral.

a Si roma norũ. re probant .ar . ꝙ id qđ papa approbat vel reprobat ⁊ nos approbare vl' reprobare ďbem⁹. vt.xxiiij. q.j. hec fides.⁊.xxv.q.ix. veniam.
b Quãto. Satis.n.absurdũ est aliquẽ alij optulari ⁊ non ibi.vt.C.ꝯ naturali.li.l.nuper.in fi.
c Suffragari.ar.ꝙ illud qđ ꝑ se gs inducit.ẽt ꝯ ipm inductũ nõ ďz.reprobare.vt ĩstrumenta.⁊ siq̃ filia sunt. ar.di.ix.neqꝫ quorũlibet.⁊ iiij.q.iij.§.itẽ in criali.ꝟ.si qs testib⁹. ⁊ iij.q.viij.cuius i agẽdo. ex̃ de cẽ.cum oliz. ar .ꝯ.ij. q.vij.si hereticus. ꝯ. di. xxxvij. siqd veri.⁊.s̃.di. x.lege.ꝓmuz regulare. secũdũ spãle in odiũ hereticorũ ⁊ fauore fidei ⁊ religiõis. ar. ad hoc ex̃ de so. cõpe.cum sit generale.
d Itẽ.si iõ mẽbranas. licet leges abrogatas non teneamus.ta

Si romanoꝝ põtificũ decreto ceteroꝝ opuscula tractatoꝝ approbãt vel reprobãt:ita vt qđ ꝟe sedes aplica ꝓbauit hodie teneatur acceptũ: ⁊ qđ illa repulit hacten⁹ iefficax hẽatur q̃nto^b poti⁹ ea q̃ ipsa ꝓ catholica fide pro sanis dogmatib⁹ ꝓ varijs ⁊ mĩſtifarijs ecclie neccessitatib⁹ ⁊ fideliũ mõib⁹ diũso tpe scripsit oĩ honore debẽt ꝑferri ⁊ ab oĩb⁹ ꝓrsus i qbuslibz necitatib⁹ vl opportũitatib⁹ discretõe vl dispẽsatõe mgr̃a fuerẽter assũi: q̃q̃ qdãvĩm scpserit:haud illa decretalia ꝓscoꝝ põtificũ i toto canõuz codic] cõpe eẽ descpta: ⁊ iõ iter canões ñ assumẽda cũ ⁊ ipi vbi sue itẽtõi hec suffragari^c ꝯspicũit i oĩb⁹ illis ĩdifferẽter vtãt: ⁊ solũ nũc ad diminutionẽ sedis aplice ptãq̃ ⁊ ad suoꝝ augmẽtũ ꝓuilegioꝝ min⁹ accepta eẽ ꝓhibeant. Itẽ.Si iõ^d nõ eẽ decretales ep̃las ꝓscoꝝ põtificũ romãoꝝ admittẽdas dĩt: qꝛ i codice canonũ nõ hñt ascpte: ergo nec sctĩ gregorij nec vlli⁹ alteri⁹ q añ ipz fuit vl p⁹ ipz ẽ aliqđ istitutũ v t rescptũ recipiẽdũ: eo ꝙ i codice canonũ nõ hẽat ascptũ: ergo doctrinã eoꝝ ⁊ sanctiões q̃ ab oĩ lingua venerãt: qꝛ i codice canonũ ñ hñt ascpte: de codicib⁹ suis abradãt: vt qd vel membranas occupãt postq̃ nõ hñt accepte. Sz q̃re mĩtũ i moremur: cũ nec ipas diuinas scpturas veter] ⁊ noui testamẽti iã recipiemus: si istos dixerim⁹ eẽ audiẽdos ⁊.n.neutꝝ hoꝝ i codice canonũ ecclíasticoꝝ hr̃ iſtũ. Sz rñsuri sũt isti q ad reti stẽdũ poti⁹ q̃ ad obediendũ pati sũt: dicẽtes ꝙ iter canões iueniat cap. ni scti pape inocẽ.cui⁹ auctẽ docear a nob vtrũqꝫ testm̃ eẽ recipiẽdũ: q̃q̃ i ipis p̃inis canõib⁹ nullũ eoꝝ ex toto ꝯtineat iſtũ. Quib⁹ ad hec rñdẽdũ ẽ: qm̃ si vel⁹ ñ nũq̃ testm̃ sũt recipiẽda ñ ꝙ codici cãonũ ex toto hẽant ãnexa: sz ꝙ ď his recipiẽdis sctĩ pape inocẽ.ꝓlata videat eẽ snĩa: restat^e nimiꝝ ꝙ ďcretales ep̃le rõanoꝝ põtificũ sũt recipiẽde ⁊ si nõ sũt codici canonuz ꝯpaginate: qm̃ iter ipos canões vnũ btĩ leõis pape caplz^f ꝯstat eẽ pmixtũ: q̃ ita oĩa ꝯstituta sedis aplice custodiri mãdãt: vt siqs i illa ꝯmisit: nouerit sibi veniã ďnegari. Dicit.n.ca.x.suaꝝ ďcretalũ. Nec qd ꝟo sit qđ ꝑtermissũ forte a nob credat oĩa ďcretalia cõstituta tã bone recordatõis inocẽ. q̃ oĩz ꝑdecessoꝝ nr̃oꝝ q̃ ď ecclíastic] ordib⁹ ⁊ canonũ ꝓmulgata sũt discipliis ita nr̃a ďlectatõe custodiri mãdam⁹: vt siqs i illa ꝯmisit veniã sibi nouerit ďnegari dicẽps. Dicẽdo^g ꝟo oia ďcretalia ꝯstituta: nullũ de ďcretalib⁹ ꝯstitutq̃ ꝑtermisit qđ nõ mãdauerit eẽ custodiẽdũ. Et rursus asserẽdo oĩz ꝑdecessoꝝ nr̃oꝝ nullũ põtificũ rõanoꝝ q añ se fuerũt excepit: cui⁹ ita ñ ꝑcepit ďcretalia ꝯstituta ab oĩb⁹ custodiri: vt si qs i illa ꝯmisit veniã sibi ďinceps nouerit denegari. Itaqꝫ nihil iterest vtrũ sint oĩa necne decretalia sedis aplice ꝯstituta iter canões ꝯcilioꝝ imixta: cũ oĩa i vno corpe ꝯpaginari nõ pñt: ⁊ illa eis itersint q̃ firmitatẽ his q̃

men noticia earum est necessaria.s̃.di. vij. fuerunt. ⁊ est hic arg. ꝙ nullum ꝟbum positũ i aliqua scriptura debet vacare vel superflue poni vt.xxviij.q.j. sic eniz.⁊ ex̃ ď ma.⁊ obe. solite.⁊.ff.de vsur.l.iiij.ar. ꝯ.C.de fideius.nõ recte.
e Restat. q.đ.qđ obtinet i vno debet obtinere i oĩbus sĩlib⁹ vt.iiij.di.deniqꝫ.i fi.⁊.xxvj.di. vnde.
f Capitulũ. Illud.c. est .xxv.q.j. omnia.ibi tamen attribuitur damaso pape.⁊ pt esse ꝙ vterqꝫ fecerit illud.⁊ est sim̃l.j.q.j. de. cetero. ẽt de conse. di. j.cõsulto.
g Dicẽdo. argu.ꝙ verbo generali omnia debẽt cõprehendi. vt hic.⁊.j.q. j.sũt nõnulli ⁊ .xiij. q.iij. putant. ⁊.xij q.j.c.dilectissimus. ⁊.xiij. q.ij.non estimemus.contra.de conse. distin.ij.reuera. ⁊.j. lxxv. di.ꝙ dic.

a ¶ Desunt. Est hic. ar. quod si papa in aliquo priuilegio vel rescripto cõfirmat alicui ecclesie priuilegia exemptiõis vel alteri⁹ rei quã hz in priuilegijs suis quod eoipso robur hẽant illa priuilegia. licet nõ possint exhiberi. dr enim hoc quod decretales inter recipiẽde cũ caplm leonis qd est in corpore canonũ hoc dicat. quis ille nõ sint i corpe canonũ de hoc dixi s. distin. ix. vt veterum.

b ¶ Diuersis. No. quod ꝑ verbuz indiffinite platũ gñaliter ẽ intelligẽduz. vt. j. q. iij. saluator. et xv. q. j. nec is. xxviij. q. j. idolatria. xxij. q. j. quod si dormierit. ar. ꝯ. j. q. j. sũt nõnulli.

c ¶ Hic oẽs. petri nã papa sanctitatem recipit a cathedra vt xl. di. nõ vos Johannes.

d ¶ In memoriã. iugũ vt. e. di. ꝯ mo rẽ. cj. q. iij. gd ẽ. idẽ ẽ i alijs platis. ij. q. v. ij. sacerdotes

e ¶ Falsam. dicit cartha falsa ex dicto vel tacito. et i tali falso di stinguit. vt ex de rescrip. sup litteris. et talis dr bñ falsari⁹. vt. ff. de fal. siqs obrepserit. Jtẽ dr falsa scriptura. vt cũ scribit oẽs vel maiorẽ ptẽ fuisse pñtẽ q non fuit pñs. vt ex de his q fi. a pl. si. con. ca. qto et talis falsari⁹ suspendit ab offõ et bñficio. vt ex de testi. tã litteris. in fi. Jtem ipõ facto dr falsari⁹. vt si cartha apparet rasa vel imutata. et talis falsari⁹ deponit. ex de crie falsi. ad audiẽtiã. Qui aũt falsaz carthã fabricat de nouo. nõ solũ deponit. sz et curie tradit. vt ex de fal. ad falsarioz. Dicit falsa cartha q nõ hz testes iscriptos. vt ex de pen. c. j. Jtẽ dr falsa q hz subscriptões varijs manib⁹. nõtas. et q nõ est pfecta eadẽ manu. vt ex de priuil. cũ olim. in fine nisi ex hoc sit ibi diuersitas quod sit ibi calami vel atramẽti mutatõ vt in aut. de fide instru. et cau. in pnci. col. vj. Jtem dr falsa si est alieno sigillo sigillata. quomodo ille habuit pprium vel nisi dixerit quod tũc non habuit pprium vt ex de ap. significauit. Jtẽ dicit falsa si est ꝯtrarius alteri ex eadẽ pte plati. vt ex de fide instru. imputari. et C. de fi. instru. scriptura. Jtẽ dicunt falsae littere pape p falsaz grãmaticã. ex de rescrip. ad audientiã. Jtem dicũtur false si sint suspecte et eis nõ adhibetur fides vt. C. de pro ba. iubemus Jtez dicitur falsa cartha si sigillum est fractuz. vel si non est annus incarnationis appositus. vt extra de fide instru. inter. Jtem si filum est ruptum. vt extra de cri. fal. lic3. Jtẽ si sũt ipetrate litte pẽdẽte appellatiõe. vt ex de testi. cãm. Jtẽ si sunt impetrate sine mãdato dñi. vt ex de rescrip. nonnulli. f ¶ In carcer ẽ. si certũ ẽ eũ eẽ falsatorẽ depõit. l. di. si epis. et extra de cri. fal. ad falsarioꝝ. sed vbi est dubiuz fit qd hic dicit.

desũt a et vigorẽ suũ assignãt ꝑserti cũ synodalia gesta iter q ipi canões statuti sũt: i codice canonũ ñ hẽant: sz a nob oĩ cultu debito venerẽt. Cõsonat aũt huic btissimo leoni pape ẽt sanctissim⁹ sctũs i decretis suis papa gelasi⁹ ita iqẽs. Decretales epl̃as q̃s btissimi pape diuũsis b tpib⁹ ab vrbe romana p diuũsoꝝ pũm ꝯsultatione dederũt: venerabiliter suscipiẽdas decernimus. ¶ In q notãdũ ẽ: quod nõ dixit decretales epl̃as q inter canões hñt vel q̃s moderni põtifices ediderũt: sz q̃s btissimi pape diuũsis tpib⁹ ab vrbe rõana dederũt. Dicẽs aũt diuũsis tpib⁹: ẽt illa tpa vir scãs ꝯphẽdit q crebrescẽtib⁹ paganoꝝ psecutõib⁹ ad sedẽ aplicã dferri cãs epoꝝ difficillie pmittebãt. ¶ His itaqz diuina fauẽte gr̃a plibatis oñdimus nllã eẽ diuã iter illa decreta q i corpe canonũ hñt sedis ap. ꝑsulũ: et ea q p multitudie vir p singl̃a corpoꝝ volũina repiũt: cũ oĩa et oiz ꝑ decessoꝝ suoꝝ decretalia cõstituta atqz decretales epl̃as q̃s btissimi pape diuũsis tpib⁹ ab vrbe rõana dederũt fore venerabiliter suscipiẽdas et custodiẽdas eximios ꝑsules leonẽ. s. et gelasium mãdasse pbauim⁹. Jtẽ agatho pa. oib⁹ epis. **Ceo sanctiões aplice sedis irrefragabiliter sũt obfuande.**

Hic oẽs c sãctiões apli ce sedis accipiẽde sũt tãqz ipius diua voce petri firmate. Jtẽ ex ꝯcilio caroli ipatoris. **Tolerãdũ est iugũ qd a sctã sede iponit licz iiolerabile videat.**

In memoriã d btĩ petri apli honorem⁹ sctãz rõanaz ecclĩaz et aplicã sedẽ vt q nob sacerdotal' mr̃ ẽ dignitat]: ecclĩastice eẽ dz mgr̃a rõis q̃re obfuãda ẽ cũ mãsuetudie hũilitas et lz vix ferẽdũ ab illa scã sede iponat iugũ tñ feram⁹ et pia deuotõe tolerem⁹. Si vo qd nõ decet qlibz siue sit ꝑsb: siue diacon⁹ aliquã pturbationem machinãdo et nr̃o misterio isidiãdo redarguat falsã e ab aplica sede attulisse epl̃az: vel aliud qd iñ nõ venerit salua fide et itegra apd apli cũ hũilitate penes epm sit ptãs vtr eũ i carcerẽ f aut i aliã dtrudat custodiã: vsqz q p epl̃az aut p idoneos sue partis legatos aplicã iterpellet sublimitatẽ: vt potissimũ sua sctã legatõe dignet decernere: et qd de talibus scã rõana lex statuit diffini

a Nulli.prostratus.h videt q oīs qui non obedit statutis romane sedis sit heretīcus.z varios modos heresis notaui.xxiiij. q.iij.§.qz vo.z.c.quidē.sed intelligas qd h dicit q q dicit ro.ec.nō esse caput.nec posse cōdere canones.ille ē hereticus.vt.xij di.c.j.z.xxv. q.j.violatores.z.q.ij.si quis dogmata.s3 siqs ał's trāsgredit eius mandata nō ppterea ē hereticus l3 peccet.ex̄ de prescrip.si quando.Jo.

b Judicio sed z̄.xxiiij. q.j.subdiaconus.s3 ibi nō admittit dānatū ab hereticis.s3 si vult penitere admittit eū.s3 h nō est iō qz hereticus eum dānauit.s3 qz alīs mal' est

c Maioris.ar.q q̄to aliqs dliq̄ns est maior.tāto magis est puniendus.vt xl.di.hō christianus.xj.q. iij.precipue. xxv.q.j.nulli fas.

d Sz etiā alijs.ar. q qui tenet aliquē dfendere contra alios multo fortius contra se.vt.xvj. q.j.in canonibus.z.ff.si ser.vendi.alterius.

re:vt z is corrigat z ceter] mod' iponat. Itē stephanus.v. Quecūqz romana eccia statuit ab oibus obseruanda. Si Nuero qz suadur ē i specim z exēplū sctā ro.ec.cui nos xps pēevoluit:pposita ē ab oib' qcqd statuit qcqd ordiat ppetuo qdē z irrefragabilr obsuādū ē. Itē gre. A pōtifica... si ... q apli ... nō vult obedire pceptis. Nulli^a fas ē vel velle vł posse trāsgredi aplice sedis pceptaneenre dispōis misterūi:qd vīam seq opz charitatē.sit g ruie sue dolore pstrat' qsqs aplic] voluerit ptraire decretis nec locū deiceps iter sacerdotes hēat:s3 exors a scō fiat misterio:nec d ei' iudicō^b qsq postea curā hēat: qm iā dānat' a sctā z aplica eccia sua iobedietia atqz p̄suptōe a q̄qz eē nō dubitetur:qz maior]^c excōicatōis deiectōe ē abijciēd':cui sācte ecclie pmissa fuerit disciplia:qz nō solū plate scē ecclie iussiōib' pere 3buit: s3 ēt^d alijs ne pterirēt isinuare:sitqz alienus a dinis z pōtificalib' officijs q noluerit pcepl aplic] obtēpare. Itē aug.de doctria xpiana li.ij Inter canonicas scripturas ... In canōic^e numerant. scptur] ecclīar catholicar q̄s pluriū dinar scptura solertissim' idagator auctē seqt:iter q̄s sane ille sint:q̄s aplica sedes hēe^f z ab ea alij meruerūt accipe eplas. Tenebit igit hūc mōū3 i scptur] canōic] vt eas q̄ ab oib' recipiūt ecclesijs:pponat eis q̄s qdā ñ accipiūt. In eis vo q̄ nō accipiūt ab oib' ppōat^g eas q̄s pl'es^h g̃uiōesq accipiūt eis q̄s paucioꝛes miōꝛisq auctis ecclie tenēt.si āt alias iuenerit a plib' alias a g̃ui orib' hīi q̄qz hoc iuēiri^i vix possit eq̄lis tn̄ auctis eas hñdas puto. Itē leo. Ubi misterij dini se exortē itelligat:q̄ a soliditate petri recedit. Ita dñs nr̄ iesus^k xps hūani gñis saluatoꝛ istituit:vt vitas q̄ antea leg] z pphar pconio ptinebat:p aplicā tubā i salutē vniūsitatis exiret. Sicut scptū ē.In oēz terrā exiuit so.eo.z in fi.or.te.ver.eoꝛū: s3 h' muner] sacr3 ita dñs ad oiz aplor offm̄ ptinere voluit:vt i btissimo petro oiz aplor sūmo pricipalr collocaret:vt ab ipo q̄i a q̄dā capite dona sua velut in corp' oē diffūderet: vt exortē itelligeret se dini misterij eē:q ausus fuiss3 a petri soliditate recedere.hūc^l n.i psortiū idiuiduevitatis^m assūptū id qd ipe erat^n dñs voluit noiari dicēdo.Tu es

d!.vt nullus inultis.Item argu.q a plurib' recipitur maioris est auctoritatis q̄ quod a paucioꝛibus.vt.s.xvj.di.isidorus z.ij.q.vij. puto.lxiij.di.c.vlti.Sed qualiter stare potest qd hic dicitur nonne omnes canonice scripture equalr ter sunt recipiēde.ar.xv. di.scta romana.quō ergo vna preponit alijs.s3.potest esse q oēs recipiant nō tn̄ q oēs in eadē veneratione habeant. vel intelligas istud d localibus canonibus vt ille p̄ponat alijs q a plurib' tenet.z sic pōt itelligi.l. dis. dño sctō.i fi.

h Plures Nota q h dignitas psonarū cōpensat cū nūero.sitr i testib' vt ex̄ d testi.i nr̄a. sitr i creditorib'.vt.ff.de pac. maioꝛē. s3 i electōe sp nūer' pūdicat. l3 maioꝛ sit dignitas ex pte altera z mai' meritū psōe.vt ex̄ d elec. dudū. i.lic3 sit ar.z̄ lxiij.di.c.vl.z lxxvj.di.§.nō āt.

i Inuēiri.ar.q iura aptant ad ea q̄ raro accidūt. d pse. di.iiij.sctm̄ ē ff.si pars here.pe.antiq.ar.z̄.xxviij.di.d syracusane.xiij.q.v.deniqz.ff.de le.nā ad ea.

ps.18.

mat.19.

e In canonicis inter quas. Canonice scripture sunt epistole. f Habere meruit ab alia ecclesia. g Preponat.ar.q semper presumitur pro multitudine. vt.lxj.

Ita sacr3.i.h sctū mun'. l Hūc.i.petrū. m Indiuidue id est ecclesie. n Erat.id ē ab eo qd ipse dñs erat.s.pe

k.

ira voluit cũ vocari petrũ.ꝟ ꝯſe.di.ij.reuera
a ¶ Et ſuper hãc petrã. Per hanc dictiõem
nõ credo dñm aliud demõſtraſſe.q̃ hec ver-
ba q̃ petrus rñdit dño cum dixit.tu es chri-
ſtus fili⁹ dei viui.qꝛ ſuper illo articulo fidei
fundata ẽ ec-
clesia. mat.16.
b ¶ Appete
re id eſt laceſ
ſiri ⁊ calum-
niari.
c ¶ Nec por
te.id ẽ vitia
vel etiam he
reſis.qꝛ eccle
ſia nõ põt er
rare.vt.xxiiij
.q.j.a recta.
nec eccleſia:
poteſt eẽ nul
la.vt.xxiiij.q.
j.pudẽda.ga
ipſe domin⁹
rogauit pro
ea vt nõ defi
ceret.vt.xxj.
di.§.j.in fi.
d ¶ Cupidi
tatib⁹. id eſt
voluntatib⁹.
e ¶ A veteri
bus. Argu.ꝙ
dicta veterũ
ſunt ſequẽda
vt.xxxvij.diſ.
relatũ.xxiiij.
q.iij.transfe-
runt.⁊.j.diſ.
xxi.de quib⁹
f ¶ Hoc au
tẽ.ſcʒ ꝙ de-
cretales epi-
ſtole ſint pa
auctis cũ ca-
nonibus.
g ¶ Acha-
cius. hereti-
cus ⁊ excõi-
catus. xxiiij.
q.j.achacius.fuit enim excõmunicatus pro-
pter hereſim a gelaſio ⁊ felice papa.vt.ibi.di
h Secundum.varijs modis peni⁊ citur.
tur cãus huius.c. Gra.inducit quaſi ſit
abrogatum ⁊ melendus ſentit cum eo.⁊ om
nes qui dicunt veritatem ſacramentorum
non eſſe apud hereticos.vt.xxiiij.q.j.ſciſma
⁊.j.q.j.extra eccleſiam.hoc dicit ꝙ nec.c.eſt
reprobatum nec auctor pro his que hic con-

pe.⁊ ſu.h.p.ᵃe.ec.m. vt et-
ni tẽpli edificãtis mirabili
munere grẽ dei i petri ſoli
ditate ꝯſiſteret.hãc ẽt eccli
am ſuã firmitate corrobo-
rãs: vt illã nec hũana teme
ritas poſſet appetereᵇ: nec
porteᶜiferi ꝯ illã ꝑualerẽt.
Uerʒ hãc petre iſti⁹ ſctiſſi-
mã firmitatẽ deo vt dixi-
mi⁹ edificãte conſtructã ni-
mis vult ipia ꝑſũptõe vio
lare: qſqs ei⁹ ptãtẽ tentat
frigere fauẽdo cupiditati
b⁹ᵈ ſuis: ⁊ id qð accepit a
veteribᵉ⁹ nõ ſeqñdo. Hoc
ãtᶠ itelligẽdũ ẽ de illˀ ſancti
onib⁹ vl decretalib⁹ eplis i
qb⁹ nec ꝑcedẽtiũ pẽm de-
cret nec euãgelic ꝑcept ali
qd ꝯtrũ iuenit. Anaſtaſius
ñ.ſcðs fauore anaſtaſij ipa
toris: qs achaciᵍ⁹ poſt ſẽtẽ
tiã i ſe ꝑlatã ſacerdotes vl
leuitas ordinauerat: rite fũ
gi accept officijs debere ð
creuit ita igens. Anaſtaſi
us ſecũd⁹. Nulla leſionis
portio attigat q ab heretic
Ecũ iã dãnat ordinat.
Secũ iã dãnat ordinat. dũ eccle catholice cõ
ſuetudinẽ ſctiſſimũ ſereni
tat tue pectus agnoſcat: ꝙ
nullũ de his qs baptiçauitⁱ
achaci⁹: vel qs ſacerdos vl
leuitas ſm canões ordina
uit aliq̃ ex noie achacij por
tio leſiõis attigat: q̃ forſitã

p iniquũ tradita ſacri gr̃a
mun⁹ firma videat: nã ⁊ ba
ptiſma qð ꝑcul fit ab eccia
ſiue ab adultero ſiue a fur
datũ fuerit ad ꝑcipiẽtem
mun⁹ ꝑuenit illibatuʒ: qꝛ
voxᵏ illa q̃ ſonuit p colũbã
hic ẽ fili⁹ me⁹ ⁊c.oẽʒ ma-
culã hũane pollutõis exclu
ſit: qð declarat.cũ dr: hic ẽ
q baptiçat i.ſpũſctõ ⁊ igneᵐ
nãⁿ ſi viſibilis ſolis iſti⁹ ra-
dij cũ p loca fetidiſſima trã
ſeũt nulla ꝯtact⁹ maculati
one ignant: multo magis
ipi⁹ q iſtũ viſibilẽ fecit vt⁹
nlla miſtri idignitate ꝯſtri-
git.nã ⁊ iudas cũ fuerit ſa
crileg⁹ atqʒ fur qcqd egit
iter aplos p dignitate cõ-
miſſa ſibi bñficia p idignũ
data nulla ex hoc detrimẽ
ta ſenſert. Declarãte hoc ip
ſuʒ dño manifeſtiſſima vo
ce. Scribe inqt ⁊ pharisei
ſup cathedrã moyſi ſedẽt
Que cũ dicũt facite: q̃ aũt
faciũt nolite facere. dicunt
n.⁊ nõ faciũt. Quid ergo
ad hoĩʒ ꝑfectũ qlibet i ec-
clia miſtri p officio ſuo vi
dẽt opari: hoc totũ ꝯtieri°
iplẽte diuinitat ᵖeffectu. ita il
le p quẽ loqt xp̃s paul⁹ af-
firmat. Ego plãtauiᵠ apol-
loʳ rigauitˢ: ſʒ de⁹ icremẽ-
tũᵗ dedit. Itaqʒ neqʒ q plã
tat ẽ aliqd: neqʒ q rigat: ſʒ

tinentur damnatus ſuit qꝛ nihil hic contine
tur quod non canonice dicatur. ſed ideo ſu
it iſte dãnatus.qꝛ cõmunicauit fotino here
tico.⁊ quia voluit reuocare achacium here
ticum poſt mortem.⁊ ideo iſte anaſtaſius
ſuit damna-
tus.vt.j.c.a-
naſtaſi⁹. alij
dicunt ꝙ iõ
hoc.c.cuʒ au
ctore ẽ repro-
batum. quia
voluit dice-
re ꝙ ordina-
ti ab hereti-
co ſine omni
diſpenſatio-
ne ð iure poſ
ſunt ſua offi-
cia exercere.
dicit enim.h.
ꝙ heretici ha
bent verita-
tem ſacramẽ
torum. ſʒ nõ
habent exe-
cutionem eo-
rum.⁊ de cõ
ſecra. diſtin.
iiij.ſicut in ſa
cramentis.⁊
.c.non in vo
bis.vt not.j
q.j.que per-
fectionem.⁊
c.dominus.
i ¶ Baptiça
uit.in forma
eccleſie.
k ¶ Mun⁹
.i.baptiſma.
l ¶ Quia
vox. Hic eſt
qui baptiçat
m ¶ Per co
lumbam .i.
per ſpiritum
ſanctuʒ i ſpe
cie columbe.
n ¶ Et igne.ideſt charitate.
o ¶ Nam ſi inuiſibilis.j.q.j.ſi fuerit.
p ¶ Contineri.id eſt perfici.
q ¶ Diuinitatis.ideſt deo cooperante.
r ¶ Plantaui predicando.
s ¶ Apolo.diſcipulus pauli.
t ¶ Rigauit. baptiçando.
v ¶ Incrementum.ideſt gratiam ⁊ remiſ
ſionem peccatorum.

¶ Vel qualis. hoc intellige de toleratis. a[li]s bene queritur. vt. xlij. di. qe scam[us]. nã nemo põt predicare nisi mittatur. vt. xvj. q. j. adijcimus. de here. cũ ex iniuncto. vel loquitur s[ecundu]m antiqua t[em]p[or]a. quãdo oẽs poterãt predicare.

b ¶ Predicet. sed q[ui] predicet.

c ¶ Ut inuidos. i. pseudo ap[osto]l[o]s.

d ¶ Confirmet. [et] hoc in ep[isto]la ad philippenses cũ dicit siue p[er] veritatem siue alio mõ xp̃s predicetur. i. h[oc] gaudeo [et] gaudebo.

e ¶ Et hoc ipse idest inuidiam.

f ¶ Et h[ic]. s. achacius.

g ¶ Alijs. s. ignorãtibus.

h ¶ Sue v[er]itatis q[uod] ad v[er]itatẽ sacri.

i ¶ Qd gñaliter. i. oĩ sacramento.

k ¶ Ut imagiet. achaciũ.

l ¶ Metuere. i. s[ecundu]m opinionẽ falsaz. nã in v[er]itate susceperũt ordinẽ sed non executionẽ. j. q. j. ordinatõnes. j. q. vij. daibertum.

m ¶ Anastasius abegert. i. remouerũt. xxxij. di. §. verũ. s[ed] [contra]. viij. q. iiij. nõne. vbi di[citur] q[uod] ante t[em]p[us] s[ente]n[ti]e nõ possũt clerici recedere ab ep̃o. sed h[ic] nõ recesserũt añ sniam q[ui]a inciderat in here sim[i]lẽ dãnatã. vt. xxiiij. q. j. c. j.

n ¶ Concillo. Videt[ur] g[ra]° q[uod] papa tenet[ur] regrere [con]cilium ep̃or[um] q[ua]ñ vex[atio] ẽ vbi de fide agit[ur]. [et] tũc synod[us] maior ẽ papa. vt. xv. di. sicut. i. fi.

o ¶ Qui cõicauerat. [contra]. xj. q. iij. qm̃. vbi di[citur] q[uod] excõicatio nõ trãsit in tertiã p[er]sonã. s[ed] h[ic] cõicauit ei i maleficio. vñ potuit trãsire ad tertiã p[er]sonã: vt ex de sentẽ. ex. nuper.

p ¶ Occulte. Unde magis presumitur contra ipsum. vt extra vt ec. bñ. vt n[ost]r[u]m ex d[e] of. d[e]leg. [con]suluit. ff. d[e] rit. nup. palã. ff. d[e] adm[in]i. tu. nõ existimo.

q ¶ Diuino. q[ui]a dñ assellaret. emisit intestina.

...g icrementũ dat de[us]. Adeo at nõ reg[ui]rit[ur] q[ui]s vel q[u]alis p[re]dicet[b] s[ed] q[uo]d p[re]dicet vt inuidos[c] et xp̃z bñ [con]firmet[d] p[re]dicare q[uem] malo ipe[e] diabol[us] deiect[us] ẽ: [et] hoc ipe p[re]dicar[e] nõ d[e]sinit. Ideo ergo [et] hic[f] cui[us] nomẽ di[cimus] reticẽdũ eẽ: male bona ministrando sibi tñ nocuit. Nã inuiolabile sacr[amentu]z q[uo]d p[er] illõ datũ ẽ i alijs[g] p[er]fectionẽ sue v[er]itat[is][h] obtinuit. q[uo]d[i] gñaliter q[ui]dẽ ver[um] est nisi aliq[ui]s in tãtũ se extẽderet curiosa suspitio: vt imaginet[ur][k] plato a felice papa iudicio postea iefficaciter i sacr[ament]is q[ue]cũq[ue] achaci[us] vsurpauit ip[su]z egisse: ac p[ro]inde oz eos metuere[l] q[ui] vel i cõsecratõib[us] vel i baptismate misteria tradita susceperũt ne irrita diua bñficia videant[ur]. Quia ergo illicite [et] nõ canõice: s[ed] [contra] decreta p[re]decessor[um] [et] successor[um] suorum hec rescripta dedit: vt p[ro]bat felix [et] gelasi[us] q[ui] achaciũ añ anastasiũ excoĩcauerũt: [et] ormisda q[ui] ab ipo anastasio terti[us] eũdẽ achaciũ postea dãnauit iõ ab ecclia romana repudiat[ur]: [et] a deo p[er]cussus legit[ur] fuisse hoc modo.

Anastasi[us] a deo reprobat[us] diuino percussus ẽ.

Anastasi[us][m] ij. natõe roman[us] fuit t[em]p[or]ib[us] theoderici regis: eodẽ t[em]p[or]e multi clerici se cõione ipsi[us] abegerũt: eo q[uod] [con]mũicasset sine [con]cilio[n] ep̃or[um] vel p[res]b[yte]ror[um] [et] clerico rũ cuncte ecclie catholice dyacono thessalonicẽsi nomie fotino q[ui] [con]municauerat[o] achacio: [et] q[ui]a voluit occulte[p] reuocare achaciuz [et] nõ potuit: nutu diuino[q] p[er]cussus ẽ. Hunc etiã de mario ep̃o i [con]stãtinopolitana synodo statutũ ẽ.

Que circa indisciplinatos vel ab eis gesta fuerũt: in irritũ reuocent.

Propter[r] toti[us] idisciplinatõis ei[us] doctrinã q[ue] [con]stãtinopoli exorta ẽ: statutũ ẽ ne maxim[us] fuisse aut eẽ iã putet[ur] ep̃s: neq[ue] hi q[ui] ab eo sũt ordiati q[u]e[m]cũq[ue] graduz clericat[us] obtineãt: oib[us]. s. q[ui] circa[s] eũ vl' ab eo gesta sũt i irritũ reuocat[is].

Di. xx.

Decretales[t] itaq[ue] ep[isto]le canõib[us] [con]cilior[um] pari iure exeq[ua]nt[ur]. Nũc aũt q[ue]rit[ur] de expositõib[us] sacre sc[ri]pture: an exeq[ua]nt[ur] aut subijciãt[ur] eis: q[ui]n. qsq[ue] magis rõe nititur: eo maioris auc[torita]t[is] eẽ v[er]ba eã vident[ur]. plurimi aũt tractator[um] sicut pleniori gr[ati]a sc[ri]i sp[irit]us ita ampliori sc[ient]ia alijs p[re]cellẽtes rõi magis adhesisse p[ro]bant[ur] vñ nõnullor[um] põtificũ [con]stitutis augustini hieronymi atq[ue] alior[um] tractator[um] dicta vident[ur] eis eẽ p[re]ferẽda sed aliud ẽ cãis terminũ iponere: aliud scripturas sacras diligẽter exponere. i negocijs diffiniẽdis nõ solũ est necessaria sc[ient]ia[v] sed et p[otes]tas vñ xp̃s dicturus petro. Qd'

r ¶ Propter [et] obtieãt. q[ui]a p[ro]pter fõm[entum] ecclie [con]tulit. j. q. j. ex ecclesiã.

s ¶ Que circa eũ. arg. q[uod] q[ui]cq[ui]d fit ab itrusis vl' vitiose elect[is] totu[m] cassat[ur]. vt xij. q. ij. alienatiões. xxv. q. j. oẽ arg. [contra] iij. q. vij. §. tria. in p[ri]n. [et] C. de sac. san. ec. l. decernimus.

Di. xx.

t ¶ Decretales. [et] hac xx. di. magister querit d[e] expositionibus sacre scripture. an sit paris auctoritatis cum canonibus. [et] j. sol[uit] q[uod] q[uan]tum ad sacram scripturam exponendam p[re]ualet sanctorum auctoritas. q[uan]tu[m] ad causas diffiniendas preualet auctoritas ro. pontificum.

v ¶ Scientia.

ar. q nullus pōt esse iudex ecclesiasticus maxime. nisi sit peritus. vt extra de ɔsan. ⁊ affi. ex litteris. i. fi. ⁊. j. q. j. vt euidēter. xj. q. iij. ⁊ si ad tps. xxiiij. q. iij. si quis papa. de pe. dis. v. ɔsideret. ⁊ di. vj. q vult. ⁊ q leges scire tenet. alludit ei quod fiebat in lege. cum enim dubitabatur de aliquo an esset infectus lepra. ducebatur ad sacerdotes. ⁊ sm eorum arbitrium vel recipiebatur vel deijciebatur. vt xj. q. iij. quō. de pe. di. j. his. psi. moysi.

in aut. de iudi. coll. vj. §. q ꝓ o. Item q sentētia ferenda est in scriptis. vt. ij. q. j. in pmis. i fi. Itē q iudices p se debent scribere snias ⁊ recitare. vt. C. de assesso. presides. sed ꝯ. C. de iudi. cer. vbi di q milites pñt esse iudices qa p quotidianuz vsuz pñt habere peritiaz iudicādi. mediocris tam̄ scia sicut ⁊ i plato ita ⁊ in iudice suffic. vt ex de elec. cū nobis oli.

mat. 19.

a Prius. ar. ex ordine facti aliqd psumendū. vt xxiij. q. iiij. displicet. ⁊. j. q. j. vt euidēter sil'r ex ordine ꝓboꝝ. vt. xl. iij. dis. sit rector. ⁊ ex de rescrip. cum dilecta.

cūq ligā. su. ter. e. li. ⁊ i cel. ⁊c. pri[a] dedit[b] sibi claues regni celoꝝ: i altera ɔdit ei sciaz discernēdi iter leprā[c] ⁊ leprā: i altera dās sibi ptā tē eijciendi aliqs ab ecclia vel recipiēdi. Cū ergo qlibet negotia finē accipiant vel i absolutionē inocētiū: vel i ɔdēnatiōe delinquētiū: absolutio vo vel ɔdēnatio nō sciaz tm̄ sz ēt ptātē psidētiū desiderāt: apparet q diuinarum tractatores scpturaꝝ ⁊ si scia pōtificibus pemineāt: tn̄ q dignitatē eoꝝ apicē ñ sūt adepti: in sacraꝝ qdē scpturaꝝ expositōib⁹ eis ꝓponūt: i cāis vo diffiniēdis secū p⁹ eos locū merent. Un̄ leo papa iiij. scribit epis. britannie.

Alioꝝ scpture rōanoꝝ pōtificū ɔcretis ñ sūt ꝓponēde

De libellis[d] ⁊ ɔmentarijs alioꝝ[e] non ɔuenit aliqs iudicare: ⁊ scōꝝ ɔcilioꝝ canōes relinqre vel ɔcretaliū regulas q̄ hñt apō nos simul cū canōib⁹: qb⁹ i oīb⁹ ecclesiastic] vtimur iudicijs. i. aploꝝ nicenoꝝ anchiritanoꝝ neocesariēsiuz gāgrēsiū sardicēsiū aphricanēsiū carthaginēsium: ⁊ cū illis regl'e psuli rōanorū siluestri cyrici innocētij ɔosimi celestini leonis hilarij gelasij hormisde ⁊ gregorij iunioris[f]. isti oīno sūt ⁊ p qs iudicāt epi: ⁊ per qs epi simul ⁊ clerici iudicāt nā si tale emerserit vel ɔtigerit iusitatū negociū: qd minime possit p istos finiri: tūc illoꝝ. qꝝ nōēmist] dicta hieronymi aug. isidori vel ceteroꝝ sil'r scōꝝ doctorū siliuz si repta fuerit magna itersunt retinenda ac promulgāda: vel ad ap. se. referat de talib⁹. Quā ob cām luculēti⁹ ⁊ magna voce ꝓnūciare nō timeo: q q illa q̄ pdixim⁹ scōꝝ pm̄ statuta q̄ apō nos canonū noīe ptitulant: siue sit eps siue cleric⁹ siue laic⁹ nō idifferēt recipe ɔuincit[g]: nec catholicā ⁊ aplicā fidez: nec scā qttuor euāgelia vtiliter ⁊ efficaciter ad effectū suū retinere vel credere ꝓbat.

Itē nicola⁹ pa. clero ɔstātinopo. Corrigēdi sūt q decreta rōanoꝝ pōtificū non

d De libellis. i. sm libellos ⁊ cōmentarios.

e Alioꝝ. scz hieronymi ⁊ augustini per quorum scripta non est iudicandum omissis canonibus. l. dis. si ille.

f Iunioris. Ecce hic approbāt dicta gregorij iunioris. alibi videtur reprobari. xxx. ij. q. vij. c. qd proposuisti. ⁊ in se. §. vbi dicit. B. q sit cōtraria euāgelio. sed illud. c. intelligitur de arta. ⁊ sic bene tenet. Io.

g Illorum. Sed videtur q potius iudicanduz sit sm illum qui innititur auctoritate canonis q̄ qui innititur auctoritate hiero. vel augu. quod verum est nisi augu. iuuetur auctoritate vete. vel no. test. vel etiam aliquo canone. nam licz concilium aput aquisgrani factum constituerit q raptor non posset matrimonialiter iungi cum rapta. vt. xxxvj. q. ij. placuit. tamen hiero. cōtrarium statuit. ⁊ ei statur. vt. xxxvj. q. ij. tria.

b Dedit. B. h vr velle q alia sit clauis ligādi ⁊ soluēdi alia scientie. ⁊ ita q sint due claues. sed dico tm̄ vnam esse. sed dicuntur due esse propter duos effectus sed qualiter scientia dicitur esse clauis cum aliquis possit habere scientiam qui non habet clauem. ⁊ econtra. sed dic q licz scientia prius non fuisset clauis anteq̄ haberet ordinem. tamen post ordinem incipit esse clauis. Si tamen queras quid proprie sit clauis sacerdotalis. dico ipsam potestatem sacerdotalem per quam ligat ⁊ soluit.

c Inter leprā. i. inter causaz ⁊ causam. et

h Conuincitur. Sed nonne orientalis ecclesia non recipit canones videtur q non. vt. xxxj. distin. aliter. nunqd ergo ipsa est heretica. sed dic q lz istos non recipiat canones. nō tn̄ cōtēnit eos. vel dic q papa approbat ɔsuetudinē ipsoꝝ. ꝯ. di. pri. si romanoꝝ.

a Si decreta nō habetis per scientiam. b De neglectu. Nulli enim est licitū ignorare canones. vt. j. xxxviij. di. nulli. c Corripiēdi. argu. simile. xvj. distin. ꝙ dicitis.

d De qbus apostolorū. id est apostolicorum. e Exēpla. Argu. ꝑ exēpla posse iudicari. vt. xxxvij. di. qui de mēsa. ⁊ xxiiij q. iij. si habes argu. ꝯ. C. de sentētijs nemo. sed illud itelligitur cū lus habetur tūc per exempla nō est iudicandū. vel dic ꝙ exēplis priuatorū nō est vtendū. sꝫ exēplis publice ꝑsone siue auctētice. vt exēplis ꝑncipis ꝑmi siue aplicorū. vt. xvj. q. iij. licet. ꝺ sen. ⁊ re iudi. in causis. vel dic ꝙ exēplis paucoꝝ nō est vtēduꝫ sed plurium bene. f Seniores. id est sapiētes. vt lxxxiiij. di. porro g A pluribus. sic eꝫ de offi. dele. prudentiaꝫ. in fine. ꝗꝛ nā per ampliores homines manifestatꝰ vitas reuelatꝰ. vt C. de fideicō. l. penul. ⁊ C. de inge. ma. l. iij. h pꝫ ꝙ ꝑmo ad cōsuetudinē loci recurrit. cū lex deficit ꝗ ad cōsuetudinē ro. sic. xij. di. illa. ⁊ ff. de leg. ⁊ se. con. de qbus alij dicūt ꝑmo ad cōsuetudinē ro. ec. recurrēduꝫ. vt ar. §. xj. di. c. vlti. Jo. qd autem in de hoc seruetur notaui. xij. distinctio. illud melius. xj. di. con. suetudo.

Sicuti decreta nō obseruāt. Si decreta[a] rōanorū pōtificū ñ hētis ꝺ neglectu[b] atꝗ i curia estis redarguēdi. si vo hētis ⁊ nō obƀuatis de temeritate estis corripiēdi[c] ⁊ i crepādi. Jtē inno. papa. [illegible]

De qbus[d] [illegible] causis nulle soluēdi ligādiꝗ auc̄tas in libris ve. ⁊ no. te. ⁊ qttuor euāgelioꝝ cū toꝯ scꝑtꝭ apl'oꝝ nō appeat: ad diua recurrite scꝑta greca. Si nec i illis: ad catholice ecclie historias catholicas a doctorib⁹ catholicis scꝑtas manū mittite. si nec in illis: sctōꝝ exēpla[e] ꝑspicaciter recordamini: ꝙ si i oib⁹ his ispecꝫ hui⁹ qōnis qlitas nō lucide iuestigatꝰ: seniores[f] ꝑuicie ꝯgregate ⁊ eos iterrogate: faciliꝰ nāꝗ iueniꝰ qd a plib⁹[g] senioꝛib⁹ qrit. ver⁹ etiā repromissoꝛ dñs ait. Si duo ex vob vel tres ꝯueniūt sup terrā i noie meo de oi re quācūꝗ petierit fiet illis a pře meo. [illegible]

Decret[h] ergo romanoꝝ pōtificū ⁊ sacris canonib⁹ ꝯciliorꝫ ecclastica negocia vt sup̄ mōstratū est terminatꝰ.

Decretis. hic agit de ecclesiasticis ordinibus. ⁊ oñdit originē ipsoꝝ ⁊ vnde sic appellantꝰ. postea oñdit ꝙ ille qui est in maiori ordine vel dignitate nō pōt iudicari a minori. ⁊ sic papa a nemine pōt iudicari.

Ministri vo sacroꝝ canonū ⁊ decretoꝝ pōtificū sūt sūmi pōtifices ⁊ ifra ꝑsules ⁊ relig sacerdotes: qrū istitutio ē i veteri testamēto ichoata ⁊ i nouo pleni⁹ ꝯsūmata. Sūmi etenī pōtifices ⁊ miores sacerdotes a deo sūt istituti ꝑ moysen q ex ꝑcepto dñi aarō i sūmū pōtificē: filios vo eius vnxit i miores sacerdotes. p⁹ea vo dauid cū misteria dom⁹ dñi āpliaret: ianitores ⁊ cātores istituit: porro salomō quēdā mōuꝫ exorcizādi iuenit: q demōes adiurati ex obsessis corpibus pellebantꝰ: huic officio māncipati exorciste vocati sunt. De qb⁹ dñs in euāgelio: si ego i beelzebub eijcio dēmonia: filij vři. s. exorciste in q eijciūt. hec oia i nouo testamēto ecclia imitata hēt ianitores suos qs ostiarios appellam⁹: ꝑ cātorib⁹ lectores ⁊ cātores istituit: exorcistas aūt noie antiq ⁊ officio ꝑmanente recepit: ꝑ filijs vo aaron oēs ifra sūmū pōtificē sacerdotiū admistrantes sūt ꝯsecrati. Inter eos qdā discretio ƀuata est: vt alij appellentꝰ simplr sacerdotes: alij ꝑsƀri: alij corepi alij epi: alij archiepiscopi.

Minores. Cū ergo moyses elegerit sacerdotes i veteri testamento. ⁊ dñs in nouo vt. j. e. in nouo. uidetur ꝙ ad epm ꝺ iure spectat electio canonicoꝝ. ⁊ imperator dicit qd eps eligit clericos in ꝯstātinopol. ciuitate. vt in aut. ꝺ mēsura ordinādoꝝ clericoꝝ in pꝛīo. §. Ad h dicas ꝙ eps de iure cōi cum alijs elig et vt eꝫ ꝺ his q ƒ. a pla. siue cō sen. c. nouit. ⁊ c. ea noscitur ꝯsuetudo tñ est ƀuāda. vt eꝫ de elec. cū ecclesia. Jteꝫ videtꝰ ex loco isto ꝙ moyses fuit sacerdos cuꝫ vnxerit sacerdotes. ⁊ idē dic Inno. eꝫ de ma. ⁊ obe. solite. Sꝫ ꝯ homicida fuit. ꝗ nō potuit esse sacerdos. vt. xxv. ij. q. iij. nō inferēda. sed dic ꝙ olim sacerdotes bene erāt homicide. vt. ij. q. vij. §. his ita sed dauid primo fuit ꝓhibitus cōstruere templum qꝛ vir sanguinuꝫ erat. de conse. distin. j. c. j. Quare autem iudices ⁊ executores testes ⁊ aduocati in causa sanguinis promoueri non possunt. notaui in qstionib⁹. in illa q. que sic incipit. aliquis ex officio suo hoiēꝫ interfecit. de hoc dixi. lj. di. per totum.

exo. 28. 1. pa. 15 luc. 11.

ſeu metropolite: alij pͥmates[a]: alij patriarche: alij ſūmi pōtifices. ¶ Hoꝝ diſcretio a gētilib⁹ maxīe introducta ē: q ſuos flamīes alios ſimplr̄ flaīes alios archiflaīes alios protoflaīes appellabāt: ſimplr̄ ṽo maioꝝ ⁊ mioꝝ ſacerdotū diſcretio ī nouo teſtō ab ipo xpo ſūpſit exordiū: qui .xij. aplos tāqꝫ maiores ſacerdotes .lxxij. diſciplos[b] q̄ſi minores ſacerdotes īſtituit. petrū ṽo q̄ſi ī ſūmū ſacerdotē elegit: dū ei p̄ oīb⁹ ⁊ ꝓ oībus claues regni celoꝝ tribuit: ⁊ a ſe petra petri nom̄ ſibi īpoſuit: atqꝫ ꝓ ei⁹ fide ſe ſpāliter rogaſſe teſtat⁹ ē: ⁊ vt ipe ceteros ꝯfirmaret ſibi ſubiūxit dicēs: Ego ꝓ te rogaui petre vt nō deficiat fides tua: ⁊ tu aliqñ ꝯuerſus ꝯfirma frēs tuos. hāc eādē fōmā apli ſecuti ſingulis ciuitatib⁹ epōs ⁊ pſbyteros ordinauerūt: leuitas aūt ab aplis ordinatos[c] legimus: q̄ꝝ maxim⁹ fuit btūs ſtephanus. ſubdiaconos[d] ⁊ acolythos ꝓcedēte tpe eccl̄ia ſibi cōſtituit. De his etiā ſcribit btūs iſidor⁹ ī li. vij. ethymo. c. xij. noīa illoꝝ ⁊ noīm cās exponēs ita ingens. Vñ nomē eccl̄iaſtico oīni gradui ſumatur.

Cleros[e] ⁊ clericos hic appellatos credim⁹. q2 matthias[f] ſorte elect⁹ ē quē primū[g] p aplos legim⁹ ordinatū. Cleros .n. grece ſors latine vel hereditas dr̄. ꝓpterea ergo dicti ſūt cl'ici: q2 ď ſorte dñi ſūt vel q2 dñi ptē[h] hñt. Gñaliter aūt cl'ici nūcupāt oēs q ī eccl̄ia xpi deſuiūt: q̄ꝝ grad⁹ ⁊ noīa ſūt hec: oſtiarius: pſalmiſta[i] lector exorciſta acolythus ſb̄diacon⁹ dyacon⁹ pſb̄r epōs[k]. Ordo ṽo epoꝝ q̄drīpartitus ē. i. ī pr̄iarchis[l] archiepīs[m] metropolit̄ atqꝫ epīs. Pr̄iarcha greca līgua ſūm⁹ pr̄ʒ īterp̄tat̄: q2 pͥmū. i. p⁹ aplicū tenet locū: ⁊ iō q2 ſūmo honore fūgit̄ tali noīe cēſet̄ ſicut rōan⁹: āthiochen⁹ alexādrinus. Archiepōs greco īterp̄tat̄ vocabulo: ꝙ ſit ſūmus epoꝝ: tenet .n. vicē aplicā ⁊ p̄ſidet tam metropolitanis q̄ꝫ ceteris epīs. Metropolitāi aūt a mēſurā[n] ciuitatū vocāt̄. ſingulis .n. ꝓuīcijs p̄eminēt:

rut.6. luce.10. mat.16. ibidem. luce.22. actu.6.

a ¶ Alij primates. Hec diuiſio nō ē niſi rōne nominū. q2 idē ſunt pͥmates qđ pr̄iarche xcix. di. c. j. b ¶ Lxxij. duos diſcipulos. Cōtra. j. e. di. in nouo. ibi dr̄ ꝙ diſcipuli dñi. i. apoſtoli elegerūt .lxxij. diſcipulos hic dr̄ ꝙ a dño. ſʒ dic ꝙ dñs bene dr̄ feciſſe ꝙ eius miniſter fac̄. q2 q per aliū facit p ſeipſum facere vr̄. vt ex̄ de ſen. ex. mulieres. c ¶ Ordinatos. vt. xciij. di. dñs nr̄. ⁊ c. dyaconi. d ¶ Sbdiaconos. nō videtur verū dicē ꝙ tpe apoſtolorum aliq fuerūt ſubdiaconi. vt. xxv. di. epūs q2 ille ē canon aplōꝝ. ſed dic ꝙ ſubdyaconatus tūc fuit. ſʒ nō fuit ſacer ordo adhuc. ex̄ ď eta. ⁊ q̄. a multi. e Cleros. pͥo oñdit iſidor⁹ q̄ noīe vocant̄ miniſtri eccleſie. ⁊ ²quare ſic vocent̄ miniſtri eccleſie. ſcđo pōit q̄drimēbrem diuiſionē epoꝝ. tertio ponit interp̄tationes oīum ordinū eccleſiaſticoꝝ ⁊ eoꝝ officia. ſecūda pars incipit ibi ordo epoꝝ. tertia ibi. pontifex. f ¶ Matthias. cum quo fuit electus ioſep. g ¶ Primū in clericū. ſed alius. ſ. iacobus fuit primo epūs factus. vt. j. lxvj. di. porro ⁊ eſt ħ ar. ꝓ ſorte faciēda. vt. ff. de iudi. ſed cū ambo. ⁊ ꝙ i electiōīb⁹ tpe neceſſitatis poſſumus ſcḋm ſortē ꝓcedē. qđ nō ē vez. vt. xxvj. q. ij. nō exēplo. h ¶ Partē id eſt decimas ⁊ pͥmitias q̄ dicunt̄ dei. vt. xij. q. ij. c. q̄ſqs. io. ⁊ c. qui abſtulit. i ¶ Pſalmiſta. hic patʒ ꝙ pſalmiſta ⁊ oſtiarius ⁊ lector ſunt clerici. ⁊. xv. di. perlectis. ⁊ xxxij. di. ſeriatim. ⁊. lxxij. di. clericuʒ. ⁊. xj. q. j. de perſona. ⁊ deponi poſſunt ſicut alij clerici. vt. xxvij. q. j. ſiquis epūs ⁊ qui inijcit manus in iſtos excōmunicatus eſt. vt. xvij. q. iij. ſiquis. ⁊ extra de ſentē. ex. nō dubiū ⁊ c. prochianos ⁊ per pͥmā tonſurā fit aliqs pſalmiſta. ⁊ illa tonſura eſt ſacramētale ſignū. vt. xij. q. j. duo. Sʒ ſi hoc dicatur tunc erūt. ix. ordīes verū tamen videt̄ ꝙ non ſit ordo. q2 vbi tractatur ꝙ clericus alij obedientiam preſtabit. nil agitur de iſtis ordinib⁹. vt. xciij. di. a ſubdyacono ſimiliter alibi vt. lxxvij. diſ. illud. ſed dic ꝙ tm̄. vij. ſūt qui conferūtur cum ſolēnitate. ſed tamen. ix. ſunt. Jo. ſed certe omnes conferuntur cuʒ ſolēnitate hodie p̄ter pſalmiſtatum. q a ſolo ſacerdote confertur. vt. xxiij. diſ. pſalmiſta. B. k ¶ Epiſcopus. argu. ꝙ epiſcopatus eſt ordo. vt. xciij. di. dyaconem. l ¶ In patriarchis. quo nomine compꝛehēdit pͥncipales patriarchas. vt romanuʒ cōſtantinopolitanum antiochenum alexādrinū. m ¶ Archiepiſcopis. id eſt primatus. quo nomine compꝛehendit alios patriarchas ſiue primates. vt aquilegienſem cantuarienſeʒ bituricenſem. n ¶ A menſura quia. x. vl xj. debet ſub ſe habere. vt. vj. q. iij. ſcitote. vel dicitur a metros quod eſt mater. ⁊ polis quod eſt ciuitas. q2 eſt mater aliarum ciuitatum.

q̄r auctā ꝛ doctrīe ceteri sac̄dotes sbiecti sūt: sine qb⁹ nihil religs agere licet^a epis sollicitudo.n.toti⁹ ꝓuīcie archiepis ꝯmis sa est. Oēs aūt supius desigñ ordies vno eodēq3 vocabulo epī noiant: s3 iō ꝓuato noīe qdā vnū pp distictōē3 ptātū quā singulariter acceperūt. Patriarcha pˀm ꝓnceps archos.n.grece princeps latine: inde archieps ꝓnceps epoꝝ. Metropolitanꝰ a mēsura ciuitatum. Episcopat⁹ āt vocabulū iñ dictū ē: ꝙ ille q efficit eps sup intēdat.s.curā gerēs sbditoꝝ. Scopin.n. grece latine itendere ḋr. Epī.n.grece latine speculatores iterp̄tāt.nā speculator ē ꝑposit⁹ i eccliā: iō dict⁹ eo ꝙ speculet ꝛ ꝓspiciat ppl'oꝝ īfra se positoꝝ mores ꝛ vitā3. Pōtifex ꝓnceps sacerdotū est .vel ḋr cē qi via sequētiu3.ipe.n.sūmus sacerdos ipe pōtifex maxim⁹ nūcupatur ipe.n.efficit sacerdos atq3 leuitas. ipe oēs ordies ecclesiasticos dispōit^b: ipe qđ vnusqsq3 facere ḋ3 oñdit: antea āt pōtifices ꝛ reges erāt: nā maioꝝ hec ꝯsuetudo fuit: vt rex eēt sacerdos ꝛ pōtifex: vñ ꝛ pōtifices romāi ipatores appellabātur. vates a vi mētis appellat⁹ ē: cui⁹ significatio multiplex ē. nā mō sacerdotē mō prophetā significat mō poetā. Antistes sacerdos dict⁹ est ab eo qꝛ añ stat: ꝓm⁹ ē.n.in ordie eccie: vt sup̄ se nullū hēat. Sacerdos aūt noīe h3 ꝯpositū ex greco^c ꝛ latio q̄si sacrū dās. sicu.n.rex a regēdo ita sacerdos a sacrificādo vocat⁹ ē. ꝯsecrat.n. ꝛ sacrificat. sacerdotes aūt gētiliū flāies dicebant. hi i capite hēbant pileū: in q̄ erat breuis ṽga^d desuper hñs lane aliqd: qđ cū pp estū ferre ñ possent: filū tñ i capite religare ceperūt: na3 nudis^e eos penit⁹ capitib⁹ icedere nefas erat vñ ꝛ a filo q̄ vtebant flamines dicti sunt q̄si filamines: veꝝ in festi diebus filo deposito pileū iponebāt ꝓ sacerdotij eminētia. Presbr grece latine senior interp̄tat: nō mō ꝓ etate vel decrepita senectute: s3 ꝓpter honorē ꝛ dignitatē^f quā acceperūt p̄sbri noiant: ideo aūt ꝛ p̄sbri sacerdotes vocant: qꝛ sacra dāt: sicut epi q lic3 sint sacerdotes: tñ pōtificatus apicē non hñt: qꝛ nec chrismate frōtē signāt nec paclytū spm̄ dāt: qđ solū deberi epis lectio actuū apl'oꝝ demōstrat. Vñ ꝛ apud veteres idē epi ꝛ p̄sbri fuerūt: qꝛ illud nomē dignitatis ꝛ nō etatis est. Leuite ex noie auctoris sunt vocati. de leui.n.leuite exorti

xlj.di.de his. a ℂ Lic3.de his que spectāt ad totā prouinciam sed de his que ad suam diocesi. spectāt sine eoꝝ licentia possunt disponere.xx.q.iij.c.j.ꝛ.ix.q.iij.c.j.ꝛ.ij.
b ℂ Disponit.ergo episcop⁹ confert dignitates ecclesiasticas.vt.lxxiiij.distin.episcoporū.arg. contra.xciij. distinc.legimus.vbi dicit ꝙ tm̄ ad episcopū spectat cōfirmatio.se hoc refertur ad diuersas consuetudies vt extra de elec. cum in cunctis.ꝛ.c.cum ecclesia vulterana. ego credo ꝙ ḋ iure ꝯmuni tm̄ electio dignitatum spectet ad capitulu3 cum episcopo. extra de his que fi. a prela.si. con. ca.ca nosciꝰ. ꝛ ca.q̄sto.
c ℂ Ex greco.scilicet duos quod est datio.
d ℂ Uirga. que arcebat aues a carnibus sacrificiorum.
e ℂ Nudis. ar.ꝙ nō incedit nudus q filū fert i capite.
f ℂ Dignitatē vt.lxxiiij.distin. porro.

a qb⁹ i tēplo dei mystici sacri mysteria explebāt hi grece dyacōes latie mīstri dicūt qꝛ sic i sacerdote ꝯsecratio ita i diacono misterij dispēsatio hēt. Hypodyacones grece: q̄s subdiacōes dicim⁹ qideo sic appellāt: qꝛ sbiacēt p̄cepti ꝛ officijs leuitaꝝ. Oblatōes.n.i templo dñi a fidelib⁹ ipi suscipiūt: ꝛ leuitis supponēdas altarib⁹ deferūt: hi apđ hebreos nathanei vocāt: lectores a legādo. psalmiste a psalmis cānēdis vocati st illi.n.ꝓdicāt^h pplis volūtatē di ꝛ qd seq̄nt: isti canūt vt excitēt ad cōpūctōem aīos audiētiū: l3 ꝛ qdā lectōes ita mirabilit^i ꝓnūciant: vt q̄sdā ad luctū lamētatōesq3 cōpellāt. Idē ēt ꝛ ꝓnūciatores vocāt: qꝛ porro āñūciāt tāta ēt ꝛ tā clara erit eoꝝ vox vt q̄uis lōge positoꝝ aures adipleāt. Cātor āt vocat⁹ ē: qꝛ vocē modulat i cātu: h⁹ duo gñā dicūt i arte musica: sic ea doctissimi hoies latie dicere potuerūt: p̄cētor ꝛ succētor. Precētor.s.q vocē ꝓmittit i cātu. Succētō āt q vocē sbseq̄nter canēdo rñdet. Cōcētor āt ḋr qꝛ ꝯsonat ꝛ cōcinnit: q aūt nō ꝯsonat nec ꝯcinnit nec concentor erit. Acolyti.n. grece latie ceroferarij dicūt a deportādis cereis q̄n legēdū est

g ℂ Et nō etatis.tm̄ supple.qꝛ alibi ḋr qđ ē nomē etat' vt.xciij.di.legim⁹. h ℂ Predicāt.id ē legūt recitādo nō aūt ꝑdicādo.qa illud ē offm̄ sacerdotū.xvj.q.j. adijcimus.
i ℂ Mirabiliter.nō per prauā vocē.sed potius ꝑ altā voce3 ꝛ sonorā. ꝛ iste intellectus patet ex lr̄a sequēti vbi dicit tanta enim ꝛc.

Margin: ge.20. act.8. nu.3.

a ¶ Et īfideles.i excōmunicatos.ꝛ ita ostiarius remouet excōicatos ab ecclesia vt hic.ꝛ

In nouo.tu es petrus. (xxv.di.perlectis

b Uidetur ergo ꝙ ꝑ hec verba tu es petrus ꝛc̄.datus fuit petro pontificatus. ꝛ ita ante passionē.qꝛ añ fuit eidictuʒ ꝛ.j. videt̄ ꝯdicere.l.di.considerāduʒ ꝛ.c. fidelioꝛ.nam ibi dicitur ꝙ post passionē.qꝛ antea nō fuit dat⁹ ecclie pastoꝛ So.ꝑmo fuit apostolus ante passiōeʒ sed post passionē fuit pastoꝛ creat⁹ ꝑ illa verba si dilig] me ꝛc̄. vt ex̄ de elec. significasti ꝙ etiā hic innuit cuʒ dicit. tibi dabo claues ꝛc̄.h enim ē ꝓmittere et nō donare.

Ioh.j.

c ¶ Pari.argu.ꝙ oīs episcop⁹ sit par apostolico q̄tum ad oꝛdinem ꝛ rōne cōsecrationis xxiiij.q.j. loq̄tur in ꝑn.petrus tñ maioꝛ fuit aliys in admistratione.vt.y.q.vij.puto.pōt eni aliqs esse maioꝛ alio in oꝛdine sʒ tñ minoꝛ in administratōe. vt archipresbyter maioꝛ est archidyacono.vt.v.di.plectis.De aplis qñ fuerūt cōsecrati nō legimus.dicūt qdam ꝙ i cena qñ dictū est eis.hoc facite in meā cōmemoratio

Mat.io. Mat.vl.

euāgeliū aut sacrificiū offerēdū tūc.n.accēdūt luiaria ab eis:ꝛ depoꝛtātur nō ad effugādas tenebras dum sol eodeʒ tpe rutilat : sʒ ad signū leticie demōstrāduʒ vt sub typo luminis coꝛpalis illa lux oñdatur de qua in euangelio legitur. Erat lux ve.q̄ il.o.ho.ve.i.h.mūdū.Exoꝛciste ex greco i latinū adiurātes siue īcrepātes vocāt.Inuocāt.n.sup cathecumīos vel sup eos qui hñt spm̄ inuūdū nomē domini iesu admirātes ꝑ eū vt egrediat̄ ab eis. Ostiarij.i.ianitores q i ve.testa. electi sūt ad custodiā tēpli vt ñ igrederet̄ i eū imūd⁹ i oī re:dicti āt sūt ostiarij q ꝓsūt ostijs tēpli.Ipi.n.tenētes clauē oīa it⁹ ex̄ꝙ custodiūt atqꝫ inter bonos ꝛ malos hñtes iudiciū fideles recipiūt ꝛ respuūt infideles[a]. Itē anaclet⁹. Romana eccłia a dño ꝑmatū

In nouo testō (accepit.

[b] p⁹xp̄ʒ dñm a petro sacerdotal' cepit oꝛdo:qꝛ ipi ꝑmo pōtificat⁹ i eccia xp̄i dat⁹ ē dño dicēte ad euʒ. Tu es igt petra ꝛ su.h.p.e. ec.me.ꝛ pōte iferi ñ ꝑualebūt adūsus eā. Et dabo tibi claues regni celoꝝ. hic ḡ ligādi soluēdiqꝫ ptātē ꝑm⁹ accepit a dño:ꝑmusqꝫ ad fidē ppl'ʒ sue ꝑdicatōis v̄tute adduxit. Ceteri vo apli cū eodē pari[c] ꝯsoꝛtio honoꝛē ꝛ ptātē accepunt: ipmqꝫ ꝑncipē eoꝝ eē voluerūt q ēt iubēte dño i toto oꝛbe terraꝝ dispsi euāg]:ꝑdicaueꝛt:ipis q̄ʒ decedētib⁹ i loco eoꝝ surrexerunt epi q̄ꝝ oꝛdinatio ꝑtaxato⁹ dʒ fieri oꝛdie ꝛ mō q̄s q re cipit ꝛ v̄ba eoꝝ:deū r̄cipit q āt respuerit eos:euʒ a q̄ missi sūt ꝛ cui⁹ legatio ne fungūt̄ spnit:spnet ꝛ ipe indubitāter a dño.Uidentes āt ꝛ ipi apli messeʒ eē multā ꝛ opariosᵉ paucos:roga uerūtᶠ dñm messis:vt mitteret oparios in messeʒ suā vnde ab eis electi sūt.lxxij. discipuli : quoꝝ typuʒ gerūt ꝑsb'ri atqꝫ in eoꝝ loco sūt ꝯstituti in eccłia. Itē pelagi⁹ vrb rome epo oibus oꝛthodoxis. Prima/tu ro.ecc̄e nō aliq̄ synod⁹

Quam/ [illegible]

Quis⁹ vniūse ꝑ oꝛbem catholice ꝛ aplice ꝯstitute ecclie vn⁹ thalam⁹ xp̄i sit: tñ sctā rōana eccłia catholica ꝛ aplica nullis synodic] ꝯstitut̄ ceter] eccłijs ꝑlata ē :sʒ euāgelica voce dñi ꝛ saluator] nr̄i ꝑmatū obtinuit.Tu es iqens petr⁹: ꝛ su.h.p.e.ec.meā. Cui data ē etiaʒ societas btīssimi pauli vasis electiōis:q.nō diūso sic̄ heretici garriūt: sʒ vno tpe vna eadēqꝫ dieb gl'osa moꝛte cū petro i vrbe romana sub cesare nerone agonizās coꝛonat⁹ ē: ꝛ supdictā piter romanaʒ eccliaʒ xp̄o dño ꝯsecraꝛt' camqꝫ omnibus vrbibus in vniūso mūdo sua ꝑntia no imperij neronis eos fuisse occisos.

nem.de conse.distin.ij.in chꝛisto.alij cuʒ dictum est eis.ite baptiçate omnes. de conse. distin.iiij.pꝛopꝛie d̄ paulo ꝛ barnaba habemus distin.lxxv.ꝙ die.ꝛ de iacobo.lxvj.dis. poꝛro. d ¶ Pꝛetaxato in parte.ca.que hic non est.

e ¶ Operarios.ar.h sig nerūt doctores ꝙ licet sit statut⁹ cert⁹ numerus canonicoꝛuʒ. si tamen excrescant ecclesie facultates.ꝙ pꝛebēde dnt augeri.ꝛ extra de vita et hone.cle.qm̄ hoc expeditū est.ex̄ de cōsti.cum .M. fer.ꝛ extra d cen.q̄to.

f ¶ Rogauerūt.ar. ꝙ nō nisi volētib⁹ dabit̄ pꝛelat⁹ etiā a papa. ꝛ.j.di. pꝛoxi. sacrosancta. si.viij.q.j.sciēdum.ꝛ.c.audacter.

Quam / ꝯ

Quis con stitutis.scilicʒ tantum.

h ¶ Die.hic videtur ꝙ eodem die petrus ꝛ paul⁹ fuerunt crucifixi.ij. q. vij.beati dicūt tamen quidam ꝙ reuolutio añi spacio paul⁹ fuit decollatus. sed codē die post annum historia tamē dicit.xiiij. an

i ¶ Consecrarunt.ergo ecclesia consecratur sanguine alicuius sicut aliquis baptiçatur

sanguine suo. vt de cõse. di. iiij. baptismi vicẽ.
a ¶ Prima dignitate. nam ecclesia antiochena. precessit istam. vt. xxiiij. q. iij. rogamus.
b ¶ Nec aliquid. ar. quod vbicunque sunt boni ibi est ecclesia. c ¶ Gradus. in ordinibus. de quibus. s. dixi. ea. distincti. cleros.

d Inferior. Et hoc. c. tres colligũt regule. Prima est hec. inferior superiorẽ non põt ligare vel soluere. Secunda est hec. q põt ligare et absoluẽ. Tertia talis q potest soluere et ligare. quelibet harũ regularũ videtur habere exceptionẽ. Prima regula videtur recipere instantiã cum maior se subijcit arbitrio minoris. vt. xj. q. j. peruenit. Secunda regula similiter fallit in icẽdiarijs et excõicatis q debẽt p papã absolui. ex. tra de sen. exc. tua. et ex de off. dele. quẽti. Tertia regula fallit. j. de cõse. di. iiij. sanctũ vbi hẽs quod quidã penitẽs absoluit aliũ tpe piculi. quẽ tñ ligare nõ posset. Itẽ fallit. iij. q. vj. quis. et. C. vbi senatores. l. iij. sicut fallit vt vi cũ aliqs cõfitet exneo sacerdoti. q ipm tũc absoluit. nõ tñ posset ligare Jo. Sz illa exceptio nõ valz. qz nõ cõcedo quod aliquo mõ cõsequet qs remissionẽ q cõfitet exneo sacerdoti. vt di. ex. de pe. et re. oĩs. nisi pus obtẽta licẽtia a pprio sacerdote. vt dicit in eadẽ decre. omnis nisi in necessitate. vt extra. e. ti. c. vl. b. Et ẽ hic ar. quod si papa mandat alicui quod excommunicet aliquem quod possit etiã ipm absoluere. qz excõicatio et absolutio pari cõditione censet vt si vnũ permittit et reliquũ. vt. j. de pe. di. j. verbũ. Argu. contra. xxvij. q. j. si hõ. In oibus istis. c. vsque in finem loquit de eadẽ materia s. de facto suffraganeorũ ignacij cõstãtinopolitani archiepiscopi. qui a suis suffraganeis est depositus fauore impatoris e ¶ Hic. argumẽ. quod idẽ iuris ẽ i vno contrariorũ qd i reliquo vt. j. e. deniqz et. xxvj. di. deinde. et. ij. q. vj. hoc quippe. et. ff. de vbo. obli. inter. f ¶ Unde pphta. Isaias g ¶ Exhibuimus. id ẽ probauimus.

h Nolite. reprehendendã. Sed cõtra. j. ij. q. vij. omnes et ix. q. iij. si autẽ. vbi dicit quod sbditi possunt reprehẽdere prelatos Solu. triplex est reprehensio. Imperiosa que fit imperio potestatis. h tñ maioribus concedit. Alia sociat h minorib cõcedit. lxxxj. di. i oibus. tertia temeraria ẽ. q ifamãdi cã fit. et hec nulli cõcedit

i Deniqz. ad hebreos. vbi legitur quod vt h. melchisedech bene dixit abrahe. et p h probat apostolus melchisedech. fuisse maiorẽ. k ¶ Etiã maledicatur. contrariorum enim eadem est ratio. vt. s. e. ca. inferior. ff. de verbo. obli. inter stipulantem.

l ¶ Maiore. Argumen. quod minor iudex non potest exercere iurisdictionem suam presente maiore iudice. vt. xcv. distin. ecce. ff. de offi. procon. l. vlti. argu. contra. xj. q. j. peruenit. et. C. de dona. in hac.

atque venerãdo triũpho pfulserũt. Est ergo prima apli petri sedes romana eccia nõ hñs maculã neqz rugam nec aliqd h mõi. I nõ his oibus quanto gradus celsior tãto maior auctas iuenit In maiorib siqdẽ ẽ regẽdi et iubẽdi ptãs: i minoribus obsequẽdi necessitas

Unde nicolaus pa. scribit cõstãtinopolit. epo dicens.

Inferior sedes superior sententiis obuiare non potest.

Inferior sedes potiorẽ absoluere nõ põt. Sola. n. potior iferiorẽ cõuenienter absoluit: hic c liqdo pudet qz quẽ nõ põt absoluere: nec põt iudicio iferior potiorẽ ligare vñ pphã f ait: nũqd gliabit secur cõ cuz q secat i ea: aut exultabit serra cõ eũ q trahit eã. Wis itaqz ex dina scptura cõmemorat sole clari exhibuimus g nõ posse quẽqz qui minoris auctis est eũ qui maioris ptãs ẽ iudicijs suis adijcere aut pprijs diffinitioib sbiugare. I dẽ

De eodẽ.

Nolite h nos existimare cuiuscũqz facta primorũ nrorũ ea q sũt digna rephẽsione velle defendere: sz quod ita velimus filios circa spũalem pẽm et discipulos erga magrm deuotos eẽ ac sobrios: vt nullã penit temeritate ad eorum vitam: vt non tñ dicamus diiudicandam: sed nec saltem te nuiter reprehendendam psiliãt. I tẽ nicola. papa.

Inferiores maiorib nec bñdicere nec maledicere possunt.

Deniqz i si in epistola ad hebreos legimus: quod minor a maiore bñdicit: restat pfecto vt ex igẽte rõne etiã k maledicat siqdẽ pnoscentes hec piculosa tpa illi qui ante nos fuerunt: puidã in ecclesijs cõsuetudinẽ tradiderunt: hodie quoqz in romana ecclesia que magistra est omnium ecclesiarum in pretermissa suatur: ita vt nullus sacerdos maiore l suo nõ innuẽte sacerdote cuiuslibet rei bñdictionẽ dare nitat: sz anterior stãs ad pronũciandã aliquam lectionem benedictionem quidem postulat: sed ei q libet inferior non audet

a ¶ Benedicere.sed dicitur episcopo post hanc benedictionē.ora p nobis pater sancte.in quibusdā locis ipse inferior dicit epo. Jube dñe benedicere: ₇ epus bñdictiōe sctā legit. b ¶ Peccatū.Arg. q aliquid phibet non q ipsius malum sit.sed q inde malū pōt sequi. vt.xxij q.j.in nouo. ₇.xj.q.iij.nolite.₇.lxiij.di stin. cum adrianus .§. verum.

gal.v.

c ¶ Nunc autem dioceletiani.Nota duos fuisse impatores sed ꝫ.vij.q.j. in apib⁹. dic q due erant psone ſꝫ tñ loco vnius vel forte vn⁹ habuit dignitatez alter administratōez d ¶ Marcellin⁹.ſꝫ de isto legit q cōcilio ꝯgregato ꝯfessus ē qd fecerat ₇ i se tulit sententiā depositiōis.₇ veniens corā diocletiano ꝯfessus ē se christianū eē ₇ excōicauit qcūq eū p⁹ mortē sepeliret.ſꝫ vr q hec sententia q pcedit n̄ sepeliri corpus suū cōtineat errorez.

luc.19.

vnde nulla dꝫ esse.vt ex̄ de sen.excō.p tuas. siqs enim pcipiat q corp⁹ suū non sepeliat hoc pceptū nō est adimplendū.vt.ff.de ꝯdi. insti.quidā.pterea q̄liter poterat iste seipsum excōmunicare vel deponere cū par in parez nō habeat impiuz.vt extra de elec. innotuit. ad hoc pōt dici q nō fuit snīa quā tulit.sed quedā interptatio.₇ infuit ei tacita cōditio. scilicet nisi deus aliter reuelauerit.et dominus reuelauit aliter.qꝛ sepultus fuit post.xxx dies post mortez.Jte.n obycitur quare isti episcopi nō deposuerūt papā cum esset cōfessus de heresi.vt.xl.dis. si papa.dicit. D.qꝛ parat⁹ erat corrigi. licet enim papa vel alius sit hereticus. si tamen paratus est corrigi non depōitur. vt.xx iiij.q.iij.dixit apostolus.vl ideo non debeant ipsum deponere. qꝛ coactus fecit l.distin. presbyteros.

e ¶ Cōpulsus.conditionali non absoluta coactione si eni fuisset absoluta non deliquisset.vt.l. distin.presbyteros.

f ¶ Ex ore. argumen. q aliqs potest esse iudex in propria causa.ſi.ff.d ad sa.ſi.ff.d ad op.l.iij.C. de fideicom.l.vl ti.ſꝫ iudex ibi improprie dicitur.id ē arbitrator.

Submittitur.hereticis. Arg. q ab exemplis gentilium est argumentanduz. vt.xi.q. j.sacerdotibus.xiij.q.ij.questa.₇.c.non estimemus.

h ¶ Inferioris.j.xv. qōne.vij.ſi autem.in fine contra vbi dicitur q solus episcopus illorum causas potest audire.sed non excluduntur ibi clerici.sed alij episcopi.xv.q.vij.episcopus nullius.

benedicere[a] Cur hoc: nūqd benedicere peccatū[b] est absit.De maledicis.n.non bñdicis dicit apostol⁹ : qꝛ regnū dei nō possidebunt sed p hoc innuit quāte cēsure freno inferiores qqꝫ a suis ꝓpositis iudicādi coercēdiqꝫ sunt:si hi nec etiā bñdicēdi ius vllū penitus obtineāt. I dē michaeli imperatori. De eodem.

Nunc[c] aūt diuina īspiratione non nos pigebit nec nobis impossibile erit vob oñdere:si tñ audire velitꝪ: nō posse quēq̄ rite ab his qui inferioris dignitatꝪ vel ordinis sunt iudicialibus submitti diffinitiōibus siquidē tpe diocletiāi ₇ maximiani augustoꝝ marcellinus [d]eps vrbis rome : q postea insignis martyr effectus est:adeo cōpulsus[e] est a paganis: vt téplū eoꝝ ingressus grana thuris super prunas iponeret: cui⁹ rei grā collecto vniuersoꝝ ꝯcilio epoꝝ ₇ inquisitione facta: ꝫ idez pōtifex se egisse ꝯfessus est:nullus tñ eorum pferre sententiā i eū ausus est:duz ei sepissime oēs dicerent. Tuo ore iudica cām tuam nō nr̄o iudicio: ₇ iteꝝ:noli audiri in nr̄o iudicio:sed collige in sinu tuo cām tuaz.Et rursum:qm̄ ex te ingunt iusti ficaberis:aut ex ore[f] tuo cōdemnaberis.Et iteꝝ dicūt prima sedes nō iustificabitur a q̄q̄. I dez de eodez

Sed cum q̄dam tpe quidā ꝯtra sixtū papā téptassent q̄dam mali rumoris obijcere: ₇ in ꝯcilio cui valentinianus augustus intercrat dictū fuisset nō licere aduersus pontificē sententiā dare: surrexit ptin⁹ idē impator ₇ in arbitrio pfati pontificis tribuit iudicare iudiciū suū.Etenīz nullus pontificum minoꝝ vel inferioꝝ vrbuī subaci⁹ iudicijs inuenit. I tē nicolaus papa. Maiores a minorib⁹ iudicari nō pñt

Submittit[g] urgignatius minoꝝ inferioꝝ ₇ subiectoꝝ deliberationib⁹ ecōtra sacris canonib⁹ pcipientibus ₇ exēplis sctōꝝum prīm sempvbi est maior au ctoritas eiūdum esse : ₇ in oībus ꝯtrouersijs ad potioris sedis iudicia dirigātur:quod non solum a catholicis : verumetiam ab ipsis ꝯstat obseruādum cē hereticis:alioquin acephalum liquet esse concilium vbi de tanta persona agit ₇ maioꝝ nō expectat sentētia: cū ₇ in cā clericoꝝ inferioris[h] gradus solu⁹ epi sui iudiciū tm̄modo postulandū sit. I tē micha. impa.

a In tñ.p̄sūptionē.i.depositionē ignacij. b ℂ Ut dioscorꝰ q intronizatus fuit per regē qui postea excōicauit papam. c ℂ Q̄m secūdis. Uidet̄ h̄ q̄ iudex in snīa te net̄ exp̄mere cām que ip̄m mouit. C. de iudi. pperādū. §. il lo. ⁊. ff. ő h̄is qui not. infa. l. qđ ait. §. pe nul. arg. ꝯ ex̄ de sen. ⁊ re iu di. sicut. ad h̄ dico q̄ semp tenet̄ exp̄me re cām. si tñ nō expresserit tenet snīa. ij. q. vj. biduū. d ℂ Fidē tñ ne sit contra ē. xv. di. cano nes circa me dium.

Omnes sic ꝯstrue. ro. ec. isti tuit oēs. i. platos sue i apicē cuiuslibȝ pṫi arche. i. pṫiarchat⁹ ⁊ p h̄ pȝ q̄ sol⁹ pa. nouas facit dignitates. g ℂ Mor. i. ab initio. h ℂ Nascētis q̄tū ad nouū testm̄. i ℂ Ce lestis. arg. q̄ papa h̄ȝ vtrū q̄ȝ gladiūȝ ⁊ spirituale et tēporale. lxiij di. tibi dn̄o. ⁊. xv. q. vj. a lius. ⁊. c. nos sanctorū. ⁊. c iuratos. ⁊. j. mat. 16 q. iiij. q̄ p̄e sulatus. ⁊. xc vj. disti. duo. trāstulit. n. de grecia i ip̄iūvt ex̄ de elec. ve nerabilē. ar. cōtra. xcvj. di sti. duo. ⁊. xc iij. di. legim⁹ ⁊. xxj. dis. §. j. k ℂ Iniusti ciaȝ. nec pa pa debet vni ecclīe d̄trahē ⁊ dare alteri vt. xcix. di. ec ce. ⁊. c. nul lus. ⁊. xxv. q. ij. de ecclīasti cis. nisi subsit cā vt. ix. q. iij conquestus. ⁊. c. nunc ĥo ⁊. c. per prin cipalem. l ℂ Cona tur. solus er go conatus hic punitur. vt. vj. q. j. §. verum. ⁊. j. q j. qui studet. de peni. disti. j. siquis. m Sacro sancta. q̄ sine inter missione. nō tamen i quo libet instanti sed horis constitutis. sic. j. xxvj. distin. si lai cus ⁊. xxxv. j. di. de quibusdam.

Di. xxi.

x Quia ergo i hac di. ostēdit or dinēȝ maio rum ecclesia rum. ⁊ p̄mo ostendit quē ordinem ha buerunt ŝm antiqua tem pora. secūdo ostendit quē ordinem po stea habuert̄ ŝȝ moderna tempora. ta lis fuit ordo. p̄ma fuit ro mana eccle sia. alexādri na secunda. ātiochena ter tia. q̄rta hie rosolymita na. sed postq̄ i imperiū fuit trāslatū cōstā tinopol̄. ꝯstā tinopolitana ecclia obtiuit ŝm locū post ro. alexādria tertiū. antiochena q̄rtū. hieroso ly. v. ⁊ h̄ di. j. c. ꝯstātinopolitāe. ⁊ di. ex̄ de p̄

Minor snīa maiores dā nari nō potest.

In tñ[a] hanc nō p̄sumit. hāc p̄sumptionē sancti p̄res apud chalcedonē de testati sūt: vt dioscor[b] alexā drinū antistitē iter cetera iccirco potissimū sine vlla restōne dānauerūt: q̄r po nēs in celū os suū lingua ei⁹ trāseūte sup terraȝ ex cōicatiōeȝ in sctm̄ leonē papā dictauit: ita vt i snīa ꝯ ip̄ȝ plata h̄ videāt̄ memo rare p̄cipue dicētes. Q̄m secūdis[c] excessib⁹ p̄orē ini q̄tatē valde trāscēdit. p̄sū psit. n. excōicationē dicta re ēt adūsus sctīssimū ⁊ be atissimū archiep̄ȝ magne rome leonē ⁊c̄. Nūqd ibi legit̄ inq̄sitionē fctāȝ fuisse vtrū iste dioscor⁹ ip̄aȝ ex cōicationē iuste dictasset i papā: nō plane: sȝ absq̄ oī ꝯtrouīsia h̄ i eo vlti sūt: q̄r cū eēt inferior potiorē q̄ buslibȝ conat⁹ ē lacessere iniurijs teste anatholio cō stātinopol̄. p̄sule: q dicit. p pter fidē[d] nō ē dānat⁹ dios cor⁹: sȝ q̄r excōicationē fec̄ in dominuȝ archiep̄m leo nem. Di. xxij.

Quia[e] ḡ maior a mi nori iudicari non d̄ȝ: videndū ē q̄ iter cete ras ecclias p̄mū locū q̄ ŝȝ vel tertiū obtineat. Ro. ec. sicē sup̄ dictū ē. p̄mū locū i ter ceteras obtinet: alexā drina scd̄m: antiochēa ec clia tertiū ab ea locū acce pit. Unī incola⁹ pa. scribit mediolanēsib⁹. Romana

ecclia celaz p̄matū tenet.

Omnes[f] siue pṫiarche in cuiuslibȝ apicē si ue metropoles p̄mat⁹ aut ep̄atuȝ cathedras vel ec cliaȝ cuiuscūq̄ ordis di gnitatem instituit ro. eccl. Illam vo solus ip̄se funda uit: ⁊ sup̄ petrā fidei mox[g] nascēti[h] ꝯerexit: qui btō pe tro eterne vite clauigero terreni simul ⁊ celestis[i] im pij iura cōmisit. Nō er go q̄libet terrena snīa: sed illud verbum quo constru ctum est celum ⁊ terra per quod denique omnia con dita sunt elementa roma nam fundauit ecclesiam. Illius certe priuilegio fun gitur: cui⁹ auctoritate ful citur. vnde non dubium ē quia quisq̄ȝ cuilibet ec clesie ius suum detrahit: iniusticiam[k] facit. qui au tem romane ecclesie p̄ui legiū ab ip̄o sūmo oīuȝ ec cliaȝ capite traditū aufer re conat̄[l]: hic p̄culdubio i heresim labit̄: ⁊ cū ille vo cet̄ iniust⁹: hic ē dicēd⁹ here tic⁹: fidē q̄ppe violat q ad ūsus illā agit q̄ ē mr̄ fidei. Et illi ꝯtumax iuenit̄ q eā ꝯctis ecclijs p̄tulisse cogno scit: ⁊ infra vn̄ ip̄e sctūs am brosi⁹ se i oīb⁹ seq mgr̄aȝ sctāȝ rōanā eccīaȝ p̄fitet̄.

Item anacletus seruus christi iesu. Non ab apo stolis sed ab ipso domino romana ecclesia primatus accepit.

Sacro[m] san cta romana ⁊ ap̄lica

a ¶ A marco.vt.xxiiij.q.j. cū beatissimus.
b ¶ Primū.vt.vij.q.j.mutationes.
c ¶ Christianoꝝ. Prio.n.oēs fideles fuerūt dicti discipuli vl' fratres.sed,postq̄ apostoli fecerūt cōciliū antiochenum dicti sunt christiani .xxiij.q.j. rogamus.
d ¶ Moyses. lʒ moyses ꝛ aarō p̄mi ꝛ sūmi dicti sacerdotes.tñ moyses fuit maior q̄ aaron i administratione nō quo ad ꝯsecrationē, sacerdotalē.in hoc.n. ambo pares fuerūt.moyses tñ hostias nō offerebat sʒ vota offerebat pro populo.vt.xxxvj.dis. siquis vult.ꝛ.lxxxvtij.dis.decreuit.itē ꝛ in h̄ erat moyses maior q̄ aaron.q2 istruebat ꝛ redarguebat eum tanq̄ minorē vt de pe. dis. iij. inter hec hircum.

mat.16.

actu.9.

rō.1.

e Constantinopolitane.noua. noua roma. dicta est ꝯstātinopol.q2 cōstātinus illuc cum alijs romanis iuit.ꝛ eā cōstituit. vnde ꝛ ꝯstātinopol.ꝛ roma est dicta.

f De cōstātinopolitana.immo ipse impator eā fatet̄ subiectā ro.eccle.vt in aut.de eccle.

ecclia ñ ab aplis sʒ ab ipo dño ꝛ saluatore nr̄o p̄matū obtinuit: sic btō petro aplo dixit.Tu es p.ꝛ s.h.p. e.ec.m.ꝛc̄.vsq3 soluta et i celo:adhibita ē ēt societas i eadē rōana vrbe btissimi apli pauli vasis electōis:q vno die eodēq3 tpe rome cū petro glosissima morte coronat⁹ ē:et ābo sctāʒ ecclīaʒ romanā ꝯsecrauerūt atq3 oib⁹ alijs vrbib⁹ i mūdo vniūsō tā sua p̄ntia q̄ venerando triūpho p̄tulerūt:et lʒ p oib⁹ assidua apud deū oiuʒ sctōꝝ effundat̄ orō:his tñ v̄bis btissim⁹ paul⁹ romāis pꝑo cyrographo pollicet̄ dicēs: testi ē mihi de⁹ cui ſuio i spū meo i euāgelio filij ei⁹ q sine itermissiōe memoriā vr̄i facio semꝑ i orōnib⁹ meis. Pria ḡ sedes est celesti bñficio rōana eccia quā vt memoratū ē btissimi petr⁹ et paul⁹ suo martyrio ꝯsecrauerūt. Scd̄a āt sedes apd̄ alexādriā q̄ bti petri noie a mārco ei⁹ discipulo atq3 euāgelista. cōsecrata est . Tertia v̄o sedes apd̄ ātiochiā eiusdē bti petri apli h̄ēt noie honorabilis:quā illic p̄us q̄ romaʒ veiret habuit: et ignatiū ep̄ʒ ꝯstituit ibi:ꝛ illic p̄mū no mē xp̄ianoꝝ exortū ē . Et post pauca iter btōs aplos q̄dā fuit discretio ptāt̄:ꝛ licʒ oēs essent apli petro a dño tñ ꝯcessuʒ ē:ꝛ ipi iter se voluerūt idipʒ vt reliqs oib⁹ p̄esset aplis:ꝛ cephas i.caput et p̄ncipiū teneret

aplat⁹: h̄ ēt eādē formā suis successoribus et reliqs ep̄is tenēdā tradiderūt:et ñ solū h̄ i nouo testō ē cōstitutū:sʒ ēt i veti fuit vñ scptū ē.Moyses⁹ ꝛ aarō i sacdotib⁹ ei⁹.i.p̄mi iter eos fuerūt.ꝛ post pauca: h̄ vo aplica sedes caput ꝛ cardo vt p̄fatū ē,a dño ꝛ ñ ab alijs ꝯstituta ē.ꝛ sic cardie ostiū regit̄:sic hui⁹ aplice scē sedis auctē oēs ecclie dño disponēte regūt̄. Hac auctē alexādria ecclia secūdū a p̄ma locū h̄re cēset̄ sʒ p⁹ ea i ꝯstātinopol̄.synodo ecclia ꝯstātiopol̄. secūdū a sede aplica locū accepit . Vñ i eadē sinodo ꝯstitutū ē ita.

Scd̄m a romāo pōtifice ꝯstātinopolitan⁹ obtieat locū.

Constātinopolitane ciuitat̄ epʒ h̄re oʒ p̄mat⁹ honorē p⁹ romanū epʒ:pp q̄ꝺ sit roma noua. Itē gre.iohā.ep̄o syracusano.

Aplice sedi ꝯstātinopolitanā ꝯstat eē subiectam.

De ꝯstātinopolitana ecclia q̄ꝺ dicunt qs eā dubitet sedi aplice eē subiecā:tñ sigd boni vl' ipa vel altera ecclia hʒ ego t émiores meos q̄s ab illicit̄ p̄hibeo:in bono imitari paratus suʒ. Stult⁹.n.est q se in eo p̄mū existimat: vt bona q̄ viderit discere ꝯtēnat. ¶ Itē eidē. Naʒ q p̄m⁹ biçācen⁹ sedi aplice dic̄ se subijci siq̄ culpa i ep̄is suis iuenit̄:nescio q̄s ei subiect⁹ nō sit.Cum v̄o culpa non exigit: oēs fm rōneʒ hūilitat̄ eq̄les sum⁹

ti.in p̄n. g ¶ Discere.ar.ē h̄ ꝯ seniores erubescūt discere a iuuenib⁹. sic.xxxviij. dis. nullus.ꝛ.xxiij.q.ij.si habes.ꝛ.lxxxiij.di.puenit.Itē habes hic q maiores tenent̄ sequi exēpla mioꝝ si bona sunt.j.q.j.si fuerit. ꝛ.c. neq3 in hoie. ꝛ.xix.di. fm.
h ¶ Biçācenus.i. ꝯstātinopol̄. p̄mo eni cōstantinopol̄ dctā: dicta fuit ibi cantium.
i ¶ Subijci. ita demū siqua cl'pa ꝛc̄.
k ¶ Nescio. q.d.exq̄ ꝯstātinopolitan⁹ ep̄s fatet̄ se esse subiectum ro.ec.multo magis ꝛ alij tenent̄ fateri. sic vi q cōfessio p̄lati nocet ecclesie.vt ex̄ de ca.mo. dilectus ꝛ ꝺ sen.ꝛ re iud. suborta.ꝛ de pos.p̄la. ad hec Joā. q̄ꝺ credo veruʒ esse si de consensu sui capli facta ē in iudicio:vt ex̄ de iudi. cām ꝛ ꝺ pcu.c.j.b
l ¶ Humilitat̄.hoc vult dicere q omnes essent eq̄les si oēs vellent esse boni.sed q2 alíqui peccare volunt necesse est q aliq sint maiores qui puniant peccata coꝝ. culpa enim causa, subiectionis ē. nā nō peccantes

legi nō subijciunt̄.vt in aut̄.de incest.nu.§.

si pro.col.ij.xix.q.ij.due sūt.et aliter nō pos-
set cōstituere genus humanū.nisi qdā essent
maiores ⁊ alij minores sicut ē in angelis.vt

a Q Ua traditiōe. Casus (xxxix.di.ad h.
achacius ↄstātinopolitan⁹ pṫiarcha cū
eēt in heresi alexandrinū ⁊ ātiochenū pṫiarchaȝ ex-
cōicauit ⁊ d-posuit.q2 sibi non fauebant in errore suo. ⁊ pp h in alia synodo cōgregata fuit deposit⁹ a felice ⁊ gelasio. xxiiij. q.j.c.j. de h cōquerebatur achaci⁹ ⁊ dixit ꝙ roman⁹ pōtifex nō posset aliqueȝ epm deponere sine ↄcilio episcopoꝝ ⁊ sic volebat cogere gelasiū ad ↄgregādū cōcilium de facto suo.⁊ di h ꝙ nō pōt ad h cogi.

b ¶ Uocāt. ad cōciliū faciendum.

c ¶ Depelli. ab achacio.

d ¶ Inimicus achacius.

Itē gelasius pa. Cōstātinopolitan⁹ eps aucte romani pōtifici ordinat.

Q Ua[a] traditōe maioꝝ aplicā sedē i iudiciū vocāt[b] an scōe sedis ātistites ⁊ tertie ceteriqȝ hn̄ ↄscij sibi sacerdotes ōpelli[c] debuerūt ⁊ q extiterit religiōis inimic[d] depelli nō debuit: videāt ꝗ si alios hn̄t canones: qb⁹ suas ieptias exeqn̄t. Ceteꝝ isti q sacri[e] q ecclīastici q legiti celebrant sedē aplicā ad iudiciū vocare nō pn̄t. Cōstātiopolitane vō ciuitatis eps q vtiqȝ p canones iter sedes nullū nomē[f] accepit: i cōiōnē recidēs pfidoꝝ nō debuit submoueri. I tē ex.vj.sy. Cōstātiopolitana ecclīa secūdū a rōana ecclīa obtiet

R Enouātes[g] sci locū. ↄstātinopolitāi ōcreta ↄcilij petim⁹ vt ↄstātinopolitana sedes silia puilegia q̄ iferior roma hȝ accipiat: n̄ tn̄ i ecclīastic] reb⁹ magnificet vt illa: sȝ h ṗa p⁹ illa eristēs pusqȝ[h] alexādria sedes nūceṫ: dēiñ antiochēa: ⁊ p⁹ eā hierosolymitana. Hic daṫ itelligi ꝙ alexādria eccīa de secūda facta sit tertia: ⁊ ātiochēa de tertia sit q̄rta: nisi forte qs duas ↄtēdat eē secūdas vt ↄstātinopolitanā ⁊ alexādrinā parē sue dignitatis velit locū obtinere. Itē i viij.synodo legiṫ. Que pṫiarchalū sediū pmū vel de

D Iffi[i]ceps teneat locū
Nimus[k] neminē, p̄sus mūdi potētū quēqȝ eoꝝ q pṫiarchalib⁹ p̄sūt sedib⁹ i honorare aut mouere a pꝑo throno tēptare: p̄cipue qdē scissimū papā senior] rome: deiceps ↄstātinopoleos pṫiarchā: deiñ vō alexādrie ac ātiochie ac hierosolymitanoꝝ. Di. xxiij

B Reuiter[k] q̄ iter ecclīastica officia sit dīa mōstrauimus
Nūc a sūmo pōtifice icipiētes ⁊ vsqȝ ad vltimum gradū descendētes: q̄liter qsqȝ eoꝝ debeat ordiari. scōꝝ auctibus oñdamus. Itē nicola⁹ papa. Decretū ni.pape de electiōe romano.

e ¶ Qui sacri.ironice dicit. f ¶ Nomē.q2 tēpore gelasij ↄstātinopol.ec.nō habuit secūdū locū adhuc.vel nullum vocat pp hersiem ibi statutam.

g R Enouātes similia. In qbusdā q2 ad ipȝ appellaṫ medijs pretermissis.vt.xj.q.j.si clericus.⁊ deponit epm vt videṫ. vt.iij.q.v. gasuspecti.⁊ impator dici ꝙ idē iuris hȝ in suis subditis qd papa in suis.vt i aut.de elec. ti.§.j.col.ix.sil'r alexādrina ecclīa forte in p̄dictis sil'e hȝ puil.rāome.vt.lxv. di.qm̄. ⁊.c. mos antiqu⁹. h ¶ Priuisq.sic ꝗ aliq̄ ecclīa puaṫ iure suo siñ cl'pa sua.⁊ h fit q̄nqȝ pp fauorē q̄nqȝ ꝑpt odiū.pp fauorē mltipl'r.vno mō vt h.alio modo fauore sacdotu. vt liiij. di.frequēs.⁊ alio mō pp vi ↄsecratōis.vt.xuij q.vj. cōpimus.q̄nqȝ ꝑpt fauorē religiōis.vt extra de ec.edi.ad audientiā.quādoqȝ ꝑpter scandalū.ex de cleri.egro.tua.q̄nqȝ pp defectū sacri.vt.xxxiiij.di.si cuius. Itē pp odiuȝ alteri⁹.vt.lxx.di.neminē. xvj.q.vij. decernimus pp pau ꝑtatē.x.q.iij. c.vnio.al's regulare est ꝙ nēo sine culpa sua ꝑuandus ē suo iure.vt.xvj.q. vij. inuentū. ⁊.lvj. dis.satis ꝑuersum hic pōt habere locū distinctio ꝙ quandoqȝ pdiṫ p̄uilegiuȝ propter fauoreȝ vt hic. q̄nqȝ ꝑpter enorme dānuȝ vt extra d deci. suggestum. q̄nqȝ pp abusuȝ.xj.q.iij. puiṫ. q̄nqȝ ꝑpter delictuȝ. xxv.q.ij.'ita nos.q̄nqȝ ꝑpter negligētiam.ff.d nū di.l.j. quandoqȝ propter contrariū factuȝ. extra d puiṫ. si de terra.⁊.c.accidentibus.⁊ no.ꝙ lȝ quis sine culpa perdat puilegium nunq̄ tamen sine causa.extra vt lite non cōtesta.qm̄.frequenter.§.porro.

i D Iffinimus.ac hierosolymitanoꝝ. Sūt ⁊ alij patriarche vt bituriceñ. aquilegieñ.vt.ix.q.iij.conquestus nunc pro.j.xxxij. di.erubescant. Di. xxiij.

k B Reuiter. in hac.xxiij. distin. ostenditur qualiter singuli ordines sunt conferendi.⁊ primo ostēdit qualiter papa debet eligi ⁊ ordinari.secūdo qualiter ordinandus in episcopum debeat examinari. tertio qualiter episcopus ⁊ alij iferiores sint ordinandi.quarto annectit de habitu clericorum.⁊ ꝙ moniales non debent contingere sacra vasa.

a In noie Dec sunt vba notarij.vsqz ibi no iut beatitudo.
b Inditione. Inditio dicitur spacium tri um lustrum.
c Patriarchij. in quo papa residet.

qn electio nulla est sicut alienationē oz pce dere tractat9.vt.xij.q.ij.fine. Joh.qd hodie expressuz est ex de elec.in genesi.z.c.qz pp.b.
h Religiosissimi.i.epi cardinales.
i Preduces.j.di.lxxix.c.j.cōtra sed h dicit preduces nō respectu cardinaliū. sed aliorū clericoruz. vel religiosos appellat hic epos cardinales.

d Trapecitas.id ē campsores.
e Adeo. h tāgit latēter qd legitur in cronicis. qz bñdict9.x.q successit stephano eiect9 ē de pōtificatu z fact9 est papa iohan. sabineñ. eps p pecūia cui ipositū ē nomē siluester z iste etiā deiectus ē.z deinde reparatus z restitutus ē bñdict9 z iterū eiect9 ē bñdictus z dat9 papatus iohāni archipsbytero añ portā latinā. cui ipositū ē nomē gregorius. z hic ab henrico imperatore ē depositus z vltra montes trāslat9 h totū vno anno factū est z propter hoc datum fuit priuilegium henrico de quo hic fit mentio.
f Casib9. nō ad cautelā futurorū aliqd statui.

In nomine domini nostri iesu christi z saluatoris ab incarnatione eius anno. M.lix. mense aprili inditione[b] .xij. ppositis sacro sanctis euāgelijs psidēte qz reuerendissimo ac btīssimo papa nicolao i basilica lateranēsis patriarchij[c] q cognominat cōstātiniana cōsedētib9 etiā reuerēdissimis epis abbatib9 psbyteris diaconib9 idē venerabilis pōtifex auctē aplica decernēs de electiōe summi pō. inqt. Nouit btitudo vrā dilectissimi frēs z coepi inferiora qz mēbra nō latuit: defuncto bone memorie dño stephano p. n. hec aplica sedes cui auctore deo fuio: qt adūsa ptulerit: qt deniqz p simōiace heresis trapecitas[d] repetitis malleis crebrisqz tōsionib9 subiacuit: adeo[e] qdez vt colūna dei viuētis iā pene videret mutare: z sagena sūmi piscatorz pcellis itumescētib9 cogeret i naufragij pfunda submergi. vñ si placet frater. vrē: debem9 auxiliāte deo futurz casibus[f] prudēter occurrere z ecclīastico statui ne recidiua qd absit mala pualeāt pcauere: q ppter istructi predecess.n. aliorūqz scōruz pīm auctē decernim9 atqz statuim9: vt obeunte huī9 ro.ec.vniūsalis pōtificei pmus cardiales epi diligētissime sit de electione tractantes[g]. Mox xpi clicos cardiales adhibeāt sicqz reliqu9 cler9 z ppl9 ad ɔsensuz noue electiōis accedāt nimiū puaricātes: ne vēalitatis morb9 aliq oc casiōe surrepat. Et iō religiosissimi[h] viri pducesi[i] sint in pmouēda pōtificz electiōe: reliq āt seqces. Cert9 vo atqz legitim9[k] hic electiōis ordo ppēdit: si pspectz diūsoz pīm reglis siue gestz ēt illa btī leōis pd.n. sentētia recolat: nulla[l] iqt rō sinit vt iter epos hēant q nec a clicis sūt electi nec a plebib9 sūt expetiti nec a ɔprouicialib9 epis cū metropolitāi iudicio ɔsecrāti: sz qz sedes aplica cūctz i orbe trarz pfert ecclījs: atqz iō super se metropolitanū hēre ñ pt: cardiales epi pculdubio metropolitāi vice fungūt[m] q vz electū āntistitē ad aplica culminis apicē puehāt ɔsecrādū. Eligat āt de ipī9 eccīe grēio[n] si repitur idone9: vl si ō ipa ñ iuēit ex alia sūat saluo ōbito honore z reuerētia dilecti filij nri henrici: q i pñtiarz rex hēt z futur9 ipatō deo ɔcedēte spat: si iā sibi cōcessim9 z successorib9 illi9 q ab hac aplica sede psonalit9 h ius ipetrauerit: qz si puoz atqz iniqr hoiuz ita pūsitas iualuerit: vt pura z sincera atqz gratuita

k Legitim9.i.canonicus.
l Nulla.j.di.lxij.c.j.
m Fūgūtur.nō tñ iō sunt maiores papa.qz cōsecrāt eum. qz suffragāei cōsecrāt metropolitanū. nō tñ iō sūt maiores.vt.lxij.di.c.j.
n Gremio. q aliqs in ec.ro.pōt eē nō idone9 ad papatū.z sic ē ?xxj.di. qñis i fi. vbi dicitur qz ibi non est macla nec ruga. sz bñ pōt eē qz oēs sūt scti ñ tñ oēs sūt idonei ad papatū. vl qz sūt corpe viciati vel alio hñt ipedimētū. Jtē hēs qz sp de clericis ipsi9 ecclie eligēd9 ē pla9 si ibi ē idone9. vt.lxj.di.nullus z.c.obitū

mat 8.
iohā.21

vt.lxiij.di.cū adrian9.z.j.q.vij.ɔueniētibus ff.loca.siqs domū.§.ij.ar.ɔ qz nō iputat alicui si nō dānauit vt ex vt ec.be.vt nrz.vt.ff. ad.l.aq.si putator.
g Tractātes videt qz electionē semp oz precedere tractatus alio

z.lxiij.di.metropo.idē in abbate.vt.xviij.q.ij.q sit.z tūc sufficit qz sit bon9.sz si ō altera ecclia eligit reqrit qz sit optim9.vt dīit gdā.z ē ar.ad h.ff.ō tu.z cu.din9.de hac mā plene inuenies.vij.q.j.lz io.z tñ tali uiri pt renūcia

ri.vñ si maior ps capl'i eligat ꝺ alia ecclia va lebit electio ex̄ de ele.cū nobis oli.ꝛ.c cū in ter canonicos.ꝛ.c.i cāis.lȝ io.dixerit ꝯ.ꝛ suf ficit ēt tūc ꝙ sit bonꝰ.vt in eo.decre.cuȝ no bis.b. o℄ Personalr.Ex his ꝟbis ap paret pſona le p̄uilegiū ꝭ fuisse.ꝛ ió ad alios ñ p̄roga ri.ff.de cē.eta tē.ꝛ.vij.q.j. petisti.ꝛ.xvj. q.vj.hinc ēt. a℄ Fieri in vrbe.ſp eniȝ ibi faciēda ē ordinatio et examiatio cle ricorū.vt.xx iiij.di.qñ.ꝛ si alibi fit electō q̄ in loco ad hoc ꝺterminā to .electio est nulla vt ex̄ ꝺ ele. venerabi lē.nisi subsit cā.vt h̄ dicit ꝛ.lxiij.disti.q̄ ro.ꝛ ex̄ ꝺ ele. bone.
b℄ Licȝ.ꝭ tñ ad laicos refertur.
c℄ Et dispo nēdi.In ali is p̄lat[ſecꝰ ē nā illi añ cō firmationē ñ hñt ius ad miſtrādi .vt ex̄ de elec.no ſti.nisi ſint ar chiepi trans mōtani.vt ex̄ ꝺ ele.ꝙ ſicut vl' nisi ſint ex ēpti.q si trāſ mōtani ſunt ſtatī p̄nt ad

fieri in vrbe non possit electio: cardinales episco pi cum religiosis clericis ca tholicisq̄ȝ laic[lȝ pauc] iuſ ptāt obtineāt eligēdi ap.ice ſedis pōtificē: vbi ɔgrue rit. Plāe postq̄ȝ electio fu erit fcā i ſi bell.ca fuerit tēpe ſtasvl' q̄liſcūq̄ȝ hoīuȝ cona tꝰ malignitatꝭ studio reſti terit: vt is q electꝰ ē i apli ca ſede iur̄ ɔſuetudinē in tronizari nō valeat electꝰ tñ ſicˀ verꝰ papa obtineat auc̄tē regēdi ro.ec.ꝛ dispo nēdiˀoēs facultates illius: qꝺ btñ gre.añ ſuā ɔſecrati nē coguimꝰ feciſſe: ꝙ ſiqs ꝯ ꝭ decretū nr̄ȝ ſynodali ſnīa ꝑmulgatū q̄i p ſediti onē vl' p̄ſūptionē aut q̄libȝ igēio electꝰ aut ēt ordiatꝰ ſeu intronizatꝰ fuerit auc̄te dina ꝛ ſcōꝝ apl'oꝝ petri ꝛ pauli perpetuo anathēate cū ſuis auctoribꝰ ꝛ fauto ribꝰ ꝛ ſeq̄cibꝰ a limibꝰ ſcē dei eccie ſeparꝰ abijciat: ſicˀ ātixp̄s ꝛ iuaſor ꝛ deſtructō totiꝰ xp̄ianitatꝭ nec aliq̄ ſu p ꝭ ei audiētia refuet: ſȝ ab oī ecclīaſtico g̃du i q̄cūq̄ȝ fuerat pꝰ ſine retracta tiōe deponat: cui q̄ſqs ad heſerit: vel q̄lēcūq̄ȝ tāq̄ȝ pō tifici reuerēnā exhibuerit aut i aliq̄ eū ꝺfendere p̄ſū pſerit: pari ſnīa ſit in icipa tꝰ: ꝙ ſi qs hꝰ nr̄e ſcē ꝺcre

miniſtrare.vt ex̄ de elec.nihil.ſȝ certe videt ꝙ in oibꝰ idē iuris ē.vt ſi electꝰ nō poſſȝ in trare poſſeſſionē rei ad quā ē electꝰ.nihilo minꝰ p poſſeſſore ē hñdꝰ.vt.xcij.di.ſiqs ep̄s. ꝛ ex̄ ꝺ reſti.ſpo.ſepe.ſȝ illa.c loquūt qñ ipe dit p aduſariū.ſecꝰ poſſȝ dici qñ ipedimētū ē in ſeipo.puta q2 nōdū ē ɔſecratꝰ ex̄ ꝺ do.ꝛ ɔtu.ɔtingit. d℄ Audiētia.Dic hēs caſum vbi alicui ꝺnegat audiētia.ſ.i cāu itruſiōis.ꝛ

iij.q.j.ꝟ.pȝ.Itē ꝛ i cāu ſciſmatꝭ.vt.xxiij q.v. ſi vos.Itē cū qs recipit ecclia ȝ ꝺ māu laici. vt.xvj.q.vij.ſi qs deiceps.Itē cū qs excōicat ſuū maiorē vt.xxj.di.i tm̄.vñ vꝫ ꝙ ſpoliatꝰ p aliq̄ iſtoꝝ caſuū nō poſſit petē reſtōnem. et ꝙ ei ꝺnegat audiētia. ar. ꝯ ex̄ de reſti. ſpo.i lr̄is.io. So.glibȝ ſpo liatꝰ reſtitui ꝺȝ niſi ſpolia tꝰ ſit a iudice iuſta ꝺ cā.vt ex̄ ꝺ reſcrip. dilectꝰ.ꝛ niſi i caſibꝰ exce pt[vt ex̄ ꝺ re ſti.ſpo.lr̄as.ꝛ c.ex trāſmiſſa iij.q.j.i ſūma nec excōicatꝰ directe pote rit reſtōnem petē.vt ex̄ de exce.cū int.b. e℄ Furorē. i.vindictam. f℄ Elemēta i.ſiue ſit i ter ra ſiue in aq̄ puniatur. g℄ Cōfun dāt.i.ɔfuſio ne ñ liberent h℄ Oñdant nec peccauit iſte maledicē do q2 maledi ctoꝝ duo ſūt gña.xxiiij.q. iij.cuȝ ſancti. Q℄ Ut ep̄s ordinā dꝰ.i.ɔſecrādꝰ q2 tūc ē ſcru tiniū faciēdū k exaiet iſta exaiatō ñ ē fa ciēda niſi cir

talis ſnīe temeratō extite rit: ꝛ ro.ec.ſua p̄ſūptōe cō fūdere ꝛ pturbare ꝯ ꝭ ſta tutū tēptauit ppetuo ana thēate atq̄ȝ excōicatōe dā net: ꝛ cū ipis q nō reſur gēt i iudicio reputet. oipo tētis irā ꝯ ſe ſentiat ꝛ ſcōꝝ aplōꝝ petri ꝛ pauli: q̄ꝝ ec cliaȝ p̄ſūit ɔfūdere i hac vi ta ꝛ i futura furorē ſentiat fiat hitatio eiꝰ deſerta: ꝛ i ta bnacul' ſuis ñ ſit q ihitet. fiāt filij eiꝰ orphāi: ꝛ vxor eiꝰ vidua. Cōmotꝰ ɔmoue at ipe ꝛ filij eiꝰ mēdicēt: ꝛ eijciāt de hitatiōibꝰ ſuis. Scrutet ēt feneratō oēm ſbaȝ eiꝰ ꝛ diripiāt alieni la bores eiꝰ orb terraꝝ pugnet ꝯ eū: ꝛ ɔcta elemēta ſint ɔria: ꝛ oiuȝ ſcōꝝ qeſcētiū merita illū ɔfūdāt ꝛ i hac vita ſup eū aptāvidictā eo rū oñdāt. Obſuatores āt hꝰ nr̄i ꝺcreti oipotētꝭ gr̄a ptegat ꝛ auc̄tas btōꝝ apo ſtoloꝝ petri ꝛ pauli ab oim pcōꝝ vicul' abſoluat. Epi ꝰo ꝛ cetꝭ ordies ifra ɔſtitu ti.q̄l'r ordiari debeāt ex au c̄te carthagiñ. ɔci.iiij. cui iterfuit aug.tpe honōij au guſti oñdamꝰ ab eoꝝ exa miatōe icipiētes. Quō ſit exaiadꝰ q i ep̄ȝ eligit
Q Ualis ep̄s ordinādꝰ eſt: antea examinetur ſi natu ra ſit prudens ſi docibilis

ca iſtos.lxvij.di.ꝺ petro.ꝛ.xciij.di. valde.ꝛ ꝭ ē ꝺ ſcrutinio electōis niſi forte ſūmati etiā circa notū q̄reret ꝺꝰmō eligēdi.ꝛ ꝺ hīs q̄ ha bes extra de elec.cuȝ i cūct[.Scrutiniū āt qꝺ fit i ɔſecrāde illꝰ nūq̄ ē omittēdū ēt circa no tū.vt h.ꝛ.lxv.di.c.j.ij.ꝛ.iij.ꝛ lxxv.di.c.j.ino repellit ꝛ ſi i vno ꝺficiat.xxxvij.di.que ipſis. l℄ Si docibilis . melius diceretur doci bilis q2 hō ē docil' ꝛ doctrinalis lib docibil'

p̄s.1.

p̄s.68.

p̄s.108.

quādoq̄ tn̄ ponitur vnū ꝓ alio. vt h. ⁊ petrus in ep̄la ⁊ erunt oēs docibiles deo. debꝫ autē rōnē reddere omni poscēti. xxxvj. di. §. ecce. a ℭ Tēperatus. j. xj. q. iij. illa prepositorū. b ℭ Uita. j. di. liiij. legē. c ℭ Cauēs. Naꝫ propter simplicitateꝫ repellit quis vt. xxxix. dis. petrꝰ. sed iaꝫ ꝓmotꝰ nō deponit, sed ei adiutor dat. vij. q. j. quia frater noster. d ℭ Documēta. i. fidem. e ℭ Simplicibus. i. apertis nō iplicitꝭ ex ꝟ sim. tri. firmit. vt. s. di. iiij. erit autē. nō inuisitatis. j. di. xxxvj illr̄atos. melius. xxxvij. di. relatū. ar. ad testes repellēdos. ar. iiij. q. iij. item in testibꝰ. ar. contra. instrumenta. f ℭ Asserat. Profiteri. debet ꝙ obseruabit patrū regulas. i. aut. quō oporteat episcopos. §. ad nos. ⁊. circa ṗn. col. j. g ℭ Nō p cōditionē. i. per creationem. vult. n. dicere ꝙ nō est creatus malus vt qdā dn̄t: ſꝫ ex libero arbitrio factus est malus imo adhuc habet liberuꝫ arbitriuꝫ. sed illud est tn̄ ad malū. alioquin si non haberet arbitrium nō demereret. imo quotidie fit peior. similiter angelus habet liberuꝫ arbitriū. sed illud tn̄ ad bonū. ⁊ per id quotidie meretur ⁊ fit melior. homo habet liberuꝫ arbitrium eque ad bonuꝫ ⁊ ad maluꝫ. vt. xxiij. q. iiij. nabuchodonosor. h ℭ Dimittant. i. dimissa ostendant. nam per cōtritionē dimittuntur adulto peccata non per baptismuꝫ. aut enim adultus accedit ad baptismuꝫ cuꝫ charitate iam nulluꝫ inꝰ eo est peccatuꝫ. vt legitur de

1.pe.2.

si moribꝰ tēpatusᵃ si vitaᵇ castꝰ si sobriꝰ si puigil si sēper suis negocijs cauēsᶜ si hūilis si affabilis si mīsi cors si lr̄atꝰ si i lege dn̄i instructꝰ si i scp̄turaꝝ sensibꝰ cautꝰ vel acutꝰ si i dogmatibꝰ ecclīasticꝭ exercitatus ⁊ an̄ oīa si fidei documentaᵈ v̄bis simplicibusᵉ asseratᶠ. i. p̄rēꝫ ⁊ filiū ⁊ sp̄m̄ sanctū vnū deū eē ꝯfirmās totāq̄ trinitat̄ vnitatē deitatē coessentialē ⁊ ꝯsb̄alē ⁊ coeternā ⁊ cooipotētē ꝑdicās: si singulas q̄sq̄ i trinitate ꝑsonas plenū deū ⁊ totas tres ꝑsonas vnū deū: si īcarnatiōeꝫ dinā n̄ i p̄re neq̄ i sp̄ūscō factā ſꝫ i filio tm̄ credat vt q erat i diuinitate dei p̄ris filiꝰ verꝰ deꝰ ex p̄re eēt ⁊ verꝰ hō ex m̄re carnē ex m̄ris visceribus h̄ns ⁊ aiaꝫ hūanā rōnabilē. sitq̄ i eo vtriusq̄ nāe. i. deꝰ ⁊ hō vna ꝑsona vnꝰ filiꝰ vnꝰ xp̄s vnꝰ ds creator oīuꝫ q̄ sūt: ⁊ auctor ⁊ rectō ⁊ ds cū p̄re ⁊ sp̄ūscō oīum creaturaꝝ: q passꝰ sit ꝓ salute n̄ra v̄a carnis passiōe ⁊ mortuꝰ v̄a corp̄is sui morte: resurrexit v̄a suē carnis receptiōe ⁊ v̄a aie resūptione i q̄ veniet iudicare viuos ⁊ mortuos. Querēdū ē ēt ab eo: si veteris ⁊ noui testamēti. i. legꝭ ⁊ ꝓph̄arū ⁊ ap̄loꝝ vnū eūdēq̄ credat auctorē ⁊ deū viuos ac mortuos iudicatuꝝ: ⁊ si diabolꝰ nōᵍ p ꝯditiōeꝫ ſꝫ per arbitriū factus sit malus. Querēdū ē ēt ab eo si credat hmōi quā gestamꝰ carnis ⁊ n̄ alterıꝰ resurrectionē: si credat iudiciū futuꝝ recepturos singl̄os ꝓ his q̄ in carne hac egesserint vel pēas vl̄ p̄mia: si nuptias n̄ ꝓhibeat: si s̄a mrimonia n̄ dānet: si carniū ꝑceptionē n̄ cl̄pet: si pēitētibꝰ recōciliat̄ cōicet: si i baptismate oīa pc̄ā. i. tā origiale pcm̄ ꝯctū q̄ȝ illa q̄ volūtarie admissa sūt dimittātʰ: si ex eccl̄iaꝫ cātholicā nullꝰ saluet. Cū i his oībꝰ examīatus fuerit iuētꝰ plene istructꝰ: tūc cū oī ꝯsensu clicoꝝ ⁊ laicoꝝᵏ ⁊ ꝯuētu totiꝰ ꝓuicie ep̄oꝝ maxīeq̄ metropolitāi vel auc̄te vel p̄ntia ordiet ep̄o: suscepto i noīe dn̄i n̄ri iesu xp̄i ep̄atu nō sue delectatōi nō suis moribus ſꝫ his p̄im diffiuitionibꝰ acq̄escat. Item isidorus de vita clericoꝝ. Qualis eē debeat clericoꝝ conuersatio.

His igit lege p̄im cauet: vt a vulgari vita seiūcti a mūdi voluptatibus se abstineant nō spectaculis nō pōpis itersint cōuiuia publica fugiant:

centuriōe. vt xxvj. di. deinde ⁊ de consecratiōe. dis. iiij. non dubito. si sine charitate. nulluꝫ peccatum ei dimittitur. ꝯ consecra dis. iiij. ostenditur dimittuntur satisfactiōnes quas ꝓ peccatis facere debꝫ. vt ꝯ cōse. distin. iiij. sine penitētia. Itē ⁊ origialia dimittuntur p baptismuꝫ adultis. sed nullū mortale. si n̄ habet charitatem. j. q. j. vide. i ℭ Extra ecclesiam. j. q. j. extra ecclesiā catholicaꝫ. ⁊ c. ex ecclesia. k ℭ Et laicorum. Sed q̄r re hic post examinationeꝫ requiritur cōsensus clericorum ⁊ laicorum qui enīꝫ electioni consensit. postea electo nihil obijcere potest. vt. viij. q. ij. dilectissimi sed dicas h̄ loqui de examinatione que fit tempore consecrationis nec aliud vult dicere. nisi ꝙ consecrari debet si ita est ꝙ omnes consenserint in eum. Item patet hic ꝙ laici possunt contradicere electioni. vt dicam. j. c. illud ⁊c.

His igitur spectaculis. non pompis. vbi turpes ludi exercentur. vt infra

cōse.di.v.nō oꝫ.ꝛ.xxxiiij.di.presbyteri.

a ¶ Pudica.i.ꝯtinētia quo ad s̄mones lasciuos ꝛ quotidie esurire debēt.ꝛ eē cū vacuo. vētre.vt.j.de ꝯse.di.v.si tibi. b ¶ Pecunie.diuites tñ nō sunt abijciēdi cū bōis operib⁹.xxx.dis. h̄ scꝑsimus.,

c ¶ Pro bñficijs.ꝛ ꝑ sacramētis ecclesiasticis q̄ dicunt̄ medicinis dei q̄ sanāt vulnera petōꝝ.xiij q.ij.aie.Joā. sauētin⁹ dixit in oib⁹ sacramētis cōmitti simōiā nisi i mr̄imonio.iō forte q̄ ibi nō confert̄ grā spūs sancti.vt.j.q.j.qcqd inuisibilis.Grego. dixit ꝙ ibi cōmittit̄ simonia cū sit maius iter sacra vt dixi.xxxij.q.ij.honorāt d ¶ Freq̄ntatiōes.Not. solā frequentationē ꝓhiberi.ex co.n. qd̄ frequēter fit ꝑsumit̄ ꝙ male fiat.vt lxxxi.di.clericus.ꝛ si q̄sꝑiā.ꝛ volumus.ꝛ.xxxj.di.hospiciolū.

ꝑuata nō tm̄ pudica^a sꝫ sobria colāt.vsur].neq̄ꝙ icūbāt neqꝫ turpiū occupatōib⁹ lucroꝝ:nō fraudib⁹ cuiuscūqꝫ studiū appetāt amorē pecūie^b q̄i materiaꝫ ꝑctoꝝ criminū fugiant:ꝛ sclaria negocia officiaqꝫ abijciāt honor] q̄dū ꝑ ābitōeꝫ nō suscipiāt ꝑ bñficijs^c medicie dei mūera ñ accipiāt:dolos ꝛ ꝑiurationes caueāt:odiū emulationes obtrectatōes atqꝫ iuidiā fugiāt:ñ vagi oclis:ñ effreni ligua aut petulanti fluidoqꝫ gestu icedāt:sꝫ pudorē ꝛ vecūdiā mētꝫ simplici hitu icessuqꝫ oñdāt:obscēitatē ēt mēbroꝝ ꝛ vboꝝ sicē ꝛ opeꝝ penit⁹ exercēt̄: viduaꝝ ꝛ v̄ginū freq̄ntationes pēit⁹ fugiāt:ꝯtubernia eēneaꝝ fēiaꝝ nullatenus appetāt:castionīā q̄ꝫ nō violati corꝑis ppetuo obs̄uare studeāt aut certe vni⁹ mr̄imonij viculo federēt̄: seniorib⁹^e q̄ꝫ debitā ꝑbeāt obediētiā:neqꝫ vlli⁹ iactātie studio semetipos attol

lāt postremo doctrine lectionib⁹ psalmis hymnis cāticis] exercitio^f iugiū icūbāt Tales.n.dñi eē q dīs cultib⁹ sese mācipādos studēt s.vt dū scie opā dāt:doctrine grāꝫ pplis administrēt. Itē clemēs. Qui digne sacra tractare ñ pñt ad misteriū nō eligāt̄ dinuꝫ.

Tales^g ad misteriū eligāt̄ clici q digne pñt dñica sacra tractar̄.meli⁹ ē.n.dñi sacerdoti paucos hīe mistros q possint digne opus dei exercere:q̄ꝫ multos inutiles q on⁹ graue^h ordinatori adducāt. Itē ꝯci.cartha.iiij. Si electo i epꝫ aliq̄ obijciūt̄...

Ei⁹ purgatōeꝫ ꝑueniāt Illud^i statuēdū: vt q̄ñ ad eligēdū^k epꝫ ꝯueneri mꝰ:siq̄ ꝯdictio fuerit suborta^l:q̄ sepe talia sūt fctā apud nos:nō ꝑsumāt ad purgādū^m eū q ordināḋ ē tres^n tm̄^o accedeṙ:sꝫ postulēt ad nūeꝝ suꝑdictoꝝ .ij. vel.iij.ꝛ i eadē^p plebe^q cui ordināḋ ē discutiāt̄ ꝑmo

e ¶ Senioribus id est prelatis. f ¶ Exercitio.j.de ꝯse.di.v.nunq̄.

g Tales.paucos.Multitudo.n.aliq̄s facit magis viles vt.xciij.di.legim⁹.ꝛ multitudo ē canonib⁹ inim̄ca.vt ex̄ de ꝑbē.q̄ in tm̄.ꝛ mltitudo onerosa nil hꝫ hōesti.vt i aut. ꝺ referēdarijs.i fi.Itē ē h̄ ar.ꝯ illos q allegāt mlta.ꝺ ꝯse.di.v nō mediocrit.xxiiij.q.j.odi ꝛ ꝑieci.nā vtili⁹ ē pauca effūdē ꝛc.C.ꝺ ve.iu. enu.tāta.§.siqd āt. h ¶ Graue.q ex cēta scia idignū ordinat.aut deponit aut ꝑuat̄ ptāte ordinādi vt.l.di.ex pēitētib⁹.ꝛ.lj.di.aliq̄ntos.

i Illud.casus si electo ꝯsecrādo obijcit̄ crimē nō ē ꝯsecrāḋ añ cause examinatōeꝫ. ꝛ si prius venerāt q̄ttuor epi ad ꝯsecratiōnē. ꝛ adhuc veniāt duo ꝛ si añ venerāt tres:veniant adhuc alij tres ad audiēdā cāꝫ criminis obiecti.ꝛ s̄m h̄ exponas eligēdū.i.ꝯsecrandū.ꝛ expone purgādū.i.examinādū.ꝛ intellige ꝙ h̄ obijciebat̄ crimē in modū accusatiōis.nā si esset obiectū in modum exceptiōis non videreṫ necessarij tot epi. cū cā illa posset expediri ꝑ ꝑcuratoreꝫ. vt ex ꝺ accu. super his.et sic pꝫ ꝙ metropol.possit audire cāꝫ criminalē epi.licꝫ non possit euꝫ deponere.tamē requiritur presentia pluriū episcoporuꝫ. alij itelligūt tm̄ de eo qui tenet̄ se purgar̄.dic vt.ij q.vj.c.q̄uis ꝛ accusatus. k ¶ Ad eligendum.i.cōsecrandum. l ¶ Suborta.i.ꝙ obijcitur crimē electo. m ¶ Ad purgandū.i.ad examinandū

n ¶ Tres q soli eū possēt ꝯsecr̄e.sꝫ ipi soli ñ pñt audire cāꝫ crīnalē. o ¶ Tm̄.s.accedē. p ¶ Et in eadē.Ibi enim melius pōt ingri de crimine vbi aliq̄s cōuersatus est.vt.xxiiij. q.j.ꝑudienda.extra de elec.postq̄.

q ¶ Plebe.No.argu.ꝙ laici admittuntur ad accusandum electū.vt.s̄.c. qui episcop⁹. in fi.lxj.di.studij.lxiij.di.vota.nam episcop⁹ debet habere bonuꝫ testimoniuꝫ ab his qui foris sunt.vt.viij.q.j.licꝫ.ꝛ de conse.di.j.iubemus.Item q̄ interest ipsorum.vt extra de testi.c.de cetero.ꝛ est argu.ad hoc.extra de test.ex parte ade.ꝛ in auten.de san.epi.§.si quis autem.coll.ix.ꝛ est argu.ad hoc.vt.lxxxij.distin.maximianus.argu.contra.xxviij. consulendum.vbi etiam ad denunciationeꝫ

nõ admittũt laici. Itẽ si tõ dicis admittẽdos laicos.q2 ipsorũ interest.ꝙ siue sint bone fa/me siue male admittunt.q2 nullus remouet ab accusatiõe q suã iniuriã ꝓsequit.vt.iiij.q.vj.oibus male ꝙ dicit decretum ꝙ laici infa/mes non ad/mittũt ad ac cusationẽ cle ricoꝝ.vt.ij.q vij.accusatio põt h dici ꝙ hic loquit cũ ciuiliter agit ⁊ i eo casu q libet admitti tur etiã femi na.vt ex̃ de test.tam lr̃is. Si q̃ris qua/re ꝙ tot epi cõ uocant cũ ci/uiliter agit. R̃.q2 agit de crimine licz nõ criminali ter vñ oportz ẽt inscribi ad penã ex ordi nariã.vt ex̃ de accu.sup his ⁊ est ar.ad h iij.q.vj.h gp pe.vbi.xij.e/piscopi reg/runt.⁊ tamẽ ibi ciuilit agi tur vt videt.

titudo est in causa.xxiij.q.iiij. non potest. generalis petitio.vt.xiij.q.ij.nõ estimem ⁊ generalis q̃stio.ff.de q̃stionibus.⁊.l.j.§. qui questionẽ. g ¶ Quã placiti.id est pacti. h ¶ Annotatiõe.i.scriptura. i ¶ Ut fi/dẽ.no.ꝙ qui libet clericus suo plato pre stabit obedie tiã.vt j.d cõ se.di.v.in oi bus.⁊ not.ꝙ pstãt electus suo maiori iu ramẽtũ d fi/de ⁊ canoni bus fuãdis. vt hic d inde nitate rerum ecclie.vt.xxv iij.di.d syra/cusane de im moderata et actione nos faciẽda.x.q. vi.c.j.i fi. Itẽ de fidelitate ex̃ de iuream rã.ego.n. Itẽ de pẽsiõibus debitis solue dis.ar.ex̃ de no.ope.nun. cũ ex iniun cto.ex̃ de ele. q̃liter. Item

ꝑsone ꝯdicẽtiũ: postremo ẽt illa q̃ a obijciũt ptractent ⁊ cũ purgatus b fuerit sub aspectu publico ita demuz ordinet: si h cũ vi͛e sancti/tatẽ aio ꝯcordat: corrobore tur vi͛e dignitatẽ r̃nsione: ab vniũsis epis dictũ est: satẽ placet. Itẽ ex cõ.tole tano.xj. *Uota sue ꝓmissio/nis spõdeãt: qs ecclastica promouet disciplina.*

Q Uamq̃z c oẽs q sacris mãcipant ordinib͛ canoni cis reglis teneant astricti: expedibile d est tñ: vt ꝓmis sionis sue vota sub cautio ne e spõdeãt: quos ad pro/motiõis gradus ecclasti/ca probat disciplia. solet.n. plus f timeri qd singulari/ter pollicet ꝙ qd gñali spõ sione ꝯcludit. Et ideo pla/cuit huic scõ ꝯcilio ⁊ vnus qsq3 q ad ecclasticos gra dus est ascensur͛ nõ ante

honõris ꝯsecrationẽ acci/piat ꝙ placiti g sui annota/tione h ꝓmittat: vt fidẽ i ca tholicã sincera cordis ꝯtri tione ac deuotione custo/diẽs iuste ⁊ pie viuere de/beat: ⁊ in nullis opibus su is canõicis regulis ꝯdicat: atq3 vt debitũ p oia hono/rẽ atq3 obsequij reuerẽtiã pẽminẽti sibi vnusqsq3 de pendat iuxta illud pape leo nis edictũ. Qui se scit alia quib͛ eẽ ꝑpositũ nõ mole ste ferat aliquẽ sibi esse p/latũ: sed obediẽtiã quã ex igit etiã ipse depẽdat. pena tñ iux ecclastice ꝯsuetudi nis morẽ ⁊ placitũ taliuz in ferẽda: ⁊ ab his q trãsgres sores k fuerũt psoluẽda est.

D e hinc disponit q̃liter ecclastica officia ordinent

Qualiter ordiet epi.

E Piscopus l cũ ordi/natur duo epi imponant

a ¶ Que.i. si sint grauiõa vt n b ¶ Et cũ purgatus.i.iudicatur innocens. c Q Uamq̃z. sacris.i.ecclesiasticis. d ¶ Ex/pedibile.id ẽ iustũ. e ¶ Cautiõe i. iuratoria. f ¶ Plus.si ꝙ aliqs iure cõi te põt tueri ⁊ priuil.lxxxvij.di.qsqs.⁊ ex̃ de re/scrip.c.j.argu.cõtra de fi.instru. inter.vbi di ꝙ idẽ nõ põt dari ⁊ cõfirmari. Itez arg. cõ/tra.C.d thesau.l.vnica.de h plura ar.inueis. c.di.ꝯ morẽ. Sz ita dicat ꝯsilio meo si q̃rat ab eo.h habeo de iure cõi.⁊ si hoc nõ eẽt ha beo ex ꝑuilegio. Itẽ no.ꝙ plus valet special cautio q̃ generalis.vt hic.⁊.ff. siquis cau.l. sed ⁊ si.§.quesitũ. Itẽ ⁊ plus specialis cõfir/matio q̃ generalis.extra de cõfir.bone. Itez ⁊ specialis appellatio q̃ generalis vt extra d appel.super eo.⁊ specialis delegatio q̃ gene/ralis extra de rescrip.ad hoc.⁊ specialis sub scriptio q̃ generalis.ff.ad.l.cor.de fal. diuus. j.R̃.⁊ speciale mandatũ.vt extra de rescrip. c.j.⁊ melius.c.pastoralis.tamen plus valet generalis correctio q̃ specialis.quando nul

de pẽsionibus nõ augẽdis.⁊ ar.ex̃ de iuream rã.tua. Itẽ suspectus de inobediẽtia iuramẽ tũ prestat de obediẽtia fuanda ex̃ de ma.⁊ obe.cũ in ecclesijs.in fi. Nec obstat ꝯtra ex̃ d ma.⁊ obe.legebat.q2 ibi loqtur de iã ꝓmo to ⁊ nõ suspecto. k ¶ Transgressores. h hẽs ꝙ clericus se põt obligare sub pena spi rituali ⁊ pecuniaria ad spũalẽ penam se põt obligare.scz ad penaz dispositionis vel ana thematis.vt.j.q.vij.quotiẽs.de conse.di.ij. ego bereng.ex̃ de elec.cuz dilectus.in fi.si mi liter ad pecuniariã penã se potest obligare. xxj.q.v siquis cuiuslibet.extra de arbi.cum dilecti. Sed nunqd pena soluta potest agi ad obedientiã.vel ad id qd ꝓmissum est ib pena.vel an sufficit tñ pena esse cõtentum. de hoc dic vt notaui.xxv.q.ij. quecũqs. ⁊.§. l E Piscopus codicez. Cõ hinc etiam. sueuit queri an quilibet istorum epo/rũ ordinet epum.⁊ an appositio libri sit de substantia conse.rationis.⁊ põt dici ꝙ nul lus solus euz ordinat sed quilibet cum con

secrat.eu3.qa cõsecrare est cũ alio sacra re.vt.xxiiij.q .j.pudẽda. si cut plures fu erũt trabe3. ita ꝙ nullus ꝑ se.ff. ad.l. aquil.ita vul nerat⁹.§.j.nõ autem credo ꝙ liber sit ꝺ substantia cõ secratiõis.

a Presby ter.nihil notatur.

b Ecclesia stica ora rio.i.stola.

c Corpo ris. Nota ꝙ si in egritudi ne sumit sac dos euchari stiã circũda bit stola vtrũ ꝙ humeru3.

d Ceruicẽ Si sacerdos legit euãge liũ. nunquid vtet stola ꝟ3 ꝙ dyacon⁹. arg.ꝙ sic. vt xciij.di. preci pimus. ⁊.xc iiij.distin.c.j. ⁊.ij.poti⁹ cre do sequendã cõsuetudine3 vt.xij.distin. sit maxime ꝺ his que bre uiter sunt edi cta.ff.de ven. ĩspi.l.i.§.vlt.

e Omnimu nis fili⁹ ille dyacon⁹.

f Suorũ Nota ꝓpter infirmitatem suoꝝ ꝑt aliq̃s se excusare. si cut pp tiore3 suoru3.vt eẋ

manus ⁊ teneant euãgelio ru3 codicẽ sup caput ⁊ vñ cem ei⁹: ⁊ vno sup eũ fun dente bñdictionẽ reliqui oẽs epi q adsunt manib⁹ suis caput ei⁹ tãgant. Qua liter ordinet presbr.

Presbyter^a cũ ordinat epo eũ bñdicente ⁊ manũ sup caput eius tenente etiã oẽs pŕbri q pñtes sũt ma nus suas iuxta man⁹ epi sup caput illi⁹ teneãt. Si cut aũt in die sue ordinati onis sacdos orario vtroqꝫ humero ambitur: ita tpe ꝯsecrationis eodẽ orario d3 vti instanter. Unũ in braca rensi ꝯcilio legitur. Quod quisqꝫ accepit tpe ꝯsecratio nis ferat tpe oblatõis

Ecclesiastica^b institutiõe prefixũ nouim⁹: vt ois sa cerdos cũ ordinat orario vtroqꝫ humero ambiatur. s.vt q impturbat⁹ ꝑcipit ꝑsistere iter ꝓspera ⁊ adũ sa ꝟtutũ semp ornamento. vtroqꝫ circũsept⁹ appeat humero: q̃ ergo rõne tpe sacrificij non assumit: qd̃. se in sacro accepisse nõ du bitat: ꝓinde mõis oib⁹ cõ uenit vt qd̃ quisqꝫ ꝑcepit in ꝯsecratione honoris h̃ re tineat etiã in oblatiõe vel ꝑceptiõe sue salut̃.s.vt cu3 sacerdos ad solẽnia missa rum accedit: aut p se deo sacrificiũ oblatur⁹: aut sa crm corpis^c ⁊ sanguis dñi nr̃i iesu xp̃i sumptur⁹: nõ aliter q̃3 orario vtroqꝫ hu mero circũsept⁹ sicut tpe ordinatiõis sue dignoscit ꝯsecrat⁹: ita vt de vno eo dẽqꝫ orario ceruicẽ^d pariter ⁊ vtrũqꝫ humeꝝ pmẽs si gnũ i suo par ⁊ pectore cru cis.siqs aũt aliter egerit ex cõicatiõi debite subiace bit. Dalmatic] ãt nec epis nec dyaconib⁹ absqꝫ apli

ca lnia vti pmittit. Unde gre.egre. epo frãcorum. Absqꝫ aplica lnia dalmati cis nec epis nec dyaconi.

Omnimu b⁹ vti licet. nis^e fili⁹ ille yacon⁹ pe trus nob inotuit ꝙ frater nitas vr̃a tpe q̃ hic fuit po poscit: vt sibi ⁊ archidiaco no suo vtendi dalmaticus lniam pberem⁹. S3 q2 ho minũ suoꝝ^f ifirmitate cõ pulsus festinãter abscessit. vt nec ipe meror icũbens diuti⁹ vt dignũ erat ⁊ res desiderata poscebat: sine ret pmanere: ⁊ nos i mult̃ iplicatos vt ecclesiastice rõ nis ẽ ꝯsideratio nonũs h̃ i cõsulte ⁊ subito indulgere nõ pmitteret: iccirco rei postulate ꝓlõgatus ẽ effe ct⁹. Nũc ꝟo charitat̃ tue bona reuocãtes ad aium huius auct̃ nr̃e serie peti ta ꝯcedim⁹: atqꝫ te ⁊ archi diaconũ tuũ dalmaticarũ vsu decorãdos eẽ ꝯcessim⁹ easdẽqꝫ dalmaticas dile ctissimo filio nr̃o cyriaco abbati deferẽte trãsmisi mus. Qualiter ordinetur dyaconus.

Diaconus^b dũ ordinat: solus eps q eũ bñdicit: manus sup caput eius ponat: q2 ñ ad sacerdotiũ s3 ad misteriu3 ꝯsecrat. Querit autẽ an post bñdictionẽ man⁹ pre sbroꝝ ⁊ dyaconoꝝ chrisma tis liq̃re debeãt pũgi. De his ita scribit nicol.pa.ra dulpho archiepo bũtiric. Nec presbyteris nec dya conibus in consecratione chrismate manus perun gere licet

Preterea^i sciscitaris vtrum solis presbyteris an etiam dyaconibus de beant cum ordinãtur ma nus chrismatis liquore pũ gi.quod in sancta roma

de appel. ex pte. Itẽ nota ꝙ pp intẽpe riẽ loci aliqs excusat. vt h̃ ⁊. lxxiiij. dis. quorundã.ar gu. §.extra ꝺ do.⁊ ꝯtu.cũ dilecti.i fi.io.

g Nouũ. No.ꝙ ea que de nouo pe tunt.nõ sine magna deli beratiõe con cedũtur.vt h̃ ⁊.xvj.q.j.ipa rochia. maxi me a roma na ecclia que oĩa cum mag̃ maturitate so let tractar.vt xxv.q.ix. a postolice. q2 in rebus no uis cõstituen dis euidens d3 esse vtili tas. vt.ff. de consti. pn.in rebus. hodie ꝟo dyaco ni indistincte vtuntur dal matica. vt.xj q.iij. episco pus aut pres byter. lxxvj. distin. de ie iunio.

h Dyacon⁹ dum or dinatur. so lus episcop⁹. sacerdoti an te3 imponũt manus oẽs pŕbri astãtes. vt.s.e.presbr

i Preterea chrisma tis. Man⁹ sa cerdot] inũ git oleo.simi liter inungit et brachium

fine humerus principis. sed et manus et caput episcopi inungitur chrismate. vt extra de sacra vnctione cum venisset. in fine. contrarium hic signatur. xvj. q. j. §. ecce sufficienter vbi dicitur quod manus episcopi consecrantur sed verum est quod consecrantur oleo. sed non chrismate. vt dixi. si autem aliquis est vnctus oleo pro chrismate vel econuerso nihilominus ordinatus est. sed suppleri debet id quod omissum est vt extra de sacra. non iteran. pastoralis. a Fallat. Non ergo papa habet omnia iura in pectore suo. vnde etiam vrbanus dicit quod non reperitur prohibitum quin vir et vxor simul possunt suscipere puerum: vt. xxx. q. iiij. quod autem. et tamen antecessor eius leo illud prohibuerat. de conse. distin. iiij. non plures. et hoc concedo. quod autem dicitur quod papa habet omnia iura in pectore. vt. C. de testa. omnium. verum est per interpretationem quia omnia interpretari potest. nam et quandoque impeditur minori intelligentia. vt extra decen.

na ecclesia cui auctore deo fuimus de neutris agit. Sed quod sit a noue legis mistris actum nusquam nisi nos fallat[a] obliuio legimus. quod ad beati innocentij pape canonica secreta sanctitatem tuam transmittimus: et que tibi sint in consecrationibus et ordinibus obseruanda principia pagine ad decentium eugubinum episcopum emisse te affatim edocebunt.

Ex epistola simplicij pape seuero et florentino episcopis discreta ad cognitionem viri examinis gabrenensis dyaconi relatu superuenit de quibusdam ecclesie ipsius quod vnus ad presbyterij duo ad leuitarum misteria consecrarentur episcopus eorum oculorum dolore detentus fertur manum suam super eos tantum posuisse: et presbyterum quendam illis contra ecclesiasticum ordinem benedictionem dedisse: quod propter tantam presumptionis audaciam poterat accusatus iudicio presenti damnari: si adhuc in corpore positus non fuisset mortis vocatione preuentus. sed quia ille examini diuino relictus est: humano iudicio accusari non potest: hi qui susceperunt et ab eo non consecrationis titulum sed ignominie potius eulogium acceperunt: ne sibi licentiam talis vsurpatio faciat: decernimus vt gradus sacerdotalis et leuitici ordinis: quem peruerse adepti sunt depositi equo iudicio arbitrantur. tales. n. merito iudicati sunt remouendi: quia praue inuenti sunt constituti. Palea.

Item queritur an eorum ordinatio sit rata habenda: quibus episcopus oculorum langore impeditus manus imponit: et presbyter super eos orationem dicit. De his ita statutum est in concilio toleta.

Et ordinator et ordinatus damnationis subeat penam: cum episcopus manum imponit et alius orat

Quorundam clericorum unus ad presbiterium duo ad leuitarum ministerium sacrarentur: episcopus oculorum dolore detentus fertur manum suam super eos imposuisse tantum: et presbyter quidam illis contra ecclesiasticum ordinem benedictionem dedisset: sed quia iam ille examini diuino relictus humano iudicio accusari non potest: hi qui susceperunt gradum sacerdotij vel leuitici ordinis quem peruerse adepti sunt amittant[d]. Ex concilio cart. iiij. Quatr sbdiacon.

Subdiaconus[e] cum ordinatur: quia manus impositionem non accipit patenam de manu episcopi accipiat vacuam et calicem vacuum: de manu vero archidiaconi

illis vbi certa forma desideratur. quod duo imperfecta non faciunt vnum perfectum. idem est in excusatione tutorum quod duo imperfecte excusationes non faciunt vnam perfectam. vt. C. qui numero tutelarum. l. j. idem est in stipulatione. quia illa non diuidit. ff. de verb. obliga. l. j. et l. continuus. sacramentum solennitatis vt in missa hec ne diuidit. et ibi duo imperfecta faciunt vnum perfectum vt. vij. q. j. nihil. c Non potest. Quia crimina morte extinguuntur. et nullus post mortem potest accusari. vt. xxiiij. q. ij. c. ff. de bonis eorum qui ante sententiam morte sibi con. l. vlti. et. xxiiij. q. ij. admonere. nisi in crimine heresis. vt. xxiiij. q. ij. sane. vel si aliquis hereticos instituit heredes. vt extra de hereti. si quis episcopus. vel si in notorio crimine decessit. vt lxxxviij. dist. neque prout consueuit notari xxiiij. q. ij. in summa.

b Quorundam imposuisse. Hic contra instantia. habes quod duo imperfecta sacramenta non constituunt vnum perfectum. et hoc ideo quia sacra sunt vnitatis. vt de con se di. ij. quia passus. et vnitas diuisionem non recipit. xxiiij. q. j. loquitur. idem dico in sacro baptismi et eucharistie. et in omnibus

d Amittant. et tamen nunquam eum receperunt. et ita aliquis dicitur amittere quod nunquam habuit. vt. v. questione. vj. quia. xxiiij. q. iiij. guilisarius.

e Subdyaconus ab hoc loco vsque ad finem distinctionis pone casum quia littera plana est.

f Quia manus. consecratoriam sed ordinatoriam accipit.

g Impositionem. verum quod non impo

nitur manus super caput subdiaconi sicut t dyaconi vel sacerdotis. sed imponitur manus super ipsum. fm ꝙ impositio man⁹ idē est quod ordinatio. et sic nō ob. contrariū. lxix. disti. qm̄. vbi dicitur ēt lectori manus imponitur.

a Acolythus. ceroferariuȝ .i. cādelabrarius.
b Ad accē denda. nō in lāpadib⁹. sȝ cū legit̄ euangeliū vt. xxj. di. cleros.
c Urceolū. ad viuȝ.
d Eucharistiā .i. calicē
e Exorcista. sup energuminū Energumini dicūtur lunatici ꝛ obsessi a demonib⁹ ab en qđ ē i. ꝛ erge. qđ est labor. ꝛ. me ne qđ defect⁹
f Lector. spectante. lxvij. disti. relig. ꝫ. ibi dicitur ꝙ ep̄us minores ordines pōt cōferre sub testimonio triuȝ. sed hͣ loqt̄ de ignotis.
g Ostiari⁹. claues. vt eyciat excōmūicatos.

accipiat vrceolū cū aq̄ manili ꝛ māu tergiū. Qualiter acolythus ordiet̄.
Acolyth⁹ cū ordiatur: ab ep̄o qdē doceat: q̄lit i offō suo agere debeat: sȝ ab archidyacono accipiat cero ferariū cū cereo: vt sciat se ad accēdēdab eccie lumia ria mācipari. accipiat ꝛ vrceolū vacuū ad suggerendū vinū i eucharistiā san guinis christi. Qualiter exorcista ordinet̄.
Exorcista cū ordiat̄: accipiat de māu ep̄i libelluȝ in q̄ scp̄ti sūt exorcismi dicēte sibi ep̄o: accipe ꝛ cōmēda memorie: ꝛ habeto p̄tātē iponēdi man⁹ super energuminū siue baptiçatū siue cathecumiuȝ. Qualiter lector ordiet̄.
Lectōr cū ordiat̄: faciatō illo v̄bū ep̄s ad plebē idicās eiusdē fidē ac vitam atq̄ igeniū. p⁹ hoc spectāte plebe tradat ei codicē i q̄lectur⁹ ē dicēs: accipe ꝛ esto relator v̄bi dei: habitur⁹ si fidelr̄ ꝛ vtilit ipleueris officium tuum: ptem cum eis qui verbū dei ministrauerunt. Qualiter ostiarius ordinetur.

h ꝛ īfideles. vt. xxj. di. c. i. in fi.
Aliuista sola. de abbatibus nō dubitat̄ ꝛ corep̄is qn miores ordines cōferāt. vt. j. lxix. dis. qm̄ similiter ep̄us q renunciauit ep̄atui eẍ de eo q renū. epis. reqsiuit. sed qualr sacerdotes cōferāt ordineȝ cū ordiari nemo possit sine titulo. vt. lxx. di. c. j. ꝛ solus ep̄us fert titulum. vt. xvj. q. vij. c. nullus ꝛ eẍ de offi. archidi. cum satis sȝ hoc verū ē ð maiorbus ordinibus. vl̄ dic ꝙ possūt assignare titulum sȝ n̄ curam animarum. signat̄ contrarium. xxv. di. perlectis. dicitur ꝙ collatio

illorum ordinum spectat ad episcopum. sȝ illud verum est de solēni ordine.
i Clerici. debet parum. nam magnitudo corone est signum ꝯuersionis. vt extra de suc. ab inte. cū dilectus in p̄te decisa.

Ostiari⁹ cū ordiatur postq̄ ab archidiacono īstruct⁹ fuerit q̄lit in domo dī ðbeat ꝯūsari: ad suggestiōeȝ archidia. tradat ei ep̄s claues eccl̄ie ð altario dicēs ei: sic age sic viue q̄si redditur⁹ deo rō nē p his r̄b⁹ q̄ his claūb⁹ recludunt̄. Qualr̄ psalmista ordiet̄.
Psalmista .i. cātor pōt absq̄ scīa ep̄i sola iussiōe p̄sb̄ri offiū suscipe cātādi: dicēte sibi p̄sb̄ro: vide vt qđ ore cantas corde credas: ꝛ qđ corde credider] opib⁹ ꝯpleas Clerici comā nutrire p̄hibent̄: q̄z caput desup i modū spere rasū eē dȝ. Ut ī anici⁹ pa. Clerici comā nu. p̄hibent.
Prohibe ic fr̄es p vniūsas regionū v̄rāz eccl̄ias vt clerici iuxͣ apl̄ȝ comā nō nutriāt: sȝ desup capuṫ i modū spere radāt. Itē ex cō ci. agathensi. De eodem.
Clerici q comā nutriūt: ab archidiacono ēt si noluerit iuiti ðtōdeant̄: vestimēta ēt vel calciamēta ei n̄ nisi q̄ religiōeȝ deceāt vti aut hͣre n̄ liceat. Itē grego. De eodēȝ.

k Prohibe te iuxͣ. in ep̄l'a ad corinthios dicitur vir si comaȝ nutrit ignominia est ei. mulier si comam nutrit gloria est ei.
l Spere. j. xij. q. j. duo.
m Clerici qui comam. etiam vxorati vt extra. de vita ꝛ honesta. clericus. xxij. dis. placuit. sȝ illud potest itelligi simul gaudere priuilegio clericali. al's sec⁹ vt. lxxiiij. distin. quisquis Johan. Ego dico ꝙ clericus coniugatus non potest gaudere p̄uilegio clericali. nec debet erre tonsuram cum hoc faceret i vituperium ordinis clericalis. vt extra de elect. con fuga. B.
n Religionem aliquando perdit priuilegium clericale extra de sentē. excom. in audientia. de habitu clericorum plene habes. xxj. q. iiij. in summa.
o Siquis comam vel barbam. vt extra ð vi. ꝛ honesta. cleri. c. v.
p Anathema sit. videtur ergo ꝙ omnis apostata sit excommunicatus. vt extra de aposta. c. j. ꝛ infamis est. iij. q. iiij. si quis a suo. vj. q. j. infames. quod non concedo. et expone fit .i. fiat. nam monachus in apostasia potest recipere ordinem. vt extra de tē. or.

ex pte. ꝛ Innocē.dicit ꝙ admoneri dꝫ ꝓusꝗ i sacratos. idest non sacros.

a S Ancti. suspendat.vt ex̄ de sen.ex.sacro. mōialis.semꝑ ētīn lecto ꝛ i infirmitate

b S Acratas.vel mona (vt.xx.q.j.vidua. chas.nō sacratas.sacratas scꝫ corꝑalia.

N On liceat portare.in ꝑcessione.ꝛ vocat hic vasa sacra vbi continentur reliquie.

N On liceat.in secretario. hic secretariuꝫ dicitur locus in quo sacra vasa ponūt ꝛ sic nō ē cō tra.s.e.di.nō oportꝫ vbi dicitur ꝙ subdiacōi secretariuꝫ ingredi non dūt.

c ℭ Et ne pestis.sic.s.viij di.mala.

d N On oꝫ. secretariū.i.altar̄ ne sit s.j.e.non liceat.

e ℭ Dyaconiū.appellat altare. qa ibi dyacon⁹ ministrat sacerdoti.

f M Inistrū id ē subdiaconum.

g ℭ Derelinq̄re.sꝫ consumere. dꝫ eas cū alijs ministris.vt d ꝯse.dis.ij.tribus.

h M Ulier. docere nō ꝑsumat.lꝫ eni est sacerdotale offm̄. vt.xvj.q.j.adijcimus.ideꝫ pleni⁹ hēs.xxiij.q.v.mulierem.

i ℭ Laic⁹. ar.ꝯ templarios ꝛ hospitalarios sꝫ illi nō dicunt laici cuꝫ sint deo duoti.vt xij.q.j.duo. vel ipi hn̄t lꝫ ex generali ꝓuilegio.

k ℭ Pn̄tib⁹ maxie. nam nec abn̄tib⁹. quō.n.ꝑdicabūt quis nisi mittat.vt ex̄ d he.ad abolen.ꝛ.c.cū ex iniūcto

l N On oꝫ.

S I qs⁰ ex cleric] relaxauerit comā: sit anathema.ᵖ *Quib⁹ vestib⁹ monialis sit iduta cū ꝯsecratur.*

S Anctimōial.ᵃ vgo cū ad ꝯsecratōeꝫ suo episcopo offert: in talib⁹ vestib⁹ applicet: q̄lib⁹ sꝑ vsura ē, ꝓfessiōi ꝛ scīmonie apt̄.

V asa q̄ꝫ sacrata ꝛ vestimēta altar] d o mlieres dedicate ꝯtigere ꝛ icēsuꝫ circa altaria deferre ꝓhibentur

V n̄ sother pa.oib⁹ epis italie. *Vestimēta altaris ꝛ vasa sacrata mlieres tāgere ꝓhibēt.*

S Acratas.ᵇ deo femīas vel monachas sacra vasa vel sacratas pallas penes vos ꝯtingere ꝛ icēsuꝫ circa altaria deferre platū ē ad aplicam sedē: q̄ oia rephēsiōe eē ꝛ vituperatiōe nulli recte sapientū dubiū ē: q̄ pp h⁹ scīē sedis auc̄te hec oia vob resecare fundit⁹ ꝯcitī⁹ poterit cēsem⁹: ꝛ ne pestis.ᶜ hec lati⁹ diuulget: p oēs ꝓuicias abstergi citissime mādam⁹. I tē ex ꝯci. laodiceñ. *Sacrariū subdiacōib⁹ ingredi nō licet.*

N On.ᵈ oꝫ subdiacōes lniam hr̄e i sacrariū siue secretariū qd greci dyaconū.ᶜ appellāt igredi ꝛ ꝯtigere vasa dn̄ica. I tē d eo. *De eodē*

M Inistr.ᶠ nō oꝫ vn oratorijs nec hostias derelinq̄re.ᵍ I teꝫ *De eo.*

N On.ʰ opꝫ lectores aut ostiarios aut psalmistas oratiis vti: ꝛ sic legere aut psallē. I tē ex ꝯci.carthaginen.iiij. *Mulieri ꝯuētu viros docē n̄ ꝑmittit.*

M Ulier.ʰ quāuis docta ꝛ sancta viros in ꝯuentu docere nō ꝑsumat.laic⁹.ⁱ āt ꝑsentib⁹.ᵏ cleric] nisi ipis rogātib⁹ docere non audeat I tē ex ꝯci.agatheñ. *Ministr] nō sacrat] vasa dn̄ica ꝯtigere nō licet.*

N On.ˡ opꝫ i sacratos mīstros lniaꝫ hr̄e i sacrariū qd greci dyaconiū appellāt igredi ꝛ ꝯtingere vasa dn̄ica. I tē ex ꝯci.bracareñ.j. *Cuilibꝫ ex lectorib⁹ vasa sacra altar] portare n̄ licet*

N On.ᵐ liceat cuilibꝫ ex lectorib⁹ sacra altaris vasa portare.nec alijs nisi his q ab epo fuerit sbdiaconi ordinati. I tē ex ꝯci. martini pape. *De eodē vt clerici comā nō nutriant.*

N On.ⁿ liceat cuilibꝫ ministeria tāgere nisi subdiacono.ᵒ aut acolyto i secretario vasa dn̄ica: nec opꝫ clericos comā nutrire ꝛ sic mīstrare: sꝫ attonso capite aurib⁹ patētib⁹: ꝛ sꝫ aarō thalarē vestē iduere vt sint i hitu ornato. *Qualr̄ sponsus ꝛ spōsa sūt bn̄dicendi.*

S Pōsus.ᵒ ꝛ spōsa cum bn̄dicēdi sūt a sacerdote: a parētib⁹ suis vel a paranymphis offerāt: q̄ cū bn̄dictiōeꝫ accepint eadē nocte ꝓ reuerētia ipi⁹ bn̄dictiōis i vginitate.ᵖ ꝑmaneāt. *Di. xxiiij.*

Q ualiter.ᵃ epūs sit ex aīnād⁹: q̄liter ipe simul cū religs infra ipm ꝯstitut] sit ordinād⁹ breuit mōstratū ē: nūc āt vidēdū ē de sacerdotibus ꝛ religs an sine examiatiōe sint ꝓmouēdi ad ordinē. De his ita scribit paul⁹ ad timot.

S Pōns. vta paranymphis. .i.a.parentibus vel ancillis ꝛ dicunt Paranymphe quasi parentes nymphaṁ.

p ℭ In virginitate. Alibi dicit d biduo vel triduo. vt .xxx. q.v.aliter. lꝫ intelligo ꝛ illud ꝛ istud esse concilium

Di. xxiiij.

Q Ualiter. nunc autē. In hac di.agitur de examinatione clericorum primo ostendit oēs examinādos esse.ideo ostendit qualiter ꝛ quādo sint examinandi ꝛ a quibus tertio qualiter puniātur qui sine examinatione ꝓmouentur.

a ¶ Manus.lxxviij.di.quid est.
b ¶ Preiudicio.i.precedenti iudicio.
c ¶ In alteram.i.in contrariam prout ponitur.ij.q.iij.§.notandum.ibi.preuaricatoz
d Nullus testionio. Hic habes q testimonium populi equalet examinationi.vnde sufficit q clericus ordinandus habeat famam pro se.et p hoc etiam patet q non sunt examinandi.sed tamen ignoti.vt.xlvij.di.de.petro.xciiij.dist. valde.extra de presu.mandata.

e Presbyteri.ciuitatis.carentis episcopo sed nonne vacante sede episcopali capitulum potuit dare inuestituram.vt ex de hereti.ad abolendam.z ex de elec.q2 diligentia.§. q inuestitura tamen ad epos spectat.vt.xvj.q.vij.null9.e hodie exp'sum ex ne se.va.illa.vbi dicitur q capitulum non supplet defectu3 episcopi in collationibus pbendarum. vel dic q capitulum istum dyaconum non potuit alienare sede va.q2 ecclesiastice res a capitulo alienare non pnt sede vac.vt.xij.q.ij.siqua de reb9.z.lxxj.di.fraternitatem.z maior est alienatio psone q alterius rei.vt.xij.q.j.pcipim9.sed q re non petebant li ab archiepo forte q2 ecclesia erat exempta.Item quare non petebant hoc a vicinis episcopis.vt.lxv.di.si forte.l3 forte nolebant.poterant enim ire ad papam omnib9 omissis medijs.sicut ad eum appellatur omissis medijs.vel capitulum ipsum elegit z petijt a papa confirmationem.nam idem non potest eligere z confirmare. Hodie autem expressum est quod vacans rei potestas conferendi beneficia non deuoluitur ad capitulum vt extra ne se.vacan.illa.

Man9a neini cito iposueris: z nihil sine pjudiciob facias i alterac pte declinado
Ex decret siluestri pape.c.
Null9 acolythoz (viij. vel sbdiaconoz re cosecratam a psbro alijs porrigat: q2 aliud e mister aliud assistes: nisi tamen ipe suppotet qd ei sacerdos imposuerit ore suo bndicum. Ite ex co ci.carthagi.iij. Ut nullus ordinet clericus.
Null9 ordinet clericus nisi pbat9 vel examie epoz vel ppl'ari testionio. Ite gelasi9 pa.celest.epo. Ad misteriu alien9 ecclie clericu nullus pmoueant.
Presbri e dyacoes z vni usi clici stomen.ciuitatis petitorio nob suggessere pozecto i eccia bti martyris eleutherij epi: q i supdicte ciuitatis prochia pbat ee costructa: psbr3 q pstitut9 fuerat d fecisse: atqz i ei9 locu iulianu dyacone ipi9 eccie p celebritate ipi9 loci ptoti9 debere ordinari.z id ff charissime si de ei9 vita vt morib9 nihil e qd p canonu vetat statuta: supscptu psbrij honore decorab: scitur9 f visitatorem te noie non cardialis creasseg potificis piter et z felicissimu dyacone i ei9 eccia misteriu si pusano ei9 fuerit pbabil sbrogab vt loc9 pcessiois celeberrim9 ad misterioz pfectoe3 nec sacerdote idigeat nec mistro h. Item ex pci.laodice. Metropolita noz z epoz examie pmo.
Epi ueant ceteri epi. scopi iudicio metropolitanoz z eoz epoz q circuicirca sut pmoueat ad ecclasticu dignitate: hi videlic3 q plimo tpe pbat tam v bo fidei q recte pusatiois exeplo. Nu itaqz sine examiatoe null9 sit ordinad9: queadmodu3 z q tpe sacerdotu z ceteroz ifrascptoz examiatio debeat fieri psiderandu e. De his i pci.nanatensi ita legit. Qn ordinandi sut feria iiij. ad examinati.
Quado k one pueniat. eps ordiatoe3 face disposit: oes q ad sacr misteriu accede voluerit: feria iiij.an ipa3 ordiatoe3 vocadi sut ad ciuitate vna cu p sbris q eos repnare dnt: z tnc eps a late suo elige d3 sacdotes z alios prudetes viros igros dine leg ex ercitatos i eccastic scioni b9 q ordiando z vita ge9 pa

f ¶ Scituris semper ergo hoc est exprimendum ne p iure possit hoc in posterum sibi vedicare.vt.vij.q.j.potifices extra de iure pa.ex litteris
g ¶ Creasse idest ordinasse illum.
h ¶ Nec ministro. z ita quelib3 ecclesia hebit sacerdotem et dyaconu.alibi dicitur q habebit duos sacerdotes.vij.q.j.illud.z ex de si.presbyte.p posuit.
i Episcopi.qui plurimo. tales enim ptere di sunt alijs in ordine z i dignitate. vt lxj.distin.statuimus lxxv. distinctio .c. vltimo.
k Quando. sacerdotes. tamen hoc videtur esse officium archidiaconi.z representare abbates ordinandos z abbatissas in sede ponere.vt extra de offi.archidia.vt nostrum.z est argu.ad hoc.s.distin. pri.ostiarius.sed hoc videtur q si archidia.deb3 examinare instituendum q tenetur ordinato ad beneficiu3 pferendu3.arg.liiij.di.si suus ar.p.ex de pben.epus. so.illud est qn epus ordinet sine repsentatione.vel quado repntas non e soluedo.
l ¶ Patria. na pp natiuitatem vel patriam carius vel vilius emitt macipiu.ff.d edil.edic.q si nolit.§.macipiu.

a ¶ Institutionem.i.titulū. b ¶ Inuesti gent sed nunqd ordinādi ita rigide sunt exa minādi qd̄ videt̄.vt ex̄ de pur.ca.cōstitutus ar.ꝯ.ff.de edil.edic.siqd venditor.in p̄n.vbi dicitur ꝙ nō ita amare.sed cū quodā tempe rameto acci piēduz est.vt nō reqrat̄ ni mia perfectō ex̄ de elec.cū nobis olim. hec autē tria potissime re grenda sunt etas legitima lr̄atura suffi ciens.moruz honestas . vt ex̄ de elec.cū in cūctis.⁊ si non fuerit in his trib⁹ exa minat⁹ dpo nēdus est.vt extra de elec. nihil est.

c ¶ Jaz con dēnati.sūt er go tales ipso iure suspensi j.q.j.repiunt

d Alias.id est sinō sunt examia ti a collatera libus epi vel pbati p testi moniū ppli.

e Episco pus.cle ricorū.Sz ꝯ xv.q.vij.c.vl. ibi dicit̄ ꝙ so lus epus ho norem dare poest.solus auferre nō pōt.sz ibi hec dictio solus nō excludit clericos suos.sed alios episcopos adhuc signat̄ aliud ꝯtrū.lx vij. distin.reliqui.sed illud loquit̄ d̄ notis cle ricis. requirit̄ ergo cōsensus canonicoꝝ in ordinibus conferendis vt hic. Itē in causa rum diffinitionibus.vt.xv.q.vij. episcopus. Item in conferendis beneficijs.extra d̄ his que fi.a pla. sine cō.ca.ea noscitur.xciij.disti. legimus. Item in priuilegijs conferendis ⁊ alijs negocijs. vt extra.e.ti.q̄ta.

f Si quis confessi. Si metu probationuz aliquis confitetur crimen talis habet̄ pro conuicto sed si sponte aliquis confitetur crimen nulla examinatione precedēte seruat̄ qd̄ legitur.xv.q.viij.qui admiserit.⁊.c.si quis presbyter.⁊ ponitur hoc verbuz abijciatur improprie.vno modo exponitur q̄ntū ad ordinādos.alio mō q̄tū ad ordinatos. ⁊ ꝙ dicit ordinatū deijciendū si pa fuerit crimi nosus intelli gas de maio ri crimine.q si quis in mi nori crimine existēs ordia ri se permise rit non dpo nitur sed im ponitur ei pe nitētia.vt.lv. viij.di.c.j.lv. xxij.di. p̄sby ter.extra d̄ re nū.nisi.§.p pter crimis cōscientiam qui ergo tē pore ordina tionis sue ta cet crimē suū deponit̄.vt.l. di.ex penitē tib⁹.vel si q̄s sine examia tione pmot fuerit.vt.lxx. xiiij.di. q̄sq̄s ⁊.lxxxj.di.si qui sine exa miatiōe. Sz pone ꝙ i oi bus sit idōe q ordinat⁹ est sine examia tiōe.nūqd pp hoc solū deponēd⁹ ē ꝙ nō est examiat⁹.ita vr̄ h̄ dici.⁊ h̄ nō ē pp sui vitiū sz pp vitiū ordinātis.vt.lxx.di.c.j.xvj.q.vij. decernim⁹. Itē qr nō itrauit p ostiū vn̄ mer dz ver⁹.ff.d̄ re.di.l.vl.alij ꝯtrū dicunt. Jo. g ¶ Qd̄ irrephēsibile.q miores ordies cū exaiatōe ꝯferēdi sūt.nā ⁊ dponit̄ qs a mio rib⁹ ordinib⁹.vt.xxvij.q.j.si qs eps. Di.xxv.

Quod null⁹.qd aūt. In hac dist.ondit qd ptineat ad vnūquēq3 ordinē.scdo ponit regulā apli.o3 ep3 eē sine crie. ⁊ ide nacta occasiōe pōit varias significatiōes hui⁹ nois crimē.⁊ ondit qd̄ sit mor tale.qd̄ veniale.

Perlect]. cognita.

triā etatē instōnē[a] locū vbi educati sūt: si sint bn̄ lr̄ati si istructi i lege dei an̄ oia diligēter iuestigēt[b]: si fidē catholicā firmit̄ teneant: ⁊ v̄bis simplicib⁹ asserere q̄ aūt ipi aut qb⁹ cura ꝯmit tit̄ cauē d̄bēt: ne aut fauo r] g̃r̄a aut cuiuscūq3 mūe ris cupiditate illecti a ve ro d̄uiēt: vt idignū ⁊ min⁹ idoneū ad sacros ḡd⁹ su scipiēdos epi maib⁹ ap pli cēt: qd̄ si alit̄ fecerit ⁊ ille q idigne accesserit ab altari remouebit̄: ⁊ ille q donuz scti sp̄us vēdere conati sūt corā deo iā ꝯdēnati[c] eccla stica dignitate carebūt. J git̄ p tres ꝯtinuos dies dili gēter exaiēt̄: ⁊ sic sabba to q pbati sūt epo repñtēt̄.

Alias[d] āt sine clicoꝝ vicz ꝯcilio ⁊ ppli testiōio nul lū eps ordiare p̄sūat. Un̄ i ꝯci.carthaginē.iiij.legit̄.

Sine clicoꝝ suoꝝ ꝯcilio eps clericos non ordinet.

Episcop⁹[e] sinē ꝯcilio clicoꝝ suoꝝ clicos n̄ ordiet: ita vt ciuiū ꝯniuē tiā ⁊ testioniū q̄rat. Querit̄ quid fieri debeat d̄ his q sin̄ exaiatōe pueceti sūt De his ita legit̄ i ꝯci.mā tini pa. De his q sine exa minatiōe ordinat̄ ⁊ postea

Siqs[f] pctā sua ꝯfitent̄. Si q̄s p̄sb3 aut dyacon⁹ sin̄ aliq̄ exaiatiōe ordiati sūt: aut cū certe discuterēt̄ cri nosa pctā ꝯfessi sūt: aut p⁹ ordiationē ab alijs detecti sūt: abijciāt̄ ex clero. Sil̄r d̄o ⁊ d̄ vniūso clicoꝝ ordie h̄ net̄ nā hoc sibi qd̄ irrephē sibiles[g] ē scta catholica d̄fē dat eccla. Di. xxv.

Quod[a] null⁹ sin̄ exa miatōe ordinād⁹ sit breuiter pba tū ē: qd aūt ad ep3 qd ad vnūquēq3 iferiorē ptineat isidor⁹ hispaleñ.eps i epl̄a ad ludifredū scribit ita di cens. Qd̄ epi ⁊ ceterorum sit officiū in ecclesia.

Perlect[b] scītat̄ tue lit teris gauisus sum: ꝙ optatā salutē tuā eaꝝ rela tu cognoui. De his āt q̄ in ꝯsequētib⁹ insinuare clo quij tui s̄mo studuit g̃r̄as ago deo: ꝙ sollicitudinem officij pastoralis ipēdis q̄ liter ⁊ quō ecclastica offi

Nō q̄ querere possumus ea q̄ sunt nobis nō vt.xj. di.g9 nesciat. a ¶ Infideles ꝫ.j.de cōse.di.j.epus nullū.sed illud nō te/net. b ¶ Bñdictiones.i.bñdicamus. c ¶ Laudes.i.allā.vel illud:xp̄s vicit ⁊c̄. d ¶ Sacrifi ciū.i.offerto/rium. e ¶ Lectio/nes.i. legen/das i matuti nis. f ¶ Pre dicare.i.legē ne sit ꝫ.xvj. q.j.adijcim9 g ¶ Et ap̄lz i. ep̄laz cum deest subdia conus. h ¶ Precū. dicendi leta/nias. i ¶ Et reci/tatio. ordinā dorū ⁊ bapti ȥādorū ⁊ mō tuoꝝ ⁊ excōi catoꝝ.ij. q.j. legum. k ¶ Premo net.cuz dicit hūiliate vos ⁊c̄. l ¶ Cla mare kyriel. in rogatōib9 m ¶ Pacez cuz dicit:dn̄s vobiscuz. vel pax vobiscuz ꝫ ꝯsuetudiez alterius loci. n ¶ Annun ciet.festitates o ¶ Chris. Alia pl'a spe ctat ad ep̄m vt.lxviij. dis. quis. p ¶ Et fa.portādi ad altare ⁊c̄.

cia ordinēt pquirꝫ: ⁊ lz oīa pudētie tue sint cognita: tñ q: affectu frn̄o me ꝯsul' ex pte q̄ valeo expediā: ⁊ ꝺ oib9 eccie a gd9 g ad vnū/ q̄nq̄ ptineat eloq̄r. ¶ Ad ostiariū nāq̧ ptiet claues eccie vt claudet ⁊ apiat tē plū di ⁊ oīa q̄ sūt int9 exq̧ custodiat: fideles recipiat excōicatos ⁊ ifidcles a exci piat. ¶ Ad exorcistā ptiet exorcismos mēori retinē manusq̧ sup energuios ⁊ cathecuīos i exorcizādo i/ponere. ¶ Ad acolythū p tiet,ppatio lūinarioꝝ i sa/crario: ipe cereū portat: ip se suggesta p eucharistia sbdiaconib9 ppat. ¶ Ad psalmistā ptiet officiū ca/nēdi.s.dicere bñdictiōes b laudes c sacrificiū d rñsoria ⁊ gcqd ptiet ad canēdi pi nā. ¶ Ad lectorē ptiet le/ctōes e,pnūciare ⁊ ea q̄ p phe,pnūciauerit pplis pdi care f. ¶ Ad sbdiaconū p tiet calicē ⁊ patenā ad alta re xp̄i deferre ⁊ leuitꝫ trade re eisq̧ mistrare: vrceoluz q̄z ⁊ aquā manile ⁊ māut/giū tenere ep̄o: psbris ⁊ le uitꝫ p leuādis aū altare ma nib9 aquā pbet. ¶ Ad di aconū ptiet assistere sacer donb9 ⁊ mistrare i oib9 q̄ agūt i sacris xp̄i i baptis/mo siue i chrismate ⁊ pa/tena ⁊ calice: oblatōes q̄z iferre ⁊ dispōet i altari: cō pōere et mēsā dn̄i atq̧ ve stire: crucē ferre ⁊ pdicare euāgeliū ⁊ ap̄lz g ad pplz: nā sic lectorib9 vet9 testm̄ ita dyaconib9 nouū pdicare pceptū ē. ad ipz q̄z ptiet of ficiū pcū h ⁊ recitatio i noīuz ipe pmonet k aures hr̄e ad deū ipe hortat clamar l ipe dōat pacē m ⁊ ipe āñūciet n ¶ Ad psbrm ptiet sacrifi ciū corpis ⁊ sanguis dn̄i i altario dei ꝯficere: orōnes dicere ⁊ bñdicere dōa dei ¶ Ad ep̄z ptiet basilicarū ꝯsecratio: vnctio altaris ⁊ ꝯsecratio chrismatꝫ o ipe p/ducta officia ⁊ ordies eccia sticos distribuit: ipe sacras vgies bñdicit: ⁊ dū pcesse rit vnusq̧s i.singlis ordi b9 iste tñ ē pordiator ꝯctꝫ Hi sūt ordies ⁊ misteria clicoꝝ: q̄ tñ auctē pōtifica li i archidiacōi cura pmi cerij ⁊ thesaurārij sollicitu die diuidūt. Archidiacon9 n. ipat sbdiacōib9 ⁊ leuitꝫ ad quem ista ptinēt miste ria ordiatio vestiēdi altarꝫ a leuitꝫ cura icēsi ⁊ sacrifi cij p necia sollicitudo: qs le uitaꝝ ad pplz euāgeliū: qs pces dicat seu rñsoria i dn̄i cꝫ dieb9 aut solēnitatib9 ꝺ cātet. Sollicitudo q̄z pro/chiaꝝ ⁊ ordiatio et iurgia q

archid.c.j.ergo hz delegatā iurisdictionem nō ordinariā. Ad lī dico q̄ archi.hz ordina/riā iurisdictionē ⁊ qd legit ex̄ de offi.archi. c.iiij.intelligo cū archidiaconus extēdebat manus ad ea q̄ sibi nō cōpetebāt ex officio. nisi cōsuetu/do sit,prescri pta vel gene/ralis aliaruz ecclesiaꝝ illi9 dioc.nec ob/stat q̄ di esse vicarius ep̄i. q: nihilomi/nus est ordia ri9 iudex.naz ⁊ vicari9 ali/cuius ecclesie ppetuus di ⁊ ordinari9. vt extra de pre/ben.de mōa/chis.sic vido q̄ vicari9 iu/dicis ordina/riaz habz po testatē.quod ex eo patz.q: interponit ꝺ cretum dea/lienandis re/bus mino/rum.C.de of fi.eius g vi. al.ge.l.ij. sed hoc nō pos/set face si ha/beret delega tam iurisdi/ctionē. vt.ff. de offi.ei9 cui man. est iu/risdi.l. ij. vi/detur tamen ex hoc p ha/beat delega/tam iurisdi/ctionē.q: ap pellat ab ipo ad archiep̄z.

q ¶ Et iurgia. Hic videt q̄ archidiaconi habēt ordinariā iurisdictionē.⁊ q̄ possint i stituere cleros ⁊ suspēdere vel excōicare.⁊ lxiij.di.si in plebibus.⁊ ex̄ de penis. licet.⁊ ex̄ de exces.pla.ad hoc.⁊ ꝺ offi.dele.sup eo. ⁊ de pbē.referēte.⁊ ex̄ de isti.cuz venissent ar.ꝫ.xvj.q.vij. nullus.⁊ ex̄ de offi. archi.c. vi. Itē vicari9 est ep̄i.vt.j.e.c.j.⁊ ex̄ de offi.

vt extra ꝺ preben.referente.lz si haberet or/dinariaz iurisdictionē gradatim fieret ap/pellatio.vt.ij.q.vj.anterioruz. Itē alia ratio ne videtur hoc.quia tñ de humiliorib9 ne/gocijs cognoscit.vt h' dicit ergo ē pedaneus iudex.vt.C.de pedaneis iudicibus.l.viti.sed pedanei iudices delegati sunt vt.C.de peda. iudi.l.penul. Item q: episcopus hoc officiū

ad eiusdem pertinent cu/ rā: pro repandis[a] diocesa nis basilic] ipe suggerit sa cerdoti[b] ipe igrit prochias cū iussiōe[c] epi: ⁊ ornamēta ⁊ res basilicarū[d] vl' prochia rū gesta ⁊ libratū ecclasti/ carū epo idē refert collectā pecuniā de coione[e] ipe acci pit ⁊ epo defert: ⁊ dic] ptes ppas ipe distribuit ab ar chidiacono nūciat epo ex/ cessus dyaconorū: ipe nūci at sacerdoti i sacrario iein niorū dies atq solēnitatū: ⁊ ab ipo publice i eccia pdi/ cāt. qñ vo archidiacon⁹ ab sens ē: vicē ei⁹ diacon⁹[f] se qūs adiplet. ¶ Archipsbr[g] vo se eē sb archidiacono eiusq pcepti sic epi sui sci at se obedire: ⁊ qđ spāl'r ad ei⁹ misteriū ptiet: sup oēs psbros i ordie positos curā agere ⁊ assidue i eccia stare ⁊ qñ epi sui absētia ?rige/ rit ipe vice ei⁹ missarū solē nia celebret: ⁊ collectas[h] di cat vel cui ipe iniunxerit. ¶ Ad pmiceriū ptiet aco lithi exorciste psalmiste atq lectores signū[i] q? dādū p officio clicorū p vite hōe state ⁊ officiū cātādi ⁊ pa gēdi sollicite lectiōes psal mū laudes rñsoria qs cli/ corū dicere debeat. Ordo q? ⁊ mod⁹[k] canēdi i choro p solēnitate ⁊ tpe. Ordia/ tio q? p lūinarib⁹ ?portā/ dis: si qd ēt necāriū fuerit p repatiōe basilicarū q̄ sūt i vrbe[l] ipe denūciat sacer/ doti. eplas epi p dieb⁹ ie iuniorū prochiāis p ostiari os ipe dirigat. clicos qs delinqre cognoscit ipe ?strin gat: qs vo emēdare ñ va/ let: eorū excessus ad agniti/ onē epi ?ferat basilicāos[n] ipe ?stituat ⁊ mriculā[o] ipe dispōat. Qñ aūt pmiceri⁹ absens ē: ea q̄ dicta sūt ipe exqrat q ei aut lege[p] ē pri m⁹ aut eruditiōe. ¶ Ad thesaurariū ptient ostiarij basilicarū ordinatio[q] icēsi p patio cura chrismatis ?ficiē di: cura baptisterij ordinā di: ppatio lūinariorū in sa/ crario ⁊ sacrificijs. ¶ Ex hac epla liqt qd cuiusq of ficij sit ¶ Est etiā illa disti ctio epor psbror dyacono rū quā fecit clemēs i epla sua ita dicēs. Quid ab epi scopis: qd a psbris: qd a diaconib⁹ audire oportet.

Audire[r] epz attēti⁹ os ⁊ ab ipo suscipe do/ ctrinā fidei. Monita[s] aūt vite a psbris iqrere: a dya cōib⁹ vo ordinē disciplie[t]. Sacerdos q? vtrū hūeri orario ābit: dyacon⁹ vo si/ nistrū tñ vt ad misteriū ex pediti⁹ discurrat. ¶ ñ i to letano ?ci. c. ij. Quare le/ uita vnū tm̄ hūer. ambit.

Unū[v] orariū os leuitas gestare i sinistro hūe/ ro pp qđ orat. i. pdicat: de xterā aūt ptē os hīe liberā vt expediti⁹ ad misterium sacerdotale recurrat. Nūc aūt[x] p singulos gradus or dine recurrētes: q ex qb⁹ ordinib⁹ in quē gradū cō

delegat alijs. vt. x. q. j. epm. sed illud itelligas de illo iure visitādi qđ epo cōpetit. H. dicit ipm habere ordinariā. sed tñ eā nō pōt exer cere sine auctoritate epi. sicut metropolitan⁹ ius h? cōsecrādi epm. illud ius tñ nō pōt ex/ ercere sine a/ lijs episcopis lxiiij. di. c. j. Jo. Mihi vr q solus eps i ciuitate sua debeat eē iu/ dex ordina/ rius. vt. vij. q j. in apibus. nisi secus sit de consuetu/ dine iam pre scripta. vt ex de pscrip. de q̄rta. ⁊. c. au/ ditis. ⁊ meli⁹ de offi. archi di. c. vl. qđ est honorij. h.

a ¶ Pro re/ parādis. ali/ bi di q lz ad ppositū spe/ ctet. vt. lxx. di stin. sanctorū. sz ibi nomē ppositi large sumit. vt ex/ tra de ver. si/ gni. q̄uis.

b ¶ Sacer/ doti. i. epo.

c ¶ Cū ius/ siōe. gñali.

d ¶ Basili/ carū. id ē ru/ raliū. q? eas q̄ sunt in vr/ be custodit p micerius.

e ¶ De com munione. id est de oblatio nibus.

f ¶ Dyace/ nus. cum er/ go possit vi/ ces suas dele gare ergo est ordinarius. vt. C. de iudi. a iudice.

g ¶ Archipresbyter. in quibusdā ecclesijs vocatur iste decanus. vt. l. di in capite. sed il/ le est archipresbyter ruralis.

h ¶ Collectas. orationes.

i ¶ Signum. id est pulsatio campanaruz.

k ¶ Modus. id est cum organo vel sine eo.

l ¶ In vrbe. sed archidiaconus extra vrbes vt supra di/ ctum est.

m ¶ Cleri/ cos. ciuitaten ses.

n ¶ Ba silicanos id ē custodes ba/ silicarum.

o ¶ Et ma/ triculaz. faci/ at scribi. qđ quilibet ca/ nonicus le/ gere debeat.

p ¶ Aut le/ ge. id est or/ dine. ⁊ est ar gu. litterarū/ ram equipol lere dignitati

q ¶ Ordina tio. id ē vt or dinet illa q̄ sūt necessaria. ad basilicas. scilicet claues candelas.

r ¶ Audire os ?ibditos.

s ¶ Moni ta. id ē cōuer sationem.

t ¶ Discipli ne. id ē regu lā viuēdi. vt xj. q. j. sicut.

v ¶ Nunū i sinistro hūero. Et h iōvt ondat q os trāsire de leua ad dextrā. vt de tpalibus ad spūalia. ⁊ h eūdū [illegible] cū circūflectur postea [illegible] sus dextrain.

x ¶ Nūc aūt Ab hoc loco vsq ad. xlix. di. assigñt. xlij. capla aplice regu/ le q̄ in locis suis distinguem⁹. ⁊ pungit h tra ctatus vsq ad. xij. cāz assignādo q̄les in quē

libet ordine ⁊ ex q̄ ⁊ i quē debeāt pmoueri. q lapsi valeāt repari ⁊ q nō ⁊ sub q̄ iudice q libet accuseť. sīq aūt alia iterponit icidentia sūt vt in .vj.vij.viij.ix.⁊.x.cā. Cōtinua.actenus oñdim⁹ q̄les sint pmouēdi ⁊ qualr sint examinandi nūc autē ⁊c.

ctoritate.q2 b3 hoc fere nullus eēt idone⁹ ⁊c. g ¶ Pene.j.de pe.di.j.c.vl. g ¶ Pene.in dicit ppter beatā vginē ⁊ sanctū iohannez q fuerunt sanctificati in vtero vel est philosophicū tēperamētū.

a ¶ Breuit. i.vsq3 a d.xij. cām.

b ¶ Regulā Hec sūt.xiij.capl'a que psequitur oz epm esse sine crimie vnius vxoris viru3 nō vinolētu3 pudētē orna tū hospitale3 pudicu3 doctorē nō percussorē nō litigiosu3 non cupidum domui sue bene ppositum nō neophitū

c ¶ Ad timotheū. scribit.

d ¶ Noīe āt Gratian⁹ volēs exponere auctoritatem apli oz epm esse sine crīe assignat hic plures significatiōes hu⁹ nois crimē. Et licet hic quidā qnq3 significatiōes assignent. ego nō assigno nisi q̄tuor dicit enī qñq3 crimen omne delictū siue mortale siue veniale siue ex deliberatione pcedat siue ex ignorātia. fm q di.nemo sine crimine viuit. ⁊ hāc significationē innit ibi.noie aūt crimis. Qñq3 dī crimē infamia pcedēs ex crimie.put ibi sumiť in epl'a ad titū. Qñq3 dicit crimē solū id qd ex deliberatiōe pcedit. siue sit mortale siue veniale. put ibi sumiť crimis appellatio ⁊c. Quarto mō dī crimē solū id qd ē dignū depositiōe put ibi sūiť. al's ea deruū.10. Deīn exēplificat qd crimē sit mortale qd veniale. oñdēs q mortalia deleňť p penitētiā. venialia in purgatorio. hic videas qualiter dixi in casibus. b.

e ¶ Crimis. in pcedēti auctē. f ¶ Vñ in eadē epistola. sic 9tinua. licet qdlibet delictū dicať crimē. nō tñ ita accipiť in pcedenti au-

scēdere possint: q post lapsu3 valeāt repari vel q ñ qb⁹ culpis a pp̄o gradu mereāť deijci: q̄ accusante qb⁹ testificatiōib⁹ possint 9uinci cu⁹ snīa sint absoluendi vel dānādi breuiter[a] 9siderem⁹. Ac pmu3 a pōtificali gradu icipiētes q̄lē oportcat eū eē q in epm ē ordinād⁹ diligēter iuestigem⁹ apli regulā[b] secuti quā in hmōi re timotheo ⁊ tito. scribit dicēs: oz epm irrephensibilē esse. i. nō obnoxiū rephensiōi. Hoc ad timotheu3[c]. ad Titū autez oz epm sine crimine esse. qd vt hiero. scribit ad oceanū idē est. ¶ Noie[d] aūt crimis[e] qdlibet pctm̄ itelligitur vñ[f] in eadez epistola hiero. dicit: res 9 natura3 penes[g] est: vt sine pctō[i] aliqd sit: sed talis eligať cu⁹ cōpatiōe ceteri grex[h] dicātur: In epistola vo ad titū crimē vocať crimiale peccatū vel[l] crimialis ifamia vñ ibi legiť: crimē ē q̄rela

i. pctm̄ accusatōe ⁊ dānatione dignū. q āt sine crie iubet eē q i ep3 eligiť nō añ baptisma s3 p⁹ baptismū itelligēdū ē: vt a tpe v3 baptismatis nullius cris 9scia mētē ei⁹ remordeat vñ hiero. scribit i eadē epl'a ad titū. Crimis[k] appellatio al's patet complectens omne peccatum qd ex dliberatione pcessit. vñ beda sup epistolā iacobi: pcā q̄ ex igrantia[l] vl' ifirmitate hūana cōmittūť dic ⁊ pcipit alīutr 9fiteri: q2 facille[m] diminuūť q̄cūq3 vo sūt ex dlibatiōe ñ nisi p pniā3. Hic ēt[n] au. ait: nullū pctm̄ ē adeo vēiale qd ñ fiat criale[o] dū placz Al's dmum significat q̄ semel 9missa ad dānatiōem sufficiūt nl'ta.n.ex dliberatiōe pcedūt q̄ nisi sepi⁹ reitata ⁊ i 9suetudinē fuerit dducta q̄uis q̄uēt p⁹ mortē ñ tñ etnal'r pdūt: q2 ⁊ si q̄dā rōe cria appelleňť: tñ mōtifera ⁊ capitalia ñ sūt. vñ au. i om. d igne purga.

h ¶ Grex. sic. j. q. j. vilissimus. lxj. distin. in sacerdotibus.

i ¶ Vel. p. i.

k ¶ Crimis appellatio. late. sed lati⁹. s. ibi noie aūt. hic. n. solum mortale ⁊ veniale qd ex dliberatōe pcedit.

l ¶ Ex igrātia. scilicet venialia peccata.

m ¶ Q2 facile. Quia ēt laico possumus ea cōfiteri. q̄uis habeatur copia sacerdotis. s3 mortalia nō cōfitebimur. nisi sacerdoti dummodo possit haberi ei⁹ copia al's laico possumus ea confiteri. vt d pe. di. j. quē penitet ⁊ di. vj. qui vult. vel ideo dicit facile. q2 per oratiōnē dominicā vel p elemosynaz vel per modicu3 ieiuniū ⁊ per aspsionē aque benedicte dimittunť. vt de pe. di. iij. de quotidianis. ⁊ distin. vj. qui vult. ⁊ de conse. di. iij. aqua.

n ¶ Hinc etiam. Respicit ad id qd dixit si ex deliberatione. Joan.

o ¶ Criminale. id est cuius assiduitas ⁊ cōtemptus vitandi veniale non fiat mortale. non enim videtur q id quod ē veniale possit fieri mortale. nisi vel dicere q veniale ⁊ mortale non sint species peccati sed accidentia vnde sicut mortale fit veniale recepta penitentia. de peni. distin. j. serpens. sic econuerso fit veniale mortale. alij dicunt q tm̄ ipse contemptus venialium est mortale pctm̄: ⁊ fm hoc expone fit mortale. id est tibi p contemptum fit mortale. sicut ibi exponitur. ac-

cedat v̾bum ad elementũ ⁊ fit sacr̃m.
a Super h.i.sup fidem.i.postq̃ fidem qs suscepit.i.lꝫ quis post fidẽ sũp:ã venialr̃ pec/ cauerit nihilominus saluus erit.
b Lig.p h inuit tria gñа venialiũ.lig̃ vo cat g̃uiora ve nialia. fenuz miora.stipulã mĩma. ligna enim diutius sunt in igne q̃3 fenum et fenum diu/ tius q̃ stipu/ la. e Non capitalia hac auctoritate. dicũt qdã ꝙ nul⁹ p mor tali pctõ pu/ nit igne pur gatorio.sꝫ tñ p vẽiali.alij dũt ꝙ si aliqs cepit penitẽ p mortali et nõ pficit hic pniaz.pficiet eã i purgato rio.sꝫ si h nõ ẽ ꝯtrit⁹,ꝺ mõr tali nõ purga bit p illo in purgatorio. sic vi augu.h velle.ꝺ pe.di. j.sic pctm̃. ⁊ ꝺ pe.dis. ii.c. vi. d Nõ oia.scꝫ.q̃ sint mortalia que venialia.
e Uel.pro saltem
f Ebrietas q̃ q̃nq3 ẽ mẽ/ tis oblíuío.⁊ hec ẽ pena ⁊ nõ est aliqđ pctm̃.vt.xv.q.j.sane. q̃nq3 di studiuz ad ie/ briãduz se.⁊ h ẽ mõtale pctm̃.vt.xxxv.di.añ oia ex̃ de vi.⁊ ho.cle.a crapula.q̃nq3 di fre/ quẽs actus bibendi ⁊ illud est veniale.
g Plus accipit.casu nõ ex̃ cõtẽptu.⁊ non ad igurgitationẽ alis essꝫ mortale peccatuz. vt.iiij.di deniq3. h Plus tacet. In prelatis est taciturnitas mortale peccatũ.vt xliij.di.sit rector.xl.di.si papa.in alijs ẽ ve/ niale.

exponẽs v̾ba apli ait: Si qs sup h[a] fũdamẽtũ edifi cauerit ligna[b] fenũ stipulã ⁊c. mlti sũt q lectionẽ istã male itelligẽtes falsa secu ritate decipiũt dũ credũt ꝙ si sup fũdamẽtũ xpi ca/ pitalia crimia edificãt: pcã ipa p ignẽ trãsitoriũ pos/ sint purgari: ⁊ ipi postea ad vitã ppetuã pueĩre. In tellect⁹ iste frẽs charissimi corrigẽd⁹ ẽ: qꝛ ipi se sedu cũt q sibi sic blãduũt illo .n. transitorio igne de q̃ dicit apl's: ipe salu⁹ erit: sic tñ q̃ si p ignẽ nõ capitalia[c] sed minuta pcã purgãt: ꝺ qb⁹ ⁊ si nõ oia[d] vel[e] aliqua cõ/ memorãda sũt ne aliqs in aniter excusare conet: ⁊ di cat se nescire q̃ sũt minuta pcã ⁊ q̃ crialia: ⁊ q̃uis a/ postol⁹ pl'a capitula ꝯmẽo/ rauerit nos tñ ne desperatio nẽ facere videamur: breui ter dicam⁹ q̃ illa sũt: sacri legiũ: hõicidiũ: adulteriũ fornicatio: falsũ testimoni uz rapina: furtũ: supbia: i uidia: auaricia: ⁊ si longo tpe teneat iracũdia: ⁊ ebri etas[f] si assidua sit i eoꝝ nu meꝝ cõputat. qcũq3 .n. ali qđ de istis pctis in se dñari cõgnouerit: ⁊ nõ digne emẽ dauerit: ⁊ si habuerit spa/ ciũ lõgo tpe pniaz nõ ege rit ⁊ largas elemosynas ñ erogauerit: ⁊ a pctis ipis nõ abstinuerit: illo trãsito/ rio igne de q̃ apl's ait: pur gari nõ poterit: sꝫ eterna illũ flãma sine vllo reme/ dio cruciabit. Que ãt sunt minuta lꝫ oib⁹ nota sint: tñ qꝛ lõgũ ẽ vt oia replicẽt op⁹ ẽ vt ex eis vel aliq̃ no minem⁹. q̃tiẽs aliqs i cibo aut i potu plus accipit[g] q̃3 neče ẽ ad minuta pcã no/ uerit ptinere. q̃tiẽs pl⁹ lo/ qt q̃3 oꝫ: pl⁹ tacet[h] q̃3 expe dit q̃tiẽs paupes iportune petẽtes exaspat. q̃tiẽs cũ sit san⁹ corpe alijs ieiunã/ tib⁹[i] prãdere voluerit: aut sõno dedit⁹ tardi⁹[k] ad ec/ cliaz surgit. q̃tiẽs excepto[l] filioꝝ desiderio[m] vxorẽ su az cõgnouerit. q̃tiẽs i carcerẽ positos tardi⁹ reqsierit ⁊ i firmos tardi⁹ visitauerit. Si discordes ad ꝯcordiaz reuocare neglexerit[n]. Si pl⁹ aut ꝓximũ aut vxorez aut filiũ aut s̾uũ[o] exaspaue rit q̃3 oꝫ. Si ãpli⁹ blãdit⁹ fuerit q̃3 oꝫ. Si vnicuiq3 maiori psone aut ex volũ/ tate aut ex̃ necẽitate adula ri[p] voluerit. Si paupibus esuriẽtib⁹ nimiũ delitiosa vel sũptuosa[q] ꝯuiuia ppa/ uerit. Si se aut i ecc'ia aut ex̃ ecc'iaz fabulis ociosis

i Jeiunantibus. Sed nõne co/ medere añ horã comedẽdi ẽ mortale pctm̃. vt de cõse.di.j.solent.⁊ dis.v. qnq3 modis. sꝫ nõ itelligas ꝺ ieiunijs statut[i].sꝫ ꝺ illis que qlibꝫ pro sua volũtate seruat.lxxvj.di.vtinã.
k Tardi⁹. tardi⁹ dat sic pctm̃ ẽ aliqđ xiij.q.ij.q ob latões. xvj.q. j.decime.
l Excepto argu.ꝯtra.h. q dicit ꝙ vir nõ pt cogno scẽ vxorẽ qn venialit pec cet.vt dixi.s. di.xiij.nerui.
m Deside rio supple et causa reddẽ/ di debiti.
n Negle/ xerit.h est in prelato mor/ tale.vt.xc.di. pcipimus.
o Seruũ. In hoc casu seruus audi/ tur agens cõ tra dominuz suuz.⁊ domi nus talis co/ gitur eũ ven dere.vt.ff.de his qui sui vel alie.iuris sũt l.ij.§.domi/ norum.simi/ liter mari⁹ vxorem tene tur modera/ te castigare. vt.vij.q.j.si/ cut in fine nisi sit clericus qui eam du/ rius potest castigare.vt.xxxiij.q.ij. placuit.
p Adulari.xxij.q.ij.primuz contra.xj.q. iij.nemo peritorum. ⁊.xlvj. distin. clericus qui.Solu.tribus modis adulatur quis vel attribuẽdo alicui homini bonũ qđ nõ hꝫ vel nimiuz extollẽdo bonũ qđ hꝫ vtrũq3 illoꝝ est veniale.vel approbãdo malũ quod ha/ bet istud ẽ mortale.xj.q.iij.ne illis.
q Uel sumptuosa.xlj.di.non cogantur.

a ¶ Iuramus. intellige cū quis loquēdo iurat. nā pro temerario iuramēto bene peccat aliquis mortaliter licz nō tanta penitētia iponatur ei sicut si solēniter ⁊ ex discretione iurasset. vt. xxij. q. iiij. qui sacro. idē dico i iuramēto p me mū extorto. vt ex de iureiurādo. verum.

b ¶ Ualē hoc verum est ꝙ sūme bonis vł summe malis. nam quidaz sūme boni quidā sūme mali.

c ¶ In iudicio vt. xiij. q. ij. tēpus. Ioā.

d ¶ Culpis .i. venialibus

e ¶ Credendus ē. hī vult dicere ꝙ q̄dā culpe tolluntur per ignez purgatōij ante diē iudicij.

f ¶ Blasphemias. q peccat per ipotētiā di peccare in patrē qz pī attribuit potētia. xxiij. di. qui ep̄us. q peccat per ignorātiaz dī peccare in filiū. qz filio attribuit scientia. xxxviij. dī. si. si iuxta. sz qui ex ɔtemptu peccat dī peccare in spiritū sanctū. vł ille q est obstinat⁹ in pctō. ⁊ illd dī irremissibile. id ē. nō ita de facili remittitur sicut p̄cedētia. de pe. di. j. ꝯ. vlti.

i.cor.3.

de qb⁹ i die iudicij rō red dēda ē occupauit. Si dui icaute iuram⁹ ⁊ cū h̄ p ali quā necītatē iplere n̄ pote rim⁹ vtiqz piuram⁹ ⁊ cum oī facilitate vel temeritate maledicim⁹ q̄ ſcptuz est Neqz maledici regnū dei possidebūt. ¶ Itē gre. Que sūt vēialia pcā q̄ post hāc vitā purgāt.

Qualᵇ hic quisqz egredit: talᶜ i iudicioᶜ appebit vł repn̄tabitur sz tn̄ ꝺ qbusdā culpisᵈ eē an̄ iudiciū purgatōis ignis credēd⁹ ᵉē: p eo ꝙ vitas dic: qz siqs i spm̄scm̄ blasphēiasᶠ dixerit: neqz i h̄ sclo remittit ei neqz i futuro i q̄ sn̄ia dat itelligi q̄sdā culpas i h̄ sclo q̄sdā i futuro posse relaxari. qꝺ āt ꝺ vno negatᵍ ɔn̄s itellect⁹ patet: qz ꝺ qbusdā ɔcedit: sz tn̄ vt p̄dixi h̄ ꝺ puis minimisqz pcīs fieri posse credēdū ē: sic ē assidu⁹ ⁊ ociosus s̄mo: immoderat⁹ risus vel pcm̄ cure familiarᶦ: qꝺ vix sine culpaʰ vel ab ipis agit q culpā q̄lr declinare ꝺbeant sciūt. q̄ ēt post mortez grauāt: si adhuc i vita positᶦ mīme i mōte fuerit relaxata.

g ¶ Negat. ar. ꝙ de vno negat de alio ɔcedit. vt. xv. q. iij. de crimie. ff. de iudi. cū p̄tor. sic quod ꝺ vno ɔcedit de alio negat. vt. xlv. di. disciplina. j. q. j. p esaiā. xxxij. q. v. q sitit. ar. ꝫ. C. de na. li. aut. itē siqs. vbi licz vnū noiet. tn̄ ertēdit ad alios. sic. lrj. di. miramur. ar. ff. ꝺ cust. re. siqs. h ¶ Sine culpa. Silr militia. mercatio. pcuratio. siue ministratio aliq̄. vix sine peccato fit. vt de pe. di. v. falsas. ⁊. c. q̄litas.

Primū. Ex hoc capitulo tres ozitur opi niones dicit. h. ꝙ q semel peccauit non pōt amodo pmoueri vel aliqs act⁹ legitimos exercere. vt hic ⁊. xlviij. di. quoniā. ⁊. j. q. vij. siqs oēm. ⁊. l. dis. illud. ⁊. vj. q. j. q crimen. ⁊ viij. q. j. i scriptuis. in fi. ⁊ extra ꝺ etate ⁊ qualit. ex tue. ⁊ arg. p eis. ff. ꝺ edil. edic. quid sit fugitiuus. j. ꝫ. fur enim nō purgat vitium furti. licz rem restituat. ff. ꝺ fur. qui ea mente nec raptorū vitium rapine. ff. vi bo. rap. l. penul. alij dicūt ꝙ post qlibet mortale acta penitentia pōt quis promoueri nisi sit crimen enorme. vt. lxxxj. disti. apostolus. ⁊ est ar. ad hoc. l. dis. ferrum. ff. de edil. ꝙ ita sanatum est. qz status nostri tempoꝛis ⁊c. vt. xxxiiij. dis. fraternitatis ⁊ dicunt ꝙ ille canō corrigit alios q de rigore loquuntur. Tertij dicunt ꝙ q̄tūcunqz sit graue delictum dummodo sit occultuz post penitentiaz nō impedit pmouendū. vt. l. disti. de his. ego credo ꝙ siue sit occultuz siue manifestuz dūmodo sit enorme ipedit pmouēdum. licz egerit penitentiaz. l. distin. miror. Io. sed certe hoc non est verū licz io. hoc dicat. nam pro occulto crimine nemo repellitur post penitentiā nisi in homicidio. vt dicit noua decre. extra de temp. ordi. c. vlti. que declarat hoc totum. b. k ¶ Preses. i. ep̄s. l ¶ Corripere. Nō ꝙ pōt qs accusari ꝺ peccato de q̄ penituit. xxxij. q. ij. admonē.

ta. ¶ Itē au. De eo. Palea

Qui i aliud sclm̄ distulit fructū ɔuslōis: prius purgabil igne purgationis. h̄ ignis ⁊ si nō sit: nō sit etern⁹: miro tn̄ mō grauis ē: supat. n. oēm penam quā vnqz passus ē aliqs in hac vita vel pati pōt. ¶ Alias aūt ea tn̄ delicta significat: q̄ꝫ est ppetua ifamia. vn̄ illud hieronymi: p̄mū itaqz sine crimie ⁊c. ¶ Unde hieronym⁹ scribit in ea dez epistola ad titū. A die baptismi sine crimīe debet inueniri q in ep̄m ē or dinād⁹.

Primū ītaqz ꝗd dicit⁹. sine crīe iubet eē ep̄s quod alio verbo ad timotheum irreprehensibilem noiatum puto: non ꝙ eo tn̄ tēpore quo ordinand⁹ est sit sine vllo crīe ⁊ preteritas maculas noua ɔuersatiōe diluit: sz ꝙ ex eo tēpore quo in christū renat⁹ est nulla peccati consciētia mordeatur. quomodo enī potest presesᵏ ecclie auferre malū de medio ei⁹ q in delictū simile corruit: aut q̄ libertate peccantez corriperelpotest: cū tacitus ipe

j. tim. 3. ibidem

a ¶ Respondeat.sic.j.di.pxi.vna tm.z.xlij di.§.j.z.lxj.di.in sacerdotib9.§.j. Di.xxvj.

b Sequitur.In hac.xxvj.dis. exequitur scdm preceptu apostolice regule. oz epum esse vnius vxoris virum.qd negatiue exponitur id e. no plurium. tamen in casu necessitat] bigamus p/mouet vsqz ad subdiaconatuz. vt.xxxiiij.di.lector. Assignantur aut quattuor rones quare bigam9 non possit pmoueri.vna pp defectu sacri. qz no est ibi sacrm vnitatis.cu carnez sua diuiserit. vt.j.c.acuti9. Ite pp prorogatius ordinum. vt.j.c. vna Ite pp signu incontinetie ex eo q d vna transiuit ad alia.vt lxxxj.dis.proposuisti.Itez ex eo q n hz frontez hortandi viduitatez. vt.j.c. vna zc.

sibi respodeat eade se admisisse que corripit. Ecce q ordinadus est in epz no solu tpe sue ordinationis: sed etia omni tepe post baptisma a crimie imunis d bet esse. Di. xxvj.

Sequitur b i vtraqz epistola vni9 vxor] viru post baptisma videlicet no an baptismu. Vn hieronym9 scribit ad occanu. Post baptismuz debet esse monogam9 qui est in epm ordinadus.

Unius vxoris viru.id est.monogamu post baptismu d.si.n.z an ziugez habuerit q obierit:no iputet ei:cui,p:sus nouoc hoi nec stupra nec alia q an fuerut ia obsut. Augustinus vo ecotra testat scribes in epistola ad titu. Qui an baptismu habuerit vna z p9 baptismu alia ordinad9 no e. Acuti9 f itelligut q nec eu q cathecumin9 vl paganus habuerit vna an baptismu z post baptismu habuit altera ordinadu ce fuerut qz de sacris agit no de pco ppter sctitate scri sicut si femia cathecunia viciata e:no potest post baptisma inter dei vgies zsecraris:ita no absurde visu est bigamu no peccasse sed norma sacri amisisse: non ad vite meritu:sz ad ordinatiois signaculu.vni9 vxoris vir.eps significat h ex oibus getib9 vnitate vni viro i xpo subdita: sicut duobus dnis fuire. sic ab vno dno apostatare:atqz i alteri9 supstitione ire n licet. Ite inocenti9 rupho z eusebio z ceter] epis macedonibus. In baptismate culpa dimittit no lex ziu.

Deinde k op, qui abolet. ponit no dicio oportere bigamu eu q cathecuminus habuerit z amisit vxore:si post baptismu fuerit alia sortit9: caqz pma viderit q nouo hoi copulata sit: qz illud ziugiu p baptismi sacrm cu ceter] criminib9 sit ablatu. quod cu de vna vtiqz dr.certe si tres habuerint.

g ¶ Consecrari . queri i.q. consueuit cu zsecratio epi';scopi maior sit z dignior q virginu q/re possit consecrari in episcopum qui non solu vxorem habet s; etia post mortuaz vxorem habuit concubinam. vt xxxiij.distin. habuisse. z.x xxiij.distinc. c.fraternitatis . z siqua fuerit corrupta vel ante baptismu vel postea si pos sit inter sacras vigines consecrari.vt xx.q.j. iuuenculas tamen sacra virgo significat eccle siam triumphantez. vbi non est macula neqz ruga.xxj.distic.

c Unius.i.no pluriu sic ex d testi.licz. z sic vba affirmatiua exponunt negatiue.vt j.q.j.iudices.xxiij.q.iiij.si ea. d ¶ Post baptismu.no dicit vex.qz mrimoniu no soluit in baptismo.vt.j.c.deinde.z male sentit h hiero.vn augu.eum corrigit in pxi.c.

e ¶ Nouo.Sub eo mo loqndi fu9p9 manumissione dinou9 ho.vt.ff.d admi.le.fu9. legatus z alia lex dicit q post maumissionem ali9 intelligitur.vt.ff.de sol.g res.§.aream.

f Acutius de sacrameto. sensus est.bigamus no repellit qz peccauit. sed pp sacramenti defectu q in eo e.ex de biga.a nobis.z.c.nup.Et nota q i mrimonio duplex designat sacrm ziunctio aiorz p vba de psenti designat ziunctione fidelis aie ad christum.sed comixtio carnis designat zdictionem christi z ecclesie.vt extra de biga. debitum.item designatur ibi vnio deitatis cum humanitate.vt de conse.distin.ij.in christo. z illam designat coniunctio coporum.

qbuis.sed episcopus ecclesiam militantem vbi sunt boni z mali.xxx.distinc.quoniam. xj.q.iij.audi. h ¶ Significat. z ita ipse episcopus est sacramentum sicut aqua ipsa.j.q.j.detrahe.versi.quid est aqua nisi aqua.

i ¶ Uni viro.i.deo z non diabolo z sic bene aptatur sequens littera.

k Deinde.cum ceteris.improprie ponitur hec dictio ceteris.vt ibi.z cum eo alij duo latrones. sic.xvj.distin.cenomanensez. xxxiiij.distin.siquis viduam. viij.q iij.artaldus.vnde licet sic inueniatur scriptum i aliquo instrumento.hec ecclesia cum ceteris capellis per hoc non probatur ecclesia in istam esse capellam.

rit in veteri positus hoie vxores: erit ei q̄ post baptismū q̄rta: sic īterp̄tantib⁹ p̄ma: ⁊gis eq̄ nomē accipiet: q̄ q̄rto loco ducta est. qs oro istud non videat ꝯ apli eē p̄ceptū: q ait. vni⁹ vxoris virū oportere fieri sacerdotē.

thi. 3.

Sʒ obijcit̄ ꝙ in baptismo totū qcqd i veteri hoie gestū est sit solutuʒ: dicite mihi vt cū pace vr̄a loq̄r an cria tm̄ dimittūt i baptismo: an ⁊ illa q̄ s̄m dei precepta ac dei instituta ꝯplent vxorē ducere crimē est: an nō ē crimē. si crimē ē. ḡ vt cuʒ p̄fata venia dixeriʒ erit auctor i culpa. q vt cria ꝯmitterent i padiso p̄cepit. cū ipse eos bn̄dixit.

geñ. 1.

si vo ñ est crimē: q2 qd de⁹ istituit: nefas ē crimē appellari. ⁊ salomon addidit: eteni a deo p̄pat viro vxor:

pū. 19.

qūo credit inter cria esse dimissum: qd deo auctore legit ꝯsumatū. qd de taliū filijs pcēset: nūqd ñ erūt admittēdi i hereditat̄ ꝯsortiū: q ex ea suscepti sūt q̄ añ baptismū fuerat vxor erūtq appellādi vel nāles vel spurij. q2 nō ē legitimū mr̄imoniū. nisi illud vt vobis videt quod post baptismū assumit. Ipse de⁹ cuʒ īterrogaret a iudeis si liceret vxorē dimittē: atq exponeret fieri nō debere addidit: qs de⁹ ꝯiūrit hō nō sepet:

mat. 19.

an de his locut⁹ esse credat q̄ post baptismū sortiūtur: meminerint h̄ ⁊ a iudeis interrogatā ⁊ etiaʒ iudeis eē r̄nsuʒ: q̄ro ⁊ sollicit⁹ q̄ro: si vna eadēq sit vxor ei⁹ q añ cathecuminus postea sit fidel filiosq ex ea cū eēt cathecumin⁹ suscepit: ⁊ postea alios filios cū sit fidelis vtrum sint frēs appellādi: an nō habeāt postea defuncto patre familie herciscūde hereditat̄ ꝯsortiū: qb⁹ filioꝝ nomē regn̄atio spūalis credit abstulisse: qd cū ita sentire absurdū ē: q̄ ro est hoc defendi ⁊ vacua magi opiniōe iactari q̄ aliq auctes roborari: cū nō possit iter pcā deputari qd lex p̄cipit ⁊ de⁹ adiūxit. nūqd q cathecumin⁹ ⁊tutib⁹ studuit: hūilitatē secut⁹ ē: patiētiā tenuit: elemosynas fec: morti destinatos q̄lib3 rōne eripuit: adulteria exhōruit: castitatē tenuit: q̄ro si hec oia cū fuerit factus fidelis amittit: q2 p baptismū totū qd vet⁹ hō gesserat putat auferri. Aspicies gētilē hoiē corneliū oronibus atq elemosynis vacātē: angeluʒ audientē p relationē ipsumq petrū videntē: nūqd p baptismuʒ hec illi ablata sūt ꝓpter q̄ ei baptismū videt esse ꝯcessum: si itaq credit mihi credite: nō modicū errat: q2 qcqd bn̄ gestū fuerit ⁊ s̄ʒ p̄cepta legalia custoditū nō pōt faciētib⁹ decipere. nuptiaꝝ ḡ copula q2 di mādato pficit nō pōt dici pctm̄ ⁊ qd pctm̄ nō est inter pcā credi solui nō dbet. Eritq itegruʒ ⁊ salutare estimare aboleri nō posse prioris nomē vxori: cū non sit dimissuʒ p pctō qd ex dei sit

a Eque. id est simili ratione.
b Sed obijcitur. id est. nūc obijcit ꝯ secūdā opinionem.
c Quid de talium h obijcit cōtra tertiā opinionē.
d Uel naturales. q dicūt legitimi. q naturales. q spurij. hēs. xxxij. q. iiij. liberi. ff. d sta. ho. l. vulgo.
e Sortiūtur vxores ⁊ viros.
f Responsum. no. iterpretandas eē locutiōes s̄m psonas q̄ loquunt qd vt gbus loquūtur vt hic. et j. q. vij. didici. ⁊ ex̄ d malo. ⁊ obe. solite. ⁊ ꝙ persona loquēt cōprehendit in generali sermone. ar. ff. d pigno. paul⁹ §. vl. ar. ꝯ. ff. loca. que insulaʒ. §. vlti. vbi etiā familia nō excipitur in generali s̄mone.
g Auctoritate. Quod eniʒ ratione probari non potest extirpandum est. vt. lxviij. dis. corepiscopi.
h Lex precipit. xxij. q. iiij. q peccat ñ peccat leg̃ auctē ⁊c.
i Destinatos. quid de hoc iuris sit habes. xxiij. q. v. reos.
k Concessum. quasi dicat eadem cā nō operatur contrarios effectus sic. lvij. di. siquis i egritudine. sicut eadem solutio nō parit liberationem ⁊ repetitionē. vt. ff. de solu. qui hominē §. vlti. extra de bap. maiores. ar. ꝯ. ff. rem ra. ha. l. ij §. vlti.
l Inter pctā. videtur ꝙ infamia ꝯcta ante baptismuʒ non tollit per baptismum. ⁊ ita q ante baptismuʒ fuit infamis postea ñ potest ꝓmoueri. vt xlviij. di. qm̄ ⁊. j. q. vij. si qs oēm. hoc non credo. sʒ dico infamiā ⁊ irregularitatē ex ꝓprio delicto ꝓuenientē tolli in baptismo. q2 dona baptismi sunt sine omni penitētia ⁊ satisfactione. vt de cōse. dist. iiij. sanctum. Si enim peccatum non deleretur q̄tum ad infamiaʒ adhuc p⁹ baptismū obesset. qd negat ambrosi⁹. j. e. vna vū si aliquis occidit mille homines añ baptismuʒ. ois infamia ⁊ irregularitas tollitur. vt. lj. dis. siquis. p⁹ acceptum. h̄ etiam patet i paulo qui ante baptismuʒ fuit homicida ⁊ tamen postea fact⁹ ē

apostolus.vt.l.di.§.eo. Si obijcis, q᷑ fm̄ h̄ illa q̄ corrupta ē ante baptismū.post baptismū nō fit irregularis.⁊ iō.dʒ ꝯsecrari. bene ꝯcedo q᷑ nō ē irregularis,ſʒ tñ impedit a cōsecratiōe ꝑꝑ defectū sacr̄i.sed q̄re repellit mulier pretextu fornicationis quā ante baptismū ꝯmisit.vt ex͂ ꝺ.di uor. gaudemus in fi.sic vi in ꝓmouēdo. sed h̄ iō est q: illud ꝺlictuʒ nō tm̄ vxorez sed ēt virū maculat.vt.xxxij.q.j.in ꝯiugio. sic vides q᷑ ꝑ libertatē tollit delictū vl' infamia quā qs in seipso cōmisit.ſʒ illud ꝺlictū qđ in alio cōmisit non tollit. vt.ff.ꝺ his q notā. infa .l. pennl.⁊.l.athletas.§.pō. pterea per baptismū tollit crimen p̄cedēs nō tamē tollitur exceptio cōpetēs ex crimine.sicut ꝑ penitētiā tollit crimen nō tñ exceptio cōpetens ex crimine.vt s̄.di.proxi c vlti.⁊.xxxiij.q.ij.admonē. Jo. qđ autē hic dicit nō est peccatū sed seq̄la peccati.scilicet infamia ex peccato ꝯ.secus aūt ē in illa q̄ nō ꝓuenit ex peccato sed ex ꝯstitutione ecclesie.vt in illa q̄ in vita est corrupta. vt.s̄.e.c.ij.⁊ in iudice ⁊ executore. vt.l.dis.si qs viduā.⁊.lj.di.aliquātos.⁊ tamē nō peccant tales.xxiij.q.v.miles.sed fm̄.h.videt se qui incōueniēs.scilicet q᷑ melioris cōditiōis sūt delinq̄ntes q̄̄ illi q nō deliquerūt.xxxiij.di.fraternitat.xix.q.iij.mādam.in glo.nō tamē.sed hoc cōtingit ex ꝟtute sacramēti.b.

Luce.3.

Una copula.ordinationis.sile.j.xxxij.di.feriatim. Nota in h̄ capitulo di q᷑ siqs iterauit cōiugiū.i.scōam habuit vxorez.non pōt postea ꝓmoueri fm̄ legē ꝓmotiōis.qđ quibusdā.miruʒ videt scʒ matrimonia ante baptismuʒ ꝯcta obsint.peccata ꝟo nō obsint volētibus ꝓmoueri.qđ nō dʒ videri miruʒ cum peccata in baptismo deleantur. bigamia ꝟo nō.b

voluntate cōpletū. Item amb.in li.de officijs. Bigamus reputat q añ baptismū habuerit vnā ⁊ p⁹ baptismū aliā.

Una baptismū nec repetita nobis copula ꝑmittit:⁊ i ipō ꝯiugio lex est nō iterare ꝯiugiuʒ nec scōe ꝯiug] sortiri cōiūctionē. qđ plerisq3 mirū videt cū ēt añ baptisma iterata ꝯiugia electiōi muñer] ⁊ ꝓrogatiue ordinatiōis impedimēta generēt: ⁊ cū ēt delicta obesse nō soleāt[b]: si lauacri remissa fuerit sacro: ſʒ itelligere debemus q: i baptismo culpa dimitti pōt: lex aboleri ñ pōt in ꝯiugio nō culpa ſʒ lex ē.qđ culpe ē igit baptismo relaxat.qđ leg] ē i ꝯiugio ñ soluit.quō āt pōt eē hortator[c] viduitatꝭ: q ⁊ ipē ꝯiugia frequētauerit. Joānes baptista dū herodē ab icestu ꝓhiberet dicēs. Non lʒ tibi hēꝛ vxorē fr̄is tui eui dēter oñdit iter fideles cōiugia eē: vñ dat intelligi q᷑ bigami dicūt nō solū qui post baptisma ꝯiugia frequētāt ſʒ ēt q añ baptismū vnā ⁊ p⁹ baptismū alteraʒ habuisse ꝓbāt. Bigam⁹ ꝟo i sacerdotē ordinari nō dʒ: nō q: deliq̄rit scōaʒ accipiēdo vxorē: sed q: prerogatiua exut⁹ est sacerdotis[d]. Item amb.in epistola ad ꝟcellenses ait. Nō peccat bigami⁹: ſʒ ꝓrogatiua sacerdotij exuit.

Qui[e] sine crimine vni⁹ vxoris ē vir: tenet ad legē sacerdotij suscipiēdi.q autē iterauerit cōiugium: culpam quidē nō hʒ coinquinati ſʒ ꝓrogatiua exuit sacerdotis. Di. xxviij

Quod fāt vni⁹ vxoris vir eps iubet eligi: q̄rit an de tēpore ordinationis h̄ sit accipiēdū: vt tpe sue administratiōis ei⁹ possit copula fungi: quā vnicā ⁊ ꝟginē sibi despōsauit. Hoc martinus papa[f] ꝓhibet dicens. Non ordinetur diacon⁹: [illegible] Diaconus[g] qui scilus.

leant. Ergo infamia ꝺ delicto prouenīens nō noceret q̄tum ad legē ꝓmotionis scilicet ꝑ baptismum deleta.

b Non soleant.

c Hortator.sic.xxv.distin.c. vlti. et xlvij.d istinc.§.necesse.

d Sacerdotis. Idē ꝺ quolibet sacro ordie.xlj distin. quiescamus.

e Qui sine crimie. Di. xxviij

Quod āt In hac xxvij. distin. primo ponit incidentē q̄stionem. scilicet an episcopus possit vti matrimonio contracto.secūdo ponit cōtrarietatēs capituloꝝ quorundaʒ que loquūtur de vouentibus ⁊ eā soluit distinguēdo inter vouētes solēniter ⁊ simpliciter.⁊ incipit hic tractate de ꝯtinētia clericoꝝ.⁊ ptēdit iste tractatus vsq3 ad.xxxvj.distin.

Diaconus.fm̄ q᷑ patet per.§. sequentē. hoc.c.pōt intelligi de mr̄imonio iaʒ ꝯcto ⁊ de cōtrahendo.⁊ fm̄ h̄ diuersis mōis exponetur littera.fm̄ q᷑ intelligit de ꝯtracto planū est.q: iste.M.papa precessit grego.q indixit cōtinētiaʒ subdiaconibus.xxxj.distinc. ante.sed hoc expone pro accipiendo.i.ꝑ contracto retinēdo.licuit enim etiā tēpore.syricij vsq3 ad grego.subdiaconibus vti iam ꝯcto mr̄imonio.lxxvij.di.geuq3.lxxxij.di.ꝓposuisti.expōe q desideraueris.i.desideraūt vti iā

contracto. Sm autē q̄ loq̄tur de ſhendo de diacono fuit tm̄ queſitū ⁊ de eo tm̄ reſpōſū Idē tamē eſt ⁊ de ſubdiacono. j. xxxij. di. ſi quis eorū ⁊ ſm hoc plana ē littera. qd̄ tm̄ dixi q̄. M. pceſſit greg. H. dicit p chronicā ſuā falſuz eē ⁊ dicit q̄ greg. p̄ceſſit martinū. lxv. ānis.

a Si cōteſtatus. Nō q̄ pteſtatio valet. vt extra d̄ no. op. nū. cū ex iniuncto. vt. j. diſ. pxi. diacōi. extra qd̄ me. cā p̄latuz. xxxj. q. ij. lothari⁹. ⁊ ff. de negot. geſt. neſcenti⁹ ff. q. mo. pig. vl' hypo. ſol. ſi debitor. §. j. ar. ſ. ex̄ d̄ cōſti. cū. M. ferra. ⁊ d̄ ap. ſollicitudinē. to. hoc credo tenendū q̄ pteſtatio ſemper valet facta p̄nte aduſario. niſi cōtradicat aduſarius vel iuder. ſi fctā fuerit re adhuc integra exiſtente. vt in hoc. c. ⁊ ex̄ de cōſti. dei inte. reſti. cum veniſſent. niſi in qbus exp̄ſſuz eſt q̄ pteſtatio nō valeat. vt ibi ex̄ de cōſti. cū. M. ⁊ d̄ ap. ſollicitudinē.

b Tacuerit. Ar. taciturnitatē haberi p cōſenſu vt hic. ⁊ liiij. di. ſi ſuus. ⁊ lxv di. ſi forte. ⁊ xx. q. ij. puella. ff. ſolu. ma. l. ij. ar. ſ. ex̄ de pſcrip. nihil. Solu. taciturnitas ſemp hꝫ p cōſenſu niſi i trib⁹ caſib⁹ notat'. ij. q. vij. plerīq;. Itē ⁊ i caſib⁹ illꝭ vbi reqrit exp̄ſſus cōſenſus. vt i ſuitute iponēda nō ſufficit cōſenſus tacit⁹ ſꝫ exp̄ſſus. vt. ff. de ſ. vr. pdio. iuitū. itē in pcuratore cōſtituēdo. ff. d̄ pcu. fili⁹. §. iuitū. itē i furto. vt. ff. d̄ fur. q vas. §. vetare. itē i ſoluēdo mr̄imonio. vt. ff. d̄ ri. nup. ſ eo iure. §. iij. Uel diſtigue an tale ſit factuz qd̄ poſſit fieri me p̄hibēte. in eo caſu nō obſtet taciturnitas vt rē meā q̄uis pōt vendere me inuito. ⁊ tō nō nocet taciturnitas. vt. ff. de ſhen. emp. rez alienā. Si aūt tale factū eſt qd̄ nō pōt fieri me p̄hibēte taci-

eligit ſi pteſtatus⁹ fuerit p accipiēdo mr̄imonio ⁊ dixerit ſe in caſtitate nō poſſe manere: hic nō ordiet. q̄ ſi in ordiatiōe tacuerit^b ⁊ ordiatus fuerit ⁊ poſtea mr̄imoniū deſiderauerit ſit alien⁹ a miſterio ⁊ vacet a clero. Hac aucte^c dat itelligi: q̄ illi q vxores hn̄t vel accipe volūt: nec diacones nec ſacdotes fieri pn̄t niſi ɔtinētiā pfiteant. Si vo diacon⁹ a miſterio ceſſare voluerit ɔtracto mr̄imōio licite pōt vti. nā ⁊ ſi i ordiatōe ſua caſtitatꝫ votū obtulerit: tm̄ tāta ē vis in ſacro ɔiugij: q̄ nec ex violatiōe voti pōt diſſolui ipz ɔiugiū. Unde aug. in li. de bono coniugali ad iulianū. Nubētes poſt votū n̄ ſūt abiuicē ſepandi.

Uidā⁹ nubentes poſt votū aſſerūt adulteros eē ego aūt dico vob: q̄ graui ter peccāt q tales diuidūt

Item theodor⁹. De eo.

Si vir^e ſimplex votuz ſ̄ginitatis hn̄s adiūgit vxori: poſtea nō dimittat vxorē ſꝫ trib⁹ ānis^f peniteat. Hieronym⁹ ſ̄o ecōtra ſcribit. Dānabile eſt voventib⁹ velle nubere.

Uouētibus^g ſ̄ginitatē nō ſolū nubere ſꝫ etiā velle dānabile eſt. Idē ɔ̄ luciniū. Dānabilē hēbit ſi nupſerit q ſ̄ginitatē vouit.

Si ^h nupſerit ſ̄go non peccat: nō illa ſ̄go q̄ ſemel cultui diuio dedicauit. Haꝝ. n. ſi q̄ nupſit hēbit dānatōēz: q̄ pmā fidē irritā fec̄. Itē nico. pa. ad albinū vienneñ. ec. archi. Que ſcimonialē ſe eē finxerat: nubere n̄ valet.

Quod^i iterrogaſti de femina q̄ poſt obitū mariti ſui ſacrū velamen' ſup caput ſuū ipoſuit: ⁊ finxit ſe

turnitas hꝫbꝫ p cōſenſu. vt ex̄ de his q̄ fi. a p̄r. c. ij. ſic diſtiguit' lex. ff. de re iudi. ſepe. ſic xj. q. iij. qn̄. ⁊ extra de ſen. ⁊ re iudi. q̄uis. to.

c Hac aucte licite allegādo dicit. Quidā poſt votū. qdā dicūt illud votuz d eē ſimplex qd̄ fit p ſ̄ba de futuro vt ego voueo q̄ p⁹ morte vxoꝛ ɔtinebo. hoc votuz ipedit vt dicūt. ſed n̄ dirimit matrimoniū. votū ſolēne eſt qd̄ fit p ſ̄ba d̄ p̄nti vt ego voueo ɔtinētiā. iſtud ipedit ⁊ dirimit ego credo tribus mōis votū ſolēnicari vel p ordinē vel p habitū vl' ex eo q̄ corā aliqb⁹ teſtib⁹ ſ̄uouit ſe alicui religioni. ⁊ dic vt no. xxvij. q. j. c. j. to. qd̄ to. dicit d̄ habitu itelligas ſi recipiēdo habitū fecit pfeſſionē exp̄ſſaz vel tacitā. vt ex̄ de regul' ſtatuim⁹. ⁊. c. pcedē. q̄ ſol⁹ habit⁹ nō ſolēnicat Si vir. votū. i. p' ſ votū. vt e. ti. porrectū. poſitū ppetue cōtinētie habende.

f Sꝫ trib⁹ ānis. alibi di q̄ iſti ſūt peiores adulteris. vt. xxvij. q. j. nuptiaꝝ. q̄re ſ̄ iſti tm̄ triēnis pnia idicit cū adulteris ſeptēnis idicat. xxxiij. q. ij. h' ipꝫ. Itē cū iſti i deū peccēt g̃n⁹ eēnt puniēdi q̄ illi q in hoiez pe cāt. vt xvij. q. iiij. ſic q. xxj. q. j. mouet. ſꝫ iſtd̄ ē pp bonū mr̄onio adiūctū. ⁊ ſic hēs qd̄ minuit pēā d̄licti pp adiūctū. vt. xxxij. q. ij. qcqd 'et q. iiij. dixit. ⁊. c. origo ⁊. xxxj. q. ij. ſi qlibꝫ g

Uouētib⁹. ēt velle. ſic g̃ vi q̄ ſola voluntas ēt q̄ ad eccliaz punit. vt. xix. di. anaſtaſi⁹ ſic g̃ licꝫ nubē p ſe ſit bonū. tm̄ malū ē iſtis ſicut corp⁹ xp̄i malū fuit iude. vt d̄ ɔſe. di. ij. ſic iudas. ⁊ arbor padiſi mala fuit ade. vt. xj q. iij. quid ergo.

h Si nupſerit ſ̄go. que non' vouit ⁊c.

i Quod iterrogaſti. ⁊ finxit. qdā ſimulatō

sit ex honesta cā. q̄dā ex inhonesta. Ex honesta. vt. xxij. q. ij. vtilem. ⁊ xxij. q. ij. dñs. silr si aliqs simulat religionē pp timorē. talis sil'atio ñ nocet dūmō ꝓtestatio p̄cedat vt ex q̄ me. ca. plati. Simulatio aūt ex inhonesta cā semper facit mōachū. nec admitteret si vellet ꝓbare ꝯtriuz: vt. xxvij. q. j. vidua. ⁊ ex de regula. vidua. ⁊ C de latina lib'tate tollēda. l. vnica. §. sed q dñi sumus pileati. Et nota ꝙ io. faÿetinus disti xit. est fictio i tentiōis ⁊ fictio opis. fictio intētiōis est cū quis ficte ad baptismuz accedit. ⁊ licz ficte accedat tñ vez baptismū recipit. vt. j. q. j. sicut ficti. silr sigs ficte fit monach⁹ ad h vt possit fieri abbas. nihilomin⁹ est monach⁹. licz ficta ⁊ nō sincera sit ei⁹ itētio. Fictio opis dr vbi factū fingit ēe q̄ nō fiat. vt ff. ð ri. nup. simulate. vl' cū siml'at se vēdere ⁊ donat h ꝙ di. C. pl⁹ valē q̄ agit q̄ q̄ siml'ate ꝯcipit. silr dico ꝙ si aliqs eo ꝓposito copulat alicui mlieri ꝙ nolit stare legitime cū ea. ⁊ h patus sit ꝓbare ꝙ nō ē audiēdus. nā in spōsalib⁹ recurrit ad cōez intelligētiā vboꝝ lz ꝯhēs aliū itellcm̄ habuerit vt ex de spō. ex lr̄is. Ubi. n. vba nō sūt ambigua nō ē loc⁹ interp̄tatiōi. vt. ff. ð leg. iij. ille aut ille. a ¶ Reuertat. hoc intellige qñ post habituz assumptuz stetit inter monasles. vt. xxvij. q. j. vidua. al's solus habitus nō dirimeret sequens matrimoniuz. vt extra de reg. porrectū. ⁊ extra de cōue. ꝯiu. ex p̄te i fi.

sub eodē velamīe sctīmonialē esse: postea vo ad nuptias rediit bonū mihi videt: q2 p hypocrisim ecclīasticā regulā ꝯturbare voluit: ⁊ nō legitime i voto suo pmansit: vt pniaz agat de illusiōe nefanda: ⁊ reuertatur[a] ad id q̄ spopōdit: ⁊ i sacro ministerio pmaneat q̄ inchoauit. Palea.

Nam si ꝯsenserim⁹: q oia sacramēta ecclīastica qsq3 ꝓut vult fingat ⁊ nō ve faciat: ois ordo ecclīastic⁹ turbabit: nec catholice fidei iura ꝯsistunt nec canones sacri rite obsuant. Quid. n. ꝓfuit simoni mago baptismū sacruz ficte suscipe ⁊ in christianitate se pmāsuꝝ finxisse: cū p apostolū fraude ei⁹ detecta q̄ sibi futuꝝ eēt ꝓnūciatū fuit. Ait. n. pecunia tua tecū sit i pditionē. cor eni tuū nō est rectū coram deo. pniaz itaq3 age de hac iniqtate tua: ⁊ roga deū vt forte remittant tibi cogitatōes cordis tui. In felle. n. amaritudis ⁊ obligatiōe iniqtat̄ video te eē iō tales nisi resipiscāt spūali gladio pcutere cēsem⁹. Nō enim fas est spūiscō mētiri: sicuti ananias ⁊ saphyra mētiti sūt ⁊ statiz pierūt. Itez calixt⁹ papa. In sacris or dinib⁹ ꝯstituti nō ducant vxores: ⁊ si duxerit seꝑent

act. 8.

act. 5.

Presbyter]. diaconibus vt extra qui cle. vel vo. super eo. contra. s3 ibi fuit dispēsatio cōparatiua.

Presbris[b] diacōibus subdiaconib⁹ ⁊ monachis ꝯcubinas hr̄e seu matrimonia ꝯhere penit⁹ interdicimus. ꝯcta q̄z mr̄imōia ab hmōi psonis disiūgi[c]: ⁊ psonas ad pniaz redigi debere iux̄ sacroꝝ canonū diffinitionē iudicam⁹. ¶ Hic distiguēdū ē: ꝙ vouētiū alij sūt simpliciter vouētes: de qb⁹ augustin⁹ ⁊ theodor⁹ locuti sūt alij sūt qb⁹ post votū bn̄dictio accedit ꝯsecratiōis vl' ꝓpositū religiōis: de qb⁹ hiero. ⁊ nicola⁹ ⁊ calixtus scp̄serūt. Unde idē ꝯ eūdē iouinianū hic scribēs ait. Inceste sūt vgines: q̄ post ꝯsecratione nubunt.

Virgines[d] q̄ post ꝯsecrationē nupserit: nō tā adultere sūt q̄ƺ iceste. Di. xxviij.

Ecce[e] oñsuz ē breuiter ꝙ nolētes vouere ꝯtinētiā nec ad sbdiaconatū nec ad su periores gradus conscendere possūt. Unde ad sbdiaconatum accedentes non sine voto castitatis iubentur admitti auctoritate beati grego. qui scribēs petro subdiacono ait. Nō fiat subdiacon⁹ q se caste victurum non promittit.

c ¶ Disiungi. Non enim dz dissimulatione culpabili nefanda sn̄ia roborari. C. ð inces. nup. l. vlti. in fine.

d ¶ Disiungi. q̄ ad carnis copulaz: q2 quod non est nō potest dissolui neq3 accusari ex ð despon. impube. ad dissoluendū. sic dic lex ꝙ matrimoniū nō dicitur dissolui q̄ ab initio nullū fuit vt in aut. de nup. §. si ꝓ ab initio.

Virgines q̄ƺ incesté. sacrilege etiam sunt. ⁊ xvij. q. j. virginibus quia vasa domini id est seipsas contaminat. j. di. proxi. ð cernimus.

Di. xxviij.

Ecce ostensuz est. In hac. xxviij. distī. agit de cōtinentia clericoꝝ in tribus ordinibus. ondit et q̄lit sint ordinādi q ab ifantia ecclīastic' officijs adiūgūtur. Itē oñdit ꝙ relicte p̄sbyteroꝝ ⁊ diaconoꝝ nō pñt alij nubē. ⁊ ꝙ sacdotes a sua cura ñ dñt abijcē mlieres. vltīo ꝙ ad laicos nō spectat iudicare de sacerdotib⁹ lz mali sint.

a ¶ Nullū promiserit. expresse vel tacite. expresse. vt. xxiij. dis. §§. 7. xxvij. q. j. vt lex tacite vt. j. e. diaconi. Si q̄ris quō ecclesia imponit alicui necessitatē cōtinēdi. cū cōtinentia sit res voti non precepti. vt. xxxij. q. j. integritas. dico q̄ ecclesia neminem cogit cōtinere. sed in ordine quē dat pōt imponē legem quā vult sicut glibet ali⁹ i traditiōe rei sue vt. ff. d pac. i traditōibus.

b ¶ Decernimus. carceāt. mitius agit cū eis d cretalis q̄ iubet eos āmo neri post admonitionem. vt ex de cohā. cle. sicut.

c ¶ Quando 7 diacones hodie ēt acolyti cōferunt ecclie ex dispēsatōe. vt ex de eta. 7 q̄li. p̄terea.

d ¶ Professionē. q̄d p̄mittē debeat dixi. xxiij. distin. §§.

e ¶ Priusq̄. ab altera pte. i. medietate. q2 nomie p̄tis medietas desiḡtur. vt. ff. d v bo. sig. nomē. §. portiōis.

Nulli^a facere s̄bdiaconū p̄sumāt epi nisi q se castū victuꝝ p̄miserit: q2 null⁹ ad misteriū altaris accedere dꝫ: nisi cui⁹ castitas añ susceptū misteriū fuerit approbata. Itē inocē. ij. Officio 7 bñficio careat diaconus si nupserit.

Decernim⁹^b vt hi q in ordie s̄bdiaconat⁹ 7 supra vxores duxerit aut ꝯcubinas habuerit officio atq3 ecclesiastico bñficio careāt. cū. n. ipi tēplū 7 vasa dñi sacrariū spūsscti debeāt eē 7 dici idignū eos: ē cubilib⁹ 7 imūditijs deseruire. Itē ex ꝯci. tol. v. Caste se victuros p̄mittāt i diaconos vl̄ p̄sbros ordināti.

Quā^c dō p̄sbyteri 7 dyacones p parochias ꝯstituunt oꝫ eos p̄fessionē^d epō suo facere: vt caste 7 pure viuāt sub timore dei: vt dum eos talis p̄fessio obligat: vite scē disciplinā retineāt. Itē gre. nobilib⁹ ciuibus neapol. Non longa corporis continentiam habuit electus episcopus.

Priusq̄^e eligi nō dꝫ. ad nos scriptura via discurrisset iohānem diaconū q ab altera pte elect⁹ est: p vulā^f hēre filiā^g q̄rundā re

latiōe cog̃uim⁹ vñ si rōnē voluissēt attēdere. nec alij eū eligere nec ipe debuerat ꝯsentire. nā q̄ p̄sumptione auderet ad epatum accedere q adhuc lōgā corporis sui ꝯtinentiā filia teste ꝯuicit nō hēc. Itē ex ꝯci. toletano. ij. Ad subdiaconatum accessuri ꝯtinentiam p̄fiteantur.

De his^h quos volūtas parētū a p̄mis ifantie ānis clericatus officio mācipauerit id statuim⁹ obs̄uandum: vt mox detōsi vel misterio lectoꝝ^i traditi i domo ecclie sub epali p̄ñtia a p̄posito sibi debeant erudiri. ait vbi octauūdecimū^k etatis sue cōpleuerit ānum corā tot⁹ cleri plebisq3 ꝯspectu voluntas coꝝ de expectēdo ꝯiugio ab epo p̄scrutet. qbus si gr̄a castitatis deo inspirāte placuerit: 7 p̄missiōe castimonie sue absq3 ꝯiugali necēitate sese spopōderint s̄uaturos: hi tāq3 appetitores artissime vie leuissimo dñi iugo subdant ac p̄mū subdiaconi misteriū habita p̄batiōe^l professiōis sue a vicesimo āno suscipiant q si iculpabiliter ac inoffense. xx. 7. v. ānū p̄egerint:

f ¶ Paruulā. puitas filie fuit argumētū q̄ non diu fuerat cōtinēs. vnde aliud esset si habuisset magnā filiā. vt sic nō obstet. vt. j. e. d syracusane vnde ibi sunt dispensatū. sed hodie iure cōi nullus talis p̄mouēdus est in epm. vt. lxj. disti. catinen. g ¶ Filiam. Nō q̄ per factū ipm p̄bat aliqd. vt. lxxxj. di. p̄posuisti. xij. q. ij. q̄tuor. 7. xviij. disti. p̄uenit. ex h. c. videt q̄ iudex ex suo officio possit aliqd supplē de fctō qd sibi nō cōstat tanq̄ iudici. 7 lꝫ nō obijciat aliqd a p̄tibus ꝯ personā electi ipē tū supplere pōt obijcere. sed h iō supplet d facto. q2 illd spectat ad substantiā electōis. sicut supplet d tali facto qd spectat ad subam iudicij. vt. di. xi. ij. q. vij. alieni. Jo. als iudex nō supplet d facto nisi qd cōstat iudici tanq̄ iudici. vt. C. de tēp. ap. l. j. §. vlti. 7. C. de app. ampliorē. circa prin. 7. ff. de testi. l. iij. §. tu magis scire. sed licꝫ possit supplere. tamen ei soli non credit. vt extra de proba. qm̄ cōtra falsam. sꝫ de iure supplet. C. vt q̄ sit aduo. l. vna.

h ¶ De his. i. infantie. i. pueritie. q2 infantia nō durat nisi vsq3 ad septēniū. vt. C. de iure deliberā. si infāti. sic ergo videt q̄ pueri bene possunt habere beneficia ecclesiastica. nā 7 promoueri possunt. vt. lxxvij. distin. in singulis. sꝫ contra. j. q. j. pueri. sꝫ dic q̄ beneficium possunt habere sed nō platuras. vt ex de eta. 7 qua. indecorum. i ¶ Lectorum. noie lectoris h̄ comprehendit oēs minores ordines. s̄. xxv. di. c. j. k ¶ Octauūdecimū. i clerico seculari requirit votū in. xviij. anno. vt h. 7. lxxvij. di. in singulis. sꝫ in monacho i. xv. vt. xx. q. j. illd. qd iō fit ne mōachat habit⁹ p̄p nuptias deserat. nisi vbi dura ē ꝯuersatio vt in insul vbi dat mai⁹ spaciū vt ex d regl'a. q2 in insul. l ¶ Probatōe. dꝫ. n. lōga p̄cedē ꝯtinētia. vt. s̄. e. pxi. c. 7. lxxvij. distin. quicumq3.

Marginal notes: Or. 3. — Or. 6. — j. thi. 3.

a ¶ Aut ad terrenas.q2 terrã replẽt. ꝟginitas paradisuz.xxxij.q.ij.nuptie. b ¶ Auferre.qđ ꝗ de iure cõi cõpetit negandũ nõ ẽ.in aut.de nup.circa fi.§.lʒ ħ.q2.ff.de re iudi.l. A iij.siqs condemnatus.

tẽpus gregorij licuit.vt.xxxj.di.aũ triẽniũz.oriẽtales ꝗ licite vtunť mr̃imonio ꝯcto ante sacros ordies.postea i sacris ordinib' ꝯhere nõ licet.vt di.xxxj.quoniã.ꝛ.c.aliter.ꝛ ex de cleri.cõiu.cũ olim.sʒ post receptũ sacrũ ordinez non possunt cõtraheř.vt ibi dicitur.

c ¶ Assumi. Ab isto loco vsqꝫ ad.§.ecce.oĩa.c.inducunť ad pbãdum ꝙ subdiaconi ꝯtiere nõ tenenť ꝛ idẽ pbat đ diacono ꝛ sacerdote ꝛ oĩa sophistice inducit.vel loquũtur de tẽpore illo quo cõtinẽtia ceperat introduci.

d ¶ Preterea

e ¶ Diaconi Ad itelligẽtiã hoꝝ capitulorum notabis ꝙ i oriẽtali eccl'ia ꝛ in' occidentali licite contrahit in minorib' ordinib'.vt.xxxij.di.siquis eoꝝ.ꝛ.c.lectores.ꝛ.c.placuit.sed constituti in superiori ordie nec apđ nos nec ap đ grecos põt ꝯhere.nec poterant a tẽpore apl'oꝝ.ꝛ si ꝯhant nõ est mr̃imoniũ.vt ħ patet.ex sexta synodo ꝗ in oriente fuit celebrata ꝛ regulã statuit.eis.vt.xxxij.di.siqs eoꝝ.xxxj.di.nicena.lxxxiij.di.cuz in p̃terito.In ħ aũt differť inter eos ꝛ nos.q2 isti siue sint cõiugati siue nõ pmouẽtur ad sacros ordines nõ pmissa cõtinẽtia.vt.xxxj.di.quoniã.sʒ occidẽtales nunqꝫ pmouenť nisi cõtinẽtia pmissa.vt.s.c.nullũ.ꝛ.c.assumi.a tpe aũt cyricij ꝛ inocẽtij nõ licuit occidẽtalibus ad dyaconatũ vel supra promoueri nisi promissa continẽtia.vt.lxxxij.di.proposuisti.ꝛ.c.plurimos.sed subdiacõibus vsqꝫ ad

ad diaconij officiũ si adimplere id posse ab epõ pbãt pmoueri debẽt. Cauẽdũ est tñ his:ne qñ sue spõsionis imemores:aut ad terrenas[a] nuptias aut ad furtiuos ꝯcubit' vltro ꝯcurrãt.qđ si forte fecerit vt sacrilegij rei:ab eccl'ia hẽanť extranei. qb' aũt volũtas ꝓpria interrogatiõis tpe ꝯsideriũ nubẽdi psuaserit: ꝯcessaz ab apl'o licẽtiã auferre[b] nõ possum' ita vt cũ puecte etaťi i ꝯiugio positi renũciaturos se pari cõsensu opib' carnis spopõderit:ad sacros ordies aspirẽt. Itẽ ex ꝯci.arelatẽ.iij. **In ꝯiugio ꝯstitut' ad sacerdotiũ assumi nõ oꝫ.**

[c]Assumi aliquẽ ad sacerdotiũ in ꝯiugij vinculo ꝯstitutũ nõ oꝫ: nisi fuerit pmissa ꝯũsio. Itẽ ex eodẽ.iiij. **Nõ ordinẽť diacõi q castitatẽ nõ ꝓmiťť.**

[d]Preterea placuit vt đ inceps nõ ordinẽť diacões ꝯiugati nisi q pus ꝯũsiõis ꝓposito ꝯfessi fuerit castitatẽ. Uꝫ ex illa pori auc̃te diacõib' videť pmitti ꝯiugiũ:cũ ad sacerdotium tñ ꝯiugati phibenť assumi. porro i sequẽti videť pmitti auc̃te sꝫ diaconib' cũ de diacõib' specialiter pcipiť vt sine pbatõe castitatꝫ nõ ordineť. ħ idez in anchiritana synodo vicẽ pmissũ:i ꝗ sic statutũ ẽ **Diacõi nõ phibeãť a misterio pro nuptijs:si i ordinatõe dicũt se ꝯtinere nõ posse.**

[e]Diaconi quicuqꝫ cũ ordinãť:si i ipa ordinatiõe ꝓrestanť[f] sũt dicẽtes se velle hře vxores nec posse se ꝯtiere:hi si postea[g] ad nuptias puenerit:mãeant i misterio[h]: ꝓpterea ꝙ his eps licẽtiã dederit.quicũqꝫ sane tacuerit: ꝛ suscepint man' ipositionẽ ꝓfessi ꝯtinẽtiã si postea ad nuptias puenerit:a misterio cessare debebũt. Itẽ ex ꝯcil.neocesa. **Presbr̃ vxorẽ ab ordine depo**

[i]Presbyter si[k] natur. vxorẽ duxerit.ab ordine illum deponi debere.ꝙ si fornicatus fuerit vel adulterium cõmiserit:ex ecclia abijci ꝛ ad pniaz[l] iter laicos redigi oꝫ. Itẽ gregõ. **De eo q relictã cuius**

f ¶ Protestati.s.di.pxi.dyacon'.ꝛ extra de inte.resti.c.j.in fine.

g ¶ Postea sic extra đ cleri.coniu.diu sis.ꝛ extra đ cõces.prebẽ.ꝛ eccle.non vacã.cũ sup in fi.extra de filijs presby.veniens.

h ¶ In misterio.q2 videreť venire ꝯ pmissionẽ ꝓpriã.vt ex de condi.ap.per tuas.

i ¶ Presbyter.ab ordie.i.ab officio ꝛ nõ beneficio.ꝛ fm hoc magl' puniť sacerdos q fornicať ꝗ qui legitime ꝯhit.ꝛ ħ ió.q2 facit.ꝯ sacrum ordiez ꝛ etiã ꝯ legẽ.ꝛ ideo min' peccat ducẽdo vxorẽ q2 credit hoc sibi licere.sicut illa minus puniť ꝗ publice delinqt ꝗ que priuate delinqueret.q2 credit hoc sibi licere.vt.ff.de ritu nup.l.vlti.

k ¶ Ad penitẽtiã.l.di.ꝯfirmãdo ꝯ.sʒ illđ intelligiť de solẽni pnia.quã clericus faceř non dꝫ istud đ publica.vt.xxx.q.j.siqs sacerdos.ꝛ.xxx.di.siqs p̃sbyter.sʒ si deposit' fuerit bñ põt solẽniter penitẽ.vt de pe.di.vj.sacerdos.adhuc signatř ꝯ.lxxxij.di.p̃sbyter.vbi dĩ ꝙ sacerdos nõ dꝫ publice penitere inter laicos.sʒ illđ verꝫ ẽ qñ crimẽ ẽ occultũ.sʒ ħ loqť qñ crimẽ ẽ publicũ apđ laicos.v.q.j.si peccauit.

a Qua sunt. quoniã. q̃ hec allegatio valeat. pbat. xxxiiij. di. siquis viduam. b Conductor. id est defensor. c Dicẽs. et ita nõ potuit vxor ei⁹ cõsecrari. q2 marit⁹ corrupte nõ põt pmoueri. d Nec eã virginẽ. Hic p duo extrema colligit mediũ. ex eo enim q̃ ab initio nõ erat vgo. et postea iste pmotus fuit in diaconem colligit eã non fuisse vxorẽ. ff. de here. insti. sz et si ꝯ. solem⁹. et liij. di. c. legẽ. quãq̃ mediũ trahit extrema. ff. de ser. ru. pre. q sella. ꝯ. vlti. et l. tria pdia. quãz pncipiũ trahit ad finẽ. j. xxxv. di. ab exordio. ff. de le. iij. siqs i pnci. quãq̃ finis trahit a se pncipiũ. vt. xiij q. ij. c. vl. ff. de adimẽ. le. l. iij et l. iiij.

e Nec religiosaz. i. nec religiosum habitũ. quẽ solẽt sumere vidue vel alie deuote. licz nõ ꝯuertant ad aliquã ecclesiã. nec enim credo q̃ vxor illi⁹ q pmouet ad sacrũ ordinẽ teneat intrare religionẽ. sz sufficit q̃ voueat ppetuã ꝯtinẽtiã. vt. lxxvij. di. eps. nec ob. ex de ꝯuer. ꝯiu. sane. q2 illud spãle ẽ in vxore epi. sz adhuc ob. de cle. ꝯiu. qd aũt. sz illud intellige cũ ordinatus vult trãsire ad religiõez sed nec h papa aliqd dicit de veste. sz petrus illud allegauit. f Fuisse. supple et euz ordinatũ ipsa sciente. nã si ea inuita ordinarei vel ignorãte nõ fieret ei piudiciũ sz si sciuit et tacuit fit ei piudiciũ vt post mortẽ illi⁹ nõ possit nubẽ. vt. xxxij. di. seriatiz. vñ nõ requirit q̃ mulier voueat. sz sufficit si scit virũ ordiari.

g Si se. duplici. q̃rtũ ad pmũ. h Separent. Dubitat de vxoribus ordinandoꝝ qualiter vouẽ debeant et dare licentiã. videt q̃ solo vbo. vt. s. e. di. de his. i fi. et c. q2 sunt culpe. et. xxxij. di. seriatum. sz ꝯ ex de ꝯuer. cõiu. sane. et. xxxiiij. di. fraternitatis. vbi d. q̃ vxor pmouẽdi intrabit monasteriũ. Itẽ alia rõne q2 cetus clericoꝝ preeminet cetui monachoꝝ. q2 vir bonus monach⁹ facit bonũ clericum. xvj. q. j. legi. et facit ad hoc extra de conuer. cõiu. coniugatus. sed nullus suscipitur in monachũ nisi conuertatur vxor. xxij. q. ij. agathosa. dic ñ ẽe necesse q̃ conuertatur. sed q̃ voueat tñ. nisi de ea habeatur suspitio. extra de conu. coniu. cũ sis preditus. et speciale est i illa decreta. sane. in vxore episcopi. Sed obijcitur. hic mulier non vouit solenniter ergo si contraxerit tenet matrimonium. quod hic negatur. Solu. fm quosdaz votum istud est solẽne ex propria professione. vt extra qui cleri. vel vo. consuluit. al's nõ videtur q̃ sola sciẽtia mulieris solennizet votum. nisi ipsa expresse vouerit. Johan. sed videtur q̃ sola cõstitutio ecclesie hoc faciat. ex eo patet q̃ grecus nõ promittit continentiam dum recipit sacros ordines. vt. xxxj. di. ultin. quoniam. tamen si contraxerit post sacros ordines nõ tenet matrimonium hoc ergo non facit votum sed sola cõstitutio ecclesie. b.

i Siqua vel dyaconi. ideo non facit mentionem de subdiaconibus quia tempore gregorij promouebatur quis in subdiaconatum non promissa continentia nec fiebat vxoribus aliqued preiudicium. vt. xxvij. q. ij. multorum.

Cuiusdaz diaconi duxit vxorem

Quia[a] sũt culpe: i qb⁹ culpa ẽ relaxare vindictã: q̃rẽda est semp vitas: vt iqri debeat vtrũ accusatũ nota dbita ꝯdẽnet: an a pena inocẽtia patefcã subducat. itaq̃ puenit ad nos fautinũ defensorẽ vltionẽ exercere i petrũ latorẽ pñtiũ voluisse: p eo q̃ iqntũ dr relictã cuiusdã dyaconi tpe quo ꝯductor[b] fuit: marito tradiderit. sed qm iste ꝯiugẽ dyaconi asserit non fuisse dicẽs[c]: nec eã vgĩnẽ[d] ad eũ puenisse: deniq̃ nec religiosaz[e] mutasse vestem postq̃ ille i ordie sacro pmot⁹ est: et adijciens etiaz pus q̃ ad dyaconẽ pueniset: et postea prau a illã mulierez opiniõe vixisse. Ideo fraternitatez tuã his hortamur affatib⁹: vt cũ dei sicut decet timore cãz hãc sbtili oio iuestigatiõe pgrere: et si i ꝯiugio dyaconi mlierez de q̃ agit fuisse[f] ꝯstiterit supradscript⁹ lator memorato defensori et rectori pñimonij ad vindictã mõis oib⁹ tradat: et cũ ꝯpetẽti emendatiõe hi q male sociati sũt disiũgãt. Si vo i ei⁹ ꝯiugio nõ fuerit: memoratuz fautinũ ex nr̃o mãdato cõmonere te volum⁹ vt ei facere nil psumat: nec falsa illũ accusatio i aliq̃ pgrauet. Itez ex ꝯci. aurelia.

De vxore psbri vel diaconi si alij se ꝯiũxerit.

Si se[g] quicq̃ mlier duplici ꝯiugio psbri vel diaconi relicta ꝯiũxerit: aut castitate fruat: aut separent[h] aut certe si in crĩs intentione psititerit pari excõicatione plectant. Itez ex ꝯci. martini pape. De eodem.

Siq̃[i] vidua epi vel presbyteri aut diacõi maritũ accepit: null⁹ clericus nulla religiosa psona cum ea ꝯuiuiũ psumat nunq̃ cõicet: morienti tñ ei sacra subueniãt. Itez pelagius cethego patricio. Cuiusdã epi ordinatio differtur:

De syracusane. solz. Nō caueri debere ex eo q̄ solet aliqd fieri. vt. xcviij. di. afros. z. lxiij. di. nosse. b ¶ Persiteruñt nō ar. q̄ ambulatoria est volūtas eligētiū vsq̄ ad cōfirmationez. vt. lxj. di. studij. z. lxiij. di sti. q̄to. z ex̄ de elec. cum tra. z q̄ nullū ius acqrit electo ante confirmationez. vt extra de accu. super his. z xxvij. q. ij. nō dubiuz. z ex̄ de elec. cū in cunctis. z. c. nosti. arg. ꝯ ex̄ de elec. cū inter. i fi. z p illā decre. di co q̄ nō pōt variari. Joā. Sz hodie publicato scrutinio variare nequeūt electores. vt ex̄ de elec. publicato. postulatio aūt variatꝰ si postulātes diffidūt de iure suo. nisi sit iā pn̄tata supiori. vt ex̄ d postula. p̄la. bōe. b ¶ Quā pn̄cipalis. i. pn̄cipiū. in aut. de san. epis. circa princi. hic phibetꝰ i epz eligi hn̄s vxorē z filios z. lxj. di. catinensis. idem est si hz nepotes. vt in aut. quō oportet epi. §. j. col. j. sed hoc non pōt intelligi quando filij mali sunt vel nepotes. nā ppter tales ab alijs legitimis actibꝰ patres remouētꝰ. vt. vj. q. j. q crimē. vel qn̄ ita tenē diligit eos q̄ psūmtꝰ rōne ipsorū q̄ dilapidentꝰ bōa ecclesie. vt h dicitꝰ. idez est si habet patrez vel si habet fratres d quibus est timor. al's non repellitur q̄s ppter vxorē vel filios cuz hoc permittit apostolꝰ. z est arg. ad hoc. xij. q. ij. episcopus q filios. z extra d testa. c. j. dū tamen longa continentia pcesserit. vt s. e. prius q̄ z lxxvij. distin. quicunq̄. d ¶ Quesita. d rebꝰ ecclie vel intuitu ecclie. vt. xij. q. j. manifesta. z. c. seq. z q. v. c. penul. e ¶ Ecce hac nisi necitate hodie iuꝰ cōl eligitꝰ. vt ex̄ d eta. z quali. a multis. f ¶ Gre. s. e. quia sunt. g ¶ Suscepat. Hec solutio n̄ valz. q2 a tēpore apostolor z n̄ licuit in ordie illo cōtrahere nec in subdiaconatu. vt lxxxiiij. di. cū in preterito. h ¶ Neocesariē. s. e. presbyter si. i ¶ Anchiritane. s. e. dyaconi.

Qz vxorez hēt z filios

De syracusaneᵃ vrb antistite optaueramꝰ in ipo initio glie vr̄e desiderijs obedire: nisi nos multiplex rō ipiꝰ nō paucꝭ tpibꝰ ordiationē differre sacerdotij coegissz. ob h aūt q̄ vel psone q̄litas: sic z vos meliꝰ nostis vel supstes vxor aut filij p q̄s ecclia̅stica soler piclitari sb̄a: nr̄os aios diutiꝰ ab eiꝰ ordinatiōe suspēderet. z q̄ntū ad cautelā hūanaz ptiet: itegro pene āno distulimꝰ: opinātes q̄ i meliꝰ syracusanoz puenire possz electio. Sz q2 i volūtatꝭ sue pposito irreuocabiliter psitꝭfīᵇ: z nullus ē aliꝰ i eadē reptus ecclia nisi longioribꝰ adhuc tēpoz differretꝰ spatijs: ne paulo āpliꝰ isanirēt: sic filij vr̄i magnifici ptorꝭ testificatōe didicimꝰ: iter hmōi ābiguitates illō ꝯsultꝰ indicauimꝰ faciēdū: vt congrua puidētia cāz pp quā pncipalisᶜ ꝯstitutio hn̄tez filios z vxorē ad epatꝰ ordinē pmoueri phibet: salua dispōne ꝯcilij munirēmꝰ. q̄ d re sūmo studio ab eodē syracusane vrb epo puisq̄ a nob ꝯtigerit ordinari: hmōi exegimꝰ cautionē: p quā z suā faterett q̄ntula eēt pn̄tꝭ tpis hita rerū descptiōe sbaz z nihil vnq̄ p se aut p filios z vxorē siue quālibz ppiquā aut domesticā vel extraneā forte psonā d rebꝰ audeat vsurpe eccie: z vniūsa sui epatꝰ q̄litaᵈ tpe eccie sue dn̄io sociaret: nisi vltra id quod mō descptū ē filijs suis vl' heredibꝰ relicturꝰ. Ecce hacᵉ aucte electꝰ i epatū phibetꝰ hrē vxorē z filios. eligi āt ad epatū nō dz: nisi aut sacerdos aut dyaconꝰ sbdiaconꝰ vo nō nisi necitate cogēte. Siue g̊ psbr siue dyaconꝰ siue sbdiaconꝰ fuerit: appetꝰ: q̄ i p̄fatꝭ ordinibꝰ ꝯstituti licite mr̄imonio vti pn̄t. Q2 g̊ aucte gre. q relicta dyaconi marito tradidit puniēdꝰ ē. Itē i neocesari. ꝯci. Presbr ducēs vxorē n̄ dyaconꝰ iubetꝰ deponi. Itē i āchiritana synodo. Dyacōi q i ordinatiōe sua dicūt se velle hrē vxores: si postea ad nuptias venerit n̄ phibētꝰ a misterio. Patz q̄ nec dyacōi nec sbdiacōi sūt phibēdi a ꝯiugio: sz qō d electōe objicitꝰ: vez qdē ē in epatū n̄ eligēdū eē nisi in sacrꝭ ordibꝰ ꝯstitutū: sz ipz vxorē hrē z filios n̄ repugñt pmissis auctibꝰ d ꝯtinētia clicoz. In laicali vo hitu vl' i mioribꝰ ordibꝰ cū stitutꝭ potuit hrē vxorē z filios: sz postea ex ꝯsensu vxorꝭ ꝯtinētiā pfessus sbdiaconatū vel dyaconatū vl' p sbrij gradū adeptꝰ fuerat z tn̄ vxori filijs ipz necaria sbministrare opōtebit. ¶ Illud aūt gregorijᶠ duobus mōis soluitꝰ: vel q2 eccia illa cui dyaconꝰ ille nulitauerit: nōdū ꝯtinētie votū susceperatᵍ dyaconibꝰ z religs mistrꝭ: vel q2 sic de electo in epz supscptū est an̄ sbdiaconatū memoratus dyaconꝰ eā in vxorē duxeratʰ. ¶ Illō āt neocesarieⁱ sis z āchiritaneˡ synodi vl'

a ❡ Ex tempore. illud stare non potest. qa dicitur in fine illius. c. dyaconi professi continentiam. b ❡ Ex loco. G. ita credebat quod in orientali ecclesia dyaconi possent contrahere. sed hoc non est verum.

suas. qd nō ē verū. imo ad h teneť dū tñ non faciat h officiādo suā ecclesiā. vt colligit. xj. q. c ij. siqs eps. i Onsulēdū. rephēsibiles si. xv. q. vi. c. vi. sed ꝯ. xxxij. di. null᷒. sed k illud intelligit cū notorium est crimen eius.

c Siqs. cō tenere q̄ tū ad exhibitionē necessariorū. vt. xxx. di. omino. ⁊. §. potest.

d Siquis. discernit. ⁊. j. ⁊c̄.

e Presbyterū nō legalib᷒. pōt intelligi ð eo qui ꝯxit secūdas nuptias p ignorātiaʒ iuris.

f ❡ Habere scʒ dignitatē Beneficiū. n. retiebit ⁊ locū in choro ⁊ cātabit cū alijs ⁊ itererit electiōib᷒ sed h solū deest ei quod nō dʒ ministrare vt sacerdos. vt. xv q. vi. q admiserit. ⁊. c. siqs p̄sbr. ⁊ nō quod de vtroqȝ iure eēt p̄uād᷒ vt. lxxxiiij. di. quisqs. sed h beneficiū cōcediť sublato officio. ⁊. l. distin. p̄sbyteros. ⁊. c. studeat ⁊ ex̄ de cle. pu. hereticus. ⁊ ex̄ de cle. egro. ma.

g ❡ Propt delictū. i. qd factū ꝯmisit p igrātiā.

ex tpe[a] vel ex loco[b] itelligiť Ex tpe: qꝛ nōdū erat itroducta ꝯtinētia mīstroꝝ altar]. ex loco: qꝛ vtraqȝ synod᷒ orietalis ē: ⁊ orietalis ecclīa nō suscepit gñale votū castitatꝭ. h tñ diligēti obſuatōe custodit: vt post adeptū sacerdotiū defuncta p̄ori vxore cū q̄ sacērdos fact᷒ fuerat si alterā duxerit deponať. Itē opponiť illud qd legiť in canone apostoloꝝ. Presbyter cū vxi[?] ... nō ꝯtinat ... [illegible]

Siqs[c] docuerit sacerdotē sub obtētu religiōis ꝓpriā vxoreʒ ꝯtēnere anathēa sit. Itē ex ꝯci. gāgrēsi. Anathema sit q ... ꝯiugatū ... ... nuptiaꝝ occasione.

Siqs[d] discernit p̄sbyterꝝ ꝯiugatū tāqȝ occasiōe nuptiaꝝ: quod offerre nō debeat ⁊ ab ei᷒ oblatione iō abstinet. anathēa sit. Iteʒ ex. vj. synodo. De officio abstineat p̄sbr nō legalib᷒ nuptijs detēt᷒.

Presbyterꝝ[e] n ō legalibus nuptijs detētū cathedrā qdē hre[f] sʒ ab officio abstinere p̄cipim᷒. sufficit n. hmōi idulgētia ei: qꝛ bñdicere alijs euʒ q vulnera sua dʒ curare ꝯñs nō est. bñdictio. n. scīficatōis traditio est. q vo hāc nō hʒ ꝓpter delictū[g] igrantie[h]: quō alijs tradet: nō. n. publice neqȝ p̄uate bñdicat: nec corpus dñi dispenset alijs nec aliq̄ mō mīstret: sʒ sufficiet ei quod p̄lidet ⁊ iploret a deo vt dimittať ei iniqtas igrātie sue. manifestū est aūt ⁊ hmōi nō legitime nuptie solueńť: ⁊ nullaten᷒ vix accessuʒ hēat ad eā ꝓpter quā sacro misterio p̄uatus[i] est. Iteʒ nicolaus ad ꝯsulta bulgaroꝝ. De p̄sbris nō est laicis iudicandū.

Consulēdū[k] duxistis. decernitis: vtrū p̄sbrm hñteʒ vxorē debeatis sustētare ⁊ honorare: an a vob ꝓijceť. In q̄ rñdem᷒: qm̄ licʒ ipi valde sint rephēsibiles: nos tñ deū ꝯuenit imitari: q solē suū oriri facit sup bonos ⁊ malos. deijcere eni a vob iō nō ðbetis: qm̄ nec iudā dñs cum eēt falsus discipul᷒ a nūero discipuloꝝ eiecit. veꝝ ⁊ de p̄sbris vob q laici estis nec iudicādū ē nec de vita eoꝝ qcqȝ iuestigādum sed epoꝝ iudicio qcqd sit: est resuādū.

Di. xxix.

Sed[l] notādū quod s̄m isidoꝝ pleraqȝ capitula ex cā: ex loco: ex tpe: ex p̄sona ꝯsiderāda sūt. Ait isidor᷒. Ex tempore loco ⁊ persona ⁊ causa regule canonum intelligantur.

Sciendum[m] est quod pleraqȝ capitula ex causa ex persona[n] ex loco[o] ex tempore[p] consideranda sunt: quorū

i Nicolaus ad consulta bulgarorum.

k Consulēdū. rephēsibiles. ...

l Sed no tādū ē qꝛ dixerat. s. prima distinc. §. ecce. in fi. quedam. c. eē tēꝓralia vel localia ideo ad soluendum multa contraria ostendit in ista. xxix. distin. q̄daʒ capitula tradita eē ex cā. quedaʒ ex tpe. q̄dā ex loco. quedā ex persona.

m Sciēduʒ ē ex causa. ex cā fuit statutum ne neophiti p̄moueanť ad ep̄atus. vt. xl. viij. di. c j. scʒ licet ne i supbia extollerētur. sʒ hec cā cessauit i ambrosio qui cathecuminus est electus in episcopuʒ. vt lxj. distin. de his oībus.

n ❡ Ex persona. vt in augustino qui factus ē coepiscopus alij vt. vij. q. j. nō autem.

o ❡ Ex loco qꝛ pp ꝓpinqtatē vel remotionē loci aliqd statuiť. vt. lxiij. di. cū lōge. xxiiij. q. j. pudēda. ⁊. s̄. dis. iiij. criāt. vel iō dic̄ qꝛ q̄dā sī localia q̄dā ñ.

p ❡ Ex tpe. sic̄ anglic᷒ datū fuit pp nouitatē vt coniungant quarto gradu. vt. xxxv. q. iij. q̄dam.

h ❡ Ignorātie. arg. quod licʒ aliqs igrat se debē ꝯtinē q ordiať. tñ ex eo quod recipit ordinē teneť ꝯtinē. xxiij. di. q̄q̄. i ❡ Puuat᷒. v: h quod si sacerdos ē excōicatus vel suspēsus quod nō dʒ p̄uati dicere horas

mat. 5. m

ioh. 13.

a ¶ Intelligāt qd ee nō dz.xj.q.iij. eorum. b ¶ Pergrāt.qd in ciuile e.vt.ff.d le.iciuile. Regule.p negocio .i.pp q̄litatē negocij aliqd statuūt.qd est ꝯ ius.sicut i cā. mrimo nō ꝯsanguinei admittunt in testimoniū vt.xxxv.q.vj. cōsāguineos ꝛ pp cām ecclesie statuit ꝙ domestici admittunt in testioniuz.vt xiiij.q.ij.¹sup prudentia. d ¶ Necei. qz lex nō dz i stitui nisi pp necitatez . vt s.dis.iiij.erit. Necesse e. cās.xxiij q.viij.occidit f ¶ Vulneribus nō ꝙ varietas delictorū regrit varietatē penarū.vt.xlv.dis. licet.l.dis. vt ꝯstitueret.xliiij.di. vt cōmesatiōes.xl.di.nō cogat. g ¶ Collirio arg.ꝯ illos q tales i oib' ꝯ rijs ponūt solutiōes aliud fz leges. aliō fm canones vl' hoc nouū illud vetus. Dis. xxx. h Illud āt dictum fuit.s.xxviij. di.in.c.illo si qs docuerit.ꝛ.c.se.ꝙ sacdotes ū dūt a se sub ijcē vxores suas ptextu religiōis.h dic ꝙ ex cā fuit h statutū.s.pp qsdā hereticos q coiugia detestabant. i ¶ Quorūdā hēticorū. k Si q'filij.fideles. fidelib' ꝛ ifidelib' parētib' tenemur sbuenire.mag' tū fidelib' vt.lxxxvj.di. ū sat' sz pōe ꝙ hēas patrē hereticū nunqd pferes ipz exneo bono Pe. māducator dixit hāc q̄stionē ee nebulam ꝛ tenebrosaz aquā i nubib' aeris.sz dicas' ꝙ piem qualiscunqz sit,debemus preponere exneo sctō in his q spectant ad opus misicordie in puidendo ei in necessarijs.nisi alter magis indigeat tūc potius tenemur exneo sbuenire.vt di.lxxxvj.pasche.ambrosius tū videt ꝯ dicē huic opinioni in cāticis i illo loco ordinauit in me charitatē ait.n.multoꝝ ē charitas in ordinata . q' dāz.n. id qd est primū ponūt tertiū vel quartū.sed pmo diligēd' est deus.scdo parentes.dei de filij. postea domestici.q si bōi sūt mal' filijs sūt preponendi. de peni.disti. ij.charitas.s illa auctoritas intelligēda est de affectu interiori non de beneficiorum exhibitione.nā magis debemus diligere extraneos bonos q̄ ppinquos malos. licz illis potius debeamus subuenire.xiij.q.ij. nō estumem'. l ¶ Dei cultus.Quod qdam heretici fecerūt rōne illius auctoritatis.qui reliqrit piem ꝛ mres propter me centuplū accipiet.xxviij.q.j. ipsi. m Quecunqz.j.de consecra.distin.v.fucare j.xxxij.q.v.mulier.Johan. n Si qua mulier. discedere. sine eius con s.nisi. o Si quis propter deum. p Si quis vel virginitatem.

modi qz medullit' nō idagant: in erroris laberithuz nōnulli itricādo ipinguūt cū an iudicāt q̄z intelligāt[a] ante iculpāt: q̄z iterādo lecta pgrāt[b]. Hinc ēt greg. ait. Pro diuersitate rerū teperātur regule sanctoꝝ.

Regule[c] sctōꝝ pim pro tēpe,loco ꝛ psona ꝛ negotio' istante tradite sunt. Itē hier.i epl'a, ad ephe. Pro diuersitate locoꝝ tēpoꝝ ꝛ hoiuz scpture intelligēde sūt.

Necesse[e] est vt iuxta diuersitates locoꝝ tēpoꝝ ꝛ hoiuz qb' diūse scpture facte sūt: diūsa s cās ꝛ argumenta ꝛ origies hēant: ꝛ quō btūs ioā.i apocal.sua sepṫē scribēs ecclijs i vnaqq eaꝝ vel spālia vitia rephendit vel vtutes pbat:ita ꝛ scūs apl's paul' p singulas ecclias vulnerib'[f] medet illatis. Nec ad istar ipiti medici vno collirio[g] oiuz oculos vult curare. Di. xxx.

Illud aūt[h] qd i cā, nōe apl'oꝝ ꝛ in gangrēsi ꝯcilio ꝛ i sexta synodo legit: ex cā ꝯsiderat ꝛ ex tpe.cā fuit heresis manicheoꝝ: q ꝯiugiū detestabat: sic ēt q̄rūdā[i] supstitio multa i catholicoꝝ detestationē itroduxisse iuenit: ꝯ q̄s i gāgrēsi ꝯci.statutū legit. De multimoda supstitiōe hereticoꝝ: q̄s gāgrēse ꝯciliū anathematizauit.

Si q[k] filij. parētes maxie fideles desuerint occasiōe dei cult'[l]: h iustū eē iudicātes ꝛ nō poti' debitū honorē parētib' reddiderit: vt hipm i eis venerēt: ꝙ fideles sint: anathema sint. De eo.

Quecunqz[m] mlier religioni iudicās ꝯuenire comā sibi āputauerit: quā de' ad velamē ei' ꝛ ad memoriā subiectiōis illi dedit tāqz resoluēs ius subiectiōis anathema sit. Itē. De eo.

Si q[n] mlier derelicto viro discedere voluerit soluto vinculo ꝯiugali nuptias ꝯtēnēdo anathemasit. Itē. De eodē.

Si qs[o] pp deū vginitatē pfessus in ꝯiugio positos p arrogātiā vitupauerit: anathema sit. Item.

Si qs[p] vel v. De eodē. ginitatē vel ꝯtinētiā professus in coniugio, tāqz abominabiles nuptias iudicat: ꝛ non pter hoc solū ꝙ continentie ꝛ vginitat bonū scm ppositū sit: anathēa sit. Itē. De eodē.

apoc.i.

Si qua mulier. proposito. quia magis est habilis et magis parata est in scissa veste, quam in clausa ad meretricandum.

Siquis contemptum. quia si non facit in contemptum illius diei etiam omni die bonum est ei si ieiunat. vt. lxxvi. di. vtinam.

llos. nam ex iuramento possumus astringi ad illos vt. xxii. q. iiii. iter. de hoc habuisti. s. di. i. ius nale.

Siquis virorum. veste. sufficit ergo quod quis veste vtatur secundum consuetudinem regionis. et sic transmontani non coguntur vti affibulatis vestibus. vt italici non obstante noua constitutione. extra de vi. et ho. cle. vt clerici. quia lex debet conuenire consuetudini. vt s. di. iiii. erit.

Siquis necessitatem. i. continentiam.

Siquis basilicas. nisi cum fiunt per inanes reuelationes. vt de conse. dist. i. placuit.

Siquis docet.

Siquis ex. et domus in qua hec fiunt publicanda est. vt in aut. de ec. ti. §. siquis in sua domo io.

Siquis nuptias.

Siquis ex fide. i. ex bona conscientia.

Immo lata. idolatica non debemus vesci. vt h. et l. di. presbyteros. et xxxiii. q. iiii. si cut sancti. sed contrarium videtur illud apostoli ad cor. siquis infidelium vocat vos ad cenam omne quod vobis apponitur manducate nihil interrogantes. sed illud loquitur secundum suum tempora cum adhuc pauci erant fideles. quod autem dicit de sanguine et de carne suffocata hodie non tenet. quia tamen in figura sunt prohibitum.

Siquis si-

Si qua mulier[a] suo proposito vtile iudicans vt virili veste vtatur: et propter hoc virilem habitum imitetur: anathema sit. Item De eodem.

Siquis[b] tanquam hoc continentie conuenire iudicans die dominico[1] ieiunauerit eiusdem diei contemptu anathema sit. Item De eo.

Siquis[c] eorum qui in proposito sunt continentie: propter necessitates corporales superbiat: et ieiunia communia putauerit contemnenda: totius ecclesie perfectam in sua conscientia iudicans rationem anathema sit. Item De eodem.

Siquis[d] per superbiam tanquam perfectum se existimans conuentus qui per loca et basilicas sanctorum martyrum fiunt vel accusauerit: vel etiam oblationes que ibidem celebrantur spernendas esse crediderit: memoriasque sanctorum contemnendas anathema sit. Item De eodem.

Siquis[e] docet domum dei contemptibilem debere esse: et congregationes que in ea fiunt: anathema sit. Item De eo.

Siquis[f] extra ecclesiam priuatim per se congregans contempnat ecclesiasticas sanctiones et ecclesiam ipsam apud se sine concilio episcopi cum presbytero agat: anathema sit. Item De eodem.

Siquis[g] nuptias in accusationem duxerit et mulierem fidelem ac religiosam cum viro suo dormientem abominandam crediderit: aut etiam accusandam tanquam non posse coniugatos in regnum dei ingredi: anathema sit. Item De eodem.

Siquis[h] carnem manducantem ex fide cum religione preter sanguinem et idolo immolatam[i] et suffocatam crediderit condemnandum tanquam spem non habentem qui eam manducat: anathema sit. Item De eodem.

Siquis[k] reliquerit proprios filios et non eos aluerit: et quod pietatis est necessaria non prebuerit: sed sub occasione continentie negligendos putauerit anathema sit. Item De eo.

Siquis[l] virorum putauerit sancto proposito. i. continentie conuenire: vt pallio vtatur tanquam ex eo iustitiam habiturus et reprehendat vel iudicet alios qui cum reuerentia birris vtuntur et alia veste communi que in vsu est anathema sit. Item. Hec scripsimus[m] non abscidentes eos qui in ecclesia dei secundum scripturas propositum sanctum continentie eligunt: sed eos qui susceperunt habitum eius et in superbiam efferuntur aduersus eos qui simplicius viuunt et etiam eos condemnamus qui se extollunt aduersus scripturas et ecclesiasticos canones et noua introducunt precepta. Nos autem et virginitatem cum humilitate admiramur: et continentiam cum castitate et religionem deo acceptissimam esse dicimus: et renunciationes secularium negociorum atque actuum cum humilitate approbando laudamus et nuptiarum vinculum quod secundum castitatem perdurat honoramus et diuites[n] cum iustitia et operibus bonis non abiicimus.

Item ex concilio martini pape.

Anathematizamus eos qui manichaeorum superstitionem sequuntur.

Siquis[o] presbyter vel dyaconus propter publicam penitentiam a sacerdote acceptam absque aliqua necessitate die dominica pro quadam religione ieiunauerit sicut

Hec scripsimus. et noua. ff. de consti. princi. in rebus.

n Diuites. Hoc verum est de talibus qui faciunt misericordiam non habentibus. vt. xxxiii. q. v. scorum. nam et dominus habuit pecuniam. vt xii. q. i. exemplum aliis abiicienda est pecunia exemplo cratis. vt xii. q. ii. crates nam aliena rapere conuincitur qui vltra necessaria sibi retinet vt. xlii. distin. §. i. Ioan.

n Diuites non est contra illud. facilius est camelum per foramen acus transire. quia illud de talibus intelligitur qui in diuitiis spem ponentes gratius inueniunt aurum quam solem de quibus habetur xlvii. di. sic.

Siquis. propter publicam quam facit potest sacerdos sed si

solēnēm.vt dixi.s̄.xxviij.di.presbyter.
a ℭ Prosternāt.vt de ɔse.di.iij. quoniā sūt.
b ℭ Pregustet.Ecce ꝙ suspect⁹ cogit come dere siue gustare.sed nūqd idē est si aliquis est suspect⁹ eo ꝙ nō cōicat in anno.nūqd co gēdus ē cōicare.non.ga illa non recipitur sine pecato si recipiens ē pec cator.sed ad hoc pōt cogi vt faciat se dignum. idest vt peiteat.de consecratiōe di.ij.siquis itrat.

Distin. xxxi.
Empus. i hac xxxi.di.ostendit ꝙ a tēpo re greg.statutū fuit.vt sbdiaconi non ordiarent nisi pmissa cōtinētia. scdo agit de cā cōtinētie pſbrorū ꝛ dyaconoꝝ.tertio dicit ꝙ lȝ ordiati i sacris ordinib⁹ vxoribus nō debēt cōmisceri. tñ necessaria ꝓuidebunt eis vltio assigt dñiam inter oriētales ꝛ occidentales.

d Nte triēniū.Casus olim ꝓmouebantur sbdiaconi nō pmissa ɔtinētia ꝛ licite vtebant vxorib⁹ ꝛ beneficijs.

manichei anathēa sit. Similiter ꝛ qđ ab aplis traditū canō tenet ātiqu⁹ placuit vt p oēs dies dñicos ꝛ per oēs dies pasche vsqȝ pēthecostē nō ꝓsternāt ᵃse i orone hūilitatꝭ sȝ recto vultu ad dñz oronis fūgāt officio:qꝛ i his dieb⁹ gaudiū resurrectiōis dñi celebram⁹.Si qs ēt nō ꝓ abstinētia sȝ ꝓ execratiōe escarū a carne abstiet: placuit scō ɔcilio vt p̄gustet ᵇ: ꝛ si sic vult abstiere abstineat. Si āt sp̄nit ita vt olera cocta cū carnib⁹ nō degustet iste nō obediēs nec suspitionē heresis a se remouēs d onat de ordie clericat⁹

Distin xxxi

Emp⁹ ᶜqȝ:qꝛ nōdū erat istitutū:vt sacerdotes ɔtinētiā fuēt. Ṽñ gre.scribēs petro sbdiacono silicie. Qui castitatē nō ꝓmisit: ab vxore sua separi nō cogat.

Nte ᵈ triēniū oiuz ecclia ꝝ sbdiacōi silicie ꝓhibiti fuerāt:vt more romāe eccie suis vxorib⁹ nullatenꝰ misceāt:qđ mihi durū ᵉ atqȝ icōpetēs videt: vt q vsū ɔtinētie ñ iuēit ᶠ neqȝ castitatē ꝓmisit ɔpellat a sua vxore separi: atqȝ p hꝰ qđ absit i deteri⁹ cadat.Inde vr̄ mihi: vt a pñti die epis oib⁹ dicat: vt nullū facere sbdiaconū p̄sumāt nisi q seviuctuꝝ caste ꝓmiserit ᵍ q̄ten⁹ ꝛ p̄terita mala ʰ q̄ ꝓ

posito mētꝭ appetita nō sūt violēter nō exigāt: ꝛ futura caute caueāt. q vo post eādē ꝓhibitiōez q̄ ante triennū fcā ē ɔtinēter cū suis vxorib⁹ vixerit:laudādi atqȝ remunerādi sūt: ꝛ vt i bono pmaneāt exhortādi eos āt q.p⁹ ꝓhibitiōez fcāȝ a suis se vxorib⁹ ɔtinere noluerit:ad sacꝝ ordinē nolum⁹ ꝓmoueri:qꝛ null⁹ dȝ ad altarꝭ misteriū accedere:nisi cui⁹ castitas añ susceptū misteriū fuerit approbata. Q̄ā vo hui⁹ instōis mūdicia fuit sacerdotalꝭ:vt libere ɔcꝭ dieb⁹ vite sue oroni possēt vacare. Si.n.vt paul⁹ ait ab vxorib⁹ ē cessādū: vt expediti⁹ oroni vacem⁹:misꝭrꝭ itaqȝ altarꝭ qb⁹ q̄tidiana necitas orādi icūbit:nūqȝ ɔiugali officio vacare pmittit. Ṽñ beda sup lucā ait. Sacerdotib⁹ sp castitas obsuanda pcipit.

Acerdoti da pcipit. b⁹ ⁱ vt sēp valeāt altari assistere:semper ab vxorib⁹ ē abstinēdū:sēpqȝ castitas obsuāda p̄cipit. Itē i ɔci.cartha.ij. Qui dis sacris isuiūt: ɔtinētes eē oȝ

Piscopos ᵏ pſbros ꝛ dyaconos ita vt placuit ꝛ decet sacro scōs ātistites aut sacdotes aut leuitas:vl q sacris dis isuiūt: ɔtinētes eē dñt i oib⁹. Itē inocēti⁹ victorio rothomagēn.epo. Sacerdotes ꝛ leuite cū vxorib⁹ suis misce

se ꝓhibuit vt sbdiaconi nullo mō cōmisceri debeāt āmō vxorib⁹ suis.ꝛ illā ɔstōnē gdam sbdiaconi suabāt.ꝙdā nō.sȝ qꝛ illa ɔstitutio fuit iniq̄ ꝙ aliqs q nō pmisit ɔtinētiā cogeret ɔtinere.retractat hoc a gregorio ꝛ statuit. ꝙ siqui sbdiacōi mō sunt nō cogātur ɔtinēnisi velint.sig aūt in futurū sūt ordinādi .nō admittāt.nisi pmittāt cōtinentiam.

e ℭ Durum statutū pelagij fuit ꝯ euāgeliū in q̄ excipit sola fornicatio.vt.xxxij. q.ij.q̄ de⁹. ꝛ iō reprobatū fuit. sȝ q̄re reprobat illa ɔstō pelagij in q̄ statuit vt aut beneficia aut vxores dimitāt.cū idē statuerit alexander.ex̄ d cle. ɔiu.c.j.sȝ dic cū aliqs i minorib⁹ ordinib⁹ existēs postea ꝯhit.pōt puari būficio p⁹ ꝯhito.ꝛ illo logt alexāder cū vo aligs p̄mo ꝯhit.ꝛ postea ecclia scāterei ɔfert beneficiuȝ.postea ñ pt illo auferre.ꝛ d illo logt pelagi⁹ ꝛ iō ɔstō ei⁹ fuit iniq̄.s.c. de cle.coniu. diuersis.

f ℭ Nō iuēit. i.nō suscepit.

postea pelagius predecessor gregorij statuit. vt vel ɔtenti eēnt vxorib⁹ tm̄ vl bñficijs tm̄ de q̄ ɔsti.gre.facit mētionē.xxvij.q.ij.mlꝭtoꝝ. postea idē pelagi⁹ aliā edidit ɔstōnē.in q̄ pci

g ℭ Promisit.hꝰ itelligo si hēat lniaȝ vxorē.
h ℭ Mala.i.ɔtinētia.q̄ inuēib⁹ ē mala
S Acerdotibus. (xxx. q.ij.i adolescētia.
E Piscopus.presbyteros.

a Ten. q̄m sanct⁹ fuiz ex quo dn̄s se cōmēdauit. ⁊ christi actio nr̄a est instructio. ꝙ ⁊ nos possum⁹ nos cōmēdare. ⁊ augustin⁹ se cōmēdat egpara̅do se ꝓphetis. vt. xx iij. q. iiij. ecce ⁊ ꝓcōsul pōt ꝑmittere libelluȝ cōmēdationis sue vt. ff. de offi. ꝓcōsul. obſuare. sic̄ ille q īpetrat veniaȝ etatis se cōmēdat. C. de his q ve. eta. ipe. l. ij.

b ¶ Anno. i. septiana. sic alibi pōitur dies ꝑ anno vt. xxxiij. q. ij. hoc ipȝ. ⁊ tēpus ꝑ āno. ɗ ɔſe. disti. iiij. omni tpe.

c ¶ Nec ꝑt̄it excepto sabbato sctō et die veneris ꝑcedēte. vt de ɔſe. di. iij. sabbato. q dies nulli reputātur pp pauci tatem. sic. j. ɗ conse. disti. ij. reuera.

d ¶ Ul' a baptismatis. dn̄ est necessitas

e ¶ Os. etiā necduȝ cum alia.

f ¶ Officiū.

Tenere⁹oȝ vi nō debēt.

Tecciavt oīmō sacerdotes ⁊ leuite cū vxorib⁹ suis nō misceāt: qꝛ misterij diui ni q̄tidiāis necitatib⁹ occupant. Scptū ē. n. sci estote q̄m ego scūs suȝ dn̄s ds v̄r. Nā ꝑscis tpib⁹ āno vicis sue de tēplo nō discedebāt sicut de çacharia legimus nec domū suā oīno tangebāt: qb⁹ vtiq̄ pp sobolis successionē vxoꝝ vsus fuerat relaxat⁹: qꝛ ex alia tribu ꝑterq̄ ex semie aaron ad saċdotiū nullis accedere pmittebat: q̄nto magis hi sacerdotes ⁊ leuite pudicitiā ex die ordiatōis sue ſuare dn̄t: qb⁹ vel sacerdotiū vel misteriū sine succes siōe ē: nec ꝑterit dies q̄ vl a sacrificijs dinis vel a baptismatis officio vacent. N ā sicut paulus Palea scribit ad corīthios dicēs: abstiete vos ad tp̄s vt expe diti⁹ vacet̄ orōni ⁊ h̄ vtiq̄ ꝑcepit multo mag̈ sacerdotib⁹ qb⁹ orādi ⁊ sacrificādi iuge sacrificiū ē: semꝑ debebūt ab hmōi ɔsortio abstinere. I tē exupio tholosano epō. Qui ab vxorib⁹ suis abstinēt ad sacrificia admittant.

S Os ad sacrificia fas est admitti: q vel etiā cum vxore nō exercēāt carnale officiū f. I tē hic. ɔ iouinianū. Sacerdoti cui ē sp orādū matrimonio semꝑ ē carēdū.

S I laicus ⁊ carēdū. qsqs fidelis non pōt orare nisi careat officio cōiugali: sacerdoti vo cui sp offerēda sūt sacrificia sēp orādū ē. si semꝑ orādū ē: ꝙ semꝑ m̄rimonio carēdū.

Q ɗ aūt manicheoꝝ cā ɗ ɔiugio sacerdotū illud supdictū sit: ex q̄gresi ɔci. apparet: in q̄ sic statutū legit̄.

Anathēa sit: q nuptias vituperat.

S I qs vitupat nuptias: ⁊ dormientē cū viro suo fidelē ac religiosaȝ detestat̄ aūt culpabilē estimat velut q regnū dei introire nō possit: anathema sit. I teȝ De eodem.

Q Uicūqȝ k v̄ginitatē custodiēs aut ɔtinentie studēs velut horrescēs nuptias nec pp h̄ ꝙ bonuȝ ⁊ sctm̄ ē nomē v̄ginitat̄ assumit anathēa sit. P ōt ⁊ aliter illud itelligi qd̄ i canōe apl̄oꝝ legit̄: vt iste sit sensus capl̄i. Si qs docet sacerdotē vxorē suā ɔtēnere nō quā in sacerdotio accepit: sed quā añ sacerdotiū dū adhuc esset laic⁹ vel in minorib⁹ ordinib⁹ ɔstitutus sibi copulauit: cū q̄ cōtinētiā ꝓfessus ē cū ad sacros ordies conscenderet: quā nullus dȝ ɔtēnere: h̄ est ab aīo ⁊ cura sua abijcere: quin ei necessaria ꝓuideat. probatur aūt hec interꝑtatio auctoritate leonis pape: q scribens rusti co narboneñ. epō ait. Ministris altaris cū epis ⁊ ꝑb̄ris eadē est lex ɔtinentie.

L Ex k continētie eadem est altaris ministris: q̄ episcopis aut presb̄ris: qui cū eēnt laici siue lectores licite qdem ⁊ vxores ducere ⁊ filios ꝓcreare potuerūt: sed cū ad predictos puenerunt gradus: cepit eis nō licere qd̄ licuit. vnde vt iaȝ de carnali fiat sp̄uale ɔiugiū: oportet eos nec dimittere vxores: sȝ q h̄nt sic habere videant̄ q̄si nō habeant: q̄ ⁊ salua sit castitas cōnubioꝝ ⁊ cessent opa nuptiaꝝ. I tē leo. ix. ɔtra epistolā nicete abbat̄. Episcopus vel presbiter vxorē ꝓpriā a sua cura nō abijciat

post votum factum.

g S I laici ... orat̄. qd tur] sit. ɗ hac mā habes. xxxiij. q. iiij. c. j. ⁊ ij.

h ¶ Matrimoniū. ar. ꝙ si aliq̄ sibi coherēt vl' si aliqd sequtur ex alio vno ꝓbato ⁊ reliquū est ꝓbatū. vt. xxxiiij. di. si quis viduā. xxvj. dis. deinde. iij. q. vj. h̄. quippe argu. contra de pe. dis. j. sicut primi in fine.

i Q Uod āt respicit tria penultima. c. xxviij. distinc. dicēs ꝙ illud statutum fuit ꝓpter heresim manicheoꝝ.

k Q Uicūqȝ in canone. s. xxviij. distinc. si qs docuerit.

l L Ex continentie eis non licere nota ꝙ propter mutationem status icipit aliquid non licer̄. qd̄ prius licuit. xij. q. j. nolo. ⁊. xxij. q. ij. ne quis arbitretur.

Marginal references: ti. 19. — luc. j. — tim. 16. — j. cor.

a Omnino. et vestitũ. ex quo dicit victum et vestituz. vñ ꝙ noīe victus nō cōprehēdatur vestitus. ff. de transac. cũ hi. §. qui trāsigit quod nō est veruz. ff. de verbo. sig. verbo victus.
b Largiat. sequestrato tñ habitaculo vt lxxvij. di. eps

ter esset iniqua. i Castita. sic et g de eo qui comedit abstinēs est. vt. xlliij. di. conuiuia. in fi. k Sententiā. vnus ẽ potest cōtradicere toti vniuersitati si habet rationabilem causam. vt extra de his que fi. a

Omnino[a] ↄfitemur nō licere epo presbytero dyacono ppriā vxorē cā religionis abijcere a cura sua: sʒ vt ei victū et vestitū largiat[b] sʒ nō vt cū illa carnalr ex more iaceat: sic et scōs aplos legim⁹ egisse btō paulo dicēte[c]. Nūqd nō hēm⁹ ptātē mlierē sororē[d] circūducēdi[e]: sic et fr dñi et cephas Uide insipiēs qr nō dixit: nūqd nō hēm⁹ ptātē sororē mlierē āplectendi sʒ circunducēdi. s. vt mercedē[f] pdicatiōis sustentarent ab eis: nec tñ deinceps vlterius foret carnale inter eos cōiugium. Hinc et illud[g] greg. in dyalago. Requiri

Presbyter qui/ infra. dam. Ut igit ex his auctoritatib⁹ appet: sacerdotes vxorib⁹ q̄s in laicali habitu vel in minorib⁹ ordinib⁹ ↄstituti sibi legitie copulauert: necessaria ministrare: debita reddere non valēt. Sʒ obijcit illud tripartite historie. Suasu pānutij nicena synod⁹ ↄstituit ꝙ presbyteri cū suis vxori/

Nicena[h] synodus volens corrigere hoīuz vitā i ecclesijs cōmorātiū posuit leges q̄s canōes vocam⁹: in q̄rum tractatu videbat aliqb⁹ introducere legē: vt epi presbyteri dyaconi subdiacōi cū ↄiugib⁹ q̄s añ ↄsecrationē duxerūt nō dormirent. Surgēs aūt pānuti⁹ ↄfessor ↄdixit: honorabiles cōfessus nuptias et castitatē[i] dicēs eē cū ppria ↄiuge cōcubitū. suasit itaqꝫ ↄcilio ne talē pōeret legē: grauē eē: asserēs cām q̄ aut ipsis aut eoꝝ ↄiugalibus occasio fornicatiōis existeret et hoc quidē pānuti⁹ licet nuptiaꝝ eēt inexptus exposuit: synodusqꝫ laudauit sententiā[k] ei⁹: et nihil ex hac pte sanciuit: sʒ hoc in vniuscuiusqꝫ volūtate nō necessitate pmisit. Item synodus sexta. Non in ppetuū sed tpe oblatiōis a cōplexu suaꝝ vxoꝝ sacerdotes abstineāt.

Quoniam[l] in romā[m] ordie canonis eē cognouim⁹ traditum: eos q[n] ordiari sūt dyaconi vel presbyteri ↄfiteri ꝙ nō suis iā copulētur vxorib⁹: antiqui sequētes canonē aplice[o] diligentie et ↄstitutiōes sacroꝝ viroꝝ legales nuptias āmodo valere volumus: nullo mō cū vxorib⁹ suis eoꝝ ↄnubia dissoluentes aut puātes eos familiaritate ad inuicē i tpe oportuno[p]: qcūqꝫ ẽ diligēs[q] inuēt⁹ fuerit subdiaconali ordinatione aut dyaconali aut sacerdotali: hi nullo modo phibētur ad talez ascēdere gradū p vxor sue cohitatōe: nec ēt tpe ordinatiōis sue phiteri cogant: ꝙ abstinere debeāt a legalis vxor familiaritate. Itē oʒ eos q altari mīstrāt in tpe

ꝙ hoc cū psona ē suspecta
c Paulo. dicēte. ducebāt. n. vxores secū vt seruirent eis in cibis paradis. et ab eis pascerētur cuz eēnt paupe- res de mercede pdicatiōis
i. cor. 9.
d Sororē i. q̄si sororez.
e Circundu- cēdi. nobiscum.
f Ut mercede. ar. ꝙ si qs hʒ vxorez et filios. d bonis eccle ipsos pōt pascere si nō hʒ ppria. vt. lxxvj. di. nō satis. j. dis. pxi. sigs vo. et l. di. studeat. in fi. et xxxvij. di stin. legāt. ga nemo carnē suā vnq̄ odio habuit. vt. xiij. q. ij. nō estimem⁹. et hec vera sunt si i digēt. als secus. vt. xxviij di. de syracusane. vñ et si viro relict⁹ ē vs⁹ alicui⁹ rei mulier eadē re. ptvti vt. ff de vsu. et ha. l. ceteruz. §. mulier.

malo. parte ca. c. j. nā sententia vnius potest alios trahē ad partem suam. vt extra de eo q mit. i posses. c. cum sicut. ff. de arbi. l. ide si vnus. §. vlti. et C. de ve te. iu. enu. l. j. §. sed is qui.
l Quoniam id est q uis.
m Romā dic assignatur differentia inter orientales et occidentales.
n Qui ordinati. id est ordinantur.
o Apostolice. quia apostolus precepit vt vir reddat debitum vxori.
p Oportuno. istud est contra gandulphum et alios. qui dicunt ꝙ vir quolibet loco etiam in ecclesia et q̄libet tempore tenet reddere debitum vxori. sed sicut debitor non debet semp venire cum sacco paratus. vt. ff. de solutio. quod dicimus. sic nec vir semper debet esse paratus. xxxiij. q. iiij. christiano.
q Diligens. id est dignus.

g Hinc illud. infra in illo. c. presbyter quidam. quod est. j. dis. pxi. lo
h Nicena. introducē de cōsensu vxoris ali-

a Cōtinētes. Sed nūqd in oriētali ecclesia vir pōt promoueri sine licētia vxoris. dicit h. q sic. q2 nec fit ei pīudiciū aliqd. s3 certe p iudiciū fit ei. q2 post morte viri nō pt ɔhē. Itē ꝛ i alio fit ei piudiciū. q2 tpe vicis sue nō dz ei cōmisceri cū etiā ad tps vir inita vxore ñ possit orare vt. xxxiij. q. iiij. apls. s3 ibi expone orare. i. pegriari. io.

b Aliter copulant. i copulato vtūtur multi ex hac lra dicerūt q oriētales pñt ɔhē in sacris ordinib9 s3 eis obstat. j. di. xxxi. sigs eoꝝ. sed ipi dicūt q ibi sexta synodus nobis pscrit regulā. c ℭ Nicolai xxviij. di. cōsulendum. d ℭ Synodi xxviij. di. presbyterum. e ℭ Si qs. s. xxviij. di. si quis. f ℭ Subdiaconus. j. xxxij. di. subdia.

Dist. xxxij. Eruāda ē. g i hac xxxij. dis. adhuc psequit de cōtinētia clericoꝝ. dicit ergo q cōstituti in qtuor sacris ordinib9 tenētur cōtinere. ꝛ qui nō fuerint ɔtinētes priuant officio ꝛ benefi-

oblatiōis sctōꝝ ɔtinētes[a] eē in oīb9: vt a deo possint ɔseq q̄ suppliciter postulāt. Si qs igit psumpserit ɔ̄ aplicos canones aliqs presboꝝ ꝛ dyaconoꝝ puare a ɔtractu ꝛ a cōione legalis vxoris sue deponat. Similiter ꝛ psbr aut dyacon9 q religiōis cā vxorē suā expellit: excōicet. si vō in h pmāserit deponat. H oc aūt ex loco itelligendū est. oriētalis aūt eccia cui sexta synodus regulā viuēdi pscpsit: votū castitatis in mistris altarj nō suscepit. U ñ stephanus papa ait. Occidētalis nō oriētalis eccia castitatis votū obtulit. Aliter[b] sc oriētaliū tradino hz eccīaꝝ: aliter hui9 scte romāe eccie. naz eaꝝ sacerdotes dyacōi aut sbdiacōi i mrīmonio copulātur: isti9 aūt eccie vel occidētaliū null9 sacerdotuz a subdiacono vsq ad epz liciā hz ɔiugiū sortiendi. Sur ꝛ capitulū nicolai[c] ex loco ɔsiderat: q2 gēs bulgaroꝝ nouiter ad fidē ɔūsa ppositū sacre religiōis ex integro assumere nōdū didicerāt. q aūt in ca. vj. synodi[d] psbr non legitimis nuptijs detēt9 punit: nō legales nuptie secūde intelligēde sunt: a qb9 auēte canonica sacerdos qlibet dz eē immunis. Illud aūt grāgrēsis ɔcilij sigs[e] discernit psbrm ɔiugatū ꝛc. silr itelligēdū est vel localiter traditū vel ɔiugatū ab ea eē appellatū quā añ tps ordinatiōis sue duxerat. Illud q3 martini pape si subdiacon9[f] secūdā duxerit vxorem: non dissimiliter intelligēdū est. pimā eni vxorē ante subdiaconatū habere pmittitur: q̄ defuncta vel castitatē professa pmouetur ista ad subdiaconatum. pmotus aūt si secūdas desiderauerit nuptias snie martini pape subiacebit.

Dist. xxxij.

Eruāda[g] est q̄ continentia ab oībus in sacris ordinib9 cōstitutis. Unde leo pa. ait. Nō etiā cōnubii sub diaconib9 ɔceditur.

Omniuz[h] sacerdotuz tam excellens est electio: vt hec que in alijs mēbris ecclesie vacant a culpa: i illa tamen habeantur illicita: cum eniz extra clericoruz[i] ordinem ɔstitutis nuptiarū societati ꝛ pcreationi filioꝝ studere sit liberuz: ad exhibendā tñ perfecte cōtinentie puritatem nec sbdiaconibus carnale ɔnubium qdem conceditur: vt ꝛ qui habēt sint tāq̄ non hñtes: ꝛ q habent permaneant singulares[k]. quod si in hoc[l] ordine qui qrtus est a capite[m] dignum est custodiri: q̄to magis in pmo vel in secūdo tertioue seruandum est: nec autem leuitico aut presbyterali honore aut episcopali excellentia quisq̄ idoneus estimet qui se a voluptate luxurie necdum refrenās se detegitur.

cio. ꝛ si habent publicas cōcubinas nullus missaz eoꝝ audiat. ꝛ vt facilius possint seruare cōtinentiaz. precipit eis vt extranearū feminarū familiaritatē vitēt. Jo. Sed nūqd qlibet ordo est sacer. ꝛ certe. videt q sic. nā vt dicit in lib. iiij. sententiaruz. xxiiij. disti. c. j. in pnci. q ordo est sacrum signaculuz in quo traditur spūalis ptās ordiato ꝛ officiuz. ꝛ in q̄libet ordie cōfertur gratia si digne sumatur vt ibi dicitur Sol. reuera quilibet ordo sacer est. s3 qttuō precipue dicuntur sacri a sanctitate castitate ꝛ ɔtinētia quā inducunt. s. xxviij. di. nullum. ꝛ c. decernimus.

h Omniuz sacerdotū que in alijs. id ē laicis. i ℭ Clericorum. sacroꝝ. k ℭ Singulares. i. diuisi ab eis. l ℭ In hoc. id est subdiaconali. j. cor. 7. m ℭ A capite. id ē ab episcopatu. ꝛ sic videt q episcopat9 sit ordo. liiij. disti. si seru9. ꝛ. xciij. di. dyaconi ꝛ distinc. xxj. cleros. sic xxviij. distin. nullum.

Item hic habēt quidā.c.qd est.xxvij.q. Iqui.exterī⁹ signat (ij.multorū ꝛc. ꝯtrariū.xij.q.j.necessaria.ꝛ de ꝯse.di.v.in oībus vbi dī ꝙ oēs clerici simul dormiēt.ſꝫ dic vt no.xij.q.j.ꝗtua. ꝛ Inuigilēt· lꝫ eni sint vxorati.tñ abstinebūt a negociatiōe ꝛ armis.vt.lxxxviij.di.fornicari.xx.q.iij. eos.sic eẋ de cle.trāsmissa. ꝛ.lxxxj.disti. dictum.

De illo. Odamus sed nunquid papa dare pt sbdiacono licentiā ꝯhendi.videt ꝙ sic nā dispēsat ecclesia cū consanguineis.ꝛ dispēsat i aliis votis vt eẋ ꝺ vo.ꝛ vo.redē.ex multa. ꝛ in iuramētis. vt.xv.q. vj.actēꝫ. vbi dī: dissoluere obligationes impietatis.ecōtra vi vt extra ꝺ statu mona.cuꝫ ad monasterium.in fin. Solu. si votuꝫ ipsuꝫ obliget ordinatuꝫ papa nō pōt dispensare.sed si constitutio' obligat ꝛ nō votum tunc potest papa dispensare.quia contra constitutiones ecclesie bñ dispēsat.xxv.q.j.sunt ꝗdā.Jo.an.ego credo ꝙ papa possit dispensare cū hoc nō sit ꝯ articulos fidei.ꝛ ipe habeat plēitudinē ptāt.vt.ij.q.vj.decreto. Nullus audiat.Cōtrariū legit. ((ꝛ.c.se

Itē gre.leoni episcopo.

Multoꝝ cati- nēsi relatōe cōperimus hāc apud nos ꝯsuetudinē oliꝫ tenuisse: vt sbdiacōi suis licite misceant vxoꝛib⁹ qd ne ꝯnuo ꝗsꝙ̄ p̄sumeret: a seruo dei sedis nr̄e dyacono ex auctē nr̄i p̄decessoris ē isto mō ꝓhibitū: vt eodē tpe hi q iam vxoꝛib⁹ fuerant copulati: vnū de duobus eligerēt.i. aut a suis vxoꝛib⁹ abstinerēt: aut certe ministrare nullo mō p̄sumerēt: ꝛ ꝙ̄tū dī speciosus tūc subdiacon⁹ ꝓ hac re ab administratiōis se suspēdit officio: ꝛ vsꝙ i obitū sui tpis notarij ꝗdē gessit officiū: ꝛ a misterio qd subdiaconū oportuerat exhibere cessauit. Et p⁹ aliq̄ de cetero vō fraternitas tua sit oīno sollicita: vt qs ad h̄ officiū ꝯtigerit ꝓmouere: h̄ ꝙ̄maxie diligēter inspiciat: ne si vxores hñt miscēdi se cū eis lnia potiant.ſꝫ ad silitudinē ap. se.eos ꝯcta obſuare sua nihilomin⁹ districtiōe ꝯstituat. Itē gre.au. āgloꝛuꝫ epo. Extra sacros ordies ꝯstituti ducāt vxores: ꝛ ab eccia stipēdia accipiāt

Si q vō sūt clici eẋ sacros ordies ꝯstituti: q se cōtinere nō pñt: sortiri vxores dñt ꝛ stipēdia sua exterī⁹ accipe q: ꝛ de eisdeꝫ a pꝛib⁹ nouim⁹ scptū: ꝙ diuidebāt singlis ꝓut cuiꝙ opus erat.de eoꝝ ꝗ stipēdijs cogitādū atꝙ ꝓuidēdū ē ꝛ sub ecciastica regla sūt tenēdi: vt bōis moꝛib⁹ viuāt ꝛ canēdis psalmis iuigilēt ꝛ ab oīb⁹ illicitis ꝛ coꝛ ꝛ linguā ꝛ coꝛp⁹ ꝺo auctoꝛe cōſuēt. Itē nicola.pa. odoni vienēsi archiepo.

De illo clico aluico nomie quē p oꝛdies ecclīasticos vsꝙ ad sbdiaconātū virisse dicitis curvia auctē vxoꝛē duxēit miramur eo ꝙ nulli vnꝙ̄ exceptis illis qb⁹ ecclīastica regula hēe pmittit: vxoꝛē hñdi lniam. dam⁹. Itē nico.pa. oib⁹ epis.

Nullus missaꝫ audiat p̄sbri quē scit ꝯcubinā indubitāter hēe: aut sub itroductā mlierē: vñ ēt ipa scā synod⁹ h̄ capitulū sub excōi canōe statuit dicēs: Quicūꝙ sacerdotū ꝛ diaconorū ꝛc.sicut i subsequēti capitulo alexādri ꝯtinet. Itē alexāder.ij. Nō ē audienda missa a p̄sbro q ꝯcubinā hꝫ.

Preter hoc āt p̄cipiēdo mādam⁹ vt null⁹ missaꝫ audiat p̄sbri: quē scit ꝯcubinā hēe idubitāter vel sub itroductā mulierē. vñ etiā scā synodus h̄ capl'ꝫ sb excōicatiōe sta-

si q sūt p̄sbyteri.eẋ ꝺ coha.cle.ꝛ mulie.c. sic.baꝫ.tñ dicit hunc canonē tuisse qñꝙ latē sētētie.sed hodie nō esse.ꝛ h̄ qd dixi speciale est in h̄ crimine fornicatiōis. vt notori⁹ fornicatoꝛ sit suspensus ipso iure.ꝛ ēt symoniach⁹.vt j.ꝙ. verū. sed i alijs criminib⁹ nō ē expressuꝫ. ꝛ iō licet notoria sint nō est ꝓꝑ illa abstinendū ab officijs ipsoꝝ.vel ꝙ licꝫ notoꝛius fornicatoꝛ ipso actu sit suspēsus.tñ ꝓꝑ ꝯtrariū ipso iure restituit ei offm̄.lxxxj.distin.si q̄ sunt. vñ ꝗcito pēlet licite celebꝛat.io.ſꝫ certe ꝗꝗd dicat io. h̄ tene ꝓ certo siue sit notoꝛiuꝫ per sniaꝫ siue per cōfessionē vl rei euidētiaꝫ ꝺ fornicatiōe ipsi⁹.ꝙ vitari dꝫ.vt eẋ ꝺ coha.cle.c.vl.b.f

xxviij.di.cōsulenduꝫ.xv.q.vlt.sed hic loquitur de illo cuius crimē notoꝛiū est vel p sententiā vel ꝓpriā ꝯfessionē.vt eẋ de coha.clē. via.imo si adhuc post sniam corrigi voluerit nō dicā eū suspensuꝫ ipo iure.vt.lxxxj.di.

Quē.scit scia iuris nō sa

Preter.ab eccīa.hoc ꝯcedo i suspēso a canone.idē ē in excōicato eẋ de appel.pastoralis.nō ita dico in suspenso ab homine.ꝙ ibi statim debeat amittē bñficiū.

q2 relegato ad tpa bona nō admittunt. nisi hoc in snia exprimatur. C de penis deportatorū. q2 dum alijs rōnibus qs constringi pōt. nō sunt ei sbsidia sbtrahenda. C. de execu. rei iu. stipēdia. Jo. imo dico q nec hic admitterent nisi i sententia exprimeret. qd de hoc iure sit: notaui in qōnibus. b.

a Jn dispositione. p cōi vita clericorū. vt. j. q. ij sacerdos. sed contra. varie sunt cōsuetudines. extra de cōsti. cum omnes. z de elec. cū3 ecclesia vulterana

b Separentur. ar. q laici excōicandi sunt q decimas vel oblationes soluere nolunt. xvj. q. j. statuimus. z. c. reuertimini. xiij. q. ij. q oblationes. xij. q. ij. duo sūt gña.

c Uerum hic. §. diuiditur i tres partes.

d Hieronymo. j. q. j. q2 christus.

e Augustino. j. q. j. si fuerit. z. c. neq3 in homine.

f Jn epistola. j. q. iij. saluator.

g Preposito scti inocētij. epl'a destinata fuit ab heretico. in qua multa obijciebant ei. s. vtrū3 vera essent sacra vel sacrificia hereticorū3. cui cum nō respōdere posset misit eā pape vrbano vt respōderet. ipse pro respōdit ad singula.

h Ad hoc. h incipit. c. vrbani.

i Et venerāda z etiam suscipiēda. z per h rūdet duabus questionibus. scilicet q ipsa sacramēta pa sunt z preterea q suscipienda sunt. z ita facias vim in

tuit dicens: quicunq3 sacerdotum diaconorum sbdiaconorum post constitutum beate memorie predecessor] nři scī leōis pape z nicolai de castitate clicorū 9cubinā palā duxerit vel ductā nō reliq̄rit. ex pte oipotētis dei z auc̄te pncipū3 aplorū petri z pauli pcipimus z oino 9dicemus vt missas nō cātet nec euāgeliū3 legat neq3 epl'a3 ad missa3 neq3 i psbrio cū his ad diuina officia q p̄fate 9stitutioni iobediētes fuerit maneat: neq3 ptē ab ecclia suscipiat: pcipiētes ēt statuimus: vt hi pdicatorū ordinū q eisdē pdecessorib9 nřis obediētes castitatē suauerit: iuxta ecclias sicut op3 religiosos clericos simul māducēt z dormiāt z quicqd eis ab ecclesijs cōpetit h cōiter hēant. deinū vt decie z pmicie seu oblatiōes viuorū z mortuorū ecclesijs dei fideliter reddāt a laic] z vt ipe i dispositiōe[a] cporū sint: q̄s q retinuerit a sctē eccie cōione sepent[b]. Uerū[c] pncipia hazū auctoritatū 9traire videnť. hieronymo[d] augustino[e] z ceteris: q xpi sacra neq3 i bono neq3 in malo hoie fugiēda demōstrāt. sicut subseq̄ns cā symoniacorū plenius demōstrat. Sz vrbanus. ij. in epistola[f] destinata pposito[g] sācti inocētij hāc 9uetatē determīt dicēs: Ad h[h] vo qd subiūgiť i epl'a id est vtru3 sit vtendū ordinatiōib9 z religs sacris ac crimiosis exhibitis: vt adulter] vel scimonialiū violatoribus vel hmōi: ad hoc inq̄3 rūdemus. Si scismate vel heresi ab ecclesia nō sepenť: eorūdē ordinatiōes z reliq̄ sacramēta sctā z veneranda[i] nō negamus sequēdo beati augustinū: q sup ioanne de hmōi tam copiose q̄3 veraciter dixerit. Ait. n. baptiçat suus siue bonus siue malus[k]. Nesciat se ille q baptiçat baptiçari nisi ab eo q sibi baptiçandi dedit dedit ptāte3 z paulopost: ñ abhorreat colūba[l] mysterium malorū: respiciat dñi ptāte3. attamē[m] pdecessores nři nicolaus z gregorius a missis saēdotū q̄s tales reuera esse cōstiterit[n]: fideles abstinere decreuerunt vt z peccandi licentia ceteris auferent z huiusmodi ad digne penitentie lamēta renocarent. Scribit. n. predecessor noster gregorius rodulpho z bertulpho ducib9[o] iter cetera offm[p]

pro illo veneranda. k Malus. nō sufficiēter probat hoc. cū aliud dici pōt i baptismo. aliud in ceteris. nā z a pagano conferri potest de cōse. di. iiij. a quoda3. sed melius pbat per sequens nō horreat.

l Columba. i. bonus. in

m Attamē huiusq3 itelligiť de malis occultis. z d illis qui tolerantur.

n Cōstiterit. p snia3 vel p cōfessionē vel p rei euidētiā. vt. s. di xi iij. c. null9.

o Ducib9 Ar. hic q laicus d mādato supioris pt suspēdē clericos. z excōicare q2 excōicatio ē iurisdictiōis poti9 q̄3 ordis. arg. ex d elec. transmissa3. nam electiōi pñt interesse. lxiij. di. adrianus. z. c. i synodo z ar. xcvj. di. bñ quidē. z. c nos ad fidē. z causis mřimonialibus. xxxv. q. v. ad sedē circa medi. ij. q. v. mēnā. io. hoc tñ videť alienū a laico. cum de rebus spiritualibus se nō itromittat vt ex d iudi. decernim9 imo vt ibi di. phibeť platis. vt talia laicis nō cōmittāt. tñ dñs papa q h3 plenitudinē ptātis eis posset cōmittere vt excōicarent. b.

p Officiū3. h. istud intelligit de notorio symoniaco sicut de notorio fornicatore. melius credo q etiam occultus symoniacus. suspensus sit. si est simoniacus in ordine. vt. j. qōne prima reperiuntur. suspensus est enim quo ad se z quo ad alios. hoc ideo dicit. quia quilibet peccator

suspensus est quo ad se non quo ad alios p/ter notorium fornicatorez ꝛ occultū symo/niacū. vnde ab occulto symoniaco quē scis esse symoniacū nō debes recipere sacramē/ta. vt dixi. j. q. j. sigs a symoniacis ꝛ probaẜ. ex̄ de symo. per tuas. sed a q̄libet alio qui adhuc to/leratur p̄t re/cipere. quia licz quilibet peccator sit q̄ ad se suspen/sus. vt. j. q. j. sa/cerdotes. nō tamē quo ad alios. vt hic patet. ꝛ. xv. q. vlti. c. vlti. sic quādoqꝫ ali/quis ē suspē/sus q̄ ad alios ꝛ nō quo ad se. vt extra de cle. pe. tue.

a ¶ Porro. hec sunt ver/ba vrbani.

b ¶ Si ab i/dignis. i. q̄uis

c ¶ Presu/mutur. id est p̄suptiue cō/ficiuntur.

d ¶ Sz agē/tibus. ab illo loco vsqꝫ ad illū locū cete/rū agit de sy/moniaco ꝛ d fornicatore. ꝛ ab illo loco vsqꝫ ibi scien/dū. loqtur d heretico ꝛ scismatico. ꝛ tres innuiẜ dñe int̄ hos duos. scilicet symoniacū ꝛ fornicatorez ꝛ iter illos duos scilicet hereticū ꝛ scismati/cū. Prima ē q̄ symoniac⁹ ꝛ fornicator tpe necessitatis ɔferūt duo sacra. scilicet baptis/mū ꝛ corp⁹ christi. sz illi baptisma tm̄. Se/cūda ē q̄ isti ɔferūt sacr̄m ꝛ effectū sacr̄i. illi tm̄ sacr̄m. Tertia q̄ ordiati ab istis recipiū/tur sine manus impositione. sed ab illis nō j. q. j. manus. ꝛ. c. q̄ quidem.

e ¶ Cōtra p̄fatoꝝ. nicolai ꝛ greg. ꝛ sic pz q̄ h̄ tm̄ loquitur de symoniacis ꝛ fornicato/ribus. f ¶ Instituta q̄ absūt. g ¶ Vel

symoniacoꝝ ꝛ in fornicati one iacentiū sciēter nullo mō recipiatis: ꝛ q̄ntum po testis tales a sctis ministe rijs vbi oportuerit ꝓhibe atis ꝛc. Porro[a] ad hec q̄ tibi sylogistice in eadez epi stola obijciuntur: ꝛ si cor/pus ꝛ sanguis christi non sunt ꝛ alia que predixim⁹ sue virtutis effectū nō ha beant: quid hoc agentib⁹ obsūt: q̄ si habēt cur sper nuntur: si ab indignis[b] pre sumūtur[c]. Ad hec inquā ita respondem⁹ ꝓprias q̄ dem hn̄t virtutes ꝛ digni tates: vt prefat⁹ augustin⁹ ait super iohannem cōtra donatistas: sed agentibus[d] vel suscipientib⁹ hec eadē sacramenta contra[e] pre/fatorum pontificum insti/tuta[f] nisi forte sola morte interueniente vtpote ne si ne baptismate vel cōione[g] quilibet humanis reb⁹ ex cedat: eis inquā agētibus vel suscipientibus in tātuz obsūt vt vere idolatre sint: cū talibus[h] ꝛ ordinationē[i] ꝛ sacramētoruz[k] ɔfectio[l] ꝛ aliter q̄z ꝓmissum est sci enter susceptio vehemen/ter a sanctis canonibus ꝓ hibeantur: ait enim samu el propheta: quoniaz pecca tum ariolandi est repugna re ꝛ quasi scelus idolatrie nolle acquiescere. Hec de malis[m] catholicis qui in/tra ecclesiam sunt. Ceterū scismaticorum ꝛ heretico rum sacramenta quoniaz extra ecclesiam sunt iuxta sanctorum patrū traditio/nes. scilicet pelagij: grego rij: cypriani: augustini: ꝛ hieronymi: formam[n] q̄/dem sacramentoꝝ habent non autem virtutis effe/ctū habere ɔfitemur: nisi cum ipsi vel eorum sacra/mētis initiati[o] p manus[p] impositionem ad catholi/cam redierint vnitatem. Sciendum vero est q̄ cano nes apostolorum[q] quoruz[r] auctoritate orientalis ꝛ ex parte[s] romana vtitur eccle sia: etiā insignis cyprian⁹ martyr. ꝛ octoginta episco pi cū eodē baptisma here ticorum lauacrum diabo/li[t] appellant[v]. Stephanus vero ꝛ cornelius martyres ꝛ pōtifices romani ꝛ vene/rabilis augustinus in li/

cōione. Sic q̄ ab istis recipiẜ eucharistia. sz nō ab hereticis. vt. xxiiij. q. j. sigs de⁹ erit.

h ¶ Talib⁹. sacerdotib⁹. i ¶ Et ordina/tionū. id est ordinū. k ¶ Et sacramētoꝝ. alioꝝ. l ¶ Cōfectio. i. proprie dicunt ordi/nes confici.

m ¶ De ma/lis. Hec lr̄a bn̄ innuit. q̄ ab illo loco porro ad hec ꝛ cetera tm̄. de malis ca/tholicis itellī/git. nō de p̄/cis. nec ɔdi/cit illd̄ ɔ do/natistas. q̄r v̄/banus iducit auctoritatem gregorij ami/noꝝ. nā h̄ di/cit de sacr̄is dōatistaꝝ q̄ hn̄t ꝓprias v/tutes ꝛc.

n ¶ Formā. id ē. v̄tutē h̄a/bēt. q̄r vera ꝛ itegra sunt. j. q. j. q̄ q̄dā. de ɔse. di. iiij. ostenditur.

o ¶ Initiati. i. ɔsecrati. ij. de ɔse. di. ij. q̄r corp⁹. xij. q. ij. aurū. xx/viij. q. j. caue. xxvij. q. ij. cū initiatur.

p ¶ Per ma/n⁹. j. q. j. hi q̄.

p ¶ Per ma/nus sz q̄d di/ces de pnīa. nunq̄d ē ab illis p̄cipis accipien/da. Rn̄deo i cāu necessitat̄ eis bn̄ possum⁹ ɔfiteri. nā ꝛ cuilibz. d pe. di. j. quē penitet. sz l̄ cz eis ɔfiteamur. tn̄ nō debem⁹ recipē pnīaz q̄r nec i eo casu iponēda ē pnīa sz inotescen/da. xxvj. q. vij. ab ifirmis. vel dic q̄ nō debe/mus eis ɔfiteri. xxiiij. q. j. §. si. ꝛ illd̄. ne indu/cāt nos i desꝑatione sicut iudei iudā cuz ei penitēti dixerit. tu videris d pe. di. ij. s p̄oꝛ.

q ¶ Aplo. i. q̄ sb̄ noie aploꝝ facti sūt. sz sūt apocryphi. xx. q. j. alit̄ r ¶ Quoꝝ simplex ē hec relatio. s ¶ Ex parte. xxj. di. aliter. t ¶ Diaboli. si q̄ ad effectū dixissent i vete/

ftationē eris hereſeos bū dixiſſent.ſʒ h̄ dixe rūt:q2 nō credebāt eē ſacroꝝ ꝟitatē apd̄ he reticos.ꝛ iō rep̄hēſi fuerūt ab auguſtino.h. v Appellāt.ſ.de ↄſe.di.iiij.quō. a Jn baptiſmo vl̄ ꝙ nec baptiſm⁹ ī neceſſitate ab hērico ſit ac cipiēd⁹ nam cordis ↄtritō ſufficit vt de ↄſe.di.iiij. ba ptiſmi vicez ſic nec corp⁹ xp̄i.xxiiij.q.j. c.pe.ꝛ vl.ga ꝗ credit mā ducat.d̄ ↄſe. di.ij.vtqd pa ras. R n̄.hec ē rō q2 baptiſ mus neceſſa rioꝛ ē nā ī eo dlenē oīa pec cata ꝙ etiaʒ ignis purga torij pēa nō ſentit nō aūt ita ē ī cordis ↄtritione vel pnia nā p ea nō pōt pur gatoriū euita ri qd̄ excedit oēʒ penā quā h̄ gs poſſit ſu ſtinē: ſʒ ꝙ h̄ colligunt. de pe.di.vl.c.vl. b Neceſſa rioꝛ.imo ē ia nua oīuʒ ſa cram ētoꝝ.j. q.j.ſiqs cōfu git.d̄ ↄſe.diſ. iiij.hi do. ex̄ de cle.n̄ bap. veniens.

bꝛo de baptiſmo eundē cy prianū ꝛ p̄ſatos epōs ob hāc cām vehementer re darguunt: affirmātes ba ptiſma ſiue ab heretico ſi ue ſciſmatico eccliaſtico more celebratū ratū eē ba ptiſma: ꝛ merito q2 alia in baptiſmo^a ꝛ alia in reliqs ſacramenꝭ ↄſideratio eſt: qppe cū ꝛ ordine prioꝛ eſt ꝛ neceſſarioꝛ^b ſit fides.ſubi to.n.morituro prius in ba ptiſmate ꝙ̄ dominici coꝛ poꝛis cōionevel alijs ſacra menꝭ ↄſulitur: ꝛ dū forte catholicus nō inuenit: ſan ctius eſt ab heretico baptiſ mi ſacramentū ſumere ꝙ̄ in eternū perire: ꝛ hāc ſen tentiā p̄ſcriptoꝝ pontificū coꝛnelij: ſtephani: ꝛ augu ſtini ſecuti ſūt ſyricius in nocenti⁹: leo: anaſtaſius ꝛ magn⁹ gregoꝛi⁹ ꝛ oīs ca tholica ecclia tenet. Pro hibentur ḡ de manibus ta lium ſacerdotū ſacramen ta ſuſcipi: nō quin ſint ve ra ꝙ̄tū ad foꝛmā ꝛ ad effe ctum ſed quia duʒ hmōi ſacerdotes ſe a populo cō temptos viderint: roboꝛe verecūdie facilius ad pe nitentiam ꝓuocanꝭ. Itē ex ſexta ſynodo. Qui vxo rem ducere voluit ante oꝛ

c Jqs co rū iſtud c.euidēter ē ↄ̄ illos q dicūt.ꝙ greci pūt ↄ̄hē ī ſacris oꝛdib⁹.cū h̄.c.ſit ſexte ſynodi.ꝛ ſexta ſynod⁹ p̄ſcripſit eis regl'aʒ viuēdi.vt.xxxj.diſti. nicena.pʒ ꝙ apud eos ī ſacris oꝛdinib⁹ nō ↄ̄hit mr̄imoniū.nec ēt tpe apl̄oꝝ licitū fuit ↄ̄hē in ſb̄diaconatu vt.lxxxiiij.di.cū ī p̄terito d Lectoꝛes. pubertatis. plene q̄ eſt.xxviij. an.in ſecularibus clericis.ſed in mona chis.xxxv.q.j.illud.xxviij.di.de his h̄.n di citur plena pubertas inſti.de adop.§.mino

rem.ſed q̄tū ad matrimoniū cōtrahendo d̄r plena pubertas.xiiij.anni in viro vel.xij.an ni in muliere vt ex̄ de deſpō.impu.puberes. e Subdiaconibus.cōtumacia.q2 nō eſt fa uoꝛe alicui⁹ pſone omittendū.qd̄ ſtatu tis generali continet.lxj. di.miramur. f Os qui qd̄ h̄ dī intelligo quā do q̄ſi inſio naliter ducū tur vxoꝛes. ꝛ ī eo caſu filij redigunꝭ in ſeruitutē ec cleſie. vt. xv. q.vl.cū mul te.p̄mo tamē ip̄e epōs redi get in ſuitu tē eas ſi pōt. vt.lxxxj.diſti. qd eſt clerici. ſʒ ſi ip̄e non ſufficit iūc itur ad brachiū ſeculare.vt h̄ dī Sʒ obijcit nōne p̄nceps hʒ iuriſdictō nē ſup iſtā.cū ſit lecia . q̄re eis indulget iſtud cuʒ ipſi eas p ſe poſ ſint punire.ſi legitia eēt vx oꝛ iſta.tc̄ pla nū eēt.q2 le gitia vxoꝛ ſoꝛ titur ſoꝛ ex pſona viri.vt ff.de iuriſdi. om.iudi. cuʒ quedē.ſʒ illa que non ē le gitima nō.vt.ff.ad munici.de iuſ.§.vl. ad h̄ pōt dici ꝙ cū ſit de familia ſacerdotis ē d̄ ſo ro eccleſie.ſicut ꝛ alij q ſunt de familia eius. vt.lxxxix.di.indicatū.ꝛ.xij.q.ij. eccleſiaꝝ ſer uos.vel ideo cenſeꝭ de foꝛo eccleſie.q2 delin quit in pſona eccleſie.q2 rōne delicti fit qs d̄ foꝛo alteri⁹.vt.vj.q.iij.placuit. g Cōſen ſerint.hodie deponiꝭ.vt ex̄ de vi.ꝛ ho. cleri. moꝛes.ꝛ.lxxxiij.di.ſiqs epōs.ꝛ ex̄ de ſimo.ne mo.ſed illud verū qn̄ p̄ce vel p̄cio cōſenſit.

dinē ſb̄diaconat⁹ h̄ faciēt

Siquis^e eoꝝ qui ad cle rum accedunt: volue rit nuptiali iure mlieri co pulari: hoc ante oꝛdinatio nem ſubdiaconat⁹ faciat. Item ex ↄcilio cartha.iiij.

Lectoꝛes aut vxoꝛes du cāt aut ↄtinētiā ꝓfiteātur.

Lectoꝛes^d cum ad an nos pubertatis venīūt coganꝭ aut vxoꝛes ducere: aut ↄtinētiā ꝓfiteri. Itē grego.boniſa.epōs rhegita no. Subdiacones ↄtinen tiā obſeruare opoꝛtet.

Subdiaconibus^e tuis hoc qd̄ de ſingulis ſtatui mus decernim⁹ obſerua ri: nec illā diffinitionē no ſtraʒ cuiuſq̄ ↄtumacia ſi nas aut temeritate coꝛrū pi. Itē vrban⁹ ſecūd⁹ in ſynodo apud melphiam. Diſſicio ꝛ offō careāt q p⁹ diacōatū vxoꝛibus vacāt

Os^f qui poſt diaco natū vxoꝛibus vaca re voluerint: ab oī ſacro oꝛ dine remoueni⁹ officioq̄ atq̄ bn̄ficio eccleſie care re decernim⁹: ꝙ ſi ab epō cōmoniti nō ſe coꝛrexerit: principib⁹ indulgemus li centiā: vt eoꝝ feminas mā cipēt ſeruituti: Si do epi ↄſenſerint^g eoꝝ prauitati

vt ibi dicit in illa qstōne. vt clericoꝝ. si autē eps negligēs eēt suspēdat p. ij. mēses vt. j. q.

a ¶ Rubescāt secretoꝝ. ex hoc pz. j. qcgd. qꝛ ecclesia nō iudicat ď occultis. sic. xxx ij. q. v. christiana. ij. q. v. cōsuluisti. z. vj. q. j. si oia z ē ar. p opiniōe illoꝝ q dicūt qꝛ occultū delictū nō irrogat irregularitatē io. qď ē expssuz hodie ex de tē. or. c. vlti. b.

b ¶ Nemo vir go. qd si credit se ɔhē cū virgie z ē corrupta. dico eū nō promonēdū cuz sit marit⁹ corrupte vt. lj. distin. q in aliq qꝛ ibi nec error nec violētia excusat. vt xxij. q. v. ille aūt. sicut nec cāus excusat. xv. q. j. c. vlti. qd si pmo cōrupi vginē z postea eā desposaui. arg. qꝛ pmoueri nō possum si volo eā ducere. vt. xxx. q. v. q̄lis z. j. di. xxi. maritū. hoc notaui i q̄stionibus. b.

c ¶ Placuit. ēt absti nē. i. nō ɔhere ¶ Szvnicuiusqꝫ. Nō cōsuetudinē. seruandū in mrimonio. vt h. z. j. e. qm̄. z. ex de cog. spi. c ij. sz ɔ. ex de spon. duoꝝ tuas. z ex hoc vi qꝛ epus in sua dioce. possit statuere ne acholyti ɔhant sed credo hāc cōsuetudinē referendā ad bñficia. vt si ɔsuetudo sit qꝛ acholyti vxorati habeant beneficia ipsa seruet. sed hodie corrigitur per decre. ex de cle. cōiuga. Jo. z. c.

d ¶ Seriatim. habitūz be. (cum decorem. ne dicit habitū z votū qꝛ solus habit⁹

bus: ipi⁹ officij iterdictōe mulctent. Jtē gāgrēsi pri arche dūco. Excludendi sūt a suoꝝ gduū dignitate subdiacōi z deinceps si cōtinentes eē nolunt.

Rubescūt ipij z apte itelligāt iudicio scīspūs: eos q mō in sacris tribus gradib⁹. s. psbratu diacōatu sbdiaconatu positi mulierculas nō abiecerit z caste nō vixerit: excludēdos ab eorūdē graduū dignitate. de māifestl qdē loquimur: secretoꝝ āt z cognitō de⁹ z iudex ē. Jtē meldē si synodo psidēs ait. Ad sacros ordīes nō accedat: nisi virgo aut pbate castitatis.

Nemo ad sacrū ordinē pmittat accedere: nisi aut vgo aut pbate castitatꝭ: z q vsqꝫ ad subdiaconatū vnicā z vginez vxorē habuerit. Jtez in ɔci. carthā. In trib⁹ gradib⁹ ɔstituti ēt ab vxorib⁹ abstineāt.

Placuit episcopos psbros z diaconos sbdiaconos ꝑm pora ɔstituta ēt abstineꝛ ab vxorib⁹ qď nisi fecerit ab ecclīastico remoueāt officio ceteros vo clicos ad hoc nō cogi. sꝫ ꝑꝫ vniuscuiusqꝫ ecclie ɔsuetudinē obꝑuare ď

bere. Jtē leo ɔ epl'az nicete abbat. In mioribus ordinib⁹ ɔstituti vxorē ducāt: nisi voto aut religioso habitu phibeant.

Seriatim z apte pseqmur qď scā ro. ec. de gradibus clicoꝝ aut: clicos hostiarios lectores exorcistas acholytos: si ex votū z hitū monachi iueniāt. z ɔtinētiaz pfiteri noluerit: vxorē ducere vginē cū bñdictōe sacerdotali pmittūt: nō aūt viduā aut repudiatā: qꝛ propter hoc deicepꝭ nec ad subdiaconatū puehi poterūt qꝛ nec laic⁹ nisi vginē sortit⁹ vxorē. aut bigam⁹ ad clericatū pōt ascēdere vel siqs ex pfatꝭ ordinib⁹ desiderat ad sbdiaconatū ascēdere nō pōt sine consensu vxoris sue: vt fiat de carnali deiceps spūale ɔtugium nemine cogēte eos. Necqꝫ pmittiꝛ postea vxor iūgi eidē marito suo carnaliter: nec cuiqꝫ nubere i vita aut post mortē illi⁹. Jtez ex ɔci. chalcedoñ. Nō liceat cleric alteri⁹ secte vxorem accipere.

Qm̄ in qbusdā puīcijs ɔcessuz est lectorib⁹ z psalmistꭅ vxores ducere: constituit scā synod⁹ cuiqꝫ ex his n̄

nō solēniçat votūz. vt ex de reg. porrectum. f ¶ Post mortē. de ista vxore pmoti dic qꝛ eoipso qꝛ dat licentiaz intelligitur vouere. similiter etiaz ea cuius maritus suscepit habitūz religionis. vnde neutra ďbet ɔhere. si tñ cōtraxerit tenet ꝑm quosdam. naz votum nō fuit solēniçatum distingue tñ vtruz huius vxor sciat ius vel dicaꝛ sibi. qꝛ tūc vouere intelligitur nō tamē solenniçatur votūz. si vo ignorat nec ei dicitur nō intelligit vouere tamē pmoti sec⁹ posset dici nō propter votūz hoc propter constitutionez. f. nō sit matrimoniuz si ɔhat vt videt expressum. s. xxviij. dis. q. sunt. h. dicit qꝛ in vtraqꝫ vxore pmoti z ingressi votum de presenti dirimit licꝫ nō solēnicet actū. Jo. fa. dicit aliud esse in vxore īgressi. aliud in vxore pmoti. qꝛ illa post mortem contrahit. hoc vxor pmoti nō. que rō est diuersitatis qꝛ dignior est clericatus q̄ monacha'us. nā etiaz bigamus potest esse monachus. xvj. q. i. legi. sed miruz est qꝛ tātus vir hoc dixerit cū manifeste obuiet. xxvij. q. ij. agathosa. z. c. siqꝭ cōiugatus. z. xxxiij. q. v. qui vxorē. posset aūt dici qꝛ votū vxor solēniçaꝛ ex voto viri pmoti. z ita vir vxori cōicat votū. vt. xxviij. dis. q sunt. de hoc nō in. d. c. qui vxorem.

g ¶ Qm̄ in qbusdā ducere. i. retinere.

licere accipe secte [a] alteri[9] vxorē. Itē niceni ꝯci.ca. iij. **Nō hitent cū clericis mulieres nisi. q̄ nālī federe oēz suspitionē excludunt:**

I Nterdixit[b] p oia scā sy/nod[9] nō epo nō p̄sb̄ro nō dyacono nō subdiaco/no nō alicui oīno q i clero est: licere subitroductā h̄re mlierē: nisi forte aut mr̄ez aut sororē aut amitaz aut ēt eas idoneas[c] psonas: q̄ fugiāt suspitiōes[d]. Item

H Ospi/ hiero. **Palea.** tiolū[e] totum aut raro aut nūq̄ʒ mulier pedes te rant: q: nō pōt toto corde cū deo hitare: q feminarū accessib[9] copulaẜ femia cō sciaz secū pitet hitanẜ exu rit. nūq̄ʒ ō mulier formis disputes. femie nomē tuū nesciāt. feminā quā bn̄ vi/deris ꝯsūatē: mēte dilige nō corpali freq̄ntia. Si bo nū ē mlierem nō tangere: malū ē ḡ tāgere. Itē gre. i dialogo li. iiij. **Presbyter vxorē suā q̄i sororē diligat**

P Re/ **tq̄si hostē fugiat** sb̄r gdā sibi ꝯmissam regebat ecclīaz cū magno timore dn̄i: q ex tpe acce/pti ordinis p̄sbyterā suam vt vxorē diligēs: sʒ q̄si ho/stē cauēs ad se ppi[9] acce/dere nō sinebat eāq̄ʒ sibi appropiq̄re nulla occasiōe pmittebat: ab ea sibi cōio nē fundit[9] familiaritatis. abscidit. **Presbr̄a vo quā ō beam[9] accipe: laodicēse cō cliū oñdit dicēs. Vidue vel seniores p̄sbytere ap/**

M Ulieres[f] que **pellenẜ.** apud grecos p̄sbyte/rē appellāẜ: apud nos autē vidue aut seniores vniui/re ꝛ mr̄icurie appellāẜ: i ec clia tāq̄ʒ ordinatas ꝯstitui nō debere. **Di. xxxiij.**

O Lce[s]ꝙ in sacr] or dinib[9] ꝯstituti vxo res h̄re nō p̄nt: vl' si bigami aliq fuerit iuēti: ad sacros ordies ascēdere nō valēt. Sʒ q̄riẜ siqs[i] pre ter vxorē ꝯcubinā habue/rit: vtr̄ i sacerdotē pmo/ueri valeat tales a sacr] or dibus aucte canonū aplo/rū phibenẜ: in qb[9] sic sta/tutū legiẜ. **Secūdis nupti is post baptisma copulat[9] aut ꝯcubinā h̄ns ad sacrū ordinē ascendere nō valet**

S Iqs[b] p[9] acceptū sacr̄ baptisma secūdis fue rit nuptijs copulatus: aut ꝯcubinā[l] habuerit: nō pōt fieri eps nec sacerdos nec diacon[9]: aut p̄rsus ex nūe ro eor̄ q i mistero sacro de suuiūt. Deseruiētes sacro mi sterio itelligūẜ sb̄diaconi: q calicē diacono offerūt. ꝛ acholyti q cū cereis diaco nos p̄cedūt. vn̄ ceroferarij dicūẜ: q ēt vinū ꝛ aquā p/pando calici submistrant. Cōcubina itelligēda ē pre ter vxorē: vt iste sit sensus capli. Siqs p[9] acceptū sa/crū baptisma scd̄is fuerit nuptijs copulat[9] aut ꝯcu/binā habuerit: distiguēdū ē añq̄ʒ vxorē duxerit: siue post mortē vxoris. Unde beatus grego. ait. **Duarū matronarum marit[9] post baptismum clericus nō or dinetur.**

M Aritū[k] dua/rū matronarum, post baptismū clericū nō ordi/nādū cēsem[9] nec eū gdē q vnā ꝯcubinā: vel mere/tricē[l] in m̄rimoniū assūpse rit: nec illū q semetp̄ʒ ab scidēs qōlibʒ mēbrū idiḡ/tiōe aliq̄ vl' iusto vl iusto[m] timore supat[9] truncauerit

---

[a] Secte. j. xxviij. q. j. ca uet. c. nō oʒ.

[b] Interdixit aut sororē. in qb[9] nil seui cris exi/stiari sed[9] nā le pmittit. vt ex̄ de cohab. cle. c. penul.

[c] Idoneas ꝛ vxores suo rū suor̄. vt. l/xxxj. di. volu mus. ꝛ. c. cuʒ oibus.

[d] Suspi/tōes. q: suspe ctas mlieres h̄ebāt. vt ex̄ ō coha. cle. c. j. ꝛ. ij.

[e] Hospitio lū tuum maluʒ ē. Nō ar. a ꝯrijs. si vnū est bonū reliquū ē ma lū. fallit in p digalitate ꝛ auaricia. iteʒ duo cōtraria q̄nq̄ʒ iueniūẜ bō vt nubē ꝛ nō nubē. q̄ti/die cōicare ꝛ nō cōicare. x xviij. q. j. sic n. ꝛ ō ꝯse. di. ij. q̄tidie. ꝛ ar. C. ō pcu. exi gendi. ibi iu/stus est tn̄.

[f] Mulieres ꝛ mr̄i/curie. i. h̄ntes curā de reb[9] ecclesie.

[g] Di. xxxiij. Lce. sʒ q̄ritur Hic i/titulaẜ. xxxiij di. in q̄ mgr̄ oñdit ꝙ biga mi corpe vi/ciati vsurarij publice pēitētes lusores i scēa ludētes furiosi arrepticij. accipiētes meretri

ces i vxōes h̄n tes ꝯcubias ñ p̄nt pmoui. q̄nq̄ʒ ñ dispē saẜ i ꝯcubia/rijs. j. e. c. vl. ꝛ nō ꝙ i p̄mis duob[9] c. mgr̄ accipit ꝯcubi nā p vxoē quā qs duxit sine solēnitate. vt j. xxxiiij. di. § ꝯcubinā. lʒ. h̄ itelligit ō ꝓa ꝯcubia quā siqs habuit p[9] baptismū pmoueri nō oʒ. vt. xxv. di stin. c. vlti.

[h] Siqs. p[9] acceptū ma/xie. idē. n. ē ſi añ baptisma habuit vnā ꝛ p[9] aliā vxorē vl' ꝯcubinaʒ. vel dtermiat. ꝓbū. j. positū.

[i] Aut ꝯcu binā p[9] p̄maʒ vxorē. taẜ ñ ex dispēsatōe q̄nq̄ʒ pmoue tur. vt. j. e. h̄a buisse. ꝛ. xxx/iiij. di. frater/nitatis.

[k] Maritū ꝯcubi nā. ar. ꝙ siqs habuit v gīnē cōcubinaʒ. lʒ postea sumat eā i vxorē. ꝙ ñ p̄t pmoue/ri. vt. xxxiiij. di. curādū. et c. p̄cipim[9]. et xxx. q. v. q̄lis.

[l] Ul' mere tricē. xxxij. q. j. c. ñ ē cl' pād[9] ar. ꝯ. solū. il/lud i figura ꝛ ita ex vno co

dēq̄ʒ scto p̄nīẜ qs ꝛ mereẜ. vt. ff. q. vt idig l. j.

[m] Ul' iusto. i. ex idiḡtōe vl' exnia ꝯmotōe

nonviz nem

sec⁹ si pp necitatē fecit. vt .l. di. sigs a medic] a ¶ Illos. tal' ēt ɔpōit. xlvij. di. ɔ petro. ⁊. c. qm̄. b ¶ Pnia. vt. lj. disti. g in aliq. ⁊. l. di. ɔ his. c ¶ In furiā. tn̄ pmot⁹ n̄ ɔpōit. vt. d Communit. De his g ita (vij. q. j. q̄uis. vexant

distiguēdū ē nā si freq̄nter cadūt. nō de bēt mistrare. vt. vij. q. ij. c. j. si ꝟo raro ⁊ emittunt vo ces ɔfusas. si milit non de bēt ministra re vt. j. vij. q. ij. c. ij. si āt ra ro nec emit tūt voces ɔfu sas pn̄t. ſ3 ha bere debent coadiutores. vij. q. j. illud. pmoueri aūt nō pn̄t tales ex q passi sūt semel vt. s̄. c. maritū ⁊ hec ē opinio. H. nec i lr̄ h3 cō dictōe3. In ɔ mōiacis silr̄ nulla ē ɔdi ctio int̄. h. ⁊ alios quo ad pmotionez. q̄z oēs dicunt q̄ null⁹ talis d3 pmoueri vt. c. maritū. ⁊. c. clerici. in pmotis autē distinguit in ter. h. ⁊ alios nā dicūt alij q̄ sicut nō d3 pmoueri qui semel ē arre ptus a ɔmo ne. ita nec of

actu. 8.

neq3 illos[a] qui vsuras acce pisse ɔuicuntur: aut i scena lusisse noscūt: nec eū q pu blica pnia[b] mortalia crīa ɔ fleuit: neq3 illū q i furiā[c] ali qn̄ versus isaniuit vel affli ctiōe diabolica vexat⁹ est: neq3 eū q emptōe3 ad imi tationē simōis magi pecu niā obtulerit. I tē pi⁹ pa pa. Arrepticij vel epilētici sacris altarib⁹ nō mistrēt.

C Ommunit[d] diffinim⁹ vt nullus de his qui aut i terra arrepti a demo nib⁹ eliduntur. aut q̄libet mō vexatiōis icursib⁹ effe rūtur: vel sacr] audeāt mi strare altarib⁹ vl' i discusse[e] se ingerāt sacramētis dinis: exceptis[f] illis q corpor icō moditati dediti sine hmōi passiōib⁹[g] i terra pbāt elisi q tn̄[h] ⁊ ipi tādiu erūt ab of ficij sui ordie ⁊ loco suspē si q̄usq3 vni⁹ āni spacio[i] p discretionē epi iueniāt ab icursu demonum liberati. I tē nicola⁹ pa. De eodē.

C Lerici q i adolescētia a demonib⁹ cogſcunt obsessi: ad supiorē sacri re giminis gradū ascēdere nō pn̄t. I tē gelasi⁹ pa. De eo.

V Sq3[k] adeo sane ɔpi m⁹ illicita q̄q3 prūpe vt a demōib⁹ silibusq3 pas siōib⁹ irretitis misteria sa crosca tractare tribuat: q b⁹ si i lr̄ ope posit aliqd p

dunt. debent eē tādiu suspēsi donec appare at eos p ānū libatos. i. nō occupatos icursu ɔmonū. i. appareat q̄ illa passio nō ē demo niaca ſ3 epilētica. h. ꝟo dicit i demoniacis p motis si p ānū steterit ⁊ nō fuerit passi supra

pe nec̄aris occurrat: qs de sua fideliūq3 salute ɔfidit: vbi mistros ipos curatōis hūane tāta pspexerit cala mitate vexari atq3 iō necā rio fmouēdi sūt ne qbus li bet[m] p qb⁹ xp̄s mortu⁹ ē: scandalū generet i firmis. postremo si corpe saucia tū[n] fortassis aut debilē ne q̄q3 sctā ɔtigere lex dina[o] pmisit: q̄to mag[p] doni ce lesti] dispēsatores eē nō cō uenit qd̄ est deterius mēte pcussus. I tē innocē. pa. felici epo ca. uj. Qui ꝑ̄e baptismū vxores hn̄t: si po stea religiose vixerit clerici

L Aici[q] fieri n̄ phibēt. q hn̄tes vxores bapti ʒati sūt ac sic se isituerūt: vt i nullo eor opinio vacil let: aut clericis iūcti sūt aut monasterijs exq̄ baptiʒati sūt adheseſt: si n̄ ɔcubinā si nō[r] pelicē nouerit si i bo nis opib⁹ vigilauerit: non phibēt hmōi ad clericat⁹ sortez assumi. Ceter aū susceptū sacr ordinē q̄sdā legim⁹ ɔcubinā habuisse: q̄s tn̄ sacri canōes nō reij ciūt: si p⁹ sacrū ordinē ab ei⁹ ɔmixtōe sese imaclatos custodiūt. V n̄ gre. ādree tarēt. epo. De q̄dā epo q an̄ suū epat⁹ apicē ɔcubinā

H Abuisse[s] te cō habuit cubinā mā̄ifesta vita te ɔpim⁹: ⁊ te illi⁹ crimis

dicta pn̄t et erce diuina of ficia. vn̄ dicit q̄ illud rela tiuū g refert ppie p de moniacis. ⁊ ſm̄ ipropꝛie ſm̄ eū ponit i ſi. liberati. e ¶ Vel in discusse. i. te mere. f ¶ Except illis. epilētic qui raro ca dunt. g ¶ Passiōi b⁹. i. sine spu ma ⁊ c̄. h ¶ Qui tn̄. s. ɔmoniaci ſm̄. h. i ¶ Spacio vij. q. ij. c. vl. ɔ ſ3 ibi sunt dubiū h cer tum. k ¶ Sq3 adeo ope. i. in diuino obsequio. l ¶ Necessi tatis. i. infir mitatis. m ¶ Ne qbus libet. pꝛia rō. n ¶ Sauciā tum id est ɔ bilitatum. vt xlix. di. c. j. o ¶ Diuina. i. mosayca. p ¶ Quāto. q̄si dicat et q̄ viciati copo

ficiū pōt exercere ēt si iā pmot⁹ sit ⁊ g lr̄ dn̄t illā lr̄a3. q tn̄ alit itelligūt q̄. h. nā dicūt q̄ lr̄ relatiuū g refert ſ3 ad prie positū. s. epilēticos ⁊ ē sensus lr̄e. epilētici nō debēt se ingerere dinis sacris exceptis illis g sine passiōib⁹. i. g sine vocis ɔfuse emissiōe ⁊ spume iactatio ne. g tn̄ ⁊ ip n̄. i. illi g lr̄ nō faciunt sed tn̄ ca

re remouent. multomagis viciati mente. ar. q L Aici. instituerūt. i. xxxviij. di. sedulo. i formauerūt. r ¶ Si nō pelicez vo cat quā qs ad tp̄s h3 cā saturande libidīs. s H Abuisse. i ābiguis. s̄. xiiij. di. sicut. ɔ. sed dic q̄ triplex ē ābiguitas. ābiguitas iu ris. ābiguitas facti. ābiguitas psone vbi ābi

guitas iuris est. ibi de similibus ad similia pcedit. vt. xx. di. de libellis. ꝛ ꝺ tali ambigui tate loquit illud. c. xiiij. di. sicut. ſ3 vbi factuz ambiguū est tūc nunq̄ fereda est sn̄ia i alicu ius p̄iudiciū. vt. vj. q. iij. ſue. h̄ id dico. qa si nulli sit p̄iu- diciū. vt i ba ptismo cōse- cratione vel ordinatione bene ferre in dubio certa sn̄ia. s. vt ba- ptiçet vel ec- clesia ꝯsecret vel denuo or dinet. vt ꝺ cō se. di. iiij. par uulos. di. j. so lēnitates. ꝛ. l xviij. di. p̄sby teri tū̄ quōqꝫ dubitat ꝺ fa- cto ꝛ fertur sn̄ia in p̄iudi ciū alteri⁹ vt ex ꝺ spon. iu- uenis. ſ3 illō est pp p̄iculū aīe vbi antez est ambigui- tas p̄sone. ſ3 factū est cer- tū bene fert sn̄ia. vt. v. q. j. quidam.

a ¶ Cōmit- tēduz. sed q̄- re nō indicit ei hec purga tio. qꝛ ex illis fuit infamia ꝛ sic quādo- qꝫ aliquis p- prie cōſcien- tie cōmittit. vt. s. di. iiij. ꝺ niqꝫ. ꝛ. xv. q. viij. c. j. ꝛ. xxx iij. q. iiij. vir cū propria.

b ¶ Deposi to. i. suspēso quousqꝫ satis faciat. sic po nitur. xxj. q. ij quoniam.

c ¶ Presumas. argu. ꝙ oc cultuz ꝺlictū reddit hoīez irregularē. arg. ꝯ.

pticipationē hīe de q̄ ēt ꝯ ria ē q̄buſdā i nata suspicio. Sz qꝛ i reb⁹ ābiguis abso lutū n̄ ꝺz eē iudiciū: h̄ tue ꝯſcie cōmittēdū^a eē eligi m⁹ q̄ ꝺ re si i sacro ordie ꝯ stitut⁹ ei⁹ te ꝟcolis pmixtōe macłatū: sacerdotij hono re ꝺposito^b admīſtrādū nł lo mō p̄sumas^c accedeꝛ: sci tur⁹ i aīe tue piclo te mini strare ꝛ deo n̄ro te sine du bio reddere rōnē si huius sceleris ꝯsci⁹ i eo q̊ es ordi ne celās veritatē pmaneꝛ volueris. Dist. xxxiiij.

Domesticarū^d q̄z p sonaꝝ imoderatā familiaritatē ep̄z vitar oz. Un̄ nicolaus pa pa ad aluinuz archiep̄m.

Etiaz ꝯsanguinearū in moderatam familiaritatē episcopum vitare oz.

Quorūdā^e relatione fi deliū n̄ris auribus i timatū est: ꝙ leufred⁹ ep̄s q ꝛ iuuenis di venationi sit deditus. qꝺ vitiū pluri mos ēt de clericali catha logo geneꝛ dūtaxat germa nos ꝛ gallos irreuerēter i plicat. veꝝ iste si ita ē vt au diuim⁹: merito iuuēis dꝛ: q i iuuēilib⁹ desiderijs oc cupat⁹ nulla ḡuitate ꝯstri giꝛ. nā vt bt̄is diꝛ hierony m⁹: vēator ē^f nūqꝫ legim⁹ sctm̄. nihilomin⁹ āt ꝺ hoc ep̄o relatum ē apostolatui n̄ro q cū q̄dā filia sua im moderatā teneat fāliarita tem: ꝛ ob id mala fama^g ei orta sit. p q̄ re a sanctitate

tua ceterisqꝫ coep̄is suis āmonit⁹ atqꝫ correpꝛ⁹ ē: ſ3 nullaten⁹ emēdat⁹: q̄ res i h̄ marie displicet ꝛ mag ac magis ꝺteriorē ꝺ se red dit opionē i q̄ beatitudini tue ꝛ ceteroꝝ coep̄oꝝ suoꝝ rōnib⁹ n̄ obedit: ꝛ p iobe dientiā i culpā pꝛoplausti relabit oz ḡ fraternitatē tu am synodale cū ep̄is^h ꝛ suf fraganeis tuis ꝯuocaꝛ cō ciliū: ꝛ hūc salutarib⁹ elo quijs ep̄m ꝯueniꝛ: atqꝫ il li pastorali auctoritate p̄ci pe: q̄ten⁹ ab oīum bestiaꝝ^i vel volucrū venatiōe peni tus alien⁹ existat: atqꝫ ab i moderata filie sue familia ritate seniet oīno coerceat ꝙ si pareꝛ ꝯtēpserit: ꝛ taz p venatōis delectatiōe q̄ꝫ p imoderata filie sue con uersatiōe vitāda voƀ āmo nētib⁹ obediꝛ distulerit: a vestro collegio excōicat⁹^k abscedat. ꝙ si in hoc cōtu max adhuc appuerit: a mi sterio cessaꝛ ꝺbebit. Ex ꝯ cil. aurelianēsi. iiij. Palea

Episcopū p̄sbyteruz aut diaconuz canes ad venādū aut accipitres aut huiuſmōi res hīe n̄ li cet. ꝙ siqs taliū p̄sonaꝝ in hac voluptate sepius detē tus fuerit: si ep̄us tribus mensibus a cōione suspē datur: diaconus ꝟo ab oī officio ꝛ cōmunione suspē datur. Item. Palea.

Omnibus seruis do mini venatiōes ꝛ sil uaticas vagationes cum

bi. pxi. erubescant. dic vt ibi. h̄ forte in eo ca su qū nō penituit sup crimine. Di. xxxiiij.

Domesticarū. In hac. xxxiiij. di. osten dit. ꝙ clerici eti ā domesticis p̄sonis n̄ exhibebunt nimiā familiaritatē. secū do ꝙ clerici n̄ intererunt ve natiōib⁹ aut aucupationi bus. tertio ꝙ bigami quā doqꝫ promo nentur ad sb diaconatuz. vt. j. e. lector.

d e ¶ Quorun dā ger- manos. i. teu tonicos qui sunt veꝝ ger mez vel vere nobiles. arg. extra de elec. venerabilem ꝛ de preben. venerabilis.

f ¶ Uenato rē existentem venatorē. ne obijciatur ꝺ eustachio. lx- xxvj. di. esau.

g ¶ Fama. nō ꝙ aliqd sibi seui cris existimareꝛ p pter sed⁹ na- le ſ3 qꝛ coraz oībus eā ni- mis oscula- batur ꝛ po- nebat man⁹ in gremium eius ꝛ id nō fuit ei idicta purgatio sic extra ꝺ pur. ca. cum in iu uentute.

h ¶ Episco- pis. ar. ꝙ so- lus metropo lus n̄ potest audire causā ep̄i etiā ciui- lē. ꝛ. xj. q. j. si clerico. ꝛ. vj. q. iiij. si iter.

i ¶ Bestiaꝝ. j. lxxxvj. di. q venatorib⁹.

k ¶ Excōicat⁹. vt

si iterfit cū eis negoc] cōib⁹

a ¶ Cōcubina h̄ respicit id quod dixi s̄.xxi.dis.c.j.

b ¶ Nanciscit̄.i.ap̄plectit̄.

c ¶ Lex. canonica. vt.j. c.xxi.vel etiā lex ciuilis qa cōcubinat⁹ a lege nomē accepit.vt.ff.de cōcubi.in cō cubinatu.

d IS q̄.xxv. q.v.aliter ꝯ.sed ibi loq̄tur qñ nō cōstat d̄ mutuo consensu.

e ¶ Cōiunctiōe s̄m leges ita ē ꝙ si ꝑpares sūt ꝑsone ꝯhētiuz nō presumit̄ mr̄imonium nisi dotalia'i'strā interueniant .C. de nup. impar. §.imo.ꝛ illd ff.d̄ do. dōatiōes . sec⁹ si pares.ff.d̄ ri. nup. i libos. s̄z canōes ꝑsumit̄ adulteriū.nisi apꝑareāt legales solēnitates vt.xxv.q. v. alr.ex̄ de clā. de spō cū ibi'bitio.

f Christiano. ꝯcubinā.i.mulierē nō solēnit ductam s̄z tñ mutu⁹ ꝯsensus infuenit qz alias ꝯcubinā nō licet habē.vt.xxxij. q. iiij.nēo.

g Fraternitat] nō patit̄.Ecce cāus vbi pl⁹

canib⁹ ꝛ vt accipitres aut falcones habeant interdicimus. Concubina^a autē h̄ intelligitur que cessantibus legalibus instrumentis vnita est ꝛ ꝯiugali affectu nāciscit^b.hanc ꝯiugez facit affectus : ꝯcubinam vo lex^c nominat. De hac dicit̄ in concilio toletano.

Qui nō h̄z vxorē:loco illius ꝯcubinā debeat hēre.

IS qui^d non h̄z vxorez ꝛ pro vxore ꝯcubinam h̄z:a cōione non repellat̄: tñ vt vnius mulieris aut vxoris aut ꝯcubine sit con iunctiōe^e ꝯtentus. Itē isidor⁹ d̄ distātia no. ꝛ ve.te.

Christiano^f non dicaz plurimas s̄z nec duas simul habere licitū ē nisi vnam tm̄:aut vxorem aut certe loco vxoris si ꝯiunx deest ꝯcubinam. Ex dictis augustini. Palea.

Audite charissimi mēbra christi ꝛ mr̄is catholice ecclie filij. qd̄ dico cōpetētibus audiant fideles.qd̄ dico fidelibus audiant cōpetentes qd̄ dico fidelibus ꝛ cōpetentibus ꝛ penitentibus:audiāt ꝛ cathecumini:audiant oēs ꝛ timeant ꝛ nemo ꝯtēnat.si mihi i ꝯsolatiōe vester auditus: ne vobis sit i testiōniū dolor meus. Cōpetentibus dico fornicari vobis nō licz:sufficiāt vobis vxores audiat deus si vos surdi estis: audiant angeli si vos ꝯtēnitis ꝯcubias hēre nō licz vobis. ꝛ si nō hēt] vxores.tñ nō lz vobis hēre ꝯcubinas q̄s postea dimittatis ꝛ ducatis vxores. tāto magis] dānatio erit vobis si volueritis hēre vxores ꝛ ꝯcubinas. Ceterū si nō talis ꝯcubina fuerit: ꝛ etas illius de quo agit̄ future incontinentie suspicionē auferre dinoscit̄. aplica ꝯcessione ad ordinem diaconatus ꝑuehi pōt. Vñ pelagius papa scribit florentino epō.

Qui post morte vxoris hūerit de ācilla filios:diacon⁹ fieri ꝑmittat̄.

Fraternitatis^g tuere latiōe suscepta eius latorem secundas qdē nuptias exptuz non fuisse didicimus:castitatem tñ cū priori non seruasse ꝯiugio designasti: ꝛ q̄uis multa sint que in huiusmodi casibus obseruari canonice iubeat sublimitat] auctas tñ qz defectus nostri tp̄is: qbus non solū merita sed corpora ipsa hominū defecerunt: districtionis illius non patit̄ manere censurā ꝛ etas illius de quo agitur future incōtinentie suspitionem auferre dignoscitur: vt ad diaconatus ordinem possit prouehi ꝯcessisse nos noueris. micenam vo ancillam eius de qua se post vxoris transitum filios habere confessus est: iubemus vt tua dispositione cuicꝫ monasterio ꝯtinentiaz professura^h tradatur. Hoc ex dispensatione misericordie. Ceterum ex rigore discipline intelligitur illud aurelianeñ.ꝯcilij

Non admittatur ad clerū qui preter vxorem aliam cognouerit.

Siquis de laicis post vxorem suam aliam cuiuscunqꝫ conditionis cognouerit mulierem in cleruz nullatenus admittatur.

turis h̄z luxuria q̄ castitas qz castus repelleret si ꝯ̄trisset cū secūda.s̄z fornicator nō.ad idē facit ex̄ d̄ bigamis.qz circa.itē ꝑ illud c.qdā dicunt d̄rogatū eē illi.xxv.di.c.vl ti.qz cū istud sit eqtas ꝛ illud rigor merito eqtas ꝑ̄ponit̄ rigori vt.xlv.di. licz l.di.pōderet. ex̄ de fur.c.vlti.C.de iudeplacuit.

h ¶ Professura.alibi dicit ꝙ dz vēdi.vt lxxxj.di.qdā. alibi dī ꝙ redigit̄ i ſuitutē.vt.xxxij.di. eos.s̄z dic ꝙ diuisitas pc̄arum epō dat optiōez.vt ex̄ d̄ of.dle.d̄ causis. vl' distiguas an sint publiceducte q̄si vxores vl' ñ.xv.q.vi.cū m̄lte. S̄z q̄lr ꝑcipit̄ isti intrare religionē cū hec res ñ sit ꝑceptiva xxxij.q.j. integritas. dic ꝙ rōe dlicti cogit̄ itrare monasteriū. qñ ꝙ aliqs ad agēdā pniaz. vt.l.di.ille.lxxxj.di.si qo clericus. vel expone iubem⁹

Id est consulimus.

Siqs nullaten⁹ l̄ de stricto iure loqt̄.vt s

aliud.xxv.di.primū. ¶ Quod .§. me retricari.hec rō non valet q2 nunq̄ maritus b ¶ corrupte promouetur. ¶ Curādū.v̄ginē.xxx.q.v.qualis. c ¶ Recipim⁹.l'ras.scilicet p̄rsus.vt.xxxvj.di.illitteratos. d ¶ Vicia‹ tum.enormiū. e ¶ Sed si q̄s.iā ordinatos supple aliter repeterz f ¶ Si cuius vxorez admitti.sʒ ñ ne hic vi nimi⁹ rigor. q aliqs sine culpa sua pūiat pp h intelligūt qdā qḋ h di qn marit⁹ pion⁹ ē turpitudis ⁊ leno.sʒ certe tē repelleret pp ppriū olliciū vt.xxxij.q.j.c j.⁊.ij. dic ergo q io phibet.q2 ē marit⁹ corrupte tñ si nō cognoscit eā p⁹ adulteriū ppetratū bñ pmouet. vt.j.e.c. vlti. Sʒ pōe q vir accuset vxorē d adulterio. nūqd pēdēte accusatōe tenet ei reddē dbitū.si talis ē q vult pmoueri.dicūt qdā q nō.q2 si reddit fit ei p iudiciū. sicut nec cogit reddē debitū ei quā audiuit eē ancillaʒ vt eꝛ de cōiugio fuoꝝ pposuit.sʒ tñ ibi alia rō est. q2 cum serua non est matrimonium sed h est matrimoniū. vñ meli⁹ di q sibi piudicet cognoscēdo eā q̄ q illi iniuriā faciat.f.denegādo ei debitū.⁊ sʒ h seqt q aliqs pūit ex eo q tenet facē ex necitate.⁊ ꝯ id.xxij.q.iiij. nabu. hodonosor.vbi di q nēo puniēd⁹ ē ex eo qḋ necesse hʒ facē. Itē ex h eqret q aliqs p vno fcō mereret penā.qḋ ē ꝯ id.viij.q.j. sciēduʒ. Itē ex h seqt q aliqs p vno facto ⁊ meret ⁊ demeret.qḋ ē ꝯ id.ff.d neg.ge.siue. meret .n.dum cognoscit vxorē. vt.xxxiij.q.v.c.j. ⁊ q vna res hʒ ꝯrios effect⁹ qḋ est ꝯ id.ff. de solu.q hoiez. §.vl. Io.posset tñ dici q si marit⁹ reddat debitum vxori corrupte nō piudicet sibi quin possit pmoueri.q2 tē pot⁹ di cognscē ab vxore q̄ cognscē ipaʒ. vt.xxxij.q.v. ita ne.sic nec facit sibi piudiciū qn possit eā accusare d adulterio.licʒ sit ar. ꝯ.xxxij.q.j. si qs.ff.so.mat. cū mīr.ff. de adul.si vxor. §.vl. qd iur] sit d h i qstionib⁹ notaui. ⁊ ibi videas ⁊c.possʒ tñ p babilr dici q sibi piudicat q̄ ad legē pmonōis q̄ sactū solū regrit non q̄ ad legeʒ mosaicā. vt.xv.q.j. §.fi.ñ ob.q i uit⁹ h fēc vel pass⁹ fuit.ar. xxvj.dis.acutius. hoc totum determinat decre.extra vt li.pen.c.ij.b.

Q. d g⁹d pelice ⁊ meretrice apḋ gregoriū ⁊ inocētiuʒ scribit pp spē futur icōtinētie ꝯstitutū eē credit: q2 difficile ꝯtinēnā fuat: q se illicito ꝯcubitu maculat ñ metuit: vl' phibet ordinari q pelicē vl meretricē cognouerit maritali affcū vl q2 corrupta florē v̄ginitatꝭ amiserit: vl q2 meretricari ñ desinit lʒ i vxorē ducat vtrūqʒ eni ipedimētū cuilibet p̄stat: q̄ min⁹ ad sacros ordies ptīgē valeat. Vñ hylari⁹ papa scribit dicēs.

Qui v̄ginē ñ duxit vxorez ad sacros ōdies ñ accedat.

Curādū⁹ g̃ i p̄ntis ē ne ad sacros ordies sicut gest] p̄orib⁹ añ scriptuʒ ē: qlsqʒ q i vxorē ñ duxit virginē aspiret. Itē greg. vrbis romane p̄sul silitāo epō.

Bigam⁹ vel penitēs corpore viciat⁹: l'ras igrās curie vel conditioni obnoxius clericus non fiat.

Recipim⁹ ne vnqʒ illicitas ordiationes facias: nec bigamuʒ aut qui virginē nō ē sortitus vxorez aut ignorantē l'ras vel qualibet pte cōporis viciatum⁹ vel penitentie vel curie aut cuilibet ꝯditōni obnoxium ad sacros ordines pmittas accedere: sʒ si q̄s huiusmodi repereris: non audeas pmouere. Itez in necesariē si ꝯci.

Nō fiat sacerdos: cui⁹ vxorē euidenter ꝯstat adulteriū admisisse.

Si cui⁹ vxorē adulteriū cōmisisse cū eēt laic⁹ euidēter fuerit pbatū: hic ad misteriū ecclisiasticū admitti ñ p̄t. q si i clericatu eo iā ꝯstituto adl'terauit: dato r̄pudio dimittet eā dʒ. Si v̄o retiet ei⁹ ꝯsortiū velit ñ p̄t suscepto misterio pfrui. Itē ex ꝯci.martini pa.

De eodē.

Si laici vxor i adulterio fuerit dep̄hēsa: h tal ad misteriū ecclisiasticū nullo mō adducat. Si aūt p⁹ ordiationē alicui⁹ clici vxō adl'terata fuēit: dimittat eā. Si āt cū ipsa voluerit pmanere a misterio exi stat alien⁹. Premissa aūt̄i b⁹ bigami ⁊ q v̄gies ñ sūt sortiti vxores: a sacr] ordīb⁹ phibēt. Sʒ q̄rit siqs añ baptisma viduaʒ duxerit vxorē an postea sit phibēd⁹ a sacr] ordib⁹. De his ita scribit inocenti⁹ pa. victori rothomagensi epo.

Qui añ baptisma seu post baptisma viduam duxerit vxorē ñ admittat ad clerū.

Si qs viduā lʒ laic⁹ duxerit vxorē seu añ baptismū seu p⁹ baptismū ñ admittat ad cleꝝ: q2 eodē vitio v̄z exclus⁹. ¶ In baptismate.n.crīa dittunt: ñ

g ¶ Siqs.h bene habes i aut. de san. epi.§. g clicos aūt nō aliter ordiari. h ¶ Laic⁹. io dixit de laico.q2 min⁹ videret de eo.vl' io q2 si clericus h faceret nō solū nō pmoueret sʒ oi pñilegio ecclesiastice dignitatis p̄uaret. vt.lxxxiij.di.siqs. i ¶ Vitio.i. dirctu.fi. lvj.di.q2 simplr.⁊.xxvj.di.acutius.

a Cognosca | mus. de | presbyro supple | et dyacono. | vt.lxxxi.di.c.i | b Addi | disse. Au. tn | dicit q3 licet in | terpretatione | aplus itellexerit | de quolibet ordi | ne vt.lxxxi.di | stin.apl'us.

c Siquis an | cilla .s3 | quare h' phibet | cu tn eo ipso | q3 aliqs duc | ancillā suā in | vxorē ipa li | bera efficit: | vt.C.de lati.li | ber.tol. aut. | ad l3.z.C.de | op.li.libte. si | milit' tz mri | moniū cum | aliena ācilla | vt.xix. q.ij.c. | .j.z.ij.R. pp | prerogatiuā sa | cerdotij vel | io q2 ñ vi ibi | eē plenū mri | moniū. vt.xx | xij.q.ij.sic nō | ois.z io non | vi ibi eē ple | nū sacr3. vel | h' io 3tingit. | q2 vilis pso | na psumit.q | 3hit cū ācilla

d Vidua ē. | meretrix | alibi di mere | trix cui' tur | pitudo publi | ce venal' ē. | vt. xxxij.q.ii | ij.meretrices | e Que mr | toz.q admi | serit ples q | xxiij. milia | hoiu3 vt.xlv. | di.disciplina | vel q admisit.xl.vt ex de cleri.excō. latores.

accepte vxori3sortiū flara tur: q3 si ñ putat vxor eē cō putāda q an baptismū du cta ē: ḡ nec filij q an bapti smū geniti sūt: p filijs hē ant. Prohibēt ēt bigami a quolibet ordie clericat' iux illō ābrosij ad vercellēses.

Qui secūda 3iugia sortit: clericus non fiat.

Cognoscamus ñ solū epo z presbyro apl'3 statuisse: s3 ēt pres i 3cilij niceni tra ctatu addidisse: clericū quē q ñ debet esse q scda 3iu gia sit sortit'. Si mil'r ēt viduaz mariti vl' ācillarū vl' meretricū: si i vxores ac cipiūt clici fieri ñ pnt. Vñ in canonibus apl'oz legit.

Spectacul' publicis maci patā vel reiectā vl' ācillā du cēs vxorē dyacon' ñ fiat.

Siquis viduā z eiectam accepit aut meretricē aut ācillā vel aliquā de his q publicis mācipāt specta culis: ñ pōt esse eps aut p sbyter aut dyacon': aut ex nūo eorū q misterio sacro dseruiūt. Que aūt sit vi dua q eiecta vel meretrix hieronym' ad fabiolā de veste sacdotali oñdit dicēs

Que sit vidua vel eiecta

Vidua ē cui' marit' mortu' ē. eiecta ē q a marito viuēte eijcit. meretrix q multoz libidi p3. S3 postea tpoz d fectui 3descēdēs papa mar tin' i minorib' ordib' 3sti tui eos pmisit ñ regulā pre figēdo dicēs.

Inter lecto res vl' ostiarios deputet sb diacon' scdā3 ducēs vxorē

Si subdiacon' scdā3 vxorē duxerit: inter le ctores vel ostiarios hēat: ita vt apl'm ñ legat. Neces sitate tñ exigēte bigamus vsq3 ad subdiaconatū p̄t p moueri. Vñ martin' pa pa ait.

Viduā ducēs vxo rē subdiacon' fieri ñ p̄ōt.

Lector si viduā alteri' vxorē accepit: i lecto ratu pmaneat: aut si neces sitas fuerit sbdiacon' fiat: nihil āt sup. sil'r si bigam' fuerit. Q nib' āt ppa cō iugia phibēt: i dicit ēt nu ptialibus 3uiuijs iteresse. Vñ i agathensi 3ci.legit.

Nuptiaz 3uiuijs psbri in ter esse non debent.

Presbyteri dyacones sb diacōes vl' deinceps: q b' ducēdi vxores lnia nō ñ ē: ēt alieaz nuptiaz eui tent 3uiuia: nec his cetib' misceāt: vbi amatoria cātā tur z turpia aut obscēi mo t' corpoz choreis z saltatō nib' efferūt: ne audit' z ob tuit' sacris misterijs dputa ti turpiū spectacl'oz atq3 v boz 3tagiōe polluāt. Vi dua vo ē itelligēda: si p' so lēne fed' nuptiaz mōte i teruenīēte a viro suo diui sa fuerit.ceter si anq 3ue niāt fatali necītate ab alter utro diuisi fuerit: l3 ex spō salib' vxor sit appellata: ñ tñ p' mortē spōsi: ēt si i p pa domo sit ducta: z ēt cū eo velata: vidua appellata ē: nec ex ei' copl'a a sacris or dibus aliqs phibet. Vñ pelagi' papa scribit.

Qui cū alio velatā nō tñ illi nu ptā vxorem duxerit: sacer dos fieri nō phibet.

Valētino clīco cui mlr cū alio añ velata nō tñ illi nupta s3 vgo pmanēs post mortē eius cū q velata fue rat spōsa: cōiugali ē copl'a sociata: q2 itez velamē ac

Si sbdia | con' col | lige casū exeo | qd hi.s.xxxi. | di.§.sil'r. i fi. | g Inf le | ctores.d iure | cōi pdit pui. | clericale. vt.l | xxxiij. di.gl' | qs.io fit l3 ex | dispēsatōe.q | remaneāt in | sacris mior | bus ordinib' | Lector.si | fiat.sic h | pa.dispēsat 3 | apl'3.vt h' z.l | xxxij. dist. p | sbr. Inno.tn | dicit nō l3 di | spēsare cū bi | gamo vt ex d | biga. nup.et | idem h' dicit | martin'.l.di | sigs viduā.lu | ci' tn dispēsa | uit cū pano | mitāo arch | epo q fuit bi | gam'. Item | hēs h' q l3 sit | dispēsatū in | vno ordie.nō | io itelligit di | spēsatū in ce | ter .vt.xij.di. | nos 3suetudi | nē z.l.di.gcū | q penitēt.sic | dispēsat i pri | mo mrimo | nio z nō i se | cūdo.vt.xxx | vj.di.si a nte. | Presby | teri.ēt a | llenarū. z si | clerici fuerit | i aliq 3uiuio | z aduciāt io | culatores sur | gāt z recedāt | d inēsa.vt de | 3se.di.v.ñ os

Valētio.hūc casu3 hēs ex de biga.de bitū.

Distinctio. xxxv.

a Quib⁹. Hic agit de tertio. c. aplice regule. s. ordinadum non esse vinolentum. interserit et de pena illorum qui frequenter indulgent ebrietati et dicit quod minores corporaliter puniunt. maiores post ad monitionem. xxx. dieb⁹ communione priuantur vt. j. e. c. vltimo.

b Quia venter pinguis venter grossum generat sensum. xliij. dist. §. si ergo.

c Episcopus alee. clerici non debent inde vel ludis interesse vt ex. de vi. et hone. cle. clerici nec principes erunt ludentib⁹ nec inspectores ludi. vt in aut. de sa. epi. §. interdicimus. sed nunquid potest repeti id quod in alea perdit. dicunt quidam quod non. sed pauperib⁹ est eroganda pecunia illa. ar. xiiij. q. v. non sane cum. n. turpitudo versatur ex parte vtriusque melior est conditio possidenti. melius credo quod possit repeti. vt. ff. de alea toto. l. vl. in fi. et vsque ad. l. annos. vt dicit greca constitutio. C. de reli. et sump. fu. et de alea. et si quis existens in alea rem suam vendiderit non tenetur de euictione. vt. ff. quarum rerum actio non da. si filio. §. j. licet autem hic prohibeatur ludus. tamen pro conuiuio habendo potest ludi. ff. e. l. vlti.

d Deseruiens. i. valde seruiens vt illa prepositio augmentet. ff. de posi. l. j. in prin. quamquam priuat vt ibi. Sepe peior morte: morte quod est deperior idem.

e Aut desinat non quod pro quolibet delicto statim episcopi debent fulminare vt vel excommunicent vel deponant. ad idem facit xlvij. di. episcopus. et xcij. di. c. vl. Si quotiens peccant homines sua fulmina mittat. Jupiter exiguo tempore inermis erit.

cepit: nullum in promouendo genere obstaculum: quia nihil est quantum ad hunc articulum pertinet. quod ei de canonicis obuiet constitutis. **Di. xxxv.**

A Quib⁹ ordinib⁹ bigami prohibeantur: et vt reputentur bigami qui ante baptismum habuerint vnam et post baptismum habuerint alteram: et an liceat sortiri vxores in sacris ordinib⁹ constitutis nullorum auctoritatib⁹ breuiter monstratum est. Sequitur autem in descriptione illa apostolica: vt sit sobrius qui ordinandus est non vinolentus: quod ex auctoritate veteris testamenti introductum est. ministri enim templi prohibentur vinum et siceram bibere: ne ebrietate generent contra eorum. vt sensus eorum vigeat semper et tenuis sit: vel quia venter mero estuans facile despumat in libidines. Unde noe ebrietate nudauit femora. Loth atque sodoma non vicit: vina vicerunt. Q. de autem vinolentus esse prohibetur: non semel sed frequenter vino repletus debet intelligi. Hinc et in canonibus apostolorum legitur. **Diaconus presbyter et episcopus ebrietati et alee deseruientes: nisi desierint deponentur.**

E Piscopus aut presbyter aut dyaconus alee atque ebrietati deseruiens[d]: aut desinat aut certe damnetur. Subdiaconus autem aut lector aut cantor similia faciens aut desinat[e] aut a communione priuetur[f]: similiter et laicus. Item hiero.

Esus carnium et vini post diluuium concessus legitur: post christi aduentum inhibitus.

A B exordios conditionis humane nec carnib⁹ vescebamur nec dabamus repudium: nec preputia nobis eripiebantur in signum[h]. et hoc cursu vsque ad diluuium peruenimus. post diluuium autem cum datione legis date per moysen quam implere nullus potuit: carnes ingeste sunt ad vescendum et repudij concessa duritia[k]: et cultellus circumcisionis appositus: qui dei munus plus in nobis creauit quam necesse est. Postquam autem christus venit in fine temporum et o[l] reuolauit ad a[m] i. extremitatem retraxit ad principium. nec repudium nobis dare permittitur: nec circumcidimur nec comedimus[n] carnes dicente apostolo. bonum est vinum non bibere et carnes non comedere. vinum. n. cum carnib⁹ post diluuium dedicatum[o] est. Item ex epistola eiusdem. **Alienum est a sapientia**

nullus erit. f Priuetur. aut prohiberetur. vt. j. e. c. vlti.

g Ab exordio. nec carnib⁹. et tamen lamech fuit venator sed illud fuit propter pelles non propter carnes.

h In signum. vt per eam fideles discernerentur ab alijs. vel fuit signum interioris circumcisionis. vel fuit signum futuri baptismi quia tunc per circumcisionem tollebatur peccatum. sicut nunc per baptismum. vt. j. de conse. di. iiij. quod apud nos.

i Impleri. di. iiij. erit contra dic quod facile non potest impleri. vel dic quod tempore nullus potuit eam implere quod ad hoc vt adipiscerentur vitam eternam quia per circumcisionem non apparebat ianua celi. licet ianua inferni esset preclusa. secus hodie per baptismum. ex de baptismo. maiores. vel ideo istud dicit quod grauitas fuit in lege. cum enim preceptum fuit quod sabbati die non fieret aliquod opus. Item preceptum fuit quod viij. die circumcideretur puer. ponitur contingere quod sabbatum esset dies. viij. ab ortu pueri sed tamen in hoc non peccabant quia excusabantur propter impossibilitatem. ideo autem fuerunt eis data dura precepta quia ex superbia eorum dixerunt non deest qui impleat. sed deest qui iubeat.

k Duricia. tamen peccatum erat. vt ex de diuor. gaudemus.

l Et o. quod est vltima littera grecorum.

m Ad a. quod est prima latinorum. et est ar. quod restituta re ad pristinum statum priora iura restituuntur. vt. xxvj. q. vj. si quis de corpore. ff. de fun. ru. p. hi q. Item ar. quod non fit iniuria rei si restituitur ad pristinum statum. ff. de pac. si vnus. §. quod in specie dotis.

n Nec comedimus i. suademus non comedere consilium est.

o Dedicatum est. id est in vsum assumptum m.

Marginalia: Judith. 15. — leui. 10. — Gen. 9. — Gen. 19. — gen. 9. — leui. 11. — deu. 24. — gen. 17. — gal. 4. — ro. 14.

a Eccle principes. i. platos. vt ð ɔse. di. j. cõpa
prou. 2.
b Propht c⁹. s. michee.
c Lautisqꝫ i. delicatis.
d Epul. i. frenis dlitijs q̃ nl'to laboꝛ q̃runt. ð ɔse. di. v. ne talia.
e Exterioreſ. i. ex toto ex̃ lucem. ar. xlj. di. qualibet.
mich. 3.
f Buccas plen⁹ vent facile ð ieiunijſ disputat. xij. q. ij. glia epi. ar. ꝙ ãchidia con⁹ cũ visitat pochias ñ ẽ ex ill' pstanda pcuratio. vt. x. q. iij. illð ß vez ẽ añ visitationẽ scãz ex̃ decen. exigit grego. x.
mat. 6. z. 13.
g Sexto. Sinſð idu eſt ad dteſtãdã ebetatẽ ſi ue gulã. pmo qꝛ p eã diera uit hũana cõditõ. scðo exẽplo Noe. tio qꝛ ƀuit⁹ ẽ ſducta pp eã. q̃rto exemplo loth. deide cõmendat ſobetatẽ exemplo abrae q cibũ miſtrauit angel' ſine vio. ⁊ exẽplo ioãnis bap.
leui. 10. nu. 6.
g Sexto dſe. i. die venerj. nã dñico die dñs cepit facẽ mundu ꝫ vt. lxxv. di. quod dic.
ephe. 5.
prou. 21.

te potationib⁹ ⁊ ebrietati.

Luxurio, b⁹ vacare.

Luxurioſa res ẽ vinũ ⁊ ɔtumelioſa ebetas. oĩs q cum hiſ miſcet nõ erit ſapiẽſ. Idẽ i michea. Ignominioſuꝫ ẽ ſacerdoti affluere delicijs epulis: atqꝫ laſciuijs.

Eccle ᵃpncipes q ð licijs affluũt ⁊ inter eplas atqꝫ laſciuias pudiciciaꝫ ƀuare ſe credũt: ꝓpheticᵒᵇ ƀmo deſcribit: ꝙ eijciẽdi ſũt de ſpatioſis dõmibus lautiſqꝫ ᶜɔuiuijs: ⁊ nl'to laboꝛe epulᵈɔqueſitj ⁊ ſi vis ſcire quo eijciendi ſũt pp malas cogitatiões ⁊ opa ſua: euãgeliũ lege in tenebras. s. exterioresᵉ vbi erit flet⁹ ⁊ ſtridoꝛ dẽtiũ: an ñ ɔfuſio ⁊ ignominia ẽ ieſũ crucifixũ paupeꝫ ⁊ eſuriẽtẽ farſis pdicare coꝛpib⁹ ⁊ ieiunioꝝ doctrinã rubentes buccasᶠ tumĩtiaqꝫ oꝛa ꝓferre: ſi i aploꝝ loco ſumus: ñ ſolũ ƀmonẽ eoꝝ imitemur: ſꝫ ẽt ɔũſatõeꝫ ⁊ abſtinẽtiã. Idẽ. De eo.

Uenter mero eſtuãs cito ſpumat. Palea. in libidinẽ. vbi ebꝛietas ibi libido dñat ⁊ furoꝛ. Idẽ

Uinolẽ, De eo. Palea. tũ ſacerdotẽ ⁊ apl's dãnat: ⁊ ver⁹ lex ꝓhibet. ſacerdotes q miſtrãt i tẽplo di ꝓhibẽt vinũ ⁊ ſicerã bibeꝛ: ne crapula ⁊ ebꝛietate aggrauẽt coꝛda eoꝝ. Sicera hebreo ƀmõe oĩs potio nũcupat. q̃ qs iebꝛiari pt. qc gd inebꝛiat: ſtatũ mẽtj euẽtit. fuge ſi'lr ⁊ vinũ i q ẽ luxuria. Nolite vt ait apl's in ebꝛiari vino i q ẽ luxuria: q altari deſuit vinũ ⁊ ſicerã ñ bibat. Spõſa xpi vinũ fugiat vt venenũ. vinũ ⁊ ebetaſ icẽdiũ ẽ. Itẽ ꝓſp.

Luxuriã fac De eodẽ. ⁊ nutrit vini pceptio nimia ñ nã. Itẽ ambꝛo. i

ƀmõe ð ieiũio q ita icipit dinũ ad patrẽ reſultat oꝛaculũ. In paradiſo abſtinẽtia p⁹ paradiſuꝫ edendi lꝫ

Sextos ſcīuia accepit. Sexto dic beſtieʰ ſũt create ⁊ cum beſtijs oꝛta ẽ edẽdi ptãs ⁊ vſ⁹ eſcaꝝ. vbi cibuſ cepitⁱ ubi finis fact⁹ ẽ mũdi ibi cepit ſua icremẽta neſcire vbi cepuit dina opa circa eũ feriariᵏ q̃ iudicio declaratũ ẽ ꝙ p cibos mũd⁹ hñet minui p q̃s deſijtˡ augeri: ⁊ ifra vt ſciam⁹ ñ eſſe nouellũ ieiuniũᵐ pmã illic legẽ ɔſtituit ð ieiũio: ⁊ ifra eouſqꝫ nẽo ƀuaricari nouerat: cũ adhuc oꝛta ñ eẽt q̃ ƀma ẽ ƀuaricatio. idictũ eſt ieiuniũ abſtinẽtie lex a dño do: ƀuaricatioⁿ legj a diablo. culpa p cibũ: latebꝛaᵒ p⁹ cibũ cognitio ifirmitatj i cibo: firmitatj vt⁹ in ieiũio. ƀpẽs ſuaſit gule: dñs ieiũare dcreuit. itaqꝫ gula a padiſo regnãtẽ expulit: abſtinẽtia ad padiſũ ƀuocauitᵖ errãtẽ ⁊ ifra. In ƀncipio generj hũani igra bat ebꝛietaſ. ƀm⁹ noe vine aꝫplãtauit. dñit nãꝫ ſꝫ igrauit potẽtiã. Itaqꝫ vinũ nec ſuo pepcit auctoꝛi: ſꝫ illiuſ ebꝛietaſ nob ſuadet ſobꝛietatẽ: ſel'n. inebꝛiat⁹ ẽ noe vbi malũ ebꝛietatj agnouit iumẽtũᑫ ſuũ ad remediũ tẽpauit: nec effudit ad vitiũ mãcbat ãt añqꝫ vinũ iueniret oĩb⁹ icõcuſſa libtas. nemo ſciebat a ɔſoꝛte natuƀ ſue obſcega ƀuiuƀ eriget ñ cẽtʳ hodie ƀuit⁹ ſi ebꝛietas ñ fuiſſet. obrepƀat gdẽ fraterne ƀlatiõisˢ inidia: manebat tñ adhuc pñe pietatj reuerẽtia. leſa pietasᵗ ẽ dñ irridet ebꝛietasᵘ ñ illis itaqꝫ ſol' nocẽt vina: q̃s tẽtãtˣ: ſꝫ ẽt illis ãpli⁹ ocul' q̃ rñ tẽulenta eboſoꝝ mẽbꝛa nudant: ⁊. ſ. Legim⁹ ẽt

Alij dicũt ꝙ oia ſit' creauit vñ ſalomõ. q viuit i etnuꝫ oia ſil' cauit. ge ſꝫ lꝫ ſil' fcã ſuerint ñ ſil' diſ oia potant. ⁊ iõ ſcriptura vtit tali diſtinctione. extra de ſũ. tri. c. j.
h Beſtie. i. aialia i tra. nã. v. die fuerũt cata vola tilia ⁊ piſces. ge
i Cepit mundus.
k Feriari. id eſt ceſſare.
l Deſijt. tunc fuit hõ ſpoliat⁹ gtui t⁹ ⁊ vulnera t⁹ inãlib⁹. ð pe. di. ij. adã.
m Ieiuniũ i. abſtinẽtia.
n Preua ri. ibi fuit.
o Late. qꝛ abſcondit ſe adam a facie domini.
p Reuoca. qꝛ pmi parẽtes ſaluati ſt. vt ð pe. di. j. ſi pmi. ⁊ ð ɔſe. di. j. hi duo.
q Iumẽ. i. carnem ſuã quã paſcit ãl' iumẽtũ. vl' di coꝛp⁹ iumẽtũ q̃ſi iuuamẽtũ
r Nõ eẽt. ſ. di. j. ius gẽtium. ꝫ. ſed ibi ſolui.
s Preto nis inidia. qꝛ chayn inifec frẽm ſuum.
t Pietas. paterna.
u Ebꝛietas. i. ebꝛius. ge

x ¶ Tētāt.i. iebriāt. a ¶ Part⁹.i.effect⁹. istis vult dicē φ vinū ex se duos ꝓduxit effe ct⁹.pmo ebrietatē.deide icestū.ꝛ eb:tas fuit dterio: effect⁹ vini.vl' al'r ex ebetate ꝓcessit fuit⁹. Jtē ex ea ꝓcessit icest⁹ q deterio: ē vel illis vult dicē φ filia ē dte/ rio: ꝗ̄ mr.q: moabite: ão nite q̄ ab ill'ꝓ cesserāt fuert deteriores ꝗ̄ matres.

gen.18.

b ¶ Pecca/ ti.i.vitium. c ¶ Remis/ sio.i. deus re mittēs pctā. d ¶ Ante oia corpo/ rali. recipiat xl.ietus vno min⁹. ſz eps nō dberabit clicū p laicū. vt ex̄ d ſē.ex. vniūſitat].ni ſi ſit icorrigi bi'.vt ex̄ dſc. e ex.vt fame.

mat.11. luc.7.

Di. xxxvj. Porrꝫ Ab h̄ locovſ ꝗ̄ ad.xl.di. oñdit quā pi tiā dñt hre cli ci Jn hac oñt φ hēbūt piti ā lraꝝ ſacꝝ.i pr.di.oñt φ ēt hēbūt piti ā ſclariū ſcia rū.ꝛ ide ſum pta occaſiōe oñdit i.xxxv iij.di.φ igñā tia ē piclosa clic].i.xxxix. di.dicit φ hē bunt pitiā ſe cularīū nego cioꝝ.ꝛ agit h̄ de quarto.c. aplice regl'e. f ¶ Siplici tat].nec ſipli citas nec alīd ꝑt excuſar̄ ſacdot] ipitiā.vt.xxxviij.di ſi i la ic].g ¶ Sclariū.cū.n.eps ſit iudex ꝛ corpoꝝ

levi.22.

prez loth iebriauert filie i mōte ad quē timētes icēdi uꝫ ſodomitaꝝ ꝯfugerāt:ꝛ hitabāt i ſpeluca.fuit itaqꝫ ebetas origo icesti peſſime regnatric] pt⁹ᵃ deterio:.at ñ abraāvia i ſuo ꝯuiuio mi ſtrabat:ſꝫ imolabat vitulū butiꝛ ꝛ lac ēt angel' hoſpi tib⁹ exhibebat.recte.n.il/ lic deerat mā pctiᵇ vbi erat remiſſioᶜ pctoꝛ.deniqꝫ an nūciauit dñs ioānes ñ mā ducās panē neqꝫ bibēs vi nū.q.n.xpꝫ ānūciat ab oi vitioꝛ icētiuo pſtare ſe dꝫ alienū I tē ex ꝯci.agathēſi Tricgita dieb⁹ a coione ab ſtineat cleric⁹:quē ebrium

Ante fuiſſe ꝯſtiterit. oiaᵈ cleric] velet ebe/ tas.q̄ oiuꝫ vitioꝛ fomeſ ac nutrix ē.Jtaqꝫ cū quē ebri uꝫ fuiſſe ꝯſtiterit:vt ordo patit aut.xxx.dieꝛ ſpacio a coione ſubmoueat aut cō porali ſubdatur ſupplicio.

Oportz^e Di.xxxvj. ordinādū eē pru/ dētē.qd̄ ꝯ eos no tādū ē:q ſub noie ſimplici tatiſᶠ excuſāt ſtulticiā ſacer/ dotū.prudētē āt epꝫ oꝫ itel ligi:ñ ſolū lraꝝ pitia:veꝛ ēt ſecularīūᵍ negocioꝝ di/ ſpēſatiōe. Vñ i epl'a gela ſij pape legit. Illiterati ꝛ corpe vitiati ñ ꝓmoueant

Illiteratosʰ ad cleri. aut aliq̄ pte corpis vi/ tiatos vl' imminutosⁱ null⁹ pſūat ad clicat⁹ ordinē ꝓ moueř:q: lris carēs ſacriſ ñ pt eē apt⁹ officijs:ꝛ vi/ tioſū nihil dō ꝓꝛſ⁹ offerri legalia pcepta ſārerūt.ſiir

q ſeipſosᵏ abſcindūt. I tē zoſim⁹ papa. Ad ſūmū ſa cerdotiu ñ aſpiret:q dīnis ſtipēdijs vl' diſciplinis ñ ē

Quiˡ eccl'ia/ erudit⁹. ſtic] diſciplinis p or/ dinē ñ ē ibut⁹:ꝛ tēpoꝛ ap probatiōe dīnis ſtipēdijs ñ ē erudit⁹:neq̄ꝗ̄ ad ſū/ mū ecclie ſacerdotiū aſpi/ rare pſūat.ꝛ ñ ſolū i eo ābi tio ieſſicax hēat:veřetiaꝫ ordiatores ei⁹ careāt eo or dieᵐ quē ꝯ pcepta patruꝫ crediderīt pſumdū. Ecce φ ſacraꝛ lraꝛ oꝫ epꝫ hē/ re pitiā.vñ i veteri teſtō in ter cetera ornamēta pōtifex rōnale ferebat i pecto:.i q̄ ſcribebat māifeſtatio ꝛ vi/ tas:q:i pecto: pōtific] ma nifeſta oꝫ eē cognitio vitaꝫ hinc ēt vectes qb⁹ archa portabat iugit ānulis erāt infixi:vt cū arca eēt portā/ da:nll'a eēt vl' fieret mora dītromittēdis vectib⁹:q: pdicatores p q̄s eccl'ia cir cūfert:ſacris lris ſp dñt iſi ſteř:nectūc q̄rātⁿ diſceř:cū ex offō alios dbeāt doceř. Hic ēt dauid pus ex gr̃a ſpūſſci donū ſcie pcepit:et poſtea admiſtratōeꝫ regni aſſecut⁹ ē. Salomō q̄ꝫ nō diuitias nō lōga tpa hui⁹ vite:ſꝫ ſapiaꝫ a dō expetijt ꝛ ipetrauit.hic ēt dñs pus poſuit dba ſua i ore ꝓphe ꝛ poſtea conſtituitᵐ eum ſuper gentes ꝛ regna di/ cēs ad hieremiā.Ecce de/ di verba mea in ore tuo. ecce conſtitui te ſuper gen tes ꝛ regna.hinc etiaꝫ ma lachias: labia ſacerdotis

h ex̄ d elec.cū nob oli.ñ.n.regriř i clico ſū ma perfectio .ſic.ff.de edil.edi.ſciendum.§. illis.ꝛ.l.ſigs vēditor.lꝫ ſit ar.ꝯ ex̄ d pū ga.ca.ꝯſtitu t⁹.ſꝫ qd ſi pēi t⁹ laic⁹ ordia reř nūqd recī pet characte rē.ſic ar.j.q. j.ventū ibi ſꝫ dī.d h̄ nō.xl. di.ſicut.ꝛ ex̄ de cle.p ſal. ꝓmo.c.vno. i ¶ Jmminu tos.enormit. k ¶ Seipſos. ex idigtōne. l

ꝛ aiaꝛ vt.xj.q.j.d pſōa ꝛ.x.q.j. q̄cūqꝫ oꝫ ipꝫ tā ſpūali ꝗ̄ ſeclari ſcia ōnāi.xxxix.di.cca pn. Lrātos.pēit⁹ ſuffic tñ mediocris ſcia.vt

Quiecclie ex.o.21. aſtic is. ſtipendijs.i. officijs. m ¶ Ordie. h̄ hēs φ q in iuſte ꝯfert ali quē ordineꝫ.ex.o.25. puař ptāte cō ferēdi illuꝫ.j. q.j.ſi qepi.ali bi ſuſpēdit a celebratione miſſe p ānū. vt.lv.di.nul/ l⁹.alibi dpo/ niř.vt.lj.di. c.j.ꝛ.lxij.di. c.vlt.ꝛ.lxxxj. di.tāt].ꝯſue/ uit diſtingui. φ ſi ex negli/ gētia ordiat qs idignū tē ſuſpēdit ñ ex ēta ſcia.tūc d pōit.vel alr. aut ordiat il/ lū cū q̄ d taci li diſpēſař pt hieř.1. vl' cū q̄ diſpē ſař ñ pt.vt ſꝫ h̄ magis vel min⁹ puniat. hodie tñ mi/ tius agit cū talib⁹.vt ex̄ de pbē.graue.Joan. n ¶ Ecce q̄rāt nec.n.eps oꝫ egē doctria alio

2.reg.2. 3.reg.3. 2.paf.1. mala.2.

rū.qm̄ alios dz istruē.vt.j.q.vij.ɔueniētib⁹. sic.xvj.q.j.sic viue.Jo. p ¶ Cōstituit.nō ex ordie loq̄ndi p̄bari ordinē scōꝝ.sic.xliij.di.i. sit rector.ꝛ.xx.di.§.i.Jo. a ¶ Custodiūt.qꝛ vidē dz qb⁹ p̄dicet ꝛ qb⁹ nō.vt.xliij.di.in mādatis. ꝛ.xxij. q.vi.c.pe.io.

b ¶ Qui audit discendo.

luc.2.

c ¶ Ueni.docendo.

d ¶ Serpētes.ne eoꝝ dolis supplātemini.

e ¶ Et simplices ne alijs doluz machinemini. io.vt.xvj.q.j.si cup]

eccli.3.

f ¶ Satisfactionē.i.rn̄dēdo eis.sat] faciat] . ꝛ ē ar. ꝙ plati tenētur rn̄deꝛ ad oēs questiōes nā tantū debent differre plati a s̄bdit] quātū ḡnū a palea. vt.xxv.di.§.crimis.j.q.j.vilissim⁹.ꝛ.viij.q.i.licz Jo.

apo.22.

mat.10.

luc.24.

mat.vlt.

mar.vl.

mat.14.

g ¶ De ea fide.i.de articulis q̄s creditis ꝛ tenetis.Joan.

h ¶ Spe.i.de his q̄ speratis.

1.pe.4.

i ¶ Oculi.scz sponse.

1.thi.4.

k ¶ Plenissima.sic semper p̄lati sede būt iuxta fluēta euāgelioꝝ ꝛ sacre scripture.ꝛ sicut colūba sedet ex nā iuxta aquā vt videat i ipa aqua vmbrā supuenient] accipitris.ꝛ sic sibi p̄caue re consueuit.sic prelat⁹ sibi p scripturā p̄caue bit ꝯ hēticos.io.x.di.c.j.i fi.xj.di.nolite.

cro.28.

custodiūt[a] sciaz: ꝛ legē exqrūt de ore ei⁹: qꝛ āgel⁹ dn̄i exercituū ē.hinc ēt idē saluator nr̄ prius i medio doctoꝝ sedit audiēs illos ꝛ interrogās: ꝛ postea p̄dicare cepit qꝛ p̄us qsq discere: ꝛ postea p̄dicādi offin̄ vsurpare dz. hic ēt salomō ait: p̄us ipe tacēdi ꝛ postea loquēdi: qꝛ vitas p̄us tacēdo discit: ꝛ postea loq̄ndo p̄dicat. hic idē dn̄s ait: q audit[b] dicat veni[c]. hinc ēt p̄us ap̄los docuit: deinde ad p̄dicādum eos iussit dicēs. Estote prudētes sic serpētes[d] ꝛ simplices[e] sicut colūbe.sic ēt p⁹ resurrectionez p̄us ill' sēsū apuit ꝛ scripturas explanauit: ꝛ postea dixit eis. Eūtes i mūdū vniuersū ꝛc̄. Cū cū d̄ qnq panib⁹ qnqz milia hoiuz vellet reficeꝛ: p̄us pāes accipiens: fregit ꝛ postea discipul' d̄dit: ꝛ p⁹ eos demū turb apposuit: qꝛ sacra leg] ꝛ pp̄haꝝ p̄us disserēdo exposuit ꝛ postea eoꝝ sciaz discipul' d̄dit: ꝛ p eos tādē illā fidelib⁹ dispēsauit.hic petr⁹ ēt cū rectorib⁹ ecclie scriberet ait: parati eē dēt̄ reddere rōnē oī poscēti vos satisfactōnē[f] d ea fide[g] ꝛ spe[h] q̄ i nob ē.hic ēt paul⁹ scribēs ad timothe.ait: Attēde lectōi ꝛ exhōtatōi ꝛ doctrie[i] ¶ Ex qb⁹ oib⁹ liq̄do colligit ꝙ n̄ suffic̄ p̄lat̄ bona ɔūsatio ꝛ moꝝ hōestas: nisi ad dat scia doctrie.vn̄ sacdotes ingressuri tēplū tabnacli p⁹ lauabāt i labro eneo qd fecerat moyses ex specu

Si quis vult non vadit. nunquid ergo episcopi non interierunt bellis. immo: qꝛ etiaz pn̄t alios hortari ad bellum.vt xxiij. q.viij.igit.ꝛ.c.hortatu.io. m ¶ Indesinēter.oi nouo vel horis statut].sic.xxj.q.iij.hi g. de cōse.di.v. nūq̄.xxxi.di. si laicus.ff.d condi. ꝛ de. siquis ita. xx ij.di.sacrosācta.

lis m[u]lieꝝ.hic ēt i cātic] cāticoꝝ ocl'i q̄s p̄lati ecclie itelligūt: assimulāt colūbis q̄ resident iux fluēta plenissima[k]. It ic ēt hie.i leuitico

Sacerdotē leg] sciaz. pre ñ bellis s[z] oro[n]ib⁹ vacare.

Si qs vult pōtifex eē: ñ tā vocablo q̄ merito imitet moysen: imitet ꝛ aarō.qd.n.dz d eis: qꝛ ñ discedūt de tabnaculo dn̄i. erat ḡ moyses idesinēter i tabnaclo dn̄i.qd āt ei op⁹ erat: vt aut a d̄o aliqd discere: aut ipse pp̄lm doceret.h duo st pōtific] opa vt a d̄o discat legēdo scpturas dinas ꝛ sepi⁹ meditādo: aut pp̄lm doceat.sz illa doceat q̄ a deo ipe didicerat: nō ex p̄po corde vel hūano sēsu: sz q̄ spūssctūs docet.ē ꝛ aliō op⁹ qd fecit moyses: ad bella ñ vadit: ñ pugnat ꝯ inimicos sz qd fac̄: orat: ꝛ dōec orat vicit pp̄ls ei⁹.si r̄laxauit ꝛ dimisit man⁹: pp̄ls ei⁹ vicit ꝛ fugat.oret ḡ sacdos ecclie idesinēter[m]: vt vicat pp̄ls q s̄b ipo ē: hostes iuisibiles ꝛ amalechitas q st d̄mōes i pugnātes eos q volūt pie viuere i xpo.

Di.xxxvij.

Sed q̄rit[n]: an secl'aribus l̄ris oporteat eē eos eruditos.

De his ita scribit in ɔci. carthagi.iiij.

Libros gētiliū ñ legat eps.

Eps gētiliū libros ñ legat: hēticoꝝ aūt plegat p necitate aut tpe.

Itē hiero.ad damasū papā d̄ filio p̄digo.

Rep̄hēdūt sacdotes

Dis. xxxvij.

Sed q̄ n rit.in hac.xxxvij.di. q̄rit Gra.an ordinād⁹ debeat hēre pitiā secularium scientiaꝝ.prio aūt ōndit ꝙ clerici nō dn̄t recipere libros gētiliuz scdo pōit ar.i ɔriū ꝛ talē dat solutionē ꝙ qdam legūt libros gētiliuz cā delectationis ꝛ voluptatis. ꝛ h̄ ē p̄hibitū.qdā legūt ad eruditionē.ꝛ illud licitū est. vt p eos sciāt recte loq ꝛ discernē verūz a falso.ioā.vt j.e.§.cū ḡ.et nō ꝙ i oibus capitul' vicq ad .§.ecōtra vi sola volu ptas p̄hiberi

o ¶ Pisces. pus.ōc tiliū.ḡ nec leges audiꝛ dz cūt nā obp̄robriū est eis si velit eē pitos disciplinarūz forēsiū .C. de

testa.ɔsulta diualia.sed ꝯ leges sūt p ora p̄ncipū diuinit⁹ p̄mulgate.vt.xvj.q.iij.nēo. dic ꝙ adhuc lz audire leges.vt p eas meli⁹ ite lli

teo: q omissis euãgelijs co

Sacerdotes medias legũt.

SAcerdotes[a] dei omissis euã gelijs ꝛ ꝓphẽis videm⁹ co medias legere: amatoria bucolicoꝝ v̄suũ v̄ba cãta/ re: tenere v̄giliũ i maib⁹: ꝛ id qd̄ i puer] adest cã neci taꝫ crimẽ i se facere volu/ ptatꝫ. Itẽ dẽ. In vanitate ꝛ obscuritate sensus ãbulãt: q secularib⁹ disciplinis oc

DOmine vobis cupat.

[b] vt i vãitate sẽsus ꝛ ob scuritate mẽt igredi: q die b⁹ ac noctib⁹ i dyalectica arte torqt: q physic⁹ pscru tator oclos trãs celos leuat ꝛ vltra ꝓfũdũ traꝝ ꝛ abys si i qd̃dã inane d̃mergit: q iãbũ feruet q tãtã metroꝝ siluã i suo studiosus corde distinguit ꝛ ꝯgerit: ꝛ vt ad alterã ptẽꝫ trãsea: q diuitias p fas ꝛ nefas q̃rit: q adulat r̃gib⁹ h̃ditates captat alie nas ꝛ opes ꝯgregat: q̃s in momẽto cũ sit flectur⁹ ĩgꝛat. Itẽ i esaia. Qui scri

pturas sacras male itellit vt seculari sapia abutit: vino

VInoᶜ inebriat ꝛ sicera.

inebriãt q scripturas sa cras male itelligũt atqꝫ ꝑ/ uertũt. sicera q abutunt se culari sapia ꝛ dyalecticoꝝ tẽdicul: q̃ ñ tã tẽdicula sũt appellãda: q̃ fãtasmata. i. ũbre q̃dã ꝛ imagies: q̃ ci/ to peũt ꝛ r̃soluit. Idẽ ꝫ tropologiã ⁹pseudo ꝓphãs cos dẽm⁹ accipe: q alr̃ scri pturaꝝ v̄ba accipiunt: q̃ spũssctũs sõat. ꝛ dinos cos q ꝯiectura mẽtꝫ sue icerta futuroꝝ q̃ı vera ꝓnunciãt absqꝫ dinoꝝ auctẽ v̄boꝝ. Idẽ: qcũqꝫ scpturas ñ ita

itelligũt: vt rei v̄itas h̃ꝫ: vuã acerbã come dũt. Itẽ i ep̃la ad ephesios. Reprehen dũt epi q filios suos secularib⁹ erudiũt lr̃is

LEgãtᵉ epi atqꝫ p̃sb̃ri: q filios suos se cularib⁹ erudiũt lr̃is: ꝛ faciũt illos cõedias legere ꝛ inoꝝ turpia scp̃ta cãtare d̃ ecclĩastic] sũptib⁹ forsitã eruditos. ꝛ qd̄ i corbonã ꝓ pctõ v̄go vl̃ vidua vl̃ sbãꝫ su ãꝫ totã effũdẽs qlibet paup obtulerat: h̃ i calendaꝝ strenãᶠ ꝛ saturnaliũ sportulãsᵍ ꝛ mineruale num⁹ grãmatic⁹ ꝛ orator aut i sũpt⁹ dõesticos aut i tẽpli stipes aut sor/ didũ ꝯũit i lucꝝ. hely sacẽdos ip̃e sctũs fu it: ꝫ q: filiosʰ suos ñ erudiuit i oĩ discipli naꝝ correctiõe: supin⁹ cecidit ꝛ mortu⁹ ẽ. i. reg.

Itẽ ex rũsalib⁹ v̄: bãi pa. ad cãolũ ca. xlix.

OMnẽ vi iuẽtoꝝ suoꝝ i dia/ Palea. lectica disputãtes poniũt h̃ẽtici. q̃ p̃ho rũ snĩa diffinit: ñ astruẽdi vim h̃c: ꝫ stu diũ d̃struẽdi: ꝫ ñ i dyalectica placuit deo pt̃i fi. ꝛ sp̃i. s. r̃gnũ ei d̃ı i simplicitate fidei ẽ: ñ i ꝯtẽtõe s̃mõis. Itẽ raban⁹ d̃ p̃stiur] ecclĩast. Qualiter ab ãgelo v̄berat q: ci

LEgim⁹ib btõ cerõis libꝛũ legebat. hiero. q cũ libros legeret cicerõis: ab ãgelo ẽ correct⁹: eo q vir xp̃ian⁹ paga noꝝ figmẽtꝫ itẽderet. Hic ẽtᵏ fili⁹ ille ꝓdi g⁹ i euãgelio rep̃h̃ẽdit q d̃ siliqs q̃s porci mãducabãt: vẽtrẽ suũ replere cupiebat. hic ẽt origenes ciniphes ꝛ ranas qb⁹ egy ptij sũt ꝑcussi vanã dyalecticoꝝ garrulita/ tẽ ꝛ sophistica argumẽta itellit. Ex qb⁹ oĩ b⁹ colligit: q ñ ẽ ab ecclĩastic] seculariũ lr̃a rũ q̃renda pitia. Sed eõ legit q moyses ꝛ daniel oĩ scia egyptioꝝ ꝛ chaldeoꝝ eru diti fuerit. legit ẽt q p̃cepit dñs filijs isrl̃: vt spoliarẽtˡ egyptios auro ꝛ argẽto: mora liter istruẽs vt siue auꝝ sapie siue argẽtuꝫ eloq̃ntie apd̄ poetas iuenirem⁹ i vsũ salu tifere eruditõis v̄tam⁹. In leuitico ẽt p̃i mitias mellis. i. dulcedinẽ h̃ũane eloq̃n/ tie: domĩo iubemur offerre. magi q̃ꝫ tria mũera obtulerũt: i qb⁹ nõnulli tres ptesᵐ p̃h̃ie volũt itelli. dẽiqꝫ vt i expositiõe psal terij cassiodor⁹ testat: oĩs splẽdor rhetori ce eloq̃ntie: oĩs mod⁹ poetice locutõis: q̃ libet varietas decore ꝓnũciatõis a diuinis scriptur] sũpsit exordiũ. hic ẽt ãbrosi⁹ ait sup ep̃laꝫ colossensiũ: oĩs rõ supne scie vl̃ terrene creatur i eo ẽ: q ẽ caput eaꝝ ꝛ au ctor: vt q h̃uc nouit nihil vltra q̃rat: q: h̃ ẽ pfcã v̄t⁹ ꝛ sapia: qcqd alibi q̃rit: h̃ pfcẽ iuẽit. In daniele ꝛ salomõe ondit ifidelib⁹

luc. 15. exo. 8. act. 7. dañ. 1. exo. 3. ꝛ. 11. mat. 2.

gãtur candẽs ar. j. e. di. §. se culares. Jo.

a Sacerdo tes. neces sitat' vt sciũt recte loqui.

b Domine vo.

c Vino. itel ligũt tali b⁹ q male itel ligũt dctã ma gr̃i eẽnt au/ res ꝑcidẽde. vt. xxiij. q. j. si petrus.

d Idez ꝫ tropologiam i. ꝫ moralẽ i tellectũ. a tro pos qd̄ ẽ cõu sio. qñ verba nr̃a cõuerti⁹ ad mores in/ formandos. xliij. distin. sit rector.

e LEgãt. de ecclĩasti cis. ar. ꝫ. ẽ. xx xi. di. oĩno.

f Strenam strena ẽ p̃i/ mũ donũ qd̄ dat in p̃n. ca/ lendarum.

g Sportu lã qd̄ dat ꝓ fa bul' saturni.

h Sꝫ q: fi lios. tal' repel lit a testionio vt. vj. q. j. qui crimẽ. Item nec pt eẽ ep̃s vt. xlvij. di. §. necesse. imo poti⁹ d̃i canis q̃ episcopus. vt. ij. q. vij. q nec. lo.

i LEgim⁹. libros q: legit eos cã d̃ lectatiõis nõ cã eruditiõis. vt de ꝯse. di. v. nõ mediocriter. k Hic ẽt. q d̃ siliqs. i. secula rib⁹ sciẽtijs q̃ iflãt ñ satiãt. l Ut spoliarẽt xiiij. q. v. dixit. m Partes. s. moralẽ nãlez

rationalem. a ℭ Despecta. respectu aliarum scientiarum. Jo.

b Turbat. si qua. ar. q̄ vtile n̄ vitiat p inutile vt. xvij. q. iiij. q̄sti. s. di. ix. si ad scripturas otra. Jo. c ℭ Mgr̄ nā legit q̄ cū paulus venisset athenas vidit aram ignoti dei in q̄ erat scriptum. hec est ara ignoti dei. in quo viuimus morimur ⁊ sum⁹. a qua scriptura apostolus cepit predicationem suaz. ⁊ apuit illis atheniensib⁹ sensum illius scripture prosequens de deo nostro ⁊ dicens quē vos dicitis ignotum ego predico. ⁊ ideo tunc dionysius ariopagita videns q̄ndam cecum transeuntem dixit. si illuminaueris istuz cecum credā tibi. statim inuocato nomine christi illuminatus ē. ⁊ ille credidit. d ℭ Jndidisset i epistola pauli ad titū illud epigmenidis poete. cretēses sem per mēdaces male bestie ventris pigri. j. q. j. dominus declarauit. Jnterseruit etiaz in prima epistola ad corinthi. illud terentij. sepe bonos mores corrumpūt colloquia praua. xxviij. q. j. sepe. Jtem vsus ē illo versu. Odero si potero. si nō inuitus amabo. sed hiero. de cōsecra. dist. v. nunq̄d vsus est v̄sibus virgilij ⁊ augusti. illud lucani mē his hausti. nulla ⁊c. xxvj. q. v. nec miruz ⁊ iurisperitus auctoritate virgilij. ff. de re. di. in

collo. 2. act. 7. dañ. 1.

se eē auctorē totius eloq̄ntie ⁊ sapie: qd̄ infideles non putāt: q̄z n̄ legūt i euāgelijs ⁊ pphetijs astrologiā ⁊ alia hmōi q̄ despecta⁹ sūt: q̄z nihil valēt ad salutez s; mittūt i errorem: ⁊ dū his studēt curā aīe n̄ hn̄t. q̄ vo xp̄m nouit: thesaur sapie ⁊ scie inuēit: q̄z id nouit qd̄ vtile ē. **H** ic ēt ait beda i li. regū. Nō prohibentur clerici seculares lr̄as legere.

T Urbat⁹ acumē legētium ⁊ ōficef cogit: q eos a legēdis seclarib⁹ libris oib⁹ modis existimat phibēdos. i qb⁹ siq̄ inuēta sūt vtilia q̄si sua sumef licet. alioq̄n moyses ⁊ daniel sapia ⁊ lr̄is egyptior caldeor q̄z n̄ paterēt erudiri: q̄r tn̄ supstitiōes sit ⁊ ōlinas horrebāt. nec ēt ipe mgr̄ ᶜgētiuz aliq̄t v̄sus poetar suis vel scriptur vl̄ dcis ididisset ᵈ. **Q** ur ḡ legi phibent: q̄ tā rōnabilr legēda pbāt. Sz seculares ᵉ lr̄as qdā legunt ad voluptatē poetar figmētis v̄bor ornatu delectati. qdā v̄o ad eruditionē eas addiscūt: vt errores gētilium legēdo ōtestēf: ⁊ vtilia q̄ i eis inuēiūt: ad vsū sacre eruditōis ōuoti v̄tāt. tales laudabilr seclares lr̄as addiscūt. vn̄ buis grego. quē

dā ep̄z n̄ rep̄hēdit. q̄z eas didicerat: s; q̄z ōe ep̄ale officiū p lectione euāgelicā grāmaticā pplo expōebat. **H** ic ēt ābrosi⁹ scribit sup lucā. Seculares lr̄e legēde sunt ne ignorent.

L Egim⁹ ᶠ aliq̄ ne negligāt. legim⁹ ne igrem⁹ ᵍ legim⁹ n̄ vt teneam⁹: s; vt repudiem⁹ ʰ. **I** te hiero. sup ep̄laz ad titū. Grāmatica legēda ē: vt p eā sacre scripture intelligantur.

S Jqs artē nouerit grāmaticā vel dyalecticaz: vt recte loq̄ndi rōnē hēat: ⁊ iter falsa ⁊ v̄a diiudicet: n̄ iprobamus. geometrica ⁊ arithmetrica ⁊ musica hābēt i sua scia v̄itatē. s; n̄ ē scia illa scia pietat. scia pietat ē nosse legere scripturas ⁊ itelligere pphās: in euāgelio credere: ap̄los n̄ ignorare. grāmaticor aūt doctria ēt pōt pficere ad vitā: dū fuerit i meliores vsus assūpta. **I** dē. Exēplo daniel pbat n̄ eē pctm̄ secularibus lr̄is erudiri.

Q Ui ō mēsa ᵏ ⁊ vino regis noluīt comedere ne polluaf: vtiq̄ si sapiam ⁊ doctrinā babyloniorum sciret rē eē pctm̄ nūq̄ acq̄escerēt discef qd̄ n̄ licebat. discūt āt n̄ vt seq̄nt: s; iudi

tantum. §. cenotaphium. ⁊ homeri. insti. de contrahen. ēp. §. pciū. e ℭ Sed seculares. vnde beatus grego. j. lxxxvj. di. cū multa

f ℭ Egimus. negligantur vt vetus testamētū. g ℭ Ne ignoremus. nā q̄uis nullus sit vsus. tamē scientia necessaria ē. vt. s. di. viij. c. vlti. h ℭ Repudiemus. vt libros hereticorum paganoruz. vt. xxiiij. q. iij. c. vlti. i Siquis geometrica. de astronomia nō facit mentionē q̄z hec abijt i dissuetudinē vt. xxvj. q. ij. §. is ita. k Qui de mensa. daniel ananias miçahel açaharias. naz turpe est alicui decertāti ignorare in quo versatur. vt. ff. ō ori. iu. l. ij. §. seru⁹. l ℭ Scirent esse peccatū. ex eo q̄ hieronymus hic inducit exēplū danielis colligitur argu. q̄ in dubijs recurrendum est ad exempla maiorum ⁊ aliorū. xvj. q. j. sunt nonnulli. xxj. q. j. vt noueritis. j. q. vij. conuenientibus. xiij. q. ij. questa. xvj. q. iij. presulū. xiiij. q. j. c. vlti. xxvj. q. ij. non statim. ⁊. c. non exemplo. C. de senten. ⁊ internemo. contra. So. vbi iura deficiunt recurrendum est de similibus ad similia alias nō. Jtem arg. presumi eo ipso bonum quod ab aliquo bono sit factum. vt. vij. q. j. cum beatissimus. x. q. ij. lugdu. xij. q. j. expedit. xxviij.

q.i.sic enim.xxxi.dist.omnino.Jo.
a Predicta.scilicet de incarnatiõe.
b Contineri vt illud virgilij. Jam noua ꝓgenies celo dimittitur alto. ⁊ illud ouidij. Odero si potero si non inuitus amabo ⁊c.

De quibusdam locis neqꝫ magistros argu. ꝙ scholares in scholis de ecclesijs suis debent habere prebẽdas. s. dist. xxxij. siqui.ff.ex q. cau.ma.i ite. resti.necnon ff de nego. gest.l.j.extra de cle.non re si.inter quattuor.j.q.ij. sacerdos.sꝫ cõtra.j.q.ij.placuit.j.de conse.dist.j.nemo.j.xij q.ij. concessa.xvj. q.i.generaliter.
d Subiectis. id est baptismalibꝰ ecclesijs.
e Ut magistri.quid iuris sit de magistris habes extra de magistris quia nonnulli. ⁊ extra de magistris.c.j. quia a clericis ipsius ecclesie ⁊ a pauperibus nil petent.vt ibi dicitur.Sꝫ nunquid magister iure licito potest facere collectam.videtur ꝙ non. quia scientia donuꝫ dei est.vnde vendi non potest vt.j.q.iij. non solum quia professores iuris ⁊ si honeste accipiunt tamen inhoneste petunt. vt.ff. de var.⁊ extraor.cog.l.j.§.est quidem.Item quia potius debent proijcere pecuniam exẽplo cratis.xij.q.ij.crates.Item quia propter honorem adipiscenduꝫ legunt non propter vtilitatem aliorum.vt.ff.de nego.gest. si pupilli.§.ij.sed contra. qꝛ pro tempore prestat obsequium.debet sequi beneficium.vt.xij.q.ij.charitatem.Item quare non posset magister vendere doctrinam sicut iurisperitus cõsilium.vt.xiiij.q.v.non sane.Item nonne testis gratis testatur.⁊ tamen recipit procurationem.id est pecuniaꝫ procurationis nomine.vt.iiij.q.iij.§.venturis.⁊ epũs gratis ↄsecrat ⁊ tamen recipit procurationeꝫ.vt ex̃ de ...cent atqꝫ cõuincant. quomodo si quispiam aduersus mathematicos velit scribere: imperitꝰ matheseos risui pateat: ⁊ aduersus philosophos disputat si ignorat dogmata philosophoruꝫ. discant ergo ea mẽte doctrinam chaldaicã.q̃ ⁊ moyses oẽm sapiaꝫ egyptioꝝ didicerat. Jdẽ si qñ cogimur lr̃aꝝ seculariuꝫ recordari: ⁊ aliq̃ ex his discerẽ: q̃ olim omisimꝰ: ñ nr̃e ẽ volũtatꝭ: sꝫ vt ita dicã: grauissime nec̃itatꝭ: vt ꝓbemꝰ ea q̃ a sc̄tis ꝓphẽis añ secl'a mlta ꝑdc̄a ẽst: tã grecoꝝ q̃ꝫ latioꝝ ⁊ alioꝝ gẽtiliũ lr̃is ↄtinerib. Itẽ ex synodo eugenij pape. Magistros ⁊ doctores epi con...

De quibusdã locis: vt ad nos refertur. neqꝫ magistros neqꝫ curam inueniri pro studio litterarum. Jccirco ab vniuersis episcopis subiectisd plebibus ⁊ alijs locis in quibus necessitas occurrerit: omnino cura ⁊ diligẽtia habeatur: vt magistrie ⁊ doctores cõstituant: qui studia lr̃aꝝ liberaliũqꝫ artiũ dogmata assiduef doceãt: qꝛ i his maxie diua manifestãt atqꝫ declarãt mãdata. Itẽ augustinꝰ i libro ad manicheos. Auctoritate gentiliũ eoꝝ vanitas retũditur atqꝫ conuincitur.

Sjqdg veri d deo sibylla vel orpheus alijve gẽtiliuꝫ vates aut philosophi ꝑdixisse ꝑhibẽtur: valeth qdẽ ad reuincendã paganoꝝ vanitatẽ nõ tñ ad istoꝝ auctoritatem cõplectendam. Q̃ꝫuis.n. distat de christi aduẽtu iter ꝑdicationẽ angelorum ⁊ ↄfes...

...ff.cum sit.⁊ officiuꝫ magistri remunerandũ est.vt.ff.de dona.aquilius.So.tũc petet magister collectam.cum ei sua plenissime non sufficiunt.vt.x.q.iij.priscis.⁊.xj.q.j.episcopus ecclesiasticarum rerum. Joan.ego credo quicquid dicat so. ꝙ magister potest facere collectaꝫ de qua viuat ⁊ procureturetiaꝫ si abundet. quia episcopus cum cõsecrat ecclesiam ⁊ cum visitat recipit ꝓcurationem etiam si abũdet.vt in decre.de si. cuꝫ sit romana. ⁊ extra de cẽ si. cum apostolus.⁊.c.ti. sopite.nec vẽdit magister scientiam. qꝛ estimari non potest. sed ꝓ labore suo ꝓmittit ei premium. nam ⁊ predicator non dicitur vendere predicationem.⁊ tamen potest petere sustentationem.vt extra de prescrip. cuꝫ ex officij.⁊ de cen.cum venerabilis.⁊.xiij.q.j.§.qꝛ ergo.b.
f Assidue.idest horis competentibus.sic s. xxxj. distinctione sacerdotibus. ff. de conditione. ⁊ demonstratione. siquis ita legauerit.

g Siquid veri.argu. ꝙ testes vel instrumenta possunt pro parte rata haberi ⁊ pro parte non.vt dixi.s.di.ix. si ad sacras sed illud verum est quando reprobantur ratione persone.secus si reprobentur propter dicta.Item arg. ꝙ si aliquid induxero pro me.quod non teneor recipere contra me.s. distin.xix.si romanorum.contra.Jo. Solu. si vtor aliquo cõtra me ⁊ pro me vti debeo. nisi in casibus specialibus.ij.q.vij. si hereticus.dic vt ibi.B.
h Ualet quidem.argu.esse argumentandum ab exemplis paganorum ⁊ in dubijs ad ea recurrendum.j.xiij.q.ij.questa. s. distinc.xxj.submittitur.

a ¶ Demonū cū dixerūt filio dei. ad qd ve nisti ante tps torquere nos. aplus tñ in epistola ad corinth. videt̃ ꝯtrariū dicere cū dicit. si cognouissent eū nunq̃ dñm glie crucifixissent. dic q nō pfecte eū nouerunt. tñ credebant eū filiū dei cū viderunt eū ambulantē sup aquas. cū viderūt eū esurire non credebant.

b ¶ Relatū ē. .s. traditione tales dicūtur trāsferre terminos patrū. vt. xxiiij. q. iij. trāsferūt

c ¶ Verisimilitudies. p similitudines licitū sit argumētari vt. xx. di. ꝺ libellis. nō tñ semp. vt. xxvij. q. j. nuptiarū. ⁊. xxviij. q. j. sic. n.

d ¶ Alienū. nisi illud reperiat in auctoritate .' vt cū inuenim⁹ annū poni p die vel ecōtra vt. xxxj. di. tenere. xxxiij. q. ij. hoc ipsum.

e ¶ Discere. pus. n. dꝫ discere q̃ docet̃. vt. xvj. q. j. si clericatus.

f ¶ In pueritia. arg. q aliqs pōt testificari ꝺ eo quod vidit i puerili etate. vt hic ⁊ ꝺ cōse. di. iiij. cū itaq. ⁊. c. placuit. ⁊. xxvj. distin. deinde nam ⁊ liber factus pōt testificari de eo quod vidit cū eēt fu⁹. vt. ff. de v. sig. notionē. §. vl. arg. ꝯ. q: hec etas nescit qd agat. vt. C. ꝺ fal. mo. l. j. ⁊ ipubes nihil itelligit scire. vt. ff. de iur. ⁊ fac. ig. l. vl. dic q si fuerit capax doli bñ pōt de eo qđ tūc vidit testari ꝺ puero fctō. sꝫ ꝺ circūstātijs. s. qlit aliqd factū sit ñ. q: i b facile potuit falli puerim memoria. qđ satis credo.

sionē dmonū: tñ iter auctoritatē pphaꝝ ⁊ curiositatē sacrilegoꝝ. Item clemēs papa. Qđ itelligētia sacraꝝ scripturaꝝ secularū quia necessaria ostēdit.

Relatū^b nob ē: q qdā i vřis ptibus cōmorātes adūsant sacr] doctrinis: ⁊ put eis vr: ñ fm traditionē patrū sꝫ iuxta suū sensuꝫ docere videnẗ. multas. n. qdā vt audiuim⁹ vřarū ptiū ingeniosi hoies ex his q̃ legūt: verisilitudies^c capiūt. ⁊ iō diligēter obsuādū ē: vt lex dei cū legit: ñ fm ppriā igenij virtutē vel itelligentiā legaẗ vl' doceaẗ. sunt. n. multa v̈ba in scriptur] diuinis q̃ pñt trahi ad eū sensū: quē sibi vnusqsqꝫ sponte psūpserit: sꝫ ñ oꝫ. nō. n. sensum: extrisec⁹ alienū^d ⁊ exṫneū debetis q̃rere: vt quoqmō ipm ex scripturaꝝ auctoritate cōfirmet̃: sꝫ ex ipsis scripturis sensuꝫ capere veritatis oportet. ⁊ iō oportet sciam ab eo discere^e scripturaꝝ: q eā a maiorbus fm veritatē sibi traditā suat: vt ⁊ ipse possit eā quā recte suscepit: cōpetēter asserere. cū. n. ex diuinis scripturis integrā qsqꝫ ⁊ firmā regulaꝫ veritatꝫ susceperit: absurduꝫ nō erit si aliqd ēt ex eruditione cōi ac liberalib⁹ studijs: q̃ forte ēt i pueritia^f attigit: ad assertionēꝫ veri dogmatis ꝯferat: ita tñ vt vbi v̈a didicit: falsa ⁊ silata declinet. Item isidorus in libro sententiarum.

Quare phibeat xpianis poetica figmēta legere.

Ideo^g prohibet̃ xpianis legere figmēta poetaꝝ: q: p oblectamēta fabularꝫ nimīs mētē excitāt ad icētiua libidinū. ñ. n. thura^h soluꝫ offerēdo dmonib⁹ imolāt: sꝫ ēt eoꝝ dicta libēti⁹ capiēdo. Ut itaqꝫ ex premissis auctoritatib⁹ appet: iperitia sacerdotib⁹ sp eē dꝫ aduersa: qm̄ si p ignorātiā cecitatꝫ alijs ducatū pstaṫ ceperint: ābo i foueā cadūt. vñ dr i psalmo: obscurenẗ oculi^i eoꝝ ne videāt: ⁊ dorsuꝫ^k eoꝝ sp icurua. Cū. n. obscuranẗ illi q peunt ad ferēda onera pctōꝝ: facile sequētes iclinanẗ. Elaborādū ē itaqꝫ sacerdotib⁹: vt ignorātiā a se q̃si q̃ndā pestē abijciāt. lꝫ. n. suus nesciens voluntatē dñi sui ⁊ ñ faciens dicatur vapulare paucis non tamen hoc de omnibus generaliter itelligitur: ait eniꝫ apostolus: q ignorat^l ignorabitur qđ de eo itelligendū ē q nolu it^m itelligere vt bñ ageret. Uñ aug. ait i li. qōnum.

Non omnis qui ignorat immunis est a pena. Ille enim ignorās potest excusari a pena: qui quod disceret nō inuenit: Illis autem hoc ignosci non poterit: qui habentes a quo discerent: operam non dederunt.

g ¶ Ideo phibet. ar in sti. ꝺ iur'. sti. §. pupill⁹ et ff. ꝺ reg. iu. l. i negocijs. b.

h ¶ Thura. q. d. ñ refert an qd fiat an el⁹ sile. vt. xj. q. iij. existiāt ⁊. lxxxvj. d. pace. ff. mā. l. vl.

i ¶ Oculi eorū. i. prelati q regūt alios.

k ¶ Dorsū. i. sbditi. q sustētari debēt a platis q̃si i dorso. vel q: sequūt ꝺ orsum ipsoꝝ. xj. q. iij precipue.

l ¶ Qui ignorat. i. q neglegit scire. vl' q ꝯtēnit scire.

m ¶ Noluit. vñ [illegible] li sint excusati. ad q̃s pdicatio aplorū nō puenit. vt lxxxij. dis. p[illegible] posuisti. sꝫ nō ē ita q: i oēs trā exiuit so[illegible] n⁹ eoꝝ. nec ēt excusaẗ qs p igrā. q pōt h[illegible] copiā pitoꝝ. ff. ꝺ iur. ⁊ fa. ig. regla vl' si sui prudēna facile potuit illud scire. C. de lrige. ⁊ ma. l. iij. ff. quis ordo in bonorum pos. se r. l. ij. §. in bonorum.

Distinctio xxxviij.

a Cum itaque quoniā i supiori distinctōe facta fuit mētio de igrātia. iō mgr annectitisťā. xxxviij. di. in q̄ ośidit q̄ igrātia piculosa ē. maxie sacerdotib⁹. Notādū ē ꝙ ꝙ ignorantia alia iuris naturalis, alia ciuilis vł canōici. Igrātia iuris nālis neminē excusat. si ē adultus vel discret⁹ q̄ i his parū interest decipē ⁊ decipi posse. vt. xvj. q. j. si cupis. ꝺ hac di: ig norās igrabiť. Ignorantia iuris ciui lis vel canonici nemine₃ excusat. vt. j. e. si i laic; ⁊ c. q̄ ipsis. aliqs tñ excusat. vt milites mulieres rusti. cos miores. io. in dāno tñ vitādo nulli nocet. vt. ff. ꝺ iur. ⁊ fac. ig. error. in fi. nī si i his q̄ itro ducta sūt ad rigorem iur. cōseruandu₃ vt in cōstitutiōe sigs in tā tā ⁊ in pscriptione. b. Igrātia facti alia probabilis. ⁊ hec excusat. q̄ etiā peritissimos fallit. vt. j. j. q. j. sigs a simōiacis vt. xj. q. j. ordīatiōes. alia ē crassa ⁊ supia. vt cū qs ignorat id qꝺ publice factū ē in ciuitate hec neminē excusat. vt. xvj. di. qꝺ dicit. xij. q. ij. g ⁊ hūanis. hoc pleni⁹ inuenies. j. q. iiij. §. vl.

b Ignorātia ad thimotheū. ar. qꝺ vni i fi. di ad oēs extendiť. vt. xxiiij. q. j. qꝺcūq ⁊ xvj. q. j. pdicator. lx. di. miramur. ꝺ pe. di. j. §. his auctoritatib⁹. C. ꝺ diū. rescri. l. j. ff. ꝺ pac. iurisgē. §. pactoru₃. arg. ꝯ. xxv. di. q̄lis

c Quando officialē in quo continetur officium ecclesiasticu₃.

d A sacerdote. id est epo.

e Ad letanias. id est in rogationibus. ⁊ sic patet ꝙ omnes sacerdotes venient ad cathedralē ecclesiā i festo rogationū sic. j. de cōse. di. ij. c. iiij. ⁊ de cōse. di. j. ad hoc.

f Uel ad conciliu₃ sic patet ꝙ conuētus quem habet episcopus cum clericis suis dicitur conciliū vt. xviij. q. ij. abbates. xij. q. ij. placuit. xviij. distinc. propter. et. c. placuit.

Distin. xxxviij.

Quum itaque ᵃ volūtaria ignorātia oib⁹ sit noxia sacerdotibus est periculosa. Unde in concilio toletano. Sacerdotibus maxime ignorantia vitanda est.

Ignorantia ᵇ mater cunctorum erroru₃ maxime i sacerdotibus dei euitāda est: q docendi officiu₃ i populo dei susceperunt: sacerdotes legere sanctas admoneanť scripturas: paulo apostolo dicente ad timotheū: attēde lectioni ⁊ exhortationi doctrine ⁊ semp pmāe i his. Sciāt ergo sacerdotes sanctas scripturas ⁊ canōes: ⁊ oē opus eo₊ i pdicatiōe ⁊ doctrina ꝯsistat: at₃ edificent cunctos ta₃ fidei sciētia q̄₃ opu₃ disciplia. Itē ex eodē. Officialem libellū ab episcopo accipiāt psbyteri cu₃ ordinanť.

Quando ᶜ psbyteri i parochijs ordināť: libellū officialē a sacerdote ᵈ suo accipiāt: vt ad ecclias sibi deputatas istructi accedant: ne p ignorantiā ét in ipsis diuinis sacramentis xp̄m offēdāt: cū vo ad letāias ᵉ vel ad ꝯciliū ᶠ venerint: rōne₃ epo suo reddant: qualiter susceptū officiu₃ celebrēt vł baptizēt. Itē leo epis ꝯstātino. Inscitia sacerdotū nec excusatione ē digna nec venia.

Si ᵍ laicis vř itolerabilis iscitia: q̄tomagis i his q presunt: nec excusatione ē digna nec venia. Itē celestinus orthodoxis oibus epis. Canones no licet sacerdotibus ignorare.

Nulli ʰ sacerdotū liceat canones ignorarť: nec quicq̄₃ facere quod patrū possit regulis obuiare. que eni₃ a nobis res digne seruabiť: si ꝺcretaliu₃ norma ꝯstitutor₊ p alio₊ libitu licentia pplis pmissa frāgať. Ite₃ ex dictis augustini. Que sint sacerdotibus necessaria ad sciendu₃.

Que ipsis ⁱ sacerdotib⁹ necessaria sunt ad discēdū id est. sacramēto₊ ᵏ liber lectiōarius: antiphonarius baptisteriū cōputus ˡ canones penitētiales psalteriū omelie p circulū āni i dn̄icis dieb⁹ ⁊ singulis festiuitatib⁹ apte: ex qb⁹ oib⁹ si vnū ᵐ ꝯfuerit: sacerdos no

g Si i laic; Uideť g ꝙ laici habebunt peritia₃ iuris. maxie si sint iudices cum teneantur ferre sententia₃ i scriptis. vt dixi. xx. di. §. j. S₃ potest intelligi ꝺ iure cōsuetudinario vel ꝺ iure naturali in quo periculosa est ignorantia. vt. xvj. q. j. si cupis.

h Nulli canones. penitētiales. si intelligis ꝺ sacerdotibus vt. xxvj. q. vij tempora. si intelligis de episcopo planum ē. vt. xxiij. distin. qui episcopus.

i Que ipsis ad discendū. supple hec sunt.

k Sacramento₊. i. missale.

l Computus. quo ad dies ⁊ menses.

m Si vnum. argu. ꝙ vbi plura requirūtur ex necessitate si vnum ex his deest nihil agiť. vt de conse. di. iiij. in synodo. xxij. q. ij. aiaduertendū sic q offendit in vno fact⁹ est reus oiu₃. vt de pe. di. v. ꝯsideret ⁊ ē si. C. de testa. si vnus. ⁊. ff. ꝺ trāsac. cum hi. §. si ptor. ar. ꝯ. xxx. q. v. alit. ff. de ven. inspi. l. j. in fi.

a ¶ Ulx. gs vbi res deest nec nomē ha bebit. vt. lxvij. di. corepi. vij. q. j. fact⁹. C. de serijs a nullo. xxxv. q vij. quid est.

Mat. 15

b Omnes. re. pmit tim⁹ id ē videmur nos obligare. cuz dicim⁹ illa v ba. in iustifi catiōib⁹ tuis medit. bor.

Ps. 118

c ¶ Psalte riū. vt. lxxxv. di. ar. hidia conuz. xxxiij. di. qui epus.

d ¶ Substā tia. id ē ꝺ sb stantia sacer dotij. v. eē ꝙ ordinād⁹ ha beat sciētiaz.

e ¶ Disceptauerit. id est si ꝯdixerit.

f Placuit i culcent. silr cū nouū celebrat cōci liuz. vt. xviij. di. decernim⁹. xj. q. iij. cure.

g Sicut stellas.

Osee. 4.

h Si iuxta. sapiētia ē. sic argumē tat xp̄s ē sciē tia. ḡ q ignorat sciētiā ig rat xp̄z ꝛ itel lige ꝺ tali ig rāte q ꝯtēnit discere. s̄. di. pri. c. si.

i Qui ea sa piūt. id ē approbāt.

k ¶ Ignorat. itellige de eo q cōtēnit sci

me vir ai eo ꝯsīabit: qꝛ vat de piculose euāgelice mine sunt: qbus di si cec⁹ ceco ducatū pstet. ābo i foueam cadūt. Itē ex. vij. synodo.

Que oporteat scire eum q cōs est ordinandus.

Omnes psallētes re promittim⁹ deo: i tuis iu stificatōib⁹ meditabor: n obliuiscar smones tuos. qđ oēs qdem xp̄ianos ob seruare saluberrimū ē: sꝫ pcipue hos q ecclasticam ꝯsecuti sunt dignitatē vn̄ diffinimus oēm q ad epa tus ē puehendus gradū: modis oib⁹ psalteriū nos se: vt ex hoc ēt ois clerus q sb eo fuerit: ita moneat ꝛ ibuat. In grat aūt diligē ter a metropolitano si in pmptu hēat legeꝫ scruta bilr ꝛ n trāsitorie tā sacros canones ꝛ sanctū euāgeliū q̄ diuini apl̄i librū ꝛ oēm diuinā scripturaꝫ atq̄ sm mādata cōsuare ꝛ docere sibi ppl̄m cōmissum: sub stātia enī sūmi sacerdotij nr̄i sunt eloqa diuit⁹ tradi ta. i. vba diuinaꝝ scriptura rū disciplia: queadmoduꝫ magn⁹ phibet dionysius: ꝙ si disceptauerit ꝛ ita li bēter facere ꝛ docē mini me spopōderit: nullaten⁹ ꝯsecret: ait eni pphe de⁹: tu sciam repulisti: ꝛ ego re pellā te ne sacerdotio fūga ris mihi. Item ex conci. cartha. iiij. **De eodem.**

Placuit vt ordinan dis epis vel clicis plus ab ordiatorib⁹ suis ꝺ creta ꝯciliorꝝ aurib⁹ eoꝝ i culcent ne se aliqd ꝯ statu ta ꝯcilij fecisse peniteant. Itē çepherin⁹ papa. **Sacre scripture ihērētes n̄ ob scurant iniqtate mūdana.**

Sicut stellas celi nō extī guit nox: sic mētes fi

deliū ꝛ iherētes firmamē to sctē scripture nō obscu rat mundana iniquitas. Item hierony. in esaia.

Ignorantia scripturarum est ignorantia christi.

Si iuxta aplm paulū xp̄s dei virt⁹ ē ꝛ dei sapientia ꝛ scripturarum ignorantia christi est igno rantia. Iteꝫ greg. in mo ralib⁹. **A domino sciunt vl ignorant: q ea q̄ dei sūt sapiunt vel ignorant.**

Qui ea q̄ dei sūt sapiūt a dn̄o sapiunt: ꝛ q ea q̄ dei sū t nesciūt: a dn̄o nesciunt paulo attestant e q ait. siqs igrat: igrabit. Idē: qciq̄ stult⁹ ē i culpa erit sapiēs i pēa. Itē au g. **Nō q aliqd nescit: sꝫ q putat se scit qđ nescit: errare pbat.**

Quāuis errat c̄ta pos sum⁹ cura cauēdū sit: n̄ so lū i maiorib⁹ veꝝ ēt in mi noribus reb⁹: nec nisi reꝝ ignorātia possit errari: n̄ ē tn̄ ꝯn̄s vt ꝯtinuo erret: qs qs aliqd ne scit: sꝫ siqs exi stimet se scire qđ nescit. p vero qppe approbat falsū. qđ erroris ē ppriū. verūtn̄ i q̄ re qsqs erret iterest plu rimū: nā i vna eadēq̄ re ꝛ nesciēti sciēs: ꝛ errāti n̄ errās recta rōne pponit: i diuersis aūt reb⁹. i. cuꝫ iste scit alia: ille alia ꝛ iste vtilio ra ꝛ ille min⁹ vtilia vel ēt noxia: qs n̄ i eis q̄ ille scit ei pferat nesciētē: sunt eni q̄dā q̄ nescit meli⁹ ē q̄ sci re. Sꝫ lꝫ p ignorantiā grā matice artis aliqd vitiosū pferāt epi v l psbyteri: nō tn̄ iō a scholasticis sūt de spiciēdi: qꝛ moꝝ vitia ma gis q̄ vboꝝ sunt pcauēda. It ñ aug. i li. ꝺ cathechizan dis rudibus. **Non con temnant scholastici eccle siasticam simplicitatem.**

re. vel ꝺ eo q de facili scire posset si ha buisset tracta tū cū ptis. vt C. de igenuis ma. l. iij. s̄. di. proxima.

l ¶ Quāuis. errat. er rat. n. ē aliud p alio puta re vt. xxij. q. ij. si quilibet.

m ¶ Eadē q̄s. in hīs que spectāt ad sa lutē aie nihil iterest deci pi et decipe. vt. xvj. q. j. si cupis.

n ¶ Quā sci re. h vi ꝙ bo nū sit ignora re mala. vt. xxij. di. hospi tiolū. s. ꝯtra ois sciētia a deo est. vt. xxvij. di. §. hic ꝛ bonū ē sci te mala: vt ca vitem⁹. vt s̄. di. pxi. qui ꝺ mensa. ꝛ. c. si quid. dic ois sciētia bōa est. sed dicit aliqua. scien tia mala. qs mala est illi cui dat occa sionem pec candi. sic ade fuit ma. n̄ po mum para disi. vt xj. q. iij. quid ergo ꝛ unde bucel la. j. q. j. eppo nitur. §. nec mirum. ꝺ cō secra. di. ij. ꝛ sancta.

a Sedulo. sententias. nõ magis cõside randa ẽ snia q̃ verba. vt. j. q. j. marchiõ xiij. q. v. humane. de cõse. dis. iiij. retulerũt. et si nõ sanctificat et potius mẽs est cõsiderãda q̃ verba. vt. xxiij. q. j. paulus. Ar. cõ. ex de spõ. ex lris. So. ñ ẽ a verbis recedendũ nisi ex verbis prauus generet intellectus. et tũc verba sunt interptanda. b Quã fõmosiores. vñ seneca. infirmus nõ q̃rit medicũ eloquẽtẽ sed curare sciẽtẽ. c Intelligere. ar. nõ ẽ deponẽdus aliqs pp imperitiã. vt. x. q. j. pla mit. d Dicat. argu. cõ. ex de fi. psbyte. ppo suit. vij. q. j. illud. s nec hoc pplus rñdit amẽ officiando ecclesiam vel missam. et ita vi nec sine ministro põt psbr missam dicere licz hug. dixerit bñ possit cum pplo tm̃ ecclesiam officiare. e Amẽ vi ñ sufficere si pplus rñdeat sacerdoti in missa. et sic ẽ cõ. vij. q. j. illud sed dic nõ rñdit pplus officiãdo ecclesiam. f Ut sono h ẽ dicere sicut i actone laici cõpositos smones et pplos cõsiderãt. sic viri ecclesiarũ votũ et intẽtiões cõsiderare debẽt sacerdotis. g Itaq id est q̃uis. h Illa. concio. i Bona dictio nominet non tñ põt dici benedictio. k ego senex a puero nõdũ anniculo patus suz edoceri. vt. xxiij. q. iij. si hẽs et stult est qui bona q̃ vidit discere cõtẽnit. vt. xxi. dist. in. cõstãtinopolitãe. et si vnũ pedez hẽz in sepulchro aliũ extra adhuc vellẽ discẽ. vt. ff. de fideicõ. li. apd iulianũ. vnde seneca nulla etas sera est ad discendum.

Sedulo[a] monẽdi sunt scholastici: vt humilitatem induti christiana discãt ñ cõtẽnere: q̃s cognouerit moꝝ vitia magis q̃ verboꝝ deuitare s cõdi casto liguã exercitatã nec pferre audeant: quã et pferre cõsueuerũt his marie vtile ẽ nosse ita esse pponendas verbis snias: vt ppõit aius corpi. ex q̃ fit vt ita malle debeãt veriores q̃ disertiores audire smões: sic male dẽbẽt[a] prudentiores q̃ formosiores[b] hẽre amicos: nouerint enim ñ eẽ voces ad aures dei nisi ai affectũ. Ita enim ñ irridebũt si aliqs antistites et ministros ecclie fõte aiaduertunt vel cũ barbarismis vl soloecismis deũ inuocare: vl eadẽ verba q̃ pnũciãt ñ itelligẽe: pturbateq distinguere. ñ q2 ista mime corrigẽda sunt: vt pplus ad id qd plane itelligit: dicat[d] amẽ[e]. s q2 pie tolerãda sũt ab eis q didicerit vt sono[f] i foro sic vota i ecclia bñdici. itaq[g] forẽ illa[h] nõnũq forte bonadictio[i]. nũq tñ bñdictio dici põt. Idem ad alexandri. epm.

Indignũ vehemẽter existio vt verba celestis oraculi restrigã sb regul donati. Idem de vera religione.

Locutio diuinaꝝ scptuꝝ fm cuiusq ligue pprietatẽ accipiẽda ẽ. hz. n. ois ligua q̃dã ppa locutionum gnã: q̃ cũ i alia trãsferunt: videt: absurda. Itẽ hiero. ad pamachium.

Nxxviij. distin. presbyterum.

Nullus epus opprobrium. et dicit augu.

Ecclesiastica iterptatio et si hẽat eloq̃ntie venustatẽ dissilare eã dẽs nõ fugẽ: vt ñ ociof phoꝝ scol paucisq discipl et vniũsa loq̃nt hoium gnã. Itẽ clemẽs. Ppe opprobriũ senectus a puu. et a minimis ñ

Nerubescat discer epus.

Nullus epus pp opprobrium senectus vel nobilitatez gnis a puul vl minimis erudiri si qd fõte ẽ vtilitat aut salut: igret negligat: q eni rebellis viuit: et discer atq agẽ bõa recusat: magis diaboli q̃ xpi mẽbr eẽ oñdit et potius ifidel q̃ fidel eẽ mõstrat. Di. xxxix.

Ecce iplẽarie infatũ ẽ: sacẽdotes oz lraꝝ tam sacrũ q̃ seclariũ eẽ pitos. Nũc aũt q̃ritan seclariũ negocioꝝ opõteat eos hẽe pitã hanc plat ecclie eẽ necẽariã mistrõnibus pbat: dẽnt plati sbdit ñ solũ spũalia: s et carnalia sbsidia mĩistrat exẽplo igit xpi q turbas seq̃ntes ñ solũ verbo docebat: s et vtute sanabat: et corpalibus alimt efficiebat vt aũt plati h oia plene pficere possint: seclariũ negocioꝝ eos hẽe solerciã: vt coꝝ cautela et ecclie bũet idẽneos: et cuiq necẽaria p suo mõ mistrent vñ qdã i epz elect a btõ gre. p sua simplicitate repellit: ne eius occasione res ecclie dilapidaret. Vñ gre. scribit nobilibus cibus neapoli. Seclarius negocioꝝ impiti ñ sunt in episcopos ordinãdi.

Di. xxxix.

Ecce. i. tribus s. disti ctõibus dmonstratuz ẽ epz debẽ eẽ prudẽtẽ i lris diuinis q̃ secularibus. Nunc vo i hac. xxxix. di. oñdit oz epz eẽ prudẽtẽ i negocijs seclaribus vt sua cautela reddãt ecclie idẽneos. et cuiq necessaria p suo modulo mistrẽt et h exemplo dñi. q turbas seq̃ces ñ solũ vbis spũalib. s et corpalibus alimẽtis reficiebat quã

pitiã q2 petrus diaconus ñ hũit ẽ a dignitate repulsus. ad quã fuẽat elect. pbat se. c. qd p se pz

Petrus^a diaconus quē a vobis electū asserit] oīno vt dī simplex ē: ⁊ no stis: q₂ h̄ ipe talis in regiminis arce dꝫ ꝯstitui: q n̄ solū de salute aiaꝝ venīēt de extriseca^b vtilitate ⁊ cautela sciat esse sollicitus.

Di. xl. Oportet^c qꝫ epm̄ esse ornatū ⁊ hospitalem. Per ornaméta epalia virtutes debent ītelligi q̄ a dn̄o eis repromittunt dū dr̄: sacerdotes eius iduant salutari vn̄ i veteri testa. varijs vestibus ex ꝓcepto dn̄i sacerdotes ornati legunt q₂ multimodis virtutib⁹ dꝫ splēdere vita pontific]: vt gradui ꝯferat decorē quē ab eo nō accepit. nō eni loca sꝫ vita ⁊ mores sanctū faciunt sacerdotem. vn̄ ex officio suscepto non licentiaꝫ peccandi sꝫ necessitatē viuēdi se nouerit assecutos. Unde symach⁹ papa ait. **Officium sacerdotum nō confert sꝫ adimit licentiaꝫ delinq̄ndi.**

Non nos^d beatū petrū sicut dicitis a dn̄o cū sedis priuilegio vel successoris ei⁹ peccandi iudicamus licentiā suscepisse. Ille qppe ꝑhennē meritoꝝ dotē cū hēditate^e inocentie trāsmisit ad posteros. qđ illi ꝯcessum ē ꝑ actuū^f lucēz ad illos ꝑtinet: quos^g par ꝯuersatiōis splendor illumiat. qs eni^h sctūꝫ dubitet eē: quē apex tante dignitatis attollit: i quo si desint bona acq̄sita ꝑ meritū: sufficiunt que a loci ꝓdecessore testant. aut eniꝫ claros ad hec fastigia erigit: aut qui erigunt illustrat^i. Item hieronymus. **Filij sanctorum sunt qui exercent opera eorū.**

Non est^k facile stare in loco petri ⁊ pauli: ⁊ tenere cathedram regnantiū cū christo: quia hinc dicitur: non sanctorum filij sunt q tenent loca sanctorum sed qui exercent opera eorꝫ. Item grego. **Morū nobilitas non loci non generis sacerdotes notificet.**

Nos^l q ꝓsumus: nō ex locoꝝ vel generis dignitate: sꝫ moꝝ^m nobilitate^n innotescere debemus: nec vrbiū claritate sꝫ fidei puritate. Idē anastasio ꝓsbi̇̄o. **Nō loca vel ordies sꝫ bōa merita nos deo cō iungūt.**

Non loca^o vl̄ ordines creatori nr̄o nos ꝓximos faciūt sꝫ nos aut merita bona ꝯiungūt aut mala disiungunt. Itē ioannes chrysostomus.

a ¶ Petrus. simplex est. q̄dā est simplicitas q̄ est ꝯtria dolo. ⁊ illa ē bōa. vt. xvj. q. j. si cupis sed h̄ vocat simplicitatē negligentiaꝫ siue stulticiā. vt. xxvj. dis. in ꝓn. illa. n. ipedit ꝓmouendū. vt h̄. ⁊. lxxiiij. di. epoꝝ. sed promotū nō dijcit sed dat ei coadiutor. vt vij. q. j. q₂ frater. ⁊. xij. q. ij nobis tn̄ iste petr⁹ nō tm̄ ꝓꝑ simplicitatem fuit remot⁹ sed etiā q₂ solidos dedit ad vsurā vt. xlvij. di. d petro. j. thi. 3.

b ¶ Extriseca. dꝫ. n. cautus circa sua negocia esse. vt. xxiij. dis. q epus ⁊ est si. lxxxvj. distin. fratrem. Jo. ps. 131. exo. 28.

Di. xl.

c ¶ Portꝫ Hic ꝓsequit̄ v. c. apostolice regule. oꝫ epm̄ esse ornatū. Est aūt duplex ornatus exteriō ⁊ iterior. Exterior ornatus ꝯsistit in grauitate ⁊ in icessu ⁊ in habitu ⁊ itēperantia cibi ⁊ potus. d isto ornatu agit i ꝓxima se. dis. Interior ornatus est virtus ⁊ de h̄ agit h̄ ⁊ ostēdit ꝙ locus non dat virtutē nec dignitas sed vite meritum.

d ¶ Non nos. ꝑhennē. apostolicā dignitateꝫ ꝑ bona merita acq̄sitā.

e ¶ Cuꝫ hereditate. i. ad h̄ trāsmisit. vt eēnt heredes bonitatis sue.

f ¶ Per actuum lucem. i. per bonos actus.

g ¶ Quos. id est. q₂ eos.

h ¶ Quis enim. quasi dicat ⁊ si quandoqꝫ forte apostolici nō essent boni. tamen semp presumuntur esse boni. quis enim ⁊c̄. sꝫ nō ne contrariuꝫ est. xix. di. anastasius. xxj. dis. nunc autēꝫ. sed n̄ dicit hic ꝙ sancti sint sed sancti presumuntur donec ꝯtrium constet de ipso ꝙ adulteriuꝫ cōmiserit vel homicidiuꝫ dicit hug. ꝙ licꝫ nō possit accusari inde. tamē peccat. ⁊ ꝙ h̄ dicit semꝑ benefacere itelligitur de his q̄ possunt eq̄ retō queri ad bonū vel ad maluꝫ. q₂ semper in dubio pro ipsius facto presumit sed hoc certē idē est in q̄libet sacerdote vt. xj. q. iij. absit. ⁊. xlj. di. c. j. ⁊. xvj. q. j. si clericat⁹. Rn̄ deo hoc verū est. sed tn̄ magis hoc ꝓsumit ꝑ papa vt. xciij. di. c. j. vn̄ sacrilegij instar ēēt disputare de facto suo. vt xvij. q. iiij. §. q aūt. vel dic ꝙ facta pape excusātur vt sampsonis ⁊ furta hebreorum ⁊ adulterium iacob vt extra de diuortijs gaudemus. Jo.

i ¶ Illustrat id est. dat ei occasionem bene viuendi vt. lxxxj. dis. valet. ꝓ

k ¶ Non est facile.

l ¶ Nos. non ex locorum tm̄ ne sit contra. lxxxj. distin. valet.

m ¶ Morū. C. d epis. ⁊ cle. si quenq̄.

n ¶ Nobilitate. sic. j. j. q. j. vilissimis.

o ¶ Non loca. vel ordines tm̄ quia per ordines confertur gratia. vt. j. q. j. quicq̄nid. ⁊ est si. xxiij. q. iiij. sicut.

Homo cadit.id est.cadere vi ab eccia. b ¶ Cadit.ex h.c.plurimi dicūt q cir cūstantie loci et tēporis et dignitatis et scien tie aggrauāt peccatū vt magis peccat cleri cus q laic⁹ in eodē genē delicti.et magis lit terat⁹ q̄ non litterat⁹ et magis peccat in loco sacro vel tpe q̄ ex̄.ar. xix. dist.nulli. et.l.di.q2 tua et.xj.q.iij.pcl pue.et.xxv.q. j.nulli.de pe. di.v. cōside ret.et.xxxij.q. v.q viderit et augeť pecca tuz dignitate peccāt̄.vt.ff. de re milita. oē.§. augeť. alij dicunt q circūstātie ñ sint bone et a deo nō debēt eē alicui oc casio mali vñ dicūt q circū stātie nō ag grauāt pecca tū.sed sol⁹ cō tēpt⁹.si q lai cus ex maio ri ɔtēptu pec cat mag̃ pec cat q̄ cleric⁹.

Magnitudo peccati vel dignitatis quemq; fortiter

Homo⁹ xpian⁹ delicit fortiter cadit ᵇi petiñ ppter duas cās:aut ppter magnitudinē peti aut p pter altitudinē dignitatis I tē ex dict̄ bōifacij mar tyris. Dānat aplicus q sue et fraterne salutis ē negligēs

SI papa⁹ sue et frater ne salut̄ negligēs dep hendit inutilis et remissus i suis opib⁹:et isup a bono taciturnus qd mag̃ offi cit sibi et oib⁹.nihilomin⁹ innumerabiles populos ca teruatī secū ducit primo mācipio ᵈ gehēne cuz ipo plag̃ mult̄ i eternū vapu laturus:hmōi culpas istic redarguere pſūit mortali um null⁹:q2 ɔctos ipe iu dicatur⁹ a nemie ᵉest iudi cand⁹ nisi dephēdat a fi de ᶠdeui⁹ p cuius ppetuo statu vniūsitas fideliū tāto instāti⁹ orat:q̄to suā salu

ſʒ q2 nō ɔstat ecclie q̄liter qs peccet an ex cō tēptu vel alio mō.xxiiij.q.iij.de⁹ iō ñ pt iudi care ð pctō ſʒ ɔtēptū et iō iudicat p circūstā tias q̄si per q̄sdā p̄sumptiōes.et magis punit cleric⁹ q̄ laic⁹.q2 magis p̄sumit ɔ ipsuz.et li cet h due cause tm̄ enumerenť.q̄ videnť ag grauare peccatū.tm̄ plures sūt.vt ð pe.di.v. c ¶ **S**I papa taciturn⁹.tacitur (cōsideret. nitas mortalis ē in p̄lato.vt.xliij.di.c.j. d ¶ Mācipio.i.diabo.q mācipat⁹ ē gehēne e ¶ A nemie.papa a nemie pōt iudicari.vt ix.q.iij.nemo qd itellige nisi ipse se sbijciat. alij.ij.q.vij.nos si incōpetent.ſʒ ɔ.xxiij.q. ij.sane pferť.ð.itē romanoꝝ.vbi di q dio scor⁹ papa ro.ec.fuit excōicat⁹ q̄uis i fide ñ peccauat.ſʒ ibi appellat papā p̄triarchā ɔstā tinopol.itē adhuc ob.xij.q.ij.non liceat.ibi vn⁹ papa iudicat ð suo successore.ſʒ ibi non iudicat ð ipso.sed dicit q nō liceat ei aliena re res ecclesie. ¶ A fide.qd itelligit .D.

cuz papa nō vult corrigi.si eni paratus esset corrigi nō posset accusari.vt.xxiiij.q.j. apte. et.c.agit.et.q.iij.dixit aplus.sed q̄re non pōt accusari de alio crimie.ponam⁹ q notoriuz sit crimē eius p cōfessionē vel p facti euidē tiā.q̄re nō ac cusatur vel ð. crimine sy monie.vel ad ulterij.et etiā cū admonet incorrigibi lis est.et scan daliçatur ec clesie per fa ctū eius cer te credo q si notoriū ē cri mē eius qd cunq; et inde scādaliçať ec clesia et icor rigibilis sit. q inde pos sit accusari: nā cōtuma cia dicit̄ here sis. vt. lx.xj. di.sig presby teri.et contu max di ifide lis.vt.xxxviij dis nullus. h tamē spāliter fit mētio de heresi.iō q2 et si occulta eēt heresis de il la posset accusari.sed ð alio occulto crimie nō posset.itē nunquid pōt denūciari crimē pape fm regulā si peccauerit in te frater tu us cū noie fris qlibet christian⁹ dicať. vt xj. q.iij.ad mēsaz.ſʒ dico q nō pōt denūciari crimē de ipso.nisi inde posset accusari.nā in utilis eēt denūciatio.Itē nunqd papa possʒ statuere q nō possʒ accusari de heresi.rñde ñ q2 ex h piclitaret tota ecclesia qd nō lʒ.j.xx v.q.vj.sunt qdā.q2 h fit in eo casu q̄ desinit esse caput ecclesie.et ita nō tenet ɔstō.Sed p q̄ prtō pōt impator deponi.p q̄libet si ē icor rigibil.vñ depōit si ē min⁹ vtil.vt.xv.q.vj.

tez post deū ex illi⁹ incolu mitate aiaduertit ppēsi⁹ pēdere. I tez augustinus ad valeriū. **Non ordines ſʒ vite merita nos deo cō**

ANte oia ᵍpe mendāt. to:vt cogitet religiosa prudētia tua:nihil esse in hac vita et maxie h tpe fa cilius et leui⁹:et hominib⁹ acceptabilius epi aut pre sbyteri aut dyaconi officio si perfunctorie atq; adula torie res agať. ſʒ nihil apd deū miserabilius et tristi⁹ et dānabilius. I dez nihil est in hac vita et maxie hoc tpe difficili⁹ et laboriosius et piculosius ʰepi aut p̄sby teri aut dyaconi officio: ſʒ apud deū nihil beati⁹ si eo mō militet q̄ nr̄ impator p̄cipit:qs aūt sit mod⁹ nec a pueritia nec ab adolescē tia mea didici : et eo tpe q̄ discere ceperā vis mihi ⁱfa cta ē merito petōꝝ meoꝝ nā qd aliō existimē nescio

g ¶ **A**Nte oia.i.si perfunctorie.i.ne (alius gligenter. h ¶ Periculosi⁹.q2 q epa tū desiderat in terra inueniet ɔfusionē in ce lo.viij.q.j.q epatū.et.j.c.multi. i ¶ Mi hi.et sic aliqs pōt cogi vt fiat eps.qd verū est si ab initio cogit̄ vt fiat ð nolēte volēs.vt.xx iij.q.iiij.displicet.ſʒ si pseueraret in volūtate.

nõ esset cogendus.vt.lxxiij.distin.vbi ista.
a ¶ Ut secũdus locus.q2 pmus locus ẽ papat⁹.secũdus loc⁹ est epatus.vel iõ hoc dixit q2 fact⁹ ẽ coeps alteri.vt.vij.q.j.nõ aũt.
b Sicut clericat⁹.id ẽ.minor ordo. Hic vi̇ ꝙ si laicus ꝓmoueret̃ i sacerdotẽ nullũ recipet characterẽ.sed si haberet aliquẽ minorez ordinẽ ⁊ per saltuz recipet superiorẽ bñ reciperet chapracterẽ.vt.lij dis.sollicitudo.alij dicũt ꝙ laicus verꝫ ordiez r̃cipet dũ tñ baptiçat⁹ fuẽit.ar.j.q.j.vẽtuz.io. quod verum credo.b.
c ¶ Electio. Ↄsueuit istud induci. ꝙ ex sola electiõe nõ cõsequit̃ aliqs ius. vt de h̃ dixi.lxiij.di.q̃to.
d Illud. ex̃ padisum In agro damasceno.
e ¶ Qd nõ loci.ar.ꝙ rõne loci vel dignitat] ⁊ nobilitatis p aliquo nõ p̃sumit̃ vt.xij. q.ij.glia. ar. Ↄ. xxiiij . di. q̃to ⁊ certe p nobilib⁹ semper dꝫ presumi i his que spectãt ad nobilitatẽ. arg. ff.de fide instru.l.si.
f Quelibet occulta ar. i.peccatis.

geñ.19.
geñ.3.
esai.14.
geñ.3.

non nocet bono malorũ cõuersatio vel cohabitatio. i ¶ In mõte.xv.q.j.inebriauerunt. k ¶ Cecidit.nã ex varietate locoꝝ nullũ discrimen inducit̃.C.de tẽp.in inte.resti.l.vl.ar.cõtra.xxxij.q.v.qui viderit.

vt secũdus [a] locus gubernaculoꝝ mihi tradit⁹ ẽ q renuĩ tenere nõ noueram

Item isidor⁹. Corrũpit̃ ⁊ ad terrã sacerdotiũ trahit̃ nisi legaliter ⁊ iuste fuerit

Sicut [b] viri ⁊ mlieres digna Ↄiũctio vnũ fac̃ mr̃imoniũ ⁊ sicut duoꝝ copulatio vnũ ꝑficit corpus ita clericat⁹ ⁊ sacerdotium vnũ faciũt ꝑsõm ⁊ electio[c] ⁊ Ↄsecratio vnũ faciũt epũ q̃ oĩa vnũ faciũt corp⁹: qđ citi⁹ corrũpit̃ ⁊ ad terram trahit̃ nisi legaliter Ↄfuet̃: nisi iuste viuẽdo laudetur.

Item amb. De eodem.

Illud [d] aũt aiaduerte: ꝙ ex̃ padisuz vir fact⁹ ẽ:intra padisũ mulier vt adũtas:ꝙ nõ loci[e] ñ gñis nobilitate sed v̓tute vnusq̃sq3 gr̃az cõpat sibi.ðniq3 ex̃ paradisuz h̃ est i inferiori loco vir fact⁹ melior inuenit̃ ⁊ illa q̃ in meliori loco h̃ est in padiso fctã est:iferior iuenit̃. Itẽ grego.

Q̃ sa nõ locus saluat aiaz.

Quelib3 [f] occulta loca sine gr̃a aiam saluare nõ põt.qđ aliqñ i ip̃is q̃z Ↄspicim⁹ erratib⁹[g] electoꝝ Nã loth i ipsa ꝑuersa ciuitate[h] fuit iust⁹ in mõte[i] pec cauit.S3 ista cur dicimus cũ maiora nouerim⁹ : qđ eni padiso iocũdi⁹: qđ celo securi⁹: ⁊ tñ hõ ex padiso ⁊ angel⁹ de celo peccando cecidit[k]. Itez. De eo.

Homo [l] prim⁹ hõ ꝑ petõ de padiso eiect⁹ ẽ.h̃ ẽ q2 dei nobilitatẽ a se dele

cit:nobilitate loci priuatus est. Idem ioan. chrysost.

Non est verus sacerdos omnis q noiatur sacerdos

Multi[m] sac̃dotes ⁊ pauci sacerdotes: multi i nomine ⁊ pauci in opere. videte g̃ frẽs qũo sedeatis sup cathedrã q2 nõ cathedra facit sacerdotẽ s3 sacerdos cathedrã nõ loc⁹ sanctificat hoiem sed homo locum sanctificat.non ois sacerdos sanctus sed ois sanctus est sacerdos. q bñ sederit sup cathedrã honorẽ accipit cathedre q male sederit iiuriã fac̃ cathedre Ideoq3 malus sacerdos de sacerdotio suo crimen acq̄rit nõ dignitatem: i iudicio eni tuo sedes. siqdez bene vixeris ⁊ bene docueris populũ instruis. si bene docueris ⁊ male vixer] tui solus Ↄdemnator eris. Nam bene viuendo ⁊ bene docendo populum instruis quomodo viuere debeat:bene autem docendo ⁊ male viuendo deũ instruis qũo te debeat Ↄdẽnare. Idez qcunq3 desiderauerit[n] primatũ in terra inueniet confusionem in celo. nec inter seruos christi cõputabitur:qui de primatu tractauerit[o] nec vnusq̃sq3 coꝝ festinet qũo alijs maior appeat:s3 qũo oib⁹ ifẽrior videatur.quoniã non qui maior fuerit in honore[p] inter homines : ille est iustior:sed qui fuerit iustior ille maior ẽ. Di. xl.

k ¶ Cecidit. ⁊ hec ẽ causa q̃re nos ꝑsequit̃.q2 nos illuc debem⁹ ascẽdẽ vñ ip̃e dscẽdit. xvj. q.ij.c.j. Dam.
m Multi. s3 nõ locũ sic r̃es accedere d3 hoibus ⁊ nõ hõ reb⁹.ff.d edi li.edic.instisime.
n ¶ Desiderauerit.ad h̃ vt presit non vt ꝓsit ne obstet. viij. q.j. qui episcopatum.
o ¶ Tractauit.nõ ꝙ eo solo ꝙ cũ aliqs loquit̃ de epatu punit̃ sic eoipso ꝙ qs logt̃ ambitiose de nũmis peccat. xvj.q.j.si cupis.⁊ q logtur de mulieribus.vt.xxxij.distin. hospitiolum.
p ¶ In honore.q2 non gradus elegantior s3 vite melior:is electio cõprobatur. xxiij.q.iij.sicut. ⁊.xxij.q.j. sunt nõnulli . Et est hic argu . ꝙ illa pars que iustiori ratione innititur maior dicitur licꝫ sit minor.sic.xxxj.di.nicena.xix.di.i canoni

l.
m

Ↄ.heremitas. g ¶ Erratib⁹
h ¶ Peruersa ciuitate.ar.

eis.iiij.q.iij.§.ij.ex᷑ ꝺ test.in nfa. Di. xlj.

a Ecce qbus.s.in pcedēti di. dictū est. ꝙ oz epm eē ornatū morib⁹ ꝛ ꝟtutibus. In hac.xlj.di.di ꝙ oz eū eē ornatū in exterioↄb⁹ i habitu ꝛ icessu.i habitu ne fulgidis vel sordidis ve.tib⁹ se exornet.qd probat aucte hiero. nec affectate sordes nec exqsite ꝺ litie laudes pariūt qd tā vestib⁹ ꝙ̄ cibis itelligendū ē ꝛ ad h iducit se.c.ꝺ incessu āt dicit.j.§.vlti.

b Et icessu.vt grauitate itineris ostēdat grauitatez mētis.vt.j.e.§.vltimo.

c Quisqs.viuit. nō ꝙ qlibz se ꝯfirmabit so ciꝯs suis i cibo ꝛ morib⁹ vt di.viij.q ꝯ.xij.di.illa.ꝛ ē ar.ꝙ rōne societat̄ tolleratur excōicat⁹ q̄z excōicat⁹ rōne ꝯct⁹ ad cōionez admittit.ex᷑ de sen.ex.si vere

d Aut intēperat⁹.s.nolēs cōsumare se alijs.

e Supstitiosus inanis glie cupidus vł hypocrita

f Significat.forte hz vētrē isaciabilē vł ei ifirmitat̄ h fac.

g Aut flagitiosus ē.p d.ig⁹ vel hypocrita.

h Sz libido.q.d.poti⁹ ꝯsiderabun⁹ cāz facti q̄ ip̄z factū sic.xxiij.q.viij.occidit.ꝛ.xxix.

Ecce⁹ qb⁹ oporteat sacerdotē eē ornatū morib⁹. Sz p̄terea oz illū eē ornatū exteriorib⁹ hitu vz ꝛ icessu^b. hitu vt nec fulgidis nec sordidis se vestib⁹ ornet.vt.n. ait hiero.nec affectate sordes nec exqsite delitie laudes pariūt.qd tā ꝺ vestib⁹ ꝙ̄ de cib intelligēdū ē. Q. ñ aug.ait i li. de doctri. xp̄i.

Pro moꝝ etc ꝙ̄ vt̄ dus viuim⁹ et vti debem⁹ ali.

Quisqs^c reb⁹ p̄te.mēt. reꝯtib⁹ restrictiꝯ vtit ꝙ̄ sese hñt mores eoꝝ cū qb⁹ viuit: aut intēpās^d aut supstitiosus ē^e: qsqs ꝟo sic eis vtit: vt metas ꝯsuetudinis bonoꝝ: iter q̄s v̄sat excedat: aut aliqd significat^f aut flagitiosus ē^g. In oib⁹ n.talib⁹ nō vsus reꝝ sz libido^h culpa ē.qd igit locꝭ ꝛ tpib⁹ ꝛ psonis ꝯueniat: diligēter attēdēdū ē nec temere flagitia repḣēdam⁹: fieri.n.pōt vt sine aliq̄ vitio cupidis vel voracitat̄ p̄ciosissimo cibo sapiēs vtat: insipiēs āt fedissima gule flāma i vilissimū olus ardescat: ꝛ sani⁹ qsq̄ȝ maluerit more dñi piscek vesci ꝙ̄ lenticula more esau nepoꝭ abrahe aut ordeo more iumētoꝝ: nō.n.ꝑpterea ꝯtinētiores nob sūt plereq̄ȝ bestie q̄z viliorib⁹ alūt escꝭ. Nā i oib⁹ h⁹cemōi reb⁹ ñ ex earū reꝝ nā qb⁹ vtimur: sz ex cā vtēdi ꝛ mō appetēdi: vł

pbādū vel iprobādū ē qd facim⁹. I tē au.sup epiaz ioānis.

No cib⁹ sz appeti.

Elitie^m tus i culpa ē.

Delitie^m quelibz si absq̄ȝ ꝯsiderio pcipiāt: ñ officiūt: ꝛ viles cibi appetēt accepti ipediūt ꝑfectū abstinētie. Dauid.n.aquā male ꝯcupitā effudit: ꝛ helias carnē comedit. I dē i li.ꝺ v̄bis dñi.

Contra infirmitat̄ ꝯsuetudinē aliqb⁹ cib diuites.

Non^n cogā tur vti ñ cogāt diuites^o paupū cibis vesci.vtāt ꝯsuetudie infirmitat̄ sue: sed doleant alit se ñ posse sustētare. Si ꝯsuetudinē^p mutāt egrotāt vtāt supfluis^q dēt in opib⁹ necāria.vtāt p̄ciosis dent paupib⁹^r vilia. I dē i li.q̄stionū euāgelij.

Equanimitas tolerādi nō vsus vel absti nēna cibi iustici i fac.

Quod^s dicit dñs i euāgelio: iustificata ē sapia ab oib⁹ filijs suis: oñdit filios sapie itelligere: nec i abstinēdo nec i mādūcādo esse iusticiā: sz i eq̄nimitate tolerādi iopiā ꝛ tempātia per abūdātiā nō se corrūpēdi atq̄ȝ oportūe sumēdi vel ñ sumēdi ea q̄z ñ vs⁹ sz ꝯcupiscētia repḣēdēda ē ñ.n. iterest oīno qd alimētoꝝ sumes: vt succurras necitati corpis dūmō ꝯgruat i gñib⁹ alimētoꝝ his cū q̄b⁹ tibi viuēdū ē.neq̄ȝ ꝙ̄tū sumas iterest mitū: cū videam⁹ alioꝝ stō achū citi⁹ nīū hz.vētt illos mādūcās ꝛ bibēs ꝛ dixisti.ecce vorato ꝛ potator vini.sz lz alij male opiarent de ipo tñ iustificatus est ab aplis suis.

i Se. diedū.ar.ꝯ.xxij.q.iiij.origo.

Flagitia.i.ñ stati dicam⁹ aliqd eē vitiosū nā dubia i meliorē p̄tē sūt iterp̄tāda.ex᷑ de re iu.estote.

k Pisce.hāc historiā hēs ꝺ pe.di.ij.§.eponit.

l Sz ex causa ꝛ.j.xxj.q.iiij.omnis iactātia.

m Delitie.

n Non cogāt.ar. ꝙ militi⁹ agēdū ē cū diuitib⁹ ꝛ nobilib⁹ q̄ cū paupib⁹.vt.lxxxvj.di. ñ sat.ꝛ.lxxxiiij.di. pueñt.l.di. cōtūaces.xxvj.q.vij.tpa.ar.ꝯ.xxj.q.v.g ꝯpuls⁹.dic ꝙ igbiles magꝭ puniūt cōpali pēa q̄ nobiles sz pecūia lit magꝭ pūit nobil q̄ igbil vt.xxiiij.q.j.g ꝯ.ꝛ.ff.de pe.siqs aliqd ꝛ.l.quedam

o Diuites cū sūt i pnia.

p Si ꝯsuetudinē. ar.ꝙ cōmutatiōes penaꝝ pūt fieri i sp̄ālib⁹.l.xxxij.di.p̄sbr.

q Supfluis.i.p̄ciosis.

r Paupib⁹ ar.ꝯ.j.xlij di.c.vl.in fi.

s Quod dicit i euā gelio tāgit h qd xp̄s i euā.mat.xj. dic ꝺ iudeis venit io.ñ mādūcās carnes nz bibēs vinū ꝛ dixisti demo

3.reg.19
iere.23.
mat.11.
luc.7.

a ℂ Illi tamē datiuꝰ casus.
b ℂ Positas curā alijs.
c ℂ Si id.i. p tpe.s.cū corāz aliqbꝰ tēpore necessitatis citiꝰ ponit cibus.
d ℂ Necꝫ.i. īō oꝫ qs statī comederē qꝺ vidꝫ alios necessitate exigente comedere ꝛ prepo nitur cibus.
e ℂ Cū.i.qñ
phil.4. f ℂ His.i.eis
g ℂ Scio sic faciēt epī cuz vēiēt ad paupes eccle. ne breuis hora ꝯsumat victū lōgi tpis. eꝫ de censi.cum apostolus.
h P Arsimonia.i.tēpatꝰ vsum.
i ℂ Diligentiā.i.voluptatem.
k ℂ Infucatū.i. pciosuꝫ. vel ifucatū.i. non preciose fucatum.
l ℂ In puatis.ar.ꝯ illos q dicūt meliꝰ eē orādum i puato loco ꝛ nō corā hoibus q̄ i eccle sia.ex illa auctoritate. tu aūt cū oraueris intra cubiculū tuum ex clauso ostio ora prēꝫ ꝫ illud de cubiculo mēt] ītelligit. m ℂ Que.s.nā qcqd supeiogaueri reddā tibi sic.lxxxvj.di.n sat]ē

saturari cibis: ꝛ eos cū illiᵃ ipꝫ quo q̄ satiātar denē intolerabiliter ꝛ oīno turpiter inhiare: alios āt paulo plꝰ poculo qdē saturari ꝫ tolerabiliter iopiā pperi.vl' añ horā positas ᵇ epulas si idᶜi tpe aut opꝰ sit aut necesse sit cū trāqllitate aspicere: necꝫᵈ tāgere magl] ḡ iterest: nō qd vl' q̄tū alimētoꝝ p ꝯgruētia hoīuꝫ atꝫ psone sue ꝛ p sue valitudinis necītate qs accipiat: ꝫ q̄ta facilitate ꝛ serenitate aī careat: cūᵉhisᶠvel oꝫ vl' necesse ē carere vt illud in aīo xpiani ꝯpleat: qꝺ a pl's dicit: scio ꝛ minꝰ hre sciosᵍ ꝛ abundare vbiqꝫ ꝛ i oībꝰ ībutꝰ suꝫ: ꝛ satiari ꝛ esurire ꝛ abūdare ꝛ penuriā pati. oīa possū i eo q me ꝯfortat. Itē ex ꝯci. gāgrensi.

Tēpantia ciboꝝ ꝛ vestiuꝫ. nō dissolutio eoꝝ laudat.

Parsimoniāʰ cuꝫ veste hūili nō reprobamꝰ sicut ēt ornatū pter corpis diligētiāⁱ ifucatūᵏ laudamꝰ dissolutos āt ꝛ fractos vestibꝰ ꝛ icessu nō recipimꝰ. pietatē i puatˡ domibꝰ nō includētes oēꝫ locū i noīe dei edificatū honoramꝰ: ꝛ ꝯgregationē i eccia dei factā ad vtilitatē cōeꝫ recipimꝰ: ꝛ bona opa q̄ supᵐ vires i frēs paupes exercent ꝫm ecclīasticas traditiōes btificamꝰ: ꝛ oīa q̄ ꝯueniūt traditiōibꝰ aplic] ꝛ scārū scpturaꝝ pcepꝫ i eccia fieri exoptamꝰ. Item gre.

Sub spē ꝟtutū sepe se vitia igerūt.

Sepeⁿse vitia igerūt: ꝛ se esse ꝟtutes mentiūt: vt tenacia psimōia: effusio largitas: crudelitas ꝫelꝰ iustitie: remissio pietas velit videri. Itē ex ꝯci.carthagiū.iiij.

De rig fidei ꝛ vite nō omnijs q̄ ebrāie snūns q̄ritur.

Episcopusᵒ vilē supellectilē ꝛ mēsaꝫ ac victum paupeꝫ hēat: ꝛ dignitatis sue auctiatē fidei ꝛ vite meritꝫ q̄rat: hospitiū q̄ꝫ nō lōge ab eccia hēat. Itē ex eodem. De eodem.

Clericꝰ pfessionē suamꝰ ꝛ hitu ꝛ incessu pbet ꝛ iō nec vestibꝰ nec calciamētꝫ decorē q̄rat. Sicut ḡ in cibis mores eoꝝ cū qbus viuimꝰ obseruare monemur: sic ꝛ de indumentis intelligendū est vt eniꝫ alibi dicit: qsqs ꝯtemptis his cū qbus viuit lautiora sibi vel austeriora p ceteris indumēta vel alimēta q̄rit: aut itempans sui aut supstitiosus est. In incessu aūt oꝫ esse sacerdos ornatus: vt grauitate itineris mētis maturitatē oñdat. Incōpositio.n.corpis vt augustinꝰ ait q̄litatē indicat mentis: vñ historiographusᵖ ille cū eius mutabilitateꝫ ꝟscriberet cuiꝰ ꝯscientia excitata curis ꝟ mēteꝫ vastabat iter cetera etiam notabile indicauit dicēs icessus eiꝰ mō citus mō tardiꝰ. Di. xlij.

Hospitalemʳ ꝟo sacerdotem eē oꝫ: ne sit de numero eoꝝ: qbus in iudicio dicet: hospes fui ꝛ nō suscepist] me qui.n.apostolū secutus fuerit: alios ad hospitalitatē oꝫ inuitare. quō hospitalitatis exhortator poterit eē q domū ppriā hospitibus claudit. Si.n.sacerdos pmū a seipoˢ ꝛ a domestica

n ℂ Sepe vicia stulti vitāt dum vicia i ꝯtraria currunt.
o ℂ Episcopus vi. sup. ꝟ hodie ñ tꝫ qꝛ modo hūt amplas possessiones. vt.xij.q.j. expedit ꝛ sic ñ ē ꝯ.ꝺ ꝯse.di. j.vasa.ꝛ eꝫ ꝺ cē. cū aplus vbi dꝫ qꝺ archiepi.i.egtaturas hēbūt i visitatōibꝰ.
p ℂ Sicꝰ hystoriographꝰ salustius.
q ℂ Mutabilitatē.Catiline.

Dist. xlij.

Hospitales.i. hac distictōe ondit ḡtianꝰ qꝺ hospitalꝰ erit ordinādꝰ qꝛ nō hr̄et frōtē in uitādi alios ad hospitalitatē.si domū suā hospitibꝰ clauderet et qꝛ hec pietas remūerat eternalit ꝛ tpalit. Itē exēplo abrahe ꝛ loth q qñ hospitales erāt.angelos hospitio recipe meruerit addit ēt qꝺ i hospitalitate ñ erit delectio vl' ꝺlectꝰ psonaꝝ. adiūgit ēt de ꝯuiuijs i eccia nō faciēdis.i ꝫ.breuit tāgit.vij.c.aplice regule.s.oꝫ epꝫ eē pudicū. s ℂ A seipo.ii.

ff.de ne.ge.si pupilli.§.vl.ff.de fideiuss. tutor ff.de pac.cū i eo.xlvij.dis.§. necesse in pn.
a ¶ Aliena.xlvij.di.sic.j.xcij.di.diaconi.j. xiiij.q.iiij.qd dicā.sic ex de r'st.spol.sepe.et xvj.q.j.decime. b ¶ Corpal'.sinopotibus pietatis.

c ¶ Ad oia i.ad tpalia et etna. vt.xvj. q.j.decime.
d ¶ Ab hac. hospitalitate
e ¶ Alien⁹. vt. lxxxv. di. archidiaconū
f ¶ Uidua . xxxj.q.j.quō.
g ¶ Siquis .
h ¶ Dic ēt.diocrepē.p p'mū 'nomē. vel.i.sacerdotem.
i

gen.18. gen.19.

Quiescamus cu riositate.non eni semp erimus curiosi. nā multa sūt dissimulāda. ff.de noua.do li.in fine.
k ¶ Periculum si.n.i mi nerib⁹ adhibenda est di scretio. forti⁹ in maiorib⁹. sic.vij.q.ij.c. vl.ff.ad car. l.j.§.ij.
l ¶ Postulat. ḡ idistincte oib⁹ ē dāda elemosyna. vt.s.eo. §.proxi.et.§. .1. et.lxxxvj: di.pasce. et.j. q.ij.cexplo. et xj.q.iij.qm multos. et.x vj.q.j.si.cu pis.et.xxiij.q. iiij.duo.alibi dicitur omni potenti retribuere.sed contra dominus dicit :desudet ele

1.tim.4. 1.tim.5.

sua ecclesia debet exigere: quod postea populis iperet: si primum inuitando christum ipse debet facere que postea populum doceat necesse est vt pauperes i hospitio recipiat:quo ad hospitalitatez facilius suo exēplo subditos attrahat. Ordinād⁹ itaqz sacerdos ad memoriā reuocet:quō abraaz et loth per hospitalitatis opera deo placere et āgelos hospitio meruerūt recipere:quomodo angeli sodomis hospitalitatis domum ingressi loth cum familia sua liberauerūt: quō clausas domos cū hospitibus ignis ingressus perdiderit:quō ēt ſm hierony. aliena^a rapere cōuincit: q vltra necessaria sibi retinere .pbat.ac sic p opera oia pietatis se isstituat:vt etiaz psentis vite subsidia et eterne claritatis vite premia a deo pcipiat:vtrunqz eniz pietati .pmittit.vnde apls scribens ad timothe. ait: exerce teipsum ad pietatē. nā corporalis^b qdē exercitatio ad modicū vtilis est: pietas aūt ē vtilis ad oia^c habens .pmissionē vite:q̄ nūc ē et future.ab hac^d q̄sq̄ 3 alien^e fuerit:i sacerdotē ordinari nō poterit. Si eni vidua^f ab ecclia recipi .phibet.q̄ paupes nō recipit i hospitio:q̄ pedes sanctoꝝ non lauit: q̄ oē opus bonū non est executa: multomagis sunt .phibendi a sacerdotio q ab opere pie-

tatis probantur alieni.

Unde qdam hospitalitatis opa despiciētes in gangrensi ↄcilio excōicantur sic enim in eo statutuz est.

Non sunt despiciēdi q conuiuia pauperibus exhibēt.

Siquis^g despicit eos q fidel'r agapas.id ē conuiuia pauperum exhibēt et pp honorē dñi ↄuocāt fratres et noluerit cōicare huiuscemodi vacatiōib⁹ par uipendens qd gerit: anathema sit. Hinc ēt^h ioannes euangelista in epistola sua quēdā diocrepē excōicauit:q nec pauperes recipiebat et recipientes de ecclesia deijciebat. ¶ In hospitalitate aūt nō ē habendus delectus psonaꝝ: sed indifferenter quibuscūqz sufficim⁹: hospitales nos exhibere dēmus. Unde ioā. chry.i epl'a ad heb. **In recipiēdis hospitibus nulla debet esse distinctio.**

Quiescam⁹^i ab hac absurda curiositate et diabolica et pemptoria. Si.n.in clerū se electū esse dicat:si sacerdotē se nominet: scrutare.nō.n.sine piculo i talibus idiscussa cōicatio ē: circa maiora piculū^k vertitur.nō eni das sz accipis. Si vo .p nutrimēto postulat^l nec i his examines: nō abraam hospitalē se circa oēs ostēdebat: si scrutator eēt circa refugiētes ad se: nunqz āgelos hospitio recepisset.fortassis.n.nō putasset eos angelos: sed cū

mosyna i manu tua.donec inuenies iustuz cui des.et i cāticis vbi di.ordinauit i me charitatē.et dicit ābro. ordinata est charitas vt pmo deus scdo parētes deide filij postea domestici vltio extnei diligant.et alibi dicit ambro. q dilect⁹ psonaꝝ dz eē in misericordia ipēdēda. vt.lxxxvj. distin.non sat] et hiero.dicit q in pauperibus nō taz paupertas q̄ religio est attendenda. vt xvj q.j. qm gcgd.et aug. dic̄ vtili⁹ esurienti panis tollit q̄ de cibo secur⁹ et ē vt.v. q.v.nō ois.xx.ij. q.ij.nimiū.Distigue.ḡ corā qui petūt elemosynā. alij sunt cogniti alij non.Itez alij petunt q̄ si ex debito vt pdicatores et plati .alij p sustentatione corporis. Si ḡ qs petat ex debito. et rōne officij qz dicit se ad h̄ missuz.vt ibi pdicet. et tale officiuz ↄstat ei cōmissum esse. recipiendus est. si est incognitus . est examinād⁹.an ita sit vt i h̄.c.qsi dr quis pet it p nutrimento . tunc indistincte oibus est dāda. vt hic j.q.ij.cexplo.et xj.q.iij.qm.nisi qs p securitatē cibi negligat

ioan.3.

§

iusticiam tunc subtrahenda est et.vt v.q.v. non ois.nisi iam fame moriatur.vt.lxxxvj. di.pasche.si aut no possumus oibus sufficere tunc danda est potius bono q malo et co sanguineo q extraneo.et sic loquitur illud desudet elemosyna etc. et illud ordiauit in me charitatem.et.lxxxvj. di.non satis. a Sz qm oes ar.q ro ne dubitationis meli est ex abundanti aliqd facere q aliqd dimittere. vt.xj.q. iij.nolite.xiij. q.ij. n estime mus. xxiiij. q. iij. corripiatur. et e ar.ad qd nem cu dubitatur qs ex duobus occiderit hoiem q potius ambo admittantur ad ordines q ambo repellantur. Contra.xxiij.q.vi. si quattuor. qd iuris sit d hoc notat i qonibus et e ex psum d ho.si gnificasti etc. b Non oz. ptes. et domum mittere.et e contra epos q nolunt puincias visitare et tn petunt redimi pcurationes. vt.x. q.j.relata. c Propter iniuriam.i. infamia. d Nulli transeuntes. sic in tabernis possunt clerici comedere causa necessitatis.vt.xliij.di. clerici.de vi.et ho.cle.clerici. e Hospitiorum tn ecclesiastice cause sunt et debent tractari i ecclia. vt.ij.q.ij.preceptum.

religios repelleret.sed qm oes recipiebat:suscepit et angelos.no.n.ex vita corporis accipis mercedem tibi retributurus e deus:sz ex voluntate et honorificentia multa et misericordia et bonitate. Sed licz ipa conuiuia despicienda no sint tn no i ecclesijs celebrari:nec clericos ad ea conuocatos ptes ex eis sibi tollere oz. Vn i laodicensi concilio. Clerici ad agape vocati ptes sibi n tollant.

Non oz ministros altaris vl qslibet clericos ad agape vocatos ptes tollere:ppter iniuria que ex hac occasione ecclesiastico ordini poterit deputari. In locis deo dedicatis nec comedere nec accubitus sternere liceat.

Non oz i basilicis seu i ecclesijs agape facere: et intus manducare vl accubitus sternere non licet.

Item ex con.chartagi.iij. Nisi necessitate coacti clerici i ecclia n conuiuentur.

Nulli epi vl clerici in ecclia conuiuentur: nisi forte transeuntes hospitiorum necessitate illic reficiantur: ppli et ab hmoi conuiuijs quatu pot fieri phibeantur. Item ex dictis beati bndicti abbatis. De eodem. Palea

Oratorium h sit qd dr: nec ibi qcq aliud generatur vel condatur q qd diuinis mysterijs conueniat

Vdic. Hic breuiter tagit.vij.c. apli ce regule.opz epm esse pudicum. g Bene.sicut.n.p genas cibi.sic p pdicationes ecclie fideles incorporantur.vt de con.di.ij.qr passus. h Dz gram hic psequitur.vij. c.aplice regule.oportet ordinandum ee doctorem.id est talem q sciat docere et pdicare.considerabit aut p quos gbus et q pdicet qr no oia oibus sunt pdicanda.hereticis enim secreta fidei n sunt pandenda.nec nimis alta dicet minus capacibus. et si subditi non obediunt pdicanti. no ideo cessabit a doctrina et correctione eorum. i Silentio. expone negatiue sic.ij. q.vij.sancta. k Na latratu.i.predicatione. l Canum.j.ij.q.vij.qui nec. m Et baculo.f. comminationis.

Idem augustinus.

In oratorio pter orandi et psallendi cultu penitus nihil agatur: vt nomini huic et opa iugiter impensa concordent. Dist.xliij.

Vdic q oz esse sacerdos: vt moribus et vbis pudore idesinenter exhibeat. Vn i canticis canticorum:genes spose.i.pdicatores turturi coparatur. oz het gra docendi hre: qr vt hiero.ait. Innocens et absq sermone conuersatio quatu exeplo pdest tatu silentio nocet.na latratu canum et baculo pastorum lupi sunt arcendi. In ipsa aut doctrina discretum oz ee rectore.ne aut tacenda pferat:aut dicenda taceat. Vn gregorius i.xv. c. sui pastoralis ait. De discretione predicatoris et silentij.

Sit rector discretus in silentio vtilis i vbo:ne aut tacenda pferat:aut pferenda reticescat. Na sicut icauta locutio i errore ptrahit.ita idiscretu silentiu eos q erudiri poterant i errore derelinqt. Sepe naq rectores iprouidi humana amittere gratia formidantes loqi libere recta primescunt et iuxta veritatis voce nequaq gregi custodie pastorum studio sz mercenariorum vice deseruiunt: qr veniente lupo fugiunt du se sub silentio abscondunt. hic

Sit recto Casus. pmo dicit q pdicator vel rector nec silenda proferet nec pferenda silebit. secundo dicit q talia pponat q no deducant hoies i errore. et h pbat tribus auctibus.tertio ostedit q etia vtilia no oz nimis effundere.et hoc pbat tribus auctoritatibus. o Veniente iuxta illud.Na siluisse nocet.multosq silentia dannat.

a ℭ Latrare. propter pigriciam.
b ℭ Rursus primo 2 querit. et primo ponit verba prophe. deinde ea exponit. et sic procedit per totum. c.
c ℭ Dicere. id est dicit.
d ℭ Terga. nota quod tacens et timens fugere dicitur. vnde etiam pro contumacia habetur. vt. lxv. di. si forte. et. ff. de iter. ac. de eta te. §. qui tacuit.
e ℭ Qui dum fugitiua. i. transitoria.
f ℭ Quos. simplex relatio.
g ℭ Securitate. eo ipso quod tacetur. promittitur securitas delinquentibus. vt. lxxxiij. di. error.
h ℭ Sermo doctoris.
i ℭ Nescit. s. esse peccatum ille cui predicatur. vel cum eius penitentia auditur. queritur ab eo locus et tempus et persona cum qua deliquit quam forte peccator pro verecundia vult occultare. vt de pe. di. vi. c. j. i fi. tamen in quo nibus. vbi fit per iudicium alij non fiet spalis interrogationes. vt. ff. de qonibus. l. j. §. qui questionem.

Isa. 59. · Eze. 34. · Hieremie. 5. · Ad ti. 1. · Mala. 2. · Esa. 58.

namque eos per prophetam dominus increpat dicens in esaia. Canes muti non valentes latrare[a] hic rursus[b] dominus dicens in ezechiele. Non ascendistis ex aduerso: neque posuistis vos murum pro domo israel: vt stare tis in prelio in die domini. ℭ Ex aduerso quippe ascendere est pro defensione gregis voce libera huiusmodi potestatibus contraire et in die domini in prelio stare: est pro iusticie amore decertatoribus ex iusticie amore resistere. pastorem enim recta timuisse dicere[c] quid est aliud quam tacendo terga[d] prebuisse qui nimirum si pro grege se obijcit: murum pro domo israel hostibus opponit. hinc rursus delinquenti populo dicitur in hiere. prophete tui viderunt tibi falsa et stulta: nec aperiebant tibi iniquitatem tuam: vt te ad penitentiam prouocarent. prophete quippe in sacro eloquio nonnunquam doctores vocantur: qui dum[e] fugitiua esse presentia iudicant: que ventura sunt manifestant. quos[f] diuinus sermo falsa videre redarguit qui dum culpas redarguere metuunt: incassum delinquentibus promissa securitate[g] blandiuntur qui iniquitatem peccantium nequaquam aperiunt: quia ab increpationis voce conticescunt. clauis quippe apertionis est sermo[h] correctionis: quia increpando culpam detegit: quam sepe nescit[i] ipse etiam qui perpetrauit. hinc paulus ait ad titum: vt potens sis in doctrina sana exhortari: et eos qui contradicunt redarguere. hinc per malachiam dicitur: labia sacerdotis custodiunt[k] sciam: et legem exquirunt ex ore eius: quia angelus[l] domini exercituum est. hic per esaiam dominus monet dicens. clama ne cesses: quasi tuba exalta vocem tuam. preconis[m] quippe officium suscipit quisquis ad sacerdotium accedit: vt ante aduentum iudicis qui terribiliter sequitur: ipse. s. declamando gradiatur. Sacerdos ergo si predicationis est nescius: quam tibi clamoris vocem datur? est pro co mutus. ℭ Hinc est. n. quod in actibus apostolorum super pastores[n] primos in linguarum specie spiritus sanctus insedit: quia nimirum quos repleuerit de se protinus loquentes facit. hinc moysi precipitur exodo: vt tabernaculum sacerdos ingrediens tintinabulis[o] ambiatur: vt videlicet predicationis voces habeat: ne superni inspectoris iudicium ex silentio offendat: scriptum quippe est vt audiatur sonitus quando ingreditur et egreditur sanctuarium in conspectu domini: et non moriatur[p] sacerdos namque ingrediens vel egrediens moritur si vero eo sonitus non audiatur: quia iram contra se occulti iudicis erigit: si sine predicationis sonitu incedit. apte autem tintinnabula: vestimentis illius describuntur inserta. vestimenta. n. sacerdotis quid aliud quam recta opera[q] debemus accipe: propheta attestante qui ait in ps. cxxxvj. sacerdotes tui induantur iusticia. vestimentis itaque illius tintinnabula inherent: si vite viam cum lingue sonitu ipsa quoque opera sacerdotis clament Sed cum rector se ad loquendum preparat: sub quanto cautele studio loquatur attendat: ne si inordinate ad loquendum rapitur: erroris vulnera corda audientium feriantur: et cum fortasse sapientem se videri desiderant: virtutis compagem insipienter abscidat hinc namque veritas dicit in marco: salem in vobis et pacem habete inter vos. per salem quippe verbi sapientia designatur. qui ergo loqui sapienter nititur magnopere metuat: ne eius eloquio audientium vnitas confun-

k ℭ Custodiunt id est custodire debent.
l ℭ Quia angelus. i. nuncius domini.
m ℭ Preconis. ar. de con. di. iiij. baptismus.
n ℭ Pastores. id est apostolos.
o ℭ Tintinnabulis. lxxx. tintinnabula et totidem malapunica in inferiori margine tunice sacerdotalis pendebant.
p ℭ Non moriatur. anima. s. peccando. vel vt fama eius non sit mortua.
q ℭ Opera. arg. quod si aliqua permiserit se desponsari vel arrari. licet expresse non consentiat. videtur quod sponsalia sint contracta. ar. xxx. q. v. femine. xxvij. q. ij. siquis desponsauerit. xxxij. q. ij. honorantur. ff. de spon. sed quem. Nam opera probant vt. xlvj. di. c. j. xj. q. iij. estimant. xxij. q. v. cauete. vt extra de his que fi. a ma. par. ca. c. ex ore. ar. ff. de mino. si filius. ff. de inoffi. testa. l. vlti. ff. de edil. edic. si tamen. §. ei qui

Exo. 28. · Mar. 11

Jo. Ego dico q si presentes psint loq exprime re debent consensum suu. alioquin no iudicaret p matrimonio. cum necessaria sint verba quatu ad eccliam. vt ex de spon. tue fraternitatis. qr et mutus si presit signis dz exprimere coseusum. vt ex de spo. cu apud. b.

verbum est dubium et sequens manifestum sequens clausula est sequenda. ff. de peti. here. vtrum autem quandoqz etiam fm precedentem exponitur sequens. ff. de le. j. si seru plurium. in fi. h ℂ Importunitas.

dat. hinc paulus ait ad romanos. no plus sapere q̄ oz sape: sz sape[a] ad sobrietate[b]. hic i exodo. in sacerdotu veste iuxta diuina voce tintinabulis mala punica pungunt. Quid ergo p mala punica nisi fidei vnitas designat. ℂ Na sicut i malo punico vno exterius cortice multa iteri grana vniunt: sic inumeros scte ecclie pplos vnitas fidei ptegit: qs itus diuersitas meritoz tenz. ne igit recto icautus ad loqndu prruat: h qd ia pmisimus p semetipsa vitas discipulis clamat i marco. hete sale i vobis et pacez iter vos. ac si figurate p habitu sacerdotu dicat mala punica tintinabulis iungite: vt p oe qd diciti vnitate fidei cauta obseruatioe teneatis: puidedu qz e sollicita itentioe rectoribus: vt ab eis no solu praua nullo mo sz nec recta qde nimie[c] et i ordiate pferat: qr sepe dco rum vt pdit: cu apd corda audientiu loqcitas icauta opportunitate leuigat[d] et auctore suu hec eadem loqcitas ignat q fuire auditori bus ad vsu pfectus igrat. vn bene p moyse dz i leuitico vir q fluxu semis patit im mud erit[e]. i mete qppe audietiu seme secuture cogitatois e audita eqlitas locutiois: qr du p aure fmo pcipit: cogitato i mte gnat vn et ab hmoi sapietibus i actibus aploz pdicatoz egregius[f] semiubius[f] e vocat. q g fluxu seminis sustiet imudus asserit: qr multalogo sb ditus ex eo sese ignat: qd si ordiate pmeret ple recte cogitatois eder i audietiu corde potuisset: duqz icautus p loqcitate dfluit: no ad vsu gener sz ad imudicia seme fudit. vn paulus qz cu discipulu d istatia pdicatois amoneret: dixit ad timotheum epla scda. testificor coraz deo et xpo iesu: q iudicaturus e viuos et mortuos et p aduetu ipsius et regnu eius: pdica vbu: ista opportue et iportue. dicturus iportue pmisit opportue: qr s. apd auditor mete ip se sua vtilitate se destruit si hz e iportuitas opportuitate nescit. Item origenes.

Porcis et canibus sacra non sunt committenda.

In mandatis hemus: vt venietes ad ciuitate discamus prius qs i ea dignus sit: vt apud eu cibu sumamus q̄to magis nosse oz qs qlisve sit is: cui imortalitatis vba crededa sut. sollicitius n. debemus ee: ne margaritas nras mittamus ante porcos. sz ob alias cas vtile e viri hmoi hre noticia. Si n. scia qr i his d qbus n pot dubitari q bona sint: emedatus e et iculpabilis: h e si sobrius si misericors si instus si mitis et huanus e: q vtiqz boa ee nullus abigit: nuc co seqns videbit: vt ei q obtinet boa vtutuis: et qd deest fidei et scie pferat: et i qbus maculari eius vita videbat: q e i religs pbabilis emendet. Si vo i his q palam sut pctis iuolutus pmanet[n] et i quinatus: no me oz aliqd de secretioribus[o] et remotiore scie prolog: sz magis

rõ. 12.
a ℂ Sed sapere. ad hec q hic dicunt bn facit ex d hereti. cu ex iniucto.
exo. 27.
b ℂ Ad sobrietate. i. sine psuptioe.
c ℂ Nimie. i. i multilogo
d ℂ Leuigat. i. leuis et inanis ab auditoribus iudicat.
e ℂ Erit. i. vsqz ad vespera. vt. s. di. vj. testamentuz.
f ℂ Semiuerbius. a pbyter atheniensium dictum est de aplo. qd sibi vult iste seminator vborum et fz hoc erit h semiuerbius. sed si habes s. minuerbus. tunc dic q obscurus erat. vel qr vt dicit vitium lingue hebat.
leui. 19.
g ℂ Premisit. ar. q ab ordine verborum est argumentanduz. xlij. dist. §. j. xxiij. q. iiij. displicet. et. j. q. j. vt eu deter e. iij. q. vij. in grauibus extra d rescrip. cum dilecta. et si precedes
actu. 17.

nota q propter tria con sueuit induci c. s. q tacens et timens videntur fugere. Item eq aliquid pro batur factis vt dictis. Item ordinem verborum attendendum. vt p notulaz. s. posita.

In mandatis. no potest. nam timor in dubiis deteriora creat. et Lucanus. Pessimus in dubiis angur timor.
k ℂ Qs. id e qr bona e.
l ℂ Virtutu ergo videtur q qui habet fidez. possit habere virtutem quod non est veru. vt. xxiiij. q. j. vbi.
m ℂ Que pala. id est indubitater sut mala.
n ℂ Permanet sepius amonitus.
o ℂ De secretioribus. sed ea q spectant ad admonitione. no adt secreta fidei. qr si illa sciret facilius nos inde ipugnaret. vt. xj. q. iiij

nolite. a ¶ Prudenter. Transferêdo nos callide ad alienã materiã. cũ nec ipsi debeant alieni regni scrutari archana. C. de cõmercijs mercatores. et ex. de elec. quod sicut. imo subtili igenio debemus a barbaris extorquere aurum. vt. C. de cõmercijs. l. ij. et. xxiij q. iiij. ab illo. et. q. v. c. dixit.

b ¶ Eludere. nota dolum esse bonum contra hostẽ sic. xxij. q. ij. vtile. et ff. de dol. l. j.

c ¶ Penuria. ar. cõtra j. xxiiij. q. iij. cum quibus.

d Timus. perdat. id est confundant.

e ¶ Emulatione. id est dilectõne. vnde nõ versus qui valet ad multas expositiões. Emulor iflãmat iuidet ac imitatur. b. f

f ¶ Recedere. nota quod propter subla nationes vel persecutionẽ non cessabit doctor a docẽdo. vel prelatus a predicando. vt hic et. xj. q. iij. nolite. quia et si illi non proficiant, tñ ipse faciet qd suum est. vt. xlvij. di. qd ad nos. et. xxiij. q. iiij. sicut non est. nec obstat c. priori. vbi dixit quod prudenter debemus eludere tales. nec et illd ob. xxiiij. q. iij. dixit apostolus. vbi dicit: hereticũ hoiem post primã et scdãm correctionẽ deuita. quia vtrũque illorũ obtinet in secretioribus fidei. q̃ non debemus pandere illis. sed ab illis q̃ faciũt ad correctionẽ nunq̃ cessandũ ẽ. vt. j. q. vij. conuenientibus.

Jo. Hodie aũt si heretici nõ corrigant. statĩ tradẽdi sunt curie seculari ad puniẽdũ. si ãt corrigant et iurẽt stare mã lato ecclie i ppetuo carcere debent detrudi ad agendam penitentiam vt extra de here. c. pe. b.

mat. 5.

actu. 20.

prestari et cõuĩcit eũ vt peccare desinat. et act⁹ suos a vitijs emẽdet. quod si ingesserit se: et prouocabit nos dicere ea q̃ eũ nun⁹ recte agẽtẽ nõ oporteat audire prudẽter[a] cũ dẽm⁹ eluder[b]: nã nihil oĩo rñdere auditorũ cã vtile nõ ẽ: ne forte estimẽt nos rñsiõis penuria[c] declinare certamẽ. et fides eor ledat nõ itelligẽtiũ propositũ nrm. Itẽ anaclet⁹.

Verba pdicatõis persecutores suos plerũ nõ illustrabit.

Timi⁹[d] aũt multos ob id ifestat doctores suos: vt eos pdãt et placita proprie volũtatĩ adipleãt: nõ propterea tñ doctores inq̃tũ vires suppetunt: a recta emulatiõe[e] et bona itẽtiõe recedet[f] dñi sciẽtes: quia bti q persecutionẽ patiunt pp iusticiã. Itẽ grego. venantio epo.

Quod ẽ muid⁹ a sanguine subiector q dei cõsilium illis non annunciat.

Phesijs paul⁹ dicit mũde sũt man⁹ mee a sanguine hoĩuz vrm nõ. n. subterfugi q̃ minus ãnũciarẽ[g] oẽ cõsiliũ dei vob mũd⁹[h][k] g a sanguie eorũ ñ esset si eis dei cõsiliũ ãnunciare noluisset: quia cũ increpare delinquẽtes noluerit eos proculdubio tacẽdo[l] pa

stor occidit. Itẽ nicolaus papa. Eterne dãnationis penã icurrit pdicator: q se men vbi dei non spargit.

Dispẽsatio[m] ẽ nob celestis seminis iniũcta vhe si ñ sparserim⁹: vhe si tacuerim⁹: qd cũ electõis vas formidet et clamet[n] et quãto[o] magis cuilibet exiguo metuẽdũ ẽ pronde sicut nõ leue discrimẽ incũbit põtificib⁹ siluisse qd cõgruit: ita his[p] qd absit nõ mediocre piculũ ẽ: q cũ debeant parere[q] despiciunt. ¶ Pariter quoq obseruare dz sacerdos: ne idignis et ñ itelligẽtib⁹ secreta mysteria sua pdicatiõe reserare icipiat. q. n. ea docet: q̃ ab auditorib⁹ ñ valẽt itelligi ñ ad eorũ vtilitatẽ sz sui ostẽtationẽ facit. vñ i expositiõe beati imaculati dr: vitiũ aĩ ẽ indignis secreta vulgare. qd fit vel loquacitate icauta dũ sine iudicio volat irreuocabile[r] vbũ vl adulatõe: vt ei placeat cui secreta reuelat: vl iactatione sciẽtie: vt plura scire videat. ¶ In qb⁹ oib⁹ perfecto dat itelligi: quãta dz ẽẽ discretio i pdicatiõe sacerdot. qua si forte caruerit: tãq̃ torto[s] naso sacerdotal officij iudicat indignus.

g ¶ Phesijs. hic paulus in actib⁹ apostolorũ.

h ¶ A sanguine. id est a peccato.

i ¶ Annunciarem. ar. quod si per te non stat aliquid quo minus fiat. non est tibi imputandũ. vt. xxiij. q. ij. admonere. et. xlvij. di. c. vlt. et. §. necesse. et. C. de isti. et substi. l. j. ar. cõtra. ex. de eo qui mit. i pos. cã rei ser. c. j. Joan. Sz certe ibi stetit per petẽtẽ possessionẽ. ff. de re. iu. l. culpa. b.

k ¶ Mũd⁹. arg. a destructione antecedentis. vt. xxiij. q. ij. sane.

l ¶ Tacẽdo j. lxxxiij. dist. error.

m Dispẽsa. i. eterna mors. xj. q. iij. vhe qui.

n ¶ Et clamet felix homo qs me liberabit de corpe mortis huius. s. vj. di. sz pẽsandũ. palea ẽ. o ¶ Quãto magis. ar. a maiori vt. xxxj. q. v. si paulus. viij. q j. si ergo ita. p ¶ His. id est subditis. q ¶ Parere. id ẽ obedire. r ¶ Irreuocabile. vñ oratius. Et i semel emissum volat i reuocabile vbũ. ex de vbo. sig. forus. et Ouidi⁹. nescit vox missa reuerti. iux illd. Vox sel emissa irreditũ a volat s ¶ Torto. j. di. xlix. c. j. hic etenim. nasuz cõ

rom. 7.

leui. 21.

parat discretiõi q2 p eũ ppedit odor ꝛ fetor.

a Um aũt. Hec distictio spe Di.xliiij. ctat ad tertiũ.c.aplice regule.q̃ tractata ẽ.xxxv.di. opꝫ ordinãdũ eẽ nõ vinolentũ ſꝫ ſobriũ.ſꝫ nõ tractauit ibi niſi ď ſobrietate potus. iõ reſumit hic ꝛ tractat de itẽperãtia ꝛ ſobrietate cibi.ãnectit ꝙ laici ꝛ clici q faciũt magna cõuiuia cã laſciuie ďlinquũt. rõ.13. Itẽ addit ꝙ clici non dñt comedeꝛ vel bibere i tabnis niſi neceſſitas cogat.ď inde dicit ꝙ cibũ clericoꝝ ſemp pcedet ꝛ ſequet oĩo. 4.re.12. Itẽ ꝙ i ſacerdotali conuiuio ſemp dꝫ legi lectio ſacre ſcriptuꝛ. b ℭ Utrũqꝫ. ar.ꝙ vno phĩbito vel pmiſſo idẽ erit i ↄnero ſibi. vt.ſ.diſt.iiij. dñiqꝫ.ꝛ.j.q.j.ſic xp̃s.Et ẽ hic arg.ꝙ ſi papa vel ep̃s ſciẽter aliquẽ ordinat vi reſtituere ſpm fame cum fama ꝛ ſacẽdotiũ ſibi ſint ſiĺ ãnexa.Jo.qď falſum eſt.vt cx̃ de ſciſma.c.ij.vbi ďi ꝙ pbare dꝫ ſecũ fuiſſe diſpẽſatũ. c ℭ Uiuẽ.ſufficere dꝫ ğ clico ꝙ viuat.i.ſola necĩa hẽat.ꝛ arctat illa neceſſitas tñ ad victũ ꝛ veſtitũ.vt.xij.q.j. ep̃s gliter.tñ lꝫ itelligendũ ẽ.diri.xxj.q.j.c.j.

d Omeſſatões.putant a ſuls[?]. e ℭ Lugendũ.id ẽ i nõne v nuſqſqꝫ lꝫ lugẽdũ videat. f ℭ Carneis.ſ.ſpiritualibus.

g ℭ Cũ multitudine.multi ſunt.xl.vt ex̃ de cler.excõmu.latores. aliqñ.xxlij. milia ſunt pauci.vt.xlv.di.diſciplina.Et hẽs hic ꝙ pp multitudinẽ detrahit ſeueritati.vt.l.di.vt coſtitueret ꝛ.j.q.vij.quot.ꝛ.xxiij.q.iiij.ipa pietas.ꝛ.c.ñ põt.qñqꝫ ꝛ cum paucitate mitius agẽdũ ẽ cũ ’tĩmet ſcãdalũ xxiij.q.iiij.cũ glqꝫ vbi ğ all gd male ſit ꝛ qĩ ex auctoritate ďſendit. tũc nõ dꝫ dor mir ſeueritas qñ p̃ o nõ deſendit tũc diſſimulari põt pp ſcandalũ. vt ďpe.di.vi.c.j.i ſi.ꝛ.lxxij.diſti. pluri mos.ꝛ.l.di. dño ſctõ. ſed pp ſcãdalum nunq̃ dꝫ deſeri ꝟitas ip̃ſa.vt ex̃ ď reiur. q ſcãdali zauerit ſed ſeueritas penarũ põt deſeri vt h.Jo. Jtẽ vbi ñ hꝫ locũ diſpẽſationis remediũ:vt i mr̃imõio pp multitudinẽ ñ ẽ recedendũ a ſeueritate canõica.vt ex̃ de trãſac. ex parte.b.

h On opꝫ vſqꝫ.im ppe ponit ƀ vſqꝫ.cũ nulli ſint i medio. i ℭ Qui pꝑpoſito. vt ďo deuoti conuerſi.xij.q.j.duo ꝛc. k

Ulli licet.aut ergaſteriũ.i.ſtationem. l ℭ Quãto magĩ. cui nõ licet min⁹ ñ licebit ꝛ mai⁹.vt hic.ꝛ.xxiiij.q.j. miramur: ꝛ.lxxiij.di. geſta.ꝛ.xiiij.q.v. penale. ſicut i caſu ↄ̃uſo.xvj.q.ij.viſis. m ℭ Aut ceſſet.ſic Lerici.niſi pegriatõis. (xxxv.diſtin.c.j n Nota ꝙ pmittit viatori ꝙ alij nõ pmittit. ar. ſiĺe.j.xj.q.iij.qñ multos.

Um Di.xliiij. aũt[a] vinolent⁹ eẽ phibet: gule itẽpantiã neq̃q̃ hĩe pmitut neqꝫ.n. ebetas phibet: ꝛ voracitas pmittit.vtrũqꝫ[b] enim inter opa tenebraꝝ apl's cõmẽorat ſcribẽs romanis:nõ i comeſſatõib⁹ ꝛ ebrietatib⁹. vẽtris nãqꝫ igluuies ad luxuriã pu-ocat facile:ꝛ oẽ opus bonũ diſſoluit.vñ hiero.vẽter ꝛ gẽitalia ſibimetipſis vicia ſũt:vt ex vicinitate mẽbrorũ ↄfederatio itelligat vitioꝝ.hinc nabuçardan pnceps cocoꝝ muros hierl'ꝫ ďſtruxiſſe legit:q2 vent cui multitudo cocoꝝ ďſeruit edificia ꝟtutũ ad ſolũ redigit.ſacerdos itaqꝫ ď altari viuẽ nõ luxuriari q̃rat.vñ ait hiero.Tibi o ſacerdos ď altari viuẽ[c] nõ luxuriari pmittit. Sũt aũt comeſſatiões ñ ſolũ ſacerdotib⁹: ſꝫ ẽt laiciſ noxie:q feſtiuoſ ꝛ ſolẽnes dies nõ aľr ſe digne celebraꝛ putãt: niſi comeſſatiõib⁹ defuiãt. Ã ñ augu.ſcribit ad aurelium epm. Nõ ẽ vacãdũ comeſſatõnibus ꝛ ebrietatibus.

Omeſſatões[d] ꝛ ebrietates ita ↄceſſe ꝛ licite putãt: vt i honore btiſſimoꝝ martyꝝ ñ ſolũ p ſolẽnes dies qď vnuſqſqꝫ lugẽdũ[e] videat q hec ñ carneis[f] oculis iſpicit:ſꝫ ẽt q̃tidie celebrent:ꝛ p⁹ pauca nõ ğ aſpe q̃ntũ eſtimo nõ duriter nõ mõ ipioſo iſta tollunt:ſꝫ magĩ docẽdo q̃ iubẽdo:magĩ monẽdo q̃ minãdo.ſic.n.agẽdũ ẽ cũ multitudie[g] peccãtiũ. Seueritas aũt exercẽda ẽ in pctã paucoꝝ ꝛ ſiqdem minamur cum dolore: fiat ď ſcripturis cõminãdo vindictã futurã:nec noſipſi in nr̃a ptãte ſꝫ de⁹ i nr̃o ſmo ne tieat. Itaqꝫ p⁹ mõebũt ſpũales aut ſpũalibus pximi:q̃ꝝ auctoritate ꝛ leniſſimis qdẽ ꝛ iſtãtiſſimis ad monitõib⁹ ceta mltitudo frãgat. Jtẽ ex ↄci. laodicẽſi. Nulli clicoꝝ aut ↄtinẽtiũ licet tabernas intrare.

On opꝫ[h] clicos ꝑuiẽtes a pſbris vſqꝫ ad dyacones ꝛ deiceps ordis eccliaſtici oẽs vſqꝫ ad miſtros aut lectores aut exorciſtas aut oſtiarioſ aut pſalmiſtas aut ẽt eos q'i ppoſito ↄtinẽtie ſt: tabnas mlicã nečitať itrare. Itẽ ex vj.ſynodo. Deponat clic⁹ qui tabernas aut ergaſteriũ habere voluerit.

Ulli[k] clico licet tabnã aut ergaſteriũ hĩe. ſi

n.hmõi tabnã igredi phibet: quanto magis alijs mistrare i ea. Sigs vo tale qd fecerit aut cesset aut 9ponat. Item ex 9ci. carthagi. iij. Nisi necessitate compulsi clerici

Clerici edê/ tabnas nõ ingrediant. di vel bibêdi cã tabnas ñ igrediãt nisi pegrinatõis necitate 9pulsi. Item gregorio natali epo. Compescat se epus q 9uiuijs occupat.

Multis ab vrbe tua venientib frater carissime didici: pastorali cura derelicta sol te 9uiuijs occupatũ: q audita ñ crederê: nisi hec actionũ tuaꝝ experimentis pbarê. Nã qz neqꝫ lectoi studeas: neqꝫ exhortatõi iuigiles sz ipsã quoqꝫ vsuz ecclesiastici ordis ignores. hec ê i testio nũ ꝙ his sb qb es posit: habeat reuerêtiã nescis. Item ad eundê. De eodem.

Omnia cõia q ex itêtõe ipêdêde charitatꝫ fiũt: recta vr̃a fr̃nitas i suis epl̃is laudat. Sz tñ sciêdũ ê ꝙ tũc ex charitate vaciter pdeũt: cũ i eis nulla absẽtiũ vita mordet: null ex irrisiõe rephêdit: nec i eis ianis seculariũ negocioꝝ fabule sz vba sacre lectõis audiũt. cũ nõ plus ꝙ necesse sit huic corpi: sz sola ei ifirmitas reficit: vt ad vsus exercêde vtutꝫ hêat. hec itaqꝫ si vos i vr̃is 9uiuijs agitꝫ: abstinêtiũ fateor magri estis. Item ex 9ci. naticensi. De eodê. Palea.

Nullus psbroꝝ qñ ad anniũsariũ diez xxx. aut. vij. vel. iij. alicui defuncti aut q cũqꝫ vocatiõe ad collectã psbri venerit: se iebriari nullateñ psumat: nec pcat a more scõꝝ vel ipsi aie bibê aut alios ad bibêdũ coget: vl se aliêa pcatiõe igurgitat: nec plausus ꝛ risus icõditos ꝛ fabulas ianes ibi referre aut cãtare psumat: aut turpia ioca vl vrso vl tornatricib añ se fieri patiat. nec laruas demonuz añ se ferri 9sentiãt: qz hec diabolicũ: ꝛ ê sacris cãonibus phibitum. Item ex eodem.

Quãdo aũt 9uenerit Item ex eodê. Palea psbri ad aliqõ 9uiuiũ: aliqs poꝝ illoꝝ vsum añ mẽsã icipiat: ꝛ cibum bñdicat. ꝛ tũc hz ordinê sedeãt alt alti honorê pbêtes: ꝛ p vices cibũ ꝛ potũ bñdicãt ꝛ aliqs ꝺ illoꝝ clicꝫ aliqd ꝺ scã sc̃ptura legat. p refectionê sill ymnũ scm̃ dicãt ad exẽplũ dñi sicẽ i cena fecisse legit. ꝛ se 9tineant oẽs psbri marie i talib locis vt ñ vituperet misteriuz illoꝝ. Item ex codem.

Quãdo psbri p ea De eodê. Palea. lêdas sic 9ueniũt: p pactũ dinũ minsterium ad necessariã collectionê nõ q̃i ad plenã refectionê sz q̃i ad pndiũ ibi ad tabl'as resideãt: ne p talia ihõesta 9uiuia se iuicê grauêt: qz idecês ê ꝛ onerosũ sepe êt tarde ad ecc̃iã redeuntes maius dãnum ꝺ rephẽsiõe 9sequũt: qꝺ ꝺ 9uedic mutua 9hũt ꝙ lucꝝ ibi faciãt. nã ꝺ hmõi 9uêtu paul corithios rephêdit qz icõuenient cenaz dñi mãducat 9uêiebãt: sic ꝛ q ad cenã dñicã: id ê ad collectionê vbi sb occasione 9ueniũt: ꝛ igurgitate vẽtrꝫ cã 9iũgunt: rephêsibiles coram deo ꝛ hoib hñt. ꝛ iõ pactꝫ oibus q volũt panê cũ charitate i domo fr̃is sui sil cũ fr̃ib frãgãt: ꝛ singuli singulũ bibê faciãt. ꝛ marie vltra tertiã vicê poculũ nõ 9tingãt: ꝛ sic ad ecclesias redeant.

Itê ex concilio laodicen. Xp̃iani ex symbolis conuiuia ñ celebrent.

Non opz ministros altaris vl q̃lsz clicos aut êt laicos xp̃ianos ex symbol: q vulg comessalia appellat 9uiuia celebrat. Itê ex 9ci. tol. iij. Sacꝝ sc̃pturarũ lectio sacêdotalib sp cõuiuijs misceat.

Pro reuerêtia dei ꝛ sacêdotũ id vnũsa 9stituit synod vt qz solêt crebro i mẽsis ociose fabule iterponi: i oi sacerdotali cõuiuio lectio dinaꝝ sc̃pturaꝝ imisceat. p hec. n. ꝛ aie edificãt ad bonũ: ꝛ fabule nõ necessarie phibêt. Itê ex 9ci. mãtini pape. De 9fertꝫ nec cõuiuia facere nec añ horaz

a Multis. actionum. argu. presumi contra aliquem. quãqꝫ pp crimen preteritum. xviij. di. 9uenit. xxxiiij. q. j. cũ p bellicã. quãqꝫ ex pñti circa pñs vt h. quãqꝫ circa futuꝝ. l. di. sigs dyacon. quãqꝫ ex pterito circa pteritũ. xxij. q. j. ñ ê. quãqꝫ ex pterito circa futurũ. xxiij. q. v. si apꝺ. ꝛ. lxxxij. disti. plurimos.

b In testimoniũ. h vnũ factum probat aliud. vt j. q. j. constat ꝛc.

c Omnia. Quia. mõ dec. vũ psus. Quisqs amat dictis absẽtis rodê vitam. Hanc mensam indignã nouerit esse sibi.

d Abstinêtiũ. nõ ꝙ abstinẽs di q bñ cõedit. ꝛ 9tinẽs di q bñ cognoscit vxorem suaz. vt xxxj. distinc. nicena.

e Non opz hic hñt q dam. c. nullus. quod est .j. de consec. di. v. nullus.

f Ex symbol. symboluz ê qñ pl'es pferũt ad 9uiuia faciêda. idem est consertum.

g Celebrat nãvt ait iuuenal: Miserũ est aliena viuere quadra.

h Pro reuerêtia. h j. ꝺ 9se. di. v. i omnibus.

a N On liceat. hymno. j. de ɔse. di. ij. paulo. ꝛ. c. calix. ꝛ. c. didicimus. Di. xlv.

a Egt. In hac. xlv. di. ꝓseqt. ix. c. aplice regule. oꝫ epꝫ ñ eẽ pcussorẽ. ꝛ pmo ꝓbat ꝙ ꝑlati ñ dñt aliquẽ pcutē vsq3 ad. §. salomō postea assīat i ɔriū. nō ĝ ꝙ ē pcussio spūalis. ꝛ ē pcussio cōpal. spūalis ē. s. cū qs idiscreto sermone corrigit aliqs ista ꝓhibet. vt. j. e. c. vlt. corporalis ē illa q̄ manu fit. et ista vbi fit ex ira vel odio vel ad hoc vt mag] timeat pctm ē. vt. j. e. c. j. sed si fit cā correctōis licita ē ei q hꝫ ptātē i eū. vt j. e. cū btūs. ꝛ. xxxv. di. añ oia. h̓ tñ scias ꝙ eps suis manibus neminẽ ꝟberabit. vt. lxxvj. di. ñ liceat sꝫ p aliū pōt. Mat. 13. vt. v. q. v. illi. nō tñ p laicū ꝫ p clericū si cleric' fuerit ꝟberandus. vt ex̄ de sen. excō. vniuersitat]. nisi penitus sit icorrigibilis. tūc ēt p laicū pt. vt ex̄ de sen. ex. vt fame. Itē distiguē. 2. thi. 3. dū est circa q̄litatē ipsaꝝ ꝑsonaꝝ q̄ corrigēde sunt. ꝛ ēt circa q̄litatē criminū naꝝ q sunt in minorib' cōstituti: licite ꝟberant ēt p minorib' crib'. vt. j. e. §. salomon. ꝛ. xxxv. di. añ. sꝫ maiores nō sunt ꝟberādi nisi p maiorib' vł enormib' criminib'. vt. j. e. cū beat'. ꝛ. xxxv. di. añ. Sunt tñ alij casus i qb' licite pcutit clicus. vt nō. xxvij. q. iiij. siqs suadēte.

b Q Uid āt canōes lxvj. di. nō liceat.

c Fidē. ad fidē. n. nemo cogendus ē. vt. xxiij. q. v. ad fidē ꝛ. j. e. de iudeis. sꝫ fidē receptaꝫ cogit qs retinere. ꝛ sic nō ob. xxiij. q. ij. ij. qs nos. ꝛ q. vj. iā vo.

d N Eminē. peccātē dū tñ nō n nimis enormit excedat vel itellige ꝙ clericus i sacris ordibus ɔstitut' ñ ē q̄uit ꝛ imoderate ꝟberādus. ꝛ sic nō ob. ex̄ d sen. ex. vniuersitatis.

e Triduo similis suspēsio est. v. q. iiij. i loco ꝛc.

f Q Ui sincēa. blādiment] vel ēt munerib'. vt. xxiij. q. iij. c. vl. licet ar. sit contra. j. q. ij. q̄pplo.

g Cerimonias. cerimonie dicuntur sacrificia iudeorꝫ: q: cereis exercebātur. s̄. dist. vj. ꝫ. is ita.

dici tertiā clic] cōedē licet

N On[a] liceat sacdotes vł clicos sꝫ nec rligiosos laicos ɔuiuia facere de cōfertꝫ. nec oꝫ clicos vł laicos religiosos añ sacrā horā diei tñā inire ɔuiuia: nec aliqñ clicos nisi hymno dc̄o comedē panē: ꝛ p' cibos grām auctori deo referre. S ig̃ laic] comessatōes dānabiles sūt: multo mag] sacerdotib' iputant ad gehēnā. vēter. n. pinguis vt hiero. ait: crassū sēsū generat: cū sacerdotal' sensus econtra vigil eē debeat ꝛ tenuis. atq3 iō edacitatis vitio obnoxij i sacdotes vngi ñ dñt. Hi. n. vt ait grego. in moralib': q adhuc vitioꝝ bello sbiacent: nequaq̄ ꝑ ꝑdicatōis vsū ꝑesse magisterio ceteroꝝ dñt. Di. xlv.

S Egt[a] nō pcussorē. nō. n. opꝫ epm ita eē irascibilē[b] ꝛ perturbati sensus: vt pcutiat q dꝫ eē patiēs: sꝫ sequat eū q dorsū posuit ad flagella. Unde grego. scribit io. epo ɔstantinopolitano.

Verboꝝ correctiōe ñ verberibus [illegible]

Q Uid aūt[b] de epis q v̓berib' timeri volūt: canōes dicāt: bñ fraternitas vr̄a nouit. pastores. n. fci sum' ñ pcussores. egregi' ꝑdicator dicit. Argue: obsecra: icrepa: i oi patiētia ꝛ doctria. Noua vo atq3 iaudita est ista ꝑdicatio: q̄ v̓berib' exigit fidē[c].

I tē i q̄dā ɔcilio. De eodē

N Eminē[d] q̄sq̄ peccātē clericū cede attigat: ñ ꝑsbr dyaconē: ñ eps clericū vel seruitorē ecclie ad cedē ꝑducat. ꝙ si ita cā exigit. i. si icorrigibil' extiterit clic': triduo[e] puet honore vt penitēs redeat ad mr̄ez ecclesiā. I dē pascasio epo neapolitano. Non asper] sed blandis ad fidem verbis sunt aliqui ꝓuocandi.

Q Ui sincera[f] itentione extraneos a christiana religiōe ad fidē cupiūt rectā ꝑducere: blādimentꝫ dñt nō aspitatib' studere: ne quoꝝ mētē reddita rō a plano poterat reuocare: pellat ꝓcul adūsitas. Naꝫ qcūq3 al'r agunt ꝛ eos sub h̓ velamīe a ɔsueta ritus sui voluerit cultura remouer: suas illic mag] q̄ dei cās ꝓbāt attēdere. I Iudei siqdē neapolim hitantes q̄sti sūt nob asserētes: ꝙ qdā eos a qbusdā feriarū suaꝝ solēnitatib' irrationabilr nitant arcere: ne ill' sit licitū festiuitatū suarū solēnia colere: sicut eis nūcusq3 ꝛ parētibus coꝝ longis retro tpibus licuit obseruare: ꝙ si huius rei v̓itas ita se hꝫ: supuacue rei vident opaꝫ dare. Naꝫ qd vtilitas ē qñ ꝛ si ɔ̄ longū vsum fuerint vetiti: ad fidei illius ɔuersionem nihil ꝓficit: aut cū iudeis q̄liter cerimonias[g] suas colere debeant regulas ponimus: si p hoc eos lucrari non possumus. agendū ē ĝ vt potius rōne ꝛ māsuetudine ꝓuocati sequi nos velint nō fugere: vt eos ex eoꝝ codicibus ostēdentes

a ℭ Licentiam. sed nonne iudei mortaliter peccāt ista faciēdo quō dat eis licētia peccādi mortal'r. Itē si peccāt mortal'r quare non puniunt. cū ipsi in alijs delictis puniunt. vt xvij. q. iiij. ɔstituit. ex̄ de vsur. post miserabilez. sȝ dic nō dat eis hic licentiā peccādi sed liberationē a pena ⁊ est sile. iiij. di deniq;. xxj. q. ij. placuit. xxiij. q. j. parat⁹. Ad aliud rñdeo ꝙ si iudei ab hȝ ꝓhiberētur. ergo iam cogerentur ad fidem. ⁊ hec vera sunt dū tñ ipsi in cōtemptum nostre fidei nō exerceant talia. vt. C. de iudeis. iudeos ⁊ ex̄. de iudeis. iudeos.

b ℭ Licet beniuolentia. Nam sciētia que misericordiā vetat fugienda ē. l. di. pōdēt.

c ℭ Sic peccato. vt. lxxxj. di. apostol⁹. ⁊ xxv. dist. §. nunc aūt.

d ℭ Expectādi. ar. ꝙ semper iudex potius sequetur misericordiā ꝙ̄ iudicium vel eqtatē ꝙ̄ rigorē vt. lxxxvj. di. non satis. l. di. pondereт. xxvj. q. vij. alligant. ⁊ xxv. q. ix. veniam.

e ℭ Iudicandi. i. damnandi.

f ℭ Scandalorum. nā scandalū ē clericum statiȝ puniri post delictū. sic. xj. q. iij. rursus.

g ℭ Non vult. sic. ij. q. vj. qui se scit.

De iudeis saluandi. quia nullus inuitus bñ fit bonus. xxiij. q. vj. iudeis.

i ℭ Coacti sunt coactio ɔditōnalis de q̄ hic loquit nō ipedit sacramētū baptismi nec ēt sacramētū ordis. vt. lxxiiij. di. vbi ipedit tñ sacramentū matrimonij. vt ex̄ de spō. cū locum. sed si fuerit absoluta coactio nl'lus character imprimitur. vt extra d baptis. maiores sed in dormientib⁹ ⁊ amētibus distinguitur. ꝙ si prius habeant proposi tum baptiçādi recipiunt characterem aliter non vt ibidem dicitur in fine. q2 dormiēs possessionem nō acquirit. vt ff. de acqui. pos. l. j. §. j.

k ℭ Utilis. nota propter vtilitatem vl' tandam aliquid fieri. l. distin. priscā. ⁊. c. sequēti.

l Licet. ⁊ quod ꝓ uisum est. simile ē quod dicit decre. ꝙ alicui pro pietate conceditur. non debet redundare in alterius iniuriam. vt extra de ec. edi. c. ij. ⁊ extra de appel. reprehensibilis.

q̄ dicimus ad sinū matris ecclie deo possum⁹ auxiliāte ɔuertere: itaq; fraternitas tua eos monit; ꝓut potuerit deo adiuuāte ad cōuertēdū accēdat: ⁊ d̄ suis illos solēnitatib⁹ inqetari denuo non pmittat: sȝ oēs festiuitates feriasq; suas: sicut hacten⁹ tā ipi ꝙ̄ parētes eoꝝ ꝑ lōga colētes retro tēpa tenueſt: liberā habeant obſuandi celebrandiq;ᵍ licētiā^a. Itē vniūsis epis ꝑ galliā ⁊ europam ⁊ germaniā ɔstituq;. Nō seueritate sȝ beniuolētia sub ditos plus corrigat.

Licet^b pleriq; accidāt i sacerdotib⁹ q sūt rep̄hendēda: pl⁹ tñ erga corrigendos agat beniuolētia ꝙ̄ seueritas: pl⁹ cohortatio ꝙ̄ cōicatio: plus charitas ꝙ̄ ptās: cū nemo nr̄ȝ sine rep̄hēsiōe: aut sine pcō^c viuat. ℭ Nā si dñs stati post trinā negationē btūȝ petruȝ apl'm ꝑceptorē nr̄ in iudicasset: nō tātū ex eo fructū sicut fecit recepisset. expectādi^d q̄ atq; corrigēdi magis sunt rectores ecclie: ꝙ̄ statiȝ iudicādi^e. vñ necesse est queq; negocia ecclastica post multaꝝ expimēta cārum sollicit⁹. ꝓspici ⁊ diligēt⁹ ꝑcaueri q̄tenus per spūm charitatis ⁊ pacis ois materies scandaloꝝ^f ⁊ p̄sūptio iudoꝝ atq; oppressio simpliciū fratꝝ de ecclesijs dñi auferant: ⁊ sicut ñ vult qsq; fratrū se aliorȝ iudicio ꝑgrauari: ita non audeat alij inferre qd̄ sibi nō vult^g fieri. ℭ Iudei ñ sūt cogēdi ad fidē: quā tñ si inuiti susceperint: cogēdi sūt retinere. Vñ ī tol. cōcilio. iiij. statutū ē. Vñ nō sunt iudei ad fidē cogēdi: ita nec ɔuersi ab ea recede re ꝑmittantur.

De iudeis aūt ꝑcepit scta synod⁹ nemini deinceps ad credendū vim inferre. cui eni vult deus miseretur: ⁊ quē vult indurat. nō eniȝ tales inuiti saluādi sunt: sȝ volētes vt integra sit forma iustitie. sicut n. hō proprij arbitrij volūtate serpēti obediēs perijt: sic vocante se gr̄a dei ꝓpa mentis ɔuersiōe qsq; credēdo saluat. q̄ nō vi sȝ libra arbitrij sui volūtate ⁊ facultate vt ɔuertant: suadēdi sūt nō poti⁹ ipellēdi. q aūt iā ꝑdem ad xp̄ianitatē coacti sūt^i sicut fctm̄ ē tpib⁹ religiosissimi ꝑncipis sisebuti: q2 iā constat eos sacramētis diuinis associatos ⁊ baptismi gr̄am suscepisse ⁊ chrismate vnctos eē: ⁊ corpis dñi extitisse pticeps. oꝫ vt fidē quaȝ ēt vi vel necessitate susceperūt: tenere cogāt ne nomē dñi blasphemetur: ⁊ fides quā susceperūt vilis ac^k ɔtēptibilis hēatur. Itē leo papa epis. Beniuolentia plus ꝙ̄ seueritas erga cōrigēdos agat.

Licet^l nōnūꝙ̄ accidāt q sacerdotalib⁹ sūt rep̄hendē

ro. 9. geñ. 2. phili. 2. mat. 26.

H co t pleta q̄ ca. 155

a ¶ Concordiam. scilicet vt vnus preesset alijs ne fieret scisma. vt. xciij. disti. legimus. ꝛ. lxxxix. di. ad hoc.

b Episcopū aut p̄sbyteꝝ. docuit. sed nōne dñs flagellis pcussit. vt. j. q. iij. saluator. Io. sic. ſ; nō fecit hoc vt timeretur ꝛc̄ sed causa correctionis. vt s̄. c. in summa.

c Uz beatus gra uioribus. hic patet ꝙ maiores clerici n̄ sunt verberandi nisi p̄ maioribus culpis sed minores etiam verberantur pro minoribus. vt. xxxv distinc. ante c. xxj. distin. c. deniq̄. v. q v. illi qui sūt alie persone que habent coertionem verberū sed temperatam vt pater dominus pater familias magister mari tus. vt. xxiij. q. iiij. duo ista. ꝛ. q. v. c. j. ꝛ. vij. q. j. sicut. vñ si pat̄ v̄berat filiū clericū i mio rib⁹ ordinib⁹ ꝯstitutū. nō ē excōicat⁹. idē est de alijs p̄ pingos vel de his q familiā hn̄t. vt ex̄ de sen. excō. cuꝫ volūtate. in fi ne. Io. Tancredus tñ respondit. ꝙ si pater animo

phili. 2. — luc. 6. — 1. thi. 1.

da psonis: plus tñ erga cōrigēdos agat beniuolētia q̄ seueritas: plus exhortatio q̄ cōminatio: pl⁹ charitas q̄ ptās: s; ab his q q̄ sua sūt q̄rūt: nō q̄ iesu xp̄i facile ab hac lege discedit ꝛ dū dn̄ari mag| q̄ ꝯsulere subditꝭ placet honor inflat in supbiā: ꝛ qd̄ ꝓuisuꝫ est ad ꝯcordiā tēdit ad noxam. Item ex canone apostoloꝝ. Deijciat ab officio p̄sbyter ꝛ dyacon⁹ ꝛ ep̄us v̄berib⁹ timeri querens.

Episcopū aut p̄sbyteꝝ aut dyaconū p̄cuciētē fideles delinq̄ntes aut ifideles iniq̄ agētes: ꝛ p hmōi volētē timeri deijci ab officio suo p̄cipimus qꝛ nūq̄ nos docuit h̄ dñs s; ecōtrario ip̄e cū pcuteret nō repcuciebat cū malediceret nō maledicebat cū pateret nō cōminabat. Item ex ꝯci. bracarēsi. Nō v̄berib⁹ s; v̄bis subditos corripiendos.

Uz beatus paul⁹ apl's arguere ꝛ obsecrare vl' icrepare i oi patiētia p̄cipiat: ex̄ hāc doctrinā nouim⁹ q̄s dā ex v̄rib⁹ tāt̄ cedib⁹ ihonoratos efferuescere: q̄ntas poterāt latrocinātū ꝓmereri psone. ꝛ iō q ḡdus iā ecclīasticos meruerūt. i. p̄sbyteri abbates siue leuite q excepꝭ ḡuiorib⁹ ꝛ mortalib⁹ cl'pis nullis dn̄t v̄berib⁹ subiacere ñ ē dignū vt passiꝫ vnusq̄sq̄ p̄lat⁹ honorabiliora mēbra sua pro ut voluerit ꝛ ei placuerit: v̄berib⁹ subijciat ꝛ dolori: ne dū icaute subita pcutiant mēbra: ipi q̄ꝫ debitā si bi subditoꝝ reuerētiā subtrahāt iuxta illō qd̄ qdaꝫ sapiēs dic̄: lenit castigatus reuerētiā exhibet castigāti aspitaꝭ āt nimie icrepatio nec icrepationē recipit nec salutē. ¶ Et iō si qs aliter q̄ dictū ē p̄dictos honorabiles s̄bditos lnia pcepte ptāꝭ elatus maliciaaq tñ crediderit v̄berādos: iux̄ modū v̄boꝝ quē intulerit excōicatiōis pariter ꝛ exilij sniaꝫ sustinebit. Salomons v̄o ecōtra āmōet dicēs: pcute filiū tuū v̄ga: ꝛ liberab aīam ei⁹ a morte. hic ēt btūs greg. scribit in dyalogo btm̄ bn̄dictū quē dā monachū v̄ga pcutien do sanasse: quē crebra admonitōe curare ñ poterat. Hic ēt dñs flagello facto de funiclis male v̄santes i tēplo flagellauit: ꝛ de oro nis domo eiecit. hic ēt apostol⁹ fornicatorē illū sathane corpal'r verādū tradidit: ꝛ magū illū corpali cecitate dānauit. Hic ēt i canōib⁹: pueri q añ rōnales ānos irrōnabiliter versanē. v̄berib⁹ castigari iubenē. v̄gies q̄ꝫ si religiōis veste deposita alijs se copulauerit: ergastulis retrudi p̄cipiūē. Hic ēt greg. i moralib⁹. xx. li. pte. iiij. c. xj.

Disciplina non ē ꝓuāda sine mīa nec mīa sine disciplina.

Disciplia vel mīa multū destituit: si vna sine altera teneaē. s; circa subditos inesse dꝫ rectorib⁹ ꝛ iuste ꝯsulens mīa ꝛ pie seuiens disciplina. hic ē ꝙ se

d ¶ Subtrahāt. ar. ꝙ ex quo prelatus non seruat reuerentiam subditi subditus nec tenetur ei seruare. vt xcv. disti. esto xxij. q. v. de forma. xxxij. q. vi. iniquū. e ¶ Leniter ff. ad. l. aqui. preceptoris. f ¶ Exilij. nota clericū posse relegari in exilium vt. ij. q. j. in p̄mis. ꝛ nō. iij. q. iiij. hi qui. g ¶ Salo. flagellauit. vt. j. q. iij. saluator. h ¶ Fornicatorem. j. ij. q. j. de manifesta. h Magū j. xxiij. q. viij. legi. i ¶ In canonibus. In hoc libro nō inuenio illos canones. sed verba correctionis inueniuntur. xxv iij. di. de his ꝛ. xij. q. j. c. j. k ¶ Ergastulis. j. xvij. q. j. impudicas. ꝛ. c. peruenit. l Disciplina. id ē rigor sine pena.

correigendi verberat filium in sacris ordinibus constitutum ꝙ non est excōmunicatus. quia manus illa non est iniuriosa cum non faciat animo iniuriandi. vt ex̄ de senté. ex. c. j. hoc etiam notaui in questionibus. B.

prou. 1 — prou. — mat. 15. mar. 11 — 1. cor. 1 act. 13.

a ¶ Miscēdā ī ē.nō. φ iudices sp̄ sequētur medio ritatē.vt ī r.ex̄ d cēsi.ex pte.ff.de pi gno.act.si fu.ff.de iur.ꝛ fac.igno.nec supina.ex̄ de offi.custo.c.j.ꝛ.ff.de v̄bo.oblig. cōtinu.§.cū ita.ar.ꝯ.ff.de neg.ges.nēseni. in fi.Jo.Do.iu dex poti seq tur eqtatē q̄ȝ regorē. vt.C. de iud.placu it.vbi certū ē ius ab eqtate dissētire .vt i restitutiōe mi nor nisi ex cā magi sequret rigorē.vbi.s. mit] crassan tib op ē ex emplo. vt.ff. de pe. aut fa cta.i.fi.vbi āt ius scptū nō est.iudex sēp seqtur eqtatē vt ex̄ de trās. c.vl.B.

b ¶ Deꝰ ñ ē.arg.qd de vno ꝯcedit d alio negat.sic j.q.j.p esaiā ȝ xxxiij.q.v. q sitit ꝛ.xxiij.q. iiij.forte.sic.x xv.di.qlis.fi milit cū iudi cat rē meam eē p ꝯ̄ns iudi cat tuā nō eē vt.ff.de pcu. pōponi.§.ij

¶ Dele.s ȝ quare h̄ petit moyses .cuȝ nemo deleri possit nisi per pctm̄. qꝛ spiritussanctus nulli ingerit imeritam pe nam.vt.xj.q iij.illud.dicut quidā φ impetu mentis hoc dixit.alij dicunt φ ex magna confidentia hoc dixit. quasi dicere impossibile est φ me deleas. Augustinus.tamen dixit. φ hec dictio aut ponitur ꝯ conditionaliter id est.si non dimittis eis hanc noxam dele me cum eis.postea destrue consequens.sed non deles me ergo dimittes eis hanc noxam.ꝛ greg. hic conditio naliter exponit.alij intelligunt hoc de morte temporali. prout videtur sona re littera sequens.

d ¶ Obtinuit.j.l.di. si quis prepostera.ꝯ.ibi di citur φ veniam petijt sed non obtinuit. Respondeo obtinuit ad tps vel ne punirent eternaliter.sed ñ vt nūq̄ȝ punirent. puniti enim sūt pro illo pctō i romana ꝛ i babylonica captiuitate .vt lxxvj.dist.ieiuniū vl obtinuit veniā q̄ ad vitā eternā nō q̄ ad tēporalē sicut ꝛ dauid remissuȝ fuit pctm q̄ ad vitā eternam. sed tamen punitus fuit temporaliter.vt de pe. di.j. sic pmi.

e ¶ Paucoꝝ no.xxiij. milia dici pauca qꝛ pauci fuerūt respectu alioꝝ.sic.ff.d v̄.si.maiorē.

Luc.10. — Exo.12. — Ps.22. — Exo.32. — Exo.32.

minimi illius vulneribus: q a samaritāo i stabulū ducitꝰ. ē: ꝛ adhibet vinū ꝛ oleū: vt p vinū mordeāt vulnera: ꝛ p oleū foueāt q̄tenꝰ vnusq̄sq̄ q sanādis vulneribꝰ pest i vino morsū districtōnis adhibeat: i oleo mollicię pietatis.p vinū mūdant putrida: p oleū sanāda fouent.miscēda ē q̄ lenitas cū seuitate faciendū ē. igit q̄ddā ex vtroq̄ꝫ tpamētū: vt neq̄ꝫ multa aspitate exulcerent sbditi: neq̄ꝫ nimia benignitate soluāt.h̄ nimirū illa tabnaculi archa significat: i q̄ cū tabul v̄ga simul ꝛ māna ē: qꝛ cū scripture sacre scia ē i bōi rectoris pectore: si ē v̄ga districtōis sit ꝛ māna dulcedis ¶ Hic ēt dauid ait. Uirga tua ꝛ baculus tuus:ipsa me ꝯsolata sunt. v̄ga.n.ꝑcutimur ꝛ baculo sustētamur: sit ḡ districtio iusticie q̄ feriat: sit ꝛ ꝯsolatio baculi q̄ sustentet: sit itaq̄ꝫ amor sed non emolliēs: sit rigor sȝ ñ exaspās: sit ȝelus sȝ nō imoderate seuiēs: sit pietas sȝ nō plus q̄ȝ expediat parcēs. i tueri libet i moysi pectore misericordiaȝ sil cū seuitate sociatā. videamꝰ amātem pie ꝛ districte seuientem. certe cum israeliticus populus añ dei oculos pene inueniabilem contraxisset offensam: ita vt eiꝰ rector audisset: descende peccauit populus tuꝰ. ac si ei diuina vox diceret: q in tali peccato lapsus est meus non est atq̄ꝫ subiungeret: dimitte me: vt irascat furor meus ꝯ eos: ꝛ deleam eos: faciāq̄ꝫ te i gentē magnā ille semel ꝛ iteꝝ ꝓ populo cui ꝑerat. obicem se ad impetuȝ dei irascentis opponens ait: aut dimitte eis hanc noxam aut si nō facis: dele me de libro tuo quē scripsisti: pēsemus ergo qbus visceribus eūdē populuȝ amauit: ꝓ cuius vita de libro vite deleri se petijt. Sed tñ iste qui tāto amore eius populi ꝯstringit: ꝯ eius culpas pēseꝰ: quāto ȝelo rectitudinis accēdat. mox enim culpe veniam vt ne delerentur obtinuitꝰ. ȝelo rectitudis succensus iquit ponat vir gladium sup femur suum. ite ꝛ redite de porta vsq̄ꝫ ad portam p mediū castroꝝ: ꝛ occidat vnusq̄sq̄ꝫ fratrē ꝛ amicū ꝛ ꝓximū suū: cecideruntq̄ꝫ in illo die quasi vigintitria milia hoiuȝ: ecce qui vitam hoium ēt cū sua morte petijt: paucoꝝ vitā gladio extinxit. Intus arsit igne amoris: foris accensus ē ȝelo seueritatis. tanta fuit pietas: vt se pro illis coram dño morti offerre non dubitaret: tanta seueritas vt eos quos diuinitꝰ feriri timuerat: ipse iudicij gladio ferirꝫ. Sic amauit eoꝝ quibus ꝑfuit: vt ꝓ eis nec sibi parceret: ꝛ tñ delinquentes sic psecutus est quos amauit: vt eos ēt dño pcēte ꝓsterneret vtrobiq̄ꝫ legatꝰ fortis vtrobiq̄ꝫ admirabilis mediator cāȝ populi apud deum precibus: causā dei apud popu

a ¶ Gladijs.ar.ꝙ idem pōt esse aduocatus vtriusqȝ ptis.⁊ nunc inducere iura ꝓ vna pte nunc ꝓ altera.⁊ sic furor duoꝝ litigantiū ꝓ vno agit ⁊ ꝓ altero rñdit.vt.ff.de aucto. tuto.accipientis.ex h loco sumit cā q̄re epūs accedens ad altare depo nit mitraȝ ⁊ baculū.ȝ cū ꝯuertit se ad populū resu mit insignia cōminatiōis sue vt de ꝯse. dist.j. nullus eps.

b ¶ Omnis.i vtroqȝ .i.in absoluē do ⁊ condē nando.

c ¶ Portat. sed qualiter istud stare po test. ꝙ iudex habeat mise ricordiam ⁊ rigorem pri mū ea rōne qꝛ iudex n̄ pt mitigare pe nam a cano ne latā vel le ge inflictam. vt.ij.q.iij.§. notanduȝ.ȝ illud ibi expe ditū est. Iteȝ qualiter mi seretur iudex illius quem occidit.iteȝ q̄ misericordia fit circa illū q deponit.itē q̄ misericordia fit ibi vbi filius punit̄ ꝑ delicto patris.vt.vj.q. j.§.veꝝ.So.iō dī iudex seruare rigorē ⁊ mi sericordiā.non ꝙ simul exerceat ea circa ali quē.ȝ qꝛ si opus fuerit ⁊ cā subest. dȝ eē mi sericors in dispensando si cā nō subest dȝ eē rigidus in iudicando.vel dic ꝙ iudex semꝑ habebit misericordiā ēt occidendo hoīem ⁊ si non ꝑ mitigationē pene saltim ꝑ cōpassio nē.vt.j.e.vera. Itē ex hoc facit misericordiā cū facit vt ille ꝯterat̄ inter flagella.⁊ ne fiat deterior.vn̄ eoipso ꝙ iudex punit aliquē mi sericordiā facit.vt.j.e.c.pri. ⁊ iste intellect⁹ patere pōt ex illis capitulis.xxiij.q.iiij. duo ista.⁊.c.ea vindicta.q enim facit finē pecca

luȝ gladijs[a] allegauit: itus amās dīne ire supplicādo obstitit: foris seuiēs culpaȝ feriēdo ꝯsumpsit.i regimi ne q̄ vtrūqȝ moyses miscu it vt nec discipline deesset misericordia nec misericō die disciplina: vn̄ i iob iu xta vtrāqȝ virtutē dr̄: cūqȝ sederē quasi rex circūstāte exercitu: erā tn̄ merentiuȝ ꝯsolator. Sedere qppe cir cūstāte exercitu: vigor ē di scipline regiminis. merēti uȝ vo corda ꝯsolari ē mini sterū pietatis. Idē. Iuste iudicās misericordiā cū iu

Omnis[b] sticia seruat. q iuste iudicat: statē rā i māu gestat. In vtroqȝ pēso iusticiā ⁊ misericordi aȝ portat[c].ȝ ꝑ iusticiā red dit pctis sniaȝ ꝑ misericor diā pcti tempat penā vt iu sto liberamie q̄dā ꝑ eqtā tē corrigat: q̄dā vo ꝑ mise rationē idulgeat: q dei iu sticiā oculis suis ꝓponit sp timens ⁊ tremēs i oīnego cio formidat: ne ō iusticie tramite deuians cadat: ⁊ vn̄ nō iustificat̄: i de pou⁹

ꝯdēnet. Itē aug.i enchi ridion. Qui remittit ⁊ q corrigit vterqȝ miseretur.

Et q⁹ emēdat v̄bere i quē pctā dat: vel coer cet aliqua disciplina: ⁊ tn̄ peccatū ei⁹ q̄ ab illo lesus aut offensus ē: dimittit ex corde: vel orat vt ei dimit tat: nō solū eo ꝙ dimittit atqȝ orat: veꝝ ēt i eo qd̄ cō ripit[e] ⁊ aliqua emēdatoria pena plectit: elemosynā fa cit: qꝛ misericordiaȝ pstat multa.n.bona pstant̄ inui tis[f]: qn̄ eoꝝ ꝯsulit̄ vtilitati nō voluntati.qꝛ ipsi iueni unt̄ sibi inimici. ¶ Sunt enȝ multa genera elemo synarum: de quibus albi nus ait. De multiplici ge nere elemosynarum.

Tria[g] sunt genera ele mosynaꝝ.vna corporalis: egenti dare qcquid pote ris.altera spūalis: dimitte re a[h] quo lesus fueris. ter tia delinquētes corrigere ⁊ errantes in viā reducere veritatis. Item augu. Elemosynis pecunie pre fertur elemosyna cordis.

co.misericors est.de pe.di.vlti.c.vl.in fi.

d ¶ Et q emēdat dimittit. qlibet pōt ⁊ tenet̄ dimittere rancorē.ȝ non tenet̄ di mittere satisfactionē.vt.xc.di.sigs ꝯtristat⁹. ⁊.xxiij.q.iiij.si illic.

e ¶ Corripi. Dic vr̄ ꝙ aliquis pōt v̄berare vel excōicare aliquem pro propria iniu ria sic.ij.q. vij.sigs.ȝ ꝯ. j.di.pri.sedi tiōarios vbi dī ꝙ clerici n̄ dn̄t esse vlto res ꝓpie in iurie.sicr ē ꝯ. xxiij.q.iiij.i ter.vbi dī ꝙ nullus dȝ ali um excōicar̄ ꝑ propria in iuria. sicr est ꝯ.xxiij.q.v.ō occidendis. vbi dī ꝙ iu dex ꝑ sua in iuria non dȝ reū occidere. sed solue. vt dixi.ij.q.vij. sigs eps.io. So.ꝑ ꝓpria iniuria pōt p̄ latus aliquē punire.dum modo nō fa ciat h aio vl ciscēdi.vt.j. di.pri.sedi tiōarios. vel vt magis ti meatur.vt.s̄.e.di.c.j.sed si animo corrigēdi h facit ⁊ non ex indignatione bn̄ licet.vt i h c.dī.b.

f ¶ Inuitis.argu.ꝙ inuito cō fertur beneficiū.vt.xxiij.q.iiij.displicet.⁊.q. v.non vos.lxxiij.di.placuit ⁊.c.ꝯsuluit.ff.ō neg.ge.soluēdo.ff.ō libera.cau.l.j. ⁊.ij. ⁊.ff. de ap.nō tm̄.ar.ꝯ.xx.q.iij.pn̄s.xxiij.q.v. ad fidem.ff.de re.iur.inuitum. So.ad bonum semel receptuȝ bene cogit̄ aliqs illud retine re al's non. Cōtra vo iura in casibus spālib⁹ loquunt̄ in qbus quis cogitur.

g Tria sunt qcquid.hec ē magna elemosyna q dat vltra id qd̄ pōt.vt.xlj.di.parsimoniam.

h ¶ Dimittere quantū ad rācorē ad minus.vt.xc.di.sigs ꝯtristatus.

a Que sūt. redundat. i. abūdat. b Benigno corde. q2 q dat paupi elemosynā n̄ ex charitate. sed id vt moueat a se iportunā petitionē rē pdit et meritū. et venialr peccat. vt. xxv. di. §. criminis.

c Sunt nāqꝫ.

d Vera iu. falsa vo vn̄ falsa iusticia nō ē iusticia. et si iusticia i eo nō ē non ē iudex. vt. xxiij. q. iiij ē iniusta sic falsus denarius non ē denari' nec falsus tutor ē tutor. vt. ff. de vbo. sig. paul' et nō qꝫ facit h dn̄am iter idignari et dignari vt dignatio spectet ad malos et idignatio ad bonos q il.ud odiū ē bonū. q qs odit peccata nō hoies. vt lxxxvj. distin. odio. et iust' irascet pctis pplo. vt. vij. q. j. §. cū vo.

e Recedite hec sunt vba illoꝝ q hn̄t falsaꝫ iusticiā. sed hec vba non de corporali sed de spiritali

Duę sunt elemosynę: vna cordis: alia pecunie. elemosyna cordis ē dimittere ei a quo lesus es nā daf aliqd idigēti aliqn̄ qris et nō habes. idulgere peccāti quātū volueris redundat tibi elemosyna cōdis multo maioꝛ ē qꝫ elemosyna corporis. charitatis elemosyna sine sbstātia terrena sufficit. illa vo q corpozalr daf: si sine benigno corde tribuit oino nō sufficit. Ex his oib' appet: qꝫ nec lenitas māsuetudis sine rectitudine seueritatis: nec celus rectitudinis sine māsuetudie i plat dꝫ iueniri. pcussores q q premissis auctibus ab epali officio remouēt: nō qlibet corpaliter flagellātes sꝫ ptermissa mansuetudie ad vbera sp pati itelligendi sunt q p flagella nō vitia corrigeř sꝫ timeri appetūt. qb' petrus scripsit: ne sitis dn̄antes i clero sꝫ forma facti gregis ex aio. Hic ēt grego. scribit i moꝛalib' li. xix. pte iij. c. xxiij. Mansuetudo et districtio adiuncē n̄ separent

Suntn̄āqꝫ nōnulli ita districti vt ēt oēꝫ mā suetudinē beignitatis amittant. et sūt nōnulli ita mansueti: vt pdāt districti iura regiminis. vn̄ cūctis rectori b' vtraqꝫ summope sūt tenē da: vt nec i discipline vigore benignitatē māsuetudinis: nec rursus i māsuetudine districtioēꝫ dserāt disciplinę: qten' nec a cōpassioē pietatis obdurescāt: cū ꝯtumacē corrigūt: nec disciplinę vigorē molliāt: cū ifirmoꝝ aios ꝯsolāt: regat q vigor discipliē māsuetudinē: et māsuetudo ornet ꝑ mōē vigorē. et sic alteꝝ cō medeř ex altero: vt nec vi gō sit rigid': nec māsuetudo dissoluta. Itē. Vera iusticia miseris cōpatiř delinquentibus indignat.

Vera' iusticia cōpassionē hꝫ: falsa vo dignationē: qꝫuis et iusti soleant recte pctōzib' idignari. Sꝫ aliō ē qō agiř typo supbie aliō qō celo discipline. idignāř etenī: sꝫ n̄ dignātes sunt. at ꝯ hi q d falsa iusticia supbire solent: ceteros qsqꝫ dspiciūt: nulla ifirmātib' misericordia ꝯdescēdūt et q se pctōꝛes eē n̄ credūt eō deterius pctōꝛes fiunt. Itē hierony. i hieremia. Peccantes mansuetudie p uocēt: n̄ austēritate abijciāt

Recedite' inquīt polluti recedite abite: nolite nos tāgē nobiscū nolite cōicař. tal loqla n̄ illūinat cecū. n̄ sanat egrotū n̄ curat ifirmum: sꝫ magꝭ occidit: atqꝫ i despatiōē pieitātē mittit. boni etenī rectores ex sua ifirmitate aliorꝫ ifirmitates pēsantes magꝭ p hūilitatis et mansuetudis leuamētū' studēt peccantes ab erroꝛis laqueo eruere: qꝫ p austeritatē i foueā pditiōis nutantes ppelleř. Vn̄ doctoꝛ gētiū fact' suꝫ inquit infimus infirmis. Idē. In pplm ira dei deseuit: cuius publicatoꝛ delinquētes pdit n̄ corrigit.

Sed' illud non ociose trāscurrēdū ē: qꝫ vno peccante ira dei sup oēm ppl'm venit. h quō accidit qn̄ sacerdotes q ppl'o psunt erga delinquētes beniuoli videri volūt. et verētes peccātiū linguas ne forte male de eis loquanř: sacerdotalis seueritatis imemores nolunt cōplere qō scriptū ē: peccantem corā omnibus argue: vt ceteri'

recessu itelligenda sunt vt. xxiij. q. iiij recedite.

f Infirmitate. ideo enī dn̄s permisit petrū caděr. vt ex sua ifirmitate sciret qualiter dberet aliorum infirmitati bus compati. vt. l. di. cōsiderandus.

g Leuamentum. debet enim prelat' singulos iuuare p pos se. vt. viij. q. j. clemens.

h Sed illa qꝫ vno. scilicet achor qui furatus fuerat regulam auream de hierecōtino anathemate. vt. j. q. iiij. item peccato achor.

i Ut ceteri. nō qꝫ cum quis delingt publice' publice ē arguendus et non occulte. vt sic ceteris met' incutiatur et etiam scandalum aufe ratur. vt. ij. q. v. si mala. et. q. vij. qua propter. et. xxiij. q. iiij. ita plāe. et. xviij. q. ij. peruenit et. xj. q. iij. c. vl. et multis persōis crassantibus exēplo opus est vt. ff. de pe

j. pe. j. esa. 22. treno. 4. j. coꝛ. 9. iosue. 7. j. thi. 5.

j.cor.6. aut facta. §. vltimo.
a ¶ Duob⁹. j.cor.5. ex hoc. c. vĩ mat.23. q illa auctoritas si peccauerit. itelligatur ēt de manifesto delicto. qd iuris sit. dixi. ij. q. j. si peccauerit. b.
b ¶ Morbida. j. q. j. ferĩ. xxiiij. q. iij. resecande.
c ¶ Hinc ēt alibi. arg. q possum⁹ vti iur̃ aliq̃ cui⁹ non hēmus auctorē. vt. s. e. neminez. ⁊ extra de fri. ⁊ male. c. j. de ɔse. di. iiij. sanctũ. ar. ɔ. ff. d falsis. l. viti. vbi dr̃ q falsarius ē q allegat leges q̃rũ nõ habet auctor. ioan. hoc ideo contingit in legibus. q̃ nulla sine auctore certo inuenitur. b.
tim.1. Di. xlvj.
d Equitur. in hac. xlvj. di. exequitur. x. c. apostolice regule. s. oportet j.cor.5. episcopuz ñ c.2. esse litigiosum. talis autem duplici de causa prohibetur ordinari. vna q̃ cum talis sit arrogans nescit humilit

metuz hēant. ⁊ iterũ: aufer te malũ a vobisipis: nec zelo dei succēsi imitāt aplm dicentē: tradidi hmõi hominē sathane i iteritũ carnis: vt spũs saluꝰ fiat: neq3 illõ euāgelij iplere student vt si viderit peccātē: pmo secreto eũ ɔueniāt post ēt duobusᵃ vel trib] adhibitis testib⁹. q si ɔtēpserit: ⁊ pᵒ ecclie correctionē nõ fuerit emēdatus: de ecclia expulsũ velut gentilē hēant aut publicanũ. ⁊ dum vni pcunt: vniuerse ecclie moliunt iteritũ. q̃ ē ista misericordia: que ista bonitas vni pcer̃: ⁊ oēs i discrimē adducer̃: polluit. n. ex vno pctõre pplꝰus: sicut ex vna oue morbidaᵇ vniꝰs⁹ grex ificit sic ⁊ vno fornicāte vl' aliud qdcũq3 scel⁹ cõmitente plebs vniũsa polluit Hic ēt alibiᶜ dr̃: rectorem sbdit] pietas mr̃em disciplina vo prem exhibeat. Percussor q3 dr̃: q smõe iutili ifirmor̃ ɔsciam vulnerat. Vñ anacletꝰ papa.

Aut smõe icauto ɔsciam pcutit ifirmor̃ pcussor vo

Sane pcussor ille cat. doctor dr̃ q smõe iutili ɔsciaz pcutit ifirmorũ. Jdõ tenere vos ⁊ oēs fideles opz eũ q sm doctrinā fidelis ē smonē: vt potēs sit ɔsolari i doctria scā ⁊ ɔdicētes redarguer̃ ⁊ rcte viuētes atq3 ētrec tā fidez tenētes ɔsolidar̃. Di. xlvj.

Eqᵈᵘi epla ad corĩthi. ñ litigiosũ nihil. ē. n. ipudētius arrogātia rusticor̃: q garrulitatē auctātē putāt ⁊ pati ad lites isbiectos tumide itonāt qd ex arrogātia supbie pueniře manifestũ est. Vñ greg. scribit i moralibus li. xxij. par. v. c. xij.

Arrogātes nesciũt iferre hũiliť q̃ docēt.

Hec ͤ hz ppriũ doctrina arrogātiũ: vt hũiliter nesciāt iferre q̃ docēt: ⁊ recta q̃ sapiunt ē t recte mistrare nõ pñt. Jn vbis eni eor̃ pdr̃: qd cũ docēt q̃si i q̃daz sibi videnť sũmitatis culmine residere: eosq3 quos docent vt longe ifra se positos veluti imo respiciũt: qbus non ɔsulendo loqui s3 vix dñando dignanť: recte aũt his p pphetā dñs dicit: vos aũt cũ austeritate iperabatis eis ⁊ cũ potētia. Cũ austeritate enim ⁊ potentia imperant: q subditos suos nõ cũ tranglli tate ratiocinando corrigere: s3 aspe inflectere dñando festinant: at ɔ: vera doctrina tāto vehementius h elatõis vitiũ fugit p cognitionē q̃nto ardentius vbor̃ suor̃ iaculis ip3 magistrũᶠ elationis insequiť. cauet eni ne eũ elatis moribus pdicet quē in cordibus audientiũ sacris smonibus insectatᵍ. Ecce q̃re litigiosi phibenť i epos ordinari. ē ⁊ alia cã huius phibitionis litigiosi nāq3 vel adulatõibus aios pncipũ sibi cõciliāt: vel frib⁹ suis detrahēdo ifamie notā igerunt: vel iter fr̃es discordiā semināďo seditionē nũq̃ facer̃ cessāt q̃ oĩa i plas dānabilia eē pbanť Vñ gre. scbit i moralib⁹ libro. xviij. pte. iiij. c. iij.

De his q pctõibᵃ adulāt.

Sat hnõnulli q dum male fcā hoiuz laudib⁹ efferũt augēt q̃ icrepar̃ debuerāt. hic. n. p pphetā dr̃: Ve his q ɔsuũt pulu illos sb oi cubito man⁹: ⁊ faciũt ceruicalia sb capite vniũse etať ad h qppe sub

docere. vñ sbl diti vilipendunt eius doctrinā. Item alia rõne q̃ ɔsueuerũt tales distempe rati eē i moribus solent eniz esse adulatores pdi tores detractores maledici inuidi scurriles. ad vicissendas i iurias suas pmpti. que sm ordinem h exequitur.

e Oc habet in ṽbis. ex verbis enim perpēdimus alicu ius stulticiam. vt. xciij. di. legimus. ⁊ extra de suc ce. ab inte. cũ dilectus ⁊ ex verbis perpenditur q̃nta fides adhibeatur testibus. vt. ff. de questionib⁹. de minore. quandoq3 etiā az per signa perpēditur q̃ ipudicus oculus ⁊c. vt xxxij. q. v. nõ solo. ⁊ de pe. di. j. in actione.
f ¶ Magistrum id est. diabolum.
g ¶ Insectatur. id est. psequitur.

h Unt. aũt gent. ñ n. op3 laudā do augē malicia serui. vt c ge. 13.

ff. de ser. cor. l. j. §. psuadere. i fi. a ¶ Sz sanctus. s. ca cuius verba grego. h exponit. b ¶ Existimat: qr dubia in meliorem partē interpretantur. vt ex. de reg. iu. f. estote. c ¶ Clericus adulationi. triplex ē adulatio. vt dixi. xx v. di. §. al's. d ¶ Proditoribus. pditor dicit q pp timorē non defendit vitatē z q tacz eā vt. xj. q. iij. nolite. itē q crimen alterius sibi soli notū mãifestet. vt ij. q. j. si peccauerit. itē q malitiose circũuenit aliq z calide sedu cit. vt in pnci. lũ salutē trahat. xvj. q. j. si cupis. itez q rē sibi cõmissam exponit hostib⁹. xxij. q. v. d forma. itē q iussa veritatis ꝯtēnit xj. q. iij. abijt. itez q sibi cõmissum reuelat. xiij. disti. nerui. e ¶ Accusatores. id ē. detractores. f ¶ Non ad derũ optimũ ē hic ar. p h. q dicit ꝙ qui semel fuit excõicat⁹ nō am modo non admittatur ad actus legitimos. vt dicam. iiij. q. j. in prin. g ¶ Clericus. cogatur. cogatur per excõmunicationem. vt vj. q. j. illi qui. z. xx ij. q. j. predicandum. h ¶ Reuocetur. ar. ꝙ episcopus possit depositū restituere de hoc dixi. j. ij. q. vj. ideo vel dic degradetur. i. suspendatur. i ¶ Clericum scurrilem. k ¶ Clericus inuidens.

Ibidē. 13 z. 22.

cubito puluillus vel ceruical sb capite iacentis ponit: vt molliū gescat quisqs q male agẽtibus adulat: pulullū sb cubito vel ceruical sb capite iacētis ponit: vt q corripi ex culpa debuerat: i ea fult⁹ laudib⁹ mollit quiescat: hic rursus scriptū ē: ipse edificabat parietē: illi aūt liniebāt eū: paries qppe noie peccati duricia dsignat. edificat q parietē ē ꝯ se quēpiā obstacl'a pcti cõstruet. sz parietē liniunt q pctã pperrãtib⁹ adulãt vt qd illi puse agētes edificãt ipsi adulãtes q̃i nitidū reddãt. sz sctūs vir sicut mala de bonis ñ estimat: ita iudicare bona d mal' recusat dicens: absit h a me: vt iustos vos iudicē: donec dficiā nō recedaz ab inocētia mea. Hic ēt i ꝯcil. cartha. iiij. legit. Adulator vl' pditor cl'ic⁹ ab officio degradet.

Cleric⁹ q adulatõib⁹ z pditõib⁹ vacare dphēdit: degradet ab offõ. Itē. Excõicen ab epo q frib⁹ ñ approbãda obijciūt

Accusatores ffuz eps excõicet: q nō pbãda frib⁹ obijciūt z si emēdauerit vitiū: recipiat eos ad cõionē ñ ad clerz. Itē ex eo. Remoueat ab offo cl'ic⁹ maledic⁹: scurra i fri pfectib⁹ inuidēs ñ pmoueat.

Cleric⁹ maledic⁹ maxime i sacerdotib⁹ cogat ad postulandã veniã. si noluerit degdet: nec vnq̃ absqz satisfactiõe ad offiñ reuocet. Itē. De eodez.

Clericū scurrilem z verbis turpibus ioculatorem ab officio esse retrahendum. Item.

Clericus. De eodez. inuidens fratrum pfectibus donec in vitio ē: non promoueatur. Itē. Non sunt ordinandi qui seditionibus vacant.

Seditionarios statuim⁹ nunq̃ ordinandos clicos. sicut nec vsurarios vl' iniuriar suar vltores. Item ex ꝯcilio laodicēsi. Usuras exiget clicus nullo modo. licet.

Non licet fenerari ministris altaris vl' i sacerdotali ordie cõstitutis: vl' vsuras vl' lucra q̃ sescupla dicūt accipe. Itē leo papa. Nec suo noie nec alieno cl'ic⁹ fenerator existat

Sicut ñ suo ita ñ alieno noie aliqs clicorũ exercere fenus attentet. in

Seditionarios ordinandos z ordinatos deijciendos. m ¶ Usurarios. qr tales propter auariciam pro minimo litigãt. n ¶ Uel iniuriarum. de hoc dixi. s. di. pro. xl. z qui emendant.

o Nōn licz sescupla hic ponitur sescuplum p sesqualtera. quod ꝯtinet totum z eius medietatem. Sescuplū sz ꝙ per s scribitur dicitur a sesqui quod ē totū z plica. vñ sescupla vsura di cuz dat sũma aliqua. z recipitur sũma illa cuz sua plica i. medietate. Sexcuplum scriptuz p. x. di. qualibet res sexies mltiplicata. p Sicut nō p suo. ar. qd qs nō potest facere suo nomine nec alieno. vt. xx iij. q. viij. his a quib⁹. z. ff. d adm. re. ad ci. per. l. ij. in prin. ar. contra. lxxxviij. distin. episcop⁹. z. ij. q. vj. si episcopus. v. q. iij. c. vlt. ff. que res pi. ob. pos. aristo. Et ē h ar. ꝙ si aliqs q̃si pcur. vel tutor q̃nqz recipit vsuras ꝙ nō possit petere vt sibi reddant vsur. io. vnde si aliqs tutor a me recepit vsuras noie pupilli. finito officio possū petere vsuras a tutore. qr p alio peccare nō debuit. vt di h. secus in alijs ꝯctibus qr finito officio non ꝯuenit tutor vel curator. vt. C. de admi. tu. si non subscripsisti. z C. qñ minores. l. j. licet secus sit in pcuratore. vt. ff. de pcura. q p euictione qr tutor fit necessitate. pcurator volũtate. ff. de pcu. l. j. h.

a ¶ Cōmo-
dis. q̄ɿ picto
ſa ē taſ cōpē
ſatio. xiiij. di.
gd dicit.
Di. xlvij.
b Quod
aūt h̄
pſeq
tur. xj. c. apli
ce regule nō
cupidū ɿ ɔti
nuaꝛ illi. c. ſe
dui. ɿ iō ꝓhi
bet cupidus
q̄ɿ facilis ve
ro deuiat.
1. tim. 3.
c ¶ Prohi-
bent. in epla
ad coꝝ.
d Epiſco-
pꝰ exi-
gēs. ſꝫ ñ ſuſci
piēs. tūc. n. d
poneret. vt. j.
c. ſigs ꝯ. vbi
d accipiēte di
vl' exigēs cū
effectu. vl' il-
lud ꝑ tpe da
tū ē. ɿ ñ h̄ꝫ lo
cū hodie ſed
h̄ūit locū tpe
aploꝝ pp no
uitatē eccle.
ɿ h̄ēs hic q̄
ñ q̄olibꝫ mō
tale pctm̄ de
ijcit iā ꝓmo-
tuꝫ. vt. xxxv.
di. c. j. ɿ. v. q.
iiij. in loco.
ps. 14.
e Quoniā
mlti. cē
te. cēteſia dī
vſa q̄ ſorti e-
gpat in āno.
f ¶ Tranſi-
gēs. i. q̄dcūq̄
nouū pactuꝫ
vel pactū vel
ɔctū iueniēs
i fraudē vſu-
raꝝ vt ſi ſu-
mat rē in pi-
gnore ɿ non
cōputat fructꝰ i ſortē c. j. ɿ. ij. ex̄ de vſuris.
g ¶ Excogitās. ar. q̄ ſola cogitatio puniꝛ vt

decēs ē. n. crimē ſuū com
modisᵃ alienis ipēdē ɿ exer
cē: ſenꝰ aūt h̄ ſolū aſpicē ɿ
exercē dēmꝰ vt qd h̄ mihi
cordit tribuimus a dn̄o q
m̄ltiplicat ɿ i ꝑpetuū māſu
ra tribuit recipe valeamꝰ.

Diſtin. xlvij.

Quod b̄ āt i fine hu
ius capli vſurarij
ōdiari ꝓhibēꝛᶜ: ide ē q vſu
rā exercētes cupiditati de
ſeruiꝛ ꝓbāt. cupidi aūt ab
aplo ordiari ꝓhibēꝛ: q̄ɿ ta
les facile a iuſto deuiarēt.
Unde i canonibꝰ aploꝝ le-
giꝛ. Diaconus pſbyter ɿ
eps exigens vſuras: niſi
deſierit deponatur.

Epiſcopusᵈ aut pſbr
aut diaconꝰ vſas a d̄bito
ribꝰ exigēs aut d̄ſinat aut
c̄re d̄pōat. Itē ex ɔcil. ni
cēo. c. xviij. Uſas exigēs
ſiue cli͡cꝰ ſiue ſbiectꝰ regle
Quoniāᵉ mul deijciat.
ti ſub regula ɔſtituti
auariciā ɿ turpia lucra ſe-
ctāꝛ oblitiq̄ꝫ diue ſcptuꝛ di
centꝭ q pe. ſu. ñ de. ad vſu.
mutuū dātes centeſimas
vſuras exigūt: iuſte cēſuit
magna ɿ ſctā ſynodꝰ vt ſi
qs iuēꝰ fuerit pꝰ hāc diffi
nitiōeꝫ vſas accipiēs aut
aliquā adiuētiōeꝫ faciens
vel q̄lꝫ mō negocia tranſi
gēſᶠ aut emiolia. i. ſercul pa
exigēs vl' aliqd tale ꝓrſus
excogitāsᵍ turpis lucri gr̄a
deijciaꝛ a clero: ɿ alienꝰ exi
ſtat a regula. Hic ēt gre. i
xix. li. moraꝛ. ſcribit dicēs.
Tpalibꝰ lucr d̄ſuētes dq
neq̄q̄ militaꝛ ꝓbanꝛ.
Omnes huiꝰ ſecli di-
lectores i trenis rebꝰ fortes
ſūt i celeſtibꝰ debiles. Nā
ꝓ tpali gl'ia vſq̄ ad mortē
deſudaꝛ appetūt ɿ ꝓ ſpe ꝑ

petua nec paꝝ i laboꝛ gdē
ſbſiſtūt. ꝓ treūs lucris q̄ſlꝫ
iniurias tolerāt: ɿ ꝓ celeſti
mercede vel tēuiſſimi vbi
ferre ɔtūelias recuſāt. tre-
no iudici toto ēt die aſſiſtē
fortes ſūt: i oꝛōne vo coraꝫ
dn̄o vl' vniꝰ hore momēto
laſſāꝛ. Sepe nuditatē: deie
ctiōnē famē ꝓ acqrendis
diuitijs atq̄ honoribꝰ tole
rant: ɿ eaꝝ reꝝ ſpe ſe ꝑ ab
ſtinētiā cruciāt: ad q̄s adi
piſcēdas feſtināt: ſupna āt
laborioſe q̄reꝛ tāto magis
diſſimulāt: q̄to mag ea re
tribui tardiꝰ ꝑutāt. hi itaq̄
q̄i malaꝝ arboꝝ more dor
ſū vaſti ſūt: ſurſū āguſti: q̄ɿ
fortes i iferiora ſbſiſtūt: ſꝫ
ad ſupiora d̄ficiūt. atꝫ ɔ ex
q̄litate palmaꝝ d̄ſignaꝛ ꝓ
ficiēs vita iuſtoꝝ: q neq̄q̄
ſūt i terrēis d̄ſiderijs for-
tes ɿ i celeſtibꝰ d̄biles: ſed
lōgiꝰ atꝫ diſtāuꝰ ſtudioſos
mag deo ſe exhibēt: q̄ ſe
culo fuiſſe meinerint. Nā
cū q̄buſdā ꝑ p̄dicatorē no
ſtrū dī: hūanū dico pp ifir
mitatē cārnis vr̄e. ſic. n. ex-
hibuiſt mēbra vr̄a ſuiꝛ i
mūdicie ɿ iniqtati ad ini
qtatē: ita nūc exhibete mē
bra vr̄a ſuiꝛ iuſticie i ſctifi
catōe coꝝ: ꝓculdubio ifir
mitati ɔdeſcēdiꝛ: ac ſi eis
aptiꝰ diceret: ſi neq̄q̄ āpli
usˡ poteſt ſaltē talesᵏ eſtote
in fructu bonoꝝ opū: q̄les
fuiſtis dudū i actiōe vitio
rū. nec debiliores vos ha-
beat ſancta libertas aerˡ:ˡ
q̄s in carne validos h̄uit
vſus terrene voluptatis.
Itē gre. ciuibus neapoli-
tanis. Ad ſacros ordines
vſurarij ꝓmoueri ñ. dn̄t.

De petroᵐ inſup perue
niſſe ⁿ ad nos cogno-
ſtin. ſt adij. de hac materia notaui. ſ. xxviij
diſtin. ꝓrulꝫ.

vj. q. j. §. veꝝ
qd veꝝ eſt q̄
ad deū ɿ ſi ñ
procedit ad
actū. vt. xxv-
ij. q. j. nec ali
qua.
b Omnes.
palmaꝝ
ꝑm illud iu-
ſtꝰ vt palma
florebit.
i ¶ Ampliꝰ
. i. tātū faciat
bōi. q̄ntū feci
ſtis mali. nō
itelligas q̄ tā
diu dēat pēi
tere quādiu
fuit malꝰ. q̄ɿ
tāta poſſit eē
ɔtritō q̄ mo
mētanea pe-
nitētia ſuffi-
ceret. de ɔſe.
di. iiij. bapti-
ſmi.
k ¶ Tales.
vi hic q̄ ali-
qs poſſit tan
tum creſcere
i malicia q̄n-
tū i bonitate
qd nō ē veꝝ
q̄ɿ charitas
pōt in ifinitū
extendi iuxta
illud. bonū ē
mihi lex oris
tui ſup milia
ɿc. ſed mali
cia nō q̄ɿ ali-
quis pōt eſſe
ſūme malus.
vt de pe. diſt.
ij. §. econtra-
rio.
l ¶ Aeris. id
eſt. i. celeſtis
conuerſatio-
nis.
m De petro
de codē
petro habes
xxix. diſti. pe
trus. c. lxj. di
n ¶ Perue-

rēti [illegible]

nisse.iste repulsus erat pp duo.s.pp vitium vsurarū ⁊ pp simplicitatē.⁊ tñ neutrū fuit ei forte oppositū.Et ita ē ar.ꝙ iudex ex offō suo pōt aliqd obijcere. a℄ Subtilitate.nō ꝙ alicui cōmittit̄ inqsitio de ꝓprio facto.s; nec inqsitio erit sūmaria ñ plena.al's ñ cōmitteretur.

b℄ Ignota pꝫ p; ꝙ q ē not⁹ ñ examinat̄.vt.xciiij.dist.valde et xxxv.q.ix.veniā.vñ ⁊ notus sine ꝓbatione recipit̄ vt ex̄ de reg.ad aplicā.s; dū ꝯsecratur bñ examinat̄ xxiij.dist.qui episcopus.

c℄ Cuz decreto oium subscriptiōib⁹ roborato vt.lxj.di.cps ⁊.lxiij.dist.quanto.

d Siqs clericorū.degradari.j.xiiij.q.iiij.quoniam.

e℄ Et absti neri a sacris qūsq; penitꝫ.

f Virī.mēs q2 mens alligata vitio cupiditat] ci to deuiat a vero.vt.xcvj.di.bñ.i pn.⁊.lxxxiij.dist.nihil.

g℄ Potentie.i.hūane dignitatis.

h Sicut hī q.facietas: q2 totus mundus nec obol⁹ vr̄ auaro vt.xiiij.q.

scite: q2 solidos dedit ad vsurā.qd vos oꝫ cū oī subtilitate ᵃꝑquirere: ⁊ si ita ꝯstiterit: aliū eligite ⁊ ab hmōi vos ꝑsona sine mora suspēdite.nā nos amatorib⁹ vsurarū nulla rōne man⁹ iponim⁹.Si vo subtili hita inqsitiōe B falsū eē putaueritꝭ:q2 ꝑsona ei⁹ nob ignotaᵇē ⁊ vtrꝫ ita sit de simplicitate qd ad nos platū ē ignoram⁹ cū decretoᶜa vob scō ad nos cū venire necesse ē:vt vitā moresq; illi⁹ sollicit⁹igrēret.sensū q̄z pit coḡscamus vt si iudicio huic apt⁹ extiterit: via i eo adiuuāte dño desideria cōpleam⁹.

Item ex ꝯci.elibertano.

Degradetur cleric⁹ q vsuras accipere deregitur.

Siqs ᵈclericoꝝ d̄tect⁹ fuerit vsuras accipere placuit degradari ⁊ abstinere.ᵉItē leo eps anatholio epo.

Nec ipucari errore nec cupiditate violari

Virī ᶠ sacerdotē oꝫ catholicū ⁊ precipue dñi sacerdotē sicē nullo errore iplicari: ita nulla oꝫ cupiditate violari dicente scā scriptura:p⁹ ꝯcupiscētias tuas ne eas.mēs enā potētieᵍauida nec abstinere nouit a vetit] :nec gaudet ꝓcessis:nec pietati adhibere ꝯsensuꝫ.Itē gre.

Qui cupiditatē a se ñ abscidit: bonoꝝ auctori inhe

Honoꝝ rere ñ valꝫ. auctori inherere alr ñ valem⁹ nisi cupiditateꝫ a nob q̄ oīuz maloꝝ radix ē abscidam⁹.Itē amb.d

lij.qd dicaz.vñ illud.sp auarus eget.⁊ illud.Eris fu⁹ eris si te spēstrahat eris.vñ itobia desit auaritie sex cui sua deesse stupescit.copia nuda sitis ebria plena fames.diues hr̄e cupit.quāto plus oīa sumit.

eo qd scriptū ē i euāgelio: hois cuiusdā diuitꝭ fruct⁹ vberes ager attulit.

Auarus oiuz bōa inuadit q̄z necessitatib⁹ subuenire va

Sicutʰhi q p isani let am mēte trāslati sūt: nō iā res ipsas s; fantasias passiōis sue vidēt:ita enā mēs auari semel vinculis cupiditatꝭ astricta semp aurū semp argētū videt: sp reddit⁹ cōputat ḡn⁹ ituet aurū q̄z solē.ipa eius oīo ⁊ supplicatio ad deū aurū q̄rit ⁊ p⁹ pauca: iterdū ēt vsure arte neqssima ex ipso auro aurū nascit.s; nec sacietas vnq̄z nec finis aderit cupiditati ⁊ ifra: s; ait auar⁹:qd iniustū ē:si cuz aliena ñ iuadā: ꝓpa diligēn⁹ ꝟuo : O ipudēs dic tu ꝓpa dic] q̄ ex qb⁹ recōditꝭ i hūc mūdū detulisti: qñ igress⁹es i hāc lucē:qñ de mr̄is vētre exisiti: qb⁹ facultatib⁹ q̄so:qbusq; sb sidijs stipat⁹ igressus es.⁊ p⁹ pauca ꝓpum nemo dicat qd ē cōeᵐpl⁹ q̄z suffice ret sūptui ēt violēter obtētū ē:⁊ ifra:nūqd iniqu⁹ ē de⁹ vt nob nō eq̄liter distribuat vite subsidia : vt tu qdē esses efflués ⁊ abūdās:alijs vo deesset ⁊ egerēt an icicirco magis q2 ⁊ tibi voluit benignitatꝭ sue expimēta ꝯferr̄ ⁊ aliū p v tutē patiēne coronare: tu vo suscepꝭ dei mūerib⁹ ⁊ i sinū tuū redactꝭ nihil te reputas ager̄ iniquū:si tā multoꝝ vite subsidia sol⁹ obtruncas.qseni tā iniust⁹ tā ꝑ auar⁹ q̄z qui taz mlto

i℄ Aliena q.d.circa reꝫ ꝓpāꝫ nō pōt gs peccar̄ s; certe expedit reipublice ne gs re sua male vtat̄.vt in sti.d his qui sunt sui vel alie.iur.§.s; hoc tempore.

k℄ Commune.id est communicādūz tempore necessitat] vt xij.q.j.duo.⁊.q.ij.aurū.lxxxvj.di.nō satis ⁊ lex dicit ꝙ cibaria tempore necessitat] sunt oīb⁹ cōicanda.vt.ff.ad.l.rhodi.de iacu.l.ij.§.cum eadem.in fi.

l℄ Etiam violenter.dicitur hic ꝙ per violentiam dicitur auferre qui vltra necessaria sibi retinet ⁊.xij.q.j.nolo.⁊.q.ij.auruz quod verum est si hoc fiat tempore necessitatis naz al's potest quis sibi necessaria retinere.vt.xij.q.j.expedit.⁊.c.habebat.⁊.q.ij.aurum.

Marginal references: eccli.18. — 1.tim.6. — luc.12

a Omni⁹. alibi inuenit' q magis delinquit q auffert q̄ q non dat vt. xij. q. ij. c. si illi.

b Esurientium. nunquid ergo pauperes ipsum possunt petere non directo iudicio. sed denunciare ecclesie illum q nō dat. c. sic ecclesia potest eum cogere vt det. ar. extra de si mo. ad apostolicam.

ephe. 5.

c Necesse est. hic prosequitur. xij. c. apostolice regule. oportet ordinandum eē domui sue bene prepositum tunc dicitur quis bene prepositus domui sue: quādo familiam suam bene gubernauit verbo c exemplo. qr qui negligenter suos gubernauit presumit circa eum q ē̄ extraneos sit magis negligēs nec habet frontē redarguēdi alios q suos noluit corripe tū si per eū non staret quin familia eius emendaret. nō iputaretur ei. j. e. c. pen. c vlti.

1. thi. 5.

iob. 1.

1. reg. 2.

ibidem

d A dōe

rū alimēta ñ sui vsū s3 abū dātiā c dlitias fac. neq3. n. min⁹ ē cris hñti tollē: q̄ cum possis c abūdas indigētib⁹ denegare. esurientiū pāis ē quē tu detines: nudorū idumētū ē qd tu recludis c misorū redēptio ē c absolutio pecūia quā tu in terra dfodis. tātorū te g iuadere scias bōa: qñq3 possis pstar qd vel'. Necesse ē ēt: vt ille q ordināt⁹ ē sue domui sit bñ pposit⁹. i. si i laicali hitu vxoré hūit vel filios a viciis ad vtutū studia c vbo c exēplo puocet: vt qd postea pceptur⁹ ē ppl'is pus exigat a domestic. vñ apl'us ephesiis scribit vt vxores suas sic sua corpa diligāt: c filios suos nō ad iracūdiā puocēt. s3 enutriant illos i oi disciplia c correctiōe dñi. vñ cū paul⁹ ad timotheū scribēs dixisset sue domui bñ ppositū. statī sbiūxit: hñtes filios sibi sbditos i oi castitate c nō i accusatiōe luxurie. ñ. n. tali u3 cohitator frontē h3 alios redarguēdi. vñ de btō iob legit: q p filiis suis qt tidiana offerebat deo sacrificia offerēs holocausta p singulos: qs tāta charitat pfectio i vnū pstrixit: vt qs qs eorū i suo die puiuiū fribus pparet: c ad epulādū secū tres sorores suas ptiuitarēt. qd qr heli facer dissimulauit ac falsa pietate supat⁹ delinqntes filios ferir noluit: sic i libro regū legit: apd districtū iudicē semetipm cū filiis crudeli dānatōe pcussit vñ ei diuina voce dr: honorasti filios tuos mag q̄ me. Hic ēt dauid erga filios bōitatē ñ disciplie seuitatē exercēs eorū iunētutē expiēto didicit eē pniciosā: qr puericiam vaga licētia pmisit eē voluptuosā. vñ⁹ qppe eorū sororē suā stupro corrūpēs a fratre ei⁹ absolone v3 inter epulas qs fratrib⁹ suis fraudulenter parauat: obtrūcat⁹ ē. absolō vo postq̄ veniā a pre obtinuit: d regno illū expulit c ad pcubinas ei⁹ igressus ē: dnū p iuia deserti prē3 psequens qrcui ihesit: atq3 ita suspēsus iterijt. Hic ēt paul⁹ ad timotheū scribit dicēs: q suorū c maxime domestico rū curā ñ h3: fidē negauit c ē ifideli deterior: iur g q domui sue nescit pesse: in epm ordiari phibet: qr q i re mima d q̄ sibi familiarior d3 cura iesse fidel' ñ ē: quō i ecclia dei vbi tot sūt c alieni sollicitā diligentiā exhibebit vñ hiero. ñ enī iust⁹ polluit ex vitiis filiorū sed libertas ab aplo ecclie pncipi refuat: vt talis fiat q ñ timeat pp vitia liberorū extraneos reprehēder qd tūc fiet si nō erit: qd sibi i putet. cū. n. gressus hois a dño dirigāt. nec sint i hoie ei⁹ vie: corripe qdē pt: corriger ñ valet. pulsare pt ñ apire. man⁹ cōprimere: ñ aium mutare. Vñ augu. ad vincentium donaustā.

Bonorum hoium disciplina mores imutar non valet.

Quātūlibet vigilet disciplina dom⁹ mee: hō sum c iter hoies viuo: nec mihi arrogar audeo: vt domus mea melior sit q̄ arca noe: vbi tñ inter octo hoies vn⁹ reprob⁹ i uēt⁹ ē: aut melior sit q̄ domus abrae cui dictū ē: eijce ācillā c filiū ei⁹: aut melior sit q̄ domus ysaac. cū de duob⁹ gemis dictū ē i malachia: iacob dilexi esau āt odio hūi: simpliciter autē

sic]. vxor pro di domestica vt. xxxij. q. vj c. vlt. c. C. de re mil. q cūq3 ff. ad syll. l. j.

2. reg.

e Un⁹ a mon.

e Sororē thamar.

2. reg.

2. reg.

f Sibi. sic viij. q. j. quid autem.

g Deb3. l. psueuit. h io dico qr nemo d3 pferre res suas rebus sibi cōmodat vt. viij. q. j. q āt. c. ff. cōmo. si vt certo. §. cōmodatū.

1. thi.

h Nō enī. sic. ij. q. vij. q nec regiminis sed libertas corrigendi alios cum corripit suos

i Pricipi. i. plato c ē. io.

k Qd tūc s. domui sue sit bene prepositus.

Quātūlibet. iter viij. ipse pī c tre s filij c qt tuor ipsorū3 vxores.

m Unus. s3 cham.

n Dilexi. i. diligendum preuidi.

o Odio. i. preuidi q eēt futur⁹ mal⁹.

1. reg.

p Difficile. i. vix qñq3 pōt p nō vt j. q. j. pricipa t⁹. sic. ij. q. vj §. biduum.

p Difficile. nō q diffiele aliq iuent

gen. malac. ro.

untur meliores ꝙ monachi. vnde ħ euiden ter colligitur ratio quare ille qui ex natalib⁹ maxime est irregularis. per monachatus fi at regularis. vt. lvj. distin. c. j. q2 cum sit pfe ct⁹ in virtutibus non requiritur quantum ad alia tanta perfectio in ipso. xvj. q. j. legi. i fi. ⁊ ad de id quod ē xix. q. vl. ñ li ceat. i auč. de mõachis cir ca pri. vbi di citur ꝙ mo nachat⁹ ma liciam omnē tol'it ⁊ sicut presumitur ħ pro illis qui in monaste rio ꝓfecerũt ita presumit contra illos qui in mona sterio defece rũt vnde pa tet ꝙ ratione loci non pre sumitur pro aliquo. vt. xl. di. non loca. ⁊. xij. q. ij. glo ria. in fi. ⁊ ħ verum ē vbi persona ē no ta. sed vbi ig ta sp ꝑsumit pro ipa ratio ne loci. xxiiij. di. quando.

apo. 22.

fateor charitati vr̃e coraꝫ dño deo nr̃o: q ē testis mi hi sup aiam meam: exquo deo seruire cepi: qm̃ sicut difficile^a sum expt⁹ melio res ꝙ q i monasterio ꝓfe cerũt: ita nõ sũ deteriores expt⁹: ꝙ q i monasterio ꝺ fecerũt: hic arbitror dictũ i apocalypsi: iust⁹ iustificet adhuc: ⁊ q i sordib⁹ ē: sor descat adhuc. Itē cypa no corneli⁹ pp̃. Cõmicia pditorũ a via rectitudinis nos mouere nõ dñt.

Q Uod^a ad nos attinet ꝯsciē nr̃e ꝯuenit semp da re opã ne qs culpa nr̃a de ecclia pereat. Sigs aũt vl tro ⁊ crimine suo pierit: ⁊ pniam agere atqꝫ ad eccli am redire noluerit: nos in die iudicij iculpatos futu ros credimus: q eoꝝ ꝯsu luim⁹ sanitati: illos solos i pēis remãsuros q nolue rit ꝯcilij nr̃i salubritati sa nari: nec mouere nos dñt ꝯuicia pditoꝝ: q̃ minus^b a via recta ⁊ a certa regula nõ recedamus^c quã ⁊ apl's instituit dicens: Si hoib⁹ placereꝫ christi seruus nõ essem. Di. xlviij.

gal. i. i. thi. 3.

a Q Uod in culpa tos. q2 illõ ñ ē ex vitio nr̃o ſꝫ illoꝝ sic alí bi vitiũ mate rie nõ iputaſ artifici. vt laſs. b Inculpatos. ar. bonuꝫ si p aliquē nõ stat q̃ min⁹ aliqd fiat. id ñ ē ei ipu tãdũ. sic. xxij. q. ij. fa tat hõ. ⁊. xxiij. q. v. de oc cidēdis. xliij di ephesijs. sufficit. n. vtiliſ icho ari lꝫ ñ hēat effcm̃. ff. ꝺ ne. ge. ſꝫ an vltro. §. j b Quemin⁹ si. s. di. xliij. scim⁹. c Nõ re cedem⁹ ħ min⁹ ⁊ nõ faciũt vnã affirmatiõē vt. ff. de ꝟ. sig. duobus. Di. xlviij.

P Rohibet^a aũt neo phit⁹^i epos ordi nari. vt qui heri

d Rohibent ħ intitulaſ. xlviij. di. i qua ꝓsequitur. xlij. ⁊ vl. c. a plice regule. oꝫ or

dĩnandũ nõ esse neophitũ. dī aũt neophitus nouellus ĩfidel' i religiõe. ꝓhibēt ãt tales or dinari duplici de cã. s. ne icidãt ĩ supbiã pu tantes ꝙ fides xp̃iana multũ eis idigeat. vel q2 nõdũ ē exptus statũ ecclie. vñ nescit se ali is ꝯformare vtrũ aũt i ali q̃ casu tal' va leat ordiari. dicet. j. di. lxj. §. his oibus.

erat cathecumin⁹ hodie ñ fiat eps: q heri erat i thea tro^f hodie nõ sedeat in ec clesia. q vespere erat in cir co hodie ñ mistret altario q duduꝫ fuerat fautor hi strionũ hodie non ꝯsecra tor ṽginũ. Cã aũt huius ꝓ hibitõis ē ſꝫ aplm: ne ela tus i supbiã tanꝙ religio xp̃iaua plurimũ eo egerꝫ: icidat i ruinã diaboli mo mētaneus^g nãqꝫ sacerdos nescit hũilitatē obseruare ⁊ modos ꝑsonarũ vel sese ꝯtēnere. nõ ieiunauit: non fleuit: nõ se correxit ñ pau perib⁹ erogauit. i arrogãti am q̃ ē ruina diaboli inci dũt: q i puncto hore nedũ discipuli hũt mgr̃i ⁊ sicut inno. ait. miseꝝ^h est eũ fieri mgr̃m: q necdũ didicit eē discipulus. Uñ. ꝺ eisdē i niceno ꝯci. legit. Neophi tus i eṗm ñ ē ordinãdus.

Q Uoniã^i multa sunt si ue p necessitateꝫ siue ex q̃cunqꝫ cã ꝯ regulã ge sta ita vt hoies ex vita gen tiliũ nup adhuc cathetiza ti vel istructi stati ad spũa le baptisma venissent^k. ⁊ ꝯtinuo cuꝫ baptizati sunt etiam ad eṗatum vel p̃sby teriũ puecti sunt. recte igi tur visum ē de cetero nihil

e Neophi ti. nõ facile ē tyroni cõmit tenda custo dia. Nã clpa ꝑdita is cul pe re⁹ ē q ei cõmisit. ff. de custo. ⁊ exhi. re. ñ ē facile. f In thea tro. ħ sũt ꝟba hiero. super epl'a ad ti. to. g Momē tane⁹ longo enim tpe oꝫ esse aliqs pfe ct⁹. vt. xxiiij. di. epi. i auč. quõ oꝫ epos §. sancim⁹. ⁊ q̃ue est i exp tos ⁊c. xix. q. iij. mõsterijs h Miserũ est. j. lxj. dist. miserum. i Q Uoniã i multa necessitatē. si pp necessita teꝫ aliqd fit. vi ꝙ illud li cite fit: q2 qd nõ ē licitũ in lege necessi tas facit licitũ. ex̃ de reg. iu. qd non est licitũ itē necessitas legē non hꝫ. j. de ꝯse. di. j. sicut. non ergo fit ꝯtra regulam. Rñ. necessitas q̃ reperitur in auctoritate vt necessitas vite ex cusat. vt extra de fur. siquis per necessitateꝫ. de conse. di. v. discipulos. sed in adulterio ne cessitas non excusat. vt. ff. de ri. nup. palam. nam potius debemus quelibet mala tolera re ⁊c. xxxij. q. v. ita ne.

k Uenissent. j. de conse. di. v. neophiti.

a ¶ Et tpe.l.di.ponderet p iterstlcia tpoꝝ. vt.lxxvij.di.in singulis. b ¶ Tpe.i.añ ordinationẽ ⁊ post baptismũ sicut itelligit. j.j.q.vij.siqs oẽm.h̃ iõ dico.q2 p crimine cõmisso añ baptismũ ñ dpõit.vt.xxvj.di.vna.

nes facte a sacerdotibus malis noceant subditis.qđ intellige cum ipsi ex certa scientia eligunt maluȝ ⁊ conformẽ suis moribus alias.s.eque operatur remissionem per maluȝ vt per bonum sacerdotem.vt.j.q.j. si fuerit. ad h̃ arg. vj. q.j.ex merito arg. viij.q.j. audacter.

c ¶ Cessabit .i.non ordinabit vel h̃ȝ alios ẽt ordinatus degradabitur.⁊ sic vr̃ q crimen ciuiliter pbatũ iducit depositionez.sic. xxxiij.di.c. vlti.

d ¶ Fecerit promouẽdo tales ⁊c̃.

e ¶ Recent. repente.i. nouiter i monachali h̃itu talis non est eligendus in p̃latũ.vt ex̃ d ele.cũ cãm.⁊ ex̃ de elec. officij.q̃ aũt debeant eẽ iterstícia . habes lxxvij.dist.in singulis.

f ¶ Qui ad sũmi. j.j.q.j. pueri ⁊ siqs p pecuniam. ⁊.lxj.dist. statuimus.

g ¶ Gradibus. i. intersticijs.nec obstat.lij.di. sollicitudo.

Di. xlx.

h Ecce . s.xxv di.huc usq̃ tractatũ est de.xiij. c . apostolice regl'e.hic magister in his duobus.c.s̃b cõpẽdio tractat de eisdẽ.

i ¶ Quia cũ is.vr̃ h̃.q dio

tale fieri .nã ⁊ tpeᵃ opᵒ ẽvt sit cathecuminᵘ: ⁊ post baptisma mlta pbatiõe idiget: euidẽs nãq̃ ẽ apl'icũ p̃ceptũ dicẽs: ñ neophitũ ne forte elatᵒ i supbiã i iudiciũ icidat ⁊ i laqueũ diaboli . Si v̉o p̃cedẽte tpeᵇ aliqđ mortale pctm̃ admiserit: ⁊ ꝯuictᵒ duobᵒ vl' tribᵒ testibᵒ fuerit: cessabitᶜ a clero q h̃mõi ẽ.si qs v̉o p̃ter h̃ fecerit ᵈ tãq̃ ꝯstatuta sãcti ꝯcilij gerẽs ẽt ipse p̃cipitabit̃ de statu sui cleri. Neophiti v̉o hodie appellant̃ ꝓpositũ sacre religionis nouiter assumentes.

Vñ btũs grego.scribit siagrio epõ. Qui dicat̃ neophitᵉ ⁊ vñ sit

Sicutᵉ neophitᵒ dicebat̃ q i initio sãcte fidei erat eruditiõe plãtatᵒ: sic mõ neophitᵒ h̃ñdus ẽ q repẽte in religiõis h̃itu plãtatus ad ambiẽdos sacros ordĩes irrepserit . Ordinate ğ ad ordĩes ascẽdẽdũ ẽ.nã casum appetit: qᶠ ad sũmi loci fastigia postposit] gradibᵍ ꝑ abrupta querit ascensum.scimᵒ aũt q edificati parietes non prius tignorũ põdᵒ accipiũt: nisi a nouitatis sue humore siccentur: ne si añ põdera q̃s solident̃ accipiãt cũctã simul ad terrã deponãt fabricaȝ.

Distinctio.xlix.

Eccẽᵇ a qbᵒ vitijs debeãt eẽ imunes q i epm̃ sunt ordinãdi apparet: q.n.itercessores ꝑ populo ad deũ parãt: necesse ẽ: vt eiᵒ grãm bñ viuẽdo mereant̃.vnde

gre.ait i pastorali. Sollicite formidãdũ ẽ ne q placare posse irã dei creditur hãc ipe ex ꝓpo reatu mereat̃ cũcti.n.liq̃do nouimᵒ q2 cũ isᶦq displiceiᵏ ad intercedẽdũ mittit̃: irati animᵒ ad deteriora ꝓuocat̃. q ğ ꝺsiderijs terrẽis astringit̃ caueat ne districti iraȝ iudicis grauiᵒ accedẽs dũ loco delectat̃ glorie: fiat s̃bditi] auctor ruine . Solerter ğ se qsq̃ metiat̃: nec locũ regiminis assumere audeat: si adhucᶦ se i vitium dãnabiliter regnat: ne his quẽ crimẽ depraua ꝑꝓuȝ itercessor fieri appetat pro culpis alioꝝ. Idẽ greg. i eo.pasto. Sacrificiũ deo ñ offerat q vitijs ẽ macula

Hincᵐ etenĩȝ supna tᵃ. voce ad moysen dr̃ in leuitico: loq̃re ad aarõ.hõ ꝺ semine tuo p familias q habuerit maculã ñ offerat panes deo suo: nec accedat ad ministeriũ eius: vbi repẽte subiũgit̃: si cecᵒ fuerit: si claudus: si vel paruo vᶦ grãdi vl' torto naso si fracto pede: si mãcᵒ: si lippus: si gibbosus: si albuginem h̃ñs in oculo: si iugem scabiem: si ipetiginẽ in corpore vel põderosusᶦ Cecus quippe est qui supne lucem contemplatiõis ignorat: qui presentis vite tenebris pressus dum lucem venturaȝ nequaq̃ diligendo cõspicit quo gressuȝ operis porrigat nescit. Hic etenim per ꝓphetantem annam dicitur in libro reguȝ: pedes sanctoꝝ

k ¶ Displicet.iij.q.vij.i grauibus.

l ¶ Si adhuc ar. q qs nõ potest accusari de crimine de quo penituit.⁊ q nõ impediat a promotiõe xxvj.q.v.qui cũq̃. s̃. xlvj. di.clericus.⁊ viij.q.j. i scripturis ar. cõtra. xxxiij. q. ij. admoner. So. accusari potest si commissuȝ est pᵒ baptisma.vt xxv.di.pmũ.

m Hinc. pbat grego. in h̃.c.q vitiosi non possunt offerre panes domio nec aliorum peccata diluere.quia in veteri testa. corpoꝛ vitiati repellebãtur. ⁊ hoc pbat.xij. exẽplis que vitia figuraliter intellecta i nouo testamento repellunt̃.

n ¶ Uel põ

derosus id ē criminosus. a ¶ Seruabit. ne labantur i peccatū. b ¶ In tenebris. peccatorum. c ¶ Ex nimia. nimia subtilitas in iure reprobatur. ex. de iudi. dilecti. ꝛ sic fit aliqd i iure cōtra rationē disputandi. ff. ad. l. aqui. ita vulneratus. i fi. ꝛ magis valet simplicitas ꝗ̄ difficultas insti. de fideicō. heredi. §. ſʒ qꝛ stipulationes. d ¶ Facieʒ. i. rationem q̄ est facies cordis. e ¶ Et eo. i. ideo. f ¶ Quo se. i. quia.

suoꝝ ꝟuabit: ꝛ impij i tenebris ꝯticescēt. ¶ Claudus vō ē q qdē quo pgeꝛ vēat aspicit: ſʒ p ifirmitatē mētis vite viā pfecte nō valet tenere quā videt: qꝛ videlicet qs ad v̄tutꝫ statū dū fluxa ꝯsuetudine nō erigiꝛ: q° desiderium ei⁹ nitiꝛ: illuc gressus opis efficaciꝛ non sequūꝛ. ¶ Hic eteni paulus dicit ad heb. remissas man⁹ ꝛ dissoluta gēua erigite: ꝛ gressus rectos facite pedib⁹ vr̄is. vt nō claudicās qs erret magꝭ āt sanet. ¶ Paruo āt naso ē qui ad tenēdā mensurā discretōis idone⁹ nō ē: naso qppe odores fetoresq̄ꝫ discernim⁹. recte ḡ p nasū discretio exprimiꝛ: p quā v̄tutes eligim⁹: d̄licta reprobam⁹ vñ ēt i laudib⁹ spōse dr̄ in cāticꝭ cāticoꝝ. nasus tu⁹ sicut turrꝭ q̄ ē i libano: qꝛ nimiꝝ scā ecclia q̄ ex cāis singulis tēptamēta pdeāt: p discretionē ꝯspicit: ꝛ vētura vitioꝝ bella ex alto dep̄hēdit. Sʒ sunt nonnulli q dū se existiari hebetes nolunt: sepe se i qbusdā igsitionib⁹ pl⁹ ꝗ̄ necesse ē exercētes ex nimia subtilitate falluntꝛ. vñ h̄ q̄ꝫ subdiꝛ: vel grādi vel torto naso. nasus quippe grādis ꝛ tort⁹ ē discretōis s̄btilitas imoderata: q̄ dū plus ꝗ̄ dēcet excreuerit: actōis sue rectitudinē ipa ꝯfūdit. ¶ Fracto āt pede vl̄ mānu ē q viā dñi pgere oino nō valet: atq̄ꝫ a bōis actib⁹ fundit⁹ exors vacat: q̄tēn⁹ hec ñ vt claud⁹ saltē cū ifirmitate teneat ſʒ ab his oib⁹ alien⁹ oino existat. ¶ Gibbosus vō ē quē trene sollicitudiꝭ pōd⁹ depmit: ne vnq̄ꝫ ad supna respiciat: sed solis his q̄ i ifimis calcant itēdit. q

ꝛ siqñ aliqd ex bono p̄rie celestꝭ audierīt ad h̄ nimiꝝ pu̇se ꝯsuetudis pōdeꝛ p̄grauat⁹ cordis faciē⁹ nō attollit: qꝛ cogitōis statū erigeꝛ nō valet quē terrene sollicitudis vsus curruū tʒ. ex eoꝝ qppe specie psal. dic̄ i psal. xxxvij. icuruat⁹ ꝛ hūiliatus sū vsq̄ꝫ q̄q̄ꝫ. q°ꝝ culpā p semetipsā v̄itas reprobās ait i luca. Semen aūt qđ i spinis cecidit: hi sūt q audieꝛt v̄bū: ꝛ a sollicitudib⁹ ꝛ diuitijs ꝛ voluptatibus vite eūtes suffocanꝛ ꝛ nō referūt fructū. ¶ Lippus vō ē cui⁹ qdē igeniū ad cogitionē v̄itatꝭ emicat. ſʒ tñ hec carnalia opa obscurāt. ¶ In lippis qppe oculꝭ pupille sane sūt: ſʒ hūore defluēti ifirmātes palpebre grossescūt q°ꝝ qdē qꝛ ifusiōe crebra atteriꝛ: ēt acies pupille viciaꝛ. ꝛ sūt nōnulli q°ꝝ sēsū carnalꝭ vite opatio sauciat: q videꝛ recta s̄btilꝛ p igēui poterāt: ſʒ vsu p̄uoꝝ actuū caligāt. lipp⁹ itaq̄ꝫ ē cui⁹ sēsuʒ nā exacuit ſʒ ꝯūsatōis p̄uitas ꝯfūdit. cui bñ p āgelū dr̄ i apocal. collyrio iunge ocl'os tuos: vt videas. collyrio qppe ocl'os vt videam⁹ iungim⁹: cū ad cogscēdā v̄i lumis claritatē itellect⁹ nr̄i aciē medicamie opatōis bōe adiuuam⁹. ¶ Albuginē vō hʒ i ocl'o: q v̄itatꝭ lucē videre nō sinit qꝛ arrogātia sapie seu iusticie excecatur. pupilla nāq̄ꝫ oculi nigra videt albuginē tolerās nihil videt: qꝛ vʒ sēsus hūane cogitatōis si stultū pctōrēq̄ꝫ itellit: cognitionē itime claritatꝭ apphēdit. Si aūt sibi cādorē iusticie seu sapie tribuit: a luce supne cogitōis se excludit: ꝛ eo° claritateʒ v̄i lumis neq̄ꝗ̄ꝫ penetrat: q° seꝛ apd se p arrogātiā exaltat: sic d̄ qbusdā dr̄ i epl'a ad romanos: dicētes. n. se eē sapiētes stulti fci sūt. ¶ Iugē vō scabiē hʒ cui carnis petulātia sine cessatiōe dñaꝛ i scabie eteni feruor visceꝝ ad cutē trahiꝛ: p quā recte luxuria d̄signaꝛ: q° ꝛ si cordis tētatio vsq̄ꝫ ad opationē psilit: nimiꝝ feruor itim⁹ vsq̄ꝫ ad cutis scabiē pꝛūpit: ꝛ foras iā corp⁹ sauciat: qꝛ dū i cogitatiōe voluptas ñ rep̄mit ēt i actione dñaꝛ. Quasi. n. cutis pruriginē paul⁹ curabat absterger: cū dicebat ad corīthios. tētatio vos ñ apphēdat nisi hūana: ac si apte diceret: hūanū qdē ē i corde tētationē ppeti. demoniacū vō ē tentatōis certamie ꝛ opatiōe supari. ¶ Impetiginē q̄ꝫ hʒ i corpe qsqs auaricia vastat i mēte q si i puis nō cōpesciꝛ: nimiꝝ sine mēsura dilatatur. ¶ Impetigo qppe sine dolore

mat. 13. mat. 4. luc. 8. leui. 20. apo. 3. leui. 21. rō. 1. leui. 21. i. cor. 10. leui. 21.

heb. 12. leui. canti. 7. leui. 21. leui. 21.

a ¶ Aliaz.ip̄rope ponit.sic.s̄.xxvj.di. deinde ibi cū ceteris crib⁹. b ¶ Ponderosus. p̄ immūdā cogitationē. c ¶ Ad op⁹. ex h̄ vi͂ ꝙ occultū pctm̄ ñ ipedit p̄mouēdū. ⁊ ex eo seq̄r ibi ḡuat i abdit] ⁊ ar.l.di.sacerdotes.q̄z latētia pctā ñ hn̄t vindictā q̄ ad ecclīam militātez. vt xxxij.q.v.xpi ana. ⁊. xxxij. di.erubescāt. d ¶ Sacerdotes ad se nō ꝙ aliqd dī malū q̄ ad se.sic.j.q.j. ꝙ q̄daz.⁊.q.iij. saluator. sic mr̄imonium dī dissolui q̄ ad socez q re pudiuz misit nō q̄ ad cōiuges.ff.d do.i ter vi.⁊ vxo. cū hic status §. ñ socer. ⁊ fac̄ qs aliqd c̄truz i seipso ē.xj.q.iij.iter h̄ba. sic.xxij. q.ij.§.vl.i fi. j.de cōse.dist. iiij.queris. e ¶ Potentem. in eo ꝙ potens est. f ¶ Paupe res.j.xj.q.iij. pauper. g ¶ Locat.i dignitate. h ¶ Usq̄q̄. dictū fuit ab helia fugiēte irā regie ieçabelis vniūso pp̄lo colenti baal. nā De ficit ābob⁹ q vult seruire duobus ⁊.xx vj.di.acutī⁹. i ¶ Illum. id est alium. k ¶ Indignum est contra.s̄.xij.di.non cogantur.sed ibi de rebus.hic de personis.

Ex premissis.tractauit hucusq̄ mḡr 1 d q̄litate ordinādoꝝ.i hac di.l. tractat p̄mo d iā p̄motis.an ipsi postq̄ lapsi sunt.valeāt repari.⁊ p̄io allegat ꝙ nō pn̄t r̄pari.postea alleḡt p pte 2ria.⁊ h̄ bīi soluit.j.e.§.quō p pte p̄iūa alleḡt vsq̄ ad §.eō.⁊postea iduc̄ mlta.c. ad p̄bādū so lutionem su az vsq̄ ad.§. sed illud vbi aliam ponit. ⁊ eaz probat per.c. sequē. vsq̄ ad.§. ꝙ ho. ⁊ postea adiūgit de la psis i hēsi.ꝙ ñ sit eis cōicā dū aū recōci liationē.ab il lo.§.qd ho. sbiungit tractatū d homicidis vsq̄ ad illum.§.p̄mis sis.deide adidit d solēnit peītētib⁹. ꝙ ñ deant ordinari vel ad militiā secl'arē redir. ⁊ ꝙ clic] tal' pnīa ñ sit iponēda ⁊ p qb⁹ cl'pis sit iponenda vltio sbdit d 3.reg. apostati. qui nec ad hitus seculares nec ad clicatum ascendē pnt p⁹ pni.33.Circa lapsos tres regl'e sūt notāde q̄ cōtinēt j.e.di.cōstituerūt. Pria regula sm̄.h.h. ē. vt q mortalit peccauit post baptismum nō p̄moueat.vt.xxv.di.primū.j.q.vij.siquis omnem. Secūda ē p̄mo t⁹ si mortal'r peccat deijcied⁹ ē.j.e.q. semel. Tertia ē q ab ordie deponit āmodo ñ resti

corp⁹ occupat: ⁊ absq̄ occupati tedio excrescēs mēbroꝝ faciē decoraz fedat: q̄z ēt auaricia captiuū aiuz dū q̄i dlectat exulcerat: dū adipiscenda q̄sq̄ negocia cogitatōi obijcit.inimicicias accēdit: ⁊ dolorē i vulnē ñ fac̄: q̄z estuāti aio ex cl'pa abūdātiā p̄mittit. Sz d corp̄broꝝ pdit: q̄z aliaꝝ[a] q̄z v tutū p hāc pulchritudo deprauat: ⁊ q̄i totū corp⁹ exaspat: q̄z p vniūsa vitia aiuz supplātat: paulo attestāte q ait ad tiotheū.radix oīum maloꝝ ē cupiditas. Ponderosus[b] ho q turpitudinē ope ñ exercet: sz tn̄ ab hac cogitatōe cōtinua sine moderatiōe ḡuat mēte: q nequāq̄ qdē vsq̄ ad op⁹[c] nefariū rapit: sz ei⁹ aius voluptate luxurie sine vllo r̄pugnatiōis stimulo dlectat vitiū q ppe pōder] ē: cū humor viscerꝝ ad virilia labit: q̄ p fecto cū molestia ddecor] i tumescūt. ¶ Pōderos⁹ ḡ ē q tot] cogitatōib⁹ ad lasciuiā dfluēs pōd⁹ turpitudinis gestat i corde. ⁊ q̄uis praua nō exerceat opa ab his tn̄ ñ auellit mēte: nec ad vsū boni opis i apto valet assurgē: q̄z ḡuat hūc in absc̄ōdit] pond⁹ turpe. q̄sq̄s ḡ cuilibet hoꝝ vitioꝝ sbijcit p̄ães dño offerr̄ p̄hibet: ne p̄fecto aliēa delicta ñ valeat is diluer̄ quē adh̄ p̄pa deuastāt. Q̄z igr̄ pauc] ad pastorale magisteriū dign⁹ q̄lr vc̄iat atq̄ idign⁹

h̄ q̄lit ptimescat oñdim⁹: nūc i.s q ad illō digne puenerit.i eo q̄lr viuē dēat demōstrem⁹. Itē hiero.sup malachiā. Indoct⁹ terrena lucra sectās viciat⁹ ordi natū ñ ē. Sacerdotes[d] nomē dn̄i dspicimnt: ⁊ q̄tū ad se panē pollutū offerūt: q ad altar̄ idigne accedūt: q q̄z dato muner̄ sacdotiū p̄sumūt. Panē q̄z polluit. q doctrinam dn̄i i pp̄lo male dispgit: ⁊ q honorat potētē[e] ⁊ dspic̄ paupē[f]: ⁊ i fra. Si offerat] cecū aial ad imolēdū: nōne malū ē ⁊c̄. Supi⁹ accusati de paīb⁹: nūc accusant de victimis. Cecuz aial offert: q ordiat idoctū i loco docti: nigr̄umq̄ fac̄ q vix discipul⁹ eē potat. Claudū offert: q lucra trēa q̄rentē locat[g]: vtpote pedē i diuīsa ponētē: vnū i dinis: alterꝝ i cānalib⁹. cui p̄t iferre illō d libro regū.vsq̄ q̄[h] claudicas i duas ptes. Lāguidū offert: q viciosuz hz p religioso: q q̄z tardū ⁊ pigꝝ p bat patiētē dicēs illū[i] negligētie redarguēdū.idignū[k] est enim dare deo qd dedignatur homo. Di. l.

Ex p̄missis auctīb⁹ liqdo mōstratū est ꝙ varijs crinibus irretiti i sacdotes ordinari ñ pn̄t.nūc aūt d eisdē q̄rit vtrū p⁹ pactā pniaz vel i p p̄ijs ordib⁹ remaner̄: aut ad maiores ḡd⁹ cōscēdere valeāt: multoꝝ auctoritati

tuit.j.e.c.j.z.ħ.z.c.pueniť.z vbicūq₃ mitius agit dispēsatio ē. Iste āt tres regľe b₃ tres opiniões rcipiūt iterptatōem.qdā.n.dicūt ꝙ oē pctm̄ mortale ipedit pmouēdū z deijcit iā pmotū.z si taľ sit pmot⁹ z egerit pniaꝫ tū nō pt mistraŕ sine dispēsatio ne.alij intelligūt de magnis crib⁹ p̄dictas regulas.qꝛ mioꝛa p⁹ pniam nō repellūt nec deijciunt vt lxxxj.disti.c. apľs.xlvj.di. c.cleric⁹.v.q. iiij.i loco.lxvij.dist.c.j.qꝛ nec oē publicū crimē aie mortem irrogat.insti.de pub.iud.§. vlt. Tertij intelligunt p̄dictas tres regulas de manifest].occulta.n.p⁹pniaꝫ ñ repellūt nec deijciūt.imo iuŕ cōi pmouēť. z si pmot⁹ est remanet i ordine suo.j e.c.de his ꝟo.z.c.p̄cedēti.z ħ opio ꝟioꝛ est z benignioꝛ.ħ tñ excepto ꝙ maxia pctā ēt occulta repellūt.vt de ħ plene dixi.s.xxx.di.c.vl.De adulterijs aūt z filib⁹ pōt ep̄s simplex dispēsare.ex̄ de iudi.at si clici.j.e.ꝯtumaces.ꝺ maioꝛib⁹ nō.j.e.miroꝛ.z i simonia.j.q.j.erga. z f̃m q̄sdā i oibus cribus dispensat vbi non phibeť.ex̄ de sen.ex.nup.z de pe.di.vj.§.j.i ħ.z.lxxxj.di.p̄sbꝛ.z i pluřib⁹ casibus iuenio ep̄m posse dispēsare.vt nōui.j.q.vij.§.nisi rigoꝛ.P.hispanus ꝯtrāū dixit.nā cū i q̄buſdaꝫ casibus ei pmittiť dispēsare.ḡ in alijs phibetur.ar.xxv.di.quaľ.z.C.de procur.maritus. Quis aūt cū deposito possit dispensare dixi ij.q.vj.ſō.cū suspēso ātvľ pēitēte ēt i ħēsi bñ dispēsat ep̄s.j.e.p̄sbos.io.Iste opiniões hodie ēmināť p dec.greḡ.i exuag.ꝺ tēp.oꝛ.q̄si tū.vbi reprobať opio io.z ꝯ̄do ꝙ ep̄s ſp possit dispēsare.nisi ei phibeat a iure expsse:vt xxvij.q.ij.lex dine i ñ.z ex̄ de sē.ex.nup.io.

a Si lapsis.ħ.c.loqť ꝺ deposito vt p₃ p ñ.

b Spe.qꝛ facilitas venie zc̄.vt ex̄ de vita z honestate clericoꝝ.vt clericoꝝ.xxiij. q.iiij.ē inuista. **c** Supplicatio carnaľ s₃ spūalis bñ.j.e.clico. **d** Reuocaŕ.j.xxiij. q.iiij.ē inuista. **e** Non statuta.ppetuo. g eni₃ deponiť ppetuo deponiť.vt hic.lxxxj. di.siqs clericus.z ar.C.de pe.seruus ar.ꝯtra xxiij.q.iiij.nō opoꝛtet.ibi simpliciter poniť separenť.tū separanť ad tp̄s ñ ppetuo.vt ex̄ ꝺ ꝯsti.ex lřis. i ñ.s₃ certe ſlla non sunt ꝯria.qꝛ ibi nulla fuit depositio.z est ħ iō statutū.ne leges ludibꝛio fiant.vt.C.ꝺ bo.q̄ li.l.vlt. §.vlt.z est si.qꝺ lex dicit. ꝙ dānatus ꝺ crie ad militiam non recipitur.vt.ff.ꝺ re mili.ḡ cuꝫ vno.§.adulterij.

f Qui sel.f adipisci.hoc.c.itelligit de rigore vel in maioꝛibus vel ꝺ mãifestis crimib⁹.sicū ob.lxxxij.di.p̄sbꝛ.z.xv.q.vl.hi q.

g Presbyteꝛ.aut pmanere.si.s̄.xxiiij.di.c.vl.j.xv.q.vl.siqs p̄sbꝛ.ꝯ̄.ſo.in inferioꝛi ministrauit.vt ibi.sed non i supioꝛi vt ħ.

h Mitius.ar.ꝙ mitius agiť cū ꝯfesso q̄ cū ꝯuicto.vt.j.de his ꝟo.z.xv.q.vlti.siqs presbyter.si.lvj.di.quia simpliciter.j.q.j.presentium.arg.contra.xxiiij.dist.c.vlti.sed ibi timoꝛe probationum est confessus.

i Facili.i.sponte.vt extra de homi.latoꝛ.

k Miroꝛ.hic habes ꝙ episcopus non potest dispensare cum homicida. Item nec cum simoniaco.vt.j.q.j.erga.nisi quandoq₃.vt.j.q.v.c.j.z vl. Jo. de simoniaco est expressuꝫ extra de elec.c.pe.vbi dicitur ꝙ si aliquo ignoꝛante sit cōmissa simonia.episcopus cum eo potest dispensare. si in simplici beneficio sit cōmissa simonia.secus si in prelatura.si autem eo sciente sit facta episcopus non potest dispensare cum eo.extra de simonia nobis.b. Item nec cū deposito f̃m quosdam.vt.ij.q.vj.Jo. Item nec cum eo qui ex cōmunicatus celebrat.vt.xj.q.iij.siquis episcopus.z.vij.q.j.siquis presbyter licet sit ar. contra.ij.q.v.q̄to. Item nec cum eo qui accedit ad iudicium seculare.vt.xxj.q.v.siquis episcopus. Item nec cum bigamo.

---

b⁹ varijs crib⁹ irretiti a pprijs ordib⁹ deijciunť z ab accessu maioꝝ phibētur. Vñ gre.ait ꝯstātio me diolañ.ep̄o. Lapsi i suis ordi[nibus] mā reparari ñ pñt.

Si lapsis^a ad suū ordinē reūtēdi lnia ꝯcediť: vigoꝛ cāonice pculdubio frāgiť discipline: duꝫ p reūsiōis spe^b praue actōis ꝺsideria qs ꝯcipe ñ formidat. z p⁹ pauca: illō āt p oib⁹ studete caue vt lapsos i sacro ordine nll'a nob supplicatio^c aliq̄ mō ŕuocaŕ^d studeat: ne ħ^e mōi ñ statuta^e s₃ tpaľr dilata credaŕ eis eē vidcā. Itē mar.p̄p amādo ep̄o. Qui p⁹ ordiatiōē labiť ꝺp̄stit⁹.

Qui sel^f p⁹ pniā redibit. suā ordiatōnē i lapsū ceciderit deiceps iā ꝺposit⁹ erit: nullumq₃ gradum sacerdotij poterit adipisci. Item grego.fabiano epi⁄scopo. Presbyter post lapsū nulla rōne i sacro ordi[ne] re⁄parari valet.

Presbyteꝝ^g de q̄ nos f̃rnitas tua latoꝛ] pñtiū legatōne ꝯsuluit nulla rōne i sacro ordie p⁹ lapsum aut pmaneŕ aut reuocari posse coḡscat: circa quē tū miti us^h agēdū ē: qꝛ cōmissū facin⁹ facili^i⁹ dꝫ pfessiōe ꝯfes s⁹. Itē ioā.viij.cenomāti co veticensi episcopo.

Post patratū homicidiū sacerdotale officium ministrare non potest.

Miroꝛ^k min⁹ doctā sciētiā tuā sacerdotē pu⁄

vt ex̄ ꝺ.big.c.ꝺ big.ꝛ.xxxiiij.ꝺi.lector ꝛ Ioan. nec ꝺiſpēſat hoꝺie cū filijs pſbꝛoꝝ vt ex̄ ꝺ fi. pſby.c.ex.ꝓ.miſtrauit.ptꝫ imeꝺiate.B.ꝺiſpēſat āt i pleriſq3 crib⁹.ut nōui.j.q.vij.§. niſi.ꝛ gñalit vbi ñ ꝓhibet ep̄o ꝺiſpēſatio ſꝑ ꝺiſpēſare pt.

vt ex̄ ꝺe ſen. ex.nup.licꝫ q ꝺā ꝺicāt.ꝙ i illis ſolis caſib⁹ ꝺiſpēſabit.ubi a iur ꝑmittitur.qꝛ cū i qbuſꝺaꝫ crib⁹ eis cōmittit ꝺiſpēſatio.vt ex̄ ꝺ iuꝺi.at ſi clerici.ꝫ in alijſ eis ꝓhibet. ar.xxv.ꝺiſt. qual.ꝛ.C.ꝺe ꝑcur.marit⁹ ꝛ licet ꝺiſpēſatio ſit iuis qꝺ peti ñ pt. tñ qñq3 ep̄s tenet ꝺiſpēſare. ut.j.e.ut ꝯſtitueret.in fi.ꝛ.c. ſiquis ꝺyaconus.c. ꝺño ſctō.ꝛ.j. q.vij.ꝺiſpenſationes.ꝛ. xxiij.q.j.nolit.in fi.

tare poſt ꝑpetratū homicidū[a] poſſe in ſacerdotio miniſtrare: imo qꝺ ē ineꝑti⁹ nob ſuadere[b] velle: vt ipſi tali ꝓſūptiōi ꝓbeam⁹ aſſenſuꝫ. Quis enim tā ꝺemēs tāq3 puerſi ſenſus tale qꝺ exiſtimaret: vl̄ p⁹ q̄n tācūq3 pniaꝫ ꝯceꝺēꝺū cuꝫ oīno canonice ꝺiſciplie ſit ꝯtriū. Debꝫ ḡ ſacerdotio ꝓuatus lachꝛymaꝝ fōte flagitiū tā imane ꝺiluere: vt talib⁹ ſaltē remeꝺijs curat⁹: ſalutē poſſit inuenire ſuffragiū. Itē nicola⁹ papa. **Ad maiorē graꝺū clericū puehi ñ opꝫ: q pagaꝛ nū occiꝺit.**

Clericū[c] q paganū occiderit ñ oꝫ aꝺ graꝺū maiorē ꝓuehi: q carere ēt ꝺꝫ acqſito: homicida eni ē. Nā cū ꝺiſcreti ſint milites ſeculi a militib⁹ ecclie: nō ꝯuenit militib⁹ ecclie militare[d] ſeculo: ꝑ qꝺ[e] aꝺ effuſionē ſāguinis neceſſe ſit ꝑuenire.

Item oſbaldo coepiſcopo quadrantino. **Qui ꝺefenꝺēꝺo ſe paganū occiderit: ſacerdotali carebit offō.**

De his[f] clericis ꝑ qb⁹ ꝯſuluiſtis.ſ.q ſeꝺ fenꝺēꝺo[g] paganū occiderunt ſi poſtea ꝑ pniaꝫ emēꝺati poſſint aꝺ graꝺū ꝓſtinum reꝺire aut aꝺ altiorē ꝯſcēꝺere: ſcito nos nullā occaſionē ꝺare nec vllā tribuere eis lnīaꝫ quēlibꝫ hominum q̄libet mō occideꝺi. verūtñ ſi ꝯtigerit: vt clericus ſacerdotal ordinis ſalteꝫ paganū occiderit: multum ſibi ꝯſuluit: ſi ab offō ſacerdotali receſſerit: ſatiſq3 ē illi in hac vita ꝺomino ſub inferiori hītu irreprehenſibiliter famulari: ꝙ alta indebite appetēꝺo ꝺānabiliter in ꝓfūꝺuꝫ inferni ꝺemergi. Itē ex ꝯci.agatēſi. **Caꝺat ab offō ep̄s pſbꝛ aut ꝺyacon⁹ capitale cōmittēs crimen.**

eo.ꝺ his clericis ſi fuit ineuitabil neceſſitas ſine oi ꝺiſpēſatiōe pt miniſtrare i orꝺie iaꝫ hito.ſꝫ aꝺ ſupiores hūꝺos pt et ꝺiſpēſatiōe.ut ex̄ ꝺ homi.c.ij.nec ob.ex̄ eo.lator.ubi ꝺi ꝙ aꝺ ſupiores tales licite ꝓmouet.qꝛ h̄ itelligo ex ꝺiſpēſatōe. Io. Sꝫ certe qꝺ qꝺ ꝺicat Io. ꝺe neceſſitate ieuitabili.c. vi.v.expſſe ꝺicere.ꝙ tal neceſſitas in nullo obſit. ut.j.eo.qꝛ te obnoxiū ꝺ h. nōui i qōni. b⁹.h.ſi ꝓo caſu cōmittitur hōicidiū aut ꝺeꝺit opam rei licite aut non.ſi ꝺeꝺit opaꝫ rei licite ei ñ iputat. ſꝫ pōt miſtrare in ſuſcepto ꝛ aſcēꝺer aꝺ ſupiorē.ut ex̄ e.c.vlt.ꝛ.j.e. ſepe.ꝛ ex̄.e. io.ſꝫ ſi illicite rei opaꝫ ꝺeꝺit.tūc nec i ſuſcepto pōt miſtrare nec aꝺ ſupiorem aſcendere ut

a Homicidiū ſponte ut extra ꝺ homi.lator. b Suaꝺere.pl⁹ n.eſt ſuaꝺere ꝙ cōpellere.ff.ꝺe.ſer.cor.l.j.§. ꝑſuaꝺere.ꝛ plus punitur ſuaſor ꝙ faciens lxxxvj.ꝺi.tāta.Io.

c Clericū occiderit ſponte.b. d Militare.ꝑ hoc patet ꝙ loqtur ꝺe illo q in bello fuit.hortari tñ pōt cleric⁹ aliquos aꝺ ꝺefenſionē ſue eccleſie.xxiij.q.viij.vt p̄ꝺem. ar.ff.ꝺ his q no.iſa.ob hec ꝓba.§.vltimo.

e Per qꝺ.ar.ꝙ rōne vnus ꝺelicti iputātur oia ꝺelicta q̄ ſequūtur ex illo.ut.xv.q.j.ſi qs inſaniēs.xxij.q.iiij.iter.ff.qꝺ met⁹ cā.ſi mulier.ar.cōtra.extra ꝺe ſponſa.veniēs A.

f De his.circa illos q cōmittūt homicidiū ꝺiſtigue ſic.qꝛ aut cūmitit hōicidiū ex neceſſitate aut ex caſu aut ex volūtate.ſi ex neceſſitate: aut illa neceſſitas ē euitabil: aut ineuitabil.ſi ē euitabil aꝺ ſupiores ordines nō pōt aſcēꝺere.ſꝫ iā ſuſcepti tolerat.ut.j.

j.e.clerico.ꝛ.c.ſiqs volūtate.ſi ꝓo volūtate occiꝺit.nūq̄ ꝺiſpēſaꝺū ē cū eo.ſꝫ ꝙ logr.c. miror.h.tñ cū ſuo rigore ꝺixit.ꝙ i nullo caſu pōt hōicida ꝓmoueri.qꝛ poti⁹ ꝺꝫ qlibꝫ ꝑmittere ſe occiꝺi q̄ aliū occiꝺer.ut.xxiij.q.v.ita ne.ꝛ ꝺic ꝙ h ꝓbū ꝯluꝺēꝺi pcnit.ꝑ ꝓbo pcipienꝺi.ut.xxviij.q.i.ſic.n.Itē ſꝫ.h.ēt ſi crimē hōicidij ſit occltū.tñ p⁹ pniaꝫ ñ pt exeq ſuū offiñ.ſec⁹ ē ſꝫ eū i q̄libꝫ crie alio.ut.j.c.ꝺ his niſi i ſimonia.Io.ꝛ h expſſe ꝺꝫ ex̄ ꝺ tē.or.c. vlt.ꝛ ita ꝺuo cria tm̄ excipit.ſ.ſimoniā ꝛ homiciꝺiū.ar.ex̄ ꝺ ac.iqſitiōis.b.Alij aūt pleriq3 ꝺnt.ꝙ ſiue ſit hōiciꝺiū ſiue aliꝺ crimē ꝺūmō ſit occltū p⁹ pniaꝫ bn̄ exeqr offm̄ ſuū ſine oi ꝺiſpēſatiōe licꝫ ñ poſſit ꝓmoueri.ſꝫ i ſimonia p⁹ nullā pniaꝫ pt exeq offm̄ ſuū. j.q.j.erga. g Defenꝺēꝺo.incaute ſiue moꝺeramie.cuilibet.n.licitū ē ſe ꝺefenꝺere cū moꝺeramine.ut.ſ.ꝺi.j.ius naturale.

a Si eps.aut chartā.dic ut.s.xix.di.i memoriā. b Testimoniū.j.v.q.vj.p
Siqs iudex.executor ⁊ assessor sbyteri i causis crialib⁹ ñ pñt pmoueri.h ñ ē rone peccati.q2 nō peccant ista faciēdo ut xxiij.q.iiij.q̄situs.⁊.q.v. miles.sed pp irregularitatē quā ex tali fcō ɔ̄xerūt.
d Aut fcō ut miles.
e Aut pcepto.ut infra.
f Aut ɔsilio.ut assessor.⁊ ita ex ɔsilio punitur aliqs ɔ̄ illud ff.mā.l.ij.in fi.⁊.l.deniqȝ. Sȝ nūqd ad dīo3 ō volūtate.ar.ꝙ sic j.q.iiij.q2 pñulat⁹.i fi.qō ñ ɔcedo.lȝ añq̄ ñat uellet illud fcm̄ esse.nl'p⁹ fcm̄ ḡtū habeat.
g Def ēsione euitabili.
h Post baptismuȝ.ḡ si añ baptismū ħt. basianus dixit si añ baptismū occidit ñ peccando ut iudex ñ pt pmoueri.q2 ñ tollit irregularitas sed ñ occidit peccādo tollit totū.Jo.⁊ sic melioris ɔdic.iōis est peccās q̄ nō peccās de h qd iur' sit nōmi qōnibus.B.⁊.xxvj.di.oēiñ.in glo.vi ḡ.

Si eps^a aut p̄sb̄r aut dyacon⁹ capitale crimē cōmiserit aut chartā falsauerit aut falsū testimoniū^b dixerit ab officij honore deposit⁹ i mōasterio detrudat̄:⁊ ibi q̄diu vixerit laicā tm̄mō cōionē accipiat. Itē ex ɔci.martini pape. **Qui homicidij fcō aut pcepto aut ɔsilio post baptismū ɔsci⁹ fuerit:clericus ñ ordinet.**

Siqs^c vidua aut ab alio relictā duxerit:ñ admittat ad clep ꝙ surrepserit deijciatur.Silr si hōiadij aut facto^d aut pcepto^e aut ɔsilio^f aut dēfēsiōe^g p⁹ baptismū^h ɔsci⁹ fuerit:⁊ p aliquā surreptionē ad clericatū venerit:deijciat̄ ⁊ in fine vite sue laicā cōionē tm̄mō accipiat. Itē greg.ianuario epo carolitano. **De sacris ordib⁹ lapsi reparari ñ pñt.**

Peruenit^i ad nos qsdā ō sacris ordib⁹ lapsos vl' p⁹ pniā vl' añ ad misterij sui offm̄ ṙuocari.qō oino phibem⁹:⁊ l hac re sacratissimi q̄ȝ canones ɔ̄dicūt.q igit̄ p⁹ acceptū sacrū ordinē lapsus i pctm̄ carnis fuerit:sacro ordine careat:⁊ ad altar] misteriū ñ accedat. Idē venātio lunensi epo. **De eodem.**

Accedēs^k ad gorgonā isulā ffnitas vr̄a discutiat id qō ad nos de saturnio p̄sb̄ro relatū ē:puenit nāqȝ ad nos:ꝙ postq̄ ō sacris ordinib⁹ lapsus a sui sacerdotij ordie ē deiect⁹:ad explēdū misterium p̄sbyterij p̄sūpserit accedere:⁊ oipotēti deo hostias imolare.qō si ita factū eē vr̄a fraternitas reppit:eū sacri corpis ⁊ sanguis dn̄i pticipatōe puatū i pniam redigat:ita vt vsqȝ ad diē vltimū i eadē excōicatiōe pmaneat:⁊ viaticū tm̄mō exit⁹ sui tpe pcipiat.Si ēt eū talē pniā agere fraternitas vr̄a coḡuerit:vt ei iuste ad recipiēdā iter laicos cōionē ēt añ exitū ōbeat miseri:h i tue^l fraternitati ponim⁹ ptāte.⁊ ifra.Preterea ad fraternitat] tue ɔsulta rn̄dētes statuim⁹ diaconē abbatē^m quē ō portu veneris^n idicas cecidisse^o ad sacrū ordinē nō debeř vl' posse aliq̄mō reuocari quē qdē sacro ordie puatū i pniā deputare te ɔuenit:cui⁹ si postea act⁹ ɔuersatioqȝ meruerit:poxē^p inter alios monachos vbi ō creueris stādi locū nō ordinē obtineat^q.subdiacōi q̄ȝ qs silis culpa ɔstringit ab offō suo irreuocabilr ō positi iter laicos cōionem accipiāt. In portu āt veneris loco lapsi dyacōi aliu3:q h offm̄ iplere debeat ordinabis. Saturninū vo p̄sb̄m vt nūq̄ ad sacri ordis misteriū p̄siat ac

i Peruenit.iuenit.ō q̄ fuerit ɔuict⁹ ul' ɔfessus.⁊ hueꝛ ē nisi eps cū eo dispēsasȝ ut ex ō iudi.at si clerici.sȝ nōne canō iste phibet epo dispēsare i h casu.nō.sȝ redarguitur idiscreta dispēsatio.vt dixi ex de pb.ō mlta.
k Accedēs p̄sb̄ro.ḡ cleric⁹ degradat⁹ ñ retinet ordinē.ar.liiij.di.ex antiqs.⁊.xj.q.iij.eps.⁊.xv.q.vlti.sigs p̄sb̄r.⁊.xxiij.q.vlt.clerici.⁊ idē vr̄ p h qō di.j.inter laicos cōionē sȝ tn̄ dico ꝙ characterē semp retinet. per id quod hēs.j.q.j.ꝙ qdā.⁊.xxxij.q.vij.licite. ar.lxxxi.dist. dictū.vñ q p cutit ipm̄ ici dit i canonē saltē i memoriam pristine dignitat]. vt ff.de decu.l. vlti.⁊.ff.ō q̄stioni.l.vnius.§.seruus ⁊ de con.di.iiij.ostendit. Jo.ꝙ nō credo.cu3 careat omni priuilegio clericali.nec credo ꝙ ɔficiat q2 oēȝ ptātez amisit.b.
l In tue ḡ eps pōt remittere penitentiā iniunctam a papa sic.xxxiij.q.ij.latorem.
m Abbatē ergo abbas pōt eē diaconus.quia abbas potius ē nomen officij q̄ dignitatis.vt.xxvij.q.ij.c.j.i me in minorib⁹ ordinibus ɔstitutus pōt esse abbas.
ex de eta.⁊ q̄.or.tuā. n Vener] existēte.
o Cecidisse.per crimen.
p Priorem.i.vt si monachus vt prius fuit non tamen erit abbas.
q Obtineat non ordinem vel dignitatē

a Sollici tudinē.vt sit pcurator loci.licʒ sit īfamis.q2 īfames ñ excludunt a cilib⁹ munerib⁹.ſʒ honorib⁹.ar. C.ꝺ his q im ple.sti.sacra. li.sūt.l.i ⁊ ex̄ ꝺ eta.⁊ q̄.tuā ⁊ sic pcurator mōasterij pt ee īfamis ſʒ ñ pcurator epi.v.q.iij.q2 eps.q2 ñ reg rit sūma i eis pfectio integritatꝭ vt.xvi q.j.legi,eplaʒ

P Ostq̄ꝫ. ⁊ vltra b tres menses. tres menses dāī ad electōnē a die mor tis.⁊ alij tres mēses ad cō secrationē re tendā.j.c.di. qm̄.⁊.lxiij. di.obeūtibus ⁊ ex̄ de elec. ne p defectu nisi p necessi nu.12. tatē proget. vt.xxviij.dis. ꝺ syracusane

i S J post ordinationem.

exo.32. d ¶ Ecōtra de maria di ij.q.vij.§.itē obijcitur.

.reg.11 e ¶ Aaron. hec historia

3.reg.21 hī xlv.dist. disciplina.

f ¶ Dauid. hec historia

mat.26. dicta est.ij.q. mar.14. vij.§.itē cuʒ luce.22. balaam.

actu.7. g ¶ Lapida uit.i.lapidā

cedere scriptꝭ cauere decreuim⁹.ſʒ eū i insula gorgona atqꝫ capⁿria sollicitudinē^a ꝺ mōasterijs gerere ⁊ i q̊ statu ē sine cuiusq̄ꝫ aduᷓsitate pmittim⁹. I dē. Loco lapsi ali⁹ ordinād⁹ est.

P Ostq̄ꝫ^b quēq̄ꝫ crialit̄ cadētē i locū: q̊ lapsus ē: nulla rō pmittit reuocari: ⁊ vltra tres menses ecclesiā vacare pōtifice statuta sāctoꝝ canonū ñ pmittūt ne cadēte pastore dñicū gregē hostis (qꝺ absit) antiqu⁹ īsidiādo dilaniet: fr̄nitas vr̄a depcatōi eoꝝ ꝯsentire: ⁊ in lapsi loco dʒ epm ordinare. I tē martin⁹ papa. Qui p⁹ ordiationē suā i lapsuʒ ceciderit sacra mysteria ñ dʒ tractar̄.

S J post^c ordinationem suā q̄spiā i lapsuʒ ceciderit: ⁊ si puāicatōis pctō fuerit dephēsus obnoxi⁹ oimodo phibēd⁹ ē cū manib⁹ luculētꝭ atqꝫ pollutis mysteria nr̄e salutꝭ tractar̄. ¶ Ecōtra^d exēplis ⁊ auctoritatib⁹ pbar̄ p⁹ actā pniaʒ pꝓos grad⁹ licite posse administrare ⁊ ad maiores posse ꝯscēdere. ¶ Maria eni soror aaron postq̄ꝫ lepra pcussa est: q2 i moysen murmurauerat acta pnia a pctō mūdata ē: ⁊ p̄stinā grāʒ pphetiçandi recepit. aaron^e āt p⁹ ꝯflatū vitulū etiā i sūmū sacerdotē ꝯsecrat⁹ ē. dauid^f p⁹ adulteriū ⁊ hōicidiuʒ spm̄ pphetie recepit: ⁊ i pꝓo gͣdu pmāsit. achab q̄ʒ p⁹ mortē nabute viri sāctissimi p pniaʒ hūiliat⁹ i regia sede pmāsit. ¶ Et vt ptereami⁹ mlta exēpla veterꝭ te. petr⁹ negauit xp̄ʒ ⁊ postea pnceps aplōꝝ fact⁹ ē. paul⁹ stephanū lapidauit^g ⁊ tm̄ a deo in aplm̄ elect⁹ ē: multi q̄ʒ ab heresi ad vnitatē catholice fidei reūtētes i suis ordinib⁹ sūt recepti: alij vͦo ad epalē et gͣdū sūt pmoti: vtpote aug⁹.^h ⁊ alij q̄ꝫ plures. I tē ex epla cyrilli ad ioānē antiochenum. De eodem. Palea.

I Oannes chrisostomus duab⁹ sinodis orthodoxꝝ epoꝝ fuit diiudicat⁹ ſʒ iteꝝ fuit restitut⁹. marcell⁹ epus anchire gallacie deposit⁹ fuit: ſʒ postmoduʒ pꝓium recepit epatum. ¶ Asclepi⁹ diiudicat⁹ a synodo eccliam suā postea recepit. marcean⁹ eps andrinopolite dānat⁹ a papa iulio r̄cepit eccliaʒ sui epat⁹. cyrill⁹ eps hierosolymitan⁹ deposit⁹ fuit: postea recōciliat⁹ ē sue ecclie. Silimō ⁊ polocroniū eiusdeʒ ecclie hierosolimytāe pōtificē sixt⁹ papa dānauit: ⁊ iteꝝ ipe eū recōciliauit. innocēti⁹ papa fortunatum epm dānauit: ſʒ ipe postea eū i pꝓuʒ locū restituit ecclesie sue. misenū epʒ a felice papa dānatū gelasius papa successor illi⁹ recōciliauit: ⁊ ecclie sue restituit leūci⁹ dū eēt p̄sb̄r deposit⁹ fuit ſʒ postea i anthiochia p̄triaracha extitit. greg. vͦo iiij. papa theodosiū quem eugeni⁹ ei⁹ añcessor p̄sbyterij honoꝝ puauerat sācte ecclie seguine consecrauit epm. abbas nāqꝫ eps diiudicat⁹ fuit ſʒ sācta synodus canonice suam illi restituit eccliaʒ. Rotardū vͦo epm sācte sue souicēsis ecclie a synodo cui carol⁹ ind fuit rex ꝯdēnatū ⁊ sophroniū placētinū epm merito reprobatū nicola⁹ papa ambos recōciliauit. Preterea calixt⁹ papa ꝺ hmōi scribit ita. Clerici post lapsū suis ordib⁹ reparari ñ pñt

P Onderet^i vnusq̄sqꝫ f

tibus consentit custodiendo vestes vt j.co.ꝯsiderādum.vñ nō fuit penitus imunis.vt ex̄ de homi.c.sicut.§.illi q̄ʒ tamen lʒ exēplum non cōpetit q2 istud fuit ante baptismum.b.

h ¶ Augustinus q fuit manicheus. sed ante baptismum. et ideo non cōpetit exemplum.⁊c.

P Onderet grauius erit qlibʒ in verbis.vt xiiij.q.iij.§. itē in criminalibus.⁊.in testibus.⁊ qui cito fatur ad penitentiam properat.vt dicit seneca. ⁊ potest quis in proprio facto petere inducias ad respondenduʒ ff.de interr. ac.qui interrogatur an heres sit.⁊ā testis repentinus ⁊ ē.v. .q.v.§.sed aliud.

k ¶ Qꝺ tibi. ait in thobia

l ¶ Tempore.nam ratio temporis mutat constitutiones.vt.xxxiiij.dis.fraternitatis.

a ℭ Apostolus ad galath.
b ℭ Dauid hic exemplum non competit. nam nihilominus fuit dictum ei: non sacrificabis mihi. quia vir sanguinum es. j. contra dist. j. c. j.
c ℭ Ministr. dispensatiue si crimen est manifestum vel ipso iure si crimen est occultum. extra de tp. or. c. vlt.
d ℭ Qui dormit. i. peccato.
e ℭ Non adijciet. i. non conatur bene operando.
f ℭ Ut resurgat. per penitentiam.
g ℭ Docuit i. doctus se promisit. et sic eo ipso quod quis promittit se velle docere deo obligatur. sic xxj. dis. in nouo. vbi hoc arguit anacletus ex illa auctoritate dabo tibi claues. i. de corpore mortali. et sic futurum ponitur pro presenti. vt de con. dis. ij. i. xpo ff. de ver. sig. verbum erit.
h ℭ Misericordiam. s. n. in aliquo redarguendi sumus melius est misericordie reddere rationem quam crudelitatis. xxxv. q. ix. veniam et. j. xxvj. q. vij. alligat et. xj. q. iij. ne

mones suos: et quod sibi[k] loqui non vult alteri non loquitur. vnde bene sacra scriptura ait. Quod tibi[k] non vis fieri alteri ne facias. nos. n. tpe indigemus vt aliquid maturius agamus non precipitemus consilia et opera nostra: neque eorum ordinem corrumpamus. ℭ Sed si aliquis lapsus quoquo modo fuerit: portemus eum et freno corripiamus affectu. sicut ait beatus apostolus[a] Si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto: vos qui spirituales estis instruite huiusmodi in spiritu lenitatis: alter alterius onera portantes: et sic adimplebitis legem xpi. Porro sanctus dauid[b] de mortiferis criminibus penitentiam egit: et tamen in honore permansit. Beatus quoque petrus amarissimas lachrymas fudit: quando dominum se negasse penituit: sed tamen apostolus permansit. et dominus per prophetam pollicetur dicens. peccator in quacunque hora conuersus fuerit et ingemuerit: omnium iniquitatum eius non recordabor amplius. Errant itaque qui putant: quod sacerdotes post lapsum si condignam egerint penitentiam: domino non posse ministrare[c] et suis honoribus frui: si bonam deinceps vitam duxerint et suum sacerdotium digne custodierint et ipsi qui hoc putant non solum errant: sed etiam traditas ecclesie claues despicere videntur. de quibus dicitur. quodcunque solueritis in terra erit solutum et in celis. alioquin hec sententia aut domini non est aut vera est. ℭ Nos vero indubitanter tam domini sacerdotes quam reliquos fideles post satisfactionem dignam posse redire ad honorem credimus: testante domino per prophetam. nunquid qui dormit[d] non adijciet[e] vt resurgat[f]. et propheta dauid penitentiam agens dixit. Redde mihi leticiam sa. t. et sp. prin. confir. me. ipse namque post penitentiam et alios docuit[g] et sacrificium deo obtulit dans exemplum doctoribus

sancte ecclesie si lapsi fuerint: et condignam penitentiam deo gesserint vtrumque facere posse docere et sanctificari. docuit. n. quando dixit: docebo iniquos vias t. et im. ad te con. ℭ Sacrificium deo obtulit pro se dum dicebat. Sacri. deo sp. contri. cor contri. videns autem propheta sua scelera mundata per penitentiam: non dubitauit predicando et domino libando curare etiam aliena. Uidetur quod homo a peccato: et gratia dei resurgit a lapsu: et in pristino manet officio iuxta predictas auctoritates. videat ne amplius cadat: sed euangelica sententia in eo maneat: que ait: Uade et amplius noli peccare. vnde apostolus ait: Non quod regnet peccatum in vestro mortali corpore: vt obediatis concupiscentijs eius sententiam que vetat misericordiam non solum tenere fratres sed etiam audire fugite: quia potior est misericordia omnibus holocaustomatibus et sacrificijs. ℭ Item hiero. In [illegible] p[illegible] penitentiam reuocari posse penitentem.

Et purgabit[l] filios leui. tps[ls]. n. est vt iudicium a domo[l] dei incipiat. et alibi[m] scribitur: a sanctuario meis incipite. ℭ In filijs autem leui omnem[n] sacerdotalem intelligens esse dignitatem. si autem sacerdotes purgandi sunt et colandi vt purum aurum remaneat et argentum: quid de ceteris est dicendum: qui cum emendati fuerint et colati: tunc offerent deo iusta sacrificia: et placebit domino sacrificium eorum quod offertur pro iuda et hierusalem. hoc est pro his qui dominum confitentur et pacem eius mente conspiciunt sicut dies seculi et sicut anni antiqui[o]. hoc est vt quomodo in principio[p] placuerunt deo: sic post[q] peccatum et penitentiam placere incipiat: cum omnium fuerint peccatorum sorde purgati. ℭ Item grego. secundino.
[illegible]

mo. j. lxxxvj. di. non sat. j. j. q. vij. exigunt. et di. ix. sane
Quippe.
i ℭ Et purgabit. verba malachie sunt ecce veniet dominus exercituum. et quis potest cogitare diem aduentus eius et quis stabit ad videndum eum. ipse enim quasi ignis conflans et quasi herba fullonum. et sedebit conflans et emundans quasi aurum et argentum et purgabit filios leui et colabit eos quasi aurum et argentum et erunt offerentes domino iusta sacrificia. et placebit domino sacrificium iuda et hierusalem sicut dies seculi et anni antiqui.
k ℭ Tps. verba petri in epistola canonica
l ℭ A domo i. a sacerdotibus omnia. n. mala a sacerdotibus processerunt. xxiiij q. iij. transiert
m ℭ Et alibi. in ezech.
n ℭ Omnem ar. quod de vno dicitur de omnibus intelligitur. vt. lxj. di. miramur. et xxiiij. q. j. quod cunque.
o ℭ Antiq. i. pies. p ℭ In principio. ante peccatum. ar. j. post xl. c. q ℭ Sic post peccatum. imo plus. j. c. fideliter.

Marginal references: thob. 4. / gal. 6. / gal. 6. / mat. 26. / ezec. 18. / mat. 16. / ioh. 20. / ps. 40. / ps. 50. / ps. 50. / ioh. 5. / ro. 6. / mal. 3. / 1. pet. 4. / ezec. 8.

Quia q̃ttuoꝛ.s.ꝯstãtinopolitana. ephesi/na.chalcedonẽsis.ꝛ anquiritana.de q̃ hẽs.j.e.c.dño. b ¶ A capite.id est epo. c ¶ Usq3 ad quartum.i.subdiaconatum. d ¶ Jta ẽt crimine.j.xxiij.q.j.ñ offeram⁹. e ¶ Triticũ id est pnia. f ¶ Et fructũ i.restitutiões g ¶ Gaudeo ió dicit gaudeo. qꝛ post pniã3 fortioꝛ resurgit hõ. vt.j.e. fideliõꝛ. h ¶ No uẽ p q̃s desi gnãt.ix. oꝛdi nes angeloꝝ ð qb⁹ hẽs de pe.di.ij. pn/cipium. i ¶ Jn deserto.i.i celo.qꝺ diabol⁹ p casu3 deseruit. k ¶ Et pma ar.ꝙ r̃stituti pñt accusare ꝛ testificari. ar.j.e.ferru3 ꝛ.c. domino sancto. l ¶ Pauci. difficile ẽ eni continere.vt xxviij. dis.de his.ꝛ.xxxiij. q.v.que sint nec tñ ió mi/n⁹ delictũ ẽ. vt.ij.q.j.mul ti.i fi.xxxij.q. vij.flagitia.ꝛ lic3 istud sit nãle.nõ tñ ex cusat. vt.ff. ad.le.aqui.si seru⁹.§ si foꝛ nicarius.

luc.15.

m Quid ẽ h̃ qꝺ p phe.ecechie/li.vt ib: dẽ ỹ n ¶ Stans. h̃ stans acci/pit i mala si/gnificatione ꝛ pus i bõa.

apoc.2.

Quia[a] sãctitas tua req̃siuit: vt tibi de tali sa cerdotali offõ p⁹ lapsũ re/surgẽdi auctẽ3 scriberem⁹ dñ dicis ð h̃ canonũ diuiso rũ te legisse diuersas sñias alias resurgẽdi alias ne/quaq̃3 posse.ió nos gñales synodos a nicena synodo icipiẽtes hác cũ reliqs q̃t/tuoꝛ veneramur: qꝛ ipam sequẽtes cetere i cũctꝫ cão/nicis sẽtẽtijs vnanimiter ꝯcoꝛdãt.nos võ pcedẽtes pães seqmur: qꝛ auctoꝛ ðo a sacra doctria illoꝝ nõ di scoꝛdam⁹.a capite[b] itaq3 i cipiẽtes vsq3[c] i q̃rtũ altar] mĩstrũ hác formã fuádã3 cognouim⁹: vt sic̃ minoꝛẽ maioꝛ pcedit honoꝛ ita ẽt[d] crie: ꝛ qm̃ maioꝛ seqt̃ c.pa maioꝛi plectat v[i]dicta ꝛ sic postea pnia credat̃ eẽ fru/ctuosa.qd.n.,pdest triticũ[e] seminare ꝛ fructũ[f] ei⁹ nõ tollere: aut domũ ꝯstruer̃: ꝛ ñ illic hitare.p⁹ dignam itaq3 satisfactionẽ credi/m⁹ posse redire ad hono/rẽ ꝛ ad fõtẽ misericoꝛdie recurrẽtes euãgelicã sñia3 ꝑferam⁹.gaudeo[g] iqt sup vno peccatoꝛe pniã3 agẽte mags] q̃3 sup.xcix.iustis q ñ idigẽt pnia: ꝛ ouẽ pditã xcix[h].ñ errãtib⁹ relictꝫ i de serto[i] hũero pij pastoꝛis ad ouile r̃poꝛtãdã: dñs ipe te stat. ¶ Si ouis pdita er/rãs p⁹ iuẽtione3 ad ouile hũero depoꝛtat̃ pdictꝫ.xcix. ñ errãtib⁹ i deserto relictis: cur iste p⁹ pniã3 ad ecclie misteriũ lapsus ñ reuocet̃: sic̃ i apocal.dĩ de ministerio ecclie.memẽto vñ ceciderr] ꝛ agere pniã3 ꝛ pma[k] opa fac. ¶ Quid.n.grauı⁹ est aut carnale delictũ cõmit tere sine q̃ pauci[l] inueniunt̃ aut dei filiũ iureiurãdo ne gare: i quo v̾bo hũc ipm btm̃ petrꝝ apl'oꝝ pncipem ad cui⁹ sacrũ coꝛp⁹ idigni sedem⁹: lapsũ eẽ cognim⁹ s3 p⁹ negationẽ pnia secu/ta ẽ: ꝛ p⁹ pniã3 misericoꝛ/dia data ẽ.q ab ap.atu eũ ñ expulit: q añ qdẽ ip3 se negar̃ pdixit. Jtẽ sup ece chielẽ. Post acerrimã pniã3 lapsi reparantur.

Quid[m] ẽ h̃ qꝺ ꝑphe taceñ dĩ. sta sup pe/des tuos ꝛ loq̃r tecũ q.n. tacẽti loq̃bat: cur stati ꝑ/mittit se eẽ locutuꝝ.s3 sciẽ dũ ẽ: qꝛ alia sũt q̃ tacẽtes: alia q̃ stãtes audire dẽm⁹ tacẽti.n.dĩ vt surgat. stãti ãt pcipit̃ vt ad pdicationẽ pficisci dẽat.adhuc.n.no bis i ifirmitatꝫ ꝯfusiõe ia/cẽtib⁹ pberi ñ d3 auctas p dicatiõis: sed cũ iã i bono ope surgim⁹ ꝛ cũ iã i ea sta re cepim⁹: dignũ ẽ vt ad lucrãdos alios i pdicatiõe mitti debeam⁹. ¶ Stãs[n] q̃ ꝑpha visionẽ spũalẽ vi/dit ꝛ cecidit: cadẽs võ ad monitiõis v̾ba suscepit: vt surgeret.surgẽs ãt pceptũ audiuit vt pdicaret. Ni i q adhuc ex supbie v̾tice sta/m⁹: cũ iã ð eternitatꝫ timoꝛe aliqd sẽtire cepim⁹ dignũ ẽ vt ad pniã3 accedam⁹.ꝛ dũ ifirmitates nr̃as subti liter cognoscẽtes humilit iacem⁹: p diuini v̾bi ꝯsola tionẽ ad foꝛtioꝛa opa resur gam⁹. Jdem. De eodem.

Ferrũ[o] de terra tollit̃: cũ foꝛtẽ propugnatoꝛ

ꝛ ita est h̃ ar.ꝙ aduocat⁹ varijs modis põt iura exponere sic̃ hec auctoꝛitas v̾bũ caro fa ctũ ẽ.vt illud.v̾itas de terra oꝛta ẽ.q̃nq3 ex/ponit̃.i.xp̃s de v̾gine nat⁹ ẽ.vt xxxv.q.x.c.j. q̃nq3 exponit̃.i.ꝯfessio de penitẽt.de pe.di. j.q̃cũq3.ar.ꝯ xxij.q.vij.ꝙ autem. o ¶ Timoꝛ filiali. sc3 cu3 quo charitas dedignat̃ hi tare .inducit tñ iste timoꝛ filialẽ sic̃ seta filu3. vt.j.de pe.di.ij. sigs tantam.

Ferrũ mĩ in iob ꝯ tinet̃ ita. h3 ar.gẽtũ vena rũ suaꝝ pnci pia. ꝛ auro loc⁹ ẽ i q̃ con flat̃.ferrũ de terra tollitur lapis calore so lut⁹ i es con uertitur. q ¶ Incipit ar.ꝙ p⁹ peni tẽtiã reuertit̃ qs ad prioꝛes act⁹.s.xxij. q.j.cũ renũ ciat. ꝛ.q.v.p ceptũ.in ñ.ꝛ vj.q.j.illi q.ꝛ ð.e.qꝛ tua i ñ. ff.de edi.e.ꝙ ita.ar. ꝯ.itẽ. di.i sacerdoti b⁹.ff.ꝙ nũq̃ p pniam re/uertit̃ res ad poꝛẽ statũ.vt xxxij.q.ij.ad moner̃.ꝛ.xx/xj. di. roma/nus.ꝛ.c.sigs cleric⁹ . 3 q dispẽsat one vt.ij.q.iij.§. notãdũ.in ñ. Jo.mi i oc/cult' crimini bus.vt ẽt de r̃.c.2.c.vlt.b.

a Quod nō fuit.i.q̄lis nō fuit.& sic non est hic aliq̄ fictio iuris.vt dic q̄ ius fingit eū esse nouū hoiem.sicut baptisatū.xxvj.di.c.j. alterat⁹ tū est.ij.q.vij.§.q2 g.sic fingit nō eē homicidā.xxxiij.q.v.si homicidiū.sil'r fingit aliquē n̄ trāsisse q trāsiuit.vt.vij.q.j.mutatiōes.& nō eē epm q̄ ē eps.vt.ij.q.vij.nō oēs.&.c.q nec.& esse vginē q̄ nō ē vgo.vt xxxij.q.v.proposito.& non esse infimonium.qd ē.vt xxx.q.v.alit. s3 nūqd p tales fictiōes p iudicabit inferitati.ita vt nō admittat pbatio in 2riu. videt q̄ sic.vt ex d regula.vidua. videt 3.vt ex de renū.sup e.&.ff.q̄ me.cā.nō ē psimile.& vna psūptio p aliā psūptiōez tollit.ff.de i inte.re.diuus. Ego dico breuiter q̄ 3 oēz psumptionē audit pbatio.nisi vbi ius de iure alicui⁹ nō tm̄ psumit,s3 etiaz certū qd statuit.nec multū appreciorillā distinctionē q̄ridā.q̄ ē q̄dā psūptio iur].q̄dā hois.q̄dā nature.q2 lex dicit.q̄ p fictionē iuris veritas nō 9fundit nec delet.vt .C. de inf.do.in.rebus.in pn

b Cum exaudiero.esaias propheta &c.

c Iesus.in typo.q2 duxit alienigenam sicut christus ecclesiam.

d Sordidatus.q2 dimisit vxorem.

e Dyabolus.id est vxor q̄ idola coluit.

f Candida.quando ad consilium Esdre reliquit illam.xxviij.q.ij.§.j.&.ij.

g Contumaces prout ordo.alio enim modo sunt puniendi clerici minorum ordinum & alio maiorum.vt.xxxv.di.ante omnia.&.xj.q.j.sig clericoꝝ &.xij.q.ij.fratnitas.

h Prioris.id est altioris.

ecclie a terrēa quā ꝑus tenuit actōe sepat:n̄ g̃ in eo dz ōspici qd fuit:q2 iā icipit⁹ eē qd n̄ᵃ fuit. Itē au.

Post ɔdignam penitentiam pristina recipiāt officia.

Cum^b exaudiero eos: dabo eis virtutez spiritus mei:& iplebo eos iudicio meo & fortitudine. Aiaduertite in p̄senti loco posse docere aliquem post peccatū:si tū vitia pristina pnia digna diluerit.vn̄ dauid post adulteriū & homicidium loqt in ps.Asperges me isopo & mū.la.me & su.ni.dalbaboz.nec tū sua puritate ɔtēt⁹ ē:s3 infert.redde. mi.le.s.t.&.sp.pn.ɔ.m. cūq3 h feceris docebo ait iniquos vias tuas. Item hiero. De eodem.

Iesus^c filius iosedech sacerdos magn⁹ q̄q̄ in typo aduentuz p̄cesserit saluatoꝛ]:q nr̄a pctā portauit:& alienigenā sibi ex gētib⁹ copulauit ecclīaz:tū s3 lsaz p⁹ sacerdotiū sordida t⁹ ^d iducit.astat diabolus^e a dextr] ei⁹ & cādida^f illi deiceps vestimēta reddūt. Itē ex ɔci.agathēsi. Ut pniaz clerici correcti gradū suuz & dignitatez recipiāt.

Contumaces^g clerici: put dignitatis ordo pmiserit:ab epo corrigant:& si q priores^h grad⁹ elati supbia cōionē fortasse ɔtempserint aut ecclīam frequētare aut offm̄ suū iplet ne lexerit:pegrīa^k eis cōio tribuat:ita vt cū eos pnia cōrexerint:rescripti i matricula^l gradum suū dignitatēq3^m recipiāt. Itē ex ɔci. martini pape. De eodem.

Siqs^n p̄sbr aut dyaconus inuentus fuerit aliqd de ministerijs ecclie venundasse:q2 sacrilegiuz cōmisit:placuit eum in ordinatione ecclesiastica nō hēri. In iudicio tamen episcopi dimittēd⁹ ē:si i suo debeat recipi g̃du:q2 multo

i Communionē.i.noldt esse int alios.

k Peregrina.aufert eis beneficium & officium.

l In matricula.sic.ij.q.j.nomen.

m Dignitatemq3.si eni a vigilijs deest auferendum est ei stipendium.vt.xcj.disti. clericis victum.sed si prelatus p tres hebdomadas deest per triennium suspendi tur.vel etiam si diebus solemnibus deest. vt. vij.q.j.siquis i clero.si per duos menses p̄uatur ecclesia. vt. vij.q.j.presentium nisi velis dicere hodie cōrectum.vt extra de cleri. non resid. ex tue. Sed an possit repetere fruct⁹ postea cum reuertitur non videt. vt .C. de re mili.l.j.li.xij. alioquin spe restitutionis facilius delinqueret.vt.s̄.ea.disti.c.j.Item quia pene nō solent repeti.ff.d con.inde.pene.& penā quā quis ex suo delicto prestitit non repetit.ff.de procur.qui proprio.§.penam.Item hic & in c.se.videtur q̄ episcopus possit dispensare cum deposito.nam & senatus restituit.ff. de postul.l.j.§.de qua autem. & senatus equipa ra tur principi.vt..de qua pln. arce.q̄ principis.& ecclesia habet suum senatum.vt xvj.q.j.ecclesia.argu.ad hoc.xj.q.iij.episcopus.&.C.de epi.& cle.placet.argu.contra extra de cle.non resi.ex tue.& dixi de hoc.ij.q.vij.ideo.Jo. So.·cum deposito solemniter solus papa dispensat.vt de pe.di.vj.c.j.i.fi.b

n Si quis.iudicio episcopi. hic ergo permittitur episcopus dispensare in sacrilegio sic & in heresi.vt.j.e.presbyteros qui & in occult etiā magnis.j.e.de his.& hvez est nisi sit enorme sacrilegiū.vt.xij.q.ij.de viro.

Ut ɔstituerent.nō desperatiōe.i.ob hoc ꝙ ecclia desperet se posse restituere tales. b ¶ Sz rigore.hoc manifeste colligit̄ ꝙ canones q̄ dicūt lapsos nō eē reparandos vel restituendos de rigore loquūtur. c ¶ Etiā de ceteris. i. oib⁹. noie eni cete rorꝫ oēs intel ligunt̄. ff. de v.sig. cetorꝫ. d ¶ Sz nō iō.q.d.lʒ pos sint restitui aliq̄ ꝫ rigorē e ¶ Nihil ɔ̄ trahebat id ē ibi nō tiine tur pculum. f ¶ Aliqd. i.rigorē.vt ñ restituerent. vt sic fierent magis hūiles. g ¶ Addi derūt.s.vt ñ possūt rstitui. h ¶ Peraf fectatas i.pp i ¶ Potētias i. dignitates. k ¶ Expimē ta sic.xxix.di. sciēdū vl' alit̄ vt qñq3 fiat restitutō quā doq3 non. l ¶ Strages s̄.xliiij.di. co messationes. m ¶ Detra hēdū ē.hoc hēs ꝙ dispēsatio qñq3 ē debita s.vbi strages multorꝫ iacet ꝛ alibi.vt.xl v.di.licet.al's disciplia.ꝛ.j. q.vij.dispēsa tiōes. ꝛ.xj.q. iij.pleriq3. ꝛ xxiij.q.j. noli in fi.ꝛ.j.e.ɔsi derādū.cū.n. dispēsatio sit

tiēs hoc ipsū qd de sacrosctō altario ɔtāinatū ē:i epi ptā te dimissuz ē. ¶ Itē aug.ad bonifaciū. Post pactam pniaz pr̄br pt rstitui. Pa.

Bene valet sacerdos re stitui ad honorē suuz p⁹ pactā pniaz: licz i hoc di ūsi diūsa sentiāt dicētes ñ posse restitui ad honorē.sz sic dictū ē ppt simulatas pnias q̄rūdā ꝛ pp affecta tas honorꝫ dignitates. Itē

Alcer/ aug. Palea.

Sacerdos qdē si cadit: valz ꝛ hz restitutiōis locū post dignā ꝛ pactā pniam i ho norē suū pp̄ha attestāte q̄ ait. Nūqd q̄ cadit nō adij ciet vt resurgat.ꝛ btūs gre go.dic̄ hoc ad secūdinū epz iclusuz amicū suū:ēt ab ip so pp̄ha i hoc argumētū hē m⁹:q cū post pactū adulte riū ꝛ homicidiū ppetrauit ꝛ tñ postea pacta digna pe nitētia p dei gr̄az ad p̄sti nuz offiñ restituit̄. Quo igit̄ hmōi auctātū dissonā tia ad ɔcordiā reuocari va leat breuiter inspiciamus. Sūt tñ qdā q̄s nō odium cris sz timor vilitatis ꝛ amis sio ppriij gd⁹ ꝛ ābitio celsi oris ad pniazcogit.hos sa cri canōes irrecupabiliter deijciūt : qr q simulatione pnie vl' affectiōe honoris a deo ñ ɔseqt̄ veniā: nec ab eccia repatiōnē meretur. Uñ aug.scribit ad boni faciū. Quare ɔstitutū ē in ecclia ne post pniaz q̄s ad

clicatū redeat.

Ut ɔsti tueret ̄i eccia:ne q̄sq̄ p⁹ alicui⁹ cris pniaz clica tū accipiat vel ad clicatuz redeat vel i clicatu pmane at:ñ ɔ̄spatiōe idulgētie: sz rigore ᵇ fctm̄ ē disciplie.'ali oqn ɔ̄ claues ecclie datas disputabit̄. de qb⁹ dictū ē. Quecūq3 solueritis sup ter rā:soluta erunt ꝛ in celo. ¶ Sz ne forte ēt ᶜ deceter cris⁹ spe honoris ecclastici aīus itumescēs supbe age ret pniaz seuerissime pla/ cuit.vt p⁹ actā pniaz ɔ̄ dā nabili crie nēo fit clic⁹ : vt despatiōe rpat̄ altitudinis medicia maior ꝛ verior eēt hūilitas. Nā ꝛ scūs dauid de cris⁹ mortiferis egit pēi tētiā: ꝛ tñ i honore suo psti tit: ꝛ beat⁹ petr⁹ qñ amāis simas lachrymas fudit: vtiq3 deū negasse pēituit: ꝛ tñ apl's pmāsit . Sz nō ᵈ iō opināda ē supuacua po sterior doctorꝫ diligētia qr sic i depositōe vbi saluti ni hil ᵉ ɔ̄trahebat hūilitati a ligd ᶠ addiderūt ᵍ:q̄ sal⁹ tu ti⁹ iuenirēt.expt⁹ credo a liqrꝫ fictas pniasp affecta tas ʰ honorꝫ potentias ⁱ. co gūt.n.multas iuenire me dicias multorꝫ expimēta ᵏ morborꝫ verū i hmōi cāis vbi p graues dissensionuz scissuras nō hui⁹ aut illius hois piculū sz pplorꝫ pli morꝫ strages ˡ iacet: detra hēdū ᵐ ē aliqd seūitati : vt maioribⁿ ⁿ sanandis malis

pōt eñ petere.vt.viij.q.j.qui epatū.qñq3 aūt phibet̄ dispēsatio:vt.j.q.j.erga.ꝛ.s̄.eo.mirō qñq3 ēt pmittit̄ dispēsatio.vt.j.e.dño.ꝛ.s̄.e.si q̄s p̄br.Et nō ꝙ aliud est rigor aliō ē ius aliud est dispēsatio. Rigor est q̄dā excessiuo iuris ꝛ q̄daz austeritas fa cta ad terro rem.ſm ꝙ di cit canon ꝙ pnia impoñ tur ɔ̄henti se cūdas nupti as.vt.xxx.di. hac rōe. ꝛ. c. pce.lē ti.ff.de pe.aut facta. ꝛ ꝙ roio nō e.i dāda etiaz in fi. vlie his q ɔ̄fecerūt in accusatiōe cle ricorꝫ.vt.ij.q iij. siq̄s epī. ꝛ rigor non est seruand⁹ nisi vbi time tur exemplū mali. vt.xlv. dist.sed illud quandoq3 tñ rigor est idez quod subtili tas iuris . vt extra de resti. spo.in litte ris.ꝛ extra ɔ̄ no ope. nun. intelleximus Dispensatio est idez quod iuris relaxa tio ꝛ ea non est vtendum nisi sit neces sitas vel vti litas . vt.j.q. vij.tali. Jus autem medi astra incedit inter rigorez ꝛ dispensati onem .ff. de iurisdictio ne omnium

ɔ̄si q̄dā mīa.ꝛ ē certū ꝙ q̄libz tenet̄ eē miſi cors.vt.lxxxvj.di.nō satis.ꝛ licz debita sit tñ peti nō pōt sicut epatus debet̄ bono.ꝛ tñ nō

iudicium.que iurisdictioni. n ¶ Ut maioribus.sic distin.iij. deniq3

a ℂ Cleri romani. vel cornelij pape.
b ℂ Cypriano. in chronicis nõ inuenitur ꝙ aliqs papa dictus fuerit cyprianus. tñ ꝙ fuit papa habes. ĩ c. de eo. tñ. sed forte ꝛ hic ꝛ ibi est mẽdosa littera.

n ℂ Ut sciamus. ꝑ signa exteriora in penitẽtibus ꝯsiderata. o ℂ Uideri. i. r. ꝙ ñ stati tenet quis credere etiã bono viro. vt. ix. di. ego solus. si. ff. qd cũ falso tu. l. ij. imo imputatur alicui ꝙ nimis est creditus. xj. q. iij. ñ solũ. ꝛ. lxxx vj. di. siqd ꝟbo

c Absit. i. rigorẽ. i. rigorem.
d ℂ Fidei. i. discipline.
e ℂ Iaceãt in peccatis.
f ℂ Sꝫ etiã cadãt. vlteri⁹.
g ℂ Ruine. i. euersi irruentes fratres
h ℂ Prope rata. q. r. q̃ cõmittuntur in deũ. remitti non põt sine pnia ꝛ q: facilitas venie intẽtiuũ tribuit delinquẽdi. vt. j. xxuj. q. iiij. si his q ꝛ. c. est intu sta. in fi.
i ℂ Intrepta. i. dimissa
k Siqs. remissionẽ. que eni in nos delinquũtur possum⁹ remittere sine pnia. sed nõ que in deũ. vt. xci j. q. iiij. si his q.
l ℂ Sententiaꝫ q ergo ñ ẽuat sen. etiã iudicis offendit iudicem. ꝛ iniuriã facit iudici. qui frustratorie appellat ab ipo. vt. C. quõ prouo. non ẽ nec. l. vlti in fine. ꝛ hꝫ põt esse causa. quare iudex debeat eẽ suspect⁹ ei qui appellauit. ab ipo. vt ex̃ de ap. ad hec.
m ℂ Martyres. id est christi sacerdotes.

charitas sincera subueniat. I tẽ ex epla cleri^a romani missa pape cypriano^b. Repanõis bñficiũ nõ nisi p⁹ pniãꝫ dꝫ ꝯcedi.

Absit^c a romana ecclia vigorẽ suũ tã ꝓphana facilitate dimittere: ꝛ neruos seuitatꝫ euisa fidei^d maiestate dissoluere: vt cũ adhuc non tñ iaceãt^e i pctis: sꝫ ẽt^f cadãt eiusoꝝ friũ ruines^g ꝓperata^h nimis remedia coicationũ vtiqꝫ nõ ꝓ futura ꝓstẽt vbi. n. poterit pnie medicia ꝯcedere: si ẽt ipe medic⁹ itercepta pnia idulget piculis: hꝫ ẽ nõ curare: sꝫ si verũ dicere volum⁹ occidẽ est. I tẽ cyprianus de lapsis. Impenitẽtib⁹ venia ꝯcedi nõ põt.

Siqs^k ꝓpostera festiatiõe temerarius remissionẽ pctoꝝ cũcti putat se dare posse: aut audet dñi ꝑcepta rescidere: non tñ nihil ꝓdest sꝫ obest lapsis. ꝓuocasse ei irã dei est ñ ẽuasse sniaꝫ nec miam pijssimi dñi ĩpcari sꝫ ꝯtẽpto dño de sua facilitate ꝓsumere: ꝛ ifra. mãdãt. n. ali q̃ martyres^m fieri sꝫ si iusta si licita si nõ ꝯ ipꝫ dñm ac dei sacerdotes nõ sũt: facienda sũt. ℂ Si obtẽpãt facilis ꝛ pna ꝯfessio si pẽitẽt fuerit religiosa moderatio: mãdãt martyres aliq̃ fieri: sꝫ si scꝑta ñ sũt i lege dñi: q̃ mãdãt. añ ẽ vt sciam^n illos a deo ipetrasse q̃ postulãt: ꝛ tũc facere qd mãdãt: neqꝫ eĩ statim videri⁹ põt dina maiestate ꝯcessuꝫ qd fuerat hũana pollicitatõe ꝓmissuꝫ. ℂ Nã ꝛ moyses ꝓ pctis ppli petijt nec tñ peccãtib⁹ veniaꝫ a deo cũ pecijssꝫ accepit. I tẽ isidor⁹ ad massanũ epm. Qui sũt reuocãdi p⁹ lapsum.

Dominio^p scõ vel digno. meritisqꝫ scõ fri massano epo isidor⁹ eps salutẽ. qd i eplis venerabilis frñitas tua inotuit: videlicꝫ ꝙ i canõe angritano. c. xix. legit p⁹ lapsũ corpalẽ restaurãdũ honori gradũ p⁹ pñiã: alibi ꝟo legitur post hmõi ꝯlictũ neq̃ ꝗ reparãdũ ãtiq ordis meritũ: hec diuisitas hꝫ mõ soluit illos ei ad pstinos gd⁹ redire canones ꝑcipiũt: qs pnie ꝓcessit satisfactio vl ꝯdigna pctoꝝ ꝯfessio. at ꝯ hi qui neqꝫ a vitio corruptionis emẽdant: atqꝫ hꝫ ipꝫ carnale ꝯlictũ qd admittũt: vendicare^r q̃dã supstitiosa^s temeritate nitũt: nec gduꝫ vtiqꝫ honori nec grãꝫ recipiũt cõionis. g ita est ꝯter nunãda snia: vt necesse^s sit illos restaurari in loco honoris qui per pniam recõciliationẽ recepisse merent stati dine pietat. hi. n. nõ imerito ꝯsequũt adepte dignitat statũ: q ꝑ emẽdationẽ pnie recepisse dicũt remediũ vite. ℂ Id ãt ne fõte magis sit ambiguũ: diuine auctis snia ꝯfirmetur

ff. de eo per quẽ. fac. ẽ. l. j §. j. nõ ob. xx iij. q. j. qd culpat. vbi i dubio obeditur q: ibi logtur dũ prelat⁹ ꝑcipit qd ẽ dubiũ. hꝫ de martyrib⁹ q non erãt plati. vt lxxvj. q. v. nec mirum.
p Domino dilectõ. In eplis massanus rogat isidoꝝ. vt solutionẽ canonũ ꝯtioꝝ circa rest tutiones lapsoꝝ ei rescriberet
q ℂ Uendicare. id est. defendere.
r ℂ Supstitiosa. s. viij. di. quo iure.
s ℂ Necesse ex hꝫ ꝟbo necesse ꝛ ex illo ꝟbo ꝑcipiũt qd. s. ponit patꝫ dispensationẽ qñqꝫ esse debitam vt. s. e. vt ꝯsti tueret. ꝛ sic patet ꝙ epa peccat si non dispẽsat vbi patet rõ dispẽsandi. vt. x xxij. j. di. fraternitatis. ꝛ ar. ij. q. v. q̃to. cũ tñ supiore agi põt officio iudicis. vt fiat dispẽsatio. vt ex̃ de iure pa. null⁹. licꝫ ñ possit peti iure actõis. sic pt dici ꝟ eleosyna paupi ꝯbita

a ¶ Antiqtatē.i.mores antiqs. b ¶ Atqꝫ ignominia.ex hͦ vbo ꝛ ex illo vbo depositū est. a r.ꝙ eps pt depositū ꝛ ifamē restituē. qꝛ ignominia idē ē qͦ ifamia.vt.ff.ꝺ his q no.ifa.l.ij.§.igminie.ꝛ sic pꝫ ꝙ pt tollē ifamiā qͦ cō cedo vbicūqꝫ potest dispēsare.vt dixi.ij q.iij.§.hinc colligitur. c ¶ Depositionē.i.suspēsionē.sic.xlvj di.clericus. d ¶ Discōs ñne illa snia ē potiꝰ seqnda q̄ maiorē ptinet pietatē.vt.ix.di.sana.licet.n. canon aplorūꝫ potior sit. qꝛ ātiqor sit alijs canōibꝰ.tñ p iudicaf ei p posteriores. vt. lxxviij di. pbr. idē pꝫ i canōe. io. vt xxxj.di.deiñ.ꝛ.c.acutius. itē qñqꝫ pīudicat ille.canō q nō ē potior.vt.xxv.q.j.ꝫ statuta qͦ q̄ dꝛ h itelligē cū ambe ꝯstitutōes st pticulares ꝛ locales. ꝛ de illis loqf.c.xlx.di.in canonic]. ſꝫ si ābe sūt gnāles sp posterior pīudicat.vt ex ꝺ cog.spi.c.j.ff.de legi.nō est bonū. ſꝫ q̄lr pferi vnꝰ canō alteri. cū oēs sint promulgati istinctu spūsſcti.

spo.ꝛ.

ezechiel qdē ꝓpheta sb typo puaricatric] hierusalez oñdit pꝰ pnie satisfactionē pstinū restaurari posse honorē: ꝯfūdef igt o iuda ꝛ pōta igminiā tuā.ꝛ pꝰ paululū et tu igt ꝛ filie tue reūtini ad antiqtatē a tuā ꝙ dixit ꝯfundere:oñdit post opꝰ pcti debere quēqꝫ erubescere ꝛ pꝰ ꝯfessionē pro admissis sceleribꝰ verecūdā frontē humo ꝓstratā demergere ꝓ eo ꝙ dignū cōfusiōe ppetrauit opꝰ.deiñ pcipit vt pꝰ igminiā ꝛ deiectionez sui noīs siue dignitatꝫ reūtatad suā antiqtatē.q̄ dū qsqꝫ pꝰ opꝰ ꝯfessiōis sue ꝯfundif: atqꝫ igminiā b portās depositiōez c suā cū hūilitate luget: reuocari sm ꝓphetā ad prīorē statū poterit. ¶ Itē ioānes euāg].āgelo ephesi ecclie iter cetā qdā silia scribit. ¶ Memor esto vñ ceciderī:ꝛ age pniāz ꝛ prima opa fac.aliogn veniāz tibi ꝛ mouebo cādelabrūꝫ tuū de loco eiꝰ.ecce icꝫtuꝫ valui ꝯcilij angritani āti quā plane ꝛ plenā auctem sacris testionijs explanauit oñdēs eū posse restaurari i ꝓpo gdu:q p pnie satisfactōnē nouerit pora delicta deflere q vo negligit nec luget q̄ gessit ꝛ lugenda sine vllo pudore religionis vel tiore diui iudicij cōmittit:eū nullo mō possead pstinū statū restaurari cogscas. ¶ In fine āt

vnꝰ statuit ꝛ iuste alter ꝯtrū pōt statuere ꝛ iuste lxiij.di.§.verū. e ¶ Cuiꝰ ātiqor.si ambo sūt eqlis pietat].xix.di.in canōicis.

f ¶ Quicūqꝫ.ꝛc.

Igs diaconꝰ.prima ps.c.facit ꝯ solutionem gfani. hꝰ eple ħ adijciēdū putaui vt q̄tiēscūqꝫ i gest] ꝯcilioꝛ discordꝰ snia iuenit:illiꝰ ꝯcilij snia mag] teneaf: cuius e antiqor ꝛ potior extat auctas. Quicūqꝫ f ꝓ crībꝰ suis digne deo pniāz obtulerit:auctate gregorij ꝛ augusti hieronymi ꝛ isidori gdū pstie dignitatꝫ recipe pñt.q āt ñ odio crimis ſꝫ timore vtilitatꝫ vel abitione honor] falsas deo penitētias offerūt. pstini honor] gdū repari minime poterūt. Sꝫ obijcif illud hormisde pape: qͦ scribif oibꝰ epis p vniūsas ꝓuicias

Diaconꝰ aut pbr i adulterio dephēsꝰ fpari ñ pōt

Igs g diaconꝰ aut presbyter pꝰ acceptā bñdictionē leuiticā cū vxore sua icōtinēs iueniaf:ab officio suo abijciat. ¶ Ecce h māifeste ꝯstat: qꝛ sm titulos ātiq̄ꝝ pꝛm sctōꝝ spū sug gerēte ꝯscptos ꝛ sm snias cccxviij i.epoꝝ q̄s gallicani cāones ꝯtinere videnf: clerici in adulterio dephē si k aut ipi ꝯfessi aut ab alijs ꝯuicti ad honorē redire nō possūt l: ſꝫ qꝛ forte ñ ꝺ sūt qbꝰ ꝓ nimia pietate m suscepta sctōꝝ pꝛm seuitas minime placeat: sciāt se.cccxviij.epoꝝ q ꝛ reliqs statuerūt canōes:snias reprehendere vel dānare sed quia forte maior est in illis pietas q̄ꝫ in suprascriptis.cccxviij.epis maior ē i illis mīcordia q̄ꝫ i sctō n

Idē facit ꝓ ea i scda pte que icipit ibi ꝙ si eas. h ¶ Ecce vsqꝫ ad hūc locū sūt vba niceni ꝯcilij. i ¶ Cccxviij. § vi ꝙ ħ sit statutū niceni ꝯcilij cui tot itersuerūt vt.xv.di. canōes. licꝫ dāmasus papa de.ccc. tm loqt.x.q.j.hāc ꝯsuetudinez ſꝫ mior nūerꝰ non excludit maiorem. k ¶ Dephēsi aliq seqntiuꝫ mōꝝ. vi q̄ ꝙ sola dphēsio sufficit vt h ꝛ.lxxxj.di.pbyter.ꝛ hꝫ j.e.de his. ſꝫ nō ē ita nisi sint ꝯuicti vl ꝯfessi vt segt j.ij.q.j.nosi quēq̄. ꝛ.x ij. q.j.nō dicarī vel intellige dephēsi ita ꝙ factū sit notoriū ex facti euidentia. vt ex de coha. cleri. ꝛ mutua.tales enī q i maleficio publice dephendunf sine iudicio dānanf vt. C. ꝺ defē.ci.l.dsensores .vij.lex est. l ¶ Nō possunt.de iure. m ¶ Pietate.ironice loqf. n ¶ In sctō.

xvj.q.iij.nemo.Rñ.ꝙ duo canōes psit eē cōtrarij.ꝛ tñ vterqꝫ est iuste institutꝰ. qͦ enim

§.e.miror. a ℭ Remedia.i.penas ꝯ illos q nō fuant statuta. b ℭ Aut oib⁹.ar. ꝙ qui vni facto ꝯdicit oib⁹ ꝯtradicit.sic.s.iiij.di. ꝺ nicq.de pe.di.v.fres.⁊ ex̄ de reg.iu. defleat. de conse.di.ij.cōperimus. c ℭ Et inimicos nō ꝙ corpo ꝙ aliquis nō obedit plato ei⁹ est inimicus.vt.xxiiij. q.i. quoniam vetus. ⁊.s̄.e. sigs ppostea d ℭ Palpare.i.adulari. e ℭ Debere mus. nō dispēsatione eē debitā. vt.s. eo. vt ꝯstitue ret.⁊.xi.q. iij plerumq. f ℭ Digna. qð nulli fac. xxiiij.q.ij.legitur. g ℭ Dimisrit.nō eni tam cito dimittit de⁹ sic̄ sacerdos absoluit de pe. disti.j. quez penitet. h ℭ Dicturi.nūqd voce tūc loquent. cū apl's dicat ꝙ tūc lingue cessabūt . licz pph'a ꝯtrarium dicat.exultatiōes dei i gutture eoꝝ Sed qcqd sit tē null⁹ accusabit aliū sz sola ꝯscia accusabit quēlibet.ix.q. iij. aliorum. i ℭ Indulgemus.id est indulsimus. k ℭ Permittimus . i. permisimus. l ℭ Quia vno.s.achor.vij. q.j.audact.⁊.j.j.q.iiij.§.itē pcō achō.io m ℭ Uicūq.diuini.id est ecclesiastici.

ioanne papa:maior charitas q̄ꝫ in religs sctis sacerdotib⁹.qui h̄ exéplo remedia[a] eccliaꝝ suis diffinitionib⁹ deliberauerūt. ⁊ ideo aut pna volūtate pceptis illoꝝ ꝯsentiāt : aut oibus[b] illis ꝯtrarios ⁊ inimicos[c] se eē cogscāt q̄ est ista iustitie inimica bonitas palpare[d] criminosos : ⁊ vulnera eoꝝ vsq in diē iudicij incurata seruare. ℭ Qð si eos durissimā pniam per plimos annos viderimus agere: tūc nos ⁊ saluti eoꝝ possem⁹ ꝯsulere ⁊ statuta canonū deberem⁹[e] tēpare Cū vo in aliqb⁹ nec cōpūctio hūilitat nec instātia orādi appeat:nec btm̄ dauid imitētur q dicit:lauabo per sin.no.le.m.la.me. stra.m.rigabo.⁊ illud:cinerē tāq̄ pa.mā.⁊.p.me. cuz fle.mis.nec eos ieiunijs vl' lectiōib⁹ vacare videam⁹ possum⁹ agnoscere si ad p̄stinos grad⁹ vel honores redirēt:cū q̄sta negligentia ⁊ cū q̄sto torpore ⁊ aie suc inimica securitate permanerēt: credentes ꝙ sic eis nō acta pnia dignā[f] dimisit[g] de⁹:qūo sacerdotes idulsisse vident vere dico qꝛ illi ipi qb⁹ cū piculosa ⁊ falsa mia idulgere videmur:cū añ tribunal xpi ꝓ tanq̄ pctis dānādi aduenerit:ꝯtra nos cām dicturi[h] sūt dicētes:ꝙ dū aut durā aspitatē ligue eoꝝ expaui m⁹ aut falsa blādimēta ⁊ piculosas adulatiōes ipoꝝ rū libenter accepim⁹.i eisdē pmanere pctis eis inutiliter idulgem⁹[i]: aut ipa pctā augere pmittim⁹[k] nō recordātes illð. qð i ve.test. scptū est: qꝛ vno[l] peccāte ꝯ oēs ira dei deseuit. I tez hiero. **Difficile ē p⁹ lapsuz ad p̄stinū gradum redire.**

Q Uicūq[m] dignitatez diui grad⁹ nō custodiūt.ꝯtēti fiēt aiaz saluare reūti ei i p̄stinū gradū post lapsū difficile[n] ē I tē basil⁹. **Lapsus p⁹ pniaz altario tm̄mō ministret:**

Q Ui[o] sub gradu ceciderit:p⁹ pniaz ꝯtētus fiat baptiçare[p]:coronē ifirmis dare ⁊ altario tm̄mō ministrare[q] ñ āt sacrificare. I tē ex ꝯci.āchiritāo. **De sacerdotib⁹ diacōib⁹ vel laicis q Pre idolis thurificāt.**

P Re sbyteros[r] q imolauerūt ⁊ postea itez certamen interūt[s]: ⁊ si ex fide luctati sūt:⁊ nō[t] ex cōpacto ad oñtationē vt offerrēt ipi fecerūt:hos placuit honorē[v] qdē sedis ꝓpe retinere. offerre[x] āt illis ⁊ smonē ad ppl'm facere aut aliqb⁹ sacerdotalib⁹ officijs fungi[a] nō liceat diacōes silr q imolauerūt:postea vo itez reluctati sūt: al's qdē honorē hr̄e oz:cessare aūt debēt ab oi sacro misterio ita vt nec panē nec calicē[b] offerāt nec euāgeliū ꝓnūciare.

n ℭ Difficile.tale difficile h̄s.xlvij.di. q̄tū libet.als ponit ꝓ nō.ij.q.vj.§.biduū vo.si ad o ℭ Ui sub gdu.i.in. p ℭ Baptiçare.sz nōne istud laico conceditur. vt i.q.j.qð quidā.sed dic ꝙ iste ꝓt solēniter baptiçare qð laicus nō pōt. vt.lxxxi.di. si diaconus.itē obijcit si iste pōt baptiçare.q ⁊ sacrificare.vt dicit hieronymus j.q.j.sic christus . sed ibi loquit de adhuc tolerato q ℭ Ministrare.sed nō celebrare vel dic ꝙ pōt remanere in officio sacerdotali. sed non pōt eē epus. r ℭ Presbyteros.q immolauerit. coacti conditionaliter. s ℭ Inierunt . id est. supbie causa. t ℭ Et non ex compacto id est figmēto. v ℭ Honorem . scilicet beneficium. x ℭ Offerre. id est officium non retinent. a ℭ Fungi.hic dispensatur in beneficio sed non in officio. vt extra de cle. pug . henricus .⁊ .j. eo. studeat. b ℭ Nec calicem.ante confectionem. quia post confectionem non est eis licitum offerre ⁊ sic non est contra.xciij. di. peruenit.

ps.6. ps.101. nu.16.

a ℭ Penes
ħ patz q̄ eps
dispēsat i he/
resi ⁊ cū scis/
matico.vt.s̄.
e.vt ɔstitue/
ret.nō tñ cuz
excōicato mi
nistrāte.xj.q.
iij.sigs eps.
b ℭ Per ne
cessitatē.fāis
imo poti⁹ de
bent mori fa
me q̄ʒ vesci
idolaticis.xx
xij.q.iiij.sic̄
satius.j.xxxij
q.v.ita ne.vł
vocat ħ neci
tatē coactōez
c ℭ Propt
cautelā.quā
doqʒ eni ad
cautelā ipo/
nitur alicui
pnia.vt.xxxi/
iij.q.ij.i lectū
d ℭ Com
modari.q2 re
stituūtur ad
cōionē ñ ad
offiñ.vel bñ/
ficiū:tñ dabi
tur sustenta/
tio eis.xvj.q.
vj.de lapsis.
e ℭ Sʒ illō
hormisde.s̄.
e.sigs diacō⁹
f ℭ Illud
aūt hiero.s̄.
e.quicunqʒ.
g ℭ Basili/
us.s̄.eo.qui
sub gradu.
h SAcerdo
tes ma/
nifest⁹ p eui
dentiā facti.
i ℭ Nō pñt
sine dispēsa/
tione.sʒ si est
occultū pñt
sine dispēsa/
tiōe p⁹ pniaz
k DE his
vero dep/

ent nisi forte aliq̄ epoꝝ cō
scij laboris eoꝝ ⁊ hūilitatꝭ
⁊ māsuetudis voluerit eis
aliq̄d āplius tribuere vel
adhibere penes[a] ipos q̄ ð
his erit ptās. ℭ Qui aūt
fugiētes cōphēsi sūt vel a
domesticis traditi.vel adē/
ptis facultatib⁹ sustinere tor
mēta:aut i custodia retru/
si pclamauerīt se xpianos
eē:⁊ eousqʒ astricti sūt vt
man⁹ eoꝝ cōphēdētes vi
olēter attraherēt:⁊ funestis
sacrificijs admōerēt vt ali
q̄d polluti cibi per necessi
tatē[b] sumere cogerent i oi
deiectiōe ⁊ hitu ⁊ humili
tate vite fidē ɔfitētes:hos
vo velut ex̄ delictū psiitu/
tos a cōionis grā nō phi
bere decernim⁹. ℭ Si vo
phibiti sūt ab aliq̄b⁹ pro/
pter[c] cautelā āpliorē vel pp
q̄rūdā igrātiā stati recipiā
tur. ℭ Hoc aūt sibi ⁊ de
cleri ⁊ de laicis obseruare cō
ueniat. ℭ Perq̄situ ē āt
⁊ illud si pñt ēt laici q̄ in
has necitatꝭ āgustias icide
rūt ad clicat⁹ ordinē pmo
ueri. ℭ Placuit q̄ ⁊ hos
tāq̄ʒ q̄ nihil peccauerit: si
pcedēs eoꝝ vita pbabit:
ad ħ offiñ puehi. ℭ De
his āt q̄ spōte negauerūt p
ter necātez aut pter oblati
onē facultatū aut pter pi/
culū vel aliq̄d huiuscemo
di q̄ð factū ē sub tyranide
licinij placuit ħ sctē syno/
do:q̄ʒuis hūanitate pbēt
idigni.tñ eis bēiuolētiā cō
modari[d] Sʒ illō[e] hōmisde
pape desidiosos ⁊ negligē
tes nō ve penitētes repari
phibet. ℭ Illō āt hiero.[f]
fatet ħ eē difficile ñ iposs
bile. ℭ Basili⁹[g] āt circa ð
liquētes rigorē iusticie ser
uādū ōndit:quē circa pēi
tētes alij relaxādū mirificō
diter affirmāt. ℭ Pñt ⁊

alit distigui pmisse auctes
sʒ rigorē iusticie.q̄ꝝ crina
māifesta sūt añ vł p⁹ ordia
tionē a sacris ordinib⁹ de/
iciēdi sūt: q̄ꝝ āt pctā oc/
culta sūt:⁊ satisfactiōe se/
creta sm sacerdotꝭ edictuz
purgata i ppjs ordīb⁹ re/
manere pñt. Vñ nicola⁹
papa karolo epo ⁊ ei⁹ suf/
fragācis. Nō pōt restitui
i sacerdotiū cui⁹ crimē su
SAcer/ erit māifestū.
dotes[h] si in fornicatio
nis ceciderit laq̄uz: ⁊ cris
māifest⁹ siue ōnsus sit act⁹
sacerdotij honorē hrē non
pñt[i] sm canonice istitutōis
auctē. Itē raban⁹ archi/
eps scribit ad heribalduz.
Qui valeāt repari p⁹ lapsū
DE his[k] vo vi/ vel nō.
sū ē nob scribēdū eē
q̄ sacros ordies hūt ⁊ añ
vel p⁹ ordiationē ɔtamia/
tos se eē i capitalib⁹ crīb⁹
ɔfitēt. ℭ In q̄b⁹ vt mihi
videt hec distātia eē dʒ: vt
hi q̄ dephēsi vel capti fue
rit publice in piurio furto
atqʒ fornicatiōe ⁊ ceteris
hmōi crīb⁹ sʒ canonū sa/
croꝝ istituta a ppo gdu ð
cidāt:q2 scādalū ē ppło dei
tales psonas sup se positas
hrē:q̄s vltra modū vitio/
sas eē ɔstat:nēpe iñ retra/
hūt hoies a sacrificio dei si
cut q̄udā heli filijs peccāti
bus fecisse legūt ⁊ rebelles
huic atqʒ ɔtrarij exñtes eoꝝ
prauis exēplis q̄tidie pe/
iores fiūt.q̄ āt ð pdictis pec
catꝭ abscōse a se admissis
pcāp occltā ɔfessionē corā
āgelis dei pñte ēt sacerdo/
te q̄ eis idictur⁹ ē pniam
ɔfitēt:⁊ semetipos gruiter
ðliq̄sse q̄rūt:si se p ieiunia
⁊ elemosynas vigilias sa/
crasqʒ orōnes purgare cer
tauerīt: his ēt gdu suato[l]
spes venie de mia dei pro/

hēsi.⁊ ɔuicti
vt.xv.q.vi.c.
vi.⁊ ex̄ de in
di.cū non ab
hoie.⁊ aduo
cabit testes p
q̄s pbabit ip
suz in crie de
phensuz ⁊ ð
tieat eū p.xx.
horas.ff.de
adulte.capite
l ℭ Serua/
to.sm q̄sdaz
iure commu
ni ⁊ promo/
uetur ⁊ ma/
net in ordine
suscepto [a]oc/
cultus pecca
tor post pen
tentiam per/
actam.vt eti
am sentit gfa
nus.s̄.e.§.s
illud.nisi in
symonia vbi
quis ordinez
emit qui q̄ū
ad se ⁊ ad a/
lios est suspē
sus.vt.xxxij.
dist.§.verum
⁊ extra de si.
tanta.licʒ sit
arg. contra
extra ð simi.
ex tue.sed ibi
non dicitur
q̄ dispensa/
batur cuz eo
sed dicitur q̄
prohiberi nō
potest cuz sit
occultum sʒ
obijcitur isti
quod di. it in
fi. de spe ve/
nie.Sed ipsi
intelliguntur
de spe venie
quantum ad
peccatum.h.
vo dicit q̄ in
occulto pec/
cato non po/
test dispensa
ri.q2 de illo

non potest quis accusari. vel puniri q2 occulta peccata non habent vindictam. vt. xxxij. q. v. christiana. ad hoc ergo q2 occultus peccator possit promoueri: confitebitur epo crimen suum: et nō ei soli sed coram aliquibus p̄sonis: et sic poterit dispē sare secum. sz vt dixi. s. xxv di. c. vl. pe. tm̄ siue sit occultum siue manifestum dū tamē sit enorme semper impedit ne possit sine dispēsatione p̄mo ueri. lz possit exequi suscep tū ordinem cum est occultum peccatū et q2 occultū peccatū impedit promouendū. habes ex̄ de tempo ri. ordi. ex te nore. io. sed hee opiniões hodie subla te sunt per de cre. ex̄ de tem po. or. c. vl. b. Sed nunqd sacerdos tpe penitentie potest exequi officium suum vi q2 non. vt s. di. v. testim̄. et de p̄se. di. ij si non sunt. et c. q̄ttidie. et s̄ eo. quid est h̄ cum quilibet sit suspensus q̄tum ad se propt mortale peccatum. vt. j. q. j. sacerdotes. et facit ad hoc de cele. mis. de homine. dico q2 melius est si abstineat et credit se indignum. si autem conteritur dico q2 potest celebrare. nō obstat. s̄. di. xxxiij. habuisse. qđ ē contra. sed illud intelligitur de eo quem nō penituit ad huc de pe. di. iij. iter h̄ hircū. §. de lapsis. io.

mittēda ē. ¶ De lapsis ēt i heresiz h̄ suadū ē: vt añ sniaz p̄cilij null⁹ eis cōicet ¶ ñ cypan⁹ papa antonio ait iter cetera. A cōione abstineāt q lapsis añ restituti

De eo⁹ tm̄ onē cōicāt. qđ statuēdū eēt circa cāz lapsoꝝ distuli: vt cū q/es et trāqllitas data eēt: et ep̄os i vnū p̄uēire idulgē tia diuina pmitteret: tūc cōicato et librato de oī colla tōe p̄cilio statuerē qd fieri oporteret. si qs vo añ p̄silium nr̄z et añ sniaz d oī p̄silio statutā cōicare voluissz temere lapsis: ip̄e a cōiōe abstieat. ¶ d vo⁹ supra d homicidis statutū legit: intelligit qñ facultas effugiēdi dat: nec necessitate claudūt obsidiōis: ceteꝝ cū necessitate āgustati effugere nō p̄nt: si tūc homicidiū admiserint purgari p pniaz et officio et cōioni reddāt. ¶ ñ i hylerdēsi p̄ci. legit. Post duoꝝ ānoꝝ pniam officio et cōioni restituant clici: q i obsidionib⁹ positi necēte sanguinē fuderīt

De his clicis q i obsidiōib⁹ necessitate positi fuerit id statutū ē: vt q altario mīstrāt et xp̄i corp⁹ et sanguinē tradūt vel vasa sacra officio deputata contractāt: vt ab oī hūano sanguine eēt hostili se abstineant: q2 si i h̄ ceciderit: tā officio q̄z cōione corpis dn̄i duob⁹ ānis puent⁹ ita vt i duob⁹ ānis vigilijs et ieiunijs et orōnib⁹ et elemosynis p virib⁹ q̄s dn̄s donauerit expiētur: et ita denū officio vel cōioni reddant ea tñ rōne ne vlteri⁹ ad officia potiora pmoueāt. q2 si inde finito tpe negligentiores circa salutē suā extiterit: ptelāde ipsi⁹ pnie tps in ptāte maneat sacerdotis ¶ asu q̄z si clic⁹ homicidiū fecerit: i ppo g̃du ex dispēsatiōe remanere permittet. ¶ ñ vrban⁹. ij. scribit guarnerio narbonensi epo. Qui casu homicidiū facit: ex dispēsatiōe in or/ dine licite pmaneat.

Clerico faciēte lapidem puer dicit iterēpt⁹: nos p amore dei et tuo in suo ordie eū permanere pmittimus: vt tñ semper i pnia et timore permaneat. ¶ ij stephan⁹. v. sichiberto cōsiche epo. De eodem.

b ¶ Quod vo. s. e. c. clericū. et c. de his clericis. et c. miror.

Ex his. q2 si in hoc ex necessitate. c

d ¶ Puentur. ad cautelam fm. h. clerico in nulla necessitate licitū est occidere. immo potius debet pmittē se occidi. sed nos intelligimus istud de necessitate euitabili. q2 poterat bene exisse castruz ante aduētuz paganoꝝ. si eni esset icuitabilis necessitas nō iponeret eis penitentia. vñ dicas q2 si necessitate ieuitabili sine oī dispensatiōe pōt celebrare in ordine hito. sz nō debe ret pmoueri sine dispensatione. vt ex̄ d homi. c. ij. sz ob. ex̄ e. lator vbi videt q2 licite pōt pro moueri ad superiores. ordines. lz illđ est dispensatio. de hoc di xi. s. eo. c. de his vo clericis. io. sed melius dicas q2 ibi fuit casus fortuitus.

e ¶ Sacerdotis. vide qño circa canões penitētiales hz ip̄e sacdos plenā ptātē. vt. xxvj q. vij. tpa. hz leges duplicat tps pnie ei q nō fuat pniaz iiūctā. vt. ff. de penis. aut dānū. §.

Clerico. si iste dedit opaz rei intereos f licite expellēdo porcos de agro suo tūc itellige q2 h̄ min⁹ diligent fecerit al's i nullo puniret vt dixi. s. e. de his. g ¶ Pro amore spūali. tal' n. amor nō iducit simōiaz. vt. j. q. j. filiū. et c. latorē. et. xxxv. q. ix. veniā.

h ¶ In pnia. i. stori. q2 sacdos ñ fac publicā pniaz nisi p enōmi crie. vt d pe. di. vj. sacdos

De eo communicato. olim enim epus solu non poterat sine concilio reconciliare hereticum. vt j. q. vij. siquis episcopus. sed hodie sec⁹ ex̄ d here. ad abolēdū. §. q a vero

a ¶ Quia te indicas. cũ ñ sis. b ¶ Inde cão nice. i. ñ sꝫ rigorẽ cãonũ. q2 tũc nullo mõ vt. s. e. mirõ nẽ ãt misericordiã tolerat. vl' itellige qñ iẽuitabili necessitate hõ fecerit. c ¶ Studeat bar. itellexit hõ. c. ꝑut lr̃a sõat. q lꝫ ex ꝑcussiõe ceciderit et ꝯfregerit cervicẽ. nõ iõ ẽ sacerdos deponẽdus. ar. j. e. q̃tũ naꝫ si seruũ tuũ vulneraui ⁊ ille postea ex ictu alteri⁹ perit nõ teneor de occiso. ff. ad. l. aquil'. huic scripture. § si huius ⁊. l. ita vulnerat⁹. ⁊ hanc regulã q occasionẽ dãni dat dãnũ dedisse vr̃. intelligit ꝺ occasione ꝑxia ⁊ sufficiẽti. sꝫ exp̃sse ẽ ꝯ ex e. ti. c. p̃sbrũ et. ff. ad. l. cõne. ꝺ sica. nihil iterest vñ itelige q si ñ cecidit ex percussione sed alio mõ cecidit tũc nõ tenet de mõte ei⁹. sꝫ ꝺ ꝛeo q p⁹ ipm icaute percussit. d ¶ Sex. q2 tot nõ erãt i ꝑuicia illa. e ¶ Cadens postea. f ¶ Interiit. nõ ex cã ꝑcussionis. sed ex alio casu. q2 cecidit.

Quia[a] te q̃si obnoxiuꝫ iudicas: eo q a saracenis capt⁹ hoïes iterfecisse videris: bñ facis sꝫ qm̃ ñ tua spõte id fecisse cog̃scer]: ĩde cãonice[b] nullo mõ iudicaris. Si vo̾ ꝯtra p̃sbr cõmot⁹ aliquẽ iterfecerit ⁊ si aiuꝫ occidẽdi nõ hũerit: ꝑpetuo tñ deposit⁹ erit. Un̄ nicola⁹ papa scribit osbaldo corẽpo q̃drantio.

Perpetuo careat offõ presbr q ira cõmot⁹ lꝫ ex̃ animũ aliquẽ interfecerit.

Studeat[c] scitas tua ꝑsuadere ep̃o tuo sibi canonicũ ꝯsociare nũeruꝫ collegarꝫ. id ẽ sex[d] ex vicinis ꝑuiciis fr̃es ⁊ coep̃os suos: qb⁹ tecũ ꝯuĩcti ⁊ ꝺcernẽtib⁹ diligẽter iuestigare ⁊ oĩ nisu ꝑscrutari ꝑcurate: q̃ten⁹ iuenire valeatis: vtrꝫ ꝑ ꝑcussiõe iã noïati p̃sbri icaute agẽtẽ an ceruicis fractiõe idẽ diacon⁹ vt fert extict⁹ ẽ. ⁊ si qdẽ a p̃fato p̃sbro nõ ad morẽ percussus ẽ: sꝫ ex eq̃ cadens[e] ceruice fracta iterijt[f] sꝫ arbitrũ vr̃m ꝑ ꝑcussiõe incaute agẽti p̃sbro pniaꝫ cõpetẽtẽ idicite. ⁊ aliq̃nto tẽpore a missarꝫ solẽniis suspẽdat: denuo p⁹ hõ ad sacerdotale reditur⁹ offm̃. q si veraciter q̃licũq per cussiõe[g] p̃sbri ille mortu⁹ ẽ diacon⁹ hunc nulla rõne mĩstrare sacerdotij more ꝺcreuimus⁹. qm̃ ⁊ si volũtate[h] occidẽdi nõ hũerit: furor tñ ⁊ idignatio: ex qb⁹ motio illa mortifera ꝑdijt[i] in oĩb⁹ ⁊ ꝑcipue i dei mĩstris multiplicit' ĩhibet atq dãnat. verꝫ si presbr adeo vr̃o studio obnoxius forte clarueirit: ꝑcipim⁹ vt tale[k] bñficium sibi ecclie sue ꝯcedat: q̃ ⁊ ipe ⁊ sui[l] sufficienter possint hr̃e sue sustẽtationis solatiũ. Itẽ ex cõcil'. maticẽ. c. vj. Palea.

Qui vo odij meditatione vl' ꝑ cupiditateꝫ iudeũ vl' paganũ occiderit q2 imaginẽ dei ⁊ spẽ future ꝯuersiõis extermiat. xl. dies i pane ⁊ aq̃ peniteat.

Siqs homicidiũ fecerit si ep̃s ẽ. xv. ãnis peniteat ⁊ deponatur: cũctos dies vite sue peregrinãdo finiat. p̃sbr. xij. ãnis peniteat: tres ex his i pane ⁊ aq̃: ⁊ deponat' supriori snĩa. diacon⁹. x. annis peniteat: tres ex his i pane ⁊ aq̃. cleric⁹ ⁊ laic⁹. vij. annis peniteat: tres i pane ⁊ aq̃: ⁊ ad graduꝫ cuiuslibet sacerdotij accedẽ nõ p̃sumat. Itẽ ex ꝯcil'. neocesariẽsi. Quiquẽnio a cõione abstineãt: q casu homicidiũ faciũt.

Hos vo[m] q nõ volũtate sꝫ casu homicidiũ fecerit: prior quidẽ regula p⁹. vij. tm̃ ãnorꝫ pniaꝫ cõioni sociauit ꝺm gradus pnie ꝯstitutos hec vo humana[n] diffinitio qnquẽnij tp̃s tribuit. Itẽ ex cõci. elibertano. Quib⁹ tẽ

g ¶ Percussiõe siue directa siue occasiõali. h ¶ Et si voluntatem. directã. i ¶ Prodijt ⁊ sic ꝑ vnũ delictũ iputãt oia q̃ sequũt ex illo. j. e. sepe. ⁊. s. e. c. clericum.

k ¶ Ut tale bñficiũ. hõ dispẽsat in bñficio nõ i offõ. vt. xxviij. di. p̃sbrum. dꝫ ãt de iure carere vtroq q2 cui iterdicit' vnũ ⁊ reliquũ cum sint cõnexa. vt. lxxxj. di. siqs. nã male meriti cõtinua egestate laborare debẽt. vt. ff. depositi bona fides sed iõ dispẽsatur ne ꝑ necessitatẽ vict⁹ ad turpia lucra cõuertãt vt. lxxxj. dist. ad reatum. l ¶ Et sui. sui. n. filij et ipse eadẽ persona itelligũt vt. xxxv. q. iij. §. hac auctoritate in pñ ⁊ vxor dr̃ ps viri. xxxiij. q. ij. admonere vñ vr̃ q licꝫ clericus sit sn̄ spẽsus vl' ab hoïe vel cãone. qꝺ tñ et relig ꝺẽat vñ se ⁊ suos possit sustẽtare. ⁊ ẽ si. ar. ff. ꝺ pca. l. penul. de vsu. ⁊ ha. l. ij. maxime cũ ẽt vxor et filij ꝺ bõis ecclie pasci pñt vt. xxxj. di. omino nec totus extorquẽduꝫ est a debitore qꝺ hꝫ sꝫ habẽda ẽ rõ ne egeat vt. ff. ꝺ re. iudi. l. inter eos i fi. ille ãt q excõicat nil ꝑcipiet noïe ecclie vt ex̃ ꝺ ap. pastoralis. m ¶ Hos vo sed casum su. dñ tñ culpa p̃cesserit casum. al's etiaꝫ clericus posset ꝑmoueri ex̃. e. ex pre. ⁊. c. significasti ⁊. c. dilcũs. i fi. imo tal' minister di di. vt. xv. q. j. nec his. n ¶ Humana ⁊ iõ magis

est tenēda.vt.s.ix.di.sana.ioh.qd iuris sit d hoc notaui plene i qstionib9.

a Si qua femina.ancillā hic hēs q eā pu nit vnš occidēs seruū suū sicut alienuz vt.ff.de his q sūt sui vel alie.iur.l.j.in fi.mo dica tn̄ casti/ gatio pmitti tur dn̄o.ff.de his q sunt sui vel alie.iur.l. ij.vn̄ h, iura nr̄a seru9 pōt cōqueri d do mino si seui/ at in ipsum. vt.xxiij.q. ii/ ij.si ecclia. et c.q peccat.in fi.z dic vt no taui sup illo c.si ecclia .ij. q.vij.querit.

b Siqs sp id ē ho/ ris statut) sic xxij.di. sacro sancto.e. xxx vj.di. si qui vult.z de cō se.di.v. nūq.

c In exitu supple si mo rit ante fini/ tū tp̄s penitē tie.qz post tē pus pnie lici te cōicat. vt. xxvj.q. vj.si/ quis de cor/ pore.

d Qui sac/ cū ani/ mus.sed cō/ tra furtuz sine affectu furandi nō cōmittit. xiiij.q.vi.c.vlti.et insti.de vluca.§. itez si is sed dic q rōe accessiōis cōmittit furtū. Naz z q cōmodat; vel depositis reb9. accedūt de posita vel com odata itelliguntur.ff.cōmo.l. sint.§.vsqz adeo.vel dic anim9.s.pncipaliter sed secūdario z indirecte per qndā ɔsequen/ tiaz fuit ei anim9 sacci furādi.z sic nō ē ɔriuz ff.de fur.siquid fur.§.j.sic.ff.qd me.cau.l.si mulier.§.penul.xv.q.j.merito.xxiij.q.iiij.di splicet.

e Cōtra hucusqz oñdit op9 sine animo puniri nūc oñdit contrarium.

f Cum q.calcis ictu quē fecit ludi cā.

g Si hoc.s.q i ludo occidit.z ists obtinet cū ludus licitus ē.ff.ad.l.acquil. n.i ludus.sz si est illicitus ludus nō excusat vt ex̄ d p̄sump.c.j.exquo āt cōstat q in ludo mor tuus ē nō ē necesse probare: q casu occide/ rit.vt.ff.ad.l.acqui.l.in lege.ex̄ de sen. excō. sup eo.al's qui casum allegat.ipsū probare te netur.vt.C.d pig.ac.q for/ tuitis.z.C. d iniur. si non conuitij si q aduersarius dicit q ipsuz dolo occide/ rit hoc pro/ babit. quia qui doluz ob ijcit ipsum p babit. ff. de proba. quoti ens.z intelli/ ge q ludus fuit licitus z fm h intelli/ ge q non pu nitur talis le ge cornelia ex quo nihil fe/ cit dolo pu/ nitur tamen l.acquil.in q venit leuissi/ ma culpa. vt ff.ad .l. acql. l.in lege.

h Anno/ tatione .l. le/ ge.

i Quantū id est si/ cut alienos. si vis dicere q iste furabat caballos.z du cēdo eos collisa mulier ē tunc quod dicit in fi.non puniri per leges verum est .l. corne/ lia de sic.in qua venit dolus non lata culpa vt.ff.ad.l.cor.de sic.in lege tamen de culpa bene punitur.vt.s.e.c.studeat.

k Culpabilis si: patet q licz aliquis de furto teneatur non tamen tenetur de his q sequuntur ex furto.sic.xv.q. j.lane.z.v.dist. ad eius in fi.ff.de furtis verum.extra d spō. veniens.argu.ɔ.s.e.cler.cum.

l Nō agnoscit.qū eam p̄monuit.h.

m Si qui arborem.inculpabiles. si fecit in priuato loco.tunc enim non potuit di/ uinare. vt.ff.ad.l.acquil.si putator vt ex̄ de ec.bene.vt nostrum.si in publico debuit cla/

pos spacijs a cōione absti neat q volūtate vel casu an cillam suam interfecerit.

Si q̄a femia furore ac cēsa celi flagellis vbe rauerit ācillā suā ita vt itra certū diē aiaz cū cruciatu emittat: eo q icertū sit si volūtate an casu occiderit si voluntate p9.vij. annos. si casu p9.v.ānos tpa acta legitia pnia ad cōionē pla cuit admitti.q si ifra ɔsti/ tuta tpa fuerit ifirmata ac cipiat cōionē. Ité ex ɔci lio martini pape. De hiis q volūtate vel casu homicidia faciunt.

Si qs b volū tate homicidiū fece/ rit: ad ianuā ecclie catholi ce sp iaceat: z coionē i exi/ tu c vite sue recipiat. Si aūt nō volūtate sz casu ali qd homicidiū fecerit. pos canon.vij.annis agere pe nitentiā iussit.scōs canon quqz mādauit. Ité dige. ti.de furtis. De eodem.

Qui saccū9 hn̄tē pecu niam subripuit: fur/ ti ēt sacci noie tenet; q̄uis nō sit ei anim9 sacci subri piēdi. Cōtra e aūz nō est op9 puniri vt.li.ix. codi.ti. ad.l.corneli.de sicarijs exē plis sacras lr̄as diocletia/ ni z maximiani colligit.

Quis q asse De eodē. fuerat homicidiū se n̄ volūtate sz casu fortuito fe cisse cū calcis ictu mortis occasio p̄bita videat si h g ita ē: neqz sup h ābigi pote rit oi metu ac suspitione quaz ex admisse rei discri/ mie sustinet: fm id qd āno tatiō e h nr̄a cōprehēsū ē vo lum9 liberari. Hinc etiaz pelagi9 pa. Nō iputet ad penā qd ex volūtate n̄ pce dit.

Quātū i dic iste pla cidi9 āno p̄bito dciū ē de vxore illi9: q subito iter caballos iuenta ē z dū tra herent caballi collisa ē illa z aborsum fecit. Qd si ita ē forte si caballos alie/ nos furatos tulerit ide est culpabili k. Nā de mu/ liere q casu inter caballos cōfracta ē: vbi volūtas illi us nō agnoscit l perniciosa fuisse nō pōt nec dz adijci p leges. Ité nicola9 pap. De codē.

Si q m arbo/ rem incidere videns:

maꝛ.caue ca ne.vt.j.eo. si duo.

a Si Epe cõtigit negligentia. argu.ꝙ qui occasionem dãni dat ⁊c̃. sic lxxxvj. di.pasce.xvj.q.j.ꝺcime.⁊ ex̃ de homi.c. presbyterũ.⁊.c. diaconus.xxvij.q.ij.si tu.⁊.xxxj.q.j. ꝺ neptis.⁊.j.q.j.placuit. iij. argu.contra xv.q.j.inebriauerunt.⁊. ff de ser.coꝛ. ne racius.§. si ſ iui.ff. de fur. verum de eo q fregit ostium meretricis sed nõ iõ punitur amplius quia satis est punitus propter ignominiã.

b Insepatus.foꝛtuiti enim casus nullo hominum consilio prouideri possunt.ff. de admi. re. ad ci.perti.l. ij.C.ꝺ pign. acti.qui foꝛtuitis.

c Si duo. ad .l. aquil.si putatoꝛ.

d Premissis.s.c.ꝺ his clericis.

e Permittitur allegando dicit ppter sequn .c.io.

si ꝯtigerit vt cadẽs arboꝛ occiderit hoĩez: iculpabiles sunt atq; inoxij. qꝛ nec volũtate coꝝ nec ꝺsiderio homicidiũ ppetratum ẽ. ¶ Si ꝟo aliq̃ culpa eoꝝ vel neglectu moriẽt] hois iterit⁹ cognoscit. aduenisse abijciẽdi sũt a gradu ⁊ i sacro oꝛdie nullaten⁹ suscipiẽdi. Item ex ꝯcil. guarmaciẽsi. De eodem.

Si Epe[a] ꝯtigit: dũ qs operi necessario isistẽs arboꝛẽ iciderit.vt aliqs sub t⁹ ipsã vẽiẽs depmat. ⁊ icirco si volũtate vel neglig ẽtia icidẽt] arboꝛẽ scm̃ ẽ vt homicida pnie ꝺ3 oino submitti ꝙ si nõ exvoto s3 icuria illi⁹ qs moꝛtu⁹ ẽ: ñ hec eũ snia contigit. ¶ Si .n.dũ ille opi necessario fõ tassis icũberet: ⁊ iste ispe rat⁹[b] occurrerit sub arboꝛe ⁊ sub ipa oppssus ẽ:icisoꝛ arboꝛis ñ teneẽ ꝓ homicida. Item ex cõcil. triburiẽsi. De eodẽ.

Si duo[c] frẽs i silua arboꝛes succiderit: ⁊ appropinq̃nte casura ipsi⁹ arboꝛ] frater dixerit fri caue.⁊ ille fugiẽs ipssurã arboꝛis ceciderit: ⁊ moꝛtu⁹ fuerit. viuẽs ſr inocẽs ꝺ sãguie germani diiudiceẽ. P[d] renissis[e] auctib⁹ lapsis pmittiẽ⁹ vt p⁹ pniam i suis oꝛdinib⁹ repari valeãt ad maioꝛẽ aũt ꝯscẽdere p⁹ lapsum nulla eis auctẽ pmittiẽ im mo penit⁹ ꝓhibeẽ. Vñ i hylerdẽsi ꝯcil.legiẽ. Lapsi i suis oꝛdinib⁹ repari pñt s3 ñ ad maioꝛes ꝯdescẽdũt

Hi q[f] altario scõ deseruiũt si subito i flenda carnis fragilitate coꝛruerit ⁊ dño respiciente digne penituerit ita vt moꝛtificato coꝛpe coꝛdis contriti sacrificiũ deo offerãt: mane at in ptãte põtific] vl' vera ciẽ afflictos nõ diu suspendere vel desidiosos ꝓlixioꝛi tpe ab ecclie coꝛpe segregare.ita tñ vt sic officioꝝ suoꝝ loca recipiãt ne possint ad altioꝛa officia vlteri⁹ ꝓmoueri. ¶ Q3 si iterato velut canes ad vomitũ reuersi fuerit: ⁊ velut sues ivolutabꝛis emersi iacuerit: nõ solũ dignitate officij careãt s3 ẽt scã3 cõionez nõ nisi i exitu pcipiãt. S3 exẽplo bti petri q p⁹ ꝗ ter ne negatiõis maclas ꝯfessiõe diluit amoꝛis: nõ solũ i gradu sui apl'at⁹ remansit: verũ ẽt i pastoꝛẽ toti⁹ ecclie a xp̃o istitui meruit. ex ħ ꝓbãt lapsi p⁹ dignã penitẽtiã ñ solũ ꝓpꝛia officia retinere: s3 ẽt ad maioꝛa posse ꝯscẽdere. Q ꝺ ãt btũs petr⁹ p⁹ negationẽ pastoꝛ ecclie a dño sit istitut⁹: ꝓbaẽ auctẽ bti gregoꝛij q in omelia dñice resurrectionis de eodẽ pncipe aploꝝ scribit dicẽs. Petr⁹ post culpã negationis princeps aploꝝ a dño ẽ istitutus.

Considerandum[g] nob ẽ cur oipotẽs de⁹ eũ quẽ cũcte ecclie pferre disposuerat ancille vocẽ ptimescere ⁊ seip3 negare pmisit. ¶ Q3 nimiꝝ magne eẽ actũ pietat] dispẽsatiõe cognoscim⁹ vt is q futur⁹ erat pastoꝛ ecclie i sua culpa disceret q̃r alijs misereri debuisset[h] pus itaq; eũ oñdit sibi: ⁊ tñc pposuit ceter] vt ex sua ifirmitate cognosceret: ꝗ misicoꝛditer alienas infirmitates tolleret. Item ambro. in omeẽ.li.j. Post negationẽ i fide ⁊ gradu petr⁹ pfecit.

Ideliꝰ[i] fact⁹ ẽ petr⁹ p⁹ ꝗ fidẽ se pdidisse defleuit atq; iõ maioꝛem

f Hi qui. ħ c. habes xv. q. vlti. hi qui.

g Considerandum permisit.id est non phibuit.

h Debuisset.argumentum dispensationem esse debitam.

i Prepofuit.hoc verbo pasce oues meas factus est princeps.extra de elec.significasti. non illo tu es pe. ⁊c̃. quia illud fuit ei dictum ante passionem.xxij. di. sacrosancta.

k Ideliꝰ. gratia3. argu.ꝙ potius est eligendus qui peccauit ⁊ penituit: ꝗ qui se per fuit bonus.quia magis scit compati peccatoribus.vt.s.c. pꝛoe.nam in firmus toꝛi oꝛ res surgu.ꝺ peni. dist. j. potest. argu. contra xij.distin.nos consuetudinem. etiam cõtra. xvj.q j. legi.

mat. mar. luc.

b Ex a ¶ In nationibus.i.i gentilib⁹. penitentibus.si per ignorantiam. bene enim potest ignorare cum non ipse sed alij examinent.xxiiij.di.quando.ex. vt ec.benefi. vt nrm.i fi. c ¶ Nõ pdidit.ex h.c.vr q q' libet ordinan dus teneatur pdere crimẽ suũ.vt.xxiiij. dist.c.qñ.z.c vl.z.lxxxj.di. tãus.z.c.qui cũq3.z.viij. q.iij. artald⁹ in fi.sic vide tur q in iure teneat quili bet confiteri delictũ suum si iterrogat⁹ fuerit.vt.xj. q.iij.qsquis. z.xxxv.q.vj. si duo .z.xv. q.vl.c.j. z vl ti.qd.h.cõce dit z dicit q glibet in exa minatiõe z i iudicio tenet ↄfiteri crimẽ suũ.sed i exa minatiõe suf ficit vt dicat q i genere cõ fiteatur se cri minosum. et sic petat dis pensationẽ sed si specialit p aliquo crimine fuerit interrogat⁹ tũc rñdebit z dicit se fecis se inde pniaz nec obstat.j.de pe.disti.j.§.his auctib⁹.vbi dr:nõ tibi dico vt te pdas quia illo loquit de penitẽte q se nõ dz i publico p dere.nisi.n.occultus pctõr pdat crimẽ suũ3. dixit.h.nõ posse dispẽsari secũ.z corã pluri b⁹ dz dicere z pdere se q3 pdere ẽ in publi cũ dicere.vt.ij.q.j.si peccauerit.sicut.n.eps ñ põt audire causã criminalẽ nisi cũ cleric' su is.vt.xv.q.vij.eps.sic nec solus põt dispẽsare qlit.n.pbaret aliqs secũ dispẽsatũ eẽ nisi co rã plurib⁹ factũ esset.vt ex.de scisma.frater nitatis. alij dicũt q nec i iudicio nec i exami natiõe tenet aliqs pdere se q3 dñs occultat pctũ de quo aliqs penituit.vt.xxij.q.j.aps z sic licitũ est alicui redimere sanguinẽ suũ qcũq3 mõ põt.ij.q.iij.§.notãdũ.z.ff.de bõis eoz q añ sniaz.l.j.sic z honorẽ suũ.Sz nun qd clerico pmouẽdo piudicat ↄfessio sua vt inde debeat puniri.vr q sic vt ex de elec.p inquisitionẽ imo idẽ eẽ vr si ex iudiciũ fie ret ↄfessio ex de exces.pla.q sit graue.dico q. nõ nisi in solo h q nõ admittit ad ordines. vt.xxiiij.di.qñ.in fi.sic ex de excep.deniq3. z est ea rõ. q3 l3 confessus fuerit tamen non punit. q3 ad h nõ agebat vt dixi.iij.q. vij.h quippe idẽ dico si te stis cõfitetur crimẽ suum. vt pbat ex d ac.iqsitionis Jo.

d ¶ Priuet hic signãt.h ria .q' soluta sũt.xxvj.di. qui ecclesia sticis.

gratiaz repperit q3 amisit tãq3.n.bon⁹ pastor tuẽdũ gregẽ accepit:vt q sibi ãte ifirm⁹ fuit: fieret oib⁹ fir mamẽtũ:z q se iterrogati onis tẽtatione mutauerat ceteros vo fidei stabilitate fũdaret deniq3 pp solidita tẽ deuotiõis ecclesiaz pe tra dr:sic ait dñs tu es pe tr⁹ zc. petra .n. dicitur eo q pm⁹ i natiõib⁹ fidei fũ damẽta posuerit z tãq3 sa xũ imobile toti⁹ corpis xpi anitat] cõpagẽ moleq3 cõ tineat. Itẽ obijcit:penitẽ tes ad sacros ordĩes pmo ueri nõ dẽnt:nõ q lapsi p⁹ penitẽtiã ad maiora ptin gere pñt. Vñ i cõci. car tha.iiij.legit. Nõ ordinet clericus ex penitentibus.

Ex penitẽtibus[b] q3uis sit bon⁹ tñ cleric⁹ nõ ordinet.si p ignãtiã epi fa ctũ fuerit:a clero deponat q3 se ordiatiõis tpe nõ pro didit[c] fuisse penitẽtẽ.si aũt sciẽs eps ordinauerit talẽ ẽt ipe ab epatu suo ordinã di dũtaxat ptãte puet[d] sili snie subiacebit eps:si sci ens ordinauerit clericũ q viduã aut repudiatã vxorẽ hũerit aut secũdã. Itẽ si rici⁹ papa imerio epo. Bi gam⁹ penitẽs viduc mari t⁹ sacre militie se igerẽs si ne spe pmotiõis i suo ordi ne pmaneat.

Quicũq3[e] penitẽs qcũq3 biga mus qcũq3 vidue maritus ad sacram militiam inde bite z incõpetenter irre pserit:hac sibi conditione veniã a nobis itelligat re laxatã:vt i magno dẽat cõ putare beneficio:si adẽpta sibi oi spe pmotiõis in h q iuenit ordie ppetua stabi litate pmaneat. Item ex ↄcil.gerũdẽsi. Nõ phibe atur a clero qui pressus lã guore p cõionem pnie be nedictionem accepit.

Is vos q in egritudie ad quos possunt pmoueri.vt.j.c.placuit.

e Quicũq3 iuenit sic ergo faci lius dispensa tur in ordine sumpto q in suscipiendo. vt extra de re nun.nisi cu3 pridem quia turpius zc. vt extra de iu reiuran .quẽ admodũ vel vocat h sacrã militiam mi nores ordies

Is vos. Quidam ita ponunt casum . ali quis tempore egritudis tale recepit mã datum a sacerdote: vt postq3 conualesceret solennem faceret penitentiam:talis non p hibetur a promotione:dum tamen non ste terit inter penitentes.Sed iste casus nõ pla cet.quia postq3 sanatus est talis tenetur esse i ordie pẽitẽtiũ. vt.xxvj.q.vj. q recedũt sic q fecit man⁹ violẽtas i clicũ pp iualitudinẽ vl alio ipedimẽtũ ñ pt accedẽ ad curiã absolutẽ ab iferiori tñ tenet accedẽ restituta ↄualescẽ tia vl oportunitate rñdi ex d sẽ.exc.d cero. z i illa decreta.pueñt.Jtẽ cũ pnia tal ñ iniũgat ni si p ᵹui pctõ mõtali q p⁹ mõtale pctũ ñ dz pmoueri.vt.xxvj.q.vj.c.vl.Alij sic ponũt ca sũ qdã cõionẽ ñ accepit qũsq3 fuit ipiclo mõ tj.dubitabat d tali.vtz possit pmoueri p⁹ sa nitatẽ.q3 nõ videbat vere penitens q timore mortis penituit z respõdet q põt.z hec fuit causa dubitatiõis.quia sicut nõ pt pmoueri

qui in egritudie baptiçat. qꝛ potius p̄sumit ex timoꝛe q̄ꝫ ex volūtate libera baptiçat⁹ est. vt. lvij. di. sigs in egritudie. ⁊ idē videbat̄ de penitēte tali. ſꝫ nō est siſe qꝛ multi omittūt ex deuotiōe ꝙ nō coicāt. vt de ꝯſe. di. ij. q̄ttidie. ſꝫ gcūqꝫ differt baptiçari i moꝛa est ⁊ ēt in culpa videtur.

a ¶ Pnie. pnia īfirmis nō est iponēda ſꝫ innotescēda. xxvj. q. vij. ab īfirmiſ Jo. tu autem vidcas caluꝫ quē nōui. g ponit in glo. p̄cedēti in ꝟ. alij.

b ¶ Bn̄dicti onē. i. coionē

c ¶ Si ille. mōaſte rio. ꝫ ꝓ aliq̄ delicto. al's ei nō cogeretur ibi manere. xx. q. j. ſicut. ⁊ dic vt ibi nō ui. ⁊. s̄. xxxv. q. vj. de lapſ.

d ¶ Dicendus ē. pp̄ ſili tudinē in ieiunijs ⁊ vigi lijs. al's ei diſ fert publica pnia ab igreſ ſu monaſterij. vt. j. xxxij q. ij. admonē ⁊. ij. q. j. in p̄/ mis. ꝫ. ibi epi miſſi i mona ſteriū ad agē dā pniaꝫ poſt ſex mēſes reſtituūt oꝛdi ni ſuo. ſꝫ ibi tpaliter fueꝛt miſſi hic ppetuo. vel dic ꝙ ad ſupioꝛē nō pōt promoueri. hic. ſꝫ ad eundeꝫ pōt redire. vt ibi dicit. Jo.

lāguoꝛē ꝺ p̄ſius pnieᵃ bn̄di ctionēᵇ quā viaticū dicim⁹ p coionē accepit: poſtmodū recōualeſcens ſi caput pnie i ecclia publice nō ſb diderit: ſi ꝓhibitꝫ vitijs n̄ detinet̄ obnoxi⁹: admittat̄ ad cleꝝ. I tem hoꝛmiſda papa oib⁹ epis p vnuiſas ꝓuīcias ꝯſtituꝫ. Qui ad pniaꝫ agēdā in mōaſterio recludit p̄ſbꝛ nō oꝛdinet̄.

S J illeᶜ vltro petit penitētiā: q̄ꝫuis eā pfecte agat: nō pōt epſ aut p̄ſbꝛ oꝛdiari: ita vt etiā ſi p igrā tiā oꝛdiat⁹ fuerit ⁊ poſtea ꝯuicit pniaꝫ accepiſſe deijciat̄: ille ꝗ q iuit⁹ ad pniaꝫ agēdā mittit i mōaſterio: q vtiqꝫ nihil aliud q̄ꝫ penitēs dicēdᵈ ē q̄ ꝯſcia ad ſacerdotiū ꝑuenire ꝑmittit̄: nemo mihi talia q̄libet ꝯ auc̄tatē ſe. ap. vel ꝯ. cccxviij. epoꝝ ⁊ reliq̄ꝝ canonuꝫ ꝯſtituta obijciat qꝛ gcqd ꝯ illoꝝ diffinitionē i qbus ſp̄ūſcīn credim⁹ locutuꝫ dictū fuerit: recipe n̄ ſolū temerariū ſꝫ ēt piculoſū eē nō dubito. I tē galaſius vꝛbis rome epſ oib⁹ epis Bigami⁹ vel q̄libꝫ penitēſ p⁹ pniaꝫ ſacr] nō applicet̄

N Onᵉ ꝯfidat miſterijs. q ſcꝫ pōtificū fas eſſe bigamos aut ꝯiugia ſoꝛtiē tes ab alijs relicta ſiue q̄ſli bet p⁹ pniaꝫ vl' ſine lr̄is vl' coꝛpe vitiatos vel ꝯditionarios aut curie publica/

e ¶ Non ꝯfidat. ſine lr̄is. s̄. xxxvj. di. illr̄atos.

f ¶ Cōgruēt] . j. lxxij. di. i ſinglis ⁊c̄.

g Canones. ab īfimis. ſic. xxxiij. di. c. vlti.

h ¶ Excludūt. niſi in neceſſitate. vt. j. c. placuit.

i Sigs poſt remiſſionē. g ſemel egit pniaꝫ ſolēneꝫ nō pōt fieri clic⁹ nec etiā miles. vt. xxxiij. q. ij. admonere. nec laicalē hītuꝫ pt deferre. vt j. e. c. vlt. tn̄ ſꝫ regulaꝫ eccīaſticā viuet. vt de pe. di. v. ꝯ rīi. ⁊. c. falſat ⁊ ē tn̄ ꝯueni end⁹ ſub iudice eccliaſtico. vt. xj. q. j. aliud. Joan.

k ¶ Remiſſiōeꝫ. i. baptiſma. vt. lj. di. ſigs p⁹ acceptū. ⁊ itellige de officiali g ſeua execut⁹ eſt precepta. vt. lj. di. c. j.

rūqꝫ rep nexib⁹ iplicatos aut paſſiꝫ nulla tpis ꝯgruentꝫ ᶠ expectatiōe diſcuſſos diuis ſuituros applicare miſterijs. I tē inocētius papa. Penitētes nec etiā clici fieri pn̄t.

C Anoᵍ nes apud nicenā ꝯſti tun penitētes ē ab īfimis officijs clicoꝝ excludūtʰ. Hoc nō de gbuſlibꝫ penitētib⁹ itelligit̄ ſꝫ de illis tn̄ q p⁹ actā pniaꝫ ſcr̄ar] nuli tie cingulū accepūt. De gb⁹ inocēti⁹ epſ ſcribit victoꝛi rothomagēſi epo.

Nō dꝫ fieri clic⁹: q p⁹ remiſſōeꝫ pcōꝝ militie cīgu lū habuit.

S Igs ⁱ poſt remiſſionēᵏ pcōꝝ cingulū militie ſcl'ar] hūerit: ad clicatū oino admitti n̄ dꝫ. P ōt ⁊ aliter itelligi: ē q̄dā pnia q̄ ſolēnis appellat. q̄ ſolū ſemel tn̄ i ecclia ꝯcedit: ꝺ q̄ ambꝛo. ait. Sicū vnū ē baptiſma: ita vnica ē pnia. itē nō ē ſcōs locus pnie. Jtē hiero. repiunt q̄ꝫ plīnu q ſepi⁹ agēdā pniaꝫ putāt: q luxuriant̄ in xp̄o. Nā ſi vē pniaꝫ agerēt: nūq̄ꝫ iterādā putarēt. I teꝫ au. ad macedoniū. De co.

C Auis caute ⁊ ſalubꝛiter ꝓuiſū ſit: vt locus hūllie pnie ſemel tn̄ i ecclia ꝯcedat̄ ne medicia niniis vil' nimis vil' ᵐ hēt tn̄ q̄ttidie peccātib⁹ nūq̄ꝫ p pniaꝫ ⁿ vēia negat̄. H ec āt Pnia qūo imponēda ſit: in

l Cauis. ne medicina. hec ē vna rō q̄re n̄ iterat̄. ſ. ne vilis hēat ſolēnis pnia q̄ ē medicina. vt hic. ſcōa qꝛ ē ſacrꝫ ⁊ ſignificat eiectionem ade de paradiſo. j. c. in capite. et ideo non eſt facienda iniuria ſacramento. vt de conſe. di iiij. oſtenditur. ⁊ j. q. j. ſacramēta. gratianus tn̄ dixit qꝫ ꝯſuetudineꝫ q̄rūdā eccliarūꝫ iterat̄. vt de pe. diſt. iij. ꝟ. ex p̄ſōa

m ¶ Uilis. nota. ꝙ propter fugiendā vilitatem multa ſtatuunt̄. vt h ⁊. xlv. diſt. de iudeis. ⁊. lxxx. di. epi. ⁊. xxvij. di. ij. iſtitutum.

n ¶ Penitentiam. priuatam

a) Penitentes. impositionē ab epō ad quez solū spectat imponere solemnē penitentiam. vt. j. c. prox. ⁊ recōciliatio ad solū eum spectat nisi in necessitate. vt. xxvj. q. vj. c. j. ⁊ vlti. b ¶ Comas. sed numquid depōet mulier comā cū etiā ei solēnis pnia ponit. vt. xxxiij. q. ij. ꝺ his. R̃z. ꝙ nō qꝛ cā hēt insignū subiectionis. xxx. di. c. ij. ideo aūt comā deponet vir. qꝛ amplius in habitu viuet clericali. j. de ꝯse. di. v. dictū. ⁊. xxxiij. q. ij. admonere. ⁊. j. e. c. vltimo. c ¶ Juuenibus ⁊ si fuerit iposita nō ideo prohibētur ꝯhere. xxxiij. q. ij. i adolescētia. Alij aūt nō pūt ꝯhere. xxxiij. q. ij. de his. Jdē dico ꝺ decrepitis. qꝛ etatis rōne hn̄da ē ipnia. vt. xxvj. q. v. ij. tēpa. ⁊. c. B sit. ⁊ psumit magis ꝑ sene ꝙ pro iuuene. vt. xxxiij. di. fr̄nitatis. d ¶ Oib⁹ ij. q. iij. sicqs epm ꝯ illud terroris ē. vel h̄ de penitentibus digne. ibi ficte. xxiij. q. j. legatur.

agathēsi ꝯcil. legit. in q̄ sic statutū ē. Quo penitētes

Penitētes ad pnīaꝫ accedāt. Penitētes a tpe q̄ pniam petūt ipositionē manuū ⁊ ciliciū sup capita sua a sacerdote sic̄ vbiqꝫ statutū ē ꝯsūr. Si āt comas ᵇ nō deposuerit: aut vestiméta nō mutauerit: abijciant: ⁊ nisi digne deo penituerit: nō recipiātur. ¶ Juuenib⁹ ᶜ ēt pnia nō facile cōmittēda ē pp etatꝭ fragilitatem viaticū tn̄ oib⁹ ᵈ in morte positꝭ nō est negādū. Item ex eodē. Que sint fuāda i

In capite ᵉ solēni pnia. q̄dragesime oēs penitētes q publicā suscipiūt aut susceperūt pniam: aū fores ecclie se repn̄tēt epo ciuitatis sacco ᶠ iduti nudis pedib⁹ vultib⁹ i terrā demissis reos se eē ipo hitu ⁊ vultu ꝓtestātes ¶ Ibi adesse dn̄t diaconi. i. archipr̄bris pr̄byteri ꝓchiaꝝ ⁊ pr̄byteri penitētiū: q eoꝝ pniaꝫ ⁊ ꝯūsationē diligēter ispicere dn̄t: ⁊ fm mōuꝫ culpe pēitētiū p pfatos ʰ grad⁹ iniūgere. p⁹ hec eos in ecclīaꝫ itroducāt: ⁊ cuꝫ oi clero septē pniales psal. in

In capite. suscepūt ergo alio tpe pōt pnia imponi a sacerdote. ⁊ postea hec solemnitas fit ab epō. f ¶ Sacco. sic fecit achab de. pe. di. iij. ꝯ. ecce. g ¶ Archipresbyteri. videtur ꝙ ꝙ alius sit decanus aliꝰ archipr̄byter. ⁊ sic est ꝯ. lx. di. c. j. sed ibi ponit hec dictio aut disiunctiue. vel loqtur h̄ de rurali decano. h ¶ Per prefatos. in pte. c. q̄ hic non est. ad hoc facit. xxxiij. q. ij. latorem. i ¶ Jniungere. argu. ꝙ episcopus nō potest iudicare de subditis suoꝝ prelatoꝝ vt ex ꝺ of.

oꝛ. cū ab ecclīarū. Jo. qꝺ nō est veꝝ cū sit iudex ordinarius oiuꝫ clericoꝝ sue diocesis sꝫ dicitur ibi ꝙ nō dꝫ epūs reuocare sn̄ias excōicatiōis iuste latas ab eoꝝ prelatis sine eorum ꝯsensu. b. k ¶ Bn̄dictaꝫ vt per eā tollātur venialia pcā vt ꝺ ꝯse. dist. iij. aquā. ⁊ di. iiij. nec qu eꝫ. l ¶ Ministris. i. ostiarijs. ad cuius h̄ spectat officiū. vt. xxj. di. cleros. ⁊. xxv. di. plectis. m ¶ Cena ꝺ ꝯsec. di. ij. in cena. n ¶ Representent. ita fit q̄libet anno. vt talī die mittant in ecclesiā. ⁊ licꝫ stēt in ecclīa nō tn̄ cōicabūt cū alijs i eucharistia i osculo. ⁊ sic erūt vsqꝫ ad octauā pasce ⁊ tūc iteꝝ exibūt de ecclīa ⁊ erūt ex̄ ecclīam vsqꝫ ad talē diē seqntis anni. ⁊ h̄ fiet vsqꝫ ad finē pnie. ⁊ ēt si bn̄ penitet scd̄o vel tertio anno pōt ei reddi igressus ecclie. vt

terra ꝓstrat⁹ epūs cū lachrymis ꝑ eoꝝ absolutiōe decātet. tūc resurgēs ab oōne iux̄ qꝺ canōes iubent: man⁹ ei⁹ iponat: bn̄dictā ᵏ aquā sup eos spgat: cinerē ꝑus mittat: deiā cilicio capita eoꝝ opiet: ⁊ cū gemitu crebris suspirijs denūciet eis: qm̄ sic̄ adā ꝓiectus est de padiso: ita ipi ꝑ pctīs ab ecclīa abijciūt. ⁊ postea iubeat ministris ˡ: vt eos ex̄ ianuas ecclie expellāt. cler⁹ ꝺo psēqtur eos cū rn̄sorio s. i sudore vult⁹ tui vesceris pane tuo: vt vidētes sctām ecclīam ꝑ facinorib⁹ suis tremefctāꝫ atqꝫ cōmotā nō paruipēdāt pniaꝫ. in sacra aūt dn̄i cena ᵐ rursus ab eoꝝ decanis ⁊ eoꝝ pr̄bris ecclie liminib⁹ repsententur ⁿ. Hanc aūt pniaꝫ nulli vnqꝫ clicoꝝ agere ꝯcedi tur: atqꝫ iō huiuscemodi penitentes ad cleꝝ admitti ꝓhibent. Vñ in charthagi. ꝯcili. v. statutum est. Clericis nō iponat manus

Quō tāqꝫ penitētib⁹. firmādū ᵒ ē: vt si qn̄ pr̄byteri vel diaconi i aliq̄ grauiori culpa ꝯuicti fuerint: q̄ eos a misterio necē sit re

xij. q. ij. de viro. ⁊. xxxiij. q. ij. latorē qn̄qꝫ ēe vsqꝫ in finē vite macebit ex̄ ecclīaꝫ. vt. xxxiij. q. ij. admonere. ⁊ hec intromissio fit a ꝓprio sacerdote. nisi solēniter debeat reconciliari ecclie. s. finito tpe pnie. vel etiā aū si epō visū fuerit expedire. hāc. n. sol⁹ epūs pōt facē. vt. xxvj. q. vj. c. j. Jteꝫ solēnis pnia nō est iponenda nisi ꝑ cric manifeste ⁊ enormi qꝺ totam vrbem commouet. vt. xxvj. q. vj. c. vlti. o ¶ Con firmādū. penitentibus nisi sit depositus. tūc pōt solēnē pniam facere ⁊ sic intelligunt ꝯtraria. de pe. di. vj. sacerdos. tamen publicam penitentiam pōt facere sacerdos.

vt.xxviij.di.p̄sbr.xxx.di.sigs p̄sbr.ꝛ.lxxxj.di. sigs eps ꝛ hoc ꝑ publico crimine:nõ ꝑ ꝑua to. a ℂ Rebaptiçati scient.vt.j.de cõse.di iiij.q his.tñ in habitu clerical:vl' regulari sp. ci. ℂ Illud q̃z par erũt.vt de ꝯse.di.i.v.decim.

b I. equuz.

c ℂ Instrumẽta.i.ordines vel vtẽsilia.d ℂ Qui dudũ.si.j.lxxj.di.in sacerdotib⁹:ar.ꝫ.ẽ.di.ferruz ꝛ.xxxiij.q.ij. admonere.

Alienuz est.h oĩa capl'a loquũtur de solẽni penitentia. f ℂ Successio.nec tñ credẽdũ ẽ statiz ꝙ cã pnĩe sit i monasterio nã q̃ꝗꝫ boĩ viri igrediũt monasteriuz q2 meritũ augere desiderãt.xxvj.q.ij sũt q dicũt.

g Placuit aut vsus.i.vtilitas. h enim iducũt dispẽsationẽ j.q.vij.tali.vl' vsus.i.ꝯsuetudo.sic ẽ ar. ꝙ cõsuetudo attẽdit circa ordinandos. vt dixi.xij.di sti.nos ꝯsuetudinem.

h ℂ Eplaz ar.ꝙ difficiliꝰ dispensat cũ penitente q̃ cũ bigamo vt.xxxiij.di. lector.

moueri ad tpꝰ:nõ eis manꝰ tãq̃ penitẽtibꝰ vl' tanq̃ fidelibꝰ laicꝰ iponat: neqꝫ vnq̃ ꝑmittẽdũ ẽ:vt rebaptizati[a] ad clericatꝰ gradũ ꝑmoueant. ℂ Vñ syricꝰ papa.

Nec clerico pniaz agere nec penitẽti ad clericatum accedere ꝑmittitur.

Illud[b] q̃z nobis par fuit ꝑuidere:vt sic pniaz agere nulli vnq̃ cõcedit clĩcoꝝ:ita pꝰ plenitudinẽ ac recõciliationẽ cuiq̃ laicoꝝ ñ licet honorẽ clicatꝰ adipisci:qm̃ q̃uis sint oĩum pctõꝝ ꝯtagiõe mũdati:nulla tñ gerẽdoꝝ sacroꝝ ꝺbẽt isĩra[c] recipere q dudũ[d] fuerũt vasa vitioꝝ. ℂ Itẽ leo papa.

Presbris ꝛ diacõibꝰ tãq̃ pẽitẽtibꝰ ñ ꝺbẽt manꝰ iponi.

Alienũ[e] ẽ a ꝯsuetudie ecclĩastica: vt q i p̄sbyterali hõre aut diaconii gdu fuerit ꝯsecrati:hi ꝑ crĩe aliq̃ suo ꝑ manꝰ ipositiõꝫ remediũ accipiãt penitẽdi qꝺ sine dubio ex aplica traditiõe descẽdit ꝭꝫ qꝺ scptũ ẽ.sacerdos si peccauerit qs orabit ꝑ eo. vñ hmõi lapsis ad ꝑmerẽdã miĩcordiã ꝺi ꝑuata ẽ expetẽda successio[f] vt illis si satisfactio fuerit digna: sit ẽt fructuosa. ℂ Probant ẽt aucte toletãi ꝯci. huiuscemõi pẽitẽtes ad cleꝝ ñ admittẽdi. ℂ Vñ q̃ sic statutũ ẽ

Cã necessitatis ad cleꝝ pe

nitẽtes admittant.

Placuit[g] vt penitẽtes solẽnit ñ admittãt ad cleꝝ nisi tm̃ si nẽcitas aut vsus exegerit tũc deputẽt iter ostiarios vl' iter lectores ita vt epl'az[h] vl' euãgeliũ nõ legãt. ℂ Si q ãt ordiati sũt i diacões iter subdiacões ita hẽant:vt manũ nõ iponãt[i] nec sacra ꝯtigãt.eũ ꝟo penitẽtẽ dicimꝰ:q post baptismã aut pro homicidio aut ꝑ diuersis crimibꝰ grauissimisq̃ pctis publicam pniam gerẽs sub cilicio diuio fuerit recõciliatꝰ altario. ℂ Apostate[k] q̃z ad clĩcatꝰ offm̃ admitti nõ ꝺent. ℂ Vñ i ꝯci.arelatẽsi.ij.

Ad clericatꝰ offiñ nõ admittãtur apostate.

Hi q[l] post scitãm religiõis ꝑfessionẽ apostatarũt:ꝛ ad secularẽ[m] redeũt ꝯuersationẽ:et postmodũ pnĩe remedia ñ reqrũt:sine pnĩa cõioneꝫ penitꝰ nõ accipiãt:qꝺ ẽt iubemꝰ ad clĩcatꝰ offiñ ñ admitti.ꝛ qcũq̃ ille sit pꝰ penitẽtiã hitũ secularẽ accipere ñ p̄sumat.qꝺ si p̄sũpserit:ab eccl'ia aliẽnꝰ hẽat.

Di.lj.

Occe[n] ꝙ crimiosi vl' nõ vere penitẽtes vl' publicã penitẽtiã agẽtes a sacris prohibent ordinibꝰ. ℂ Adiecit q̃z scã mr eccl'ia:vt curiales aut post baptisma mi

ã fide religiõe vel clericatu.xxvj.q.vl.nõ ob seruetis. Jo. l ℂ Hi qui pꝰ ꝛ ad secularẽ. qꝺ ñ ri nõ licet.q2 q semel habuit tõsurã clericalẽ sp vtet ea.vt.xxxij.dist.si q clerici.xx.q.iij.e os.Jo.h tene ꝑ certo ꝙ i minoribꝰ ordinibus cõstitutꝰ põt contrahere ꝛ ad seculũ redire. nec tñ ꝺẽt ferre tonsurã nec apostata iudicat vt ex.de clerici.iu.Jo.si at clerici retinẽdo eccl'iaz dimitterẽt tonsurã ꝛ habitũ vl' religiosus religionẽ suã apostata iudicat vt in extra.de apostã.c.j.ꝛ vlti mo.b.

m ℂ Secularẽ qcqd interi acqsierit cedet monasterio.xviij.q.ij.abbates ꝛ.C.de epis.ꝛ cleri.l.vlti.ꝛ §.hoc etiaz.

Di.lj.

Ecce ad iecit q̃z triplex assignat rõ q̃re officiati siue curiales nõ ꝑmouentur.vna ẽ rõ q2 frequẽter cõtrahũt irregularitatẽ ex officio suo. vt.j.c.j.ꝛ.ij. scða q2 multũ molestat eccl'ia cuꝫ tales ꝑpetũt.vt j.c.ij.ꝛ.iij.ttia rõ.q2 p̄sumit ꝙ rõ eos q ñ cã relig ois ordinẽt. ꝭꝫ vt. fugiãt rõ cinia vt.liij.di.legẽ.q dã add ur duas alias rõnes.s.ꝙ eccl'ia ẽstat ꝺ eis cũ ꝑpetũt ꝺ glãꝫ aũ dere deberet.Itẽ ꝑꝑ voluptates q̃s forte ha

i ℂ Nõ iponãt.i.nõ mistrẽt in officio subdiaconatus.ꝭꝫ tñ nomẽ hẽant.ꝛ habeãt locũ subdiaconoꝝ i choro ꝛ in cibo.ꝛ ẽ si.xv.q.viij.q admiserit.ꝛ.c.solẽnit sigs presbyter. k ℂ Apostate.dũr retro abeuntes

buerūt in suis officijs. vt. j. e. ꝑterea. dicūtur āt large curiales oēs q aliq̄ mō sunt obligati curie siue milites siue aduocati forēses siue iudices siue officiati siue histriōēs. s; isti ꝓhibent a ꝓmotiōe vt sequit̄. Nullus ḡ officialis ꝓmouet nisi prius sit absolut⁹ a curia. p⁹ca sic. dū tñ seua ñ exercuerit. nec effuderit sanguinē humanum nec turpia ⁊ ihonesta facta fecerit vt histriones. De iudicibus āt ⁊ aduocatis ē dicēdu; ꝙ si tm̄ iterfuerūt cuilib⁹ cāis nō repellunt̄ vt. lxj. di. osius. et h̄ ē verū si post baptismahuiusmodi officiū exercuerūt secus āt si ante vt. j. e. c. h̄. qs post bapt. tñ dicit ꝙ si ante baptismu; aliqs ex offō occidit hominē talis post baptismū nō pōt ꝓmoueri. q꜠ baptismū tñ crimina tollit vt. xxvj. distinc. deinde. ⁊ c. vna. fm̄. h. pōt q꜠ non pōt eē melioris ꝯditiōis peccās q̄ nō peccās. Ad hoc facit. ff. qd̄ vi aut clam seruus.

litātes aut ī foro decertātes a sacris ꝓhibeant̄ ordinib⁹. Vn̄ ait inocēti⁹ papa.

Post baptismū militātes vel ī foro decertantes a sacris ꝓhibent̄ ordinibus.

Aliquātos[a] ex his qui post acceptā baptismi grāz ī forēsi exercitatione[b] v̄sati sūt: ⁊ obtinēdi ptinaciā susceperūt ascitos ad sacerdotiū eē cōperim⁹. de q̄ruz nūero aliq ꝓhibēt̄ ad sacerdotiū[c] assumi. aliquātus[d] ex militia: q cū potestatib⁹ obedierūt seua necessario ꝓcepta ↄ̄erecuti. aliq̄ntos ex curialib⁹[e] q duz pareret ptātib⁹: q̄ sūt sibi iperata fecerūt aliq̄ntos q voluptates[f] ⁊ editiōes[g] populis celebrauerūt ad honorē sūmi sacerdotij puenisse. q̄rū oīuz neminez ad societatē q̄dē ordis clericorū oportuerat puenire. q̄ si singula discutiēda[h] māda-rem⁹ ñ modicos mot⁹ aut scādala hispaniensib⁹ ꝓuinicijs qb⁹ mederi cupimus de studio emēdatiōes iducerem⁹. ¶ Iccirco remittēda[i] pot⁹ hec putam⁹. sed ne deinceps silia cōmittātur: dilectiōis v̄re maturitas ꝓuidere debebit: vt tāte vsurpatiōi nūc finis necessari⁹ iponat̄. eo videlic; ꝯstituto: vt qcūq; tales ordinati fueriñt: cū ordinatorib⁹ suis deponant̄. Itez felici ep̄o micerianō. De q b⁹ laicis ad clericatū non Designa pōt puenire.

Designata[k] sūt gn̄a laycoꝝ de qb⁹ ad clericatū aliq veīre nō pn̄t. id est siquis fide lis administrauerit[l] de curialibus autem manifesta est ratio. qm̄ ⁊ si inueniantur hmōi viri q debeāt[m] clerici fieri: tñ quoniā sepius a curia repetuntur: cauēdum est ab his propter

⁊ h̄ obijciat̄ ei nōne si accusator deficit puniretur pena talionis. ⁊ sic videt̄ hoc iponēdu; aduocato q obtinēdi ptinaciā suscepit. s; ipē r̄ndet q꜠ ad hoc nō egit aduocat⁹. vt accusator puniret̄. s; vt reus absolueret̄. Itē q꜠ alio iudicio agen dū ē de calūnia accusatoris. ⁊ dicit clericū appellare posse ꝓ cōuicto in causa sanguinis q꜠ ibi quilib; audit̄ appellās. vt. ff. de appel. l. non tm̄ ⁊ sic cām appel. pōt exercere. prior opinio magis ē tuta. vt nec ꝓ accusatore nec pro reo possit cleric⁹ aduocare. nec ob. xxiij. q. v. reos. q꜠ ibi nō di ꝙ aliqs possit patrocinari pro dānatis. sed possum⁹ itercedere ꝓ eis. licz. n. aduocat⁹ rei nō intēdat ad h̄ ꝙ accusator puniatur. tñ ꝓ q̄ndam ꝯsequētiaz tēdit ad hoc. vt. xv. q. j. merito. ⁊ arg. j. q. iij. siqs obiecerit. ad idē ar. op. s̄. di. ꝑx. c. clericū. d ¶ Aliquātos milites. e ¶ Ex curialib⁹. i. officiatis. f ¶ Voluptates. i. ludibria. qbus voluptatib⁹ exercitabātur hōies. g ¶ Et editiones. q̄ narrabant voluptatis cā. s. ea q̄ edita erāt ab hominib⁹. s. turpes fabulas vel cantus. h ¶ Discutiēda. i. corrigēda. i ¶ Remittēda. ar. rōne scādali aliqd tol'rari sic. s̄. di. iiij. dnicq;. ⁊ xxviij. di. d̄ syracusane. ⁊ nōm. xliiij. di. comessatiōes. Itē ar. ꝙ aliqd ꝓhibet̄ fieri. factū tñ tolerat̄. vij. q. j. ep̄s i diocesi. s̄. di. ꝑxi. quicunq;. Joh.

a ¶ Aliquātos. q post. hoc ideo dicit̄. q꜠ quecūq; peccata qs fecerit an̄ baptismū nō iputant̄ ei postea. vt. j. e. siq post. ⁊ s̄. di. ꝑxi. siqs viduā. ⁊ c. placuit. ⁊ xxvj. di. vna. b ¶ Exercitatione. vt aduocati. c ¶ Ad sacerdotiū. qcūq; fuit accusator aut aduocat⁹ aut iudex aut testis vl' ēt notari⁹ in cā sanguinis nō pōt ꝓmoueri. vt. s̄. di. ꝑxi. siqs viduā. Nā cōstat ꝙ clericus nō pōt esse accusator in cā sāguinis. vt. ij. q. vij. siquis. ⁊. c. sacerdotes. nec iudex. xxiij. q. vl. his a qb⁹. nec testis. xj. q. j. testimoniū. nec notari⁹ vt. xxiij. q. iiij. illud. ⁊ in ex̄ua. ne cleri. vel mo. c. sententiā. Baçian⁹ tñ intelligit hoc de aduocato accusatoris. nā cuil. bet licitū ē defēdere reum. xxiij. q. v. reos. ⁊. C. de ep̄a. au. ad dictos

Designata. fidelis. i. post baptismū. l ¶ Administrauerit. curie in seculis actibus. m ¶ Qui debeāt. ex merito vite. ⁊ ē ar. ꝙ hic si aliquid ē ꝓ me. ⁊ aliud contra me. magis nocet mihi qd̄ ē ꝯ̄ me q̄ ꝓsit id qd̄ est pro me. sic. lvj. distin. ismael ⁊. ff. quibus ad li. ꝓcla. nō. li. l. vl. ⁊ ex̄ d̄ offi. k

uel.sup q̄stionū.§.si p̄o due.ar.Ꝫ.ff. de iur. fi.nō itelli. ff.§.j.ꝛ ex̄ de el.ꝛ re iudi.cāz i fi.

a ℭ Sepe.ar.aliqui sta tui ꝑpter cautelā futuroꝝ.vt.xxviij.di.de syracusane.liiij.dist. generalis. xxiij.di.in noīedomini.

d ℭ Instabat.tamen facti sacerdotes non restituuntur.vt.liiij.di.ex antiquis.

e ℭ Si quis.pone casum.j.de pe.di.j.siquis cum telo.alij ponunt casum de officiali.

f ℭ Militauerit.milites vtiq̄ si p̄ nō sit ꝓmoueri sine licentia pape.vt xix.q.iij.monasterijs.sed itelligo illud de his q irregularitatem ꝯxerūt. vn̄ si ꝯcedo ꝙ h̄ so lū impediat ꝓmotionem ꝙ gladiū assumpsit ꝛ militiā nisi seua facta exercuit.vt.j.liij.di. legē.si p̄o se pe interfuerit bellis. ꝛ per eum nō stat qn occidat aliquē. licȝ si ꝑ occidat tn̄ ꝑ pt ambiguū duplicitatē n̄ admitterē tā lē ad clerū. ar.xxiij.q.v. excoicatoꝝ.

g ℭ Ac cingulū.i.charactarē militarem.vt.j.q.j. qdam. in fi.

h ℭ Si ad clerum.i.ad s̄bdiaconatū.

b Preterea. functionib⁹.i.officiis.ꝛ intelligitur de his q alicui officio obligati sunt vt tutores vl̄ curatores vl̄ procuratores qui finito officio suo licite promouētur . vt ex̄ de obli.ad rō.c. vnico . Naȝ qui ex administratione aliqua est obligat⁹ reipu. nō pōt ꝓuehi ad honores . vt.ff. de mu.ꝛ ho.rescripto.§.debitores.secus si obligatus est pro aliq̄ debito vt ibi di.ꝛ.C.ꝺ episco.ꝛ cle. gsqs emersis. Sȝ qd si aliqs est obligatus ad scribendū aliqd ad qꝺ forte iuraméto tenet.nunqd tal' pōt ꝯuerti i mōsteriū.dic.h.ꝙ sic nec fit in iuria illi cui kuire tenet' qꝛ instictu spūssancti fit.sic.xiiij.q.v.dixit. ar.pro eo ex̄ de voto ꝛ vo.scripture.ꝛ ex̄ de ꝯuer.ꝯiu.ex publico.ꝛ c.vl.ꝛ.xxxiij.q.ij.c.admonere.xix.q.ij.c.due sicut soluitur ingratitudo religionis ingressu.vt.xix.q.iij.c.j. Sȝ econtra vi ꝙ ēt mortu⁹ debitor nō potest sepeliri inito creditori nisi satisfaciat ei.ex̄ de.ap.qua fronte. satis videtur ꝙ possit intrare ꝛ ꝙ monasterium nō in amplius tenetur q̄ḡ ad ipsum peruenerit nisi postea ratione sui ad pinguiorē fortunā perueniat per successionem aliquam.vt.xix. q.vlti.si qua.vel dic ꝙ in monasterio existēs potest exequi tale officium dum tamen non negligat diuinū obsequiū.vt.xcj. di.cleric⁹.

c ℭ Muneribus.i.officijs munerū mioꝝ tribulationē q̄ sepe[a] ꝺ his ecclie ꝓuenit. I dez.

Nō admittant curiales ad clericale offm̄.

Preterea[b] frequnter qdā ex frib⁹ n̄ris curiales vel qbuslibȝ publicis functionib⁹ occupatos clicos facē ꝯtēdūt. ꝑ qb⁹ postea maior ē tristicia tūc: cū iā de reuocandis eis aliqd ab īpatore p̄cipit: q̄ḡ grā nascat de ascito.ꝯstat.n.eos i ipis munerib⁹[c].i.in misterijs ꝛ officijs ēt voluptates exhibere: q̄s a diabolo iuētas eē nō dubiū ē: ꝛ ludoꝝ ꝛ mimoꝝ apparatib⁹ aut p̄esse aut forsitā infesse. Sit certe in exēpluȝ sollicitudo ꝛ tristicia fratꝝ quā sepe ꝑtulim⁹ īpatore p̄nte: cū ꝑ his sepius rogarem⁹ quā ipe nobiscū posit⁹ cognouisti qbus nō solū iferiores clerici ex curialib⁹: veꝝ ēt in sacerdotio ꝯstituti ingens molestia vt redderēt' insta bat[d]. I. tē ex ꝯci.toletano

Non ꝓmoueat ad diaconatū q post baptismum ad fidelē necādū accicet' su erit.

Siqs[e] post accepꝫ baptisma militauerit[f]: ꝛ clamidē sūpserit ac cingulū[g] ad necādū fideles ētsi grauia nō admisit: si ad cleꝝ[h] admissus fuerit[i] diaconi nō accipiat dignitatē. I. teȝ in toletano ꝯci.iiij.

A qbus dȝ eē immunis q in ep̄m ordinat.

Qui[k] in aliq̄ crie detenti sunt: q infamie[l] nota aspsi sūt : q scelera aliq̄ ꝑ publicā pniam se admisisse ꝯfessi sūt: q in heresiȝ lapsi sunt: vel q i heresi baptiçati sūt aut rebaptiçati esse noscūtur: q semetipos absciderūt: aut q nāli' defectu mēbroꝝ aliqꝺ minus hīe noscūtur: q scꝺe vxoris ꝯiunctionē sortiti sūt aut numerosa ꝯiugia frequentauerūt q viduā vel a marito relictā duxerūt: aut cōruptaꝝ mariti fuerūt: q cōcubinas[m] aut fōnicarias habuert: q kuili ꝯditōi obno

i ℭ Fuerit.ex dispēsatiōe.

k ℭ Qui in aliq̄.p̄mo ponit.xxvj. ipedimēta.q̄ ipediūt ꝓmouēdū i ep̄z. scꝺo dic ꝙ ep̄s ad min⁹ a.trib⁹ ep̄is ē ꝯsecrādus ibi.vbi metropolitano placuerit.metropolitan⁹ āt est ꝯsecrād⁹ i ciuitate metropoli a suis suffragāeis.

l ℭ Infamie.ēt de facto vt dixi. ij.q.vij.c.ipi apli.

m ℭ Qui ꝯcubinas.ex h̄ videt' ꝙ ep̄s ipo facto nō dispēset.si n.ipo facto.dispēsaret q̄re h̄ p̄uiret' ꝓmouēs ꝯcubinariū.cū tn̄ cuȝ ipo possit dispēsare ipo facto.vt ex̄ de iudicijs.at si clici.ꝛ facit ad h̄ lxxxj.di.sig.ꝛ ex̄ de scisma.fraternitatis.ꝛ ex̄ ꝺ p̄bēdē.referēte. Itē s̄m h̄ ep̄s sp̄ diceret se dispēsasse.vt sic nō p̄uiret'.ꝙ āt ipo scꝺ dispēset. ꝑbat ex̄ de fi.p̄sb.veniēs. ad idē.s̄.xxviij.di. diaconi.ꝛ ex̄ q m̄ri.ac.si pos.ꝑ mas .liiij.di. si seru⁹.ex̄ de resti.spo.lr̄as.§.opinioni. vbi

hẽs ꝙ ecclia mãdãdo vl' dissimulãdo dispẽ/sat. ꝛ h' credo ꝙ circa notũ solo scõ dispẽsat. sꝫ ñ circa ignotũ. q2 non exãĩatõe ñ eget. vt xlvij. di. õ petro. ꝯsulo tñ ꝙ testes vl' lr̃as hẽant sup dispẽsatiõe fcã sibi. vl' dic ꝙ h' redarguũt illi q ex ꝯtẽptu ordinãt aliqs nõ examinando eos. vt. lxxxi. di. dictũ. ꝛ. c. qcũqꝫ. ꝛ tñ i discreta dispẽsatio redarguit h' ꝛ i oĩb⁹ silib⁹. ex̃ ꝺ pbẽ. ꝺ mlr̃a.

a Laici. ñ n. repente de lai:o fiet eps lxj. di. c. j. ꝛ. ij.

b Qui a decessorib⁹. nisi i h' papa dispẽsauerit. vt. vij. q. j. petiiti.

c Dñico hora tertia. lxxv. di. ꝙ die

d Metropoli. i. ppa ciuitate ꝯsecrãd⁹ ẽ metropolitan⁹ vt h' ꝛ. lxiij. di. metropolitano.

e Cõuenientib⁹. h' hẽs ꝙ metropolitan⁹ ꝯsecrand⁹ ẽ a suffraganeis. vt. lxvj. di. c. j. ex̃ ꝺ tẽp. or. si archieps. ꝛ in aut. ꝺ ec. ti. ꝗ. j. ar. ꝯ. xxiiij. q. j. pudẽda. vbi dicit ꝙ a papa sit ꝯsecrãd⁹. sꝫ pmũ ẽ ꝺ iur. papa tñ iã pscripsit ꝯ ius

f il ꝺ. vel dic vt ex̃ de ele. ꝛ. lxj. di. osi⁹.

g Sollicitudo. subdiacon⁹. vꝫ ꝙ aliqs p.

xij sũt: q ignoti sũt: q neophiti vl' laici⁹ q seclari militie deditĩ sũt: q curie nexib⁹ obligati sũt: q iscij lr̃arũ: q nõdũ ad. xxx. ãnos puenerĩt: q p grad⁹ ecclíasticos ñ ascẽderĩt: q ambitu honorẽ q̃rũt: q honorem mũerib⁹ obtiere moliũtur q a decessorib⁹ hi sacerdotũ eligunt. Sꝫ nec ille deicep sacerdos erit: quẽ nec cler⁹ nec ppl's ꝓpe ciuitat; elegit: vi auctas metropolitani vl' cõprouicialiũ sacerdotũ assensus ñ exqsiuit. Quicũqꝫ igit deinceps ad ordinẽ sacerdotij postulat⁹: ꝛ i his q̃ pdicta sũt exqsit⁹ sꝫ i nullo hoꝝ ꝺ phẽsus fuerit: ꝛ examiat⁹ ꝓbabili vita ꝛ doctrina extiterit: tũc fꝫ synodica vel decretalia ꝯstituta cũ oiuꝫ clĩcoꝝ vl' ciuiũ volũtate ab vniũsis ꝯprouicialib⁹ epil aut certe a trib⁹ i sacerdotẽ die dñico ꝯsecrãbit: cõuenietib⁹ ceteri q absẽtes st iuis lr̃is: ꝛ magi aucte vel pñtia ei⁹ q ṽe metropol'. eps ẽ ꝯstitut⁹. epi ãt compuicia: ibi ꝯsecrãd⁹ ẽ vbi metropo. elegerit: metropol'. ãt ñ nisi i cĩtate metropoli. ꝯa cõprouicialib⁹ ibidẽ ꝯueniẽtib⁹. Siqs aũt deinceps ꝯ pdcã vetita canonũ ad sacerdotij gradũ idign⁹ aspirare ꝯtẽderit: cũ ordiatorib⁹ suis adepti honori piculo subiacebit. Di. liij.

Quos pt̃ermissis alius

Ollicitudo. subdiacon⁹. vꝫ ꝙ aliqs p.

Di. lij.

mouet i sacerdotẽ. q nullũ habuit ordinẽ. vt laic⁹ q fit sacerdos sm. h'. sꝫ huic ob. xl. di. sic ex̃ ꝺ cle. ñ bap. veniẽs. sꝫ ꝯ ex̃ ꝺ cle. p sal. p. c. vnico eps ãt ñ põt eẽ nisi fuisset sacerdos vt ex̃ de excel. pla. ex lr̃is i fi. de h' dixi. xl. di. sicut. si pro ñ baptiçat⁹ pmoueret vel crismaretur nullũ recipere sacr̃m. q2 baptism⁹ est ianua sacroruꝫ. vt. xxxij. di. ꝗ. vep. nisi eni positũ sit fũdamẽ: ñ nihil pt̃ impedificari. vt. j. q. j. cũ paulus. Et ẽ ar. ꝙ p postea alio sa ctu non viciat factuꝫ. ar. ꝯ. vij. q. j. nihil xxiij. di. qrũdã. de ꝯse. di. iiij. oĩs. Jo. so. dicas ꝙ laicus recipit ordinẽ sacerdotij ꝛ etiaꝫ epat⁹. q2 charactei ipmit tur si gerat i forma ecclie ab eo q pr̃ātẽ hꝫ vt ex̃ ꝺ cle. p sal. promo. c. j. ꝛ h' dũmodo sit baptiçatus. nec decre. illa ex litteris i aliquo ꝯtradicit. h.

qb⁹ gdib⁹ ñ supbia sꝫ neglĩgẽtia ad maiorẽ ascẽderit gdũ: tã diu a maiorib⁹ abstieat: quo sqꝫ ꝯgruo tpe pretermissos accipiat. Unde alexãder scõs scribit grimaldo cõstantiensi epo.

De eo q sbdiacõat⁹ ordie postposito diacon⁹ ꝛ psbr

Ollicitu ẽ ordinat⁹. dos dilectiõis tue studuit ꝯsulere: vtrũ portatoꝛ istaꝝ lr̃aruꝫ diaconatus ꝛ psbrat⁹ offiñ idone⁹ sit pagere nec ne: cũ ad id ppostero cursu subdiaco. natus ordie postposito neglĩgẽtia poti⁹ q̃ supbia cognoscat ascẽdisse. vñ nos ꝯsulẽdo charitati tue mãdam⁹: vt ab offõ sacerdotali cũ phibeas: donec ꝓrio. iiij. tempoꝝ ieiũio subdiaconatus misteriũ sibi rite iponas: ꝛ sic deiceps ad maiora offã cũ redit ꝯcedas. Di. liij.

Curiales hũt vt supraſcriptũ est: iõ ordiari phibẽt: q2 frequẽter dñi ab ecclia recipiũt: pluria icõmoda ecclesia ꝯseq̃t. vl' q2 ijdẽ curiales ñ voto religiõis: sꝫ vt offõrũ suoꝝ rõcinia fugiant: ad ecclã se trãsferũt. Unde gre. scribit li. viij. registri oib⁹ epis ꝺ lege mauricij augusti. Quar sit ꝯstitutũ ne curiales ordinẽt.

Egẽ quã piissim⁹ impatoꝛ dedit: ne fortas se hi q militie vl' rõnibus sũt publicis obligati: duꝫ cãrũ suaꝝ piculũ fugiũt:

Uria h' les. h' assignat tertiam causam quare curiales ñ promouent. Joannes.

Legem quam prius. nota qualiter ex sequenti facto ꝛ precedenti probat medium. vt. xxviij. dist. q2.

Ex militarib⁹. milites nō ipedit religio sacri. qr ꝛ clerici sacro tenent epis. vt. xxiij. di. qq. ꝛ tn̄ eis inuitis pmouent. vt. xix. q. ij. due. b Jn suo. nō ꝙ in suo hitu gsq pbād⁹ ē. vt hic. ꝛ. liiij. di. mltos. ꝛ ex̄ ꝺ reg. super eo. ꝛ xvij. q. ij. sigs incognit⁹. dicūt tn̄ qdam ꝙ poti⁹ i monachali habitu pbandus sit. qr non solum alij ipm pbabūt. ſ; ēt ipe probabit asperitatem ordinis ꝛ hi t⁹ ipoꝝ. qd̄ n̄ pōt facere in sua veste. Jo. Sed certe l; iura qdam dicāt ꝙ i ꝓprio hitu sit pbādus gs. ꝯsuetudo tamen se in ꝯtrium hz. ꝛ ꝺ cre. ēt ꝯdicit ex̄ ꝺ rlcp. sta tuimus. b.

c Per triennium. incognitus. probabit per triennuz. vt ſ; xvij. q. ij. sigs incognit⁹. ſ; laicus cognitus vel cleric⁹ ignot⁹ p biēniū. xix. q. iij. monasterijs. cleric⁹ not⁹ p ānū. xvij. q ij. consal d⁹. vel forte not⁹ statī pōt recipi. ex̄ de reglis ad aplicaz. in cruce sigt⁹ statuit dimidi⁹ ān⁹ ex̄ de reglis. c. j. ſ; hodie n̄ oꝫ p decre. Jnno. liij. ex̄ eo. nō solum.

ad ecclīasticū hitū veniāt: vl' i mōasterijs ꝯuertātur vr̄e studui fraternitati trāsmittere ob hāc marie cāz: ꝙ hi q seculi actiōib⁹ ipli cati sūt i clero ecclie ꝑponer suscipiēdi n̄ sūt: qr dū i ecclīastico hitu n̄ dissitr ꝙ ꝑus vixerant viuūt: nequaꝙ studēt seculū fuger ſ; mutare: ꝙ si etiaz tales qꝙ mōasteriū petūt: suscipiēdi nullo mō sūt: nisi ꝑus a rōcinijs public] fuerit absoluti. Sig vo ex militarib⁹ viris annumerari i mōasterijs festināt: n̄ sūt temere suscipiēdi: nisi vita eoꝝ subtilr inqsita fuerit ꝛ iuxta normā regulare i suo hitu p triēniuz pbati: tūc mōasticū hitū deo auctore suscipiant.

Di. liiij.

Erui⁹ aūt ordinari ꝓhibent: nisi a proꝑjs dn̄is libertatē legitimā cōsequāt. U n̄ leo eps scribit oib⁹ epis. Serui⁹ ad clericat⁹ officiū nō ꝓmoueat.

Nullus eoꝝ seruū alteri us ad clericat⁹ offiñ ꝓmouere ꝑsumat: nisi forte eoꝝ petitio aut volūtas accesserit: q aliqd sibi i eo vēdicāt ptāt. oꝫ. n. eē immunis ab alijs q diuine militie ē aggregād⁹ vt a castris dn̄icis qb⁹ ascribit nomē ei⁹ nulli⁹ necessitat vincul abstrahat. Jtē ex ꝯci. triburiēsi. De seruili ꝯditione null⁹ ad sacros ordies due

Nulli⁹ ꝺ seruili cōditiōe ad sacros ordines ꝓmoueāt: nisi ꝑus a ꝓprijs dn̄is legitimā libtatē ꝯseqnt. cui⁹ librat char ta añ ordiationē in ambone publice legat: ꝛ null⁹ ꝯ dixerit rite ꝯsecrabūt. porro seru⁹ nisi canonice ꝯsecrat⁹ postꝙ de gradu ceciderit ei⁹ ꝯditiōis sit: cui⁹ fuerat añ gradū. Ex ꝯci. magōciēsi. ca. viij. Palea

Magn⁹ eps augustēsis dixit. Quid dilectōis vr̄e ꝓcuratores actores ꝛ executores seu curatoꝝ. viij. q. j. licet. ꝛ. xvj. di. qd dicitis. ꝛ. xij. q. ij. q ꝛ hūanis. si. ex̄ q ma. ac. pos. c. vlti. ar. ꝯ. xv. q. vj. c. j. i fi.

nec tunc pleno iure manumittitur. vt ibidē colligitur. de hoc distingue. vt extra de ser. Nullus eoꝝ. id (nō ordi. eo libentius. est istius vel illius distributiue. sufficit enim vnius voluntas si plures sunt domini vt insti. de donā. §. erat oli C. de con. ser. ma. l. j. §. si āt f Aut volūtas. etiaz si tacita vt. j. c. si seruus. g Qui ali qd. ar. ꝙ omnium cōsensus est requirendus quorum iuri in aliquo detrahitur. vt hic ꝛ. lxxxv. di. archidiaconūz. vt extra de offi. dele. super eo. C. ꝺ aut. prestan. l. vlti. ꝛ. ff. de aqua plu. ar. l. in concedē. do. lxvj. dist. archiepiscopus. viij. q. j. licet.

Nulli pu blice ar. ꝙ si aliq sunt publice icā. nemo postea audit ꝯtradicere

d Erui. Primo ostendit ꝙ nec priuatorum nec ecclesiarum serui sint promouendi nisi libertatem sint cōsecuti. Secundo ostendit quid iuris sit si aliter sint ordinati. Tertio qualiter serui iudeoruz a dominio ipsoꝝ valeant liberari. Nota ergo ꝙ nūꝙ seruus priuati est promouēd⁹ nisi plenam libertatem sit consecutus. ita ꝙ nihil iuris retineat in eo dominus vt. j. c. quicunꝙ. ecclesia tamen non potest manumittere seruos suos pleno iure. nisi det prelatus duos eiusdem meriti. xij. q. ij. episcopus q.

i Ceciderit. nisi sit ꝑsbr v ei diaconus. vt. j. c. ex antiqs. Sed nūqd gaudebit tal' ꝑuilegio clericali quātuz ad canonē. sigs suadente. ar. ꝙ nō. ex̄ de sco. cōpe. c. ij. ꝛ. xvij. q. iiij. sigs deinceps. ar. ꝯ. ff. ꝺ decurio. l. vj. ad h dico ꝙ iste i oib⁹ caret ꝑuile. clericali. ꝑterꝙ in eo solo ꝙ non potest ꝑberari sine sacrilegio. qr illud priuilegium datū ē clericis nō tm̄ fauore ipsoꝝ ſ; ēt odio laicoꝝ. vn̄ i odiū laicoꝝ vlt eo. vt ex̄ ꝺ sen. ex. sup eo. ſ; al's accusari pōt a bigamis ꝛ iudicari a aico. lcꝫ isec⁹ sit i clerico deposito. ꝛ h iō ē. qr iste fecit furtū corꝑis sui. vt. C. de ser. fu. l. j. Jtē nūqd pōt ꝯhere mi i monium nō. qr noluit qd facer potuit. ex̄ ꝺ ꝯu. r. ꝯiu. qdā. Jo. nō credo excōicatūq depositū pcu

ut cum sit p̃/
uatus omni
dignitate et
priuilegio qđ
ha bebat ar/
gu .ad hoc.
lxxxiiij. disti.
quisquis .b.

a Qui ex
famulis
religet.hõ ob/
tinet i seruis
ecclie tm̃. vt
pp igratitu/
dinē reuocēt
i suituté.xij.
q.ij. octaua.
Item si p̃sbr
sit.xij.q.ij.di
acõi.sʒ i laic
sec⁹ . Nã illi
oē ius quod
hñt i seruo te
nent remitte
re.vñ ñ pñt
reuocare i s/
uitutē.nec te
net lex.C.de
epi.τ cle.su⁹
vbi habes ꝙ
dño redditur
su⁹ si deserit
monasteriũ .
p id qđ hēs
ex̃ đ ꝯdi.ap.
c.ij. sʒ si vult
trãsire ad ali
ud monaste/
rium.tñc di/
stiguit.vt ex̃
de ser.nõ or.
eo libentius.

b Quicũqꝫ.
nullum
obsequm.di/
cunt quidaʒ
ꝙ obsequiuʒ
quod consi/
stit in non fa
ciẽdo.s.đ nõ
vocando in
ius.vel quod
in reueren/
tia cõsistit vt
de assurgen/
do non po/
test patron⁹
remittere.qꝛ

tores pupillorum si debeãt or
dinari grat⁹ ep̃s dixit.si p⁹
deposita vniũsa τ reddita
rõcinia act⁹ vite ip̃oꝝ fue
rint cõprobati τ i oib⁹ de
bere eos τ cũ laude clerici
si postulati fuerit honore
mũerari. ¶ Si eni añ lib
tatē negocioꝝ τ ab aliq̃ si
ne ꝯsideratiõe fuerit ordi
nati ab eccia ifirmẽt: vniũ
si dixerũt: recte oia statuit
scitas vr̃a. Ideoqꝫ ita nr̃a
q̃ʒ ē ista snia. Itē ex ꝯci.
toletano nono. Post do
[illegible] reuocēt i

Qui⁹ ex famulis clerici.
ecclie suituri reuocã
tur i cleꝝ: ab ep̃is suis ne
cesse ē vt libtatē pcipiãt do
nũ: τ si honeste vite clarue
rint meritis adiuti: tunc de
mũ maiorib⁹ fũgant offi/
cijs. q̊s v̊o flagitij sordida/
uerit incorrigibil' noxa: p
petua suit⁹ ꝯditiõis reli/
get i cathenã. Qui aũt or
dinãdi a dñis suis libtatē
ꝯsequũt: ab eoꝝ p̃ocinio
penit⁹ dñt eē alieni: vt i
nullo eoꝝ obsequijs iueni
ant obnoxij. Vñ i ꝯci.to/
letano q̃rto legit. Ad cle
[illegible] nullo obseq̃o [illegible] a dñis
suis libertatē [illegible].

Quicũqꝫ ᵇ libtatem a
dñis suis ita recipiũt
vt sibi i eis nullũ i obseqũ
patron⁹ retẽtet: si isti sine
crimine sũt: ad clericatus
ordinē liberi suscipiãt: qꝛ
directa manumissiõe ab/
soluti noscũt. q v̊o retento
obseq̃o mãumissi sũt: p eo
ꝙ adhuc p̃oni suitute te
nẽt obnoxij: nullaten⁹ sũt
ad clericat⁹ ordinē pmo/
uẽdi: ne qñ voluerint eoꝝ
dñi: fiãt ex clericis serui.
Ex ꝯci.toletano.lxxxij.c.
De suoꝝ or/ Palea.
dinatiõe q passim ad

grad⁹ ecclesiasticos pmouē
tur: placuit oib⁹ cũ sacris
canonib⁹ ꝯcordare: τ sta/
tuiũ ē: vt null⁹ ep̃oꝝ dein
ceps eos ad sacros ordies
pmouere p̃sumat: nisi p̃/
us a p̃prijs dñis libertatē
ꝯsecuti fuerit. τ si quilibet
suus dñm fugiēs aut per
lr̃as aut adhibitis testib⁹
munere ꝯductis vl' corruptis
aut q̃libet calliditate vel
fraude ad grad⁹ ecclesiasti/
cos puenerit decretũ ē vt
deponat: τ dñs ei⁹ eũ reci
piat. ¶ Si v̊o auus aut p̃r
ab alia patria i aliã migrãs
i eadē p̃uicia filiũ genue/
rit: τ ip̃e fili⁹ ibidē educa
t⁹ ē τ ad grad⁹ ecclesiasticos
pmot⁹ fuerit: τ vtrũ su⁹
sit ignotũ sit: τ postea ve/
niēs dñs illi⁹ legib⁹ eũ ac
q̃sierit: sancitũ ē: vt si dñs
ei⁹ illi libtatē dare volue/
rit: i gradu suo pmaneat.
Si v̊o eũ cathena suitutis
a castris dñicis abstrahe/
re voluerit: g̃dũ amittat:
qꝛ iuxta sacros canones vi
lis p̃sona manēs sacerdo/
tij dignitate fungi nõ põt.
Itē ex ꝯci.martini pape.
Sine p̃roni ꝯsensu ñ ordi
net q p̃ocinio cuiuslibꝫ ē

Si qs obli/ obligat⁹.
gat⁹ fuerit tributo s/
uili vl' aliq̃ ꝯditiõe vl' p̃o
cinio cuiuslibet dom⁹: ñ ē
ordinãd⁹ cleric⁹: nisi pba
te vite fuerit τ p̃oni ꝯsen/
sus accesserit. Ex ꝯci.to/
letano.c.ij. Palea.

De rebus v̊o illorum:
vel peculio quia a p/
prijs dominis libertate do
nantur: vt ad gradus ec/
clesiasticos promoueri de/
beant: statutũ est: ut i p̃tãte
dominorum cõsistat: quic
quid ante libertatē habue
rũt: vtrum illis concedere
an sibi retinere voluerint.

illud natura
liter debetur
vt. C.de bo
li.l.vlti.C.de
in ius vo.l.
ij.sed hoc nõ
est verum qꝛ
super eo po/
test libertus
trãsigere. ff.
de condi.in
debi.l.si non
sortem.§. li/
bert⁹.sed be/
ne cõcedo ꝙ
generali re/
missione nõ
tollitur vt ibi
dicitur sʒ spe
ciali potest.
nec tenet qđ
est extra de
ser.non or.c.
nullus.nõ.n.
in eo retine/
ri potest ali/
quid iuris lʒ
sit argu.ꝯ.j.
eo.frequens
Io. vel me/
lius dic ꝙ ho
nesta condi/
tio fuit ibi
apposita quã
quia non ser
uabat degra
dari iubetur
in illa decre.
nullus .b.

c ¶ Ex cleri
cis quod ta/
men tacere ñ
possint . nisi
probata cau
sa ingratitu/
dinis.vt.xv.
q.vij.episco/
pus . τ. c.sa/
cerdotibus.

a ¶ Ceterū.hic agit͛ qd iuris sit.si s͛uus ordinat͛ ñ adepta libtate vñ nō ꝙ si sciēte ꝛ ꝯdicēte dño ordinat͛ reuocat͛ i s͛uitutē ēt si sacerdos sit fact⁹ ꝟm q̄sdā.licet.h.lꝫ neget.vt j.e.qs autē.si sciēte ꝛ ñ ꝯdicēte dño sit ingenuus.vt.j.e.si s͛uus.Si āt dño nesciēte distiguit͛ aut epo sciente.aut igrāte.si āt sciēte epo vel eo q pñtat ipm ordinet.duplū restituat dño eps vl pñtās.j.e.si s͛u⁹absēte.si ꝟo epo pñtatore igrāte tūc locū hꝫ lꝫ ca.pxi.j.

b Ex anti- qs.ante fuerint.ar.cō stitutionē extendi ad pterita.ij.q.iij.oēs.ꝛ.x.q.ij.sic qdā ar.ꝯ.ex ꝺ ꝯsti.cognoscentes.

c ¶ Religio so.ꝗ vi ꝙ anferat͛ eis pñilegiū clericorū.ꝺ lꝫ.lxxxiiij.di.qsqs.

d ¶ Peculij sꝫ nonne peculiū dñi est xiij.q.ij.illud q̄ ꝗ ē hec pena.dic peculij.i.rerū q̄s post sacerdotiū ē lucrat⁹.vel forte habuit vsū peculij.ꝛ ille aufertur ei.

e ¶ Aut vicariū.sed vñ dabit cū nihil hēat.sed dic sūū vi eē qꝺ lucrat͛ cō niuētib⁹ ocu lis dñi.ff.ꝺ manu.l.iij.dñs.n.recīpiēdo rē ab eo ipsius videtur approbare dationē.vt.C.de condi.ob tur.cau.l.vlti.similiter seruus reipu.cum manumittitur.dabit vicarium pro se vt.C.de ser.reipu.ma.l.j.

f ¶ Vicariū ar.ꝙ qs dando vicarium liberat se.sic lxxvj.q.j.de raptoribus.Sed quid si ad pñs non potest habere vicarium.nunquid postea dando liberat se.satis credo ꝙ sic.C.de pūb⁹ q si.distra.l.ij.

Ceterū^a si a dñis suis libertatē ꝯsecuti ñ fuerint: ꝛ ad ecclīasticos ordies ali q̊ mō irrepserit: ꝑsbr peculij amissiōe mulctet͛.diacon⁹ ꝟo fact⁹ aut vicariū ꝓ se ꝑstabit.aut i s͛uitutē deuocabit͛.ceteri ꝟo grad⁹ ñ pñt quēq̄ a nexu s͛uitutꝭ absolueī. Vñ gelasi⁹ scribit martino ꝛ iusto epis.

Seru⁹ si lateter irrepserit ad sacerdotiū peculij amissiōe mulctet͛.

Ex anti/qs^b regul͛ ꝛ nouella synodali explanatiōe cōphēsuꝫ ē:ꝑsonas obnoxias s͛uituti cingulo celestis militie ñ ꝑcingi:sꝫ nescio vtrꝫ ignorātia aut volūtate rapiamini: ita vt ex hac cā null⁹ pene epoꝝ videat͛ expers: ita.n.nos frequēs ꝛ plimoꝝ q̄rela circūstrepit:vt ex hac pte nihil penit⁹ putet ꝯstitutū.actores siqdē illustris viri filij nr̄i amādi ꝑuiter ꝯqueriitur: hoīes suo iuri debitos alios iam in clericos: alios iaꝫ in diacones ordinatos cū ñ solū post modernū cōciliū:qꝺ tātoꝝ collatōe pōtificū sub oium saluberrime ꝓuisiōis assensu ꝯstat eē ꝑfectū:huiuscemodi ꝑsone suscipi ñ deberēt:verū ēt siq forte i diuine cultu militie aū fuerit ignorātia faciēte suscepti eliminati ꝓrsus ꝛ eruti religiosoꝭ ꝑuilegio ad dñoꝝ suoꝝ possessiones iusta debuerīt admonitiōe compelli.ꝛ iō f̄res charissimi eos q̊s suprādicti viri actores i clericat⁹ offō mōstrauerit ꝺti neri:discussos ꝛ obnoxios approbatos custodito legū tramite sine itermissiōe restituite:ita vt siqs iā ex hꝭ ꝑsbr repit͛:i eodē ḡdu peculij⁹ sui amissiōe mulctat⁹ maneat:diacon⁹ ꝟo aut^e vicariū^f ꝑstet:aut si ñ hūerit ipe reddat͛.reliq̄ ꝟo officia sciāt nēminē posse ab hac noxietate si ꝯuincitur vēdicare: q̄ten⁹ lꝫ ordine custodito nec dñoꝝ iura nec ꝑuilegia vlla rōne turbent͛. Idē herculētio stephāo ꝛ iusto epis.

Seru⁹ cleric⁹ fact⁹ s͛uituti obnoxius māeat

Requēs^g actore qdē ꝛ assidua nos q̄rela circūstrepit ꝺ hijs pōtificib⁹:q nec antiq̄s regulas nec decreta nr̄a nouiter directa cogitāres obnoxios possessionib⁹ obligatasq̄ ꝑsonas veniētes ad clericale cingulū ñ refutāt Nup eteniꝫ rectores illustris femie placidie petitorij oblatiōe cōquesti sunt sabinū marcellianēsis siue clusionat] vr bis antistitē antiochū seruū iure patrone sue absentꝭ dñe occasione captata ad ꝑsbyterij honorē vsq̄ perductum: eiusq̄ fratrē leūciū clericalꝭ officij ꝑuilegio decorasse.ꝛ iō f̄res charissimi iter supradictos actores ꝛ eos q extreme conditiōis repetūt͛ obiectu.cognitionē vob nr̄a auctē deputam⁹:vt oī ꝟitate discussa si reuera obiectā sibi maculā iuste refragatiōis non poterit rōne diluere^h leūciū clericum quem grad⁹

g Requēs actores.i.procuratores.ꝛ sic i cā liberali itueniit procuratorꝯ id.ij.q.vj.si quando.sed ibi loquitur de eo qui impedit͛.hic de eo qui impetit.item hꝫ habes ꝙ ciuiliter agitur ꝛ tamen ad depositiones sic.xlvij.dist.quoniam cōtra regulam illā.ff.ꝺ mu.ꝛ ho.rescrip.ꝛ extra de accu.qualiter.sed hoc ideo est.q2 aliꝭ nō posset restitui domino nisi deponeretur.

h ¶ Diluerꝭ lꝫ hēs ꝙ incūbit onus probationis reo contra id.vj.q.vlt.c.vlt.ꝑterea ei qui ē

In possessione libertatis pbatio incumbit sed dicas q nō habet ideo cōmoda possesso ris q2 vitiose fuit in possessiōe. vt. C. de pba. l. ius eius. vel dic q iō probat. q2 suus nō po test iteruertere possessionē suā. licz sit fugiti uus. ff. de ac qui. pos. rem q̄ nobis. sz q̄re nō ɔuenit istos corā se culari iudice cū suus fugi tiu⁹ ⁊ gerēs se p libero re mittēd⁹ sit ad fo2 dñi. licz alibi inuenia tur. vt. C. vbi ⁊ apud quez cā statu. l. j. sz hoc facit put legiū ordinis

a ℭ Reddi. q̄ri ɔsueuit q̄re suus alie nus ɔsecrat⁹ dño reddat ⁊ nō res alie na ɔsecrata. vt. xiiij. q. vi. cōperim⁹. ꝶ. q2 in rebus i animatꝭ nul lus ppendit dolus. sic. vij q. j. eps. Itez q2 ibi ē ɔse cratio in sup ficie. sz in ho mine ē in aiā ⁊ lex dicit q alia ē rō i ho mine q̄ i alia re. vt. ff. de le. j. l. si domus. §. cū alicui. i fine.

b Quis aut leges. re pellant. i. re stituant ei. ⁊ sic habes h q plus valet ɔdictō q̄ absentia ɔ regulā. ex de elec. q sicut. Itez hēs h q ad id qd post pbabilē ɔdictionē fa ctū ē cassat nūqd eodē mō eoipo q aliqd p⁹ pbabilē appel. factū ē cassandū ē statiz. qd videt. vt. ij. q. vj. q̄tiēs. in fi. dico q nō nisi p bet cā ap. vt ex de testi. ex pte ade. ex de rest. spoli. audita. cū di. ex de appel. iterposita. vl dic vt ibi. vel h ē in opñōe petēt] qd malue rit. ij. q. j. in pmis. sz nōne est ɔtiū. j. e. si suus ibi. n. eps sciēs ɔdēnat in duplū. sz pōt eē q eps condēnatur ⁊ seruus restituatur.

Generalꝭ ⁊ originarios. originarij sunt q ex ascripticijs nati sūt i ipo solo. vt. C. de agricul. ⁊ cē si. l. colon⁹. li. xj. ⁊ tales si ne gleba nō pñt vendi. vt. C. de agrico. quēadmodū nec videt eē differētia iter eos ⁊ suos. vt. C. e. ne diu ti⁹. ascripticij āt sūt q per. xxx. ānos fuerūt i solo. C. e. cū sa tis. io. Ascripti cij eni duob⁹ modis fiunt aut. pscptiōe aut duplici ɔfessiōe p scri pturā bis fa ctaz. vt. C. de agri. ⁊ censi. cū simus. b.

prefinitus legibus non de fendit: ad sequēdā ɔditio nis sue ueritatē modis oi bus reddi iubete: āntiochū do q2 p sacerdotiū iā recō ciliari vel recolligi nō pōt si i sua ecclia i h in q̄ ē ho nore collocare eū ɔsiderat dña: ñ velut reddimus sibi hēat: sz p misterio2 cele bratōe susceptū. I dē ru phino ⁊ aplꝭ epis. [illegible]

Quis aut legel pncipū aut pim regulas aut admonitiones modernas dicat debere cōtēni: nisi q ipñitū sibi existiat transire cōmissū actores siqdē filie nrē illustr] ⁊ magnifice fe mie marie petitorij nob in sinuatiōe ɔq̄sti sūt silvestrꝭ atqz cādidū origiarios su os ɔ ɔstōes q̄ supradicte sūt ⁊ ɔdictiōe peūte nō le gitie a lucerio pōtifice dia cōes ordiatos. ⁊ iō frēs ca rissimi tāte puaricatōis ex cessus noueritꝭ sagati⁹ igrē dos: ⁊ si ɔstiterit q̄relā vita te fulciri: ɔtinuo ɔdictiōe peūte q nō legitie sūt crea ti a sacris officijs repellāt. I tē eisdē. Nec ad [illegible] ose vite ppositū nec ad cli cat⁹ [illegible] dñorum

Generalis q̄rele ēi vitā da psūptōe ē: q̄ ppe mōuz causant vniuisi passiz suos ⁊ origiarios dño2 iura pos sessionēqz fugiētes sub re ligiose ɔūsatiōis obtētu vl ad monasteria sese ɔfer re: vel ad ecclasticū famu latū ɔniuēnb⁹ q̄z psulib⁹ indifferēter admitti. q̄ mo dis oibus ē amouēda pni cies: ne p xpiani nois istituti aut aliena iura psua di aut publica videat disci plia subūti: pcipue cū nec ipa2 misterij clicalꝭ hac ob latōe fuscari dignitatē ɔue niat: cogatqz p statu muli tātiū sibi ɔditiōeqz iurga ri aut videri qd absit ob noxia qb⁹ sollicita ɔpetent interdictiōe phibitꝭ qsqs eps vl psbr ⁊ diacon⁹ vel co2 q mōasterijs pesse no scit. hmōi psonas apud se tenēres ñ restituēdas pa trōis aut deinceps vel ec clie suitut vel religiosis ɔgregatiōib⁹ putauerit ap plicādas: nisi volūtate forsi tā dño2 suo2 sbscptōis te stimonio pnut⁹ absolutas vl legitia trāsactōes ɔcessas piculū se ppj honor] ñ ā bigāt cōioniscꝭ subituros si sup hac re cuiuscꝭ verax nos querela pulsauerit.

ℭ Magnis qppe studijs sm btū petrū aplꝭm pca uēdū ē: ne fides ⁊ disciplia dñi blasphemet. Idē nihil perire credimus ecclesia

d ℭ Insti tutū. i. ne sa uoi ecclie ali qd iiuste sta tuat. q2 ptex tu pietatis ñ ē faciēda ipie tas. vt. xiiij. q v. forte. ⁊. j. q j. ñ ē putāda

e ℭ Iurga ri. i. litigare.

f ℭ Serui tuti. i. clicatui

g ℭ Transa ctione. ⁊ nō ne hec ē sy monia. vt qs se emat vt promoueat. imo vt pmot⁹ maneat in ordine. vt. s. e. ex antiqs. sz dic q h nō fit transactio sup ordine vl sup libertate vel sup ipso suo. ⁊ sup seruitio pōt fieri trāsactio. xxxvj. q. j. de raptorib⁹. nec est magis symonia q̄ si qs emeret terrā vt ibi edificaret ecclam. sz tū ipe seruus nō pōt trās igere cū dño. vt. C. de trāsac. interpositas.

sticis vtilitatib⁹: si q̃ sūt aliena[a] reddāt[b]. Hoc etiā[c] obseruādū ē cū dn̄s et ser⁹ eiusdē pfessiōis inueniūt. ceterū si iude⁹ mācipiū[d] xp̄ianū emerit iudicio vel ep̄i auctē et eo inuito ad libertatē oz pduci. Vñ greg. libertino ep̄o. Ad libertatē perducāt mācipia xp̄iana a iudeis cōpata.

Mancipia[e] xp̄iana quecūq̃ iudeū cōparasse patuerit: ad libtatē iuxta legū p̄cepta sine oī ābiguitate pducite[f]: ne qḋ absit: religio xp̄iana iudeis subiecta polluatur. Item ex ↄci. tolle. iiij. Officia publica nō sūt iudeis cōmittēda.

Nulla[g] officia publica iudeis iniūgāt: p q̃ eis occasio[h] tribuat penā xp̄ianis inferre. Si vo xp̄iani ab eis in iudaismo ritu sūt maculati vel ēt circūcisi: nō reddito[i] p̄cio ad libtatē et religionē redeāt xp̄ianam. De his āt q̄ i īfidelitate empti ad grāz baptismi venire ↄsiderāt: qd fieri deāt: grego. scribit fortunato neapolitano ep̄o. In libratē vendicēt qui ex infidelitate ad fidē accedūt.

Fraternitatē[k] vr̄az p̄mo oz eē sollicitā: si de iudeoꝝ seruitio nō solū iudeus sed ēt q̄sq̄ paganoꝝ fieri voluerit xp̄ian⁹: postq̄ volūtas ei⁹ fuerit patefactā: ne hūc sub q̄libz ingenio argūto cuipiā iudeoꝝ venundādi facultas sit: sed his qui ad xp̄ianam ↄuerti fidē ↄsiderat: defensiōe vr̄a in libertatē modis oīb⁹ vendicet. hi vo q̄s huiuscemodi oz seruos amittere: ne forsitā vtilitates suas irrationabiliter existimēt īpediri: sollicita vos hoc ↄuenit ↄsideratiōe suare: vt si paganos q̄s mercimonij cā d extraneis finib⁹ emerit: īfra. iij. mēses dn̄ emptor cui venditi fuerit nō iuenit: fugere ad ecclīaz forte ↄtigerit et velle se dixerit fieri xp̄ianos: vel eē ecclīam hāc talem voluntatē proderint: precium eoꝝ ibi a chri/

a ¶ Aliena. j. xij. q. ij. fraternitas. j. xiiij. q. vj. res propter quā. b ¶ Reddant. postq̄ scit ecclia eā esse alterius. Sed pone q̄ plat⁹ sciat rem nō esse ecclie. nūqd statiz tenet restituere. videt̄ hic q̄ sic. et ex̄ de simo. p tuas. in fi. et ex̄ de posta. bone. ij. q: bonā fidem debet agnoscere. vt ff. man. quintus. dico q̄ si diffidit de iure ecclie dnūciabit illi quē credit dn̄z vt rē petat. nec i h facit fraudem. vt. ff. de neg. gest. at g natura. §. cū me absente. et de hoc inuenies. xxxiij. q. ij. si ergo c ¶ Hoc tūc iude⁹. distingue. aut ẜuus iudei ē vernaculus. id est ex propria ācilla natus. aut empti⁹: si enim est empticius aut emit euz anq̄ fuit christian⁹ aut p⁹ Item si emit eum an̄. aut emit eum cā seruiendi aut causa mercimonij. vernaculus si vult fieri christianus statim eripit in libertatē nullo precio dato. vt. C. de epis. et cle. deo nobis. §. vlt. sicut. n. emptus ad seruiendū sine p̄cio liberatur si vult fieri christianus. multo mag⁹ q nat⁹ est ex ancilla ppria sine p̄cio liberabitur si vult fieri xp̄ianus. dicit eni grego. pro illo solo dandū precium. qui causa mercimonij est empt⁹ vt. j. e. fraternitatem. si autē est emptus postq̄ fuerit christianus liber efficit̄ nullo precio dato. q: cōmerciū xp̄iani penitus est ei interdictū. vt. j. c. mancipia. si autez esset emptus dum esset paganus si causa seruitij est emptus et vult fieri christianus liber efficitur sine precio. vt. j. c. fraternitatem. si autem causa mercimonij est emptus si eum venalē non exponit infra tres menses. postea sine omni precio liberatur. quia presumitur q̄ ad seruiendum eum emerit. vt. j. eo. c. fraternitatem. Si autem infra tres menses euz exponit venalem et forte eū vendere nō pōt si vult fieri christianus liberatur recto precio. xij solidorū. et ex̄ de iudeis. c. j. idem est per omnia in seruis paganoꝝ lz. h. dicat q̄ si vernaculus pagani fiat christian⁹ tenetur seruire dn̄o suo ẜm illud apostoli quicunq̄ serui sunt sub iugo infideliū dominos suos omni honore dignos arbitrentur. et alibi. serui ẜ diti estote dominis et c̄. et ẜm hoc potest paganus esse dominus christiani sed non debet fieri.

d ¶ Mancipia christiana ante emptionem. e ¶ Ad libertatem. j. xvij. q. iiij. iudas qui contra. sed hic de eo agitur quem constat esse christianum ibi de eo qui mentitur se christianum vt euadat iugum seruitutis.

f ¶ Perducite. id est perductos ostendite quia statim liber est extra de iude. c. ij. tamē coloni possunt esse iudeoꝝ. vt ibi dicit. Sed nunquid christianus potest emere iudeum mancipium. sic tamen vt cum illo non moretur. vt. xxviij. q. i. sepe. et c. nullus. io. g

Nullā officia. j. xvij. q. iiij. cōstituit. h ¶ Occasio. arg. q̄ nemo cogitur sibi eligerere exosum. vt. lxxiij. distin. c. vlt. io. argu. liiij. distin. c. j. i ¶ Nō reddito. ẜm legē decapitat. C. ne iude⁹ xp̄ianū mā. l. vnica. k

Fraternitatem. fuerint. id ē ven (

ar. dñt. & tunc cū ēptor nō inuenitur si perdit serui precium.ar.xvj.q.iij.placuit. vel forte vēditi fuerāt.sed ēptor absentauit se aliq̄ d cā.
a ¶ Percipiat datis.xij.solidis pro meliori mancipio.vt ex̄ de iude.c.j.sed quid si nemo ipsū vult redimere. q̄rat preciū ho stiati. vt.ff.d manu.l.iij. aut fuiat.v. annis.C.d captiui.l.vlt.&.xx xvj.q.j.de raptoribus.
a ¶ Percipiant. sic ergo aliquis cogitur vendere suā.vt.xiij q.vj.cūprim⁹.
b ¶ Emerit.i.emet.sic qñq₃ ponit futurū p preterito.vt.lxiij di.nosce.ibi ponitur forte puentū p puenisse. sic ff.de v.sig.v bū erit.&.ff. de le.iij.etiā &.s.di.i.ponderet.
c ¶ Dicitur id est presumitur. & hec est presumptio iuris & dicūt quidā q̄ ɔtra hanc psumptionē nō admittit probatio.cuz hic nō tm̄ psumat.sed et statuat ius.vt ex̄ de regula.

stiano ēptore pcipiat[a]: si āt post pfinitos tres menses qsq₃ huiuscemodi fuorū iudeorū velle suū dixerit & fieri voluerit xp̄ianus: nec aliqs eū postmodū emerit[b] nec dñs q̄libet occasionis specie hūc audeat venūdare: s₃ ad libertatē pculdubio pmia pducat: q₂ hunc nō ad vendendum s₃ ad sibi fuiendum dicit[c] comparasse. Idem ianuario karolitano epō. Palea.

Si q̄libet iudeorū fu⁹ ad venerabiliora loca fidei cā ɔfugerit: nullaten⁹ eum patiamini piudiciū sustinere. ¶ S₃ siue olī xp̄ianus siue nūc fuerit baptiçat⁹ sine vllo xp̄ianorū pauperū dāno religioso ecclīastice pietatē patrocinio modis oībus defendatur. Itē ex ɔci.tole. De eo. Palea.

Et si iudeorū seruj ī ecclesijs conuersi ad christi gratiā ɔuolauerit: libertati donētur. Itē ex ɔci.maticēsi xvj. De eodem. Palea.

Presenti concilio deo auctore sancimus: vt nullū christianū mācipiū iudeo deinceps seruiat. ¶ S₃ datis pro q̄libet bono mācipio.xij. solidis ipsum mancipium quicūq₃

vidua.ex̄ de ɔdit.ap.p tuas.Et istud con. e do q̄ vbicūq₃ non tm̄ presumit ius.s₃ et aliquid certi statuit.q̄ nō admittatur probatio in contrarium.l₃.h.contrarium dicat.vt.xxviij.q.i.nec aliqua.&.xxxv.q.iij.extraordinaria.j.xvij.q.iiij.in venditionib⁹.io.ego credo q̄ semper admittitur probatio in contrariū nisi ius statuat q̄ non admittatur.vt.j xvij.q.iiij.in venditio.de h̄ hēs.l.di.serrū.b.

Si seruus absente.sciente.videtur enim q̄ epūs tunc cum eo dispensasse .s. xxviij. di.diaconi.Et est ar.ad hoc q̄ epūs dispensat ipso facto circa notū.vt dixi.lj.di.qui i aliq̄.
e ¶ Officio.de dispensatiōe fauore libertatis.deberet.n. deponi.quia furtum ccmmisit corpis sui. vt. C.de ser.fu.l.j.S₃ quid si isti ñ habeāt vnde soluāt.tūc di co istū reddēdū dño.vt.s̄ c.ex antiquis ar.ff. de eo p quē factum est.l.vlti.
f ¶ Recōpenset.i.si h₃ pp̄riū aliogn nō.q₂ delictū persone &c. vt.xvj. q. vj. si epm.ex̄ de ap. reprehensibilis.
g ¶ Supplicauerint.& sic patet q̄ ñ semp deponitur ordinatus qui occultat crimen suum qd est ꝫ h.vt dixi.l.di. ex penitētib⁹
h ¶ Tenēatur obnoxij. item p₃ h̄ q̄ epūs nō tenet pptū dē ordīato.cū alr eū examiet.vt.s̄ dixi.xxiiij.di. qñ.nisi epūs tradidiss₃ eū

christianorū ad īgenuitatē seu ad seruitiū licentiā habeat redimēdi: & si christianus fieri ɔsiderat: & non permittit: similiter faciat: quia nefas est vt quē christus dñs sanguinis sui effusione redemit: blasphemū xp̄iane religionis vinculis tenere.qd si acqesceret statutē nr̄is quicūq₃ iude⁹ noluerit: q̄ diu ad pecuniā ɔstitutam venire distulerit: liceat mācipiū ip₃ cū christianis vbicūq₃ voluerit habitare. Item ex concilio aurelianensi.

De eodem.

Si seru⁹ d absente dño aut nesciente: epo tñ sciēte q̄ fuus sit aut psbr aut diacon⁹ ordinat⁹ fuerit: ipo i clericat⁹ officio[e] p manēte epūs cum dño suo cū duplici satisfactōe recōpēset[f]. ¶ Si vo epūs eū seruū nescierit: q testimoniū phibuerit aut supplicauerit[g] eū ordinari simili redibitiōe teneant obnoxij[h]. Itē leo oib⁹ epis ɔstitutiō nouā. De eodem.

Si seru⁹ sciēte & nō cōtradicente domino suo in clero fuerit ordinatus: ex hoc ipso liber & ingenuus erit. ¶ Sed si igrāte dño licet ei intra spaciū vnius[k]

examinādū psone igrātī: q₂ tūc tenēt.ff.d cu
Si fu⁹.sciēte.ar.. (sto.& ex.re.l.ñ ē facile. d taciturnitate ex̄ d his q̄ fi.a pla.s.cōca.c.ij.&.xxviij.di.diacon⁹.&.xxviij.di.diacōi
k ¶ Uni⁹.s₃ q̄lr h̄ stat̄ pt i psbro vl diacono. nā epūs d₃ fuare iusticia tpm q̄ st.j.e.lxvij.di. i singlis.s₃ si obfuauit.ɔstat q̄ pl⁹ stetit q̄ per anū.h̄.dicūt q̄dā q̄ ille fuit ordiat⁹ sine exaīatōe & ñ obfuat̄ iusticijs h̄ dic q̄ erat grādeu⁹

vnde vsq ad annū potuit pmoueri in diacō nē. vt. lxxvij. di. monachꝰ. vel dic q̄ anꝰ iste i cipiat nō a tpe ordinationis ſ; a tpe ſcie. ar. xvij. q. ij. ſiqs icognitꝰ. a ℭ Seruilē. plus eni valet ordo q̄ ſcia ⁊ militia. vt. ff. de liber. cau. qui de li bertate. i. ſi. b ℭ Suuz. cum diſtincti one. ſ. eo. ex antiquis. c ℭ Per trie niū. ad mōa chatū datur triēnium. ad clericatū an nus. q2 cleri ci ſunt in pu blico. ⁊ mōa chi latent. d ℭ Epiſco palis. ⁊ etiaz ſacerdotalis. vt. ſ. e. ex an tiquis. e ℭ Sz non a curiali. qui dā dicūt iſta ſba nō eſſe i ipſa lege. et verum eſt q̄ in illa nō po nuntur ſ; ali bi. ar. in auc. de ſanc. epiſ. col. ix. §. ſed h quidē. ſed ſm hec iura canonica h nō tenet. qa cū ordo libe ret a ſeruili fortuna. mul to fortius a curiali ſoluit ẽpalis digni tas. q̄ aūt di gnitas libe rat a poteſta te patria ha bes in auc. conſtitutio q̄ de digni. col. vj. ⁊ C. de de cur. l. vl. li. x. ⁊ in auc. vt ordinarie p ſecture. coll. v. f ℭ Adimpleant. h nō te

anni ⁊ ſeruilē[a] fortunā pro bare: ⁊ ſeruū ſuū[b] accipere vex ēt ⁊ ſi legitimo pbatꝰ exprimēto monachꝰ efficia tur: euadit iugū ſeruitutis. debēt eni p triēniū[c] anteq̄ monachi efficiant i mona ſterio pmanere: poſtea vo ſi monachi effecti fuerint liberi efficiūtur. epalis[d]. n. ordo liberat a fortuna ſui li vel aſcripticia: ſ; nō a cu riali ſiue officiali. nā ⁊ poſt ordinationē durat. ſed ēt ius pře ptāt ſoluit epalis dignitas. aſcripticios vo i ipis poſſeſſiōibus clericoſ ēt preter volūtatē dñoꝝ fieri pmitti:nꝰ: ita tamen vt clerici facti ipoſitaz ſibi agriculturā adimpleāt[f]

Item leo pa. oībꝰ epis De

Admittūt[g] paſſim. eo. ad ſacrū ordinē: qbuſ nulla nataliū nulla moꝝ dignitas ſuffragat. ⁊ qui'a dñis ſuis ꝯſeq libertatem mime potuerūt: ad faſtigi um ſacerdotij tāq̄ ſeruilis vilitas hūc honorē capiat puchunt. ab his itaq̄ fra tres chariſſimi oēs vře p uicie abſtineāt ſacerdotes ⁊ nō tm̄ ab his ſ; ēt ab ali is originarijs vel q alicui ꝯditiōi obligati ſunt volu mꝰ tēperari: niſi forte eoꝝ petitio aut volūtas acceſſe rit: q aliqd ſibi i eos vēdi cāt ptātis. De ſeruis mo naſterij q̄rit an eccleſiaſti ci officijs poſſint aggrega ri an nō. ſ; famuli eccleſia rū nō ſūt ordinādi ſicē ſup dictū ē: niſi a pprijs epis

Admittūtur origi narijs tales. n. liberi. ſūt. vt. C. de agrico. ne diuitiꝰ. ⁊ ex de iudeis. c. ij. Jo.

Abbati. liberū. q2 ſi manumittit ſuꝰ ec cliē duo dabūtur loco illiꝰ. vt. xij. q. ij.

libertatē ꝯſeq̄nt. ℭ Por ro ſeruꝰ monaſterij liber tatē eōſeq nō valet: nō q̄ ad clericatū ſibi accedere licet. Qd aūt liber fieri nō poſſit. pbat auctē. viij. ſy nodi: in q̄ ſic ſtatutū legit.

Monaſterij ſeruū abbati vel monacho nō licet libe rū facere.

Abbati[h] vel monacho mōaſte rij ſeruū nō[i] licebit facere libex. q. n. nihil ppriū[i] hz libertatē rei aliene dare n̄ pōt. ℭ Nā ⁊ ſicut ſeculi le ges ſanxerūt nō pōt poſſeſ ſio alienari[k] niſi a pprio[l] dño. h ac aūt auctē[m] phi bētur ſerui adipiſci liber tatē recedendi ab obſeqo monaſterij: ſed nō phibē tur nāciſci libertatē pmo uendi ad ſacros ordines. pōt. n. i ſacris ordinibꝰ con ſtitutus mōaſterij obſeqo ppetuo deſeruire ac ſi ſuꝰ monaſterij ⁊ libertatē adi piſci ⁊ ſacris officijs aſſo ciari valet. vñ i alio caplo pfate ꝯſtitutiōis h cā red dit. iniuſtū. n. ē vt monachis rurale opꝰ facientibꝰ ſerui eoꝝ otio torpeant ac deliti is affluāt. Q. ō āt. ſerui ec cleſiaꝝ q̄ nomine ēt: mōa ſterij ſeruos ſignificari itel ligimꝰ: ad ſacre religiōis pppoſitū dēant aſſumi: au ctoritate gregorij pbat: q in generali ſynodo reſidēs dixit. Si ꝯuerſatiōis pba te fuerit famulus eccleſie

Ultos[n] ... ordinari. de eccleſiaſtica fami lia nouimus ad oipotētis

q. ij. cū redēptor. ſ; dic q̄ greg. nō dat ptāte

eps. ſ; abbas nihil hz pro prij. vt. xij. q. i. nō dicatis. vñ n̄ pōt fa cere hāc recō penſationez. i ℭ Propri um q2 nemo pōt plus iuris in aliū. ⁊c. vt ex de donat inter virū. ⁊ vxo. nuper. ⁊ ff. de reg. iur. nemo. j. j. q. vij. daibertus ſed fallit ex de elec. ſuffraga neis. ff. de ac qui. re. do. nō eſt nouum. k ℭ Aliena ri. j. xij. q. ij. ſiquis. niſi in caſibꝰ. vt. ff. de pigno. ac. ſi cōuenerit. ⁊ inſti. q. ali. n̄. di. §. j. ⁊ ff. de viuſr. l. q̄ noſtrum. l ℭ Propo ſi. ex de iure pa. q̄ autē. m ℭ Hac auctoritate. i alio. j. xvij. q. iiij. in vedi tionibus. n Ultos n negare ex hvř q̄ ſui eccleſiaꝝ ſm pſcriptū mo dū pbati ipe diri nō pūt ſi velint pmo ueri. cū opus ſit pietatis manumitte re ſeruos. xij

hic seruis ꝯuertēdi ⁊ se subtrahendi. sed ꝑlatos instruit v: nō aliter manumittant q̄ ꝓbatione adhibita. vel dic ꝙ loquit̄ de iā manumissis vt etiā tales indistincte nō sint recipiendi. nisi probent per trienniū in laicali habitu.

a Omnia ⁊ ita nō debemus oēs refutare nec ēt oēs admittere. ⁊ sic media via tenēda est. vt. xlv. di. disciplina ff. de offi. pro cōsulis. solēt. b Militie. nō ob. xix q. iij. mōasterijs. ⁊ dixi. liij. di. legem. c Morte. ñ tñ oia. nec sola q̄ tūc puniebant̄ morte hodie repellūt a promotione. qꝛ furtū ⁊ simplex fornicatio nō puniebant̄ morte. vt. xxxvj. q. ij deniqꝫ. ⁊ in alijs multis. vt xxij. q. ij. si qs p vetus. h tamē h̄ repellunt a ꝓmotiōe. xlix. dist. hinc etenim. d Prohibēdum est. fuerit. id ē vixerint. vel etiam eorum heredes. vt C. de liber. ⁊ eoꝝ li. libtie ħ li⁹libti pōt. vt. ff. de obseqȷs liber. heres. C. de opis libertoꝝ. ꝙ ex liberta. secus tñ est i liber tis ecclesiarū. vt. s. e. qui ex famulis. qꝛ eorū domina. scilicet ecclesia nūq̄ moritur. vt. xij q. ij. liberti. Jo.

di seruitiū festinare: vt ab hūana ꝟuitute liberi i diuino ꝟuitio valent in mōasterijs ꝯuersari. qđ si passim dimittim⁹ oīb⁹ fugiēdi ecclīastici iuris dñium occasiōez ꝓbem⁹. Si ꝟo festinantes ad oīpotēt̄ dei ꝟuitiū icaute retinem⁹: illi iuenimur negare q̄dā q dedit oia a vñ necesse ē vt si qs ex viris ecclīastic] vl̄ secularis militie b seruitute ad dei ꝟuitiū ꝯuerti ꝯsiderat: ꝓbet̄ ꝓus i laicali hitu ꝯstitut⁹: ⁊ si mores ei⁹ atqꝫ ꝯūsatio bono desiderio illi⁹ testionū ferūt absqꝫ vlla retractatōe i mōasterio oīpotēti dño ꝟuire ꝑmittat̄ vt ab hūano ꝟuitio liber recedat: q dina amore districtiorē appetit subire ꝟuitutē. Si aūt ⁊ in mōachali hitu ꝟm ꝑm regulas irrepⱨēsibiliter ꝯūsat⁹ fuerit: p⁹ ꝑfixa a sacr] canonib⁹ tpa: iā ad qđlibꝫ ecclīasticū offm̄ ꝓuebat̄: si tñ illis ñ fuerit crib⁹ maculat⁹: q̄ i veteri testō morte mulctat̄. Ecce qñ ꝟui ad clīcatū assumi valeant: vel qñ nō admittāt̄. liberti qꝫ nō sūt ꝓmouēdi ad clerū: nisi ab opseqȷs sui patroni fuerit absoluti. Ūñ i ꝯci. elibtano. [illegible] ni assensu liberti nō ꝓmo

Prohibēdū ē vt liberti: q̄ꝝ ꝑroni i seculo fuerit: ad clerum non promoueantur.

[illegible]

Corpe ꝟo vitiati si milit̄ a sacr] officijs ꝓhibēt̄. Ūñ gelasi⁹ papa scribit dicēs:

[illegible] accedit ⁊ de laicis añ acta

Priscis igit̄ pro sua reuerentia manētib⁹ institutꝭ que gdē vbi nulla reꝝ vel tpoꝝ vrget angustia: regulariter ꝯuenit custodiri qꝛ eaten⁹ ecclie vel ꝯcꝭ vel sufficiētib⁹ ꝓuate sūt ministris: vt plebib⁹ ad se ꝑtinētib⁹ dina mūera supplere nō valeāt: ꝯcedim⁹ vt siqs mōasterialib⁹ g disciplinis erudit⁹ ad clericale mun⁹ accedit: ēt de laic] añ acta ei⁹ vita regrat̄: ne sit aliq̄ facinore iſect⁹ vel illiteratus vel bigam⁹ vel ab adolescētia sordidat⁹ vel corpe vitiatus vel seruilis vel origiarie ꝯditōis vel curie vl̄ publicaꝝ reꝝ nexib⁹ iplicat⁹ vel publica pnia notat⁹. vl̄ nulla ꝯgruēt̄ tpis expectatiōe discussus. Itē ex cōci. arelatensi. iij [illegible]

tū in quocūqꝫ mēbro repellunt̄ a ꝓmotione. ⁊ deijciunt̄ iam promoti. vt. j. e. penitentes. sunt. n. sui homicide. j. e. si quis. ⁊ c. qui ptē. c si autē casu vitiati sunt corpe. s. ab hostibus. inuiti vel ꝓpter egritudinē volūtarij siue a se siue a medicis ñ obest eis. vt. j. e. si qs a medicis si aūt al's sūt vitiati. aut ipsi insistebant opi licito aut opi illicito. si illicito repellunt̄. si licite ⁊ sunt vitiati in minimis mēbris siue occultis nō repellunt̄ a ꝓmotiōe. vt. j. c. q ptē. ⁊ c. eunuchus. sꝫ si in magnis ⁊ māifestis. nō promouētur. vt. j. c. si euāgelica. si ḡ aliqs in pricipalib⁹ mēbris. s. in oculo vel in anu habet enorme vitiū non promouet̄. secus si modicū ⁊ ꝙ nō generet scādalū. vt ex̄ de cle. egro. vel debili. c. ꝑsbr̄m ex̄ de cor. vi. ci. c. j. ⁊. ij. io. f Priscis. vel sufficientib⁹. vbi eni nō est copia alioꝝ bñ assumūt̄ minus legitimi. vt. ff. de decur. general'r. §. penul. sic al's in defectū ꝓbationum admittit̄ minus idoneus testis. vt. iiij. q. iij. Itē in criminali. ꝟ. item seruu. xiij. q. ij. c. ij.

[illegible]

Corpore vitiati. hic agit̄ de corpe vitiati ⁊ que pena debeat̄ ordinatorībus talium. notandū ꝙ spōte vitia

g Monasterialibus. hic videtur ꝙ monachi nō possunt esse pꝛelati ecclesiaꝝ secularū nisi ex dispensatiōe. vt ex̄ de capel. mona. c. in ecclijs. ex̄ de sta. monach. c. j. h. dicit

q̄ de iure possunt. dū tñ habeāt ⁊ abbatis ⁊ epi ꝯsensum. xvj. q. j. cū pro vtilitate. ⁊. c. do ctos. de regula. habes q̄ licite possunt. vt ex̄ de sta. mo. c. ij. io. credo q̄ de iure cōi possūt ꝓmoueri. si possunt secū habere sociū sui or dinis. vt ex̄. e. ti. mōachi. b. de hoc ad ple nū. xvj. q. j. in summa.

a Nulli se uerioꝛez ⁊ nō ne seueri or fuit illa ꝯsti tutio q̄ ꝓuat tales ꝑtāte or dināndi. vt. xx xvj. di. q ec clesiastic ꝫ. sic ⁊ hic adijcit alia pena.

b Anno. nō hic annū computari a tpe sciētie. vt xvij. q. ij. si qs incognit⁹. ij. q vj. §. biduū qd si annus sit bisextilis in quo aliqs suspensus est nunquid suf ficit abstinē ccclxv. dieb⁹ non vī. q2 illi duo dies ha bent ꝓ vno. vt ex̄ de verb. sig. q̄suit. sed nō est ita. vt ff. de sta. li. cū heres. §. sti chus. q2 hoc c. loquitur de vitiatis in anima. ⁊ q̄tum ad hoc facit ad propositum magistri.

Nullus penitētē nullus bigamū nullus viduaꝝ maritū in ꝑdictis honoꝛib⁹ audeat oꝛdiare: ⁊ licꝫ h iā oīuꝫ ꝓpe cāonū īstituta cō tineāt: tñ ne cuiq̄ sacerdo tū supplicātiū sic iā sup̄ di xim⁹ ipoꝛtunitas vel sugge stio iniq̄ subrepat: necesse fuit vt nūc seuerioꝛē regu lā sibi velit dñi sacerdotes iponere ⁊ iō q̄cūq̄ ab hac die ꝯ ea q̄ supi⁹ cōꝑhensa sūt clicū oꝛdiare ꝑsūpserit: ab ea die q̄ h ei potuerit ap probari: ānob itegro missas ñ ꝑsumat celebrare: quā rē si qs obſuare noluerit: ⁊ ꝯ statuta frm̄ faciēs missas celebrare ꝑsūpserit: ecclie cōione ꝑuet. ⁊ ab oīuꝫ fra trū cōione nouerit se alie nū: q2 dignū ē vt scuerita tē ecclia stice disciplie senti at: q salubrit a scis prib⁹ i stituta obseruare cōtēnit. Itē hilari⁹ papa. Nō or dinēt penitētes vel illrati.

Penitētes vel iscij lra rū aut aliq̄ mēbroꝛuꝫ dāna ꝑpessi ad sacros or dies aspirare nō audeant. Quisqs āt taliū ꝯsecratoꝛ extiterit factū suū ipē dis soluet. Coꝛpe āt vitiati in telligūt nō casu sꝫ ꝓpa vo lūtate abscisi. Vñ i cano nib⁹ aplōꝝ legit. Qui se metipm abscideꝛit nō or

Siqs abscide dictur. rit semetipꝫ. i. si qs ā putauerit sibi virilia: nō fi at clic⁹ e: q2 sui ē hōicida f ⁊ di ꝯditōi īimic⁹. Si qs cū clic⁹ fuerit abscide rit semetipm oīno dānet: q2 sui homicida ē. Itē ex ꝯci. arclatēsi. ij. Nō ꝓdu cāt ad clerū: q̄ seipos ab

Hi q s se carna scindūt. li vitio repugnāre nesci entes abscidūt ad clerū ꝑ uenire nō pñt. Itē inocē ti⁹ scribit felici miceriano epo. Nō ē oꝛdinād⁹ q ptē digiti volēs sibi abscidit.

Qui ptē h cuiuslibet di giti sibiipi volēs ab scidit: hūc ad clerū canōes nō admittūt. cui vo casu aliq̄ ꝯtigerit: dū opi rusti stico curā ipēdit: aut aliqd faciēs se nō spōte pcunit: hos canōes ꝑcipiūt i ⁊ cli cos fieri: ⁊ si i clero reperti fuer it nō abijci. In ill

e Clericus. sed quid dices de origene q se eunuchum fecit vt liberius in occulto pos set predicare tempoꝛe persecutionis ecclesie mulieribus. ⁊ tamen postea apud cesariam factus est sacerdos. item marcus prescidit si bi pollicē. vt sic fieret indi gnus sacer dotio ⁊ tamē postea factus est sacerdos vt legitur in historia eccle si. sed hec nō sunt trahen da ad conse quentiaꝫ. iiij. q. iij. c vlt. vij q. j. petisti.

f Homi cida. nō q̄ homicida sit tūc fact⁹ sꝫ ꝑ homicidij pe riculum qd sequi poterat sectionem di citur homici da. sicut qui infantem ex ponit homici da dicitur. lr xxvij. di. c. vl. Et est arg. q̄ non est consi derandū qd eueniat. sed quid euenire possit. vt. xxij q. j. in nouo. xxj. di. deniq̄ xxiij. q. v. rele gentes. ff. de his qui dele. si vo. § penul. ⁊. C. de vsufru. si ambiguita tem. argu. ꝯtra. xxiij. q. v. de occidendis.

c Penitentes dissoluet. ar. aliquē venire ꝯ factum propꝛium. si. xxxv. q. ix. q̄ quis. xij. q. j. certe. ex̄ de elec. nosti. ar. ꝯ de cle. ꝯiu. diuer sis fal. ex̄ de cōces. ꝑben. cum sup q̄one. ex̄ de fi. ꝑſ. l. veniens. vel dic q̄ ipse dī dissoluere. q2 ob ignominiā sui dissoluitur. sic. lxx. di. ne minē. ⁊. xxj. q. ij. c. j. cum enim. ob hoc sit di gnus depositiōe ipse enim nō dissoluet. io. so. de iure communi non potest aliquis venire ꝯ factū suum nisi in casibus exꝑssis i iure. b.

d Si quis absciderit. ex indignatione. vel etiam cause continentie.

g Hi q se vitio. s. xxiij. di. maximum ⁊c.

h Qui partem digiti forte si haberet super fluos digitos eos posse prescidere sicut vngues vel dentes nimis prolixos prescide re possit. ⁊ hierony. fecit secare dentes. ⁊ esa ias suam linguam amputauit. vt. viij. q. j. in scripturis. argu. contra. xxxv. distin. ab exoꝛ dio. vbi dicitur q̄ deus nihil superfluum cre auit in nobis. ⁊ est arg. ad hoc. s. eo. si pars. vbi dicitur q̄ dei conditiōi est inimicus.

i Precipiunt. id est permittunt. sic xxxj. q. j. hac ratione.

eni volūtas ē vīdicāda: q̄ si bi cā fuit ferrū inijcere: i istis āt casus[a] veniā meruit. S Jlr[b] vō itelligēdū ē d his q p lāguorē a medicis secāt: aut a barbarꝭ abscindūt: aut a dn̄is castrantur. V n̄ i niceno. ꝯci. legitur. Qui p lāguorē a medicis desecat: ad clerū valet admitti.

S Jqs[c] a medicis ,ppter lāguorē d̄sect[d] ē aut a barbaris abscisus: hic i clero pmaneat. ¶ Siqs āt se cū san[9] eēt abscidit hūc z i clero ꝯstitutū abstinere ꝯueniet z d̄ iceps nullū debere taliū ,pmoueri. ¶ Sicut āt claret h̄. qd̄ de his q hāc rē affectauerit audētq̄[e] seipos abscidere: hec q̄ diximus sunt statuta: sic eos q̊s aut barbari aut dn̄i[f] castrauerūt: si iueniunt al's dignissimi: tales ad clerꝝ suscipit eccliastica regula. I tē ex canone aploꝝ. Licite ordinet ep̄s. q p hoīuz insidias eunuchi fiat.

E Unuchꝰs si p isidias hominū fact[9] ē vel si i psecutiōe[h] ei[9] sūt āputata virilia vel si ita nat[9] ē: z ē dignus fiat ep̄s. I tē ex ꝯci. martini pape. Nō excludant a clero: q a medicꝭ vel a barbaris vl a dn̄is suis castrātur.

S Jqs[k] p egritudie nāli a medicꝭ secta habuerit siīr. z q a barbaris aut q a dn̄is suis castrati fuerit: z morbus digni iueniunt: hos canon admittit ad clerū ,pmoueri. ¶ Siqs āt sanus nō p disciplinā religiōis z abstinētie sz p abscisionē a deo plamsati corpis existimat posse a se carnales ꝯcupiscētias āputari z ideo se castrauerit: nō eū admitti d̄ cernim[9] ad aliqd̄ clericat[9] offm̄ q si iā fuerit an̄ ,pmotus ad clerū ,phibit[9] a suo misterio deponat. I tē ex ꝯcil. hilerdēsi. Nō ,phibetur a sacrꝭ ordib[9] q a medicoꝝ icisiōe claud[9] efficit.

S Jqs[l] in ifirmitate posit[9] clic[9] medicoꝝ icisiōe claud[9] efficit: ,pmoueri ad sacros ordīes euz nō denegam[9]. I tē stephan[9] roberto metēsi ep̄o. Non ,phibet a clero: q digitū sinistrū casu abscidit.

L Atōm[m] ,psentiū flauian[9]. s. clicus ad sedē aplicā veniēs detulit a te directaz nobis ep̄l'az: q idagare studuisti eū a normānis nuprie captū sinistre[n] man[9] digituz hēe abscisuz. sciscitarꝭ si ob h̄ ad eccliasticū ordinē valeat promoueri an non. ¶ Nōs t nos repiētes verū eē q2 solertia tua magis sup h̄ sollicita a sede aplica doceri flagitat: normaz iusticie sp seq desiderans: studiū tue scitaf merito collaudam[9]: reuerētiā tuā scire volētes: q̄m si ita ē: q a normānis digitū ipe hēat abscisū ad ,pmouēdum si a s dign[9] fuerit: nil ei nocebit eo q qd de his qui a medicis vel dn̄is sine paganis nō spōte tale qd patiūt: sacri cēseāt canōes: dilectionē tuā latere nō credim[9]. I tē gelasius papa palladio ep̄o. Nō per sinceritatē dignitas accepta sequenti debilitate non amittitur

a ¶ Casus. sic simplicitati z igrātie. venia tributit. j. de ꝯse. di. ij. c. lij. z ex̄ de re. ,pmu. cū vniū soꝝ. tū casus nō excusat in amotiōe termioꝝ. ff. d̄ ter mi. amo. l. ij.

b S Jlr istd̄ respicit. vltimā ptez p̄cedētis ca.

c S Jqs a medicꝭ. medic[9] licite ,pmouetur. si eū nō remordet ꝯscia. ex̄ d̄ eta. z q̄. ad aures. ei enīz si iputat euētus mortalitatꝭ. ff. d̄ of. ,psi. illicitas. § sicuti. z tū ipi tia ei[9] cl'pe ānūeraf. ff. ad l. aq. idē iurꝭ. circa mediū.

d ¶ D esect[9] ē. ita tū. vt nō piat nimiam deformitatē. vt ex̄ de cle. egro. presbyterum.

e ¶ Audēt q̄s. q eni sibi audet manū inferre multo poti[9] alijs auderet. vt. ff d̄ edil'. edi. cū aūt. §. excipitur. xxiij. q. v. si nō licet.

f ¶ Aut domini. qui āt suū crastrat capite punit z seruus z medicus. ff. de sica. l. iiij. §. vlti. z locus in quo hoc factum est confiscantur. C. de eunu. l. j.

g E Unuchus. talis enim vitiosus est. vt. ff. de edil'. edi. sin autem. z quando q̄ p̄ ciosiō. ff. ad. l. aquil. si sernus. §. z si puerum.

h ¶ Si in persecutione. non est ergo necesse seruare carnē illaz vel puluerez vt dicuntvulgares.

i ¶ Natus. vt frigidus.

S Jquis. pro egritudine. non p disciplinā. vt videatur coram hominibus eius cōtinentia. z fōte hoc facit propter hypocrisim. sic xxv. distinc. ecclesie princeps.

S J quisq claudus non tamen vt oporteat ipsum venire cum baculo ad altare. vt de conse. dist. j. nullus episcopus. tamē s̄m legem veterem claudus n on promouebatur. xlix. distin. c. j. z yli.

L Ator a normānis. de istorum ferocitate habes. j. v ij. q. j. sciscitaris.

n ¶ Sinistre. idem si dextre. dum tamē non sit deformitas magna extra eo. c. j. z extra de cleri. egro. presbyterum. maxime si nō amisit aliquē de illis p quos fit signū crucis.

Recepta canonica: qb⁹ ecclesiastica regit disciplina: sicut nō patiunt venire ad sacerdotiū debiles corpe: ita sigs in eo fuerit cōstitut⁹ ac tūc fuerit saucia t⁹: amittere nō pt: qđ tpe sue sinceritatis accepit. ¶ Stephan⁹ sigdē psb̄r petitorio nobis defleuit oblato: q hr̄et in subditis olim sibi ⁊ ante ānos plurimos collatā psb̄ri dignitatē: quā reuera imaculati corpis iuditio suscepisset sed nup pp puincie vastitatē thuscie quā p oib⁹ puincijs barbarorū feritas diuersa sectātiuz ⁊ ambiguitas iuerit aiorū dū iminētes gladios euadere fuge psidio niteret: acutis sudibus occurrētia sibi septa trāsiliēs iferiores partes corpis inseruisse suggessit: q vix adhibita curatione biēnio potuissent astergi. ⁊ iō frat charissime supdcō locū suū dignitatēq restitue: q̄ten⁹ sacrosc̄a mysteria sicut ꝯsueuit exerceat: nec. n. cōuenit ob h̄ auferri añ susceptū ordinē: in q̄ postmodū i valitudinē corpis casu pbat faciēte plapsus. Hoc āt nō de oibus mēbris itelligēdū ē q eni oculū casu amiserit: licz desit volūtas amittēdi: tñ sacerdotiū adipisci nō pōt. ¶ Ī gelasius scribit ruphino epo.

Si euāgelica admonitio iracūdiā nec vsq ad vbū furētē psilire pmittit vt si racha fr̄i suo qs dixerit: re⁹ sit gehēne ignis: q̄ si putam⁹ pena plectēdū eē: q nō solum pugno ipie pcussit i leuitici ordis hoiem misterio seruiētē: sed q̄si nō sufficeret ad cedē man⁹: ita istigāte se diabolo raptus ē ad iracūdiā: vt fuste nō solū pcuteret: sz ēt erueret oculū fr̄is sui ⁊ Cuius hmōi excessus grauiori esset pena plectendus: bene tñ fraternitas tua fecit ab officio eū psb̄rij remoueri h̄ tñ sollicitudis tue sit vt locū ei penitentie cōstituas ⁊ i aliquo eum monasterio retrudas laica tñ sibi cōmunione cōcessa. in loco autem illius alium te necesse est ordinare presb̄m.

mat. v.

¶ Nam illi cui erutus est oculus non possunt s̄m canones sacerdotij iura concedi. neq eniz aliquid ei prodest: qui oculum inuitus amiserat: cum nec volens quisq oculum amisisse credendus est: nec sacratissimos canones aliquem casū in amissione oculi ei qui sacerdotiuz adipiscendum non impediret sui excepisse regulis inueniuus: sed h̄ tantūmodo ad

Recepta. debiles. s. volūtate nō casu. b ¶ Inferiores. videbat q iste n̄ posset eē sacerdos. q2 nec miles eē posset nisi haberet ad min⁹ vnū testiculū. ff. de re mili. qui cū vno. c ¶ Postmodū. ar. q lz qs pueit ad statutū a q̄ nō pt incipere tñ tolerat. xxix. q. ij. platū. xxx. q. j. ad limina. xxxij. q. vij. hi q. ⁊ c. negō. ar. ✠. ex. đ etate. ⁊ q̄lita. c. j. lo. hic nō fuit in culpa ibi sic. xv. q. j. c. fin. phibitionē fecisse videm⁹ vt q caret oculo sacerdotij offīm adipisci nō possit. ¶ Sz nec illi nullaten⁹ q̄ si icōpēsatiōe iiurie sacrat⁹ ordo concedi poterit: q ad tātā sacerdotē pprium potuit iracūdiā puocare vt ⁊ ille offīm i q̄ erat amitteret. ⁊ iste pfect⁹ sui pderet facultatē. Ex. iri.

Presbyteroꝝ b etiam filij ad sacra officia nō sūt admittēdi. ¶ Ī vrban⁹ papa. ij. ait.

Presbyteroꝝ filios a sacris ministerijs remouendos ...

Si euan gelica i uit⁹. ar. ē ad qōnem q si sponsa ē oppressa a spōso. nō posset itrare religionē. q2 nō pdest ei. q iuita ē passa. Jo. qđ de h̄ sit in qōnib⁹ dixi tñ q oculū amiserit remanet tutor vt. C. de excusat. tu. ff̄ tu⁹. ¶ Excepisse. ar. q vbi canon nō excipit. nec nos excipere debem⁹. ij. q. v. ꝯsuluisti. ¶ Iniurie. q2 pēa vni⁹ nō dz ꝯuerti i pmiū alteri⁹. ff. ad syll. si seqns. ff. qđ me. cau. sicut. §. pedius. g ¶ Prouocare. grau⁹ delinqt q me ad iracūdiā puocat q̄ ego. C. ad. l. iul. de vi. pua. qm̄. ⁊. xxiij. q. v. cū hō. Ex. iri.

Presbyteroꝝ de legitimis filijs non ē dubiū q nlicite pmoueant. sz illegitim⁹ n̄ si tñ sint i monasterijs vel canonicis regularib⁹ licite pmouent. vt. j. e. c. j. ⁊ ex̄. e. c. j. ⁊. c. ad abolēdū. q2 igressus mōasterij tollit irregularitatē. vt. xvj. q. j. legi. xix. q. vlti. c. vlti. ⁊ i auē. de monachis in pn. licz gdā ꝯtrariū dicāt. ⁊ dicūt q religio circa eos non plus operat nisi q facilius cum eis dispēset argu. pro eis. lv. di. c. j. priscis. et l. di. c. si ille. ⁊ dico epm posse dispēsare circa tales. vt ex̄. e. veniēs. ⁊. c. ex transmissa. sed solus papa dispēsat cū eis i epatu. ex̄. đ elec. inotuit dūt tñ gdā q circa paternas ecclesias imediate habēdas solus papa possit dispēsare. argu. ex̄. eo. ex tua. qđ nō credo p illā decre. veniēs. io. sed certe solus papa dispensat in hoc casu. vt ex̄. e. dilect⁹ filius. ⁊ ex̄. e. c. vlti. vbi de hoc traditur. b.

Presbyteroꝝ. idē de diaconoꝝ ⁊ subdia

conorum filijs cuius non est alia causa prohibitionis nisi quia timetur in eis exempla paterni criminis. ut. vj. q. j. §. verum. et etiam propter odium parentum. ut. xv. q. vlti. cum multe. et xxiij. di. quando.

k ¶ Filios. sed numquid hoc ad nepotes extenditur et videtur quod sic. quia nomine filiorum nepotes continentur. ff. de ver. sig. l. iustorum. et argu. ff. ad macedo. filium sed non est ita. quia odia sunt restringenda. vt de pe. di. j. pene. ff. de liberis et posthu. cum quidam. tollitur enim vitium per successionem. vt. j. c. dominus. et licet senator non possit ducere illam cuius pater vel mater artem ludicram fecit tamen potest illam ducere cuius auus vel auia artem ludicram fecit. vt. ff. de ri. nup. l. lege §. j.

a ¶ Cenobijs. sed hoc ad facultatem dispensationis referas. vt quidam dicunt. idem est vbicumque conuersentur religiosi. quia locus non sanctificat hominem. vt. xl. di. non loca. nam conuersati in monasterijs sepe deteriores sunt alijs. vt. xlvij. di. quantumlibet.

b ¶ Sed intelligendum est. illud spectat ad principium capituli.

c Undecumque. nulla similis locutio vestes

mouentur: nisi aut in cenobijs[a] aut in canonica religione probati fuerint conuersari. ¶ Sed hoc intelligendum[b] est de illis qui parentum incontinentie imitatores fuerint. verum si morum honestas eos commendabiles fecerit exemplis et auctoribus: non solum sacerdotes sed etiam summi sacerdotes fieri possunt. Nam et damasus papa scribit hiero.

Osius presbytero. Maleaus papa fuit filius stephani subdiaconi. ¶ Bonifacius papa fuit filius iocundi presbyteri. ¶ Felix papa filius felicis presbyteri de titulo fasciole. ¶ Agapitus papa filius gordiani presbyteri. ¶ Theodorus papa filius theodori episcopi de ciuitate hierosolyma. ¶ Siluerius papa filius siluerij episcopi rome. ¶ Deusdedit papa filius iocundi presbyteri. ¶ Felix n. tertius natione romanus ex patre felice presbytero fuit. ¶ Gelasius natione afer ex patre episcopo valerio natus est. ¶ Item agapitus natione romanus ex patre gordiano presbytero originem duxit. et plures etiam alij inueniuntur: qui de sacerdotibus nati apostolice sedi prefuerunt. Item aug. ait. Uitia parentum filijs non imputentur.

Undecumque[c] homines nascuntur: si parentum vitia non sectantur. honesti et salui erunt. ¶ Semen enim hominis ex qualicumque homine dei creatura est. et eo male vtentibus

quas gertis sordida lana fuit.

d ¶ Sic mali. nota quod bonum precedens non excusat malum sequens nec bonum sequens purgat malum precedens. vt. xxiij. q. v. relegentes. et. xxiiij. q. v. forte. et c. neque. sed verum est quod non nocet delictum patris filio quantum ad vitam eternam. nocet tamen quantum ad ordines. item quantum ad successionem. vt. vj. q. j. §. verum. item quo ad alias penas. vt. j. q. iiij. §. item peccato mitius. tamen loquitur lex de illis qui spurij sunt. quod non obest eis hoc quin possint eligi ad decurionatum. quia non est impedienda dignitas eius qui nihil admisit. vt. ff. de decu. spurij. in prin. et l. generaliter. §. spurios. et boetius. Quid genus aut proauos etc. et Juuenalis. Tolle tuum hanibalem. Malo pater tibi sit tersites. dummodo tu sis. Eacide similis vulcaniaque arma capessas Quam te thersiti similem producat achilles.

male erit. non ipsi aliquando malum erit. sic autem boni filij adulterorum nulla est defensio adulterij sic mali[d] filij coniugatorum nullum est crimen nuptiarum. Item ioannes chrysostomus sup mattheum omelia. iiij.

Undecumque[e] vitijs. De eo. nerubescamus parentum: sed illud vnum queramus semper ut impleamur virtute vel huiusmodi. n. et si alienigenam habemus matrem vel et si fornicatorem pollutam vel quibus huiusmodi dedecore sordidatam nil tamen de eis aut vilitate fuscabitur aut crimine polluetur quod si fornicatorem ipsum ad meliora conuersum neque quicquam pro vita commaculat: multo magis qui ex meretrice natus et adultera si propria virtute decoret parentum suorum nec dedecorat opprobrijs. Item non est odio nec de virtute nec de vitio parentum aut laudandus aliquis aut culpandus. nemo vero inde aut obscurus aut clarus est imo etiam vt si consideratius aliquid dicamus aut expressius: nescio quomodo ille magis non resplendet: qui ex parentibus fnatus a virtutibus prorsus alienus: quam ipse qui fuerit dei virtute mirabilis. Item hiero. in epistola contra ruphinum. Non parentum suorum propria culpa quemquam condemnat.

Nasci[g] de adulterio non est eius culpa qui nascitur sed illius qui generat. quoniam in seminibus non peccat

n Undecumque. de vitijs hic vult dicere quod ille qui natus est ex parentibus prorsus alienis virtutibus dum tamen ipse sit bonus melior est quam ille qui natus est de bonis parentibus. licet etiam ipse sit bonus.

f ¶ Parentibus. i. ratione parentum.

g Nasci quod suum est. mulieres enim ad hoc g

naturam genuit. vt partus ederent. vt. C. de indic. vidui. l. ij. et pudor est feminis nuptiarum premia nō habere. vt. xxxij. q. ij. pudor.
a ¶ Sanctos. tamen in hoc non fuit sanctus quia temerarium iuramentum voluit seruare. vt. xxij. q. iiij. vnusquisque.
b ¶ Triticum. xxxiij. q. j. quoniam vetus.
c Sponsus ecclesia vocatur sponsa christi. quia adhuc per delictum separari potest ab ipsa sicut sponsa a sponso ante confirmatum matrimonium. sed in futuro seculo dicetur vxor que modo sponsa dicitur. vij. q. j. sicut vir.
d Statis. Peruersum istud. c. intelligitur de iam promoto talis enim propter delictum alterius non priuatur iure suo. Non enim priuandus est quis iure suo nisi pro grauissimo delicto vt. xvj. q. vij. inuentum. et lxxiij. distin. gesta. excipiunt quidam casum in eo qui ignoranter adeptus est beneficium pecunia patris. vt. j. q. v. c. j. sed illud ideo perdit. quia furtiuum est. Sed quid si pater commisit crimen lese maiestatis. nonne filius priuandus est beneficio cum sit infamis factus. vt. vi. q. j. §. verum. et in ista

eccl. 33. cla. 45. 1. cor. 1. iudi. 2. gen. 25. heb. 11. mar. 22. luc. 14.

terra quod confouet: nō semen quod in sulcis iacitur: nō humor vel calor quibus tēpata frumēta i germine pullulant: sed vbi grana fur et latro q fraude et vi eripit semina: sic genus humanū recipit terra. i. vulua quod sumit: et receptū confouet: et confotū corpat corpatū i mēbra distiguit: et inter illas sacri vētris āgustias dei manus sp opatur: ideoque corporis creator et aie ē. Noli despicere bonitatem figuli. i. dei q te plasmauit et fecit vt voluit. ipse ē dei vtus et dei sapia. q i vtero vgis marie edificauit sibi domū. ¶ Jepte iter viros scōs [a] apli voce nūeratus meretric ē filius esau de rebecca et ysaac his pidus tāmētc ēē corpe: q̄si bonū triticū [b] iter loliū aue nasci degnat: quia nō i seminibus sz i volūtate nascētis cā vitioꝝ ē atque vtutū. Item aug. Iniquitates parētū filijs obesse nō possūt.

Sponsus ille: q vocatus erat ad nuptias bonos et malos cōgrues iuitat: nasci ēt voluit de bonis et malis q exēplo discāt parētū suorū filij iniquitates sibi obesse nō posse. Item greg. Nō alterius culpa si pbz aliquē ab eo q fungit deijcit gradu

Statis peruersū et cōtra ecclesiasticā pbat esse cēsurā vt frustra q̄rūdā parētū voluptatibus suis qs puet officijs quē sua culpa vel faci-

mes promoti etiam deijciuntur. vt. vj. q. j. in fames. non quia cum clericus fit est a iurisdictione principis exemptus. xxvj. di. duo. j. q. iiij. §. h. in fi. Item fallit illud extra de ecc. cle. edi. ad audientiā. ij. et extra de cleri. egro. c. ij. vbi quis sine culpa priuat iure suo hoc tamē scias quod multotiēs quis punitur sine culpa sed non sine causa. vt extra. vt lit. non cont. c. quoniam frequenter. ē. x xxiij. distin. si cuius vxorem.

nus ab officij q fungit gradu nō deijcit. Item hiero. Ex adulterio natus a sacerdotio nō phibet.

Dominus noster iesus christus voluit nō solū de alienigenis cōmixtionibus sz ēt de adulterijs nasci nobis magnam fiduciā pstās vt q̄licunque mō nascamur: dū tñ vestigia eius imitemur: ab ipsius corpe nō sepemur: cuius p fidem mēbra effecti sumus et sicut ille verus ē pōtifex et ex adulterinis natus cō iūctiōibus. ita q̄licūque ordine natus sit aliqs tñ vt pfectam fidem habeat: et quod fide tenet operibus impleat: sitque litteratus et vir vnius vxoris neq̄q̄ a sacerdotio repellit [f]: ¶ Judas enim patriarcha cōcubuit cum thamar nuru sua et ex illo cōcubinatu nati sunt phares et zarā. inde postea salomō q fuit dux in deserto inde obeth ide q̄z booz. inde postea ysai q fuit pr dauid. ex illa q progenie origo ducitur christi q verus sacerdos est. ideoque si filij eius sumus: q ipse fecit nos imitari debemus. Item aug. de vnico baptismo li. j. A pp̄lo dei non sepat aliquē materna cōditio sed propria culpa.

Ismahel vt sepet a populo dei nō obfuit: mr ancilla agar. sed obfuit frāna discordia. nec pfuit po

e Dominus. a sacerdotio non intelligas quod ipso iure possit promoueri. sed hoc ideo dicit quod episcopus tenet in hoc casu dispensare quia dispensatio quandoque est debita. vt di xi. l. distin. vt constituere- tur.
f ¶ Repellitur. sed nonne filij sacerdotum serui sunt ecclesie. vt. xv. q. vlti. cum multe. qualiter ergo promouetur non adepta libertate. sed dic quod illud loquitur de his q quasi legitime et solemniter ducunt vel derogatum est ei contraria consuetudine. iiij. distinctione. §. leges.

g Ismael. fraterna. quam habuit contra ysaac. vt. xxxij. q. iiij. recurrat.

a Potestas. hac oliz habuerūt potestatem mulieres. vt de licentia vel potestate ipsarum viri possent accedere ad ācillas suas: et filij ita nati dicebantur potius filij domine q̄ ācille. sȝ erat legalis filius domine et carnalis filiꝰ ancille. et ita fm legem mosaycam mulieres poterant adoptare filios. sed fm legem iustiniani non pūt nisi filij eius sint in acie amissi. vt in. i. de adop. §. femine.

b Si gens degeneres. quo ad fortitudinē et nobilitatē vt. xxxv. q. iij. qdam.

c ¶ Permisit. nō q̄ propter delictum permittit deus inferri penas. vt. v q. v. nō ois. et. xvj. q. j. et tēporis. et. c. reuertimini. et. vij. q. j. scitaris.

d ¶ Unde. illud cōtinuat ei qd dixit. s. in illo. §. sed hoc.

e Apostolica ab ecclesia. nota q dicitur ab ecclesia electus. qui a maiori parte capituli est elec

testa asa vxoris cuiꝰ magr̄ filius erat: qr p̄ ipiꝰ iura ꝯiugalia et i ācillā seuiatꝰ erat et ex ancilla susceptus est.

Q ōtra bōifa. martyr scribēs regi āglo͛. Una parē tū et ad posteros trāsferūt

Si gēs āglo͛ sic p istas p̄uicias diuulgatū ē et nob i frācia et i italia imppera͛ et ab ipis paganis in ppriū nob obijci͛: sp̄ret legalibꝰ ꝯnubijs adulterādo et luxuriādo adinstar sodomitice gētis fedā vitā duxerit: de tali cōmixtiōe meretricū estimādū ē degeneres pp̄los et igñbiles et furētes libidie fore p̄creādos: et ad extremū vniūsa͛ plebē ad deteriora et igñbiliora ꝟgētē: et nouissime nec bello sclari fortē nec i fide stabilē: et nec honorabilē hoibꝰ nec deo amabilē eē vētura͛: sicut alijs gētibꝰ hyspanie et p̄uicie et burgūdionū pplis ꝯtigit. q sic a deo recedētes fornicate sūt: donec iudex taliū criminum vltrices penas p igrātes leges dei et p sarracenos venire et seuire p̄misit. Unde idē. vrb. i fine sup̄ior͛. c. p̄sbyteror͛. distiguēdo subiūxit. Si religiosi iuēti fuerit filij sacerdotū ordinēt.

Nisi aut i cenobijs aut i canonica religiose p̄bati fuerit ꝯuersari. filij sacerdotū nō admittant ad clerū. Itē alex. ij. De eo.

Apostolica auctē p̄cipimꝰ vob vt si eū q ab ecclia electꝰ ē altero digniorē eē canonicāq̄ eius electiōez p̄bauerit: fulti nr̄a auctē ꝯsecreti: nā p eo q filiꝰ sacerdotis dr̄: si cetere virtutes i eū ꝯueniāt: n̄ reijcimꝰ

sȝ suffragātibus meritis ꝯniuēdo eū recipimꝰ. Hoc āt qd de filijs sacerdotum dr̄ ex dispēsatiōe ecclie introduci vr̄. et qd ex dispensatiōe itroduci͛ ad ꝯsequētiā regule gn̄alis trahi nō pōt. Un̄ vrbanus scribit bar. turonen̄. archiepo.

Filij sacerdotū nō p̄hibēt ab ep̄atu: si cetere v̄tutes i eis iueniāt.

Cenomanēsez electū p eo q filius sacerdotis dr̄: si cetere virtutes i eū ꝯueniūt: nō reijcimus sȝ suffragātibus meritis eū patiēter suscipimus nō tū vt hoc p regula i posterū assuma͛: sȝ ad tps̄ ecclie piculo ꝯsulit. Quū g̃ ex sacerdotibus nati in sūmos pōtifices supra legāt eē p̄moti: nō sūt itelligendi de fornicatiōe: sȝ de legitis ꝯiugijs nati: q̄ sacerdotibus an̄ p̄hibitiōez vbiq̄ licita erāt et i oriētali ecclia vsq̄ hodie eis licere p̄ba͛. Quod āt vitiū origis seni i putari nega͛: videt eē ꝯtrariū illi snīe: adulteror͛ filij abomiatio sūt dn̄o: sed sicut supradictū est de p̄sbyteror͛ filijs: ita et hoc de filijs adulteror͛ itelligendū videtur: vt illi dicant esse abominatio dn̄o: ad quos paterna flagitia hereditaria successione descendūt. similiter et illud vrbani intelligendū est: qd ipse scribit petro legionensi epo.

Quia simpliciter ad sedem apostolicā veniens humiliter peccatum confessus es: ex eo q pōtificiū tui videba͛ offitiū ipedire: vȝ q ex mr̄e n̄ legitia p̄creatꝰ fis: quaȝ viuēte p̄pa vxore p̄r tuus

ctus. vt extra de electione. cum nobis oliz. ff. ad municipia q maior. extra de elec. inter. in princi.

f ¶ Cetere. improprie ponitur. sic. xxvj. distinc. de inde. vel nomine ceterorum omnes comprehenduntur. vt. ff. de verbo. signifi. ceterorum.

g Cenomanensem electum. hodie non sunt tales eligendi sed postulandi a solo papa. quia metropolitanus cum electo in episcopuȝ non posset dispensare. vt extra de electione. innotuit

h ¶ Sed ad tempus. j. j. q. vij. tali. ioannes.

i ¶ Cum ergo. respicit p̄mum. §. huius di.

k ¶ De fornicatione. non dicit bene. quia si essent legitimi sine dispēsatione promouerentur. §. quod aūt.

l ¶ Negatur. s. eo. vndecūq̄.

Quia simpliciter. cognoscitur. ar. ꝯ. ff. de acquiren. heredi. sed et si de sua.

a Et vitā.ex quo plura fecerūt p ipo.ꝛ tm̄ vnū faciebat ꝯ ipsū.nō debuit ipediri ei⁹ p motio.xxviij.di.de syracusane.ꝛ.xiij.di.duo

h Itē q i egritudie. mala. Di.lvij. i hac di.tradit ꝙ q baptiçat i eg itudine ñ ē pmouēd⁹ ꝛ ē itelligendū de tali q cū san⁹ esset distulit baptiçari ſ; timore mortis petijt baptismū cā aūt huius ꝯstitutiōis ē. qꝛ ꝑsumit ñ vere penitēs q timoris cā ē penitēs. ꝛ sic ꝑsumunt peccata non eē ei dimissa si tū stati moreret ꝑsumeret ecclia peccata ei dimissa esse. vt de pe.di.vij.nullus ꝛ sic ecclia circa idē factū hꝫ contrarias ꝑsūptiones. sed diuerso respectu de consecratione.distincti.iij.perlatum.

cognouisse cognoscit: nos aplice māsuetudis gr̄a admonēte a ceteris q̄ sacerdotiū ipeduūt cribus: taꝫ tui pfessiōe q̄ꝫ fratrū testimonio q tecū sūt imunem te agnoscētes: ꝛ vitā[a] tuā religiosā audiētes ab huiusce pcti vinculo absolutū i suscepto sacerdotali officio cōfirmamus.

Di. lvij.

I Tē[b] q i egritudine cōstitut⁹ baptiçat: pſbr ordinari non dꝫ. Vñ in neocesariēsi cōcī.legit. Nō ordinet pſbyter q i egritudine ꝯstitut⁹ baptiçat.

S Iqs[c] i egritudie ꝯstitutus fuerit baptiçat⁹: pſbr ordinari ñ dꝫ.ñ.n.fides illi⁹ voluntaria: sed ex necessitate[e] ē: nisi forte postea[c] ipsi⁹ studiū ꝛ fides pbabilis fuerit: aut hoiuꝫ raritas[f] exegerit.

Di. lviij.

c Siquis intellige ꝺ adultis nā pueri ab hereticis baptiçati pmouent .vt.j.q.iiij.placuit.

d Sed ex necessitate.i.ꝑsumit.ꝛ sic canō presumit h in deteriorem partem. similiter xxx.q.v.aliter.sed cum irregularitas pueniat a peccato ꝛ baptismus tollat peccatum: quare non tollit irregularitatē ipsius. Rñ. quia baptismus inducit ei hanc irregularitatem vnde non potest eam tollere quia eadem res non potest habere contrarios effectus.argumen.ex̄ de bap.maiores.vltra medium ibi.sed hec tanq̄ ipossibilia.sic.s̄.xxvj di.deinde.sicut eadem causa non potest parere obligationem ꝛ liberationem.vt .ff.de solu.qui hominem.§.vlti.

e Postea.ꝛ ita per sequens factum eliditur precedens presumptio.sic de conse.dist.iiij.tunc valere.xxxiij.q.j.cum per bellicaꝫ.sic quandoqꝫ presumptio sequens elidit precedentem.vt.ff.de in iure.re.diuus.

f Raritas.ar.ꝙ propter raritatem hoiuꝫ aliq̄ cōcedunt.vt.lv.di.c.priscis.j.q.vij.tali.

Di. lviij.

Itē ex monachali.s̄.lv.di.c. priscis dixerat. ꝙ mōachi possūt ꝑfici parochialibus ecclesijs sed ne crederet aliquis ꝙ h̄ posset fieri sine lnia abbatis iō hāc posuit disti. ꝛc.

I Tem[g] ex monachali habitu nullus assumatur ad ecclesiasticum officium: nisi fuerit oblat⁹ pprij volūtate abbatis. Vñ grego. scribit. Monach⁹ nō ordinet cleric⁹: nisi volūtate abbatis epo fuerit oblat⁹.

N Ullus[h] ad ecclesiasticū offiñ ex mōasterio pducatur monachus nisi queꝫ abbas loci admonit⁹ ppria voluntate obtulerit epo. Itē ex cōcilio carthā.v. De eodē.

S Iqs[i] de alteri⁹ mōasterij couentu repertū vl' ad clericatū pmouere voluerit vel i suo mōsterio maiorē psonā monasterij constituere sine lnia abbatis ꝛ suoꝝ monachoꝝ: epus q h̄ fecerit a ceteroꝝ cōione seiunct⁹ sue[k] tm̄modo plebis communione contentus sit: ꝛ ille neqꝫ clericus

N Ull⁹ ad h ecclesiasticū abbas. nō ꝙ nullus monach⁹ ꝑt pmoueri ad ecclīasticos honores nisi cum licentia abbatis vt. ſ vj.q.j.siquis monachus. ꝛ.c.cū p vtilitate.idē intellige ꝺ quolibet clerico. vt sine lnia p̄lati sui ñ possit ab epo trāsferri ad aliū cū nec clericus episcopi ab archiepiscopo qꝛ oium consensus ē requirendus quorum ius ledit vt lxiij.di.nullus.ix.q.iij.p singulas.ꝛ non solum voluntas abbatis est requirenda.ſ; etiam monachorum.vt.xix.q.iij.statuimus.nā hec ē quedam alienatio vnde nō pōt fieri sine consensu oium.vt.xij.q.ij.sine.Jo. quod df̄ de epo credo falsū si cā subest.ex̄ ꝺ excep. Siquis maiorem ex h̄ loco vl' sicut .s. dei ꝙ monachus possit esse prelat⁹ in ecclesia seculari.ꝙ episcopus possit esse non ē dubiū.vt.xviij.q.j.statutū.Itē ꝙ plebanus possit esse.hēs.xvj.q.j.mōachos.ꝛ.c. i parochia Itē ꝙ canonic⁹ secular' possit eē vl' lxxiiij.di.q̄rūdā.Itē ꝙ vicedn̄s epi possit eē vl' qꝛ eps dꝫ hr̄e testioniū a mōachis.vt.ij.q.vij cū pastoris.ſ; iconomū dꝫ hr̄e eps.vt sit ei teſt.vt.xvj.q.vij.qm̄ i qbusdā.ḡ ꝑter iconom⁹ vl' vicedn̄s epi.ꝛ istꝺ.h.admittit.ar.ꝯ.xvj.q.j.ꝺ pnūū.ꝺ hac mā nōui.xvj.q.vij. in nouā. pōt tñ intelligi qꝺ hic df̄ de ecclia monachali q episcopalis ēt fuit. k Sue si.s.

di.xviij.placuit sz 2.j.iij.q.v.c.j.dic vt in.d.c.placuit.

Di. lix.

a Item dictū fuit.s.di.l.nō cōfidat. et lv.di.priscis.q nullus ordinād⁹ ē nisi fuatis iterstitijs tēporū iō ondit h q ad istar secularium dignatū nullus p saltum ē ordinādus

b Qui ecclesiasti cis.

c Si offi cia secu laria id est se culares nō d ferūt pncipa lē locuz igres sus zc.

d Quis. nota moduz argumētādi exquo ita est apud secula res eodē mō erit apud ecclesiā sic.xxxi di.tenere.z.c si laic⁹.iij.q. v.q2.xix.q.iij monasterijs. sic.xij.q.ij.cū deuotissimā. Et ē ar.ad q stionē illam q si aliqs est legitimat⁹ a principe q apd ecclīaz ē egitim⁹. qd nō credo ar. ad h ex q si. sint legi. per venerabilez.

e Saltu. gradatim.n. dferēdi sunt honores. vt xciij.di.legitimus.i fi.z.ff. de mu. z ho. vt gradatim Nā casū ap petit.q p ab rupta ascēsū qrit.vt.xlviij di.sic.

f Stipēdia nō q mag] psumit p illo q plura stipēdia hz i ecclia.q2 is gradus ceteros añcedit.quē labor plixior z stipēdia lōgior fecerūt añire.vt.C.d of.mag. off.nēc l.j.in fi.ar.ad hoc lxj.di.miramur.

g Rap.sic.j.xciij.di.legimi⁹.

h q nullus dz tōsorari ad h vt dignitatez ōsēqtur.z ad idē.lxj.di.bñ z xvj.q.vij.p laicos.gd iur] sit d h ibi nōui lz sit ar. 2.lxj.di.bñ. Jo.h. dic q ipa spes ñ inducit simonī az dū tñ ñ interueniat pactō q2 sola aī destiatio ñ iducit simōiā vt ex vt ecclias. be. vt nrm. Alij 2rū dicūt vt ar. vij. q.iij.artald⁹ Jo.z certe d cretal vr dicē q sola spes i ducat simōiaz ex d simo. c.vl. z tal si monía p solā pniaz abolet.vt ibi df. h tñ credo q spes p hōesto fuitio nō iducit simoniam.b.

i Jucul pati nō q ip psumit q in fraudē recepit ordinez q subito recipit. lz bñmerit⁹ sit.al's sic psumit q libertas i fraudem data sit qñqz.lz fuit sit bñmerit⁹ vt.ff.qui z a quibus mā.

neqz canonicus neqz ppositus psueueret.

Di.lix.

Lēs q ecclesiasticis disciplinis imbuti nō sūt: z tēpoz approbatiōe discussi nō sūt: ad sūmū sacerdotiū puehi non aspirent. Vñ ait papa cosimus. Nō aspiret ad sūmū sacerdotiū q ecclesiastic] disciplinis nō ē

Qui⁹ ecclesiasti ibut⁹. cis disciplinis p ordinē nō ē imbut⁹: nec tēporū approbatiōe diuinis stipēdijs erudit⁹ neqqz ad sūmū sacerdotiū ecclesie aspirare vl psumere dz. z ñ solū i eo ābitio iefficat habeat: verū ēt ordinatores ei⁹ careāt eo ordine quem 2 pcepta patrū credideāt psumēdū. Itē vrbanus papa. Ad sacerdotale officium nullus nisi p singulos gradus approbat⁹ ac

Si officia secu cedat. laria pncipalē locum nō vestibulū actiōis igressis sz p singulos grad⁹ examinatis deferūt.qs⁹ tā arrogās tā impudēs iuenit: q i celesti militia q ppēsi⁹ ponderāda ē: z sicut aurū repetit] ignib⁹ ē, explorāda stati dux eē desiderat: cū tyro añ nō fuerit: z prius velit docere qz discere: assuescat i dñi castr] i lectorū pmit⁹ gradu diui rudimēta fuitij.nec illi,vilescat exorcistā acolytū subdiaconū z diaconū p ordinē fieri:nec h saltu⁹ sz statut] maior ordinatiōe tpibus. Jā do ad psbrij fastigiū talis accedat z vt nomē etas ipleat: z meritū pbitat] stipēdiaf antea acta testent i de sūmi pontificis iure locū sperare debebit.facit h nimia remissio sacerdotū nrorum:q pompā multitudis qrūt z putāt ex hac turba aliqd sibi dignitat] acqri.hic passim numerosa pluralitas ēt i his locis vbi solitudo ē taliū reperitur: dū p parochias extēdi capiūt:aut qb⁹ aliud pstare nō pñt diuinos ordines largiūtur. qd oportet districti sp eē iudicij rariꝰ ē.n.oē qd magnū ē. Itez greg. Cuiuslibet meriti laicus ad summū nō aspi

Hoc⁹ ret sacerdotiū. ad nos puenisse qd ñ dissimili dignū ē detestatione cōplecti: q qdā honoris desiderio iflāmati dfūctis epis tōsorant z fiūt repente ex laicis sacerdotes atqz iuerecūde z repēte religiosi ppositi ducatū arripiunt:qui nec esse adhuc milites didicerūt.qd putam⁹ q isti subiectis pstaturi sūt.q anteqz disciplinat⁹ limē attingāt tenere locū regiminis nō formidant q de re necesse ē:vt qzuis iculpau⁹ qsqz sit meriti: ante tñ p distīcta ecclīastici ordinis se exerceat officia. Itē celestin⁹ epis galliarū. Nō aspiret ad summum sacerdotiū q ecclesiasticis disciplis nō ē ibutus.

Hoc ad nos.tōsorant.ar. lxj.di.miramur.

Ordinatos nõ q ꝯfessio vni⁹ nocet alij. qd ẽ ꝯ id.ij.q.v.iterrogatũ.sꝫ hꝫ ẽ pp cãe ꝯnexiõem.vt.lxxxj.di.tãt|.vt nõ ĩ.iij.q.vj.hꝫ qppe.vel dic q ñ nocet nisi q̃ ad p̃sũptionẽ sicut.dcm̃ vni⁹ nocet q̃ ad p̃sũptionẽ.vt.lxxxvj.di. tanta.

istud de istis dignitatib⁹.cũ i ep̃m possit eligi subdiacon⁹ vt.j.e.c.vlti.sꝫ hui⁹ rõnẽ assignat g̃tian⁹.j.e.dist.§.hoꝝ.⁊.§.de epo .j.e. alteꝝ.s.pp ordis dignitatẽ. In q̃ ãt ordie debeat eẽ cãtoꝛ vl̃ p̃miceri⁹.ꝯsuetudini relinq̃ xxxj.di .placut licite.

b ¶ Rõne. vt pus sit discipulus.

c ¶ Cõfirmat i.ꝯfirmaẽ.dꝫ.

d ¶ Difficilius.s. lx. di. ante omnia.

Di.lx.

d Ecce hic ostẽdit ex qb⁹ ordinib⁹ aliqs eligẽdus sit i p̃positũ vel decanuꝫ vel archip̃sb̃um vl̃ ep̃m.⁊ dicit q nullus eligẽdus ẽ i p̃posituꝫ nisi sit diaconus vl̃ p̃sb̃ꝛ.nullus i archidiaconum.nisi sit diaconus null⁹ ĩ decanũ vl̃ archip̃sbꝛũ nisi sit p̃sbꝛ.nullus in ep̃m. nisi ad min⁹ sit subdiaconus.

Nullus ħ duo. capl̃a dicit.ħ abrogata ꝑ id qd est.j.c. penul.⁊ vlt. ex̃ de elec. cũ in cũctis.vbi dr̃ q q ẽ i sacris ordib⁹ p̃t eligi i p̃positũ vel archidiaconũ sꝫ subdiaconat⁹ ẽ hodie sacer ordo.ex̃ de eta.⁊ q̃li.ordi.a multis. ⁊ ħ satis sustineri p̃t cũ acholyt⁹ ẽt possit eligi ad pl̃aturã.vt ex̃ de eta.⁊ q̃li.p̃terea.vbi dr̃ q dispẽsatiue p̃t eligi vel dic q exponit ħ dictio sit. s.fiat.sufficit.n.si tal' sit q i breui possit p̃moueri ad istos ordines.vt ex̃ de eta.⁊ q̃li . p̃terea.nõ.n.refert an iã sit an cito fiat.vt ex̃ de p̃.sig.c.iij.⁊ de cõse.di.iiij.qui. Sꝫ q̃re statuẽ

Ordinatos⁹ v̄o quosdã fratres charissimũ episcopos: qui nullis ecclesiasticis ordinib⁹ ad tãte dignitatis fastigiũ cõstituti fuerit: ꝯ patruꝫ decreta hmõi vsurpatiõe q se hoc recognoscit fecisse didicimus cũ ad ep̃atũ his gradib⁹ qb⁹ frequẽtissime cautũ ẽ debeat ꝑuenire: vt in minoꝛib⁹ initiatis officijs ad maioꝛa firmẽtur .dꝫ.n. añ esse discipulus q̃sqs doctoꝛ eẽ desiderat: vt possit docere qd didicit.ois eniꝫ vite istitutio hac ad id qd tẽdit se rõne ᵇ cõfirmat ᶜ q minime lr̃is opam dederit: p̃ceptoꝛ eẽ nõ p̃ot litteraꝝ q non ꝑ singula stipendia creuerit:ad meritũ stipendij ordinẽ nõ p̃t ꝑuenire solũ sacerdotiũ iter ista rogo vili⁹ ẽ:cur facili⁹ tribuit:cũ difficili⁹ ipleat. Di.lx.

Ecce ᵈ oñsum est ex parte q p̃nt ad sacerdotij ordinẽ ꝓmoueri ⁊ q nõ. ¶ Nunc aũt ꝯsiderãdũ ẽ ex qb⁹ ordinib⁹ in archip̃sbꝛuꝫ vel p̃positũ vel ep̃m vel archiepiscopũ sint eligẽdi. De his ita statutũ ẽ in ꝯcil. vrbani pape celebrato alũnie

Archip̃sbꝛ vel decanus aut archidiacon⁹ nõ nisi diacon⁹ aut p̃sbꝛ ordinet.

Nullus ep̃s i ecclesia sua nisi diaconũs sit archidiaconum istituere: nec archip̃sbꝛuꝫ aut decanũ:nisi s p̃sbyteri sint:ordinare p̃sumat qd vt districti⁹ teneaẽ: apostolica auctoritate ꝓhibem⁹ ⁊ iterdicim⁹. Itẽ calixt⁹ papa.

Nullus i p̃positum vel archiep̃m vel archip̃sbyteꝝ vel archidiaconũ:nisi p̃sbyter' vel diacon⁹ ordinet.

Nullus ʰ i p̃positũ: nullus in archiep̃uꝫ nullus i archip̃sbꝛuꝫ nullus i decanũ:nisi p̃sbꝛ vel diacon⁹:nullus i archidiaconũ nisi diacon⁹ ordinetur

Itẽ innocẽti⁹.ij. De eo.

Innouam⁹ aũt ⁊ p̃cipimus:vt nullus in archidiaconũ vel decanũ nisi diacon⁹ vel p̃sbyter ordinet.archidiaconi v̄o vl̃ decani vel p̃positi:q ĩfra ordines p̃nominatos existũt si iobediẽtes ordinari ᵏ cõtẽpserint:honoꝛe suscepto ꝑuenẽ: ꝓhibem⁹ autem ne adolescentib⁹ ˡ vel ĩfra sacros ordines ꝯstitutis sꝫ q prudẽtia ⁊ merito vite clarescãt: p̃dicti ꝯcedanẽ honoꝛes. Hoꝝ vnuꝫ ꝑpter

cut licite . g p̃t qs i minorib⁹ ordinib⁹ eligi ad has dignitates . dũ tñ habeat etatẽ . sꝫ his ob.ex̃ d elec. dudũ.j. in fi. Si vis sustinere dictum hug. expone qd dic illud c.p̃terea. dispẽsatiue log .s.ex dispẽsatiõe canonis nec ob.c.dudũ.qꝛ illd p̃t itelligi d defectu statuti. qd ipediebat p̃mouẽdum ad talẽ dignitatẽ de q̃ ibi fit mẽtio. vñ vr̃ q acholyt⁹ possit eligi ad illã dignitatẽ ⁊ sic vr̃ lr̃a ibi itelligenda.

i ¶ Ep̃s ꝑ collatõ archidiaconat⁹ sp̃ctat ad ep̃m. lxxiiij.di.ep̃oꝝ. ⁊.xxv. di. c. .⁊.lxxj.di. c.j.⁊. lxxxix. di.volumus. sꝫ ꝯ.xciij. di. legim⁹.⁊ ex̃ de elec. cũ i cũctis.vbi dr̃ q ad canonicos spectat.dic q ad ep̃m tm̃ spectat ꝯfirmatio.ad canonicos electio d iure. i tali b⁹ tñ ꝯsiderãda ẽ ꝯsuetudo.vt ex̃ d elec.cum g ¶ Nisi p̃sbꝛ.j.xxiij.q.iiij sicut ex ecclesia. cellẽtiã.ꝯ vbi dr̃ q nõ gradus elegãtioꝛ sꝫ vite melioris ⁊c.sꝫ dic q nõ tm̃ ordo ꝯsideraẽ.sꝫ ordo ⁊ meritũ.

h Nullus.

Innouam⁹ vl̃ p̃sbr redde singula singul.

k ¶ Ordinari cogiẽ q aliqs recipe or

dinē ⁊ sic ē ꝯ ħ.lxxiiij.di.gesta.ſʒ iſtud rōne adiūcti ordis.lxxij.di c.fi. l ❧ Ne i adoleſcētib⁹.j.xxv.annos.vt ex̄ de elec. cū i cūctis

a ❧ Nullus i ſacris.poſtulari tñ ❧.§.iferiora.pt i epm laic⁹.vt.lxj.di.osi⁹.⁊.lxiij.diſt.valētinian⁹.

b ❧ Pōſiſſe. ſupple ſacros nā ēt ſubdiaconatus fuit tpe apl'oꝝ.vt xxxv.di.epo. c ❧ Rōani hodie licite eligit'.vt ex̄ de eta.⁊ q̄li . a multis. d ❧ Metropolitani.ſic ḡ olim metropolitan⁹ potuit diſpēſare circa ordinē ⁊ ſic vr̄ ꝙ adhuc poſſit.cū nō auferaẗ ei h̄ diſpenſatio ſiue iuriſdictio arg.ex̄ d̄ ſen . ex.pup. Di.lxj.

Tez laici. h̄ oſtēditꝙ laici ñ ſūt eligēdi i epos.ſed pñt poſtulari. itē oñdit ꝙ tñ de ppria eccleſia facienda eſt electio deide oñdit de viſitatore. ꝙ nihil dʒ p̄ſumere de reb⁹ illi⁹ eccleſie cui datus ē viſitator. Et nō ꝙ vocat hic laicos illos q ñ ſūt ordinati ⁊ illos q repēte ſūt ordinati. ⁊ nec iſti nec illi ſt̄ eligēdi.

pcacitatē quoꝛūdā ſtatutū eſt:q nomen ppoſiture adepti officiū ꝯtēnūt nolētes fieri ſacerdotes:al's āt inane eſſet:cū ēt i epm eligi pñt i ſubdiaconatū ꝯſtituti. I uxta illud vrbani pape. No eligat i epm niſi iñ ſacris ordib⁹ ꝯſtitut⁹.

N Ullus^a i epm eligaẗ niſi in ſacris ordinibus religioſe viuēs fuerit iuent⁹. ❧ Sacros aūt ordies dicim⁹ diaconatū ⁊ pſbratū hos ſiqdē ſolos pmitiua legit habuiſſe^b eccia. ſubdiaconos v̄o q2 ⁊ ipſi altaribus miniſtrāt: oportunitate exigēte cōcedim⁹ ſi tñ ſpectate ſint vite religiōis ⁊ ſcie.qd ipſū nō ſine romāi^c pōtifici cura v'l cū metropolitāi^d ſcia fieri firmiter pmittim⁹. A lterū v̄o i epm vel archiepm niſi i ſacris ordinib⁹ cōſtitut⁹ nō eligatur:ppter dignitatē ordinis ſtatutū eſt. Di.lxj.

I Tē laici^e non ſūt in epos eligēdi:ſed p ſingulos ordines pus ſunt pbandi. G ñ gre. bruniſchilde regie francoꝝ. Sacerdotes ex laicis ſi ſūt ordinādi.

S Acerdotale^f offiñ vr̄is i partibus i tāta ſicut didicim' ē ambitiōe pductū:vt ſacerdotes ſubito qd nimis graue ē:ex laicis ordineẗ. I tez hormiſda papa oib⁹ epis. De co.

I N ſacerdotib⁹ De co. eligendis vel ordinandis curā opoꝛtet eē pſpiciam.irrephēſibiles eē ꝯuenit:quos pelle neceſſe eſt

S Acerdotale ſubito.⁊ ita iniq ⁊ male.int' ſ gras.n.oīa pcipitat.vt.j.de pe.di.iij.inter h̄ hircū.ſi tñ neceſſitas ē i āno ⁊ dimidio pt laic⁹ recipē oēs ordines.vt.lxxvij.di.monach⁹.⁊.c.ſequenti.

corrigēdis.lōga^h dʒ vitam ſuā pbatiōe mōſtrare:cui gubernacula cōmittuntur

N On. (eccleſie. I dē. negam⁹ eē i laicis deo bñ placitos mores.ſʒ mulites ſuos pbatos ſibi q̄rūt iſtituta fideliū:diſcere pus gſq̄ debet anteq̄ doceat ⁊ exēplu3 religioſe ꝯuerſatiōis de ſe poti⁹ aliis pſtare q̄ ſumere.emēdatioꝛē^k eē ꝯuenit pplo quē neceſſe ē orare p ppl'o.lōga obſeruatiōe religioſus cult⁹ tradaẗ vt luceat ⁊ clericalib⁹ obſeqiis erudiēdus iſeruiat:vt ad venerādi ḡdus pduct⁹ ſūmā:qs ſit fructus hūilitat^l oñdat.nec tñ cōſecrare de laicis ihibemus ſʒ nec d̄ pēitētib⁹ qdē gſq̄ ad hmōi ḡdum pphan⁹ temerator aſpiret ſaẗ illi ſit poſtulāri veniā ꝯcedi q̄ cōſcia abſoluat reū:q ſe peccata ſuo pplo ſit teſte^m ꝯfeſſū:qs.n.quē pauloāte iacētē viderat veneretur antiſtitē pferēs mēoꝛādi^n crimīs labē ñ hʒ lucidā ſacdotij dignitatē. I tē leo pa. De co.

U Enerabiles ſactiones pꝛʒ cū d̄ ſacdotū electiōe loq̄rēt:eos d̄mū cenſuerūt idōeos ſaẗ admiſtratiōib⁹ q2 ois etas a pueri lib⁹ exordiis vſq ad pfectiores ānos p diſciplie eccliaſtice ſtipēdia cucurriſſet vt vnicuiq teſtioniū poꝛvita pbēt nec pt d̄ ei⁹ puectiōe dubitari cui p laboꝛibus multis p morib⁹ caſtis:p actiōib⁹ ſtrēnuis celſioꝛ locū pmiū d̄beẗ. I tē innocētius papa. De coacti.

I N ſacerdotibus corrigendis. ſic.ij.q. vij. iudicet. ⁊.c. ſequen. h ❧ Lōga ſic.s̄. xxviij. di.priuſq. i ❧ Preſtare vñ non petere exemplū ſed dare dignus erat . ad idem.xvj. q.j. predicator. k ❧ Emēdatiorem.ſic.viij.q. j .qualis et. j.q.j.c. viliſſimus . l ❧ Humilitatis quia nihilita ſplendet in pontifice ſicut humilitas.vt.c. diſtin.centra morem. m ❧ Teſte . quia publica delicta publico egent remedio . vt de peni.diſt . j.§.hoc ergo ⁊.c.q̄uis.xxxiij.q.iij. nemo. n ❧ Demorandi . et hoc propter memoriam preteriti delicti.ſi . xxv . diſtinctio . c. vlti.⁊. xlviij. diſtinctio. §. j.⁊.iij.q. iiij. c. ij. ⁊.ſt . de decur.l.vlti.

a Miseris ē q nūq̄z. s. lix. di. ordinatos.
b Miramur. tumultuz. ar. q nō est deuiā-dū a iure cōi propt tumultū pplarē nec pp se-dādā discordiā. vt. lxij. di. docēd. 7. xviij. q. ij. sigs abbas. 7. viij. q. j. lz sic. C. de penis de-curionum. 7 ar. ex de ap. c. ꝯstitut. ar. ꝯ. ff. ad. l. cō. de sicca. l. pe. 7. xxviij. di. d syracusane. 7 xj. q. iij. añcess sor. 7. l. di. vt constituerē. ex de re. iu. q scādalizauerit

c Discri-mē. i. piculū.

d Presi-dentiū. i. sacr officijs depu tatorum.

e Princi patus. j. q. j. pncipatus.

f Inordi natū. s. vt po tiᵘ eligatur il le. q diu mili tauerit in ec clesia. vt. j. c. qd pderit. vt ē tille q est in maiori ordi ne ꝯstitutus vt. lxxv. di. c. vlti.

g Quan-to. nō q quā to res est ma ior. tāto ma-ior est ingsi-tio facienda. lxx. di. ordina tos. xlvij. di. q̄tūlibet. xlij di. qescamus 7. vij. q. ij. c. vl. Et ē hoc ꝯ illos q dicūt q in causis mrimoniali-bus nō ē ita districta exa-miatio faciē da circa testes

h Omniū. ar. qd vni dī ad aliōs extēdit vt dixi. xxxviij. di. igrātia. 7. arg. xxxj. q. vij. apls. 7. xxxj. q. j. q si. 7. C. d nā. l. li. aut. ite sigs

i Persona. nō q propt psonā nō rece-dit a iure cōi. vt hic 7. l. di. ex penitētibus. 7 lxxxix di. sin-gla. 7. lix. di. h ad nos. nā q̄nq̄z recedit a iure propt psonaz. vt iu it in augusti no. vt. vij. q. j nō aūt. Item propt scāda-lū qd timet i psona. vt. xx-iij. q. iiij. non pōt. sil'r p mi seratōe psone vt. lxxxvj. di. tāta. lz dic q ibi psone fa-uore nō rece dit a iure lz propt vtilita tē prouenien tē ex persona 7c. j. lxxviij. di. qd est. j. lx xxvj. di. tanta

k Pro laborib. nō q corpo q quis electᵘ ē presumitur esse melior a-lijs. vt. s. dist. lix. c. j. 7. l. di. c. j. ar. ꝯ. v iij. q. j. illud.

l Do-cumenta. hic mala vita p bat aliquem ambi tiose p uenisse ad di gnitatem. sic ecōuerso me rita alicuius excusant ip-sum de ambi tione. vt. j. q. j. de quibus-dam.

Miseriaᵃ ē eū fieri migrz q nūq̄z fuit discipulᵘ eūq̄z sūmū sacerdotē fieri q i nullo ḡdu vnq̄z obsecu tus fuerit sacdoti. Itē leo

Miramurᵇ epis. De eo. tm apd vos p occasi-onē tpis ipacati aut ābiēti uz psūptionē aut tumultū valuisse popularē: vt indi gnis qbuslibz 7 lōge ex sa cerdotale meritū ꝯstitutis pastorale fastigiū 7 guber-natio ecclie crederet. ñ eni ē h ꝯsulere pplo: s; nocere nec pstare regimē. s; augē discrimēᶜ integritas ei psi-dētiūᵈ salus ē subditorū. 7 vbi ē icolumitas obedien tie: ibi sana ē forma doctri ne. Pricipatᵘ ᵉ āt quē aut sedītio extorsit aut ābi tus occupauit: ēt si moribᵘ atq̄z actibᵘ nō offendit: ip siᵘ tñ inituᶠ sui ē pniciosus exēplo: 7 vix bono pagunt exitu: q malo sunt ichoata pncipio. Quid si i qbus libz eccie gradibᵘ pūdēt sciēterq̄z curādū ē: vt i do mo dñi nihil iordinatūᶠ sit nihilq̄z pposterz: q̄ntoᵍ ma gis elaborādū ē: vt i electi oneᶜiᵘ q supra oēs ḡdus ꝯstituit nō errēt. nā totius familie dñi statᵘ 7 ordo nu tabit. si qd reqrit i corpe ñ iuenit i capite. vbi ē illa bti pauli apli p spm dei emis-sa pceptio. q̄ i psona thimo thei oiuz ʰ sacdonū xpi nu merᵘ erudit: 7 iñ vnicuiq̄z nfm dī: manᵘ nemini cito iposueris: neq̄z cōiceos pec catī aliēis. Quid ē cito ma nus iponere: nisi añ matu ritatē etatī: añ tps examis añ tps emeriti obediētie añ expiētiā discipliē sacer-dotalē honorē tribuere ñ cōprobatī. 7 qd est cōicare pctis aliēis: nisi talē effici ordināte q̄lis ē q nō meru it ordinari. Sicut ei bo ni opis sibi cōpat fructū: q rectū tenet i eligēdo sa-cerdotē iudiciū: ita graui semetipz afficit dāno: q ad sue dignitatī collegiū sub-limat idignū. Nō eniz i cuiusq̄z psonaⁱ pternittē dū ē: q istitutī gnalibᵘ ꝯti-netᵘ: nec putādᵘ ē honor ille legitimᵘ: q fuerit ꝯ diue le gis pcepta collatᵘ. Me rito pm btōz venerabi-les sanctiōes: cū d electōe sacerdotū loq̄rēt: eos de-mū sacris admistratōibᵘ idoneos cēsuerūt: q̄z ois etas a puerilibus exordijs vsq̄z ad pfectiores ānos p discipliē stipēdia ecclasti-ce cucurrissz: 7 vnicuiq̄z te stimoniū por vita pberet: nec pōt d eiᵘ pucctōe du bitari: cui p laboribᵘᵏ mul tis p moribᵘ castī p actio nibᵘ strēnuis celsioris loci premium debetur. Si eniz ad honores mundi si ne suffragatione tpis sine merito laboris indignum est peruenire: 7 notari am-bitus solent: qs pbitatī do cumētaˡ ñ adiuuāt: q̄z dili-gens 7 q̄z prudēs hñda ē dispēsatio diuinoz mune-rū 7 celestiū dignitatū.

Itē ex cōcilio laodicēsi.

Nō sūt eligēdi ad epatū pauli nisi qs pbabilis vita

a Episcopū ɔstitui.id ē ɔsecrari solus .n. nō oȝ ɔsecrare ipȝ.lȝ solus ipm possit ɔfirmar.vt.lxiiij.di c.j.ꝛ.lj.di.c.vl.dū tñ ad sit ɔsensus capituli sui.vt ex̄ de his q̄ fi. a p̄la.si.cō.ca.nouit.

autem ħ dicitur de his tribus ñ ob.quia diuina inspiratione fuit factum .iiij.q.iij.§. vlti.vel dic ꝙ isti postulati fuerūt.

g Neophitus.superbiam.s̄.xlviij.di.q̄m.

h ℂ Causa videtur ergo ꝙ vbi ꝓhibetur electio ex cā ꝙ cessāte illa cā possit fieri electō vt h.ꝛ.xxviij.di.dsyracusane.j.q.j.ꝙ ꝑ necessitate . ar.cōtra. xxxij.q.j.dixit.et xix.q. ij . due sunt.vno mō sic potest exponi. cessante causa cessat ꝛ constitutio.i.qñ causa cessat actu ꝛ exemplo.i. vt non possit trahi in perniciem exempli.lxij. dist. §. verum vel dic ꝙ cessat circa personam illaȝ ad hō tñ vt dispensari possit secum.vel dic ꝙ tūc cessat qñ hoc in iure exprimitur ꝙ cessare debeat . vel dic ꝙ omnis causa cessat ꝛ ipulsiua et finalis ꝛ efficiens ꝛ occasionalis.tunc cessat constitutio.ff.d postul.l.j. §. sexum .

a ℂ Multos sic.s̄.di.lix.c. vlt ꝛ s̄.e. i sacerdotib⁹.

b Quid p̄dēit.nō ꝙ licitū ē alicui seruire in ecclia spe stipēdiorūvt.s̄. lix.dist.si officia.ꝛ. lxxiiij. dist.cōsuluit. ar.ꝯ. viij. q. .j. sūt i ecclesia. ꝛ.xij.q.j. habebat sed dic ꝙ sperare pōt. dū tñ nō p̄ncipalit ad hoc tenuiat.vt . lxxvij. di.in singul. ꝛ.viij. q .j. q epatum.

c ℂ Alienuȝ .i.alijs debitū.sic.s̄. xiij . dist.§.j.ff. de ado.l.fi.

d Statuimus ab infimis sic.xlviij.dist. sic .

e ℂ Noui se niorel i ecclia semp p̄poné di sūt uniorl bus in electione.i rūsiōe i subscriptione . vt. lxxv. di.c.vl.ꝛ. lxxiiij.di . epozū ꝛ.xvij.dist.§. hinc etiā . ꝛ c.se.xcvj. di . bene q̄dem.

Episcopū[a] cōmēdat. nō oportet p̄ter iudiciū metropolitanoꝝ ꝛ finitimoꝝ epoꝝ cōstitui ad ecclesie p̄ncipatū:nec eligantur nisi hi q̄s multo[a] ante mota ꝓbabilisq̄ vita cōmēdat: ꝛ nihilomin⁹ si in sermōe fidei ꝛ recta rōne ꝓ sua ɔuersatiōe ꝓbati fuerint. Itē celestin⁹ oib⁹ orthodoxis . De eodem.

Quid ꝓderit[b] p singula stipēdia clerico militasse ꝛ oēm egisse in dñicis castris etatē:si hi q futuri sūt sacerdotes ex laicis requirant q vacātes seculo ꝛ oēm ecclesiasticum ordiné nesciētes saltu preposteꝛo i alienū[c] ambiunt honoꝛé imoderata cupiditate trāscēdere: ꝛ i aliud vite gen⁹ calcata reuerentia ecclesiastice discipline trāsire:talib⁹ itaq̄ frēs charissimi necesse ē:vt obuiemus his itaq̄ fraternitatē vrām decretis cōmonem⁹:ne q̄s laicū ad clericat⁹ ordiné admittat ꝛ sinat fieri:vñ ꝛ illū decipiat : ꝛ sibi causas generet: q̄bus reus ɔstitutoꝝ decre. fiat. Itē leo. Rudib⁹ ꝛ iperitis gubernacula ecclesie non

Statui[d] [illegible] m⁹[e] ne in aliquo apl͞ica ꝛ canonica decreta violent: ꝛ ne his regenda dñi ecclia credat: q legitimaꝝ istutionū nesciḿ ꝛ totius humilitatḿ ignari nō ab i

finis sumere incremētuȝ sȝ a sūmis volūt hrē p̄ncipiū cū valde iniquū sit ab surdūq̄: vt iperiti mag͞ris noui[e] antiq̄s preferant: rudes emeritis. His oib⁹[f] auctoritatib⁹ laici ꝓhibēt i epatū eligi . ℂ Econtra beat⁹ nicolaus ex laico elect⁹ ē i epm.btūs seuer⁹ ex lanificio assūpt⁹ ē i archiepȝ.btūs ambrosi⁹ cū nōdū eēt baptiçat⁹: in archiepm ē elect⁹. Sȝ sciendū ē ꝙ ecclesiastice ꝓhibitiōes ꝓprias habēt cās:q b⁹ cessantib⁹ cessāt ꝛ ipe vt .n.laic⁹ in epm nō eligeretur hec cā fuit:qꝛ vita laicalis ecclastic disciplinis p ordiné nō erudita nescit exēpla religiōis de se p̄stare alijs: q̄ in seipsa experimēto nō didicit.cū ergo q libet laic⁹ merito sue pfectiōis clericalé vitā trāscēdit exēplo bti nicolai: ꝛ seueri ꝛ ambrosij ei⁹ electio pōt rata hri. Vñ idē ambrosi⁹ in epl͞a ad vercellē

Neo[g] ses ait de seipso. ꝓhit⁹s ꝓhibet ordinari:ne extollat in supbiā: sȝ si nō deest hūilitas cōpetens sacerdotio:vbi cā[h] ñ adheret vitiū nō iputatur itaq̄ ordinationé meā occidentales epi iudicio[i] orientales ēt exēplo[k] ꝓbaft . Itē obijcit illud sardicēsis conci. Scholastic⁹ ex foro aut ex administratione

Si⁹ postulari pt epo.

i ℂ Judicio .i.per sniam.

k ℂ Exemplo . simules ordināndo . sȝ

His oib⁹ hec so . f nō valet . qꝛ laic⁹ q̄tūcūq̄ sit pfect⁹. nō ē eligendus .sed tñ postulandus.vt .j.eo. obitū ꝛ.s̄.e. i sacerdotibul.ꝛ.s̄.di.lix. lȝ ad nos.q̄d

l Si⁹. dispēsatiue ꝛ sic planū ē. aut diues.q de suis facultatibus aliq̄d dederit ecclesie.nō tamen est recipiendus.

eṗs dixit: & h̄ necessarium arbitror vt diligentissime tractet̄: si forte aut diues laic⁹ aut scholastic⁹[a] ꝺ foro[b] aut de administratiōe[c] eṗs fuit postulat⁹ vt nō pri⁹ or diet̄: nisi ante lectoris[d] munere & officio diaconi' aut p̄sbrij[e] fuerit p̄funct⁹: & ita p singulos grad⁹ si dignus fuerit: ascēdat ad culmen eṗat⁹. Sz aliud[f] ē postulari: aliud eligi. postulat̄ nexibus curie astrict⁹ ab imperatore: clericus alterius ciuitatis a suo eṗo. sz non eligit̄ aliq̄s nisi i sacris ordinib⁹ ɔstitutus. Fit.n. electio cuz solēnitate decreti oīum subscriptionib⁹ roborati: postulatio ṽo simplici petitiōe. quā distinctionē btūs gre. innuit i registro scribēs cuidaz eṗo.

Electio eṗi dz fieri cū solē nitate decreti oīuz subscri… roborat

EPiscop⁹ dū fuerat postulat⁹ cū solennitate decreti subscriptiōibus[g] oīuz roborati & dilectiōis tue testimonio lr̄arū ad nos ɔscēdus occurrat. Sic beat⁹ ābrosi⁹ ante susceptum baptisma ab iperatore est postulat⁹ nō elect⁹. Itez clerici alteri⁹ ecclesie non sūt p̄ferēdi i electione his q bene militāt i ppria ecclesia. Un̄ celestin⁹ papa.

Extranei emeritis in suis ecclesiis non preponant.

NEc emeritis[k] i suis ecclesijs peregrini & extranei & q ante ignoti sunt ad exclusionē eoꝝ: q bene ciuiū suoꝝ merēt testimoniū: preponantur.

iō nisi al's.dign⁹ sit.vt.j.q.iij.ex multis. nec .n.diuites sūt reijciēdi.vt.xxx.di.hoc scripsimus. a Scholastic⁹.id ē lr̄at⁹.
b De foro.s.causaꝝ ecclesiasticarum.
c De administratiōe ciuili vel curiali.
d Ante lectoris.j.lxxvij.di.q̄cūq₃.& xviij.q.ij.. q̄ sit. e Presbyterij.h̄ totū nō p̄t fieri īfra tres mēses.& ita differri pōt consecratio episcopoꝝ.quādoq₃ vltra annū.vt.vij.q.j cōstitutum.
f Sz aliō ē. postulatio fit his v̄bis. petim⁹ vt facias te pmoueri.q2 volumus te eligere.& tūc dicit̄ postulari a se ipso. ab alio autez fit postulatio. vt si laicus vl' clericus sit de eṗatu alterius.tūc postulat̄ ab eṗo loci.vt.lxxj.di.primat⁹.& ēt a seipso.q2 vni⁹ cōsensus nō sufficeret. Si āt laic⁹ diceret.nolo tōsurari.nisi cert⁹ sim de electiōe.vel cleric⁹ diceret nolo ordinari nisi cert⁹ sim de eṗatu. ꝺ hoc nullū pactū ē interponēdū vt.lix.di. hoc ad nos.& xvj.q.vij.p laicos.nec peccat qui hac spe recipit ordinē.dū tñ p̄ncipalit̄ eo pposito nō ordinet̄ sz ad hoc vt possit pdesse. viij q.j.sūt in ecclia.si ergo cleric⁹ est de eodē eṗatu.ille nō postulat̄.& ē monēdus & ēt cogendus suscipere sacros ordines.vt.j.c. bñ. sed laic⁹ de eodē eṗatu a seipso postulat̄.vt.s̄.e.di.osius. Ille aūt a quo postulat̄ non cogit̄ dare postulatū nisi velit vt.lxiij.di.lr̄as.lxxxv.di.archidiaconū.lxxvj.di.electiōis.in aut. ꝺ sā.epis.§.nullū.col̄.ix.pōt tñ p superiorem cogi.vt ipm det.qū nō subest iusta cā omittēdi.ar.ex̄ de iurepa.nullus. Sz q̄ro ad quē titulū ordinet̄ iste.cū adhuc nō sit elect⁹ nec aliqḋ hz bñficiū.dico q̄ ad titulū ecclesie ad quē ē postulat⁹.pone ergo & aliū postea eligāt.h̄ eni facere pūt.q2 p postulationē non ē ius q̄situ postulato.vt ex̄ de postu.bone⁹. & c.postulationē.& ita tenebit electio alteri⁹.dico q̄ lz nil iuris sit q̄situ postulato.tñ pōt eol ɔuenire vt pouideāt ei i stipēdio ɔueniēti. vt ex̄.de iurepa.pastoral̄.nō eni debuerūt mutare ɔsiliū i alterius iniuriā.vt.xxij.q.ij.primū.ff.de re. iur.nemo. si āt nōdū elegerūt alium pōt eos ɔuenire.vt eligāt ipsū ad illus eṗatū. & hoc potest dici q̄ pūt variare. si aliq̄s a se ipso postulat̄. Si ṽo postulat̄ a superiore. & postulatio p̄sētata ē ei: & ille cōsensit: solis pōt dici q̄ nō pūt variare postulationē.vt ex̄ de postula. bone.ij. Itē cleric⁹ alterius ecclesie bene pōe eligi. sed post electiōz ē postulādus vt.lxxvj.di.dilectiōis.lxiij.di.lr̄as.lxxxv.di. florentinuz.sed laic⁹ primo ē postulād⁹. ꝺ
g EPiscopus.i.dū aliq̄s ꝺinde eligēdus. postulat̄ vt fiat eṗs.vt.lxiij.di.lr̄as.
h Subscriptionib⁹.in qb⁹ ɔtinet̄ de vita electi.vt.j.e.catinēsis.& vij.q.j.qualr̄. Sed nūq̄d adeo requirit̄ hoc decretū.vt electio sine decreto facta nulla sit.videt̄ q̄ sic. vt hic. & xlvij.di.de petro.& ij.q.j.legū.vij.q.j.q̄lit̄ & vlij.q.iij.talia.& xij.q.ij.sine exceptiōe. & lxiij.di.q̄to. Sz dico q̄ licz i electiōe requiratur decretum cū subscriptiōibus canonicorū tñ electio facta sine ipso tenet. Duab⁹ eni de causis fit subscriptio. Una cā.vt siq̄s vellet variare vota sua iciperet ei obuiare propria ɔfessio.vt.j.q.vij.saluberrimū. Alia ratiōe vt p subscriptionē sciat̄ an oēs canonici fuerit pn̄tes i electiōe.ar.ex̄ de his q̄ fi. a pla.quāto.i fi.licz g̃ scriptura req̄rat̄ i electiōe tñ si fiat sine ipsa tenet.& ē sic.nā i mrimonio multa req̄rūt̄ iteruenire.& tñ si nō iteruēiāt tz mrimōiū.vt.xxx.q.v nr̄ates.io.
i SIc btūs &c. i ꝺ ex̄ de el̄.i.c.inotuit.b.
k NEc emeritis.id est bene meritis i vita et

scientia.j.q.j.vilissimus.

a Nullus inuit] a pncipio.sz si p negligētiā nemine elegisset.bñ daret eis inuitis vt.lxxix. di.volum⁹.sic vbi mio: ps ȝdicit nec hz iustā cām ȝtradictiōis.bñ dat eis eps inuit]. Idez pōt dici ꝺ lai c] ꝙ eis inui t] nō est dan dus eps.si ha bēt iustā cāz cōtradictio nis.vt.lxiij. di.si forte. de hoc nota.xx iij.di.c.illud. b Ciuita tis.nūc uid p hoc itelliges pri⁹ clericos totius ciuita tis vel dioce sis eē repro bādos. videt ꝙ sic.vt.j.lx iij.di.sacroz ꝛ.c.plebs.et c.nosse.ꝛ ex̄ de v'su pal.cū super. illi enim non videntur esse de aliena ecclesia cum totum non sit aliud a parte. vt ex̄.de elec.cum nobis.olim.ꝛ qui in continē tibus edificijs morantur.rome morari vidē tur.vt.ff.de verbo.signifi.l.qui in continen tibus.ꝛ.l.edificia.ꝛ.l.pupillus.§.incola. sicut in tutela reprobandi sunt omnes de ciuitate anteq̄ eatur ad vicinas ciuitates. vt ff.de tu. ꝛ cu.l.diuus.ꝛ preses debet esse de diocesi.vt.C.li.x.de incol.l.verum.ꝛ hoc con cedit.h.sed credo sufficere.ꝙ reprobati sunt omnes de maiori capitulo.argu.ex̄.de ver bo.signifi.cum clerici.ꝛ.de rescrip.rodul phus.Sed quid si maio: pars eligit extrane um.ꝛ mino: elegit de gremio suo.videtur ꝙ hic preualebit electio paucorum vt. vij. q.j. deniq̄.Nam in postulatione omnes erunt concordes vt.lxiij.di.litteras. Jo. Sed hoc falsum est.sufficit enim ꝙ due partes consē tiant i postulatiōe.vt ex̄ de elec.scriptū.B. itē mino: pars iustam habet causam contradi cendi.vnde licz sint pauciores. auditur eorum contradictio vt extra de his que fiunt a maio.parte.ca.cum in cunctis.xxxj.distin. nicenam.argu.contra.extra.de elec.cum no bis olim.ꝛ.c.cum inter.dico tenere electionē minoris partis qui eligunt ꝺm formam canonicam de suo gremio.vnde si diuersi sūt clerici.prius examinatur ille qui est de ꝓpria ꝙ qui est de aliena ecclesia. vt di.lxxxv. florentinum archidiaconum nec ob.premisse ꝺ creta.ideo enim tenuit ibi electio maioris par tis.quia nullus fuit ibi ex aduerso electus. Sed adhuc ob.ex̄.e.ti.i cās vbi pualet postu latio triū de aliena eccle sia electioni duorum de propria. sed ħ fuit ꝓpter formam mā dati.quia ita conuenerant vt in quem maior pars conueniret il le eēt potior. ꝛ de hoc no ta.ex̄. de ele. cum inter ca nonicos. Sz quid si om nes eligunt de aliena ec clesia preter vnum qui'eli git de propria hic dico non valere electionem vnius quia nullum de ꝓ pria potest eligere.cum quilibet eorum con sensit in alium.vnde in seipso non potest cō sentire. Item quid si data est aliquibus ptās vt eligant.ꝛ ipsi postulant extraneum.tenet postulatio.vt extra de renun.post translatio nem.ꝛ ex̄.de elec. in causis ꝛ ex̄. de postu. bone.licz aūt ex parte sint egressi fines man dati.tamen fecerunt id quod est vicinū mā dato.vt.ff.iudi.sol.iam tamen.§.vl.Jo. qc quid dicat.io.eius opinio non seruatur de electiōe mino ris partis de eadem ecclesia. vnde cum totum capitulum facere videatur qd fit a maiori parte capituli.vt ex̄ de his q̄ fi.a ma.par.cap.cum in cunctis.tenebit elec tio ex̄ nel.vt dicit.ti.p decre. supius allega tas q: multa fieri nō debēt.tñ aliter facta te nēt.nā melio: eligi dz.vt.viij.q.j.licz.tñ suf ficit si bon⁹ eligat.vt in ex̄.de elec. cū nobis. ꝛ.c.cū dilecti.ꝛ.C.de statuis ꝛ ima.l.vl. B.

c Nō credim⁹.nō benignā p̄sumptionez ꝙ semp p̄sumit ꝙ aliqs sit dign⁹ i ecclia.vt.j. eo obitum.

d Fructū.sic.ff.de adop.nec ei.§.pterea.

e Premiū.s.obtinēt vt aliqs ꝺ ipsis eligat p ħ vr̄ ꝙ licz aliq pdiderit ius eligēdi ꝙ pos sunt excipere ȝ illū q dat eis.videt tñ ꝙ exci pere nō possūt sed tm agere.vt ex̄.de ap.con stitutus.in fi.

f Uel.i.saltem.

Idem De eodem.

Nullus⁹ inuit⁹ detur eps nūc aūt alter de altera eligat ecclia: si de ciuitat]ᵇ ipsi⁹ clero cui⁹ ē eps ordinandus nullus qd eueni re nō credim⁹ᶜ dign⁹ pote rit reperi.pmū.n.illi reprobādi sūt: vt aliq de alienis ecclijs merito pferant. habeat vnusq̄sq̄ sue fructuzᵈ militie i ecclesia in q̄ suam p oia officia trāsegerit etatē.i aliena stipēdia minime alter obrepat:nec alij debitā alter sibi vēdicare audeat mercedē.sit facultas clerici] renitēdi si se viderint pgrauari: ꝛ quē sibi igeri ex trāsuerso viderit: nō timeant refutare q ꝛ si non debitū epat⁹ pmiūᵉ vel ᶠ liberꝫ de e o qui eos rectur⁹ est: debēt habere iudicium.

Palea.

In ordinatione ꝓpositi illa sp ꝯsideret rō: vt hic ꝯstituat: quez oīs concors congregatio ꝺm tio rē dei siue etiam pars congregatiōis q̄uis praua sa niori ꝯsilio elegerit: vite āt merito ꝛ sapientia eligat: q ordināclus ē: ꝛ si vltim⁹ est in congregatione. ꝙ si omnis congregatio vitijs suis consentientem perso nam pari ꝯcilio elegerit: ꝛ

Studij declinari.ar.q ecclia pōt i duos ɔsentire vt si vn⁹ nō obtineat alter saltem obtineat.ar.lxxxv.di.archi.z.viij.q.j.in scriptur].maxīe vbi diffidūt de iure suo . vt ex̄ de postu.bone.Sz nōne ꝑuati debēt eē iure suo . vt ex̄ de elec.cū in ɔct].sed h̄ z filia loquūt i eo casu.qn̄ eligētes latebat vitiū electi.sic.xxviij.di.d̄ syracusane. ꝑm alios scōs pt eligi sub ɔditione vt si pmus ñ obtieat. scōs maneat.vt.lxxxv.di. archi diaconuz flo rētinum .sic ex̄ de elec .cū terra.sic. vij.q.j.ꝗuis.z.c. pastoralis.hodie euacuat totū.p c. Jnno.iiij. qd̄ in cipit : Jn electionibus.

Obitum . solēniter z ita plene q̄ si eps oia disponet.vt.xij.q.j.gm̄ velia

c Studio.id ē dissēsiōe vl̄ iuidia

d Et tu periculum.z ita videt ñ vitiosa sit electio imputat visitatori.z p hoc.c.dic̄. h. visitatorem hīe ius i electione. z.i.c. proxi.z.lxiij.di.plebs. al's ꝗre pateretur penā.s dico q nō plus hz iuris q̄z p canonē exprimatur.arg.xviij.q.ij.hoc tm̄. vn̄ nō di co ipsuz posse eligere.vt.lxiij.di.§'. ex his. ea autem facit visitator q̄ per sacerdotes non possunt expediri.vt.vij.q.j.pontifices. Jtez nisi infra annū procuret.q.si ibi eps the remouetur.vij q.j.ɔstitutū.z vinet de reb⁹ ecclie.xij.q.ij.charitatē.z.c.ecclīastic].Jtē visitator dare pōt pbendas z ecclīas vacantes. vt hic innuit in fi.c.z.xj.q ij.nō liceat.

e Parochia.i tota di ocesi hēbit visi.puisiōez vt xij.q.j.qm̄ velia.vt pz i fi.

f Oatinet⁹ si.ipossibile.i.nō cōmode.alit .fieri potuit.q: iste erat vicin⁹.z sic sumit .ff. de v. sig.nepos p̄ culo. Jtē dīr possibile qd̄ nō est hōestū ff.d̄ ɔdi.inst. filius. Jtem qd̄ ñ iuste fit xxxiiij.q.ij.sa ne. xxij.q .ij. faciat hō.

g Nec filios.tñ al's q̄ tū ad scl'ares honōes ꝑsūt filij.vbi fili⁹ ꝑ āno copulat.ff.d̄ nu.l. ij. Sz nūqd istd̄ ē ɔ pceptū apli.q dixit vni⁹ vxor] viz . Sol. h logt qū ꝑsūptio ē q pp filios dilapidet bōa eccie. sic xxviij.di.d̄ syracusane z tūc dabit cau tiōez .z faciet inētariū.xij.q j.sc mālfeste. idē dico d̄ nepotib⁹.vt i aut.quo oz epos.§. j.col'.j.

h Cōpellat.g aliqs pōt cogi ad epatū sic ad alios ordies.vt xl.di.añ oia.xc iij.di.siqs eps vacās.lxxiiij.di.placuit.Jo.

vitia ipa aliq̄ten⁹ i noticiā epi vel ad alios vicinos ꝑpositos vel christianos clarueriint: ꝓhibeat prauorū ꝑualere cōsensuz : sed domui dei eps cōstituat cuz alijs dignū dispensatorem

Item grego.ciuibus neapolim. De eodem.

Studij[a] v̄isit ēt aliū q apt⁹ sit ꝓuidere: vt si forte petr⁹ quē a vobis electū asserit huic ordini nō videat idone⁹: sit aliqs i q̄ decliari vr̄a electio possit: nā graue cleri illi⁹ erit obprobriū: vt si h̄ fortasse ꝓbatus nō fuerit: aliū se dicāt q eligi debeat nō hīe.

Jtē greg.i registro. De eo.

Obitu[b] victoris panormitane ciuitatz antistitis directa relatio patefec q̄propter visitatiōis destitute ecclie ffrnitati tue operā solēniter delegam⁹.z iō ffrnitas tua ad p̄dictaz eccliaz ire ꝓperet: z assidu is exhortatiōib⁹ clex plebēq eiusdē eccie admōeat festinet: vt remoto studio[c] vno eodēq ɔsensu talē p̄ficiēdū sibi expectāt sacerdotē.q tāto misterio valeat dign⁹ repiri: z a venerandis canōib⁹ nullaten⁹ respuat cōmouem⁹ ēt ffrnitatē tuā vt nullū de altera eligi permittas ecclia.nisi forte iter clicos ipius ciuitatis in q̄ visitatiōis impēdis offiñ: nullus ad epatū dign⁹: qd̄ euenire nō credim⁹: poterit inueniri : ꝓuisur⁹ ante oia ne ad cuiuslibet ɔuersatiōis meritū laice psone aspirare p̄sumāt : ne z ille psone volūtatz affectū nō i ueniāt: z tu piculū[d] ordis tui(qd̄ absit)icurras.monasteria aūt si q̄ sūt in ipi⁹ ɔstituta parochia[e] sub tua cura dispositioneq q̄usq illic ꝓpri⁹ fuerit ordinat⁹ eps eē cōcedim⁹.

Itē pelagius papa eucarpo messanēsi epo. De eo.

Oatinēsis[f] ecclie visitatio nē tibi iniūgim⁹: cui⁹ epz de hac luce transisse suscepta cleri relatiōe didicim⁹ ipossibille[f] eni est: vt nos in ꝓuincia illa dūtarat in syracusanis ptib⁹, alij cuilibet cās q̄ ad deū ptinēt cōmittam⁹: nisi forte talē per te de⁹ nūc in catinēsi eccia eligere voluerit: de cuius ɔscientia possim⁹ esse securi : vt a te labores istos paululū remouē possimus mox g̃ dilectio tua ad sup dictā catinēsiū eccliam p gat: z hoiez de clero q nec vxorē hēat nec filios[g] nec crimē aliqd̄ canōibus inimicū: eligi cū auxilio dei cōpellat[h] atq suadeat: z stati eū ad vrbē romā cum decreto z testificatiōe relatiōis tue trāsmitte.

Itez greg.passino epo. Qui in epz eligit : ñ sit re⁹ criminū q̄ sacra lex morte punit

a Bene nouit. vbi diu. ar. q differri pt electio. cu no inuenit idoneus. et licz aliqs infra tepus statutu iusto ipedimeto detenti no eligut no priuant electione. vt ex de elec. nec p defectu. na no currit pscriptio otra illuz q non poterat eligere. vt ex de cocel. ph. no va. q2 uniuersitatez. et arg. C. de anna. excep. l. j. in fi. et. C. d i of. tes. §. ff. ex q. ca. ma. l. q quidem.

b Ut vel monach9. sz quare monach9 forte qa erat monasteriu cui derat plat9 vel io q2 si e monach9 citi9 pot pmoueri ad sacros ordies vt. lxxvij. di. monach9. sz none hic diu ti9 expectabitur q p menses. qd ee no dz. vi. l. disti. postq. sic. s. c. osius. et. vij. q. j. costitutu.

Quoniam visitato hic hes q papa visitatio nis comittit offm. sed an metropolis possit visitatore ostituere sic pies curatore. ve isti. d cur. §. vlt. no credo. Ioh. ego dico q sic. cu no iuenta phibitu ar. ex d sen. ex. nup. h.

d Redditu. a q custodir i debet bona vacatis ecclie notaui. j. xij. q. ij. charitate. e. t. c. illud.

e Breuiter nu: h on dit q clericoz sit eligere. et populi osentire. ondit et q si aliqs fuerit osecrat9 sine auctte metropolitani deponit. j. di.

Nulla. nec a plebib9 qi aliq. vsus fine. ostensus plebis regrit i electione. et eo ipo osentiut q phibet ei testimoniu q2 testimoniu pleb equalz electioni. vt. xxiiij. di. c. j. et. lxvij. di. et lig. sz qd si aliqs e osecrat9 q n huit osesu plebis nuqd cassabit osecratio vr q sic i odiu z osecratiuz et eligetiu cu otept9 elz ex gra ppl's sit regred9 l' vocad9. vt. xvj. q. vij. decreuim9. xxi. q. ij. c. j. et. lxx. di. c. j. na sp osesus pleb e regred9. vt. viij. q. j. lz. Ite q2 laic9 pt excipe o electu. et dice q ei iuito n e dad9 eps vt j. lxiij. di. c. si forte. et. c. adrian9. h. dic q si orit scadalu ex h q cassada sit electo et osecratio sz dico n io cassada lz n asta erit q2 plura exigunt. q tn omissa n viciat fcm. ar. xxx. q. v. nras tes. q2 hmoi leuia omissa n vitiat re. vt ff. d vetre. in spi. l. j. i fi. eo ipo at itlligit laic9 osetire si n dissetit. vt. liiij. di. si fu9. ff. sol. ma. l. ij. §. vl. Io. g Tribuedu. isti tn dat ordine et hut eu sz n iuste. vt. j. d osi. di. iiij. nll9 at. h. Nec do. si ex. d iurep. q at. i. Siq. j. j. q. i. Doced9 sacdotes. et. c. siq a pseudo epis

Bene[a] nouit fraternitas tua q longo tpe apruciu ciuitas pastorali sit sollicitudie destituta: vbi diu qsiuim9 quis ordinari debuisset: et nequaq potuimus iuenire. sz q2 oportunus nihi i morib9 suis q psalmodie studio i amore orationis valde laudat9 religiosaz vita oio dicit agere huc volum9 vt fraternitas vra ad se faciat venire: et d aia sua admoneat: qtenus i bonis studijs crescat. et si nulla ei crimina q p legis sacre regula morte mulcada sut: obuiat: tuc hortandus e vt vl monach9[b] vl a vob subdiacon9 fiat: et p9 aliqntu tpis: si deo placuerit: ipe ad pastorale curaz debeat pmoueri. Cui at visitatio iniugit: nihil de rebus eiusde ecclesie a qq psumi patiat. C. n grego.

Nō patiat a quoq psumi d rebus ecclie: nisi cui fuerit iniuncta visitatio.

Quoniam[c] fest9 capuane ecclie eps i romana ciuitate posit9 de hac luce migrauit: cure nob fuit q vniuersis ecclesijs ipedit: fraternitati tue pntia scripta dirigere: vt memorate ecclie visitator accedas. sic tn vt nihil de puectiōib9 clericoz de redditu[d] ornatu ministerijsq vl qcqd pre fati loci ee poterit a quoq psumi patiar]. sz oem vigilatia atq cautela circa clericos plebeq eiusde ecclesie exhibere te ouenit: vt i vigilijs obsequijsq ecclia stico sedule ac deuote obseruant deseruire. Dist. lxij.

Breuit[e] monstratu e ex qb9 ordinibus in qs gradus sunt eligedi et cosecradi. Nunc videdu e a qb9 sut eligedi et osecradi. Electio clericoru e cosensus pncipis et petitio plebis. C. n leo papa.

Nō sut hndi iter epos: q nec a clericis eligunt nec a plebib9 expetunt.

Nulla[f] ro sinit vt iter epi scopos heant: q nec a clericis sut electi nec a plebibus sut expetiti nec a comprouincialib9 epis cu metropolitani iudicio osecrati. vn cu sepe qstio de male accepto honore nascit: qs ambigat: nequaq ab istis esse tribuedu[g] qd nec docet[h] fuisse collatu. siq at clici ab istis pseudo epis i eoz ecclijs ordinati sut: et infra ca simoniacoz tertia. Itē celestin9 pa. Popul9 nō dz pire sed subsequi.

Docēdus[k] e ppl's n sb sequndus. nos qz si nesciut eos qd liceat qdue n liceat comonere n his cosensu pbere debem9. qsqs conat9 fuerit tetare phibita: sentiet cesuram sedis aplice mime dr futuram. q eni sola admonitiōis au

vt p severitatē.i.excōicationē.ferro.n.resecāda sūt vulnera zc.vt.xvj.q.j.i canonibus.

a Nullus deponat.j.j.q.j.sigs eps. sig epi. z.s.di.l.ex pētētib⁹ z.xxvj.di.q eccle siasticis.

Di.lxiij.

b Laici in pcedēti di. ostēsuz ē.q laici tm̄ debēt ɔsētire electiōi pleni⁹ h̄ ꝓsequit q nullo mō debēt iteresse z h̄ facit vsq ad illū.§. his oib⁹.deide ꝓbat ɔtrariuz vsq ad illuz §.electiões.z ibi soluit.dei de oñdit q̄ ꝑuilegia fuerīt ipatorib⁹ data circa electiōes.q̄ post modū fuerūt eis ablata.vl tio dic̄. q religiosi viri ñ sūt excludēdi ab electionib⁹.ē g hec veritas.q nullus laic⁹ dz iteresse electioni ēt i ɔuētuali ecclesia: nisi h̄ hēat ex ɔsuetudine ꝑscripta vt. ex de iurep.nobis.licz.h. dixerit q ibi ꝑt hn̄ patronus iteresse. vt. xviij.q.ij.abbatem.z hoc.c.dicit intelligi de non patronis. equaliter autem est patron⁹ qui minus dat sicut q plus.q2 vn⁹ pōt supplere p operā qd ei deest i pr̄imonio.ff. pro so.l.v.z nō.de hac mā plenī⁹.xvj.q.vij. pie.

Nullus.cōmunē.cū ergo hec tria regrun tur.s.cōmunis:cōsonans z canonica.si vnum istorum deest.vitiosa ē electio.vt arg. xxxviij.di.que ipsis.non enim sufficit electionem eē cōmunem nisi sit canonica.vt hic z lxxix.di.c.j.z.c.antepe.Itē hic ē ar.q si ali qui separatiz ɔsenserunt in aliquē.q talis cōsensus nō valet q2 nominatiōes citra ɔsiliuz publicū facte ñ valēt.vt.ij.q.vj. noiationes. z ꝓuata ɔuēticula in electiōibus ꝓhibentur vt.lxxix.di.c.j.z.c.nullus.h.ar.ɔ.lxiij.di. quanto.ex̄.d elec. q sicut.z ex̄ de postu.bone.in fi.z serui⁹ separati cōcedit.ff. de serui.ru.p̄.ꝑ fundus. dico nullā talē eē electionē. cū sit clandestina. vt ex̄ de elec.q2 ꝑpter ad fi.Joh. h̄ hodie determinatū ē. ex̄ de electi. i gnesi.vbi dicitur q singulares electiones non valent.h.

d Ecclesiastici ecclias.h̄ vocat viros ecclia sticos: quos vocat ɔgregatio fidelium. vt.j. de ɔse.di.j.ecclia.d hoc di xi.vij.q.j.scire.

e Adrian⁹.i. disposuerat ar.succes sorē dēre cōsummare qd antecessor inchoauit. vt hic z.xviij.q ij.dudum. z xij.q.ij.hoc hui⁹.z.q.v.q2.

f Augustos nota q filij imperatorum dicuntur etiam augusti vel ideo dicebātur augusti.q2 sperabatur q essent futuri imperatores.z q̄si p augurium hoc sperabatur.vel sicut imperator dr̄ augustus.quia illius ꝑpo siti dz eē qd augeat.sic z filius pōt dici au siti dz eē qd augeat.sic z filius pōt dici augusti⁹:q2 z h̄ ꝑpositū dz hr̄e cū hēbit iperiū.

g Bibliothecarius.i.cancellarius. s. xxj. di.submittitur.

h Cōsecratiōes.hec sunt verba concilij.

---

ctoritate nō corrigim⁹: necesse ē vt p severitatē congruētē regulis vindicem⁹ p totas q̄ q̄ ꝑprijs rectori b⁹ carēt ecclias: volumus vt h̄ inotescat vt nullus sibi aliq̄ spe forsitā blāditijs illudat. Nisi āt canonice elect⁹ fuerit: cōsecrari nō dz. Vñ calixt⁹ papa. Nō cōsecret in epm: nisi canonice elect⁹.

Nullus^a in epm nisi canonice electū ɔsecret.qd si ꝓsūptū fuerit: ɔsecrās z ɔsecratus absq recuperatiōis spe dponatur. Di.lxiij.

Laici^b vō nullo mō se debēt iserere electiōi. Vñ adrianus papa. Laici electioni pōtificū nō se inserant.

Nullus laicoꝝ pncipū vel potētū semet inserat electiōi vel ꝓmotioni pr̄iarche metropolite aut cuiuslibet epi: ne vicet iordinata z icōgrua fiat electio vl ɔfusio vl cōtētio: ꝑsertiz cū nullā in talib⁹ potestatē quēq̄ potestatiuorū ceteroꝝ laicoꝝ hr̄e conueniat: z ifra. Quisqs seculariū pncipū vel potētū vel alteri⁹ dignitatis laic⁹ aduersus cōem ac ɔsonātē atq canonicā electionē ecclastici⁹ ordinis agere tētauerit: anathema sit donec obediat z ɔsētiat qd ecclia de electiōe z ordinatione ꝑprij psulis se velle mōstrauerit. Item ex.viij.synodo. De eodē.

Adrianus^e papa .ij.qd nicolaus ꝑ decessor ei⁹ disposuerat missos suos donatū .s.hostiēsē epm et stephanū neophesinū epz z marinū diaconē scē romane ecclie ad basiliū imperatorē z ad filios ei⁹ cōstātinū z leonē augustos^f ɔstātinopolim direxit: cū qb⁹ z anastasi⁹ bibliothecari⁹^g romane sedis vtriusq ligue grece.s. z latine perit⁹ ꝑerit.z synodo congregata: quā octauā vniūsalē synodū illuc cōuēientes appellauerūt: exorūm scīsma de ignatij depositione z fotini ordinatōe sedauerūt fotinū anathematicātes z ignatiū restituētes i q̄ sic statutū ē cōsecrationes^h z ꝑmotiōes epoꝝ cōcordans ꝑorib⁹ cōcilijs clericoꝝ electione ac decreto z epoꝝ collegio fieri h̄ scā z vniūsalis synodus diffiniuit z statuit: atq iure ꝑ

mulgauit neminē laicoꝝ[a] ꝑncipū vel potētū semet i serere electiōi vel ꝓmotio ni pr̄iarche vel metropoli tani aut cuiuslibet epī: ne videlicet iordinata ⁊ icon grua hinc fiat electio ꝯtē ptio vel cōfusio: ꝓferti cuꝫ i talib⁹ nullā ptātē quēq̄ꝫ ptātiuoꝝ vel laicoꝝ ceteroꝝ hr̄e cōueniat: sꝫ silere ⁊ attēdere sibi vsq̄ꝫ q̄ regulariter a collegio eccl̄ie suscipiat finē electio pōtifi cꝭ futuri. Si vō q̄sq̄ꝫ laicoꝝ ad cōtractādū[b] vel cooperādū inuitat[c] ab eccl̄ia lꝫ hmōi laico cū reuerētia si forte voluerit obtēperare se asciscētib⁹. tal'r. n. dignū pastorē sibi regularit ad suā ⁊ eccl̄ie salutē ꝓmoueret cler⁹. Itē ex historia tripartitā. Electiōi epo rū iperatoꝛ iteresse nō dꝫ.

Valēti⁹ iperator veniens ab oriēte ad hesperias ptes: vt refert histo ria ecclesiastica mortuo auxentio arriane pfidie magro: q mediolanēsē eccle siā vt lup⁹ dilaniauerat: cū vellet iperator catholicum deo ordināte ibi ꝯsecrari epm̄ euocās epos hec eis locut⁹ ē: Nostꝭ apte eruditi diuinis eloqꝭs q̄lē oportetat eē pōtificē: ⁊ q: nō ōcet eū v̄bo solo[e] sꝫ ēt ꝯuersatione gubernare subiectos et toti⁹ semetipsū imitatorēꝫ v̄tutis oñdere: testēq̄ꝫ[f] doctrine ꝯūsationē hr̄e bonā talē itaq̄ꝫ i pōtificali ꝯstituite sede: cui ⁊ nos q gubnam⁹ iperiū sincere nr̄a capita submittam⁹.[g] ⁊ ei⁹ monita dū tāq̄ꝫ hoīes delinqmus necessario veluti curātꝭ medicamīa suscipiam⁹. Hec āt cū dixisset ipator petijt synodus vt magis ipe ꝺcerneret sapiēs ⁊ pi⁹ existēs. atq̄ꝫ ille ait: sup vos[h] ē talis electio. Uos eīi grā diuina potiti ⁊ illo splendore fulgētes meli⁹ poteritꝭ eligere: tūc sacerdotes egressi ꝺ epali sede tractabāt. cū aūt ordinatione diuina ābro. nōdū baptiçat⁹ elect⁹[i] fuisset: exultās iperator ait. grās tibi ago dn̄e oīpotēs ⁊ saluator nr̄: qm̄ huic viro ego qdē cōmiserā corpa[k] cui tu āt aīas ⁊ meaꝫ sn̄iaꝫ oñdisti iusticie tue conuenire. cūq̄ꝫ scīūs ambrosius contristaretur de h̄ qd̄ acciderat: vt idē ipe i suis ep̄lis scripsit: ꝯfortauit eū imperator ⁊ ait: noli timere: q: deus q te elegit: sp̄ te adiuuabit: ⁊ ego adiutor ⁊ defensor tuus vt meum ordinem[l] decet sē per existā. Item nicola⁹ papa lothario regi. Auctoritate ap̄lica non regio fauore ep̄s est eligendus.

a Laicorum. j. xcvj. dist. bene quidem.

b Ad cōtractādū. id ē simul tractandum.

c Inuitatur. hic iuitantur laici ad electionē. alibi ad sermonem faciendum. vt. xxiij. di. mulier. q̄nq̄ꝫ ad causas matrimoniales. vt. xxxv q. v. ad sedē. causis autem fidei itererunt ēt nō vocati vt. xcvj. dist. vbi nā. sꝫ nū qd subscribēt laici ar. q̄ sic vij. q. j. ep̄s ꝺ loco.

Valentia n⁹. episcopos. ergo electioni metropolitani i tererunt oēs ep̄i prouinciales. vt. j. eo. metropolitano. ⁊ lxvj. di. c. j. Joh. sed i his nō attendo nisi ꝯsuetudinē. vt. ex̄ de elec. cum eccl̄ia. ⁊ extra de postu. bone. de iure cōmuni oīs electio spectat ad capitulū vt ex̄ de causa pos. ⁊ proprie. cum ecclesia. h.

e Solo. sic magistri morib⁹ ⁊ facūdia alios ꝺbēt p̄cedere vt. C. ꝺ professionib⁹ et medicis. i. magistros. li bro. x.

f Testēq̄ꝫ. nota q̄ ꝯuersatio prohibet alicui testimoniū. vt. ij. q. vij. cū pastoris.

g Subinittamus. ar. q̄ iperator ē minor quolibet episcopo. ⁊ excōmunicari pōt ab episcopo. vt hic inuit. ⁊. xvlij. di. qm̄ quidem ⁊. xcvj. dist. duo. tū iperator ē maior i tp̄alibus illis q ab eo recipiūt temporalia. sed minor ē i spiritualibus. extra de malo. ⁊ obe. solitē. ij. q. vij. §. item cum dauid.

h Sup vos. id est ad vos spectat. sic respōdit theodosius. xviij dis. §. hinc. vel ideo hic dicit super vos. q: electio est periculo eligentium. quis. n. maluꝫ noiat tenetur de oī damno ⁊ dispendio qd̄ p euꝫ acciderit. C. de periculo nominātiū. l. j. li. xj. Itē si inabilē noiauerit ⁊ appellat. tenētur dare sūptus quos fecerāt aduersarij. C. de decur. l. ij. li. x.

i Electus ⁊ itā male dicit. g. q̄ fuerit postulat⁹. s. lxj. disti. §. hijs oib⁹. ⁊ §. sic beat⁹ ābro. i fi. sꝫ pōt dicere q̄ fuit elect⁹ i postulādū vt. ex̄ de renū. p⁹ trāslationē. Jo. ⁊ dicit ti. q̄ cleric⁹ alteri⁹ eccl̄ie i sacris ordinib⁹ eligi pōt. ita nota. in illa decre. post trāslationē. nisi sit ep̄s: vt vr̄ dicere ꝺcre. ex̄. de elec. cū inter canon. ⁊ postea ꝺēt postulari. h.

k Corpa ita fuit curialis sed absolut⁹ fuerat. nec ex officio contraxerat irregularitatem alioquin non promoueretur. li. di. siquis post.

l Ordinē. ex hoc v̄bo dixerūt qdā q̄ ipator dꝫ hr̄e ordinē subdiaconalē sꝫ nō ē verū q: hꝫ militarē characterē. vt. j. q. j. q̄ qdā. gerit tū offm̄ subdiaconi cū ministrat ep̄o.

a Porro. fauēte in crimine adulterij cum gualdrada vł forte fecit eos iurare ei fidelitatē: qđ clerici nō debent facere laico. xxij. q. vi. c. vi. nisi habeāt ab ipso regalia. xxij. q. v. de forma. b ¶ Elig. i. videt̄ ꝙ in illis duab⁹ ecclesijs non possit fieri electō nisi volūtas pape requirat̄. sicut ē in ecclesia rauennati. vel istō ꝑ tpe fuit statutū. vel dic eligi. i. ꝯsecrari vel institui. c Si p ordinatione. recipi. tñ ille q recipit ecclīam a laico nō est excōicat⁹. vt ex̄ de iure pa. p̄terea. nisi a sacramēt[illegible]. xvj. q. vi. c. qm̄. ⁊ c. siqs dein ceps. si tñ p⁹ donationem laici accesserit cōsensus epi. ꝯfirmat̄ donatio. vt ex̄. e c. cura pastoralis. io. hodie ēt talis in eligibilis fit. vt ex̄ de elec. d qsqs. b. Non est. e Omis electio. regulā. j. xvj. q. vij. siqs de inceps. f Non licet populo. g His omnibus. econtra. tu dicas ꝙ laici oben t interesse nō ad eligendū. ſꝫ ad ꝯsentiendum. j. eo. nosse. h ¶ Prime. i. salonitane q̄ sic dicta est. q: iustinianus ibi nat⁹ est. alij dicūt de rauenna. q: vtraqꝫ ē illirica vł adiacet illirico marl. i Ula igit concilij. i. collegij. k ¶ Consentim⁹ ꝯfirmādo electionē tuā. ⁊ ita papa cōfirmat oēs metropolitanos. vt. j. eo. q̄nto. ⁊ c. salonitane. ⁊ c. dist. qm̄. qđ verꝫ est cū nō habēt primatē. ſꝫ ei nullo medio subsunt. vt. j. e. cū longe. ⁊. j. di. pr. q: p ambitionē. nisi velis dicere ꝙ eoipso ꝙ quis recipit paliū a papa. intelligit̄ ꝯfirmari ab ipo. imo ⁊ pleriqꝫ archiepi nō cōfirmant̄ nec cōsecrant̄ nisi a suis subditis nec petūt confirmatio a papa. ſꝫ tm̄ palliū vt dixi de B. lj. di. q in aliquo. l Quanto. subscripta relatio. Ex hoc loco qdā dixerūt ꝙ electio posset variari vsqꝫ ad subscriptionem. ſꝫ p⁹ nō. ar. j. q. vij saluberrimū. ⁊. xxvij. q. j. oēs femine. ⁊. ar. p̄ eis ex̄ de cen. olim. alij dicūt vsqꝫ ad ꝯfirmationem esse ambulatoriā voluntatem eligētiū. vt ex̄ ꝺ preben. cum non ignores. ⁊ ex eo ꝙ dicit hic perdurare. j. ⁊ salonitane. xxviij. di. de siracusane. lxj. dist. studij. vnde ⁊ priora stipendia retinet vsqꝫ ad cōfirmationē. vt ex̄ de elec. cū in cūctis. nec cogit̄ inscribere q excipit ꝯ electū non confirmatū. q: nō deijcit ab obtento ſꝫ ab obtinendo. vt ex̄ de accu. sup his. Item q: añ cōfirmationē nō renunciat electus epatui. cuꝫ adhuc nil iur[ ] sit ꝯsecut⁹. vt ex̄ de trāsla. inter. ſꝫ tu dicas ꝙ p ꝯsensum eligentiū ius est acquisitū electo. dū tñ ipse ꝯsentiat vel ꝯsentire

Porro⁸ scias q: relatum ē nobis ꝙ qcunqꝫ ad epatum i regno tuo ꝓuehē d⁹ ē: nō nisi fauēte tibi permittas eligi b. ¶ Jccirco aplica auctē sub diui iudicij obtestatōe iniūgim⁹ tibi vt i treuerensi vrbe ⁊ in agrippina colōia nullū eligi patiar[: añqꝫ relatū sup B nr̄o aplatui fiat. I te ex cō ci. parisiēsi. Nō recipiat a cōprouicialib⁹ q regia ordiatiōe epale culmē ē ad.

Si p ordinatione epus. Si p ordinatione regiam honor[isti⁹ culmē psuadē aliqs nimia temeritate p̄sūpserit a ꝯprouicialib⁹ illi⁹ loci epis recipi nullaten⁹ mereat̄: quē vo idebite ordiatū agnscūt siqs ꝺ cōprouicialib⁹ recipe eū ꝯ iterdicta p̄sūpserit: sit a frīb⁹ oib⁹ segregat⁹: ⁊ ab ipoꝝ oī charitate semotus. I te ex ꝯci. laodicēsi. Non ē⁹ pmit. De eo.

Non tēdū turb electionem coꝝ facere: q sūt ad sacerdotiū ꝓmouēdi. I tē ex scđa actiōe. vj. syno. ccc. l. epoꝝ. Irrita sit electio epi vel p̄sbi̇ri a pncipib⁹ facta.

Omis electio epi vł p̄sbri vel diaconi a pncipib⁹ fctā irrita mãeat ſꝫ regulā q̄ dic: ¶ Si quis eps sclarib⁹ ptātibus vsus ecclias p ipos obtinuerit: deponat̄: ⁊ segregēt̄ oēs illi q cōicāt. I te ex ꝯci. martini pa. Nō eligāt a populo q sūt ꝓmouēdi ad clerum.

Non licet f pplo electionē facere coꝝ: q ad sacerdotiū ꝓmouent̄: ſꝫ i iudicio epoꝝ sit: vt epi eū ꝓ bēt si i s̄mōe ⁊ fide ⁊ spūali vita edoct⁹ sit. His oib⁹ g auctibus laici excludūt̄ ab electiōe sacerdotū: atqꝫ iniūgit̄ eis necītas obediēdi nō ꝑbtas ipandi. O cōtra vo scribit btūs grego. io. epo p̄me h iustiniane illirice. Volūtas pncipis in ordinatōe pōtificis desiderat.

Quelia i igit̄ suscepta fr̄ni atqꝫ coepoꝝ relatio ad locū vos sacerdotij toti⁹ ꝯcilij vnico ꝯsensu ⁊ serenissimi pncipis volūtate declarāt accersiri: grās saluatori nr̄o mag̃ cū exultatōe retulim⁹. nos qꝫ i ipsona fr̄nitat̃ tue p oia ꝯsentim⁹ k atqꝫ oipotētē deū dep camur: vt charitatē vr̄am sicut gr̄a sua te elegit: ita i oibus sua ꝓtectiōe custodiat. I tē grego. ioāni sb dicono. Clerus ⁊ ppls pō [illegible]

Quanto l aplica sedes sua auctē ꝯcis p̄lata ꝯstat ecclesijs: tanto inter mltiplices curas ⁊ illa nos valde sollicita: vbi ad ꝯsecrādum

velit vt ex̄ de elec. cū int̄ canonicos. in fi. so. nec pñt post electionē variare. sȝ añ publica tionem scrutinij pñt. vt ex̄ de elec. publicato b. Si q̄ras q̄le ius acquirit electo p electiōeȝ dico q̄ ius plature ⁊ ius admistrādi sȝ nō ex ercitiū platu re vl̄ admi/ stratiōis. p cō firmationē ei nihil iur] no ui acqrit. sed tm̄ exercitiuȝ ex̄ de rescpt. pastoral. i fi. xvj. q. j. §. ec ce. electio eni facit impato rē. vt. xciij. di. legim⁹. Sȝ q̄ rit vtrū p no minationem aliqd iur] ac qrat̄ noiato. videt̄ q̄ sic. vt xvj. q. vij. ꝯ sctōꝝ. ⁊. ij. q. vj. noiatiōes ⁊. lxxij. di. pla cuit. ⁊ ex̄ de ele. audit]. ar. ꝯ. ex̄ de elec. q̄ sicut. ⁊. c. innotuit. di/ co q̄ si noia/ tio est tracta tus p̄cedens electionē per noiationē ni hil noui iur] acqrit. naȝ p talēȝ noiatio nem exp̄mit

antistitē nr̄ȝ spectat̄ arbi/ triū ꝺ fūcto igit̄ āustite lau rētio ecclie mediolanēsis archiep̄o sua nobis relati/ one cler⁹ inotuit: i electōe se filij nr̄i ꝯstātij diacōi sui vnanimiter ꝯsensisse: sed qm̄ eadē ñ fuit sb̄scpta re latio: ne aliud qd ad caute lā ptiet omittam⁹. iccirco h⁹ p̄cepti auc̄te suffultū ia nuā[a]: pficisci te necesse est ⁊ q̄ illic multi mediolanē sui coacti barbarica[b] ferita te ꝯsistūt: coꝝ te volūtates oȝ ꝯuocatis clicis i cōione p scrutari. ⁊ si nulla eos diu sitas ab electiōis vnitate distermiat: sicut dē i p̄dicto filio nr̄o ꝯstātio oīuȝ volū/ tates atqȝ ꝯsensuȝ pdura/ re[c] cogn̄scis: tūc cū a ꝓpijs ep̄is sicut āntiqtas mos exi git: cū nr̄e auc̄tis assensu[d] auxiliante dn̄o facias ꝯse/ crari: q̄tenus hmōi p̄uata ꝯsuetudie ⁊ aplica sedes ꝓ/ p̄uȝ vigorē retineat: ⁊ a se ꝯcessa alijs iura nō minu/ at. Itē gelasi⁹ papa p̄hi/ lippo ⁊ gerentino ep̄is. In

ab illio ñ fuit ꝯsēsus coꝝ legitim⁹ bñ dic̄ p̄a. si pdurat. sic. s̄. xxviij. di. ꝺ syracusāe. ⁊. xxxix di. petr⁹. sȝ vī q̄ ñ eēt dīnno regrēd⁹ coꝝ ꝯsē/ sus. vt. ff. ꝺ ꝩ. ru. p. p sūdū. sȝ illō ñ ē sile. q̄ ꝩ/ nu⁹ ꝯcedi pt̄ sepatī sȝ electio oȝ eē cōis. vt h̄ di. ⁊. s̄. c. c. j.

electōe ep̄i ꝓpīs oȝ adesse.

Plebs[e] diotrēsis data nob petitiōe defleuit diu se sine rector] ꝓpij gu/ bernatiōe dispgi: ac sic as/ serit is q a vob iā probat⁹ di: a pauc] ⁊ tenuib⁹ iā pu tat elect⁹ cui ad vos ptieat vnuūsos assidua admoniti one cōpellere: vt oēs i vnū quē dignū sacerdotio vide rit: ⁊ sine aliq̄ rep̄hēsione ꝯsētiāt. ⁊ iō frēs charissimi diuūsos ex oīb⁹[f] sepe dicti lo ci parochijs ⁊ p̄sb̄ros ⁊ di aconos ⁊ vniūsaȝ turbaȝ[g] vos oȝ sepi⁹ ꝯuocare. q̄te/ nus nō ꝓut cuilibet libue rit sȝ ꝯcordātib⁹ aīs talem vobis admonēntib⁹[h] sibi q̄/ rāt sola diuitatis attētiōe p/ sonā quā nulla ꝯtietas a cō stitut̄ possit reuocar̄ rescp̄t] Itē stephan⁹ ep̄s p̄u⁹ ser uoꝝ dei romano archiep̄o rauēnati. De eodem.

Nosse[i] tuā frnitatē vo lum⁹ ad nr̄as aures fore puentum imolēsem ep̄m ab hac luce migrasse: i cu/ ius successoris electiōe po

sȝ cū. g intelli gat h̄. c. q̄ cō sēs⁹ laicoꝝ h̄ regrebat̄. q̄re ꝙ dic̄ sb̄scpta relatōe cū lai ci ñ sb̄scribāt vī tm̄ q̄ sb̄scri bāt. vt. vij. q. j ep̄s ꝺ loco. ⁊ ij. q. vij. sicut āt ep̄s. Itē sb̄ s. ptio ñ ē de electōe. sȝ de solēnitate. vt dixi. lxxj. di. ep̄s. a Ja nuā. nō q̄ vo cat̄ absētes a medioláo vl̄ q̄ ad ianuā. sȝ ñ vlq̄ ad. x ij. dietas. vt ex̄ ꝺ ele. cū iā. qd de h̄ iur] sit dixi. vij. q. j. fact⁹. ex̄ de elec. i genesi. b Barba rica. pp h̄ ꝩ bū iduxit ma gr̄. c. vt ēt ꝯsē sus laicoꝝ re quiratur. c Perdu rare. ar. q̄ ñ ē

cōsensus de futuro. ⁊ est sensus. noio talem i. noio eū eligendū. sicut ēt aliqs eligit̄ in po stulādū. vt ex̄ de renū. p⁹ trāslatiōne. ⁊. s̄. c. valētinian⁹. sic nō ꝯhit mr̄imoniū carnale p hec ꝩba. denoio te i mullerē. sȝ si p denoia tionē exp̄mit̄ ꝯsensus de pñti: tūc denoiato ius ē acqsitū. q̄ ñ refert qb⁹ ꝩbis qs exp̄mat ꝯsēsū. vt. xxij. q. v. hūane. marie si ꝯsuetudo ē alicui⁹ ecclie q̄ p talia ꝩba celebret electio. q̄ tūc i talib⁹ ad cōeȝ itelligētiā ꝩboꝝ ē re currēdū. vt ex̄ ꝺ spō. ex lr̄is. j. Quid de postu latiōe iur] sit dixi. s̄. lxj di. §. sȝ aliud. Sȝ q̄re reprobat hec electio pp defectū sb̄scptiōis. sȝ itellige q̄ h̄ nō erāt due ptes. pñtes q̄ ad mi/ n⁹ dñt eē i electiōe ⁊ iō i fraudē nolebāt sb̄/ scribere. ne coꝝ paucitas rep̄hēderet̄. vñ cū

ꝯsensus nisi duret. vt ꝺ pe. di. j. diuo: nū. ex̄ ꝺ ꝩ. sig. nā ⁊ ego. ff. ꝺ i rē ꝩ. si p pte. §. versiȝ. d Assēsū. h̄ hēs q̄ papa ꝯfirmat electōeȝ Plebs. ⁊ metropolitāi. vt dixi. s̄. c. pxi. tenuib⁹. i. modice auc̄t. ⁊ sic ñ tm̄ nūe r⁹ sȝ ēt auctas eligētiū ꝯsiderat̄. ar. xix. di. in canonic]. ar. ꝯ ex̄ ꝺ ele. dudū. f Ex oīb⁹. ꝙ i electōe ep̄i tot⁹ cler⁹ ciuitat] itererit. vt h̄. ⁊ j. c. obeūtib⁹. ⁊. viij. q. j. lȝ. sȝ veꝝ ē q̄ itererūt ad ꝯsētiēdū ⁊ ñ ad eligēdū. l' itersūt si ē ꝯsue tudo. ex̄ ꝺ cā pos. ⁊ ꝓpe. cū eccia. g Tur bā. h̄. c. ⁊ oia q̄ dicūt laicos vocari ad electio nē itelligūt. h. ꝺ piōnis. h Admonēntib⁹. ꝙ pȝ h̄ q̄ visitato: ñ eligit. vt dixi. lxxi. di. obitū Nosse. imolēseȝ. nā tp̄e stephani nō erat imoleñ. eccia sedes ep̄alis sȝ iux̄ i castro

e

f

sancti cassiani. & sic ē ar. q nō vitiat rescptū lz gs nominet epſ ñ noie cathedre. ſz h iō fecit q: loc⁹ ille celebrior erat. a ¶ Sepe. j. e. c. vl. & .j. viij. q. j. nec nouū. b ¶ Cle. & po. & nō pbū sel' h positū eguoce p ol. sic. xxviij. di.

ti. vel dic q non est icōueniēs ſi clericus alienus eligat. q: tal' pmo dz eligi & postea postulari. vt dixi. lxj. di. §. ſz aliud. Itē obijcit cū clicus ɔdicēte epo possit fieri monachus. vt xix. q. ij. c. ǧ multo fortius pōt pmoueri ad epale regimē cū ille trāsferat p puata vtilitate. iste pro cōi q̄ pñudicat puate. vt vij. q. j. scias. & viij. q. j. i scripturis. ex̄ de postu. bone. j. §. monach⁹ trāsit ad locū dilectiōis. vbi nulla p̄ſumit ābitio. hic vo p̄ſumit ambitio ex eo q nolente epo vltro se ingerit q pou⁹ trahi debēt. vt. v iij. q. j. sciēdū male tñ facit epi ſi cū absq iusticia negat vt. vij. q. j. oē s q. & p sup ioꝛem cogi pt. ar. ex̄ de iure pa. nullus.

presbyterum

c **E**Piscopos. p emiliam. emilia dz a rauēna vsq ad placentiam.

d **L**Itteras vt ſi oēs h colligit q oēs ɔsentire dñt in postulatiōe extranei. vt dixi. s. lxj. di. nullus & iō dic dere. q postulatio nō admittit i discordia. vt ex̄ de postu. bone. qd tñ vez ē ſm distinctionē ei⁹ qd legit. ex̄ d ele. sceptus est. e ¶ Et vis. hic hēs q clericus alteri⁹ epi ē postulād⁹. vt. lxj. di. §. ſz aliud. & c. osius. & laicus ēt est postuland⁹ vt ibi dī & illegitim⁹ vt ex̄ de cle. in nouit.

puli diuisionē puenisse audiuim⁹ qd q: sepe^a ɔtingere solet: q̄rentibus singul' q̄ sua ſūt nō q̄ iesu christi: nō adeo miramur. Uerū tñ in hoc tuā plurimū opz adhiberi sollicitudinē: vt cōuocare clero ^b & pplo tal' ibi eligat p dei miam: cui sacri nō obuiāt canōes: sacerdotū qppe ē electio & fidelis ppli ɔsensus adhibēdus est: q: docēd⁹ est pp's nō sequēd⁹. **I**tē nicola⁹ pa. io. rauēnati archiepo.

EPiscopos^c De eo. p emiliā nō ɔsecres nisi p⁹ electionē vel ɔsensū cleri & ppli. **I**tē pelagius papa Juliano epo grumētino. De eodē.

LItteras^d charitat tue suscepim⁹: qbus significas latinū diaconē tuū ad episcopatū ecclie marcellianēsis a clero & ab oib⁹ q illic ɔueniūt postulari. h itaq dicim⁹: vt ſi oēs eū eligūt & vis^e eū ɔcedere gratū nobis eē cognoscē. & ſi ita pōt añ diē scm̄ festiet occurrere: vt vel sabbato ipo noctis magne p⁹ baptiſmū cū di gfa valeat ordiari. **I**dez laurētio epo centūcellensi.

Sacra pricipis auctoritas ordinādis est necessaria.

PRincipali^f deuotissimoꝝ militū: q illic in ciuitate cētūcellēsi ɔsistūt: relatiōe ad nos directa sacrā eplam isinuāt se clemētissimi pncipis^g ipetrasse: q eis pſbytez diaconez & subdiaconē fieri debere pcepit. iō hortamur dilectionē tuā: vt psonas ipas videas & diligēter reqras. ne aliqd ɔ canones cōmisissent: & ſi eas iculpabiles repericris & vite ipoꝝ laudabile testimoniū videri] veniēte mediana^h septimana pasche ſi dñs voluerit: & ſi vixerimus^i vnūquēq per officia q̄ pdixim⁹ nō differ

f **P**Ricipali. ex ca. isto & seq. dicit. h. patronū debere eligere cum alijs in ecclesia conuentuali. alij dicūt q ecclesia episcopalis non habet patronum.

Itē hic hēs q epo nō cogit dare postulatū. vt. lxxxv. di. florētinū. Nemo ei cogit emācipare filiū suū. vt isti. q. mo. ius pa. po. sol. §. vl. Sz pone q eligat talis clicus & epo ei⁹ postea nō ɔsentiat. nūquid isti sunt puati electiōe. q: elegerūt eū quē nō poterāt hre vel nūquid ɔsensus illi⁹ a q̄ erat postuland⁹ confirmat electionem. ar. q ñ ɔfirmat. ex̄. e. auditi. ar. q sic ex̄. e. q sicut. & ex̄ de iurepa. cura pastoralis. ad hoc dico q ſi eligitur in postulandum bene tenet talis electio. vt ex̄ de renun. post translationem. vel dic q ſi elegerunt eo proposito vt statim debeat tenere electio non ratificatur per sequētem ɔsensū illius a quo esset postulandus. ſi vo sciebant electionem per se inualidam eē. ſz sperabāt q dñs eam ratā hēret. tūc ratificatiōe dñi pape ɔfirmatur. sic ix. q. ij. lugdunēsis. Simile distinctionē facit lex. ff. de sol. ſi quis offeren

g ¶ Principis sed quare petebat istud ab imperatore. q: forte isti curiales erant vel forte patronus erat. & ita est ar. q patronus nō tm̄ prelatum. sed etiā subdiaconum & diaconū potest instituere. ar. xviij. q. ij. eleutherius xvj. q. ij. ſi quis. episcopoꝝ. i aut. de sanc. epi §. ſi quis oratorij domum. & ex̄ de ſi. presby. ex transmissa. dū tñ hoc fiat cū ɔsensu plati. vt ex̄. e. ti. pposuit. sed verius credo hoc spectare ad ipsum prelatū vt ipse possit mistros preficere quos velit. vt ex̄ de iurepa. postulasti. qd iuris habeat in electione patronus dicit decreta. extra de iurepa. nobis.

h ¶ Mediana. s. cū cantatur. sitientes. Jo.
i ¶ Si vixerimus. ſi habes vixeritis planum est. ſi habes vixerimus. est ar. q mandatum & preceptum morte mandantis re in

tegra soluitur ex de offi. deleg. gratum. Jo.

a R Eatina. hoc c. et duo sequentia loquuntur in eadem materia.

b ¶ Licentia. consensus principis est requirendus electione celebrata. vt ex de elec. quod si cut. nisi aliud suadeat scandalum extra e. quia. vel prescripta consuetudo. vt extra de iurpa. nob

c ¶ Accepta. j. xvj. q. vij. decernimus.

d ¶ Gratef spuales non carnales. j. q. j. filium. hoc eni eet symonia. vt. j. q. j. sunt nonulli. et. q. ij. sicut. i mo vi quod non sit symonia quod non ex post facto mere sine aliq ambitione petentis. j. q. ij. sigl eps

e N Ob. dns ex humilitate hoc fecit quia dominus imperator dicu sit fili ecclie. vt. xcvj. di. si imperator

f L Ecti dni id est vltra tres menses. vt. l. disti. postquam. nisi causa necessitatis. vt. lxxv. distin. quoniam. et. vij. q j. constituimus et ita restringitur quandoque vaga significatio alicuius verbi. vt. lxv. distin. de persona.

g M Etropolitano. metropolim sibi enim consecrandus est metropolitanus. vt. lj. distin. qui in aliquo. Et est argu. hic quod prouinciales episcopi interessent electioni metropolitani. vt. s. eo. valentinianus.

h ¶ Ex presbyteris. presbyterum premittit qui enim prior est in ordine: erit prior in electione. vt lxxv. distinc. c. vlti. vnde hec dictio vel non dat illis optionem sic vel sic eligendi. sed ordo verborum ostendit quo ordine debeant eligere. sic. j. de consecra. distin. ij. in christo. ij. et optime hoc dicitur ff. ad trebel. l. heredes. in fine.

i ¶ Uel ex diaconibus. hoc dic ex subdiaconibus potest eligi. extra de etate et qualitate a multis.

k ¶ Optimus si. in autentica de monachis. § ordinationem. Sed quis dicetur optimus qui et principalem locum tenet. quod enim per superabundantiam dicitur. vni soli rei conuenit. vt. ff. de verborum obligatione vbi autem non apparet. j. ff. ff. de edilitio edicto. siquis venditor. § vlti. qualiter illud intelligatur inuenies. viij. q. j. ls.

ras promouere. I tem leo papa. iiij. lothario et lodouico augustis. Papa rogat augustum: vt reatina ecclia cuidam electo dignetur concedere.

R Eatina[a] ecclia quam per tot tempor spacia pastoralibus curis destituta constitit: dignum est vt brachio amplitudinis vre subleuetur: ac gubernationis regimine protegatur. vnde salutationis alloquio premisso viam mansuetudinem deprecamur. quatenus colono humili diacono eandem ecclesiam ad regendam concedere dignemini: vt vra licentia[b] accepta ibidem deo adiuuante consecrari valeamus eps. Sin autem in predicta ecclia noluerit vt perficiatur eps: tusculanam ecclesiam que viduata existit: illi vra serenitas dignetur concedere: vt consecratus a nro presulatu do omnipotenti vobisque ipsis grates[c] peragere valeat. I tem Jdem continuisse. Regio precepto ab aplico colonus reatine ecclie ordinatur.

N Obis[e] dns ipse imperator et imperatrix per suas eplas direxerunt: vt colonum in reatina ecclia que pastoris officio per longa iam tempora destituta videbatur: epm facere deberemus sicut et fecimus. I tem stephanus. guidoni comiti. Jmperatoris epla in electionis confirmatione desideratur

L Ectis[f] sagacitatis vre apicibus quod defuncto ecclie reatine antistite clericum et plebem ecclie eiusdem elegisse sibi futurum antistitem et a nobis consecrandum vro studio directum esse ne ipsa ecclia diu sine proprio consisteret pastore fatebantur. ¶ Nos de obitu predecessoris dolentes: nunc ipsum electum vnanimitate et canonica ipsius ecclie electione: vt mandastis tam citissime ordinare omisimus eo quod imperialem nobis: vt mos est: absolutionis minime detulerit eplam: pro quo satis res ambigua est nobis. ideo voluntati vre in hoc parere distulimus: ne augustalis animus durissime hoc quamuis mo perciperet. ¶ Sed scientes ecclesiam dei sine proprio diu pastore non debere consistere: glorie vre mandamus: quoniam aliter nos agere non debuimus vt a vra solertia imperiali vt prisca consuetudo dictat: precepta littera et nobis quemadmodum vos scire credimus: imperatoria directa epla tunc voluntati vre in hoc parebimus: cumdemque electum dno adiuuante consecrabimus quod carissime fili moleste nullo modo suscipias. I tem leo papa. Clericorum et ciuium voluntate metropolitanus est ordinandus.

M Etropolitano[g] defuncto cum in loco eius alius fuerit subrogandus prouinciales epi ad ciuitatem metropolim conuenire debent: vt omnium clericorum atque ciuium voluntate discussa ex presbyteris[h] eiusdem ecclesie vel ex diaconibus[i] optimus[k] ordinetur. I tem isidorus i li. officiorum. Cum clero et populo archipresbyteri fiat electio.

a Si in plebibus. proficiscatur spirituali auctoritate episcopi alias non liceret. vt extra de offi. archidia. cum satis. nisi hoc habeat de consuetudine prescripta. et sic intelligo. extra de exces. prela. ad hoc. et extra de ap. bone. et extra de insti. cum venissent. qd tamen de hoc iure sit dixi. xxv. dist. perlectis.

b Agatho. quae soluta quilibet enim episcopus dare consueuit aliquid imperatori in electione sua vt .j. co. quia dum modo redditus episcopales excederent duas libras auri. vt in aut. de san. epi. §. iiij. et forte tunc criminosi erat: crimen non erat. vt. xxxij. q. iiij obijciunt. sed nonne imperator commisit simoniam relaxando illud ius sub hac conditione. vt consensus eius requiratur in electione. sed dic quod non. quia prius vtrumque ius habuit. vnde modo alterum potuit remittere. id autem petijt a papa hanc consuetudinem tolli. quia continebat speciem mali. vt j. q. j. emendari.

Si in plebibus[a] archipresbyteri obierit aut pro aliquo reatu exinde electi fuerit archidiaconus quantocius proficiscatur illuc. et cum clericis et populis ipsius plebis electionem faciat: quatenus dignus pastor domui dei constituatur. et dum ordinator eius prouidentia ipsa plebe custodiatur. Item ex gestis romanorum pontificum. Electus in romanum pontificem non ordinetur nisi eius decretum imperatori primo significet.

Agatho[b] nisi significet. Agatho natione siculus: cuius legatione fungens ioannes episcopus portuensis dominico die octauo pasce in ecclesia sancte sophie publicas missas coram principe et patriarcha latine celebrauit hic suscepit ab illo diualem id est regiam epistolam secundum suam postulationem: per quam releuata est quantitas pecunie. que soluta erat dari pro ordinatione pontificis facienda. sic tamen vt si contigerit post eius transitum electionem fieri non debeat ordinari qui electus fuerit nisi prius decretum generale introducatur in regiam vrbem secundum antiquam consuetudinem. vt cum eorum conscientia et iussione debeat ordinatio prosperari. Item vitalianus natione signensis direxit responsales suos cum synodica epistola iuxta consuetudinem in regiam vrbem apud piissimos principes significans de ordinatione sua. Item ex historia ecclesiastica. Imperator ius habet eligendi pontificem.

Adrianus[c] papa romam venire karolum regem ad defendendas res ecclesie postulauit. karolus vero romam veniens papiam obsedit: ibique relicto exercitu in sanctam resurrectionem ab adriano papa rome honorifice susceptus est. post sanctam resurrectionem reuersus est papiam cepit desiderium regem. deinde romam reuersus constituit ibi synodum cum adriano papa in patriarchatu lateranensi in ecclesia sancti saluatoris. que synodus celebrata est a. cliij. episcopis religiosis et abbatibus. adrianus autem papa cum vniuersa synodo tradiderit karolo ius et potestatem eligendi pontificem et ordinandi apostolicam sedem: dignitatem quoque patriciatus[d] ei concesserit. insuper archiepiscopos et episcopos per singulas[e] prouincias ab eo inuestituram accipere diffiniuit. et vt nisi a rege laudetur et inuestiatur episcopus: a nemine consecretur. et quicunque contra hoc decretum ageret: anathematis vinculo eum innodauit: et nisi resipisceret bona eius publicari[f] precepit. Item leo papa. Electio romani pontificis ad ius pertinet imperatoris.

cognoscerent de causis secularibus. et secundum hoc potest intelligi. ij. q. vj. omnis oppressus. et ita iudex ecclesiasticus alij potest committere causam sanguinis. vel intellige quod est aduocatus rome. vt extra de elec. venerabilem.

e Per singulas ergo in francia et in hyspania. vnus est enim imperator. vt. v ij. q. j. in apibus. quod concedo nisi probent se exemptos ab imperatore. vt. extra xxij. q. viij. §. ecce. vnde ad huc de capite suo dabunt tributum imperatori. cum non probent se exemptos ab imperatore. vt ff. de censi. l. vlti. si enim dicunt se non subesse romano imperio. per consequens dicant se non habere aliquid proprij. vt .8. distin. j. ius quiritum. fatemur ergo imperatores esse dominum mundi. vt. ff. ad l. rho. de iac. qui leuan de. obstat quod reges hyspanie cum non subessent imperio. regnum ab hostium faucibus eruerunt.

c Adrianus. defendendas ad hoc tenentur omnes principes. vt. xxiij. q. v. omnes principes. et si nollent eam defendere possunt excommunicari. xxiij. q. v. administratores.

d Patriciatus vt punirent crimina. et

f Publicari. hic ecclesia publicat bona laicorum. et quandoque deponit laicos a dignitatibus. xxiij. q. v. preceptum in fi. vel dic quod hic docet ecclesia quid fieri debeat. sic xxiij. q. iij. de illicita. et. v. q. vlti. delatori.

In synodo[a] congregata rome i ecclia sci salua/toris ad exẽplu bti adriani aplice sedis antistit̃: q dño karolo victoriosissimo re/gi frãcoꝝ ac longobardoꝝ p̃ciciar⁹ dignitatẽ ac ordi/nationẽ aplice sedis ⁊ iue/stiturã epoꝝ concessit: ego leo q̃z bu⁹ suoꝝ dĩ eps cũ toto clero ac romão pp̃lo ↄstituim⁹ ⁊ ↄfirmamus ⁊ corroboram⁹: ⁊ p nr̃am aplicã auc̃tem. ↄcedimus atqȝ largimur dño ottoni pmio[b] regi teuthonicorum eiusqȝ successorib⁹ hui⁹ re/gni italie i perpetuũ sibi fa/cultatẽ eligẽdi successorẽ[c] atqȝ sũme sedis aplice põ/tificẽ ordinãdi ac p h̃[d] ar/chiepos seu epos: vt ipsi ab eo iuestiturã accipiãt ⁊ ↄse/cratiõez vñ debẽt exceptis his q̃s impator põtificib⁹ ⁊ archiepis ↄcessit[e] ⁊ vt ne/mo deinceps cuiuscũqȝ di/gnitat̃ vel religiõis eligen/di vel p̃ciciũ vel põtificem sũme sedis aplice aut quẽ/cũqȝ epz ordinãdi hẽat fa/cultatẽ. absqȝ ↄsensu ipsi⁹ impatoris q̃d tñ fiat absqȝ oĩ pecunia ⁊ vt ipe sit p̃ri/cius[f] ⁊ rex. Q̃d si a clero ⁊ pp̃lo q̃s eligat eps. nisi a supradicto rege laudet̃ ⁊ i/uestiat: nõ ↄsecrat̃. ¶ Si q̃s ↄ hãc aplicã[g] auctorita/tẽ aliq̃d moliet: hũc excõi/catiõi subiacere decernim⁹ ⁊ nisi respuerit irreuocabi/li exilio[h] puniri vl̃ vltis sup/plicib⁹ affici[i]. Itẽ greg.

Precepto p̃cipis mario renuntiĩ q̃ absqȝ auc̃te apli ea ordinat̃ põtifex.

Salonitane[k] ciuitat̃ ep̃us me nesciẽte ac r̃nsali meo ordiat⁹ ẽ ⁊ fc̃tã ẽ res q̃ sub nullis ãteriorib⁹ p̃cipib⁹ euenit. ¶ Q̃d ego audiẽs ad eũdẽ p̃uaricatorẽ q̃ ior/diate ordiat⁹ est: p̃rin⁹ nũ/li vt oino missaꝝ solẽnia celebrare nullo mõ p̃sume/ret: nisi p̃us a serenissimis dñis cog̃scerẽ: si h̃ fieri ipsi iussissent. q̃d ei sub excõi/catiõis[l] iterpositiõe mãda/ui. q̃ ↄtẽpto me atqȝ despe/cto i audacia q̃rũdã secula/riũ hoiuz q̃bus denudata sua ecclia p̃mia multa p̃be/re dĩ nũc vsqȝ missas face/re p̃sumit atqȝ ad me vẽi/

a ¶ In synodo. ↄfirmamus. ar. q̃ idẽ põt da/ri ⁊ ↄfirmari. ⁊. xxiij. di. in noie. ⁊ ex̃ de elec. cũ inter. ar. ↄ. ex̃ de fi. instru. c. inter di/lectos. dic nõ põt eodẽ respectu: sȝ diuersis. vt in dicto. c. inter canonicos. circa mediũ. ⁊. ff. de iuris/dic. o. iud. ⁊ q̃r q̃siqȝ etiaz di dare. i. da/tũ ostẽdere. vt xxiij. q. v. §. hinc notan/dũ. ff. d testa. heredes. §. si quid. ioan.

b ¶ Primo nõ dicas pri/mor egit. sed primo ottoni. i. añ quẽ nul/lus alius fuit sic ex̃ de pb. sig. ioseph. ⁊ ff. de. p. sig. p̃ximus.

c ¶ Succes/sorẽ. h̃ spãle fuit ↄ id. viij q. i. moyses. sic. vij. q. i. penssi. hic p̃z q̃ maximam hz p̃tãtez pa/pa circa ipm̃ sed dic q̃ tm̃ in italia per/mittit ei facẽ successorem.

d ¶ Ac per hoc. quasi di/cat. ex quo in romana eccle/sia hoc pmit/titur. ergo ẽt in minoribus. ⁊ est ar. q̃ idẽ iuris est in mẽ/bris q̃d in capite. vt. xvj. q. ij. c. i. xij. q. ij. cog̃/nimus. ⁊. q. i. p̃cipim⁹. ⁊. i q. iij. siquis epi/scopus. xxiiij. q. i. rogamus.

e ¶ Cõcessit. videtur ergo q̃ ipator possit dare priuilegium libertatis. vt ex̃ de resti. in integ. auditis.

f ¶ Sit patricius. ⁊ sic papa dat hic gladij potestatem. cui⁹ tñ exercitium ipse nõ habet. Jo. ex̃. de elec. suf/fraganeis. b.

g ¶ Apostolicã. sȝ nũq̃d papa posset ei p̃tãtem dare vt deponeret ip/sum. sic in heresi ⁊ de ↄsensu cardinalium. imo i oib⁹ se põt sbijcere ei. vt. ij. q. vij. nos si.

h ¶ Exilio. no. eccliam posse aliquez mit/tere i exilium. vt. iij. q. iiij. hi qui.

i ¶ Affici. cum hec priuilegia fuerũt oĩbus successorib⁹ data. q̃re nõ vtunt̃ eis. R̃n. q̃r im/peratores eis renũciauerũt. vt. i. c. nos. Jtem q̃r p abusum ea perdiderũt. vt. i. eo. §. veruz. Jtez q̃r ex cã fuerũt ei ↄces/sa. vnde cessã/te cã ipsa ces/sauerũt. vt. i. q. vij. q̃ pro remedio. nec obstat q̃d hic di d successo/rib⁹. q̃r hoc i/telligendũ ẽ de illis succes/sorib⁹ q̃ hoc ipetrare pos/sint. vt. xxiij. di. in nomie.

k Salonita/ne iussit/sent. argu. q̃ auc̃tas maio/ris excusat. vt xiiij. q. v. di/xit. xxviij. di. diaconi. xxiij q. v. miles. ar/gu. ↄ. xij. q. ij. quicũqȝ. ⁊. x/vi. q. i. in ca/nonibus. io. So. in malo nulli est obe/diẽdum. nec aliquis excu/satur. vt. xi. q. iij. si dñs. b.

l ¶ Sub ex/communica/tionis. ex hoc videtur q̃ p talia verba fiat excõicatio. cum sic dicitur. p̃/cipio tibi hoc sub pena excommunicationis ⁊ est argu. ad idem extra de eo qui or. fur. rece. c. i. argu. contra extra de iurepa. relatũ. in fi. ⁊ extra de sagittarijs. c. vno. vbi de hoc h. dicit q̃ si talis p̃hibitio fiat a canone non fit excommunicatio per illa verba. vt. xxx. di. per totum. secus si ab homine. quia canon mitius agit q̃ȝ homo. vt. xxvj. q. vij. alligant. ⁊. ff. de arbitris celsus. ad hoc alij dicũt q̃ re/fert an diffiniendo illa verba proferantur. vt tunc per ea fiat excommunicatio. an con/stituendo ius. ⁊ tunc non fiat excommunica/tio per illa verba. Sed hec veritas est q̃ illa

verba non habent vim sententie sed tm̃ cō/minationis. vt. C. cōmina. epl'as. per totum. Hoc aūt scias. q̄ sub ɔditione potest quis excōicari. ⁊ taliter hic intelligo latā sentētiam vnde existēte ɔditione ligat excōicatio ⁊ nō prius. ⁊ tñ a tali excōicatione pōt appellari. licʒ. h. ɔuum scripserit. vt' ex̄ ď ap. preterea. ij. ⁊ hoc ideo q: excōicatio tunc non trahit secū suaʒ executionem q: non cedit nec venit dies ante exītem ɔditionē. vt ff. de verbo. sig. cedē. Sʒ quid si excōicans moritur pusq̄ existat conditio. tūc dico excōicatū quādo extat ɔditio. ⁊ ita aliquis excōicat a mortuo. Utrum autē conditione existente intelligat retro fuisse excōicatus per id quod legitur. ff. q pot. in pig. potior ⁊. ff. de ma. te. nerati⁹ vl' tantū a tempore conditionis existentis per id quod est ff. de edil'. edi. bouem. §. si sub conditione. disputationi relinquo. io. ego credo q̄ a die existentis conditionis per decre. illam preterea ij. extra de ap. b.

re p̄ni iussionē dñoꝝ noluit. ego aūt p̄ceptiōi pietatis cā coꝝ obediēs[a] eidē maximo q me nesciēte ordiat⁹ ē: h̄ qđ i ordiatōe sua me vl' respōsalē meū p̄termittere p̄sūpsit: ita ex corde relaxaui[b]: ac si me[c] auctōe fuerit ordiat⁹. alia vō illi⁹ p̄ūsa. s. mala corpalia q̄ cog/ui[d]: vel q: cū pecunia ē electꝰ: vel q: excōicat⁹ missas facere p̄sūpsit: ꝓpt deū irreqsita p̄terire ñ possū: ⁊ si ad me vēire diu distulerit: exercere i eo districtionē canonicā nullo mō cessabo. Itē ex ɔci. tol. In electiōe epōꝝ p̄ncipis desiderat assensus.

Um[e] lōge lateq̄ʒ diffuso tractu terraꝝ cōmeantiū īpedit celeritas nūcioꝝ: q̄ aut neq̄ant regib⁹ audiētibus decedētiū p̄sulū trāsit⁹ notificari aut de successore morientiū epi libera p̄ncipis electio expectari: nascit sepe aut nr̄o ordini de relatiōe taliū difficultas aut regie ptāti: dū ɔsultū vīʒ ꝓ subrogādis pōtificib⁹ sustiet innūerosa nēitas. vñ placuit oīb⁹ pōtificibus hyspanie atq̄ʒ gallicie[f] vt saluo p̄uilegio[g] vniuscuiusq̄ʒ ꝓuicie licitū maneat[h] dinceps toletano pōtifici q̄scūq̄ʒ regalis ptās elegerit ⁊ iaʒ dicti tolletani epi iudiciū digōs cē ꝓbauerit i qbuslibʒ ꝓuincijs ⁊ i p̄cedētiū sedib⁹ p̄ficē p̄sules: ⁊ decedētib⁹ epis eligē successores: ita tñ vt qsqs ille fuerit ordiatus p⁹ ordiatōis sue tps infra triū[k] mēsiū spaciū metropolitani ꝓprij p̄ntiam visur⁹ accedat. Electōes[l] q̄ʒ sūmoꝝ pōtificū atq̄ʒ alioꝝ īfra p̄sulū quondā ipa torib⁹ repn̄tabāt: sicē de electiōe bti ābrosij ⁊ bti greg. legit. qb⁹ exēplis ⁊ p̄missis auc̄tatib⁹ liqdo colligit laicos ñ excludēdos ab electione neq̄ʒ p̄ncipes cē reijciendos ab ordinatiōe ecciarū. Sʒ q̄ ppl's iubetur electōi iteresse nō p̄cipitur aduocari ad electōeʒ faciēdā: sʒ ad ɔsensū electōi adhibēdū. Sacerdotū ei vt i fine supioris capli stephani[m] pape legit ē electio ⁊ fidelis ppli ē hūiliter cō

c Ac si me. ar. q̄ ratihabitio sequens facit aliquid legitimum quod ab initio factuʒ fuit illegitime. ex̄ de iurepa. cura. xviij. q. ij. de monachis. ix. q. ij. lugdunensis.
d Cognoui per auditum. vt. ij. q. v. q̄to. xxij. q. v. hoc videtur. non tanq̄ʒ iudex. ij. q. j. §. qū.
e Um lōge pote stati. nihil tamen hic regi subtrahitur. quia sicut p̄us eligebat ita ⁊ modo post priuilegiuʒ collegio concessum.
f Atq̄ʒ gallicie. connumerat hic galliciā hyspanie cuʒ tamen sit pars eius. ⁊ pars ita connumeratur suo toti. sic. j. e. ego ⁊. C. de excu/sa. tu. exactores. vbi dicitur oneribus ⁊ tutel'.
g Priuilegio. i. iure. sic. ix. q. iij. saluo. ff. q. mo. pig. vel hypo. sol. si debitor. §. j. potius ergo onus q̄ʒ ius p̄matie concessum fuit huic collegio. cum enī rex eligeretur olim de consilio omnium episcoporum hoc consilium conceditur ei hic. b.
h Maneat. ar. propter loci ⁊ temporis difficultatem electionem fieri a quo nō debeat. sic ex̄ de iurepa. si p̄o. ⁊. xxiij. q. j. pudenda. xciij. distin. iuxta.
i Epis. eligere. i. a rege electos ɔsecrare ⁊ cōfirmare. k Infra triuum. j. dis. xciij. iuxta. ex̄ de iurepa. si p̄o. j. lxv. disti. siquis contra. sed non est contra.
l Electiōes 4 bti gregorij. nō in h̄ voluit nisi argumento. s̄. eo. agatho.
m Stephani. s̄. ea. distin. nosse.

a Obediens. hoc dicit quia ei precipere non poterant. b.
b Relaxaui non episcopuʒ remittē posse. que ad ipsum spectant nō que ad deū. vt xxiij. q. iiij. si is qui platus. Sed nōne q̄ fiunt in persona epi vel alterius prelati fiunt i cōtemptum ecclesie. ⁊ ideo in deum vtiq̄ʒ. sed principaliter in prelatum. s̄. distin. xlv. ⁊ qui emendat. ⁊. xxiij. q. iiij. inter.

a Nota. id est conniuentia et consensus. vt s. distin. xviij. episcopus.
b ¶ Ciuium. n. rusticorum extra ciuitatem consistentium.
c ¶ Honoratorum. s. maiorum de populo et clero. s. eo. adrianus. in fine.
d ¶ Arbitrium. s. di. xxiij c. j. et. xxiiij. di. c. nullus.
e ¶ In ordinationibus. i. electionibus.
f ¶ Ordinis. quia dicitur ordo cerdonum pellipariorum vel alterius corporis.
g ¶ Et plebis censent illi qui non sunt collecti ad aliquod corpus faciendum de quo corpore habes ff. quod cuiusque vniuer. l. i. et est ad hoc bonum simile. C. de epali au. iubemus.
h ¶ Principibus legibus. j. xxiij. q. vij. c. j. et. ij. s. di. vlt. quo iure.
i Quia sancta. presente. j. dixi lxix. di. nullus.
k ¶ Iuramenta. videtur ergo quod ante electionem non sit prestandum iuramentum de indemnitate ecclesie. vt. viij. q. iij. artaldus. et s. xxviij. dist. de syracusane. presumeretur enim hoc facere. vt eligeretur. dicunt tamen quidam quod si est consuetudo quod prestentur: prestari pot.

et sic itelligunt quod dicitur hic in fi. quod tamen iuri sit de hoc habes. vij. q. iij. in summa.
l ¶ Consuetudo. per hoc videtur quod in spiritualibus fuanda sit consuetudo in recipiendis muneribus. et s. eo. agatho. et in aut. de sanc. epi. §. iiij. et j. q. iij. questio. et. ix. q. iij. quesitum. et extra de simo. ad apliccam. ar. extra de simo. cum in ecclesie. e. t. sic. ad hoc dicunt quidam quod licitum est aliquid petere in spiritualibus. sed non pro spiritualibus. vt non peccat pro consecratione sed pro consuetudine. vel dic quod si consuetudo illa pietatem continet sit pot peti. tamen superior cogere pot. vt seruet talis consuetudo. vt dicit illa constitutio ad aplicam. hoc tamen dic quod illud referat ad legatos imperatoris. vt non aliud romana ecclesia petat ab eis quam ipsi soliti sunt facere. s. vt papa non cogat eos aliud iuramentum facere pape preterquam iuramentum fidelitatis quod imperator consueuit prestare pape. vt. j. eo. tibi domino. et hoc indicat illud verbum minuatur.
m ¶ Excelsa. id est templa idolorum in excelsis posita. ideo quia iussu

sentire: desiderium quod plebis regrit: vt clericorum electoi concordet. tunc ei in ecclesia dei rite perficietur antistes. cum populus pariter in eum acclamauerit quem clerus communi voto elegerit. Unde celestinus papa ait. **Plebis non est eligere sed electoi consentire.**

Cleri plebisque consensus et desiderium regratur.

Item leo primus. De eodem.

Nota[a] ciuium[b] testimonia populorum honoratorum[c] arbitrium[d] electio clericorum in ordinationibus[e] sacerdotum constituant vt infra: per pacem et gentem sacerdotes qui futuri sunt postulant teneant ibi sceptrum clericorum: honoratorum testimonium ordinis[f] consensus et plebis[g]. Principibus[h] vero atque imperatoribus electiones romanorum pontificum atque aliorum episcoporum referendas visus et consto tradidit pro scismaticorum atque hereticorum dissensionibus. quibus nonnumquam ecclesia dei concussa periclitabat contra quos legibus fidelissimorum imperatorum frequenter ecclesia dei munita legitur. Reputabant quoque electiones pontificum catholicorum principibus: vt eorum auctoritate roborata nullus hereticorum vel scismaticorum auderet contraire: et vt ipsi principes tamquam deuotissimi filij in eum consentirent: quem sibi in presulem eligi viderent. vt eis in omnibus suffragatores existerent: sicut valentinianus beato ambrosio supra legitur dixisse: noli timere: quia deus qui te elegit: semper te adiuuabit et ego adiutor et defensor tuus vt meum ordinem decet semper existam. Quamuis sic ephanus papa statuit dicens.

Presentibus legatis imperatoris ordinetur pontifex romanus.

Quia[i] sancta romana ecclesia cui deo auctore presidemus a pluribus patitur violentias pontifice obeunte: que ob hoc inferuntur: quia absque imperiali noticia pontificis fit electio et consecratio: nec canonico ritu et consuetudine ab imperatore directi sunt nuncij: qui vetent scandala fieri. volumus vt cum instituendus est pontifex: conuenientibus episcopis et vniuerso clero eligatur presente senatu et populo qui ordinandus est et sic ab omnibus electus presentibus legatis imperialibus consecretur nullusque sine periculo sui iuramenta[k] vel promissiones aliquas noua adinuentione audeat extorquere: nisi quod antiqua exigit consuetudo[l] ne sua ecclesia scandalizetur et imperialis magnificentia minuatur.

Uerum quia imperatores quandoque modum suum ignorantes non in numero consentientium sed primi distribuentium immo exterminantium esse voluerunt frequenter etiam in hereticorum perfidiam prolapsi catholice matris vnitatem ecclesie impugnare conati sunt ideo sanctorum patrum statuta aduersus eos prodierunt. vt semet electioni non insererent: et quisquis eorum suffragio ecclesiam obtinere: anathematis vinculo innodaretur: sicut scriptura quoque diuina dicit quod postquam ezechias dissipauit excelsa[m] et contriuit statuas et succidit lu-

4. reg. 18
2. par. 26

dñi factus erat. ꝛ q̄ eũ respiciẽtes liberabãt.

a ℭ Destruxit. h̄ ezechias cõmendat ex destructione imaginis q̄ erat occasio supstitõis q̄re ꝯ massiliẽsis eps ꝯdẽnat q̄ ꝺstruxit imagines in qb⁹ ppl's idolatriã cõmittebat. vt ꝺ ꝯse. di. iij. placuit. dic ꝙ serpẽs iste fuit tp̄alis ad sanandũ vulnera vñ cessãte cã cessare ꝺbuit ꝛ effect⁹ sed cã imaginũ ppetua ẽ, vt hẽatur in eis memoria dei.

b ℭ Destruant. ar. successores debere imitare facta ꝛ instituta p̄decessoꝝ etiã bona si viderit eẽ ea pniciosa exẽplo. xij. q. j. videntes. xxxv. q. j. c. j. xcvj. di. bñ. i n fi. di. lxviij corepi. si. ex̄ ꝺ dec. suggestũ vbi ẽ ar. ꝙ p̄uilegiũ qꝺ est exẽpluz mali remouẽdũ ẽ. insti. vi bo. rap. §. neduz talia.

c ℭ Cum adrianus traheret. dz enim ire q̄si inimicus. vt ar. j. j. q. vj. sicut is. C. de epis. ꝛ cleri. si quẽq̄ sic enim appellat quasi proprio nomine q̄ portat papa in mãib⁹ ne offendat ad lapidẽ

d ℭ Temporis. nõ q̄ nõ sunt mala. interdum debent omitti. ne sint exemplo pniciosa. vt. s̄. di. xxiij. in nomine. s̄. di. xxj. denique. xij. q. ij. liberti. ij. q. vij. accusatio. j. xx. q. j. c. j. insti. vi bo. rap. §. sed nedum talia.

e ℭ Et ad salutandum. ar. eos consensisse electioni ex quo interfuerũt ꝛ eũ salutauerũt ꝛ nõ reclamauerũt. sic ex̄ de his q̄ fiũt a ma. p. c. ex ore. in fi. ꝛ ex̄ de p̄sũt. cum olim. i fi. ꝛ ex̄ de sen. ex. si aliquñ. ꝛ eo ipso ꝙ qs salutat aliũ videtur ꝯsentire ei. vt. xxiiij. q. j. ois. sic ex eo ꝙ quis nõ vult salutare aliũ p̄sumit inimicus. vt ex̄ de offi. dele. cũ sup. in p̄te dicis. ꝛ eo ipso ꝙ stephanus dixit p̄legat intelligit ꝯsensisse. vt. xcvj. di. bñ. sic. j. de ꝯse. di. ij. pacẽ

cos ꝛ fregit s̄pẽtem eneuz quẽ fecit moyses vz q̄ illũ serpẽtẽ deus fieri iusserat: ne serpẽtina morte ppl'us interiret. iõ ipe ppl's colere ꝛ venerari eũ cepat. ꝛ ideirco destruxit^a iste qꝺ iubẽte deo fecerat ille. ac p̄ h̄ magna auctas ista ẽ hñda i ecclia vt si nõnulli ex p̄decessorib⁹ ꝛ maiorib⁹ nr̄is fecerũt al' q̄ q̄ illo tp̄e potuerũt esse sine culpa: ꝛ postea ꝺuntur i errorẽ ꝛ supstitiõez sine tarditate aliq̄ ꝛ cũ magna auctẽ a posteris destruant^b. ℭ Postremo p̄sentib⁹ legatis ipatoꝝ ꝛ i cõsulib⁹ electiões romanoꝝ põtificũ legunt celebrare: ꝛ tãdẽ ijdẽ ipatores religioso mẽtis affectu p̄fati p̄uilegijs renũciauerũt multa insup donaria ecclie dei ꝯferẽtes

Itẽ greg. iiij. scribit. In ꝯsultis legatis ipatoris adrianus ad põtificatũ eligit

Quaz adrian⁹^c. ij. ad romanũ põtificatũ ab ecclia dei genitric dñe nr̄e q̄ dicit ad p̄sepe traheret ad lateranẽse patriarchiũ: certatim a populo ꝛ clero ꝛ pcerib⁹ deportatus ẽ qꝺ audiẽtes missi lodouici ipatoris moleste tulerũt ꝛ idignati sũt: ꝙ dũ p̄sentes eẽnt non fuerit iuitati: nec optate ad se futuri p̄sulis electiõi interesse meruerit. q accepta rõne ꝙ nõ cã ꝯtẽpus augusti sz futuri tp̄is^d p̄spectu h̄ cõmissũ fuerat: neuz legatos p̄cipũ in electiõe romanoꝝ p̄sulũ expectãdi mos p̄ hmõi fomitẽ inolesceret: oẽz idignatiõez medullit⁹ sedauerũt: ꝛ ad salutãdũ^e electũ ẽt ipi hũilit accesserũt. Itẽ pactũ ꝯstitutõis ipatoris p̄mi lodouici cũ romãis põtificib⁹.

Electio romanoꝝ põtificũ a lodouico ꝯcedit romãis.

Ego lodouic⁹ ipator romanꝰ augustus statuo ꝛ ꝯcedo p̄ h̄ pactũ ꝯfirmatõis nr̄e tibi btõ petro p̄ncipi apl'oꝝ ꝛ p̄ te vicario tuo dño pascali sũmo põtifici ꝛ successorib⁹ tuis in perpetuũ sic a p̄decessorib⁹ vr̄is vsq̄ nunc in vr̄a p̄tãte ꝛ ditiõe tenuistis ꝛ disposuistis romanã ciuitatez cũ ducatu suo ꝛ suburbãis atq̄ ^g viculis oib⁹ ꝛ territorijs^h eius mõtanis ꝛ mari

f ℭ Ego cõfirmationis. nõ ꝙ aliqd semel datur ꝛ ꝯfirmatur. vt notaui. s̄. e. in synodo.

g ℭ Atq̄. viculis. l. villis. ff. ad munici. q ex vico. nec possz ipator illam donationem reuocare. nã dicit lex ꝙ sola imẽsitas ẽ mensura rerũ donatarũ in ecclesia. C. de sacrosanc. ec. aut. sz hodie. imo nec concedit hic sed concessa cõfirmat. nã omnia hec ꝛ alia plura iã prius fuerãt ecclesie ꝯcessa. j. xcvj. di. constantin⁹. p̄terea q̄ iperator põt alienare res imperij vt. ff. de le. j. apud iul. §. vltim. Item q̄ per hanc concessionem nõ leditur imperium. ex quo res redit ad pristinum statum. vt. ff. de pac. si vnus. §. pactus. ꝛ. xxxv. distin. ab exordio. non ob. xij. q. ij. non liceat. quia ille non poterat legem imponere suo successori. extra de elec. innotuit.

h ℭ Et territorijs. qd sit t̄ritoriũ qd sit oppidum. qd sit vrbs hẽs ff. ꝺ v̄. sig. si pupill⁹. §. territoriũ. ꝛ sic ẽ h̄. ar. ꝙ nomine ciuitatis non comprehenduntur eius territoria. vt. xij. q. ij. c. vlt. ꝛ. ff. de verb. sig. l. ij. ꝛ. ff. de arb. si cum dies. §. si arbiter. ar. ꝯ. ff. de ver. sig. q i ꝯtinẽtib⁹. ꝛ. l. edificia. ff. ꝺ iud. l. insule. ꝛ. ff. ꝺ of. p̄. vr. l. j. ibi. cũ vrbẽ.

timis litorib⁹ ⁊ pōtub⁹ seu^a ɔcꝭ ciuitatib⁹ castellis oppidis ac villis i tuscie ptibus. ¶ Idē qñ diña vocatōe h⁹ sacratissime sedis pōtifex de hꝫ sclo migraue rit^b nullꝰ ex regno nr̄o aut frācꝰ aut lōgobardus aut de q̄libꝫ gte hō sb nr̄a ptā te ɔstitut⁹ lnīaꝫ hēat ɔtra romanos aut plublice aut puatiꝫ ɔueniēdi aut electionē faciēdi: nullusqꝫ i ciuitatibus aut i territorijs ad ecclie btī petri aplī ptā tē ptinētib⁹ aliqđ malum pterea facere psumat: sed liceat romāis cū oī venera tiōe ⁊ sine q̄libet pturbatiōe honorificā suo pōtifici exhibere sepulturā: ⁊ eū quē diña inspiratiōe ⁊ btī petri itercessiōe oēs romani^c vno ɔsilio atqꝫ vna cōcordia sine aliq̄ pmissiōe ad pōtificatus ordinē elegerit: sine aliq̄ ābiguitate atqꝫ ɔtradictiōe more canonico ɔsecrare: ⁊ dū ɔsecratꝰ fuerit: legati ad nos vel ad nr̄os successores reges frācoꝝ^d dirigāt q iter nos ⁊ iter illum amicitiā ⁊ charitatē ac pacē ɔsociēt. ¶ Itē leo.iiij.lothario ⁊ lodouico august]. Electio ⁊ ɔsecratio romani pōtific] nō nisi iuste ⁊ canonice fi

Inter nos^e ... Palea.

⁊ vos pacti serie statutū ē ⁊ ɔfirmatū q̄ electio ⁊ ɔsecratio futuri romani pōtific] ñ nisi iuste ⁊ canonice fieri debeat. Itē dez

Ab īpatore vel nūcijs eꝰ electiōi romani pōtificis nullū obstaculū generetur

Constitutio Palea.

Cōmi henrici ⁊ dñi ottonis cū romanis pōtificib⁹: vt nullus missoꝝ nr̄oꝝ cuiuscūqꝫ ipeditōis argumētū in electiōe ro.pō.cōponere audeat oīno ꝓhibem⁹. Itē i electōe ro.pō tī.neqꝫ ıb neqꝫ ꝑ suus ad hꝫ venire psumat vt illi romanis q̄s ad hāc electionē p ɔstitutiōez scōꝝ prm āti q̄ admisit ɔsuetudo: faciat aliqđ ipedimētū. q̄ siqs cōtra hāc nr̄aꝫ ɔstitutionē facere psūpßit: exilio tradat. Itē ɔstitutio ottonis. Iuramētū ottonis: qđ fecit

Ibi^f dño pape ioāni.

Tibi dño ioanni pape ego rex otto pmittere ⁊ iurāre facio p prēz ⁊ filiū ⁊ spm̄ sāctū ⁊ p lignū hoc viuifice cruc] ⁊ p has religas scōꝝ q̄ si pmittēte dño romaꝫ venero: scāꝫ romanā ecclesiā ⁊ te rectorē ipsi⁹ exaltabo ꝓm meū posse. ⁊ vitam aut mēbra nūq̄ neqꝫ ipꝫ honorē quē hēs mea volūtate aut meo ɔsilio aut meo ɔsensu aut mea exhortatōe pdes: ⁊ i roma nullū placitū aut ordiatiōez faciam de oīb⁹ q̄ ad te aut ad romanos ptinent sine tuo ɔsilio ⁊ q̄cqd de terra scti

a ¶ Seu. hec dictio seu potius auget donationē q̄ disiūgat int res donatas. vt. ff. de au. ⁊ ar. le. siqs ita. b ¶ Migrauerit. olim ei nullus audebat tractare de electiōe pape añ tertiū diē post sepulturā pmortui. vt. j. di. lxxix. nullus. sed p ɔ̃riā ɔsuetudinez hoc hodie abrogatum est. c ¶ Oēs romani. nō q̄ olim oēs romani intererāt electiōi ex ɔsuetudie. j. c. proximo. d ¶ Frācorū. nō imperiū pꝰ francoꝝ fuisse. sꝫ postea teuthonici ꝓmtib⁹ pmeruerunt imperiū vt. xxviij. q. j. §. ex his. ⁊ hꝫ iđ: q̄ romani in ipsos imperiuꝫ trāstulerāt ex̄ de elec. venerabilem. e Inter nos hec duo capitula seq̄ntia loquūt de eodē cū precedēti caplo: ⁊ p se patēt: ⁊ palee sunt. f Tibi dño ar. q̄ qui feudū recipit ab eccłia. iuramētuꝫ fidelitat] nō solū ecclie sꝫ et plat] pstare dꝫ vt ex̄ de iure iurā. ego. N. epꝰ. s. di. xxiij q̄q̄. ⁊ xxij. q. v. de forma. imo etiam ipsi capitulo. vt ex̄ de ver. sig. cuꝫ clerici. cū ipsi sint ps corpis sui. vt. vi. q. j. §. verū. nec ob. ex̄ de simo. ex diligēti. q̄ ibi nō erat ius feudi. de q̄ iure plene hētur in ɔsti. Frederici de feudis. g ¶ Et iurare. nō q̄

iconomus siue sindicꝰ iurat in aīam ꝓprias ex̄ de iura. calū. in ɔtractādis. sed procurator iurat in aiam dñi. vt hic. ⁊. c. di. optatuꝫ. ⁊. xvij. q. iiij. metuēt: s. ⁊ ex̄ de offi. le. notuit in pte decisa. Fit aūt hoc iuramentū sub talibus verbis. ego iuro in aiaꝫ dñi mei q̄ ipse hꝫ ꝓuabit ⁊c̄. vel sic iurabit dñs meus iurat p me. q̄ hoc ꝓuabit sic ipꝫ deꝰ adiuuet. Sed q̄lit obligat aliquis aliū per iuramentū ɔ̃ id qđ legit isti. de inuti. sti. §. siqs aliuꝫ. sꝫ dic q̄ dñs semet obligat sꝫ per alium vt ex̄ de sen. ex. mulieres. ff. de admi. tu. ita aūt. §. gessisse. Sed q̄d si dñs reuocet mādatū. nunq̄d intelligitur obligatꝰ per tale iuramentū ita si nō puenit reuocatio ad procuratorē. sic id qđ fac iudex tenet donec ignorat reuocatū mādatum vt ex̄ de ap. si duob⁹. ⁊ rō ne ignorātie tenet sententia. vt. iij. q. vij. §. tria. i pñci. ⁊ ix. q. j. ordinationes. ff. de offi. psi. si forte. ff. de procur. si pcurator. in fi. ff. mā. si mādassem. io. si aūt lis esset contest. oporteret q̄ reuocatio pueniret ad iudicē vel ad aduersariū. alioquin firmū est quod fit cum procur. vt ex̄ de procur. mandato. si aūt non

at lis ꝯtest.vī sufficere ſi reuocatio ꝑueniat ad ꝓcur.vt dic̄ expſſe decre.ex̄ de ꝓcur.ex insinuatiōe.⁊.c.ſe.b.ſūt tn̄ ſpāles casus i qbus regrit ꝑſeuerātia ſic cū mrīmoniū ꝯhit p nūciū.ſi dn̄s reuocat mādatū.nō dico dn̄z obligatū.lȝ nūci⁹ igret reuocatū.⁊ cum pī mādat filio vt aliquē māumittat .ff. de manumiſſ.vi dic. ſi pī.⁊ lȝ iō ē.q² pī ⁊ ſi li⁹ cēſent vna pſona.vt.xxxv.q.iij.§.hac aucte.io.

a ℭ Meoꝝ ſȝ quā cautio nē pōt ꝺ lȝ facē.ꝙ ſui non dent dānū ꝯ id.ff.cōmodati ad eos. vel ǭlit pōt ſe obligare ad alienū fcm̄ ꝯ id.iſti.ꝺ iuti.ſti.§.ſiqs aliū nec eni tenet qs ꝺ facto familie ſue . ſi ipe nō mādauit nec ratuȝ habuit.vt.j.q iiij.q² pſulat⁹ ex̄ ꝺ fſti.ſpo. cū ad ſedē.ff ꝺe vi ⁊ vi ar. l.j.§.ait ꝑtor. ſed dic ꝙ intelligit ſe obligaſſe ſe curaturū ne ab eis dānū daret .ſic.xxij.q.v.de forma.ſicut ē cum qs ꝓmittit aliū ſiſti in iudicio tn̄.ad hoc tenet vt opam det quā pōt.ff.de.ꝟ.obli. q̄tiēs qs.ſed littera illa meoꝝ nō eſt in libro

petri ad nr̄am ꝑtātē ꝑuenerit:tibi reddā.⁊ cuicūqȝ italicū reginiē cōmiſero: iurare faciā illū vt adiutor tui ſit ad defendēdū terrā ſcti petri ꝑm ſuū poſſe.

Itē ex ꝑmo li. capitulorū karoli ⁊ lodouici iꝑatoruȝ

Liberū ſit clero ⁊ ppło de ꝓpria dioceſi epm̄ eligere

Acroꝝ ᵃ canonū non ignari vt i dei noie ſācta ecclia ſuo liberi⁹ potiat honore:aſſenſuȝ ordini eccliaſtico ꝑbem⁹ .vt.ſ.epi ꝑ electionē cleri ⁊ ppli ꝑȝ ſtatuta canonū de ꝓpria dioceſiᵇ remota pſonaꝝᶜ⁊ numerūᵈ acceptione ob vite meritū ⁊ ſapie donū eligāt vt exēploᵉ⁊ v̄bo ſibi ſubiectis vſqȝq̄qȝ ꝓdeſſe valeant. Ex his ꝯſtōnibus ⁊ pacto lodouici iꝑatoris de ꝑhēdunt iꝑatores illis renūciaſſe ꝑuilegijs:q̄ de electōe ſūmi pōtific] adrian⁹ papa karolo imꝑatori ⁊ ad imitationē ei⁹ leo papa ottoni ꝑmo regi teuthonicorū fecerat. Cū ḡ p̄miſſis auctib⁹ cūct] liq̄at electionē clicoꝝ tātūmō eē . q̄rit q̄ꝝ;ſit ipſa electio an clicoꝝ maiorisᶠ ecclie tm̄ an ēt aliorꝝ religioſoꝝ q in eadez ciuitate fuerit:ſȝ ſicut i breuiatōe canonū fulgēnj carthagin̄.ecclie diaconi iuenit:i.vij.niceni ꝯci. ⁊ i gāgrēſi ſtatutū ē vt ad eligēdū epȝ ſufficiat eccie miniſtris arbitriū. ℭ Nūc aūt ſicut electio ſūmi pōtificis nō a cardinalib⁹ᵍ tm̄ verū etiā ab alijs religioſ clicis auctē nocolai pape ē faciēda.ita ⁊ epoꝝ electio nō a canonic] tm̄ ſȝ ēt ab alijs religioſiſſimis clic] ſic in gn̄ali ſynodo inocētij pape rome habita ꝯſtitutū eſt.

Vñ it eni. Abſqȝ religioſorū viroꝝ ꝯcilio canōici maioris ecclie epm̄ nō eligāt.

Beūtibusʰ ſane epis qui vltra tres mēſes vacare ecclias ſcōꝝ pām ꝓhibēt ſanctiōes . ſub anathēat] vīculo iterdicimus: nec canonici de ſede epāli ab electōe epoꝝ excludātⁱ religioſosᵏ viros:⁊ eoꝝ cōſilio honeſta ⁊ idonea perſona in epiſcopumˡ eligatur.ꝙ ſi excluſisˡ religioſis electio fuerit fctā: ꝙ abſqȝ eoꝝⁿ ꝯſenſu ᵐ⁊ ꝯniuētiaᵒ

e ℭ Et exemplo.nā cepit ieſus facere ⁊ docere.vt.xxxvj.diſtin.ecce.⁊.§.ex quibus.

f ℭ Maioris.ſic ḡ nomē clicoꝝ reſtrigit ad maiores ecclie canonicos.vt.x.q.j.ātiqs.viij q.j.c.ij.ex̄ de ꝟ.ſig.cū clici.benigne ē i talib⁹ ꝑuāda ꝯiuctudo.vt ex̄ ꝺ cā poſ.cū eccia.

g ℭ Non a cardinalib⁹ . vt.ſ.di.xxiij. c.j.⁊c.

h ℭ Beūtib⁹ h ſb anathēat].qd ꝺe lȝ tenē ōbeas dixi.ſ.eo. ſalonitane.

i ℭ Excludāt.dic.h.tripliciť iſtos excludi .tūc ꝑpe excludūt cū ñ vocant. vl ſi vocati ñ audiūt vel ſi ſpōte veniāt ñ admittant. credo lȝ.c.nō tenē.alis eni ꝑuat.⁊ religioſi h vocant clici ciuitat] vl ꝑlati epāt⁹. ar. lxxxix. di.ſiqs pecunia.

k ℭ Religioſos.i.ꝑlatos aliarum eccleſiarum.

l ℭ Excluſ. q² inuite nuptie ⁊c. xxxi. q.ij.§.j.

m ℭ Conſenſu.vī ꝙ ñ tm̄ ꝯſiliū religioſoꝝ.ſȝ ēt ꝯſēſus ipoꝝ regrēd⁹ ē.⁊ ita vī ꝙ religioſoꝝ pſone faciāt ꝑtē i electiōe.ar.ex̄ ꝺ elec.cū i veti.nā ⁊ ſeq̄ces ſūt alioꝝ i electōe. vt.lxxix. di.c.j.⁊ c.ſiqs pecūia.⁊.xxiij.di.c.j.⁊ ſatl ꝑt dici: ꝙ niſi ꝯſiliū ipſoꝝ fuerit rigſitū.ꝙ nulla ſit electio ſi tm̄ fuit hitū ꝯſiliū ⁊ nō ꝯſenſus tenet electio.vt ex̄ ꝺ arb.cū olim.⁊ ē ſi.ff.ꝺ admi. tu.gdā decedēs.§.papian⁹.⁊ ex̄ ꝺ regula.lȝ C.de iure emphi.l.vl.⁊ expone ꝯſenſit regſito lȝ ñ habito.

n ℭ Eoꝝ.ar.ꝙ ñ ſufficit religioſoꝝ pñtia.niſi hēat ꝯſiliū.ar.j.x.q.ij.caſſellas.ar.xij.q.ij.ſine excep.§.j.

o ℭ Et ꝯniu

Acrorū.per electionē.lȝ nomē (meo.io.

a S ꝓprie ⁊ iꝓpꝛie ſumitur hic cū illis geniſiuis cleri ⁊ populi.ar.ff.cōmo.ſi vt certo. § cōmodatū.

b ℭ Dioceſi.nō ꝓ.h.ꝙ examinādi ſunt oēs de dioceſi ꝑuīqȝ eligat extne⁹.vt dixi.lxj.di.nullus.

c ℭ Perſonaꝝ. ſic.viij.q.ij.dilectiſſimi.⁊ ex̄ ꝺ iſti.ad decorē.

d ℭ Et munerum .cum talis eligat. a deo dicitur eligi.viij.q.j.ſi ergo.h.

nctia.ar.qd aliquorum consensu fieri debet.eorum dissensu impedit faciendum et dissoluit factum.vt.s. di.lij.q i aliq.et.xxxj.q.ij.si verum.s.di.lxxij. nulla ratio.j.q.j.ordiationes.x.q.ij.cassellas.xij.q ij.alienationes.et.c.sine.xv.q.vij.eps nullus. xxxiij.q.v.quod deo.et.c.manifestum.xx.q. ij.puella.

a Nunc quaeritur. sup isto §.posuit.h.distinctionem. quia cum eligentes dissentiunt tria consideranda sunt auctas numerus: et bonus zelus.auctas considerat in dignitatibus.zelus consistit in aio:vt si non carnali amore eligant:sed secundum meritum psone. de numero patet.

factum fuerit: irritum habeatur et vacuum. Nunc ergo quaeritur si vota eligentium in duas se diuiserit partes:quis eorum alteri sit praeferendus. De his ita scribit leo eps. Cum vota eligentium in duas se diuiserint partes.quis sit praeferendus alteri.

S I forte^b quod nec reprehensibile nec irreligiosum iudicamus: vota eligentium in duas se diuiserint partes:is metropolitani iudicio^c alteri praeferatur qui maioribus^d iuuatur studijs et meritis vt tamen^e nullus detur inuitis et non petentibus ne plebs inuita episcopum non optatum contemnat aut odiat.

Distinctio.lxiiij.

H Inc considerandum est a quibus vel quo tempore sacri ordines sint distribuendi:vel quibus in locis patriarche primates archiepi corepi et reliqui sacerdotes sint ordinandi. A quibus ordinentur epi: in niceno concilio diffinitum est:in quo sic legitur. Ab omnibus comprouincialibus epis ordinetur.

et dicit quod vbicunque duo ex istis concurrunt praeponderant tertio.vnde si ex vna parte est auctas et bonus zelus:ex altera numerus pro priore iudicatur. vt.xxiij.di.c.j.et.xciij.di.miramur.vij.q.j.denique.Item si ex vna parte est numerus et auctas.et ex altera est bonus zelus.pro primo iudicatur.ar.xxviij.di.de syracusane.ibi enim bono zelo contradicebant qui significabant papae electum habere vxorem et filios.sed tamen quia plures erant ex alia parte et maioris auctis.consensit papa illis.Item si numerus et bonus zelus est ex vna parte.et ex altera parte auctas.statur primo.lxv di.c.j.et.ij.hanc distinctionem non approbo.quia licet ex vna parte sit auctas et melior zelus.ex altera parte numerus.statur pro numero.vt ex de elec.dudum et ex de ap.constitutus.nisi numerus esset in paruo maior:et auctas aliorum longe praecelleret: et possit eo casu fieri compensatio.vt ex de testi.in nra. Nam vbi est par debitum et dispar numerus creditorum secundum numerus praefertur.vt.C.qui bo.ce.pos.l.vl.§.j. tunc enim decurretur ad dignitatem cum par numerus est hincinde.ff.de pac.maiorem.similiter dico ad zelum decurrendum.cum par vel fere par numerus est hincinde. Sed quid si par est zelus numerus et auctas hincinde. tunc recurratur ad meritum psone.vt.j.c.px. sed si oia sunt equalia tunc cassetur vtriusque electio et nouus eligatur.vt.lxxix.di.si duo.vel iudex cogat eos ad concordiam.vt insti.de satisda.tu. §.sinautem.vel res forte dirimatur.vt in matthia.vt.xxj.di.cleros.C.coia de le.l.vl.in pn.et.ff.de iudi.sed cum ambo.vel metropolitanus gratificet cui velit.et ex de parochi.c.j.et ar.ff. ad sylla. l iij.§.si cum oes.et.ff.de relig.l.vl. vel praeferatur ille qui prius ordinatus est.vt.lxxv.di.c. vlt. vel senior praeferatur.vt.xxxv. q.vj.c.j.ff. de fi.instru.l.vl. vel ille qui prius nominatus est. vt in auc.de monachis.§. pe. vel praeferatur ille qui quandoque deligit illi qui semper bonus fuit vt.l.di.fidelior.vel praeferatur ille qui diutius militauit in ecclia.vt lxj.di.qd.pderit.si autem vtraque electio est vitiosa.vtraque cassatur. vt ex de elec.consideramus.

b Si forte.si se diuiserint.quia naturalis hominis pna est ad dissentiendum. ff.de arb. si vnus.§.vl. ar. xx.q.iiij.pcli ui.et psumitur hic canon. quia licet discordia sit in electione quod vtraque pars bono zelo moueatur.vt.viij.q.j.nec nouum. sed contra.s. eo.nosse.idem frequentius.hoc autem raro. xij.q.j.omnis etas.

c Iudicio.sed quid metropolitanus non vult ipsum consecrare vi quod tunc a suffraganeis petenda sit consecratio. vt.lxxix.di.volumus.sed melius est quod a superiore petatur.vt.ix.q.iij.nunc vero.et.viij.q.iij.c.artaldus

d Qui maioribus.eligentium:quia magis appetitur iste quam ille.

e Tamen.vt nullus.quasi dicat:si timetur scandalum.tunc vtriusque electio cassabitur.vt.lxxix.distin.si duo.tunc enim est aliquid detrahendum seueritati.vt.l.distincti. vt constitueretur.

Distinctio lxiiij.

f Hinc considerandum est.hic depingitur.lxiiij.distin.in precedenti distin.docuit ad quos pertineat episcoporum electio. In hac orditur tractatum suum vsque ad.lxxj.distin.ostendendo a quibus sacri ordines sunt distribuendi et quo tempore et in quibus locis. A quibus hoc facit in hac distin. A quo tempore.hoc facit in lxxv. In quibus locis.hoc facit in.lxxx. primo dicit de consecratione episcoporum. Nota ergo quod electus in episcopum confirmatus debet consecrari a metropolitanis cum suis suffraganeis. vbi autem metropolitanus adesse non potest vel etiam non vult. praestabit auctoritatem hoc faciendi tribus ad minus.alijs omnibus per litteras suas consensum praestantibus .item.metropolitanus ab omnibus suis suffraganeis debet consecrari. aut saltem a tribus.

a Episcopi. tres epi absq3 metropo. ex̄ de tem. ordi. c. nec epi. vel dic q' duo suffi ciūt cū metropo. z b3 h dic q' hec dictio pter ibi ponit̃ iclusiue. sic. xv. q. vij. felix. ar. ad h. j. e. c. iij. io. s3 certe ibi nō est pter. nec lr̃a cō tradicit. b. aliquid de eo. sed dic q' sufficit si non cōtra dicant. vel dic q' quem indignum esse non nouit: dignum debet estimare: z ei testimo nium ferre. vt extra de seru. in ordina. la. ex parte.

b Ltris. ar. q' in q̄cunq3 ɔ̄ctu vl' cā cō sensus aliq̄z desideratur: nil refert an pre sentes cōsen sū exprimāt an absentes p lr̃as cōsen tiāt. vt. c. dist. optatū. z est ar. de ɔ̄sensu absentiū3. vt di. lxiij. q̃to. z di. xviij. pla cuit. Et ē ar. mr̄imonium ɔ̄hi iter ablē tes. vt. j. xxx. q. v. c. nec il lud. z ex̄ de ɔ̄uer. ɔ̄iu. ex pte. ff. d spō. l. vl. nā i con sensu nō exi git̃ vborum solennitas. ff. d ac. z ob. ɔ̄sensus. s3 li c3 ita sit i cō secratiōe. se cus ē i electi one nisi p p curatorē fie ret electio. vt ex̄ de elec. q3 pp. insi. ioh.

Episcopi[a] ab oib' q sūt i ɔ̄uīcia sua de bēt ordinari. ¶ Si vo h difficile fuerit vel vrgente necessitate vel itiner lōgi tudie tres epi debēt i vnū cōgregari. ita vt ceteroru3 q absētes sūt: cōsensū i lit teris[b] teneāt. ptās[c] sane vel cōfirmatio ptinebit p sin gulas ɔ̄uicias ad metro politanū epm. I tē ana. Rdi clet'. De eode.

Ordinatiōes epoz auctē aplica ab oib' q i eadē ɔ̄ uincia sūt epis: celebrāde sūt. q' si oēs simul minime ɔ̄uenire poterit: assensu3[e] tū p̄beāt suis apicib' vt ab ipsa ordinatiōe aio nō de sint. Ex ɔ̄cil. aurasico. c. Ee abie xx. Palea.

Actiōe z ābitione cius quē duo p̄sumpserūt ordi nare epi i vestris ɔ̄uincijs placuit de p̄sūptiōib' vt sic vbi ɔ̄tigerit duos epos ter tiū ordinare: z epi z acto res dānabunt: q̄ cauti' ea q̄ sūt antiq̄t' statuta fuerit. I tē āniu' papa. Ceteris absentib' cū trib' ɔ̄proui cialib' ordinet̃ epus.

Omprouiciales[f] epi si necesse fuerit: ceteris cō sentiētib' a trib' epis ius su archiepi ɔ̄secrari pn̄t. I tē innocēti' papa. Nō ordinet̃ eps extra ɔ̄sciam metropolitani.

Extra ɔ̄sciam metro politani nullus audeat or dinare epm. itegrū. n. ē iu diciū: qd plurimoz sniis ɔ̄firmat̃. nec vn' eps p̄su mat ordinare epm ne[h] fur tiuū bn̄ficiū p̄stitū videat̃. h. n. z synodus nicena ɔ̄sti tuit atq3 custodiēdo diffini uit. I tē gelasi' vniuersis epis p dardaniā ɔ̄stitutis. Eps a suo metropolitano z ipe ab eisdē ɔ̄secretur.

Quia p ambitiōes[i] illi citas[k] nō pudet q̄sdā ecclīarū iura turbare: ac p uilegia q̄ metropolitanis[l] vel ɔ̄uincialibus epis[m] de creuit antiqtas[n] temera ria p̄sūptiōe puadere pp qd ēt cōionis aplice desi derāt dissidiū tenere: q' .s. ab ei' auctē diuisi: vl' q' i pune[o] ppriasvsurpatiōes

Om prouin ciales. iussu sed si eccle sia archiepis copo vacat cuius aucto ritate hoc fa cient z con uenient. rn̄. apostolici. vl capituli ma tricis ecclesie extra de he ret. ad abo lendam. z ex tra de elec. quia diligen tia. nam ētā penes vnum stat ius vni uersitatis. xij q. ij. non lice at alicui. ff. q' cuiusq3 vni uer. sicut. z lxv. distincti. si forte.

f Extra conscientiam plu rimorum. nō dicit lex q' p ā pliores ho mines perfe cta veritas re uelatur. C. d fideicō. l. vl. z est si. extra de offi. deie. pruden tiam. j rn̄. in fi.

c ¶ Ptās q̄ ad cōfirmādū. nā ɔ̄secrare nō pt epm ɔ̄tem pto mimo epo q i ɔ̄uincia sit. nec ille recipe ret executionē. nec dico cū plus posse h calu q̄3 aliū epm. ar. ix. q. iij. c. j. z. ij. ɔ̄firmare aūt d3 statī vel ifirmare si ei not' ē elect' ēt sim plici vbo z i camera. ex̄ de ap. q̄ frōte. suffi cit. n. si ē not' vt dicat eligat̃ magis idoneū ar. xxviij. di. priusq̄. xxxix. di. petr'. vbi ē igno tus examiet eū. In ɔ̄secratiōe vo ip exami net. vt. xxiij. di. qui episcopus.

d Ordinatiōes. auctoritate generali. vt hu ius. c. z similium.

e ¶ Assensum. sed quomodo prestabunt as sensum. cum eis forte notus non sit qui eli gitur. nec cum viderunt vnq̄ vel audierunt

h ¶ Ne furtiuum. ideo dicit furtiuum q3 qd ad oēs spectat isti surripiūt nil tn̄ vn' cō fert. lxvj. di. c. ij. potius g'h dicēdo respexit si militudinem facti q̄ rei eēntiā. auren.

i Quia p ambitiōes. i. dissensiones.

k ¶ Illicit. a dimitte. z icipe ibi non pudet. l ¶ Metropolitanis. in consecran dis epis. m ¶ Epis. i metropolitanis consecrandis.

n ¶ Antiquitas nota q' consuetudo piuile gium inducit. ix. q. iij. conquest'. ex prestan tiones q̄ fiunt a rusticis tpe acgrit. C. d agri col' lib'. ar. ɔ̄. x. q. iij. q3 z diu. xviij. q. ij. ser uitium. o ¶ Vel q' ipune. id ē saltē de

facto.lau. a ¶ Sinceritatis. qr catholicā sinceritatē non obseruant.
b ¶ Duxim⁹. hic resume. qr quasi dicat qr hoc ē. ꝛ iō duximus eam ꝛc. c ¶ Deministis. ꝛ iō debitū honorē eis exhibere debetis.
d ¶ Et.i.ēt. e ¶ Decernentes in cōmune. cōmunē vtilitatē considerātes ꝛ ad scrutiniū venientes vos oēs iquā vnanimiter. f ¶ Statuatis. ꝛ hoc fieri.s. g ¶ Antistites. substituti loco dfūctoꝝ sicut vetus ꝛc. h ¶ Et vicissim oib⁹ modis cēseatis. i ¶ Metropolitan⁹. sub audi sacrari. a cōprouincialib⁹ epis. si metropo. de hac vita ꝛc. h ē verus intellect⁹ huius lr̄e nec habz ɔ̄riū. Alij intelligūt sic: ꝙ mortuo metropolitano suffraganei pn̄t interim aliquē electū

exerceāt nō respicientes qr eterno iudici rōnem tā de catholica sinceritatis.[a] iuiuria ꝙ de traditionū pijuedicijs pr̄naꝝ nō sine ppetue sint dānatiōis interitū reddituri si i hac obstiatione pmāserint charitatē vestrā duxim⁹[b] istruendā: vt vos oēs i cōione fratres sine p dardaniā siue per vnāquāqꝫ ɔtiguā ꝓuiciā cōstituti vos q sub metropolitanis vr̄is eē meministis[c] [e] ab eisdē substitui decernētes[c] sic̄ vet⁹ ɔsuetudo dposcit: vnanimit statuatis[f] antistites[g] ꝛ vicissim[h] si metropolitan⁹[i] hūane ɔditionis forte decesserit: a comprouincialib⁹ epis sic̄ forma trāsmisit sacrari mōis oib⁹ cēseatis: neqꝫ sibi quē ꝙ qd vobis āti ꝗ dispositione ɔcessū ē: patiamini[k] vēdicare: qn̄ten⁹ ꝛ iter ipas ad uersantiū volūtatū ꝓcellas veteꝝ regulas nullatenus custodire cesseꝫ: sic̄ ꝓsecutionū tp̄e diūsaꝝ pr̄es nr̄os ɔstāter fecisse nō dubiū ē.

I tē ex ɔcil. martini pape.

I tur h difficile vt ibi impossibile.
Alud. sigs. j. di. px. c. ij. ꝛ. j. j. q. j. ordinatiōes. ꝛ. q. vlti. qm̄ quicquid. §. j.
Omprouincialiū. Dic ititulat. Di. lxv. lxv. di. i qttuor articuli ꝓponunt. pri

E Piscopū[l] De. eodē.
pꝫ marie quidē ab oi ɔcil. ɔstitui. ꝙ si h aut ꝓ necessitate aut ꝓ lōgingtate itineris difficile fuerit: ex oib⁹ tres eligant: vt oium pn̄tiū vl̄ absentiū subscriptiōes teneant ꝛ sic postea ordiatio fiat. ¶ Dui⁹ aūt rei ptās i oi ꝓuicia ad metropolitanū ptinet epm.

I tē ex cōcilio niceno.
Nō erit epi: q ꝓter metropolitāi ɔsciaꝫ fuerit ordia

I Llud[n] gn̄alr̄ ē cla ri. rū ꝙ si qs ꝓter sniaꝫ vl̄ ɔsciaꝫ metropolitāi fuerit fact⁹ eps hūc magna synodus diffinuit epm eē nō oportere. Disti. lxv.

C Omprouincialiuꝫ[o] epoꝝ vniūsalit deſiderat ɔsensus i ordinatiōe epi. ꝙ si aliqui aiositate ducti ɔ̄dicere voluerit: obtineat snia plurimoꝝ. ¶ ñ i niceno conci.
Si cetis ɔsētiētib⁹ ordiatiōi epoꝝ duo vl̄ tres ɔ̄dicāt: obtieat snia plurimoꝝ

S Anc[p] si cōi oiuꝫ ɔsensu rōnabili r ꝓbato hꝫ

mus ē. qd iuris sit i ordiatiōe epi. si alij q epi dissentiāt. scdo qr metropolitanus nō dꝫ ɔsecrare epm. ꝓter ɔsciētiā pmatis vbi pmas ē. terti⁹ qr eps nō ɔsecratus i pn̄tia archiepi dꝫ eū īfra spaciū triū mēsiū visitare. quart⁹ est ꝙ si vn⁹ tm̄ eps ɔtigerit i ꝓuicia super esse inuitare dꝫ vicine ꝓuincie epos ꝛ cū eis ɔsecrare cōprouinciales episcopos. si aūt ipe negligit: ipsi ɔuenient eo ɔ̄dicente ꝛ cōsecrabunt epos. in primo ergo articulo obtinebit snia plurimorum.

S Ane ani mosita-[p] te. ꝓ h pꝫ eos malo zelo duci qr cuncta mala ministrat iper⁹. de pe. dist. ij. iter hec hircuꝫ. als secus. s. si nō animositate. vt. xxxj. di. nicena. q ¶ Contradicāt. sed qd si archiepiscopus solus cōtradicat nec vult ɔsecrare ꝛ oēs alij volūt. vel ipe vult. ꝛ ipsi nolūt dico archiepm ꝓcedēdū. nisi ille malo zelo moueret. vl̄ nisi ipsi causam dissēsus assignarēt. ꝛ ordiabit eū cū epis vicine ꝓuincie fm. h. tu dic. ꝙ archieps cām nō assignet sue ɔ̄dictionis. ꝓ ɔsentiente hēt. arg. ff. so. ma. doté. eꝯ d his q fi. a' malo. par. ca. cū in cūctis. ff. de le. j. filiusfa. §. diuue. eꝯ de iure pastoralis. ꝛ vn⁹ oibus resistet si cām assignauerit. xxxj. di. nicena. imo si nō audiret deponeret. ꝛ ordiator

consecrare fm h hec dictio sacrari: ponitur passiue ꝛ nō subaudit ibi metropolitanū vt lxv. di. si forte. s ɔ̄. c. di. qm̄. ibi dī ꝙ vacante sede metropol. nō debēt epi ordinari. nec. n. eccłia sustinet sp vicē defūcti epi. xij. q. ij. siq. ꝛ eꝯ de pscrip. c. j. s illud. c. qm̄. pt itelligi qm̄ ille fuit i mora petēdi palliū Johan.
k ¶ Patiamini. ꝛ ita resistere pōt qs ꝓ iure suo. ar. C. vn̄ vi. li. j. ff. ad. l. acq. sciaꝫ. §. penul. Argue ꝙ licitū sit tibi sic tua iura tueri ꝙ qr resisto tibi nō potes inde qri. xxiij. q. vl. igit cū sepe. ff. de peti. here. illō. ꝛ. lxj. di. nul
l E Piscopū. dꝫ. l. cōgruū ꝛ optimū (lus. ē. lau. m ¶ Diffi ile. s. di. lxj. ca tinensis vt ibi impossibile ꝛc. lau. ꝛ ita sumi

ꝛ ordinatus.lxxxj.di.tantis.ꝛ in aut.de san. epi.§.ij.vel dic ꝙ petetur consecratio a superiore.vt dixi.lxiij.di.c.vi.

a Non dꝫ. oportet occurrere duos ad minus.lxvj.distin.porro.

mus.§.ne autē.Itē dñ quis facit ꝫ qꝺ religio regrit vel natura rei.vt insti.de re.diui.§ religiosum. f ℭ Si āt epm ex q̄ ergo primatē hꝫ archiepūs.ſꝫ cōsulat euꝫ super consecratione epi.ꝛ si p̄mas forte nō vult consentire.dicit. h.

b ℭ Presentiam . exhibꝫ ergo quis per suas litteras tm̄ presentiā suam. ꝛ exonerat̄ p curator a satisda.ac si p̄sens esset cuꝫ litteris ꝺ rato.ff.de ꝓcu. si ꝓcurator. ar.ꝯ.de pen. dist.j . quem penitet.in fi. insti. de aut. tu.§.j.ꝛ.ff. ꝺ aucto.tu.ob ligari.§. pupillus. similiter per legatū representatur superioris auctoritas xciiij.di.c.j.ꝛ ex̄ de ap. cuꝫ parati.lau.

c ℭ Episcopus p̄prijs literis si etiā oēs ꝯdicerēt ꝛ vnus ꝯsentiret nō pōt ille vnus reuocare cōsensuꝫ suum ff.quoruꝫ le . .l.j.§ si alter cōtrariū. nō ſ.lxiij.distin. quanta.

ecclesiasticā regulā duo vel tres aiositate ducti ꝓ cōtētionē ꝯdicāt⁹ obtineat plurimoꝝ snia sacerdotum.

Item ex ꝯci.martini pape.

Non dꝫᵃ or/ De cōr dinari epūs absqꝫ ꝯsilio ꝛ p̄ntia metropolitani epi.adesse āt oꝫ oēs q sunt i ꝓuincia sacerdotes : q̄s ꝓ suā epl̄am dꝫ metropolitan⁹ ꝯuocare.ꝛ siqdē oēs ꝯcurrāt bñ ē.si aūt ꝫ difficile fuerit:plures oꝫ ꝯcurrere.q aūt nō ꝯueniūt p̄sētiāᵇ sui ꝓ epl̄as suas faciāt ꝛ sic oiuꝫ fcō ꝯsensu ordinationē epi fieri oꝫ . si āt alit̄ ꝓterq̄ꝫ a nobis terminatū ē fuerit fcm̄:talē ordinationē nihil valere decernim⁹. ℭ Si āt ꝓm canones ordinatio epi fuerit facta: ꝛ aliqs cū sua malitia i aliq̄ ꝯdixerit:plurimoꝝ ꝯsēsus obtineat. Item ex cōci.

anthioceno. De eo.

Epūsᶜ nō ē ordinandus sine ꝯsilio ꝛ p̄ntia metropolitani epi.cui melius erit:si ex oi ꝓuincia ꝯgregētur epi.qꝺ si fieri nō p̄t hi q adesse nō p̄nt: ꝓprijs lr̄is ꝯsensū suū designēt. ꝛ tūc demū post plurimorū epoꝝ siue ꝓ p̄ntiaꝫ siue ꝓ lr̄as ꝯsensuꝫ snia ꝯsona ordinet̄.qꝺ si aliter q̄ꝫ statutū ē fiat:nihil valet̄ hmōi ordinationeꝫ sciat . Si v̄o ēt ꝓm diffinitas regl̄as ordinatio celebret̄: ꝯdicāt āt aliq ꝓꝓ ꝓprias ꝛ domesticas simultates.his ꝯtemptꝫᵈ snia de eo obtineat plurimoꝝᵉ. Si āt ᶠ ꝓuincia p̄matē hr̄e ꝯstiterit : nec ēt metropolitano absqꝫ ꝯscia ei⁹ epm ꝯsecrare licebit.

Item leo vrb rōe epi anas. epo. Ubicꝫ p̄mas ꝯsēsu metropol. epꝫ n̄ ordinet.

De p̄sonaᵍ aūt ꝯsecrādi epi ꝛ de cleri plebisqꝫ ꝯsēsu metropolitan⁹ epūs ad fr̄nitateꝫ tuā r̄ferat.qꝺ qꝫ i ꝓuicia bñ placuit scire faciat: vt ordinē rite celebrādū tua q̄qꝫ ꝯfirmat auctas:q̄ rect̄ dispositioib⁹ nihil moreᵇ aut difficultat̄ ꝺbebit affert̄:ne gregibus dñi diu¹ desit cura pastoꝝ.

Item ex ꝯci.car.iiij. De eo.

Placetⁱ oib⁹ vt icon/sulte p̄mate cuiuslibꝫ ꝓuincie tā facile nemo p̄sumat licꝫ cū mult] i quocunqꝫ loco sine ei⁹ vt dcm̄ ē p̄cepto epm ordinare . si aūt necessitasᵏ fuerit : tres epi i q̄cūqꝫ loco sint: cum primat] p̄cepto debēt ordinare epm. Item ex cōci.ni

cū supiore eē agēdū.argu. viij.q.iij. artaldus.vl̄ forte ex tunc archiepūs poterit cōsecrare. In cōfirmatiōe aūt faciēda.non dico primateꝫ cōsulēdū. quia nō iuenio expressum. nec primas cōsulat papam super ꝯsecratione sui suffraganei.vt ar . lxiij.di. cum longe.alꝰ nl̄la vel modica eēt auctoritas primatꝰ. qꝺ iuris de ꝫ p̄mas habet dixi.ſ. xviij . distinctio.c.j.

g De persona epūs fraternitateꝫ tuaꝫ anastasio patriarcha confirmet.j.xvj .q. vij . nullus omnino.

h ℭ Mor sic.ij.q.j.sic ꝛ ex̄ ꝺ sen. ꝛ re iudi.iurgantium.immo ꝛ vbi pena est imponenda.nulla mora debet interuenire.de pe.di.j. adam. argu.contra.xj.q.iij.cuꝫ apud .negocia ergo cum celeritate expedienda sunt.

d ℭ Contēptis.i.omissis.ff.de mino.si iudex.xj.q.iij. q resistit.nā neminē debem⁹ contemnere.

e ℭ Pluriorꝫ.regulare ē ꝙ p̄iudicet cōsēsus maioris partis.vt hic dicitur nisi in casu.vt ex̄ de rescrip.pastoralis.ꝛ in cā patronorum vt ex̄ de iurepa.qm̄.ꝛ cum examinatur causa criminalis epi.vt.vj.q.iiij.c.j.ꝛ.ij. ꝛ in re cōmuni.vt.ff.cōi.di.sabinus.ꝛ i iudiciꝫ de le.a principe.vt.C.de ap.i offerēdis.ꝛ i cā liberali.vt.C.de communi seruo ma.l.j.§.ij.ꝛ dñ quis plus iuris hꝫ in re.vt.C.de do. lanci-

i Placet in quecunqꝫ dum tamen honesto.nam dicit lex ꝙ tamen dicitur quidam sunt alijs preferendi . intelligendum ē si sunt honesti.ff.de mu.ꝛ hono.vt gradatiꝫ ff.de recep.si cum dies.§.si arbiter .

k ℭ Si autem necessitas.i.si archiepiscopus non est in prouincia.

Anicuiqꝫ ecclie pro/pri⁹ honoꝛ obseruet.

Mos antiqu⁹ pduret i egypto vel lybia ꝛ penta/poli ut alexãdrin⁹ eps hoꝛũ oĩuꝫ hẽat ptãtẽ: qm̃ qui dẽ ꝛ romano epo parilis ẽ mos: sil'r aũt ꝛ apud an/thiochiã ꝛ ceteras ꝓuĩci/as honoꝛ su⁹ vnicuiqꝫ ser/uet ecclie. Itẽ ex codeꝫ.

Quoniã mos antiqu⁹ obtinuit ꝛ ve/tusta traditio: vt helie.id ẽ hierosolymoꝝ epo honoꝛ deferat habeat ꝯsequent honoꝛẽ manẽte tñ metro/politane ciuitatis honoꝛe ꝓpꝛio. Quia v'o cõꝓuĩcialib⁹ suis cũ metropoli/tani lñia fuerit oꝛdinatus ĩfra ꝯstituta tpa ei⁹ se rep/sẽtet ꝯspectib⁹. Itẽ ĩ i ter/raconẽsi ꝯci.legit. De eo.

Siqs si metropolitana ciuitate epũs nõ fue/rit oꝛdinat⁹: postea qͣ̃ su/scepta bñdictiõe p metro/politani lr̃as honoꝛẽ fue/rit adept⁹ epi id optimuꝫ eẽ decernim⁹: vt postmo/dũ statuto tpe.i.iplet duo/b⁹ mẽsib⁹ se metropolitãi sui pñter aspectib⁹: vt ab illo monit ecclĩastic istru/ct⁹ plen⁹ qd obseruare d'beat recognoscat. q si foꝛ/te h iplere neglexerit: i sy/nodo icrepat⁹ a frĩb⁹ coꝛ/rigat: ꝛ si foꝛte ĩfirmitate aliq̃ ne h ipleat fuerit ipe/dit⁹: h suis lr̃is metropo/litano idicare ꝓcuret.

His auctib⁹ dat' itelligi: q epi a cõꝓuĩcialib⁹ suis debeãt oꝛdiari. Sꝫ q̃rit si i ꝓuĩcia plimi epi fuerit: ꝛ ꝯtigerit foꝛte vnũ remane/re epm: qd fieri dẽat ille q: solus ẽ oꝛdiare nõ pót epm.cõꝓuĩciales.n.non hẽat cũ qb⁹ epm ꝯsecrare valcat.cũ g talis necessitas fuerit: qd faciẽdũ sit: i sar/dicẽsi cõ.diffinit: i q̃ sic sta/tutũ legit. Si foꝛte vn⁹ tm̃ i ꝓuĩcia remãserit eps: ad ꝯsecratiõnẽ epi de vicina ꝓuĩcia cõuocent.

Si foꝛte i ꝓuĩcia vnuꝫ tm̃ cõtigerit remãere epi/scopum superstes episcop⁹ cõuocet episcopos vicine prouincie ꝛ cum eis oꝛdi/net compꝛouinciales sibi epos qd si facere neglexe/rit populi cõmoneãt epos ꝓuĩcie vicine: ꝛ illi prius cõmoneãt epm q in eadẽ ꝓuĩcia cõmorat: ꝛ oñdãt quõ populi petant sibi re/ctoꝛem ꝛ doceant iustum eẽ vt veniat ipse ꝛ cuꝫ eis oꝛdiet epm. ꝛ si litteris cõ

a Mos antiquus.ar.p cõsuetudine seruã/da.vt.ix.q.iij.conquest⁹. b. Et pentapolim.regio ẽ. c Parilis.i. silis in qbusdã.q: vterqꝫ deponit epos vel dic romano.i.ꝯstantinopoli.sic ponit.xxiiij. q.ij. sane pro fertur . h eni subẽ pape si cut alie vt.ix. q.iij . cuncta ꝛ.xxiiij. q . j. quotiens. d Ecclie. j.di.xcix.ecce e Quoniã vt helie vocata est ci uitas hiero/solyma ab he lio questoꝛe q situ ciuita/tis mutauit cũ primo di/cta fuit saleꝫ postea iebus postea salo/monia a salo mone nũc di cta ẽ hieroso lyma a hie / rõ.qd ẽ sacra ꝛ salomon q̃ si sacra ciui tas salomo/nis. f Manen te.vt nõ mi/nuat ab eo. electio enim epoꝝ ad solũ metropolita nũ ẽ referen da.sꝫ ꝯsecra/tio nõ dꝫ fie/ri sine noti/cia pmatis. g Siqs nõ fuerit. vbi.n.vult metropolitan⁹.ibi oꝛdinãdus est eps.vt.lj.di.q i aliq̃. h Implet'.sic q eps ꝯsecrat⁹ pter ꝯsciaꝫ metropolitãi ei⁹ cõ/spectui dꝫ pñtari ĩtra tres mẽses vt.s.di.lxiij cũ lõge.sꝫ oꝛdinati a papa dẽnt se pñtare a spectui ei⁹ singul' ãnis.xciij.di.iuxta sanctoꝝ i Duob⁹.s.di.lxiij.cũ lõge.s.sꝫ r ott⁹ cõlo nat.q: ibi ꝛ hic ĩtra tertiũ mẽseꝫ hoc facit. k Et si ĩfirmitate.si.s.di.xviij. eps ad sy/nodũ.v.q.iij.c.j.vbi de h tractaui.ꝛ.ff.de le. j.si grege.§.si.idẽ ẽ i aliis ipedimẽtis.ꝛ h pot

l Si foꝛte h.c.sꝫ ad hoc cõstur gl'a exẽpli. fuerit iduci qd vniũsitas sict i vno.ꝛ.ff qd cuiusqꝫ vni.l.sic.imo poti⁹ i ꝯtrũ pt idu/ci cũ iste solus ñ possit id qd vniũsitas potu it.vñ dico q vniũsitas pijt cũ r'digit ad vnũ caput.ar.ff.d ie.j.si grege. vñ satis dici pt q si oẽs d liquẽt i eligẽ do pt vnũ.q ille sol⁹ nõ pt eligẽ cũ ñ cõ sistit i eo ius vniũsitatis.io qd credo fal sũ.vt.ff.q cu iusq.vni. sicut mũicipiũ.i fi. ꝛ ex de elec. bone mẽoꝛie ij.vñ dico q si oẽs peccẽt p ter vnũ q il/le solus pt eli gẽ p iura su/p'posita .b. sed quis da/bit istis epis expẽsas eccle sia q̃ vacat. ar.iiij.q.iij. vetur .ꝛ.x.q iij.cauẽdũ. ꝛ xij.q.ij.cha/ritatẽ.si ẽ te/nuis cõmen/dãt d suo. et ex d vi.ꝛ ho. cle.cũ ab oi. m Conuo cet.sꝫ nunqd tenẽt illi ꝯue nir.s.ad ꝯuo catiõnẽ illius tenẽtur qui/dem . ꝛ nisi venirẽt pec/carẽt.ar.xj.q.j.sic.n.ar.di.xc.pcipim⁹ ꝛ dẽnt tẽ cogi ab ipoꝝ plato vl' pp.h.dic̃ q ab isto cõpelli pñt auctẽ hu⁹ canõis.nã qñqꝫ par i parẽ hꝫ iperiũ.vt.ij.q.vj.placuit.ꝛ.vj.q.iiij. c.ij.m Cõuocet.ar.q vacãte ecclia clici pñt vicios epos ꝯuocare.vt.vij.q.j.põtificeo. n Neglexerit.ar.q sbditi negligũt facẽ q̃ dñt.ea dẽat suppl'ri a maioꝛi vl' p se vl' p aliũ ꝛ ecõuerso.arg.ix q.iij.cũ sim⁹.ar.lxxxix.di. o Ppli.lãge sũt h (volñ⁹.viij.q.iij.artal. ppls.q: cã cõis ẽ.ꝛ ita si ẽ ꝯ.ix.q.iij.cũ sim⁹.

a ¶ Tacuerit. hic tacens pro contumace habet. alibi p fugiente. vt. xliiij. di. sit rector. alibi p contradicente. vt. ff. de pcur. filius. §. inuitus. lxxxvj. di. tanta. alibi p consensu. liiij. di. si fuit. ff. de interro. act. de etate. §. et q tacuit. alibi pro neutro. ff. de reg. iu. qui tacet.

Distin. lxvj.

b Archiepus hic depingit lxvj. di. in qua ostendit magister duo. s. q debeant interesse in consecratione metropolitani. quia oes suffraganei et q nullus debeat consecrari in epm a paucioribus q a trib. dicens. §. h. hic refert re inter consecratione epi et archiepi. qr in consecratione archiepi oes episcopi itererunt nisi esset vrgentissima necitas in consecratione epi. etiam si no sit grauis necessitas dutn aliq sit necitas. sufficit p litteras consentire. lj. di. c. si.

...uent tacuerit et dissimulauerit nihilq rescripserit: tunc satis faciendum e pplis: vt conueniat ex vicina puincia et eps ordinet. Di. lxvj.

Archiepus debet ab oibus sue prouincie epis ordinari.

Unde aniti papa ait. Ab oibus suffraganeis suis archiepus ordiet.

Archiepiscopus ab oibus sue puincie epis ordinet. Hoc aut qd de archiepi ordinatione pceptum e vt oes suffragane eum ordinent: nullatenus liceat imutari quia ille q pest oibus: ab oibus epis quibus pest debz constitui. Si at aliter psumptum fuerit viribus carere non dubium est. qr irrita erit sec acta ordinatio archiepi. De epis non ordinandis a paucioribus q a trib epis anacletus pp.

Porro et scribit dicens. hierosolymitanus primus archiepus huius iacobus q iustus dicebatur: et sm carnem frater dni nuncupatus est: a petro iacobo et ioanne aplis est ordinatus: successoribus aut suis formam dantibus vt vt minus q a tribus epis reliquisq oibus assensum pbentibus nullatenus eps ordinet et comuni voto ordinatio celebretur.

Presbyteri. Di. lxvij.

Presbyteri et corepi ab vno epo ordinari pnt.

Unde anacletus. Sacerdotes ab vno epo pnt ordinari.

Reliquos sacerdotes a pprio ordinet epo: ita vt ciues et alij sacerdotes assensum pbeant et ieiunantes ordinationem celebrent. similr et diaconi ordinent. ¶ Ceterorum aut graduum distributioni triu veracium testimonium cum epi approbatione sufficere pot. Item i his palesi conci. legit. De eodem.

di. in nouo. Item epi successerunt in loco aplorum vt. lxviij. di. quorum vices. q apli fuerunt epi. Item legit de iuda q episcopatum eius accipiat alter. Ad h dicendum q qda q tunc oes apli erant simplices sacerdotes. et tn consecrare poterant. na moyses simplex sacerdos erat. et tn consecrabat aaron. vt xxj. di. §. j. vel dic q tn visibili vnctione hij tres consecrauerunt eum. sz prius erat inuisibiliter vnctus a dno. vel dic q no ordinauerunt eum. sed tn formam ordinandi aliis ostenderunt. vel dic q non in epm sz in archiepm eum ordinauerunt. vel dic ordinauerunt. i. itroniçauerunt eum ad administratione certi loci. prius eni erat eps sz sine titulo. Di. lxvij. Reliquos. hic depingit. lxvij. di. ostenso q eps no pot ordinari nisi a plib. ostendit h q reliq sacerdotes et clici ordiari pnt ab vno solo epo. in ordinatione tn sacerdotu et diaconorum alij sacerdotes et ciues assensu dnt pstare. in reliquorum ordinatione sufficit testimoniu triu.

c Archieps. ar. q si eligitur abbas alicuius monasterij q preest alijs monasterijs. oes abbates illorum monasteriorum debent consentire et electioni interesse. d ¶ Ab oibus. ar. qd oes tangit ab oibus dz approbari. vt. viij. q. j. licz. et C. de anc. pstan. l. vl. et. liiij. distin. c. j.

e ¶ Irrita. quo ad officij executionem. io.

f ¶ De epis. q tribus. sz quare tres epi dnt interesse. qr in trib est fidei fundamentum. quaz pueris et simplicibus pbis confiteri tenetur. xxiij. di. q eps. et. xxiiij. di. qn.

g Porro. archieps. s. xxj. di. cleros. §. sz matthias fuit pmo ordiatus i clericu. iste p i archiepiscopuz.

h ¶ Nuncupatus e. qr filius fuit sororis mris dni. vel qr fuit ei silis, prius in psona. vel qr mr fuit filia fris ioseph q putabat pr dni. xxvij. q. ij. coniunx. i ¶ Ordinat. i. ad certi loci administratione electus. Sz nonne oes apli erant epi. vi q sic. qr petro pmo fuit dat pontificat. et oes alij fuerunt pari ptate pditi. vt. xxj.

l Reliqui. reliqui vt ciues quib dnt pesse.

m ¶ Sacerdotes. quibus debent associari. vel de quorum collegio est. vel de clericis maioris ecclesie. dicit sine quorum consensu episcopus clericos ordinare no debet. vt dixi. xxiiij. distin. episcopus.

n ¶ Ieiunantes. tam ordinantes q ordiati. vt. j. de conse. di. v. vt epi. j. di. lxxv q et pnbus.

o ¶ Diaconi. nam ecclesie precipue comittuntur psbyteris et diaconib. xij. q. ij. diacol.

p ¶ Trium. i. j. q. j. placuit. vt de ordinatione. ꝯ multorum. §. sz sibi multi pnt dici tres. insti. de iure psonarum. §. vl. s. di. xxiij. eps. §. s. di. xxiij. lector. §. sed h de notis intelligit illud de ignotis. vel h cum occulte ordinat et sine solenitate illud cum publice etc.

Episcopus[a] sacerdoti b⁹ ac ministri solus honorē dare pōt: solus auferre[b] nō pt. Di. lxviij.

Queritur[c] de illis q oz dinant ab his: qs nō ꝯstat fuisse episcopos an sint iterū consecrādi an nō qd̄ vo cōsecrādi nō sint ꝓbaſ auctoritate gregorij: q scribēs iohāni rauennati epō ait. Semel ꝯsecrat⁹ iterū cōsecrari nō dz.

Sicut[d] semel baptiçat⁹ iterū baptiçari ñ dz: sic ⁊ semel ꝯsecratus[e] iterū cōsecrari nō pt. sꝫ siquis cū leui[f] culpa ad sacerdotiū venerit: ꝓ culpa penitētia dz indici: ⁊ tamē ordo seruet. Contra idē gregorius testatur scribens cuidā epō. De pſbyteris q ordinant ab eis: qs cōstat epos nō fuisse.

Presbyteri[g] qs reperisti si incogniti fuerit viri illi q ordināt: ⁊ dubiū ē eos epos fuisse: aut q eos ordinauerūt si bone actionis viriq; catholici sint ⁊ ipi pſbi in misterio christi oīq; sctā lege edocti ab episcopo suo benedictionē pſbyterat⁹ suscipiant ⁊ cōsecrentur[h] sic ⁊ ministerio sacro fungant. Quod g cōsecrat⁹ i ordine iterum cōsecrari ꝓhibeſ: de eo itelligēdū ē q ꝯsecrat⁹ ē ab illo quē certū erat ꝯsecrādi ius hīe. Qui āt ab illo ꝯsecraſ quē ñ ꝯstat ius ꝯsecrandi habuisse: iterū ꝯsecrād⁹ est qꝛ si ille ꝯsecrādi ius ñ habuerit: iste ex olei effusiōe nil ꝯsecratōis accepit: ⁊ qꝛ i ipo ordie ꝯsecrat⁹ ñ erat nūc q̄i pmū ad ꝯsecratōez veniēs ab epo sacerdotalē bñdictionē ⁊ ꝯsecrationez ꝯseqt. Si āt ius ꝯsecrādi habuerit i pma vnctiōe ꝯsecut⁹ ē ꝯsecratōz i. scd̄a vo ñ reiteraſ ꝯsecratio: sꝫ sola vnctio: sicꝰ q dubiū ē an sit baptiçat⁹ vel nō debeat baptiçari. Qd̄ si prius baptiçatus nō fuerat ꝯseqtur grām baptismi: si aūt

a Epūs ⁊c. solus. i. sine alijs epis pt ordinare aliqs. sꝫ sine alijs epis nō pōt deponere. vt. xv. q. vij. felix. nō āt excludūt clerici. qꝛ nec sine illis pt bñficia ꝯferre. nisi habeat ex ꝯsuetudie vt ex̄ ꝺ his q fi. a ma. par. c. ea noscit.

b Auferre. j. xj. q. iij. eps. ⁊. q. vij. c. vlt.

c Queritur. h depingit. lxviij. di. i q magister oñdit qd iuris sit ꝺ clericis q ordināt ab eis qs non ꝯstat eē epos. ⁊ q dr̄a sit inter epos ⁊ corepiscopos. ⁊ q̄re corepi recesserūt ab aula q̄rto oñdit q successerūt i loco apl'oꝝ scilicꝫ epi.

d Sicut. h̄. c. nō facit ad ꝓpositū gratiāi qꝛ h̄. c. loquit ꝺ illis q sūt ordinati a talibus qs ꝯstat eē epos. ⁊ illud ꝯ qd̄ seqtur. silr male inducit. qꝛ nullo mō est ꝯtriuꝫ ⁊ ita supficialis ē argumētatio magistri.

e Cōsecrat⁹. j. q. j. sigs ꝯfugit. ꝯ. j. q. vij. daibertū. ꝯ. ibi dr ꝙ ordinat⁹ male vel baptiçatus iterū ordinat. s̄m illd̄ verū ē cum ex̄ formam ecclesie ē ordinatus vel bap. al's secus de ꝯse. di. iiij. oñdit. ꝓ. fi. ⁊. c. quō.

f Cū leui culpa. dñt qdā veniali. ar. xxv. dist. §. cris. alij leui. i. mortali p̄eunte tñ non pmanēte. nā peccauit sꝫ penituit. sꝫ qꝛ post talem culpā se pmisit ꝓmoueri. aliā culpā contraxit cū q ꝓmotis ē de qua h̄ loquitur. tu dic ꝙ ꝓmoueri pōt cū culpa existente ⁊ manēte mortali. dū tñ leui. de hmōi culpis collige exēpla. v. q. iiij. in loco. xxj. q. iiij. c. vlti. xxviij. di. c. vl. de cōse. di. ij. relatū. Sꝫ h nota ꝙ oēs ꝯcordātie iste de ꝓmotis loquunt. sed si enorme peccatū tacuisset sec⁹ esset. vt. l. di. ex penitētib⁹. nisi eēt occultū peccatū. vt ex̄ de temp. or. q̄situ. nisi i homicidio vt ibi dici.

g Presbyteri. q ordinant. ꝯa lr̄a ꝯtur ber. ꝯ ordināt. ad h̄ facit. iij. q. iiij. oēs q̄s.

h Et cōsecrētur. hic i dubio poti⁹ p̄sumit nō ordinatus q ordinat⁹. similiter i dubio p̄sumitur potius nō baptiçat⁹ q̄ baptiçat⁹ vt de conse. di. iiij. paruulo. in dubio poti⁹ p̄sumit ecclesia nō consecrata. vt ꝺ cōse. di. j. solēnitates. Sꝫ cuꝫ ita p̄sumit in his sacris q̄re i sacro matrimonij poti⁹ p̄sumitur pro ipo q̄ ꝯ. vt. xxxiij. q. j. sigs. acceperit. ⁊c. sine oī piculo ē si sacramēta illa iterent. sꝫ periculū eēt si iudicaret nō esse mr̄imoniū vbi ē. iste q̄re nō credit h̄ ꝟbo illius q se dicit ordinatū. sicut credit ei q se dicit baptiçatū. vt de cō. di. iiij. placuit. ⁊. c. de īfantib⁹. ⁊c. qꝛ sola fides ꝯfert alicui sacr̄m baptismi. vt ex̄ de cle. nō bap. mi. c. ij. sꝫ sola fides nō dat ordinē. ad h̄ facit. j. q. j. §. ecce apparet. §. qd̄ g. Itē lꝫ i viuo p̄sumat aliqs poti⁹ nō baptiçat⁹. tñ i mortuo p̄sumit potius baptiçat⁹. vt de ꝯse. di. iiij. si cos. supple vt suffragia ecclesie ei ꝓficiāt. xiij q. ij. nō estimem⁹. ⁊. c. anime.

i Nō reite. hec solutio ē canonica dixit tñ g. ꝙ si millies ordiat pſbr. tot pſbrales ordīes recipit. q̄t recipit sacerdotia. idē dicit de baptismo. aliť eni quō fieret iniuria sacro. vt. j. ꝺ ꝯse. di. iiij. oñdit. vł quō diceret qs bis baptiçari. vt. j. ꝺ ꝯs. di. iiij. q bis. ⁊. c. eos. Itē cū qs dicaſ. accedat ꝟbū ad elemētū ⁊c. j. q. j. detrahe. g q̄tiens dicunt ꝟba illa ⁊ apponit elemētū. fit nouū sacramētū nā ⁊ sepi⁹ sumit aliqs

corp⁹ xpi. ꝛ sepi⁹ excōicat aliqs ꝛ ex plurib⁹ cāis aliqs possidet rē aliquā. vt. ff. de ac. pos. possdieri. §. ex plurib⁹. ſʒ certe ſm h̄ ſi cēties aliqs cōtraheret cū aliq̄: tot eēnt m̄rimōia. qḋ falsū ē. xxj. q. j. quod. Itē posset ſm h̄ depo ni ab vno sa cerdotio ꝛ re tinere aliud dicas ꝙ nō iterat̄ niſi vn ctio exterior. ꝛ ſic ſcda ma numissio ni hil adijcit p̄ me. C. ḋ. ma numis. vin dic. l. ij. ſic in ſacro ē. vlti ma opinio ve a rior ē. Ecclesi is. qd uiri ſit de hac mate ria nō. de ꝯ. di. j. ecclesijs b Semie ſōnicario. nā dixit. g. ꝙ ēt in ecclia vir vxoꝛ tenet ḋ bitū reddere ſʒ male. ar. ff. ḋ ſo. qḋ di cimus.

c Propt eas. adde ali uʒ casū ḋ cō. di. j. ſi motū. d Inter ep̄os. tres po nit drias int̄ ep̄os ꝛ cor ep̄os. isti aūt corep̄i aliqd hēbāt ſupra p̄sbros. ſʒ nō bene deter minat qd.

baptiçatus erāt: nihil acci pit i ſcda vnctiōe: nec per tinet h̄ ad reiterationē ba ptiſmi: ſʒ ad cautelā ſalu tis. h̄ etiā de ecclesijs con ſecratis vel cōſecrādis ſilr̄ obſeruādum. ē. Unde in niceno ꝯci. legi. **Non dʒ iterꝫ ꝯſecrari ecclia ſemel ꝯſecrata.**

Ecclesijs[a] ſe mel ꝯſecratis ḋo non iterū dʒ cōſecratio adhi beri: niſi aut ab igne exu ſte aut ſanguinis effusiōe aut cuiuſcūqʒ ſemie[b] fue rit pollute: qꝛ ſicut infans a q̄licūqʒ ſacerdote i noie p̄ris ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti ſe mel baptiçat⁹ nō dʒ iteruʒ baptiçari: ita nec loc⁹ deo dedicat⁹ ē iterꝫ ꝯſecrādus niſi ꝑpter[c] eas cās q̄s ſupe ri⁹ noīauim⁹: ſi tñ fidē ſā cte trinitat̄ tenuerit q caꝫ cōſecrauerit. Inter epi ſcopos[d] ꝛ corep̄os aut ē h̄ drīa: ꝙ epi nō niſi i ciuita tib⁹: corep̄i ꝛ in vicis ordi nari p̄nt. epi formatas[e] tri buūt lr̄as: corep̄i non niſi cōmendaticias[f] ꝛ pacifi cas dare valēt. epi ius cō ſecrādi hn̄t: corep̄i tñ mi nores ordines tribuūt: le uiticā[g] aūt ꝛ ſacerdotaleꝫ bn̄dictionē nō valent pre

ſtare. De his ita ſcribit leo ep̄s oībus epis ꝛ p̄ſby teris. **In qbus corepi ab epis differūt.**

Quāuis plurima[h] duob⁹ ordinib⁹ tm̄. ſcꝫ ad minores ordines ꝯferēdos q̄ ad ꝑdicationē. q̄ ad ꝯfectionē ita tm̄ ꝙ nō poſ ſit ꝯferre niſi lectoratū ꝛ i ferioꝛes oſtia riatū ꝛ p̄ ſal mistatū.

Quāuis[i] corepisco pis ꝛ presbyteri ꝯplu rima cum epis ministe riorū cōis ſit diſpēſatio: q̄ dā tm̄ ſibi ꝓhibita nouerit ſicut ē p̄ſbyteroꝝ diacono rū ꝛ virginū ꝯſecratio: cō ſtitutio altaris ac bn̄dictō vel vnctio. ſiquidē nec eri gere[i] altaria nec ecclesias cōſecrare eis licituꝫ ē. nec p ipoſitionē manuū fideli bus[k] baptiçatis vel ꝯuer ſis hereticis[l] paraclytum ſpm̄ ſ. tradeꝛ: nec chriſma ꝯficē nec chriſmate bapti çatoꝝ frōtes ſignare: nec p̄blice[m] qdē i miſſa quēq̄ penitētē reconciliare nec formatas cuilibet clerico ep̄l'as mittere. Hec oia il licita ſūt corep̄is: q ad exē plū ꝛ formā. lxxij. diſcipulo rū eē noſcūt: vel p̄ſbis qui eandem geſtāt figurā. qm̄ q̄q̄ ꝯſecrationē hn̄t: pō tificat⁹ tm̄ apicē nō habēt. Hij ꝟo ꝑpter iſolētiā ſuā q̄ officia ep̄oꝝ ſibi vſurpāt ab ecclesia ꝓhibiti ſūt. Unde damaſus[n] papa ait **Ordo corep̄oꝝ a ſacra ſe**

diaconalē niſi tm̄ lectoratū. vt. j. xx. di. c. j. in ſi. ſʒ. g. fuit decept⁹ ex. c. ſe. vbi nō dr̄ niſi de h̄

i Erigere i ecclia cōſe crata. nā an te cōſecratio nē licet p̄ſbīl cōſtituē alta ria. ſʒ poſt n̄ niſi de con ſenſu epi. qḋ ſi fecerit de ponat. ar. j. ḋ ꝯſe. di. j. nul lus p̄ſbr. hec expoſitio ē il lius ꝟbi con ſtitutio alta ris. k Fi delib⁹. bapti çatis. h. intel ligit litteram ſic baptiçat̄ ſ. ex ecclia ꝛ redeūtib⁹ ad eā. vt de con ſe. diſt. iiij. ab antiq. qḋ po ſtea ſeqr̄ ḋ hereticis itel ligit i ecclia baptiçat̄ vt dic ꝙ idē re petit i ſequē ti lr̄a alij itel ligūt de ba ptiçatis i ne ceſſitate a pa tre vel a ma

e Formatas formate ſiue di miſſorie dn̄r lr̄e qb⁹ qs eximit̄ a iuriſdictiōe ſui ep̄i q olim cū ſolēnitate magna fiebāt vt lxxiij. di. c. j. Comēdaticie ſiue pacifice dn̄r q̄ dant̄ clerico viatori qb⁹ cōmēd. ſ. vt pacifi ce poſſit exeq offm̄ ſuū. ꝛ lʒ. g. dicat ꝙ cor ep̄i tales dare poterant. illḋ nō credo. ſʒ ſol⁹ ep̄s vt de cōſe. di. v. nō oʒ. lxxj. di. e ꝯneo. ꝙ ar chidiacon⁹ eas dare nō poſſit hēs ex de of. archi. ſignificaſti. f Cōmēdaticias. ar. ꝫ. lxxj. di. de eꝯneo. g Leuiticā. neciſub

tre. xxx. q. j. ad limia. qb⁹ poſtea ep̄s i ꝯfirma tiōe dʒ cōferre ea q̄ collata eis nō fuerūt. vt hic. j. q. j. §. ecce. ſequēs ꝟo lr̄a itelligit de ba ptiçatis nō i neceſſitate. ꝛ ita nō repetit idē. Jo. l Hereticis. j. de ꝯ. di. iiij. q̄uis. m Nec publice qḋ ſolus ep̄s pt. l. di. i ca pite. niſi i neceſſitate. vt. xxvj. q. vj. c. vlti. ꝛ. c. j n Un̄ damaſus. ſʒ tm̄ hūc nicolaus ē ſecu tus ꝛ ſic ē ꝫ. di. l. ſtudeat. ſʒ iā tēpoꝛe nicolai aboleuerat ꝯſtitutio damaſi vel fuerāt ꝓhi biti non quin eſſent ſʒ ne eēnt vt prius.

a Qorepi. vn̄. i. ex q̄ causa pcesserint q̄ ad talē p̄sūptionē. b Ignoram⁹ s; nōne p totū orbē fuerūt corepi. q̄ p̄sumen dū ē q fuerūt ab aplis vel cōciliis istituti. vt xij. di. illa. sed hic nō negat illos ab aplis institutos. sed cām istitutionis ignorat. ꝛ h ē ar. q a q̄cūq auctore aliqd sit institutū. ꝛ q̄tūcūq diu obtētū. si n̄ subest cā. vel si onerosū ē extirpādū ē. vt xij. di. oia. j. ꝯsc. di. j. placuit. x. q. j. hanc. ꝛ. lxiij. di. §. verū. et ex̄ de cēsi. puenit.

c Et qd rōe. istitutionis. ꝛ est ar. p rōne reddēda. vt ex̄ de censi. puenit. ꝛ. C. de codi cilli. l. penul. ff. so. ma. dotem.

d Quod aūt si nomen nō hn̄t qualit offin habebūt. arg. si re pueris nec nomē habere merer. xx xiij. q. iiij. dicat. in fi. C. de fer. a nulle. ar. lxxvj. di. fratrē. xvj. q. j. si cup.

Qorepi de reprobat. cā ab hac sacra sede q̄ ab epis toti⁹ orbis phibiti sūt. nimis. n. eoꝝ istitutio ipoba ē ꝛ praua: qꝛ ꝛ si de sūmo sacerdotij ministerio aliqd p̄sumāt: vi tñ auctē carēt nā nō āpli⁹ q̄ duos ordines inter discipulos dn̄i eē cognouim⁹. i. xij apłoꝝ ꝛ septuaginta duoꝝ discipuloꝝ: vn̄ iste tertius pcesserit ignoramus: ꝛ qd rōe caret extipare necesse ē. Q d āt epi nō sunt qminus q̄ a trib⁹ sūt ordinati epis oib⁹ patet. phibitū ē. n. a scis p̄ribus vt q ab vno vel a duobus sūt ordinati epis nō nonīnētur epi si cui. nomē nō hn̄t q̄lit officiū habebunt.

Itē vrban⁹ Aploꝝ i ecclesia loco epi tenēt.

Qloꝝ vices i ecclesia habeāt epi: ꝛ qs eis hanc dignitatē dare debeat santus aug. oñdit ingēs: p patrib⁹ tuis nati sūt tibi filij p̄res missi sūt apli. p apostolis filij nati sūt ꝛ constituti epi. hodie. n. epi q sūt p vniuersū mūdū vn̄ nati sūt. ipa ecclesia p̄res illos appellat: ipsa illos genuit ꝛ ipsa illos ꝯstituit i sedib⁹ patrum. Non ergo te putes desertam: quoniā nō vides paulū: nō vides petrū: qꝛ nō vides illos p q̄s natā es de ple tua: creuit tibi p̄nitas. p p̄rib⁹ tuis nati sūt tibi filij: cōstitues eos pncipes sup oēm terrā. filios gennit ecclesia cōstituit eos p p̄rib⁹ suis pncipes sup oēm terram.

Tonsura Di. lxix. vom clerici ō manu abbat suscipi pōt si eidē abbati manus ipositio ab epo facta noscatur. Q n̄. in. vij. synodo legit. Abbates qbus ab epis man⁹ iponit aliqs tōsura. Tonsura vide. repn̄t.

Qmus multos sine manus ipositione a puula etate tōsurā clici accipiētes: nōdūq ab epo man⁹ iposi tiōe pcepta sup ābone irregulari icollecta legētes p̄cipim⁹ āmodo id mime fieri. idipm q̄q obseruādū ē ēt int monachos lectorꝭ āt manus ipositione lnia

e Qloꝝ vices. j. xij. q. j. videntes. s. di. xxj. i nouo. f Ecclia. q̄ ē ecclesia mr̄ et filia. Itē ecclia q̄nq dr̄ vxor. vij. q. j. sic q̄nq mr̄. xij. q. ij. q abstulerit. q̄nq dr̄ filia. vt ō cōse. di. j. ecclia. n. ā catholicoꝝ collectio q̄ est ecclia p epꝛ p̄dicationē generat. vt. xxxv. q. ij. recurrat. Itē ecclia dr̄ loc⁹ i quo deū timētes peccatoꝝ veiā postulāt. i aut. vt licet ma. ꝛ aue. §. qꝛ ꝯo. col. viij. cōsti. xij. g Patres qꝛ eā pregūt ꝛ defēdūt. h Genuit. p baptismū. ꝛ ita ecclie fili⁹ dat ei curatō qd ēt lex dicit. ff. de tu. ꝛ cura. da. ab his. is q patres. dic vt no. xj. q. j. c. vlt. i Illos. s. h cōparat p̄ri eps. ꝛ ecclia filio. q sic fili⁹ nō pt sine aucte p̄ris litigare vt. C. ō bo. q̄ li. l. vl. sic ecclesia sine aucte plati. vt ex̄ de iudi. cāꝫ ꝛ. xvj. q. j. monachi. Itē sic fili⁹ nō ꝯuenit s; p̄r noie filij. vt. C. de bo. ma. l. j. C. de anna. ex. l. j. sic ipe plat⁹ ē ꝯuenien d⁹ n̄ ecclia nisi negocia ecclesie disticta sita negocijs plati. vt ex̄ ō resc. edocet. k Per q̄s p eos pullulauit ꝛ creuit cū nulla eēt tunc tpis. l Nata ē. i. augmētata.

Di. lxx.

m Tonsura ꝯo. In hac. lxix. di. tractat de collatiōe minoꝝ ordinuꝫ vsq ad lectoratū ꝛ noie tōsure accipe h tres minores ordines p̄salmistatū ostiariatū ꝛ lectoratū. ꝛ h licet abbati tm̄ in suo monasterio. exercistaꝫ tm̄ facere vel acolytū nō licet. j. e. c vlti.

n Q in j Jo. vidēns tōsurā. i. coronā. nā aliā tōsurā posset femina dare. o Lectoris. vel ēt ostiarij. nō aūt exorciste vel acolythi faciēdi ius hꝫ. licꝫ sit ar. ꝯ ex̄ de or. ab epo q resi. c. j. ꝯ ꝛ si abbas ex pulegio hēat. vt oēs ordines minores cōferat: bene pōt. Sꝫ nūqd hodie abbas pōt cōferre istos ordies. credo q sic. si tm̄ ei man⁹ ē iposita ex̄ de eta. ꝛ qua. ex. cū cōtingat. Jo. ego n̄ credo q possint ꝯferre tales ordies ab bates nisi lectoratū. vt vr̄ dicē h. c. ꝛ dere. cū ꝯtigat. si āt eēt sacerdos abbas posset ēt ꝯferre p̄salmistatū. vt. xxiij. di. psalmista. qꝛ psalmistatū dat simplex sacerdos. xxiij. di. psalmista. p Autē man⁹. s. xxiij. di. sbdiacon⁹. b

a ¶ Monasterio. sed et monachos alteri⁹ monasterij pōt ordinare si īuitat⁹ fuit. ix. q. ij. lugdunēsis. b ¶ Impositio. q̄ n̄ ē nisi benedictio. vt. j. q. j. man⁹. c ¶ Scōm morē de q̄ hēs. xij. q. ij. alienationes. nec h̄ postulabat a superiori nā sufficit semel a iure cōcedi. ff. de cōdi. insti. l. q̄ sub cōditione. §. fi. d ¶ Perceptiōe genera li. ar. xvj. q. j. cūctis. lxiiij. di. ordinatio nes. et. lxxv. di. ordinatio nes. e ¶ Non oz exorcisare. id ē legere exorcismos. f ¶ Promoti. ad ordinē exorciste. g ¶ In domib⁹. i. eccli/is nō cōsecratis. superfluū duo neq3 lo.

est vnicuiq3 abbati i pp̄o monasterio solūmō faciē di: si dūtaxat abbati man⁹ ipositio fcā noscat ab ep̄o fm̄ morē pficiēdoz abbatū: dū ɔstet illū eē p̄sbm. Siliō hz antiquā ɔsuetudinē corepm ɔceptōe d oz cp̄i pmouere lectores. Itē ex cōci. laudicensi.

Nō exorcizēt q ab ep̄o p/

Non oz e uecti nō sūt. exorcizare eos: q nec/dū ab episcopis suis sunt promoti f neq3 in ecclesijs neq3 i domib⁹ g. Di. lxx.

Ab ep̄is h alterius i ciuitatis cleric⁹ ordinari non poterit nec ēt a pprio absolute ordinādus ē. absoluta. n. ordinatio, i chalcedonēsi cōcilio phibet: et vacuā hēre manus ipositionē pcipit. In quo sic statutū ē. Ni

o ¶ Sine possessionis. i. si ordinat ad titulū pr̄imonij sui. vt ex̄ de p̄bē. c. tuis. vel h̄ iō dicit. q2 poti⁹ sit illi clerici istituēdi de quoz3 bōis ē fundata ecclia. vt extra de rescrip. cū a deo. p ¶ In martyrio. vbi sūt reliq̄e martyrij. vel logē d regulari ecclesia. colligitur ēt h̄ ex eo q dicit siue possessiōis. arg. q siqs hz patrimoniū sufficiēs ordinari pōt sine titulo. ex̄ d p̄bē. ep̄s. q ¶ Uacuā. q̄ ad execu/tionem. r ¶ Ad iniuriā. et ēt iuxta dilectū. q2 se sic pmisit promoueri. als alterius odio nō debet alius pgrauari. ff. de inoffi. test. siquis in suo. ex̄ d his que fi. a ma. pte. c. q̄siuit. in fine.

lus ordinādus ē absolute

Neminē absolute m ordinari iubem⁹ p̄sbm neq3 diaconū nec quēlibet i ecclesiastica ordiatiōe cōstitutū: nisi manifeste in ecclesia sue ciuitatis n siue possessionis o aut in martyrio p aut i monasterio hic q ordinat mereat ordinatiōis publice vocabulū. eos aūt q absolute ordinant decreuit scā synodus vacuā q hēre manus ipositionē: et nullū tale factū valere ad iniuriā r ipsi⁹ q eū ordiauit. Itē ex ɔci. vrbāi habito placētie.

Irrita sit ordiatio sine titu

Sanctoz s cano lo scā. nū statuta ɔsona sācti one dcernim⁹ vt sine titulo facta ordiatio irrita hēatur: et in q̄ ecclia qlibet titulat⁹ ē: i ea ppetuo pseuerer. oino aūt in duab⁹ t ali/

h Ab ep̄is

Hic depingit. lxx. di. q2 dixerat p̄sbyteros et reliquos clericos ab ep̄o debere ordinari inde sūpta occasione oñdit q nullus ordinandus ē sine titulo. i. sine ecclia vel ecclesiastico beneficio. et si fuerit ordinat⁹ dēt deponi tā iniuriā ordinātis q̄3 ordinati et q2 pmisit se sic pmoueri. xvj. q. vij. decernim⁹ xxj. q. ij. c. j. s3 qñ ep̄i hāc penā nullā reputabāt. hodie pmisū ē. vt remaneant pmoti. et ep̄s vel ēt ei⁹ successor eis puideat. ex̄ de pre ben. ep̄s. et. c. n. cū scōm. i ¶ Alterius hoc exequit in di. sequenti. k ¶ A pprio. hoc exequit in ista dist. et c̄.

Neminē etiā in minorib⁹ ordinib⁹ nō dz ordinari ar. xij. q. j. vidētes. xxxij. di. siq̄s po. cū eni habeat officiū in ecclia. q̄ et beneficiū dz hēre. ex̄ de sim. dilect⁹. et. ex̄ de fi. p̄sby. ppositū ne dicat. mēdicat in plateis infelix clericus. vt. xciij. di. diaconi. m ¶ Absolute. id ē sine titulo. n ¶ Ciuitatis. h iō dixit. q2 poti⁹ ē presentandus cleric⁹ qui ē de ciuitate q̄ extraneus. vt. j. di. pxi. hortamur. C. de epis. et cleri. in ecclesijs.

s Sanctoz i ea ppetuo. i. dū viuit. ff. p so. l. j. fili⁹. n. n̄ dz eē tpal nec heres. ff. de adop. q̄situ. et insti. de here. insti. §. heres. t ¶ In duab⁹. q. n. titulū hz in vna ecclesia si recipit secūdā eccliā vel p̄bēdā p titulo p dit pmā. vt ex̄ d ɔcel. p̄ben. nō vacan. lras. s3 si recipit ipā3 q̄si bñficiū et q̄si cōmēdatā siue stipēdiū tūc sec⁹. et tūc nō ē canonicus secūde p̄bēde nec cū eis pōt eligere. si q̄ras q̄re cōsiste pmittit ep̄o dispēsare i ecclesijs et non i p̄bendis. dico q eque pt dispēsare i p̄bendis sic i ecclijs dūmodo sint de eodē ep̄atu. ē q̄ h̄ dignitas q de iure cōi ñ pōt qs habere plures ecclias vel p̄bendas i eodē ep̄atu vl i diuisis. nisi i casib⁹ nō. xxj. q. j. i sūma. S3 nūqd hodie bñficiū h⁹ canonis ē sublatū ep̄is p illas nouā constitutionem de multa i ii. d p̄bē. ex eo. q dicitur ibi per se. ap. poterit dispensari. dico q non sed tm̄ vaga et indiscreta dispensatio est ablata ab eis non probabilis sicut per reuocationem apella. non remouetur necessaria appellatio. vel probabilis. ex̄ de ap. pastoral. sic cū dñs phibuit iurare. nō

phibuit iuramētū necessariū sʒ temerarium. vt.xxij.q.j.c.ita.sic cū dñs phibuit vxorem separari a viro.itelligēdū ē tñ de illa separatione q̄ fit tñ sine rōne.vt.xxxiij.q.ij.quos d̄us. Si obijcias q̄ punit eps q̄ pmittit ipʒ habere pūs ipedimētū.vt ibidē dr̄. vt ex̄ de pbē. q2 in tm̄.de cle. nō resi.q2 nōnulli. ergo dispēsare nō potest.nō sequitur.quia eps punit q̄ ordinat clericum concubinarium.vt.lj.di. qui i aliquo. ⁊ tñ cuʒ ipso dispēsare pt sed ideo puniitur quia idiscrete dispensat.si obijcis qd dr̄ ibi per se.ap. ergo n̄ pōt p alium nō sequit q2 eodē modo decretū dicit. q̄ ordinationes epōrum faciende sūt aucte ap. lxxiij.dist. ordinationes. ⁊ tamē ppria auctoritate fieri possunt.sic etiā alibi dicitur. q̄ quilibet presbyter pōt ⁊ debet baptiçare vel celebrare de licētia epi.vt.xvj.q.j.cunctis.⁊ tamē suo iure pōt baptiçare.sed itō dicit hoc q̄ ei9 auctoritate saltem generali debeat fieri dispensatio.vel dic q̄ nūc solus papa dispensat cū qs diuersa beneficia in diuersis episcopatibus vult habere ppter repugnantiam que ex hoc proueniret q2 nemo duobus dominis pōt seruire.vt.xxj.q.j.c.j. Jo.hec glo.nihil valet.quia papa tñ dispensat circa plures ecclesias habentes curā aiarum. ⁊ plures dignitates.vt expresse dicit decre.de multa.sʒ circa plura beneficia simplicia nō vr̄ epo dispensare phibitum.b. f Jn duab9 nec iure ciuili quis in duobus collegijs pōt commumerari.ff.de coll.l.j.§.j.nec duas militias habere.C.q̄ mi.non pos.l.v.§.in posterum. nec duos honores.ff.de munici.libert9.§.pscriptio. g Diuersis.non conuentualib9 cū cui nec canonicus in diuersis cōuentualibus eē possit ergo multo magis nec platus. ita q̄ sit in eis canonicus.

quē titulari nō liceat: sed vnusquisqʒ in q̄ titulatus ē: i ea tm̄ canonicus hēat licʒ.n.epi dispositiōe vn9 diuersisa pesse possit ecclesijs.canonic9 tñ pbendari9 nisi vni9 ecclesie i q̄ cōscript9 ē eē nō dʒ. Si que tñ capelle sūt q̄ suis redditib9 clericos sustētare non pūt: earū curab ac dispositio pposito maioris ecclesie cui capelle subdite esse videnť inueneat: ⁊ tam9 de possessiōib9 qʒ de ecclesiasticis capellarū officijs ipe puideat. Jn eodē ēt cōci.antiqs nouē f pfationibus decima addita ē: que ita se hʒ: equū ⁊ salutare: ⁊ te i veneratiōe vel assūptione btē marie virginis collau.bn̄.⁊.p.q̄ ⁊ vnigenitū tuū.s.s.obū. conce. ⁊ vginitatis g.a pma.lu.ete. mūdo effudit.ie.christum dñm nr̄m. Di. lxxi.

De clericis vo nō ordinādis ab episcopo alteri9 ciuitatis i sardicensi cōci. statutū ē. In quo ianuari9 epi dixisse legit. Clerici at epo alteri9 ciuitatis non ordinētur.

Illud b quoqʒ sctitas vr̄a statuit vt nulli epo liceat alteri9 ciuitatis ecclesiasticū hominē sollicitare: ⁊ i sua diocesi clericuʒ ordinare: q2 ex his ptētiōib9 solent nasci discordie.⁊ iō prohibeatur oi snia: ne qs. h facere audeat. Osius epus dixit ⁊ hoc vniuersi cōstitui m9: vt qcunqʒ ex alia parochia voluerit alienū ministrū sine ꝯsensu epi sui ⁊ sine volūtate ordinare. nō sit rata ei9 ordinatiok.

Jtē inocēti9. De eodē.

De aliena ecclia ordiare clericū nullus presumat nisi ei9 eps pcibus exorat9 cōcedere voluerit

Jtē ex nicēo ꝯcilio. Qui sine sui epi cōsensu ordiatur irrita sit ei9 ordinatio.

Siquism ausus fuerit aliquē: q ad alterū ptinet: i ecclesia ordiare cū nō hēat ꝯsensū illi9 epi a quo recessit cleric9; irrita sit hmōi ordinatio. Jtē ex ꝯci.chalced. De eodē. Clericus vnius ecclesie li de cōse.di.j.inuenimus.

b Cura. xij.q.ij.bone rei.lati. c Prepo sito.i. epo. q ē ordinator i cūctis.vt i cōtrario hic signato. xxv. di.c.j. vl dic pposito.i. archidiacono. ex̄ de ver .si. quāuis.⁊ sic nec illud erit contrarium. d Tā de possessiōib9 ar.pro capel. vt decime d bite maiori ecclesie cōicētur ill arg. ꝯ xij.q.j. videtes.j.q.j.c.j. e Prouideat vt dent vni vl simul vniant.vt.x. q.iij.vnio.de cō.di.j.c.ij. f Nouem.

De clericis vo. Jn hac di.lxxj. ondit q̄ cleric9 vni9 epi nō ē ab alio ordinādus epo.vl i aliq̄ ecclia istituendus sine lr̄is sui epi.qd si factū fuerit irritabitur.nisi hostilitatis cā cleric9 exularet.j.e.c.li. g

Illud ꝯtētiōib9.nā cōitas mr̄ discor die ē.ff.de le.ij cū pr.§. dulcissimis. h

i Et sine volūtate.ar.expssū ad id qd dixi vij.q.j.placuit. k Ordiatio nisi postea ratū hēret su9 eps.vt.lx.ij.di.salonitane.

De alie.exorat9.sʒ nūqd sufficeret vt dissimularet.n̄.vt.lxxv.di.florētinū.⁊.lxiij. di.lr̄as. vt notant.j.vij.q.i.placuit. l

Si qs ausus.ꝯsensuʒ ǵ cū ꝯsensu ei9 po m

terat.C.de sacrosan.ec.q sub ptextu.z expsso 9sefu nõ tacito.ff.de pcura.fili°.§.initus.

a Clericos.sz gesc̃at.nisi vocent̃ z eligãt ad alias ecclesias.tũc.n. auc̃te maioz pñt trãsire ad alias.vt.vij.q.j.eps de loco.

eius eẽt libtat°:posset eos reuocare etiaz si eis licentiam dedisset.nisi forte licentiando eos absolueret vel dic q prior desinit eẽ p̃latus istorum.vt notat.vij.q.j.pastoralis. C Tñ diu.j.xxj.q.iiij.epi.ar.j.vij.q.ij.c.ij.zẽ q

b C Ex necessitate. sed pone q p̃sbyt̃ a misit ecclesiã suã.z epus ciuitatẽ suam. tñ remanet i aliqua parte sui epat°.nũquid clericus recedet quo voluerit sine litteris episcopi: Dicũt quidam q ñ nam adhuc prelatus remanet amissę ecclie .alij dñt 9triuz vt dixi. vij.q.j. pastoralis.sz verioz ẽ rõ p oz.qz eps ad huc nõ desinit esse suus p̃latus.qz nõ tñ rõe beneficij sed etiaz rõne ordinis ẽ prelatus suus.alij dicũt i pendẽti eẽ vtrũ sit p̃latus

C aliena nõ ordinet.

Clericos[a] in singulis ecclesijs constitutos non liceat sicut iam dist.nimimus in alterius ciuitatis ecclesijs ordinari:sed quiescãt in ea in qua ab initio ministrare meruerũt.excep̃tis illis q pprias ciuitates pdiderunt:z ex necessitate [b] ad alias ecclesias migrauerũt. C Si vo q̃cunq3 episcopus post diffinitionẽ istam ad aliuz episcopum pertinentem clericum susceperit:placuit sãcte synodo: z hunc qui suscepit:z eum qui susceptus est.tam diu[c] excõmunicatos permanere:q̃diu ipse clericus reuertatur ad ppriam ecclesiam. I tem gregorius fortunato episcopo neapolitano. Apostolica permissione vnius ecclesie clericus in altera valet ordinari.

Frater nitatem[d] tuam a nobis petisse recolimus : vt gratianum ecclesie venefrane diaconum tue concederemus ecclesie ordinandum:z qm̃ nec episcopuz cui obsecundare debeat: propria ecclesia habeat hoste.s.phibente:quo suum debeat ministerium exhibere petitionẽ tuã nõ puidimus differendã. ideirco tibi scriptis p̃sentib° eum necessario duximus concedendum:habiturus licẽtiam[e] illũ diaconũ nostra interueniente auc̃te ecclesie tue deo ppicio cõstituere cardinalem. I tẽ ex cõci. car.j. Sine litteris epi sui in aliqua ecclesia clericus nõ suscipiat.

Prima tius[f] eps begeselitan° dixit. Suggero sanctitati vre vt statuatis non licere clericuz alienuz ab aliquo epo suscipi sine[g] lrũ episcopi sui:neq3 apud se retinere:nec laicũ vsurpare sibi de plebe aliena vt eũ obtineat[h] sine 9scia ei° epi de

c Fraternitatẽ habiturus absolute ponit sine verbo . lxiij . distinc. agato.

e C Licentiam sed nũquid capitulum dum ecclesia vacat. posset ipsum licentiare.nõ quia quedaz alienatio est que non potest fieri vacante ecclesia.xij.q.ij.ß qua de rebus de hac materia habes.xx iiij.di.c.ij . ß quid si ecclesia habet visitatorem . videtur q iste possit alienare.vt insti.de cura.§.vlti. auctoritate metropolitani de

tus nã si postea liberat̃ ecclesia remanet ecclesie p̃lat° al's nõ.vij.q.j.pastoral. ar. ad B e x̃ de fri.z male. fraternitatis.Jtez pone q eps dat ei licentiã transeundi ad aliũ episcopatũ sub ea cõditione:vt si redierit prior ecclesia ad libertatẽ redeat ad eam nunquid eps interim est p̃latus eius.sic.non tamen potest eũ excõicare.nisi forte ecclesia liberata non velit redire.licz enim interiz sit eius p̃latus.ligatam tñ hz executionẽ.Jtẽ si ad aliam ecclesiam vellet eũ reuocare nõ posset nisi ad suam.e xquo ei licentiam dedit . nisi ei sub hac conditõne licentiam dedisset.vt posset eum quãdocũq3 vellet reuocare. Jtem si totus episcopatus occupatus ẽ a saracenis . nunquid remanent clerici istius episcopi.cũ oẽs sint in.episcopatu alterius.dico q remanent sed non habent iurisdictionem liberã in eos.Jtem nunquid pñt eos vicini epi recipere sine lris eius.sic.ipse tñ si episcopat°

bet constitui visitator sed videtur cõtra q̃d dicit lex.quia ad ea que solennitatem iuris desiderant.tutore opus est.ff.de consensu et auct.prestan.l.curatorem vnde non credo ß fieri per visitatorem.Joh.cum solennitates exigant.x.q.ij.l3 ius.b.

f Primatus sine litteris.j.proxi.distinc.c. ij.z.iij.j.lxxvj.distin.c.vlti.z.s.c.proxi. z.s.lxj.distin.osius.z.lxxxv.distin. archidiaconum florentinum.in fi.s.lxiij.distinctio . litteras.

g C Sine litteris crederem tamen z testes sufficere.C.de fide instru.in exercendis.z ex de cle.peregrinan. tue.lau.

h C Obtineat sed nonne extraneus episcopus potest ordinare laicum de alterius episcopatu cum laicus possit transferre domicilium quo voluerit.dico q sic. sed domicilio non translato non potest eum ordinare. sicut nec alia sacramenta ab extraneo reci

pere posset. vt de pe. di. vj. placuit. de conse. di. ij. tribus nec peregrinari potest laicus sine licentia episcopi. vt de conse. dist. v. non oportet. ij. a Eius episcopi. sic. C. de offi. ma. mi. milites. vbi dicitur q sine licentia imperatoris &c.

b Al collega suo. sz pene q cum concedant. vbi dicitur istuz habere domicilium. dic q si vtrunqz bnficiuz retinet vtrobiqz ff. ad munici. l. labeo e. l. assuptio. §. a viris prudentibus.

c Extra. neo clerico. comendatitijs. j. de conse. dist. ij. tribus ex de cle. peregri. c. tue. j. xx. q. vj. c. vlt. j. xix. q. ij. due. & C. de epis. & cleri. siqua.

d Hortamur venient. hoc verum e cuz ille qui clericum presentat laicus est quia quadiu idoneus e st i suo episcopatu. non presentabit extraneum. episcop. n. vndecunqz posset presentare vt. j. xvj. q. ij. siqs episcoporum.

e Nullum absqz forma.

plebe cui9 e. Grat9 ep̄s dixit. hec obseruantia pacē custodit. Nā & nemini i scissimo cōcilio sardicēsi sitr statutū: vt nemo alteri9 plebis hoiez sibi vsurpet: sz si forte erit necessari9 petat a collega suo[b] & p ɔsensū sui epi hēat. Itē ex ɔci. chalcedonēsi. Sine lrīs cōmēdaticijs cleric9 ex suā eccle-siā nō mistret.

Extraneo[c] clerico & lectori ex suā ciuitatē sine cōmēdaticijs lrīs, ppij epi nusqz penit9 liceat ministrare.

Itē ex bmōe sci augu. ad Hortamur[d] xpianitatē vrāz. De co. ppr̄iis. vt iuxta sctōz cāonū istituta .i. ecclijs avob fūdatj, aliunde veniēs psb̄r ñ suscipiat: nisi a vr̄e fuerit eccle sie ɔsecrat9 epo: aut ab eo p cōmēdaticias lras suscipiat. Itē ex cōci. anthiocenō. Absqz formata clerici peregrini ñ suscipiat.

Nullū[e] absqz formata quā greci epl'az dnt pegrinoz clicoz suscipi oz. Di. lxxij.

Dimissorias[f] vo lras eps nisi rogat9 nō tribuat: sicē statutū ē i synodo hita rome. Vn̄ leo pa. ait. Nisi eodē petente nulli dimisso-rie lre p̄stent.

Episcop9 e subiecto sibi sacerdoti vl alij clerico nisi

Di. lxxij.

Dimissorias. hic depingitur. lxxij. distinctio. dixerat. s. magister clericum sine cōmēdaticijs litteris sui episcopi non esse recipiendum. nunc ostendit q epo nō debet eas dare. nisi instanter rogatus.

g Episcopus nisi ab ipso episcopo sez q eum habere desiderat. & postulat sicut cum quis transit i familiam alterius. vt. ff. de adop. l. ij. sic. s. lxx. di. c. ij.

h Postulatus. sunt enim quedaz que nō cōcedunt nisi cū instātia vt: palliū vt c. di. prisca. & apostoli. ij. q. vj. post appellationem bene accedit ad h quia g pest pcissime dz cōmeatuz dare. ff. de re mili. officiū.

i Clericū episcopo. sic. C. de emanci. iubemus.

k Clericorum autem nomen. s. di. xxj. cleros. & & qui eos pberat incidit in canonem xvij. q. iiij. si quis suaden tem.

l Placuit eligitur argu. ex electione ius acquiri. qui tamen dicunt ɔtriū exponūt semel .id ē pfecte. ita q confirmatus sit. ar. ex de of fi. dele. i litteris. & etiaz si nondum sit translat9. vt est. argu. ff. de dona. qui saxum.

ab ipo postulat9[h] dimissorias nō faciat: ne omis qsi pdita aut errās iueniatur. Itē ex cōci. cartha. iiij.

Clericū[i] alienū nisi ɔcedente ei9 epo nēo audeat vl retinere vl pmouere i ecclesia sibi credita. Clericoz[k] āt nomē ēt lectores & psalmiste & ostiarij retinēt. Itē ex ɔci. milenitano. In vna ecclesia ordiat9 i alia ñ susci piat.

Placuit[l] vt quicūqz i vna eccia semel eligit ab alia ecclia ad clericatū nō teneat. Di. lxxiij.

Qualiter[m] vo cōmendaticia vl dimissoria seu fōmata epistola faciēda sit vidēdū ē: dnt nāqz lre grece iterpōi i eadē epl'a & ñ sine cā. greca. n. elemēta lraz nūeros ēt exprimere null9 g vl tenu erit greci bmōis noticiaz igrat. Ne igit i faciendis epl'is canonic] qs mos latin9 formatas vocat: aliq fraus falsitaqz temē psumeret: h a prib9. cccxviij. nicene ɔgretaqz saluberrime iuētū ē & ɔstitutum: vt formate epl'e hāc calculationis seu supputatōis hēant rōnē. i. vt assumātur i supputatiōe prima greca elemēta prīs & fi. & s. s. hoc ē t. y. a. que elementa octogenariū qdragesimū & pmū

Di. lxxiij.

Qualiter hic depingitur. lxxiij. distin. m que in scholis nō legitur. quia q in ea ɔtinetur. in dissuetudinē abierūt scilicet de formatis qualiter & quibus litteris ɔscipiēde sūt. vt quid ergo mēbranas occupant. vt. xix. di. si romanorum.

significant numeros. petri quoque apostoli prima littera id est π. qui numeros octoginta significat eius qui scribit episcopi prima litera. cui scribitur secunda: accipientis tertia littera. ciuitatis quoque de qua scribitur quarta: et indictionis quecunque est id temporis .i. qui fuerit numerus assumatur: atque his omnibus litteris grecis que ut diximus numeros exprimunt in unum ductis unam quecunque collecta fuerit summam epistola teneat. hanc qui suscipit cum omni cautela requirat expressam. addat preterea separatim in epistola etiam quod nonagenarium et nonum numerum qui secundum greca elementa significat amen.. Exemplar formate epistole que quondam synodo .a. [illegible] facta est.

In nomine patris .π. et filij .υ. et spiritussancti. amen. a. vualterio spirensis ecclesie episcopo ego brochardus sancte vuarmaciensis ecclesie deuotus gregis christi famulus in deo summe felicitatis beatitudinem. Cum sancta catholica ecclesia promptu sit sequi documenta euangelica: que dicunt: qui recipit prophetam in nomine prophete mercedem prophete accipiet: et qui recipiet iustum in nomine iusti mercedem iusti accipiet. et apostolus iubeat hospitalitatem sectari: et necessitatibus virorum sanctorum communicare tamen propter eos qui cauteriatam habent suam conscientiam dicentes se esse simplices cum sint astutia diaboli repleti: et pro opere pietatis dicunt se de loco ad locum transire: cum sint fugitiui sua malitia faciente: et dicunt se esse ministerio sacro insertos cum non sint. statutum est a patribus sanctis neminem clericum alienum et ignotum recipi ab aliquo episcopo et inthronizari in sua ecclesia: nisi habeat a proprio episcopo epistolam que in canonibus nominatur formata. Ideo notum facimus paternitati vestre: quod presens frater noster harum litterarum portator nomine hermannus non pro sua nequitia expulsus est a nobis: sed postulantibus fratribus eo quod ex familia nostra fuit et noster baptizatus: fecimus ei libertatem receptam in cornu altaris canonice et ordinauimus eum ad gradum presbyterij: cui etiam has dimissorias siue commendaticias litteras facimus: et eum ad vestram dilectam fraternitatem dirigimus: ut in vestra parochia sub vestro sacro regimine et defensione consistere valeat: ego inquam brochardus humilis episcopus in nomine patris .π. et filij .υ. et s. s. a. et in vnitate sancte ecclesie in qua petro datum est ius ligandi atque soluendi: absoluo hermannum presbyterum de ciuitate vuarmaciensi indictione .x. et licentiam do vobis inthronizandi eum in quacunque ecclesia vultis vestre parochie. hanc ergo epistolam grecis litteris hincinde munire decreuimus et annulo nostre ecclesie confirmare censuimus: fraternitatem vestram christus vobis incolumem conseruet lyam. Data vuarmacie idibus martij anno dominice incarnationis .M.ij. mense .xij. indictione .x. Incipit epistola formata .a. [illegible] [illegible] episcopo [illegible] constantinopolitane vrbis episcopo edita.

Sanctissimo in christo fratri summa dulcedine charitatis amplectendo. a. illius ciuitatis episcopo id est illius ecclesie presul perpetue beatitudinis optat in christo salutem .π.ε.χ.γ.c.p.c.A.ν. Dece tero nouerit sancta fraternitas vestra: quod iste clericus ber. nomine nostra in parochia instructus ac detonsus paruitatem nostram rogauit: quatenus illi commendaticias litteras scriberemus: quibus vestre celsitudini commendatus sub tuitione vestri regiminis degere posset cuius voluntati consentientes secundum canonicam auctoritatem litteras ei dimissorias dedimus: per quas et ipsi concedimus ut sub vestro magisterio diuine seruituti insistens sue deseruiat vtilitati et vobis licentiam tribuimus ut si dignum eum iudicaueritis ad sacros ordines promoueatis commendatum ergo eum cure vestre suscipite et nostris ex partibus absolutum in vestrarum ouium numero custodite.

Quas litteras ut vigore veritatis firmat: indubitanter a vobis suscipiantur litteris grecis: ut canonica docet auctoritas confirmare satagimus. Sancta trinitas vestram beatitudinem ad regimen sancte sue ecclesie perpetualiter bene valere concedat. amen. M. Π.η.ν.c. que .xcix. vel sic eandem summam exprimunt inditione .x. continet hec formata epistola summam numeri .M. cccxv .ν. grecam in nomine illius primam ponimus: quia greci eam .ν. in quibusdam locis pro .ν. consonante ponunt: sicut est .a.π.ν.ο.id.

mat. 10. rom. 12. heb. 13. mat. 16.

Quericit. Hic depingit .lxxiiij. Di. lxxiiij di. in q̄ q̄rit an qs inuit⁹ sit ordinan dus. ⁊ p̄cise cōtinet in q̄busdā .c. q̄ nō in q̄busdā q̄ sic. vt. i. de nolētib⁹ fiāt volē tes. Cū ergo nec aliqs vult pmoueri, nec ne cessitas vl' vtilitas ecclesie exigat. nō est cogēdus: vt j. e. c. j. ⁊. ij. si āt necessitas ecclesie h̄ exigit. cogit̄ iux̄ illud qd̄ habes. j. e. c. iij. ⁊ iiij. ⁊. xxiij. q. iiij. displicet. si aūt exigat vtilitas ecclesie. tūc dz cogi iuxta id qd̄ habes .j. e. c. vl. h̄ tam distinctio vr̄ reprobari .j. ⁊. epor. ⁊ ex̄ d̄ eta. ⁊ q̄. or. ꝑh. q̄ris. ⁊ iō dici pt. oīa h̄ referēda ad arbitriū iudicis. puta q̄n dices q̄ vtilitas sit ⁊ non necessitas tūc dico vtilitatē eē tm̄ cū ecclia indigeat pmotiōe aliq̄ꝝ q nolūt pmoueri. ⁊ tn̄ aliq̄ sūt i eadē ecclia q pmoueri pōsit. vt. j. e. c. vl. tūc aūt dico necessitatē eē q̄n ecclesia i diget pmotione aliq̄ꝝ nec alij sūt i ecclia q digne possint pmoueri. vt. j. eo. c. iiij. si vis distinguē s̄m di. h. s. qs sit pmouēdus. dic q̄ pmouēdus ad dignitatē cogit̄ p subtractionē ēt corpis ad ordies. vt. j. j. q. vj. c. vl. viij. q. j. i scripturis. xxiij. q. iiij. displicet. si tn̄ sit sp̄ iuit⁹ nō cogit̄. xx. q. iij. pñs. j. e. c. vbi. inuitis .n. nō sūt dādi honores. ff. de decu. l. iij. §. vl. s; pmouēdus ad ordines suadente vtilitate tn̄ cogit̄ s̄m q̄ habes. j. e. c. vl. s. q̄ miores s̄t plib⁹ bn̄ficijs honorādi. vt ibi dicet̄ necessitate cogēte cogit̄ suspēsiōe ab offō. j. c. sig. ⁊ c. placuit i q̄ intelligo ⁊ p̄uationē bn̄ficij. regularit̄. n. vno subtracto ⁊ reliquū ē subtractū. vt. lxxxi. di. si qs āmō: tn̄ credo q̄ debeat pcedere suspēsio ab officio q̄si q̄dā excōicatio. quāsi ꝯtēni: sequit̄ bn̄fi ij subtractio. vt lx. di. si quis⁹. xxiij. q. iiij. fōte si vo nē vtilitas exigit n̄ ē cogēdus. ⁊ si ep̄s eum cogat vr̄ cā odij ⁊ ingr̄titudinis euz cogere. j. e. eps. ⁊. c. gesta. q̄d ā tn̄ voluit remouere distinctionem de necessitate ⁊ vtilitate. ar. j. e. epor ⁊ dicūt q̄ diuersi cāones diuersas penas iponūt nolētib⁹ pmoueri ⁊ ē i arbitrio ep̄i quā impo nat. al. ēt n̄ soluit̄ hec ꝯrietas. ex̄ de eta. ⁊ q̄l. q̄ris. h. io. gc qd dicat ioh. decre. illa q̄ris; dicit q̄ cogi possūt si vtilitas vl ne cessitas exigat p subtractionē officij ⁊ beneficij. ⁊ tūc dico vtilitatē eē ecclesie. cū ille q pmoueri petitur vtilior ē in officio q̄ȝ alter q iam ē pmot⁹. ⁊ vtile ē plures eē i ecclia i eodē offō. necessitas ē cū iam pmot⁹ n̄ sufficit. ⁊ n̄ ē aliqs pmot⁹. b.

Di. lxxiiii.

Quericit de his clericis: q ab ep̄is suis pmoueri ꝯtēnūt an inuiti sint sublimādi an non. de his ita statutū ē i concilio aurel. **Annue suspensioni subiaceat ep̄us: q inuitum ordinare ꝓsumit.**

Episcop⁹ q inuitum aut reclamātē ordinare ꝓ sūpserit annali pnie subdit⁹ missas facere nō presumat⁹. Itē grego. in registro natali ep̄o in primo libro. **Nullus pmoueat inuitus.**

Gesta q nobis cō cilij vr̄i ꝯfecta secretarios direxistis: in q̄b⁹ archidiaconus honorat⁹ adducit plena esse cognouimus semine iurgiorꝫ: cū vno eodēq; tpe vna p̄sonas nolēs ad sacerdotij ordinē pue hitur: que tanq̄ȝ ꝯ̄meritā a diaconat⁹ officio remoueat̄ ⁊ sicut iustū ē vt nemo crescere⁹ cōpellat̄ inuit⁹ ita censēdū puto ne quisq̄ȝ insons ab ordis sui misterio deijciat̄ iniuste. Cōtra iuenit in ꝯcil. carthaginensi. **Qui ab ep̄is suis pmoueri cōtēnūt a loco suo deijciātur.**

Si q̄ clerici ab ep̄is suis pmoueri cōtēpserit: nec illic maneant vn̄ recedere noluerunt.

Placuit. Itē ex eo. vt qcūq; clerici vl' diaconi ꝓ necessitatib⁹ ecclesiasticaꝝ rerū nō obtēperauerint ep̄is suis volentibus eos ad honorē ampliorē i ecclia sua pmoueri: nec illi ministrēt i suo gradu vn̄ noluerūt recedere. Itē ex cōcil. agathensi.

Episcop⁹ q inuitū aliq̄ iudicio alio q̄ȝ voce volūtatē ostēdētē.

c Aut reclamantē. voce vel signo. l. di. si qs diacon⁹. q̄uis .n. eēt inuit⁹ si nec voce nec aliq̄ iudicio reclamaret p̄sumeret volūtari⁹. liiij. di. si s̄uus. aut reclamātē. signo tacitē. nā ⁊ p signa ita apparet volūtas sic p vocē. xxxij. q. v. nō solū. xxj. q. ij c. j. ⁊. ij. ⁊ sic nō driaȝ int̄ inuitū ⁊ reclamātez vt. ff. de ser. vr. ꝑ. inuitū. d Nō p̄sumat. e Gesta. h. c. (nihilomin⁹ dponet. j. e. vbi. ⁊. c. honorat⁹ loquūt̄ d̄ eadē materia ⁊ idē ē casus vtriusq;. f Secretario aliē sumit̄. xxiij. di. nō oz. g Persona. arg. nō dēre pmoueri ad maiora q mioꝛib⁹ idign⁹ iudicat̄. ar. xxiij. q. j. miramur ⁊ distin. xlviij. nulli liceat clerico. ff. d̄ lena. q idignus ⁊ cui iterdicit̄ pomeriū ⁊c. ff. de ser. expor. q pacto. ff. de iterdic. ⁊ rel. relegatoꝝ. §. vlti. h Que tāq̄. i. ⁊ illa ar. q̄ ꝯ̄ria allegās nō ē audiēdus. xlij. q. ij. q̄ ꝑposterū. d̄ cōie. di. ij. reuera. xxij. q. iiij. c. iij. ex̄ de ap. sollicitudiez i Crescere. ar. q̄ mōachis vl' cāonicis iustis districtioꝛ vita nō possit ipōi ar. xv. q. j. n̄ ē. ⁊. xx. q. iij. pñs. io. xxij. q. j. iegritas. S Si q clerici. recedē. nō q̄ amittat qs or-

dices iferiores si pmouet ad maiores. sz dr recedere q̃ ad executionē solēnē q2 nō ita solēnit exequit gs iferiores ordies. vl' recedu q̃ ad appellationē. ar. n. recedāt a pore ē arg. xxxvij. di. g de mēsa. xcij. di. i setā. sz vt pdixi recedit q̃ ad on⁹ nō q̃ ad honorē. arg. op. ff. ad mu nic. mūicepf. Sz gd si se dic̄ criosū. est ei credēdū vr q nō. q2 mo ta iā sibi ꝯtro uersia h dic̄. ar. ex̄ q ma. ac. pos. cū in tua. ⁊ c. puenit. sed dic̄ ei credēdū. ex̄ d eta. ⁊ q̄li. q̃r] a nobis. ill'r si se dic̄ isufficiētē audiē dus ē. ar'. j. e. epoꝝ. al's si ñ audit ei⁹ accusatio pōt appellare. C. de ap. cives. ⁊. l. hi q ad ciuilia.

tatis. e ¶ Propt simpliciorē. j. q. j. q2 sed c. petisti. ꝫ. 8. di. xxxix. petr⁹. ⁊ di. lxvij. d petro d ¶ Et ordinationē. i. administratione. ⁊ dic arch. scz dādi ⁊ ita simplicitas ipedit pmouēdū: sz nō dijcit. si vis itelligere ⁊ eiā pmoto. dic ille. s. simplex tribuit id ē hēbit ho norē ⁊ digni tatē. q2 nō re mouebit sed dabitur ei co adiutor. ⁊ h ē qd dic. ⁊ ordinatione. i. administratione teneat ille quez elegerit episcopus.

Posteriores priorib⁹ epi
non pponantur.

Posterior⁹ ēt nō pponāt. Q2 vita nō rephēdit posteriorē pori null⁹ ppoat nisi fōte supbia elat⁹ qd p necītate ecclie eps iusserit iplere ꝯtēnat. sane b si offm archidiaconatus pp^c simpliciorē naturā iplere: aut expedire nequeri: ille loci sui nomē teneat ⁊ ordinationē⁹ ecclesie: quē elegerit eps pponēduz. I tēz greg. iohā. epo syracusano

Ubi qs ordinat^e ē iuit⁹ nō
Qdm dz ordinari.

Quoniā dā^e ad nos relatione puenit: cosmā q ex monacho mōsterij scē lucie a d cessore tuo venerāde mēorie maximiano i ecclia syracusana subdiacon⁹ ē fact⁹ atqz a te postea in possessiōe q̃ iuliana vocat pre sbyr dr ordiat⁹: ita nimia tristitia ⁊ loci q̄ltate^f vehemēt afflictū: vt vitaz sibi penā existimet ⁊ ꝯtritiōis sue fuge q̃rat auxiliū. ⁊ iōs q2 tal's erga sbiectos nros dēmus existere: q̄les nos si subiecti fuissemus nros vellem⁹ eē ppositos: magne benignitat] ē: si eū i ecclesia vbi subdiaconi fūct⁹ ē offō. scitas tua reducere atqz illic studuerit ꝯstituere cardinalē: qd ēt facere ꝯgtū arbitramur debes: si

nihil ē qd iuste ꝫ eū aios tuos exasperet. I Si vo aliq̃ culpa ē: suis nob epistolis h vr̄a frnitas vt scire possim⁹ isinuet. V erū illd greg. de his itelligēdū ē q nō cā necessitat] sz cā i gratitudis callide ab epis suis pmoueri q̃rūt. illud āt carthaginēsis cō. ꝫ his itelligit: q nolūt obtēperare epis suis pp necessitatē ecclie volētib⁹ eos ad altiora pmouere. ¶ Hāc distinctionē ex decreto simplici pape qlibz corroborare valet: q scribēs iohāni archiepo rauēnati: ait inter cetera. Nō ē aliqs iuit⁹ ad epatū ptrahēdus.

Ubi ista^b didicisti q̃ in epz ⁊ fratrē nrz greg. nō dilectiōe sz iuidia ppetrasti: quē iexcusabili violētia pertrahi a te passus es atqz vexari: vt ei im hōrē nō p aī trāqllitatē sed per amentiā sic dem̄ ē irrogares: neqz. n. talia potuissēt fieri sanitate ꝯsilij. nolum⁹ exaggerare qd gestū ē: ne cogamur iudicare qd dignū ē. ¶ Nā pulegiū dignitatis meret amittere: q pmissa sibi abutit ptāte. de nūciam⁹ āt q si post h tale aliqd psumpseris: ⁊ aliquē talē seu epm vel presbyterum vel diaconum

Placuit. Posteriorem sic construe. nullus epoꝝ ppoat posteriorē p ori cuius posterior sit de numero eoꝝ ⁊c̄. Et nō sm opi. h. q por dz sp eligi. et d pore vt dic̄ sufficit nemal⁹ existat. licz posterior melior sit. vt. j. lxxv. dist. c. vl. alij dnt sp meliorē pferēdū ēt si posterior sit arg. xvj. di. vj. synodus. ⁊. pria. b ¶ Sane. hāc lraz itelligūt qdā de pmouēdo. ⁊ ēt totū. c. ⁊ ita assignant duo casus i qb⁹ posterior pfert pori. s. cū renuerit por pmoueri: vl' cū ē simplicior q̃ eē deat i offō ad qd eligit. ⁊ tūc lege ille. i. posterior tribit nomē loci sui. i. dbit sibi pori. vl' dbit rōe pori

Quoniā dā syracusane q̃ monachoꝝ ē. sic ⁊ cā tuaricb. ⁊ ita nō. ē argu. h q monach⁹ possit eē secularis. canonic⁹. nō possit eē plat⁹ tñ. nō pōt pbēdaz hēre q̃ pnate ē vtilitat'. h. ꝫ sentit vt dixi. lviij. di. c. ij. ⁊. s vj. q. vij. in oua. f ¶ Qualitate ar. q si qs trāslat⁹ ē de vna ecclia i aliā ecclesiā ⁊ decept⁹ ē q̃litate loci. restituēdus ē. ⁊ ita error q̄litat' dissoluit mrīmonium spūale. ⁊ ad de qd dixi. xxiij. di. cōls. g ¶ Et iō vt in aut. vt cū d ap.

Ubi ista. honorē. h pz q (co. §. ꝯsiderare. h lz qs coact⁹ ordinat tñ recipit ordines. ar. j. q. j. q quidam. ⁊. xlv. dist. de iudeis. sed si absoluta eēt coactio tūc nullū reciperet ordinē. vt ex̄ de baptismo maiores. Sz nūqd ille q ꝯditionali coactiōe ordinat⁹ ē tenet ꝯtinē. vr q sic. vt. xlv. di. de iudeis. Itē q2 coacta vo

lūtas ē volūtas.xv.q.j.merito.maxie ẜm q̄s/los q dn̄t ꝙ ordini sit votū annexū.vt.xxvij di.diacon⁹.lxxxiiij.di.cū i pterito.dn̄t qdam ꝙ tal̃ teneat̃ ꝯtinē.lꝫ nō dēat qs cogi ad re cipiēdū ordinē tn̄ receptū cogit̃ ẜuare ſꝫ ħ n̄ credo vbi me r⁹ tal̃ ē q ca/ dit i ꝯſtantē virꝫ ex̄ qd me cā platū.⁊.c. cū dilect⁹.qꝛ itegritas est res voti ⁊ n̄ ꝓcepti.xxxij.q.j.itegritas ⁊ ꝯtinētia n̄ dꝫ eē nisi vo/ lūtaria.vt.xx xj.di.an̄ triē/ niū.⁊.xx.q.iij p̄ns.nec dico talē i aliq̄ ħa bere ꝓuilegi/ ūꝫ clici.ſi tn̄ vult vti eo p̄t ſꝫ tūc ꝯtinere tenet̃. Secus aūt in baptis/ mo.qꝛ ille ē ſcrm ſalutis ⁊ necessitatis iō illud cogit̃ retinere.

a ℭ. Inuitū .j.xxxiij.q.iiij. displicet tibi .ȝ.j.j.q.vj.ſi/ cut is.ȝ.j.vij q.j.ſcias.ȝ.C de epiſ.⁊ cle. ſi queq̄ ȝ ſed dico ꝙ ſp ab initio dꝫ esse ſuit⁹.vt dixi .j.viij.q.j.iſcri ptÿris.io.

h Onora/ t⁹ ſaloni tane.ȝ.xcij. di.mirat⁹.

inuitū^a facere posse credi/ deris: ordinatiōes tibi ra uēnatis ecclie vel emilien ſis noueris auferēdas.

Itē gre.antonino ſubdi

HOnora/ acono.^b Deco. t⁹^b archidiacon⁹ ſolō i tane ecclie a ſctē mēorie ꝺ cessore meo missa ſupplica tiōe popoſcerat: vt ab anti ſtite ſuo ꝓuehi iuit⁹ ad fō tioris gradus ordinē ꝯtra morē nullo mō cogeretur ħ.n.ſibi fieri nō cā ꝓuehē di ſꝫ^c cā igratitudinis ꝓhi bebat.p q̄ re tūc ēt ſancte mēorie predecessoꝛ nr̄ ſcri ptis ſuis natali fratri ⁊ co epo nr̄o iterdixerat ne pre dictū honoratū archidia/ conē iuitū ꝓueheret: ne/ ue dolorē cōcepte igratitu dis i corde retineret.cūq̄ ēt a me ħ ſumope fuerant iterdcā: nō ſolū mādata di negligēs: ſꝫ ēt ſcripturam meā ꝯtēnēs ꝓfatū archi/ diaconē q̄ſi ad fortiorē ho norē^d ꝓuehēs conat⁹ ē cal lide degradare.vn̄ actū ē vt eodē archidiaconatus ſubmoto loco aliū aſciſce/ retq̄ ei⁹ obtēperare mori/ b⁹ posset quē honoratū ar chidiaconem arbitramur antiſtiti ſuo aliūde displice re n̄ posse: nisi ꝙ eū ſacra vaſa ſuis parētib⁹ dare ꝓ/ hibebat.quā cām ſbtili vo luim⁹ ⁊ tūc ſcē mēorie ꝓ/ decessoꝛ me⁹ ⁊ nūc ego in dagatiōe pquirere: ſꝫ ſui ſuo rūq̄ actuū ꝯſci⁹^e pſonā ſu aꝫ ad iudiciū poſtpoſuit ꝺ ſtinare.vn̄ expiētiā tuā pre ſentis ꝓcepti auctē durius fulciēdā: q̄ten⁹ veniēs i ſa loniā natalē frēꝫ nr̄m ⁊ co epm ſaltem tot ſcript̄ſ^f ad monitū ſtudeas adhorta/ ri: vt ſupra mēoratū archi diaconē i ſtatu ſuo ſuſcipi at. ℭ Qd ſi facere ħ con/ tumacit̃: vt ꝯſueuit forte di ſtulerit vſū ei pallij qui ab hac ſede ꝯcessus ſibi fue/ rat: ex auctē ſe.ap.ȝ dicces^g quā ſi ēt i eadeꝫ ptinacia a misso pallio adhuc^h pſeue rare pſpexeris: dn̄ici cor/ poris ⁊ ſāguis eūdem anti ſtitē pticipatiōe ꝓuabis^i.

Adhibēda ē ēt diſciplia q̄ nolentes ꝓmoueri ad ſa/ cros ordies ad obediēduꝫ epis ꝓmouet̃.i mioꝛib⁹ n̄ qdē ordinib⁹ ꝯſtituti pau/ latiꝫ p ſingulos grad⁹ ſunt ꝓmouēdi: vt alij ꝯtēnētes ſuis obedire epis: doleant ſibi illos esse platos q̄s ha bebāt ſubiectos. Vn̄ ge/ la.ſcribit victori epō. Cuꝫ maioꝛes ordinari ꝯtēpſe/ rint de minoꝛib⁹ ꝓmoue antur ordinibus.

endus ē.p pma ꝯtumacia.xcij.di.c.vl.⁊.lxx xiiij.di.c.j.ſꝫ fieri dꝫ ꝑut canō dicit.xxiij.q.ij ij.forte.qd nō ē verū.vt dixi.iiij.q.v.q̄ſquis i ħ ꝯueniūt.t.⁊ iaco.ꝙ puniri dꝫ i expēſis ci tat⁹ ſi i pma citationeꝫ veniat.licꝫ ſua ei cō/ cedat trinam citationē.vt xxiiij.q.iij.ꝺ illicita.C.quō ⁊ qn̄.i aut.q ſemel.nec dr̄ antea contu/ max q̄tuꝫ ad excōicationē vl̃ missionē i poſ.puniri tn̄ dꝫ i expen ſis ſi pma ci/ tatiōe nō ve/ nit.ff.ſi quis ius dicēti nō ob.l.vna.et ita i publico ꝯuētu.R.ta. t.⁊.h.⁊ ē ar. ȝ.h.ſniam quā nō.iiij.q j.i ſūma.Nā ſi p⁹ ꝯtuma/ ciam iſanis eēt n̄ retine/ ret dignitatē C.ꝺ digni.l.ij li.xij.ex ꝺ ex ceſ.pla.iter.

g ℭ. Contra dicēſ.attēde archiepm a ſbdito excōi cari posse ei⁹ dē cēſure ſi/ militudine posse ꝺpōi n̄ li⁹ auctē a q̄ fuit ꝺſtiatus. vt.ij.q.vj.ſi epa.bar.

h ℭ. Adhuc ar.ꝙ creſcēte

b ℭ. Sꝫ cā igratitudis q aliū pp odiū vl̃ igratitudinē nomiat ad dignitatē te net̃ ei ad oē dānū qd ei inde accedit.C.ſi pp inimicitias creatio facta ſit.l.vna.lib.x.

d ℭ. Honorē nā dic lex ꝙ exq̄ qs promouet̃ ad maiorē dignitatē amittit poꝛē.C.de pmi cerio.l.j.li.xij.⁊ ar.ff.ad mūicip.l.mūiceps.

e ℭ. Cōſci⁹.ar.ꝙ q vocat⁹ n̄ venit.ħ ipo vr̄ diffidere de cā.xi.q.j.xpianis.iij.q.ix.decre uim⁹.

f ℭ. Tot ſcript̄ſ.ar.ħ ꝙ nemo puni-

ꝯtūacia dꝫ creſcē pena.ff.ꝺ iſ.⁊ rel̃.ſlegatoꝝ ⁊ iſte ordo ē ẜuād⁹ cū aliqs pūit̃ p ꝯtūacia. vt p⁹ admōitionē ſuſpēdat̃.ſcdo excōicet̃.ter tio ꝺponat̃.q̄rto curie tradat̃.vt.xxiij.q.iij. forte.i n̄.⁊.xxxiiij.di.q̄rūdā.ſꝫ ſi p crie qs pu nit̃.tūc pmo ꝺponit̃.poſtea excōicat̃.vt.lxxxj di.dictū.ex̄ de iudi.cū nō ab hoie.

i ℭ. Pri uabis.i.ꝓuatū eē oñdes.Nā eoipſo ꝙ contu max erat ꝓuat⁹ erat vl̃ ꝓuabis q̄ ad hoc vt poſſit vitari ab alijs in ſacramentis.

Consuluit dilectio[a] tua de suorum promotione clericorum: prohibens quod diaconi ad presbyterij gradum quos ecclesiam tuam memoras indigere venire detractant quapropter quia inuitos fieri ecclesiastica moderatio quiuitasque non patitur: vt ex nolentibus fiant volentes: ordinatio illa potest proficere: si quos habes in acholythis vel subdiaconibus maturiores etate: et quorum sit vita probabilis hos in presbyteratum studeas promouere. vt qui in suis ordinibus proficere noluerint: reddantur suis inferioribus post minores ipsa commoda[b] presbyteri propensius[c] quam diaconi consequantur vt hac[d] saltem ratione[e] constricti ad honorem quem fugerant: appetere nitantur[f] et questum.

Tempus sanct. Di. lxxv. Consecrationis sicut in ordine romano habetur ad episcopi benedictionem non eligitur[h] omni namque tempore[i] bene dicuntur. dummodo ieiuni et hora tertia benedictionem accipiant. Vnde Anacletus papa. scribit omnibus episcopis. Ordinationes episcoporum quando hora fieri debeant

Ordinationes[k] episcoporum auctoritate[l] apostolica ab omnibus qui in eadem prouincia fuerint episcopis sunt celebrande. qui simul conuenientes scrutinium[m] cum presbyteris celebrent: manus[n] cum sanctis euangelijs imponentes dominica die hora tertia[o] orantes: sacraque vnctione perungentes exemplo[p] regum capita pungentium eos more[q] apostolorum et moysi[r]

Consuluit. indigentiam. sed subintelligi operat. hoc ita quod sonat in vtilitatem non necessitatem. dicit enim quis indigere eo quod bonum et vtile est sibi habere. si enim necessitas esset: compelleretur per subtractionem beneficij vel officij. ut. e. c. iij. et. v. sed fit ar. contra. s. e. episcoporum. extra de eta. et quali. quer.] secundum quam potes soluere canones istos. illa tamen loquitur de his qui habent prima beneficia prout ipsa littera dicit. et quod ibi dicit primas ab dic prete stipendio non omnium. ioh. quere. quid dicatur. illi decre. queris: sta bis. b.

b Commoda. nam exhortatione promiorum et c. ff. de in sti. et iur. l. j. et xxiij. q. iiij. c. vlti. io.

c Propensius. sed quomodo hoc procedet vbi prebende omnes equales sunt potest dici quod decurrentur prebende eorum vel dic consequuntur spe non re. c Propensius. est hic ar. de iure communi non plus presbyteros quam diacones de oblationibus et decimis debere habere. ar. xxxij. di. preter hoc. quod verum est. sed de specialitate quandoque aliter fit. j. q. ij. c. vlti. d Ut hac. consecutiuum est. j. q. j. quisquis. si enim esset causatiuum simoniam committerent qui propter questum deo seruirent. deo enim propter deum seruiendum est principaliter. viij. q. j. sunt in ecclesia. et j. q. j. non est. et si esset causatiuum videretur eos inuitare ad inuidendum alijs. Item ar. beneficium sicut priuilegium quandoque concedi alicui odio alterius. e Ratione. gratie. non enim videtur quod plus det socio quam sibi. etiam fratri. C. de bo. que li. cum oportet. j. responsio. nec de eadem societate debet vnus plus quam alius consequi. ff. pro socio. verum. §. si tamen tres nec est alicui conferendum. vnde alij scrupuloso cor demoueantur. vt. xvj. q. vij. c. j. f Nitantur ar. quod fit quandoque secundario quod principaliter fieri si potest vt hic. et. ff. de postu. l. j. §. vlti. Di. lxxv.

Tempus autem. Hic depingitur. lxxv. dist. in qua agit magister de conse. episcoporum. et de temporibus ordinationum. subiungit etiam de ordi. aliorum clericorum. debet autem ordinatio episcoporum fieri hora. iij. die dominico. j. e. c. j. et. c. quod die ceterorum vero sex temporibus anni. s. in quattuor temporibus et in sabbato medie heb. quadra. et in sabbato sancto. j. e. c. vl. extra de te. or. c. iij. et. lxxiiij. dist.

litteras. h Non eligitur. i. non est electum vel determinatum in canone. i Omni. n. tpe. i. omni mense vel septimana similiter restringitur. de con. dist. iiij. omni tempore. vbi exponitur. in omni anno.

Ordinationes. casus. ostenditur a quibus. et in qua hora et quo die episcopus debeat ordinari. l Auctoritate generali. extra de elec. cum in cunctis.

m Scrutinium. i. examinationem. de qua habes di. xxiij qui episcopus.

n Manus duo ponent super caput consecrandi codicem euangeliorum. tertius fundet benedictionem. alij omnes ponunt manus super caput eius. vt. xxiij. di. episcopus.

o Tertia multiplex est ratio de hora tertia. quia tunc debet missa publice celebrari. vt de con se. di. j. nocte. sine qua missa quis non potest consecrari. quia nec ecclesia etiam sine missa consecratur de conse. di. j. omnes. licet quidam dicunt contra. quod. s. non sit de substantia quibus ego assentio. quia non est vnctio ipsa de qua magis videtur esse de substantia. imo si omissa est suppletur. extra de sacra vnc. c. vno. Alij tamen dicunt omnia ista esse de substantia. ar. xxiij. di. quorundam. preter tempus vel horam. quia quocunque tempore ordinatur recepit ordinem arg. j. lxxvij. distin. subdiaconus. extra de temp. ordi. sane. nam quandoque citius quandoque tardius missa celebratur. Item ideo est facienda consecratio hora tertia. quia spiritussanctus in igneis linguis hora tertia et c. de conse. di. j. nocte. quorum loco succedunt epi. xci. di. in nouo. et quia hora illa dominus est crucifixus. vt ibidem dicitur. et tali hora apostoli consecrauerunt paulum et barnabam et c. j. e. quod die.

p Exemplo. quia samuel inunxit dauid et saulem. heliseus iehu in regem israel.

q More apostolorum. qui inunxerunt iacobum. s. lxvj. di. porro.

r Et moysi. qui inunxit aaron et filios eius.

vngentes: quia omnis sã ctificatio ᶠ cõstat eẽ i spũ sã cto: cui⁹ ṽtus iuisibilis sã cto ẽ chrismanᵇ pmixta. et hoc ritu solẽnẽ celebrent ordinationẽ. ¶ ẽp⁹ aũt cõ secratiõis triũ mẽsiũ spa/ cio claudit: vltra qð nisi ne cessitate cogẽte epoꝝ cõse cratiões post electionẽ dif ferri nõ licet. ¶ ñ i chal/ cedonẽsi ꝯcilio legit. Jnfra tres mẽses nõ differãt epi [illegible]

Q Uoniãᶜ qdã metropo litanoꝝ: sicẽ ad nos platũ ẽ: negligũt sibi greges cre ditos: ⁊ differunt ordina/ tiões facere epoꝝ. placuit scẽ synodo ĩfra tres mẽses fieri ordinatiões epoꝝ: ni si forte iexcusabilis neces/ sitasᵈ coegerit ordinatiõis tps ãpli⁹ ꝓtelari. Si ãt qs epoꝝᵉ hoc nõ obſuauerit ip3 dẽre ecclia᷑ice ꝯdẽna tiõi subiacere: reddit⁹ ṽo eiusdẽ viduate ecclie inte/ gros reſuari apðᶠ icono/ mũ eiusdẽ ecclie cẽsemus Ceteroꝝ ṽo clericoꝝ ordi natiões nõ nisi tpib⁹ certis ⁊ dieb⁹ maxie sacerdotum ⁊ leuitaꝝ fieri dẽnt: vespa v3 sabbati vl' mãe diei dñi ce ꝯtinuato ieiunio. ¶ ñ cepherin⁹ papa scribit oi/ b⁹ epis. Ordinatiões pre/ sbyteroꝝ ⁊ leuitaꝝ quã do fieri debeãt.

O Rdinatiõesᵍ pſbyteroꝝ leui taꝝq3 tpeʰ congruo mult coꝛã astãtib⁹ solẽnit agite. ⁊ pbabiles ac doctos vi/ ros ad hõ op⁹ ꝓuehite: vt de eoꝝ societate ⁊ adiumẽ to plurimum gaudeatis. ¶ tẽ leo epũs dioscoꝛo ale/ xãdrino epõ. De eo.

Q Uod a prĩb⁹ nrĩs ꝓ pẽsiori cura nouim⁹ eẽ ser uatũ a nobis q̃q3 volum⁹ custodiri: vt nõ passi3 die/ b⁹ oĩb⁹ sacerdotalis vl' le/ uitica ordinatio celebret. ¶ S3 post diem sabbati

xxj. distin. §. j. ᵃ ¶ Sãctificatio. i. oĩs vnctiõ scificãs ⁊ efficax ẽ a spũ. ⁊ sic p3 q̃ i collatiõe sacri ꝯfert grã. ⁊ illa grã iuisibilit opat. vt. j. q. j. multi. ⁊ si sacrm aliqð ꝯfert digno. tunc corroborat ṽtutẽ poꝝ3. vt de ꝯse. di. v. nouis/ sime. ⁊ ẽt augeti eo grã. de ꝯse. di. iiij nõ exquo. s3 si sacrm ꝯfer tur indigno: solũ sacr3 re/ cipit. ⁊ illõ re cipit ad sui malũ. s3 non recipit re3 sa cri. hmã op/ time tractat ex̃ de sacra vnc. cũ. venis sent.

ᵇ ¶ Chrisma ti. ⁊ ita chris ma ẽ sacrm qð credo. sic ⁊ aqua. j. q. j. detrahe.

ᶜ Q m̃ gdã tres vl's q3 ad tres mẽses sit electio. vt. i. di. postq3. ⁊ ĩfra tres d3 fi eri ꝯfirmatõ de elec. q3 sit. lib. vj. ⁊ vsq3 ad alios tres mẽses ꝯsecra tio. vt hic dr. c. di. qm̃.

ᵈ ¶ Necessitas pp quã3 quandoq3 posset differri p totã vitã electi maxie ꝯfirmati. vt si vitiet i corpe. ar. ex̃ de elec. cũ i cũctis. lic3 sit ar. ꝯ ex̃ de eta. ⁊ q̃li. c. j. vel si nõ repiret ido ne⁹ i ecclia. nisi i mioꝛib⁹ ordib⁹. vt. j. vij. q. j cõstitutũ. s̃. di. lxj. oĩ⁹. xxviij. dist. de syracusa ne. ᵉ ¶ Epoꝝ vl' metropolitanoꝝ vl' electo rũ. q epi sũt destiatiõe. ꝯ vtrosq3. n. pena ẽ sta tuta. c. di. qm̃. ᶠ ¶ Apud iconomũ. ð hac

ᵍ O Rdinatio. materia dixi. j. xij. q. ij. illud. nes. leuitarũq3 hoc idẽ i subdiacono: ni si in papa tm̃. ex̃ de tẽp. oꝛ. c. j. s3 b3 hãc decre ta nõdu3. subdiaconat⁹ erat sacer ordo. arg. j. e. c. vlti. ʰ ¶ Tpe ⁊ i maioꝛi ecclesia. vt ar. s̃. dist. lxvij. relig. ⁊ ar. xxiij. di. c. vl. mino/ res ãt ordies. vbi ⁊ qñ libuerit põt epũs con ferre. vt ex̃. e. c. iij. ⁊ oẽs simul. si ꝯsuetudo ha beat hõ in prouincia. extra de eo qui fur. oꝛ. re ce. c. cu3. hlatoꝝ.

Q Uod a patribus. sabbati. quidam intel ligũt hõ. c. de sabbato paschali. vt si qs tũc vellit ꝯferre ordines dẽat eos ꝯferre i oc/ casu sol. quia missa tũc non ẽ cantanda nisi. die illa finita. vt. j. ð conse. disti. iij. sabbato qð p3 ex eo qð dr tũc. de⁹ g hãc sacra/ tissimã noctẽ h. dic q̃ oẽs ordines sint ꝯferendi die dñico. ⁊ dic q̃ vespa pce/ dẽti nocti tra hit ad diẽ se quẽtẽ. vt siue ð vespe i sab bato: siue de mãe i dñico ꝯferant. sp i die dñico vi/ dẽt ꝯferri. s3 certe fm hõ si eẽt ncc̃ia ꝯti nuatio ieiu/ nij. ꝓterea oia iura dñt q̃ tm̃ i sabbato ꝯferẽdi st or/ dies. vt ex̃. e. c. iij. Alij dñt q̃ oẽs ordies sabbato cõfe rãt. ⁊ dñt q̃ mane dñice diei poti⁹ tra hit ad vespe/ rã pcedẽtẽ q̃ vespa ad mane. ⁊ ita siue cõfe/ rãt vespe i sabbato siue i mane sequẽti sp si/ ctiõe canonica ꝯferent sabbato. ⁊ fm hoc de iure d3 ꝯtinuari ieiuniũ. Jnnocẽti⁹ ãt nõ de terminat an mane trahat ad vesperã pcedẽ te3. an vespe ad mane. ex̃. ð. tẽp. oꝛ. lr̃as ꝯsue/ tudo tñ h3 q̃ tñ circa horã nonã sabbati fi/ unt ordinatiões fm. h. exponit post diẽ sab/ bati. i. post finitũ diem sabbati. Alij exponũt post die3 sabbati. i. post iceptũ die3 sabbati Jo. ⁊ certe. h. opi. ṽa vr̃ ⁊ male reprehendit ð ꝯtinuatiõe ieiunij. q2 iã icepta est dies dñi ca ⁊ iõ est necessariũ ieiuniũ l3 si fuet de cõ suetudine. nisi velis dicere q̃ h. c. sint abro/ gata p decre. ex̃. e. ti. c. iij. b. i cõsecratiõe aũt epi nõ est necessaria cõtinuatio ieiunij cum tñ die dñico cõsecret. ⁊ i mãe glib3 itelligat ieiunius. vt ex̃. e. lr̃as. sed l3 qs possit ordiare aliquẽ3 i sacerdotem i sabbato ⁊ i mane in epm. tñ aliũ ordine3 non possit eide3 ꝯferre

i mane cui vnū ɔtulerat ī sabbato ex̄.c. lřas sʒ nūgd dn̄ico die i mane p̄t qs ordiari in sacerdotē. ⁊ i eadē die hora t̄tia i ep̄m. h. dic̄ ꝙ sic. qꝛ nūq̄ iuenit̄ ꝓhibitū. a ℭ In prima i. mane die dn̄ico. b ℭ Eligāt. i. electi cōsecrētur. hipallage. xviij. q. ij. diffinim⁹. c ℭ Qd̄ eius dē. i. ɔferant ordines. d ℭ Cōtinuato ab ordiatorib⁹ vl̄ ordinādis. e ℭ Ieiunio qd̄ si p̄rāsus ɔferat ordines nunqd ɔfert ordo. h. dicit ꝙ sic. ⁊ idē dicit in alijs sacris p̄terq̄ʒ in eucharistia. ⁊ forte idem posset dici in eucharistia. ar. d̄ cōse. di. ij. liqdo. qd̄ ɔcedo ꝙ p̄ran sus bn̄ p̄t con ficē. lʒ n̄ dēat ar. illi⁹. c. ligdo. f ℭ Declarat̄. legit̄. n. i q̄dā omelia bede. q̄ legit̄ nocte illa sup euāgelio illo. vespe āt sabbati. vbi dic̄ beda ꝙ i die istanocte̅s icipiūt p̄cedē dies. ⁊ iō forte vt tres dies ⁊ noctes h̄ēri possint i qb⁹ dn̄s fuit i vētre t̄re. qd̄ nec sic hēt̄ nisi synodoche. f ℭ Ut d̄clarat̄. qꝛ missa n̄ d̄cātat̄ i sabbato. sʒ i p̄ncipio seq̄nt̄ noct̄. ⁊ di: de⁹ q hāc sacratissimā noctē ⁊c̄. ⁊ ita ē de die dn̄i

ex aplica ⁊c̄. nā paul⁹ ⁊ barnabas ep̄i fuerūt vn̄ p eoꝝ exēplū nil ꝓbat̄ nisi d̄ ep̄is. ⁊ ꝑ dic̄ cui initiū ⁊c̄. dic nil facere ad rē. sʒ dic̄ icidēt imo ascribit ei fictiōe c̄onis. n̄ i v̄itate sacerdotū. i. ep̄oꝝ ⁊ sic si erit p. h. h ℭ Ut gcgd. xvj. q. j. c. vl. ⁊ de cō. di. iiij. q̄ris. i ℭ Ordinationes q̄rti. i. ieiūij. lʒ sp̄ i oī septiana pēthecostes occurrit. ⁊ loq̄t̄ s̄ʒ āt iquā cōputationē latioꝝ. q icipiebāt annū a martio. k ℭ Et septi mi. i. septēbris l ℭ Decimi. i. decēbris. m ℭ Quadragesimal̄. i. p̄ma septimana q̄dragesime. n ℭ Mediāe i q̄ cātat̄ sitiētes. q̄ p̄cedit dn̄icā de passiōe. o ℭ Seu p̄sbyteꝝ. de h̄ dixi. s. lxxiiij. di. ep̄oꝝ. viij. q. j. lʒ ergo. p ℭ Preterea. ecce h̄ hēs ꝙ p⁹ ordiati p̄ierunt alijs i h̄ēndis honorib⁹ ⁊ i alijs vt. xvij. di. h. hic. ⁊ ex̄ d̄ ma. ⁊ obe. c. j. ⁊ lxxiiij. di. ep̄oꝝ. ēt lʒ posteriores sint m̄liores. n̄ ob. xxiij. q. iiij. sic

eiusq̄ʒ noct̄ q̄ lucescit in p̄ma^a sabbati exordia cōsecrādi eligant̄^b: i qb⁹ his q̄ cōsecrādi sūt ieiunis ⁊ a ieiunātib⁹ sacra bn̄dictio cōsecrat̄. qd̄ eiusdē^c obs̄uātie erit: si mane ip̄o die dn̄ico continuato^d ieiunio^e sabbati ordinatio celebret̄: a q̄ tp̄e p̄cedētis noct̄ initia nō recedūt: qd̄ ad diē resurrectōis sic̄ i pascha dn̄i declarat̄^f: ptinere nō dubiuʒ ē. I. de [illegible] Quare die dn̄i co sacerdotū ordinatiōes

Quod dies celebrent̄.

Quod dn̄ico ordinatiōes sacerdotū celebrent̄: nō t̄m ex cōsuetudīe sʒ ēt ex aplica nouim⁹ vēire doctrina scriptura manifestante: ꝙ cū apli paulū ⁊ barnabam ex sp̄ūsc̄ti p̄cepto ad euangeliū oīb⁹ gētib⁹ mitterēt p̄dicandū: ieiunātes ⁊ orātes ip̄osuerūt eis manus: vt itelligam⁹ q̄nta ⁊ danti uʒ ⁊ accipiētiū deuotione curādū sit: ne tāte bn̄dictionis sacr̄m negligent̄ videat̄ ipletū: ⁊ iō pie ⁊ laudabilr̄ aplic] morē gesser] institut]. si hāc ordinādoꝝ sacerdotū formā p ecclias: qb⁹ dn̄s p̄esse te voluit: ēt ip̄e s̄uaueris vt his q consecrandi sūt: nūq̄ʒ benedictio nisi i die dn̄ice resurrectiōis tribuat̄: cui a vespere sabbati initiū cōstat ascribi: q̄ tantis diuinarum dispēsationū mysterijs cōsecrata ē: vt q̄cq̄d^h a dn̄o ē isigne ɔstitutū i h⁹ diei dignitate sit gestū. i hac die mūd⁹ sūpsit exordiū: i hac p resurrectionē ⁊ mors iteritū ⁊ vita accepit p̄ncipiū

Ex ordie roma. De eo.

Quādo ⁊ vbi libitū fuerit vsq̄ʒ ad subdiaconat⁹ offm̄ ordināt̄ clici. diacōi v̄o ⁊ p̄sb̄ri nūq̄ʒ nisi in publica ordiatiōe. I tem gela. oīb⁹ ep̄is. De tp̄ib⁹ or [illegible]

Ordiatiōes [illegible] p̄sb̄roꝝ ⁊ diaconoꝝ nisi cert] tp̄ib⁹ ⁊ dieb⁹ exerceri n̄ d̄bēt. i. q̄rti mēsis ieiunio ⁊ septimi^k ⁊ d̄cimi^l sʒ ēt q̄dragesimal^m initij ac mediā^n hebdōade ēt sabbati ieiūio circa vesp̄as ip sas ordiatiōes nouerit̄ celebrādas: nec cuiuslibʒ vtilitat̄ cā seu p̄sb̄r̄m^o seu diaconē his p̄ferre^p audeāt: qui añ ip̄os fuerit ordiati. Di. [illegible]

Quib⁹ tp̄ib⁹ q̄ [illegible] ieiūia celebranda sint calixt⁹ p̄p̄ determiat scribēs bn̄dicto ep̄o [illegible]

Ieiuniū^r qd̄ ter i āno apd̄ nos celebrare didicisti ɔueniēti⁹ nūc p q̄ttuor tp̄a fieri d̄cernim⁹: vt sic ann⁹ p quattuor voluit̄ tp̄a: sic ⁊ nos q̄ternū solēne agam⁹ ieiuniū p q̄ttuor anni tp̄a.

Quod die. h. pōit silda co nox illa. lau. mēn̄ sue opionis i. c. isto. ꝙ. s. i die dn̄ico p̄nt ordies ɔferri. qd̄ pʒ p h̄ ꝙ dic̄ ordiationes sac̄dotū. ⁊ p id initiū ⁊c̄. Nos q ɔ̄niū dicim⁹. expōim⁹ ordiatiōes sac̄detū. i. ep̄oꝝ cōsecratiōes. p q̄ itellectu bn̄ facit qd̄. j. subijcit̄ viij. q. j. lʒ sit ar. ɔ̄. s. di. xvj. Io. hodie sufficit si elect⁹ a maiori p̄te capitli sit bon⁹. vt ex̄ de elec. cū nobis. b. Di. lxxvj. a

Quib⁹ tp̄ib⁹. In hac di. lxxvj. agit magr̄ d̄ tp̄ib⁹ ieiūioꝝ. ōn̄dit ēt diuisas origies eoꝝ. postea pōit d̄riaʒ iter nos ⁊ hebreos i cōputationē mēsiū. ōn̄dit ēt ꝙ n̄ sit ieiunādū a pascha dn̄i vsq̄ʒ ad penthecostē nec eē flectēda genua. r

Ieiuniuʒ voluit̄. lex t̄m

k estatē & hyeme.anniū di/stiguit. ff. d a qua q̄tidi. & esti.l.j.§.hi in terdcm̄.

a Constituim⁹.

b De ieiūio martij ñ sp imo prima septiana q̄dragesime.

c Iunij. nec h ip imo i septiana pēthecostes.

d Itē h scīendū ē i hebdomada. qd ab hic di manet imutatū supiora p sequētē canones mutāt.l. statuim⁹. & ita vtile nō vitiatur p inutile. ẜ. ix.di. si ad litras. e Celebrari. cedit ḡ i ieiūio minˀ dignū digniori. ar. ff. de mioꝛi.verū.§.vl. ex̄ d ꝯl.ec.vl alta. c.qd i dubijs & ē ar. q si festū alicuius apli die lune euenerit. sabbato vigilia ieiunāda ē qꝛ ieiūiū & dñica simul concurrē nō pñt vt ex̄ de o bs se.c.j.ar. ẜ ex̄ d vbo.sig.q̄ sunt.lau.

f Ieiūiū ꝯ.d cō.di.iij. qm̄.g In dcēbri. Prima q̄dragene fuat ieiūia ꝑlis. pneñat hebdomada

Itē ex cōcilio magōtien.

Constituim⁹ a. De eo. vt q̄ttuoꝛ tp̄a anni ab oībˀ hoībˀ cōi ieiūio obseruēt idē i martio hebdomada p̄ma.i iunio scd̄a.in septēbꝛi tertia.i dcēbꝛi q̄rta.

Itē ex ꝯci.salegusta hito. De eo.

De ieiūio b āt q̄ttuoꝛ tpoꝝ hāc certitudinē statuim⁹: vt si kalēde martij i q̄rta feria siue antea euenerit: eadē hebdōada ieiūiū celebret. c Si āt kalēde martij i q̄nta feria aut i.vj.feria aut i sabbatū distēdāt: i seq̄nti hebdōada ieiūiū differat.silr q̄ q mō si kalēde iunij c i q̄rta feria aut añ euenerit in subseq̄nti hebdōada ieiuniū celebret: & si i q̄nta aut i sexta feria aut in sabbato ꝯtigerit: ieiūiū i.iij.hebdomada referuet. d Itē h sciēdū ē q siq̄ ieiūiū mēsis iunij i vigilia pēthecostes f3 p̄dictā regulā euenerit: nō ibi celebrādū erit: s3 in ip̄a hebdōada solēni pēthecostes: qꝛ vigilia simil & ieiūiū celebrari e ñ d3. & tūc pp solēnitatē scīspūs diacōes dalmatic' iduāt: & all'a dcāt: & flectam⁹ gēua ñ dicat eodē mō d septimi mēsis ieiūio ꝯstitutū ē: vt si kalēde septēb.i.iiij.feria euēerit aut ātea: i tertia hebdōada ieiūiū f celebret: & si i q̄nta aut sexta aut in sabbato ꝯtigerit: i.iiij.hebdōada ieiunādū erit. g In dcēbs. vo illō obfuādū erit: vt i p̄xio sabbato añ vigiliā natal' dñi celebret ieiūiū: qꝛ si vigilia i sabbato euenerit sil' vigiliā & ieiuniū celebrari nō ꝯuenit. Cōtra vr.

Statuim⁹ h sba De eo. ēt vt ieiūia q̄ttuoꝛ tēpoꝝ h oꝛdie celebret.p̄mū i initio q̄dragesime. scd̄3 i hebdōada pēthecostes. tertiū3 vo i septēbꝛi.q̄rtū i dcēbꝛi moꝛe solito fiat. Itē3 ex f mōc leo.pp De eo

Sit p⁹ scīe leticie dies q̄s i honoꝛē dñi a moꝛtuis r̄surgēt ac diñ celū ascēdētj exegi⁹: p⁹ q accepitū scī spūs donū salubꝛit & necessarie ꝯsuetudo ē oꝛdiata ieiūij: vt siq̄d foꝛte iter ip̄as festiuitat̄ gaudia negligēs libtas & lnīs imoderata p̄sūpserit: h religiose abstinentie censura castiget. Itē

Hui⁹ obfuātie k De eo. vtilitas frēs dilectissimi i eccliastic' p̄cipue ē cōstituta ieiūijs: q̄ ex doctrīa scīspūs ita p totˀ āni circulū distributa st. vt lex abstinētie oībˀ sit ascripta tpibˀ. Sigdē ieiūiū vnū in q̄dragesima: estiuū i pēthecostē.autūnale i mēse.vij. hyemale i hoc q ē decim⁹ celebrē⁹: itelligētes dinis eē nihil vacuū p̄ceptꝭ: & vbo dī ad eruditionē n̄ram oīa elemēta fuis: dū p ip̄i⁹ mūdi cardies q̄i p q̄ttuoꝛ euāgelia icessabili tuba di scim⁹ qd & p̄dicā⁹ & agim⁹. Primū l vo mēsē q̄rtū septimū & dcimū ñ hebꝛeoꝝ rōc: s3 n̄ra dēm⁹ accipē. p m⁹.n.mēsis apd illos ē apꝛlis.iiij.iuli⁹.vij.octobeꝛ: dcim⁹ ianuari⁹: i qbˀ ēt ieiūabūt.p̄tea i.v.mēse q ē augu.q̄ fuerit ei⁹ cā ieiūij hieronym⁹ sup zachariā3 expōit dicēs. Quare i sup scri.sep.hi⁹ ieiūia lex imp.

Ieiūiū m.iiij.& ieiūiū q̄nti & ieiūiū septi & ieiūiū dcimi mēsis domui iude & hierl'3 i dies festos vtēt i gaudiū.h loco n n̄roꝝ mlti mlta dixerūt o & iter se dissonātia.cogimur itaq3 ad hebꝛeos r̄currē: & scie vitatē d fōte p magi' q̄ d riuulis

tū fert mercuris istū.sabbata ieiunēt vigilē peñtia xp̄ni.lau.

Statui⁹ h i septēbꝛi.fm di.c. supioꝛ' in fi.

Sit p⁹ sā i cte le. Hu⁹ obfuātie. k Priuz. accipe i supioꝛi di.c.vlti.

Ieiūiū. l h audit mēm sis.& ar.iumi p̄t & h.c.q ēt ea q̄ moꝛalia sūt imutāt p ecclīā hodie nā alij tpibˀ celebrāt oli h ieiunia. alijs nūc. n loco ꝑba hieronymi.

o Dixerūt oñdēdo cās ꝯstitutōis tal' ieiunij.

p De fōte collige i dubijs ad rei oꝛiginē recurrēdū plˀ magistro q̄ discipul' credēdū vt dixi.di.ix. p̄terea. & di.xx.d qbˀ.xxiiij.q.j.loqt. ẜ.di.xij. p̄cepti.ar.ẜ.nūq̄ ad rei oꝛigies recurrēdū.ff. d le.& se.cō. & iō nā dicit lex q ñ d oībˀ q̄ ꝯstitute sunt rō reddi p̄t.ff.e.ti.nō oīu3 q. De riuulis ar. ñ valē sūptū fine oꝛigiali. C d edē.aut.ibi

scd̄a fuare iubetis. Tertia septembꝛis cui posita.arg.contra.extra d fide.in.ꝑuen. Dixit l iiij.

Alberic⁹ q si ē trāscriptū p manū tabell. va let arg.ff.de.admi.tu.chirographis.Az. dīc nō valere nisi per iudicē fiat trāslatio. vt in aut.vt fratrū filij.§.istō.col.ix.C.de testa.pu blicati.Jo.hec q̄stio determinat hodie p de cre. quā hēs ex. de fi.istru. c.vi. vbi dr q exēplata i strumēta ali qua iusta cā auctōitate iu dicis eandez vim habent cuz autenti cis z origina libus.h.

Exo.32. deute.9. iere.25.

a Querere.s̄.di.ix.vt veterum.
b Quarti mēsis.scz s̄m hebraicā con stitutionem.
c Abiecit. cū inuenisset iudeos cōflas se vitulos.vt xlv.dist. disci plina.
d Ciuitatis. a nabuchodonosor. q cum chaldeis cepit ciuitatem hierusalem.xxiij q.v.§. hinc. in fi.
e Oēs.q diffidere ceperūt.sz cum moyses non diffideret et eēt maior.xx annis q̄re nō itrauit terraz promissionis rationez habes.xxiij.q.iiij.§.his omnib⁹.z dic omnes qui a.xx.annis.z supra exierūt de egypto.

ege.39. et.40.

q̄rere[a] Jeiuniū q̄rti[b] mēsis q apō latinos vocat iulius die.vij.z.x.eiusdē mēsis. il lud arbitramur qn descen dēs moyses de mōte sinai tabulas legis abiecit atqz ꝯfregit: z iuxta hieremiaz muri p̄mū rupti sūt ciuita tis. ¶ Jn q̄nto vo mēse q apud nos appellat august⁹ cū p exploratores trē scē se ditio eēt orta in pplo: iussi sūt mōtē nō ascēdere: sz p xl.ānos lōgi⁹ a trā scā cir cūire dispēdijs: vt exceptis duob⁹ caleph z iosue oēs[e] i solitudīe caderēt.i h mē se z a nabuchodonosor re ge et m̄lta[f] post secula a ti to z vespasiano tēplū hie rosolymis[g] icēsū ē atqz de structū capta vrbe bethel: ad quā multa milia ꝯfuge rāt iudeoꝝ. ¶ Jn.vij. vo q apud nos appellat octo ber occisus ē godolias z iu de trib⁹: ac hierl'z reliquie dissipate sūt. ¶ Mēse.x. q apō nos ianuari⁹ dr. eo q ianua sit āni atqz p̄nci piū.ezechiel in captiuitate posit⁹ audiuit z cūct⁹ po pulus captiuoꝝ q̄nto men se tēplū eē subuisū. qō ple nissime i eodē.pph'a cog nouim⁹. h igit[h] ē oē qō dr di es planctus z ieiunioꝝ q̄s hactē⁹ hūis[i] i luctū: z scia tis qz ego cogitaui vt bn̄fa ciaz isrl z domui iuda vo bis i leticiā z gaudiū z so lēnitates esse vtendas: ita dūtaxat si vītatez diligat z pacez iux anagogez: qz tūc ieiūam⁹ qn̄ spōsus aufert a nob z nō meremur eius hr̄e p̄ntiā: cū reūsus fuerit ad nos dn̄s: z cogitauerit vt bn̄faciat nob.oīs tristi tia vtet i gaudiū: z fames[k] ꝑstina s̄m oīs dn̄i p̄ntia do ctrinaꝝ ei⁹ z celest[l] panis saturitate cōpensabit. Nō āt vidēt ieiunia[m] q̄rti men sis posse celebrari añ diez penthecostes.a die.n.dn̄ice resurrectiōis vsqz i diem penthecostes ñ iducūt ad obsuāda ieiūia. Unī am bro.in eiusdē diei s̄mōe q Ci sic icipit. Deco re[n] oz sciat vīa p hos .l.dies nob esse iug[l] z ꝯti nuata festiuitas.ita vt h oi tpe neqz ad obsuādū indi cam⁹ ieiūia: neqz ad exorā dū dn̄z genib⁹ succedam⁹ z ifra.ad instar q̄ dn̄ice re surrectiōis tota.l.diez cur ricula celebrātur: z oēs isti dies velut dn̄ici deputant. resurrectio.n. dn̄ica dies est.i dn̄ica.n.resurgens sal uator: reūsus est ad hoies:

f Multa.sed q̄re inducit h de tito z vespa siano.cum ante per multa tempora fuit illō ieiuniū cōstitutū z dicimus q istud non fa cit ad ppositum.vnde est ar.q quādoqz ali qua inserant decretis q̄ non faciunt ad ppo sitū principale.ar.s̄.pri.di.q dic.ꝟ.cul mitt uiri. g Hierosolymis.legitur in psalte rio.vt quid deus repulisti q hierusalem ca pta est eo tempore quo interfecerunt iesum christum scz in pascha.possum⁹ dicere q tūc fuerit capta sed illesa conseruata in seviqz ad augustum, quādo fuit accensa ab ismaele q iude⁹ erat. z a q̄busdā alijs. h Jgit oē.i.h signat apō nos nā apud grecos dicius iuenit october.vt. s̄ di.xviij.pp. i Anagogē.i.supiorez z spūalē itellectū.nā ana .s̄.goge duce re.ide peda gog⁹ q̄si du ctor.h mō ex ponit.h ē .n. q̄dā itellect⁹ historic⁹.alle goric⁹. mora lis siue tropo logic⁹.anago gic⁹.sic dixi m⁹.s̄.di.xxvij. vio.sic h vox hierl'z hi storice signat ciuitatē istaz terrestrē.alle gorice ecclias moralr aias fidelē.anago gice celestem hierl'm.moral itellect⁹ at tēdit.q̄ iuxta nos sūt. alle goric⁹ q̄ intra nos. anago gic⁹.q̄.s̄.nos hic q̄ ponit anagogic⁹ p allegōico. k Et fames.j.viij.q.i.audact. l Nō āt vident.iprobat qō dcm̄ ē.s̄.de ie iunijs.s̄.e.ꝯstitutum⁹.z.c.de ieiunio.in p̄ncī. m Jeiunia.j.de ꝯse.di.iij.rogatiōes.§.so. lz.n.ibi ieiunem⁹ trib⁹ dieb⁹.nihilominu⁹ tamē tibi ē ꝯtinuata festiuitas.nā dicit lex q peren nis ē siue ꝯtinu⁹ flum⁹.lz q̄nqz exarescat.ff. de flu.l.i.j.R.vel dic cōsuetudinē sequēdā. n Scire succedam⁹.quia vnū.xij.di.illa.n ieiuniū succedit alij z ita factū notat.

a ¶ Quiq̄gesima: si q̄dragesimā diceret me liꝰ dixisset. nā pᵒ. xl. dies ascēdit i celū. ꝺ ꝯse. di. v. ieiuniū. ⁊ sic ponit totū ꝑ pte. sic. xxiij. q iiij. cū lupna. sic ecōuerso ps poit ꝑ toto. xiij q. v. penale. b ¶ Coꝝ. ar. ꝑ oibꝰ vigilijs apostoloꝝ ieiunādis vł ꝑ nł lis qꝺ falsū ē eccia tn̄ rōana ꝯsucuit i vigilijs oiuz ieiūaṙ. ex̄ꝺ obṡ. ie. ꝯsiliū nisi io. ph̄i. fac. ⁊ ibi. c ¶ In apologia. i. ꝓ mōe excusatorio ꝺ adulterio. qꝺ dauid ꝯmisit cū bersabe. ab apo. qꝺ ē re. ⁊ logos qꝺ ē ṡmo. q̄si resꝑōsio ꝑ aliq̄ d ¶ Cirographo. i. peccato q̄ tenebamur dia bolo obligati tanq̄ cirographo. e ¶ Euacuato vt. C. ꝺ plꝰ pet. l. vna. ⁊ ē ar. ꝙ cācellato instrō liberat ꝺbitoꝛ qꝺ verū ē nisi creditoꝛ ꝓbet ꝯ. ff. ꝺ ꝓba. si cirographū f ¶ Cantaṫ. j. ꝺ ꝯs. di. ne qs ꝯ. ⁊. c. ieiuniū. g ¶ Necessario. obṡuāte. l. male dic̄ i se. §. immo. vigilia penthecostes necessario ieiunāda ē. vt in. c. nosse. ⁊. ṡ. e. de ieiunio non ob. c. scire q2. ꝑ vno die nec plus nec minꝰ. sꝫ ꝙ ieiunari deat. l3 hꝫ ecclie cōsuetudo gn̄aḷ.

P Ost pᵒ resurrectionē tota q̄nq̄gesimaª cū hoibꝰ cōmoratꝰ ē eq̄lis coꝝᵇ. ḡ necessariū ē vt sit festiuitas q̄rū eq̄lis ē ⁊ scitas. nō ḡ ieiunamus i q̄nq̄gesima: q2 i his diebꝰ nobiscū dn̄s cōmoratꝰ ē. ¶ Itē i apologiaᶜ ꝺꝺ: hūc nūcꝫ q̄nq̄gesimū vicꝫ leti celebremꝰ. pꝰ dn̄i passionē remissio culpe totiꝰ debiti. cirographoꝗᵈ euacuatoᵉ ab oī nexu liberi suscipimꝰ aduenientē in nos grāꝫ spūsſci. i die penthecostes vacāt ieiunia: lauſ dī deo ⁊ oṙo: ⁊ allía cātaṫ.ᶠ Necessarioᵍ ḡ ecclia ꝯstituit vt pᵒ diē pēthecostē ieiunia celebrent. Sꝫ ꝙ i illis. l. diebꝰ ieiunādū eē negat: ex obſuāte ncētate itelligimꝰ vn̄ i. eiusdē dieī ṡmōe q sic icipit. De eo.

N Osseᵇ credo vos fr̄es q2 n̄ minore leticia celebrauiꝰ diē pēthecostes q̄ diez scm̄ pasche celebrare curauimꝰ. nā c. n. sic̄ mō fecimꝰ ieiūauimꝰ sabbato: vigilias celebrauimꝰ: orōnibꝰ pnoctāṫ istetimꝰ. vn̄ ncēc ēⁱ vt similē obſuātiaꝫ filijs leticia subseq̄t. Obſuātia ꝺo filijs q̄ ad scm̄ ē: n̄ quo ad necessitatē. Itē

P Ost isidorus. De eo. pascha hāt vsq ad pēthecostē lꝫ traditio eccliaꝝ abstinētie rigoreꝫ prādijs relaxauerit: tn̄ si qs mōachoꝝ vł clericoꝝ ieiunare cupit: nō sūt ꝓhibēdi: q2 ⁊ ātoniꝰ ⁊ paulꝰ ⁊ ceteri pr̄es ātiq ēt his diebꝰ i heremo legūṫ abstinuisse: neqꝫ soluisse abstinētiā nisi tm̄ die dn̄ico. Itē hieronymꝰ ad

V Tinā ⁊ lucinū. De eo. oī tpe ieiunare possemꝰ: qꝺ i actibꝰ aplōꝝ diebꝰ pēthecostes. ⁊ die dn̄ico aplm̄ paulū ⁊ cū eo credētes fecisse legimꝰ. nec lꝫ dico ꝙ festiuis diebꝰ ieiūandū eē putē: ⁊ ꝯtextasᵐ q̄nq̄gita diebꝰ ferias ⁊ solēnitates auferāⁿ: sꝫ vnaq̄ꝗ ꝓuicia abūdet i suoᵒ sēsu: et ꝓcepta maioꝝ leges aplicasᵖ arbitreṫ. Itē pelagiꝰ papa petro epō potētino.

Sabbato magno pᵒ horā baptismi epūs valꝫ ordiari.

D Ilectiōisᑫ tue scripta suscepimꝰ qbꝰ significas latinū ecclie gruniētie diaconē ad epātū marcellianēsis ecclie siue casilitane ab oibꝰ fuisse electū. qꝺ iā an̄ lꝫ tps retulisti: ⁊ iussimꝰ vt vēiret credētes eos de ꝑsōa eiusdē ab epōʳ suo dimissorias accepisse. qꝺ si mō fecerit: facite eū velociṫ ad vrbē romā occurrere: vt si deꝰ iusserit i sabbato magno pᵒ horā baptismi ordineṫ. q2 si āte memoratū diē nō occurrerit: coget vsqꝫ ad q̄rtiˢ mēsis ieiunia subsistere. Di. lxxvij.

k ¶ est. nō. n. q̄cq̄d ꝯsulit iuris necessitati subijcitur. de pe. dist. vj. c. j. in fi. ff. de iud. non q̄cq̄d. k ¶ Post pascha. relaxauerit. iter dicēdo ieiunia. l ¶ Utinam. i actibꝰ. ṡ. xxx. di. siqs tanq̄ ꝯ. l

m ¶ Contextas. i. intersertas solēnitates vel cōtextas. i. iūctaſ ⁊ cōtinuatas. ṡ. c. scire. n ¶ Auferā dicēdo tunc eē ieiunādū. o ¶ In suo vt morē obſuet in ieiunijs. sic̄ dr̄ i vigilia bartholomei. ex̄ de obser. ieiu. cōsilium. p ¶ Aplicas cōsuetudo. n. interpretatur legē. ff. de ꝟ. sig. ṡniculus

D Ilectionis vtre q niret. q2 forte suberat pape iste epūs nł lo medio. r ¶ Ab episcopo. argu. ꝙ clericuſ alicuius episcopi in alia prouincia non debet eligi. nec ipse debet consentire. nisi habeat literas dimissorias qbus absoluatur ab obnoxietate sui epi scopi. ar. dist. lxxxv. florentinum archidia. ⁊ distinctio. lxxj. fraternitatem. argu. contra ꝙ scilicet non exigatur consensus episcopi. institutio. de adoptio. §. siquis nepotis. ꝺ hoc dixi. ṡ. lxj. distin. sed aliud.

b P Ossi. pnoctāt. ꝑ totā noctē signifi. at. ff. de ꝟ. sig. vrbana. §. pnoctare. i ¶ Un̄ necesse ē. i. ꝯueniēs ē ṡm. g. nā ꝯsiliū

s ¶ Ad quarti. ṡ. e. di. c. ordinationes.

a Is tpib⁹. h ītitulat. lxxvij. di. i qua tractat d īterstitijs tpop obſuādis. nō ġ q siqs ab ifātia sit emācipat⁹ milicie clericali. anno. vij. pōt ordinari clericus ostiarius lector. exorcista. ⁊ sic stabit vsq ad annū duodecimū. exinde acolythus vsq ad annuz xx. ⁊ postea i xxj. subdiaconus. i. xxvj. anno diaconus. i. xxxj. psbr. exinde pōt esse eps. vt. j. e. in singulis. ⁊. e. gcūq. xxviij. di. de his. sed si adult⁹ vellet ordīari sic fieri pōt ordinatio, vt p. vij. ānos recipiat ordies oēs i duob⁹ primis quattuor minores i reliqs qnq ordinet acolyth⁹ subdiaconus diaconus psbr ⁊ eps. si elect⁹ fuerit. j. e. gcūq. Si āt sec⁹ factuz fuerit deponi dz. j. e. dis. subdiaconus ex generali tñ ɔsuetudine his oib⁹ capitulis derogatū ē. vbi ꝓ maior necessitas ecclie incūbit. laic⁹ p annū ⁊ dimidiū. monach⁹ ꝓ p annū pt recipe oēs ordines. vt. j. e. c. vlt.

b respicit qđ dicit de infantia. i. de septēnio. ⁊ ita in. xxj. anno. h xiiij. ānis hec determinatio. xiiij. annoꝝ nō respicit nisi tm̄ subdiaconū. qđ pȝ ex ca. se. vbi dr̄ q ab accessu adolescētie vsq ad. xx. annos fiat acholyt⁹ et subdiaconus. s. i. xv. āno acolyth⁹. i. xxj. subdiaconus. i Pōtificatū. j. d ɔse. dist. v. de his ꝓ. s. di. xviij si eps. ⁊ dist. lix. si officia. k Desensores. i. aduocati castaldi. j. q. iij. saluator. l Ex laicis. j. di. lxxix. idicatū. ɔ. s. h isti laici erāt. de foro ecclie. ibi nō ⁊ ɔstituūt. dēnt isti quo ad tpalia nō q̄ ad spūalia xvj. q. vij. in noua. m In ordine ɔ. nonne isti sūt grauiter deui. cuȝ eis cōmutat administratio. p. vij. annos tm̄ pūt ascendere ad oēs ordines q̄lr vt ġ h dicit supradicta obſuatiōe iō vt gradatiȝ oēs ordies recipiāt ⁊ nullū ꝑtermittāt. nec tñ p tāta itersticia.

Is tpib⁹ ſm̄ anacletū ⁊ zepherinuz gelasiū ⁊ pelagiuz epi psbri ⁊ diacōes sūt ordinādi. metropolitan⁹ aūt iuxta leonē papā ex psbris eiusdē ecclie vl ex diaconibus optimis ordinet. Ex mōachis āt vl laicis null⁹ nisi p grad⁹ ecclie dz ad sūmū sacerdotiū peruenire.

Unde gelasi⁹ pa.

Illos statuētes ⁊ vobis oib⁹ ſuar mādam⁹: vt oēs ād ecclesiasticos ordies sic accedāt i ecclia q ordinari mereē. id ē siqs eps eē mereē. sit pmū ostiari⁹: deiñ lector: postea exorcista: iñ sacreē acolyth⁹: deiñ ꝓo subdiacon⁹: deīde diacon⁹: ⁊ postea psbr: exide si mereē eps ɔsecret.

Unde zosimus pa. vrbis romeāit.

In singul^e gradib⁹ h tpa sūt obſuāda: si ab īfātia eccle siasticis misterijs nomen dederit vt iter lectores ⁊ exorcistas qnquēnio reneaē exide acolyth⁹ vl subdiacon⁹ xiiij. ānis fiat. ⁊ sic ad benedictionē diacona⁹ si mereē accedat. in q̄ ordie qnq annis si iculpate se gesserit adherere debit. Exide suffragātib⁹ sibi merit] stipēdijs p tot grad⁹ datiꝑpzie fidei documēti s poterit sacerdotiū ꝑmereri. d q̄ loco si eū eractiō ad bonos mores vita produxerit: sūmū pōtificatū: sperare debebit. Desēsores aūt ecclie ēt q ex laicis fiūt supradicta obſuatione teneanē: si meruerint eēi ordie clericat⁹. Item

Siric⁹ papa.

Uicūq itaq se vouerit obseqjs ecclesie. a sua ifātia antea pubertat āños baptiçari ⁊ lectoꝝ dz misterio sociari. q ab accessu adolescētie vsq ad. xx.

b Illud pmū. s. xxj. dist. cleros. ɔ. xxxij. dist. seriatiȝ. ɔ. s. lxix. di. nō oportet. ná ibi colligit. q psalmistat⁹ sit ordo pm⁹. sȝ meli⁹ colligit ex de eta. ⁊ qua. cū cōtingat. sed dic q h dictio pmū. sequētia respicit nō q sit pm⁹ ordo ostiariat⁹. sȝ pm⁹ ē respectu sequētiuz.

c In singulis. si ab ifantia. i. septimo anno. C. de iure delt. si infanti.

d Nomē. vt scrib aē i mñricula. l. di. ɔtuma

e Quinquēnio. p⁹ septēniū. j. e. cū (ces.

f Exinde. p⁹. xij. ānos subdiacon⁹.

g Uel subdiacon⁹. vl p cū voluerit. id ē. h probat i. c. se. ar. C. de ꝓ. si. l. vl. ar. ex d eo. qui fur. or. rece. c. ij.

h Xiiij. ānis cōputatis a tpe septēnij.

n Quicūq puberta (cla. vl h corrigit. Io. tis. i. añ ānū. xiiij. ſm q̄ldā. ſm. h. añ. xij insti. q. mo. tu. fi. in pn̄. ex̄ de despon. impuberes. xx. q. j. illud. vbi incipit ab adolescētia ⁊ sufflat ⁊ exultat pubertas. io. qđ dicit. h de. xij. annis non est verum in masculo sed in puella. vt institu. qui. mo. fi. tu. in pma columna. b.

o Baptiçari sed quare dicit q tunc debet baptiçari. cum sit dubium ⁊ periculosum in tantum differri baptisma. vt de conse. distin. iiij. quando quis. ideo dicit q⁊ cuȝ baptism⁹ sit ianua omnium sacramentorum. vt. xxxij. di. ɔ. vex. nō posset ordinari si nō eēt baptiçat⁹. ex̄ de ps. nō bap. c. ij. nō q dēat differri sȝ si casu delatū ē baptiçari dz.

a Acolythus. z ita vr q de iure nō debeant miores ordies simul oferri. qd credo nisi dispēsatiue vel nisi sit ,osuetudo. vt ex de eo q fur. or. re. cuz. h. lator. b Ad diaconij cōtinētia peute. iō h nō dixit de subdiaconatu. q: nondū erat sacer ordo tpe syricij q antiqssimus fuit. xxxij. di. erubescāt. hodie vo e sacer ordo. c Exinde. j. e. di. eps. §. sz referas h ad. xx. ānum de q sermo pcessit non ad qnquēniū pximum. z sic erit in. xxx. anno. vt ibi dr z ex de elec. cū i cūctis. vl dicas eē cōstitutionū vari etatē. h. d Grādeu. s. xxxiij. ānorū. vel. xxx. q: h e viril etas j. e. c. eps. etas .n. multū facit ad erudi tionē. xxvj. q. vij. h fit. z si fit. xxiij. ānorū ita recipit oēs ordies. ifra. xxx. annū sicut gubernalis q a puericia deseruiuit ecclie vl grādeu. s. xviij. ānoz. ar. xxviij. di. de his. xxxij. di. lectores. e Statiz. s. di. xlviij. §. j. c. j. §. sz nō dicit statiz. i. incōtinenti sz stati id est paulo post. tale statiz habes. ff. de pcurat. q pcuratorē. vl ibi ñ phibet nisi de epatu z presbyteratu. f Uel habere. ita tñ q diu dū iā pmiserit otinētiā. nā pire dz cōtinētia. vt. xxviij. di. c. postq. pterea d isto grādeuo ñ exprmit i canone. xxvj. di. q sine. distingue tñ iter ordinē z ordinē. z ita arbitrio boni viri relinquit. ex d ol. dele. d caus. ff. d iure dli. l. j. g Aliud a biēnio. si eēt i. xv. āno. nec refer tur ad añcedēs qnquēniū. q: nō pcessit aliud sic. C. quō z quādo iudex. auc. qui semel. h Subdiacon. nō minor. xx. annoz. ita vt cōpleuerit. xx. annū. h. n. regrit i honoribz eccliastic. vt ex d elec. cū i cūct. l. z secus fit i honorib cuiuslib. vbi sufficit attigisse. xxv. ānū. vt. ff. d mu. ad re. l. z sit arg. §. j. di. px. c. psbr. In vsucapiōib sufficit attigisse vltimū diē. vt. ff. d diuer. z te. pscrip. i vsuca. sile qtū ad factionē testi suffic attigisse vltimuz diē. xiiij. āni vt. ff. de test. q etate. sz qtū ad excusationē ciuiliū mūerū regrit q ān sit cōplet. vt ff. de iur. immūita. maiores. sz qtū ad būficiū restitutiōis fit cōputatō d momēto ad momētū. vt. ff. d mio. l. iij. §. minorē. sz in tpalib actionib oz vt vltim dies sit cōplet. vt. ff de ac. z ob. i oib tpalib. Jo.

i Placuit infra. xx. q. j. placuit.

k Salutēt solebāt forte lecturi i pulpito aliquaz salutationem nob ignotaz pmittē. vl dicebat dñs vobiscum. vbi mō dñt. iube dñe bñdicere. xxj. di. deniqz.

l Spōs. iuuenes. i. d alijs regularit. ar. xxxiij. q. v. p totū. si sūt senes bñ pt alt conuerti z alt i seculo remanere. ex de cō. oiu. cū sis. m Seqstrato. j. lxxxj. di. volum. §. sz h d suspect. vl dic q thalam tñ dz seqstrari nō at māsio. z h obtinet i vxore pmouendi. sec e i vxore illi q vult ouerti q: tūc vxor itrabit religionē vl si e senex pmittet cōtinētiā. vt ex de cōuer. coniu. cum sis. z d illa materia notauit. xxviij. dist. q: sunt culpe. Quid si vxoratum promouet episcopus ad minores ordines. debet ne ab eo exigere continentiam. cum sine titulo cum non debeat pmouere. z beneficium simul cum vxore habere non possit ex de cleri. cōiu. c. j. z. c. diuersis. sic. si tñ pmouet nec exegerit hēbit beneficiū ar. xxxij. di. si qui. ab eo autem qui vxorez nō habet non est exigenda continentia. xv. q. ij. §. cum autem. Jo.

sue etas annū si probabilit vixerit vnā tñ z ea quam vgihē cōi p sacerdotē benedictione pcepit vxorē cōtēt acolyt[a] z subdiaconus eē debebit p q ad diaconij[b] gradū si seipz pmitus otinētia peute dignū pbauerit accedat. vbi si vltra v. ānos laudabilr ministrauerit: ogrue psbyteratū cōseqtur. exide[c] p decēnium epalē cathedrā poterit adipisci: si tañ p h tpa itegritas sue vite ac fidei ei fuerit approbata. q vo iā etate grādeu[d] melioris ppositi ouersatiōe puocat ex laico ad sacrā militiā pueīre festinat: desiderij sui fructū nō alr obtiebit: nisi eo q baptizet tpe statiz[e] lectorū aut exorcistaz nūero societ. si tañ eū vnā hūisse l hēre[f] z hāc vginē accepisse ostat vxorē: q dū initiatus fuerit expleto biēnio p qnquēniū aliōs[g] acolyth z subdiacon[h] fiat z sic iudicat ad diaconatū si p h tpa dignus fuerit pueha. exinde iā accessu tpoz psbyterio vl epatui si eū plebis aut cleri euocauerit electō: nō imerito societ. Item ex. vj.

Subdia synodo. De eo.

Subdiaconus[h] nō minor. xx. ānoz ordiet. Item. Siqs vo i aliq sacro ordie sacdotali pter ostituta tpa ordiatus fuerit: dponat. Item ex cōcil. carthagiñ. De eo.

Placuit[i] vt āte. xxv. annos etas nec diaconi ordinēt nec vgines osecrēt. et vt lectores populū nō salutēt[k]. Item ex ocil. agathē. si. iiij. [illegible]

Spōs[l] bñdictionē diaconat miorb q. xxv. ānoz penit ñ omittat. Sāe si oiugati iuuenes se osenserint ordiari: etiaz vxoz voluntas ita requirenda est: vt sequestrato[m]

a Religiõe id ẽ castitate q̃ qualiť pmitti debeat dixi.xxxij.di.seriatiȝ.nec.n.ista dȝ religionẽ itrare.qꝛ nec vir ei⁹ itrat.sec⁹ ẽ i vxore monachi vel epi extra de ɔuer.ɔiuga.sane
b Añq̃ȝ.nõ ꝙ canõ aliť iterpꝛetaẗ virilem etatẽ.aliť inť

ꝑtaẗ lex.ff. de mi o.l j.C.de his q ve. eta. ipe.l.vlti. sed diuersificant qꝛ diuṡos ha bẽt respectus ꝑtoꝛ nõ habu it respectũ ni si ad rerũ su aꝝ admistra tionem.
c Ne p eta tẽ.argu.rõne etat| ꝑsumi p aliq̃ vľ ɔ. vt. ṡ.xxiiij.di.q̃ rũdã.xxxiij.q ij.antiqui.
d In veteri lege.a.xx v.ãno.leuite deseruiebant tabernaculo. ⁊ custodiebãt vasa taberna culi aurea an tea non.
e Tabna culo.qd sit ta bnaculũ ha bes.ff.ꝺ ꝟb. sig. taberna culo.
f Nos.cõ miscet se ali is vt citi⁹ re ꝑhẽdat.
g Pueros puer q̃ñq̃ȝ ꝟ nũ q̃ñq̃ȝ puel lam signifi cat.ff.de ꝟ.sig.pueri.q̃ñq̃ȝ dr̃ puer.xviij.anorũ.ff.ꝺ ali.⁊ ciba.le.l.mela. h Leuite oẽs q i tẽplo ꝟuiebãt dicebãt leuite.qꝛ ꝺ tribu leui assumebãť.Sȝ nũqd ɔferebaẗ eis tũc character.sic ar.ꝺ ɔse.di.j.c.j.ꝟ ñ idẽ q hodie. ar. cẽ ꝺ sacra vn.cũ venisset.i fi.xxj.di.c.j.qꝺ est ɔ opi.h.quã dixi.ṡ.lxxv.di.c.j.ꝙ.s.sine missa ɔferaẗ character.ꝟ hodie imutata ẽ forma p xp̃m.vñ nec aaron sine missa ɔferret hodie characterem.
i Si quis

mansionis cubiculo religione ^a promissa posteaq̃ȝ pariter ɔuersi fuerit ordinẽť.ꝑsbr̃uȝ ꝟo vľ epm añ .xxx.annos.i.anteq̃ȝ ^b ad perfectivirí etatẽ pueniãt:nullus metropolitanoꝝ ordinare ꝑsumat ne p etatem ^c qꝺ aliq̃tiẽs euenit:aliq̃ errore culpenť. Itẽ ex ɔcil.

Itoletano.iiij. De eo.

In veteri lege ^d ab ãno vicesimoq̃nto leuite taberna ^e culo ꝟuire iubenť: cui⁹ auctẽȝ i cãonib⁹ ⁊ sci pr̃es secuti sũt nos ^f ⁊ diuine leg| et ꝑceptoꝝ canonũ imẽores ⁊ ifãtes ⁊ pueros ^g lenitaẗ facim⁹ añ legittimã etatẽ añ expientiã vite iõq̃ȝ ne vlteri⁹ fiat a nobis ⁊ diuina lege ⁊ cãonic| admonemur sẽtẽtijs:vt a.xxv.ãno suo etaẗ leuite ^h ɔsecrẽť ⁊ a.xxx. ꝑsbr̃i ordinẽť. Itẽ gelasius pa. Per q̃ iter valla tpoꝝ ordineť qꝺ mõachis i clericatũ eligiť.

Si qs ^i de religioso ꝓposito ⁊ ꝺ monasterialib⁹ disciplinis erudit⁹ ad clericale mun⁹ accedit:i ꝑmis ei⁹ vita acta tpib⁹ reqraẗ:si nl̃lo graui facinore ꝓbaẗ ifectus:si scꝺam forte nõ hũerit vxorẽ:neq̃ȝ a marito relictam sortit⁹ oñdiť.

Monach⁹.ꝟ.c.loqẗ ꝟm casũ filiũ.ṡ.di. lv. ꝑscis.l.de dispẽsatiõe ꝑcedente de iure cõl. l Nouiti⁹.q̃re ꝺ nouitio maioꝛ dubietas videbaẗ eẽ. m Uel notari⁹ a notis.i.lr̃is legẽdis pedi⁹ tñ scripsit lr̃as nõ eẽ no

Idẽ De eodem.

Monach⁹ ^k ꝟo nouiti⁹ ^l moꝝ hõestate fulcit⁹ ɔtinuo lectoꝛ vľ notari⁹ ^m aut certe ꝺfensoꝛ ^n effectus post tres mẽses existat acco lythus:maxie si huic etas suffragaẗ sexto mẽse subdiaconi nomẽ accipiat. at si modeste ɔuersatiõis hone steq̃ȝ volũtaẗ existat: nono mẽse diacon⁹ : cõpletoq̃ȝ ãno sit ꝑsbr̃: cui tñ q̃t ãnoꝝ fuerãt iterſticia collatura sci ꝓpositi sponte suscepta doceaẗ ꝑstitisse deuotio ^o. Si ꝟo laic⁹ q̃spiã ecclesiastic| ẽ aggregãdus offi cijs:tãto sollicit⁹ i singuľ: q̃ supi⁹ cõphẽsa sũt hmõi ꝺcet examiare ^p ꝑsonã q̃ñtũ iter mũdanã religiosamq̃ȝ vitã ɔstat eẽ discrimis : qꝛ vtiq̃ȝ ɔueniẽtia ^q ecclie ministeria sũt ꝺputãda:nõ in cõueniẽtib⁹ meritis igerẽda.tãtoq̃ȝ mag| qꝺ sacris aptũ possit eẽ ꝟuitijs i eoꝝ q̃rẽdũ ẽ istituť q̃ñtũ ꝺ tpe q̃ fuerit ꝟ asseq̃nda decerpiť vt moꝝ ꝟ doceaẗ hr̃e p bitas qꝺ ꝓlirioꝛ ɔsuetudo ñ ɔtulit ne p occasionẽ supplẽde pẽurie clicat⁹ vitia ^r poñ⁹ diuis cultib⁹ itulisse ñ legitie famulie diũ ɔputẽtur procurasse compẽdia ^s

tas.ff. de bo. pos.ꝟ cũ patrono.§.not| note ãt q̃ñq̃ȝ dñr cicatrices vñ lex dic̃ ꝙ ⁊ note ⁊ nõia fugitiuoꝝ ad magr̃aẗ⁹ sũt referẽda . ff. de fu.l.ij.siuẽ illud solijs q̃ȝ notas ⁊ nõia mandas.
n Defẽsoꝛ .i. exorcista . nã ꝑm⁹sit hostiari⁹ p⁹ exorcista.ṡ. e.c. j.⁊ dr̃ exorcista defẽsoꝛ.qꝛ defẽdit coꝛp⁹ a dmõibus.
o Deuotio sic̃ ⁊ igenium supplet tps i bñ studente. sic ⁊ bonitas etatẽ. ⁊ ita ɔ pẽsaẗ ꝓbitas cuȝ tpe . sic ꝺ bonitas supplet etatẽ sine tps.vt.C.ꝺ ꝑ po.sacr. scri. l.j.sic ⁊ malicia dr̃ etates supplere.C.si mioꝛ ma. se. di.l.iij.cẽ ꝺ despõ.impu. de illis. ita p bitas ⁊ hone stas supplet tps.C.de his q ve.eta.l.oẽs.⁊.ff de decre.ab oꝛ.fa.l.j.sic aliqd qꝺ ẽ min⁹ cõparaẗ alij qꝺ ẽ mai⁹.facta cõpẽsatiõe hicide vj.q.j.q̃ro.⁊.xix.di.i canonici.Jꝺ idẽ ɔsiderat i testib⁹.qꝛ fit ɔpẽsatio aucti| ad nũq̃ȝ cẽ de te.i nr̃a.b. p Exaiare arg.ꝙ si laic⁹ iducat i testẽ.diligẽti⁹ ẽ exaiandus q̃ cleric⁹. q Cõueniẽtia.i. ɔueniẽtib⁹ mĩstris. r Uitia.i.vitiosos clericos. s Cõpẽdia.i.vtilitates vľ vtiles ministros.

a ¶ Quorum.ar.pōt colligi ex h.c.q tātū va leat testimoniū.iiij.clericorum q̄ntū.vj.laicorum. nā ipositione sex q̄ in altera videt q se hēat si cut se hūt sex ⁊ quattuor.q: tātū pōt clericus facere p annū.q̄tū laic⁹ p annū ⁊ dimidiū xlvj.di.c.pe.

b ¶ Metas s.di.e.qcūq. §. sed ibi de neophito.hic de retēto ab i fantia loquit. vel illud re gulariter ex rigore.h spā liter ex dispē satiōe.vn̄ sub ijcit q̄ tn̄. ⁊c.

c ¶ Distare j.viij.q.j.nec sufficere.

d ¶ Cessā tib⁹. cessante cā ɔcessionis cessare dz pa riter ⁊ ɔcessū vt.j.q.vij. q pro remedio ⁊.c. exigit.s. di.lv.priscis. lvj.di.hisma el.§.C.famil. her.l.ij.

quorum^a pmotiōib⁹ sup an ni metas^b nihilomin⁹ sex mēses subrogam⁹: qm̄ sic dictū ē distare^c dz iter pso nā dino cultui dedicatam ⁊ de laicorum ɔuersatiōe ve niētē: q̄ tn̄ eaten⁹ idulgen da credimus: vt ecclīis ab hac occasiōe cessantibus^d canonū pmorum vetus for ma seruetur. Di. lxxviij.

Q Ua vo^e etate sacer dotes ordiari d̄be ant: bonifacius pa pa diffiniuit dicēs. Ante annos xxx. presbyter nō or

S I qs^f.xxx. dinetur. etatꝫ sue ānos nō iple uerit; nullo mō psbī ordie tur ēt si valde sit dignus^g. I tē i nouell. De eo. Pa.

N Emo^h presbī ɔsecret: q mior .xxx.annis sit. Nemo diacon⁹ vl subdia con⁹ fiat: q mior .xxv.ānis sit.nemo cū lectorib⁹ con numeret: q mior.xviij.an nis fuerit: nemo iter diaco nissas ɔsecret sacrosctē ec clie: q mior sit. xl. ānis.vel ad secūdū mr̄imoniū puē nerit. I tē leo papa. Nō est ordināds sacerdos: ni [illegible]

Q Uid est man⁹ cito im ponere: nisi aū etatis maturitatē: aū tps exami nis: aū meritū obediētie:

e [illegible] Q Ua vo Dic intitulat.lxx viij.dist.in q̄ ōndit mgr̄ n̄ debere ordi nari sacerdo tes d iure cōt ante.xxx. an nos cōpletos q: in tali eta te dn̄s bapti ɀatus ē.⁊ pre dicare cepit. ⁊ quidā alij pphe. sꝫ q: ⁊ aū h tps pphe ad predicādū missi sūt pūt necītate iminēte a .x xv.āno ordinari.j.e.dist.c.vl.ff.ad trebel. l. (filium.§.j.

f S I quis.nō ipleuerit.ex̄ de elec.cum in cunctis.

g Sit dignus.ar.nō debere derogari iu ri cōt pter personā.s.di.l.ex penitētib⁹.di. lxj.miramur.sꝫ ppt necessitatē vel vtilitatē derogatur iuri.licꝫ non propter dignitatem

N Nū.vt.j.q.vij.c.tali.⁊c. Emo presbyter.

h

Q Uid ē.hoc est in epla ad Timo. man⁹ cito nemini iposuer] neqꝫ cōices pctis alienis. k ¶ Cōicare.cōicat peccat] alie nis.q illis cō sentit.vt.arg. di.lxxxvj. cui pā. ⁊. lxxxiij. c.qd eni.⁊.c. error. lxxxvj. di. ⁊.c.faciē tis.

i

aū expiētiā disciplie sacer dotalē honorē tribuere n̄ pbatꝫ.⁊ qd ē cōicare^k pc ō alieno nisi talē effici ordi nātē: q̄lis ille ē q nō meru it ordinari. I tē ex ɔcilio neocesariēsi. Ante xxx.an norum etatē psbyter nō ordi netur.

P Rsbyter antē^l xxx.ānorum etatē nō or dinet q̄uis sit probabilis vite: sꝫ obseruet vsqꝫ ad p̄ stinū tps.dn̄s eni.xxx.āno baptiɀat⁹ est: ⁊ tūc p̄dica uit^m. Hoc^n regulariter.vn̄ ⁊ xps ⁊ ioānes baptista ⁊ ezechiel ⁊ nōnulli pphetā rū nō legūtur aū h tps p̄ dicasse ⁊ pphetasse.verum q: hieremias ⁊ daniel aū iu uenilē etatē spm̄ pphetie accepisse legūt.dauid q̄ꝫ ⁊ salomon i adolescētia vn cti iuenūt: ⁊ ioannes euā gelista cū adhuc eēt adole scēs a dn̄o in aplm̄ elect⁹ ⁊ cū alijs ad p̄dicādū mis sus iuenitur.paul⁹ q̄ꝫ apls in adolescētia a dn̄o est ele ctus: ⁊ ad p̄dicādū missus asserit. ecclia silr̄ necessita te exigente nōnullos ante xxx.ānos ordinare ɔsueuit. U n̄ ɀacharias papa boni facio epo. [illegible]

S I.xxx.^o [illegible] annorum nō reperiunt ⁊

P Resbyt. l aū.xxx.pōt tn̄ et ɔcedi i.xxv āno regimen pochialis ec clie.ex̄ d elec. cū i cūct].sed cui icūbet p batio de eta te. si dubitat de etate.dico q ei q agit.s. q petit ordi nē: vn̄ si mi nor ē actor ip se pbabit se maiorē siue miorē.vt.C.d pba.cū te.C. d in ite. resti. si miorē.ff.de mino. minor aū pectu. sꝫ si minor ē reus tūc adūsari⁹ pbabit.vt.C. q ⁊ adūsus quos.l.j.ff.de mi. de etate.

mat.3. mar.3. luce.3. ioan.1. iere.1. dan̄.1. 1.reg.15 3.reg.3. 1.par.22 mat.4. actuū.7.

m ¶ Predi cauit.sꝫ sacer dot] offm̄ est p̄dicare.vt .x vj.q.j.adijci m⁹.vn̄ ē ar.h § id qd dixi m⁹.q dēat iplere.xxx.ānū.Dixit io.chrysosto m⁹ q de.xxx.āno nōdū attigerat iesus nisi xxx.dies sic i euāgelio ɔtinet.Erat iesus q̄i an norum.xxx.sꝫ ē ar.supficiale sꝫ pbat p h q aū xxx.annum non possit promoueri.

n ¶ Hoc regulariter p̄dicasse ante h tps.

S I.xxx.ānorum.necītas vl vtilitas. cū illa o ēt iducat dispēsationē.vt.j.q.vij.tali.i mo de iure cōi.vt vi.cum eni i.xxv.anno ad

regimen ecclie possit assumi.vt ex de elec. cū i cūctis.z glibz prelat⁹ debeat eē psbr.xxi.q.ij sic.cū ēt talis debeat eligi q ifra.pbreue tps possit pmoueri.vt ex de eta.z quali.or. pterea.z breue tps ē:vt nō vacet ecclia nisi per tres mēses ad plus.vt.l.di. postq̄.ḡ pdicta capitula videt correcta.io. qd nō credo. vt ex de elec.dudū e ex de pbē. cū iā duduz in fine .b.

Distin. lxxix.

a Apostolicus aūt. Hic depingit. lxxix. di.in qua spāliter mgr agit de elec.sūmi pōtificis.ondēs a qb⁹ debeat eligi. z dic q a cardinalibus. z qn.qz die ttia p⁹ depositionē dfuncti.vt j.e.nullus.sb dit etiā qd iuris sit cū duo malo zelo eligunt.vt.j.e.si duo.vl cū symoniace aliqs eligit.j.e.si qs pecunia.z dic q a solo deo pōt deiici de ordinatiōe ei⁹ ñ tractatur h qz de ea dictū est.s.xxiij. di.i noie.

S Jqs.z canōica.quā electionē vocas canonicā nūqd dices idē eē qd in alioz electionib⁹ saltē q ad h vt debeat eē de eadem ecclesia vel vt melior eligi debeatvel ēt prior vl vt nō sit aliq mō irregular| sz breuit dico.q si est electus a duab⁹ ptib⁹ ammō nulla admittit ꝯ ipm exceptio.nec de vitio eligētium vel electi.qz nō esset corā q iudice exceptiōes ille pponerent.vñ si tertia pars vellet pbare electionē esse symoniacā nō audiret.vt ex de ele.licet.q tñ sic eligūt peccāt.z electio tal speciosa est. c ¶ Sequētiū.hi ꝯsentire debent.nō tñ vocādi sunt de necessitate.

d ¶ Religiosoz.s.di.xxiij.c.j.ꝯ. sz ibi dicit religiosos viros pduces nō respectu cardinalium sed respectu laicoruz.

S Jquis p romano.maxie.ar.j.e. nullus pōtifex. f ¶ Aut subscptionē.al's sbscptōis

necessitas exposcit : a.xxv. annis sacerdotes ordinēt.

Distinctio lxxix.

Apostolicus[a] autē nō nisi a cardinalibus z religiosis clic| ē inthronicād⁹. Vñ nico.pa. ait. De eo q sine ꝯcordi cardinaliū electione inthroni

Si qs[b] aplice sedi sine cōcordi z canonica electiōe cardinaluum eiusdē ecclie ac deinde sequētiū[c] clericoz ac religiosoz[d] ithronicat: ñ papa vel aplic⁹ sz apostatic⁹ habeat Itez symmachus papa. Papa supstite eo icōsulto de electione futuri pōtificis nemo audeat loq.

Si qs[e] papa supstite p romāo pōtificatu cuicūq̄ qlibz mō fauorē pstare cō uicit:loci sui honore puet z infra. Si qs psbr aut diacon⁹ aut clic⁹ papa ico lumi z eo icōsulto aut sub scptionē[f] p romano pōtificatu accomodare: aut pitatias[g] pmittere aut| sacrm pbere tētauerit: aut aliqd certe suffragiū polliceri vl de hac cā puatā ꝯuēticulis factā deliberare aliqd atq decernere psūpsit: loci sui dignitate vl cōione puet. z ifra. Propter occultas fraudes z ꝯiurationuz secretas isidias q̄s snīa huius districtiōis[h] ꝯseqt: siqs ad eccliasticā ptulerit[i] notitiā vl ꝯsilia eoz q ꝯ hāc synodū de pontificali egerit ābitu z rōnabili' pbatiōe ꝯuicerit: pticeps hmōi actiōis nō solū purgat⁹ ab oi culpa sit: sz ēt remūeratiōe[k] q nō idigna sit: sublevet. Itē ex ꝯci.stepha.pa. In apostolatu culmē nullus nisi ex cardinalibus promoueatur.

g ¶ Pitacia.pitacia h dicitur scriptura obligatoria.xxx.q.iij.pitaciū z sm h dicit pitaciū a pingendo vel dicūtur munera qdam.z sm hoc dicitur a petendo. h ¶ Districtionis.i.districte ꝯstitutiōis sententia.

i ¶ Pertulerit.ar.in symōia aliquē de se ꝯfessum audiri ꝯ socios eiusdē criminis.sed est ar.ꝯ.xv.q.iij nemini. sz sb intelligēdū ē ibi vl cū symonia z ita p hoc.c.determinat z supplet illud vñ colligit.q crimen symōie z crimen lese maiestat' eqnalent z eqs passibus ambulant.vt.xv q.iij.sane. z quidē. qcūq psone recipiunt in accusatione in crimine lese maiestat|. recipiunt in crimine symonie. z eē sbi recipiūtur socij inute factiōis cōtra se.similiter z hic de symonia. Jtē hic habet q aliquis illū cū q symoniaz cōmisit pōt accusare.z ille punief.z iste nō.qd.h.intelligit vbi res nō processit ad actū.s.ad donationē vel receptionē pecunie.tūc eniz vterq debz deponi.io.quod ego nō credo.cū crimē istd pcedat ad instar criminis lese maiestat'.vt.x v.q.iij.sane.in quo crimine si socius cris p bat crimē remunerat.vt.vj.q.j.siquis.cū.ꝯ. Jo vero.b.arg.ex de testi.veniens.dicūt tñ q dam q nūq in symonia socius sociū accusat.xv.q.iij.nemini.nisi qñ simul cōmittitur vt hic.z ad.c.sane.sz.q quo ad qdā nō quo ad oia symonia equis passib⁹ ambulat cum crimine lese maiestatis.Sz vi q ille qui accusat illum quem dicit fuisse socium in crimine non esset audiendus tum ideo quia statiz puniendus esset exquo sponte ꝯfessus est crimen suum.vt.ij.q.j.nos in quēq. tum quia turpitudinem suam allegans non audiutur. vt ex de do.inter dilectos.sz dic h speciale ee

Oportebat[a] vt hec sacrosctā dñā nr̄a ro.ec. iux̄ qḋ a btō petro ⁊ eius successorib⁹ īstitutū ē: rite ordiaret̄: ⁊ i aplat⁹ culmē vn⁹ de cardialibus p̄sbr̄is aut diaconib⁹ ꝯsecraretur

Itē ex eodē. De eodem.

Nullus[b] vnq̄ꝫ laicorū neq̄ꝫ ex alio ordie p̄sumat: nisi p̄ distictos grad⁹ ascēdēs diacon⁹ aut p̄sbr̄ fact⁹ fuerit cardialis: ad sacrū pōtificat⁹ ordinē p̄moueri.

Itē ex eodē. Anathematizet̄ ep̄s monach⁹ vł laic⁹ romanā eccliaꝫ inuadēs ⁊ i gradū filiorꝫ ei⁹

Si[c] quis ex epis p̄sbr̄is vł mōachis vł laicis ꝯ̄ canonū ⁊ scōꝝ p̄tm īstituta p̄sūpēs i gradū filiorꝫ scē ro.ec.i.p̄sbr̄orꝫ cardialium ⁊ diaconorꝫ ire p̄sūpserit: ⁊ hāc ap.se.iuadere qlibꝫ ex supradict̄ tētauerit ⁊ ad sūmū pōtificalē honorē ascēdere voluerit: ipi ⁊ sibi fauētib⁹ fiat p̄petuū[d] anathema ⁊ ifra. Si qs resistere p̄sūpserit sacerdotibus atq̄ꝫ p̄matib⁹[e] ecclie vel cūcto clero ad eligēdum sibi romanū pōtificē: p̄ꝫ canonicā traditionē anathema sit.

Itē ex ꝯci.leonis pape.iiij. Anathēa sit q canonice electiōi romāi pōtifi. ꝯ̄dicere p̄sūpserit.

Si quis[e] ex sacerdotibus seu p̄matib⁹ nobilibus seu cūcto clero hui⁹ scē romane ecclie electiōi romani pōtificis ꝯ̄dicere p̄sūpserit sicē i ꝯcilio btissimi pape bonifacij ⁊ stephāi legit̄ statutū anathēa sit.

Itē ex cōcilio bonifacij pa.iij. Nullus ep̄i fiat electio nisi p̄ diē tertiū depositiōis aīte

Nullus[f] pōtifice romāo viuēte aut epi scopo ciuitatꝫ sue p̄sumat loq̄ aut p̄tē sibi facere: nisi tertia die depositiōis eius adunato clero ⁊ filijs ecclesie: ⁊ tūc electio fiat.

Sed q̄rit̄: si duo ꝯcertātiū temeritate electi fuerit: quis eoꝝ alteri p̄ferēd⁹ sit. De his ita scribit honori⁹ au. ad bonifa.papā. Si temeritate concertantium duo fuerint ordinati.

Si duo[b] forte contra fas temeritate concertātium fuerint ordinati nullū[t] ex eis futurꝫ sacer

---

In hoc crimine. vt allegās suā turpitudinem audiatur. ⁊ vt ꝯfessio eius nō puniatur. tuꝫ q̄z non est directa ꝯfessio quando quis ꝯfitet̄ vt acuset. sed licꝫ ꝯfessio accusatoris non puniatur in symonia: tamen ꝯfessio testis punitur. vt ex̄ de elec. per inq̄sitionē. Sed quid si confessus nō pōt p̄bare crimē quod intendit. videt̄ q̄ tunc puniendus sit: q̄z tacere debuit crimen quod p̄bare non potuit. vt.ij.q.v. ij. plerīq̄ꝫ. vj. q.ij. si tm̄. qḋ concedo.

k ¶ Remuneratione. s̄ ipso facto. sꝫ a iudice eam impetret. vt C. ex qui. ca. ser. pro p̄mio li.ac.l.j. ⁊ ita inuitatur aliquis per premium ad accusanduꝫ. vt vj.q.j.§.rep. ⁊.l. si qs cuꝫ.

a Oportebat. planum est

b Nullus.

c Si quis p̄sbyterorum. ar. cardinales p̄sbyteros maiores esse diaconibus ⁊ ex illis p̄mo debe eligi ⁊ postea ex diaconibus si in illis nō inueniatur idoneus. ar.ꝯ̄.distin.xciij. in nomine ar.ꝯ̄.ꝫ.c. proxi. q̄z ibi p̄us dicit diacon⁹ ⁊c. sed ordini littere non est standum. ff. de solu. nec enim.

d ¶ Perpetuū. donec peniteat. x.q.j. q̄z sacerdotes. simile ex̄ de ꝯsti. ex lr̄is. ⁊ insti. locati. §. adeo. alit̄ sumitur. ff. pro so.l.j. ⁊.x.q.ij. p̄petua. ex̄ de iureiu. veritatis.

e Si qs seu p̄matib⁹. p̄mates nobiles appellat quosdam forte nobiles qui itersunt vt populum arceant qui si iuste mouerentur: exaudirentur. extra de elec. bone.j.

f Nullus. viuēte. idē dī ex̄ de elec. bone. sed nūq̄d mortuo papa ecclia erit mōstrū si ne capite vel nūq̄d vniūsitas cardialiū erit caput. si h̄ dicas cardiales tūc tp̄is p̄ūt deponere ep̄m. eadē rōne canonici mortuo ep̄o p̄ūt deponē clicū aliquē. dic q̄ ⁊ eccliaꝫ tē viuere. ⁊ tū carē capite. ar. tū. est. q̄ cardinales supplēāt defectū mortui pape j.co. si qs. so. melius ex̄ de malo. ⁊ obe. his q̄.⁊.c. cū olim. b.

g ¶ Sed q̄ritur: de his honorib⁹. sed qd spectat ad impatorē statuere aliqd ꝯ̄ electiōib⁹ ꝯ̄ id qḋ dicitur xcvj. di. bene. sed istud fecē rogatu ecclie ⁊ est ar. ad q̄stionē illā. q̄ laic⁹ de reb⁹ ecclia stic̄ vł sp̄ualib⁹ possit iudicare. ar. ꝯ̄. di. xcvj. deniq̄ꝫ. sꝫ ibi itelligit̄ p̄ter auctātē ecclie stici p̄lati. de h̄ dixi ex̄ de arbi. c. ꝯtigit.

h Si duo. forte ꝯ̄ fas. ⁊ ideo neuter obtinet. vt extra de elec. cōsiderauimus. nec p̄uantur cardinales hoc casu potestate eligendi ꝯtra id extra de elec. cum in cūctis. Sed quis erit iudex. de h̄. an electio sit ꝯtra fas. non ipsi cardinales. quia si sic essent iudices in p̄prio facto. nam nullus potest super sorinueniri. vt extra de elec. licet. in fi. dic istud. c. locum habere quando neuter est electus a duabus partibus. vel dic q̄ concilium vocabitur.

i ¶ Nullum. ꝯ̄. di. lxiij. si forte. ꝯ̄. sed quod hic dicitur fit cum vtraq̄ꝫ pars ducitur malo zelo. ibi cum vtraq̄ꝫ pars bono zelo ducitur.

Et hoc patet per hec verba contra sas. Hoc autem.

a Siqs pecunia. nō aplic⁹. vī p pncipium b istī⁹ capituli: q̄ papa d symonia possit accusari. q: nō est aplic⁹ s apostatic⁹. et q: symonia here/sis est. j. q. j. eos q. et. c. fertur cū liqat. et p pmuz. c. hui⁹ di. qđ ñ credo. et logt h de eo q p symoniā elect⁹ ē ab illis q ñ hēbant ptātē eligēdi nō a cardinalibus symonia sūt large di here/sis. nō fm q̄ papa vł ali⁹ de heresi pōt accusari. cuz s. errat aligs i articulis fidei s antec̄ eligat papa exceptiōe cu/suslibz cris re pelli poterit. Sz pone q̄ aligs accusat cardiales q̄ symōiace ele gerūt papā s eni licite pōt fieri. vt. j. c. p xi. nūgd si p bata fuerit symonia. papa deponeret ñ ar. ij. q. v. interrogatū. ff. de adulterijs. de nūciasse. Sz quid si dum vxor tua credit mortua. eleger] i papā et ɔsecrar]. et vxor tua te repetit. an ei reddend⁹ es vel si tu neges eā tuam vxorez eē. apđ quē cogēceř. cū papa iudicari nō possit nisi de heresi ĝ. si renoceř i dubiū nō ē cogēd⁹ stai e iudicio alicui⁹. imo excipe pōt: dñs ē q me iudicat. ix. q. iij. alioꝝ. si ātcer tū ē: teneř ei reddē dbitū. nisi mlier iduci possit ad ɔtinētiā obsuadā. vł abrenūclabit papatui. et satisfaciet vxori ꝛc. c n Laic]. j.

dotē pmittim⁹: sed illū in sede aplica pmansuz censemus: quē ex numero cliꝝ noua ordinatione diuinū iudiciū et vniuersitatꝭ ɔsensus elegerit. Hoc⁹ āt capitulū nō de eo intelligendū est: q vno per apostasiā ordinato a cardinalibus et religiosis clericis aplice sedis ithroniçař: etiam si ille apostatic⁹ ita cathedrā bti petri violēter tenuerit: vt canonica et catholica eccie electio intra vrbē fieri non valeat. Vñ nicola⁹ papa statuit dicens. Si quis pecunia vel populari tumultu nō canonica electi-

a Siqs b one. ordinatur pecunia vel gratia humana aut populari seu militari tumultu sine ɔcordi et canonica electiōe cardinaliū et sequētiū religiosorū clicoꝝ fuerit apostolice sedi inthroniçat⁹: nō aplicus s apostaticus habeat: liceatq̄ cardinalib⁹ et alijs clericis deū timētib⁹. et laicis c inuasorē illū anathematicare: et humano auxilio a sede apostolica pellere. qđ si hoc itra vrbē pficere nequiuerit: aplica auctate ex vrbē ɔgregati in loco q̄ eis placuerit electionē faciant ɔcessa electo auctate regē/

di. xcvj. c. j. §. s illđ gñalr phibeř i mallo. B spāłr ȝ inuasorē aplice sedis pmittiř. vel in singulr referēda sūt singła lz clici anathēatiçare et laic] hūano auxilio a sede aplica pellē. et sic aligs puniř pena canōica et ciuili. ȝ id ex vt lite ñ ɔtes. qm̄ freqnter i fi. s h spāle ē in intruso i q̄ ñ suffic altera pena. xx iij. q. v. c. qd ĝ d Intronicat⁹. si. xxiij di. in nomie. e Jtrāsit⁹ ñ possit j. viij. q. j. epo nō. ȝ. solu. aliud ē d sui successoris electione cū frib⁹ delibare. qđ possz fieri. vt h pmittiř. et aliud ē ex testamēto. qsi dignitatē suę heredē substituere. qđ ibi penit⁹ phibetur. q: nec pape licet q: nec moyses potuit. viij. q. j. moyses. nec ē trahēdū ad ɔsequētiā factū petri clemenťe substituent] sibi. v iij. q. j. c. j. q: et ad eiusrm bram curabantur in firmi. de hoc dici consueuit. j. q. j. petrus. f Sententia. scilicet duarum partiū. ex de el. licet. g Careat. accusabitur ergo iste de symonia. nec preiudicabitur pape argumen. ij. q. v. interrogatum est.

di et disponēdi res in vtilitatē roma. ec. iuxta q̄litatē tēpis q̄si intronicatus⁹ sit. Electio vo romani pontificis etiā cū deliberatiōe pdecessoris fieri dz. Vñ symmachus papa ait. Si papa de electiōe sui successoris añ vmbrā decernere nō potuerit.

e Jtrāsi/ tus⁹ pape inopinatus euenerit: vt de sui electiōe successoris añ discernere nō possit vt supra placuit: sigdē toti⁹ in vnū ɔuenerit ecclesiastici ordinis electio: cōsecreř electus eps. Si vo vt fieri solet studia ceperit eē diuisa coruz de quib⁹ certamē emerfit cōuincat snia f plimoꝝ: sic tñ vt sacerdotio careat g q capt⁹ pmissiōe non recto iudicio de electiōe decreuerit. Sicut supra mōstratū ē: electio sūmoꝝ sacerdotū a cardinalib⁹ religiosis clericis dz fieri. electio vo eoꝝ iudicio diuino reseruata ē. Vñ anaclet⁹ pap. ait. Sūmoꝝ pōtificū sibi dñs electionē reseruauit.

Electione h vo sūmoꝝ pontificum vel sacerdotum sibi dominus reseruauit. licz electionem coꝝ bonis sacerdotib⁹ et spūalibus populis concessisset.

h Electionem. et ita fallit regula. ad quem spectat institutio et destitutio xvj. q. ij. visis. qui benedicere potest et maledicere qui ligare et absoluere potest. vt. xxj. distin. inferioꝝ. et c. deniq̄.

a Loca. hic intitulatur. lxxx. di. Di. lxxx. §. magister ostendit a quibus et quando sint ordinandi clerici nunc subdit in quibus locis ordinandi debeant ordinari et quidem primates cōstituūtur vbi olim ponebantur protoflamines gentilium. archiepiscopi vbi archiflamines. episcopi vbi eorum flamines. et hoc ex maria parte factum est ex institutione beati petri vt. j. e. c. j. et ij

b Vrbes. statute. a gentilibus. et ita est. ar. q constitutiões gentiliū sint aucténtice. ar. xcix. dist. c. j. nec est contra xiij. q. j. e. j. nā illud de parochijs. hoc de ciuitatibus.

c Appellabāt. g bene dī appello papā appello sedē apostolicam. et apostolus dicit: cesarem appello.

d Patriarchas. repetitio est eiusdē q2 idē est primas et patriarcha. xcix. di. c. j. sicut et dicit lex: differentia tū nominis est inter pignus et hipoteca. ff. de pig. et hipotece. §. inter pignus.

extra eo. ti. cum christus.

g Tenebant. i. reputabant.

h Singulos. ar. i vna ciuitate nō plures esse debere episcopos de augustino et valerio fuit speciale. vt. j. vij. q. j. nō autē. Sed qd ō venetijs q patriarchā habēt et epm sed dic q nō ē patriarcha venetorū s3 grandensis q locus differt multum a venetijs.

i Vocabula. nā olim et c. xcv. dist. olim.

k Par. ā. di. xxj. in no. no. ptra. xxiij. q. j. loqtur. ?. s3 par fuit q̄ ad pſecratione: non q̄ ad administrationem. xxv. di. perlectis.

l Episcopi nō in castellis quādoq3 tū eps est in castro. xvj. q. j. et ipis vbi dicit ciuitant castri sacerdos.

m In modicis. illr leges in maioribus ciuitatibus et regalibus tū fit docēde vt i pemio. ff.

n Singuli. ar. nullū dbē i duab9 ecclesijs ititulari.

o Vilescat. q̄tū ad vulgi opinionē. nā pp h nō ē vilior eps. vt. xciij. di. legim9. illr spōsa n ē stati tradēda: nc vilescat desiderāti. vt. xxvij. q. ij. istitutū ē. silr. ē i fide suscepta p vi. vt. xlv. di. de iudeis. sic eps nō erit sol9 ne vilescat pp h. vt. xciij di. diaconi q. Idē ē i pnia n iterāda. ō pe. di. iij. quis.

Distinctio. lxxx.

Loca a vo i qb9 primates patriarche archiepi epi psbri sint ordinādi hec sīt s3 lucinū papā et clemētē atq3 anacletum. Ait eni lucin9 papa. In qb9 locis primates et patriarche ordinari dcbeant.

Vrbes b et loca f qb9 primates psidere debēt: n a modernis s3 multis ante aduētū xpi statute sūt tpib9 q̄r pmates gētiles ēt p maiorib9 negocijs appellabāt c in ipis vo vrbib9 post aduētū xpi apli et eoz successores patriarchas d et pmates posuerūt: ad q̄s epoz negocia salua tū i oib9 aplica auctoritate et maiores cāe p9 aplicā sedē sūt referēde. Ité clemēs pa. De codē.

In illis e vo ciuitatib9 in qb9 oli3 apd ethnicos pmi flamines eoz atq3 pmi legisdoctores erāt. episcopoz primates vel patriarchas beat9 petrus poni precepit: q reliquoz cās epoz et maiora negocia in fide f agitarēt. in illis aūt in qb9 dudū apud pdictos ethnicos erant eoz archiflamines: quos tū minores esse tenebāt g q̄z memoratos pmates: archiepos institui precepit. in singulis vo reliqs ciuitatibus singulos h et nō plures epos cōstitui pcepit: q epoz tm vocabula i sortirēt: qm neq3 iter ipsos aplos par k fuit istitutio s3 vnus prefuit oib9. Ité anacletus. De eodem.

Episcopi l nō in castellis neq3 in modicis m ciuitatib9 debēt cōstitui: s3 psbyteri p castella et modicas ciuitates atq3 villas debent ab epis ordinari et poni: singuli n tm per singulos titulos suos: epos vo nō ab vno s3 a plurib9 episcopis dz ordinari. vt dictu3 ē nō ad modicā ciuitate3: ne vilescat o nomē epi: sed ad honorabilē titulād9 est et denoiandus. psbr vo ad qualēcūq3 locū in eo psti tute ecclesie pficiēdus est. Ité leo papa. De codē.

Illud p sane qd ad sacerdotalē ptinet dignitatē iter oia volum9 canonū statuta seruari: vt nō i qbuslibet locis neq3 qbuscūq3 castellis: et vbi an nō fuerūt epi psecrent q: cū vbi minores sint plebes minoresq3 puēt9: psboz cura sufficiat. epalia āt gubnacula nō nisi in maioribus pplis et frequentiorib9 ciuitatibus

e In illis. petr9. arg. a tpe petri esse limitatas puincias. f Negocia i fide. i. fideliter. j. xxiiij. q. j. q̄tiens. ?. j. xvj. q. j. sr nr. ? ibi di q tm ad petrū ē referēda qō fidei. s3 expone h i fide. id ē fidelr. vl pnt agitare cās fidei: s3 nō pcedē ad sniaz. vl distingue q sint q dubit āt. nā si laici: vl q epi possint dtermi nare. ex de hereti. ad abolēdā. si clerici: papa

p Lis sane et vbi. vt et. j. xvj. q. j. felix episcopus. et c. multis psilijs. j. xvj. q. j. plures.

q Cōsecrent. nā multitudo excreuerit

vel gens de nouo sit suersa ad fidē. vt j. xvj. q. j. precipim⁹. ar. di. xcix. nulli archiepi. ex̄ d ec. edi. ad audientiam.

Non debere. sed visitatores. i. archidiaconos vel archipresbyteros.

b Similiter āt presbri j. xvj. q. ij. abbatibus.

c Sine p̄cepto. si volūt res ecclie alienare. xij. q. ij. abbatib⁹. vel intellige de p̄cepto gñali. vt. xvj. q. j. cūctis.

Fraternitatē. lōgo. dicūt quidā longo. vt xx. miliariuz ar. ff. de vb. sig. l. iij. meli⁹ h̄ relinqt arbitrio boni viri. i. iudicis. ar. ff. de iur. deli. l. j. ex̄. de offi. iudi. dle. de causis. vñ si multū distāt ciuitates ille int̄se i locis itermedijs dz poni eps. cōuenientī g in teruallo debz distingui habita cōsideratiōe sit⁹ z q̄litatis regionis ipsi⁹ z difficultatis viarū. sic. xvj. q. j. z temporis.

e Trib⁹. admin⁹. s. di. lj. c. vl. s. di. lxiiij. ep̄z.

op oꝛteat p̄sidere: ne qd̄ sāctoꝝ diuin⁹ patrū inspirata decreta vetuerūt: vt vicu lis z possessiōib⁹ vl' obscuris z solitarijs municipijs tribuat sacerdotale fastigium. Itē ex ꝯcil. laodicē.

Non debe (si. De eodē rei vic) z i castell' episcopos ordinari: s3 visitatores. i. q circumeāt ꝯstitui. hos āt q añ ad h̄ ordinati sūt: nihil agere cēsem⁹ sine ꝯscia epi ciuitatis: sil'r^b āt p̄sbri nihil sine p̄cepto^c z ꝯsilio epi agāt. Sedes āt epoꝝ nō lōgo iteruallo debēt disiūgi: vt ad ꝯsecratio nē sui cō prouicial' sine difficultate possūt occurrere. Vñ gre. aug. ãgloꝝ. epo.

Ep̄ales sedes nō longo interuallo a se dñt disiūgi.

Fraternitatē^d tuaz ita volum⁹ ordīare epos vt sibiīpi epi lōgo iteruallo minime disiūgāt: q̄tenus nulla sit necītas: vt i ordianōe epi ꝯuenire ñ possint nā epoꝝ ordiatio sine aggregatis tribus^e aut q̄ttuoꝛ epis fieri nullatenus debz

Hec de or dinādis^f z ordiatoꝛib⁹ atq3 de singuloꝝ grāduū distinctiōib⁹ z officijs dixisse nos suffici

Di. lxxxj

at. vez qꝛ aliq̄ntulū diffusi us i his imorati sumus: p̄cedēub⁹ coherētia q̄dam sub epilogo^s ad memoriaz subijciam⁹. Vebz āt ordinād⁹ i ep̄m vt apl's scribit eē sine crie. i. sine petō mortali: qd̄ nō solū d̄ epo s3 ét de q̄lib3 electo ad aliquā p̄positurā ecclie oz intelligi. Vñ aug. scribit sup ioā.

Sine crie z q̄ui pco dz eē q ordinat ep̄s.

Apl's^h paul⁹ qñ elegit ordinādos vel p̄sbiros vel diacōes: z qcūq3 ordinād⁹ ē ad p̄positurā^i ecclie ñ ait si qs sine pcō ē: hoc eni si diceret ois hō reprobaretur^k: z null⁹ ordinaretur^l. Sz ait: si qs sine crie ē sicuti ē hōicidiū adulteriū aut aliq̄ imūdicia fornicatiōis furtū fraus^m sacrilegiū z cetera hmōi. crimen añt ē graue pcm̄ accusatione z dānatiōe^n dignissimū. Quolib3 itaq3 hoꝝ i plicat⁹ ordinari nō dz: vel si iā ordinat⁹ añ tps vl' p⁹ tempus sue ordinationis aliqd̄ coꝝ admisisse ꝯuicit susceptī grad⁹ ab officio p̄uabitur. Vñ symmach⁹ papa ait.

Monitoꝛis p̄sonā nō recte suscipit. qui v̄bis non operibus docet.

ad tabernacula mīonaꝝ. g Sub ep̄so

Ergo. i. breui repetitiōe supioꝝum.

h Apl's. qñ eligit. i. qñ eligi p̄cepit. vj. q. j. si sacerdos. i Ad p̄positurā. i. ad qd̄cunq3 ecclīasticū bñficiū. z ita p3 q criminosus et a miño ordine p̄hibet. vt h. z. xxxiij. di. c. j. xxiiij. dist. cogīcam⁹. xx. iiij. di. c. vl. io h̄ hodie tīnia tur. ex̄ d tem. or. c. vlti.

k Reprobaret. j. d pe. di. ij. si eni. & nos āt. z. di. iij. adhuc. z ea. di. iij. septies. §. niminite.

l Ordīaret̄ur. sile d pe. di. iij. c. pe. z di. ij. si enim.

m Fraus h̄ veꝝ ē cum fraudi dolus iest. nā ois do l⁹ ē fraus s3 ñ ꝯuītur. ff. de pa. iur. gē. §. doloꝝ sic iu mit ex̄ d rescp. cetez. qn q3 large sumi tur fraus. ff. d re. iu. fraudis.

n Et dānatiōe. solet q̄ri pp que cria qs dpōi dz. nō eni p q̄lib3 crie deponit. v. q. iiij i loco. z ē sup h̄ duplex opinio. quidam dicunt q p quolib3 crie deponit̄. nisi expressum sit in ꝯtrariū. q pro eo deponi non dz. alij dicūt q nūq3 deponi dz pro aliquo. nisi expssū sit pro q̄. Ego dico q p q̄libet crimine i quo quis est icoꝛrigibilis deponi dz. s3 statis tamen non deponitur aliquis pro p̄ma ꝯtumacia. vt. xlv. di. licet. z dixi. lxxiiij. di. honorat⁹. illud āt nō ē crimē. v. q. iiij. i loco. nec illa q̄rum exēpla posui. lxviij. di. c. j. z multa exēpla de h̄ posui. xv. q. viij. in sūma.

f Hec de ordinādis a. xxv. di. vsq3 ad. l. tractauit mgr. xlij. c. aplice regl'e. s3 qꝛ q̄dā amisit. iō z ab hac. lxxxj. di. vsq3 ad. xcij. di. nouē. c. aplice regule repetit. ñ oꝛdine illo q̄ illa execut⁹ ē. z in hac exeq̄t illud oz ep̄m eē sine crie. addit ét de icōtinētib⁹. in q̄ icludit secūdū capitulū aplice regule. z q q puat offō dz puari z bñficio. z q archidiacon⁹ sol⁹ ñ dz accedere sub p̄textu hūilitatis

Nemo [a] recte monitoris psonā suscipit: nisi qui actibus suis errata [b] ꝯdem net: ⁊ amorē innocētie conuersatiōe demōstrat. Itē celestinus papa. Careat ordine quē pstat: q indignū sublimare non metuit.

Tantis [c] daniel grauat[9] testimonijs facinoꝝ tāta accusatiōe pulsat[9] sacraꝝ vt dicit virginū pollutus incestu: eps asserit ordinat[9]: ⁊ vt in nostri libellis scrinij cōtinet: quorum ad vos quoqꝫ exēplaria direximus. in pōtificij dignitatē Ꝟ ipso q̄ ad cāz dicēdā missis a nob lr̄is vocabat obrepsit [d] sacro noi absit iniuria. facili[9] ē. n. vt hāc dignitatē tali dādo amiserit ordinator: qꝫ cā obticat ordiat[9] cui ꝯuicto [e] sociabit [f] q eū sibi credit largiēdo pōtificiū sociādū q̄lis. n. sit ipe qsqs tales ordinauerit: ondit.

Itē ex ꝯcil. niceō. Nō recipit ordo ecclīastic[9] eū q sine examinatiōe vel postea

Si q̄s [g] ꝯfessus ordiat. sine examiatiōe pmoti pſb̄ri sūt ⁊ postea examinati [h] sūt ꝯfessi pctā sua ⁊ cū ꝯfessi fuissēt vēiētes hoies ꝯ̄ regulā [i] ei[9] man[9] iposuerīt hos ecclīastic[9] ordo n̄ recepit. i oib[9]. n. qđ irrephēsibile ē scīā ꝯ̄fēdit ecclīa. Itē eiusdē ꝯcilij. Lapsi p igrātiā aut ꝯtēptū ordinatiui tō

Quicūqꝫ [k] curati dijciāt ex his q lapsi sūt p igrātiā iā ordiati sunt vel ꝯtēptu [l] eoꝝ q eos ordiauerūt Ꝟ n̄ piudicat [m] regl'e ecclīastice cū. n. cōptū [n] fuerit deponēt. Itē inocēti[9]. Alienū fiat a misterio q illud viuēdo illicite polluit.

Maximilian[9] [o] fili[9] nr̄ q̄ lē ꝯ̄tulerit q̄relā [p] libelli [q] eius series annexa declarat: qui zelo fidei atqꝫ [ ] disci

a ¶ Nemo recte. monitoris. i. predicatoris. b ¶ Errata. i. maiora. lxviij. di. c. j. al's ꝯdicēt pposito gra. sic. xxv. di. c. vl. ⁊. iij. q. v c ¶ Tantis. litteris. ⁊ ita res iam [ ] ij. iudicet. erat litigiosa. ex̄ de offi. iudi. dele. gratū d ¶ Obrepsit. ex q̄ āt se pmoueri fecī lite pēdēte. ꝟ ponēd[9] ē ēt si inocēs iueīt. ex̄ de accus. de[9] ops. ff. de li. cā. q ꝟ libertate. io. qđ falsū credo put nōui i q̄stiōi b[9]. b. ꝟ lꝫ nō ni. viij. q. iiij. nōne. io. si āt accusator per ānū tacuerit postea pōt p mouēt elect[9] vt. ff. ꝟ mu. ⁊ ho. reus. sꝫ in tpatu tn̄ tres mēses dāt. vt i auc. ꝟ sanc. epi. §. iiij. col. ix. nisi iudex breui[9] tps sīt moderat[9]. vt. iij. q. v qsqs. ar. ex̄ ꝟ fide istru. acceptim[9]. ex̄ de ap. psonas. in fi. e ¶ Cōuicto de crie. vel q p[9] accusatiōem fuerit ordinat[9]. f ¶ Sociabit. sic ꝟ snia lata ꝯ̄ ordinatū piudicat ordinatori sic ꝯfessio ordinati piudicat ordinatori. vt h. ⁊. lix. di. ordinatos. ⁊ h videt pp causē ꝯnexionē. vt dixi. iij. q. vj. Ꝟ qppe. vl' dic q tūc piudicat ordinatori snia lata ꝯ̄ ordinatū. qn̄ psens ē ⁊ scit cāz agi ordinati. cum eni q̄i sua cā agi videat ⁊ tacet nec defendit cām. sibi piudicat. vt ex̄ de sentē. ⁊ re iu. q̄uis. ⁊. ff.

g ¶ Si q sine examiatiōe. (de reg. iur. sepe. sꝫ qd de epo q sine examiatiōe tales ordinat. dic lex ⁊ canon eū deponēdū. i auc. q̄mō opor. epos. §. oꝫ. ⁊. j. q. j. siqui epi. ⁊. s̄. di. xxiiij. §. vl. s̄. di l. de his vo. ⁊. c. ex penitētib[9]. Item quid si dicat eps se dispensasse cuꝫ eis nō est ei credēdū nisi probet se cū eis dispensasse. vel nisi bonas litteras sibi dederit. naꝫ hec res cōmissa ē epo q̄rēda nō negligenda. ff. de transac. cū hi. §. si pretor. debet ergo pbari dispensatio. vt est expressum. ex̄ de scisma. c. ij. maxime cum episcopus dispensare non debeat sine consensu capituli vel maioris partis. al's p[9] errores suos semper mentiretur episcopus se cum eis dispensasse. quod verum credo etiam circa notum. hoc tamen non nego qn circa notam personam solo facto dispensat episcopus. vt dixi. di. lj. c. vlt. punitur. tamen episcopus si indiscrete dispensat. h ¶ Examinati. cum ad maiora pmouent scilicet ad episcopatum. i ¶ Contra regulam. scilicet que interdicit tales ordinari. lj. distin. c. fi. io. k ¶ Quicūqꝫ per igrantiam ordinantium. l ¶ Uel cōtemptu. id est eis scientib[9]. m ¶ Non piudicat. factū enim pretoris iuri publico non derogat. ff. de fer. l. j. Joannes.

n ¶ Compertum. argu. q quandocūqꝫ de veritate constat. sequenda est. viij. distin. qui cōtempta. nam diuturnitas tēporis ⁊c. extra de simo. nō satis. inducit tamen dispensat ouem. xxxv. q. viij. de gradibus. ⁊ extra q m [ ] ac. pos. per tuas.

o ¶ Maximillianus. j. iij. q. ij. quia ea. p ¶ Querelam exaudi criminalem. nam clericus erat iste. non enim laicus posset istos accusare nisi forte patronus prelatū de dilapidatione. quia tunc sua interest. ar. xvj. q. vij. filijs. al's laicus non auditur de Ꝟ crimine. vt. xxviij. distin. consulendum.

q ¶ Libelli. per hoc q' dicit libelli. ⁊ postea presbyteris argumentatur q quis in eodem libello plures accusare possit. Joannes. quid iuris sit de hoc notam plene. ij. q. prima. prohibentur in glosa que incipit. questius. b.

a Libelli.i.charte quaz papa misit. xxx. q.iij.pitaciū.b. b Prospecto.vr̄ q̄ ꝙ nō sufficiat si anctētice ip̄z exhiberet.s̄z vt ēt teneat exhibere libellum quē porrexerat pape. vt.vij.q.i.p̄sentiū.z.lv.di.p̄cepta. marie vbi pcurator īm petrauerat literas z dubitat an ille de h̄ habuit speciale mādatū vt extra d̄ rescrip.nōnulli. vel an fuerit excōicat⁹. vt ex̄ de pba.c. post cessiōez. c Remoueat.q̄ p̄sbr ꝓpter simplicē fornicatiōem depōit. vt.xxvij.q.j. vt lex. S̄. z. j. lxxxj. di.p̄sbr.z.xxxiiij.di. fraternitat.j.io.cōiter āt dr̄ ꝙ ꝓ simplici fornicatione qs deponi nō dz cū pauci sine illo vitio inueniāt. vt.l. di. quia tua. d Polluerāt.q̄tū ad se.xlix.di.c. vlti. Sacerdos. Si i eo.q̄ ꝓ ol cā nō deponit.h. f Prouiso loco.i. monasterio.vt.c.se.

pline duct⁹ ñ patit ecclesiā pollui ab indignis p̄sbris: q̄s i p̄sbyterio filios asserit ꝓcreasse: z iō frēs libelli^a hui⁹ q subiect⁹ ē tenore ꝓspecto^b eos q talia ꝑpetrasse dicūt debet i medio collocare: discussisq̄ obiectionib⁹ q̄ ip̄is p̄sbris ipigūt: si ꝯuici potuerit a sacerdotali remoueāt^c officio. q2 q sci ñ sūt scā tractare ñ pñt: atq̄ alieni efficiāt a misterio qd̄ viuēdo illicite polluerūt^d. Itē euge.pa. Cuilibz ab ordie ponēdo epi ꝓuidētia loc⁹ pnie reputet.

Sacerdos^e aut quis alius i ordie ecclīastico ꝓiect⁹: si in eo scelere iuenit q̄ abijciēd⁹ cōprobet: deposit⁹ ꝓuidētia epi bene ꝓuiso^f loco cōstituat: vbi pctā lugeat: z vlteri⁹ ñ ꝯmittat. Itē ex cōcil. magonuēti. Retrudat i mōasteriū p̄sbyteri: q pniaz agē ꝯtēnit.

Jctū^g ē nob̄ p̄sbros ꝓpter suā negligētiā canonice degradatos z seculariter gradu^h amisso viuere z pnie agēde bonuz negligere: vnde statuim⁹: vt gradu amisso agende pnie grā i mōasteriū aut i canonicā regl'arē mutiāt. Si vo h̄ fieri cā q̄lib3 ꝓhibuerit: vbicūq̄ sint pniaz agere ñ ꝯsistāt. si āt amisso gradu seculariter^i viuere voluerit z pniaz agere neglexerit: ab ecclie cōione separētur. Itē isidor⁹. Mutatio loci aliqñ valz ꝯuersio

Alz^k iterdū^l ad pniaz. conuersis ꝓ salute sue aie mutatio loci. plerisq̄.n. dū mutat loc⁹ mutat^m mēs affect⁹. ꝯgruū ē q̄ z ide etiā corpaliter euelli: vbi qsq̄ praue vixerit z illecebris deseruiuit. Nā loc⁹ vbi qsq̄ praue vixerit i aspectuⁿ mētis appōit qd̄ sepe ibi qsq̄ cogitauit vl̄ gessit. Itē ex v.synodo aurel̄. Clericus adulterātie ꝯuict⁹ vl̄ ꝯfess⁹ in mōasterio retrudat.

Si qs^o cleric⁹ adultās se aut ꝯfessus aut ꝯuict⁹ fuerit deposit⁹ ab officio cōione cōcessa i mōasterio toto vite sue tpe detrudat. Itē pelagi⁹ ꝯstātino defēsori. De eodem.

Romanus^p ecclie thianēsis cleric⁹: ꝓ crie adulterij qd̄ admisisse prohibet: z ecclesia eos tueri dz. nisi sint icorrigibiles. vt ex̄ de iudi.cū nō ab hoie.io.qd̄ ialsuz credo cū sit exauctorat⁹ z nudat⁹ oi ꝓuilegio.h. S3 nūqd q h̄ mō dtrudit i mōasteriū: ibi cogit eē ꝑpetuo qd̄ vr̄.di.l.c.j.j.e.siqs clericus. s̄j dic h̄ eē in arbitrio iudicis.z s̄m q̄litatē dlicti. nā q̄nq̄ ad tps dtrudit.vt.ij.q.j. in pmis. q̄nq̄ iubet ꝑegrinari ꝑ orbez.vt de pe.dist.vj. sacerdos.q̄nq̄ tradit curie secu lari.vt.xj.q.j. statuim⁹.alr nūq̄ cogit qs inuitus igredi monasterium . nisi ꝓpt delictū.vt.xx.q.j. sic.z.lv. di.si euangelica.Jo. k Alet.gra tia cooperante. l Interdū iterdu3 nocet vt.s̄.di.lxxiij. q̄rūdaz. z.C. q̄uo z q̄ñ iudex.lv.distin. s̄3 valet si fiat ex charitate. m Mutatur locus. j.xxxv.q. vj. ab isto die. j. distinctio. lxxvj. fratrem.

g Jctū ē.negligētiā.nō ꝙ aliqs eq̄ deponit pp negligētiā.sicut pp dolū. z.lxxxvj.di.c.j.z.xj.q.iij.placuit.z.c.di.qm̄.z ex̄ d̄ sta.mo.cū ad mōasteriū.i fi.z.C.de of. p̄fec. ori.si quos.z.ff.de cust.z exhi.re.l. carceri.z l.milites.qd̄ itelligo cū crassa ē negligētia.vt j.q.j.qcqd.z.ff.de.v̄.si.si magna.

h Gradu.ar.ꝑ illis q dn̄t exauctoratū p̄uari sacro vn̄ colligit talē posse v̄berari sine sacrilegio.ar.ē ad h̄.l.dis.accedēs. i Secularit.hic p3 ꝙ deposit⁹ s̄m regulā ecclesiasticaz tenet viuere.ar.ad h̄.xxxij.di.siq v̄o.z xx.q.iij.cos.vn̄ v̄berās eos icidit in canonez

n In aspectu est.appōit. memoria delictorum.que est concupiscentia. detestabilis est.xv.q.i.mulier. que autem est ad compunctionem illa bona est. nullum enim tale delictorum remedium est sicut eorum continua est memoria.de pe.distin.tio.iij.in das.z de pe.di.j.§.his auctoritatibus. v̄. nō tibi dico.z.c.se.quandoq̄ bona est memoria rei ad terrorem.vt.vij. q.i. deniq̄. in fi.

o Si quis.

p Romanus . romana . sed qua ratione detrudit ibi cū aliūde esset q2 ibi forte

cōmiḱatur in aut. vt nulli iudicum. §. si ꝟo. a Presbyter aut furto. sed qualiter laici ꝓbabunt illud eē cū nō possint testari ꝯ clericum ij. q. vij. episcopi. b Captus est. ⁊ conuictus. ⁊ ex̄ de iudi. cū nō ab homine. ⁊ de hꝭ dixi .l. di. de his. j. ⁊. c. siqs diaconū. vnde cum capit̄ detineri debet per viginti horas diurnas ⁊ nocturnas. vt videatur. vt. ff. de adulte. capite. sed nec testibus admissis creditur. nisi a principio clericum in adulterio viderint. Itē nec laici credetur de hoc quia laici oppido nobis infesti sunt. ij. q. vij. laici. vel dic captus ꝑ sententiā vel ꝑ ꝯfessionem ꝓpriā. vel rei euidentiā. vt ex̄ de coh. clerici. via. ⁊. c. vl. c Scriptura. ex̄ de iudi. at si clerici. de pe. di. iij. §. auctas. nau. cau. licet §. vlti. d Bis. id est perfecte. e Si quis eps. inter laicos. hoc intellige qñ crimen venit in notitiam populi. vt. s. di. xxviij. psb̄r. vel cū ex hꝭ magnū scādalū orīt̄ .l. di. sacerdotes. f Si diaconus. cōione corꝑis christi vl' ad temp⁹. ⁊ sic soluit ꝯ illud. c. psb̄r. vel expone cōione. i. bñficio. ⁊ sic soluit ꝯriū. s. e. c. psb̄r. g Necessitatis. arg. alicui licere causa necessitatis baptismū conferre. cui nō licet aliud sacramentum conferre. j. de ꝯse. dist. iiij. constat. j. q. j. sicut christus. ꝯ. s. di. l. c. qui sc̄o gradu. h Liceat. cum solemnitate. al's etiam laicus hoc posset. i Baptiçare. dic vt. l. di. q sub gdu. k Qui sūt dū peniteāt. ex hoc determināt̄ ꝯrīa. s. di. lxj. miramur ꝟo. sicut enim. l Emendēt. ex hoc vi detur ꝙ sicut tales ipso facto suspendū tur. sic ipso facto ꝑ ꝯtrariū restituūt̄ eis officiū. vt di. xi. xxxij. dist. nullus. ar. ad hoc. xv. q. vj. nos sancti oꝝ. ⁊. xvj. q. vij. si qs deinceps. m Audit̄ s. xxxij. di. c. nullus. ⁊ preter hꝭ. c. j. xv. q. viij. sciscitātibus. ꝯ. sed ibi solui. n Maledicam. id est reprobabo vl' reputabo maledictionem. cū bñdixerit vobis. o Paganitatis. i. īfidelitatis. p Contēnit qualiter sit hoc intelligendū dixi. xix. di. nlli. io q Si quis. hec tria. c. de eadem materia loquuntur. ⁊ idem est casus. r Diaconus. vel subdiaconus. vt in. c. se. s Decidat. quo ad executionem. prout patet in sequenti littera. sed nec statim debet suspendi. sed expectari debet per quadraginta dies. extra de cohabita. clerico. sicut ad extirpandam. sed illud dispensatio est. vns enim erit ꝙ statim deponatur. s. eodem. capitulo primo.

a clericat⁹ ordīe deposit⁹ in monasterio toto tpe hac in vrbe romana ad agēdā penitētiā ex nr̄a iussione detrusus ē. Item ex canone aplo℞. In crīe capt⁹ psb̄r vel diacon⁹ depōat̄: sꝫ non cōione priuet.

Presbyter aut diacon⁹ q in fornicatiōe aut periurio aut furto aut hōicidio capt⁹ ē dpōnatur: nō tñ cōione priuet: si paruerit sn̄ie: dić eni scriptura non iudicat deus bis in idipsuz. Item. De eodē.

Si quis eps aut psb̄r aut diacon⁹ post diaconij gradū acceptū fuerit fornicat⁹ aut mechat⁹ deponat̄: ⁊ ab ecclia proiectus īter laicos agat pniam. Itē ex ꝯci. aurel. [illegible]

Si diacon⁹ aut psbyter crimē capitale cōmiśit simul ⁊ ab officio ⁊ cōione pellatur. si ꝟo ꝓ reatu suo se ab altaris cōione sub penitētiā ꝓfessiōe submouerit his qꝫ si alij defuerit ⁊ causa certe necītatꝭ exoritur. poscēti baptisma liceat baptiçare. G. ñ greg. oib⁹ per regnū italicū ⁊ teuthonico℞. Nō igrediant̄ eccliā psb̄ri diaconi subdiaconi ⁊ q in fornicatiōis crīe iacent.

Si qui presb̄ri sunt diaconi vel subdiaconi: q i crimine fornicatiōis iaceant interdicim⁹ eis ex parte di pr̄is oipotētis ⁊ scti petri auctoritate ecclie itroitū vsqꝫ dū peniteāt ⁊ emēdēt: si q ꝟo i pctō suo pseuerare maluerit nullus vrm eo℞ pśumat audire officiū: qr bñdictio eo℞ vertet̄ i maledictionē ⁊ oratio eo℞ in pctm̄: testāte dño ꝑ ꝓphetā: maledicā iqt bñdictio nib⁹ vr̄is. q ꝟo huic saluberrimo precepto obedire noluerint: idolatrie peccatū icurrēt: samuele testāte ⁊ btō gregorio istruente: peccatū ariolādi ē nō obedire ⁊ q̄si scelus idolatrie nō acqescere. peccatū igit̄ paganitatꝭ icurrit qsqs dū christianū se eē asserit: sedi aplice obedire ꝯtēnit. Itē alex. ij. eps regi dalmatico℞. Officio ⁊ bñdictio priuet: eps presb̄r vel diacon⁹ vxorē suscipiēs vl' susceptā retinēs.

Si qs susceptā āmodo eps psb̄r aut diaconus feminā accepit vel acceptā retinuerit. a ꝓprio gdu decidat vsqꝫ duz ad satisfactionē vēiat. nec i choro psallētiū māeat nec aliquā portionē de rebus ecclesiasticis habeat. Itē clero mediolañ. De eodē.

Mat. j. ps. 7 et. mala. 2. 1. reg. 15

a Sigs sacerdotū.officiū.ex his duob⁹ capitulis habes.q cui iterdicit officiuz ⁊ būficiū.qūqꝫ tū pmittit būficiū ⁊ nō officiū. vt.l.di.studeat.⁊.xxviij.di.psbyteꝝ.qūqꝫ ecōuerso.vt.j.q.v.c.j.qūqꝫ etiā punit in psona ⁊ nō in reb⁹ vt.xvj.q.vj.cognouimus ⁊.c.illud. nē.alijs porrigēdā.q.d.nec ipsi sumat corp⁹ xpi.nec alijs porrigat.vel melius h̄ vult dicere:diaconi nec exerceat officiū diaconale.nec presbyterale. i ¶ Accedant.presbyter idest non conficiat.

b ¶ Cogatur q̄ p electiōem vni⁹ vel p renūciationem itelligitur alij abrenūciatuz.s̄.viij.di.q̄ iure.C.de iur.l.j.ff.de tribu.q in heredez §.eligere.ff.de reg.iur.nemo.§.quotiens.ar.c̄.ff.quoꝝ le.l.j.§.iij.⁊ ar.plura de h̄ iuenies xiij.q.j.in.fi. io.Sol.vbi sūt aliq̄ repugnātia eligendo vnū renūciat alteri.al's secus.b.d pe.dist.j.§.item si anteqꝫ.

c Nos būficio.j.xvj.q.vj.illō ar.c̄.ff.de pecu.l.j.⁊.C.de vsufru.l.vlti.

d Ministri.propter vxoris malicie q̄ idē ē i aliena.⁊ nota q dicit inuadere.q: iā nō est vxor q̄ ad debituz reddēdū.s̄.lxxviij.di.eps.cū qua votū emisit ⁊ si eā cognoscat icestū cōmitti.⁊ filij erunt illegitimi ⁊ serui.xv.q.vl.cū multe.ē tū vxor q̄ ad administratiōez.xxxj.di.lex.⁊ plus peccat cū ista q̄ cū soluta.h.ar.tū c̄.j.di.prt.pposuisti. e ¶ Sacrarij.i.sacroꝝ vasorum. f ¶ Ab offerētib⁹.i.sacerdotib⁹.q offerūt.i.ↄficiūt.vl' expōes:nec ab offerētib⁹.i.subdiaconib⁹ q offerre solēt diacono patenā cū eucharistia. g ¶ Holocausti.i.eucharistie ⁊ dic itrāsitiue. h ¶ Ad dūici corpis portio

Sigs[a] sacerdotū vl' diaconoꝝ vel subdiaconoꝝ officiū ↄtumacit' deserēs feminā sibi poti⁹ eligit sicut spōte ob fornicatiōez dimittit officiū ita ob puaricatiōez dimittere cogat[b] ēt iuit⁹ būficiū. Itē pplo mediolanensi. De eodem.

Nos[c] ēt q vt fornicari eis liceat diuū officiū derelīquūt a dō recedētes diabolo ⁊ opib⁹ ei⁹ fuiūt:sicut se iustissime ab officio alieōs faciūt:ita būficio ecclesiaꝝ puatos esse iudicam⁹. Itē luci⁹ pa. De eodē.

Ministri[d] altaris psbyteri siue diaconi ad dūica tales eligāt officia:q ↄtinētiā seruēt. ¶ Si vo p⁹ ordiatiōez suaz ministros ↄtigerit ppe vxoris iuadē cubile: sacrarij[e] nō intrēt limia neqꝫ sacrij portitores fiāt:neqꝫ altar ↄtigāt:neqꝫ ab offerētib⁹[f] holocaustis oblatiōez ⁊ hostiā suscipiāt neqꝫ ad dūici corpis[h] portionē accedāt[i] neqꝫ ppinēt: neqꝫ sine maioris natu auctoritate miora[k] gerāt officia: vxceū sane ad altare calicē nō suggerāt. Idem.

Cleric⁹ matronaꝝ domicilia frequētans deponatur.

Cleric⁹[l] sol⁹ ad femine tabnaculū ñ accedat: neqꝫ freq̄nt ppet neqꝫ sine maioris natu sacerdotꝫ iussiōe:nec sol⁹ psbyt cū sola femia fabulas misceat: archidiaconus sub ptextu hūilitatꝫ[m] aut officij freq̄nter[n] itret domicilia matronaꝝ:aut forte p clicos aut domesticos mrone mādet aliqd secrete[o]. si agnitū fuerit:⁊ ille dpōat:⁊ illa a liminib⁹ ecclie arceat. De eo. Palea

Sed si forte aliq̄ itercessio fuerit: epo suggerat.⁊ si tal' ē ad quaz ire dēat:ipse p iteruētū pgat.sināt d latere suo dirigat cū duob⁹ aut trib⁹ testib⁹.nēo tū cū extnea habitet femina:nisi soror aut pria fuerit:⁊ cū mag̃ sollicitudine fiat:nō eni ignoro malitias sathane. Ex decreto eugenij pa. De eodē Pa.

Si qspiā sacerdotuz.i.psbyter vel diaconus vel subdiacon⁹ de q̄cūqꝫ femia crimie fornicatiōis suspicat⁹ p⁹ pmā ⁊ scdāz ⁊ terciā admōitiōez iueniat fabulari cū ea:⁊ aliq̄ mō cōuersari:excōicet. femia ca

k ¶ Minora.i.minorū ordinū officiū.j.xvj.q.vj.illud.ar.c̄.C.de vsufr.l.vlti.⁊.ff.de pe.le.l.ij.h̄ facit ibi volūtas testatoris.⁊ sic planū ē cap.

l Cleric⁹.i.femine ar.ex solitudine vel societate presumi p aliquo ar.contra.j.e.di.in omnibus.⁊.c.clerici.ar.xviij.q.ij.i de cima.⁊.c.diffinimus.

m ¶ Humilitatis.pretextu enim pietatis non est committenda impietas.ff.de posits.si hoies ⁊.xxx.q.j.nō se.⁊.xiij.di.q ait.j.q.j.non est putādum.

n ¶ Freq̄nter.ratiōe itere quēte pro aliquo vl' cōtra.psumitur similiter ex lōga mora.ar.xxxiiij.distin.quorundam.cix.distinctio.anastasius.

o ¶ Secrete.magis enim peccat occulte peccans q̄ manifeste.vt.xix.distinctio.anastasius.Sed contra.ff.de ritu nuptia.l.vltima.ff.de auctorita.tuto.pupillus.§.vlti.qui enim male agit odit lucem.xviij.q.ij.perniciosam.extra de offici.iudi.delega.consuluit ⁊ extra vt ec.bene.vt nostruz.Johānes Solu.vbi quis magis contemnit ibi magis peccat siue secrete siue palam.de hoc.lx.distinctio.homo christianus.

Oportet nefarium .i. horribile. nam si nefariuz esset dicere malefaceret gregorius dicendo. b Stimuli. nam ex cohabitatione presumitur accessus. xviij. q. ij. diffinimus. c Ne fallamus publicum enim testimonium & opinio non est fallenda. C. de li. tol. l. j. §. sed & q scimus. & ar. xxvij. di. quod iterogasti. d Qui fallitis. dicuntur enim fallere ex quo habent voluntatem fallendi. nec minus peccat. de pe. di. j. si cui. alias autem non fallunt. xxiij. q. iij. deus. mentiri enim deo &c. de con. di. ij. pane. e Pollutos. quantum ad sacerdotes. xl ix. di. c. ulti. f Olim quod dicit in istis c. videtur corrigi extra de coha. cleri. & mulie. c. j. vel intellige illud quando persone sunt suspecte vel secundum habent suspectas. sed usque ad quem gradum licet clericis cum consanguineis habitare. dici potest quod usque ad secundum in linea transversali vt. j. e. cum omnibus. sed in ascendenti vel descendenti usque ad .vij. vel hodie usque ad quartum. quia cum his naturale fedus nihil seui criminis &c. & extra de cohabi. cleri. a nobis. & C. de epis & cle. ri. cum quis. etiam si ille persone iuvenes sint. vltra secundum vero distingue. an suspecte sunt: quia iuvenes sunt: an non. quia si senes: & tunc potest in primo casu non. sic etiam distingue in ancillis. & sic intellige j. eo. feminas. sed contra nonne clerici debent simul dormire. xij. q. j. necessaria sed hoc de aliis qui simul non vivunt. io. & nota quod illi decretali a nobis est standum. quia vltima est de illa materia & corrigit decre. primam illius ti. b. g Vel vxore. s. distin. lxxvij. episcopus. ar. contra. sed hoc de senibus. illud de suspectis. vel loquitur hic secundum antiqua tempora vel solve vt ibi dixi. & quod dicit caste. quia castitas &c. xxxj. distincti. nicena. h Legit. ar. quod etiam a licitis debemus abstinere. si eorum occasione pervenitur ad illicita. ar. distin. lxiij. §. verum. xi. q. iij. priuilegium. & xxj. di. denique. i Mea. & hoc intellige cum tales sint consanguinee. que sine aliis esse non possunt. vel intellige de episcopo cui non licet aliquam habere secum. C. de epis. aut. episcopo. k Sorores mee. quia socius socii mei socius meus non est. ff. pro so. nam socij nec vasallus mei vasalli meus est. sicut nec liber tus mei liberti libertus meus est. ff. de verborum significatione. modestinus. nec frater mei fratris. ff. de ritu nupti. generalis. §. inter priuignos.

... nonice iudicetur. Item gre.

Simul cum mulieribus sacerdotes habitare non licet.

Oportet sacerdotes quibus domini populus commissus est: cum magna constantia vigilare super dominicas oves: ne lupi nimis morsibus .i. diaboli stimulis lanient. Neque enim hoc silere debeo quod cum gravi animi tristitia & amaritudine dico: sacerdotes cum feminis habitare conspicio. quod nefarium est dicere vel audire. & contra sanctorum canonum sancita. vbi enim talis fuerit commorantium cohabitatio antiqui hostis stimuli non desunt. ideoque admonendi sunt vt non antiqui hostis decipiantur fraude: quatenus iuxta apostoli vocem non vituperetur ministerium nostrum. cavere enim oportet nos fratres ab illicitis: vt mundas valeamus manus ad dominum levare. scriptum est enim. sancti estote quoniam sanctus ego sum dominus deus vester. siquis vero post hoc presumpserit aliter agere: sacerdotii sui honore privetur. vnde omnimodo cavendum est fratres: ne fallamus populum & illud propheticum dictum impleatur in nobis. Sacerdotes mei contaminant sancta & reprobant legem: quos & alius propheta increpavit dicens. O vos sacerdotes qui fallitis nomen meum: & dixistis in quo re fallimus nomen tuum quibus responsum est: offerentes ad altare meum panes pollutos non est mihi voluntas in vobis dicit dominus: & sacrificium non accipiam de manibus vestris quia polluti estis. Item de symmacho.

De eodem.

Olim fuit sacerdotes prohiberi debeant ne cum mulieribus conversentur: excepta dumtaxat matre vel sorore vel vxore que caste regende sunt. Item deus in registro.

De eodem.

Legimus quod beatus aug. nec cum sorore habitare consenserit dicens: que cum sorore mea sunt sorores mee non sunt. doctissimi igitur viri cautela magna nobis debet esse instructio. Item ex. vij. synodo.

De eodem.

In omnibus observare convenit: vt certus quis & certo tempore & certo loco & certis personis vel apparere clericus vel loqui debeat mulieribus: vt excludatur omnis nefanda suspicio. certe solum ad solam accedere nulla religionis ratio permittit. melius enim duo quam vnus. silr enim & fidelius & tu...

In omnibus. vt certus .i. ille ad cuius spectat officium. xviij. q. ij. in decima. m Loco. in hoc. c. habes presumi contra aliquem. & pro aliquo ratione numeri loci temporis ratione etiam persone & cause. xxiij. q. viij. occidit. & xxix. distin. sciendum. & xviij. q. ij. diffinimus. n Duo. argumentum quod melius est esse duos simul quam vnum vt. ij. q. j. illud. & xij. q. ij. vobis. argu. contra. ff. de admi. tu. l.

i ij.§.q in tutoribus.ff.ff.de exer.ne in plu/res.⁊ adā dum solus fuit non peccauit.vt ꝺ pe.di.ij.qm̄ adam.ar.ꝫ.xxj.q.ij.sic. vij. q.j.i apibus.Sol.hoꝝ brocardorū ē vt referas te ad i i de quo agit.licꝫ enim binari⁹ reprob e tur.xxxij.q.j. nuptie.nō tñ quo ad omnem significationes xxv iij.q.j.sepe.l. nō q̄ ad quēlibet locū in quo ponitur. ⁊ solue g.c. sepe.

ve fices.vt.ff.ve his qui no.infa .athletas. d Rchidiaconum . quí nisi.j.xxiij. q. iij. de illicita.

e ¶ Priuatum.post trinam commonitio nem.vt extra eo.titu.si quispiam.

a Cum omnibus ex familia.quis enim ferret cōiuges a viris.vel patres a filijs separi C.cōia vtriusq₃ iudicis possessionuꝫ. ar.ad hoc.xj q.iij. quoniā multos.dura eni eēt talis separatio. ff. de fun.istru. quesitū.§.sa/linarium.

b ¶ Etiaꝫ anteq̄₃ ordinarentur.idē ñ post . sꝫ iō dicit.qꝛ forte ñ haberet necesse tot psonas recipere iam ordinat⁹ vt filius duceret vxorem i domū patris clerici . sed ñ prius ante ordinationē pa

tius res gerit. vhe eni vni qꝛ si ceciderit:nō est q erigat eū. Itē ex ꝯci.carth.

Cum omnibus. iiij. De eodē.

Omnibus[a] oīno clericis extranee femine nō cohabitēt sꝫ sole m̄res auie ⁊ matertere amite sorores filie fratrū aut soroꝝ ⁊ q̄cunq₃ ex familia domestica ex necessitate etiā[b] anteq̄₃ ordiarent iā cū eis habitabant: vel si filij eoꝝ iā ordinatis parētib⁹ vxores acceperūt aut si seruis nō habētib⁹ i domo q̄s ducāt aliunde ducere necessitas fuerit. Itē ex ꝯci.laodicēsi. De eodem.

Non oꝛ[c] nimi/ stros altaris vel clericos q̄slibet aut se ꝯtinētes ⁊ oīno christianū cū mulieribus lauachra h̄re cōia. hec est eni apud gētiles p̄/ma rep̄hensio. Itē greg. ianuario epo carolitano . De eodem.

Archidiaconū[d] tuū vt audio habitare cū mulieribus prohibuisti:⁊ nūc vsq₃ in ea p̄hibitiōe despiceris q nisi iussioni tue paruerit:eū sacro ordine volum⁹ eē priuatū[e]. Itē ex ꝯci. toletāo.

Uenūdent ab epo: q appetūt ꝯsoꝛtia clericoꝝ illicita.

Quidā[f] clici legitimuꝫ nō habētes ꝯiugiuꝫ extraneaꝝ mulierū vel ancillaꝝ suaruꝫ q̄ interdicta sūt ꝯsortia appetūt:iō que cūq₃ clericis taliter ꝯiūcte sunt:ab epo auferāt ⁊ venūdēt[g]:illis p̄ tpe religat̄ ad pniam:q̄s sua libidine ifecerūt. Itē syri⁹ papa. Imerio epo.c.xij. Nō habitēt mulieres cū clericis nisi q̄s necessitudo excusat.

Feminas[h] non al̄s in domo clericoꝝ eē pa/timur:nisi eas tm̄ q̄s propter solas necessitudinum causas habitare cū eis synodus nicena pmisit. Itē ex ꝯcilio africano.iiij. Nisi maioꝝ iussione ad feminaꝝ domicilia clici nō accedant.

Clerici[i] contiōnētes ad viduas vel virgines nisi ex iussu vel p̄missu epoꝝ aut presbyterorū nō accedāt:⁊ hoc nō soli faciāt:sed cū clericis vel cū qbus episcopus aut p̄sbyter iusserit:nec epi aut p̄sbyteri soli habeāt accessum ad hmōi feminas . sꝫ vbi aut clerici presentes sūt aut graues aliqui[k] christiani. Item ex concilio carthaginensi quarto.

Episcopi prouideant : ne occasione temporaliuꝫ clericorum familiaritatibus virgines socientur.

Quidam clerici. mulierum.id est ancillarū.

g ¶ Et venundentur.⁊ hec si filios habuerint.si autem filios non habuerint.claudun tur in monasterio.vt dist. xxxiij.fraternitatis.ne filij pereant p̄pter eorum absentiam. Item hic exaudi quando contrahunt cum eis tamq̄₃ cum vxoribus.alias non concedo q rendari debeant vel in seruitutem redigi propter simpliceꝫ fornicationem. arg.xv.q.vlt. c.vlt.⁊ vt nō ui.xxxij.disti. eos.⁊.xxxiij. distin.fraternitatis.

h Feminas permisit que est supra eodeꝫ.in omnibus.

i Clerici. continentes.vt sunt conuersi ⁊ deuoti.

tris iam eā habebat in domo.non debet eaꝫ eycere.nā turpius eijcitur q̄₃ non admittitur hospes.extra de iureiuran.quemadmodū.

c Non oportet.⁊ omnino.vnde si vir accedat ad balneum extranee mulieris.priuatur donatione propter nuptias. ⁊ mulier dote.si cum viro alieno habuit balneum.C. de impu.l.vlti.immo etiam infamis est qui tenet mulieres custodientes balneatorum

k ¶ Aliqui.hoc non potest intelligi nisi ꝺ laicis propter litteram precedentem . Sed quid si duo clerici dicunt me commisisse fornicationem cum aliqua tali die.duo laici dicunt me fuisse secum tota die in alio loco.dico preponendos laicos.quia stant pro reo.⁊ patet hic q clericus pōt se p̄urgare q̄nq₃ cū laicis.vt.xviij.q.ij.in decima.vt ibi dixi.

A D relatū[a] epi ptinet vl' p̄sbyteri q parochie p̄ ē: si sustentāde vite pn̄t] cū adolescētiores vidue vl' sāctimōiales clericoꝝ familiaritatibꝰ subijciāt. Item.

V Idue[b] q̄ stipē (ex eodē.) dio ecclesie sustētāt: tā assidue i dei ope eē dēnt: vt meritis ₇ orōnibꝰ suis ecclesie adiuuēt. Di. lxxxij.

G Eneralr̄[c] ēt paupibꝰ ₇ his qui suis[d] manibꝰ laborare nō pn̄t[e] eps necessaria puideat. Vn̄ i aurelianēsi ɔcilio legit. De eo.

E Piis[f] paupibꝰ vl' i firmis q̄ dbilitate faciēte suis manibꝰ laborare nō pn̄t: victū ₇ vestitu₃ in q̄ntū sibi possibilitas fuerit largiat. Itē inocētius[g] exuperio toletano epo.

Qui voluptate offō ppo/suerit: modis qibꝰ submo[uēdi]

P Roposuisti[h] qd [de] his obseruari debeat: q̄s i diaconij ministerio aut i offō p̄sbyterij positos icōtinētes eē aut fuisse generati filij[i] pdiderūt. d̄ his ēt manifesta ē diuinarum legū disciplina: ₇ beate recordationis syricij epi monita euidētia cōmearunt vt incōtinētes in officijs positi talibꝰ oi honore ecclesiastico puarent: nec ad mittāt ad tale ministeriu₃ qd sola[k] ɔtinētia o₃ ipleri. ē.n. vetꝰ admodū sacre legis auctoritas iā inde[l] ab initio custodita q̄ i tēplo[m] anno vicis[n] sue habitare p̄cepti sūt sacerdotes: vt p̄uictes sacris oblationibꝰ pueros ₇ ab oi labe purgatos sibi vēdicēt diuina misteria. neq₃ eos ad sacra fas sit admitti: q exercent ēt cū vxore[o] carnale cōsortiū q₂ scriptū[p] ē. Sci estote[q] qm̄ ego sctūs sum dicit dominꝰ deꝰ vr̄. qbꝰ vtiq₃ pp sobolis successionē vxoris vsus pptrea fuerit relaxatꝰ: q₂ ex aliēa tribu ad sacēdotiū nullus fuerat ausus accedere: q̄ mag[is][r] ipsi sacerdotes vl' leuite pudiciciā ex die ordiatiōis sue suare debēt: qbꝰ ₇ sacerdotiū vl' ministeriū sine successiōe ē: nec p̄terit[s] dies q̄ vel a sacrificijs diuinis vl' baptismatis[t] offō vacent. Nā sic paulus ad corinthios scribit dicēs. Abstinete vos ad tps vt expedinus vacetis oratiōi. ₇ hoc vtiq₃ laicis p̄cepit[u] multo mag[is]

a A D relatū. vite. cogunt.n. q̄nq₃ scimoniales pp defectū rerū opas aliq̄s facē clericis] vl' alijs ₇ p talē familiaritatē ₇ reꝝ defectū cogunt aliq̄ turpia facē. p̄cipit ergo h̄ q̄ si alique sint pauperes: q̄ eps eis puideat: ₇ hoc facit de quarta paupeꝝ. si obijcias. j. de ɔse. di. v. nūq₃ vbi nūq̄ pmittit imo iubetur ne sint ociose. s₃ faciāt calathos vel similia. s₃ illd itellige q̄ ecclesie pn̄t facere opas nō extraneo. liiij di. si seruꝰ. i fi.

b V Idue. j. lxxxvij. di. c. j. Di. lxxxij.

c G Eneralit. Hic depigit. lxxxij. di. in q̄ tractat adhuc magr̄ d̄ cōtinētia ministrorū. ₇ addit. si qs ministrorū fornicationē cōmittat. ₇ agat penitētiā. ex dispēsatiōe pōt remanere i ordinibꝰ. vt. c. vlti. ₇ referūtur hec duo q̄ dr̄ in hac dist. ad id o₃ epm esse sine crimine. ₇ ad id o₃ epm esse monogamū. tn̄ pmittit in. c. j. Aliter epi pauperibꝰ ₇ ifirmis debeāt puidere. d Qui suis. paup .n. q laborare pōt si se imiscet elemosyne iperatoris redigit i seruitutem. ff. C. de mendi. va. l. j lib. xj. e Nō pn̄t. ei q pōt laborare non d₃ ecclesia puidere. vt. v. q. v. nō ois. ₇ dicit glo. sup matheū. iustiꝰ feceris si iuste petente correxeris q̄ si ei dederis ₇c̄.

f E Piis. paupibꝰ. j. di. lxxxvj. c. j. ₇. ij.

g Innocētiꝰ. qui fuit tertius a syricio.

h P Roposuisti. diaconij. ideo nō dicit de subdiaconis. q₂ nō erat sacer ordo. nō tamē poterat cōtrahere. xxxij. di. si qui.

i Filij. filiꝰ.n. ē ar. ambulās sup terrā del cōtinētia patris testificat. xxviij. di. priusq̄.

k Qd sola. i. a solis cōtinētibꝰ. vt lxxxiiij. di. cu₃ i p̄terito.

l Iā inde. i. de h̄ articulo.

m Qd in tēplo. sufficit q̄ scholari. ad h̄ vt sit pēdiū ɔseq̄t. vt sua vice s̄uiat ecclie. i. cum ibi est.

n Vicis. i. septimāe. alr̄ ē dies p āno vt. xxxiij. q. ij leui. 20. hoc ipsum.

o Cū vxore. multo s̄ fortꝰ si cum alia.

p Scriptū ē. sufficit ergo ita scriptū eē licet sit. durū ar. xix. dist. in mēoriā. ff. q ₇ a q. li. ma. l pspexit.

q Estote. argu. ɔ. xxxi. di. nicena. nā castitas ē cū ppria ɔiuge

r Quo magis. id ē quāto magis. i. copꝰ

s Nec preterit. pret sabbatū magnum ₇ diem precedentem vt d̄ cō se. di. iij. in sabbato. vel dic sacrificijs. id est officijs diuinis.

t Vel baptismatis. cum necessitas exiget als baptismus qui fit cum cerei benedictione. ₇. ix. lectionibus bis in anno tm̄ fit. de cō se. dist. iiij. proprie.

u Precepit id est persuasit. vt. xxxiij. q. iiij christiano. vel precepit vxoribus volentibꝰ continere. vel dic preceptum esse cum vir accipit corpus christi vt. s. non exigat sed red-

dere tenetur omni tempore.

a ¶ Uxoris.i.nõ dicit cũ eẽ virũ vxoris vnius.vtea vtaẽ tpe syricij in sacerdotio.

b ¶ Ut pmaneat.ar.voces affirmatiuas resoluẽdas in negatiuas.ar.s.di.xxvj.vna tñ r.c.vnius.

c ¶ Sed pp ẽcotinẽtiam.i.vt ea mortua ptineat r sedas nõ ducat.r sic negatiue legit.i.nõ plurium ar.extra d testa.licet.

d ¶ Futurã .i.quã timebat. e ¶ In carne. carnaliter vinẽtes

f ¶ Sed ea plane.hic respõdet consultationi. r reuertit ad constitutionem syricij de quo dixerat. dicit aũt.h.r alij q syricius bis emisit constitutionem. primo illam q erat data ab apostolis.s.vt i sacris ordinib nullus cõtraheret d poneret vt.lxxxiiij.di.cũ in preterito.hec fuit pmo ab apostolis statuta.sed quia aboleuerat:renouata est a syricio pcedente tempore referebat questio de talib de quibus innocentius hic loquit.sed tñ quia qdã pretendebant ignorantiã prime constitutionis syricij exinde sumpta occasione aliã edidit humaniorem.mitigando errorẽ prime.s.vt ignorãtes excutientur.vt.j.e.plurimos. r hanc formã scribit.s.secũde innocẽti exuperio. r q scripsit bis syrici patet ex hoc.c.r se.vbi dicit q quidã excusant ignorantia constitutionis syricij.sed qualiter hoc dicet i prima cõstitutione.quidam dicunt q non dedit de facto nisi semel constitutionem.renouando constitutionem aplor r mitigando eaz cuz sua distinctione. r fm hoc eadẽ ẽ causa decisionis innocentij:nisi q innocentius vtitur distinctione circa constitutionẽ syricij. r syrici contra constitutionez apostolor. Tercij dicunt q syricius duas emisit constitutiones.sed in nulla renouauit apostolorum cõstitutionem.quia apostoli nihil constituerũt de incontinentia.ar.xxxj.di.quoniã. r dicit g.q quedam constituit ecclesia.que non fuerunt statuta ab apostolis.vt de continentia ministror.xxxv.q.j.§.hac itaqz.i fine. quod autem dicitur.j.lxxxiiij.di.cum in preterito q scilicet apostoli docuerunt.verum ẽ exemplo.xxxj.di.omnino non constitutione. sz de hoc dixi.xxviij.di.diaconi.prima ergo constitutio syricij fuit de cõtinẽtia.vt quicũqz vellet pmoueri ad sacros ordines faceret hoc nõ tñ promissa.sz ẽt preeunte continentia. hoc inuit videtur.lxxvij.di.qcunqz. sed q illa nõ seruabaẽ a quibusdam pretendentibus ignorantiam ideo aliam fecit cũ distin. j.e. plurimos nec fecit primã nisi de pmouẽdis. pmotos.n. nõ posse astringere sine suo velle sic nec posset papa cõstituere de acolythis iaz promotis ne cõtraherent. ar.xxxij.q.j. itegritas. qd falsuz est cũ habeat plenitudinez potestatis.ij.q vj.decreto nec legib astringit.vt.ff.de le.r con.princeps.r.C. eo. digna vox.Bar.nec.in primo vl in secũdo capitulo habes q syrici aliquã cõstitutionẽ fecerit sz inuenitur in secundo ca.contra incontinentes de qbus consultus fuerat distinguendo. imo potius dispensando.qd patet ex verbo monita in pncipio ca.r p verbũ admonitionẽ in fi.r dic cõmeauit nõ constituendo.sed ignoscendo.r dispensando.vt.j.e.psbr.

g ¶ Et diuersa.i.diuisa r bimenbris . nam recepit diuisionem.i.distinctionem.r hic de secunda.

h ¶ Prouincias pro maiori parte.

i ¶ Non probatur.ex hoc videtur q qui dicit citationem ad se non peruenisse. q hoc nõ tenetur probare.sed potius aduersarius tenetur probare q peruenerit ad eum.cum talis negatiua non possit probari.vt extra d elec. bone.sed nõ est verum.quia credendũ ẽ verbo nuncij donec contrarium pbetur. vt nota.iij.q.iij.§.item in criminali.&.item testes qs.sic g expone.ñ pbat peruenisse.i.pbaẽ nõ puenisse.cũ enim constitutio sit publice pmulgata.quilibet eam tenetur scire.vt.xvj. dist. q dicitis.r fm leges tenetur eam quilibet scire vsqz ad duos mẽses.vt in auẽ.vt facte noue constitutiones.§.j.fm canones vsqz ad sex menses.vt.xviij.dist.decernim. q ergo presumebatur peruenisse ad istos.tenebantur ipsi probare ignorantiam.r hoc est generale q propter presumptionem cogitur probare aliquis ignorantiam.vt hic r extra de elec.innotuit.r.j.q.j.siqui a simoniacis.r.C de pericu.tu.l.pe.alias qui dicit aliquem sci-

vxoris[a] virũ.nõ dixit hoc vt pmaneat[b] di cõcupiscentia gñali sz pp[c] ptinẽtiam futurã[d] qd apti declarauit dicẽs.q ãt sũt i carne[e] deo placere nõ pñt.vos ãt iã nõ estis i carne:sz i spũ.sz ea[f] plane dispar r diuersa[g] snia ẽ.nã si ad aliqs forma ecclesiastice vite pariter r disciplie.q ab epo syricio ad omnes prouincias[h] cõmeauit:non probatur[i] peruc-

igit sacerdotes qb r sacrificandi r orãdi iuge officiuz ẽ sp debebũt ab hmõi cõsortio abstinere:q si cõtaminat fuerit carnali cõcupiscẽtia: quo merito se posse exaudiri credit: cuz dictũ sit:oia mũda mũdis coignat] ãt r ifidelibus nihil est mundũ:sz coinquinata ẽ eor mẽs r conscia sed fortasse hoc sibi licere credit:q scriptũ ẽ : vnius

rom.14. titũ.j. j.timo. titũ.j.

uisse hoc tenetur probare. vt. iij. q. ix. indicas. z. ff. de admi. tu hoc autem. quid enim. pec/cat q presentis legis inscius pristinam sequi/tur obseruantiam. vt. C. de testi. iubemus. in fine. Sed qualiter probat aliquis se ignorasse. dico suo sa/cramento. vt xxxiiij. q. ij. in lectum. extra de senten. ex/cō. si vero. vt nota. iiij. q. v quisquis. in fi. Jo. vel eti/am alio mo/do si potest se probare su/isse in alio lo/co. z forte si presumptio ē contra eum non crederē iuramēto suo h. sed quid si collegium vel aliquis cō/uentus dicit se ignorasse. nunquid tūc omnes iura/bunt. dico q sufficit si epi/scopus cū ma/ioribus de ca/pitulo iurat vt. ff. de con/di. z de. mu/nicipib⁹. alij dicunt q eo ipso probat ignorantia, q non proba/tur scientia. vt. C. qui mi/li. non pos. su/per seruis. li. xij.

a Ignorā/tibus. decre/tum non li/gat ignoran/tes: ff. de de/cre. ab or. fa. l. vlti. ff. loca. l. si ignorans.

b Negabitur. ar. neminem ligari anteq̄ constitutio ad eum perueniat. ar. di. xxij. an te triennium. xxxvj. q. vlti. si autem. lxij. q. v. sic vbi. z. xlvij. dist. quoniam. xiij. q. iiij. ligo alt. liiij. dist. ex antiquis.

c Deteguntur. eoipso q non probāt igno/rantiam cum ad omnes cōmeauerit.

d Plurimos. solius successionis causa pre/cipue. nam z causa incontinentie. xxx. Quia aliquā. ij. q. ij. § . his itaq̄.

e Qui vt tua. cū q̄ h scribit vni. z i p̄cedēti c. dicat q cō/stitutō syricij pape ad oēs prouincias cō/meauit. pz q duas emisit syrici⁹ cōstitu/tiōes. z ēt qz h dic̄ igrātiā respectu p̄me lapsos respe/ctu. s. scde cō/stitutionis.

f Omiam qz illa igrātia iuris nō eos excusat a to/to. s; qz facil/ius cū eis di/spensatur alij dicūt q vnā nū emisit. et dicūt ignorā/tiā aplice cō/stitutiōis.

g Deiecti id ē lapsi.

h Priui/legij. argu. q eos qui p̄ten/dūt se nō de/bere dare de/cimas. quia predecessores sui non dde/runt. z sic vti volunt priui/legijs suorū antiquorum ex. de deci. c. ij. z. c. cum Jtem ar. con/tra illos qui pro sui iuris tuitione con/suetudines an/tiquas allegant vt. xxxij. q. iiij. nemo. z. j. q. iiij. c. vltimo.

i Cauere. argumen. ex presentibus fu/tura presumi. argu. distinctio. l. siquis diaco/nus. z dist. li. preterea.

k Ut abscindantur. sic. xvj. q. j. in canonibus.

nisse: his ignorātibus [a] ve/nia nō negabit[b] ita vt d̄ ce/tero penit⁹ incipiāt abstie/re: z ita gradus suos i qb⁹ fuerit iuēti retētent: vt eis nō liceat ad potiora pscen/dere: qb⁹ in bñficio eē d; q hūc ip; locū quem reti/nēt nō amittūt. Siqui āt scisse formā viuēdi mis/sā a syricio detegunt[c] neq̄ stati cupiditatē; libidinis abiecisse: illi sūt mōis oi/bus submouēdi q post ad monitionē cognitā p̄ponē/dā arbitrati sūt voluptatē.

Jtē syrici⁹ papa. De eo.

Plurimos[d] sacerdotes christi atq̄ leuitas p⁹ lōga psecratiōis sue tem/pora tā de cōiugijs ppriis q̄ ēt de turpi coitu sobolē didicim⁹ pcreasse: z cri/men suū hac p̄scriptione defēdere: qz i veteri testa/mēto sacerdotib⁹ ac mini/stris generādi facultas le/gi attributa: dicat nūc q s qs mihi ille ē sectator libi/dinū p̄ceptorq̄ vitiorū: si estimat q i lege moysi pas/si; sacris ordinibus a deo nr̄o relaxata sūt frena lu/xurie: cur eos qb⁹ cōmit/tebant scā scōr; p̄monet dicēs: Scti estote qz ego sā/ctus sū dn̄s de⁹ vr̄. cur etiā procul a suis domib⁹ āno vicis sue i tēplo habitare iussi sūt sacerdotes: hac vi/delicet rōne: ne vl cū vxo/ribus suis possint carnale exercere cōmertiū: vt con/scie integritate fulgentes mun⁹ acceptabile deo offe/rēt. qb⁹ expleto desuitiōis suetpe vxoris sue vsus so/li⁹ successiōis cā fuerat re/laxatus. qz nō ex alia nisi ex tribu leui quisq̄ ad dei ministeriū p̄ceptus fuerat admitti. Jtē. De eodem.

Quiā[e] aliquāti de qb⁹ loqmur vt tua scitas retulit ignorātia lapsos se eē deflēt: his hac cōditio/ne misericōdiā[f] dicim⁹ nō negādā: vt sine vllo hono/ris augmēto i h q deiecti[g] sūt q̄diu vixerit offō pse/uerēt: si tn̄ post hoc ptinen/tes se studuerit exhibere. Hi vo q illiciti priuilegij[h] excusatiōe nitunt: z sibi as/serūt veteri h lege pcessu; nouerit se ab oi ecclastico honore q idigne vsi sūt a/plice sedis auctē deiectos nec vnq̄ posse veneranda tractare mysteria a qb⁹ se ipsi dū obscenis cupidita/tib⁹ inhiāt p̄uauerūt z qz exēpla p̄ntia cauere[i] nos p̄monēt i futuri: si qlibet eps p̄sbr̄ aut diacon⁹: qd nō optam⁹: fuerit talis in/uēt⁹ iā nūc sibi oēm p nos idulgētie aditum itelligat obseratū: qz ferro necesse ē vt abscidāt[k] vulnera q fo/mētorū non sentiūt medi/cinam. Qui aūt propter

leui. Le i

Presbyter hoc.c.itelligūt quidā de dispēsatione.alij de iure q2 eps post pactam pniam tenet dispēsare.ar.l.di.dño scō.vnde dicūt hodie p fornicatiōe neminē deponendū.nisi i ea pduret z iō q2 hodie fragiliora sīt corpora nra q̄ olim erant xxxiiij.di.fraternitatis. s3 eadē rōne debes dicere d quolibet crimie.vt.j.e.c.v.eadē q̄c3. z nota.s̄.pro xl.di.c.maximianus.

b Aposto loz.hic cōcilīū dispēsat ꝯ aplm i penis vt.s̄.di.pxi. psbr.sic.s̄.xxxiiij.di.cog scam⁹.z.ca.lector.

c Auctez hāc nō habemus in corpe canonū beati siluestri.

d Decem ānis.alibi dr ꝙ sacerdoti p fornicatione iponit pena.xij.annorū:z epo.xv. xxx.q.i.si sacerdos.z.c.si dbet.alibi.vij vt.xxxiij.q.ij.

peccata iubēt deponi post cōdignā pniam i suo ordine poterāt reparari. Vñ i gāgrēsi ꝯcilio legit. Que penitētia sit iponēdā sacerdoti:q fornicatione conui

Presbr[a] ct⁹ fuerit. si fornicationē fecerit q̄c3 fm canones aplōz[b] debeat deponi: tñ iuxta auctatē[c] beati siluestri pape si i vitio ñ pdurauerit: si sua spōte cōfessus adiecit vt resurgat decem[d] ānis i hūc modū peniteat: trib⁹ siquidē mēsib⁹ a ceteris remot⁹ i pane z aqua a vespere i vesperā[e] vtat.tm̄ aūt dieb⁹ dñicis z pcipuis festis modico vino z pisciculis atq3 legumib⁹ recreetur: sine carne z sāguie[f] ouis z caseo vtat: sacco idut⁹ humi adhereat: die ac nocte misericordiā dei oipotētis iploret.finitis trib⁹ mēsib⁹ cōtinuis exeat tñ i publicū nō pcedat ne grex fidelis i eo scādalū patiat. nec .n.d3 sacerdos publice penitere[g] sic laic⁹ .post ea aliquantisp viribus resūptis vnū annū z dimidiū i pane z aqua expleat: exceptis dñicis dieb⁹ z pcipuis festiuitatib⁹ i qb⁹ vino z sanguie ouis z caseo iuxta canonicā mēsurā vti poterit finito pmo āno z dimidio corpis z sāguinis dñi ne i durescat pticeps fiat: z ad pacē veniat: psalmos cu3 fratribus i choro[h] vltimus canat ad cornu altar[i] non accedat iuxta beati clemētis vocē[i] minora gerat officia.deide ṽo vsq3 ad expletionē septimi āni oi qdem tpe: exceptis paschalib⁹ diebus tres legitimas[k] ferias i vnaquaq3 hebdomada i pane z aqua ieiunet expleto[l] septimo anni circulo si frēs apō q̄s penituerit eius cōgruā pniā3 laudauerint eps i pstinū honorē iuxta beati calixti pape auctē eū reuocare poterit. Sane sciēdū ꝙ scdā3 feriā vnu3 psalteriū canēdo aut vnu3 dnariū[m] paupibus dādo si op⁹ ē redimere[n] poterit.finitis aūt septē annis: deinde vsq3 ad finē decimi āni

sit.vt.xij.q.ij.de viro.extra de fur.ex litteris. in fi. m Denariū.z ita pōt dare denariu3 p ieiunio.qd spūale ē.nec tñ simoniā cōmittit.q2 cū deo itelligit ꝯhere.sicut nec lex iulia de ambitu locū h3 i romana ciuitate.Imo spūaleda tur hic tm̄.s. elemosyna p spūali.benefacit ad hoc q2 licere pec cator iste se vendidit. vt xv.q.j. non ē ꝙ cuiquā.ita z pecūia sua se redimat.d pe.di.j.medicia.z ē ar. p cōmutatione pene. xxvj. q.j.de raptorib⁹. Nunqd aūt pōt hic ieiunare p aliu3: qd vr. q2 denariūt pō dare. vt se redimat a ieiunio. ḡ multo forti⁹ p alteri⁹ ieiunium pt liberari. Itē q2 ieiunu3 viui liberat mortuu3. vt.xiij.di.anime.de pe.di. vj.c.j.qd cōcedo. z dbet iste denarius esse talis ꝙ ñ euincat ab eo.al's non contingeret liberationem.C.de sen.z inter.libera.ff.de le.iij.g cōcubinā.§.si heres.q2 nō itelligit datum qd euinci pōt.vt ibi dicitur.ar.xiiij.q.v.immolans.Sed nunquid penitens sua auctoritate pōt hāc cōmutationem facere: dicunt ꝙ sic quod non concedo in penitentia imposita ab homine.vt ex̄ de vo.z vo.re.ex multa. in fi. Jo.sed certe quod hic dr de denario auctoritate h⁹ canonis facere pt penitens. nec decre.illa in aliq̄ contradicit.b.

n Redimere.argu.ꝙ ea que facere tenemur.alia equalentia faciendo posse recompensare.z ita mutationem penarum posse fieri.argu.xxvj.q.j.de rap.di.xlj.nō cogant. ꝯ.j.q.j.nullus episcopus.

hoc ip3. S3 varietas delicti iducit varietate3 pene.s.cū fornicatio ē simplex vl' incestuosa poterit sacerdos mitigare penā p qualitate criminis. e In vesperā nā ea hora debēt comedere ieiunātes.de cōse.di.j. solēt. f Et sanguine.ar.ꝙ licet comedere de sanguine illis diebus qb⁹ oua z caseum licet comedere.iiij.di.deniq3. g Penitere.s̄. di.pxi.siqs eps ꝯ.z.xxviij.di.psbr.ꝯ. sed expone publice.id est solēniter.

h In choro vt ministret. i Uocem quā non habem⁹ in hoc corpore.

k Legitimas ferias.s.ij.z.iiij.z.vj.ferie vt.j.e.innuitur.z d con.di.iij ieiunia.z.xxij. q.v.c.j. l Expleto.ḡ reconciliand⁹ ē qn peracta parte penitentie.z ñ tota finita non

a Sextā feriā. ꝙ quartā posset redimē qđ .n. de vna negat de alia ꝓcedere vt.xxv.di. qlis. b Eadē. nō tñ eadē dispēsatio i oib⁹. q2 i aliqb⁹ ꝓhibet. c Rouidēdū. In duab⁹ superiorib⁹ di. tractauit magister ꝙ ordinādus dꝫ esse sine crimine ꝓprio. i hac di. oñdit ꝙ ñ dꝫ alienis criminib⁹ ꝯsentire. d In feras. simile ē.j.lxxxvj.di. pasche. ⁊ ex de sen.ex.q̄n te. ⁊ pꝫ hic ꝙ medic⁹ gratis teneť curare pauperē ifirmū. q2 pl⁹ dꝫ valē apud eū vita illius ꝗ ꝓpria pecunia. vt.lxxxvj di. ñ satis. Sꝫ qd si ifirmus diues ē. ⁊ nihil vult dare medico. nun qd gratis tenet ipꝫ iuuare cū nemo de suo cogat facere benefiūm. vt.x.q.ij. hoc arte. cū ēt medic⁹ licite pōt recipere mercedē. vt xiiij.q.v.non

sextā feriā nulla iteruenientē redēptōe obsuet i pane ⁊ aqua eadē⁹ q̄qꝫ pnia erit sacerdoti de oib⁹ alijs peccatis ⁊ criminib⁹ q̄ in ꝺpositionē eū inducūt. neqꝫ hoc culibet onerosū videat: si sacerdos p⁹ lapsuꝫ: digne vt supra dictū ē: penitens: ad ꝓprios redeat honores.

PRoui/dēdū ᶜ q̄qꝫ est ne is qui ad ordinandū eligit: ⁊ si a ꝓprio vicio videat alien⁹: consentiendo alienis coinqnet: vt simach⁹ papa ait. Nō ē grādis dr̄ia an letū iferas vl admittas. mortē. n. languētib⁹ ꝓbat infligere: q hāc cū possit nō excludit. Item gregori⁹. vij. ait.

SIqs ᵉ ep̄s fornicatiōi ꝓsbiterorꝫ diaconorꝫ vel crimē incest⁹ i sua prochia ꝑcio vl ꝑcib⁹ iteruenientē ꝯsenserit: vl cōmissū auctoritate officij sui nō impugnauerit: ab officio suspēdat. ᶠ Itē aug.

ecclesiāꝫ ledit q sub noie sau

NEmos citius delinquit. qppe nocet i ecclesia dei āpli⁹ ꝙ q puerse agēs nomē vel ordinē sāctitatis ⁊ sacerdotis hꝫ delinquentē nāqꝫ hunc redarguere nullus ꝓsumit: ⁊ i exēpluꝫ culpa vehemēter extēdit⁹ qñ ꝓ reuerētia ordis peccator honorat. ep̄s itaqꝫ q taliū cria nō corrigit magis dicēdus ē canis ipudic⁹ ꝗ ep̄s. Itē inno. Qui nō resistit erroribus ꝯsentit.

ERror ʰ cui nō resistit approbat: ⁊ veritas cū minime defensat opprimit. negligere qppe cū possis pturbat puersos nihil ē aliud ꝗ fouere: neqꝫ caret scrupulo societatis ⁱ occulte: q manifesto facinori desinit obuiare. Itē pius papa. Nō prodest suo errore nō pollui q alieno nō

QUid ᵐ. n. pro desit illi suo errore ñ pollui: q ⁿ cōsensū ᵒ prestat erranti. Item gregorius Qui non occurrit consentit erranti.

solos platos ad hoc teneri. vt. xij. q. ij. gloria. ⁊. x vj.q.j.c. vlti. alij dīīt ꝙ q libet teneť redimere vitā alteri⁹ vtrūꝫ āt q̄libet teneat defendere aliū. dixi. xx iij.q.iij. non iferenda. e Siquis ep̄s. pre cio. ꝺ hac mā iuenies. xvj. q.vij. decimas ⁊.j.q.j.c. vlt. ⁊.c. null⁹ ep̄s j.xxiij.q.iiij. c.si is q. ⁊.c. si illic. f Suspendat. i. depōnatur.j.q.iij. si qs ep̄s. al's ei set ꝯtra.xj.q. iij.teugaldū. g Nemo redarguere. s.dist.xl.si papa. vj.q.j. oues q2 vult magis placere silēdo. ꝗ displicere ꝑ dar

sane. dico ꝙ teneť eū curare suis ipēsis. ⁊ si cōualuerit repetat expēsas. q2 vtiliter gessit negociū ei⁹. vt.ff. de neg. gest. pōponi⁹. ēt si moriaf eger pōt petere ipensas. q2 sufficit si vtilit cepit gerere. licꝫ euent⁹ nō sit secutus vt.ff.e.ti. sed an vltro nec pt ei obijci ꝙ cā pietatis fecerit sūpt⁹ illos. nisi esset ꝓpinquus ifirmo vt.C.e.alimenta. Sꝫ qd si ifirm⁹ prohibet ne aliq medicine fiāt. ex tūc dicūt qdā ꝙ medic⁹ nullā hꝫ actionē. vt.C. de ne.gest. l.vl. lꝫ dico ꝙ eū iuitū possū curare. sic inuitum possū extrahere de domo ruitura. xxiij. que.iiij. ipa pietas. inuito. n. pōt cōferri beneficiū. vt.xlv.di.c.q emēdat. imo ꝓsumo ip sū fuisse furiosū. cū illa ꝟba dixerit i egritudine. vt.ff. de ꝯdi.insti. quidā. ⁊ ex de succes. ab inte.c.fi. Sꝫ qd dices si qs vult me iter facere. nisi dem ei pecuniā. nūqd teneor ei dare vt me liberē a morte. ita vr̄ ꝑ h ꝙ h dicit. vt.lxxxvj.di. nō satis. in prin. dicūt tñ qdam

guēdo. h Extēdit. delicta. n. maiorꝫ trahunt ab alijs i exēplū. vt.xj.q.iij. ꝑcipue. i Nō corrigit. cum est clamor de talib⁹. ex de simo. licet heli. k **E**Rror. cum possis ex officio. hoc enim intelligunt quidam de prelato. ar. xxiij q.iiij. ita plane. sed. h. de quolibet. xxiij.q.iij. tam sacerdos. l Societatis. iprope sumit h nomen societatis. q2 inhonestarꝫ reꝝ societas nulla ē. ff. p so. nec pretermittendum. m **Q**Uid. n. non pollui. directe. nā occasiōe alteri⁹ bñ polluit si ei ꝯsenserit. n Qui infra. xxij.q.v. si quis. o Consensum de triplici consensu distin

a Qxl.ij.q.j.votum.in fi.
Consentire.vr̄ corrigi.j.xj.q.iij.q cōsen
tit.j.xxiij.q.iij.cūdit.⁊.xxiiij.q.iij.g aliorū.
b ❡ Nō occurrit.fi.ff.ð iure.pa.indigere.ff.
de nox.si seru⁹.i fi.ff.de his q̄ no.i fa.quid ğ
.§.j.

hēs.al's stultus eē ɔuincit.vt.xxij.dis. de cō
stātinopolitane.q.n.bono ɔsilio nō acqescit
amittere dz dignitatē.exēplo roboā q̄ seniorū
b⁹ nō credidit.vij.q.j.deniq3 vl' ad istar vxo
ris loth.q̄ ɔuersa ē i statuā salis:⁊ dicit lex q̄

c ❡ Sicē aūt aliorū ⁊c.
d Nihil q̄ luporū .i.laicoꝝ.qui q̄n̄q3 dicūtur oues.vt.ij.q. vij.oues.
e ❡ Placere.sic.xxj.q.j. c.j. simile ex̄ de cle.cōiu.c. diuersis.fi.ff. de oper. lib. duorum.
f ❡ Labioꝝ .i.pdicādi.vl' ēt redarguē di. g ❡ Obligata.fi.j.v. iij.q.ij.c.vlt. ⁊.c. dilectissimi.h ❡ Negligētia.s̄.xx xviij.di.igno rantia.

Di. lxxxiij.

i Sollicitū.tria c.aplice regule. h breuit' tangit q̄ dz eē prudēs continēs monogam⁹.
k Peruenit paupes q̄ꝝ curā non p se.s3 per archiepiscopum vel archidiacōū gerere dz.vt. j.lxxxviij.di. eps guberna tionem.
l ❡ Cōsilia vñ aug. dicit q̄ a puero nōdū ānicu culo paratus ē edoceri vt. xxiiij.q.iij.fi

Consētire⁹ vr̄ errāti q̄ ad resecāda q̄ corrigi debēt nō occurrit^b. Sicut āt^c q̄s alioꝝ vicia palpare nō dz:ita nec maloꝝ laudibus delectari. Item anacle tus papa cūctis fidelibus.

Miserrimus ē eps q̄ ma loꝝ laudib⁹ gloriat'.

Nihil⁹ illo pastore miseri⁹:q̄ gloriat' lupoꝝ laudib⁹.q̄b⁹ si placere voluerit atq3 ab his amari elegerit erit hinc ouib⁹ magna pnicies.null⁹ igit' pastor placere^e lupis ⁊ gregib⁹ ouiū pōt.pdit.n.memoriā labioꝝ^f mens terrenis obligata^g carcerib⁹.sicē āt artuū i suo q̄q3 ope iuenit' mr̄ istātia:ita nouerca eruditōis ē negligētia^h.Quāq̄ sacerdotē tā a suis q̄ ab alieni s crīb⁹ oporteat eē imunē: tñ si alioꝝ sese hūerit:nō iō v̄ba sue pdicatōis ð bēt ɔtēni.sicē.n.ait hiero. vt liriuiū p cinerē humidum fluēs lauat ⁊ nō lauat': ita bona doctrina p malū doctorē aīas credētiū lauat a sordib⁹ pctōꝝ. Di. lxxxiij.

Sollicitū^i q̄q3 ⁊ vigilātē oz eē ep̄3 circa defensionē paupeꝝ:reuelationē oppressorū:tuitionē monasterioꝝ q̄ si facere neglexerit, aspe ē corrigēdus. Item greg. autemio subdiacono cāpanie. Corripiat' eps:q̄ circa defēn suū negligēs extiterit

Peruenit^k ad nos frēs ⁊ coeps m nr̄m pascha siū ita desidē ⁊ negligētē i cūctis existere:vt i nullo q̄ ē eps cognoscat': adeo

vt neq3 eccl'ia ipsius neq3 monasteria siue filij ecclie vl' oppssi vl' pauperes ei⁹ erga se dilectōis studium sētiant:nec aliquā supplicātib⁹ sibi i q̄b⁹ iustū ē opē defēsionis accōmodet : et q̄ ē graui⁹ dici ɔsilia^l sapientiū^m ⁊ recta suadētium nulla rōne patiat' suscipere:⁊ q̄ p se negt attēdere ab altero^n salte possit^o addiscere:q̄ si ita ē nō sine tua culpa esse cognoscas : q̄ eū obiurgare atq3 coercere vt dignū ē distulisti^p : volum⁹ itaq3 vt eū coram alijs sacerdotib⁹^q ⁊ q̄bus dā de filijs suis nobilibus cōtestari p hac re debeas ⁊ hortari:si v̄o q̄ nō credim⁹ post hāc adhortatio nē vr̄a3 solito adhuc more negligēs eē tētauerit : ad nos ē oīb⁹ modis trāsmittēdus:vt h̄ posit⁹ discere^r possit q̄d vl' q̄liter b̄m dei timorē agere ɔueniat sacerdotē. Itē ad eūdē. De

Nunciatū^s ē nobis co. cāpanie ep̄os ita negligētes existere ⁊ imemores honoris sui: vt neq3 erga ecclias neq3 filios paterne vigilātie curā exhibeant vel monasterioꝝ sollicitudinē gerāt: seu i oppssoꝝ siue paupeꝝ se tuitionē ipēdāt.iōq3 hac tibi au ctē pcipim⁹: vt eis a te cō uocatis ex nr̄o illo mādato districte cōmoneas q̄tenus ita in his q̄ eos iuste b̄m deū agere ɔuenit vigilantes existāt: vt nullū nos de his denuo murmur ex asperet.si quē v̄o coꝝ post

ea firmitate nitunt' q̄ cōsilio gerunt'. C de rep. l. iij. cū ēt consilio clericoꝝ debeat eps disponere de re b⁹ ecclie.ex̄ ð his q̄ fi.a pla. fi.con.ca. non uit.Et iste nō excusatur q̄n potuit scir' s̄ noluit. xxxviij.dist. q̄ ea nec iudici li ceat ignorare a iuris prudētiū insti. de iure nat.§.rūsa.⁊ dicit lex q̄ ñ pdest alicui ignorātia q̄ū potuit scire per se vl' p aliū ff.de bonoꝝ pos.i bonoꝝ ff.ð iur.⁊ fa. ign. regula.
m ❡ Sapiētū.j.q.j. eisdem. n ❡ Ab altero .s. di. xxxviij.c.vlt.
o ❡ Possit. na3 eē artificiū ⁊c.ff. de le.iij.fino.legatis.§.ornatricibus.
p ❡ Distulisti.h̄ iō.quia iste erat legat⁹ istis⁹ prout ele. q ❡ Sacerdotib⁹.i. epis.
r ❡ Discere. j.x v.q.v. c.j.
s Nunciati ē.vigilātes. nam

vigilātibus iura ciuile scriptū ē.ff.de his que i fraude cre.pupillus. a ¶ Aliq̄ excusati one.ar.in hoc casu nō licere appellare.ar.j.xxvj.q.j.si custos.⁊.c.si homo.ar. extra de ap.cū sit ro.⁊.c.reprehēsibilis.dic.in sufficienti.ne sit ꝯ ex de offi. de leg.c.ex pte. b ¶ In se.vt si stult⁹ sit in culpa.sapiēs sit i pena. vt xxxviij.di.q; ea.⁊.xxvij.q.j.si custos.⁊.c.si homo. c ¶ Quod autē de mundicia castitatis.

admonitione.sm.h.nō istitutiōe vl' cōstitutione sm alios. f ¶ Antiquitas a tpe syricij hic vocat antiquitatē.

hec negligēter esse cognoueris: ad nos eum sine ali qua[a] excusatiōe trāsmitte vt quam sit graue nolle ab his q̄ rephēsibilia ⁊ vali de vituperāda sūt corrigi: regularē i se[b] valeat distri ctionē sentire. Q. d.[c] āt de mūdicia castitatꝫ sacerdoti b⁹ iperat: hoc ēt ꝺ qbusli bꝫ altari suieūb⁹ itelligen dū ē. Vñ carth. cōci.ij. aureli⁹ ep̄s dixisse legitur.

Qui sacris diuinis iseruiunt ɔtinētiā i oīb⁹ seruēt.

d Um in pterito ɔcilio de ɔtinētie ⁊ castitatꝫ moderamie tractaret : isti tres gradus ɔscriptiōe q̄dā castitati p cōsecratiōnē annexi sūt: ep̄os inq̄ p̄sbyteros ⁊ diacones ita placuit vt cōdecet scōs antistites ac dei sacerdotes nec nō ⁊ leuitas vel q̄ sacris[e] diuinis iseruiūt cōtinētes eē in oīb⁹: q̄ possint simpliciter qꝺ a dn̄o postulāt impetrare: vt qꝺ apli docuerūt exēplo: ⁊ ipsa suauit antiqtas nos q̄q; custodiamus ab vniuersis ep̄is ē dcm̄ : oīb⁹ placet vt epi p̄sbri et diaconi ⁊ q sacra ɔtractāt pudicicie custodes etiā ab

vxorib⁹ abstineāt.ab oībus dcm̄ ē placet vt i oīb⁹ ⁊ ab oīb⁹ pudicicia custodiat q altario deseruiūt. I. tē ex cō ci.cartha.vj.

De eo.

Um sꝺ q̄rūdā clericorū q̄uis erga vxores[h] ꝑp̄ as icōtinētia referat : placuit ep̄os p̄sbros ⁊ diacōes sm priora statuta ēt ab vxorib⁹ ɔtinere.qꝺ nisi fecerit ab ecclesiastico remoueāt[k] offō ceteros āt clericos ad h nō cogi sꝫ sꝫ vniuscuiusq; ecclie ɔsuetudinē[l] obseruari dēre. ¶ Cōtra martin⁹ papa. Si lector viduā duxerit vt supra legit.sꝫ illud vbi necessitas vrget. Aliter qꝺ monogam⁹ ep̄s eē iubet: ēt ad reliq̄s ordines ecclesiasticos deriuari oꝫ. Vñ syrici⁹ papa scribit imerio tetracōnēsi ep̄o.

Laicus sit tm̄ cōione ɔtēt⁹ clic⁹ viduā ducēs aut secūdā vxorē.

Uisqs[m] clericus aut viduā[n] vl' secūdā duxerit[o] vxorē oi ecclesiastice dignitatꝫ puilegio mox ōnudet laica sibi tm̄ cōione ɔcessa: quā[p] ita demū poterit possidere[q] si nihil postea pp qꝺ hac ca

ꝺ ¶ Cum in pterito .s.in pmo cōcilio carthaginēsi.h.c.⁊ seqnēs itelligit.h.de mri monio ɔhēdo.q.s.nō licet p̄sbyteris ⁊ diaconib⁹. e ¶ Qui sacris diuinis iseruiūt.i diaconi. ⁊ qꝺ dicit.j. e . ab vxorib⁹ abstinēdū. dicas de ducēdis. ⁊ sm h supplet h qꝺ dr i ca.le.i q̄ nō fit mētio de subdiaconibus p illud qꝺ hēm⁹.xxxij.di.placuit i q̄ sūt fere eadē vba.⁊ ē simil'r cartha.ɔci.⁊ h dicit.h.q apli nō istituerunt de nō vtēdo iā ɔtracto.q; si apli h istituissēt orietales hoc admisissēt. Alij itelligūt ea de ɔtracto.⁊ qꝺ dic.j.ēt ab vxorib⁹ dicūt aut legitime sibi copulat: aut de facto.nā dicunt q ista ca.facta fuerūt añ tp̄s grego.q itroduxit ɔtinētiā ministris.xxxj.di.añ triēniū .1. subdiaconibus.p̄sbyteris vo ⁊ diaconib⁹ syrici⁹ itroduxit.imo dicūt q olim sacerdotes poterāt ɔhere añ syriciū.vñ ⁊ moyses ɔtraxit.exponūt g.apli docuerūt exēplo ⁊ ope et

h ¶ Uxores cū qb⁹ ꝓfessi erāt cōtinētiā ꝫ seruare. i ¶ Et diacones ⁊ subdiaconos.xxxij.di. placuit vbi sūt eadē verba. k ¶ Remoueant.s̄.di.lxxxj.ministri. l ¶ Cōsuetudinē.xxxij.di.placuit.⁊.c.cū i qbusdā. m ¶ Uisqs in clericus in minorib⁹ ordinib⁹ cōstitut⁹ q; de alijs nō posset intelligi. n ¶ Viduā .s̄.di. xxxiij. lector.ꝯ. o ¶ Duxerit ⁊ ita nō incidit in canonē q cū ꝓberauit.h vexerat tpe syricij q pcessit innocētiū q e.didit illos.xv ij.q.iiij.sigs suadē te.sꝫ qd hodie.ꝯ.dic q icidit q; iste coronā tenet portare.ex de vi.⁊ ho.cle.cleric⁹ tu dic q vbi ɔtrerit cū corrupta vel vidua stati priuat oi puilegio.put hoc .c.dicit.si vo cū vgine tūc ē i ei⁹ optione an velit retinere puilegiū an nō.si vult retinere portabit coronā ⁊ viuet clericalit.si nō.exuit oi dignitate ⁊ honore clericali.licet qdā ɔdicāt. Jo.h ho die corrigit p decre .x de cle.ɔiu. Jo.b. Jtē pꝫ hic q puilegiū pdit per actū ɔtrariū. vt ex de cōsti.cum accessissēt.⁊.c.cū.m.
p ¶ Quam.s.cōmunionem.
q ¶ Possidere ar.incorpalia possideri.ꝺ h

dixi.ij.q.vij.nullus.z scietia possidetur.vt.xvj.q.j.reuertimini.imo lex dicit plane.q ius possidet.ff.cõmunia pdioz.l.ij.ex de cã.pos. cũ ecclia.z ita facit ad hoc q restitutio communis possit peti vt aliarũ rerum.

a Presbyterorũ. maturitate sapientia.scia z morib⁹.j.q.j. vilissimus.

b Porro sapiẽtiã.j.xxxv.q.vj.c.j.sic.xx.di.d quibus.ff.de iure imu.sp.ff.de fi.istru..l.ij.z.l.vlti.ar.cõtra.ff.d edili.edic.precipiũt ediles fi.habes ex de elec.cum nobis olim.

nũ.11. pũ.20. sapi.4. geñ.17. geñ.25. ecclia.44 ro.4.

c Ali⁹.ante abraaã.melchisedech.n.fuit sacerdos cõtẽporane⁹ abrae.

Di.lxxv.

d Archidia conũ floretinũ.proprĩũ nomen.vl qz inde fuit.

e Senio.ecce q senect⁹ ipedit pmouẽdum sz nõ deijcit pmotũ.vt.vij.q.j.petisti.ex de renun.

Presbyterorũ a vo nomen qũ a senectute sit sũptuz mag tñ maturitatẽ idicat sapiẽ qz caniciẽ corpis.

Vñ anaclet⁹. Psbri seniores dicũtñ tñ etate q sa/

Porro b nioysi pci pit vt eligat psbros .i. seniores.vñ z in pūerbijs dr.gla senũ ẽ canicies.hec vo canicies sapiaz dsignat de q scriptũ ẽ.canicies hominũ prudẽtia ẽ.cũqz nõgẽtis z ãplius ãnis ab adã vsqz ad abraaã vixisse hoies legam⁹:nullus ali⁹ c pmus appellatus ẽ psbr.i. senior nisi abraaã:q multo paucio rib⁹ vixisse ãnis puincit.ñ ğ pp decrepitã etatẽ vl senectutẽ:sz pp sapiaz psbri nominantur. Di.lxxv.

Hospitalitas vo vsqz adeo epis est necessaria:vt si ab ea iueniant alieni: iure phibeant ordinari. Vñ grego.scribit iohã.epo Hospitalitatẽ nesciẽs non fiat

Archidiaconũ d flo. j floretinũ ecclie ãchonitane.q ad epatũ fuerat elect⁹ scripture qdẽ sacre sciaz hre:sz ita etat senio e iã cõfectũ accepim⁹:vt ad regiminis officiũ nõ possit assurgere:adijciẽtes ẽt illũ ita tenacẽ f existere: vt i domo ei⁹ amic⁹ nũqz ad charitatẽ itroeat. Rustic⁹ aũt diacon⁹ eiusdẽ ecclesie q silr elect⁹ fuerat vigilãs qdẽ hõ dr:sz qñtum asserit psalmos ignorat.florentinũ vero diaconũ ecclesie rauẽnat:q ab oib⁹ g elect⁹ memorat:sollicitum eẽ nouimus:sz qlis sit iteri⁹ oino nescim⁹.iõqz fraternitas tua vna cũ fratre nro armenio suprascripte ecclie anchonitane visitatore illuc festines accedere z diligẽter de vita ac morib⁹ singuloz h requirere: si nullo crie sint pscij qd eos ad hoc officiũ vetet accedere.pariter ẽt regrẽduz ẽ:si hoc qd de pfato archidiacono dictũ ẽ:qz nũqz amic⁹ ei⁹ domũ igressus ẽ si ita se veritas hẽat: vtrũ ex necessitate aut ex tenacitate tal sit:aut si ita ẽ senex:vt ad regẽdũ nõ possit assurgere: vel si tactis sãcti evangelijs sicut nobis

f Ita tenacẽ.nota auaricia ipedit pmouendũ.vt.xlij.di.§.j.nam dom⁹ clerici erit oib⁹ cõis.xvj.q.j.quoniam.

g Qui ab oibus.i.a maiori parte ca. vel dic q hic plures simul fuerũt electi. vt sigs reprobaret alt assumeret vt.lxj.di.studij.

h Singuloz Itẽ hic pz q pmo examinãtur electi de ppria ecclesia q de exnea. z sat pz h q licet extrane⁹ elect⁹ sit a maiori pte. q tũ pferẽt ille qui ẽ de gremio ecclie.vt dixi lxj.di.c.nullus inuitis.z.c.qd pderit.Itẽ hic prius examinat archidiaconũ⁹ tãq maior qz diaconis.qz maiores z seniores sp pferunt i electionibus vel in electione minoribus. vt lxxiiij.di.episcopoꝝ.z.lxxv.di.c.vlt.

i Sanct⁹.videt ergo q ppter tale iuramẽtum aliquis repellitur ab episcopatu.quare enim iuberet de h inquiri.si ppter h nõ repellẽt.h.distingut. si iurãs hoc itellexerit q nollet recipere epatũ. quecunqz necessitas instaret iuramentũ tale nullũ fuit.nec tenetur illd fuare.vt.vij.q.j.scias.ix.q.j.scriptur j.sed si alio mõ intellexit.venialit peccauit. qz temere iurauit.vt.xxij.q.iiij.§.illicitũ.sp ãt itelligit iuramentũ eẽ temerariũ. cũ ñ ibi est necessitas vt ex de iure iu.z si christus. Si aũt ignoratur an generalr itellexit vl non tũc psumo:q tñ de licitis iurauerit . vt ex de iureiu.ad nostram Sz nũqd tale iuramẽtũ excludet electum.non videtur.vt ex de renun.cum inter.in fi. extra de iureiu.sic nris.nec temerariũ iuramẽtum repellit a bñficio.ex de resti.spo.sollicite.nec a testimonio.vt ex de testi.itimauit.ex de testi.cogen.puenit. cũ pnia vni⁹ anni iponat p temerario iuramẽto.vt.xxij.q.iiij. g sacro ecõtra videt q nõ possit eligi.vt h pz.sic nec eligere pt.q illd iurauit.vt ex q me.cã.ad aures.Itẽ z qz si eẽt illicitũ.tñ ppria auctẽ nõ pt venire p illud.vt.xxij.q.iiij.innocẽs.ex de elec.venerabilẽ.Itẽ qz lex dicit.q gratia ei fa cienda ẽq hoc iurauit.vt.ff.ad munici. imperatores.nõ ergo ẽ ius cõe.sol.credo q possit

eligi dũmõ penituit de tali delicto. qꝛ teme-
rariũ iuramẽtũ nõ irrogat ꝑpetuã ĩfamiã iu
dicio meo.ſʒ tm̃ ſolẽne. Jo. ego credo.io.,be
ne dicere.h. a ☙ Quãtos.de iure. dʒ totũ
pſalteriũ ſcire.xxxviij.di.oẽs.ꝛ.xxiij.di.g epi
ſcopus ex̃ de
elec.cũ nobiſ
olim.
b ☙ Apud
epʒ nõ ꝙ ali
qs ãte ꝑt eli-
gi q̃ poſtula-
ri a ſuo epõ
lxxvj.di.dile-
ctionis.ꝛ.lx-
iij.di.lr̃as.ex̃
de renũ. poſt
trãſlationeʒ.
c ☙ Uolun.
ar.epʒ nõ de
bere cogi vt
ↄcedat cleri-
cũ ſuuʒ ſine
volũtate ſua
ar.di.lxiij. lit
teras.di. lxx-
vj. dilectiõis
nã nemo co-
gſt aliqueʒ a
ſua ꝑtãte li-
berare. C de
eman.nec a-
uus.nec cogi
tur qs inuit⁹
mutar̃ fami-
liã.C.ꝺ a do.
l.pen.§.j.ſil'r
nec abbas cõ
pellendus eſt
monachũ ſu
uʒ cõcedere.
j.q.ij.q̃pio.ꝛ
lviij.di.c.j.ꝛ
ij.ita nec epſ

nũciatũ ẽ iniurãdũ ꝓbue
rit:nunq̃ʒ ad epatũ ſe ac-
cedere ſʒ ẽt de ruſtico dia-
cono q̃ntos[a] pſalmos mi-
n⁹ tenet ſcrutãdũ ẽ.Florẽti
no aũt diacono rauennati
ſi nullũ ſiĉ dixim⁹ crimen
ẽ qꝺ obſiſtat:apꝺ epʒ[b] ei⁹
neceſſe ẽ agere:vt ei debe-
at ceſſionẽ cõcedere: non
tñ ex nr̃o mãdato vel edi-
cto:ne ꝯ ſuã volũtatẽ[c] euʒ
cõcedere videat. [illegible]

Doctorẽ[d] ãt epʒ oʒ
eẽ ne iferiorũ cul-
pe i eũ refũdant:
q docẽdi officiũ accepit:
qꝺ exeq neſcit vł negligit.
Un̄ leo epſ ſcribit agle-
giẽſi epõ. Negligẽtie recto
rũ iputãt culpe inferiorũ.

Inferiorꝝ[e] culpe ordinũ
ad nullos magꝭ referẽ
de ſũt:q̃ʒ ad deſides negli
gẽteſq̃ʒ[f] rectores q multã
ſepe nutriũt peſtilẽtiaʒ: dũ
auſteriorẽ diſſimulãt adhi
bere medicinam. Itẽ leo
epõ ruſtico narboñ.epo.
Odio ſũt diligẽdi: pecca
ta odio habẽda.

Odios[g] habeant pecca
ta nõ hoĩes:corripiãt tumi
di:tollerent ĩfirmi:ꝛ quod
ſeueri⁹ caſtigare neceſſe ẽ:
nõ ſeuiẽtis[h] plectat aio ſʒ
medẽtis[i]. Itẽ io.ines.viij.
[illegible] qui corrigere pꝭ
valet faciẽtis culpã habz.

Culpã[k] ꝓculdubio fa-
ciẽtis hʒ:q qꝺ ꝑt cor
rigere negligit emẽdare[l].
ſcriptũ q̃ppe ẽ:non ſolũ q
faciũt ſʒ ẽt q ↄſentiũt faci
entib⁹ ꝑticipes iudicant:ꝛ
libat dño ꝓſpera:q ab af-
flictis pellit aduerſa:ꝛ ne-
gligere cũ poſſit ꝑturbare
ꝑuerſos:nihil ẽ aliꝺ q̃ʒ fo
uet:nec caret ſcrupulo cõ
ſenſionis occulte q maĩfe-
ſto facinori deſinit obuia-
re:ꝛ ꝓbat odiſſe ſe vicia q
ↄdẽnat errãtes:neq̃ʒ reli-
qt ſibi locũ deuiãdi q'non
pepcit errãti:ꝛ ꝑm⁹[m] inno
cẽtie gradus ẽ odiſſe nefã
da:ꝛ latũ pãdit delinquẽti
b⁹ aditũ q iũgit cũ praui-
tate ↄſẽſum:ꝛ nihil ꝓdeſt
alicui nõ puniri ꝓprio qui
puniẽdus ẽ de alieno[n] pec
cato. Ui aũt i corripiẽdo
qſqs modũ exceſſerit: nõ
a ſubditis ſʒ a dño veniaʒ
petat. Un̄ aug.de vita cle

ſauſ.de ſan.epi.§.nullũ aũt epʒ.Itẽ arg. ꝙ
mã.pape ſic ẽ interꝑtãdũ.vt nulli faciat ꝑiu
diciũ.vt.ix.q.iij.nunc vero.ex̃ de of.dele.ſu
ꝑ eo.xcix.di.ecce.C.de emã.nec auus. [illegible]
d ☙ Doctorẽ aũt.Jn hac di.lxxxvj [lxxxvj.]
repetit illuꝺ capitulum aplice regu-
le.oʒ epʒ eẽ doctorem hec ãt doctri-
na dʒ ↄſiſtere i diſciplina correctiõis.ꝛ i ſer-
mõe ꝑdicatiõis.i diſciplia vt corrigat ex cha
ritate ꝛ cũ lenitate nõ ex odio.nec modũ ex-
cedat i correctiõe. ſʒ ſi exceſſerit veniã nõ co
gſt a ſubditis poſtulare Jn ſmone ꝑdicatio
nis.ſ.vt ꝑdicet ſciaʒ ſacre ſcripture nõ huma
ne.j.c.cũ multa.replicat ẽt i hac di.c.oʒ epʒ

eẽ hoſpitalem. ſʒ ꝓbis aliis.ſ.oʒ epʒ eẽ libe
ralẽ.Lau.
e ☙ Inferiorꝝ culpe.nõ ꝙ ꝑ culpã
ſubditorꝝ ꝓbaẽ negligẽtia ꝑlati.vt.xviij.
diſt.ꝑꝑ.ꝛ.c.peruenit. f ☙ Negligẽteſq̃ʒ
ꝑꝑ negligẽtiaʒ.ergo bñ punitur aliquis. de
conſe.di.j.ne
mo.ff.ad.l. a
qui. ſuus .§.
ſi fornicariuſ
lxxxj.di.dem̃
g ☙ Odio. nõ
homies
xxiij. q . iiij .
duo iſta.j.de rom.1.
pe.di.j.quã-
obrẽ. ſ . xlv .
di.ſũt nãq̃ʒ.
h ☙ Nõ ſeui
entis.qꝛ hoc
ſolũ bene agi
tur ꝛ cetera .
j.de pe.di.iij.
iportuna.ꝛ.c
qꝛ diuinitatꝭ
xxiij.q.iij.cũ
ſancti.
i ☙ Sʒ me-
dẽtis.vt.xxiij
q.v.ꝓdeſt . ẽ
ẽt opinio ſi-
milis i auẽ .
de man. ꝑri .
§.nõ ꝑmittaſ
coll.iij.l.
k ☙ Culpam
faciẽtis
ꝺ iõ ligat are
nas ſine ce-
mẽto . ꝛ ideʒ
decies diẽ.b.
l ☙ Emẽda
re.culpã hẽt
faciẽtis q ne
gligit.lʒ exau
di poſt admonitioneʒ.ar.xxvij. q.j.ſi cuſtos
nã alꝭ eſſet eadẽ pena negligẽtie ꝛ coopera
tionis qꝺ falſũ ẽ.j.q.j.quicquid ẽ.
m ☙ Et ꝑrim⁹.nã tres ſunt innocentie gra
dus.xxiij.q.iiij.ita plane.primus ẽ malum
non facere.ſcꝺs ẽ facientibus non conſenti
re.tertius peccantes ſi poteſt corrigere . xlv.
di.c.trla.ꝛ.c due.
n ☙ Alieno.j.vj.q.j.qui crimen.in ſi.xxxvij
di.legantur ſcilicet de conſenſu alieni pecca
ti.nam de alieno peccato nullus punitur ſal
tem.id eſt in alio ſeculo.j.q.iiij.nam itaq̃ʒ.ꝛ
c.crimen.ꝛ.lxxxiij.di.quid prodeſt.vij.q.j.§
cum autem.io.

a Quando. dura nimiū. z tūc peccat plat⁹ ꝑventialit. xxiij. q. iiij. qui peccat. sic z q pauperē exasperat iportune petētē. xxv. dist. §. criminis. j. ij. q. vij. nos sine. ꝯ. Sʒ illud ex humilitatis lenitate h exaudi te plature. vbi āt plat⁹ ex odio modū excessit tenet vēlā postulare qz tenet iīuriaꝝ ff. ad. l. aqui. queādmodū §. mgrat⁹. iō āt magis parcit platis i h casu q̄ aliis. qz vix ꝑt qs in cura rei familiaris pec catū euitare xxv. di. q̄lis. vel h exaudi. vbi modum ignorant excessit. q̄ casu ñ tenet. ff. vi bo. rap. l. ij. § ñ publican⁹ officiatis .n. facili⁹ parcit q̄ aliis. vt ex de sen. exco. si vo.

b Ne apō eos. ij. q. vij. nos si incōpetenter ꝯ.

c Frāgat auctas. augere. n. ex igenio dʒ digni tateʒ. nimia eni familiari tas ꝯtēptum generat. ff. d of. pſi. obseruādū. ff. de offi. pcon. nec gcq̄. §. circa: qd verū est inter famos ita exponebat azo. vt ab eo audiui illa q̄ auctas. vade prius recōciliari fri tuo anteq̄ offeras ad altare: de platis nō intelligit.

d Diligatis id ē (diligere debeatis.

e In doctrina.

f Nec laudes. iupit ex alto periuriari (detamantū.

g Cum multa. vt negare. ar. q si subdit⁹ honest⁹ ē. prelat⁹ ei⁹ iustas preces ei⁹ dʒ exaudire. j. xij. q. ij religiosaʒ. z xxxv. q. ix. veniam.

h Grāmaticam sʒ qūo iste exponebat grāmaticā populo qz forte dicebat. cuʒ ego dico hō. intelligatis tā de mare q̄ de femina qz cōmunis generis ē ff. de ver. sig. hominis appellatiōe. lʒ melius dic. q grāmaticā hic appellat scientiā auctorū. recitabat. n. in ecclesia fabulationes iouis z eas moralr exponebat in predicatiōe sua.

ricoꝝ. Venia a sbditis nō pe tat: q icorripiēdo modū ex cesserit.

Quādo^a necci/ tas disciplinē i mori bus coercēdis dicē vos dura vba ꝯpellit: si ēt ipi modū vos excessisse sentitis. non a vobis exigit: vt vos a subditis veniā postuletis ne apō^b eos q̄s oꝫ eē subiectos: dū nimiū fuat hūilitas regēdi frangat^c auctoritas. z tñ petēda ē venia ab oiuʒ do mino q nouit eos q̄s plus iusto forte corripitis q̄nta beniuolētia diligatis^d:

In doctrina^e vo sacre scripture auctē debent epi pferre nō seculariū lraꝝ peritiā ostētare. nō. n. ē epalis officij grāmaticā exponere: nec laudes^f iouis ꝑsonēt i ore pōtificū. Unde grego. scribit dsiderio epo

Sacrā scripturā nō grammaticā dʒ eps exponere.

Cum multa^g nobis de vris studijs fuissent nūciata: ita nro cordi ē innata leticia: vt negare ea q̄ sibi vra fraternitas ꝯcedēda deposcit mime valere/ m⁹ sʒ p⁹ h ꝑuenit ad nos qd sine verecūdia memorare nō possum⁹: fraterni tatē vraꝫ grāmaticā^h qbus dā exponere. quam rē ita moleste suscepim⁹ ac sum⁹ vehemēter aspernati: vt ea q̄ pri⁹ dicta fuerāt i gemitū z tristitiā vterem⁹^i qz i vno ore se cū laudib⁹^k iouis christi laudes nō capiūt^l z q̄ graue nefādūq̄ sit ep̄s canere^m qd nec re ligioso ꝯueniat ꝯsidera.

Liberalē^n quoq necessi tatē patiētib⁹ sacerdotem eē oportet: als aūt vacuuʒ portabit nomē epi. Unde greg. scri. secūdo fuo dei inter cetera. Sine liberali tate iane portat nomē epi.

Fratrē^o nrʒ marianū epm vrbis qb⁹ vales excita. qz cū obdormisse suspicor. dic q̄ illi vt cū loco z mētē mutet^p nec sibi credat solā lectionē z orōnem sufficere: vt remot⁹^q nil studeat de manu fructificare sʒ largā manū habeat: ne cessitatē patiētib⁹^r succurrat alienā iopiā suā credat qz si h ñ hʒ vacuū^s nomē^t epi tenet. In ipsa āt liberalitate modus adhibēd⁹ ē reꝝ z ꝑsonaꝝ. reꝝ vt nō

i Uertere m⁹. i. debem⁹ ꝑtere.

k Laudi b⁹. ꝫ. di. xxxvij. c. j. z. ij. c. legim⁹. z. §. cur ergo.

l Nō capiunt. nō bene ꝯueniunt. nec in vna sede morant maiestas z amō

m Canere laudes iouis agmina xpi.

n Liberalē. h. §. respicit illū. §. px. ꝫ. di. hospitalitas.

o Fratrem nrm. iste de monacho factus fuit epus. z tota die volebat legere vt i monasterio faciebat.

p Mutet s. di. lxxxj. valet. j. di. c. ratiōnis.

q Ut reō t⁹. j. di. lxxx viij. eps. ꝯ. z c. eps nullus ꝯ sʒ aliud est nulla necessitate faciēte curā rei familiaris suscipere. z lectionū atq orationū studio tepidū inherere qd. iterdicit. aliud i necessitate aliis subuenire. z ꝓpter primos cōtēplatiōis studiū temperare quod hic precipitur.

r Patientibus magis tamen religiosis succurrat. xvj. q. j. c. vl.

s Uacuum quo ad ethymologiam quia non est superintendens. viij. q. j. prima episcopatum.

t Nomen. immo z nomine z re priuandus est. vt. xxxviij. distin. que ipsis. lxviij. di. corepiscopi.

b D a ¶ Prohibemus.aliter debemus. Donare.histrionib⁹ isti histriões ꝓhibẽtur a ꝓmotione.xxxiij.di.maritũ.ꝛ a corpore christi.de ꝯse.di.ij.ꝑ dilectione.ꝛ īfames sũt.iiij.q.j.ꝛ.ff.de his qui no.īfa.l.j.§.ait ꝓtor.

thos ꝛ rhetia.de cõ.di.v.nunꝗ̃ laico licita ẽ ob necessitatẽ ꝑ pellib⁹ ꝛ carnib⁹.nõ ob voluptatẽ.ꝛ h̃ de ea q̃ cũ clamore fit.ponere ãt laqueũ vel rete sine strepitu ꝛ clamore. ꝛ canibus ꝫ etiã clericis. cum monacho etiam liceat texere linũ ꝑ capiẽdis piscibus de ꝯse.di.v. nunꝗ̃.de sal. tuola loquit. j.eo.esau.ex duo se.c.

¶ Talibus dare cã vane glorie ꝑ exercitio sui vitij imane pctm̃ ẽ sed i necessitate ñ. Idẽ de venatorib⁹ ꝛ meretricib⁹.i talib⁹.n.nõ viciuz ẽ fouẽdũ.sed natura sustẽtanda ẽ.sed qd de citharistis ꝛ alijs.q varijs vtũt instrumentis nunqd ẽ licitũ audire ea vel tãgere vl' talib⁹ personis aliquid dare.ꝛ quidẽ si ad voluptatẽ vel luxuriam non. qꝛ deũ manib⁹ stimulat.qui populũ voci b⁹ delectat. vt.xcij.di. in sancta.ſ ad ad laudẽ dei bene. vel ob aliam iustam causam puta recreationis. qꝛ debilis ẽ vel ifirm⁹.de ꝯse.di.iij.ꝑuenit.ꝓ.fi.

oĩa vni ſꝫ singul' qdã ꝓsiẽt vt plib⁹ ꝓdesse possim⁹:iuxta illõ ꝓphete: dispsit dedit paupib⁹.ꝑsonaꝝ vt ꝓmũ iustis;deide pctõribus qb⁹ tm̃ dare ꝓhibemur[a]: nõ qꝛ hoies sũt ſꝫ qꝛ peccatores. Uñ augustin⁹ sup iohãnẽ parte.ij. Immane pctm̃ ẽ res suas donare histrionibus

D Onare[b] res suas histrionib⁹ viciũ ẽ imane nõ virt⁹ : ꝛ scitis de talib⁹ cꝗ̃ sit frequẽs fama cũ laude: qꝛ laudat peccator[b] i desiderijs aie sue : ꝛ q iniq̃ gerit . benedicet. Grauit delinquũt q venatori aliqd donãt.

Q Ui[c] venatorib⁹ donãt q̃re donãt dicãt mihi : q̃re dãt venatorib⁹: h̃ in illo amãt in q̃ neqssim⁹ ẽ: h̃ i illo pascũt:h̃ i illo vestiunt. ipsã neqtiã publicãt spectaculis hoiuz:q dãt histrioib⁹.q donãt meretricibus[f] q̃re donãt nũqd nõ ꝛ ipsa hoib⁹ donant.nõ tm̃ naturã ibi attẽdũt opis dei:sed neqtiã opis hũani. I tez

Q Ui venatori De eo. b⁹ donant nõ hominib⁹ donãt ſꝫ arti nequissime. ¶ Nã si hõ tm̃ esset ꝛ venator nõ eẽt nõ ei donares:honoras i eo viciuz nõ naturã. I dem i psal.

U Idẽt[g] ho cxliij De eo. mes venatores ꝛ delectant.vhe miseri si se nõ correxerint.q.n.venatorez videt ꝛ delectant: videbũt saluatorẽ ꝛ tristabũt. I tẽ hiero.i psalmo. lxxxi. De.

E Sau[h] venator eodẽ. erat qm̃ pctõr erat.ꝛ penit⁹ nõ iueim⁹ i scripturis scis scm̃ aliquẽ venatorẽ:piscatores[i] iuenim⁹ sanctos. I tẽ amb.in omelia de q̃dragesima De eodẽ.

Q Uid ꝓdest[k] ieiunare visceribus ꝛ luxuriari venatib⁹:abstinere a cibis ꝛ errare pctis. I tẽ De eo.

N[l] putat illũ ieiunare fratres primo diluculo non ad ecclesiam vigilat:non beatorum martyrum sancta loca pergit: sed surgens congregat ser

f ¶ Meretricib⁹ meretrix tm̃ nõ turpit' accipit.ſꝫ turpiter meretriciũ faciat. ff.d ꝯdi. ob tur.ca.l. iiij. §.sed ꝙ meretrici.ſꝫ nõ ne cã affectionis meretricib⁹ dare possumus .ff. de do.affectiõis dicũt qdã ꝙ sic pactione ñ pcedẽte ſꝫ causa remũerandi bñ possum⁹ ꝑ⁹ scm̃ qd nõ credo qꝛ ſꝑ peccatũ ẽ dare.ar.xvj q.j.legi.ff. de do.it' vi.ꝛ vx. l.iiij.§.j. rẽ ãt quã ddi meretrici repetẽ ñ possũ.ſꝫ pign⁹ ñ pĝraticia sed rei vẽ.possũ.vt.C.d ꝯdi.ob tur.cau.l.ij. ñ in textu ſꝫ i gl.h.qꝛ ꝯueñt tũc tãq̃ glꝫ ali⁹ pol

Sidenotes: ꝓ.4. / 1.cor.9. / ꝓ.9. / gen.25 / math.4.

e Q d ¶ Peccator.j.xxiij.q.iiij.duo. Ui venatorib⁹.nota ꝙ venatio q̃dam oppressiua ẽ.ꝛ hec illicita ẽ.vt.ĩ.di.vj.§. vl. q̃dam arenaria quedam saltuosa. arenaria est cum quis pugnat in arena cum bestia d ẽtata.ꝛ ad hoc locat operas suas.hanc qui exercet peccat mortalit'.ꝛ qui eam aspicit . ꝛ q eam exercet ifamis ẽ.nisi gratia virtũ suarũ explendaꝝ.ff.de postu.l.j.§.itẽ senat⁹.d q̃lo quũ hoc.c.ꝛ duo se.ꝛ.iij.q.vij.§..tria saltuosa ẽ q̃ fit i siluis ꝛ saltib⁹ hec licita ẽ.tm̃ ẽ illicita ex tpe.vt i q̃dragesima ꝛ dieb⁹ ieiunioꝝ xxiij.q.viij.si nulla.j.e.an putatis. Itẽ ex persona.qꝛ clerico nõ est lica.ẽt si pauper sit scm̃ q̃sdã:ñ vt.xxxiiij.di.q̃rũdã.qꝛ põt alr victũ q̃rere.xcj.di.cleric⁹.nam facit cistas ꝛ cala

g U Ident.(sessor.ff.ad erhi.de eo.§.heres. h E Sau.vẽatorẽ.dũ vẽatõ ꝑmaẽt.ne obliciat d custac.l.di.xxxij. r Piscatores ſꝫ q̃re ꝓhibet vẽari ꝛ ñ piscari.qꝛ forte piscatio fit sine clãore.vẽatio ñ vl' qꝛ maiõ ẽ delectãtio i vẽatiõe dũ.n.qs ẽ i vẽatiõe nihil pt de diuinis cogitare.

k Q Uid ꝓdest ieiunare efficacit' ad salutẽ. l N putat⁹.famlos.ñ ñ furdẽnt ei obedire.xi.q. iij ñ ſꝑ.excusãt tm̃ q̃ ad qd.vt.xxij.q.v.q ꝯpulsus.C.d sepul.vio.l.ij.C. d his q sibi i re.ascri.l.vl.ñ i tctũ qꝛ.in atrocib⁹ nõ debent obedire.ff.de re iudi.ad ea.ff.d act.ꝛ ob.seruus.ꝛ dñs tenet ꝑ oib⁹ pctis coꝝ.ex d testi.sicut.ꝛ.xxij.q.v.qui compulsus.

a Non satis velle. cū facultas adest. ꝛ neces sitas istat. al's sufficit bona volūtas cū charitate. xlv. di. due. sic ex̄ de eo q̄ mit. i pos. ꝯstitut⁹. b Ex bono. al's nō ē bonū ar. ff. mā. l. j. §. ij. ꝛ. l. si ꝓc. xxxij. q. v. sicut.

batur creditoribus ad puniendum ipsum: hodie autē aliqs ꝯuenit ex maleficio ꝛ non ē soluēdo puniri ꝑt. xliij. q. vj. si res. ff. d pe. l. j. §. j. ꝛ h casu nō ē ei subueniendū nec redimēda ē pena ei⁹. q2 ei⁹ pena ꝑcio remitti ꝓhibet. j. q. j. iubem⁹ si aū ꝯuenit ex ꝯ-ctu nō ē cruciād⁹. s3 suffi cit ꝙ cedat bōis. C. q̄ bo. pos. l. j. ꝛ ins nis est actio ꝛc. ff. de do. ma. l. nā is. te netur tū si p⁹ peruenitat ad piguiorē for tunā. ff. d cel. bo. is qui.

c Ex bona. i formata s. charitate. l. d Libera litas. nō i li beralitate eē attēdendā s3 dē cām locū tps modū ne cessitudinem etatē debili tatē ꝯditio nē q̄ diligent ꝛ ordine tra ctant. c. ꝑūti vsqꝫ ibi: pul chra ēt libe ralitas vbi tra ctat ꝑcipue de mō vsque ibi. itē sup lu cā exinde oñ dit ꝑceptum de misericor dia ipēdēda ēē. cōe ꝛ ge nerale oībus e Domesticos. nisi ex traneus tūdi geret ad mor tē ꝛ domesti ci nō. tūc eni prius ex̄ neo subuenirē. S3 qd si pat me⁹ ē infidel ꝛ eq̄lit indi get cū fideli. cui teneō ma gis. pe. mādu cator nō hāc questionem. tenebrosam aquā i nubi b⁹ aeris. pos set tū dici ꝙ magis fideli

Fol. 6.

3. reg. 19.

uulos: disponit rhetia: ca nes ꝑducit: salt⁹ siluasqꝫ plustrat. seruulos inqꝫ se cū ptrahit fortasse magis ad ecclesiā festināres ꝛ vo luptatib⁹ suis pctā accu mulat aliena: nesciēs reū se futurū tā de suo delicto qꝫ de ꝑditione seruorum. Itē amb. in lib. de offici is. Que sint in liberalitate seruāda.

Non sat[a] est bñ velle: nisi studeas ēt bñfacere: neqꝫ satis est iterū bñfacere: nisi id ex bono[b] fonte ꝓcedat: h est ex bona[c] volūtate ꝓficisca tur. Itē ꝑfecta liberali tas[d] fide cā loco tpe cōmē dat: vt ꝑmum operet circa domesticos[e] fidei. grādis culpa ē si sciente te fidelis egeat si scias eū sine sūptu eē: ꝛ famē tolerare: erūnā ppeti q̄ ꝑferti egere erube scit. Si in cā ceciderit aut captiuitatē sue vel suo rū[f] filioꝝ aut calūnie et ñ adiuuas. si sit i carcere po sit⁹: ꝛ penis ꝛ supplicijs ꝓ pter[g] debitū aliqd iust⁹ ali qs excrucief[h]. Nā ꝛ si oīb⁹ debet misericordia iu sto ampli⁹. Si tpe affli ctiōis sue a te nihil ipetret Si tpe ꝑiculi q̄ rapit ad mortē plus apō te pe cūia tua valeat qꝫ vita mo rituri: nō ē leue pctū.

Omni⁹. Itē. De eo. nō vult simul effūdi opes s3 dispēsari nisi forte

vt heliseus q̄ boues suos occidit: ꝛ pauit pauperes ex eo qd hūit: vt nulla cu ra teneret domestica: s3 re lictis oīb⁹ i disciplinā se ꝓ ꝑheticā daret. Item. De

Est ꝓbāda[k] ꝛ alia eo. liberalitas vt ꝓximos seminis tui ne despicias si egere cognoscas meli⁹ est .n. vt ipe subuenias tuis qb⁹ pudor ē ab alijs sum tū deposcere: alicui postu lare subsidiū nccītatē: ñ tñ vt illi ditiores fieri velit ex eo qd tu potes ꝯferre iopi b⁹: cām. n. natura ꝑstat nō grā[m] neqꝫ. n. ppea te deo dedicasti: vt illos diuites facias: s3 vt tibi vitā ppetu ā3 fructu boni opis acqui ras ꝛ ꝑcio miseratōis pec cata tua redimas. putāt[n] se paꝝ poscere: ꝑmiū q̄rūt tu ū3 vite tue adimere ꝯten dūt fructū ꝛ accusāt ꝙ eos diuites nō feceris cū te ve lint illi parētes eterne vite fraudare mercede. Itē.

Onsiderāda[o]. De eo. ē in largiēdo etas at qꝫ debilitas nōnūqꝫ ꝛ ve recūdia q̄ igēuos[p] ꝓdit na tales: vt senib⁹ plus largia r[q] q̄ sibi iā nequeūt victū q̄rere. similiter ꝛ debilitas corpis ꝓmpti⁹ ē adiuuan da. tñ siqs ex diuitijs ceci dit i egestatē[r] ꝛ maxie si si ne suo vicio: s3 aut latroci nijs aut ꝑscriptiōe aut ca lūnijs q̄ hēbat amisit. Itē.

h Excru ciet. de facto ñ de iure eē depig. c. ij. C de ob. ob ca. i auē. vt nul li iu. §. q2 pro colt. ar. l. i Ad mor tē q̄liter h in telligi dēat i uenies. xiij. q. v. res. k Est pro bāda na tura nā oēs fideles pri mi sunt nři. vt d pe. dist. iij. c. prox. ꝛ c. charitas. l Velit. nā tanq̄ ꝑ pauperi b⁹ dēs dar. al's ñ. xij. q. ij. quisquis. m Nō gra vñ supple et affectio. n Putāt parentes tui qui volunt te

q2 dicit h fideli. ꝛ. j. e. cām ꝑstat natura. non grā. h. ꝑfert patrē ifidelē. vt dixi. xxx. di. c. j. f Suoꝝ. q2 qs mag' timet i filijs qꝫ in se. ff. qd me. ca. l. isti qdē. §. vl. g Et ꝓpter debitum. hic loquitur secundum ea tempora quando si debitor non erat soluendo da

o Onsiderāda ē (dare bona ecclesie illis. h de etate. p Ingenuos h de ꝯditio ne. q In egestatē. dicit boetius. Inter oēs aduersitates fortune ifelicissimū genus isfortunij ē fuisse felicē. r Et maxie. l. tm nā aliter non teneor ei subuenire. vt. ff. d bo.

l.bona fides.z.v.q.v.nō ois.ſ3 verū ē ꝙ redi

merenō teneoꝛ.ſ3 dare elemoſynā bn̄.

a Ulchꝛa.hic iterū repetit de modo.

b Dato.ꝗto eni mioꝛa ſūt q̄ ſpargunt.tā to plures reſpiciētes erūt.in aut.de ꝯſul.§.ſi ſt.col.iiij.vñ paupibus nō ſūt facienda ſūptuoſa ꝯui uia.vt.xxv.di.§.alios.in fine.

c Neceſſi taſ.C.d d cu.ſu.l.vl.§.j.l.

d Hono re.j.de ꝯ.di.l.c.j.j.xij.q.ij glia.ꝯ.ſ3 ibi nōnī illi g ß ita faciūt.ꝙ ſup dei pau peres nō itē dūt ß nō ita fieri p̄cipit vt cura paupe ruz relinqua tur.

e Super fluas.ar.j.xx ij.q.iiij.c.ij.l.

f Poſſu m⁹.qđ fit cū nobis neceſ ſaria ſubtra him⁹ ad qđ nō tenemur. vt.xlij.di.§.j.in fi.ſi tñ ß facim⁹ cōm ē dadi ſumus. vt.xlj.di.par ſimoniam.

Naz dicit lex ꝙ tunc tenet libertus pionū alere qñ ſupeſt ſibi z deeſt alij.vt.ff.de li.ag.ſiquis.§.de ali mētis.C.de ope.li.l.j.z dicit canon.ꝙ in tm̄ bz dare q̄tū ſibi poſſibile ē.vt.lxxxij.di.c.j.di cit ergo hoc ꝗ poſſumus.id eſt q̄tum debe mus z tenemur ex precepto.

g Cauſas.ſic.s.di.l.ponderet in fi.z.xj.q ij.nemo.z.xxvj.q.vij.alligāt.ar.ꝯ.ff.depoſi ti ſi hoiem.vbi ponit pietas.ſed ibi mīa do lo pxima ſuit.z eſt quāqꝫ iniuſta mīa.xxiij.q.iiij.eſt iniuſta.

h Quod ꝯfregerim⁹.j.xij.q.ij.aurum.

i In ſingulis vnū.j.xxiij.q.j.militare.

k Omnibus de mīa impendenda.

l Craſſetur.id eſt impinguatur rapiendo z ſpoliando homines.l.

m Pauper.argu.ꝙ pauper de elemoſy nis quas colligit debet elemoſynam facere.j.xij.q.j.habebat.

n Ut conferant quicquid enim habes vltra id qđ ti bi ſufficit alio rum eſt.vt.xl vij.diſtin.ſi cut.hi.

o Non habenti.quia habenti dare nil aliud eſt ꝗ perdere. vt.j.q.ij.pa ſtoꝛ.

p Ceteruz. quo lo co.id eſt qua auctoꝛitate.

q Inſolē tem.que erat quia ip ſi filij ſua oia dabāt eccleſijs vel ſacerdotibus z nolebāt pa ſcere parentes vt.xxx.di.c.j. Nam z ſi im pius pater ſit tamen paſcē dus eſt.vt in ant.d inceſt.nu.§.ſi vero ꝯtingit.col.ij

r Paſce.tē poꝛe eni neceſſitat] ci baria com munia ſunt. ff.ad.l.rho.d iac.l.ij.§.idem etiam.

s Occidiſti.occidit quis aliuni per ſub tractionem panis coꝛpoꝛalis.vt hic.z.xiij.q.v.immolans.z ſpiritualis.vt.diſtin.xlij.eplꝫſijs.detractione occidit quis odio accu ſatione.vt.j.de pe.diſtin.j.homicidioꝛum.z de pe.di.j.omnis negligentia.ī.diſtin.pro xi.c.vlti.z.lv.diſtin.ſiquis abſcidit.z eſt ſi.ff.de li.agno.necare.j.xvj.q.j.decime.ff.de re mili.omne.§.qui p̄ponit.xrj.q.ij.non ſolum.vij.q.ij.aurum.s.diſtin.l.ſepe contin git.j.xxij.q.v.nullum autem.s.diſtin xlvij.ſicut.xv.q.vij.c.ij.

t Ut clementiam.ꝗuis.id eſt.ꝗuis faci ant opera ſpiritualis.lau.

Pulchꝛa [a] etiā liberali tas ē i ipo q3 paupis dato [b] mēſurā tenet: vt abū des plibus: nec ꝯciliādi fa uoꝛis gr̄a vltra modū flue re.qcqd eni ex affectu pu ro ac ſincero ꝓmittit:hoc eſt decoꝛū nō ſupfluas edi ficatiōes aggredi nec p̄ter mittere neceſſarias [c]. z ma xie ſacerdotibus ß ꝯuenit oꝛnare dei tēplū honoꝛe [d] ꝯgruo ēt vt cultu aula dei reſplēdeat:ipēſas mīe fre quētare ꝗtū opoꝛteat lar giri pegrinis nō ſupfluas [e] ſ3 cōpetētes. Itē cōpatia mur itaqꝫ alienis calami tatib⁹:necītates alioꝝ ꝗ tū poſſum⁹ [f] iuuem⁹ z pl⁹ ſterdū ꝗ poſſumus.meli⁹ ē eni cāss [g] p̄ſtare ꝓ mīa z i uidiā ppeti: ꝗ p̄tēdere in clemētiā z nos i iuidiā ici dimus:qđ ꝯfregerimus [h] vaſa myſtica: vt captiuos redimeremus. Idē ſup Illa ſin. (lucā. De eodē. In ſingul [i] q̄3 generib⁹ hoiuz ꝯueniēs tribuit ſcūs ioan nes baptiſta rñſuz vnū oi bus [k] ita publicāis ne vltra p̄ſcriptū exigāt: militibus ne calūnias faciāt ne p̄dā regrāt:docēs icc irco ſtipē dia ꝯſtituta militie nedū ſū ptus q̄rit p̄do craſſetur [l]. ſ3 hec z alia offōꝝ p̄cepta ꝓ pria ſūt ſinglōꝝ mie ē cōis vſus z iō cōe p̄ceptū ē oi bus etatib⁹ oibus officijs neceſſaria z ab oib⁹ deferē da.nō publican⁹ nō miles excipit nō agricola vel vr ban⁹ diues z paup [m].oēs i cōe admonēt: vt ꝯferāt [n] ñ hñti [o].mia ei plenitudo vir tutū ē.z iō oib⁹ p̄poſita p̄ fecte foꝛma v̄tutꝫ ne veſti mēt3 alimētiſqꝫ ſuis pcant mie tñ ipius ꝓ poſſibilita te ꝯditōis hūane mēſura ſeruet: vt nō ſibi vnuſqſqꝫ totū eripiat:ſ3 qđ hꝫ cum paupe ptiat. Idē. De eo.

Eterꝯ [p] dei traditio eſt vt pr⁹ paſcas parētes nā ſi iux diuinū oꝛaculū ꝯtu melia parēt] mōte luit: ꝗ tomag] fames q̄ multo g̃ uioꝛē: q̄ loco inſolētē [q] dn̄s ifrenat iactātiā. Idē i li. Paſce [r] famē (de officijs moꝛiētē: qſqs eni pa ſcēdo hoiez ſeruare poter] ſi nō paueris fame occidi ſti [s]. Itē hiero. De eo. Ut [t] clemētiam nō hꝫ

(Margins: hoe.3. — exo.20. leui.20. proū.20 mat.15. mar.7.)

a Si quid. qualiter hoc. c. debeas intelligere. habes extra de si. licz hell.
b Nō credas. j. xxij. q. iiij. inocēs. ibi de icredulitate q̄ int socios hn̄da ē loqt sed h̄ de illa q̄ ad iudicē ptinet vel refert vtrū bona vl mala de aliq̄ dicāt. de hac materia nō. ni. xxiij. q. iiij q̄ magnum.
c Ecclie. cū hoc. c. de cā inqsitiōis loqtur. vt ex̄ de accu. qualiter. ij. ḡ i cā inqsitiōis nō habz necesse eps alios cōuocare. nisi canonicos tm̄. nā noie ecclietue maior eccla intelligit ar. ex̄ de pbo. sig. cum cle. ar. xviij q. ij. sigs abbas. & extēditur h̄ nomē ecclie tue ad oēs ecclesias diocesis. ex̄ de vsupal. capit j. Item arg. hic. q̄ episcopus non vocatis alijs episcopis possit etiaz sacer dotem cdem nare. sed dic q̄ seniores h̄ vocat episcopos. cū iste corinthioꝝ esset archiepiscopus. vel loquit tm̄ de cā pecuniaria quā pōt tractare eps tm̄ cū suis clericis. vel ē derogatū huic per alios canones. vel canonica districtio dicat pena suspēsiōis. quā epus cum suis clericis pōt inferre. vel loquitur de clericis. j. sacros ordines constitutis. quoꝝ causas etiam criminales pōt epus cum suis clericis tractare & decidere. ar. xv. q. vj. si aūt qd de hoc iuris sit inuenies. xv. q. vij. in sū. io.

nec indut⁹ est viscera mīe & lachrymarū q̄uis spūalis sit nō adimplet legem christi. Siīr etiā oz epz nō esse percussorē id ē ad vindictā facilē. Vn̄ greg. scribit ioanni epo corinthiorz. Ad vindictaz facilis

Si qd esse nō dz vo ad aures tuas de q̄cūq3 clerico puenerit: qd te iuste possit offendere: facile nō credas[b]. nec ad vindictā te res accendat incognita: sz presentibus ecclesie[c] tue seniorib⁹ diligenter est veritas perscrutanda: & tūc si qualitas rei poposcerit canonica districtio culpā feriat delinquentis.

I dē ianuario epo. De qdam epo: qui anteq̄ missarum solēnia celebraret: die dn̄ico ad exarandam messem cuiusdam profe

Tanta[d] nequi cius est. tia ad aures nostras de senectute tua peruenit vt eaz nisi humanitus pēsarem⁹ fixa[e] iā maledictōe ferirem⁹. dictū quippe est mihi: q̄ dn̄ico die priusq̄ solēnia celebrares: ad exarādam messem latoris pn̄tiū pręrisi. & post exarationem eius missaꝝ solēnia celebrasti: post missaꝝ solēnia etiā terminos[f] possessionis illi⁹ eradicare minime timuisti: qd factū q̄ debeat pena seq oēs q audiunt sciunt. dubij aūt de tāta puersitate fueramus: sz filius[g] nr̄ ciriac⁹ abbas a nobis reqsitus ita se cognouisse: phibuit & qz adhuc canis tuis pcimus hortamur vt aliqn̄ resipiscas miser senex atq3 a tāta leuitate moꝝ & opum puersitate cōpescere & q̄to morti vicinior efficeris: tāto sollicitior atq3 timidior esse debes. & qdem pene snīa inde fuerat iaculanda sz qz simplicitatem[h] tuā cū senectute cognouim⁹: interim tacemus[i]: eos[k] vo q̄rū cōsilio h̄ egisti: in duob⁹ mēsibus excōicatos[l] eē decreuimus: ita vt siqd in eis i tra duoꝝ mēsiuz spacium humanitat aduenerit: bn̄dictione viatici nō priuen

cepit teste & eo absente. & de vno habes hic. de duobus habes. xj. q. j. fratris. alij dicunt sententiam fuisse latam sub conditione si. l. constaret de his que dicta fuerunt de ipso.
f Etiam terminos. in hoc peccauit grauiter & fm leges punitur pena. l. aureorum & relegatione. ff. de termino amo. l. ij. & iij. cum distinctione. vtrum sit iuuenis an senex vt ibi dicitur. fm legem autem diuinam maledictus reputatur. xij. q. ij in legibus.
g Sed filius. arg. q̄ creditur dicto vnius. vt j. viij. q. iij. talia. & xxxj. q. j c. j. in forma iudicij q̄tum ad veram pbationez vni testi non creditur vt extra de testi. licet in ñ. & eo. tit. veniens. sed q̄tum ad psumptionem vt. C. de re. cre. in bone. nisi casus aliquis specialis inuenatur. vt extra de in inte. resti. ex litteris. & de procu. ex insinuatione. & extra quod me causa. c. vlti. io. similiter vbi non fit preiudicium alij creditur vni testi. vt de conse. disti. iiij. cum itaq3. b.
h Quia simplicitatem. nota q̄ parcitur senectuti. vt. xxxiiij. distinc. fraternitatis. xxvj. q. vij. tempera. Item parcitur simplicitati de cse. distin. ij. c. ij. & extra de re. permu. cum vniuersorum.
i Tacem⁹. nō ḡ semp q tacet cōsentit. nec semp idē ē tacere qd voce csentire. ar. de cse. di. iiij. cū p puul. & lxv. di. c. si forte.
k Eos. ff. de re iudi. concilij. l.
l Excōicatos. ar. q̄ qn̄q3 magl puniunt csiliarij

d Tanta. j. j. q. vij. tanta.
e Fixa. id ē certa. sed cum iste absens eēt qūo papa ferret in eum sententiam. dic q̄ hic loquitur de sententia cōminatoria. scilz cōminādo ei. vel citatus fuit noluit venire. & dn̄s papa re

facietes.di.xcvj.duo.xj.q.iij.qui consentit ·z.xxiij.q.iij.qui aliorum.sed hoc ideo factum est.quia in illis non conueniebant ea propter que fieret dispensatio circa eos.sed licet iste debuit puniri:tamen indultum est ei ratione etatis et simplicitatis.

aliquam tutelam.pnt tamen legitimam recipere tutelam si volunt.vt hic di.et est hoc priuilegium clericorum.quod licet ipsi possint succedere alicui ab intestato.non tamen tenentur recipere tutelam.licet alias illud obtineat.vt insti. de legiti.pa.tu. sed

a Non liceat quod tamen potest per alium et si non per se.vt.v.q v.illi qui.et.xiiij.q. vj.c. j. lxxxviij. dist. eps guberna tionem. ita tamen quod sit clericus. si enim per laicum per curitur incidit in canonem. extra de. sen. exco. vniuersitatis sed quid si clericum non habet. tunc verberet per se. vt dixi.xlv.di stin. in summa.

b Manibus.C.de epis co. et cle.aut. sed neque proprijs manibus.

c Peruenit conductiones.ff.extra de deci.c.dilecti.nam ibi non reprobantur monachi qui habent terras ad firmam.sed dic quod illud est cum sua eis non sufficiunt.vel cum ipsimet excolunt non vt inde plus lucrentur.sed vt de fructibus viuant.adeo autem hoc prohibet clericis.quod si propter hoc capiuntur in fraudem non subuenitur eis.extra ne clerici vel monachi.c.sacerdotibus.

tur deinceps autem ab eorum consilijs cautus existe. Uel percussor esse prohibetur ne videlicet proprijs manibus aliquem cedat. Unde in agatensi concilio legitur. Non liceat episcopo proprijs manibus aliquem cedere.

Non liceat[a] episcopo manibus[b] suis aliquem cedere.hoc enim alienum a sacerdote esse debet. Prohibetur etiam episcopus turpis lucri gratia esse cupidus:ne aliquo etiam inhonesto negocio victum vel cetera sibi necessaria querat quod generaliter etiam de omnibus diuino cultui mancipatis.i.clericis vel monachis intelligere debet. Unde in chalcedonensi concilio legitur. Qui connumerantur in clero turpibus lucris non inseruiant.

Peruenit[c] ad sanctam synodum quia de his qui in clero connumerantur quidam propter turpis lucri gratiam aliorum possessionum conductiones et causas[d] secularium suscipiunt: et a sacris officijs se per desidiam separant ad domos autem secularium concurrunt: et substantiarum eorum gubernationesque auaricie[e] causa suscipiunt.decreuit igitur sancta vniuersalis vel magna synodus neminem horum deinceps hoc est episcopum siue clericum aut monachum conducere possessiones aut misceri secularibus possessionibus posse nisi forte qui legibus ad minorum etatis tutellas[f] siue curationes inexcusabiles attrahuntur:aut cui ipsius ciuitatis episcopus ecclesiasticarum rerum commiserit gubernacula: et orphanorum atque viduarum que indefense sunt:aut earum personarum que maxime ecclesiastico indigent adminiculo propter dei timorem. Siquis vero transgressus fuerit hec precepta:ecclesiastice correctioni[g] subiaceat. Di.lxxxvii

Uiduis[h] autem et orphanis ecclesie presidium implorantibus episcopi debent adesse. et contra improborum violentias protectionis patrocinium eis negare non debent. Unde gelasius geroncio et petro episcopo. Implorantibus patrocinia episcopi debent adesse.

Licet[i] omnibus de nobis sperantibus non debeamus inquantum possumus nos denegare:plus[k]

epus vel monachus etiam volens non posset recipere legitimam tutelam. in aut. de sanc. epis. §. deo amabiles vel dic quod illi aut.preiudicatur per canonem istum vt eps et monachus si velit possint recipere legitimam tutelam.sed non datiuam vel testamentariam.sed ad tutelam miserabilium personarum. omnes clerici siue monachi tenentur.vt hic.et.lxxxviij. di.c.j.et.c.episcopus.gubernationem.

g Correctioni.i.suspensioni. Uiduis

h Uiduis.In hac.distin.lxxxvij.ostendit magister quod viduis et pupillis. libertis et oppressis tenentur prelatus patrocinium impendere.et etiam manumissos defendere .ad vltimum subiungit de

i Licet.xj.q.j.xpianus (expositum).j.e.c.vl.et c. nis. k Plus tamen.nouit quod etiam cause pauperum et oppressorum et peregrinorum spectant ad ecclesiam vt.xxiij.q.iij.siquis de potentibus.et.c.se. et de.c.px.et extra de verborum.sig.sup quibusdam.i non spectant etiam ad iudicium regis.vt.xxiij.q.v.regum.et.c. administratores.Similiter viduis et pupillis concessit imperator magnum priuilegium.s.quod aliquis non possit illos trahere ad iudicium extra prouinciam.ipsi tamen possunt alios trahere.C.quando impe.inter pu.et viduam.l.vna.vidua est que etiam maritum non habuit.ff.de verborum.sig. malum.§.viduam.pupillus est qui iam pubertatem desijt esse in patris potestate.ff.eo.pupillus. §.j.

d Causas.de hoc notaui.xv.q.ij.i summa.

e Auaricie.nam propter necessitatem bene possent.vt.xcj.distin.c.ij.

f Ad tutelas.j.di.lxxxviij.c.vl.ff.xxj.q.iij cyprianus contra.sed illud cypriani de testamentaria tutela siue datiua . hic autem de legitima tutela intelligitur. Item.xvj.q.j. generaliter ff.ad hoc dic quod clerici non coguntur recipere

Defensionis pupillis. pupil. tu. eris adiutor. b ¶ Executionis. id est defensionis c ¶ Commenta. id est fraudes.

d Quilquis remedia. ar. q̄ debeat quis de hoc de q̄ cert⁹ est vel secur⁹ p̄uilegiū ro. se. ipetrare. vt hic elicit. cū oēs teneamur defendere talē. spālius. ar. ex. de testi. l3 vniuersis. ar. di. xxiij. q̄ꝫ q̄ꝫ. l.
e ¶ Nos. vt tñ primo coram suo iudice deferat q̄rela. vt ex. de fo. compe. ex transmissa.
f ¶ Animo sitate. i bona significatiōe sūit. al's i mala. lxv. di. sāc.
g Diuine retributionis. q2 nullū bonū irremuneratū. de pe. di. iij. piū est nec aliqd malū ipūitū. de pe. di. j. null⁹ z ē si. lxxxi. di sti. c. penul.
h Irreligio sū. si oi fide p hic. c. z. s. px. di. peruenit. colligit q̄ clericus bñ pōt legitimā tutelā suscipere. sed etiā ex nearuꝫ psonaꝫ si vult.

de mino. etiā. §. ex cā. z. C. si aduer. rē iudi. p totum. io. imo et restituit mior z si ꝯumax fuerit. vt. ff. de mi. etiam. b.
k ¶ Cōtra leges. C. d p̄di. mio. p totū.
l Os qui ad ecclesiā. j. xvij. q. iiij. rerum

tamen viduarum z orphanorum cās z impēsi⁹ ducimus exequēdas. quas tueri a nobis vel ab omnib⁹ diuina manifestat assertio

Idē anasta. epo.

Defensiōis[a] pprie desolati auxilio: z q suis actibus adesse p etatē infirmitate nō pñt: exoratū pōtificē decet subuenire q2 pupillis z viduis tuitionē etiā diuitas iussit ipendi. z iō mario z ianuario clericalis officij q se solatio parētū vel ppinquorum asserūt destitutos auxiliū ex nr̄a delegatiōe p̄stabis vt aduersus iprobitates aduersariorum suorū ptecti: tue executiōis[b] nisi noxia cōmēta[c] nō sentiāt.

Item leontio z petro

Quis (epis. De eodē. qs[d] i negocijs suis nr̄i nois itercessione sperat sibi remedia posse ꝯferri: pna nos[e] ꝯuenit aiositate[f] p̄stare.

Idē honorio epo.

Diuine[g] retributiōis memor ad pontificalē ꝯsciam nō ambigas ptinere egētiū commodis piā sollicitudinē nō negare.

Itē fortūato epo

Tuetur ecclia, q̄s in iui de

Irreli Simplicius incipit. giosum[h] prorsus z execrabile iudicam⁹: si q̄sq̄ clericus vel extraneos in sua tuitiōe susceptos nō omni[i] fide z tota ai sui educauerit sctitate. ¶ Hac cū olympius diaconus dilectionis tue felic atq3 olympij sug geratur auunculus: eosq3 puulos[k] tutele vice suscepit nutriēdos: vltra latrociniū esse iudicam⁹: q̄ eos bonusculis parētū sic asserūt reliqt extorres. alia retinēdo alia cōtra leges[l] z iura vendēdo.

Item ex ꝯci. aurasico. Ꝯfugientes ad ecclias extrahere nō licz.

Os qui[m] ad eccliam ꝯfugiūt tradi nō opꝫ sed loci sancti reuerētia et itercessiōe defendi. ¶ Si qs aūt mācipia clericorum pro suis mancipijs[n] ad ecclesiam ꝯfugientib⁹ crediderit occupāda p oēs[o] ecclesias districtissima dānatiōe feriatur. ¶ In ecclia q̄3 manumissos z p testñ[p] ecclie ꝯmendatos: si quis in seruitutē vel obsequiuꝫ vel ad colonariā ꝯditionē reuocare tētauerit: aiaduersiōe ecclīastica coerceat[q].

n ¶ Māci pijs. de istis manumissis ab eccia dicit h. vl' d ꝯmodat ecclie. q̄ si postea ipetāt sup libtate ipi corā ecclīastico iudice dūt rndē. vñ sigs eos d tinēs noll3 rñdē nisi sb sclari iudice possꝫ stati ecclia ipꝫ excōicare. si ho n ē māumissus i eccia. tūc p'mo dꝫ ꝯueniri q eos molestat sb sclari iudice z si nō vult satisfacē p eū. tūc eccia eū cōpellet et cōicando vl alio mō. lau. dic q̄ v bicit q3 māumitta tur. nisi māumittāt i eccia vt elicit hic vt ex d ser. ñ or. c. j. q̄ sp p'mo ꝯuenien d⁹ ē q eis lite fac sb iudice suo seculari. Sed quero

i ¶ Non oi fide. z ita vr̄ q̄ tutor teneatur et de leuissima culpa. C. de peri. tu. z c. C. arg. ꝯ. bus. ar. ꝯ. q. s. nō teneat nisi de leuios a duo tu. gcquid. z q̄ dicit fide. ē ar. ꝯ. pfidu. tutor. catos q plena fide clietulos nō defendūt. ar. ij. q. iij. §. notādū. k ¶ Paruulos. nō q̄ si mior ledat in ꝯtru. h3 actionē aduersus datez z accipiētē. C. si tu. vel cu. int. si ho ledat i iudicio h3 acctionē aduersus tutorē tñ. C. de iudi. pperandū in fi. l3 ꝯ. ff. de mio. l. etiā. §. j. sꝫ illa lex pperādū. intelligit qn̄ tñ circa instantiā iudicij lesus est. Jlla. l. etiā in pncipali cā loquit cū restituat i iudicijs mior. vt. ff.

ad qd ḡ ecclia recipit libto sb ptectōe sua. cū illd ius sit i alijs oib⁹. q̄ si aligs nō pōt hīe iusticiā corā iudice sclari. accedit ad iudicē ecclīasticū. vt ex d fo. cōpe. ex trāsmissa. vr̄ ḡ q̄ liberti spectēt ad iudiciū ecclie. vt. xj. q. j. xp̄ianis. vel dic q̄ l3 iste psone z alie d qb⁹ h agitur recipiāt sb ptectiōe ecclie nō tñ eximunt a iudicio sclari. vt ex d puil. recipim⁹. z ē ex p̄ssū ex d so. cō. ex tenore. o ¶ Per oēs. in vna excōicet. i alijs dnūciet si dic q̄ nemo pōt plies excōicari. dic vt nō. iij. q. iiij. c. vlt. p ¶ Et p testñ. ex d s. ñ or. c. j. q ¶ Coerceat nisi admōit⁹ satisfaciat. z ē ar. h q̄ oē crimē ē

ecclesiasticā.xxxv.q.vj.eps.in synodo.

a Libertos.

b Liberti.peculio sʒ nūqd liber hō hʒ peculiū.nō.qꝛ sicͭ fuᵒ nō hʒ bona ita pᷓsamilias nō hʒ peculiū.ff.de.v.sig.pᷓsa. sʒ loqt̃ h̃ fm tp̃s q̃ seruus erat. vl̃ peculiū sumit h̃ i ppe.ar.C.de iof.test.l.vlt. ff.ad treb.co gl.ꝗ.j. ꝺ peculio āt fui q māumittit h̃ in'sūma nō h̃ ꝑ si māumit tit int̃ viuos. dn̄s videt ei ꝯcedē peculium nisi adimat expresse Si āt i testō libtas ei relīgt̃ peculiū apud heredeʒ remāet. nisi exp̄sse ei ꝯcedat.C.de pecu.ex᷒ q li.l. i vna.

c Si expo sitᵒ.expōit ali q s a p̃re vel dn̄o.vl̃ ab ex̃ neo. si a p̃re vel dn̄o. aut nec̃itate vel sp̄ōte.si sp̄ōte nūq̄ p̄t recolligere eū postea.nec ei suū dicē poterit quē penit̄ ꝯtēpsit.C.ꝺ isan. expo. l.j. ꝛ.ij.si nec̃itate repetit qñcūq̄ꝫ.qꝛ iuitᵒ vi exposuisse.C.de insan.expo.l.j.ꝛ i his casibus locū nō hʒ ꝯtestatio.qꝺ tn̄ dixi ꝺ nec̃itate vi male dictū.nā dic̄ lex ꝙ si ip̄e n̄ pōt eū alere. dʒ eū i xenodochiū mittere. C.de lat.li. tol.l. vna.§.sʒ scimᵒ.sʒ qꝺ dixi itelligas cū nullū ta lē locū iuenit.ꝛ itelligas marie h̃ de filijs.nā de ꝑuo vi ꝙ potiᵒ debeat eū vēdere q̃ exponere.ꝛ ē iste casus i q̃ ꝑuus ḣitus p ꝺrelicto statīʒ in libtatē eripit.vt.C.de lat.li.tol.l.vna i aut.de nup.§.sʒ ap̄lᵒ.ꝛ.§.multomagꝭ. alⁱs occupāti ꝯcedit.si āt ab ex̃neo ꝛ sciēte dn̄o vl̃ p̄re tāc locū hʒ qꝺ h̃ di.si ꝓo ignorāte sēp pōt repetere qñcūq̄ venerit.C.de isan.expo. l.j.h.dic̄ ꝙ tm̄ vsq̄ ad.x.dies audit p̄i in hoc casu.qꝺ veriᵒ credo.qꝛ de his q̄ publice fiūt nō pōt p̄tēdi igr̄atia.vt.xvj.di.ꝙ dicitꝭ. Idē pōt dici qñ p̄i ꝑꝑa volūtate exposuit.lo.h̃ te neas breuit ꝙ si a p̄re isans exponit vel ab alio eo sciēte vl̃ ratū h̄ñte.stati liberat a p̄tis ptāte.ꝛ si dn̄s idē fac̄ fuᵒ stati eripit in libtatē ꝛ libertᵒ i ingenuitatē. Idē ē si alimēta fuerit istꝭ lāguētibᵒ denegata aut si isti lāguentes expositi fuerūt cuiuscūq̄ꝫ fuerit etatꝭ. ꝛ q eos suscipiūt nō h̄ñt aliquod ius i ip̄is. vt ex̃ ꝺ isā.l.lāg. expo.c.j. b.

d Intra x.dies.de his x.dieb᷒ dic ꝙ currūt a tp̄e scie ꝛ sūt ꝯtinui.ꝛ si i tali loco ē ꝙ vētre n̄ p̄t restituit per clausulā gñalē.ar.ff.ex q.ca. ma .l.j. alij dicūt ꝙ si vtiles.cū.s.ex p̄iri p̄t.ff. de edi.edic . cuʒ sex.ꝛ ꝺ diu.ꝛ tē.p̄.l.j. si ꝓo ille q colligit expēdit aliq̄ i puero erudiēdo i aliq̄ arte repetit a colligēte.C. ꝺ isā. expe.l.j.qꝺ āt cā alimēti expēdit,nō repetit nisi i duobᵒ casibus.s.vt ibi ꝓtestatᵒ ē.C.ꝺ nego.ge.nesciṁ. vl̃ vbi collectᵒ n̄ vult ducē filiā suā i vxorē.C. de nup.p̄iem.

e Debeat.n̄ in fuū.C.de in fan.expo.l.vl.ꝛ sꝺ di iste eū h̄re.qꝛ aliᵒ tā nō pōt petē puer.puer tn̄ bn̄ recedit ab eo cuʒ voluerit.ꝛ ꝯtiebit ep̄la.ꝙ.s.exeat ꝛ ꝓbet eē suū.alⁱs n̄ crederet ei.ar.ꝫ ex̃ q fi.sint le.trāsmisse.vbi credit p̄ri ꝛ m̄ri dicētib᷒ aliquē n̄ eē filiū suū.qꝛ n̄ ē p̄sumēdū aliquē denegare suū.

Item ex ꝯci.agat.

Libertos[a] legitime a dn̄is suis factos ecclia si nec̃itas exegerit tueat.ꝙ si qs an̄ audiētiā aut ꝑuadere aut expoliare p̄sūpserit:ab ecclia repellat.

Item ex ꝯcil.toletano .iiij.

Libertiᵇ q a quibuscūq̄ꝫ māumissi sūt atq̄ꝫ ecclie p̄ocinio cōmēdati exn̄tūt:sic regle āliq̄ꝛ p̄im ꝯstituerūt:sacerdotali ꝺfēsiōe a cuiuslibʒ isolētia ꝓtegāt siue i statu libtatis eoꝝ seu i peculio qꝺ habere noscūt.

Item ex ꝯcil. tol.

Si expositᵒ ante eccliaʒ cuiuscūq̄ꝫ sit miꝑatōe collectᵒ:ꝯtestatiōis ponat ep̄la: vt si is q collectᵒ ē intraᵈ.x. dies q sitᵒ agnitusq̄ꝫ n̄ fuerit: securᵒ habeat ͤ qui collegit. Sane q pᵒ p̄dictū tp̄s calūniator extiterit: vt homicida ecclīastica districtione dānabit sic p̄im sanxit auctas.

Di. lxxxviij.

Prohibetᶠ q̄ clici cupiditatꝭ negotia suscipe:nō pietatꝭ curā viduis ꝛ orphāis impēdere.

Item melchiades.

Decreᵍ papa.

Decreuitᵍ scā synodᵒ nullus deinceps clicū aut possessiones ꝯducere aut negocijs sclaribᵒ se imiscere: nisi ꝓpter curā aut pupilloꝝ aut orphanoꝝ aut viduaꝝ: aut si forte ep̄s ciuitatꝭ ecclīasticaꝝ reꝝ sollicitudinē eū h̄re p̄cipiat.vbi pʒ ᵇꝙ alia sūt negocia sclaria ꝛ alia eccliastica. Mōne moyses i sclo erat cū crebro intraret tabnaculū ꝛ exiret: q itus ꝯtēplatiōe rapiebatur:fo͛is ifirmātiū negocio vrgebatur: sed ꝛ iacob

exo.33.

gen̄.28.

Prohibetur. f Filiū suū.

Ista ꝯtexpositiōe de viduis ꝛ libtꝭ ꝛ expositꝭ.reūtit i hac di.lxxxviij.ad ꝓpo situ suū.s.ad illō.c.n̄ cupidū . ꝛ ōndit clicos cā turp̄ lucri ꝛ cupiditatꝭ n̄ debē opa exercere.ꝛ tādē subijcit ꝙ nullᵒ p̄sbꝛi i testō dʒ

g Decreuit.ꝯducē.s.cā ꝛ noiare tutorē ꝛc. cupiditatᵒ vt nō ni.lxxxvj.di.c.vl. ꝛ sēp itelligo cā cupiditatꝭ h̃ fieri.nisi nec̃itas ꝓbetur.ar.xvj.q.j.c.j . h Ubi pʒ.i.pꝑ qꝺ pꝫ

a ¶ Angelos.p angelos itelligūtur pdica/tores.q p igenio auditoꝝ debēt se aptare.vt viij.q.j.c.oz.⁊ di.xliij.sit rector.§.vl.vñ ñ pp iacob sꝫ ppt ãgelos iducitꝰ hec auctitas.

b Onseqns.q: sacerdotes erāt isti.vt.ij.q vij.accusatio la. c ¶ Cātātē.i. mere/trice descri/bentem. d ¶ Nego/ciatiões.i.tal ſaꝫ traditōeꝫ iudeoꝝ. q:.i. credebāt se iu stificari ex o/pibꝰ legis fi/guras leg] se ctantes a grā resilientes. d ¶ Uel ne gociatiões.i. vt vilꝰ emāt mat.21. ⁊ charius vē mar.11. dant. ioan.2. e ¶ Inge/ luce.19. nio.ar.q nec 2.tim.2. sb q̄libꝫ frau ps.70. de excogitata pñt exerceri negociatiões q nec cā necī tat].vt qdam asserūt.nec cā lucri captādi paupuꝫ. j.q. iij.sig s obie/cerit.ar.ꝫ.eẍ ne cler.l mo. c.j.xcj.distin. clerici.lau. f ¶ Cessan dū.vi q p in esai.56. eiꝰ optiōe sit iere.7. aut velit ab/ mat.21 stinere a que mar.11. stu.aut ab of luce.19. fo.ff.de iur. do.plerūqꝫ.§ vlt. qd falsuꝫ est. sed h aut

ascēdētes ⁊ descēdētes an gelosᵃ vidit: q: rectores ec cliaꝝ nō solū ꝯtemplando ascēdūt sed deorsuꝫ q̄ꝫ ad mēbra illiꝰ misãdo descē dūt.⁊ dū sacerdotes coruꝫ fcā imitant ⁊ se custodiūt: ⁊ subditoꝝ onera portant.

Ité gela. De eodē.

Onseqnsᵇ est: vt illa q̄ꝫ q̄ de picenis ptibꝰ nup ad nos missa relatio nūcia uit ñ ptereūda putaremꝰ i.plimos clioꝝ negociatiōi bus i honest] ⁊ turpibꝰ lu/cris ihiare: ⁊ nullo pudo/re cēsētes euāgelicā lectio nē:q̄ ipe dñs negociatores ex tēplo vberatos asseritur expulisse.nec aplica vba re colentes qbus ait nēo mi/litās deo iplicat se negocijs sclaribus: psalmistā q̄ꝫ da uid surda dissimulātes au re cātātēᶜ: qm̄ nō cognoui negociatiōesᵈ introibo in potētias dñi. pinde hmōi aut ab indignis post hac q̄ stibꝰ nouerit abstinēduꝫ ⁊ ab oī cuiuslibꝫ negociatio nis igēioᵉ cupiditateqꝫ ces sandūᶠ: aut in q̄cūqꝫ gdu sint positi mox a clericali/bus officijs cogāt abstinē: qm̄ domꝰ dei domus oro/nis ⁊ eē ⁊ dici dꝫ ne p offi/cia negociatōis potiꝰ sit la tronū speluca. Ité ex ca/none aploꝝ. In sacris or/dinibꝰ ꝯstitutꝰ sclares cu/ras assumere nō dꝫ.

Pūs ᵍ aut sacerdos aut diaconus neq̄q̄ secli curas assumāt.sin alit dej ciant. Ité greg. romano defensori. Epūs sclaribus causis occupari ñ dꝫ.

Erlatūᵇ ē ad nos re/uerēdissimū frēm nr̄ꝫ ba/siliū epm̄.velut vnū de lai cis i causis sclaribus occu pari ⁊ ptorijs inutiliter des/uire q̄ res qm̄ ipm̄ vilem reddit ⁊ reuerētiā sacerdo talē annihilat:stati vt expi entia tua h pceptūⁱ suscepe rit ad reūtendū eū distri/cta executiōe cōpellat:q̄te nus ei illicite isistēti gnqꝫᵏ diebꝰ sub q̄libꝫ excusatiōe imorari nō liceat:ne si q̄li bet mō eū ibidē āpliꝰ mo/rā hre pmiseris: cū ipo a/pud nos grauiter incipias eē culpabilis. Ité ex ꝯci. carthaginēsi.iij. Testamē toꝝ tuitionē ⁊ curā rei fa/miliaris epūs nō suscipiat.

Pūsˡ tuitionē testa/mētoꝝ nō suscipiat. Ité ex eodem. De eodē.

Pūsᵐ nullā rei fa/miliaris curā ad se reuocet sꝫ lectiōi ⁊ orōni ⁊ vbo pdicatiōis tm̄mō va cet. Ité ex eodeꝫ. De eo.

Pūsⁿ gubernatiōnē viduarū ⁊ pupilloꝝ ac pegrinoꝝ nō p seipsuꝫ: sed per archipsbm̄ aut ar

ar.morā posse purgari. Item nō inducias ⁊ expectatōes.v.dieꝝ.⁊ h a tēpore q̄ suscepit lr̄as.eẍ de ap.sup eo.iij.q.iiij.c.j. ⁊.q.v.c.j. quandoqꝫ duorum.v.q.ij.c. presenti.

Pūs testamētoꝝ.i.apertionē vt.s. corā eo.nō aplant sꝫ corā mgr̄o cēsus.C.d tes. consulta. vel dic tuitiones i.q sit aduo/catus.als per eū dꝫ adiple ri qd i testis relictū ē eẍ d testa. si here/des.⁊.ff.d pe ti.here. here/ditas. i fi.io.

Pisco/pus. ad se reuocet pn cipaliter vl p se. ⁊ túc non est ꝫ. lxxxvi. di.fratrum.

Pisco/pus.gu bernatiōes.s per archipsci bytep nam ⁊ pūri debent onera sua.eẍ de offi.archi. c.vl.ar.p ali os nobis licē req̄ nobis.p nos nō lꝫ.ar. v.q.iij.c. vlt. ar.xij.q.j.pci pimꝰ. Et va/let ad qōnem q ecclia pos/sit alicui ꝯce/dere gladiuꝫ licet ei nō lice at eo vti p se. xxiij.q. vlt.c. sepe.similiter inuenitur qd licet nobis p alios ⁊ per nos.vt distin.xcv.illud superfluū ⁊ econuerso quod non licet nobis per nos nec per alios.xlvj.di.sicut.xxiij.q.vl.his a q̄ bus.⁊ consequitur quis per alium quod nō potest per se.ff.de sta.ho.imperator.⁊ id per se quod nō per alium.C.de his qui ve. eta.l. ij.ff.de adop.post mortē.§.neqꝫ.xij.di.quo/

continuatiuum est.xj.q.j.placuit.

g Piscopꝰ.curas.⁊.xxj.q.iij.c.j.⁊.ij.⁊.iij. ⁊.xj.q.j.te quidem.

h Erlatū.⁊ pretorijs.i.locis iudicij.tra/ctandi.quid sit pretoriū hēmus.ff.de iusti.⁊ iur.l.penul. i ¶ Preceptū.j.xxiij.q.iij.in/stū.j.xxiij.q.iij.clicꝰ. k ¶ Quicūqꝫ diebꝰ

chidiaconũ agat. I tẽ greg. quartano ꝑ fecto. [rubric, illegible]

Inutile᷒ ꝛ valde laboriosuʒ est [illegible] hoĩem lr̃atũ rõcinioꝝ cãs assumere: ꝛ in eis q̃d nõ expedit se obligare. I teʒ hiero. [rubric, illegible]

Negociatoꝛẽ ᵇ clericũ ꝛ ex inope diuitẽ ꝛ ex ignobili glõsum q̃si q̃ndã pestẽ fuge. I tẽ aug. in li. questionũ veter] ꝛ noui testam̃. [rubric, illegible]

Fornicari hoĩbus sp̃ nõ licet: negociari ṽo aliq̃n licet: anteq̃ʒ enĩ ecclesiastic᷒ q̃s sit: licet ei negociari facto iam nõ licetᵈ. I tẽ ioannes chꝛysostom᷒ sup matthæũ. [rubric, illegible]

Eiciens dñs vẽdentes ꝛ emẽtes de templo significauit: q᷑ mercatoꝛ nũq̃ʒ potest deo placere iõ nullus xp̃ian᷒ dʒ eẽ mercatoꝛ: aut si voluerit eẽ proijciat᷑ de ecclesia dicẽte ꝓpheta: q᷑ nõ cognouit negociationes introibo in potẽtias dñi. quẽadmodũ enĩ qui ambulat inter duos inimicos volẽs ambob᷒ placere sine allogo mali esse nõ põt. necesse est vt isti male loquat᷑ de illo ꝛ illi male de isto: sic mercatoꝛ sine mẽdatio ꝛ ꝑiurio esse nõ põt. ¶ Sed sub̃a taliũ stabil᷑ eẽ nõ põt neq̃ʒ ad bonũ ꝓficit q̃d de malo cõgregat᷑. ¶ Quemadmodũ enĩ si triticũ aut aliud tale cernas in cribꝛo: dũ huc ꝛ illuc iactatur oĩa grana paulatim deoꝛsum cadũt: ꝛ tãdẽ i cribꝛo nil remanet nisi stercus: sic de sb̃a negociatoꝝ nouissime nil remãet nisi solũ pctm̃. sʒ oẽs videnᷓ eẽ mercatores. q̃dam g̃ q̃s nõ est negociatoꝛ: vt q tal᷑ non fuerit eum intelligas esse negociatoꝛem. ¶ Quicũq̃ rẽ cõparat nõ vt integrã ꝛ imutatã vẽdat: sʒ vt materia sibi sit inde aliq̃d opandi ille nõ est negotiatoꝛ: q ṽo rẽ cõpat vt itegrã ꝛ imutatã vẽdẽdo lucret᷑. ille ẽ mercatoꝛ q de tẽplo dei eijcit᷑. vñ sup oẽs mercatoꝛes maledict᷒ pl᷒ est vsurarius. ipe nãq̃ʒ rẽ datã a deo vendit nõ cõpatã vt mercatoꝛ. post sen᷒ rẽ suaʒ repetit tollẽs aliena cũ suis. mercatoꝛ ãt nõ repetit rẽ vẽditã. ¶ Dicit aliq̃s: qui agꝝ locat vt agrariã accipiat: aut domuʒ vt pẽsionẽ recipiat: ñ ẽ silis ei q pecuniã dat ad vsuram: absit. Pꝛio quidẽ q̃m pecunia nõ est disposita nisi ad emendum. ᶠ Scd̃o: q̃m agꝝ hñs arando accipit ex eo fructũ hñs domũ vsũ mãsiõis capit ex ea ꝛ iõ q locat domũ vl᷑ agꝝ suũ: vsuʒ dare rundam ꝛ q̃nq̃ʒ plus per se valet. de conse. di. iiij. illud. io. So. generale est ꝙ q̃s põt ꝑ se ꝙ põt ꝑ aliũ ꝛ ecõtra sʒ in casib᷒ spãlibus fallit q̃nq̃ʒ rõne ꝑsone. q̃ ꝓhibet᷑ per se facere vt i hoc. c. sʒ per aliũ nõ ꝓhibet᷑. vel rõne rei q᷑ i cã criminali aliquis agit per se ꝛ non per aliũ vt. v. q. iij. in criminalibus videt᷑: ꝛ q̃dãmõ videt᷑ mutare cũ lucro lucrũ. ex pecunia reposita nullũ vsum capis. Tertio ager vel dom᷒ veterascit: pecũia spũaliter itelligunt᷑ hoĩes: q᷑ sic nũmus hʒ charagma cesar]: ita hõ charagma dei ꝛ sicut nũm᷒ q nõ hʒ charagma cesar] reprobus ẽ: ita hõ q ñ ondit imaginẽ dei. vñ esaias ait ad hierl̃ʒ caupones tui miscẽt vinũ cũ aq̃. Jõ g̃ mẽsas nũmulanoꝝ euẽtit: significãs q᷑ i tẽplo dei nõ dñt eẽ nũmi nisi spũales. i. q dei imaginẽ nõ diaboli poꝛtant: aut certe mẽsas nũmularioꝝ i. sacerdotũ dicit scpturas nouo. n. testõ succedẽte ꝓ ori euerse sũt scpture illoꝝ. I tez augu. [rubric, illegible]

Quoniã nõ cogui lr̃aturã aliq codices hñt negociatiões. in q̃ diuersitas iterp̃tũ sensũ ondit: nõ errorẽ inducit si g̃ iste ꝓpterea assidue laudẽ dei dicit q᷑ nõ cognoui negociationes nõ negocient᷑ xp̃iani. Sʒ ait ipe negociatoꝛ affero ex lõginq̃ merces: mercedẽ laboꝛis mei vñ viuaʒ peto. dign᷒ ẽ enĩ mercenarius mercede sua. ¶ De mẽdatio ꝛ de ꝑiurio agit nõ de negotio. Ego ei mẽtioꝛ nõ negociũ. Nã possũ dicere tanto emi: sed tanto vendã si placʒ: eme q̃uo ergo reuocas me a negociatiõe. oẽs artifices mẽtiuntur: sutoꝛes agricole. Uis vt optẽ cap tẽpus: vt possum vendere ãnonã quam ꝑuaui. sʒ h̃ nõ faciũt boni

Inutile. a Negociatorem. b sʒ nunquid licet clerico habere tabernã videtur ꝙ sic C. de epis. ꝛ cler. l. ij. Sed dicimus ꝙ licet lex concedat. canon tñ non permittit. vel dic ꝙ potest habere tabernam ꝓpter necessariam ꝛ honestã negociationem. Fornicari. c semp non licet. id ẽ nunq̃ʒ. xxxij. q. iij. nemo. argu. contra xxxj. q. j. hac ratione. sed licet aliquando licẽtia pene. sed licentia culpe non quia non euadit culpam. d ¶ Non licet arg. ꝙ ꝑ pter mutationem status quod ipi erat licitum fit illicitum. ꝛ ecõtra. argu. dis. xxxi. lex. argu. contra. xij. q. j. non dicatis.

Mat. 21. Mar. 11. Luce. 19. Ioan. 2.

Nec ꝗ. hec pars est illius. xxj. q. iij. cypan⁹ b Dei. ⁊ nõne accusat iste p⁹ mortē ɔtra id. xxiij. di. quorūdā. C. si reus vel accusa. mor. fuc. l. j. ⁊. ij. So. dicūt qdā ꝙ accusari pōt quis post mortē p instrm̄. sicut hic. q: a ppebat p instrumentuȝ ·. p testm̄ eū ꝺ cessisse i mortali pctō. sed h. dicit ꝙ iste non accusat. q: notorium erat eū ipenitentē decessisse. al's nō posset accusari post mortē. nisi de heresi xxiiij. q. ij. sane. ⁊ i illo casu. C. ad. l. iul. ma. l. vl. Sȝ nõne dȝ presumi pro isto q: etiā i vltio instāti potuit penitere. vt. xxvj. q. vj. q re cedūt. ⁊. c. cognouim⁹. ar. ɔtra. ꝺ pe. di. j. agite. dicit g. h. ꝙ cum mortalitē peccauerit. nec penituerit. n̄ debet pro eo orari. xiij. q. vl. c. vl. ⁊ punit hic i quo deliquit. xij. q. ij. de viro. vel hoc intelligas quo ad sepulturā tm̄ ex̄ de tor nea. c. j. lo. credo h̄ ad terrorē istitutū. nec modo locum habere quod vltimo dicitur seruatur de facto. h. Dist. lxxxix.

Omui. Hoc. c. tractat mgr̄. s̄. xlvij. di. §. necesse. ſȝ alr̄ h ⁊ alr̄ ibi. ibi eni ex posuit domui. i. familie sue. h alr̄ domui sue id est ecclesie sue. ⁊ illud quasi est p̄paratorium ad istud. vt in hoc. §. innuit. g. ostendit ergo in hac di. lxxxix. qualiter prelatus ecclesiastica bñficia debeat dispensare. q: plura nō dȝ cōmittere vni ⁊ ꝙ nō dȝ laicos iconomos ɔstituere in ecclia vel vice dños. ⁊ ꝙ ecclastica offā ꝑpigs n̄ ɔcedat. lau. Singula. nō ꝙ difficile est vt vnus vicē duoꝝ obtineat. ff. de pac. si plures. C. ꝺ assessorib⁹ ne mo. C. ꝺ test. cōsulta. vbi di. ꝙ absurdū est si pro miscuis actibus reꝝ turbent officia. ff. ꝙ cuiusꝗ vniuer. sicut. §. vl. sitr̄ lex dicit ꝙ n̄ pōt quis p plures ciuitates plures habere potestatias. ff. ad mu ni. libert⁹. §. prescriptio. so. regulare ē ꝙ vna psona nō suppleat vicē pluriuȝ nisi i cā necessitatis. vt idē sit carnalis ⁊ spūalis pī. xx. q. j. ad limina. vel prelatus in diuisis ecclijs. x. q. iij vnio. vel idē sit eligens ⁊ ɔfirmās. ex̄ ꝺ elec. cū inter. vel vt ipse met tradat sibi possessionem. ff. de cō trahen. emp. fistulas. §. id dum. vel nisi causa vtilitatis. vt cū due ecclesie vni committant. xvj. q. j. ⁊ ipsis. vel vt id ē seruus plurium dominium sustineat. ff. de sti. ser. l. j. §. cōis seruus. vel vt apud semetipsum aliquis emancipetur vel adoptetur. ff. de adop. si cō sul. lau. c Ecclesiastici. non ordinum sed dignitatū. vnus enim bene habet oēs ordies. licet ab vno tm̄ denoiet. f Singul.

agricole inqt: neꝗ illa boni negociatores. ē pcm̄ hēre filios: q: qñ eis dolet caput mr̄es ifideles q̄rūt eis ligaturas sacrilegas icātatōes. oīa ista sūt pcā hoīuȝ n̄ rerū. q̄re g̃ ipe dicit mihi ne gociator qūo psalmistā intelligas: ⁊ noli me ꝓhibē a negociatōe. negociatio ei nō me facit malū: ſȝ iniqtas mea ⁊ mēdaciū meuȝ. q̄ram⁹ g̃ negociatores: q p̄sumūt gliari ex suis opibus: si sūt ɔ̄ illā grāȝ quaȝ h̄ spūs ɔmēdat vt nēo de suis opib⁹ glier. ⁊ sicut ɔ̄ mēdicos supbe pollicitantes salutē vigila t h̄ qꝺ dictū ē. tota die salutare tuū. sic ɔ̄ negociatores opibus suis gliantes vigilat h̄ qꝺ dictū ē. os meū ānūciabit laudē tuā. vñ ⁊ dñs eiecit eos de tēplo volentes suaȝ iusticiā statuere: ⁊ igrātes iusticiā dei. merito dictum ē negociū: q: negat ocium qꝺ malū ē: neꝗ q̄rit verā qetē q ē deus. It ē Cassiodorus in eodē psalmo. De

Quid est eodē. Palea aliud negociū nisi q̄ possint vili⁹ cōpari: carius velle distrahere. negociatores vo illi abominabiles existimāt: q iusticiā dei minime ɔsiderātes p imoderatū pecunie ābitū polluūt merces suas pl⁹ piurijs. onerādo q̄ꝫ p̄cijs. tales eicit dñs de tēplo dicēs: nolite facere domū p̄ris mei domū negociatiōis. It ē cypan⁹. Noīe sacerdotis careat: q dei. mistros suis

Neꝗ a [illegible] apud altare dei b merent noiari in sacerdotū p̄ce: q ab altari sacerdotes ⁊ mistros volunt auocare: ⁊ iō victor cū ɔ̄ formā nup i ɔcilio a sacerdotib⁹ dataȝ geminū faustinū p̄sbiȝ ausus sit tutorē ɔstituere: ob dormitionē ei⁹ apud vos n̄ fiat oblatio: neꝗ aliq̄ ꝺ p̄catio ꝓ noie ei⁹ freq̄nter i ecclia: vt sacerdotū decretū religiose aut necessarie factum obseruetur a nob.

Omui c Dist. lxxxix. q̄ȝ sue oȝ epm esse bñ p̄positū vt q̄dā in q̄dāmō future dispēsationis argumēta sumāt. i. dispensatione vo ecclesie hāc regulam obseruādā nouerit: vt nulli q̄ntūlibet excitate psone duo sil' officia cōmittat: neꝗ sclarib⁹ viris res ecclasticas gubernandas committat. Vn̄ grego. scribit oībus epis. Uni persone duo non cōmittantur officia.

Singula d ecclesiastici e iuris officia singulis f quibusꝗ

p̄s. 70.
p̄s. 50.
mat. 21.

j.xxj.q.j.c.vl.Z.sed illud ex spāli priuilegio h̄ ex gñali iure.xj.q.j.huic.lau. a ☙ Cōmitte dū est.alius hēbit archidiaconatū.ali⁹ autē archip̄sbyteratū.ꝛ sic de alijs.ar.j.xiij.q.j.c. j.lau. b ☙ Quātulibꝫ.ar.nō esse derogatū iuri gñali pp ꝑsone ꝓrogatiuā.s̄. di.lxj. miramur. s̄. di. lxxviij. si quis.lau.

gligit facere ea q̄ dꝫ.ea debent suppleri p sb̄ditos.ꝛ ecōuerso.ar.j.ix.q.iij.cū scim⁹.ꝛ videt̄ q in talib⁹ nō sit necessaria admonitio vt ex̄ de sup.ne.prel.licet.extra de concessio. pre.ꝛ ec.non va.quia in fine.

Rom.12.c / 1.cor.12 ☙ Ocul⁹. i. si oē offm̄ attribuit ei q dī i ecclia oculus. vbi erit audit⁹.i.auri. i. offm̄ qđ ei attribuit qui dī in ecclesia auris. p oculū itelligunt maiores in ecclia. qui sibi ꝛ alijs ꝓuidēt.p aurem in ecclia discreti itelligūt ꝛ sciētes.vel referas h̄ ad illud qđ dixit q diuersitas officiorum sit in ecclia. alr̄ nō obstaret. q2 si tot ꝛc̄.q2 si hoies in ecclia eēnt vni⁹ officij quō impleret corp⁹ ecclie cū diuisis opus est. d ☙ Et pulchritudinem singula q̄q locū teneant fortita decen

personis singulatī cōmitti iubem⁹.Sic.n.i vno corpore multa mēbra hēm⁹. oīa āt mēbra ñ eūdē actuꝫ hñt:ita in ecclē corpe mlta mēbra sūt f̄m veridicā pauli sniam.i vno codēq̄ spūali corpe ꝯferēdū est h̄ offm̄ vni alij cōmittēdū ē[a] illud.neq̄ ei q̄tulibꝫ[b] exercitate vni ꝑsone vno tpe duaꝝ reꝝ officia cōmittēda sūt:q2 si totū corp⁹ ē oculꝰ[c] vbi audit⁹.sic̄.n.varietas mēbroꝝ p diūsa officia ꝛ robur corporis s̄uat: ꝛ pulchritudinē[d] repn̄tat:ita varietas ꝑsonaruꝫ p diūsa nihilomin⁹ distributa officia ꝛ fortitudinē ꝛ venustatē scē ecclē dei māifestat.ꝛ sicut idecoꝝ ē i corpe hūano vt alteꝝ mēbꝝ alterius fungat̄ offō:ita nimiꝝ noxiū simulq̄ turpissimū ē: si singl'a reꝝ misteria ꝑsonis totidē ñ fuerit distributa. I dē greg.antēno sb̄diacono. Quilibꝫ eps̄ vicedn̄m ꝛ iconomū habeat

Volum⁹[e] vt ff̄ nr̄ paschasi⁹ ꝛ vicedn̄ꝫ sibi ꝛ maiorē[f] ordiet dom⁹.q̄tenꝰ possit vl' hospitib⁹[g] suꝑueniētib⁹ vl' cāis q̄ eueniunt idone⁹ ꝛ pat⁹ existere.si

vero negligētē eū ꝓspicis vl' ea q̄ dicim⁹ iplere differētē ois cler⁹[h] ei⁹ adhiberi dꝫ vt cōi ꝯsilio epi eligātur: q̄ꝝ ꝑsone ad ea q̄ p̄dicimus valeant ordinari.

☙ Hic colligi pōt archidiaconi electionē a cūcto clero:si eps̄ negligēs vl' differēs fuerit canonice fieri posse. Offm̄ vicedn̄i ē epatū disponere. I dē grego. clemētine p̄tricie post alia. [illegible] vicedomini

Iaconū[i] vo anatholi uꝫ quē ad vos dirigere poposcisti: hoc nos facere nō posse: cause magis mod⁹ q̄ rigori auc̄tas facit. vicedn̄ꝫ ei eū cōstituimus:cui⁹ arbitrio epꝫ cōmisim⁹ disponēdū. I tē ex ꝯci.chalcedonēsi. De co

Uia[k] i qbusdaꝫ dem ecclijs sic̄ ad nos puenit sine iconomo epi res ecclasticas tractāt: placuit oēs ecclias hn̄tes epos ēt iconomos h̄re de ꝓpo clero:q gubernāt res ecclie cū arbitrio sui epi vt nō sine testionio[l] sit gubernatio ipaꝝ reꝝ ecclasticarum: neq̄ ex hoc eueniat res eiusdē ecclie dispgi:ꝛ sacerdotali dignitati obtrecta

i Iaconū vicedn̄ꝫ ex hoc. c. ptꝫ q vicedn̄s ē qui habet potestatē super res ipsi⁹ episcopatus. iconomus qui sup res canonicorum. cui scilꝫ res ecclesiastica gubernāda mādatur.C.de sacrosan.ec.iubem⁹.in p̄ri. ꝛ sicut epus dispensat res ep̄ales sub testimonio vicedomini.sic canonici res ecclesiasticas sub testimonio iconomi ꝛ econuerso. vt.xvj.q. vij. qm̄.ꝛ.xij.q.j. manifesta.ꝛ iste iconom⁹ in quibusdaꝫ ecclesijs appellat̄ p̄po situs.

k Uia in quibusdam. episcopos.vel etiaꝫ alios p̄latos. quilibet enim p̄latus debet iconomum constituere.C. de epis. ꝛ cle.omnes.§.hoc nihilominus.argu.ix.q. iij.cum simus.extra de offi.or.cum vos. de officio iconomi syndici actoris.nota. xvj. q. vij.quoniam.argu.episcopum posse corrigere iconomū res ecclesie dispensantem sicut ꝛ archidiacon⁹.ar.di.lxxiiij.honoratus. l ☙ Testimonio.ipsi enim perhibent testimonium sue administrationis. sed cubicularij. sui p̄hibent testimoniū sue conuersationis.vt.ij.q.vij.cum pastoris.

e Volumus.ꝛ vicedn̄m.exponit (ter.lau. h.i.iconomū reꝝ ep̄aliū ꝛ hospitaliū q rebꝰ ep̄alibꝰ ꝛ hospitibꝰ suꝑuenietibꝰ ꝓuideat. f ☙ Et maiorē.i.iconomū reꝝ canonicoꝝ.ꝛ iste intellect⁹ hēt ex rubrica q̄dam.vel maior est q̄dā dignitas q̄ ē in quibusdā ecclesijs.vt vercelleñ.in ecclia sancte marie. g ☙ Uel hospitib⁹.q2 eps̄ nō pōt in ꝓpria ꝑsona tractare talia negocia.v.q.iij.q2 eps̄. ꝛ referas qđ dicit de hospitib⁹ ad vicedn̄m. h ☙ Clerus.ar.q si prelatus nō vult vl' ne

a Iudicatū est. inter eos. sed nōne isti erant laici. ꝙ debēt cōueniri sub seculari iudice. vt. xi. q. i. experientie. s; isti ꝯuenitur corā ecclastico. q2 rapuerūt bona eccłie. vt ex̄ de fo. cōpe. c. cū sit gñale. Et ē lex ꝯ rectores ciuitatū q cōpellūt rusticos eccliaꝝ sub se rn̄dere Alij dicūt ser uos ⁊ libtos eccłie seq foꝝ dn̄e. i. eccłie. vt dixi. xi. q. i c. ij. rusticos aūt nō. sed seculares. nisi ecclia ab imperatore. ꝯse cuta eēt iurisdictionē sup eos. ar. lxiij. di. ego. extra de appella. si duob9. veri9 dicit hic laicos istos ꝯuenirī i foro eccłie rōne predicta. ⁊ q2 ad huc erāt i administratione. vn̄ rōne administrationis rusticos ꝯuenire poterāt sub epo. arg. ij. q. vi. §. nulli q3 officialium post depositā administrationē non nisi forte in breui vł nisi fugerent in aut. vt iudi. sine quoquo suf. §. siquis autem. ⁊. §. necessitatem. Alij dicūt ꝙ iste episcopus reprehensus fuerat. q2 iconomum fecerat aliquem de istis laicis. qui tm̄ clericus esse debet. alr̄ bene posset eis cōmittere curā rusticoꝝ ⁊ alioꝝ bonoꝝ epatus

b Cum pena. isti committebāt crimē cōcussionis. cuius pena quadruplū est. vt. xviij di. quoniā. ⁊ hoc cū ciuiliter agitur. cum vero criminaliter punitur pro arbitrio iudicis. vt j. q. j. concussionis. ⁊ sic ecclesia suum q̄ꝗ potest cum augmento repetere. vt. xij. q. ij. fraternitas. ⁊. c. in legibus.

c Ut in subditis. videtur ergo ꝙ predicti laici non sint de foro ecclesie. sed ideo hoc dicit. q2 facilius coercentur clerici ꝙ laici.

d Quā accusent. i. accusabiles ostēdāt ⁊c.

Decenter. aut sanguie. sic. x. q. ij. hoc ius. in fi. vel intellige de his qui male vite sunt. alr̄s videtur esse ꝯ. s. di. lxxxvj. non sat. quis eni carnes suā odio hēbit. s; quare phibet hic de ꝓpinquis ideo q2 magis ꝓni sunt epi ad dādu3 cōiūctis psonis ꝙ alijs. sicut sepius ⁊ fortius phibet fornicatio. q2 potius peccatur hoc genere pcī. l. di. q2 tua. Itē sicut magis punit q interficit vxorē ꝙ mrem q2 ꝓniores sunt hoies ad illō faciēdū. vt. s. xxiij. q. ij. admonere. Itē sic hac rōne subuenit mulieri cū intercedit nō cū dat q2 ꝓnior ē ad itercedēdū ꝙ ad dandu3. vt. ff. ad vell. l. iiij. Itē ⁊ alia rōne phibet dare ꝓpinqs q2 sēp ꝓsumit ꝙ res eccłie latēter ledant p eos. j. q. iij. ꝯuenit. ⁊. x. q. ij. eps.

f In duplum. sic. xij. q. ij. fraternitas. ⁊. c. in legibus.

Ab hoc. diuersos inter prelatū ⁊ subditū.

h Et potiores. hoc erit vsq; in diē iudicij tm̄. dicit enim apl̄s. Dum mundus iste durabit. homines presunt hominib9. ⁊ demones demonibus. angeli angelis. cū autem deus erit oia in oibus. cessabit omnis prelatio nō tamen ordo vel maioritas. alicuis enim maior erit alio. nam in domo patris mei ⁊c. de pe. di. iiij. in domo. sed nō preerit. ⁊ vide quō prelat9 ⁊ subdit9 sibi ꝯnectūt. vt. xcv. di. esto. ⁊ hec diuersitas ordinum propter maiorem concordiam est statuta. vt. xlv. di. licet. ij.

tio, generet. si vo qs hoc nō obseruauerit. diuinis subiacebit regul. Itē gre. ioāni carolitano epo. Secularib9 viris res ecclesiastice nō cōmittant

Iudicatū est nobis: ꝙ laici quibusdā curā vr̄i patrocinij cōmiseritis: q postmodū in rusticoꝝ vr̄oꝝ depdationibus atq; fatigatiōib9 fuerit dephēsi. aNō si ita ē districte a vob discuti ꝯuenit: atq; inter eos eccleq; vr̄e rusticos cāz examiare subtili9 ⁊ qcqd fraudis in uētū fuerit: cū penab legib9 statuta reddere cōpellātur. de cetero vo cauēdū ē a fraternitate vr̄a: ne seclarib9 viris atq; sub regula vr̄a nō de gētib9 cuiuslib3 res eccłie cōmittāt: s; probat; de offō vr̄o clerici q b9 sigd repiri poterit prauitat;: vt in subdit;c emēdare qd illicite gestū fuerit valeat;: q̄ vz apud vos habit9 sui officij magi ꝯueniēter administrēt ꝙ accusentd.

Propinqs ēt vł fauore sibi ꝯiūctis ecclastica officia eps cōmittere nō audeat. Itē in tole. ꝯci. x. le gitr. Ecclesiastica officia non cōmittat eps ꝓpinqs vel fauore cōiūctis.

Decē. Ocer9 oib9 placet in presenti tale rescindere factū ⁊ nō eē de cetero faciendū qaīcq; igit pontificū deinceps aut sanguie propiqs aut fauōe psone qbuscūq; sibi cōiūctis talia lucra cōmēdare tētauerit: ad suu3 nefande psūptiōis exciduī ⁊ qd iussu3 fuerit deuocet in irritū: ⁊ q ordinauerit: ānue excōicatiōi subiaceat: q̄ vo ablata fortasse fuerint: ab eo q tulerit reddātur i duplūf. Porro ipsa officia q̄re sint ita distiguēda ⁊ nō vni psone oia cōmittēda ex auctoritate grego. ⁊ bonifacij pape dat intelligi qui ait. Graduū ⁊ ordinū distributio ecclesie

Ab hoc [illegible]

Ag dispēsatiōis ꝓuisio gdus diuisos ⁊ ordies ꝯstituit eē distictos: vt dū reuerētiā miores potiorib9 exhiberēt: ⁊ potiores h mi[illegible]

a Uera.i.p verā ꝯcordiā. b Cōtextio i.xcv.di.esto.io. c Uniuersitas. creaturarum. d Qualitate.q2 nā corpoꝝ non pōt manere in vno statu.vt de ꝯse. di.v. nec tales.⁊ dic̄ lex ꝙ circa statū humanū nihil ē stabile. vt in aut.de ñ alie. aut.p.§.vt āt vel dic q̄litate i.eq̄litate. q2 nō oēs pñt eē epi. Di.xc.

e Litigiosus. In hac di. xc. tractat h̄ ca.nō litigiosuz qd tractauit.xlv. di. ſ3 dissimilit.ibi eni ondit ꝙ eps nō d3 eē litigiosus.hic ho ꝙ discordantes d3 ad ꝯcordiā reuocare. vltimo addit ꝙ epi dñt sibi vicissi3 ꝓstare auxiliū ad pacē seruandam.

f Discordātes.rōne id ē amicabili cōpositiōe. eẍ iudicium ⁊ ꝺ plāo naz iudex ad concordiā laborare d3. v.q. ij. si ꝓmates.

noribꝰ dilectionē impēderēt: vera^a cōcordia fieret ⁊ ex diuisitate ꝯtextio^b: ⁊ recte offōꝝ gererēt̄ admistratō singloꝝ. neq3 eni vniuersitas^c alia poterat rōne subsistere: nisi hmōi magnus eā differētie ordo suaret: q2 ꝺo q̄q3 creaturai vna eadēq3 q̄litate^d gubernari vel viuere nō pōt: celestuī militiaꝝ exēplar nos istruit: q2 dū sūt angeli sunt archāgeli: liq̄t q2 nō sūt eq̄les: ſ3 in ptāte ⁊ ordie sicut nostri differūt alter ab altero. Dist. xc.

Litigiosus^e q̄3 phibet ordiari: q ⁊ qui sua ptāte discordātes̄ d cōcordiā d3 attrahere: q oblatiōes dissidētiū phibet recipe neq̄q3 litigādi facilitate alios ad dissidiuz d3 ꝓuocare. Uñ in ꝯci.carthaginēsi.iiij.legit. Ut iniq discordes deijciant vel reuocentur ad concordiaz

Discordātes^f clericos eps vl̄ rōne vl̄ ptātes ad ꝯcordiā trahat. inobe-

dientes synodꝰ p audiētiaz dānet. Itē ex codē. Dissidentium fratrū oblationū dona non recipiantur.

Oblatiōnes^h dissidētiū fratꝝ neq3 i sacrario neq3 i gaçophilatio^i recipiāt̄: sil̄r dōa^k eoꝝ q paupes opp̄mūt: a sacerdotibꝰ refutanda sūt. Itē cypranꝰ. Extra eccias eē ꝓbatur: q pacē cū primo nō hēt.

Neq3^l ad chayn neq3 ad munera eiꝰ respexit deus. neq3 eni hīc placatū deū poterat qui cū frē nō pacē sed ȝeli discordiā hēbat quam sibi igit̄ pacē ꝓmittūt inimici frīm.q̄ sacrificia se celebrare credūt emuli sacerdotū.secū eē christū cū collecti fuerit opinant̄ hi q eẍ ecclīaz xpi colligūt̄.tales ēt si occisi i ꝯfessiōe nois xpi fuerint macula ista nō sanguine^m abluitur^n. inexpiabilis^o eni3 ⁊ grauis culpa discordie neq3 passiōe purgatur. Itē ex.viij.synodo Murmurātes a fr̄atrum vnitate alieni efficiantur.

g Uera... gaça qd est diuitie.⁊ philare qd est seruare. k Dona.dicit.h.h̄ gnal̄r intelligendū est esse de q̄libet q̄ in mortali pctō: ⁊ gr̄a exēpli ē istud positū.tu meliꝰ dic. ꝙ cū hec sit pena nō debet extēdi nisi q̄tenꝰ repit.nā spālīter de quib usdā psonis inuenit̄ phibitus vt h de isto. Ite3 de eo q pauperē opp̄mit. Itē de sacrilego.vt.xvj. q ij. de viro. Itē de eo q vi extrahit suū suū ad eccias ꝯfugiēte. vt xvij.q.iiij.mi nor. Itē de raptore.eẍ ꝺ rapt.sup eo. Itē de vsurario. eẍ de vsur.c. q2 in oibꝰ. ſ3 ēt penitētes q̄nq3 phibēt̄ oblatiōes facere. de ꝯse. di.iiij.eos.idē dico ꝺ meretrice. Si quit tñ officiatus opp̄mit rusticos. q2 forte d3 hīc.x.accipiat.xij.dona eiꝰ nō sūt res pueda de iure fm q̄sdam q2 trāsfert dominiū i huiusmodi.⁊ fieri inde pōt elemosyna.nec ē ꝓa rapina.ar.xiij.q.v.nō sane.si tñ ppterea correctꝰ nollet cessare debēt respui. vel dic ꝙ tñ potest fieri elemosyna. non tamen oblatio. idē dico i meretrice.vt dixi xiiij.q.v.in prin.

⁊ litigantes recōciliare.ff.de vsufru.si cuiꝰ.§ egssimū.⁊ de offi.p̄si.illicitas.§. ne p otētiores.si ḡ inter se compositionē faciāt remanebūt cria ipunita ꝯ illud.ff.ad.l.aquil.ita vulneratꝰ.ſ3 hō in crie iniuriarū obtinet. ꝙ glibet pōt remittere.ſ3 si crialiter ageret eēt falsum.ſ3 si delictū tāgeret eccliam.ibi nō possz subditus cōponere cū prelato.vt.xxiij.q. iiij. si is qui.pōt tñ renūclare accusationi. vt eẍ de accu.veniens. g Uel ptāte.i.coertione.vt.ff.de offi.pre.ꝯgruit.⁊.j.e. placuit.

h Oblatiōes cū odiū eoꝝ apertū est ⁊ notoriū.h̄ intellige de voluītarijs oblatiōibꝰ. nō de decimis ⁊ ꝓmitijs.eẍ de elec.de terris xvi.q.i.decime.L. i In gaçophilatio.i. archa vel locus vbi reponunt̄ oblationes.a

l Neq3 ecclīam.eẍ quā qui ineuiunt̄ exterminabūtur.xxiiij.q.i.quia ex sola.Lau. m Non sanguine.si ipenitens decedat. m Sāguine.h̄ ad exaggeratiōnē huiꝰ criminis dicitur q2 idem est in q̄lib3 alio crie. n Abluit̄.q̄ ad vitā ęnā.ſ3 val3 martyriū q̄ ad miorē penā. o Inexpiabil̄. vꝫ est pꝰ mortē.alīs ꝺ nemie dspandū ē.vt ꝺ pe.di. vij.neme.xxiij.q.ij.āclla.nā q ipētēs decedit i martyrio ñ saluat̄.ꝺ pe.di.j.c.vl. ſ3 minus punit̄.vt ibidem dicit̄.de.pe.di.iij.§. potest.

a Alienus.opus.i.oio ei⁹ si cleric⁹ est.op⁹ eni ei⁹ ē orare.xxxvj.di.c.vl.vel si est laicus opus ei⁹.i.oblatio.s.e.di.oblatiões.z.xij.q.j.duo. b Neq; sic.ij.q.vij.§.de his etiam. c Murmurauerūt.z in deserto illa pena ē.vt citius mori at xj.q.iij.epi si sacerdotali. d Ab exterminatore.i.ab angelo malo q exterminauit murmurātes i deserto a terra pmissiōis.b. e Si qs.vl manifestū.i.māifeste f Peccati diuturna.vīr q tāto tpe debeat qs eē in pnia.qnto fuit in pcō.ij q.ij.c.j. Sed dicim⁹ h ponendū i arbitrio plati.nā qnq; inenit q dz eē tāta de pe.di.j.q̄ obrem.qnq; minor.de pe.di.vl.c.vlti. qnq; maior.de pe.dist.iij.productior. g Prioris.i.abbatis abbas ei pōt absoluē mōachū suū iniicientē man⁹ in monachū suum vel alterius.s; nō pōt si percusserit

Alienus[a] sit a frm̄ vnitate q murmurat z opus ei⁹ abiiciat q murmurās extiterit:ne penā murmurātiū icurrat.de q̄ apl's scribit:neq; [b] eni murmurauerit[b] sicut qdā murmurauerūt[c] z pierūt ab exterminatore[d]. Juxta mēsurā itaq; opis pcōr:qd i hac sētētia apli pleni⁹ dclarat sacerdotis iudicio peniteat. Itē ex eodē. Corripiant q rixas z ɔtētiões amant.

Si qs[e] monach⁹ ɔtētiones vl rixas amauerit:vl māifestum ɔuicium fri itulerit iuxta arbitriuz rectoris modūq; pcti[f] diuturna expiet pnia. Itē q ɔtētiosus aut murmurās extiterit s; arbitriū prioris[g] tādiu peniteat q̄diu culpe q̄litas extat. Itē ex cōci.carthagi.iiij. Dissidētes epi ad ɔcordiā redire cōgant.

Dissidētes[h] epos sine tiore dei synodus recōciliet. Itē ex eodem.

Studēdū[i] De eodem. ē epis: vt dissidentes frēs siue clicos siue laicos ad pacē mag q̄ ad iudicium coerciāt[k]. Itē ex eodē. Nō recipiāt dona eoz.qui pauperes opprimūt.

Eoz[l] q paupes opprimūt dona a sacerdotibus

remittere nō debeat eos cogere ɔsequi eam illā etiā lite ɔtesta.z q illi possint desistere cū epis debeat eos mag hortari ad pacē q̄ ad ɔtentionē.ar.v.q.ij.si primates qd ver crederem in crie iniuriaz.vl cū agitur ciuiliter.alias nō.vt eẋ de colla.c.ij.

sūt refutāda. Itē ex ɔci.agatēsi. A cetu alienēt fideliū q ad ɔcordiā redire cōtēnūt.

Placuit[m] ēt vt si cut plerūq; fit qcūq; odio aut lōginq̄ iter se dissenserit:z ad pacē reuocari diuturna obstinatiōe nequerit:a sacerdotib⁹ ciuitatis pmit⁹ arguātur:q si inimicicias deponere pnitiosa itētiōe noluerit:de eccie cetu iustissima excōicatōe[n] pellāt. Itē fabian⁹ papa. Inediis maceret acerrimis: q fri suo recōciliari ñ vult.

Si qs[o] ɔtristat⁹ noluerit recōciliari fri suo satisfaciēte eo q ɔtristauit: acerrimis maceret iediis[p] vsq;dū ḡtāti aio satisfactionē recipiat. Itē inocentius.ij. Epi ad pacē firmiter tenēdā vicissim sibi ɔsilium z auxiliū petāt.

Preci[q] pimus ei vt epi ad solū deū z salutē ppli hñtes respectū oi tepiditate seposita ad pacē firmiter tenendā mutuū sibi ɔsiliū z auxiliū ipēdāt:neq; h alicui⁹ amore vl odio ptermittāt: q si qs in h dei ope tepid⁹ inuētus fuerit:dānū ppe dignitatis icurrat. Itē victor papa. Expellēdi sunt a cōione fideliū: q sibiinuicem reconciliari noluerint.

l Eorum zc. m Placuit.arguant ar.q admonitio semp dz pcedere vindictā.ar.xij.q.ij.indigne. n Excōicatōe.vi tū q pmo iudex secularis coget eos ad ɔcordiā.z si h nō sufficiat.q tūc excōicabunt.xvij.q.iiij.de psbīorū.zc. o Si quis.s satisfaciente.imo etiā nō satisfaciente rancorē tenet dimittere vt de pe.di.v c.vl.q: nō est licitū nobis aliquē odio hēe.vt.xxiij.q iiij.cū in lege xj.q.iij.inter verba.s; actione iniuriarū.i.satisfactiōes nō tenemur dimittē.Nas ad remittendā iniuriā nullus ē coged⁹.xxiij.q.iiij.si

h Dissidentes.episcopos.zc. i Studendū ad pacē.hec z sima itelligo cū ciuilit agit de crie vel in cā ciuili.sec⁹ vbi criālit ageret.expedit eni pctā nocētiū ñ eē.ff.de iniur.eū q.z eẋ de coll.c.j.l.cū agit actione iniuriarum.vt dictū est.s.eo.c.j. k Coerceāt.ar.q epo siqs corā eo accusauerit aliquē z velit desistere.z ille velit ei cliciū sclarē.vt eẋ de sen.ex.cū illoz zc.

illic.imo bñ facit qui dimisso rancore agit iniuriarū.xlv.di.z qui emendat.xxiij.q.v.d occidēdis. p Inediis.i.penis excōicatōis q Precipim⁹ p ista capitula pz q ad iudiciū eccie spectat facē pacē.vt h.z eẋ de treu.z pace.treugas.Jtē pz h q epi puniūt q sibi ñ pstāt mutuū auxiliū. vt.iij. q.j.nulli.z ēt mortuo epo vl ifirmo vicini epi tenēt supplē defectū epi.vt.vij.q.j.pōtifices.Joannes.

(Marginal references: cor.10. num.14 iudit.8.)

Prelatū ē. discrepare. hoc dicit canon vt simplā teneam⁹ baptismi formā pp̄ sc̄issima vitandū. de cōse. dist. iiij. ꝓpter vitāduz. vbi tñ ꝯsuetudo ē diuersa: nihil officit. vt de cōse. dis. iiij. de trina. b [illegible] Cōcordare. cuz metropoli ec clesie. xij. di. c. vlt. de ꝯse. di. j. c. vlt. ꝛ. c. altaria. ꝛ di. iij. illis Jo.

hec cautio fuit exacta ab episcopo isto. quia clerici sui negligentes erant circa diuina officia. alš de iure cōmuni huiusmodi cautio non est in ordinatione epī exigenda. Sed videtur ꝙ eleutherius h̄ modo pro suis clericis obligari nō potuit ꝓmittēdo coꝝ factum. insti. tu. ð inti. stip. §. siqs aliū. sꝫ dic ꝙ bñ potuit cū ad ei⁹ officium spectaret eos ad hoc cogere. ꝛ ita sua inter fuit. ꝑterea ꝑ illa v̄ba vř ꝑmisisse secura turā. vt illi interfint. sic cū qs promittit aliuz iudicio sisti. ar. ff. de v̄bo. ob. quo tiēs qs aliuz ꝛ ē si. ð. lxiij. di. tibi dn̄o. Jtē ē ar. hic ꝙ epš p̄t idu cere ꝯsuetudinē nouam i sua eccl̄ia q̄ ad officia celebranda. xij. di. nouit. ꝛ ð conse. dist. iij. c. j.

Q[uod] [illegible] Qui āt dictū est. ð. lxxxviij. dist. clericis nō licere negociari. vn̄ ondit i hac. xcj. dist. ex q̄ debeant sustētari qñ de ecclesiasticis stipēdijs alij sufficiente nō possūt. vbi aūt clerico ñ sufficit ecclesia ꝓprijs manib⁹ sibi q̄rere victū debꝫ iuxta apostolū. non tñ ꝙ hac occasione subtrahat se ecclesiasticis officijs. h. d. Quod absq; ineq̄litate. nisi cuz inequale est corpus exuberantia vel defectu humorum. hoc ē cā infirmitatis.

Actu. 20. thes. 2.

Eleutherius. ꝓmisit. q̄ ꝓmittenda sūt notaui. xxiij. di. q̄q̄.

Uigilie. i. mortuoꝝ exequie. vel generalit̄ ecclesiastica officia. lxj. di. quoniam sestus. ꝛ propter causā

Prelatū⁹ ē ad sedē aplicā aliqs vr̄m nocere frib⁹ velle ꝛ vt cadāt decertare siīr in sacris discrepare. ꝛ ob id ꝯtētiōes ꝛ emulatiōes fieri int̄ vos: a qb⁹ dissensiōib⁹ vos auertere ꝛ in his oib⁹ ꝯcordare ᵇ et opē ferre vicissim mādam⁹. Q̄ si h̄ agere cito neglexerit]: ꝛ vicissiꝫ recōciliari nō studuerit] ab apo. se. ꝛ totius ecclesie cōione vos pelli nō dubitet]. Di. [illegible]

Qui āt turpi lu[illegible] cro vł inhonesto negocio victū sibi q̄rere ꝓhibet: de oblationib⁹ eccl̄ie stipēdia ꝯsequat. qð si eccl̄ia ei sufficere non potuerit: ꝓ ꝑo artificio vł agricultura exemplo apostoli qui de labore manuū viuebat: sibi necessaria inueniat: ita tñ vt occasione sui operis eccl̄ie vigilijs nō desit. qð absq; ineq̄litate sui corporis ipune cōcedit. [illegible] ñ pelagius papa

Compani clerici q̄ offici is matutinis vel vespertinis [illegible]

Eleuthe[illegible] ri⁹ frater ꝛ coeps n̄r q̄rit clericos suos sibi contra canones supbire. ꝛ id qð nobis iubētib⁹ facta in scrinio cautione ꝓmisit vt q̄tidianis dieb⁹ vigilie in ei⁹ celebrarent eccl̄ia: illis ꝯtēnētib⁹ iplere nō posse sed magis vnumquemq; suis postposito eccl̄ie fuitio vacat negocijs. ꝛ iō experiētia tua eos qs tibi eē oñderit ꝯtumaces: debita obiurgatiōe cōpescere: et modis oib⁹ vigilijs vacare cōpelle. [illegible] tē ex cōcilio anathenēsi [illegible]

Presbyter mane [illegible] matutinali officio expleto pēsuꝫ fuitutis sue canēdo ꝑmaꝫ tertiā sextā nonā vesperāq; persoluat: ita tñ vt horis cōpetētib⁹ ꝛ signātib⁹ iuxta possibilitatē aut a se aut a scholaribus publice cōpleant. deinde ꝑactis hor] infirmis visitatis si voluerit: ad op⁹ rura le exeat ieiun⁹: vt iterū necessitatib⁹ peregrioꝝ ꝛ hospitū siue diuersoꝝ cōmeātiū ifirmoꝝ q̄q; atq; defūctoꝝ succurrer possit vsq; ad statutā horā pro q̄litate tpis ꝛ opportunitatis. [illegible] ex dictis sancti bñdicti ꝓpheta dicēte. septies in die laudē dixi tibi q septenarius sacrat⁹ numer⁹ a nob̄ sic iplet: si matutini ꝑme tertie sexte none vesperi cō pletorij tpe n̄re fuitutis officia psoluam⁹: qꝛ de his dixit ꝓpheta. septies i die laudeꝫ dixi tibi. nā de nocturnis vigilijs ipe idē ꝓpheta ait. media nocte surgebā ad ꝯfitēdū tibi ꝛc. q̄ his tpib⁹ referam⁹ laudes creatori n̄o sup iudicia iusticie sue. [illegible] ñ in carthaꝯci. legit. Sine officij dm̄ mēto artificiolo sibi clericꝰ necessaria q̄rat.

Clericꝰ victū ꝛ vestitū sibi artificiolo vł agricltura absq; officij sui dūtaxat detrimento ꝑparet.

Clericus agricultura ar. C. de epi. ꝛ cleri. l. ij. nam mercari non potest. h. lxxxviij. distin. per uenit.

h [illegible] Officij. ergo clericus non pōt operas suas per totam diem locare. cum nō debeat officio deesse

a Vigilijs.nõ tñ vident punied̃i si desint diuinis officijs. cum nõ possint pcipere necessaria ab eccl'ia de altario debeãt viuere.secꝰ tñ ẽ.qꝛ fecerũt sibi p̃iudiciũ qñ pmiserunt se pmoueri ad tã tenuẽ ecclia3.sic ẽ in mrimonio carnali.ar.xxxij.q.v.horrẽdꝰ vñ si cui vir tenet mistrare necessaria vxori q̃ tñ debitũ reddere nõ valet. vt.xxxiij.q.vij.qđ pposuisti ita iste tenet officiare ecclesiã licet paup sit.ꝛ dicere cu3 apl'o.scio ꝛ abũdare ꝛ esurire ꝛc.xlj.di.qꝛ dicit.ꝛ ministrent ei manus xxj.q.j.clericꝰ.in fi. Sed qđ si a principio fuit diues ecclesia cũ ad ea3 promotus est sꝫ post vergit ad exiguitatẽ dices clericũ adhuc teneri sic epõs.tñ in hoc casu ꝛ p̃miso d3 eã vnire ecclesijs alijs.x.q.iij.vnio. de.cõse.di.j.oẽs. b Stipẽdio. sꝫ cui applicabit hoc.pt dici qꝛ canonicis in simul cũ epo hoc verũ ẽ i eo qđ d cõi parcipiebat.al's vꝫ qꝛ tm̃ canonicis.ar C.de here.decu.ꝛ na in.l.j.ij.ꝛ.iij.nisi cũ iniuste p̃uatꝰ ẽ.tũc enim oĩa ip̃e recuperat q̃ amisit.ff.de re mili.l.penul.C.e.l.j.li.xij.lau.sꝫ certe ego credo qꝛ suu3 bñficiũ d3 assignari alicui.q celebret p eo donec ip̃e ẽ excõicatꝰ.vt ex̃ de ap.puenit.b. c Clericꝰ.artificiolo.ex q̃li artificio clericꝰ pt sustẽtare se.nota.xiiij.q.iij.i sũma. d Inter ẽptores.sꝫ qꝛ solꝫ eẽ interẽptores ꝛ sic idẽ repetit.ꝛ tũc sũt due ptes tm̃ qꝛ ẽ h i ter emptores ẽ vna ps.ꝛ vocat iter emptores psonetas.de qbus hẽs.ff.de p̃so.l.ij.

e Declinãtes.s.clerici.lo. Di.xcij.

f Um ãt oñdit magr̃ i p̃cedẽti dist.qꝛ clerici debẽt celebrare diuina officia i ecclia.i hac.xcij.di.oñdit magr̃ q̃liter.qꝛ.s.si debẽt voci modulationis isistere.adijcit etiã qꝛ i ec.ro.diacones cãtare nõ debẽt.sꝫ vbo p̃dicatiõis vacare postea monet icidẽte q̃stionẽ.vtꝝ epi q ñ recipiunt i sua ecclia possint i alia pochis epãle officiu3 exercere.

clicꝰ.n.q absq3 corpusculi sui iequalitate vigilijs[a] deest stipẽdio[b] puatꝰ excõicetur. Itẽ ex eodẽ. De eo.

Clericꝰ[c] qlibet vbo di eruditꝰ artificiolo victũ q̃rat. Ite3 oẽs clerici ad operãdũ validi sũt: et artificiola ꝛ l'ras discãt: q vero nõ pemẽdo aliqd i nũdinis vl' i foro deambulãt: ab officio suo degradẽt.itẽ emptores[d] ãt ab officio declinãtes[e] vel negligentiꝰ agẽtes ab officio remoueant. Itẽ ex cõci.au

Clerici vo rel'. De eo. q ad opꝰ sanctũ adesse cõtẽpserint: s̃m arbitriu3 epi ecclesiasticã suscipiant disciplinam. Di.xcij.

Um[f] ãt ad ecclesia3 venerint: corde magis q̃ voce do cantãdũ meminerit. Itẽ hiero. i ep'la ad ephesios. Corde nõ voce deũ lauda

Antãtes[g] re debent ꝛ psallẽtes i cordibus vr̃is dño.audiãt hec adolescẽtuli: audiãt:[h] hi qbus i ecclesia ẽ psallẽdũ officiũ deo nõ voce[i] sꝫ corde cãtãdum.nec i tragediaꝝ modũ guttur ꝛ fauces medicamine liniẽde[k] sũt: vt i ecclia theatrales[l] moduli audiant ꝛ cantica. Ab officio[m] ãt cãtandi ꝛ psallendi diacones iueniunt excẽptione dũ vocis modulationi studẽt: altaris misteria negligãt. Vñ gre. Cantãdi officiũ diacones sibi non vsurpẽt.

In scta[n] roma na ecclia dudũ ɔsuetudo ẽ valde rep̃hensibil' exorta: vt qdã ad sacri altar misteriũ ɔstituti cantores eligant: ꝛ i diaconatꝰ ordine ɔstituti modulatiõi vocis iseruiãt: q̃s ad p̃dicationis[o] officiũ ꝛ elemosynarũ studia vacare ɔgruebat vñ fit plerũq3 vt i sacro misterio dũ blãda vox q̃rit cõgrua vita negligat: ꝛ cãtor minister deũ moribus

g Cantãtes hec sunt vba apl'i. h Audiãt vba hieronymi exponẽtis i Nõ voce.non. voce tñ nã ꝛ voce decantãdũ ẽ.vt de cõse.di.v.nõ mediocrit.ꝛ ibi psallite deo i iubilatione.tñ magl cordis deuotio ne q̃ vocis iubilatiõe.vt.s.xxviij.di sedulo. k Liniẽde vt ppl'm delectẽt.na3 nec ipsa veritas pnũciãda sic ẽ.vt qs hoibꝰ placeat.xi ij.q.ij.p̃muꝫ linire aũt vt meliꝰ cãtent ꝛ pronũciẽt veluti electuaria pcm̃ non ẽ.si ad laudẽ dei ꝛ nõ g'ra laudẽ ɔseq̃ndi delectãtur.ar.xxxiij.q.iiij.obijciunt.procurare.enĩ d3 vt clara voce nõ rauca pnũciet.vt.xxj.di.c.j.vt ppl's plane itelligẽs dicat amen.vt.xxviij.di.sedulo. l Theatrales. tragedi sic faciebãt i theatro decãtando tragedias.ꝛ dicunt atragos qꝛ ẽ hircꝰ.ꝛ oda qđ ẽ laus qꝛ hirco remunerabantur propter fetidam materiam.h. m Ab officio.excepti.h intellige quando i duti sunt in ecclesia ad cantandum euangelium.ꝛ sic intellige sequens capitulum. n In sancta.ministerium constitui. o Predicationis.j.xvj.q.j.adijcimꝰ.s.sed illud ex cã dictum ẽ pp̃ter quosdam i probos monachos.al's etiã diaconi possint predicare.vel hoc intellige ex delegatiõe al's solius sacerdotis officium est predicare. vel

ꝑdicationē appellat lectionē euāgelicā.
a ℭ Stimulat.id ē exasperet.contra se.
b ℭ In sede.ap.ex hoc dicūt qdā hanc ꝓhibitionē in ec.ro.tm̄ locū hr̄e.alij tm̄ de cardialib⁹ itelligūt.h.ꝓo generalr̄ itelligit esse ꝓhibitū. cuȝ
s.ad legēduȝ euāgeliū sūt induti.qđ pȝ ex illo verbo qđ infra dic̄ inter missaȝ ⁊ cā hui⁹ cōstitutiōis fuit honestas.
c ℭ Soluꝗȝ ar.ꝙ diaconus n̄ nisi cā necessitatis dȝ legere epistolā.xxv.di.c.j.ꝯc.
d Non licet.psallere.ar.ꝑ laicis q nō cantāt i pulpito. sed alibi i ecclesia.
e ℭ Qui ab epo vel abbate.lxix.di.c.j. vel ēt a sacerdote.vi.xxiij.di.psalmista.
f Siquis h̄ tria ca. loquunt de eadem materia.s.cū quis ē ordinatus eps ad aliq̄ ecclesiā ſȝ nō audet ire illuc ꝑpter scādalū vel ꝑ hostilitatē vl̄ qꝛ nō recipit ibi.aliq̄ de cā sine culpa tm̄ sua iste non

stimulat^a cū populus vocibus delectat. ℭ Qua de re pn̄ti decreto ꝯstituo vt i hac sede^b sctī altarꝭ ministri cātare nō debeant: soluꝗȝ^c euāgelice lectiōis officiuȝ itra missarū solēnia exolvāt.psalmos ꝟo ac reliq̄s lectiones censeo ꝑ subdiaconos vel si necessitas exigit ꝑ miores ordines exhiberi.siqs aūt ꝯ h̄ decretuȝ meū venire tētauerit anathema sit. ℭ A qb⁹ ordinādos oporteat eē imunes breuiter mōstratū ē. de q̄b⁹ ꝟo manib⁹ suos ordīes suscipere debeāt: facile pȝ sacerdos .n.⁊ cūcti isra ipsuȝ cōstituti ab ep̄is debēt ordinari. Vn̄ i cōci.martini pape legit. Qui nō sūt ordinati ab epo i pulpito nō psallāt neꝗȝ legāt.

Non liceat^d in pulpito psallere aut legere: nisi qui ab epo^e sūt ordinati lectores. De ep̄is āt a qbus vel i qbus locꝭ ordinare d̄beāt: supra diffinitū ē.

ℭ Nūc āt q̄rit de his qui ordinati a parochia sua n̄ recipiunt: vl̄ ꝑ aliq̄ cā eas adire noluerit an i alteri⁹ parochia ep̄ale possint officiū celebrare. De his i ꝯ.martini pa.sic statuȝ Sa cdos officiū gerat epo quez sua pochia n̄ recipit.

Siquis^f ordinat⁹ episcopus ad parochiam cui⁹ ē elect⁹ ꝑ contētiones populi aut ꝑ aliq̄ rōne nō ꝑ sua culpa i parochia q̄ ei fuerit data nō ierit: hūc honorē oꝫ sacerdotij tm̄mō ꝯtingere:^i ita vt de reb⁹ ecclie in quā venit nihil ꝑsumat.sustineat āt qd de eo sctm̄ ꝯciliuȝ iudicare^k voluerit. Item ex ꝯci.anthioceno. De epo ordiato quē sua parochia nō recipit.

Siqs^l eps ordinatus ad parochiam cui⁹ ē elect⁹ minime accesserit nō suo vicio: ſȝ ꝙ eū aut populus vetet aut ꝑpter aliā^m cām nō tm̄ eius vicio ꝑpetratā.hic ⁊ honoris^n sit ⁊ ministerij pceps dūmodo reb⁹ ecclesie vbi ministrare cognoscatur: in nullo molest⁹ existat. queȝ etiā obseruare cōuenit qc qd synodus pfecte ꝑuincie^o iudicando decreuit.

Item ex cōci.anchiritano. A sua parochia n̄ recepti alijs molestiā non iferant.

Siq^p epi ordinati sunt neꝗȝ recepti ab illa parochia i q̄ fuerāt d̄nominati: voluerintꝗȝ alias occupare pochias: ⁊ vim ꝑsulib⁹ eaȝ iferre seditiōes ad uersus eos excitando: eos abijci placuit.qđ si voluerīt i ꝑsbi̇ij ordie vbi ꝑus⁹ fuerāt: vt ꝑsbyteri residere

dȝ aliqd ꝑsumere de reb⁹ ecclesie ad quā diuertit ⁊ expectabit quousꝗȝ puideat ei synodus alibi.vij.q.j.pastoralis.
g ℭ Pro contentione.ar.ꝯ.xvj.q.vl.si plures.h ℭ Aut pro aliqua. s.de iure. qꝛ dicūt se non elegisse eū.vel dicūt ꝙ renūciauit episcopatui. i ℭ Contingere id est non

episcopalia.nisi iuitat⁹ sit.ar.ex̄ de eo q̄ressi.c.j.ꝯ.vij.q j.c.ep̄i. k ℭ Judicare.nā aliam ecclesiā si vacat debēt ei ꝯferre.vij.q.j. pastoralis.ſȝ ꝑpl̄s ē excōicādus.q eū nō recipit cū iustā cām nō ꝑtēdit nisi scādalū timeat.sicut ⁊ ipe excom-
copus ad parochiam
mūicat. cum ad ecclesiam illaȝ ire non vult.ꝯ.e.c.iij.
l Siquis. cui⁹ est i.ad quam.
m ℭ Aliam. quā forte allegat.
n ℭ Et honoris vr̄.ꝯ.s̄ ꝑxi.c. ſȝ dic honorꝭ.i. honorabilis ministerij qꝛ in vestib⁹ episcopalib⁹ exercebit sacerdotale. officiuȝ nō ep̄ale. nisi iuitatus sit.vt dixi.c.ꝑxi.⁊ maior reuerentia ei exhibebit q̄ȝ alij ꝑsbytero simplici.
o ℭ Prouincie.que.s.hȝ.x.vel.xj.epo ⁊ metropol. vj.q.iij.scito te.lau.
p Siqui.s. sic clerici ordiati sūt episcopi.
q ℭ Ubi prius.idest in q̄ loco vel in q̄ ordie. Sȝ nō qd prior ecclia tenet eos recipere. vꝫ ꝙ nō.lxxij.di.placuit.ar.xxj.q.ij.siqs iaȝ trāslat⁹. Ad h̄ dic.ꝙ si habuit corporalē possessionē ꝑ se vel ꝑ aliū ei⁹ ecclie ad quā mō nō recipit n̄ tenet ipa ecclia eū recipe.licet nōdū ei⁹ bn̄ficiū sit collatū si nō hūit possessioneȝ tenet.ſȝ iā alijs ꝯcessa fuerit ei⁹ bn̄ficia.vt ex̄ de elec.cū i cūctis vij.q.j.eos.C.de rep.here.

l.vlti.p aliū dixi qr idē est ac si p se.ex̄ d p̄bē. accedēs.ar.iij.q.j.§.j.hec glo.nō adaptat ad textū. Sʒ nūqd ē cleric⁹ hui⁹ epi. distingue. qr si nō vult renūciare epatui ad quē electus ē nō erit cleric⁹ ei⁹.remanebit tñ ei pus bñficiuʒ qd ius ɔseruauit ei. Si ṽo renūciauit. ei⁹ cleric⁹ erit.ꝛ ab eo iudicabit. ex̄ de renun. ad supplicationē. nisi in criminali cā tñ nō pōt eū deponere in memoriā p̄ristine dignitatis.ff. de decur.l.vlti. ꝙ ergo dicit auferat honor. dic ꝙ p papā ar.C.vbi se. vel cla.l.vlt. circa mediū. rōne aūt delicti poterit eum excōmunicare si excesserit i sua diocesi. licet nō abrenunciet epatui. quia ꝛ posset quēlibet archiepm non suū.ar.vj.q.iij.placuit.ff.de offi.p̄si.p̄ses.hoc tñ tene.ꝙ sine licētia pape nō abrenūciabit. ex̄ de transla.epi inter corpalia.l.

nō abijciant[a] a ꝑpria dignitate.si āt seditiōes commouerit ibidem ɔstitutis epis p̄sbrīj q̄qʒ honor tali b⁹ auferat: fiatqʒ dānatione notabiles. Item ex ɔci. anthioceno. Cōione puet epo:q cōmissā ecclesiam

Siquis[b] adire neglexerit. eps p man⁹ impositionē epatum accepit: ꝛ sibi cōmissū misterium subire neglexerit: nec acqeuerit[c] ire ad ecclaʒ sibi cōmissaʒ hūc oʒ coione p̄uari: dōec suscepit coact⁹ officiū: aut certe de eo aliqd itegra decreuerit eiusdē ꝑuincie synodus sacerdotū. Item ex eodē. Sine ɔcilio integri ordinis vacantē eps eccle

Siquis[d] sit nō dicat. eps vacās i ecclīam nō hñtē epm surripiens populos sine ɔcilio integri ordinis irruerit[e] etiā si populus quē seduxit desideret illū: alienum tñ eū ab ecclia eē oʒ. Integrū autē ꝛ pfectū[g] ɔciliū dicimus illud: cui metropolitanu⁹ eps iterfuit. ¶ Quō aūt supra clici se vigilijs subtrahentes excōicari iubent.ð his itelligendū ē: q ab epo frequēter admoniti negligētiaʒ suaʒ corrigere ɔtēnunt. Unde i cōci. martini pape legit. Excōicet cleric⁹ q ab epo cōmonit⁹ matutinis vel vespertinis horis ad/

Siquis[h] ... neglexerit. p̄sbr aut diaconus vl q̄libʒ cleric⁹ ecclie deputat⁹[i] si i q̄libet loco fuerit: i q̄ ecclīa ē ꝛ ad q̄tidianū psallēdi officiū matutinis[i] vel vesp̄tinis horis ad ecclesiā nō cōuenerit: deponat a clero: si tñ castigat⁹[k] veniā ab epo p satisfactionē noluerit ꝑmereri. Di.xciij.

Obedientiā[a] aūt iferiores ex ordie superiorib⁹ debēt sūmo eni pontifici ea debet

a ¶ Nō abijciant.ar.ꝙ nō dʒ elect⁹ i alia ꝑuicia p̄uari bñficio pori āteq̄ trāsferat ad aliā

b Siquis.ipositionē.i.ordinē epalem.

c ¶ Nec acqeuerit.j.tres mēses.j.c. di.qm̄ spōsa.tñ.j.duos mēses.ꝛc̄.ex̄ de con.

d Siquis eps vacās.i.vacās ɔiu.ex publico. epatu.vl epatū nō hñs sic dr mulier vacās q̄ viꝛ nō hʒ.ff.ad.l.iul.de vi.publi.q certu.§.q vacantē.Jo. e ¶ Irruerit.sʒ. qd si iste itrusus aliq̄ ɔtulerit ipi ecclie.tenet ei ecclia restituere sic de simoniaco.ex̄ de si. veniens.ꝛ qr ibi nihil deperit eccle.xiiij.di. generalis.sʒ si bñ ꝑmot⁹ esset.ecclia nō tenet ei restituere.ꝛ iō bon⁹ deterioris conditionis ē q̄ malus.sʒ ɔ̄ de simo.de h.So.in simoniaco dicūt qdā ꝙ nihil dʒ ei restitui.ꝛ qd dicit illa decre.veniens.dispēsatio fuit.alij dicunt

ꝙ ꝑpter delictū abbatis ꝛ monachoꝝ h cōtingit.T.dic.ꝙ clerico i seculo remanēti nil restituit.sec⁹ si ad religionē transit.vt.xxij.q.j.siqs rapuerit.de clerico aūt seculari q remouet ab ecclia qd iuris sit si aliq̄ ɔtulit.nō ex̄ dcle.ɔiu. ꝙ a te.b.

f ¶ Desidēret. ar.ꝙ q̄ male sūt inchoata pncipio.non ɔualescūt. ɔ̄ uis ad eū casū deueniant a q̄ recte p̄hi incipi.vt.vij q.j.epm. ex̄ de elec. auditis.ar.ɔ̄ ex̄ d iurepa. cura pastoralis.ex̄ de cōuer.cō iu.placet. io. dicit ꝙ ipso iure nullū ē. nō ɔualescit als secus.b. Jtē ar.ꝙ nō valet electio ɔcors.nisi canonica sit.xviij.q.ij. sigs abbas.lxiij. dist.c.j.

g ¶ Et perfectū ꝛ nota ꝙ ɔciliuʒ dr perfectum h nō adsit p̄mas.vt.xviij.dist.c.j.

h Siquis deputat⁹.p hāc lraʒ dnt qdā illum teneri ad h tñ q alicui ecclesie intitulat⁹ ē als nō.ēt si ordinatus sit ad titulos sue possessionis ex̄ de p̄bē. eps.tu dicēt ꝛ quēlibet clericū teneri ad h licet nō teneat specialiter ad hāc vel illā ecclesiā. sic exaudi ex̄ de regu. sup eo. i ¶ Matutinis.matutina dicunt officia q̄ celebrantur a mane vsq ad nonam.vespertina a nona vsqʒ ad noctē. xj.q.iij.siquis eps in concilio.

k ¶ Castigatus. nō ꝙ pro prima offensa non est quis puniendus.vt.lxxiiij.distin. honoratus. Distinctio.xciij.

Obedientiam. Dic intitulatur.xciij. di. in q̄ ondit magr hactenus qualiter ꝛ i qbus locis clerici ꝛ prelati debēt ordinari.sed qr dignitas prelatoruʒ sine obedientia ɔtemptibilis est.iō ostendit h de obedientia quam debent inferiores superiorib⁹.

Pmo obediētia q̄ debet pape. scđo de obe-
dientia quā debēt minores maiorib⁹ rōne or
dinis. postea de obediētia quā debēt subditi
clerici epis suis. oñdit ēt differētiā inter pre
sbyteros ꝛ diacōes. qñqꝫ loquēs ꝯ istos. qñ
qꝫ loquēs ꝯ illos. ad vltimū oñdit p̄sbios maiores eē diaconib⁹. nō aūt ꝙ obediētia ꝯsistit in trib⁹ in reuerētia exhibēda. i mādato suscipiēdo. i iudicio sbeūdo. Reuerētiā dꝫ mior vt assurgat maiori. ꝛ cedat ei pmū locū i sedēdo ꝛ eūdo. nisi miori maior ad ministratiō ē commissa sit vñ archipresbyt vel p̄sby ter archidiacono debꝫ reuerētiā. licet ordine maiō sit rōe maioris administrationis. xc v. di. c. j. hac ꝯsideratiōe. qñqꝫ p̄sbr̄ tenet obedire diacono p̄lato. In mādato aūt ꝛ iudicio nemo tenet obedire nisi ei q habet administrationē vel iurisdictionē sup eū. nisi ab eo absoluat p appellationē vel recusationē vel si ei ꝯtrouersiā moueat. vl' si p̄lat⁹ deponat. viij. q. iiij. in summa. ꝛ nōne. l. a ℂ Aplorū clemētis. i p̄sbyterū. nā petro viuēte nō fuit clemēs papa. xiij. q. j. si petrus.

b. Si inimic⁹ ē. inimic⁹ dr̄ h̄ q̄ ad opinionē excōicati sicut iudex dr̄ crudel' latroni. xxiij. q. v. nō ē crudelis. al's papa neminē dꝫ habere odio imo pacē cū oib⁹ habebit. xj. q. iij. inter vba. vel inimic⁹ ē actib⁹. vt. lxxxvj. di. odio. c ℂ Nolite. sic. vij. q. j. scire. xj q. iij. quib⁹ epi. ar. ꝯ. vj. q. ij. si tm̄. ſꝫ ibi solutū est. d ℂ Expectare. ergo denunciatio non ē expectāda. ex̄ de sen. excō. cū nō ab homie tamē sola fama semp non sufficit ad hoc. vt quis vitandus sit. vt ex̄ de excel. prela. inter licet sit ar. ꝯ. ex̄ de elec. venerabilem. Sꝫ qd si pa. cōicat excōicato. nō icidit ideo in cānonem. qꝛ papa nō ligat a canone. vt ex̄ de elec. innotuit. ff. de recep. l. pe. nec eoipso eum absoluit. ar. ex̄ de sen. excō. cū desideres. si tñ ei cōicaret intēdēdo eū absoluere scō ēt si non vbo habēd⁹ ē p absoluto cū princeps sola volūtate libertatē concedat. ff. de manu. l. apd ꝛ facit ad h̄ ex̄ de sen. ex. si aliqñ extra de puil. cum clim. C. de fideicō. liber. l si voluntate. e ℂ Dicat. nō. n. dꝫ certiorari qui nō ignorauit. ff. de ac. emp. l. j. f ℂ Nolite. nā eoipso qs suspectus ē ꝙ inimico rū ē amicus. ar. iij. q. v. c. ſ ꝛ ob h̄ filius matrē exheredat. C. de i offi. testa. liberi. ꝛ ē si. ex̄ de accu. cum oporteat.

g ℂ Nō loqr̄. h̄ verū ē i h̄ casu sīg. s. excōicati sūt. sec⁹ si pp puatū odiū alicui nō loq̄ret. h ℂ Qui extermiare. ꝛ xxiiij. q. j. qm̄ vetus. i ℂ Hostis. vñ boeti⁹. nulla pestis efficacior ē ad nocēdū q̄ familiaris inimicus. ar. C. de do. lata. vñ non ē deterior hostis ꝙ̄ nec⁹ amic⁹. nō odiū grauius q̄ simulat⁹ amor. vñ illō ēt. mus in pera. ꝛc. ar. xiij. q. j. §. ite precepit si. ē. xij. q. j. certe. ioannes.

Mirat⁹. clero. ꝛ ita qlibet eps suffraganeus ē de clero metropolitani. arg. ex̄ de po/ stu. pla. bone argu. lxxxvj. di. si qd vero. forte iste fuerat canonicus ꝛ adhuc retinebat ibi p̄bendam. k l ℂ Vix. quod ergo vix fit. tñ. fit. ff. de iudi. vix. xix. di. in memoriam ar. ꝯ. ff. ad vell. tutor. quia ibi dr̄ vix fieri. vt qs pro se apud eundem intercedat. l. nunqꝫ sic. ij. q. vj. §. biduum. v. si aduersus. m ℂ Ordinibus. ar. pro eis qui multitudinem nō sequunt. vt. vij. q. j. deniqꝫ. ꝛ ꝙ multitudo non excusat a delicto vel pena. ar. ij.

---

ab oib⁹ obediētia: vt nulli liceat ei cōicare: cui pro actib⁹ suis inimic⁹ ipse extiterit. Nec i ecclīa eē pote rit: q ei⁹ cathedrā deserit. Vn btūs petr⁹ princeps aploꝝ a i ordinatiōe clemētis populū alloquēs iter cetera ait. Cui p actib⁹ suis prauis aplicus inimicatur cōicare nō debemus.

Si inimic⁹ b est iste clemēs alicui p actib⁹ suis prauis: ꝛ vos nolite c expectare d vt ipse vobis dicat e cū illo nolite f amici eē ſꝫ prudēter obseruare ābetis: ꝛ volūtati ei⁹ absqꝫ cōmonitione obsecūdare et auertere vos ab eo cui ipꝫ sentitis aduersū: neqꝫ loqui his g b⁹ ipse nō loquit g. vñ vnusqsqꝫ q i culpa ē: dum cupit oiu vr̄m amicitias hr̄e: festinet citi⁹ recōciliari ei q oib⁹ p̄est: ꝛ p h̄ redeat ad salutē cū obedire ce perit moniti p̄sidētis. Si vo qs amic⁹ fuerit his q b⁹ ipse nō loquit: vn⁹ ē ipse ex illis q exterminare h ecclesiā dei volūt: ꝛ cū corpe videat eē nobiscū: mente tñ ꝛ aio ꝯ nos ē. ꝛ ē m'lto negoz hosti i h̄ ꝙ̄ illi q foris sūt ꝛ euident' inimici sūt hic. n. p amicitiā spēm q inimica sūt gerit: ꝛ ecclīā dispgit ꝛ vastat. Idēqꝫ huiusmōi aplicis isntitut vos monētes istruim⁹ vt effecta certior charitas vestra sollicit⁹ deinceps agere studeat ꝛ cauti⁹: ne puersi ꝛ i fideles hoies ledēdi fideles ꝛ beniuolos habeāt facultatē. Itē gre. A nullo dꝫ suscipi: quē romana ẽ

Mirat⁹ k pellit ecclīa valde sum qꝛ i tanto salonitāe ecclie clero ꝛ populo vix l duo in sacris ordinib⁹ m iuenti fuerūt frater s. ꝛ coeps me⁹ paulinus et

q.j.multi.s.di.xxiij.in noie.ar.Z.s.di.xix.in canonib⁹. a ¶ Filij.q ergo puati sūt a sacramētis filij sūt ecclie.q2 sūt epi.s.filij. cum certū ē q̄ q nō ē cū epo ex̄ ecclia3 ē.ar.vij.q.j.scire vel dic q̄ iā erāt absoluti vl' q2 cā hu militatis hec dixit.ij.q.vij. nos si incompetēter.

b ¶ Iuxta.h.c loquit̄ de eis q subsūt dño pape nl'lo medio.

c ¶ Propi q sūt.q .i.i ea dē puincia sīt illoivocat lex pūtes.C.de p̄scrip.xxx.an .l. vlti.

d ¶ Pñten tur.p se vel p alios.ex̄ d̄ in reiu.ego .ḣ.

e ¶ De lōgiq̄ ar.rōne loci permitti.qd̄ alias nō permittit̄.ar.xxiiij.q.j.pudēda.s.di.lxiij. cū lōge.s. di. xxix.c.j. 7.ij. s.di.iiij. erit. s.di.lxiij. c.j. 7 dic de lōgi

f ¶ Iuxta. ar.q̄ expediri palios suf ficit.qd̄ iuste īpeditus p se facere nō p̄t xviij.di. eps.

g ¶ Chyrographū ex̄ d̄ elec.significasti.s.lxv. di. sigs. v.q.iij si egrotans.

h ¶ Canonicis.s.di.xviij.siquis episcoporum.

dilectissimi⁹ fili⁹ me⁹ honorat⁹ archidiacon⁹ eiusdē ecclie: q cōicare mario sacerdotū rapiēti minime cōsētirent 7 se xp̄ianos eē cognoscerēt debuisse.n.filij[a] charissimi pēsare ordines vr̄os: 7 quē sedes aplica repellebat: repulsū cognoscere: vt p̄us si posset ab illa3 re criminib⁹ mūdaret: 7 tūc ei vr̄a dilectio cōmunicaret: ne particeps obligationis existeret. **I**tē cypria/n⁹. Nō ē in ecclesia qui cathedrā petri nō sequitur.

QUi cathedrā petri supra quā fundata ē ecclesia deserit: i ecclia se eē nō ɔfidat. Epi v̄o q aplice ordinationi subiacēt: etia3 hāc reuerētia3 debēt: vt in singulis annis apostolo2 liminib⁹ sese representent. **U**ñ anaclet⁹ 7 zacharias papa. Singulis annis apostolorū limina visitent epi qui ordinatiōibus aplicis subiacent.

IUxta[b] sanctorum patrū 7 canonū instituta oēs epi q huius aplice sedis ordinationi subiacent 7 q ppinq[c] sūt annue circa idus maij sctō2ū pncipu3 petri 7 pauli liminib⁹ pñtētur[d] 7 oi occasione seposita.q v̄o de lōginq[e] sūt iuxta[f] chyrographū[g] suum ipleāt: q aūt hmōi ɔstituti onis ɔtēptor extiterit p̄ter q̄ si egritudie fuerit detētus: sciat se canonic[h] sub iacere sētētijs. Relig v̄o i ecclia miores sp debēt maiorib⁹ subesse: sicut i synodo sci siluestri legit̄. Minores maiorib⁹ obediētiam exhibeant.

ASubdiaco[i]no vsq3 ad lectores omnes subditi sint diacono. cardinali viro reuerēdissimo i ecclia repūtātes ei honorē[k] Porro pōtifici psbr p̄sbro diacon⁹.diacono sb diacon⁹ subdiacono acholyth⁹ acholyto exorcista.exorciste lector.lectori ostiarius.ostiario abbas[l] abbati monach⁹ i oi loco represētēt obsequiū siue i publico siue[m] i gremio ecclie. **I**tē ex.epla cle.pa. Quid sit offiū diaconorū.

DIaconi[n] ecclie sint tā q̄ ocli epi oberrātes[o] 7 circūlustrātes cū verecūdia act⁹ toti⁹ ecclie pscrutātes diligēt⁹: siquē videant fieri vicinū pcipitio[p] 7 primū eē pctō: vt referāt h ad epm. 7 ita epo suggerē q̄ ad cultū ecclie 7 disciplinā ei⁹ ptinēt: diaconis cura sit. **I**dē in codē. De

SAcerdotes v̄o eidē. dicebat btūs petrus sal terre 7 mūdi lumē docēs eos i splēdore bonorū operū glificare deū patre3

j.e.c.vl. l ¶ Abbas.loquit̄ fm ea ipa cu3 monachi nō erant clerici.vt.j.xvj.q.j. generalit̄.vel forte qlibet clericus dignior est q̄libet monacho ar xvj.q.j.alia est cā.7.c. legi.hodie maior honor debetur abbatib⁹ q̄ alijs clericis ar.ex̄ de eta. 7 qli.c.j.lxix. di.c.j.

m ¶ Siue in gremio.ar gum.contra. xcv.dist.episcopus. nam ibi dicitur q̄ in domo collega debet eē non in ecclesia.

n ¶ Diaconi occuli eē nota q̄ loco diaconorum successerunt archidiaconi qui dicuntur oculi episcopi qui perlustrant . alia causa habetur.j.eo.diaconi.

o ¶ Oberrantes sunt enim alij oculi circumlustrantes synodales testes.xxxv.q.vj.episcopus in synodo.vel ibi loquitur de excessibus laicorū hic de clericorum.h.

p ¶ Precipitio.ergo nō tantum tenetur quis denunciare iam commissum crimen sed etiam committendum.quod verum est.xxij.q.v.h videtur argumen . extra de cogna.spi.ma de consecratione.distin.ij. cum omne crimen.

i ¶ Subdiacono.ad lectores.h noie lecto2 oēs iferiores ordines cōprehendit.

k ¶ Honorem rōne ordinis hec ē eni iusticia vt minor hūat maiori xxxiij.q.vl.est ordo nisi minor in administratione maior sit. xcv.dist.c.j.vel nisi obtineat locu3 superior]

SAcerdotes.sal terre.in oib⁹.n.opib⁹ nostris sal offerre debem⁹ d̄ ɔse.di.iiij.sal. 7 p sal sapia intelligit.xliij.di.sit rector.

a ¶ Maledixerint.nō q2 ex maledictiōe bñ dictionē qs ɔsequat.s3 ex patiētia quā sustiet

b Nulla.j.xviij.q.ij.abbatib⁹.

c ¶ Acephalos puilegiati tñ q pape subsūt nō sunt acephali.q2 papa eps coꝛu3 ē.ar.ex̄ de p̄uil.recepim⁹ tales sic excōmūicatos d3 qlibet excludere ɞ ecclia sua.ex̄ de paro.ꝛ alie.paro.c ij.Et est hic ar.ꝑ pla tis ꝛ q2 ēt ge remite subsīt epo i cui⁹ territoꝛio sūt.vt xvj.q.j.qui vere.

d ¶ Ille pcul scādalizat id ē scādalizat deū.vīij.q.j.q vos.io.

e Diaconi]3.c.loqtur de epali ecclia.vbi ɞbēt eē septez diaconi.vt ɞ cōse.di.j.eps deo.ꝛ vbi facultates supetūt.vt.vij.q.j.illɞ.

f ¶ Ne ipse eps quoquo mō ifestetur aut ledat ab īsidiatoꝛib⁹.id ē heretícis vl' ita ne q̄quo mō offendat ab illis aut ledatur a suis clericis ꝑ oppꝛessionē.ꝛ iō debent eī astare ꝛ ab eo auertere huiusmodi oppꝛ̄ssiones.

g ¶ Aut verba hec ē secūda hui⁹ causa cōstitutiōis.

h ¶ Detrahēdo.timoꝛe hereticoꝛu3.scilicet subticēdo.

i ¶ Redoleat.id ē exeat i publicū ex frequēti ardoꝛe.

k ¶ Cū volūtate.j.de ɔsc.di.ij.reuera.io.

Nx.q.iij.qui iustus.l.

de qb⁹ ait dñs:bti estis cū maledixerint[a] vobis hoies ꝛ reliq.ꝛ itez vos estis sal terre. Itē ex cōci.parisiē si. Nō sūt hñdi clerici qui epāli puidētia nō guber. Ulla[b] rōne clici nant. aut sacerdotes hñdi sūt:q sub nulli⁹ epi disciplina ꝛ puidētia gubernātur.tales.n. acephalos[c].i. sine capite prisca cōsuetudo nūcupauit. Itē. De eo Qui suis epis nō obediūt:idubitant reprobi ꝛ rei existūt poꝛro ipsi a deo donū sūm i mūer] ɔsequūt:q suis doctoꝛib⁹ q recte epi itelligunt libēt obediūt. Itē anaclet⁹: Illi i deū scādalizāt q suo ñ obediūt epo. Ille[d] pcul dubio scādalizat i deuz q recte nō docet ꝛ q ei⁹ scādalizat ep3 vl' sacerdotez. Itē euarist⁹ oib⁹ epis. Septe debēt eē diacones Jai vnaq̄q3 ciuitate. Diaconi[e] q q̄si oculi vidēt eē epi:i vnaq̄q3 ciuitate septē debēt eē:q custodiant epm pdicātez ne ipe[f] eps ab isidiatoꝛib⁹ q̄q mō ifestet aut ledat a suis aut v[g]basdina detrahēdo[h] aut isidiādo polluant vl' despiciātur.s3 vitas spūali redoleat[i] feruoꝛe ꝛ pax pdicata labijs cū vo'ūtate[k] ai ɔcoꝛdet

Diaconi.actuū vbi agitur de septē diaconibus oꝛdinatis ab apostolis.io.

m ¶ Et pmissis.ab isto loco icipit magister altercationē suā inter pꝛ̄biōs ꝛ diacones.et pmo allegat ꝑ pꝛ̄bis.q2 diaconi debēt eis subeē vsq3 ad illɞ c.diaconi p⁹ in illo.c.diaconi allegat ꝑ diaconib⁹ vltimo in .c'. legim⁹ dabit sniam ꝯ diaconos.h.

Itē ex ɔcil. neocesariēsi. Diaconi septē debēt eē ꝑm regulam Quis nō magna sit ciuitas regule āt auctas ista ē: qɞ ꝛ liber actuū aplõꝝ idē isinuat. Ut igit ex pmissis[m] apparet auctoꝛitatib⁹ diaconi debēt obediētiā pꝛ̄sbyter]:sicpꝛ̄sbr i epis.s3 diaconi supbiētes sacerdotibus exeq̄ri vl' poti⁹ pferri q̄rebāt ꝯ q̄z isolētiā multoꝛu3 auctates māauerūt coꝝ supciliū repmētes:atq3 vt sacerdotib⁹ ɔdignā obediētiā exhibeāt decernētes. Un̄ pelagi⁹ pa.ait. Nihil eoꝝ q̄ sūt decreta pmis oꝛdinib⁹ vēdicēt diaconi. Diacones[n] ppriā ɔstituim⁹ obseruare mēsurā:neq3 vltra tenoꝛē paternis⁹ canonib⁹ deputatū qppiā tētare pmittim⁹ ꝛ nihil hoꝝ i suo misterio penit⁹ applicare que pꝛimis oꝛdinib⁹ ꝑprie ɞcreuit antiqtas.absq3[p] epo vel pꝛ̄sbytero baptiçare nō audeāt nisi pdictis oꝛdinib⁹ foꝛtassis lōgi⁹ ɔstitutis necessitas[q] extrema cōpellat: qɞ ēt laicis xpianis[r] facere plerūq3 cōcedit sacri coꝛpis erogationē sub conspectu episcopi seu presbyteri nisi his absentibus ius ñ habeant exercēdi.

n ¶ Jacōes.i. de puta tū.sic.xviij.q ij.hoc tm.

o ¶ Paternis.id ē.a maioꝛib⁹ episcopali.s.ꝛ pꝛ̄sbyterali. ꝛ ita episcopatus ē oꝛdo.vt.lxxiiij.di.cum in pterito.xxj di.cleros.ad idē.xcij.dist. c.j.

p ¶ Absq3 episcopo .i. absente episcopo vel presbytero. quibus solu3 baptizandi ministeriu3 per iussum est. vt de conse. di.iiij. ɔstat. ꝛ dic q2 absq3 episcopo. i.pter auctoritatem eius

q ¶ Necessitas necta q2 vbi necessitas exigit et pꝛ̄sbyter ē absens.pt diaconus ēt iure suo baptizare.ꝛ coꝛp⁹ christi erogare infirmis si ɔsecratū ē.s3 in ecclia in pñtia pꝛ̄sbri nō pt ēt si necessitas exigat nisi iussus a pꝛ̄sbro puta cū multi sūt q indigēt baptismo.ꝛ pꝛ̄sbr nō pt oib⁹ sufficere. silr si multi sūt q volūt accipere coꝛp⁹ xpi. nec pꝛ̄sbr sufficit.oib⁹.

r ¶ Christiāis ꝛ ēt heretic].vt.j.j.q.j.q2 quidam.

Peruenit pſbyteris.i.euchariſtiam cõſe-ctã.ſanguinẽ aũt bene porrigũt.i.e. diaconi ſũt.⁊ hec ẽ rõ q̃re ſacerdos corp⁹ xp̃i p ſe ſumat.calicẽ aũt de altari pſb̃ris ſumere nõ lz.ſz diaconus eis porriget q: ſũptio corpor futurã reſurrectionem ſignificat quã deus ſua ꝓtu te facit ſine oĩ miniſterio ſz ſumptio ſãguinis ſignificat redemptionez pctõꝝ q̃ fit interceſſionib⁹ alioꝝ.ũ.ſ.di.l. pſbyteros q ſ. ibi.in penaz dr̃ de diacõibus ne panẽ offerãt. quare de iure licituz eẽ videtur.ioha. ſed illud itelligit qñ i pncipio ſecretoꝝ diacon⁹ accipiens patenaz cuz pane offert ſacerdoti.imponitur ergo diacõis ad penaz ne panẽ offerãt altaris miniſtrando. h̃ aũt prohibet ne p⁹ ſacramenta ꝯfecta corpus xp̃i porri ḡat ſacerdoti vt ſũat. b.

b Etiã añ i. anteq̃ epi ſumãt.

c In medio.ſm ꝯſuetudinem diuerſorum locoꝝ h̃ variant.in qbuſdã.n.loc̃ h̃ obſeruantur i quibuſdam non.

d Non oꝫ.ſz iuſſionẽ h̃ obſeruat ſm ꝯſuetudinẽ q̃rũdã eccliarũ cũ redit a lectiõe euangelij.i.

e Non oꝫ panẽ.i.corp⁹ dñi.vel dic dare.i.cõficere q: ad ſolũ pſb ſm pertinet.j.q.j.dictum.

Itẽ in niceno ꝯcil'.legit.

Inferiores presbyteris ſe diaconi cognoſcãt.

Peruenit[a] ad ſanctum ꝯciliũ: q: i locis qbuſdam ⁊ ciuitatib⁹ pſb̃ris ſacraměta diaconi porrigãt. h̃ neq̃ regula neq̃ cõſuetudo tradidit: vt hi q offerẽdi ſacrificij nõ habẽt ptãtem:his qui offerũt corp⁹ chriſti porrigãt.ſz illõ inotuit qõ qdã diacones etiã[b] ante ep̃os ſacr̃a ſumũt. h̃ ergo oĩa amputent ⁊ excidant ⁊ i ſua diaconi mẽſura pmaneãt ſcientes: q: q: epoꝝ miniſtri ſũt iferiores a pſb̃ris habent.p ordinez ergo p⁹ pſb̃ros ſacre grãz cõionis accipiant aut epo aut pſb̃ro porrigẽte eis ſz nec ſedere i medio[c] pſb̃orũ diacono liceat: q: ſi fiat h̃ pter regulã probat exiſtere.Siqs aũt poſt has diffinitiões obedire noluerit: a miniſterio ceſſare debebit. Itẽ ex cõcilio laodicenſi.

Diaconus honorem exhibeat pſb̃ro ⁊ ip̃e ab iſe[?]

Non[d] rioꝛib⁹ honoret.

Non oꝫ diaconũ corã pſbytero ſedere: ſz iuſſione preſbyteri ſedeat.ſilr̃ aũt diaconus honorem habeat a ſe q̃ntib⁹.i.a ſubdiaconibus ⁊ ab oĩb⁹ clericis. Itez ex eodẽ.

Calicẽ bñdicere ⁊ panẽ dare diacono nõ licet.

Diaconi ita ſe in miſſa.nam alibi magis ſunt miniſtri epiſcopi.

Preſente.eroget iuſſus vel non iuſſus. ſ longe poſitis epiſcopo vel preſbytero. ũ.eo.diacones.

Non[e] oꝫ diaconos panẽ dare nec calicem bñdicere. Itẽ ex ꝯci. carthaginẽ.iiij.cui papa zoſim⁹ interfuit p vicarios.

Sicut ep̃i ſita,⁊ pſb̃is dia[?]

Diaconi[f] com miſſ[?]

Diaconi ita ſe preſb̃ri ſicut ep̃i miniſtros eẽ cognoſcant. Itẽ ex eodẽ. De eodem.

Preſente[g] pſb̃ro diaconus euchariſtiã corporis xp̃i pplõ ſi neceſſitas cogit iuſſus eroget. Itez

Diaco.ex eodẽ. De eo.

Diacon⁹[h] ſedeat iubẽte preſbytero in q̃libet loco. Itẽ diacon⁹[i] i ꝯuentu pſbyteroꝝ iterrogat⁹ loquat[k].alba[l] vero tantũ tẽpore oblationis ⁊ lectiõis[m] vtat. Itẽ ex concilio toletano.iiij.

Diacones pſbyteris ſe ſuperiores nõ cognoſcant.

Nonnulli[n] diacones i tãtã ꝓrumpũt ſuperbiaz: vt ſeſe pſbyteris anteponãt: atq̃ i pmo choro ⁊ ipſi priores ſtare pſumãt pſbyteris i ſecũdo choro cõſtitutis.ergo vt ſublimiores[o] ſe preſbyteros agnoſcant: tã illi q̃ hi in vtroq̃ conſiſtant. Compagis[p] do calciari abſq̃ aplica licentia diaconibus nõ pmittit ſicut nec mappul[q] vti abſq̃ ei⁹ auctẽ qbuſlibz clericis ꝯcedit. Vñ greg. ioanni ep̃o ſyracuſano. Abſq̃ a

f Diacõis h loco.i.i aliq̃ de oĩ tñ hõeſto.ff. de arb.ſi cũ dies §.ſi arbit. et de mu.⁊ ho. vt gradatim §.i.

i Diacon⁹ in ꝯuẽtu.vbi ꝯueniunt ad ſynodũ.

k Loquat .i.pdicat.nas offĩn pdicandi pſb̃roꝝ ẽ.xvj.q.j. adijcimus.

l Alba .i. dalmatica. arg.xj. q.iij. ep̃s preſbyt.

m Et lectionis euãgelij

n Nonnulli atq̃ i pmo.i.i pmo ordine vt ſũ partiſus.

o Ut ſublimiores.ſic cõſtrue.ſ tãz illi q̃ tñ cõſtant i vtroq̃ ſta.ſ.vt diaconi agnoſcant pſbyteros ſublimiores.ſ.i. diaconib⁹ ⁊ ſtabũt ſm.tẽpus ſue ordinationis.xvij.di.§.vl.in fine.

p Cõpagis.i.ſandalib⁹.⁊ dicuntur cõpagi ſandalia vel calige epiſcopales ⁊ ẽ maſ.ge.io.

q Nec mappulis.i.ornamẽtis eq̃rũ.q.cõſtantin⁹ cõceſſit cardinalib⁹.ſ.xcvj.di.ꝯſtantin⁹.nã mappa ornamẽtũ ẽ eq.ſimil' ẽ i auẽ. de ꝯſult.§.q̃tacũq̃.⁊ ſũt q̃dã alba lintheamina qb⁹ cooperiunt eq cardinalium cũ pro-

tessionē faciūt aliḡ dīit ꝙ mappule sūt mitre

a Peruenit. alicuiꝰ ar. ex h̄ ⁊ se. e. h̄ēs (epales. ꝙ illō vī̄ ꝓhibitū ꝙ n̄ oñdit eē ꝯcessuz ar. di. c. ꝯ morē. ar. xxv. q. ij. amputato. ar. x. q. j. hāc. ar. ij. q. v. ꝯsuluisti. ⁊ ē h̄ verū in h̄is q̄ sūt de iure speciali alias qḋ nō ē ꝓhibitū itelligit eē ꝯcessū. xxvij. q. ij. lex diuine. ⁊ xxx. q. iij. illud.

b Aucte. nā si maioris aucte h̄ fecisset. h̄ eēt vtrū ꝗ excusabile ar. di. lxiij. salonitane. ⁊ di sti. xxviij. diaconus.

c Uiam. C de indic. vidui. l. ij. in fi. C. vn̄ vt meminerit. j. xxj q. j. c. ij. j. xxiij q. iiij. eiusta j. q. vij exigūt. ꝯ. j. xxv. q. ij. loci nostri

d Alō autē ꝓsūptum ar. antiqtatez vel longā cōsuetudinē nō dare priuilegiū. vt di. c. ꝯ morē arg. lxiiij. di. quia ix. q. iij. ꝯque stꝰ. ⁊ ē rō. qꝛ h̄ possideri n̄ poterat de iure cōi. ar. ex̄ ꝺ p̄scrip. causam. Nā ⁊ sūt alia iura que non p̄scribunt̄ vt subiectio vel ꝓcuratio. ex̄ ꝺ p̄scrip. cū ex officij vel via publica. ff. de via pu. viam ar. C. de aque ductu diligent. li. xi. ⁊ ē fi. C. de fundis rei priua. ⁊ sal. diuine domꝰ

plica licētia diacones com pag[illegible] vti nō ꝓsumāt.

Peruenitᵃ ad nos ꝙ diaconꝰ ecclie chatinen̄. calciatꝰ cōpag[illegible] ꝓcedere ꝓsūpsisset qḋ qꝛ hactenꝰ nulli p totā siciliā licuit. nisi tm̄ mō diaconibꝰ messanēsis ecclie qbꝰ olim a ꝓdecessoribꝰ n̄ris nō dubitat̄ eē cōcessū bn̄ recoluiꝰ. qꝛ ergo tā te temeritatis ausus leuit̄ nō ē attēdēdus cū oī h̄ fraternitas vr̄a subtilitate ꝑgrat: vt an p se vel alicuiꝰ h̄ aucteᵇ ꝓsumpserit nobis subtilit̄ inotescat. Naz si negligēt̄ ea q̄ male vsurpāt̄ obmittimꝰ: excessus viamᶜ alijs aperimꝰ. Item ioāni rauēnati epo. [illegible] pulis clericis sine aplica li[illegible]

Aliḋ [illegible] vt[illegible] nō licet.

Aliḋ autēᵈ asit qḋ ꝓ vtēdis a clero vr̄o mappulis scripsisti] a n̄ris clericis fortiter ē obuiatū dicētibꝰ nulli h̄ vnq̄ꝫ alij cuilibet ꝯcessū fuisse ecclie nec rauēnates clericos vel illic vel i romana ciuitate tale aliqd cū sua cōsciētia ꝓsūpsisse: nec si tētatū eēt ex furtiua vsurpatione sibi ꝓiudiciū generari: sꝫ ēt si i aliq̄ ecclia h̄ ꝓsūptū fuerit: asserūt emēdādū. qḋ nō ꝯcessiōe romāi pōtificis sꝫ sola vsurpatiōe vel surreptiōe ꝓsumitur.

Itē hiero. ad rusticū epm̄ narbonēsem. Sicut i ministerio itai dispēsatiōe si ne diacono eps nō viuat.

Diaconiᵉ sūt q̄s in apocalypsi legimꝰ septez angeli eccliaꝝ hi sūt septē cādelabraᶠ aurea: hi sūt vocesᵍ tonitruoꝝ virtutū opatiōe ꝓclari h̄ūilitate ꝓditi: quieti humiles euāgelizātes pacē annūciātes bona dissensiones ⁊ rixas ⁊ scandala resecātes docētesᵇ soliⁱ deo colloq̄ntesᵏ in téplo nihil penitꝰ de mūdo cogitātes dicētes patriˡ ⁊ matriᵐ nō nouiⁿ vos ⁊ filiosᵒ suos nō agnoscētesᵖ sine his sacerdos nomē h̄ꝫ q̄ officiū hic ministerʳ dei dr̄: qꝛ scriptum ē maior ē q ministrat ꝗ̄ cui ministrat̄. ⁊ sic est in sacerdote ministratioˢ: ita in ministro dispensatio sacramētiᵗ sacerdotibꝰ ēt pp ꝓsumptionē nō licet ꝺ mēsa domini callicē tollere. nisi ei traditꝰ fuerit a diaconibꝰ: ita eni dn̄s noster oꝑs vniuersa disposuit: vt q maiorēᵘ se crediderit minor eēt: ⁊ q minor videret̄ maior existeret: deniq̄ꝫ q̄mō h̄ verū sit: tuipse ꝓpē de: leuite cōponūt mēsam dn̄i. ⁊ leuite sacerdotibus

Diaconi. angeli illiꝰ plati (vsus aque. l. xi.

f Candelabra. q̄ erāt in tēplo dn̄i.

g Uoces audite a ioanne in apocalypsi.

h Docētes. populū quo ad vitā actiuam.

i Soli deo. quia solus deꝰ nouit eoꝝ̄ consciētiā ei nanq̄ꝫ cor oē patet. ⁊ ois loquitur voluntas vt. xxiij. q. iij. deus.

k Colloquētes. quo ad cōtēplationē. vel hoc dū sunt in oratione. de cōse. di. j. qn̄.

l Patri. id ē diabolo. h̄ pōt itelligi historice qn̄ moyses i vltione idolatrie vituli cōflati p cepit leuitis. vt nēini parcerēt. nec etiā patri. similiter diaconi si apoc. x. deberēt eos cognoscere. id est. amori dei amorem eoꝝ prepone re vl̄ potest i telligi mystice de diabolo ⁊ de ꝯcupiscētia carnis ⁊ eiꝰ motibꝰ. vt in gl. deut. 33 hic depictis.

m Et mr̄i id. ē carnali concupiscentie. mat. 10

n Nō noui. id ē. nolo ꝓponere vestrum amorē amori dei.

o Et fillos id est. illicitos motus.

p Non agscentes. id est nō noscentes sedˡ ad petrā allidentes.

q Habet. qꝛ sine diacono eps missā celebrare nō poterit nisi necessitate instante. tunc enim ⁊ si non posset habere diaconuz absq̄ꝫ eo missam celebrare poterit.

r Minister. h̄ cōmendat eos a ministerio.

s Ministratio. idest consecratio eucharistie.

t Sacramenti. s. presentibus sacerdotibꝰ coraz eis. vt. ꝯ. di. c. diaconi.

u Maiorem. i. meliorem. vel h̄ cum be

ne administrat. a ℂ Orant.i.pdicāt vt di.xxv.vnū.ꝛ.xj.q.j.sicut eni vñ exponendo subdit tūc demū qd āt dr i altari aūponi. re spicit qd de calice pmiserat.calicē nō tolle re.nisi eis tradit⁹ fuerit a diacōibus. vel dic orant. id est. adorandum inuitāt cum dicūt flectam⁹ genua.

b ℂ Tūc de mū.s.circa fi nē misse. cuꝫ diacon⁹ clamādo dīc po pulo.hūilia te vos ad be nedictioneꝫ.

c ℂ Predicat.j.xj.q.j.si cut.n.s.legen do euangl.

d ℂ Sacerdotib⁹.q̄daꝫ hic referunt q̄ ex toto bñ nō itelligunt qꝛ nō i oibus ecclijs hec of ficia habꝫ di aconus.

e ℂ Huic cō mendat eos ab istitutiōe j.eo.dñs.ꝫ.s di.xxj.§.j.ꝫ. sꝫ itelligas tā tū pccū pn cipalr qꝛ ei⁹ auctē hoc in ve.te.fuit isti tutū.ar.ex d sen.exco. mu lieres.

f ℂ Lex.de sacerdote. verba esaie. id est.multi sacerdotes ñ adimplent legē.

exo. 31

ro.7.

ezech.7.

cum sacramenta bñdicūt assistūt leuite ante sacerdo tes orāt[a]. ℂ Et si distictio locoꝝ credat i mūdo tñ in altari dei videant sibi epi q supbi sūt diacones ante poni:si hūilitatē diligunt ꝛ diaconi maiores se eē in eo ꝙ sūt humiles recogno scāt.tūc[b]demū vt aures ha beam⁹ ad deū: diaconus clamat:ipe pdicat[c]ipe hō tat:ipse ēt cōmonet astāti b⁹ sacerdotib⁹[d]: nec leuit hāc vocē qua loqt ꝛ pacē annūciat:audiāt aut negli gentes aspiciant. Sufficit huic[e]ordini fuisse p deum pcessū:vt ñ solū sacerdos i tēplo dei totū agere ꝛ im plere videat ꝛ ifra. ℂ Nūc āt ex q̄ i ecclijs sicut i rōa no imperio creuit auari[b] tia:perijt lex[f] de sacerdote ꝛ visio[g]de ppheta: ℂ Si guli q̄qꝫ p potētiā[h] coepa lis nois quā sibiipsi illicite absqꝫ[i]eccl̄ia vēdicauerūt: totū qd leuitarum ē i suos vsus[l]redigūt.nec h solum qd sibi ascriptū ē vēdicāt sed cūctis auferūt vniuer sa. ℂ Uēdicat ifelix ipla teis cleric[k]: ꝛ seruili operi mācipat⁹ publicā a quoli bet poscit elemosynā qui[k] ex eo magis despicit:a cū ctis:quo miser ꝛ desolat⁹[l] iuste putat ad hāc ignomi niā deuenisse.solus eps in cūbit bonis:solus vtit[m] in misterio:solus eps vniuer sa vēdicat:solus ptes inua dit alienas[n]solus occidit[o] vniuersos hinc pp auari tiā sacerdotū sepe odia cō surgūt:hinc episcopi ac cusant[p]a clericis hinc pn cipiū litis hinc detractio nis causa:hīc origo fit cri minis. ℂ Eteni si vnusqs qꝫ ita in h mundo visibili aliqd possidere[q]iubetur vt sua tantū possessione sit cō tētus:ac res nō iuadat ali enas:nō agrū paupis tol lat:nō vineaꝫ nō subiecto riū aliqd:nō famulos nō fructū. Quātomagis qui ec clesie dei pest dꝫ ita serua re in oib⁹ iusticiā:vt soluꝫ sibi[r]vēdicent qd sui iuris eē cognoscat:aliena nō ra piat:aliena nō tāgat eq̄leꝫ[s] se ceteris faciat ꝛ sicut sine his i misterio nō viuit:ita i dispēsatione non viuat. ℂ Certe vt ipe nosti q vi sibilit i h mūdo ius iuadit alienū accusat a paupe:dā nat a iudice:ita i[t] eccl̄ia di uū qsqꝫ stipēdia pdit: cla mat ad dñꝫ ꝛ exauditur a christo.nec differt vltiōis[a]

ministrationis cū fratrib⁹.ex de offi. archi. ps.c.vlti.de psum.mādata.vel dic id ē.de re b⁹ ecclesiasticis. n ℂ Alienas. iū qd suū nō ē seire debet ad alios ptinere.C.vnde vi cū querebat. o ℂ Occidit.hoc refer. ad laicos.q. b⁹ occasionē mortis pre stant. lxxxvi. di.pasce.

p ℂ Accusa tur.nam epi oia etiā ea q de nouo eue niunt. isimul cū alijs debēt diuidere. ar. xij.q.ij. cog nouimus. Iteꝫ nec ea distri buere debēt sine ꝯsēsu ca nonicoꝝ ex. de his q̄ ñ. a pla.nouit. li cet sit pordi natorin cun ctis. xxv. di. plectis.nisi h sibi vēdica ret eps ex cō suetudine.ex. de his q̄ ñ. a pla. ea noscit ꝛ ē arg.ꝙ ip psumit ꝙ ac cusatio epoꝝ fiat ex odio. vt nō.ij.q. v ij. sigs epūs arg.ꝫ.vj.q.j si omnia.

q ℂ Possidere h ad la icos refertur vñ caute di xit in h mun do i alio sec⁹ vt.j.xij.q.j.c.duo sunt.

g ℂ Et viso.i.gratia ppheticādi pp auariti am.qꝛ oēs virtutes patiūt detrimētū ab vno vicio.ꝛc.de pe.di.v.§.j.

h ℂ Per potētiā.inehitur in epos.

i ℂ Absqꝫ eccl̄ia.s.tali mō.vt aliena vsurpē t aliter vr.ꝫ.j.e.c.pxi.xcv.di. olim.

k ℂ Qui.s.di.lxxxv.olim.

l ℂ Desolatus id est.suis meritis.

m ℂ Uitur.id ē.nō vult partiri onera ad

r ℂ Sibi.argu.pro distributione portionū inter clericos.

s ℂ Equalem.ñ.xcv.di.episcopus.ꝛ iste est vnus gradus humilitatis.vt.s.di.xxij. de cō stantinopolis.

t ℂ Ita in dispensatione.i.distributiōe pre bendarum

a ℂ Ultionis.ex toto,qꝛ non dicitur differ ri quia totum tempus huius vite breuissi

mum reputatur.de pe.di.v.ↄsideret. Naꝫ ꝙ quisqꝫ pena differat ē exp̄ssuꝫ.j.xxiij.q.iiij. qđ christus.xlv.di.licet.ꝛ ē ratio quare quisqꝫ dif ferat.vt de pe.dis.iij.quid ergo.de pe.dist.j. predixerat. b ℭ Assidue.i.iterato non

misereť de fa cili nam vul nus iteratuꝫ tardius sana tur.vt.j.ꝺ pe. di.iij. inanis c ℭ Hoc ca pitulo.insole scētes.q꞉ sepe ex laudis pre conio inasciť supbie infla tio.vt.vj.q.j. sūt plurimi. supbiebāt fō te ex eo ꝙ .ꝺ. c.px. cōmen dati sunt.

d ℭ Legimus i esaia. fatua.nō.ar. ꝙ q fatua lo quit fatuus ē ꝛ.xxiij.q.viij ↄuenior.ꝛ.ff. ꝺ ↄdi.insti.g daꝫ.j.de pe. di.j.§.p̄t.ꝛ.j. q.j.ita fit.

e ℭ Mensa rū.quam iiu riam patitur

f ℭ Audi.iō dicit testimo nium. quia duo sunt per quos pbat.

g ℭ Philip pis. nomen est ciuitatis i macedonia.

h ℭ Cū epi scopis.cuꝫ in vna cinitate plures epi ñ debeāt eē.ar. di.lxxx.in il lis.ꝛ.c.epi.ꝛ.xlij.q.j.c.j.ꝛ iō h̄ ip̄o p̄sbri itel ligūr. i ℭ Epos.i.p̄sbros cū in vna eccle sia epi plures esse non debent.

k ℭ Contentiose.q꞉ singularum ecclesiarū singuli epi.vt.vij.q.j.in apibus.

l ℭ Reliqui.v̄ba apli ad tituꝫ.post sequitur

snia:si nō reddāt vniūsa.

ℭ Moderatio.n. dei ac pietas solū nr̄ꝫ reditū que rit:ac nos cupit lōga boni tate sua saluari. ℭ Si nō ↄuertimur:si duri colli su mꝰ si in pctis vsqꝫ ad mor tē illicite pduramus. assi duc peccātiū nō misereť deꝰ. Hoc capitulo sacer dotū auaritia rephendit: diaconoꝝ dignitas siue of ficiū cōmēdať. Sed q꞉ vt supra dcm̄ ē diaconi in solescētes ēt p̄sb꞉is se p̄fe rēdos arbitrati sūt ꝯ eoꝝ supciliū scribit hierōymꝰ ad euādrū vel eugenium epm:Diacōi p̄sbris debet

Legimꝰ di esaia subeč. fatuꝰ fatua loqť audio quēdā i tātā erupisse vecor diā vt diaconos p̄sbyteris id est.epis anteferat. Nam cū apostolꝰ p̄spicue doceat eosdē eē epos q̄s p̄sb꞉os qd patiť mēsariū ꝛ viduaꝝ minister:vt sup eos tumi das se efferat.ad q̄rū p̄ces xp̄i corpꝰ ꝛ sanguis ↄficiť q̄ris auctē:audi testimo niū.paulus ꝛ thiotheꝰ ser ui christi iesu oibꝰ scis qui sūt philippis cū epis ꝛ di aconibꝰ.vis ꝛ aliđ exēplū in actibꝰ aplōꝝ ad vnius ecclie sacerdotes ita paulꝰ loqť attēdite nobis ꝛ cun cto gregi:i q̄ vos frēs spūs sanctꝰ posuit epos vt rega tis ecclīā dei q̄ acqsiuit sā

guine suo.ac ne qs ↄtētio se vna ecclia plures epos fuisse ↄtēdat:audiat aliud testimoniū:i q̄ māifestissi me declarať vel cōp꞉obať eundē eē epm atqꝫ p̄sb꞉m pp h̄ reliq̄ te crete:vt que deerāt corrigeres:ꝛ ↄstitue res epos p ciuitates:sicut tibi mādaui:siqs ē sine cri mine vnꝰ vxoꝛ vir filios h̄ñs fideles nō in accusati one luxurie aut nō subdi tos:oꝫ eni epꝫ sine crimie eē q̄si dei dispēsatorem. ℭ Et ad timotheuꝫ noli negligere grām q̄ tibi da ta ē p pphetiā ꝛ p ipositio nē manuum presbyterij. ℭ Sꝫ ꝛ petrꝰ i p̄ma epl'a p̄sb꞉os q in vob sūt p̄coꝛ ego compsb꞉ ꝛ testis passi onum xp̄i:ꝛ future q̄ reue uelāda ē glie passionū p̄ri ceps regite gregē xp̄i:ꝛ in spicite nō ex necessitate sꝫ volūtarie iuxta deū. qđ q dē grece significāt ꝺf e pitbiꝰ vñ ꝛ nomē epi tra ctū ē:pua tibi videť tātoꝝ viroꝝ testimōia: clāgat tu ba euāgelica filiꝰ tonitrui quē iesus plurimū amauit q de pectore saluatoris do ctrinaꝝ flueta potauit pre sbyť electeꝰ dñe:ꝛ filiꝰ eius q̄s ego in veritate diligo ꝛ alia epistola presbyter ga io charissimo: quē ego in veritate diligo. ℭ Quod aūt postea vnus electꝰ est

ad thimotheū. m ℭ Luxurie.i.de luxuria accusabiles.i.non subditos.q꞉ pp̄ter pecca ta filioꝝ citius rapiū quis moꝛ.xlvij.di.§. necesse.cū.i.ipse est negligens. n ℭ Propheciam.i.per electionem.

o ℭ Presby terij.i.p꞉esby terij mei ꝛ sic loquiť de se ip̄o cū tamē ipse paulus esset eps cuꝫ eum ordinaad tituꝫ uerat.

p ℭ Cōp̄sbr ꝛ ecce petrꝰ se vocat p̄sbm. cū tñ eēt eps ꝛ summꝰ .ꝺ. di.lxv.ꝙ dic dñico in ver. sacerdotum.

q ℭ Non ex. necitate.i. ex grā turpis lu cri.ar.j.di.xc v.esto:ꝛ ita ē ar. ꝙ p̄sbyť nō dꝫ locare opas suas. ar.xxj.q.ij. p̄ cipiumꝰ.

r ℭ Signifi cātꝰ.i.ꝙ epi ꝺf p̄sbr.q.d. vbi p epo di p̄sbr signifi cātꝰ diceret sic epithius. q꞉ magis ac cedit ad signi ficationē vo cabuli eps q̄ h̄ nomen p̄ sbyter.

s ℭ Filiꝰ id est. ioannes q altiꝰ into nuit.ꝛ q꞉ cū petro iacobo assumptꝰ se crinm.audie rūt vocē nubis.h̄ ē filꝰ meꝰ dilectꝰ.

t ℭ Presbr.ecce ioānes vocat se p̄sbm cuꝫ tñ esset eps. u ℭ Electe.pp̄riū nomē. x ℭ Gaio.mitte salutem. y ℭ Postea.h̄ rñdet taciteoblectiōi.i.q̄re h̄ immutatum est.ad hoc respondet. Sed q̄ris

q ceteris preponeretur in scismatꝭ remediū factū est: ne vnusqsq ad se trahens ecclesiā christi rumperet. ¶ Nā ⁊ alexandrie a marco euāgelista vsq ad esdrā ⁊ diōysiū ep̄os p̄sbr̄i semp vnū ex se eligebāt: ⁊ in excelsiori gradu collocabant quē ep̄m noīabāt: quomō si exercit⁹ sibi ip̄ratorē[a] faciat. diaconi[b] āt eligāt[c] de se quē industrē nouerit: ⁊ archidiaconū nūcupent. qd enī facit excepta ordinatio[d] ne⁹ ep̄s: qđ p̄sbr̄ nō facit: nec altera[e] romane vrbis ecclīa altera totius[f] orbis estimāda ē ⁊ gallie ⁊ britanie. nā ⁊ aphrica ⁊ p̄sis et oriens ⁊ idia ⁊ oēs barbare natiōes vnū xp̄m adorant: vnam obseruant regulā veritatis. Si āt auctoritas q̄rerē: orbis maior[g] ē vrbe. vbicūq fuerit ep̄us siue rome siue eugubij siue ɔstātinopoli siue rhegij siue alexādrie siue thebis siue guarmacie eiusdem[h] meriti ē ⁊ eiusdē sacerdotij. Potentia diuitiaꝝ ⁊ pauptatꝭ[i] humilitas vl' sublimiorē vel iferiorē ep̄m nō facit: ceterū oēs ap̄loꝝ successores sūt. Sꝫ dices quō rome ad testimoniū diaconi[k] p̄sbr̄ ordinaꝭ: qd .n. profers vnius vrbis[l] ɔsuetudinē[m] qd paucitatē[n] de qua ortum est supercilium in leges ecclesie vendicas:

quo facta fuit h̄ p̄latio. si dicaꝭ ꝙ i officio. ꝭ. de ɔse. di. v. man⁹. q₂ exercere ep̄alia nō licuit. nisi hisq successerūt i locū ap̄loꝝ. lxviij. distin. q̄ꝝ vices. xxj. di. in nouo. ⁊ ita hec p̄latio ab initio facta fuit. si aūt dicaꝭ ꝙ in nomine obstat. xc. di. in illis. q₂ ibi dr̄ ꝙ qdā positi sūt g tm̄ ep̄oꝝ vocabulo ⁊c. ⁊ ad h̄ dicūt qdaꝫ ꝙ i p̄mitiua eccl'ia cōmune erat officiuꝫ ep̄oꝝ ⁊ sacerdotū. ⁊ nomina erāt cōmunia. ⁊ officiū erat cōe. sꝫ i secūda p̄mitiua ceperūt distingui ⁊ noīa ⁊ officia. h. dicit ꝙ tm̄ in nomine fuit facta p̄latio. p̄mo enī oēs dicebāt sacerdotes. lꝫ qdā alijs p̄lati eēnt q̄tū ad officiuꝫ. ⁊ qđ dr̄. lxxx. di. i illis. q tm̄ ep̄oꝝ vocabulo potirenꭍ. expone. i. nō archiep̄oꝝ nec p̄matū. ⁊ ita excludiꭍ superi⁹ nō iferi⁹. tertij dicunt ꝙ p̄latio h̄ facta fuit q ad nomē ⁊ q̄ ad administrationē. ⁊ q̄ ad q̄dā misteria q̄ spectant tm̄ ad officiū ep̄ale ⁊ fuit hec p̄latio fc̄a a tpe petri. ⁊ h̄ innuit h̄ l'ra ibi. nā ⁊ a marco euāgelista vsq ad esdrā ⁊ dionysiuꝫ ⁊ dic ꝙ marc⁹ fuit ɔtēporaneus petro ⁊ clemēti. ar. xxiij. q. j. cū beatissim⁹. esdra aūt ⁊ dyōisius fuerūt ɔtēporanei ipi hieronymo ⁊ ita ē illđ se datū. lxxx. di. in illis. ⁊ illud đ ɔse. di. v. man⁹. Ante p̄latiōnē ergo ista noīa p̄sbr̄ ep̄s erant p₂sus synoīa. ⁊ ēt administratio cōis erat. q₂ cōsilio sacerdotū regebanꭍ ecclesie. xcv. distin. ec. olim i scismaticis. ergo i remediū vt h̄ dicitꭍ facta ē p̄latio. vt vn⁹ p̄eēt ⁊ q̄ ad nomen ⁊ q̄ ad administrationē. ⁊ q̄ ad q̄dā sacramēta q̄ mō approp̄anꭍ ep̄is. a ¶ Imperatorē ex sola eniꝫ electiōe p̄ncipū dico cū veruꝫ īperatoreꝫ anteq̄ a papa ɔfirmeꭍ. ar. h̄ licet ñ ita appelleꭍ. vt dixi. lxiij. di. q̄to. ꝭriū ē veruꝫ ex̄ de el'. ven. xxiij. di. i nomine.

b ¶ Diaconi. supple. ⁊ quō diacōi eligūt. ⁊c.

c ¶ Eligāt. ecce ꝙ ep̄i nō ē archidiaconuꝫ eligere. ⁊c. ar ꝭ. lxxiij. di. ep̄oꝝ. sed varie sūt ɔsuetudines. xxj. di. §. j. ex̄ de elec. ecclesia vulterana. d ¶ Ordinatiōe. i ordinatiōe ceterꝰ ra itelligūꭍ q̄ nō fiūt nisi ab ep̄is. hec ɔtinēt s̄. di. lxviij. q̄uis corep̄is. e ¶ Nec altera rū. ē ad tacitā q̄ōnē. nōne diaconi cardinales romāi p̄ponūꭍ oib⁹ p̄sbr̄is exceptis p̄sbr̄is cardinalib⁹. qui bus videtur parificari. f. ꝙ ɔsuetudo romane ecclie ñ ē ɔtra hēda ad ɔsequētiā. vl' rñ h̄ in p̄n. c. ibi audio q̄dam ⁊c. dicebant n. qdā ꝙ sic rome honorabiles erant diaconi. ita debeāt eē vbiq locorum. f ¶ Totius imo fideles sūt vna ecclīa ⁊ h̄ ē qđ seqtur ⁊ gallie. ⁊ cetera. g ¶ Maior ē. ⁊ sō magis sequēda ē ɔsuetudo generalis. vt. s̄. di. xij. nouit. s̄. di. xl. nos g. ⁊. c. nō loca. ⁊ ē h̄ ar. ꝙ statuta ɔcilij p̄iudicāt statuto pape si cōtradicant vt dixi. ix. q. iij. nemo.

h ¶ Eiusdē meriti ē q̄tū ad sapiētes ⁊ p̄itos ⁊ discretos. nā idiote ⁊ vulgares ep̄ꝫ parue cinitatis ɔtēnere solēt. ar. di. lxxx. ep̄i.

i ¶ Et pauptatis. nā pauptas ciuitatis non minuit p₂ogatiuā regni. j. xcvj. dist. sicut. nec mulier pp paupertatē dr̄ humil' vl' abiecta. C. de incest. nup. hūileꝫ. ar. ꝭ. in auc. đ defensi. §. nos igitur. coll'. iij.

k ¶ Diaconi. h̄ nō solū rome fit sꝫ ēt aliaꝝ ecclesiarū ɔsuetudo obseruat. sꝫ forte tpe hiero. non fiebat. hodie fit. ex̄ de seru. i or. fa. c. j.

l ¶ Urbis. s̄. distin. xj. quis nesciat. contra ⁊. c. nolite. contra. sed ibi de ea consuetudine agitur. quam eccle. ro. seruat ⁊ alijs mandat seruandam. h̄ vero de ea quā sola seruat nec vult ab alijs seruari. vnde ibi dicitur quam ro. ec. viderit sequi ⁊ docere. de consecr. dist. j. basilicas.

m ¶ Consuetudinem quasi dicat non quid fiat. sed quid fieri debeat considerandum est. vt extra de electio. c. venerabilem. ⁊ ij. que. ij. glo₂ia. in fine. ff. de offi. p₂esi. sed licet.

n ¶ Paucitatem. q₂ pauci erant tales diaconi. ⁊ ideo

superbiebat. quieqđ eni raro accidit miraculum est i aut. de ɔsu. §. itaqꝫ. coll. iiij.

a ℭ Preciosius. sicut ꝛ precia rerꝫ in quibusdā locis variant. ff. de eo qđ cer. lo. l. iō.

b ℭ Mēsis. viduarū ꝛ pauperū sꝫ tm̄ instemus p̄dicati oni.

clericali. xj. q. j. sacerdotibus b ℭ Ut nos sed dn̄t eē fortes. i. dn̄t p̄stare exēplū facti boni ex aio. i. ex dilectiōe ꝛ ñ velit dominari

i ℭ Elegit. nō ꝙ q̄to a maiori gs ordinat. tāto ē maioris dignitat] . vt. j. q. j. filium. ex ꝺ maio. ꝛ obe. per tuas.

c ℭ Dignitatis. j. viij. q. j. q epatū. ꝭ. sed ibi iur̄ ethymologiaꝫ hᵒ nois desi gnat h ꝙ ex vsu loquēdi ex noie ɔcipi tur. vt dicendū qꝛ nō ē nomē honoris tm̄. sꝫ ēt opis viij. q. j. illud inferendum.

d ℭ Cōtinetur. nā i toto ɔtinet ꝛ ps. vt. xiiij. q. v. penale. ꝛ. ff. de reg. iur. in toto. ꝛ ē si. ff. qđ me. cā. l. j.

e ℭ A mio ri. l. bñ di. ff. de mu. ꝛ ho. vt gradatim

f ℭ Sacerdotibus. j. de pe. dist. j. §. ex his itaqꝫ.

g ℭ Dominᵒ nr̄. sacrilegiū. ar. ꝙ si dn̄s papa aliquē suis p̄uilegijs p̄matē appellat. ex ipsa noiatiōe ius ei acqrit. xxxij. q. iiij. di tat in fi. xvj. q. vj. ꝭ scrōꝝ. ar. ꝭ. iij. q. vj. h qppe. ex ꝺ p̄sum. illud. C. de iuris ꝛ fac. igno. non ideirco. etiam est ar. h ꝙ tā bonus q̄. malus sacerdos gaudet p̄uilegio

actu. 6.

mat. 8. mar. 1. luce. 5.

omne qđ rarū ē plus amplectit. pulegiū apud idos pipere p̄ciosiusᵃ ē. diacōes paucitas honorabiles p̄esbyteros turba ɔtēptibiles facit. ceterꝫ i ecclia etiā rome p̄sbyteri sedēt ꝛ stāt diaconi: licet paulatī crebrescētibᵒ vitijs inter p̄sbīos absente epo diaconos sedere videamᵒ: ꝛ i domesticis ɔuiuijs bñdictionē corā p̄sbyteris dare: discāt q hoc faciūt nō se recte facere audiāt aplos: nō ē dignū: vt nos relinquentes v̄bū dei mistremᵒ mēsisᵇ. sciāt diaconi q̄re ɔstituti sūt. legant acta aplo͡ꝝ: ꝛ recordēt conditiōis sue. p̄sbr̄ ꝛ eps aliud etatꝫ aliō dignitatꝫᶜ ē nomē. vñ ad titū ꝛ ad timotheū de ordīe epi ꝛ diacōi dr̄ de presbīo oīno reticet: qꝛ i epo ēt p̄sbr̄ ɔtinetᵈ. q p̄uehit a miorīᵉ ad maius p̄uehit. aut igit ex presbīo ordinet diaconᵒ: vt p̄sbīo maior cōprobet i quē concrescit ex paruo: aut si ex diacono ordinet p̄sbr̄: nouerit se laic] maiorē sacerdotibᵒᶠ eē miorē. Itē cy

Oꝝ p̄rianᵒ. De eodē.

Dominᵍ nr̄ iesus xp̄us rex ꝛ iudex ꝛ deus nr̄ vsqꝫ ad passiōis diē s̄uauit honorē pōtificibᵒ ꝛ sacerdotibᵒ: q̄uis illi nec timorem dei nec agnitionē xp̄i s̄uasent. Nā cū leprosuꝫ mundassꝫ: dixit illi: vade ꝛ ostēde te sacerdotibus ꝛ offer donū: hūilitatem nos xp̄s hūil docuit: sacerdotē ad

huc appellans quē sciebat eē sacrilegū. Itē subditus passiōi cū alapā accepissꝫ: ꝛ ei diceret sic r̄ndes pontifici: nihil ille ɔtūeliose locutᵒ ē ei i p̄sonā pōtificis: sꝫ sic mag] inocētiā suā tutatᵒ ē dicēs: si male locutᵒ sū exprobra de malo: si aūt bñ: qd me cedis: q̄ oia ab eo iō fctā sunt hūiliter atꝫ pacienter vt nosʰ hūilitat] ac patiētie h̄femus exempli. docuit ei sacerdotes veros legitie ꝛ plene honorari dū circa falsos sacerdotes ipse talis extitit: meminisse aūt diaconi dn̄t: qm̄ aplos. i. epos ꝛ p̄sbr̄os dominᵒ elegitⁱ diacōes āt pᵒ ascēsū dn̄i in celū apli sibi ɔstituerūtᵏ epatus sui ꝛ ecclie mistros. qđ si nos aliqd audere ɔtra deū possumus q epos facit: possūt ꝛ ɔtra nos audere diacōes a qbusˡ fiūt. Hoc aūt qđ ꝺ diaconoꝝ minoritate dicit vbiqꝫ seruandū ē: nisi cuꝫ locū diaconᵒ habuerit. aut p̄p̄ij p̄triarche aut metropolite sui. Unde in. vj. synodo legit. Diaconᵒ sacerdotibᵒ nō preferat nisi locuꝫ metropolitani sui obtine.

Recipimᵒᵐ ne diaconᵒ q̄uis ēt dignitate ħ ē in offō q̄lib3 eccliastico sit an̄ presbīm sedeat: nisi cū locū habuerit p̄p̄ij p̄triarche aut metropolitāi sui p̄ aliq̄ capitulo. tūcⁿ ei sicut illiᵒ locū tenēs honorabitur. Si qs v̄o p̄esūpserit hoc tyrānice facere

k ℭ Constituerūt. ħ i nouo test. nā i vete. ioan. xx. vīqꝫ a dn̄o. ꝺ. e. c. diacōi. ꝭ. sꝫ illud in vet. tes. hoc i no. vt p dn̄m fit qđ ab apostol statuitur vt. xxviij. q. j. sic ei tm̄ aucte elᵒ. de ɔse. di. iiij. quando.

l ℭ A qbᵒ. fiunt. arg. ꝙ nēo dꝫ se opponere illi a q̄ recepit bñficiū. vt. xxij. q. v. ꝺ forma ꝛ ex ꝺ de post. c. vl. ff. de in offi. test. si qs in fi. §. ħ aūt. viij. q. ij. illđ.

m ℭ Recipimus. añ p̄sbīm sedeat in ɔcilio. xvij distin. in fi.

n ℭ Tunc. ar. aliquē tādiu hīe p̄uilegiū q̄diu tenet eiᵒ locuꝫ. xvj. q. j. qñ aliter. C. de tes. mi. l. vl. ꝛ hec dictio tūc extremitatem. id est finem iurisdictiōis cōplecti. arg. ff. de ɔ. ꝛ de. l. iiij. §. si ita. ar. ꝙ quis cō sequitur ex alterius persona qđ nō hꝫ ex sua. ff. q̄ res pig. ob. pos. l. aristo. ꝛ dicit lex.

ꝙ si nō potes ꝓhibere me eūtē ꝑ fundū.nec aliquē noīe meo.ff.de v̄bo.obli.stipulat⁹.tñ ea tātū hʒ iste q̄ iurisdictōis sūt ñ q̄ ordis.ar. ad p̄mū.ex̄ ϑ offi.dele.sane. a ℭ Ultimus. nō ꝙ q̄ deligt i aliq̄ ordie.i l̄s punit.ꝙ postpōit alijs sui ordis.vt.l.di. accedens.⁊ xix.q.iij.mādam⁹.xxv.q.ij.sic decet.xxiiij.di.§.j.⁊.j.q.vij.c.j.

Distin.xciiij.

b Subdiacono.h̄ ititulat̄ xciiij.di.i qua mgr̄ idē dixit de subdiacono qd̄ dictuʒ erat in supiori.c.de diacono.ꝙ.s.etiā legat⁹ pape ṗt esse.Et ponit tres.§.⁊ i.§. singul' mutat̄ materia.In p̄mo di qd̄ dixi.In scd̄o ꝙ sigs ipedit legatū dñi pape excōicad⁹ est.In tertio ꝙ archidiacon⁹ vltra sui

ex̄ ϑ ap.cū speciali ⁊c.⁊.c.postremo.io.So. iudex poterit ip recusari iusta cā interueniēte.etiā si eēt legatus pape.vt ex̄ ϑ offi.le.licet cū legitie exceptōes cuilibʒ reseruent.vt ex̄ ϑ offi.deleg.ex p̄te.b. i ℭ P̄mōniū ḡ sicilia ē ϑ p̄mōnio bt̄i petri vt ar.x.q.iij.relatū.xj.q.j.peruenit. k Sigs āt. legationem imo q̄ legatū hostis ipedit tradēd⁹ ē hostib⁹.vt.ff.de le.l.vl. l ℭ Sʒ multoꝝ.ar.ꝙ qui peccat i multos.grauius peccat ex̄ de testi.sicut.⁊ ij.q.v.qui cō pulsus.sic q̄ circa eandē ꝑsonā multimōis peccat.grauī⁹ peccat xxij.q.v.releḡtes.Sʒ nūqd q̄ cū capti pōt ab eo absolui.sic ex̄ ϑ sen.excō.ad eminentiā.⁊ nō ꝙ legat⁹

a ꝓprio gradu repulsus vl timus[a] oīum fiat in ordie suo.

Distin.xciiij.

Subdiacono[b] etiaʒ summ⁹ p̄triarcha vices suas cōmittere valʒ. Unde symmach⁹ papa ait.

Etiā subdiachonib⁹ vices suas aplica cōmittit eccia.

Valde[c] necessariū ꝓspeximus eē:vt sic ṗdecessoꝝ nr̄oꝝ fuit iudiciū ita vni eidēq̄ ꝑsone oīa comittamus:⁊ vbi nos p̄ñtes[d] eē nō possum⁹:nr̄a ꝑ eum cui p̄cipi⁹[e] rep̄ñtet[f] auctoritas[g] quāobrē petro subdiacono sedis nr̄e itra ꝓuinciā siciliā vices nr̄as auxiliante deo cōmissim⁹.nec ei de ei⁹ actib⁹ dubitare[h] possum⁹:cui deo auxiliāte totū nr̄e ecclie noscimur patrimoniū cōmisisse. Legatū v̄o aplice sedis q̄cūq̄ ipedierit vsq̄ ad satisfatione excōicet. Unde alexāder papa.

Excōicet: q̄ legatuʒ sedis aplice ipedire tētauerit.

Sigs[k] aūt legatio/ nē ipedit:nō vni⁹ sʒ multoꝝ[l] ꝓfectū aūit.⁊ sicut mult̄s nocet[m].ita a mlt̄s argūed⁹ ē ⁊ bonoꝝ societate p̄uādus:⁊ q̄z dei cām ipedit[n] ⁊ statū ɔturbat ecclie. iō ab eis limib⁹[o] arceatur ab oīb⁹ itaq̄ talis ē cauendus:⁊ nō in cōionē fidelū vsq̄ ad satisfationē recipied⁹. Archidiaconus q̄ʒ q̄uis ex offō suo clicorū vitā diligēti examiatiōe debeat ingrere:⁊ que corrigenda inuenit ep̄o nunciare:tñ dñatōem sup eos exercere,⁊ cēsuʒ ab eis exigere ꝓhibet. Unde in cabilionēsi ɔci.legit.

Archidiaconi sup presbyteros iurisdictionem non exerceant.

Dictū[p] est ꝙ i plerisq̄ loc] archidiaconi sup presb̄ros parochianos q̄n

c Uni statutum exigere nō debet. ioānes. Valde.necessa.oia.s̄.di.lxxxix. singula ɔ̄ ſʒ dic oīa q̄ ad cognitionē cāꝝ non q̄ ad dignitates vl' officia eccliastica.vt ibi.

d ℭ P̄ñtes.ar.ꝙ p̄ñtia nō exhibet̄ ꝑ aliuʒ. ar.ɔ̄.lxv.di.c.ij. e ℭ Precipim⁹.ar.ꝙ papa ēt laico cām sp̄ualē cōmittere p̄ offit.xxxij di.§.verū. f ℭ Rep̄ñtent̄.nā idē ipse videt̄ cognoscere q̄ dedit iudicē.vt ex̄ de offi.dele. sane.C.vbi ⁊ apud quē restitutio petidʒ.l.ij C.de iudi.l.vl. g ℭ Auctas.nō.ꝙ delegatus nō hʒ plus iuris q̄̄ delegat⁹ siue par sit al's delegat⁹.ar.ff.de dam.infec.q̄ bona.§. vl.siue sit maioꝛ.ff.de offi.ei⁹ cui mā.est iur] ⁊ si pretoꝛ.q̄ñq̄ tñ hʒ minus quis si ex delegatiōe cognoscat q̄̄ si ex iure suo. ex̄ de offi. dele.super q̄stionū.§.si v̄o.ar.C.ϑ ꝓcur.maritus. h ℭ Dubitare.ar.ꝙ si papa ex certa scia dat iudicē.ꝙ ille nō pōt recusari.ff.ϑ offi.p̄re.p̄toꝛ.l.vnica.sic.j.xvij.q.iiij.§.q̄ aūt. ex̄ de re.permu.oli.⁊ ex̄ de appe.nouit.ſʒ ɔ̄.

huius nō pōt ep̄m deponere.nec mutare de loco ad locū.nec in ei⁹ manib⁹ posset ep̄s resignare.nisi ad hoc h̄ret speciale mādatū ex̄ de offi.le.c.ꝙ trāslationē.ar.de offi.eius cui man.est iuri.l.j.baçi.legebat hoc.c.trufando.siquis impedit legatū non aueritt p̄fectū vnius tñ.scʒ cardinalis.sed multoꝝ.id ē familie sue ⁊ parētū.⁊ sicut multis nocet ille scilicet cardinalis.ita a multis est redarguēdus.⁊ ita vsq̄ in fi. m ℭ Nocet ergo quicunq̄ aliquid nocumenti sentit admittitur ad agendum vel accusandū.vt.xj.q.ij.non liceat. n ℭ Impedit.nec legatis delegatū impedire debet.ex̄ de offi.le.studuisti.

o ℭ Liminibus.argu.in quo quis deligt in eo debere puniri.xj.q.ij.qui ⁊ humanis. xvij.q.iiij.frater ⁊ coepiscopus.

p Dictum est.rectitudinis sed nunquid de consuetudine prescripta possint archidiaconi mulctare.videtur ꝙ non.ex̄ de penis lʒ sed dic ꝙ bene possunt ex quo iudica/

re pñt de ɔsnetudie ꝑscripta.ar.ff.de iudi.l.ij. §.vl.ex̄ de offi.dele.ex lr̄is. Illud ergo exaudi cū pecuniaria pena nō timetur aīs si illa magis timet imponēda est.xxiij.q.v. ꝓdest. dum tamē pena pro eodē peccato nō infliga tur nisi ter in ãno.C.d mo. mulc.ecs.

a ¶ Apli.i. petri.licet ali bi dicatur ꝙ nomie apl̄i paulus desi gnaᷓ.xvj.q.j. ꝑdicator.x.q. iij.q2 cogno uimus.

b ¶ Iniū gitur.videtur ergo ꝙ archi diacon⁹ non habeat nisi d mandatā iu risdictionem de hoc nota ui.xxv.di.per lect].Di.xcv.

c ¶ Uod antē. Hic i titulaᷓ. xcv. di.in q̄ ponit gra . q̄ndam ɔtrarietatem ⁊ eaꝫ soluit. postea ponit duas questio nes ⁊ eas sol uit auctorita te gelasij re petit postea d dignitate pre sbyteroꝝ. ōn dens multa licere presbyteris in episcoporum presentia.

d ¶ Chrismate.j.de ɔse.di.v.man⁹.ꝰ.⁊.c. nouissime.ꝰ.ō.di.xxi.cleros.ꝰ h⁹ad tp̄s ꝓ scā dādo scādalo fuit ɔcessum.nūc ꝟo āttq̄tū.vl i primitiua eccl̄ia presbyteri chrismabāt.nūc ꝟo minime.extra de consue.quanto. Ioan.

¶ Peruenit.debeāt ɔcedim⁹. hoc expeditū ē ꝙ presb̄r chrismādo si sua auc̄te h fac nihil agit.nec pueri aliquid recipiunt.ex̄ de ɔsue.q̄nto. Sed nūqd papa ei demādare h pōt.qdā dicūt ꝙ sic.⁊ ꝙ oia scr̄a q̄ recepit p̄i byter ex delegatiōe pape cōferre pōt . Ar.h. vn̄ diaconus pōt ɔferre diaconatū.⁊ ɔfirma re in fronte.sꝫ nō pōt papa ei demādare vt

dā exercēt dn̄ationē: ⁊ ab eis cēsū exigūt: qd magis ad tyrānidē q̄ᷓ ad rectitu dinis pertinet formam.

¶ Si.n. iuxᷓ apli a sniam epi nō dn̄t esse dn̄antes i clero sed forma sci gregis ex aio ml̄to min⁹ facere h isti debēt sint itaq3 ɔtēti re gularib⁹ disciplis: ⁊ tene ant ꝓpriā mēsurā.⁊ qd ab epis eis iniūgit^b: hoc p pa rochias suas exercere stu deāt nihil per cupiditatez ⁊ auariciaꝫ presumentes.

Uod āt^c Di.xcv. sacerdotes supra iubentur epis tā q̄ᷓ subdit] obedire: nō ita itelligēdū ē q̄si ñ liceat eis p̄sb̄ris pn̄tibus epis sacra celebrare sicut epali supci lio,quidā ab hisvolebāt p̄s byteros ꝓhibere sꝫ q2 p̄s byteri pōtificib⁹ tāq̄ᷓ filij parētib⁹ debent obedire: ⁊ baptiçatos ēt chrismate^d eis tāgere ɔcediᷓ. Unde greg. scribit ianuario epo carolitano. Ubi epi desūt baptiçatos p̄sbri in frōte

Per chrismate ... Peruenit^e ad nos q̄sdam scādaliçatos fuisse. qd pres byteros tāgere chrismate eos q baptiçati sūt ꝓhibui mus: ⁊ nos qdē ſm veterē vsuꝫ ecclesie nr̄e fecimus. sꝫ si oiono de hac re aliqui ɔtristanᷓ vbi epi desunt vt p̄sbyteri ēt i frōtib⁹ bapti çatos chrismate tāgere de beāt ɔcedim⁹. Supra leo ep̄s ꝰ q̄ᷓuis corepis. I. ꝗ gelasi⁹ papa. Ultra suum modū p̄sbri cōtendere nō presumat.

Presbyteros^f vltra suū moduꝫ ɔtēdē ꝓhibem⁹:nec ep̄ali fastigio debita sibimet au dacter assumere:nō ɔficiē di chrismatiꝫ nō ɔsignatōis pontifical'adhibende sibi met arripe facultatē. Sꝫ istud^g greg. pro scādalo se dādo semel ɔcessū legitur. Illud āt leonis pape ⁊ ge lasij vsu approbāte ꝑualuit nisi forte vbi aliquorum consuetudo hoc admisit: vt in absentia episcopi ex trema necessitate cogente ⁊.ex concessione gregorij presbyteri baptiçatos in frontibus liniāt. ¶ Pro hibitō vero leonis ⁊ gelasij

ɔferat ordinē quē nō hꝫ.vel ēt ꝙ ɔficiat cor pus christi.q2 sol' p̄sb̄ris dictū ē . h facite in meā ɔmemoratiōnē.ar.j.q.j.dictū. h dic.h. alij dicūt ꝙ nō pōt papa delegare p̄sb̄ro vt chrismet in fronte.vn̄ isti nihil ɔferebāt. Si obijciaᷓ q̄re h ꝑmisit gre. hoc illis. cuꝫ videaᷓ eis da re sniam pec cādi. dicūt ꝙ inuitus ꝑmi sit. ob nimiū scadaluꝫ. nec dabat eis oc casionē mali q2 iuit⁹ h cō cedebat.xxxv q.iij.ꝙ scp̄si. ⁊.xxxiij.q.ij. si qd verius. alij dicūt ꝙ h.c. loqᷓ ſm antiq̄ tp̄a.sed h nihil ē. q2 lr̄a h⁹.c.ꝰdic ibi ſm veterē vsuꝫ.⁊ q2 ſm hoc greg.ni hil h cōcede ret.Sed nun qd papa pos set eis conce dere. vt chris ma cōnceret. h.dicit ꝙ nō Itē q̄riᷓ nun quid ep̄s de. mādare pōt ea que sunt ordinis ep̄al' sic. sed ea nō pōt demāda re nisi epo.ex̄ de ɔse.ec.aqua.Ea ꝟo que iurisdictionis sūt potest etiam presb̄ro sicut reconciliare.xxvj. q.vj.presbyter aurelius.sed etiā inter ea que iurisditiōis sunt.quedam nō possunt demā dari nisi eisqui adminiculo ordinis illa ex ercerepossunt.vtdeponere ꝟberare clicum. alia sūt q̄ ēt laic] demādari pn̄t.sic iudicare in cā ciuili.Itē dico ꝙ ep̄s nihil hꝫ hodie qd sit meri iperi qd demādari nō possit.de quo lex loqᷓ.ff.de offi.ei⁹ cui mā.ē iur.l.j .q2 oia alij epo demādare pōt nisi vsuꝫ pallij . ex̄ de

¶ Presbyteros. g ¶ Sꝫ (vsu pall'.ad h. istud.hoc allegādo dicit.al's consuetudo non iuuaret in hoc.extra de consue.quanto.

a ¶ Sanctificato. q̄ deficiēte. admiscet̃ aliud. ex̄ de ɔse. ec. vl̄ al. c. qd̄ i dubijs. Et ē duplex cā q̄re ĩfirmi iungũt. q2 venialia delent̃ ꝛ p̄stat augmētū v̄tutib9. ar. de ɔse. di. v. c. j. ꝛ. ij. ex̄ de sacra vncti. c. j. ꝛ q2 citi9 liberat ab ĩfirmitate cō porali. ar. h. Sʒ qd si qs nō hʒ oleū ꝛ iungit chrismate. tenet vnctio. vĩ ꝙ sic. q2 ppe eadē vsia ē. q2 chrisma nō ē nisi oleū balsamo admixtū. ex̄ de sacra vnc. c. j. sicut ꝛ tenet ēptio cū acetū vēdit̃ p vino. q2 ē ppe eadē vsia. ff. de ɔ̄hē. ēp. in vēditiōib9. sʒ forte sec9. q2 nō ē forte ppe eadē vsia. Itē nūqd cōfert h̄ sacr̃m sigs inūgit oleo nō ɔsecrato. vĩ ꝙ sic. q2 ꝛ baptisimus ɔfert̃ ĩ aq̄ nō ɔsecrata. alij dicūt ɔ̄. nec ē sile. q2 vis baptiçādi tota ē in v̄bis. h̄ āt vis ē i re ĩpa s. in oleo. sed ista rō calūniāhʒ. ex̄ de bap. c. pe. Sʒ nūqd pōt h̄ sacr̃m iterari. dicūt qdā ꝙ nō. j. q. j. ꝙ qdā. de ɔs. di. iiij. oñdit̃. si obijciat de m̄rimonio nō valet. q2 veritate inspecta m̄rimoniū nō iterat̃. p2ns ei vnū delet̃ ꝗ̄ scd̄m ɔ̄hat̃. alij dicūt ꝙ p̄t iterari. q2 cū qs sc̄do ĩfirmat̃ desinit in eo esse illud sacramentum quod prius accepit.

Iacob. 2.

in eo casu intelligat̃: cū ep̄i presentes sunt: vel cū non cogit vltia necessitas: oleo v̄o scificato^a p̄mittit̃ eis vngere infirmos. vñ iacobus ait. infirmat̃ qs in vobis: inducat p̄sb̄r̄os ecclie q orēt sup eū: vngentes cū oleo i noīe dn̄i: ꝛ orō fidei saluabit ĩfirmū. Sʒ q̄rit̃ an ep̄is liceat eodē oleo vngere ĩfirmos: vl̄ si in penitentibus huiuscemōi vnctio sit ɔcedēda. De his v̄o ita scribit inocēti9 papa. Oleo sci ficato nō ɔ̄hibet̃ ep̄s ĩfir mos tangere.

Illud^b supfluū videm9 eē adiectū: vt d̄ ep̄o ambigatur qd̄ p̄sb̄r̄is licere nō dubiū ē: nā icirco de p̄sbyteris dictū^c ē: q2 ep̄i p̄occupatōibus alijs ĩpediti ad oēs lāguidos ire nō p̄nt. ceterū si ep̄s aut pōt aut dignū ducit aliquē a se visitādū ꝛ b̄ñdicere ꝛ tāgere chrismate^d sine cūctatōe pōt. cu ius ē ĩp̄m chrisma ɔficere nā nō penitētib9^e istud fundi nō pōt^f: q2 gen9 ē sacr̄i nā qb9 reliq̄ sacr̄a negāt̃^g q̄uō vnū gen9 putat̃ posse ɔcedi. his igit̃ frater charissime oib9 q̄ tua dilectio voluit a nob̄ exponi: p̄ut potuimus rñdere curauimus. Chrisma v̄o a suis ep̄is ad baptismi scificationē p̄sb̄r̄i petāt. Vñ i ɔ. carth. iiij. De eodem.

Presbyteri^h q p dioceses ecclias regūt nō a quibuslibʒ ep̄is^i sʒ a suis nec p minorē clicū sʒ oi āno^k aut pseipsos aut p illum q sacrariū^l tenet: ꝛ añ pasche solēnitatē chrisma petat. Itē hiero. sup ep̄l̃am ad titū. Presbyter idē ē qui ep̄s ac sola ɔsuetudine p̄sunt ep̄i presbyteris.

Olim^m idē erat presbyter q ep̄s. ꝛ añꝗ̄ diaboli instinctu studia vel scismata in religiōe fierēt ꝛ diceret̃ in pp̄lis. ego sū pauli: ego sū apollo: ego aūt cephe. cōi p̄sbyterorū ɔcilio eccie gubernabant̃. postꝗ̄ autē vnusq̄sq̄ eorū q̄s baptiçauerat suos eē putabat nō xp̄i. i toto orbe d̄cretū ē vt vn9 de p̄sb̄r̄is supponeret̃ ꝛ scismatū semia tollerēt̃^n: ꝛ paulopost. Sic ḡ p̄sbi

d ¶ Chrismate. i. oleo. vel vt dicūt quidā ep̄us chrismate. presb̄r oleo inungit. h.

e ¶ Nō penitētib9. ita ɔtinua. vere ei quē ep̄s dignū duxerit ad visitādū ꝛ ita i originali h̄r nō penitētib9. qd̄ itelligit de solēniter penitentibus.

f ¶ Nō pōt sic. j. di. c. vl.

g ¶ Negantur. ar. ꝙ excōicat9 vl̄ anathematiçatus nō possit ɔ̄here m̄rimoniū. qd̄ nō ē verū. ex̄ de eo q dux. i m̄rimo. quā pollu it. significasti. in fine. h.

g ¶ Negāt. ar. oia eiusdē generis eodē iure censeri. ar. di. iiij. deniq̄. ar. ɔ̄. di. v. ad ei9. d ɔ. di. ij. cōperim9. ar. ɔ̄. di. l. studeat. ar. di. lxxxj. sigs sacerdotum.

h Presbyteri q. j. defecē. di. iiij. presbyteri.

i ¶ Ep̄is. peccāt ḡ abbates qui volūt pott9 h̄ accipe ab alijs ꝗ̄ a suis. nisi forte puilegiati sint. vt possint petere a quibuscūꝗ̄ velint.

k ¶ Anno. h̄ exponit̃. de ɔs. di. iiij. oi tēpe.

l ¶ Per sacrariū. i. p diaconē. xxiij. di. si os. ꝛ nō ꝙ ex q̄ res dat̃ certo nūcio. ei9 est iam periculo cuius est nūcius. si nūcio rem dare voluit. secus si misit nūcium. vt eum admoneret ꝙ ei res mitteretur. vt hec colliguntur ff. cōmo. cum qui rem. §. si rem. ꝛ legib9 duabus sequētibus. ꝛ est argu. ff. de solu. siquis. ꝛ. l. si soluturus.

m Olim. idem pauli. id est baptiçatus baptismo pauli.

n ¶ Tollerentur. ꝛ dicit lex ꝙ commodius est singulas res singulis nominib9 distingui. isti. qui. mo. te. infir.

b Illud. vt de ep̄o. ar. qd̄ lʒ minori ex officio multo forti9 maiori licere. ar. xxxij. q. ij. historia. xxxv. q. vj. si duo. ar. ɔ̄. lxxxviij. di. ep̄s gubernationē. ar. si. per ɔ̄riū. viij. q. j. si ergo.

c ¶ Dictū. a iacobo vbi dixit. ifirmat̃ qs ꝛc̄. quis i hoc noīe p̄sbri p̄nt intelligi ep̄i. ar. ɔ̄. distin. placuit. vel. vt manus imponatur.

§.sed qr distinctio nominũ dñlam rerũ dcla rat.vt.xxj.di.cleros sic.C.de codicil.si codicillum. a ¶ Consuetudie.nihilomin⁹ ex in stitutiõe.vt.s̃.di.xciij.legim⁹.ꝛ ita exaudi qd̃ sequr ꝛ magis ex ꝯsuetudie ꝯtrariũ.ar.ex̃ d his que fi.a p̃ la.nouit.

e ¶ Confirmare.in fide.xj.q.ij.ꝙ predecessor.vł iungere oleo infirmoꝝ vel chrismate in vertice. f ¶ Omnia.que ad eos ꝑtinẽt.ar. vocabulũ generalit prolatum non oia particularia comprehendẽ.ar.ꝯ.xxviij.di.de syracusane.

b Ecce ego sed quia ita ꝯtinua.dico ꝙ ꝑsentibus epis possunt cõficere. qr nõ solum hoc sed alia possunt facere.Ex vi littẽ ꝛ etiã ꝓbatiõnis videt ꝙ episcopi non ꝓhibẽt ꝑsbyteros missas cãtare.sed bñdicere ꝛ ꝑdicare ꝛ cetera q̃ sequuntur.

c ¶ Dupli. a clericis. s.ꝛ laicis vel quo ad obedientiã in spiritualibus.ꝛ subministratiõnẽ in tꝑalibus.vel duplici.i.officio predicandi ꝛ sumendi tympanũ.id est tẽporalia.iuxta illud: sumite psalmuz ꝛc̃.

sciũt se ex ecclie ꝯsuetudine^a ei qui sibi ꝑposit⁹ fuerit eẽ subiectos: ita epi nouerit se mag] ꝯsuetudie q̃ȝ dispẽsatõis dñice veritate ꝑsbr̃is eẽ maiores: ꝛ i cõi debẽ ecclia3 regere. I dẽ ad rusticũ narbonẽsẽ epz. Corã epis p̃sbr̃is docere

Ecce ego^b dico ꝑ,licet. sentib⁹ epis suis atꝫ astãtib⁹ i altario presbros posse sacr̃a conficere. ſ3 qr scptũ ẽ. ꝑsbr̃i duplici^c honore honorent: maxie q la borãt i vbo dei.ꝑdicare eos decet.vtile.n.ẽ bñdicere^d. ꝯgruũ ẽ ꝯfirmare^e.ꝯuenit reddere cõiõnẽ: necesse ẽ visitare ifirmos: orare ꝑ iualidis: atꝙ oia^f sacr̃a di cõplere.nemo hic epoꝝ iuidia diabolice tẽtatiõis iflatus irascat: si plebẽ iter dũ ꝑsbr̃i exhortant: si i ecclesijs ꝑdicẽt: si plebi vt dictũ ẽ bñdicãt.eteni abnuẽtib⁹ mihi ista sic dicã: q nõ vult ꝑsbrõ facere q̃ iubẽt a deo: dicat qd mai⁹ ẽ xp̃o aut qd poterit corpi ꝛ sanguini eius aꝑponi si ꝑsbr̃ xp̃ȝ ꝯsecrat cũ i altario dei sacr̃a bñdicit: bñdicere^g ꝑplз nõ dзʰ: q xp̃ȝ ꝯsecrare nõ metuit. circa laicos ac mulieres iubentib⁹ vobis o iiustissimi sacerdotes ꝑsbr̃ dei bñdictionẽ ꝑdit: officia amittit: lingue op⁹ nõ hȝ ꝯfidẽtiã ꝑdicãdi: ꝛ trũcat⁹ ẽ oi pte vtutũ.solũ ꝑsbr̃ij hȝ nomẽⁱ: plenitudinẽ ac pfectionẽ q̃ ꝯsecratiõni ei⁹ cõpetit ñ retẽtat.qs igit hic rogo sacdotes honoꝝ vĩ ẽ: vt dãnũ gibbi iferat^k: qñ cũ pastorib⁹ ꝑ potẽtiã auferẽ deo digna diligentia: ꝯtagiũ q̃ddã ꝛ calamitas crescat i gregib⁹: ac dñici pr̃imonij^l dãna ꝯtrit is.dũ soli vulg i ecclijs potẽtari.ꝑsbr̃i vo ab initio iudices negocioꝝ^m eẽ mãdati sũt.ꝑsbr̃i sacerdotũⁿ iter esse dñt ꝯcilijs: qñ ꝛ ipsi ꝑsbr̃i vt legim⁹ epi noiant ẽm qd̃ dictũ ẽ ad epm: noli negligere gr̃a3 q̃ data est tibi ꝑ ipositionẽ manuum presbr̃i.ꝛ alibi ad maiores

g ¶ Benedicer.i.absolũẽ vel ꝑuatim reconciliare non solemniter.vt.xxvj.q.vj.c.j. h ¶ Non d betargu.cui licet plus licet ꝛ minus. vt.xvj.q.ij.c. j.sed magis tripliciter dicitur efficacia.vt baptismus.vt.xxxij di.§.verum. s.quia mortalia tollit ꝛ venialia propter rem subiectã ꝛ sanctitatez. vt corp⁹ christi. vt hic auctoritate ministrantium. vt que ad episcopos solos pertinent. vt j.de conse.di stin.v.man⁹. ꝛ quarto mo do propter significatiõnẽ vt matrimonium quod significat christi ꝛ ecclesie coniunctionem.extra de biga.debitum. quinto propter multitudinem conuersorum. j.q.j. interrogo.

1.tim.2 [margin]

2.tim.4. [margin]

d ¶ Benedicere.cum episcopus abest. sed hec solutio non valet.quia hic loquit cum ꝑsens est eps.vel intelligas istud qñ bene dic privatim sine solemnitate.al's contra.xxj di. deniꝙ Item contra.xxvj.q.vj.ministrare.ſ3 ꝛ illud siłr intelligit de solẽni benedictione. vel dic ꝙ qñ cãtat missam presente epo.dȝ iniuere epo vt ipse bñdicat.ſ3 si vult eps bñdicere nõ bñdicet ꝑsbr.ar.de ꝯse.di.j.cũ ad celebrãdas.al's presbr̃ suo iure põt bñdicẽ.naz eoipso ꝙ ei dat ꝑtãtem bñdicendi. imponit ei tãꝙ minor.ꝛ põt ab eo bñdici.ar.ff.de iurisdi.om.iud.l.est receptũ.ꝛ ad trebel.ille a q̃ §.tempestiuũ.h.vel dic ꝙ eoipso ꝙ ꝑmittit ei missam celebrare.per ꝯñs oia que sine missa esse nõ possunt.vt ex̃ de offi.dele.preterea.

i ¶ Nomẽ.argu.C.de cur.fur.cũ alijs i fi.

k ¶ Infeıratis.id est remoueatis presbyteros a consecratione ꝛ predicatione.sicut ille qui gibbum habet.vt.s̃.distin.xlix.hinc et enim.vel damnum gibbi.quia non predicãtibus presbyteris incuruatur populus in delictis.ꝛ quasi gibbosus efficitur.

l ¶ Pr̃imonij.i.reꝝ ecclie.j.xxj.di.i nono.

m ¶ Negociorum.id est causarum.vt.xj.q j.relatum.ꝛ.ij.q.v.si quis.

n ¶ Sacerdotum.ergo ꝛ omnes interesũt concilio metropolitãi.vt.xviij.di.c.pe.ꝛ vlt.

a ¶ Error. hic collige q ea q p errorē statuta sūt ex diuturna vtētiū pbatiōe ius faciūt lo. qd falsum est. cū ɔsuetudo debeat eē rōnabil' z pscripta vt ex̄ de ɔsue. c. vl. nec ista lr̄a ɔ̄ dicit. b. z rōne multitudis excusentur a pēa nō a culpa. vt §. di. iiij. deni qz. qd eni factū ē infectū esse nō pōt. in aut. d equal'. do. §. j. ff. de capt. i bello. §. facti.

b ¶ Uel ad pñs. i. āmō.

c ¶ Qd rome. sc3 vbi minores exercent sua officia pñtibus maioribus.

tiam. viij. q. iiij. nonne.

b ¶ Me. argu. q frustra petit debitum qui quod debet non impendit. vt. xxviij. q. j. si in fidelis. xxxj. q. v. si ducturi. §. di. ix. neqz in fi. x. q. j. placuit. xxij. q. vlti. de forma. xviij. q. ij. abbatib⁹. ar. contra. xj. q. iij. inter verba. xciij. dist. dominus. xxxiij. q. v. q do

i ¶ Inuide ant. argu. ɔ̄ epōs. qui malunt habere illitteratos q̄ litteratos circa se.

k ¶ Reuelatum. §. dist. viij. frustra. C. de offi. rec. potentiores.

l ¶ Sedenti in loco inferiori.

m ¶ Taceat. cum non debent interrumpere verbum eius.

actu. 20. ioan. 13. mat. 2. luce. 3. ioan. 1.

Sto. q̄ clericos ᵃ hoc est ɔ̄ supcilīū epoꝝ. q subditos appellāt filios cū debeāt eos appellare fratres. vt. viij. q. j. qd aūt. vl' socios. vt. x. q. iij. cauēdum caueāt tñ clici ne cū scribūt epo vocēt eū frēm. prout dicit dñs imperator. q iudices supioribus honorē debēt facere in salutatiōe. C. d offi. di. iu. l. ij. ar.

natu. q vos posuit epos regere ecclīam suā. ¶ Sed oderūt hoc supbi sacerdotes pſbīij noie q nolūt hoc eē qd xp̄s q discipuloꝝ pedes lauit. q baptizat⁹ a ioāne ē: licz baptizādū a dño se eē pclamaret. qd ppterea scribo vob vt si pteriti tpis errorᵃ iā nō pōt reuocari vl' ad. pñsᵇ in ecclijs fiāt qd romeᶜ fit' qd i aphrica: qd i oriēte: qd in hispania: qd in gallia: qd i britania: qd in oib⁹ locis: vbi humilitas pseuerat: qd ēt in cel' fit qd mai⁹ ē: vbi sedes angeloꝝ legit disposita.

I. dē ad nepotianū. *Epi

Sto⁹ subiect⁹ hibeāt pōtifici tuo: z q̄i parētē aie ama. sed epi sacerdotes sciāt se eē nō dños. honorēt clicos q̄si clicos: vt ipsis epis a clicis. q̄i epis honor deferatᵉ: sciūt ᶠ ē illud oratoris domicij. cur ᵍ igt te habeā vt pncipēs: cū tu meʰ nō hēas vt senatorē: qd āt aarō z filios ei⁹ h eē ep3 z p sbīos nouerim⁹ vn⁹ dñs vn⁹ baptism⁹ vnū tēplū vnū sit misteriū recordemur sp q apl's petr⁹ pcepit sacerdotib⁹. pascite eū q i vob ē gregē domini puidētes ñ coacte s3 spōtanee s3 dñi pceptum neqz turpis lucri cā s3 voluntarie: neqz vt dñantes in clero s3 forma facti gregis ex aīo vt cū appuerit princeps pastoꝝ pcipiatꝭ imarcescabilem glie coronam.

¶ Pessime ɔsuetudis ē i qbusdā ecclijs tacere psbyteros z pñtib⁹ epis ñ lo q q̄ⁱ eis iuideātⁱ aut eos d dignētꝭ audire. s3 si aliud i gt apls paul⁹ fuerit reuelatumᵏ sedēnˡ por taceatᵐ. Gli a pñs ē filius sapiens. Suadeat eps in iudicio suo cū tales elegēit sacdotes.

I. ħ ex ɔci. laodi. *Presbi. epos ñ pcedāt: s3 comitēt vel subsequantur.*

On ⁿoz psbīos añ ingressū epi igredi z sedereᵒ i tribunalib⁹ᵖ s3 cū epo ingredi: nisi forte aut egrotet epus aut i pegriatōisq ɔmodo eū eē ɔsīterit.

I. ħ ex ɔci. cartha. iiij. *Eps nō dñz s3 collegā se psbīoꝝ cognoscat.*

Pūs in q̄libz loco sedēs stare p sbīm ñ patiat.

I. ħ ex eodē *Pūs in* [illegible] eccia i ɔsensu psbīoꝝ sublimior sedeat. intra domū vero collegā se psbīoꝝ cognoscat.

On ops tempore solennium officiorum. vel cum redeunt a processione ad chorum.

o ¶ Et sedere. coniungat ingredi z sedere. als falsum esset.

p ¶ In tribunalib⁹. C. d here. z ma

s. petri.

C. de offi. pre. vr. l. j. vbi hoc idem dicitur.

e ¶ Deferatur. sed pone q eps aliter se hēat ɔtra istū q̄ debeat. nūquid pōt iste suo iure ei obedientiam negare. vi q sic. arg. xlv. di. cū beatus. xxij. q. v. de forma. z fides non est seruāda nō seruāti. ex̄ de iureiu. puenit. secus tñ est. ɔsulo ergo ei vt agat p sup. riorem ar. xj. q. iij. si eps. ix. q. iij. nūc vo.

f ¶ Scitū est. i. sapienter dictum. z ideo sciri dignū.

g ¶ Ut principem factum respicit. nam de iure tollerandus est prelatus vsqz ad sententiam.

niche. cuncti.

p ¶ In tribunalibus. id est in sede iudiciaria. vt non iudicent sine eo.

q ¶ In peregrinationis. de licentia superioris. j. de conse. distin. v. non oportet. z de consensu ipsius ecclesie. extra de vo. z vo. re. c. magne. z etiam domini pape.

Piscopus. non patiatur. ita q non liceat ei sedere. nisi presbyter assumeret sibi officiū standi. C. de post. quisqs. §. vltio.

Piscopus. collegam. ita tñ q non contēnatur. ff. de of. presi. obseruandū. §. io.

a Presbyter. non signet in vertice. quia in fronte non potest etiam aucte episcopi vt de cõse. di. iiij. presbyteri. Di. xcvj.

b Illud aũt. Hic depingitur. xcvi. di. magister posuit cõstitutionẽ honorij augusti lata super elec. ro. pon. lxxix. distin. si duo. sed ne videret laici hr̃e ptãtẽ cõstituẽdi vel disponẽdi de rebus ecclie. iõ reducit h̃ illã cõstitutionem ad memoriã vt oñdat q laic⁹ nõ habz ptãtẽ suo iure cõstituendi aliquid de rebus ecclie. bñ tñ possũt laici rogati consilijs iteresse ꝛ de rebus ecclasticis cõstituere. non tñ vt valeat eoꝝ cõstitutio. q2 ipsi cõstituunt sed q2 ratum habet ecclia. vt dicit gra. j. dist. proxi. §. j. ꝛc.

c Bñ. Symmachus papa laborabat in extremis. ꝛ timuit ne in electione sui successoris propter strepitus hereticorũ scisma interueniret. rogauit patriciuz basilium qui gerebat vices odoacris regis. q ipse interesset in electiõe sui successoris basilius statim symmacho viuẽte fecit q̃ndã cõstitutiõez s. q sine ei⁹ cõsultatiõe nõ fieret electio summi pontificis. pterea q nõ liceret alicui predium ipsi⁹ ecclie alienare. q̃ cõstitutio retractatur hic. tum q2 ibi quedã cõstituta sũt q̃ a laico nõ pñt cõstitui. tum quia res esset mali exempli. lxiij. distin. §. verum.

d Plenitudo. j. vj. q. j. si omnia.

mũ vo collegã pſbyteroꝝ se eẽ cognoscat. **I** Itẽ ex pc. martini pape. Sine pcepto epĩ pſbr̃ nõ signet ifan

Presbyter a pñte ẽpo nõ signet ifantes nisi ab ẽpo fuerit illi pceptũ. **I** Itẽ ex ↄci. geruntensi ca. iij. De eodẽ.

Presbyteri i ecclia ciuitatꝭ ẽpo pñte vl' pſbyteri ipi⁹ vrbis offerre nõ pñt: nec panẽ sacrificatũ dare calicẽq3 porrigere. si vo absentes hi fuerit ꝛ ad dãdã oṙonẽ vocẽt: soli dare dñt.

Illud b ãt Di. xcvi. honorij augusti qõ de electione sũmi pontificis supra cõstituisse legit: nulli⁹ eẽ momẽti pbatur: cũ nõ solũ de ordinibus s3 nec ẽt de reb⁹ eccíasticis laici legat aliqñ attributa disponẽdi facultas: vñ q̃cũq3 a pncipib⁹ in ordinib⁹ vl' in ecclasticis reb⁹ decreta iueniunt: aucthoritatis nulli⁹ eẽ mõstrat. **Un** ñ symmach⁹ simplicius ẽps catholice eccie vrb rome in synodo residens dixit.

De rebus ecclesiasticis disponendis laicis nulla facultas attribuitur.

Bene c quidem fraternitas vr̃a ecclasticis legib⁹ assueta sub diui timore iudicij q̃ erãt statuẽda diffiniuit ꝛ ad iusticie cumulũ puenit: cũ sufficiẽter oia ãplectit nec adiecti one idiget plenitudo d: marie e õ clerici q̃s amor dñatiõis iuasit ꝛ iugũ disciplinę eccliastice fecẽ respuere: q̃ꝝ excessus enarrare difficile ẽ. vnũ tñ qõ occurrit venerãdo ordini vr̃o itimare ñ differo: iter alia scptura q̃ndã illustri memorie f basiliuz q̃si p eccliastice amore sube ↄscpsisse refero i q̃ nullus romãe eccie iter fuit vl' subscpsit g ãtistes: p quẽ potuisset firmiatẽ legitimã sortiri. nec g iñ h disputẽ: vñ põt vi3 iudicare ↄsiliuz regratꝭ ꝛ referat in mediũ: vt ex lectiõe cog̃scatꝭ cuiusmõi possit habẽ subaz. **C** Sctã synodus i rñdit. deferat i mediuz vt cuiusmõi sit possit ag̃sci. **B** cũ diceret: hõnusda diacon⁹ recitauit: cũ i mãsoleo k qõ ẽ apud btñ paulũ aplm resideret sublimis ꝛ eminẽtissim⁹ vir pfect⁹ ptorio atq3 pricius agẽs ẽt vices pcellẽtissimi regis odoacr⁹: basili⁹ dixit: q̃q̃ studij vr̃i ꝛ religiõis itersit vt in ẽpatus electiõe l ↄcordia principaliter seruet ecclie: ne tñ per electiõis occasiõem status ciuitatꝭ reuocet in dubiũ admonitione btissimi viri pape nr̃i symmachi simplicij: quaz ante oculos semper habere deberemus: hoc nobis sub obtestatione meminisstis fuisse mãdatum vt pp

e Marie bene diffiniuit supple

f Meorie q̃ iã decesserat basili⁹ tpe huius synodi.

g Ul' sub scpsit. ar. i ꝯscrib⁹ rep ecclasticaꝝ nõ sufficẽ ↄsensus clicorum nec i aliẽatio nib⁹. nisi spẽcialr subscribãt. ar. x. q. ij. casellas. xij. q ij. abbatib⁹. ꝛ xij. q. ij. sine exceptione.

h Iñ disputẽ. ñ ẽ disputãdũ ð eo ð q̃ stati ↄstare põt. si ergo vxor petat si bi vir restitui. ꝛ vir parat⁹ ẽ i ↄtinẽti pbare ↄsãguinitatẽ. nõ ẽ audiẽda. ff. vt i pos. le. is a q̃. ar. ꝯ. ex ð resti. spo. i fas

i Synodus. verba notarij.

k In mãsoleo. verba scptoris man soleum pꝓe ẽ sepulchrũ. ꝛ dicitur a mansoleo rege. cui vxor construxit sepulchrum mire pulchritudinis. vnde ꝛ alia sepulchra sic sunt appellata.

l Electiõe. nõ tñ vt aliqd inde ↄstitueres. ꝛ ita excessisti finẽ mandati basilij.

a ❡ Ac ne confusionis. ꝓsecutio legis. ꝛ cō tinuantur verba sic. nō celebret de electione pape ꝛc̄. ac ne. b ❡ Nihil debuisset. hoc di cit ꝓpter quosdā q viuēte priore symmacho tētauerūt aliū eligere. vt. di. lxxix. siqs papa. ꝛ. c. null⁹. io.

re. ꝛ h benigne statueret sec⁹ tn̄ ē de iure. q2 bn̄ ꝓscribit laic⁹ rē ecclie cū fructib⁹ ēt ꝑcipi ēdis. si sit malefidei possessor. ꝺ rei. ſpo. ḡuis. i ❡ Perlegat. ff. de le. ꝛ con. in ciuile. k ❡ Heredes. turpia eni lucra ab heredibus sūt extorquēda. ex̄ de vsur. tua. ff. d calum. in here dē. sed ꝛ alienator potest conueniri. vt no. xij. q. ij. monemus.

illū strepitū ꝛ venerabilis ecclie detrimētū: si euz de hac luce trāsire ɔtigerit: n̄ sine nr̄a ɔsultatiōe cuiusli bet celebret electio. hec cū legerēt cresconi⁹ tuterdie ecclie ep̄s surgēs de ɔuen tu dixit. ꝭ ꝑpēdat scā syno dus: vtꝝ ꝑtermissis religi osis ꝑsonis qb⁹ maxie cu ra ē de tāto pōtifice: laici electōez ei⁹ i suā possint re digere ꝑtātē. qꝺ ꝯ canōes eē māifestū ē. ❡ Itē hor misda diacon⁹ legit dixisse ac ne[a] ɔfusiōis atq3 dispē dij aliqd venerabil' ecclia sustineret: miramur ꝑter missis nob̄ qcq3 de rebus eccie fuisse tētatū: cū sacer dote nr̄o supstite nihil[b] de buiss3 assumi. q̄re si āplitu dini v̄r̄e ꝛ scitati placet: in columia oīa q̄ ad futuri ā tistit̄ electionē respiciūt: re ligiosa veneratōe fuemus hāc legē speciali' ꝑferētes[c] quā nob̄ heredibusq3 nr̄is xp̄iane mētis deuotiōe san cim⁹: ne vnq3 ꝑdiū siue ru sticū[d] siue vrbanū: vel orna mēta aut misteria eccliaꝝ q̄ nūc sūt vel q̄ ex qbuslib3 titul'[e] ad eccliaꝝ iura ꝑue nerit: ab eo q nūc antistes sub electiōe cōi fuerit or dināđ⁹ ꝛ illis q futuri secu lis sequūt q̄cūq3 titulo atq3 cōmēto alienari liceat. ꝛ q cūq3 ꝭ facere voluerit: ief ficax atq3 i irritū reuocet. sitq3 faciēti ꝛ ɔsentiēti dā ti accipientiq3 anathema. ❡ Marini⁹[f] ep̄s bletāe ecclie dixit mō scā synod⁹ dignet edicere: si licuerit la ico[g] hōi anathēa i ordinez

ecclīasticum dictare: aut si potuit laic⁹ sacerdoti ana thēa dicere: ꝛ ꝯ canones qꝺ ei nō cōpetebat ɔstitue re: dicite qd vob̄ videt de me: licuit laico legē dare. Scā synod⁹ dixit. nō licu it. ꝛ adiecit: lege sequētia. hormisda diacon⁹ legit ēt is q ꝑdiū seu rusticū vl' vr banū iur] ecclīastici fuerit ɔsecut⁹ nouerit se nulla le ge vel ꝑscꝑtiōe munituz[h] s3 siue is q alienauerit siue q eū seq̄ns volūtate ɔtra ria ꝑdiū hmōi alienatū re tinere voluerit: id cū fru ctib⁹ restituat: q̄s illic cōse cut⁹ fuerat hec cū legeret: stephanus venusine ecclie ep̄s surgēs ex ɔsensu dixit ꝑlegat[i]. hormisda diacon⁹ legit. q̄ pena placuit accipi entis ēt heredes[k] afficere: in q̄ re cuilib3 clicoꝝ nulla ꝯ dicēdi libera sit facultas. ❡ Iniquū est ei ꝛ sacrile gij instar vt q̄ ꝓ salute ꝛ re ge aīaꝝ suaꝝ vnusqsq3 ve nerabili ecclie paupꝫ cā ɔtulerit aut certe reliq̄rit[l]: ab his q̄s maxie suare cō uenerat i alteꝝ transferat. plane q̄cūq3 i gēmis vl' au ro atq3 i argēto necnō ꝛ vestib⁹ min⁹ apta vsib⁹ vl' ornatui videbūt eccie q̄ s uari ac diu manere n̄ pn̄t sub insta estiatiōe vēdāt[m] ꝛ erogatio religiōi ꝓfici at[n]. cūq3 electa eēt: laurē ti⁹ ep̄s mediolanēsis[o] eccie dixit. ista scꝑtura nullū ro mane ciuitatis potuit obli gare pontificē: q2 nō licuit laic] statuēdi in ecclesia ꝑ ter romanum[p] pontificem

c ❡ Preferentes. i. pńo statuentes.
d ❡ Rusticū. qd sit rusticū ꝑdiū. ꝛ qd sit vrbanū ꝑdiū. hēmi⁹. ff. ꝺ ꝟ. rusti. ꝑdi. ꝛ ꝺ ꝟ. vr. pre.
e ❡ Titul'. siue dōatōis siue emptōis
f ❡ Marin⁹ sic ꝛ iurisꝑiti dicūt qd sentiāt. ff. de his q̄ in te. de len. l. proxie.
g ❡ Laico n̄ licuit laico iure suo. s3 ex ɔlegatiōe pape bn̄. ar. xxxij. di. ꝟ. ver. x. q. iij. c. vl. sed vtꝝ ep̄s laico possit ꝭ committē iā dicem⁹. j. e. c. ꝙ n̄. m. tn̄ dic̄ ꝯ. q2 mucro est ep̄i. imo nec ꝑsb2 hoc pōt
h ❡ Munitū. nā siqs emit rē ecclie vel aliā rē in casu illicito n̄ pōt ꝑscribē. nā dic̄ lex ꝙ n̄ ē dubiū eū malefidi possessoré. q ꝯ legē iterdicta mercat. C. de agri. quēadmōuz. nā nec iur] igrantia pōt eū excusare. ff. ꝺ iur. ꝛ fac. igno. l. iu

l ❡ Reliq̄rit. in morte relinquēdo. nam verbum illud ꝛc̄. ff. ꝺ tab. ex. l. ij. ꝟ. vltimo.
m ❡ Uendantur. arg. C. de admini. tu. lex.
n ❡ Proficiat. h termi nat lex ipsa.
o ❡ Mediolanēsis. arg. mediolanē. ꝑrogatiuā fe dis hic ante rauēnatē. cū ante eū resideat. sicut in alia synodo ante eū scri ꝑsisse legitur s. dist. xvij. ꝟ. hinc. ꝛ. ꝟ. illud ꝭ. tn̄ aliter hic soluit distin. xvij. ꝟ. illud.
p ❡ Preter romanū. id est pape auctoritatem ꝛ consensum eius. sed contra. xvi. questione vltima in noua actione. sed ib

nō prohibet φ eps laico nō possit cōmittere officiū ad tps.sed ne iurisdictionē largiatur ei in perpetuū.ꝛ ē ar.papā q̄ślibꝫ cām ecclesiasticā posse cōmitterē laico.xxiij.di.mulier ꝛ.xciij.di.valde.v.q.iij.q eps.lxxix.di.si duo j.e. denicꝫ cōtra intelligendū est nō sua auctitate. Sꝫ nūqd auctitate epi pōt laicus aliqd cōstituere in ecclesia. videt φ pdicare pt inuitatus a clericꝫ.xxiij.di. mulier.ar.ex̄ de so.comp. nullus iudi. dic cū.h.φ si potest ex de legatiōe .epi. causas specia les tractare. nec excom mūicare.vnde nihil faciunt qui pueros excōicat. ꝛ per seruiētes.cām autē ciuilem laicꝫ episcopus cō mittere pōt. ꝛ ita intellige pre.decre. ꝛ quod dicit de predicatione speciale ē. Quid ergo dices de templarijs.nōne ipsi possunt excōicare fratrē suum.dici potest φ sic. qꝛ ipsi nō sūt laici.ar.xij.q. j.duo.

hēe aliquā ptātē: q̄s obse qndi manet necītas nō auctoritas ipandi[a]:maxie cū necꝫ papa roman[9] subscripsit:nec alicui[9] fm canones metropolitāi legat[b] assensus petr[9] eps rauēnaẞ eccie dixit: scptura q̄ i nr̄a ꝯgregatiōe vulgata ē: nullas vires hēe māifestū est: qꝛ nec canōib[9][c] ꝯuenit:ꝛ a laicali psona ꝯcepta videt marie qꝛ ī ea null[9] aplice sedis psul iterfuisse vl' ꝓpa subscptiōe eā firmasse mōstrat:eulali[9] eps syracusane eccie dixit.scptura q̄ i sacerdotali ꝯcilio recitata ē:euidētissimis documētꝭ ꝯstat eē iualidā.pmuꝫ φ ꝯ p'm reglas a laicꝫ:q̄s uis religiosis[o]: qb[9] nulla de eccliasticꝫ facultatibus aligd disponēdi legit vncꝫ attributa facultas:fctā vl. deiñ φ nulli[9] psulis aplice sedis subscptiōe firmata docet: qd si cuiuslibꝫ pui cie sacerdotes itra suos termios ꝯcilio hito qeqd sine metropolitani sui auctē tractauerit irritū eē debere[e] sci pies sanxerunt:q̄to magꝫ qd i aplica sede nūc extāte psule q merito[f] btī petri apli p vniūsuꝫ orbeꝫ pmatū[g]obtinēs sacerdotij statutꝫ synodalib[9] ꝯsueuit tribuere[h] firmitatē a laicꝫ licet ꝯsentiētibus aliq̄ntis

epis q tm̄ pōtifici a q̄ ꝯsecrati pbanī piudiciū iferre ñ potuerūt: psūptū fuisse cogscit virib[9] carere[i] nō dubiū ē nec posse itra ecclastica vllo mō statuta cēseri sctā synod[9] dixit .lꝫ ꝑꝫ ꝓsecutionē venerabilium frm̄ nroꝝ laurētij petri eulalij cresconij maximi vel stephani[k] necꝫ apō nos in certū hi.hāc ipaꝫ scptura nulli[9] eē momēti: verūtm̄ ēt si aliq̄ possit rōne[l] subsistere:modis oib[9] in synodali ꝯuentu ꝓuida btitudis vr̄e snia eneruari ꝯueniebat ꝛi irritū deduci:ne in exēplū remaneret: psumēdi qbuslibꝫ laicꝫ q̄uis religiosis vl' potētib[9] in q̄cūcꝫ ciuitate q̄libꝫ mō aliqd decernere de ecclīasticis facultatib[9]:q̄rum solis sacerdotib[9] disponēdi indiscusse a deo cura cōmissa docet . Vn̄ in septima actiōe[m] chalcedonēsis cōcilij marcian[9] impator dixit iter cetera.Impatores ad fidē ꝯfirmādā nō potētiā ostēdēdā synodo iteresse

N Os[n] ad fidē ꝯfirmādā nō ad potētiaꝫ ostendendā exēplo religiosissimi pncipis ꝯstantini synodo interesse volum[9]: vt veritate inuēta[o] nō vltra multitudo prauis doctris attractata discordet. Item.

dūt.

a Imperandi.j.xvj.q.vltima.non placuit.

b Legatur.verum est φ non legitur assensus metropoli.fm canones . id est legitimus.bene tamen legitur consensus episcoporum.argu.j.eo.c.j.illa ergo determinatio que precedit fm canones soluit cōtra.

c Nec canonibus. coniuncta accipe hec duo non diuisa vel iurisconceptio.

d Religiosis.j.xvj.q.vltima.laicis.

e Debere.j.xviij.q.iij.c.ij.

f Qui merito.s.xi.d.stin.non vos.

g Primatū.j.ix.q.iij.nec.ꝛ.c.antiquis.

h Tribuere. s. distinc. xvij.c.j. ꝛ. ij.

i Carere s.disti.xx. in tantum.

k Vel stephani. iste tamen stephanus non dixit nisi perlegatur.ꝛ sic p tale verbum itelligitur aliquis consentire'. vt nota. s.lxiij.distin. in synodo.

l Ratione.argu. ratione auctoritatis aliqua repelli.licet sint bona.argu.x vj.distin. c.j. j.q.j. princi pat[9]. ff. de re mili.l.ij.§.i bello.argu.ꝯ j.q.j.domin[9] declarauit.ar. ꝯ.j.q.j.nōne. ꝛ.c.sodomite

m Actione.dicitur pma actio. qꝛ fiebat propa de in synodo.xvj.q.vij. in noua.

n Nos interesse.similiter solebat interesse electioni pape propter hereticorum scandalum.argu.di.lxiij.qꝛ sancta.

o Inuenta.ꝛ ita videtur φ possit de fide catholica disputari.ar.ꝯ.C.de sum.tri.nemo.xxiij.q.ij.cum quibus.ꝯ.dubitādo nō licet disputare de ea.qꝛ dubius in fide hereticus est.ex̄ de here.dubius.als disputatur j.e.sat|.xxiij.q.vj.vt vides.C.d̄ epi.ꝛ cle.q̄m.

a Ubi nam. hec. iiij. ca. loquuntur de materia igna cij. de quo dicitur. s. xxj. di. submittitur. ar. omissum intelligi qd scriptu nō invenitur. ar. x. q. j. hac consuetudine. de conse. di. iiij. cum itaqz. z. c. se. ff. de verbo. ob. gegd

b Interfuisse. non rogatos. lxiij. di. hadrian⁹.

c Ad clericos. dic hic q nomen clericos stricte accipitur. vnde per finem z ad omnes zc. comprehendit deo devotos z tales personas. vel dic prout sonat. ar. quod omnes tangit ab omnibus debere tractari. z approbari. arg. di. lxvj. c. j. C. de auc. pres. vt ueterum. de hoc extra de his que a p. c. fi.

d Denicqz. argu. q episcopus in causis ecclesiasticis laicum non possit preficere. argu. contra. s. eo. bene quidem.

Ex eadem. De eodem.

Quedam capitula sūt que ad honorē vře reuerētie vobis obseruauim⁹: decorū esse iudicātes a vobis hec regulariter potius firmari per synodum: q̄ nřa lege sanciri. Item nicolaus papa. Synodali conuentui imperatores interesse non conuenit: nisi vbi

x. c. io. Ubi^a nā de fide agitur. legistis impatores antecessores vřos synodalib⁹ conuentib⁹ interfuisse^b: nisi forte in qbusdā vbi de fide tractatū est: que vniuersalis est: que oium cōis: q̄ nō solū ad clericos^c: verū etiā ad laicos z ad oēs oino ptinet christiāos. Idē De presulibus diuinarū rerum q hūanis rebus pfuit iudicare nō possunt.

Denicqz^d hi qb⁹ tm̄ humāis reb⁹ nō diuis pesse pmissū est: quō de his p q̄ dina ministrant iudicare^e p̄sumat^f penitus ignorant⁹ Idē. Nec etiā ipator iura pontificie: nec pontifex iura regia vsurpet.

Cum^g ad verū^h vētū ē: vltra sibi nec ipator iura pōtificatus arripuit: nec pontifex nomē iperatoriū vsurpauit^i. qm̄ idē mediator dei z hoīum hō christ⁹ iesus actibus ppriis^k z dignitatibus distinctis officia ptātis vtriusqz discreuit^l ppria volēs medicinali hūilitate sursū afferri nō hūana supbia rursus^m inferno demergi: z vt christiāi iperatores p eterna^n vita pontificib⁹ indigerēt: z pōtifices p cursu tpaliū^o tm̄ mō^p rez iperialib⁹ legib⁹ vterent: q̄tenus spūalis actio a carnalib⁹ distaret in cursib⁹: z deo militās minime se negocijs seclarib⁹ implicaret ac vicissim nō ille rebus diuinis preside-re videntur: qui esset secularibus negocijs implicatus. Idem. Seculari potestate pōtifex prorsus nec solui nec ligari valet.

e Iudicare. j. xvij. q. iiij. diffinit. contra. in fine. sed ibi dic principis id est principalis persone. vel id est episcopi. xxxv. di. ecclesie.

f Presumant. ar. q clericus diffinitionibus principum z laicorum non debeat supponi nisi per reconuentionem.

g Cum ad verum. hoc. c. expositum est. s. x. di. qm̄ idem: ideo hic non labores.

h Ad verum. i. ad discussionem veri. vel id est ad tempus christi.

i Usurpauit. ar. cum iste ptātes sint diuise. q imperator nō habet gladium a papa vt. j. e. in scripturis. z. c. duo. z. c. si imperator z. xciij di. legim⁹. z qz implum a solo deo ē. xxiij. q. iiij. q̄situ. ar. s. lxiij. di. tibi dño. Item qz petro sunt date claues celestis z terreni imperij. xxij. di. c. j. Item qz deponit imperatorem. j. xv. q. vj. alius. z. c. iuratos. z. j. q. iiij. qz presulatus. quere. s. de hac mā. x. di. c. qm.

k Proprijs. i. imperij z sacerdotij. vel p prijs q̄ ad christū. qdam eni gessit tāqz imperator. puta cū eiecit de tēplo zc. ij. q. vij. accusatio. z cū coronā de spinis portauit qd est signum regni. xij. q. j. duo.

l Discreuit. imo videtur s. qz n̄ discreuit. sz cōiundit. cum ipse vn⁹ z idem vtrūqz officium gessit pse sz dicq iō ipe vtrūqz offm̄ gessit per se vt notaret q ex eodem fonte pcesserūt. xcj. di. clericos. nā dicit lex q sūma nobis dona a deo pcessa sunt. s. sacerdotium z imperium. in aut. quō oz epos. in pn. colla. j.

m Rursus. pm⁹ per superbiā ceciderunt. vn̄ hoies in infernum demergebantur: christus autem nos humilitate sua sursum erexit. sz si hūent oēs oia offā supbirēt. ita q itez dmergerēt i isernum.

n Pro eterna. j. de pe. di. j. multiplex.

o Temporalium. argu. q in causis spiritualibus. vt in matrimonio non sit vtendum legibus temporalibus. ar. xxxiij. q. ij. int hec. xj. q. j. continua. argu. de conse. distin. iij. celebritatē. sz i alijs lz eis vti. si n̄ obuiēt canōib⁹. ar. di. x. si i adiutoriū. ar. di. liiij. ex ātiqs. h.

p Tantummodo. h. oc aduerbium determinat tm̄ illud adiectiuum temporalium. non illud verbum vterentur. z sic est falsum hic notatum ab. h. argu. q in causis spiritualibus zc. Nam bene licet leges allegare in spiritualibus. xxxv. q. v. ad sedem. xv. q. iij. s. cum autem laurentius. vel dic tm̄modo id ē maxime. sic econtra. xj. q. iij. si qis episcopus.

Satis evidenter ostendit sacrari potestate nec solui prorsus nec ligari pontificem: quem constat a pio principe constantino: quem longe superius memorauimus deum appellatum: cum nec posse deum ab hominibus iudicari manifestum sit. Sed et theodosius minor scribens ephesine prime synodo scribens ephesi/ ne prime dixit: deputatus est quidem candidianus magnificentissimus comes strenuorum domesticorum transire vsque ad sanctissimam synodum nostram: et in nullo quidem que faciende sunt de piis dogmatibus questiones seu potius expositiones communicare illicitum namque est eum qui non sit in ordine sanctissimorum episcoporum ecclesiasticis inter miscere tractatibus. Et post pauca. His itaque manifeste repertis apparet comministrum nostrum ignacium per imperialem tantummodo sententiam nullo modo potuisse prorsus expelli: in cuius damnatione quia presulum quorum assensus est subsecutus apparet id cum patratum fuisse adulationis non legitime sanctionis. Item de lodouico imperatori. **Quod pontificem imperator iudicare non debet.**

In scripturis narratur constantinus imperator dixisse. Vere si proprijs oculis vidissem sacerdotem dei aut aliquem eorum qui in monachali habitu circumamicti sunt peccantem chlamidem meam expoliarem et cooperirem eum ne ab aliquo videretur. In quibus igitur desideratissime fili necessario commonemini: vt quemadmodum fide et religione ac honoris parilitate ei adequari videamini. ita quoque humilitate atque deuotione equiparari nihilominus anhelitis: ita vt in nullo inferior eo sed potior inueniamini post illius exempla: qui talem se exhibuit ante talia prorsus exempla. Sed hec quidem diximus cautos vos reddere cupientes: vt si de dominis sacerdotibus: qui iure patres animarum dicuntur aliquid contigerit vos audire: quod confusionem pijs mentibus ingerat: non infrunitum sed pudoratos filios noe imitantes patriam de reliquo verecundiam contegatis: vt affluenti quemadmodum et illi benedictione impleri moderante domino mereamini. Item ex epistola gregorij ad herniamnum metensem episcopum. **Regum et principum patres et magistri sacerdotes esse censentur.**

Quis dubitet sacerdotes christi regum et principum omniumque fidelium patres et magistros censeri nonne miserabilis insanie esse cognoscitur: si filius patrem: discipulus magistrum sibi conetur subiugare: et iniquis obligationibus illum sue potestati subijcere a quo credit non solum in terra: sed etiam in celis se ligari posse et solui. Item gelasius papa anastasio imperatori. **Auctoritas sacra pontificum et regalis potestas hunc mundum regunt.**

Duo sunt quippe imperator auguste quibus principaliter hic mundus regitur auctoritas sacra pontificum et regalis potestas. in quibus tanto grauius est pondus sacerdotum quanto etiam pro ipsis regibus hominum in diuino sunt reddituri examine rationem. et post pauca: nosti itaque inter hec ex illorum te pendere iudicio non illos ad tuam posse redigi voluntatem. talibus igitur institutis

---

Satis ostendit in alia parte capituli quod hic non est. b Appellatum. legitur enim deos clericos deos appellasse vi. xi. q. i. sacerdotibus. xij q. i. futuram. sed hac ratione nec ab episcopo possunt iudicari clerici. sed hic dixit vt ostenderet quanti sint habendi. s. ex eo quod iudicari non possunt.

c Ephesine prime. quia secunda non est recepta in auctentico

d Seu potius. optime corrigit se quia questiones non debent fieri super fide dubitando. ar. extra de here. dubius. dogma autem proprie. g. est doctrina in fide. sine g. est angulus. vnde illud sedebat domate domus.

e In scripturis. xi. q. i. c. sacerdotibus.

f Et cooperirem. ff. de iniur. eum qui nocentem. contra. sed hic de occulto quod non posset probari quia talia non habent vindictam. et sic solue contrarium illud. lxxxiij. di. c. ij. illud autem in manifestis in quibus et iam non deberet eum perdere. vt no. ij. q. i. si peccauerit. g Contegatis. et tamen corripiatis. ij. q. i. si peccauerit. hoc de occultis intelligitur. nam de manifestis cogimur accusare premissa tamen admonitione. ij. q. vij. quod prophetatur. ar. contra. j. v. q. ij. c. vl. etc.

h Quis dubitet. si filius sic in aut. de nup. §. si pro ibi dicit quod erubescit lex filios esse correctores patrum. si tamen pater caderet in furorem. filius daret tutor vt eum regeret. ff. de tu. et cu. da. ab his l. q. vj. q. j. omnes et c. sacerdotes.

i Duo sunt in aut. quomodo oportet episcopus in prin. §. di. humanum.

k Quibus vt ab eis. sunt autem alia duo quibus aut per que regitur. vt. s. humanum genus.

l Auctoritas neutra pendet ex reliqua et ita est ar. pro imperatore. quia diuinitus consecutus est imperium. et j. c. proximo.

m In quibus. id est per quos. nam dicit lex quod parum est ius in ciuitate esse nisi sint per quos ius reddatur. ff. de ori. iur. l. ij. §. post originem

n Rationem. j. xvij. q. ij. cognouimus.

o Te pendere. quo ad spiritualia. j. de pe. distin. j. multiplex.

p Iudicio. zacharias quoque regem francorum deposuit. et in locum eius pipinum substituit. vt. j. xv. q. vj. alius.

a ¶ Consensit. argu. consentientem malo- ri pena astringi q̄ facientem. argu. xxiiij. q. ij. qui aliorum. argu. s̄. lxxxvj. di. tāta negtia b ¶ Excommunicauit. nota principes pos se excōicari etiam a quouis epō. s̄. di. lxiij. va lentinianus. arg. j. xj. q. iij si aūt vobis. videt tamen hoc q fecerit ex delegatiōe synodi. qd̄ in nuitur ex illo pro culpa q̄ ab alijs sacer dotibus &c. sed primum est verum. c ¶ Uide- batur. s3 ma- le. qz licz pro minimis cau sis non sit qs excōicandus vt. xj. q. iij. e- piscopi. tn̄ q̄- libet contu- macia digna est excommu nicatione. im mo tanto ma ior videt q̄n- to ex re mino ri consurgit. ij. q. vij. non potest. d ¶ Fulgo rem. & quāta est differētia inter solem & lunam tanta est differētia inter imperi rium & sacer dotium. extra de maiori. & obe. solite.

talibusq3 fulti auctib⁹ ple- riq3 pōtificū alij reges alij imp̄atores excōicauerūt. ¶ Nā si spāle aliqd̄ de p- sonis p̄ncipū reqrat̄ exem plū: btūs inocēti⁹ papa ar chadiū ipatorē: qz ɔsensit vt sctūs ioānes chrysosto- m⁹ a sua sede pelleret̄ ex- cōicauit. btūs ēt ābrosius l3 sctūs nō tn̄ vniūsal' eccie coeps p clpa q̄ ab alijs sa cerdotib⁹ nō adeo gūis vi deat̄: theodosiū magnū i- patorē excōicās ab ecclia exclusit. q ēt i suis scp̄tꝫ ōn dit: q auꝝ nō tā p̄ciosius sit plūbo: q̄3 regia ptāte sit altior ordo sacerdotal'. hoc mō circa p̄ncipiuꝫ sui pa- storalis scribēs. honor fra tres & sublimitas ep̄al' nul lis poterit cōpatiōib⁹ ad- eq̄ri. si regū fulgori cōpas & p̄ncipū diademati: lōge erit iferi⁹ q̄3 si plūbi metal lū ad auri fulgorē cōpes qppe cū videas regū colla & p̄ncipū submitti genib⁹ sacerdotū: & osculata suoꝝ dextra orōnib⁹ eoꝝ credāt se excōicari vl' muniri. ¶ ioānes papa. Impatores

[illegible] pontificib⁹ subesse & n̄

Si impator catholic⁹ ē qd̄ salua pa- ce ipsi⁹ dicim⁹. fili⁹ ē nō p̄ sul eccie. qd̄ ad religionem cōpetit: discere ei ɔuenit n̄ docere: h3 p̄uilegia sue ptāt̄: q̄ administrādis legib⁹ public] diuit⁹ ɔsecut⁹ ē & ei⁹ bn̄ficijs nō igrat⁹ ɔ di spositiōnē celestis ordinis nil vsurpet. ad sacerdotes ei deus voluit q̄ eccie dis- ponēda sūt ptinere. nō ad scli ptātes q̄s si fideles sūt eccie sue sacerdotib⁹ volu it ēē subiectas nō sibi ven dicet alienū ius & minis̄teri um qd̄ alteri deputatū est neq3 ɔ eū ɔtēdat abrūpi a q̄ oīa ɔstituta sūt: & ɔ illi⁹ bn̄ficia pugnare videat̄: a q̄ p̄p̄aꝫ ɔsecut⁹ ē ptātē nō legib⁹ public]: n̄ a ptātib⁹ scli s3 a pōtificib⁹ & sacer- dotib⁹ oēs de⁹ xp̄iane re- ligiōis clericos & sacerdo tes voluit ordiari: & discu ti & recipi de errore remeā tes. ¶ Impatores xp̄iani subdere dn̄t executōes su as ecciastic] p̄sulib⁹ nō p̄ ferre. ¶ de [illegible]

romam. sed ɔ. ex. de ele. venerabilem. dicitur ibi. q ro. ec. transtulit imperium in occiden tem a grecis. & ita iste romanus est verus. h ¶ Quas. s̄ debet dici bona ptās ē iste. i ¶ Jus. s̄. distin. x. imperium. & c. certum ē. xj. q. j. tributum. k ¶ Bene ficia. ar. cleri cum stantē ɔ ecclesiā vn̄ h3 bn̄ficium debere illo p̄- uari nisi for- te pro talibus personis p̄ quibus lici tum sit ei cō- tra quemlibet agere. quas habes. ff. de postu. l. p̄g. & iij. q. vij. ꝫ. tria. in fi. l. in propria cau sa vel paren tum suorum vel pupilloꝝ suorum. sic est inter va sallū & dn̄m vt. j. xxij. q. vl ti. de forma. non de aduo catis. C. d ad no. di. in. l. ij. C. d' reuo. do. l. j. & vij. q. j. qz frater. & vl ri de hoc. iij. q. j. nulli. hoc tamen exau dio de eccle sia ad quam intitulatus est. pro qua stare pōt ɔ quālibet ecclīam etiā in q̄ h3t bn̄ficium qz salui fui [illegible] p̄nc. imo si aliqd̄ mun⁹ ei iniūgit ab ec- clesia nullā excusatiōnē potest pretendere. C. de ex. tut. libertos. xxiij. q. j. in summa.

e ¶ Si imperator. filius est. j. xxiij. q. vl. con- uenior. qui tn̄ prelati ecclesiarum dicun tur. vt dixi. xj. q. iij. precipue.
f ¶ Non docere. j. xvj. q. j. adijcimus.
g ¶ Diuinitus. non ergo a papa. nam im- perium a solo deo est. vt. xxiij. q. iiij. quesitum. nam a celesti maiestate habet gladij potesta tem. C. de vete. iur. enu. l. j. in princi. quod cō cedo de vero imperatore. sed quia est verus imperator. dicunt quidam q constantino- politanus. sed iste alius procurator est siue d fensor ro. ec. arg. de conse. distin. v. in die. & huic ro. ec. concedit gladij potestatem & co-

l ¶ Et discuti. s̄ anq̄ esset aliq̄ ɔstitutio etiā clerici non erāt de iurisdictione seculari. vn̄ oēs ɔstitutiōes que emanauerūt q clerici nō sit iudicādi nisi ab ep̄is. n̄ sit nisi iur' declaratio m ¶ Presulibus. hoc bn̄ dicit. nā dicit lex q si iudex sclar' iudicauerit cliciū eē dānan dū. p̄mo d3 exui p̄uilegio clicali. vt. xj. q. j. si- qs. i aut. vt cle. ap. p̄pos. ꝫ. illd̄ plāc. col. vi. l3 illd̄ hodie n̄ teneat. si. ex. d iudi. atti clici &c.

Nunc ergo de pōtificib⁹ nisi ecclīaʒ iudicare debere: nō ē hūanaꝝ legū ð ta lib⁹ ferre sniaʒ absqʒ ecclie ꝑncipalit con stitutis pōtificib⁹ obseq solere principes xpianos decretis ecclie nō suaʒ ꝑponere ptāt: epis caput subdere ꝑncipes solituʒ ē nō de coꝝ capitib⁹ iudicare. De eodem.

Constantin⁹ īperator coronā ⁊ oēm regiā dignitatē ī vrbe romana ⁊ i italia ⁊ in partib⁹ occidētalib⁹ aplico ɔcessit. Nam i gestis btī siluestri q̄ btūs pa. gelasi⁹ in cōci. lxx. epoꝝ a catholici legi cōmemorat: ⁊ ꝑ antiq̄ vsu multas h̄ imitari dicit ecclias: ita legit. De ꝓ

Constantinus imperator q̄rta die sui baptismi priuilegiū romane ecclie pōtifici ɔtulit: vt i toto orbe romano pōtifices vel sacerdotes ita hūc caput habeāt: sic̄ iudices regē. in eo ꝓuilegio ita inter cetera legit. Utile iudicam⁹ vna cū oīb⁹ satrapis nrīs ⁊ vniuerso senatu optimatib⁹ ⁊ cūcto ppl̄o imperio romane ecclie subiacēti: vt sicut beat⁹ petr⁹ i terris vicarius filij dei videtur eē ɔstitut⁹: ita ⁊ pōtifices ipsi⁹ principis apl̄oꝝ in terris ꝑncipat⁹ ptātem ampli⁹ q̄ terrene imperialis nostre serenitatis māsuetudo hr̄e vr̄: ɔcessaʒ a nobis nr̄oqʒ iperio obtineāt: eligētes nobis ipsū ꝑncipeʒ apl̄oꝝ vel ei⁹ vicarios firmos apud deū esse ꝑronos ⁊ sicut nr̄a ē terrena iperialis potētia ita ei⁹ sanctā romanā ecclesiā decreuim⁹ venerant honorare: ⁊ ampli⁹ q̄ nr̄m imperiū terrenūqʒ thronum sedē sacratissimā beati petri gloriose exaltari tribuētes ei ptātē ⁊ gloriā ⁊ dignitatē atqʒ vigorē ⁊ honorificētiā iperialē: atqʒ decernētes sancim⁹: vt ꝑncipatū teneat tā sup q̄ttuor sedes alexandrinā antiochenā: hierosolymitanā ɔstātinopolitanā: q̄ ēt sup oēs in vniuerso orbe terrarū ecclesias dei. Et pōtifex q ꝓ tpa ipsi⁹ scē romane ecclesie extiterit celsior ⁊ ꝑnceps cūctis sacerdotibus ⁊ totius mūdi existat. ⁊ ei⁹ iudicio q̄ ad cultū dei vel fidē christianorū vel stabilitatē ꝓcurāda fuerint: dispo nātur: ⁊ infra. Ecclesijs btoꝝ aplorum petri ⁊ pauli ꝓ ɔtinuatione luminarioꝝ possessionū ꝑdia ɔtulim⁹: ⁊ reb⁹ diuersis eas ditauim⁹: ⁊ ꝑ nr̄am iperialē iussionē sacrā tā i oriētē q̄ in occidētē vel ēt a septētrionali ⁊ meridiana plaga videlicet i iudea grecia asia thracia aphrica ⁊ italia vel diuersis insulis nr̄a largitate ei ɔcessim⁹: ea ꝓrsus rōne: vt ꝑ man⁹ beatissimi p̄ris nr̄i siluestri sūmi pontificis successorūqʒ ei⁹ oia disponant: ⁊ ifra. Btō siluestro ⁊ oīb⁹ successorib⁹ eiusdē de presenti tradim⁹ palaciū iperij nr̄i lateranēse: deinde diadema videlicet coronā capitis nr̄i simulqʒ phrygiū necnō ⁊ suphūerale videlicet loꝝ: qd̄ imperiale circūdare assolet collū: verūetiā chlamydē purpureā atqʒ tunicā coccineaʒ ⁊ oia iperialia indumēta seu etiam dignitatem imperialium ꝓsidētiū eqtum: ɔferētes ei ēt impialia sceptra simulqʒ cūcta signa atqʒ banna ⁊ diuersa ornamenta iperialia ⁊ oēm processionē iperialis culminis ⁊ gloriā potestatis nr̄e iur] etiā diuersi ordinis reuerēdissimis clericis scē romane ecclesie seruiētibus illud culmē singularis potētie ⁊ ꝑcellētie hr̄e sancimus. cui⁹ amplissim⁹ nr̄ senat⁹ vr̄ glia adornari. i. patricios ⁊ ɔsules effici: necnō ⁊ ceteris dignitatibus imperialibus eos ꝓmulgam⁹ decorari: ⁊ sicut iperialib⁹ extat decorata milītia: ita clerū scē romane ecclie adornari decreuimus. ⁊ quēadmodū iperialis potētia diuersis officijs cubicularioꝝ nēpe ⁊ ostiarioꝝ atqʒ oiuʒ ɔcubitoꝝ ordinatur ita ⁊ scām ro. ec. decorari volum⁹. ⁊ vt amplissime pōtificale dec⁹ ꝑfulgeat decreuim⁹ ⁊ vt clerici eiusdē romane ecclesie mappul' ⁊ lintheaminib⁹. i. cādidissimo colore decoratos eq̄s equitēt ⁊ sicut nr̄ senat⁹ calciamētis vtitur cū vdonibus. i. cādido lintheamie illustrent ⁊ ita celestia sicut terrena ad laudē dei decorent. Pre oīb⁹ aūt licētiā tribuim⁹ btō siluestro ⁊ successoribus eius ex nr̄o iudicio vt quē placat⁹ ꝓprio ɔsilio clericali voluerit ⁊ i religiosoꝝ nūero clericoꝝ cōnumerare: nullus ex oibus ꝑsumat supbe agere. Decreuim⁹ itaqʒ ⁊ h̄: vt ipse ⁊ successores ei⁹ diademate videlicet corona quā ex capite nostro illi ɔcessim⁹ ex auro purissimo ⁊ gēmis ꝓciosis vti debeat ꝓ honore beati petri ipse vero beatissim⁹ papa. sup coronā clericat⁹ quā gerit ad gloriā beatissimi petri ipa ex auro nō ē passus vti corona. phrygiū vo cādido nitore splendidū resurrectionē dnīcā designās eis sacratissimo v̄tici manibus nostris iposuim⁹: ⁊ tenētes frenū eq ipsi⁹ ꝓ reuerentia beati petri stratoris officium illi ex

dibuim⁹: statuētes eodē phrygio oēs ei⁹ successores singularit vti i ꝓcessiōib⁹ ad imitationē iperij nr̄i vn̄ vt pōtificalˀ apex nō vilescat: ſʒ magis ꝙ̄ terreni imperij dignitas glia ꝛ potētia decoret. ecce tā palatiū nr̄m ꝙ̄ romanā vrbē ꝛ oēs italie siue occidentaliū regionū ꝓuicias loca ciuitates btissimo pōtifici ꝛ vniūsali pape silue stro ꝯcedim⁹ atqʒ relinquim⁹: ꝛ ab eo ꝛ a successorib⁹ ei⁹ ꝑ pragmaticū ꝯstitutū decreuim⁹ disponēda atqʒ iuri scē ro. ec. cōcedim⁹ ꝑmanēda. vn̄ ꝯgruū ꝓspexim⁹ nostrū iperiū ꝛ regni potestatē orietalib⁹ trāsferri regionib⁹: ꝛ i bizātie ꝓuincie optio loco noi nr̄o ciuitatē edificari: ꝛ nr̄m illic iperiū ꝯstitui. qm̄ vbi ꝑncipat⁹ sacerdotū ꝛ xp̄iāe religiōis caput ab ipatore celesti ꝯstitutū ē: iustū nō ē vt illic iperator terren⁹ habeat ptātē. hec oia vō q̄ ꝑ hāc iperialē sacrā ꝛ iperialia diualia decreta statuim⁹ ꝛ ꝯfirmauim⁹: vsqʒ in finē mūdi illibata ꝛ incōcussa ꝑmanere decreuim⁹. vn̄ corā deo viuo q nos regnare ꝑcepit: ꝛ corā terribili ei⁹ iudicio obtestamur oēs nr̄os successores iperatores vel cunctos optimates satrapas ēt āplissimū senatū ꝛ vniūsū pplm̄ i toto orbe terrarum nūc ꝛ i posterū nulli eoꝝ q̄q̄ mō licere aut ꝯfringere vl̄ in q̄ꝙ̄ ꝯuelli. Siqs aūt qd nō credim⁹: in h̄ temerator aut ꝯtēptor extiterit eternis ꝯdēnatiōib⁹ subiaceat innodat⁹: ꝛ scōs dei ꝑncipes aplo̅ꝝ petruꝫ ꝛ paulū sibi in p̄nti ꝛ in futura vita sentiat ꝯrios: atqʒ i iferno iferiori ꝯcrematus cū diabolo ꝛ oib⁹ deficiat ipijs. hui⁹ vō iperialis d̄creti paginā ꝓprijs māib⁹ roborātes sup venerādū corp⁹ bti petri posuim⁹. data rome. iij. kalen. aplis a ꝯstātino augusto. iiij. ꝯsule ꝛ gallicano. iiij. cōcil. Itē gre. gelasio. Imperialis auctoritate [illegible] dispensatoi mesurā nō mutat.

Sicut^a q̄uis pua ciuitas prerogatiuā p̄ntis regni nō minuit: sic iperialˀ p̄ntia mēsurā dispēsatiōis religiose nō mutat: ꝛ infra. Semp ē effectū i sacerdotali ꝯcilio de sacerdotib⁹ iudicia ꝓuenire.

Nā q̄lescūqʒ pōtifices sint ꝛ si errore humanit⁹ accedēte nō tn̄^b ꝯ religionē vllatenus excedētes nullaten⁹^c vident a seculari ptāte posse percelli. Itē marcell⁹ papa marētio epō. Eccliās restaurare ꝯtritas nō pōntifices ꝓsequi bōi ꝑncipis ē.

Bōni⁹ ꝑncipis ē ac religiosi ecclesias ꝯtritas atqʒ ꝯscussas restaurare^e nouasqʒ edi

Sicut. sensus ē. sicut pua ciuitas nō pt regnū ipugnare. ita nec iperiū sacerdotiū vl̄ sicut licet eps sit i parua ciuitate rex tn̄ nō pt iudicare de clericis ei⁹ ſm h̄ dispēsatō religiosi. i. epi ꝯstituti i parua ciuitate.

b Non tn̄ ꝯ religionē. nā in eo casu posset a q̄cū ꝙ̄ redargui. xl. di. si papa vl̄ ēt si scisma faceret. xxiij. q. v. de liguribꝰ Et plures casus in qbꝰ laici habent iurisdictionē sup clericos dixi. xxiij. q. v ꝑncipes.

c Nullate nꝰ. lxiij. di. valentinianus.

d Bonitas. Cōtritas vl̄ xxv. q. j. diuinis. ꝛc.

e Restaurare. xvij. q. ij. distinium. xvj. q. j. statuim⁹. [illegible]

ficarˀ: ꝛ d̄i sacdotes honorare ac tueri. Vn̄ scōs aplos eorūqʒ successores sub diuina ꝯtestatiōe ꝯstitutos precepisse legim⁹ nō debere fieri ꝓsecutiōes nec iferri fluctuatiōes nec iuidere laborātib⁹ i agro dn̄ico nec expelli eius regni dispēsatores. Di. xcvij.

Hoc^f caplo patent ostēdit q̄ nec iperatori nec cuilibet laico lʒ decernere vel d̄ electione sūmi pōtificis vl̄ d̄ reb⁹ ecclesiastic: q̄cūqʒ āt ab eis ꝯstituta fuerint: ꝓ ifectis hn̄da sūt nisi subscriptiōe romani pōtificis fuerit roborata. vn̄ illd̄ honorij^g augusti: vt supradictū est. vanū eē videt: qd ꝯ auctē sacrorū canonū d̄ electione sūmi pōtificis decernere tētauerit. ſʒ sic ex eodē caplo habet ecclie ꝑcib⁹ iperatori ꝓsūptores valet decernere sic ꝑ defensiōe fidei q̄ndā decreuisse legun tur: ne heretici^h aliqd noie ecclie possiderēt. ab ea aūt nō iuitati de reb⁹ ecclīasticis aliqd disponēdi nō hn̄t facultatē: honori⁹ vō augusti⁹ nō sua auctoritate ſʒ btō bonifacio supplicante ecclīastice qeti ꝯsulens ꝛ cōcertātiū ābitionē punire curauit. Vn̄ idē bonifacius epūs supplicatiōis eplam honorio augusto destinauit dicēs. Epla bonifacij ad honoriū augustū.

Ecclesie^k mee cū deus nr̄ meū sacerdotiū res vobis hūanas regētib⁹ deputauit: nos cura ꝯstrixit: ne cāis ei⁹ ꝙ̄uis adhuc corpis

f Hoc capitulo. respicit in hac di. xcvij. illd c. bn̄ gdē in xcvj. di. ꝛ assignat in h. §. q̄ndā ꝯrieta tē. ꝛ dat postea solutiōē.

g Honorij ꝯ. dist. lxiix. [illegible] duo. h. Ne hetici. ꝯ. di. viij q iure. ꝛ xxiij. q. iiij. nimiꝛ.

i Inuitati ꝯ. di. lxiij. adrian⁹. ꝛ c. i

k Synode Ecclesie j. c. pri. victō ꝯ. ſʒ vt ibi dicta erat i quālescentia. ad

hnc tū erat ðbil'vt hic. a Cōnēt⁹.id ē.ɔuē ticulas.C.ð epis.ꝛ cle.ɔuēticulā. b Facē. .s.videmini c Tacētē.ex̄ de testa.qꝛ īgredientib⁹.ꝛ.lxiij.di.c.j. e Sub illis. et xj.q.j. de sacerdotibus. d Formidet xp̄ianis.

in cōmoditate ɔtinear:pp ɔuēt⁹[a] qꝛ sacerdotib⁹ vniu sis ꝛ cleric] ꝛ xp̄iane pleb ꝑturbatiōib⁹ agitant apð aures xp̄ianissimi pncipis erīstimēt deesse. Si.n.sec⁹ ꝙ oꝫ eueniat:nō vos id facere[b] q cūcta eq̄ moderatiōe cōponitꝭ sꝫ nos ꝑ nr̄aꝫ tacētē[c] ðsidiaꝫ videbimur qð ciuitatꝭ getē ꝛ ecclie pacē ꝑītere valeat admisisse cū.n. hūanis reb⁹ diuine cultoꝛ religiōis dn̄o fauēte ꝓuideas:nr̄a culpa erit si nō id sub vr̄a glia ꝙ certū ē diuinis reb⁹ sp̄ aio ꝓmptiore fauisse: firmo ꝛ stabili iur̄ custodiat qð ꝑ tot annoꝝ seriē sub illis[e] ēt ꝓncipibus obtinuit: q̊s nulla nr̄e religiōis cura cōstrinxit.i.vt licita seruent ꝛ sub vr̄o ipio clemētie minime q̄ sūt licita formidēt. Ipa .n.ecclia deuotionē tuam xp̄ianissime ipatoꝛ ñ meo qdē sermōe sꝫ suo qdē venerabili affectu appellat: quā xp̄s deus nr̄ vere fidei rectoꝛ ꝛ vr̄i gub̄natoꝛ ipij sibi vni desponsatā ꝛ itactā ṽginē[e] ſuat.ne in ea aliq̊s patiamī īsidiātiū ꝓcellaꝝ[f] fluct⁹ illidi: ꝛ getā faciē[g] tēpestatis īsolito tumore turbari. gliosissime ꝛ trāqllissime ipatoꝛ auguste ipa vo q̄ vni despōsata est nr̄a tū ecclia.nr̄ ē pietatē vr̄am legatione quā suis sacerdotibus cōmisit appellat: prefita[h] pn̄tiaqꝫ r̄petit vobiqt

religiosissime[i] ipantib⁹ mō tur⁹ ē ppl's tā fidel' dð ꝙ tibi[k] pncipi xp̄iāo ecce.n. int mysteria iter ꝓces suas q̄s ecclia ꝓ felicitate vr̄i depēdit iperij teste apð quē ꝛ de cui⁹ sede agit icō petro: sollicit] ꝓ religiōis obſuātia vocib⁹ clamat cū sollicita petitione miscet oīo: ne humanas res solito tētatoꝛe occulto sollicitāte semel euulsa[l] discordia distrahat. egeret plib⁹ pncēps christianissime mater ecclesia nisi apud te suarum esset cura causarum: et nisi in oppressionibus idoloꝝ i hereticoꝝ correctionib⁹ fide tua diuino pariter cultu cū imperio nr̄o sp̄ florente vicisset. hꝫ refugiū piū tue mãsuetudinis ãnī cū sue religiōis veneratiōe ɔuicnī: cū gcquid huic ꝓficiat ecclie vos agatꝭ ꝛ conferatis fratribus ꝛ sacerdotibus meis ꝓbatissimis viris a me ꝛ ab oib⁹ qui ecclesiā faciant legatis: qb⁹ ꝓsequētib⁹[m] ꝓcamur sacre cā religiōis: vt i vrbe vr̄e mansuetudinis hꝫ aio q̊ postulatis[n] ꝛ ãnuitis i ꝑpetuū statui vniuersalis ecclie ɔsulatꝭ [illegible]
pus honorij ad bonifacium papam.

Uictor[o] honorius inclytus triumphator semper augustus sancto ac venerabili bonifacio pape vrbis rome. Scripta beatitudinis tue ðbita reuerētia gratulatione suscepimus: quibus recensistis egimus omnipotenti deo maximas gratias: ꝙ sanctimoniam tuam post longum incommodum optare redditam didicimus sanitati. Et ideo reuertentibus venerabilibus viris gaudium nostrum sanctorum apicū attestatiōe signam⁹ ac petim⁹: vt q̊cūdianis oꝛonib⁹ apl'at⁹ tu⁹ studium ac votū suū circa salutē atqꝫ iperiūꝫ nostrū ipēdere dignet. Illð āt pietati nr̄e satis placuisse cognosce: ꝙ sanctimōia tua de ecclesiarum ac populi perturbatione sollicita est. que vt aliqua ratione non possit euenire satis clementia nostra credidit esse promisum. denīqꝫ predicante beatitudine tua id ad clericoꝛum cunctoꝛūꝫ noticiam volumus peruenire: vt siquid forte religione tue quod non optamus: humana forte contigerit: sciant omnes ab ambitionibus esse cessandum. ac si duo contra fas et cetera: vt supra. ꝛ infra vnde id seruandum est: vt omnes tranquillam mentem ꝛ pacificos animos ex serenitatis nostre admonitione custodiant nec aliquid seditionis conspirationibus tentare conentur ciuium cer//

e Uirginē ꝛ.xxvij.q.ij. nuptiaꝝ.i si. f Procellarū.i. heretīcoꝝ. g Faciē ecclesie. h Preterita.s.bn̄ficia i Preterita.sic itelligitur ð ɔse.di. ij.panis ꝙ.s. ꝓ oī munere debem⁹ deo gratias r̄ferre pn̄t i.s. ꝛ ꝓ terito ñ futuro qꝛ nec de futuꝝ pctm̄ i dl'get.j.ð pe. di.ij.sane cauēdū nec pactū valet si fiat ꝙ ñ agā ð futura iiuria ff. de pac. si vn⁹.§. pacta k Repetit .s.recolit.ꝛ ad meoꝛiā r̄duc. l Tibi ne sis igratus. m Euulsa ꝑ affectū id ē euellēs. n Proseq̄ntib⁹ legationē nr̄am. o Postulati.dn̄i casus. Uictor sꝫ q̄re ꝑmittit hic ipatoꝛ nomē suū fōte ꝓ ɔsuetudo erat olī. C ð sū.tri.inter claras. papa tū alios sibi ꝓponit.xij.q.j. dilectissimis vel forte tūc nouella erat ecclia ꝛ ad hꝫ obtinebat illð q̄re fremuerūt gētes ꝛc. postea āt ipatoꝛ subiecit se pape. vt.xxiij.q.iiij. displicet.

a ¶ Sua studia.i.cõspiratiões iohan.
b Nobilissimus.ar.q sine lr̃is nõ ,ẽ adhi/bẽda fides legat].ix.q.ij.lugdunẽs.
c ¶ Signat].oꝫ g̃ q legat⁹ exhibeat lr̃as legationis sue ad hꝯ vt credat ei.vt hic.ꝛ. lxiij. di.lect] .ꝛ.C. de man.pn. l.vnica.Sed qd si pdidit lr̃as et vult pbare amissionem dico q potest. nõ tñ sufficit pbare tenorẽ littere.nisi ꝛ pbetur q illa lr̃a fuerit sine vicio.vt ex̃ d puil.cũ oliꝫ in fi.ꝛ.C. de fi.instrumẽ. l.vi.Sꝫ nunquid sufficit mandatuꝫ sine litteris. dico q legato nõ sufficit pbare mandatum.vt.C. de man.pnci.l. j.q2 legati nõ sine periculo recipiunt.vñ maior est eis facienda examinatio.vt.lxij.di.qe scam⁹.sed delegat⁹ pt pbare mãdatũ sine litteris.vt in auc.de lit.§.oẽm coll'.viij.ꝛ ar.ex̃ de of. dle. prudẽtiã.ꝛ ex̃ de rescrip.ex parte.io.Tan.e: qdã alij dicũt q in iudice delegato nõ suffi/cit pbare amissionẽ rescripti.nisi osidat au/ctẽticũ.vt ex̃ de of.dele.cũ i iure.xxv.q.ij.sancim⁹.ꝛ ex̃ de fi.instru.c.j.ita notauit.T.sup illa decre.cũ oliꝫ.io.Sꝫ pone q ptes viderũt ꝛ approbauerũt rescriptũ.ꝛ postea redactũ fuit in publicã formã p tabellionẽ.nũquid amisso postea rescripto iudex pcedere poterit satis credo q sic vt notaui i qõnib⁹ meis .b. Sꝫ cũ hic indistincte dicat.q lr̃e debeãt esse signate.vr̃ q a quocũqꝫ sint signate q sufficiat ad hoc vt scriptura dicat auctẽtica . vt ex̃ de ap.psonas.ꝛ extra de fideius.puenit. Nã et eps sigillat sigillo ecclie sue vt lxxiij.di. in nomine dñi.Itẽ ꝛ alieo ãnulo põt qs signare testamẽtũ vt insti.de testa.§.pñt aũt. Iteꝫ ꝛ alienũ sigillũ ẽt nõ iudicis iui facit fidem vt.j.di.px.c.j.ꝛ.ij.sꝫ dic q alienũ sigillũ facit fidẽ si nõ habet pprĩũ al's nõ.vt ex̃ de ap.si/gnificauit.ꝛ.lxv.di.eps item littere non dicũtur signate si legi nõ pñt characteres. vt ex̃ de fi.instru.inter.ꝛ.ff.de testa.ad testiũ.§.si/gna.ꝛ.§.signũ.Itẽ si filũ ruptũ sit nõ dicuntur signate.vt ex̃ de cri.fal.c.lꝫ si aũt filuꝫ ex toto nõ ẽ fra/ctum bñ di/cunt signate vt.ff. de bo. pos.fm tabu l.j.§.si linuꝫ.
d ¶ Nihilo minus. ergo ꝛ cardinalis. bene not⁹ est in aliqua prouincia credendum esset sine litteris.maxime cũ non cõtingat cardinalem vn q̃ abesse nisi legationis cã. io.
e ¶ Credidimus.ar. q interdũ voci ꝛ assertiõi vni us credendũ sit.si persona sit honesta ꝛ autẽtica. ar. viij.q.iij.c.j. sic econuerso ex persona proferentis instr̃m minus creditur instrumento.vt ff.de edendo.siquis.§ j.sic simalus aliquid dicat.nõ facile ei creditur.vt.xxiiij.q.j.quisquis.ar.ꝯ.xix.di.scdm.

Quae circa hic depingitur,. [illegible] xcviij.di.in cuius pncipio viij.g.trãsitu.in quo ostendiꝫ quid dixerit hactenus.ꝛ quid in hac dicturus sit.Nam quia clerici sepe mittuntur de prouincia ad prouinciam.breuiter ostendit q non sunt recipiendi in alia prouincia sine litteris epoꝝ suoꝝ.

Nullus aliqua ista capitula introducta sũt ad cautelã.vel leguntur de primitiua ecclesia ꝛ sic secus hodie.

h ¶ Nisi quinqꝫ.ꝯ.xxj.di.c.ij.sed hec capitula loquuntur quando ita remoti sunt q sigilla eporum ꝛ etiam loca ignota sunt: aliud quando eps propinquus est.ꝛ eius sigillum bene cognoscitur ꝛ hoc colligitur ex̃ de cle. pere.tue.Sed pone q non habet litteras.est recipiendus si probet per testes.ita ex̃ d cle. peregri.c.vi.nam magis credendum ẽ viue voci q̃ mortue in auc.de fide.instru.§.si vo

---

tuꝫ sit nulli partiũ sua[a] studia pfutura. Sine signatis apicib⁹ nõ ẽ mos romane ecclie vndecũqꝫ legationẽ suscipere neqꝫ mittere.

Unde nicolaus papa. Romana nõ ꝯsueuit ecclesia sine signatis apicib⁹ legationẽ vndecũqꝫ suscipere.

Nobilissim⁹[b] vir atqꝫ strenuus vr̃e sublimitatis legat⁹ licet nullã epistolã iuxta cõsuetudinem a vobis nostro põtificio dtulisset:licet nunqꝫ apostolice sedis moris fuerit absqꝫ signatis[c] apicib⁹ vndecunqꝫ legationẽ suscipere nos tñ vos in illo honorãtes eiusqꝫ grauitatẽ ꝛ eloquioꝝ illi⁹ veridicas cognoscentes assertiones:nihilominus[d] eũ ꝛ sicut decuit suscepim⁹:ꝛ ei sicut honestũ fuit credidim⁹[e] Di. xcviij.

Quae circa[f] ordinandos sint obseruãda q̃ in eoꝝ electione diligẽter sũt ꝯsiderãda multoꝝ auctib⁹ mõstrata sunt:sꝫ q2 veritas rei nõnũqꝫ obscurat mutatione puncie: decretũ ẽ sacris canonibus : vt peregrini nisi qnqꝫ vel eo amplius suoꝝ epoꝝ fuerit cõmẽdati chyrographis:nõ ordinẽt. Unde silueste pa. in generali ꝯcil'. psidẽs dixit. [illegible]

Nullus[g] aliq̃ [illegible] rõne trãsmarinũ hominem penes vos i clericat⁹ gradus suscipiat nisi qnqꝫ[h] aut eo ampli⁹. eporũ designat⁹ sit chyrographis. Idẽ anastasi⁹ vrbis romane eps oib⁹ epis

TRansmarinos[a] De eo. hoies i clericat⁹ hono rē neo suscipiat: nisi qnqȝ aut eo ampli⁹ epoꝝ chyro graphis[b] fuerit designati: q: p surreptionē[c] multa so lēt euenire. I dē gre. ro. ec. psul squilitiano epo.

AFros[d] passim. De eo. ⁊ ignaros peregrios ad ecclīasticos ordies acce dētes nulla rōe suscipias[e] q: afroꝝ alij qdē māichei alij rebaptiçati sūt. peregri ni vo plurimi i minoribus ordinib⁹ ꝯstituti fortiores[f] de se ptendisse honores se pe pbati sūt. Itē ex ꝯci. elibertano. Nō sūt pmo uēdi ad cleꝝ q pegre sue

OMnes[g] vt baptiçati. q i pegrinatiōe fuerit baptiçati: eo ꝙ eoꝝ minime sit cognita vita: placuit ad cleꝝ nō eē pmouēdos in alienis puincijs. Di. xcix.

DE pmatib⁹[h] āt q̄ꝝ supra mētionē fe cim⁹ q̄rit quē gra dū in ecclīa obtineant: an i aliq̄ a patriarchis differāt quā obediētiā archiepi eis debeāt. pmates ⁊ patriar che diuersoꝝ sūt noīuȝ sed eiusdē officij. ab archiepis q̄tiēs necesse fuerit: epi[i] ad pmates appellāt: sȝ a pma tib⁹ ad archiepos appella ri nō licet debēt ergo obe diētiā pmatib⁹ archiepi i oib⁹ q̄ sibi fuerint ab eis iuste iperata. Vñ anacle tus papa ait. Que obediē tia sit exhibēda pmatibus

PRouin[?] ⁊ pᵗriarchie. cie[i] multo añ xpi ad uētū tpe diuise maxima ex pte sūt: ⁊ postea ab aplis ⁊ btō clemēte predecessore nostro ipa diuisio ē reno uata. ⁊ i capite puiciaꝝ vbi dudū pmates legꝫ erāt seculi ac prima iudiciaria ptās ad q̄s q p reliq̄s ciui tates cōmorabant qñ eis necesse erat q ad aulā ipe ratoꝝ vel regū ꝯfugere ñ poterāt vel qb⁹[k] pmissum nō erat[l] ꝯfugiebāt p opp̄ssiōibus eoꝝ vel iniusticijs suis ipsosq̄ȝ appellabāt q̄ti ens[m] op⁹ erat: sicut i lege eoꝝ scriptū erat: ipis[n] q̄ȝ i ciuitatib⁹ vel locis nr̄os patriarchas vel pmates q vnā formā[o] tenent licet di uersa sint noīa: leges diui ne ⁊ ecclesiastice poni ⁊ eē iusserūt ad q̄s epi si neces se fuerit cōfugerent eosq̄ȝ

ROl. vj. h. intelligit hec capitula abrogata. oli. n. habuit locū h. c. pp multitudinē here ticoꝝ. Sȝ illo. c. tue. euacuat opinionē istaȝ h certe nō vr̄ recipiēdus. ⁊ mille sigilla ha beret ignota. q: nō plus fidei pstāt mille ig ta q̄ vnū ig nū. pterea in testamē to ita i uenis. ꝙ cū signa sūt igta conuocantur oēs illi q̄rum dñr sigilla. vt sciat an reco gnoscant sua signa. vt. ff. quēadmodū te aperi. cum ab initio ⁊ h̄ ꝯcedo ꝙ nisi aliq̄ q̄lis ha beat noticia de sigillis et de illis remo tis ecclesijs. ꝙ non sit eis credenduȝ ⁊ si mille sint. ar. ex̄ de fi. i stru. c. ꝙ sup his.

a TRāsma rinos idē intelligo de q̄ libet ignoto q sigilla rep sentat igta.

b ℭ Chyro graphis. lr̄is i qb⁹ ꝯtinebi tur de vita ⁊ morib⁹. ⁊ or dinib⁹. de ir regularitate sua.

c ℭ Per sur reptionē. si. ex̄ ⁊ procura. c. j. ⁊. iij. q. iij. induc.

d AFros. rōne puincie p̄sumit ꝯ aliquē. ar. xxiij. di. qñ. ff. de edi. educ. ꝙ si nolit. §. q mancipia.

e ℭ Suscipias. vt officiēt po pulum. al's bene. ex̄ de cle. peregri. c. penul.

f ℭ Fortiores. hec ē vna ratio quare nō ad mittūt. alie assignant. xix. q. ij. due.

g OMnes. hoc. c. loquitur de adult. Sȝ nō ne baptismus tollit oēm pcti maculam vtiq̄ȝ sic. j. de pe. di. vlti. c. vl. ergo h̄ ideo. q: forte isti bigami vel al's irregulares sunt. q: añ baptismū forte fuerūt bigami. Di. xcix.

h DE primatib⁹. fecerat. q. s. in dist. lxxx. mētionem de pmatib⁹ patriarchis. sȝ neq̄s crederet pp nominum diuer sitatē aliquā eē realē drīam ideo ondit i hac di. drīam eē tm̄ in noie. ostēdit et de reuerē tia quam de bēt archiepi suis primati bus. ostendit etiam ꝙ nec romanus pō tifex dȝ vni uersalis ap pellari.

i PRouicie ante xpi aduētū. q añ tps gelasij et dionysij disti cte erāt puin cie. vñ repro bat solutio q̄ ponit. x. q. iij nec numerus ꝙ. s. tūc non erāt puicie li mitate. sȝ dic ꝙ puicie fue rūt diuise vt hic. sed dioce ses nō nisi a tpe dionysij. xiij. q. j. ca. j. vel solue p il lā lr̄aȝ maxi ma ex pte. q. d. nō oēs.

k ℭ Quib⁹ pmissū quia modica erat sūma. ij. q. vj anterioꝝ. §. illud.

l ℭ Nō erat vt clericis q i causis eccle siasticis nō possunt appellare ad principem vt. j. xj. q. j. placuit.

m ℭ Quotiens. idest. bis a sententia vel post sententiam ⁊ nota. ꝙ dicit quotiens sȝ leges. sed tamen non licet sm leges appella re nisi in casu ante sententiam et ita est argu men. ad expositionem illius. ij. que. vj. om nis oppressus.

n ℭ Ipsis repetit qd dixerat.

o ℭ Formā. ar. C. de codicil. si idē. ꝯ. q: di uersitas nominum dȝ designare diuersitatē rerum. vt. xxj. di. cleros.

a ¶ Comitibus.id est comitantibus vel sequentibus eos.vel comitatibus idest episcopis.comitat⁹.n.dr̃ districť alicuius ciuitatis vbi ĩ ẽ eps.vel h̃ vult notare q̃ archieps maiorẽ habet ptãtẽ ĩ puĩncia.⁊ iurisdictionẽ q̃ pĩmas nã metropolitanus ẽ iudex ordinarius oium epõꝝ puĩcie: pĩmas tñ archiepi. vñ h̃ maior ẽ pĩl archis cõitib⁹ .i.pp comites ⁊ ppť epõs suffraganeos

b ¶ Noie.ar. ex noib⁹ septres noiuꝫ .i. res significatas per noia debere attẽdi

c Nulli archiepi pĩmates vocẽt C.ð libe.cã tubem⁹.C. ð pba.nec eplis

d ¶ Qui pĩmas.sicut roman⁹ antiochen⁹ alexãdrin⁹.§ . xxj. di.cleros. gd deveneto.dic q̃ ẽ pĩmas respectu inferioꝝ.ex de pĩmi.c. antiq̃ .

e ¶ Ad fidẽ ꝯuertaĩ. naꝫ ⁊ apes accrescẽtes ⁊c̃. de ꝯse.di.v.nunq̃.Et iunct⁹ romana excrescẽs nouã sibi ciuitateꝫ edificauit ar. C.de sacrosã.ec.iubem⁹.Et vñ dixit.ꝯuertaĩ nã al's vix posset ꝯtigẽ q̃ i aliq̃ loco intm̃ excresceret ppl's.vt pĩmate idigeret vt.xxxiiij.di.

f ¶ Cõstitui.ĩ.paroc͠hiã alicu(fraternitatis. i⁹ ñ debere ꝯstitui ecclĩaꝫ nisi multitudo fidelĩũ excreuerit.ꝫ nũqd illo iuito cui⁹ ẽ parochia poterit h̃ fieri ⁊ irregsito ñ. vt.xvj. q.j. multis ꝯciliȷs.xvj.q.j.felix.ⁱ.c.se.ꝫ si requisitus nollet cõsentire.nõ minus taline fieret p maiorẽ.s.p papã ex̃ de ec.edi.c.iij.ei⁹ tñ consensu pmo regsito. Et nõ q̃ hmõi regsitio faciẽda ẽ cũ ille loc⁹ esset ĩ quo excreuit multitudo fidelium iam deputatus alicui.al's ñ.

appellarenĩ:⁊ ipi noĩe primatũ fruerenĩ . Reliq̃ vo metropolitane ciuitates q̃ minores iudices habebãt ꝫ maiores comitib⁹ ᵃ eẽnt: hñt metropolitanos suos q pdictis iuste obedirẽt primatib⁹ sĩc ĩ legib⁹ seculi oli ordinatũ erat:q nõ pmatũ ꝫ aut metropolitanoꝝ aut archiepoꝝ noie ᵇ fruerẽtur. Itẽ anici⁹. Nõ vocẽnĩ primates:nisi q p̃

Nulli archiepi primates. vocenĩ nisi illi q primas⁹ sedes tenẽt q̃rũ epos apli coꝝũq̃ successores regulariĩ pĩarchas vel pĩmates esse ꝯstituerũt: nisi aliqua gẽs deinceps ad fidẽᶜ conuertaĩ:cui necesse sit pre multitudie primatẽ cõstitui ᶠ. Reliq metropolitani noienĩ q al's metropoles tenẽt. Itẽ ex cõcil'. aphꝛycano. Princeps sacerdotũ vel sũmis sacerdos non appelletur nisi prime sedis

Rime ᵍ sedis eps . eps nõ appelleĩ princeps sacerdotũ vel sũm⁹ sacerdos aut aliqd hmõi:ꝫ tñ prime sedis eps. Vniuersal' ãt ẽt roman⁹ põtifex appelletur. V ñ pelagi⁹ oib⁹ epis. Nec ẽt rõan⁹ põtifex vniuersalis ẽ appellãd⁹.

Nullus ᵇ pĩarcha duorum vniuersalitatis vocabulo vnq̃ vtaĩ:q̃ si vn⁹ pĩarcha vniuersal' dr̃ pĩarchaꝝ nomẽ ceterꝭ dero gaĩ.ꝫ absit h̃ a fidelib⁹ h̃ sibi velle quẽpiã arripere: vñ honorẽ fratrũ suoꝝ im minuere ex q̃tulacioĩq̃ pre videaĩ.q̃ propter charitas vr̃a neminẽ vnq̃ ẽt suis i eplis vniuersalẽ noiet : ne sibi debitũ subtrahat cum alteri honorẽ iserri i debitũ Itẽ gre.eulogio pĩarche alexandrino. De eodem.

Ecce ⁱ i pfatione eplẽ quã ad meipꝫ q pbibui direxistis:supbe appellatiois verbũ vniuersaleꝫ me papã dicẽs iprimere curasti q̃d peto mihi dulcissima scitas vr̃a vltra nõ faciat:q̃ vobis subtrahitur qd̃ ᵏ alteri plus q̃ rõ exigit pbeĩ.Ego ñ verbis q̃ro.psperari ꝫ morib⁹ nec honorẽ eẽ deputo ĩ quo frẽs meos honorẽ suum pdere cognosco.Me⁹ nãq̃ ẽ honoꝛ vniuersal' ecclesie: meus honorẽ fratrũ meoꝝ solidus vigoꝛ.Tũc ergo honorat⁹ sũ:cũ singulis qbus q̃ honoꝛ debit⁹ nõ negaĩ ˡ Si.n.vniuersalẽ papã vr̃a scitas dic:negat ᵐ se h̃ esse qd̃ me fateĩ vniuersũ: ꝫ absit h̃.recedãt verba q̃ veritatẽ inflant ⁊ charitatem v.deniq̃.

g Pĩĩc id ẽ patriarchalis.

h Nullus. Ecce ĩ pfatione subtrahit ar. q̃ pa.p suuꝫ mãdatũ non vult derogari iuri alicuius .ĩ.xxv.q.ij.q̃ pro dicit ĩ.ĩ.it q.iij.cõgstus ĩ.xj.q.j.puenit.§ lxiij.di. q̃ro.§ : lxxx. di. archidiacõũ floretinũ.in fi.ar.§ viij.q.iij. artaldus.sic ex de offi . dele. sup eo.vbi dr̃ nõ ẽ itẽtiois nr̃e alicui derogare p rescriptũ nr̃m. ⁊ ita arg. qd̃ vni attribuiĩ alij subtrahitur.ar.xlv.di ñi.disciplina ñ.ð iudi. cuꝫ pꝛoꝛ.ĩ fi.⁊ ex de rescrip.oli in fi.lxxxv.di sti.,archidiacõũ.ar. nemini ꝯsulendũ cũ alteri⁹ lactura.vt .ĩ. xj.q.iij.siquis ꝓo.xxij.q.ij. primũ.xiiij.q

k ¶ Prebeĩ.nõ.n.debẽt plus eẽ subditi q̃ expedit.ij.q.vij.admonẽdi. nec plati ita hũiles vt ꝯtẽnanĩ.lxxxvj.di.qñ. ñ.ð offi.psi.obseruandum.

l ¶ Nõ negaĩ.sic.C.ð ca.tol.l.j.§.vlti.C. de nup.imperialis.in pn.nec eni publice pdest ⁊c̃.C.de sen.pfec.pre.l.j.

m ¶ Negat.se h̃ eẽ.i.esse ð vniuersitate.cũ

tñ. ro. ec. nõ sit vniuersal': lȝ sit de vniũsitate ex̃ ne se. va. illa. lȝ sit ar. ꝙ solus papa possit. xxiiij. di. ꝑsbi. ex̃ de conces. pbẽ. q: diuersitatẽ

a Episcopos. ħ itītulat. c. di. ⁊ q: Bi. c. fecerat mẽtionẽ de pmatib⁹ ⁊ archiepis. ⁊ eoꝝ dignitas vr̃ eẽ ipfecta siñ pallio. vt ex̃ de elec. significasti. iõ spãlit̃ tractat de pallio oñdẽs ꝙ 'nisi ħabeat pallũ ñ pñt epalia exercẽ officia. ponit ẽt j. qð ipe obeat peti ⁊ dari. q: j. tres mẽses quib⁹ q: bñ merit] ⁊ fortiter postulãtib⁹. ⁊ ꝗ ipe sit eo vt dũ. q: tñ in celebratione misse. nisi pl⁹ ex priuilegio alicui ɔcessũ sit. ⁊ qlr̃ sit dãdũ. q: cuȝ donatiõe noui' priuilegij vl̃ renouati-

d Uiduatis olim. nam post ɔfirmationẽ electi iam ẽ matrimoniũ inter eum ⁊ ecclesiam. de transla. pla. inter corporalia. vel dic. ꝙ vidua ẽ ꝗ ad epalia.

vulnerant. Distinctio. c.

Episcopos a aũt ordinare añ pallium acceptũ nec archiepo nec pmati nec priarche lȝ. ꝶ. Qð ex' aucte pelagij pape lȝ min⁹ euident dat itelligi. A it. n. pelagi⁹ papa. Infra tres meses n/ ae suã exponere ⁊ pallium postulare a romana eccle/ sia qsq: metropolitan⁹ stu it vt qsq: metropolitan⁹ vl tra tres c mẽses cõsecrationis f sue ad fidez suã exponẽdã palliũq: suscipiẽduȝ ad apostolicã sedẽ non miserit: commussa sibi careat dignitate: sitq: metropolitanis licẽtia alijs post secũdã g ⁊ tertiã cõmõitionẽ viduatis ecclesijs cõsilio h romani pontificis ordinãdo epm subuenire. Si võ cõsecrãdi episcopi negligẽtia ꝓuenerit vt vltra i tres mẽses ecclia viduata ɔsistat: cõmuniõe priuet quousq: aut loco cedat: aut se ɔsecrãdũ offerr̃ ñ differat: qð si vltra qnq: menses ꝑ suam negligẽtiaȝ retinuerit

Q Uoniã b qdẽ medeat. tropolitanoꝝ fidẽ suaȝ fm pscaȝ ɔsuetudinem scẽ sedi aplice exponẽ ɔtrarctãtes vsũ pallij neq: expetũt nȝ pcipiũt: ac ꝑ ħ epoꝝ ɔsẽctio viduat⁹ ecclesijs ñ sine periculo ꝓtelat: placu

e Tres. accusat⁹ de ħoc coram papa. al's non.

f Consecrationis. i. cõfirmatiõis si añ erat episcopus.

g Post secũdaȝ dicunt qdã faciẽdaȝ ipsi metropolitano infra alios duos mẽses anteꝗ deponat̃ sic post sequit̃ ð epis qð eniȝ dr̃ de epis. j. ħ exaudi de metropoli.

b Q Uoniã fidẽ. s. fidelitatẽ secũ veteris ⁊c. vel ẽt symbolũ vt. j. e. optatũ.

c Epoꝝ. s. q̃re differũt ꝑ ħ ɔsecratões epoꝝ cũ ecclia vacãte cõprouinciales epi aliquẽ ɔsecrare i epȝ possint. vt. lxiiij. di. q: ex̃ ð ele. q: diligẽtia. Jtẽ ⁊ si ipe nõ ħabeat palliũ. tñ alijs mãdare posset ɔsecrationẽ. vt ex̃ ð elec. suffraganeis. ad ħoc põt dici ꝙ istud. c. loqt̃ qñ elect⁹ ẽ in mora petẽdi palliũ. s. post tres mẽses elapsos. vñ ipe alijs nõ põt cõmittere ɔsecrationẽ. nec ẽt tũc suffraganei sui possũt ɔsecrare aliquẽ. vt ꝑ ħ maioꝛ ruboꝛ incutiat̃ electo. cũ viderit suũ suffraganeũ ɔsecrari ab alijs ex̃neis q: nõ multũ curaret si a suis cõsecraret. s: vsq: ad tres mẽses anteꝗ sit i mora petendi palliũ. satis vr̃ ꝙ cõprouinciales epi possint epalia iura supplere. cũ sp vicini epi suppleãt defectũ alicui⁹ vacãtis eccłie. vt vij. q. j. põtifices. lxv. di. si forte. Sȝ ipe elect⁹ lȝ sit ɔsecrat⁹ iura epalia nõ põt exercere añ receptũ palliũ nec virgines ɔsecrare. nec ordinare clericos. nec synodũ celebrar̃ vt ex̃ ð elec. ꝙ sicut in fi. ex̃. e. significasti. s: nũquid elect⁹ in archiepm ⁊ ɔfirmat⁹ põt ɔfirmare eos qui sunt electi in epos. dico ꝙ sic. ex̃ de electi. nosti. ⁊. c. transmissã. de trãsla. cũ ex illo. imo ⁊ capitulũ pt cõfirmare q: supplet vice prelati. ex̃ de ħere. ad abolẽdã. Sȝ dico ꝙ nec capitulũ in ħ supplet defectum prelati. vñ ħec determinat io. post scðaȝ ⁊c. determinat illud verbũ careat. ⁊ fm ħ ẽ ħ ar. ꝙ mora pt' purgari. alij dicũt ꝙ ħec admonitio debet fieri tñmõ a suffraganeis metropolitani ad quos. vt dicũt trãslata ẽ ptãs cũ metropolitanus negligẽs extiłat. si ergo suffraganei post admonitionẽ neglexerint ɔsecrare vel eligere. vicini metropolitãi ɔsecrabũt consilio pape. Sed q̃re auferr̃ capitulo ptãs eligẽdi q: neglexerũt admonere suũ electum ad petẽdũ pallium. al's dico reuerti ad coetus eligendi. Sed quare descendit ad metropolitanum cũ tñ ad papam deuoluunt̃ epatus. vt ex̃ de conces. pbẽ. ⁊ ec. nõ va. dilectus sed ħ non pcise descendit ad metropol'. lȝ ad pa. cum eis. vl̃ tũc dscẽdit ad papã cũ aliqs est negligens in eligendo. ⁊ est simile. lxv. di. ssiñ forte. io. ħodie solus papa facit ħ per decre. illaȝ dilectus.

h Consilio dicunt quidam ħ generale eẽ ꝙ vbicunq: per negligentiam vnius transfertur potestas ad aliuin. ille non procedet. nisi prius requirat auctoritatem superioris. sed ħ nego. ⁊ ħoc est speciale. al's secus. ix. q. iij. cum simus. argumen. ff. de condi. institu. qui sub condi. §. vl.

i Ultra. sed quare non danturnisi tres menses archiepiscopo. vt. ȝ. e. c. quia maius. periculum est in mora metropolitani.

distinctio. qescamus.

a ℭ Cedat. ℨ. vij. q. j. mutatiões. ⁊. iij. q. vj. Quis ex ꝺ trãsla. iter. ſ; h̃ ſpẽale ẽ vt ꝯfirma tũ poſſit metropolitanꝰ ꝺponere. ⁊ h̃ i odiũ negligẽtie. Aliꝰ eſt caſus. xcij. di. ſiqs epũs per manꝰ. tertiꝰ xxiij. di. illud ſ; certe h̃ nõ deponit niſi ab obtinẽdo nõ ab ordie quẽ habet.

b ℭ Priſca ꝯ ſuetudo ⁊ fortit. ſed ſi fortit poſtulet. nõne põt notari ambitio nõ. q2 cu; quis ſuo iure vtat. pdeſt i ſtãtia. de pe. di. j. ſportuna lxxij. di. c. j. ⁊ ij. q. vj. pꝰ appellationem.

c ℭ Prꝰtatu; minꝰ ar. totũ ꝯtractu; vel reſcriptũ vl' inſtrm̃ nil valere ⁊ eſſe irritãdũ ſi aliqua neceſſaria deſunt in eo. ar. xxxviij di. q̃ ipſis. iij. q. ix. pura. et idẽ fecit plus qꝺ minꝰ. vt. lx. di. ſi ad ſacras. ar. ℨ. q2 ſupflua ñ viciãt. vt ꝺ cõſ. di. iiij. ſi ñ ſãctificat. ff. de re. iu. ñ ſolẽt.

d ℭ Mẽtionẽ de eis conſeruãdis. qd autẽ iurare debeat q palliũ petit. habes ex ꝺ iureiurã. ego. ⁊ de elec. ſignificaſti. ⁊ nõ. xxiij di. q̃q.

e ℭ Subſcriptiõe. ar. donationẽ epi nihil valere. niſi eiꝰ ſubſcriptione firmet. ſicut nec ꝯcedit aliquẽ locũ vel iuriſdictionẽ alicuius loci alicui loco vel hoſpitali. ar. diſt. xcvj. bene. ar. xij. q. ij. ſine exceptione. ⁊. c. cũ redemptor.

f ℭ Aliquẽ. ar. quẽ p aliũ iurare. ꝺ. di. lxij. vbi dño. j. xvij. q. iiij. metuentes.

g ℭ Iurando. ex de iuramẽ. In ea. qꝺ trãſmiſimus. caũ. inherẽtes. Et argu. pactiões in donatiõe ſpiritualium poſſe iteruenire ⁊ cõditiões. ar. ℨ. j. q. ij. q̃pia ſed ibi itelligit pactio et cõditio illicita. ſ; hec ẽ licita. cũ ad ea nihilominus teneretur vl' añ electiões nulla ꝺs eſſe ſ; poſt electionẽ añ cõſecrationẽ põt eſſe ſaltẽ licita. vt de rebꝰ ⁊ ꝯſuetudine eccle ⁊ fidei articul' ⁊ huiuſmõi obſeruãdis. ⁊ hoc a maiori non a minori erigi põt. argu. xxviij. diſt. de ſyracuſane. vt no. viij. q. iij. in ſũma. vl' dic ꝙ hec dictio ſi non notat hic cõditiones. ſed quandã modificationem argu. ff. ꝺ mu. te. muto. §. ij. ſic ponit ex de elec. ſignificaſti. unnio nec dicit cõditio cu; ſub intelligat. ff. de condi. ⁊ ꝺ monſtra. cõditiones. argu. ℨ. quia cõditio ẽ. Nam ſi dico dato illi ſi iurauerit. hoc ẽ. ne dato illi niſi iurauerit. ff. de condi. ⁊ demonſtra. gl bus diebus. §. j. ioannes. ego credo ꝙ honeſta ⁊ licita conditio apponi poteſt in collectione ſpiritualium. vt extra de electio. ſignificaſti. ⁊ extra de ſer. non ordi. eo libentius. b.

i ℭ Diſcurrentibus. id eſt. cito directis.

---

viduatam eccleſiam neq; ibi neq; alibi cõſecratiõis donũ pcipiat imo metropolitãi ſui iudicio cedatᵃ.

Itẽ grego. papa. Honor pallij nõ det: niſi meritis exigẽtibꝰ ⁊ fortit poſtulãti.

Priſcaᵇ cõſuetudo obtinuit vt honor pallij niſi exigẽtibꝰ eaꝶ meritis ⁊ fortiter poſtulãti dari nõ debeat. Itẽ io. corith. epo

Nouitᶜ De eo. Ptolea. ſcitas tua q2 pꝰus palliũ niſi dato cõmodo ñ dabat. qꝺ q2 incõgruũ erat: facto ꝯcilio añ corpus bti petri aplõꝶ pricipis tã de h̃ q̃ de eoꝶ ordinationibꝰ aliqd acciper ſub diſtricta iterdictõe vetuimꝰ oꝫ q̃ vt neq; p cõmodiũ neq; per grãm aut q̃rũdã ſupplicatiõibꝰ aliqs ad ſacros ordies ꝯſentiatis vel pmittatis adduci. Cauſaꝶ vo merita accipiẽda ſũt vt et is q poſtulat mereat accipere: ⁊ fidei ſue pfeſſione; prꝰ iuramẽto ꝯfirmet: et aplicis decret]. atq; ſynodalibꝰ ſtatut] ſe obeditruꝶ nihilominꝰ caueat. Pallio ãt nõ niſi cert] diebꝰ ⁊ itra eccleſiã ad miſſarũ ſolẽnia cuiq; pene metropolitano vti liceat. Itẽ ioannes epũs giliberto agrippinẽſi epo. Niſi poſt ꝯfeſſiõnẽ

fidei pfeſſionẽ palliũ dari non dz.

Optatiᶠ tibi nõ põs palliũ nũc ꝯferre nequimꝰ. q2 fidei tue paginã minꝰ q̃ oportear ꝯtinere reperimꝰ cũ videlicet nullã in ea ſcãꝶ vniuerſalium ſynodorum i qbꝰ fidei nře ſymbolũ ꝯtinet: nec decretaliũ põtificũ romanoꝶ ꝯſtitutoꝶ ſm morã fecer] mẽtionẽᵈ. S; nec illã propria ſubſcriptioneᵉ munieras nec aliquẽᶠ q hãc iure iurãdoᵍ firmaret miſeras. Itẽ greg. aregio epo frãcoꝶ. Cui palliũ deſiderat accipe. pꝰ a ſe amouere

In eaʰ illicita pmittat. ſynodo quã ꝯ ſymoniacã hereſim p fratrẽ ⁊ coepm nřm ſiagrũ decreuimꝰ ꝯgregari: ſcitatẽ vřa; volumꝰ itereſſe: atq; eidẽ fri ita palliũ qꝺ tranſmiſimꝰ tribui: ſi prꝰ ſe pmiſerit illicita q̃ phibuimꝰ p diffinitionem ſynodi a ſcã ecclia remoueri: de q̃ ſynodo oẽm nobis ſubtiliter ordinẽ tuã fraternitatẽ volumꝰ ſcriptis diſcurrẽtibuᶦ denũciare vt ipſe cuiꝰ nobis ſcitas valde experta ẽ nos reddat de oibꝰ certiores.

Idẽ vigilio epo arelatẽſi. Nõ niſi ad miſſarum ſolennia archiepiſcopũ vti pallio licet.

a Palliū sibi. ecclesiā tuaz. quancunqȝ sue diocesis. ex̄ de vsu pallij. c. j. nō ăt potest vti pallio alteri⁹ vt ex̄. e. c. ad hec. nec i alteri⁹ diocesi. eo. ti. c. ad honorem.
b Missarū. ⁊ in synodo ēt vti pt. sed non pt synodū cōgregare ante susceptionem pallij. vt ex̄ ꝺ elec. significasti tn̄ caplo ꝑxi. dicere vr̄ ꝙ tm̄ i ecclia ꝺbeat vti pallio. nec in ꝓcessione vtet eo. vt ex̄. e. c. j
c Contra morem patiētissime. ar. ꝙ ls videat iniustū ꝙ ꝑcipit plat⁹ patienť tn̄ ferēdū ē. s̄. dis. xxxj. asi trienniū. ⁊ di. xix. i memoriam xxiij. q. j. gd culpatur.
d Cōsuetudines. sed nungd valet ꝑuilegiū ita gn̄ale. sic. vt. xix. di. si rōanor. ⁊ ē si. ix q. ii. epi. lxiij di. ꝑterea. ff. de le. l. j. sicut tn̄ cū ls ꝑuilegiū obscure loquať ⁊ faciat mentionem alterius ꝑuilegij vel ꝯsuetudis necesse ē vt illud exhibeať. vt. lxxvj. di. ieiuniū in pn̄. ⁊ ex̄ de v̄bo. signi. abbate. vt nō. s̄. di. ix. vt veterū. ad ls dn̄t qdā ꝙ si in ls ꝑuilegio iseriť tot⁹ tenor ꝑmi nō ē necesse ꝑmū exhiberi. ex̄ de iura. calū. inherētes. C. ꝺ do. si donatio. ff. ꝺ dona. ex hac scriptura. ff. de admi. tu. chyrographis. sȝ certe illud nō sufficit. nā adhuc pt eē falsitas i bulla vel filo. vt ex̄ ꝺ ꝑuil. cū olim. in fine Alij dicūt ꝙ si auctē iudicis ē rescriptū nō ē necesse exhiberi. sec⁹ si per tabellionē. quia publicatio fcā coraz iudice fidē facit ls postea ꝑdať. vt. C. ꝺ testa. pub. ⁊ iudex diligēti⁹ singula ꝯsiderat q̄ tabellio. sed talis obstat ex̄ ꝺ sen. ⁊ re iudi. cū int. ad ls dico ꝙ sufficit si coram iudice ē publicatū. ita vt nō teneať exhiberi ꝑus instrm nisi aduersari⁹ dicat se velle ꝓbare falsū. tūc eni ds illud exhibere. licet ꝑus fuerit ei fides iposita. nisi iuret illud se ꝑdidisse. vt. C. de fi. instru. l. vt to. ls hodie ďterminať ex̄ de fi. instru. c. vlti. h.

Palliū a tibi transmisimus: q̄ fraternitas tua īstra tuā eccliaz ad sola missarū b solēnia vtať. Item ioanni rauennati archiepo.

Nō De eodē. Palea multū tpis iteruallū ē: ꝙ q̄dā nobis de tua fraternitate fuerūt nūciata c: ꝺ qb⁹ veniēte illuc castorio notario scē ecclesie cui deo auctore ꝑsidem⁹ subtilit nos iudicasse meminim⁹. ꝑuenerat nāqȝ ad nos q̄dā in ecclia vr̄a ꝯ vtilitatē ecclie ⁊ ꝯsuetudinis tramitē geri: q̄ sola vt bn̄ nostis ē officij sacerdotalť erептio. Que si sapia vr̄a vel māsuete vel cū epali suscepisset studio n̄ ꝺ illis accēdi debuerat: sȝ oportuerat hec eadē cū gr̄arū actione corrigere. Item eidē ioanni archiepo rauēnati. De eodē.

Contra c morez ecclesiasticū ē si nō patiētissime tolleraľ ꝙ a nobis absit: ēt iniusta correctio: ⁊ ifra: illud frať charissime nō putam⁹ tibi igꝰnotū: ꝙ pene de nullo metropolitano i qbuslibet mūdi ꝑtib⁹ sit auditū: extra missaꝝ tꝑus vsum sibi pallij vēdicasse. ⁊ qđ bn̄ hāc consuetudinē gn̄alis ecclesie noueritis vr̄is nobis nuāi festissimis significastis epistolis qb⁹ ꝑceptū ꝑdecessoris n̄ri ioannis pape nobis i subditis trāsmisistis annexū: ꝯtinēs oēs ꝯsuetudines d ex priuilegio e predecessoꝝ nr̄oꝝ ꝯcessas vobis vr̄eqȝ ecclie debere cōseruari. ꝯfitemini igiť esse aliā gn̄alis ecclie ꝯsuetudinē postq̄ ea q̄ geritis vobis ex priuilegio vēdicatis. nulla ꝗ nobis i hac re vt arbitramur poterit remanere dubietas. aut eni mos omniū f metropolitanoꝝ etiā a tua ē fraternitate te seruādus: aut si tue ecclie aliqd spālif dicis eē ꝯcessū preceptumue a prioribus romane vrbis pontificibus ꝙ hec rauennati ecclesie sunt concessa a vobis oportet ostendi g: quod si hoc

e Priuilegio. vide qualiť argumēta tur. exq̄ ꝑ priuilegiū h̄ vēdicať. nō ꝗ ꝺ iure cōi ls pt vēdicari. q̄si simul non pt qs initi ꝑuil. ⁊ iure cōi. vt xvj. q. j. hinc ē. ⁊. ff. ad municip. l. j. ff. de le. j. sicut. sed certe q̄nqȝ vtitur qs ⁊ ꝑuil. ⁊ iure cōi. vt ex̄ ꝺ ꝯsue. cū dilectus. nec renunciat qs ꝑuilegio militari. licet vtatur iure cōi. vt. ff. de mili. test. l. iij. sic ff. ꝺ ꝑuil. cre. l. añpe. xxiij. di. q̄ꝗ̄ i pn̄. sic ⁊ iur. cōi ⁊ ēt ꝯsuetudini pt qs initi. vt ex̄ de censi. c. sopite. ⁊. xcv. di. olim. to. sed certe qcqd dicat ioānes nō dr ꝑuilegiū ꝺ eo qđ cōpetit de iure cōi cū ꝑuilegiū sit lex ꝑuata. s̄. di. iij. ꝑuilegia. nec illa decre. de ꝯsue. cū dilect⁹ ꝯdicit imo ꝯcordat. cū ꝯfirmatio ad ꝑuilegiū. ⁊ elatio ad ius cōe ꝑtinere dicať. ex̄ de elec. cū inter. ad fi. b.

f Omniū. vide q̄lr argumentať. exq̄ alie ecclesie vtunť tali consuetudine ergo ⁊ ista ds vti eadē. ar. si ex̄ de cēsi. ex pte. sȝ huic argumēto posset rn̄deri ꝙ consuetudo aliarū ecclesiarū nō derogat cōsuetudini isti⁹. vt. s̄. x ij. di. illud. ⁊ ex̄ ꝺ capel. mo. dilect⁹. circa. fi.

g Ondi. ls ē cōtra tres regulas. vnā ꝙ tenetur possessor dicere titulū sue possessiōis ls ē ꝯ id. ij. q. v. §. j. aliaz ꝙ ab eo q ius negať n̄ requiritur ꝓbatio qđ ē ꝯ id. ff. de proba. ab ea. tertiā ꝙ accusator nō ꝓbante reus nō ab

solvitur.xj.q.vl.actor.sz h ē id.q2 psumptio ꝯ ipm facit. a Nō ondit.g eni puilegiū allegat ōz pbare ꝛ ondere.ex̄ ō puil.pastoralis.nullus tñ tenet edere nisi illū articlm g facit ad rē ex̄ ō fi.instru.ꝯtingit. lz al's nemo posset iudicare ō p uil.se.ap.ex̄ ō iudi.cū venissent.tñ g defendit se p tale puilegiū oz vt illud exhibeat. vt ex̄ de fi.instru. accepim⁹ sic ergo canonicus g possidet duas prebēdas cū iure non possit eas possidet si ꝯ eū agat ipse tenet pbare qlit hz. secus si ꝯueniatur sup pria tm̄.dnt tñ g dā.q canonico idistincte icūbit on⁹ pbādi istitutionē suaz. ex̄ de ap.psonas ar.ex̄ ō pcu. ex isinuatione.ar.ij.q.j. legum. b Decēpro bes.nōne pscriptiōe posset iste se tueri.nō q2 nullū ius pdūū ē q̄ talia a talib⁹ talit possideant. ꝛ qd ō iure cōi nō possidet.nec pscriptiōe acquirit.vt h.ꝛ.xcij.di.illud. c Splēdidi⁹.sic nihil ē splēdidi⁹ in pncipe q̄ recta fides.C.ō sum.tri.inter claras. d Ex nō scripto.j.xxv.q.ij.istitutōis.s.di. j.ꝯsuetudo. e Tueri.s.di. xj.catholica.ar.ꝯ.So.on⁹ pt qs iducere sibi ex ꝯsuetudine nō honorem.viij.q.j.in scripturis.

Rationis ordo.cura.ar.ad quē ptinet honor ꝛ on⁹ vt di.lvj.dñs nr̄.di.lxxxvj.fratre.di.xiij.nerui.xl.di.ante cia.xxv. ecclesie nā dicit lex q vtilitas p dignitatē augmētat ff.de iudi.si longi⁹.i fi.ff.de dona.fili⁹.§.j. g Subiectoꝝ.s.lxxxvj.di.§.j.ꝛ.c.diuine. Pallii.vices p puilegiū fecerat cū legatū ꝑinū sic su⁹ pdecessor fuerat.vel id h di

non ostendit[a] restat post q talia agere neq2 ꝯsuetudine generali neq2 puilegia vendicas: vsurpare te cōprobes[b] qd fecisti. ꝛ infra. ōcorari pallio nolum⁹ forsan morib⁹ indecori: dum nihil in epali ceruice splēdidi⁹[c] fulgeat: q̄ humilitas.oz g fraternitatē tuaz si honores suos sibi qbusli bet argumētis stabili ppo suit mēte defēdere: aut generalitatis vsū ex non scripto[d] seq: aut ex scriptis priuilegijs se tueri[e]. Nō si postremo nihil hoꝝ ē: aliis metropolitanis hmōi te p bere volum⁹ psumptiōis exēplū. Priuilegia q̄z sp cū vsupallij debēt cōcedi. Vñ idem gre. siagrio epo augustudiēsi. De eo.

Rationis[f] ordo oio nos admonet vt cū vsupallij aliq̄ priuilegia largiri debeamus. Sz quoniā cū honoris augmēto cura quoq2 sollicitudinis debet excrescere: vt cultui vestiuz actiōis q̄z ornamēta ꝯueniant: oportet vt eniri⁹ in cūctis studijs se vestra fraternitas exerceat: ꝛ circa subiectoꝝ[g] act⁹ sit cura vigilans. Jdē io.epo pme iustiniane illirice. Usupallij ꝯcedat: ꝛ antiq̄ puilegia inouāt.

Pallii[h] vobis ex more trāsmissim⁹: ꝛ vices vos apostolice sedis agere iterata inouatiōe decreuim⁹. Jtē epis. Scri. eripis. De eodē.

Scriptoꝝ[i] vr̄oꝝ isinuatio fres charissimi patefec an dream nichomedianē ciuitatis epz do ppicio solēniter ordinatū: cui palliuz nos direxisse cognoscite at q2[k] priuilegia cūcta ꝯcessisse q̄ pdecessores nr̄i ei⁹ predecessorib⁹ ꝯtulerūt. Dist. ci.

In vna[l] ꝑui[n]cia duo metropolitani eē nō debēt sicut in chalcedonēsi ꝯcilio legit statutū esse. Duo metropolitani i vna ꝛ eadem puincia eē non debent.

est q2 oēs vocant ab eo in partē sollicitudis nō i plenitudinē ptātis.vt.ij.q.vj.decreto vl ꝑus erat legat⁹ lz eē desijt fact⁹ archieps ar. Scripto(ff.de arbi.nō distinguenti⁹.§.d. rū vr̄oꝝ ordinatū a suis epis nā h ē regular vt a suis suffraganeis ꝯsecret archieps. lx. iij.di.q̄to.ꝛ pōt perpēdi ex h.c.ꝛ.s.e. qm̄.ꝛ.lxiij.di.q2 qd metropolitanus ēt sine lnia sū mi pōtificis pōt cōsecrari ꝛ ad papā ij spectat.vt vr̄ nisi datō pallij. alij dicūt istō obtinere vbi metropolitan⁹ hz pmatē. vel cū h hz ex cōsuetudine. hodie tam vult papa q petatur ab eo cōfirmatio cū pallio. vt ex̄ de elec.q.sic vt dixi.lj. di. c.vltimo. k Atq2 priuilegia. ista priuilegia fuerūt psonalia ꝛ trāsierūt cū persona.ff.de re iudi.puileꝛ ex̄ de istitu.cum venissent.sed licet transeant cum persona tamen debent concedi successori cum petierit.ꝛ fit iniuria ei nisi concedatur sibi.beneficium tamen est si ei conceditur.ff.de aqua quotidiana ꝛ esti. l. j. §. pe.nam si impetraui vt ducam aquam ō flumine publico per predium meum.ꝛ vendo tibi predium.priuilegium non transit ad te. sed tamen impetrabile est a te. ꝛ iniuria fit tibi si non concedatur.sed tamen multa potest iudex ꝛ debet facere ad que compelli nō potest.ff.de iudi.non quicquid.C.quomodo ꝛ quando iudex.l.ij.

Distinctio.ci.

In vna autem prouincia.

Peruenit.s.di.xci.

b Per pragmaticũ.l. pncipis rescriptũ.pragma.n.cã dr. pragmatica sanctio dr cã in psistorio pncipis ventilata corãm pceribus sacri pallatij. z cõstitutio principij facta ex cognitiõe cause ;dr pragmatica sanctio.

c Unam. ná exquo pnceps diuidit due sũt puincie.ff. de off. assel.si eadẽ.

d In vna qd fieri ñ dz. nisi excrescat multitudo populi.vt.s.xc. ix.di.nulli.

e Tale.ar. q lz pnceps legitimet aliquẽ nõ tamẽ erit legitimus q ad ecclesiã z ita erit legitimus quo ad vnũ forũ.non t ñ q ad aliud.

Ca prima.

Uidaz Or hic tractat de simonia.videamus qd sit simonia. z vñ dicat qb9 modis cõtrahit. qs ad accusãdũ vl testificãdũ in tali crimie admittat. q pena iponat q dispẽsatio circa tales admittat. Simonia e studiosa cupiditas vel volũtas emẽdi vel vẽdẽdi aliqd spirituale.vt.j.e.q studet.nec oportet addi vl annexũ spũali pp illud.c.j.q.iij.sigs obiecerit vr tñ q h addi dz.ar.ex de iurepa.de iure licet quidã dicãt iuspatronatus spirituale eẽ z male.de fructib9 pō nõ est qo.q2 ẽt dari poteris z vẽdi põt.vt ex ne pla.vi.su.c.fi.dicitur simonia a simone mago qui pmo i nouo testamẽto hui9 sceleris auctor extitit. Sicut.n.glezi i veteri testamẽto voluit vẽdere sanitatẽ naaman.sic iste voluit emere donũ dei vñ giezitic9 est dicẽdus q vẽdit grãm.simoniacus q emit.vñ simoniaci sũt appellãdi emptores. Cõtrahit aũt trib9 modis.a manu ab obsequio.z a ligua vt.j.e.sũt nõ nulli z cõtra hit qñq ex pte dant qñq ex pte accipiẽtis. qñq ex vtraq.qñq ex neutra. ex de simo. z si qões.vt nõ.j.e.q.v.c. j. Admittit át qlibet z sũ simoniacũ. sic in crimine lese maiestatis.x v.q.iij. sane. si tñ clericus accusat cum distinctione admittat laicus.l.bõe fame.z eũ tam sm distinctionẽ.ex de simo.p tuas.ij q.j.i primis. i fi. imponit át eis pena q druplex. qñq excõicatio qñq i monasteriũ detrusio.vt.j.e. reperiunt. qñq spoliatio oium bonorũ.vt.xxiij.q.v.de liguribus qñq depositio.vt h z in multis capitulis.clerici enim deponuntur.vt.j.e.statuim9 z sunt ifames.vt.j e.q.iij.c.fi.accepta tenẽt restituere.ex de si.de h.j.e.q.iij sigs dator.dispẽsatur autẽ circa tales. qñq autẽ vt laicam habeant cõtenem.vt.j.e.q.v. ij.c.j.z ministrant quandoq in minoribus ordinibus constituti.vt.j.e.q.v.c.j. quandoq remanent in acceptis.j.e.q.vij.saluberrimum quis autem valcat dispensare hẽs.j. e q.v.c.fi.Jo. Questio.j.

Peruenit[a] ad nos q quidã pter ecclesiasticas ordinatiões: affectãtes potẽtiã p pragmaticũ[b] sacrũ vnã[c] puĩciã i duas diuidãt z ex h iueniant duo metropolitãi epi i vna[d] eadẽq puĩcia eẽ. Statuit g scã synodus deinceps nihil tale[e] attẽtari a qlibet epo: eos vo q aliqd tale tẽtauerint cadere de pprio gradu.

Hactenus de electiõe clericoꝝ tractauim9. Nũc ad simoniacoꝝ ordinationes trãseamus: Et vt facile liqat qd sup hãc heresim sanctoꝝ patrũ decreuit auctoritas: cã deducat i mediũ: cui9 negociũ z de sciẽter a simoniacis ordinatis z de ignorant a simoniacis cõsecrat z de ordinationibus que per pecuniam fiunt: contineat.

Explicit prima pars. Decreti. Incipit Ca. prima.

Quidam habens filiuz obtulit euz ditissimo cenobio exactus ab abbate z a fratribus decẽ libras soluit vt filius susciperet: ipo tñ beneficio etatis h ignorante creuit puer: p incremẽta tẽpoꝝ z officiorũ ad virilẽ etatem z sacerdotij gradũ peruenit. exinde suffragantibus meritis in epm eligit iteruenientẽ obsequio z paternis pcib9 data quoq pecunia cuidã ex cõsiliarijs archiepi: psecratur iste i antistitẽ nesci9 paterni obsequij z oblate pecũie: pcedẽte vo tpe.non nullos p pecuniã ordiauit qbusdã vero grat bñdictionẽ sacerdotalẽ dedit. tandẽ apud metropolitanum suũ accusatus z puict9 sententiã in se dãnatiõis accepit. Hic pmũ qrit an sit pctm emere spũalia. Secũdo an p igressu ecclesie sit exigẽda pecunia vl si exacta fuerit an sit psoluẽda Tertio an ingressũ vel pbẽdas ecclesie emere sit simoniacũ. Quarto an sit iste reus crĩs qd eo ignorãte pr admisit. Quinto an liceat ei esse in ecclesia vel fungi ea ordinatiõe quaz paterna pecunia ẽ assecutus. Sexto an illi q ab eo iã simoniaco ignorãter ordinati sũt: abijciendi sint an non. Septimo si renũcians sue heresi sit recipiẽdus in episcopali dignitate vel non. Questio.j.

a Quod āt spūalia. Spūalia autem dr̄r tribus modis. Uno mō' dicunt̄ gr̄a virtutū z dona dei. hec nō p̄nt emi vel vendi q̄tū in eis ē. nō. n. ɔferunt̄ nisi gratis. j. e. q. iij. saluator. z h. c. j. Q̄nq̄z dr̄ dignitas ordinis z oē sacr̄m ecclesiasticum p̄ter m̄rimonium. Itē z oia iura ecclesiastica spūaliū rez. vt administratiões. p̄bēde. ius decimaz. cimiteria. ordo. h̄ vēdita trāsferūt q̄ ad characterē tm̄ ñ quo ad vite meritū. de facto. n. nō de iure p̄cedit i talib' vendītio. Q̄nq̄z ipe res sacre. vt vasa z oīa vtensilia. hec bn̄ vēdunt̄ clericis vel laicis ɔflata z ɔfracta vt. x. q. ij. hoc ius. In sūma ḡ scias. q̄ p̄ spūalib' incorporalib' q̄nq̄z mun' dat̄ aliq̄ñ p̄ digno nec ē pctm̄ si ē muno a ligua. j. e. filiū. s. obsequium tpale dū tñ sine pactiōe ex̄ de cle. nō resi. de cetero de spūali obseq̄o. gn q̄nq̄z dari possit nō ē qō ēt ex ɔuētiōe. ex̄ de p̄ben. significatū. imo sp p̄miū aliqd dz interuenire spūale. i. meritū hominis. tal'. n. simonia spūal' ñ reprobat sicut nec vsura spūal'. ar. xxiiij. q. j. aduocauit. pecūia āt p̄ spiritualib' in corpalib' nūq̄z interuenire dz. nisi in. v. casib'. in m̄rimonio. j. e. ɔcqd. z. xxxij q. ij. honorant̄. i operis ēt quas cleric' nō dz. vt si sacerdos locat opas suas p annuz. ar. ex̄ ne p̄. vices suas. c. vl. xy. q. ij. charitatē. Idē ē z si sint debite dū tñ ius dicat aliq̄d dandū. ar. x. q. iij. relatū. ex̄ ð simo. cū sit. Itē p̄ salute eterna z pctōz remissiōe. de pe. di. j. medicina. xiij. q. ij. anime. Itē p̄ mi q̄sdā p̄ iure sibi cōpetēte. ne vexet in eo. j. e. q. iij. quesitū. ex̄ de vsur. c. j. z ex̄ de si. dilect' spūale āt p̄ spūali p̄mutari pōt. ex̄ de re. per mu. ad questiōes. p̄ spiritualib' aūt corporalib' pecuniā dare nō est symonia. vt pro calice. pro libro. nisi inueniat̄ p̄hibitum. vt i ecclesia. in cimiterio. z chrismate vt. j. e. placuit zc̄.

b Gratia. i. donum spiritus sancti vel ecclesiastica dignitas.

c Si non gratis. id est sine munere aliquo non debito.

d Accipitur. ar. contra. xxiij. q. iiij. ille gladium. quia ille dicitur gladium accipere q illicite accipit.

e Gratis. i. cum gratia. i. cū charitate. id est non confertur gratia nisi grat̄ zc̄.

f Pn̄t ar. q̄ neq̄ nō possē dare qd ñ hz. j. q. vij. daibertū. ff. de re. iu nemo z de ɔse. dist. iiij. quō. j. e. q. qui p̄cepti one. de ɔl. dl. iiij. solet. ɔ. creditor. distrahit pign' cui' dominiū nō hz. vñ ar. ɔ. ff. ð acquire. do. nō est nouum. z ex̄ de elec. suffraganeis. Jo. Sol'. generale est q̄ nemo de iure dare potest quod non habet. sed fallit in casibus. b.

g Spiritum mendacij. i. effectum diaboli qui pater est mendacij. quia isti sunt mendaces cū sint heretici. z omnis hereticus mēdax est. j. e. siquis inquit.

h Testante. cum ait gratis accepistis gratis date zc̄. ar. a contrarijs. cōtraria. n. ɔtrarijs opponuntur. s̄. di. ix. c. j. z xxv. q. ij. decisorum. z xxiij. q. ij. sane. xxxij. di. hospitiolus vj. q. v. delator. z de pe. di. ij. c. ij. z vide q̄ nota. viij. q. j. sciendum.

i Quicunq̄z studet. hic ergo sola voluntas facit hominem simoniacum. vt. j. e. reperiuntur. z q. iij. non solum. sicut spes sola facit hominem vsurarium. vt. xiiij. q. iij. c. j. Item hic voluntas sine effectu imputatur. z dicit bazi. q̄ huiusmodi peccatum si non p̄cesserit ad actum sola volūtate deletur. sicut ea sola commissum est. ar. ex̄ de re iudi. omnis. vel intelligitur hoc verbum studet. s. cū effectu. j. xxxvj q. ij. siquis non dicam contra s̄. distin. lj. siquis post. contra. s̄. distinctio. xix anastasius. s̄. distin. l. is vero qui. contra. vj. q. j. §. verum. l. distin. siquis cum Joan. So. hodie sola penitētia sine resignatione quesitorum sufficit cum symonia in anima gerebatur vtrunq̄z. vt ex̄ de si. c. fi. b.

k Concupiscit. i. ex sua concupiscentia sequitur. vt inaniter dicatur sacerdos.

Quod[a] aūt spūalia emere pctm̄ sit p̄bat multis auctoritatib'. Ait. eni leo papa. Simoniaci gratiā nō p̄re stāt quā vēdere querunt.

Gratia[b] si nō grat̄[c] dat̄ vel accipit̄[d] gr̄a nō est Simoniaci aūt ñ gratis[e] accipiūt: igit gr̄az q̄ maxime in ecclesiastic] ordinib' opat̄ nō accipiunt. Si āt nō accipiūt non hn̄t. si āt nō hn̄t: nec gratis nec non gratis cuiq̄z dare p̄nt[f] qd ḡ dant: p̄fecto qō habēt. Quid āt hn̄t: sp̄m[g] vtiq̄z mēdacij. quō hoc p̄bamus: q2 si sp̄ūs veritatis testante[h] ipa veritate ð quā. p̄cedit: gratis accipit. procuidubio sp̄ūs mēdacij cē cōuincit q nō gratis acci pit vel dat. Itē grego. siagrio episcopo augustidunensi. Inaniter sacerdos dicitur: quicūq̄ simonia

Quicūq̄z[i] ce ordinat̄. studet p̄cij datiōe sacrū ordinē accipere sacerdos non est: sed inaniter tantummodo dici concupiscit[k]. Item grego. in registro. Spolietur honore qui ecclesiam per pecuniam obtinet.

a Presbyter. si sacerdotij.hoc verum est si in modū accusatiōis est ꝯuict⁹.sed si modū exceptiōis sec⁹.vt ex̄ de accu.sup his.Itē si in modū inquisitiōis ꝯuincit̄ tunc puatur bñficio ⁊ nō ordine.ex̄ de si.dilect⁹. qñqꝫ ēt nō priuat̄ oībus benefi-cijs in eo casu.vt ex̄ de elec.per ingsitionē. Item hec vera sūt ꝙ perdit priora beneficia si eo sciēte fuerit data pecunia.al's sine culpa sua puaret eo ꝙ esset legitime adeptus.vi.xvj.q.vij.inuētū.Itē nec ipsū beneficiū nec ordinē pdet si in fraudem ipsi⁹ fuerit data pecunia . vt ex̄ de si . sicut.⁊ c. nobis.r.q. vj.§.vlti.

b ℭ Et spūscīn.i.ordinē ⁊ alia officia que dona sūt spūssci.

c ℭ Simoniacam.arg. j.e.q.iij.altare.j.e.q.qcūqꝫ sacros.j.e.q.v.c.j

dalum.tunc faciat id quod legitur. xxiij. q. iiij.tam sacerdotes.xxiij.q.iiij.forte.

g ℭ Piaculare.ideo dicitur piaculare qui ꝑm leges comparatur ei qui morte expiatur xv.q.iij.sane.v.q.vj.delatori ⁊c.

Presbyter [a] si p pecuniam ecclīam obtinuerit: nō solū ecclīa priuetur: sꝫ etiam sacerdotij honore spolietur: qꝛ altare ⁊ decimas ⁊ spūmscīm [b] emere vel vendere symoniacā [c] heresiꝫ eē nullus fidelium ignorat.

Benedictio [d] De eodē. illi i maledictionē cōuertit̄: q ad hoc vt fiat hereticꝰ pmouet̄. I dē i eodē. Partē hēbit cū simone q ꝯtra symoniacos vehemēter nō exarserit

Quisqs [e] p pecuniā ordinat̄ ad hoc vt fiat hereticus pmouet̄. qsqs ḡ ꝯtra symoniacā ⁊ neophitorꝫ heresiꝫ pro officij sui loco vehemēter nō exarserit [f]: cū eo se nō dubitet habiturū portionē q pri⁹ cōmisit h piaculare [g] flagitiū. I tē gelasi⁹ papa. Simonis dānatio pariter dātem ⁊ accipiētē inuoluit.

Quos [h] ꝯstiterit idignos meritis sacrā mercatos eē pcio dignitatē ꝯuictos oꝫ arceri nō sine piculo tale facinus ppetrātes qꝛ dātē pariter accipiētē dānatio simonis: quā sacra lectio testatur [i]: inuoluit. I tē ābro.in li.pastorali. Anathēat̄ snia dānat̄ q symoniace ordiāt̄

Reperiūt [k] ꝗplimi negociatiōe munerū mercari velle grām spūssci: dū illi pciū donāt: vt pōtificat̄ ordinis sublimitatē accipiant: obliti vboꝶ petri q dixit ad simonē. pecunia tua tecū sit i pditionē: qꝛ existimasti donū dei pecūia possidere. Proinde qꝛ ⁊ vsitatū [l] ē tm̄ malū ⁊ maiorꝫ extat frequenter mucrone succisū [m]: nos qꝫ huic vulneri cācerosō ignitū qd superest adhuc inijcim⁹ [n] ferrū: decernētes oīno: vt qcūqꝫ deiceps p accipiēda diuini dignitate doni qdlibet p̄mium detectus fuerit obtulisse: ex eodē tpe se nouerit anathematis [o] opprobrio

h ℭ Uos. h vacat.arg.a ꝯtrario sensu .j. e .q. iij . saluator . ꝓ.quisqs propter sua lucra.argu.j.q. e.siquis episcopus.argu . s̄.distinc. lxj. miramur.

i ℭ Testatur.actuum. cum dixit pecunia tua tecū sit i perdi tionem.j.c.p xi.⁊.c.qui studet.j.

actu.8.

k Reperiūtur.velle ⁊ ita sola voluntate est symoniacus.h intelligo de voluntate ad actuꝫ aliquē exteriorem pducta.al's nō est suspensus ab ingressu ecclesie. ⁊ sic etiam exaudi

d Benedictio illi.ad hoc.id est qui sic honorem accepit heresim incurrit. est eni consecutiuū non causatiuū. vt di.lxxxiiij. ꝯsuluit.vt.iij.q.vij.§.item.⁊.vj.q.j.ex merito.⁊ est si.lex subintrauit.vt abundaret delictum si.C.de obse.pro.prest.si manumissori.⁊ hic. ⁊.ff.ad.l.aqui.l.si ex pla.§.j.sic ⁊. C.de iudi. properandum.in princi.

e Quisquis.neophitorum.qꝛ a neophito. scilicet a simone ortum habuit . vel qꝛ neophiti solebant dare pecuniam vt cito p mouerentur qꝛ aliter nō poterāt.vt.xlviij.distin.c.j. f ℭ Exarserit.vt.j.e. quicūqꝫ.⁊.c.placuit.hoc verum est si potest probare illud.al's non nocet ei taciturnitas.vt.ij.q vij.plerumqꝫ.sed si non potest probare. faciat quod dicit augusti.xxij.q.v. hoc videtur. Item ⁊ si probare potest ⁊ si timeatur scan-

j.e.qui studet.⁊.s̄.e qcūqꝫ.xxiij.di.qñ epūs. ex̄ de si.tanta. l ℭ Quia vsitatū.ar.ꝙ mos nō excusat a crie.j.e.q.iij.c.fi.ar.ꝯ.lxiij.dist. agathosa.⁊.c.qꝛ.s̄.di.iiij.deniqꝫ.j.xxxij.q.iiij obijciuntur. m ℭ Succisum.p canones. n ℭ Inijcim⁹.hoc dicit qꝛ adijcit penam. vel dic inijcim⁹.i.iniectū eē ostendimus ⁊c. o ℭ Anathematis.ar . ꝙ ipso iure sit anathematiçatus clericus symoniacus.vel dicit anathema seperationem a corpore ⁊ sanguine.vn̄ subdit atqꝫ pro id est ⁊c. nā postea excōicandus est.j.e.qui studet.⁊.q.iij.ex mortis.qd est p ꝯsubet mortali pctō.sed ad detestationē ipsius dī ꝙ generalr intelligit̄ . hoc tm̄ est speciale in notorio crie fornicatiōis ⁊ symonie ꝙ suspensi sunt.vt di.xxxij.§.verū. sed ar.tm̄ est.ꝙ symoniacus non sit ipso iure suspensus.ex̄.e.ex tue.dicas ergo ꝙ oīs peccator occult⁹ suspēsus est.q̄ ad seipm.vt.j.e.

sacerdotes.sed symoniac⁹ suspēsus est q̄ ad se ⁊ quo ad alios.vt ex̄ de si.tāta. ⁊ hoc veꝝ ē de illo qui emit ordinē.talis eni penitere n̄ pōt cū rem furtiuā hēat.vt.xiiij.q. vj. si res.
a ¶ Cōdemnatū. a statut] patrū ipso iure ex genere de-licti.iij.q.vij. §.porro.
b ¶ Exquo q.d.ex eo tē-pore sit excōicatus.vl' sciat se cōdēnatū. ex quo tpe cō stat vobis ⁊c̄. q.d.ex eo tpe sit excōicat⁹. vel sciat se cō dēnatū. ex q̄ tēpe ꝑpetra-uit crimē.⁊ ē si. in crie lese males.arg.C. ad.l.iuli.ma. quisqs.ꝟ.do nationes ⁊c̄. Et ita illō ꝟ-bum ex quo determinat ꝟ-bū ꝑpetrasse ⁊ ſm hunc i tellectum ēt occultus sus-pensus ē. vel dterminat h̄ verbū ꝯstat tunc est sensus.ex quo ꝯstat eū symoniacū.tūc de mū erit suspēsus.hoc vltimū dicebat marti-nus hispanus. c ¶ Extiterit.hocverū est si pōt probare illud.al's nō nocet ei taciturni-tas.vt.ij.q.vij.plerūqꝫ.sed si non pōt proba-re.faciat qd dicit augusti.xxij.q.v.hoc videt̄ Item ⁊ si probare pōt ⁊ timeat scandalum. faciat id qd legitur.xxiiij.q.iij.tam sacerdo-tes.⁊.xxiij.q.iiij.forte. d ¶ Perpetuo.s.q̄ usqꝫ emendet.si extra de ꝯsti.ex l'ris.xxvij.q. j.de viduis.ar.ij.q.v.quanto.vel ꝑpetuo.i.ꝑ petua separatione a corpe christi.i.vsqꝫ ad fi nem vite.etiam si ante peniteat.⁊ hoc est in criminis detestationē.ar.ff.ꝓ socio.l.j. vel ꝑ petuo.i.continuo.ar.ff.de seruit.vrba. predi.
e ¶ SIquis eps.hucusqꝫ introdu (foramen. xit capitula de symonia que fit ab acci-piente.nūc introducit vsqꝫ ad.§.quia.ergo ca pitula tam de accipiente q̄ʒ de dante ordinez vel aliud spirituale per pecuniam.
f ¶ Redegerit.cōtrum in eo est.xlix.di.c.vl. ff.de recep.l.celsus.de ꝯse.di.iiij.c.queris.
g ¶ Dispensatorē.i.iconomū vel quēlibet ecclīasticarum rerū administratorē.vt ꝑposi

brio ꝯdēnatū[a]:atqꝫ a ꝑtici patōe corpis ⁊ sanguinis christi alienū:ex q̄[b] illū cō stat execrabile xp̄o perpe-trasse flagitiū:ꝙ si aliquis ei⁹ accusator extiterit[c]:ille qui hūc ordinē mūerū fue rit datōe lucrat⁹: ⁊ susce-pto honoris gradu ꝑuetur ⁊ i monasterio sub ꝑenni pnia retrudat. Illi v̄o qui hac cā munerū acceptores extiterit si clici fuerit hono ris sui amissiōe mulctent̄. si v̄o laici ꝑpetuo[d] anathe-mate ꝯdēnent̄. Itē ex cō cilio chalcedonēsi. Dānat̄ eps qui per pecuniaꝫ ordi nationē facit.

SIquis[e] eps per pecuniā ordi-nationē fecerit:⁊ sub ꝑcio redegerit[f] spūsſci grām q̄ vendi nō pōt: ordinauerit qꝫ ꝑ pecuniā ꝑsb̄rꝫ aut dia conū:vel quelibꝫ de his q cognominant in clero,ꝓmo uerit ⁊ dispēsatorē[g] vl' quē libet[h] q subiectus est regu-le ꝓ sui turpissimi lucri cō modo:is q h̄ attētare pro-batus fuerit: ꝓprij grad⁹ ꝑiculo subiacebit:⁊ q ordi nat⁹ est nihil ex hac ordia tiōe vl' ꝓmotiōe q̄ ē ꝓ ne gociatione facta proficiat: sed sit[i] alienus a dignitate vel sollicitudine[k] quam pe cunijs acquisiuit. ¶ Si quis v̄o mediator[l] tam tur pibus ⁊ nefandis datis vl' acceptis extiterit:siquideꝫ clericus fuerit a ꝓprio gra du decidat: si v̄o laic⁹ ana thematiset̄. Itē ex octa-ua synodo. A sacerdotio est alienus qui per pecuni

tum.iconomū ⁊ vicedn̄m.vt.s̄.ea.quos con stiterit.j.e.q.iij.saluator.h.
h ¶ Defensorē.i.aduocatum vel iudicē vl' castaldū.hic collige ꝙ castaldiā emere ē pec catū.nā dispensationē religiose domus eme-re est pctm.
i ¶ Vl' quē libet.i.archi-presbyterum archidiaco-num mona-chuꝫ vel quē libet officio ecclesiastico mancipatuꝫ. vt dicetur. j. e.q.iij.salua-tor.hoc exau di per id qd legitur.xxvij q.ij.quidam in aut.d san. epi.§.ſꝫ neqꝫ
k ¶ Sꝫ sit. s.a ꝓlatura.
l ¶ Vl' sol-licitudine.i. administrati one.
m ¶ Medi ator. Itēꝫ no ta īfamie isti percelluntur vt.j.q.iij.c.vlt.h' omnes simoniaci sunt nec recipiuntur ad testimonium.vt ex̄ de testi.ve niens.In alijs autem contractibus nō reci-pitur interuentor in testimonium.nisi de vo luntate partium.in aut.de testi.§.qm̄ vero. Nō ergo ꝙ in criminibus nō exceptis qui-cunqꝫ admittitur ad accusandum ⁊ ad testi ficandum.vt.iiij.q.iij.c.j.ar.a contrario sen su.nā tm̄ integre fame admittunt̄ in illis .vt ꝓpriā iniuriam non prosequātur.iiij.q.vj omnibus.in quo casu non admittentur ad testimonium.vt ex̄ de testi.de cetero.⁊ ſm.h. eadem seruatur regula in exceptis.qꝛ nec ad accusandū nec ad testificandum admittunt̄ testes.nisi sint integre fame.nisi accusat⁹ an tea male extiterit opinionis.ar.ij.q.j. in pri-mis.sed.h.secus i exceptis dicit.nam admit-tit infamē ad accusationem contra quemli-bet clericum qui praue opinionis est.arg.ex̄ de si.c.tanta.sed non ad testificandum aliq̄ precunte presumptione.argu.ex̄ de simo.l.ꝫ. ꝟ.presertim cum alia ⁊c̄. nam testes in his criminibus torquendi sunt.iiij. q. iij. Item in criminali.ꝟ.item si res exegerit.v.q.v.illi qui.in aut.de testi.§.si ꝟo ignoti. sed tormē

ta fine presumptione nō sunt infligenda. ex̄ de re in. cū in contemplatione. ff. de questionibus. l. j. C. ex. milites. §. oportet. ⁊ tū nō ꝙ vbi etiam precunte presumptione admittit criminosus testis in exceptis. non tm̄ quilibet qꝛ non intimi cus. nō cōspi rator. ex̄ ꝺ fi. licet. licꝫ ibi ageretur nō criminalit ſꝫ denunciatiue ibi etiam ex audi tales ñ fuisse admissos de rigore iuris. sed ſm temperantiaꝫ equitatis. preterea ibi accu satus excipie bat de mino ribus crimi nibus cōtra eos ꝗ̄ ꝺ quo ipsi testifica bantur maxi me cū de cri mine iā eēnt emendati. ex̄ de simo. per tuas. ⁊ de lj dixi. ij. q. j. in primis. in fine. xv. q. iij. sane. Joannes.

Qs ordinat vel ordinatur.

Qui ꝑ pecuniā[a] quēq̈ ꝯsecrauerit vl' ab alio ꝯsecratus est: alienus a sacerdotio fiat. Itē calixt[9] papa. Nec ordinari nec ꝑmoueri in ecclia dei ꝑ pecuniā aliqs valꝫ. Sanctoꝝ[b] patrū exēpla sequētes ⁊ officij nr̄i debito inouātes ordinari quēq̈ ꝑ pecuniā i ecclia dei vl' promoueri auc̄te sedis aplice modis oīb[9] ꝓhibem[9]. sigs vō in ecclia ordiationē vel ꝓmotionē taliter acqsierit acqsita ꝓsus careat digni tate. Itē gre. naçāçenus. Qui[c] studet [d] donū dei ꝑcio mercari: i sacro ordie[e] nulla rōne de cetero permanere [f] aut reuocari posse dubiū nō ē: tal' a cōione[g] oībus modis absciudat. Nā spūſſci donū ꝑcio cōpari qd aliud ē ꝗ̄ capitale[h] crimē ⁊ symōiaca heresis. Qd ꝗ̄ detestabiliter in vtroq̈ testō vidicatum sit: mlt̄oꝝ exēplis facile apparet. Giezi enim gr̄aꝫ sanitatis[i] naaman syro vēdidit. candē gratiā sanitatis heliseo vidicante leprosus fact[9] amisit. Judas[k] oīum redēptorē vēdidit: mox lao suspēsus eādē redēptoris gr̄aꝫ nō obtinuit: ⁊ merito: qꝛ nemo pōt retinere qd vēdidit[l]. Simon etiaꝫ mag[9] cum eandem spūſſci gr̄am emere vellet: dānationis sniam a petro audiuit. Pecunia[m] tua tecum sit in perditionē: qꝛ donuꝫ dei existimasti pecunia possideri.

a Qui per pecuniam. a sacerdotio cui[9] nomine quilibet ordo ecclesiasticus intelligitur presertim sacer. vt. ꝫ. di. lxxxj. si quispiam. xxiij. q. iiij. guilisarius. vel expone a sacerdotio. id est ab administratiōe tpaliuꝫ.

b Sanctorum patrum.

c Qui stud. t. casus. dicitur ꝙ simoniacus non possit in ordine remanere. sed talis a cōione remouendus est. ⁊ ꝙ graue sit peccatum probatur exemplo giezi ⁊ inde simonis. ⁊ exemplo domini qui vendentes eiecit de templo.

d Studet. cum effectu. verba enim sunt recipienda cum effectu. ff. quod quisq̈ iuris l. j. extra de cle. non resi. relatum. vel sufficit ꝙ dat operam.

e Ordine. bene dicit ordine. qꝛ sigs emit ordinem nō potest dispensari circa ipsum. vt j. e. erga. ⁊ ex̄ de simo. nobis. in fi. nisi a pře suo eo ignorante esset emptus ordo. tunc' dispensari posset. j. q. v. c. vlti. sed secus est in beneficiorum retentione. cum enim renun iat quis beneficio empto potest in illo vel in alio tolerari. vt. j. e. q. v. c. j. ⁊ in decre. ꝺ simo. ex insinuatione. Illa tñ decre. loquitur cum a patre ipso ignorante est cōmissa simonia.

f Permanere. j. e. si quis. nisi ex dispensatione. j. e. q. v. presentium.

g A communione. nunquid pro sola voluntate est ex cōicand[9] quis cum sit simoniacus. certe non. quia in voluntate nō scādaliçat ecclia nisi prorupta in actū ar. xxiij. q. iiij. deus. ⁊ di. xxij. erubescāt ⁊ intellige a cōione. s. fidelium. ab alia ipso iure sepatus est. etiam occultus. qd tenendum ē ex̄ de simo. c. tanta. Jo. qd forte hodie correctuꝫ est ex̄ de tempo. or. c. fi. b.

h Capitale. s. mortale. vl' dignū depositiōe.

i Sanitatis. nunqd' ḡ licitum est medico recipe pecuniā ꝓ ꝯferenda sanitate. sic. qꝛ illud dicitur potius honor ꝗ̄ ꝑciū vt. xxiiij. q. v. non sane. vñ nō recipit pecuniā pro danda sanitate. cū illud sit gr̄a. sed pro labore suo. sic magister nō recipit pecuniam pro sciētia qui i dat. sed pro labore vel honore sicut ꝓpha recipit. vt. j. e. q. iudices. sic dominus recipit decimas pro honore non pro ꝑcio. vt. xvj. q. j. decime.

k Judas. sed nūquid iudas cōmisit symoniā. ⁊ quidē plagiū cōmisit in eo ꝙ liberū hoīem vendidit. ff. ad. l. fa. de pla. l. j. symoniā etiā cōmisit i eo ꝙ rē sacrā vēdidit. dicit h. ꝙ dñs nō pōt vēdere suū iā ordinatū. cōmutare nō poterit vel alio gn̄e ꝯtract[9] alienare. qdā tñ dicūt ꝯ. vt. h. iiij. di. generalis.

l Vēdidit. nō ꝙ dic vēdidit ⁊ tñ qñ iste exegit munera iā ille gr̄aꝫ fuerat ꝯsecut[9]. ⁊ ita est ar. ꝯ eos q nō exigūt añ collatione bñficij ſꝫ post. ar. j. e. eos. ⁊ ij. q. iij. sigs obiecerit. ff. de calū. l. j. §. g āt. tñ qdā dicūt giezi dānatū ñ ꝑ vēditōe. ſꝫ ꝑ mēdacio qd mihi nō placet.

m Pecūia tua. h' in detestatōeꝫ cris dictū est. j. q. iiij. §. ecōtra. argu. contra

4. reg. 5.
mat. 26. ⁊. 27.
actu. 8

a ¶ Dimisit.ar.expressuz ɔ bazi. dicētē φ glibet p pctm̄ mortale erat priuat⁹ ab introitu ecclie.ar.de pe.di.j.sctūs sacerdos. xxxiij. q.iij.vir cū propa.nā dn̄s solos symoniacos de corpe ecclie eiecit.relictis alijs pctōribus. intellige tn̄ h̄ de illis q sy/ monias cōmit tūt in ordine accepto.lz au ctoritas gene raliter loqui videatur.vel dic cū ba.z. m. φ nec tal̄ symoniacus nec publicus fornicator dz ecclīaz ante pniam itrare de hac mate ria nō.xxxiij. q.iij.vir cuz ppa. Jo. T. tn̄ dic φ etiā mihi sepe rn̄ dit.φ pctōr q libet ⁊ etiam excōicat⁹ pōt itrare ecclīaz cā orādi .dū/ mō nō intsit dinis officijs cū nō inueni atur phituz. ex̄ de sen.ex. nuper.b.

mar.11. ican.2.

sidere.dn̄s ēt vt vēdētes ⁊ emētes hui⁹ grē exptes o/ stēderet: pctos alios pcō/ res p grāz i tēplo dimisit[a] singl̄ariter vēdētes ⁊ emē tes increpās ⁊ flagellās d tēplo eiecit:in q̄ vēditores ⁊ ēptores suos grā spūsscti ɔstat destitutos eē ⁊ vacu/ os.q̄s ei xp̄s eiecit de tem plo:nūq̄ʒ spūs xp̄i sibi faci et tēplū.. Itē gre. Symo niaci sacerdotes eē n̄ pn̄t.

Q Uicūq̄ʒ[b] sacros ordi/ nes vēdūt aut emūt sacerdotes eē nō pn̄t . vn̄[c] scp̄tuz ē:anathēa dāti : a/ nathēa accipiēti.h̄ est[d] sy/ moniaca heresis.qūo ergo si anathēa sūt ⁊ sci nō sūt: scificare alios pn̄t : ⁊ cū in xp̄i corpore non sint qūo xp̄i corp⁹ tradere[e] vl̄ acci/ pere pn̄t . q maledict⁹ est: bn̄dicere qūo pōt. I dez.

Q Um[f] liq̄at De eodē. hāc heresiz an̄ oīa ra dice pestifera surrepsisse: atq̄ʒ i ip̄a origie.[g] sua apli/ ca eē detestatione dānatā: cur nō cauet:cur nō ppen dit.q̄ bn̄dictio illi in ma/

b Q Uicūq̄ʒ sacerdo tes . q̄ si per pniam recō/ ciliientur. qd tn̄ per pecu/ niam acquisierūt retinere nō possūt vel q̄tū ad imp̄cationū effectū. c ¶ Un̄ scriptum est.q offert alijs vel accipit ab alijs vt ordie tur excōicatus est hic.⁊.j.e.perlatum.

d ¶ Hoc est symoniaca.i.sic dare vel acci/ pere simoni.heresis ē. e ¶ Tradere.i.di/ gne exercere officium sacerdotis.

f Q Um liqueat.ante oīa.ɔ.de ɔse.di.ij.p/ ma.s h̄ verū ē post resurrectionem.vl̄ an̄.i. pre oībus alijs. g ¶ Origie.h̄ vez ē q̄ ad nouū test.nā iudas an̄ cōmisit.vl̄ dic sat] su/ isse in origie q̄ ɔ̄ctio h̄ sec̄ fuit dānat⁹

h Q Um ordiaret.lepra.i. (statim.j.e.cito. peti vulnere se infectum reddidit.

i G Ratiā.n̄ meruisti.ar.xxj.q.iiij.c.vltimo.

Q Uo turpē.i.expiabil̄ ē.q̄ ad ordis exec tionē.vl̄ dic q̄ detestationē cris di.⁊ si cut culpa discordie.q̄ forte nec passiōe purga tur.vt.s̄.di.xc.neq̄ʒ ad chayn. vl̄ q̄ penitet vsq̄ʒ ad mortem.vt.j.e.siquis.

ledictionē ɔūtit. q ad h̄ vt fiat hereticus pmouetur. I dē ābrosi⁹ de mysterijs.

Non p̄cio ordiari lepra nō

Q Uam[b]or officiū pstit. diaret ep̄us qd dedit aurū fuit:qd pdidit aīa fu it.cū aliū ordinaret qd ac/ cepit aurū fuit:qd dedit le pra fuit. Itē. De eodem

G Ratiā[i] cū ordinauer] nō suscepisti: q̄ ḡtui/ to eā nō meruisti. Itē de

Q Uo[k] tur gieçi. De eo. pē seq̄tur lepra mer/ cedē: ⁊ pecūia male q̄sita corpus aiamq̄ʒ cōmacu/ lat.vides q̄ facto auctor] successio dānat̄ heredis.in expiabilis est ei culpa ven diti misterij: ⁊ vidicta grā celest] trāsit i posteros. De/ niq̄ʒ[l] moabite ⁊ ceteri nō i trabūt ecciaz dei vsq̄ʒ i ter tiā[m] ⁊ quartā gn̄ationē:tā diu vz vt simplici⁹ iterp̄te mur: donec culpā auctorū mltiplicis[n] successio gn̄ati/ onis aboleret. Sz cū illi q i deū idolatrie errore deli/ q̄rūt:in tertiā ⁊ q̄rtā[o] gn̄a/ tionē videātur eē mulcta/

l ¶ Deniq̄ʒ moabite. isti moabite ⁊ a/ monite idola tre erāt. ⁊ cū redirēt filij i/ rael de capti uitate egypti aca. ⁊ scirent isti φ siti pa/ tiebant̄.obui auerūt eis cū pane sine po tu ducētes ba laā secū arto/ iūvt eis male diceret ppl̄ qd pcm̄ pce/ pit dn̄s nc eos sacros pseli/ tos recipēt in eccia dei vsq̄ʒ i septiaz gn̄a tionē.lz s̄z ali am trāslatio/ nē dicat̄ vsq̄ʒ i.x. s̄z nō ɔdi cūt sibi. nā d scēdētes p se/ xū masculinū nō recipiunt vsq̄ʒ i septiaz p femininus vsq̄ʒ i.x.lz he bre⁹ dixit φ nihil aliud e/ rat recip̄e eos ad ecclīaz vl̄ nisi dare eis nuptui filias suas histo.rā.de ill moabit] hēs.xxv.di.c.vj.dic. m ¶ Usq̄ʒ i tertiā.s.nisi hēant fidē trinitat]. ⁊ q̄uo[r] gn̄a ɔtutū vl̄ q̄ttuor euāgelior. n ¶ Mltiplic] ar.culpā vl̄ dolū purgari pcessu tp̄is.vt.ij.q j.i pmis.xxxv.q.ix.de ḡdib⁹.ff. de he. vl̄ ac. vē.l.vēditor.ff.de ac.⁊ ob.is q.ex̄ d fi.pī.p to tū.ex̄ q ma.ac.pos.isup.ar.ɔ.j. e. vetū.ff. de po.l.j.ş.si rē.ff.d ɔdi.fur.l.q furtū.⁊.l.vl. s rei ɔitas ē φ lz n̄ possit purgari pcessu tp̄is q̄ ad pn̄tem casuz.purgat p ecclie dispēsatio nē.vt.xxiij.q.iiij.ip̄a pietas.vn̄ ɔsus. Cōposi to late setēti q̄so cibate. Qui putas exclusum crimē p tp̄is vsū. o ¶ Et q̄rtā.nō pseq̄tur ābrosi⁹ nr̄az iterp̄tationē.s̄z.lxx.interpretum.

ti: pfecto durior⁹ eē videt̃ snīa q̄ giezi semen vsq3 in eternū p cupiditate hūdi pphetica auctē dānat: pē nūsbcū dñs iesus xp̄s p lauacri regenerationē oībus remissionē dedit pcōrum. Cur ḡ giezi semē i eternuz dānat nisi vt vitiorꝫ mag] q̄ gn̄is semē sectatores intelligas. sic ei q filij pmissionū sūt existimāt i semen bonū: ita ēt q error] sūt: existimāt i semē malū. Maz ꝛ iudei ex pr̄e diabolo sūt: n̄ vtriq3 carnis successiōe s3 cris. ḡ oēs cupidi oēs auari giezi leprā cū diuitijs suis possident: ꝛ male q̄sita mercede n̄ tā pr̄imonij facultatē q̄ thesaurū criminū ꝯgregauerīt eterno supplicio ꝛ breui fructu Q. ꝛ ḡ auctē leonis pape symōiaci n̄ nisi sp̄m mēdacij accipiūt: s̄m gre. apud symomacos sacerdotiū nō subsistit: bñdictio eoꝝ i maledictionez ꝯūtet. apud eos manet anathēa dādi ꝛ accipiēdi: cū sc̄ti nō sint nec i xp̄i ꝯstituti corpe cū sint maledicti: nec sc̄ificare alios pn̄t: nec corp⁹ xp̄i tradere vł accipe: nec bñdicē alijs valēt. s̄m ābrosiū v̄o anathēat oppbrio ꝯdēnant atq3 a ꝑticipatōe corporis ꝛ sanguinis xp̄i alienātur: cū accipiat auruz ꝛ lepra dēt: cū iexpiabił sit culpa vēditi misterij s3 chalcedonēse ꝯciliū: ex tali ordinatōe nihil pficere iudicāt. s3 gelasiū similōis dānatiōe iuoluūt. s̄m gre. nazāzenū i sacro ordie pmanē aut renouari nulla ratiōe pn̄t. ab heliseo lepra pfundit a petro in pditōe dānatur. a xp̄o v̄o de tēplo eijciunt. Quid aliud symōiacus symōiaco i sua ordiatiōe pōt ꝯferre: nisi qd̄ in nocēti⁹ de ceter] herencis testat dicēs. Qui sp̄ūs ptectione nō hn̄t: ipaz dare n̄ [pn̄t.]

Ql iꝭpfectionem pn̄t. sp̄ūs sc̄i quā acceperāt pdiderūt nō dare ei⁹ plēitudinē pn̄t: q̄ marie opat i ordinatiōib⁹ quā p suā pfidiā pdiderunt. Et iteꝝ: q honorē nō habuit honorē dare nō potuit: nec aliqd ille accepit: q: nihil erat in dāte. s3 dānationē quā habuit p prauā man⁹ ipositionē dedit. I dē. Symoniac⁹ p prauā man⁹ ipositionē nō bñdictionē s3 dā[nationē pstet.]

Uenit f ad tertiā q̄stionē q̄ p suis difficultate lōgiorē exigit disputationē: cū nos dicim⁹ ab hereticis ordia[ri]

---

vel dic q̄ refert se h̄ ad mysticū itellectū. l. do nec hēat fidē trinitatis ꝛ q̄ttuor euāgeliorū.

a ℭ Durior. ꝛ quis dubitat sceleratꝰ esse cōmissum qd̄ durius est vindicatū. vt. ī. xxiij. q. j. nō afferanꝰ. in fi. qd̄ ppetuū est. s3 ꝛ pprie vxoris interfector grauꝰ puntatur. vt j. xxxiij. q. ij. admonere q̄ matricida. xxxiij. q. ij. latores. qd̄ tn̄ speciale est ꝛ ob frequētē cām factū. ꝛ ob pnā in vxores suas maliciā refrenādā. talia q: sunt specialia ad ꝯsequētiā trahi nō debēt. io. vt. xxvij. q. j. nuptiaruz. ꝛ di. xxvij. si vir

Mat. 18. Mar. 16. Iob. 8.

b ℭ Preser tim. respicit id quod dixerat durior. vł incipit ibi versus ꝛ respicit ad litteraz sequētem. s. cur ergo.

c ℭ Per lauacri. sine q̄ nemo habet vitā eternam nisi pro christi noie quis fuerit baptiçatus sanguine. vt. xv. q. j. §. vt itaq3. de conse. di. iiij. c. firmissime.

d ℭ Ut vitioruz. sophistice argumentat. nā idē est in idolatria. s3 i pdict] nō cōsiderat nisi lr̄alem intellectum.

e Qui perfectionē. plenitudinē. i. executionem ordinis. hic interserit magister de ordinibus hereticorum. Sed quicquid. lo. fauem. ꝛ alij de hac materia dixerint. istud est tenendum. q̄ quilibet ep̄s siue catholicus siue hereticus siue in ecclia siue extra cōferat s̄m formā ecclesie. ꝛ recipit ordinatus ordinē s3 non recipiat executionem ordinis. similit̄ si taliter ordinati alios ordinēt. idē est. ꝛ sic in infinitū. vt. ī. e. q̄ quidā. ix. q. j. ordinationes. Idem dico de ꝯficiendo corpe christi. ī. e. dn̄s declarauit. ꝛ. c. nō nocet. ī. de ꝯse. dist. iiij. nō in nobis. loquit ḡ pncipium capituli de his qui in forma ecclesie receperūt ordinē Sc̄da ps de illis qui extra formam. illi nihil recipiunt. nec aliquid conferunt. quia nemo dare pōt ꝛc̄. vt. s̄. c. j. ꝛ. j. q. vij. dalbertum.

f ℭ Uenit est. tres namq3 macedones ep̄i. quibus hec scripsit innocen. inter alia fecerant questiones. Prima erat vtrū quis ducens viduā in vxorem possit p moueri. vł factus clericus propter. hoc debeat depo ni cuius determinationez ponit. s̄. di. xxxiiij. si quis vi duam. Sc̄da erat. vtruz discendus esset bigamꝰ qui ante baptismum vnam post baptismum habuit alterā. cuius determinationem ponit. s̄. di. xxvj. deinde. Tertia qd̄ erat an remaneat clici. i. an charactarem reciperent ab hereticis ordinati. vel an deberēt ad vlteriora promoueri. ꝛ dicit q̄ nunq̄ ꝛ hāc in hoc ca. explicat.

g ℭ Pro sui difficultate. q: fuit quesitū. si ordinati ab hereticis accepissent honorē. ꝛ si ad eccliaz reuersi recipiant i. honorē clicat⁹.

a ¶ Vulneratū.i.capitalē & sacramētalem dignitatē cū vulnere.i.cū dānatiōe suscepta tenere. b ¶ Caput.i.aiaz. nā & aia pōit p hoīe.de cōse.di.v.ne tales. c ¶ Vuln⁹.vbi eni malū cōtingit &c.ij.q.j.si peccauerit.

d ¶ Medicina. lʒ vi sic exponēdū. i. reiterādū ē i his sacrm.j. e.q.vi.p illicitā.hoc eni vi ītelligendum cuz obmissa fuit forma.argu.j.q.vl.dai bertū. vbi lʒ inducitur.

leui.15. c.22. num.19 e ¶ Cicatricē esse. qʒ & si peniteāt tū irregularitas manet.q̄ non abolet p penitētiā. vt.xxv.di.pmū.l. di. illud.&.j.q.vij.siquis oēs.

f ¶ Habere .j.xxiij.q.iiij. ipsa pietas.ḡ sed ibi de ordinatis a catholic].& post in heresim labentib⁹.hic ō his quib⁹ heretici manus īposuerūt. vel hoc de rigore.illud de misericordia

g ¶ Quomodo ei tribuetur.argu.ꝙ vxor nō tenetur reddere debitū viro leproso.ar.cōtra.xxxij.q.vij.omnes &.q.v.siquis vxorē.vide de hoc cui eēt standum.extra de coniu.le.c.j.&.ij.

h ¶ Accepisse.al's accipe.& supple.& iō nō dʒ ei nocere quin ordinari possit.q.d. id qd nihil ē nō debʒ pstare īpedimētū.vt ex̄ de iure pa.qd aūt.in fi.ʒ lʒ fallit ex̄ de spon.c. ad audientiā. i ¶ Dānationē.i.sacrm qd dānabiliꝰ habuit.dānabiliꝰ dedit.& ita fact⁹ est particeps dānationis.j.e.q.vij.siqs.j.e.q.iiij .§.cū ḡ.j.de cōse.di.iiij.ab antiqua.

k ¶ Nō possum.de mero iure.nā ex dispēsatiōe possum.j.q.vlt. conuenientibus.

tos vulneratū[a] per manus īpositionē habere caput[b] vbi vuln⁹[c] ītfixū est. medicina[d] ē adhibēda q̄ possit recipe sanitatē : q̄ sanitas post vulnus secuta sine cicatrice[e] eē nō poterit. Atʒ vbi pnie remediū necessariū ē illic ordiatiōis honorē locū hīe[f] nō posse decernim⁹.nā sic legiꝰ:q tetigerit imūdū imūd⁹ erit.quōs[g] ei tribuet ꝙ mūdicia & puritas cōsueuit accipe:ʒ ecclia asserit eū q honorē amisit:honorē dare nō posse:nec illū aliqd accepisse[h] qʒ nihil i dāte erat qd ille posset accipe:acqescimus & vez ē certe:qʒ qd nō habuit dare nō potuit. dānationē[i] vtiq̧ quā habuit p prauā man⁹ īpositionē dedit.& q pticeps fact⁹ sit dānatiōis quō honorē debeat accipe:iuenire n̄ possū[k] ʒ dʒ[l] vā & iusta:sacerdotis bñdictio auferre pōt oē vitiū qd a vitioso fuerat ītectū.ḡ si ita ē applicēꝰ ad ordinationē sacrilegi atq̧ oium criminū rei : qʒ bñdictiō e[m] ordinatiōis cria vel vitia putēꝰ auferri nullus pnie loc⁹ sit:qʒ pōt id pstare ordiatio qd lōga satisfactio pstare cōsueuit:ʒ n̄ e[n] lex⁹ ecclie veniētib⁹ ab hereticis q tunc illic baptisati sūt p man⁹ īpositionē laicaz tm̄mō tribuere corōnē cōsueuit:nec ex his aliquē i clicat⁹ ordinē vel cringuū[o] honorem subrogare.

Sʒ obijciꝰ:alij heretici a fide exorbitāt: symōiaci āt & si grāz spūssci venalē putāt:tū a fide alieni nō sūt. atq̧ iō qd ab inocētio de ceter] heretic] decerniꝰ: n̄ valʒ de ill' cōñr itelligi.Idis ita[r] rūdeꝰ. symōiaci & si fidē tenere videāꝰ:ifidelitatē tū pditiōi subijciūꝰ. Vñ btūs ābro.in pmo libro de pnia ad nouatianū scribēs dixit. Symōiaci fidei ite-

Etr⁹[s] gritatē nō hñt. P cū simon magice artē cōsuetudie deprauat⁹ : putasset.ꝙ grāz xpi p īpositionē[t] man⁹ & ifusionē spūssci pecūia cōparet:ait.nō ē tibi sors neq̧ ps i hac[v] fide qʒ cor tuū nō ē rectū apud deū.vides ꝙ hūc magica

l ¶ Dicitur.i.obijcitur.& hec erat scda obiectio q̄ fiebat innocētio.prima fuit ibi. sed ꝯ m ¶ Bñdictiōe.quee est cū heretic⁹ rediēs recōciliatur ecclie.vel que erat sm illos cōtra quos hic agit innocenti⁹ . qū reuertētes ad ecclīam iterū ordinanꝰ.vel qñcūq̧ aliqs ordinatur.h. n ¶ Sʒ nrē .s.occidentalis.hec ē tertia ratio. o ¶ Lex.i. cōsuetudo. C. de emā. c.j.l. j.alibi pōitur p regula.j.e. q.vij.c.ij.alibi ponit pro rōne.j.di.cōsuetudo.ā.di. xxxj. nicena. p ¶ Per man⁹ īpositionē.q.d.nō solum qui ab hereticis ordinati sūt. sʒ et qui apud eos baptisati sūt tm̄ . ita ꝙ nō ordinati.vt.j. e.q. vij. qui qualibet. q ¶ Vel cringuū. secus in orietali ecclia q̄ illos p vnctionē chrismatis recōmat. vt.j. de cōse.di.iiij.ab antiqua. j.e. q.iiij.placuit.cōtra.sed ibi de infantibus.hic de adultis & discretis.

r ¶ His ita.dictis a se.nam sibiipsi opponit ppꝰ cōparationē inter symoniacos & hereticos in.§.qʒ in fi.& ita sub alternatione vēniet vsq̧ ad.§.constat ergo.

s ¶ Etrus. deprauatus.similiter dicit.c.de saule. ꝙ deprauatus causa peccati ad se trāstulit quod predānauerat.xvj.q.v. nec mirū. t ¶ Per impositionē.s.vt qcūq̧ imponeret manū acciperet spūscm̄ & ei iūderet spūsscūs v ¶ In hac fide. s. nostra catholica. sed in actibus apłorum habetur in simone isto . vt j.e.cos qui.vnde pōt dici in hac fide tua.i.in

ro q credis obtinere.s. vt pecunia infundatur spūssctūs. In hoc facit ad propositū gratiani quia dicit. nō est tibi pars in hac fide. et ita infidelis. ergo hereticus. et sic exaudi. c. sequens rc.

a ¶ Quod puram. q etiam ad actum progressa est. de pe. dist j. c. si cui. etiam si nō contingat.

b ¶ Fidei. et in hoc facit ad propositū

c Quz omnis auaricia. ideo dicitur auaricia specialiter seruitus idolorum quia tanq deo exhibet auarus numino reuerentiam j. xj. q. iij. pauper.

d ¶ Idolorum. arg. vj. q. j. quero.

e ¶ Perditioni. et ita est hereticus fm propositum gratiani.

f ¶ Subijcitur. potius enim vocatur q sit. j. xxiiij. q. ij. sanc. et j. xxij. q. v. cauete. viij. q. j. sciendum. j. xxiij. q. iiij. forte. Jo.

vanitate blasphemātē in spūsctō aplica auctate pdēnat: et eo magis q purā[a] cōsciaz fidei[b] nō hēbat. Itē gre. in registro. **Symōia**

c[o] infidel eē probatur.

Quz ois auaricia idolorum[d] sit fuit[e]: qsqs hanc et marie i dādis ecclesiastic et honorib[9] vigilāter nō pcauet: ifidelitatis pditiōi[e] sub ijcit[f]: et si tenere fidē vbis quā negat facto videatur. Itē ex epla tharasij cstātinopolitāi epi missa pape adriano. **Symōiacorum heresis ceteris dānabilior**

Qs[g] q p pe/ eē pbat.

Oēs q p pecūias man[9] iposuerit vel iponūt petr[9] din[9] apls cui[9] cathedrā sortita ē scitas vra: tāq simonē magū deponit. Tollerabilior ē eni macedonij et eorum[h] q circa ipm sūt spūssci impugnatorū ipia heresis. Illi ei creaturaz et suū dei pūs et filij spmscm delirādo fatent. isti vo eūdē spmscm efficiūt[i] suū fuū. Ois enim dñs qd hz si vult[k] vēdit: siue fuū siue aliqd aliud co

cunia numerata cōsistit. insti. de emp. et ven. §. item preciū. ar. ex de rer. pmu. ad qōnes. nā vbi aliud p alio datur in spē pmutatio ē ff. de cōtrahen. empt. l. j. sed tū hic emptio large et pecunia silr large accipit. vt. j. q. iij. p totū.

ruz q possidet. Silr et q emit dns ei[9] volēs eē quod emerit p pciū pecūie[l] illud acqrit. ita et hi q hanc uniquā actionē opant. cōtra hūt[m] spūscō eqlr pecc. nites his q blasphemauerūt dicētes xpz i beelzebub eiicere demonia. atq vt verius dicam[9] iude cōparant pditori: q iudeis occisori b[9] xpz vēdidit. Cū q[n] spūs scūs csubalis sit xpo eiusdē ipsi portōis erūt: et pculdubio i eis nō ē gra spūssci i. sacerdotij scitas. nā qd nō acceperūt nō hnt. ait ei petr[9] simoni: nō ē tibi ps neq sors i fmōe isto: q existimasti donū dei pecunia possideri nā et vigesim[9] no n[9] canō scōrum[o] aplorum et act[9] eorūdē: et terti[9] p et qrt[9] liber regū alienū oino a sacerdotio pnūciāt eū q aliqn dederit vel accepit pecuniā i aliq tpe siue an man[9] ipositionē siue post. accipe eni ē qncūq accipe[q]. Itē ex cci. bracarēsi scdo. **Et q dat et q accipit: vt ordines sacri pstent: anathema sit.**

m ¶ Detrahunt. sicut et iudei miraculorum operationem tribuebant diabolo que p spiritumsanctum fiebāt. ita isti ordines qui mat. xx. sunt dona spiritussancti p. mat. xvj. diabolum sibi acquirūt.

n ¶ Cum q. melius diceret cum enim rc. fm q p[9] sequit in lra.

o ¶ Sanctorum. que sic se habet. si actu. 8 quis episcopus presbyt aut diacon[9] obtinuerit p pecuniam dignitatē. et ipe et ordinatori j. reg. h eius modis omnib[9] a cōmunione abscindāt. sicut simon mag[9] a petro.

p ¶ Et tertius. vbi dicit de hieroboā q quicunq volebat implebat manum suam et fiebat sacerdos excelsorum. et propter hanc causam peccabat domus hieroboam et versa est et deleta de superficie terre.

g Os. diuinus. in bona significatione a deitate sumitur non a diuinitate vel diuinatione. vt. j. e. nunq.

h ¶ Et eorum. id est sequacium eius.

i ¶ Efficiunt. scz quantum in se est. sicut emere et vendere dicuntur. j. q. iij. saluator. b.

k ¶ Si vult. nihil enim tam consonum rc. insti. de re. di. §. per traditionem. C. de contrahen. emp. dudum. in fi. nisi vbi lex inhibz extra de iurepa. de iure. C. de rebus alie. l. vl. imo et qnq compellitur vendere. C. de cōi fno ma. l. j. ff. de relig. siquis sepul. et ff. cōi. di. l. j. §. vlti. emere aūt nō compellitur quis. C. de iur. deli. nec emere. ar. cō. C. de dona. sancimus.

l ¶ Pecunie. nā preciuz in pe

q ¶ Accipere. ar. in electionibus et in alienationibus vt firme sint fieri ex csensu post sequente sicut ex prior. j. xxix. q. j. §. his ita. j. xvj. q. j. c. vlti. et q. vij. decimas rc. et c. ecclesias. extra de iurepa. cura pastoralis. arg. cō. xxiiij. distin. c. vlti. ar. cō. xcij. di. c. penul.

r ¶ Accipe. silr ipendere ē qncūq ipēdere vt. j. e. q. iij. saluator. et j. e. sigs pbē. et c. sigs obiecerit. et ē si. ff. d calū. l. j. §. qd ait. Est q symoniac[9] q rōne cdis vel bñficij collati aliqd mun[9] dat. vt dixi d giect. s. e. q studet. lo.

a Placuit. aliquāti. ar. ppt idignos hāc p hibitionē istitutā fuisse porrigit tñ ad oēs. j. e. q. iij. puenit. j. xix. q. ij. due. b Dz ū. di. lxxxv. c. j. So. h appellant mlti duo vel tres. vel hoc intellige cū clici sūt ignoti.

c Per mltoz. ū. di. lxvij. relig. z. ū. xxxiij. di. lector. z. xxij. q. ij. oportet. d Itē opponit. ei. scz q ppositū ē pncipalr. q scz vēdē spūalia sit petm. vl q ordo vēdit9 ñ h3 grāz spūssancti. e A iuda hmōi obiectionis solutionē ponit. j. iij q. cū g prīc. in c. iudices zc. f Iudices. s ls icipit duces. verba michee prophe. z ē talis casus. Quidā cū repheēderētur d symōia excusabāt se exēplo q̄rundā i ve. te. qd hieronymus ponit in h̄. c. Prio g pōit vba michee pphe. z exponit ea ondēs ppt hmōi symōiacos hierusalē fuisse dstructā. Secūdo ibi. poterat petrus. ponit verba petri cū oblata pecūia simonē 2dēnātis. Tertio. excusat samuelem de q̄rta pte sicli a saule oblata.

mat. 10. — 1. reg. 9. — 3. reg. 14

Placuit9 vt de ordinatiōe clericoz epi mūera nulli suscipiāt: sed sicut scptū ē qd grat donāte do accipiūt: grat dēt. nō aliq̄ pcio dei grā z ipositio manuū venūdet: q2 antiq diffinitio pm. ita de ecclīasticis ordiatiōib9 statuit dicēs: anathēa sit dāti z accipiēti. ppterea q2 mlt scelerib9 aliq̄nti obruti scō altario idigne mīstrātes h̄ nō testīonio bonoz opez: sed pfusiōe munez obtinent odb nō p grāz mūez s3 p diligētē pui9 discussionē: deiñ p mltoz c testioniuz clicos ordiare. Ex illa auctē bti ābrosij z gregorij pz q symoniaci sic z alij heretici a fide exorbitāt. z iō 2ñr d ill itelligit: qd z de alijs decernit. Itē oppōit d q pphetia donū spūscti ē. hoc aūt in veteri testō a scis pphet vēdi 2sueuerat. vnde saul ad samuelē p vaticinio expetēdo nō nisi cum mūere ire psūpsit. vxor ēt hieroboā ad hoiez dei ñ nisi cū mūere accessit. Item xps a iuda e vēdit9 auriculā fui sanauit. Exēplo itaq3 saul z vxor] hieroboaz pz q donū spūscti emere vl vēdere nō ē petm. Exēplo xpi liqt: q spūscētūs z si iiuste a symoniac] venal putet: dtut tñ sue grāz nō obliuiscit: nec desinit effectū sue grē eēt vēdit9 pstare s3 de pphetia btūs hieronym9 i michea cōpetēter soluit malos tm accepisse z ñ bonos denūciās. [illegible]

li pphete nō boni pphete

Iudices f [illegible] ingt ei9 i mūerib9 iudicabāt: sacerdotes ei9 in mercede rñdebāt: z pphete ei9 i pecūijs dinabāt: z sup dñz regescebāt h dicentes: nōne dñs ē in nobis: nō veniēt i sup vos mala k. icirco ppter vos syon q̄si ager arabit l: z hierlm vt custodia pomerij m erit. nemo ābigat hierlm ppter scelera q̄ in h̄ caplō legūt fuisse sbūsaz. Et paulopost poterat petr9 simōi mago vēdere qd petebat: imo simulare vēdere. spūs. n. sanct9 nec vēdi nec emi pōt: s3 oblatā pecuniā cū offerēte dannauit. nec moueat quēq3 illud qd in prīo regū libro legim9 saulē volētē ire ad samuelem dixisse puero suo ad eū se ire non posse: q2 pciū nō est in manu mea. Et adiecit: quarta ps sicli ē i manu mea hāc dabo viro dei z ānūciabit nobis viā nrām. nō enim scptū est q samuel accepit aut q illi obtulerit: qn poti9 pascūt a ppheta. Sed n fac cū accepisse: stipes n ag l sūt estimāde tabernaculi quā mūera pphete. Sic d9 eni. xx. obolos h3 q̄rta g ps sicli qnq3 o sūt oboli. nsi ergo sacerdotes si volūt vēdere pphetiā: z colūbas in cathedris suis pponere: q̄s dñs flagello subuertit: qnq3 tñ oboloz sint mercede contēti: qui vtinā p nō preciū villarum sed qnq3 obolos acciperēt hoc ipm

Quarto excusat achiā de panib9 sibi ab vxore hieroboā oblat]. qnto heliseū de pecūia q̄ acael nūci9 benadab sibi obtulit. q2 ñ ē verisile q accepit. g Ei9. pph iudaici. Jo. h Regescebāt. ille di regescē sup dñm q obtētu sacdotij vl pphetie ñ viuit luxuriose. z expōc... regescebāt. i. grāz eius hēbāt lecū s3 opinionē suā. i Nō iuenlēt. q̄l ipūlta tē sibi pmittebant. k Mala q̄ mināt nob prophete. l Arabit. hostili aratro i. desolabit z eē dsinet. ar. ff. q mo. vsufruc. amit. z si vsufruc. z h̄ fctū ē a romanis. m Pomerij erit. custodia ei pomerij collectis pomis desit z iō hec dic. n Sz fac i. pōe. z ita s3 canōes pt gs pōere falsū ō 2s. di. iiij. scit o Quinq3 st oboli. ar. d... rei attēdi. i. r xiiij. q. vi. c. vi. j. xvij. q. ii ij. q. ciq3. j. xv ij. q. vi. q̄si s... p Qui vel nā. z h̄ negat ue legas. i. vel nā ñ pl9 accipet. sile vtinā hēs. xxiij. q. iiij. si e a. z. xxvj. q. v. episcopi. z ideo hec fone dicit.

q2 si pl⁹ nō deberēt accipe. null⁹ eēt q vellet symoniā cōmittē. vł ïō forte. q2 q̄to qs min⁹ accipet tāto min⁹ peccaret. s3 qd̄ dī abigeo min⁹ enī punit p porco vł oue q̄ p boue. ff. de abigeis. l. j. §. vel poss3 itelligi s3 illā decre. ex̄ de symo. ꝛ si qd̄ nes. ar. ꝯ. j. x iiij. q. vi. c. vl. xvij. q. iiij. q cūq3. ex̄ de simo. ex tue.

f. ℭ Obtulit. argu. in eodē facto s̄m diuersitatē intētiōis alterū peccare ꝛ alterū non. vt xxxij. q. v. proposito.

g ℭ Uiuit. hec iuratio erat i veteri testō. xxij. q. j. ꝛ iurabūt facere. ar. ꝯ cathalanos.

a ℭ Ad hominē. s. achiā q ei predixit mortē filij abie. ꝛ q pctā sua exprobraret ꝛ suā viti onē pdiceret vt. j. e. siquis inquit.

b. ℭ In sūptu. ad sūpt⁹ eni ꝛ sustētationē accipe l3. ex̄ de si. cū sit. ff. de of. p cōsu. solēt. ff. d of. pref. plebiscito. Et ita p̄sb2 si paup est accipe pōt p celebratōe misse. ex̄ de p bē. significatū nisi sit prius sacerdos. de ꝯse. dist. j. sufficit.

c ℭ Libro regū. q misit lignū i aquā ꝛ natauit ferru3. j. de ꝯse. di. ij. reuera.

d ℭ Ad açaelem. suarum dispēsatorem.

e ℭ Bona. id est aliqua de omnibus bonis. id ē d omni genere bonorum. ff. de re. iu. aliud. §. refert.

sonat i tertio regū libro d vxore hieroboā ad hoiē3ª dei pgētē: q̄ nō nisi decem panes obtulit ꝛ crustulā ꝛ vas mellꝭ. hec magꝭ i sumptūᵇ pphete q̄ʒ mūeri prophetie reputēda sūt. l3 potuerūt hi q ad alios ire cōsueuerāt: ex mala eoꝝ consuetudie id ip3 existimasse de pphetꝭ: ꝛ voluisse sctis viris offerre: qd̄ diuis offerre ꝯsueuerāt. vn̄ i q̄rto libroᶜ regū legit: ꝙ heliseus vēit ad damascū: ꝛ benadab rex syrie egrotabat annūciaueruntq3 ei dicētes: venit vir dei huc. ait rex ad açaelēᵈ tolle tecū mūera: ꝛ vade i occursū viri dī: ꝛ cōsule dn̄3 p eū dicēs: si euadere de ifirmutate hac potero. ℭ Juit igit açael in occursū ei⁹ hn̄s secū mūera ꝛ oia bonaᵉ damasci: onera. xl. cameloꝝ. s3 n̄ ē credēdū accepisse: sic de eodē heliseo legit ꝙ naamā mūdat⁹ a lepra obtulitᶠ ei munera dicens: obsecro te vt accipias bn̄dictionē a suo tuo. at ille rn̄dit: viuitᵍ dn̄s añ quē sto: q2 n̄ accipiam cūq3 vi faceret pēit⁹ n̄ acquieuit. I dē in eodem.

N Unq3ʰ diuinatio i bonā ptē accipit. videbāt qdē sibi eē pphe: s3 q2 pecuniā accipiebāt pphetia eoꝝ facta ē diuinatioⁱ. Q uiʒ qᵏ s̄m hiero. boni pphe nō mūera pphetie accipiebāt s3 stipes tabnaculi. Mali āt acciepiebāt ppcuā q̄ dei erat donū i diuinationē q̄ diabolica ē ꝯūtebāt: qd aliō colligit. nisi qd̄ i symōiac̄ qd̄ supi⁹ dictū ē: nulla spūalis gr̄a coopat: cū eni i sacr̄is neq3 q plātat neq3 q rigat sit aliqd s3 q icremētū dat de⁹. qs opat i eis si dn̄s q icremētū dat i eis: nō luc3 s3 ē ociosus. Jtē qd̄ dī de xp̄o: qd̄ sic xp̄s vēdit⁹ auriculā restituit malcho ꝛ fecit miracꝭa. sic ꝛ spūsscūs possit vēdi ꝛ i ipa vēditōe suā gr̄a3 opari nō val3 hec silitudo. n̄ ei opat spūsscūs spūalꝛ i psidis mercionijs auaricie. qd̄ xp̄s gessit corporalꝛ certi misterij cā ad exēplū patine. si ei oīaria ē silitudo: cū credat possevēdi sic xp̄s credat ēt spūsscūs posse crucifigi: qd̄ ipossibile ē. pt ēt itelligi vt a silitudie n̄ recedam⁹ ꝙ sic xp̄s vēdit⁹ n̄ vēditori vł emēti s3 eis q nesciētes aderant dona sue gr̄e ꝯtulit p qb⁹ ēt i cruce supplicauit: sic ꝛ spūsscūs n̄ vēditi vł emēti s3 his q d māib⁹ eoꝝ igr̄atia ducti sacr̄a dn̄ica accipiūt sue gr̄e effectū largiri pbat. ℭ Jtē obijcitꝭ: ꝙ ꝛ si malū sit eccīastica emē tn̄ sepe sinistra pncipia ad felices puēiūt exit⁹: vt iacob p supplātatōe3ᵐ puēit ad bn̄dictionē: vt seges q̄ leprosa māu serit mūda tn̄ metit: vt ex adulterio ꝯcubitu pulchra soboles nascitur. sic ꝛ pecūa q̄ p symōiam acqrit: felicē h3 exitu3 cū paupib⁹ ꝓfutura erogat. s3 nihil hoꝝ symōiac̄ ꝓcinat. A it ei leo epūs ad mauros epōs. Que malo inchoant principio: non pagūtur bono exitu.

h ℭ Nunq3. i. h raro. p maiori enim pte dctū est aliter falsum est. vt. s̄. eos qui.

i. ℭ Diuinatio. hoc enim impossibile ē ꝙ diuinatio sit prophetia. expone s̄ sic facta est diuinatio. id est diuinatio eoru3 que credebantur eē prophetia eorum enim p phetia declerata est non esse prophetia.

k ℭ Cum ergo. si enim ꝛ ita docet nos magister resistere. arg. a simili. xxvij q. j. nuptiarū. ff. de condi. inde. si reno. xxxij. q. vij. apostolus. preterea responderi potest p id quod nō. s̄. c. eos.

l ℭ Jtem gesi. obijcitur. in defensionem symoniacorum vsq3 ad. §. sed nihil. ꝛ ibi statim incipit impugnare eos.

m ℭ Per supplantationem. tamen factam iussu domini.

iij. reg. 14. iiij. reg. 8. iiij. reg. 5. i. cor. 3. luce. 22. ioan. 18. luce. 23.

a Principatus. non offendit. sic. xiiij. q. v. neqȝ exemplo. similitudo exēpli ꝛ ratio exēpli nōnulla siquidē in canonib⁹ opant. Multa tñ reprobant ne sint pniciosa exēplo q̄ possent tolerari. vt. xj. q. iij. pcipue. s̄. l. di. de his vo. s̄. di. lxxxij. pli/mos. s̄. di. xc vj. bene. ar. ꝛ xxj. q. ij. sigs iam. arg. xxx. q. j. ꝙ si. j. xx/vij. q. ij. insti/tutum est.

b Et dif/ficile. id ē nū q̄. j. c. siquis neqȝ. quādo/ ꝙ ponit pro .i. cor. 3. vix. xlvij. di. q̄tumlibet.

c Bono. arg. ꝯ. extra qui fi. sunt le. tāta. ꝛ de ma trimonio cō/tracto p⁹ vo tum de futu/ro.

d Princi pio. arg. ini/tium spectan dū. ꝛ q̄tum valeat bona fides a prin/cipio collige ex his. argu. x. q. iij. placu it. xx. q. iij. p/ositū. lxj. di.

Principatus[a] quē aut seditio aut ābit⁹ occu pauit. ēt si morib⁹ aut acti b⁹ nō offendit: ipi⁹ tñ ini tij sui ē pniciosus exēplo. ꝛ difficile[b] est vt bono[c] pagāt exitu: q̄ malo sūt ichoata pncipio[d]. I. ĝgre. ātioche no epo. Nō supedificatur bonū op⁹: vbi xps funda/

Cū paul⁹[e] mētū nō ē. dicat fundamēt tū alí ud nēo pt ponere pter id qđ positū ē qđ ē xps iesus: ꝯñr pbat: qꝛ vbi xps nō ē fundamētū nulli⁹ boni o/per] ē sup edificiū. I. dez siagrio epo. Nō pōt fieri elemosyna ex pecūia symo

Non ē[f] niace acqsita. putanda elemosyna si paupib⁹ dispēset: qđ ex illi citis reb⁹ acqrit: qꝛ q hac i/tētōe mala accipit vt bene dispēset: grauat ēt poti⁹ q̄ȝ iuuet. Uñ ēt certū ē: qꝛ ꝛ si mōasteria. vl' xenodochia vl' aliqd aliud de pecūia q̄ p sacr] ordib⁹ dat ꝯstruāt: nō pficit mercedi. Nec ĝ sub obtētu elemosyne cuȝ pctō aliqd studeam⁹ acci/pere: phibȝ scptura dicēs hostie ipioꝝ abomiabiles sūt dño q̄ offerūt ex scelere Quicqd ei i dei sacrificio ex scelere offert oipotētȝ di nō placat iracūdiā sȝ irri/tat. Hic rursus scptuȝ ē: honora deū d̄ tuis iust] laborib⁹. Qui ĝ male tollit vt q̄i bñ pbeat: ꝯstat qꝛ si/ne dubio dñȝ nō honorat. Hinc q̄ȝ p salomonē di: q offert sacrificiū de sba pau pis: ac si victimet filiū i cō spectu pris. Quāt⁹ āt dolō sit pris ppēdam⁹ si i ei⁹ cō spectu fili⁹ victimet: ꝛ hic facile cogſcit q̄t⁹ apd deū dolor exaspat qñ ei sacrifi ciū ex rapina tribuit. nimus ĝ declinādū ē sub obtentu elemosyne pctā symōiace hereseos ppetrare. Nā ali ud est pp pctā elemosynas facere[h]: aliud ppter elemo synas pcā ppetrare. Et post pauca. Quisqs ĝ sacerdo/tiū nō ad elatiōis pōpaȝ sȝ

miramur. xcij. di. siquis episcopus. extra de elec. auditis. extra dcensi. peruenit. ff. de rei ven. si in aliena. ꝛ de publicana de precio. ff. de his qui no. infa. quid ergo. ꝛ de origi. iu. l. j. ar. ꝯ. ff. de leg. non oium. xvj. q. iij. §. po test. s̄. di. xvij. regula. j. xiiij. q. v. neqȝ. j. xvj. q. j. c. vlti. ꝛ. q. iij. si sacerdotes. ex̄ de iure pa. cu ra pastoralis. io. siquis sēper hȝ malaȝ fidē. nunq̄ hēbit exitū bonū. secus i contrarijs. b.

e Cum paulus dicat fundamentū. arg. ꝯ. debile pncipium melior fortuna seque tur. ꝛ ar. nō baptiçatū nō suscipe ordinē. xx/iiij. q. j. vbi sana. j. e. q. siquis p. ex̄ de presby teris non bap. veniens. ꝛ. c. siquis.

f Non est. Casus. in prima parte pbat tri/plici auctoritate. ꝙ de illicite acqsitis ñ est elemosyna facienda. Prima auctas ē illa hostie impioꝝ ꝛc̄. Secūda. honora deū. Ter tia qui offert sacrifici ꝛc̄. In quarta pte dicit ꝙ si aliqs ad honorē dȝ accedere pus vires suas ꝯsideret. ꝛ ēt si se sufficiētem videat. cū timore accedat. alit nullo mō accedat.

g Ex illicit] rebus. h dī ꝙ de male acqui sitis nō dȝ fie ri elemosyna verū ē cum dñium nō ē tr̄asslatū. vel si repetio cōpe/tit vt dixi in summa. xiiij. q. v. sed vbi ñ cōpetit repeti tio bñ. vñ ꝛ meretrix pōt facere elēosy nā sed non la tro. arg. ff. de cōdi. ob tur. cām. idē. §. q tiens. Sȝ qd si de pecunia symōiaca sū data est eccle sia. dico non dmolietur. ꝛ. i. iij. q. vj. com perimus. ꝛ. x. ij. q. ij. aurū. Sed quid d iure pa. dic ꝙ datur eccle/sie cui facta ē ignominia. ex̄ de simo. ꝛ hoc auc. de san. epil. §. p omnibus. ff. de calum. l. gñ aliter. § illud. Item quid si ex pecunia symoniaca quis emit vineā nunqd de fructu faciet elemosynā. nō qꝛ eodē iure censetur cum pecunia cum fructus in locum pecunie succedant. ar. ex̄ de vsu. cuȝ tu. in fi. ff. de le. ij. imperator. §. vlti. ꝛ. l. se. ꝛ. s̄. xciij. distin. c. j. arg ꝯ. ff. de iur. qui fas. §. vltimo.

h Facere. sed oppenitur. fac tibi amicos de mamona iniquitatis. sȝ sic exponitur. i. d diuitijs sollicitudinibus ꝛ laboribus acqui/sitis. vel quib⁹ abstulisti sua restituas. vel eo rū parētib⁹ vel illis mortuis sacerdotib⁹ of/feras. ꝛ isti oēs facti tibi amici orabūt p te ad dñm. lȝ dictū sit q̄ i malū acquisiuisti in bo/nū expēde. nō tñ id tibi patrocinabit. h. ma/le acquirere propter elemosynā. ꝛ id in bo/num expendere est filium in conspectu pris mactare. aliter autem acquisitū vt amore s̄.

liorū ⁊ in bonū expēsū. id tibi pꝛocinabitur ad premium. h. a ¶ Pri⁹ vires suas. Su mite materiā vrīs q scribitis equā. Uiribus. ⁊ versate diu qd ferre recusent. Quid valeant hūeri. ar. ff. de excu. tu. paupertas. Idē dīc lex in mulio/ne. ff. ad. l. aq le. idez iuris. §. j. ⁊. l. qua actione. §. v. b ¶ Abstineat. h presu mitur ꝯ indi gnū platum statim ꝙ ma le sit electus. ar. a ꝯrio sen su. lxj. distin. mir. ℣. nec putandus est honoꝛ.

c ¶ Hertur. symonia/ca. Nō ergo prīmo de ne gligētia re/ges istos frā cie. eo ꝙ dñatur symonia i regno eoꝝ. Scdo dīc. ꝙ ipoꝝ prelato rū culpa i eo rū regimē re torqat. Tertio timēduz eē de his qui tales apd deum intcesso/res hñt. q ad se puocāt irā dei. quā placare debent.

d ¶ Et in ipso ortu. q ad nouū te/stamētū. ⁊ itellige post re surrectionez. ⁊ sic nō est ꝯ de ꝯse. dist. ij. prima.

ad vtilitatē adipisci deside rat: prius vires suas cuz eo qd ē subitur⁹ onere metia tur vt si ē ipar abstineat ⁊ ad id cū metu ēt cui se suf ficere eristimat accedat.

Itē theodorico ⁊ theode berto regib⁹ frācoꝝ. Pa stoꝝ symoniaci̅ medicinā Aiūt ... adhibere

Hertur symoniaca he/resis q̄ prima ꝯ dei ecclia̅z diabolica supplātatoꝛe sur repsit ⁊ in ipso ortu⁹ suo ce lo aplice vltiōis pcussa atz dānata est: in regni vrī fini bus dñari: cū in sacerdoti b⁹ fides sit eligēda cū vita. si eni vita deest fides meri tū nō hz btō iacobo attestā te: q ait: fides sine opib⁹ mortua est. ¶ Que eniz opa eē valeāt sacerdotis q honorē tāti sacri ꝯuicit ob tinere p pmiū ⁊ post pau/ca. Hic igit nō solū in oꝛ/diatoꝛis ⁊ oꝛdiati aiaz leta le vuln⁹ isligit vez ēt excel lētie vrē regimē vroꝝ epo/rū culpa: quoꝝ magis iter/cessiōib⁹ iuuari debuerat ꝑgrauat. Si eni dignus is sacerdotio credit cui non actiōis merita sz pmioꝛuz copia suffragat: restat vt nihil sibi in ecclesiastic honoꝛib⁹ grauitas nihil sibi defendat idustria. sz totuz auri pphan⁹ honoꝛ obtie at: ⁊ dū vitia honoꝛe mūe/rat: i locū vltoꝛis his fortas se q fuerat vlciscēd adducit atqz hic sacerdotes nō pficere: sz pire poti⁹ indi/cāt. ¶ Ulnerato nāqz pa stoꝛe qs curādis ouib⁹ ad/hibz medicinā: aut q̄ mō pplm oꝛōnis clypeo tueat: q iacul hostiū sese feriēdū exponit: aut q̄lē fructū de se pductur⁹ ē cui graui pe ste radix ifecta ē. Maioꝛ q̄ metuēda ē locis ill calamitas vbi tales intercessoꝛes ad locū regimīs adducūt: q dei magis i se iracūdiam puocant: q̄ p semetipos placere debuerāt. Cuz q̄ fm leonē symonia nō bo/no pagat exitu fm gre. nul lū boni opis seqt edificiuz nec ē putāda elemosyna q̄ ex pcio symōie erogat pau pib⁹ vulnerato pastoꝛe me dicīa nō adhibet curādis ouib⁹: de ifecta radice fru ct⁹ nō pducit maioꝛ ēt ca lamitas i futuro metuit. q̄ de tā sinistro pncipio: quis felix exit⁹ spat. Hic ēt au. ait. Symōiacos sacra esse

Sicut eunuch⁹ fuit q iosepħ cōpauit: ita q grāz merca tur: vinū semē nō hz siccis gēitalib⁹. sic q̄z ignis sacri ficij q p. lxx. ānos babylōi/ce captiuitat sb aq̄ vixerat extict⁹ āntiocho p iasōi vēdē ti sacerdotiū: qd significa/

ar. de ꝯse. di. j. in scā. ar. ꝯ. xxxiij. q. j. nō turbat. ar. vj. q. j. ex merito. ar. xlix. di. §. j. ar. ij. q. vij. c. j. §. sigs. ar. ꝯ. e. q. mlti. ⁊ ē ar. ꝙ res inter alios acta aliis nō pñdicat. j. de pe. di. vj. c. j. ff. de re iudi. sepe. to. Hoc breuit tene. ꝙ res inē alios acta aliis nō nocet gñalr. nec crimē alterī alij nocet in casibus spālib⁹ fallit. q in iure exps si iueniūt. ex de re iudi. q̄ nis. ⁊. vj. q. j. §. vez. ⁊ aliis silib⁹ casib⁹.

i ¶ Suffragat. nā dicit l ex q̄lit qsqz mereat, nō q̄tū dare sufficiat estimet. C. de epis. ⁊ cle. si queq̄. Sz q̄re scribit papa regi. cū hēat ptātē sup his xj. q. j. sacer/dotib⁹. iō qz pticeps erat. vł qz erāt in/corrigibile. vt j. e. q. vl. c. vl.

k ¶ Ultoris .i. plati q vi/tia alioꝝ dz vlcisci.

l ¶ Ulciscēdus. i. pꝑter pcā puniēd⁹

m ¶ Uulnerato. puocāt i se. i. il/los p qb⁹ supplicāt. ⁊ ita ēt exaudi. iij. q. v. in q̄ubus.

Sicē eunuch⁹. putifar q ex pmo habuit vxoꝛē filiā pharaōis. cū postea fuit oꝛdiat⁹ sacdos elipol fuit erect⁹ vt qdā dicūt. siccauit dñs gēitalia eius qz ad turpes vs⁹ emeāt ioseph.

o ¶ Semē. s. bōi opis.

p ¶ Antio. iste āntioch⁹ grec⁹ fuit. ⁊ mltū iudeos oppssit. vēdidit sacdotiū tēpli. ⁊ ē ar. h ꝙ i vet. tes. symōia erat oꝛdinez emere.

e ¶ Fides. pꝛofessionis. scilicet.

f ¶ Operibus exterioꝛibus.

g ¶ Moꝛtua est. si tps dat vel loc⁹. de pe. dist. iij. c. vlti.

h ¶ Uez ēt excellentie eccē ꝙ crimē alicuius nocet inocētī. ar. di. lxj. miramur. ℣. sicut eni. ar. e. q. dñs. ꝯ. i. q. iiij. c. j. ar. vlij. q. iiij. c. j. ꝯ. di. lxxxj. si q pꝛesbr. ar. di. xxxvij. §. vt itaqz

actu. 2.

gen. 37

2. mac. et. 2.

a ¶ Non lucere. ignis missus a hyeremia in puteo. q tñ post nũq̃ fuit inuẽt⁹ sꝫ aqua pinguis lapidi supposita illũ cõburebat. de isto igne hẽs de pe. di. iij. inter hec hircũ. ⁊ puteus erat in valle iosaphat. vbi rex ꝑsaꝝ fecẽ fieri tẽplũ. ⁊ appellatũ est a hyeremia nepthra. qđ interpretatur purificatio. io. l.

b ¶ Sꝫ obijcitur. in defensiõe symoniacoꝝ ꝓbã/do ꝙ hñt effectũ sacr̃a ab eis collata. io.

cauit spũssci ignẽ nõ lucẽ[a] i symõiac] sacr̃is. Quid i his silitudib⁹ btũs au. notare voluit: nisi qꝛ sacr̃a symõiacoꝝ sicẽ ⁊ ceteroꝝ hereticoꝝ licet sint ṽa ꝗtuꝫ ad formã inania tñ ⁊ falsa sũt ꝗtũ ad effectũ cũ non possint i cordib⁹ hoiuꝫ gignere vľ accẽdere celestez gr̃aꝫ. Sꝫ obijcit[b] illđ aug. ꝯ hereticos. Siue bon⁹ siue mal⁹ sit mister ꝓ vtrũqꝫ

Si in effect⁹ gr̃e ꝯfert.

Si[c] ſt⁹ (fuerit mister: cõpu to eũ cũ paulo q gliaꝫ suaꝫ ñ q̃rit dicẽs. Ego plãtaui[d] apollo rigauit[e]: de⁹ ãt icremẽtũ đdit. q ṽo supb⁹ fuerit mister: cũ ʒabulo cõputabiť: sꝫ nõ ꝯtaminať donuꝫ xpi: qꝛ p illũ pur⁹ fluuius trãsit[f] ⁊ vẽit ad fertilẽ terrã scio qꝛ lapis ex aq̃ fructũ ferre ñ põt. sꝫ p lapideos canales trãsit aq̃ ad areolas i canali lapideo nihil gñať sꝫ hort⁹ plimũ fructũ affert. ¶ Spũal' ei virtus sacr̃i: vt lux pura ab illũinãdis excipiť: sꝫ p imũdos trãsiẽs ñ coiquať. Itẽ ad vicẽtiũ donatistã. De eodẽ.

Ex catholica[g] ecclia sũt oia[h] sacr̃a dñica. q̃ sicẽ

c ¶ Si iust⁹ fuerit. ab isto. c. vsqꝫ ad illud ẽt corde ondit magr̃ ꝙ sacr̃a hereticoꝝ ṽa sunt ⁊ vere ab eis ꝯferũť. si i forma ecclie cõferãť. nõ tñ q̃ ad virtutem cũ distictiõe tñ. quia sacr̃a necitat] si in necitate quis sumat ab heretico. vľ ẽt si igrant sumat ⁊ ṽtutẽ ⁊ ṽitatẽ qdẽ accipit sacr̃i. si ṽo nõ necitate vľ sciẽť accipit. ṽitatẽ qdem accipit sacr̃i nõ virtutẽ: si tñ agat pniaꝫ hẽbit vtrũqꝫ. de ꝯse. di. iiij. tũc valere. ⁊. j. §. sꝫ notãdũ. j. e. in sacro vero dignitat] vt i ordie distingue ƀm illã distinctionẽ. lx. q. j. ordinatões. ⁊ i sũma ibi posita. In sc̃o eucharistie dicim⁹ ꝙ de manu heretici sumẽdũ nõ est. xxiiij. q. j. c. vl. ⁊. xxxij. di. §. verũ. si tñ accipiať ver͛ ẽ corp⁹ si i forma ecclie est ꝯfectum. nõ ꝓut quidam dicunt. ꝙ ipsi non conficiunt. xxiiij. q. j. scisma.

1. cor. 3.

d ¶ Plantaui. predicando.

e ¶ Rigauit. baptizando.

f ¶ Transit. j. e. sicut populus. ꝯ. so. ꝑ de sa-cramentis] necitatis q̃ semꝑ hñt esse nisi culpa suscipiẽtis ipediat. j. de sacr̃is dignitat] vľ ꝑ de ficte ordiat]. ibi de his q̃s ecclia tolerat. vľ dic ꝙ sũt polluta q̃tũ ad illos. vt. xlix. di. c. seqn. di ꝙ

g ¶ Ex catholica. In his duobus (. vi. c. vlt.

hẽtꝫ ⁊ datꝫ: sic hẽbãť[i] ⁊ dabãť ꝑusqꝫ iñ exiretꝫ. Itꝫ ad donatistas. De eodem.

Sicãt[k] de⁹ adest sacr̃is ⁊ verb[l] suis p q̃slibꝫ admistrẽť: q̃ꝛ sacr̃a ⁊ ṽba recta sũt: sicut mali hoies qbus nihil ꝓsũt: vbiqꝫ ꝑusi sũt. Itẽ.

Nec. i. int⁹ ⁊ for]. Itꝫ. foris[m] q̃ nec int⁹ qsqꝫ q ex pte diabolo ẽ: põt i se vel i q̃quã maculare sacr̃ꝫ qđ christi ẽ. Itꝫ ad demẽtiũ. Sacramenta q nõ mutãt catholici a hereticis cõia probant.

Sacr̃a[n] q̃ ñ mutast] sicut hẽtꝫ approbãť a nob ne forte cũ ṽrãm prauitatẽ corrigere volum⁹ illĩ mysterijs q̃ i ṽra prauitate deprauata nõ sũt sacrilegã faciam⁹ iiuriã[o]. neqꝫ saul deꝑuauerat vnctionẽ: quã accepat cui vnctõi dauid pius sepius exhibuit tm̃ honorem. Itꝫ ad donatistas. De eodem.

Sicut[p] ficti veraciter ñ ficte recipiũt: nec eoꝝ baptisma reprobatur: sic ⁊ illa que scismatici ⁊ heretici non aliter habẽt nec aliter agũt ꝗ vera ecclia dũ ad nos veniũt nõ emẽdamus[q]: sꝫ poti⁹ approbam⁹

h ¶ Oia. i. oium sacroꝝ veritas ⁊ forma.

i ¶ Habebanť. ar. ꝯ. j. e. ex catholica. sꝫ ibi expone id ẽ. ex forma catholice ecclesie.

k ¶ Sic aũt de⁹. de⁹ dr̃ adesse talibus sacr̃is vt veritas subsistat. ⁊ vt virtus psiciť et q accipit igranter. j. eo. si iniustus.

l ¶ Et verb suis. ⁊ itaver ba necessaria sũt. ar. j. e. contrahẽs. in

m ¶ Ec for.

n ¶ Sacram ta. mutastis i. nõ ẽt formã ecclesie tradidit.

o ¶ Iniuriam. argu. ꝙ propter alterum nõ debet alteri iniuria fieri. de ꝯse. di. iiij. ostenditur. ff. de regu. iur. non debet. Ioannes.

p ¶ Sicut ficti. sꝫ nunquid est dandũ baptismum ei qui ficte accedit. dic sic. sꝫ potest compellendus ẽ fidẽ obseruare. ar. xlv. di. de iudeis vtrũ aũt baptizeť ignorãs vel inuit⁹. vľ dormiẽs. hẽs ex de bap. ⁊ ei⁹ effe. c. maiores.

q ¶ Non emendamus. j. de ꝯse. di. iiij. cũ ꝯ. j. ditur. ⁊. c. solet queri. ꝯ. e. sicut magnit. sꝫ ꝯ. j. e. q. sicut vrgeri. sed hoc de fictione accipitur que nõ ipedit. ibi de fictiõe dãtis. vel qñ non in forma ecclesie. xxxij. di. §. verum.

a Nec.in homie malo.id est. tolerato vel in necessitate.τ sic non ē ꝯ.s.di.xxxij. nullus.τ.c.preter.hoc.h.

b Honne.vult probare aug.in h.c.ꝙ apud hereticos sūt vera sacramēta.τ q2 erāt apud iudeos q peiores erāt sodomit[.vn̄ τ alia rōne q2 si gentiles aliquid boni habuerūt. h sancti viri nō reprobaue/rūt.ꝙ āt apd iudeos eēnt vera sacramēta.pbat exēplo domini τ zacharias tn̄ bon9 fuit.vn̄ ratione psone nulla ē pbatio.sed iste eodē modo sanctificabat quo τ alij.

h Et rectum argu.propter persone detestationē non reprobari dicta illius.ꝯ.xxxiij.di.siquid veri.τ.c.turbat.j.xxiij.q.iiij. quid ergo.j.e.q.j.dn̄s declarauit.ꝯ.xix.di.fin.j.xxvj.q.ij.si de area.ꝯ.lx.di.si sacras.ꝯ.di.xvj. canones.dic vt i decre.si ad sacras.vl' dic ꝙ vtile vl' ciat p inutile.cū alteri fit p iudiciū.xvj.dic.c.j.

I dē ꝯ petilianū. Nec effugiant sacra a quoquā ministrent.

Nec quia in hoīe bono aliqs dei sacra fugiat neqꝫ in hoīe malo.

I dem in li.de baptismo. Bonis malicia sacra nō p̄phanat.

Nonne sodomite ethnici erāt.i.gētiles peiores ergo iudei: quib9 dn̄s dicit: tolerabilius erit sodomis in die iudicij ꝙ̄ vobis: τ qb9 ꝓpheta dixit: iustificatis sodomas .i. cōparatione vr̄a iusta facta ē. Nunqd tn̄ iō sacra diuina q̄ apud iudeos talia erāt q̄les τ ipsi erāt: q̄ dn̄s quoqꝫ ipse suscepit τ ad ea celebranda leprosos q̄s mūdauerat misit τ ea zacharies ministrāti angelus astitit: eiusqꝫ in tēplo sacrificātē exauditū eē nūciauit hec eadē sacra τ i bōis hominib9 illi9 tpis erāt τ in malis peiorib9 ꝙ̄ sint ethnici.qn̄qdē i malicia platī sūt sodomitis: τ tn̄ illa sacra erant in vtriusqꝫ integra τ diuina. Nā τ ipsi gētiles siqd diuinū τ rectū i doctrinis suis hr̄e potuerūt nō iprobauerūt sci viri ꝙ̄uis illi p suas supstitiōes τ idolatriā supbiāqꝫ τ ceteros pditos mores detestādi eēnt τ nisi corrigerēt diuino iudicio puniēdi.

I dē. Sacra mali hr̄e pn̄t: sed virtutē spūsci hr̄e nō possunt.

Multe aūt opationes sūt. nes sūt spūs sci: quos cū apl's in q̄dā loco cōmemorasset ita ↄclusit: oia āt hec opat vn9 τ idē spūs diuidēs singulis ꝓut vult. Cum ergo ḡ aliud sit sacr̄ꝫ qd̄ hr̄e ēt simō mag9 potuit: τ aliud ꝓphetia q̄ i malis hoīb9 ēt fieri solet: vt in saul aliud opatio eiusdē spūs sci: quā nisi boni hr̄e nō pn̄t.i.charitas.qd̄libet horū heretici τ scismatici accipiāt charitas q̄ opit multitudinē pctōꝝ ꝓpriū donū ē catholice vnitatis et pacis nec ē i oīb9 donū ei9: q2 nec oēs sūt ei9.

I dem. Licet sacramēta mali ministrēt: remissionē pctōꝝ

Remissionē nō prestāt pctōꝝ auari nō dant q̄ p orōnē.i.p colūbe gemitū dat. Quicūqꝫ baptizat si tn̄ ad ei9 pacē illi ptinēt qb9 dat eni raptorib9 τ feneratorib9 dicit dominus: si cui dimiseritis pctā dimittunt illi: si cui tenueritis tenebūt foris q dē nec ligari aliqs pt nec solui: vbi nō sit q aliū ligare possit aut absoluere.sed soluit q cū colūba fecit pa

Multe āt opationes.i.multa sūt dona que spūs sanctus operatur. 1.cor.12.

k In quodam.id est. i epistola pria ad corinthi/os.xij.c. 1.pe.4.

l Ut i saul τ in caypha expedit vt vnus moriat τc.j.e q.prophetauit.

m Boni .i.pgr̄am inhabitātē.j.xxiiij.q.iij.de9 qui.

n Remissionē pctōrum. auari idigni sūt dare.j.de conse.di.iiij quō.vel intellige de p̄cisis q2 nō dant i veritate nisi sacramentū in necessitate τ ei9 etiā virtutem.

o Auari idolatrie.i.quilibet mali.

math.2. ezech.16. luc.1.

c Peiores j.xxiiij.q.j.nō afferam9, q2 illi tn̄ naturalē legē trāsgressi sunt iu dei ēt scripturā.illi predicatores non habuerūt isti ēt iesū christū.apud illos nulla miracula facta sūt apd istos multa facta sūt.τ preterea xp̄m crucifixerunt.

d Justa. id ē.minus mala.argu. viij.q.j.vereor.vnde dicit comparatiōe melioris vite non potestate iudicij.

e Talia.id ē.tale sacrificiū.qualis sacrificans.j.eo.dominus declarauit.

f Que dominus.scilicet vt circūcisionē τ quando cum hostijs in templo fuit presentatus de consecra.distin.iiij.pprie in fi.

g Et ea zacharie.ecce per bonos ostēdit sacrificium fuisse apud iudeos.

p Que per orationes.q2 facilius precibus iustorum q sunt in ecclesia. obtinet remissio vt.j.xxiij.q iiij.obtinere.vel p vinculū charitatis ecclesie dimittuntur peccata.j.de conse. di.iiij.ecclesie charitas.

q Foris.si intelligas.c.de toleratis.dic foris.i.ex̄ ecclesiā q̄ cōplectit tn̄ grana: si de p̄cisis.dic foris.i. ex̄ ecclesiā que cōplectit grana cum paleis.

a ¶ Aperte cū sit xp̄ianus ecclesiā īpugnās manifeste siue ꝑturbat ecclesiā occulte. xxxij q.iiij.recurrat.ꝟ.fi. b ¶ Si ergo sacramenta.respicit illud.c.si iust⁹ fuerit.s.e. c ¶ Et nō inania.verū ē h̄ in sacramēto necessitat]. xxiiij.q.j.si quez d ¶ Sz notādū. scilicet ꝯ simoniacos Rn̄det enim ꝑ distinctionē sequentez siue cōclusiōī sacramētum eni male acceptū dupliciter caret effectu. aut q2 in eo prestito ñ percipit gratia sed arguitur malicia. ⁊ hoc oibus sacramētis ē cōmune. vel quia negatur executio. qđ spāle ē in sacramētis dignitatis. e ¶ Necit]. nc̄it] gnc̄z ſt sacramenta. baptism⁹. cōfirmatio.penitētia. vltia vnctio.corp⁹ xp̄i. Jn baptismo tm̄ h̄ est spāle.ꝙ in sū ma necessitate accipi pōt a q̄cūq̄z. xxiij.di.§.verūz ꝟsus fi.⁊ idē circa pn̄iam nam ꝯfiteri possum cuicūq̄z in necessitate.đ pe.dis.j.quē penitet. Circa alia sacrā necessitatis vel circa ista duo cū nō instat necessitas h̄ ē attēdēdū.ꝙ cū peccat qs accipiendo acta pn̄ia:rata itelligūt q̄ ad effectum. in sacramētis ꝟo dignitatis h̄ ē de iure ꝙ ñ habeant executionez cū peniteāt accipiētes nisi cū eis dispenset.⁊ sacrā dignitatis sunt ordo.⁊ idō dr̄ in plurali.q2 sunt plures species ordinis.xxj.distinc.cleros.⁊ dicunt dignitatis q2 a digniorib⁹.i.ep̄is ꝯferunt. vel q2 ñ nisi digni assumendi sunt. videtur ēt ꝙ baptism⁹ nō sit necessitatis sacrm̄ ar.de ꝯse.di. iiij.c.baptismi vicē. f ¶ Jlla.h̄ assignat vnā differentiā iter baptismū ⁊ alia sacramēta.alīs ponit.i. infe quēti.§. ecce si cleric⁹ alīs in illo.§.ecce cū honoris.

cē:⁊ ligat̄ q cū oī colūba ñ h̄z pacē:siue a pte[a] foris sit siue itus eē videat. Si g̃[b] sacrā i modū lucis ab imundis coingnari nō pn̄t: si i modū puri fluuij ꝑ lapideos canales ad fertiles areolas ꝑueniūt:pz ꝙ simoniaci sacrm̄ vnctiōis sibi q̄dē iutilit̄ ⁊ pn̄itiose hn̄t: alijs vtilit̄ ⁊ salubriter eādē vnctiōez admistrāt:sic g̃ sunt vera sacrā hereticoꝝ q̄ntū ad formā:ita sūt vera non inania[c] q̄ntū ad effectum.

Sz notandū[d] ē qđ sacroꝝ alia sūt necessitatis[e] alia dignitat].q2.n.necessitas ñ h̄z legē: sz ipsa sibi facit legē:illa,sacrā q̄ saluti sūt necessaria:q2 iterari nō pn̄t cū sint vera auferri vl' amitti nō debēt: sz cū pn̄ia rata eē pmittunt. ¶ Jlla[f] ꝟo sacramēta q̄ sūt dignitatis: nisi digne fuerint administrata ita vt digni digne a dignis ꝓmoueant̄ dignitates esse desinūt:nō vt minuat̄ veritas sacramēti: sz vt cesset officiū administrādi vel loco vel tēpore vel ꝓmotiōe. Loco vt ait leo.

De his q a pseudo ep̄is ordinant̄.

Siquis[g] a pseudo ep̄is ordinati fuerint pōt rata haberi talis ordinatio ita vt in ipsis ecclesijs[h] ꝑseuerēt:aliter vana habēda ē talis ordinatio. Ecce aliquis a pseudo ep̄is ordinat⁹:si locuz sue ordinatiōis mutauerit vana ē:⁊ sine administratione erit talis ordinatio.

Tempe:ait innocēti⁹ de ordinatis a bonoso heretico. Que ꝑ necessitate ꝯcedunt̄ eadē cessāte cessabūt

Quod[i] ꝑ necessitate tēporis statutū ē:cessante necessitate dz cessare pariter qđ[k] vrgebat.q2 alius ē ordo legitim⁹:alia vsurpatio. Ergo si aliqs alio tempore ab eo qui bonoso similis sit ordinat⁹ cessabit ab administratiōe: que ꝑ necessitate illi⁹ tp̄is fuit ꝑmissa. Itē ꝓmotiōe vt ait leo. Qui ab hereticis redeunt sine spe ꝓmotiōis in suis ordinib⁹ recipi possūt

Siqs[l] heretice cōiōis ꝯtagio ne se maculauerit h̄ in magno bn̄ficio habeat si adēpta sibi omni spe ꝓmotiōis[m] in q̄ iuenit̄[n] ordine ꝑmaneat. Ecce[o] si cleric⁹ vel ordinatiōe vl' q̄libz sacrō hereticis cōicat cessās a ꝓmotiōe vix i suo ordine ꝑseuerat. Non ē.n. de sacrō h̄ vt de ceter]. Cetera.n. vel ad culpas ab luēdas dant̄: vt baptism⁹ ⁊ pn̄ia vl' ꝑ culpis nō i eternū sed ad horā negant̄: vt

g ¶ Siquis a pseu.i.ñ canonice electis toleratis tm̄.sic.lxij. di. c.j.ar.ꝯ.xij q ij. alienationes ibi ius cōmune:h̄ mis h ¶ Ecclesijs.j.e.q.v.c.j ꝯ.So.ibi ꝑꝑ scādalū in ecclesia quāz ꝑ manifestam adeptus ē simoniā nō ꝑmittit̄ ministrare.h̄ econtra.s.ꝑꝑ scandalū cū occultū sit olictus i ecclia cui in titulat⁹ ē ⁊ ñ i alia suscipit vel h̄ cū emit illū ordinē. vl los cū dignitatē vl' bn̄ficiū j.c.erga. i ¶ Quod ꝑ necessitate tp̄is ⁊c.cessante necessitate ⁊ dispensatio cessare dz. k ¶ Qđ id ē.q2 dispēsatio vrget. vl' ꝙ est accusatiui casus.i.qđ necessitas vrgebat.i.inducebat.ar.ꝯ.j.xix.q.ij.due ibi ꝑꝑ criosos. l ¶ Siqs.h̄.c.nō legitur de mero iure. m ¶ Promotiōis.s.xxxiiij.di. precipim⁹.C.đ ꝓposi.si ꝓpositi.đ h̄.n.gratificare dz vt ibi. n ¶ Jnuenit̄.nisi i casib⁹ nōtis.ix.q. j.in summa. o ¶ Ecce ostendit magister

in h̄ §. diuam iter sacra dignitatē ⁊ alia ⁊ eō͡ꝝ differētie. a Infamia. q̄ ēt sine culpa ꝯ͡tͪhit. vi. q. j. §. verum. b Mūdicie. vt i illo q ꝯ͡hit cū ācilla. xxxii ij. di. si qs viduā. c Istō solū. s. ordinem.

hodie miti⁹ agit. vt ex̄ de p̄bē. graue. h Nō habebūt. s. cū aliqs punit i eo in q̄ deliq̄t. i Illi baʒi. dicit q illū eūdē ordinē nō p̄t ꝯferre ſ3 minorē vel maiorē bene ar. ex̄ de tēp. ordi. lr̄as q͡z hec pena ē. ⁊ iō nō

d Si q epi. talē. ex̄ de tēpo. or. lit teras. e Quales ex̄ de p̄ben. graue. f Aliq̄ mō dispēsatiue i crepatiōe. vt xlv. di. cū beatus. itē scie recognitione xvj. q. j. reuertimini. in fi. Itē i ptāteli gādi vł soluē di. di. xxiiij. q iiij. ꝯ illicita. Itē i p̄uilegi is. xj. q. iij. priuilegiū. Itē i ordis collatiōe. vt i. c. p̄senti si q̄s epi Itē i honorē oblatione. vt dixi. xcix. di. nullus. itē i armoꝝ retētiōe. vt. j. q. vij. c. j. h. g Ordiatiōnis. s̄. di. l. ex pēitētibus ꝯ. s. di. xxxvj. s ecclesiasticis. s̄. ꝯ. lv. di. nullus. s̄. di. lj. c. j. So. ibi ꝯ his q ex ptinacia ꝯ. canones ordināt tales. h ꝯ illis q ex sola

eucharistia que i articulo mortis penitēti ēt de nefarijs pctīs ꝯcedit. h̄ nō solū p culpa: ſ3 ēt p ifamiaᵃ interdicit ēt p mūdicieᵇ sue iminuta vel extrinsece vel itrīsece pfectiōis p̄rogatiua. vt biganus vel viduē maritis vel illitteratis vel corporis q̄libet pte viciatis ꝯnegat q͡b⁹ tñ baptismus vel eucharistia nō negat: p̄t ēt talis cetera sacra administrare q istud solūᶜ ñ valet ꝯferre: Vñ leo ait.

De epis q talē ꝯsecrāt q̄lē

Si q ꝯsecrare nō licz. epi talēᵈ ꝯsecrauerit sacerdotē q̄lēᵉ nō liceat eē ēt si aliq̄ mōᶠ dānū3 p͡prij honoris euaserit: ordinationisᵍ tñ ius vlteri⁹ nō habebūtʰ nec illiⁱ vnc͡ꝗᵏ sacro iterreūt qd imerito p̄stiterūt. Eccēˡ cū honoris periculū euadāt: vt cetera sacra sacerdotalit administrare p̄mittāt: ab h̄ solo ñ mō p heresi vel p q̄libet maiori culpa ſ3 ēt p negligētia remouent. In q͡bus oib⁹ sollicite notādū ē: q sacr̄m sacerdotalis p̄motiōis p̄ ceteris oib⁹ magis accurate ⁊ digne dādū vel accipiēdū ē: q͡z nisi ita collatū fuerit: eo desinet esse ratū quo ñ fuerit rite perfectū. Cetera. n. sacra vni

cuiq͡ꝫ pp se dant: ⁊ vnicuiq͡ꝫ talia fiūt: q̄li corde vł cōscia accipiunt. istō solū nō pp se solū ſ3 pp alios datur ⁊ iō necesse ē vt vero corde nūdaq͡ꝫ ꝯscia q͡ꝫtū ad se sumat: q͡ꝫtū ad alios vo nō solū sine oi culpa sed ēt sine oi infamia pp scādalū fratrū: ad q̄rū vtilitatē ñ solū vt p̄sint ſ3 ēt vt p̄sint sacerdotiū dat. Vñ hiero. in michea. Simōiaci rei sūt ifidelitatis eoꝝ qui

Hi q̄scunq̄ scādalizāt q͡ꝫᵐ de asseclis suis ordinātes ⁊ vitā eoꝝ in scandalūⁿ pplis exponentes rei sūt ifidelitatē eoꝝ q scādalizātur. Rei enī qui ad h̄ eligunt vt ceteris p̄sint sicut ordināt dignitate: sic p̄eminere debēt sāctitate. alioq̄n cur ceteris p̄ferun tur q nulla meritoꝝ gr̄a a ceteris assumunt. Hinc ēt symachus laurētio mediolanēsi epo. Sicut honore ita ⁊ sciētia quisq͡ꝫ p̄celle.

Vilissim⁹ᵒ cōputādus ē nisi precellatᵖ sciētia ⁊ sanctitate q ē honore p̄stātior. Patet ergoᑫ illō augustini. sacra videlicet christi p hereticos ministrata suo non carere effectu: nō de omnibus itelligi gn̄alit ſ3 de sacro baptismo. Vñ idem aug. ait

ꝺ3 āpli⁹ extēdi q̄ꝫ iuēiatur dlictū. h. ꝯdicit q h̄ dictō illi facit simplicē relatiōnem. k Unq̄. ar. i eo puniēdum eē aliq̄ē i q̄ deliq̄t. j. xj. q. ij. de viro. ⁊. c. q ⁊ humālis. j. e. q. v. c. j. s̄. di. lxxxj. valʒ xvij. q. iiij. fra ter. ⁊. vij. q. j. si qs ꝯ ordine ⁊ xxxiij. q. ij. admonere. j. xxvij. q. ij. qui dormierit. l Ecce adhuc p̄cuerat assignando dilaʒ ⁊ causam dīie. m Hi q̄scunq̄. i. aliq̄s colli͡ge q ex illo v̄bo asseclis ab obseq̄o: obseq̄rē vñ illud assecla coꝛ⁹. alit si eēnt digni pl⁹ eis tenerēt ar. xij. q. ij. h̄ iust. lxxxvj. di. non satē. n In scandalū. q ꝯ occasionē dānt dat dānū ⁊c.

negligētia h̄ faciūt itelligit. ar. ij. q. j. i p̄mis. nec ē ꝯ ex̄ de tēpo. or. lr̄as. q͡z ibi nō idignuʒ ſ3 idigne ordinant. al's sp̄ ē h̄ v̄itas q q p̄mouet idignū ꝯpositionē meret. vt. l. dist. ex penitētib⁹. ⁊ ar. h̄ ibi euaserint. ita tñ si sciēter h̄ facit cū ⁊ ille sit i notorio crimine. alit ñ posset eū repellere ab ordine suscipiēdo. ex̄ ꝯ tēp. or. ex tenore vel dic q varie sūt pene.

ex̄ diui. ⁊ dā. si egressus. j. e. placuit. ar. ꝯ. xxiij. o Vilissim⁹. s̄. di. xxv. §. (q. v. ꝯ occidēdis. nūc āt. p Nisi p̄cellat. i. nisi h̄eat illaʒ discretionē q̄ i p̄lato exigit. ⁊ si ñ eminētē tñ sufficiētē ex̄ ꝯ el. cū nob̄ oli. suffic ei q sit bon⁹. lxv. c. vl. qd ſ3 ñ oēl sint valde piti. ñ iō erit iste vilissim⁹ q͡z ñ ē vt salomō. ꝯ h̄. viij. q. j. l3. q Ergo r̄spiē illō. c. ex catho. ⁊. c. si iust⁹ io.

a Dedit. dicit q baptism⁹ collat⁹ a io. erat quoddā sacramētale quo abluebat cor pus exteri⁹ tm̄. ⁊ valebat ad assuefactionē.
b ¶ Dedit i noie christi vel i noie pris ⁊ filij ⁊ spūsancti. ⁊ iō nō fuit ⁊c. ḋ ɔse. di. iiij. aliḋ.
b ¶ Dedit in noie venturi ⁊c. ⁊ iō fuit ic. c ¶ Et baptiçatū ē. j. de cōse. di. iiij. regnabat
d ¶ Christi ē s. iiij. li. sniaꝝ legit. Hic ɔsiderādū est. s. baptizati sūt baptismo xpi ⁊ io. baptizati. ⁊ q̄ forma vboꝝ sit vsus io. Illi q baptizati sunt a iohāne nesci entes spiritū scm̄ eē. ac spē ponētes i illi us baptismo postea bapti zati sunt baptismo christi. baptism⁹ autē iohānis tm̄ dabat in noie venturi vn̄ hierony. sup io. qui di cit se i christū credere. ⁊ nō credit i spiritūsanctū. nōduꝫ hꝫ claros oculos. vn̄ baptizati a iohāne in noie venturi. qꝛ dixerunt. sed neqꝫ si spiritusſctūs ē audiuimus. iteꝝ baptizati sunt i noie christi explicite. Illi vo q spē i baptismo iohannis habebant patrē ⁊ filiū ⁊ spm̄scm̄ crede bāt nō fuerūt postea baptizati. sed ipositione manuū ab aplis sup eos facta spm̄scm̄ rece perunt. Alij vo q nō ita credebāt baptizati sunt baptismo christi vt dictū est. vn̄ hiero. q spm̄scm̄ nesciebāt cū baptismū a iohāne ac ceperunt. iteruꝫ baptizati sunt. ne quis ex iu deis vel gentilibus putaret aquam sine spiri tusancto sufficere ad salutem nec iteratum ē in eis sacramentum sed inouatuꝫ. Sed qua re cum in baptismo iohānis nō conferret re missio peccatoꝝ. vt de ɔse. di. iiij. nō regene rabant. nec ad veritatē baptismi valeat fides alicuius vel infidelitas officiat. cur reiteratur baptismus in qbuidā a iohanne baptizatis. maxime cū p circūcisionē originale tulisset letū. Nā si dicas baptismū christi necessariuꝫ eē etiā circumcisis. concludit ergo q in oib⁹ baptizatis a iohāne necessariuꝫ est siue bene crederent siue male. si auteꝫ dicas non eē ne cessariū. q̄re ergo baptizati sunt baptismo christi. i. a iohāne baptizati. cum ydē essent circūcisi. potest dici forte. q ante passionē christi nulli erat baptismus necessarius. sed tm̄ baptizati sūt ab apostolis ne putarent aliqd baptismuꝫ sine spiritusācto sufficere ad salutēꝫ. qḋ credo vel forte a baptismo xpi. i. post q̄ christus baptizatus fuit. ois baptism⁹ fuit necessarius siue iohānis siue christi. ſꝫ baptism⁹ xpi tanq̄ a seipso ratus nō indiget fidei adminiculo secus i iohānis baptismo. vn̄ baptizati sunt qbus recta fides nō affuit. qḋ locum habuit i baptismo iohā. vide qḋ notat ḋ ɔse. di. iiij. ex quo.
e ¶ Ebrius. ita tm̄ q sentiat qḋ faciat. qꝛ intentio baptizantis exigitur. vt j. ḋ ɔse. di. iiij. solet. quia nemo dicit qḋ nō sentit. ff. de sup. leg. l. labeo ⁊ ita nō ē ꝯ. j. e. §. ecce.

Baptism⁹ siue p bonū siue p malū mistret reiterari nō debet.

Dedit[a] baptismū iudas ⁊ nō baptizatū ē. post iudā dedit[b] ioannes: ⁊ baptizatū[c] ē. p⁹ ioannē qꝛ q dat⁹ ē a iuda baptismus christi[d] est: q a ioanne ioannis erat. nō iudā ioāni: ſꝫ baptismuꝫ xpi ēt p iude man⁹ datū baptismo ioannis recte prepoui mus. Itē q̄s iudas baptizauit ⁊ xps. Sic ergo quos baptizat ebri⁹[e] homicida adult xps baptizat. ¶ Itē sacramētum ecclie tā magnū ē vt nec ab homicida ministrāte polluat. Item ꝯ donatistas. De eodem.

Sicut[f] vrgeri videor dū mihi dr: ergo heretic⁹ dimittit pcm̄: cū iuste baptizat: sic ⁊ ego[a] vrgeo dū dico: q̄ auar⁹ religionis simulator pctā dimittit. ¶ Si p vi sacramti: sicut ille ⁊ ille: ⁊ si p me ritū suū nec ille nec ille. Illud. n. sacramētū xpi ⁊ in malis hoib⁹ eē cognoscit. In corpe āt vnice[b] colūbe imaculate nec ille nec ille. inuenit: vt si cui⁹ man⁹ eēt arida: verū qdē eēt mēbrū q̄uis sine sanguine et inefficax eēt ⁊ mortuū sic ⁊ fides cū sit vā: tm̄ sine opibus mortua ē. Itē sic i heresi baptizatus in noie scē trinitatꝫ tn̄ nō fit tēplū dei: si ab heresi nō recesserit. qm̄ neqꝫ i auaricia i eodē noie baptizat⁹ fit tēplū dei si ab auaricia nō recedat q̄ ē idoloꝝ seruitus. Ex his itaqꝫ verb̄ apparet q si baptisma ab hereticis tribuit virtute sua remissi oē ɔferre peccatoꝝ. Sed idē aug. ecōtra testat in li. de baptismo dicēs. Baptisma xpi ⁊ si nulla puersitate violet: apō hereticos tn̄

Etiā[a] nō caret effectu. corde tardiores itelli

Sicut. dimittit. s. e. c. remissione.
g ¶ Sic q̄. ar. sufficere rn̄dēti dare instātiā alibi sufficit assignare rōnē. xxvij. q. j. sic. n. ⁊ dic aristo. viij. top. optia istantiaꝝ ē dicere q̄re nō sic sic ordiabis ar. hereticus iuste baptizat. q̄ dimittit pctm̄. qḋ ego nego ⁊ instō. auarus baptizat iuste. q̄ dimittit pctm̄ qḋ nō ɔcederēt ipsi. ſꝫ dic istātiā ūualē. qꝛ fꝫ suā opionēꝫ ɔcludit sic. xxvij. q. j. nuptiarum.
h ¶ Unice. que cōplectitur tā grana sine palea. xxxij. q. iiij. recurrat.
Etiā ab isto loco iducit magister. c. g.

bus vult pbare q heretici z ñ sacrm ɔferre possint nõ tñ effectũ sacri qñqz tñ inducit q possint effectũ ɔferre. z sub ista alternatiõe venit vsqz i finẽ qõnis fracto freno.

a ¶ Sz q2.sic alid ẽ elemẽtũ.alid ɔsecratio vt de ɔ.di ii. ũ.p aquaz. z iõ notat⁹ su/ it cypan⁹ q2 ñ fecit istãdif ferẽtiã.j. e. ñ gs inquit.

b ¶ Heretici eos.sacrz gra tie dat de⁹ ẽt p malos.ipsi pò gtiã non nisi p seipsũ vt.j.de ɔ. di. iiij.quomõ.

c Corpora lia quia misterio cor/ poz ɔferunt vel q2 qdam sũt corpore a vt chrismavl' forme corpo rũ sũt.vel q2 sub corpalib⁹ spēb⁹ ɔferũt Sz nũgd cũ corpe peunt. ar.q nõ.j.e. q gdã. xxxij. q.vij.tñ va/ let.

d ¶ Pietat] .i.pitatis.sed iõ dic q2 tũc est ibi pietas cũ z pitas zc.

e Non sa/ nat ba/ ptism⁹.datus cx formã ec/ clesie.vt.j.e. §.sed notan/ dum.

gũt baptismũ christi nulla puersitate dantis vel acci/ piẽtis posse violari.Sz q2ᵃ aliud ẽ sacrm ab effectu sa crĩ:cũ eos q in ipsa vnita/ te ecclie pdite viuũt: ɔstet remissionẽ pctõz nec dar nec hr̃e posse:q2 non mali gnis sz bonis filijs dictum ẽ: cui dimiseritis peccata dimittũt: cui tenueritis te/ nebunt: pz g hereticosᵇ tm dare vel accipere sacrz ba ptismi: z nõ dare remissio nẽ peccatoz. Itẽ in verb dñi de blasphemia spũs.

Corporaliaᶜ sacra que portãt z celebrãt ẽt se gregati ab vnitate corpor] xpi formã habere pietatᵈ possũt. virtus vero inuisibi/ lis z spũalis ita i eis eẽ nõ põt: queadmodũ sensus ñ seqr mẽbrũ qñ amputat a corpe. Itẽ ambro. i lib. õ iitiãdis rudibus. De eo.

Non sanat ᵉbaptism⁹ pfidoz nõ mũdat sed polluit: q i diluuioᶠ aquaz ad dñm ñ approximabũt q2 vt p aplm.dr. qcqd nõ ẽ ex fideᵍ pctm ẽ: z ex ipsis q faciũt z gb⁹ faciãt nõ so lũ nõ pdest sz ad iudiciuz ẽ. Itẽ leo ad nicetẽ epz.

Per man⁹ ipositionẽ con firmẽt q ab hereticis ba/ ptisma accipiunt.

Hi qᵇ baptisma ab he reticis acceperũt: cũ antea baptizati nõ fuissent: sola spũssci inuocatiõe p ipositio nẽ man⁹ ɔfirmãdi sũt: q2 formã tm baptismi sine sã ctifica: õis virtute sũpserũt z hãc regulã vt sciatis fuã dã i oib⁹ ecclesijs pdicam⁹ vt lauacz semel initũ nul/ la iteratiõe violet dicente aplo: vnusⁱ de⁹ vnaᵏ fides vnũˡ baptisma. cuius ablu/ tio nulla iteratiõe temerã/ da ẽ: sz vt dixim⁹ sola sãcti ficatio spũssci inuocãda: vt qõᵐ ab hereticis nẽo acci pit a catholicis sacerdoti/ bus ɔsequat. Sz notãdũ.ⁿ ẽ: qõ heretici vt arriani et sabelliani: qrũ alij ineqlita tẽ alij idiscretionẽ psona/ rũᵒ ɔfitent: baptisma nõ i forma ecclieᵖ sz sue puersi/ tatis mistrabant. De his spãliter ambr. locut⁹ est di cens. Nõ sanat baptism⁹ hereticoz zc. sz ẽt rebapti zẽtur z reordinent zc. Vñ in ɔcil. niceno statutũ est.

Rebaptizent z reordinent q de paulianistis z catha/ frig] ad ecclesiã redeunt.

Si qsᵠ ɔfugiat ad eccli am catholicã de pau/ lianistis z cathafrigisʳ sta/ tutũ ẽ baptizari eos oio õ bereˢ. Sig vo clerici erãt

ũs vult. n ¶ Ut q.i.sctitat] ptutẽ graz remis sionẽ pctõz exaudi tñ vt dicit gratian⁹.j.e. §.nemo. Nã alit cõstitut⁹ in necessitate acci pit.xxxij.di.§.verũ. n ¶ Sz notãdũ ẽ. q rũt vt arriani. q dñt filiũ ñ coeternum pri.xxiiij. q. iij.c.qdez.p. arriani.

o ¶ Perso/ naz vt sabel liãi q dñt eã/ dẽ psonã eẽ patris z filij z spũssãcti vt xxiiij.q.iij.q dã.p.sabellia ni.

p ¶ Ecclesie q necessaria. ẽ.xxxij.di.§. verum.

q Siquis paulia/ nistis. q dice bãt xpm nõ fuisse sp sz a maria assũ/ psisse initiuz vt.j.xxiiij.q. iij.gdã.§. pa ulianiste. Ca thafrige dñt spmscm par/ uulũ hoiem zc. vt i pdi.c. gdã.p.catha frige.

r ¶ Et catha frigis.i.q nõ baptizãt for/ ma ecclesie. z sic soluunt ɔria.j.de ɔs. di.iiij. quib⁹ sed hic nõ sn it facta iniu/

f ¶ Qui i diluuio aqrũ.i.mltiplicate diuer saz sniarũ vel sectaz vel in diluuio tm.q2 so lus baptism⁹ non sufficit.nisi z gra detur.

g ¶ Ex fide.i.cũ fide opante p dilectiõem.

h Ig. baptizati nã tũc nihil acceperũt ab eis.lxviij.distin.§.hi vero.

i ¶ Un⁹.i.incõmutabilis.

k ¶ Una.i.ab vno veniens. l ¶ Unum id ẽ vnã hñs efficaciã in oib⁹ pauul. nisi ma

ria sacro.cũ nullũ nõ pcesserit ibi.ɔ.vel hoc itelligẽdũ ẽ p illud. Nã ibi dr nisi necessitas zc. Itẽ ɔ.j.e.sigs p ignorãtiã. sz h de dispen satiõe.illd de rigore. vel h loquit de iure. q2 cũ h nullũ fuit pus baptisma nec ordo. vnde nõ fit iniuria h alteri sacro.sz tm baptizant z ordinant. nec tangit illd.c.h.q2 ibi ali⁹ casus .s.q2 ibi sũt due qstiones fm vnũ casum.

s ¶ Debere. ar. q nõ baptizat⁹ nullũ eccl/

Ioh. 9. Ro. 10. Rom. 4. Ioh. 4.

ptordinē.ex de pī.nō bap.c.sigs pfbr.j.e.t. siquis p ignorantiā.ō.e.cum paulus.

a Deponi.defacto.vel sic deponi.i. non admitti.

b Paulianiste zc.

c A Lij.h.§ respicit. ḫ.ē.positū s3 notandum.

d In pria q2 nemo pro pha est accep/ pt9i pria sua

e Nō poterat.i.nolebat quia potētie sue nō 9gruebat.ar. xxxij. q.v.si paului q2 ipi erāt increduli.s3 nōne poterat facere ne eēnt increduli z ita facere mira/ cula.ná dicit regula iuris q q pt facer vt possit dr posse.ff.d re. iur.q pōt.sed lex illa itelligit de eo q tenet ex necessitate. z astrict9 ē ad aliqd facien

mat.io

apud eos: siqdem iculpati fuerint z irreprehēsibiles: rebaptizandi sūt: z rursus ēt ab epo ecclie catholice ordinent. Si vo examinati min9 apti fuerint deprehensi: deponiaeos oz. Similit āt z circa diacones z de oib9 q in eodē clero iueniuntur eadē forma seruabitur.

P Au/ I tē inno. De eo. Paulianistebi noie pris et filij z spūssācti mime baptizāt z nouatiani eisdē nominib9 tremēdis baptizāt nec apud istos de vnitate ptātis dine hs ē patris z filij z spūssēti qstio aliqn cōmota ē zc. Alijcformā ecclesie i baptizādo fuāt. Sz dū ab eis baptizant q i heresi vel scismate eis cōicāt sacramētū qdez baptismi ab eis accipiūt: virtutē vo nō 9sequunt: quā sine fide nullus 9seq pōt: vñ dño dr q in patriadsua nō poterat efacere signū pp icredulitatem eor. V ñ augu.in omelia.lxxx. Qui verbū accedit ad elemētū: fit

D Etrahet sacramētū. vbūsqd erit nisi aq: accedit vbū ad elemētū z fitbsacrz. vñ ista tāta vt9aq vt corp9 tāgat z cor abluat nisi faciēte verbo nō q2 di s3 q2 creditk. Ná z in ipso vbo aliud ē son9l trāsiens aliudmvirt9 manēs. De his ēt q in heresi vel scismate baptizant: scribit augu.ad petrū diaconem dicēs. Extra ecclesiā baptizati perniciē sibi cumulat: si ad ecclesiā non redierint.

f Detrahe.id ē.si aliqs.immergat aliqduz. quez.z non pferat verba nō baptizat q2 nec solū elemētū nec sola verba ad hs sufficiūt.vel aliter quidā baptizāt tm̄ i noie pris z spiritussci.z tūc expone detrahe vbū.i. filij.gd ē aq nisi aq.q.d.nō ē ibi baptism9. de 9se.di.iiij.i synodo.vel alit detrahe vbum aq.i.formā.z nō erit sacrm baptismi. Et nō q gandulph9 dixit q ipsa aq sit sacramētuz .s.ipsū elemētū ar.de 9se.di.ij.c. sacrificium vñ si asin9 bibat aquā illā bibit sacrm. sicut de mure diximus.de 9se.di.ij.q bñ nō custodiūt.alij dicūt q impossibile ē q asin9 bibat sacramētū.ná dicūt q aq illa in eodē instanti incipit z desinit eē sacrm.s.i vltima plationе ipi9 forme.baptizo te i noie patris zc. vt notaui de 9se.di.iiij.c.j.sed per alias dicnes q pmo fundant sup tpaz aquā nō fit aq sacrm z hoc ita verum est sm eos.q si eo instanti q forma finitur z aqua fit sacrm. puer non eēt inaqua pura anteq dixisset.z spiritussancti.leuasset eum de aqua nō eēt baptizat9.nec est mirum si incipiat z dsinat eē in eodem instāti.cum sit idē ēt in alijs casib9 sm legē.ná si qd mihi debebat sub 9ditiōe z illd accepto tuli añ existētiā 9ditōis si ptert stat 9ditō i eodē istāti icipit z desinit eē debitū.ff.de accep.l.antepen.z.l.q in die.melius pt poni exēplū in suo dato vxori a viro.vt ei manumittat ná i eodē instanti incipit z desinit bñe dñium.ff.de do.inter vi. z vx.q āt.§. vl.ar.h in fi. 3.q2 ali9 ē sonus zc. s3 qd dic q vbus p manet.ñ itellige in aq. s3 in puero.ites ar.3.ff.d vsu fru.ticio cus morier. Ites aliud exemplū pōt poni vbi qs simul incipit z dsinit eē debitō vt.ff.ad vell. debitrit qdā auté intelligūt aliter illam lrām.

g Verbū ná vba necāria sūt.ar.i.l.j.ff.d vb.obli.

h Et fit sacrm.i.sacrm fit ibi ex forma et aqua qd ē baptism9 sed qrit si in littore mari baptizet qs an tota aqua 9secret. an non. dicēdū ē q illa tm̄ q puerū tangit.ar.ff.d relig.l.ij.§.celsus.nam ibi dicit q sola terra q tangit corpus hois est religiosa.vel pōt dici q z illa q istā tāgit.vt.ff.de rei vē.que religiosis.sed exaudi p canonē.xj.q.iij.qm̄ multos. q2 excōicatio non transit in tertiā personam sic nec religio.

i Faciente.i.i forma euāgelij.in nomine patris z filij z spiritus sancti.

k Creditur ō.e. sicut videt ergo q mutus possit baptizare.q2 matrimonium pōt contrahere.maxime si tres personas potest exprimere.qd concedo si est muta ster.aliter si loqui nō pōt non baptizabit et qd dr sm q creditur.hoc ad suscipientē refertur q2 non exigitur fides conferentis sed suscipientis.de conse.di.iiij.tūc valere.ab ipo .n.dante sola intentio requiritur.vt dixi.ō.e. sicut.

l Sonus.est sonus vocalis.z est sonus mentalis.

m Aliud .i.efficacia a deo sibi collata.j.de cōs.di.iiij. solet.Quis.z.c.ecclesia paradiso.

a Firmissime. cumulari ad cumulum supplicij. xxxij. q. vij. vsq3 adeo.
b Teneam⁹. pbat baptismũ posse cõferri a malis ꝛ ipsi possũt miracula facere. j. c. pphetauit. c Nihil. ẽ q̃ ad vitã eternã.
b Per lapideum. s. e. si iustus.
g Spũs scũs. fallaẽ. nã mentiri deo possumus sed ip3 fallere nõ possum⁹. de cõs. dĩ. ij. panẽ. oia. n. certa sũt ei. ff. de iudi. s3 ꝛ si testi. §. vl. ar. cõ. lxxxj. di. os. xvj. q. j. reuertimini.

d Magi. ma nes mãbres isti magi. s. manes ꝛ mãbres tria fecerũt miracula virgas i serpẽtes cõuerterũt. ꝛ aquã in sanguinẽ ꝛ fecerũt aq̃ ranas ebulire s3 cinipħes nõ potuerũt educere vt moyses. vñ dixerũt. digit⁹ dĩ est hic. ꝛ ita defecerũt in quarto miraculo. s3 in tertia plaga. q2 pmũ nõ fuit plaga. ꝛ id q̃nq3 dñr defecisse i tertio miraculo. q2 i tertia plaga xxvj. q. v. c. nec mirum.
h Hanc. h ea. est ps illi⁹. s. c. igit ꝛ exponit finẽ illius.
f Nemo. ar. ad qõnes ꝺ malorꝛ ẽpꝛ p eũ possit psentari clericus i ecclesia ꝛ p hereticuz snia iusta detur. de cõse. dĩ. ij. ꝛ dixit dñs. lo. q̃uz vtrunq3 falsũ ẽ. q2 malor nõ tolera tur. ꝛ hereticus ẽ excom municat⁹. b. tate vel ignoranter.

Firmissime[a] tene ꝛ nullaten⁹ dubites ex⁹ ecclesiã baptizatos si ad ecclesiã nõ redierit: baptismo cumulari pniciẽ. Tãtũ enĩ valet ecclesiastice societatis cõio ad salutẽ: vt baptismo nõ saluet cũ ibi nõ dat vbi oportet vt det.

I. dẽ Inutilis sũt dona q̃ pter vnitatẽ ecclesie habẽ

Teneamus[b] frẽs tur. mei vnitatẽ preter vnitatem: ꝛ qui facit miraculũ nihil[c] ẽ. In vnitate erat ppl's israel ꝛ non faciebat miracula: pter vnitatem erãt magi[d] pharaonis ꝛ faciebãt similia moysi. ppl's isrl' vt dixi non faciebat miracula: q erãt saluãdi apd deũ. q faciebãt miracula. an q nõ faciebãt. Petrus aplus resuscitauit mortuũ simon mag⁹ fecit multa. Erãt q̃dã xp̃iani q non poterãt facere q̃ faciebat petrus: nec qd faciebat simõ: s3 inde gaudebãt: q2 noia eoꝝ scripta erãt i celis. I. tẽ leo ad nicetẽ ep3

Baptisma semel traditũ amplius nõ est reiterãduz

Hanc[e] regulã ꝯseruãdã in oib⁹ ecclesijs pdicam⁹: vt lauacrũ semel initũ nulla iteratiõe violetur dicẽte aplo. vn⁹ de⁹: vna fides: vnũ baptisma: cuius ablutio nulla reiteratione violãda ẽ: sed sola spũs sãctificatio inuocanda: vt qd ab hereticis nẽo accepit: a catholicis sacerdotib⁹ cõ

seq̃t. Nẽo[f] si heresi vel scismate cõstitut⁹ itelligẽdus ẽ. Ceteꝝ si cũ fidei itegritate ꝛ animi puritate ꝺ mãu hereticoꝝ in forma[g] ecclie aliqs baptisma acceperit. tũc iplet illud augu. p lapideũ[b] canalẽ aqua trãsit ad areolas. ꝛ iterũ spũal' virtus sacri ꝛc. I. tẽ in lib. de blasphemia. s. s. Etiã p malos boni colligunt.

Spũs scũs in scã ecclesia ẽt in isto tpe q̃ velut granũ atterit cu3 palea sic opaẽ. vt nullus verã cõfessionẽ aspernet: nullus simulatiõe fallaẽ: atq3 ita reprobos[k] fugiat. vt ẽt p illorũ ministeriũ pbos[l] colligat. Ecce[m] qñ ab hereticis baptisma cũ sua v̄tute accipiẽ. cuius tã necessaria administratio ẽ: vt nec ẽt a paganis datũ possit reiterari. vñ i ecclesiastica historia legit q̃ alexander eps alexãdrie: cũ petri martyris solẽnia celebraret: post expleta missarum sacra vidit sup orã maris pueroꝝ[n] ludũ imitãtiũ vt fieri solet epm: ꝛ gerẽtiũ ea q̃ in ecclesia geri mos ẽ: mox eos ad se pduci iub3: ꝛ q̃d egissent pcũctaẽ. Illi rei ordinẽ pãdũt baptizatos a se ẽẽ q̃sdã cathecuminos ꝯfitẽt p anastasiũ[o] pueꝝ quillis fuerat eps simulatus. vbi ex responsis eoꝝ vidit fm religionis nr̃e ritũ cũcta ꝯstare: statuit illis qb⁹ integris interrogationib⁹[p]

k Reprobos. ar. nõ pu dicare alicui i sua cã religionẽ alteri⁹. si. n. mels⁹ ꝺ3 alicui crẽdi q2 signa ꝛ miracula fac. cũ ẽt bonis ꝛ mal' sint cõia. s. e. c. multe.
l Probos. q2 illõ sacrm puro corde sumũt. j. c. nõ nocet.
m Ecce. paganis. si i forma ecclie det ꝺ cõs. dĩ. iiij. a quodam.
n Pueroꝝ doli capaciũ alit' nihil agerẽt. na3 tales furiosis ꝯpãẽ ff. ꝺ acq. pos. l. j. §. j. xv. q. j illõ. q3 ãt sit doli capax lex dĩc. q. s. ẽ pxi m⁹ pubertati ff. ꝺ re. iu. pupillũ. & q̃s tu bñ acqrit a. gd. n. quẽ ad s. amit. si pte. §. ij.
o Per anastasiũ. p pum nomen est.
p Interrogatiõib⁹. p h qd dĩc itegris p3 nõ loco sui fcm fuisse. et ita nõ soluiẽ h illa qd aug. ꝺ cõs. dĩ. iiij. solet q̃ri. licet q̃da3 dĩcãt eã h solui s3 dico ẽt q̃ licet formã ludẽdo accipiãt dũ tñ baptizarĩ i.

g Forma. s. in necessi-

p iiij

tendat baptizat si aūt oīa iocose fiant. ñ erit baptism⁹.ar.xxij.q.ij.c.qđ āt.ff.de ac.ꝛ ob. obligationū suba.§.vl.ex̄ ꝺ sen.excō.si ꝑo.
a ℂ Baptisinū.ar.nō iterari sacr̄m.lꝫ nō sit ꝑfectū. b ℂ Nō debere ar.si mulationē alicui ꝑiudicarꝰ

s.di.xxvij.ꝙ interrogasti. ĵ.xxij.q.v.ecce.ĵ.de ꝯl.di. iiij.solet q̄ri. ꝫ.ĵ. ij.q.ij. ꝙ ait.ff.ꝺ ac. ꝛ ob.obligationum.
e ℂ Sꝫ adiplere.ar.xxiij di.q̄rūdā.vij q.j.nihil ea q̄ .s.vt in ꝑtice ꝛ pectore ꝛ i spatulis vngant.ex̄ ꝺ sacra.nō iterā. c.j.ꝛ fi.lo.ꝛc̄
d ℂ Siqs.quidam ponūt ita casuꝫ ista.Due q̄stiones fiūt hic Isidoro.Prima vtrū baptizati ab ordinato an baptismo sint rebaptizādi. Scđa vtrū iꝑe debeat ordiari. Ad ꝑmaꝫ q̄stionem rūdet ab illo lo

aggei.2.

ꝛ rūsionib⁹ aq̄ fuerat insu sa:iterari baptismū^a nō ꝺbere^b sꝫ adipler̄^c ea q̄ sacerdotib⁹ mos ē. Hinc ēt isidor⁹ ait. De his q ꝑ ignorantiā ordinant: anteq̄ꝫ ba

Siqs ꝺ ꝑ ignorātiā ꝑuenit: ordinat^c ant eq̄ꝫ baptizet debēt ab eo baptizati iterū baptizari: ꝛ ipse vlteri⁹ nō ordinetr. Sꝫ roman⁹ pōtifex nō hominē iudicat q baptizat: sꝫ tātuꝫ spm̄ dei submistrare gr̄am cr̄dit baptismi: lꝫ pagan⁹ s sit q baptizat. Palea. Si ꝑsbr̄ ordinat⁹ deꝑhēderit se nō eē baptizatū: baptizet ꝛ ordinet iterū ꝛ oēs q̄s prius baptizauit. Qđ āt^b cetera sacr̄a ab hereticis ministrari non possint testat hieronymi⁹ in aggeo ꝑpheta. Nō placent deo q̄ ab hereticis offerunt.

Sic ppl̄s iste hereticorū oīuꝫ ē in cōspectu meo dicit dn̄s.oē qđ fecerūt qđ mihi obtulerūt vl̄ vota^k vl̄ ꝑ salute^l vel pacifica vel ꝑ pctō vl̄ holocausta^m vl̄ ele

co.sꝫ roman⁹.scđe q̄stiōi nō rūdet sed pōt deci.di ꝑ.c.ā.e.siqs ꝯfugerit.ꝛ ꝺm lꝫ legit totuꝫ sub iterrogatiōe vsq̄ ad illđ. sed roman⁹ sꝫ supplebis ꝺm lꝫ in lr̄a.vlteri⁹ nō ordinet. sꝫ .s.qꝛ ꝛc̄ ꝛ ita rūdet vni q̄stioni nō aliȷ̄.ar. ex̄ ꝺ ꝑsump.nōne.insti.de iuti.stip.§.q̄ties .C. de diuer.rescrip.l.j.ꝛ hoc vex̄ ē cū sint cōnexe.aliȷ̄ legūt.c.plane.ꝛ dicūt ꝙ baptizati ab eo debēt rebaptizari sed male dicūt.vñ illđ sꝫ roman⁹ ē correctiuū. c ℂ Ordinat. ꝛ lꝫ corrigit.ā.e.siqs cōfugerit.vel h loquit de rigore ꝺm isidorꝫ ꝺm casū quē ponit isidor⁹ ꝺm falsā q̄rūdā opinionē.ꝙ.s.tales debēt rebaptizari.vñ corrigit se stati ibi.sꝫ roman⁹ .q.d.ita aliȷ̄ dicūt.sed romanus ꝛc̄.
f ℂ Nō ordinetur.de rigore.als secus.de clerī.non ordi.mini.c.j.

g ℂ Pagan⁹.ā.di.xxxij.§.vex̄.ĵ.de cōse.di. iiij.quos a paganis.ꝫ.sꝫ ibi ꝑter formam ecclesie fuerūt baptizati.h āt de eo baptismo s git qđ i forma ecclesie traditur.
h ℂ Qđ āt nō possint cū effectu gratie.

mosynas siue ieiūia vl̄ corporis castitatē ꝯtaminata erūt i ꝯspectu meo^n Quis eni sctā videant specie sui q̄ offerunt: tū qꝛ tractata sūt ab illo q pollut⁹ ē in aīa polluunt oīa. Itē i amos

Odiri⁹ ꝺ De eo. ꝑpheta. Ius sacrificia hereticoꝝ ꝛ a se ꝑijcit: ꝛ q̄tiensc̄ūq̄ ꝯgregati sūt i nomie ei⁹ detestat fetorē eoꝝ ꝛ cōcludit nares suas. Itē in

Ilii⁹ osee. De eo. Irūt sacrilegū panē ꝛ dāt elemosynas ꝛ sectari videt hūilitatē:q̄ ego si vere fiāt holocausta iterꝑtor: cū āt sciam dei dereliq̄rint frustra truncato^q capite fidei cetera mēbra hr̄e se iactāt Itē in ep̄la ad gal̄. Sine fide ꝛ charitate nec euāgeliū habet nec ꝑsūt ali

Marchion^r qua bona. ꝛ basilides^s ꝛ cetere hereticoꝝ pestes non hn̄t dei euāgeliū:qꝛ nō hn̄t spiritūsāctū sine q̄ hūanum^t euangelium non docetur: nec putemus in ꝟbis^v scri

um.i.diī.ponderet.verū.in fi.
n ℂ In cōspectu meo.ecclesiastica eniꝫ dignitas non facit eum christianum.vt.ĵ.ij.q. vij.non omnes episcopi.
O Dit.ꝛ claudit.humana loquitur similitudine.vt.xxiiij.q.j.odi.
I Lli vere.i.ex charitate ꝛ fide.de pe.dist. iiij.c.pe.
q ℂ Truncato.i.fide que ē fundamētū omniū bonorum.ā.c.cum paulus.
M Archion.iste marchiō dixit duo eē ꝑn cipia vnū supioꝝ.aliud iferioꝝ.xxiiij.q iij.qdā.ꝫ.ꝛ marchiōiste. s ℂ Basilides.iste negauit xp̄ꝫ fuisse passū.vt.c.qdā.xxiiij.q.iij.
t ℂ Quo humanum id est non diuinuꝫ nō conferens gratiam.
u ℂ In ꝟbis.ar.verba.rebus non res. ver

S Ic populus. sic ꝯsecutiuū ē.ꝛ hec seq̄ntia.c. loquūt qñ forma ꝑtermittit vel scienter. ꝑter necessitatē sacramēta recipiuntur.
k ℂ Uel vota.gñale ē et postea subdiuidit ꝑ ptes.
l ℂ Uel ꝑ salute. ꝑ salute offere ꝛ ꝑ pctō dr̄ qñ sint noīa sacrificioꝝ q̄rū vnū ad salutē ꝯseruandā.alteruꝫ ad peccata purgāda offere gal bat.qdā cōdices hn̄t ꝺm h.vl̄ sacrificiuꝫ qđ offerebatur ꝑ pace adepta vl̄ adipiscenda.
m ℂ Uel holocaustū. holocaustū totum calon totum cremauīa incēdi

bis deseruire. pfert eni itētio vbis. ar. xiij. q. j. §. ij. v. vba. ar. xxxviij. di. sedulo. ar. xxij. q. v. humane. z. ij. q. neqs. ar. xxiij. q. j. paratus z. q. viij. occidit. ar. xxix. di. regule.

a Sz i sensu. ar. xj. q. iij. antecessor. z. c. qd pdecessor. ar. ff. de lega. z se. 2. scire le, ges. ar. ex de v. sig. ppte, rea. z. c. itelli, gētia. ar. xxij. q. ij. is qui.

b Jde qn, tū. operi ar. q dare ele mosynaz ad vanā gloriaz sit pctm̄. ar, xxiij. q. j. mil tare. xxiiij. q. j. odi.

c Quā co ronā victorie s. di. xc. neqz in fi. z. c. sigs āt. i. de pe. di. iiij. §. pen. z ibi dicit aug. q sigs n̄ hn̄s charitatē pa tit martyriū z si n̄ pdest ei ad vitam eternā. pdest ei tn̄ ad mi, n9 supplicitū subeūdū. so. ibi agit de il lis q bono ze lo z n̄ nō fm̄ ꝯsciētiā mar tyriū subeūt. h de illis qui arrogant vt h inuīt Jo.

d Non oz. bn̄dicti ones. i. sacra vel dogmata. vel h dicit ironice benedictio, nes. i. dignitates z pdicatiōes q idiotis vidē tur bn̄dictiones vel benedicōnū abutiones.

e Non liceat. s cismaticis. j. de ꝯs dist. j. eps nullā z. so. illud antiqtus. istd de cō ue. ecclesie roboratum. b.

f In ecclesia dei nec vera. qn̄ ad hn̄dā rē sacramēti. z licitā executionem.

g In ppetate. i. in vera fide icarnatiōis

pturarū eē euāgeliū sed in sensu: nō in supficie sz in medulla: nō i sermonū fo lijs: sz i radice rōnis. Itē

Jde qntū bo, De eo. nū ē charitas. Si ita martyriū fecerim9 vt no, stras velim9 ab oib9 reliq as honorari. z si opinionē vulgi sectātes itrepidi san guinē fuderim9 z sbaz no strā vsqz ad mēdicitatem ppriā dederim9: huic opi nō tā pmiū q pena debet z pfidie magis tormēta sūt q coronā victorie. Item ex ꝯci. laodicēsi. Heretico rū bn̄dictio maledictio ē.

Non oz hereticoz bn̄ dictiōes accipe: qm̄ magis sūt maledictiōes q bn̄dictiōes. Item ex ꝯci. martini pape. Cū hereticis nec cū scismaticis lz orare

Non liceat clericis vl laicis ab hereticis eu logias. i. benedictiōes ac, cipe: qz maledictiōes sunt magis q bn̄dictiōes neqz liceat aut cū hereticis aut scismaticis orare. Itē leo ad anatholiū ꝯstātinopol. epm. Extra ecclīaz nō sūt

In ec, vera sacrificia. clesia dei q corp9 xpi ē alit nec rata sūt sacerdotia nec vera sacrificia: nisi i p prietate sue nature verus

. i. vt nō credam9 christianos deo recōciliari nascēdo moriēdo z resurgēdo zc. xxij. di. g

h Manifestū ē. p credulissimā. s. arria, eps h nā extractū. vt. xxiiij. q. iij. resecāde.

i Intercepta. i. prorsus quo ad effectū cō, sumpta z ita dicit ouidius maior i fabu la ranaz. z i tercepta qcol la gerebāt.

k Jgs. ca sus. In, tēdit cypria, n9 pbare q nō debemus vti sacris he reticoz pmo auctē apli q cibū corpalez phibet cum eis sūi Scdo auctē dn̄i q p hibuit abdō pphetā cum eis cibum su mere. Tertio quia heretici more simile imaginē tn̄ hn̄t sacroꝝ sz nō hn̄t vba sacra. Quar to qz si mali q sūt i ecclia p9 trinā mo, nitionē ꝯpa rāt ethnicis et publicāis. vt cū eis n̄ sum mam9 cibuz multo forti9 ipsi heretici pcisi. Quito qz n̄ tn̄ ipsi pūiunt. sz et eis sauētes. z eoz sacra, mētis vtētes

nos pontifex recōciliet. Itē leoni augusto Impio rū manib9 diuina sacra se

Manifestū b. subducit ē p crudelissimā z in sanissimā vesaniā i alexan dria sede oē celestiū sacro rū lumē extictū. itercepta i ē sacrificij oblatio defecit chrismatis sacrificatio: et paricidialib9 manib9 ipio rū oīa sese subtrarere mi, nisteria. Itē beat9 martyr cyprian9 i epla ꝯtra hereti cos. Sacramēta extra ec, clesiā i ministrari pn̄t: salutez vero afferre nō possunt.

Jgs k ingt ō ecclia he retica psūptiōe erie, rit l: a semetipso m dānat9 n ē cū hmōi fm apl̄m nec ci bū qdē sumere debemus declarat hoc i libro regū vbi cū hō dei ad hierobo, am o missus eēt q pctā sua exprobaret atqz vltionē su am futurā pdiceret: panez apd illū edere z aquā bibe re phibit9 ē. qd cū nō cu, stodisset: diuina sn̄ia inde rediēs morsu leonis i itie, re interijt. Cū dz quis q dicere sacrm̄ salutare: z grām celestē cōez cū he reticis eē posse: cū qb9 nec terrestris cib9 nec secula, ris potus dz eē cōis: ꝯstat āt oleū vn̄ baptizati vngū,

1. cor. 5. 3. re. 13

Sexto auctoritate osee pphete dicētis sacrifi cia eoꝝ eē panē luct9.

l Exierit. i. eger rit pp qd meret exire z dānari. ar. xxiiij. q. iij sigs nō recte.

m A semetipso. i. ad suū effectū sine factum cadēdo in heresim ts dānatā vt. j. iiij. q. v. c. j. j. xxiiij. q. j. c. j. ij. z. iij.

n Dānat9 ē. id est ipse iniecit se in excom municationē. vij. q. j. deniqz.

o Ad hieroboam. qui fecerat duo idola.

tur sanctificari ꝛ euchari/
stiã fieri apd illos oino nõ
posse[a] vbi spes nulla ẽ ꝛ fi/
des falsa vbi oia ꝑ mẽda/
ciũ[b] gerunt Nã hereticꝰ mo
re simiaꝝ q̃ cũ hoies non
sint formã hũanã imitant
multũ ecclesie catholice ꝛ
auc̃te sibi ꝛ veritatẽ vẽdi/
cãt: cũ ipse i ecclia non sit
bñdicit: cũ a deo sit male/
dictꝰ vitã pollicet: cum sit
mortuꝰ deũ inuocat: cũ sit
blasphemꝰ sacerdotiũ ad
ministrat ꝓphanꝰ. munus
ponit añ altare sacrilegus
ad hec oia accedit ꝛ illud
malũ ꝛ antistes diaboli au
deat eucharistiã facere. Et
cũ nec sacrificari oblatio il
lic possit vbi spũssctũs non
sit: nec cuiq̃ ꝑ eiꝰ dñs pre
ces ꝛ orones ꝓsit q deum
ipe violat. Si.n. q eccliam
violãt ethnici ꝛ publicani
hñtur: multomagis rebel
les ꝛ hostes falsa altaria et
illicita sacerdotia ꝛ sacrifi
cia sacrilega ꝛ oia adulteri
na fingẽtes int ethnicos ꝛ
publicanos ncce ẽ vt cõpu
tẽt q̃s oẽs ꝯstat a charitate
ꝛ vnitate ecclie catholice
recessisse. Ergo oia q̃cũq̃
faciũt heretici: carnalia sũt
ꝛ iania ꝛ falsa: ita vt nihil
eoꝝ q̃ illi gesserũt a nobis
ꝓbari debeãt. Nõ stati[c] su
scipiẽda sũt ꝛ assumẽda q̃
iactant i xp̃i noie: sꝫ q̃ gerũ
tur i xp̃i ꝟtute. ¶ Quo ei
ꝑficere q̃ agũt aut ipetra/
re aliqd illicitis conatibꝰ a
deo pñt: q ꝯ deũ qd eis nõ
lꝫ moliunt. Quare q here
tici ꝛ scismatici patrocinãt
cẽsura dina i eoꝝ ꝓbant fa
cinore ꝛ penis nõ solũ du/
ces ꝛ auctores sꝫ ẽt partici
pes destinari nisi se a cõi/
one maloꝝ separauerit[d] ꝑ
cipiẽte dño ꝑ moysen. sepa
ramini a tabernaculis ho
minũ istoꝝ durissimoꝝ: et
nolite tãgere d oibꝰ q sunt
i eis: ne sil pereatis in pctis
eoꝝ: ꝛ qd cõminatꝰ dñs ꝑ
moysen fuerat ipleuit: vt
qsqs se a chore ꝛ dathan ꝛ
abiron nõ sepasset: penas
stati ꝓ ipia cõione solue/
ret. sic ẽt ꝑ osee ꝓphaꝫ spi
ritussctũs testat dicẽs. sacri
ficia eoꝝ tãq̃ pãis luctus:
oẽs q mãducãt ea ꝯtamia
bũt: docẽs.s. ꝛ ondẽs: ꝛ oẽs
oio cũ auctoribꝰ ꝛ fautori/
bꝰ supplicio ꝯiũgi q fuerit
pcõ[e] eoꝝ ꝯtaminati. Itẽ
aug. **Uera sacra nõ nisi in fide ecclie celebrant.**

EXtra[f] catholicã ecclíã
nõ ẽ locꝰ veri sacrificij.
Itẽ. gre. i. iij. li. dialogoꝝ
ait de ermigillo rege leoui
gili filio. **De manu hereticoꝝ cõio nõ ẽ recipiẽda.**

SUpueniẽtes paschal
festiuitatis die itẽpe/
ste nocti silẽtio ad eũ ꝑfidꝰ
pr arrianũ epꝫ misit vt ex
eiꝰ ꝑfidis mãibꝰ sacrilege
ꝯsecratõis cõionẽ acciperet[b]
atq̃ ꝑ h̃ ad pris grãꝫ redi
re mereret. Sꝫ vir deo de
ditꝰ arriano epo venienti
exprobrauit vt debuit: eius
q̃ a se ꝑfidiã dignis incre
patõibꝰ repulit. Itẽ ino/
cẽtiꝰ caplo. vij. **Sacerdotes hereticoꝝ epi honoribus nõ hñtur digni.**

ARrianos ꝑterea cete/
rasq̃ eiusmodi pestes: qꝛ

a vnũ posuerat in bethel. aliud in dan.
a ¶ Nõ posse. qꝛ. i. effectꝰ vł res sacri non ẽ
apd illos. sꝫ nec veritas sacri ƀm cyprianuꝫ
vt. j. de ꝯse. di. iiij. quo. s̃. di. xxxij. §. verꝝ. sed
ꝯtra eũ ẽ. j. e. q. c. ꝑ esaiam. s̃. di. xix. secũdũ.
b ¶ Per mẽ
daciũ. h erra
uit cyprianꝰ
ꝓut dicit au
gu. ꝛ eũ cor
rigit. xxxij. di
sti. §. verꝝ. j. d
ꝯ. di. iiij. quo
qdã tñ voluit
eũ hic excusa
re. qꝛ intelle/
xit h̃ de here
ticis q formaꝫ
ecclie ñ tenẽt
vel h̃ ꝟbum
vbi oia ꝑ mẽ
daciũ ꝛc. euꝫ
excusat. ar. d
ꝯs. di. iiij. solꝫ
qri. vł h̃ di/
xit ꝯ heretí/
cos q̃s sp ise
qbat sicut et
pelagiꝰ. xxiiij
q. i. scisma. ꝛ
fuit ibi exces/
sus veritatis
ar. de ꝯse. ꝓdi.
ij. ego beren
gariꝰ. magis
tñ credo au/
gu. q dicit eũ
errasse.
c ¶ Nõ stati
ar. q nõ om
ni doctrine ꝟ
bo credẽduꝫ
ẽ. j. xxiiij. q. j.
aduocauit. s̃.
di. xix. scdm
ar. ꝯ. s̃. l. dist.
sigs ꝑposte/
ra. j. xxiij. q. ii
ij. ille. ꝛ. q. v.
miles. ꝛ. q. j.
qd culpat. v
iij. q. j. sciẽdũ
ar. xj. q. iij. si/
qs eps. ꝛ. c. ñ
sp. ꝛ. c. si dñs
h. h ẽ ar. ꝯ si/
gilla q̃ ñ stati
debẽt recipi
ar. ex de proba. tertio. nã lre approbãde sũt
ff. de ꝓcur. si ꝓcuratorẽ. ff. qd cuiusq̃ vniuer.
itẽ eoꝝ. §. q si actor. uõ tñ sigillum reprobat
si nomẽ actoris ñ habet. ex d eo qui mit. in
pos. cũ sic in parte decisa.
d ¶ Sepa/
uerit. h ẽ ar.
q maritꝰ sci/
ens se vxori i
ppiq̃ gradu
ꝯsãguineũ lꝫ
iprobãdo cõ
sãguinitatẽ d
fecerit dꝫ ab
stiere ab eius
thoro ẽt iubẽ
te epo ne ab/
stineat. ar. di.
l. sigs ꝑposte
ra. quid ẽ si
eps eũ excõi
cat patienter
rat. nec curet
cũ ñ ligetur
apd deũ. vt. e
xj. q. iij. quo.
qd obest. j. e.
vt eiudẽ. h.
e ¶ Pctõ. i.
ꝯsensu pcti
eoꝝ. viij. q. j.
cũ. ꝛ. xxiij.
q. iiij ita pla
ne. ꝛ. c. sigs
a catholica. i
¶ **E**Xtra ec
clesiam
. i. ex formaꝫ
ecclesie rõne
effectus.
¶ **S**Upueni
ente no
ctis. q̃tuor sũt
ptes nocti cõ
ticiniũ. itẽpe
sta. gallicini/
uꝫ. añlucanũ
b ¶ Acciperet
q̃re i neccitate
pñt ab hereti/
co baptismũ
accipe ꝛ non
eucharistias
diri rõne: ꝫ. xx
iiij. q. j. si/
quem.
¶ **A**Rrianos
sacerdo
tes indignos

xpi honoribus. a ¶ Sub imagine. imaginez penitentie appellat publicā recōciliationē q̄ fit p manus impositionem.
b ¶ Baptismate. qd fecerūt vel acceperūt. s̄ e. q. si qs. ꝫ. c ¶ Nō arbitrāur subaudi dici. s̄. n. videntur clerici ⁊c. q2 eorū laicos ⁊c. q̄si cū hoc alit fit de laicis. merito sic debet eē de clericis. nō enī clerici simili forma recipiuntur. ⁊ iō pꝫ ꝙ sūt digni ecclesiasticis honoribus. et cōtinuat hoc c. cū fine illius. s̄. e. vētū. vel dic q2 eorū. i. q̄uis. q̄si dicat. q̄uis laicos eorū ita suscipimus: n̄ tn̄ clici ita suscipiendi sūt honore.
d ¶ Qm̄ h̄ rō vr̄ sufficiens sꝫ satis videtur in hoc ꝙ dicit auctores eoꝝ. ná tunc auctores eoꝝ cū isti ⁊ illi sūt extra ecclesiā. vel dic ꝙ sufficiens est q̄ad h̄ ꝙ nō pñt cōferre de merito vite. xl. di. mlti.

eoꝝ laicos ꝯuersos ad eū sub imagine^a penitentie ac spiritussci sanctificatione p impositionē man^9 suscipim^9: nō videntur clici eoꝝ cū sacerdotij aut cuiuspiā ministerij suscipiēdi dignitate eē: qm̄ qb^9 solū baptisma ratū eē pmittim^9: qd vtiqꝫ i noie prīs ⁊ filij ⁊ spūsscti pcipitur: nec spm̄scm̄ eos hr̄e ex illo baptismate^b illisqꝫ misterijs arbitramur^c qm̄^d cū a catholica fide eoꝝ auctores discederēt ēt pfectionē^e spūs quā acceperant amiserūt^f nec dare ei^9 plenitudinē pñt: q̄ marie i ordinationib^9 opatur q p ipietatē sue pfidiā fidē dñi pdiderūt: pp qd fieri nō pōt: vt eoꝝ^f pphanos sacerdotes dignos xpi honoribus arbitremur: q̄rū laicos ipfectos^g vt dixi ad spūsscti pcipiēdā grāz cū penitentie imagine recipim^9. Itē legitur q̄ tetigerit^h ir...idū imūd^9 erit: Quō ḡ ei tribuet: qui imūdicias ⁊ spurcicias cō sueuit accipe: ⁊ ifra. q pticeps fact^9 ē dānati^i quō honorē debeat accipe: iueniri nō possum^9. Ex^k eo^k āt ꝙ man^9 ipositio^l iterari p cipit^m sacr̄m nō eē oñdit. Vñ aug. de baptismo li. iiij. Man^9 ipositio nō est

Anus^n sacri iteratio.

Manus^n sacri iteratio. Manus ipositio^o nō sic^r baptismus repeti^q nō pt. qd. n. ē alid nisi orō sup hoiem. Vñ ḡ inocēti^9 solū baptisma hereticꝫ ratū eē pmittat: cū gre. sacrilegā vocet ꝯsecrationē arrianoꝝ: cū cyprian^9 q̄cunqꝫ ab hereticꝫ fiūt carnalia ⁊ inania ⁊ falsa iudicet: cū hierony. m^9 oīa q̄ ab eis offerunt cōtaminata i ꝯspectu dei asserat cū leo ex̄ ecclīam nec rata sacerdotia nec va sacrificia eē testet. pꝫ ꝙ sacra ecclīastica p̄ter baptisma: vt supra dctm̄ ē: ab hereticꝫ mistrari nō pñt. Item obijcit illud hiero. ad luciferianū. Qui in baptismo ctūs ē: ad altare pctōr nō accedat.

Sicut^r chri stus est qui baptizat: ita ipse est qui sanctificat. vnde^s oro te vt aut sacrificandi licentiam ei tribuas cui^9 baptisma approbos:

Manus. sensus ē. manus ipositio pt re petitur. vt. ꝫ. de cōse. di. iiij. quō baptism^9 lxviij. di. sicut. o ¶ Impositio ꝯsecratoria sed cōfirmatoria nō. Itē nec ordinatoria sed curatoria bene iterat. de qua dr̄. super egros man^9 iponēt ⁊c. recōciliatoria silr̄. vt h̄ ipōit ei recōciliatoria man^9 hēticis reuersis. vt. s̄. e arrianos de ꝯ. di. iiij. quō Et excōicat] vt. xj. q. iij. cū aliqs ⁊ pēitētib^9. vt. l. di. i capite. ⁊ i hereticꝫ vel excōicatis n̄ est sacrm. ⁊ iō n̄ petit i pēitētibus n̄ ē publica ē sacrꝫ ⁊ iō n̄ iterat ⁊ cōuenit tm̄ epis. vt. xxvj. q. vj. c. j. ⁊. l. di. i capite.. n̄ ē puata nō ē sacrꝫ. reiteratur ⁊ ꝯuenit ēt pr̄bis. vt. xxvj. q. vj. c. h̄ ibi. §. ecce.
p ¶ Non sic id est licet.
q ¶ Repi. ꝫ. e. q. ꝙ qdam ꝫ. Sol. sꝫ ibi man^9 ipositionē ꝯsecrationē noiat. h̄ vo man^9 extēsionē sup pēitētē orone inuocato spūsctō paclyto. vel ibi phibet reiterationē man^9 ipositiōis fieri i publico. h̄ āt pmittit fieri i occulto.
r ¶ Sic xps ē q baptizat. i. (sic) ferr^9. de ꝯse. dist. iiij. nemo. vel cū effectu
s ¶ Unde oro te. putabat iste eū qui homicida vel adulter fuerat mūdari in baptismo nō ita tn̄ vt dignus eēt sacerdotio. Gratian^9 tn̄ hoc intelligit de occulto peccatore. naz dicebant quidam de tali ⁊ male ꝙ licet posset baptisma dare non tamē conficere. ⁊ h̄ tales rephendunt. ⁊ s̄m hoc ē argu. ꝫ. l. di. quī sub gradu. sed ibi de deposito cū quo dispensatur vt baptizet. hic de tolerato.

e ¶ Perfectionē. id ē sctitatē ⁊ officij executionē. f ¶ Ut eorum id ē q2 eoꝝ vt sit relatiuū cū cā. ⁊ ita per h̄ p̄cedēs lectio approbata n̄ vr̄. i. iō nō vr̄ q2 ⁊c.
g ¶ Imperfectos. q2 nō receperūt grām p illud baptisma. h ¶ Qui tetigerit. tacitu mētis. ex̄. de sen. ex. nuper.
i ¶ Dānati. dānatiōis vel auctoris iā dānati.
k ¶ Ex eo. n̄ ē rō h̄ q2 sūt qdā sacra q̄ iterantur q̄dā nō vt vnctio ifirmoꝝ ⁊ dedicatio ecclesiarū. l ¶ Impositio. recōciliatoria. ⁊ intelligas de puata. q2 solennis nō reiteratur. m ¶ Precipitur. q̄licūqꝫ reuertunt ab heresi. s̄. e. hi q baptismū. ⁊c.

a ¶ Sacerdoté.i.sacra posse conficere.
b ¶ Pōt fieri.ar.q̄ vno de duob⁹ q̄ sūt eiusdé iuris cōcessio.alterū cōcedit.ex q̄ .n. aliqd alicui cōcedit.ei⁹ coherés ei ɔcedit vt.j.iij.q vj.hoc qppe.⁊.xvj.q j.si monach⁹.⁊.q.ij.c. j.ṡ.viij.disti.

k ¶ Non noui.i.non approbaui.Ita dicūt aliqui scholares q noti sunt aliqb⁹ in scholis cū vident eos in terra sua dicūt.nō noui vos.vel qñ sūt diuites dicūt pauperib⁹ non noui vos.vl' qd pei⁹ ē nolūt loq cū eis.

quo iure.h.
c ¶ Coopeˀrāte istō cooperāte falsū ẽ q̄tū ad dāté vel faciété nō quātū ad recipientem j.e.dūs.
d Maledi-cā.aliaz expositionez hui⁹ v̄bi habes.j.e.mul/ti secularium
e Itra. ab isto loco vsq ad.c. sacerdotes loquūt oia ca. de malis sac/dotib⁹ tolera tis ab ecclia.
f ¶ Creant. quo ad susté tationez corporis ⁊ post anime.
g Omnia. sacra. et v̄bū.i. p̄dicatio que si fiat ab idigno ali is p̄dest. sed sibi nocet ar gu.di. lxxxiij. ṡ.q̄.ar.xv. q.vlti.c. vlti.
h ¶ Dictuz. ẽ.tales istruunt deū qualiter eos puˀnire debeat xl.di. multi.
i Prophetauit. h̄ pbat q̄ malus sacerdos pōt cōficere.q: saul malus erat ⁊ prophetauit.imo mali habent omnia dona spiritus sancti p̄ter charitatem.ṡ.e.multe historia autem erat h̄ p casu.

osee.9.
mala.2.

aut reprobes ei⁹ baptisma quē nō putas eē sacerdoté[a] neq .n.pt fieri[b]: vt q in baptismo sctūs ē: sit ad altare peccator. ¶ Sz h̄ de petōre tñ catholico nō d̄ heretico itelligēdū ē: q ɔc qd cū fide catholica p officio suo facit: licet idign⁹ tñ diuina gr̄a coopante[c] ratū eē credit. alioqn si d̄ hereticis dictū itelligit: ipe sibi ɔtrari⁹ eēt, cū dicat in osee sacrificia eorū ⁊c. ⁊ alibi i psona dñi. Benedictionib⁹ hereticoꝝ de⁹ male dicit.

Maledicā[d] bñdictionib⁹ v̄ris. hoc ē qcqd a vobis bñdicit per me erit maledictū. Hoc ḡ itelligēdū ē de heretico.

Illō āt ad luciferianum de ecclesiastico peccatore. de quo aug. ait in li. de corpore dñi. Boni ⁊ mali sacerdotes eque corp⁹ xp̄i cōficiunt.

Intra[e] catholicā ecclesiā in mysterio corpis ⁊ sanguinis domini nihil a bono maius nil a malo min⁹ pficit sacerdote: q: nō imerito ɔsecrātis sz i v̄bo pficit creator ⁊ v̄tute sp̄ūsci. ¶ Si ḡ in merito eēt sacerdotis: ne q̄q̄ ad xp̄z ptineret. Nūc aūt sicé q baptizat ipe xp̄s ē: ita ipe ē qui p sp̄m sctm̄ hāc suā efficit carné ⁊ trāsfundit i sanguiné. ¶ Credēdū ē.n.q: i v̄bis xp̄i sacra ɔficiant: cui⁹ pu⁹ creant[f] iper io eius: vtiq v̄bo recreant ad meli⁹. Itē in li.ij.ɔ ep̄lam parmeniani. De eodē.

Omnia sacra[g] obsūt idigne tractātib⁹: psūt tñ p eos digne sumētib⁹: sicut ⁊ v̄bū dei.vñ dctm̄[h] ē: que dicūt facite: q̄ āt faciūt facere nolite. Itē in tractatu epistole ioannis. De his q sāctis male viunt.

Prophetauit saul rex malus cū ēt sctm̄ dauid psequeret. nō ḡ se iactēt q forte sine charitate hñt sctm̄ munus dei: sz videāt q̄lé rōez sint habituri cū deo q sanctis nō sctē viunt. Ex his erūt q dicturi sunt in iudicio: ⁊ in noie tuo pphetauim⁹. ¶ Quib⁹ nō dicet mētimini: sz nō noui[k] vos ⁊c. Sp̄m ḡ pphetie dicendi sūt habuisse sz nō meritū. Itē hiero. in aggeo. ij.c. Quisq nō tā sctificat ex hostijs q̄ p peccato polluit.

Prophetal q̄ altari tm̄ extructor domo mea diruta[m] hostias mihi offers in altari ⁊ victimas eius sāctificari te putas. Scito qm̄ sctm̄ qdē ē qd offertur in altari: sed non tam sanctificaris ex hostijs q̄ ex mortuis operibus pollueris. Item augusti. in lib. de verbo domini. Contra spiritum sanctum verbū dicitur: cum ex disperatione nunq̄ reditur.

l Prophe ta ad literā intelligitur d̄ babylonica captiuitate. nam cyro dante licentiam reuertendi de babylonica captiuitate. populus isrl' edificauit altare. ⁊ deiecerunt fundamentum templi sed p litteras cambise ducis militie ipsius cepi prohibitum est in edificatione procedere vsq ad secunduz annum darii in quo egressus est edificare templuz ceptum ab aggeo propheta ad hoc exhortante populum.loquitur ergo hic hieronymus de medio tempore.in quo immolabant in altari. sed domum dei scilicet templum redificare negligebant.cum domos proprias reedificarent.quod in ipso ageo plenius patet.

m ¶ Diruta idest edificatione virtutum.diruit enim remotis virtutibus anima xv.q j.ex merito.

a Ita fit verbuz.in blasphemia.j.de pe.di. j.§.penul.z di.iiij.§.fine.h.
b Congregationē.i.vnitatē ecclesie.
c Nūq̄.z ita pctm̄ in spm̄sctm̄ est finalis in pnia.de qua dicit aug.de di.vij.c.j.z fi.z nota.xxv.di.qualis.
d Et tn̄.B dic.q2 ab isto possum accipere etiam sine necessitate.
e Vt euidē ter.gd az ita vt aduocatus pōt allegare.vt dicit quedā lex.xlv di.cū beatus.
f Et oti mio.ar.verboz ordinez spectādū ēē vt xxiij.q.j.§.j.ar.ex serie verboz aliqd prehēdi.j.xxiiij.q.j.alienus.
g Dimiseritis.bn̄ dixit dimiserit.i.fi cui putaueritis dimitti.
h Hoc ē spūsctūs.j.xj q.iij.illud.z c.nemo odē nat.j.e.q.dictū.ē.j.ō ose.di.iiij.nec o.h.
i Ostiarius.i.xp̄s.idez ē z ostiū.vt.j e.q.ordiatoēs
k Preiudicio.i.prauo iudicio.j.xxiiij.q.iij.sigs z.xj.q.iij.si ep̄s forte.s.e.q.remissionē j.xj.q.iij.gd obest.b.
l Uz scriptura.hic intendit ambro.pbare q spūsctus operatur inuisibiliter in sacramentis ecclesie qd ex eo pbat.quia olim visibiliter operabatur in legalibus sacramentis.

Ita fit verbū[a] otra spiritūsctm̄:cū ex dispsione ad ogregationē[b] nūq̄[c] venit:q̄ ad remittēda pctā accepit spm̄sctm̄.ad quam ogregationē z si p malum clericū sz tn̄ catholicū ministrū reprobū z fictū si aliquis accesserit corde nō ficto in ipso spūsctūs opat remissionē pctōrū:q i sctā ecclesia ita opat vt reprobos fugiat:z tn̄[d] p eoz ministerium probos collidat.

I. dē in smone de remissione pctōrū. **No merit; hominū: sed virtute spūsscti pctā remittūt.**

Vt euidēter[e] ōnderet dn̄s a spūsctō quē donauit fidelibus suis dimitti pctā nō meritis hoīuz:q̄dā loco sic ait.accipite spm̄sctm̄ z otinuo[f] subiecit:si cui dimiseritis[g] pctā remittunt ei: hoc ē spūsūs[h] dimittit nō vos. Proinde sicut is quē sacerdos tolerat in ecclesia est tn̄ ex̄ ecclīaz z ex̄ corp[9] ei[9] cui capud ē xp̄s si ei ostiari[9] nō apuit: ita nō iō ex̄ ecclīaz ē:z nō ē ō corpe sigs pastor[i] p iudicio[k] cōpellitur foris eē. Itē ābro. de sacris. **De[9] nō merita psonaz: sz sacerdotū officia ōsiderat.**

Vtmiserit[l] scriptura[m] testet q ad p̄ces hieroboam[n] ignis descēdit de celo: z rursus p̄cāte helia ignis missus est q sacrificia ōsumeret: dat itelligi q de[9] nō merita psonaz ōsiderat sz officia sacerdotū. Ignis ille visibilis mittebat vt crederēt: nob inuisibil opat:qd credimus. Crede q̄ adesse dominū iesuz iuocatū p̄cib[9] sacerdotū:q ait. vbi fuerit duo vel tres ōgregati i noīe meo:ibi suz in medio illoz. Itē gre. **No merita sacerdotū vel virt[9] diuina sacramenta sanctificat.**

Multi[o] seculariū hoīuz cū plus sacerdotis vitā q̄ suā discutiūt: in magnū otēnōis dinoz sacroruū crimē icurrūt. magna eni trabe vulneratos hn̄tes oculos eāq negligētes festucā tenuē i alioz ōspiciunt oculis quā dū icaute festināt auellere:erroris in foueā dilabūt.min[9] qdem ōsiderātes q nō eos sacerdotū vita lederet[p] si ibi humiliter bonis sacerdotum admonitiōib[9] aurē accōmodarēt.Sed dū hypocritaz more plus illoz famā q̄ ppriā vitā vel vite negligētiā diiudicāt:spnāt[q] sctā monita z spūalia dona.vn̄ fit vt nō solū ab eis dicta respuāt:sz qd ē deteri[9] diuina etiā mysteria otēnāt: vt nec corpis coronez nec sanguis dn̄i nr̄i iesu christi coz misterio ōfectā assumāt:putātes hāc min[9] eē sctificatā : si illoz fiat offō quoz vita coz oculis videri possit.z si phibitū sit i casu.vt.j.xv.q.vl.c.vl.j.viij.q.iij.c.vl.s.xix.di.c.fi.ō.s.di.xxxij.null[9].di.lxxxj.si q p̄sbri. sz illū de publico vl ō dānato.sz h ō tolerato.h. r Mini[9].i.fi.

m Scriptura.quā nō hēmus sz ē i scriptura.lxx.interpretū. n Hieroboā.hieroboam q fuit malus sm falsū itellectū gratiani. al's hieroboā q̄si sacra baal destruēs. hieroboā eni hinc dict[9] ē gedeon sed hoc non faceret.ad ppositū grani.io.
o Multi. B ca.itelligitur de mal[9] tolerādis.q2 gii aliter loqt de oibus sacramētis.Ca sus.In pma parte rephendunt quidaz laici qui vitā sacerdotū rephēdēdo diuina sacra ab eis collata cōtēnebāt.gerētes trabē in oculis suis z festucā volentes mouere ō oculis alioū In scda pte dicit q quātūcūq sit sacerdos mal[9].sacramenta tn̄ ei[9] vera sunt nec mag[i] scti ficāt a bono. In tertia qd sit mysteriuz z qd sit sacrificiū. vltimo ponūt verba osee.pphete.
p Lederet.ar.alteri[9] crimē nō nocere inocēti. j.e.q.iiij.c.j.s.e.q.sert.cōtra.h.
q Spernāt.ex his cōuincit q missa maloz sacerdotū audi

Margin: ioan.20. — 3.reg.18 — 3.reg.18 — 4.reg.1. — mat.18.

a ¶ In cõ p̄hēsibil'r. nõ ei a nob cõp hēdi põt q̄lr trāssubstātiatio s̄b spē panis ⁊ vini cõpus xp̄i ⁊ sāguis fiat.
b ¶ Itaq; ⁊ q̄z occulta ⁊ inuisibiliter.
c ¶ Dispēsationē. i. p̄tutē ⁊ grām a deo dispēsatā ⁊ collatam.
d ¶ Q̄z p̄ce sacrificia veter⁊ testamēti nõ faciebāt qḋ figurabāt ar. de ɔse. di. ij. sacrificiū ⁊ qḋ di p̄ce mystica ɔsecret. h̄ referas ad speciē scti s̄z h̄. q̄z nec corpus xp̄i ɔsecrat. q̄z ⁊ pri⁹ corp⁹ sacratissimū erat nec panis. q̄z ibi desinit eē statim.
e ¶ Q̄ līd melius corpe certe aīa xp̄i. vn̄ h̄ dictū intelligas dūtaxat āplificationis grā. s. i. j. xxxij. q. vj. nihil. ⁊. q. vij. qḋ i oib⁹. vel sic q̄ nulla sacramēta ecclīastica q̄ ad sctitatē ⁊ reuerētiā. vt. j. de ɔse. dis. ij. nihil. ⁊. c. qui māducat. ⁊ xcv. dis. ecce. vl'it res eiusdē generis. s. iter corpalia

1. cor. 3.

tur ignobilis. ¶ Heu ic̄z magnū laqueū incidūt: vt diuia ⁊ occlta mysteria pl⁹ ab alijs sctificata posse fieri credāt: cū vnus idemq; spūssctūs i ecclīa diffusa p totū orbē terrar̄ incõprehēsibiliter[a] ea mysteria occulta atq; inuisibiliter ⁊ operādo sctificet ⁊ bn̄dicēdo bn̄dicat. Mysteriū itaq;[b] frēs ob hoc dr̄: q̄ secretā ⁊ recõditā h̄z dispēsationē[c]. Sacrificiū aūt q̄si sacrū sāctū: q̄z prece[d] mystica ɔsecrat̄ p nobis i memoriam dn̄ice passiõis. Sacr̄z vō ē in aliqua celebratiõe cū res gesta ita fit: vt aliqd sctificate accipiam⁹ quod scte accipiēdū ē. Sūt autē sacr̄a baptisma chrisma corpus ⁊ sanguis christi: q̄ ob id sacr̄a dicunt̄: q̄z sub tegumēto corporaliū rerū diuia v̄tus secreti⁹ salutē eorūdē sacror̄ opatur effectū. vn̄ a secretis v̄tutib⁹ vel sacris sacr̄a dicūtur. q̄ iō fructuose penes ecclesiā fiūt: q̄z sctūs in ea manēs spūs eorūdē sacror̄ latēter opatur effectū cui⁹ panis ⁊ calicis sacr̄m grece eucharistia dr̄ latine bona grā iterp̄tat̄. Et qd melius[e] corpe ⁊ sanguie christi: siue ergo p bonos siue p malos mīstros itra ecclesiā dispēsetur sacr̄m tn̄ est q̄z spūssctūs mystice illō viuificat q quondā aplico in tpe visibilibus apparebat opib⁹: nec bonor̄ meritis dispensator̄ āpliat̄: nec malor̄ attenuat̄. q̄z neq; q plātat ē aliqd neq; q rigat[f]: sed qui incremētū dat de⁹ hoc de corpe ⁊ sanguie domini n̄ri iesu xp̄i: hoc etiā de baptismate ⁊ chrismate sentiēdū ē ⁊ tenēdū: q̄z virt⁹ diuina secreti⁹ opat̄ in

eis: ⁊ diuina solūmõ hec est virt⁹ siue ptās nõ hūane efficacie polluim⁹ itaq; panē. i. corp⁹ xp̄i qñ indigne accedim⁹ ad altare: ⁊ sordidi mūdū sanguinē bibimus. ⁊ infra. maledicā inquit bn̄dictiõib⁹ v̄ris: hoc ē is q̄ nūc meis bn̄dictiõibus possidetis: seu qcqd a vob bn̄dicit̄ maledicā. vel qm̄ nec bn̄dicūt sctis ex vero corde vel q̄z q inique agūt bn̄dicūtur ab eis adulāturq; pctõrib⁹ dūmõ diuites sint. Itē fabianus papa epis oriētalib⁹. Nõ sacerdotū merita s̄z q̄ docēt ⁊ mīstrāt ɔsiderare debemus.

Significasti[h] bemus. isup plerosq; attēdere multos i ipis honorib⁹ ecclīastic⁊ nõ ɔgruēter viuere s̄monib⁹ ⁊ sacr̄is q̄ p eos pplis mīstrātur. ¶ O miseros hoies q hos ituēdo xp̄m obliuiscūt qui ⁊ multo añ p̄dixit: vt legi diuini⁹ obtēperetur: q̄z imitādi videant̄ illi q ea q̄ dicūt nõ faciūt. ⁊ traditorē suū tolerās vsq; in finē: ēt eū euāgelizare cū ceteris misit. nā apl̄i talē ɔsuetudinē nõ habuerūt nec h̄n̄dam docuerūt[i]. Itē nicolaus papa michaeli iperatori.

Non q̄les[k] De eodē. sacerdotes dn̄i sūt: s̄z qd de dn̄o loq̄ntur ē vobis magnope prouidēdū nec i vicarijs bt̄i petri apl̄i vob ē attēdēdū qd sint: sed qd p correctiõe ecclīar̄ qd p salute v̄ra satagāt. nec eniz illos iferiores dicere scribis ⁊ phariseis sedētib⁹ super cathedrā moysi: de q̄bus dn̄s p̄cepit dicēs: q̄cunq; dixerit vobis facite: s̄z opa eor̄ nolite facere. Ergo iperator ɔsidera si illos dixit audiēdos q sup cathe-

vel intellige de corpe q̄ est christus.
f ¶ Qui rigat. j. e. q. interrogo. sed ɔ̄ s̄. di. lxxxi. si q̄s presbyteri. s̄z ibi expone v̄bū id est filiū ⁊ sic nõ est ɔ̄ de pe. disti. j. verbum.

g ¶ Uel q̄z ista duo vel respiciūt tn̄ p̄rimū membrū. cui⁹ due inueniuntur expositiones per sequētia.

h ¶ Significastis. i. congruenter ideo vitabāt eorum sacramenta.
i ¶ Docuerūt. ergo nec nos p̄sumere vel inuenire debemus. vt. s̄. distinc. xxxvij. qui de mensa. j. ij. q. v. consuluisti j. xxxj. q. j. q̄ si. s̄. distinc. lv. si euangelica. s̄. distin. xlv. si episcopum. vij. q. j. c. j.

k ¶ Non quales. nec enim illos. nota modus arguendi de malis ad bonos. de consecra. distinc. j. c. j. j. xj. q. j. sacerdotib⁹. s̄. distinc. xxj. submittitur.

malū

malo

a D Omin⁹ declarauit.nō q aug.i li.c.im-
probat duas opiniōes petiliani.q petil
lian⁹ dicebat imūdiciā maloꝝ mūdis obesse
dicebat ēt q mali sacerdotes nō ɔ̄ferebant
ꝑba sacra.dic ḡ in pma pte.q imūdicia ma-
loꝝ bonis ꝛ mūdis nō obest.In scḋa ponit q̄ndaꝫ obiectionē petiliani q̄ non tāgit ꝓpositū ꝛ eam soluit. In tertia ondit q sacra si in forma eccle ɔ̄ferant a q̄cūq3 vera sit. ꝛ h ondit triplici exēplo cayphe apli ꝛ dauid. In q̄rta ondit q q̄les sūt q sacramēta accipiūt.talia sūt eis sacra. In quinta iferf duplicē ɔ̄clusionē ꝯ duplicē opinionē petiliani gr̄as agēs deo q aegenit petiliani⁹ suis rationibus.

Mat.13. 1.cor.11 ps.131. Ioan.11. titum.1. ibidem

b Declarauit.in parabolis de ciçania separanda a tritico. xj.q.iij. nolite.de cdis. vt xxiij.q. vij.c. j.vel declarauit sustinēdo iudaꝫ.ij.q.j. vnus ex vob.

c Cetu.i. collectōe apostoloꝝ vel eccle. vbi sunt boni ꝛ mali. xxij.q.iiij.recurrat.

drā moysi sedebant: q̄nto pot⁹ q sup cathedrā petri residēt eē cristias obaudiē dos. I tē aug.ꝯ petilianū

Sacerdotū imūdicia sacramētū non polluit.

D Omin⁹ a declarauit b in vno cetu c hoīuꝫ eadē sacra sumētiū nō obesse mūdis aliq̄ꝝ imūdiciā.petilian⁹ d dixit. at si q̄sq3 carmia sacerdotū memoriter teneat: nūqd iā sacerdos ē q ore sacrilego carmē publicat sacerdotū. Augu.r̄ndit:ita. istud dicis q̄i mō q̄ramus qd sit ver⁹ sacerdos: ꝛ nō qd sit veꝝ baptisma e: vt ei q̄sq3 sit ver⁹ sacerdos: oꝫ vt nō solū sacro f sꝫ iusticia q̄ꝫ iduaf: sic scptū ē: sacerdotes tui iduāf iusticia. q aūt solo sacro sacerdos ē sic fuit pōtifer cayphas ꝑsecutor vni⁹ ꝛ verissimi sacerdotū: q̄uis ipe verax nō ē qd dat tū̄ veꝝ ē: si nō dei suū g sꝫ dei. I tē h. Cretenses male bestie pigri corde S i ḡ aplis nescio cui⁹ alienigene testimoniū: qꝛ verū cōperit: etiā ipe attesta t⁹ ē cur nos apud quēcūq3 iuenim⁹ qd xpi ē: ꝛ veꝝ ē ēt si ille apud quē iuenim⁹ ꝑuersus ꝛ fallax ē nō discernim⁹ ꝑꝑ vitiū qd hō hꝫ k vitatē quā ñ suā sꝫ xpi hꝫ.ꝛ dicim⁹ sacm.h veri ē sic ille ait testimoniuꝫ h veꝝ ē: sꝫ nūqd iō dicimus ēt ipe hō verax ē: qꝛ dicimus sacm h veꝝ l ē.vobis aūt necesse ē vt semp erretis q̄diu ꝑpter hoīuꝫ vitia dei sacra violaf m: aut nos ꝑpter dei sacra q̄ in nobis violare nolum⁹: etiā vīi scismatis sacrilegiū n assumere putaf. I tē. Baptismi ḡ puritas ab ipuritate vel imūdicia ɔ̄scie siue dātis siue accipiētis oino distincta ē. I tē. Memento sacris dei nihil obesse mores maloꝝ hoīuꝫ: q̄ illa vel nō sint vel minus scā sint. I tē. Si nō hēbat o saul sacri scītitatē: qd in eo dauid venerabaf. Si aūt hēbat inocētiā: q̄re innocētē ꝑseq̄baf: nā eū ꝑꝑ sacri vnctionē ꝛ honorauit viuū ꝛ vindicauit occisum. Et qꝛ vel pāniculū p ex ei⁹ veste abscidit: percusso corde trepidauit. Ecce saul nō hēbat innocētiā: ꝛ tū̄ hēbat scītitatē nō vite sue sed vnctionis. Nā hec sine innocētia hīri nō pūt: sꝫ sacrꝫ dei qd ꝛ i malis hoib⁹ ē: sanctū ē I tē. Nos q dicim⁹ tale cuiq3 sacrificiū fieri: q̄les accedit vt offerat: ꝛ qualf accedit vt sumat: ꝛ eos de sacrificijs talium manducare: qui ad illud tales accedūt quales ꝛ illi sūt. Ita q si offerat deo mal⁹ ꝛ accipiat inde bonus.tale cuiq3 est qualis quisq3 fuerit: quia ꝛ illud scriptum est. Omnia munda mundis. Per hāc sniaꝫ vidicā

illi⁹ thebant sacdotī q mal⁹ fuit.ꝛ apls iūit eadē ꝑba in testioniuꝫ i epla ad titū.

i Si ḡ.ꝛ veꝝ ē supple ꝛ iō approbemus.

k Dēt.argu. ꝑ testionio alicui⁹ q nō ē bon⁹. ꝛ vt credaf testionio i q̄ verū dic.ꝛ ñ in alijs mētiaf. ū. di. xxxvij. turbat.ꝛ.c. si qd.sꝫ ꝯ.iij.q. ix.pura.

1.reg.24 2.reg.1.

l Ueꝝ.q. d.ñ.ꝛ ita ñ q cūq3 veꝝ dic verax ē.xij.q ij. homines.

m Uiolati.i. violāda esse creditis.

n Sacrilegiū.q̄i comꝑbaf scisma viꝫ videamur ex eo q sacra via ñ reprobam⁹.

o Si nō hēbat saul. quē dñs elegerat.ꝛ fecerat regē.i.fieri iusserat. vt j.viij.q.j.audacter.

p Pāniculū.qñ ꝑscidit chlamydē vestimēti sui.vt.ij q.vij.§.ō his ꝛ.§.itē opponif.

titum.1

q Nos dicim⁹.oia munda mūdis. Qui maib⁹ sordes.opeꝝ pri⁹ ablue sordes. Int⁹ te mūda qꝛ mūdis oia mūda

d Petilian⁹.obijcīēdo.dicebat eni malū sacerdotē nō posse ɔ̄ficere.qꝛ nō est ver⁹ sacerdos.sic nec laic⁹ pōt. e Baptisma.q̄si

a ¶ Optati. pprium nomē ē. & erat malus catholicus vel hereticus sed occultus.
b ¶ Sacrificio. hic patet q preciſus ɔficit. vt. j. e. nō nocet. & c. dicūt. & de ɔſe. di. iiij. nō in nobis. pterea. q eſſet rō q̄re dānat⁹ a deo poſſet ɔficere qdiu tollerat ab eccl'ia. ſed dānat⁹ ab hoie non. dicas q̄ q hereticus excōicatus pōt lʒ ſacrm̄ & reliq ſacra miſtrare p capitula q̄ dixi. qdā tn̄ ɔtrariū dicūt p id qđ ē. xxiiij. q. j. ſciſma vbi dicit pelagius. ſi verita te duce regimur. nō ē xp̄i corp⁹ qđ hereticus ɔficit Itē q2 hoc ſacramētū ē ſacramētū vnitatis. vt de cō ſe. di. ij q2 paſſus. Item q2 extra vnitatē eccleſie ɔfici nō pōt. vt. ꝟ. e. ex̄ ec. j. e. ſacerdotes.
c ¶ Polluti. ar. non imputari ſocio peccatū alterius ſi ei diſpliceat. dum mō eū admoneat. vt reſipiſcat. vt. j. e. q. iiij. c. j. incipit nulli⁹ crimen. ar. xxiij. q. iiij. recedite. viij. q. j. quid aūt. j. xj. q. iij. q predeceſſoꝝ. j. xxiiij. q. iij. ſi habes. j. & ɔſe. di. j. ſit ſancta. ɔtra. j. e. q. v. c. j. ꝟ. h.

mat. 26.
ioan. 13.
ioan. 6.
mat. 10.

& catholicā ēt vos optati[a] ſacrificio[b] nō eſtis polluti[c] Si facta ei⁹ diſplicebāt vobis: nō vtiq panis illi⁹ panis luctus erat: ſub cuius iniqtatib⁹ africa tota lugebat. ¶ Sed panē luctus oibus vobis cōmunē eſſe oium vr̄m malū ſciſmatis facit. I tē grās ago deo q tādē ɔfeſſus eſt poſſe valere inuocatū nomē xp̄i ad alioꝝ ſalutē: etiā ſi a pctōribus inuocet. ¶ Hinc ḡ intelligite: cū chriſti nomē inuocat nō obeſſe alioꝝ ſaluti aliena pctā. I dē in lib. pſalmoꝝ. Etiam p malos miniſtros dona dei ad eos peruenīūt. o cū fide accipiūt

C Hriſtus[d] qd fecit nobis: q traditorē ſuuʒ tantā patiētia ptulit: & vt ei primā[e] euchariſtiā ɔfectā manib⁹ ſuis & ore[f] ſuo cōmēdatā ſicut ceteris[g] apoſtolis traderet. ¶ Quid nobis fecit deus: q eundē traditorē ſuū: quē diabolū noiauit[h]: qui ante traditionē dn̄i nec loculis[i] dn̄icis fidē potuit exhibere: cū ceteris diſcipulis ad p̄dicandū regnum celoꝝ miſit: vt mōſtraret dona dei peruenire ad eos: q cū fide accipiunt: etiā ſi talis ſit p quem accipiunt: q̄lis iudas fuit. I tē gre. Sacramē epi

N On malicia n̄ nocet. N nocet[k] malicia ep̄i neq ad baptiſmū īfantis neq ad eccl'ie ɔſecrationē[l] q2 baptiſma a deo dat nō ab hoie venit. ſic & euchariſtia & oia quecūq in altari ponūtur. nō ab hoie ſed a deo ſcificationē accipiūt S ed obijcit[m] illud hieronymi i ſophonia. Nō verba ſed merita ſacerdotum

S A/ euchariſtiā faciūt. S cerdotes[n] q euchariſtie deſeruiūt & ſanguinē dn̄i pplis ei⁹ diuidūt: ipie agūt i lege chriſti: putātes euchariſtiam imprecantis facere verba: non vitam[o]: & neceſſariam eſſe tantum ſolénem orationem & non ſacerdotum merita. De q bus dicit: ſacerdos in quacūq fuerit macula[p]: non accedat offerre oblationeſ domino. I tem alexāder. Tanto facilius ſacerdotes exaudiuntur: q̄to apud deum ſunt digniores.

d C Hriſtus quid fecit. q ſigna patiētie oñdit nobis. e ¶ Primā. id eſt primo cōfectā euchariſtiā dedit. nā vna ſola eſt. & ideo nō eſt prima vltima. vel ſic primā. id eſt vnicam & non plures. f ¶ Ore. cum dixit. hoc ē corpus meuʒ. j. de ɔſe. di. ij. accipite.
g ¶ Ceteris. j. xxiij. q. iiij. tu bonus. & c. q̄ magnū. j. de ɔſe. di. iſ. cum omne. ꝟ. ſo. ſʒ ibi de bucella panis quā ſoli iude tradidit. poſtea hic de corpore xp̄i quod primo tradidit ſibi poſtea omnibus dedit.
h ¶ Nominauit. ꝟ. neſcio. ſed credo q ibi qui intingit mecū manū &c. ar. inſti. de exhere. li. §. ſed feminini. i ¶ Loculis. arg. ꝯ īfideles ſeruientes. io. q ſint diaboli. de pe. di. i. §. hoc idem.
k N On nocet. ad ecclie. j. de ɔſe. di. j. eccleſijs. ꝯ. ſʒ illud qñ forma ſeruata non eſt.
l ¶ Conſecrationē. dñs tn̄ ceſſet ois pactio. vel aliqua turpis promiſſio aliogn erecta potius q̄ ta ɔſecrata dici debet. vt. j. e. q. iiij. eccleſia ſʒ hoc tn̄ odium ɔſecranti nō reuera cōſecrata eſt.
m S Ed obijcitur. rel pcit. ꝟ. hoc q̄ ꝟ. prime poſitum non inducit iſta. vj. c. quedā dire cte. quedāʒ a ſenſu contrario ad probādum q malus ſacerdos non poſſit cōficere ſacramenta. ſed ibi reſpondet in ſ. quēti. §. cum vita.
n S Acerdotes. imprecantis. i. inuocātis per preces. o ¶ Non vitā. q̄tū ad rem ſacramenti. ſ. vt digne conficiant. al's vita nō exigitur vt conficiant.
p ¶ Macul'a. mortalis peti. ar. de ɔſe. di. ij. q̄ttidie. vel venialis. & tn̄. eſt ɔſiliū. ar. di. vj. teſtiū. h tn̄ hec au toritas intelligit de macula corpali. vt. xlix. di. hic etiā. & ita ſophiſtice inducitur §. nō accedat. dum eni cſtuauerit in pectore pcantis ignis alien⁹ q eruciat. & non latiat. nō pōt digne accedere ad altare. v pe.

di.iij.Inter hec hircū. vñ nota ꝙ quilibet sacerdos pro macula mortalis pcti suspensus est q̃ ad se.q̃ ad accipientes ꝓ nō.nisi vt notatur.xxxij.di.§.verum.⁊.c.nullus.

a Ipsi sacerdotes.comedūt.i.oblata ꝓ peccatis.vel dicū tur comedere peccata populi. q2 delēt ⁊ sic comedunt peccata ppli orationibus suis. vel forte q2 exemplo bone operationis ⁊ ꝟbo predicationis corrigūt homies ⁊ ita qntū in se est delent. solus enim deū delet peccatum id est peccati reatum sacerdos penā infligendam ꝓ peccato oīonibus minuit.propter qđ peccatum delere dicit. ꝟ. vel illi dicuntur comedere peccata populi . qui de suis possent sustentari . ⁊ tamen ꝑcipiunt de ecclesiasticis.xvj.q ij.illud. cum habēti dare ⁊c̃.j.q.ij. pastor.

Ipsi sacerdotes[a] ꝓ populo interpellāt: ⁊ pctā ppli comedūt: q2 suis ꝓcibus ea delēt atq; ꝯsumūt: q ꝗto digniores fuerit tāto facilli⁹ in necessitatibus pro qbus clamāt exaudiūtur. Itē gelasius elpidio epo. Non adest sacramēto spiritussanct⁹ que ꝓ criminosos ministratur.

Sacrosancta[b] religio q̃ catholicā ꝯtinet disciplinā tātam sibi reuerentiā vendicat: vt ad eā quilibet nisi pura ꝯsciētia non audeat ꝑuenire. Nā quomodo ad diuini mysterij ꝯsecrationem[c] celestis sp̄us iuocat⁹ adueniet[d]: si sacerdos ⁊ q eū adesse deprecaṫ: criminosis plenus actiōib⁹ reprobeṫ. Itē grego.in registro. Man⁹ immūda tacta inqnat non mundat.

Necesse[e] est vt mūda sit mau⁹ que diluere sordes curat . ne tacta queq; deterius inqnet: si sordida seqnͣs lutū tenet. ¶ Scriptū nāq; ē : mūdamini q fertis vasa dn̄i . dn̄i etenī vasa fuerūt q ꝓximoꝝ animas ad interiora[f] ꝑducendas in ꝯūsatiōis sue exem

Id est.ad vitia.⁊ tunc dic perducendas rapturas a p̄rio mācipio iehēne.xl.di.si papa

Interrogo.verbū.i.p̄dicatio q̃ plures cōuertit ⁊ plus facit ꝯpūgi hoiez.ita vt oia pctā ꝑ eā tollanṫ s3 per corp⁹ christi tm̄ venialia tolluntur vt de ꝯse. di. ij.iteratur . ⁊ c . q̃tidie . ⁊ sic non ob.s̃. e. multi.

plo suscipiūt. Itē augu. Eque seruandū est verbū christi ⁊ corpus christi.

Interrogo[g] vos fratres vel sorores.dicite mihi qd plus videtur vobis corp⁹ christi an v̄bū x̄pi. ¶ Si vultis vere rn̄dere: hoc dicere debetis: ꝙ nō sit min⁹ dei verbū ꝗ christi corp⁹. ⁊ ideo ꝗta sollicitudie obseruam⁹: qn̄ nobis mistratur vt nihil ex ipso de manibus n̄ris in terrā cadat: tāta sollicitudine obseruemus: ne verbū dn̄i qđ nobis erogatur dū aliud aut cogitamus aut loqmur de corde puro pereat: quia n̄ minus erit reus qui verbū dei negligenter[h] audierit: ꝗ ille qui corpus x̄pi sua negligentia in terrā cadere[i] permisit. Itē. De eo.

h ¶ Negligēter.i.id qđ verbo significatur vel per verbū ꝯcipit.

i ¶ Cadere. de ꝯse.dist.ij. qui bene. k

Neq;.nō. ꝙ tria dicunṫ ꝟ q2 sacra dn̄i nō rite vel recte ꝯferunṫ. nisi a dignis ꝯferanṫ ⁊ a dignis sumanṫ ⁊ i forma ecclie.ꝑmū notaṫ ibi. nisi ꝑ sacrū.secūdū ibi.nec enim. tertiū ibi. atq; id ⁊c̃.quidā diuidūt.c. in duas partes. In prima fit mētio de sacrificio quod ab eo accipit ꝑ q̃ offertur. ⁊ hoc vsq; ad illum locum atq; id. In secūda fit mentio de sacramento quod non accipitur ab eo pro quo offertur ⁊ dicit sine vitio.i.sine pctō

Neq;[k] potest rite[l] offerri nisi per sacerdotem iustum ⁊ sanctū nec nisi ab eis accipiat qđ offertur ꝓ quibus[m] offertur : atq; id sine vitio[n] sit : vt pro vitiosis[o] mūdandis[p] offerri possit hoc certe omnes cupiunt: qui pro se offerri sacrificiū deo volunt. Cum vita[q] sacerdotuz eucharistic

b id est religiosa sacroꝝ reuerētia.vel.i. eucharistia vel quodlibet aliud sacrm̄.s̃.e. ventū.

c ¶ Consecrationē.quā diuinū mysteriuz facit non ministri ad ministratio.vt.j.de cōse.distin.iiij.non est aqua.

d ¶ Adueniet.adueniet quidē mag] ad cōficiētij detrimētū ꝗ ad salutē.ꝟ ꝯse.di.ij.⁊ scā

e Necesse est.vasa.i.subditoꝝ aias . q2 dn̄s in eis sedet.vt.xxiij.q.iiij.nabuch.xxxij q.v.si paulus . quoꝝ sanguis requiritur de manibus nostris.xliij.distin.ephesijs.

f ¶ Ad interiora.i.sp̄ualia ⁊ celestia.vel dic

l ¶ Rite.q̃ ad offerētē ⁊ accipientem.

m ¶ Pro qb⁹ offerṫ.supple nec pōt rite offerri nisi ab eis. n ¶ Sine vitio.i. nō sit cītra formā eccl̄ie.sed in ipsa forma ecclesie.

o ¶ Ut ꝑ vitiosis.expōe vt recte possit offerri ꝑ vitiosis.i.vēialia hn̄tib⁹ . S3 itellige gn̄alr.q2 offerṫ ēt ꝑ hn̄tib⁹ mortalia.

p ¶ Mūdādis.i.vēial' pcti maculā hn̄tib⁹

q ¶ Cum vita.respicit hoc.c. sacerdotes.⁊ bene soluit ⁊ ad confirmandam suam solu

Ortionem inducit.c.sequens.

a Jctū ē.pbat aug.ꝙ bn̄dicē ñ tātū meri tū ſʒ et ordinē regrit. Jn pma g̃ pte pōit aucti ratē dn̄i.vſqʒ ibi q̃ta. Jn ſcda pbat intētionē ſuā.ꝛ auctē ꝛ exēplo caypbe. b ¶ Uos po nite.i.inocate

ſit ſacrꝫ nō pt aſſig̃ri rō q̃re poti⁹ pdat vnū q̄ aliv. Scdo ſic.q: ꝯſuetudo ecclie ē.ꝙ cū ta les redeūt.ñ ſoleāt reordīari.ſi eos ecclia vult tolerare. Tertio dic.ꝙ ſic recedens ab ecclia vtrūqʒ retiet.ꝛ ſic videt ꝙ vtrūqʒ pōt ꝯferre alijs ex ecclia

c ¶ Prodeſ ſe.h collegit ꝙ lʒ volūtas ſacdot] ñ ſit vt pſit.pdeſt tñ.j.d ꝯſe.di. iiij. ñ illd te. Sʒ qd ſi can tet miſſaʒ vt ds pdat aliq̃s ꝯficiet reuēa ſʒ dʒ puniri. ar.xxvj.q.v. quicunqʒ. d ¶ Qd vo. dictū ē.ſ.i.§. ñ g̃.ꝙ ſacra dignitat] ab heretic] colla ta effectū nō hñt.ꝯ.qd al legat auctem anaſtaſij quā oñdit friuolā eē aucte gela ſij ꝛ felicis. e ¶ Jn tra ctatu.p lʒ p. bat.ꝙ g̃ra⁹ nō diuiſit per diſtictiōes lʒ op⁹. ar.xj.q. iij.§.euidēt. f ¶ Jtē ob/ ijcit.ei.l.qd dictū ē.ſ.e.§. cū ginocēti⁹. g Quod g dā.Ca ſus.opinio ē q̃rūdā.ꝙ ſa/ cerdos vł epſ recedēs d ec clia ad heretī cos.ſacrꝫ ba/ ptiſmi ñ amit tit.ſʒ ſacrꝫ or dinis amittit Jſtd.ipbat aug.mltipli cit.Prio ſic. q: cū vtrūqʒ

[margin: i.cor.xi] [margin: nu.6.]

neceſſaria eſſe dicit:nō cō ſecratiōi ſed effectui intel ligendū eſt. ¶ Non eniʒ effectū ſalutis ꝯfert ei quē merita faciunt indignum potius complet in eo illud apoſtoli.qui mādūcat cor/ pus dñi ꝛ ſanguinē bibit i digne:iudiciū ſibi mandu cat ꝛ bibit. ergo cōtra eos qui crebra oblatiōe ſacrifi cij ſe putāt poſſe mūdari ñ ceſſantes impie agere i le/ ge dei intelligit illud eē di ctuʒ hierony. Quod vo ſacerdos etiaʒ ſi malus ſit tamē pro officio ſue digni tatis g̃ram trāſfundat hoi bus:teſtat aug.in li.queſti onum ve.teſta. Sacerdo/ tes nomē dñi iuocāt: dns aūt bn̄dictionē pſtat.

Dictū^a eſt a dño in nu/ meris ad aaron:vos poni te^b nomē meū ſup filios iſ rael ego dñs bn̄dicaʒ eis: vt g̃ram traditā p miſteri/ um ordiati trāſfundat hoi bus nec volūtas ſacerdot] obeſſe aut pdeſſe^c poſſit:ſʒ meritū bn̄dictionē poſcen tis.Q̄uta aūt dignitas ſit ſa cerdotalis ordinis vel offi cij:hic aduertam^d.Dictuʒ eſt aūt de nequiſſimo cay pha interfectore ſaluator] inter cetera. ¶ Hoc aūt a ſemetipſo nō dixit:ſʒ cuʒ eſſet princeps ꝛ pōtifex ſa/ cerdotū anni illius pphe/ tauit. per qd oñditur ſpm̄ ſcm̄ datorē g̃rarum non perſonā ſequi digni aut in digni:ſed ordinē traditio/ nis: vt q̄uis aliquis boni meriti ſit:non tñ poſſit bn̄ dicere niſi fuerit ordinat⁹

vt officij miniſteriū exhi/ beat:dei aūt eſt effectū tri/ buere bn̄dictōis. Quod vo^e per hereticos ſacramē ta dignitatis miniſtrata di cunt carere effectu:impro batur auctoritate anaſtaſij pape:q ordinationē acha/ cij q̄uis heretici ita rataʒ approbat: vt etiā eis quos poſt dānationē baptiȥauit vel ordinauit in nullo reā perſonaʒ nocuiſſe aſſerat. ¶ Sed hoc eū illicite ꝛ ñ canonice:imo ꝯtra decre/ ta ſuoꝝ predeceſſorū feciſ ſe ꝛ ſucceſſoꝝ pbat felix ꝛ gelaſius qui achaciū ante anaſtaſiū excōicauerūt: ꝛ hormiſda q ab ipſo anaſta ſio tertius eūdē achaciunꝫ dānauit. Unde etiā ab ec/ clia romana repudiat ꝛ a deo fuiſſe percuſſus legit etiā in geſtis romanorum pontificū hoc mō. Anaſta ſius ſcds natiōe romanus ꝛ cetera.require retro i tra ctatu^e decretaluū eplaruʒ Jtē^f obijcit illud auguſti. ad parmenianū de hereti cis ꝛ dānatis. Qui rece/ dit ab ecclia nec baptiſma nec ius dādi amittit.

Quod^g qdā dicunt ba/ ptiſma qd accipit nō amit tit q recedit ab ecclia: ius tñ dandi^h qd accepit amit titⁱ multis modis apparet fruſtra ꝛ inaniter dici.pri mo q: nulla oñdit cā: cur ille q ipm baptiſmū amit/ tere^k nō pōt:ius dandi^l poſ ſit amittere. vtrūqʒ eniʒ ſa cramētū eſt: ꝛ q̄dā ꝯſecra/ tione vtrūqʒ^m hoi ^ndatur: illud cū baptiȥat iſtud cuʒ

licet male ꝯfe rāt.ꝛ cū g̃ re cepit ſacrꝫ ex ecclia.ꝛ reu tit ad ecclia nō ē ſacrꝫ ite rādū i eo.ꝛ lʒ pbat triplicit p baptiſmus datū a laico. qd nō iterat licet illd iniſte det p ſignus publice mo/ nete ipſiuʒ ab eo q nō dbu/ it ipmere.ꝛ p charactarem militie q ñ re petitur. h ¶ Dādi.i. ordinem. i ¶ Amittit. charactarē ei nō pt amittē lʒ videat aff dici.xj.q.iij. epiſcopus. k ¶ Amitte nā vbi eadē rō ꝛ idē ius. ff.ad.l.aqſ.il lud.an tñ lʒ ſit veꝝ nōt. xxviij.q.j.ſic ei.xxxij.q.vij. apſs.ſ.e.§.cū ſ. l ¶ Jus dādi.i.ordinē d ꝯſe.di.iiij. oñdit.vſq p po teſtatē ꝯferē/ di baptiſma. j.xxxij.q.vij. licite. m ¶ Utrū/ qʒ.i.baptiſ mus ꝛ ordo. n ¶ Hoi.lʒ d baptiſmo ſacdot in q̄ ptās baptiȥā

dl ẽ sacr͂m. in laico ẽ q̃dã sña nõ sacr͂m. ar. ꝙ sñia heretici valeat ⁊ ligatio ⁊ solutio. cũ ius ligãdi iudicãdi atq; soluẽdi a tp̃e ꝯsecrõis accepit. s. di. xlvij. c. j. a ℭ Parte. collectõ eni hereticoꝝ rectissime ꝑs appellat̃ a ꝑcien do. i. diuidẽdo nõ i sacris fuit vitium. b ℭ Sũt. q2 a' q̃cũq; dent iterari ñ dñt. ⁊ iõ ipsa sũt .i. firma ⁊ ꝓba sunt ⁊ bona. c ℭ Man⁹. s. e. q. c. man⁹ ipositio. ꝯ̃ sꝫ ꝟ ꝯsecto ria. d ℭ Dã di ẽ. i. ꝯsecrã di. vel dandi ipaꝫ ordĩatio nẽ. e ℭ Ali ud. ar. ꝯ̃ illos gñale qꝺ ẽ ex ꝟ trãsla. iter. ⁊. vij. q. j. fa ct⁹. ff. siquis cau. q̃tiẽs. ar. lxiij. di. saloni tane. xlv. di. ꝟ iudeis. vij. q. j. episcopus. f ℭ Necita te. ħ apte col ligit ꝙ laici ñ hñt ius ba ptiçãdi. nisi large dicatur ius vl' ptãs. .i. ꝑmissio vt j. de ꝯs. di. iiij ꝯstat. ⁊. c. a q̃ dã. ⁊. xxx. q. j. ad limina. g ℭ Nescio .i. nõ appro bo siq̃s dixe rit repetẽdũ. h ℭ Delictũ ẽ. ħ philoso phicũ tẽpa mẽtũ ẽ. nã in ꝟitate nullꝫ ẽ. ⁊ ẽ sile. xxij q. ij. in q̃bus. i ℭ Hẽbit. ar. ꝯ̃. ex͂ de iu

ordinat̃. ℭ Iđõ nõ licet a catholico vtrunq; iterari. Nã si ex ipa parte[a] venien tes etiã prepositi qui ꝓ bo no pacis correcto scismati coꝝ errore suscepti sunt[b] ⁊ si visum est opus eẽ vt ea dem officia gererẽt q̃ age bant: nõ sunt tñ rursus or dinãdi. sed sicut baptism⁹ in eis ita ordinatio mansit integra: q2 in precisiõe fue rat vitiũ qꝺ vnitate pacis est correctũ: nõ i sacramen tis q̃ vbicũq; sunt ipsa ve ra sunt: ⁊ cũ ipsi expedire videt̃ eccl̃ie: vt ꝓpositi eaꝝ venientes ad catholicam societatẽ honores suos ibi nõ admistrẽt: non eis tñ ipsa ordinatiõis sacr͂a de trahũtur sꝫ ibi remanẽt ẽt sup eos. ℭ Iđõq; non eis impositio man⁹[c] imponit̃: ne nõ hoi sꝫ ipsi sacr͂o fiat iniuria: ⁊ infra. sicut aũt ẽ in baptismo qꝺ ꝑ eos dari possit: sic in ordinatõe ius dandi[d] est. vtrũq; q̃dem ad perniciẽ suã q̃diu chari tatẽ nõ hñt vnitat̃. ℭ Sꝫ tñ aliud ẽ ꝓrsus nõ habe re: aliud ꝑnitiose hr̃e: alid[e] salubriter hr̃e: q̃cquid nõ habet̃: dandũ est cũ op⁹ ẽ dari. qꝺ vero ꝑnitiose ha bet̃ ꝑ correptionẽ depulsa pernicie agendũ est: vt sa lubriter hẽat̃. ℭ Qꝺ ⁊ si laicus alicui pereũti nec̃i tate[f] cõpulsus baptisma ꝺ derit qꝺ cũ ipse acceperit: q̃no dãdũ eẽt addidicit ne scio[g] an q̃sq̃ dixerit pie eẽ repetẽdũ. nulla eni cogen te necessitate si fiat ei alie ni muneris vsurpatio est.

Si aũt necessitas vrgeat: aut nullũ aut veniale deli ctũ[h] est. Sed si nulla neces sitate vsurpetur: ⁊ a quoli bet cuilibet det̃: qꝺ datuꝫ fuerit nõ põt dici nõ datũ q̃uis recte dici possit illi cite datũ. ℭ Illicitã ergo vsurpationẽ corrigit remi niscentꝭ ⁊ penitentꝭ affectus qꝺ si nõ correxerit: mane bit ad penã vsurpationis qꝺ datũ est vel ei⁹ q licite dedit: vel ei⁹ q illicite acce pit: nõ tñ pro nõ dato hẽ bit[i]. Si enim aliq̃ furtiꝫ ⁊ extraordinarie nõ i mone tis[k] publicis aurũ vel ar gentũ percuciẽdo signaue rit: cum fuerit deprehen sum: nõne illis punitis[l] vl' indulgẽtia libertatꝭ cogni tũ regale signũ thesauris regalibus ꝯgreget̃. ℭ Et paulopost: si forte militie characterem i corpore suo non militans pauidus ex horruit[m]: ⁊ ad clementiaꝫ imperatoris confugerit: ⁊ impetrata venia militare iam ceperit: nunquid ho mine liberato atq; corre cto character ille' repetit̃: an non potius agnitus ap probatur: an forte minus haberent sacramenta chri stiana quam corporal' hec nota: cum videamus nec apostatas carere baptisma te: quibus vtiq; per peni tentiam redeuntibus non restituitur: ⁊ ideo amitti non posse iudicatur.

ℭ De his[n] qui ab eccle sie catholice vnitate sepa rati sunt nulla iam questio est: quin habeant ⁊ dare

repa. qꝺ aũt. in ñ. k ℭ In monetis. i. si gnis vel sigillis numismatib⁹. vl' instrumẽt} monetam cudendi.
l ℭ Punitis. isti varijs penis puniuntur. C. de fal. mo. per totum. parcitur tamen illi qui formauit. si anteq; si gnum impri mat penitet. ff. ad. l. cor. de fal. qui fal sum ⁊c̃.
m ℭ Exhor ruit. q forte fugit ꝟ bello publico. ⁊ ita infamis effe ct⁹ est. vj. q. j. infames. ⁊ ħ intelligitur ꝟ militibus ill' qui iurauert se mortẽ non euitaturos ꝓ republica. ⁊ isti habebãt stigmata vel alia signa de aliquo colo re. de quibus dictuꝫ est mi lites nostros arma scire vo lumus nõ le ges. C. de iu. deli. sancim⁹ vel sensus est huius littere. ꝙ si aliquis preter auctẽꝫ principis ad eptus est mi litie cingu lum ⁊ post re conciliat̃ ipsi principi. erit ne iterandus character. q̃. si dicat non.
n ℭ De his. repetit que iam di cta sunt. du bitatur hic fo re. ꝙ. sed non est dubitan dum. q2 non est.

a ℂ Ex his. infert ex precedenti ca. ꝙ sacra vera sunt apud hereticos indistincte vsqꝫ ad §. opponit. ⁊ ibi obijcit aug. put ipse itelligit aug. dicere vsqꝫ ad. §. sed ne. ibi ponit vnaꝫ solutionē vsqꝫ ad. §. Quis. ibi ponit aliā bonam ⁊ catholicā. ad quaꝫ ꝓbandam inducit quattuor exempla. q̄ notabo in littera.

b ℂ Perimant. illa. i. eorū abusio. ab isto loco dicit io. sa. ꝙ verba sūt augu. vsqꝫ ad. § opponit. h. ꝫ imo gratiani vt in notula hic apparet. j. eo.

c ℂ Crassus. iste dictator fuit cōtēporane⁹ iulio cesari ⁊ pompeio ⁊ a parthis auro fer uenti interfectus est.

d ℂ Aurū. cuius opere vel cōsilio furtum cōmittitur. tenetur. ff. de condi. fur. proinde. Est auteꝫ differentia inter furem ⁊ communicatoreꝫ q₂ communicator manifestus esse non potest. ff. de fur. is qui openi.

e ℂ Furti. videtur ergo ꝙ tenetur q se purgare de ꝯscientia. arg. insti. de obli. que ex delic. § . sꝫ he actiones. C. de fur. ciuile. ar. j. q. iiij. q₂ presulatus. cum suis ꝯcor. ⁊ ita est arg. ꝙ quis pōt ⁊ tenetur iudicare furtū. arg. ex̄ de fur. g cum sure. cū ꝯcor. ibi positis. ar. ꝫ. ff. de ꝯdi. ob tur. cām. item ⁊ si obstuprū. §. xl. ⁊. ff. de prescripti. ꝟ. solet. Nam in vtraqꝫ dicitur. ꝙ licite possum accipere pecuniā a dn̄o. vt servum iudicem fugitiuū. io. So. in casu isto vero detur posse dici ꝙ sꝫ canones nō est licitū accipere secus sm̄ leges. b.

possint sacramēta. sed ꝑniciose se hn̄t ꝑniciosequꝫ tradūt qui extra vinculū pacis sūt neutri sacro iniuria facienda est: ⁊ infra. sicut nō recte hꝫ: qui ab vnitate recedit: sed tn̄ habet ⁊ ideo redeunti nō reddit: sic etiam nō recte dat q ab vnitate discedit: sed tamē dat quod accepit ⁊ ideo qḋ accepit ab eo veniēti ad vnitatem nō iterat. ⁊ infra. sicut redeūti non datur qḋ ⁊ foris habebat: sic veniēti repetēdū nō est qḋ foris acceperat vnde ꝯñr intelligitur ꝑuersitatem hominuꝫ esse corrigendam: sanctitatem autē sacramentorū in nullo ꝑuerso esse violandā ℂ Constat eni eā in ꝑuersis hominib⁹ ⁊ sceleratis siue in eis q intus sunt siue in eis qui foris sunt impollutā atqꝫ inuiolabilem ꝑmanere: ⁊ ꝙ dicunt eam mali polluere: q̄ntū i ipsis ⁊ dicuntur: cū illa ipolluta ꝑmaneat: sed in bonis ꝑmanet ad ꝑmiū: in malis ꝑmanet ad iudiciū: ⁊ ifra. q̄uo catholici nō clarificāt dn̄m: qui sacramenta eius tam debita veneratione ꝓsequūtur: vt etiam si ab indignis tractata fuerit vel sua ꝑuersitate dānatis: illa in temerata sanctitate permanere demonstrantur. ℂ Ex his[a] verbis augustini ꝯstat in oībus tā apostatis q̄ hereticis vel dānatis ꝑmanere xp̄i sacramenta vera q̄ntū ad se ⁊ ad sctā. ⁊ nisi pnīa vel indulgētia sbuentū fuerit: ad dānationē vsurpatoris ꝑueniēt vl' habentis vel dātis vel accipientis. ℂ Quid ḡ ꝓdest: ꝙ vera ⁊ sancta sunt cū vsurpatores suos eque ꝑimāt[b] ac si essent mala ⁊ noxia. ℂ Crassus[c] aurū sitiuit aurū bibit: eque perijt ꝟo auro sicut vero veneno. J ꝁ. Aurū[d] eque verū est in arca furis sicut in thesauris regis. sed a fure q₂ illicite habetur. illicite dat vel accipit: a rege āt licite hꝫ licite dat ⁊ accipit. ℂ Jō ipe fur ⁊ cōicator furti: nisi fō te de ꝯscia furti[e]: se purgauerit perhibet[f] gelasius ad anastasiū impatorē vterqꝫ iuste ⁊ digne damnabitur. Opponitur[g] aūt huic sententie[h] augustini: ptās dandi baptismū: ⁊ ius ꝯsecrādi dn̄icū corpus: ⁊ largiendi sacros ordīes: plurimū inter se differūt. suspenso eni vel deposito sacerdote nulla ei relinquitur potestas sacrificādi. ℂ Sacrꝫ tū baptismi ñ solū a sacerdote ꝺposito vl' laico catholico: veniētiā ab heretico vl' pagāo si mīstratū fuerit nulla reiteratiōe violabit nulla āt rō sinit: vt iter sacerdotes hēant q ꝺ māib⁹ laici vel pagani oleū sacre

f ℂ Perhibet. h apparet potius hec eē verba gratiani q̄ aug.

g ℂ Opponitur. hꝫ modo procedit i hoc. §. j. pōit obiectionē suam ꝫ augu. quā tangit vsqꝫ ad. §. sꝫ ne ibi ponit q̄ndā solutionē suā q̄ protenditur vsqꝫ ad §. Quis. ⁊ ce tera. ibi autē ponit aliam q̄ magis cōmunis est. ad quā ꝓbandā īducit q̄druplex exemplū primum ibi. ipsa enim. se cundum ibi. item dn̄s in patria ⁊c. tertium ibi. vt plane. quartum de decem virginibus. quod incipit ibi. sic ⁊ omnes ⁊c. vltimo conclu dit ab illo loco sciendum vero. ⁊ ad probandam conclusionem suam inducit. c. per esaiam.

h ℂ Sententie. precedēns vbi dic. ꝙ vera ꝙ ante confirmationem datur. ⁊ ita videtur parificare ordinem ⁊ baptismum.

a ¶ Consequenter. noli reprehēdere h magistrū. nā opponendo dicit hoc vt patet ex solutionibus sequentibus maxime ex secunda
b ¶ Potestas. i. executio ptātis. ⁊ sic veruz dicit. aīs mētit. nam ptās sacerdotalis. i. ordo sacerdotalis i eo remanet. s. e. q. sigl p igno. s. e. §. ecce qū. ī. de 9se. di. iiij. q̄s apo. ī. de 9se. di. iiij. a q̄dā.
c ¶ Ptātez nō bene argumētatur. qꝛ si nocet ptās sacerdotal' ordinē vel sacmentū. nec h nec ibi amisit ptatē sꝫ executionē. ⁊ h ⁊ ibi amisit.
d ¶ Largiendi. sed cuz hereticus pcilus posset cōferre tam baptisma q̄ ordinē q̄ specialitas erit i baptismo. dico q in casu necessitatis nō peccat baptiȥans qđ nun q̄ est in collatione ordinū.
e ¶ Sꝫ ne. hoc dicit gratian⁹ ac si augu. intellexisset ius dandi habet. i. executionem et ita soluit.
f ¶ Unitatem. hic tangit gratian⁹ opinionē io. fa. dicentis q qui recipit vltimam manus impositionem in ecclesia ⁊c. hec opinio videtur expresse 9firmari. extra d scisma. c. j. sed expresse reprobatur. ix. q. j. ordinationes.
g ¶ Sacramento tenus. i. qꝛ si ordinant 9ferunt ordines. sꝫ non debeant. hoc est qđ sequitur sine effectu ⁊c.
h ¶ Dissoluunt. xxvj. q. vij. c. ij.
i ¶ Chalcedonensi. s. e. q. c. siquis epūs.
k ¶ Etiam innocētio. s. e. ventum.
l ¶ Quāuis. solu. vera est quā ⁊. s. tetigit. ⁊ que recitat ix. q. j. in pncipio.
m ¶ Bis. quantum ad pmam vel quantum ad secundam p ut videbatur duobus discipulis i castellum emaus ioan. 13. euntibus sed quare dicit in carne. cuꝫ etiam modo sit dominus in carne. sed dicunt quidam in carne. scilꝫ mortali. sꝫ male. nā in carne mōtali semel tm̄ trāsfiguratus est p⁹ passionē vo etiā semel. ⁊ iō pōt dici cū esset in carne. i. inter carnales. vbi carnē assumpsit vl' potest intelligi in carne. s. mortali ⁊ sic fiet ibi punctus. bis trāsfiguratus est cum esset in carne. id est vna transfiguratione. scilicet in monte thabor. in altera post resurrectionem in specie. scilꝫ cet peregrinus apparens. mat. 17. mar. 9. luce. 9. luce. 14.
n ¶ Sol. scilicet christus. ⁊ hoc est primum exemplum.
o ¶ Apparuit mirabilis. coram iacobo ⁊ ioanne in monte thabor.

inio execrāde vnctōis assumāt. Nō g̃ 9nr^a colligitur. vt si recedētib⁹ a fide tus baptiȥādi reliquit: ptās^b ēt distribuēdi sacros ordines eis relinq̄t: q̄uis vtrūq₃ a 9secratōe pcipiat. Deg̃dat⁹ ei eps ptātē^c largiēdi^d sacros ordies nō h₃: facultatē tñ baptiȥādi nō amisit. Sꝫ ne^e augustinū i hac snīa penit⁹ reprobem⁹: itelligam⁹ aliud eē ptātē distribuēdi ordies sacros: aliō eē executionē illi⁹ ptātis: g intra vnitatē^f catholice ecclie 9stituti sacerdotalez vel epalē vnctionē accipiunt: offm̄ ⁊ executionē sui officij ex 9secratiōe adipiscūtur. ¶ Recedētes vero ab integritate fidei^g ptātez acceptā sacrōten⁹^g retinēt: effectu sue ptāt penit⁹ puātur: sicut 9iugati abinuicez discedētes 9iugium semel initū ñ dissoluūt^h: ab ope tñ 9iugali iueniunt alieni. ¶ De his g̃ g accepta sacerdotali ptāte ab vnitate catholice ecclie recedūt: loqtur augustin⁹ nō de illis g in scismate vel in heresi positi sacerdotalē vnctōez accipiūt: alioqn esset 9trari⁹ chalcedonēsi^i 9cilio: in q̄ ordiati a symōiacis i nullo pficere iudicant: ēt^k innocētio: q ordia os a ceteris hereticis p prauā man⁹ impositionē solā dānationem ⁊ capitis vulnus assecutos testatur. Quāuis^l possit gnāl'r dici sacramēta q̄ apud hereticos nō aliter q̄ in ecclia dei celebrāt: vera ⁊ rata esse q̄tū ad se: falsa vo ⁊ iania q̄tū ad effectū: ⁊ in his a qbus male tractat: ⁊ illis a qb⁹ male suscipiunt. ¶ Nec mir: ipa eni salus nr̄a buccellaz iude dedit: statī cum buccella nō bon⁹ sꝫ malign⁹ spūs itrauit: q̄re nō qꝛ bon⁹ nō daret bonū sꝫ qꝛ mal⁹ male accepit bonū. Sic quod bonū effectū bonū nō habuit: qꝛ vbi illud faceret ñ iuēit. Itē. Dñs i patria sua psens ⁊ ver⁹ affuit nō p malū mistrū sꝫ p seipm: nihil potuit: qꝛ fidē nō iuenit: p pfidia alioꝝ nō caruit sua vītate: sꝫ effect⁹ boni virtute. ¶ Qđ vt planic in oibus sacramētis oñderet bis^m est trāsfigurat⁹ cū eēt i carne. In vna trāsfiguratiōe sol^n appuit^o mirabilis: vt fides credētiuz augeret ad 9templādā celestē gliam sup se eleuataz. In altera vt pegrin⁹ icogscibilis de se dubitātibus ire longi⁹ se finxit: ⁊ ne ag̃scerent oculos eoꝝ tenuit. ad qd alliud: nisi vt qꝛ p fidē nō erat i cordib⁹ eoꝝ: longius se ab eis recedere oñderet: ⁊ qꝛ ipm nō credebāt esse quod erat videbāt.

a ¶ Alium. id est alterius mundi.
b ¶ Sonans. quia se ipsum constringit. alij sonum prestans.
c ¶ Charitas. s. e. q. vide.
jeac. 2. mat. 25. d ¶ Cecus. si cecum conetur ducere secum. In foueam ductor primum cadit inde secutor.
e ¶ Ne in eis. existendo in heresi. vel quo ad effectum. nisi in causa necessitatis. vel ignoranter. s. e. q. superuenien te.
f ¶ Innocentius. s. e. q. qui perfectionem. j. e. q. vij. item innocentius. quod pro remedio.
g ¶ Sacrificia. vt dicitur. s. e. q. §. sed hoc. s. e. illi. nos dicimus. z. c. si gs inquit.
h ¶ Non christum. s. di. xlix. sacerdotes. j. ea. q. iij saluator.
i Per esaiam. Causus primo ponuntur verba prophete. Secundo dicit augustinus quod vbicunque malus

rēt eū aliū^a q̄ꝫ erat. ¶ Ecce in vtraqꝫ visiōe sua erat priua ꝛ veritas: sed i vna exercebat fides vt magis crederēt q̄ꝫ credebāt: in altera tenebat icredulitas: ne ēt agnosceret qđ videbāt. Sacramētū ḡ corporis ꝛ sanguinis sui alijs ē ad salutē: alijs ē ad iudiciū. fides ēt q̄ꝫuis sit vera: tñ sine opib⁹ mortua ē. Sic ꝛ oēs decē virgies eq̄liter erāt virgies: sꝫ ex eis gnqꝫ erāt fatue ꝛ gnqꝫ prudentes eq̄ erat virginitaš veritas: sꝫ p eiusdē v̄ginitaš i tētiōe nō oibus eq̄ meriti idētitas. Sic ēt est es sonās^b aut cymbalū tiniens martyriuꝫ vel elemosyna quā nescit charitas^c dat intelligi q̄ de⁹ nō merita psonaꝝ ꝯsiderat sꝫ officia sacerdotū ignis ille visibilis. Si vo cecus ceco^d lucerne ministret veritatē: neuter tñ ideo magis suā illūinat cecitatē: sic ꝛ malus ministrat malo vera sacra: sed non ideo dona spūalia: q̄ malꝰ coꝝ meritꝫ spūsscūs impedit: ne in eis^e qđ suū ē operet inde innocētius^f cū hereticoꝝ baptisma ꝯcedat eē ratū: nō tñ ex illo baptismate ꝯcedit haberi spūsctm̄. Et leo hos q formā baptismatis acceperūt ñ sinit rebaptiçari: sꝫ iubet spūsscm̄ quē ab hereticis nemo accipit: p ei⁹ inuocationē ꝛ manus ipositionē a catholicis sacerdotib⁹ ꝯseq. Sciēdū vo ē q̄ sacra hereticoꝝ dicunt irrita vel dānāda falsa ꝛ inania: nō q̄ꝫ ad se cū sint scā ꝛ va ēt ab heretico celebrata: sꝫ q̄ cū illicite dātib⁹ pfidis sint ad iudiciū: illicite ab eis accipiētib⁹ nō ꝯferūt spūscm̄. Irrita ꝛ nō vera dicūt: q̄ qđ

ꝓmittūt ꝛ ꝯferre credunt nō tribuūt ꝛ iō dānanda vt ea dari vel recipi ab hereticis nō approbent sꝫ interdicant. nō eni q̄ꝫ ad se polluta sūt q̄ꝫuis ab hereticis pollui dicant. vñ gregori⁹ cōionē arrij vocat execrationē: ꝛ inocēti⁹ vocat bonosij ordinationē dānationē: nō q̄ ita in se sint: sꝫ q̄ male dātib⁹ vel accipiētib⁹ id efficiūt. Sic ēt hieronym⁹ in osee: sacrificia^g coꝝ panē luctus vocat: nō q̄ꝫtū^h ad se: sꝫ q̄ꝫtū ad effectū: qđ ipemet ondit subiūgens: gcūqꝫ comederit ex eo ꝯtamiabitur: q̄ sibi ad iudiciū sumet. Hic ēt augu. li. ij. ꝯtra eplam parmeniani. Sacramēta q̄ꝫuis obsint idigne tractantib⁹: prosunt tñ digne sumētibus.

P Er esaiā^i dominus dicit: facinorosus qui sacrificat mihi vitulū^k quasi canē occidat: ꝛ q coquit^l simulaginē quasi sanguinē porcinū: ꝛ qui offert thus in memoriam q̄si blasphemus. Quilibet vbilibet offert sacrificiū tali corde vel factis vt hinc mereatur^m audireⁿ perniciem sibi ifert nō illis^o bonis qui accipiūt ab eis sacramēta eadē: qui fm prophetā ezechielē ab eis gemūt ꝛ merēt peccata ꝛ iniquitates que sunt i medio coꝝ: q̄ꝫuis inde se nō corporalier separēt ꝛ ifra. Sacrificia ipiorum eis obeſt q offerūt impie. nam vnū atqꝫ idē est sacrificiū propter nomen domini quod ibi inuocatur: ꝛ semp est sanctum ꝛ tale cuiqꝫ fit: q̄li corde ad accipiēdū accesserit q eni māducat ꝛ bibit idigne: iudiciū sibi māducat ꝛ bibit. Non alijs^p:

offert sacrificium sibi pernicem irrogat non digne sumenti. Tertio dicitur quod spiritussanctus disciplinę effugiet fictum. nam per eum non operatur remissionem peccatorum. sed p officium operatur. ꝛ de malis toleratis intelligitur quod hic dicitur.
k ¶ Vitulum. talis est. ꝛ ita augustinus. qsi ꝛc.
l ¶ Coquit. alias colit. id est in cultu quasi colende in sacrificio offert et est simillago flos farine. de qua fiebat panis propositionis.
m ¶ Mereatur. quod dicit propheta.
n ¶ Audire. scilicet sibi dictum ꝛc.
o ¶ Non illis bonis accipientib⁹ ab eis sacramenta.
p ¶ Non alijs. argu. g de vno ꝛc. vt distin. xlv. disciplina. ibi i meus non ē. argumen. contra j. xxiij. q. iiij. forte.

a Constat. superius introduxit magister multa capitula per que ostendit de hereticis et symoniacis idem esse ex quibus infert conclusionem suam in isto. §. Sed sive conclusioni obijcit statim dupliciter ibi. sed obijcitur. et ibi immo.

b Sed obijcitur. ad hoc quod dixit de symoniacis locum habere quod de alijs hereticis dicitur.

c Hoc solum. quod non est in ordinatione hereticorum.

d Reputetur. verum est quantum ad characterem.

e Baptiçandis. consignandis. id est chrismandis. idem est in quolibet sacramento. extra de si. cum in ecclesie.

f Prefigant. sic. j. x. q. vlt. nec numerus. secundum quod ibi est in littera nummus est simile alias si est numerus non est simile.

g Renascentes. id est renasci volentes voluntate sua vel parentum.

h Exigere. aliquid tamen sponte oblatum recipi potest. vt. s. distinctione. xviij. de eulogijs.

i Moliantur. sed quid si sacerdos nullo modo vult baptiçare. nisi ei detur pecunia dicunt quidam quod si baptiçandus est adultus. nihil ei debet dare. quia sola fides ei sufficit. de conse. disti. iiij. baptismi. vel ipsemet baptiçet se. argu. ff. de adopti. si consul. argu. contra. extra de baptismo et eius effectu debitum. Joan. Sed certe si in necessitate tali aliquis seipsum baptiçet non est tamen baptiçatus. licet ad patriam si decederet conuolaret. vt dicit decre. illa de bitum. Si est puer baptiçet eum offerens vel pater. sed si illi etiam ita debiles sunt vel nesciunt formam baptismi. vel nullus est alius qui baptiçet in necessitate non ideo danda est pecunia et committenda symonia potius permittatur mori sine baptismo. argu. hic. et. j. eo. placuit. ego tamen certe potius darem pecuniam quam eum sic dimitterem mori et bene. licet si deberem facere. argum. hic. j. eo. placuit.

k Correxerunt. relinquendo honorem et perpetue penitendo. vt. j. e. q. siquis neque. Joannes.

l Nullus episcopus. aut diaconus. j. de conse. distin. ij. peruenit. §. ibi dicitur quod presbyter dare debet eucharistiam. sed hoc in necessitate. xciij. di. diacones. et c. presente. h.

sed sibi. et infra. Hoc pene in omnibus talibus questionibus intelligendum esse admonemus quia licet omnia sacramenta obsint indigne tractantibus: prosunt tamen per eos digne sumentibus. et infra. Spiritussanctus in ecclesie preposito vel ministro sic inest: vt si fictus non est: operetur per eum et eius mercedem in salutem sempiternam et eorum etiam regenerationem vel edificationem qui per eum siue consecrantur siue euangeliçantur. Si autem fictus est quamquam verissime scriptum est spiritussanctus disciplinae effugiet fictum: deest quidem saluti eius et aufert se a cogitationibus eius que sunt sine intellectu mysterium tamen eius non deest quod per eum salutem operatur aliorum. Constat ergo vt innocentius ait de ceteris hereticis ordinatis a symoniacis per prauam manus symoniace impositionem vulneratum habere caput. Sed obijcitur quod in ordinatione symoniacorum hoc solum reprehensibile inueniatur quod gratia spiritussancti sub precio redigi putetur. aliorsum autem in omnibus integra forma sacramentorum seruetur. Cum ergo illicita sacramenti vsurpatio per penitentiam correcta fuerit: vt gratia spiritussancti gratuita et non venalis existimetur: integer debet adesse vnctionis effectus immo etiam si non sequatur penitentia licet symoniace: tamen reuera consecratus reputetur. Sicut illi qui quondam non nisi precio dato ad sacri baptismi regenerationem nec ad sancte communionis participationem admittebant: licet symoniace: tamen non ideo minus baptiçati vel sacre communionis participes reputati sunt sed hoc tamen sacris canonibus constitutum est: ne de cetero sacra christi symoniace distribuantur. Unde gelasius. A baptiçandis vel consignandis precium non exigatur.

Baptiçandis consignandisque fidelibus sacerdotes precia nulla prefigant: nec illationibus quibuslibet imposi tis exagitare cupiant renascentes: quoniam quod gratis accepimus gratis dare mandamur: et ideo nihil a predictis prorsus exigere moliantur: quo vel paupertate cogente deterriti vel indignatione reuocati redemptionis sue causas iure despiciant: certum habentes quod qui prohibita deprehensi fuerint admisisse vel commissa non potius sua sponte correxerint periculum subeant proprij honoris.

Item de sexta synodo. A percipiente gratiam communionis precium exigi non debet.

Nullus episcopus aut presbyter aut diaconus: qui sacram dispensat

mat. ro.

e ℂ Exigat.cum effectu.vel etiā ipse conᷓ/ius puniendus est in detestationez criminis ṽ.c.qui studet.argu. vj.q.j.§. verum.argu. xlvij.distinc.quoniam.h.

b Q Uicquid.nō ɔtingiū non esse de his sacramentis q̄ consolationē celestis gratie tribuūt.⁊ ideo in ipso posse preciuz interuenire. xxxij.q.ij.honorantur.cetera ita sacre rei tenent significationez vt ⁊ eius pariter habeant virtutē.Jsto solam significationem cetera verbo.sz istud ex consensu perficit cetera a iure canonum initium habuerunt.hoc a iure naturali initiuz habuit. ex͂ de biga.d bitum. Jlla autem nō est ratio sufficiens q̄ pecunia interueniat quia in eo non confertur gratia. quia nec in sepultura nec in funeratione gratia confertur.est tamen symonia. xlij. q.ij.questa.immo dicit lex matrimonia non debent venalia.ff.de do.inter vi.⁊ vxo.l.ij.⁊ dic q̄ licet queratur in matrimonio q̄ntū detur pro dote.hoc nō est symonia. ar. de ɔse. di.j.nemo.nam episcopus non ɔsecrat ecclesiam nisi dos fuerit ei assignata. vt ibi dicit. ⁊ tñ illud nō est symonia.j.c.q.ij.placuit.

c ℂ Jnuisibilis.idest sacramentum.in quo gratia inuisibilis continetur p̄ significationē.

d ℂ Questibus.a quero queris.non a q̄ror quereris.

e ℂ Excommunicationi.i.suspensioni.xxxij.di. eos.nota episcopum suspendendum eē quia non corrigit subditum.

mat.10.

cōionē:a pcipiēte grāz cōmunionis aliqd p̄ciū exigat[a]neq3 eni vēdit grā neq3 p p̄cio grām spūsci damus:s3 dignis muneribus sine defraudatiōe pticipare ɔcedimus. Siqs vo eorꝫ q ɔnūerant in clero:ab eo cui sacrā cōionē dispēsat: aliqd p̄ciū exegerit:depōatur sicut imitator simōiace fraudis. Jtez ex ɔcil. toletano.xj. Munera inuisibilis grē questibus nō sūt ɔstāda.

Q Uicqd[b]inuisibilis[c] grā ɔsolatiōe tribuit:nūq3 q̄stibus[d] vl̄ quibuslibz p̄miis venūdari penitus dz dicente dño: qd gratis accepistis gratis date Et ideo qcūq3 deinceps i ecclīastico ordine ɔstitut9 aut p baptiçādis ɔsignandisq3 fidelibus p chrisinate vel pmotiōibus graduū precia qlibet vl̄ premia nisi voluntarie oblata p hmōi ābitōe susceperit:eqdē si sciente loci epo tale quicq3 a subditis ppetratū fuerit:idē eps duobus mēsibus excōicatiōi[e]subiaceat. p eo q̄ i sci entia mala ɔterit ⁊ correptionē necessariaz nō acqsiuit. Sin aūt suoꝝ ɔspiaz eodē nesciēte qcq3 de supdictis capitulis accipiēdū sibi eē crediderit[f].si p̄sbyter[g]sit q̄ttuor mēsiū excōicatiōe plectat : si diacon9 triū.subdiacon9 vl̄ clicus his cupiditatibus seruiēs.p arbitrio cōpetētū[h] pena ⁊ debita excōicatiōe plectēdus est. Jtē ex ɔcil.carthaginēsi.iiij. Nihil a sacerdotibus exigat pro balsamo qd i chrismate ponit.

P Lacuit[l] vt nullus epo ruz pro modico balsamo: qd bñdictū p baptismi sacramēto p ecclias dat : q2 singuli tremissem[m] p ipso exigere solēt:aliqd vlterius exigāt:ne forte qd p salute aiaꝝ p inuocationē spūs sci ɔsecratur. sicut simon mag9 donū dei pecūia voluit emere: ita nos venundātes dānabiliter venūdemur. Jtē ex eodē. Non est aliquid exigendum ab his : qui infantes suos ad baptiçandum adducunt.

f ℂ Crediderit.i.ad h̄ vl̄ occultet illos crim. g ℂ Si presbyter.hāc leuem penā antiqui tus sustinuit.ex posterioribus autem decretis pro hmōi sui honoris periculo subsunt. ⁊ no ta infamie percelluntur.vt.s.c.q.baptiçādis ⁊.j.q.iij.c.xl.

h ℂ Excōicatione. hic grauius punitur sacerdos q̄ episcopus. argu.s. xl.di. homo. sed hic presbyter in duobus deliquit. ⁊ quia commit. ⁊ quia symoniam committit episcopus tñ in negligentia. ⁊ q̄ dicit quatuor mensium excommunicatiōe hec pena non excedit depositionem alij intelligunt hoc c. tñ de negligente non de committente sed huic intellectui obuiat illud accipiendum. ⁊ illud cupiditatibus. sz es audi hoc per illud.extra d simo. nemo scilicet cum quis celat crimen alterius pro pecunia.argu. s.c.ibi contererit. sed dic q̄ maior pena est episcopo cessare per duos menses q̄ presbytero per quattuor.

i ℂ Clericus.⁊ s̄m hoc clericus in minoribus ordinibus potest esse prelatus.

k ℂ Cōpetētū.depositōis.j.c.q.iij.c.vltimo. nam

l P Lacuit.vt balsamo.i. chrismatis . nam post ɔsecrationes chrisma est chrisma q̄ vēdi nō pōt.nec etā in necessitate.cū sit sacramētum.j.q.j.multi.⁊.j.q.iij.sigs p̄bēdas.

m ℂ Tremissem.tertia pars solidi est tremissis. de hoc tremisse habes.C. de veste militi.fortissimis ⁊ inde dicitur tremissis s̄m illud orum quasi ter missus solidum constituat.

a Placuit.eoꝝ.ar.ꝙ in eadē sit pditione. ⁊ q dāni cām vel occasionē dat. dānuꝫ dedisse vr̄.j.xxiij.q.v.ꝺ occidēdis.⁊.c.cū hō ꝫ.xxvj.q.vj.si pſbr.j.vij.q.ij si tu abstines.ꝺ di.lv.siqs absciderit.j.xvij.q.ii ij.diffiniuit. ꝺ.l.di. studeat.j.xvj.q.j. decie.lo.So. hīc itelligēduz ē de cā pria maxime cuz malo zelo ca uſā vel occasionē pſtant .h. b ¶ Perditio.nihil ei iterest an oc cidat qs .an cām mortis pbeat.ff.ad.l cor.de sic. nihil.vū si pſtito ipunitatis sacro seruos fugientes ad eccliaz sacerdos nō reddiderit.⁊ postea fugerint. fugā eoꝝ a sacerdote q̄renda ē.vt.j.xvij.q.iiij. diffiniuit.genim occasionem damni ⁊c.ff. ad.l.agl.q occidit.§.vl.lo.

c ¶ Regrat nō p loco et tpib⁹ illicita cōcedunt q simpliciter licita sūt.vt.xx vij.q.j. necꝫ

Placuit a vt vnusqsqꝫ epūs p ecclias suas hō faciat: vt hi q ifantes suos ad baptismū offerūt siqd volūtarie p suo voto offerūt ab eis suscipiat. Si vō p necessitatē paupertatꝫ aliqd nō habeāt qd offerāt: nullū eis pign⁹ violent tollat a clericis. Nam multi pauperes hō timētes filios suos a baptismo retrahūt. Quidā forte dū differunt si sine gr̄a baptismi ꝺ hac vita recesserint: necesse est vt ab illis eoꝝ pditio b reqrat c q̄rū spolia ptimescētes a baptismi gr̄a se subtraxerūt. Itē ex ↄcil.cliberi.

Qui baptizat nullos num mos i cōchā mittere cogat.

Emendari d pla tur. cuit vt q baptizant vt fieri solebat: nūmos i conchā ñ mittāt: ne sacerdos e qd gratꝫ accepit pcio distrahere videat: neqꝫ ei pedes eoꝝ lauādi f sūt a sacerdotib⁹ vel clericis. Itē ex cōcil.triburiēsi. Pro pcepti one baptismi vel chrysmatis nō aliqd exigi nō ꝺꝫ.

Dictū ē solere i qbusdā locis p perceptiōe chrysmatꝫ nūmos dari. similiter p baptismo ⁊ cōione. hō simoniace heresē cē detestata ē scā synodus: ⁊ anathematizauit ⁊ vt ꝺcetero nec p ordinatiōe nec p chrysmate vel baptismo vel p balsamo nec p sepultura vl' cōione qcꝫ exigat: statuit. Sꝫ gratꝫ dona christi gratuita dispēsatiōe donētur. Itēꝫ ex cōcil. cabilonēsi. Nec p dedicādis basilicis vel p sacris ecclie cōferēdis aliqd exigi debet.

Statuim⁹ g vt sic p dedicādis basilicis ⁊ dādis ordinib⁹ nihil accipiēdū ē: ita ēt p balsamo vel p luiarib⁹ emendis nihil presbr̄i chrysma accepturi dēt. Epi itaqꝫ ꝺ facltatib⁹ ec.balsamū emāt ⁊ luminaria singuli i ec. suis. Sic i q hō sacra lꝫ simoniace ministrēt tñ effectū bñdictiōis ↄferūt: accipiēti: sic ⁊ sacerdotalis vnctio lꝫ simoniace mistret: suo tñ nō dꝫ carere effectu. sed sic supra dictū ē.illa sacra sūt necessitatis: hec dignitatꝫ: ⁊ iō p uilegia illoꝝ nō pñt generare cōem legē istoꝝ. hñt q simoniaci vulneratū caput p simoniace man⁹ pra

ne temporis reprobari.⁊ ne malignandi occasionem inducat licet enim nūmos in concham mittere opus pietatis sit.tempore tamen suscipiendi baptismi simonie suspicionem inducit ar.est.ff.ad.l.iul. de ambitu.l. vna in fi.adeo vt si etiam sub alio pretextu tempore prohibito detur presumptio symonie non euanescat. argu.lvij. dist. siquis in egritudine. viij. q.ij.c.j.

e ¶ Ne sacerdos. arg. non soluz ab stinenduz eē a malis. sed etiam ab omni specie mali.argu.ꝺ.liij.dist. generalis.

f ¶ Lauandi sunt. quia mediolanenses primo a qua consecrata pueroruz pedes lauant. ⁊ postea baptizāt ⁊ non peccant.quia auctoritate ambrosij hoc faciunt. quia qui est mundus totus. ñ idiget nisi vt pedes lauet. tamen in illa auctoritate intelligunt pedes. idē affect⁹.s.vt habeāt cor purū iuxta illō.q̄ꝫ speciosi pedes euan.pacē ⁊c.

d Emēdari.ñ mittāt p̄sumit.(viduas.) enim simoni a similis p̄sumptio ē ex tēpore vel loco.j.xxxj.q.j.relatū.ꝺ.di.lxxxj.i oi bus.j.viij.q.iij.c.j.⁊.ij.ꝺ.di.lvij.siqs in egritudine.j.xviij.q.vj.eleutheri⁹.ꝫ.ex.de si.cū sit id.j.e.q.ij.placuit.So.exaudi.hoc de nūmis.exactis.nā ſpōte oblatos accipere possū ar.j.c.proxi.Alij dicunt hoc vitandum p pter speciem mali.argu.ex de transac. constitutus.ff.ad.l.iul.de ambitu.l.j.vbi dicitur ꝙ accusatus non debet intrare domum iudicis hic argue.opus per se laudabile ratio

g Dictum est.

Statuim⁹.lūinarib⁹.ēt i ↄficiēdo chrysma necessarijs fraudē remouet.nō p tēpore ēt luminū preciū interdictū.ex.e. alex. iij.di.his sane.h.satis dicit.ex ꝺ si.non satis ⁊.c.cū in ec.

i ¶ Sicut accipit hō finē altercatio grani.q̄ quādoqꝫ simoniacos cōparat hereticis.qñqꝫ nō.vt.ꝺ.e.§.qꝫ q ⁊.§.se.

k ¶ Nec sacramēta.s.baptis

ma ꝛ chrisma.

a Statuim⁹.idē dr̄ hic qd̄ in.§.nisi.q2. sb iungit gd iuris sit cū sic vel sic ordinat̄.

b Simoniacos aūt nō illi sola voce non reatu simoniaci dicunt̄.ex̄ de simo.de simoniace .s. ppt ordinationes a simoniacis factam. sicut vsurarī⁹ qn̄/q₃ dr̄ g vsuras dat.ff. de vsuris debitor.

c Misericorditer.ꝛ ita dr̄ h̄ ꝙ non receperūt execūtionē.

d Permanere.in executionem.

e Sz hoc respicit vltimā partem. c.p̄cedētis.

f Sig.h.i. telligit hoc.c.de pelsis.g tñ nesciebant p̄cisicē ab ordinatis nā opinio ei⁹ ē ꝙ si occultū ē eū ordiatorē eē simoniacū g tolleratur ordinatus suscipit executionem vt.xv.q.vj.c. vl.nisi sit notoriū.vt.xxxij.dis.§.verū.vel nisi testib⁹ hoc pbari possit.vt.s.c.qsqs.ꝛ iō vt locū h̄eat fz eū qd̄ sequit̄ misericordit̄ ꝛc.necesse h̄z legere de p̄cisis.nos ꝟo g aiit̄ sentim⁹.ar.j.c.quibusdā.ꝛ.s.c.repertiunt̄.l₃ g m⁹ hoc .c. de occultis.nā quātūcūq₃ occulti sint ēt ignoretur iste nō ꝯsequit̄ executionē.ꝛ l₃ i simoniaco i ordine.ꝛ l₃ sine culpa isti⁹ ordinati ꝯtingat idiget tñ dispēsatiōe.ꝛ hoc i detestatiōe₃ criminis.ꝛ iō dicit misericordit̄ ꝛ licet l₃ ignorāte.sec⁹ tñ i eo g coact⁹ ē.vt.j.c.ꝯstat nā ille de iure ē admittēdus ad executionē.ꝛ ea est rō.q2 magl ꝯstat nobis de volūtate coacti q̄ ignorātis.nec itelligas illud. .de absolute coacto.q2 nō recipiet characterē.ex̄ de bap.maiores.§.si aūt.

g Sigdē pbare. per sacrm̄.ex̄ de sent.ex.si ꝟo. bat̄.eoipo ꝙ nō pbat̄.ꝫ.C.g milit.nō pol.suo p seruis.s₃pone platū meū eē simoniacū.ꝛ vult me ordinare.si pbare possū non debeo ab eo ordines recipe fm plurimos doctores. ex quo nō possū nō simoniacū eē ꝙ nō simoniace a simoniacis ordinat̄.

h Vel pbat. ...

...nā imposition̄ē.h̄ āt de illis intelligit̄ q̄s nec excusat ignorātia nec attractionis violētia:g ab illis ordinant̄:quos indubitant̄ sciunt eē simoniacos siue simoniace siue nō simoniace ordinēt̄ ab eis. vt ei distinguit nicola⁹ papa: alij simoniace ordinantur a simoniacis: alij simoniace ordināt̄ a nō simoniacis: alij nō simoniace a simoniacis. Hanc distinctionez innuit nicolaus papa. c.ij. dicēs. De multiplici genere simoniacor.

Statuim⁹ decretū de simoniacis simoniace ordinatorib⁹ vel ordinat̄: ꝛ de simoniacis simoniace a non simoniac]:ꝛ de simoniacis nō simoniace a simoniacis. Simoniaci simoniace ordinati vel ordiatores fm ecclesiasticos canones a ꝑprio gradu decidāt. Simoniaci q̄q₃ simoniace a nō simoniacis ordinati: similiter ab officio male acceptro remouēt̄. Simoniacos^b āt nō simoniace a simoniac] ordinatos misericorditer^c p man⁹ īpositionē ꝑ tēporis necessitate i offō ꝯcedim⁹ pmanere^d: s₃ h̄^e itelligēdū ē de his q ordinant̄ a simoniacis q̄s igrabāt eē simóiacos:hos facit simoniacos:nō reat⁹ cris:s₃ ordinatio simoniaci. De qb⁹ vrbanus papa ait. De his q nō simoniace a simoniac] ordinat̄.

Sig^f a simoniac] nō simoniace ordinati sūt siquidē^g ꝑbare potuerint se cum ordinarent̄ nescisse eos simoniacos esse^h: ꝛ ꝙ tūc ꝑ catholic] habebant̄ in ecclia:taliū ordinatiōes misericordit̄ sustinem⁹: si tñ eos laudabilis vita cōmēdat.q ꝟo scient̄ se a simoniacis ꝯsecrari imo execrari pmiserit: eoꝝ ꝯsecratio nē oio irritā eē decernim⁹ⁱ. Item nicolaus iunior. Hoc idem alexander . ij. De eo qui ordinatur ab illo quem scit simoniacum esse.

ctores. ex quo tñ nō possum ordines sine dispēsatione pape fm alios cuiuscūq₃ supior]. Ista tñ dispēsatio d₃ fieri in occulto.ne infamet ille platꝰ cui⁹ crimē occultum est huic tñ obuiat ex̄.c.p tuas. Jo. h̄ teneas ꝑ certo ꝙ si ego scio simoniacum esse aliquem l₃ occultū.nō debeo recipe ordies ab eo vt in p̄.decre. p tuas.ꝛ.j.c. decetero.ꝛ si vellet me cogere poti⁹ debeo pati excōicationem vt ex̄.de sen. ex⁹. iquisitionī.h.

h Vel pbare hinc arguē ꝙ g isglitā allegat. tunc eā pbare d₃ ꝛ cū pbatio tripliciter fiat. .s.directe.tū pbato eo ex q̄ id qd̄ itēdit necessario aut verisimilit̄ legē ignorātia.tū verisimilis pbatio sufficit. ꝙ p₃ ex eo qd̄ dr̄. tūc p catholicis h̄ēbant̄.ex his q̄q₃ ꝟbis seq̄ntib⁹ si tñ eos laudabiliter vita cōmēdat.argu ꝑ p̄cedētia merita ad delicti p⁹ cōmissi veniam īpetrādā ꝑdesse.argu.ff.de re milit.non oīs. Jo.ar.allegātē ignorātiā debere eā pbare.vt j.ir.q.j.ordiatiōes.j. xxiiij.q.vl.i lectū.ex̄ de elec.innotuit.s.di.lxxij.ꝑposuisti.ꝫ.j.iij.q.ix idicas.ꝫ.h.

i Esse ꝙ tūc.xv.q.vj.c. vl.ar.j.ir.q.j.c.iij.ꝫ.ibi nāq₃ dr̄ ꝙ sig ab hereticis noiatiz excōicatis fuerit ordinati sciētes illos eē dānatos eorū ordinatiōes rate h̄re debūt.h āt dicit tūc ratas eē si ordinator ...

catholicis hébát. vñ colligit q̃ si tũc non catholici sz dãnati habebant. taliũ ordiatio nõ tolerat. sz sciẽdũ ẽ q̃ nõ sp̃ ꝯtra sẽtus auctẽs p lege ⁊ certa rõne suscipiẽdus ẽ. sic i nõnullis ðcretoꝝ locis diligẽtia lectoris inueniet vel dicat strictꝰ se hr̃e i simoniacis ꝑp odiũ ꝫ ipiꝰ horrẽdi cris. ⁊ mitigãtiꝰ i alijs ꝑuersis ordiatiõibꝰ. qd̃ illo. c. demonstrat. ix. q. j. ab excõicatis. vl̃ q̃ h̃ dr̃ catholicis. ñ ad ordinãtes sz ad ordiatos refert. h. melius itellige ꝫz q̃ dixi i glo. ƀ teneas.

pñ. l. diuꝰ. ⁊. iij. q. ix. idicas. g Excusatiõis. argu. q̃ coactio excusat i ordinibꝰ. sic. l. di. p̃sbyteros. xv. q. v. c. j. xx. q. iij. p̃sens. ar. ꝯ. xv. q. j. merito. ⁊. j. de ꝯ. di. iiij. eos quos. h Post mẽsez. ar. q̃ si aliqua alicui inita tradita fuerit ⁊ aliq̃nto tp̃e cũ eo i domo mãserit. ⁊ cũ potuerit ñ es fugerit si postea vir̃ dimiserit poterit reuocari ab eo. q̃r ex tacito tp̃is ꝯsẽsu ratũ fuit m̃rimoniũ. ar. xxxj. q. ij. ð neptis. lxiij. di. q̃to. l. di. p̃sbos ⁊ di. xlv. ð iudeis ⁊ ex̃ de spõ. ad id qđ i Amplꝰ. ar. ad p̃bãdũ ꝯsẽsũ iter fuisse m̃rimõio si ñ statĩ diũ tit. xvj. q. j. reuertimini.

a De cetero dubitat q̃r ẽ notoriuz vel p sniaz. h sz ꝯdic̃ lr̃a.

b Sniam. subeãt. tu itellige ð eo quẽ p̃bat potuit simõiacũ q ẽ ordinãdꝰ. meliꝰ itellige ꝫz q̃ dixi i glo. ƀ teneas.

c Erga nl̃ lã. j. c. si qs. neq̃. j. c. q. vij. reqrit. j. e. q. v. c. j. ꝯ so. ƀ simõia ẽ i p. noto ⁊ p mouẽte.

De ceteroᵃ statuimꝰ vt siqs in posterũ ab eo quẽ simoniacũ esse nõ dubitat: se cõsecrari posse p̃miserit: ⁊ ꝯsecrator ⁊ ꝯsecratꝰ nõ disparẽ dãnationis sentẽtiãᵇ subeant: sed vterq̃ depositꝰ penitẽtiaz agat ⁊ p̃uatꝰ ꝓpria dignitate persistat. **I dẽ Simoniacis in dignitate seruanda nulla ẽ ipẽdẽda miserĩ**

Ergaᶜ simoniacos. nullã misericordiã i dignitateᵈ seruanda hñdã eẽ decreuimꝰ: sz iuxta canonũ sanctiõez ⁊ sanctoꝝ patrũ ðcreta eos omnino dãnamꝰ ac deponendos auctẽe aplica sancimꝰ. Subaudiẽdũ ẽ nisi violẽter attracti fuerint. De his ei ⁊ a qbuslibet hereticis violent̃ ordinatis ait innocẽtiꝰ. **De his qui inuiti ad hereticoꝝ ordinationẽ tra**

Constatᵉ multos vim passos atq̃ inuitos attractos repugnantesq̃ ab hereticis ordinatos. sz hmõi aliqs si post ordinationẽ talẽ nõ iterfuit cũ illi cõficerẽt sacr̃a: si cõmunioni coꝝ p̃ticipatꝰ nõ ẽ: si statĩ discedẽtibꝰ illis pessimo ꝯciliabulo coꝝ abrenũciauerit: si ad ecclesiam redijtᶠ: talis põt hr̃e colorẽ aliquẽ excusatiõisᵍ Ceteꝝ q post mensemʰ aut amplꝰⁱ redierũt cũ se ꝯsiderẽt ab hereticis ordinatos: q̃uis nihil ab eis acceperunt rei sunt vsurpate dignitatis. Talesᵏ plerũq̃ ex intuitu pietatis reformat catholice manꝰ impositio cum satisfactiõe ⁊ medicina pn̄ie Sz dãnatio nẽ simoniacoꝝ ⁊ eoꝝ qui eis ꝯsenserũt legimꝰ medicinã vero auctẽticãˡ ex hac heresi nominati non legimꝰ. nisi q̃ sicut vsurpatũᵐ ẽ in nouatianisⁿ vl̃ donatistis miorībꝰ° vtriq̃ hereticis nõ canonice sz ex intuitu pietatis: ita etiãᵖ ex his posse fieri colligimꝰ. Jdeo ẽt q̃r alioꝝũ q̃ oia orthodoxã hñt fidẽ nisi q̃ sp̃ũsctm̃ credũt eẽ venalẽ. Et vt ait btũs aug. heretici cũ redierint q̃ p̃te se absciderint ab ecclesia curent: qua do parte adheserit cogñscant̃. Hic ⁊ leo scribit ianuario epo. **Qui ab hẽsi ad ecliã redeũt: i q̃ inueniunt ordie ex bñficio perseuerent.**

k Tales. i. q ꝯsẽserit hẽtic̃ vl̃ statĩ recesserũt vel ꝯ statĩ. idẽ itelligo ẽt pꝰ momẽtũ si iã cõsensisset ⁊ idez pꝰ cẽtũ ãnos si ñ ꝯsẽsissent nã sp̃ excusarẽt. ff. ð remi. ll. ñ ois. §. cãpt. scm̃ g tã

d In digtate. i. i ordie ex̃ ð si. tãta nõ. j. e. q. v. c. ij. cũ. n. furtiuꝰ sit charact̃. j. e. ordinationes ñ p̃t dispẽsari. M. sec̃ dirit ex̃. de

e Constat. si statĩ. ar. q̃ si (si. ex isinuatiõe. q̃ alicui tradit̃ iuita ⁊ p virībꝰ renuẽs si statĩ pꝰ traditionẽ fugerit. ñ tz illđ m̃rimoniũ. q̃r sumit ex ƀbo si statĩ. maxĩe si nũq̃ cõsensit. h. ⁊ ita p ꝯsequẽtia ðp̃hẽdunt p̃cedentia. xxij. q. ij. q̃ ait. ð pe. di. iij. iudas.

f Redijt. eo aio vt iteꝝ si redeãt ad eos. sic dic̃ lex. q̃ his q fugit ab hostibꝰ eo aio vt iterũ ad eos redeat. ñ hz pꝰ liminiũ. ff. ð ca. et postli. re. l. nihil iterest. C. e. l. pe. nec. n. satis ẽ domũ quẽ redijsse si mẽte alienꝰ ẽ vt. ff. ð os.

git ƀ dicẽdo. ið tñ dic̃ q pꝰ mẽsẽ. q̃r ⁊ si ifra mẽsẽ r̃dierit sp̃ fuisse iuiti p̃sumũt. nisi ꝯriũ p̃baret. sz pꝰ mẽsẽ p̃sumeret ꝯsẽsisse nisi ꝯriũ p̃bare t. ⁊ ẽ si. C. ad vell̃. l. si mulier p̃fecte.

l Auctẽticã. i. fructuosã. nisi excõicatiõi rei adepte renũciauerit. vt. j. q. e. siqs neq̃.

m Usurpatũ ẽ. i. ꝯ rigorẽ scm̃ ẽ. ar. C. ð iu. do. vbi.

n Nouatiãi. j. e. q. vij. mariuz donatũ.

o Miorībꝰ ñ ei cũ maiorībꝰ hẽtic̃ dispẽsat. vt. j. q. vij. c. j.

p Jta ẽt cũ simõiac̃ ẽ dispẽsãdũ. vt iã hẽbit. q. Aliorũ. q. d. ⁊ ƀ fac̃ ad dispẽsatiõẽ.

r Cogñscãt̃. q̃ si istr̃z sit falsũ i aliq̃ p̃te ⁊ i aliq̃ veꝝ. vbi ƀuz ẽ ðbẽꝰ illđ r̃cipe. C. ð trã. si ex falsis. ar. ꝯ. ix. di. ñ ad laco

a Omnis.habeat.si tñ iterata vnctiõe non fuerit maculat⁹.vt.j.q.vij.saluberrimũ b Inueniẽt.si tñ illos ordines simoniace nõ reciperet.⁊ cũ qb⁹ dispẽsẽt cũ qb⁹ nõ. di cũt isti versus. Si bis ordo dat.seu baptisin⁹ repetat. Ut euertat fidei stat⁹ ordo petat. Ul'si prestet ꝙ vtrunqꝫ simõ operet. Ut dispẽset spes irrita prorsus hr.s. e.siquis.

c Ordinationes.p̃cio dato vel retento vel promisso. C. de trãsac. trãsactio. Nam remittere dare est.ex̃ de test. veniẽs.ff. de his q̃ i frau. cred.si pign⁹ Itẽ nũqd est simonia abrenũciare bñficio vt alij dtur.nõ nisi ducat in pactũ.vt ex̃ de preben. dilecto. spem tñ inde hr̃e non ẽ simonia.ex̃ de pact. cum p̃dem. Itẽ equalit regnũ de pecunia possit emi cũ nihil sit spiritualit⁹.de pe.di.j.medicina.⁊ nõ ordo vel honor ecclesiastic⁹.⁊ ẽ rõ. qꝛ cũ vendẽte regnũ celorũ nõ põt esse malicia.h sec⁹.sꝫ falsũ ẽ regnũ dei emi.sꝫ ex misericordia meretisqꝫ p̃cedẽtib⁹ acqrit.xiij.q. ij anime.de peni.dist.j.medicina.

Omnis cuiuslibꝫ ordinis cleric⁹ q catholicã deserẽs vnitatẽ heretice vel scismatice ꝯiũctiõis ꝯtagiõe se maculauerit: si ad eccliã redierit cũ legitima satisfactiõe ⁊ erroris sui dãnatiõe: h in magno bñficio hẽat: si adepta spe ois ꝓmotiõis i q̃ iueĩtur b ordine ꝑmaneat. De his aũt q ordinãt simõiace a nõ simoniacis.vtpote illi q data pecunia archidiacono vł cõciliarijs epi epo ignorãte h efficiũt: vt de manu ei⁹ sacros ordines accipiant: ita scribit gre.iiij. Ordinatiões q̃ simoniace fiũt false iudicant.

c Ordinatiões q̃ iteruenientẽ p̃cio vel p̃cib⁹ d vel obsequio alicui psone ea intẽtiõe e ipẽso vel q̃ nõ cõi cõsensu cleri ⁊ ppli p̃m canonicas sãctiones fiũt: ⁊ ab his ad q̃s ꝯsecratio ptinet nõ cõprobant: falsas eẽ diiudicam⁹: qm̃ q talit ordinatur: nõ p ostiũ.i.p xp̃m itrãt sꝫ vt ipsa vitas testat fures f sũt ⁊ latrones. Q. ⁊ q̃ simõia triplicit i hoc capl'o notat.vidẽdũ ẽ q̃t modis p̃ciũ in hac heresi det Hoc beat⁹ gre.in euãgeliorꝫ tractatu exponit dicẽs. De multiplici gñe simoni

Sunt g nõnulli q acoꝝ. qdẽ nũmoꝝ p̃mia ex ordinatiõe nõ accipiũt: et tñ sacros ordines ꝓ hũana gr̃a vel laude largiunt: atqꝫ de ipsa largitate laudis solũmõ retributionẽ q̃rũt. Hi nimirꝫ qđ accipiũt gratis: grat nõ tribuũt: qꝛ de ipẽso officio sãctitatis nũmũ expetũt fauoris.vñ cũ vir iustũ propħa ꝺscriberet h ait. Btũs q excutit man⁹ suas ab oi munere.ñ dixit solũ a munere: sed ab oi munere: qꝛ aliud ẽ munus ab obseqo i aliud a manu aliud a lingua. Munus ab obseqo ẽ seruitus indebite im

tentiõe non ẽ simonia.alr̃s sec⁹.vt nõ. ex̃ de si.nemo.h. g Fures.videt q̃ cum simoniacus uri cõparatur ꝙ cuꝫ simoniaco nemo possit dispensare.nisi renunciet ordini male suscepto vt.j.e.sigs neqꝫ.vt.s.e.erga ⁊ ex̃.e.nobis i si.qꝛ nec vi... cũ furti purgai. nisi res furtiua redeat i potestatẽ dñi.vt.xij. ij.q.vj.si res aliena. Isto satis possẽt ꝯcedi. ⁊ s̃m hoc possẽt di ci ꝙ simoniacus nec etiã characterem reciperet.qꝛ simoniacus dꝫ renũciare rei quã vicio se ẽ adeptus ꝯstat ꝙ exercutioni nõ renũciet.qꝛ execu tionem nõ q̃ habuit characteri ẽt nõ e racteri p̃t renũciare s vñ satisr̃ ꝙ nõ recepit characterem nisi velles dicere ꝙ recepisset possessionẽ charactẽris.sicut fur dicit hr̃e reꝫ furtiuã.i. possessionem rei.tñ credibili⁹ ẽ.vt dicat ꝙ habeat characterẽ.⁊ ꝙ papa possit cũ eo dispensare licet ille nõ renunciet.nã ẽt viciũ furti potest purgari re apud furẽ manẽte.ff.de vsuca.si fur.in p̃n.idẽ videt in violẽto detẽtore.vt.ff de p̃ca.certe.§.iulianus.

d Uel p̃cib⁹.hoc d p̃cib⁹ p indigno ⁊ carnali amore impẽsis vel a se porrectj. alr̃s nõ vt.j.e.latorẽ. e Uel p̃cib⁹.hic habes ꝙ p̃ces iducũt simoniã.⁊.j.e.sũt nõnulli.vij q.j.moyses.⁊ hoc verũ ẽ.si aliqs p seipso petat.talis aũt se ingerit qđ nõ licet.vt.vij .q.j.i scripturis.⁊ ex̃ de iurepa.p nfas. Alij dicũt ꝙ aliqs p se si est dign⁹ põt petere.nã petr⁹ dixit.qd ergo fiet nobis q secuti sumus te.⁊ ita p seipso petijt.sed si p̃ces porriguntur ab alio.distinguit vt.viij.q.ij.in sũma.⁊. q.j.c. moyses. f Intentione.q̃ sine ea in

Sunt nõnulli.accipiunt.ex̃.de simo. ⁊ sic in q̃stiões. i Describeret.nõ ẽ in esaia id qđ seqt sed i psalmo iudica me dñe ibi q̃r manibus. k Ab obsequio.et sic videt ꝙ non possim seruire p beneficio vł s.⁊.s.c.pri.ar.⁊.xij.q.ij.quicunqꝫ suffragio ⁊.c.charitatem.⁊ de cle.non resi. de cetero. licite ẽt p̃t qs spectare vel appetere dignitates.vt.lxiiij.di.cõsuluit.lxj.di.qd pderit.⁊ ex̃ de pac.cũ pridẽ. Sol.h.dicit si directe habeat animum ad hoc cũ seruit ẽ simoniacus.vt.vij.q.j.sunt quidam.sed in dic q̃

a dignus est. & dignum exhibet seruitiū non ē simoniac⁹. vt hic & ex̄ de cleri. nō resi. ꝺ ce tero. aūs si idign⁹ ē vl' dign⁹ & idigne seruit simoniac⁹ ē. & hoc notauit cū dixit. seruitus idebite &c. & lʒ dign⁹ seruire possit nō tñ lʒ pōt duci i pactionē. nā illud simonia cū est. ex̄ de pac. pactiōes Nullus ergo mun⁹ dabit nisi illud qꝺ alī fuisset datur⁹ ꝓpt aliq̄s necessitates. vt ex̄. e. & si q̄stiōes. vel nisi det exenniū aliqꝺ. vt ff. de offi. pro cō. l. solet. §. vlti. vel nisi recipiat illud ad stipes templi. vt. s. e. iudices. h.

a ℭ Ab oi. vt oia particularia & singularia cōprehēdert. s. xix. di. si romāo⁹. s. j. xiiij. q. iij. putant. j. e. q. iij. saluator. ꝯtra. xxxj. q. j. ꝙ si dormierit. Nota ꝙ dicit inde bite. nā si ꝺbite. impendatur. non ita fit. vt. j. e. q. iij. saluator. & exponit basian⁹ idebite. cū idebite dign⁹ vel debite idign⁹ seruit p bñficio. al's nota arg. isti. ꝺ societate. §. ꝺ illa.

b ℭ Grām. s. xxiiij. di. qñ.

c ℭ Siqs. vocat⁹. & ēt lʒ valde dign⁹ sit. non tñ effrenata temeritate sʒ trepida deliberatione on⁹ sacerdotij dʒ subire. vt. s. e. nō ē putāda. &. di. xiij. nerui. lxj. di. miramur.

d ℭ Amore. ex hoc collige oēm illū eē simoniaco qui ductus amore alicui indigno bñficiū cōfert. ar. ex̄ de simo. nemo. nā exq̄ fauor tertij nūmus fauoris inducit. multo magis ipsimeg ordinat. vel expone hoc ita ꝙ cesset iste intellectus iiusto cordis amore. i. cupiditate & ambitiōe.

e ℭ Comutatu. i. seruitio.

f ℭ Fraudulento. fraudulētū ē mun⁹. cū dicit se al's voluisse hoc ei dare. vt extra. e. & si q̄stiōes. vel qñ altera pars dicit se expēsas fecisse. & illas petit vt cedat beneficio. extra. de pac. cum pridem.

g ℭ Nō spōte. hoc idē de q̄libet crimie sʒ hoc df ad terrorē. & nō ꝙ dicit spon te. q2 si cogeret iuris ordinē dimittere nō spōte. nō valeret ei ad salutē.

h ℭ Mors. & hoc vt dixi i quolibet crimine nō valet penitētia ad salutē nī si perseueret aio vsqʒ in finem. de pen. di. j. §. his ēt ꝓ. itē illꝺ. io. & licet de oībus alijs criminib⁹ possit quis penitere ordie retēto. vt. lxxxij. dist. ꝓsbr. i. di. de his hic non nisi renūciet ordini. vñ ñ videt ꝙ hic locū habeat admōitio vl' denunciatio. ar. ꝫ. j. q. vlti.

math. 21. mar. 11. luc. 19. ioh. 2.

pēsa. Mun⁹ a manu pecunia ē. Mun⁹ a lingua fauor. g q̄ sacros ordines tribuit: tūc ab oīa mūere manus excutit: qñ in diuinis reb⁹ nō solū pecuniā nullaʒ sʒ nec ēt hūanaʒ grāʒ reqrit. Idē in registro. Eternā dānationē iueniet q q̄libet munere ad sacros ordines accedit.

Siqs dines accedit. neqʒ sctis pollēs morib⁹ vel neqʒ a clero populoqʒ vocat⁹ vel pulsatione coact⁹ iprudēter xpi sacerdotiū iā q̄libet faciore pollut⁹ iiusto cordis amore vel sordidis ꝓcib⁹ oris siue comutatu siue manuali ꝑuitio siue fraudulento munusculo epalem seu sacerdotalē nō lucro aiaruʒ sʒ inanis glie auaricia fultus dignitatē accepit: & in vita sua nō spōte reliqrit eūqʒ isperata mors penitētē nō iuenerit: ꝑculdubio i eternū peribit. Hinc idē gre. iohan. corinthiorꝫ epo. Pro ordinationibus nihil oio accipiat.

De ordinatioib⁹ accipere aliqd sub districta iterdictiōe decreuim⁹ oportet ḡ vt neqʒ p donū neqʒ p gratiā neqʒ p quorūdā supplicationē aliqs ad sacros ordines ꝯsētias vel pmittas adduci. Idem vniuersis epis p helendā, puinciam ꝯstitutis. Nec precio nec grā nec supplicatione aliq ad sacros ordines accedant.

Quibusdā narrātib⁹ agnoui ꝙ i illis partib⁹ null⁹ ad sacrū ordinē sine cōmodi datione pueniat. qꝺ si ita ē flens dico: gemēsqʒ denūcio: q2 cū sacerdotalis ordo intus ort⁹ occidit: foris q̄qʒ stare nō poterit. scimus ꝗppe ex euāgelio qd redemptor nr̄ p seipsū fecerat: q2 igressus tēpluʒ cathedras vēdētiū colūbas euertit. ℭ Colūbas ei vēdere est de spū scō quē de⁹ oipotēs ꝯsubstālē sibi p ipositioneʒ manuū hoib⁹ tribuit commodū tpale pcipe. ex quo vt pdixi malo iaʒ euenire credit q2 q i tēplo dei colūbas vēdē psūpserūt: eorꝫ

c. patet.

i De ordinationibus. supplicationē. j. e. c. latorē. ꝫ vbi papa ad supplicationē quorundam ordinat quendam. sed distigue. aut aliquis petit pro se. aut alius pro ipso. vt. s. c. ordinatiōes.

k Quibusdā. casus. pmo dicit gre. se dolere ꝙ i illis partib⁹ nemo pmouet ad sacrū ordinē sine cōmodi datiōe scdo ꝓbatur auctē dñi simoniacos ipo iure eē suspensos tertio ꝓhibet hoc deceteꝛ o fieri. & statuit penam. in cōmittētes. l ℭ Stare q̄d ad id in q̄ nūqʒ stetit. s. quo ad executionē. ar. ff. de cō sti. pe. id qꝺ. ar. ꝫ. xxxij. q. ij. moyses.

m ℭ Eorꝫ. & ita simoniaci ēt occulti ipo iu

re sūt suspēcti.non tñ vitādi sunt.cū probari non potest eis simonia.vj.q.ij.si tm̄. sic ex audi cx̄ de simonia.tāta.z .s̄.e. reperiuntur.
a ¶ Parator.qd̄ noua testa capit iueterata sapit q̄ semel ē ibuta recēs seruabit odorem testa diu. z ē
q.vij.scius.ar.ꝫ.ff.de offi.pretoris.barbarius.sed soluet.j.q.vj.sicut is.
d ¶ Religiosis.i.clericis.z p h̄ expone illō c.xx.q.iij.p̄sens.in fi.ar.gradū altiorē grauius facē cōmissū.vt.j.xj.q.iij.pcipue.ar.j.xxv q.j.nulli.z.p iij q.ij.illud quidem.

fi.i auf.vt iudices sine q̄ quo suffrag. §.j.col.ij.vbi dr̄.dato enī vno illicito pncipio necesse ē euz g dationē facit plures man⁹ circūire.
b ¶ Et actionis.h̄ argue carnales preces p idigno porrectas nō facere simoniaz.secus in pecūia vl̄ obsego q̄ loco p̄ cȳ itercedere solēt.qd̄ preces nō faciūt vt.j.e.q.v.c. vlt. z licet p idigno porrecte facerēt simoniā.tñ p pter merita digni ab hac excusāt vt .j. xxxij.q.ij.gc/ g.i.Jo.Sz q̄ re,min⁹ committit simonia i pctib⁹ oblatis pro digno q̄ i pecunia.R̄ . iō qz i pcib⁹ nihil dat ð suo z iō ibi nullū

mat.10.

iudice deo cathedre ceciderūt.q videlicet error in subditis ppagaf cū augmēto.nā eo ipso q̄ q̄sqȝ ad sacrū ordinē vel honorē perducit:iā in ipsa puect⁹ sui radice viciat⁹ parator⁹ ē alijs venūdare qd̄ emit: z vbi ē qd̄ scriptū ē.grat̄ accepistis grat̄ date.z cū primo ɔtra scāz ecclīaz simoniaca hēsis sit exorta: cur nō ppēdit:cur non videt qz eū quē cū pcio q̄s ordinat puehēdo agit vt hereticus fiat. ¶ Jdēqȝ hortamur:vt vr̄m nullus h̄ denuo fieri patiaf: sed neqȝ gr̄a alicui⁹ neqȝ supplicatiōe aliq̄s ad sacros ordines audeat pmouere:nisi eū quē vite meritū z actionis⁹ q̄litas ad h̄ dignū esse mōstrauerit.nā si alit̄ fcm̄ senserim⁹:denuo districta z canonica illō noueritis vltiōe cōpesci. I dē sym mach⁹ Ad episcopalē honorē null⁹ p ambitū accedat.

Nullus itaqȝ per ambitū ad epalē honorē pmittaf accedere. nā cū hic excessus i laicali cōuersatiōe culpet:qs dubitat gn religiosis⁹ z deo seruientib⁹ iniciat vel iciat opprobriū. I dē greg.

Estote ergo i ðe eo. ordinatiōe pcipue sollicitu z ad sacros ordies nisi puectiores etate z mundos ope nullaten⁹ admittatis. ¶ Eoꝝ ei q i sacro st ordīe collocādi:pus vitā moresqȝ discutite:z vt dignos huic offō adhibere possit̄ nō vob potētia aut supplicatio q̄rūlibet subrepat psonaꝝ. Qñ igit ð his tractare ncc̄e ē:graues ex proscq viros ɔsilij vr̄i adhibete participes:z cū eis cōi hoc deliberatiōe pēsate. I dē colūbo epo. Neqȝ fauore neqȝ venalitate ad sacros ordines q̄sq̄ p mouear.

Pueri f ad sacros ordies nullaten⁹ admittanf:ne tāto periculosi⁹ cadāt:q̄nto cit⁹ con scēdere ad altiora festināt. Nulla sit in ordinatiōe venalitas:potētia vel supplicatio psonaꝝ nihil aduersus hec q̄ ɔhibem⁹ obtieat. Nā pculdubio de⁹ offendit:si ad sacros ordies q̄sq̄ nō ex merito sz ex fauore:qd̄ absit:aut venalitate puehit. Ecōtra idē gre. qbusdā supplicāntb⁹ vnuz acolytū z alteꝝ diaconū legit ordinasse:sicipe scribit petro epo corsice int̄ cetera

Estote s̄ zc.granes.s̄.xxiij.di.quando.
Puerι pueri dicūtur.j.xiiij.an nū.cx̄ ð eta.z qua.ideo rū.vel pueri .i. neophiti. xlviij.dist.sic neophitus.
g ¶ Ad sacros.nā minores añ.xiiij.an.bñ pūt accipere licet ñ oēs.z ita itel ligit.lxxvij.di.c.iij.qz nō acolythatus. lxxvij.di.i.sin gulis.tñ si pu er ordinet in sacris ordinibus bene recipit charactērem cum possit recipere minores ordines vt in dicto.c.i singulis.sed nō qnd tenetur continere sic si est doli capax.als non nam z voto z sacramēto

intelligit eē comerciū.nā pdere verba leue ē.z it i nihil puenit ad accipiētē.ar C.ð donа.iter vi.z vro.marit⁹.ff.de do.aristo.sz in alio casu dat.sz z p i di ino mag̃ detestaf ecclia muneꝝ dationē q̄ precū effusionē.vl̄ dic q̄ hec dictio nisi nō excipit a supplicatione sz a p̄bo promouei sic ponit.s̄.xxxviij. di sedulo.

Nullus.culpet.i.puniaf pena cen tū aureoꝝ z irrogaf infamia q petierit aliquā dignitatē.ff.ad.l.iul.de ambi.l.j.z.j.

se obligare potest doli capax.extra de delic.pu.c.j.sed religioni non vt nō.xxvij.q.ij §.cum ergo.xx.q.ij.c.ij.b.
h ¶ Ad sacros si tamen ordinentur ordies suscipiunt sacros etiam septennes.
i ¶ Quanto citius.s̄.di.xlviij.sicut.nam eo sum appetit zc̄ gerendorum enim honorum non promiscua facultas est non enim prius gerere debet maiorem honorem q̄ minorem ff.de mu.z ho.honor.§ gerendorum.

a Latorē ꝑ itercessionē. nā sepe papa ad in tercessionē laicoꝝ ordinat vel dispēsat vel tolerat. vt xxviij. di. de syracusane. l. di. de rico. lxiij. di. salonitane. b Proficere. ex̄ de maio. ꝛ obe. per tuas. ex̄ de tem. or. cū in distribuē- dis.

c Filiū. mā dastis. ꝛ ita mandat minor maio ri. sic. xj. q. iij. rogo.

d Nō hꝫ. fine lnia eius lxiij. di. lr̄as. ꝛ q̄ ad lʒ ni- hil ē spāle in eccl. ro. vt. xxj q. ij. c. j. lxx. di sti. sctē ꝑ sʒ or dinati a pa- pa licet inter alios digni honore sint. subsūt tñ epis ex̄ de maio. ꝑ tuas. ff. de albo. scri. l. vl ti. ꝛ pferent eis tm̄ q sūt eiusdē ordis ff. ea. l. j. ꝛ ab epō pt̄ depo- ni ordinat᷒ a papa.

e Nō itaqꝫ ordinandi. et ita aliqs pōt p se dignas pces offerre. qđ. h. nō cō- cedit. in quo nō credo cuȝ benedicere.

Epo iteruenicte papa q̄n dā acolytū ordinauit.

Latorē[a] pn̄tiū per iter cessionē vr̄e scitatꝫ acolytū fecim᷒: quē ad obseq̄a ve stra retrāsim᷒ vt si i lucrā- dis aiab᷒ ampli᷒ seruierit pficere[b] āpli᷒ possit. I dē helie pſbro ꝛ abbati. Quis q̄s i romana ecclia sacruȝ ordinē accepit: ab ea vlte- rius egredi nō poterit.

Filiū[c] vr̄m epiphaniū mādastis: vt sacrū ordinē pmouere deberem᷒ vobis q̄ trāsmittere: sʒ i vno vos audiuim᷒: i altero mīme potuim᷒ audire: diacon᷒ q dē fact᷒ ē. Sʒ q̄sqs semel in hac ecclia sacꝝ ordineȝ acceperit: egrediēdi ex ea vlteri᷒ lniam nō hꝫ[d]. Si vo videre vos non potui: ex hac rōsolationē nō ha beo: qꝛ sola i filio vr̄o reg- esco. Nō itaqꝫ[e] q̄rūlibet p cib᷒ ordinatiōes facte fal- se diiudicant: sʒ he demuȝ q̄ pcib᷒ ordinādi vl' eius a mici ñ spūali sʒ carnali af fectu porrect̄ fuīt: cuȝ al's future nō eēnt: q̄s nō cha ritas iteruenies sed ābitio supplicās extorq̄t. nō soluȝ

āt clicos cuiuslibet epi sū m᷒ pōtifex i ecclia romana valet ordinare: veꝝ ēt op- portunitate exigēte mona chos ꝛ q̄scūqꝫ clerico scō uocare pt̄ ꝛ inuitare. Vñ

Per (nico. papa. De eo. pncipalē[f] beatoꝝ pe- tri ꝛ pauli ptātē[g] ius habe m᷒ nō solū i mōachos ve rū ēt i q̄slibet clicos de q̄- cūqꝫ diocesi cū necesse fue rit ad nos ꝯuocare atqꝫ ec cliasticis exigētib᷒ oppor- tunitatib᷒ iuitare. Quo libet[h] g̃ munere iteruenie te falsa diiudicat ordina- tio. Sic aūt pcio iteruenie te sacri ordies nō sūt tribu endi: ita nec restituēdi. vt ait. n. btūs ambrosi᷒ sacri ordies nec pcio sūt emēdi nec redimēdi[i]. Hinc etiā gre. vij. ait. Precio iterue niete sacerdotale officiuȝ

Nullus[k] nō restituat. epo grauamē seu sui le seruitium ex vsu[l] contra normam ecclesiasticam[m] abbatibus seu clericis suis imponat: vel interdictum sacerdotale officium pcio interueniente restituat[n]. quod si fecerit: officij sui

n᷒. xvj. q. j. §. nouaꝝ. l Ex vsu. i. non assuescat. vel ex vsu pterito pter id qđ hacte n᷒ ē ꝯstitutū q̄si rōne pscriptiōis. vt angari- as sacerdotib᷒ nō iponat. cū ei de aliq̄ reruȝ pscriptiōe agit̄. ispiciēdū ē vtrū cōt iure talia a talib᷒ possi deri valeant. nec ne pmo casu sola lon ge vsurpatio nis detētiōe currit pscri- ptio. vt. xvj. q. iij. ꝛ. iiij. p totū. saluo eo qđ de limiti- b᷒ dr̄ ea ca. ꝛ. q. e. licet. ꝛ c. int̄ memo- ratos. scđo ca su nō currit pscriptio. pre scriptio eniȝ ius aduocat creatū. nouū āt ñ creat. vt xxxiij. q. v. q deo. ꝛ. di. c. ꝯ morē. ꝛ di. x ciij. illō aūt. ꝛ. xvj. q. j. c. vl. ꝛ. q. iij. §. pt̄ ēt. ꝛ. q. xv ij. decimas. ꝛ j. e. q. iij. q̄situ i his oib᷒ ꝛ i alijs ifinitis casib᷒ pscri- ptio euacuit qꝛ ñ ē pditū ius cōe scri- ptū vl' ñ scri ptū q̄ tales ia lia valeāt pos sidere. io. hec

f Per principaleȝ. (qꝛ multos cōdēnat io. h. c. habes. ix. q. iij. c. vltimo.

g Ptātē. hoc idē pōt epus. ij. q. vij. cū pa- stor] ex̄ de cle. nō resi. de cetero. h Quo libet. tractauit mag̃r q̄ōnē istā affirmatiue. nūc āt vult tractare eā negatiue. i. vtrū sit si- monia dare pecuniā. vt ñ ordinet̄ qs sʒ qm̄ ñ hūit. c. idūxit leges q̄ i hoc faciūt ad ppo sitū. vbi in eis aliqđ dr̄ negatiue. q aūt hoc sit simoniacū. habet de simo. nemo.

i Redimēdi. ex̄ de simo. q̄relā. ꝛ. c. si nllus

k Nullus. suile suitiū vocat angariā vel p angariā. qđ lex vocat sore sordidū mu

regula fallit. ex̄ de causa pos. cū ecclia ꝛ ex̄ đ pscrip. auditis. io. Sʒ certe nō fallit qꝛ iura icorpalia q̄si possidēt̄ et iterdicta p eis posses soria ꝯstituta sūt. ff. de ser. quotiēs. bar.

l Ex vsu. nā tp̄s nō ē modus ꝛc. x. q. iij. qꝛ cognouim᷒. ff. de act. ꝛ ob. obligationū fere §. placet nisi forte cui᷒ nō extat memoria. ar. ff. de aq̄ q̄. ꝛ esti. h iure. ꝛ ex̄ de vbo. sig. c. ab bate. m Ecclesiast ca. nā iusta đ cē būpt ab eis auxiliū petere. ex̄ de cēsi. cū apo stolus ꝛ sic nō ē cōtra. xviij. q. vl. seruitiuȝ qꝛ illud intelligit̄ ur de licitis.

n Restituat. nec absoluē pt̄ p pcio nisi cō

tneudo.ex̃ de si.nemo. Jtē nec recōciliare. ex̃ de si.c.nēo. Sꝫ nūgd ipi clico lꝫ redimeṫ cū iiuste suspēsus ē.vř ꝙ nō.ꝫ.§.pxi.in fi.ex̃ de si.matthe⁹.ar.ↄ̄.s.ꝙ possit redimere ius suū ꝛ vexationē suā.j.q.iij.q̄sitū.ex̃ de vsur. c.i.ꝛ ex̃ de si. dilect⁹ imo ꝛ si qd dederit repetere poterit.C.de ↄdi. ob tur.cāꝫ.ꝙ euitādi.qdāꝫ dicūt ꝙ n̄ pt i aliq̄ casu redimē.alij.ↄ̄. s.cū iiuste suspēdiṫ. h̄ nō xvj.q.vij. decimas.

a ¶ Qui āt ifames. ꝛ simoniaci largē.ar.ex̃ ꝺ simo.nēo.ar. ↄ̄.C. de inof. tes. sign̄. sed alij ↄ̄ ꝑpter descriptionē simonie. sed mortaliṫ peccāt.j.e.q.iij. vēdētes. sed certe simoniaci sūt.vt dicē illa decre. nemo. Jo.

S Unt.sacrilegos i.simoniacos alṡ non facit ad ꝑpositūꝫ ꝫ.ꝛ ꝙ sit sacrilegiū sic ꝑbaṫ.si eni ille q frāgit imunitatē ecclesie.vř q ide aligd eripit sacrileg⁹ iudicaṫ.multo forti⁹ q facit ne ecclie ordineṫ vel ne ordies tribuanṫ vř ipediaṫ alicuius electō

periculū subeat. Qui āt[a] pecuniā accipiūt vt ordinādis sacros ordies nō tribuant: vř vt canonice electōi assēsū n̄ ꝑbeāt: aut ecclijs edificādis vř ↄsecrādis lapidē bn̄dictū vř cōsecrationē subtrahāt multis argumētis accepte pecunie rei ꝛ ifames eē ꝑbantur. Ait eni paschalis scōs.

Sacrilegi sūt iudicādi q ecclīā dei nō ꝑmittūt regularit ordinari.

S Unt[b] qdā q vř violētia vel fauore nō ꝑmittūt ecclesias regulariṫ ordinari: hos ēt decreuim⁹ vt sacrilegos iudicādos. Un̄ theodosi⁹ ꝛ archadi⁹ iꝑatores.

Codice li.ix.ad.l.iul.repetūdar.

I Ubem⁹[c] ꝛ hortamur[d] vt sigs forte honoratoꝝ decurionū, possessoꝝ: postremo ēt colonoꝝ aut cuiuslibet ordis a iudice fuerit aliq̄ rōe ↄcussus: sigs scit de iure venalē fuisse sniāꝫ: sigs peñā vř ꝑcio remissā: vř vicio cupiditatis igestā. sigs postre

I Ubem⁹. ad hoc itroducit (vř ꝑmotio. has leges vt oñdat pari pēa multādos q ꝑcio inducti ipediūt fieri. ꝛ q faciūt qꝺ de iure fieri nō deberet. d ¶ Hortamur. se tēpat ne accusare iubere quē videaṫ iuitū C.vt nemo iuit⁹ ꝛc̄. e ¶ Ad'ministrare. si is talis sit quē in ius vocari liceat. sꝫ ↄ̄. ij.q.i.ꝑhibenṫ. So.illud de maiorib⁹ magistratib⁹.h de minorib⁹.ar.ff.de iur.nec magistratib⁹.ꝛ.ff.ꝺ in ius vo.l.ij.vel h de ꝑpetuo iudice.ar.ff.de reb⁹ cre.ꝑsidis.ꝛ.l.ꝑcedēti.in aut.vt differētes iudices.§.si tñ.col.

ix.ꝛ hoc ne crimen ei⁹ inultuꝫ remaneat.illud de tꝑali.vř h cū peccauit in ipsa administratiōe.ibi de eo q ex̃ administrationē cōmittit ff.de iudi.l.ij.§.legatis.i aut.vt iudices sine quo.suffra.§.siquis autem.col.ij.

mo q̄cūqꝫ cā iꝑobū iudicē potuerit approbare, is vř admistrāte[e] eo vř post administrationē depositā ipublicū ꝑdeat: crimē ↄ̄ferat delatū approbet: ꝛ cū ꝑbauerit victoriā reportatur[f] ꝛ gloriā. Ulpian⁹.lib.x.

De co.

I N eum[g] q vt calūnie cā negociū faceret vř nō faceret: pecuniaꝫ ↄ̄tegiṫ accepisse: itra vtilē āni i q̄druplū[h] ei⁹ pecunie quā accepisse dř p⁹ annū i simplū in factū actio cōpetit[i]. Jbidē li.xlvij.titulo de cōcussiōe iudicis.

C Oncussiōis[k] iudiciū publicū[l] nō ē: sꝫ si iō pecuniā, gs accepit: ꝙ crimē minat⁹ sit: ꝑt iudiciuꝫ publicū eē ex senatuscōsulti[m] gb⁹ peña legꝫ cornelie[n] teneri iubent: q i accusatione inocētu[o] coierit: que ob accusādū vř nō accusādū denūciandū vř nō denūciādū testionū pecūiāꝫ accepint. Jbidē li.xlviij. titulo ꝺ lege iulia repetūdarū.marcellus. Palea.

f ¶ Reportatur⁹. reportabit eni quadruplū.j.l.ꝑxima.xij.q.ij. cum deuotissimam.

I N cū.annū vtiles a ꝑncipio p⁹ ↄtinuu.ff. de calū.annus.

h ¶ Jn quadruplū.i quo ↄtineṫ rei ꝑsecutio.vt in triplū sit pēa ꝛ hoc ē verū cū ipe idem dat nā si ali⁹ daret ꝑ eo. tūc totū quadruplū ē pena.q2 ille q ꝺdit repetit pecuniā quā ꝺdit.ff. e.t.s. de calū.sigs ab alio.hui⁹ aūt q̄drupli medietas dabiṫ fisco.medietas spoliato.

i ¶ Cōpetit nō ei q dedit cū turpiṫ dederit.sꝫ ei ad cuius lesionē data ē.vt.ff.de calū.l.generali.

C Oncussionis.ↄcussiōis (ter.§.illud crimē ē.cū gs minaṫ alicui.nisi ita vel ita faciat.j.xxiij.q.j.militare.ff.ꝺ ↄcus.l.j.ꝛ.ij

l ¶ Publicū.i.ordinariū.ꝛ h sp. vel non ē publicū nisi cū gs pecuniā extorserit. ꝛ h est qꝺ sequiṫ.sꝫ si ideo publicū ē ad cuius accusationē quilibet de populo admittiṫ nisi ifamis sit.vt insti.de pu.iu.circa ꝑn.

m ¶ Cōsultus.volusiano ꝛ liboniano.ff.ad l.cor.de fal.l.j.ff.ad.l.iuli.de vi.pu. ex senatuscon.

n ¶ Cornelie.cui⁹ pena in libero est deportatio in seruo vltimum supplicium.ff.ad.l.cor.de fal.l.j.§.vltimo.

o ¶ Jnnocentum secus si nocentiuꝫ.xvj q.vij.fatte.

a Eadē le/ge tene tur q̄ reddit q̄druplū. ⁊ i famis efficit ff.e.eadē.§.j h crimē ēt ex ordiarie pūit ff.e.l.lex iu/lia.§.fi.
b Lege iu li.legēdū.i.e/ligēdū. vt eli gat q nō dz. vl ɔtrium.
c Omittē dūue.vt mit tat i legatio/nē q̄ ū ē mit tēdus vel nō mittat q mit tēdus est.
d Dandū puta nō ad ꝓ bādos fide/iussores vel loco iudicis recusati.
e Estimā dāue.s. estet litē minoris vel maior] ꝓ pecunia. qd q̄nq₃ facē vr ff.ad.l. aqui. ꝑinde.§. no tandum.
Questio.ij.
S Equit hec qō nō hz qōnē.ex̄ d si mo.c.cū.i ec clie.meli⁹ ex̄ e.ventēs. me li⁹ex̄.e.qm̄ si moniaca.vñ nec ante nec post pōt peti aliqd vt.s̄. q j.eos q.⁊.j.e. q.iij.siqs p̄e bendas . nisi forte mona/sterū ita eēt tenue ꝙ nō posset puidere ei.tūc eni, bñ pos set dici ei nec eēt simonia.bñ reciperem⁹ te si haberem⁹ possessiōes.vñ posses sustentari.

I Ege iulia repetūdaꝝ tenet: q cū aliquā ptā/tē hñt pecuniā ob iudi/cādū vl nō iudicādū vcer nēdūue acceperit: vl q̄ma gis aut min⁹ quid ex offō suo facerēt. I dē. Q Eadē lege[a] tenet: q ob ɔnūciādū vl nō denūcian dū testimoniū pecuniā ac ceperit. Lege iul[b].repetū/daꝝ cauet: neq₃ ob militē legēdū omittēdūue[c] es ac cipiat: neue q₃ ob sniaꝫ in senatu ɔsilioue. publico di cēdā pecuniā accipiat vel ob accusādū vl nō accusā dū. Marcellus ibidē. lex iul.repetūdarū p̄cepit: ne qs ob iudicē arbitrūue dā dū[d] mutādū iubēdūue ne ue ob nō dādū vel nō mu tādū vl nō iubēdū: neue ob litē estimādā[e] iudiciū/ue capitis pecūieue facien dū aliqd accepit hodie ex lege iulia repetūdaꝝ ex̄ or dinē pūiunt: ⁊ plerūq₃ vl exilio puniunt: vl ēt duri⁹ ꝓut admiserint. Hac lege dānat⁹ testimōiū publice dare aut iudex eē postula/reue ꝓhibet. Que.ij.

S Egit̄.ij.qō: q̄ q̄rit An ꝓ ingressu mo nasterij pecūia sit exigēda vl exacta ꝑsoluen da. Hoc vtrūq₃ licitū fie/ri vtriusq₃ testamēti serie ɔprobat. Legit.n. in p̄mo li.regū: ꝙ anna detulit se/cū samuelē postq₃ ablacta tus fuerat: in tribus vitu/lis ⁊ tribus modiis fari/ne ⁊ amphora [vini ad do/mum dñi i sylo. In ac tib⁹ vero aplōꝝ legitur: ꝙ multitudis[g] credētiū erat cor vnū ⁊ aīa vna: nec ali/qd eoꝝ q̄ possidebāt q̄sq₃ suū ꝓpriū eē dicebat: sed erant illis oīa cōia. singuli vēdebāt p̄dia sua ⁊ pone/bāt p̄cia eoꝝ añ pedes a/plōꝝ. Quoꝝ vn⁹.s. anani/as dū ptē sibi reseruaret cū vrore sua saphira: snia ma ledictionis accepta: añ pe des apli cecidit mortuus. Hinc liqdo apparet: ꝙ igressuri mōasteriū sua debēt offerr rectorib⁹: nec alit[h] sūt recipiendi: nisi sua obtulerit: Sed aliō ē sua spōte[i] offerre: aliō ē acta ꝑ soluere. Anna mr̄ samuel nō exacta neq₃ petita: sed spōte munera sacerdotib⁹ obtulit. Credētes etiā sua spōte offerebāt aplis: vt in digētiū necessitatib⁹ ɔser uirēt: q̄ istāte ꝑsecutiōe. isī deīn: eis possidere nō lice bat. Ananias q̄q₃ non iō dānat⁹ ē: q₃ sua nollet offer re: sz q₃ spūiscō mētit⁹ pre cia eoꝝ q̄ aplis obtulerat: ex pte[k] fraudabat. nō ergo his auctib⁹ ꝑmittit recto/rib⁹ ab igressuris aliqd exi gere: sz spōte oblata susci/pere: q₃ illud dānabile est: h vero mime. Vñ i braca rensi cōci. legit. Pro dedi cādis ecclijs nihil exigat.

P Lacuit[l] vt q̄tiēs ab ali q̄ fideliū ad cōsecran das ecclias epi iuitāt: ñ q̄ si ex debito mun⁹ aliqō[m] a fūdatore requirāt: sz ipe fū dator siqdem aliqd ex suo voto obtulerit nō respuat Si vo aut pauptas illum aut necessitas retinet nihil exigat ab illo. Hoc tñ vnus q̄sq₃ epoꝝ meminerit: vt nō p̄us dedicet ecclīā: nisi antea dotē[n] basilice ⁊ obse

q̄ ɔsueuit pcipe pp ꝓcurationē exigē pt q̄si ꝓ labor. ar.xij.q.ij.charitatē.v bi h dīn obtinuit.
n Dotē. imo nec p̄mariū lapidē ponere

ar.j.e.fiqs pp h.h tñ vr re/probare illa consilō qm̄ si moniaca ..ꝙ p̄textu paup act.⁊. tat] possit pe ti pecūia. io. quicqd dicat io.si sic dicat simonia ē vt vr expsse di/cē decre. qm̄ simōiaca .b.
g Multi/tudinis.xj.q j.c.ij.
h Alit. h ñ ē veꝝ.sz al/legādo dicit hoc.
i Spōte. qd licet.xix. q.iij.siq̄ mu/lier.
k Ex pte. ar. ꝙ ñ debe at qs cōicata reuocare.j.d pe.di. iij. sūt plet xvij.q.ij ij.sūt q opet.
P Lacuit. ex dbito ar.j.q.j. pla/cuit.j.e.q.iiij ec.lia.s̄.e. q.j statuim⁹ .j.x viij.q.ij.eleu theri⁹.s̄ .lo. ibi.
m Aliqd aliud a ɔui/uio.vel ꝓcu ratiōe . iaut. d mā.ꝑn.§.il lo ⁊ i aut. vt nulli iudi.§. nulli.sz bene illā exigit. ex̄ ē sicū sit.alia ñ dz exigē. sz spōte oblata recipe pt.vel pt dici ꝙ illa

Re.i. Act.4.

debuit.vt.j.de cõse.dist.j.nemo.in aut.vt d termi.fit nũme.cleri.§.iuestigãtes igit col.j. j.xvj.q.vlt.ple:z.c.frigẽti⁹.sz h omissũ fuit z ĩdõ ẽ restaurãdũ vel iã dederat pus. sz h dz facere istfm.Uñ si dotẽ nõ dedisset pus.nũc ẽ ɔpellẽdus.
qz ibi fecit poni pmarmũ lapidẽ.sic i eo q pmisit rei publice pecuniã dare.ff.d poll.l.j.
a ℭ Eorũ. plib⁹ q̃ suffi cere dz ecclia vt.vij.q.j.illud.z d ɔse.di.j.hoc q̃cz.
b ℭ Ibidẽ. ar.ɔ̃ clicos q alibi q̃ i ecclia sua morãt.ã.di.xxxvij.de qbusdã.ɔ̃.j.xvj.q.j.generalit.j.xij.q.ij.concessio.
c Quãplo. gdã petebãt ab aliis vt darent eis abbatẽ ipoꝝ sz hi illi nolebãt ĝtis cum eẽt eis vtilis z h ẽ ɔsultatio.
d ℭ Rñsũ.ñ dubitauit papa qd iuris eẽt i q̃stiõe.sz ironice h dicit.
iaco.i.
e ℭ Anxiũ. qz dubitatis vtrũ ad dictũ q̃spiã iternẽtu mũeris ,puocãdus sit.sz dubitãdũ nõ ẽ ex̃ de simo.z si q̃stiões. f ℭ Interuẽtu.j.xx sij.q.iiij.dz.ã.xlv.di.q sincera.ɔ̃.sz nõ vr̃ ,p hiberi nisi pactio.nã z dãdo z honorãdo et loquẽdo possum⁹ blãdiri ĩfidelib⁹ vt ɔuertã tur.h.Sz tu dic simoniacũ si pagano vl' heretico detur vt xp̄ianus fiat.ex̃ de simo.querelã.sed vr̃ cõtra.qp cũ me possim pecũia redimere.vt de pe.di.j.medicina.vr̃ qp et aliũ possim.z siluester ,pmisit omnib⁹ munera

quiũ ipsius p donationem chartule ɔfirmatũ accipiat. Nã nõ leuis culpa ẽ ista temeritas: vt sine luminarijs vl' sine subali sustẽtatione eoꝝ[a] q ibidẽ[b] ,puituri sũt tãq̃ dom⁹ ,puata cõsecret ecclia. Itẽ bonifaci⁹ vrbis rome ep̄s scribit oib⁹ carolitane ecclie cenobijs. Ab his q ad cõuersionẽ accedũt nihil ẽ exigẽdũ nec ,pcio aliqs ad ɔuersionẽ ẽ iuitãdus.

Quã pio[c] menꝭ affectu fratres charissimi vr̃e ɔ̃stitutiõi romana cõpatiat ecclesia: vob fortassis est icognitũ: sz cognitori oĩuz nõ icognitũ hr̃. ℭ Dubitationi ãt vr̃e qd idoneũ ẽ dem⁹ rñsũ[d] deũ testificor: ipa q̃cz me dubitatio reddit anxiũ[e] z ĩcptũ. Nuĩq̃z.n.legim⁹ dñi discipulos vl' eoꝝ misterio ɔuersos quẽpiã ad dei cultũ aliq̃ mũeris iterũẽtu[f] ,puocasse: nisi forte d pauperꝭ alimẽtos qs in cõe[h] ,pponat: q̃rũ nl'li cuiuscũq̃ ,pfessiõis eẽt victualia negabãt[k] Scim⁹ qdẽ qp oẽ datũ optimũ et oẽ donũ pfectũ desursũ ẽ dscẽdẽs a pr̃e luminũ apd quẽ z a q̃ bone voluntatis donũ accipit q facto dlibe rationis arbitrio grat̃ deo seruire disposuit. Restat q̃ vt q ,p aliq̃ ecclesie susceptiõe mun⁹ accipit.donũ dei qd a pr̃e luminũ descẽdere dbuit vẽdat: mun⁹ ãt largiẽs ĩportun⁹ emat. qd ãt de diuini doni vẽditorib⁹ vl' ẽptorib⁹ ɔseq̃tur: cõcludi necẽ nõ ẽ. ℭ Caue te q̃ fratres q̃z sit ãbiguuz qd petist[i] ɔsiliũ qd qdẽ licz vr̃e volũtat̃ ,ppositũ nulla fuerim⁹ rõne ɔfirmatuz: vez tamẽ si vr̃e necessitati adeo ẽ opportun⁹ quẽ reperist[i]: dũ tñ oĩs absit pactio[l] oĩs cesset ɔuẽtio[m] nullaq̃z vr̃e ecclie fiat distractio: accedat grat̃: deo fm̃ re ĩcipiat: suiq̃z regiminis duote gestet obseqũ: z p⁹ modũ[n] vos q̃si sbsidij[o] gr̃a aliq̃ sue ecclesie munera largiri fratrũ solatio romana pmittit ecclia. U ñ vrban⁹ papa. De eo. Palea.

Nullus abbas ,pciũ sumere vl' exigere ab eis q ad ɔuersionẽ veniũt: aliq̃ pacti obƀuatiõe vl' occasione ,psumat: regulã antiquã seq̃ns nulli vnq̃z d ordinatiõib⁹ aliqd oĩo accipiendũ ẽ ɔstituo: neq̃z ex datiõe pallij neq̃z ex donatiõe chartaꝝ: neq̃z ex ea

q valẽt baptiçari. g ℭ Alimento. qd darĩbãt apostoli paupib⁹ cõuersis.
h ℭ In cõe. qz nõ cõpetit oppositio.
i ℭ Quoꝝ.id ẽ qz coꝝ. k ℭ Negabantur ar.qp anathematiçato dz dari elemosyna .ã. di.xlij.qescamꝰ.xj.q.iij.q nia.xxiij.q.ii h.dz ɔ̃.sz illo de iã catholico.xvj.q.j.si cupis.sz contra.v.q.v.c.ij.
l ℭ Pactio. nõ remouet nisi pactio in honesta. naz hõesta nõ remouet.xviij.di.q̃q̃.ã.di.c.i ca lyncdo ar.xviij.q.ij.eleutheri⁹.ex̃ de pbẽ.significatũ.lxvj.q.vij.p laicos.ã.di.lix.h ad nos.vij.q.j.mutatiões h nõ.viij.q.iiij in sũma.
m ℭ Cõuẽtio.nemẽ cõtiõis gñs le ẽ.ff.de pa ct.l.j.§.ij.
n ℭ Post modũ ar.qp licet p⁹ qd nõ licet añ.vt.j.viij.q.iij.talia.z.c.artalis.ar.qd nõ lz añ nec p⁹ vt.ã.e.q.j.eos z qd lz añ qp nõ p⁹.vt.ã.di.iiij.i istis.
ij.q.vj.q̃rẽs epi.z.viij.q.ij.dilectissimi.ã.e.q.j.eos.ɔ̃.So.ibi ex pactiõe datũ fuit qd qd datũ fuit h vero ex mera liberalitate vl' gr̃a subsidij cõcedit.Io. o ℭ Subsidij.vel honor.vt.j.e.q.iij.ex mult.z.ff.mã.si remunerãdi.z certe h casu idẽ eẽt añ z post.sz hoc fit h pp p̃suptiõnẽ vitãdã z h soluit cõtrariũ.ã.e.q.j.eos.sz exq̃ ablatio pcessit z petitio pecunie nocere certe debuit et post.vel gr̃a subsidij debuerũt p.ĩpere.j.e.sicut ep̃m

in fine a contrario sensu.

a S Icut minister.i.archidiacon⁹ cũ exami nat vocãdo ordinãdos.xxiiij.di.qñ.
b ℭ Vocẽ.i.lectionẽ euãgelicã e͞x de simo.c j.ar.in superiori palea.§.regulã ⁊c.
c ℭ Cala mũ.i. scriptu rã quã ordia t⁹ recepit ab ordiatore ne dubitet d̃ ei⁹ ordinatione. vt.j.ij.q.j.le gũ.h̃ oliʒ.h̃. vel h̃ itell:git q̃ h̃ʒ salariũ de publico al's deputatũ h̃ tñ dico q̃ i collatiõe ordi nis nõ ẽ disti guẽdũ an ha beat salariuʒ vel nõ.nã di cit q̃ i collati one ordinis nec p labore nec p charta dʒ aliqd reci pere.sʒ ep̃s p curet ita vt si ne mũeril ali cui⁹ acceptio ne scribatur. nec tenet lex in aut.de sã ctij epis.§.iiij
d ℭ Ex ambi entis.vbi .n. cã nõ adest. viciũ nõ ipu tatur.
e ℭ Auctori tate.cõuersi onẽ.j.fideʒ ⁊ cultũ dei.lxi. di.§.his om nib⁹.

1.tbi.5.

quã noua p ãbitionẽ simu latio iuenit appellatiõe pa stelli:q̃ ei i ordinãdo ep̃o põtifex manũ ipõit: euan gelicã lectionẽ mister legit ꝯfirmatiõis ãt ei⁹ ep̃lam notari⁹ scribit. I tẽ gre. in registro. Ab ordinando nõ dʒ aliqd exigi: sed nec volũtarie oblata respui dʒ.

S Icut^a ep̃m non decet manũ quã iponit ven dere:ita mister vl' notari⁹ nõ dʒ i ordiatiõe ei⁹ vocẽ^b suã vl' calamũ^c venũdare. Is aũt q ordinat⁹ fuerit: si nõ ex pacto neq̃ exact⁹ ac petit⁹ p⁹ acceptas char tas ⁊ palliũ offerre aliqd cuilibʒ ex clero gr̃e tñmõ cã voluerit: h a... ipi nullo mõ ꝓhibem⁹:q2 ei⁹ obla tio nullã culpe maculã ige rit:q̃ nõ ex ambient[d]pe titiõe ꝓcessit. Auct̃e^e boni facij patent oñdit:q̃ sicut nullus p̃cto ẽ imitãdus ad ꝯuersionẽ:ita nl'li pecũie iteruẽtu ecclie largiri opʒ igressũ Auct̃e vero gre.da tur itelligi q̃ ꝓ igressu ec clie nõ lʒ pecuniã exigẽ: sʒ spontaneẽ oblatã licet susci pere I tẽ oppõit^f illð a pli ad thimo. De eo.

V Iduas^g honora q̃ ve re vidue sunt:que ãt ñ sũt vere vidue^h.i.q̃ suis vl' pa rẽtũ opib⁹ sustẽtari pñt: ñ recipiant: vt ecclia suffici at his q̃ vere vidue sũt. I tẽ hyeronym⁹ ad dama sũ papã. Qui sũptib⁹ pro prijs sustẽtari põt: ab ec clia stipẽdia nõ accipiat^i.

C Lericos^k ãt illos cõ uenit ecclie stipẽdijs sustẽtari:qb⁹ parẽtũ ⁊ pro pinquorꝫ nulla suffragant bona. Qui ãt bõis parẽtũ ⁊ opib⁹ suis sustẽtari pñt. si qð pauperꝫ ẽ accipiũt. sa crilegiũ^l ꝑfecto cõmittũt ⁊ p abusionẽ taliũ iudiciũ sibi mãducãt ⁊ bibũt. I tẽ ꝓsper i lib. de cõtẽplatiua vita.x.c. Quib⁹ sua suffici ũt:ecclie alimẽta nõ susten tẽtur.

P Astor^m ecclie his qb⁹ sua sufficiũt: nõ dʒ aliqd erogare.qñq dẽ nihil alið sit hñtib⁹ da re q̃ ꝑdere:nec illi q sua possidẽtes dari sibi aliqd volũt sine grãdi p̃cto suo vñ paup victur⁹ erat acci piũt.de clericis quideʒ di cat spũssctũs:p̃ctã ppli mei comedũt.sʒ sicut nihil ha bentes propriuʒ ñ p̃ctã sʒ alimẽta qb⁹ idigere videt̃ accipiũt ita possessores nõ

f ℭ Opponitur.ad id qð dixit ni hil exigẽdũ ab igressuris.q.d.idifferẽter oẽs debẽt suscipi vt pascant de reb⁹ ecclie. exce ptis talib⁹ de qb⁹ loqtur i capitulis seq̃ntib⁹.
g I Iduas honora.q̃ debẽt sũptib⁹ ecclie su stẽtari.⁊ vidua qñq̃ dr̃ q̃ virũ nõdũ ha buit.ff.de ver.sig.malũ.§.viduã.
h ℭ Vidue.i.q̃ sic a viris ita ⁊ a reb⁹ ⁊ amo re mũdi sũt destitute.nõ recipiant vt susten tẽt sũptib⁹ ecclie.nisi sua dẽt ecclie.xij.q.j.illi ã.di.xlij.§.j.ã.di.xlviij.sic.
i ℭ Sufficiat. ar.q̃ nõ teneant canonici suscipe aliquẽ vl tra q̃ facultates ecclie sufficiũt.⁊ de ꝯc. di. j.ois.⁊ e͞x de insti.c.j.xvj.q.j.qm̃ qcqd.
k C Lericos.accipiũt.⁊ in alios vsus ꝯuer tũt.⁊ sic itellige seq̃ntia.c.cũ.s.male dis pensãt.j.xij.q j.illi qui.
l ℭ Sacri legium. arg. q̃ stipendia ecclie nõ sũt danda his q bus propria sufficiunt vt xij.q.j.illi q. e͞x de simo. cuʒ sit roma na. nec vlla ecclesiastica. ar.ꝯ.xij.q.ij. charitateʒ.ff. de re.iu. ꝑm naturã. So. quod hic di citur ex hortã tio est non p̃ ceptum. vel de his loqui tur qui occa sione patri monij ampli andi qð ha bent se a diui nis subtra hunt obseq̃ is.quibus se absentantib⁹ dandum nõ est vel hic de quarta pau peribus debi ta.que dari p bibet abun dãtibus. pa nis enim egẽ tium ⁊c.vt.j. xiiij.q.v.c.ij. ⁊ in summa.si abundantes de bonis eccle sie suscipiunt siue absentes siue presentes sunt licꝫ non debet eis denegari portio. q2 nemo cogitur suis stipendijs militare mor taliter tamen peccant presertim si ex cupidi tate sua reseruant.j.e.verum.cñ.c.se.

1.cor.2.

osee.4.

m P Astor ecclesie.pauper.panis egentium m vita pauperis est qui fraudat illuʒ ho mo sanguinis est.vt.j.xiiij.q.v.c.ij.iij.questi one.i.nulli.

a ¶ Uerum suscipi.i. suscepti alimétari nõ.n. tm̄ ꝺ suscipiẽdis loquitur.

mat.4. mar.2. luce.19. act.4: b ¶ Petrus nõ vr̄ cõpetere exẽplum de petro q fuit paup piscator. ⁊ ita reliquit paupertatem tm̄ pp amorẽ dei. ⁊ sic faciũt multi templarij ⁊ hospitalarij hodie ⁊ q̃si oẽs religiosi sed petrus semet ipsũ abnegauit.

c ¶ Sigs. vt gd.xij.q j.expedit.xxiij.q.vij.ꝙ autem.xij.q.j.Alli autẽ.§.j.

d ¶ Aliẽnis i. oblatis pro peccatis aliorum.

e ¶ Uel pro ipsa expensa sua.ar.aliq̃m posse dare ecclesie de pro pro sua sustẽtatione. h .ꝟ nõ ẽ verum nisi illꝰ fiat sine pacto. vt ex de simo. tua nec excusat paupertas. vt ex.e. quoniá simoniaca.

f ¶ Jactãtia nã nocet iactantia.vj.q. j.imitare.

g ¶ Q₂ psectior.id est expeditior ad seruiendum deo ẽ.

h ¶ Expoliat.nam tũc dr̄ i eo manere spiritus sãctus.cũ voluntariã diligit paupertatem

alimẽta qbꝰ abũdãt sz aliena pctã susceperũt. ¶ Et exhis auctibꝰ phibent ab ecclesia suscipi nõ illi q q̃ndã fuerũt diuites sz postea oĩa reliquerũt: vt petrꝰ ᵇ et matthęꝰ ⁊ paulꝰ: aut pauperibꝰ distribuerũt vt zachęꝰ: aut ecclie rebꝰ adiunxerũt sic̃ illi p̃dia sua vẽdẽtes põebãt p̃cia añ pedes apl̃oꝝ: vt eẽnt illis oĩa cõia sz illi q in domibꝰ parẽtũ residẽtes vel sua relinquere nolẽtes ecclesiastic[] facultatibꝰ pasci desiderant.

De qbꝰ i eodẽ li. p̄speri subinfert. **Qui sua relinq̃re nõ vult: nõ dz sũptibꝰ ecclesie sustẽtari.**

Sigs ᶜ p pter h̃ sua relinq̃re ñ vult: vt habeat vñ viuat: vt qd accipit vñ rõnẽ red dat: vt qd pctis aliẽis ᵈ sua multiplicat. Idẽ. Nõ ẽ meũ dicere q̃le pctm̃ ẽ q cibos pauperũ p̃sumẽdo suscipiũt q eccliã quã iuuare ꝺ p̄prijs facultatibꝰ ꝺbuerãt: suis expẽs isup grauãt pp h̃ fortassis i ꝯgregatõe viuẽtes ne aliq̃s pauperes pascãt: ne aduenientes accipiãt: aut ne suũ cẽsũ q̃tidianis expẽs minuãt ꝙ si aliqd de fructibus suis ecclie vel ᵉ p ipsa expẽsa sua ꝯtulerit: nõ se p̃ferãt inaniiactãtia ᶠ illis q̃s nihil hñtes pascit ⁊ vestit ecclesia: q₂ ᵍ p̄fecto p̄fectior ẽ ille q se mũdi rebꝰ expoliat ʰ aut q cũ nihil hũerit nec hr̃e ꝺsiderat: ꝗ ille q ex multis q̃ possidet ecclie aliqd p̃stiterit ac se de eo qꝺ p̃stuerit forsitã iactat. Ecce q phibẽt ab ecclia suscipi. Illi ꝟo q oĩa sua reliquũt

paupibꝰ distribuũt vel ecclie rebꝰ adiũgũt: ⁊ ab ecclia laudabilit̃ suscipiendi sũt ⁊ eiꝰ opibꝰ sustẽtãdi Uñ i eo.li.legit̃. **Qui sua relinquũt vł pauperibus distribuunt vel ecclesie rebus adiungunt laudabiliter ecclesiastica dispẽsat.**

Sacerdos ⁱ cui dispẽsatiõis cura cõmissa ẽ: ñ solũ sine cupiditate sz ẽt cũ laude pietatꝭ accipit ᵏ a ppl̃o dispẽsãda ⁊ fidelit̃ dispensat ˡ accepta: q₂ oĩa sua aut parẽtibꝰ relĩqt aut paupibꝰ ᵐ distribuũt aut ecclesie rebꝰ adiũxit: ⁊ se nũero pauperꝝ pauptatꝭ amore cõstituit: vt vñ paupibꝰ subministrat: inde ⁊ ip̃e tãꝗ pau p volũtariꝰ viuat. Clerici q̃ꝗ q̃s paupes naritas fec̃ cũ p̄fectiõe ꝟtriꝰ: vite necessaria siue i domibꝰ ⁿ suis siue i ꝯgregatiõe viuẽtes accipiãt q₂ ad ea accipiẽda ñ eos cupiditas duc̃: sz viuẽdi necessitas cogit. ꝺ talibꝰ dicere vr̄ apl̃s: q i sacrario ᵒ opat̃: q̃ ꝺ sacrario sũt edãt: ⁊ q altario ꝺfuiũt ꝺ altario p̄cipẽt ᵖ. Nõ nisi h̃ ꝺ ꝯtẽptoribꝰ suaꝝ facultatũ vellet itelligi: nũꝗ secutꝰ adiũgeret. Ita ⁊ dñs ordiauit his q euãgeliũ ãnũciant: de euãgelio viuere. De euãgelio viuãt: q nihil hr̃e p̄priũ volũt. q nec hñt nec habere aliqd cõcupiscũt ñ suoꝝ sz cõiũ possessores. Quid ẽ aliꝺ ꝺ euãgelio viuere: nisi laborãtẽ in ã vbi laborat necessaria vite p̄cipeꝛ ᵍ apl̃s tñ sic p̃dicauit euãgeliũ: vt necessaria sibi suis mãibꝰ ᵍ ministraret: de se ꝯfident̃ loquitur nul.

de pe.di.ij.Q̃rẽdũ.diuites tñ cũ bonis ⁊c.xxx.di.h̃ scripsimus.

i ¶ Sacerdos dispẽsatiõis.j. xij.q.j.c.expedit.

k ¶ Accipit id est. accipere debet.

l ¶ Dispẽsat id est.dispensare debet tã sibi q̃ alijs ⁊c.

m ¶ Pauperibꝰ.qꝺ ei licet.xij.q.ij. c.j.⁊.ij.

n ¶ In domibꝰ.j. ꝺ cõse.di.v.in oĩbꝰ.ꝰ.j.xij.q. j .necessaria ꝰ.j.xij.q.ij. nobis. Solu. hic loq̃t ꝺ clericis idigẽtibus quibꝰ ⁊c. [illegible] nec puidere sicut alijs pauperibus. illi tales accipiunt ab ecclesia. non quia clerici sed q₂ pauperes.ar gu.canonicis licere beneficia diuidere vt pauatim percipiant quod in communi soliti erant habere vt distin. xxij.si qui vero.

o ¶ Sacrario.j.xiij.q.j. §.q₂ ergo.j. xvj.q.j.c.pe.

p ¶ Percipere.xij.q.ij.charitatẽ.

q ¶ Manibus.j.x.q.iij.cauendum.j.xxj.q. j.clericus.

a ¶ Usus sũ. ne ea occasiõe pseudo apli acciperẽt. ⁊ sic i p̃dicatiõe psisterẽt. nã ex q̃ videbãt eũ nõ accipe. verecũdabãt ⁊ ipi accipe
b ¶ Gliam. quã hẽo apud deũ de h̃ qđ nõ accipio vel si accipe3 cũ scãdalo. vl' vltra quã deberẽ vel si p̃dicarem eo obtẽtu vt acciperem.
c Clerici. debuiũt etiã ifirmi seruiũt. ex̃ d̃ cle. egrotã. c. j. ff. de sta. li. l. cũ heres. §. sti-chus.
d ¶ Meritũ. j. xvj. q. vij c. j. ⁊. sed ibi soluit. vl' meritũ. i. vt p̃sbi pl' q̃3 alij p'cipiãt. vt di. lxxiiij. ɔsuluit qđ nõ ẽ in alia societate. ff. p socio. verũ. §. s3 cum tres. Que. iij
e Sed ad huc. h̃ depingit. iij. q. an s. igressu3 vel p̃bẽdas emẽ sit symõiacũ p̃mũ mẽbrũ expeditũ ẽ. s̃. e. pxi. q. secũdũ expeditur hic. Nõ q̃ p̃bẽda di qñq3 ius q̃ddã spũale pcipiẽdi ecclia3 vel ipsa3 p̃bẽda3 h̃ mõ emere symoniacũ ẽ qñq3 dicunt ipsi fruct' p̃bẽde q̃s emẽ nõ est symoniacũ. vt ex̃ ne prela. vices suas. c. vl. nisi qs emeret forte fruct' ab initio sue ordinatiõis in ipsa ecclia. vt habeat dũ vixerit. ar. j. e. siqs obiecerit. ⁊. c. saluator. tũc eni3 ita sũt ãnexa. vt q pruat offõ. pucẽ ⁊ illi. vt. lxxxj. di. siquis

Ego ãt nullo ho⁊ vsus[a] sũ ⁊ q̃re dixerit: secut' apuit dicẽs. Expedit mihi magis mori: q̃3 vt gliam meã qs euacuet. Euacuari dic̃ gloriã[b] suã: si ab eis qb' p̃dicabat voluiss3 accipe vite tpal' expẽsã: nolebat qppe i p̃nti labor[is] sui fructũ sed in futuro recipe. Itẽ ex ɔcil'. agatẽsi. Iuxta meriti laboris ecclastici stipẽdia sacerdotes distribuãt
Clerici[c] oẽs q ecclie fideliter vigilãterq3 desuiũt stipẽdia scis laborib' debita s̃m suitij sui meritũ[d] p ordiatione canonũ a sacerdotib' ɔseq̃nt. Itẽ ex ɔci. vrbani pape habito aliũnie
Multo⁊ auctibus luce clari' ɔstat: q̃ ab ingressur[is] mõasteriũ non l3 pecuniã exigere: ne ⁊ ille q exigit ⁊ ille q soluit symonie crimẽ icurrat. Que. iij.
Sed adhuc[e] obijcit qđ q igressuri monasteriũ pecunias tribuiũt: nõ p̃positũ religionis s3 p̃ticipatione stipẽdio⁊ eccie emiũt. Tpalia ḡ nõ spũalia emẽtes neq̃q3 symõiaci hñdi sunt. His itaq3 r̃ndet nõ solũ q spũalia s3 ẽt q tpalia eis ãnexa[f] p̃cio accipiũt vel tribuunt symõiaci iudicãt: vñ malachias loq̃ns ex p̃sona dñi ait. Quis ẽ iqt i vobis qui claudat ostia ⁊ icẽdat altare meũ g̃tuito. nõ ẽ mihi volũtas i vob dic̃ dñs exercituũ: ⁊ mun' nõ suscipiã de manu v̄ra. Ostia[g] claudere nõ ẽ sacri mũer[is] offiñ s3 tñ sibi adiũctum. Itẽ gre. scribit vniũs ep̃is hyspanis. De his q sacro⁊ ordies mũeri acceptione dispẽsant.
Audiuim'[h] dilectissimi qđ nos audire oportuit: s3 audisse p̃fecto nõ libuit: q̃sdã. s. esse sacro⁊ ordinũ p̃fessores: q sub mũerũ datiõe vl' acceptõe dei ecclias vl' earu3 sibi bñficia vsurpãt: qđ q dẽ scel' vos iã nõ dudum acriter correxisse vehemẽter admiramur. Iuste eni vterq3 corripiẽd' ẽ ⁊ a scẽ limib' ecclie submouẽd' ⁊ q p ecclie ãbitu mũera largiũt: ⁊ q vt eccliã adeant gcq3 accipe p̃sumunt. Iste qppe donũ dei emere hic ãt p̃sũit vẽdere: a sacrilegio q3 h̃ facin' ñ dispar dixerim: cũ id qđ spõte ⁊ sacro deliberatiõis arbitrio grat̃ fieri debuit: sub pecunie pactõe causatur[i]. Quare frẽs charissimi q̃ taliter facta sũt curiose refellite: ifecta p̃hibite: v̄risq3 iussiõib' resistẽtes dig̃ anathemat̃ viculo pcutere nõ dubitate. Itẽ rothomagẽ. ep̃o ⁊ gallic[is] oibus ep̃is. De his q ecclias vel ecclastica bñficia vẽdunt.

f ¶ Annexa. ar. q̃ idẽ iuris sit i vno coherẽtiũ ⁊ ɔnexo⁊ qđ i altero. vñ qui p̃uatur offõ ⁊ bñficio. vt. s̃. di. xxviij. decernim'. s̃. di. lxxxj. siqs sacerdotũ. ⁊. c. eos. s̃. di. l. studeat. ⁊. ibi de gratia. hic de rigore.
g ¶ Ostia. i. qui gerit officiũ ostiarij. vñ vi q̃ emẽ h̃mõi officiũ ostiarij l' pulsandi cãpanas sit symoniacũ. cũ illđ spectet ad officiũ p̃mice-rij. xxv. di. p̃lectis symoniacũ est qđ ɔcedo. s3 emẽ quãcũq3 admistratione3 rerũ ecclie puta q̃ det panẽ in refectorio vel vinu3 vel cuiuscũq3 alteri' rei dic̃ h̃. symoniacũ eẽ. ar. s̃. e. q. j. siqs ep̃s. p̃pe finẽ. ⁊. j. e. q. saluator. ⁊ dicit q̃ licite p̃t dari pecũia alicui vt suscipiat tale officiũ. s3 tñ ille nõ posset dare pecuniã vt ei daret. ⁊ sic aliqd vẽdi p̃t licite. qđ nõ p̃t emi. Alij dicũt q̃ tũc ẽ symoniacu3 emere aliquã admistrationẽ ecclesiastica. cu3 aliqđ spũale h3 annexũ. vl' talis est q̃ p clicũ tñ ɔsueuit exerceri e rõne officij. q̃ magis
h Audiuim'. sacrilegio ⁊ crimine (credo. h̃ ẽse male. xv. q. iij. sane. ij. q. j. i primis.
i ¶ Causat. i. in cã3 ducit vl' p cã. s. p acceptiõe vel datiõe pecunie fit. vel causat. i. facit

male, 1.

Sivnde causari.id est accusari debeat.
a Siqs dator.restituere.sz cui dices restituendā talē pecuniā.vī q ei in cui⁹ ignominiā data ē.vt.xxvij.q.iiij.siquis in atrio.xv.q.vlt.cū multe.xxvij.q.j.siquis rapuerit.ex̄ de simo.de h in aut.de sā.epis.§.sz neqꝫ coll.ix.⁊ ex̄ d̄ simo.audiuim⁹.ecōtra vī q illi q dedit eam.vt ex̄ e.veniēs.itez vī q illa pecunia nō dʒ remanere penes ecclesiam.cū petr⁹ dixerit.pecunia tua ⁊c̄.itē q2 fisco ɔpetit ꝑsecutio eorūz q̄ scelere ɔqsita sunt.ff.de iure.fis.luci⁹.d̄ dō.it vi.⁊ vxorē.cū hic status.§.fi.

b Siqs e pī suspēdatur.i.deponatur.lxxxiij.di.c.j.vel dic vt s̄.e.q.j.qcqd.

c ¶ Membra.j.iij.q.ix.pura.ar.j.xij q.ij.coguim⁹ s̄.di.lxiij.i synodo.ar.ē h q idē iuris ē i toto qd̄ ⁊ i pte ⁊ i maiori qd̄ i minori.xxij.q.v.deforma.ex̄ de preb.maioribus.xcv.di.esto.ff.pro derelicto.l.iij.

Siquis[a] dator vel acceptor dei ecclias vel ecclastica bñficia q̄ qdē prebēdas vocāt sub pecūie interuētu susceperit:siue dando emerit siue accipiēdo vēdiderit:a simōis nō excludit ꝑditiōe.Sʒ si ꝑseuerās fuerit ꝑpetua mulctet̄ dānatōe nā q sub religiōis obtētu deo famulari voluerit:sigd accipit:⁊ meritūz ꝑdit ⁊ bñficio accepto frustrat̄. Rōnis g̊ vigore cogit̄ qd̄ iiuste recepit restituere:⁊ qcqd turpi lucri grā recepat nō tenere. Item greg.vij.papa. Ab offō suspēdat̄ eps bñficia vl̄ ecclesiastica officia vēdēs.

Siqs[b] eps pbēdas archidiaconat⁹ ꝑposituras vel aliq̄ officia ecclastica vēdiderit vl̄ aliter q̄ statuta sctōꝝ pīm ꝑcipiūt ordiauerit:ab offō suspēdat̄:dignū est ei vt sic grat̄ epatū accepit ita mēbra[c] eiusdem epat⁹ grat̄ distribuat. Itē ex ɔci.vrbani pape hito aluernie. Nec altaria nec pbēdas epis vēdē licet

Quesitū⁹ ē de epis qui cepit.⁊ lō nō ꝑcepsit.itē lʒ mōachi singul̄ annis emerēt ius istituēdi.nō tñ epis ex h fuit ius q̄situ istituēdi.⁊ lʒ h fuerit symōia ex pte epoꝝ.nō tñ ex pte mōachoꝝ.q2 illi qd̄ eoꝝ fuit redimebāt.qd̄ licite facere poterāt.vt

altaria monasterijs data[e] frequēter redimi compellebāt pecūia:q2 qdā symoniace prauitat̄ vsus i galliarū ptibus iā diuti⁹ ioleuit:vt ecclie vel decime que vulgari vocabulo apd̄ eos altaria nuncupāt̄:mōasterijs date sepi⁹ ab epis sub palliata auaricia vēdūtur.mortuis nimiꝝ seu mutat̄ clic] q̄s ꝑsonas vocāt.nos āt auctore deo:venalitatez oēʒ tā ex reb⁹ q̄ ex misterijs ecclasticis ꝑpellētes h vlteri⁹ fieri aucte aplica ꝑhibem⁹:sic ēt pbēdas oēs venūdantes iterdicimus. Porro qcūqꝫ altaria vel decias ab ānis.xxx.[f] ⁊ supra[g] hmōi redēptiōe posse disse mōasteria noscūt:geree diceps ⁊ sine molestia q̄ libʒ eis possidenda firmam⁹. ¶ Saluo vtiqꝫ[h] epo rū cēsu ānuo quē ab eisdē altarib⁹ hēre soliti sūt. Itē greg. Quicqd data vl̄ ꝑmissa pecūia i sacris ordinib⁹ acqrit irritū hēat.

Alq̄a sctis pīb⁹ d̄ symōiacis statuta sūt:nos q̄3 ⁊ iudicio ⁊ aplica aucte fir

xi.s̄.e.q.j.nullus.⁊ sic symōia eē pōt ex vna pte ⁊ nō ex altera.sicut fuit i glo.sic ēt spōsalia pūt ee ex vna pte ⁊ nō ex altera.ex̄ d̄ dspō.ipu.de ill.⁊ p̄l'a filia nō.xxxv.q.v ꝑpolito.⁊ lʒ eps peccet recipiēdo pecuniā.tñ mōachi nō peccabāt dādo.vt xxiij.q.j.gd culpat.ɔ̄.tñ huic sigt.j.e vj.q.iij.possessiōes.sʒ nō ē ɔ̄.q2 monachi licite q̄sierāt ista altaria.vī nō habuerūt ea iure ꝑceptiōis sʒ ex iusta donatione.

g ¶ Et supra hec dictio supra ad modū cū tpe referi.ff.ex qui ca.ma.ab hostibus.§.sʒ q̄

d Quesitū est s̄m.h.casus talis est.quidaz epi ɔtulerāt ecclias q̄sdā cū oi iure suo qbusdā locis religiosis mortuis ꝑsonis illarū eccliaꝝ collataꝝ.epi volebāt in ecclijs istituere clericos ꝑ sua volūtate nisi abbates darēt eis pecuniā.di q tal̄ datio pecūie symōiaca ē.ar.ad h.xvj.q.ij.c.ij.Alij casus i tales ɔsuerūt h nōn q̄s omitto.

e ¶ Data.s.pdecessorib⁹ suis ꝑ redēptiōe aiaꝝ suarum.

f ¶ xxx.ppt̄ q credebāt aliqd̄ ius acqsitū epo q2 p.xxx.ānos ⁊ vltra recepit hmōi redēptiōnē a monasterijs.sʒ nō ē ita q2 furtiue re

ar.de pb.sig.hec adiectio.sʒ nūqd ē licitū redimere ius suū.h nō.s̄.q.j.null⁹ eps guamē ⁊.xvj.q.vl.decias.dici ei pōt.q vbicūqꝫ gessit aduūsariū suū nō credere se ius hēre.redimat vexationē suā.sʒ q̄re nō deponūt̄ isti epi dic q q2 nō agebat ad h ⁊ snia dʒ dictari sʒ formā petitiōis.ex̄ de accu.qualiter ⁊ quando.

h ¶ Vtiqꝫ nō eni pleno iure oīno vī donasse ecclias eps.nec pōt donare sine ɔsensu capituli.ex̄ de do.pastoralis.

i Alque.vl̄ ꝑmissa.tertiū casuz hēs.s.vl̄ retēta.vt ex̄ de trāsac.sup eo. Nā remittere ē dare.ex̄ de testi.veniēs.ff.d̄ calū l.ij.⁊ itā in spūalib⁹ nō pōt iteruenire trāsactio cum h

tribus modis tamen fiat transactio. C. de transac. l. transactio. ff. e. l. j. sed nec permutatio pot. fieri sup beneficio habito vel habendo alias bn. ad hoc ex. de re. permuta. quesitum. nec etiam transactio. vt ex. de transac. sup eo. ar. contra. ex. de offi. dele. si qn. sed ibi fuit facta transactio non sup beneficio sed sup proprietate. et sic intellige. ex. de deci. ex multiplici. item sup re spirituali tanquam proprietate pot fieri permutatio. ex. de re. permu. ad questiones. non tamen vt det temporale pro spirituali. ex. de re. permu. c. vl. Illud autem dubium non est quin amicabilis compositio interuenire possit. ex. de transac. c. ij. item et auctoritate iudicis pot interuenire pecunia. ex. de pbe. nisi in fi. et de transac. statutum. ff. de his q no. infa. furti.

inam. ¶ Quicquid igitur in sacris ordinibus vel ecclesiasticis rebus vel data vel promissa pecunia acquisitum est nos irritum esse et nullas vnquam vires habere censemus. Item aug. de doctrina christiana. Quicquid possidet: nomine pecunie intelligitur.

Totum[a] quicquid homines habent in terra omnia quorum domini sunt: pecunia[b] vocatur: seruus: vas: ager: arbor: pecus: quicquid horum est: pecunia dicitur. Ideo autem pecunia[c] vocata est quia antiqui habebant in pecoribus quod habebant. Item pascalis papa. Qui ecclesiastica beneficia emerit: ecclesiam

Siquis[d] quasi emere probatur obiecerit: non consecrationes enim sed res que ex consecratione proueniunt: penitus dissipe probatur. nam cum corporalis ecclesia aut episcopus[e] aut abbas[f] aut tale aliquid sine rebus corporalibus in nullos proficiat: sicut nec anima[h] sine corpore corporaliter viuit: quisquis horum alterum vendidit sine quo nec alterum proueniet: neutrum[k] inuendi-tum dereliquit. nullus igitur emat prebendam vel ecclesiam vel aliquod ecclesiasticum nec pastellum nec pastum[l] aterea: nec postea[m] pro huiusmodi soluat[n]. Item vrbanus episcopus seruus seruorum dei dilecto filio preposito ecclesie sancti vincentij salutem et apostolicam benedictionem. Quare in euangelio prohibetur inuestitura ecclesie a laicis fieri.

Saluator noster predicit in euangelio circa finem seculi pseudo christos et pseudo prophetas surgere et multos seducere: et fideles suos in mundo multas habituras pressuras: sed tamen portas[p] inferi non preualituras. proinde vt ait apostolus: oportet[q] hereses esse: vt qui probati sunt manifesti fiant. oz nos cuz

vel ordinem fructus proueniunt iure ordinis. et ideo non licite emit. tunc enim presumitur emere ecclesiam vel ordinem. alio autem tempore emere non est peccatum. vt ex. ne p. vi. lu. c. iij. xij. q. ij. alienationes.

e ¶ Aut eps. i. dignitas episcopalis.

f ¶ Aut abbas. i. dignitas abbatialis.

g ¶ Nullo. bene accedit ad id quod legitur in auten. vt iudi. sine quo suffra. §. cogitatio. Nam ibi dicit quod fiscus abundare dicitur si vtatur subiectis locupletibus. vt s. e. q. ij. c. ij. contra s. e. q. j. eos. contra. sed hoc cum ex pacto precedenti. mat. 24. mar. 13.

h ¶ Nec anima. i. ipsum collegium vel ad litteram.

i ¶ Viuit. exercendo sensus corporeos alias falsum est. cum antequam sit in corpore viuat sic exaudi. xxxij. q. ij. moyses. 1. cor. 11.

a Totum. probatur per hoc c. quod sicut in pecunia symonia committitur. ita in alia re.

b ¶ Pecunia. strictius accipitur tamen pro pecunia numerata. j. xiiij. q. iij. c. j. ij. et iij.

c ¶ Pecunia. nomen enim pecunie etiam iura continet quecunque. ff. de verbo. sig. pecunie. item quecunque etiam speciem et rem quamlibet. vt hoc. ff. de le. iij. quisquis. Item quecunque ea tamen que consistunt in pondere. numero. vel mensura. ff. de le. i. l. talis scriptura. precium autem non consistit nisi in numero tamen. isti. de emp. et ven. §. item precium.

d Siquis. sed res non de rebus corporalibus sed de iure spirituali cui coheret officium intelligitur. vel intellige de iure percipiendi res vel de rebus ipsi officio adherentibus vel de rebus consecratis. vt in syndone. ar. xvij. q. iiij. si forte. ar gu. j. iij. q. vj. hoc quippe. j. xvj. q. j. c. j. §. vl. vel intelligas de rerum administratione et fit in hoc c. de duobus mentio. s. de consecratione et administratione ex ordine proueniente. et facit ad hoc. j. q. vj. §. j. vel de iure quo res ipse percipiuntur. vel hoc intellige de rebus ipsis fm. h. et tunc quando quis promouendus est ad ecclesiam

k ¶ Neutrum. ar. idem iuris esse in vno connexorum quod in reliquo. ar. s. di. viij. quo iure. iij. q. vj. hoc quippe. et xvj. q. j. c. j. et ff. de iure iu. eum qui. §. si libertus.

l ¶ Pastum. ar. contra in auc. de sanc. epis. §. pro consuetudinibus. m ¶ Nec postea. arg. ff. de pac. iurisgen. §. dolo. vt nequid fiat quod ante promisit. n ¶ Soluat. non etiam sub obtentu consuetudinis. j. e. q. c. vl. contra. dic vt ibi.

Saluator. casus. In prima parte ostendit auctoritate euangelij hereses debere circa finem seculi iminere. vnde oportet nos ex aduerso consurgere cum propheta et cum apostolo pro domo israel. In secunda ostenditur. v. auctibus quod vendere ecclesiastica beneficia sit symoniacum.

p ¶ Sed tamen portas. i. vitia et etiam hereses quibus intratur in infernum que non preualent ecclesie. et quia semper aliqui boni sunt in ecclesia. xxiiij. q. j. a recta. et. c. pudenda.

q ¶ Oportet. id est vtile est vt nos excitent. j. xxiiij. q. vlti. c. vlti.

a ¶ Ecclesiasticā.i.ecclesiasticū bñficiū vł aliquā rē ꝯsecratā in casu nō ꝯcesso puta calicē. ꝭm qsdā.nā ⁊ nomē rei gñale ē.ff.de ꝟbo.si gnī.rei appellatiōe.ꝫ.e.qsitū.vel dic ecclesiasticā admistrationē ⁊ sic bñ adaptat lr̃a chalcedonēsis synodi.

ezech.13 b ¶ Et donū.id est officium.per qđ datur spūsci potestas faciendi miracła (actn.14. roma.12.)

c ¶ Sz ambitionē. arg. affectum vel conatuz sine effectu puniri.ar. xxj.di. c.j.

actuū.8. d ¶ Quisquis.hic collige ꝙ corporales res ecclesie emere vel vendere symonia est. i tali casu cū quis itrat ecclesiam.vt.ṡ. (sapien.1.e.in prin.)

e ¶ Propť sua.hic vacat argu. a ꝯrio sensu.vt.ṡ.e. q.j.eos quos ⁊.c. siquis episcopus. j.xxix.q.ij. perlatum.

f ¶ Sed ad propria.id est precibus q̃s pro se quis offerre non potest.ꝭm.h. vt nōt. ṡ.j .q.j. sunt nonnulli.sed quid teneas ibi dixi.

ꝓpheta ex adūso ꝯsurgere ⁊ murū opponere ꝓ domo isrł ⁊ cū aplo p młtas tribulatiōes itrare i regnum dei:qm̄ nō sūt ꝯdigne passiōes hui⁹ tpis ad futurā gliaz : q̄ reuelabiť i nobis. Igiť qꝛ inotuisti nob qđ tibi obijciť: vtrū vēdere ecclīasticā[a] rē symōiacū sit: ħ symōiacū eē patēter colligiť ex ħ qđ btūs apłs petr⁹ ait simōi.: pecūia tua tecū sit i pditionē : qꝛ existiasti donū dei pecūia possideri. donū qppe dei ē spūsscūs ⁊ donū[b] dei ē res ipsi ecclesie oblata. ⁊ si bñ aiadūtis simon mag⁹ q ad fidē ficte accessit nō spm̄sctm̄ q̄ ipse erat idign⁹:qm̄ vt scriptū ē:spūsscūs disciplie effugiet fictū:sz donū ei⁹ emē voluit: vt ex vēditōe sigꝫ q̄ p eūdē fierēt ⁊ młtiplicatā pecuniā lucrareť.nec apłs ēptionē spūssci quā bñ fieri nō posse nouerat sz ābitionē[c] qst⁹ tał ⁊ auariciam q̄ ē idoloꝝ Ꝼuit[d] i eodē simōe exhorruit ⁊ eū maledictōis iaculo pcussit . qsqs[e] igiť res ecclīasticas ⁊ dei dona q̄ a deo fidelibus ⁊ a fidelib⁹ deo donať q̄ꝗ ab eodē grãs accipiūť ⁊ iō grãs dare debēt. ꝓpť sua[f] lucra vēdit vł emit: cū eo/dē simōe donū dei possideri pecūia existiat. Jđ q eas nō ad ħ ad qđ istitute sūt sz ad ꝓpa[f] lucra mūere liguevł idebiti obseqi vł pecūie largiť vł adipisciť: symōiac⁹ ē:cū p̄ncipał itentio fuerit simōis sola pecunie cā auaricia vz.i.idolatria vt ait apłs paul⁹ alio/qn cur scā synod⁹ chalcedonēs[g] sexcētoꝝ.xxx. eꝑoꝝ pcuratorē vł ꝺfensorē ecclīe vel quēꝗ regłe subiectū adeo p pecūiaz ordīari ꝓhibet : vt iteruētores q̄z tāti sceler] anathēatiꝫet:nisi qđ eosdē symōiacos iudicet. Nō si p̄fati milites[h] ecclie ob hmōi scelus taliter pcellūť: nēo sapiēs negabit nō militātes[i] ecclie multo dānabili⁹[k] ob hanc cāz.i.ēptōis vel venditōis debere pcelli. Sz btūs añ cessor nr̄ pascasi⁹ li.de cō. affirmauit: ꝙ qsqs coꝝ alterū vēdiderit: sine q̄ alterū nō ꝓuēit:neutꝝ vēditū dereliqt ac p eū q res ecclie vēdit vł emit:symōiacū eē itelligit . Jn noie ꝓcurator]itelligit p̄fata synod⁹ quēlibz ecclīasticaꝝ reꝝ admistratorē vt verbi gr̃a: p̄positū[m] iconomiuz[n] vicedn̄m : defensoris noie aduocatum[o] siue castaldū[p]

g ¶ Chalcedonensis. si illi qui emunt vel vendunt res ecclesiasticas non sunt symoniaci.cur ⁊c̃.

h ¶ Milites.clerici.s. qui tales milites sūt quoꝝ arma lachꝛyme sunt.xxiij.q.vlt.ꝯueniōr.vel oꝛōnes.vt.xxiij.q.viij.c.reprehensibile vel excōicatio.xvj.q.ij.c.j.⁊ castra eorum sūt ecclesie.liiij.distin.c.nullus.

i ¶ Nō militātes.ꝫ.ṡ.di.xix.nulli fas.j.xliij. q.j.illo.⁊.xxxj.q.v.qui viderit.ṡ.di.xl.hō.j.xl.q iij.pcipue.j.xxv.q.j.nulli fas.j.e.q.puenit.ꝫ. so.pōt dici ꝙ iō di laic⁹ peccare magl.qꝛ peccat in duob⁹.⁊ qꝛ rē ecclie emit ⁊ qꝛ suo offō nō debitā.ar.ff.de re.iuris.culpa. cłic⁹ āt in vno. qꝛ emit tm̄.

k ¶ Dānabili⁹.i. dānabiliť.ar.xxvij q.ij . ꝯiuges. vł ħ appellat nō militātes ecclie nō laicos sz clīcos q ecclie non Ꝼuiūt illi magis peccant. qm̄ in plib⁹ ꝗꝗ emūt ⁊ seruiunt.⁊ sz colł ħ nō sūt ꝯria q̄ hic signant

l ¶ Procuratoris.gñaliter sumitur ħ nomē procuratoris.ar. ff. de procura.l.j.

m ¶ Prepositū.sz quā diam faciť inter ista noia. p̄t dici ꝙ nomē prepositi gñale ē. ⁊ cōtinet alia sub se.ar.cx̃ de ꝟbo.sig.ꝗuis vel dic ꝙ prepositi⁹ ⁊ iconomus noia diuersa sunt sz idē significāt.sicut palmas ⁊ piaramas.xcix. dis. c.j . vel bene pñt eē in eadē ecclia p̄positus ⁊ iconom⁹.de vicedño planū ē.qꝛ ille est q preest reb⁹ epi. lxxxix.di.volum⁹ .vicednūs in reb⁹ epi.iconomus in rebus canonicoꝝ.sepe tñ vnū ponit p alio.

n ¶ Jconomū.iconom⁹ est cui rei ecclīastica gubnāda mādať.C. de sa. san. ec. iub em⁹.

o ¶ Aduocatū.s q p̄est tm̄ causis tractādis q als di sindic⁹.

p ¶ Castaldū.s.q hꝫ curā exteriorū reꝝ.q di als maior domin⁹.

a ¶ Et iudicē.sic in eccl'ia bone.ſʒ nōne iſti tres pñt.eē laici.ſic ſine dubio. q̄r ḡ in iſtis officijs q nihil ſpūalitat] hñt ānexū ſymōia ɔmittit.dic.h.ꝙ i oī adminiſtratōe rei eccl'ie cō mittit ſymōia ſi emat.ſic nō ut.s.e.in pn. ⁊ h̄ ē ſymōiacū

ſecto regl'e.q2 eos ligat iſta ɔſtitutio. nēo mi litās deo ⁊c.ſuperior āt ſit adminiſtratio circa tē poralia ⁊ eos nō ligat iſta ɔſtitutio. nēo mil tās deo. c ¶ Archidiaconē.h̄ totū ītellige de dignitatib⁹ ipſis. d ¶ Qꝺ vēdit.i eo qꝺ

q2 ꝓhibetur nō iō ꝓhibi tū q2 fuit añ ſymōiacū. ſʒ alij nō ita la teextēdūt ſy moniā iħerē tes ɔſuetudi gñali. dicunt ei ꝙ tūc tm̄ ē ſymōia i em pta adminiſtra tiōe ſi talis ē q hēat aliqꝺ ſpūale ānexū ſibi al's non. b ¶ In ſub iecto ꝟo.non ne ēt icono m⁹ cleric⁹ oʒ eē vtiq;. xvj. q.vij.i noua. dic ḡ ꝙ iſtud ꝟo pon⁹ ad ūſat offō ꝗ ordint.nā cir ca alia ɔſiſtit offm̄ icono mi.⁊ circa a lia archipſbi ⁊ alioꝝ h ſe quētiū gdā i tellīgūt h to tū de cl'ic].in qb⁹ dicūt ſy mōiacū eſſe hmōi officia emere. ⁊ qꝺ dicit i ſubie cto ꝟo ⁊c. iō dic q2 illi ma g] ſūt ſbiecti regule eccl'ie ꝗ iſti. ſʒ oēs ſint clerici.nā

⁊ iudice[a]. In ſubiecto[b] ꝟo regule archipſbīm archi diaconē[c] diaconū canoni cū monachū vl' quelibʒ ec cliaſtico mācipatū officio. Qꝺ ꝟo ſpūſctm̄ ꝗtui i ſe ē vēdat vl' emat: q ꝓpoſi turā vl' aliqd hmōi vēdit vel emit audi aug. ſup io. Ø q̄ prepoſituras fecer nūt vel ſequūt aliū ꝓpoſi tū hʒ carthagineſ ꝑncipa t⁹: alterū imauritania ro gat⁹: alteꝝ hʒ i numidia il le vl' ille q̄s iaʒ nec noiare ſufficim⁹. Circuit ḡ aliqs emē colūbā vnuſqſq; lau dat ꝓpoſitū ſuū ꝙ vendit⁹ ⁊c.ecce venerabil' aug. de ꝓpoſiture diſtractiōe agēs i noie colūbe ſpūſſcti vēdi tiōeʒ vl' ēptionē accipit ſic ⁊ oēs hui⁹ euāgelici capli tractatores. Pēſandū ꝟo ē: q̄ pena mulctēt q iā deo ⁊ eccl'ie ſue oblata vēdūt vl' emūt.ſi cū flagell' a dei tē plo eiectī ſūt q q̄ deo erāt offerēda vēdebāt vl' eme bāt: ſi de offerēdoꝝ vēdito rib⁹ vel ēptorib⁹ dictū eſt: vos feciſt] domū pr̄is mei domū negociatōis ⁊ ſpelū cā latronū. qd dicet de ec clie iā oblatoꝝ vēditorib⁹ vl' ēptorib⁹. Et ne q̄s iſaa⁹ iā obijciat: merito h̄ dn̄m tā acerbe vidicaſſe. qs tūc illa i dei tēplo vēdebāt.ec cliaſtice ꝟo res mō ex tē

plū diſtrahāt: attēde ſupi⁹ aug. nō terminātē locū vē ditōis vel ēptōis ꝓpoſito rū: ſʒ tm̄ idefinite[e] dicētēʒ: circuit aliqs emere colū bā: vnuſqſq; ꝓpoſitū ſuuʒ laudat ꝙ vendit: nō adij cēs i tēplū vel ex tēplum. Hec circa [f] vēditores vel ēptores rerū ſacraꝝ ſuffici ant. Itē alexāder eps ſer uus ſuoꝝ dei luceſis eccl'e clero ⁊ ꝑplo ſalutē ꝑpetuā

Adminiſtri ⁊ ꝑ[illegible] eccle ſie abſq; vlla venalitate ab

Ex ēpis ordinentur.

Ex multis[g] tēꝑibus hoc ꝺ teſtabile malū in via eccle ſia inoleuiſſe cognouimuſ vt nulli vnq̄ clerico ꝗuis religioſo ꝗuis ſcia ⁊ mori bus predito eccliaſticum bñficiū ɔcederet niſi ei⁹ q ꝓphano pecūie mūere il lud emē ſtuduiſſʒ.fiebatq; eccl'ia ⁊ res ei⁹ ita venalis velut q̄dā terrēa ⁊ vil' mer ces a negociatorib⁹ ad vē dēdū expoſita: qꝺ malum ꝗ deteſtabile ꝗtū deo ſan ctiſq; ſuis ſit ɔ̄rāū: ⁊ ſacri canōes docēt ⁊ fere oībuſ māifeſtū exiſtit. Iſta ſnia i uenit in. ij.c. chalcedonen ſi[i] ɔcilij. ¶ Chalcedonē ſe nāq; ɔciliū vnū ex ꝑnci p alib⁹ ſiūi pēa ɔdēnat eos: q eccl'ie bñficiū iteruētum pecunie acqrūt: ⁊ eos qui ſacram manus impoſitio

laudat nō cō mittit ſymo nia ſʒ i eo ꝙ vēdit.q2 ꝙ cō mēdādi cā di ꝑ non dicto hēt.ff.ꝺ dolo ꝙ vēditor ſʒ h̄ veꝝ ē dū cō mēdatio ɔſi ſtit i gñe. Nā vbi dſcendit ad ſpēlia. te nēt ex eo ꝙ ɔmēdādo pl⁹ vēdidit. niſi ꝙ ɔmēdādo dic ſic ieuldē ti.ff.ꝺ ɔ̄hen. ēp.ea que. e ¶ Indefi nite.nō.ex iñ finita colligi vniūſalē.vt ꝺ q.j.eos q.ff.ꝺ aleat.l.j.§.ꝙ āt.ex q̄ ei a ca nōe nil excipi tur. nec nos excipe debē⁹ vt.xxvj.q.j.ꝙ ſi dormierit.j ij.q.v.ɔſuiui ſti.ꝺ.di.xi x.ſi romāoꝝ. ar. ꝺ.di.lv.ſi euā gelica.ꝺ.e.q. j.ſūt nōnulli. ar.ɔ̄.j.xxviij. q.j.idolatera f ¶ Hec cir ca.h.ꝑncl'a ꝺ c.nō eſt ⁊c. g ¶ Ex mlt]. caſ⁹. In ꝑma pte rep

dū illi ꝟſant circa exteriora negocia ⁊ admi niſtratiōes iſti circa dina officia. ⁊ iō dicit mācipat offō ⁊ nō dixit ordini.vel iō dic in ſubiecto ⁊c.vt notet ꝙ illi hāt curā aiaꝝ cō nexā.⁊ qꝺ dic de canōico vel monacho non referas ad adminiſtrationē.ſʒ ad ēptionē pre bēde.vel igreſſus monaſterij.vel iō dic i ſb

hēdit alexāder oēs ſymōiacos.⁊ ſpāl'r luce ſes iducēdo auctēʒ chalcedoneſ ɔcilij ⁊ dñi. q vēdētes ⁊ emētes eiecit ꝺ tēplo. In ſcda cō ſtituit.ꝙ null⁹ ɔmittat ſymōiaʒ. In tia ɔſti tuit penā ꝺpoſitōis ɔ̄ trāſgreſſores hui⁹ ɔſti tutōis. h ¶ Niſi ei.ſic hēs.xxxij.di.ſi dixit. i ¶ Chalce.ꝺ.e.q.j.ſiqs eps. k ¶ Ex ꝑnci

Ioan.2. Eſa.56. Iere.7. Mat.21. Mar.11.

p̄sīb⁹.papa tñ bñ pōt dispēsare. si nō sit in articul' fidei.xv.di.sic scti. vel de vniuersali statu ec.vt nō.xxv.q.j.c.sſ gdā.s.di.xvj.sctā.
a ℭ Inexpugñbili.qtū ad ordies retinēdos.
b ℭ Illos.i.emētes ecclesiasticū bñficiuz.
c ℭ Istos.i. emētes sacrā manus impositionem.
d ℭ Corripiēdi.ar. symōiacos sine precedēti admōitiōe esse puniēdos.qđ h.nō ɔcedit. qr h₃ eā ēt in accusatiōe necessaria ē admonitio ꝓpt euāgeliū.Itē vt volēs accusare si dicecerit subeat penā quā ɔuictꝰ adūsariꝰ subibit.Itē vt adūsariꝰ nō grauet i expēsis.ꝛ vt disciplia ecclie nō deserat.xxiij.q.v.excōicatoꝝ.ar.ꝫ.h. ex̄ ꝺ simo.l₃ io.qcqd dicat h.illi ꝺcre.l₃ ſtabitur.b.
e ℭ Scā ec. i.ɔsortio fidelīū p anathēanā ſpi fideles sūt domꝰ dei vt.j.ꝺ pe.di.iiij.i domo.nā al's ipo iure sūt suspēsi.vt nō.s.e.q.j.reperiuntur.
f ℭ Sāguis i.vidicta vel pditio vl' peccatuz.j.ix.q.iij.epo.
g ℭ De manu.nō p̄latū ex negligētia sua teneri.ix

mat.21.
mar.11.
ioan.2.

nē p quā spūſſcūs ɔfertur mercari digscūt.vtrosqꝫ ei auc̄te iexpugnabiliᵃ illosᵇ a bñficio istosᶜ a sacro ordie iubet expelli: vñ hūani gñis redēptor oēs emētes ꝛ vendētes de tēplo eijciēs cathedras vēdētiū colūbas eūtit: numulorioꝝ effūdit es:p̄cepti sui auc̄te ōnūciās ꝛ dicēs.Nolite facere domū p̄ris mei domū negociatōis.Illud q̄₃ i eo dē facto sollicite ɔsiderate qđ p totū textū scti euāgelij nusqꝫ repit dñ₃ tāta seueritate tā districta cēsura iusticie peccātes corripuisse:cū ñ solū elogo icrepās veꝝ ēt facto flagello de funicul' v̄berās oēs elimiauit de tēplo:apte demonstrās q̄ tales negociatores ñ sic ceteri pctōres sūt corripiēdiᵈ s₃ a tēplo dei.i.a sātaᵉecclia lōgiꝰ sūt ꝓijciēdi.Nā sic p colūbaꝝ vēditores illi denotāt q sacram manꝰ ipositōez vēdere conāt: sic p nūmularios ecclīastici bñficij vēditores designāt:q domū dei teste euāgelio spelūcā latronuz efficiūt.Quaproṗt ego alexāder sctē ro.ec.ꝛ aplice sedis eps imo mister idignꝰ tot ꝛ tāta mala i nr̄is ecclesijs:ꝛ maxie i lucēsi ecclia ex iniq̄ ɔcupia fieri ɔspiciēs:ne sanguisᶠ iniq̄ꝝ a districto iudice de mānᵍ n̄ra requirāt:illa extirpare ꝛ pēitus eradicare decreuimꝰ. ɔstituimꝰ itaqꝫ ꝛ p̄nti ꝺcreto firmamꝰ:sic olī n̄ri ꝺcessores fecisse noscūt: vt nullus deiceps epoꝝ bñficiuz

xxj.di.dictum. h ℭ Cōferre.isti volebāt facere fraudē legi.qr nec ēt tali pretextu d₃ qs accipe vel dare.ex̄ de vsur].c.sup eo ꝛ h est fraudulētū munꝰ.vt.s.e.q.j.siqs neqꝫ.arg.ꝫ.s.e.q.j.duces. i ℭ Sc̄ptura.s.e.q.j.nō est putāda.x iiij.q.v.ione.
k ℭ In chalcedonēsi.s.e.q.j.siqs eps.
l ℭ Possu ar.cū symōia co non posse dispēsare i ordie vl' bñficio symōiace acq̄sito.ar.j.e.q.vij.regrtis.s.e.q.j.si quis neqꝫ.lo.tñ cū eo q sciēt ɔmittit symoniā.solus papa dispēsat.l₃ si eo ig rāte symōia ɔmissa sit.vl̄ ñ tñ in aio eps dispēsat. vt ex̄ ꝺ simo.ꝺ regularibꝰ ꝛ.c.ex insinuatōe.ꝛ.c.fi.mo cum solo aio cōmittit symōia.sola pnia sufficit.ex̄ de simo.c.fi.ꝛ ita distī.T.sup decre.de simo.nob.lo.vl' sic in p̄lo.vl' sic in p̄latōe nō pōt eps dispēsare nec i ordine p symoniaz acquisito.sed in beneficio sic.vt inuit illa decre.nobis.b.

m In tēplo.
Cōpetit.arg. q̄ in transactione illicite pecunia interuenit cum remittit alicui

ecclie qđ qdā canonicatuz vl' p̄bēdā seu ēt ordies vocāt:p aliq̄ p̄cio vel mūere clicj audeat vnqꝫ ɔferreʰ: s₃ oēs mīstros ꝛ s̄uitores ecclie grat̄ ꝛ absqꝫ vlla venalitate i sctā eccia studeat ordiare.nec eligāt in domo dñi q maiores sacculos pecūie ɔferāt: s₃ eos q moribꝰ ꝛ disciplia atqꝫ scia diuites ꝓ offō suo ipa₃ valeant sustētare ecclia₃.Cōstitumꝰ ꝛ eodem mō firmamꝰ:vt nullꝰ cuiuscūqꝫ gradꝰ clicꝰ ꝓ ecclie bñficio aliqd audeat ɔferre: aut fabrice eccliaꝝ vel donarijs eccliaꝝ seu ēt qđ paupibꝰ sit tribuēdū qr teste scptuⁱq aliqd male accipit vt bñ dispēset potius grauat q̄ iuuat.Qđ si aliqs dinoru₃ p̄ceptoꝝ ꝛ aiaꝝ saluat̄ imemor p̄fatū bñficiū ecclie iniq̄ cupiditate ductꝰ vendere vl' emere temerario ausu p̄sūpsit: sic i chalcedonēsiᵏ ɔcilio diffinitū est: gdꝰ sui piclo eū sbiacē decernimꝰ:nec mistrare possitˡecclie quā pecūia venalē fieri ɔcupiuit:ꝛ isup terribil' anathēat̄ mucrōe p fossus nisi resipuerit ab ecclia dei quā lesit mōis oibꝰ abscidat. I Ggre.ome.xiij. Qui dona dei vēdūt vl' emūt;pariter a dō dānāt

Endētes ꝛ emētes de tēplo elimiauit xp̄s:qr vl' eos q ꝓ mūere ipositioné manuū tribuūt:vl' eos q domū dei emere nitunt dānat. I tē. De eodē.

In tēploᵐ vēdētes sūt: q h qđ iure cōpetit:qbus

quod de iure erat illi remittendum.

a ☞ Just.ciā.ar.ꝙ snīa etiā iusta si per pecuniā data fuerit nulli⁹ momēti sit ꝛ symoniā cōmittit.vt.xiiij.q.v.nō sane.xj.q.iij.qui recte.s; qꝛ pmisi t expositionē de symoniacis vi ꝙ in his duob⁹ modis nō sit symonia.qđ verū est.alās tñ gra de pctō cōmittit.ꝛ snia nō valet.ij.q vj.§.diffinitiua.ꝭ.venales C.de pe.iudi. q ma.iud.l. j.dicūt tñ q dā ꝙ si cā est ecclesiastica. ꝙ qui iusticiam emit symoniā cōmittit.nisi in mrimonio.q̄ e.q.qcqd iustibilis.

b ☞ Debitā. vi q ꝙ theologi ꝛ decretiste non pñt aliqd ꝑcipe ex eo ꝙ docēt nā ad h̄ tenētur.vt.xliij di sti.ephesijs.xvj.q.j.reuertimini.ar.ꝫ.xxviij.q.j.iam nūc.xij.q.ij.charitatē.sed dic accipi posse licite. Sed pone ꝑmissione facta qñ tenetur sibi soluere.dico ꝙ in pn.ānī.ar. C. de ꝓfesso. l.medicos.l.x.itē aduocatus in pn.vꝫ salarium accipe.ff.locati.q epas.ar.ꝫ.C.de suffra. l.vna.salariū aūt nō dꝫ excedere sūmā.c.aureoꝝ.ff.d vari.ꝛ ex oꝛ.co.l.j.§.si cui cautū est

b ☞ Debitā.i.quā iure tenent soluere.s.cū quis aduocato dat pecuniā vt ipm defendat sic vacat illa glo.videtur ergo.

c Non solum.vel grām alicui⁹ scie vel alterius doni cū eni sint lrāti ꝛ alijs donis pditi nolūt.nisi intuitu hūane retributōis hec exercere in ecclesia.vt.s̄.j.q.ij.quāpio. ꝛ ex de magrō.c.j.ij.ꝛ.iij.nā dicit ēt lex ꝙ ciuilis iuris sapia neqꝫ pcio nūmario ꝛc.ff.de vari.ꝛ ex oꝛ.l.j.§.j.dicit tñ lex ꝙ tutor p facultate pupilli dꝫ magistro dare.ff.de admi tu.cū plures.§.si tutor. d ☞ Largiente.j

dā ad ꝑmiū largiūt: iusticiā^a eni vēdere ē hāc p ꝑmij acceptatiōe fuare. Ementes vo i tēplo sūt: q dū h̄ qđ iustū ē ꝑrio psoluere nolūt:dūqꝫ rē iure dbita^b facere ꝯtēnūt dato p̄onis ꝑcio emūt pctm̄. Item beda.

Cui gr̄a ꝫ quā a deo accipiūt nō grat̄ exercēt vēdē

Non tm̄ colūbaꝝ sūt. solū^c vēditores sūt colūbaꝝ ꝛ domū di faciūt domū negociatōis: q sacros oꝛdies lāgiēdo ꝑciū pecūie vł laudis l ēt honoꝝ igūt: veꝝ hi q̃ꝫ q ḡdū vel grāꝫ i ecclia spūalē quā dn̄o largiēt e^d pceperūt:nō simplici intēnōe s; cuiuslibꝫ hūane cā retributōis exercēt: ꝯ illud petri apli q logt̄ q̄i ꝫmōes dei^e mīstrat^f tāqꝫ ex v̄tute quā admīstrat deus:vt i oīb⁹ honoꝛificeť deus. Quicūqꝫ ḡ tales sunt: si nolūt veniēte dn̄o de ecclia auferri:auferēt ista de actibus suis:ne faciāt domū dei domū negociationis. Item ex epla vrbani pape.

Que ex ꝯsecratiōe puenūt:in suū ius vi vel munere nemo ꝯūtat.

Res^g eccl̄ie q̄ ex ꝯsecratiōe ꝑuenūt i suū ius vel vi vel aliq̄ mūere aliqueꝫ ꝯūtere nō debere docens scitūs vrban^h ait: qsqs res ecclīasticas q̄ dona dei sūt qm̄ a deo fidelib⁹ ꝛ a fidelib⁹ deo donāť q̄ ab eodē ḡtis accipiūt:ꝛ nō grat̄ dare dn̄t ꝑpter sua lucra vēdit vel emit : cū eodē simone donū dei pecūia possidere existiat. Item gre. septim⁹.

Symoniac⁹ est q decimas ꝛ oblatiōes laicꝭ nō clerꝭ

Peruenit^i tio distribuit. ad nos fama sinistra^k ꝙ qdā epoꝝ nō sacerdotibus pꝛopꝛie diocesis decimas atqꝫ chꝛistianoꝝ oblationes ꝯferant:s; potius laicalibus^m ꝑsonis militū vꝫ seruitoꝝ:vel qđ grauius^n est consanguineis. vnde

xvj.q.j reuertimini. e ☞ Dei.i.deo attribui nō sibi. f ☞ Qui ministrat.i. loqui ꝛ administrare debet.

g Res ecclesie.aliquē.ꝛ ita vi ꝙ symoniacus sit violent⁹ detētoꝛ sicē alās dꝫ ꝯmittere sacrilegiū.quia res ec.promissas non donat. ar. xvij. q.iiij.c.ij.

h ☞ Urbanus.hic vnus vrbanus de alio facit mētionem.ꝛ ita fuerunt duo lxxxj.di.siqui sunt.

i Peruenit j.xvj.q. vij.ꝑuenit.

k ☞ Sinistra.nō.de episcopis qui oia agūt sinistre.vt.xxxv.di.ecclesie.

l ☞ Oblationes.x.q.j.qꝫ sacerdo es.

m ☞ Laicalibus. quod fieri non debet. vt extra de deci. pꝛohibemus.vnde nō. ꝙ fructus bene possunt dari laico ex causa.sed ius deciale nequaqꝫ nam aliud est ius.aliud est ipsa res.sicut dicit iurisperitus ꝙ cum dicimus vitulum esse fructū vacce.non ius sed corpus demonstramus.ff de euic.vacce.possunt ergo dari decime.id ē res ipse in feudum.sed tamen non transibit ad hēdes.extra de deci.ad hec.vnde forte secundū ꝙ feudum pꝛopꝛie accipitur nō possunt dari in feudum.extra de decimis qūis. hoc dixi.xvj.q.j.c.vlti. Et nota ꝙ si dantur decime laicis.ꝛ aliqua crescant noualia.non accrescunt eis decime noualium sed ecclesijs extra de decimis.c.tua.ꝛ dicit innocen ꝙ in his restringenda est potestas non pꝛorogan da.extra de decimis.tua nobis.

n ☞ Grauius.nota ꝙ minus peccatum ppter adiunctum grauius punitur.min⁹ eni peccatum est dare consanguineo qꝫ extraneo.lxxxvj.di.nō sat. hec ē oꝛdiata charitas.

sed qr ꝑuidēdo ꝯsanguineis enormit ledūt ecclias. iccirco dic ꝙ pei⁹ est dare ꝯsanguine is. i. inde ğuiorē lesionē sentit ecclia. ṡ. j. xxx iij. q. ij. latorē. vel dic ğui⁹. i. cōius. xxxij. q. vij gd in oibus. nā ceci sūt epi circa nepotes. v. iij. q. ij. dilectissimi. vñ tā tus impetus in eos oia sūt dēdi fuit restrigēd⁹. vt. l. in alio casu. ff. ād. l. iul. ꝺ adul. nec i ea.

a Altare e. s. q̄ i altari oferūt vel in admistratiõe altar] vl in ecclesia.

b ¶ Et decimas. si epus ab aliq̄ milite redimeret decias nō est symõiacū sed rei ecclastice liberatio sȝ. si emeret a laicis cū alit nolēt tribuē symõiacū esset.

c Sigs prebendas. vel bñdictiones nubētiū vel sepl'turas. ex ꝺ si. cum in ecclesie.

d ¶ Sacrȝ in q̄ ꝯfertur grā aliſ sumi pōt pecūia. xxxij. q. ij. honorāt. M. tñ ꝯdicit. ar. ex de offi. ole. cāȝ. ex de spōsa. du. duob⁹.

e ¶ Et ꝯsecratões. sȝ nūgd ꝯsecratio altar] ē sacrȝ sic large sūptū cū sit sacre rei signū. vt de symo. cū sit romana. ar. xxiij. q. i. §. sȝ illꝺ.

f ¶ Interueniēte. illicitā scl'arē. bñ pōt gs emere. ff. de act. ēp. creditor. §. inē vēditorȝ. ꝛ. §. sȝ ꝙ añ. g ¶ Percellat. s. in ꝑpetuū. ṡ. e. q. iij. sigs ꝛ. c. saluator. ṡ. e. q. i. siquis epo.

h ¶ Cōsuetu dinis. ar. ꝯsuetudine lōgā nō facere ad sniaȝ vel excusatione symõie. ex ꝺ simo. cū in ecclie. ar. ꝯ. in auc. de san. epis. §. ꝑ ꝯsuetudinib⁹. ix. q. iij ꝯq̄stus. ṡ. di. c. nouerit. ṡ. e. q. i. reptunt. ṡ. di. iiij. deniq̄ȝ. ar. ꝯ. j. xx xij. q. iiij. obijcitur. ꝯ. ṡ. di. viij. si ꝯsuetudinē j. xiij. q. ij. q̄sta ē. io. hodie ꝑtextu ꝯsuetudis

siquis ammodo episcop⁹ iuētus fuerit hui⁹ diui ꝑcepti trāsgressor: iter maximos hereticos ꝛ antichristos nō min⁹ hēatur ꝛ sicͭ nicena synod⁹ de symoniacis censuit: vt eps qui dat ꝛ qui recipiūt ab eo laici sue ꝑcio siue bñficio: eterni incēdij ignib⁹ deputent.

Itē pascasi⁹ secūd⁹. **Spiritū sctm̄ vēdit qui decias pro pecunia tribuit.**

Altare[a] ꝛ decimas[b] ꝑ pecuniaȝ dare ꝛ spm̄ sctm̄ vendere symoniacā heresim eē nullus fideliū ignorat.

Itē innocēti⁹ papa secūdus. **Careat honore male acqsito qui ecclasti ca bñficiā pro pecunia in uenire tētauerit.**

Si quis[c] ꝑbēdas vel ꝑorati seu decanatū aut honorē vl' ꝑmotionē aliq̄ȝ ecclesiasticā seu qōlibet sacrm̄[d] ecclasticū vtputa chrysma vl' oleū sctm̄ ꝛ ꝯsecratões[e] altariū vel eccliaꝝ interueniēte[f] execrabili ardore auaricie ꝑ pecuniā acqsiuit honore male acqsito careat: ꝛ ēptor atq̄ȝ vēditor ꝛ interuētor nō īfamie ꝑcellātur[g]: ꝛ nec ꝑ pastu nec sub obtētu alicui⁹ ꝯsuetudis[h] añ vel post aligd exigatur vel ipse dare ꝑsūat: qm̄ symõiacū ē: sȝ libere absq̄ȝ diminutõe[i] aliq̄ collata sibi dignitate atq̄ȝ bñficio ꝑfruat.

De. ij. ꝛ. iij. qōne gd sacri canões diffiniāt: auctoritatib⁹ hic iā i mediū deducta patefactū ē.

Unde re. Que. iiij.

Ergo de q̄rta[k] qōne ē ꝑtractandū. q̄ q̄rit: an pētū crimē huic iputet: qꝺ eo ignorāte ꝯstat admissuȝ ꝙ ignorātia hunc excusat: multoꝝ auctorib⁹ ꝑbatur. Ait eni aug. **Alienū crimē nesciētēȝ nō maculat.**

Nullū[l] crimē maclat[m] nesciētē. Itē. **De co.**

Quis locus innocētie relinquitur: si alienū crimen maculat nescientē.

Item in africano concilio legitur. **De infantibus qui ab hereticis baptiȝantur.**

nihil peti pōt nec añ nec p⁹. de ſi. iacob⁹. b.

i ¶ Diminutõe. nisi cū ex cā detīnȝ fructus epis. vt ex vt ec. bñ. sine dimi. vt nrȝ. Et ita si dignitas ꝯferatur alicui diminuta isolidum ꝑt eā petere. ar. ex ꝺ isti. cū veisset. Que. iiij. k

E q̄rta. Ad intelligentiā huius qōnis. nō ꝙ triplex est pena. etna. corporal. ꝛ spūalis. Etna pena nunq̄ȝ punitur vn⁹ ꝑ alio. vt. j. e. c. j. ꝛ. c. i. i itaq̄ȝ Corpalis pena duplex est q̄dā circa corpus ipm. ꝛ illa sepe punit vn⁹ ꝑ alio. j. e. §. itē pctō. q̄dā circa statū rei. vt ē seruitus vel infamia. ꝛ illa ēt punitur fili⁹ ꝑ pře. vt. vj. q. j. §. verum xv. q. vlt. cū multe. Spūalis q̄druplex est. nā q̄dā est excōicatiõis. ꝛ illa nunq̄ȝ punit vn⁹ pro alio vt. xxiiij. q. iij si habes. aliud interdictum. ꝛ illa punitur vnus ꝑ alio. vt ex de spon. non est vobis. Alia est remotio ab oblatione. ꝛ illa similiter punitur vnus ꝑ alio. xvij. q. iiij. miror. Alia est ordis ꝛ illa similiter punitur vn⁹ pro alio nam propter delictum vxoris vir remouetur a promotione. vt. xxxiiij. di. si cuius. item si pater nesciente filio emerit ei ecclesiam. ille pro peccato si remouetur a promotione. sed tamen perdit ecclesiam. vt. j. q. v. c. j. ioannes.

Nullū. s. alteri⁹ nā suū q̄ñq̄ȝ ꝯmaculat. vt ꝺ pe. di. ij. sciēdū. xxxij. q. vij. quē admodū ꝛ ita, n̄ ꝯꝑhēdit ꝑsona ꝺ q̄ fit mentio.

m ¶ Maculat. j. xv. q. i. illi. r. ꝛ. q. vl. cū multe. j. xvij. q. iiij. miror. xxxiiij. di. si cuius. e. vj. q. j. §. verum. xxiiij. q. j. nō turbatur. io.

a Placuit.pmoueant.s.e.q.j.ventu e.§.j. e.q.vij.g in q̄libet.§.solu .s; illud ex ni mio rigore.h ex dispēsatiōe vl ibi de his q postmodū i adulta etate heresi ꝯsentiūt.vel g adulti ab hereticis baptiçant.h de istis g ñ acgescūt vl g pueri baptiçantur ab hereticis.

b Qui apud puuli.i. doli capaces de ꝯse.distin. iiij.puuli.

c Ordie. i.fm ātiquā regulā ecclie.

d Qua ꝑsulatus. ablatā ⁊ iō erat ei restituēda.l; h expsse nō dicatur sufficit ei ꝯqri de spoliatione.l; expsse nō petat restitutio.vt.ij.q. j.notū. ex̄ de eā pos.cū ecclia . h tñ nō rñdet ad h s; rñdēdo eū innocētem.§ ⁊ restituēdum. ar.C. de diuisis rescrip.l.j. ex̄ de ꝯiug. lepro.c.vlti.

e Volun tate.ar.ꝙ nudā voluntatē teneaī gs purgare si suspectꝰ hētur.⁊ a libi.nnda voluntas legiī grauiī plectēda.vt.j.de pe.di.j.siquis cū.⁊.c.sigs pulsatꝰ. ⁊.xxxij.q.v.qui viderit.ar.§.de pe.di.j. cogitatiōes.Dicas igit ⁊ pro.i.vel dic de volūtate in actū pducta.alr nō tenet purgare eā ar.xxiij.q.vlt.c.vl.si.ex̄ de homicl. petrꝰ. ex̄ de testi.ꝯstitutis.

f Canonica.ar.ꝙ si cō sanguinei alicuiꝰ clerici absq; eiꝰ ꝯsensu epm suum offenderēt.ppī hoc eps nō pōt puare clericū bñficio.ar.xxiij.q.iiij.c.j.ipe tñ nō d; ꝯqueri de sanguineis.si credit ꝙ ita acerbe eū puniāt.Sed nunqd tenet el remittē actiōnē iniurie.cū sciat ꝙ si nō remiserit interficiēt eū frēs sui nōdū tñ ipse eis nihil dicat.s; rācorē teneī dimittē.ⱳ.di.siquis ꝯtristatus.

g Remissio.nullā eni penā patieī iniuste excōicatꝰ. vt.xj.q.iij.nō d;.absit eni; vt iniuste ⁊c. C.de pe.sancimus.

h Crimen ex offo admisso.non eni d; aligs alieno ꝑgrauari.C. de in of.testa.sigs i suo.§.leg.⁊ h est veꝝ i.pe nis. secus in vsucaplōibꝰ. q; vitiū transit in heredē. ff. de acqui. pos.p.ōp.Itē qd b di regulare est.vt.lvj di. vndecūq; ⁊.c.nasci.⁊.c satis. in casu tñ qñq; aliter inuenitur de tpali pena.vt vj.q.j.§.veꝝ. ⁊.c.ex merito xv.q.vlti.cu; ezech.18. multe.⁊.xiij q.iij.§.his ita ū.q.j.tert.viij q.j.audacter ⁊ distī.xlviij. §. ecce . cum multis aliis capitulis.

i Iudei . fideles. sed nihil speciale ꝯstituiī h circa iudeos.idē eni fit i filijs alioꝝ dānatoꝝ.C.ꝺ bo.dan.auc.bōa.nisi i dānatis crīe le.ma.vt.vj.q.j.§.veꝝ.pterea si ꝯuertantur filij ad ecclia; nō pñt eos parētes exheredare.ex̄ de iudeis iudei . gd iuris sit de filijs hereticorum.di.xl.xxiij.q.vij.in pn.Jo.

k Item aliter.siue de natiuitate in vtero siue de natiuitate ex vtero.

l Contensione.s; nec tunc di teneri pctō alterius sed suo.i.cū cōsentit ad pctm alterꝰ

Placuitᵃ vt de infantibus q ab hereticis baptiçant neq; suo h fecerūt iudicio:cū ad ecclia; di ia lubri pposito fuerit reūsi: ne parētū illos error ipediat q̄ minꝰ pmoueāt ad sacri altaris misteriū. Itē in eodē. De eodem.

Quibᵇ apud donatistas puuli baptiçati sūt nōdum scire valētes erroris sui interitū:si postq; ad etatē rōnis capacē pueniūt. agnita veritate falsitatē eoꝝ ab horrētes ab ecclia ordinēᶜ antiq̄ p manꝰ ipositionem recepti sūt:tales ad suscipiendū munꝰ clericatꝰ ñ d; ipedire nomē erroris. Itē leo.iiij.ebrunio ⁊ adelfrido epis. Cōsanguineorū maleficia i nullo clicis obsūt: nisi ꝯscij fuerint.

Quiaᵈ ꝑsulatus nři qd bñ nosī magisteriū ñ solū de sacerdotū veꝝ ēt sclariū vtilitatibꝰ d; eē sollicitū: ppterea frnitatē vřam scire volumꝰ hūc pñtē ꝑsbyteꝝ ad sedē aplicā vēisse nobisq; violētiā ⁊ excōicationē suā p ordinē retulisse qd ēt sine iusto legī tramite illi sua eēt ablata ecclia sicr idicauit : quā aliꝰ dato mūere sacerdos çelo ductꝰ iuidie vsurpaī ꝑsūpsit. Inn parētes eiꝰ magno dolore ꝯpulsi ꝑsbr; illū q suā tenebat ecclia; mor ꝯphēderūt ⁊ eiꝰ ocl'os eruerūt : tñ ipse sepedictꝰ sacerdos dic:ꝙ absq; sua volūtateᵉ ⁊ sine eiꝰ ꝯsilio h sit pactū . qd si ita ē:vt ipe nob suo ore testatꝰ ē:vob magnope pcipiēdū ē vt si canonice ipse excōicatꝰ nō ē:canōicaᶠ sup e ñ fiat remissioᵍ. Digesti.

Criᵃ titulo de penis. mēᵇ vel pēa pina nullā maculā filio isligere pōt nāq; vnusqsq; ex suo admisso sorti subijcit: nec aliēi crīs successor ꝯstituit. Idq; etiā diui frēs hierosolitanis rñderūt. Item ex ꝯci. toletano. Perfidia parētū filijs obesse non d;

Iudeiᶦ baptiçati si postea puaricātes i xp̄; q̄lib; pēa dānati extiterit:a rebꝰ eoꝝ fideles filios excludi ñ oportebit:q; scptū ē:filiꝰ ñ portabit iniqtatē pris: ⁊ pr ñ portabit iiqtatē filij. Itē aug.ad bonifaciū. Nō iputāt pctā parētū his q ab [illegible]

Itaᵏ itaq; cū hō i seipo ab eo q gēuit cū alter ē effectꝰ pctō alteriꝰ sine sua ꝯsensione nō tenetur obnoxiꝰ.

ff.vi.lvj.vñcū&.j.xv.q.viij.c.iij.Ꝫ.j.xxiij.q.ii ij.ita.ꝛ.c.siquis a catholic]. a ℂ Reatuz. i.cāz reat⁹.i.originale pctm̄.ex h̄ colligit̄ q̄ a liud ē i via.aliud i inuio.nā nō pōt q̄s peccare p aliū.lȝ possit saluari p aliū. vt de pe.di. j.tres.ꝛ de cō se.di.iiij.qr]. ꝛ bonū sil'e ē in lege.nā di cit lex q̄ si q̄s hȝ filiū.ꝛ po stea creat de curio.iste nō dicet fili⁹ de curionis.sȝ illi tm̄ q̄ postea geniti sūt.C. de decu.l.vlt. ff.e.l.ij.§.i fi his.

b ℂ Unus. part⁹ eni ps p viscez ē.vt de ꝯse.di.iiij. sigd.ff.de vē. īspi.l.j.§.j.

c ℂ Admis sū.i.receptū.

d ℂ Alia.sic dn̄s p ezechi elē ait.vt.j.xx iiij.q.iij.si hēs

e ℂ Cōsecrā dus.i. baptizandus.io.

f Homini. verba iob sunt vsq̄ ibi hūana.ibi verba gre.verba iob exponēt]

g ℂ Nocet. exemplo.

h ℂ Ea q̄. sicut illi sunt ex quibus ex ēpla nō sumim⁹.vt vēustas.corpis egritudo

i ℂ Econtra.visito.i.postea visitāda ad penitentiā expecto vsq̄ ad sentū.i.quousq̄ videat tertia ꝛ quarta generatio. qd est dicere vsq̄ ad finē.sic aug.expōit.vñ sic lȝ mihi exponē

k ℂ In filios.istud pōt intelligi ad litterā ꝛ hoc ideo dicit.q: hoies nō ꝯsueuerūt.vltra viuere.vel pōt intelligi mystice.nā prima generatio dicit̄ primi motus.ꝛ isti nō puniuntur.de quib⁹ dictū est.beatus qui allidet paruulos suos ad petraz. Secūda generatio dicitur cogitatio que nō punitur.de pe.di.j.cogitationes.Tertia dicitur ꝯsensus. ꝛ iste punit̄.nā faciētē ꝛ ꝯsentientē par pena ꝯstringit.ij.q.ij.in tm̄.Quarta ē op⁹. ꝛ ista sil'r punitur in filios.cū sint imitatores pn̄i sceler] al's nō.s̄.j.q.j.cito turpē.Alii numerant iste quattuor generatiōes.de pe.di.j.super tribus.

l ℂ Redditurū.i. vsq̄ ad tps filioꝝ ꝛ vltra eos ex peccatuꝝ ad pniaz de peccatis suis.

m ℂ Inequalitate. vt alij peccent ꝛ alij puniāt. puntāt sequitur. ꝛ ē vna dictio iequalitate.ꝛ hec verba licȝ nō in equalis:sunt verba aug.ꝛ auctas ista facit ad ppositū.B.expositio pō ꝯ eius.

n ℂ Euenerit.i. nisi cuꝝ vita finierint ioannes.

o ℂ Cum g̃. hic ostendit q̄ ignorātia excusat īfātes ab hereticis ordinatos. ꝛ a simili videtur excusan dus cui pat ignorāti eccle siam adept⁹ est.

Trarit g̃ reatū^a:q: vn⁹^b erat cū illo ꝛ i illo a q̊ trarit qn̄ qd ꝯtrarit admissū^c e: nō āt trahit alter ab altero qn̄ sua vnoq̄q̄ ppa vita viuēte iā ē vt de dicat aia^d q̄ peccauerit ipa morietur. vt āt regn̄ari possit p offm̄ voluntatē aliene cū offert ꝯsecrād^e: fac̄ vn⁹ h̄ spūs ex q̊ regn̄at oblat⁹. Hic ēt gre. i li.xxvj.moraliū. Si g imitat:ipietas alterius nocet.

Dî^f q filiis tui ē:nocebit ipietas sua: ꝛ filiū homis adiuuabit iusticia tua:hūana ipietas ei noc3^g qnē pūtēdo coignat ꝛ rursus eū adiuuat nr̄a iusticia quē a pūis actōib⁹ imutat nocē ei vl' adiuuare nesciunt ea^h:q̄ vl' a bono corrūpere vl' a malo pmutare n̄ pn̄t.Ecōtra dn̄s ad moysē ego sū de⁹ zelotes:q visito pctā prm i filios^k vsq̄ i tertiā ꝛ q̄rtā gn̄ationē: lȝ n̄ in eq̄litate iudicij sȝ magnitudie clemētie.Au. asserit h̄ dictū ita dicēs. In tertia ꝛ q̄rta gn̄atōe pctm̄ priȝ se dn̄s cōminat̄ i lege filijs redditurū^l nō ieq̄litate^m iudicij vt alij peccēt ꝛ alij puniāt: sȝ magnitudie clemētie dū sp expectat ad pniaz ꝛ qd in pma gn̄atiōe delīqt:nō pus corripit ꝛ emēdat nisi ꝛ tertia ꝛ q̄rta gn̄atio euenerit^n. Cuȝ g^o baptiȝati ab heretic] inocētu⁹ scribat:lex ē ecclie ō his q ab heretic] baptiȝati sūt p man⁹ īpositionē laicā tm̄ cōionē pbere:nec ex his aliquē i clericat⁹ honore vl' exiguo subrogare:pȝ q̄ infantes q ab heretic] baptiȝati sūt:sola excusat ignorātia^p:vt iux̄ illud africāi cōcilij ad suscipiēdū clicatus offm̄ n̄ eos ipediat nomē erroris. Itē sic aug.scribit ad auxiliū epȝ. De eo.

Non iputāt^q filijs pctā parētū:q̄ post eoꝝ natiuitatē a parētib⁹ cōmittūt: nec p pctis parētum spūali pena^r filij sūt plectēdi.offō āt vl' bn̄ficio ecclie puari spūal' pena ē:nō igitur hāc ex pctō pr̄is pmerēt fili⁹. Itē si excusat̄ q ignorāter a symoniaco ordinatur vt supra in. c. vrbani legitur: ꝛ iste excusandus^s est qui per ignorantiam symoniace ordinatur. Sȝ obijcitur illud gre. De ecclia q̄ pactione cōsecrat̄.

p ℂ Ignorantia. sed non semper. de pe. di.ij.sciendum.ꝗ.c.pri.§.notandum.

q Non imputantur filijs.s̄.c.q.j.placuit.

r ℂ Pena.scilicet excommunicationis.j.xxiiij.q.iij.si habes.sed alia bene.extra de fi.presbyte.c.j.j.q.v.c.j. ꝛ ideo sophistice procedit de vna ad aliam.argumen.contra. lvj.distin.c.j.item si excusatur.s̄.c.q.j.siquis a symoniacis.

s ℂ Excusandus.excusantur a reatu criminis.sed non quin priuentur beneficio. ꝗ. c.q.v.c.j.ꝛ.c.presentium.

Ecclesia q̄ pactōe ↄse-crata fuerit: potiꝰ exe-crata q̄ ↄsecrata dici dꝫ. Ꝑ pctō ciuiū thesauri hiericho anathēatiçati le-gūt: vñ achoꝛ q regulā au-reā ⁊ q̄dā alia pciosa fura-tꝰ ē: ꝯ anathēate dr̄ tulisse. Ꝑ pcō amalechitaꝝ aīa-lia eoꝝ iussa sūt īterfici. qꝛ q̄ saul pepcit: audiuit a samuele. Mel̄ ē qꝛ pctm̄ a-riolādi ē repugn̄re: ⁊ q̄i sce-lꝰ idolatrie nolle acqescere. Ꝑ pctō egyptioꝝ posses-siōes eoꝝ grādini tradite iumēta ⁊ pmogēita mor-te ↄsūpta sūt. Ꝑ pctō is-raelitaꝝ archa dñi phili-steis tradita ē. Si ḡ q̄ sēsu carēt: vt eccia altare archa dñi lapides hiericho vl' ex ecrāt vl' pctō aliꝰ tradūt: vl' anathēatiçāt vl' grādie de-uastāt. si ea q̄ vīz itelligēdi nō hñt: vt aīalia egyptioꝝ ⁊ amalechitaꝝ pcīs hoīuꝫ pdūtur morte: pꝫ q' nullū excusat igr̄ātia cris: marie cū ex eo vtilitas deferat ig-rāti: veluti si q̄spiā de latro cinio ⁊ rapina filio suo ig-rāti diuitias ↄgreget: ñ ex cusat filiū ignorātia: qn pꝰ mortē p̄ris cogat reddere male ↄq̄sitas. Item pctō achoꝛ plebs isrlitica i ma nibꝰ hostiū tradita ē. Ꝑ pctō filioꝝ hely ppl's i ma nus philistinoꝛum corruit. Pctō q̄z pleb electi eoꝛuꝫ sepe sūt ipediti: ⁊ tādē cuꝫ eis pphe ducti sūt i captiui tatē. His ita rñdet: isensi bilia ⁊ irrōnabilia pcō ho minū vl' execrāt vl' anathe maçāt vl' morte pdūt nō pticipatōe pcti sꝫ cā sacri. vl' detestatōe pcti vl' flagel los delinqntiū cā sacri: vt thesauri hiericho ⁊ aīalia amalechitaꝝ. hiericho el' luna iterp̄tat: ⁊ significat mūdū istū. amalechite in-terp̄tāt lingētes sanguinē ⁊ significant cupidos aua-ros ⁊ demōes. israelite in-terp̄tāt viri vidētes deū: ⁊ significāt m'ltitudinē scōꝝ lapides ḡ ⁊ thesauri hieri rico anathēatiçāt. aīalia a-malechitaꝝ iterfici iubent ad examinādā cupiditatē israelitice pleb: ⁊ vt signifi carēt q' muri vitioꝝ ⁊ hu iusmodi thesauri q p lapi-des ⁊ thesauros hierico ꝯ signāt. irrōnabiles q̄z vitio rū motꝰ q p aīalia amale-chitaꝝ itelligūt: ñ dñi trā-sire i sortē scōꝝ. aīalia vo egyptioꝝ ⁊ possessiōes eoꝝ ⁊ pmogēita grādie ⁊ mor-te ↄsūpta sūt: vt i ill' pūirēt q̄z felicitate letabant: ⁊ vt darēt itelligi: q' mūdꝰ pi-bit ⁊ ↄcupiscētia eiꝰ. sꝫ ⁊ ter ra israelitaꝝ i salsuginē v-sa ē: ⁊ segetibus eoꝝ ibꝛes adūsi sūt. aīalia eoꝝ sterili-tate ⁊ morbo ↄfecta sūt: vt auctorē suū quē p bñficia cognoscere noluerūt: saltē iter supplicia sentirēt. i de-testatiōe vo pcti pecūia si monis dānata ē: cui dictū ē. pecūia tua tecū sit i pdi-tionē: qꝛ existiasti donū dei pecūia possideri. i detesta-tiōe q̄z eiusdē cris altare ⁊ ecclia q̄ p symoniā ↄsecrāt ñ tā ↄsecrri q̄ execrri dicūt: qꝛ q ituētu pecūie oleū cō secratōis fundit: ñ ↄsecra-re sꝫ execrare credēdus ē. Hic ē qꝺ dicitur gre. ecclias l

Ecclesia. pactiōe. i. xviij. q. ij. eleuteriꝰ. ꝫ. so. aliud ē prius nō ↄsecrre aliqd nisi ex pa cto det vl' pmittat q' h pēitꝰ reprobat. Aliud ē pꝰ dedicationē paciscī de ānuo reddita ex oblatiōibꝰ ec clie suggerē-te epo ⁊ eiꝰ ec clie p̄sbris p futuro. qꝺ ibi fieri pmittit. hu. ꝫ. vij. q. j. epꝰ. ꝫ. c. q. j. ñ nocet. sꝫ dic q' h ñ fuit cō secrata i for-ma ecclie. ⁊ iō nō dꝫ ↄsecē ri. de ↄse. di. j ecclias. vl' dic i odiū ↄsecrā tis h dici. sic xxiij. q. j. pu-dēda. ⁊ iō ita iterp̄tat. ꝫ. j. §. his ita. ꝑ. i detestatōe. qꝛ reuera est cō secrata

b Itē pcō h pbat q' v-nus punit p alio tpal'r. p̄-mo. p histori am de achoꝛ scdo p histo-riā de amale chit'. tio per plagas egy-ptioꝝ. q̄rto p arche captio nē. qnto per pphas ppt pctā plebis ca ptos.

c Cōq̄si-ta. idē ē i vsu ra. ex de vsu ris. cū tu. ⁊ ē rō. qꝛ i vitiuꝫ succedit parē tū. ff. de diū. ⁊ tē. pf rip. cū heres. naꝫ turpia lucra sūt ab heredi bus extorquē da. ff. ꝺ calū. l. j. heredem.

ar. ꝫ. C. ne ex delic. defunc. l. vnica. sꝫ de cāno nica eqtate semp tenet etiā si nihil ad eū per uenit ex maleficio. vt dixi. xvj. q. vj. si epum.

d Achoꝛ. ⁊ nōne iā dixit de pctō achoꝛ sic. sed n ō de plebe.

e Manu iō repetit vt addat de po pulo. de quo nihil dixerat.

f His ita rñdet. sacri. i. figure.

g Uel fla gello. alit enu merat h istos modos ⁊ ali ter exeqt in littera.

h Ad exa minādā. i. vt examinēt cu pidi a nō cu pidis. alia īra ē exīminādā

i Aialia. h de flagello delinquētiuꝫ simile. xvj. q. j. reuertimini

k In de-testatiōe. hec est detestatio criminis.

l Ecclesi as. de conse. di. j. arriano-rū. ⁊. c. ecclesi as. ista duo c. male indu cit Gratianꝰ qꝛ arrianorū ecclesie non consecrent a catholicis in detestationeꝫ criminis. sed quia non fue runt conse-crate in for-ma ecclesie. ergo melius potuisset in-ducere. ꝫ. ea. questione. ec clesia que pa ctione.

Iosu. 67.
1. reg. 15
Exo. 7. ⁊ 8.
1. reg. 4.
Iosue. 7.
1. reg. 4.
3. re. 12.
actu. 8

a ¶ Sanctificationē.s̄.e.q.j.c.qui studet. b ¶ Carebāt.i.ex̄ formā ꝯsecrabāt.al's fal/ sum esset. c ¶ Itē ppl's.hic addit q̄rtum. d ¶ Pro meritis.j.vj.q.j.ex merito.j.ij.q. vij.c.j. e ¶ Portantes. id est tolerantes.

eū q2 dictū erat p helis ꝓpham.in domo rē gni tui queq̄ nō eē sessurū de domo achab. nisi in quarta ḡnatiōe.tū illi tres g omissi su erūt bn̄ sederūt in throno.sed dicitur nō se disse ex merito vite. p ¶ Esau.g alio no mine dicitur

f ¶ In lata h̄ soluit stati. g ¶ In di/ minutiōe.ar. ꝙ in eo puni tur quis in q̄ deliquit.j.xv ij.q.iiij. frat. j.xvj.q.j.reū timini.j.xij.q ij. de viro.ꝛ c.qui ꝛ h̄ūa/ nis.s̄. distin. lxxj.valet. h ¶ Paruu los. hystorias habes.xlij.di stin.§.j. i ¶ Parit. habetur alia responsio. k ¶ Flagel lari. licet etiā in eis crimē paternū nō timeretur. l ¶ Chana/ an filius. ꝛ nō male dixit chanaan ꝛ ñ cham.q2 dñs bñdixit ei. ꝛ tō nō fuit au sus ei male/ dicere.vel rō in lege est.vt ff.ꝙ me.cau/ sa.isti quidē. m ¶ Etiam reliquie eoꝝ. .i.isti addicti sūt pene ꝓpt mortē christi n ¶ Addi/ cte.j.d pe. di. iij.§.ecce. o ¶ Poste/ ri ei9.euāge/ lista eni trāsi tuꝫ facit a io ram vsq3 ad oziam.g fuit quartus post

ab arrianis ꝯsecratas iteꝝ ꝯsecrare p̄cepit: q2 sctifica tionē[a] ꝯsecratōis: q̄ nō ni si i fide trinitatis ꝑficit: p̄sta re nō poterāt q fide care/ bant[b]. archa d'o ꝛ ꝓphete pctō suoꝝ ciuiū hostib9 tra diti sūt.electi q̄3 q murmu re eoꝝ ipediti sūt: nō i pe/ nā cris sed in experimētū ꝛ exēplū patiētie hec passi sūt. Itē ppl's[c] q pctō achor ꝛ filioꝝ hely i māib9 hosti/ um tradit9 ē: significat sb ditos corpal'r flagellari: vt iter ipa flagella pctā p̄lato rū feriant sicē achor sorte d p̄hēsus lapidib9 obrut9 ē. sič ꝛ nauicula ione piclitat vt fugitiu9 sorte dep̄hēsus fluctib9 imergeret.aliqñ p meritis[d] p̄latoꝝ deprauat ꝛ dānat vita subditoꝝ: vt p̄/ latis suis subditi fauētes ad malū cū eis simul cor ruāt: sič filij isr'l diu portā/ tes[e] pctā sacerdotū tādem cū eis ceciderūt i māibus hostiū. Itē dauid ppl'3 nu merauit q̄ pctō gladi9 dñi deleuit in pp'l'm: s3 i lata[f] gēte glia reg] ē: i diminu/ tiōe plebis ꝯtritio p̄ncipis q ḡ de numerositate sue gē tis supbiuit: iure i eius di/ minutiōe[g] punit9 ē. Item puulos[h] sodomitaꝝ nō ex/ cusauit igrātia: gn ꝓ p'mo scelere celesti igne ꝯsume/ rent. s3 igne h̄ pena illis di minuta ē: gb9 successio p̄ ni sceler] ē adēpta. pariter[i] ēt demōstratū est ꝓ pctis parētū puulos aliqñ cor/ poraliter flagellari[k]. Illud idē ēt itelligēdū ē de puul' q pctō dathan ꝛ abiron vi

ui descēderūt ad inferos. Itē chā peccāte chanaan[l] fili9 ei9 maledicit. Giecī d linq̄nte lepra trāsmittit ad posteros. Iudeis ei clamā tib9: sanguis ei9 sup nos ꝛ sup filios nr̄os etiā[m] relige eoꝝ pene morꝭ xp̄i addi/ cte[n] sūt. ¶ Achab q̄3 pec cāte posteri[o] ei9 regni solū amiserūt: ꝛ q de ei9 semie i regno iude nati sūt: vsq3 ad purgatā labē idolatrie illi9 familie a genealogia dñi sūt exclusi. Odium q̄3 esau[p] vt malachias testat: trāsiuit ad ydumeos. Qui bus oib9 colligit: ꝙ igno/ rātia peti ñ excusat aliquē. S3 his exēplis[q] nō ꝓbat teneri pctō alioꝝ nisi imi/ tatores neq̄tie eoꝝ. gēūq3 eni de semie esau ꝛ cetero/ rū ad deū ꝯuersi p̄nā ma liciā detestati sūt: nō odiū s3 dei clemēciā experti sunt. Turbat[r] Itē ambro.ait. nauicula petri in q̄ erat iudas: q2 q suis me ritis erat firm9: turbatus est alienis. Igrabat āt petrus pctm̄ iude. Nō ḡ igrātia excusauit illū. s3 turbatio. hec nō ē peti coinq̄natio: s3 corpalis psecutio itelli/ git: q2 meritis maloꝝ nōnū q̄3 adeo p̄muē boni: vt eo/ rū turbet ifirmitas. Non itaq3 his auctib9 symonia ci ꝓbant: ꝓ gb9 igrāthbus pecūia data ē: nō ḡ pōt ꝓ bari iste reus cris: cui9 nō habuit ꝯsciam. Ꝛ otādū[s] q̄3 ē: ꝙ nō ois ignorantia aliquē excusat. Est eni ig/ rantia alia facti alia iuris. Facti alia ē ei9 facti quod

mine dicitur edom. Idem dicunt ydu/ mei q̄si edu/ mei. q ¶ Exem/ plis.i. pestile mis.de chā. giecī. achab. esau. ioānes. r ¶ Turbat. j xxiij .q. j. nō turbat. j. vij.q.i.adūsi tas.j. de ꝯse. di.j.in sancta s ¶ Notan dū. igrantia. Est ignoran tia facti ꝛ ig/ nora ntia iuris. Ignorātia fa cti semp excu sat.sine igno ret de alieno facto sine de ꝓpo.dū tñ p babil' sit. Ig rātia ꝓpij fa cti excusat.vt xxxiij.q.ij.in lectū.ꝛ.j.q.i. si qui a symo niacis.mag. tū excusat er/ roꝝ in alieno facto q̄ in ꝓ pzio.q2 ꝓba/ bilis est igno rātia in alie/ no facto.vt.ff. ꝓ suo.l.vl.s3 nō est verisi/ mile ꝙ quis dubitet sine erret de ꝓpo facto vel d ꝓ pzia re.vt.C. de rescin.vē. q̄sqs. Licet at sit ignorātia de alieno fa/ cto.dū tñ nō

one.i.
2.reg.vl.
1.par.21
geñ.19.

sit pbabilis nō excusat.vt.xij.q.ij.q ꝛ hdan] xvj.dist.qđ dicitis.ad hꝫ ąt vt qs pbabiliter dicat errare nō reqrit ꝙ sit nimis scrupulo lus ꝛ diligēs ꝛ curiosus i igrēdo. Nec ꝙ sit nimis negligēs ꝛ dissolut⁹ in igrēdo.vt.ff.ꝺ iu.ꝛ fac.ig. nec supina.

Ignorātia iuris.alia ē iuris naturalis alia iuris canonici.siue ciuilis. Ignorātia iur] naturaľ nemīnē excusat.qꝛ ibi nihil iter est i vicio ꝺcipere vľ ꝺci pi.vt.xvj.q.j si cupis.ꝛ.C. de i ius vocā.l.ij. ꝛ de hac ignorātia ꝺr ignorās igra bit.xxxij.dis. §.vlti.xxxviij di.qui ea.Ig rantia iuris canonici siue ciuilis neminē excusat.vt.xxxviij.di.si in laicis.ꝛ.c.q̄ ipsis. et hoc itellige cū ius tale ē qđ aliqs de facili p seipsum scire potuit.vel etiā per alios.dū tn̄ habuerit copiā iurisperitoꝝ.vt.ff.de iur. et fac.igno.regula.ꝛ.ff.de bo.poss.in bonoꝝ vbi eni de bona fide agit nō ē de iuris api cib⁹ disputādū.vt.ff.mā.si fide.§.q̄dā.ꝛ hec vera sūt.nisi sint milites rustici minores ꝛ mulieres.istos.n.excusat iur] ignorātia. Itē iuris ignorātia si ē de dāno vitādo excusat.si ē de lucro captādo nō.vt.ff.e.iuris. Si q̄ras ꝙ q̄ sit dr̄ia inter has q̄tuor psonas ꝛ inter alias q̄tum ad ignorātiam iuris.cum nulli noceat i dāno vitādo.vt i.d.l.iuris.dic ꝙ licet oib⁹ aliis noceat i lucro.nō tn̄ istis.aliter nō eēt aliqđ speciale i istis.Sꝫ tn̄ nō dr̄iam inter istas q̄tuor qꝛ nō cōcedo ꝙ mulierib⁹ ꝛ rusticis noceat i lucro.nisi vbi exp̄sse inuenitur ꝙ nō.nā noceret q̄nq̄ vt.C.e.si emācipata.ꝛ aľs vbi exp̄sse inueniť.s; vbi nō inuenitur exp̄ssum nō subueniť eis.Subueniť.n. eis i velleiano.ꝛ i aliis casib⁹ notať.C.e.l.vl.sed militib⁹ ꝛ minorib⁹ vbiq̄ subueniť nisi vbi exp̄ssū iuenit.ꝙ nō sit subueniēdū.Itē ignorātia iuris ciuilis siue canonici nocet i oib⁹ in dāno vitādo vt i tpalib⁹ p̄scripti.qꝛ p̄scriptio itroducta ē ad rigorē iuris ꝯseruādum. Idē ē in ꝯstitutione siqs i tātā.C.vñ vi.b.

a Dixerit.ar.ꝙ ad dictū vni⁹ statiꝫ aliqs teneať ꝛ possit credere.vt.xxij.q.iiij.innocēs de hoc nota.xxiij.q.iiij.q̄ magnū.ꝛ.xj.q.iij. nō solū.in pn̄.

b Comedere. exp̄ssa.q̄ nocēt nō tacita.argu.ff.ꝺ ꝯdi.ꝛ de. nōnunq̄ ꝛ de euic.si serui vēdit:oꝛ.diuersa ē ei cā volūtatis exp̄sse.ꝛ ei⁹ q̄ inest.ff. de ꝟ.ob.cuꝫ q certarū.

c Oportuit.hec nō excusat cū sit iuris naturalis xxxviij.di.q̄ uis.

d Judeorū.hec ignorātia iuris ēt dici pt̄.eo ꝙ ignorabāt p pbas.qꝛ si eos itelligerēt nō ignorarēt scā eorum.

e Dānabilis.velut de patronis abs q̄ venia ipetrata in ius nō vocādis ab eoꝝ libertis.nec ei in ea re parcendū ē rusticitati cū naturali rōne huiōi psonis honor debeať.vt.C.de in ius vo.l.ij.

f Aliis.nō in lucro captando.qꝛ in dāno vitādo oib⁹.ff.de iur.ꝛ fac.ig. l.iur] ignorātia.

g Negociū.i.si errat i ꝯtractu.nā aliť ē in maleficio in q̄ nec ēt minor excusať.C.si aduersus delic.l.j.ꝛ.ij.

h Filiosa.maiori.nam tunc pōt repetere ff.de mino.vex.in fi. Si āt filiusfa.minor eēt nō repeteret si cōsumpta eēt vel ꝺperdita.ff. e.ti.si minor.

i Quasi.delictū ē.ff. ad mace.l.ij.ꝛ bene dicit q̄si delictum.nā si vere eēt delictum nec minori subueniret.

k Si successionē.sine iudice.sec⁹ si p iudicē.ff.fa.her.cū putarē.ꝛ hoc cū fidem ꝛ cōfessionē ei⁹ iudex secut⁹ ē. nā aľs repetere posset.C.de iur.ꝛ fac.igno.si post.

l Naturali.cum qs soluit idebitum. aut indebitum est iure ciuili tm̄.quale est illud quod pōt p falci.retinere.C ad l.fal. error.ꝫ per ignorantiam facti soluit repetit.C.ꝺ iur. ꝛ fac.igno. cum quis.C.ad.l.fal. error. Si per ignorantiam iuris soluit non repetit vt in legibus predictis.nisi a minore vel muliere vel alia persona priuilegiata soluatur .ff. de pba.cum de in debito.§.sin autē.ꝛ.ff.de ꝯdi.ide.interdū.aľs idebitū aut ē de iure naturali tm̄.q̄le ē illud ad qđ p cyrographum obligamur.vt spe future numerationis.aut

oportuit eū scire:alia qđ nō oportuit eū scire. Qđ non oportuit eū scire : sicē apľs ait:siqs ifideliū vocauerit vos ad cenā:gcqd vob appositū fuerit comedite nihil iterrogātes.siqs vobis dixerit[a] hꝫ idolis imolatuꝫ ē:nolite comedere[b]. Ecce ꝙ vocatū ad cenā non oportuit scire carnes sibi appositas idoľ fuisse imolatas. Qđ oportuit[c] eū scire:sicē ignorātia iudeoꝝ[d] ꝛ reliq̄ꝝ ifideliū q ea q̄ a pphis de xp̄o fuerāt pnūciata:adhuc ignorāt eē cōpleta:vñ a iudeis adhuc expectať vētur[e].hec nemini excusat. Itē ignorantia iuri: alia naturaľ alia ciuiľ. Naturalis oib⁹ adultis dānabil[e] ē. Jus vero ciuile aliis[f] pmittit ignorare aliis nō. Juris ciuiľ ignorātia nemini obest in dāno vitādo si negociū[g] inde cōtigerit:vt si minor pecuniaꝫ dederit filiosa[h].repetit: i maiore ꝟo q̄si delictū[i] ē. Itē.Si successionē[k] ēt tibi maiori delatā cū alio sine iudice diuidas:putans testamētū iure subnixū cū nō eēt:solidā successionē obtinebis:vel si id qđ nullo iure ꝺbuisti aut iure naturali[l] nō debuisti sꝫ ciuili

indebitū vtroq̄ iure. in his duobus casibus q̄cūq̄ ignorātia soluat repetit. ff. de cōdi. inde. idebitū. ⁊ de pba. cū d' idebito. aut p exceptionē tm̄. ⁊ tūc si tpalis ē exceptio dūsi sit certū debitū nō repetit. ff. de condi. inde. sub cōditōe.

⁊. l. nā si marit⁹. Si autē est ppetua ⁊ fauorabilis. hic quacūq̄ occasione soluit repetit. C. ad vell. quis ff. de cōdi. in de. q exceptiones. Si est odiosa. vl sciens soluit vel ignorās. si ignorans. aut ius aut sctm̄. his duob⁹ casib⁹ nō repetit. ff. de ↄdi. ide. q exceptionem al's si rigore ius ↄseruādi gfa ē exceptio itroducta h sciēs si soluit nō repetit. ff. de ↄdi. ide. iulianus si igrās repetit fm pyleū cuz illa exceptio sit ppetua ⁊ nō odiosa. Alij vo ↄ. nā ⁊ post

tāq̄ ex chyrographo soluas aut pmittas repetis[a] nō ita si delictū. nā si putat rē suā sibi p legē licere rapere: icidit i ↄstitutionem istā. codi. li. viij. titu. vn̄ vi.

Jmpator valeri⁹ augu.

Palea.

Sigs i tātā furoris audaciā pue nerit: vt possessionē rerū apud fiscū vl apud q̄slibet hoies cōstitutaꝝ añ euentū iudicialis arbitrij violēter iuaserit dn̄s qdē ↄstitut⁹ possessionē quā abstulit restituat possessori: ⁊ dominiū ei⁹ rei amittat. ¶ Si vero alienaꝝ reꝝ possessionē inuasit nō solū eā possidētib⁹ reddat: veꝝ ēt estiationē earūdē reꝝ restituere cōpellat. Jn hoc āt non fuit ignorātia iuris s3 facti ⁊ illi⁹ qd̄ nō oportuit eum scire. a reatu ergo criminis simonie eū ignorātia excusat pn̄ni delicti: qd̄ ⁊ si opō tuisset eū scire. infirmitate tn̄ etatis dep̄hendere non poterat[b].

sniaz remanet debitū naturale. q2 snia de iure ciuili ē. ⁊ iō ea q̄ iuris naturalis sūt. tollere nō pt̄. q̄re si soluat nō repetit ar. ff. de ↄdi. inde. iul. si āt dubitat an tpalis an ppetua. hic repetit. ff. de condi. inde. sufficiat.

a ¶ Repetis. hoc tn̄ intra bienniū. ⁊ hoc cū promittit spe future numerationis.

b ¶ Poterat. ⁊ ita dupliciter eum excusat.

Que. v.

Quod vero. Huius q̄stionis duo sunt articuli. Primus an liceat isti esse in ecclia quam paterna pecunia est assecutus. Scd's est si pater ei non emit ecclesiam sed ordinem. an liceat et illo ordie fungi. De prima questiōe. dicas q p⁹ q̄ ecclesiam dimisit. ex gr͞a pōt ibidem manere. vt. j. c. i. ⁊ ex̄ de symo. de regularibus. Jn secunda dico q si per patris pecuniam

adept⁹ est ordinem ita tamen q simonia nō fuit in ordinante postq̄ ordini renunciat potest eodem ordine ex misericordia fungi vt j. c. vi. si añt ipe dedit vel symonie ↄscius fuerit. tunc distinguitur aut accepit ordinem vl dignitatē all quā vel ali qd̄ bn̄ficium ecclesiasticum. si ordinē vel p̄lationē deponit nec dispēsatur. vt. s. q. j. et ga. ⁊ c. si qs neq̄. ⁊. j. q. v ij. si quis oēs ⁊. c. regritis si vo ecclesiā vel p̄bēdā vl simile bn̄ficiū de iure d ponit. vt. s. ↄ. c. q. j. p̄sbr. sed ex dispensatione p⁹ renūciationē pōt in eodē bn̄ficio manere. vt. j e. c. pri. Johan.

Que. v.

Quod vero[c] quinto loco q̄rit: an liceat ei eē i ecclia vl fungi ordinatōne: quā pn̄a pecunia ē assecut⁹: auctē vrbāi diffinit q scribēs de symonia cis ait inter cetera: De parvul q cupiditate parētum

Quicū ecclias emunt

q[d] sane cupiditate parētū cū adhuc paruuli eēnt. ecclias vl eccliaꝝ partes[e] p pecūiā adepti sūt p⁹ q̄ eos oio dimiserūt si canonice i eis viuere voluerint p magna[f] misōia ibi dē eos eē ↄcedim⁹[g]. neq̄ p facto a sacris ordinib⁹ illos remouem⁹: si al's digni iueniant. Jlli vo q per scipsos cū maiorj etatis essent: nefanda cupiditate ducti eas emerūt: si i alijs[h] ecclesijs canōice voluerit viuere fuatis ppris ordinib⁹. p magna[i] misōia ibi eos mīstrare pmittim⁹. q si ad alias fortassis trāsferri nō poterūt: ⁊ i eis canonicos

Quicūq̄ paruuli hic p̄sumit p etate. s. q. iiij. placuit. e ¶ Partes. i. prebendas ⁊ sic non est contra. xxj. q ij. sicut. ex d preben. maioribus.

f ¶ Pro magna. ⁊ de iure. cum enim non peccauerint isti: non sunt priuandi ordinibus suis. ar. j. §. ex hac.

g ¶ Concedimus. vt primum locū ibi obtinere possint. ⁊ istud ibidē respicit. nisi qd̄ se quit in fi. c. fm vnū intellectum.

h ¶ Si in alijs. hic p̄sumit ↄ etatem. vt. j. e. q. vij. qui in qualibet. s. di. lxxxj. valet. ↄ. s. c. q. j si quis a pseudo. sed ibi illam ecclesiā licite fuerat adeptus.

i ¶ Magna. nā ex rigore iuris oio dn̄t dponi. vt. s. e. q. j. p̄sbr. ⁊. vij. q. j. p̄sentiū. ⁊ ... iam ... licitum ē. ⁊ vere de misericordia. nam de iure non possūt. ⁊ iō hac misericordia digni sūt qui alieno laborant vicio. C. de natura. lib. legem.

a ¶ Ordines.i.ad ministeriū sacroꝝ ordi/nū.quos tñ post emptionē ecclesie receperāt ꝛ ita grauat eoꝝ pena i eccle'iaꝝ ēptiōe.
b ¶ Salua.vt.s.papa possit dispēsare si ve/lit.vel vt hāc reuocet si iteꝝ ei videbit expe/dire.

distinc.lv.p.siscis.q̄si nō de iure cōmuni. sed ex dispēsatiōe. i ¶ Dimiserit.hoc idē hēs ex̄ de simo.de regularib⁹. k ¶ Reporta/re.naz ex alieno dolo alius lucrum reporta re nō dꝫ. ff.de eo p quem fac.ē.l .vl. §. j.et hoc veꝝ ē nisi in casu. ex̄ de simo.nob s.p fraudem alterius.

c ¶ Ante em ptiōez.ar.su/ueniēs dli/ctū vł nouaz cām nō vici/are legitime fcm̄.xxx. q.j. nosse.ꝛ.c.di/ctuz.s.di. lv. ꝑcepta.xxvij. q.vij.hi g.j. ꝛ.q. vij . sigs oēm. cōtra.
d ¶ Permit tant.in eadē ecclesia.hec ē dr̄ia iter istū casū ꝛ scdm.
e ¶ Nisi.istō nisi respicē du os articulos vltios nā i p mo casu pōt ex dispēsatio ne singularē locū obtiner sed male dic̄ q hoc dic̄ nā cū vltio ma/gis dispēsat q̄ ad executio nē ordis . q̄ cū medio vñ istud nisi iser tur ad pmuz mēbrū. Ego cum hugo. dicoq̄ istud nisi respicit oēs tres ca/sus pdictos. nā i nullo ip soꝝ pmū vel singularē lo/cū i empta ec clesia poterit obtinere. vt i fine.c. dicit.manifeste phī.additio ē.

nice viuere ꝓmiserit: mi/norib⁹ ordinib⁹ ꝯtēti ad sa cros ordines[a] nō ascēdāt salua[b] tñ in oib⁹ aplice se/dis auctē. Siq tñ añ em/ptiōez[c] catholice ordinati sūt cū ea q̄ emerūt dimise rit ꝛ vitā canonicā egerit: i suis gradib⁹ pmittāt[d] ni si[e] forte hmōi ecclia sit vbi pmū[f] locū debeāt obtine/re. pmū eni vel singularez vł ꝑpositure locū i empt̄s ecclijs eos hr̄e nō patiur. Hoc āt eū nō i piudiciuz canonū sꝫ ex miscōie dispē satiōe dixisse ex eplā eius. dē colligit missa vitali pre sbro in hec vba. In digni tate seruāda symoniacis miscōia pōt ipēdi si eos vi ta cōmēdat.

Os q[b] ecclia z eme rūt: si per sona talis fuerit quaz vita cōmēdet: vicz in canoni/is vel mōasterijs regulari ter viuat: in sui honor[] of ficio misericordit ꝯdescē dēdo ministrare ꝯcedim⁹ absq̄ tñ sctōꝝ canonū pre iudicio. Ex hac itaq̄ au ctē colligit ꝙ ignorātia ta/les excusat a reatu cris: vt supra dcm̄ est: nō a fructu emptiōis: cū i ecclesijs q̄s parentū pecūia adepti sūt nō nisi postq̄ eas oino di miserint[i] ꝛ ex miscōia ibi/dē eis eē ꝯcedit. i q̄ pꝫ ꝙ si ꝛ illis igrātib⁹ symōie pec catū eēt admissū: fructum tñ pfnc emptiōis reporta/re[k] non pñt. Nō vō a crie excusent: hinc pꝫ: qꝛ pro h̄ facto a sacris ordinib⁹ nō remouent. Si ei illi⁹ cris pticipes eēnt: ad sacros or dines ꝯscēdere nō possēt. Illō idē itelligēdū ē de eo q p pecuniā ē adept⁹ sacer dotij dignitatē nō epō sed cuidā ex pncipib⁹ ei⁹ datā vtroq̄ tñ ordinatore vide licet ꝛ ordinato h̄ ignorā/te. Vñ vrba.ij. scribit al/berto metēsi epō. De quo/da p quo i curia parētum pecuniā dedit nō epo sed vni principū.

Resēti[l] vel pntiū[l] portatorē q̄m pa/rētū icuria[m] p pecuniam nō epō sꝫ cuidā[n] pncipuz ei⁹ datā ꝛ iuitū[o] sacerdotij dignitatez obtinuisse signi ficasti: lꝫ scri cāones depo/nēdū eē testēt: tñ qꝛ culpā[p] istā[q] nesciēs ꝛ coact⁹ cōmi sit: ꝛ qꝛ ab eodē ordie vt d poneret supplicauit[r] vltro/ne⁹: ex ꝯsideratiōe discre/tiōis q̄ mr̄ ē oiuz vtutuz: magisq̄ ex rigore canonū miscōie viscera adhibēdo ipsū i eodē ordie eē frater nitati tue cōsulim⁹: ita tñ vt si ecclia illa cui deseruit sacerdotū penuriā nō pati tur: suspēsus a sacerdota/li offō pmāeat. ꝙ si fortas/se ecclie vtilitas exegerit: vt curā regiminis assumat liceat ei ex ꝯcessiōe sui epi fratrūq̄[s] obedientia sacer dotali officio fungi.

l Presētiū tria pro isto faciūt.co actio accipiē di illū ordinē .s.sacruz.spō tanea ꝯfessio renunciatio. Duo faciūt ꝯ ꝯtestatio cris ꝛ disciplia ec clīastica .
m ¶ Incu/ria.i.negligē tia vł stulticia vł igrātia iur[]
n ¶ Cuidā. idē si epo.s.e q.j.statuim⁹.
o ¶ Et iuitū i.coactū a pa rētib⁹ vł iuitū postq̄ sciuit.
p ¶ Culpā. nō pmōis ip ꝑetatē.nā ex/pōit culpā.i. ꝺfectū .s .di. lvj.c.vlti.
q ¶ Istā . h colligē rōem cū qs obijcit aliqd eē clpā ñ ꝙ clpa sit sꝫ solꝫ eē . sic xv.q.j.c.insr.
r ¶ Suppli ca.vñ minus cū eo agēduz fuit.j .xv.q.j. nō dicat[] . s. di.l.qꝛ te .C. ne tuto . vel cu.vec.ꝯducat.l.vna.sꝫ nōne male rogabat cū depositū sequat isamia.ff.d his q no.isa. l.ij.§ ignominie.nec ēt qs deponi debeat ni si p maximo crie.lxxxi.di.apl's.dic q̄ rogauit vt deponeret.i.ab executiōe suspēderet .
s ¶ Fratrūq̄.ꝛ sic epš i tali casu dispēsar̄ ñ

f ¶ Primū.ar.ex̄ de simo.ex insinuatione. ꝛ intelligūt qdā hoc tm̄ de prelatiōe.h.itelli/git de qualibet dignitate . qꝛ nec archipsbr nec decan⁹. g ¶ In ēptis.simile.xij.di. Nos qui.absq̄ tñ .s. (nos ꝯsuetudinē

pōt sine ɔsensu ⁊ aucte fratrū.xv.q. vij. eps nulli⁹ nā in oi dispēsatione ɔsensus capituli regrēdus ē.pterea p.c.istud nota dispensari circa symonia3 cōmissā i ordine.nā si ipe ordinat⁹ dedit pecuniā vel ali⁹.dū tñ det epo.

si poterit eps hoc casu dispensare. ⁊ h notauit cum dixit. nō epo .q.d. secus si epo eēt data. vñ strictior erit epi ptās dispēsādi in symōia commissa i ordie q̄ i bñficio.s. e.q.c.j.licet h nō admitto. vñ dico. q si ne symōia fuerit cōmissa i ordie siue in bñficio.dum tñ epo fuerit data pecunia q eps ñ possit dispēsare sed in hoc dico eē drām q si epo fuerit data pecunia p bñficio.⁊ tūc nō eps sed qlib3 supior possit dispensare si ne in illo bñ ficio siue in alio fm eum modū q tradit.s.e.c.j. s3 si fuerit epo

Quid vo[a] Nō.vj. de his fieri debeat q ignorāter a simoniac] ordinati sūt: qd. vj. loco qsitū est: supra. j.c. vlt3 vrbani qd sic icipit. Si q a symoniac] ñ symoniace ordinati sūt requirat. Nūc āt[b] de illis qrit: q nō p ordinatiōe pecūias offerūt: s3 p electione vł vt decretū electiōis fiat vł vt subscriptione firmet vł vt electione ñ resistat: aliqb⁹ pmia largiut: an eo3 electio viciosa sit iudicāda. Nō.n.vidēt spūssci donū emere: q nō p ɔsecratiōe s3 p electiōe mūera largiunt: cu3 nulli⁹ spūal gre aliqs faciat electio pticipes: s3 sicut ecclesiasticar rer[c] eptores simoniaci iudicant: qr ecclesiasticis officijs ita adiūcte sūt vt alter sine altero alicui nō pueniat: ita qr p electionē[d] puenit ad cōsecratōnē: pinde symoniac⁹ habet q p electiōe[e] pmia largit: ac si p ɔsecratione munera dedisset. Vñ sym mach⁹ scribit cesario epo De his q p mūerib⁹ ordi-

data pecūia p ordine.tūc nō possit secū dispēsari nisi a solo papa.vt.s.q.j.erga.⁊.c.siqs neq3.⁊.j.q.vij.siqs oēm.⁊.c.regrit]. illd aūt expeditū ē q eps vel capitulū pt dispensare cū eo q ignorant ē adept⁹ bñficiū ēt simoniace.vt ex de symo.ex isinuatiōe. Jo.gd iuris seruet p decre.dixi.s.q.iij.ex multis.in vlti.

a Quid vero (glo.b. Que.vj. de his. Doc.c.determinatū ē p.c. qd h.inducit.

b Nūc autē. h ponit incidētē qstionē.q dubia non est.

c Rerum.s.j.q.iij.siqs obiecerit.

d Per electionem.s.di.xl.sicut viri.

e Electiōe.si.j.xv.q.iij.sane.

f Siqs.suffragatrices.s.e.q.j.estote.j.xvj.q.vij.siqs eps.s di.lv.nullus.

g Pecunia.j.xviij.q.ij.c.j.

h Ad scribēdū.s.cū patroni sūt. vł h cu3 spēaliter vocant laici ad electionē.lxxij.dist.

Siqs[f] natione facdūt. Sāt epatū desiderat data pecūias[g] potētes psonas minime suffragatrices sibi adhibeat: nec ad decretū sibi faciēdū clicos vel ciues ad scribēdū[h] adhibito cuiuslibet gener] timore[i] cōpellat: vł pmijs qbuslibet exhortet. Itē gre. salonis ɔsistētib⁹. Simonia c⁹ ē q vt eligat pmia largit.

Ego āt[k] vre dilectiōi puidēs ⁊ mee aie oipotētis dei iudiciū ptimescēs eiusdē maximi cās sb tilit exgri[l] ɔsidero: si nullis crib⁹ psius q̄ sacro ordini ɔdicāt: si nō p simoniacā heresim idē pmia qbusdā se eligētib⁹ pbēdo ad sacerdotale ptingere conat officiū. Tūc.n.liber p vobis apd dñ3 itercessor erit si nō obligat⁹ de suis ad locum itercessiōis[m] venerit. Itē greg. hagro epo augustud. Sicut ordinatio sic electio sine cōsensus sine venalitate ɔ pferri.

Sicut is[n] q iuitat⁹ renuit: qsit⁹ refugit: sacr] altarib⁹ ē admouēdus: sic q

adrianus. vł dic q factū p hibet non iō dicit q ð iur subscribere ð beāt ciues.ar gu.ex ð elec. c.j. Subscribere debēt ciues nō vt eli gētes s3 vt cō sentiētes vi.j vij.q.j. epis cop⁹ ð loco.

i Timore. s3 nūqd tiet iducit symo niā. dico q ñ peccat tñ mo tal. r q p timo rē obtiet bñ ficiū .ar.s.s. q.iij. res ec clie. ⁊ ē h ar. q nō tñ tiet mor] vł cru ciat⁹ corpis s3 ēt timor ð bon3 vi ctat electionē.ar. xxiij .q. viij. puenior. Jo.

k Ego āt. maxi. ð isto agit.ij.q v.qnto lxij. di. salonitane

l Exquiri. tūc tenet pla

tus iquirere.cū ad eū puenit clamosa qrela

m Intercessio.ex de symo.licet heli.

n Sicut is q i (onie.iij.q.vij.in grauib⁹. qr iuitat⁹ renuit.dū tñ nō eēt pseuerās q̄ si ip eēt volūtari⁹.nō eēt cogēdus.vt. lxxiiij. di. vbi ista.s3 faciēdū ē vt de nolēte fiat volēs ⁊ sic licite ordinat.vt.xxiij.q.iiij.displicet.xl. di.ante oia.viij.q.j.in scripturis.⁊. xvj.q.j. nos āt. Sed mirū ē q hic dicit q fugere debz cū alibi dicat.q epatū ec.vt.viij.q.j.q epatū ⁊c.nā si illud gerit i aio ⁊ aliđ exteri⁹ iudicat peccat.nā ita mētit qs simulatis opib⁹ sicut ore.xxij.q.v.cauete.⁊ q peccet patet.xxij.q. ij.cū humilitatis.dicūt qdā q istđ mēdacium

nõ ẽ mortale lz nõ fit benignitatis.vel iocositatis.q2 caret dolo.z iõ nõ ẽ mortale. dico q̄ iste dz eẽ nolẽs.z dz fugere.i.timẽ ne forte fit sufficiẽs.vt.xl.di.añ oia.vñ metiri dz'vires suas.s̄.q.j.nõ ẽ putãda.vel dic q̄ itelligitur fugere q dign⁹ ẽ si se nõ ingerit. q q̄rit z non q rit.

terminat hec q̄stio.j.e.§.ex hac auctē. Jo.

S Jg p̄sbri.ordinatiõe.j.xxiij.q.iiij.ipa pietas.§.s̄ illõ ex pietate m̄ris ecclie.istõ de rigore paterne disciplie.z ad hoc facit.l di.vt ɔstitueret. d Quib⁹.nõ puniri aliquẽ in eo in q̄ deliquit ar.xij.q.ij.g z hũanis.

a Uel importunũ.naz eoipso q̄ se i gerit ẽ suspect⁹.ff.d pcu. q̄ oia.idẽ i tutore.ff. de testa.tu.ex snia ar.ɔ̄ q̄ g' pt petere hono rẽ.ff.de. deu. l.eos.z pecu niã p eo dare.ff.de offi. p̄.barbarius ar.viij.q.j.g ep̄atuz.ff.de mu.z ho.re⁹ Ad has leges rñdet q dã q̄ publice peti potest non in occulto. Alij vt pl. dicunt q̄ meritis potest quis petere. als nõ.q2 lex iul.de ambitu nõ hz locũ rome.ff.ad.l iulia.de ambitu. l. j. vel dic q̄ quõdã a populo potuerunt peti. mõ võ ab iperatore.vl' aliõ i dignitatib⁹ secularib⁹.vñ z militia seculari emi pót. ff.de act.emp .l. creditor.§.iter'vẽditorẽ.multũ ɔ̄dicit solutioni huic.ex̄ de simo.nobis.vbi sp̄ nocet datõ pecũie.nisi cũ data ẽ ab aduersario. sed iõ h excusat.q2 nihilomin⁹ erãt eũ electuri. sic ex̄ e.z si questiões.z hoc tenet .h.

vltro ambit vel iportunũ[a] se igerit: ẽ ꝓculdubio repellẽdus. Nã q sic nitit ad altiora ɔ̄scẽdere: qd aliud agit nisi vt crescẽdo d̄crescat: z ascẽdẽdo exteri⁹ interi⁹ i ꝓfundo descẽdat. Itaq̃ frater charissime i sacerdotib⁹ ordinãdis sinceritas vigeat: sit simplex z sine venalitate ɔ̄sensus: pura p̄ferat electio vt ad sũmũ sacerdotij vl' põtificij nõ suffragio vẽditoꝝ ꝑuect⁹ s̄z dei credat eẽ iudicio. Si ãt pecũia ꝓmissa fuerit vl' soluta electo vel ordinato penit⁹ ignorante: nec eo mõ ad electionẽ vl' ordinationẽ ꝑuenerit: ei nulla ten⁹ obeẽ vr̄: nec ad reatũ crĩs ꝑtiet: c⁹ ɔ̄sciaz ñ hũit nec ad electõis l' ordĩatõis cassatõnẽ ꝑtiet ad quã als ñ p prauã illoꝝ cupiditatẽ ꝑuenisse docet. Que.vij.

N Unc ãt[b] de.vij.q̄stione tractãdũ ẽ: an renũciãs sue heresi sit recipiẽdus i ep̄ali dignitate vl' nõ. D e his ita scribit cyprian⁹ ad stephanũ. Qui redeũtes ab heresi suis ordinib⁹ recipiunt.

S Jg p̄sbri z diaconi i ecclesia catholica prius ordinati fuerint z postmodũ ꝑfidi z rebelles extiterint ɔ̄ eccliaz vl' apõ hereticos a pseudo ep̄is z antichristi ɔ̄ xp̄i dispositionẽ ꝓphana ordinatiõe ꝓmoti sũt: z ɔ̄ altare atq̃ diuinũ v̄bũ sacrificia foris falsa z sacrilega offerre conati sũt: eos q̄q̃ hac ɔ̄ditiõe suscipi ɔ̄uenit cũ reuertũt vt cõicẽt laicis: z sat̄ hẽant q̄ admittunt ad pacẽ qui hostes pacis extiterũt: nec debere eos reuertẽtes ea apõ nos ordĩatiõis z honoris arma retinere: qb⁹ d̄ ɔ̄ nos rebellauerũt. I tẽ ex vij.synodo. De his q p munerib⁹ ordinationẽ faciũt z q redeũtes ab heresi i suis ordinib⁹ recipiant.

S Jgs[f] oẽz[e] traditionẽ ecclesiasticã scriptã vl' nõ scriptã violat: anathema sit ois ep̄s aut p̄sbyter aut diacon⁹ ɔ̄uict⁹ q̄ pro munerib⁹ ordinationẽ dederit vl' acceperit: a sacerdotio[h] cadat. sed dicũt quidã qa penitẽtiã agim⁹ pro peccato: z de⁹ idulget[i] illõ ita z ego dico: q2 oẽm penitẽtiã[k] recipit de⁹: z idulget p pniaz pctã q̄ iam facta sunt. Noui.n.q̄ dauid

e Contra nos.arg.q̄ si cleric⁹ bñfici at⁹ ẽ i duab⁹ eccl'ijs ñ pt p̄stare p̄ frocini uz vni ɔ̄ aliã ar.xcvj.di.si i perator.iij.q. j.nlli.si tñ hz ad mistratio nẽ i vna poterit ɔ̄ aliam stare.ar .ff.d i ius vo.q̄situ z.iij.q.viij.si ɔ̄.in fi. Jo. f S Jgs. casus intẽdit.vij.synodus ꝓbare. q̄ licet p pẽitẽtiã ibuelat cuilibz pctõri tñ p⁹ pniam ñ pt d iure ꝓmoueri. imo si p⁹ pctm̃ ꝓmot⁹ ẽ vl' p⁹ ꝓmotiõz peccauit dponẽdus ẽ. z dicit h regulat fuisse tã añ istitutiõz baptismi q̄ p⁹ z h ꝓbat exẽplis tãve.te.q̄ no.

z h sonat lra illa.nullũ tñ hoꝝ q añ baptismũ zc.nã illi q añ baptismũ peccãt.ꝓmoueri pñt.vt exp̄ssũ ẽ.xxvj.di.deinde. g Oẽz. i.aliquã d oib⁹.si.xv.q.j.mulier. h A sacerdotio.ar.q̄ legitie scim̃ supueniẽte delicto irritat.j.xxvij.q.ij.q dormierit.j.xxx .q.j. de eo.z.c.ad limina.ɔ̄.s̄.e.q.j.c.j.ɔ̄ j.xxxij.q.v/ ij.c.hi q.z.c.neq̃ ɔ̄.s̄.di.xciij.sigs.j.xxv.q.ij sig ep̄i.j.xvij.q.iiij.frat.j.xij.q.ij.g z hũanis i A sac.i.ecclastica digtate.vt s̄.e.q.j.g p pecũiã. k Jndt.d pe.di.j.c.p̄bũ.k Pniaz

b N Unc ãt recipiẽdus nõ de iure s̄z d' dispẽsatiõe sic.xxiij.q.iiij.ipa pietas. Sũt tñ qdã casus i qb⁹ ecclia ɔ̄sueuit dispẽsare.qs nõui.j.ix.q.j.in sũma.z de/

τ adeo h verū ē. q̄ si q̄s ēt puenīat ad sūmum malorū. subueniat τ p̄ pniaz. vt de pe. di. iij. tal. nā in q̄cūq̄ hora τc. nec tibi dico septies τc. de pe. di. iij. adhuc istāt. a ☞ Et q̄ dixerit. τ ita synodus idnē hāc auctē ac si prīo peccasset dauid. τ postea dñs dixisset ei sucēi τc. qđ tn̄ secꝰ fuit: sed synodus nō curauit đ ordīe sz đ vita te. q̄ dñs sic ei dixit. τ ille τ in oīo penituit. nec tn̄ pꝰ pniam pmissus ē edificare. τ in h sac ad ppositū. vl' retulit se synodꝰ ad diuinā pñtiam vbi iā p̄sens erat futuruz pctm̄ dauid. b ☞ Scio manassen. ezechie filiū. qui acta pnia restitutꝰ ē ad regnū ar. đ pe. di. ij. si enim inquit. c ☞ Peccauit. ar. p' baptismū nō abolerī isamī az cū ēt pꝰ baptismuz ipediat pmoueri. qđ nō est verū. q̄ oīa crīa τ ēt sc̄la pcti dimittūr i baptismo: rt. xxv. di. p̄mū. xxvj. di. deide. τ sic n̄ ē obiectio đ paulo q ante baptismuz peccauit. τ qđ h dī rfert se ad id qđ tūc accidit. q̄ tūc nō fuit iustum q̄ aliqs taliū pmoueret añ baptismū. sic vacat h ar. notatū ab. h. nō aboleri ifamiā p baptismū. d ☞ Qđ. f. q̄ fuerunt pmoti.

2. pa. 33. — in oīo ne manasse. — luc. 19. τ 8. — luc. 7. — ioh. 2. act. 8.

fornicatorē τ homicidā p pniam recepit deꝰ τ q̄ dixerit[a] de eo. Inueni virū fm cor meū. Non rursus eūdē audiētē a đo. Nō edificabis mihi domū: q̄ vir sāguinū es. Scio[b] manassē p cōfessionē dimissā ipietatē suā: Scio meretrices et theolonarios p pniaz receptos: nullū tn̄ eorū q añ baptismū peccauit[c] sacerdotibꝰ ɔnumeratū. Scio q̄sdā dū eēnt i mūdo i multa fornicatiōe māsisse: mōachos vō factos q̄si lumīaria mūdi resplēduisse: nullū tn̄ ad sacerdotiū ascendisse. Nōꝰ τ si raro[e] cōtigit: nulla[f] tn̄ lex[g] eccl'ie fuit. Nouimꝰ peccatricē primꝰ mariā: post ɔuersionē q̄suis scā τ casta tn̄ inter dia conissas nō ē cōputata. sz qd h dico: sequens sctōs apl'os τ vñrabiles p̄res cū oī fiducia clamo. Qui p simoniā ordinatꝰ ē siue eps̄ siue p̄sbr̄ siue diaconꝰ: aliēnꝰ ē a sacerdotio. neq̄z. n. venalis ē gr̄a sp̄ūsc̄i. Cayphe traditio[h] τ adinuētio simonis a scō sacerdotio ē aliena. Et si i fornicatiōe[i] lapsus ē aliqs pꝰ baptismū i sacerdotiū nō recipit. canones. n. h ɔhibēt. Siqs vō cū h pctō ad sacerdotium puectꝰ ē: cognitꝰ deq̄ dēt. I tē. Q p̄m q p pecuniā ordiatꝰ ē. ɔfiteor: q̄ per pniaz recepit deꝰ. bonꝰ ē in oībꝰ τ apta sūt viscera eius oī hōi penitēti[k] sed qm̄ iuxta apl'm oz eps̄ irrephēsibilē eē: q̄cūq̄z p pecuniā vl' ordiauerit aliquē vl' ordiatꝰ ē ab oī sacerdotio[l] alienꝰ sit. Tharasiꝰ p̄triarcha dixit. Quicūq̄z p pecūiā vel ordināt vel ordinauerit ordiati sūt epi vl' p̄sbri vl' diaconi vl' q̄libz đ nūero sacerdotali repellāt oīo a sacerdotali honore sic simō magꝰ a petro q̄cūq̄z p pecuniā dispēsationē vl' curā sortiti sūt mōasteriorū vl' ecclesiarū vl' religiosarū[m] domorū hierocomiorū xenodochiorū orphanotrophiorū[n] cū ɔpositiōe expellāt a dispēsatione illa τ cura. Qui post baptismū cadēs i fornicatiōe ordinatꝰ ē: si postmodū ɔfessus fuerit: cesset ab admistratiōe. Si vō ɔuictꝰ ab aliq̄ deponat oīo Silr̄ pcussor eps̄ aut p̄sbr̄ aut diaconꝰ p se vl' p aliq̄z aliū q̄si p h timeri[o] volēs deponat. Itez q p secula res[p] ptātes ordinatꝰ fuerit aut ecclīā obtinuerit đponat. si vō religiosā domū expellat. I dē ex concilio meldensi. De eo. Palea.

O Portet[?] … Auēdū est τ sūmope studēdū ac p virtutez xp̄i sāguinis iterdicēdum epīs τ regibꝰ τ oībꝰ sublimioribꝰ ptātibꝰ atq̄z cūctis fautoribꝰ τ electoribꝰ q̄rū cūq̄z ɔsēsoribꝰ seu ordina

e ☞ Raro. sic i mattheo q fuit theolonarius τ tn̄ pꝰ fuit euāgelista. f ☞ Nulla. ar. q̄ licet aliqd i ecclīa accidat. ñ tn̄ lex efficit. s. di. lxxvij. monachus. s. di. lv. p̄sclis. s. di. lvj. eo. s. di. liiij. multos.

g ☞ Lex. i. regula vl' iure cōe. alibi dī ɔsuetudo. vt s. c. q. j. rēthis ē. sicr dī regula. xxxj. di. in cena. h ☞ Traditio. i. adinuētio. machinatio. q̄ p simoniā sacerdotiū obtinuit a romanis. i ☞ Et si in fornicatione. h intelligit. q. τ. M. cū ipso iure isamis ē puta ɔp̄hēsus ē i adulterio. τ i aliis q̄ isamant vj. q. j. §. porro. ar. xxv. di. p̄mū. τ h de rigore iuris. sz đ miscdia sc'. cꝰ. xxxiiij. di. fraternitatis vt ibi nōt di cit tn̄. h. h ē verū qđ dī h. sz duorū sit. xx v. di. c. vl. k ☞ Penitē ti. C. de sum. tri. li. q̄t igit. l ☞ Sacerdotio. i. clericatui. ar. c. đ coha. cle. h quisq̄s. m ☞ Religiosarū. ita τ in hospitali cōmittit simonia.

n ☞ Orphanotrophiorū. ar. simoniā eē dare pecūiā p admistratiōe paupez τ hospital'. j. xxiij. q. viij. §. Quis i auf. đ sā. epi. §. sz neq. o ☞ Timeri. s. xlv. di. qd āt. p ☞ Qui p̄te

culares. i. xvj. q. vij. sigs deinceps.

a Conuenietib⁹. Casus. Conuenerūt sancti pr̄es i septia synodo. vt tractarēt q̄liter epi ab hereticis veniētes recipi debeāt. In pͥma pte ponūt ꝟba notarij. in scda dr̄ sic eos eē recipiēdos sic̄ sex vniuersales synodi receperūt postea auctibus sctōꝝ patruȝ ꝓbat ꝙ recipiēdi sūt. nisi vbi ad fidei subuersionē sūt ab hereticis ordiati. distinctio synodoꝝ. alia vniuersal' alia local' ꝛ ē ar. ꝙ auctētice sūt locales sic̄ vniūsales.

g Scripto. h colligit ꝙ illi q ab heresi reuertunt ad fidē catholicā scripto debēt negare heresim suā. vt. j. e. q. q̄tiēs. ꝛ c. sig. j. ꝺ cōse. di. ij. ego beregari⁹. j. xxvj. q. vj. his q in tpe.

torib⁹ i gradu ecclastico: vt nemo p symoniacā heresiȝ obtineat locū q̄cūq̄ꝫ fūctiōe calliditate ꝑmissione seu commoditate aut datiōe p se aut submissam ꝑsonā. Itē i eadē synodo vij. Qui redeūtes ab hereticis recipi pnt vel non.

Conueniētib⁹ [a] apō nicenā bythynie ꝛ ꝯsedētibus petro archiepo ꝛ petro ꝑsbro ꝛ abbate mōasterij sācte sabine locū tenētibus adriani pape ꝛ tharasio archiepo cōstātinopolita. ꝛ ioanne [b] ꝛ thoma apochrysarijs [c] aplicaruȝ sediū oriētaliū [d] ꝛ ceteri epi scopis epi sicilie dixerūt. Dignū ē vt de futuri ingram⁹. Itē basili⁹ [e] eps anchire dixit. Cōstitutio ecclesiastica hȝ canonice tradita ab antiquo a sanctis aplis ꝛ successorib⁹ eoruȝ scis prib⁹ nr̄is ꝛ magr̄is ꝛ scis vniūsalib⁹ [f] .vj. synodis et localib⁹ synodis orthodoxis: vt q ab aliq̄ heresi reuertunt ad orthodoxam fidē ꝛ traditionē catholice ecclie scripto [g] negare ꝺbeāt heresim suā ꝛ ꝯfiteri catholicā fidē. Itē tharasi⁹ pr̄iarcha dixit: vr̄ vobis vt sedes suas recipiāt: q ab heresi reūtunt. Religiosissimi monachi [h] dixerūt. Sic receperūt vniūsales .vj. synodi ab heresi reuertētes ita ꝛ nos recipim⁹. Scā synodus dixit: placet oib⁹ nob. ꝛ iussi sūt basilius [i] eps anchire ꝛ theodor⁹ eps miree ciuitatis ꝛ theodosi⁹ eps sedere i gradib⁹ ꝛ i sedib⁹ suis. itē ꝯstātin⁹ eps cypri dixit. nō or[k] nos q epi sum⁹ idigere doctria sȝ alioꝝ [l] doctores eē. Itē tharasi⁹ eps dixit. Maloꝝ doctoꝝ mala est doctria: ecclia ꝺ malis doctorib⁹ sacerdotes nō recipit. Itē ioh. apochrysari⁹ oriētaliū sediū dixit heresꝭ sepat oēm hoiēȝ ab ecclia. Itē tharasi⁹ eps dixit ecce multi canonici libri ꝛ synodi ꝛ prm lecti sūt: ꝛ ab heresi reūtētes docuerunt nos recipe: si aliq̄ [m] alia cā nō ē i eis. Itē petr⁹ apochrysari⁹ pape dixit. Rome [n] exulat⁹ ē macharius [o] heretic⁹ a scā .vj. synodo: ꝛ q̄dragita dieꝝ iducias ꝺdit illi pr̄ nr̄ bn̄dict⁹ papa ꝛ q̄tidie [p] mittebat [q] ad euȝ bonifaciū ꝯsiliariū suū: ꝛ istruebat euȝ cōmonitorijs ꝟbis ex dīna scr̄ptura ꝛ nullaten⁹ voluit emendari. Hāc faciebat vt eū reciperet in ordie suo. Itē tharasi⁹ pr̄iarcha dixit. Quid dicitis de anatholio: nōne ēt in .iiij. synodo factus est pūceps [r] ꝛ ecce ab impio diosco/

a Cōueiētib⁹. ꝟba notarij qb⁹ credēdū ē. ar. ff. qd me. cau. metū. §. sȝ ꝙ ꝑtoꝝ. nā ibi i ter illos ius facit.

b Et ioanne q dixit eē melius iurantē delerare. q̄ꝫ sacramentū i fractiōe sacraꝝ imaginū seruare. vt. xxij. q. iiij. actione.

c Apochrysarijs. apos nūci⁹ ꝛ chrysis auruȝ. q̄si deauratinūcij tales hodie n̄ sūt pape. sed applūbarij.

d Oriētaliū. alexādrie ꝛ antiochie ꝛ hierosolymis.

e Itē basili⁹ non vr̄ ꝙ iste basili⁹ debebat loq. q2 erat heretic⁹. vt. j. p. xij. lineas. ibi ꝛ iussi sūt ꝛc. sȝ dic ꝙ loquebat vt excusaret se.

f Uniuersalib⁹. vniuersales synodi dicunt qb⁹ iterest romanus pōtifex vel ei⁹ legat⁹. locales q̄s cōgregāt pͥmates vel metropolitāi absq̄ꝫ p̄ntia domini pape vel ei⁹ legati h ergo colligit ista

h Monachi ꝛ ita monachi iteresse debēt synodo qd veruȝ ē. i abbatib⁹ vt. xviij. dist. eps nō debet

i Basili⁹. istis tres reūtebant ab heresi.

k Oȝ. sȝ ad qd rūdet iste. sic reprehēdit tharasiuȝ q dixerat vr̄ vobis ꝛc. ꝛ lō statiȝ rūdet iste tharasi⁹ reprehēdēdo ꝯstātinū.

l Sȝ alioꝝ. rū. vt. s. e. q. j. vilissimus et est ar. contra malos doctores. Nam q alios docere debent ꝛc. ff. de eden. sigs ex argento. §. pretor.

m Si aliqua alia. que impediat dispensationeȝ.

n Rome. exulatus. i. p excommunicationem exilio condem-natus. s. dist. xvj. sexta.

o Macharius. pronunciatus.

p Quotidie. j. xxiiij. q. iij. dixit apostolus.

q Mittebat. s. di. xix. anastasius.

r Princeps. i. ꝓmulgator vel actor canonum. vt di. xvj. sexta. §. quarta. io.

a Itē vere q̄si diceret sꝫ parentes.s. ep̄i heretici fuerūt nō t̄n filij in heresi suscepti ⁊ ordinati cū ad ecclesiā redierint min⁹ recipiēdi sūt in ordinib⁹. vt ĩ.di.xix.anastasius.

Deu.24. 4.re.14. 2.par.25 ezech.18

b Morietᵭ q̄si diceret.tā diu moriť ꝙ diu pniaꝫ nō agit.⁊ sic facit ad ꝓpositum.

c Ordinatō facta p' heretícos. ⁊ iō nō ē reiterāda.vt.ĩ.e.q.iiij.iudei.j.⁊ xliij.q.iij.his ita.

d Ordinatos.ar.ꝓ opinione dicentiū. ꝙ ille q recepit vltimā man⁹ impositionē ex̄ ecclīā ordies ꝯfert qđ ē ꝯ io.fa. vt dixi ĩ.q.j.in sūma.nā recipiunť hic in ordinib⁹ ordiati ab illis qui receperūt in heresi ep̄alez vnctionē. vt a sergio. petro. Paulo. pyrrho.

e Non recipiať.in casu sequēti vł de iure.

ro ordiat⁹ ē. Et nos igitur ita recipiam⁹ eos q ab hereticis ordiati sūt: sicͭ ⁊ ana tholi⁹ recept⁹ ē. Itē vereᵃ vox dei ē. Et q̄m nō moriunť filij ꝓ p̄rib⁹: sꝫ vnusqſꝙ i pctō suo morietᵇ q̄m ex deo.ē ordinatioᶜ. Item tharasi⁹ p̄riarcha dixit. audiuim⁹ p̄rna mandata. Quid igiť oꝫ recipe ab hereticis ordiatosᵈ. Scā synodus dixit: Audiuimus dn̄e. ⁊ oꝫ nos recipere.

¶ Tharasi⁹ p̄riarcha dixit: Plures eoꝝ q i.vj.synodo ꝯueneř a sergio pyrrho paulo petro ordiati sť q fuerūt ⁊ p̄ncipes heresεos monozelitaruꝫ: q̄m isti ꝯtinuatiꝫ i ꝯstātinopolitana sede sederūt: ⁊ ab vltio eoꝝ petro.s.⁊ vsꝙ ad.vj.synodū nō fuerūt plures ꝙ xij.āni. Thomas ṽo ⁊ ioānes ⁊ ꝯstātin⁹ ab hereticꝭ illis archiep̄i facti sūt: ⁊ t̄n pp̄ h̄ ñ sūt reprobati. Scā synodus dixit: Hoc manifestū ē. Cōstātin⁹ ep̄s cypri dixit. Sufficienť oñsuꝫ ē: ꝙ ab hereticis veniētes recipiēdi sūt. Si ṽo q spōte ad hereticū vadit ⁊ accipit ordinationē nō recipiaťᵉ. Itē tharasi⁹ p̄riarcha dixit. Ego refuto eos: qui ob hm̄oi cām ad fidei subuersionē ordiati sūt: et maxīe cū p̄sentes eēnt orthodoxi ep̄i a qb⁹ poterāt ordinari: sic ē p̄rn⁹ itellect⁹. Si ṽo synodalꝭ ꝯsonātia fuerit ⁊ hūanitas ecclīarū: ꝯ orthodoxis q p̄sumpserit ab imūdis hereticꝭ ordiari ꝯpositiōi subiaceat. Scā synod⁹ dixit h̄ est iustū iudiciū. ex hac auctēᶠ dať itelligi: ꝙ q ab vnitate catholice fidei i hēticorū societatē trāsierit vt de manib⁹ eoꝝ ecclīastice dignitatꝭ sacr̄a p̄cipiat: vel q ꝯtēptꝭ orthodoxis ab hereticꝭ ordiari ꝯsiderauerit: ⁊ postea sue abrenūciās heresi ad ecclesiā redierit officio t̄n accepto fūgi ñ poterit. Auctē ṽo cypani prohibēť ab admīstratiōe ecclesiastica q ītra catholicā eccliaꝫ ordiati ad fidei impugnatiōeꝫ dilabūť. Porro simōiaci nec ab hereticꝭ ordināť ad fidei subūsionē: nec ītra eccliaꝫ catholicā ordiati adūsus fideꝫ armāť. Quāuis ei⁹ nōnullos p pecuniā ordinēť ñ t̄n fidē ipugnāt: nec gr̄aꝫ sp̄us scī⁹ venalē p̄dicāt. vñ vera ci pnia cū heresiꝫ suā detestati fuerit: p̄missis auctib⁹ nō ꝓhibenť recipi i suis gr̄dib⁹: verūt̄n capl̄o illo nicene synodi: sigs p peciiā ⁊c. ⁊ illo.vij.synodi: si qs oēm traditionē: ⁊ inocētijʰ ⁊ alioꝝ mł'toꝝ auctīb⁹ irrepabilꝛ dānari iubētur. Hic ēt leo.iij.ep̄is britanie. In ordie male accepto simoniaci pniaꝫ ageť.

Egrisᵏ̃ ꝯ his nō p̄nt.

Egrisᵏ̃ ꝯ his q turpissimo lucro columbas i tēplo dn̄i vēdere ñ ptimescūt: ⁊ sua acta iprobā temeritate simōis heresi ꝯiūgūt: vtrū possintˡ i ordineᵐ pniaꝫ ageť: an t̄n mō ex̄ ordinē ⁊ sacerdotalē fieri gradū. Quib⁹ nos qdē ꝯuictꝭ ⁊ his q tā detestabile nefas: qđ iā multis dānatū ꝯcilijs pegisse no/

g studet. ⁊ c. sigs p pecuniam.

k Egritis i. vēdere. i. emere. naꝫ veteres indistī ferētes vtebātur his v̄bis ff. ꝯ ac. emp. veteres. nam de venditoꝝ ñ v̄r dubiū qn remaneť possit vñ loq tur ꝯ empto rib⁹. q2 ageť pniam ñ possunt i ordine empto. nisi purget vicid rei furtiue idest nisi dimissio qđ simoniace acqsierūt sꝫ vēdentes p̄nt. si occultū ē. vł idiffe rēter de ēpto rib⁹ ⁊ vēditorib⁹. itelligať ꝙ ñ p̄nt agere pniaꝫ remanēdo i suis ordinib⁹ suis nisi ex dispēsatione ñ crimē simoniē sit notū. legi .n. ꝯ ꝯuictis. ⁊ q̄rū cria ē publica. ꝯ ta lib⁹ qdem interrogatus ē papa ⁊ de talib⁹ rñdet.

l Utrum. possint. i. vtrū possint retine re ordines p pniam ⁊ h̄ notat. s. quod littera. an t̄n simō. ⁊c. et

f Ex hac auctoritate cypriani.ĩ.e. presbyteri. g Sigs.ĩ.e.q.sigs.

h Et innocētij.ĩ.e.q.iij.c.vł.ĩ.e.q.j.arrianos. i Et alioꝝ.ĩ.e.q.j.sigs ꝯfugerit.c

exaudi de conuictis vt.j.sequiť. nā cū sponte confesso mitius est agendum.

m In ordine. h̄ collige subditum posse accusare p̄latum de simonia non p̄missa pena

ta admonitione.ar.ꝯ.j.e.q.vi.patet.⁊ h ē ratio qꝛ de alijs criminib⁹ pt qs penitere. ⁊ eē in ordinib⁹ vt dixi.lxxxi.di.pſbr.de ſymōia vero penitere nō pōt niſi dimittat ordines. vt.ſ.e.q.j.ſiqs neq͂. a Subuenire.niſi gradib⁹ ſuis vel dignitati b⁹ talit adeptē pus amiſſis.vt.ſ.e.q.j.ſiqs oēm.⁊ xj.q.j.ſiqs ne q͂.j.xxvij.q.j.q xpo.⁊.c. nec aliq̄.j.xxij.q.vij.fideles.

b Obuiare.j.xxv.q.j.ſūt qdā.⁊.c. ꝯ ſtatuta.

c Sed.in illoꝝ.vt.j.de iure deponā tur.vt.ſ.e.ſiqs oēm.

d Niſi rigor vtilitatis ſicut ēt ius ciuile quedā admittit pp vtilitatē.ff.ꝺ pig.ſʒ anvie.

e De plerijs.hic incipit tractare ꝺ

nulla poſſum⁹ pnia ſubuenire[a] ⁊ tot ſpiritualib⁹ pſib⁹ obuiare[b] ſʒ in illoꝝ[c] patrū me ſnia ꝯuenire oībus certū ſit. Niſi[d] rigor diſcipline qn̄q͂ relaxaret ex diſpēſatiōe mīe.multoꝝ eniꝫ crimina ſunt dānabilia: q̄ tn̄ eccl͞ia tolerat ꝓ tpe ꝓ pſona intuitu pietat͞ vel neceſſitat͞ ſiue vtilitat͞ ⁊ ꝓ euētu rei ꝓ tpe ſic gelaſius q cū neceſſitate tp͞is videret italicā eccl͞iā pp belli famiſq͂ icurſionē fere oium clericoꝝ officio deſtitutaꝫ adeo vt pleriſq͂[e] pplis ſubſidia regēdaꝝ deeſſent aiaꝝ: ꝯceſſit ꝺ mōachis[f] vel de laic͞ clericos aſſumi: ita dicēs. Pro tēpoꝝ neceſſitate aplice ſedis ꝺcreta tēnoꝝ decreta liberare: vt ea q̄ priuū neceſſitas tēporꝫ i reſtaurādis eccl͞ijs relaxāda ꝺpoſcit: diligēti ꝯſideratiōe q͂ꝫtū pōt fieri tēperem⁹. Itē pſcis igit. Regre ſupra in tractatu ordinādoꝝ. Itē inocētı⁹ papa cū ꝓ neceſſitate tp͞is ne nimiū ſcādalū eēt i eccl͞ia: ordiatos a bonoſo hereticō ſuſcipet aīt i decret͞. ſuis. Ceſſante neceſſitate ꝺʒ ceſſare qꝺ vrgebat.

Necessaria rerum

Necſſaria rez[g] peraut. diſpēſatiōe ꝯſtrigiur ⁊ aplice ſedis moderanie ꝯuenimur. ſic canonū pf

Quod[h] ꝓ rmedio acta ncc͞itate[i] tp͞is ſtatutū ē: cōſtat pnuit⁹ nō fuiſſe. Qꝺ g̃ neceſſitas ꝓ remedio reperit: ceſſāte vtiq͂ neceſſitate ꝺʒ ceſſare parit qꝺ vrgebat[k] qꝛ aliꝺ ē ordo legitim⁹ aliꝺ vſurpatio[l]: qꝺ ad pn̄s fieri tp͞s ipellit. Silr[m] ex diſpēſatiōe ēt in niceno ꝯcilio ꝺ nouatianis ſtatutū ē: vt ad eccl͞iaꝫ redeun vt ⁊ alij facilius reuertantur ad eccleſiam.vt xxiij.q.iiij.ipſa pietas. Item quandoq͂ propter multitudinem ⁊ ppter ſcandalum vitādum.l.di.vt conſtitueretur.

malorib⁹ āt crimib⁹ ēt diſpēſāt ſi ſint occūlta.vt.l.di.ꝺ his ꝓo. Itē cū homicida diſpenſant i bn̄ficio.vt ex ꝺ cle.pug.i duel. henric⁹ l.di.ſtudeat.ſʒ nō in officio.vt.l.di.miror. Itē qn̄q͂ cū aliq̄ diſpēſāt i mr̄imonio ꝯ ꝺ en do.vt.xxxiij.q.ij. antiqui. Itē i ordinib⁹ ⁊ dignitatib⁹ niſi tm̄ i ep̄atu . vt ex ꝺ elec.inotuit. Itē diſpēſant.cū excōicato miſtrante.vt.ij.q.v.q̄nto.lʒ ſit ꝯ riū.xj.q.iij.ſi qs ep̄s. Fit āt diſpēſatio cū h̄ regrit neceſſitas vl vtilitas.j.e tali. Itē fit qn̄q͂ diſpēſatio qꝛ timet maius malū.ſic cū anglicis fuit diſpēſatū. vt xxv.q.iij.qꝺ ſcripſi.⁊.c.q̄ dā lex. Item qn̄q͂ pp futurū bonū . vt qn̄ diſpēſat cū hereticis.

diſpēſatione.vn̄ videdū ē qd ſit diſpēſare.et qꝺ ius ſit diſpēſabile.⁊ qs poſſit diſpēſare. Diſpēſatio ē iuris cōis relaxatio facta cum cāe cognitione ab eo q ius hʒ diſpēſādi.arg. xj.q.j.§ ex his. Diſpēſare ē diuerſa pēſare. Nā oia hec ꝺ qb⁹ fit mētio in h̄.§. pēſare ꝺʒ q diſpēſare vult. Sciās ḡ ꝙ vbicūq͂ decolorat ſtat⁹ eccl͞ie.nō pōt diſpēſari.vt.j.e.⁊. ſi illa.⁊ dicūt qdā idiſtincte ꝙ ꝯ q͂tuor ꝯcilia.n̄ poſſit diſpēſari.vt.ſ.xv.di.ſicut.nec ꝯ euangeliū vel pceptū apl͞i.vt xxvij.q.ij.ſunt q dicunt ſʒ meli⁹.xxv.q.j.ſūt qdā.vt ibi notaui. De diſpenſatiōe epoꝝ dico ꝙ vbicunq͂ non ē.eis phibita diſpēſatio.poſſūt diſpēſare vt ex ꝺ cle.pu.i duel c.j.⁊ ꝺ ſentē.ex.nup. In quibuſdā tn̄ caſib⁹ iuenio eis pmiſſaꝫ diſpēſationē[i] qbuſdā ꝓhibitā.qn̄q͂ eī diſpēſant cum ſacrilego.vt.l.di.ſiqs pſbr. Itē cū heretico.l. di.pſbr os q. Itē cū adultero.vt ex ꝺe iudi. at ſi clerici. Itē cū ſymoniaco diſpēſāt qn̄q͂ in bn̄ficio.qn̄q͂ i ordine.vt.ſ.e.q.v.c.j.et.c. vi. Itē cū ſciſmatico.vt.l.di.vt ꝯſtitueretur. In

f De monachis.vt.ſ.lv.di.c.j.

g Neceſſaria.

h Quod pro remedio ceſſare.ar.cauſa ſublata tolli conſtitutionem ex cā ortā.ceſſante ei neceſſitate.ceſſare ꝺʒ id qꝺ vrgebat vt.ſ.di.xxviij.ꝺ ſyracuſane.vt.ſ.di.lxj.§.his oib⁹.c.neophit⁹.ſ.q.j.ꝙ pro neceſſitate.ſ.di ſtin.xlviij.qm multa.j.ix.q.j.ordinatiōes.⁊ lxiij.di.verum.

i Neceſſitate.futura ſed non iam facta.

k Qꝺ vrgebat.ar.ff.de adop.in oi fere. ar.ff.de ſta.ho.hꝺ.liber.

l Uſurpatio.i.diſpenſatio vel iuris derogatio impellit vt promoueantur.

m Similiter ordinentur.id eſt vt promoueantur vel ordinentur ſi ante non fuerit ordinati vel forte ex formam eccleſie.

a S Ig.voluerint.s.e.q.j.&igo3 fugerit. b Catholicā.s.e.q.j.&igo eps.s.e.q.j &igo oēm.z.c.cōuenientib⁹ contra. c Ut fateant.j.xxiij.q.vi.pessimam. d Cōsensu.aliō ē ergo iurare.stare man/dat/s ecclesie alio epi z ex h soluit 3rie tas illoz.c.ex̄ de ap.qstiōi. z.c.ptérea.to

Quotiés cordis cautela.ar.q cū abūdātio/ri cautela fa/ciēdū ē i q̄ ti met regres/sus.s.di.xxv/iij.de his.j.x x.q.ij.c.vi.z. q.iij.c.j.s.di. xxiij.qq.

f Sub or dinis.silr ob ligat aliqs sb pena būficij sui. vt ex̄ de elec. cū dile/ct⁹.i fi.z ex̄ d cri.fal.c. fi.

g Et ana thematis.im pcatio ē . nō eni qsq̄ pt se excōicare. si/milis ē ipca/tio.d ɔse . di. ij.ego beren gari⁹.z.xj.q. iiij.si is q nec pt apō se ali/qs obligari. ff.d fideiuss. &igo p eo.§.j

h Et pte. ar.3.isti. de i nti.sti.§.&igo alij.q2 ibi dr q alteri sti/pulari vl pa cisci nēo pt. nisi sit seruus ei⁹.vt ibi.vel pcurator pñtis.ff.de.&.obli. si procuratori pñtis.dic q̄ iō hoc fieri.q2 papa seru⁹ ē bti petri vñ dicit i eplis suis seru⁹ ser uoz dei.vñ.&.Serui erant tibi roma prius dñi dñoz.Seruoz serui nūc tibi sūt dñi .vel

tes ordinēt. Item ordinē g.ex nouatiāis ad ecclīā re

S Ig voluerit a ad ecclīā vēire catho licā b ex nouatianis placet scō ɔcilio vt ordinēt: z sic maueāt i clero. añ oia aūt hāc ab eis ɔfessionē p scri pturā exigi oportet: vt fate ant c se cōi ɔsensu d catholi/ce ecclesie statuta obserua turos. Itē gre.i registro. Iuramētū a scismate re/

Quotiés e cor deuntiū. dis oculus nube erro ris obduct⁹ supne illustra tiōis lumie fit seren⁹ ma/gna cautela nitēdū ē: ne la tent auctor scismat$\overline{\text{i}}$ irruat z ab vnitat$\overline{\text{i}}$ radice eos qui ad eā reūsi fuerāt: telo ite/rū erroris abscidat. Et iō postq̄ ego. N.ciuitat illi⁹ eps cōpto diuisiōis laqo: q̄ tenebar: diutina mecū deliberatiōe ptractās.pro na z spōtanea volūtate ad vnitatē sedis aplice dina gfa duce reuersus sum.ne nō pura mēte s3 simulate reūsus existimer: spondeo sub ordis f mei casu z ana/themat g obligatōe atq3 p mitto tibi N.z per te h scō petro aploz principi atq3 ei⁹ vicario. N.btissimo et successorib⁹ ei⁹: me nunq̄ q̄rūlibet suasiōib⁹ vel quo cūq3 alio mō ad scisma de q̄ redēptoris nři gfa libe/rāte erept⁹ sum reuersurū

s3 semp me in vnitate scē ecclie catholice z cōione romani pōtificis p oia per māsuz.vñ iurat⁹ dico per deū oipotētē z p hec. sācta q̄ttuor euāgelia i q̄ i māib⁹ meis teneo z salutē k dño/rū l n foz. N.z.N. rempu. gubernātiū me i vnitate si cut dixi ecclie ad quā deo ppicio sum reuersus z in cōione romāi pōtificis sp z sine dubio pmanere. qō si qō absit: ab hac me vni tate aliq̄ excusatione vl ar gumēto diuisero: piurij re atū incurrēs eterne pene obligat⁹ iueniar: z cū aucto re scismat$\overline{\text{i}}$ habeā i futuro seculo portionē. Hāc autē pfessiōis pmissiōisq3 mee chartulā tibi. N. notario meo cū cōsensu psbroz z diaconoz z clericoz qui me i hac vnitate obligātes se i suprascript$\overline{\text{i}}$ oibus pna silr volūtate secuti atq3 p prijs māib⁹ subscripturi sūt scribēdā dictaui z ppa manu subscribēs tibi tra/didi Acta i loco tali die et ɔsulib⁹ m suprascript$\overline{\text{i}}$. Ego ei eps ciuitatis.n.huic cō fessiōi pmissiōiq3 mee p/stito d ɔseruādis suprascri pt$\overline{\text{i}}$ oib⁹ sacro n subscripsi o. Ceterū ex canonū rigore 3 scribit felix pa.oib⁹ epis Qui ex ecclesiā baptizati fuerint vel rebaptizati ad ecclesiasticam militiā nō

i h fit fauore religionis s3 credo iure canoni/co me teneri si ego pmitto tibi me daturum titio.x.ar.xxij.q.v.iuramenti.maxime si iter uenerit sacramētū.ar.ff.de ɔsti.pe.l.j.z.l.cū qui. i Euangelia.j.xj.q.j.imperator.ar gu.3.j.xxij.q j.sic ēt.j.cā p xia.q.v.q̄ de cā.j.xxij. q.j. clericū. z.c. mouet.3.dic vt.xxij. q. j.si aliqua.

k Salutē id ē. per cuj cui⁹ iudicio salus dñoꝝ meoꝝ ɔsistit sic ei iurādo p has creatu ras respectū hēbit ad cre/atorē.z iō ñ peccabat . ff. d iureiu.q p salutem.z q dic i māibus z ē.ē argu.q eps cū iurat tāgere d3 euā gelia.z sic ē 3.xj.q .j.nec honore.io. z ē expssū ho/die q eps cū dic q eps cū iurat nō d3 tā gere libri.in decre.d iura mē.cald.c.vl ti.b.

l Dñoz.j. xxij.q j. cleri cū.z.c. mo/uet cōtra.

m Cōsuli b⁹.Hoc si h3 hodie locū. Nā suffic ap ponere nōm pape z ipera tors.vt nō.ij q.v. sa.fm.

n Sacro. Dec.vj.psbm faciūt iurare coactū.Ut sit re cta fides.vt obediat.vt bona fama. Ne verū pereat.ne res sac.vel data damna.xxviij. di. de syracusane. o Subscripsi.i.h qō sta tutū ē i cōcilio niceno.s.e.q.&ig voluerint.

a Qui in qualibet. discreta et sic soluitur contrarium s. e. q. iiij. qui apud. et c. placuit.
b Baptizati. hoc dispensari consueuit. sed non in casu sequenti. cum s. rebaptizantur. vt de con. di. iiij. q bis. et no. ix. q. j. in pn. c Aut rebaptizati. s. e. q. j. ve. tum e. et s. di. l. confirmandum. s. e. q. iiij. placuit. j. So. ibi j. de con. di. iiij. q bis. s. di. l. c. vl.
d Ex eius cetu. vel si in adulta eorum etate coniense rint vel fidem impugnauerit vel de adultis in adulta etate baptizati loquitur.
e Pro persona. ar. j. l. xi di. miramur sed verum est quod ibi dicitur quod propter amorem. etc.
e Pro persona. propter simplicitatem persone.
f Tanta ne gotia. s. di. lxxxvj. tanta.
g Tacemus ar. quod tacet non consentit. ff. co. di. sabinus. §. sicut prohibere etc. ff. de pcura. filius. fa. §. iuris. j. de con. di. iiij. cum pro paruulis.
h Pietatis. dicitur autem pietas quandoque respectu necessitatis vt quia nostra natura hodie fragilis est. exercenda est pietas vt xxxiiij. di. fraternitatis. Item alias propter fragilitatem vel pietatis intuitu dispensatur. xxxiij. q. ij. antiq. Item adhibetur pietas propter innocentiam: sic puer baptizatus ab heretico admittitur ad sacros ordines propter pietatem innocentie. vt. s. e. q. iiij.
i Hi quod vel propria. tales pro quibus (placuit. supponit istud tales non potest haberi ex. c nisi. ex. §. precedenti. sed credendum est gratiano qui vidit originale. et est simile. j. c. tali. et. xxxiij. q. v. c. ij.

admittantur.

Quia[a] in quibet etate aliqui in ecclesia catholica aut baptizati[b] aut rebaptizati[c] sunt: ad ecclesiasticam militiam prorsus non permittantur accedere. Quibus satis debet esse quod in catholicorum numero sunt recepti: quoniam de suo ordine et communione videbitur ferre iudicium quisquis hoc violauerit institutum: vel qui non remouerit eum quem ex eius[d] cetu ad ministerium clericale obrepisse cognouerit. Pro persona[e]: sicut beatus greg. scribens ianuario epo ait. Rigor canonum pro persona aliquando dispensatur.

Tanta[f] negotia in aures meas de tua senectute peruenit: vt eam nisi adhuc humanitus pensaremus: fixa iam maledictione feriremus: et quidem pene fuerat in te sententia iaculanda. Sed quoniam simplicitatem tuam cum senectute cognouimus. interim tacemus[g]. Pietatis intuitu sicut de illiteratis et corpore viciatis. gelasius ait. Canonum decreta pietatis intuitu nonnunquam relaxantur.

Hi quod[i] vel propria temeritate vel in curia presidentium tales suscepti sunt nihil vltra promotionis accipiant satisque habeant hoc sibi pro nimia miseratione concessum. Necessitatis[k] intuitu sicut hilarius papa: qui cum de quodam epo preter noticiam vel consensum metropolitani[l] ordinato loqueretur ne in vtroque graue scandalum fieret. Ait ei in epistola sua.

Necessitatis causa quedam in ecclesia tolerantur.

Quoniam[m] quod tolerant. quod ab alterutra parte est iudicatum: omnes videmus prouisum te consensum: et propter necessitatem perspecta hac ratione decernimus ad veniam pertinere quod gestum est: vt deinceps nullus preter notitiam vel consensum[n] metropolitani ordinetur antistes. Item innocentius. De eo.

Quoties[o] a populis aut a turba peccatur: quia in omnes propter[p] multitudinem vindicari non potest: inultum solet transire. Priora quoque dimittenda dico diuino iudicio: et de reliquo[q] maxima sollicitudine precauenda. Item in epistola cyrilli missa maxio diacono antiocheno.

Ex dispensatione quedam tolerantur: que canonum rigor commendat.

Videlicet[r] diligendo mihi paulo monacho: quia

k Necessitatis. et. l. di. de eo.
l Metropolitani. s. di. lxv. c. ij. et. iij.
m Quoniam. quod quod. ab alterutra. id est. ab altera. sed tamen aliter intellexit. G. vt patet per precedentem. §. vnde potest dici ab alterutra proprie. quia iam forte metropolitanus aliquid fecerat vnde scandalum esset ortum.
n Vel consensum. s. di. lxxiiij. di. c. vlt. s. di. lxv. distin. c. ij. et. iij.
o Quoties a populis a turba. ex de cleri. excom. latores.
p Propter multitudinem ar. quod parcendum est multitudini. vt. xliiij distin. comessationes. l. distin. vt constitueretur. xxiij q. iiij. ipsa pietas. et. c. non potest. ix. q. j: ordinationes sed quando dicuntur multi. dic quod quantum ad hoc quod multi dicuntur quo ad respectus nam alias. xl. dicuntur multi ex de clere. excom. latores. alias. xxiiij. missa dicuntur pauci. xlv. di. disciplina. preterea ar. j. ex. de regu. iu. qui scandalizauerit. de pe. dist. vj. c. j. in fi. xxv. q. ij. ita nos vbi non parcitur multitudini. Solu. videtur haberi per id quod legitur. xxiij. q. iiij. cum quisque. vel per finem illius. de pe. distin. vj. c. j. vt tunc eis non parcatur cum ex auctoritate volunt illud defendere. vt. lxxxij. distin. plurimos. et l. di. domino sancto.
q Et de reliquo. i. decetero. xcvj. di. in scripturis. ff. de legibus cum lex.
r Videlicet. cauteri. tam. i. vulneratam vel adustam ignito erroris cauterio.

a ℂ Colligant.ar.ex collocutiō· p̄ſumi cō/ ſenſū.xxvij.q.j.nec aliq̄. b ℂ Surrepti.i. ſurreperūt.ꝛ ē antiqua grāmatica.vel.i.cor/ rupti.ff.de ſeruo cor.l.ſiqs ſeruum. c ℂ Cōfiteri.publice.i.ꝛ in hoc ē diſpēſatio nā ꝯ iure pu blice dꝫ con/ fiteri.ſ.e. q̄ti ens.de ꝯſecr. di.ij.ego be/ rengarius. d ℂ Diſtri/ cti⁹.cuꝫ vult aliqd exagge rare ꝛc. lxxii ij.di. vbi. e ℂ Multū. i d ē.magnū. f ℂ Et archi mādritā. ar/ chos p̄nceps mādros ouil vn̄ archimā/ drita p̄nceps ouium. g ℂ Diſpēſa/ tiōes. a debito.i. a iu re cōi qd oi/ b⁹ eq̄liter de bet ꝛ ita diſ/ pēſatio nō ē ius.vt.xxxj.q j.hac rōne. nūq̄ꝫ tn̄ diſpē ſatio debet. vt.l.di.vt cō/ ſtitueretur. h ℂ Exone/ rāt.j.xxij.q.ii ij.nō ſolū.j.x iij.q.vl. ani/ me.ff. ſiquis cau.l. iij .ff. ad.l.rhod .g leuāde. i ℂ Deſpici mus id eſt.o mittim⁹ qꝛ. eaſdē res nō habēt ꝑ de/ relicto vn̄ male faciūt reges hyſpanie. q na nes fractas occupāt nā dicit lex ꝙ fiſcus nō dꝫ diteſcere calamitatib⁹ miſeroꝝ.C. de nau fragiis.l.j.li.xj.cōmittit ēt furtū ſiqs inde qd accipit cū diſtinctōe tn̄.ff.de fur.falſus.§.vl. k ℂ Diſpēdia. Eſſe ſolēt magno miora dā/ na bono. l ℂ Utilitatis.

recuſat pietas tua vſq̄ꝫ ho die cōionē reuerēdiſſimi epi ioān] āplecti: ꝓ eo qd q̄dam i antiochena eccl'ia male adhuc cū neſtorio vl' ſentiāt vel iā ſenſerint qui dē ſꝫ forſitan reſipuerūt.ꝓ bet igit tua modeſtia vtrū aliqn̄ colligi vn̄ ac irreue/ rēt cū neſtorio ſentiāt ꝛ in mcē colloquāt.lꝫ aliqn̄ ca/ uteriatā habuerit ꝯſciam colligant^a āt nūc acta pēitē tia ſup his i qb⁹ ſurrepti^b ſūt: q̄ꝫuis ꝯfiteri^c fortaſſis reuereant exceſſū.vt āt nō eſtimemur amare cōtētio nē amplectamur epiſcopi reuerēdiſſimi ioānis cōio nē ꝛ idulgētes ei ꝛ cā diſ/ pēſationis ei⁹ negociū nō ſubtili⁹ vel diſtrictī⁹ ^d ſine vehemēti⁹ erga ſe recog/ ſcat agitari. diſpēſationis eni gr̄a ſicut diri eget ne/ gociū multū^e, I dē ad ia nuariū ꝛ archimādritaꝫ^f p̄ſbr̄m. De eodem.

Diſpēſatiōes^g reꝝ nō nūq̄ꝫ cogūt paꝝ q̄deꝫ a debito rigore q̄ſdā exire foras: vt mai⁹ aliqd lucri faciāt.ſic ei hi q mare na/ uigāt: tēpeſtate vrgēte na/ uiq̄ꝫ periclitāte anxiati q̄/ dā exonerāt^h vt cetera ſal/ ua pmaneāt: ita ꝛ nos cū nō habem⁹ ſaluādoꝝ oi/ um negocioꝝ penit⁹ cer/ titudinē.deſpicim⁹^i ex his

Tali cōiugio.ſed nōne inter raptā et ra/ ptorē tenet mr̄imōiū.vt.xxxvj.q.ij.tria quare ergo filij cū legitimi ſint repellunt a p̄/ motione.R̄.lꝫ tenet.vel dic ꝙ hic loquitur de monialib⁹ raptis.cū qb⁹ mr̄imōiū nō tenet ꝛ dic ꝯiugio. i.ꝯiūctiōe.vl ꝯiugio de fa cto.al's legiti mi ēēnt. niſi fōte q̄ ad ep̄a tū.ex ꝯ elec. inotuit.lꝫ cer te illa decreta lis loqt̄ tm̄ i ꝯcubina. n ℂ Uic.i. vt neceſſitate vel vtilitate pmo ueant tales. o ℂ Petr⁹. ait ꝛc.qꝛ apud deū n̄ ē pſo naꝝ acceptō. p ℂ Exigūt. cāe.cū q̄ b ſit rigor et ibi mī̄a.'poſt ius dꝫ iudex ſeq mīam q̄ꝫ rigorē vt ex ꝯ ſortileg.c.y.ꝛ C.ꝯ iudi. plo cuit.ꝛ ſic ꝑꝫ vt ꝙ diſpēſa tio ſit obſeruatio qꝛ p̄ceptum miſericordie oib⁹ ē cōe.vt lxxxvj.di.nō ſatis.ꝛ ſente tia q̄ miām vetat fugien da ē.vlt.diſt. pōderet. i ſi qd ꝯcedo ꝙ nūq̄ꝫ ſit obſ/ ta. ꝛ iudex peccaret ſi n̄ diſpēſaret. ſi tn̄ ē ꝓditum

q̄dā ne cūctoꝝ patiāur diſ pēdia^k. Utilitatis^l intuitu ſicī i meldēſi ꝯcil' ꝓhibet ꝯ filijs virginū ꝑ vim rapta rū ꝛ ſic ad cōiugiū rapto/ rū applicataꝝ. Utilitati iui tu q̄dā in eccl'ia tēperant.

Tali^m cōiugio gn̄ati ec cliaſticis ordib⁹ non applicēt:niſi forte eos aut maria ecclie vtilitas vl' ne ceſſitas poſtulet vel euidēs meritoꝝ ꝓrogatiua cōmē det^n H uic^n petro concor/ dās ait: i veritate cōperi: qꝛ nō ē acceptor pſonarū de⁹ ꝛc P ro euētu etiā rei q̄dā i eccleſia tolerāt. Sic leo ait i decret] ſuis de lai/ cis ſubito ꝯ decreta cano/ nū ordinatis epis. Laicis q ꝯ decreta canonum ad ſtatū ꝓmouent.ex mīa ſu ſceptū officiū relinquitur.

Exigūt^p cāe: vt nō ſo/ lū in tales p̄ſules ſed ēt i ordiatores eoꝝ compe tēs vltio ꝓferat. Sꝫ circū ſtāt nos hic manſuetudo mie hic cēſura iuſticie^q: vt credam⁹ q̄dā delicta vt cū ꝙ tolerāda: q̄dā v̄o penit⁹ amputāda. Jllos ḡ q̄rum ꝓuectio h̄ nū rep̄hēſiōis icurrit ꝙ ex laicis^q ad epi/ ſcopale officium electi ſūt locum ſuum tenere per/ mittimus non preiudican tes aplice ſedis ſtatut] nec btōꝝ patrū regulas ſoluē

lus per quod petatur diſpēſatio.ſicut ad ele moſynam tenemur pauperi:pauper tamen eā nullo iure petit tn̄ ad petēdaꝫ diſpēſatio/ nem.poteſt implorare officium iudicis.ꝛ ſi nollet epiſcopus diſpenſare.petet hoc a ſu/ periore.ꝛ eſt ſimile extra de iurepatro. nul/ lus. q ℂ Qd ex laicis.ſ.lxxvij.di.monach⁹

ꝯ.lx.di.si officia.ꝯ.ꝯ.di.lxi.qd ꝓderit.ꝯ.ꝯ.di sti.lxi.c.j.ꝛ.ij.ꝯ so.ibi ius cōe.ħ dispensatio. a Qꝛ remissio.j.xxiij.q.iiij.ē iniusta.i fi.ꝯ ꝯ.di.xciij.ꝓuenit.ꝛ.xxxv.q.ix.loci.j.xxj.q.ij. placuit so.ibi factū respicit. ħ ius. ꝛ expone qꝺ sequitur.

b Nō dat. i.nō dꝫ dare nā leges q̄ ꝑ iuria puniūt. ꝛc.C.de idic. vidu.l.ij. ar. C.vñ vi meminerit.j. de ꝯse.di.iiij.q̄ris.ar. de pe. di.iij.§. sꝫ ꝓba.ꝛ.c. sane. sꝫ aliud ē impunitat] occasiōe āplius peccādi ꝯfidētiā sumere qꝺ ibi di. aliud ꝑ vno cō cesso reliq̄ similia vsq̄ꝫ q̄ꝫ ꝯcedē qꝺ ħ negat. vel dic nō dat.i. nō dare dꝫ.

c Maximū ex laico iste fuerat sacr⁹ eṗs nō seruat] intstitiȷ́s tꝑoꝝ in minorib⁹ ordīn:b⁹ ꝛ io dic ter. laico.ar.sup ficiale ꝑ illr̄a tis. ꝯ.lx.di.c. j.ij.ꝛ.iij. contra.io.

d Eṗali. j.xvi.q.vi. inuentum.

e Repellim⁹. vij.q.j. §.ecce q̄r. ꝯ. ꝛ.q.c.seq voluerint.

f Dignitate. qd si patron⁹ labitur

tes:qꝛ remissio [a] peccati ñ dat [b] licētiā deliquēdi. nec qꝺ potuit aliq̄ rōne ꝯcedi fas erit ampli⁹ ipune committi:ne qꝺ ad tꝑs pia lenitate ꝯcessim⁹:iusta postmodū vltiōe plectam⁹. I dē ad mauros eṗos. Donatiste ꝛ nouatiani licꝫ uis reꝓhēsibilr̄ ordinati: tñ ordinati ex necessitate tolerāt.

Maximū qꝫ ex laico licet reꝓhēsibiliter ordinatū:tñ si donatista iā nō est ꝛ a spiritu scismatice prauitat] alien⁹ est: ꝛ ab eṗali [d] quā quoq̄ mō adeptus ē:nō repellim⁹ [e] dignitate [f]:ita vt ipe libello [g] ad nos directo catholicuꝫ se eē māifestet. I dē. De eo. Donatū [h] autē sciacēsem ex nouaciano vt cōperim⁹ cū sua plebe cōuusuꝫ:ita dñico gregi volum⁹ ꝓsidere vt libellū fidei sue memierit ad nos dirrigēdū:q̄ ꝛ nouaciani dogmat] dānet errorē:ꝛ plēissime ꝯfiteat catholicā veritatē.Que aūt nūc certa remisim⁹ ꝯsideratiōe cāruꝫ: antiqs deinceps custodiēda sūt regulis ne qꝺ ad tēpus pia lenitate ꝯcessim⁹ p⁹ hac iusta vltiōe plectamus. I dē ianuario eṗo aglegiēsi. Redeuntes ab heresi p⁹ publicā ꝓfessionē in suis ordinib⁹ recipiūtur.

Saluberrimū [k] ei pr̄c. ꝛ spālis medicine vtilitate plenissimū ē vt siue

tñ si lata fuissꝫ snia ꝯtͣ eū de amissiōe iurisdictiōis natus āpli⁹ nō recupat.ex̄ de diuor. de illa. ex̄ de ꝯuer.ꝯiu.c.vl.b. g Libello.i.non legitio.sic illud.qꝺ genuit q̄cūq̄ thoro. Donatū aut.cāruꝫ collige ex ħ intelligētiā ei⁹ qꝺ dici solet i lr̄is salua apostolica aucte.

ꝓsbr̄i siue diaconi aut cuiuslibꝫ ordis clerici qui se correptos videri volūt:atꝫ ad catholicā fidē quā ꝓdē anuserāt rursuꝫ redire ambiunt:ꝑus errores suos ꝛ ipos auctores erroris a se dānatos sine ābiguitate fateātur ꝛ sensib⁹ prauis ꝛ iā ꝑempt] nulla despandi supsit occasio.nec vllū membrū taliū possit societate violari:cū ꝑ oia illis ꝓfessio ꝓpa ceperit obuiare circa qs ēt illā canonū ꝯstitutionē ꝓcipim⁹ custodiri: vt i magno habeāt bñficio : si adépta sibi oi spe ꝓmotionis in q̄ iuenūīt ordie stabilitate maneāt ꝑpetua: si tñ iterata vnctiōe nō fuerint maculati [l]. I tē ex cōcilio.martini pape. Ab heresi redeūtes hereses eius auctores publice detestent.

Siqs [m] eṗs siue alicui⁹ eṗi ꝓsbr̄ aut diacon⁹ i alicuius heresis opiniōe offenderit : ꝛ ob hāc cām fuerit excōicat⁹:null⁹ eṗs i cōionē eū recipiat:nisi ꝑ us i cōi ꝯcilio [n] pōrecto sue fidei libello [o] satisfaciat oibus: ꝛ ita liberā teneat suā purgationē [p]: Idē ꝛ de fidelib⁹ laic].sit decretū : si i aliquā heresis opinioneꝫ [q] fuerit noiati. Ecce qb⁹ ꝺ causis q̄dā i ecclia tolerāt: q̄ eisdē cessantib⁹ pia seueritate vidicant.qñ aūt tolerāda sint qñ resecāda: gelasius papa distiguit [r] dicēs

i Antiqs i.sꝫ āt iqs regulas ꝛ ita nt si expmeret ħ videret et cō stitutio ꝑpetua. ar. C. de pe.ser.Sꝫ tñ qd iur] sit su ꝑ ħ nō lj. di. §.ex hꝭ oib⁹

k Saluberrimū.ꝓfessio.C.ꝺ nō nu.pe. gñalr j.ij.q.j.leguꝫ .j.xxvij.q.j. oēs lenie.ex̄ ꝺ ap.ꝓsonas

l Macla ti:id ē ē si fue rūt rebaptiçati.ar.ꝺ ꝯs.di. iiij.q bis.ꝛ.c. eos qs vel si ad ꝺuisionē fidei adheserūt hereticis. ꝯ.c.q.conuenientibus.

m Siqs epi cop⁹.cō cilio. hodie sufficit solus eṗs.ex̄ ꝺ heret.ad abolēdā.§.qꝛ vero

n Cōcilio ꝯ.l.di. de eo.

o Libello.ꝯ.co.siqui voluerint.

p Purgationē.ideꝫ et si de symonia suspectus

in heresim.an reuersus recupet ius qꝺ habeat.ar.ꝙ sic.ex̄ de elec.qꝛ diligētia.ff.de i ius bo.l.sꝫ si.ff.de bo.lib.l.iij.§.si deportat⁹ .io.

sit.ex̄ de pur.cano.q̄tiēs. q Opiniones. ꝯ.di.xxx.c.vlti. r Distinguit. ꝛ protin⁹ agit de illis que dispensari solent.

a Et si illa. vt dispensabilia b Sinenda sunt. i. dispensanda. et ita. ceterorum improprie sumitur. ar. ff. de mino. pu. xxvj. dist. deinde. c Que si ceterorum. i. que dispensari possunt. d Illa. hoc de illis qui dispensare non possunt.
e Decoloratione. puta si esset ebriosus. vt ex. de reg. iu. estote.
f Et si ipsa sic forma constructionem si illa nullatenus sit mutilanda. quod nullo detrimento etc. quantomagis nec illa sunt mutilanda et est sensus si cum dispensabilibus non debet iudex dispensare. nisi ex magna causa. quantomagis in his que sunt indispensabilia. nullo modo debet iudex dispensare.
g Uel temporum. vel personarum. nam pro qualitate personarum et actio formatur et condemnatio moderatur. ff. de nego. ge. pomponius in negocijs. habes ergo hic causas propter quas est dispensandum. s. causa vtilitatis et necessitatis. sed nunquid ex causa probabili vi. ar. lij. di. c. j. quod concedit alanus. ego contra. nec obstat. lvij. di. c. j. quia si post fides eius appareat probabilis abolet irregularitas. ibi presumpta. et promouetur de iure com.
h Uel accelerate. nam que de nouo emergunt etc. ff. de inter. act. de etate.
i Mutilanda. dispensationes quas extorquet necessitas cessante necessitate mutilande sunt. que vero regulariter fiunt. non. vt. j. ix. q. j. ab excolcatis. et. di. l. placuit. j. vij. q. j. mutationes. k Precepta. quedam non omnia. l Breuiter. ordinibus. s. illi qui coacti sunt vel ignorantes ab hereticis ordinati sunt.
m Utrum in eo ordine. et dic quod non si in forma ecclesie ordinati sunt. ex. de apostatis. ex litteris. nec bene soluit hic gratianus.
n Ut ait beatus greg. et. distin. lxvij. c. j.
o Augustinus. et. c. q. j. quod quidam.
p Reiterari. vt. et. c. q. j. ventum.
q Albertum per hoc c. probat lo. opiniones suam. s. quod baptizatus ab eo qui recepit vltimam manus impositionem extra ecclesiam. nihil recipit. Nos qui dicimus contrarium hoc intelligamus cum non ordinabat in forma ecclesie.
r Et beati. et ita cum faciat hic mentionem de illo. c. et. q. j. ventum est. intelligendum illud sic et istud de non ordinatio in forma ecclesie.
s Quia nihil. et. e. q. j. gratia. j. de conse. di. iiij. quomodo. ar. contra. e. q. qui perfectionem.
t Dare. ar. qui nihil habet nihil dare potest. ar. contra. ex. de cle. suffraga. Item ar. pro non dato habetur quod datur ab eo. qui de iure dare non potest. vt ex. de iurepio. quod autem. in fine.
v Reiterari. quo ad speciem facti non rei essentiam. Nam sepe quod male fit vel minus plene ex integro est agendum. sicut in

Quod in ecclesia aliqua sint tolleranda.

Et si illa non [a] nunquam sinenda sunt [b] que si ceterorum [c] constat integritas: nocere sola non valeant: illa [d] tamen magnopere precauenda sunt: que recipi sine manifesta decoloratione [e] non possunt. Et si ea ipsa [f] que nullo detrimento aliquando indulgenda crediderunt: vel rerum vel temporum [g] que cogit intuitu vel accelerate [h] prouisionis excusat respectu: quantomagis illa nullatenus sunt mutilanda [i]: que nec vlla necessitas nec ecclesiastica prosus extorquet vtilitas. Aliquando enim pro necessitate vel vtilitate ecclesie mutilantur et laxantur precepta [k] canonica. Breuiter [l] ordinum qui reuertentes ab heresi in suis ordinibus valeant recipi: vel qui non. Nunc queritur de his qui ab hereticis ordinati sunt: si ad vnitatem catholice ecclesie matris redierint: vtrum [m] in eodem ordine iterum valeant ordinari. Semel enim consecratus vt ait beatus [n] gre. iterum consecrari non debet. Item. Sacra que ab hereticis in forma ecclesie ministrantur sicut aug. [o] testatur reiterari [p] non debent ne non homini sed sacro videatur iniuria fieri. Sed illud gre. de his intelligitur: qui consecrationem sacerdotalem vel episcopalem acceperunt: qui autem per manus impositionem eum ad ecclesiam redeunt effectum sue vnctionis accipiunt vt ab eius administratione perpetuo cessare iubentur. Similiter illud au. de eadem mystica vnctione et de sacro baptismate intelligitur. Sunt autem in ecclesia alij ordines qui sine sacrali vnctione sola episcopi benedictione cum quadam vasorum vel indumentorum distributione constant: vt sunt leuite et ceteri infra eos constituti. hi quamuis ab hereticis ordinentur: tamen ad ecclesiam redeuntes in eodem ordine si alias digni fuerint ab ecclesia ordinentur: nec fiet in eis reiteratio muneris cum ab hereticis nihil doceatur eis fuisse collatum. Unde vrbanus. ij. scribit petro pistoriensi episcopo et rustico abbati vallis vmbrose. Redeuntes ab hereticis sunt reordinandi

Albertus [q] a nezelone scilicet symoniaco non symoniace eiusdem confessione reperimus in diaconum ordinatum et beatissimo [r] centesimi pape sententia constat declarati: quod nezelonem hereticus quem constat ab hereticis ordinatum quoniam nihil [s] habuit nihil dare [t] potuit ei cui manus imposuit. Nos igitur tanti pontificis auctoritate firmati et damasi pape testimonio roborati: quod ait reiterari [v] oportet quod male actum est dalbertum ab hereticis corpore

satisdatione.ff.qui satisda.co.de die.§.si seruus et in iuramēto.ff.de iureiu.qui p salutem et in libelli ↄfectione.ij.q.vi.c.vi.ar.ff.qui satisda.co.si ab arbi.§.qd et si.Nā in his omnibus non est aliquid iterādū.sed qd omissum est restaurandū.ex̄ de sacra.nō ite.c.vno.lo. male dicit lo.h cum quo ad refert sententiā sit iterum ordinatio facienda. quia prima ordinatio nō erat in forma ecclesie.b.

a ¶ Ex integro.s̄.e.q.j.siquis cōsugerit.j.de ↄs.di.iiij.si nulla.ex̄ de cēsi.scientes.

b ¶ In diaconē. iste dat bertus extra formā ecclie fuerat ordiatus. vel extra formā ecclie ordiatus,fuit a negelone.

c ¶ Per illicitam. id est.nō iustam.

d ¶ Vulneratum caput. id est.mentem macula culpe infectam.

e ¶ Reiterari.nota hāc

et spū digressum atque vtilitati ecclie .p virib⁹ insudātem erit egro^a ecclie necessitate vrgēte in diaconē^b ↄstituimus qd nō reiterationem existimari cēsem⁹: sz tm̄ integrā diacōij dationē: qm̄ vt pdixim⁹: q nihil habuit.nihil dare potuit. Item damasus papa. De eodem.

Per illicitā^c man⁹ ipositionē vulneratū^d caput illi q videbāt aliqd accepisse: hēbāt: et vbi vuln⁹ īflictū ē: necesse est medicinā^e adhiberi: q̄ infra sanctā macla.i.reiterari^f necesse ē qd legitie^g actū nō ē aut collatū mime .pbat. Nam quō^h possit honorē reddere: q ab illo accepit: q ptātē dare nō habuit: legitie inuenire nō possum. Idem li.ix.coð.t.ad.l.iul.repetūdar. Imperator the. et valerius.

Sancim⁹ huiusmodi viros ad .puincias regēdas accedere q ad honoris isignia non ābitiōe vl pcio sz .pbate vite^k et āplitudinis tue solent testioniō .pmoueri. ita sane vt hi qb⁹ honores p se/

dis tue vel nr̄am fuerit electionē cōmissi iuratilinter gesta de pronāt se pro admistratiōib⁹ sortiēdis^m nec q dedisse qppiā: neqz daturos vnq̄ postmodū^n fore siue p se^o siue p iterpositam ↄsonā in fraudē legi sacramētiqz aut donatiōis venditionisue titulo aut velamēto cuiusqz^p ↄct⁹. et ob h exceptis salarijs^q nihil penitus tā in admistratiōe positos q̄ post depositū offm̄ .p aliq̄ ↄstito bn̄ficio tēpe admistratiōis quā gratuito meruerūt accepturos: et lz nemiem dini timori cōtēnēdo iureiurādo arbitremur^r immemorē vt saluti .p prie vllū cōmodū antepōnat: ta mē vt ad salutis timorem ex necessitate peri culi subiuget: siqs ausus fuerit pbita sacra negligere: nō tm̄mō aduersus accipiētē sz etiā aduersus dātē accusandi cūctis tanq̄ publicū crimē ↄcedimus facultatē: q̄drupli pena eū qui ↄuictus^s fuerit modis omnibus feriendo. Item pascalis papa. De eodem.

dio.quicquid iuris sit.nota in q̄stionibus.b.

h ¶ Quomodo.s̄.xix.di.sm.ↄ.sed illud cū auctoritate sua generaliter est ↄhibitū. istud in ecclesia catholica ↄfirmatur. nam pro nōdato.et ex̄ de iurepatro.q autē.et.ff.siqs cau.l.quotiēs.ar.ↄ.ex̄ de iure pa.ↄsultatiōibus.sed illud est ratiōe possessionis.

i ¶ Sancim⁹ lex ē canonicata.nō ambitiōe.s̄.e.q.j.nullus itaqz.

k ¶ Vel vite.loquitur pfecto.

l ¶ Iurati.s̄.xxiij.di qq.j.viij.q.iij.ar taldus.et.c.talia.

m ¶ Sortiendis.dignitas eni nō dz venalis esse sicut nec misericordia.ff.de dona.inter vi.et vxo.l.ij.

n ¶ Postmodum.s̄.j.q.j.eos qui.s̄.distin.xlvi.sicut nō suo.

o ¶ Per se.ex̄ de pecu lio.cle.ingrēdū.ex̄ d sen.ex.mulieres.

expositionem et c̄.et hec expositio est subintelligenda.s̄.e q.j.ve nīū vbi eadem sunt vba.

f ¶ Medicinam.adhiberi.i.reiterari.vt ita et illud intelligatur i t: non ordiatis i forma ecclesie.

g ¶ Legitime.ar.ex hoc loco q si ptās trāslata est in aliquē vt eligat epm. et ipe min⁹ bonū eligit.iterū pessit eligere. ar.vij.q.j.factus.viij.di.que ↄ nā reprobata pecunia nō liberat de bitorē.ff.de pig.acti.eleganter.§.qui reprobos.et ē ar. ad hoc ex̄ de el.in cau.in fi.ar.ↄ ex̄ de offi dele.in litteri nam funct⁹ est officio suo nam etiā ipsi canonici male eligende priuantur ptāte eligēdi.ex̄ de elec.cum in cūctis.et nota.lxj.di.stu

p ¶ Cuiusqz.sed videtur ↄtra.ff.de poll.l.j.sed aliud est publice promittere aliquid rei publice aliud occulte alicui vt eius suffragio promoueatur. q ¶ Salarys.j.xxiij.q.j.militare.s̄.di.lxxxvj.nō satis.ioannes.

r ¶ Arbitremur.ar.p teste pīumēdū.q noluerit delerare.ex̄ de testi.cū tu fili.et dicit canō.qs scimus nolle piurare et c̄.ij.q.v.si mala fama.sed lz pīumat.est tm̄ nota dignū q lex ↄstat huic pīupriōi.imo subijcit penā i dieratōe j.e.ibi q̄drupli et c̄.publicū.j.vj.q.j.§.vltimo.

s ¶ Conuictus.nam post depositā admistrationem dz esse pns per.l.dies.C. vt oēs iudices tā ciui.q̄ mili.l.j. et cōuenientur sub

epo loci.in auc.vt iudices sine quo suffra. §.necessitate.sz ex Zctu nō pōt iudex cōueni/re post depositā administrationē si Zctū ali/quē fecit noīe ciuitatis.vt.ff.ð administra. rerū ad ciui.ptī.pcuratores.§.in eū.r.ff.de euict.illud.§ .j.sed pcura tor negocioꝝ bene cōueni tur post depo situz officiuz vt.ff.de pcu ra.pcurator b.

Patet.ab exteris.i.laicis.qui ex tra ecclīaz ha bēt hāc pote/statē.vt.s̄.di. xvij.nec licu/it.j.xxiij.q.v. princeps.io.

b Pro ni hilo.hoc ī de testatione hu ius sceler] di citur.s̄.di.xc. neqꝫ.r.s̄.c.q j.cito.j.xxxij. q.vij.quid in olbus.r.c.ñ solum.r eẍ ð symoniac] tā ta.

c Repu/tātur.hoc di/citur in dete/statione cri/minis r ad terrorē.sicut illud.omnis peccator rc. extra ð simo. tanta.vel est grauius.q2 specialius dicitur hoc crimen cōmitti in de/um q̄ aliud.quia donū dei vo.ūt emere pe/cunia.s̄.j.q.j.eos.r ideo grauius dicitur.ar. xvij.q.iiij sicut.xxij.q.j.mouet.vel ideo hoc dicitur.quia.nulla certa penitentia pro hoc crimine indicitur.nisi vsqꝫad mortez aspere peniteat.s̄.e.q.j.siquis neqꝫ.io.

Patet[a] symoniacos ve luti pmos r pcipuos hereticos ab oīb[9] fidelib[9] respuēdos: r si cōmoniti ñ respuerit: ab exter] etiā ptā tib[9] opprimēdos.oīa etiā cri mina ad cōparationē symōia ce heresis q̄si p nihilo[b] re putaṫ[c]. His breuiter pre/missis ad ea veniamus q̄ ecclīa seueritate disciplinę parata ē vlcisci: ostēdētes q b[9] accusantib[9] vel testificā tib[9] qlibet sint ꝯuincēdi.q̄ iudice qsqꝫ debeat dānari vel absolui.si cā vitiata fu/erit q̄ remedio possit sub/leuari: si accusatores defe/cerit: an re[9] sit cogēd[9] ad purgationē. Et vt facilius pateat qđ dicturi sum[9] et ēplū ponatur sub oculis i q̄ auctates hincinde ꝯtro/uersantes distiguātur: r qd sctōꝝ pīm sentiat auctas: ligdo itimeṫ.

Causa. ij.

Quidā eps ð lapsu carnis a laico ipetiṫ Duo mona chi vn[9] sub diaconus r duo leuite aduersus ipm te/stimoniū ferūt. A metro/politano suo sentit se pgra uari. In ipsa vētilatōe eāe tres ex testib[9] deficiūt siue pmissiōe decepti siue ca/nonica examiatiōe repro/bati. Expoliaṫ tñ eps quia crimē ei[9] notorium erat. Hic primū q̄ritur: an in manifestis iudiciari[9] ordo sit regrēdus. Secūdo an expoliatus ab aliq̄ sit iudi/cādus. Tertio: qua pena sint feriēdi q in accusatio/ne vel testificatiōe defece/rint. Quarto an duoruz testimonio qs sit ꝯdēnan/dus. Quito: si deficiēti/bus accusatorib[9] qs sit co gēd[9] ad purgationē. Sex to si remediū sit dāduz ei: que cā dilatiōis vocem ap pellationis adhibuerit. Septio si laici vel mona/chi vl' qlibꝫ iferioꝝ ordinū in accusatiōe maioꝝ sunt audiēdi. Octauo.quō de beat fieri accusatio: an in scriptis an sine scriptis.

Questio .j.

Quod āt[9] nullus si/ne iudiciario ordi ne damnari valeat aucto/ritatibus multis proba/tur. Vñ ait augusti.

Damnari non valet nisi aut ꝯuict[9] aut spōte ꝯfess[9]

Questio .j.

a Quod autem. Tu dicas q in manife/stis requiritur ordo iuris.xj.q.iij.co/rum.sed non in notoriis.vt dicam.j. e.manifesta.r habes extra de iureiuran.ad nostram. Et notādū q quedā sentētia ē diffi nitiua.quedā interlocutoria.qdam precepti. quelibet istarū requirit ordine iuris r si dif/finitiua sentētia fuerit lata omisso ordine iu ris ipso iure nulla est.vt.j.e.q.vj.§.diffiniti/ua.hoc tamē scias q du/plex est ordo iuris. vnus qui est de na tura siue de substantia iu diciorum.s. vt quis post citationē ha beat induci/as.r vt fiat li tis ꝯtestatio r testes reci/piant.si con/tra hūc ordi/nem seruatur sententia nō tenet.d.§.dif finitiua. Est alius ordo q nō est de sub stantia iudi/ciorū.s.vt sen tentia nō fe/ratur sub cō/ditiōe.r non prius pronū/cietur de pos sessiōe q̄ de proprietate.si tñ hoc nō ser uatur nihilo minus tenet sententia.j.e. q.vj.§.biduu.r C.de ap.l.i. Item sententia in/terlocutoria si ue sit excom municatiōis vel suspensiōis vel missionis in possessionē requirit ordinez iuris. De ordine excommunicationis sententie habes.j.e.ne mo.r.xxiiij.q.iij.de illicita.melius extra de senten.excom sacro. De suspensionis habes j.eo.nomen.si tamen iste ordo nō fuit serua tus tenet excommunicatio vel suspensio. vt xj.q.iij.si episcopus. Item in sententia mis/sionis in possessionem requiritur semple/na cause cognitio.vt eẍ.vt lite nō conte.quo niam frequenter.in fine. Et siue talis or/do fuerit seruatus siue non.si absens potest

probare se non fuisse contumacem sententia talis retractatur. et extra de senten. et re iudi. cum bertoldus. et ff. quibus ex causis in pos sessionem eatur. fulcinius. §. quid sit latitare et ff. de priuile. cre. imperatores. Sententia p̄cepti est cum iudex sine cause cognitione precipit alicui vt soluat alij decē que petit. si ille soluat et pecūia illa debita est licet iudex p̄ceperit iniuste. tñ nō pōt repeti pecunia. vt. ff. qđ metus causa. l. vi. A predicta regula plerique doctores excipiunt infamatos. circa quos non requiritur ordo iuris. vt. j. e. q. v. presbyter. et extra de simo. quotiens: quod non admitto. vt dicemus in illo. c. presbyter. et i illa decre. quotiens habita fuit cause cognitio. Item excipiunt dilapidatores. vt. iij. q. ij. quia ea. quod non est veruz. qr hodie propter solam suspitionem non remouetur quis ab administratione. vt extra de simo. lz hely. Joannes.

Nos^a quēq̄ sniam ferre ñ possum^o: nisi aut in cōuictū aut spōte ꝯfessuz^b. Itez ꝯstātin^o īpator. Iudex^c criosū De eodē. discutiēs ñ an̄ pferat sniam: q̄ aut reū ipe se cōfiteaẗ: aut p inocētes^d testes ꝯuicaẗ. Hoc idē testaẗ au. et eidē v̄bis. Itez greg. Sicut^e sine iudicio quēq̄ nolumus ꝯdēnari: ita q̄ iuste diffinita sūt nulla patimur excusatiōe^f differri. Itē eleuthe. Nat.26. ri^o eps. De eodē. Nihil^g ē quēlibet accusatuz absq̄ legitio et idoneo accusatore fiat. nā et dn̄s nr̄ iesus xp̄s iudā furē eē sciebat: s̄ qr nō ē accusat^o: iō nō ē eiect^o. Itē felix pa. Primates^h De eodez. accusatū discutientes episcopū nō an̄ sniaz^i pferāt dānatiōis: q̄ aut reum seipse ꝯfiteaẗ: aut p inocētes et canōice examinatos regulariter testes ꝯuincaẗ: aliter irritā eē cēsem^o et iniustā epoꝝ dānationē: et ideirco a sctā synodo retractādaz^k: ita vt oppssis ab oib^o i ꝯctis cāis subueniaẗ. Itē decreuit zepherinus pa. Multi p tollerātiā sni tinēdi sūt: q̄ꝝ iusta snia diuini iudicij sint ꝯdemnati.

a Nos quemq̄. cōuictum. q̄ttuor sunt modi conuincendi. aut iure. i. instrumentis vel testibus. aut facti euidentia. vt ex̄ de coha. cleri. tua. et. j. e. q. que lotharius. aut iuris interpretatione. vt sepius citatum esse reum vt. iij. q. ix. decernimus. aut violenta suspitione seu presumptione. xxxij. q. j. dixit. et. C. de adul. auẗ. siquis. b ¶ Confessum. habes ḡ hic q̄ sententia ferenda est in confessuz. hoc verum est etiam si aduocatus alicuius confiteatur. nec reuocat confessionem suam. vt ex̄ de cen. olim. et est ferenda sententia in confessum in causa ciuili. vt. ff. de confessis. l. iulianus. et etiam in criminali. vt. ff. de custo. et exhi. reo. si confessus. nisi aliquis metu tormentorum aliquid confiteatur dum est in carcere. tali enim confessioni non statur. vt. ff. de questionibus. l. j. §. diuus. et. §. siquis vltro. nisi post tormenta in confessione perseueret vt. ff. de questi. l. j. §. q̄stioni. mentitur ḡ lex q̄ dicit q̄ nulle sunt partes iudicis in confitentem. vt. ff. ad. l. aquiẗ. pinde. §. vlti. sed dic q̄ nulle sunt q̄tum ad examinationē cāe. sum tamen aliq̄ q̄tū ad prolationem snie. vel dic q̄ si post receptionem libelli et inducias datas reus confiteatur. tunc iudex feret sententiam. sed sine oi porrectiōe libelli si ex abrupto cōfiteaẗ tūc nō est ferēda snia. sed iudex simpl̄r p̄cipiat ei vt soluat. ff. đ iudi. si debitori. Que aūt cōfessio p̄iudicat his p̄scrib^o collige. Maior. spōte. sciens. ꝯtra se. vbi ius sit et hostis. Nec natura neget fauor et lis iusue repugnet. Maior. ff. de confessis certum in fi. Sponte. xxxi q. ij. lothari^o. Sciens. C. đ iur. et fac. ig. error. Cōtra se. ff. đ iēro. ac. de etate. Ubi ius sit. ex̄ đ iud. a tñ. hostis. ff. de inter. acti. l. vi. Nec nā neget. ff. đ interro. acti. confessis. Fauor. C. de li. cā. interrogatam. Et lis. ff. ad. l aquiẗ. inde nerattus. §. vlti. Iusue repugnet. ff. de pac. si vn^o. §. pacta. et melius. ff. de inter. act. l. si is cuius. xxxij. q. ij. solet queri.

c Iudex. criminosū. i. causam criminalem d ¶ Per innocētes. id est bonos. e Sicut sine iudicio. q̄ iuste. i. s̄ ordinē iuris. lz eni sciat eā executor iniustā quātū ad ius litigator'. tñ eā exeqẗ. vt ex̄ đe offi. dele. pastoralis. nisi sit lata p talia istrumēta. C. si ex fal. istru. vl̄ testi. iudicati. f ¶ Excusatiōe. nisi in ꝯtinēti obijciaẗ exceptio. vt ex̄ de testi. veniēs. ex̄ de restitu. spoli. l̄ras. dic vt notaui. xj. q. iiij. cū apđ. et de i iteg. rest. suscitata. g Nihil. h Primates. i. epi. v. q. ij. si p̄mates. i ¶ Sniam. excōicatiōis quā ferre pol sunt in epm s̄ nō dānare. vt' s̄. di. xij. de his in fine. j. xj. q. iij. siquis eps. j. iij. q. vj. q̄uis. et c. se. nisi sit synodus ꝯgregata aucte pape. vt v. q. iiij. c. j. k ¶ Retractandam. qualit retractatur snia que nulla est ipso iure. nā nec in snia excōicationis necessaria est absolutio si sententia nulla est. vt extra de offi. delega. c. cum contingat. et extra de senten. excom. per tuas. et id quod nullum est rumpi non

potest.ff.de iniusto.ꝛ rup.testa.nā ꝛ sub cō-ditiōe ꝛ vbi nulla est obligatio.ibi nulla ē li-beratio.ff.de ꝟbo.obli.decē stipulat⁹.sed hic retractat̄ de facto.sicut aliqs absoluit̄ de fa-cto.ex̄ de appel.ad p̄sentiā.sicut depositus d̄ facto restitui-tur.vt.xvj.q.j.frat̄ noster.

mat.26. mar.14. luce.22. ioan.13.

a ¶ Unus ex vob. ar. qꝺ de vno di de alijs nega tur.vt.xlv.di. disciplia. sic ff.de iudi. cū pretor.s̄.xxv. di.qual.C.de pcura. mari tus.

b ¶ Sustinete.etiā i publica cōione. vt ex̄ de offi. or.si sacerdos

c ¶ In primis ar.ꝙ primū est causa paupis tractāda q̄ diuitis.vt.xvj.q.vj.de lapsis. ꝛ.C.de epi.ꝛ cleri. sigs ad declinādā .ſʒ dic ꝙ hic vltimo iubet̄ tractari cā epi. vt eo melius memorie cōmēdetur. vt j.de ꝯse.di.ij. liquido. Sʒ quare iubet ingri scilicet an ordo iuris fuerit seruat⁹ cum ipsi depositi eēnt a non suo iudice.vnde statiʒ deberēt restitui.dic ꝙ hoc fuit ꝑpter scandalū comitioli. ꝛ ē si.iij. q.vj.hoc quippe. d ¶ Presbyteri dilectissimi.trāsitiue ponitur.

e ¶ Aliqua mota.siue ꝓbata. siue pro ꝛ. ꝛ sic planū est.nō eni eo solo ꝙ quis est accusatus reus est.vt.xv.q.vj.c.vl.vl̄ dic mota ita ꝙ sit isamatus ꝛ in purgatiōe deficiat.lʒ eni solū sufficit ad depositionē.vt ex̄ de simo.,de hꝭ ꝛ.c.insinuatū.lʒ verū est qn̄ crimē in q̄ deficit inducit depositionē. f ¶ P̄nte.ꝛ intelligente.al's nō diceretur p̄ns.ff.de ꝟb.sig.co-

Unus[a] ex vobis me tradit̄ur⁹ est: bn̄ dixit ex vob ꝛ nō ex nobis. ex vob eni ē: a qbus p iudiciariaʒ ptātem ꝯfessus aut ꝯuict⁹ exclusus nō ē a me ꝟo qui nullis idigeo argumenꝭ ꝛ oia certissime noui: sepat⁹ ꝛ diuisus ē. Tale ē ac si diceret. ꝛ si ego eū p occl'ti iudicij sniam dānatū habeo vos tn̄ adhuc illū p tollerāciā sustinete.[b] Itē greg. ioāni defensori eūti in hispaniā. **Nullū fuet̄ iudiciū nisi rōnabilr habitū.**

In primis[c] regrēdū est d̄ psona p̄sbr̄i[d] dilectissimi fr̄is ꝛ epi nr̄i ianuarij: ꝛ si ita ꝟitas se hʒ sicut eiusdē epi peritio ꝯtinet: in eccl'ia atqꝫ loco suo idē p̄sbr̄ modis oib⁹ reuocet̄. si āt dictū fuerit: qꝛ ꝯ̄ ipʒ cā aliq̄[e] mota siue ꝓbata ē: subtiliter ipso p̄nte[f] ꝛ ꝓ se rōneʒ reddēte q̄rēdū ē ꝛ gen⁹[g] cāe ꝛ mod⁹[h] ꝓbatiōis: vt ex hꝭ colliger̄ valeas vtꝝ adhuc in exilio vl' deportatōe demorari: an certe i eccl'ia vl' offō suo debeat reuocari. ¶ De epi psona hꝭ faciendū ē: vt si nulla ꝯ̄ eū crialis cā q̄ exilio vl' depositōe digna ē mota siue ꝓbata est is ep̄s q eo supstite puerse[i] ꝛ ꝯ̄ canōes in eccl'ia ei⁹ ordiari p̄sūpsit: sacdotio priuat⁹ ab oi eccl'iastico ministerio repellat̄[k]: q ēt eidē dilectissimo ianuario fr̄i ꝛ coep̄o nr̄o tradendus est: vt aut ab ipso[l] in custodia habeatur: aut certe ab eo ad nos trāsmittat̄. Ep̄i ꝟo qui eū ordiauerūt vl' ordiatiōi ei⁹ ꝯsentientes iterfuerūt sex mēsib⁹[m] dn̄ici corpis cōione p̄uati agere pniam i mōasterio d̄cernāt: ꝛ sup̄ scp̄t⁹ ianuari⁹ loco ꝛ ordini suo modis oibus reformet̄. Si ꝟo cōione p̄uatis morꝭ ꝯtigerit iminere piculū: bn̄dictio ei⁹ viatici n̄ neget̄. Si āt ep̄i i p̄iudiciū dānatiōis vl' depositionis mēorati ep̄i se metu[n] iudicis ꝯsensisse ac talia fecisse nō sua spōte[o] ꝯfessi fuerit ꝛ tp̄s eis abbreuiādū est ꝛ mod⁹ pn̄ie tēpādus ē. Si ꝟo ille qui locū eius inuasit: de hac fortasse luce migrauerit ꝛ alter ē ordinat⁹ qꝛ leuioris[p] culpe videtur: cū non quasi isti superstiti:

ram.lo. g ¶ Et genus.cause.s.an sit ciuilis an crialis.qꝛ alij testes admittunt̄ in vna q̄ in alia.vt.xiiij.q.ij.sup prudētia.vl' dic gen⁹ cause.s.an tale sit crimē qꝺ iducat depositionem vel nō.qꝛ nō oē crimē inducit depositionē.dist.lxxxj. apostol⁹.ꝛ.v.q.iiij.in loco. h ¶ Mod⁹ ꝓbationis.n̄ itelligas vtꝝ quirat̄ an ciuilit̄ an crialiter agat̄. nā ꝑpt crimē ciuiliter ꝓbatū remouet̄ qs a bn̄ficio. vt ex̄ de offi.cu.c.j.ex̄ d̄ fsto.c.j.ex̄ d̄ detui.puenit de iureiuran. q̄relā. sʒ dic modus ꝓbatiōis.s.an excipiēdo vl' d̄nūciādo vel alio mō ꝓbatū sit crimē. qꝛ si excipiendo vl' dnūciādo n̄ ē remouēd⁹.vt ex̄ d̄ accu.sup his si āt directe agat̄, d̄ crie licet ciuilr bn̄ cet ciuilr bn̄ remouet̄ ab admīstratiōe sʒ nō a dignitate. vt ex̄ de simo.p tuas. in fine. i ¶ Puerse qꝺ iuris de hꝭ hēs.iij.q.ix.i sūma. k ¶ Repellat̄.nisi fecisset igrāter.vt.j.viij.q.j.pn̄tiū.ꝛ.j.c.cum quis l ¶ Ab ipso.nō ab ipso vt iudicet̄.vt.j.iij.q v.qꝛ suspecti. m ¶ Sex mēsib⁹.p⁹ lʒ tp̄s ipso iure restituūt̄.ar.ff.d̄ postulā.ipator. s̄.vl.l.si ille.ꝯ.ſʒ ibi erāt d̄trusi i mōasterio.vt ibi ppetuo eēnt. n ¶ Metu.met⁹ h attenuat pctm̄.vt ex̄ qꝺ me.cā.sacr̄.q̄nqꝫ pēit⁹ excuset.vt.l.di.p̄sb̄ros.q̄nqꝫ i nullo excusat̄.vt.j d̄ ꝯse.di.iiij.eos.ꝛ.xj.q.iij.qsqs. o ¶ Sua spōte.ar.ꝙ mit⁹ agit cū spōte ꝯfesso q̄ cū ꝯuicto.vt.l.di.c.iij.ar.ex̄ d̄ elec.inotuit. p ¶ Quia leuioris.cū eni sit singularis fuo

cessor mala fides defuncti nõ nocet successori.sec⁹ si esset vniũsalis successor.C.ð acqui. pos.vitia.ꝛ.ff.de diuer.ꝛ tẽp. p̃.l. an vitiũ ꝛ l.cũ heres.purgat ğ vitiũ p̱ successorẽ. sic ex̃ ð fi.p̃sby.ex trãsmissa.vt dic̃ lex ꝙ nõ videor vi possidere. si recipiã possessionẽ ab eo q̱ possidet lꝫ ille vitiose possidet.vt.ff.vti pos.si duo.ꝛ fi.ex̃ de resti.spo.cũ ad sedẽ.i fi.io.hodie tñ spoliatus põt ꝯuẽire quemlibet possessorẽ cõtradictiõe ex canone.vt extra de restit.spo sepe contingit.Bar.

a ℭ Reuersus. argu. ꝙ dignitas nõ conualescit in inuasore si electus moritur.argu.j.xxj.q.j.relatio.

b ℭ Expendisse.de expensis cõsueuit notari extra de pe.calũniam.imo melius extra de do.ꝛ contu.cum dilecti. Sed h̃ aliqua adijciam.dico ergo ꝙ omnes expense soluuntur que facte sunt ineundo ꝛ redeũdo.extra de elec.vt preterite. vel etiam circa aduocatum.vt.C.de iudi.sancimus.ꝛ h̃ obtinet cum victus succumbit victori.secus est siquis condẽnatur pro contumacia.tunc tñ soluet expensas factas a tempore contumacie.vt extra de do.ꝛ contu.cum dilecti. illas tamen expensas dico deducendas.quas domi consueuerit facere.vt.ff. ad exhi. sed ꝛ si §.j.ꝛ.ff.de pe.here.ꝛ fi.§.ꝙ autem .ꝛ. ff. de rei ven.si res.nec illas petit que vel casu fortuito facte sunt.vt.ff.man.inter causas.§.nõ omnia.Item iste expense erunt mediocres ꝛ non delicate.vt.ff.de pig.ac.si seruos.in fi.ꝛ ff.de dam.infec.inter quos.§.ij.l.se. solas.n. prestabit que propter ipsam causaꝫ facte sũt vt extra de sequest.pos.ꝛ fructu.ad hoc in fi. ꝛ solas necessarias non vtiles prestabit.vt extra de eo qui mit.in pos.cum venissent.in fi. Illud autem non obstat ei ꝙ minores facere potuisset.vt .ff.man.siquis. §. impendia. Item iudex prius taxabit expensas q̃ꝫ p̱ eis iuretur.vt.iij.q.iij.§.spacium.ꝛ est illud speciale qð ꝓbatur aliquid ꝓprio iuramento. ꝛ hoc ideo est.qꝛ res talis aliter nequit pro-

sed successisse defuncto videat: cẽpatus illi officiũ ab ea tñimõ ecclia iterdicat: vt in alia ecclia q̃ sacerdote vacauerit : si elect⁹ fuerit possit eẽ ep̃s: ad malachitanã tñ ecclíam nunq̃ꝫ aliq̊ mõ reũsus[a] ℭ Gliosus aũt cominiol⁹ ꝗcquid ꝑdict⁹ ep̃s per violentiaꝫ atqꝫ insecutionem ipsi⁹ expẽdisse[b]: vel dãnuꝫ p̱tulisse dato sacro[c]firmauerit: eidẽ ep̃o restituere cõdẽnet Si aũt aliter q̃ꝫ antefati ep̃i petitio ꝯtinet actũ esse forsitã p̱hibet: subtiliter q̃rẽdũ est : ꝛ cognita ṽitate cum dei timore qð iusticie ordo suaserit iudicanduꝫ est. Quia igitur stephanus ep̃s in odio suo quedaꝫ ficta ꝛ de falsis se caplis accũsatũ neqꝫ aliquid ordinabiliter factum sꝫ iniuste se asserit ꝯdẽnatũ: diligenter q̃rẽdũ ẽ.ꝑmo si iudiciũ ordiabiliter ẽ h̃ituꝫ.i.si alij accusatores[d] atqꝫ alij testes fuerũt.Deinde cãꝫ qualitas ẽ examinãda: si digna exilio vel depositiõe fuerit si eo p̃nte[e] q̱ accusatus est sub iureiurando testimonium cõtra eũ dictũ ẽ.si scri p̱ꝫ actũ est. si ipse licentiaꝫ r̃ndẽdi ac defendẽdi se habuerit. Sꝫ ꝛ de ꝑsonis ac-

bari.sic per sacramentum suũ probat se aliquis perdidisse instrumentũ suum. vt.C.de fi.instru.l.vlti.eodem modo probat sibi res aliquas mobiles esse ablatas.C.vñ vi.si qñ. extra qð me.causa.c.vlti. Hoc tñ teneas pro certo ꝙ nullus in principali causa cõdẽnatur in expensis postq̃ iurauit de calũnia cuꝫ postea presumatur bona fide litigare.vt.ff. de leg.ij .qui solidum.ꝛ in hac opiniõe fuit io.cremonensis ꝛ alij doctores legũ vñ dixit bulgarus exceptionem fac ꝯtumacia absentis actoris ꝛ iusta ignorantia . Joã. ꝛ ita seruatur de facto in hac ciuitate bononiensi.sed in causa ap.indistincte quilibet cõdẽnatur.vt.ij.q.vj.omni modo .Bar.

c ℭ Dato sacramento.si aliter nequit probare.C.vnde vi.si quando. Joannes,

d ℭ Accusatores.id est accusator.non enim plures accusatores admittuntur . quia posset esse ꝙ vnus probaret.ꝛ alter deficeret in probatione.sed si plures sũt.iudex eliget magis dignũ.vt.ff.de accu.si plures.tñ in tantũ preiudicabit eis ꝙ qui semel apparuit inter accusatores.non potest postea in illa causa testificari.vt extra de accu.cum.p.

e ℭ Si eo presente.testes iurare debent presente vtraqꝫ parte vel altera per contumaciã absente.extra de test.in nomine domini. sed testimonium non debent dicere coram partibus exemplo danielis.qui solus secrete querebat a testibus.j.q.vij.§.his ita.ꝟ.item daniel.ego credo ꝙ quecunqꝫ pars velit interesse interrogationibus ꝙ pot.qꝛ partes melius nouerint querere omnes circunstantias.ꝛ hoc probatur.ff.de adul.si postulauerit §.questioni.sed hoc sciãt partes. ꝙ quecũqꝫ pars semel interfuit.amınõ nõ potest alios testes producere super illo articulo. vt ex̃ de testi.fraternitatis in aut.c.§.qꝛ vero.io.Sed certe sicut testimoniũ dicit in secreto.ita ꝛ interrogationes fiunt in secreto.ꝛ danet in scriptis.ꝛ ita ſuatur de facto.Bartholomeus.

a ¶ Querendū.s͡z ñ vi h̄ mō ēē q̄rēdū. cū exceptio q̄ testi ē obijciēda añ publicationē debeat opponi. vt ex̄ ꝯ test. p̄ntiū. ⁊ q̄z nō refert cuiꝰ oppinioīs testi sit. dūmō eo ip̄e q̄ tollit testioniū nihil fuit obiectū testi. vt. C. ꝯ tes. l. ꝯ. l. reꝰ bñ obiecit ꝙ testes tales nō ēēnt admittēdi. sed iudex sp̄reti isti exceptiōibꝰ admisit eos vñ i h̄ casu post sñiaz ꝺz igri ꝯ opiniōe testiū. vt ex̄ de test. ex pte a de. vl̄ reo absente fuer̄t ibi testes iducti ⁊ cū iudex ꝯ suo offō ꝺbēt sgrere. ꝯ opiniōe testiū ñ quesiuit.

b ¶ Inimicitias. capitales. vt ex̄ ꝯ simo. p tuas. ⁊ f auf. ꝯ tes. §. ñ ꝓo gs odio sus. isti. ꝯ excu. tu. §. iimicicie. ꝭ. iij. q. v c. ij.

c ¶ Ex auditu. ꝭ. iij. q ix. testes. tñ ꝯ auditu ⁊ de crudelitate q̄ rit a teste. ex̄ ꝯ tes. cū cāz.

d ¶ Spāl'r .i. assigñta cā scie. vt nō. iiij q. iij. sola.

e ¶ Sc̄ptis. ꝭ. xi. q. i. sigs cū clico. ꝭ. s͡z illud i cā ciui li. istud i cria li. vl̄ illud speciale in epo.

f ¶ Leuiora an grauiora. ꝭ. iij. q. x. placuit. ꝭ. s͡z h̄ ñ dī ꝙ secūdo sint admittendi ad accusandum.

cusātiū ac testificātiū subtiliter q̄rēdūᵃ ē: cuiꝰ ꝯditionis sint cuiusue opiniōis: ⁊ ne iopes p̄rimōij sint: ne forte aliq̄s ꝯ̄ p̄fatū pastorē inimicicias ᵇ habuissent vl̄ testioniū ex auditu ᶜ dixerint: aut certe si spāl'r ᵈ se scire testati sūt. si sc̄ptis ᵉ iudicatū ē: ⁊ ptibꝰ p̄ntibꝰ sententia recitata sit. ꝙ si forte hec solēniter acta nō sūt: neqꝫ cā p̄bata ē: q̄ exilio vl̄ depositiōe digna sit: oibꝰ mōis i eccliaz suā reuocet. Hi i ꝯo q ꝯ̄ dei timorē ⁊ statuta cāonū eū ꝯdēnauerūt: excōicati i mōasterio ad agēdā pniaz sex mēsibꝰ mittēdi sūt: ita sane vt si cuiq̄ eoꝝ mortis ꝯtigerit iminere discrimē: viatici bñdictio ei nō neget. ipse āt q eo viuēte locū eius temerarie ābiuit: p̄uatꝰ sacerdotio ab oi misterio ecclīastico repellat: atqꝫ eidē dilectissimo fratri ⁊ coepo nr̄o tradat: vt euz ip̄e aut ad nos trāsmittat: aut apō se i custodia h̄eat. Epi ꝯo q eū ordiare p̄sūpser̄ūt vl̄ p ūse ordiatiōi eiꝰ assensū p̄buer̄t cōiōe p̄uati sex mēsibꝰ ad agēdā pniaz i mōasterio deputēt ⁊c̄. vt sup̄ de cā ianuarij epi: ⁊ ifra ꝯ eodē. ¶ Qꝺ si forte aliq̄ de obiectis ꝯ̄ mēoratū stephanū epz p̄bata sūt: aliq̄ ꝯo doceri mime potuer̄t: causa oīno ꝯsideratōe pēsādū ē vtr̄ leuiora ᶠ capl'a an certe grauiora sūt p̄bata: vt ex eis q̄l'r diffinitionē tuā for

mare debeas: possis scire. ¶ Gliosus ꝯo comitiolꝰ si sup̄sc̄ptꝰ ep̄s inocēs esse claruerit: q̄cq̄d ꝯ rebꝰ eiꝰ vl̄ ecclie ip̄iꝰ tulit: ei sine aliq̄ dilatōe restituat ⁊c̄. vt sup̄ i cā ianuarij epi. Si āt ep̄z talē culpā qꝺ absit ⁊c̄. ⁊ ifra vt i cā mōachoꝝ. de p̄sona p̄sbr̄i: ⁊ ifra i cā. clicus adūsus clicū: ⁊ infra. De p̄sona ianuarij epi sciēdū ē grauiter ⁊ oino ꝯ̄ leges ēē actū: vt violēter de ecclia traheret: dū si quāli betᵍ iiuriā a q̄cūqꝫ ep̄s passus fuerit i eccia: iiuriātem lex capitaliʰ pēa pcutiat: ⁊ sic maiestaᵗ reū oibꝰ det eū accusandi sniaz: vt hꝰ legis series logt codice li. j. ⁊ ti. de epis ⁊ clicis i ꝯstitutōe. j. Hꝯ Igs'i h̄ genꝰ sacrilegij irrupit vt i eccia catholica irruēs sacerdotibꝰ ⁊ ministrisᵏ vl̄ epi cultui locoqꝫ aliqd ipoztet i iure ⁊c̄. ⁊ ifra De p̄sona epi stephāi h̄ attēdēdū ē: q̄z nec iuitꝰ ad iudiciūˡ trahi nec ab epis alieni ꝯcilij debuit iudicariᵐ si ꝯ̄ h̄ dictuz fuerit: q̄z nec metropolitanū habuerūt nec p̄riarchā: dicēdū ē q̄z a sede ap̄lica q̄ oiuz ecciaꝝ caput ē: hec cā audiēda fuerat ac dirimēda sic ⁊ p̄dictꝰⁿ ep̄s peiisse dig̃scit q̄z ḡ ep̄s alieni ꝯcilij iudices habuit oino suspectos: snia ñ a suo iudiceⁿ dicta nihil firmitatis obtineat. quod āt dicitur a seruis suis accusatus sciendum est: quia audiri mime debuerūt. si

g ¶ Qꝺ si quslibꝫ. ḡ p modica vt p magna iiuria pt gs tal'r pūiri. ar. xliij. q. vj. c. vi. tñ p modica iiuria ñ excōicat gs. xj. q. iij. nullꝰ. ex̄ ꝯ sen. ex. pueñit. ⁊ male dic̄ io. q̄z excōicatꝰ ē. s͡z nō ꝺz mitti ad sedē ap. nisi velit ep̄s vt dic̄ illa decre. peruenit. b.

h ¶ Capitali. h̄ ē cornelia: s͡z ꝯ̄. C. ꝯ epis. ⁊ cle. aut. s͡z nouo. ibi ei dī ꝙ tal p̄berat ⁊ in mōasterium mittit. io. sol: pt dici ꝙ nouo iure stabit huic legi. cuꝯ fit canōisata

i ¶ Sigs. h̄. j. xvij. q. iiij §. q āt ꝯ eccia

k ¶ Et ministri. nō diligēter ꝙ i h̄ casu crimē sacrilegij ꝯpat crimini lese maiestatis. vt. xvij. q. iiij. si gs suadēte. § q āt. imo si la icꝰ exhaur̄ de eccia. tale crimē ꝯpat crimini lese maiestatis. vt. C. ꝯ his q ad ecclias ꝯfu. l. ij.

l ¶ Ad iudicium. alienum. hic ponit per verba sequentia. s. ab episcopis alienis ⁊c̄.

m ¶ Iudicari. ergo cōprouinciales episcopi sunt iudices episcopi. vt. iij. q. vj. c. ij.

n ¶ A suo iudice. j. xj. q. j. c. pen. C. si a non comp̄ e. iudi. l. vltima.

a ¶ Crie. nõ ꝙ ẽt in ist] except] crib⁹ ñ oĩs admittiť ad accusationẽ vl' testioniũ. nisi male fame fuerit accusat⁹ vt h. z. j. e. q. vij. accusatio. z eẍ de testi. veniẽs. Si ṽo male fame fuerit accusat⁹ oẽs admittũť. vt eẍ de simo. tã ta. z eẍ de testi. qm̃. nisi odio veneĩt ad accusationẽ. vt eẍ ꝺ simo. licet hely z. c. p tuas. Alij dicũt spãle eẽ i epo. decre. tñ videť dicẽ ꝙ ꝯ eũ ẽt qui fuit male fame ñ admitti tur criosi i ex cept] crib⁹ cũ criaĩr agiť sꝫ vbi ciuilr agi tur tũc admit tũt crimosi ꝯ regl'ares p̃la tos. sꝫ nõ ꝯ se culares. sꝫ si sũt emẽdati ꝺ crie tũc ad mittũt ꝯ eos ꝺ eqtate nõ ꝺ rigoř. vt eẍ ꝺ simo. p tuas.

b ¶ Nõ extitit. eẍ de ofi. iudi. c. j. eẍ ꝺ psũp. mandata. z. e. ti. cũ i iuuẽtute. ff. de suspec. tu. l. iij. ff. ad l. iul. ma. famosi. xxviij. di. qꝛ sũt culpe. ff. ꝺ re mil li. l. nõ oĩs.

c ¶ Corpali. j. v. q. v. illi qui.

d ¶ Statutis. regraĩ. tñ si appellauerit vĩ ꝙ debeat pseq appellationẽ. vt eẍ de sent. z re iudi. snia. qꝛ appellatio cõfirmat sententiã. vt. ff. rem ra. hab. l. iij. §. falsus.

ṽo de crie maiestaꝭ dĩ accusat⁹: nec ipsis de eo credẽdũ fuit: si vita vl' opinio ei⁹ tal' añ nõ extitit. qꝺ ãt dic idẽ eps: qꝛ se abséte ali q vilissimi sint testes exhibiti: h si vex ẽ nulli⁹ ẽ momẽti. ¶ Testes ãt q̃les vl' cuius opiniõis ad testimoniũ admittẽdi sũt plime leges oñdũt: q̃ pene nulli hạbẽť icognite: q ẽt illud sanciũt: vt vilissimis testib⁹ sine corpali discussiõe credi nõ debeat. ¶ Qꝺ ãt dĩ: qꝛ nihil i scptis iudicãdũ ẽ legẽdũ ẽ codice titulo. xliiij. li. vij. ꝯstitutiõe vltia: quia scptis debuit iudicari. naꝫ ibi iter alia pcipit: vt snia que sine scpto dicta fuerit nec nomẽ snie hře mereat. Itẽ codi. li. vij. ti. de sentẽtijs ex periculo recitandis. Impatoř val'. z grãn⁹ z cetera. Ultia snia dꝫ ꝺ scri

Statutis⁹ pto pferri. gñalib⁹ iussimus: vt vniũsi iudices qb⁹ reddẽdi iur] i puincijs pmisimus facultatẽ cogniţ cãis vltias diffinitiões de scpti recitatõe pferãt huic adij cim⁹ sanctiõi: vt snia q̃ dicta fuerit: cũ scpta nõ eẽt: nec nomẽ qdẽ snie hře mereaĩ: nec ad rescissionẽ per perã decretoꝝ appellatõis solẽnitas regraĩ. Itẽ ex ꝯci. apud scm̃ medarduꝫ. viij. c. himarus remoꝝ archieps dixit. De eodẽ

Egũ ecclĩasticaꝝ auctoritas tal' ẽ: vt i causis ge

a Statut]. vt snia p hãc l. nõ pt gre. p bare ꝙ i criali b⁹ cãis ꝺbeat iteruenire scptura. quia lex illa tm̃ ꝺ ciuilib⁹ causis loqť. nã epos int suos sbditos sine scptura iudicat. vt. xj. q. j. si qs clico. z. C. ꝺ sẽ. ex. pe. re. auť. nisi. sili scilat] iudex i modic] cãis vt ibi dĩ. z i auť. ꝺ man. pn. §. sit tibi. z ꝙ ptes illꝺ mutuo ꝯsẽsu pñt remittere. vt. C. de epis. z cle. auť. gñalř. in fi. z. C. ꝺ publ. eoꝝ q in sacro palatio ꝯstitut. l. q̃ti. in fi. li. xij dicas cũ gre. ꝙ in crialib⁹ causis regriť scptura. nisi sĩ cã dilapidatiõis. vt i auť. vt iud. sine q̃ quo suffra. §. necitate. colla. ij.

stoꝝ sẽp scptura regraĩ adeo vt q ad sacꝝ fontẽ accedit: suũ dare nomẽ pcipiatur: q ad sũmũ sacdotiuꝫ puehiť: decreto mãibus oiũ roborato eligaĩ. ¶ Ordiat⁹ ãt a suis ordiatoib⁹ lřas accipe iubeť: q ẽt ab ecclĩastica societate q̃libet excessu discidiť libellari ꝺ scptõe aut recipiť aut dijcitur. sꝫ q accusat aut excõicat seu recõciliaĩ: p scpturã accusari vel recõciliari iubeť: z sic i ceteris hmõi i tm̃ scptura deposciť. vt sic btũs grego. i cõmonitario ad ioãnẽ defensořẽ ex romanis legib⁹ sumẽs scribit: snia q̃ sine scpq pferť: nec nomẽ snie hře mereť. Itẽ nicola⁹ papa girardo turonẽsi archiepo. Restituẽd⁹ ẽ quẽ neqꝫ ꝯuictuꝫ neqꝫ ꝯfessũ ꝯstat eẽ eiectũ

Otũ sit tue fraterne charitati: ꝙ cũ iste psbyter paup noie xpoforus ꝺ sua angustia ad nřaꝫ clemẽtiã lachrymabiliter sit ꝯq̃stus: dicẽs falsis se criminibus ipentũ: z ab ecclia sua nõ ꝯuictũ neqꝫ ꝯfessũ irrõnabilř fuisse eiectũ: naꝫ vt ipe refert: a tua diligentia p tres vices iq̃sitiõe facta nulla i se neqꝫ de fornicatiõis crie neqꝫ de homicidij ꝯfessiõe de qb⁹ ipete baĩ repiri potuit culpa: nisi qꝛ sue paupṫaꝭ cã q̃ petebaĩ aut ꝯsentire noluit aut adiplere nõ potuit. qꝺ su⁹ tñ emulus vitrone⁹ egit: q quiri de eodem crimine.

Legũ ecclesiastice card. fonteꝫ. j. de ꝯse. dist. iiij. baptiçandi.

e

f ¶ Prouehitur. s. di stin. lxj. episcopus dum fuerit.

g ¶ Societate. vt hereticus. vt. s. j. q. vij. quotiens.

h ¶ Excommunicatur. xj. q. iij. debent. z. c. cure.

Notum sit. per reos. nota sepius possein

k ¶ Nisi. illꝺ nisi nõ ponitur hic exceptiue

a ¶ Monem⁹. Per hoc verbū p̄cipit̄. vt j.xxviij.q.j.sic eni.z.ff.delega.iij .fideicōmis sa.§.hec v̄ba.z.xj.q.iij.rogo.z.iij.q.ix.reue ra.z.ij.q.vij.sicut inquit.in glo.ij.

b ¶ Tue. remittit̄ hec causa ad eū a q̄ ap pellatū ē. nō vt ipsum iudi cet sed vt ip̄z restituat. z sic nō obstat extra de ap pel. accepta.

c ¶ Restitu endo. causa p̄ us cognita ne obstet. j. vij. q.j.presentiū

d ¶ Et cō sentiētez. hoc iō dicit q̄ ip se eū nō p̄ua uerat. s̄ alij d̄ ɔsensu suo z hoc ē nota bile q̄ pōt cō uenīri nō so lū q dicit̄ vl̄ mādauit vel ratū habuit sed etiā q cō sensit. ex̄ d̄ re sti.spo. cū ad sedē. in fi. Cō sentire dī q̄s tribus modis s. vt qui ad h̄ coopat̄ vt in symonia.j.q. j. siquis episcopus. z in incestu.iij.q.iiij.ɔsā guineorū. Jtem z in raptu virginis.xxxvj.q. ij. de puellis. in rapina.xvij.q.iiij. omnes ec clesie. Jtē in iniusta sententia.vt.s̄.e. in pri mis. Scd̄o modo dicitur ɔsentire. cū nō cor rigit quos tenetur ex officio corrigere.vt.lxx xiij.di.c.j.z.ij.z.lxxxvj.di. inferiorum. Ter tio modo dicitur ɔsentire cū defendit peccā tē vl̄ qn̄ sua auctē deliquitur.xj.q.iij. qui cō sentit.xxiiij.q.iij. qui aliorū. z talis magis est puniēdus q̄ ipse faciēs.vt ibi dicitur.io.

iniuste illi⁹ ecclia3 p̄ripuit: iccirco magp̄e mōemus^a reuerētiā tuā vt q̄ te forte ignorāte giezíaca cupidita te pacta eē vidēt̄. tue^b f̄r̄ni tatis cēsura celeri emēda tiōe corrigāt̄. s. restituēdo^c ecclie ꝓprie iā dictū sacer dotē atq̄ ei reddēdo tua pi etate ɔ̄stinū quē pdidit ho norē: z nullaten⁹ canonica īstituta alicui⁹ temeritate ɔtēni pmittas: q̄z faciēte3 z ɔsentiētē^d par pena ɔstri git. Jtē de libro ɔstōnu3 aliquis cā examinet̄ aliq̄s ex cōicari nō licet.

Nemo^e ep̄s nēo p̄sbr̄ ex cōicet aliquē anq̄ cā^f ꝓ bet: pp quā ecclīastici ca nōes h̄ fieri iubēt. Si q̄s āt aduisus eā ɔstōne3 excōi cauerit aliquē: ille q excōi cat⁹ ē: maioris sacerdotis auctē ad g̃ra3 sctē cōionis redeat: ille q nō legitime eū excōicauit: in tātū absti neat tp̄s q̄ntū maiori^g sa

cerdoti visū fuerit: vt q̄d i iuste fecit eū excōicādo ip se iuste patiat̄. Jtē aug. in ep̄la ad cler̄ z ad vniuersā plebē hyppon̄. In certa et dubia iudicari nō possunt

Nomē^h p̄sbr̄i ꝓpterea nō ausus sum de nūe ro collegar̄ ei⁹ vel suppri mere vl̄ delere: ne diuine pietatis ptāti: sub cui⁹ exa mine cā adhuc pēdet: face re viderer iuriā: si illi⁹ iudi ciū meo vellē iudicio p̄ue nire. q̄d nec i negocijs se cularib⁹ iudices faciūt: qn̄ ad maiorē ptātem dubita tio refert̄: vt pēdēte relatio neⁱ aliqd audeāt cōmuta re. in ep̄or̄ quoq̄ cōcilio cōstitutū ē nullū clīcū: qui nōdū ɔuict⁹ ē: suspēdi^k a cōione debere nisi ad cām suā examinādā se nō p̄sen tauerit. Jtē melchiades. pa. Nec suspiciōis arbitrio nec an̄ ver̄ z iustū iudiciū aliquis cōdēnetur.

causis. extra de s̄nia z re iudi. tenor. in p̄n. in pte decisa. Cum g̃ excōicatio sit poti⁹ iurisdi ctionis q̄ ordis. vt ex̄ de elec. trāsmissam. z tales minores plati h̄nt iurisdictionē vt di ctū est. g̃ p̄nt excōicare. Sed ɔ̄. excōicatio est mucro ep̄alis xvj.q.ij. visis Jtem excom municatio di citur maria pena. vt.xx iiij.q.iij. corri piantur. p̄ter terea archidi aconi modi cā h̄nt iurisdi ctionē. vt ex tra de offi. ar chi.c.j.z.vlt. ergo multo forti⁹ simpli ces sacerdo tes. So. vbi ɔsuetudo est ibi bene p̄nt excommuni care. consue tudo eni dat iurisdictionē vt.ix.q.iij.cō questus. in fi. de hac mate ria inuenies xj.q.j. de per sona. Jo. pro babiliter po test dici q̄ ec clesiarum p̄ lati de iure communi possunt excommuni care. vt extra de offi. or. cū ab ecclesiarum. li cet episcopi iā prescripserint ɔ̄ istos platos. b.

f ¶ Causa probetur. j.xj.q.iij. nemo.

g ¶ Maiori. auctoritate cum distinctione. xj.q.j. si episcopus. forte ibi notatum inue nies. z extra de sen. excom. sacro.

h Nomen presbyteri. vel supprimere. no mina excommunicatorum tempore ex communicationis supprimebantur in ma tricula. sed nomina depositorum radeban tur. sic.l.di. contumaces.

i ¶ Relatione. simile. extra de offi. delega. licet ex eo etiam q̄ iudex dicit se velle refer re. non potest amplius cognoscere. C. de ap. ex illo. z extra de offi. dele. cum super. quod intelligo si relatio fuerit a partibus appro bata. vt. C. de rela.l.ij.

k ¶ Suspendi. nisi sit infamatus. j.ca. q.v. presbyter.

e Nemo. presbyter excōicet. ar. q̄ simplex sacerdos habet ptātem excōicandi. vt ex̄ de offi. ordi. cū ab ecclesiarum. z de ap. re prehensibilis. z extra de eo qui fur. ordi. re ce.c.j. Nā quilibet sacerdos habet claues li gandi z absoluendi. vt.j.e.q.vij.§. itē cū da uid. z.xj.q.iij. quod. Jtem q̄z de causis possūt cognoscere. vt extra de iudi.c.ij. z extra d̄ im mu. ec. nō minus. z etiā de matrimonialib⁹

a Primo. suspitionis. triplex est suspicio. Temeraria. de qua hic di. que nec expurgationē inducit. Probabilis. que expurgationē inducit. vt. j. q. v. presbr. Uiolenta. q̄ ad cōdēnationē sufficit. vt. xxxij. q. j. dixit. dn̄s tn̄ qn̄qꝫ violēta suspicio vł presūptio nō sufficit ad cōdēnationem. vt ex̄ de testi. co. ꝑterea. ex̄ de ꝑsump. literas. i fi. ⁊c.

b Prohibētur. alij. ꝑpter sacr̄m qđ prestāt. s. se nō euitaturos mortem pp salutē reipublice. milites enī nostres magis volumus scire arma q̄ꝫ leges. vt. C. de iure deliberā. l. scimus. C. loca. milites.

c Magistratū. sed ꝫ. ē. j. q. j. in illa l. iubem⁹. sed illud cū delinquit iudex in administratione sua vt tūc possit cōueniri. vt in auť. vt iudices sine quoq; suffra. §. illud. vel hic loquit de eo qui ante administrationē deliquit. vel ibi de minoribus iudicib⁹. hic de maioribus vt. ff. de iniur. nec magistratib⁹. tn̄ etiā maiores iudices pstabūt cautionē stādi iuri post depositā administrationē. vt. ff. de adul. si ad ulteriū. §. vl.

d Sine fraude. i. sine pena.

e Questū. i. quest⁹ suspitionē. qui eni duos ceperit accusare. si vult tertiū accusare. p̄sumitur ꝙ hoc cā quest⁹ faciat. sed huic est ꝫ. ff. de accusa. l. hos accusare. §. l iulia. vbi dī ꝙ nemo pōt duos simul accusare nisi suā vel suoꝝ iniuriam ꝓsequatur. sed dic ꝙ i diuersis libellis possunt duo accusari. sed tertius nō potest. nisi suam vel suorum iniuriam ꝓsequatur. vt hic dicit. ⁊. C. qui accu. nō pn̄t l. cū rōnibus sed in vno libello nō pōt duos accusare. nisi suā vel suoꝝ iiuriā ꝓsēqt. vt in illa. l. hos accusare nisi cū crimē cōe ē. vt. ff. ꝺ adul. qui pupillā. §. j. sꝫ i crimine adulterij ñ pn̄t duo simul accusari. C. de adul. reos.

f Nūmosue. accusatorib; nobis dare pecuniā in causa sanguinis. sed qui dat pecuniā ⁊ nō in causa sanguinis. p cōuicto habetur. vt. j. q. iij. §. notandū. in fi. ꝓ. in oibus causis sed nō licꝫ ac cusanti recipere. vt. s. j. q. j. ꝯcussionis. tn̄ post finitā accusationē qn̄qꝫ remuneratur accusator. vt. s. lxxix. di. siquis papa. ⁊. j. iij. q. v. accusatores vj. q. j. §. vex.

g Qui falsū testimonium. isti repelluntur lꝫ nō sint infames vt ex̄ de ordi. cog. cum dilectus. in fi.

h Paupertatē. propť h̄ repellunť testes. vt. iiij. q. iij. testiū. duꝫ tn̄ rōne paupertat̄ sit suspectus vt inst. de sus. tu. §. vlt. paupertas enī non est de numero maloꝝ. xv. q. j. illa. in fi.

i A possessione. nō tn̄ ab eis pn̄t repetere possessionem per interdictū vnde vi. licꝫ enim nullū interdictum infamet. tn̄ diminuit ⁊ sigillat opinionem eius. ꝫ quem ꝓponitur. vt. ff. de obsequijs. l. ij. nec etiā i itegrū restitutio petit ꝫ parētes vel ꝑronos. vt C. qui ⁊ aduersus quos in itegrū resti. l. vlti.

k Non vt crimē. nisi atrocē iniuriā fecissent vel nisi noie alieno cōuenlantur. vt. ff. de in ius vo. sed ⁊ fi. §. pe. ⁊ vl. ⁊. xij. q. ij. qui manumittitur. Aliter nō pōt agere pro iniuria ꝫ tales ꝑsonas. vt. ff. de iniu. nō solū. §. q̄ꝫ.

l Non potest. siue enim quis sit ꝯdēnatus. siue absolutus. tn̄ super eodē crimine sepius agi nō pōt. vt ex̄ de accu. de his.

m Abolitiōe. publica. Tripliciter fit abolitio. aut publice ob diē insignē. vel ob reꝫ ꝓspere gestam. aut priuatim accusatore petēte aut ex lege qn̄ accusator desistit vel mortuus est. In publica abolitione potest accusator

Primo^a ꝯpoia diligēt īquirite: vt cū iusticia ⁊ charitate diffiniatis. neminē ꝯdēnetis ante verū ⁊ iustū iudiciū. nullū iudicetis suspicionis arbitrio sꝫ ꝑmū ꝓbate ⁊ postea charitatiuā sniaꝫ ꝓferte. ⁊ qđ vulť nō vob̄ fieri: alteri facere nolite. Itē li. xlix. ti. de accusatiōib⁹ ⁊ iscꝓtiōibus. Qui ab accusatione ꝓhibētur ⁊ qui recusant.

Prohibēt^b alij accusare ꝑpter sexū vel etatē: vt mlier ⁊ pupillus. Alij ꝑpť sacr̄m: vt qui stipēdiū merētur. Alij ꝑpter magistratū^c ⁊ ptātem: in qua agētes sine fraude^d in ius vocari nō possūt. Alij ꝑpter delictū ꝓpium: vt ifames. Alij ꝑpter turpē questū^e: vt q duo iudicia adūsus duos reos subscꝓta hn̄t: nūmosue^f ob accusandū vł ñ accusandū accepint. alij pro pter ꝯditōēꝫ suā: vt libtini ꝫ ꝑronos: alij ꝑpter suspitionē calūnie vt illi q falsū^g testioniū subornati dixert nōnulli ꝑpter pauptateꝫ^h vt sūt q min⁹ q̄ꝫ qnq̄ginta aureos hn̄t. Hi tn̄ oēs si suā iiuriā exeq̄nť mortēue ꝓpinq̄ꝝ defendāt: ab accusatiōe nō excludūť. Liberi libertiqꝫ nō sūt ꝓhibēdi suaꝝ defēdēdaꝝ reꝝ g̃ra de fctō parētū ꝑronorūue q̃ri veluti si dicāt se vi a possessiōe^i ab his expulsos. s. nō vt crimē^k i eis intēdāt sꝫ vt possessionē recipiāt. Nā ⁊ fili⁹ nō qdē ꝓhibit⁹ ē de fctō mr̄is ꝯq̄ri: si dicat suppositū ab ea partū: q̄ magl coheredem habeat: sed eam ream lege cornelia facere ei ꝑmissum non est. Ab alio delatum alius deferre nō potest^l: sed eum qui abolitione^m publica ł ꝑuata iterue

repetere rē finit] ferijs īfra.xxx.dies.vt.ff.ad turpil.sigs.z.l.le.ſʒ i alijs duab⁹ nō admitti tur ille q desistit.vt.ff.ad turpil.q desistit.sed ali⁹ bñ admittit īfra.xxx.dies.j.e.q.vi.in fi.

a ¶ Ad annonā.cū h̄ crimē.ſ.fraudate annone ponat inter excepta cria.z istō crimē eqparat̄ crimini dilapidatiōis.vñ q̄ ibi qlibet admittat̄.Nā z femia cui⁹ nō interest.ſi pietate ducit̄ admittit̄ ad crimē suspecti tutoris.in insti.de suspec.tu.§.q̄ñs.nec in h̄ crie tenetur qs iſcribere.vt i aut.vt iudi.sine q̄q̄ suffra.§.necessitatez.

b Manifesta. De notorio loquimur.z quid ſit notoriū igṙam⁹.sciās q̄ aliud ē fama.aliō manifestū.aliud notoriū.Fama qñq̧ ex ſcia.qñq̧ ex suspitiōe pcedit.qñq̧ ex certo.qñq̧ ex icerto auctore.vt de ɔſe.di.iiij.ſcitū.in fi.Mānifestū ē q̄ ſp ex ſcia z ex certo auctore pcedit.z qō pōt pbari.vt.ff.de test.heredes palā.idē etiā qñq̧ occultū dī qō pōt.C.de ap.eos.§.ij.z occultū dī qō quoq̧ scivit.vt de pe.di.j.§.hec vūt secreta.Itē notoriū dī manifestū.qō pʒ p ɔfessionē vel pbationē vl̄ p euidētiā rei.vt ex̄ de vb.sig.cū olim Notoriū tripler ē.ē eni notoriū facti.notoriū iuris.z notoriū p̄sūptiōis.Notoriū facti ē.qō exhibet z offert se ocul' oium.ſ.qō ita hʒ facti euidētiā.q̄ nō pōt negari:supple pbabilr.vt ex̄ ð coha.cle.tua z ex̄ e.ti.vīa.in tali nō audit̄ appellāo.ex̄ de ap.cū ſit romana.z.c.p̄terea.z.c.puelt.z cre ditē simplici assertiōi official'.vt.iiij.q.iiij.§.aliqū.Nec reqrit̄ hec ſnia oiuʒ ſʒ pluriū.vt j.et de mānifest̄z.Est āt q̄ddā factū ɔtinuū ſiue pmanēs.q̄ddā i interpellatū.q̄ddā ſtati trāsiens.In notorio facti ɔtinui null⁹ ordo iuris exigit̄.vt in decre.tua.In notorio facti interpellati semiplena pbatio reqrit̄.vt ex̄ ð vsur.

niēte aut desistēte accusatore ð reis exēpt⁹ ē:ali⁹ ðferre nō phibet̄.Mlierē pp publicā vtilitatē ad ānonā^a ptinētē audiri a p̄fecto annōe ðferētē diu⁹ seuer⁹ z antoni⁹ reſcpſerūt:famosi q̄ʒ accusatores ſine vlla dubitatōe admittūt̄.milites q̄ʒ ad hāc accusationē admittēdi ſūt:ðui q̄ʒ ðferentes audiēdi ſūt. His oib⁹ auctib⁹ dat̄ itelligi:q̄ nul l⁹ ē ɔdēnādus niſi iudicio ordiabiliter hito aut ɔuicat̄:aut reū ſeip̄ʒ ɔfiteatur Uerʒ hec ð illis itelligēda ſūt:q̄ʒ cria ſūt occulta.Cetez q̄ mānifesta ſūt:iudiciariū ordinē ñ reqrūt. Vñ āb̄ro. **Sine accusatōe manifesta iudicāda ſūt.**

Manifesta^b accusatiōe nō idigēt. Itē nicola⁹ papa carolo regi. **De eodem**

Quē lotharius rex nepos vr̄ fecit accusatione nō idigēt.mānifesta eniʒ ſunt teste aplo opa carnis: fornicatio inmūdicia zc̄.In mānifest] eni calliditate accusantiū nō oppmit̄ reus:nec tergiūsatōe ppuʒ crimē celat:cū culpa ſua oculis oiuʒ ſpēte ſe ingerat:atq̧ iō in talib⁹ iudiciarius ordo nō reqrit̄:q iō tm̄ institut⁹ ē:vt nec inocēnā iſidijs pateret adūſātuū.nec culpa deliquētiū ſniaʒ effugeret iusti examinis. Vñ ſtephanus papa leoni ep̄o thianēſi. **Ordinē iudiciariū mānifesta nō desiderat**

De mānifesta^c z nota cā. ɔplimis cā nō ſūt q̄rendi testes:vt ſctūs āb̄roſius i ep̄la ad corithios dicit de fornicatore ſniaʒ exponēs apli:Judicijs inq̄ʒ non est

cū in diocesi.Notoriū actu nō pmanēs.pbabil'r pōt negari.vt ex̄ de fornī.ex tuarū.Notoriū iuri] ē de q̄ aliqs ē ɔdēnat⁹ vl̄ ɔfessus.tū in h̄ notorio qñq̧ ɔ̄ negātē reqrit̄ pbatio.vt ex̄ de ſen.z re iudi.ſic. Itē qñq̧ nō ſufficit q̄ qs ſit ɔfessus.niſi ſit ɔfessus z ɔuict⁹.vt.j.e.q.vi.§.ſūt et quoz.z.in occult'.Notoriū p̄ſūptiō ē.vt ſi aliqs publice hitus est p filio alicui⁹.ibi ñ reqrit̄ aliqs ordo iuri].vt ex̄ ð fi.p̄ſ.michael.z.c.qū.h̄ eni q̄ aliqs ſit alteri⁹ fili⁹ nō pōt ðe pbari.vt.ff.de ɔdi.z dimon.luct⁹.ſed pōt p̄ſūptiōe

c Que lothari⁹.Mānifesta.j.xj.q.iij.corā.ɔ̄.ſʒ ibi nō erat notoriū ſed manifestum.z ſic nō obest.iij.q.v.q: ſuspecti.etiam ſi ſit notoriū.tū nibilomin⁹ hec citatio foret est faciēda.j.e.§.qū.xxiij.q.iij.de illicita.z.j.e.deus oipotens.z ſnia ferēda ē.vt ex̄ ð ap.cū ſit romana.in fi.ſed nec pbatio neq̧ purgatio est requirenda.vt.j.c.deus oipotens.vt ex̄ de pur.ca.cū dilectus.ſit tm̄ pbatio q̄ ex abūdanti.ex̄ de elec.bene.z.ff.de minoribus causaʒ.in prin.z.xxiij.q.j.pudenda.in fi.nil eni tā indubitatū est.quin ſolēt itam dubitationem admittat.vt in aut'.de tabellio.in medio.coll'.iiij.

De manifesta.plurimis.ergo nō requiritur oium ſcientia.forte ſufficiunt.x.vt.i.c.iij.vnio.iudi.i tamen debet esse notum.xxij.q.iiij.cum quiſq̧.vnde pōt cōtingere q̄ aliquid est notoriū apud delegatum.qō nō est notoriū apud delegantem.z ſi causa audiretur corā delegāte.ille pcederet ſm ordinem iuris.ſʒ delegatus nō.vt ex̄ de pur.ca.cū dilectus.Idem est in inquiſitiōe.pōt eni esse q̄ delegās pōt inquirere de crimine alicuius apud cū est infamatus.ſed delegatus nō.

ex de accu.cū oz. a ¶ Sine accusatore. Nō qꝛ qꝛ nemo ē ɔdēnādus sine accusatore vt.ff.de mu.ꝛ ho.rescripto.§.siqs accusatorē.Sꝫ falliti charta suspecta.cui fides nō sit C.de pba.iubem⁹.ꝛ cū test] fraudulēt ꝛ p tacit rñdet. gu.ex de test.de cetero.ꝛ.iij.q.v.de accu.xxx v.q.iij.ɔiūctiōes.imo si corā q̄cūqꝫ i modūꝫ exceptiōis pbat crimē cogeť ad pniaꝫ. naꝫ vñcūqꝫ claret cria.ꝛ c.xxiiij.q.iij.ecce.nā ꝛ iudiciū hēticoꝝ certificat ecclīā.vt.j.xxiiij.q.j.

C.de tes.nulli⁹.ꝛ i tutore suspecto.ff.ꝺ suspec.tu.l.iij §.j.ꝛ.iij.q.ij. quia ea.ꝛ qñ marit⁹ excipiēdo ɔdēnatur de lenocinio.ff.ꝺ adř. l.ij.§.si publico.ꝛ qñ calūniator punit C.de calū.l.j. addit.vj.casus qñ crimē pbat p ingsitionē.ex ꝺ accu.q̄lit ꝛ qñ vij.cū deficit re⁹ i purgatione.ex de simo.de his.v iij.inotorijs. vt hic.

b ¶ Oēs.s. corinthij.

c ¶ Sciebāt eo qꝛ publice i domo sua videbāt eam ꝛ sic ex de coha.cle.ꝛ mu.tua.

sine accusatore[a] dānare: qꝛ dñs iudā cū fuisset fur: qꝛ nō ē accusat⁹ mime eiecit cognito āt ope isto pellēdū illū apl's de cetu fraternitatis cēsuit.oēs[b] ei crimē ei⁹ sciebāt[c] ꝛ nō arguebāt: publice ei nouercā suaꝫ loco vxoris hēbat: i q̄ re neqꝫ testib⁹ op⁹ erat neqꝫ tergiuersatiōe[d] aliq̄ poterat tegi⁹ crimē. Et paulo p⁹. absens[e] facie pñs auteꝫ auctē spūssci q nusqꝫ absens est: iā iudicaui vt pñs euꝫ q h admisit tradi sathane i interitū carnis ꝛc ꝛ ifra. Sed sciendū ē: qꝛ eoꝝ q̄ māifesta sūt: alia sūt nota iudici ꝛ icognita alijs. Alia sunt māifesta alijs ꝛ occulta iudici. Quedā vo sunt nota iudici ꝛ alijs. Que iudici tñ nota sūt: sine examinatiōe feriri nō pñt: qꝛ dū accusatoris psona assumit; iudiciaria ptās amittit. In vna eadēqꝫ cā null⁹ sil' pt eē accusatoꝛ ꝛ iudex. Vñ augu.i omeř.de pniā. Qm aliq sūt corrigēdi qñ tolerandi.

Multi[f] corrigū tur: vt petr⁹. multi tolerāť: vt iudas. multi nesciunť donec veniat de⁹: q illuminabit abscōdita tenebrarum: ꝛ ifra. Nos vero quēqꝫ pphibere a cōiōe nō possum⁹: q̄uis[g] hec pphibitio nōdū sit mortal[h] sed medicinalis[i]: nisi aut spōte ɔfessū: aut i aliq̄ siue secularī[k] siue ecclesiastico iudicio nominatū aut cōuictū. Quis.n.sibi vtrūqꝫ auderet assumere: vt cuiusqꝫ ipse sit ꝛ accusator[l] ꝛ iudex hmōi regulā ēt paul⁹ apl's i epl'a sua ad corīthios breuit isinuasse itelligit: cū q busdā cōmemoratis crīb⁹ ecclesiastic] formaꝫ ad oia similia[m] ex qbusdā daret. ait enim. Scripsi vobis in

subdiacon⁹. ꝛ in aut de sanc. epis.§. si vo crimen ꝛ snia in vno iudicio lata mat.26. fidem facit i mar.14. alio.ff.ꝺ iure luc.22. iu.si duo.C. de lib.ca.iubem⁹.h ē verū iter easdē psonas.qꝛ res iter alios acta ꝛc ex ꝺ re iudi.q̄uis cū silib⁹ silr fit fides seculari iudici p suꝺiciuꝫ ecclīasticū.vt.xj.q. j.statuim⁹.ꝛ h satis pt ad mitti. Judex tñ ecclīastic⁹ nō pt clīcum rōne ill'⁹ snie punire q̄si cōuictū.si tñ isamia crēbrescit ex tali snia pt eps ipꝫ cogere ad purgationē.in q̄ si deficeret puniať.vt ex de simo.de h.nec testes purgatiōis sūt cōtrarij p̄loꝛib⁹ testib⁹.qꝛ isti iurāt de credulitate ꝛ alij de scia.ꝛ bñ pōt eē.qꝛ isti credant eū innocētē.ꝛ illi sciāt eū nocētē.nec obest ꝛ illa snia q̄ ad beneficiū vel q̄ ad ordinē.ex ꝺ excep.deniqꝫ.de ordi.cog.cū dilect⁹.iu.Sed forte pt ipsū cogere ad penitētiam.nā ēt i cā correctiōis tenuis pbatio ꝛ scia sufficit ꝺ spōsa.ꝑterea.xxij.q.v.h vř.imo sufficit vn⁹ test] q̄ ad sniam medicinalē.vt de test.co.ꝑuenit. de ɔse.di.iiij.cū itaqꝫ.ex de ɔsang.ꝛ affi.sup eo.

d ¶ Tergiuersatiōe.s.dissimulatiōe.

e ¶ Absens.iudicari q absens excōicať. vt ex de ap.cū sit romana.ꝛ ex de simo.accusatū.sꝫ nūqd absēs absoluiť.ar.qꝛ sic.j.e. q.v. q̄sito.ar.ꝯ.de sen.ex.a nobis.i fi.vbi certa forma absolutiōis exprimiť.ꝓ.sic nō ē absoluendus.si tñ alit absoluiť tenet absolutio. vt ex de regu.iur.oēs res xxx.q.v.obijcitur.

f ¶ Multi corrigunť.nō possum⁹ nominatiꝫ sed in genere.vt.v.q.j.quidam.

g ¶ Quāuis.iterpositio ē. h ¶ Mortal'r ante cōtēptū.xxiiij.q.iij.notādū. i ¶ Medicinalis.vt.spūs eius saluus fiat.vt.xj.q.iij. audi.nisi sit icorrigibilis.vt.xj.q.iij.nēo epoꝝ.ꝛ.j.xxiiij.q.iij.corripiant.ꝛ notādū in fi.

k ¶ Seculari.i.de reb⁹ secularibus vl' logt de laico.ꝛ sic nō ē ꝯ.ex de iudi.at si clerici. ar.hu⁹.c.videt qꝛ cleric⁹ de crie ciuiliter cōuict⁹ isameť p sniam latā in ipꝫ a laico p reɔuētionē.vt.v.q.j.btūs petr⁹.ꝛ.c.isames'ar

l ¶ Accusator ꝛ iudex.qd fieret si occultos tales accusarem⁹.

m ¶ Similia.arg.qꝛ licet aliqd special'r de vno dicať.tñ extendiť ad oia similia.vt.j.e. de⁹ oipotēs.xxxj.q.vij.apostolus.xvj.q.iij. licet.di.lxj.miramur.vt.ꝯ.di.v.ad eius.ff.de fun.instruc.q̄situ.§.vlti.ff.de adimen.lega.l. legata.ff.de ali ꝛ ciba.lega.l.pba.ff. de suppel.lega.legata.xvj.q.j.hic est ēt.argu.ꝯ.C.

repetere rē finit] ferijs īfra.xxx.dies.vt.ff.ad turpil.sigs.ꝛ.l.le.ſ3 i alijs duab⁹ nō admitti tur ille q desistit.vt.ff.ad turpil.q desistit.sed ali⁹ bñ admittit īfra.xxx.dies.ſ.e.q.vl.in fi.

a ℭ Ad annonā.cū h̄ crimē.ſ.fraudate annone ponat inter excepta cria.ꝛ istd̄ crimē eqparat̄ crimini dilapidatiōis. vñ ꝙ ibi qlibet admittat̄. Nā ꝛ femia cui⁹ nō interest.ſi pietate ducit̄ admittit̄ ad crimē suspecti tutoris.in ſſl.de suspec. tu.§.cōis.nec in h̄ crie tenetur qs iſcribere.vt i aut. vt iudi. sine q̄q̄ suffra. §. necessitatē.

b Manifesta. De notorio loqmur. ꝛ quid sit notoriū ignoram⁹.sciās ꝙ aliud ē fama.alid mā festū.aliud notoriū. Fama qñq3 ex scia.qñq3 suspitiōe ꝓcedit.qñq3 ex certo.qñq3 ex icerto auctore.vt de ꝯse.di.iiij.scñn.in fi. Māifestū ē ꝙ sp ex scia ꝛ ex certo auctore ꝓcedit.ꝛ qd̄ pōt ꝓbari.vt.ff.de test.heredes palā.idē etiā qñq3 occultū di qd̄ pōt.C. de ap.eos. §.ij. ꝛ occultū d i qd̄ gnq3 sciūt.vt de pe.di.j.§. hec sūt secreta. Jtē notoriū dī māifestū.qd̄ p3 p ꝯfessionē vel ꝓbationē vl̄ p euidētiā rei. vt ex̄ de ſb.sig.cū olim. Notoriū triplex ē.ē eni notoriū facti.notoriū iuris.ꝛ notoriū p̄sumptiōis. Notoriū facti ē.qd̄ exhibet ꝛ offert se ocul' oiuz.i.qd̄ ita h3 facti euidētiā.ꝙ nō pōt negari: supple ꝓbabilr.vt ex̄ d coha.cle.tua ꝛ ex̄ e.ti.vīa.in tali nō audit̄ appellās.ex̄ de ap.cū sit romana.ꝛ.c.ꝑterea.ꝛ.c.pueit.ꝛ credit simplici assertiōl officlal.vt. iiij.q .iiij.§. aliqñ. Nec reqrit̄ hec snīa oiuz ſ3 pluriū. vt j.et de māifesti. Est āt q̄dā factū ꝯtinuū siue ꝑmanēs.q̄dā ī inꝑpellatū.q̄dā stati trāsiens. Jn notorio facti ꝯtinui null⁹ ordo iuris exigit̄.vt in decre.tua. Jn notorio facti interpellati semiplena ꝓbatio reqrit̄.vt ex̄ d ysur. cū in diocesi. Notoriū actu nō ꝑmanēs.ꝓbabilr pōt negari.vt ex̄ de fornic.ex tuarū. Notoriū iur] ē de q̄ aliqs ē ꝯdēnat⁹ vl' ꝯfessus.tñ in h̄ notorio qñq3 ꝯ negāre regrit̄ ꝓbatio.vt ex̄ de sen.ꝛ re iudi.sic. Jtē qñq3 nō sufficit ꝙ qs sit ꝯfessus.ni si sit ꝯfessus ꝛ ꝯuict⁹.vt.j.e.q.vj.§.sūt ēt quoꝝ.ꝛ.in. occult'. Notoriū p̄sūptiōis ē. vt si aliqs publice habuit est p filio alicui⁹. ibi ī re grit̄ aliqs ordo iur].vt ex̄ d h p̄s.micha el.ꝛ.c.qñ.h eni ꝙ aliqs sit alteri⁹ fili⁹ nō pōt ꝓbari.vt.ff.de ꝯdi.ꝛ dmon. lucr⁹.sed per p̄sūptiones.

niēte aut desistēte accusatore d̄ reis exēpt⁹ ē: ali⁹ ꝯferre nō ꝓhibet̄. Mlierē pp publicā vtilitatē ad ānonā⁹ ꝑtinētē audiri a p̄fecto annōe ꝯferētē diu⁹ seuer⁹ ꝛ antoni⁹ rescꝑserūt: famosi q̄3 accusatores sine vlla dubitatōe admittūt̄. milites q̄3 ad hāc accusatiōnē admittēdi sūt: hui q̄3 ꝯferentes audiēdi sūt. His oib⁹ auc̄tib⁹ dat̄ itelligi: ꝙ nullꝰ ē ꝯdēnādus nisi iudicio ordiabiliter hito aut ꝯuicat:aut reū seip3 ꝯfiteatur Uerꝝ hec d illis itelligēda sūt: q̄ꝝ cria sūt occulta. Ceterꝝ q̄ māifesta sūt: iudiciariū ordinē ñ reqrūt. Uñ ābro. Sine accusatōe manifesta iudicāda sūt.

Manifesta[b] accusatiōe nō idigēt. Jtē nicola⁹ papa carolo regi. De eodem

Quē lothariⁿus rex nepos vi3 fecit accusatione nō idigēt.māifesta eni3 sunt teste aplo opa carnis: fornicatio imūdicia ꝛc. Jn māifest] eni calliditate accusantiū nō oppmit̄ reus: nec tergiūsatōe ꝓpu3 crimē celat̄:cū culpa sua oculis oiuz spōte se ingerat:at ꝙ iō in talib⁹ iudiciarius ordo nō reqrit̄:q iō tm̄ in stitut⁹ ē: vt nec inocēuā isidijs pateret adūsātiū. nec culpa deliquētiū sniaz effugeret iusti examinis. Uñ stephanus papa leoni epo thianēsi. Ordinē iudiciariū māifesta nō desiderat

De māifesta⁹ ꝛ nota cā. Jplimis cā nō sūt q̄rendi testes: vt sctūs ābrosius i epla ad corīthios dicit de fornicatore sniaz exponēs apli: Judicijs inꝗ3 non est

Que lothari⁹. Māifesta. j. xj.q.iij.cōmi. ꝯ. ſ3 ibi non erat notorius sed manifestum.ꝛ sic nō obest.iij.q.v.q3 suspecti.etiam si sit notoriū.tñ nihilomin⁹ hec citatio facienda.j.e.§.qñ.xxiiij.q.iij.de illicita.ꝛ.ſ. est fa ieēda.ꝛ snīa ferēda ē.vt ex̄ d ap. e.deus oipotens.ꝛ snīa ferēda ē.vt ex̄ d ap. cū sit romana.in fi.sed nec ꝓbatio neq3 purgatio est requirenda.vt.j.e.deus oipotens. vt ex̄ de pur.ca.cū dilectus.fit tñ ꝓbatio quandoq3 ex abūdanti.ex̄ de elec.bone.ꝛ.ff. de minori causa3.in prin.ꝛ.xxiiij.q.j.pudenda.in fi. nil eni tā indubitatū est.quin solli itam dubitationem admittat.vt in aut̄. de tabellio. in medio.coll.iiij.

De manifesta.pluribus.ergo nō requiritur oium scientia.forte sufficiunt .r. vt.r.c. iij.vnio.iudi.i tamen debet esse notum.xxii q.iiij.cum quisq3.vn de pōt cōtingere ꝙ aliquid est notoꝛ ū apud delegatum.qd̄ non est notoriū apud delegan em.ꝛ si causa audiretur corā delegāte.ille ꝓcederet ſm ordinē iuris.ſ3 delegatus nō.vt ex̄ de pur.ca.cū dilectus. Jdem est in inquisitiōe.pōt eni esse ꝙ delegās pōt inquirere de crimine alicuius apud eū est infamatus.sed delegatus non

ex de accu.cu oz. a Sine accusatore. Nõ q nemo e cõdenãdus sine accusatore vt.ff.de mu.z ho.rescripto.§.siqs accusatoré. Sz fallit i charta suspecta.cui fides nõ sit C.de pba.iubem⁹.z cu test] fraudulet z p tacit rñdet.

C.de tes.null⁹.z i tutore suspecto.ff.ꝺ suspec.tu.l.iij §.j.z.iij.q.ij. quia ea.z qñ marit⁹ excipiẽdo cõdenatur de lenocinio.ff.ꝺ adl.l.ij.§.si publico.z qñ calũniator punit C.de calũ.l.j. addit.vj.ca sus qñ crimẽ pbat p inqsitioné.ex ꝺ accu.qlit z qñ vij.cũ deficit re⁹ i purgatione.ex de simo.de his.v iij.i notorijs. vt hic.

b Oẽs.s. corinthij.

c Sciebãt eo q publice i domo sua videbãt eam z sic ex de coha.cli.z mu.tua.

sine accusatore[a] dãnare:qz dñs iudã cũ fuisset fur:qz nõ e accusat⁹ mime eiecit cognito ãt ope isto pellẽdũ illũ apl's de cetu fraternitatis cẽsuit.oẽs[b] ei crimẽ ei⁹ sciebãt[c] z nõ arguebãt:publice ei nouercã suaz loco vxoris hẽbat:i q̃ re neqz testib⁹ op⁹ erat neqz tergiuersatiõe aliq̃ poterat tegi[d] crimẽ. Et paulo p⁹. absens[e] facie pñs autez auctẽ spũ sci q nusqz absens est: iã iudicaui vt pñs euz q h admisit tradi sathane i interitũ carnis z ifra. Sed sciendũ e:q eoz q̃ mãifesta sũt:alia sũt nota iudici z icognita alijs. Alia sunt mãifesta alijs z occulta iudici. Quedã vo sunt nota iudici z alijs. Que iudici tñ nota sũt:sine examinatiõe feriri nõ pñt:qz dũ accusatoris psona assumit; iudiciaria ptãs amittit. In vna eadẽqz cã null⁹ sil' pt eẽ accusatoz z iudex. Vñ augu.i omel.de pnia. Qñ aliq sũt corrigẽdi qñ tolerandi.

Multi[f] corrigũtur:vt petr⁹. multi tolerãt:vt iudas. multi nesciunt donec veniat de⁹:q illuminabit abscõdita tenebrarum:z ifra. Nos vero quẽqz phibere a cõiõe nõ possum⁹:qũuis[g] hec phibitio nõdũ sit mortal[h] sed medicinalis[i]:nisi aut spõte cõfessũ:aut i aliq̃ siue secularl[k] siue ecclesiastico iudicio nominatũ aut cõuictũ. Quis.n.sibi vtrũqz audeat assumere:vt cuiuisqz ipse sit z accusator[l] z iudex hmõi regulã et paul⁹ apl's i ep'la sua ad corithios breuit isinuasse itelligat: cũ qbusdã cõmemoratis crib⁹ ecclesiastic] formaz ad oia similia[m] ex qbusdã daret. ait enim. Scripsi vobis in

d Tergiuersatiõe.s.dissimulatiõe.

e Absens.iudicari q absens excõicat. vt ex de ap.cũ sit romana.z ex de simo.accusa tũ.s nuqd absẽs absoluit.ar.q sic.j.e. q.v. qsito.ar.ꝯ.de sen.ex.a nobis.i fi.vbi certa forma absolutiõis exprimit.Sz sic nõ e absoluendus.si tñ alit absoluit tenet absolutio. vt ex de regu.iur.oẽs reos xxx.q.v.obijcitur.

f Multi corrigunt.nõ possum⁹ nemiatiz sed in genere.vt.v.q.j.quidam.

g Quãuis.iterpositio e. h Mortal: ante cõtẽptũ.xxiiij.q.iij.notãdũ. i Medicinalis.vt.sps eius saluus fiat.vt.xj.q.iij. audi.nisi sit icorrigibilis.vt.xj.q.iij.nẽo epo ruz.z.j.xxiiij.q.iij.corripiant.z notãdũ in fi.

k Seculari.i.de reb⁹ secularibus vl logt de laico.z sic nõ e ꝯ.ex de iudi.at si clerici. ar.hui⁹.c.videt q cleric⁹ de crie ciuiliter cõuict⁹ ifamet p sniam latã in ipz a laico p recõuẽtioné.vt.v.q.j.btũs petr⁹.z.c.ifames ar gu.ex de test.de cetero.z.iij.q.v.de accu.xxxv.q.iij.cõiũctiões.imo si corã qcũqz i moduz exceptiõis pbat crimẽ coget ad pniaz. naz vnicuiqz claret cria.z c.xxiiij.q.iij.ecce.nã z iudiciũ hẽticoz certificat ecclã.vt.j.xxiiij.q.j.

subdiacon⁹. z in aut de sanc. epis.§. si po crimen z snia in vno iudicio lata mat.26. fidem facit i mar.14. alio.ff.ꝺ iure luc.22. iu.si duo.C. de lib.ca.iubem⁹. h e verũ iter easdẽ psonas.qz res iter alios acta z c.ex ꝺ re iudi.qũuis cũ silib⁹ silr fit fides seculari iudici p iudiciuz ecclia sticũ.vt.xj.q.j.statuim⁹.z h satis pt admitti. Judex tñ ecclasiic⁹ nõ pt clicum rõne illi⁹ snie punire qsi cõuictũ.si tñ isa snia crbzescit ex tali snia pt eps ipz cogere ad purgationẽ.in q̃ si deficeret puniat.vt ex de simo.de h.nec testes purgatiõis sũt cõtrarij p'oris⁹ testib⁹.qz isti iurãt de credulitate z alij de scia.z bñ põt eẽ.q isti credant eũ innocẽtẽ.z illi sciãt eũ nocẽtẽ.nec obest z illa snia q̃ ad beneficiũ vel q̃ ad ordinẽ.ex ꝺ excep.deniqz.de ordi.cog.cũ dilect⁹.iu.Sed forte pt ipsũ cogere ad penitẽtiam.nã et i cã correctiõis tenuis pbatio z scia sufficit ꝺ spõsa.pterea.xxij.q.v.h vr.imo sufficit vn⁹ test] q̃ ad sniam medicinalẽ.vt de test.co.puenit. de cõse.di.iiij.cũ itaqz.ex de cõsang.z affi. sup eo. l Accusator z iudex.qꝺ fieret si occultos tales accusarem⁹.

m Similia.arg.q licet aliqd specialr de vno dicat.tñ extendit ad oia similia.vt.j.e. de⁹ oipotẽs.xxvj.q.vij.apostolus.xvj.q.iij. licet.di.lxj.miramur.vt.s.di.v.ad eius.ff.de fun.instruc.qsitũ.§.vlti.ff.de adimen.lega.l. legata.ff.de ali z ciba.lega.l.pba.ff.de suppel.lega.legata.xvj.q.j.hic est et.argu.ꝯ.C.

de pcurato. maritus.
a Cū fornicarijs.iudeis vl' gētilibus.
b Fornicarijs.s.occultis.nisi i casib⁹.q.d. nō ē aliq ps mūdi i q nō sint tales mali.
c Sigs aūt.q̄ⁱ dicat.q̄re hic non dicas de alijs q̄3 d fra trib⁹.R.
d Nomia tur.psniam.
e Qui foris.i.qui nō nr̃i iuris.xv.q.iiij.cōstituit.3.di.xlv.di.qui sincera.3.dic vt nō.xxviij.q.j.sepe.
f Judicare.q̄tū ad ex cōicationez sz corpaliter pñt puniri.vt.xvij.q.iiij cōstituit.ar.q excōicatus nō pōt iterū excōicari.de hoc iuenies.iij.q.iiij.engeltrudam.
g Suspicōis.subaudi temerarie si volēte sec⁹ xxxij.q.j.dixit
h Extra ordinario.agēdo 3 cum denūciatiue vl' iquisitiue q modus no nus ē 7 extraordinari⁹ sz q̄l dā sz dic ex.i.per h vl 3 ordinē iuris.s.qz nō ē d foro suo cuz sit occult⁹ vñ se quit.

i.cor.4.
mat.9. mar.2. luc.4.
deu.21. 7.22.

epl'a:ne comisceamini cuz fornicarijs^a nō vtiq3 fornicarijs^b hm̄oi aut auaris aut raptorib⁹ aut idol' fuientib⁹: aliogn debueratis de h mūdo exire. Nō eni3 pñt hoies i hoc mūdo manētes nisi cū talib⁹ viuere nec eos pñt lucrifacē xpo si eoz colloquiū cōuictūq3 vitauerit.vñ dñs cū petō rib⁹ 7 publicanis comedēs nō ē iqt necessarius sanis medic⁹: sz male hñtib⁹ nō eiveni vocare iustos sz peccatores ad pniaz.7 lō cōsequnter apl's ēt adiūgit.

Nūc āt scripsi vob. nō cōmisceamini fornicarijs Sigs^c aut frater noial^d fornicator aut idolis seruiēs aut auar⁹ aut maledic⁹ aut ebriosus ant rapax: cū huiusmōi nec cibū sumere. Quid eī mihi de his qui foris^e sūt iudicare^f nonne d his q itus sūt vos iudicat.de his āt q foris sūt iudicabit de⁹.auferte maluz a vobisipsis.qb⁹ v̄bis sat̄ oñdit: nō temere aut quolibet sz p iudiciū auferendos eē malos ab ecclie cōione: vt si p iudiciū auferri nō pñt: tollerēt poti⁹ ne p uerse malos euitādo ab ecclesia ipse discedēs: eos q̄s fugere vl': vl' vincat ad gehēnā: qz ad h nob in scri

pturis sūt exēpla pposita velut i messe vt palea suffe ral' vsq3 ad vltimū ventilabrū vl' itra illa rhetia vbi pisces boni cum mal' vsq3 ad sepationē q futura ē in littore.i.in fine seculi equo aio tollerent. Nō ei 3riuz ē illō huic loco qd dicit aplo.Tu qs es q iudicas alienū fuū: suo dño stat aut cadit. Noluit ei hominez ab hoie iudicare ex arbitrio suspitiōis^g vl' ēt extraordinario^h vsurpato iudicio sz poti⁹ ex lege dei fm ordinē ecclie siue vltro ɔfessuz siue accusatū atq3 ɔuictuz aliogn illō cur dixit. sigs frater noiat aut fornicator aut idolis fuiēs 7c. nisi qz eā noiationē voluit itelligi q fit i quēq3 cū snia ordie iudiciario atq3 cū itegritate pferl. Naz si noiatio^i sufficit multi dānādi sūt innocētes: qz sepe falso in q̄q3 cria nomināl. non q̄ illi qs monem⁹ agere pniam q̄rant sibi comites ad supplicia: nec gaudeāt qz plures ineniāt sibi sil'es. Nam ppterea nō min⁹ ardebūt qz cū mult ardebūt. I dē in eodē. Peccatū qd tm̄ iudici notū ē: ab eo dānari ñ valet.

S I peccauerit^k te frater tu⁹: corripe eū iter te 7 ipsū solū. Qua

peccato.7 exponit adhibere vnū vl' duos testes.q sint testes facte admonitiōis.7 qd sequitur dic ecclie.i.sacerdotib⁹ q orēt p ipso. vel admonēt eū desistere a peccato.7 tali q pōt pdesse 7 nō obesse.xxij.q.v.hoc vl'.7 qd sequit.sit tibi sicut ethnicus 7c. quātū ad priuatā cōio nē sz nō i publico.vt.xvj.q.j.ij.si tñ.sz huic opinioni 3.dicit.xlv di.illō.7 ex.d iudi.nouit.ss i.p q.iij.pcipue. vbi habes q ēt i manifestis loquit h auctoritas. Et alij itelligūt totaz de māifesto. sed eis 3dicit au gu. ibi solus nosti. Tertij diñt q.p.princ piū de occulto 7 sequens d māifesto.sz eis 3dicit qd dicit distigue re a cōcordabis scripturas. Jo. itelligit d tali occulto qd scit ab aliqbus 7 pt pbari. et vocāt testes vt probet ad monitio fca qz nisi pcessisset admonitio nō posset accusare nō posset.vt.j.c. accusatio.7.c. sigs erga.nā si ad admonitiones ecclie nollet penitere. illi pñt eē testes admonitiōis facte.7 h innuit vbi dicit fere qd tu scis 7 ego scio.ar.ē ad hāc solutionē.ex de iudi.nouit. Sz isti opponit q̄re q̄ dicit aug⁹.tu sol⁹ nosti.R.h sol⁹ nō excludit paucos sz multitudinē si.di.viij.si solus.7 ibi.quō sedet sola ciuitas.i.cū paucis.iij.7.v.q.vij.§.soluo.j.c.q.vij.§.de his. Nūc q̄rit

i Nā si nominatio.i.isamatio.j.xxv.q.vl.c.vl.xxxv.q.vj.si duo ar.q p famā nō pbal aliqd ex.d coha.cler.7 mu tua. ex de eo q cog.ɔsang.vxo.sue sup eo.sz fama cū alijs adminicul' pbat.iiij.q.iij.sepe.ex de p̄sūp.illud.de ap.c.j.

k S I peccauerit.in te.s.lesuz vl' te teste q.dd totā hāc auctoritatē itelligūt de occulo

virũ hoc sit ꝑceptũ oib⁹. vr̃ ꝙ istd extẽdatur ad oẽs. j. e. q. vij. ꝗ pp. xj. q. iij. ꝑcipue. xxiiij. q iij. tã sacerdos. xlv. di. sȝ illd. qd. ħ. ꝯcedit. sed dura ẽ hec opinio ⁊ ꝯstituit oẽs trãsgressores sed. M. dicit ꝙ est mandatum ad omnes. qui sunt ĩ magistratu positi siue clerici siue laici ar. xxiij. q. iiij duo ista. xvij q. iiij. ꝺ ꝑsbyteroꝝ. ad alios ẽ cõsiliuȝ. ⁊ hͦ ẽ veꝝ de pctõ iã facto sȝ de pctõ adhuc faciẽdo. oibus ẽ ꝑceptũ. xxij. q. v. hoc vr̃. xc. di. diaconi. eẍ ꝺ cogn. spi. tua Et ite. lige ꝑmã ptẽ qñ ꝑlat⁹ scit peccatũ. icdam qñ ei ab alio dnunciat. g. cũcꝫ ğ hȝ familiaȝ tenet corrigere eaȝ xxiij. q. iiij. duo ista. q. v. non putes. ⁊ ꝙ teneat̃ preceptiue ꝗ ad ꝑlatos. ꝗ ad subditos cõsultiue ẽ. ar. xxiij. q. viij. c. j. Itẽ dubitatur an infames persone admittant̃ ad denũciationẽ ⁊ criminose. ⁊ vr̃ ꝙ sic. q: oẽs ex ꝑcepto ad hͦ tenent̃. Nã ⁊ heretic⁹ admittitur. xxiij. q. j. ꝗsqs. ⁊ aliene ꝑsone viles. vt eẍ de spon. ꝑterea. ij. ⁊ vbi agit̃ ad correctioneȝ nõ reqrit̃ tãt⁹ rigoꝛ. vt. xxij. q. v. hoc vr̃. ꝺ bona fide. n. agi.. vñ nõ ꝯuenit de apicib⁹ iuris disputare. ff. mã. si fideius. §. q̃dã. Ecõtra vr̃ q: tñ honestiores ꝑsone admittũt̃. xxxv. q. vj eps. in fi. ⁊ nõ ĩfamẽs. vt de testi. cog. ꝑterea nã ẽt ad populares. actiões nõ admittũt̃. nisi ꝑsone itegri stat⁹. vt. ff. de popularib⁹ ac. popularis ego credo quẽlibet admitti. dũ tamẽ bono zelo denũciet. eẍ de re. iu. cũ. l. ⁊ a. sed licet ĩfames admittant̃ ⁊ irregulares nõ tamẽ criminosi. cũ eni tales nõ correxerint sua crimina. credẽdũ ẽ ꝙ malo zelo denũcient crimina alioꝝ. io. similit̃ ẽ in teste qui in. ci ulli causa nõ ad mittit̃ nisi post penitentiaȝ eẍ de testi. testimonium

re: q: i te peccauit. Quid ẽ i te peccauit. Tu scis quia peccauit. q: ei secretuȝ fuit qñ in te peccauit. secretuȝ q̃re cũ corrigis qd peccauit i te. Nã si sol⁹ nosti qa peccauit i te: ⁊ eũ vis corã oib⁹ arguere: nõ eris correctoꝛ erroꝛis sȝ ꝓditoꝛ[a]. Attẽde queãdmodũ iust⁹ ioseph tãto flagitio: qd de vxore fuerat suspicat⁹[b] tanta benignitate pepcit ante ꝗ̃ sciret vñ illa ꝯcepat: ꝗ̃ grauidã senserat: ⁊ se ad illã nõ accessisse nouerat. ¶ Restabat igitur certa adulterij suspicio: ⁊ tñ ipe q: nõ nouerat[c] qd diẽ euãgeliũ: ioseph ãt cũ eẽt iust⁹ ⁊ nollet eaȝ diuulgare vel traducere: voluit occulte[d] dimittere eã. Ergo corripienda ipsa sũt corã oib⁹ que peccant corã oib⁹. ipa ṽo corripiẽda sũt secreti⁹ que peccant secreti⁹. distribuite tpa ⁊ cõcordabit scriptura[e] sic agam⁹ ⁊ sic agẽdũ[f] ẽ: nõ solũ qñ i nos[g] peccat sȝ ẽt qñ peccat ab aliq̃: vt ab altero nesciat̃. Nescio quẽ homicidam nouerit[h] eps ⁊ nẽo ali⁹ illuȝ nouit. Ego nolo eũ publice corripere: ⁊ tu q̃ris iscribere ꝓ suo. Nec prodo nec tñ negligo corripio tñ. in secreto pono añ oculos ei⁹ dei iudiciũ: terreo cruẽtaȝ cõsciẽtiã: ꝑsuadeo pniaȝ. Hac auctẽ[i] ꝑditi eẽ debemus. Vñ aliqñ homies reꝑhẽdũt nos q q̃si ñ reꝑhẽdam⁹: aut putãt nos scire qd nescim⁹. aut putãt nos tacere qd scim⁹. forte qd scis ⁊ ego scio nõ tñ corã te corripio: q: curare volo nõ accusare. ¶ Sũt hoies adulteri i domib⁹ suis i secreto peccãtes. aliqñ nob ab vxorib⁹ suis plerũcꝫ zelãtib⁹[k] aliqñ maritoꝝ salutẽ q̃rẽtib⁹ ꝓdunt̃. nos nõ prodim⁹ sȝ i secreto arguim⁹ vt vbi ꝯtigerit malũ ibi moriat̃: nõ tñ vuln⁹ illd negligam⁹: añ oia oñdẽtes hoi i tali pctõ ꝯstituto sauciatã ꝙ gerẽt ꝯsciaȝ illd vuln⁹ tẽ mortiferũ. Vñ ṽo crimẽ ẽ notũ alijs ⁊ nõ iudici. nec tũc sine examiatione ferẽdũ ẽ q: i crimẽ sibi occultũ iudex sniaȝ ferre ñ dȝ. Vñ euaristus. pa. ait.

Snia nõ ꝑcipitãt ferẽda ẽ

a ¶ Sed proditoꝛ. sed nõ. ne dominus prodidit crimen iude. cũ dixit. qui intingit manũ mecum i parapside. ꝯ. c. vnus. ⁊ paulus crimen iudeoruȝ tribuno. vt. xxiij. q. iij. maximianus respon. illi p oterant tantuȝ prodesse. xxij. q. v. hoc vr̃ detur. item contra. ff. de iniur. eum. qui. sed illud intelligitur quando quis directe vult aliquem accusare.

b ¶ Suspicatus. j. xxxij. q. j. dixit dominus.

c ¶ Non nouerat vnde concepe rat.

d ¶ Occulte. i. non accedere ad eã nõ tñ voluit eam a se repellere. xxvij. q. ij. p2iusq̃. vel occulte. i. sine ꝓbatione qd hodie nõ lȝ. xxxv. q. vj multoꝝ.

e ¶ Scriptura. euangelica. cum apostolo dicẽte. peccantẽ corã oibus argue.

f ¶ Et sic agẽdũ. vj. q. ij. si tantũ.

g ¶ Quando in nos. in vno vel altero sciẽte. sed etiam quando nullus scit dum tamẽ presumptio sit contra eum qui peccat.

h ¶ Nouerit eps. de se loqt̃. aug.

i ¶ Hac auctẽ. s. euangelica.

k ¶ Zelãtib⁹. ar. malo zelo denũciãtẽ crimẽ fr̃is audiẽdũ. hͦ ẽ verũ si ꝑ se quat̃ suã iniuriam. vt. j. q. vij. siquis ergo.

l ¶ Nõ ꝑdim⁹ ad q̃relã earum.

a Deus ops.descendā angelos mittēdo.vt ꝯplegt. b ¶ Sciā.tācꝫ iudex.si ha bes sciā tūc trāspōe līam sic.vt sciā an nō ē ita.i.an nō ħ sit ita ⁊ tūc icipit ꝟsus.ibi Deus ops.si habes sciat.tūc icipies ꝟsū an nō ē ita vt sciat.⁊ le- ges iterroga tiue vsqꝫ ad locū illū non

testes de ipsa ecclesia sufficit q̄lescūqꝫ sint dū mō nō sint inimici vel corrupti.io.qgd lo- an.dicat ego nō credo ꝙ testes criminosi ad- mittant in cā ingsitiōis.nisi eēnt ꝯ crimine emēdati.ex̄ ꝯ testi.testimoniū.in exceptis tñ

Deus ops:[a] vt nos a p̄cipitāde snie.platiōe cō pesceret: cū oia nuda ⁊ ap ta sint oculis ei⁹. mala tñ sodome noluit audita iu- dicare p̄usqꝫ māifeste cog sceret q̄ dicebāt.vñ ipe ait descēdā ⁊ videbo: vtrū cla morē q venit ad me opere cōpleuerit:an nō est ita vt sciā[b]. De⁹ ops cui nihil est abscōditū: ſ3 ei oia māife- sta sūt anteqꝫ fiāt:nō ideo hec ⁊ alia multa q̄ ob ꝓli- xitatē caplō nō īseruimus p se igrere dignat⁹ ē: non ꝙ ea igraret:ſ3 vt nob exē plū daret: ⁊ ne p̄cipites in discutiēdis ⁊ iudicādis ne gocijs eēm⁹: ⁊ ne mala ꝓ ximioꝝ p̄⁹[c] qsqꝫ presumat credere qꝫ ꝓbare[d] cui⁹ exē plo monemur ne ad ꝓfe- rēdā sniaꝫ vnqꝫ p̄cipites si m⁹: aut temere īdiligēterqꝫ iꝓbata īdiscussa q̄q mō[e] iudicem⁹: dicēte veritatis voce. ¶ Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini.i q̄ eni iudicio iudicauerit: iudi- cabimi ⁊ reliq̄. Mala v̄o audita nullū moueāt : nec passim dicta absqꝫ certa ꝓ batiōe qsqꝫ vnqꝫ credat : ſ3 añ audita[f] diligēt igrat[g] nec p̄cipitāt gcqꝫ agat ali qs. Si ei de⁹ cognitor oi- uꝫ sodomoꝝ mala: q̄rū cla mor ad celū vsqꝫ ꝑuenerat oia sciēs p̄us nec credere nec iudicare voluit: qꝫ ipe

ea cū fidelib⁹ testib⁹ dili- gēter iuestigās: q audiret ope cōprobaret. nos q su- m⁹ hoīes ⁊ pctōres: qb⁹ ī cognita sūt occlta iudicia dei: ħ p̄cauētes nullū ante verā iustāqꝫ ꝓbationē iu- dicare aut dānare ꝯbem⁹ manifeste paulo aplō dicē te: tu qs es q iudicas alie- nū s̄uū: suo ei dn̄o aut stat aut cadit. Q. ñ[h] āt crimē notū ē iudici ⁊ alijs aliqñ re⁹ ificiat factū: veluti siqs negaret se interfecisse euꝫ quē sub oculis iudicis i cō spectu multoꝝ iterfecit. ħ q2 se reū negat: sine exami natiōe feriri ñ pōt. ¶ Ali qñ euidētia ip̄a opis reuꝫ eē testatur: qñ ope publico crimē suū ꝯfitet. tunc post scōaꝫ ⁊ tertiā correctionē[i] sine examiatione dānādus ē vl' puniēdus: si icorrigi- bil' extiterit. ¶ In ħ ita- qꝫ vltio cāu itelligēda ē au ctas illa ābrosij ⁊ nicolai. Manifesta accusatiōe ñ idigēt fornicator ei⁹ ille in quē sine examinatiōe snia aplica ꝓcesserat : ꝓpublice corā oib⁹ nouercā suā pro vxore habebat. Lothari⁹ q̄qꝫ rex ꝯ q̄ nicola⁹ scribit si lr publice vxorē suā dimi serat ⁊ aliā superduxerat. V ñ idē nicolaus pa. scri bit archiepis ⁊ epis p gal liā italiā ⁊ germaniā ꝯstu- tuit. Sine accusatiōe ma-

vt sciat.⁊ le- ges iterroga tiue vsqꝫ ad locū illū non dani.13. ideo hoc ⁊c. heb.4. c ¶ Pri⁹ qi q̄.ꝓsumēduꝫ ē.n.quēlibet gene.18. eē bonū. vt. xj.q.iij. absit ex̄ de presūp. dudum. d ¶ Quā ꝓ bare.i.exami nare. e ¶ Quoq̄. mō.i.diffini- tiue vl' iterlo cutorie. f ¶ Audita. ē.di.lxxxvj.si qd ꝟo.j.xj. q iij.i cūctis. et ex̄ ꝯ ꝓsump. dudū. g ¶ Ingrat. cū istō.c.locū habeat tñ i cā ingsitiōis. vt ex̄ ꝯ accu. math.7. q̄lit.ij. vr̄ ꝙ luce.6. tñ hōesti te- stes sint ibi admittēdi in cā ingsitiōis. in eo ꝙ dicit i ñ. fidelibus ⁊ eadē decre- tal' dicit ꝯ ꝓ uidis ⁊ hōe- stis. ⁊ decre- talis dicit vbi de simonia a git pp imani tateꝫ sceleris admittūt cri minosi. ⁊ lo- gtur ibi in cā ingsitionis. ⁊ sic vr̄ ꝙ i minorib⁹ criminib⁹ nō sint admitēdi criminosi. vt ex̄ de simo per tuas. ſ3 ē ar. ꝯ. ex̄ de re iudi. cū.l. ⁊ a. Satis pt dici ꝙ si ex̄ nei testes iducūt in cā ingsitio nis. i egrit ꝙ nō sint criminosi. ſ3 i illis q sūt

crimib⁹ bene admittūt cri- minosi nisi sint ꝯspirato res vl' capita les iimici ex̄ de si.ꝑ tuas. qd itelligunt qdaꝫ si ille ꝯ quē fit ingsi- tio fuerat ma le fame, alio- qn criminosi nō admitte- rēt. vt in. ut illa decretalis ꝑ tuas. ⁊ ī.c in p̄mis. ꝟ.d ꝑsona stepha ni. ibi qd ā ⁊c.b. h ¶ Qñ. iu dicis nō sedē tis ꝓ tribuna li sederet ⁊ ꝓ tigeret te all- qd ibi facere posset itaniu puniri ac si ꝓ baret ꝑ testes coraꝫ eo. me- li⁹ ei ꝓbat all qd ꝑ ipsū ia- cui q̄ ꝑ testes ff. ꝯ serius. l. ij. i ñ. ⁊ eiꝰ ap. dilecti. ⁊. ff. ꝯ mio. m- ne2. ⁊. xxvij. q.j. nec aliq̄ ſ3 pone ꝙ re us neget ali- qd cē notori uꝫ nōqd suf- ficiūt duo te stes ad ꝓbā duꝫ aliqd eē notoriū. sic. si

cut duo pñt ꝓbare famā vt ex̄ de testi. tā lit- teris. ⁊ ꝑ duos testes ꝓbatur ꝙ. vij. interue rūt. C. de bo. pos. bonoꝝ. ⁊ ꝑ duos ꝓbai sub scriptio triū testiū. vt. C. ꝯ ñ. istru. cōpatiōes. i ¶ Correctionē. ar. admonitionē debere ꝑ

cedere in notorijs.vt.j.q.iij.c.ex multis.xij.q ij.indigne.io.

a Celus.si tñ.xxj.di.cleros.

b In duab⁹.s.te bergá repellédo.gualdra dá sociádo sibi.

c Reserabat.hi epi nõ fuerát de positi pp publicá famaz. sz qrerát ɔfes si crimé sunt vt.xj.q.iij.teugualdū sola eni fama nõ sufficit ad depositioné. vt ex̄ de coha. cle.tua.nec p pter famá dr aliqd máifestū.vt ex̄ ꝺ cō sang. ꝛ affi. sup eo.ꝛ i fama regrit or do iuris.vt.s̄ c.deus. s̄.§. qm̄ autem.

Que. ii.

d Quod autez hec ē drīa inter q̄stioné istá et illá.q̄ ē.j.iij.q j.q: h̄ petitur restitutio in moduz exceptionis. ibi i modū actionis.

e Antiquus fructus perceptos et pcipiédos.vt ex̄ de restitu. spo. grauis.

Manifesta feriēda sunt.

Celus[a] qd lotharius rex:si tñ rex veraciter dici possit.q nullo salubri regimine corporis appetit⁹ refrenat:sz lubrica eneruatiōe magis illicitis ei⁹ motib⁹ cedit:i duab⁹[b] femis teberga.s.ꝛ gualdrada cōmisit: oib⁹ máifestū ē.sz dudum epos teugaldū ꝛ gūtariuz in tali facto eū habuisse tutores atq; fautores pene tot⁹ orbis vndiq; ad limina seu sedē ɔfluēs aplicā reserebat[c] igit decernente nob cū scā synodo i pñtia depositi officio sacerdotali excōicati atq; a regimie episcopat⁹ alienati idubitant existūt. Que.ij.

Quod[d] át expoliat⁹ añ iudicē stare nō possit: multis auctoritatib⁹ pbat. Ait eni io.pa. Añ litē cōtestatam possessori cūcta sūt restitu

Antiqt⁹[e] decre eiuda. tū ē:vt oēs possessiones ꝛ oia sibi sublata atq; cūctos fruct⁹ añ litē ɔtestatā pceptos,eps vl pmas possessori restituat[f]. Itez nicola⁹. De eodem.

Omnes[g] leges taz ecclesiastice q̄z vulgares ꝛ publice pcipiūt vt oia sibi ablata restituant ei:q suis ē reb⁹ expoliat⁹. Item stephan⁹ pa. Null⁹ dz accusari:dū suis reb⁹ fuerit

Null⁹[h] epoꝝ spoliat⁹. dū suis fuerit reb⁹ expoliat⁹ dz accusari pusq̄z oia ei q̄cūq; ablata sūt q̄cūq; igenio:legib⁹ reintegrēt:ita vt oēs possessiōes atq; oēs fruct⁹ ante acceptā accusationē pmates et synodus epo de q̄ agit sū dit⁹ restituát. Itē eusebius fratrib⁹ ɔstitut⁹ p alexádriá ꝛ egyptū: Nec ɔuocari ad synodū nec i aliq̄ debet iudicari spoliat⁹.

In[i] scriptur[l] vrīs repimus q̄sdā epos vrīs i partib⁹ a ppriis oib⁹ accusatos:aliqs videlicet ex suspitiōe ꝛ aliqs ex certa ratiōe Et iccirco q̄sdā suis eē reb⁹ expoliatos:q̄sdam vo a ppria sede depulsos:quos sciatis nec ad synodū cōprouincialē nec ad generalez posse ɔuocari nec i aliq̄ iudicari:anteq̄z cūcta q̄ eis ablata sunt:legibus pote

f Restituat.tñ si in modū exceptiōis probatur spoliatio.nō iō fit restitutio.vt ex̄ ꝺ or. cog.cū dilect⁹.dico tñ decretalē illá h̄ nō habere locū q: vbi excipitur ꝺ spoliatiōe cōtra illū q crimē itēdit.bñ restituit si spoliationē pbat.vt intelligo omnia hec iura.Sec⁹ vbi vtraq; questio ē ciuilis vt in illa decretali cū dilectus.ꝛ in h̄ tñ cautus sis.q si aduersarius tuus cōuenit te sup re aliq̄ si vis dicere te spoliatum eē eadē re.vtilius ē tibi vt directe petas restitutioné.q: si probas spoliationez ꝛ restituēdus ē ad oēm cám i qua esset si nō fuisset spoliat⁹.ff.ꝺe vi.ꝛ vi.ar.l.j.§.nō solū. directe agēdo.duo ɔsequeris.ꝛ q̄ pri⁹ audieris ꝛ q̄ restitueris:sz aduersari⁹ pus proposuit actioné suá vt ex̄ ꝺ resti.spo. ex ɔquestione.Sz si ꝺ alio agit aduersari⁹ ꝛ tu sup alio dicis te spoliatū.vtili⁹ ē tibi vt i moduz exceptiōis p ponas spoliationé. si adū sari⁹ te pueniat in q̄rela. Ná si directe velles agere. pri⁹ audiret aduersarius q̄z tu.sec⁹ si excipiēdo vt ex̄ ꝺ or.cog. cuz dilectus. Iō aūt dr ari li. ɔtest. q: exceptio expoliatiōis ē dilatoria.ꝛ sic ē añ li.ɔtest.pponenda. tñ si vult directe agere ꝺ spoliatione. etiā post li. ɔtest. h̄ pōt facere. vt ex̄ de causa pos. pastoralis.

g Omnes. leges.

h Nullus epoꝝ in genio.q ḡ vo lo alteri⁹ renunciat iuri suo.restituendus ē.sicut si eēt violētiaz passus.q: i h̄ casu vim et fraudē sibi eq̄parat canon.xv.q. vj.c.j.ꝛ.j. xxi.q.j.reintegráda.ꝛ cetera.

i In scripturis vestris nec i aliq̄ a spoliatore nullū pōt obijci crimen spoliato.ex̄ ꝺ restitu.spo.i litteris.c.itē cū qs nisi suá prosequat iniuriá.vel nisi sit tale.ad qd quilibet admittat.ar.ij.q.j.in pmis.sed ab alio pōt accusari de alijs criminib⁹ sz nō de illo p q̄ ē spoliatus.argu.v.q.ij.si pmates a cōtrario sensu.ex̄ de ac.ad hoc.ꝛ.c.pposuit.alioquin delictū eius maneret impunitum si de nullo crimine posset accusari ab aliq̄. io. Ego non credo q̄ in aliquo spoliator admittatur

ꝙ spoliatū..nisi pᵒ pfcā rstitutōe vt eꝫ ꝺ or.co. cū dilectᵒ.⁊vt dī i hac.q.ꝑ totū.ⁱ.iij.q.j.c.j ꝟ.ⁱ.iij.vbi giāl'r vr̄ dici ꝙ nllū crimē possit

a Nullus pt oia iura ēt (spoliato obijci.b. Nicol:palla vt eꝫ vt lite pēdēte a memoria.ⁱ ē rō q: fermes ñ pūt resistē iimic] vt.j.iij.q.ij.c iij.ⁱ.c.siquis eps.ⁱ ēt cōlo hoīuz ē resti tuēda ñ ē iiu ste excōicatᵒ vl' suspēsus. ar.j.q.v.sup cā.i fi.q: ꝟbū restituēdi ple nā ⁱ pfectaz hꝫ significati onē.ar.j.c.p xi.ⁱ ar. eꝫ vt li.nō ɔtest.ac cedēs in fi.

b P Receptū ecclias.eꝫ ꝺ ap. qua frōte.j. xxiij.q.viij.ɔ ueniō ꝺ im mu.eccle.c.j.

c Testes. ar.ibi cāz tra ctādā vbi te stes pūt hēri iij.q.ix.horta mur.vt eꝫ ꝺ ap.ex pte.et eꝫ de offi.iu. di.or.signifi cauit.ⁱ.xxxiij q.ij.siue .b.

Questio. iij.

d Qua āt accusator i gnꝯ peccare pt.aut erro re decipit.aut temeritate seu calore iracūdie ad ꝓuocandū venit.ꝫ in oibᵒ istis casibᵒ ñ desistit īpetrata abolitiōe ꝗcūꝗ nō punit.nec ifamis ē.itē si nō ipetrauit abolit onē parcit ei.vt.j.e.§.notādū. Secᵒ ñ ē calū niator vl' ꝑuaricator.vl' tergiuersator. Calū niator punit ad penā taliōis.vt.j.e.c.ij.ⁱ.iij ꝑuaricator postea neminē pōt excusare ⁱ eꝫ ordinē punit.vt.j.e.§.notādū i fi.ꝑuaricatō vel tergiuersator punit in.v.libris auri vt.ff. de ꝑuari.l.iij.in fi.test' ēt calūniator penaz taliōis sustinet.iij q.ix.nihilominᵒ.xxxiij .q. v.hec imago.Si āt tulerit al's falsū testimo

stati coꝝ reintegrētur. Itē iuliᵒ pa. De eodem.

Nullusᵃ pōt cōuocari aut iudicari:añꝗ oia sibi ablata ⁱ oia iura ei i itegꝝ restituant:q: nō hꝫ ꝑuilegiū ꝗ possit exuiā nudatᵒ

Itē cepherinᵒ. De eodē.

Receptiᵇ ḡ ē i antiqs statutꝭ:eiectos atꝗ suis rebᵒ expoliatos ecclias ꝓprie recipe ⁱ primo sua oia eis reddi:ⁱ demū siqs eos iuste accusare voluerit eꝗ piculo facere. Judices eē decernētes epos recta sapiētes ⁱ i ecclia ɔuenientes:vbi testesᶜ eēnt singuloꝝ q oppressi videbant. nec ꝑus eos rñdere:ꝗ oia sua eis ⁱ ecclijs coꝝ legibᵒ itegerrime restituantur.

Que. iij.

Quaᵈ āt pena feriēdi sūt q i accusatione ꝺficiūt canonū cēsura diffinit.penaz .n.illati criminis cū dispēdio estimatōis excipiēt. Unde gelasiᵒ pa. De his q nō probāda

Siqsᵉ circa obijciūt. hmōi psonas nō probāda detulerit:auctē.huiᵒ

niū punit eꝫ ordinē.vj.q.j.qcūꝗ ꝺ teste pe sūt gratianus in themate.sed ħ omisit.

e Siqs.sustinere nō tñ ipso iure ꝫ ꝑ sentētiam vt.ff.ex q.cau.irro.infa.athletas. §.calūniator.ⁱ.j.e.§.notandum.

sfactiōis itelligat se iacturā ifamie sustinē:vt dāno pudoris ⁱ estimatiōis dispēdio discat sibi aliene vere cūdie ipune isidiari saltez ꝺ cetero ñ licere. Itez damasus pa. Si accusator i accusatiōe ꝺfecerit: talio

Calūniaᶠ nez recipiat. torᶠ ñ i accusatiōe defecerit:taliōnēᵍ recipiat.

Itē ex decreto adriāi pa.

Quiᵇ ñ probauerit qꝺ obiecerit penā quaz ipe itulerit patiat. Itē dama.pa. De his q falsis criminibᵍ aliquē ipetūt.

Siqs epmˡ aut pꝛ̄sbiꝛ̄ aut diaconē falsis cribᵍ impetierit vl' accusauerit: et ꝓbare nō poterit nec i fine dādā ei cōionē̄ᵏ cēsemᵒ Aliꝺ ē accusationē nō implere ⁱ aliꝺ ē cōuiciū non ꝓbare. Illud .n. nulli sine abolitione:hoc oibᵒ licet. Unde fabianᵒ papa. Cōuiciū noē ꝑ accusatiōe habendū.

Siqsˡ iratᵒ cri minē cuilibꝫ temer ob iecerit:conuicium non est pro accusationeᵐ habendum:sed permisso tractā

f Calūnia tor fallit in.vj.casibus vt.xxxiij.q.v hec imago. ⁱ.j.v.q.vj.c. iij.tñ satis pū nit q amittit sacerdotium qꝺ receptur erat. xxiij.q. iij.guilliari us. Itē fallit eꝫ de accusa. sup his. ⁱ in priuatis criminibᵒ.ff.ad turpill.l.j.ⁱ. l.ⁱ in priuatis. ⁱ forte i onā ciatione eꝫ ꝺ accu.cū dilectᵒ.sed i ingtitiōe nō est pena ordinaria statuta. e ideo in arbitrio iudicis relinquit. eꝫ de offi. indi. delega.de causis.

g Tallio nē.ⁱ aliā penā siles.vt.j. e.c.px.ff. de iu.delibe.l.p eꝫ de trāsac. c.fi.dic.ꝙ pena q a lege statuit retractari nō pōt.ꝗ ab homine bñ pōt.ff.ꝺ ver.sig.l.pe.

h Qui non probauerit.

i Siqs epm.ff.de re mili l.oē.§.j.

k Cōmmūionē.nisi resipiscat.vt.ꝫ.diā.l. penitentes contra.ⁱ.iij.q.x.c.eos.xxvij. q.j c. virgines.

l Siqs iratᵒ.ita rescindit ɔctū.ff.ꝺ publi ca.licitatio.in pn ⁱ minuit dilectū.vt.C ꝺ adul.gracchus.

m Pro accusatiōe.ꝫ ꝑ iniuria.ff.de iniu rijs.item qꝺ.§.j.ⁱ totum.j.xj.q .j.siquis sacerdotiuz.ꝫ vbi deponitur ⁱ cu rie traditur.

qui dicit epo cõuiciũ. Sed ibi legitur de eo q ex deliberatione. & sepe loquitur ɔuicia.
a ¶ Spacio.i.deliberãdi. & p hoc est ar. q ibi nõ errat. vbi ex deliberatiõe aliqd fit. itez eti az e ar. q et accusatori dãde sũt iducie. arg. ɔ.iij.q.iij.§. spacium.

ad turpil.mulier. g ¶ Hinc colligit. isamiã non facti sz iuris. sed vr q pot. vt.j. vj.q.j.illi.qui.ɔ.de simo.ex diligẽti.j.xv.q. vj.auctãtẽ.ĩ.j.q.j.ventũ.ɔ. vel supple non possum⁹ nisi post penitẽtiã.vt.j.pri.q.iiij.

b ¶ Iratus q pbabit.C. õ inim.si non ɔuicij aio si. ex de plũ.c.j.
c ¶ Iterare. h iõ dicit. qz si iterauerit. ɔuiciũ nõ vr ex iracundia sz ex delibera tione dixisse. sic.C.ad vel/ le.si mulier.
d ¶ Paulũ p missiõe. ñ pmissione pecunie talis eni nõ posset petere abo/ litionẽ nam solus ille pe/ tit qui errore vl temeritate vl calore ira cũdie ad ac/ cusandũ ve/ nit vel q suã iniuriam p/ tegitur vel su os ɔsangui/ neos accusa/ uit.C.d abol. l.ij.iõ dic p/ missione.i.te stiũ q ei pmi serãt ferre te stimoniũ ɔ il/ lũ.sed tũc se/ quẽs ca.non facit ad pro/ positum ma gistri.
e ¶ Culpaz sed non infa miam.j.e.in dulgentia.

di spacio[a] si id qd irat[b] di xit p scripturã sese pbatu/ rũ fateat: vt si forte resipi/ scẽs: q p iracũdiaz dixerit iterare[c]: aut iscribere nolu erit: nõ vt re⁹ criminis te neat. Sed aliõ e crimen illatũ nõ posse pbare. aliõ aliq pmissione accusatio/ nẽ õserere. huic.n.q pmis siõe decept⁹ accusationem deserit: venia dat. illi vero q crimẽ illatũ pbare non valuerit: ifamia irrogat. Unde btũs greg. scribit io. epo corinthioz. De eo q pmissiõe illect⁹ a b accusa tiõe destiterit

Paulũ[d] itaqz diaconuz cuius culpa sua vehemẽter ɔfũ/ dat: q decept⁹ pmissione ab accusatiõe sui epi õsti/ terit: tñ hãc ei culpã[e] igno scimus.

Omnis igit (scim⁹. q crimẽ abijcit scri/ bat se pbaturũ. reuera ibi sp cã agat: vbi crimen ad mittit & q nõ pbauerit q obiecerit: penã quã itule/ rit ipse patiat. Idez: De his q accusationẽ deserũt vt ecclasticos ordines ac/ cipiãt.

Euphemiũ[f] at qz thomã q.p deserẽ da accusatione epi sui sa/ cros ordines acceperunt: eisdẽ ordib⁹ puatos eẽ at qz sicuti depositi sũt: volu m⁹ pmanere. Hinc[g] colli git clericoz ifamiã p rõa/ nũ pontificẽ aboleri posse ɔ illõ gelasij: Cuius aias p

pniaz saluare possum⁹: in famib⁹ tñ abolere nõ pos sum⁹. ɔ illõ stephani: cuz cãs enumerasset ex qb⁹ ifa mia irrogat hos oẽs ingt sub nota ppetue ifamie ad pniam suscipim⁹. vl nõ si unt ifames lege canonum oẽs qs leges seculi ifames pnũciãt. cũ paul⁹ diacon⁹ q nõ ipetrata abolicõe ab accusatiõe destiterit. hac auctẽ dignitatẽ officij sui recupauit: quẽ senatuscõ/ sultũ turpillianũ ifamẽ[h] p nũciauit qd et de ea fate/ ri cogimur: q itra tps lu/ ct⁹ nubit: cũ mrimõia ho die regant iure poli nõ iu/ re fori. & iure poli mortuo viro mulier soluta e a lege viri: nubat cui vult. sz idez stephan⁹ ecõtra scribit di/ cẽs: ifames dicim⁹ qscun qz leges seculi ifames pnũ ciant. Sz illõ gelasij & ste/ phani cuius aias &c. sub no ta ppetue ifamie &c. de illis itelligit: qb⁹ p iudicẽ ciui/ lẽ ifamia irrogat: qrũ[k] sic examinatio & castigatio ita & i itegrũ restitutio nõ[l] nisi ad ciuilẽ iudicez spectat. De ea võ q ifra tps luctus nubit: nõ e ɔrũ ei q ste/ phan⁹ ait ifames dicimus &c. cum enim leges seculi pcipue i mrimonijs sacros canones sequi[m] non dedi/ gnẽt: nõ videnť pronuncia re infamẽ: que aplica & ca nonica auctoritate ñ illici

ɔsãguineorũ vel nõ possu m⁹ p penitẽ/ tiã sed p i in/ tegrũ restit. vñ hñ dico q eps possit tollere infa/ miã i oi cri/ mine i q pot dispẽsare. nã & senat⁹ tol/ lit ifamiã vt ff. de postul. l.j.§. de q. & ecclia cõpa/ rat senatui vt j.xvj.q.j. ec/ clesia.
h ¶ Infamẽ i.ifamãdum p sentẽtiã nõ ipo iure.vt.ff ex q.cau. irro.infa.athle tas.licet. M. h nõuit. hinc fateor plane te mentitum gratiãe.q.n. citra abolitio/ nẽ desistit h ifamat sz pũi tur i qnqz li/ bris auri. vt. ff. de puarica ti.l.iij.&.iiij. sz tñ p senten tiaz infama/ tur. vt .C. ad turpil.l.ij.
i ¶ Sed il/ lud.sui solu/ tioni obijcit qd eit.vj.q.j. infames.
k ¶ Quoz. ex qui fi.sunt

f ¶ Euphemium.p deserenda. qui ex pa/ cto desistit. fortius incidit in turpil. qz alter. qz etiam femina in hoc casu incidit q alsnõ icideret. vt.C. ad turpill. si femine. ff.

legi. per venerabilem contra.
l ¶ Non nisi ad ciuilem nisi vel dicere q reges iurisdictionem habeant a papa.
m ¶ Seq. in auctẽ. vt clerici apud pprios episcopos.§.penul.coll.vj.

a ¶ Notādū.si ab innocēte τ volūtate iudicis.vt.C.de aboli.l.i.τ vlti.

b ¶ Siquē penituerit.duʒ tñ nō acusauerit fallacit.vt.C.de abol.l.fallaciter.

c ¶ Et iscriptionē.nā añ iscriptionē pt desistere.ff.e.q̄situ.τ ex.de accu.lʒ in fi.

d ¶ Cōuenerit.imo ēt eo inuito.j.xxx.dies pt. nisi reus iā sit passus aliquā iniuriā.vt.C.de abol.l.vlti.τ l.fallacit.

e ¶ Legibus. pena.xl.solidoꝝ.vt ē i lōgobarda.nā s̄m legē longobardā q de sistit ab accusatiōe crimis cōdēnat i.xl.sol.sʒ s̄ʒ legē romanā q de sistit ab accusatiōe publici crimis punit i qnqʒ libris auri.ff.de p̄uarica.l.iij.τ hāc penā nemo p̄stat nisi q desistit a publico crimine.ff ad turpill.l.sigs.§.si stellionatus sʒ qui desistit ab accusatione priuati criminis infamis est τ extra ordinem arbitrio iudicis punitur.vt.ff.ad turpill.τ i p̄uatis.τ.C.e.l.ij. Sed si accusator absēs ē τ citatus noluerit p̄cedere in accusatiōe.tūc grauius punit q̄ pena.v.lib.auri.vt.ff.de pe.absentē.§.ij.

f ¶ Notandū.calūniari.imo sic vr q calūniari.vt.s̄.e.q.q nō p̄bauerit.sʒ itellige in his q̄s excusat necessitas pietatis officiū τ criminis enormitas τ iustus dolor.vt.C.de adul.q̄uis.C.q accusa.nō pos.l.ij.τ.C.de fal.mo.l.i.τ.C.de cal.l.ij.

g ¶ Crimina.i.p̄bationes.

h ¶ Absoluto.i.absoluēdo.ne sit ɔ̄.C.de calū.l.j.l' dic absoluto q̄ ad aiuʒ.vt.ff.de his.si.fugitiuus vel dic si iudex officio suo vult punire calūniātē.sʒ faciat ante sniaʒ absolutiōis.vt C.de calū.l.j.sʒ aliq̄ acusante ip̄m de calūnia qñcūqʒ pt vel idē iudex vel alius.C.de aduo.diuer.iu.l.j.τ.ff.ad turpill.l.j.in p̄n.

i ¶ Qua mēte.i.q̄ aio vēit ad accusādū.

k ¶ Legi.sōte s̄m distincti onē q̄ ē .ff.de pe.absētē.i fi.

l ¶ Volūtati.vt.j.iij.q.vj.iudices.C.de pe.si eps.C.ad.l.iul.de vi.pu.serues in fi.Sʒ ɔ̄.C.de infamibus τ si seuerior.xlv.di.ois q.ɔ̄.τ.j.xxiij.q.v.c.j.ɔ̄.de pe.di.j.§.pene. In oibus istis ɔ̄rijs dr q iudex pt moderare penam. quidā dicūt istud log de ordiarijs pe nis.illo de ɔ̄tis ordinarijs.sʒ hoc nihil est quia in illo c.circūcellio nes.xxiij.q.v c.j.loquit de ordinario crimine.i.homicidio.Sʒ dic q ex cā ex persona τ etate τ rōe scādali potest iudex artare vel ampliare penam. Ex causa vt.l.dist.vt constitueretur.τ.ff.de penis aut facta.§.vl. Ex persona.xxiij.q.j.qui.ɔ̄.τ.ff.de pe.capitalium.§.vlti.vbi dicitur maiores puniri maiori supplicio τ seuerius seruos q̄ liberos famosos q̄ integri status. Etate.lxxvj.di.tanta nequitia. Ratione scādali.vt.s̄.j q.j.in p̄rimis vel dic nō potest sine cause cognitione sed cum cause cognitione potest.vel dic non potest post sententiam sed ante pōt vel in sententia.C.de penis.l.penam vbi dicitur sua dicta p̄sidi reuocare non licet.ff.de re iu.conqueri batur.

m ¶ Et inconsultus.ar.non esse imputandum quod fit cum impetu mentis.vt.s̄.e.

te nubit. Notādū est q̄qʒ: q alid ē cū aliquē penituerit criminalr accusasse τ iscriptionē fecisse: si ab innocēte fuerit absolutus. Aliud si pecuniā a nocente accepit: vt a p̄batiōe eius qd obiecerat desistat. Vñ in li.capl'oruʒ.clxxv.ca.legit.

De eo quē penitet criminaliter accusasse.

Siquē penituerit[b] accusasse crimialr: τ iscriptionē[c] fecisse de eo qd p̄bare nō potuerit: si cū accusato inocēte ɔuenerit[d]: iuicē se absoluāt. Si vero iudex euʒ q accusatus ē crimiosū esse cog̃uerit τ iter reū τ accusatorē p obreptionē ɔuenerit: de colludio penā accipiat legibus[e] ɔstitutā. Notādū[f] q̄qʒ ē: q sic dig.li.xlviij.legit.T.de abolitionibus crimiuū: accusatoꝝ temeritas tribus modis detegit. Aut eni calūniant: aut p̄uaricant aut tergiuersant. Calūniari ē falsa crīa sciēter itēdere. p̄uaricari ē vera crimia[g] abscōdere. tergiūsari ē i vniuersū ab accusatiōe desistere. Calūniatoribus pēa legitia irrogat. Sʒ nō vtiqʒ q nō p̄bat q itēdit: p̄tinus calūniari vr. Nā eius rei iq̄sitio arbitrio cog̃scētis cōmittit: q reo absoluto[h] de accusatoris incipit ɔsilio q̄rere q̄[i] mēte ductus ad accusatiōnē p̄cessit τ si q̄dē iustū eius errorem reperit: absoluit eū. Si vero ieuidēti calūnia eū ɔp̄rehēderit: legitimā penā ei irrogat: q̄ꝝ alterutꝝ ēt ipis verbis p̄nūciatiōis māifesta tur.nā si q̄dē ita p̄nūciauerit: nō p̄basti: pepcit ei.sin autē p̄nūciauerit calūniatus es: ɔdēnauit eū.τ q̄uis nihil de pena subiecerit tñ legis[k] p̄tās aduersus eū exercebit.nā facti q̄dē q̄stio i arbitrio ē iudicātis.pene vero p̄secutio nō eius volūtati[l] mādat sʒ legis auctori reseruat. Si āt iterloq̄ndo dixerit: ticius temere accusasse vr: nō calūniatorē p̄nūciauit. Temeritas eni facilitatis veniā ɔtinet: τ iconsultus[m] calor calūnie vicio caret. τ ob hoc nullā penam

fit cū ipetu mentis.vt.s.e.figs irat⁹.C.siquis iperatori maledix.l.vna.3.j.xvij.q.iiij. sūt g opes.⁊ ex̄ de cle.male.innouit.

a ¶ Preuaricator.gnimo correctiue ponit̄ sic.ff.de here.isti.si ita fuerit scriptū. als vel ꝓprie.C. ꝺ sacrosan.ec.iubem⁹.§.ico nomes.nō ꝓprie ſ3 abusiue. b ¶ Prodiderit cā3 vł g reuelat secreta cā adū sario.vt.ff.ꝺ re mili.oē.§.exploratores. c ¶ Sciēdū. lex secūda. d ¶ Accusator.hec ē lex quinta. e ¶ In oib⁹ sciās ꝙ in oī crimie capitali qꝺ irrogat penā sanguinis ſ3 trāsigi ꝑterꝙ in crimine adulterij.ſ3 i alijs capitalib⁹ q̄ nō irrogāt penā sanguis non ſ3 trāsigi.nisi ī crimie falsi vt.C.ꝺ trāsa. l.trāsigere.ſ3 i ꝑuatis crimib⁹ nō iuenio ꝓhibitū gn possit trāsigi. ſ3 vř ꝙ ꝫm canones nō possit trāsigi sup aliq̄ crimine.q2 ꝫm canones nullu3 crimē irrogat penā sanguis.xxiij.q.viij.·his a qb⁹.⁊ ita sup publico crimie nō ſ3 trāsigi. Itē nec sup ꝑuato.q2 ꝫm canones oē crimē publicū ē.In cā ciuili ſ3 q̄ncunꝗ ab accusatiōe desistere ēt sine iudicis auctē.siue pecunia accepta siue gratis.nisi sit actio famosa vbi reqrit̄ iudicis auctas.ff.ꝺ his q no.ifa. furti.§.pact⁹.⁊.§.q̄ iussu.in cā crīali an̄ īscriptionē ſp ꝑt recedere dū tñ grat] fiat.ff.ad turpill.mulier.⁊.l.q̄sitū.⁊ ex̄ ꝺ accus.licet. ſ3 postea n̄ licet nisi iudicis auctē ⁊ rei ꝯsensu si reus fuerit aliqua tormenta passus. ſ3 si n̄ fuerit aliquid passus.tunc vsꝗ ad.xxx dies ꝑt accusator eo inuito deserere accusationē C.de aboli.l.ij.⁊ vl.ꝫm canones forte nō licʒ recedere ab accusatiōe ꝑ pecunia.nec transigi q2 oē crimē vř ꝫm canones eē publicu3 vt hic.⁊ ex̄ ꝺ collu.c.j ⁊.ij.ar.tñ ē ꝙ possit aucte iudicis v.q.ij.si primates ⁊ ex̄ ꝺ offi.archidi. ea q̄.3.s.xc. dist. dissidentes.arg.3.ij. q.vij.q̄ ꝑpt ex̄ de si.nec ſ3 in cā spūali nullo mō ſ3 pecunia accepta desistere q2 i ea non ſ3 trāsigi ꝑ pecunia.ex̄ de re.per.c.si. f ¶ Delatorē.id ē.accusatorē. punit̄ eni tal' in .v. lib.auri.ff.ad turpill.l.⁊ in ꝑuatis.ff.ꝺ ꝑuari.l.iij. ff. ad turpil.l.j. §.aboli.ff.de re iudi. omnia que. g ¶ Singula lex sic ex̄ de sen.ex. officij ⁊ ff.ꝺ ap. cū in vna.ff.de no.ope.nū.ꝺ pupillo.§.si plurib⁹. h ¶ Animū ꝑsumit̄ depo suisse.q2 ipe statuto n̄ ꝑcedit ad accusatione3.vt ex̄ g ma. accu.pos.cū i tua.⁊.C.g accu.n̄ pos.si ea.nisi cū ē ꝓtestat⁹ vel cū biēniū ē lapsū.vt.C.vt.j. certū tps criminalis.q.l.vlti.

huic irrogari o3 sup̄.li.xlvij.ti.de ꝑuaricatoribus.

Preuaricator[a] ē q̄si varicator:q ꝑ diuersā ptē adiuuat ꝓdita cā sua qꝺ nomē labeo a varia ꝯcertatione tractū ait.Nā g ꝑuaricat̄ ex vtraꝗ pte cōsistit gnimo ex altera.Is āt ꝑuaricator ꝓprie dř: g publico iudicio accusauerit Ceterū aduocat⁹ nō ꝓprie ꝑuaricator dř.Quid igit̄ ꝺ eo fiet:siue priuato iudicio siue publico ꝑuaricat⁹ sit:h̄ ē ꝓdiderit[b] cā3 suā: hic ex̄ ordinē solet puniri. sciēdū[c] ē ꝙ hodie his g ꝑuaricati sūt:pēa iniūgit̄ extraordinaria ⁊ ifra. Accusator[d] de ꝑuaricatiōe ꝯuict⁹ postea non accuset ex lege:⁊ ifra. In oib⁹[e] cāis ꝑterꝙ i sanguine g delatorē[f] corrūpit: ex senatuscōsulto turpiliano ꝓ ꝯuicto habet̄:⁊ infra.li. xlviij.t.ꝺ abolitiōib⁹ criminū. Preuaricatorē eē onidim⁹:q colludit cū reo eo ꝙ ꝓprias gdē ꝓbationes dissimularet falsas ꝺo accusatiōes admitteret. Si qs āt ab accusatione citra abolitionē ꝺstiterit: punit̄

¶ Abolitio ꝑuati a ꝓsidib⁹ postulari ac ipetrari solet.Itē ꝓ tribunali nō de plano.nec ꝓses hāc cognitionē alteri demādare pōt Si plura crimia idē eidē itulerit:singulo2[g] o3 abolitionē petere: aliogn ꝓ vt qd omiserit:ei⁹ noie senatuscōsulti penā patiet̄.⁊.t. eodē.Destitisse eū accipim⁹ q i totū animū[h] agēdi ꝺposuit.Non g distulerit accusationē:ſ3 g ꝑmissu iperator] ab accusatiōe destitit:ipunit⁹ ē.Abolitio[i] ei penā remittit:ifamiā non tollit ¶ n̄ ipatores valētin⁹ ⁊ valeri⁹.:t.li.coꝺ.e.t.ꝺ gñali abolitiōe dixisse legūtur.Indulgētia pr̄es ꝯscripti q̄s liberat a pēa notat[k] nec ifamiā crimis tollit:ſ3 pene gr̄am facit.Si āt restituo te i integrū ꝑnceps dixerit i famiā tollit. vñ in eodē li.t.legit̄ de sniaʒ passis ⁊ restitutꝭ cuidā deportato i isulā ipator āthoni⁹ dixisse legit̄ ¶ Restituo te i itegrū ꝓuincie tue ⁊ adicit:Ut āt sciās:qd sit i itegrū restituere honorib⁹ et ordini tuo ⁊ oib⁹[l] ceteris te

i ¶ Abolitio. Hic fuit decept⁹ grān⁹ ex eo ꝙ legē istā repit insertam in ti.quā non alia de cā iurisperitus ibi inseruit.nisi pp similitudinem.q2 sicut abolitio ifamiam tollit. sic indulgentia penam.

k ¶ Notat.s.j.q.j.ventū.⁊.s.e.§.hinc colligitur. l ¶ Et omnibus ceteris.ar.ꝙ rescriptum principis ē latissime interpretandum.vt.xij.q.ij.g manumittitur.⁊ ex̄ de do: cum dilectus.Fallit h̄.nam ſ3 mulier restitu

at tame q̃ nubit.j.tp̃s luct⁹.tñ femisse bẽnc/ rũ tenet dare filijs prioris infimõij.C.ad tur/ pil.si q̃ mulier. Sꝫ forte hꝰ falsũ ẽ ſm ius cãonicũ cũ mulier q̃ nubit.j.tp̃s luct⁹. nõ notetur aliq̃ ifamis ꝛ i hꝰ leges nõ ꝺedignant sacre canones imitari ſecũ nup.c.pe.ꝛ fi. nec cãon aliq̃ pẽaꝫ ipõit sic nubẽti io. ꝛ sic nõ puñe ẽ aliq̃ pẽa ex eo ꝙ nubit i fra tp̃s luct⁹.

actoris vt.C.de proba.fire. Et cũ aliqd possidet ꝯ ius cõe.c.di.ꝯ.morẽ. Et cũ cl. pꝛ ꝑno ꝯ cuꝫ.C.de fur.ciuile. Et cuꝫ põt probari.qꝺ q̃nq̃ alieõ noĩe possederit.ex̃ de p̃scrip.si dl ligẽti.C.de p̃scp.xxx.an.male. Itẽ ꝛ i vj.casu cũ ordinatꝰ mistrat.vt.ſ. e.q.j.legũ.et. e.q.j.legũ.et. ex̃.de ap.per sonas.aĺs ip. obtinet qꝺ h ꝺr ꝛ.C.ꝺ rei. ven l.vl.ꝛ.ff. vti.pos.iusta. c Pacter⁹

Quest.v.

Eficientib⁹ Prio ꝓbat ꝙ non sit cogẽd⁹ cleric⁹ ad purgatõeꝫ.qꝛ cleri/ si ꝺbẽt iurar̃ Sꝫ nõ ꝙ vulgaris expurgatõ ꝓhibet qꝛ fabricante diabolo ẽ iuẽta.vt.j.eo.mẽnã. Et ꝯria c. sñt abrogata cũ.sint ꝯ preceptũ dñi nõ tẽptabis dñꝫ deum tuũ canõica purgatõ iducitcũ ꝺficiẽte accusatore re⁹ laborat ifamia.a/

restituo. Questio.v.

Deficiẽtib⁹ a ꝟo accusatorib⁹ re⁹ non vr ẽẽ cogẽdus ad purgationẽ. Sicut ei possessor ꝺficiẽte actore titulũ sue possessiõis ꝓbare non cogit b ita q̃ ipetit ad inocẽtiã suã purgandã cogẽdus ẽẽ nõ credit. ¶ Auctoritate q̃q̃ pape cornelij ꝛ triburiẽsis ꝯciliuꝫ sacerdotes iurare ꝓhibẽt: nisi pro recta fide. Ait eni corneli⁹. **Iuramẽtũ a sacerdotib⁹ nõ ẽ exigẽdũ.**

Sacramẽtũ b hactenus c a sũmis sacerdotib⁹ vel religs exigi nisi ꝓ recta fide mime cognouim⁹: nec nisi spõte eos iurasse repim⁹ Nos⁹ sã/ Itẽ. **De eo.**

Nos ꝺ ꝯ sequẽtes aplõrũ eorũq̃ successor iura firmam⁹ ꝛ sacra icauta fieri ꝓhibemus. Itẽ.

Nos sacrꝫ ab epis ne scim⁹ oblatũ: nec vnq̃ fieri ꝺꝫ. Item ex ꝯcil triburiẽsi. **Siqs p̃sbr ꝯ laicũ ꝛ laic⁹ ꝯ p̃sbrm q̃rimoniã**

Siqs p̃sbr ꝯ lai/ **b⁹ēt.** cũ vel laicus ꝯ p̃sbrm aliquã hẽt q̃rimõie ꝯtrouersiã: epo p̃cipiẽte sine psonar acceptiõe finiat. laic⁹ p iuramẽtũ si nece sit se expurget. p̃sbr ꝟo vice iuramẽtu p scãm ꝯsecratiõeꝫ b iterroget: qꝛ sacerdotes ex leui causa iurar̃ nõ debẽt. Man⁹ ꝟo p quã corpu⁹ ꝛ sanguis christi ꝯficit. iuramẽto polluet absit: cũ dñs in euãgelio discipulis suis: quorũ vicẽ nos indigni in sancta gerim⁹ ecclesia: dicat: nolite oino iurare sit autẽ ſmo vester est ẽ: ꝛ nõ nõ: qꝺ aũt his abũdãti⁹ ẽ: ex malo ẽ. Ceruꝫ his auctoritatib⁹ n oĩmoda iuramẽta ꝓhibent fieri a sacerdotib⁹: sꝫ tñ icauta ꝛ ea q̃ ꝓ q̃lbꝫ cã tpali iudicio offerũt: cũ aũt pplari infamia sacerdotes opp̃munt tũc ꝛ ad inocẽtia sue assertionẽ iuramenta debent offerri. ¶ Vñ grc.papa ait. **Sacerdos si a pplo fuerit accusat⁹ iuramẽto inocẽtiã suã**

Sacramẽ i ꝺũ.l.ica/ ntũ.C. ꝺ epi. ꝛ cle.ꝛ cleri c. ꝛ xxij.q.v. c.vl.sed icõtra hꝰ obtinꝫ iura cõ salũtẽ. ꝙ clerici p fe ꝓhibet p̃stare ꝫ p aliũ p̃ut. vt.ex̃ de iura cal.c.j.ꝛ.ij.ꝫ c.i. ꝯtractu ꝯ iurãt tñ⁹ p recta fide. p obedientia ꝛ p pace ꝛ pro idẽnitate ecclie.ex̃.ꝺ electe significasti. ꝛ/ tra mediũ.ꝛ xxij.di.de ꝯ/ tractu ꝛ cõ/ raculã: ꝛ cũs quis absolui tur ab excõĩ.

a cis ñ vt vj.q.v.ꝙ antez. Fama ãt orta a ꝺtractorib⁹ vl' malis n õ iducit purgatõeꝫ.vt.xi.q. iij.i cũctis itẽ nõ orta ab inimicis.ex̃ ꝺ purcañ.c.pe.sꝫ sola illa q̃ ex ꝓbabili p̃sũptõe est orta qdã tñ dicũt vñcũq̃ sit orta iducit purgatõeꝫ ar.ex̃.ꝺ ac.c.accedẽs Seqt vider̃ de q̃ta mãu fit expurgatõ.epo.xij.sacerdos.vij. diacõn⁹ tertia sui ordis vt.j.eo.si legitimi. ꝛ c.p̃sbr.ꝛ.c.oib⁹ sꝫdiaon⁹.vl' inferior põt sola mãu.nã a solo epo iudicari põt i crie.xv.q. vij.felix. hodie sunt arbitrarie expurgatones vt.j.e.oib⁹. Expurgatõ fiet publice corã oib⁹ sic publice ifamat⁹.j.e.presbr si a plebe.si apud clerũ.tũc tñ priuati.ſ.xv.q.v.c.j.fo.

b ¶ Non cogit vt.j.vj.q.v.c.j.ꝛ vl.nisi i casib⁹.v.l.cum qs possidet ꝓ herede vl' ꝓ possessore. vt.C.ꝺ pe.he.l.cogi. Et ẽt fũdata itẽtiõe

Nos scop scatõe.vt ex̃ ꝺ sen.ex nup.

Nos sacramentum.

Si quis p̃sbiter .precipiente.sed quare h actor non sequitur foruꝫ rei ꝯ.id.xi.q. j.experientie ꝛ.C.de iurisdi om.iu.vl' iuris ordinem. sed dic ꝙ loquitur secundum ea tempora.quado omnes cause determinabãtur ab ecclesia vt.xj.q.j.relatum ꝛ.q.iij.cum apud.vel loquitur secundũ consuetudinem quorundã.ex̃.de fo.cõpe.ꝙ clericis. ¶ Cõsecrationeꝫ imo sufficit sine per salutẽ sine ꝑ aliqd aliud iuret.xxij.q.v.c.ij.ꝛ.ff. ꝺ iureiu. nõ erit ratũ.sic ergo aliqs põt se obligare sub pena ordinis sui.vt.j.q.ij.quotiens ꝛ etiam sub pena anathematis. vt ibi dicitur. sꝫ nũ qd ille q obligat se sub pẽa ordis vl' bñficii est priuãd⁹ ordie vl' bñficio si nõ sit ꝑiuꝫ illis.ad q̃

se obligat. sic ex̄ de elec. cū dilect⁹. in fi.

a P Resbr. vel glibz iusiurādū. ꝫ. vj. q. vlti. c. vl. ꝯ is ꝭ qñ īfamat. ibi qñ nō infamat.

b ¶ In medio. ꝫ. xv. q. v. c. j. ꝯ. ꝭ illō verū est cum non est publice infamatus. sic. xxiij. distin. illud.

ca fi. ꝭ dic ꝙ ep̄s si vult pt igrere. q2 crimen qñqꝫ p igsitionē reuelatur qd̄ p purgationē occultat. io. si ifamia orta ē ꝯ eū iudex inquirere pt. ex̄ de accu. qualr. d ¶ Dubietas. ꝭ p⁹ expurgationez ñ pt accusari ab aliq̄ sup illo crie. vt ex̄

c Habet ꝭ pprium ex abūdāti si sunt aliq̄ ad supādū homi nū maliciaz. vt. C. de iud. auc. iubem⁹. xj. q. iij. inter vba. ex̄ ꝺ ele cti. bone. ex̄. de do. ꝛ ptu. cū olim. Et q̄ abūdāt nō so lēt viciare ꝯ ctū. ff. ꝺ re iu. l. nō solz. ff. ꝺ vb. ob. q̄ extri sec⁹. Sz q̄re dic ex abūdā ti. dicūt gdā ꝙ ita exilis. i leuis vel mo dica fuit ifa mia ꝙ nec erat ncc̄ia ex purgatio. cer te ſm ꝭ non dubitasset scā fuisse igsitio q2 ingsitio ñ ē faciēda ni si ita publica sit ifamia. ꝙ vlterius sine scādalo non possit tolera ri. vt ex̄ ꝺ ac cu. q̄lr. Melius dicas ꝙ iste nō tñbat expurgare se. Nā cū igsitio

P Resbr^a vel affirmet. qlibz sacerdos si a populo accusat⁹ fuerit: ꝛ certi testes inuēti nō fuerit q criis illati veritatē dicant: iusiurandū in medio^b faciat: ꝛ illū testez pferat de innocētie sue puritate: cui nuda ꝛ apta sunt oīa. Itē ex registro gre. ad iustinū impatorē. c. vij. De leone ep̄o quē btūs gregori⁹ purgationē prebere fecit.

H Abet^c ꝭ pprīū antiqui hostꝭ īuidia: vt q̄s improboꝝ actuū ppetrati one deo sibi resistēte deijcere nō valet: opionē eoꝝ falsa ad pñs simulādo dilaceret. qm̄ igit̄ q̄dē ꝯ sacerdotale ppositum de leone frē ꝛ coep̄o nr̄o sinister ru moꝛ aspersērat vtrū vera essent districta diuti⁹ feci m⁹ ingsitione pgri: ꝛ nullaz ī eo de his q̄ fuerāt dicta culpā inuēim⁹. Sz ne qd videret omissuz qd̄ nostro potuisset cordi manerē ambiguū: ad bti petri sacratissimū coꝛp⁹ distracta cū ex abūdāti fecimus sacramēta pbere. qb⁹ pfstit̄ magna sumus exultatiōe gauisi: ꝙ hmōi inocentia eius euidēt emicuit. p q̄ regula vr̄a pdictū virū cuz oī charitate suscipiat ꝛ reuerētiā ei q̄lē sacerdotem decet exhibeat: nec aliqua cordib⁹ remaneat de his que iā sunt purgata dubietas^d. Et ita supraſcp̄to vos ep̄o deuotissime oꝫ in oib⁹ adherere vt ꝯgrue de cēterꝫ deū i ei⁹ psona videamini. cui⁹ ē mister honorare. Itē ex eodē ꝯcil. ad bruniguldā reginaz frācoruz. c. ccxxxij De bea tus gre. mennam purgare eūm iuramento fecit.

M Ennā^e ꝭo reuerēdissimū frēm ꝛ coep̄m nr̄m post q̄ ea q̄ de eo dicta sunt regrētes i nllo in uēim⁹ eē culpabilē: q isup ad sacratissimuz coꝛp⁹ bti petri apli sub iureiurando satisfaciēs ab his q̄ obiecta fuerant ei⁹ opinioni se demrauit alienū: reuerti illuz purgatuz absolutūqꝫ pmisim⁹: q2 sicut dignū erat vt si in aliquo reus existeret culpaz in eo canonice puniremus: ita dignū nō fuit vt eum adiuuante innocentia diutius retinere vel affligere in aliquo deberemus. Purgationem tñ ante te duob⁹ sibi sacerdotib⁹ iūctis: vbi accusator cessauerit eūdē se pbere tuo cōmissum⁹ arbitrio. ¶ Vulgarē deniqꝫ ac nll'a

ꝺ accu. ꝺ his criminib⁹. ꝛ. xxiij. q. iiij. si illic. nec. eni sepi⁹ q̄rēduz ē ꝺ dlicto ei⁹ dē hois. vt. ff naut. ca. sta. ꝭ. ar. ꝯ. xxxiij q. ij. admonē xxv. di. pmuz ex̄ ꝺ accu. venies. vbi etiā p⁹ absolutionez cogit ad expurgatiōz. Tu dicas ꝙ illū q semel ē absolut⁹ spli us null⁹ pt ac cusare sup illo crie. nisi i duob⁹ casib⁹ s. si suā iiurīā psequit ꝛ pbz se igrasse accusationē suisse ab alio i stitutā. vt. ff. ꝺ ac. si cui. §. j. ꝛ cū vult p bare ꝺ puaricatiōe pons accusator] vt ff. ꝺ preuar. l. iij. iohan:

M Ennaz. e cessauerit. si dica l ꝙ vbū ꝭ cessauit sit pti ipsi ñ pcedit ob iectio vel ſm

pcedit expurgatiōz. si testes p q̄s fit ingsitio dicūt ipꝫ reū. stati punit nec audit expurgatio sua. ꝭ si semiplene pbat. tūc iduci expurgatio. ꝺ pur. ca. cū inf. Sz si p dicta testium nulla ē suspicio ꝯ ipꝫ. tūc ñ ē onerād⁹ expurgatiōe. vt ꝭ. ꝭ gd si ifamat⁹ vult expurgare se iuaer autē vult igrere ꝺ fama ei⁹. vr̄ ꝙ iudex poti⁹ igrere possit. vt ꝭ ꝛ ex̄. e. inf. ꝭ ꝯ. illō ē ordinariū ꝙ ifamat⁹ se expurget. ꝭ bn̄ ficiū illud ñ ē ei auferēduz. ꝺ. e. q. j. multi cir

h. eū qs expurgat ñ pcedēte accusatōe tūc p⁹ purgationē admittit accusatoꝛ. sec⁹ si pcessit accusatio. vl' dic ꝙ si accusatoꝛe absēte ꝛ ñ citatio audita ē expurgatio. idē accusatoꝛ pt eū dnuo accusare. vt. C. ꝺ accu. l. iiij. sec⁹ si eo pñte. vl' loqt eū suā iiuriā vult psequi vel igrabat accusationē ab alio institutam. ff. de preua. ri. l. iij. ꝛ. ff. de accu. si cui. f ¶ Arbitrio. dlegat hic laico spūale negociū. si: ꝺ. xxxij. §. verū. Fuit tamē hic nimiū papalit dispēsatuz

q epis expurgat⁹ corā papa. cogit adhuc co rā mulie[r]cula se purgare. cū tñ plenissimas debeat hr̄e vires. qđ auctē pape fit. lʒ ꝑ se sit inualidū. ex͂ đ trāsac. c. j. in fi. C. de testa. oīuʒ Itē cū iusiurādū sit maioris auctat[is] q̄ res iudicata. ff. de iureiu. l. ij. et illis obstat oībus accusare volētib⁹ ēt in publicis criminib⁹. ff. de iureiu. cū g. §. i. pplarib⁹ multo forti⁹ res iudicata obstabit oib⁹. q̄re ḡ postea admittit accusator. R̄t dici q fuit absolut⁹ sub cōditiōe nisi accusator appareret. vl' fuit absolut⁹ ab instātia iudicij nec iō lis perijt. ff. de iudici. ꝛ p⁹ edictū

canōica sanctiōe fulcitā legē feruēt. s. aq̄sue frigide ignitiq3 ferri ꝯtactum aut cuiuslibʒ pplaris inuētōis: q2 fabricāte h̄ sunt oīno facta iuidia: neciꝑ3 exhibeṙ nec aliq̄ mō te volum⁹ postulaṙ: imo ap̄lica auctē ꝓhibem⁹ firmissime. Itē castorio notario rauēne.

De maximo salonitāo epō q sacro semetipm expurga.

Quāto a nob̄ credit[ur]. dil[ectione] ꝛ nc̄rias vides cāl iiūgi tāto strenuū deberes te ꝛ sollicitū exhibere ꝓinde si maxim⁹ salonitanus p̄stito sacro firmauerit se simoiaca heresi nō teneri atq3 de alijs añ corp⁹ scti apollinaris tn̄mō reqsit⁹ inoxiū se esse respōderit: ꝛ đ inobediētia sua sicut deputauim⁹ egerit pñiāc: volum⁹ vt ad ꝯsulēdū i illuʒ ep̄laʒ⁹ quā ad eū scripsim⁹ qua ei gr̄aʒ nr̄aʒ ꝛ cōionē cr̄ddidisse signauim⁹ expientia tua daṙ debeat. q2 sic in ꝯtūacia ꝑsistētib⁹ seueros nos eē ꝯuenit: sic hūiliaṫ ꝛ pnitētib⁹ locū venie

negare nō debem⁹. Itē marciāo epo rauēne. De cōsē.

Quesde cā maximi sunt agenda: ex eplis q̄s ad vos trāsmisimus agnouistis: sʒ qa q̄lis de hac re fraternitaṫ vr̄e volūtas sit: magis a p̄senti uʒ latore castorio chartulario nr̄o enūciāte cognouim⁹: ideo si idē maxim⁹ corā vobis ꝛ p̄dicto chartlario nr̄o đ simōiaca hēsi se sacramento purgauerit atq3 de alijs añ corp⁹ scti apollinaris vt scripsimus tn̄mō requisitus liber se eē rn̄derit: cām ipsius vestre fraternitaṫ iudicio de eo q excōicat⁹ missaꝝ solennia agere p̄sumpserit cōmittim⁹ q̄ debeat pnīa talis culpa purgari. Et iō qcqd ꝟ vobis s[ecundu]m deū placet securi dispōite: nec ali qđ de nobis dubiū hēatis. Nā qcqd a vob de hac cā fuerit ordiatū: nos ꝛ gratāter suscipim⁹ ꝛ libēter ad mittim⁹. Itē sixtus papa oibus episcopis. Qualiter sixt⁹ semetipʒ purgauit

minorib⁹ nuda promissione. e ℂ Penitētibus. s. extra de postu. pre. ad hec circa. fi. f ℂ Non debemus. qui tamen de rigore eē ꝯponēdus. s. di. l. accedēs ꝯ. xj. q. iij. sigs episcop⁹. ꝛ c. penul.

Que de causa. de eodem maximo loquitur capitulum.

b ℂ Quicquid. ar. papam seruatiorum qđ legatus statuit ꝛ idem honor ꝛ exhibendus est sicut pape. xciij. distinctio. c. viii. ꝛ. ff. de offi. pre. pretor. l. vnica. in fi. ibi. credidit enim princeps eos qui ob singularem industriam explorata eorum fide ꝛ gratia idest ad huius officij magnitudinem et cetera. Item est hic argu. quod generali manda

lex. vt di. iiij. leges. ꝛ. lxxxvj di. pposuisti nec sentētia ꝛ vt. j. e. q. vj. biduum. to. Sed certe si quis absens excōicat. statim ē excōicatis antecq̄ sciat. q2 sentētia excō i ti onis statim trahit secum suā executionē. ex͂ de ap. pastoral. dū modo sit pura ꝛ nō cōditionalis. verū tamē nō p̄iitur cū ignorit se cōmunioni hominum antecq̄ sciat. extra de cle. excō. mi. illo Error. n. faciē nēmini nocet. vt. s. ff. de iur. ꝛ fac. ig. l. error.

d ℂ Epistola de grauibus expurgat se iuramēto

de acgrē. pos. q absēti. vbi dr̄ q siquis manu mittit absentē. refert an velit eum eē. liberum quando scribit litteras mānumissiōis vel qn̄ littere ad eū puenerint. Probabili⁹ ē dici q excōicatio nō ligat nisi tēpore scie. sicut nec

Quāto. a nobis. maxim⁹ salonitan⁹ archiep̄s sine licētia pape fuit ꝯsecratus pp qđ a papa fuit excōica⁹ ꝛ postea mis[sam] sā celebrauit similiṫ iponebaṫ ei simonia ꝛ fornicatio.

b ℂ R̄nderit. ex illis ei h̄ fuit isamia. ꝛ iō vnus iuramētū admittiṫ. c ℂ Pniaʒ. sʒ q̄ro an ei soli sit credēdū. ꝛ de h̄ vr̄ q sic. q2 i nulli⁹ p̄stitur preiudicium. sic. j. đ ꝯse. distin. iiij. placuit.

d ℂ Ep̄laʒ. ḡ qs potest absolui p l̄ras ꝛ excōicari. vt ex͂ de simo. accusatū. ꝛ. s. q. j. de manifesta. Quid si moreret priusq̄ l̄re puenirēt ad ipsū. tūc dicā eū absoluēdū post mortē. vt ex͂ de sen. ex. a nobis. Et ē h ar. q tunc demū sit qs excōicat⁹ vel absolut⁹ l̄ris recep̄tis. ar. iiij. q. v. qsqs ꝛ ē. de ap. sup eo. in fi. ꝛ. s. di. iiij. leges. ar. ꝯ. ff. si cer. pe. eius qui i ꝓuinciā. ibi stat⁹ sui ignar⁹. sʒ distingue. vt. ff.

to dispēsatio delegat. ar. ꝫ. ex̄. ꝺ. offi. dele. qꝺ trāslatiōez. cū eni dispēsatio habeat instar re stitutiōis in inte. ꝛ restitutio in inte. n. dele gat ꝑ gnāle mādatū. vt. ff. de mioꝝ. illud. §. nec dispensatō. io. Ego dico ꝙ legatus dn̄i pape genera lis oia potest nisi ea sola q̄ ro. pont. sit re seruata ex̄. de sen. ex. nup. ꝺ offi. le. ꝙ trās lationē. b.

a Mandastı] Mādat ꝑ mioꝛ maio ri. nā ꝑcariuꝫ fꝺū ē mādo vt. C. ꝺ. cōta ꝺ le. l. ij. i pn̄. sic j. q. j. filium. b Aucte. xcvj. di. vbi nā. c Po tuissez qꝛ pa pa a nullo po test iudicari. vt. xj. q. iij. ali orū. nec et ab vniuersali cō cilio. vt. xvij. di. §. hinc etiā ff. de legibus ꝑnceps. ꝑter ꝙ in heresi. xl. di. si papa. d Formā. xliij. q. v. di-

Mandasti⁴ vt scriberez vob̄ q̄lr instās iurgiū ꝫ me suscitatū sit vel a q̄: vro adminiculo pelleret: ꝛ cā mea firmaretur. Scitote me crimiari a q̄dā basso: ꝛ iniuste me ꝑseq. Qꝺ audi ens valētinian⁹ aug. nr̄a aucte^b synodū ꝯgrḡari ius sit ꝛ fctō ꝯcilio cū magna exāīatōe satisfaciēs oib⁹ licꝫ euadere alit satꝫ potuis seꝫ^c: suspicionē tamē fugi ens coꝛā oib⁹ me purgaui s. a suspiciōe ꝛ emulatōe me liberās: sꝫ nō alijs qui noluerit aut spōte ꝭ nō e legerit faciēdi forma^d dās.

Itē alexander. ij. r'naldo cumāo epo. De cā gillādi

Super^e cā gil ꝑsbyteri. lādi ꝑsb'ri tui ꝺ morte epi sui ꝑdecessor] tui ifama ti i mediū ꝯsuluius. Itaqꝫ circūastātiū fratrū vnanı mi assensu tue dilectiōi re ferim⁹ ꝑfatū gillādū ꝑsby terū ante te repsentandū: vbi si cēti accusatores ꝺ su erit: tē dictāte iusticia sine oi cōtrouersia ꝑsb'r qcūqꝫ ob ꝭ iniuste amiserit ac sa cerdotiuꝫ accipiat ꝛ itegra bn̄ficia s.

Itē ex ꝯci. agathēsi. De purgatōe clicoꝝ si ꝯuici nō potuerit.

Si legitimi^s accusato res cria sacerdotꝫ ꝑbare n̄ potuerit: ꝛ ipe negauerit: cū vij. socijs sui ordinis si valet^h a crie semetipuꝫ ex purget. Diacon⁹ ꝩo si de codeꝫ crie accusat⁹ fuerit: cū trib⁹ semetipꝫ excuset.

Itē ex ꝯci. hillerdensi.

Presb'r ^isi a De codē. plebe sibi ꝯmissa ma la opiniōe ifamat⁹ fuerit: ꝛ eps legitimis testib⁹ ap pꝛobarı̄ nō potuerit: suspē datur^k vsqꝫ ad dignā satis factionē: ne ppl's fideliū i eo scandalū patiat. Digna vero satisfactio est: sicut a maioꝛib⁹ ꝯstitutū eē doce tur: qū siue canones siue

cerdotib⁹ vt. j. e. oib⁹. i fi. ꝫ. di. xxviij. cōsulen dū ꝯtra. k Suspendar. forte ꝭm distinctiō nez. ex̄. de pur. cano. c. ij. ꝫ. xxxiij. di. c. vl. ꝯtra dic. ꝙ ibi fuit exilis ifamia. k Suspēdat l'. ꝑuꝫ est ꝭm distictiōez si fuerit notoriū vel manifestū vł famosū. ex̄. ꝺ coha. cle. vt a ꝛ. c. fi. ꝛ tunc refert si fuerit famosuꝫ sine scādalo vł cū scādalo. ex̄. ꝺ coha. cle. tua. ꝫ xxviij. di. ꝯ sulēduꝫ. So. ibi nō imine bat scādaluꝫ. hic sic. puto ex ei⁹ celebra tōe. ex̄. de. co ha. cle. tua. j. xxviij. q. j. iaꝫ nūc ꝛ. iij. q. ij. audiuimus. alit obtiet. ꝫ. e. q. j. c. ij. Sꝫ nūqd a be neficio suspē dit ꝛ videtur ꝙ nō qꝛ pene sunt emolien de ꝛ qꝛ crescē te cōtumatia crescere ꝺbet ꝛ pena. vt di. lxxiij. hono ratus. Sed ꝫ

e Sup cā forte ꝭ n̄ itēdebat possess (rit. io. loꝛ. als non obstat crien petenti restitu tōne. vt ex̄ ꝺ. resti. spon. in lr̄is. Nā alij dicūt ꝙ si spoliatoꝛ obijcit exceptōeꝫ quā vult sta tiꝫ ꝑbare ꝑus est audiēdus ꝙ ille restituat. ar. xxxj. q. ij. lothari⁹. in aut. de test. §. si ꝩo. ꝛ ar. ex̄. de test. veniēs. ij. sꝫ ꝭ nō cōcedo. vt. ex̄. ꝺ re. spo lr̄as. i fi. f Beneficia. iste: benefi cio ꝛ officio fuit ꝑuat⁹ qꝛ g auit erat ifama tus. ex̄. de. pur. can. inꝑ. Et fruct⁹ medij tem poꝛis recupat. ff. de. rē. mili. l. pe. Si ꝩo iuste esset ꝺposit⁹ nō recipiet fruct⁹ medij tp̄is re restitutus nisi ꝭ expꝛimeret in sentētia. C. de re. mili. cū a legatis. libꝛo. xij. Johannes.

g Si legitimi. non potuerint. C. de re. cre. l. in bone fidei.

h Si valet. quia si non valet de po nitur ex̄. de si. de ꝭ. vel forte sunt inimici sui ex̄. de pur. cano. cū in iuuentute. immo cū se

i Presb'r. Omia pt se purgar. xviij. q. ij. i decia. Jo. Resb'r si a plebe. idē ē si ab epo vł a sa

videtur ꝙ hec duo sunt ꝯnexa. lxxxj. di. sigs sacerdotū ꝛ. xxxij. di. ꝑter hoc sꝫ dic ꝙ nō est ꝑuādus bn̄ficio nisi ꝭm ordinē iuris. ex̄. ꝺ iu di. c. j. nisi forte ꝑpter scādalū. ꝫ. e. sup cā. et. cū magna laborat infamia. vt. ex̄ de pur. ca no. inter. k Suspēdat. hoc colligit. ꝙ in famat⁹ statim debꝫ suspēdi vsqꝫ ad dignam satisfactōnē. ar. j. iij. q. ij. qꝛ ea extra de pur. ca no. int. ex̄. e. ex tuarū. Sed. ꝫ. ꝫ. e. q. j. nomē. ex̄. de accusa. q̄liter ꝛ. qū. ex̄. de pur. cano. c. ij. ꝛ vl. In his habes ꝙ pꝛius ingrendū est ꝺ crimine ꝙ priuetur officio ille q est infama tus. ꝛ ar. iij. q. ij. audiuimus. Notandū ergo ꝙ cū clericus aliquis coꝛaꝫ iudice suo est in famatus pꝛefiget episcop⁹ certū tēpus volen tib⁹ accusare extra. de clādest. dꝑō. ꝛ. c. vlti. et si accusatores apparuerint canonice audi entur. j. e. omnibus nobis. xv. q. v. c. j. extra ꝺ pur. cano. c. ex tuarum. Si vero accusator non apparet ꝛ mala fama crebrescit tūc. epi scopus vocatis ecclesie senioꝛibus pꝛocedat

ad arbitriū[a] epi. vij. sibi ca legas adiūgat: ⁊ iuret i sacro euāgelio corā posito: q̄ crien sibi illatū nō ꝑpetrauit: hac satisfatōe purgat[us] secure deinceps suū exercitiū. Itē siluester papa. De eodē. Palea.

Accusatū simōia cūne cesse hāuim[us] sūmope p scripturā ꝓhiberi: ne missarū solēnia celebrari debuisset: dōec qd eēt vi[us] potuissem[us] cognoscere. Itē ex ꝯci. triburiensi. Palea.

Nobilis hō vl' īgēuu[s] si in synodo accusatur ⁊ negauerit: si eū ꝯstiterit fidelē eē cū xij. īgēuis se expurget. Si āt deꝑhēsus fuerit i furto aut piurio aut falso testionio: ad iuramētū nō admittat. sz sicē q̄ igenuus nō ē: feruēti aq̄ vl' candēti ferro se expurget. Itē himarus remorū eps: De eodē.

Si mala fama[b] d. eodē ꝑsbro exierit: ⁊ accusatores ac testes legales defuerit: ne ꝯ apl'm īfirmorū corda de mala fama ꝑsbri ꝑcutiāt: ⁊ ne vitupet misteriū nr̄uz. nene securiores ꝑsbri existētes licēti[us] i pctm ꝓlabāt: ꝯm decreta maiorū cū denomiatis sibi vicini presbris q̄s scim[us] se nolle peierari sacro famā suā purget. Itē īnocēti[us] aglegēsi patriarche ⁊ māntuāo epo. De eodē. Palea.

Quotiēs co. Palea. ff. nr̄ tridētin[us] eps in nr̄a ⁊ vr̄a p̄ntia de simōia sit ipetit[us]: prudētiā vr̄az latere nō crēdim[us]. cui[us] cā tādē i nr̄a p̄ntia vētilata pro ducti sūt adūsus eū accusatōes viua voce i scripto asserētes: q̄ ecclīaz scī petri de pado p̄sbro paulo dedit ꝑ q̄tuor mōis frumēti: q̄s ab eiusdē ecclīe laic[us] accepit. Uuz qm̄ accusatōes nec testes ꝯz formā cāonū ⁊ sātorū p̄rūz statuta i cā ipa ꝓcedere nō potuerūt. cōi frūm nr̄orū ꝯsilio indicām[us]. vt tertia māu sui ōdinis ⁊ q̄tuor ab batū ⁊ r̄ligiosorū sacdotū de sup̄dicta simōia i vr̄a p̄sentia se dēat expurgare. Porro expurgatōnis tenor erit huiusmōi. Idē eps sup̄ scta euāgelia p̄mū iurabit: q̄ ꝓ ecclīa scī petri de pado presbro paulo dāda nz ipe p se vl' p se submissā p̄sōaz neq3 ali[us] ꝓ eo se sciēte p̄ciū recepit. Deide expurgatōes sup̄ scta di euāgelia iurabūt. s. q̄ sicē ipi crēdūt vēr iurauit. Nos itz cāe h[us] seriē ꝯmittētes prudētie vr̄e mādamus vob vt cōgruo loco i vnū ꝯuētis curt[us]: ⁊ ita i cāz ipā iuxta p̄ntiū tēorē p̄stāte dn̄o r̄stauret: q̄tē[us] ⁊ ois de cetō h[us] qōis scrupul[us] auferā[us]: ⁊ vtriz pti sua iusticia ꝯfuet. Si q̄s vō de vob cā ꝑpediēte cā iteresse nō poterit: vos q̄ adeē poteritis: idē iudiciū t̄miate. Qd̄ si p̄dict[us] fr̄ nr̄. a. p̄dictā purgatōez fecēit: vos ei auctē nr̄a p̄dctz officiuz ⁊ tridētinā ecclīā r̄stituite. hāc autē purgatōez añ ꝓximā purificatōez beate marie v̄ginis adiplere iubē[us]. In pre missis[c] auctatibus subintelligit: si re[us] se purgare voluerit vt sacri cāones moduz nō necēitatē purgādi accusato iponāt: sic appar3 ex. fine capli sixti[d] pape ⁊ auctoritate leōis[e] q̄ data purgatōe aut de seipo. De eodē.

Audiui[f] hisc purgatōe. ē fr̄es charissimi q̄ā

---

ad inq̄sitionē ex̄ de ac. q̄lif. lxxxvj. di. si qd vō. ⁊ ipemet eps idu cet ꝯ eū testes si ali[us] nō ap p aret. xj. q. iij p̄cipue. i fi ex̄ de accu. cum oporteat. ꝯ. e. p̄sbr. sed lit. ꝯtest. h̄ facere pōt. vt ex̄ vt lit. nō contest. qm̄ frequēter. ⁊ si fuerit cōuict[us] canonice puniat. Si aūt nō ꝯuincit ⁊ adhuc mala fama perdurat admoneat ipsū p̄mo seorsū postea corā testibus vt se corrigat qd si nō fecerit. tūc demū suspēdat eu3 vsq3 ad dignam satisfactionē. ex̄ de pur. ca. c. ij. i q̄ casu itelligo qd h̄ dr̄. nūq3 enim a p̄ncipio suspēdat eū nisi enormitas delicti vl' scādali hoc exposcat. extra e. inf. ⁊ h̄ est digna satisfactio vt purget se adiūcto sibi legitimo numero vl' ad arbitriu3 sui epi. vt hic. ⁊. j. e. oībus. ex̄. e. ex tuarū. ⁊ eodē deficiente in purgatione puniatur. ⁊ puniat eum tanq3 conuictu3 vel cōfessum. ex̄ de accu. cu3. p. ex̄ de simo. in

sinuatū. ⁊. d pur. ca. cū. p. ⁊ ibi de hoc.

a Arbitriu. hic nota compurgatores arbitrio episcopi sumendos.

b Si mala fama. nolle bone opinionis ⁊ q̄ vitā ei[us] nouerint ⁊ mores vt ex̄. e. c. cu3 dilect[us] s3 nō fiet rigid: examinatio testiū. ex̄. e. c. cō stitutus. imo frater p̄t purgare fratrem ex̄ de p̄sūp. c lr̄as. Io.

c In p̄mis sis se purgar saltiū vbi ut al legando.

d Sixti pape. ꝯ. e. mādastis. Io.

e Et leonis. h̄ est i. se. c. io.

f Audiuit. est iussi nec ꝯsiliū de di. nec officio nē p̄stiti nec sciēte me scm̄ ēēt ex̄ de pur. ca. q̄tiēs. l. di. ca. si q̄s viduā ad sigz duxit qdā nec volui. vt. ꝯ. j. q. iiij. si q̄s p̄ sulat[us] qd val de durū v̄r. Sz nūq̄d h̄ iurabo. q: cū sciui ꝓhibere potuit ⁊ n̄ p̄hibuit. ⁊ h q̄ n̄ h̄ēa3 ratū. q̄ cū cēū ei i malefici ra ti h'ūs mādato eq̄paret. ff. d vi ⁊ ar. l. iij. ꝯ. cū ꝓcurator ⁊ ex̄ d rest. spo. cū ad sedē. i fi.

e.q.j.notā.i fi. a Cogant.q2 ab emulo h i famia ,pcesserat vt dic de ceter] apostolicis: b Ecce.necītatē.ex̄ d ele.inotuit. c Pat allegādo dic. d In decreto leōs pa. Omnib⁹. vobis auditu. aliqd h scīt auditu.xxij.q v.h vī. f In cāonib⁹.j.c q. v ij.testes.z.c. ipī. g Plut p. z ii ei suffit cit q solepo sit suspect⁹ ar gu.h ex̄ d of fi.iud.c.d.ex pte.z.xxx.di. c.vi z hc nō obstat. vj.q. ij.placuit.cū dotū qsi ē ac cusat⁹ z epo ē suspect⁹ q̄ ipi eu3 cogē ad purgatiō3 se c⁹ si ñ ē accu sat⁹ f3 leges p illud.vj.q.ij. placuit imo īnēio qpp ca lūniosā accu satiōnē cogit qs se purgar vt ex̄ d accu. vēiēs z ar. ff negs cū q in ius vocat⁹ ē. l.penul §.j.a h Cōsac dotib⁹ vl etiā abbatib⁹. ex̄ e.cū i iuuētu te. i Bōis xj.q.iij.cū in cūct] h p3.q mō itelligat illd vbum a plebe.z.c. p fbr.q2 erant bōi z ius.imo ñ admittunt sint boni.si tñ leues fuerit. Nā leues sint q ex facili credūt q pbari nō pūt.xj.q.iij. i cūct]. z est expressū ex̄.e.cū i iuuētute al's sol⁹ q eēt bon⁹ sufficeret ex̄ d adul.c.sigficasti lo Consul,hōicidij.q hoie3occidit.si ai3 oc

mali hōies i me grauia cri mia.pfirer.:quāobre3 ego leo pōtifex scte ro.eccie pu rifico me i pspectu vrō co rā deo z āngel⁹ eius: quia istas criosas z sceleratas r̄s q̄s illi mihi obiciūt nec p petraui nec preperrar iussi hoc autē faciēs ñ leges p scribo ceteris: q̄ id facere cogātur a Ecce b q̄liter su mus pōtifex semetip3 pur gat:nec ceteris necītate3 purgādi pscripsit. vnde da tur c itelligi qd satisfactio purgatiōis in volūtate psi stit accusati nō in arbitrio iudicis Sed cū in hilerdē si cōci.psb2 iubeat suspēdi vsq3 ad pdignā satisfactō3 cū ēt in decreto d leōis in ar bitrio pōit epi: q̄ta manu sacerdos purgare se debeat p3 q ad purgatōe3 cogēd⁹ est:nec in sua volūtate sed in arbitrio iudicis cōsistit.

Item leo papa scribēs ad carolū rege3 ait. Qualiter sacerdotes se purgare debeāt.

Omnib⁹ e vob visu aut auditu motū esse non dubitam⁹: q sepissime su adēte hoste ātiq sacerdoti b⁹ cria diūsa obijciunt sed q̄liter ex his ab his rōna biliter eramiatio z satisfac tio fiat:l3 bōe mēorie tēpo re dñi genitoris vrī pipini siue pscis tpibus a sātis pa tris z religs bōe fidei z de uotōis hōib⁹ sepissime vē tilatū fuerit:nos tñ pleni ter inde aliqd diffinitū repire mime qui m⁹:nris qppe tpib⁹ idip3 a scīs epis et filijs sacerdotib⁹ ac ceter] ecclasice dig tatis mistris vrīs i rgnis seu i alijs do d gētib⁹:nobiscq3 vna cū eis agētib⁹ sepissi me pp multas z nimias reclamatōnes: q ex hō ad nos diūsis ptib⁹ venerūt: vētī latū ē. Sz q̄liter psultu dñi z pris nri leōis aplici ceteroz q3 ecce rōane epoz z reliq̄z3 sacerdotū siue orietaliū z gre corū pr̄iarchaz z miltoz sctoz epoz z sa cerdotū nec nonēt nroz epoz rōanoz3 sacerdotū oiu3q3 ac leuitarū anēte z pscn su atq3 reliq̄rū fideliū z cūctoz psiliario rū nroz psultu diffinitū ē: vos oēs vtri usq3 ordis mistros scire volum⁹. Statu tū ē nāq3 rōe z necītate ancte pdicta cō sultu oiu3: vt q̄ienscūq3 cuiq3 sacerdoti crien iponit: si ipe accusator tal fuerit: vt recipi debeat: q2 q̄les ad accusatōnē sacer dotū admitti debeāt in cāoīb⁹ f pléuer ex pressu3 est. Si autem vt dictum est ille ac cusator qui canonice est recipiendus : cū cu3 legitimo viroū numero z bonorū te stiu3 approbare in pspectu epoū poterit tunc canōice diiudicetur. z si culpabilis inuētus fuerit: canonice dānetur Si vo eū sup scripto pretextu approbare ipe accu sator mime poterit z h canōice diiudice tur g Ipse ergo sacerdos si suspiciosus aut incredibilis suo epo aut s reliquis su is psacerdotib⁹ h siue bōis i z iustis d suo populo vel sua plebe hōibus fuerit ne i crie aut in predicta suspitione remaneat cum tribus aut cu3.v.vel.vij.bonis ac vi cinis sacerdotibus exemplo leonis pape qui.xij.episcopos in sua purgatione ha buit vel eo amplius si suo epo visu3 fue rit aut necesse esse propter tumultū ppli pspererit: z cū alijs bonis z iustis hōib⁹ se sacro corā populo sup.iiij.euāgelia da to purgatū ecclesie reddat. Si quis āt scire desiderat: q̄les testes ad accusatōnē sacerdotum recipi debeant: z quid de ac cusatore faciendum sit: plenius in cano nibus reperiri poterit. Iuramento can dentis ferri vel feruentis aque purgatio vero data non est addenda. C ñ stepha. v.huberto.epo maguntio. Candentis ferri z feruēs aq iudiciū in eccia prohibet.

Consulisti⁹ de infātibus qui i vno lecto dormientes cum parentibus mortui reperiuntur: vtrum ferro can

cīdēdi nō hā buit. nō tenetur.l.cor. ꝺ ſi ca.vt.ff.ad.l. cor.de ſicca. l.j.§.diuus te neī tñ.l.aqu l li.ēt lꝫ nocer nolēit.vñ tñ fuerit i culpa lꝫ leuiſſia .ff. ad.l.aql.ſꝫ et ſi gcūqꜫ.§.ij. ꝛ.l.i lege.,Cl pa āt ē ꝙ adi ligēte potuerit puiderī ꝛ nō ē puiſū.ff e.ſi putator. tenet ēt ꝗntū ad deū . vt ħ ꝛ.l.di . cleri co.ꝛ.xxxiiij. q.ij.ī lectū. ſi tñ punit rōe hōicidij ſꝫ rō ne negligētie vt.xv.q.j.inebriauerunt. minor ēt iniūgit pēa ab ec cleſia. pro ne gligētia vt.l. di.eos ꝛ .c.ſi qs volūtate ꝛ xv.q.j..ſiquis non iratus.

a ¶ Supſtitioſa vtili .n. ꝛ nccaria lꝫ. vt xxxiij.q.ij. ꝗs deꝰ.ꝺ ꝯſe. di.ij.ligdo.xx viij..q.j.ſicut n.in pncipio t.ꝛ ē ar.aligd ihibitū eo qꝺ nō ē ꝯceſſuꝫ. xl.diˢ ſi papa ꝛ.ff.ꝺ colla.l. iij.§.j.ar. cꝯ. ꝺ vo.ꝛ vo.re dē.ex mīta ꝯ ex de ſē.exco. nup.j.e. mo nomachiaꝫ . ꝛ vbi canon non excipit

dente aut aqua feruente. ſeu alio quolibꝫ examīe pa rētes ſe purificare debeāt eos nō oppſſiſſe. ¶Monendi ſunt nāqꜫ ꝛ ꝓteſtādi pa rētes:ne tā tenellos ſecū i vno lecto collocent:ne negligētia ꝗlibet ꝓueniente ſuffocētur vl̄ opprimātur: vñ ipi homicidij rei iueni anī. Nā ferri cādentis vel aꝗ feruēꝫ examiatiōe con feſſionez extorꝗri a ꝗlibet ſacri nō ceſſent canōes:ꝛ qꝺ ſcōꝝ patrū documēto ſancitum nō ē ſupſtitioſaᵃ adiuētōe nō ē ꝑſumēduꝫ Spōtanea eiꝫ ꝯfeſſiōe vel teſtiū approbatiōe publica ta delicta hito ꝑ ocul̄ dei ti more ꝯmiſſa ſunt regimini nr̄o iudicanī.occulta ꝟo ꝛ icognita illi ſūt reliꝗnda qui ſolꝰ nouit corda filioꝝ hoim.hi āt q.ꝓbātur vl̄ cō fitētur talis reatꝰ ſe notios tua eos caſtigat moderatio: qꝛ ſi ille q ꝯceptū i vtero ꝑ aborſuꝫᵇ deleuerit homicida ē: ꝗto magis qui vniꝰ ſaltē dtei puerulū per emerit: homicidā ſe eē excuſare negbit. Hoc autēᶜ vtꝝ ad oia genera purgatiōis an ad hec duo tm̄ ꝗ hic ꝓhibita eſſe vidētur ꝑtineat:nō imerito dubitaī ꝓpter ſacrificiū zolotypie. Et illud gre. Si virᵈ q frigide nature eē dicit : ꝑ ve rū iudiciū probare potuerit vxorē ſuā nunꝗ̄ ſe coḡ uiſſe:ſepaī ab ea. Palea.

In libro nāqꜫ numeri legitur dn̄ꝫ ꝑcepiſſe moyſi: vt loꝗret filijs.iſrl̄: ꝛ diceret eis.¶ Vir cuius vxor errauerit maritūqꜫ contē nēs dormierit cū alio vo: ꝛ id maritꝰ dephēdere ne querit:ſꝫ latet adulteriū ꝛ teſtibꝰ argui nō pt:qꝛ nō ē

iuēta i ſtupro: ſi ſpūs zelotypie ꝯcitauerit virū ꝯtra vxorē ſuā ꝗ vel polluta eſt vel falſa ſuſpiciōe appetit: adducet eā ad ſacerdotē: ꝛ offeret oblationeꝫ ꝓ illa decimā ptē ſacci farie hordeacee. nō fundet ſup eā oleuꝫ nec iponet thus: qa ſacrificium zelotypie eſt ꝛ oblatio iueſtigās adulterivꝫ.offeret igiī eā ſacerdos ꝛ ſtatu ꝛ coram dn̄o: aſſumetꜫ aquaꝫ ſctāꝫ i vaſe fictili:ꝛ pauxillum terre de pauimēto tabnaculi mitꝫ tet i eā.cūqꜫ ſteterit mlr̄ in ꝯſpectu dn̄i:diſcoopiet caput eiꝰ:ꝛ ponet ſup manꝰ eiꝰ ſacrificiū recordatiōis ꝛ oblatiōeꝫ zelotypie . ipſe āt tn̄bit aꝗs amariſſimas in qbꝰ cū execratiōe male dicta ꝯgeſſit: adiurabitꜫ eā ꝛ dicet : ſi nō dormiuit vir alienꝰ tecū: et ſi ñ polluta es deſerto mariti thoro:ñ tn̄būt te aꝗ iſte amariſſime: i ꝗs maledicta cū geſſi. Si āt declinaſti a viro tuo atꝫ polluta es ꝛ ꝯcubuiſti cū al̄o viro:his maledictiōibꝰ ſbiacebis: det te dn̄s i maledictiōeꝫ ꝛ exē plū cūctoꝝ i pplo ſuo:putreſcere faciat femur tuū: ꝛ tumēs vterꝰ tuꝰ dirūpatur.igrediāī aꝗ maledicte i vētrē tuū:ꝛ vtero tumeſcēte putreſcat femur tuū ꝛ rn̄debit mlr̄ amen amē. Scribetꜫ ſacẽdos iſta maledicta in libello:ꝛ delebit ea aqs amariſſimis i ꝗs maledicta ꝯgeſſit ꝛ dabit ei bibere:ꝗs cū exauſerit: tollet ſacẽdos de manu eiꝰ ſacrificiuꝫ zelotypie: ꝛ eleuabit illud coraꝫ dn̄o:iponetꜫ ſup altare ita dn̄taxat. vt ꝑus pugillū ſacficiū tollat ꝺ eo qꝺ offerei ꝛ icē

nec nos.vt ꝺ. di.xij.cia.lv. di.ſi euāgelica.ꝛ xxxi.q.j. ꝙ ſi dō n.iēit C.ꝺ.heret.vt ac vē.l.vlt.ff. ꝺ publi.de ꝑ to.ff. ꝺ aleato.l.j. §.ꝙ ſi ff.ꝺ ritu nup. palā i ſi.c.ꝺ dci ad audiētiā xxij.q.v.ſi videī. ar.ꝯ. xxvij.q.ij.lex diuie. Jo. ſolu.oia ꝯceſſa itelligūī ꝺ iure cōi. nūi ꝑ hibita i certis caſibꝰ iuētāī vt inuit.c.lex diuie.ꝺ ſēt.ex com. nup.b.

b ¶ Qui per aborſū.ſ.ſi puerpiū ē formatūꝫ.vt xxxij.q.ij.moiſes ꝛ.c.ꝙ ꝟo.ſed tñ lꝫ ſm legē moſaycā nō ſit hōicidiuꝫ tñ pūit.l.cor ne.ꝺ ſicca.ff. ad.l.cor.ꝺ ſic ca ſi mulierē ꝛ ēt.l. agl.ff. ad.l.aql.ſi mulinꝰ.§.ſi mulier.tñ q opprimūt ifātē pu niūī.pēitētia triū ānoꝝ. ex ꝺ his q ſi.oc. ꝺ ifātibꝰ.itē ꝺ infātibꝰ.itē q ꝓcurat venena ſterilitatis ꝺꝫ hōicida.vt extra ꝺ hōicidio.ſi aliqs vbi ꝺ h.

c ¶ Hoc āt hic.§.nō legitur d ¶ Si vir.xxxiij.q.j. §.qꝺ autem.

dat sup altare. ⁊ sic potum det mulieri aq̄s amarissimas: q̄s cū bibe rit si polluta ē: ⁊ ɔtēpto viro adulterij rea ē: ptrāsibūt eā aque maledictiōis: ⁊ iflato ventre cōputrescet femur: erit q̄ꝫ mulier i maledictionez ⁊ i exēplū oi pplo: marit⁹ vō absq̄ꝫ culpa erit: ⁊ illa recipiet inigtatē suaz. φ si polluta nō fuerit inoxia erit ⁊ faciet liberos. Sꝫ q̄libet hmō i purgatio vi eē ihibita: cū i premissa auctē stephāi pape dī spontanea ɔfessiōe ⁊c. Itē ex decreto nicolai pa. In nouo testamēto monomachia nō

Monomachiā^a recipit vō in lege nō assumi mi⁹: q̄m pceptā fuisse ñ reperim⁹: quā lꝫ q̄sdā inisse legamus: sicē dauid scm̄ ⁊ golia sacra pdit historia: nusq̄ꝫ tñ vt p lege teneat alicubi dīna sancit auctas cū hec ⁊ huiuscemōi sectātes deū solūmō tētare^b videant. Cōtra l ɔci. guarmaciēsi. Si furta i monasterio fiūt iudicio mōachi

Epe^c cō/ se expurgēt. tigit: vt in mōasterijs mōachoꝝ furta ppetrent. iccirco statuim⁹: vt qñ ipi frēs de talib⁹ expurgare se debēt: missa ab abbate celebret vl ab aliq̄ ex pñtib⁹ fribus: ⁊ sic expleta missa oēs cōicent i hec vba: corpus dñi sit tibi hodie ad pbationē. Itē. Quicū q̄ꝫ de adulterio accusat pbabili iudicio se expurget.

Interrogatū^d ē: si duo ō adulterio iculpati fuerit: ⁊ vn⁹ pfitet^e ⁊ alier negat: gd inde agēdū sit: decretū ē in sctō ɔci. vt ille g negauerit pbabili se iudicio expurget: ⁊ g pfessus fuerit dignaz pniam agat. Itē. Cū plēs ō adulterio accusant ⁊ vn⁹ ceteros purgare voluerit oēs rei hēantur: si ipe i iudicio cecide/ rit.

Statuit^f q̄ꝫ sctā sy/ nod⁹ vt si duo de adulterio accusati fuerint: ⁊ ābo negauerit: ⁊ orāt sibi ɔcedi vt alter^g illoꝝ vtrosq̄ꝫ iudicio purget dīno: si vn⁹ i hoc ceciderit: ābo rei hēant. Itē. Pro singlis missa celebret: q de aliq̄ crimi ne accusant.

Si epo^h aut psbr̄o aliqd male ficiū iputatū fuerit p singulis missaz celebrare debet ⁊ cōicare: ⁊ de singlis sibi iputatis inocētē se ondere. qd si ñ fecerit: gnquennio a liminib⁹ ecclie extraneus hēat. Illud vō qd si xtus ⁊ leo i fine sue purgatiōis addiderūt: ex eoꝝ exēplo intelligēdū est. exēplo eni sue satisfactiōis noluerūt ceterj pscribere legem purgandi. Que. iiij.

Quod vō^a q̄rto loco q̄rebat: an duorū testimonio eps sit condemnandus: multorum auctoritatibus pro/

a Monomachiā. istos etiaꝫ lex ro. ɔdēnat. vt. C. de gladia. l. vna. li. x. Eucharistia ñ nō est dāda talib⁹. cū peccāt mortalr de cōse. di. ij. §. sed si nō. Dicūt quidā φ defendēs pōt sumere. q̄ꝫ cuilibet licitū ē defendere se. sꝫ nonne dauid peccauit nō q̄ꝫ instinctu spūsscti fecit vt samson ⁊ alij. xxiij. q. v. si nō licet. de diuoꝛ. gaudem⁹. ⁊ est h ar. φ nō ē argnēdū ab exēplis. xxvj. q. ij. nō stati. ⁊ c. nō exēplo. xiiij. q v. dixit xxij. q. ij. sigs pcētus. j. de ɔse. di. ij. ligdo. ex̄ ō elec. licet. C. ō sen, ⁊ intlo. néo. b Tētare xxiij. q. viij. si nulla. ⁊. xxij. q. ij. q̄rit cur. c Epe. hu ic. c. ē de rogatū. q̄ꝫ sus pect] nō ē dāda euchari stia. vt. j. ō cōse. di. ij. trib⁹. de purga. canō. dilecti. d Interrogatū ē. iculpati. i. isamati. Nō ei pñt sil accusari duo de crimine. C. ō adul. reos. sile. ff. ō iossi. test. naꝫ ⁊ si. §. filius. e Profitet. Notandū φ victoria vnius prodest alteri. sed cōdēnatio ñ nocet. ff. de adul. denūciasse. de adult. significasti. ff. de inoffi. testa. posthumus. §. siquis ex his. ff. si serui ven. loci. §. cōpetit. Jtē ar. φ cōfessio vnius nō nocet alteri. xv. q. iij. nemini. sar. ȝ. lix. di. ordinatos. ⁊. lxxxj. di. tātis. ⁊ ē verū φ nō nocet alij q̄tū ad ɔdēnationē. nocet tamen quātum ad presumptionem vt extra de adult. significasti ⁊c.

f Statuit q̄ꝫ. vt ꝭ duo ar. ɔtra: C. de adul. reos. Sed dic φ nō agit h criminaliter. sed ad penitētiam vl ad thoꝛi separationem. g Alter il loꝛū. vl vt p curatoꝛ. lxiij. di. tibi domino. Sꝫ si directe ageret cū sit cā criminalis. nō posset vn⁹ alteꝛ ɔstituere pcuratorē vt iij. q. ix. absēs nisi velis dicere φ in cā crimi. li. vn⁹ soci⁹ audit ⁊ p se ⁊ p alijs vt ē ar. iij. q. vj. lꝫ gppe. vt ē. ex̄ ō do. ⁊ cōtu. c. dilecti. h Si epo aut presbo. gquēnio hodie ōpōit g i purgatiōe deficit. vt ex̄ ō simo. ō lꝫ. h hēs gd fieri obeat cū velēs purgare se negt. Que. iiij. a Quod vero. duorū. p duo sufficiūt. iiij. q iij. §. item in criminalib⁹. ⁊. vbi numer⁹. nisi in casibus specialibus. sed in casu vn⁹ sufficit. vt ex̄ de testi. co. puenit. ⁊ vbi nulli sit ꝓ

iudiciū de conse. di. iiii. placuit. de infantibus. et in cā denunciationis. ex̄. de testi. in oi. et in alio casu. ex̄. ꝺ procu. ex insinuatione et ub agitur ad impediendum negotiū. ex̄ de spon. Preterea Item quantū ad presumptionē faciē dam. viij. q. iij talia. ff. de do te ple. theo popus Item plures duobus requirunt. j. e. nullā. et c. pre sul. Tres requirunt in depo sitione pecunie. in aut. ꝺ n. in stru. §. siquis igitur. Itē quinque requirunt dum cōtractus excedit librā auri in ciuitate. C. si cer. pe. aut. sed nouo. et in codicillis. et do natione cā mortis similiter. b. vt. C. ꝺ dōat. cā mort. l. vl ti. quinque. xv. vt C. de primis sacro. scri. vnt cuiusq. l. xij. a ¶ Et pris. pr pōt eē te stis in cā filij i testamento vt ff. de testa. l. i testō. alis non iiij. q. iij. §. itē i crimi. aliḃic aūt isti mūiri nō poterāt. vl dic testimoni ū meū et pris mei. l. ꝺ patre meo et me di cti. s. testimo niū pphetarum b ¶ Vel triū vt cōprehendat actorē p vno teste. ex̄. de test. i oi. Illa tū loquitur in cā dnūtiationis. vel io dicit triū. q. quia sz canones plures quam duo requirunt sz nunquam pauciores vt ex̄. de testi. licet. vnū in testamento bū requirunt. vij. C. q test a. fa. p os. hac consultissima. nisi in his que ecclesie relinquunt vt ex̄. de testa. cū esses. et c. relatū io. qd dicit io. de testamentis. nō credo verum. vnde intelligo decre. ill las cū esses et relatū. in quolibet testamento lo.

deute. 7
Joh. 8
math. 18
2 cor. 13
heb. 10

bat. sicut eni in euangelio iohis legitur: ait christus in iudeos. In lege vra scriptū ē: quia duorū hominum testimonium verum est. ¶ Incōsequenter argumētatur contra eos dicēs. Si duorū hominū testimoniū verū est: quare testimōiū meū et patris mei nō accipitis. ¶ Item paulus i epla ad corinthios. In ore duorū vel triū stat oē verbū. Itē i epla ad hebreos. Quis preuaricās legē moysi duobus vel tribus testibus cōuictus sine miseratione lapidatur. Itē ex concilio bracarensi. ij. **Quot testibus quisque clericorum conuinci debe at.**

P Lacuit vt siquis aliquē clericorū macula fornicatōis ipetit secundum preceptū pauli apli duo l tria testimonia requirāt ab illo. quod si nō poterit dat testimonijs approbare quod dixit: excōicationē accusati accusator accipiat. ⊖ Ex pmissis itaque colligitur: quod duorum vl triū testimonio eps conuinci vl dānari pt. porro siluester papa in generali synodo e contra dixit. **Quot testibus eps vel presbiter vel reliqui clerici sunt conuincendi.**

P Resul nō dānatur nisi cum. lxxij. testibus: presbiter āt cardialis nisi cum. xliiij. testibus nō deponatur. diaconus vō cardinalis vrbis rome nisi cum. xxvij. testibus nō condēnabitur. subdiaconus acolythus exorcista lector ostiarius nō nisi. vij. testibus condēnabitur. Testes autē et accusatores sine aliqua sint infamia. Item leo. iiij. **Epi nō nisi. lxxij. testibus condēnādi sūt.**

N Ullas dānatio epi eporum vnquam esse censemus: nisi aut ante legitimū numerum eporum qui fit. xij. epos: aut certe pbata sententia per. lxxij testes idoneos: qui tales sint. qui accusare possint. et prius ad sacra christi quattuor euāgelia sacra prestēt: quod nihil falsum deppromant. sicut nobis btūs siluester tradidit. et romana sancta videlicet tenere ecclia. et si inter eos quos dānādos esse dixerit hoies fuerit eps qui suā cām i pntia romane sedis epi petierit audiri: nullus sup illū diffinitiuam psūat dare sniam: sz oio cā audiri decernimus. ¶ Sz hoc vel speciali priuilegio de clericis romane ecclie itelligitur: vel pp iprobitatē quorūdā. qui cū nō sint spectate vite et sciē in accusatōe ministrorū dei repēte psilant. Quorum vita vō adeo laudabilis est: vt in oibus imitāda appareat: de quorum assertiōe nulli dubitatio nasci poterit: eorum testimonio duorum vl triū quibus

P Resul. d. card. ius lis eps. sz nū qd cōtra papā duplicabunt testes nō imo duo sufficiūt. et in hoc ē de terioris conditionis. qz ipse sine coparatione aliorum crea tus est maior et io sine spe venie condēnādus est vt di abolus. ꝺ pe. di. ij. pncipiū ¶ Testes. ex̄ ꝺ testi. per tonas. et c. si per eo.

N Ullā dā natiōēm eporum. sz hī nō videtur posse stare qz nullus pōt iudi care clicos ro māe ecclē. nisi solus papa. Item qz epī eps nō pūt deponere. vt. iij. q. vj. quinque. et quod loquitur in eo cā quā pa. committit alijs cā ulā suorum clicorum. ne ipse si corum. nec ipse spectus habeatur vl ne fauore p eis l odio p eos iudicaret. ff. ꝺ. iurisdi. om. in. l. ptor

b ¶ Dānatōē. j. iij. q. vi. accusatorum. et c. quinque. ¶ Epoꝝ. j. v. q. iiij. duodecim. k ¶ Falsum. v. capitla iurabūt testes. s. vt. dicāt veritatē. vt iij. q. ix. hortamur. et quod testēt p vtraque pte et iij. q. ix. hortamur. et quod nō admisceat falsitatē. vt xiiij. q. v. nō sāe. qd nō admisceat falsitatē vt hic qd nec amore nec odio nec ppo. cōmodo testent. vt extra de testi. quotiens.

Itez. quinto requiritur quod dicant. qcquid de re ipsa nouerit siue fuerit īrogati siue nō vt ex. de accusa. cū dilectus. Que. vi.

Sequitur. hic intitulatur sexta questio. Hic est appellationis. appellatō est puocatō iniq̄ sniē

derari tempus recissiue. ex. e. cum sit romana. et c. reprehēsibilis. Item appellatione pēdente nihil innouandum est vt. j. e. appellatione. nisi appellans suspectus sit vel depopulator. vt. j. e. quotiens. In cā criminali reus custodit vel dabit fideiussorē si ē suspectus. C. de. ap. eos q. sup his

querellaz ptinēs ff. de mino. p̄fecti. tū et in his q̄ ex. iudiciū agunt appellat vt i electiōe. ex. de ap. ꝯstitutꝰ qui appellet dicet. j. e. nō solēt et hoc in ciuili cā. in criali āt qlibz ēt inuito reo appellat. ff. de ap. nō tm̄ et i cā libali vt. ff de libe. cā. l. j. et. ij. appellat āt a minori ad maiorē. et gradati vt. j. e. anteriorū. C. de

iure ꝯuici et dānari poterit

Sequiturᵃ Que. vj. vj. qō: q̄ q̄rebat q̄ remedio cā viciata subleuet: et si remediuz illud sit dādū ei q causa dilationis vocē appellatiōis exhibuerit. causa vō viciata remedio appellationis subleuari poterit. Unde fabianus papa ait.

Cause viciate remediū appellatiōis subueniat.

Iicetᵇ appellatori viciatā cāz remedio appellōis subleuare. Palea.

Appellātē nō dz afflictio vlla aut carceris aut

retētiōis iiuriaē custodia Itē anacletꝰ papa. De eodem.

Omnisᶜ op̄pssꝰ liberē sacerdotūᵉ si voluerit appellet iudiciū: et a nllo ꝓhibeat: sz ab his fulciat et liberet et audiat. Si aūt difficiles cause aut maiora negocia orta fuerit: ad maiorēᶠ sedē referāt. et sic illic facile discerni nō potuerit aut iuste terminari: vbi fuerit sūmoꝝ cōgregatio sb̄ metropolitāo ꝯgregata q̄ per singulos annos fieri solet et debz iuste et deo placite coraz patriarchaᵍ aut pmate ec

Iudicis officiū ē libellos dimissorios. dare j. e. post appellatōez: iudex aūt ad quē appellat si appellat a snia sz pores allegatōes vl īfirmabit vel ꝯfirmabit sētētiā vt. j. e. §. diffinitiua. i si pōt tm̄ nouas allegationes audir. C. de. ap. eos. §.

ap. ꝓcipimꝰ. excepto papa ad quē oībus pretermissis appellat vt. j. e. c. iij. iiij. et. v. et hoc verū ē i iudicibꝰ ordīarijs. In delegatis aūt distingue. si tota iurisdictio est delegata. appellatur ad pmū delegātē ex. de of. dele. sup q̄stionū. §. porro. ff. qs et a q̄. ap. l. j. sz si nō tota cā tunc ad delegantem secundum vt. C. q p sua iurisditōne. l. i. ff. quis et a quo ap. l. fi. et. extra de of fi. dele. super qōnū iudice sedēte p tribunali pt viua voce appellari. lz ex. iudicū i libello tm̄ appellabit vt. j. e. § iudicibꝰ q. litigatoribꝰ. ff. de ap. a snia. §. vl sm leges appellat tātum post diffinitiuā sniā. nisi i casibꝰ notatis. j. e. nō ita. ex. de. ap. sup eo. ij. sm ca. et aū. lit. ꝯtes ta. et post vt ex. de ap. cū sit rōana. j. e. nō ita. lz hoc sit correctū p ꝯstitutōez nouā ex. e. vt debitꝰ. vbi dr q cā appellatōis dz assignari. Itez sm ca. appellat q̄tiēs suprior index iuēit. vt. j. e. oēs. sm. l. bis tm̄. vt. j. e prius scdam. Jo. hoc p certo teneas q aū sniā pōt appellare. q̄tiēs ps grauat et allegat cā. vt. ex. e. vt debitꝰ Sz post diffinitiuā sententiā tāmz bis. vt dicūt. l. palle. nec assignatur tunc cā. sed dic appello ab iniqua sentētia. sententia tm̄ matrimonij non transit in rez iudicatā. vt ex. de sen. et re iudi. lator. et c. ꝯsanguinei. b. Item appellatur vsque ad decem dies continuos. vt. j. e. anteriorū. appellanti datur annus vel biennium vt. j. e. si quis appellat tamen iudex pōt mo

j. ff. de. ap. q̄sitū. l. fi. ex. de fi. instr. cū. io. qn āt non ē necce appellar. hōs. j. e. §. diffinitiua. Inhibet aūt appellatō. q2. a pncipe nō appellat. xi. q. iij. cūcta nec a pfecto ptorio. C. de offi. pfe. pto. l. j. nec a senatu. vt. ff a qbꝰ ap. nō. lz. l. j. nec ab arbitro. C. de arb. l. j nec appellat officiatꝰ. j. e. §. diffinitiua q. nulli. Itē pp sceleris magnitudinē nō appellat. C. q̄ꝝ. ap. nō re. l. ij. et ex. de. ap. cū sit rōana. Itē i momētanea possessiōe vt. j. e. §. diffinitiua. q. de. possessione. Item in re que capit dilationem. ff. de. ap. re. l. vltima et extra de rap. in litteris ar. cōtra de ap. qua fronte in fi. Item a sententia maioris partis ca. extra de his que fi. a maio. parte ca. j. Item contumax non appellat vt. xxiiij. q. iij. de illicita. j e. sunt quorum. C. de iu. properandum. §. si n autem. Item ab executore non appellatur. j. e. §. diffinitiua. ver. ab executore.

c Omnis. pone casum quod appellatur a subdito episcopi ad epm. inde ad metropolitanū. inde ad ꝯciliū metropolitani.

d Libere idest siue ante sniam siue post.

e Sacerdotuz. ergo a seculari iudice ad papam potest appellari. quod verum est vacāte imperio. vt extra de fo. cōpe. licet alias non vt extra. de ap. si duobus.

f Ad maiorē. j. x. q. ij. di. mltis. §. j. g Corā pātriarcha. q̄ dignitas ē vt. xcix. di. ꝓuicie.

a ¶ Secularia.i.cũ ambo sint clerici.q2 p̃latí nõ debẽt tractare secularia iudicia. xj.q.j.te quidẽ.vel dic ꝙ cũ laic⁹ iudex nõ vult facere iusticiã.tũc appellat ad clericũ vt ip̃z corrigat.⁊ si noluerit facere iusticiã.põt ip̃m excõicare.vt.xxiij.q.v. administratores. vł dic ꝙ cũ iudex sclar] suspectus ẽ. põt adire iudex ecclastic⁹.vt in auť. vt diffe. iudi.§.si vo.col.ix.vel si decesserit. vt ibi di.vł si hẽatur q̃rela ꝯ ipsuz.vt in eadẽ col.§.vl ff.sic ex̃ ꝯ fo. cõpe. ex trãsmissa.⁊ ex̃.c. licet.

clesiastica negocia: ⁊ corã patricio negocia sclaria[a] iudicẽt i cõi[b]. Itẽ sixtus papa oib⁹ rectorib⁹ ecclie scribit dicẽs. Quisq̃s pulsat⁹ fuerit aplicã sedẽ appellet.

S Iqs vł̃ni pulsat⁹ fuerit i aliq̃ aduersitate:licenter hãc sacratã ⁊ aplicã sedẽ appellet: ⁊ ad eã q̃si ad caput suffragium hẽat:ne inocẽs dãnet̃:aut ecclia sua detrimẽtũ patiatur. Itẽ gre. Epi grauioribus pulsati aplicã sedẽ appellẽt.

O Mnes[c] epi q in aliq̃bus pulsant̃: vel criminãt̃ ꝗuorib⁹ cãis q̃tiẽs fuerĩt : libere aplicaz sedẽ appellẽt:atq3 ad eam q̃si ad m̃rẽ ꝯfugiãt. Itẽ marcell⁹ papa. Ab oibus appelletur ad romanã ecclesiam.

A D romanã[e] sedẽ oẽs epi:q voluerint vel quibus necesse fuerit quasi ad caput suum confugere eamq3 appellare debent: vt inde accipiãt tuitionem atq3 consecrationem[f]. Quod omnibus minime cõuenit denegari

b ¶ In communi.id est publice.

c S Iquis.⁊ aplicã.ex his ca.patz.ꝙ ad papam alijs p̃termi ss̃is appellatur. sed in alijs secus est.vt.j.e.decreto.⁊.q.vij. metropolitanũ.⁊.ix.q.iij.ꝯquestus.⁊.xviij.di.multis xvij.di.de consilijs.cũ ꝗ hoc sit priuilegium pape.ergo ad legatũ ñ appellat omisso epo.vt.xj.q.j.puenit.sed ꝯ de offi. leg. cũ nõ ignoretis.sed dicas ꝙ ille nõ fuit tm̃ legatus sed metropolitanus.⁊ si ille legatus nõ habuisset illud priuilegiũ.inutile fuiss:t officium legationis.sed ille qui simplex legatus est nõ habet illud p̃uilegiũ nisi ei sp̃aliter sit datũ. Jo.Quicquid dicat lo.oibus pretermissis curritur ad legatũ vt dicit illa decre.⁊ qꝺ facit legatus.papa facere vi.vt.ff.de admi. tu. ita autem.§.gessisse.b.

d O Mnes epi.quotiẽs nõ tñ vltra scdaz vicem ne lites in ĩfinitũ extendant̃. nõ eni lz tertio appellari sup.e.c.vt.j e.siquis.sic exponitur hec dictio quotiẽs.ff.de le. iij. fideicõmissis.§.siqs.⁊.ff.de eden.veluti.in fi.sic. quotiens hẽs ex̃ de elec.q̃rellã.fm.h.exponitur quotiẽs siue añ lit.ꝯtes.siue post. Alij dicũt ꝙ licz ẽt ter appellari fm canones.vt.j.xxj.q.ij.lothari⁹.s̃.e.c.ois.sz.M. dicit ꝙ lz a grauamine q̃ncũq3 appellari.sz bis post sententiã tñ.⁊ exponit in omni grauamie.sz nõ nisi bis a sñia.vt.j.e.siquis in quacũq3. ⁊ ex̃ de appel.directe. B. dicit ꝙ in illo.c.ois. tertio fuit relatũ.⁊ hoc nõ fuit p appellationez sz p ꝯsultatiõnẽ.vt.s̃.di.xviij.c.j.⁊ ex̃. c.

e A D romanã.qui noluerũt ꝗ frustra- (toria admittit̃.vt ex̃.e.cõsuluit.ꝗ audiendus est qui cã dilat iõis appellat.vt ex̃ de ap.cũ sit romana.et.c.ꝑsonas.sed ꝯ ius cũ punit.vt C.de ap.⁊ ꝓcõsulib⁹.⁊.C.quoꝝ ap.nõ resci. ab executore.vbi in.l. libris auri punit̃ frustratorie appellãs. ꝗ iste nõ dz eã admittere.vt.xxiij.q.iiij. qui peccat. imo nõ dz p eam negociũ impedire.ex̃.c. pastoral. R.dubia frustratoria ẽ admittẽda. sic ocultãda. sic ocult⁹ pctõr.de ꝯte. di. nõ ꝓhibe at.hodie aũt ip̃o iure est ĩhibita appellatio añ sñiã nisi euidens cã ꝓponat̃.q̃ si ꝓbata eẽt debeat appellatio legitia reputari.vt ex̃.e.vt debit⁹.sz cũ hodie ip̃o iure sit ĩhibita appellatio.qd ꝓdest scribere remota appellatiõe.R.si appellatio remouet̃ i lr̃is.tũc itelligit̃ remota ẽt p⁹ sñiam alias ẽt rõnes assigñ sup illa ꝙstiõe vt debit⁹ lo. sz si ñ appoĩt i lr̃is tm̃ añ sñiaz ẽ remota. Ego credo ꝙ nihil ꝓdest remotio appellationis nisi ad remouẽdã frustratoriã appellationẽ.vt dic̃ decre.exp̃sse.ex̃ de ap. ex pte. b.sz scias ꝙ nisi iudici euident̃ pateat appellatiõnẽ tenere nũq3 ꝺferat ei.vñ si nõ credit tenẽ appellationẽ nõ deferat ipsi sz supior posset retractare quod factuz est.vt ex̃.c. pastoral. sz põe ꝙ iudex dubitat ꝺ ap.aut ꝺferat talli appelatiõi aut nõ.si nõ ꝺfert.uenitit̃ ergo ꝯstitutio ⁊ decre.naz ꝯstitutio dic̃ ꝙ nisi talis cã sit ꝓposita q̃ si for:t ꝓbata legitima esset appellatio.nõ ẽ deferendũ appellationi Jtẽ decre.dic̃ ꝙ in sol illis casib⁹ ꝺferẽdũ ẽ appellatiõi.vbi a iure indulget̃ exp̃sse ꝙ possit appellari.si dubitat de appellatiõe.ꝗ nõ debet cognoscere de cã cũ dubitet an sit iudex.vt.xj.q.iij.ꝗue. Ad ħ dico.ꝙ si iudex dubitat ꝺ cã appellatiõis sũmariꝫ pt inquirer ꝺ causa vł scorsũ ex̃ formã iudicij igrendo de causa ⁊ si videbit̃ cã ꝓbabił ⁊ p̃terea talis ꝙ ca ꝓbata legitia iudicaret̃.desert ei. vñ non sufficit appellanti proponere tales causas que si ꝓbata eẽt.ꝺbeat appellat̃ legitia iudicari sz ẽt reqrit̃ ꝙ sit ꝓbabilis.⁊ ꝙ iudici iusta videat̃. f ¶ Consecratiõez si metropolitanus distulerit. viii.q.iii.artalus.

a ¶ Custodia. q appellat nec cogit dare cautōez de psequnda appellatione nec custodiri dʒ nisi sit cā criaſ ꝛ suspectꝰ sit. vt. C. ꝺ ap. eos.
b ¶ Excōicatiōe. p alijs tñ bñ pōt excōicari. vt ex̄ ꝺ ap. ad hec. ꝛ. c. pposuit.
c Siqs putauerit. vt p id est.
d Ad romanā ecciaʒ mr̄eʒ. nec p. sūit eē mr̄ nisi diligat filiū vt ex̄ ꝺ p̄sūp. afferte.
e Placuit. maior. ff ꝺ ap. l. j. §. siqs. j. e. aūrio rum.
f Ideo huic ɔcilijs. ḡ pʒ ꝙ legatꝰ ñ pōt facē ɔciliū vt dixi. s̄. di. iij. §. porro. di. xvij. huic sedi.
g ¶ Ac restituti. ar. h̄ ē ꝙ solꝰ papa pt restituē clicū ꝺpositū. ꝺ peni. di. vj. qui vult. i fi. ꝛ. ff. de q̄o. l. j. i fi. ꝺ pe. l. diui. ar. ꝫ. xj. q. iij. eps i sy. ꝛ. xlvj. dis. clicus maledicꝰ. ad h̄ dicas ꝙ si ē solēnit ꝺḡdatꝰ. solꝰ papa pōt eū restituē. secꝰ si ē pbo depositꝰ. h̄ ¶ Cū ḡ. mgr̄ mag] approbat opinionē q̄ dic ꝙ frustratoria admitti. ꝛ pbat h̄ seqntibꝰ. iiij. c. ꝛ suspēdit ɔstructio vsqꝫ

episi: sʒ absqꝫ vlla custodia[a] aut excōicatiōe[b] aut expoliatōe vl' dānatiōe libē ire ɔcedaſ. Itē victor eps.

Qui a pp̄o metropolitāo se ḡuari putauerit maiorē sedē appellet.

Siqs putauerit[c] se a pp̄o metropolitāo ḡuari apd p̄iarchā vel primatē dioceseos aut penes vniūsales aplice eccie iudicet sedē. Itē ȝepherinꝰ vrb rome archiepis.

Ad romanā ecciaʒ q̄i ad mr̄eʒ appellet ab oibꝰ.

Ad romanā[d] ecclīaʒ ab oibꝰ maxie tñ ab opp̄ssis ē appellādū ꝛ ɔcurrendū q̄si ad mr̄eʒ vt eiꝰ vberibꝰ nutriāſ: auc̄te ꝺfendāt a suis opp̄ssiōibꝰ releueſ. qꝛ nō pōt nec dʒ mr̄ obliuisci filiū suū. Itē iuliꝰ pa.

Quotiēs aliqs appellauerit audiētia sibi nō denie.

Placuit[e] vt a qbusl gē. cūqꝫ ecclīastic] iudicibꝰ ad alios iudices ecclīasticos: vbi ē maior auc̄tas puocatū fuerit: audiētia nō deneget. Itē.

Iniuste dānati restitutiōeʒ opp̄ssi auxiliū a romana ecclīa ꝺbēt h̄re.

Ideo huic[f] sctē sedi p̄stata puilegia spāliter sūt ɔcessa tā de ɔgregādis ɔcilijs ꝛ iudicijs ac restitutiōibꝰ[g] epoꝝ q̄ꝫ ꝛ de sūmis ecclīaꝝ negocijs vt ab ea oēs opp̄ssi auxiliū ꝛ iiuste dānati restitutiōeʒ sumāt: ꝛ talia ab ipijs nō presumāſ absqꝫ vltiōe: nec exerceāſ absqꝫ sua dānatiōe.

Quū[h] ḡ ȝepherinꝰ dicat ab oibꝰ eē appellādū maxie tñ ab opp̄ssis: ꝛ marcellꝰ scribat epi q voluerit vl' qbus necesse fuerit: appellare ꝺbēt: pʒ ꝙ accusato siue ḡuet siue nō: vox appellationis nō ē ꝺnegāda. Quidā tñ ita distinguūt: vt volentes ad ɔsecrādos: nec̄itatē patiētes ad opp̄ssos referatur: vt sit sensus: oēs q voluerit a romana ecclīa ɔsecrationē accipe ꝛ ab aliqbꝰ ipediunſ: eā dn̄t appellare. qbuscūqꝫ i suis opp̄ssiōibꝰ nec̄e fuerit ad eā cōfugere. silr̄ vocē appellationis exhibeāt vt isti tuitōeʒ ꝛ illi ɔsecrationē ab ea accipiāt. Silr̄ ꝛ illd ȝepherini distiguiſ. ab oibꝰ ē appellādū ad romanā ecclīaʒ intelligēdū ē: q ab ea ɔsecrationē voluerit accipe: vl' q a p̄lat̄ suis aliquā iiuriā passi fuerit maxie tñ ab opp̄ssis. Scdm p̄mā iterp̄tationē opp̄ssi itelliguſ aliq̄ iiuria affecti: iux̄ scdaʒ vero opp̄ssi dicūſ a iudice iiuste ɔdēnati: fm hāc distictionē: q i aliqbꝰ negocijs nō ad releuādū sʒ ad differēdū vocē appellatiōis exhibuerit appellādi auc̄tē nō hn̄t. Sʒ cū gre. scribat oibꝰ p diūsas puicias.

De cā appellatiōis cogscere ñ licet nisi ei ad quē appellaſ.

Decreto[i] nr̄o vr̄aʒ rogātes charitatē mandamꝰ: vt si aliqs: qd nō optamꝰ: suoꝝ emuloꝝ aldrici cēnomanēsis ecclie epʒ accusare dānabilr̄ tētauerit. liceat illi pꝰ auditionē[k] p̄matū dioceseos si nec̄e fuerit nos appellare: ꝛ nr̄a auctōitate aut añ nos aut añ legatos[l] nr̄os ex latere nusos iux̄ p̄im decreta suas

ad filiū. §. pʒ ḡ vñ i titulo cū ifulibʒ capli ponit hec di

Dictio cuʒ.

i Decreto nr̄o. emuloꝝ. si emuli erāt quo admittebāſ ad accusationē. cū h̄ sit phibituʒ. vt. j. e. q. vij. sigs ñr. ꝛ. iij. q. v. c. ij. ꝛ. iij. Sꝫ oēs accusatores vulgo dicūt emuli. p̄sumit. n. ꝙ si at sp cā inuidie accusatio vñ canon vocat accusationē illaudabilē itētionē. vt j. e. q. vij. sigs eps. nā ñ solū vi eē discordia int accusatorē ꝛ accusatū sʒ ēt int domesticos ꝛ amicos accusator] ꝛ accusati. vt. ff. ꝺ legatiōibꝰ scīe dum. §. ij.
k ¶ Auditionē. vi ꝙ ñ lʒ appellari ad aplicū omisso metropolitano. ꝛ. j. q. v ij. metropolitanū. vt. s̄. e. sigs putauerit ꝛ. ff. ꝺ. ap. ipatores. sʒ nō tenet h̄ in foro ecclīastico. s̄. e. siquis.
l ¶ Legatos ad h̄ ɔsiliatos dic ꝙ i legato pape spāle ē h̄ʒ q̄dā vt ꝺ cā pessit diffinire. vt. xvj. q. j. lr̄ al's secꝰ. vt. ff. ꝺ of. pcō. l. solēt ꝛ. ff. ꝺ eo cui mā. ē iurisd. l. j. imo nec dico legatū pape h̄ posse facere sine mādato spāli.

vt ex̃ de offi. lega.℥ translationem.

a ℭ Actiones.notādu₃ actiões ꝓponendas.xj.q.j.experientie.⁊ ex̃ ꝺ mut.pe.c.j.ex̃ de iud.examiata.ar.ↄ̄ ex̃ de iudi.dilecti.io.so.ꝭm ius canonicū nō tenet aliqs ꝓponere actionē.vt ex̃ de iudi.dilecti. Sȝ si ꝓponat ⁊ inepta cadit a cā ꝓponens.vt ex̃.e.ti.examinata.b.

b ℭ Submot⁹.ecce penā illi⁹ q nō defert appellatiōi ꝭm leges punitur in.xxx.pōdo auri.C.de appel.quoniā₃.

c Qui se scit ⁊c̄.iij.q.vj.Quis ⁊c̄.

d Argūta.ↄtinuatiȝ.id est iteꝝ ⁊ iteꝝ.

e ℭ Et carcerali.qꝺ pōt fieri in cā criminali si ↄdēnat⁹ appellās est suspectus.nec pōt dare fideiussorem.vt.C.de ap.eos.

f ℭ Honore.vt sicut de facto fuit deposit⁹ sic ꝺ facto rēstituat.ꝺ

exercere atqȝ diffinire actiones[a]:nullusqȝ illu₃ an̄ ꝗ iudicet aut iudicare ꝓsumat:sȝ si qd qꝺ absit:graue itollerādūqȝ ei obiectū fuerit : nr̃a erit expectāda cēsura:vt nihil ꝑus de eo q ad sinū scte ecclie romane ↄfugerit ⁊ ei⁹ implorat auxiliū ꝺcernat:ꝙ ab eius dē ecclie aucte fuerit ꝓceptū : q̄ vices suas ita alijs ipartiuit ecclijs: vt i ꝑtem sint vocate sollicitudīs nō i plenitudinē ꝑtāꝗ. Si aūt qꝺ n̄ arbitramur a q̄ꝙ secus ꝓsūptū fuerit:ab offō cleri submot⁹[b] auc̄ꝗ aplice reus ab oīb⁹ iudicet:ne lupi q sub specie ouiū subintrauerūt:bestiali seuitia q̄s dā audeāt lacerare:⁊ qꝺ sibi fieri nolūt:alijs iferre ꝓsumāt. Itē cū iuli⁹ papa dicat. Judicia appellāciu₃ ab eis sūt audiēda:⁊ ad q̄s appellat.

Qui se scit a/ hijs eē ꝓpositū: n̄ moleste ferat aliquē sibi eē ꝓlatū. ipa nāqȝ eccia q̄ pria est ita religs ecclijs vices suas credidit largiēdas:vt i ꝑtē sint vocate sollicitudinis n̄ iplēitudinē ꝑtāꝗ. vn̄ oiu₃ appellāniū aplicā sedē eꝑoꝝ iudicia ⁊ ↄcta maioru₃ negocia cāꝝ eidē sedi refuata eē liq̄t:ꝓꝑtiȝ cū in his oīb⁹ ei⁹ sp sit expectādū ↄsultū . cui⁹ tramiti siqs obuiare tētauerit sacerdotiū cās n̄ sine honor[f] sui ꝑiculo se apꝺ eādē sedem nouerit redditu₃. Itē cū nico.pa.in remēse₃ archieꝑ₃ iuebat: q rotardū eꝑ₃ appellātē aplicā sedē dānare ausus ē ita dicēs. Deremēsi archieꝑo:q appellātē romanā sedē iudicare est

Arguta[d] sapia ausus. tua vrinā i bono accepto fomite iudicij materiā ꝺpositōis adūsus rotardū assūpsit:⁊ ab itinere aplice sedis remouerit: ⁊ ↄtinuatiȝ aplicā sedē appellātē dānauit:⁊ carcerali[e] custodie mācipauit:⁊ ifra. Prauilegia tn̄ aplice sedis vos obliuiōi tradere nullo mō ꝺbuissetꝭ:qb⁹ venerādi canones iudicia toti⁹ ecclie ad hāc ꝺferre iubent.⁊ infra. Hoc qppe nos i rotardo iccirco nouerit opatos: vt ꝑuilegia sedis aplice:q̄ male a vob violate eē videbāt aucte aplica ⁊ canōica pꝛȝ ꝺliberatiōe ꝓstino tādē igenio ⁊ ꝓpo ꝺcorēt honore[f] Itē leo. Quisqȝ obediētiā maiorib⁹ exhibeat:quā abiferiorib⁹ ꝺsiderat

Qui scit[g] se qbusdā ꝓpositū:nō moleste ferat aliquē sibi eē ꝓlatū sȝ obediētiā quā exegerit[h] ēt ipe ꝺpēdat.⁊ sic n̄ vult ḡuis oneris sarcinas ferre :ita non audeat alijs iportabile pōd⁹ iponere. Discipuli ei sum⁹ hūil ⁊ nuꝗ mḡri dicēꝗ Discite a me q᷑ mitꝭ sum ⁊ hūilis corde. Patet[i] ḡ ꝙ nulli appellāti sūt iducie ꝺnegāde. Ceteꝝ si cā frustra tōue dilatōis appellauerit a iudice ad quē ꝓuocatu₃ fuerit ↄdēnabit. Tpꝰ v̄o appellatōis ē an̄ datā vl̄ p⁹ datā snia₃.q̄ncs eni qs se ḡuari senꝭit:libere ꝑt appellare. Vn̄ sixt⁹ pa.ait. Qui ḡuat a ꝓpo metropolitano ꝑmatē aut vniūsalē ecclie sedē appellet.

Si qs putauerit se a ꝓpo metropolitāo ḡuari: apud ꝑmatē dioceseos aut

eꝑs vel aliꝰ ꝑlatꝰ ecclie vult deferre appellantibus ad ipsius facti.sic ⁊ ipe tenet deferre appellantib⁹ facti ad sedē aplicā₃. Et ē siſe bonū. C. de offi.ꝑ. vr. l.j.vbi di ꝙ ē societas muneris.℥ magistrat⁹ gradū superioris agnoscat.

h ℭ Exegerit.hic.xxxij.q.vj.c.j.⁊.ij.q.⁊.lxxiiij.di.q̄rūdā.⁊ di.ix.neqȝ.in fi.ff.de adul.si vxor.§.iudex. Joannes.

i ℭ Patet.ḡ ↄdēnabit.si appellatio aliculus fuerit ꝑnūciata frustratoria. ide si prior iudex a quo est appellatu₃ non admisit appellationē in criminali negocio liꝫ ꝑdita notatus abscedat.C.de ap.a procon sulibus.sed si prior iudex ad misit appellationē ꝑ arbitrio iudicis punitur.vt.C.e.l.eos. sed si in ciuili negocio ꝑ calūniam appellat.punitur in.l. libris argēti.C.quoru₃ ap.non

Qui scit.ita facit ꝗ.c.ad ꝓpositū . q᷑ sic ap.ad ꝗ sic̄.⁊.c.ad philiā ꝫ.e.q.priatos.

re.ab executore.si sine calūnia nō punit nisi in expens.ex̃ de ap.i.pe.ex̃ de eo qui in pos

mit.causa rei seruā.cū venissent. Item remit titur ad eū a quo appellauit.ex.e. cū in eccle sia.dicūt tñ quidā q̄ nisi euidēs sit aliquē ca lumniose appellasse nō debet puniri in expē sis.ar.optimū.ff.de le.ij.qui solide.§.etiā.alio gn q̄libet iue tu expensarū relinq̄ret ius suū indefensum.vt.ff.de peti.her.illis. tūc aūt presumitur nō fieri calūniose. cū iuratū est de calūnia.vt j.q.vij.sanctimus.sed hoc nō credo.imo semp in cā appellatio nis ɔdēno vi ctum. vt.j e. omnino.⁊ in ɔsti.noua .in no.vt debitus ⁊.ff.de appe. negocioꝝ.in pnci. ioan.

Non ita.fm leges ante diffinitiuā sniam e nō appellatur.vt.C.de iudi.aptissimi. ⁊ j.e.nō solent.tñ clericus ante diffinitiuā ap pel.vt.C.de epa.audi.l.ij.⁊ cum actorū vl p nunciationis editio negatur.C.vt li.pen.l.ij. ⁊ cum ab iniuria appellatur.vt.ff.de minorib⁹ ait pretor.§.permittitur. Idē dico vbi appellatur a grauamine manifesto.vt.C. de ap.sigs p uocationem. Idē vbicūq̄ iudex aliqd facit ꝯ.l.negādo dilatio nem vel qd simile.vt.j.e. nō solēt. Ho die aūt s3 ius canonicū nō appellat ante sniam.nisi euidens fuerit causa grauaminis . vt in ɔsti.inno. vt debitus.⁊ sic

penes vniūsal' aplice eccle sie papā iudicet. De eodē.

Quotiēs[a] epi se a suis ɔprouincialib⁹ vl' a metropolitāo putauerit p̄grauari: aut eos suspectos habuerit: mox romanā appel lēt[b] sedē: atq̄ eis libere ire liceat. ⁊ dū p̄dictā romanā ecciā3 appellauerit: aut ab ea se audiri[c] poposcerint: nullus eos aut excōicare[d] aut eoꝝ sedes surripe aut res eoꝝ auferre aut aliquā eis vi3 iferre p̄sumat: añq̄ ab eoꝝ cā romāi pōtific] au/ ctē terminet. Qō si aliter a q̄q̄ p̄sūptū fuerit: nihil e/ rit: s3 virib⁹ carebit. Itē iuli⁹ papa. De eo. Palea.

Deo huic scē sedi p̄sata p̄uilegia spāl'r ɔcessa sūt: vt ab ea oēs auxiliū op p̄sīt ⁊ iiuste dānati restituti onē sumāt. O p̄p̄si ⁊ se p̄grauari putātes itelligunt añ datā sniā3: iiuste vo dānati p⁹ datā sniā3. Vñ eu tician⁹ vrb rome eps scri. oib⁹ epis. Añ ceptū cāe p appellationē recedē licet.

Non ita[e] in ecclasticis agēdū ē negocijs: sic iscl'arib⁹. Nā in scl'aribus postq̄ legib⁹ q̄sq̄s vocat⁹ venerit ⁊ i foro decertare cepit: nō l3[f] ei añ pactā cā3 recedere. In ecclastic] vo dicta[g] cā recedere lic3 si ne cesse fuerit: aut si se viderit p̄grauari. Qui vo ex ɔtu macia iudicib⁹ obtēperare noluerit: cōione puuet. Vñ in ɔcil'.mileuitano. Excōicetur qui iudicibus suis obtemperare nō vult.

a Quotiēs epi.putauerit. l3 nō ɔuēt ⁊ sufficit q̄ putāt l3.⁊ sufficit pbare pbabilē cā3 ap pellādi.ex c.bone.i fi.⁊.ff.e.appellāti. nisi sit remota appellatio.tūc reqrit q̄ sit pbabilis ⁊ q̄ sit talis q̄ pbata legitia sit appellatio. vt ex.e.vt debitus.io. Ego credo idistīcte. q̄ ho die d3 eē cā pbabil' ⁊ legitia.vt ex.e.vt debitus qđ intelligo añ sniam.b. b ¶ Appellēt. Nō q̄ pōt a iudice suspecto recedi p ap pellationē vel ēt p recusationē.vt h.⁊ ex.eo. postremo.⁊.ā.c.pxi.⁊ ex vt lit.nō ɔtest.acce dens.⁊ qcquid fit p⁹ recusationē eē cassat. sicut si fieret post appel.vt ex de eo q mit. in pos.cū sicut i fi. Refert tñ cū dī recuso iudicē vt suspectū.q̄ casu loquit decre.ex d ap.scdo requiris.vel sic habeo iudicē suspectū.q̄ ca su nō cogit corā arbitro pbare cām suspitio nis.q2 pōt iudicē declinare p appellationē3. vt dictū est. c ¶ Audiri. Nō nihil interesse vtrum dicat quis q̄ velit cām suam audiri a papa vel expresse ad ipsum appellauerit. sic̄ nec refert an appellet quis facto vel vbo. ex e.c.dilecti.indecisa. d ¶ Excōicare. pōt tñ de facto ad cautela3 petere absolutionē . vt ex.e.ad pñtia3.si vo appellatio ñ tenet tūc pt talis excōicari p⁹ appellationē.ar. ex.e.q.io.

videtur idem iuris fm leges ⁊ fm canones. quod falsum est.vt dicunt doctores legum. vt.j.eo.non solent.

f ¶ Non licet.alia est ratio ecclesiasticoꝝ alia secularni.vt.j.de ɔse.di.iij.celebritatem. ⁊ di.leges.xxxiij.q ij.admonere.ar. ꝯ.xj.q.j. quicūq̄ litem.sed hoc nō tenet.vt ex de foro compe.proposuisti. Quidā tñ dicūt q̄ vbicū q̄ tam fm leges q̄ fm canones potest fieri appellatio a manifesto grauamine . Alij di cunt q̄ ante sententiam fm leges non appel latur nisi in casibus in iure expressis.

g ¶ Dicta causa id est.assignata causa ap pellationis.sed non oportet ibi probari. sed coram iudice ad quem appellauit.vi C.d ap pel.eos.⁊.j.ea.q.in fine.nisi in casu.vt.C. de preci.impera.offe.auc.que supplicatio.⁊ ex tra de his que fiunt a maioꝝ parte cum in cunctis.nec prius est audiendus appellans a iudice ad quem appellauit.q̄ constet ipsum appellasse ab aliquo grauamine. aliter enī3 remittendus est ad eum a quo appellauit. vt extra de appel.cum in ecclesia.videtur er go q̄ quilibet tenetur assignare causam ap pellandi.vt hic ⁊ extra de appel constitutus.

z.ff.de ap.appellanti.sicut in suspecto iudice cā est assignanda lz alibi pbāda sit. Sz q̄ n̄ sit assignāda pbat q2 frustratoria appellatio s̄m hec iura ē admittēda. Itē nō vī eē necessariū q̄ allegetcā.q2 p̄t ab ea recedi.ff.e. scio q̄situm. in fi.
Itē q̄ n̄ ōsit necesse cām assignari probatur. ex̄ vt lite nō ɔtest. accedens. Et dicit.l.cū corā iudice appellat.sufficit dicere appello.vt.ff.de appel.scio. Dicas ḡ q̄ semper appellās tenet assignare cām .vt ex̄ e.vt debitus. tn̄ si cām nō assigt̄ z postea ꝯ iudicē appellatiōis pbat iustam fuisse cām appellādi.bene cassabit qd̄ factū ē. vt ex̄ vt li.nō ɔtes. accedens. Et ita pōt iudex bn̄ facit nō d̄ferendo appellatiōi cuz causa appellationis non sit expressa. Scd̄s similit bene excusat

Quisqs[a] pbat[9] fuerit p ɔtūacia nolle obtēpare iudicib[9] cū h̄ p̄mese dīs ep̄o fuerit pbatū[b]: det lr̄as z null[9] ei cōicet ep̄oꝝ donec obtēpet. Itē q̄ p[9] datā sniaz appellari possit fabian[9] papa testat dicēs.

Nō denegēt appellatio ei: quē i supplicio snia destia/

Liceat[c] ēt i crialib[9] vitcāis appellare nec vox appellatōis d̄negēt ei: quē i supplicio snia destinauerit. Q. d̄ aū idē affirmat.

Uñ datā sniaz licet alicui

Siqs[d] iudi/appellare. cē adūsuz sibi senbit: vocē appellatiōis exhibeat. Post datā vō sniaz q appellare voluerit ifra qn q̄ dies appellet: z ifra eosdez a q̄ puocauit lr̄as dimissorias accipiat: z infra eosdē ad quem appellauit iter arripiat. Un̄ i theodosianis[e] legib[9] sic statutū iuenit.

Post latā sniaz ifra qd̄ tp̄s q̄sq3 appellare de/

Propter[f] suꝑflu beat. am appellatoꝝ lniam ne i retractādis vl̄ reuocādis sentētijs liberꝝ h̄ie arbitriū videat̄: z tp̄a appellatiōis z pene ɔstitute sūt: vt qcūq3 apō iudicē q cāz ei[9] audiuit appellare z ad aliū iudicē puocare voluerit: ifra v. dies appellet: z i his qnq3 dieb[9] ad iudicē ad quē puocauerit sine aliq̄ dissimulatiōe pueniat: z ipe dies i q̄ accepit lr̄as in his. v. dieb[9] spālr̄ cōputet q̄ si lōgi[9] iter sit except.v. dieb[9] spaciū dieꝝ q̄ iter a/

Ubi[g] gi possit ɔputet.

hia dimūeratiōe.xx.miliū diurnoꝝ p singl̄os dies cōputet. Itē. A q̄ appel/lat ad aliquē appellatū fuerit dimissorie lr̄e dirigant

Ab eo[h] a q̄ appellatū ē ad eū q d̄ appellatiōe cognitur[9] ē: dimissorie lr̄e dirigāt̄ q̄ vulgo apli appellant. q̄rū postulatio z acceptio itra. v. dies ex offiō fiēda ē. Ista iaz supius sub titulo de cautiōibus z penis appellātiū iterp̄tata sūt: q itra statuta[l] tēpa dimissorias nō postulauerit vel accepint vel reddiderint

qd̄ factū est cum iusta causa subfuit appellādi. alij exponūt dicta causa.id est lit.nō ɔtes. q2 ante lit.ɔtest.nō est appellādū.vt ex̄ d̄ ap. reprehensibilis.nisi sit aptum grauamen. z ex̄ e.ɔsuluit.z.c.cū sit romana.io.hodie aū sniam q vult iudicē recusare semꝑ pponat cām.vt ex̄.e.vt debit[9].z offerre dz pponens se velle eā pbare corā arbitris si iudex petit aliogn ei[9] appellatio nō valet.vt ex̄ de ap.interposita. Si vō nō recuset iudicē sz aliā cāz ppōet alleget talē q̄ pbata sit legitia.z eā corā iudice offerat se pbatuꝝ si iudex petit. b.

a Quisqs. Istud.c.intelligūt qdā de legat[9] iudicib[9] q̄rūz sniam ep̄s loci tenet mādare executiōi.vt ex̄ de offi.dele.significasti.

Alij itelligūt de iudicib[9] datis ab ip̄o ep̄o q suā sniaz nō p̄nt mādare executiōi.q2 tn̄ delegati a p̄ncipe p̄nt mādare suas snias executiōi.ff.de re iudi.a diuo.sz h̄ nō ē vez.q2 sub delegati h̄ p̄nt.vt ex̄ de offi.dele.ex lr̄is.z ex̄ de sen.z re iu di.cū bertol. dus.10. s̄ sit oēs dicūt q̄ subdelegati nō pōt snias mādare executiōi p legē.ff.de re iudi. a diuo.z sibi cōicare. pōt sit.vt ex̄ de offi.dele.ex lr̄is q2 iubere cō uere z i possessionē mittere mag[9] est ipij. q̄ iurisdictiōis.vt.ff. d̄ iur.om.iu. iubere.b.

b ... Probatū.ḡ q̄ dicas quē ɔtumacē.h̄ pbabilis sicut q dicius obijcit. z ar. ꝫ.q.j.c.l.z.c. nemo.ex̄. de rescri.ip̄o.au. dita.ar.ꝫ.ff. de re iudi.ɔtumacia.z l. v.di.c.vlt.

c Liceat. i crialibus imo penis in crialibus solet.

tiuo in criminibus solet.

vt.ff.de appe.non tm̄.z.j.eo.non solet.

d Si est autem quando.vb̄i.nullus.

Siquis.post datam.j.v.dies.olim statuti fuerūt duo dies.theodosius dedit quinq̄ deinde iustinian[9] decem.vt.j.c. anteriores

e In theodosianis legi.q has leges allegat falsari[9] est.vt.C.de ve.iu.enu.l.ij.ꝫ.hec omnia.z.C.de nouo co.ɔfir.in fi.

f Propt suꝑfluā.q̄ iter vt sp.xx.miliarium die ɔputēt.vt.ff.siqs cau.l.j.z si qd super etiā p die ɔputet.vt.ff.de vb.sig.l.iij.

g Infra.v.hodie.xxx.vt.j.e.l si.ꝫ.penul.

h Ab eo.intra.v.hodie.xxx.vt.j.e.q.in fi.ꝫ. penul. l Statuta. sic z hoc hodie non tenet.vt.C.e.quoniam.

a Quicūq;. Qd obtinz in [c]iuili. vt ꝯfessus nō audiatur appellās i crimiali. aliud vt.j.e. sunt q̄ꝫ nisi alia ꝓbatō iudicez instru-
b Quoties seq̄ (at.ff.ō q̄sti.l.j.§.diu⁹.lo. strātur. h̄ n̄ tenet. hodie. vt.j.xvj.q.iiij. volum⁹ .j.e. appellatione pēdēte.⁊ ex. ō seq̄s.ad hec vl' tenet i cañ q ē.ff.de ap. ipatorꝫ.s.qñ possessor dila pidat fructus vt ibi dr.h̄ ex ꝓsse pꝫ ō seq̄-stra.c.pe.⁊ fi. vl' dic q̄ si ap pellat ab exe cutore q̄ tūc seq̄strāt fruc-t⁹ sꝫ n̄ res ip̄a vt.C.q̄ꝫ ap.n̄ f.ab executor̄
c Omnino. sūmptus ꝓm canones pūit i expēsis vt h̄ ⁊ ex.e.r̄ ꝓhēsibil'. ꝓm ll.pūit i.l.lib. argēti.C.q̄rū ap.nō r̄ci.ab executor̄. In criali ifamis ē ⁊ litē pdit. vt.C.de ap. a ꝓcōsulibus.
d Quadru plos. hodie si plos vt.C. de fruc.⁊ lit. ex-pen. nō igno rat ⁊.l.fmina to vl' forte du plos vt.ij.q.iij libellū dic vt. ex.ō vo.i fi.
e Ulterior.n̄.auc̄te.ō ap.⁊ intra q̄ tēpora debe.ap.col.iiij.in pnci.f. Dierū. Sꝫ nūq̄d ille dies i q̄ appellatur cōputabit iter illos.x.dies q̄ vr̄ q̄ dies illa i q̄ ꝓmissio aliq̄ fit.ꝯputat cū illo tp̄e nisi.excipiat vt.ff. sigs cau.l.j. Similiter dies i.q̄ fit diuortiū cōputa tur inter lx.dies q dātur accusatori a tēpore diuortij vt.ff.de adul.pater.§.j. Item lꝫ di-cat intra.x.dies tñ decim⁹ dies ꝯphēdit itra illud tp̄s vt.ff.ō successorio edicto.l.j.§.qd di cim⁹ ⁊.ff.ō.ꝟ.sig.sigs sic dixerit. imo idē vr̄ si diceret añ.x.dies q̄ adhuc i decio die pos set appellare vt.ff.ō.ꝟ.ob.eū q er.l.cuꝫ quis §.q ita ⁊ facit ad h̄ ō.e.ꝑpter.Ren.q̄ si tui su perest de die qd potest deli berare cōdē-nat⁹ tūc illa dies cōputat ꝓ vno die lo. Ego credo q̄ sēp ꝯputet ⁊ ita ꝓuat ō fac to.g. Arrecti ratiōe. Nūq̄d h̄ tp̄s vtile ē sic fuit tp̄s bi dui. q̄ videt al'r.n.vr̄ di-minutio bn̄-ficiū atiq iur[e] maxie cū lex noua nihil ex ꝓmat. ō h̄ g̃ veri iuri stan dū ē.C.ō ap. ꝓcim⁹ i fi. et q̄ nō mutat q̄re stat ꝓhi-bet vt.C.ō te. fācim⁹.q̄re ḡ dic̄ h̄ a r̄cita-tōe sn̄ie cū sꝫ l.'atiqnam a tp̄e suie ꝯpu-tātur hi decē dies vt.j.e.§. biduūz dic ḡ q̄ q̄rū ad sui initiū vtile ē. sꝫ ꝯtinuū q̄tū ad sui ꝓgres sum.q: tem-pus hoc cō-putabit a tē-pore scientie. vt.C.quomō ⁊ qn iudex ab eodez ⁊.ff.de edil'.edi. cū sex. ⁊.j.e.biduum. Cum enim illi dies.x.dentur ad deliberandum.an velint stare sententie vel non qualiter possit ignorans deliberare Currit ergo hec tempus a tempore scientie ⁊ etiam a tempore quo potest agere .j.e .§. biduum.⁊.§.aduersus extra de ap.ex ratio-ne.h tamen dicit hoc tempus esse continu-um sed postea dicit restituendum eum qui

rint p̄scriptiōe ab agēdo sib moueāt ⁊ penā appellōis ferre cogantur. Idē. De his q causā dilatōis appel lant.

Quicūq; ᵃnō ꝯfidētia iuste cause sed cā differēde more ne ꝯtra eū snia ꝓferat appellaue-rit vl' si de facto suo ꝯfess⁹ ne abjiciat appellar̄ volue rit hmōi appellatiōes nō recipiāt. Itē. Cū possessor appellat: dū euēt⁹ cāe du-bi⁹ ē possessiōis fruct⁹ seq̄strētur.

Quotiēs ᵇp⁹ auditā cām iudicem possessor appellat: fructus possessionis de aq̄ agit dū seq̄nde audiētie euēt⁹ du-bi⁹ est: merito seq̄strātur. Nā si petitor appellauerit. hoc ab eo postulari nō po stet.q: nō pōt seq̄strari qd nō hꝫ si ꝓpter p̄dia vrba-na vel mācipia vl' iumēta appellat: possessiones eorū vel mercedes vel vectura etiā si de nauis naulo agat deponi solēt. Itē. Iniuste appellās oino puniē-dus ē.

Omnino ᶜpuniē-d⁹ ē: q̄tiēs iniusta ap-pellatio ꝓnūciat. sūpt⁹ qs dū seq̄ret adūsari⁹ ipēdit redder̄ cogāt n̄ simplos sꝫ q̄druplos ᵈ. Premissis au ctorib⁹ ifra.v. dies post da tā sniaꝫ cuiq; appellare ꝑ mittit: qd postea iustianus in ꝯstitutiōib⁹ suis corri-gēs ifra.x. dies appellatio nis remediū cuiq; dandū decreuit dicēs. Imperator iustinianus augustus. Infra decē dies remediū appellatōis conceditur.

Ulterior ᵉlegū acerbi tati plurima remedia interponētes ⁊ maxie hec circa appellōes faciēdas in pn̄ti hmōi bn̄ficiū pue nir̄ duxim⁹ eē neccessariū. Antiqtati eteīz cautū erat vt sigs ꝑ se litē exercuerit: ⁊ fuerit ꝯdēnat⁹: itra duos dies tm̄mō licētiā appella tiōis hr̄et. Si aūt ꝑ ꝓcu ratorē cā vētilata sit: in tri duū ꝓximū eā cāꝫ extēdi. Ex rerū aūt expiētia inue-nim⁹ h̄ satis esse dānosum: plures eni hoies ignaros legū subtilitatis ⁊ putātes in triduū ꝓuocatiōes esse porigēdas in ꝓmptū picu lū incidisse ⁊ biduo trans acto cās perdidisse. vñ ne-cessariū duxim⁹ hmōi rei ꝯpetētur mederi. Et sanci mus oēs appellatōes: siue per se siue ꝑ procuratores siue ꝑ dēfēsores l' curator̄s etiā tutores vētilent. posse intra decē dierū ᶠ spaciū a

agẽ nõ potuit. a ¶ Ad hoc litẽ.ex.e.ex rõe b ¶ Uictũ.est.argu.qđ p me nõ stat nihil i ñ ẽ imputandũ.xliij.di.ephesis.C.đ cõdi. idebi.insert.l.vi. c ¶ Sed sigd vñ sic nõ potest termin⁹ p̃figi v i die tali sit appellans reuersus. vt ex̃ de ap.ex insinuatione.

d ¶ Imperator. Idez si ali⁹ iudex impediatur ad quẽ appellat i auc.vt spõ. lar.§.hoc q̃cq̃.coll.ix. ⁊ hoc verũ ẽ i cã appellationis in pricipali ei cã secus ẽ. qr ibi perit lis triẽnio.C.de iudi. properandum. Itẽ qđ dixi est verũ si ipse appellãs impediatur per causã necessariam puta videlicet fluminis vel simile.ex̃ eo.ex rõe. si ãt aliter impediret eum hoc ei nocere̅t. sz posset agere ↄ̃ ipe, dictẽ.ff.đ dolo.arbitrio.§ si dolo.. Sed si ille nõ eẽt soluẽdo. tũc ei lis restituitur.ff.de eo per quem factũ erit ex hoc edicto. ar.ↄ̃. ex̃ de in integ. resti.ex litteris.ibi enim nõ dat actio ↄ̃ decipientẽ sz restituit ↄ̃ sniam. sed hoc fuit qr impediens nõ poterat soluere qđ petebat.io. hodie fm canones nõ perit instãtia iudicij.si pp impedimẽtũ cã ĩfra triẽniũ terminari nõ potuit. vt ex̃ de iudi.venerabilis.b.

e ¶ Illud etiam causis.quod fieri nõ debet

rũ iudicib⁹ ab his q̃rũ interest offerri siue magni siue minores sint: excepta videlz sblimissima p̃toriana p̃fectura: vt liceat hoi intra id spatiuz pleĩssime đliberat siue appellãdũ ei sit siue q escedũ: ne tiore instãte op⁹ appellatoriũ freq̃ntet. Sz sit oib⁹ ĩspectõis copia q̃ ⁊ idiscussos hoiuz calores p̃t refreãre. Ad h⁹ fãcim⁹ si qñ lis spat i nr̃uz ĩferri ↄsistoriũ: si forte ↄtigerit ipatoriã maiestatẽ occupataz publicis causis ex mũdãis ↄuissiõib⁹ nõ posse cõuocat p̃res: q̃ten⁹ cã agitet ñ ex h litẽ piclitari qđ .n. viciũ[b] litigãtiũ si culmẽ ipatoꝶ occupet: vl̃ qs tãte est auctoritatis: vt nollẽtẽ p̃ncipẽ posse ad ↄuocãdũ p̃res ceterosq̃ ꝓceres coartare Sz sigd[c] tale euenerit. cã itacta pmãeat đ̃ec ipator [d]sua spõte mot⁹ ⁊ ceteros ↄuocari ꝓceres iusserit et litẽ ĩferri patiat ⁊ oĩa secũdũ morẽ ꝓcedet. Illõ[e]ẽt i.iij.c.disponẽdũ ẽ q̃ ãtiqtas bñ statuit nouitas aũt neglexerit. Cũ eni venerãda vetustatis auctoritas ita magistrat⁹ digessit: vt alij maiores alij medij: alij minores sint ⁊ appellatões a miorib⁹ iudicib⁹ nõ soluz ad maiores iudices remittãtur.sz ad spectabiliũ iudicũ tribũal.q̃ten⁹ ⁊ ipsi sacro auditorio adhibito litez exerceãt.nouitas aũt h đrelĩgt: euenit vt sup minimis causis maximi nr̃i iudices ingetent ⁊ hoies propter minimas cãs magnis fatigent dispẽdijs: vt

forsitã toti⁹ litis estimatio ad sumtp⁹ [f]iudiciales nõ sufficeret. Idq̃ sancim⁹: si qñ ex egyptiaco tracto vl̃ adiũcta ei vtraq̃ libya prouocatio spat vsq̃ ad.x. librarũ [g]auri[h]q̃titatẽ: nõ in hãc regiã vrbẽ eã eueni re sz ad p̃fectũ augustalẽ: qui audeat ⁊ cãm dirimat vice sacri cognitoris nulla eis post diffinitiuaz sniaz[i] appellationem porrigẽda. Similiq̃ mõ q̃tiẽs i asiana diocesi vel pontica tale aligd emerserit: vsq̃ ad p̃dictã q̃titatẽ.x.libraꝶ auri appellationes ad viros spectabiles comites forte vel ꝓconsules vel p̃tores moderatores qb⁹ spãliter easdẽ lites pagẽdas deputam⁹ remittãtur: q̃ten⁹ ⁊ hi ad similitudinẽ p̃fecti augustalis vice sacri cognitoris[k]itercedãt: ⁊ causas sine spe qdẽ appellatõis dei tñ ⁊ legũ timore p̃ferant decidẽdas Orientalis aũt tractus cãs appellatiõe suspẽsas ⁊ vsq̃ ad.x.librarũz auri q̃titatẽ limitatas ad viꝶ spectabilẽ comitẽ oriẽtis mittere sili mõ audiẽtiã ⁊ finẽ eis impositurũz sancimus. Illo videlicet obs̃uato: vt viri spectabiles iudicesñ ad alos eadẽ spectabilitate decoratos iudices suas trãsmittant appellatões i litib⁹ q̃tecũq̃ sint q̃titat: cũ non oporteat ad ↄpares iudices appellatiões referri sed a minori iudicio i mai⁹ tribunal ascẽdere: sz ad illustrissimaz p̃fecturãilloꝶ appellatiões. cuiuscũq̃ sint di

vt in aut. vt omnes obe. iudic.§. ⁊ h ↄsiderantes. coll.v.

f ¶ Ad sumpt⁹.i. ad victualia q̃ dantur iudicib⁹ vt extra đ vi. ⁊ honest.cle. cum ab omni.

g ¶ Ad.x.librarum. nota.x.libras auri minimum dici.

h ¶ Auri h vocat minimaz summã vsq̃ ad.x.libras auri alibi vsq̃ ad.x.marcas alibi vsq̃ ad duos aureos.ff. de dolo.si oleum.alibi.l. solidi.C.de delẽ.ciui.l.i.

i ¶ Post sententiam. Nota casus i quibus. secundo non auditur appellans. C. de episcop. et audi. aut. siquis litigantium.C.de asser.tol.l.j.C. de ap. iubemus.⁊.l.i ẽ ferendis. in aut. de sanctis epis:o. pis.§. siquis vero.

k ¶ Sacri. cognitoris.i. p̃ncipis.

a Que vna.s.prefectura illustrissima.
b Utroqꝫ.s.pretoris et questoris. questor eni q̄ ꝯsult scrinijs imꝑatoris audiuit cās appellatiõis. c Ita tñ sensus ē.nõ est appellādū a iudicibus q̄ sūt illustres ad spectabiles q̄ sūt minores. nec et spectabilib⁹ ad alios spectabiles cuꝫ sint pares. sꝫ a ꝑsidib⁹ qui sūt minores appellādum ē ad spectabiles.
d Priuati.qñqꝫ delegat eis cā. sꝫ pendente iudicio fiūt spectabiles vt.C de ap. ꝑcipimus.infi. et sic nõ sꝑ cõsiderat̄ ꝑncipium accepti iudicij.sic.iij.q vij.§.tria in fi.sic.ff.de pigno.ac.si reꝫ §.fi.argu. ꝯ. ex̄ de ꝓba.c. post cessionē de elec.dudū
e Nõ gradatim.C.de appel. ꝑcipimus.
f Sꝫ a ꝑsidib⁹.qui sūt clarissimi et minores.
g Datis nõ tñ delegatis.
h Refert.appellatio ad iudices spectabiles. i Sub q̄cūqꝫ.hoc verū ē cū appellatur a spectabilib⁹.sꝫ si a clarissimis.tūc non appellat̄ ad vrbē nisi sit.ꝰ.x.libras auri.vt.ꝰ
k Ad cõpetētes.ꝑ hoc nõ appellationem ad aliū fieri q̄ ad delegantē ꝯ id.ff.qs et a q̄ appel.l.ij.et ex̄ de offi.dele.sup q̄stionū.sic.j eo.placuit vt ꝑsbi. l Que in appellationib⁹.id ē ad ꝑncipem.vt.C.de excu.tu. quinquaginta.ff.quando ap.sit.l.j.§. siquis.
m Biduū sub cõditione de futuro.tūc suspenditur sententia.ff.si cer.pe.respiciēdum cõditio autē de presenti vel preterito nõ suspendit sententiam.ff.si cer.pe.cum ad presens.tamē sentētia excõicationis lata sub cõditione tenet.lxiij.di.salonitane.ex̄ de sen.ex cõmu.a nobis et ex̄ de ap.preterea.et.ff.de ꝟbo.signi.cedere diem.
n Non ē.ꝓhibet̄ quid fieri qꝫ tamē factū tenet sic.xlv.di.de iudeis.ff.de interdict et rele.relegatoꝝ.§.ad tempus.

gnitatꝫ vl' ꝯtitatꝫ vt dictū ē dirigāt: q̄ vna^a cum viro excelso ꝓ tꝑe q̄store eas dirimat vtroqꝫ^b officio subministrante.i.taꝫ ex sacris scrinijs mor solito q̄ ꝑfectorio. Ita^c tñ h sancim⁹: vt nec a ducib⁹ vel ab alijs spectabilib⁹ iudicib⁹: qb^d forte et si ꝑuati^h sint et imperialis maiestas cās iniūxerit: appellatō ad mēoratos spectabiles iudices currat ne cā nõ gradatiꝫ^e ꝓcederet^f sꝫ ꝑperā videat: sed a ꝑsidib⁹^f qdē ꝓuiciaꝝ et iudicib⁹ a nobis datis^g si nõ sint spectabiles iudices intra memoratā q̄titatē referat^h. Si aūt vel illustres sint dati a nob̄ iudices q̄b⁹ apices dignitatū super spectabilitatē sūt: vl' duces qui oīmodo spectabilitate sunt decorati: vl' hi q̄ a ꝑncipe sunt delegati spectabileꝫ habeāt dignitatē: eorū appellationes sub q̄cunqꝫ^i quātitate i hāc regiā vrbē ad ꝯpetentes^k antiq̄ more iudices referant: oīb⁹ alijs q̄^l appelatiōib⁹ statuta st vel ab antiq̄ ꝓsapia vl' auctoritate anteriorū ꝯstitutionū vel a nostra humanitate itaqꝫ illibatisqꝫ custodiēdis. Item digestoꝝ titulo q̄ndo appellādū sit. Quāꝺo appellādū sit p̄io vl' scd̄o.

Biduū^m vel triduū appellatōis ex die snie late ꝯputādū erit. Quid ḡ si snia fuerit sub ꝯditiōe dicta: vtrū ex die snie tꝑs ꝯputam⁹ ad appellādū: an ꝟo ex die q̄ ꝯditio snie extiterit. Sane qdē nõ ē^n sub cõditiōe dicēda: sentētia^o sed si est dicta qd fiet: et est vtile statiꝫ^p tempora ad appellanduꝫ cõputari debere. Qd aūt^q i sentētijs ꝑceptuꝫ ē: vt vel altara die vel tertia ꝓuocet hoc etiā in ceteris obseruandū est: ex qb⁹ snia qdē nõ ꝓfert: appellari tñ oportet et pōt. vt cū quis^r ad tutelaꝫ vel alia ciuilia munera noīatur: et eius excusatio^r non

o Sentētia diffinitiua.sꝫ interlocutoria sic.vt j.xvij.q.iiij.si quis suadēte. et ex̄ de appel.preterea. q̄ ē huic legi cõtraria.
p Statiꝫ. alijs ꝑscriptionib⁹ nõ nisi a tꝑe ꝯditionis existēt currit ꝑscriptio.ff.qñ ac de pecu. ē annalis.l.j.§.annus.et.C.de ꝑscri.xxx.an. cū notissimi §.illud. Sed obijcit hec sētētia nõ ꝯtiet absolutioneꝫ vel ꝯdēnationem.ergo nulla est.vt.C.de sen. et iterlo.ꝑses.q̄ nec ab ea appellari est necesse vt j.e.§.diffinitiua.ꝟ.est.autem quādo.ꝑ.licet modo nulla sit sperat tñ et timet q̄ sit valitura.nā in conditionalib⁹ obligatiōib⁹ spes ē debitū iri.vt.ff.de.ꝟ. obli.cedere diem.vnde licet appellatio nõ inueniat qd extinguat.tamen cõditione existēte retro fingitur extinxisse.vt.ff.de sol.sub cõditiōe debitoꝝ.et effectus sententie retrotrahit qñqꝫ vt.ff.de his q̄ no.infa.furti.
q Quod autem non profertur.vt in electionibus et presentationibus.vt extra de ap. constitutis.et.c.reprehensibilis.et est hic ar. q̄ a tempore electionis vsqꝫ ad.x.dies potest appellari. r Excusatio.nota.q̄ quinquaginta dies dant ad excusandū se illi qui vocatur ad munus ciuitatis similit ad mun⁹ tutele.sꝫ si excusatio non fuerit admissa. tunc poterit appellare.vt insti.de excu.tu.§. qui autem.ff.qñ ap.sit.l.j.§.siquis tutor.C.

admittit. Dies aūt istos in qb⁹ appellādū ē: ad aliqd eē vtiles oīo diui marci voluit: si forte ei⁹ a quo prouocat copia non fuerit vt libelli dent. Ait eniz is dies seruabit: q̊ primo facltas ad eūdi erit. ¶ Quare si forte post sniaz stati dictā copiā sui nō fecerit is qui ꝓnūciauit: vt fieri assolet: dicēdū ē nihil nocer appellatori. Nā vbi primū copiā ei⁹ habuerit: poterit prouocare. Ergo si stati se subtraxerit: similr subueniēdū ē. ¶ Quid ergo si ꝯditio hore efficit: vt se reciperet: vt si forte snia dicta sit iā supma hora: vtiqꝫ ñ videbit se sbtraxisse. Adeūdi aūt facultatē sic accipim⁹: si i publico sui copiā fecerit. Ceteꝝ si ñ fecerit: an iputet alicui: qꝫ ad domū eius nō venerit: qꝫqꝫ in hortos ñ accessit ⁊ vlteri⁹ qꝫ ad villaz sburbanā: magisqꝫ est vt non debeat impūiri. quare si i publico adeūdi ei⁹ facultas nō fuit: meli⁹ dicet facultatē nō fuisse adeūdi. Siqs ipsius qdē a q̊ appellauit adeundi facultatē nō habuit: vt ei libellos daret: ei⁹ āt ad quē appellauit. habeat copiā: vidēdū ē an ei pscribi possit: qꝫ eū nō audierit. Et hoc iure vtimur: vt si alteri⁹ adeūdi fuerit copia: locū habeat prescriptio. Palā ē eam eē ꝓpriā causaz: cui⁹ emolimētū vel dānū ad aliquē suo nomine pertinet. Si adūsus absentez fuerit ꝓnūciatū. biduū vl triduū ex q̊ qs scit com putādū ē: non exquo pronūciatū est. Quod autem absentem dicitur posse ꝓuocare exquo scit: sic accipimus: si non in causa per procuratorē defensus est. Naz si ille nō prouocauit. difficile ē vt hic audiat.

de excu.tu.l.gnqginta. Nec tenet tūc appellare cū nominat tutor. sz tūc excusatio ei⁹ nō admittit vt ibidē dr. sz cū aliqs eligit ad dignitatē aliquā stati tenet appellar anteqꝫ se excuset. vt. ff. qñ ap. sit. l. j. §. siqs tutor. nisi eligat vt sit defensor ciuitatis. ibi nō hz locū appellatio. vt in aut. de dfen. ciui. §. ⁊ illud. a ¶ Dies āt supma. vr qꝫ iudices vsqꝫ ad supremā horaz tenent expectare ptē aduersaz. sic tot⁹ dies q̃ pecunia debet cedit arbitrio soluētis. isti. d ꝓ. ob. § . ij. ⁊ dicit lex. an dicēt iudices. vespe ⁊ mane ⁊ meridie vt i auc. d iu di. §. sedebūt col. vj. ⁊ q añ kl. ꝓmisit idē ē. ac si in kalē. ꝓmisisset. vt. ff. de ꝓ. obli. q añ. ar. ꝯ. ff. d ori. iu. l. ij. §. ⁊ qr magratib⁹. vbi dr qꝫ i cōgruū est qꝫ iudices vespe psideāt. sz distingue. vt ex de offi. iu. d le. ꝯsuluit. b ¶ Adeūdi. an iputet ꝓpter hꝫ ꝟbū. dicūt qdā qꝫ nō possit appellari nisi i psētia iudicis. qr si ab eo absente pōt appellari. g nō refert siue subtrahat se iudex siue nō ⁊ ē ar. ꝓ eis ex. e. cū sit romana. sz ꝯ. ex. e. suggestū. ex d alie. iudi. mutā. c. j. C. q̊mō ⁊ qñ iudex ab eo. C. d iudi. l. vl. c ¶ Appellauit. s. appellare voluit. d ¶ Daret. ipse iudex. s. dimissorias. vl itellige de libellis appellationis q̊s appellās vult dare iudici. e ¶ Qd eū. facto eni sicut voce qs appellat. vt ex de ap. dilecti. f ¶ Palā. ē eā pōt. n. damnū pertinere ad aliquem ⁊ fieri nō suo noie. xij. q. ij. q manumittit. xiiij. q. ij. super prudentia. g ¶ Scit. Simile ex d ap. super eo ꝟo qꝫ in fi. C. quō ⁊ qñ iudex ab eo. h ¶ Difficile. i. vix. nā alibi pōit hec dictio difficile pro vix. xlviij. di. qtuz lbz. i ¶ Audiat. nō cū aliqs ē absens post litē ꝯte. aut abest ex iusta cā. aut ex iniusta. Ex iusta tripliciter pōt abesse. qr aut abest ex cā necessaria ⁊ probabili. aut cā necessaria tm̄ aut ex probabili tm̄. Si āt abest ex cā necessaria ⁊ ꝓbabili. vt ex cā reipub. tūc si ē legitime dfēsus restituit ad appellādū vt. ff. d in ite. i esti. l. vl. si ꝟo nullo mō ē dfensus. l. fuit minus legitie. ad totā cāz restituit. vt. C. ex. q. ca. ma. l. j. C. d ꝓcu. q̊. si abest ex cā ꝓbabili tm̄. vt ex cā ꝑegrinatōis vl studij op. tūc si ē legitie dfensus ad nihilū restituit. ⁊ ita logr hec lex. ff. ex. qui. ca. ma. l. nec nō. si āt nō ē legitie dfens⁹ tūc si ꝯstituit pro curatorez vel potuit ꝯstituere ad nihilū restituit. nisi ille procurator quē reliquerat mortu⁹ sit. vl forte soluēdo ñ sit. vt. ff. ex qb. ca. ma. sz ⁊ si. §. j. dcretal tñ dicit idistincte retractādū qd scīū ē. si ꝓbatur iusta causa absentie vt ex. de sen. et re iudi. cuz beroldus. Nec distinguit an potuerit ꝯstituere ꝓcuratorē an nō. vl nō absuerit ex probabili cā an nō. ⁊ ē ar. ad hꝫ. C. quō ⁊ qñ iudex ab eo. ibi. eni vr qꝫ nō sit op⁹ restitutōe. sz qꝫ d iure cōi possit appellare. Si abest ex cā necessaria tantum. vt cum quis sit deportatus propter. suuz delictuz tunc si potuit constituere procuratorez non subuenitur ei. vt. ff. de. mio. papi. ait. Sed si abest ex iniusta causa nunquam auditur appellans nec subuenitur ei qr contumax ñ auditur appellans. vt xxiiij. q. iij. de illicita. ⁊ j. e. §. sunt quedā nisi veniat iudice adhuc sedente pro tribunali vt. ff. d in inte. resti. diu⁹. Sz si ē absens ante lit. ꝯte. tūc. l. excoicat vl fit missio i pos. vt colligit ex vt li. nō ꝯtest. me ⁊. c. qm frequēter.

Sigdē ðportādū pses eni ðportaf ñ pōt vt.ff.ðle.iij.l.j.§.ðportatus.ſʒ relegāf pt.ff. ð iniuſ.rup.te.l.ſigs.§.eiꝰ.q.ꝛ §.ſe.ꝛ.ff.ð in terdi.ꝛ rele. relegatoꝝ.b Annotauerit.l.iu dicauerit.ar.ꝙ metropolitanꝰ pt cognoſcere

tū ðbeo habere qð meo nōie factū ē.vñ ad- huc agere poſſiʒ.vt.ff.rē ra.ha.l.pe.vel dicit mor.i.modico tpis ſpatio qð magis itellec- tu ꝙ locutōe expmi pt.vt.ff.ð ſol.ratū.ff. rē ra.habe.quō eni.h Ratū.ſʒ nōne ſi aliqs

ð cā criali epi ꝛ talē ferre ſē tētiaʒ.iudico te eē ðponen dū.ſic h pſes iudicat ðpo ꝛ tandum.

c Aduerſuſ ẜ q appellat a grauamie iuſte appellat.ſʒ re mora ſit ap- pellatio qꝛ ñ adūſ lras pn cipis ſʒ aduer ſus malitiaʒ iudicis appel lat.ſi.eẍ.ð of. iudi.pꝫleg.c. ſane.i ſi.ff. ðe cuſto.reoꝝ.l. diuꝰ.C.ð. re- la.l.j.d Il- lud ipatori.ꝯ ſulēdo ipꝫ vel ꝯferēdo.h. et tūc litigatori bꝰ edi dꝫ ꝯſul tatio vt.C ðe ꝯſla.l.ij.eẍ. ðe ap.intimaſti. e Qui tūc. h māifeſte vr ꝙ ſiqs nō ap

Si qdēa i inſulā ðportādū ānotauerit b pſes prouitie: ꝛ ipator ꝛſcpſit vt ðportet: videamꝰ qñ ſit appellādū: vtrū cū ipator ꝛſcpſit vt de portet:an cū ei ſcribit: Et puto tūc eē appellādū cuʒ eū ꝛcipi euꝰ pſes iubet. Ce- terū verēdū ē ne ſero ſit vt tūc ꝓuocet cū ipator iſulā ei aſſignauit.ꝯprobata eni ſnia pſidis vl ptoris tūc ſo let pnceps iſulā aſſignare. Rurſus illð verēdū ē: ſi mēdacijs apð pncipē ōc rauit eū quē ðportādū la- borat:itercludi,ei viā ꝓuo cādi. Quid igr ē recte di cet hūanitate ſuggerēte vt ꝛ h ꝛ illo tpe ñ fruſtra pro- uocaret qꝛ ñ adūſus pnci- pē ſʒ adūſus c iudicis calli ditatē ꝓuocamr Illud d qꝫ vidēdū ē:ſi cū ipatori ſcri beret:exēplū lraꝝ litigato ri editū ſit:nʒ is appellaue rit: ꝛ poſtea ꝯ eū ꝛſcptū ſit an appellat a lris pdē ſibi edit]poſſit. Certe ñ pt:qꝛ q

tūc e ñ appellauit: ſʒ a eē q̄ q̄ ſcpta ſūt ꝯſēſiſſe vr:nec ē audiēdꝰ ſi dicat euētū ſa cri reſcripti ſe ſuſtinuiſſe.

Itē vlpiāus li.xxxix. de ap. De appellatōibꝰ ꝛcipiē

Non ſolētf tibꝰ vl nō audiri appellātes:niſi hi quoꝝ itereſt:vl qbꝰ mā datū eſt:vl q negotiū alie nū gerūt:qð,moxg reꝰ ra- tūh hʒ.Sʒ ꝛ ſi mr ex pieta te ꝓuocauerit i.dicēdū eſt ꝛ hāc audiri dbere.Et ſi li tēk pparādā curaf malue- rit itercedere ñ vr:licet ab initio l ðfendere nō pt.An ſniaʒ appellari pt ſi q̄ſtio- neʒm in ciuili negotio h a- bēdā iudex iterlocutꝰ eſt: vl i criāli n ſi ꝯ leges h faci at Si oo q iō cāʒ agef fru ſtraf:qꝛ dic ſe libellū pnci- pi ðdiſſet ꝛ ſacrū ꝛſcptū ex pectaf:audiri ðſidriū ꝓhi bet ſi ob eaʒ cāʒ ꝓuocaue- rit: appellatio eius recipi ſacris ꝯſtitutiōibus ꝓhi- betur. Item ti.de dimiſ-

appellat ꝓ al tero.ille cogit hēre ratā ap- pellatōeʒ.cuʒ negotiū eius vtilr ſit geſtū vt.ff.de neg. geſ.pōpo.ar. ꝯ ꝙ tñ i cri- mibꝰ appella tur iuito ꝯdē nato vt.ff. de ap.nō tñ. i Prouoca rit.ꝓ filio cō dēnato.ꝛ ꝓ ꝯ ſāguineo etiā pñt appellaf aliq vt eẍ ð f. iurꝰ cū in ꝯtē platōe i pte ð ciſa.k Litē appellationi qꝛ.ſi ab initio defēdēt opor teret eā ſatiſ- dare qꝛ in ali ena re nemo idoneꝰ ē ðfē ſor ſine ſatiſ- datōe.ff.ð ꝓ- cu.q ppro.ſʒ h ē virile offi ciū.C.ð ꝓcu.

pellat a ſuſpecto iudice cū recipit lras iudicis vl.ſiqs nō ꝓteſtaf cā ſuſpitōis vl appellatio nis ꝙ poſtea ñ poſſit appellare vl recuſare. ꝛ ar.eẍ.ð ſen.ꝛ re iudi.qð ad ꝯſultatōem.et eẍ.ð offi.ðle.grū.ſʒ ꝯ petitis iducijs a iudice pt ipꝫ recuſare ēt allegata cā abſentie coraʒ eo.vt eẍ.vt li.ñ ꝯteſt.accedēs imo ꝛ poſt pre ſtitā cautōeʒ ſtādi iuri pt appellaf.vt eẍ ð eo q mit.i poſ.cū vēiſſet.ꝛ.iij.q.iij.offerat.Et ñ vr ꝯſenſiſſe i iudice q poſtulat ſibi edi gēus actōis.ff.ð iudi.ñ vr.ꝛ pꝰ. receptas lras iu- dicis q̄s remittit pape poſſū iudicē recuſaf vt eẍ.ð of.ðle cū oli. Itē ar.eẍ.ð reſti.ſpo.ex ꝯq̄ſtiōe.dic ꝙ ſp pt a grauāmine appellari.de

Non ſolēt.itereſt lʒ eẍ de (ap. vl ðbitꝰ offi.ð le:ſup eo.ff.ð in officioſt .ſi ſuſpec ta.imo ēt ſi ñ itereſt dūmō q̄lecūq; timet piu dicū fieri vt.ff.e.a ſnia.i pn.ꝛ eẍ.e.ð ſen.et re iudi.cū ſup.g Mox.i.itra.x.dies qꝛ ra-

aliena.l Ab initio.ꝓ filio non pt mr agere vl ipm ðfēder.qꝛ h ē virile officiū.C.ð ꝓcu. aliean.pt tñ poſtulare ꝓ parētibꝰ valitudie ðtētis.ff.ð ꝓcu.femias.ſʒ aliēa negotia pōt mulier agef eẍ iudiciū.ff.de nego. geſt.l.iij. §.j.ſi tñ vis recipef mulierē itercedēteʒ pro aliquo,facias eā renūciare auxilio velleiani. vt.C.qñ mulier.tu.offi.fungitur.l.vlti.

m Si queſtionem in criminibus tamē fit queſtio vt.v.q.v.illi.ff.de queſti.l.j.i pn.ſed in pecuniarijs cauſis non facile niſi cū aliter veritas non poteſt liquere.ff.de queſtio. di- uus pius.liberi etiam torquentur ſi facto in terfuerit.ff.e.vnicꝰ.§.teſtes.alr ñ.C.de q̄ſt.de curiones.n In criminali.i.ſi vult torquef aliquem nulla preſumptione precedente.qð non liceat vt eẍ.de re.iur.cū in contēplatiōe. o Eius qui.hoc intelligunt omnes cuʒ nū tiuʒ miſit.ſed aliud eſt ſi per ſe in ꝓpria per

sona ꝛ ante citationez iter arripuit. vt ex. e.meminimus.ꝛ.c.suggestum. Sed contra hanc distictionem est ar.extra de offi. dele. cũ causa.vbi differt causa ꝑpt missiões nũcij.ꝛ est hodie expressum in decre.de appel. ad h̄ sic non obstat. eo. ti. vt debitus honor. Illud eniz itelligit qñ h̄ tm̃ dicit ꝛ nõ ꝓbat. Et ibi dr̃ ꝙ p̃mo cõuenit q p̃mo lr̃as dedit iudici hodie statur decre. vt debitus.

a P Ost apellationẽ. similit si appellationẽ nõ recipit dabit lr̃as appellãti vt eas det superiori i qb⁹ significabit ei q̃re appellationẽ nõ recipit vt.ff.d ap. si re ꝯsciẽdũ. b ℭ Tẽpus. xxx.diez vt.j. e.§.vl.i fi.ꝛ si ifra.id tp̃s ñ petierit vr̃ renũciat appellationi.vt.ē. eo.ab eo.ꝛ.C

hẽre.C.d tẽpo.ap.p hanc ex.d.fi.instr.e.d ip. Itẽ d reo fit actor ꝛ tenet ꝓbar vict⁹ appellatiões ẽe iustã.v tex.d ap.cũ in eccl'ia.L.n ergo appellatiõi qñq nõ deferat p3 ꝙ differt a nũtiatiõe noui opis.q2 p⁹ illã siue ipa sit iusta siue iniusta nihil ẽ inouãdũ ex de no. op.nũ.c.cum ex iniũcto. Iudex ḡ a q̃ appellat' si appellatiõe recipit.supioribus ri mandabit opinionẽ suã ꝛ cãz q̃re ñ recipit ap.vt.ff. d ap.re. lcien duz.g ℭ Si q's hãc.l.intelligũt gdã qñ crĩa sũt equalia.vt.ff.d mixa.vt.ff.d mi no.ẽt fi.sed h̄ falsũ ẽ q2 nõ pt q's simul accusari d criminib⁹ plurib⁹ dicẽdẽtib⁹ ex eodẽ facto.C. d accu.q d cri mie. l3 intelligẽ qñ minor pẽa p̃iudicat maiori. Uel.dic ꝙ si maior pẽa includit i se minorẽ.vt d pẽa

sorijs. De libellis dimissis.

P Ost appellatiõez [a] interpositã lr̃e dãde st ab eo a q̃ appellatum ẽ:ad eũ q d apellatiõe cognitur⁹ ẽ siue ad p̃ncipẽ siue ad quẽlz aliũ q̃s lr̃as dimissorias siue ap̃l'os appellant. Sẽsus aũt lr̃arũ tal'ẽ: appellasse: puta luciũ ticiuz: a sñia tal' iudic[i]:q̃ iter illũ ꝛ meuiũ dicta sit. Sufficit aũt petisse itra tp̃s [b] dimissorias istãq [c] ꝛ sepi⁹:ꝛ si nõ accipiat idip̃z ꝓtestet. Nã instãtiaz petẽtis dimissorias ꝯstitiões desiderãt. Equũ est igit:si p euz stetit q debeat dare lr̃as q̃min⁹ det: ne h̄ accipiẽti noceat. Appellatione [e] iterposita siue ea recepta fuerit siue nõ: imedio [f] tp̃e nihil [g] nouari oz. S igs [h] ex plurib⁹ facinorib⁹ ꝯdẽnat⁹ pp q̃dã appellauerit pp q̃dã [i] ñ: vtrũ sit differẽda pena eius aut nõ q̃rit.ꝛ si q̃dẽ grauiora [k] sunt crĩa ob q̃ appellatio

interposita ẽ. leui⁹ ãt,id ꝓpt qd ñ ꝛppellauit: recipiẽda ẽ oĩo appellatio ꝛ differẽ d a pẽa. Si vo g̃uiorẽ sñiaz meruit ex ea spẽ ex q̃ nõ ẽ appellatũ: oĩo pena iponẽda ẽ. Forma apl'oꝝ hec ẽ. Ego. N. scẽ bononiẽs ecclie ep̃s se p̃sb3 rolãdũ capellanũ scti apollinar[i] ad aplicã sedẽ quẽ apellasti ab obſuatiõe nr̃i iudicij his aplis dimitto. Forma [l] vo appellatõis añ sñiaz h̄ ẽ. Ego adelin⁹ scẽ regie ecclie mister l3 idign⁹ sentiẽs me grauari a dño galterio scẽ rauẽnatis ecclie archiep̃o: rõanã sedẽ appello: ꝛ apostolos peto. Si vo p⁹ datã sñiaz appellare voluerit: h̄ erit ei modus appellandi. Ego.a.s.r.ecclie.t.j.ꝯ sentẽtiaz dñi. g.s.r. ecclie archiepi iniuste i me latã p̃die kalẽdas maij.ãno .icarnatiõis dñi millesimo cv. ff.iiij. Ro.se.appello: ꝛ apl'os peto. Si aũt vnus [m]

e.qm̃ nec iudex ad quẽ appellauit eũ audiet iudex t ĩ ẽt ñ petẽti tenet offerr apl'os.vt.C. e.eos ĩ fi.c ℭ Instant.ẽ.c.di.p̃sca.d ℭ Per eũ stetit.ḡ si p̃ip̃m stat h̄ ei nocebit.vt iudex supior nõ audiat sine aplis.h̄ hodie i paucis locis seruatur.e ℭ Appellatiõe interposita ita ꝙ teneat.f ℭ Medio.dũ tñ sit recipiẽda.g ℭ Nihil nisi cũ appellat ab executiõe tũc siue sit mobilis res siue imobilis fructus seq̃strantur.C.quoruz ap.ñ re.ab executore. Itẽ in alio casu cũ dilapidat fruct⁹.ff.c.ipatores.ex̃.de sequestra.pos.c.vl.ꝛ cũ appellãs est in notorio crimie ex̃.e.cũ sit romana. vel est iuasor ecclie.ĩ e.§.sunt ẽt Itẽ si heres cõuict⁹ dlega.l'fideicõ.p̃stãdo appellat.tũc nõ deferet appellatõi.cauebit tñ d eo restituẽdo ff.vt legatorũ l' fideicõ.noie caueat.l. postq̃ §.j.ita ẽt est in suplicatõe.C.d pcl. impa. of. auẽ.q̃ suplicatio. Itẽ pt nouas ꝓbationes inducere p⁹ publicatõem testiũ q̃s p⁹ si posat

tio p̃uatiõez officij.differet ẽt pẽa i miori.nã satis ẽ si pũitur in maiori pẽa.ar.ad h̄ xxiij. q.v.relegentes.i ℭ Quedam.sentẽtia ergo ꝓ pte tenet ꝓ parte nõ.vt.ff.de miori etiam si.§.ex cã.C.de transac.si ex falsis.ex̃ de p̃ben dilectus.ex̃.de tes.rainũtius ꝛ rainaldus. h̄ sñia arbi.ñ pt ꝓ pte teneri ꝛ ꝓ pte ñ.ff.d arb. dicẽ.gdã hñt q̃lẽ ꝓ.l.§.s3 ꝛ si.l3 ꝯtrũ inciũ.ex d arbi.cũ tp̃e.h̄ tñ sc̃as ꝙ rerũ p'ralitas ñ facit p'res sñias.l3 sec⁹ sit qñq in stipula.ff.de verb.obl.quod dr̃.ꝛ.l.scire.ꝛ.ff.fami.her.in hoc iudicio.ff.ad exhi.celsus.§.itẽ celsus.io. quot ꝓbabiliter pt dici ꝙ tot sunt sententie quot sunt articuli expressi ar.ff.de ver.ob. scire.b. k ℭ Grauiora.quid si sunt equalia.idẽ credo ꝛ sic patet hic ꝙ malus dignum trahit ad se minus dignum.simile extra.de ꝯse.ec. vel alia quod indubijs.l ℭ Forma. quinto dicit.h.quod hec est falsa.l'ra q2 ñ sunt tot anni ꝙ liber iste ꝯpositus fuit.fuit enim editus

docente Iacobo bonoñ. in legib⁹ ⁊ alexan. ĩ theologia q̄ fuit postea pa. alexã. iij. ⁊ fuit ãno domini milesimo. cl. vt ex chronicis pʒ. a ℭ Si autẽ. vn⁹. Si plures ɔ̃demnati sunt ⁊ volũt appellare. libellus appellatiõis oĩuʒ noĩa contine bit. sed si vn⁹ est ex pluribus condemnat⁹ si vnũ i libello nõ expressit. illi nõ nocebit. vt. ff. e. scio quesitũ. b ℭ Syndici. possunt ẽ ẽẽ duo syndici vel pcuratores. vt hic ⁊ ex de testi. i su p. ⁊ ex̃ ð do. ⁊ cõtu. cũ di lecti. ⁊ ex̃ de sen. ⁊ re iudi. cũ. l. ⁊. a. melior tñ erit con ditio occupãtis. vt. ff. de p cu. plib⁹. ar. tñ ɔ̃. ff. de ad mi. tu. decreto. i fi. ⁊. ff. de pcu. sigs. cũ. Tu dicas ꝙ bene pñt ẽẽ plures pcuratores. sʒ tm̃ vn⁹ aget cãʒ. q2 si ambo agerẽt. forte qð vn⁹ cõcederet alter nega ret. imo ⁊ si plures sũt q̄ agũt. oẽs debẽt con stituere vnũ pcuratorẽ. ne cã spargat i plures aduersarios. vt. ff. sa. her. si. familie. ff. de edil. edic. ꝙ si nolit. §. si plures. Melius potes distinguere. q2 si plures sũt rei q̄ ɔueniũt oẽs tenent dare vnũ pcuratorẽ ne cã sparga tur i plures aduersarios. sʒ si plures sũt illi q̄ cõueniunt aliquẽ. nõ hñt necesse dare vnũ pcuratorẽ. sic distinguit lex. ff. ð iudi. sol. iaʒ tñ. §. vl. lo. h. tñ dixit ꝙ plres pcuratores pñt simul agere sicut notauit i distictiõib⁹ suis. b c ℭ In scriptis. si corã iudice appellat. suffi cit si dicat appello. ff. e. l. ij. ls si appellet sine iudice. tũc scribet quis ⁊ a q̃ ⁊ ɔ̃ quẽ appel let ⁊ a qua sñia. ff. e. l. i. in fi. idẽ videt si a gra uamĩe appellat. imo sufficit si dicat appello d Catholic⁹. fidei iudicio. Infi. (ex̃. e. cordi. delib⁹. n. sũt iterdicta officia publica. C. ð iude. l. vl. xvij. q. iiij. ɔstituit. e ℭ Excõicet. nisi sit sub rege infideli. vt paulus qui appellauit ad cesarẽ. xxiij. q. j. para

tus. x. dl. si in adiutorũ. xj. q. iij. iulian⁹. f A Iudicib⁹. si ɔ̃sẽsisti i iudicẽ aliquẽ pro pter iniqtatẽ psone nõ põt appellare. vt h. ⁊ ex̃ de offi. dele. sup q̃stionũ. sed ab iniqua sñia potes appellare. q2 lʒ reprobare di cta sed nõ psonã vt. iiij. q. iij. §. sigs testib⁹ vñ appellat si vocauerit litigatores ad inhonestũ locũ. ff. de arbi. sicut dies. §. si arbiter. vel ad piculosũ locũ. ex̃ de ap. ex pte. Di cas ergo ꝙ nisi remota sit appellatio bene appella tur a iudicib⁹ de cõi cõ sensu electis nisi sint electi vt arbitri. vt ff. de ap. ex ɔ sensu. vel ẽt si sũt arbitri tales q̄ electi sũt ex necessitate q2 a talib⁹ appellat. vt. C. ð iudi. l. vl. Itẽ scias ꝙ duo sũt genera arbitroꝝ. qdã sũt arbitratores q̄ ɔponũt iter ptes. ⁊ taliũ arbitriuʒ si ẽ iniquũ ẽ reducẽdũ ad arbitriuʒ boni viri vt. ff. p soc. si societatẽ. sʒ arbitriũ illorũ q̄ eligunt sub pena licet sit iiquũ tñ tenet. sʒ a supiore pt retractari. vt ex̃ ð arbi. non sine itẽ si p dolũ sniaʒ tulerint. lʒ ñ retractat per ap. tñ p exceptionẽ retractat. ff. e. ti. nõ distĩguem⁹. §. cũ qdã. g ℭ Consensus. tec⁹ si i cã criminali vbi ɔsensus rei sufficit. xj. q. j. c. ij. h ℭ Qð de arbitris. ptãtẽ ei⁹ rei ð q̃ est ordinari⁹ iudex põt amicabilit̃ cõponere vt. xxiij. q. viij. siquis membroꝝ in auc. coll. ix. vt dif. iu. §. si vo. v. q. ij. si primates. sʒ nõ potest in se recipere arbitriũ fm̃ vnã lec. vt. iij. q. vij. §. tria circa fi. i ℭ Ordinarij fm̃ ca. credo ꝙ ⁊ ordinarius ⁊ dlegat⁹ possit ẽẽ arbit. ꝙ possit ordiari⁹ ẽ ex̃ ð arbi. cũ tpe ⁊ ex̃ de elec. cãm ꝙ delegat⁹ ẽ. ex̃ de psũp. litteras. ex̃ de arbi. cum olim. ex̃ de preben. nisi. ⁊ licet nõ possit appellari a sñia arbitri. supplicari tamen potest. extra de arbi. non sine. k ℭ Valebit. hoc falsum ẽ. quia

vel duo p plurib⁹ appellare voluerit sic appellabũt. ℭ Ego. P. ⁊. S. syndici^a canonicoꝝ. s. b. e. sentiẽtes nos pgrauari ɔ̃ sententiã ⁊c. romanã sedẽ appellam⁹: ⁊ aplos postulam⁹. Et hmõi appellatiões in scriptis^b fieri debẽt. Ad iudiciũ aũt alteri⁹ fidei catholico appellare nõ licet. Vñ i carthaginẽsi cõcil. iiij. **Excõicat catholicus q̄ cõmittit causã suã iudicio alterius fidei.**

C Atho licus^c q̄ cãm suã siue iustã siue iiustã ad iudiciũ alteri⁹ fidei iudicis pуocat: excõicet. notãdũ vo ẽ. ꝙ qdã iudices sunt a qb⁹ appellari nõ oz. Vñ i ɔci. mileuitano legit. **A quibus iudicibus prouocari nõ lʒ.**

A Iudicib⁹^e q̃s cõis cõ sẽs⁹^f elegit^g nõ liceat pуocari. Qð de arbitris^h intelligẽdũ ẽ. Iudicũ eni alij sũt arbitrarij: alij ordinarij. Ordiarij^i vo sunt q̄ ab aplico vt ecclesiastici vel ab imperatore vtpote seculares legitimã ptãtẽ accipiunt. Arbitrarij sunt q̄ nullã ptãtẽ hñtes cũ ɔsensu litigãtiũ i iudices eligũtur: i q̄s ɔpromitit: vt coꝝ sñie stet. Hoꝝ alij sunt ordinarij ⁊ arbitrarij: alij arbitrarij tm̃. Ordiarij ⁊ arbitrarij sunt: qui legitimam potestatẽ hñtes ab eis eligũt ad arbitrãdũ q̄ ñ sũt sue iurisdictiõi suppositi. Ab his ⁊ si arbitrarij sedeãt ⁊ ñ vt ordiari: puilegio tñ ordiarie dignitatꝭ quat⁹ aliquis appellare valebit.^k Vñ i carthag. ɔci. iiij. legit. **A iudicib⁹ q̄ eligunt cõi ɔsensu pуocare licet.**

a cōpromissario nūq̄ appellaē siue ars sit iu dex siue n̄.C.ð arbi.l.j.ꝛ nisi exp̄maē q̄ eligiē vt arbiē tenebit ei⁹ sētētia vt iudicis.C.de iu risdi.om.iu.l.j.ꝛ appellatur vt .ff. qui satis da.co.si arbitro.

tū est nisi partes hoc petāt.vt ex̄.ð ap.accep ta.ꝛ.c.interposita.§.ij.ꝛ nisi velit ei deferre a quo appellauit vt ex̄ de sen.excō.per tuas ꝛ ex̄.de matrimo.cōtracto cōtra interdictū ecclesie littere.ꝛ qn̄ frustatoria est appellatio

a. Sane licet.lʒ sit rmota appellatō.tn̄ q2 tertiꝰ deest g possset alios reuocarē pt appellari ex̄.ꝛ eo g mit.i pos.cuʒ sicut i ðclia.ī ītelligē quando vnꝰ ðlegauit aliji vices suas.tūc.n.appellat.ex̄ ð'of n̄. dele.super questionū.

b. Placuit q̄sti fuerit recusādo eos.ꝛ.j.triduū ali os eliēdo.iij.q.iij.offerat.C.ð iudi.l.vl.

c. Uicini sō ie n̄ erat metropolitanꝰ ꝛ ideo puinciales epi suplēt defectuʒ metropolitani.

d. Ex cōsensu.maxie.vel iō dicit quia sine licētia eius nō pōt clericꝰ renūciarē foro.vt ex̄. de fo.cōpe.si dilígēti.ꝛ iō dicit ex cōsensu q2 eps ðlegabit ei cāʒ ꝛ tamē ille nō cogiē eā recipere q2 par ī parē nō hēt potestatē vl̄ iperiū.ꝛ est simile.vj.q.iiij. si quis eps.

e. Cō.illa causa vbi nō appellaē ad ðlegāteʒ. q2 ē suspectꝰ.ꝛ ē simile s̄.e.antiorē i.f.

f. Si quis eps.vt. Alia g̃ ē cā appellatōnis q̄ pncipalis.vt vj.q.iiij.osius.

g. Ipsi ntima.nō g̃ remittiē cā ad eū a quo appella

Sane[a] si ex ɔsensu p iudices electi fuerit: ēt a pauciori nūero q̄ ɔstitutū ē: liceat ꝓuocari. Itē ex ɔcil. mileuitāo. Qui de epoꝝ iudicijs q̃runt: a vicinis epis audiant: vel ab alijs ex ɔsensu coꝝ adhibi. Placuit[b] vt p̄sbri diaconi vel ceteri iferiores clerici i cāis q̄s habuerit: si de iudicijs epoꝝ suoꝝ q̄sti fuerit: vicini[c] epi eos audiāt: ꝛ iter eos quicqd ē diffiniāt adhibiti ab eis ex ɔsensu[d] epoꝝ suoꝝ. Qð si ab eis ꝓuocādū putauerit: nō ꝓuocēt: nisi ad aphricana ɔcilia[e] vl̄ ad p̄mates ꝓuiciaꝝ suaꝝ. Ad trāsmarina āt q putauerit appellanduʒ: a nullo infra aphricā i cōione suscipiāt: nisi forte romanā sedē appellauerit. His aūt q appellauēit: ad eū a q̄ appellauit: remitti n̄ ðbet. Un̄ in sardicēsi ɔcilio. De eodem. Si quis[f] eps accusadē, tꝰ fuerit ꝛ oēs iudicauerit ɔgregati epi regiōis ipsius: ꝛ de gradu suo ðiecerit eū: si appelauerit cuʒ ðiectꝰ fuerit: ꝛ ɔfugerit ad btissimuʒ romane ecclesie epm ꝛ voluerit se audiri si iustū putauerit vt reuoceē vl̄ renoueē examē scribere digneē epis. eps romanus his q finitimas[g] ꝛ ꝓpinq̄[h] altera ꝓuicia sunt: vt ipsi diligēt oia regrāt ꝛ iux̄ fidē vitaq; diffiniāt. Qð si is qui rogat cāʒ suā iterū audiri. depcatōe sua moueerit epm romanū: vt de latere suo p̄sbiteros mittat: erit i ptāte eius qd velit ꝛ quid extiet ꝛ si decreuerit mittēdos eē q p̄sentes cū epis iudicēt: vt ēt hēant auctoritatē[i] psone illiꝰ a q̄ ðstiati sūt: erit i eius arbitrio. Si v̄o crediderit sufficeē epos cōprouiciales: ꝛ negocio termiuʒ iponāt: faciat qð sapiētissimo ɔsilio suo iudicauerit. Arbitrarij[k] iη̄ sūt q nullā legitimā ptātē acceperūt a qbꝰ appellari nō licʒ: q2 eis imputādū est: q̄ sibi tales elegerunt. Si vero snia eoꝝ a qbꝰ appellatur soluta fuerit p eū ad quē appellatū ē: nihil eis oberit: nisi forte vl̄ inimicicia vl̄ pecunia depravati iniustā ꝓbant tulisse sniaʒ. Un̄ in eodē ɔci. carthaginēsi. iij. legiē. Cū p appellatōʒ sententia soluiē: nō ðʒ obesse ei q non iniq̄ aio iudicauit. Hoc etiā[l] placuit: vt a quibuscūq; iudicibꝰ ecclesiasticis ad alios iudices ecclesiasticos vbi est maior auctoritas fuerit ꝓuocatū: non eis obsit quoruʒ fuerit soluta sentētia. si ɔuici[m] n̄ potuerit vl̄ inīq̄ aio iudicasse vel aliq̄ cu

vt ex̄.ð ap.cū i ecclesia.

h. Et ꝓpinqua vt nec sit vltra duas dietas vt ex̄. de rescrip.nonnulli sic.j.iij.q.vj. nemīnē ex̄.de offi. de leg. prudētiā §.extra

i. Auctoritateʒ.ꝛ sic videtur qð epi vicine puīcie ordinarie iure cognoscāt.ar.s̄.c. p̄xi.ꝛ sic ordiarius ꝛ delegatus simul potuerūt cognoscere de causa quid ergo iuris ē si isti diuersi sentiant i sententia. ex̄ de sen.ꝛ re iu.c. finali.

k. Arbitrarij hēc v̄ba habes .ff. de arbi.diem §.stari.nisi cō tra ius sit qð ꝓfert .j.c.§.ꝛ autē quādo

l. Hoc ēt obsit.nisi q̄ tū ad h̄ q in alijs cāis possint suspecti recusari ex̄ ð ap.ad hoc.et j.c.ꝓposuit.

m. Si ɔuincī ar.q̄ cōtra aliquē ex officio suo faciētē aliqd nō sit malū p̄sumēdū.nisi cōuincaē xj.q.iij. absit.ꝛ.c. si eps forte.ix.q.ij.lugdunēsis.ex̄ ð renū.ī sētēia.ð sent.ꝛ re iu.sic hodie n̄ p̄sumiē p solo iudice.nisi h̄ legitimis ɔstiterit documentis.vt ex̄ ð pba.qn̄ cōtra.n Uel inique.

Si iudex p suã ipͣudẽtiaz iudicauerit male pũit q̃stũ iudici vł equum.ff.de.var.ꝛ ex̃oꝛ. cog.l.vi.sꝫ si ipͣudẽtia assessoꝛs.tũc assessoꝛ tm̃ pũit.vt.ff.ꝙ gsq̃ iur.l.ij.Sꝫ si iudex.per dolũ vł p grãz vł odiũ vł ꝓ pecũia male iudicauerit. punit in verã litis estimationẽ.ꝛ etiã infamis fit.C.de pena iudi.q male iud.l.ij.ꝛ insti.d ob.q̃ ex q̃si delic.nas.§.j.si ãt iudex nõ vult iudicare facit litẽ suã.vt.xx iij.q.ij.dixit dominus.vt ibi dixi.

piditate aut grã deprauati. Queritur ãt de eo a q̃ appellat: an sit deuocãdus in testimoniũ apõ eũ ad quẽ appellat: sup negocio cui⁹ cognitionẽ suscepit. De hoc ita statutũ ẽ in carthaginẽsi ɔci. qnto. Clericus nõ deuocet i testionũ illi⁹ cause cui⁹ õmu cognitio

Statutũ[a] nẽ suscepit. ẽ: vt q i ecclia q̃slibꝫ cãz iure aplico ecclijs ipo/sito agere voluerit: ꝛ forsan decisio[b] clericoꝝ[c] vni pti displicuerit[d]: ñ liceat clericũ i iudiciũ ad testionũz deuocari eũ: q p̃ses[e] vel cognitoꝛ[f] fuerit ꝛ nulla ad testionũ[g] dicẽdũ eccle siastici cuiuslibet persona

pulset[h]. Ab eis q̃z ad q̃s prouocatuz fuerit sicut in africano ɔci.legit vlterius ꝓuocari ñ licet. Nõ licet ꝓuocari ab his: ad q̃s p

Jã aũt[i] uocatũ fuerit. fuerit ꝓuocatũ: dicat q ꝓuocauerit iudices ꝛ cũ eo ille ɔ quẽ ꝓuocauerit: vt ab ipis[k] deiceps nulli liceat ꝓuocar. Post secũdã[l] ꝓuocationẽ itelligẽdum est. tertio enim i vna eadẽq̃ causa super hisdẽ capitulis prouocare non licet. vnde i. vii.li.codicis ti.ne liceat in vna eadẽq̃ cã tertio ꝓuocar. impatoꝛ iustiniã⁹ scribit. Siqs[n] i q̃cũq̃ lite iterũ ꝓuocauerit ñ liceat ei tertio i eadẽ lite

a Statutũ est.apostolico.i.cãonico.
b Decisio.id est sententia
c Clericorũ.i.iudicuz.
d Displicuerit.ꝛ ideo appellauerit e Preses.i.p̃sidiũ.ferẽs.i.aduocat⁹ vł assessoꝛ. p̃ses ei dr̃ defensoꝛ.xxxij.q.iiij.nemo
f Cognitoꝛ.instrõ tñ iudicis credit super his q̃ acta sũt corã eo.ꝛ ẽt dicto suo creditur vt ex̃ de resti.spo.olim.in fi.ꝛ.c.cũ ad sedez.ꝛ ex̃ de sen.ꝛ re iudi.cũ sup.ꝛ.c.sic.ꝛ ex̃ de eo q mit.in pos.c.ij.ꝛ de testi.cũ a nobis.C.de ɔtrahẽ.sti.optimã.C.de fal.siqs decurio.argu.ɔ.C.de rel.l.j.C.de arbi.ne in arbitri.ff.de custo.re.diu⁹.s̃.e.biduũ.i fi.ex̃ de ɔdi.appo.p tuas.ex̃ de accu.cũ dilect⁹.in fi.
f Uel cognitoꝛ.p̄hibet q ne iudex vł aduocat⁹ vel assessoꝛ fiat testis in cã illa. Judex eni est offẽsus ꝛ suspect⁹ ẽ appellãti.vt ex̃.e.ꝓposuit. Jtẽ q2 iudex s̄pvellet tueri suã sniaz ꝛ ita nõ eẽt ex vtraq̃ pte.qd est officiũ testi. vt.xliij.q.v.nõ sane. Jnstruere tñ põt eũ q cognoscit de ap.vt.xxiij.di.c.j.licet sit ar.ɔ.ff.de iudi.eũ qui. Nec ẽt assessoꝛ p̃t eẽ testis. q2 ipe libellis ꝛ sentẽtijs ꝛ cognitionib⁹ p̄est ff.de assesso.l.j.licꝫ sit ar.ꝙ possit.ff.qd me.ca metũ.§.sꝫ ꝙ p̄toꝛ.i fi. Jtẽ aduocat⁹ ꝛ executoꝛ negocij nõ p̃t eẽ testis.vt.ff.de testi.l.vl.ꝛ.iiij.q.iij.testes q̃s.circa mediuz.sic. nec iudex põt eẽ nedũ aduocationis siue memoꝛ eẽ.C.de assel.nẽo.le.gdaz dixerũt ꝙ in p̄ncipali negocio nõ admittunt he psone. sꝫ sup his q̃ acta sũt i cã sic.alij ꝓ eccõtra.b.
g Ad testimoniũ.regulare ẽ ꝙ in ciuilib⁹ negocijs cogi p̃t qlibet testificari.xj.q.iij. qsqs metu.C.de testi.siqñ.sꝫ clerici nõ cogũtur ad testimoniũ.sic nec ad alia officia publica.vt.xvj.q.j.generalr q2 clerici nõ de facili debẽt iurare.ij.q.v.siqs p̄sbyt sed si aliter ꝟitas nõ põt manifestari.tũc per epm̃ pñt cogi clerici ad testificãdũ.xiiij.q.ij.q̃sq̃s.itez ꝛ si grã odio vel tioꝛe se subtrahũt. ex̃ de.testi.co.c.j.ꝛ.ij.
h Pulsetur.id ẽ.cogatur.
i Ab eis. Jã ãt. po s̃.e.a iudicibus.
k Nec cassũ
l Ut ab ipsis.si hec dictio vt ponit ɔsecutiue vt gratian⁹ vult.tunc itelligas put dixi.s̃.e.a iudicib⁹.sed si ponitur modalit.nihil ẽ hoc iure.q2 taliter bene pñt eligi iudices vt nõ liceat ꝓuocari.vt.C.de tẽp.ap.l.vlti.
m Post scdaz.eadẽq̃.ar.ɔ.aduocatos q2 eadẽ cã dicit appellatiõis cũ p̄ncipali.sic.s̃.e.si eps.ꝛ.xxj.di.habeo.ar.ɔ.vj.q.iiij.oĩus.So.eadẽ ẽ cã.i.idẽ negociũ.sed nõ ẽ idẽ iudiciũ.q2 alij sũt iudices.io.ꝛ hi p̄nũciãt ap.iustã vł iniustã.vt.j.e.§.vlt.sꝫ i poꝛi cã p̄nũciat d ipso p̄ncipali.ꝛ hoc notauit in questioni.b.
n Siqs.tertio in eadẽ.q qui bis appellauit.nõ audit tertio appellãs.hoc ideo.q2 presumit ꝙ totiẽs non grauet.vnde idẽ potest dici f̃m canones.ex̃ de ap.sua nobis.Sꝫ qd est ꝙ dicit h' aliqs põt recusari non tamen appellari ab eo.cũ tñ a suspecto iudice p̃t appellari.vt ex̃ vt lit.nõ ɔtes.accedẽs.ij.s̃.e.q̃ti ens. Jtem f̃m decre.vbicũq̃ inhibetur ap.ꝛ recusatio.vt ex̃.e.sup eo.ij.ꝛ.c.ɔsuluit. sed dic ꝙ ibi betur simplex ꝛ vaga recusatio vbicunq̃ inhibet appellatio: tamen expresse nõ potest inhiberi remedium recusationis.vt.C.de sen.ꝛ iterlo.om.iu.l.vl.p̃t.ẽt dici ꝙ tertio appellat nõ a snia sed a suspecto iudice. Sed aliter potest hec lex stare.quia si iste q

appellauit ipetrauit iudices. ipe nō pōt eos recusare. vt dixi. ꝫ.e.a iudicib⁹ si aduersari⁹ eos ipetrat. aut añ terminū appellatiōis. aut post terminū. si añ terminū. tūc lr̃e nō valēt vt ex̃ de ap. oblate. ⁊.c. sepe. sꝫ si post terminū stuit⁹ ē im petrās. si vtitur lr̃is illis cū snia tā teneat. vt ꝫ.e. el q. Dicas ⁊ intelligas q̄n ad uersari⁹ ipetrat lr̃as. ⁊ ⁊ añ terminū appellationis nō ante terminum datū ab hoie sꝫ ante terminū appellationis datū a lege. qḋ facere pōt. vt. ꝫ.e. appellatore. vl̃ itellige q̄n idē q appellauit ipetrauit iudicē illū. qr eū pt recusare p pter nouā cām supuenientē. vt ex̃ de of. dele. insinuante.

sup hisdē[a] caplis puocatiōe vti: vl̃ snias excellētissimoꝝ pfectoꝝ ptorio retractare: Snia data litigatorib⁹ arbitro[b] dato. ipsi⁹ au dictiā q euꝫ[c] dedit ante litis ꝯtestatōeꝫ[d] inuocare[e] ⁊ huiusmodi petitione minime prouocationis vim obtinet. Cum autem in causa capitali vel status interpellatum fuerit: nō per pcuratores sed p se ipsos appellantes cām suaꝫ agere oportet. Unde hadrianus pa. ait. Appellationeꝫ in cā capitali vel status interpositā p pcuratorē exe

a Sup hisdē. ꝫ.e. oēs. i pn

b Arbitro. i. iudice delegato. vl̃ itellige d̄ arbitro corā q̄ pbanda ē cā recusatiōis.

c Eū q dedit. p l̄ pꝫ q cū delegat⁹ recusatur ⁊ recusatio sit pbata. stati euanescūt littere. ⁊ mittit̃ negociū ad delegantē. Sꝫ si ordinari⁹ recusat̃. tūc tenet illḋ qḋ ē in illa cōstitutiōe spāli. ex̃. e. ad hec. ⁊. ꝫ. xj. q. j. puenit.

d Cōtestationē. qr ē dilatoria exceptio. vt iij. q. vj. §. exceptio. sic. iij. q. v. q: suspecti. de h̄ dicem⁹. ꝫ. iij. q. iij. §. offerat̃. Et sic pꝫ q in cā appellationis ē lis cōtestāda. ex̃ de testa. rainald⁹. § ⁊ libellus ē porrigēdus. tñ aliter fit de ꝯsuetudine. Jo. Certe imo de ꝯsuetudie porrigit̃ libellus tal̃. peto sniaꝫ cōfirmari vel ifirmari latā inter me ⁊ talem. Bar.

e Inuocare. ⁊ iustā recusare. io.

f Si qñ in capitali. ꝫ. v. q. iij. in criminali b.

g Stat⁹. in cā stat⁹ nō ꝯstituit pcura. nisi ille q cōstituit sit in possessione libertat]. vt. liiij. di. frequēs. ⁊. C. de asser. tol. l. j. i pn.

h Per exploratores. i. pcuratores. sed in cā appellatiōis i his casib⁹ admittitur pcurator. ēt i cā criali ⁊ i cā stat⁹. vt. ff. d̄ ap. nō tm̃. ⁊. ff. de lib. cā. l. j. vbi fili⁹ p pr̃e ⁊ ecōuerso pōt appellare ēt ipsis inuit]. qr iterest filioꝝ parētes habere liberos ⁊ econuerso. vt ibi.

h Per exploratores. Regulare est q p pcuratorē nō agit̃ de crie. sed fallit d̄ criiine liuria. vt. iij. q. ix. §. nisi. Itē qs se ex cusare. pt de crie cōuēt⁹ ⁊ accusat⁹ p pcuratorē. xxiij. q. v. reos. Itē excipe. ex̃ de accu. vt niēs. ⁊. c. sup his. Itē in leuib⁹ crib⁹. ff. d̄ ac cu. leuia. Itē si crimē nō excedit penā relegatiōis. vt. ff. an p aliū cāe appellatiōis exerceri possint l. j. itē si agat ad pecuniariaꝫ penā. lꝫ infamet re⁹. vt in eadē. l. itē in crie suspecti. ff. de pcu. nō solū. §. vl. ti. itēꝫ vbi qs aliū vult accusare de ingratitudie. ff d̄ pc. sꝫ ⁊ hec. §. i. itē i accusatiōe populari itervenit pcurator ad defendēdum sꝫ nō ad agēdū. vt. ff. de popu. ac. q in populari. item fm q̄sdā p nunciū pt agi i cā criminali. vt ex̃ de resti. spo. lr̃as. itē cū cā nō ē pure crialis. vt ex̃ de pcur. tue. itē p sociū litis agit in cā criali. vt. iij. q. vj. l̄ appe. ⁊ ex̃ de dolo ⁊ ꝯtu. cū dilecti. i pn. ⁊. ij. q. v. si duo.

Siqñ[f] in q nō licet. cā capitali vel causa status[g] interpellatuꝫ fuerit: nō p exploratores[h] sed per se ipsos est agendum. Temp⁹ aūt exeq̄nde appellatiōis ānus est: vl̃ si iusta causa itercessit biennium. Unn in auctēticis cōstitutōe. xi. collatiōe. v. legit̃.

Qui[i] q appellat impartit̃ ann⁹[k] intra quē sꝫ se cōmūiter ue litem exequat̃. Ant si iusta intercesserit cā. ali⁹ ann⁹ indulget: quo trāsacto lite nō completa maneat[l] snia rata. Appellatore[m]

i Qui appellat. ali⁹. idē bñficiū dāt antiq decre. vt ex̃ de ap. ex rōne. ⁊. c. cū sit romana. sīr noue. ex̃. e. cōstitut⁹. hoc tm̄ ipse iudex pt artare ex̃. e. rephensibil̃. ⁊. c. cuꝫ sit romana. lꝫ sit arg. ꝫ ff. de re iu. l. iiij. § siquis vbi dr̃ q iudex bñficiū leg] nō pt diminuere.

k Annus. si appellat̃ ad aliū q̄ ad pncipē tūc videt̃ sex mēses dādi. itē si appellat a delegato q nō recipit appellationes dant̃ tres mēses. C. e. si appellationē. sꝫ si a delegato pncipis. tūc nouē mēses. C. de tēp. ap. l. ij. §. q si. sꝫ si a pedaneis iudicib⁹ tūc duos mēses. vt i aut̃. col̃. vj. de iud. §. audiant ergo.

l Maneat. qr fingit̃ nō puocasse. vt. C. de tēp. ap. l. vl. circa fi. fuit tñ extincta snia p ap. vt. ff. ad turpil. l. j. in fi. sꝫ añ sniaꝫ appellans si nō pseq̄tur appellationē stabit iudicio ei a q̄ appellauit ex̃. e. psonas. nec p⁹ audit̃ appellās. vt ex̃. e. reprehensibilis. ⁊. c cōsuluit. ⁊. c. psonas. io. nisi iterū grauet̃. ex̃. e. vt debitus. ⁊. c. directe. b.

m Appellatore. Mēsis. hic hēs q victor pt preuenire legalē terminū appellatiōis q mēseꝫ. vt. C. de temp. ap. l. vl. §. in his at casibus. sꝫ victa p̄s pt quattuor dieb⁹ puenire.

vt.e.l.§.pcedēti.Et nō q tripiex ē terminus ap. Quēq statuit t'min⁹ ad iter arripiēdū. vt ex̄ de sen.re iudi.cū ex cā.ex̄ de ap.peruenit quēq statuit termin⁹ ad p̄sentādā se iudici appellatiōis.vt ex̄.e.cū sit.z.c. significauit. Terti⁹ terminus ē q statuit a lege.s.ann⁹ vel biennium z infra illū dz esse finita cā ap.vt h z.C. d temp.ap.l. nemo.z.l.vl. circa mediū z in aut̄. de ap.circa me diū.col. viij. Hoc āt scias q terminum statutum ab hoie nō pōt altera ps pre uenire.vt ex̄ e.sepe.sz ter minū legalē pōt puenire cū modicum supest de tpe vt h dr̄. z ex̄ e.oblate. fm .l. antiquam poterat z debebat elapsa medietatetermini legal' victor se exhibere iudici appellationis vt.C.d temp.ap.nemo.sed tū vt pz ex illa de cre.oblate.quēq ante terminū pt altera pars pseq cām appellatiōis.dū tū altera ps nō p ueniat diligentiā alteri⁹.vt.xvj.q.iij. placuit

cessante cū vn⁹ mēsis sup est ex biennio: licet victori ingredi vt reus q̄raf. quo siue iuēto^a siue nō suas af ferat allegatōes vt ɔfirme tur vl' rescidat sn̄ia oi casu^b absentē in expēsis ɔdēnā do.neutro ɔcurrente post scdm annū fatalē pmanet sn̄ia ɔstitutiōe.c.ij i collatio ne.iiij. Sz lis q̄ spat in ɔsi storiū pncipis iferri: absq dāno more māeat itacta: donec ipe faciat eā itrodu ci: z a pceribꝫ fm morez diuinū. Si vero^c is q ap pellauit: pnia^d duct⁹ ab ap pellatiōe desisteř voluerit nō phibeř: sic in.vii.libro codicis.t.de appellatiōib⁹ impatores arch: z hono ri⁹ statuisse legūt. Siqs li bellos^e appellatiōis igesse

Inuento.hic patet q ēt in cā appel.par tes sūt citande.si tū altera pars nō venerit. iudex ea absente pōt pcedere.vt hic dr̄.qz p util.ci⁹ ē q de ap.cognoscit.q possit vna par te absente litē audire.vt.C.de tem.ap.l.vl.§. penul.Si tū absens pbat iustā cām absētie. dū retractaf qd factū ē.vt ex̄ de sen.z re iu di.cū ber. b Omni casu.l.siue vincat si ue vincaf.vt ex̄ de ap.rephensibilis.z.c. se pe.z.C.de iu.pperādū.z.§.si aūt.z.iij.q.iij. libellū. c Si vero is pnia.ff.d dona. q sacū.ff.de repu.si penituit.ff.locati.l.si i lege §.penu.ff.de inius vo.q̄uis.ff.de minori.q si minor.§.sceuola. d Pnia duct⁹. in telige si penitet cū adhuc nihil intereit ad uersarij.ff.de condi.ob ca.si pecuniam .pōt tū iterū appellare .ex̄ de ap.directe. e Siquis libellos.Cōmutandi. sic ex̄ de app.c.directe.quod tamen verum est re ad huc integra.quia si aduersarius tam reces

sisset non posset iste mutare consilium i iniu riam alterius.ff.de reg.iuris nemo. f Nominationes.publicum.z cleri z po puli.vt.xxiij.di.eps ēt absentibus ad.xij. di etas vocatis.vt ex̄ de elec.cū inter.si sine pe riculo pūt vo cari.vt ex̄ de elec. q sicut. hodie qui nō potest iteres se h iurabit. z sic pt com mittere vices suas alicui d eccl'ia sua. vt ex̄ de elec. qz propter. De hac materia nō.vij.q.j.sa ct⁹.z vocabū tur q sunt in prouincia.vt ex̄.e.corā. itē pz h q lz oēs elegerint ali quē seorsum non cōlcato cōcilio q ele ctio nō valet lxiij.dist.c.j. g Appel lare. appella tio tū tueř electionē minus bene factā. vt ex̄ d ele.ɔsiderauim⁹. h Diffi. diffinitiua sē tētia ē q̄ finē imponit negotio.ff.de arb. q̄lē xj.q.iij.sūmope.alia ois ē iterlocutoria. suffi cit tū pferre pba q̄ hūt vim absolutiōis. vt ex̄ de p.sig.in his.z.ff.de arbi.qd tū.§. si ar biter.itē si ɔtinet ɔdēnationē sz tū incertaz non valet.vt si iudex pcipiat solui debitum. vt.C.de sen.q̄ sine certa q̄ntitate pferuntur per totū.quēq ēt tenet sn̄ia licet non ɔtineat ɔdēnationē vel absolutionē.vt i sn̄ia sub cō ditione lata.vt.s.e.§.biduum.

rit: sciat se hēre luiam z ar bitriū ex pnia cōmutandi z suos libellos recupādi: ne iuste penitudis hūitas amputeř. Est āt qn̄ ap pellatōz iterpōi n̄ ē necē. In eodez nāq libro z.e.t. ijdē iperatores decreuerūt. Noiatiōes f vo libell' vel edicti facte citra ɔciliū pu blicū nō valēt: a qb⁹ nec appellare^g necē ē. Diffini tiua^h qz sn̄ia. q̄ ɔdēnatōez vl' absolutionē nō ɔtinet: pro nulla habeř. Itē sn̄ia^i citra solitū ordinē iudicio rū a p̄side plata.auctē rei iudicate nō obtinet. Itez si sn̄ia^k lata fuerit ɔtra res prius iudicatas^l: a quib⁹ prouocatum non est: sen tentie auctoritatem non obtinebit: z ideo appel

i Itē sn̄ia citra solitū.s.q̄ iialē.nā si pmo sn̄iaf de pprietate q̄ de possessione.licet h fie ri nō debuerit nisi appelleř.sn̄ia tenet. C.e.l. vlti. k Item si sententia. l Judicatas.nisi i cā mrīmōiali.xxxv. q. ix.§.qz. q̄. z i crie falsi.C.de fal.q̄rela. z vbi negaf iudicatū.ff.q̄ sn̄ia sine ap.l.j.in pn. z cū dolo omisit exceptionē q̄ cōpetebat ex p ma sententia.vt extra de sen.z re iudi.inter. que huic legi videtur ɔria.sed decre. intelli go cū aliqs ex certa scia z ex dolo omisit ex ceptionem volens decipere aduersariū. ar. ff.ad vell'.si decipiēdi.hec autē lex loquitur cum ex igřantia omisit exceptionē rei iudica

tē.vel ēt si ex certa scīa omisit sed ideo omisit q̄r nō poterat eā tūc tp̄is ꝓbare. hoc enī non p̄iudicat.vt.ij.q.vij.plerisq̄. Itē fallit.ff.de iureiur.admonendi.vbi retractat̄ p̄rior sententia ꝑpter periuriū. Jo. Ego intelligo.d'cre. inter.cuz p̄ri ma snīa non valebat. vt dr̄. qd̄ poterat eē ex multis causis .b.

a Itē si sententia.ꝯ ius. nisi iudex estimet leges illas nō iuuare cām.vt.ff. de re iudi. cum p̄latis. M.sz h̄ ē falsuz. q̄r error iudicis non debet excusare sententiā.vt.ff.q̄ sententie sine appellatione .l. .j.in p̄n. ⁊ illa.l.cū p̄rolatis.loq̄tur q̄n ꝯ ius litigatoris sententiatū fuerit.⁊ sic p̄z q̄ snīa lata ꝯ ius litigatoris q̄ttū ad litigatores trāsit i rem. iud.vt h̄ ⁊ ex̄ de sen.⁊ re iud.cum inter.in fi.

b Item ṅ plures iudices.siue iudices sint ordinarij siue delegati siue arbitri.⁊ oēs sint p̄sentes.qcq̄d maior pars statuit illud tenet. vt.lxv.di.c.j.⁊.ij.⁊.ff.de re iudi.duo ex trib⁹ ⁊.ff.de arbi.itē si.§.vlti.⁊.l.diē.§.si plures. nisi in solo casu quem h̄es de rescrip.pastoralis. Sed si in pari nūero dissentiāt.⁊ tunc si sūt arbitri.neutra sentētiaꝝ tenet.vt.ff. de arbi.diē.§.si plures.⁊ tūc iudex ordinarius coget arbitros aliquā p̄sonā eligere cuius auctoritati stetur.vt.ff.de arbitris.itē si.§. principaliter. Jn delegatꝭ aūt iudicib⁹ tenet vtriusq̄ snīa.sed suspendit̄ q̄usq̄ confirmetur a superiore.vt.ff.de re iudi.duo iudices.nisi velis dicere aliud esse in dele.a principe.vt .C. de ap.in offerēdis.vbi dicit̄ q̄ si dissentiunt eligāt tertiū. Jn ordinarijs vo si dissentiunt in pari numero tenet sentētia ꝓ reo lata.nisi in causa liberali.vt ex̄ de proba.ex lr̄is.ff.

lari necē nō ē. Itē si snīa[a] ꝯtra ius scriptū ferat̄: veluti dū defunct⁹ ⁊ mior. xiiij.ānis fuisse ⁊ testamentū iure fecisse dicit̄: nullas vires obtinet: nec ꝯ eā est necessariū auxiliū ꝓuocationis. Si vo ꝯtra ius litigatoris snīa dicatur: veluti dū mior. xiiij.ānis.xiiij. annū ipleuisse: ac p̄ hoc testamētū iure fecisse ꝓnunciat̄: ad ꝓuocatiōis remediū oꝫ ꝯfugere. Itē si plures[b] iudices dati sunt: ⁊ vnus tm̄ ex eis ꝓnūciasse ꝓponit̄: nō vr̄ appellandi necessitas fuisse: cum snīa firmitatē iure nō obtieat. Itē cū certa rōne ⁊ fine certo iudices mulctat̄ possūt: si aliter ꝯ legē statutū modū mulctāq̄ irrogauerit: qd̄ ꝯtra ius gestū videtur firmitatē ṅ tenet: ⁊ sine appellatiōe p̄t rescidi. Venales[c] quoq̄ snīas q̄ in mercedē a corruptis iudicib⁹ ꝓferunt̄: ⁊ citra īnterposite ꝓuocatiōis auxiliū īfirmas eē decretū est. Itē si ꝑpter infirmitatez etatꝭ ad honorē ad quē nominat⁹ es: ihabilē te esse ꝓbauerꝭ ꝑtermissa appellatiōe iniq̄ noiatio remouebit̄. Sūt etiā quoꝝ[e] appellatiōes nō recipiūtur. nō.n.p̄t recipi eius appellatio: q̄ p̄ ꝯtumaciā absēs cū ad agēdā cām negocio ꝑus sūmati[f] p̄scrutato vocat⁹ eēt ꝯdēnat⁹ ē. Nullus ēt hōicidaꝝ veneficoruz[g] maleficoꝝ adulteroruz: itezq̄ eoruz qui manifestā violētiaz cōmiserūt: argumētꝭ cōuict⁹: testib⁹ supat⁹ etiā voce ꝑpria viciū scelusq̄ ꝯfessus audiatur appellās. ⁊ hoc i notorijs[h]. Jn occultis autē si testib⁹ productis instrumentis prolatis alijsq̄ argumētis prestitꝭ snīa ꝯtra eum lata sit. ⁊ ipse qui cō/

de re iud.inter pares.siīr tenet snīa ꝓ teste.ff. de inof.tes.si pares. Terti⁹ casus ꝓ m̄rimonio vt.xxxiij.q.j.siqs acceperit.⁊ extra. de iu. sumpti.illud. Quartus in dote.de re iu.c.li. vn̄.ꝓ.Si sint tales q̄ ꝓducunt̄ vtrūq̄. stat testamētū libertas.cōiugiuz dos.⁊ h̄ec q̄.s̄.dixi vera sūt.qn̄ oēs iudices sūt p̄sentes.si āt q̄s abest ⁊ nō p̄ ꝯtumaciā. sētētia alioꝝ nl̄la ē.vt hic ⁊. ff.de arbi.itē si.§.vl.⁊.l. se q̄nti.⁊ ex̄ de of.dele.q̄uis. ⁊.c.cām.io.⁊ ponit hodie decre. totam hāc distinctionē.de sen.⁊ re iu.c.vl.

c Itē cuz certa.q̄dā.n. iudices p̄nt punire vsq̄ ad duos aureos.q̄dā plures.vt.C.de mo. mulctan.illa. tres.⁊.l. se q̄ntib⁹ ⁊ iāꝑpter inopiā ꝯdēnati pōt iudex sniaz moderare.vt.ff.de o.ꝑsi.illicitas ⁊.xxiij.q.v.c.j.⁊.C.e.eos.in fi. Sz nūq̄d vlꝫ admodū legitimū valz.ṅ.ar.ff.fa.her.i h̄ iudicio.ar.ꝯ de do.fācim⁹.⁊ ex̄ de p̄bē.dilectus ⁊.c.nisi.⁊.xij.q.ij.siquos.

d Venales.sꝫ si arbit̄ tulit sniaz p̄ grāz tenet.sꝫ dat̄ doli excep̄tio.C.de arbi.l.iij.ff.ad trebel.fuo.§.cū p̄ter. sꝫ si corrupt⁹ tulerit nulla ē snīa.vt h̄ ⁊.C.si ex fal.istru.al.l.vlti.

e Sūt ēt q̄rū.q̄ p̄ contumaciā sic.j.xxiiij.q.iij.de illicita.nisi veniant iudice sedēte p̄ tribunali.ff.de iure.re dūus. Jtē vn̄ audiet̄ appellatio ꝯtumacis.qui p̄ns ē.vt.ff.de ap.creditor.§.missus.

f Sūmati.i.sciplene igret iudex d negocio cū aduersari⁹ abest.ṅ ei stati abūte aduersario mittat p̄ūtē i possessionē.sꝫ faciat ipsū iurare q̄ credat se iuste litigare.⁊ sic itelligitꝰ qd̄ ē ex̄ vt lit.nō ꝯtest.qm̄ freq̄nter.in fi.

g Veneficoꝝ. idē ē i alijs.vt ex̄ de ipōla.ex lr̄is.

h Et hoc in notorijs. Jllud de

suo ponit. S. et male. in notorijs. n. non est opus testibus. ut. e. de manifesta. nec in notorijs appellari potest. ut ex. e. cum sit. et. c. peruenit. Si quis hec duo conuictio et confessio concurrunt. non audit appellans. quia sola confessio in criminali non nocet. nec etiam in ciuili secundum quosdam quin possit appellare. ff. de confes. cum fideicommissum sed. contra. e. quecumque

a Formidine. j. xv. q. vj. c. j.

b Nulli officialium vt executori vel tabellioni quando de linquunt circa sententie administrationem quia presumit quod iudicem offenderint. et quia non presumitur quod iudex iniuste contra eum aliquid faciat. item quia non potest abesse a curia.

c Quotiens. etiam fiscal quotiens ab aliqua ratione administrationis requiritur. et intellige quando euidens est tributum. alioquin secus. vt. C. de ap. quando non nulli. probatur quod in tributis non appellatur. quod nec in decimis. cum decime sint tributa gentium animarum. vt. xvj. q. j. decime. et est expressum ex. de decimis in. fi.

d Calculi. i. computationis. e Publici. i. fisci. f Priuati. i. de proprio patrimonio imperatoris quod respectu fiscalium priuatum dicitur.

g Atque. pro id est. h Ab executore. non potest. distingue tamen. quia aut executor habet meram executionem. aut mixtam. si meram. non appellatur ab eo. nisi mandati fines excedat vt hic dicitur. etiam si suspectus est non appellat ab eo. vt ex. de ap. nouit. nisi obijciatur crimen falsi coram eo. tunc. n. supersedebit executioni. vt ex de crimine falsi. sup eo. et. C. si ex falsis instru. iudicat. et de tali executore loquitur lex. C. de executi. rei iu. si vt proponis. et ex de sen. et re iu. decetero. quando dicitur executor qui habet mixtam executionem. et talis potest recusari propter suspitionem. ex de of. dele. super questionum. §. si pro de tali loquitur. xxv. q. ij. et si non cognitio. et talis executor audiet et admittet exceptiones rationabiles quantumcumque absolute ei scribatur. vt ex de of. dele. ex pte. et ex de eta. et quali. cum te. et ex de rescrip. cum adeo. item licet mixtus sit executor. tamen potest appellari a grauamine vel iniuria. vt. C. de ap. siquis. item vel quod differenda sit executio si in continenti volo probare sententiam iniustam. vt ex de testi. veniens. et ff. de mi. si pretor de hac materia plene inuenies. xxv. q. ij. et si non cog.

i Siquis etiam defuncti. ar. contra ex. de ap. quod fronte. scilicet ibi debitum erat liquidum. vnde ibi valebat appellatio ne corpus sepeliretur ante satisfactionem.

k Patuerit. non dicit patuerit. ex hoc argu. satis est pro illo qui impetrauit possessorium. quod aliquam presumptionem pro se habeat licet non

Condemnatus est aut mimice voce sua confessus est: aut formidine[a] tormentorum territus aliquid contra se dixerit: prouocandi licentia ei non denegatur. Nullius[b] quoque officialium a sententia proprij iudicis prouocatio tribuatur: nisi in eo tantum negocio: quod ipse ciuili ratione super patrimonio forte apud proprium iudicem ichoauerit. Quotiens[c] etiam fiscalis calculi[d] satisfactio postulatur aut tributum exposcitur: aut publici[e] aut priuati[f] debiti euidens atque[g] conuicti redhibitio flagitatur: appellatione exclusa necessario in contumacem vigor iudiciarius exercetur. Ab executore[h] sententie appellari non potest: nisi forte executor sententie modum iudicationis excedat. Siquis etiam[i] ausus fuerit prouocare ne voluntas defuncti testamento scripta reseretur: vel ne hi quos scriptos patuerit[k] heredes in possessionem[l] mittantur: et is cuius de ea re notio erit: appellationem recepit: et iudex qui tam ignauem[m] conniuentiam adhibuerit: et litigator qui tam importune appellauerit. xx. libris argenti mulctentur. De possessione[n] etiam et eius[o] momento si causa dicatur: quod sententia interlocutoria appellatur: cuiuis prouocatio interposita fuerit: tamen lata sententia sortiatur effectum[o]. Quumque[p] vnam et eandem plures simul reportant condenationem: nec diuersitas factorum separationem accipit. quo casu si omnes appellauerit: et vno ex his a gente eorum appellatio iusta pronunciata fuerit: emolimentum victorie etiam ad alios[q] pertinebit. Si autem vnus tamen appellauit: eiusque appellatio iusta pronuntiata est ei quod etiam prodest qui non appellauit. Quod si etatis auxilio vnus contra sententiam restitutionem impetrauit maiori qui suo iure non appellauit: hoc rescriptum non prodest. Iudicibus[s] autem non solum suscipiende appellationis necessitas videtur imposita: verum etiam perfecte probet.

presumptionem pro se habeat licet non perfecte probet. l Possessionem. quia ibi non audiet appellans vel aliqua exceptio nisi prius ibi fiat missio in pos. vt. C. de edi. di. ha. tol. l. ij.

m Ignauem. non iudicem puniri qui recipit friuolas appel. n De possessione momento. momentaneam possessionem vocat illam quam restituitur ei qui spoliatus est. et vocatur momentanea. quia apta est per momentum durare. si aduersarius in momento probet de proprietate. o Effectum. licet canones tamen appellatur a momentanee possessionis sententia. vt de test. significauerunt. vbi ab interlocutoria. j. decem dies est appellandum. et ex de elec. cum dilectus. ex de ap. sup eo. et ex de resti. spol. ex conquestione. p Quumque. quo casu. vt in duobus reis debendi. q Ad alios. vt. s. q. v. statuit. et. c. interrogatum. r Etatis. nisi sint onera. ff. de mio. etiam. et: l. tutor. et. ff. quemadmodum seruitus amit. si commune. s Iudicibus. gesta. i. allegatio-

nes.C.de rela.l.ij. a ¶ Relatione .i. rōib⁹ partiū. b ¶ Prestari.ēt nō appetētib⁹ .C. de ap.eos.in.fi.§.j. c ¶ Ab eo.pronūciare.ēt expriorib⁹ istris vel nouis.vt.C. de tēp. ap.p hāc.C.de ap.eos.§.j.nouas.n.causas ap pellatiōis pt audire iudex vt ex̄ de ap. cōstitut⁹.in fine.ff de ap pel.scio in fi. d ¶ Pronūciare.pone q̄ ꝙ alicui sit commissa cā appellatōnis iudex ille pronūciat appellationē iustā nunq̄d incipet.de nouo cognoscere d̄ pncipali negocio . h lex videt velle ꝙ nō.s3 ꝙ possit.ē ar.ex̄ de testa.ꝛ rainucius.in fi.ꝛ .C. de rel⁹ cre. generalit .§. finan̄t.in fi.ꝛ in aut.de sā. epi.§.siq̄s cōtra aliquē. et ex̄ de ap . vt debit⁹ . in fi.

Que.vij . Quod vero e sz bā. laici si sūt bone fame. admittunt ad accusationez clericorum ar.j.e. clericos aut laicos.ꝛ.B.idē sentit.Alij dicunt ꝙ laicus propriū prelatū ppter delictū accusare pōt q²ᵇ sua interest habere p̄latū bonum. vt dixi.xxiij.di.illud cōmunior ē opinio ꝙ si possit nisi suā iniuriā psequat.vt.iij.q.vj.oibus.ex̄ de testi.decetero.s.e.q.j phibent nisi in crie heresis.j.e.sacerdotes.ꝛ.c. oues.ꝛ i symonia.ex̄ de si.tanta ꝛ in crie lese maiestatis.xv.q.iij.sane .C.de epis ꝛ cle.si quenq̄.et in crimine sacrilegij s̄m quosdā.xvij.q . iiij. §.qui aūt.ꝛ in crie dilapidatiōis.vt..xij.q. ij nō liceat.vt dixi.xvj.q.j.cōstitutū.in his omnib⁹ āt ita demū admittunt.si bono zelo denūcient cria ex̄ de sy.licet heli. ꝛ si accusat⁹ fuerit vite suspecte.s.e.q.j.in p̄mis.q² si nec cusat⁹ ē suspecte vite. admittunt laici male vite. si bone vite.tunc tantuz laici bone vite ex̄ de si . p tuas . clerici ħo ꝯ clericos admittun: . nisi sint criosi vel irregulares.vt.j.e.c. p̄sumūt.ꝛ.c. ipi latores.ꝛ.c. ipi apli.tales tñ q sūt irregulares bñ admittūt ad accusationē eorū q sūt eiusdē ordinis cū eis vl̄ iferioris vt.j.e.c. ipi apli.ꝛ.c.ite ᵐ stes siīr monachi audiūt ex̄ de ac. cū parte.ꝛ.c. cū Et hec vera sūt de solēni accusatiōe s3 i dnūciatiōe cris vt dixi q̄ dā oēs admittūt.ar.xxiij. q.j.q̄sq̄s.ꝛ q cuilibs dēm ē h3 si peccauerit.xxij .q. v.h3 vr̄. xxiij q.iij.tā sacerdos.ar.ꝯ.xxv.q.vj. epi i synodo.ꝛ ext̄ d ac.cū epo teat.ꝛ nō d h .ꝯ.co .q . j . si (peccauerit.

.xxx. dierum spacia ex die snie diffinita sunt itra q̄ gesta vna cū relatiōeᵃ litigantib⁹ ꝯuenit p̄starıᵇ. Similiter arbiter appellatiōez suscipire ꝛ relationē dare ꝯpellit: si delegatus fuerit. Litigatorib⁹ ħo copia est etiā sine scriptis libellis illico voce appellare cū res iudicata poposcerit : tam in ciuilib⁹ q̄ꝫ i crialib⁹ causis. Ab eoᶜ aūt qui de appellatiōe cognoscit nō potest fieri recursus ad iudicez: a q̄ fuerit ꝓuocatuz. Quapropter remittēdi litigatores ad prouīcias remotā sibi occasionez atq̄ꝫ exclusaz penit⁹ intelligāt: cū sup oi cā interpositā ꝓuocationē vl̄ iniustā tm̄ liceat ꝓnūciareᵈ vel iustaz. Hec oia.i vii.li.codicis inuenies a titulo de appellatiōib⁹ vsq̄ꝫ ad ti.ne liceat i vna eadēq̄ꝫ cā.

Que.vii.

Quod veroᵉ laici i accusatiōe epoꝝ nō sint audiendi: euarist⁹ papa testat dicēs.

Laici i epoꝝ accusatōe n̄ sūt recipiēdi.

Non ēᶠ a plebe ac a vulgaribus hoib⁹ arguēd⁹ vel accusand⁹ eps licet sit iordinatus. q² pro meritis subditoꝝ disponit a deo vita rectoꝝ. Jō ista dico: q² insidiatoꝛ bona sepessime solet ꝯuertere i malū ꝛ i electis ponere maculā. Itez siluester papa.

Laic⁹ clericū n̄ accuset.

Nullus laicus audeat clerico crimē iferre. Itē marce.

Nicol^h pa. De eodē.

Nō liceat quēl3 clericū accusare. Itē iuli⁹ pa.

Anathematizat⁹ sacerdotes accusare non potest.

In sancta¹ nicena synodo statutū ē: vt nemo anathematizat⁹ i nr̄az suscipiat accusatiōez: nec illi q nos in suā nolunt recipe accusatiōez cū nos superᵏ illos sciant⁹ a dn̄o ꝯstitutos: nō illos sup nos ꝛ sic maioꝛ nō pōt a minore iudicari: ita necˡ obligari: q² rarū ē oē qd magnuzᵐ est. Portem⁹ onera hoiz q ḡuant. Quinimo hec portat i nob btūs petr⁹ apl̄s cui⁹ vice fungimur legatiōe ꝛ cuius regula infoꝛmamur: q̄ten⁹ ei⁹ fulti auxiliuz nūc ꝛ impp̄etuū ab oīb⁹ tueamur aduersis. Itē eusebius. De eodez.

Non ē.q² p merit] Nullus.clerico iferre.vl̄ iniurias. j.xiij.q.j.audacter.ꝛ.vj.q.j.ex merito.vt ex̄ de accusatio memini⁹. Nico. In scā.anathematizat⁹.j.iij.q.iiij.nullus.h ppriꝫ ē.l id ē separ⁹ a ꝯ iusatiōe ē i eoꝝ.q² illi laic⁹.j.e.laici.ꝛ.xxiij.q.iij. certū.ꝛ.vj. q.j.illi qui.ꝛ.c.omnes. k ¶ Super illos.s.e.stin.x.certum.ꝛ.c. suscipitis.
l ¶ Ita n ē obligari.i.accusari.xxj.di.iferiores.
m ¶ Quod magni.s.di.xciij.legimus.io.

a Laicos. certū ē ꝙ laic⁹ ꝓsequēs ꝓpriam iniuriā admittit̄ ad accusatiōꝫ clerici corā clerico iudice vt ex̄ ꝺ testi. decetero. Nūquid ꝫ ecōtrario cleric⁹ admittit̄ ad accusatio/nē laici corā laico iudice si ꝓsequat̄ suā iniuriā dicūt qdā ꝙ nō. nā vbi crimen irrogat penā sanguinis cleric⁹ interesse nō pōt. vt. xxiij. q. viij. his a qb⁹. sꝫ si non irrogat penā sanguinis bene pōt. Alij dicūt ꝙ i nullo crimie clerie⁹ pōt accusare laicum. ar. xj. q. j. nullus qꝛ nō pōt in crīe testari ꝫ ipꝫ. xj. q. j. testimoniū. ꝫ sic fallit regula q̄ ē. iiij. q. vj. omnib⁹ agat ergo clerie⁹ ciuiliter de crimine.
b Nō accusasse epos In h̄. c. assignant̄ tres rationes q̄re laici nō admittūt̄ ꝫ clericos quarta assignatur. s. e. q. c. j. quinta est ꝙ clerici accusent ab eis. vnū ꝺ eis esse ratū vt. s. e. pri. c. io.
c Litigare ex de sindi. c. vno.
d Sacerdotes ꝫ reliqui. agāt. si plati sūt heretici vel excōicati vel ñ seruāt canones vel simonia/ci vel notor ij fornicatores. tūc pōt recedi ab eis añ sniaꝫ. xix. di. nulli. xvj. q. vlt. sane. xxxij. di. nullus. i alio crimine añ sniam nō ē recedēdū ab eis. viij. q. iiij. nōne. ꝫ. xv. q. vj. c. vlt. io. h̄ corrigit̄ ꝑ parte ex̄ de tēp. or. c. si. b.

Laicos a nō accusasse b epos hacten⁹ obseruatū ꝫ ꝯstitutū ē: qꝛ ñ sūt eiusdē ꝯuersatōis: ꝫ oppido eis qdā infesti existūt. quꝑpe cū vita eoꝝ ꝫ ꝯuersatio eoꝝ ꝺbeat eē secreta ꝫ a laicorū acub⁹ remota: nec ab eis ipeti debēt ēt q eoꝝ castitatē ꝫ grauitatē nolunt imitari: marie cū eos nolūt recipe i suis accusatōib⁹. Itē fabian⁹ pa. Nec clerici i accusatōe laicoꝝ nec laici i accusatōe clericoꝝ.

Sicut sunt suscipiēdi. sacerdotes vel reliqui clerici a seculariū laicorū excludūt̄ accusatiōe ita illi ab istoꝝ sunt excludēdi ꝫ alienādi criatione. ꝫ sicut illi ab istis: ita ꝫ isti ab illis ñ recipiūt̄: qm̄ sic dñi sacerdotū segregata debꝫ eē cōuersatio ab eoꝝ ꝯuersatiōe: ita ꝫ litigatio: qꝛ seruū dei nō oꝫ litigare c sꝫ mitez eē ad oēs. Itē clemēs. Laici clericos accusare nō dñt.

Sacerdotes d ꝫ reliqui sacre ecclie mistri oēs ꝙ plebes epos suos diligere ꝺbēt ꝫ eoꝝ p̄cept̄ obedire: ꝫ si ipi aliter qđ absit agāt nisi i fide errauerint.

Qualis Idē. De codē. e ꝯdēnatio eis immineat: q i p̄res peccāt diuia scriptura oñdit dicēs. Si n. chā qꝛ nō opuit pudēda p̄ris maledict⁹ ē: m̄to āpliori ꝯdēnatiōe digni sunt: q p̄rib⁹ legatiōe dei fulgētib⁹ ꝯtumeliā inferūt. Persone inferiorū ordinū i supioꝝ accusatiōe recipiēde ñ sūt. Añ siluester pa. Maiores nō debēt a minoribus accusari.

Clerie⁹ f adūsus exorcistā exorcista adūs⁹ acholytū: acholyt⁹ adūsus sbdiaconū: subdiacon⁹ aduersus diaconē: diacon⁹ adūsus p̄sbrm: p̄sbr adūsus epꝫ: accusatiōꝫ dare aut testiōniū ferre nō valet. Itē zepherin⁹ papa. De codez.

Malioꝝ g qspiā minoꝝ accusatiōib⁹ nō ipetat. Itē anaclet⁹ papa. De codē.

Sentētia i chā h, lij noe dānatur q suorū doctoꝝ vel p̄positoꝝ culpā ꝓdūt: ceu chā q verenda p̄ris nō operuit: sꝫ irridēda mōstrauit. Item eusebi⁹ pa. Oues pastorez suū: nisi a fide exorbitauerit: non debent accusare.

Oues l que suo pastori cōmisse sunt: eū nec rep̄hendere nisi a fide exorbitauerit: nec vllatenus accusare possunt: qꝛ facta pastoꝝ oris m gladio n feriēda non sunt: q̄uis q̄ rep̄hēdenda o recte videantur. His auctoritatib⁹ ꝓbat̄: ꝙ subditi siue sint laici siue clerici platos suos accusare ñ pñt. Quod ꝺ crio sis ꝫ ꝺ ifamib⁹ hoc itelligēdū est q vitā suoꝝ platoꝝ pati sic rep̄hēdere ñ imitari. ꝙ ex v̄bis anacleti dat̄ itelligi: q ait. Quare laici i accusatōe epoꝝ ñ audiāt.

Laici i accusatiōe epōrū audiēdi non sunt: qꝛ oppido eis qdā infesti sūt. ꝫ idignū ē vt ab eis accusentur: q eorū grauitatem nolunt imitari. Idē

e Qualis ꝯdēnatio. ampliori ar. ꝙ i codeꝫ gñe delicti pl⁹ peccam⁹ erga patres spūales q̄ carnales. vt. xxx. q. ij. pitacium.
f Cleric⁹. h̄ ñ tenet. vel loqt̄ ꝺ his q ppt̄ irregularitatē nō pñt ad altiora ꝓmoueri vt bigami ꝫ corpe viciati alias eēt ꝫ oēm rōnez vt. j. e. lator. Et dic cleric⁹. s. psalmista ꝫ ostiarius.
g Malioꝝ. h̄ ca. similit̄ nō tenet.
h. Impetat. crīose si ꝺ clericis intelligas.
i Sentētia chā. ꝫc. ꝓdūt tales ꝺ ponunt̄. xlvj di. accusatores.
k Ceu. s. sicut.
l Oues. cū. criose. si ꝺ clīcis intelligas. dic hoc cū platus eorū est bone opinionis.
m Oris. s. locutionis.
n Gladio. s. lingua.
o Rep̄hendēda. s. rp̄hē

fibilla. ne fit ʒ.s.xxj.di.nolite.j.vj.q.j.oues. Accusatio. suspitionib⁹. suspecti ab accusatiõe ⁊ testimõio repellũt. j.e.testes.iij q.v.accusatorib⁹. b Aut praue vite. ar. ꝙ nec ēt in excepto crimine laic⁹ praue vite ē admittēd⁹ ʒ clericũ. qd verũ ē nisi ꝑus cleric⁹ fuerit male opinionis. vt .s. e.in ꝑmis in fi. ⁊ ex̄ de si. licet heli. ⁊. c ꝑ tuas. vt dictũ ē. s. in sũma.
c Seruuz suũ. dñs ē iudex i cā serui vt hic. ⁊ h̄ ꝺ cõsuetudine. als falsũ ē de fo. cõpe. cum cõtingat.
d Colũne sic ⁊ ꝓhibet lex cõlũnas cuiuslibet domus tolli vt. ff. de leg .j. l. cetera.
e Sz siqs hec pars vsqȝ ad finem loquitur de causis ciuilibus vel crialib⁹ ciuiliter ꝓpositis. naz hoc. c. de laicis loquitur. vñ non põt ĩtelligi de criminalib⁹ causis. qꝛ in illis nõ audit laicus cõtra clericũ. etiaz si ꝑmoneret euz hoc ideo dico qꝛ non concedo. ꝙ in accusatione sit premittenda admonitio. vt ex̄ de simo. licet. ⁊. c per tuas. ⁊ de accusa. qualiter. sed denunciationem semper precedere debet cãonica monitio vt per eadem iura probatur. nec obstat extra de accusa. siquis episcopus. quia in illa denunciatione loquitur. de hoc nota. xv q.ij. indigne. tamen vbi denunciatur crimen symonie. non est necessaria admonitio. quia de illo non potest quis penitere retento ordine. vt. j. questio. j. siquis neqȝ. ⁊. q. vij. requiritis. licet sit argu. contra. j. questio. vlti. ꝑtet. ⁊ extra de symo. licet. cui hodie statur. vel dicas speciale esse in ecclesia. vt sem ꝑ primo admoneantur. quam proponatur querela contra eam siue ciuiliter siue alio modo agatur.
f Pri⁹. j. xxiij. q. v. ad fidem.
g Per satisfactiones quod videtur esse speciale in eo q offendit ecclesiam vt ꝑus satisfaciat qȝ absoluatur. vt extra de verborum significa. ex parte alias sufficit ꝙ iuret. vt extra de senten. ex com. per tuas.
h Iniuria. vnde nec clericus potest remittere iniuriam factam ecclesie. vt. xxiij. q. iiij. si ĩo qui. lo.

Ioh. 2. mar. 11

Zacha. 2.

Sacerdotes ñ nisi a viris idoneis ⁊ ꝓbatis accusari ꝓnt.

Accusatio a quoꝛ eorũ sup qua nos ꝯsulere voluisti: ñ nisi ab idoneis ⁊ ꝓbatissimis viris: qui suspiciõib⁹ ⁊ scelerib⁹ carẽt: fieri debet: qꝛ ⁊ dñs sacri corporis sui tractoris a vilib⁹ ac reprobis ⁊ non idoneis ꝑsonis infamari noluit nec calũniari: sz ipse ꝓprio flagello peccãtes sacerdotes a tẽplo eiecit vñ liqt ꝙ sũmi sacerdotes. i. epi a deo sunt iudicãdi: ñ ab hũanis aut praue[b] vite hoĩb⁹ lacerãdi: sed potius ab oĩb⁹ fidelib⁹ portandi: ipso dño exemplũ dante: qñ ꝑseipm ⁊ nõ ꝑ aliũ vẽdentes ⁊ emẽtes eiecit de tẽplo sacerdotes. null⁹. n. vt reor inuenit inter illos qui velit suũ suuz ab alio qȝ a se iudicari. qd si ꝑsũptuz fuerit: aut multa indignatõe ipse irascit aut potius vidictã q̄rit sup eum. vñ ⁊ dñs ait ꝑ ꝓphetã: q vos tãgit me tangit pupillã occuli mei. Et paulo post si detractores q̄rũcum qȝ grauiter iudicant: ⁊ in ꝑditõis laq̄uz cadũt: mlto magis laceratores ⁊ ꝺtractores atz accusatores famlioꝝ dei dãnãt: ⁊ i baratrũ nisi se correxerit: ⁊ ꝑ eoꝝ satisfactionẽ cõdignam egerint pniaz: indubitant vadũt: ⁊ vidicib⁹ flãmis exurunt: hec ⁊ alia piculosa ꝯsiderãtes apostoli ꝯstituerũt: ne facile cõmouerent aut lacererent vl' accusarẽt co lũne[d] scẽ ecclie dei: q̄ apostoli ⁊ successores eoꝝ non immerito dicunt. Sz siqs[e] adũsus eos vl' eccliãs eoꝝ cõmot⁹ fuerit aut cãz habuerit. pri⁹[f] ad eos recurrat charitatis studio: vt familiari collogo ea sanẽt cõmoniti: q̄ sanãda sunt: ⁊ charitatiue emẽdet q̄ iuste emẽdãda cognouerint. Si aũt aliq eos priusqȝ h̄ egerit laceraꝛ accusare vl' infestare ꝑsumpserint: excõicent: ⁊ mĩme absoluãt anteqȝ ꝑ satisfactionẽ[g] vt iam dictum est cõdignam penitẽtiã egerint: quoniã iniuria[h] eoꝝ ad chꝛistũ ꝑtinet: cuius legatione funguntur. Item alexander.

Communione priuetur: qui priuati aduersus episcopũ cõqueritur: priusqȝ familiariter eius ꝯueniat.

Siqs erga episcopuz vl' actores ecclie quãlibȝ querelã iustaz se habere crediderit: nõ pri⁹ primates aut alios adeat iudices qȝ ipos a qb⁹ se lesũ existiat. familiarit ꝯueniat

Siquis. actores. actor constituitur a nõ domino ⁊ auctoritate iudicis ⁊ ad ꝑsentes lites tm̄. insti. de cura. §. vlti. ff. qd cuiusqȝ vniuer. itẽ corũ. §. actor. ⁊ h̄ iõ. qꝛ actor

cū decreto fit. ⁊ decretū nō extēdit̄ ad futura ff. de vsur. l. j. sed ꝓcurator semꝑ a vero dn̄o cōstituit̄ ⁊ ab initio ⁊ ad vnā litē ⁊ ad plures ⁊ ad p̄sentes ⁊ ad futuras. ff. e. l. iij. ⁊ C. d ꝓcu. nec syndic⁹ ab vniuersitate ⁊ ad vnā ⁊ ad plures causas p̄sētes ⁊ futuras. et de auc̄te ep̄i. C. d ep̄i. ⁊ cle. oēs q. §. et h̄ nihilomin⁹. canon tn̄ oēs administratores ecclie vocat ꝓcuratores. j. q. iij. saluator. ɓm canōes p̄lat⁹ et ante lit. ɔtest. ⁊ p⁹ procuratorē cōstituit vt ex̄. d iu. calū. c. cū cām.

a ℭ Sepissime. i. ter. xvj. q. vij. oēs deci me. b ℭ Princi p̄ videt̄ ꝙ ep̄s possit ali

nō semel sed sepissime[a] vt ab eis aut suā iusticiā accipiat aut excusatōēʒ. si āt secus egerit: ab ipsis aut ab alijs cōlone ꝑuci[b] tāq̄ᷓ apostolor̄ patrūq̄ᷓ alior̄ ɔtēptor. Itē euaristus. pa. Nisi opinio ꝯ discussa nō audiā tur accusatores ep̄or̄

Si q sūt[c] vituperatores aut accusatores ep̄or̄[d] vel reliq̄rū sacerdotuʒ: nō oꝫ eos a iudicib⁹ ecclie audiri: anq̄ᷓ cor̄ discutiat̄ estiatōis suspicio vł opinio: q̄ itētiōe[e] q̄ fide q̄ temeritate q̄ vita q̄ ɔscia[f] q̄ue meritor: si ꝑ d̄o aut ꝑ vanagloria aut ꝑ inuidicia l'odio aut cupiditate[g] ista p̄sūpserint Itē calixt⁹ pa. Maiores

natu ñ accusent: nisi q sint recte fidei ⁊ ɔuersationis.

Querēdū[h] ē i iudicio cui⁹ sit ɔsusatōis ⁊ fidei is q accusat ⁊ is q accusat̄ qm̄ hi q nō sūt recte fidei ac ɔuersatiōis ⁊ q̄rū vita ē culpabil's ⁊ q̄rū fides ⁊ lib̄tas nescit[k]: ñ ꝑmitūt maiores natu accusare: oꝫ viles p̄sōe i cor̄ r̄cipiāt accusatōe. Itē Sixt⁹ papa. Absq̄ᷓ duob⁹ vł trib⁹ testib⁹ ñ r̄capiant ep̄or̄ accusatiōes

Accusatio[m] ep̄orū nō ē facile recipiēda: dicēte dn̄o: Nō accipias vocē mēdacij: Et ap̄ls ingt adūsus p̄sbiterū iscriptiōeʒ ñ recipiēdā absq̄ᷓ duobus vel trib⁹ idoneis testi

sarius non querat. ff. de postula. q̄s ꝓhibet. ⁊ xxx. q. v. iudicanteʒ. ⁊ j. e. alieni. ⁊ ar. C. de q̄stionib⁹ seruos. Et loquit̄ hoc. c. ⁊ p̄cedens de ignot] vł de notis ⁊ suspectis. q2 tales ꝑsone integri stat⁹ esse debēt. ff. de test. quesitum. sed obij cio tibi. si iudex querat d ɔuersatōe h⁹ testis. oportet ꝙ querat ab alijs. sil'r oꝫ ꝙ q̄rat de cōuersatiōe illorum a quib⁹ queritur de cōuersatione istius. ⁊ sic in infinitū ꝓcedet iudex. q̄d reprobat de cre. noua. cū in multis. si aūt iudex ab ꝑo teste que rat an sit fur vel homicida stulta eēt q̄stio cū nēo illud fateret̄.

exo. 2 thi. 5.

quē ꝓpria iniuria excōicare ⁊ pūire. vt lxv. dist. ⁊ qui emendat ⁊ xxiij. q. iiij. guilisari⁹. ꝭ est. xxiij. q. iiij. inter querelas. ⁊ q. v. de occidendis. vbi videt̄ ꝙ iudex ꝓ sua iniuria non debet reū occidere cuius iudex⁹ eit. Distingue q2 si iniuria tāgit specialit̄ p̄latū. nō p̄t excōmunicare aliquē pro tali iniuria. si tangit̄ ecclesiā p̄t. nā ep̄s p̄t eē iudex in cā sue ecclie. sicut ꝓcurator fisci ē iudex in cā fisci. vt. C. vbi cāe fiscales. l. j. sic īperator ē iudex in cā fiscali. ff. de his que in testa. dele. proxime. ⁊ tn̄ res fisci res imperatoris d. ff. ne q̄d in loco publi. l. j. §. hoc interdum.

Si qui sunt vituperatores. id est conuiciatores qui depositi curie tradentur. xj. q. j. si sacerdotū nisi fecerit ex calore iracūdie. vt. s̄ e. q. iij. siquis irat⁹. Jo. hoc hodie falsū ē. nisi esset post excōicationem contumax de iudicijs cū nō ab hoīe fallit i casu speāli d cri. fal. ad falsariorū. vbi deposit⁹ statim tradit curie seculari. d ℭ Ep̄or̄. hec duo. c. loquūtur de suspectis vel ignot]. ⁊ de his q su am iniuriā nō ꝓsequunt̄. e ℭ Jntentiōe an faciāt aio nocendi. xxiij. q. v. prodest. f ℭ Conscientia. si sit ɔsci⁹ criminis. g ℭ Aut cupiditate. pecūie. s̄. e. q. j. ꝓhibēt

h Querendū. ē. Dic d'r idē q̄d in p̄cedenti. c. ⁊ dic querēdū ē. s. a iudice ēt si adue

respondeo. si est ignotus bene potest ab eo querere an sit libere vel seruus. ab alijs autem notis inter quos est conuersatus queret de fama istius. potest etiam iudex ingenere querere sic dicendo es tu talis vt possis esse testis. vt. ff. de questionibus. l. j. §. qui questionem.

i ℭ Accusat. in accusationibus ergo non presumitur quis dignus nisi hoc probetur. vt. j. eo. criminationes. sic in oblatione eucharistie. vt de consecra. distinctio. ij. tribus gradibus. Et in ordinibus. xxiij. distinctio. quando. ⁊ xlij. distinctio. quiescamus. Jtem excommunicatus quis credit ꝓpter periculum vitandum potius q̄ non vt extra de senten. excom. per tuas. ⁊ cum desideres. §. tertie questioni sic in impetratione venie etatis tenetur impetrās probare instituta morum suorum. ⁊ testimoniū vite honestioris ⁊ animi probitatem. id est se eē idoneum. vt. C. de his qui ve. eta. impe. l. ij. alas circa notos potius presumitur quis dignus q̄ indignus. vt extra de presumptiōe. dudū.

k ℭ Nescitur. per hoc patet ꝙ loquuntur in de ignotis.

l ℭ Maiores. i. clericos.

Accusatio. episcoporū. facile. idest absq̄ᷓ inquisitione.

a Si quis cõuicij.nõ tñ ex hoc sequit' q̄ p pter cõuiciū ipsū possit excõicare .vt. xxiij.q.iiij.inter q̄relā.vel hoc non fuit tm̃ epi causa sed ecclesie.vł propter hoc remouendus ē a cõmunione a metropolitão s; nõ ab epo vel dic si con uiciū redun datt m̃ i ple na episcopi'. quia dicit tu es filius rusti ci.tunc nõ p̄t sed si dixit eū simoniacum quia hoc re dundat in ec clesiam bene potest.

b Sunt nõ nulli.

c In libro soliloquiorū. id est psalmo rum.id est so lius spūssan cti eloquiu;. quia solo isti ctu spiritussā cti ibi locut9 est.d quo ha bet de pe.di. ij.quereduz.

d Presu mũt.vel accusari . ar. laicos posse accusare cle ricos.j.e.cle ricos.7. xxiij di.illud.7.C. de offi.recto. prouin.iustis simos.sed cor rigit talium opinio.ex̄ de testi.decetero e C. Crimi nosis.i.cleri cis.

f C Testio niū.cū debe bat exēplifi care de accu satiõe exem plificat de te stimonio.qđ iõ facit. q; g admittit' ad vnū 7 ad reliquū.iiij.q.iij.testes

ioh.18.

bus. Si hec p̄sbiteris vł ceteris fidelibus sunt p̄ca uēda: q̄ntomagis de epis:

Itē ex ɔcilio aurelianēsi:

Pro sola ɔuictiõe epi nõ submoueat aliq̄s a cõione.

Siqs a ab epo vel ab eccia vel de ɔprio iu re crediderit aliqd repetē dū: si nihil ɔuicij aut cria tiõis obiecerit: eū ɔ sola ɔuctiõe a cõione eccie nõ l; submoueri. Itē euarist9 papa. Quare subditi platos suos reprehendere non possunt.

Sunt nõnulli b q p̄posi tos suos pverse rep̄ hēdūt: si vł parū ipsis mo lesti extiterit. Ex his oi b9 dat' itelligi: q illi ab ac cusatiõe rēouent: q nõ af fectiõe charitatē s; praui tate sue actiõis vitā eo⁊ diffamat' 7 rep̄hēdere q̄ runt. Quod v̄o p̄missis auctoritatib9 criosi ɔhi beāt ab accusatiõe p̄lato rū: testat' augustin9 i libro c soliloquo⁊ ita dicēs. Nõ oēs subditi sed criosi tm̃ prohibētur accusare p̄ela tos.

Presumūt d p̄elā ti nõ debere se rep̄hē di vel accusari : pro eo q canones non eos passim constituūt accusandos.qđ tamen negatur solis cri minosis: e cum de reprehē dendo veritas ipsa consti tuat. Si mala locutus su; testimonium f perhibe de malo: 7 cetera . Opponit' huic distinctioni . Ipsi sa cri canones distingunt in quo casu pastores sint ac cusandi a subditis dicen tes. Oues pastores suos ñ accusent nec reprehēdāt: nisi a fide exorbitauerint. ecce in quo casu sunt accu sandi a subditis: i alijs aūt minime. Huic oppositiõi respondetur sic . Distictio illa canonum de crimino sis 7 infamibus intelligi tur. Oues enim crimino se 7 infames pastorem suū accusare vel reprehendere nõ possunt nisi a fide exor bitauerit. Ceteru; si a fide exorbitauerit: tanta est la bes illius criminis: q ad eius accusationem 7 serui aduersus dominu; 7 qlib; criminosi 7 ifames aduer sus quēlibet admittūtur. Unde dionysius pa. Infames accusare ñ possūt.

Alieni erroris g sociu; vel a sui voluntarie ɔ positi tramite recedētes h aut sacris patrum i regulis 7 constitutiõibus nõ obe dientē k suscipere nõ possu mus l nec debemus. Nec impetere recte credentes vel sanctoru; patrum san ctionibus obtemperantes permittimus: q; infames omnes esse censemus qui suam fidem aut christia nam lege; preuaricantur: aut apostolicam vel regu lare; libenter postponunt auctoritatem. Ite; ex con cilio tol.iiij. Christianos accusare vel in eos testifi cari qui fidem acceptam deseruerunt non possunt.

Jo. g C Opponit'.dixerat in illo.§. his auctoritatib9.q subditi criminosi siue clerici fuerint siue laici nõ admittant' ad accusatiõ nē p̄elato⁊.vñ colligit' a contrario sensu. q alij admittant'.huic distinctiõi obijcit.7 po stea s̄m su am opinio nem soluit que talis est q laici non criminosi pos sunt accusare clericos qđ falsum est.vt extra de testi. decetero.

h Alieni. i erroris. Ex tribus lo cis istius .c. argumenta tur gratian9 a contrario sensu in se quenti.§.

i C Recedē tem .id est. apostatam.

k C Non obedientem .i. scismaticū vt.xix.di.nul li.7 .xxv .q.j. violatores.

l C Non pos sumus.ar. q iudex potest infamem re pellere . licet reus ipsu; re cipiat.xlv.di. s;.xxx.q.v.iu dicantē.C. d questionib9. seruos.in p̄n. iiij.q.iij. pa rentes.Item argu . q iu dex examina bit accusato res sicut ordi nandos vt eos repellat. xxiij.dist. q̄n 7 gregorius. precipit io hanni vt inquirat de persona accusatoris.

.ꝯ.q.j.in p̄mis.sic. xxiij.distin.illud.vt.j.eo. crimiatōes ꝛ pretor sue dignitatis tuēde gratia indignos a postulatōe remouet.ff.de postula.l.j.in p̄n.et repellit militez.licet aduersarius velit euz admittere.ff.ꝺ ꝓcura. filiusfa.§. milites ꝛ q̄s ꝑtor ꝓhibet i totū ꝛ oia ꝓhibet ēt si aduersari⁹ consētiat vt.ff.de postul.q̄s prohibet imo vbi aduersario non ꝯpetit exceptio. iudex ex officio suo excipiet. ex̄. de ap.ꝯstitut⁹.ꝛ ff.ꝺ peti.her.l.vl.Sz ꝯ. nōne sic vr̄ iudicare ꝑm ꝯsciētiaz.ꝛ scio qꝛ nihil ex ingenio suo et domestice volūtatis motu facere debet. vt.j.c.ꝑxi..ꝛ iij.q.vij. iudicet·ꝑꝫ. iudicat in hoc casu ex his que ꝑcipit i exercitio cause que ante eū agit̄.nā,cū coraz se videt ifamē admitti potest ip̄m repellere.sicut cū sit tēpora appellationis.elapsa eē supplet ꝺ facto vt.C.de tēpo.ap.l.iij.in fi.sic.xxviij.di.si.pri⁹ꝙ.scilicet de facto ꝙ cōstat iudici tāꝙ iudici ex̄.de po-

lis.vt ex̄ de test.licet.ꝛ ea ratiōe quia sunt in peccato mortali.non sunt audiendi.ex̄ de testi.super eo.ꝺ ¶ Aut vocem. oportet tamē clericos habere testimoniū bonum ab his q foris sunt vt.j.viij.que.j.licet de conse.dist.j. iubem⁹.

NOn pōt ᵃ erga hoies eē fidel' q ꝺo exuterit infidelis. Judei ḡ q dudū christiāi effecti sūt.ꝛ nūc i christi fide ꝑuaricati st ad testioniū dicēdū admitti n̄ ꝺbēt ꝙuis se eē christiāos annūciēt:qꝛ sic̄ i fide christi suspecti st ita i testionio hūano dubij habēt. Infirmari ᵇ oꝫ eoꝝ testioniū q'i fide,falsi docent̄: nec eis ē credendum qui veritatis a se fidem abiecerunt.

Item gaius papa.

Heretici iudei vel pagani christianos accusare n̄ possunt.

PAgani ᶜ vel heretici siue iudei n̄ pn̄t christiāos accusar̄ aut vocē ᵈ ifamatiōis ᶜ ei⁹ iferre. In h̄.c.decernit̄:vt heretici n̄ ipetāt recte credētes.vn̄ econtra itelligit̄:ꝙ heretici ab hereticis ipeti pn̄t. Itē a tramite sui ꝓposito voluntarie recedētes n̄ pn̄t ipetere ꝑuātes limitez sue ꝓfessiōis. Ex hoc datur itelligi:ꝙ recedētes a suo ꝓposito similiter recedētes crimiari pn̄t. Itē n̄ obediētes sāctōib⁹ sctōꝝ patrū n̄ pn̄t accusare obtēperātes sacris ꝯstitutionib⁹ ¶ n q̊ similiter itelligit̄ ꝙ iobediētes iobediētib⁹ accusar̄ lꝫ.vn̄ gn̄alit̄ colligit̄ ꝙ i accusatiōe equalitas ᶠ fidei ꝛ ꝯuersatiōis iter accusantē ꝛ accusatū semper ꝯsiderāda ē vt is q accusat vel par vel supior inueniatur. Itē nouellaruz ꝯstitutio. Hereticus heretici accusar̄ ꝛ ꝯ eū testificat

SI hereticus ᵍ n̄ potest. Si ꝯ hereticū litiget cui ꝙ eoꝝ hereticuz ʰ testē adducere licet sinaūt ortho-

¶ Infamatiōis. vt se expurgar̄ ꝺbeat ¶ Eq̄litas falsū dicit.sufficit eni ꝙ accusator sit bone fame.lꝫ accusat⁹ sit melioris. vt.j.c. lator. Itez in alijs falsū dicit.ꝙ nec ifamis infamez nec criminosus criminosū accusat vt.vj. q.j.qui crien nisi prius eū tolleraūit sciens eū talē,ex̄ ꝺ accus.nulli lꝫ pōt dici ꝙ hoc eēt,speciale in epo. vt n̄ possit remouere ab accusatiōe illos ꝙs ꝑus tolerauit. Itē fallit in arenario q pōt accusare arēariū vt.C.ꝺ ioh.tel.i arēaz. Itē fallit i casib⁹ i qb⁹ soci⁹ cris n̄ repellit sociū q̄s hēs nōtos.iiij.q.iij. libi ꝛ.C.ꝺ.testi.qm̄ als q libꝫ cuiuscūqꝫ ꝯdictōis ꝛ ꝙtūcunqꝫ crimi osus viles ab accusatione vel testimonio repellit vn̄ ēt socius a sua accusatione repellit soci⁹ ꝛ criminosus.ff. de accu. hos accusare §.si seru⁹.ꝛ.iij.q.iiij.c.pe.quod falsum ē in exceptis criminibus .vt.ꝯ.in prin.notauit.

a NOn pt.preuaricati.ergo. si stuit̄.bone. nō sunt ꝑuaricati.videt q ꝺ sint admittedi nō obstāte ꝑcedēti delicto. sicut ꝛ alius qui fuerit in mortali.vt.iiij.q.j.diffinim⁹ qꝺ quidā negēt cū nec ad ordies admittat q q̄n doqꝫ fuit crimios⁹.vt.xxv.di.p̄mū .et.vj.q.j.qui crien ꝛ.ff.de ri.nup.palā.vbi dr̄ turpitudo licet intermittat̄ nō delet̄.sic.ff.de. fur. q ea mēte.quid iuris sit de hoc dr̄ de te.testimoniū vbi corrigit lꝫ·b ¶ Infirmari.ꝯ.xix. di.c.si.vei alit̄.ar.ꝙ nō valꝫ dictū testis si postea detegitur eius infamia.

c PAgani.nisi suaz iniuriā prosequātur.vt iiij.q.vj.oib⁹ sꝫ.heretici nō qꝛ excomūicati sunt.ex̄.de here.vergētis. Sz nunqd isti i.pagani et iudei audiūtur in exceptis criminib⁹.dico ꝙ nō secūduz.h.sic sꝫ ꝙ iudei possunt videt ex̄ de iudeis iudei·sꝫ decre. expsse contradicit que dicit ꝙ testis debet esse fide-

g SI heretic⁹ hec auctētica ē falsa.qꝛ nūq̄ heretic⁹ admittit̄ ad accusāduz vt.j.iiij. q.j.c.j forte loqt̄ ꝺ miorib⁹ hereticis q n̄ peccāt ipcipuis articulis fidei.q n̄ admittūt i iudicijs.i.ꝺ his q̄ acta st corā iudice.sꝫ i alijs cōtractibus ꝓpter inopiā ꝓbatiōuz admittūt. n̄ tn̄ sine tormētis.vt.iiij.q.iij.§. in crīali·ꝓ. si ea res.et.C.de hereticis.l.vlti.io. sed certe secunduz canones non admittit̄ hereticus cum sit excomunicatus et debeat statim occidi.de heret.excomunicamus ꝛ.c.pen.contra.b.h ¶ Hereticum .ar. aliquid admitti pro aliquo quod non admittitur contra se si mile .xxvij.dis.c.siquid veri.ar.contra. iiij. questione.iij.si quis testibus.

a ¶ Sȝ q̄rit. hāc soluit vrban⁹. xij. q. j. scim⁹
b ¶ Pastores. i p̄ncipio q̄ōnis. q̄ tñ ñ sūt ꝟ ba illi⁹ q̄stiōis. sed sensus ei⁹ ē.

P Lerūq; ꝛ tacēt. dicat tñ ei q p̄t ꝓdesse ꝛ nō obesse. xxij. q. v. l; vr̄ sȝ in publico non dȝ h̄re. vt. vj. q. j. si oia. hec ē taciturnitas ñ obstat ei q nō p̄t ꝓbare. Itē nō nocet ei qui nō p̄t ipedire vel ēt erubescit loq. vt ff. de fur. l. penul. Itē nec nocȝ ei q scit suū ius durare. ff. q mo. pi gn. vel hypo. sol. sic. §. ñ vr̄ al's sp̄ obstat taciturnitas. vt eẋ d his q̄ fi. a p̄lat. c. ij ꝛ. liiij. di. si ꝑ nus.

d ¶ Iudicib⁹. iudici ꝗ faciēda ē ꝓbatio nō aduersario. vt. iiij. q. iij. §. itē i criali ꝛ. C. d ꝗ di. ob. tur. ca. l. j. ar. ꝯ. j. q. j. sigs epe.

e ¶ De his q accusare p̄latos de crie qd ñ p̄nt ꝓbare.

f ¶ Anacleti. ꝯ. e. snia.

g ¶ In exodo. meli⁹ i libro nūeri. l. di. §. i ecclia.

h ¶ Percussus. q̄ ea nocte non se ab vxoris āplexu abstinuerat.

i ¶ His. ita incipit respōdere his tribus obiectiōibus. et primo respondet vltimo.

k ¶ Altiora doceret. ar. ꝙ magister dȝ docere i al

doxus ꝯ hereticū[a] litiget: ꝓ orthodoxo qdē heretici testimoniū valeat. ꝯ orthodoxū aūt solius orthodoxi testioniū valeat. Itē orthodoxis aūt litigātibus ad testioniuȝ nulli heretico pateat adit⁹. Sed q̄rit[b] si flagitiossim⁹ catholicus possit ꝯuenire hereticū de alio crimine q̄ȝ de heresi huic q̄ōni ita respōdetur. ¶ In q̄ heretic⁹ iferior ē: videlȝ i regula fidei: i eo a malo catholico accusari pōt. ¶ In q̄ aūt supior fuerit videlicet i ꝯūsatiōe vite: i eo a flagitiossimo ꝯueniri nō pōt. Itē qd d᷑ pastores ꝓ suis actib⁹ magis sūt tolerādi q̄ȝ corrigēdi: dupliciter itelligit. vel q̄ a criminosis tolerādi sūt ꝛ ñ corrigēdi: vñ ibi subifert: q̄ sepe ꝓ meritis subditorū deprauat vita rectoꝝ: q̄rū ergo merito deo p̄mittēte vita rectoꝝ d̄prauat: ab eis poti⁹ sūt tolerādi q̄ȝ corrigēdi: vl' sūt q̄dā q sepe deserunt a publicis documētis: ꝛ crien qd itēdūt ꝓbare ñ valēt. de qb⁹ i omelia de ꝓnia aug. ait. Que publicis documēt ꝓbari nō possunt: tolerāda sūt.

P Leruq; [c]boni viri ꝓpterea sufferūt alioꝝ pctā ꝛ tacēt q̄ sepe d̄serūt publicis documētis a qb⁹ ea q̄ ipsi sciūt iudicib⁹[d] ꝓbare nō p̄nt. De his[e] ētillō anacleti.[f] intelligit: snia cham filij noe dānātur: q suoꝝ doctoꝝ vel p̄positoꝝ culpā ꝓdūt: ceu cham q p̄ris pudēda nō opuit: sed ridendo monstrauit. ¶ Hac eni auctoritate subditi nō ꝓhibent ab accusatōe sȝ a ꝓditiōe. ¶ Aliud est. n. ꝓderē: aliud accusare. Prodit q nō ꝓbāda refert. Accusat qd eo p̄nte crimē iudici offert ꝓbatur⁹ qd itēdit. ¶ Chaȝ sol⁹ vidit pudēda p̄ris: ꝛ io ꝑ eū itelligit q cuȝ soli sūt cōscij criminuȝ suoꝝ p̄latoꝝ atq; ideo accusare nō p̄nt: vitā tñ eoꝝ infamādo alijs ridēdā offerūt. Itē obijcit ꝙ subditi ēt religiosi p̄latos suos accusare nō p̄nt. Legit. n. in exodo: ꝙ maria soror aarō: q̄ p̄ria post trāsitū maris rubri sūpto tympano hymnū cātar̄ meruit: p⁹ ea murmurās i moysē eo ꝙ ethiopissā duxerat i vxorē: a dño lepra ꝑcussa est. Itē in libro regū ꝙ cū dauid fugeret a facie saul: latuit i spelūca, i q̄m cū saul diuertisset ad purgādū vētrē: dauid p̄cidit orāȝ chlamydis ei⁹: ꝙ se fecisse postea grauiter doluit: ꝛ vehemēter penituit. Saul a dño erat reprobat⁹: ꝛ ex inuidia dauid ꝑsequebat: vt eū morti traderet. dauid erat vir hūilis ꝛ mitis sauli a dño substitut⁹ ꝑ samuelē vnct⁹ in regē. sȝ tñ q̄ p̄cidit orā chlamydis saulis grauit' fleuit: cū a saule sola admistratiōe vnctiōis suparet vñ dat itelligi: ꝙ subditi q̄ȝuis religiosi sint prelatos suos criosos accusare nō p̄nt. Nā ꝑ saulē q vētrē purgabat: p̄lati itelligunt: qui maliciā corde ꝯceptā op⁹ ꝓducūt. Iteȝ legit i libro regū ꝙ cū arca dñi duceret d gaba i hierusalē: a bob⁹ recalcitrātib⁹ arca icliata est: cui duȝ oza leuita manū adhibērt: vt eā erigēt a dño ꝑcuss⁹ vinterijt. ꝑ arcā p̄lati itelligūt: ꝑ ozā subditi. ꝑ icliatiōeȝ arce cas⁹ itelligūt p̄latoꝝ. ꝑ illū q manū adhibuit itelligunt reph̄ēdētes vl' accusātes vitā doctoꝝ: q a dño ꝑcussi itereūt. His itaq; rñdet. Vez ē ꝑ arcā significari p̄latos ꝛ ꝑ ozā subditos. Illud vo falsū ē: ꝑ icliatiōeȝ arce cas⁹ significet p̄latoꝝ. Aliud ē eni icliari vl' d̄scēdere: aliud cadere. Legit eni ꝙ saluator nr̄ se icliauerit. sic qñ digito scribebat i terra: ꝛ d mōtib⁹ freq̄nter d̄scēderit i q̄s ascēdebat vt vel pernoctaret in oratione vel vt discipulos in monte altiora[k] doceret precepta: vel vt turbas fugiens ex altitudine montis eas respicere ꝛ libere possit

to.a ¶ Nos ēt.s.spūales pdicatores.
b ¶ Peccatorē.i h tū nō peccauit.q2 adhuc nō erat ꝓhibitū.nec hodie ē si sb hac cōditi one ducit vt fiat fidelis.xxviij.q.i.n̄ oportet.
c ¶ Itē ad h simlr tripliciter rn̄det ꝛ vl.ma le. d ¶ Uel p dauid scda solutio.
¶ Saul ter tia.R. ¶ So lus ēt cū soci is suis.
g ¶ His ita rn̄det.qb⁹ dr ꝙ subditi n̄ pn̄t accusare
h P platos.
Aul⁹.s. in epl'a ad ti motheum.
l ¶ Regula. argu.ꝙ pos sum⁹ interp tari ꝛ artare generalia v ba apostoli vt.xxxiij.q.ij quos de⁹ cō iunxit.xxij.q. v.hoc videt. ꝛ.ff.de in ius vocā.l. ꝗuis ꝛ.ff.de testi. quesitum.
k ¶ Obser uanda.exem pla .n. plato rum ꝛ senuꝫ facilius cor rumpūt.ꝛ iō magis sunt punienda.vt. xj.q.iij. preci pue.ꝛ.lxxxvj di.tanta.
l ¶ Scriptū .s.in elata.
m ¶ Laque us.scilicꝫ ma lo exemplo.
n ¶ Puer s canon prop t. maliciam ali quorum fin git esse aliqd qđ n̄ ē.ꝛ ecō uso.xl.di. m sacerdotes.r

docet. Incliatio vl' ōscēsio hūilitatē significat: q spūa les nō nunꝗ cardiales cō descēdūt vt eoꝝ ifirmitati ꝯpatiant.iuxta illō apli.qs ifirmat: ꝛ ego nō ifirmor: Nos ēt significauerit āge li: qs iacob vidit scalaꝫ de scēdētes: ō his p ꝓphetaꝫ vr. Incliauit celos ꝛ ōscē dit: p arcā q incliatā intelli gūt platī: q sbditorū culpā misericorditer portāt: ꝛ eoꝝ ifirmati hūiliter conpatiū tur.vn̄ bn̄ dr: ꝙ bob⁹ ōcal citrātib⁹ arca icliata ē.bo ues qppe rcalcitrātes suis sbditos significantes suis doctorib⁹ n̄ obedictes.qb⁹ dū platī ꝯpatiūt q̄si bobus rcalcitrāub⁹ arca iclinat.le uita q manum adhibuit si gnificat illos: q misericor die ꝯpassiōꝫ i plat̄ suis rep hēdūt: eosq̄ i seuitatis ama ritudieꝫ erigē volūt.vn̄ bn̄ leuita iste oza dr.oza qppe robust⁹ dr: illi ei robusti di cūt: q cū ō sua iusticia psu mūt: misericordiā peccātib⁹ negādaꝫ putāt ꝛ ipudētes rephēdūt vn̄ a dn̄o pcussi itereunt: q2 iudicium sine mia erit illis q nolūt facer miaꝫ ōliqntib⁹.cui p Sa lomōeꝫ dr: Noli eē nimis iust⁹: q̄ ē nimis iustus: q pit i iusticia sua. Sic ꝛ illō moysi itelligit. p moysē n̄ platī itelligūt p ethyopissaꝫ vxorē petōres itelligūt: mo yses ethiopissā vxorē ducit cū qlibꝫ pdicator petōreꝫ sibi coplat: vt ex eo sobolē bonoꝝ opuꝫ dō gignet va leat hāc coplaꝫ dū maria. i.sbditi rephēdūt: lep peti

ifi cinut vl' p mariā sinagoga itelligit. q i moysē.i.xpm murmurauit: q2 ethyopissā i.eccliaꝫ ō gētib⁹ sibi coplauit qs lep pfi die ꝛ erroris sordidos fecit. Non q his auctib⁹ sbditi ꝓhibēt ab accusatōe suo rū platoꝝ: sꝫ mōent ne rephēdāt miseri cordē ꝯpassiōeꝫ coꝝ. Itē p saulē platī itelligūt: p dauid sbditi. Saul purgans vētrē eos significat: q maliciā corde con ceptā fora,s i op⁹ pducūt. ¶ Sꝫ i pcisio ne clamidis nō significat rephēsio peti. mar.14
¶ Per chlamidē ei rgni ptās itelligit. Hāc pcidit: q platī snīa dānatōis ferit: qđ nulli subditoꝝ lꝫ.facta ei pastoris oui gladio.i.snīa dānatōis a sbdit̄ ferieda n̄ sunt.hic ē ꝙ hiero.ait sup marcū ō pōti fice q scidit vestimenta sua. ¶ Scissio vestis scissionē significat sacerdotij: qđ in ꝓrio erat scidēdū ꝛ auferēdū iudeis. vel p dauid⁹ significant q neqiā suoꝝ platoꝝ vidētes maiora eoꝝ petā ꝯtēnūt: mia vo ꝛ leuia q̄si extemā orā chlamydis pcidē tes rephēdere ꝛ lacerare satagūt: vel qa saul scelus diuertit in speluncā i q dauid sol⁹ latebat. Itē sup h pōt itelligi: qđ de chā dictū ē: q sol⁹ vidit pudēda patris: q nō coopuit sꝫ ridēda mōstrauit. Hac ita ꝗ auctē nō ihibet sbdit̄ accusar platos: si accusabiles fuerit. ¶ It' pbat ꝙ sbdi ti platos suos accusare n̄ pn̄t: ēt si religi osi fuerit. Infames ei sūt eo ipso ꝙ suoꝝ doctoꝝ vitā rephēder conant. Infames eiꝫ fiūt vt canonū tradidit auctas: oēs q in prs armātur ꝛ q doctoꝝ suoꝝ vitā re phēdūt vl' accusant. ¶ Null⁹ āt ifamis i accusatiōe platoꝝ ē audiēdus nisi forte a fide exorbitauerit: vt supra dictū ē. Cū ergo sbditi eo ipo ꝙ i accusatione pla toꝝ psiluūt ifames efficiūt. ifamib⁹ aūt co pia accusandi ōnegat: patet ꝙ subditi p latos suos accusar n̄ pn̄t. His ita rn̄det nō oēs platī p platis hēnt. nomē.n.nō facit ep̄ꝫ sꝫ vita. Qn̄ grego ianuario ep̄o scribit. Nō ē ergo nō vita sermōe facit gra

gen.9

P Aul⁹ dic se (uiter est increpandus. niorē ne icrepaueris. Sꝫ hec ei⁹ re gula tūc ē obsuāda: cū culpa senioris suo exēplo nō trahit ad iteritū corda iu nioꝝ. vbi āt sēior iuuēib⁹ exēpli ad iter tū pbꝫ ibi districta icrpatōe feriēd⁹ ē. Nā scpu ē: laqe⁹ iuuenū oēs vos: ꝛ rursus maledict⁹ puer cētū āoꝝ. Itē hierōim⁹ ad eliodoꝝ. Dignitas n̄ facit ep̄ꝫ sꝫ vita.

a Non omnes epi voce sunt epi. sz non re. b Nicolaū q fuit vn⁹ ỏ septē diaconi. b⁹ qs apostoli istituerūt qui fuit reprobus. c Corneli⁹ q primū ex gētibus nomē iesu xpi est secutus. xxvj. di. ỏinde d Ethnicus. idest. gētilis. e Presbiteros qui condēnauerūt susannaz. j. e. §. item cum balaam. f Infatuatū. idest. stulti plati insipidi in predicādo fatui i delinquendo. g Foras. id est. deponat. h Et a porcis. idest a demonibus qui dominantur malis prelati qsi pecori suo xxxiij. q. j. §. his auctibus

actu. 10.
dañ. 13.
math 5.
mar. 9.
luc. 14.

Non omnis coruus. i Coruo egeratur malus presbiter in nigredine et in raucedine vocis ꝛ in voracitate scilicet mortuorum oblationum ꝛ in fetore spiritus ꝛ in garrulitate ꝛ i furto iohan.

nu. 22
2 pe. 2

Secuti sūt prelati ꝛ doctores mali. k Balaaz suple venientis m Ex bosor verba sūt petri vsqz ad ꝓ. plerumqz hereticorum. expo nens verba petri in epistola canonica dicit quod heretici a gentilib⁹ repheñsi ꝯparātur balaā correpto ab asina. Comparaut et ei mali plati rephēsi a laicis. n Redarguant. nō dicit accusent. vñ non potest hic sumi ar. ꝙ laici. possunt accusare clericos vt. s. xxj. di. nolite in fine. contra. solutō. ibi quia triplex est reprehensio. quod ibi vide. o In tribulatione. positus. p Fontes. verba petri i q Quia. infert ex tribus proximis. c. q mali cum criminaliter peccant possunt a subditis accusari. et ad hoc inducit hoc sequentia. r Alteret. i. in alterius statum commutetur trā sit eni ỏ familia dei ad familiam diaboli. xxiij. q. iij. siquis nō recte.

s Ut ita dicam. videtur etiam quod i famis capite minuatur ff. de var. et extra or. cog cognitionum. §. estimatō. b

t Qui nec. i crimen tales enīz ad accusationes vel ad testiū nō admittuntur vt xxxvij. di. legant. j. vj. q. j. q crimen.

Non oēs a epi sūt epi. attēde petrū: sz iudaz ꝯsidera: stephanū suscipe nicolaū b respice. Nō facit ecclīastica dignitas christianū. corneli⁹ c cēturio adhuc ethnic⁹ d dono sci spūs mūdaṫ ṗsbyteros e daniel puer iudicat. Nō ē facile stare i loco petri ꝛ pauli .s. tenere locū iā cū christo rgnātiū. Infatuatū f sal ad nihilū ꝑdest: nisi vt ꝓijciaṫ foras g ꝛ a porcis h ꝯculcet. Vñ augu. omelia. vij.

Nō epi nomē sed vita reuerentiam meretur.

Non ois h q dicit pax vobis qsi colūba ē audiēd⁹. Corui de morte pascūt. Hoc colūba ñ hʒ: imo de fructib⁹ terre viuit: innocens ē vict⁹ ei⁹. Itē beda in secūda epl'a petri.

Docti ab idoctis clerici a laicis qñqz merito rephendunt.

Secuti k sunt viā balaā l ex bosor m: q mercedē iīqtatꝭ amauit. Correptiōz ỏo hūit sue vesanie sbiugale mutū: qḋ hois voce loqns phibuit ꝓphete insipiētiā: plerūqz heretici taz stulta dogmata tā execranda ꝓferūt sacra. vt etiā hebetū sensum paganoꝝ ꝛ q ratione dine agnitiōis oimō carēt illoꝝ detestētur insaniaz. ꝛ illoꝝ distorta ꝛ deo ꝯtria itinere sani⁹ sapiendo redarguāt. Et qḋ peius ē: nōnūꝗ̄ mlti catholicoꝝ i tm̄ mercedē amāt iniqtatꝭ: vt etiā docti ab idoctꝭ clrici a laicis merito rdarguāt n q vere ꝛ iuṡ cōparanṫ ꝓphete: q ỏbis asine ꝯ naturā loqnṫ corripiṫur: nec tñ a ꝓposito praui itineris retardaṫ. qbus etiā aptissime nomē ꝯgruit ciuitatꝭ ỏ q̄ balaā venisse phibeṫ. Bosor nāqz carneus siue i tribulatiōe o positus iterpṫat. neqz eni alia cā magis luxiriosis existit ỏbū veritatꝭ amore pecunie vł desiderioꝝ tpaliū adulteraṫ: ꝗ̄ qꝛ carnis se ꝯcupiscētijs mācipaīt. Sz ꝛ nomē ipsi⁹ balaā q van⁹ ppl's siue ṗcipitās eos iter pṫaṫ: talib⁹ ꝯuēit q. n. agnitā ỏitatis viā spōte ỏserūt qḋ nisi van⁹ ppl's sūt q ēt i ṗcipitiū suos mergūt auditores. qbus nō salutaria q̄ corrigāt: sed q̄ illos ỏlectāt erronea predicant. de quibus aperte subdit. hi sunt fontes p sine aqua: et nebule turbinibus exagitate. quibus caligo tenebrarum reseruaṫ. Quia q ergo nō omnes episcopi sunt episcopi: presbiteri a daniele puero iudicantur. sal infatuatum a porcis conculcatur: et qui dicit pax vobis plerumqz non columbā sz coruus reputatur. patet ꝙ non semꝑ pro officicio vel pro auctoritate persone ab accusatione est cessanduz: immo contra prauos est agendum cum omnis persona criminaliter peccans alteretur r ꝛ vt ita dicaz s capite minor legibus censeatur: q eni facit peccatū: seruus est peccati taz in pena ꝗ̄ in culpa. Vñ augu. ait.

Qui susceptū officiuz non admistrat nō ē eps sz canis

Qui nec t re ipudiens regiminis iuste rationē

a ¶ Quibus. § hiero. s. in tribus proximis. c.
b ¶ Dissimulans. aufert. n. alicui nomen propter suam malicia. vt. xxxiij. q. ij. admonere s. xix. di. secundum. 2. j. q. iiij. §. item peccato

c Paulus. impare meritis non tamen administratione.

no. j. xxiiij. q. j. loquitur. §.
k ¶ Promouet. ita vt in hoc videantur ipsi esse pares. et etiam statuta eorum.
l ¶ Quanto 2c. et est hic ar. quod potius statur ei quod a pluribus quam quod a paucioribus dicitur. et. xix. distin. in canonicis.

distin. lxxx. in illis.
d ¶ Sciret. ex hoc patet quod aliquis scit se habere charitatem. paulus alibi dicit. scio quod neque mors neque vita neque aliquid aliud me poterit separare a charitate dei. alibi tamen dicit nihil mihi conscius sum 2c. s. xl. di. c. vl.
e ¶ Hoc non de officio. quod non possit esse impar paulus petro.
f Quamquam quod episcopus est nomen dignitatis presbyter nomen etatis xciij. di. legimus.
g ¶ Aug. augustinus forte hoc credebat. non. n. licuit ei mentiri pro humilitate. xxij q. ij. cum humilitatis. et cum hieronymus fuit presbyter cardinalis. patet quod qualibet episcopus maior est presbytero cardinali.
h Puto. ex isto. si dicam cyprianum in omnibus equalem.
i ¶ Cuilibet s. xxj. di. i no

habuit: nec sua delicta detersit: nec filiorum crimen correxit: canis impudicus dicendus est magis quam episcopus. Quibus[a] quamquam hieronymi. augustinus: gregorius aufe runt nomen columbe: episcopi senioris nomen et priuilegium est auferendum dignitatis: vt possint a subditis reprehendi. vnde scriptura dissimulans[b] priuilegium praue senectutis ait: maledictus non senior sed puer centum annorum. apparet quod qui hi ex accusatione prelatorum infames fiunt: qui eorum vitam reprehendere et lacerare conantur: qui locum sui regiminis non nomine tamen sed vita et moribus tenent. Alij autem potius laudabiles fiunt ex accusatione prelatorum suorum quam infames.

Item quod dicitur maior quispiam minor accusatoribus non impetatur: minores intelligendi sunt non dignitate sed vita. Unde hieronymus. ait de paulo super epistolam ad galathas. Maiores et minores non dignitate sed vita

Paulus[c] intelligi oportet. petrum reprehendit quod non auderet nisi se non imparem sciret[d]: Hoc non de officio[e] ecclesiastice dignitatis: sed de puritate vite et scientie consulationis intelligitur. ¶ Solus. n. petrus inter apostolos primatum gerebat. Hic aug. ait ad hiero. Non ephi nomen: sed vita maiorem facit.

Quamquam[f] secundum vocabula que vsus obtinuit: episcopatus sit presbyterio maior: aug.[g] tamen hieronymi. minor est. Item li. ij. de vnico baptismo. Epi licet pa rea sint meritis secundum tamen dif

Puto[h] si ferunt dignitatem ne vlla sui comparatione cyprianus episcopus petro apostolo comparatur: quantum attinet ad martirij co

ronam. Ceterum emagis verendum deo ne i petrum contumeliosus existam. Quis. n. nescit illum apostolatus principatum cuilibet[i] episcopatui preferendum. Sed et si distat cathedrarum gratia vna tamen est martirum gloria. ¶ Item cum petrus a paulo posteriore corrigatur: et pacis atque vnitatis vinculo custodito ad martyrium promouetur[k]: quanto[l] facilius et fortius quod per vniuerse ecclesie statuta firmatum est: vel vnius episcopi auctoritati vel vnius prouincie concilio preferendum est. Idem Non i honore sed in veritate filius sequatur vel preponitur patri.

Querit[m] pater de malo filio: quereit filius de duro patre. seruamus honorificentiam patri: que debetur a filio.

Non equamus[n] filium patri in honore: sed preponimus[o] filium patri in veritate. et sic tribuamus honorem debitum: vt non perdat equitas meritum. Item ambro. Equales fuerint meritis: licet gradu differentes petrus et

Beati petrus paulus et paulus eminent inter vniuersos apostolos et speciali quadam prerogatiua precellunt: verum inter ipsos quis cui preponatur incertum est. Puto enim illos equales esse meritis qui equales sunt passione: et simili eos fidei deuotione vixisse: quos simul videmus ad martyrij gloriam peruenisse. ¶ Non enim sine causa factum putamus: quod vna die passi sunt: vno loco sub vno persecutore. Una die vt ad xpm pariter peruenirent: in vno loco ne alteri roma deesset.

m Querit. non equamus. secundum canones quod filius querit de patre tam in ciuili quam in criminali negotio sed secundum leges non potest in ciuili nisi tamen in causa castrensi. vt. ff. de iudic. l. lis nulla. et. ff. de fur. sigs vxori. j. §. tamen non potest eum conuenire de furto sed actione i factum vt. C. de dolo si superstite. Emancipatus autem potest agere contra patrem. sed venia impetrata vt. C. de in ius vo. l. vl. sed in criminali causa non audit contra patrem. s. q. j. prohibent nisi i curiam i ipsum commiserit. vt. C. de pa. po. l. iij.
n ¶ Non equamus sic celsus corrigit dicta patris sui. ff. de 2. ob. c. da. l. de di. §. sigs quasi statu lib. Item ar. quod aliquis potest esse maior et minor altero diuerso respectu. s. eo. quamquam. xxv. di. plectis. o ¶ Preponimus. filium. arg. quod

pitas a quocumque plata amplectēda est. et ē et ar. cōtra testioniū honorabiliū psōarum. sic dis.ix.

a Beati. petrus p virtute. s. vt parē vir / (ego. tutē et pstātiā cōtra psecutōes in passiōe hā buisse videātur. a ¶ Itē peñitētes. solēnit. j. vj. q. j. g crien

b Ipsi apostoli. ordinis i criali sz i ciuili possūt oēs. ex. de testi. tā litteris. c ¶ Nec esse. ex his duob. c. colligit qd hec tria accusatō testioniū et ordo pari passu ābulāt vt quicunque ñ ad mittit ad vnū nec ad aliquū Sz obijcit q cūque semel in pctō mortali fuerit ñ admittit ad ordies vt.xxv.dis.p/ mū & nec ad testioniū. Itē si crien ciuilit fuerit pbatū ñ admittit ad ordies vt dis. xxiiij.qñ ex d accus. sup his & nec ad testimoniū. sm lz nullus iueit testis cū nēo sine crimie viuat xxv. di. §. nūc āt Tu dicas q regla que hic traditur locum habet cum crimina liter agitur si enim ciuiliter agit aut crimen ē occultū qd obijcit testi. aut manifestū. si occultū plumo eū ide egisse pniaz qr occultuz i meliorē partē interpretor. ex de sortil. c. ex tuarū. et ex de re. iur. estote. si āt manifestuz pbabit se egisse pniaz p sacerdotem. qd facere pōt. vt ex de simo. nemo. l. di. in capite. ij. q. j. si peccauerit. i fi. nisi tale sit crimen qd et post pniaz irrogat infamiā vt cū aliqs conuictus ē de periurio. vt. iij. q. vij. §. porro. Si āt criminaliter agit siue sit occultū siue manifestū siue inde egerit pniam siue nō repello eū. vt. vj. q. j. g crimen. vel distingue sicut nōui sup illo. c. g crimē. et ex d testi. testimoñium vbi diffinit breuit. Circa hāc materiam cōsueuit qri. si qs vinum non pōt bibere. an possit pmoueri cum ipsū mistrātē oz cōlca/

sub vno psecutore: vt equalis crudelitas vtrosque constringeret. Dies ergo p merito: locus p gloria: persecutor decretus ē pro virtute. Et i quo loco ijdē tādez martyriuz pertulerunt in vrbe roma que principatuz et caput obtinet natiōnū. s. vt vbi erat caput superstitiōis: illic caput quiesceret sanctitatis: vt vbi gentiliuz pncipes hitabāt: illic ecclesiarum pncipes morerētur. Itez penitētes[a] bigami sacerdotes accusare ñ possunt. vñ generaliter colligit: q quicunque sacerdotes nō sunt vel esse sacerdotes nō possunt: in sacerdotes accusatiōez vel testificatiōnē proferre nō nō possūt. Unde fabianus ait. Qui sacerdotes eē nō possunt: sacerdotes accusare nō valent.

Ipsi apostoli[b] et eorū successores statuerūt: vt sacerdotes dñi nō accusent nec in eos testificētur: qui sui ordinis non sūt nec esse[c] possunt. Itē damasus papa. Sacerdotes accusare vl in eos testificari nō valent: qui ad sacerdotium prohibēt eligi.

Testes[d] absque vlla infamia aut suspitiōe vel manifesta macula et vere fidei plenitudine instructi esse debēt: et tales qles ad sacerdotiū eligi diuina iubet auctoritas. ¶ Nam vt antiqrū tradit auctoritas: sacerdotes criari ñ possūt: neque i eos testificari: q ad eundē nō debent nec possūt puehi honorē. ¶ Sicut et illud[e] siluestri itelligitur: laicus nō accuset clericuz et c. id est. q in iferiori gradu ↄstituti ad supiorez ascēdere nō possunt in superiorib[f] agētes accusare non debēt. Ecce ostēsum

re. de ↄl. di. j. eps deo. et di. ij. pacta. dic q nō nec et accusare pt ille qui casu mēbruz amisit. tū inferiorē vel parē pt accusare qr pōt remanere i executione illius ordis di. lv. pcepta nā q ē. j. xxx. an. pt accusare sacerdotē. Itez clericus bigāus nō pt accusare ↄiugatiq vnicā et virginem habuit vxorē. qr ↄiugatus gaudet priuilegio clericali. xxxij. dis. sig. so. h. dicit q sacerdos depositus aliū pt accusare. sz h nō placet. nam erāt eo crimine codem natus. statz de lictum eius notoriū ex d coha. cleri. vfa. Itez nec ille admittit ad accusatiō ñē. cui crimē est in modum exceptionis probatum. p qd est repulsus a testimonio licet non sit infamis. arguimē. ex de ele. super eo. et ij. q. j. prohibentur grauata est tamen eius opinio sicut ille qui ancillam oppssit. C. d adul. et si libidinius q ancillam oppssit. C. d adul. et si libidine. Nam inhonestum est tales ad ordines admitti. vt dicit lex de his qui supponuntur fustibus ab edilibus licet non sint infames. ff. d decuri. eos. nisi sit necessitas. ff. de muni. et hono. l. vt gradatum quia opinio eius in nullo vacillabit. vt. xxxiij. distio. laicus et nota. s. e. q. j. in primis in fi. ioan. et procedit batur hodie tota hec distinctio. in decreta. de testi. c. testimonium. Quid iuris sit de ordinando. notaui. s. vigesima quinta. distinctio. primum. b.

d Testes absque suspitione repellitur testis propter suspitionem. vt. s. eo. accusatio in principio. argu. contra. de conse. di. ij. non prohibeat.

e ¶ Sicut et illud. s. e. nullus laicus.

f ¶ Nec in regem. immo nec regnum eius

est qd respōdeat auctātibus ꝛ argumētis qbus subditi ab accusatiōe platoꝝ videbat repellēdi. Nunc demostrādū ē qb⁹ rationibus probētur recipiendi et quid contra respondeatur a prelatis. ¶ Christus qui erat pastor pastorum: ouibus suis: ꝯ qb⁹ ait: Non sū miss⁹ nisi ad oues que perierunt domus israel ꝛc. inter obprobria ꝛ verbera que ab eis patiebat ait ¶ Si male locutus sum testimoniū phibe de malo ꝛc. ¶ Itē. quis ex vobis arguet me de malo. At quicunq ad testificādū in aliquē vl ad arguēdū admittūt ad eūdem accusādū admitti possūt. Cū ergo oues vt aduersus pastorem suū testimoniū ferāt: ꝛ vt ipsū si possunt rephēdant admittant: patet quod subditi possun taccusare prelatos suos. ¶ His ita rūdet: Christus cū ipse esset pastor suarū ouiū: qs verbo ꝛ exēplo pascebat: tn̄ quā tū ad officiorū distributionē: ex q hodie in ecclesia alij presunt alijs vnde quidam plati qdā subditi vocant: i pplo suo pastorale officiū non gerebat. Mistica eni et visibili vnctione nec in regem⁹ nec in sacerdotē vnctus erat: qui sole persone in populo prelature nomē sibi vēdicabant. ¶ Non ergo ex hac auctoritate subditi probant admittēdi in accusatione prelatoꝝ sed tn̄ ostendit. q auditores eos rephēdere possunt ꝛ in eos testificari: q cū officia ecclesiastica nō habeant verbo tamen et exēplo quoscunq valent lucrari deo satagunt. Rūdetur ꝛ aliter. Aliud ē qd de rigore cogimur seruare disciplie: aliud qd admittit ex pfectionis consideratiōe. christus iudeos ad se arguendū admisit pfectione humilitatis: non seueritate iuris. Si eni legis rigore essent admissi: hac auctoritate criminosi ꝛ infames in accusatione religiosorū essent recipiēdi cū eēnt sceleratissimi: qui ꝯ nece xpi tractātes inocētē dānat volebāt. hoc ergo exēplo plati n̄ cogunt recipe subditos in accusatiōe sui: s pmittunt si velit ¶ Itē paul⁹ petrū rephēdit q paceps apostoloꝝ erat vnde datur intelligi: qd subditi possunt rephendere prelatos suos si reprehensibiles fuerint. ¶ Sed hoc facile refellitur: si vnde sit reprehendēdus aduertatur. Petrus cogebat gētes iudaizare: ꝛ a veritate euāgelij recedere cū iudeis gregem faciens ꝛ a cibis gentilium latenter se subtrahens. par autē est in se a fide exorbitare ꝛ alios exemplo vel verbo a fide deijcere q hoc exēplo nō pbantur plati accusandi a subditis: nisi forte a fide exorbitauerint: vel alios exorbitare coegerint. ¶ Itē cū petrus intrasset ad cornelium: cōquesti fratres sunt q erant in iudea ꝛ reprehenderūt eū q ad gentile diuertisset. Ecce q plati iure possunt rephēdi a subditis. ¶ Sed huic oppositiōi btūs gregori⁹ rūdit dicēs. Petr⁹ a fidelibus iterogat⁹ cur ad gētes itrasset nō potesta e respōdit: s hūilitate rōē ni reddi

Petrus ptātē regni acceperat: dit. ꝛ tn̄ idē aplōꝝ prim⁹ q̄rimōie ꝯ eū a fidelib⁹ facte cur ad gentes intrasset n̄ ex potestate officij q̄ possēt dicere oues pastorē suū non accusent nec reprehēdant s ex auctē diue virtutis q gentiles accepant spūm scm̄ rūdit. ¶ Cum ergo petrus potuit ex officio repellere querelas s noluit: nō h exēplo plati cogunt suscipe rephēsionē sbditoꝝ. ¶ Ex hac ēt hūilitatis dispensatione intelligitur illud leonis q̄rti lodouico augusto. Imperiali iudicio apostolicus se emendare permittit: si quid erga subditos iniuste commiserit.

Nos si incōpetēter aliqd egim⁹ ꝛ i subditis iuste legis tramitē nō conseruauim⁹: vr̄o admissoꝝ n̄roꝝ cūcta volumus emendare iudicio: quoniā si nos qui aliena debem⁹ corrigere peccata: peiora committimus certe nō veritatis discipuli: sed quod dolentes dicimus: erimus precceteris erroris mgr̄i. inde magnitudinis vestre magnopere clemētiam imploram⁹: vt tales ad hec que diximus pquirēdā missos in his pub⁹ dirigatis: q deū p oia timeāt: ꝛ cūcta quēadmodū si vestra presens fuisset imperialis gloria diligenter exquirant: ꝛ non tātū hec sola que superius diximus querim⁹: vt examussim⁹ exagitent: sed mīora siue maiora etiā illis sint de nobis indicata negotia; ita eoꝝ cūcta legitimo termient examie: q̄tenus i posterum nihil sit qd ex eis indiscussū vel indiffinitū remāeat.

Item cum balaam⁹ ariolus iret ad maledicēdū poplium angelus dn̄i asine cui isidebat in. via se opposuit: euaginatoq gladio eā ab itinere compescuit quam

Mar. 10 — Mat. 15 — actu. 10. — mat. 16. — nūe. 22.

a ¶ Nec i regez. imo nec regnū eiꝰ erat d h mūdo. xxiij. q. iij. §. j.

b Petrꝰ rn̄dit dicēs eadē dedit deus gr̄az eis sicut nobis q credimꝰ i iesu

c Nos si in cōpetenter aliena. h papa se subijcit alioꝝ iudicio. qd̄ facere pt. vt. ff. d iurisdi om. iu. ē receptū. Nō tn̄ eū possūt dponere. ix. q. iij. nēo. 9m. h. pūt qꝛ ꝗ seipsū pōt deponere. vt xxi. dist. nunc autem.

d ¶ Examussim. i. regula rit vl' indubitant vel pfecte. qꝛ amussim ē instrm̄ plūbeū cū q̄ rectificāt parietes vl' plū bantur.

2. reg. 12. e ¶ Item cuz balaā ariolus dicitur. q circa aras idolis pces nefarias effundebat ꝛ fructū sibi itristicia affert. xxvj. q ij. igit genus f ¶ Trahenda. xij. q. ij. si qs per testamentum.

1. reg. 10. g ¶ Sāguinis. xxiij. q. vl'. his a quibꝰ. ꝛ c. legl. ꝛ c. occidit. ꝛ ex ne cle. vel

duz ille verberibꝰ affligeret i vocē ꝓrupit: ꝛ pphete vesaniā redarguit. si ḡ aial mutū āgelica virtute pphē isipiētiā rephēdit: multo magl sbditi pn̄t accusare prelatos suos. His ita rn̄det: verū est ꝙ p asinā sbditi significāt ꝛ p balaā plati ñ tn̄ h exēplo pbāt plati accusādi a sbditis sꝫ sbditis̄ forma dat hūiliter ꝑmittendi plat̄ si forte eos ad malū cogēvoluerit. Balaā nāqꝫ asinā vrgēs vt ad maledicēdū pplo dī eū veheret: significat eos q v berībꝰ ꝛ cruciatibꝰ a sbditis exigūt: vt ei i malo fautores ꝛ coadiutores existāt. sed qꝛ āgelꝰ vꝫ glibꝫ pdicator euagiato gladio apte. s. pdicato tiore ꝛ horrore future vidicte a ꝯsēsu aliene malicie illos reuocat: lꝫ eis i vocē ꝯq̄stiōis ꝓrūpe ꝛ platis sui dicere: cur nos verberibꝰ affligitis: cur nob iniuste irascimi: nūqd vob i obediētes aliqn̄ fuimꝰ: nisi nē eū ad malū cogimur videre illū q pphibet ab īcepto. Nō ḡ hic plati pbāt accusandi a sbditis. I tē cū dauid adulteriū ꝛ homicidiū ꝯmisisset: misſꝰ ē a dō nathā pphēta: vt eū redarguerer. Ecce ꝙ plati sūt arguēdi ꝛ rephēdēdi a sbditis. S ꝫ notādū ē: ꝙ due sūt psone: qbꝰ mūdꝰ iste regit: regalis vꝫ ꝛ sacerdotalis. Sicut reges psūt i causis seculi: ita sacerdotes in causis dei. Regū ē corpalē irrogare penā: sacerdotū spūalē inferre vīdictā: Dauid ḡ ꝛ si ex regali vnctōe sacerdotibꝰ ꝛ pphetis pērat i causis secli: tn̄ sbe rat eis i cau dī. vn̄ reges a pphetis ꝛ a sacerdotibꝰ

vngebant ꝛ eoꝝ oblatōe pctā regū expiabāt. ¶ Sicut ḡ ozias a dn̄o lepra pcussus ē qꝛ sacerdotū officia vsurpare voluit: sic sacerdotibꝰ ꝛ pphetis regū vsurpari officia ñ licuit. Nathā ḡ pphā cū regē redarguit: suū ē executꝰ officiū: i q̄ erat rege supioꝛ. nō vsurpauit regis officiū i q̄ erat rege inferioꝛ. monuit eū vt p pniam peccata sua expiaret: nō iulit i euz sniaꝫ: qua tanq̄ꝫ adulter ꝛ homicida mori ad diceret. ¶ Sic ꝛ beatꝰ ambrosius theodosiū ꝛ beatꝰ inocētiꝰ impatorē archadiū excōmunicauit: ꝛ ab ecclie ingressu phibuit. ¶ Sicē eni nō sine rōne iudex gladiū portat: ita nō sine cā claues ecclie sacerdotes accipiūt. ¶ Ille portat gladiuz ad vīdictā malefactoꝝ laudē vero bonoꝝ. Isti habēt claues ad exclusionē excōmunicādoꝝ ꝛ recōciliationē prius cōciliationē penitētiū. hoc ḡ exēplo sbditi pbant rephendendi a platis: nō plati a subditis. ¶ Item daniel nulla legitima ptāte functus iudices a pplo ꝯstitutos de falso testionio cōuicit ꝛ ꝯuictos dānauit. Cōstat ergo ꝙ nullā ptātez hn̄tes pn̄t redarguere dignitatibꝰ vel ptātibꝰ sblimatos. ¶ His ita respondet. Miracula i ernarie vete. testa. sunt admirāda: nō i ertrahēda. Multa eni pluꝫ nr̄e actionis trahēda. Multa eni cōcedebant tūc: q̄ nunc penitus phibētur. Tūc eni samuel agag piguissimū regem amalech i frustra diuidēdo ꝯcidit. nūc nulli ecclasticoꝝ iudiciū sanguinis agitare licet. Tūc phinees iudeuz coeūtē cum madianita interficit: ꝛ reputatus est ei ad iusticiam. hodie sacerdotibus in pnicīē sui verteret officij. Exēplo ergo danielis nō solū accusandi vl' redarguēdi sꝫ ēt iudicādi ptātez sbditi sibi i platos vēdicarēt. si illud i argumētuꝫ nr̄e actionis liceret assumi: ꝙ nulla vnq̄ꝫ auctoritate pmittit. Magis ḡ ex h facto dat intelligi: ꝙ in nouissimis tpibus suscitaret deꝰ spm̄ pueri iūioris illiꝰ vꝫ de q̄ p prophetā dicit. Puer natꝰ ē nobis ꝛ iterū. Ecce puer meus q iudices iniqtatis scribas scilicet ꝛ phariseos falsis criminibꝰ susānā. i. ecclā accusantes ꝛ reaꝫ adulterij ꝓnūciātes: eo ꝙ christū seq̄ret ꝯuinceret ꝛ ꝯdēnaret. Itē hyeronimꝰ refert i libro viroꝝ illustriū: ꝙ damasus papa a subditis de adulterio accusatus cū. xl. epis se purgauit

Simo. sententiam. sanguinis.

Jgs. qz actor forū rei seq dz. ex de fo. cō pe. cū sit gnale. z. C. de iurisd. om. iu. l. iuris ordinē. vel qz cā fidei ē q in ecclesia ē tractanda. vt. xxiij. q. viij. conueniorz. z. s. e. q. ij. pceptū xxiij. q. j. quiens.

in exiliū relegari. c. miliarib' a ciuitatē remot'. C. de epi. z cleri. quicūqz. Item cadere de buisset a iure suo. C. vnū vt nigs in tātā. z. xvj. q. j. placuit. sz melt' ē vt suā auferre sinat ecclesia qz i pniciē ecclesie amplius incādescat. vt. j. xvij. q. vj. §. vlti.

b Confessionē. id ē. scripturam. c Ex hijs oib'. platos. et dabūt eis ex pēse ab epo quez accusāt si egerent. vt ex de accu. c. ex parte Naz z dātur fno. ageticam libertatis C. de ordi. co. l. vl. ff. eri. et q egit de inof. test. z obtinuit. si aduersari' appellet. ff. de i offi. testa. si i stituta. §. pe. d Paul' carnis s. ad ulterio vsice stu. vt. xxx. q. j. nō dz. secus si de simplici fornicatiōe p q hodie nō de ponit. lxxxij. di. presbr. z. xxxiiij. di. fraternitatis. ni si de rigore factū fuerit. lxxij. di. siquis eps. z. c. presbr aut diaco e Latinus. Actor. Nemesion. non q papa non vocat eū frēz sz cēt eps. f Excusatiōe. iusta tū exceptio vel excusatio admittit. ex de offi. de leg. ex parte. g Reddere. de mero iure dz iste

gauit. Itē symmach' papa i rōana synodo dignitate sua expoliat' pus statuit suo reddi decernit: vt tūc vēiret ad cāz: z si ita recte videret: accusātiū ppositi oib' rnderet. digna resp/sa ē maxio nūero sacerdotū: atqz meret effectū. z cū p' modū ordiaret qūo cēt accusand' pfat' papa: vt cāz diceret occurrebat: sz ab e nimī ē ipedit'. Et ij gre. ait de seipo. Redargui ed se li cere a quolibet z aliis pstat.

Si qs[a] sup hijs nos redarguere voluerit: vl ex auctē nos facere ptēdit vēiat ad sedē aplicā vt ibi añ pfessionē[b] bti petri mecū iuste decertet: qten' ibi vn' ex nob sniaz suscipiat. suā Ex his[c] oib' colligit: q sbditi pnt reprhēdere z accusar platos suos sz sicē de xpo dictū. ē: qñ iudeis dixit. Si male locut' sū zc. ita de istis itelligēdū ē: q suo exēplo plati dederūt facultatē recipiēdi sbditos i accusatiōz sui: sz ñ coegerūt. Itē De eodez.

Paul'[d] diacline ciuitatē eps accusat a sbditis de lapsu carnis puict: deponit. ali' loco ei' sbstituit. B an ex dispēsatiōe accusari: an ex rigore iuris sit factū: ex registro gregorij ad iohān. epz. c. cxxvij. pōt ppēdi: vbi ait. Paul' diacline ciuitatis eps sbditor accusatiōe puict' de/ Latror[e] nemesi/ pontif. on ad nos veniēs in

dicauit q paul' diaclinē ciuitatis eps iter alia mala in corpali crie laps' a suis clicis accusat' atqz puict' epali snia dposit': ē postea cū auxilio seclariū veniēs epatū more pdōis igressus ablatisqz reb' ecclie dilectissimū nemesiō latorē pñtiū sibi sbstitutū ab eo epatū piecit: z ad sūmā iiuriā ac necē pene pduxit. fraternitas itaqz vra hec oia curet addiscere: z quecūqz ecclie abstulit di mora vel excusatiōe[f] cessante reddere[g] cōpellat. Si vo nihil ecclie: sz ppriū[h] dixerit abstulisse: cuiuis graue z iniquū fuerit: vt nō[i] a vobis[l] vel metropolitano ei' hoc petierit sz temerario ausu agere psūpserit: verūtñ si/ qd ppriū tulit[k]: sb frater/ ternitatē vre dz examie cōstare: si vez ē. Sz z illō diligēter querēdū est: siquid male de reb' dilapidauit ecclie: vt ex eo qō nunc abstulit illud reformare ac satisfacere modis oib' ppellat. Hoc edicto[l] nō i accusatores vel depositores vleiscit sz i depositū vlteri' psegt: vt si vltra ad epatū aspirar tētauerit: oib' modis repellat: z ad agēdā penitētiā penitē i mōasterio dtrudat. Hic g gregori' ad epatū aspirātē oib' modis repellit quez gui pnie subijcit: ptz nō sua dispensatione[m] sed canonuz censura a sbditis accusatū z cōuictū. Et vt tā ñ exēplo sz

h Propterea. hic videt q spoliator possit spoliato, fierī qstio nē ppetat. ex de cau. pos. c cū ecclesie. et se. qd nō ē verū. vt ex d re sti. spo. ue cū quis. z. c. i literis. sz dispēsatiue cū ipo actū ē. vt ptz i glo. pcedēti. i Ut non a vobis. loqtur primati. qz apud metropolitanuz pus ē cōueniendus. vt. s. c. pxi. z. ix. q. iij. nullus primas. z. c. conquestus. k Tulit ar gu. j. xvj. q. vj. placuit. z. c. de lapsis. vbi dr q monasterio tradunt res depositi. sz illō verū est quā do detrudit in mōasterium l Hoc edicto. verba sūt gratiani vsqz ad illuz locū vt si vltra. et a loco illo vsqz ad locum illum. quem ergo sunt verba gregorij. exinde sunt vba gratiāi.

m Dispensatione. i. voluntate.

a) Metropolitanū.ex contēptu.aľs omisso eo pñt adire papam.vt.s.e.q.vj.c.y.et iij. Itē intellige istō qñ epi inter se litigant. nā si epus litigat ꝯ clericū tūc corā arbitris est litigādū.xj.q.j.si cleric⁹ Ex ꝯtēptu.ꝯ itel ligo fieri.qñ sine cā dclia t ei⁹ iurisdic tō.sic dico ꝙ sine cā ñ pōt qs decliař iu risditiōcꝫ epi et p q̃rellā fac tā pa.vt plīe dixi i ꝯstituti. vt debit⁹. ar. ñ eē appellā dum omisso medio.sꝫ h̄ ñ loqť de appel latōe.b ¶ In aliq̃.epoꝝ.n. ē iudex ordia ri⁹ p̄mo loco metropolita n⁹ .x.q.iij. q2 cognouimus xj.q.j.si cleri cus aduersus c. Sicut igt plata.a subditi.et sic facit ad ppo sitū gratiani aliter h̄.c.ni hil fac ad p positū gratia ni. nisi velis dicē eo ip̄o ꝙ dedit alijs li cētiā iudicā di.ꝯ et accusā di.d ¶ Horta mur.nota ꝙ p h̄ v̄bū hor tamur et mo nemus. mandatur iurisdictio sic.s.e.q.j.no tum.ff.de offi.presi.sepe.videtur tamē quod prouinciale concilium ordinario iure cogno scant de pmate siue.de metropolitano suo nam cuz concilium iudicet de papa in his i quibus ipse potest iudicari ergo ꝯciliū me tropolitanum potest iudicare de episcopo. ad infra.c.siquis.Ar.contra xvij.di. multus nam ibi appellatur a concilio ad metropo litanum.ergo cuz concilium sit minus me tropolitano.non pōt ipsum iudicare.xxj.di.

legib⁹ agam⁹ vidēdū ē qd gregori⁹ scribat inocētio et reliqs epis sardie ita dicēs

Nō sbditi platos suos ac cusare pñt.

Metropolitanū[a] vr̄m i aliquo[b] postponere ñ p̄sumatis: ex cepto si ꝙ ñ optam⁹: ꝯ eū dē vos aliqd cāe hēre ꝯti gat: vt ob h̄ sedis aplice iu diciū petē dbeatis. Itē vni ūsis epis ꝯcilij nichatij.

Vitā platoꝝ sbditi nlla dis simulatiōe negligant.

Sicut igt[c] laudabile di screti ꝙ ē reuerētiā et honorē exhybē p̄orib⁹: ita rectitudis et dei timoris ē siq̃ i eis idigēt correctione nulla dissimulatōe postpo nere: ne totū qd absit cor p⁹ morb⁹ iuadat: si lāguor ñ fuerit curatus in capite. Quedā.n.d p̄mate vr̄o cle mētio ad nos plata sūt: q̃ qm̄ ita grauia sūt: vt trāsir idiscussa nullo mō dbeāt: f̄r̄nitatē vr̄az hortamur vt cū oi sollicitudie ac viuaci tate v̄itatē idagare m̄l̄tis mo dis dbeatis illata: et si sūt vt audita sūt.cāonica vltione resecet. Admōem⁹ aūt: vt ñ cuiꝰ psone gr̄a ñ fauor ñ qōlibz blādimētū quēꝙ vr̄m ab his q̃ nūciata sūt nob molliat l a v̄itate ex cuiat: sꝫ sacdotaliter ad i uestigādā v̄itatē vos pp ꝯ uꝫ accigite: nā siqs i h̄ pi ger aut negligēs eē p̄sūpse rit dictꝫ crib⁹ apd dūm se nouerit eē pticipē cui⁹ ꝫe lo ad pscrutādas sbtiliter nefādi facior] cās ñ moue t. Hec sigs spālia et ex his gnalē regłaꝫ colligi ñ opor tere ꝯtēdit: audiat ꝙ gela si⁹.cxxvj.dicat oīb⁹ clericis cui⁹ cūꝙ ordis ita dicens.

Clerici excessus sui epi au rib⁹ dferāt roāni pōtificis

Quia ppter[e] nec clerico rꝫ qsꝙ aplice offēse ꝯ fidat futurū imunē: si i his q̃ salubriter seqnda aplica dprōpsit auctas: siue epm siue p̄sb̄rū siue diaconū vi derit excedētē: et ñ ptin⁹[f] ad aures roāi pōtificis dferre[h] curauē it pbatiōi b⁹ dūtaxat cōpetēter exhi bitis vt trāsgressiōis vltio h at ceter] iterdictio[i] dliquē di Sin vero[k] modis oīb⁹ erit vn⁹ qsꝙ pōtificai ordi nis et honoris sui elisor: si cut clericorꝫ vel auditui totius ecclesie hec putaue rit supprimenda[l]. Item.

inferior. Sed potest dici quod quantum ad sua negotia est minor metropolitanus con cilio. quantum ad alioꝝ negotia est maior. Sed adhuc obstat.xxj.dist.nunc autem.sed potest dici quod potest iudicare de ipso con cilio.non ta men eum dā nare potest. sed quod pos sit iudicari a concilio be ne facit ix.q. iij.saluo et.c. si autem.et.lr ñ.iij. dist. salo nitane.sed ē ar. contra.s. c.propri. Quia pp[e] ter.vide tur hic specia le quod qui libꝫ possit ac cusare suum episcopum h̄ c.cōtinuat ib li.xij.q.ij.qm li.xij.q.ij.qm or. f ¶ Pro tin⁹.mōne ne cessaria ē ad mōitio. certe sic iō expone ptin⁹.i. post tertiā admō tōeꝫ.vt.s.e.q. j.si peccauerit sic ex.d simo. licet. g ¶ Pō tificis vel alte rius supioris. h ¶ Deferre. h̄ hēs ꝙ aliqs cogitur accu sar.et.j.q.j.qs qs et.v q.v.c. j.ex.g ñ. sint leg.c.causam et.xxiiij.q.iij.itez sacerdos.ar. contra.extra de e ac.licet in ñ.et.v.q.ij.si pri mates et.iij.q.iiij.clericus.et.C.vt nemo inui tus agere.l.vna scdo.ad denūtiatiōes quilꝫ bet teneť d qua hic loquitur.non āt ad accu satioñe vt in cōtrarijs. i ¶ Interdictio.for te specialē est in dilapidatiōe vt qlibꝫ teneat dnūciare.k ¶ Sin v̄o.i.si nō fecerit qd dic tū ē d quatuor pcōib⁹.l ¶ Supprimēda. j.q.ij.si p̄mates ꝯ illud d crimie iniurias de qua potest episcopus cōponere inter partes.

a Siquid i ecclia. relatiõe. ex h̄ pz q̄ loqt̄ l denũciatiõe ⁊c. sicut. c. superius.
b Clericos. aut laicos accusantes ep̄os de cernim⁹ ñ eē recipiēdos passim ⁊ sine pbatiõe. c Eoꝝ. i. laicoꝝ vel clericoꝝ si sũt ignoti. vt s. e. q̄rēdũ. vl̄ eoꝝ. i. ep̄oꝝ 3 q accusãt q2. vita eoꝝ antea bona fuit laici i illo casu pñt eos accusare. vt. s. e q. j. in p̄mis. ⁊ ex̄ de testi. veniēs. si ꝑo mala. ⁊ laici ⁊ q̄libz criosi admittũt nisi inimici ⁊ cõspiratores. ex̄ de si. licet he ly. ⁊ de sen. ⁊ re iu. cũ. i. ⁊. a. Et ex h̄ loco bar. fũdauit suã opionē vt dixi in sũma. sz intelligas loq i illis cãis in q̄bus laici pñt accusare clericos.

d Siqs ep̄s q2 alibi. arg. q̄ solus ep̄s hz merũ ipetũ i sua diocesi. vt. xj. q. j. de psona. v. q vj. delatori. h̄ n. ē meꝝ ipetũ. s. cognoscere de crib⁹ ff. d of. ei⁹ cui mã. ē iuris. l. j. ⁊. ff. de of. p̄ si. illicitas. §. vniuersas. ⁊. C. de pba. sciant. e Il laudabilis q2 cause materiã crib⁹ creare noscant. C. d iudi. pperãdũ. Et p̄sumit sp q̄ inuidie cã fiat accusatio. vt. vj. q. j. si oia. ⁊ q2 vix sine culpa experiri pt. iõ clerici ab ea abstinere debēt. vt de pen. di. v. q̄litas. s. e. q. vj.

Siqd i ecclia [a] danni: aut in his q̄ st ꝑceptionis nr̄e phibita põtificē vr̄z videriq̄ admitteꝛ mox nr̄is aurib⁹ relatõez signate vt qd fieri dbeat cēsceam⁹. Itē ex ɔci. chalcedonēsi. c. xxj. Clerici aut laici sine eraiatiõe ad ep̄oꝝ accusatiõez non admittãtur.

Clericos [b] aut laicos passiz accusantes ⁊ sine pbatiõe ep̄os aut clericos ad accusatõez ñ recipiendos dcernim⁹: nisi ꝑus discutiat eoꝝ [c] extimatiõis opinio. Itē ex synodo romana. Quelibz psona ep̄z aut alios accusans monstranda documēta inferat.

Siqs ep̄s [d] aut diacon⁹ aut q̄libz cleric⁹ apd ep̄os: q2 alibi ñ oz: a q̄libz psona accusati fuerit: qcũq̄ fuerit ille vir siue sublimis honoris siue alteri⁹ dignitatis: q h̄ gñs illaudabilis [e] itētõis arripuerit: nouerit dicēda pbatiõib⁹ mõstrãda documēta se debere iferre. Itē damas⁹ pa. stephão archiepo. Sacerdotes nõ accusent: q ad eundē ordinē puehi nõ pñt.

Sacerdotes vt antiq̄ tradit auctãs criari nõ pñt neci eos testificari: q ad eũdē ñ debēt nec possunt puehi honorē. Itez higinus papa. Nisi irreprehensibiles in maiorum accusatiõnē nõ recipiantur.

Criminationes [f] maioꝝ natu per alios nõ fiant: nisi per ipsos qui crimina intendũt. si tamē ipsi digne ⁊ irreprehēsibiles apparuerit: ⁊ actis [g] publicis docuerit omni se suspitione carere ⁊ inimicitia: ⁊ irreꝑhensibilē habere fidez ac ɔuersationē ducere. Colligitur itaq̄ ex his oïb⁹: q̄ subditi in accusatione platoꝝ sunt admittēdi. Nunc videndũ est an monachi in accusatione ep̄oꝝ sint audiēdi. Adrian⁹ papa videt eos ab accusatione remouere. Monachi sacerdotes accusare vl̄ i eos testificari nõ pñt.

Placuit [h] eoꝝ accusandi sacerdotes ⁊ testificandi in eos vocē obstruere: q̄s nõ ab hũanis vocib⁹ sed diuinis mortuos eē [i] scim⁹: q2 [k] funestã vocē poti⁹ iterdici q̄ audiri oz. Itē ex cõcilio chalcedonēsi ꝑcipit: vt ecclesiasticas actiões mõachi attractare ñ p̄sumãt. Itē pelagi⁹ pa. Mõachi i accusatiõe nõ sunt audiēdi.

Nullus [l] monach⁹ talia visq̄ arripiat: nec secularia aut ecclesiastica [m] negocia perturbare presumat: q2 mortua est i talib⁹ vox eoꝝ. Sed aliud ē qd ex p̄sũptiõe assumit temeritatis: aliud qd ex necessitate gerit charitatis. mo

decreto. vel dic laudabilis q̄ ad vulgi opinionē. Nã p̄sumit al's qs bono zelo accusare. vt ex̄ de do. ⁊ cõ. pitatis. Ex charitate. n. oz prouenire accusatio. ex̄ d ac. sigs ep̄s. ⁊ q accusat publice salutis custodiã gerit. vt. C. de famosis libel. l vna.

f Crimina tiones. p alios. i. pcuratores. s. iij. q. ix. absens.
g Et actis i. actiõib⁹. vl̄ lr̄is ep̄oꝝ suorũ vt. ix. q. ij. due ⁊ hoc si sunt ignoti. ⁊ est s. j. iij. q. v canonica vel tãtũ valet eis testimonium populi quantũ examinatio. vt'. xxiiij. di. c. j. Jo.

h Placuit. h̄. c. idē hadrian⁹ intelligit de infamib⁹. vt. s. iij. q. iiij. hi. q ⁊. s. iij. q. v. canonica. vl̄ intelligit cum gratiano de monachis. s. criminosis. nam certum est q̄ monachi accusare pñt. vt ex̄ de ac. c. ex parte ⁊. s. e. cuz pastoris.
i Esse q̄tũ ad ciuiles actus ⁊ etiã ad diuinos q2 ñ pñt baptizare sepelire p̄dicare pniaz dare. vt. xvj. q. j. c. j. k Quia funestã. q2 sp debēt flere. xvj. q. j. placuit.
l Nullus monach⁹. nec secularia. i. tutelã ⁊ pcuratiõnē.
m Aut ecclesiastica: baptizare. qd olĩz nõ licebat eis. vt. xvj. q. j. placuit. Jo.

a Negligere.cū possis.videt de p̄latis tātuz loq.b ¶ Perturbare.i.p̄hibere ꝛ remouere a malo.ꝛ ħ cuz cōmode pt illud facere alīs nō peccat.q2 sic nō p̄hibet.xxij.q.ij.p̄mū ꝛ.c.faciat ꝛ fm ħ glib3 tenet p̄hibere iniuriāz a primo xxiij.q.iij.nō inferēda .alij hoc.c.intelligunt de p̄latis vt.xxiij.q.iiij.duo ista ꝛ.c.ita plane ꝛ.q.vlti. preterea. vel intellige ꝫ atrocibus vtunc quilibet teneatur.vt ex̄.de sen . ex. q̄te. xxiij.q. iij.c. vlti.ꝛ de pe. di.j.periculo se.vł dic ꝙ q̄libet tenetur p̄hibere primū a peccato cōmittendo. xxij.q.v. hoc videtur.secus in cōmisso.xc iij.dist.diaconi. Johānes. c ¶ Scrupulo.idest suspitione.

d Sācā gp̄pe.i. cuz simpliciter ꝛ pie viuunt. ꝛ alios nolunt increpare . et intelligitur ꝫ prelatis q ex officio tenentur resistere malis.ꝛ quorū taciturnitas est mortale peccatū.ꝛ magnū damnū in ecclesia operatur.vt.lxxxiij.di.nēo. Et est ħ.ar.vitā actiuaz esse preferendā contēplatiue.vt.vij.q.j.scias.ꝛ.viij.q.j. in scriptur] ꝛ habent se vt excedētia ꝛ excessa. cōtēplatiua q̄tū ad psonā ꝯtēplātis mag] ē secura et vtilis actiua ꝓo mag] laboriosa ꝛ minꝰ secura ꝫ mag] fructuosa.vt ex̄ de renū.nisi cum p̄dez.e ¶ Rusticitas.i.simplicitas.f ¶ Nocet.intellige ħ negatiue.f.nō tm̄ p̄dest edificādo q̄tū ꝛ resistēdo simile.xliij.di.§.ꝫbet. xx

nachi ei ex p̄sūptōe ep̄os accusare ñ possūt ex charitate pn̄t vñ in canōibꝰ p̄cipitur: vt cubicularij episcopi sint vł religiosi clerici vł electi monachi vt de eius vita testioniū dicē possint. Itē illud eleutherij pape oibꝰ gn̄aliter dicit. Cōsentire videtur q cū possit: puersis negligit obuiare.

Negligereª cū possis pturbareᵇ puersos:nihil est aliud q̄ȝ fouere.nec caret scrupuloᶜ societaš occulte:q̄ mānifesto facinori ꝫsinit obuiare. Itē hieronimꝰ tā de se q̄ȝ ꝫ alijs mōachis i primo p̄logo biblie scribit dicēs. Quātū ex vite merito qs ecc̄iaz edificat tm̄ nocet si ꝫstruētibꝰ ñ resistat.

Sanctāᵈ gp pe rusticitasᵉ solū sibi p̄dest: ꝛ q̄tū ex vita merito edificat ecc̄iaz christi: tātū nocetᶠ si ꝫstruētibꝰ ñ resistat. Itē grego. Subditi viciā prelatorum reprehendere studeāt.

Amoᵍ nendiˢ sunt subditi : ne plusq̄ȝ expedit sint subiecti:ne cum studet plusq̄ȝ

necesse est hominibus subijci:compellant vicia eorum venerari. Idem generali synodo p̄sidēs dixit. Clerici seu electi monachi sint cubicularij episcopi.

Qꝛz pastorisʰ vita i exemplo debeat esse discipulis:plerūq3 clerici q̄lis in secreto sit vita sui pastoris nesciunt:quaz tamē seculares pueriⁱ sciunt: de qua re p̄senti decreto constituimus:vt qdaz k ex clericis vel etiā ex monachis electi in ministerio cubiculi pontificalis obsequant: vt is qui in loco regis est:ꝛ talē habeatˡ testes q verā eius in secreto cōuersationem videāt:ꝛ ex sedula visiōe exēpluz p̄fectꝰ sumāt. Itē virgilio ep̄o arelateñ Prauos in sua societate episcopꝰ hēre non debet.

Peruenitᵐ ad nos fratrem ꝛ ep̄m nostruz serenū massiliensez prauos hoies i societate sua hēre: ita dniq3 vt p̄sbr̄m quēdā q post lapsū carnis in suis adhuc dicit iniquitatibus volutare: familiarem ha

obedētie.ꝫ malū nūq̄ȝ fieri ꝫbet.vt.xj.q.iij. (qd ꝫ Jo.h

Quꝫ pastoris. gn̄aliter tenet as ꝙ mōachi p̄nt accusare ꝛ ep̄os ꝛ alios.dū tñ ħ faciat ꝫ licētia abbatis .xxij.q. j.nō dicatis.xvj.q.j.mōachi si suū abbatē accusare vult. hēbit expensas a mōasterio.vt ex̄ ꝫ accusa.ex parte tūc nō est necessarꝰ ꝯsensus abbatis. Sed si aliūȝ vult accusare non hēbit expēsas a mōasterio.si sunt i scholis p̄nt agere de his tm̄ q̄ p̄tinent ad studiuz vt ex̄ de ol. dle. preterea.ff.ꝫ iudi.q̄situs.ꝛ ff.ꝫ mūr.ff ħ giꝰ .i ¶ Pu eri.i.seruientes. sic.xij.q. abraz quoq3 ꝛ.ff.ꝫ verbo. sig.pueri. k ¶ Ut qdaz. hēbit duos sacerdotes ꝛ tres diacōes.vt ꝫ ꝯse.di.j.iube mꝰ.Sꝫ r.ūgd ꝯtradicēte abbate p̄t sumere monachum ep̄us sibi itē cū.nō videt cū ħ sit p̄uile giū pape.vt.ix.q.vl. p̄ncipalē ꝛ.lviij..di.c. j.ꝛ.ij.ar.ꝫ.xvj.q.j.q vere lo.Solu. credo ꝙ sic.nisi mōasteriūȝ sit exēptuȝ cū maiora possit.vt ex̄ de exces.p̄rela.sicut vnire b.Sed nō ne monachi nunq̄ȝ exibūt de claustro.vt.xvj.q.j.placuit.ꝶ.quādo perfecti sunt.fit ħ vt exterius fructificēt.vł qñ fiūt episcopi.ꝛ ista cubicularij.possunt esse testes nō solū ꝫ conuersatione ep̄i.sed de facto eiꝰ.vt.xij.q.j.manifeste.l ¶ Testes.p̄pter hoc inducit.c.q2 q possit testari ꝛ accusare.nec talis ep̄us potest ab accusatione repellere.ex̄ de accus.nulli.ꝯ.q accusa.nō pos.iniquum.

Admōendi.bonū me ; ij.q.ij.p̄mū.Jo.

g Adiocre quādoq3 dimittit p̄pter bonum

Peruenit ad nos.in societate.nota ꝙ p̄

sumit̃ cõtra aliquẽ vl̃ p aliq̃ ex. societate vt xxviij.q.j.sepe.lxxxj.di.clic⁹ ꝛ.xviij.q.ij.diffi

a Episcopi lectiõi possint.s̃.di.xciij.(nim⁹ diaconi. b ℂ Johannes.pbat.cuz hic heremita accusabat ꝙ monachi possunt accusare.quod verũ est si habent speciale mandatũ abbatis.xvj.q.j.qui vere ni si forte requiri non possit sine magna difficultate. arg.ff.de.iniur.sed si vnius.§.filio. vt notauit.xij.q̃sti.j.ñ dicat].

Que.viij.

c De accusatione. circa hoc notãdũ ꝙ aliud ẽ infamatio. aliud dñũciatio.aliud accusatio. Infamatio phibetur.s̃.e.q.proxi.Accusatio. v.q.j.c.j.ꝛ.ij. Secũda.i.denũtiatio⁹ pcipit.s̃.e.q.j.'si peccauerit.s̃.q.pxi.q̃ propter.ꝛ fit sine inscriptiõe.iiij.q.iij.§.aliqñ. Tertia.i.accusatio pmittit̃ ꝛ in ea iscribit ꝛ subinscribit.j.e.libellorũ fallit tñ h̃ in.vj.casib⁹ nõ.n..sp cogit̃ qs inscribere vt i leuib⁹ cribus.ff.ꝺ accu.leuia.ꝛ i crimine abigeat⁹.C.ꝺ abigeis.l.vna ꝛ i casu vbi mr̃ accusat̃.xv.q.ij.ꝺ crĩe apostasie.ꝛ vbi xp̃ian⁹ iudeã duxisse accusat̃.C.ꝺ aposta.apostataꝝ C.ꝺ iudeis neq̃s.ꝛ vbi marit⁹ accusat vxorẽ iure mariti.iiij.q.iiij.§.aliqñ.C.ꝺ adulte. Quis ꝛ.l.iur̃. Jo.h̃ falsũ ẽ ſm ius canõicũ.vt ex̃ ꝺ pcur.tue frñitatis.b.Et cũ crien in modũ exceptiõis pponit̃.ſm ꝙ distinguit̃.ex̃ ꝺ accu.sup his.Nũc vidẽduz qd iuris sit circa singulos.modos agẽdi.Denũciatiõnẽ pcedet admõitio ał's remouet dñũciãs a dñũciatiõe.vt ex̃.ꝺ.accu.sup his.ꝛ.c.siqs ep̃s ꝛ.ij q.vij.accu.ꝛ.c.siqs erga.Itẽ crioſi ſi iſames

beat: quod a vobis subtiliter est requirenduz. ꝛ si ita constiterit: cure vobis sit nostra eum sic vice corrigere: vt ꝛ qui talez recipit: non familiaritate fouere sz discat se potius vltione cõprimere: ꝛ qui receptus est discat lachrimus peccata diluere: non iniquitatem inmundicijs cumulare.

Item pascalis papa.

Viros bõi testimonij semper ep̃i secum habeant.

E Piscopi[a] lectioni ꝛ orationi vacent: ꝛ sẽper secum presbiteros ꝛ diacones aut alios boni testimonij clericos habeãt: vt secunduz apostoluz ꝛ sanctoruz patruz instituta possint irreprehensibiles inueniri. Itez iohannes[b] baptista cum duceret heremiticaz vitam scribas ꝛ sacerdotes ꝛ leuitas iudeorum ad se venientes aspera increpatiõe redarguit. Itẽ ex canonibus diffinitur. Illi sacerdotes accusare possunt: qui ad eundẽ gradum conscendere valent. Cuz ergo monachi ad sacerdotij gradũ laudabiliter pertingere valeant: patet ꝙ ꝛ ipsi sacerdotes libere accusare pñt. Que.viij.

D E accusatiõe[c] vero qualiter fieri valeat in canonibus aperte discernitur. Ait.n. calixtus papa.

Accusatio sp fiat in scriptis.

A Ccusatoruz[b] persone nunquaz recipiantur sine scripto: nec absente eo quem accusare voluerint: quibuslibet[c] accusare permittit̃. codice libro.iiij ti.ꝺ

Sciãt[c] pbationibus. cuncti accusatores cã rem se debere inferre ĩ publicam notionem: que munita sit testibus idoneis: vel instructa aptissimis documenẽ: vel inditijs ad pbatiõez idõeis l' indubitatis ꝛ luce clariorib⁹ expedita. Itẽ eutician⁹ papa. Accusatio semp dz fieri i scriptis.

inimici pñt a dñũciatiõe repelli.vt.iij.q.vij q sine pctõ.ꝛ.c.apostulat⁹.ꝛ.xxxv.q.vj.ep̃us in synodo.ꝛ ex̃.ꝺ testi.co.pterea.ex̃. ꝺ accu.cũ oporteat.ꝛ dictũ est.s̃.e.q.j.si peccauerit. ꝛ.ex̃.e.q̃lit. Pena sic cõuicti modica ẽ q2 dz pẽitere ꝺ crĩe ꝛ credo eũ ñ eẽ remouẽdũ ab ordine vel dĩgtate. nisi. ꝺlicti q̃litas aliud regratvt i simonia.seu scãdaluz inde oriretur.ex̃.ꝺ no.op.nũci.c cũ ex iiuncto si ãt i modũ l' ęsitõis fit̃ in scptio ñ ẽ necessaria ꝛ pt pcedi sic ipo q ipetrauit in ęsitiõez sicut ꝛ cũ ipo sz fama dz pcedẽ ñ semel sz sepi⁹ ꝛ apud bonos ꝛ graues vt ex̃.ꝺ accu.q̃lit.ꝛ.c.cũ oz ꝛ.ꝺ si.lz. citari ẽt dz ifamatus vt audiat̃ eius exceptio. vt eisdez.c.et ex̃ ꝺ sen.ꝛ re iu.cũ.i.ꝛ.a.ꝛ in.h̃ casu pñt testes recipi lite.ñ ęte. vt ex̃ vt.lit.ñ ęte.qm̃ frq̃nt.§.iij.pẽa h⁹ tal' ẽ.p lati sũt administratiõe rẽouẽdi minores sũt bñficio puãdi.ex̃.e.q̃lit.ꝛ ꝺ simo.dilect⁹ sz si in modũ exceptiõis obijcit̃ crien.distingue. vt ex̃.e.sup his ꝛ ex̃.de or.cog.cũ dilect⁹. ꝛ dz eẽ pñs ex̃.e.q̃liter ꝛ i h̃ casu laici bõe fame admittunt̃ ad agẽdũ ꝛ testificãduz.ex̃.ꝺ test. tã lr̃is.xxiij.di.illd. Sz cũ criez obijcit̃ i mõz accusatõis sp ẽ nc̃cria i'criptio vt j.c.libellorꝝ.fallit in.vj.casib⁹.s̃.notat̃.ꝛ i septio ſm q̃sdã cũ oficial' accusat.C.ꝺ accu.ea q̃. Jn h̃ casu pẽa ẽ ꝺpositio.vt.s̃.pxi.q.lator.ꝛ ex̃.de

d Ccusatorũ.nec absẽte.C.ꝺ.pe.(si dilect⁹. nec dm ꝫ.h̃ illd spãle ẽ i ꝺ lapidatore. sic.s̃.e.q.vj.§.sũt q̃ꝝ.ꝛ nõui.j.q.iiij.null⁹.b.

e ℂ Amb⁹ libz.j.v.q.ij.relatũ. sz.ꝫ.v.q. Sciãt cũcti iudicijs.xxxij.(vi.epiphaniũ.

q.j.dixit.xxxv.q.vj.c.j.sed contra.iij.q.ix. ab sens libellus tamen in absentia rei proponitur.ff.de adult.miles.§.sexaginta. hoc verum est nisi absens sit per contumaciam. vt iij.q.ix.decernimus:C.de accu.l.vlti.

a Quisqs hoc ponitur. C. de accu.l.vlti.

b Uinculu.inscriptionis .i. obliget se ad talionem.

c Dignatatis quia pari iure censetur accusator et accusatus. iij.q.ix.c.vlt. C.de exhi.re. l.vl. tamen ratio dignitatis in hoc habet q minus punitur constitutus i dignitate q alter.xxiiij.q.j.qui contra et.c.quisquis

d Similitudo. nisi in casibus exceptis.s.e.q.iij §.notandu.

e Ex scripta.absens potest enim libellus dari absente accusato.vt.v.q.vj. epiphanium.C.de exhi.reis.l.ij. et etiam die feriato.vt.ff.d adul. miles.§.sexaginta. prius tamen denunciabit eum accusator quem vult accusare. alias non audietur.vt.ff.de adul. denunciasse. et C.de accu.absentem.deinde det libellum iudici.iudex tamen non prius libellum recipiat q inscriptio sit facta. et fideiussorem ddederit pro lite prosequenda.C.ad turpil.l.j.et.C. qui ac.non pos.l.iij. postmodum vocandus est reus fm.l.C.de exhi.reis.l.ij.et nomen eius recipietur inter nomina reorum. et hoc fit cum lis est contestata.ff.de adul.si maritus.§.prescriptiones.et.ff.de iure fis. fiscus Et prius habebit inducias.xx.dierum ad deliberandum non trium tantum vt quidam dicunt.vt.ff.de publi.iud.inter.habebit etiam inducias.xxx.dierum ad componendos mestos penates.vt.C.de exhi.reis.l.ij.fz ca. tamen non videtur q necessaria sit. denunciatio vitalis solennitas. vt ex de accusa. licet in fi.

f Libellorum.consul. et dies institute accusationis.quia de die commissi criminis loquitur. nam consul et dies sunt proponendi. hodie primo ponitur imperatoris nomen postea consulis.postea indictio. postea mensis et dies.i aut. vt preponatur impera toris nomen calf.v.

g Scio. ideo nemo exponeretur fm qualitatem persone puniatur magis vel minus. Sed quid si ignoratur que sit illa persona videtur q nihilominus ipsum accusare possit vt.v.quest.j.c.ij.

h Autem diez .commissi criminis. sed non concepti libelli.vt.s.diximus. penitus contrarium est in ciuilibus accusationibus vt.ff.de edendo.l.j.§.diem.a testibus autem q ritur dies.vt.iij.q.ix.nihilominus.et.xxxv.q vj.de parentela.de hoc plene dicemus.j.iiij q.iij.in testibus et etiam dicent in qua parte domus fm.h. dies est assignanda quia non licet vagari cum discrimine alterius.vt ff.de inin.l.pretor.Jo.tamen dicit q non aliud tenetur dicere testis q accusator proposuit qr nō aliud indicādū ē q i libello pphēsū fit.ar.ex de ca pos.cū sup electiōe.b.

Quisqs[a] ille e q crien intēdit:i iudiciū veniat:nomē rei indicet:vinculū[b] iscriptiōis arripiat: custodie silitudinē habita tamen dignitatis[c] estimatione patiatur: nec impunitaz sibi nouerit licentiaz mentiēdi: cū calūniantes ad vindictā poscat similitudo[d] suplicij. Qui vo ad sortilegos magosqz cōcurrūt: nullatenus ad accusationem sunt admittēdi. Item sixtus papa.

De eodem.

Qui crien obijcit:scribat se pbatuz. et q ñ pbauerit qd obiecerit:penaz quaz intulerit ipse patiatur. Sed stephanus papa.contra videtur.

De eodem.

Per scripta[e] nulli[9] accusatio suscipiat: sed ppria voce si legitia et ɔdigna accusatoris psona fuerit pñte vz eo quē accusare desiderat: qz nullus ab sens accusare pōt nec ab aliquo accusari. Sed calixtus precipit vbi accusator pñte eo quē accusat i scriptis iudici accusationē offerat et ppria voce litteras sue accusatiōis legat. Stephanus aūt phibet: ne absens aliquez per epistolaz accusare audeat. Que vero sit forma accusationis qs mod[9] ɔcipiēdoruz libelloz: paulus i digestoruz libro de publicis iudicijs et ti.de accusatiōib[9] et inscriptōib[9] ostēdit dicēs. Libelloz[f] inscriptiōis cōceptio talis ē. Cōsul et dies apud illuz ptorē vel cōsulē lucius tici[9] pfessus ē se meuiā.l.iulia de adulterijs reaz deferre: q dicat eā cū gaio seio[s] in ciuitate illa in domo illius i mēse illo cōsulib[9] illis cōmisisse adulteriū. Utiqz.n.et locus designād[9] ē i q adulteriū cōmissuz ē: et psona cū q admissuz dz: et mēsis. H eni lege iulia publicoz iudicioz cauetur: et generaliter pcipit oib[9]: q aliquez reū deferūt:neqz aūt die[h] neqz inuit[9] cōprehendet. Quod si libelli inscriptionuz legitime ordinati non fuerit rei nomē aboletur:

a ¶ Se pfessuz.l.se velle pseq accusationē et subiturū taliōem si n̄ pbauerit. b ¶ Aliō i.eodē mō ē pcedēdū si aliud criē obijciat. c ¶ Reo.h̄ ēt faciat lapso biēnio.vt.C.intra cer.tēp.l.vi. d ¶ Uidebim⁹.ff.ad turpill.l. senat⁹.§.vlt.

ꝰ reſti.ſpo.lr̄as.ff.ad exhibēdū.l.iij.§.ibidē Itē cū a muliere obijcit l. alia viri.vt ex̄ de reſt.ſpo.ex trāsmissa. Itē i casu quē h̄es ex̄ ꝰ diuoꝛ.gaudem⁹.i fi. Itē exceptio rei iu.ij.q. vj.§.diffinitiua. Itē exceptio iuſiurādi l' pacti ſm q̄sdā.vt

et ex integro repetēdi reū potestas fiet. ¶ Itē subscribere debebit is q dat libellū se pfessū^a eē: vl' alius p eo si lr̄as nesciat. Sz si aliud^b criē obijciat: veluti q̄ domū suā pbuit: vt stuprū materfa.pateret: q̄ ad ulteriū dep̄hēsū dimiserit: q̄ pciū p̄ ꝯpto stupro accepit. et siqd sil'e: idipsū in libello cōpꝛhēdēdū erit. si accusatoꝛ decesserit aliaue cā eū ipedierit: q̄ min⁹ accusare possit. et siqd sil'e est nomē rei abolet postulāte reo^c. Idcq̄ et lege iul'. de vi et senatuscōsulto cautū ē: ita vt licet alij ex itegro repetere reū: sed itra qd̄ t̄ps videbimus^d: et vtriq̄ .xxx. dies vtiles obseruādi sunt.

Causa.iij.

Quidā ep̄s a pp̄ria sede diectus petit restitui. post restitutiōem inducit i cāz: inducias postulat: tandē ad ei⁹ accusationē pcedit. qdā nō legitime ꝯiunct⁹ vxori et duo infames: et tres religiosi: accusatores testes ꝰ domo sua pducūt: et alios sibi inimicos ex̄ suā puinciā: re⁹ criminoso iudici offertur: ab vno tm̄ audiēd⁹ et iudicand⁹. qdā de accusatorib⁹ testib⁹ absentes p ep̄laz illū accusare et in eū testificari ꝯtēdūt. Cū multa capl'a ei obijcerent i p̄mo accusatores deficiūt. demū accusatio in accusatorē vertitur.

Hic p̄mū q̄ritur: an restitutio dāda sit qbuslibet expoliat̄. Scdo de iducijs: an p⁹ restitutiōez tm̄ dari: an ēt p⁹ vocatiōez ad cāz qbuslibet cōcedende sunt. Tertio quo spacio mensium vtriq̄ sint concedende. Quarto an īfames et nō legitie ꝯiūcti ad accusatiōez sint admittēdi. Quito an testes ꝰ domo accusatoꝛ sint pducēdi: vl' inimicorū vox sit audienda. Sexto an ex̄ puiciā re⁹ sit pducēdus. Septio an sit audiēda eius snīa quē cuz reo par īficit malicia. Octauo an ab vno tm̄ ep̄us sit audiēd⁹ vl' iudicād⁹. Nono: an accusatores vel testes i absentē vocē accusatiōis vl' testificatiōis exhibere valeāt. Decio an deficiētes in p̄mo capl'o sint admittendi ad sequentia. Undecio an accusato licꝫat accusationez vertere.

Questio.i.

Quod restitutio qbuslibet danda sit multis auctoritatibus probatur. Ait eniz gaius papa.

e Cā.iij Quidā ep̄us. h̄ p̄mā agit an spoliat⁹ sit restitu ēd⁹ h̄ ꝰ. cā pr.q.ij.agebat an spoliat⁹ eēt i ius vo.ē āt regl'a re q̄ spoliat⁹ ab alio q̄ a iudice. l' ēt si a iudice ē spoliat⁹ sine oꝛdie iuri. sp stati ē restituēd⁹ nō obstāte exceptiōe alic⁹ crīs l' n̄ canōice istitutōis vt ex̄ ꝰ resti.ſpo.in l'ris et c. itē cū ꝯs.et.vj.q.iij. vnicq̄. Fallit. i casib⁹.h̄ notat l.intrusio. vt.j.e.§.pz.sz h̄ spāle ē i papa. Dilapidatō.vt.iij.q.ij. q2 ea sed.hodie h̄ n̄ tenet q2 n̄ ē spoliād⁹ aliqs nisi pbata suspitōe vt ex̄ de si.lz. Cris enormitas.vt.iij.q.v. sup eā. Infamia et cris euidētia.vt.ij.q.v.p̄sb2.et q.i. scelus.et c. māifesta. Itē crien symōie ex̄ ꝰ si.accusatū.et c.tāta ꝯtrācla.vt.iij.q.ix. decernim⁹ scādalū.vt.iij.q.vj.h̄.qppe fornicatō ex̄ ꝰ diuoꝛ.sighcasti.itē cū re⁹ ē abūs ex̄ ꝰ of.iu.dle.ꝯsultatōib⁹ cū i ꝯtinēti diecit. ex̄ ꝰ resti.ſpo.oli.itē cū spoliatio ē pbata i modū exceptōis ex̄.ꝰ oꝛ.cog.cū dilect⁹.itē h̄ q̄sdā cū icōtinēti spoliatoꝛ vult pbare exceptionē ex̄

ex̄ ꝰ reſt.ſpo. accepta. Itez si sub conditiōe possedit ex̄ ꝰ reſt.ſpo. oliz cām. Itē si ex gratia l' precario possedit.j x.q.i.ij.q2. cognouim⁹. et extra de excel. pla. cū ad quorūdam. Item si possedit vt colon⁹.ff.de vi.et vi.ar. cum fundū. Hoc autē scias qd̄ quattuoꝛ sūt auxilia pdita p q̄ petit restitutio.actio interdictū. ꝯditio ex canōe. iudicis officium. Actōe petitur restitutio.vt actiōe qd̄ metus cā dat restitutio ꝯ quemlibet possessoꝛē.ff. qd̄ met⁹.cā.l. metū.§. volē ti. Itē actiōne de dolo petitur restitutio. et per illā nō fit restitutio ꝯ illū qui dolū facit.ff.ꝰ dolo.l. si plures. Itez per interdictū restitutio dat.ꝯ illū solū q vi3 facit.vt ex̄ ꝰ resti.ſpo.cū ad sedē.in.fi. Per ꝯditionē ex canōe dat restitutio ꝯ quemlibet possessoꝛez.vt ex̄ ꝰ ap.bone me.et.j.e.reintegranda. Itē p iudicis officiū petit restitutio.cū aliqs pp absētiā pdit rē suā ꝰ q̄ agit.ff.ex q.ca.ma.l.j.et p totū. et illa pt agi ꝯ quēlibz possessoꝛē.vt.xvj.q.iij.§. porro.

Episcopis.omnia. etiaz ɔposita .vt.ff depositi.l.j.§.qui autē.z.ff.ɔ vi. z vi. ar.l.j.§.quod autez.b ¶ Nullum crimen.a spoliatore vel generaliter q nullo cū sit iner mis.vt.j.e.q.ij.oportet.b ¶ Nullū crimē p quo fuerunt spoliati secun duz.h.vl nec illud nec aliud potest obijci a spoliatore.ij.q̄sti.ij.in scripturis et c.nullus. Sz mirum est si aliquis nō p̄t eū de crie illo accusar vt j.v.q.ij.cū ecclesie.z.c.px. cuz res inter alios acta aliis nō preiudicet. Itez nunquid spoliator potest euz accusare postq̄ est restitutus ar.quod non ex ɔ rest.spo. itez cuz quis ar.contra qd possit saltem ciuilit .j.e.q. ij.audiuim⁹.

Episcopi. si tū spoliatus velit agere contra spoliatores recōuenri p̄ot ab eoi vt ar.ff.de iu. di.l.ij.§.item sz hoc verum est cum non agit de spoliatione.ex ɔ or.cog. cum dilectus.d ¶ Obijcere.quid si nūquaz velit petere restitutionē.vt sic non puniatur de crimine pro quo est spoliatus.cuz tamen inde graviorem penam meretur.dicerē quod in tali casu bene possāt accusari ante restitutionem ne fraus sit et lucrosa.ar.ex de iudi. intelleximus.z.xj.q.iij.priuilegiū.sed si minorem penam de illo crimine meretur. tūc non est accusandus.de illo cū sat sit pūit⁹. ar.ij.q.vi.siquis ex pluribus.e ¶ Sed notā dum.naturalē.nec sufficit ɔare pignora.ex. de sen.z re iudi.cum aliquibus. similiter in pretorium pignus est quis corporaliter mittendus.ff.de pig.act.non est mirum . secus in conuensionali.ff.e.l.j.

Expoliatis vel eiectis omnia sunt reintegrāda.

Episcopis[a] suis reb⁹ expoliatis vel a ppriis sedibus eiectis omnia que eis ablata sunt:legib⁹ sunt reintegranda qz priusq̄ h factum fuerit:nullum crimē[b] eis obijci potest. Itē fabianus papa. De eodem.

Episcopi[c] si a proprijs sedibus aut ecclesijs sine auctē romani pontificis expulsi fuerint: anteq̄ ad synodum vocentur: pprius loc⁹ z sua omnia eis reintegrāda sunt. Nulla.n. ratio permittit: dum ad tēpus eorum bona vel ecclesie atq̄ res ab emul aut a quibuscunq̄ detinentur : vt aliquid obijci ɔbeat.nec quicq̄ pōt eis quilibz maiorum vl minoz obijcere[d] dum suis ecclesijs vel reb⁹ vel potestatibus carēt. Sz notandū[e] est:quod restitutionis sentētia sola nō sufficit nisi p̄sentialiter oia iudicis officio restituant: vt eiectus vel spoliatus etiaz naturalez possessionem recipiat:siue aio suo z corpore aliēo veluti p pcurato/rez:siue aio z corpore suo. Uuncta quoq̄ que sibi ablata sunt vel fuerant, quacunq̄ conditione in eodē loco: vnde subrepta fuerāt reuocanda sunt. Unde.io hannes vrbis rome episcopus scribit zachari e archiepiscopo. De eodem.

Reintegranda. z in eo loco. etiam vltra mare. z sunt reuocāda sumptibus spoliatoris.ff.ɔ.rei ven. si vero. g ¶ Captiuitate .j.xvj.q. iij. porro z.c. precedenti. g ¶ Captiuitate.si.n. per vim aliqd ab eo extortū est vl ablatus .j. ānū p̄t agere ɔ detētorē in q̄druplū post ānuz in simplū.ff.de vi.z vi. ar.l.j.si si p metū est extortū aliquid tūc ɔ oēz possessorē agitur j.ānuz ad q̄druplū cuz si vult restituere.ff.qd met. cā sicū excep. ti.§.j.ij.z.iij. h ¶ Aut do lo.z tūc vsq̄ ad biennius p̄t ɔueniri g dolū ɔmittit vt.C.ɔ. dol.l. vlti.sz ppetuo p̄t ɔueniri ac tōe i factū de eo qd ad eū puenit.vl si ro lo fecit.q̄ minus ad eū puenires.vt.ff.de.d o.in heredem.z.l. catenus z.l.dolo Cū autē canō equipat dolū metus vl violētiā.videt q̄ conditiōe ex hoc canōe quilibz possidens possit ɔueniri.ar ad h ex ɔ iudi.qz. z ex ɔ trās.veniēs.z ex.de emp.z vē.puenit ex vt lit pen.eccha.z e ɔ ap.bōe memo.z ē expssuz ex ɔ rest spo.sepe. h ¶ Aut dolo.ar.q̄ restituēd⁹ sit g dolo suo iuri renūciat.vt.j.xv.q.vi.c.j.z.j.xxx.q.j.dicitū.z.C.ɔ inof.tes.cū g.j.Re.ex.ɔ h̄is q̄ vi.me. vē cā h.cū dilectus ɔ.z.xx.q.iij.constituit.

Reintegrāda[f] sunt oia expoliatis vl eiect] epis pn̄tialit ordiatione pontificū z i eo loco vn̄ abscesserāt fūdit⁹ reuocāda q̄ eūq̄ cōditōe tpis aut captiuitate[g] aut dolo[h] aut violētia maioz z p q̄scūq̄ iiustas cās res ecclie l ppias:i. suas subas pdidisse noscūt. Itē eusebi⁹ aplice sedis epūs omnib⁹ epis. De eodem.

Reitegrāda sūt oīa expoliatis vl eiectis epis z ē vsq̄ fūdit⁹ reuocāda eodē mō vt supra. Itē alexāder pa. Nō ē sacdos g frus se...

Nulli dubiū est:qz boni a malis sp pseqūt z tribulāt. pp qd nos oz hūiliari sub potēti manu dei: vt liberet nos in tpe tribulationis. Iam diabol⁹ ñ cessat circuire:q̄rēs quē ɔuoret: z q̄

Nulli an titlo.epi sibi inicē ɔ:bēt pstare et mutuū auxiliū vt.s.di.xc.pcipimus. et

so inducit hoc.c.s.sp q sit sbueiedu3 spoliat].
a Vestro argu. q qlib3 tenet patrociniu p ecclia pstare.xcvj.di.si iperator. 7 si 9 eccliaz sua staret.puad° eet eo q het ab ea 7.j.q.vij.
b s.j.C.locati milites.7 e expssu3 ex s postula. aute q habetur.v.q.ij.c.presenti sunt paternales adiectioes.de quibus mentiuntur q dam quod sint clericorum minoru vel laico rum.tn ar.est proeis.xv.q.vij.si aute alie sut presbiterou vl diaconoru, vt dicut. Prepara torie erut ani 7 dimidij.vl vnius ani vl vj.mensium. vt .j.e.q.iij. de inducijs 7 7 he dant an te lit. ptest. 7 post.v.q.ij.si primates In ciuili aute ca sunt inducie de liberatorie xx. dierū .vt.j.e. q.iij. offerat. Citatorie.xx. x. dier.i aut. de lit.§.oem. 7 per trinum edictu vt .xx iiij.q.iij.s illi cita. Judicatorie quatuor mensiu3 que dantur iudicatis.vt ex s offi.iudi.sle e dictis.vt.xx li vero no dx tur delibera torie q cert° debet esse re° vtru velit cri me 9fitiri an negare.cu sct at se ee reu vl non.Ite nec iudicatorie. dantur.q ibi pena n differ tur nisi in ca sibus vt.xj.q. iij.cu3 apud.

c.vlti.
Eus.
c Patet. sigs pecuia. s.dist.xcix.si quis pecunia h tn ibi no di citur.s3 meli° posset induci quod e.xxiij. dis.i nomine vt et nulla ei q3 audietia s tur de illo in ueies.xiiij.q. j.in princ.
d Non 9ti nuato.i.si no interponitur 9ri° act°. ff. de tes. hedes pala.vl n9tu ato cu pmu3 potuerit. ff. ad turpil.l.ij §.confestim.

Questio.ij.

e De inducijs quinque sunt genera induciarum. Restitutorie preparatorie. citatorie. deliberatorie. 7 iudicatorie In causa criali restitutorie n erut minores .vj. mesibus nec maiores an no.j.e.eiectis vel veri° e q sut arbitrarie vt.j.e.si epus citatorie erut vnius vel duoru vel triu3 mensiu.vt.ii/ij.q.v.c.j.7 v. qst.iij.c.j.ille

rere quos ex fidelib° pdat 7 maxie illos qs ardentiores i buitio saluatoris eiq3 failiares iuenerit.failiares dico eos.qs sacrari 7 in or die aplat° 9stitui voluit.ipi n.p pplo iter appellat 7 po pli peca comedut q suis p cib° 7 oblatoib° ea olet at q3 9sumut 7 ifra. Qui aut ex vro fuerit collegio 7 ab auxilio vro° se sbtraxerit: magis scismatic° q3 sacer dos ee pbabit. Ecce igt p pha: q3 bonu3 7 q3 iocudu hitare fres i vnu. Illi vo n hitat i vnu: q fru3 se sola tio sbtrahut: aut q oteri° e frib° insidias aut laqos ponut: 7 ifra dnz crucifigu q eu i sacerdotib° suis pse quut.q crux a cruciatu df magnu vo cruciatu sustiet q vi patit. Ite fabian° pa.

Exceditu q opprobriu 7 calūniā i sacerdotes...

Eus b q fres ad h p ordi nauit vos 7 oes q su mo sacerdotio fugut: vt in iusticias remoueat7 p sup toes abscidat: 7 i sacdotio laboratib° succurrat7 oppro briis 7 calamitatib° eoru locu3 n pbeat: s3 ei q calu nia l opprobriu patit adiu toriu ferat: illu vo q calu nia l opprobriu facit absci dat: 7 dno i suis sacerdoti b° ope ferat. Patet c q q expoliati p° sut pnaliter restituedi: anq3 ad ca3 sint vocadi. S3 obijcit vbi no fuit legitia istitutio: ibi no pt ee restitutio. Mo.n. pro bat 9stitut°: q pri° n fuit i stitut°: ac p h nec restaura toe3 postulare pt. Illi q q

ru electio viciosa e: vel q a clero n sut electi vl a poplo expediti: l q p simonia irre pserut: n st hndi iter epos 7 io si a sedibus qs tenere videbat expulsi fuerit: non pnt restitutoe3 pete ateq3 vocet ad ca3 vt supra i trac tatu ordinador: sigs pecu nia. l gra huana seu pplari vl militari tumltu 7c. S3 h i eo casu itelligit: qn apli ca sedes pp violetia occu pat: q casu iudex n iuenit: cuius officio ille apostati c° possit excludi. In ali is at locu n h3: cu violeta possessio nisi p iudicis sni a3 violeto otractori otrahi n possit: Si at verus dnus bello n 9tiuato n s3 renoua to vi illu o possessioe eiece rit: iudicis auctoritate p doi possessioe3 restituet. si q epi a sedib° qs qq3 mo tenere videbat: n p iudice s3 violeter eiecti fuerit: p° eiectioe3 restituedi sut ate regulare ad synodum vo catioe3. Questio.iij.

De inducijs d aute3 post restitutione p stadis 7 quo spatio teporis 9cedede sint scri bit iohanes papa dicens. Secundum tempus expoliationis conceduntur inducie restitutionis.

Quanto tepore expo liati vel expulsi ee vi debantur: anteq3 ad syno du couocetur: sub eodem spatio temporis eis indu cie idulgeant. Ite pelagi° papa. Dum possessioe vel res episcopi detinetur ali quid sibi obijci no potest.

Quanto. idest q li.7 si longo tepe fuit spo liatus.longo tepore erit re stitut°.sic.xc. dist sigs mo nachus in si.

a Cum ecclia. spōte. ar. ꝙ spoliat⁹ suo iuri potest renūciare. ar. ꝯ. ex̄ de rest. spo. sol

b Oportet. nudi. ecce ratio canōis licite. qre spoliat⁹ nō tenet rn̄dere. ⁊ ē forte iō statutū. q̄2 cū est spoliat⁹ nō pōt sufficere ad sumpt⁹ iudiciales. nec inuenit homines adeo fauorabiles. et p h̄ videt qd non etiā spoliatori. nec alij tenet respondere sup aliq̄ ꝙ ei obijcitur. ar. s. e. cū ecclie. ⁊ s. q. proxi. c. ij. Itē videt qd si modicū esset ei ablatū. quod tunc q̄libet ⁊ p qualibet causa teneat rn̄dere.

Si epūs detētiōe. si detines me ne possis intrare possessionē. cōpetit mihi interdictū. ff. ne vis. fi. ei. q in pos. mit. l. j. §. fine et dictū. ⁊. xcij. di. sigs. ⁊ in cōstitutiōe ex̄. d resti. spo. sepe.

k Conuocari. sz nunq̄d veniet allegare priuilegiū. vt ex̄ de appel. cū parati. sz nō cuz constet euz esse spoliatū sic se spoliatū ff. de peculio eo tempore. Scias. ꝙ qd vbi eiusdem est citationis nō tenere reus non tenet venire etiam ad allegādū suum priuilegium. Scias ergo qd quādoq3 citatio non valet. q2 intra angusta tēpora fit. vt. v. q. ij. c. j. qn̄q3 non valet. q2 non exprimitur causa quare fiat citatio. vt. v. q. ij. c. vl. quādoq3 non valet. q2 nimis minatur peremptoriū. vt ex̄ de dilatio. di. lec. qnq3 ñ valet citatio ratione tpis. vt si fiat tēpore feriato vt. xv. q. iiij. c. j. ⁊. ff. de fer. l. j. qnq3 nō valet ratione loci. vt si citatur ex̄ prouinciā vltra duas dietas vt ex̄ d rescrip. nonnulli. vel si citat a. d lo cū pīculosū vl' inhonestū. vt ex̄ de ap. ex parte. ff. de arbi. si cū dice. §. si arbit. qnq3 nō tenet ratiōe iudicis. vt si eiusdē ē ipsū ñ ēē iudicē

Cum ecclia [a] alicuius epi aut possessiōes vl' res ab ei⁹ emulis vl' qbuscūq3 alijs nō sua spōte detinent: aliqd illi nō oz aut pōt a quoq3 ante reitegrationē omiū suarū rerū obijci. Sz prius illi legib⁹ reitegrāda sūt oia: ⁊ postea tempore a prib⁹ pfinito negocia sunt vētilāda. Itē stephan⁹ papa girādo laodicēsi. Ante litē ꝯtestatā violenter ablata restituātur.

Oportet [b] vt pmū vos tā de iuasis ciuitatib⁹ ⁊ monasterijs ⁊ māsis q̄ de reliqs generaliter reb⁹ reinuestire faciā: q2 nec nudi ꝯtēdere: nec iermes inimicis nos debem⁹ opponere. Itē euarist⁹ papa. Deijciantur a clero ⁊ infames fiāt q loca expulsorū adulteria feditate inaserūt

Audiuim⁹ [c] quosdā a vobis infamatos ⁊ dilaceratos epos a ciuitatib⁹ ppijs expulsos q2 alibi [d] ꝯstitui epi nō pn̄t nisi in ciuitatib⁹ nō minimis: ⁊ alios ipis viuētib⁹ ꝯstitutos. Ideo h̄ vobis scribim⁹: vt sciatis h̄ fieri nō licere: sz pprios reuocari ⁊ itegerrime restitui debere. Illos vō q adulterina feditate suas sponsas: q̄s vxores eoꝝ pfixo tenore eē itelligim⁹: tenēt: eijci ⁊ adulteros atq3 ifames fieri: eosq3 ab ecclīasticis honorib⁹ arceri iubem⁹.

Si ait aduersus eos aliq̄z q̄relā habuerit [e]: his pacificē igredū erit: ⁊ auctoritate hui⁹ scē sedis terminādū. Itē gelasi⁹ papa. Induciē sex mensiū eiectis vel

Si ecq3 [f] spoliat pn̄ci. vel spoliati post integrā restitutiōez āniūsarie i ducie vl' sex mēsiū indulgēde sunt. Itē eusebi⁹. Prius restituendo iducie pstāde st.

Prius [g] q̄ oportet oia legibus expoliatis re integrari: ⁊ ecclias q̄ sibi sublate sunt cū oi priuilegio sibi restitui: ⁊ postmodū nō sub augusto tēpore spaciū ei⁹ idulgeat: sz q̄ntū expoliati vel expulsi vi debāt: anteq3 ad synoduz ꝯuocent. Itē felix papa.

Tam diu [h] in De eodē. sede ppria pacifice ⁊ potestatiue cūcta acta disponēs resideat: q̄ diu expulsus vl' expoliat⁹ suis carere visus ē rebus. Idē. Ante restitutionē aliquos ad causaz reuocari nō oz.

Si epūs [i] suis fuerit aut ecclie sibi cōmisse reb⁹ expoliat⁹ aut absit: qd alienū ab oib⁹ eē oz fidelib⁹: a sede ppria eiectus: aut ēr detētōe aliq̄ d suis ouib⁹ fuerit seq̄strat⁹: tūc canōice ante pstino statui restituat cū oi puilegio sui honoris: ⁊ sua oia q isidijs inicoꝝ suoꝝ ei ablata fuerat: legib⁹ reitegrant. Nō eiz ꝯuocari [k] poterit vl' pīu

c Audiuimus infamatos de facto vl' ab emulis. al's nō restituerēt si essent ifames.

d Quia alibi ⁊ s. lxxx. di. epi.

e Habueritis. Sz quā possunt hēre querelā. crialem non pn̄t cū sint inimici. ex̄ de resti. spo. itez cum quis nō ciuilem. q̄2 ceciderūt a iure suo xvj. q. vj. placuit. forte loqtur d his qui suā iniuriā psequunt. vt. ij. q. vj. oib⁹.

f Iectis. anniuersarie ad plus. vel. vj. mensiū ad minus.

g Prius ergo oportet.

h Tam diu in sede.

qui citat.vt ex̃.ď of.dle.ex lrīs.⁊ ex̃.de ap.,si duob⁹.Itē nō valet si rescriptū aplicū nō in serit.vt ex̃ de dila.preterea.⁊ ex̃ de offi.iudi. dele.cū in iure.Itē si euidēs est iudicē eē ini micū.vt.iij.q.v.q2.Itē nō valz si ille q citat⁹ est spoliatus ē.vt ħ. Item nō valz si ad q̃relaȝ liberti citat patron⁹ iiij.q.iij.liber ti.Et genera liter vbicūq euidēti excce ptiōe reus se tueri pt.ff. de iudi.nō vide tur.Sȝ si du biū est an ci tatio teneat. tūc tenet̃ veni re ad allegā dū suū p̾uile giuȝ.vt ex̃ de ap.si duobus ⁊.c.cuȝ para ti.ff.ď iu.sigs ex aliena. In uenio tñ ꝙ ci tatio quādo ꝙ nulla est.⁊ tñ nisi defen dat citat⁹ pro cedet̃ ꝯ ipsuȝ vt.ff.iudi.sol.si re⁹.Itē inueīoꝙ citatio ē iiu sta ex psona agētis.cū agēs agit calūniose.⁊ tamē nisi citatus venerit ad iudiciuȝ punit̃. vt extra de accu.veniēs.⁊ ar.ff.ne qs eū q in ius vo.est vt existimat.l.peto. Tutius tamen est ꝙ citatus vadat allegaturus p̾uilegiuȝ suū vel appellatur⁹ si eū granauerit.nisi qñ constat eū non esse suū iudicē. a ¶ Uel p̾iu dicari.idest p̾iudiciū fieri. b ¶ Spōte hic assignant quidā aliquē posse iuri suo renun ciare.vij.q.j.ꝙ periculosuȝ.⁊.C.de epis.⁊.cle ri.sigs in conscribendo.certe ꝯtrariū innuit ex illo verbo minime nec lȝ refertur nisi ad aliud verbum vocari. c ¶ Diu dicit diu qđ est vsq ad quattuor mēses.sic.lxiij.di.lectis. sic hec dictio mox ampliatur.xx.q.ij.c.j. d ¶ Uel.v.vel.vj.ar.inducias esse arbitra rias.ex̃ de ap.cum sit romana.ff.de iud.nō nunꝙ.sed ar.ꝯ in aut.de nup.§. sȝ hoc qdeȝ xxviij.di.de his in fi.⁊.j.e.q.iiij c.j. e ¶ Aut cōuocatus.quoniā possibile ei sit. f ¶ Iuste.idest si iustum crimen obijcitur. g ¶ Uia ea. Ideo forte remouetur suspec us ab administratione.q2 forte timor

dicari[a]:nisi ipse ꝓ sua ne cessitate minime in iudican d⁹ aduenire spōte[b] elege rit. Nullatenus ǵ a quoꝙ cogat anteꝙ integerrime oia q̃ p suggestiōes suorū inimicoꝝ amiserat: ꝑtāti ei⁹ ab honorabili ꝯcilio le gali ordie reitegrent. Pre sul vō cū oi honore statui pꝛistino reddat:⁊ ipse dispo sitis ordinatisꝙ libere ac se cure diu[c] suis reb⁹ tūc re gulariter istra.iiij.vl.v[d].vl .vj.aut.vij. mēses iuxta ꝙ possibilitas ei fuerit: ⁊ nō ante ꝯuocat⁹[e] ad ips in le gitio ꝯcilio ⁊ canōico cō ueiat ad cām:⁊ si ita iuste[f] videt accusantiū ꝓpositio nib⁹ respōdeat. ¶ Quod si male viuēdo facultates ecclīe dispsit epus ab eui⁹ patrimonio q̄usꝙ de dila pidatiōe rerū ecclīasticaꝝ cognoscat: submouēd⁹ est exemplo tutoꝝ vel curato rū q duȝ fuerint supecti:a tutela vl curatōe remouē tur: donec de supecto coḡ scat. Unde pelagi⁹ papa. petro presbitero. Ab ad ministratione remoueant que res ecclīe male viuē do dispgūt.

Uia ea[g] que de fraudib⁹ ma ximiliani p̄sbiteri relatōe supplicū ad aures nr̃as fle bili venerūt. nō facile ꝭm veritatē agnosci potuerūt. nisi facultas ecclīe quā in vsus suos male ꝯsūtēdo dis psit: ab ei⁹ ꝑtāte donec cā coḡscat se ponatur.idcirco nos eū ⁊ a sup̄dicte ecclīe pr̃imonio volum⁹ iteri sb mouere: ⁊ i vr̃o discusiōis ipsi⁹ tpa moderāine ōtieri

est ne corrumpat iudicee.Et ideo nec credi tores ei soluētes liberant.ff.ď solu.ꝙ si forte. h ¶ Donec cā in crimie dilapidatiōis spāle est ꝙ sequestrat possessio a possessore anteꝙ sit ꝯuict⁹ ꝯ id.xvj.q.iiij.volumus.nā ⁊ post appellationē sequestrata ab eo possessio. ff.de.ap.ipe ratores.⁊.ij. q.vj.quoties Quā cito er go aliquis ac cusatur.statiȝ ab eo remo uenda est ad ministratio. vt hic.⁊.C.ď suspec.tu.l.eū ⁊ sine accusa tore potest re moueri.si iu dici liqueat. ex aptissimis ar.eum suspe ctum.ff.de su spec. tu.l.iij. §.penul.Su spectum autē dicimus illū qui moribus talis est vt su spectus dici debeat vt.ff. de suspec.tutu.suspectus.Nec audiretur ta lis licet vellet satisdare ꝙ bene admistret.vt institu.de suspec.tu.§. nouissime. hodie ta men videtur ꝙ non est remouendus ab ad ministratione.nisi probetur iuspitio.vt ex̃ ď simo.licet hely.Itē ad accusationē quilibet admittitur vt in auč.de non alie.aut permu tan.in fi.⁊.C.de suspe.tu.l.eum ⁊.l. pietatis ⁊ absens potest ꝯdemnari.vt.C.de penis ne diu.nec enim aliquo debet gaudere p̾uile gio qui seruos contubernales afflixit vt .C. vbi de ratiocinijs agi.oportet.l.ij.tamen pro bilius videtur ꝙ soli illi admittantur quoꝝ interest.vt.xvj.q.vij.filius.⁊.š.ij.q vij. qua propter.vel saltē soli clerici.vt.xij.q.ij.non li ceat.nam in popularibus actionibus nō ad mittuntur infames.vt.ff.ď popula.actio.po pularis.Item nec ad accusationem talium iudex statim remouebit accusatū ab admi nistratione sed sūmatiȝ cognoscet an calum niose accusetur an non ar.ff.de preto. sti.l.j. §.vlti.Et si qui scierint suspectum.et passi sunt eū p aliquod tēpus esse in administra tiōe.ñ vr̃ ꝙ tales possint dicere eū suspectuȝ.

vt.ff.de pulle.cre.creditores et ar.ex. de his q̄ si a.ma.par.c.ex ore.et ar.ex. ꝺ accu.nulli.qui aut crimialit ꝯuictus est remouet ab ordie. si vo ciuilit.tm ab admistratōe.ex. ꝺ si.ꝑ tu as.i si.et reglares plati etē modicis cāis remo uēt.ab admi stratōe vt i ea dē ꝺcr.ꝑ tuai isi. Itē si io gſ remouet. q2 dolose admi nistrauit infa mis ē fact9 ſ3 si pp neglige tiā remoueret non sit infa/ mis vt .C. de suspe.tu.l.vl. Hoc āt scias qꝺ qñq3 ad/ mistrat gstpa lia qñq3 spūa alia.et ꝑ3 ꝺ re mouetur ab istoꝝ et illoꝝ admistratiōe xvj.q.ij. vulte rane vñ l3 q2 sit remot9 ab admistratiōe tpaliū pp suſ pitionem.ad huc tñ rema net platus q̄ ad obediēdū. sibi.vt.viij.q iiij.nōne.et.x/ v.q.vl.c.vlti.

rū.q2 et si debilitent dicta taliū.non tamē ex toto euacuant.vt ex. ꝺ pba.l3 et ex. de simo. l3 hell.in fi. f Atq3 amicoꝝ.ñ facile tñ in/ uenit qꝺ ob hoc sit dāda dilatio.at. ad id.ff. de vsu. sciēdū3 sic in aduocato .ff.ex qui.ca.

Questio iii.

Quod[a] vo p9 voca tiōez vēiēti ad iu diciū iducie negā de nō sūt idez felix testatur dicens. Uenienti ad iudi/ cium inducie non negaui.

Quz accusat9[b] ad iudi ciuz venerit: si voluerit iducie ei9 petēti a pr̄ib9 ꝯsti tute absq3 ipedimēto ꝯce/ dant: et iudices a se electi sibi tribuant. Itez ex epla felicis pa.ij.fr̄ib9 egipuoꝝ. Quod inducie epi ꝑ

De iducijs[c] ꝯstāde sūt. vo epoꝝ sup qb9 ꝯsu luistis: diuisas a pr̄ibus re gulas ꝯstitutas iuēim9.qdā n.ad repellēda ipitoꝝ ma chiamēta et suas ꝑparādas rñsiōes[d] et testes ꝯfirman dos[e] et ꝯsilia epoꝝ atq3 a/ micoꝝ[f] q̄rēda ānuz[g] et sex mēses mādauerūt ꝯcedi. q dā aūt ānuz i q̄ plimi[h] con cordāt.min9 vo q̄ sex[i] mē ses nō reppi: q2 laicis hec idulta sūt q̄tomag[l] dñi sa cerdotibus et ifra. Inducie ꝺo nō sb angusto tpe: sed sb lōgo tpis spatio ꝯceden de st: vt accusati se ꝑpare possint: vt vniūsos coicato res[k] i ꝓuicijs positos ꝯue/ nire et testes ꝑparare atq3 cōtra insidiatores se pleni ter valeāt armare. Itē ele utheri9 papa. De inducijs ꝑ

Inducie[l] nō mo ꝯstādis dice dāde sunt ad iqui renduz: ne aliquid prope/ re agi a quacunq3 parte vi deatur: quia per surreptio nez[m] multa ꝓueniuntur. Item damasus. Unde

Inducie accusatis in cri mialib9 causis sex mē sium vel eo ampli9 si neces se fuerit concedende sunt. Spatiuz[n] vero dilationuz sicut i.ij .libro codicis tit. de dilatiōib9 iuenit: hac ra tione moderādum est: vt si ex[o] ea ꝓuicia: vbi lis agit: vel istrumēta vel persona[p] poscūtur: ñ āplius q̄ tres mēses indulgeant. Si vo ex ꝯtinentib9 [q]prouincijs: sex mēses custodiri iustitia est. In trāsmaria aūt dila/ tione. ix. mensis cōputari oportebit. Iudicātes[r] aūt hac ratōe nō sibi cōcessuz itelligāt dāde dilatōis arbi triū s3 eādē dilatiōez si vr gentissima ratio flagitaue rit: et necessitas desiderate instructionis exegerit: non facile amplius[s] quam se/ ri quam. reo dande sunt

Ques.iij.

a Quod vo hec ꝯ q̄stio logt ꝺ inducijs ꝑparatorijs.

b Cum ac/ cusat9.a se electi.s.causa proxi.quest.vj.a iudicibus. ꝯ l3 istꝺ.forte obtiet i crie.al'r.ꝯ.ff. ꝺ iudi.ob seruādū gd iuris sit de l3 quere.xj.q.j.c.iij.

c De inducijs vero epoꝝ eedē sunt ꝑsbite/ roꝝ et diaconoꝝ.et subdiaconoꝝ .xv.q. vij.si autez.d Responsiōes.idest exceptio nes quas probare tenent.ff.ꝺ pbati.in excep tiōibus. e Cōfirmādos.i. cōprobādo eos honestos quod forte ipost publicationē pōt facere nō qꝺ eos ꝺbeat instruere quid dicāt quia hoc esset subornare vel potest ꝯfirmare illoꝝ testimoniū qui sunt probati criminosi adducēdo alias presūptiones pro dictis illo

ma.ait pretor i fi.et.l.ab ho stibus.i fi.alī as ptextu ab sētie aduoca/ ti non potest quis petere i ducias.ex. de dolo p2out. g Annum et sex menses cōtra in auc. vt clerici apꝺ ꝓprios coll. et vj.§.si cum. h Pluri/ mi. ergo: illꝺ est potius te/ nēdū vt .xvj. distin.isidor9 xix.di.in cāo nicis.S3 obi cit.reo dant trie inducie..ff de fer.l.vl.er go proroga vltra trienni um qꝺ e sie n debet vt.C.de iudi.properā du3. So. hic primo dabit ānū.s3 postea min9 dabit. i Sex. in auc. de sanc. epis.§.iij. k Cōicato toresi.i.coepi l Inducie. l §.tā acto/

inducie.xv.quest. viij.si āt.ff.ꝺ.fer.l.vl.nisi in casu.vt.j.c.§. idē cāte.m Per surreptiōez.sic xcviij.di.trāſ marinos. n Spaciū.inuenit lege.j. o Ut fiet ex.a.ꝺ ē pncipiū legis.p Per sona.i.testis vl aduocat9.q Ex ꝯtinentib9 l.q̄ modico freto distāt.ff.de pbo.sig.si non/ ouē.§.j.r Judicātes.exegerit vsq3 in finē litis.s Amplius in pecuniarijs nō datur amplius dilatio q̄ semel.nisi inopinatū qꝺ emergat s3 i crialib9 dant actori due.reo tres vt.ff.ꝺ fer.l.vl.s3 i crie adulterij nlla dat dila tio.ff.ꝺ adul.in crie.l3 sit ar.ꝯ xxxij.q.y.fine

a ¶ Quā semel. hĩc hẽs φ tñ semel dāda est dilatio. ⁊ sic ē ꝯ ex. ꝺ testi. significauerũt. C. ꝺ iudi. auc. iubem⁹. vbi hẽs φ ad testes iducē dos tres dilatiões sʒ ꝓcedēde So. lʒ plẽs res ꝓductões possint dari. tñ sub vna dilatione pñt mille fie ri ꝓductões. Alij itelligũt φ ꝺ iure tres pñt fieri dila‑ tões ad testes ꝓducēdos. ⁊ dicũt hanc. l. loq ꝺ dilatõi bus q̃. indul‑ gent a iudice sʒ auc ⁊ ꝺere. ꝺ dilatõib⁹ q̃ ꝓcedunt i iur‑ h. dñs meus notauit sup le gē illā de feri is. φ i pecũia rijs cais vna dilatio dāda ē tm. sʒ ñ ipe dimētũ iter‑ ueniat dabit alia cũ cause cognitione. ⁊ ita pp multa impedimēta. mlte inducie dant ⁊ auc de testi. §. qꝛ ꝟo ñ ē ꝯria. qꝛ vna dilatõe mlte pñt fieri ꝓductões. l' si dicas ꝓ ductõeʒ. i. dilatõeʒ. dic φ vltra pmā ñ hẽbit sine cause cognitõe secũdā l' tertiā. mlti tñ di cũt. φ auc. corrigit. l. vl. de ferijs. sʒ certe φ di cit. h. nõ seruat de facto qꝛ plures dilationes dant ⁊ plures φ̃ tres ꝓductiões fiũt. b.

g ¶ Inducijs. idest sentētijs. ⁊ hoc intellige cũ primo plene fuit cognitũ de causa corã impatore. ⁊ nõ restabat nisi ferre sentētiaʒ. al's inigtatē ꝯtinet. l. ista nā iudex ap. bene te netur dare inducias. h ¶ El iudice ꝓceden‑ te in via.

...mel[a] nec vlla trahēdi[b] ar‑ te sciāt eē tribuendā. Ei āt[c] dilatio pẽit⁹ ē dnegāda[d] q rescptũ ad extraordiarius iudicē ꝺportauerit. illi ꝟo q i iudiciũ vocat dāda ē ad ꝓbāda pcũ mēdacia: l' ꝓ‑ ferēda aliq̃ instrumēta l' te stes: qñ istruct⁹ eē ñ potu it: q pter spē ad alieũʒ iu‑ diciũ trahit. Cũ ꝟo[e] ad ap pellatõeʒ siue ꝯsultatõeʒ a pncipe rescptũ fuerit: siue sit pmo iudicio petita dila tio nec tributa: siue nec pe tita qdē: eā dare cuiφ̃ ñ li cebit: eadeʒ rõne q̃ nec in iudicijs[f] cognitiõuʒ ipaliũ dilacio tribui solet. El iudi ce[g] ꝓcedēte dilatõeʒ postu lari ñ ꝯuēit: etiā si vtraφ pte pñte tribuatur[h] cũ nõ alias nisi cā cognita idul‑ geri queat. ⁊ cognitio cau‑ se nõ interpellatiõe plena ria: sʒ cõsidēte[k] magis iu‑ dice legitime colligat: vt si forte dilatiõis petitio ipro bata fuerit suscepta q̃stio p. sentētiā iudicis dirima tur: cõstituti. vij. i coll'. viij. Libellũ[l] vero nõ alias ac tor dirigat: nisi pus etiam in ipso quem dicit obnoxi um ⁊ i negotij executorē[m] exponat cautionē. s. se vel i tra duos menses litē cõte‑ staturũ: vl' oē damnũ ei q ꝯuēit ꝯtigēs restituturũ[n] coll'. vj. Offeratur[o] ei q vo cat in iudiciũ libellus ⁊ ex inde pbitis sportulis data fideiussiõe[p]. xx. dierũ gau‑ deat inducijs. in qbus de liberet an cedat an contē‑ dat: atφ aliuʒ petat iudici

i ¶ Tribuat. i. tribui peta‑ tur. k ¶ Cau se. i. dāde dila tõis. l ¶ Cõ sidente. ar. φ ea que cause cognitõeʒ re‑ quirũt. debēt iudice sedēte pro tribunali fieri. vt. ij. q. i ij. preuarica‑ tor. ⁊. q. vj. bi duũ. m ¶ Cõ stitutõe. hec ē C. de lit ꝯtest. n ¶ Libel‑ lũ libell⁹ por rigēdus ē iu‑ dici ordiario ⁊ dlegato. vt ex ꝺ libel. ob la. ignarus. ⁊ ex vt lit. non ꝯtesta. c. j. ⁊ ēt corā arbitro lʒ sit argu. ꝯ. C. ꝺ episcopo. ⁊ cleri. auc. gene‑ ralit' i ñ. libell⁹. iste tradēd⁹ ē iudici. ⁊ iudex eũ porrigit reo. vt. C. quõ ⁊ qñ. in auc. qui semel. nec tenet re⁹ hũc libellũ recipe nisi ac tor pstiterit duplicē cautõeʒ. vnā φ itra duos mēses litē ꝯtestabit. vl' φ restituet reo oē dā nũ i duplũ vt h dicit. Itē aliā pstabit φ per se vl' legitimũ ꝓcuratorē cāʒ aget vsφ i finē. et si ꝯuict⁹ fuerit iuste litē mouisse. pstabit dci mā ptē rei petite i libello. Si aũt cautõeʒ istā dare ñ pt. sup h pstabit iuratoriā cautiõeʒ h totũ hẽs. C. ꝺ epis. ⁊ cleri. auc. gñalit'. lo. ista hodie ꝺ ꝯsuetudie ñ ꝟuant. b. o ¶ Executo‑ rē. i. iudicē vl' officialē ⁊ expõe ⁊ ꝓ vel ⁊ hẽs hāc auc. coll'. vij. ꝺ executorib⁹. §. sancimus p ¶ Restituturũ. i duplũ ita tñ vt cautio nõ excedat. xxxvj. aureos. vt i auc. ꝺ execu. i pn. q ¶ Offerat. Sportulis. i. iudicib⁹ dlegatio expssũ ē ꝺ sportulis. s. φ hẽbũt duos aureos. i pn. ⁊ duos i fine cause. in auc. coll'. vj. ꝺ iu. §. ne āt. i ordiarijs ñ iueniem⁹ nisi i clericis q pstāt q̃ttuor silĩqs. C. ꝺ epi. ⁊ cle. auc. sʒ hodie. dʒ āt vtraφ ps soluē officialib⁹ p labor. xiiij. q. v. ñ sāc. r ¶ Fideiussiõe. iudicicio sisti cũ ñ sit possessor rerũ imobiliũ. ff. q satisd. cog.

b ¶ Trahēdi. i. differēdi. c ¶ Ei aũt. h ē. C. de dila. si qñ. d ¶ Denegāda. nisi forte casus inopinat⁹ emergat. ff. de iudi. interdũ: ⁊ de fer. oratõeʒ. d ¶ Denegāda. h hẽs. φ si actor petit inducias ad inducēdos testes φ nõ da bunt ei. qdā h volũt intelligere de iducijs de liberatorijs. sʒ lra eis ꝯdicit. qꝛ loqt de ppa‑ ratorijs. In h aũt onerat actor q petit rescrip tũ ad exordinariũ iudicē. Iteʒ ⁊ in alio. vt. j. e. φ fieri. tñ si re⁹. excipiat ⁊ actor replicet be ne dicerē tũc actori dādas inducias qꝛ in tali replicatiõe nõ potuit eē instruct⁹. Itē tertiũ spāle hic est in eo q impetrat rescriptũ ad ex ordinariũ iudicē. φ si ille iudex nollet ꝓcede re. tũc ordinari⁹ vteret sua iurisditõe. vt ex ꝺ off. ordi. significauit. e ¶ Deportauerit. hic adiũge illā ꝯstitutiõnē quod fieri nõ debet. f ¶ Cũ ꝟo. ñ licebit actori sʒ reo. vt. s. l. pxi.

sciendū nō sit iudicatū solui. quā cautōez ne mo pstat ɔuētus suo noie. institu. de satis. §. sȝ hodie. Sȝ nunqd sufficit dare pignora nō vr̄. cū sit ptoria hec satisdatio. vt vr̄. ff. de pto. stipu. ptorie. sȝ nō est verū. lȝ. n. nō teneat da re pignora.

pt tñ si vult. imo expsse dr̄ ibi ꝺ sola fide iussiōe i auc. ꝺ exhibē. reis §. sācim⁹. cuȝ tñ hec auc̄ in distincte dic̄ dari ꝺbere fi deiussorē. cre do ꝙ siue sit possessor rei mobilis siue imobilis qꝺ dabit fideiu sorē. io. Bñs h. ꝛ alij doc res legū dicūt ꝙ auc̄. nō cor rigit. l. sȝ disti guit. b. Itē ꝺ hēs ꝙ lȝ qs ꝺdit fideiuso rē stādi iuri ꝙ adhuc pōt recusare iudi cē sicē appella re pt lȝ iura uerit stare iu ri. vt ex̄ ꝺ ap. ad hec ꝛ. j. sȝ qd est qꝺ dic̄ ꝙ vsqȝ ad. xx dies ꝺbet iudex recusari. cū exceptio talis sit dilatoria. vt sic vsqȝ ad lit. ɔtest. pōt opponi. vt ex̄ de sen. ꝛ. re iudi. inter. Solu. qcqd ab ill' cātet̄ pponēda est hec exceptio vsqȝ ad. xx. dies tm̄. nec dicit̄ ideo dilatoria ꝙ vsqȝ ad lit. ɔtest. possit obijci sȝ iō q₂ semp ante lit. ɔte sta: est obijcēda si enȝ posset qñcunqȝ vsqȝ ad li. cōtesta. quare diceret. l. si iudex absens ē. q est recusād⁹ dȝ reo ptestari corā alijs ꝙ hēt iudicē suspectū. vt. C. ꝺ iud. cū spāli. vñ di co ꝙ si qs omittit exceptionē de suspecto iu dice ꝛ pponat alias exceptiōes āmodo non pt reuerti ad istā ar. op. ff. de iudi. sȝ ꝛ si susce perit. Itē cū multas forte recepit snias p se. qliter posset ipsuȝ āmō recusare ar. ad h̄ ex̄ ꝺ offi. ꝺle. insinuāte. j. e. q. v. §. exceptio io. q₂ si pbo aliqd corā iudice. s. aduersariū meū esse excōicatū video approbare iudicē. nec dece tero potero recusare euȝ ꝛ ita semel. tā. rñ. in chor. b. a. ¶ Sociari. qñ ordiari⁹ recusatur

sociari[a]: vel recuset eū nisi sit[b] ille quē ꝛ ipse iaȝ alio[c] recusato petijt. deniqȝ pñs interroget̄: an h̄ tps trāsie rit. qꝺ nō mō ipsi⁹ rñsiōe: sȝ ēt libelli manifestet̄ sub scptiōe quā i initio facere debet. litis vō ɔtestatio ꝯ hoc idultū habita p nihi lo[d] est. Consti. vj i coll'. vij.

Q. ꝺ fieri[e] nō debet: nisi actor satisdederit certā p mittēs qtitatē se daturuȝ si nō exeqtur aut exequēs nō vicat cāȝ. Si g post tē pus pstitū itra. x. dies reo pñte nō occurrat: dimit tat̄ reus exacto[f] eo ꝙ pmis suȝ ē ꝛ si qd circa litē plus ipēdisse eū taxatōe iudicis iurauerit[g]. Exceptio fori dilatoria ē. atqȝ iō i initio lit̄ dȝ opponi: ꝛ pbari. pē ptorias aūt exceptiōes: vt sūt pscriptiōes lōgi tpis: sufficit i itio lit̄ ɔ testari. Q. iiii.

Quod vō[h] infames ꝛ nō legitime ɔiūcti ad ac cusatiōeȝ admitti nō ꝺbe ant: ꝛ q generalit̄ ab accu satiōe remouēdi sūt: mul torū auctibus claret. Ait eiȝ igit̄ pa. Infames reos q sūt bone fame accusare nō pñt.

Alieni errori] societatē sectātē vel a sui ppositi tramite recedē tē aut aplice sedis iussiōib⁹ inobediētē suscipe nō pos sum⁹ nec ipetere recte cre dētes vl' sanctorū patrū ius sionib⁹ obtēperātes pnit tim⁹: q₂ inter fideles ꝛ in fideles magna debet esse discretio. Itē anaclet⁹ pa. i pma ꝺcretali. Qui legē sui sponte trāsgredit: an sui aȝ reūsionē recte agentes accusare nō pōt.

Beatus pdecessor nr̄ cle mēs vir aplicus ꝛ spū dei plen⁹ vna cuȝ reliquis san ctis colleg] suis statuit di cēs. Accusandi vel testifi cādi licētia denegetur his

b ¶ Nisi sit ille. xxxij. q. v. horrēdus. simile. ff. de neg. gest. pōponius. c ¶ Alio recusato. petijt. si qs ꝙ petijt iudicem aliquē illū nō pt āmodo recusare. vt h̄ ꝛ ex̄ de offi dele. super qstionū imo si pcurator alicui⁹ petijt iudices dñus nō pōt illos recusare vt ex̄ ꝺ cā po. cum olim ta mē appellare potest ab eo. vt nota. s. ij. q. vj. a iudici b⁹. d ¶ Pro nihilo. quāuis ad hoc quin possit adhuc recusari. qua si lis si sit ɔte stata. vt i auc̄ de exhi. reis. §. illud. coll. v. reuera nī tenet lit. con test. sic facta. vt ibi ppēdit. e ¶ Quod si eri. i. vt re⁹ te neat̄ respōde re corā ordia rio iudice per rescriptus ad eū ipetratus. f ¶ Exacto. i. actor exiget a reo. ꝙ tñ nū quaȝ vidi. h notaduo spā lia vt certa qtitas pmittat̄. ꝛ tñ pl⁹ exigat̄. ꝛ ꝙ expecta tur actor p⁹ terminū vsqȝ ad decē dies. tñ co rā ordiario iudice expectaret̄ p annuȝ ꝛ tres mēses pȝ qsdā vt. C. quomō ꝛ qñ iudex auc̄ q semel. sȝ veri⁹ ē ꝙ h̄ loquit̄ cū absoluit̄ a iu dicio illius iudicis. ꝛ loquit̄ ista cū quis tra hit ex̄ puinciā p rescriptū pncipis. vt i auc̄ col. v. ꝺ exhi. reis in pn. sed illa. l. q semel. log tur. cū penit⁹ absoluit. g ¶ Iurauerit. notā dū qtiēs petat̄ interesse ex ꝺlicto alicui⁹ illꝺ ꝺ clarat̄ p iuramētū. vt h̄ ꝛ. ij. q. j. i pmis. C. rñ vi si qñ. C. ꝺ fi. instru. l. vl. sed petit interesse ex ɔctu. illud pbabit̄ ꝺbito mō. ff. ꝺ mio. si i ēp tione ꝛ ff. ꝺ pto. sti. l. vl. ff. ꝺ edē. l. argētarius.

Quod vō (§. vl. ist. ꝺ. p. ob. §. vl.) maxie. nam etiam post admittitur. vi. vj. q. j. qui crimen.

Si quis infamis. dic quod infamis non admittitur ad accusationē. nisi suas vl' suoꝝ ɔsequat̄ iniuriā vt. iiij. q. vj. oibus. s. ij.

q.j. phibent nisi i cribus except].vt.vj .q.j.§.verū nec i his put nō.s̄.q.j.in pmis.i fi.⁊.q.vij.i sum.

a Consanguineorū.dotali.fz qsdā dos adeo regrit in mrimōio vt sine ea mrimōiū nō teneat.ar.ad h̄ xxx.q.v.nullū.sz verī ē. ꝙ teneat.C.d nup.si iperialis.§.is āt.tn̄ psumit nō eē mrimoniūm vt.xxx.q.v.aliter.

b ¶ Consentiētes.approbādo defēdēdo p̄rocinīū p̄stādo q̄ casu nōminus peccat q̄ faciens.ij.q.j.notū.imo magis.xxiiij.q.iij.q aliorꝝ.

c ¶ Sub infamie.j.xxvij q.j.siquis rapuerit.C.de rap.ꝟ.l.fi.j.xxiij.q.vij.q cunq̄.

c ¶ Sub ifamie.qualr fit h̄ itelligēdū dixi.s̄.ij.q.iij §.hinc colligit.j.iiij.q.j.diffinim⁹.itē p3 hic ꝙ fm canones ipm factū ifamat j.e.q.v.cōstituimus.

o Conspiratores.xj.quoestio.j.conspirationum.⁊.c.

qui christiane religiōis ⁊ nois dignitatē ⁊ sue legis vel sui ppositi normā aut regularit phibita neglexerit. Trāsgressores.n.s pōte legis sue eiusq̄ violatores apostate noiant.ois.n.apostata refutād⁹ ē añ reuisionē suā nec i accusatione recte agētiū aut testionū suscipiēd⁹ ē. I tē pi⁹ papa. A suo pposito [illegible]

S Igs sunt infames. a suo pposito retrorsū exorbitauerit ⁊ iussa aplice sedis libēt trāsgressus fuerit infamis efficit. Reprobari g̃ oz eoꝝ redargutiones: q i recta fide suspecti st. Fides āt ⁊ ɔūsatio pma scrutāda ē: ⁊ deide q irreꝑhēsibiles apparuerit: sūt recipiēdi ⁊ nō pus. I tez calixt⁹ papa. Incestuosi ⁊ nō legitie ɔiūcti sacerdotes ⁊ legitie ɔiūctos accusare nō pn̄t.

C Onsanguineoꝝ[a] ɔiūctiones ee legitie sūt nec manere npn̄t: sz st repellēde. Quisqs g̃ nō legitie ɔiūct⁹ vel absq̄ dotali titulo ac bñdictiōe sacerdotū ɔstat copulat⁹: sacerdotes vel legitie ɔiūctos criari vl i eos testificari mime pōt: qm̄ ois i cest⁹ macula pollut⁹ ifamis est: ⁊ accusare supradictos nō pmitnt. ¶ Nō solū g̃ hi repellēdi ⁊ ifames effici unt: sed ēt oēs eis ɔsentiētes[b]. ¶ Similit d raptoribus vl eis q seniores impetūt: fieri cēsem⁹. hos.n.leges seculi iterficiūt: sz nos mia ꝑeūte sub ifamie[c] nota ad pniaz recipim⁹. I dē [illegible]

C Onspiratores [illegible] res⁹ i nulli⁹ accusati one sūt recipiēdi: nec eorū vel anathematizatoꝝ vox vllū nocere aut ledet pōt. I tē stephanus papa. De codez.

N Ull⁹ [e] anathematizatorū suscipiat: nec a q̄q̄ credant q̄ ab eis dicunt vel ɔscribunt. Eos dico anathematizatos esse quos epi suis scriptis[f] anathematizauerūt: aut eoꝝ[g] statuta anathematizant[h]. I tē fabian⁹ pa. Anathematizati fideles accusare non possunt.

O Mnes[i] equos sancto patrum statuta taz p̄teritis q̄ futuris tpib⁹ anathematizāt: submouem⁹: ⁊ ab oiuz fideliū alienam⁹ accusatiōe. I tē stephan⁹ papa. Cleric⁹ q epm accusauerit: infamis efficitur.

C Lericus[k] vo. q epm suū accusauerit: aut ei isidiator extiterit: nō est recipiēd⁹: q ifamis effect⁹ ē ⁊ a gradu debet recedere: ac curie[l] tradi seruitur⁹. I tē alexāder papa. Infames ⁊ exules fiat: q epos psequuntur.

H I qui[m] psequuntur epos psequuntur ⁊ amouere nitunt iniuste cōtra apostolicā auctoritatē: ⁊ si a morte phibent dicēte dño. Nolo mortē peccatoris: sed vt ɔuertat ⁊ uiuat. ppetua tn̄ pculdubio nouātur infamia: ⁊ exilio[n] digni iudicātur finitimo: de qb⁹ a tpib⁹ apostoloꝝ ⁊ infra tenem⁹ atq̄ decreta habem⁹: eoꝝ accusādi episcopos vel testificādi vocē obstruim⁹ q̄ eñ ab hūanis sz diuinis actib⁹ mortuos scim⁹. I tē zepherin⁹ pa. Detractores [illegible] auctores epos n̄ accusēt

ɔiurationū ⁊ nec ad dnūciationez admittunt.e x̄ d accusa. cum oportet ⁊ de symo. licet.

e N Ullus: credant ar.ɔ.xxiij.q.viij.vt pdez.

f ¶ Scripti .i. perscripta nūciāt vitandos ⁊ sic aliqs pt absētez excōicare p scripturā.vt s̄.ij.q.v.q̄to. ⁊ ar.ff.de testa.seruus.

g ¶ Aut eorū.si.de sen.ex nuper.

h ¶ Anathematizāt.vbi ē canon late snie.

i O Mnes.

k C Leric⁹.accusauerit.calūniose.ne fit.ɔ.s.ij.q.vij.q propter.

l ¶ Curie tradi.nō statim sz tūc cū ē incorrigibilis. vt ex̄ d iudi. cū nō ab homine.xj.q.j.sigs sacerdo ezech.8.

m H I.ttim. qui. ⁊ si a morte corporali.

n ¶ Et exilio.g̃ iudex ecclesiastic⁹ pt in exiliū mittere.vt.l.di.accedēs.lrij di.in synodo j.xxi.q.c.iij.in fi.vel pōt mr exiliū p carcere monasterij.vt.ij.q.j.in prunis.

a Detractores.infra.vj.q.j.deteriores.
b Inimicorum.idest inimicitiarũ.
c Nulli.humilis.ergo videtur ꝙ si ĩfamis vult agere ciuilit̃ ꝙ nõ audit.ſʒ ĩtellige vel pro idest vel loquitur de excomunicato.
d Seruilis.

ergo loquit̃ ꝺ criminali causa.quia seruus in causa ciuili se ꝺfendere non potest.sed in criminali potest. vt.ff.de accusa.seruos.ꝛ.l.cos.§.seruos.

d Angeltrudam.ſʒ etiaꝫ anathemate. Anathema ẽ maior excomũicatio.xj.q.iij. ſiquis episcoporum.ꝛ est hic differẽtia inter maioreꝫ ꝛ minoreꝫ excoicationem.

vt.v.q.ij.presenti.xvij.q.iiij. quisquis. Est etiam hic argu. quod sepius quis potest excumunicari. xj.q.iij.c.excellẽtissimus.c. omnis.xij.q.ij.de viro.lxxxvij.di.eos qui. extra de postu.p.ad hec.ꝛ confirmatus potest amplius confirmari.xj.q.iij.quod predecessor. ꝛ qui in sordibus est sordescat adhuc.vt.xlv ij.distin.c.vlti.sed contra.xxiiij.q.j.c.j.Item nihil ad nos de his qui foris sũt.ij.q.j.multi.ꝛ vltra excomunicationeꝫ ecclesia non potest quid facere extra de iude.cum nõ ab homine.Item qui mortuus est interfici nõ potest sed anathema est eterne mortis damnatio.Item qui est extra ecclesiam non potest esse magis extra.vt.xj.q.iij.omnis.Item ar. ꝫ.ff.de.pbo.ob.g bis.Iteꝫ melẽdus dixit.q semel est excoicatus nõ pt ãplius excoicari. ſʒ ꝺnũciari pt excoicat⁹ ꝛ sic itelligit oia iura vbi qs sepius vr̃ excoicari.ſʒ obijcit ei.qꝺ ſm hoc excoicat⁹ erit melioris ꝯditõis q̃ nõ excoicat⁹ instãtia ĩiudeo.qꝛ lʒ iudeus si possit excoicari.nõ tñ est melioris ꝯditõis.Ego credo ꝙ excoicatio duos hʒ effect⁹.vnũ eyciendi ex̃ ecclesiã ꝛ aliũ ꝺtinẽdi ex̃.ꝛ lʒ excoicatio nõ possit ꝯseq primũ effectũ in excoicato tñ ꝯsequit̃ secũdũ.Iteꝫ nunq̃d tot erũt absolutiões q̃t fuerũt excoicationes ꝛ vr̃ qꝺ vna absolutiõe omnes excoicatões tollant̃.vt.ar.

Detractores[a] q̃ diuina auctẽ eradicãdi sũt:et auctores ĩimicoꝝ[b] ab .ep̃ali sb̃mouem⁹ accusatõe ꝉ testionio. Itẽ eutician⁹ pa.

Infamis vel sacrileg⁹ religiosum [illegible] accusare nõ pt.

Nulli[c] vnq̃ ĩfami aut sacrilego ꝺ q̃cũq negotio liceat adũsus religiosũ xp̃ianũ q̃uis hũilis abiectaq seruil[d] ꝑsona sit testioniũ dicere:nec ꝺ q̃libꝫ ratiõe vel ĩscꝑtiõe xp̃ianũ ĩpetere. Notãdũ ꝟo ẽ: ꝙ aliud sit excoicatio:ꝛ aliud anathematizatio. Unde iohãnes.vij.scribit cuidã episcopo

Unde ẽ excoica[tio] [illegible] anathematizatio.

Angeltrudaꝫ[e] vxoreꝫ bosõis noueris nõ solũ excoicatõe q̃ a f̃r̃na societate seperat:ſʒ etiã anathemate qꝺ ab ipso christi corpore:quod ẽ ecclesia recidit:crebro percussaꝫ esse. Unde datur intelligi: qꝺ anathematizati intelligendi sũt nõ simpliciter a fraterna societate ſʒ a corpore christi qꝺ ẽ ecclesia:omnino sepati. Questio.v.

Quod vero testes ꝺ domo accusatoꝝ pducẽdi non sunt ꝛ ꝙ vox inimicicoꝝ ñ sit audiẽda:mĩtoꝝ auc̃tibus pbat̃. Ait.n.calixt⁹ papa.

Consanguinei vel familiares aduersus extraneos testimonium non dicant.

ff.ꝺ accepti.si ex plurib⁹.ꝛ.l.plurib⁹ vel qꝺ saltiꝫ vltimã cõfirmet oẽs precedẽtes.ꝛ.ff.

Quod vero domestici sunt.libertus colonus.ascripticius.C.ꝺ his q ad eccle.ꝯfu.l.vl.§.sane item (coia pre.est receptuꝫ mercenarius ff.de pe.respiciẽduꝫ.§.furta.Item oẽs qui sunt ꝺ familia alicui⁹ siue sint liberi siue nõ.ff.de edil.edic.ediles.§.familie.largetñ dicunt familiares oẽs qui habitant cum aliquo. vt extra ꝺ testi.in litteris extra de offi.dele.insinuate vnde cum vxor dicatur de familia vt de sylla.l.j.ff.ad syll.l.j.§.si vir.domestica est.ꝛ vxor dici argu.C.de re mil.quicunq.li.xij.ꝛ vxor continuir domestica.xlvij.distin.§.necesse.ar.contra.C.de questi.l.iij.idem domestici sunt qui sunt in eiusdem potestate.vt insti.de testa.§.in testibus.Item propinqui.C.de emen.seruo.l.j.hoc etiam notandum quod amicus non potest esse testis.vt.j.proxi.causa.q.iij.§.item testium fides.nec cui imperari potest ratione patrie vel dominice potestatis vt.iiij.q.iij.§.item in criminali.Item inimicus capitalis nunq̃ admittitur.Sed si ẽ inimicus alia de causa admittitur.sed tempore disputationis disquiretur.an sit ei credendum.in auc.de testi.§.si vero odiosus. coll.vij.Item consanguinei omnes secundũ alanum possunt admitti si tales appareant.qui veritatem gratie proponant.iiij.q.iij.§.eos testes.Sʒ hoc non credo verum.cum etiam iudex propter hoc possit recusari.ex̃.de ap.postremo.ex̃ de offi.iud.dele.causam que.sed in causa matrimonij admittuntur cõsanguinei.xxxv.q.vj.c.j.ꝛ.ij.ar.ff.de prob.etiam matris ex̃ q matri accu.pos.videtur quod veruꝫ est.vbi agitur de consanguinitate.probãda vel improbanda.alr̃s repellerentur quasi suspecti.vt extra ꝺ testi.sup eo io.Sʒ certe male dixit io. qm̃ parẽtes bñ admittũt sup ĩedẽ mr̃imõij.vt illa dcre.sup eo.ꝛ.d.c.vr̃ ꝛ ita fuat ꝺ facto.b.

a Consanguinei.nec familiares.d.p.sig. pnūciatio.§.j.z.l.se.z.ff.d.fur.si liber tas.ex̄ de testi.in lr̄is.b ¶ Prodeūtes.ipe iu dicij.q2 ex hoc in spect9 esset iudex.ff.ad.l.iu li.d ambi.l.j.in.fi.silr q pdijt d domo. iudi cis nō pt esse testis altert9. vt.iiij.q.iij. c.vl.c ¶ Pa rētes.j.iiij.q. iij.parētes.z. sȝ illud itelli ge d remotis parētib9 istd d vicinis. vel filijs d collate ralibus illud d dscēdētib9 vel ascēdētib9.Cōtra col laterale.n.ñ cogit qs testi ficari vsqȝ ad iiij.gradū vt l.ij.q.iij.l. le ge iul.z hoc itelligūt qdaȝ in crialib9 ca usis sȝ i ciuili bus vt dicūt licite admit tunt ɔtra fra trē z p ipso q2 nulla lege cusator z testis eque per preteritas sicut per presentes inimicitias sic.vj.q.j. qui crimen z hoc in memoriam prioris offense vt.ff. de decu.l.vlti.ff.de questionibus l.vnius.§ ser uus.Et est hic.ar.ex recentia temporis ali qd psumēdū esse.vt.xxxi. q.j.sigs viuē te.l.di. sigua femina.Sed nūqd qlibet inimicicie re pellūt.vr̄ q tm̄ crimina les z capita les.vt ex̄ d si mo.p tuas.i fi.z insti.de excu.tu.§.ini micitie.z.ff. d ar.lȝ.Naȝ nō qlibȝ inimi c9 repellit sȝ solum ille q maxima fa miliaritate ɔ iūct9 ē.ff.de p.sig.late.§. amicos.item lex dic̄ q pp leues inimi citias non ex tinguit lega tū sȝ pp gra

Consanguinei[a] accusatoris adūsus extrāeos testimoniuȝ non dicant: nec familiares vel de domo pdeuntes[b] sȝ si voluerit: z iuicē ɔsēserit: inter se parētes[c] testificent z nō in alios. Itē anaclet9 papa.

Nuper inimici accusatores vel testes esse non pñt.

Accusatores[d] z testes esse ñ pñt q añ hesternū diē aut nudiustertiꝰ inimici fuerit ne irati nocē cupiāt: ne lesi se vlcisci velit. Inofēsus igr accusator z testiū affect9 ōredus est et nō suspectus. Item symmachus papa. **De eodem.**

Accusatoribus vo inimicis vel de inimici domo pdeūtib9 vel q cuȝ inimicis morant aut suspecti sūt: ñ credat: ne irati nocere cupiāt: ne lesi se vlcisci velit. ¶ Si quis hec que hodie in sācta synodo phibita sūt ifrigeret: ētaue rit aut volūtarie trāsgredi psūpserit: si cleric9 ē: gdu pprio penit9 careat: si vero mōac9 aut laic9 fuerit coione puet: z si nō emendauerit viciū anathemate feriat. Secretas vero isidi as vl' māifestas pōtificib9 a qbuscūqȝ illatas: vl' ea q hui9 scē synodi snia ɔplectit: siqs ad ecclīasticā ptulerit noticiā: potiat honore: z hi q aduersa moliunt eis: sicut a sctis pr̄ibus du dū statutū ē: z hodie synodali z aplica auctē firmatū: pēit9 abijciant: z exilio suis oīb9 sblatiȝ ppetuo tradant. Iteȝ pontianus scē z vniuersalis ecclie epus.

est phibitū.z edictū de testib9 ē phibitoriū. vt.ff.de testi.l.j.Item q2 in puatis iudicijs filius potest hēre patrem iudiceȝ.vt.j.e.q.vij. §.tria.circa fi.z.ff.d iudi.z in priuatis iohā. Ego hoc non credo quia pter ɔsanguinitatem aliquis recusat.vt ex̄.de appella.postremo.potest tamē dici q collaterales admittā tur post tertiū gradū ea ratione quia vsqȝ ad grādum illum non coguntur inter se dicere testimonium. Dominus hug.dicebat qd filius potest habere patrem iudicem nisi recuse tur.q2 recusari potest.vt.d.cap.postremo.b. Sed quid si testis est consanguineus illi9 p quo inducitur z illius contra quem inducitur.satis videtur quod tunc par suspitiōis ca usa suspitionē fraudis excludit.ff.d.ri.nup. non solum.§.j.vel videtur quod in ciuili ca usa admittunt consanguinei siue propinqui siue remoti in testimoniū.licet nō possint eē iudices mio2 enim causa repellit iudicem q̄ꝫ testem.vt dicitur.j.e.accusatores.hoc ideo quia facilius haberentur mille iudices quā vn9 testis.ad h' facit ex̄ d ap pel.postremo d Accusatores.tertius ar.quod repellit ac

ues.vt.ff.d adim.lega.l.iij.in fi.Econtra vr̄ q inimicitie ñ solū capitales sȝ ēt alie repellāt.q2 ab accusatiōe repellit qs pp ciuilē cō trouersiā.ex̄ d testi.spo.itē cū qs.nec ēt tales inimici admittunt ad purgādū.vt ex̄ d pur. ca.cū in iuuētute.in fi.Tu dicas q sp inimic9 repellit.nisi sint leues z modice inimicitie arg.ex̄ d sy.lȝ heli.z hoc relinquit igsiti oni iudicis q̄les iimicitie repellāt.vt in auc. d testi.§.si po dicat.coll.vij.z.iiij.q.iij.§.itē i criali.i fi.d tali iimico dic̄ lex q ñ sp repellitur qs pp iimicitias.sȝ iudex estimabit an ei credi deat vl' ñ.ff.de qōnib9.l.j.§.qōnē i.fi z ē sile.ff.d excus.tu.pp litem.

Accusatorib9.iimicis.C.d sol.tes.liberti vbi filius ex heredare pt matrē si cepulauerit amicitias cū inimicis.ex̄ de ac.cū oporteat.ex̄ de ap.ex insinuatione.

e ¶ Pertulerit.admonitione premissa.si in modum denunciationis agitur alias eēt proditor criminis.ij.q.j.si peccauerit.si autem in modum accusationis nō ē necessaria admonitio.ex̄ de symo.lȝ heli.z habes h q remūerat accusator.sic.lxxix.di.siqs papa.

Qui nō pñt eē accusato
Suspe/ res vel testes.

Suspectos[a] aut inimicos aut facile litigātes ꝛ eos q nō sunt bone ꝯuersatiōis aut quꝝ vita ē accusabilis ꝛ q rectā nō tenēt ꝛ docēt fidē: accusatores esse ꝛ testes añcessores aplici ꝓhibuerunt: ꝛ nos eoꝝ auctē sbmouem⁹ atqꝫ tpib⁹ futuris excludim⁹. Itē eusebi⁹ eps galliarū. Ab accusationib⁹ clericoꝝ repellunt q̄s leges seculi nō admittūt.

De accusatori/ b⁹[b] galliarū clericoꝝ sup qb⁹ mādastis: scitote a tpe aploꝝ in hac scā vrbe seruatū eē: accusatores ꝛ accusatiōes q̄s exterarū ꝯsuetudinū leges nō asciscūt: a clericoꝝ accusatiōe submotas. Jdcirco ꝛ nos sequētes patrū vestigia ꝓ saluatiōe seruoꝝ dei q̄scū qꝫ ad accusatiōez psonas leges publice[c] nō admittūt his ipugnādi alteꝝ ꝛ nos licētiā sbmouem⁹ ꝛ nulle accusatiōes audiāt a iudicib⁹ ecclasticis q̄ a legib⁹ seculi prohibentur. Itē pelagius papa. Alienigene ꝛ quos diue voces mortuos appellant: episcopos accusare non possunt.

Canōica[d] scōꝝ patrū statuta sequētes atqꝫ roborantes omnes infames cunctosqꝫ suspectos vel inimicos ꝛ eos q non eorum gentis, vel quorū fides ꝛ vita aut libertas nescitur: ꝛ qui non sunt bone conuersationis vel quorū vita est accusabilis: ab omni accusatōe episcoporū fundit⁹ submouem⁹. Similit ꝛ oēs q̄s diuine leges mortuos[e] appellant submouēdos eē ab eadē accusatiōe ꝛ publice penitētie submittēdos iudicam⁹. Itē ex synodo romana hita sub adriano papa. A clerici repellūt accusationes q̄s leges seculi ñ asci.

Accusatiōes[f] ꝛ scūt. accusatores atqꝫ eoꝝ negocia q̄ seclares ñ ascíscūt leges: diua ac synodica fūdit⁹[g] a clerici repellere auctē cēsem⁹: qꝛ idignū est supiores[h] pati ab inferiorib⁹: q̄ iferiores ab eis pati ꝺspiciūt. Itē stephan⁹ romāe ecclie eps oib⁹ epis. Nec seru⁹ nec libt⁹ nec ifamis epos accusare.

Accusatores ꝓsumat ꝛ accusatiōes q̄s leges seculi nō admittūt: ꝛ añcessores nři ꝓhibuerūt: ꝛ nos sbmouem⁹. Null⁹ alieigena aut accusator fiat eoꝝ aut iudex. vnde ꝛ ꝺ loth scptū ē. Jngressus es vt aduena nunqd vt iudices. Accusator aūt nřorū null⁹ sit seru⁹ aut libt⁹[k] nullaqꝫ suspecta aut ifamis psona. Itē eusebi⁹ papa. Infames q ad sortilegos ꝛ diuos ꝯcurrūt: nec accusatores nec testes esse pñt.

Constituimus[l] cū oib⁹ q nobiscū sūt epis vt hōicide malefici fures sacrilegi raptores adulteri incesti venefici suspecti criminosi domestici piuri: ꝛ q rapturā fecerūt vl q falsū[m] testimōiū dixerūt seu q ad sortilegos diuinosqꝫ ꝯcurrūt: similesqꝫ[n] coꝝ nullatenᵘ accusatōꝫ l ad testioniū sint admittēdi: qꝛ ifames[o] sꝫ ꝛ iuste ꝑpellēdi: qꝛ fūesta est vox coꝝ. Itē iuli⁹ pa.

a Suspectos liti/ gātes.i. litigiosos qui ꝑm aplm ñ ꝓmouēt.xlvij. di.

b De (§.i. accusatorib⁹. clicoꝝ exteraꝝ.i. romāoꝝ.sꝫ q̄re vocat eos exteros cū ecclesia eos approbat.vt.x.di.ꝑ totū.ꝶ. qꝛ gallicis logt q leges illas ñ tenēt.s.xij.q.ij cū deuotissia vbi pa. regie frācoꝝ lōbardā nō rōauā legē iduc. alia lra exterarū ꝯsuetudinū.

c Publi/ ce.i.seculares

d Canōica gētis. ꝺ gētis logt q ñ ꝓmouent. xxiiij.di.qñ. xcviij.di.per totū al's inīquū eēt qꝺ ꝓ ꝺr.qꝫ theotonic⁹ nō posset testificari ꝯ gallicum.

e Mortuos i pctis.vt. ij.q.vij.placuit iohan.

f Accusatiōes. negocia.i.testimonia.

g Fūdit⁹. gñalr ꝯ clicos ñ admittūt laici.ꝭ.ij. q.vij. laicos. ꝛ.c.sicut.

h Supiores.i.clicos.

i Accusatores.vt iudices.a dict) ꝯ maloꝝ possum⁹ argumētari.xxxvij.di.sigd veri.

k Aut li/ bert⁹.q si sit ordinari.nisi plēo iure sit emācipat⁹.lij. ij.di.gēuqꝫ ꝯ nec testari nec accusare.

l Constitum⁹ ma lefici.q faciūt ne viri possint cogscere vxores suas vel q volūt futura scire.ꝛ hꝫ ē crimē publicū.C.ꝺ paga. l.ij.ꝛ.vltī.

m Qui falsū.ex de eo. cog.cū dilect⁹.ꝯ.sꝫ ibi ñ fuit lata snia ꝯ testē.sed ꝯ reuꝫ si sꝫo ꝯ testē secus est.ꝯ testē cri pōt ferri. vt. C.de testi. nl lum. in fi.

n Similes qꝫ alij admittunt.j.vj.q.j. gcūqꝫ ꝛ.c. in fames.

o Quia ifames. sꝫ nō ꝑferas ad omnia supradicta.qa suspecti ꝛ domestici.nō sūt infames.ꝛ ita est.argu.qꝫ ꝓ bū sequens i ꝓuilegijs nō referī ad omnia supradicta sic de con se.distin.ij. cum omnes.ff.de in rē verso.si pro patre.§.eidē ꝛ.ff.de le.i.l. talis scriptura.§.vl.ꝛ.l.seruus,plurīū.§.vl. argu.ꝯ.ex de dona.cum dilecti.

Aut li/

S Imiliter aut gratiosi id est adulatores. b ¶ Aut gratiosi vt. j. e. accusatores. C. de trāsa. preses. c ¶ Uel affines. j. e. q. ix. ab sens. sic. ff. de iniur. l. cornelia in p̄n. tamen in ter se bene admittentur. quia affinis potest accusare affinem. C. de abol. l. vlti.

d N Ullus.

e A Ccusatores. ac dominatiōis dominus ei⁹ aduersarij nō potest esse iudex. extra de offi. dele. causam imo propter dominū tota familia declinat iurisdictiōem alicuius vt. C. si q̄cunq̄ predi t⁹ po. l. j. Sciās tamen qd̄ minor cā repellit aliquem a iudicio q̄ a testimonio. nā iudex recusatur, si aduocatus partis aduerse est cōmensalis iudicis. vt extra de ap. ex insinuatione. similr si iudex est suffragane⁹ aduersarij. vel de terra aduersarij vt ex̄ vt lit. nō contest. accedens. Item si quādoq̄ appellasti ab eo vt ex̄ d̄ ap. ad h ¶ Timor xi. q. iij. quatuor.

g O Mnes. armāt. qui clādo l' ifamādo vt. vj. q. j. sacdotes io.

Q Uod suspecti. quod nō sit quis cōdemnatus ab inimicis vel suspectis pbat duab⁹ rōib⁹. vna ē in p̄n. c. altera. in¹ fi. Jtē duob⁹ exēplis chalcedonensis synodi ⁊ io. chrisosto. ⁊ trib⁹ auctatib⁹ ↄstātinopol'. synodi et gelasij pape ⁊ ↄstantini ipatoris.

Suspecti aut gratiosi ad accusatōēz nō admittant.

S Imiliter[a] in p̄fixa synodo ē d̄cretū: ne suspecti aut ifames aut criosi aut gratiosi[b] aut calūniatores vl' affines[c] vel scelerati aut facile litigātes suscipiātur accusatores: sz tales q oī careāt suspitiōe. I tē felix pa. Qui inimicitiis studet vl' facile litigat nec accusator nec testis pōt esse.

N Ullus[d] suus null⁹ libert⁹ null⁹ ifidelis nl' l⁹ cribus irretit⁹ null⁹ calūniator null⁹ q inimicitijs studet null⁹ freq̄nter litigās ⁊ ad accusādū vl' d̄tra hēdū facilis nulla ifamis psona vl' oēs q̄s ad accusādum publica cria legel publice n̄ admittūt: pmittāt ep̄os accusare. I tē calixt⁹ papa. Familiares vl suspecti d̄ domo pdeūtes n̄ recipiantur in accusatiōe.

A Ccusatores[e] l' testes suspecti n̄ recipiant nec familiares vl' d̄ domo pdeūtes nec ēt ↄsāguinei accusatoris adūsus extrāeos testioniū dicāt: qr ppinqtat̄ ⁊ familiaritat̄ ac dn̄atiōis affectio v̄itatē ipedire solet amor carnal' ⁊ timor[f] atq̄ auaricia plerūq̄ sēsus hēbetāt hūanos ⁊ puertunt opiniōes: vt q̄stuz pietatez putēt ⁊ pecūiaz q̄si mercedē prudētie. I tē gelasius papa. Qui inimici l' suspecti sūt: ⁊ q odio quoslibz isequūt: ab accusatōe l' remoueant.

O Mnes[g] q adūsus p̄res armant vt p̄fuz iuasores ifames cēsem⁹. hoz q̄ viciorz auctores l' patratores n̄ sūt i accusatōēz pōtificū recipiēdi sz pēit⁹ rpellēdi: qm̄ iubēt canōica decreta p̄fuz vt accusatio vl' testioniū eoz q odio q̄slibz psequūt. vel q inimici aut suspecti hēnt nullo mō recipiant. I tez paschal' pa. De eodē. Pa.

N Ulli ep̄oz ab accusatōe sua repellere liceat q̄s anq̄ ab eis ipeteret a sua cōi familiaritate neglexerit seperat. ¶ Qd̄ d̄o inimici ab hac accusatōe p̄hibēt: ide ē qr eoz calliditate inocētia freq̄nter opp̄mi solz. Sz cū anastasius sue catedre reddi p̄cipitur qr d̄ inimicitia sue p̄riarche ↄq̄st⁹ ē: pz q ⁊ si manifesta cria alicui⁹ sūt: nō tñ ↄdēnād⁹ ē accusatione inimici. Unā nichola⁹ scribit michaeli ipatori. Qui inimici sūt: iudices eē non

Q Uod suspecti[h] ⁊ p̄nt. inimici iudices eē n̄ d̄beāt: ⁊ ip̄a rō dictat ⁊ plurimus pbat exēplis[i] Nam qd[k] grati⁹ ⁊ amabili⁹ daf q̄s inimico pōt: q̄ si ei ad ipetēdū[l] ↄmiserit quē ledere forte voluēit qd̄ puide[m] constantinopolitana synodus canonū suorum sexto dignoscit[n] p̄hibere caplo ¶ Ueniam⁹[o] ad sctāz chalcedonēsem synodum ⁊ qd nobis de ipso anastasio p'remnorum referat episcopo audiamus ¶ Js eniz antistes tertio euocatus: quia non occurit a suo patriarcha canonice[p] condēnatus extiterat sed solum

i ¶ Exēplis. a quibus licet argumentari. xx. dis. de quibus. C. de edifi. p̄ua. an i totū ⁊. x. di. si i adiutorio.

k ¶ Naz qd. p̄ma ratio.

l ¶ Ad ipetēdū. i. ad puniendū vl' iudicandum.

m ¶ Qd̄ puide. p̄ma auctoritas.

n ¶ Dignoscit. i. nescio vbi sit.

o ¶ Ueniam⁹ p̄mū exēpluz

p ¶ Canonice. forte ideo dicit canonice. quia trib⁹ edictis citat⁹ erat. vnde debuisset ad misisse responsales vel dic qd̄ sufficit isti p̄testari suspitiōnez ⁊ q̄cq̄d p⁹ illam p̄testationem fit n̄ tenet sicut si post appellatonem eēt factum ex̄. de eo qui mit. in pos. causa cū sicut. in fi. immo licet non protestet. tñ si postea pbat suspitiōēz cassat q fit ↄ eū ex̄. vt lit. non ↄtest. accedēs

a ¶ Sz solū ergo cū ordinarius recusat non ē necessē pbare cām recusatiōis sicut nec causa ap. assignat. tūc licet h hodie corrigat. vt ex̄ de ap. vt debit⁹. b ¶ Judicabat ar. ordinariuz iudicē recusari posse. vt. s. ij. q. vj placuit. z. c. presbr. C. d. in ttūd. om. iu. nemo z ex̄ d fo. cpe siquis qd negāt g dā z dicūt as sociādū epm vt. s. q. iij. offerat in auc. coll. ix. vt dif iud. §. si vo. C. de iud. ap tissimi. c ¶ Et si manifesta. ar. q notoriū crimen ñ obest petēti restitutionē ad idē ex̄ d resti spo li. itē cū gs. z q i notorio crie ēt iudex recusat. arg. z ex̄ de ap. p posuit. d ¶ Ueniat h ē scđa auctoritas. e ¶ Tunc e grotāb⁹. i. d bilib⁹. i fide. f ¶ Testes. p h inducit gran⁹ capl̄m.

nā patiē. xj. q. j. insolita. z. c. placuit. z. C. de iu risdi. om. iu. a. l. in criminali. sed fallit ratione possessionis. ex̄ de fo. cōp ten. sane. z. C. vbi de pos. agi dz. l. vna. z. C. de predi. mino. si p diū. Jtē rōe ɔctus. ff. de iudi. heres. itē rōne cris ɔmissi gs vl vbi delīgt vel vbi inuenit vt vbi dōicili uz hz. C. vbi d crie agi. ops l. j. vel cū ē q stio de fide. xxiij. q. j. qui cns. trahitur ēt pp ocl o portunitates ad aliā puin ciā. xxxiij. q. ij sine. itē pp appellationē itē pter im fionem pape vt. j. e. q. vna qq3. z. c. pere grina. vt pa tet in ɔstibus h notatis. cō tract⁹ crimē reus res. rel giogs. Uir ra tio similis. vl puocat. atq recusat. Excel lit iussus vel si ɔsētit vter qs. Cōtract⁹. ff. de iudi. he res absen. cri

quia cuz vocaret ad synodū: q inimic⁹ eēt ei⁹: ipse qui iudicabat clamauit: a scā chalcedonēsi synodo ad cās illatas sibi examinand⁹ reseruat: z nisi denuo cōuinceret recipere ppriaz iudicat ecclā. Si anastasius a patriarcha suo deposit⁹: qz de inimicitia ei⁹ cōquest⁹ ē: iterato ad iudiciuz reuocādū dirigit: z si manifesta sibi officiāt cria: nō sue ecclie reddi pcipit qz tomagis ignaci⁹ q ñ a patriarcha sz poti⁹ ipse existēs patriarcha minime debuit ecclia ppria puari z inimicis z suspectis iudicib⁹ dcernēti b⁹ expoliari vētat z faciūdi sim⁹ nr pr pa. gela. hēticorū expugnator fortissim⁹: z qd de ɔstātinopolitanis epis more solito tūc egrotātib⁹ dixit: ēt nūc nobis edisserat. Quero igt iudiciū qd prēdixit: vbi nō possit agitari an apud ipsos: vt idē inimici sint testes z iudices. Sed tali iudicio nec hūana debēt cōmitti negocia. Quod si iudicios vbi idē sunt inimici q iudices: nec hūana cōmitti debēt iudicia. qnto magis diuina. i. ecclīastica q sapiēs ē itelligat. Et reuera hic iustinian⁹ imperator pi⁹ legib⁹ suis pmulgasse dignoscit dicēs. Liceat ei q suspectū sibi iudicē putat: āteqz lis inchoet eū recusare: vt ad aliuz recurrat. ¶ Nā qdā mō naturale ē suspectorū iudicū isidias dclinare: z inicorz iudiciuz velle refugere. hic scūs iohānes os aureū ɔci. iij. z se ɔgregati renuit itrare collegiuz. Patet ḡ q si māifesta sūt crimina alicui⁹: nō accusatione inimici cōdamnatus non est. Questio. vi.

Extra puinciā āt reus nullaten⁹ ē pducend⁹. Unde fabian⁹ papa scribit hilario epo. Ubi tamen admittit

g ¶ Qd si iudicio vba nicolai.
h ¶ Hic iustinian⁹. tertia auctas.
i ¶ Jncohetur. non tamen semper ante lit. contesta. vt dixi. s. e. q. iij. offerat. vsqz ad triduū añt cogit alios eligere. C. de iud. l. vl. Sz tū illa lex loquit. qñ eligunt iudices ad cām pncipalē audiendā. vsi secus vr si eligunt ad pbādā cām recusatiōis. Quid autē iuris sit de suspecto iudice. dixi in ɔstitutiōe illa. ex̄ de ap. vt debit⁹. et. c. cū speciali.
k ¶ Nā qdā. alia rō.
l ¶ Hinc. h ē secūdū exēplū.
m ¶ Jntrare misit tñ excusatores forte. vel iō nō venit qz citatio nō tenuit.

Questio. vi.

n Extra prouinciam. Regulariter quilibet coram suo est ɔueniēdus. vt. j. e. pulsat⁹. z. xj. q. j. experiētie. aliogn pe

men. vt. hic. z. C. vbi de cri. agi oportet. l. j. Reus. qz actor dz forum rei sequi. vt. j. e. c. neminē. Et rea. arg. ex̄ de fo. cōpet. sane. Religiosqz z causa iurispatro. z decimarum extra de iudi. quanto. z. c. decernimus. Uir. quia vxor forum viri sequitur. ff. de iurisdi. om. iud. l. penul. Ratio similis in mutua reconuentione. extra de mu. pe. ex litteris. Uel prouocat. j. eo. peregrina iudicia. Atque recusat. extra de foro competen. siquis contra clericum. Excellit. quia episcopus non deponitur nisi a papa. j. e. quamuis. Jussus. j. e. vnaquequeqz prouincia. Uel si consentit vterqz. ff. de iurisditio. om iu. est receptum. z. ij. q. vij. nos si. item in feudo extra de iudi. cetetrum item si secularis iudex est negligens. extra de de fo. compe. licet. item in scholarib⁹ vt in constitutione federici C. ne fi. p patre auc. habita.

Bi eni. vel vbi domiciliũ hз vel vbi repe rit. C. vbi ꝺ cri. agi. oз. l. j. ſз ſi graui⁹ eſt crimē remittit puniendus ad iudicē. vbi de lig. ſi ē leui⁹. ibi pōt puniri. vt in auc. vt nul li. iud. ꝭ. ſi ꝟo cognoſcat coll. ix. ⁊. ff. ꝺ re mi. deſertorē. in prin. nec ad mitto illꝺ ꝙ qdā dicūt ꝙ ip pmo cog ſcat iudex ex puincia ꝺ q̄ re⁹ ē an cri mē cōmiſerit ⁊ poſtmodū remittat eūз ad iudicē vbi delīgt. qꝛ iu dex vbi deli gt cognſcet ⁊ puniet crimē ff. de acc. l. vl ti. poteſt tñ ſi vult trāſmit tere eū puni ēdū cū litte ri ſuis ad ſue puincie iudicē. qꝺ tñ nō facit niſi ex cauſa. ff. de cuſto. ⁊ exhi. reo. non dubiū. ſic pilat⁹ remiſit chriſtū ad herodē.

Bi ei⁹ cābibi cā venilet. agat: vbi crimē admiſit: ⁊ q ñ ꝓbauerit ꝙ obie cerit: penā quā itulerit ip̄e patiat. [illegible]

Ꝟ Jgs⁹ foro ſuo audiat eꝑoꝝ ſup certa accuſat crib⁹ ab oib⁹ audiat q ſt i ꝓuicia ſua eꝑis: qꝛ nō oз accuſatū alibi q̄ꝫ i foro ſuo audiri. ℭ Exceptio⁹ autē fori dilatoria ē: atꝙ iō i in itio litis debet opponi ⁊ ꝓ bari. pemptorias aūt exce ptiōes vt ſunt p̄ſcriptiōes lōgi tp̄is ſufficit i initio li tis ꝯteſtari. I tē. De eo.

P Ulſat⁹ eā ñ ſuū iudicē cāз dicat: nō aūt ſuū iudiceꝫ pulſat⁹ ſi voluerit taceat: pulſat⁹ vero q̄ciēs appellauerit īducie detur.

H oc aūt qꝺ de loco dictū eſt: ſic itelligēdū ē: cū vitas cauſe nō niſi i loco admiſ ſi cris deꝑhēdi pōt: aut ni ſi altera ps iudiciū maio ris pſone interpellauerit: ſiue dclinādo iudiciū ſiue releuādo ſniaз. Unde ſte phanus ſcrē ⁊ aplice atꝙ vniuerſalis eccīe romane eꝑs ſcribit oib⁹ eꝑis. Jn tra ꝓuiciā ⁊ a ꝯprouicialī bus tñ cauſa ē audienda.

Ꝟ Ltra ꝓuiciaꝝ tmios accuſādi lnia ñ ꝓgre diat: ſз oīs accuſatio intra

b ℭ Cauſa. ſз qd ſi metropolitan⁹ vel alter eꝑs delīgt in alteri⁹ dioceſi nūqd ab illo pt puniri ar. ꝙ nō. ix. q. iij ſi aūt. ⁊ in auc. ꝺ ꝺ fen. ciui. ꝭ. non habente. coll. iij. diſtinctio. in ferioꝛ. ⁊. c. nolite extra de ſenten. excommu ni. a nobis. ff. de arbi. l. iij. in fine ſed contra C. vbi de cri. agi. opз. aucten. qua in prouin cia. Et reatus omnem huius honorem. ex cludit. et. C. vbi ſenatores vel clar. l. j. in fi. ⁊. vj. q. iij. placuit. item pone ꝙ ſic tulerit epiſ copus ſententiam qui hoc fecit ſit excommu nicatus. dicit. h. etiam ſi archiepiſcopus hoc fecit in dioceſi epiſcopi eſt excommunicatuſ non ab homine ſed a canone. quia ſequitur factum iam damnatum. xxiiij. q. j. c. j. ⁊. ij. ⁊ iij. ſed contra. extra de ſenten. ex a nobis. Lau. dicit ꝙ archiepiſcopus non ſit de foro illius. cum ipſe ſit iudex ordinarius. totius prouincie. ix. q. iij. c. ii. lxxv. diſtinctio. quonĩ am vnde eum non poteſt excommunicare. ſed alium quemlibet epiſcopum poteſt ex communicare. non tamen deponere. ioban. ego credo. h. bene dicere quia propter cri men efficitur archiepiſcopus ſubiectus epi ſcopi pp rationes ſuperius allegatas. b.

c S Jquis. ab omnibus ad minus a. xij. vt j. e. q. viij. ſuggero. xv. q. vij. felix.

d ℭ Exceptio. exceptionum alia perempto ria. alia eſt dilatoria. alia media ſiue mixta. Dilatoriarum alia declinatoria iudicij. alia dilatoria ſolutionis. Declinatoria iudicij. in prin. litiſ. eſt proponenda ⁊ probanda vt extra de ſē ten. ⁊ re iudi ca. inter mo naſterium. ⁊ C. de excep. l. vl. niſi excep tio illa de no uo ad notici am eius per uenit. vt ex tra de procu ra. in noſtra ⁊ extra de ex cep. paſtora lis vel niſi de nouo compe tere ceperit. vt extra de of fi. iudi. dele. inſinuantem ⁊. ff. de arbi. non diſtinguemus. ꝭ. cum qui dam. ⁊ de tali loquitur hic. Dilatoria ſolutio nis debet ante lit. conteſt. obijci. ſed proba ri debet poſtq̄ actoꝛ fundauerit ſuam intenti onem. C. de excep. ſiquidem. ⁊. C. de probа. exceptionem. Peremptoria dicitur que po teſt opponi ⁊ probari quandocunꝙ. dum tamen ante ſententiam. vt. C. ſententiam re cte latam reſcin. non poſſe peremptorias. ⁊. C. de exce. preſcriptionem. Media dicitur ex ceptio qua in hoc habet ſimilitudinem cum peremptoria ꝙ poſt. lit. conteſt. poteſt obij ci. ſed in hoc habet diſſimilitudinem cuз di latoria. quia pt quandocūꝙ ante ſententiaз obijci. vt extra qui ma. accu. poſ. per tuas ſз in hoc habet ſimilitudinem cuз dilatoria qꝛ aū lit. cōteſ. pt obijci vt ex̄ ꝺ exce exceptionē. Sūt adhuc alie excep. anormale q̄ ēt p⁹ ſniaз obijciūt. vt exceptio velleiani ⁊ macedoniāi ⁊ armate militie. de qb⁹ agit. ff. ad macedo. tñ ⁊ ſi nō ⁊. C. de iur ⁊ fa. igno. l. j.

e P Ulſat⁹. nō tñ a ꝯrio ſenſu argumentet vt. xj. q. j. placuit. ⁊. j. e. neminē ſз ꝭ loq tur de eo q habuit ꝯſēſū ſui epi. vt. xj. q. j. cle ricum. ⁊. c. nullus.

f ℭ Taceat. ſз hoc forte eū hз ꝯſēſū epi. vt. xj. q. j. clicū. nec ob. ſ. e. nō liceat. ex̄ de fo. cō: ꝓ diligēti. ⁊. v. q. iij. deniꝙ.

g U Ltra prouinciarum.

a Accusatus loco. viij. q. iiij. nonne. b Non tñ. diffinire suspẽdere vł exco mũicare pt metropolitan⁹. xij. di. ꝟ his. xj. q. iij. sigs epus ⁊. xxviij. di. ppter. itẽ absoluere ꝑt fm plerosqꝫ si ẽ inocẽs. C. vbi iena. vł cla ri. l. iij. Joh.

Ego contrarium credo. vt hic ⁊. v. q. iiij. c. j. ⁊. c. ij. b. Sed obijcitur. vj. q. iij. ꝟ nlqꝫ ⁊. xxj. q. v. siquis a ꝓprio vbi dicit ꝙ primas vł concilium deponit episcopum. ſꝫ illud fuit de licẽtia pape vel loqtur ẽm ea tẽpora. quãdo cause episcoporum nõ deferebant ad sedez apostolicaz. xix. dist. si. romanorꝝ.

b Multuz. infirmitatis. hec est iusta cã absẽtie. vt extra ꝟ procur. querelam. quid de ƀ iuris sit. di cã. v. q. iij. c. i.

c Mudum. voluerit sic ergo concilia primatũ dederunt romane ecclie quod veruz ẽ secũdario. ſꝫ ipe xp̃s ꝑncipalit vt. xxj. di. q̃uis. xij. di. §. hic ẽt ⁊ ix. q. iij. alioꝝ

d Hec qppe. suffraganei. i. ꝑ suffraganeis sũt habendi. q2 ille fuit in possessiõe. ⁊ ita erit

ꝓuĩciã audiat: ⁊ a ꝯprouincialib⁹ termiet: nisi tm̃ ad aplicã sedẽ fuerit appellatũ. Itẽ sixt⁹ pa. A ꝯprouincialib⁹ accusat⁹ vł iudicatus aplicaz sedem appellet.

Accusat⁹ ał iudicat⁹ a ꝯprouicialib⁹ in aliq̃ cã ep̃us licẽter appellet ⁊ adeat sedis aplice põtificez: q aut p se aut p vicarios suos retractaſ ei⁹ negotiũ ꝓcuret. Et duz iterato iudicio põtifex cãz suã agit: ali⁹ in ei⁹ loco ñ põaſ aut ordiet ep̃us: q̃m q̃q̃ a ꝯprouincialib⁹ epis accusati cãz liceat scrutari epi ñ tm̃ diffinire i cõsulto romão põtifice ꝓmissũ ẽ. Itẽ damas⁹ pa. stephão archiep̃o. Palea.

Discutẽt epos ⁊ sũmas ecclasticoꝝ negotioꝝ metropolitão vna cũ oib⁹ ꝯprouicialibus suis ita vt nẽo ex eis ꝺsit: ⁊ oẽs singuloꝝ ꝯcorditer negotijs ꝯueniãt: lꝫ. Sꝫ diffiniſ eorum atqꝫ ecclia ꝝ sũmas q̃relas cãꝝ łdãnaſ epos absqꝫ huius sedis auc̃te nime lꝫ: q̃m oẽs appellaſ si nccẽ fuerit ⁊ ei⁹ fulciri auxilio oꝫ. Itẽ eleutheri⁹ pa. Cõprouinciales ⁊ metropolitani epoꝝ cãz audi: ſꝫ ñ diffiniſ

Quauis liceat ñ pñt. apõ ꝯprouinciales ⁊ metropolitãos ⁊ primates epoꝝ vẽtilare accusatões vł criatões ñ tm̃ lꝫ diffiniſ sine hui⁹ sc̃tẽ sedis auc̃te: sic ab aplis eoꝝqꝫ successorib⁹ mł̃toꝝ ꝯsẽsu epoꝝ iã diffinitũ ẽ: nec i eoꝝ eccłijs alij aut ꝑpõanſ aut ordinẽt: anq̃ ƀ eoꝝ iuste terminẽt negotia. Reliq̃ꝝ ꝟo clericoꝝ cãs apõ ꝯprouiciales ⁊ metropolitãos ꝑma tes ⁊ vẽtilare ⁊ iuste finiſ lꝫ. Itẽ leo epis urbis rome anastasio ep̃o thessalõicensi.

Añ aplicã cẽsurã i cãis epoꝝ ñ ẽ diffiniẽda.

Miluistupeo frĩ chari. screda...ssime. ſꝫ ⁊ plimũ doleo: ꝙ i cũ ꝺ q̃m hil ãpli⁹ iudicauer]: q̃ ꝙ euocat⁹ adesse differret. vt excusatõ ez ĩfirmitaꝭ oñderet tã atrociter ⁊ tã vehemẽter potueris cõmoueri: ꝑ serti cũ ẽt si tale aliqd mererel expectãdũ tibi fuerat qd ad tua ꝯsulta rescriberem⁹ q̃. Sꝫ ẽt siqd ĝue ĩtolerãdũqꝫ cõmitteret: nr̃a erat expectãda cẽsura. vt nihil ꝑ͛ ꝑus ꝺcerneres: q̃ qd nobis placeret agnosceres. vices n. nr̃as ita tue credidim⁹ charitati vt in ptez sis vocat⁹ solicitudinis nõ in plẽitudinẽ ptãis. vñ sicut mł̃tũ nos ea q̃ a te pie sunt curata letificãt: ita nimiũ ea q̃ ꝑperã sũt gesta ꝯtristãt. Itẽ iuli⁹ papa oriẽtalibus epis.

Preter ꝯsciaz romãi põtificis nec concilia celebrari nec epm̃ dannari ꝺꝫ.

Uidũ⁹ a sc̃tis aplis successorib⁹ qꝫ eorũ in ãtiqs ꝺcretũ ẽ statutũ: q̃ hacten⁹ ꝯposcetã ⁊ vniũsalis aplica tenet eccłia: ñ oportere ꝑter ꝯsciam romani pontificis cõcilia celebrari vł epm̃ dãnari: q̃m sc̃tãm romanã ecclesiaz ꝑmatũ oiuz ecclesiaꝝ eẽ voluerũt. Et sic btũs petr⁹ aplus ꝑmus fuit oiuz aploꝝ: ita ⁊ ecclesia suo noie cõsecrata dño instituẽte ꝑma sit ⁊ caput cetera ꝝ: ⁊ ad eã q̃si ad mrez atqꝫ apicez oẽs maiores ecclie cause ⁊ iudicia epoꝝ recurrãt: ⁊ iuxta eius sniaz terminũ sumãt nec extra romãuz qcqd ex his ꝺcerni debere põtificem. Aliquando in ꝯsulto romão põtifice pleriqꝫ epoꝝ dãnati inueniunt: ⁊ alij in eoꝝ loco subrogati quorum dannationem ⁊ subrogationem pro bono pacis ex dispensatione tolerasse legitur ecclesia. Unde nicholaus papa salomoni regi britonum. Quorundam epoꝝ contra cõsciaz romani pontificis depositiõez cõtra cõsciaz romani põtificis factã ꝓ pace tolerauit ecclesia.

Hec quippe ẽ ordinatio dei pris tui: ⁊ hec est lex ecclesie matris tue: vide licet vt omnes episcopos regni tui ad turonensem archiepiscopum mittere non detractes ipsiusqꝫ iudicium postulare ñ dedigneris. ipse enim est metropolitanus: ⁊ omnes episcopi tui regni suffraganei eius sunt: sicut conscriptiones predecel

vsq3 ad sniaz.xvj.q.iiij.volum⁹.z ita nō ē q ar.in interlocutoriā nō obesse. Uel dic id ſi obest qz nō agebat ad h.ſz de h ſolū an epi eēnt iu ste deiecti.i.an crien.a b ipis ꝯmissū eēt deiec tiōe dignū.ad h.j.e.c.ibi.n.nihil qro zc.z q interlocutoria.

ſi obſit hēs.ff.d his q ſūt vel alieni iu ris ſunt.l.pe nulti.z extra d ordi.cogni. cum dilectus Non eniz qc quid iudex p fert eſt habē dū pro ſnia. vt.C.de ſen.z interlo.om⁹. iud.ex ſtipu latione.z.C. cōminatiões vel epſtas.l.j. tamen per in terlocutoriaz bene aliquid determiatur. z tranſit i rez iudicatam.ſi cut diffiniti ua ſententia vt eẋ de elec cum dilectus in ſi. et extra de teſ.ſignifi cauerūt.z ex tra de ſent. z re iudi.cuz in ter.z quādo q ius facit.vt

vt eẋ.d of.iudi.dle.ſup.e.aliud vr̄ eē inter p ſentātez z pñtatū nā tūc ſnia lata ꝯ vnū non nocet alteri abſenti.vt eẋ d elec.querelā.h id ē.qz illorū cauſe ita ſibi ñ coherēt. vl̄ dic qd nūq̄ ſnia preiudicat alij niſi pñs fuerit.ar. liiij.di.ſeru⁹.

ſorum meorū euidenter oñdūt:q pdeceſſores tuos qz illos ab ipſi⁹ cura ſub/ traxerāt:forti iuectiōe cor rigeř ſtuduerūt:q̄uis nec nr̄a ſcriptura ſuper hac re miſſa deeſſe videat. cunq3 corā deſignato turōice ec/ clie pſule z integro nūero collegaz.i.xij. epoꝝ cele/ brato ꝯuentu fuerit eiecti epi regulariter examiati: apparueritq3 q canonice fuerit eiecti: ipſis epopis in ſua deiectiōe manētib⁹ q in locū eoꝝ ꝯſecrati ſūt: potuerūt vtiq3 epat⁹ hono re potiri:q ſi eiecti epi iſō tes fuerit declarati:his a motis[a] q illis ſbrogati[b] ſūt ecclias ſuas ipſi recipiāt:

Nā cū anteceſſores mei pſules eiectionē eoꝝ epo/ rū q ab ecclijs ſuis ſunt ex pulſi: nec admiſerunt nec approbauerūt:nec ipos q eis ſubrogare pñt: viuēti/ bus illis legitios epos di/ xerūt[c]. Sane ſi ad turonē ſez forte archiepz mittere

pfatos epos dedignaris: ſtudeas duos epos de ex/ pulſis[d] z duos de ſubroga tis vna cuz ecclie tue lega/ to aplicā beati petri ſedez tranſmittere:vbi digna ex aminatiōe pmiſſa q legi/ timi epi ſūt appeāt z ſuas ecclias irregulariter non amittāt.nihil .n.q̄ro aliō i pñti negocio diffinire . qz vero magna:qs ſit metro politan⁹ apud britanos cō tētio eſt licet nulli⁹ mēoria teneat vos in vr̄a regione vllā habuiſſe metropolim ecclīā:tñ ſi libet poſtq̄ de⁹ oipotēs pacē iter vos z di/ lectū filiū noſtꝝ carolū re gē glorioſū ꝯſtituerit: faci le h poterit aduertere. Qd ſi adeo ꝯtētioſius creditis agere:ad noſtruz apoſtola tuz deſtinare ꝯtēdite:qua ten⁹ noſtro libramine que fuerit apud vos antiqtus archiepalis ecclia luce⁹cla rius inoteſcat:z deinceps omni ambiguitate reciſa quā ſeq epi vr̄i debeant[e]:

b Subro gati.ar.qd ſi aliq̄ duo ſūt connexa pro hibito vno p hibitum eſt z reliquū.ſic.x xxj.di.ſi laic⁹ xxvj.diſt.din de.xxxiiij.di. ſiquis viduā z.viij.di.quo iure.j.q.iij.ſi quis obiece/ rit.z eẋ debe re.fraternita/ tis.ſic ecōuer ſo aliquid p/ mittit ratiōe connexionis vt.lxxxj.diſt. cū omnibus. c Dixerūt. ſuple nec ego dico.

d De ex pulſis.ſed aliter poterit cā per procura/ torem criali/ ter tractari. forte ſi placu it pape.vel h ciuiliter age/

ff.qd me.ca.metū.§.ſz qd pretor.ſic ergo ſe per eſt ꝯſiderādū ad quid agatur.z an iudex incidēter vl̄ tacite vel expſſe vel diffiniendo vel interloquēdo aliqd dicat.vt eẋ de pſup. aſſerte.extra de teſti.veniens.C.de his qui no.infa.interlocutio.z.ij.q.iij.§.notandum. z.xij.q.ij.querit.a His amotis.ſz quere re nocet ſniā pro deſtitutis lata ipis ſubſtitu tis.cū res inter alios acta alijs nō preiudicet vt eẋ de ſi.inſtru.int dilectos.z eſt cōtra illd quod eſt.ff.de adul⁹denūciaſſe.z eẋ de adul. ſignificaſti.ſz h eſt ꝓpter cauſe coherētiā.ſic vij.q.j.pſentiū z.lxxxj.di.tātis in ſi. nā ſi p/ nūciatū ē petrū eē virū marie p ꝯñs ꝓbatū ē martinū nō eē.eẋ d ſpon.ex pte vides.n.q cauſe eligētiū z electi ſūt cōnexe qz lata ſnia ꝯ electores pīudicat⁹electo.lz abſenti.vt eẋ d electi.dudū.in ſi.niſi appelleť abaltero illoꝝ

batur nō eniz ad aliud agebatur hic.niſi eſ ſent ſecundū ordinem iuris depoſiti z licet fuerit ciuilis.tamen neceſſarij erāt.xij.epiſ copi ſic.xxiij.diſt.illud.xxxiiij.diſtin.quorun dam.quia licet⁹nō fuerit cauſa criminalis.ta men fuit de⁹crimine vnde neceſſaria eſt in/ ſcriptio.vt extra d accu.ſup his.vel dic quod in cauſa criminali vnus conſocius procurat cauſam aliorum.vt extra de do. z contu. cū dilectus.z.ij.q.v.interogatum. Item hic ha bes quod ſententia lata a non ſuo iudice ra ta poteſt haberi.d hoc⁹nota. ix.q.ij.nullus. e Debeāt ar.pro obſequijs tempore litis non preſtandis.vt.ij.q.vj.quotiens z.xj.q.j. quia.ar.contra.xxiij.q.ij.ſeculares.xx xv.q. vj.multorum.ff.de ope.lib.operis ſed hoc id hic fuit quia epiſcopi p liberis ſe gerebant. alS illi deberent.obedire qui eſſent in poſ.

vkj.q. iij.nõne.ex̃ vt lit.pendẽ.a memoria: nec obstat.C.d'agri.τ cẽsi.litib⁹ vbi dr̃ si est ꝯtẽtio int colonũ τ dñuz de fructib⁹.ꝙ fructus seq̃strant̃.s3 illud obtiet cũ dñs ẽ suspectus dicas ꝙ possessor sp̃ vult fructibus lit. pẽdẽ .vt.xvj. q.iiij volum⁹ nisi i casu.vt ex̃ de iurepa. ex l'ris qd in telligẽ nisi d h̃ ipsoquestio sit an posside at vl' non. vt ex̃ de inte. re sti.cũ venissẽt in fi. et ex̃ de ꝯsti.cũ .M.i fi.τ.ff. de aq̃ q̃tl.τ esti.l.fe nul.vñ si.post motã contro uersiã canõi ci eligãt non tñ statĩ cassa tur electõ.do nec ꝯstet de i iusta electiõe vt ex̃ de i ite. resti.c.ij. i fi. τ ex̃ d cã pos: τ ppi̾e cũ ec clesia. Idẽ di cerẽ de patro no l3 nõ debe at post motã ꝯtrouersiã p̃ sentare vl' eli gere.a ¶ In cũctant.i.de certo.τ sic pla num est.

gen19.

b Irritã.sac tã sine au toritateroma ni põtificis.

c Peregria ab extra neis ar.indi cẽ ad quẽ ap pellat̃ ñ ẽ ordiariũ.vj.q.iij.scitote.τ sic lar chiep̃s ẽ extrane⁹ vt ibi vr̃.τ ex̃ de offi. indi. ordi.pastoral̃.hugo.s3 poti⁹ est hic ar. ꝯ q2 dr̃ h̃ ꝙ oportet h̃ere iudices cõprouinciales τ archiep̃s ẽ cõprouincialis. illa ꝙ exceptio nisi: ad p̃ncipiũ refert̃.s.ad pegria.τ fuit intellect⁹ gratiani.ꝙ sigs recusaret metropolitanũ ad ꝯprouinciales iudices recurreret ñ ad peregrinos nisi appellaret.τ h̃ ẽ ꝙ dicit

incũctãter[a] agnoscãt. Ne q2 eni ecclias dei p discordias regũ diuisionis aliq̃ pati dãna necesse ẽ: cũ q̃ntũ ex se ẽ: pacẽ quã p̃dicãt s̃uare studeãt inicẽ τ i oẽs. Alis ãt irrita erit ep̃oꝝ snia τ a synodo retractãda. Uñ felix pa. Dãnatio iniusta irrita ẽ τ i synodo retractãda.

Irritã[b] eẽ ep̃oꝝ dãnationẽ τ iniustã cẽsem⁹ τ idcirco a synodo retractãdã ita vt opp̃ssis ab oib⁹ in cũctis s̃buenial̃ caĩs. Q. d aũt metropolitanũ suũ ꝯtẽnere τ alioꝝ iudiciũ alicui expetere nõ liceat.sixt⁹ pa testat̃ dicẽs. Peregria iudicia i oib⁹ sũt s̃bmouẽda

Peregria[c] iudicia salua i oib⁹ auc̃te apli cã generali sanctiõe p̃hibem⁹: q2 idignũ ẽ: vt ab extraneis iudicent̃ q ꝯprouiciales τ a se electos[d] debẽt h̃re iudices: nisi fuẽit appellatũ.

Leges[e] Itẽ anaclet⁹. ecclie aplica affirmam⁹ auc̃te: τ pegria s̃bmouem⁹ iudicia. vñ τ dñs mẽtionẽ faciẽs d loch p moysen loq̃t dicens. Ingressus es qdẽ iqt vt aducã nũqd vt iudices. Itẽ inocẽti⁹. Nulli liceat alia ꝝ p̃uicia ruz iudiciuz expetere.

Non liceat[f] cuiq̃ sine preiudicio tñ romane ecclie cui i oib⁹ causis reuerẽtia τ auc̃tas debet̃: relictis his sacerdotib⁹ q i eadez p̃uicia dei ecclias nutu diuio gubernãt ad alias cõuolare p̃uicias vl' aliarũ p̃uiciaꝝ ep̃oꝝ iudicia expeteres vl' pati. qd sigs p̃sũpserit: ab officio cleri submot⁹ τ iniurie re⁹ ab oibus iudicet̃. Reuerẽtia aũt q̃ aplice debet̃ ecclie: τ ei⁹ auctoritas itelligẽda ẽ cũ vel ad ipsam appellatũ fuerit: vl' ab ea iudices electi cõcedũt̃. Uñ sixt⁹ pa. cũ diceret ꝯprouinciales τ a se electos d̃bẽt h̃re iudices: stati s̃biũgit: nisi fuerit appellatũ. Absq3 aplice sedis decreto extraneos iudices adire non possumus.

Itaq3 p̃uicia taz iux̃ ecclesiasticas q̃3 in xta seculi leges d3 suos iudices τ ñ iniq̃s h̃re iudices: τ nõ extraneos: nisi hui⁹ aplice sedis decreuerit auctoritas. Item ex synodo romana. Sup appellatiõe alteri⁹ p̃uicie iudices adire nõ oz.

Neminẽ[h] terire de p̃uicia ad p̃uiciã vl' de comitatu ad comitatũ oz nisi ad relatiõez iudicis: ita vt actor rei forũ seq̃tur. τ infra. Illa que

τ tũc cã ex̃ prouiciã fuerit. vt.j.e.nõ liceat. d ¶ Electos.cũ ordiarij sint suspecti.ij.q.vij placuit vel loquitur in causa crimjnali presbiteri vel diaconi. vt.xv.q.vij.si autẽ. Leges.p moysen q2 ip̃e moysi s loq̃ns p spm̃ dñi itro durit i gen̄si sodomiticas. ita loquẽtes.

Non lice[f] at.p̃iudi cio h̃ id dicit q2 ip̃tis oib⁹ ordiarijs ad eũ p̃t appellari .ar.ꝯ.q.vi. c.j.ij.τ.iij.nã ip̃e ẽ ordiari us oiu3 ex̃ de elec. cum no bis olim. g ¶ Expect re.h̃ p3 ꝙ cle rici sine consensu sui epi scopi nõ p̃t ꝯ sentire i aliũ iudicẽ. nã sic possetenacua r̃ iurisdictio ip̃oꝝ si oẽs ꝯ sentirẽt i aliũ iudicẽ. adidẽ facit .ij.q.vj. placuit. τ in aut̃ de sanc. epi.§.icono mos.ar. ꝯ.ẽ. e.pulsat̃. sed ex̃ de fo. con pe. si diligẽti expeditũ ẽ ꝙ nõ p̃t p pactũ renũciari foro. de hac materia nõ ui.tr.q.j.inouatio. τ qd dicit fo.quod

expeditũ ẽ i illa decre.ex̃ de fo.ꝯpe.si diligẽti.ñ ẽ ꝯtra.q2 illa decre.loq̃t ꝙ cleric⁹ ñ p̃t cõsentire i laicũ.l3 hodie nec i clericũ p̃t nisi de ꝯsensu sui epi.vt ex̃ de fo.ꝯpe.significasti.h. Neminẽ. Est ãt h̃ :õ statutũ q2 alibi non p̃nt h̃ere testes vl' amicos vt .xxiij.q.ij.si iiij.q.ij.p̃ceptũ.τ iauẽ.vt oẽs obedi.indi.§. iij.col.v. Uñ dico ꝙ si aligs ipetrat rescriptu ad iudicẽ alteri⁹ p̃uicie.ꝯ.sufficit ꝙ vltra τ ii

as dietas nō trahat aduersariū. vt dicit illa ꝯ ij. nōne. Sʒ ifamis pōt eē arbitē vt. j. e. §. in fi. sti. ex̄ de rescrip. nōnulli sʒ ēt regrit ꝙ ex̄ pro d ¶ Tria sūt. hͦ ē sūprū a. l. ff. d iud. cū ptor. §. uīciā cū nō trahat nisi i lr̄is fiat mētio d ꝓui ñ āt oēs. e ¶ Et ꝗ ppetuo. sec⁹ si ad tps. vt. cia. cū. n. dnr ex̄ ꝓuiciā nē o sit trahēd⁹ vt h ff. d iu cū furiosus. f ¶ Amot⁹ imo ⁊ si ei⁹ dr ꝗ nisi rescptuʒ pncipis de eo faciat mētōēʒ electio fuerit cassata pp viciū vt. extra de elec. super.

sʒ pt aucte rescpti trahi ex̄ ꝓuiciā. sʒ mi⁹ sit spatiuʒ ad qd trahit ꝙ due diete ē cū ar. ꝧ. ex̄. d of. iudi. ordi. significauit. certe tū ñ no cet ꝧ. sʒ illi cō st i. ut ōi non nīsi stat Jsta opio hodie ñ hʒ locū. imo ꝯriū obfuat romana curia.

sunt ꝑ vnāquāqʒ ꝓuiciā: ipsi⁹ ꝓuicie synod⁹ dispēset: sicut i niceno ꝯstat esse decretū ꝯcilio: vltra ꝓuincie termios accusādi lnia nō ꝓgrediat: sʒ ois accusatio itra ꝓuinciā audiat: ⁊ a ꝯprouīcialib⁹ termiet: nisi ꝓlat⁹ sit ꝗ accusat. I tē si/ xtus de eodem. Pal:

S Jꝗs cleric⁹ sup ꝗbus libʒ crimib⁹ accusatus fuerit: in ꝓuicia i ꝗ ꝯsistit ille ꝗ pulsat suas exerceat actiōes: nec existimet euʒ accusator su⁹ alibi aut lōgi⁹ ad iudiciū ꝓtrahēdū. I tē ex decreto hadriani pape. Ubi crimē admittit.

Q Ui cri/ ibi cā veniet. mē obijcit: sciat se ꝓbaturuʒ. reuera ibi causa agatur ibi crimen admittitur. Questio. vij.

Q Uod iudex a esse nō possit: quē cū reo par aut maior macula inficit: multis auctrib⁹ ꝓbatur. D icit. n. scta romana synod⁹. Infames iudices esse non pūt.

I Nfamis b psona nec ꝓcurator c eē pōt nec cognitor. T ria sūt d ꝗb⁹ aliqui ipediūt vt iudices nō fiant. Natura: vt surdus ⁊ mut⁹: ⁊ ꝗ ppetuo e furiosus ē: ⁊ ipubes qꝛ iudicio

caret. Lege: ꝗ a senatu amot⁹ f ē. Moribꝰ g femie ⁊ serui nō qꝛ nō habeant. iudiciūh: sed qꝛ ꝓceptū est vt ciuilib⁹ nō fungāt officijs. U erūtū i si seru⁹ dū putaret k liber ex delegatione sententiaʒ daret: ꝙuis postea i seruitutē ꝯpulsus sit: snia ab eo dicta rei iudicate firmitatē tenet. I tē in digesto ii. de postulādo.

I Nfames l nō pūt. eē ꝓcuratores vel ꝑsoni cārū. Sūt aūt tres ordies eorū ꝗ postulare ꝓhibēt. Est aūt postulare ꝯsideriū suū vel amici sui i iure apd eū ꝗ iurisdictiōi ꝑest expone re: vl̄ alteri⁹ ꝯsiderio ꝯtradicere. Nā vt ꝓmisim⁹: ñ postulātiū tres ordies sūt. Quidā ꝓhibētoio m postulare vl̄ pp etatē: vt miores. xvij. annis: vl̄ pp casuʒ vt surdus ꝗ prorsus nō audit n. Alij prohibent ne ꝓ alijs postulēt vl̄ ꝓpter sexū vt femine: vl̄ pp casuʒ o vt vtroqʒ lumie orbati: vl̄ ꝓpter notā īfamie turpitudis: vt hi ꝗ errore suo muliebria passi st: nisi forte vi ꝓdonū p vl̄ hostiū stuprati ꝓbēt. Silr̄ ꝗ capitali crie vl̄ calūnie cā publici iudicij st dānati: l̄ ꝗ opas suas locauerūt: vt cū bestijs ꝯpu/

g ¶ Moribꝰ. i. ꝯsuetudine. imo ēt lege. x xxiij. q. v. mulieres nec obstat. xv. q. iij. §. j. vt ibi dixi. h ¶ Iudiciū. i. discretionē. i ¶ Uerū tū. §. gratiani. k ¶ Duʒ putaret. ecce q̄rū cōmunis opio opet ex̄ d iure pa. cōsultatōib⁹ ex̄ ꝗ si. sint le. cū int. ⁊. j. q. j. si ꝗ a simo. C. d testi. l. j. ar. ꝧ. ꝗ si. sint legi. ꝑ tuas ⁊. ꝯ. xx iiij. di. c. vl. xx ix. q. iij. siꝗs i genu⁹. ⁊ di. v iij. ꝓbitate. ⁊. ff d iudi. l. ij. in ꝓn. Sʒ nūꝗd idē si excōica t⁹ ferat sniaʒ ꝗ pblice hēt ꝑ ñ excōicato ñ ex̄ d sen. ⁊ re iudi. ad ꝓbādū. Et ē rō q̄re alīs in fuo. qꝛ ꝓbus i mltis casib⁹ hʒ psonaʒ stādi iiudicio vt. xij. q. ij. ꝗ manumittit.

a Uod iudex. h q̄ritur an criosi vel infames possit eē iudices. ⁊ ꝗdeʒ si si tollerēt ab ecclia ñ pūt. si tolerēt bene possūt ⁊ tenet eoꝝ snia. ipi tū peccāt iudicādo vl̄ distingue an aliꝗs sit infamis ꝑ sniam vl̄ ipso facto vt tūc ñ possit. an alīs vt tūc possit. Jl l d. n. ctuʒ ē ꝙ si ifamia obijcit alicui ꝗ ē elect⁹ in iudicem. ꝙ pp hͦ bū remouet. sʒ hucusqʒ fuerit tolerat⁹. vt ex̄ d rescrip. ꝗcūꝗ tat⁹. ⁊ ex̄ d excef. pla. it ⁊. ff. ad. l. iul. d vi. ꝓua. l. j. criosi ꝗ pōt iudicarē ex offō: ⁊

b I Nfamis (sʒ ñ ex vite merito xv. q. vi. c. vl. ꝑ sniaʒ. c ¶ Nec pcurator. i. aduocat⁹. vt j. ꝑti. §. vl̄ itellige d pcuratore ꝗ ꝗ vt ifamis ñ possit eē pcurator: ꝯm canōes. vi. j. v. q. iij. qꝛ eps Nec obstat insti. d excep §. vl. qꝛ ie ꝗ ꝓ h d ifamia ꝑ snia. ibi d tali ꝗ ē alīs ifamis. si ñ iudex tolerat i offō ei⁹ tenet snia. viij. q. ii

sʒ excōicat⁹ i nullīs. Uel dic. ꝙ dī⁹ credo ꝙ nec snia ꝑut teneret nisi ꝯfirmāta eēt a ꝓnci

l I Nfames postulare. Postulare ē ꝓ (pe. tribūali petere. ⁊ ñ alibi. ff. d dam. isec. dies. §. hͦ auteʒ. m ¶ Omnino etiam pro se. n ¶ Nō audit. null⁹. n. adeo surd⁹ est quin aliꝗd audiat. vt. C. ꝗ testa. fa. pos. discretus. o ¶ Uel ppt casū. ff. de iudi. cec⁹. j. xv. q. j. §. vl. p ¶ Predonū. tūc. n. nō ē iputandū. vt. ff. de adulte. vlʒ passā. ⁊. xxxij. q. v. ille.

a ¶ In arena.nisi.cā virtutis hoc faciant. ff.e.l ij.§.qd si.b ¶ Alij enī.Notandū qd oēsq maiori infamia sunt notati.nō nisi p se & p his quorū sunt tutores pnt postulare. et illi sunt de secūdo ordie.sz miori ifamia notati p se & p quibusdā ceteris psōis aduocare. & illi sunt d tertio ordine postulātiū.s.d miori officio. vt tutores vel curatores.

c ¶ Infames miori ifamia

d ¶ Permittur vt sunt illi de secundo ordine.

e ¶ Affinitates.duc quondaz.q vno cōiugū dfunto soluitur affinitas.insti.de nup.§. affinitatis.sed ȝ.xxxv.q.x.c.j.sz potes dicere. qz q ad impedimētuz matrimonij nō delet. sz quo ad alia.aut q ad beneficia huius edicti.

f ¶ Prepositio.scilz patribus.istoz vel vtris istaz.et df p socer.i.pr soceri pro gener marit' neptis.nā gener filij mei. est mihi progener.

g ¶ Arcent. Sz ibi certe

nō lz sz si nō fecit,pactū.postea ei dabit pro mō litis & facūdia aduocati & ɔsuetudie religiōis.vt.ff.de var. & exor.cog.l.j.§.in honorarijs.vel loqtur d tali q spōte se vici sustici i aliq exceptione vl sic asserat senō posse soueere cāz.nisi au gmētetur salariū.qd fieri ñ dz ar.medici.vt.ff.d var & exor.cog. medicus.

gnarēt i arena[a] p alijs postulare phibēt. ¶ His psonis p se allegare pmitti tur:p alijs postulare,phibet:nisi forte tutelā impuberū vel curā adolescētiū nō affectatā sed necessariā administrēt.p his eni qz curā gerunt eis postulare cōcedit. Alij[b].n.oēs q vt infames[c] notant:nisi p se & p certis psonis postulare nō pnt:nisi in itegrū restitutionem acceperint. ¶ Permittit[d] aūt eis postulare p parēte p patrono p patrona p liberis ēt suis & parētib' patroni & patrone. pro libis ēt suis fratrib' & parentib' patroni patrone. sororib' socero socru genero nuru vitrico nouerca priuigno priuigna pupillo pupilla furioso furiosa fatuo fatua surdo pdigo & adolescente. Itē p his q b' pp ifirmitatē curatores dari solēt: vt qui negocijs suis aliq ppetuo morbo superesse nō pnt. Omēs āt q nō spōte sed necessario fungūtur officio:sine offēsa postulare pnt : etiā si hi sunt:qb' nō nisi p se postulare pmittit. Affinitates[e] vo nō eas accipe debem[f]: q quondā fuerūt sz pntes. ¶ Nurus & generi appellatiōe & soceri & socrus etiā vlteriores qb' p

positio[f],put solet accedere ɔtinētur. Arcētur[g] etiaz a pfessiōe aduocatoz: sicut i.iij.li.codic].ti.de postulādo iuenit : q sub noie honorarum ex ipsis negociis q tuēda suscepint emolumētū sibi certe parti cū graui danno litigatoris & depdatiōe poscētes inueniūt. Itē sigs adeo pcax fuerit vt nō rōne sz pbris verbis putet eē certāduz: opiniōis sue imunutionē patiet. Preterea[h] nō lz aduocato vlluz ɔtractū inire vllā pactionē ɔferre cū eo litigatore quē iproprpiā recepit fidē:nec ex idustria[i] iurgiuz ɔtrahere. Apud vrbē[k] romā ēt honoratus[l] qui h officiū putauerit eli gēdū[m] : cousqz liceat orare qusqz maluerit[n]: videlz vt nō ad turpe[o] ɔpēdiū vl ēt stipē deformē hec arripiat occasio nā si lucro pecūiaqz[p] capiāt: veluti degeneres inter vilissimos numerabunt[q]. Si vo[q] i vno auditorio duo tm vel plures p ceteris fuerint quorū fama sit hilarior.i iudicātis officio sit: vt par[r] causidicoz distributio fiat: eteni equet p ptib' auxiliū singuloz. Sigs vo cōmonit' a iudice ea accusatiōe q neqat ɔprobari cuicūqz pti pcinius denegauerit:

i ¶ Ex industria.qr sifecerit.eum iudex puniat l dnab' libris auri.C.d iud. pperādū.§.illo pculdubio lo.k ¶ Apd vrbē.d eadē lege est etiam. l ¶ Honoratis etiā melioribus. m ¶ Eligēdū.sc aduocandū.s n ¶ Maluerit.i.quicqz tale officium valuerit exercere. vñ nō ē h ar.qr aduocati tādiu audiātur qdiu volūt allegar qz iudex pōt aduocatos remouere cum voluēit.vt.ff. d his q in testa.dele.l.iij. in fi.&.C.d iudi.aut.iube. m'o ¶ Non ad turp.i.ad medicū & vi le & est argu. qr bōa dāda st doctorib'.

de pte litis nō lz pacisci vt.ff.de pac.sūptus. sz sup certa re liceat.ar.C.de sniaz passis.si debitor.licet.m.dixerit qr licet d aliquota re pacisci sine graui detrimēto partis.vt hic tm vltra centū aureos ñ lz pacisci.vt ff.de var. & exor.cog.l.j.§.in honorarijs.h ¶ Preterea ɔtū.ex postfacto.ab initio tm pt.xj.q.iij. vt.ff.d admi.tu.cū plures.&.ff.d orl.muris.l. y.§.vl.p ¶ Pecūiaqz medica.q ¶ Si vo C.e.pudēdū.r ¶ Ut par.illd oli obtiuit cū salaria dabāt d publico hodie vtraqz ps sibi oz.puidē vt.C.d iud.l.ppandū.§.illo ñ pu er] & dbilib' & paupib' ptor dabit aduocatū vt.ff.d postu.l.j.§.ait ptor.s ¶ Foro.ff d pe

nis mortis.§.j.a ¶ Si quis.iniquã.vt ex̃ de testa.intimauit. ex̃ de testi.cogen.puenit. b ¶ Quãuis.ꝟba grego.c ¶ Tñ hodie.ꝟb a legis.d ¶ Cãz.nisi suã vł parẽtũ suoꝝ.vł pupilloꝝ suoꝝ.ff.e.l.pe.§.vl.e ¶ Itẽ si ꝫ.male ponit lrãm q̃ est.ff.e.l.vlti.f ¶ Tutor. ar.ꝙ rõne officij lz ꝙ al's nõ liceret.vt xxiij.di.ꝑcipimus.z.C.de admi.tu.cũ z qdã.itẽ ar.ꝙ si iudex succe sit appellanti ꝙ pt ꝓpriam sniaz ipugnari.ff.de iud.iulian⁹ ait.item ar.ꝙ si iudex a q̃ apppellatur efficiť illi⁹ iurisdictiõis.cui⁹ ẽ ad quẽ appellatur ꝙ possit cognoscere.vt.ix.q.iij.si ep̃s.qr ĩã

cut ñ simł pñt ꝯcurrere iura naturalia.z iura adoptiõis.vt instit.de adop.§.ij.io. Ego credo tñ ꝙ ordinari⁹ pt esse.vt.nõ.ij.q.vj.a iudicib⁹.nũq̃.n.ꝑcise iuenies ꝙ ordinari⁹ ñ possit eẽ arbiť.s; vbiq̃ dr̃.ꝙ nõ pt cogere ꝑtes vt in se cõpromittãt.vñ licite ꝯpromitťt in eũ volẽtib⁹ ptib⁹. vt .ff.de tu.z cu l.iiij.

careat foro^g ¶ Sciat ẽt nũq̃ sibi agendi copiã posse restitui. Si q̃s^a ãt ex litigatorib⁹ detect⁹ fuerit sepera tiz tractasse cũ pl'ib⁹ z aduersario suo sbtraxisse parẽ defensiõis copiã: oñdet proculdubio iniquã a se litez foueri: z auctatẽ iudiciariã elusaz a se experieť. Itẽ q̃uis^b illi q cãm fisci egissent ꝓhibeant aduersus fiscũ ꝑrocíniũ ꝑstare: tñ hodie ^c ẽt aduũsus fiscuz ꝑrociniũ pñt exhibere priuatis: ẽt dũ eaz causaz^d de clinẽt suscipe: quã tractauerãt dũ fisci aduocati fuerũt. Itẽ si ꝫ^e ꝑrem pupilli cãz egisti: tutor^f vel curator dat⁹ eãdẽ cãz defendere nõ ꝓhiberis. Cognitores^g vero ex officio itelligũtur ñ ex arbitrio^h. Nihil eni refert eũ q arbitriũ suscipit an sit itegre fame an ingnominiosus: filius^i etiã in re pr̃is arbiť eẽ põt. Nã z iudicẽ^k eẽ posse plerisq̃ placet. Si quis^l vero iudex^m sit arbitriũ recipe eiusdẽ rei de q̃ iudex est: z in se ꝯpromitti iubere ꝓhibeť: z si sniaz dixerit ñ est dãda pene ꝑsecutio. Seruus arbit eẽ nõ valet: lib'tin⁹ põt. Porro ^n i famia multipliciť irrogať. Aliqñ eniz ꝯtrahiť genere delicti declarati ꝑ sniaz.veluti cũ iudex ꝓnũciat: iniuriã fecisti: hereditatez expilasti: nos z graues.

n ¶ Porro. infamia. Fama opinio z estimatio idẽ est.fama ẽ illese dignitatis stat⁹ morib⁹ z legib⁹ cõprobat⁹.ff.de var.et ex̃or. cog.l.pen.§. estimatio. Infamia alia iuris.alia facti. Infamia facti est qñ g's aggrauať vł ifamať apd bo

videť alia ꝑsona.z.ff.qñ appellatũ sit.l.j.§.sed z si ꝑsens.ar.ꝫ.ff.de iuri.dic.om.iu.ꝑtor.io. So.ꝯsueuit dici ꝙ dz cãz alicui delegare.vt ff.de iurisdi.om.iu.ꝑtor.vñ glosať ibi pt.i.dz aliogn posset recusari.h.q ¶ Cognitores. expõit ꝑmũ capitulũ hui⁹ q̃stiõis.h ¶ Non ex arbitrio.ff.de.arbi.pedius.i ¶ Filius.ff. de arbi.gn ẽt.k ¶ Et iudicẽ.s; ꝫ.ff.de iurisdic.om.iu.q iurisdictiõi.vbi dr̃ ꝙ iudex nec sibi nec liberis suis ius dicere pt.s; illud itelligas in criali cã.sec⁹ in ciuili.s; tñ in criali cã pt vsq̃ ad lit.ꝯtes.dicere ius suis.vt.ff. de of.ꝑsi.senat⁹.tñ delegat⁹ iudex nõ pt esse filí⁹ pr̃is.vt ex̃.de ap.postremo.l ¶ Si q̃s vero.ꝟba hui⁹ legis sunt.ff.de arbi.s; z si.§.si q̃s.m ¶ Iudex.qdã ita itelligũt vt h duo ꝓhibeanť h.s.vt ordinari⁹ vł iudex aliť nõ possit eẽ arbiť de ea re de q̃.iudex fuit. Itẽ z h ꝓhibeť.ne iubeat ꝯpromitti in se.q̃re aut ordinari⁹ nõ pt eẽ arbiť.triplex assignať ratio. Una qr fm h ordinari⁹ semꝑ procuraret vt eligeret in arbitrũ.ne ab ipo possit appellari. Alia rõ est.qr ordinari⁹ dz cogere arbitrũ vt ꝓcedat.z.dz.suã sniaz mãdare executiõi. ex̃ de fo.ꝯpe.si q̃s.ꝫ.ff.de arbi.l.iij.sed h non posset eẽ cũ idẽ eẽt ordinari⁹ z arbiť. Tertia rõ ẽ.qr arbitraria sũt admodũ ordiarie iurisdictõis.z sic seq̃reť ꝙ aliqd eẽt sil'e sibijpsi.si

nos z graues.ꝺ qua agiť.ff.ꝺ obseq̃is libertoꝝ.l.j.z.l.l;.z.vj.q.j.sunt plurimi.s.qñ lesa ẽ fama alicui⁹ ꝑp factũ ꝙ ꝯmisit apud bonos z graues. Utrũ ãt hec ifamia repellat ordinãduz.dixi.ij.q.vij.ipsi testes.z.q.viij.i sũma. Infamia ẽ diminutio stat⁹ alicui⁹.hec ifamia q̃ dr̃ ifamia iur' qñq̃ irrogať ipo facto z alijs mois.vt h dr̃ ꝑ sni az ifamat qs cũ ꝺ crie publico ꝯuincit qs vł ciuiliť vł criaľit.vt.ff.ꝺ pub.iud.ifamẽ.nisi i casu.vt.ff.de pub iu.l.vl.i ꝑuati ꝺlicti si q̃s crialiter sit cõuict⁹ z ꝯdẽnat⁹ si sit tale criẽn ꝙ descẽdit ex actiõe famosa tũc ifamať.vt.ff.ꝺ his q no.infa.qd ĝ.§.vl. Sz si ciuiliť.agať nõ.ff.de criste ll.l.ij.nisi i casib⁹.s.ꝙ i actõe furti.vi bo. rap.iiuriaꝝ.z doli mali.vt.ff.ꝺ his q no.ifa. athletas.§.vl. Itẽ fallit i crie expilate hereditatis vt.C.ꝺ his q no.ifa.si te expilasset. z in crie sepulchri violati.vt.ff.de sepul.vio.l.i. Et qñ mulier calũniose se mitti facit in possẽ tãq̃ sit granida.vt.ff.e.l.notat.s;.ꝑ actõibus q̃ ex ꝯctu ꝺscẽdũt nẽo fit ifamis.nisi i q̃ttuor casib⁹ vt.ff.ꝺ his q no.ifa.furti.§. mãdati.s. cũ directe ꝯueniť actõe tutele mãdati.ꝺpositi z ꝑ socio vt ibi dr̃.ꝑ sniaz arbitri nẽo ifamať ff.e.l.qd.ĝ.§.ex ꝯpmisso.s; hec distictio ñ videť hẽre locũ fm canões.cũ ꝺ mortale criẽn ifamet.vt .s.c.q.v.ꝯstituim⁹. z.vj.q.j.

famos.z.c.oēs.a ¶ Pene.h falsū ē.qz sola pena ñ ifamat.C.e.l.nullā.b ¶ Sicut aliq̃ euidēti cā pcedēti ex q̃ si eēt ədēnat⁹ ifama/ ret.ff.de his q no.ifa.ictus fustiū.sicut ē i fur to cū qs in manifesto furto deprehenditur. ¶ Qui dā/ nat.sine snia z sic nō est h mēbꝝ supflu uz.d ¶ Pri/ stinū .i.libta/ tē.e ¶ Decla rati.q̄ncq etiā si nō declara tur vt cū mi/ liti detrahūt insignia mili tie.lz nō dica tur cā.vt.ff.e. l.ij.§.j. f ¶ Per sen tētiā istꝰ nō vr̄ differre .p dictis.nisi q duo mēbra ə iūgant i vnū nisi velis di/ cere q aliqd opant ista ꝟ/ ba cū dr̄ et.si chophanta. i. comedens ficus. g ¶ Intra tē pus h tñ ñ te net hm cano/ nē.vt ex̄ d se cū.nup.sup il la.h ¶ Itē. grego.ətēna tur.i. ətēptī/ bil. hēat.nō tñ ətēni dz. vt .j.q.j.fue/ rit z.c.mlti.x vj.q.vl.c.vl. ¶ Ui sine peccato vlcisci ar.q si iudex ñ exhi/ bet iusticiā d aliq̃ sbdito. ipe əueniēdꝰ fit.vt.xxiij.q. ij.dñsnr. z i əsti.federici. hita. vbi dr̄ q si iudex ciuitatis dbitā iustitiā nō exhibe-

əueniri pt.k ¶ Pene qz tñ sexcēti remāse/ rūt.z sic hec dictio pene ad magnā qntitatē refert.sic ponit.xxiij.q.v.qr.l ¶ Fūditꝰ.ar. q post iniāz restituit aliqs poti dignitati.xx vj.q.v.qcūq z.l.di.dño sciō.z.c.qz tua sci/ tas sz illō ite lige q̃ ad iudi cādū z pdica dū ñ ad accu sādū vl̄ testifi cādū .vt.xvj. q.j.qui crien. ¶ Iudicet ə dēnet.i.əd gnꝰ sit ədēna tiōe.n ¶ Iu dicet odio.xi. q.iij. qtuor. o ¶ Voluta te sz nō ne iu/ dex pt iudica re hm q sibi iustū vr̄ vt.ff. d arbi.q̃le.et ex snia sui ai estimabit qd aut crdat aut paꝝ eē pba/ tū videat.vt. iiij.q.iij.sepe z potꝰ dz iu der seq suam opionē q̃ cō siliū alioꝝ.et ex̄ de əsu. ad nr̄am sz dico q tenet sequi opionē suā si volūtatē q̃ñ sequitur tñ sequi opionē alioꝝ potꝰ q̃ suā. vt ex̄ d ap.cū cessante. p ¶ Audit. ar. q hm allegata ē pcedē dum .vt.ff. de of.p̄si.illicitas ē.ii.q.i.deus oi potēs.j.xi. q.iij.illa e.c. sdm ope.z.vi. q.ij.si tñ.z.c. placuit. Sz xxx q.v.nullꝰ z.c.iudicātē. z.j.e.postulatꝰ.z.sz hm.h.dlegabit cāz si q

calūniatꝰ eos. Aliqñ gene/ re pene[a] sicut[b] illi q dānāt[c] in opꝰ publicū q pristinū[d] qdē statū obtinēt: sz dāno infamie ēt post ipletuz tps subijciūtur. Aliqñ genere pene: z delicti declarati[e] p sniāz[f]: veluti dū fustibꝰ ce/ so p preconē dr̄ sichophāt .i.calumniator. Aliqñ ipo genere facti: vt exercentes improbū senꝰ z illicite exi gētes vsuras vsuraꝝ: z mu lier q̃ intra tps[g] q̃ moris ē lugere maritū ətrahit ma trimoniū: z q sciēs eā vxo rez duxerit. Idē testat fe lix papa z eisdē dbis. Itē in euāgelio: ille q trabē ge stat i oculo: pbat nō posse educere festucaz de oculo fris sui. Item dauid in li. psal. Peccōri āt dixit deꝰ. quare tu enarras iusticias meas: z assumis testamen tū meū: z cetera. Itē gre gori[h]. Cuiꝰ vita despicit: restat vt eiꝰ pdicatio ətem natur. Idez i moralibus.

Qui alioꝝ vicia puniunt sua priꝰ corrigere studeāt.

Qui sine peccato ē ve strū: pmꝰ i illā lapidē mittat.ad aliena qppe pec cata puniēda ibāt: z sua re liqbāt.reuocent igit interꝰ ad əsciētiā: vt priꝰ ppria corrigāt: z tūc aliena repre hēdāt. Hic est q cū tribꝰ beniamin i carnis scelere fuisset obruta: collectꝰ ois isrł vlcisci iniqtatē volu it. Sed tñ semel z iterū in belli certamie ē ipse pstra tus.əsulto eni dño si ad vl ciscēdū ire dbuisset: iussū est vt iret q iuxta dine vo/ cis impiuz prexit: z semel z secūdo pdidit: z tunc de/ mū peccatricē tribū valde feriēs pene[k] fūditꝰ[l] eā exti/ xit. Quid h ē q i vltiōe sce leris iflāmat: z tñ priꝰ ille psternit nisi q prius ipsi purgādi sūt p q̃s alioꝝ cul pe ferūt: vt ipsi iā mūdi p vltiōez veniāt: q alioꝝ vi cia corrigre festināt. Item ābrosiꝰ sup beati imacula/ ti.

Ille de vita alteriꝰ iudi cet: q ñ hz i seipo qd puniat

Iudicet[m] ille de alteriꝰ errore q nō habet i se ipso qd cōdēnet.iudicet q nō agit eadē q̃ i alio puta/ uerit punienda: ne cuz de alio iudicat i se ferat sniaz Iudicet[n] ille q pnūciādū nullo odio nulla offensio/ ne nlla leuitate ducatur. z post pauca. Bonꝰ iudex ni hil ex arbitrio suo facit z pposito domestice volūta tis[o] sz iuxta leges z iura p nūciāt.statuit iuris obtem perat: nō indulget pprie voluntati nihil pparatū z meditatū d domo defert: sz sicut audit[p] ita iudicat: z sicut se hz naturā decer/ nit obsequtur legibꝰ nō ad uersat: examiat cāe meri/ ta: nō mutat. ¶ Discite iu dices seculi quē i iudicā/ do tenere debeatis affectuz quā societatē: quaz sobrie/ tatē: quā sinceritatē: z pau lo post: q iudicat voluntati sue obtempare nō dz: sz te nere qd legū ē.z post pau ca.in iudicādo cordi ma/ gis est custodia veritatis q̃

mathꝰ.7. luc.6. ps.49. ioh.8. iudi.20.

scia si ɔcordat allegat]. sȝ sm alios pt dterminare pȝ allegata. qꝛ alid facit aliqs i eo ꝙ de illo ē alid eo ꝙ hō est. vt. xxiij. q. iiij. si ecclia ꝛ sic iudicare pt pȝ ɔsciaȝ quā hēt vt iudex nō vt hō. ar. ex̄ d of. or. si sacerdos ꝛ ex̄ d offi. del. pastoral. ⁊ §. qꝛ pbo. ꝛ ex̄ de elec. ꝙ sic

edicta pretorium olim scribebantur in albo. e ¶ Obnixe. i. istāt. f ¶ Delicto vos q spūales estis iudicate hꝰ mōl. ar. § ꝙ mali nō pñt

a In grauibꝰ. notandū ꝙ iputat alicui si malū nūciū vl stultū pcuratorē misit vt. ff. cō mo. argētum ff. d miorib9 cū mandato. ar. ff. d publi. cū exhibuisset ꝛ ex̄ d ap. se pe in pnci. b ¶ Prouocat ex vite meritō ñ pt malus sacerdos dimittere peccata. sȝ ex officio pōt. xv. q. vi. c. vl. ꝛ ē h ar. orōes malor hīs pq. bꝰ orāt nocet j. q. j. fert necesse. ꝛ. c. nō ne nocet. lxj. di. miramur. ⁊ h ꝯ. j. q. j. prophetauit. c ¶ Quid qꝛ deꝰ ñconsiderat dictū sȝ officiū offerēt] vt. xxiiij. q. j. odi. ꝛ pieci. q̄nq; tū ɔsiderat qd offeratur. vt. xlix. d i fin. c. vl. q̄nq; ɔsiderat p q̄ offeratur. vt. j. q. j. dictum. d Postulatꝰ. scribebat. l. s. terra terrā accusat vl l. s. siqs sine peccato. ꝛc. Et hic est argu. quod sufficit si sententia scribatur in pariete. Nam et ibi

obedientia volūtatis. Itē greg. Grauatꝰ cribus alie na iudicare non valet.

In grauibusª pctis qs posit9 dū suis pmittit: aliena ñ diluit. Lūctis. n. liq̄t: qꝛ cū is displicet q ad intercedēdū mittitur irati aiu9 pculdubio ad deteriora puocatᵇ. scriptū qppe est. Victie ipior abomiabiles deo sūt. vota iustor placabilia. Neq; eni in oipotētis dei iudicio qdᶜ: sȝ a quo daẗ inspiciẗ. hinc ē qd scptū ē. Respexit deus ad abel ꝛ ad munera ei9: ad chayn vō ꝛ ad munera nō respexit. dicitur9 qppe quia dñs respexit ad mūera pmisit: sollicite qa respexit ad abel. ex q̄ pateẗ oñdit: qꝛ nō offerēs a munerib9 sed mūera ab offerēte placuerūt. Dona qppe iniqrū nō pbat altissim9 nec respicit i oblatiōib9 cor: nec in multitudie sacrificiorū cor ppiciabiẗ pctis. Itē Lōge ē dñs ad impijs: ꝛ oratiōes iustor exaudiet. Idē. Primū nosmetipsos: deide prios debem9

Postulat9 d cōtinere. iudicare dñs de peccatrice nō stati dedit iudiciuȝ: sȝ pus iclinās se deorsuȝ digito scribebat in fra. ac si deniū qd obnixe ᵉ rogaẗ iudicat: nos videlicet typice istituēs: vt cū q̄libet primor errata cōspicim9 nō hoc ante repñdēdo iudicem9: q̄ȝ ad sciēnā nostrā hūiliter reuersi digito

eā discretiōis solerẗ exculpem9: ꝛ qd in ea cōditoni placeat: quidue displiceat examinatione dirimam9. Iux̄ illud apli. Frēs si occupat9 fuerit hō i aliq̄ delictoᶠ ꝛ cete. Qui sine peccato ē: ē vr̄m. i. primo, vosipi iusticiaȝ legis implete: ꝛ sic innocētes manib9 ad lapidādā reā ɔcurrite. Itē augustin9 ad quēdā comitem. Sacerdos pmū sua pctā deide aliena dtergat.

Sacerdos ᵍ vt sapiens medicus ꝛ pfect9 primū sua pctā delere sciat: ꝛ posteaʰ aliena detergere ꝛ puare ꝛ nō publicareⁱ. Itē in euāgelio sal infetuatuȝ ad nihilū vtile esse dr: nisi vt proijciaẗ foras: ꝛ ab hoibus ɔculceẗ. Ex qbus oib9 daẗ intelligi: ꝙ criosus alteri9 criminis iudex esse nō pōt: ꝛ seipȝ cōdemnat dū in alteri9 crimē sñiam pfert. ¶ Sȝ obijciẗ: saul cū a dño esset reprobatus pplm dei iudicabat: ꝛ eius iudicium vniuersus ppls expetebat. Itē dauid cuȝ esset adulter: ꝛ homicida: interrogat9 a ppheta sñiaȝ in diuitē dedit q oue pauperis rapuit dicens. Iudicium mortis est viro huic. Itē salomon cuȝ amore muliercularū deos gētliū coleret: tñ vniuersa plebs israelitica ad ei9 iudicia cōfluebat. Sic ꝛ achabᵏ q̄ȝ ius coleret baal: tñ. x. trib9 iudicabat. Multi ēt alij tā i vetē. q̄ȝ i nouo iuenuiẗ: q̄

sȝ. ᵍ Sacerdos. sic. xlij. di. § j. h ¶ Et iudicaẗ. postea. ar. pslbrūȝ pꝰ pniaȝ posse restitui l. di. d hīs pbo i ¶ Et non publicare. q̄ qs ei i secreto dixerit. als. d ponit. j. d pe. disti. vj. sacerdos. hodie pugaẗ. ꝛ mittiẗ in artum mōasteriū ad agēdaȝ pniaȝ ppetuam. ꝛ ex̄ de pe. ꝛ re ois in fine. k ¶ Sic ꝛ achab. xxij. q. ij. vtilem. Que. viij.

Quod autem ab oibꝰ epis puincie dȝ audire cāꝰ epi. vt. s. ē. q. vj. siqs epo rū. vel. xij. ad minus q̄s. ipe metropolitanus eligit vel ipse reꝰ. si electos a metropolitāo hȝ suspectos. j. e. q. j. c. j. ꝛ tales co epi ñ st iudices. sȝ assessores. sic nec clerici st iudices q debēt intesse cū epus audit cās clerici xv. q. vij. eps ar. tñ ē ꝙ sūt o: diarij. ar. vj q. iij. scitote. ꝛ si papa delegat causam episcopi videtur quod eodem modo i ferūt. xij. epi.

Hic. s. ē. q. vi. l. s. qppe. ꝛ. xxiiij. di. quādo accusatores nllū magi ex̄ d in. at si clerici

dere. j. xv. hier. 15. c. io. 4. iere. 14. ioh. 8. math. v. mar. 9. luc. 14. 1 re. 11. 1 re. 2. 3 reg. 11. 3. re. 18.

Ciuis in agēdo.ꝫ se iudicē.ex hꝭ vr̄ qḋ clericꝰ possit recōueniri corā laicis etiā in spiritualibꝰ.nisi clericꝰ passus sit violētiā a laico vt ex̄ de iure pa.relatū in fi.ꝛ.ff.ḋ iu di.l.ij.§.itē si ex̄.nā qui aliter nō pt̄ esse iudex ratōe recōuētiōis pt̄.vt ex̄ de mu.pepu dētiā.C.de or. iudi audite.si ff.ḋ iurisl.om. iud.s3.si idē.j ꝶ.Sed ꝙ nō possit recōue niri est.ar.ex̄ de iudi.decer nimꝰ.ꝛ.c.ꝗ to.nā ꝛ quādoq3 cessat recon/ uētio.vt.C ꝗ legi.persol.l. vlꝰ Itē in cri/ mibꝰcessat re conuētio.vt.j e.q.ix.priꝰs. Itē in posses siōe ipetrāda ex̄ ḋ resti.spo li.ex ꝯquesti/ one.ex̄ de or. cog.c.j.ꝛ.C.ḋ cōpen.l.vlti: ꝙ concedo ꝛ dico ꝙ laicus ēt incidenter nō pt̄ cogno scere de cau/ sa spirituali. ex̄ qui fil.sint legit.lator.itē videt̄ ꝙ nō te net sn̄ia lata sup altera q̄/ stione tm̄.ff. qn̄ ap. sit.l.j. in fi.ff.de va. ꝛ.ex̄ or.cog.l. j. nam iudex vna sn̄ia vtrā ꝗ dirimit.vt extra de or.cog. cum dilectus. b ꝶ In eodem sed nonne alia est cā recon- uētionis ꝗ sic principale nēgotiū.vt extra ḋ mu.pet.c.j.ꝛ.ij.Sed dicitur eadē quia ide3 sunt iudices ꝛ litigatores ꝛ qꝛ.vna sententia determinādu3 est vtrūq3 extra de or.cog.cu3 dilectus.ꝛ qꝛ si inhibet appellatio in vna et in alia.extra de mu.pe.c.ij.tm̄ papinianus ꝗ hāc edidit.intellexit qꝛ si tu me ꝯuēis actiōe

mat.23.

mandati ego te possū cōuenire ꝯtraria man dati.al's non.C.de sen.ꝛ interlo.cum papi. sed iustinianus auxit intellectū eius ꝑ aut.ad omnes causas.C.e.titu.aut ꝛ consequenter. c ꝶ Eligant.idest conueniantur.d ꝶ Iudi cetur.sed pro pter cōtuma/ tiam excomu nicatur.j.e.q ix.absēs.ꝛ.c. decernimus. e ꝶ Suggere. i ciderit. S3 quid sīn̄ sunt tot epis/ copi in proui cia aduocabit vicinos.vt.ꝭ v.di.si forte. vj.q.iiij.c.j.ꝛ ij.aliogn̄ me tropol.vel e/ piscopus nō possit audire cām crimina lē clerici cum si sint tot epi in puincia. Que.ix. f ꝶ ac/ cusato ribus. ſm.ll.de cri nunq̄ proce/ ditur contra absentem nisi non cōte.nisi in casu cōtra apparitores. vt.C.ḋ pe.ne bis.ꝑ contu/ macia aūt an notant bona eius.ꝛ expec tat̄ per.annū. ꝛ si infra an/ nū non vene rit.postea bo na deuolū/ tur ad fiscum. nec super bonis auditur. sed bene auditur super crimen.vt.C. de requi. reis.l.ij.Si autem infra annum veniat bo na recuperat.si velit iudicio stare. si autem lis est contes. ꝛ liquet de causa in maioribus criminibus nunquam proceditur contra ab sentem.imo auditur quandocunq3 vene/ rit.vt.ff de requi'reis ann uo.sed in mino/ bus qua' pena relegationis vel damnum

ru3 vita cū ēet blasphema bil: tm̄ eoꝝ sn̄ia qꝛ ex offi/ cio seruata iudiciarij ordi nis integritate ꝓcessit in/ uenit̄ seruata .vnde ꝛ dn̄s ait in euāgelio. Super ca/ thedrā moysi sedebūt scri be ꝛ pharisei dicentes ꝛc. Hinc ligdo ꝯstat: ꝙ mali pastores du3 sn̄ia iusti exa/ minis aliorū crimina feri unt sibijpis nocēt: dū sine exemplo sue emēdationis aliorū vicia corrigere cu/ rāt.subditis ḋo prosunt si eoꝝ increpatione correcti vel sn̄ia coerciti vita3 sua3 in melius cōmutare didi/ cerit. ¶ Ac ꝑ hoc dū ab ecclīa tolerati fuerit: eorū iudiciū subterfugere non licet.

Questio. viij.

Quod autē epūs ab vno tm̄ audiri vel iudicari non debeat: zeperinꝰ papa te/ statur dicēs. Epūs nō nisi a pluribꝰ audiat̄ ꝛ iudice/ tur.

Accusatores epi/ scopoꝝ oīo careāt su/ spitōe: qꝛ colūnas suas do minꝰ firmiter dare voluit nō i qbuslib3 agitari: nul lu3 nāq3 eoꝝ sn̄ia a suo iu dice nō dicta ꝯstrigat: qa leges seculi idipsu3 fieri ꝑ cipiunt vt codice li. vij. de sententijs ꝛ interlocutio/ nibus omnium iudicu3.

Ciuis in agēdo[a] quis obseruat arbitriū: cū habere ꝛ ꝯtra se iudicē in eodē negocio[b] n̄ dedigne tur: qꝛ ꝛ leges seculi idip3 fieri ꝑcipiunt. iudices.xij. quilibet epūs accusatꝰ si ne cesse fuerit eligat: a quibus eiusdē cā iuste iudicet. Nec priꝰ audiatur aut excōicet̄ vel iudicet̄: ꝗ ipsi ꝑ se eli/ gātur[c] ꝛ regularit̄ a suorū primo vocatꝰ ꝯuētū epoꝝ ꝑ eos eius cā iudicet̄: ꝛ ra tionabiliter discernat̄. fi/ nis ḋo eiꝰ cāe ad sedē apli cā deferat̄. vt ibidē deter/ minet̄: nisi ex contumacia absens fuerit. absens vero nemo iudicet̄[d]: qꝛ diue le/ ges ꝛ hūane hoc ꝓhibēt. Itē felix epūs dixit i ꝯci. cartha. iiij. A quot epis audiat epūs: q i reatū icide rit.

Uggero[e] ꝑ3 statu/ ta veteꝝ ꝯciliorꝝ: vt si quis epūs qḋ nō optamꝰ in reatu3 aliquē iciderit: si ei nimia necessitas fuerit nō posse plurimos ꝯgregare epos ne i crimie maneat a xij. audiat̄ epis. Que.ix.

De accusatoribus[f] ḋo vl' testibꝰ ꝙ in absentē vocē accu satōis vl' testificatōis exhi bet̄ n̄ valeāt: mltoꝝ aucta

estimatiōis ꝯtinent. bene procedit cōtra ab/
sentē.ff.d̄ pe.absentē. fallit.C.de adult.q̄uis
⁊ j.e. decernim⁹ ƀm canonē distinguit.h.an
liqueat de cā an non. si liquet d̄ crimie potest
cōdemnari absens.liij.q.v.c.j.⁊ .xxiiij.q.iij.
de illicita. si n̄
liquet ē exco/
municādus.
vt.xi.q̄sti.iij.
rursus ⁊.c.q/
cunq̄. in hoc
tamē peccat.
quia nō disti
guit an lis sit
cōtestata vel
nō. nā ƀm eū
n̄ refert an lis
sit sit contes.
vel non Ego
tñ dico q̄ cū
lis ē cōtest. et
liquet d̄ cā. lo
cū h̄et illud
.c.decernim⁹
sed si lis nō ē
cōtest. vel est
cōtest. sed nō
liquet d̄ cā lo
cus ē illi⁹.c.
rursus.⁊.c.q̄cunq̄.nā ante lit.cōtes. nūq̄ sūt
recipiēdi testes in crie.ex̄ vt.lit.nō contest.ad
h̄ de⁹.nisi aliqd spāle dicam⁹ i dilapidatiōe
vbi publica ꝯmoda piclitant. vt .s̄.e.q.ij.q̄
ea.⁊.C.d̄ pēis ne diu.nl̄lo.n.p̄uilegio gaudē
dz q male admistrādo suos ꝯtubnales affli-
git.vt.C.vbi d̄ rōcīnijs.l.ij. Idē ē i cā iq̄sitiōis
q: testes r̄cipiūt lite n̄ ꝯtes.vt ex̄ vt lit. nō cō
tes.qm̄ freq̄nt itē vbi q̄s īfamat⁹ d̄ hic i purga
tiōes p̄nit lite n̄ ꝯtes.vt ex̄.d̄ pur.ca.cū, petr⁹
ex̄ d̄ fi.d̄ h̄.itē i h̄esi p⁹ mortē.vt.xxiiij.q.ij.sa
ne pfert. sz i cā ciuili n̄ pcedit lite n̄ ꝯte. nisi i
casib⁹ q sūt ex̄ vt lit.n̄ ꝯtest. qm̄ fre.itē in cā.
ap.vt.C d̄ tēp.ap.l.vl.ex̄ d̄ ap.sepe.⁊.ij.q.vj
ei q.itē i absētia actor].vt ex d̄ do.⁊ ꝯtu.cāz.
q̄ ē hodie correcta p d̄cre.qm̄ fre.sic credo.C
quō.⁊ qn̄ iudex anē.q semel.itē vbi agit iudi
cis offō C.si vt se ab h̄ē.absti.i anē.ibi posita
.ff.d̄ minori.in cāe.§.cā.itē in cā surreptiōis ex̄
d̄ sen.⁊ re iudi.cū oliz.itē ƀm q̄sdā in cā liber
tatis.C.d̄ igenu.ma.diffamari.itē in petitōe
l agati vel fideicomissi.ar.C.d̄ vsu.⁊ fruc.le/
ge.l.fideicō.l.ij. Itē i trabelliāica restitutiōe.
C.ad tre.l.pe.§.cū aut.itē cō elect⁹ nō ꝯpare
ret.ex̄ d̄ elec.dudū in fi.al's nūq̄.ferēda est
snia ante lit.cōte.lz pcedit ꝯ absētē put tra
dit ex̄.vt lit.nō cōtest.qm̄ in fi.q̄ dr̄ de offi.
iud.hodie certū ē vt ex̄ d̄ offi.iud.c.vl.
a Accusatori.q absente. q: merita cāz.⁊ c̄
C.si p viz vl̄ alio mō.l.vl.nec ēt in ea restitu
tiōis audit q̄s volēs d̄ iure suo docere i absē
tia alteri⁹ ptis.vt ex̄ d̄ offi.dele.ꝯsultatiōib⁹.

tib⁹ liq̄t. Ait.n.thelesphorus pa. Nisi reo p̄nte accusator n̄ audiat.

Accusatori[a] oīo n̄ credi d̄cernim⁹: q absente aduersario cāz suggerit: ante vtriusq̄ patris iustā discussionē. Itē eleutherius papa. Absente aduersario sniaz ferre nō licz.

Caueāt[b] iudices ecclie: ne absente eo cuius cā ventilat sniaz pferāt: q: irrita erit. immo ēt cāz[c] i synodo pro facto dabūt[d]: pditoris d̄o nec calūnia nec vox audiatur. Itē calixt⁹ papa. Reo absente accusator nō audiatur.

Absente[e] eo quē accusare voluerit q̄cq̄ accusatori non credat: q: sine scripto difficile est: per scriptū āt nūq̄ recipiatur: q: p scripturā nullus accusari pōt: sed ppria voce ⁊ p̄nte eo quē accusare voluerit: suā q̄sq̄ agat accusationē. Itē cornelius papa. Que in absentes geruntur omnia euacuātur.

Omnia[f] que aduersus absentes i oī negocio aut loco agunt[g] aut iudicant oīo euacuāt: qm̄ absentez null⁹ addicit[h]: nec vlla lex dānat. Itez marcell⁹ papa. Non iudicet q p̄ntialiter n̄ accusat vl ꝯuict.

Non oz[i] quelibet iudicari vel dampnari

Caueāt. ar. ē h̄ p opiniōe illoꝝ q dicūt
q̄ snia nulla ē cū pemptoriū nō venit
ad noticiā ab
sentis.C.quō
⁊ qn̄ iudex ea
q̄ etiā.ff.q̄ sē.
sine appella.
resci.l.j.§. cū
ex edicto. sed
ibi nō puenit
q: nec ppesi
tū fuit vn̄ ƀm
plerosq̄ ben̄
tenet snia lz p
emptoriū nō
venērit ad no
ticiā rei.ƀm h̄
exponēs irri
ta.i.irritāda.
vn̄ sat] vr̄ suf
ficere si absēs
sufficiēter sit
reqsitus ad h̄
vt possit fer/
ri snia.lz n̄ sit
inuētus vtex
tra q filij sint leg.cāz.ex̄ d̄ cle.nō resi. ex tue.
ar.ad h̄.vij.q.j.p̄tenū.C.d̄ iud.ppandū.§.⁊
siq̄dē.ff.d̄ euic.si iō.⁊.l.si dictuz.§.si p̄nte. ⁊
ff.locati.itē q̄rit.§.exercitu. Ar.ꝯ.ex̄.vt.li.nō
ꝯte.qm̄.§.si d̄o.nā ibi dr̄ q̄ ēt i cā mr̄imōij
n̄ ē pcedēdū ꝯ absētē lz n̄ inueniat. q: p̄t eē
q̄ h̄eat iustā cāz abs̄tie.nec.n.vr̄ ꝯtūax q vo
cē pcōis nō audiuit.ff.d̄ in iteg.rest.l.pen.⁊
vl.h̄ tn̄ certū ē q̄ siue puenerit ad eū citatio
siue n̄ si pbauerit iustā cāz abs̄tie retractat id
q̄ factū ē.vt ex̄.d̄ sen.⁊ re iud.cū bertold⁹ io
hānes. Hoc teneas q̄ sufficit si citet adūsari
us publice ad domū vbi cōsueuit morari.vt
ex̄ d̄ do.⁊ ꝯtu.cāz.c.vl.⁊ si n̄ vēlat lite n̄ ꝯte.
fiat missio i possiōez vl̄ excōicabit. vt ex̄. vt
lit n̄ ꝯte.tue lite.d̄o ꝯte.ad sniam pcedit. vt
C.d̄ iud.ppandū.§.siq̄dē.⁊.§.sin aut.⁊ si po
stea vēlat assignādo iustā cāz abs̄tie retracta
bit q̄ factū ē vt ex̄ d̄ sen.⁊ re iu.cū bertold⁹.
c Cā.i.pena d̄ Dabūt .i. sustinebunt.
e Absnte. difficile.i.n̄ vt.ij.q.vj.biduū. Uel
difficile.i.vix.q: i casib⁹ fit accusatio si/
ne iscriptiōis viculo.vt notat.ij.q.viij.i p̄nci.
f Omnia absentes.nō p cōtumaciā ⁊ i ca
sib⁹ excepti i sūma.q g Agunt.nota ēt
q̄ gesta q̄ fiunt absente altero non valent.vt
infra.e.charte.⁊.s̄.e.caueāt. h Addicit.
i Non oportet locum (idest punit.
idest inductio.vt infra.cap.proximo.

Habet. exāīatos. h cū sint ignoti vl' suspecti. vt. ij. q. vij. querēdū. b Induci as. arg. sniaz n̄ valere nisi pcesserint. legitie inducie. ex̄ ꝺ dila. dilecti. ⁊. v. q. ij. vocatio. c Qualiaccusare. premissa. iscrptio. n. semp p̄cedat accusatōez vt ex̄ de accusat. q̄lit'. d Dignū. i. nocētē. sacti9. ē. n. nocētē īpunitum relinqre. q̄ ī inocētē ꝯdēnare. vt. ff. de pēis absentes. e Decreuimus. gdā ponūt casum sic. q̄ eps̄ iste fuit ifamatus ⁊. papa cōmisit istis vt in modū iqsitionis pcedāt. ⁊ si nō venerit vt se purget. vr cōfiteri de crie. vn̄ p̄t cōdēnare. vt ex̄ ꝺ simo. ꝺ h ⁊ c. isinuatū. vl' intellige q̄ h fuit lis ꝯtest. sicut i sūma itellexi h. c. l' n̄ loqt' ꝺ diffinitiua snia sꝫ ꝺ iterlocutoria. vl' excōicatōe vl' missiōe in possessiōez vl' tn̄ q̄ ēt lite n̄ ꝯtes. ferri possit diffinitiua snia. sꝫ nō de crie sꝫ ꝺposit ōis p ꝯtūacia. vt vr col. ligi ex̄ de do. ⁊ cōtu. [vitat] iohannes. f Voluerit. maximus valēriue ciuitis episcop9. g Sententie ferende. ꝫ. ff. de penis absentē. h Manifestū ē p̄sūptiue vt. ff. de re iudi. contūacia. §. j. sic. xxiiij. q. iij. ꝺ illicita in fi. Sꝫ vr q̄ semper liqueat de causa q2 aut pbat actor q̄ asserebat. ⁊ tūc condemnādus est reus. aut nō pbat. ⁊ tunc est absoluēdus reus. vt. vi. q. vi. actor. Sꝫ isto obtinet cum vterq̄ est presens et propterea quod reus absolui non procedit ex eo quod ꝺ causa liqueat sed quia iura sunt obscura ⁊ i dubio fertur sententia. p eo vt isti. de interdictis §. cōmode. ex tra de fide instru. inter in fi. nam quandoq̄ actor p bat intentionem suam. ⁊ tamen iudici non liquet ꝺ causa. ff. ꝺ re iudi. l. pomponius. i Purgādi. id est ostendendi innocētiam suaz vl' etiam causā absētie. k Non omnia. dū tamē illa que probata sunt sufficiat ad condemnationē ⁊ oīa simul objiciantur. vt. xxiij. di. illud. ar. ꝫ. j. c. q. x. placuit. l Fuera. nōem9. idest mandam9. ij. q. i. nouimus. ⁊ xxvij. q. tn̄ sit. ei. ⁊ nota. j. sit ei. ⁊ nota. vij. q. ij. q. vij. nl. ꝫ. ij. q. vij. siquis iquit. m Post excōicatōez. nota q̄ excōicat9 appellat. ar. ex̄ ꝺ

priusq̄ legitios habeat p̄sentes accusatores: locūq̄ defēdēdi accipiat ad abluenda cria. Itē damasus.

Habel[a] q̄ꝫ i de Decretis scōꝝ patꝝ sancituꝫ: n̄ fore canōicū quēq̄ sacerdotū iudicare vel dānare: anteq̄ accusatores canonice examinatos p̄ntes hēat locūq̄ defendēdi accipiat. i. inducias[b] ecclīasticas ad abluēdas Nec extra cria. In alca. patriā fiat. puīcie prio discussionis accusatio sine aplica p̄ceptiōe cui i oīb9 causis reuerētia debet custodiri: qm̄ ⁊ antiq patruꝫ regula hoc docet: i q̄ impi alia piter statuta ꝯtinunt. Criminū inqunt discussio ibi agitāda ē: vbi crien admissuꝫ ē. Et in canonib9: quecūq̄ negocia i suis locis vbi absorta sunt finienda salua tn̄ in oīb9 aplica Qui accu auēte. Itē sare[c] aliū: eligerit p̄sens p se ⁊ nō p aliū accuset inscriptiōe videlꝫ p̄missa: neq̄ vllus vnq̄ iudicet legitios accusatores p̄ntes hēat locūq̄ faciēdi accipiat ad abluenda cria. Itēꝫ ex ꝯcil'. tole. vij. De eodē.

Dignū[d] ē vt vita innocentis nulla maculet pnicie accusatoris. Idō si quis a quolibꝫ criat non ante accusat9 supplicio detur: q̄ accusator p̄ntetur: atq̄ leguꝫ ⁊ canonuꝫ snia exgratur q̄ si indigna ad accusandū p̄sone iuenitur ad ei9 accusationē nō iudicet. Itē bonifacius papa. ad gallos. Sentētia feriat qui cause sue negligit ad.

Decreuim9[e] vl'aꝫ alse. debere intra puīciā esse iudiciū ⁊ ꝯgregare synodū ante diē kalēdaruꝫ nouēbriuꝫ: vt si adesse voluerit[f]: pn̄o si ꝯfidit ad obiecta r̄ndeat: si vero adeē neglexerit: dilatiōeꝫ snie[g] de abn̄tia nō lucret. Naꝫ manifestū[h] ē ꝯfiteri eū de crie qui indulto ⁊ totiens delegato iudicio purgādi[i] se occasione nō vtit. nihil eni itereſt vtrū in presenti examie nō oīa[k] que dicta sunt pbētur: cuꝫ ipsa q̄q̄ ꝯfessio ex ꝯcurata totiēs ꝯstat abn̄tia. Itē felix papa. Absentes nec accusari nec iudicari possunt.

Absentie adūsario nō audit accusator: nec absente alia pte snia a iudice pcā vllā obtinebit firmitatē. Itē nicola9 papa galioni archiepo senēsi. Altera parte absente diffinitiua nō feratur sententia.

Fuera[l] iust9 mediator nō ē q vno litigāte et altero abn̄te amboꝝ emergētes lites decidere nō formidat. His ita p̄missis volumus ⁊ aplica auctoritate mouem9: vt presbyter de q̄ agitur post excōicationē[m] suā aplicaꝫ sedeꝫ adire voluerit: nullus iter ei9 impedire p̄sumat. Itē ge pher inus. In absentē nō est ferenda sententia.

Absens vero nemo iudicetur: quia diuine et humane leges hoc prohibent. Nisi fuerit absens ex contumacia pro presenti namque cuz contumacia[b] haberi facit.

Item nicolaus papa galioni senensi archiepiscopo.

De eodem

Iudicas[c] hermanū episcopuz super quibusdam frequēter fuisse accusatū: pro quibus quia[d] ex parte ipsius persona deest: nos vni parti ad discrimē alterius credere procuIdubio nō possumus: quamuis nec adhuc qui fuerit[e] illi excessus dixeris nec vtrū[f] sane mētis erat idez antistes necne: cū ipsos excessus perpetrabat: euidēter ostēderis[g]. Statuimusque arbitramur quēlibet interim infirmitatē ad penā peccati quam ipsuz continere petm̄.cui magis consulendū[h] sit et compatiēdū quam puniēdū vel etiam aliquo modō feriendū.

Item calixtus papa. Testes nō dicāt testimoniū: nisi de his que presentialiter et veraciter nouerūt

Testes[i] per quācunque scripturā testimoniū nō ferant: sed presentes[k] de his que[l] nouerūt[m] et viderūt veraciter testimoniū proferant. Nec dicāt de alijs causis vel negocijs testimoniuz nisi de his que sub eorū presentia[n] acta esse noscuntur. De his[o] etiam que audierunt si ad hoc vocati sunt: in ciuili causa testimonium dicere possunt vnde in autēticis col. vij. titulo de testibus et codice. eodem. titu.

Absens nisi fuerit. hec sen. ex col. pro suas. verba ponitur in autē. vt oēs obe. iudi. §. sipo. col. v. b Contumacia. sic ex. de testibus in noie dñi. c Iudicas hermānuz. iste in furore occiderat hoiez. d Quia prima ratio. e Fuerit et ita nō tenebātur venire. vt. v. q. ij. si. primates f Utrū tertia ratio est. g Ostēderis archiepūs bn̄ fatebatur quod quādoque fuerat furiosus. sed tm̄ dixit cuz modo esse sanū. et in sanitate occidisse hoiez. alias tenet ille pon. probare qui dicit aliquē in furore peccasse. vt ex. de suc. ab intes. cū dilectus. et C. de codicillis h Cōsulēduz. q. d. satis ipso furore punitur. sic. de. di. v. baptizari. ff. de offi. pre. diuus. Iudex tamē diligētissime inquiret an fuerit furiosus. quia multi fingūt furorē. vt sic excusent. vt. ff. de cur. furio. obseruare. et. j. e. horta i Testes. scripturā nunquid quia littere (mur. epōrum valent nō quia testibus nō testionijs credēduz est. vt ex. de cohab. cleri. et muli. tua de hoc notaui. xj. q. iij. cure. ar. ff. de custo. reo. diuus. alias extra iudiciū secus est. vt. xj. q. i. ij. cure. lxxj. di. extraneo. k Sed presentes fallit. ff. de iureiur. ad personas. ff. de testi. si quis testiū. k Sed presentes in cā criali semper testes erūt presentes sed in ciuili seruetur consuetudo regionis. vt. ff. de testi. l. iij. l Que nouerūt. i. in aliquo sensu corporeo perceperūt large . n. sumitur visus. vt ibi. gustate et videte. et legit in exodo. videbant voces. i. audiebāt. vñ si auditu aliqui cōscij sūt de aliquorum fornicatōe. bn̄ possūt de hoc testari. ex. de testi. preterea. et quod de auditu recipiatur testimoniū. hēs ex. de testi. cū cā. nā sufficit qualitercūque aliquid sciatur. xxij. q. v. hoc vr. Si quis aliquis est mutus dū tn̄ audiat et scribere sciat bn̄ testificatur. vt. C. qui test. facere pos. discretis similiter cecus testificatur si voces cōhentiū hz notas. nec obstat si dicas quod cecus pōt in voce decipi. vt xxvij. q. j. nec aliqua nā in visu

possumus decipi. xxj. q. j. quod et in tactu. xxxij. q. ij. in lectū. m Nouerūt. quod de his que pupillus vidit nō pōt esse testis. quia hec etas ignorat quid videat. C. de sal. mo. l. j. n Presentia dū tū intelligāt. Nā aliter nō presentes. vt. ff. de verbo. sig. coram. Nō intellige presente put pōitur. xvj. q. iij. §. pōt. sed intellige presentes siue in eadē domo siue alibi sic. dū tn̄ audire possit. vt ff. ad sil. j. §. eodē tecto. o De his que audierūt. plerique possūt notari casus vbi fertur testioniū de auditu. Unus hic alius cū probatur voluntas obmutescentis. vt. xxvj. q. vj. qui recedūt. et c. is qui. Alius in matrimonio. vt. xxxv. q. vj. de parentela Alius in probatōe pluruj. vt. xxij. q. v. hoc vr. Alius in memoria facti operis. vt. ff. de proba. si arbiter. Alius ex de test. preterea. et ex. e. ti. cū cāz. sed certe nō concedo quod alicui sit testioniū de auditu. nisi vbi testatur quis quod sic audiuit recitari a maioribus vt dicitur de test. quotiēs et hoc tm̄ contigit in matrimōio in memoria facti operis. sed hodie circa matrimōiu z illud ex parte sit immutatū. ex de test. sed nisi velit quis dicere ibi esse testioniū de auditu. quia melius in talibus comprehēdimus per auditū quam per visū. vñ si duo interessēt contractui quorum vnus eēt surdus et alter cecus. vnus audiret verba contractus alter videret nūerare pecūiaz per illos forte non probaretur contractus. Sunt tamen hic alia duo specialia scilicet quod valet confessio extra ius. sicut et alibi. extra de excess. prela. quam sit. graue. et in alio casu quando quis confitetur se debere pecuniam causa adiecta. vt. C. de non nu. pe. generaliter. Et in casu qui habetur de secunda cautiōe. quā mulier post biennium emisit. C. ad vel. si mulier. Et generaliter dicunt quidā valere confessionē factā ex iuo vbi testes intersunt rogati. Itē aliud speciale est hic quod nō valēt testes nisi sint rogati. et idē requiritur in testamētis et in codicill. C. de test. anc. rogati. et in matrimōio. vt vr. xxx. q. v. nostrates. et in diuortio. ff. de diuor.

l.nullū.al's ū regrit φ testis sit rogat⁹.vt.j. pri.q.iiij.ad finē.lo. Cōsueuit gñalit dici φ ē v̄u3 φ ɔfessio ex̄ iudiciū ñ p̄iudicat nisi cā adijciat.vt ɔfiteor me tibi d̄bere centū ex cā mutui.vt.C.d̄.nō.nu.pe.l.gñaliter.b.Et scias φ oēs isti testes rogati dicūt itéresse. q2 rogati sūt audire. l3 ad aliud venerit vt.ff.d̄ test.heredes palam. auc.tū gñaliter vr dicere φ testes d̄beant eē rogati vt.C.de testi. auc. rogati. Sed h̄ veru3 ē cū ɔctus est in scriptis.

a Si d̄bitū aut p̄ mēoria Tres h̄ ponit casus.φ testes rogati p̄sit testari vl p̄ solutōe quā voluit facere creditori d̄bitor vl p̄ solutōe ei fctā vl p̄ cōfessione creditor [b Cōfessiōe imo m^a g] ē p̄ d̄bitore cōfessio crediris.φ si sit ei redditū instrm.C. solutōe pe.

legitur. Si debitum^a scriptū sit: ẽ p̄batio solutiōis proferat a litigātib⁹ per testes sine scriptura: tunc susceptibile3 eā apud iudicē esse volum⁹ dū ad hoc ip̄3 testes assumant: vt p̄hibeant testioniū p̄ faciēda solutiōe aut p̄ memoria facta alicui iā facte solutiōis ẽ p̄ ɔfessione^b eius q pecunias accepit hec aūt testionia inania erūt si ex trāsitu p̄hibita sunt: aut ab eo q p̄pter aliud op⁹ adueniēs audiuit aliquo dicēte se accepisse ab aliquo aurū aut debere alicui: nulla ratione valere cēsem⁹. Simul aūt necesse ē vt videant φ si alius vno tp̄e ẽ ali⁹ alio tp̄e viderit diuersitas temporū eorū testioniū nō admittit. Unde leo papa. Nō admittitur i testioniū q̄s nō eodē tp̄e negocio fuisse cōuincitur.

Nihilhominus^c quoq3 puniēdi sunt testes: q ad calūnia3 aliqd testificant: nec eorū voces tāq̄3 pluriu3 admittunt: q̄s tēpo2^d qdē diuersitas sil'^e interfuisse p̄hibuit. Item ambrosius in li. de padiso. Ad seriē gesto2 testis ex suo nihil adiciat.

Pura^f ẽ simplex^g testionij series intimāda ē: plerūq3 testis dū ad serie3 gesto2^h aliqd ex suo adijcit^i totā testionij fidē ptis mēdacio decolorat: nihil igit qd̄ bonū videt addendū^k ē. Item felix papa. Absens p̄ alium nec accusare nec accusari potest.

Absens^l p̄ aliū accusare aut accusari nō potest: nec affinis testis admittit. Nisi in crie iniuri/

Nihilominus puniēdi. In criali (cunie. punit testis capitali pena. xxxiij.q.v. hec imago h̄ fm.l.veteres f3 cano. ifamis ē vj.q.j.qcūq3.xxij.q.v.sigs l3 fm.l.accusat de crie falsi.ff.ad.l.cor.de fal.eos q nō obstat.ff. de his qui no.infa luci⁹ ex̄ de or.cog.cū dilect⁹.q2 ibi ñ ē snia lata ɔ̄ testē. d Quos tēpo2 si.j.iiij.q.iij.i testib⁹.C.de codi.l.vl.§. vl.C.de testi.si vn⁹. e Simul qdā dicūt h̄ tenere in his q̄ ñ nisi semel ɔmittunt.vt homicidiū alicui⁹ l3 si sepi⁹ aliqd p̄t ɔmitti ibi nō nocet tēpo2 diuersitas l3 eis abijcit de susanna.l3 illi r̄ndent φ iō fuerūt illi testes reprobati.q2 dixerūt φ in eadē hora ẽ i diuersis locis cōmissū eēt adulteriū.l3 nō poterat cōmitti in eadē hora ẽ in diuersis locis.ẽ h̄ dicūt p̄pter exp̄ssā similitudinē nō pp idēntitatē.nā reuera aliud ē adulteriū φ hodie fit aliud φ cras.l3 ē simile illi φ nō cōcedo cū singuli sint in suis dictis singulares si tū aliquē actū ɔtinuū viderēt aliq l3 diuersis horis. videt quod testimoniū teneret. vt si luca cessiue in vno foramie viderūt aliquos fornicari.vel si aliqui volūt testari φ algs excommunicat⁹ celebrauit ẽ vnus audiuit finem misse alter p̄ncipiū.in h̄ casu cōcedo eos bñ testari deuere p̄pter continuationem act⁹.sicut.pp cōtinuationē possessionis. vna dicit per scriptio l3 testis sit a diuersis p̄sonis.vt.x vj.q.iij.§.pt sicut etiā vn⁹ dr p̄ cōsulatui l3 diuersis p̄sone ipiū φ ercuerint.vt ff.de offi.pro conmeminisse. Itē φ si cōueniāt in tpe l3 discordent i officijs.vn⁹ dicit de missa alter dicit de vesperis. Eadē est questio si vis probare solutionē decime.ẽ vn⁹ dicit frumētum solutum.ẽ alter dicit fabā.Et tamē φ nō val3 testimoniū quia oēs sūt in suo testimonio singulares vt ex̄ de elec.cū dilect⁹.dies forte nō tenet testis exp̄mere l3 mensem vt.ʒ.ij.quest.viij.libellorum.

Pura.idest sine dolo. g Simplex.qualiter hoc intelligatur dixi.iiij.q.iij. in testibus. h Aliqui d.ar.vtile per inutile viciari.vt.xij.q.ij.siquos de seruis.ʒ.dist.xxviij.si quid veri. Sed contra.ff.de excu.tu.qui testamente.ʒ.di.ix.si ad scripturas.lo. vtile per inutile viciatur vbi in iure inuenitur expressum.alias non.ar.xv.q.iij.§.cum autem i Adijcit vel subtrahit.vt.v.quest.vlti.presbyteri.extra de verbo.signifi. forma.§.vlti. ar.xj.quest.iij.quisquis metu.xxv. quest.ij p. script.xxij.quest.ij.cu3 humilitatis.C. de testi testium. k Addendum. quia non presumeret hoc alicuit.si de hoc non iurassent. dicaret hoc alicuit.si de hoc non iurassent. vt extra de test.c.de testibus. vbi de hoc dixi supra.ij.q.vi.si quādo.

Absens.nec affinis.ʒ.e.q̄.v.si mulier.

m Reo.hec rubricha est falsa quia non

intelligitur de libello accusatiõis. sꝫ de libel

a Q Arthe. absẽte. s. ij. q. j. (lo attestatiõnuz. i pmis. ex de testi. i noie dñi. ⁊ c. deceto.

b H Ortamur. amputari. ar. ꝙ iudex presta bit cõductũ ⁊ securitate ꝫ testibus. ex vt lite non ꝯtes. accedẽs. ⁊ de elect. bõe memorie. extra de appella. ex pte. xxiij. q. vj. siue. c. Pre sentari. sic supra. eo. testes. d. Nouerunt. testes. n. pro vtraqꝫ pte testabitur. xiiij. q. v. non sane. ⁊ iurabit quod nihil falsitatis dicet. ij. q. iiij nullam.

c N Ecesse. quãtacũqꝫ. puilitas eni seruanda est in iudicijs. C. de proximis sacrorum scri. in sacris. ff. de arbi. si cuz di es. §. si arbit ar. cõtra. extra de do. ⁊ cõtu. ex litteris. est simile. j. q. j. teneam⁹. s. di. ix. ego. In snia. ⁊ in iudicio nulli est deferẽdũ in sedẽdo ⁊ similibus. sic. ij. q. vij. ꝗ quis. f. Preiudiciũ. sic xi. q. iij. sigs vero. C. de statuis. ⁊ ima. l. iiij..

arũ i q̃ illustris psona eẽ p pcuratorẽ intẽdere ⁊ excipere põt seruatis ceter] solẽnitatib⁹: vt codice ti. de iniurijs. l. vltima. Itẽ pe la. pa. sinduc mgro militũ

Reo absẽte libellus accusationis frustra offertur.

Q Arthe ᵃ q̃s dedit nobis lucidi⁹ si illo tempore aduersarius illic ipi⁹ pñs fuisset valide erãt. sed qꝛ aduersario absente gesta q̃ nobis recensuit facta legunt talia leges nõ recipiunt. Idẽ decorato patricio.

Testes corpali pstito iuramẽto testioniũ dicãt.

H Ortamur ᵇ vt sb timore dñi ꝯsuetã ꝯsciẽtie vr̃e sinceritatẽ i hoc negocio ꝯseruãtes oẽm psonis qui v̾itatẽ cãe isti⁹ scire possunt: faciatꝫ amputari formidinẽ ⁊ vr̃is pñtari ᶜ cõspectibus tactis sacrosctis euangelijs pbito ẽi legali sacro g in v̾itate rerũ nouerũt ᵈ: pfessiõe sue testificatõis apiant: vt patefa

ctis oĩb⁹ q̃ ꝫ leges ⁊ iusticiã cẽsenda sũt cognoscatꝫ: ⁊ ꝯpetẽtẽ legib⁹ ⁊ veritati terminũ deꝫ. Itẽ nicola⁹ ismaro remorũ archiepo.

Accusator ⁊ accusatus simul debent adesse.

N Ecesse ᵉ ẽ ꝫm sacrarũ scpturarũ documẽtũ ac ꝫ iusticie tramitẽ ⁊ accusatũ ⁊ accusatorem sil' adesse ⁊ vnã ptẽ q̃tacũqꝫ pdita sit auc̃te sic prorsus audiri vt alteri pti nullũ piudiciũ ᶠ irrogetur. Questio. x.

Q Uod vero ᵍ testes deficiẽtes i primo caplo non sint ad mittẽdi ad sequẽtia ex ꝯci li. carthagi. vij. cõfirmat i quo sic statutũ legit.

Qui i primo capite deficit ad cetera non admittatur.

P Lacuit ᵇ vt q̃uẽs clericis ab accusatoribus multa cria obijciũt: ⁊ vnũ ex his de quo pri⁹ egerint pbare non valuerint: ad cetera iã non admittant. Probat illud auc̃te arela

g Q Uod vero. Ubi quis simul Que. x de pluribus criminibus accusat. si in vno deficiat bene admittitur ad alia vt supra. ij. q. j. in primis omnimodo non sit calũniator. ij. q. iij. paulum. nam ⁊ condemnatus prosequitur crimen de quo inscripserat pendente accusatione. vt. j. eo. neganda. ff. de publi. iudi. is qui. §. illud. sed capitula hic posita loquuntur vbi quis de calumnia conuict⁹ vult accusare aliquẽ. ⁊ deceptus fuit. secus si promissiõe aliqua deceptus fuit vt ij. q. iij. paulũ. H. ⁊ alij distingũt vtrũ defecerit i minori. vł maiori. si in minori admittitur ad sequẽtia. als nõ. vt. ij. q. j. in pmis. In ci

uilibus aũt causis cõuictus de calũnia bene ad sequẽtia admittit. vt. C. de in offi. testa. cũ qui. insti. de excu. tuto. §. qui aũt ex de ap. cõstitutus. Quidã dicũt ꝙ si quis accusauit de pluribus criminibus ⁊ cõtestatus est litẽ super omnibus licet in vno deficiat bñ admittitur ad ꝯsequentia tãqꝫ iam incepta. sed si tãtũ super vno est litez contestatus ⁊ deficit i illo. nõ admittit ad sequentia quasi suspectus. ff. de accusa. si cui. vj. q. j. quicũqꝫ. Tu distingue an sit calumniat⁹ vel non vt dixi. tamẽ si quis h pmo egit criminaliter sine obtiuerit. siue succubuerit. potest postea agere ciuiliter. C. qñ ciuilis actio criminali preiudicet. l. j.

P Lacuit. quidam sic ponunt casuz. accuso te sup pluribus criminibus simul ⁊ eodem libello alitem super his contestor. licet in vno deficiam tamẽ admittor ad sequentia licet iam sim infamis Et hoc est ideo. quia tempore lit. contest. fui bone fame. vt. ff. de pub. iud. is qui. ⁊. ij. q. j. in primis. ibi autem grauiora ⁊c. Si autem te primum accuso de vno crimine ⁊ deficio non admittor postea ad alia. so. Sꝫ certe minimum videtur de istis opinionibus. nam si litẽ contest. est accusator super pluribus criminibus. publicatis attestationibus postea non admittitur ad probãdum aliquid. Si super vno. tantum lis contest. est ⁊ non probauit. presumitur calumniari. ⁊ ita nõ admittitur ad sequentia. vt hec. c. dicunt que in hoc casu intelligũtur. b. h. Non admittatur. Sꝫ videt ꝙ huiusmodi exceptio ñ possit obijci

post lit.ztest.vt.ff.d.adul.si marit⁹.§.pscrip/tões.marie cũ exceptio.s.cũ tu es calũniat⁹ sit dilatoria.qz tm̃ dclinatoria ẽ iudicij.ꝙ ex h̃ pz.n. ab alio adhuc accusari pt.Rñdet g dã spãle eẽ i adulterio vt ẽt ꝑemptoriam ibi aliqs nõ pos sit obijcẽ post lit.ztest.s.hec tu ꝑ qnquen niũ tacuisti. vt.C.d adul. adulter sicut spãle ẽ in illa exceptõe.ex̃ g ma.accu.po. cũ i tua. Alij dicũt ꝙ exce/ ptio.tu es ca lũniat⁹.bñ pt obijci p⁹ lit. ztest.Sz me/ li⁹ dic ꝙ h̃ ñ fuit lis zte.ni si sup eo i q̃ d ficit.vñ cum vult ꝓcedere ad alia sup q b⁹ lis ñ ẽ cõ/ test. iuste ad mittit h̃mõi exceptio ꝯ il/ lũ.Uel dic ꝙ illa exceptio nouo cepit ꝯ petere.vñ pt ea,vti post lit. ztest.vt ex̃.d offi.de le.insi nuante.

iudi.ls q.Si aũt suã iniuriã ꝓsequitur.tũc ẽ añ ꝛ post dãnationẽ pt ipsũ incipe accusare.ff.d accu.q iudicio.si vero in modũ exceptiõis ꝓ ponitur crien sẽꝑ audit excipiẽs .C. d adul. qm̃ alexãdruz ꝛ.xxij.q.vj.nihil iniqui⁹ C.d libe.cã.si filiũ ꝛ ex̃ d or.co. cũ dilectus.

tensis concilij tertij: i quo sic diffinitum est. Qui falsa fratrib⁹ obijciũt: vsqz ad exitum non communicent.

Os [a] qui falsa fratri/ b⁹ obiecisse capitula deuicti fuerint: placuit vs qz ad exitũ nõ cõicare:si cut magna synod⁹ ante cõ stituit:nisi digna satisfacti one penituerint. Itẽ felix papa in secunda decretali epis gall. c. Qui qd obij. cit ꝓbare nõ valet d cete. ro nõ arguẽdũ nõ admit/ titur.nisi prius ꝓpriã cãz ciuilẽ dũtaxat asserere vo

Si accusatorib[b] fuerit. ꝑ sone i iudicio epoꝝ culpabiles appuerint : ad arguẽdũ epos decetero ñ admittãtur : nisi proprias causas asserere nõ tñ[c] criã les vel ecclesiasticas [d] volue rit. Cũ ĝ q falsa fratrib⁹ obijciũt : vsqz ad exitũ vi/ te a cõione prohibeant: il li q epoꝝ iudicio culpabi les inueniũt ad arguẽduz de cetero admittẽdi ꝓhi/ bent appet ꝙ in primo ca pitulo deficiẽtes tãqz falso ruz obiectores ad sequen/

tia procedere non valent.

Questio.xi.

Ab accusato[e] vero accusationẽ i accu satorẽ verti: multoꝝ auctẽ prohibet. Ait eniz stepha/ nus papa. Accusati nisi pri us se purgauerit alios ac/ cusare non possunt.

Negãda [f] ẽ accusatis [g] lnia criminãdi [h] priusqz se crimie q̃ puniunt exuerit: qz nõ est credẽduz ꝯ alios eoꝝ cõfessioni: qui cribus implicant: nisi se pri⁹ ꝓba uerint inocẽtes: qm̃ picu/ losa ẽ ꝛ nõ dz admitti rei [i] aduersus quẽcũqz[k] ꝓfes/ sio li.ix.codic].ti.j. Impa tor valẽtin⁹ valeri⁹ ꝛ gra/ tianus.

Neganda [l] est accusatis:nisi suas su oꝛũqz iniurias ꝓsequant lnia criandi in pari vel mi nori crie: q̃ ꝑmũtur exue/ rint:ita tamẽ vt ꝛ ipi iscri ptiõez ꝯtra eos etiã pẽdẽ/ te accusatiõe depõere pos sint. Itez ex decreto ha/ driani pape. De eodem.

Non ẽ credẽdũ [m] ꝯtra alios eoꝝ confessioni qui criminib⁹ implicant:

Negãda. i Nota in crib⁹ ñ hẽre locũ recõuen tionẽ. vt h.et j.e.ꝑius. ꝛ vi nõni.ʒ.q.vi. ij.c.j.g. Ac cusatis iter re os recepti.vt ff. de adul.si marit⁹.§.pre scriptiones. h Criminã di.ẽt si suã in iuriã ꝓsequa tur fm. R.qz ñ relatiõe cri minũ sz ino cẽtia re⁹ pur gabit.vt.ff.d pub.iudi.ls q sz h̃ nõ ẽ ve/ rũ.vt.j.c.pr. i Rei.i.ac cusati. k Quẽcũ qz ꝯ. cõpso ꝙ qs accusat ꝓdit legitima iura.vt.ff. de mu.ꝛ ho.re⁹ lxxxj.di.tãtis. ex̃ de ac.deni omnipotens. l Negãda.

a Os obi ecisse.ca b lũnose. Si accu. satorũ culpa/ biles.s.calũniose.c Non tñ suã iniuriã non ꝓsequẽdo vl spãle ẽ i calũniatore epi.ne sit ꝯ.iiij.q.vj.oibus.ꝛ.ʒ.ij.q.j.ꝓhibẽt.d Ec clesiasticas.h̃ id dicit.qz cã ecclesiastica.nõ est agẽda nisi ꝑ hoiez bone opiniõis.v.q.iij.qz

e Accusato.si accusat⁹ crien Que.xi. suũ ꝓponit ꝯ suũ accusatorẽ pẽdẽte accusatiõe.aut ꝓponit in modũ ac/ cusatiõis aut in modũ exceptiõis.i modũ ac cusatiõis aut nomẽ accusati ẽ receptũ inter reos aut ñ.h̃ ẽ dicere si lis ẽ ztest.aut nõ.Si nõ pt eũ accusare d maiori crie ꝛ audiet ꝑus vt.j.e.ꝑius.ꝛ.j.c.ij.si nõ ẽ receptã.nõ pt.sz pẽ dẽte accusatiõe pt ꝯ eũ iscriptionẽ ꝯponere p⁹ iniaz eã ꝯsumare.vt.j.e.c.ij.ꝛ.ff. de pub.

nisi suas.sed tũc nõ ꝑmittit nisi ponas illũ q accusat.sñr ꝓsequi suã iniuriã.aliogn cõ cederet posteriori ꝙ auferẽt primo ꝯdẽnatũ aut ñ pt nisi.suã iniuriã ꝓsequat.ff.de accu. q iudicio cũ iã sit infamis.ff.de pub.iudi.ls q ꝛ h̃ si post ꝯdẽnationẽ accusationẽ ichoat i extraneũ nõ in suũ accusatorẽ.silentiũ in suũ pt.si nõ perdit ex illo crimie ciuitatẽ vl liber tatẽ.vt.ff.de pub.iudi.l.ls qui.ꝛ h̃ ideo.quia parcitur illi qui prouocatus vult se vlcisci. ff.de do.li.qui cum maior.§.si libertus.sed dum canones autẽ cum quis est damnatus de crimine ãmodo non potest accusare nec suũ nec ex̃neuz accusatorem.vt.vj.q.j. qui crimen.

Non est credendum.

a ¶ Ciuili.sepe fit.nā q̄nq₃ aliꝰ fit.ex͡. ꝺ res. spo.itē cū gs.C.de ꝺo.inter virū ꝛ vxo.si ma ritus.posset tn̄ illud intelligi cū crimē in mo dū exceptiōis obijcit vel directe fuit ꝓposi tū.ſ₃ nō accepta pagia iscriptiōis.vt.C.ꝺ fal sis fatis.

es n̄ pmittit tibi.si absolutꝰ es.bn̄ pmittit Sz ḡm h̄ obstat.ff.ꝺ publi.iud.ls q.vbi ꝺr ꝙ in choatas accusatōes bn̄ p̄t postea ꝑficere.vt. s̄.e.negāda ſ₃ dic ichoatas ꝯ alios n̄ ꝯ accu satorē.Uel pōe casū ſi cepit te aliqs accusare ꝙ ſibi ſuū fur rīpuisti tali die.tu obijcis ei ꝙ ille ſuū₃ illū iterfecit ā terioꝛi die et tūc ex euentu cause patebit an possit te ac cusare vl nō.

b ¶ Prius. Nota ſi due sint que stiones prin cipales ꝛ sint ambe ciuiles que prius p ponitur pri us est deter mināda licet sint inequa les.dummo do se nō con tingant ꝛ di recte ꝓponā tur. vt ex͡ de oꝛ.cog.cū di lectꝰ.ff.de iu di. q p̄oꝛ. Si sint criales ꝛ iequales ꝛ di recte ꝓponūt maioꝛ ꝑpōit. ſ₃ ſi altera est crialis ꝛ alta ciuilis.ꝺ cria li pꝰ agit. Si ꝺo ſi sūt ābe ꝑncipales.sed vna icidit al teri. ꝺ incidē ti prīꝰ cogno scit. Incidit āt q̄nq₃ cria lis criali.q̄n q₃ ciuilis ciui li.q̄nq₃ crialis ciuili.q̄nq₃ ci uilis criali. crialis icidit criali.vt ſi ac cusāti ꝺ adul terio obijcio lēocinīū ꝛ pōe alīs exēplū i hac lege p̄us.ciuilis ciuili.vt ſi petēti hereditatē obijcit qō statꝰ.Crialis ciuili.vt ſi agēti per aliqꝺ istrm obijcit qō excipiēdo ꝺ falsitate.ci uilis criali.vt ſi accusāti obijcit.questio statꝰ

c ¶ Cause.qꝛ ſi ꝓsequer] iiuriā tuā bn̄ po tes.als nō.ſ₃ ſi placet qꝛ.n.diceret ex euentu cāe.Nā ēt ſi eēt ꝯdēnatꝰ beñ admitteret ad accusādū volēs ꝓseq iiuriā suā vt.ff.ꝺ acti.q iudicio mlto magꝭ ꝙ ſi fuerit absolutꝰ.ſ₃ nō ꝓseq̄tur iiuriā.Uel aliꝰ ex euētu.ſi ꝯdēnatus

nisi se priꝰ probauerint inno cētes:qꝛ piculosa est ꝛ ad mitti non ꝺ₃ rei aduersus quēcūq₃ ꝓfessio. Hoc āt intelligēdū est i pari vl mi noꝛi crie.ceteruz ſi de ma ioꝛi crie eū accusare volue rit:veluti ſi accusatꝰ de foꝛ nicatiōe de piurio de ho micidio vl ſimonia vl qli bet alio crie hmōi accusa toꝛez suū ipetere voluerit: his auc͡tibꝰ nō ꝓhibetur. Aliq̄n eni crialis qō ꝑiu dicat ciuiliᵃ:aliq̄ādo ciui lis criali: vn̄ in libꝛo tertio codicis ti.de oꝛdie iudici oꝛū legit. Ciuili qōne in termissa sepe fit vt priꝰ de crie iudicet:qō vtpote ma ius minoꝛi merito ꝓfert. Itē li.ix.codice qui accu sare nō possunt.li j.

Priusᵇ est vt tu respō deas criminibus cedis atq₃ vulneꝝ q̄ tibi vt gra uioꝛa crīa ab aduersario tuo obijciuntur:ꝛ tunc ex euentu cāeᶜ iudex estima bit: an tibi permittēdū sit eūdē accusare:tā ꝛ ſi prioꝛ inſcꝑtionē ꝺposuisti. Ali q̄n ciuilis ꝑiudicat ciuili: sicut.n.i vij.ti. de oꝛdie co gnitionū legit.Si de here ditate ꝛ libertate ꝯtrauer sia ē priꝰ debet agi cā liber tatis.Itēᵈ. Si icrimē aliō inferat ꝛ q ingenuus esse ꝺi:libertatis cā suo oꝛdie ante debet agi ꝯgnitionē suā ꝑside ꝑbēte:q̄n ſi deli ctū ꝓbatū fuerit:antea sci re:necesse ē:vtꝝ vt i libeꝝ ꝛ ingenuū:an vt in seruuz constitui opoꝛteat. Item. Qui ꝯfiteteᵉ se pati cōtro uersiā status:frustra postu lat sibi dare ptātē accusan di eū:q se suū dn̄m eē fate tur. Cā vero libertatis ter minata ſi seruꝰ ꝓnūciatꝰ fuerit dn̄z suū₃ accusare n̄ poterit.codice li.ix.ti.j. Si quisᶠ eni ex familiaribus vl seruis cuiuslibet domꝰ cuiuscūq₃ cris ꝺlatoꝛ atq₃ accusatoꝛ emerserit : eius estimationē caput ꝛ foꝛtu nasʰ petiturᵍ: cuius fami liaritati ihēserit vl dōinio ante exhibitiōe₃ testiū aū exaiationez iudicij in ip̄a expositiōe crīnuz ꝛ accu sationis exoꝛdio vltoꝛe gla dio feriat. vocē.n.funestaz interdici oꝛ potiusq₃ audi ri.Maiestatis autem cri men excipimꝰ. Similiterⁱ ꝛ ſi libtiᵏ accusatoꝛes ma numissoꝝ heredūue eē ꝑ ſūpserit.eodē q̄₃ vt ſui sup plicio tenebūt luituri pēas ante ꝓhibite delationis ex

d ¶ Itē ſi cri mē.i ſuū aliꝰ n.pūit ſuꝰ.a lit liber.vt.xx ij.q.v.q ꝯpul sus.e ¶ Qui ꝯfitet cā ꝑba lunt gratiani ꝛ sūt sūpta ex l.C.eo.ſi statꝰ cōtroūsiaz. ꝛ l.cum ipse. f ¶ Si qs.C. q accusa. nō pos.l.vlt.ꝛ.l. iniquum. g ¶ Ex fami liaribꝰ.i. nu tricijs.ꝛ sic i tellige ſi accu sat dn̄m ꝺ cri mie ꝓpter ꝙ ifamari vl in terfici vel pro scribi p̄t.ff.de ꝺo.li. i futu tē.ꝯ.sed illuō itelligitur cū₃ ꝺ mioꝛibꝰ cri mibꝰ accusa bat.ꝛ iō ſi sic punit.ſ₃ hoc penitus con trarium est in familiaribus episcopi.vt extra de accusationi.nulli.sed hoc ideo est.quia re ligiosos viros debet episcopus tantu₃ habe re in familia.vt.ij.questione. septima cum pastoꝛalis.h ¶ Foꝛtunas.idest bona.

i ¶ Similiter.hoc est verbum gratiā. ꝛ lex.C.k ¶ Liberti.accusatoꝛes .quod hic dicitur verum est de priuatoꝛum liber tis.secus est de libertis ecclesie nam tales reuocantur in seruitutem .vt.xij. questio.ij. episcopus.qui mancipium.

Quidã in excõicatõe. De Causa .iiij. prima q̃stiõe nõ ẽ dubiũ. s. q̃ excõicatus nõ p̃t aliquẽ accusare. sed trãsfert se ad questionẽ illã. s. an excõicat⁹ post absolutõez possit aliquẽ accusare. s̃m. h. excõicat⁹ ẽt post absolutõez si ad mittit ad act⁹ legitios ar. xlvj. di. accusatorẽs. q2 nemo ẽ excõicãd⁹ nisi p̃p cõtũaciã. xi. q. i. ij. aćo. ⁊. c. certũ p̃terea iobediẽtia grauissimũ crien ẽ. viij. q. j. sciendũ ẽ. q semel fuiscriosus repellit. vj. q. j. q crien. xxv. di. c. vl. Itẽ i veri te. p̃ũ lebat cõtũacia capite. xj. q. i. ij. absit. §. ho die repellit a p̃mõtõe. liiij. d. mltos. Itẽ grauissimũ ẽ p̃ẽa ɔtũacie. xxiiij. q. iij. corripiant ḡ gra uissimũ peccatũ ẽ. xxiiij. q. j. nõ afferam⁹ imo ẽ crimẽ idolatrie iobediẽtia. vt viij. q. j. sciendũ. xxiiij. q. j. ñ afferam⁹. s3 h̃ ñ credo q2 absolutio tollit qḋ iduxit. excõicatio. ij. q. iij. §. notãdũ. ex̃ ḋ elec. q2 diligentia io. fa. distiguit si ẽ excõicat⁹ p̃ crie ⁊ ɔtũacia tũc repellit ẽt post absolutõez sec⁹ si p̃ ɔtũacia tm̃. Alij ãt dicũt aut crien p̃ q̃ est excõicatus isamat aut nõ. ⁊ q̃ dr̃ q̃ iobediẽtia morte puniebat. h̃ intelligo vbi qs erat p̃uaricator legis. vl̃ cũ qs nõ obediuit iudici in his q̃ spectãt ad vidictã malefactorũ3 vt. xxiij. q. v. mrles. qs. n. dicet q̃ tal' ɔtũat morte p̃ũiret q nollet solũẽ pecũia3 ad mãdatũ iudicis. ɔue nire ãt. p̃t excõicat⁹ ex ḋ iud. itellexim⁹ ⁊ ex̃ ḋ sen. ex. si p̃e. s3 an p̃t recõueire aliquẽ excõicat⁹. vr̃ q̃ ñ. vt ex̃ ḋ here. p̃gẽt]. ex̃ ḋ sen. ex per tuas vr̃ q̃ possit. q2 q al's ñ p̃t accusare si accusat⁹ fuerit accusat⁹. ff. bo. li. q cũ maior. §. si libtul. Itẽq̃ rit an possit excipe. vr̃ q̃ sic q2 ex q̃ p̃mittit ei r̃ndere ḡ ⁊ oĩa cõseq̃ntia. vt ex̃ ḋ of. iu. dle. p̃terea. ff. ḋ iurisdi. om. iu. l. ij. C. ʒ. vr̃ q̃ ñ. q2 tũc cogeret iurare. s3 ñ p̃t tãger sacra mẽta cũ ea ñ possit igredi. ñ. ʒ. dist. v. ad ei⁹ p̃o vl̃ cũ p̃hibent alia sacra ⁊ illo xcv. di. illo ite q̃rit an ɔpensare possit. vr̃ q̃ sic. q2 is qs ñ possit petẽ p̃t tñ ɔpẽsare vt i nãli obi. to. ff. ḋ ɔpẽ. ⁊ certã. S3 ɔ̃ p̃ exceptõe3 repeller: si aĩaret ĝ ñ posset cõpẽsare. ff. ḋ ɔpẽs. q̃cũq̃. s3 hec qõ ẽ solẽta. ex̃ de exce. cum inter.

Causa iiij.

Quidã[a] vir in excõicatiõe ɔstitut⁹ eɔ̃u3 accusare disponit adolescẽtẽ. infra. xiiij. etatis sue annũ ad assertionẽ sue cãe adducit p̃hibit⁹ ab accusatiõe adolescẽtẽ accusatorẽ ⁊ se testẽ facit. adolescẽs personã accusatoris ⁊ test] gerere cupit die statuta ad iudiciu3 electoru3 iudiciũ venũt. ep̃s minime occurrit a cõione suspẽdit. tãdẽ renouato iudicio accusator culpabilis in accusatione iuenit. demũ ad assertionẽ p̃prie cause p̃cedit. Hic p̃mũ q̃rit: an in excõmunicatõe ɔstitut⁹ aliũ accusare valeat. Scḋo an infra. xiiij. annu3 in criali cã testari quis possit. Tertio. an ab accusatiõe p̃hibit⁹ personã testificãt] possit assumere. Quarto: an idẽ possit eẽ accusator ⁊ testis. Quinto: an die cõstituta nõ occurrens a cõione sit remouendus. Sexto: si in ep̃orũ iudicio accusatoris persona culpabilis inuẽta fuerit: an ad assertiõe3 p̃prie cãe decetero sit admittenda. Que. i.

Quod autem prima q̃stiõe sic statutũ legit i ɔci. carthagi. vij. cui interfuit faustinus romane ecclesie legatus. Ad accusationez nõ admittat q in excõicatione p̃seuerat.

Diffinimus[b] eũ rite ad accusationẽ nõ admitti: q postq̃ excõicat⁹ fuerit: i ipsa adhuc excõicatiõe ɔstitutus siue sit cleric⁹ siue laic⁹ accusare voluerit oẽs ẽt infamie maculis aspsi. i. histriones[c] aut turpitudinibus subiecte p̃sone heretici ẽt siue pagani[d] siue iudei ab accusatiõe p̃hibent. Itẽ nicola⁹ pa. Heretici p̃bãtur q scismate vl̃ excõicati one ab ecclia sunt sepati.

Quod ãt[e] hi q a prefato f̃re ⁊ cõministro nr̃o ignatio depositi vl̃ excõicati vel anathematizati fuerant nullã aduersus eũ in torq̃re dãnationez potuerũt: ex prefato secunde ⁊ vniuersalis synodi capitulo ḋclarat: cũ dr̃. Si vero[f] ecclesiasticu3 fuerit crien qḋ episcopo illatu3 fuerit: tunc probari oportet accusantiũ personas: vt primo qdẽ hereticis nõ liceat accusatiões cõtra orthodoxos ep̃os pro ecclesiasticis facere negociis. ¶ S3 nes hos hereticos eẽ denegemus audite sequentia: hereticos[h] autem inquiunt dicimus tam eos qui oli3

Diffinimus[a] adhuc ḡ p⁹ ea residitur ad accusatõe3. vt. vj. q. j. illi oẽs. xxij. q. v. p̃cepta i. fi. q̃ ẽ ʒ. h. s3 s̃m eũ h̃ va

cat. ar. a ɔ̃rio sẽsu. c ¶ Histriões. j. de conse. dist. ij. ne p̃ dilatõe. d ¶ Paganĩ. ij. q. vij. pagani

Quod sũt secũde vniuersalis. s. cõstãtinopolitane. ʒ. dist. xvj. sancta ⁊ xxiij. quest. iiij ipsa pietas. f ¶ Si vero ecclesiasticum. vt simonia heresis vsura. xj. quest. siquis cum clerico. immo omne crimẽ ẽ ecclesiasticum. vt extra de iudi. nouit. h ¶ Here

g ¶ Sed ne verba nico.

ticos.verba synodi.a ¶ Ab ecclesia.s.excomunicati.Nota q̄ ois excōicat⁹ dr̄ hereticus. vt.j.xxiij.q.iiij.ipsa pietas.b ¶ Laicali.laici ꝓo absoluti pñt clericos accusare.sed intelligẽ de clericis depositis quib⁹ quādoq̧ laica cōio ↄcedit. vt.xj.q.iij.teu galdum.

Que.ij.

Secūda autez. Dic q̄ritur.an ante xiiij. annum aliqs sit admittēd⁹ ad testioniū.Et q̄dez i ciuili cā p⁹.xiiij.annū admittit̄. vt.j e.c.j.ſꝫ i criali ante.xx.annum vt j.e. .§.i testimoniuꝫ lo.Doc. tñ qđ puella post.xij.ānos i ciuili cā recipit ad testioniū.q2 tūc tutela est finita vt isti q.mo. tn.fi.circa medıū preterea tūc nubere pt̄ puella. vt ex̄ ꝺ spō. ipu.c. vl.tūc ét pōt intrare religionē.vt.xx.q.ij.puella. itēꝫpost illam etatem testimōiū facē pt̄.vt.ff.q.tes.fa.pos. q̄ etate ⁊ agē cā mrioniȷ.vt ex̄ d.pcur.tue.b.Tertia qđ est.an ois q repellit̄ ab accusatōe repellatur a testionio.⁊ dicēndū ē q̄ sic.Sꝫ nō in oib⁹ casib⁹ i qb⁹ quis repellit̄ ab accusatiōe repellit̄ a testionio.Nā in p̄uatis ꝺlictis nō pōt accusare ille cui⁹ ñ interest.tñ bene pt̄ testificari ibi.Similiter qui admittitur accusationē ⁊ ad testimōiuꝫ sed nō vbicunq̧ quis accusat pt̄ testificari.vt ex̄ ꝺ test.ꝺcetero fallit tñ p̄dicta regl̄a i muliere.Nā ſm legēt mulier i paucis casib⁹ admittit̄ ad accusatiōeꝫ. sed in multis admittit̄ ad testioniū.nō tñ in testamētis.vt.xv.q.iij.de crie.Jtē hec regula q ñ admittit̄ ad accusationē nec ad testioniū intelligēda ē i testionio in crialib⁹ causis.ſꝫ in ciuilib⁹ causis bñ admittunt̄ testes sicut illi q sunt irregulares nō rōe cris vt mutilati bigami vl̄ al's irregl̄aresi criālib⁹ ñ testificantur.ↄ clericos ſꝫ i ciuilib⁹ ex̄.ꝺ testib⁹ tā lr̄is

Testes aūt.nec ad accusatiōeꝫ.nisi i casu vt.xv.q.ij.de crie.c ¶ Ad testioniū āt. j.xiiij.an.ipubes nō recipit̄ ad testioniuꝫ.vt h̄ ⁊ isti.ꝺ tes. §.testes.tñ q2 talis etas plena ē piurijs. vt ex̄ ꝺ delic. pu.c.j.⁊ quia nec iurare cogit̄.vt.xxij.q. pueri.⁊.c.honestū.Nec obstat.j.e.i testimōiū.q2 illō loq̄t in crialibus causis. Sꝫ obijcitur melius elicit̄ ꝟitas a pueris q̄ȝ a senioꝛib⁹ ſm salomonē.Jtē ipubes serula cedit ꝑ ꝟitate dicenda.ff. ad syl.l.j.§.i pubes.⁊ ab i pubere sumitur initiū qđ nis sicut a timido.vt.ff.ꝺ qōni.vnı⁹.in p̄n.⁊ ipubes iurat.ff.ꝺ lib. cā.l.vlt.in fi. Rñdeo iō nō iurat.quia non potest pelerare.vt.ff.de iureiu.l.q iurasse ⁊ q2 hec etas nescit qd agat.C. de fal.mo.l.j.⁊ obtinēt p̄dicta in excep.crib⁹ ⁊ i nece occisi dñi ⁊ in crie lese maiestatis.argu.vj.q.j.§.verū.f.¶ Jn criali.hoc verū nō ē in lege.ff.de testi.produc. quidā sic intelligūt legē istā q̄ si aliqs testis induct⁹ ē semel ↄ aliquē.āmodo ille testis nec i illa cā nec in alia pt̄ eē testis ↄ illū.vr̄ n.eē suspect⁹.⁊ eum odio hēre.q2 totiēs vult ↄ ipsū testari.⁊ h̄ intelligūt i criali cā.sic ⁊ gratian⁹ itelligit.⁊ est ar.ad h̄ ex̄.ꝺ ap.ad h̄ Sꝫ tu dicas q̄ȝdiu attestatōes clause sūt ét i eadē cā ⁊ ydē alijq̧ testes ꝺnuo pñt iduci.vt ex̄ ꝺ testi.cū cāꝫ.in fi. ⁊.C.de test.l.vl.Sꝫ post publicatas attestationes nō pt̄ iduci vl̄ ijdē vl̄ alij sup eadē causa nisi id q̄ ꝑbaui i modū exceptōis.nō re ll̄ꝫ ꝑbare directe.vt ex̄.e.c.veniēs.Tūc āt añ publicatōeꝫ testiū possū eūdeꝫ test ē iducere.

ab ecclia^a piecti sunt q̄ȝ q post h̄ a nobis anathematizati sūt. Porro si adhuc nec si credatis: audite qđ subdit̄. Preter hos autez aūt ⁊ eos: q fidez qdē sanā negāt vel simulāt ↄfiteri scismaticos eē: ⁊ eos qui seorsuꝫ a coicantib⁹ nobis epis collectas faciūt. Deinde vero ⁊ si qdā ab eis super^l causis qbusdā reprehēsi sūt ⁊ piecti aut excōicati siue ex clero siue ex laicali^b oꝛdine nec his licere accusare epm: anteq̄ȝ pro prio crie p̄rimit⁹ exuant̄. similr̄ aūt ⁊ eos q sub accusatione prioꝛi existunt: nō ante eos eē aceptabiles in accusatiōe epi aut alioꝛuꝫ clericoꝝ q̄ȝ i noxios semet ipos illatorū sibi oñrit crīminū qd aut picli regule hui⁹ immineat ↄtēptoꝛibus nō ignoratis. Q.ij.⁊.iij.

Secunda^c aūt ⁊ tertia qđ eodē ↄcilio vno codēq̧ capitulo terminat̄. Illud vo est hmōi. Qui ab accusatione repellunt̄ aut ad annū.xiiij.nōduꝫ peruenerit testes esse non possunt.

Testes^d aūt adtestimoniū nō admittēdos eē censem⁹: q nec ad accusatioē admitti iussi sūt vel etiā eos q̄s ipse accusatoꝛ de domo sua produxerit. Ad testimoniuꝫ^e aūt infra annū.xiiij. etatꝫ sue ↄstituti nō admittant̄. Itēꝫ ex concilio maticensi capitulo.vj. De eodez. Palea.

Placuit sancto ↄuentui: vt testes ad testioniū dicēdū ꝑcio nō ↄducant̄: ⁊ vt q q̧ optimi ⁊ fideliores in testioniū assumāt̄: vt is ↄ quē testioniū ferre debēt: nullā eis possit afferre calūniā: ⁊ vt nullus testioniū dicat: nisi ieiun⁹. Jtē. In criali^f causa ꝑduci testis nō potest q antea i eū reū testioniū dixerit sicut in.xxij.li.ff.ti.de

si forte p̄mo nō h̄uit oīa i mēoria.vt i auc̄.e.ti §.qm̄ vō multi.ff.ꝺ questi.repeti.Itē idē testis p̄t redire ⁊ errorē suū corrigere.vt ex̄ de testi.cog.p̄terea.⁊.xxxv.q.vj.ꝺ parētela. ibi discordasse.Itē si testis aliq̄d obscure dixit. p̄t ab eo etiaꝫ post publica⸗tiōeꝫ q̄ri itert p̄tatio.vt.ff.ꝺ testi.heredes §.j.ꝫ sit.ar.ↄ ex̄.ꝺ ꝓba. in

testib⁹ inuenit. Itē.ti.eo

Si testes oēs eius/dē. dē honestatꝫ ⁊ estima⸗tiōis sint: ⁊ negocij q̄litas

phia.ꝫ ibi for͛e ex cā omisit iudex itogare testē.Alij exponūt reū testioniū.i.malū testioniū.⁊ falsū.ar.ad h̄ ex̄.de elec.sup eo.⁊.ij.q.j.ꝓhibent de h̄ aūt nō ē dubiū.gn in alia cā idē testis possit induci denuo ↄ eundē.vt ex̄ de testi.frāitatis.

a Si testes coꝝ.Circa ↄrietatē testiū plene distiguas.vt si vn⁹ testis ↄdicat sibi expsse.testioniū eius nō valet.vt.iij.q.ix.pura.⁊.xxiij.q.vij.qꝺ aūt ex̄.ꝺ.ap.sollicitudinē.C.de li.cā.cū p̄eū.nisi hoc fecerit corrigēdū se ⁊ incōtinēti.ex̄ de testi.co.p̄terea.Idē videt̄ si q̄s testis ꝓ pte inueniat̄ falsus.ꝙ tūc in nullo valet testimoniū ei⁹.vt .ꝺ.di.ix.si ad sacras.j.e.itē qui falsa Si vero vnus testis ↄdicit pluribus.talis ↄrietas nō obstat.qꝛ testioniū vni⁹ nec iustificat nec condemnat.vt.xxxiij.q.ij.admonere.nisi ↄdicat plibus testibus cū quib⁹.ip̄e script⁹ est in alio instr̄o.ff.queād.tes.ap.l.j.i fi.Si vō plures testes cōtradicant pluribus . distingunt quidā.quia aut contradicūt testib⁹ ex eadeꝫ pte ꝓducti.aut ex aduersa Si ex eadē pte ꝓducti ↄdicāt nulli⁹ testioniū valꝫ.vt.iij.q.ix.nihilomin⁹.⁊ vr̄ hoc expssū.ex̄ de ꝓba.ꝫ sic cū diuerse scripture ex eadē pte ꝓducunt̄ q̄ sibi ↄrie sunt ex illis nulla valꝫ.vt.C.de fi.instru.scripture.⁊.ex̄ de fi.instru.iputari.sed si ↄdicūt testib⁹ aduerse pti tunc p̄valꝫ testimoniū pluriū.testimonio paucoꝝ nisi illi pauciores meliores sint vel magis verisit̄r loquātur.vt dr̄.hāc distinctionē nō approbo.ꝫ.n. testes vni⁹ sibi ↄdicant.nō dico ꝙ in h̄ casu testimonia oia succūbant.ꝫ ita sit in instrumētis.qꝛ instrumenta sua pōt q̄s p̄uidere an sibi ↄdicat.vn̄ iputet sibi si ↄria instr̄a exhibet.ꝫ in testib⁹ nescit q̄d dicturi sūt.Dicas ꝗ ꝙ si testes ↄdicāt testib⁹ siue ex eadē siue ex altera ꝓducti.p̄mo ↄcordabit iudex ↄrietatē illā si p̄t.vt ex̄.de testi.cū tu fili.j.de pe.di.j.periculose.ex̄ de v̄bo. sig.nihil obstat.xj.q.iij.antecessor.Idē p̄t dici de ↄrijs instrumētis vt ex̄ de ↄsue.cū dilectus.nisi manifesta sit ↄrietas vt.iij.q.ix.nihilomin⁹.xxxv.q.vj.de pentela. vbi ꝗ testes ↄrij sunt.semꝑ testimoniū pluriuꝫ p̄ualebit nisi ex altera pte sit tanta dignitas.vt merito d̄beat p̄iudicari numero.vt ex̄ eo.in nr̄a.vel nisi pauciores similiora loquātur vt hic vel nisi pauciores testes plura ꝓbētur q̄ꝫ ꝑ plres vbi igr̄ plres testes ꝓbāt me possedisse rē aliquā ꝑ.xl.an pauciores ꝓbāt eādē rē te possedisse ꝑ.xl.an.⁊ p̄terea ꝓbāt tm̄ lū possidēdi tūc dicerē p̄ualere testimonium paucoruꝫ. vt ex̄ ꝺ ꝓba.ꝫ ꝗ hec vba sꝫ.vbi testes ꝺ eodē tp̄e iducti sūt Si vō testes alteri⁹ ptis in

ac iudicis mot⁹ cū his cō currit: seq̄nda sunt oia testimonia: si vō ex hijs quidaꝫ eoꝝ aliud dixerit licet

ducūt̄ ↄ tes.alteri⁹ ptis.vt si mei testes ꝓbāt se iducentēt me ↄxisse cū aliq̄ in aliq̄ loco.⁊ tu iducentes testes ad ꝓbādū ꝙ ego nō fuissē tūc tp̄is in illo loco.hic posset videri q̄ scd̄is testibus poti⁹ eēt credēdū q̄ꝫ p̄mis.vt ex̄.e.ex tenore.⁊.c.series.ex̄ de excep.deniq̄ꝫ. Sꝫ h̄ nō credo.imo credo i tali casu ꝙ si secūdi debēt reprobare dc̄a p̄oꝝ.ꝙ ēt plres d̄beāt eē ⁊ lōge melioris fame.vt.C.ꝺ ↄhē.stip.optimā.h̄ iō qꝛ p̄sumit̄ magis subornatio p⁹ publicatas attestatiōes q̄ꝫ an̄.si aūt testes ex oi pte sunt pares ⁊ in numero ⁊ in dignitate.tūc fertur s̄nia ꝓ reo.vt ex̄.de ꝓba.ex lr̄is.ex̄ de fide instru.int̄ dilectos.i fi.nisi i mr̄imonio ⁊ in cā liberali.⁊ ꝓ testō ⁊ in dote.vt ex̄ ꝺ sent. ⁊ re iudi.c.vl.Si āt neut̄ possidet.ꝫ vterq̄ꝫ rē ab aliq̄ extraneo petit. tūc si testes vtriusq̄ꝫ ptis sint ꝑes.res diuidat̄ si p̄t.vt ex̄.ꝺ p̄sūp.afferte.si ē res idiuidua p̄t iudex gratificari ⁊ dare cui vult.ex̄ ꝺ paro.c.j.vel res forte diuidat vt.xxvj.q.ij.c.sors.si vō testes ↄdicāt instr̄o aut ↄdicūt ꝓprio.aut ex̄neo.si ꝓprio ꝗ i q̄ sūt scripti p̄ualet testes instr̄o.ex̄ de ꝓba.ter tio ex̄ de cōdi.ap.per tuas.ff. queādmo. testa.ap.l.j.i auc̄.de fi.instru.§.si vō.si vō ↄdicāt alij instr̄o i q̄ nō sūt scripti.dixerūt q̄dā ꝙ ꝑ instr̄o p̄iudicat viua vox mortue.vt i auc̄.ꝺ fi. instru.§.si vō.Alij dicūt ꝙ si scm̄ ē remotū ab hominū mēoria.poti⁹ credit̄ instr̄is q̄ testibus. ꝫ si scm̄ ē recēs poti⁹ credit testib⁹ q̄ instr̄is tm̄ iō qꝛ mēoria hoim q̄n̄q̄ꝫ nō h̄r vltra ānū. vt.ff.ꝺ ꝓba.si arbit̄.tū iō qꝛ testes ↄsueuerūt fidē suā variare ex tractu tp̄is.ff ꝺ carbo. edic.l.iij.§.due.ff.ꝺ dam.ife.l.q̄ bōa.§.vl.ego credo ꝙ ↄ q̄libꝫ instr̄m admittūt̄ testes q̄ꝫ tūcūq̄ꝫ sit publicū vt ex̄ ꝺ p̄scrip.ad audientiā C.ꝺ ꝓba.cū p̄ctb⁹.nō tm̄ ↄcedo.ꝙ testioniū duoꝝ vel triū p̄ualeat instr̄o.nā cū instr̄m cotineat vicē duoꝝ testiū.⁊ p̄terea tabellio q̄ admini⁹ polleat vl̄ maior ē vno teste.oꝫ ꝙ admin⁹ q̄tuor testes reprobet instr̄ꝫ.ex̄ ꝺ fi.instru.cū io.fallit tm̄ h̄ i duob⁹ casib⁹ vbi vr̄ ꝙ instr̄m nō admittūt̄ testes.sic ↄ inuētariū publice ↄfectū ñ admittūt̄ testes.vt.C.arbi tu.vl.Et i cōfessiōe q̄ fit a muliere i instr̄o i q̄ ↄfitet̄ se recepisse pecūiaꝫ ꝓ intercessiōe.vt.C.ad vell.

Quedā tm̄ sꝫ q̄ meli⁹ ꝓbāt̄ ꝑ instr̄m ꝑ testes.vt

...falata ɀ arbitriũ ɀ ꝯmisso ſctã iudicibus. a In pari.i.ꝙ tot ſũt ex vna pte q̃t ex alia vl' dic ipari vt ſit vna ps. b Ad multitudinẽ.ar.ꝑ paucitate ꝯ̃ multitudinẽ.vt.xxxi.di.nicẽa.xxiiij.q.i.odi.ff.ꝺ pac.maiori nã ma ſorps maiori nitit' rõne.vt xl.di.multi in fi. c In teſtib⁹ dignitas. Ar̃ ꝙ ꝙ ſp p̃ualz teſtĩoniũ eoꝝ q ſũt i dignitate ꝯſtitu ti.vt h.ɀ.xcvij.di.nobiliſſimꝰ.xl.di.c.j.ɀ.xj.q iij.ab ſit.ɀ.ff.ꝺ.fi.i ſtru.l.vl. Sȝ ꝯ̃ ñ ẽ q̃rẽduȝ qs t'ſtiſ dicat ſed qd dicat. vt.xix.di.ſȝ.ɀ.iij.q.ix.ca.vlt.ɀ.ij.q.vij.q̃rit'.ɀ.vj.q.ij.placuit.ſo. ſp p̃ſumi t' ꝑ mltitudine ꝯ̃ dignitatẽ.niſi ex alta pte tãta ſit dignitas.vt merito poſſit p̃põderare.vt ex̃.e.i nr̃a.ſȝ i elect. ẽt preiudicat nũerus digni tati.ex̃ ꝺ elec. dudũ. ſȝ h̃ lõ qꝫ int' mltos p̃ſumendũ ẽ aliq̃s eẽ idõeos.vt.lxj.diſ.nl'ꝰ. d Examinãda.i.iq̃rẽda. e Uacillãt.dubitãdo.tal' tenet' cri e falſi.ff.ꝺ fal.eo q.ɀ ẽ ſil'r.iij.q.ix.pura.ɀ.ff.ꝺ q̃ſt ꝺ miore i fi.ɀ.l.ex.li.i pn.ɀ ex̃ ꝺ accu. ſup hiſ ex̃ vt ec.bñ.vt nr̃uz. f Te.exploranda iudice.vt.ii.q.v.q̃rẽdũ.xiiij.q.v.iudicantẽ. g Quis decurio.ar.ꝙ teſtĩoniũ nobilis p̃ualȝ.ar.xlj.di.ſi cogãt ſil'r electõ.vt i auẽꝺ diſẽ.ſiui.ɀ.j.ɀ ar.ex̃ ꝺ ap.ꝯſtitutꝰ. h Locuplex i ſalomõe legit diuitias ɀ paupertates ne dederis mihi.ne replet⁹ mẽdax ſiã.ne paup ꝑiurẽ nomẽ dñi.ſic.ij.q j.ꝓhibeẽt ſi tñ al's caret ſuſpitiõe bñ admittit'.vt iſti.ꝺ ſuſp.tu.ꝯ.vlti

i Sit ſupple tal'.ɀc. k Inimicꝰ capital' vt ex̃.ꝺ ſi.ꝑ tuas ꝺ h̃ nõui.ſ.iij.q.v.c.ij. l Lege iul.ꝺ vi ab eo.ſ.reo. m Libera uerit.xij.q.ij.epo q mãcipiũ. n Publico. ſȝ cãonẽ.idẽ ẽ ꝺ puato.ex̃.eo.ſup eo. o In vicul'.ꝑ crie ꝙ ꝑ ſniam in ſamart.vt.C.ꝺ iſa.l.j.ɀ ex̃ de accu. ſup his al's noie viculoꝝ ꝑua ta vicula itel ligũt'.ff.ꝺ.v.ſig. viculoꝝ. Hic pȝ ꝙ ſȝ leges repellũt criosꝰ ẽt ſi nõ dũ i eũ ſit lata ſnia. ɀ i fi. idẽ inuit' vbi dic' iudicatus ɀc. p Cuſtodiaue.donec ſit purgatꝰ. q Fecerit ue.ɀ ſuffi cit ſi qſiꝙ fec' vt.ff.de ritu.nu p.palam. r Lege iu. iudicioꝝ publicoꝝ ne iui to.volẽs q̃ ad mittit'.vt.ſ.ꝑ xi.q.v.c.j. s Ipi accuſati. t Eiꝰ.ſ.liberto.ſ.pẽtũ rei.h̃ vult dicere.qꝺ liberꝰ alicuiꝰ nõ pt ferre teſtio niũ ꝯ̃ ipſum nec libtuſ filii oꝝ ſuoꝝ.nec libtus pẽtũ iuoꝝ.nec vxori ſue.ɀ repete hãc dictõeȝ libꝰ cũ q̃libȝ gẽtiuo. u Ne p̃roni gẽtiuꝰ caſus.ɀ ẽ ſẽſus ne dñcie' libto.p̃roni.ſ rei.vt ſi dicat teſtioniũ adũſus eũ.ſ. reũ.ſ. vnꝰ libtus adũſus cõlibertũ ſuũ eiuſdem p̃roni nõ cogit teſtari vl' meliꝰ p̃ronuȝ vel p̃ronaȝ h̃ vocat eũ q ẽ p̃ronus alicuiꝰ libti. ɀ tñ idẽ ẽ alteriꝰ libtus ɀ ſic p̃ronꝰ ɀ libtus. x Idonei.ipararl.fallit hoc in matrimonio vt ex̃.q.m̃s.accu.ñ poſ.vl' in fi.q̃ vxor ñ erit teſtisꝑ marito.qꝛ ei ſubiecta ẽ.xxxiij. q.vl.mulierem. y Serui.ff.de ꝓba.cũ ꝓbs.

in pari[a] numero: credẽdũ eſt ꝙ nature negocij ꝯuenit ɀ ꝙ inimicicie aut grẽ ſuſpitiõe caret: ꝯfirmabit ꝙ iudex motuȝ animi ſui ex argumẽtis ɀ teſtionijs que rei aptiora ɀ veritati proximiora eẽ ꝯperit. Nõ enĩ ad multitudinẽ[b] reſpiciẽ oꝫ: ſed id ſincerã teſtioniorũ fidẽ ɀ teſtionia: qbus potiꝰ lux v̓itatꝭ aſſiſtit. Itẽ In teſtibꝰ[c] fides dignitas mores grauitas eſt moderãda vel examinãda[d] ɀ iõ teſtes q aduerſus fidẽ ſue teſtatiõis vacillãt[e] audiẽdi nõ ſũt. Itẽ. Teſtiũ[f] fides illigẽt examinãda ẽ. Iõꝙ in p̃ſona eoꝝ exploranda erũt in p̃mis ꝯditio cuiuſꝙ: vtrũ quis[g] decurio an plebeiꝰ ſit: ɀ an honeſte ɀ inculpate vite an v̓o notatus ſit qs ɀ rep̃henſibilis: an locuplex[h] an genus ſit[i] aut lucri cã quid facile ad mittat: vel an inimic⁹[k] ſit ei aduerſus quẽ teſtioniũ fert vel amicꝰ eiꝰ ſit.ꝑ q̃ teſtioniũ dat: nã ſi careat ſuſpitiõe teſtioniũ: vel pp p̃ſonã a q̃ p̃fert' ꝙ honeſta ſit: ɀ ꝓpter cãm ꝙ neꝙ lucri neꝙ grẽ neꝙ inimicicie cã ſit: admittẽdꝰ ẽ. Itẽ

Lege[l] iulia ꝺ vi cauetur: ne hac lege i reũ teſtioniũ dicere liceret: qui ſe ab eo parẽteue eiꝰ libauerit[m]: q ue mipubes[n]: que iudicio publico[o] ꝯdẽnatꝰ erit: que in vinculis cuſtodiaue[p] publica erit: que eoꝝ iitegrũ reſtitutꝰ nõ erit: q ad beſtias vt depugnaret ſe locauerit: que palã q̃ſtuȝ facit feceritue[q] que ob teſtioniũ dicẽdũ vl' nõ dicẽdũ pecuniaȝ accepiſſe iudicatꝰ vel cõuictꝰ fuerit. Itẽ. Lege[r] iulia publicoꝝ iudicioꝝ cauet': ne inuito denũciet': vt teſtioniũ dicat aduerſus ſocerũ generũ victricũ priuignũ p̃uignã ſobrinũ ſobrinaȝ de ſobrino natuȝ: eoſue q i ꝓpriori gradu ſt. Itẽ ne liberto ipiꝰ[s] ɀ libertoꝝue[t] eiꝰ parentuȝ viri ɀ vxoris. Itẽ ne p̃roni[u] p̃rone adũſus libertos neꝙ liberti aduerſus p̃ronos cogant' teſtioniũ dicere. Cũ aũt excipit ne gener aut ſocer iuitus teſtioniũ dicere cogat': generi appellatiõe ſpõſuȝ q̃ꝫ filie ꝯtinere placet. Itẽ ſoceri ſpõſe patrẽ. Itẽ idonei ñ[x] idẽt' eẽ teſtes qbꝰ ipari p̃t: vt teſtes fiant. Itẽ. Serui[y] rñſo

a Cū aliā.xiiij.q.ij.c.vl.C.de here.l.vl.sic pp defectū admittunt m(in)us boni.vt.lv.dist. c.j.b Probatio:plena nā psūptio aliqua debet pcedere.nō.n.a tormēt] ē icipiēdū.vt ex̄ de regu.iur.cū in ɔtemplatōe.ꝛ intellige cū de suo facto interrogat seruus. vt.j. e.serui.ꝛ illō dicitur respōsum nō testionium.nec creditur ei tunc sine tormentis vt.v.q.v.illi qui.c In ulti.senes maiores.lxx.an. ff.de excu.tu. l.ij.in principi.Sz ad domuz eoruz ē mittendum. ex̄.eo.si q testium.

q In executoribus.sed nō ne.executor sui dicis potest esse testis quare enim destinaretur a iudice si crederetur dicto suo. nam et nuncio creditur.vt extra de ap.cum parati. ff.de rebus eorum qui sub tu.l.magis.§.illud .xv.di.c.penulti.in fi. nec de illorum actibus dubitandum est, qui ad officium tale admittuntur vt xciij.dist.in. valde.ff d'offi.preto.l.j.aliter enim probaret quis se non citatum vt extra de e. lec.bone.rē. credit' eis donec probetur contrariū saltem per suum iuramentum ar.lxxij.dist. pposuisti.ff. de custo.ꝛ ex hi.re.l.diuus.

tūc credēdū ē cū alia[a] pbatio[b] ad eruēdā ṽitatē ñ est. Itē. Inuiti[c] testiōniū dicire nō cogāt senes: vali tudiarij vł milites: vł illi q cū magistratu reipublice cā absūt vł qb(us) venire nō licet[d]: publicani[e] ēt testio niū nō dicūt inuiti. Itē. Is qui[f] nō detractādi cā testio nij aberit. Itē Is q[g] exer citui pbēdā ɔduxerit. Sz nec pupillis testioniuz de nūciari potest. Itē in testi moniū[h] accusator citari ñ dz eū q publico iudicio re us fuerit aut q mior xx.an nis erit. Itē. Ob carmē[i] famosuz dānat(us) itestabilis erit. Itē Si res[k] exigit ñ tm̄ puati sz ēt mgrat(us) si in pñti sint testioniū dicant: pretor q̄z testioniū dare dz in iudicio de adulterij cā: Si āt ea rei ɔditio[l] sit vbi arenariū[m] testē vel similē

psonaz admittē cogimur: sine tormēto[n] testionio ei(us) credēdū nō ē. Itē testes quos accusator de domo ppria pduxerit: iterrogari nō placuit: pronī(us) q̄cq̄ i cā cui procinium[p] pstant.te stioniū nō dicāt qd etiā in executorib(us)[q] negocioꝝ ob seruādū ē. Itē. Qui falsa[r] vł varia testionia dixerūt: vel vtriq pti pdiderit[s]: a iudicib(us) ɔpetent puniunt. Itē. Pr ꝛ fili(us) q in ptāte ei(us) ē. Itē duo frēs q i eius dez pris ptāte sunt testes vtriq i eodē testamēto eē vel eodē negocio psit fieri qm̄ nihil nocet ex vna do mo plures testes alieō ne gocio adhiberi. Itē her mophroditus[t] an ad testio niuz adhiberi possit: quali tas sexus incalescētis ostē dit. Testis[v] idone(us) patri filio[x] aut fili(us) prī nō ē. Ite nem.

d Non licet.propt tur pitudinē qui bus interdictum est.

e Publicani.i.theolonearij. f Is qui nō dtractandi.idest euitandi.vt ille qui est in aliena prouincia.vt extra de fide iusso.constitutus.C.d' fide instrumē.iudices. nam ad tales est mittendum.vel itellige qm̄ iam per.xv.dies fuerūt coram iudice.tūc.n. licite redeūt.vt.C.de te.si qm̄.g Is qui exercitu.cōduxerint vehēdaz.h In testimoniū.re(us).i.accusatus sic.lxxxj.distin.tantis. i Ob carmē famosū.ff.de iniur.l.cornel. Nec ipse potest esse testis nec testamētuz facere nec aliter p ipso est testis in testamento ff.qui.test.fa.pos.cū in lege.k Si res.magistratus qualiter iudex possit esse testis dixi.supra.ij.q.vj.statuēdum.l Cōditio.scilicet in exceptis criminibus.m Arenariū qui pugnauit in arena.vel in ioco tali. n Sine tormēto.v.q.v.illi q.o Patroni.qui nō possint eē simul testes iuris ꝛ facti.vt.C.de asses.nemo.possunt tamē testari de transactōe facta p causa sua.extra d' trāsacti.ex litteris.p Patrocinium.de hoc dixi.ij.q.vj.statuēdum q. In executoribus. idest procuratoribus ꝛ curatoribus.

r Qui falsa.verba.si ecclesia vt eccle.bene.vt n̄ra. extra de ɔcel. p.post electio s Prodiderint dicta.t Hermaphroditus.s.in testō vbi mulier non potest esse testis secundū legem.vt insti.de testi.§.testes.in iudicio autem potest.xv.q.iij.de criminē.sed quid si in omnibus ē parilitas. item an ɔcontra nunquid talis potest ordinari.item an ɔtrahet cum viro an cum muliere.ꝛ si ptratrahet cum viro an cum muliere.ꝛ si primo us cum viro contraxit an possit eo mortuo cum muliere contrahere.io.sed certe in omnibus respici debet sexus qui magis incalescit.de monstro possunt fieri monstruose questiones.b.v Testis filio.ff.de proba.etiam contra.vbi dicitur quod mater potest protestari pro filio.sed illud intellige quod potest pro etate vel etiam pro cognatione filij testari.Item pater testatur pro filio in causa religionis.xx.q.iij.psens.x Filio siue emancipato vel non.In castrensi autem peculio si filius ante missionem testamentum fecerit pater potest testis ei adhiberi.vt.ff.de testa.qui testamento.sed postquam missus est non in sti.de testamentis. §.

in testib⁹.a ℂ Nulli⁹ sua Jtē nulli⁹ ī coi.q2 qd cōe ē vtriusq ē.ff.ð ritu nup.illð utsi in directe.vt in testa.vbi qlibz legatariorz testis ē.insti.ð testa.§.legatarijs.b ℂ Sua.ʒ.j.x/ iiij.q.ij.sup.Sz illa nō est sua.vt.xij.q.ij.qui māumittitur reo.n.sua ēcu i⁹ ɔmodū vl emolumētuz spectat ad ali quē suo noiē vt.ij.q.vj.bi/ duū.sz ʒ.ff.si niū reg.l.pe. vbi venditor pt eē testis p emptore.

c ℂ Ad fidē. nisi i casibus nōtis.s.iij.q. ix.si obitum.

d ℂ Duo.si. ð con.di.j.§ qq̄ si.ff.ð ma nu.test.liber/ tas.§.vlᵗ.ar. contra .ff. de op.li.l.j.

e ℂ Jn testi b⁹.q simpli/ cit.i.sine adi/ ectōe causeᵥᵗ simplicit .i.ñ obscure.vt.i/ ij.q.ix.pura.

Nulli⁹ a idoneus testis i re suaᵇ intelligit.Jtē. Ad fi/ dezᶜ rei geste faciēdā ēt nō rogat⁹ testis itelligitur.Jtē Ubi numer⁹ testiū nō adi icitur.ēt duoᵈ sufficiūt:plu ralis eiz locutio duorz nūe ro ɔtēta ē.Jtē.Jn testib⁹ ᵉ cōsiderādū ē q simpliciter testioniū dicāt.vtrz vnū cū dēcq meditatū sermonez afferāt : an ad ea q iterro/ gāt ex tpe ᶠ vᵢsimilia rñde antᵍ.Jtez . Sepeʰ ēt sine publicis documētis cuius cūcq rei veritas dephēdit alias numer⁹ testiuz alias dignitas ⁊ auctas alias ue luti ɔsentiēs fama ʰ cōfir/ mat rei de q̄ q̄rit fidez.nō q̄ad vnā pbatiōis ˡspēm cognitionē suā iudex alle/ gare dz sz ex snia ai sui esti mare:quid aut credat aut parz sibi,pbatū obtinetur.

Jtē. Aliaᵏ ē auctas pñtiū testiū: aliaˡ testioniorz q re citari solēt. Jtē cod.li.iiij. ti.de testib⁹ . Soli testesᵐ ad pbationē igenuitatis nō sufficiūt: nisi istrumētij ⁊ argumētis adiuēt . Jtez Etiā ⁿ ciuili iure domesti ciᵒ testioniij fides iprobat. Jtē.Solāᵖattestationēᑫ,p latā nec alijs legitis admi niculis cāz approbatā nul li⁹ eē momēti certū ē. Jtē Eosʳ testes ad vitatē ad/ iuuandā adhibere oz q oi gr̄e ⁊ potētatui fidē reli/ giōi iudiciarie debitā pñt pponere.Jtē. Parētesˢ ⁊ liberi inuicem aduersus se:nec volētes etiā ad testi moniū admittēdi sūt. Jtē Qui itēdūᵗ sue intentiōi ppriās dz afferre,pbatōes non petere adūsariū cogi ad exhibitionē corz:p que

lic.s.di.iiij.erit.xxiiij.di.q eps.nā obscur⁹ te stis ē suspect⁹.vt.ff.ð iur.fis.ñ.itelligit.⁊ ob/ scure dictō p ñ dicto hētur.vt eẍ ð proba.in pña.ff.ð intro.acti.de etate.ar.eẍ ð accu.cū dilecti.⁊ obscure scptū p nō scpto.hētur. vt ff.his q̄ p non scrip.ha.l.ij.f ℂ Ex tpe.q̄ vr q testes sūt infogādi ð tpe.vl eẍ eo.ti.cū cāz iij.q.ix.nihilomin⁹.sz nō ē ꝟuz vt.ff.ð pba. si arbi. ij.q.vi.libellorz.nisi testes eēnt suspec ti.tūc.n.posset q̄ri ð q̄litate tpis ⁊ vestiū ⁊ q̄ cūq mō posset iudex iuestigare ꝟitatē.vt.C. de edēdo ls apð quē.xxx.q.v.iudicātē.vl ex tpe.i.ex mora q2 pri⁹ cogitabit q̄lit rñdeat. vt.l.di.pōderet.nā testioniū repētinū ñ valz vt.v.q.v.§.sz aliud.g ℂ Respōdeāt sponte. nō.n. de hꝫ sūt interogādi.vt dixi io.sz certe de tpe q̄ res dr facta bñ infogant.vt eẍ.e.cū cāz sz de q̄litate tpis non.nisi sint suspecti .b. h ℂ Sepe.iudici.n.faciēda ē fides .vt.ij.q. viij.plerisq.⁊.C.ð ɔdi.ob.ca.l.j.i ℂ Fama.q̄ p famā aliqd pbat vt.s.ij.q.v.si mala fama infimōiuz.n.pbat p famā.eẍ de pūp. illud ⁊.xxxij.q.iiij.si dicat ar.ʒ.xxxv.q.vj duo.eẍ

de eo q cog..ɔsang.vx.sue sup eo. Uerū ē q fama p se nihil pbat.sz si adeēt testioniū vni us cū fama p illud pbari pt.ar.eẍ de pba.si cut..C.de re.credi.in bone.Et si iudex dubi/ tat de fama querat a vicinis.ff.ð magistra. conue.l.j.si p ses.Et magis valet fama q̄s. vnus testis. vt extra de cō sāgui.⁊ affi . super eo. po/ test autem fa ma pbari p duos testes vt extra.e.c.tā lit/ teris.

k ℂ Unā p/ bationis. ex/ tra de sent. ⁊ re iudi. cām.

l. ℂ Alia hoc est expositūz s.cap. proxi. q.ix.c.testes.

m ℂ Alia ex tra de coha . ele.tua.

n ℂ Soli te testes.instru mentisverba sunt gratiani ⁊ male intel/ ligit. hꝫ vult. l.dicere quod nō tantū per instrumēta sed ēt per testes po test probari libertas.o ℂ Etiā domestici fal lit.C.de repu.l. consensu.circa fi.extra de te/ sti.veniens in fi.extra qui.ma.ac pol. videt. p ℂ Solam idest sine adiectione cause. p ℂ Solam.aliter punitur.supra.dist.viij. si solus.q ℂ Attestationem.causa a teste in/ quirenda est.vt extra.e.cū cām si tamē nō in erit quesita ⁊ testis de ea causa nihil dixerit. nō iō minus valet testimōiuz q2 dixit eia q̄ nouit. lꝫ nō cām oiuz.ar.ad hꝫ.ff.de no. ope. nun.de pupillo.§.qui opus.ar.eẍ de sen.⁊ re iudi.sicut.r ℂ Eos iudiciare.i.iudici. Nota q sufficit si iudici sit pbatū.vt eẍ de rescrip. inter.s⁹e.sepe. s ℂ Parentes.nec volētes. cōtra.s.iij.q.v.c.j.Sed hꝫ vocant parentes ascendētes ⁊ dscendētes nō collaterales p/ ut sumitur.ff.de in ius vo.l.iiij.§.j.

t ℂ Qui intendit.aduersariuz.actor non po test petere.vt reus exhibeat sibi instrumēta sua vt.vj.q.vlti.§.vlti.extra de proba.ex epi stole.nisi re⁹ sit ei vsurus.vt eẍ ð fi.istru.cō tigit itē cū instr̄a sint coia vt.C.ð edē.pcur.

a ¶ Serui.nisi i casu.vt.xij.q.ij.inf pfonos. b ¶ Sz p facto suo.qn per eu dr aliqd cōmodatū vl depositū.C.de quest. interogati. ff.ð edil.edic.q̄ro.et sic pz q viles psone recipiunt vbi ð ipoz facto agit sic ex de elec.p in qstiōez . z ex de sen.z re iu di.cū.j.z.a.

c ¶ Jurisiu. sic . iij.q . ix . hortamur ni si remittat a pte vt ex ð te sti.ulis.

d ¶ Unl.xj. q.j.qcunq Z Sz illud n̄ tenet.sz fallit h ex ð testi.co. puenit. Jtem vni credit. vt C.ð sal.sigs ð curio.ff.ð do te.p. theopōpus. Et giia/ lit credit vni q̄ ad psūptionē.sz dictum vni n̄ iustificat neq ɔdēnat.vt.xxxiij. q.ij admōere e ¶ Oib in re ppria .ar.

sibi negociū fiat Jtē. Serui neq p dn̄o neq adūsus dn̄z sz pfacto b suo interrogari pn̄t. Jtē Jurisiurādi c religiōe testes puf q phibeāt testioniū.coerceant: z honestiorib poti fideo testib adhibeatur. Unius d vo testioniū nēo iudicū i q̄cūq cā facile patiatur admitti: imo vni testis rn̄sio oio nō audiat ēt si presidialis curie honore pfulgeat. Jtē Oib e in re ppria dicēdi testionia facultatē iura submoueret. Jtē Liberi f testes ad causas postulent alienas si socij z pticipes cris n̄ dicāt sz fides g ab his noticie postulet. Neturis h aūt ad iudiciū p accusatorē aut ab his p q̄s fuerāt postulati. sumpt ɔpetētes miistrēt:

etiā si i pecuniaria cā ab alterutra pte testes sint pducēdi. Jtē. Liberti adūsus pfonos spōte pcedere nō audeāt: sz nec vocati qdez in iudicio vēire cogāt. I Sigs testib vsus fuerit: idēq testes aduersus euz in alia lite pducāt nō licebit ei eoz k psonas excipe nisi oñderit inimicias l iter se z illos postea emersas fuisse: ex qb testes repelli leges pceperūt: n̄ adimēda .s.eis lnia ex ipis dpositionib testioniū eoz arguere. Sz si liqdis pbatōib datiōe vl pmissiōe pecuniaz eos corruptos eē oñderit.eaz ēt allegatiōez integrā ei seruari oz. Sz obijcitur m illō beati bricij: q voce pueri.xxx.dies ab ortu habens inocēs pbat ē.

cā q̄re nō admittant testes post publicatōez qz timet sbornatio.sz sbornari pn̄t.licet testes idirecte idicant. Jtē si testes aduersarij volūt pbare de aliottpe.q ego inducā testes ad pbandū de eodē tpe iniqūū nn̄ eēt q aliq p mitteret ipu gnāti.z nō p mittet dicēde ti.vt.ff.de te. iu.nō oz .cug dicta meozu testiū posfu ɔfirmare. vt dixi.s.iij.q.ix. q.ē inducijs ad h pōt dici q ipāe ē i cā mēimōij vt i ducant testes qu.idō.cung eciā post sententiā. qz ibi nō trāsit inre i rē iudicatā. vt extra ð sen re iudi. lator z.c.ɔsanguinei. Uel ideo mulier fuit admissa i illa decre.ex tenore q: ignorauit ð q̄ dic testes vellet testari.sed gl scit de q̄ dle velit quis probare z ante publicationē nō protestatur q dic illo nō fuerat in loco tali post publicationē eius nō admittet ē z q h dr q pt obijci i dicta.vērū ē oñdēdo eos eē Zrios sibi. Jtē istrumētū iduci pt post publicationem. vt extra de fi. instru.cum dilectus. Si queritur quare vilo instrumento induci possunt testes.vt.C. de cōtrahen.stip.optimā z nō vilis attestationibus.rn̄.qz si vnus vult improbare instrumētū per testes.vt reliqu pt p testes instrumento. Ego fidem facere quod nō est in testibus.Io. Ego credo q publicatis attestationib sup nouo capitulo sicut dicit.t.possunt induci testes. z legiste dicāt Zriū z h nō solū ē in cā mrimōij sz ēt in alia cā.vt extra de fide. instru. cū io.z extra ð testi ex tenore.z.c.venies. Jn cā appellatiōis iducunt testes sup nouis articulis pēdentib. ex veterib.extra.c.frāternitas. Legiste fm opinionē io.inducūt sup nouis z sup veterib articulis vt.C.ð ap.l.cos. ¶ Jnimicitias vl ēt infamiā postea Zctas vt extra de testi.co.pterea.si.s.di.xix.si romanoz.extra ð accu.nullf.m ¶ Sed obijcitur.

Z C.de fideicō.l.vl.sz ibi i ppzie ponit iudex f ¶ Liberi si socij.sz fallit.s.lxxix.di.sigs papa. Jtē fallit i crie lese ma.xv.q.nemini z in crie simōie.ex ð simo.q̄uis sz obstat ex ð testi.venies.So.soci cris z mūeris repellit sz nō cris tāuz.g ¶ Sz fides .i.cā.h ¶ Uēturis.ð h nō̄ni qd iudici vl testi dandū sit.xj. q.iij.nō lz.videbat q vtraq ps dz pruidere testib qz p vtraq testant.xiij.q.v.nō sane sed sec ē vt dicit.i ¶ Si qs pducant testez inductū p me teneoz recipe Z me.vt.h sicr illū q fuit iudex p me teneoz recipe Z me vt iij.q.viij. cui i agēdo. Jtē allegatōez vl rōne p me iductā fcriptā Z me.s.xix.di.si romanoz sicr instrumētū.ex de cēsi cū oli. Jtē iuramētuz.C.de re credi.gn̄alit. Arg. Z illa.ij. q.vij.si hereticꝰ.xxxvij.di.si qd veri.k ¶ Eorū arguere.sz h nō pn̄eri nisi p al os testes. q̄ visis attestatōib pūt iduci alij testes.q est Z id ex.c.fr̄ itatis. Cōsueuit rn̄deri q directe nō pn̄t iduci testes.Z testes sz indirecte vel pbādo corruptō.z.vt ex. e.series.ex ð pba. sz.vl pbādo testes aut psonas eē i alio loco tāc tēpozis.vt extra.e.ex tenore. Sz.Z hec est

a Quarta. hic querit an aliquis simul Que. iiii. possit eē testis et accusator et dicēdū q nō vt.j.e.c.j.et ij.et.q.j.multi.nec.n.simul oz qs fungi pluribus officijs. vt.xvj.q.j. pb̄iteros. et.lxxix.di.singula. In mrimonio ē speciale vt idem fit accusator et testis.vt no.xxxv.di.v.j.c.j. tamen in pro prie dicitur i matrimonio accusatio.nā mixta dicitur inter ciuilem et criminalem vt extra.de p cur.tue.in de nuntiatōe au tem idem est denunciator et testis.vt extra de testi.in omni nego tio.et extra de simo.licet. sz ex quo semel quis apparuit inter accusatores.ammodo nō pōt eē testis vt extra de accu. cum p.man/ conella.

nō tamē sedebit cū iudice cū agitur cārt.C. de offi.ciuil.l.j. g Inscriptio et si nō venerit facta nihil vz quod actū est .ij.q.j.in p mis.ibi sz solennit. Sz an obligabit se accusans ad talionem ar. qd sic extra de hac sup his.C.de fi. instru.l.ij.ar. C de aduo.di uer.iu l.j.di co q sic lz q dā legiste secus dicant.

Sed miracula dīna sunt ad mirāda: nō exēplū hūane actionis trahenda.

Quarta a Qō.iiij. Vo qd e fabianus pa. cōstituit dicēs. Accusator vel testis vel iudex aliqs simul esse nō potest.

Nullus b vnq͞ȝ psumat accusator simul esse et iudex vel testis: qm̄ oī iudicio q̄tuor c psonas sp necēe ē eē .i.iudices electos: accusatores idoneos: defensores cōgruos atq͞ȝ testes legitimos. Judices aūt dn̄t vti eqtate d: testes vitate: accusatores intentione ad ampliādā cāz: defensores extenuatiōe ad minuēdā e cāz. Itē damasus papa. Quilibz i causa duas psonas gerere non valet.

Nullus f introducat psonaliter ad cām sz accusatores et accusati eq̄ audiant rōe: iuxta qd ordo exigit. Accusatores vo et iudices nō idē sint: sz per se accusatores et p se iudi ces p se testes p se accusati vnusq͞ȝq͞ȝ i suo ordine. In scriptio g semp fiat h: vt talionē calūniator recipiat: qr añ inscriptionē nēo dz iudicari vl dānari cuz et leges seculi h̄ cadē retineāt: vt codice i li.ix.ti.de accusatiōib3.codice.li.ix.d adulterijs.ti.d abigeis et iscriptiōib3. Aliqñ k ēt sine inscriptiōe accusatio fieri potest: ea eni q̄ p officiales p̄ fidib3 nūciant ēt citra solēnia accusationū posse p pendi: icognitū nō ē. Itē codice de adulterijs. Si marit l iure mariti: hoc ē infra sexagita dies vtiles adulteriū vxoris sue accusare voluerit: quaz ex sola suspitione m rea facere valet: nō ptinet viculo iscriptiōis. Itē. A b acti n aīalis accusatio nō solū cū i scriptiōibus o sz ēt sine ea obseruatione p pponitur. Item. Siquis q iniuriam ab aliq̄ passum putauerit et querelam deferre volue

h Semp fiat nisi i casibus notatis. ij.q.vi.in sū ma . i Ut codice istō vt respicit vba sequentia. k Aliqñ p officiales. h̄ exēplū nō vz. qr ibi ñ fit accusatio.lo gt.n.in noto rio crime ista lex.q solū officiali denunciāt si.n.dnū ciāt officialis aliud crien et ñ credit nisi pbet legitie. vt.C. d accu. ea q̄.C. d curiosis.curiosi li.xij.l Si maritus. lx. dies a tpe di

b Nullus. accusator.nisi in causa matrimonij . vt.xxxv. q.vj.c.j. c Quatuor.ex d v.sig.for h̄ Sz q q̄ttuor isp sone.i.q̄tuor genera psonaꝝ vl dic q appellat ibi tres testes idest tria genera pbatōnū.l.instrumētoꝝ testiū et fame.sed obijcit d crie notorio vt ex d elec.venerabilē.§.nos igit et vbi qs pfitet aliqd.et vbi iudex ex officio pcedit.i his.n.ñ ē accusator sz loqt hic cū ordiario iure pcedit.s.i forma iudicij. d Eqtate .C.d iudi.placuit.xlv.dist. e Minuēdā ñ tñ vt falso iducat aliqd i ius. Sz nūqd tenet.adūsario dicē iura q p ipso faciūt ñ tñ i corpali libello licitū est f Nullus p. decipe hostē vt.xxij.q.ij.vtilē. sonalit.s. cū acceptōe psōe vt.iij.q.ix.c. viij.qr honor vnius psōe ñ dz obeē alij.vt.C. de dig.l.iij.xj.q.iij.siqs vo.C. de sta.et ima.l. iiij.Judex tñ magis dignum potest honorare.vt.ij.q.vij.queritur.et.q.vij. quisquis

uortij putādos.vt.ff.d adul.l.is.cui .§.pe. sz iure ex nei pt eā accusare p9 hos dus.etiā tñ excesserit qnqñniū vt.ff.e.ti mariti .sz ad thori sepatōez ēt p9 sepṫēniū pt vt.xxxiij.q. ij.admōere. Cōsistit āt ius mariti h q ex su spitōe fac vxorē reā.et q pterea alijs accusatoribus et q ñ iscribit .et q ñ pūit ē si calūniator sz q̄dā nisi euidēs sit calūnia.vt.C.d adul.iure mariti.ff.e.is cui Jus tñ nouo tenet vir i scribē vt i auē.vt lz.ma.et auie.§.cās.cll.ix.et ex d pcu.tue.sz cāonē ñ vr q sufficiat penā talidis vt.xxxiij.q.v.hecimago.sz h ē vbi cū agit ad thori sepatōz.lecus si agat ad penā legalē. vt ex d pcu.tue.m Quā ex suspitōe xxij.q.i.c.ij.n Ab acti.i.cū qs gregē abigit vl partem.o Iuscptōib3 sz cū agit criminaliter.p Obseruatione idest cum ciuiliter.q Si quis.C.de.accu.siquis le.

rit: non ad stationarios[a] recurrat: sed presidalē adeat ptātē aut libellos[b] offerens aut q̄relas[c] suas apō acta ōponēs. In alijs[d] āt crialib⁹ causis dignū ē: vt inscriptōes ꝓponant: que magnitudinez videlꝫ cris tꝑusq̄ꝫ designēt: vt adulterā partē digna legū terere possit auc̄tas. Inscriptio v̄o semp fiat vt talionē calūniator recipiat: qꝛ aū inscriptōez nēo dꝫ iudicari vel dānari cuꝫ seculi leges hec eadē retineāt. De domo ēt iudicis accusatoꝛ vł testis ꝓduci nō dꝫ ne i cāz suspitionis incidat iudex. Vñ nicola⁹ papa. Suspi[cionis incidet in crimen iu]dex de domo cui⁹ accusa[tor] vel testis producitur.

Contra[e] ritū ecclisticū cōtraq̄ꝫ venerandas leges si ꝓducitur accusatoꝛ vel testis de impialib⁹[f] edib⁹ ꝛ cui ipari pōt: cū ad falsuꝫ testimoniū di[cēdū] adhibeł: fiunt suspecti iudices ꝛ lupi custodes.

De quintas[g] [Q. v.] v̄o q̄stione i ꝯcilio carthaginē. iiij. sic inuenitur diffinitū. Non [est a communione suspendendus qui die statuta ad causam venire nō potuit].

Quisq̄s[h] epoꝝ accusatur ad ꝑmates ꝓuicie ei⁹ ipse cāz deferat accusatoꝛ: nec a cōione suspēdał. cui crīen itēdił nisi ad cāz suā dicēdā electoꝝ iudicū die statuta lr̄is euocat⁹ minie occurrerit: hoc ē infra spaciuꝫ mēsis ex ea[i] die: q̄ eū lr̄as accepisse ꝯstiterit: q̄ si feras aliq̄s necessitatis cās ꝓbauerit: q̄bus occurrere ñ potuisse manifestū sit sue cāe dicēde intra alterū[k] mēsez itegrā habeat facultatē: veꝝ tandiu post mēsez secundū nō cōicet[l] donec purgeł. Si autē ad vniuersale ꝯciliū occurrere[m] noluerit: vt vel ibi cā...

a ¶ Non obstationarios. i. nō pedāe[o]s iudices. b ¶ Aut libellos cū crimialił. c ¶ Aut querelas cū ciuiliter. d ¶ In alijs male exēplificat magister verbum vbi non cogitur q̄s inscribere sꝫ veros casus posui. s̄. y. q. iij. §. notandū ꝛ q. vi. i sūma.

e Contra. ritum. leges ex̄ ꝺ offi. iudi. dele. cāz ff. de iur. om. iu. qui iurisdictioni.

f ¶ De impialib⁹. de domo cujuslibꝫ ꝛ iudicijs de h̄ dixi. iij. q. v. accusatores Judex tamē suos domesticos cogił recipere ꝯ se vt C. de assesso. l. post.

Qui. v.

g De quinta. De iure. ter est citād⁹. q̄libꝫ vt. xxiiij. q. iij. de illicita. si tñ ad p̄maz citationē ñ venerit deliquit. quia spernit mandatū iudicis ꝛ pūit. ff. siquis in ius vo. nō ie. l. ij. ꝛ ff. siq̄s ius di. nō obtē. l. vnica ꝛ prestabit sūptus litis die illo facto. s̄. vt. C. ꝺ iud. sācim⁹. Et agitur h̄ ꝺ iducijs citatorijs siue expectatorijs q̄ dant epis. ꝛ eedē dant presbiteris ꝛ diacōib⁹ vt. xv. q. vij. si. aūt. ꝛ dictū ē ꝺ h̄is. s̄. iiij. q. ij.

h Quisq̄s casus. epūs accusat⁹ si. i. (sūma. tp̄s vni⁹ mēsis a tpe receptiōis lr̄aꝝ ñ venerit excōicał. si allegat iustū ipedimētuꝫ dał ei ali⁹ mēsis sꝫ remāebit excōicat⁹ q̄usq̄ꝫ ꝓbabit iustū ipedimētuꝫ. ꝛ si nō venerit secūdo mēse dānabit. Si v̄o accusatoꝛ nō venit die statuto. excōicand⁹ ē. sꝫ si iustā ꝓbat absentiā absolueł. ꝛ p⁹ modū aget. Itē. ē. casus s̄m. h̄. ꝛ s̄m eū exponił. p⁹ mēsez. i. post principiū secūdi mēsis. Alius casus. Aliquis vult accusare episcopū. vadit ad primatē vocał episcopus. eligit iudices episcopus deinde vocał ab eis vt sit tali die corā eis ꝛ si tūc non venerit suspēdał. si aūt miserit nūcium qui allegat iustā cām absentie vel aliā iustaꝫ excusatiōez dał et alius mensis. ꝛ si in fi. secūdi mensis nō venerit tūc excōicał. Et s̄m hi expone post secūduꝫ mēsez. i. post finē secūdi mensis. ꝛ sic nō obstat j. ca. pr. q. iij. si egrotans. qꝛ ibi dał tertius mēsis ad cōuincendaꝫ malitiā ex̄ ꝺ do. ꝛ ꝯtu. cū olim. i ¶ Et ea nō q̄ computandū sꝫ tp̄s ē a receptiōe litteraꝝ vt hic xxj. q. iij. placuit ex̄ de ap. sup eo. ꝛ C. de execu. tu. l. quinquaginta nec cōputabił dies i quo recepit seruas vt. ff. siq̄s cau. l. j. k ¶ Alterum sꝫ obijcit aut primus mensis fuit peremptorius aut nō si nō q̄re excōmunicał ꝯ illud. xxiiij. q. iij. de illicita. q si fuerit. quare dał ei alius mensis. postea. Itē qualiter iste ꝯ illō ex̄ ꝺ ... h̄ missū ꝑemptoriū ꝑma vice ꝯ illa. dilec. si vis tenere casū. h̄. dic. q̄ h̄ ex cā iste ꝑmo missū ꝑemptoriū vt ex̄ ꝺ i integ. resti. ex lr̄is i fi. ꝛ ff. de iud. ñ nūq̄ꝫ. ꝛ leg̃. i. ꝑemptoriū dał. ad ꝯuincēdaꝫ maliciā. sic. i. x. q. i. y. c. j. s̄m aliū casū ñ ē ꝑm⁹ ꝑeremptori⁹ s̄m h̄ dic q̄ ñ pūił h̄ snia excōicatōis sꝫ suspēsiōis vł alia. nā bñ pūił q̄s i citatōe ñ ꝑemptoria vt. v. q. y. pūti. C. de iud. sācim⁹. ff. siq̄s in ius vo. ñ ie. l. ij. l ¶ Nō cōicet. i sacramētis. m ¶ Occurrere. sꝫ pōe q̄ iudex ita dixerit si ñ veneri die illa sis excōicat⁹ ꝛ ille ñ venit nūq̄d erit excōicat⁹. vr̄ q̄ nō. qꝛ ñ p̄t venire nūq̄d erit excōicat⁹. vr̄ q̄ nō ... nā ꝛ audit h̄ cā absētie ꝛ ꝓbata cā ñ absoluił. nec. n. extat ꝯditio qꝛ ñ diceł nō venit ... q̄ casu nō venit vt. ff. de ꝯdi. ꝛ demō. l. ij. nec ꝓposuit iudex excōicare ipuꝫ i oī casu sꝫ ita in ꝯtūacie tm̄. ar. ad h̄. ff. de sol. si seru⁹. ꝛ. i fi.

et cũ nõ fuit cõtumax penã cõtumacie nõ pa tiat. si nõ venit. vt. ff. de re. iudi. cõtũacia io. Sol. excõicat⁹ ẽ ß absoluit sine expens. q2 ex cõicatio tenet nisi i duob⁹ casib⁹. vt ex̃ de sẽ. ex. p tuas. h. a Dãnatiõis. cũ lis ẽ cõtest. vł legit ϑ sñia excõicatiõis. b Cõicet. ar. q̃ q̃ est su spensus i vna ecclia ⁊ i alte ra q2 cũ sit tm̃ vna ecclia ñ pt eẽ pti itra pti ex̃ ecclia. vt. xxiij. q. j. Iogi ⁊. vij. q. j sigs pſbr ar. ꝯ. lxviij. di. sigs de alterius. c Accusa tor ꝯ q2 co git iste accusa re ꝯ illã regu lã. C. vt nẽo i uit⁹ agẽ. vł ac cu. ꝯpellat itẽ nõne pmo ac cusat⁹ eẽt ad mouẽdus vt C. q accu. nõ pos. q crien. Forte ß ẽ spã le i epo. sicut aliꝰ. j. c. pxi. q. iij. c. iij. ⁊ ß obiiet cũ ex accusatiõe or ta ẽ ifamia ꝯ epꝫ ⁊ iõ cogit accusator p cedẽ vt. j. px. q. j. qdã. x. q. vl. epiphãiuꝫ vł h iscriptũ fuit ⁊ iõ cogebat pcedẽ. vt ex̃ de acc. lꝫ i fine ß at nec accusator nec accusat⁹ venit tũc neu ter ẽ pũtẽdus. ff. sigs i ius vo. nõ te. l. ij. §. vl. Itẽ habes hic q̃ si accusator nõ pbat iustaꝫ cãꝫ abñtie ãmodo nõ audiet de illo crie vt ex̃ de accu. lꝫ. C. q accu. nõ pos. l. iij. Itẽ forte vbi de crie agit ẽt ciuilr. ff. de fur. ß. l. ij. §. senat⁹ itẽ vbi accusat istrm̃ falsũ. vt ex̃ de fide istru. cõtingit. Itẽ vbi accusat mr̃imoniũ vt ex̃ q ma. ac pos. p tuas. Idẽ vbi pfigit tmin⁹ ad i ducẽdos testes vt ex̃ de pba. lꝫ. Itẽ vbi ppo nit tmin⁹ ad acceptiões pponẽdas ex̃ de ex cep. pastoral. Itẽ vbi ipedit stat⁹ alicui⁹ vt. C

eius terminet ipe in se dã nationis^a sniam dixisse iu dicet tpe sane quo nõ cõi cat vel i sua ecclia vł paro chia cõicet^b: accusator^c ei⁹ si nunꝙ̃ dieb⁹ cãe dicẽde defuerit subtrahẽs se cõio ne ñ remoueat. Si vo ali qñ defuerit sb̃trahẽs se re stitutio icõione epo: remo ueat a cõione accusator^c: ita tñ vt nec ipsi facultas adimat^d pagende cãe: si se tñ diez statutũ nõ voluisse sed ñ poti⁹ se occurrere p bauerit^e. Questio. vj.

SẼxta vero qſtio eo dẽ caplo terminat inq̃ seqtur. In ci uili ⁊ pprio ditarat nego cio ad arguendũ admittit qui i epi accusatiõe culpa bilis repitur.

ILlud^f vero placuit: vt cũ age re ceperit i epoꝝ iudicio si fuerit accusatoris persona dãnabilis: de cetero ad ar guẽdũ nõ admittat^g nisi p prias causas nõ tñ ecclia sticas vel criales asserere voluerit. Itẽ ex ꝯcil. car thaginẽ. iiij. Propriã cãꝫ agere valet cui accu sare ñ lꝫ.

OMnib⁹^h qb⁹ accusatio denegat: in pprijs causis accusandi li cẽtia nõ ẽ denegãda. Itẽ felix papa oib⁹ epis. In ac cusatione epoꝝ deficiẽs ci uiliter tm̃ experiri poterit.

SI accusatoꝝ psone in iudicio epoꝝ culpabi les appuerint ad arguẽdũ nõ admittant: nisi pprias causas asserere nõ tñ cria les vł ecclesiasticas voluerit. Itẽ hadrianus papa. De eodẽ.

QUod si accusa torũ psone ⁊ iudicio epꝝ culpabiles appuerit: ad arguẽdũ nõ admittant nisi pprias cãs asserere vt supra eisdẽ vbis. Causa. v.

IN infamiã^i cu iusdaꝫ epi char tula accusatõis occulte ꝯscribi tur: tãdẽ accusa tor pcedit in pu blicuꝫ. Episcop⁹ aũt semel litteris euocatus cause sue die statuta adesse nõ valẽs per procuratoreꝫ iudici se repñsentauit absq̃ synoda li audiẽtia dãnat. demũ iu dicio p appellationẽ reno uato ϑ accusatoris inimici cia epõs ꝯqrit: tãdẽ in ipsa

de sge. manu. diffamari sec⁹ ãt iciuilib⁹ nego ciis vbi p triẽniũ expectat vt. C. de iudi. ppe rãdũ. d Adimat vt. C. q accu. nõ pos. ß ca ⁊ di. l. q crien. e Probauerit. suũ sacrꝫ sufficit ß casu vt. xxij. q. j. c. j. C. de re cred. in bone. c. di. op tatũ. ex̃ ϑ pc. ex isinuatiõe nõ. n. regrit q̃ plene pbe tur cã abñtie vt ex̃ de sen. ⁊ re iudi. cum ber. ar. ꝯ. ex̃ de i iteg. rest. Itẽ ex lr̃is. f Illud. nõ admittat istð ẽ expositũ. s. ij. q. v. si ac cusatoꝝ ⁊. c. j. ⁊. iij. g Nõ ad mittat qdaꝫ dicũt q̃ i nl lo crie admit tit ꝯ epm. h Omnib⁹ excipiũt excõicati. vt. s. co. q. j. c. itẽ serui ⁊ ipube res. vt. iij. q. vij. §. tria in prin. ⁊ miores vt. C. de auc. pstã. l. claruꝫ ⁊ i casu queꝫ hẽs ex̃ q ma. ac. pos. cũ in tua. Itẽ fallit i vsurario vt ex̃ de vsur. q2 frustra. itẽ fal lit i libertis ⁊ parẽtib⁹ vt. ij. q. j. phibent. itẽ i muliere. vt. xxij. q. j. §. h in mulierib⁹. Causa. v.

INfamiã cuiusdã epi. De pma Dic qrit i q̃ pena punit q famosũ libellũ vł fal sũ cõposuit occulte. ⁊ pbare non vult qð scripsit. Et distiguit aut certũ ẽ qs cõposu it aut nõ si certũ ẽ aut nõ ẽ cõuict⁹ aut sp dte cõfessus si cõuict⁹ pm. l. decapitat vt. j. i. l. si qs ⁊ fit itestabilis. s. cã pxi. q. iij. ob carmen pm canones vo subijcit vberib⁹ vt. j. c. c. j. si vo spõte cõfitet cũ nõ pt pbare miti⁹ cũ eo agit vt. j. e. c. ij. in ß. si nõ ẽ certũ. dꝫ admone ri vt pdeat i publicũ ⁊ pbet qð scripsit qð

si fi fecerit. prio pbabit sacris postea excōica bit ꝛ hˀ ē cū inocēs aliqs ifamat. sec° si reus fuerit q accusat. qꝛ expedit p̄ctā nocētiū no/ nit sic. i. si ꝛ cū pmū potes itrare itres. vt. ff. de cōdi. ꝛ demō. ɔditō sꝫ ɔditio negatiua sic expōitur. si ñ intrauer]. i. cū pmū definis pol se intrate. vt. ff. d vbo. ob. ita stipulatus. §. j. nisi in casu hic posito ꝛ in casu libertatis. vt

Q Ui ī alteri⁹ (ta eē. ff. d iiur. eū q i pn. publice. i. i publico loco. b ¶ Flagellat

sm legē capi te punitur. j. c. sigs. Nota penas corpo rales infligi sm canones vt. s. xlv. dist. cum beatus. c ¶ Et q sic. C. de fur. ciui le. d ¶ Incur rere. pōt tñ p bare crimen si vult. ff. d in iur. eum qui.

c Q Uidam maligni qui non exie rit nonne de buit admoni tio precedere excomunica/ tionez. vt. xij. q. ij. indigne sed forte hic precessit qꝛ il lud tpus hic non adijcitur vsqꝫ ad qd tē pus teneatur exire stati ꝫ te netur exire ꝙ si non fecerit ex q̄ est i mo ra statiz inci/ dit in excōica tiōez. ar. ij. q. vij. q̄propter j. q. j. constat. ff. de manu. test. libertas. sꝫ vr̄ ꝙ quā/ diu potest exi ere ꝙ non sit excōicat⁹. ff. de verb. obli. ita stipulatus §. i. Petr⁹ hy spanus dixit expectandūz vsqꝫ ad. xl. die

probatione deficit accusa/ tor. Primo querit: q̄ pena sit feriēd⁹: q famosuz libel lū clāculuz scribēs pbare negligit: q̄ litteris manda uit. Secūdo q̄tiēs sit vo/ cād⁹ ad cām: anteq̄ sniaz dānationis excipiat. Ter tio an p pcuratorē cāz suā agere valeat: q p se ipsum cāe sue adesse ñ pt. Quar to an absqꝫ synodali audiē tia sit dānand⁹. Quinto an iō aliqs habendus sit ini/ mic⁹: qꝛ crien alteri⁹ indi cat. Sexto q̄ pena sit ple/ ctēdus: q qd intulit pba/ re nō valet. Questio. j.

D E prima qōne ha/ drian⁹ papa scri/ bit dicēs. Flagelle tur q scripturā in alterius famā neglexerit probare.

Q Ui in alterius[a] famā publice scriptur ā aut verba ɔtumeliosa cōfixe/ rit: ꝛ reptus scripturā nō pbauerit flagelletur[b] ꝛ q[c] eaꝫ pri⁹ inuenerit rūpat si nō vult auctoris facti cām incurrere[d]. Itē gregori⁹.

Q Uidā[e] mali/ Itē eodē. gni spirit⁹ cōcilio re/ plet⁹ ɔtra castoriū notariū ac respō salē nostrū noctur no silētio in ciuitatis loco cōtestationez [f]posuit in ei⁹ crie loquētē mihi: ꝛ ēt as/ serebat eū de faciēda pace callide ɔtradicētē q si nō exierit neqꝫ publice [f] cōfes sus fuerit: quisqs ille sit: q hoc agere psumpserit: vel cōsensuz tāte inigtatis ɔci

lio prebuerit: ex dei ꝛ dñi nři ihesu christi spū diffi/ nim⁹: vt sacri eius corporis ac sanguinis pticipatione priuatus sit. Si vero qꝛ la tet ꝛ qm̄ nescit teneri a di/ sciplinās nō vꝫ: si tāti mali consci⁹ ꝛ phibit⁹ corp⁹ ꝛ sanguiez dñi pcipere psū/ pserit: anathematis vltiōe pcutiat: ꝛ vt fallax aut pe/ stifer a scē ecclie corpe sit diuisus. Sin aūt i eadē ci uitate igressus publice po terit[h] docere q̄ dixit: vł for te sciēs se nō posse q̄ scri/ psit ostēdere errorē [i]suum fuerit apte cōfessus dñici corpis ac sanguis pticipa tione nō sit puat⁹: neqꝫ a scē ecclie corpe alien⁹ exi stat. Idez i ɔcilio eliberta no. Anathematizent q fa/ mosos libellos i ecclia po/ nūt.

S I qui[k] inuēti fue rint famosos libellos in ecclia poner: anathema tizētur. Itē codi. li. nono. ti. de famosis libellis. Im perato: valētinian⁹ ꝛ vale ri⁹. Si qs[l] famosuz libel lū siue domi siue in publi co siue in q̄cūqꝫ loco igna rus repit: aut corrūpat pri usq̄ alter iueniat: aut nul li cōfiteat inuentuz. Si ve ro nō statiz easdez carthu las vł corrupit vł igne cō busserit: sꝫ viz eaꝝ dolose manifestauerit sciat se q̄si auctorē hmōi delicti capi tali sniā subiugandū. Hu iusmodi aūt libellus alte/ rius opinionē nō ledat.

ff. de manu. test. libertas. f ¶ Publice ꝫ. j. de pe. di. j. §. his audi bus vbi peni tēti dr̄ non ti bi dico vt te pdas sꝫ istud est p detesta/ tiōe criminis vel ibi loqui tur de occul/ to crie sꝫ hic de manifesto lics persona ignota. g ¶ Ad disci plinā. i. corre ptiones. h ¶ Poterit Sꝫ nōne re⁹ hāc accusato rez posset re/ monere q̄ ꝙ ñ pmōuit. vł ꝙ sci⁹ ē qꝛ et suspect⁹ ē. vt j. q. j. q crien. sꝫ forte d inoce tia sui q̄ude bat. sꝫ certe li cet iste sit iā mis ipso scri ꝛ p sniaꝫ. tñ i odiū sui ꝛ in fauorē rei ad mittit ad ac/ cusatōez. vt s clareat d ino cētia rei. ꝛ vt accusato: nō pbās puniat de calūnia. e si: ē h spālr q aligs criesus admittit ad accusatōes sꝫ accusatōes sꝫ ñ pleq: suā l sueꝝ iniurā. i ¶ Errorē. §. notandū.

extra de pur. ca. c. vl. hec tamen veritas eliq cōditio affirmatiua aliter exponit q̄ nega/ tiua. cū enim dr̄ si intraueris capitoliū expo

s. dist. viij. consuetudo. s. ij. q. iij. §. notandū. S I q. l ¶ Si qs capitali. Si capitale iu sit crien ɔscptū. alias nō. vt. s. primo. q.

iij.ob carmē.§.item in criminali. Que.ij.

Vocatio.si ter citet̄ qs.lȝ nō dicat̄ pē/ptorie.tū̄ sufficit hoc vt pemtorie sit ci/tat⁹.vt.C.quō.⁊ qn̄ iudex ɔſētaneuȝ ⁊.l.tres.denūciatōes.⁊.l.cessāte. Jllō tn̄ ap/pōere dȝ iudex ꝙ pēpto rie citet.⁊ dȝ cōminari ptī si non vene/rit ꝙ pcedet ff.d iud.in p emptorio.vl̄ in pima vl̄ se cunda vl̄ ter tia citatione pōt citare p emptorie. vt ex̄ de in integ. rest.tū ex l̄ris in fi. ⁊.ff. de iudi. nōnūꝙ dūmodo nō maturet̄ per/emptoriū ni/mis vt. ex̄ de dila.dilci.

b Venerit si aliq̄s iueni tur rome pro sua necessita te.vel ex cau/sa legationis vel appellati onis nō cogi tur ibidē r̄n/dere.lȝ potest domū reuo/care.vt.ff. de iudi.l.ij.§.ea quoꝗ.ff. qui ex cāis i pos. ea.l.ad cogni tionē.⁊ i auč. de sanc.epis. §.si pro epi.

Secus.est si fit ibi ex volū tate vt i auč. c.§.siqs eps. aut clericus .C.de epi.⁊ cle.omnes.§.in hac. Nā roma cōis est patria.vt.ff.ad munici.ro/ma.nā cū epi faciūt ɔcilia bene tenet̄ ibi qui/libȝ respōdere ex̄ de libel.ob.c.j.nā illuc qui libet generali citatiōe citatur.vt di.xviij. per totū. Quare ergo dicit hic ꝙ non teneantur respondere coram synodo. Dic qd̄ appellat hic synodum aliquē conuentum episcoporū qui propter necessitatem aliquam fit nō ta/men synodi causa veniunt. Vel dic ꝙ spāle est in accusatione.vt accusatus nō teneat̄ r̄n dere corā synodo.secus i ciuilibus cāis ⁊ Presenti vl̄ intelligit hoc.c.de raptoribus. rerum eccle/siasticaruȝ vl̄ propter odiū eorum vel de clericis in ea dem ciuitate constitutis.q bus minores dantur indu cie ꝗ remoti vt .j.ea.q.iij. si egrotans. vel d laicis vt sunt paterna les adiectōes vel per quas quis expecta tur etiā prius ꝗ canonice ⁊ per tēpus le/gitimū citat⁹ non venerit vel non tȝ p illud.j.xxiiij. q.iij. de illici/ta.d ¶ Ad dantur.si .C. de iud.auč.lu bemus.ex̄ de do.cum olīȝ. e ¶ Cōmu/nione.sed nō ne est eadem hec pena cuȝ prima . nam cui interdici tur ecclesia i/terdicta sunt sacramēta ec clesie . vt.xij. q.ij.de viro . ⁊.xxxiij.q.ij. latorem.

Jtem nō po test itelligi de comunione fideliū quia de illa loquit̄ in fi. Sed dic quod loquitur de comunione fra/trum.idest quod non comunicabit alijs fra trib⁹.vel in choro vel i mēsa vl̄ i dormitorio. f Elatum scripta sic.s.ij.quest.viij.p scri pta.g ¶ Testimōium iudicialem . nam per litteras pt aliqs perhibere alij testi/mon iū fame sue.vt.lxxi.dist.ex̄ neo.⁊.c.hos

Questio.ij.

Vocatio[a] aūt ei⁹ q impetit̄: nō semel sed bis ⁊ tertio p ɔgruuȝ spaciū rōnabilib⁹ scriptis debȝ fieri . Vn̄ damasus pa.scribit dicēs . Vocatio ad synodum eius qui im/petitur ⁊ inscripti per spa/cium fiet congruum.

Vocatio ad synodum iuxta decretū patrū cano/nica ei⁹ q ipetit̄: rōnabili/bus scriptis p spaciuȝ dȝ fieri ɔgruū atꝗ canōicū: qꝛ nisi canōice vocat⁹ fue rit suo tpe ⁊ canonica ordi natiōe:lȝ venerit[b] ad ɔuē tuȝ ꝗcūꝗ necessitate: nisi spōte voluerit:nullatenus suis r̄ndebit insidiatorib⁹. Jtē silvester pa. Quibus temporū spacijs reus vo cetur ad causam.

Presenti[c] decreto cē/semus : vt in pmis pater/naliter vocēt̄:⁊ p.vij.dies expectent̄ nulli⁹ eccliastice rei interdicta licētia huic vero expectatōi itez addā tur[d].vij .dies iterdicta ec/cliam intrādi licētia ⁊ oīa diuina officia audiēdi: p⁹ vero addant̄ duo dies qui bus a pace ⁊ cōione[e] san/cte ecclie sint suspēsi.Dein de vero iteꝛ alijs duobus sub eadē expectatiōe expe ctent̄ qb⁹ vno die sup ad/dito oi expectatiōe veluti iaȝ despata venia re⁹ mox anathematis gladio feria tur. Jtē damasus papa. Nullius accusatio p scri/pta suscipiatur.

Relatū[f] ē sedez aposto licaȝ vos accusatiōes fra/trū p scripta suscipe absꝗ legitio accusatore qd̄ dein ceps in oi orbe terrarū fie ri aplica auc̄te phibem⁹: ⁊ qd̄ nup factū ē absꝗ vl/la retardatōe corrigere cu ram⁹ . Nec vnꝗ pri⁹ per scripta eoꝛ q accusant̄ cās discutere ꝗ p ꝗrelātū in/stitutionē vocati canonice ad synodū veniāt:⁊ pn̄s p presentē agnoscat veracit ⁊ intelligat ea ꝗ ei obijci/unt̄: leges eni seculi accu/satores p̄sentes exigunt ⁊ nō perscpta abn̄tes: vn̄ ca nonica patrū instituta nō semel sȝ sepissime clamant nec accusatiōes nec testio niuȝ vllū p scripta posse p ferre:nec de alijs negocijs quicūꝗ testionium[g] dicāt:ni si de his qui sub eoꝛ pn̄ia acta esse noscūt . Silr ⁊ q accusare eū elegerit pn̄s p se ⁊ n̄ p aliū accuset iscpti one vȝ pmissa . Neꝗ vll⁹ vnꝗ iudicet̄:anteꝗ legiti mos accusatores pn̄tes ha beat ⁊ locū defendēdi ac/cipiat ad abluenda crimīa

tamur. & de ꝯ.di.j.iubem᷒.ſ3 iudiciale non.
a ¶ Ira. q2 tpe ire nõ diſcernit hõ qð iuſtũ
b Si ꝓmates. pacificare (ē.vt.xj.q.iij.illa. pot ẜ iudex cõponere inter ptes.vt.xc. di.ſtudẽdũ & .xxiij.q.vi.ſi qs mẽbroꝝ & .q.ii/ ij.ſi illic.ff.de no.ope.nũc.l .j.§.põt & eſt ſi.ff. de vſu. egſſimũ. Sʒ ẜ verũ eſt in crie qð nõ in ducit depoſitionez q2 i alijs licet. cõponat.pt iudex ex offõ ſuo ð crie ingrere. vt eẍ ð collu. c.j.z.ij.z .C. de abol.l.ij.ſi milr i denũciatiõe nõ ad mittit cõpoſitio.vt.ś. ij.q. vij.quapp vl itelligit cũ ñ accuſat de iniuria facta ecclesie.ſ3 pſone.xxiij.q. ii ij.ſi is qui. et ſic nõ obſtat ij.q.vij. quapp.vel meli᷒ ibi logt in denunciatiõe ad quã qlibet tenet de hoc nota ui.ś.ij.q.iij.§.notandũ in fine.

curande quoqʒ eſt: ne ira cuiqꝫ ſurrepat faciatqʒ citius omne qð nõ licet. Item felix papa anaſtaſio & oib᷒ orientalib᷒ epis. Si aut timore eiecti aut ſuis rebus expoliati ad ſynodũ nõ vo[centur.]

Si ᵇ ꝓmates ac accuſatores epoꝝ cũ eis pacificare familiariter minime potuerit: tũc tpe legitimo eos ad ſynode canonice antea ꝯuocatã nõ infra auguſta tpa canonice conuocẽt: & nõ pri᷒ qꝫ eis per ſcpta ſignificẽt qdᶜ eis opponit: vt reſpõſionẽ ꝑparati adueniãt. Nã ſi aut vi aut tiore eiecti aut ſuis reb᷒ expoliati fuerint: nec canonice ad ſynodũ vocari poſſint: nec reſpondere emul᷒ debẽt anteqꝫ canonice reſtituãt & oia ſua legaliter eis reddant. His aũt auctibus euidẽtiſſime dat intelligi q̄ niſi qs canõice vocat᷒ fuerit etiã ſi aliq occaſione ad ſynodũ veniat: ſuis nullaten᷒ cogit reſpõdere iſidiatorib᷒. Canonica ãt vocatio eſt qñ ſeruato dierũ interſtitio ẜm auctoritatẽ btĩ ſilueſtri cauſe ſue litteris adeſſe iubetur: quib᷒ qd ei obijciatur auctoritate felicis pape ſignificari oportet. Que. iij.

Quod᷒ aũt ꝑ ꝓcuratorẽ cãz ſuã agere valeat: q impedit᷒ cauſe adeſſe nõ valet auctẽ romane ſynodi: q tẽpore hadriãi pape celebrata ẽ ꝓbari videt: i qua ſic ſtatutũ legit. Pro ſe legatũ ad ſynodũ mittat quẽ grauis neceſſitas ꝓmit.

Si ᶜ egrotans fuerit epiſcop᷒ aut aliq̃ eũ grauis neceſſitas detinuerit: ꝓ ſe legatũ ad ſynoduʒ mittat:

c ¶ Quid eis.ſic.iij.q.ix.indicas.eẍ de dila.ꝑterea.eẍ de ap.ſignificantibus. Que. ij.
d Quod ãt in cã iuriarũ dat ꝓcurator. Itẽ i crie ſuſpecti.vt.ff.de ꝓc.nõ ſolũ.§.vlt. Et i.mioꝛib᷒ crib᷒.ff.an per aliũ cãe ap.l.j.q2 in leuib᷒ crib᷒ nõ fit iſcriptio.ff.de accu.leuia.& ad allegãdũ cãs abſentie i ciuili dari põt ꝓcurator.ſ3 i actiõe populari nõ põt ꝓcurator dari.ff.de ꝓcu. l3. & in cã ſtat᷒.vt.C.de aſſeſ.tol.l.j.qdã ẽt cogũt dare ꝓcuratorẽ vt epi.vt.j.e.q2 epi.& illuſtres pſone.vt.C.de ꝓcur.l.vlti.ve li pleni᷒ iuenit
e Si egrotãs legatũ.ſ3 nũ(eo.ij.q.vj.ſi qñ. qd tenet iſirm᷒ vl abſẽs ex iuſta cã ex neceſſitate ꝓcuratorẽ mittẽ rñſuꝝ noie abſẽtis nõ vr.eẍ ð ꝓc.q̃relã nã.ſ.ꝯ abũtez ferat ſnia.& ipſa poſtmõꝫ ꝓbet iuſtã cãz abũtie.retractat ſnia lʒ nõ miſerit ꝓcuratorẽ.vt eẍ.de ſen.& re iudi.cũ bertoldus.& .vij.q.j. pũtiuz imo & ſi ſub pena ꝓmiſiſſet aliqs ſtare iudicio ad certũ diẽ.ſi ꝓbaret iuſtã cãm abũtie

ſbuẽit ei.vt.ff.de arbi.ſi cũ dies.§.ſi qs ex litigatorib᷒ nã egritudo iudic] vl ptis ꝓrogat diẽ.ff.de re iudi.q̃ſitũ.imo ẽt ſi ꝓbabili cã abſit nõ ꝓcedit ꝯ eũ.vt eẍ de of.dele.cõſultationib᷒. Itẽ ẜm ẜ nõ eẽt melioꝛ ꝯditio illi᷒ q abeſt.ex iuſta cã qꝫ illi᷒ qui abeſt ex iniuſta cã. q2 q ñ vult inteſſe. ſuffic et ſi mitat ꝓcuratorẽ vt.ff.ð ꝓcur. l.j. Et generaliter traditur pro regula q̃tienſcũqꝫ quis abeſt ex nccitate ñ ex volũtate ſub uenit ei. ſiue hẽat ꝓcuratorẽ ſiue ñ vt ff. ex q ca.ma ſ3 & ſi.§.vlti. Itẽ ſufficere dʒ tal q allegat cãz abſentie.vt.lxv.di. ſi qs.E cõtra ꝓbat q̄ ñ ſufficit mittẽ ꝓcuratorẽ qui alleget cãz cauſe.vt.xviij.di.epo. Nã ſicut qs põt mittere nũctũ.ſic & ꝓcuratorem.vt eẍ ð ap.ꝯſtitut᷒. Nec excuſat.qs ꝑ multã abſẽtiã qn fiat miſſio i poſſeſ.bonoꝝ ſuoꝝ.ſi nõ ſit q dẽfẽdat eũ.vt ð.eo.q.mit.i poſ.c. vl. nec exuli ſbuenit ſi ñ relíqt ꝓcuratorẽ.vt.ff.ð mi no.papinian᷒.nec ei q apell cãm.legt.vt.ff. eũ q.ap.i ꝓuincia dbere diendi.l.j. & .ij. nec abñtti cã reipublice.vt.ꝯ.ð.in iteg.reſtit.ignorare. Ad ẜ dicũt qdã.q̄ actor ip tenet mittere ſuũ ꝓcuratorẽ ſiue poſſit ſiue nõ poſſit venire.ꝑ id q̄ legit.ff.ð diuoꝛ.& tẽpo.pſcp.l.j. re᷒ ãt ñ tenet. Videt᷒ põt dici.q̄ ſiue ſit re᷒ ſiue ſit actor.ſi hʒ iuſtã cãz abũtie nõ tenet mittere.niſi ſb hac forma ſit citat᷒ vt veniat vel ꝓcuratorẽ mittat.vt ꝓbat eẍ ð do.& ꝯtu. cũ dilecti i fine.aliogn ſufficeret tale mittere qui alleget cãz abũtie.xviij.di.placuit.& eẍ de ſẽ. & re iudi.teneor.tñ ſi diutio ipedimẽto qs ẽ detẽtus ſi tale ſit negotiũ q̄ poſſit expediri ꝑ ꝓcuratorẽ.ita vt plene iudex poſſit iſtruꝫ ꝑ ꝓcuratorẽ ſic ꝑ dñm.bñ tenet mittere ꝓcuratorẽ talẽ. Et ego credo q̄ decre.q̃relã.talis cãs appellat graues.q̃ ita itricate ſũt & inolu

le q̃ nõ ꝯ facile ꝑ ꝓcuratores pñt expediri. Sz tñ nõ nego.qn ſp poſſit acto: mitti i poſ. re: abñtis.ex q̃cũq₃ cã re⁹ abeſt vbi actio eſt tpe pitura.io.a ¶ Niſi ad cãz.i.ſi non.
b ¶ Alieñ.vl q: vocatur a rege.vt.xviij.di.ſi ep̃s.tñ canõ.

tuto.vl cu.l.ij.⁊ vl. Sz fm iura nr̃a canõici ꝑ ſe ſine ep̃o ꝯſtituẽt ꝓcuratorẽ io.ſz certe ꝑ curatorẽ ad agẽdũ ꝯ aliũ ab ep̃o nõ pñt ꝯſtitu ẽ ſine auc̃te ep̃i nec eẽ i iudicio.vt ex̃ ꝯ iu di.cã.⁊c.ex̃ de ꝓcu.c.j.b.Itẽ hẽs h̃ q̃ procu rato: nõ pt eſſe infamis.vt

alia tria exci pit etatem ⁊ egritudinẽ et grauiorẽ ne ceſſitatẽ.vt.x viij.di. placu it. Itẽ ſi ad te ſtioniũ dicen dũ vl ad mu nicipales ne ceſſitates vo cet.ff.ſigs ca. l.ij.in pn. Itẽ ſi occupatio ppriorũ nego tiorũ eñ vrge at.vt.ff.de re iudi.ꝯtũacia.
c ¶ Reos.ꝯ fendi.i.ad ex cuſatiões ꝓ ponẽdas.⁊ ẽt ad exceptões obijciẽdas.vt ex̃ ꝯ ac.venĩ ẽs.⁊.c. ſuper his. Dell⁹ ẽ n.q̃lẽcunq₃ ꝓ curatores ad mitti.q̃ abſẽ tẽ.⁊c.ff. ꝯ ꝓ cu.bũũ.§.pu blice.C.de ꝓ cu.exigendi.licet. M.dicat per legem iſtam q̃ poſt lit.ꝯteſt pt interuenire ꝓcurato: ad de fendẽdũ i crie.

nec a cõione ſuſpẽdatur: cui crimẽ intẽdit:niſi[a] ad cãm ſuã dicẽdã venire ele ctorꝫ iudiciũ die ſtatuta lit teris euocat⁹ nõ occurre rit:hoc ẽ niſi eũ aliena[b] ꝑ occupauerit neceſſitas in fra ſpaciuz duorꝫ vel triuz menſiũ: vel eo ampli⁹ put cã dictauerit: codice li.ix. ti.de accuſatiõib⁹ ⁊ inſcri ptiõib⁹. Jmpato: alex.au gu. Reos[c] capitulũ crimi nũ ẽt ꝑ ꝓcuratores abſen tes ꝯfendi leges publicorꝫ iudiciorꝫ ꝑmittunt. Ecce q̃ ep̃s ſi impedit⁹ cãe ſue adeſſe nõ valẽs legatuz ꝑ ſe iubet ad ſynoduz mitte re: ſed legat⁹ iſte nõ ad cãz agẽdã ſed ad neceſſitatez ſynodo exponẽdaz mittit: q: impeditus ep̃s ſynodo p̃ñtiã ſuaz exhibere nõ va luit. Cãm aũt maxime cri minalẽ nulli niſi ꝑ ſe age re licet. Unde hadrianus papa ait. Criãliter accu ſans vel accuſatus ꝑ ſe ex

In crialib⁹ cãis ꝑ ſe agãt. nec accuſato: niſi ꝑ ſe aliquem accuſare põt:nec accuſat⁹ ꝑ aliaz perſonã ſe defendere ꝑmittit. Unde anaclet⁹ pa. In oĩbus cau ſis ꝑterq₃ in crialib⁹ ep̃i ⁊ ſacerdotes ꝑ ſe aduocatũ habeãt. Quia[f] ep̃s vni uerſiq₃ ſacerdotes ad ſolaz laudaz dei honorũq₃ operꝫ actiones ꝯſtitunt:de bet vnuſq̃ſq₃ corꝫ tã ꝑ ec cleſiaſticis q̃₃ etiã pro ſuis actionib⁹ excepto publico[f] videlicet crie h̃re aduoca tũ[g] ñ male fame ſuſpectuz ſed bone opiniõis ⁊ lauda bilis artis inuẽtũ : ne duz humana lucra attendũt: eterna ꝑmia ꝑdãt. [illegible] Quod [h]aũt abſq₃ ſy nodali audientia dãnari nõ debeat: auc̃te iulij pape ꝓbat qui ait. Niſi i legitima ſynodo nõ iudicari vl audiri. Nullus niſi i legitĩã p̃z. tia ſynodo ⁊ ſuo tp̃e ap̃lica

ſe infamis.vt iij.q.vij.c.j. Itẽ hẽs h̃ q̃ ep̃us ⁊ ſacer dos ſp debẽt litigare per ꝓ curatores. Et ſic p₃ q̃ ante lit.ꝯteſ.⁊ p:i⁹ nus pt cleric⁹ fm iura nr̃a ꝯſtituere pro curatorẽ.⁊ ꝑ ipſũ iurare ꝯ calũnia.vt ex̃ de iura.calũ. cũ cãz niſi ve lis exponere ibi ꝓcuratorẽ idest icono mũ.ex̃ de iu ra.calũ.l.per tractãdi ⁊ lex dicit q̃ vbi ꝯ uẽitur mona ſteriũ vl eccle ſiaſtica pſõa pñt ꝯſtituere ꝓcuratorẽ.vt in auc̃.ꝯ ſan. ep̃i.§. ſi vero ep̃i. Alij vero comparãt ꝑ latos tutorib⁹ dicunt quod ſicut tuto: vel cu rato: nõ pt.añ litis.ꝯte.ꝯſtituere ꝓcuratorẽ vt.C.ꝯ ꝓcu.neq₃.ſic neq₃ ꝑlatus q̃ nõ ꝯcedo Nulla ẽ.n.ꝯpatio int tutores ⁊ ꝑlatos.q: tu to: ẽ tpalis.plat⁹ ꝑpetu⁹.tuto: nõ vtit bonis pupilli ſic ꝑlat⁹ bõis eccl̃ie.tutela ẽ onus ſed ꝑlatura ẽ hono:.ꝑlat⁹ hẽt liberã ⁊ generalẽ adminiſtratõez in bõis eccl̃ie.⁊ dare pt bõa aliqua ſi lʒ hẽat ꝯſuetudo eccl̃ie ſz tuto: nõ. ex̃ ꝯ dona.certũ.f ¶ Publico.publicũ vo cat h̃ crien de q̃ ſolẽniter ⁊ publice pt qs ac cuſari. Idẽ.n.in ꝑuatis cribus.vt.C.de iure iur.l.vl.q: nec in illi iteruenit ꝓcurato:.vt.ſ. c.i crialib⁹.g ¶ Aduocatũ.i.procuratorem.

b ¶ In crimialibus.niſi in caſibus notatis.ij.q.vj.ſi quando.
e ¶ Uia ep̃us. Sz qd ſi ita paup.eſt ſacer dos q̃ nõ pt ꝯſtituere ꝓcuratorẽ.tũc ꝑ ſe litigabit ſicut illuſtres paupes.vt in auc̃.ꝯ illuſtri.⁊ qui ſupillſtres ſũt coll.v. Jõ autẽ iubẽtur ſacerdotes ꝯſtituere ꝓcuratores. q: nõ expedit ſeruos dei litigioſos eẽ.vt ex̃. de ſindico.c.vno.⁊.ij.q.vij.ſic ⁊ ne cogant re cedere a diuinis obſequijs.vt.C.ꝯ ep̃i.⁊ cle. oẽs tñ ẽt q: cauſe materiã crib⁹ cauſare no ſcunt.vt.C.ꝯ iudi.ꝑperãdũ.i ꝑn.hẽbit ſ'que lib₃ eccl̃ia iconomũ.vt.lxxxix.diſt. q:.⁊.ix.q. iij.cũ ſimus.xvj.q.vij.qm̃ in qbuſdã ⁊ ille ꝯ ſtituet auc̃te ep̃i.C.ꝯ ep̃i.⁊ cle.oẽs.§.nihilo min⁹. Sed qd ſi canõici aliq̃ ꝯ ep̃uz volunt agere.tũc a ſupiore dãd⁹ eſt curato: ad lites ſicut cũ pupill⁹ agit ꝯ tutorẽ.C.ꝯ in lit.dãdo

h ¶ Uod aũt. Nec queſtio. Quo[illegible] tra ctata eſt.ſ.iij.q.vij. Sz h̃ ſoluz h̃ addit q̃ rõanus pontifex ſine cõcilio
i ¶ Ullus. pt ep̃m dãnare.vt.j.§.qd ꝓo. auc̃te gñali audiri.n.pteã ep̃i.ſz nõ pt finiari ſine ſpãli mãdato ap.ſe.licet abſolut

posiit .vt.iij. q.vj.quāuis. ₇.c.vudū. tñ hoc non cre/ do.vt vixi. i/ ij.q.viij.accu satores.₇ ar. contra.j.c. p xi.in fi.

a Duodeci. episcopi j.ix.q.iij.cun cta.₇.c.ipsi.₇ .e,saluo.

b Sicut i niceno .ẜ.iij. questio.vj.ne minem.

c In loco be nedictio/ nis idest sy nodi.

d Mitissi ma .sic.C. de obse.patro.l. si manumis/ so:l.₇.ẜ.iij.q. vij. si quis a/ deo .l. punit talez vltimo supplicio.vt. C. de his qui ad eccle.con/ fu.denuncia mus.

e Tumul/ tu. sic presu/ mitur.de in/ iusta electio/ .ne illius qui per clamorez est electus.ex tra de electi. osius .viij.q. j.si ergo ₇ est fi.de ɔ. distĩ. .iij irreligiosa

f Excomu nicationis a consortio fra trum . sic .ẜ. distincti.xlv. neminem.

auctē ɔuocata sup qbusdā criationib⁹ pulsat⁹ audiat vel iudicet vel dānēt. Sin aūt aliter a qbusdā p̄sum ptū fuerit: i vanū deducat qꝺ egerit:nec inter statuta ecclīastica vllo mō repute tur . Itē zepherin⁹ vrbis romane eṗs oībus eṗis.

Eṗs accusatus a.xij.audi atur.cāe vero finis ad sedē apostolicā deferatur.

Duodeci a iudices ħi/ bet accusat⁹ eṗs si ne cesse fuerit eligat : a qbus ei⁹ cā iudcet nec p̄us audi atur aut excōicet vł iudice tur q̄ȝ ipsi p se eligant:₇ rē gulari vocat⁹ ad suoꝶ pri mo cōuentū eṗoꝶ per eos cā eius iuste audiat ₇ ra/ tiōabilit discernat finis ve ro cāe sue ad aplicaȝ sedez deferat vt ibi determinet nec antea finiat q̄ȝ ei⁹ au/ ctoritate fulciat. Q. ꝺ vo absq̄ȝ synodali audientia eṗs dānari ꝓhibet: sine p̄ iudicio rōne sedis ozitelli gi q̄ sua auctē q̄sq̄ȝ valz dā nare vł dānatos absoluet: vñ gelasi⁹. Ipi sūt canōes .₇ cetera.infra cā.Snia ex/ cōicatiōis notat⁹. Itē ha/ drian⁹. Saluo romane ec clie i oīb⁹ p̄matu manife stū ē q̄ illa q̄ sūt p vnāquā q̄ȝ ꝓuiciā.synod⁹ ipsi⁹ ꝓ/ uicie dispēset sicut b in nice no decretū ɔstat eē ɔcilio. Quz vo accusat⁹ ad cōci/ liū venerit:qcqd ɔsedētiū ɔsultatōib⁹ agit aut qꝺ ab accusantiū pte ꝓponit nō cōtētiosis vocib⁹ sȝ mittis sima vboꝶ relatiōe ꝓfera tur vñ in tol. ɔci.xj. legit.

In cognitiōe causaꝶ ɔten tiosi locū nō habeant.

In loco c bñdictiōis ɔse dētes dñi sacerdotes null⁹ dȝ aut i'discretȝ vocib⁹ per strepe aut qbuslibȝ tumul tib⁹ pturbare:nullus ēt fa bulis vanis vel risib⁹ agi: ₇ qꝺ ē deteri⁹ obstinaq̄ȝ di/ sceptatiōib⁹ tumultuosas voces effūdere. Si qs eni vt apłs ait putat se religio sū eē nō refrenās liguā su am sȝ seducēs coꝛ suuȝ h⁹ vana ē religio . Cultū eñȝ suū iusticia pdit: qñ silētia iudiciorū obstrepētiū tur/ bo ɔfūdit: dicēte ꝓpheta: erit cult⁹ iusticie silētiū. De bet ḡ qcqd aut cōsedētiuȝ ɔsultatōib⁹ agit:aut ab ac cusātiū pte ꝓponit: sic mi tissima d ꝓbatiōe vboꝶ ꝓ ferri vt nec ɔtētiosis voci/ b⁹ sēsus audiētiū pturbēt: nē iudicij vigorē ꝺ tumul tu e enerueīt. Quicūq̄ȝ i cō/ uentu ɔcilij hec q̄ p̄missa sūt violāda crediderit: ₇ ɔ̄ hec iterdicta aut tumultu aut ɔtumelijs vł risib⁹ cō ciliū pturbauerit:iux diuine legis editū q̄ p̄cipit. Eijce derisiorē ₇ exibit cū eo iur giū cū oī ꝺdecore ꝺ ɔfessio ne abstract⁹ a cōi cetu sece dat. ₇ triū dieꝶ excōicatio nis f sniam ferrat. Q.v.

Nunc āts q̄rit an sit aliqs iudicād⁹ ma liuol⁹ q₂ crien alte ri⁹ idicat. De h̄ ita scribit aug.

Magl nocet q crien celat q̄ȝ q amicabił̄r

Nonh vos iudi idicat. cetȝ eē maliuolos qñ crien alteri⁹ idicatȝ i magl qppe nocētes nō estis indicādo crien: q̄ȝ si frēs vros q̄s idi cādo corrigere potest] ta/ cēdo k pire pmittitȝ. Si.n. frat tu⁹ vuln⁹ ħēat i corpo re: qꝺ vult occultari cū ti niet secari nonne crudelit a te silet ac misicordit idi/ cat q̄ȝto ḡ poti⁹ debes ma nifestare crien : ne deteri⁹ putrescat i corde . Idē ad vicētiū donatistā ₇ rogati/

Quest.v. Nunc. autez ḡ si bo/ no zelo quis idicat crimē illi qui potest pdesse ₇ nō obesse nō est maliuolus.₇ xij.q.v. hoc vi detur.₇ si pr̄ ei monuerit eū quem accu/ sat . ij.q.i.si peccauerit. Uel si crimē propositum. vult probare vt i. ij. quest.viij. qui crimen. ẜ.e.q.i.cu. Sed si crimē tantum pro/ poneret ₇ nō ꝓsequeretur. puniēdus es set tanquam proditor. vt. xlvj.distinct. accusatores.

h Non vos hoc .ca. pl. loquitur de denuncia tione ₇ de se tione ₇ correcti one.₇ est ar/ gu. hic quod quilibet ad d nunciationē tenetur.

i Indi/ cat illis qui possunt pro/ desse.

k Tacēdo infra.viij.q. j.quid autez contra. Sed hic de secre/ a correctio/ ne loquitur. ibi de mani/ nifesta.

a Non omnis. tollit nō obstat. lxxxvi. dist. pasche q2 illud ǒ eo q ad mortez esurit. ſic. xj. q. iij. qm multos. ⁊ ē h̄ argumē. q ex cōicato nō ē dāda elemosina. de h̄ dixi. xlij. di. gescamꝰ. b ℭ Patriarchas iacob ⁊ filios etꝰ q fame co acti iuerūt in egyptum. c ℭ Flagello. nota volū tatē potiꝰ spe ctādaz q̄ꝫ fac tū. vt. xxiij. q. j. patꝰ. dist. v. ad ctꝰ ꝟo et q̄litas facti ex ꝑsona facien tis ꝑsumit. xj. q. iij. absit. et xxiij. q. iiij. ea vindicta.

b Non osculatur. amarissime. i. amare.

c Alii āt. q spōte. i. ǒ tractores. xlvij. di. accusa tores vl' alit i. sine discreti one. f ℭ Et iō replicāda ē. i. sepiꝰ q̄rē dā ꝯ oēs su pradictos ſm q̄sdā q ñ pla cet. ſꝫ ꝯ ꝯfitē tes tm̄. q2 ini mici ⁊ infide les nūq̄ꝫ ad mittuntur. g ℭ Religio ſus. ſed q̄liter exercet religi olus vir cām sanguinis ꝯ illō. j. xxiij. q. viij. his a qbꝰ. Sꝫ dic q ecclesiasticꝰ iudex pt ꝟga punire. vt. xxiij. q. v. c. j. Et h̄ nō ē iudiciū sanguis. ſꝫ h̄ facit qōes in cā ciuili. q fiet. ſꝫ i defectū ꝓbationū. ff. ǒ q̄stiōibꝰ. diuꝰ. ⁊ ēt in ecclesiastica crīali. ij. q. j. in ꝑmis in fi. Quidā ēt ex h̄ loco dicūt vilel ꝯ clericos gn̄aliter admitti ſꝫ cū tormētis. ſꝫ h̄ falsū ē q2 tm̄ in except) crīb' admittūt vi les. vt. s. iiij. q. iij. i. si autem ea constitutio. g ℭ. Religiosus. istō obtiet i except) cribus. vt i crie lese'ma. vbi accusator torquet. vt. vj. q. j. §. verū. C. ad. l. iul. ma. nullꝰ i fi. ſꝫ i ciuili cā nūq̄ꝫ torquet aliquis nisi i defectū ꝓbatl onū. vt i auc. de te. §. sancimꝰ. Ul' dic q pri ma ps loqtur de accusatore. ſcd'a de test. vilel. eni testes bñ torq̄nt in exceptis cribꝰ. vt. iiij. q. iij. si ea. et in ciuilibꝰ ne gotijs in defe ctū ꝓbatiōuz vt dixi.

h ℭ Exigere. ñ p se. ſꝫ p alios. vt. lxxxvj. dist. nō liceat p clericos āt nō p laicos. ex̄ de sent. ex vniuersitatis. hēs ǧ h̄ q p̄latꝰ pt ſbditos corpalit punire. vt. xlv. di. cū bea tus. i ℭ. Ut dū. h̄ non re fertur ad. oia p̄dicta ſꝫ tm̄ ad illos q cō fitent. inimicꝰ. n. nō pt eē testis in aliq̄ crie. ex̄ ǒ si. ſꝫ hely. pt tm̄ di ci q. inimicꝰ torqueri q̄nq̄ꝫ pt. ⁊ estima bit iudex an adhibebit ei fidē vel non. vt. ff. ǒ q̄stio. l. j. §. q̄stiōi in fi. Sed vtruz clerici ꝟbeāt ſbdi ꝟberibꝰ pro testionio dicēdo dubitatur qd vl'. hic. ⁊. j. e. q2. ⁊. c. presbrl. ⁊. xlv. di. cum beatꝰ. dicūt tm̄ qdā minores clericos posse torq̄ri ſꝫ nō maiores. Alij dicūt omnes suspectos pos se se torqueri. nam ⁊ liberi vacillantes tor quentur. vt extra de accu. super his. ff. de q̄ stionibus. de minore ⁊ ecclesia virgis potest aliquos corrigere. vt. xxiij. q. v. c. j. hoc certū est. quod minores clerici indistincte pro quo libet crimine verberibus subijciūt. vt. xxxv. di. añ. ſed maiores ñ nisi p enormibꝰ. vt dic xlv. in sūm̄a. tñ licet clerici torqueant pro de

pro. 27.

ſtā. Nec q pcit est amicꝰ: nec q ꝟberat ē inimicꝰ.

Non oīs q pcit amicꝰ est: nec oīs q ꝟberat inimicꝰ ē: meliora. n. sūt vulnera aici: q̄ꝫ volūtaria oscula inimici: meliꝰ ē. n. cū se ueritate diligire: q̄ꝫ cū lenitate ǒcipe vtiliꝰ esuriēti panis tollit si de cibo securꝰ iusticiā negligat: q̄ꝫ esuriēti panis frāgat vt iiustitie seductꝰ acqescat ⁊ qui freneticū ligat: ⁊ q letargicū excitat ambobꝰ molestꝰ ambos amat: qs nos ampliꝰ amare pt q̄ꝫ deꝰ ⁊ tñ nos nō solū docere suauit: verꝫ ēt salubrit trere ñ cessat. Fomētis leuibꝰ qbꝰ deꝰ oēs ꝯsolat sepe ēt mordacissimū medicamentū tribulatōis adiūgit. Exercet fame p̄triarchas ᵇ ēt piꝰ ⁊ religiosos: pplm ꝯtumacē penis graniorībꝰ agitat: ñ aufert ab aplo stimulū carnis tertio rogatꝰ vt ꝟtutē infirmitate pcipiat: ⁊ ifra noueris aliqñ furē auertē dis pecorībꝰ pabulū spgē: ⁊ pastorez aliqñ flagello ᶜ ad gregē pecora errātia re uocare. Itē ex ſmōe. abro sij qui sic incipit. Fortasse amarior. Non odio hētur sed diligit q castigat ⁊ corripit.

Nonᵇ osculat. ſꝫ pr filiū: ſꝫ aliqñ castigat: ǧ qñ castigat q diligit tūc circa eū pietas exercet. hꝫ eni ⁊ amor plagas suas que dulciores sūt cū amarissime iserūt. dulcior eiꝫ ē religiosa castigatio q̄ꝫ blāda remissio. vñ ait ꝓpheta dulciora sunt vulnera aici q̄ꝫ volūtaria oscula inimici. Ex his ꝟbis dat itelligi q magis cōfert vulitati fraterne q crien accusādo vl' indicādo psegtur: q̄ꝫ q celādo fouere nutit. Eusebiꝰ aūt ꝯ statuere videt dū alioꝝ cria spōte cōfitētes in epoꝝ accusatiōe recipi ꝓhibet dicēs. Ut accusatione nō admittāt: alioꝝ cria

Aliiᶜ q spōte ꝯfitētes. aut i fide catholica aut in inimicitia suspecti sunt ad pulsatiōez epoꝝ ñ admittant nec illi q alioꝝ crimia spōte ꝯfitet. Et iōᶠ replicādo ē sollicite veritas: quā spōte ꝓlatā i illis vox hre ñ pōt: hāc diūsio cruciatibꝰ e latebris suis religiosusᵍ tortor exigetʰ doꝫ vt duꝫⁱ pēis corpa subijciūt q̄ gesta sūt fideliter ⁊ veracit exqrant. Itē in puerbijs.

Qui ambulat fraudulenter. revelat archana: qui aut fidelis est celat amici commissum. Item infra. Que viderunt oculi tui ne proferas in iurgio cito: ne postea emendare non possis cum dehonestaris amicum tuum. Sed aliud est ex caritate aliorum crimina deferre. ut quos secreta admonitione corrigere non possumus conuictos iudiciis nia corripiat: atque aliud insidiando falsa obiicere vel insultando vera facile exprobrare. ¶ Illud vero charitatis: hoc aut impietatis est officium. Unde in eisdem prouerbiis dicit verba impiorum insidiantur sanguini iustorum: dominus aut liberauit eos et infra. Qui quod nouit loquitur: iudex iusticie est. qui aut mentitur: testis est fraudulentus. Item. Labium veritatis firmum erit imperpetuum: qui aut testis est repentinus concinnat linguam mendacii. Item. Qui custodit os suum custodit animam suam: qui aut inconsiderate loquitur sentiet mala: verbum mendax iustus detestabitur: impius aut confundit et confundetur. Item augustinus in psal. xxxiii. ¶ Si aliquando humane infirmitate pedes nostri in aliquod peccatum mouentur insurgunt lingue iniquissimorum inimicorum: cum fuisset miserendum: irrident impii: unde dolent pii. Q. vi.

Qui autem quod intulit probare non valet: puniendus est. Unde hadrianus pa. ait. Puniatur qui alijs falsa intulerit.

Omnis qui alijs falsa intulerit puniatur: et pro fallitate ferat infamiam. Item greg. Qui calumniam illatam non probat: penam debet incurrere quam si probasset reus utique sustineret. Item in registro. Alia pena feriatur qui crimen illatum non probat.

Quia iuxta patrum sententias canonicas qui calumniam illatam non probat penam debet incurrere: ac pro hoc quia sub diaconus crimen diacono probare non potuit: quem impositionem manus qua carere potuisset non habuit: non solum sacerdotio sed officio caruit: et tanquam reuera infamis meruit verberibus castigari. Nam cui cum tribus testibus veluti laico crimen quodlibet approbatur: non est mirum quod obiicit dum probare non sufficit: si corporali infamie quemadmodum laicus ex iuris similitudine subiugatur. quod enim esset diacono gradum amittere hoc fuit subdiacono fame plenitudine caruisse codice li. i. ti. de epis et clericis. Imperator theodosius.

Presbyteri citra iniuriam questionum testimonium dicant: ita tamen ut falsa non simulent. ceteri vero clerici qui eorundem gradum vel ordinem sequuntur: si ad testimonium dicendum petiti fuerint: prout leges precipiunt audiantur: salua tamen sit litigatoribus falsi accusatio. Si forte presbyteri quoniam suo nomine superioris loci testimonium dicere citra aliquam corporalem iniuriam sunt precepti: hoc ipso quod nihil metuunt vera suppresserint multo magis enim pena sunt digni: quibus cum plurimum honoris per nostram iussionem delatum est: occulto inueniuntur in crimine. Item in eadem constitutione in coll. ix. Presbyteri diaconi si falsum testimonium dixerit: siquidem in re pecuniaria diuino misterio dumtaxat per laicos infames. m ¶ Qui suo. i. pp. suas honore. n ¶ Presbyteri aliter statuit hic imperator aliquid de rebus ecclesiasticis contra id. xcvi. dis. bn.

---

licet non tamen pro testimonio dicendo. Firm plerosque qui dicunt non tenere illam legem. §. q. vi. p. fbri. vel dic quod clerici suspecti possunt torqueri non a laico. sed ab episcopo.

a ¶ Qui ambulat.

b ¶ Sed aliud est. repentinus quale erit responsum testis nam si cito respondet verum mendax si in mora videtur dubius. ut dixi. l. distinc. penderet.

Quest. vi.

c Qui aut. Hec questio expedita est. ii. q.

d Om. iij. Omnis puniatur si conuictus fuerit de calumnia. ut. ij. q. i. §. i. §. notandum.

e Qui calumniam etc.

f Qui iuxta ma. n. presbytero enim et diacono. tamen manus imponitur. ut. xxiij. di. presbyter. et c. diaconus. et c. subdiaconus. Sed contra. lxix. di. c. j. ubi et clerico iubetur manus imponi. Sed illud de manu benedictionis hoc de manu consecrationis. vel dic quod tempore gregorij subdiaconatus non erat sacer ordo. xxxi. di. ca. j. g ¶ Sacerdotio. quod habitur erat. Argu. quod quis dicitur perdere quod numquam habuit. xx. q. j. puelle. xvij. di. concilia. xxiij. q. iiij.

Subdiaconus. xxvij. q. ij. §. ex his. h ¶ Castigari. l. hic una pena committatur in alia penam corporalem sic. xij. q. ij. libertus. et lxxxij. di. presbyt. xliij. q. vi. c. j. si. ff. de accu. hos. §. olibus. in fine. i ¶ Veluti. hic vult dicere quod subdiaconus et uicit veluti laicus. quantum ad hoc scilicet quod cum laico ab episcopo uno audire fit sic cum subdiacono. ut. xv. q. vij. felix sec. cum diacono. que hic referunt ad qualitatem testium. vt sicut bigamus admittunt contra laicum sic contra subdiaconum quia possunt ex dispensatione fieri subdiaconi. ut. xxxiiij. di. lector. sed eadem ratione homicida ad mittitur contra sacerdotem cum secus dispensari possit a papa. k ¶ Presbyteri bone opinionis sm. hoc secus si suspecti sint. ut. s. e. q. v. illi sed hoc non placet. minores enim clerici possunt coram episcopo torqueri non a laico. vel si credo tenere quod hic dic. l ¶ Leges contra

qdē.nisi ls fecerit aucte apl̄ica vt.xcvij.di.ec clīe ꝛ.c.victoꝛ.ls h̄ istruit iudicē ꝫ ecclīasticuꝫ qd facē d̄beat sic.j.e.d̄latori.a ¶ Legit.p̄eiſ q̄ iūt.ff.d̄ fal.l.j.§.vlt.vbi df ꝙ pro crīe falsi ñ ē liber d̄portat ꝛ oīa ei⁹ bōa publicanī.si ē fu⁹ patiē vl timū suppliciū. i itelige d̄ p̄eis canōicis put d̄f di. l.si.ep̄s.vl dic cum iudex ex offō suo p̄unit reū̄. ſm suū arbitriū p̄unit eū.C.de testi b⁹ nullū.sec⁹ si directe accusatur test].vt.l.di. si ep̄s ꝛ.ff.de fal.l.j.§.vlti.

b ¶ Epiphanium.de eodē agit ex̄ de testi. qm̄. c ¶ Lris.ls q̄lit ls fecerit cū nō sit admittēda accusatio p lr̄as. vt.ij.q.viij.p scripta.ꝛ.iij.q.ix.abñt.ls ls nō plene examiauit cām. b ¶ Accusatū.i.isamatū: e ¶ Discutiētes de pláo ñ i forma iudicij.ex̄ d̄ accu.olis .f ¶ Absoluimus ab obseruatione iudicij. vnde postea admittit accusatio.g ¶ Parat⁹ nōne potuit accusatoꝛ p̄eitere et dicē se errasse. vt.s̄.e.q.j.gdā. ꝛ añ li.cō.p̄t desistere accusatoꝛ. vt.ex̄ d̄ accu.ls i si.Sꝫ istd̄

.xij.annos sepati monasterio tradantur si i crīali'clericat⁹ honoꝛe nudati legitimis penis⁹ subijciant.ceteri clerici sine delatu cāe legitie coerceant. Idem ianuario ep̄o.. Ad sancte cōionis misteriū nō accedat:q crien illatū ñ pbat:

Epiphanium ᵇp̄sbꝛm q̄ndā sacerdotū litterisᶜ criāliter accusatumᵈ: cui⁹ nos vt valuim⁹ cās discutiētesᵉ nihilqꝫ i eo obiectoꝝ criuꝫ repiētes: vt ad locū suū reuerteret absoluim⁹ᶠ: crimis ergo auctores volum⁹ te pscrutari: ꝛ nisi qui eādē transmisit ep̄lam parat⁹ᵍ fuerit hoc qd̄ obiecit canōic] atqꝫ districtissimis pbatiōib⁹ edocere: nullaten⁹ ad sctē cōionis ministeriū accedat. Iteꝫ ex decre.hadri. Qua pena delatoꝛ sit feriendus.

Delatoꝛi ᵇ aūt ligua ᶦ capulet aut ꝯuicto caput amputet. Palea Delatores aūt sūt q īuida pdūt alios. Itē ex cōcilio elibertano. De eodem. Palea.

Delatoꝛ siqs extiterit fidelis ꝛ p delatiōeꝫ ei⁹ aliqs fideliū fuerit pscript⁹ vel iterfect⁹ placuit nō nisi i fine accipere cōionē si leuioꝛ cā fuerit ifra qnqn niū accipe poterit cōionē: si cathecumin⁹ fuerit: post quiquēniū admittit ad baptismū. Itē ex.viij.synodo. Qui inocētē falso crie mac̄lauerit: sacerdotꝭ arbitrio pnia diuturna purget

Siquisᵇ falsum. Pal.

ē sp̄ſile i accusatōe ep̄i.vl cū orta ē isamia.vt

Delatori.i.ꝯfesso.(di.xl.s̄.iiij.q.v.gsquisqꝫ a ¶ Lingua.ls q̄lit dat papa iura de pēa sāguis ꝯ illd̄.xxiij.q.viij.his a qb⁹. Sed h̄ docet qd facere d̄beat iudex seclar].sic.xxvij.q.i.si quis rapuerit.

dixerit: vl psonā inocētē falso crie maculauerit iux sacerdotis arbitriū diuturna pnia expurget. Itē ex ꝯcilio agatēsi. A cōione coerceatur vel secularis vel laicus: qui ecclesiā vl clericū p calumniaꝫ fatigauerit.

Siqs ᶠ vero seculariuꝫ per calūniaꝫ ecclīam aut clericū fatigare p̄sum pserit: ꝛ cōuict⁹ fuerit ab ecclīe sua liminib⁹ ꝛ a cathlicoꝝ cōione nisi digne penituerit coerceat.. Can.vj.

Ao fornicatores ꝛ infamia notati quēdā religiosuꝫ ep̄m de simonia accusare nitūt re⁹ alterius ꝓuicie archiep̄i iudiciū expetit: tādē i pbatōe deficit accusatoꝛ: re⁹ cogit ad sue innocētie assertōeꝫ. Queritur p̄mo an crie irretiti vel infamia notati ad hui⁹ accusatōeꝫ sint admittēdi. Scd̄o si ep̄s in eos accusatiōꝫ vertet voluerit an simplici assertiōi sue sit fides hñda. Tertio si liceat sibi expetere iudiciū archiep̄i alteri⁹ ꝓuincie. Quarto cui⁹ iudiciū sibi sit expetēdū si circa suā sniam ep̄os sue ꝓuicie discoꝛdare cōtigerit. Quīto si in pbatione deficit accusatoꝛ an re⁹ sit cogēd⁹ ad pbatōeꝫ sue innocentie. Que.j.

Quod āt ᵐ crie irretiti alios accusare ñ possint anaclet⁹ papa testat dicens. A criosis

Si quisᵏ falsum. Si qs seculariꝫ Que.j.

Quod autē .m In simonia glibꝫ audit accusās ꝯ laicū ēt meretrix.vt.lxxix dist. siqs papa.ex̄ de si.tāta.ꝛ h̄ iō quia oīa crīa nulla reputāt respectu isti⁹.vt j.q.vi.pꝫ.sec⁹ si accusat⁹ sit clericus.ꝛ bone fame.vt.ij.q.j.i pmis.i si.i mo eadē ē distictio i laico an p̄us fuerit bōe fame an nō.vt.ff.ad.l.iulia.ma.famosi ls āt i except] crib⁹ admittāt criosi.si tñ sine tormēto.vt iiij.q.iij.si ea.Si g cleric⁹ ē bone fame nllo crie suspectus ñ audit ꝯ ipꝫ vt.ex̄ de test.vēles si ē male.quilibꝫ admittit ad accusādū ꝛ testificāduꝫ vt ex̄ de si.p tuas.gdā tñ dicūt. ꝙ lꝫ viles admittāt ad accusatōeꝫ.ñ tñ ad testiōniū. qꝫ tota vl̄s ne

zocꝫ pẽdet ex testionio sꝫ nõ i accusatõe. vel dic vt dixi. ij. q. j. in primis. in fine.

Si sacerdos precipit ab apl'o. vt. xxv. di. primum. si tale ẽ crien qd est accusatiõe ꝛ damnatiõe dignissimum. vt. lxxxj. di. apl'us.

Omnes. leges. sꝫ ꝛ alios dicimus ifames ẜm canões. q si sũt ifames ẜꝫ leges vt bigamos. ꝛ corpore viciatos. sic nec oẽs dicim⁹ ifames ẜm canões. q ẜm leges sũt ifames vt mulier q̃ nubit. i tp̃s luct⁹. io. Sꝫ certe bigami ꝛ corpe viciati ñ sũt ifães. ꝛ si sint irreglares. cũ ñ dliqrint. b. Dicũt tñ qdã q ifamia q̃ ẽ irrogata p sniaꝫ l'q̃ ꝯtrahit i psonã. vt cũ aliq̃ dp hẽdit i adulterio. vl' cum aliqs ꝯhit binas nuptias. d q̃ agit. ff. de his q no. ifa. qd q̃ infamia h ñ purgat p q̃tãcũqꝫ pñiã vt. ij. q. iij. §. hinc colligit: nisi restitut⁹ sit ab illo q pt restituẽ. vl' a principe vl' sẽatu. vt. ij. q. iij. §. notãdũ i fi. ff. d posftu l. j. §. d q̃. Alia ẽ ifamia facti. d q̃ agit. j. e. sũt plurimi. ꝛ hec meli⁹ dr̃ ifamatio que iducit purgatõeꝫ. ꝛ illa abolet purgatõe pstita. vt. xv. q. v. d crie. Est ẽt qdã ifamia canõica que irrogat ex qlibꝫ pctõ mortali. vt h ꝛ. xxxij. q. v. pceptũ. i fi. ꝛ hec abolet p pniaꝫ. vt. j. e. illi q. tñ vt dicũt qdã tal' nõ admitteret ad accusatõeꝫ vl' pmotõeꝫ. qꝛ ñ sufficit q mõ nõ sit ifamis sꝫ q nũqꝫ fuit ifamis. j. e. q crimen. Itẽ ifamia ꝯtcta ex snia excõicatõis tollit per absolutõeꝫ. vt. iij. q. j. c. j. sic finito tpe relegatõis tollit ifamia orta ex snia. ff. ad múlcipales ordie. c. ¶ Ai miorib⁹ hõestate mo. i. criosis. ne sit ꝯ. ij. q. vij. psumut. ꝛ. c. la ¶ Lli q (ror) ẜm qdaꝫ pma ps logt d criosis ñ ex cõicat] sꝫ alios logt pma ps d occult]. scda d mãifestis criosis. e ¶ Cõpellẽdi. ar. existẽtẽ ibid i mortali pcõ cogẽdum ad pniaꝫ. xxij. q. j. pdicãdũ. ꝛ. xxiij. q. iij. ta sacerdos. ar. ꝯ. ij. q. j. multi. f ¶ Nisi eis. ar. tolli ifamiaꝫ p satisfactionẽ ecclie. vt xxxij. q. v. preceptum. xxxv. q̃st. vj. si duo ar. ꝯ. iij. q. iij. ij. ꝯsaguineo rũ. ꝛ. c. hi. gꝯ ꝛ. j. e. quicun qꝫ ꝛ. xxij. q. v. punili. Sꝫ dic q canõica infamia p pniã tollit. sꝫ ñ illa q̃ irrogat ipo fctõ. vl' p sniaꝫ d occulto crie tollit p pniaꝫ. sꝫ ñ de manifesto. vt ex d tẽp. or. c. Cum vl. g ... Cum hmõi. s. ercõ (mũicat'. h

gal. 5.

1. cor. 5.

Sacerdos accusari nõ permittit.

Si sacerdos si **mittit.** ne crie eligi pcipit: nullaten⁹ a criosis accusari aut calũniari pmittitur: nec ab alijs qꝫ ab his q sine crie sunt ꝛ iuxta electionẽ canonicã sacerdotes ordinari pñt: ꝛ tales p oĩa inueniũtur: qles sacerdotes eligi iubet. Itẽ hadrian⁹ papa. **Infames ꝛ q culpis exigẽtib⁹ ad sacerdotiũ p uehi ñ pñt: sacerdotes nõ accusent.**

Omnes[b] vero ifames eẽ dicim⁹: quos leges seculi ifames appellãt ꝛ oẽs q culpis exigentib⁹ ad sacerdotiũ nõ pñt puehi: indignũ est vt illi eos accusent: q esse nõ pñt qd ipsi sunt: qm̃ sicut maiores a minorib⁹[c] non iudicãt: ita nec criari pñt. Itẽ fabian⁹ papa. **Infames sunt: q regnũ dei cõsequi nõ valent.**

Illi[d] q illa pctã ppetrãt: de quib⁹ apl's ait: qm̃ q talia agũt: regnũ dei nõ ꝯseqñtur: valde cauendi sunt: ꝛ ad emendationẽ si volũtarie venire noluerit: cõpellẽdi[e] sunt: qꝛ ifamie macula sũt aspsi: ꝛ i baratrũ dilabunt: nisi[f] eis sacerdotali auctẽ sbuẽtũ fuerit. Similiter ꝛ illi d qb⁹ ipe ait: cuꝫ hmõi[g] nec cibũ sumere: qꝛ ifamia sunt notati: añqꝫ sacerdotali auctẽ curent ꝛ gremio sctẽ matris ecclie reitegrẽt: qꝛ q̃ extra nos sũt: nobiscuꝫ cõicare nõ pñt. Itẽ fabianus pa. **Ante satisfactiõeꝫ excõicati ad accusationẽ non admittãtur.**

Omnes[h] illi **mittãtur.** aũt ab accusatõe repellẽdi. qs apl's cõmemorat dicẽs: cuꝫ his nec cibũ sumere: ꝛ añ satisfactionẽ ecclie nõ sũt recipiẽdi. Itẽ clemens papa iacobo hierosolymitano epõ. **Sacerdotes ñ nisi a coeqlibus accusari debẽt.**

Beat⁹ petr⁹ homicidas ꝛ adulteros ac cũctos criali b⁹ nexib⁹ alligatos ꝛ q eis coeqles nõ erãt ab epõꝝ vexatiõe ꝛ accusatõe dicẽte dño phibebat. ꝛ nõ nisi a coeqlib⁹ aliqd sibi iferri debere docebat. ¶ Infames etiã oẽs ꝛ qs pmates ꝛ leges seculi nõ recipiũt. sed ꝛ laicos ab eoꝝ accusatione ꝛ vexatiõe semp repellere debere rogobat[k] ꝛ cũctos subditos eẽ pcipiebat. cũctoꝝ sacerdotũ vitã supiorẽ sanciorẽqꝫ ac discretã[a] secularib⁹ ꝛ laicis hõib⁹ esse: ꝛ spũales atqꝫ sacerdotes super carnales ac laicos semper constitue re ꝛ fore docebat: quoniã[l] pro minimo eẽ nobis dẽt: a talib⁹[m] arguamur ꝛ iudi

Omnes. añ satisfactiõeꝫ vl' iuramẽtũ. extra de sen. excom. per tuas. Beat⁹. dicẽte. cũ dixit. q sine pctõ est. ꝛc. ij. q. iij. k ¶ Rogabat. i. pcipiebat. sic. ij. q. iij. c. qm̃ ꝛ rogõ. l ¶ Qm̃ p minimo. sic ꝯtinua. qm̃ si boni sum⁹. m ¶ Ut a talib⁹. s. illis. q sp parati sũt rephẽdere. d qb⁹ ait. xj. q. iij. sciti. ad aliox rephensiões attẽdẽde st. q lꝫ mali ñ sint.

tñ sō repħendūt. q2 eos malos eē credunt. xi. q. iij. ñ sūt. xij. q. j. nolo. a Ab humāo. i. g tm̄ hūano ñ diuia q̄rūt. vij. q. j. sunt i ecclia. b Qui crien. Si vis dicere ꝙ q peccauit p⁹ ba ptisma pt ꝓmoueri si egerit pniam, tūc dicas illū hic appellari crimiosū. g p pniaz cōuict⁹ est vl ꝺ enor mib⁹ crib⁹ in telligas q̄ ir rogāt ifamiā ipo iure. vl ꝺ illo itellige q pēdente accu satōe q̄ fuit ac cusat⁹ voluit accusar aliū. qꝺ nō lz. iij. q. vi. negāda. Baz āt tac vi i lz ꝺbo crio sus. i. plenus vicijs. sic ille q est piur⁹ vt. j. e. qcūqꝫ 7 lz glibꝫ criosus et ñ ꝯuictus repellatur. vt ex̄ ꝺ testi. sup eo. tñ si ꝓbat se egisse peni tētiā bñ reci pit maxime i ciuili. ar. l. di. ferrū. 7. ff. de edi. edic. ꝙ ita lz si ar. ꝫ ex̄ ꝺ fimo. p tuas. vbi dr ꝙ i ex ceptis cribus lz ciuilit aga tur poti⁹ ad mittat ꝺ eqta te q̄ꝫ ꝺ rigore so. Tu dicas breuit. ꝙ si p bat crien ꝫ a liquē sēp re pellit i cā cria li. vt. s. ij. vij. querēdū. e ex̄ ꝺ testib⁹ testi moniū. nisi i except] crib⁹ ɓm distictōeꝫ plures dictā

cemur vel ab hūano a die: maiores vero a minoribus nec accusari vel iudicari nullatenus posse dicebat: qm̄ hoc nō solū diuinas sed ēt leges seculi ihibere docebat. I Hadrian⁹ pa. Qui criosus fuerit: sacer dotes accusare nō potest.

Qui crimen intendit: agnoscēduꝫ ē: si ipse ante nō fuerit criosus: q2 periculosuꝫ ē 7 admitti nō debet rei b aduersus quē cūqꝫ ꝓfessio: testes āt sine aliq̄ sint infamia vxores 7 filios habētes christū c oio predicātes. Nō solū āt crimiosi sꝫ cuiā glibet alij ab accusatiōe epoꝝ repel lunt. Vñ anaclet⁹ pa. ait. Deo nō placet qui seruos suos accusat.

Si oia suos accusat. in hoc seculo vindica ta eēnt. locū diuia iudicia nō hr̄ent. supuacuis labo rat impēdijs q solē certat facib⁹ adiuuare. Jō si ali quis putat se i hoc deo pla cere: ꝙ s uos suos accusat 7 vt meliores fiant dicit se hoc agere: iuanū laborat: 7 plus inuidie s stimulis agitat q̄ꝫ charitaꝫ: qm̄ di uine gr̄e plēitudo adiecti one hūana nō idiget: nec vlla reqrit cōmēdationis augumēta. I thelespho r⁹ pa. Popul⁹ sacerdotes arguere vl increpar ñ valꝫ.

Sacerdotes h q ꝓprio ore corp⁹ dñi cōfici unt: ab oib⁹ sīt obediēdi 7 timēdi ñ dilacerādi aut ꝺ trahēdi: q2 a qb⁹ se dñi po pul⁹ bñdici saluari 7 istrui cupit: nulaten⁹ eos debet arguere: nec vulg⁹ i eoꝝ accusatōe suscipi dꝫ: popu lus eiꝫ ab eis docēd⁹ est 7 corripiēd⁹ nō ipsi ab eo. q2 nō ē discipul⁹ sup mgr̄m. dei ergo ordinatiōeꝫ accu sat: q eos q ab eo ꝯstituūt sacerdotes accusat vel dā nare cupit. I idē. Hi q nō sunt idonei: nō suscipiant ad accusatōeꝫ sed oēs qui adūsus p̄res. i. sacerdotes armāt: ifames eē cēsem⁹. p̄res eni oēs. i. sacerdotes venerādi sunt: ñ respuēdi aut accusandi vl isidiādi. aut ifamādi. I teꝫ pi⁹ pa.

Oues l pasto De eodē. reꝫ suū ñ repħēdāt. plebs epm non accuset: nec vulg⁹ eū arguat: q2 nō est discipul⁹ sup mgrꝫ. epi eni a deo sunt iudicādi: q eos sibi oculos eligit. Naꝫ a sbditꝫ aut praue vite hoi b⁹ nō sūt accusandi aut ar guēdi aut lacerādi: 7 ifra. Nemo bonū faciēs alteri. ꝺbo aut facto nocere vult. Q̄to minus in suspicio k de bet vēire fidelis hō: vt di cat aut faciat ea q̄ pati nō vult: q2 oīs suspicio potius est ꝑpellēda q̄ꝫ approbāda vl recipiēda. I pa āt ꝺtra ctio licet ex vicio detrahē tiū tñ iusto dei iudicio nō nūq̄ꝫ aduersus bonos ex citat: vt quos vel domesti ca ꝓsumptio vel alioꝝ fa uor i altū extulerat: detra ctio humiliet. Unde am brosius. Ne quis de se pre sumat lingue maloꝝ ex dei precepto ꝫ eū excitantur.

I Mitare l petrū tertio dicēteꝫ: dñe tu scis q a

suplus. b. c Si ipse añ lꝫ ꝺ illo ñ sit ꝯdē nat⁹. ar. ex̄ ꝺ testi. sup eo. 7 ē har. ꝙ p⁹ pniaꝫ accusat. qs ꝺ crie. xxxiij. q. ij. admōere. j. q. v. ij. siqs oēꝫ. l. di. ꝑuenit. xlviij. dist. qm̄ multa. d Rei. i. accusati. e Christuꝫ. nō tñ ob est eis. si eos instruxerint. xlvij. di. quā tulibꝫ. 7. xliij. dis. ephesijs. Aliud si ne glexerit eos corrigere. vt xxxvij. distin. legant.

f Si oia ꝺ occultis loqtur q̄ soli deo reɓnant xxxij. di. eru bescant. g Inuidie. ꝫ canō p2esu mit poti⁹ ac cusatione fie ri causa inui die q̄ꝫ charita tis: vt dixi. ij. q. vij. si quis eps. h Sacerdo tes. i Oues ites sic. ij. q. v ij. oues. k Suspicio Sic. ij. q. j. c. j. suspitiō i te merarie fiere dīt. xj. q. iij. l cūct]. ꝓbabi lis iducit ꝓsū ptioneꝫ. ff. qꝺ me. cā. l. vlti. ij. q. v. ꝓsbyt violēta ꝯdē natōeꝫ. xxxj. q. j. dixit 7 C. ꝺ adulte. quā uis. lꝫ sit ar. ꝫ. ex̄ ꝺ p2essis litteras. l Mitare. casus. ne mo debet se iactare de bo nis. ne cadat vt petrus et dauid.

¶ Tertio. i. vt̃ q totiẽs pniaȝ faciã. q̃ tiens ꝯmitto fornicatõeȝ ẽt cũ eadẽ muli ẽre. ⁊ q q̃si ꝑ diũ sis dilectis sit mihi pñia idicẽda. vt ð pe. d. v. ꝯside ret. ⁊ de pe. di. i. mẽsuraȝ Itẽ si post ꝑ mã fornicatiõnẽ qs pẽitet iũgitei pẽitẽ tia. si scðo ac ced' ad eãdẽ scðo iũgit ei pñia. talis ꝗ erit melioris ꝯditõis si nõ pẽiteat a pn/ cipio q̃ si pẽi te at postea. Itẽ si secũdo accedit ad a/ liã mulieres. eq̃le pctm̃ cõ mittit sic si se ꝯdo accede ret ad ꝑoreȝ. sȝ p illo scðo pctõ qð facit cũ alia noua pñia sibi idi cit. ꝗ ⁊ noua pñia ẽ idicẽ da sibi. si ad eãdẽ d'nio ac cedat. cũ par sit pctm̃. ex ħ ꝯcedi ꝑt. licet ꝑm legẽs q se pl' rẽ ꝯctat ñ ꝯmittit di/ uersa furta. ff ð fur. ei qui. b ¶ Petrus ar. a maiori. ff. i xxxij. q. v. si paulus. c ¶ In ha/ bũdãtia. i. cõ fidẽtia boni tatis mee.

mar. 14. / ps. 29. / ℞eg. 2. 3. / ℞a. 1. / apt. 5.

amo te. Etenĩ q̃ tertio[a] ne gauerat: tertio cõfitet': sed negauit in nocte cõfitet' in die: hec aũt iõ dicta sunt: vt sciam[9] neminẽ iactare se debere: nã ⁊ si petrus[b] la psus ẽ q̃ dixit: ⁊ si alij scã dalizati fuerit i te: sed nõ ego: qs ali' iure de se pre/ sumat: deniq̃ ⁊ dauid q̃ dixerat: ego dixi' i abũdan tia[c] mea nõ mouebor ine ternũ: eã sibi iactantiã ob/ fuisse cõfitet' dicẽs: aũtisti faciẽ tuã a me ⁊ fact' sum cõturbat'. Itẽ gregori'.

Ut boni salubriter humili ent' ligue malor ꝯ eos isur

Sũnt[d] plerimi q̃ vi gũt. tã bonor fortasse am pli' q̃ dñt laudãt ⁊ ne q̃ e latio. ð laudes ħrepat: ꝑmit tit oĩpotẽs de' malos i ob trectationẽ ⁊ obiurgatõeȝ prorũpere: vt si q̃ culpa ab ore laudãtiũ i corde nascit'. ab ore vitupantiũ suffocet'. Hic ẽ q doctor gẽtiũ se in ꝑdicatiõe currere testat' in ter[e] ĩfamiã ⁊ bonã famã q etiã dicit: vt seductores ⁊ veraces. Verũ[f] hac auc'te ꝓhibẽt' spũales a carnali/ b' accusari nõ carnales a spũalib'. qð ex v̄bis eiusdẽ dat' itelligi: qb' i codẽ capi tulo subiũxit dicẽs. Capite lãguescẽte facili' reliq̃ cor poris mẽbra ificiũt'. sic scri ptũ[g] ẽ. Omne caput lãgui duȝ ⁊ oẽ cor merẽs a plãta pedis vsq̃ ad v'ticẽ ñ ẽ in eo sanitas. ¶ Qua ꝓpter manifestũ ẽ diabolũ (q sic leo rugiẽs circuit q̃rẽs quẽ deuoret) cordibus plebiũ suadere vt[i] doctorib' atq̃ pastorib' suis detractiões irrogẽt vl' eos accusent: vt plebes lãguescẽtes nõ tenẽ tibus pastorib' frena cor lasciuiãt: atq̃ in ima ruãt:

vt saltẽ sic periclitari pos sint. Multũ v̄o distãt dãna mor a dãnis rerũ tpaliũ: cuȝ ista extra nos sint: illa v̄o i nobis ⁊ ifra pei' malũ fore nõ existimo q̃ christi anos suis iuidere sacerdo tib'. Hinc ẽt felix secũd' ait. Deo recte famulãtes

Uiescĩ perseq̃ ñ licet.

Quiescite[h] ingt sctã synodũ s nicena ⁊ nolite perseq̃ eos: q recte deo famulãt ⁊ synce ra volũtate supna dĩ mãda ta custodiũt: ⁊ nr̃is legib' subiũgãt': q̃ ñ docet vt car nales spũales ꝑseq̃nt'. Itẽ gregori'. Subditi platos suos accusare nõ debent.

Ex merito[i] plebis nõ nũq̃ epi ðprauant': quaten' ꝓcliui' cadãt[k] q se quũt capite lãguẽscẽte cete ra corpis mẽbra ificiũt: de teriores sũt q vitã mores/ q̃ bonorũ corrũpũt: his q substãtias alior ꝑdiaq̃ di ripiũt. Caueat itaq̃ vnus/ quisq̃: ne aut liguã aut au res h̃eat prurietẽ. i. ne aut ipse alijs ðtrahat: aut alios detrahẽtes audiat[l] sedẽs inquit ꝓpħa aduersus fra trem tuuȝ loq̃baris detra hẽdo: ⁊ adũsus filiũ mr̃is tue ponebas scãdalũ ⁊ cete ra. parcãt singuli detracti oni ligue: custodiãtq̃ s'mo nes suos: ⁊ sciãt: q̃ cũcta que de alijs loquũtur sua sñia indicabũt' nemo inui to auditori libent' refert of ficiũ singulor sit dilecussi/ mi: nõ solũ oculos castos seruare sed ⁊ liguã: nec qd in cuiusq̃ domo agatur: alia dom' vnq̃[m] ꝑ eos no uerit. h̃eant oẽs simplicita tẽ colũbe: nec cuiq̃ machi nent' dolos: ⁊ serpẽtis astu tiaȝ ne alior supplãtent' in/ sidijs. Item lucius papa

Sunt. ls v udãt ħ est v'eiale pec catũ. xxv. dis. criminis. sed qui ꝯmendãt mortalia vi/ cia mortalit' peccãt. xlvj. di. st nõnulli e ¶ Int' isa/ miã. i. qdã sa pientes. dice bãt eos s'aces qdã ñ. xlj. di. q dixit dñs. f ¶ Uerũ. hac auc'te. s. hec sũt oues. hec sũt v̄ba eiusdem pij ⁊ ꝯtinuãt illi. c. oues. g ¶ Sicut scriptum in. Esaya. h Uiescite. i Ex meri to. ðpra uant' idest ꝑ uant' idest ꝑ uant' idest ꝑuant'. i. epi cõsti tuunt nõ eni ꝑꝑ alior me rita efficiunt' mali. sed ma ꝑꝑ malor me rita prelati s unt. vij. q. j. audacter. k ¶ Cadãt quia ꝯponit' orbis regis ad exemplũ. ar. xj. quest. iij. precipue. l ¶ Audiat sic. j. xj. q. iij. non solum. m ¶ Unq̃. i. ꝑ detracto res. ne sit ꝯ. ꝯ. v. q. v. ñ vos vl' dic ꝑ cos i. ꝑ curiosos vñ iuuenalis. Scire volũt secreta dom'

a S atq3 inde timeri.
S Apiens.
b D Eteriores.pei⁹ ē psuadere.facere. vt.ff. de ser.cor.l.j.§.persuadere.z.l.vt tm̃.z lxxxvj.distinct.tanta.
c S Umma detrahere.s.di.xlvj. accusatores. d Et accusare.s.ij.q.v. ij.sigs eps.de pe.di.j.hoicidiorum.
e I Nfames. contēnūt si.xix.di.nulli.
f Fures. ex hoc.c.pz q omne crimē infamat sm canões. z.s. c.oēs. z.c.sequēti.Itē ex h.c. videt q omne crimē sit publicum sm canones.
g De bellis publicis. tales sunt rei lese maiestatis vt.ff.ad.l.iul. ma.l.iij.z.capite pūniunt. nisi dñm defendere non potuerit.ff.de re mili.oē.§. qui in acie.
h Petūt. ambitiose.vt s.j.q.vj.sicut
i Ad iracundiam. ex d homicidio sicut dignuz §.illi vero.
k Prouocant.idest.delatores .vt.v. q.vi.delatori.
l Legitimā.i.plenā a luf.n. si pmouēt nec aliq3 pñt accusar.vt j.segt.m Curie.liiij..di.c.i.z.ij.n Mente vt furiosi.o Maīse.s.xxxiij. di.martin.

Bonus nocere non cupit.

S Apiēs[a] nō ē ois q nocet. I tē anacletus pa.

Raptorib⁹ deteriores sunt epor detractores.

D Eteriores[b] sūt q doctorū vitā moresq3 corrūpūt: his q sbstātias alior pdia q diripiūt. ipsi eni ea q̄ ex nos sūt: licet nr̃a sint aufer unt: nr̃i q3 detractores z morū corruptores nr̃or si ue q adūsus nos armant: pprie nosipsos decipiūt: z ideo iuste infames sunt: z merito ab ecclia extorres fiunt. P ro merit[is] g plebis sepe pastores depuāt ecclie vt pcliui⁹ corruāt q sequūt. I tē alexāder pa. De eo.

S Umma[c] iniqtas ē fratres detrahere z accusare[d].vñ scriptū ē. Ois q detrahit fratri suo homicida ē: z ois homicida nō h3 ptē i regno dei. P atet ergo vt pmissuz ē: q carnales phibēt ab accusatione spūaliū nō spūales ab accusatiōe carnaliū. Cu3 itaq3 criosi z ifāes ab accusatiōib⁹ phibeni vidēdū ē qs canonū sacra auctā ifames appellat. D e his stephan⁹ romane ecclie episcop⁹ scribit hilario dicēs.

Que psone ifames habeantur.

I Nfames[e] esse eas psonas dicimus q̄ p aliq̄ culpa notāt ifamia .i.oēs qui christiane legis normā abiciūnt z statuta ecclastica cōtēnūt: similit fures[f] z sacrilegos z omnes capitalib⁹ crīb⁹ irreti

tos sepulchrorū q3violatores: z oēs q aduersus patres armant: q i oi mūdo infamia notāt.silr z icestuosos hōicidas piuros raptores maleficos veneficos adulteros de bellis[g] publicis fugiētes: z q indigna sibi petūt[h] loca tenere: aut facultates ecclie auferūt iiuste: z q frēs calūniātur aut accusāt z ñ pbāt: z q ɔtra inocētes pncipū aiu3 ad iracūdiā[i] puocāt[k] z oēs anathematizatos vl p suis scelerib⁹ ab ecclia repulsos z oēs qs ecclastice leges vl seculi infames pronūciāt. Hi ninur oēs nec serui ante legittiā3[l] libertatē nec penitētes nec bigami: nec illi q curie[m] deſuiūt l ñ st itegri corpe aut sanā nō hñt mentē[n] vel itellectū: aut q iobediētes sctōr patru3 decretis ɔsistūt aut q furiosi manifestāt[o]. hi oēs inq̄ nec ad sacros grad⁹ debēt puehi. nec isti nec suspecti nec liberti nec rectā fidē vel dignaz cōuersatiōnē nō habentes summos sacerdotes possunt accusare: nec ad accusatiōe3 seu ad testimoniū nullaten⁹ iuste possunt recipi. I tē fabianus papa. Infamis efficit: q sciens deierare presumit.

Q Uicūq3[p] sciēs se piurauerit.xl.dies in pane z aq̄ z.vij.[q] seq̄ntes annos peniteat: z nunq̄ sit sine pnia[r]: z nunq̄ in testimoniū[s] recipiat[t]: cōione3

Q Uicūq3. periurauerit.s.iij.q.v. constituim⁹.q Septē.xxij.q.iiij.q sacro. ɔtra So.ibi.r Sine pnia.i.nō si.l.di.clerico.s Testionīū etiā post pnia3 puatā.vt j.xxij.questi.v.paruuli. Et hoc est verum in testibus. Secus videt in accusator .vt xxij.q.v. sigs cōu ictus.
t Recipiat.alibi dicit q iuramētu3 solū deū hēt vltorē. vt .C. rebus cre .l. ij.nō §. incurrit infamia3. Itē alibi legitur.q piuriū continet sub crimine stellionatus.vt.ff. de crie stel.l. ij.S3 crimen stelliōatus ñ ifamat. vt.ff. de crimi.stel. l.ij.§ nec per iuriū.So. vbi iuramentū ñ cedit i piudiciū alteri⁹ solū deū h3 vltorē.Dicūt āt qdā q si iuramētū ē de futuro sp ifamat.q: ibi frāgit fides deo z hōini. Secus si est de psenti vl preterito. vt .C.de trāsac.siquis maior.Alij dicunt q iuramētū q iteruēit i 3eub⁹ ñ ifamat sec⁹ i iuramēto q fit i iudicijs. hoc est certu3 quod omne iuramentum ifamat canonica ifamia.

vtrum aūt temerariū iuramentu3 repellat a legitim[i] actib⁹ dixi.lxxxv.di.l.orētinū arch

N Os sequētes. b ¶ Sz lz .ifert ex p̄dict̄. c ¶ Ad hui⁹ .i. simonie. d ¶ Maiores. e ¶ Uero. nesciens. ille (vt .ij. q. vij. p totū. ē ignorans heretic⁹ q sequit opinionē quā putat v errorē. vt. xxiiij. q. iij. heresis.

stat. l. tale ē crien qd̄ ɔstat eē heresiz. f vbi cg ɔstat p famā q2 sūt male fame. i ¶ Apparēs hec solutio ē canōica. q2 ɔcordat cuz gregorio. ij. q. j. i p̄mis. ⁊ ipugnatio quā pōit in sequēti. §. allegādo ponit. m ¶ Tractauerit.

f ¶ Scōm il l̄a d pe. di. ij. sciendum. g ¶ Uincit. vide ālīter argumentat. lz eni. pctm̄ sit mai⁹ pctō. q2 h̄ scia pponit ignorātie. tñ scā ɔpēsatiōe scient peccās pōt eqparari ignorant peccāti. Simil' ɔpensatio. xix. di. i canōicis. Qd āt min⁹ sit pctm̄ ignorāti. q̄z scientis hēs. xxxij. q. v ij. quēadmodum .q̄nq3 vr̄ plus peccare ignorāt q̄z sciens. vt. lxxiiij. q. j. scisma. quādoq3 psīt cant. vt hic. h ¶ Precipitare. s. tñ in sīli q̄stiōe p̄ci p̄stat sniaz. vt ij. q. vij. §. sed q̄rit. ⁊ vrban⁹ eandez vr̄ soluere. xij. q. i. scimus. i ¶ Uer. s. rū. illi. c. q̄ro. ⁊ illi. §. sz lz. i gb⁹ probauerat infames admittendos ɔ hereticos ⁊ ita ɔ simonia cā. ⁊ ei⁹ solutio durat vsq3 ad. §. hec lz rōe. ⁊ ibi incipit snā solutionē ipugnat. k ¶ Cōstat

tamē post h̄ recipiat. I tē eusebi⁹ pa. **Accusatiōes ⁊ psonas q̄s leges seculi nō admittūt: ecclia q̄z repellit.**

N Os^a sequētes patrū vestigia p saluatione suorū dei. q̄scūq3 ad accusatiōes psonas leges publice nō admittūt: his impugnādi alterū ⁊ nos licētiā submouem⁹: ⁊ nulle accusatiōes a iudicib⁹ audiāt ecclīasticis: q̄ legibus secli phibēt. S ed^b licet infames ab accusatōe ep̄oɀ phibeāt: nō tñ isti ab^b huiusmōi^c accusatiōe phibēdi sunt. hereticos nāq3 accusare ifamib⁹ ñ phibet: vt supra patuit i eadez cā vbi de accusatiōe minoɀ aduersus maiores^d dispu tatū ē. I tē est. **De eodez.**

Q Uam maiores scia ⁊ morib⁹ s miorib⁹ accusari phibeant: ñ eq̄les ab eq̄lib⁹ vel miores a maiorib⁹ ab accusatōe hmōi s̄t phibēdi: cū heretic⁹ catholico minor sit. S. 3 ⁊ h̄ an generalit accipiēdū ē: augustin⁹ ñ diffinit dicēs. **Dubiū ē: an sciēs auarus an nesciēs heretic⁹ grauius**

Q Uero^e q q s peccet. peccet grau⁹ q nesciens heresim icurrerit: aut qui sciēs ab auaritia .i. ab idolatria ñ recesserit. Secūdū illā^f regulā q̄ pctā scientiū pctis ignorātie ppo nūt: auaɀ ɔscia vicit^g i scelere. Sz si forte h̄ faciat in hēsi ipi⁹ sceleris magnitudo: qd̄ facit i auaritia sciēs admissio: heretic⁹ nesciēs

auaro sciēti coeq̄tur. I tē vtruz catholicuz pessimis morib⁹ alicui heretico in cui⁹ vita p̄ter id qd̄ hereticus ē nō iueniūt hoies qd̄ rep̄hēdāt pponere debeamus: nō audeo p̄cipitare^h sniam. U er^i h̄ augustini ⁊ illud de ifamiū accusatione de his intelligēdū ē: quos ɔstat ^k eē hereticos: nō d his q se negāt i heresim lapsos. H ic aūt i oīb⁹ religiosus apparēs ^l: dū se negat heretice cōionis aliq̄n macula ifectū: ifames atq3 alios hmōi a sua accusatiōe ipe repellit. H ec licet rōe niti videant: exēplo tñ lese maiestat̄ vana itelligūt: ad cui⁹ accusatōez tū soci⁹ inite factiōis admittit: nō q̄rit an cogitare ɔtra aiaz p̄ncipis sit maiestatē ledere: sz an aliqs de nece ei⁹ tractauerit^m. U n impator honorib⁹ ⁊ archadi⁹ i nono. li. codi. ti. ad. l. iuliā maiestat̄ scp̄sisse legū

S I qs^n cū militib⁹ tur. vl̄ p̄uat̄ barbar] ēt sce lestā inierit factiōez aut factiōis ipi⁹ susceperit sacr̄m vel dderit: ēt de nece viroɀ illustriū q ɔsistorio nr̄o ⁊ ɔsilijs itersunt ēt senatorū: nā ⁊ ipsi ps corpis nr̄i sūt: vl̄ cuiuslibet postrēo q nobis militat cogitauerit: eadē. n. seueritate volūtatē^o sceler] q̄ affectū puniri iura valuerūt ipe q̄dē vt pote maiestat̄ re⁹ gladio feriet bōis ei⁹ oīb⁹ fisco^p nr̄o addict̄. Filij^q vero ei⁹ qb⁹ vitaz impatoria spālīter le

sic supple i si monia ñ ē q̄rendū an si monia sit heresis. iste enī ep̄us negauit simoniā esse heresiz ⁊ male. vt. j. q. vij. patet. ⁊ sic cōcludit in fi. n ¶ Si quis. s. puatus. nota milites nō dici puatos. vt. xxiij. q. j. q contra. o ¶ Uolūtatē. nō punit sola volūtas. vt. xix. di. nulli. xxij. di. ceēs. q2 i maleficijs volūtas spectat nō exit⁹. ff. ad. l. cor. d sicari⁹. Ar. xxxij. di. erubescāt. de pe. di. j. cogitatiōis. xxxij. q. v. christiana. Soli. regula rit volūtas. ñ punit. nisi ad aliquē actuz procedat. p ¶ Fisco. idem est i crimine heresis vt extra d he reti. vergentis. alias bona dānatoɀ ipsi seruant filijs vt. C. d v e. dōna. aut. b as. q ¶ Filiū re ro. in potestate cōstituti. si n . eeo pos emācipati. nō valeret. vt. §. cs

·ñ ɔstat. q̄ ñ ē. necessari⁹ accusator exp̄be q̄ cō C. e. l. ɔpendit. ar. ff. de bo. damna. l. vlt. §. cū

liberis. filij itaqz emācipati nō patiunt hāc penā. dicūt tñ qdā q hec pena spectat ad filios postea natos nō ad iā natos. sz lr a cis cōtradicit. a Detulit. Sepe solet filius similis eē patri. Et sequit leniter filia matris iter. lvj. di. si gēs.

vnde q emit mācipia ō genere eoꝝ querit. vt. ff. de edil. edic. q si nolit. §. q mācipia.

b Et vita. §. lxxiiij. dist. quorundam.

c Intervenire. sic. §. l. dist. miror. Et nota q qñ qz phibet supplicari p alíquo. ō pe. dí. j. ꝑdixerat. et ex ō here. ad abolēdam. & C. de trāsac. si quis maior.

d Porro. h ponit assūptiōez argumēti sui. pmi fit. n. prio p posit ōez suā.

e Pena. i crie. n. simōie ɔ uict9 depōitur. vt. xv. q. iij. sane. sed h capite punit qlit isti pficeē tur. notaui. xv. q. iij. Sane & . l. nemini. sz nūquid ordinat9 simōiace pt. ordiatorē suū ɔuenire. ō h. cuz accusatores ɔ sequātur. premiū ñ credo

nitate cōcedim9: paterno eni deberēt perire supplicio: i qb9 paterni h est hereditarij criminis exēpla metuuntᵃ: a mr̄na & a successiōe oim ꝑximoꝝ habeant alieni: testamētis extraneorū nihil capiāt: sint ppetuo egētes & pauperes. Infamia eos semp paterna comitet: ad nullos vnqz honores: ad nulla pe nit9 sacramēta perueniāt. sint postremo tales: vt his ppetua egestate sordētib9 & sit mors solatiū: & vitaᵇ suppliciū. Deniqz iubem9 etiā notabiles eē infamia sine venia: q. p talib9 vnqz apud nos iteruēireᶜtētauerint. Sane siqs ex his in exordio inite factionis studio vere laudis accensus ipse ꝑdiderit factiōez: & h mo a nobis & honore ōco rabit. Is vero q vsus fuerit factione si sero tñ incognita adhuc cōciliorū archana patefecerit: absolutione tñ ac venia dign9 habebit. Porroᵈ simōie accusatio ad istar lese maiestatis ꝑcedere debet: sicut leo impator in pmo libro codicis decreuisse legit. ti. de ep̄is. l. si quēqz. qd ō accusatiōe nō penaᵉ intelligi oportet. Unde valerian9 & gratian9. ti. ix. codicis ti.

Ullus (ad. l. iul. ma. ōio: cui iconsultis ac

nesciētib9 nobis fidicularū tormēta offerūtur: militieᵍ velʰ generisⁱ aut dignitates defensiōe vti ꝑhibeatur. Exceptaᵏ tñ maiestatis cā in q sola oib9 eq cōditio ē. Sed cū oēs illi assumūt i hac accusatiōe simōie: q pñt accusare de crie maiestatꝫ: cōstat q sic ibi ñ dubitat de crie maiestatis: sz an re9 cōmiserit illud: sic & hic ñ negat heresis: sz ipedit accusat9 an cōmiserit heresim. Q. ij.

Uodˡ āt qritur: si ep̄s in accusatorē accusatiōez vertere voluerit: an sue simplici assertioni fides sit habēda facile soluit: si sctōꝝ patrū auctat diligēt ispiciat. vt. n. scti pres diffiniūt: nullius psōe, qntūlibet exercitate ɔfessiōe fides ē adhibēda nisi cōpetētes ꝑbationes adhibeat. Un in. iiij. carthagi. cōci. legit Ep̄s. alicui crien obiic... i sy

nodo pbet qd obijcit

Piscop9ᵐ si clerico t laico crien iposuerit dedu cat ad ꝑbatōez i synodūⁿ. Sz obijcat si se solū alieni scelerꝭ ɔsciū nouerit: ꝑbare illō testib9 ñ valet: qd ḡ tūc sibi faciēdū sit. Ex ɔci. variensi sic diffinit. Ep̄us nō proferat: qd ꝑbare nō

Iᵒ tñ ep̄s alic potest ni sceleris se ɔsciū no

h Uel generis. C. de penis. l. decurionuz.
i Aut dignitatis. C. de questio. decuriōis. l
k Excepta. vbi null9 pt se excusare aliquo puilegio. Quest. ij.
l Q. Q. dicit. iiij. q. iij. iuriurādi. nec tenet lex. xj. q. j. quicūqz.

m Episcopus laico. Sed huic c. est ɔ. xj. q. j. experientie: & c. siquis cū clerico. Sed qd h dicitur intelligas de ecclesiasticis. criminib9. pt tñ cleric9 iudicat ō qi crimine qstum ad iniungendam pniam. §. c. q. j. illi. q & . xxij. q. j. predicāduz. & ex ē iudi. nouit. vl loqtur fm tēpora aplorum. quādo oēs cause deferebātur ad ecclesiam. vt. xj. q. j. relatuz

n Synodum. idest cōuentum clericorum qui cōcilium appellatur. xij. q. ij. placuit. & c. episcopus. q sine eorum psentia non debet causas audire. xv. vij. episcopus nullius. & hoc in relligo ō crialinegotio sz in ciuili cā eligunt arbitri. vt. xj. q. j. siclic9.

o Si tñ. Dec duo. c. intelligit. h. ō occulto peccatore. & dicit q si scio aliquē eē in mortali peccato. licet sit occultum debeo ipsum vitare occulte sz nō publice. nec possuz cum de hoc accusare. cū non habeaz testes.

p dicat h q oēs accusatores admittant.

f Ullus. fidicularū idest cordaruz que ligantur circa frontem hominis. & strin gitur caput p eas & ē fidis idez qd corda. vt ibi. De fide psplcuus trope munitor ama- uit. g Militie. C. de questio. milites.

Sz illud ē pdurū.vt oēs quē sciā petōrē de-
beā euitar. ⁊ ē illud ꝫ.ij.q.j.mlti.ſʒ in pōas
casū sic epūs aliqs sol⁹ scit aliquē i canōes in
cidisse dʒ eū corrigere puate ſi icorrigibilis
fit.puate vitabit eū nō publice.ne fit pditor
cris.vt ex̄ de sen.excō.cuz ſi ab hoie in pn.a ¶Pro ferat accusan do publice.
b ¶Indēna t⁹. sic ordina ſfaz.ille tñ in dēnat⁹.i. nō dānat⁹ i cōio ne oiuz pma nebit.
c ¶Dis.i.q̄r. tū ad eos.qui nihil sciūt de excōicatione illi⁹ vl̄ d̄ crīe eius.vt ex̄ de sen.excō.cuz illoꝝ.d ¶Ad tps.i.dū est i peccato.
e ¶Jubeat. iubere.n.pōt plat⁹ aliquez vt abstineat a sua puata cōione vl̄ ēt a coione sa- cRoꝝ.qr in se- creto pt. pci- pere talis ho minib⁹ pec- cātib⁹ .xxxiij. di.hūisse.tñp sniaz ſi pt ali qs aliquē se creto sepate a pticipatōe sa croꝝ vl̄ ēt su spēdere pt ēt qs cū scit ali- quē criosū suo plato dicere.vt ipsū corrigat vt.xxij.q.v.ꝫ vl̄ vl̄ expōe iubeat.i.moneat sic.xxxj.q.j.hac rōe.fm pmissa.pʒ.q̄ nō ob- stat.j.d.ꝫ.di.ij.ñ phibeat.xciij.di.ij.ſi inimi ca.vij.q.j.scire.⁊.xj.q.iij.qb⁹ epi.vbi dr.qb⁹ epi.ñ cōicāt.nec nos cōicare dbem⁹. qr illa.
f Placuit (e.d publice excōicat) itelligūt. ſibi soli ñ tāq̄ deo.ne sit ꝫ d pe.di.vj.sa cerdos.j.xj.q.j.qcūq̄ ꝫ.ſʒ illud ñ tenet. Sic ꝫ dicto soli⁹ epi ñ credit.nec ēt scptō.nisi ad

uerit: q̄diu pbare nō pōt pferat[a]: sed cū ipso ad cō pūctionē ei⁹ secret̄ corre- ctiōib⁹ elaboret:q̄ ſi forte correct⁹ ptinacior fuerit: ⁊ se cōioni publice igesserit: ēt ſi epūs i redarguēdo illū quē reuz idicat i pbatione deficiat: indēnatus[b]: licet hisc q̄ nihil sciuerit secede re ad tps[d] p psone maio- ris auctē iubeat[e]: ille tamē q̄diu nihil pbare potest: in cōione oim pterq̄ eius qui eū reū indicat pmane bit. Itē ex ꝯcilio aphrica no. De epō q sibi soli dicit aliquē crien suū fuisse ꝯfes.

Placuit[f] vt ſi qñ sup. epūs dicit aliquē sibi p priū crien fuisse cōfessum: atq̄ ille neget : ñ putet ad iniuriā suā epūs ptinere qd illi soli nō credit. ⁊ ſi scru- pulo ppie ꝯsciētie se dicit negāti nolle cōicare.q̄diu excōicatos[g] nō cōicauerit suus epūs : tādiu eidez epō ab alijs nō cōicet epis: vt magi cauea[h] epūs ne dicat in quēq̄:qd alijs documē tis conuincere non potest.

Iudiciū[i] Que. iij. vero archiepi alte- ri⁹ puicie alicui ex petere nō lʒ. Unū gregori⁹ ait. Alteri⁹ parrochiani ali

cui iudicare non licet.

Scriptū[k] ē in lege:per alienā messez trāsiēs falcez mittere nō debes.sed ma- nu spicas cōterere ⁊ mādu care.falcez eni iudicij mit- tere nō potes nec debes in eaz segetē:q̄ alteri videt eē cōmissa : ſʒ p affectū boni operis frumēta dominica vicioꝝ suoꝝ paleis expolia ta ⁊ i ecclie corp⁹ admonē do[l] cōuertere ⁊ psuadēdo quasi mādocādo ꝯterere: Itē pelagi⁹ pa. oib⁹ epis.

Quod ciuitates vnaqueq̄ prouincia habeat.

Scitote[m] certā eē puin ciā:q̄ hʒ.x.aut.xj. ciuitates ⁊ vnū regē ⁊ totidē minores ptātes sub se ⁊ vnū metro politanū aliosq̄ suffraga- neos.x.vel.xj.epōs iudices ad q̄ruz iudiciū oēs[n] cāe se epoꝝ reliq̄rū sacerdotū ac ciuitatū referant : vt ab his oibus iuste ⁊ consona voce discernat: nisi ad ma iorez auctoritatē fuerit ab his qui iudicādi sūt appel latū.vnde nō oportet vt de gradet vel dehonoret vna- queq̄ puicia: sed apud se metipsam habeat iudices sacerdotes ⁊ epos singulos videlicet fm⁹ ordies suos: ⁊ qcūq̄ causam habuerit

sit ab sceptio.vt ex̄ d teste.cū a nob.nisi ꝫ hēat ꝯsuetudo.vt ex̄ d fide istru.cū dilect⁹.Nā lit ter] suis credit qb⁹ significat se aliquē excōi casse.vt.xj.q.iij.cur.g ¶Excōicato.i.quē di cit excōicatū.h ¶ Caueat.ecce pena illi⁹ q i iuste vitat ali quē l iudicat sic.ij.q.j.nēo

Questio.
i ¶Iudici i uz nul- li.lʒ hē re iudicē alte ri⁹ puicie ni ſi p appellati onē.vt.iij.q. vj. nō licet.
k ¶Scriptū ē.mittere nec ordinare nec aliqd facere dare pt i alte ri⁹ epatu.ix. q .ij.c.j.⁊.ij. sec⁹ d̄ excōicati b⁹ q insignia sua ex̄ puicia ferūt ⁊ volū tariā exercēt iurisdictionē.ꝫ ff.d offi. pcō sulio.l.j.
l ¶Admo nēdo.ñ tāgn̄ blice eis pdi cādo tñ̄ ius i eis hūs.l.tn̄. di.hortamur ⁊.ix.q.ij.epm ar.xiij.quest. j.c.ij.xvj.q̄ſt. j.c.ij.xvj.q̄ſt. j.intr dicunt sed fine solen nitate ad bo num monen do.qd quilʒ pt facere ⁊ ā mōach⁹.xvj. q.j.c.j.⁊.c.qr iux̄.fm alios possū pdicar ñ ꝯ cōcitādo turbā.xvj.q.iij.placuit.qr illd ñ ꝯ stit in ꝯtētiosa iurisdictiōe.nec refert qs pdi cet.ſʒ quid predicet.xix.di.secundā.
m ¶Scitote.episcopos.hec tō est statutū . qr causa episcopi corā.xij. episcopis est tractanda.xv.q.v.ſi qs timid⁹.n ¶Oēs. ar. archidiaconos ñeē iudices.o ¶Secūdū ordi nes.g medio pretermisso nō est ad superiorē cundum.di.ij.q.vj.c. anteriorum. ⁊.ver. illo

Procul dubio. ⁊ c. decreto. ⁊ q. vij. metropolitanũ. ⁊ sic est ar. ꝙ omisso archidiacono ñ itur ad epm. vt ex̃ ð of. arch. c. j. ⁊. xviij. q. ij. cognouim⁹ ⁊ ar. ꝯ. ex̃ ð preben. referente.

a Ab ex̃neis. ſ metropolitan⁹ ex̃neus iudex nõ ẽ ꝗ iu dex puincie. ꝗd iur] sit de h q̃re. ix. q. iij. c. ij. io.

b Denicꝙ. ꝑ ifirmitate. vꝉ malicia plebis vꝉ defectu ſcie vꝉ irregularitate. vt ex̃ ð renũ. nisi cũ pdez.

c Restituatur. ſ; nõne ð buit pdere locũ ſuũ. q: ſpõtanee respondebat corã extrãeo iudice. xj. q. j. placuit iij. q. vj. nõ liceat ſ; dic qð papa pepcit ei. ⁊ ẽ h ar. de illicita renũciatõe. ꝙ nõ teneat ſi fiat ignorãte plato ſuo vꝉ ſi ſi at i mãu alterı⁹. xvij. q. ij. gonsald⁹. ex̃ ð renun. admonet. ⁊. ff. ð of. p. legat⁹. ſ; ꝯ q: ẽt tacite gs renũciat iuri ſuo ex̃ ð his q̃ fi. a ma. par. ca. ex ore. ⁊. vij. q. j. eos. ⁊ ex̃ ð renũ. ꝙ i dubijs. ⁊. xxxij. q. j. de bñdicto. vij. q. j. q̃ꝫ pꝉculoſũ. dico ꝙ ipſe ñ pt repetere q: renũciatio tenet q̃tũ ad ipſũ. ſed eccła pt eũ repetere. vt. vij. q. j. nõ oportet. ⁊ c. eos. vel dic ꝙ renũciare pt his q̃ ſpectãt ad on⁹. ſ; nõ his q̃ ſpectãt ad honorẽ nõ. n. ſbdit⁹ pt abdicare a ſe iuriſdictõẽ; iui epi. et ex̃ ð

a suis iudicib⁹ puicie iudicetur ⁊ nõ ab alienis. i. a ſue iuſte iudicib⁹ puicie ⁊ non ab extraneis[a]: niſi vt iaz ẽ plibatũ. a iudicandis fuerit appellatũ. Item nicola⁹ papa. Nõ aliorꝫ ſed primatis ſui iudicio q̃ſq; ſb iciat ſe eps.

Denicꝙ[b] suffredus: ſi tale in ſe crimẽ nouerat q̃ recte poſſet epatũ priuari vel infirmitate ſe ſentiebat forſitã pregrauari: q̃ ipedit⁹ nullis poſſet primis ſua platione pdeſſe: primatis ſui debuerat ⁊ nõ aliorũ dioceſeos ãtiſtitũ poſtulari iudiciũ. ꝙ ſi q̃libet ambiguitas vꝉ aliq̃ fortaſſe ſup examinatiõe vel epat⁹ abrenũciatiõe aborta fuiſſet ꝯtentio: ex more ad aplicã ſedẽ referri ꝯuenerat: ⁊ nr̃a in his oib⁹ debuerãt cũcti decreta penit⁹ expectare: qð q: omiſſuz eſt hacten⁹ dolemus. dilectiſſimi igit glo riã vr̃am vehemẽter efflagito: vt iã dictus ſuffred⁹ eps pprio reſtituat[c] epiſcopo: ⁊ hic ſi aliqd rephẽſione dignũ geſſit: poſtea vel correctõe vel digna aiadũſione diffiniet. Si ſit tñ caſus in q̃ eps alterius parochianum excõicare valet. Unde in cõcilio apud cõpẽdiũ. Nullo eps parochianũ alteri⁹ excõicare valet.

Placuit[b] p cõi vtilitate: vt null⁹ eporũ grauiter ferat ſi ei⁹ parochianũ depdationis cã alter eps excõicauerit. Item ex cõcilio meldẽſi. De eo. Palea.

De illis aũt q̃ infra parochiã bñficiũ aut hereditatẽ hñt ⁊ alteri⁹ epi parochiani ſunt: ⁊ de loco ad locũ iter faciunt ⁊ rapinã ⁊ depdatiões peragũt: placuit vt excõicent: nec ante ex parochia exeãt q̃ꝫ q̃ patrarũt digne emẽdẽt: quorũ excõicatio ſeniori coꝝ ⁊ proprio epo ſignificãda ẽ: eos recipiat anteq̃ꝫ illuc redeãt: vbi rapinã fecerũt: ibi ⁊ oia ple

Placuit. pochia. ſo. ꝯpe. ſi diligẽti. io. nũ. S; nõne eps. pt punire exẽptos q ð linquũt in ſua dioceſi. vꝛ̃ ꝙ ſic. p. c. iſtud. ⁊. ſ. iij. q. vj. c. j. ⁊ ex̃ ð heretı. ad abolẽdã. i fi. vbi dr̃ ꝙ nullũ puilegiũ iuuat. ⁊ ex̃ de puiꝉ. ex tuarũ in fi. Itẽ negligentiã taliũ pt ſupplere. vt ex̃ de ſup. negli. pla. ſicut ex̃ de puiꝉ. cũ ⁊ plãtare. ⁊ exceſſus coꝝ pũire. vt ex̃ ð puile. patẽtib⁹. Itẽ q: rõe delicti pdit puilegiũ. xj. q. iij

puilegiũ. Itẽ q: reatus oẽz honorẽ excludit. vt. C. vbi ſena. vꝉ cla. l. i. Itẽ qua i puincia q̃ ðliqt. illic iuri ſubiaceat nullo ſe excuſatur puilegio. C. vbi de cri. agi oportet. auẽ. q̃ i puincia. nõ ei in ptextu. puilegij ꝯceſſi flagitiorꝫ creſcet auctas vt. C de puiꝉ. ſco. l. ij. li. xij. ad idẽ i auẽ. ð man. pn. ꝗ. ꝙ ſi delinquẽtes inuener] vbi dr̃ nõ pmittas nocẽtes aliqb⁹ vti puilegijs eꝫ pbat. ꝙ non pñt pũiri. vt ex̃ de puiꝉ. ſane. ⁊. c. cũ capella. xvj. q. j. ſſ. ⁊. expreſſe dr̃ ex̃ de ſup. negli. pla. ſicũ ſi. n. talei pñt pũiri ſicut ⁊ alij. inutile ẽẽt coꝝ puilegiũ. Itẽ pcõſul ñ pt ſe itromittere de cauſis fiſcalibus. ſic nec epi ð iſtis q q̃dãnõ fi cales facti ſũt p puilegiũ. ff. de of. pcõ. ſi in aliq̃. §. j. So. qdaz dicũt ꝙ pro occulto delicto a ſolo ro. pon. pñt puniri. ſ; pro notorio pñt puniri ab epo loci p id qð legitur ex̃ de puiꝉ. tuaꝝ. Meli⁹ dicas ꝙ ſi puilegiat⁹ delingt circa rẽ nõ exẽptã. vt i ꝯctu vel maleficio occidẽdo hoiez vꝉ adulterãdo cuz aliq̃. tale delictũ pt punire epiſcop⁹ loci. q: et ſi ſit perſona exẽpta. tamẽ res in quaz delinquit non eſt exẽpta. Si vero deliquit circa rem exẽptam. puta male gerendo ſe i officio ſuo vel alienãdo res ecclie ſue in his a ſolo papa punitur. vbi ergo factum exempti preiudiciũ affert non exẽptis. bene epiſcop⁹ loci punit in his in quib⁹ delinquẽs ꝯtingit ſuã iuriſdictõẽz. ſec⁹ ſi nõ afferat alicui puidiciũ. Et hec diſtictio pbat ex̃ de puile. cum capella. ⁊ dicit q̃ꝫ cũ delictũ coꝝ publicũ eſt pt pũiri ab epo. vt. ſ. dictum ẽ. ⁊. vt dicit decre. patentibus. ⁊. c. tuaꝝ. extra de puile.

Porro. Hec questio expe Que. iiij. dita est .ij. quest. vj. §. diffinitiua. ver. item si patres.

Si quis istď. c. vř ptinere inigtatē. tñ ex eo q̄ ñ statur h̄ i iudicio maioris pt is. tñ ex eo q̄ alien⁹ iudex iu dicat ñ iuuz sbditū. sz e x/ pōe put h̄ no taui. ℂ Pro uincie. i. pari numero. ℂ Sniaś. i. opiones. qui busdā. s. volē tib⁹ eū absol uere. qbusdā volētib⁹ fser uarī sniaz pa. ℂ Pronū/ ciare. ñ sentē/ tiādo. sz opio nē suā recitā/ do. ⁊ iō sic ex pōe. ne sit ℨ. ff. de re iudi. duo. ⁊. l. inter pes. ⁊. ij. q. vj. itē si plures. vbi dř q̄ si discordāt dle gati ad dlegā tē ē recurren dū. ℂ Aduo cari. p papē reicptū. i. pa pa committit metropolita/ nis ⁊ epis vi cine puicie. negociū illā sic expōsř. vř illos q ď iudi cib⁹ a papa ď legatis h̄ itelli gūt. vel ēt de epis ipsis qui sui iudices sř itelligas. Et fm h̄ ē spāle q̄ par pi pōt cāz dlegare. nā nūqȝ i dře ctū iudic ordiarij par in pez hz ipiuz. vt. xlv. dist. c. vl. sic. ij. q. vj. placuit. vř forte h̄ fit ď ɔsēsu p tiū. ar. xj. q. j. iudices. est ēt h̄ aliud spāle q̄ ñ discordāt iudces. ñ obtiet snia plurimorū. sic C. ď ap. iubem⁹. i fi. ⁊ cx̄. ď rescp. pastoral' als sec⁹. xlv. di. sane. vř forte h̄ tenet cuz pes sint

niter emēdēt. Que. iiij.

Porro ᵃ cui⁹ iudici uz sibi expetēdū sit si iudices electi int se discordare ceperit: il a odicēsi ɔcilio sic iuenit dif finitū. Aq̄ sit ferēda snia: in q̄ puinciales epi discor dant.

Si qs ᵇ eps cria/ liter in iudicio epoꝝ fuerit accusat⁹: ɔtigat aūt epos puincie ᶜ q ɔuenerit: diūsas hře snias ᵈ: ⁊ alios quidē inocētē eū pnūcia/ re ᵉ alios reū: ppter hui⁹ cō trouśiā amputādaz placuit scē synodo: metropolitanū epm alteri⁹ puicie vicine aduocari ᶠ: ⁊ aliquātos cuz eo epos alios: q pariter re sidētes qcūqȝ fuerit: diri/ māt qstionē ppter hoc vt sit firmū iudiciū: quod ab vni⁹ puicie epis fuerit p/ mulgatū. Itē ex concilio martini pape. Añ iudices electi de snia iter se discor/ des extiterit: de vicina p/ uincia archieps aduocet.

Si qs ᵍ eps in aliqbus iudicat: ⁊ viderit ip/ sos epos q in puincia sua sunt inter se iudicio discre pare: ita vt alij videant eū qui iudicat iustificare: alij cōdēnare: pro diffinitione hui⁹ dissensionis hoc pla/ cuit scē synodo: vt de pui cia vicina alter metropoli tanus vocet eps: vt per eū cōfirmet q̄ fm rectū pla/ cuerit canonē. Nisi eadez prouicia pmatez habuerit ad quē negocia q̄ p metro politanū terminari nō va lent: referēda sint. Unde bonifacius pa. pplis gallie.

Primati ď ferant negocia que metropolitan⁹ explica re ñ valet.

Si iter ʰ epi/ scopos eiusdez cōcilij dubitatio emerserit de ec clastico iure vř de alijs ne gocijs pmuz metropolita nus coꝝ cū alijs in cōsilio cōsiderās rē diiudicet. ⁊ si nō acqescat vtraqȝ ps iu/ dicātiū: tūc ⁱ pmas regiōis inter ipos audiat: ⁊ q̄ ec clasticis canonib⁹ ⁊ legib⁹ vřis ɔsentaneū sit h̄ diffi/ niat: ⁊ nulla ps calculo ei⁹ valeat cōtradicere ᵏ. It ez alexāder pa. De co. Pal.

Si metropolitan⁹ a q̄/ cūqȝ ɔprouiciali epo in cā ppria appellatus eū audire distulerit: i pria sy nodo negocij sui hēat licē tiaz exercēdi: ⁊ qcqd p iu/ sticiā a ɔprouicialib⁹ fuerit statutū dz custodiri. Sed si oiuz ɔprouicialiū cōcor di snia fuerit dānat⁹: ma/ nebit erga eū imobilis cen sura. Uñ i anthioceno cō cilio legit. Epus q ab epis sue puicie cōsonā sniaz re portauit: ab alijs iudicari nō poterit.

Si qs ˡ eps cri/ minaliter accusatus ab oib⁹ q sūt itra puiciā epis: excepit vnā ɔsonam qȝ sen tētiā ab alijs vlterius indi cari nō poterit: sed mane/ re circa eā oportet tāqȝ cō uenientē q̄ ab oibus plata est: firmā ratamqȝ sniam. Subintelligēdū ḃo ē: nisi ad iudicez maioris auctis fuerit puocatū: tunc eni p appellationē soluta snia fir mitatem nō obtinet. Uñ nicolaus papa ait. Semel

hicinde indi ces. sz ɔtriū ē xxj. di. c. sub/ mittit vbi dř q̄ ad maiorē iudicē ē eun/ dū sz h̄ fit vt dixi ď ɔsēsu ptiū. vl dic q̄ oia ista spālia sunt in causa epi. vbi oēs dñt cōcorda/ re in snia. vt j. e. c. iiij. ℂ Si quis ḡ epus. ℂ Si inter h̄ epos ne gotijs. Nota p ciuilib⁹ ne gotijs posse celebrari sino dū. vt. s. di. x/ viij. propter. ℂ Tūc pmas ar. q̄ maiora negocia ñ sz facere metro politano sine auc. pmat' sic lxv. di. ď pfsō ⁊. xcix. dis. c. j. ⁊. xvj. q. vj. placuit. sz il lud itellige ñ appellat ad ipsū. vt. xvij. di. c. j. ⁊. ix. q. iij. cōquestus. ℂ Cōtra/ dicere. Ecce eo sus vbi ñ au dit scdo ap/ pellās. vt dixi ij. q. vj. ante/ riorum. ℂ Si qs ab oib⁹. p h̄ vř q̄ spāle sit in epo vt ab oi/ b⁹ dbeat ab/ solui ř ɔdēnari

Quod bñ diffinitũ ẽ a iudice p sniaz.vel et q̃cũq;. Et itellige d iuramẽto qd iudex pti dfert.nõ q ps defert pti.qz illd ñ põt retracari.vt.C.d reb⁹ cre.gñalit.z.ff.d iure iurã.admonẽdi. Jtẽ ar.q q iurat stare vl' parere sn ie vel mãdato alicuius q p̃t appellare.ff.rez ra.ha.i ly.§.fals⁹.ff.iu.io. cũ apo.ex̃ de ap.ad h' prete rea.z.c.q̃õni b. C Maior. ex̃.de iureiu. venientes.

c Q Si⁹. di. allã esse cãz appellati onis a princi pali.xxxj.q.ij lotharius. z nõni.ij.q.vj. si eps.z.§. si post secũdaz. d C Uel ab his.ille.n.iudex qui tulit sniaz.si ñ dif fert appellati oni.referri bet et ad quẽ ap pellat opinio nẽ suã. z q̃re nõ dferat ap pellatõi.vt.ff d appel.reci.

e Qõ. v. Q ñ sci endũ. Uod. ...

Diffinitũ retractari non licet nisi vbi maior auctoritas fuerit.

Quod^a bene semel diffinitũ ẽ z interpositis iuramẽtis deliberatũ: nulla debet iterati one (nisi fortassis vbi fuerit maior ^b auctas) retractari. C Itẽ ex pcilio sardicẽsi.

In renouatiõe iudicij btĩ petri memoria ẽ habenda.

Osius ^c eps dixit: q si aliqs eps abiudicat⁹ fuerit i aliq̃ causa: z putet se bonã causaz habere alterũ iudiciũ renouet. si vobis placet scti petri memoriaz honorem⁹: vt scribat vel ^d ab his q examinauerũt: vel ẽt ab alijs epis q i prouicia pxima morãt ro mano epo: z si iudicauerit renouãdũ eẽ iudiciũ renouet z det iudices.si ãt pbauerit talẽ cãm: vt ea nõ refricent q̃ acta sunt q̃ decernit roman⁹ eps cõfirmata erũt. Si h' ĝ placet oĩb⁹: statuat. Synodus rñdit placz. Qõ. v.

Quod ^e ãt dficiẽte accusatore non sit reus cogend⁹ ad pbationez: auctẽ gregorij pbatur: q scribens maximo ait Onus pbatiõis reo nõ incũbit.

Quod ^f aũt postulas: vt illuc psonaz dirigere debeam⁹: q̃ de his q̃ dicũtur possit eẽ pbatio: eẽ vbi cũq; excusabile: si vnq̃ ratio ei q accusat necessitatẽ pbatiõis iponeret. at post q̃ nõ tibi sed accusantib⁹ hoc on⁹ icubit: ad nos sic pfati sum⁹ dilatiõe cessante venire ñ dsinas. Cũ accusat⁹ nõ negationẽ sz exceptionẽ pbare dz codi.li. iiij.ti.de pbatõib⁹. De.eo.

Accusator ^g qd asseuerat pfitẽdo se pbare nõ posse: reũ nccitate mõstrãdi ptrariũ nõ astrigit: cuz per reũ ^h naturã factuz negãtis probatio nulla sit. Hoc aũt seruãdũ est: quãdo reũ publica fama non verat. tunc.eni auctoritate eiusdẽ gregorij pter scãdalũ remouẽdũ famã suã reũ purgare oz. Cau. vij.

...it re⁹ ñ ẽ cogẽd⁹ ad purgatiõez.nisi laboret i famia.vt.j.e.q ãt.z.ij.q.v.psl z.vbi plene d

f Quod ãt q̃.i.pquã.sic.s' h' iudices.iohãnes. iiij.q.iij.q itẽdit.z ex̃ d psũp. cũ in iu uentute.

g Accusator.ex hac.l.due hñt regule. Una q nisi actor pbet q intẽdit re⁹ ab soluit. Secũdã ẽ q negãtis factũ nl'la ẽ pbatio.pt reg'la recepit exceptiões. Nã ratiõe psũptiõis trãsfert pbatio ad reuz.vt ex̃ vt ecc.bñ vt nr̃z.z ex̃ d pcu.ex isinuatõe.i fi. h.ff.d dona.int viru.z vxorẽ gntus. Jtẽ cuz actor intẽtionẽ suã fũdauit iuri cõi.vt.C.d pba.si uc.xxviij.di.qz sz.z.c.di.p morẽ. Jtẽ cũ re⁹ spõte a ssũit sibi on⁹ pbãdi vt.ff.d pba. circa. Jtẽ in cõib⁹ iudicijs vtrusq; probatio audit vt ex̃ d pba.ex lr̃is Jtẽ cũ vterq; contẽdit se possidere.ex̃ d pba.l3. Jtẽ in crie falsi vtriusq; testes audiunt.vt.C.d ful. h.similit in crie lese ma.z i sacr] desert].z i pditione pr̃te.z i crie peculat⁹ vtriusq; testes audiunt.vt.C.d abo.fallacit. Et dscda reg'la nõb q triplex ẽ negatiua.facti iur].z forme siue q̃litat]. Negatiua fcti ẽ i q̃.negat aliqd fcm̃ eẽ hec si nõ hz d terminatõez loci vl' tpis.nũq̃ p̃t pbari. vt liqs dicat se citatũ ñ eẽ vl' se nõ pxisse cũ berta.tales iprobari psit.l3 pbari mime.de tali logt h. Et h' fõ qz negatio nũ ñ sũt cãe. Si ãt adijcia tur tps vl' locus p̃t pbari. si pbatũ fuerit d alio tpe z d alio loco vt ex̃ d test. ex teore.z.C. d pñe.stipu. optimã. Jtez dico d hac negatõe q.capitulũ ñ fuit citatũ.q cũ de t'miatõe.tpis p̃t pbari. l3 i pñũ iuat. ex̃ d elec.bõe. l3 illd ñ ẽ pter vi3 negationis l3 potius singl'aritat]. Quãq; tñ negatiua pbat sine dtmiatõe tpis vt.ex̃ pba.tuo. Sz illa petit⁹ ẽ psũptiua pbatio q̃ violẽta. Et sic itellig it q ẽ ex̃ d test. tã lr̃is.i fi. Jtẽ negatia fcti pbat.cũ hz iplicitaz affirmatiuã.vt ex̃ d renũ.sup h. Jtẽ negatiua iur] bñ pbat.vt.ff.d pba.ab ea pte.qz q negat aliqd iuste fcm̃ dicit illd iniuste factũ. et d illd tenetur probare. Negatiua forme siue qualitatis dicit ista. Jste nõ ẽ idone⁹ nõ est legitim⁹.nõ ẽ soluẽdo.z talis ẽ pbãda vt ex̃ l de psũp.dudũ.z.ff.de le.ij.cũ qdã z.l.cũ pr. §.rogo.z.C.de iof.test.oimõ.h C Per reum naturã.i.p psuetudinẽ cãruz. Jtẽ iste intellect⁹ ppendit per id q legit.xxxj.q.v.c.vl.in fi.sic ex̃ de fi.instru.inter dilectos.z sic ex̃ de cã pos.cũ ecclesia.z extra de fide instru. c.ij. i C Negantis.sic extra de causa pos. z propri.cum ecclesia z ex̃ de proba.quoniam.

Uidā epus lōga.s.ppri. Causa.vii.
a Quā in illo.c.deniq3 agebat ō renū.epi vii nacta occasiōe subijcit cāz istaz ō renū.q̄ querit an epo viuēte ali⁹ sbstituēdus sit.z de muta.se.Et vt hec z alia cōpetēti⁹ faciat. pponit thēa. ex q̄ duas elicit questiones.

Quest.i.
b Quod āt viuente. dicendum est quod non nisi sit deposi/tus.l. distin/ctionibus. vl' ni/si renūciaue/rit de licentia pape vt.infra eo .capi. mu tationes. vel nisi p̄ ābitōez se trāstulerit ad aliā.q̄ casu carebit habita z ābita. j.e.sigs epus ad istar inuasoris q amit/tit rem inua/sam z aliud tantundem. vt.C.vii vi.si gs i tātā. In egrotāte aūt distigūt gdaz si egritudo ē īcurabilis.vt tūc alter sub/stituat vl' etiā si nimis senex ē ad istar iu/dicis.ff.ō iu. si lōgi⁹.C. de of.p̄fec. ori.l. sigs.sz hoc non admitto nisi in leproso.qui a dignitate remouet̄ ppter scādalū.ex̄ ō cle. ergo.tua.lz aūt scias q̄ epi lentici z alij diu turno morbo laborātes nō pmouent̄.vt.xxx iij.di.cōlter.z ex̄ de elec.cū inter. sz pmotuz morb⁹ nō deijcit.vt h.z.j.c.ij.sed dat̄ ei coadiutor.vt.c.j.sz ex dispēsatione magna quādoq3 viuente epo alter adiungit̄.vt.j.e. non aūt.z idē de quolibz clerico intelligas. Sed abbates facit inutiles remouent̄ penit⁹.xvij.q.ij.siquis abbas.sicut ēt fit in iudice.§.de offi.p̄fec.ori.siquia cū ēt ex modicis causis

Uidā[a] eps longa inualitudie grauat⁹ aliū sibi substitui rogauit: cuius precib⁹ summus pōtifex annuit z qd̄ rogauerat ei concessit. Postea vero cōualuit idē eps: z qd̄ pri⁹ fecerat cupit rescidi. Aduersus eum q sibi accesserat q̄stionez mouet: suāq3 cathedraz tanq̄ sibi debitaz reposcit. Hic primū q̄ritur: vtrū viuēte episcopo alius possit in eadē ecclia ordinari. Secūdo: an iste valeat reposcere cathedrā quā sua intercessione alter accepit.

Questio i.

Quod[b] aūt viuente epo alius supponi aut superordinari nō possit: ex concilio apud aluerniaz celebrato diffinitū est: in q̄ legit̄ vt null⁹ viuente epo alius supponat aut supordinetur eps: nisi forsitan in ei⁹ locū quē capitalis culpa deiecerit. Itē ex registro gregorij pape ad anatholiū cōstātinopolitanū dyaconē. Pro molestia corporis suo honore non priuetur episcopus.

Scripsit[c] mihi dilectio tua me reuerendissimo frī meo iohāni prime iustiniane sedis episcopo: pro egritudine capitis quā patit̄: eps3 pcipere succedere nefortasse dū epi iura ea dē ciuitas nō hēat (qd̄ ab sit) ab hoste depeat. z gdez nusq̄ canones pcipiūt: vt pro egritudie epi eps succedat. Et iō ⁹iniustū ē: vt si molestia corpis irruat honore suo puet egrot⁹. Sz suggerēdū ē: vt sigs i regimine egrotat: dispensator[e] illi talis regrat: q possit ei⁹ curaz oēm[f] gerere: z locū illi⁹ in regimie ecclie ipso nō deposito cōseruare: vt neq3 de⁹ oipotēs offendat neq3 ciuitas neglecta esse inueniat. Idē in epla ad cādiduz. Flagellatis a dño afflictio addi non debet.

Qm̄[g] percussio corporalis iminet vtrū pro purgatione an p vindicta cōtingat: dei iudiciū i hoc ignorat̄. z iō ñ dz a nobis addi flagellatis[h] afflictio[i]: ne nos culpe qd̄ absit offēsa respiciat. Itē greg. clemētino epo p̄imati vizanceno. An firmitatis cā loco suo gs p̄uari nō debet.

remoueant̄.ex̄ de fi.per tuas. Ubi aūt elect⁹ siue cōfirmatus ante ordinationē fit inhabilis remouēdus est.vt videt̄ ex̄ de eta. z qualitate.j.e. Quis.
c c.j.vite tū necessaria recipiet.j.e. Quis.
Scripsit prime.i.salonitane.qz vbi iustinian⁹ primo resedit.alij di cūt rauennas z nō salonitanā eē primas iustiniani sedē.d Et iō iniustū p̄esse enīz intelligitur.lz sit infirmus.sic fu uł futre itelligitur lz sit infirmus.ff.e ita. lib. cū heres. e Dispēsator.li.ff.de tu te.solet etiam vbi dicit q̄ si tutor propter longā egritudinē non potest adesse.datur ei curator qui peti⁹ dr̄ admīstrator. f Omnes. idest res eius administrat̄. Sz que spectāt ad pōtificale officiuz. vicinī epi sup plebūt.j.e.pōtifices. Et ē ār. q̄ coadiutor z administratores vel visitatores de beāt hēre libe rā z generalē administrationē .vt.j.eo. Quis. z extra de elec.cū nobis oliz.i fi.z.xxij.q.j.relatio.sed quid si iste nollz hēre coadiutorē. dico eū cogēdū p supiores. g ad. Qz pcussio.purgatōe.i.pbatōe.j.e. aduersitas.h Flagellat[i]. sufficient̄.sed nō sufficient̄ afflict[i] addi pt.vt.xxij.q.sigs a ppzio. Et ē ar. q̄ p⁹ pūitā ñ pt gs ac cu ari de crie fiīr nec duplici dāno dz gs pūiri.ff.ō iur do.z iure.z.ff.ō adi.ob ca.si peculiaz.§.lz.vl. fiīr pēa ñ dz fcti sculpā.vt.s̄.di.v.baptizari e c. ade'l⁹ po. Afflictio.s̄. iij.q.ix. idie as z extra de iud.at si clerici z.b.di.v.c.j

a Presentiū p duoꝝ. idē forte si p vnū. vt. j. c. siqs i clero. Hic sūmit arg. in. q si epūs idetermiate licētiauit clericū ñ vr eū licētiasse vltra duos mēses. sz tñ h̄ ē referēdū ad arbitriū bōi viri ꝯsiderato negotio. ar. ff. d ꝓ. ob. ꝯtinu⁹. ad h̄. c. bñ facit. ff. d re milita ri. q ꝯmeatu. nā ibi dr̄ q si aliqs abest vltra statutū tēpus p dserto re hr̄. si bonū arg. xij. q. ij. placuit pōt tñ p modicū tp̄s purgare morā. lxxxviij. di. platū. ñ. n. se stiabit iudex ad sniaz vbi qs iusta cā ab fuerit. vt. ff. d dā. isec. si fini ta. §. si forte ēt lz ad pñxū. tminū re⁹ ñ veniat lz hē bit rō viaꝝ tēporl ꝛ egritudis ꝛ alt⁹ i pedimenti. vt ff. d vac. mu. tp̄s. ff. gb⁹ ex ca. ma. sicut §. j. pt. n. absīs iustā hr̄e excu satōem vt ex vt lit. nō ꝯtes. qm̄ freq̄nter. Lex dic q si qs p licētiaz abest. si vsq ad q̄nqnniū ñ reuertit pu nit vt. C. d ad uo. diuer. iu di. l. vl. lo.

b In aliā. ar. q si cōcedo alicui ecclesiā q ab eo euicit. teneoꝛ ei aliā ꝯcedere. vt ex d p̄bē. int̄ cetera. qꝛ iuuari nos bñficijs ñ decipi oꝫ. ff. como. l. i cōmodato. §. pe. j. e. c. eis. ꝛ. c. pastoralis. ꝛ ē ꝯ id q dicit lex. q dōatoꝛ ñ tenet d euictiōe. vt. ff. d edil. edic. ad res donatas. sz h nō dr̄ epūs donare qꝛ hꝫ ncce cōcedere ecclāz. ꝛ i necitatib⁹ nēo libalis exi stit. ff. d adimē. lega. l. rē legatā. tñ d dolo possū agere ꝯ dōatorē si mihi sciēt det rē alienā. vt. ff. d do. aristo. §. vl. Itē siqs p violētiā expellit d ecclia. nō hꝫ recursū ad epm. sicut nec ēptoꝛ ad vēditorē in h̄ casu. vt. C. de act. emp. ꝛ vē. l. expulsos. Et nota qd h̄. c. sp ꝯsueuit ad h̄ induci. qd spoliat⁹ a iudice ñ possit petere restim tōez. vt. ij. q. j notus. iudex. ei ñ dr̄ facere violētiā. vt. xxiij. q. ij. c. i. ff. qd me. cā. l. ij. sp. n. p scto presumit. nisi possit d dolo argui vt. ij. q. vj. hoc. etiaz iohannes.

Presentium a latoris adeo dati q̄relā: q se p̄sbyterat⁹ sui loco incongrue dicit expulsuz: lz subdite tibi tertus petitionis explanet: tñ paulo iudicauim⁹ apti⁹ referendā asserit nanq a quintiano fratre: ꝛ epo nr̄o iloco suo qbusdam se suis ordinādis negocijs relaratū: egritudinisq cā p duoꝝ mēsiuz spaciū sue se ecclie defuisse: cuius rei occasionē captantē p̄dictuz fratrez nr̄m aliū loco eius illic p̄sbyteruz ordinasse. Hortamur itaq fraternitatez tuaz: vt cām ei⁹ sollicite districteq pergras. ꝛ si māifeste egritudinis: sicut dr̄: cā ecclesie sue defuisse eū reperis: nullū ei ex ordinatiōe alterius p̄sbri pmittas p̄iudiciū generari: sed i loco suo sine aliq̄ euz fac dubietate restitui: ꝛ ifra. Illd āt charitatē tuā specialit admonem⁹: vt si vera fuerit h⁹ suggestio atq i suo ordie fuerit restitut⁹: d p̄sbro q in loco ei⁹ ordinat⁹ ē: sbriliter districteq debeas eē sollicitus. ꝛ siqdē sine dati one aliq̄ ad eūdē ordinē p uenerit: vt insimonicā heresiz nō potuisset icidere: in aliā b quācūq vacātē ecclīaz eū volum⁹ ordinari. Sinaūt in eū quippiā: qd auertat dñs: tale fuerit repertū: ipo etiā p̄sbyterat⁹ ordine p̄uet: quē nō cā replēde necessitatꝫ ecclie: sed sola ꝯprobabit ambitione suscepisse. Itē nicola⁹ aluino ianuēsi archiepiscopo.

Pro ifirmitate vl̄ egritudine pōtifices ñ sūt abijciēdi: nec i eoꝝ locū alij sbsti

Pontifices c qui tuēdi. aliq̄ occupātur infirmitate vl̄ egritudine: abijciēdi nō sunt: nec alij loco eoꝝ ꝯsecrādi sunt nisi ex hac luce fuerit subtracti q si de misterio sibi cōcesso cōq̄runt. q̄ licita sūt sacerdotes d expleant. In his vō q̄ his p̄sumere ñ e licet vicinoꝝ f vsq g ad recipiēdā sanitatē epoꝝ auxilia surrogent. ꝛ h cū h cautele studio pagant: ne p necessitatꝫ occasionē p̄sūptionis pullulet ambitio. epi vero q dñici gregl suscipiunt curā atq sollicitudiez: ab administratiōe coꝝ discedere nō oportet: vt acceptu talēti pulchritudo nō deleat: sz certamē coꝝ salubrit augeat ꝛ triplicet fructus. Itē ex epl̄a cypriani epi ꝛ martyrl. Aiuēte epo ali⁹ sibi succedere ñ valet.

Actus est cornelius epus de dei ꝛ christi ei⁹ iudicio ꝛ d clericoꝝ pene oiuz testionio d plebil q̄

c Pontifices. q̄ licita sūt vt missā canere ꝛ p̄dicare. vt. xc v. di. ecclie.

d Sacerdotes. i. archidyacōi vl̄ decāi. q vicarij sūt epi. vt. xxv. di. plectis.

e Nō lz in his q̄ spectāt ad offm̄ epale q ē. lxviij. di. q̄uis.

f Uicinorū. sic. lxv. di. si forte.

g Usq sic C. d cur. fur. cū alijs.

h Cū cautele. s. p̄stabit cantōez d bonis ecclie nō vsurpādis. h Cū cautele. s. p̄stabit cantōz q ex h nullū̄uo sibi vēdicabit. ar. ē q q̄ p possessoī hr̄ eo q fuit i possessiōe. nisi p̄stario p̄cesserit vt h ꝛ. e. xxiiij. di. p̄sbri. ꝛ ex d iurepa. ꝯsultatiōib⁹. ar. ꝯ. ex d rest. spo. oli. c. x.

Hactꝰ ē q̄ tūc hrī q absētes . q. iij. qꝛ io. i ñ sūt vocādi ad electōez. vt. x. q. ij. h̄ suo.

ꝛ ex̃ ꝺ ſen. ꝛ re iud. cũ oli. marie ſi ſint remo ti. vt ex̃ ꝺ elec. cũ inter. imo ꝛ ſi in hortis ſũt nõ vident vocãdi. vt. ij. q. vj. §. biduũ. ſuffi cit. n. ad citationẽ pulſatio cãpane. vt ex̃ de offi. cuſ. c. i. ꝛ. ij. ꝛ ex̃ de elec. in cauſis. ꝛ ex̃ ꝺ poſtu. p̃. c. pe.

g ℂ Initia. ar. ꝯ nouitios magros. q̃ pͥmo ſeruẽt ꝛ poſtea ꝺficiũt. xxiij. q. iiij. diſplicet. ꝛ c. ſi inuculẽ. ꝛ. c. ſi ecclia. imo a minimis ẽ icẽ

ℂ Cire. in ecclefia. vj. q. ij. ſi tm̃ ꝯ. ſ; ibi ſolutũ ẽ. hic piedñ. vt. xlviij. di. ſicut. ꝺr ecclis ẽpo alibi ẽ idẽ ꝙ ecclaſtici viri. vt. ſ̃. xlij. diſt. c. j. alibi ponit p̃ maiori pte. vt. ſ̃. lvj. di. aplica. q̃ñq; p̃ ꝯgregatõe fideliũ j. ꝺ ꝯſe. di. j. ecclia. ꝛ dic ꝙ p exempla varias ſignificatõi vt ex̃ ꝺ teſti. relatũ. ꝛ ex̃ ꝺ feb. ſig. cu; clerici. ꝛ extra de viu. pal. c. j.

ꝛ lex dic̃ illos ſolos vocandos. q ſt i vrbe. vt. C. ꝺ le. l. vi. li. x. Qꝺ aũt vocandi ſint abñtes p̃bat. lxiij. diſ. q̃to. Alioquin plus nocet ꝯtẽpt⁹ vni⁹ q̃ ꝯdicto pluriũ. vt ex̃ de elec. ꝙ ſicut ꝛ c. cũ nob oli. Nã remoti ſt vocandi vbi tractaẽ publica vtilitas. vt C. ꝺ ꝺcur. curiales. li. x. ſo. ſꝑ vocãdi ſt. vbi cõmode vocari pñt vt ex̃ ꝺ elec. ꝙ ſicut. Sꝫ ſi abſẽtes ñ pñt iteresſe. reliq pñt eligeẽ. vt ibidẽ ꝺr tñ ſi aliqs ñ pt̃ intereſſe. ñ ſuo iuramẽto ñ dẽ ꝺ ꝭ fecerit ꝑmittiẽ ei ꝑ ꝓcuratorẽ eli gere qui ſit ꝺ collegio. vt ex̃ ꝺ elec. q; pp. ex̃ ꝓuicia tñ ñ ſt vocandi. vt ex̃ ꝺ elect. coram.

a ℂ Quo occupato. i. cãonice ſumpto.

tunc affuit ſuffragio: de ſacerdotũ antiq̃ꝝ ꝛ bonoꝝ virorũ ꝯſenſu cũ nemo añ ſe fact⁹ eẽt: cũ fabiani loc⁹ .i. cũ locus petri ꝛ gradus chatedre ſacerdotalis vacaret: quo[a] occupato ꝛ de dei volũtate atq; oĩu; nr̃oꝝ cõſenſione firmato[b] quiſqs iam ẽps fieri voluerit foris fiat neceſſe ẽ: nec hꝫ ecclaſticã ordinatiõe;[c]: q ecclie nõ tenet vnitatẽ: quiſqs ille fuerit licet ꝺ ſe mltũ iactãs ꝛ plurimũ ſibi vẽdicãs: ꝓphan⁹ ẽ: alien⁹ ẽ: foris ẽ: ꝛ cũ p⁹ ꝑmũ eẽ nõ poſſit: quiſqs p⁹ vnũ q ſolus eſſe dꝫ fact⁹ ẽ: iã ñ ſecũd⁹ ille: ſꝫ null⁹ ẽ[d]. I ẽ eiuſdẽ. Nõ eſt eps: q i locũ viuẽtis irre

Nouatian⁹[e] eps pſit.

Non eſt q cornelio ẽpo in ecclia a. xvj. coẽpis facto adulter atq; extrane⁹ ẽps fieri a deſertorib⁹ per ambitũ nitiẽ. ꝛ cũ ſit a xp̃o vna eclia ꝑ totũ mũdu; in multa membra diuiſa itẽ ẽpat⁹ vn⁹ multoꝝ ẽpoꝝ ꝛ cõcordi numeroſitate diffuſus ille poſt dei traditio ne; poſt ꝯnexã ꝛ vbiq; cõiũctã catholice ecclie vnitatẽ humanã[f] conaẽ ecclĩã facere: ꝛ ꝑ plurias ciuitates nouos ſuos apl'os mittit: vt qdã recẽtis iſtitutõi ſue fundamenta ꝯſtituat. cũq; iã ꝓdẽ ꝑ oẽs ꝓuicias ꝛ ꝑ vrbes ſingulas ordina

ti ſint ẽpi in etate antiq in fide integri: in ꝑſſura ꝓbati i pſecutiõe ꝓſcripti: ille ſup eos creare alios pſeudo ẽpos audet: q̃ſi poſſit aut totũ orbẽ noui conat⁹ obſtinatione ꝑagrare: aut eccliaſtici ordinis ꝯpage; diſcordie ſue ſemiatiõe reſcindere: neſciẽs ſciſmaticos ſꝑ iter initia[g] feruere: incremẽta ꝟo habere nõ poſſe: nec augere qꝺ illicite ceperint: ſed ſtati cũ praua ſua emulatõe deficere. ꝛ infra. Qui g̃ nec vnitatẽ ſpũs nec ꝯiũctionẽ pacis obſeruat: ꝛ ſe ab ecclie vinculo ꝛ ſacerdotu; collegio ſepat: ẽpi nec ptãtẽ põt habere nec honore;: q ẽpat⁹ nec vnitatẽ voluit hr̃e nec pacẽ. I tẽ ad papinianu;. Nõ ẽ i ecclia: q cũ ẽpo pa cẽ nõ habet.

Scire[h] debẽs ẽpm i ecclia eẽ ꝛ ecclia; in ẽpo: ꝛ ſi qs cu; ẽpo nõ ſit i ecclia nõ eſſe ꝛ fruſtra ſibi blãdiri eos qui pacẽ ſacerdotib⁹ dei ñ habentes obrepũt: ꝛ latẽter apud q̃ſdã ſe cõicare credũt: qñ ecclia q̃ catholica vna ẽ: ſciſſa nõ eſt neq; diuiſa. I dẽ. Suo iuri q̃ſqs cedere non debet.

Valde piculoſũ ſit i diuinis[i] reb⁹: vt qs cedat iuri ſuo ꝛ ptãti: ſcriptura ſacra declarat cũ eſau ꝓmatus[l] ſuos ide; ꝑdidit: nec reci

ℂ Cia; pi culoſũ. Ar. ꝙ q iuri ſuo renũciat. illꝺ repetere ñ pt. j. c. eos. xxiij. q. iiij. ſi illic. ff. ꝺ ſuc. edic. l. j. §. q̃ſ mel. ꝛ. C. de pac. poſt q̃. j. c. ꝭ neq̃ ꝛ ff. ꝺ edi. edil. q̃rit. §. ſi vẽdi tor. vbi ꝺr ꝙ remittẽtibus actiões ſuas ñ ẽ dãdus regreſſ⁹ ad eas xcij. diſt. ſi qs ẽpus. xviij. q. vl. dudum. ꝛ nõ ui vt vj. q. iij. deniq;.

k ℂ In diuinis. rẽpe piculis. vt. j. eodẽ

b ℂ Firmato. g̃ electio pape ẽ ꝯfirmanda.

c ℂ Ordinatiõe. ar. ꝙ q̃ ab itruſo fiũt ñ tenẽt. vt. xij. q. ij. alieãtões. ix. q. j. ordiatiões.

d ℂ Sꝫ null⁹ ẽ q mal⁹ ẽ ſi. ex̃ ꝺ trãſla. inter cor. ſic. ij. q. vij. ñ oẽs. ꝛ. xix. di. bm. ar. ꝯ. j. q. j. q̃ꝺ quida;.

e Nouatian⁹ diuiſa. xxiiij. q. j. loq̃tur. f ℂ Humanã. i. ñ ſpũale;.

ſuggeſtũ. l ℂ Primat⁹. ius g̃ ꝑmo geniture vt dictũ ẽ dignitas talis. q; ꝑmogẽiti pre aliis i feſtis ſacrificia offerebãt. ꝛ ꝙ ſedebant ad dexterã pr̃is ꝛ ꝙ cibos duplicatos recipiebãt. ꝛ dixit Badulphus eſau ꝯmiſiſſe ſimõi a; q; illud ius ſpũale fuerat ꝙ vẽdidit. ſꝫ ẽ ꝯ cũ. j. q. j. q ſtudet vbi ꝺr ꝙ glezi ſuit ꝑm⁹ q

ꝯmisit simoniaz. Sz nunquid peccauit iacob emẽdo. nõ qꝛ gratis lꝫ fuisset datur⁹. vł qꝛ redemit id qꝺ sibi diuinit⁹ erat ꝺbitũ. ex. ꝺ di. 8

a Deniqꝫ. domo. s. filio salomõis. ⁊ ẽ ħ arg. ꝙ filij regũ de iure ꝺbẽt eẽ reges (uoꝛ. gaudemus. arg. ꝫ. viij. q. j. moyses. xc. iij. di. legim⁹

pere postmodũ potuit qꝺ semel cessit. Idẽ. Perditione sibi acqrũt: q ab epis recedẽtes vnitatẽ eccłie scindunt.

b Quod idẽ q arg. ꝙ idez popul⁹ ẽ cuz eo q fuit ante mille ãnos. sic xvj. di. habeo. ff. ꝺ iud. ꝓponebat. Sz ꝫ. isti fuerũt ante tpꝰ xp̄i vltra caspios mõtes trãslati. sꝫ dic ꝙ ad huc milli seq̃baꝫ eos i vicis suis. vñ illi idẽ dicebant eẽ cũ eis. j. q. j. cito.

Deniqꝫ ꝙ sit inseperabile vnitatis sacramẽtũ: ⁊ ꝙ sine spe sint ⁊ ꝑditionẽ sibi maxiaz de indignatiõe dei acqrãt: q scisma faciũt ⁊ relicto epo aliũ sibi foꝛis pseudo epz ꝯstituũt. ꝺclarat scptura diuina i librꝭ regũ: vbi a tribu iuda ⁊ beniamin. x. trib⁹ scisse sũt: ⁊ relicto rege suo alteꝝ sibi foꝛis ꝯstituerũt. Et idignat⁹ ẽ ĩngt dñs omni semi isrł ⁊ ꝺmoliuit eos ⁊ dedit eos in direptionẽ: donec obijceret eos a facie sua: qa dissipat⁹ est isrł a domo dauid ⁊ ꝯstituerũt sibi regẽ hieroboã filiũ nabaht. Indignatuz esse dixit dñz ⁊ eos i ꝑditione dedisse: qꝛ ab vnitatez dissipati alteꝝ sibi regẽ cõstituissent: tãta idignatio dñi extitit aduersus illos: qui scisma fecerũt: vt etiã cũ hõ dei hieroboaz missus: eẽt q ei peccata sua exprobraret atqꝫ vltionẽ futurã ꝓdiceret panez apud illos edere ⁊ aquaz bibere vetaret: qꝺ cũ nõ custodisset: ⁊ ꝯtra ꝓceptũ dñi prãdisset statiz diuina cẽsura percussus ẽ: vt inde regrediẽs impetu ac moꝛsu leonis i itinere necaret: sꝫ adhuc in euangelio suo dñs maioꝛẽ intelligẽtie sue lu-

c Adeq̃ri. xxiij. q. j. ñ asseram⁹. ꝫ. vbi dicẽ scisma eẽ graui⁹ pctm̃ sꝫ expõe grauius. i. ꝑiculosius. xxij. q. ij. nemo.

d Meoꝛiale. hec q̃ generãt maxiaz mali iubent publice exponi. vt alijs. terroꝛi cedat. vt ħ ⁊. xi. q. iij. mãdam⁹ qñ ꝙ iubent destrui. ne refricet facti memoriã. xv. q. j. mulier.

e Scisma ita magnuz. vt isti nouati ani q̃si nouã

f Non furẽ. i. nõ inuasoꝛẽ. (secert ecc̃liaz. furem enim non cõmittit in re imobili. vt isti. ꝺ vsucapio. §. quod autem.

g Sicut vir. Adulterare. idest. dimittere

cẽ mãifestat: ⁊ ꝙ idẽ q tũc se a tribu iuda ⁊ bẽiamiꝫ sciderãt: ⁊ hierosolymis relictis samariã secesserãt: iter pseudo ꝓphetas ⁊ gẽtiles cõputarẽt. nã cuz ꝓmũ discipulos in misteriũ salutꝭ mitteret: mãdauit ⁊ dixit. In viã gẽtiũ nõ abieritꝭ: ⁊ i ciuitatẽ samaritãoꝝ ne intraueritis. Et ad iudeos pri⁹ mittẽs gẽtiles adhuc ꝓterite iubet. Addẽdo ãt ⁊ ciuitatẽ samaritanoꝝ omitti: vbi erãt scismatici: oñdit scismaticos gẽtilib⁹ adeq̃ri: ⁊ p⁹ pauca. Nõ vero eũdẽ quẽ nos deũ patrẽ eũdẽ filiuz eũdẽ spm̃scm̃ ⁊ nosse dicunt: nec ħ adiuuare tales ꝑt. Nã ẽt choꝛe dathan ⁊ abyron cũ sacerdote aaron ⁊ moyse eũdẽ deũ nouerãt pari lege ⁊ religiõe viuẽtes: vnũ veꝝ deũ q colẽd⁹ atqꝫ iuocãd⁹ fuerat iuocabãt: tñ qꝛ loci sui ministeriũ trãsgressi ⁊ ꝯ aarõ sacerdotẽ q sacerdotiũ legitimũ dignatiõe dei atqꝫ oꝛdinatiõe ꝑfecerat: sacrificandi sibi: licentiaz vendicauerunt diuinitus percussi penas statiz pro illicitis conatibus penderunt: nec potuerunt rata esse ⁊ pꝛoficere sacrificia irreligiose ⁊ illicite ⁊ ꝯ ius diuine dispositionis oblata. Thuribula q̃z ipa i qb⁹ icẽsuz illicite fuerat oblatũ ne i vsũ ꝺ cetero essent sacerdotib⁹: sꝫ poti⁹ idignatiõis ⁊ vltiõis diuĩe memoꝛiã coꝛrigẽdi posteris exhiberent iussu dñi cõflata atqꝫ in igne purgata in lamias ductiles ꝓducuntur ⁊ affigunt alteri: ꝺm ꝙ loquit diuina scriptura. Memoriale inquit filijs israel vt nõ accedat quisqꝫ alienigena: qui nõ est ex semine aaron imponere incensuz ante deũ: vt ñ ẽ sit sicut choꝛe. Et tñ illi scisma nõ fecerant nec foꝛas egressi ꝯtra deũ sacerdotes impudent atqꝫ hostiliter rebellauerant: ꝙ nũc hi ecclesiaz scindentes ⁊ ꝯtra pacez atqꝫ vnitatẽ chꝛisti rebelles cathedraz sibi ꝯstituere: ⁊ pꝛimatũ assumere ⁊ baptizãdi atqꝫ offerẽdi lniaz vẽdicarẽ conant. Itez leo. iiij. vernoni duci britanie. Nõ ꝑ ostendẽdꝰ quiuis ꝑmittaꝛt.

Non furẽ ⁊ latronẽ: qualẽ gislardũ esse. sentimus in nannetica sede qui viuentis quod non licuit: locuz non timuit vsurpare: pro cuiuscunqꝫ muneris donis vltra deberes defensare. Itez curist⁹ pa. oib⁹ epis. Nõ licꝫ epo ecc̃liã suã relinquere.

Sicut vir nõ dꝫ adulterare vxoꝛez suã: ita nec episcopus ecclesiã suam. i. vt illã dimittat: ad quã fuit sacrat⁹

mat. 16.

nu. 16.

reg. 12

a ¶ Adulteret.i.dimittat fornicantem.
b ¶ Fornicat⁹.vxor pt dimittere virũ ob fornicationẽ.sic vir vxorẽ.q2 nõ ad iparia iudicant.xxxij.q.j.sigs vxorẽ.sz nõ pt eũ dimittere vt alij adhereat.c ¶ Ad ulsata.g ecclia pt dlinq̃re ⁊ ẽt vniũsitas.ar.ff.de ori.iu.l.ij.§.illd.⁊ est ꝯ illud.ff. de dolo.si ex dolo.vbi dr qd mũiceps ñ pt facere doluz supple d saci li.Sz nungd pt eccia vl ciuitas excõicari.dico ꝙ nõ.vt.xxiiij.q.i.ij.si hẽs.sed maiores d ecclia pñt excõiri.vt ex de simo.veniẽs.⁊ ff.d ꝯdi.⁊.d mõ.mũicipimus.⁊.xliiij.di.comesationes.dico.n.ꝙ si eccia l ciuitas posset excõicari seq̃retur absurditas.Nã oibus illis mortuis ⁊ alijs sbstitutis ẽ eadẽ ecclesia.g adhuc eẽt excõicata si pores canonici ñ petijssẽt absolutõz.adhucd lz nõ ui.xij.q.ij.epi q. d ¶ Ut legatũ.epi dr legat⁹ dei ⁊ tñ ẽ iudex ordiari⁹ vñ pz qd legatus papa ẽ iudex ordiari⁹ vt pcõsul.

absq3 ieuitabili necessitate aut aplica vl regulari mutatiõe: vt alteri se ambit⁹ cã ꝯiũgat. Et sicut vxori ñ licet dimittere virũ suũ: vt alteri se viuẽte eo matrionio societ: aut euz adulteret[a]: licet fornicat⁹ [b] sit vir eius.sed iuxta aplũz aut viro suo dz reconciliari aut manere inupta: ita ecclie nõ licet dimittere epz suũ aut se ab eo segregare vt alteꝝ viuẽte eo accipiat sz aut ipsum hẽat aut inupta maneat.i.alteꝝ epum suo viuẽte nõ accipiat: ne aut fornicatiõis aut adulterij criẽn icurrat. Si vo adulterata[c] fuerit.i.si se alteri iũxerit: aut sup se alteꝝ epm adduxerit: aut esse fecerit vel desiderauerit: p accerrimã pniaz aut suo recõcilietur epo: aut innupta pmaneat. Epm vo oportet opportune ⁊ iportune atq3 sine intermissiõe eccliã docere: eãq3 prudẽter regere ⁊ amare: vt a vicijs se abstineat ⁊ salutẽ ꝯsequi possit eternã: ⁊ illa cũ tãta reuerẽtia ei⁹ doctrinã suscipere dz: eũq3 amare ⁊ diligere vt legatuz[d] dei ⁊ pconẽ vitaꝝ. Ecce[e] his auctoritatib⁹ patẽter ostẽdit ꝙ epo viuẽte.ali⁹ supordinari nõ põt: nec ẽt p ei⁹ egritudine. Sed illd gregorij intelligẽdũ ẽ quãdo ille q egrotat: aliũ sibi substitui nõ rogat. Ceteꝝ qñ aligs vel senectute vel infirmitate grauat⁹ susceptũ officiũ mistrare ñ valet: si aliũ sibi substitui petierit: rõnabilit fieri põt. Vñ in eodẽ capitulo seqt. Si vo[f] idẽ ioãnes fortasse p molestia sua petierit[g]: vt ab epi honore dbeat vacare eo petitionẽ scpto dãte ꝯcedẽdũ est aliter id facere nõ valem⁹. Hinc etiã beat⁹ aug. epus suo nõdũ defũcto sz senectute grauato chatedrã epalẽ suscepit. Vñ in epla paulini ad romanos legit.

Augustinus nõ taz succeßit ꝙ acceßit.

N On[h] aũt hẽ tm scripsimus gratulãdũ: ꝙ epatuz augustinus accepit: sed ꝙ hãc curã di grã meruerit aphricana ecclia: vt verba celestia augustini ore pciperet: q ad maiorez dñici muneris grãz nouo more puect⁹: ita ꝯsecrat⁹ est vt non [i] succederet in cathedra epo: sz accederet.[k] Nã incolumi valerio hypponẽsis ecclie epo coeps augusti.ẽ. Hoc idẽ pbat auctẽ bti gregorij: q ariminensi epo dolore capit laboranti alteꝝ surrogauit: ita scri

ecclie. ¶ Ut nõ succederet.sic g vterq3 isolidũ ẽ eps.si.xxj.q.j.relatio ⁊ vterq3 pt hoies p se soluere ⁊ ligare.ff.d admi.tu.si plres.ff. d exercito.l.j.§.sz si plures.⁊.ff.d of.pcon.l.j. Sz nũgd quẽ vn⁹ ligat pt alter absoluere.⁊ vr ꝙ ñ.q2 pares sũt.vñ vr ꝙ snia p reo teneat.ff.d re iu.int pes.itẽ si sil ferãt ꝯrias snias.cur⁹ snia tenebit.vr ꝙ mutuo se ipediãt.ff.d vsufru.qñ ẽs.⁊ hec forte vba sũt vbi sil admistrãt Sz h forte valeri⁹ cessit ad ministratiões aug.q2 facili⁹ expedit admistratio per vnũ ꝙ pplres.ff.d admi.tu.l.iij.§.vlt.vel dic ꝙ lz vterq3 hẽat dñius ⁊ iurisdictões i solidũ.tñ vn⁹ sine alto ñ pt iudicare ad istar plurium dicuz vt.ii.q.vj.§.diffinitiua.vo.si plures.ex d oi.dle.ꝙ cãm.uis.⁊.c.cãm. Itẽ nũgd eẽ dẽ mõ pñt ẽẽ duo aplici.ar.g u.qd ñ.ẽ.c. fact⁹. Et dns tñ vnũ ꝯstituit.xxiiij.q.j.logt ⁊.c.g cunq3.contra quod dispensari non pt.

e ¶ Ecce: sz illud gre.ñ.e.scripsit. f ¶ Si vo. h hr i originali. vñ lz extractũ ẽ.g ¶ Petierit g nlli ifirmo dãd⁹ ẽ coadiutor nisi lz petat.j.e.qlit.⁊ c.qs uis.⁊.c.scpsit.ar.ꝯ.ex d ec.edi.ad audiẽtiaz.
h N On ãt nouo.Sz.ꝯ.inulli⁹ psõa ẽ omittẽdũ ꝙ statuit generalib⁹ ꝯtiet .lxi. di. mistramur.sz illud ñ fit pp vtilitatẽ psone sed

xxv.q.j.sũt gdã.pterea q2 vna ẽ ecclia catholica ⁊ vnũ caput.⁊ tñ plures ipatores fuisse legim⁹.xxj.di.nũc.ãt.sz h ñ ẽ ita.q2 offenditur illa regla vnã sctãz catholicã ⁊c.xxiij.di. q eps.itẽ nũgd papa pt renũciare nã marcell⁹ renũciauit.xxj.di.nũc ãt.⁊ clemẽs pa.post linũ ⁊ cletũ iterũ recepit cathedrã.viij.q.j.si petr⁹. ¶ Accederet vr tñ ꝙ aug⁹.in admi

nistratõe su- ṫ. mior.xlvi. ante oia i fi. Quis vt vr̃i cā ncc̃itatis. erit vn⁹ ep̃us vicari⁹ alte- riuſ ne ſit ibi mõſtruʒ hñs duo capita.e x̃ ð of.iudi.o r. qñ i pleriſq̃ a ¶ Qualiter. quadri ennio.q̃drie- niũ.n.dař vt poſſit abeſſe cā curatiõis. ſʒ ān⁹ dař ei tñ ad expłe- dũ ſi pſſit ce lebrař.ũ.xxx- iiij.di.cõſt. vl' ẽt: xxx. dies. vt.j.q.ij.c.vl. poſt⁹ debuiſ- ſet iſte ep̃s ſu giſſe romã p ſanitate recu perãda ſicut tõis filius.vt xxiiij.di.cõis. ⁊ ẽ h ar.ꝙ ro me eſt ſanuʒ morari.

b ¶ Datl.ẜ i ſcptis faciẽ da ẽ renũcia tio aľs nõ te net.ũ.⁊.q.§. vl.io.qõſalſũ ẽ.cũ ẽt ſolo fa cto pt aliqſ re nũciare.vt e x̃ ð ap.ſolicitu dinẽ. ⁊ e x̃ de hiſ q̃ fi.a ma. par.ca.ex cõe. ⁊ ẽt ſolis ver bis. vt.C. de pact. poſtq̃.

c ¶ Cõpulſi abſolute põit ſłle noiatiuus ⁊ nõ hʒ vbũ.

d ¶ Eptathi ci eptathicuʒ ab epta.vř qð ẽ.vij. ⁊ th eca

bẽs i regis.ſuo ca.cc.xxxv iij. Ep̃o grauato ifirmita- te:ali⁹ ſurrogari põt.

Qualiter^a ordiati a no bis ſacerdoť corpis: q2 notũ ẽ ipediẽte moleſtia ariminẽſis eccłia paſtorali hacten⁹ ac ſacerdotali ſit regimine deſtituta: duduʒ fraternitas vr̃a cognouit: quẽ duduʒ habitatoꝝ loci illi⁹ pcib⁹ moti ſepi⁹ hor- tati ſum⁹: vt ſi de eadẽ ca pitis qua tenebař moleſtia melioratũ ſe eſſe ſentiret: ad ſuã auxiliãte deo reuer- tereř eccłiã: q dař^b indiciiſ in hoc q̃driẽnio expectař: quẽ dũ cleri vel ciuiũ huc venientiũ noſq̃ pcib⁹ ar- guentiũ inſtãti⁹ hortare- mur: vt ſi valeret cum eis auxiliãte deo remearet: da tis: ſcriptis ſupplicatione nos petijt: vt q2 ad eiuſdeʒ eccłie regimen vel ſuſce- ptũ officiũ p eadẽ q̃ detie bař moleſtia aſſurgere nul laten⁹ poſſet: eccłie ibi ep̃ʒ ordiare õberem⁹. vñ q2 cũ ctaꝝ eccłiaꝝ i iuncta cura ſollicitudis nos cõſtrigit: ne diuti⁹ gregi fideliũ õſit paſtorař cuſtodia illoꝝ pci b⁹ ⁊ h⁹ ex ſui ipoſſibilitate renũciatiõe cõpulſi^c viſuʒ eſt nobiſ eidẽ ariminẽſi ec cłie deberi ep̃m ordiari: ⁊ daťer more pceptis clerũ plebẽq̃ eiuſdẽ eccłie ñ de ſtitim⁹ admonere q̃ten⁹ ad eligẽdũ ſibi antiſtitẽ ꝯcor- di pmiſiõe ꝯcurrãt. Hor- tamur ẜ vt fraternitas ve ſtra eũ quẽ vno ꝯſenſu oẽſ eligerit: ſicut ⁊ ibi a nobiſ popoſciſſe noſcũť: ad ſe fa ciat euocari: quẽ cauta ex oib⁹ examiatiõe diſcutite: ⁊ ſi i eo q̃ in textu eptathi- ci^d ꝯtineť: minime dño opi- tulãte fuerit repta: atq̃ ſi-

deliũ pſonaꝝ relatiõe eiuſ quoq̃ vita vobis placue- rit: ad nos eũ cuʒ decreti^e vr̃i pagina additaq̃ teſtifi catiõis ep̃ła deſtinate: q̃- ten⁹ eiuſdẽ a nobis eccłie dño diſponẽte ꝯſecreť anti ſtes. ¶ ẜ ex eodẽ.c.cc.xliij. ad eleutheriũ ep̃ʒ. De eo.

Quãuis^f ſit triſte nobiſ valde qð loq̃mur: at- q̃ ſr̃na nos ꝯpaſſio poti⁹ arguat: q̃ aliqd de auditi ſ diffinire pmittat: ſuſcepti tñ ſollicitudo regimis co2 nr̃m inſtãti pulſat aculeo: magna nos eccłijs cura p ſpicere: ne qua carũ poſſit vtilitas depire. Peruenit igiť ad nos qbuſdã referẽ- tib⁹ quẽdã ep̃m ita paſſio- neʒ capitis icurriſſe: vt qð mẽte aliẽata agere ſoleat: gemit⁹ ⁊ fletus audire ſit. Ne ẜ lãguẽte paſtore grex qð abſit iſidiator] laniãd⁹ dentib⁹ exponař: vel eccłie ipi⁹ vtilitates depãt: cauta nos ncc̃e ẽ pmiſiõe tracta re. ⁊ iõ q2 viuentẽ ep̃m ab officio ſuo ncc̃itas ifirmi- tatis ñ crien abducit: aliũ loco eius niſi recuſante eo nulla ſinit rõ ordiari. Sʒ ſi iterualla egritudis hr̃e eſt ſolit⁹: i pe data petitõe nõ ſe vlteri⁹ ad h miſteriũ ſubuertẽte ifirmitate poſ- ſe fateař^g aſſurgere: ⁊ aliũ loco ſuo expectat ordinan dũ: q̃ facto oim ſolẽniter electiõe alter q dign⁹ fue- rit ep̃s ordineť: ſic tñ vt q̃ uſq̃ eũdẽ ep̃m i hoc ſecu lo vita tennerit: ſũptus ei debiti de eadẽ eccłia mini ſtrent^h. Enĩuero ſi nullo tẽ pore ad ſane mentis redit officiũ pſona fideľ ac pba biľ vite ẽ eligẽda^i: q̃ ad re gimẽ eccłie idonea poſſit exiſtere atq̃ de aiaꝝ vtili-

qð ẽ repoſitũ. vñ ep:athicũ i.repoſitio. v ij.librozuʒ.ũ. di.lxix.hinc ⁊ eni qnq̃ librí moyſi ⁊ liber ioſue ⁊ lib iu dicũ ibi con tinentur.

e ¶ Decreti in qb⁹ teſteť ð examiatõe ⁊ vita elect.ix j.di.catinẽſiſ.

f ¶ Quãuis triſte da ta petitione tpe ifirmitat] ñ tpe furoriſ. nã tũc ñ tene ret renuncia- tio. xvij.q.ij. gonſaldus.

g ¶ Fateař. iſte eqtate ſua dẽte.lʒ ius de ficiat cogitur renũciare.cũ aliijs i h pſit. ⁊ ſibi ñ noceť vt ar.ff.ð aq̃ plu.ar.i ſum ma.§.idẽ var rus.⁊.ff ð lo- ca.ſiqſ domũ.

h ¶ Miniſ- ſtreť.ſʒ p crie remoto ñ mi niſtrãt ſũpt⁹. q2 male merí ti publica de bent egeſtate laborař.vt.ff. ðpoſiti.bõa ñ des.immo a minimis ẽ re cipiẽd⁹.vt.xl viij.diſ.ſicut.

i ¶ Eligẽda arg.ℨ.di.lxx- ix.ſiqs papa. ⁊ e x̃ ð pact. accepimuſ.⁊ e x̃ ð ꝯceſ.p.⁊ ec.ñ va.nulla ſʒ oia illa ꝯti nent ius cõe. vel dic ꝙ ille

fuit elect⁹ sub tali cõditiõe. nisi supstes conualue rit. et tūc eo cõualescēte irritat electio eo mor tuo. vñ inde cõfirmat. argu. j. e. pastoral. lxj. di. studij. ex. de elec. cū terra. lxxxv. di. florētinū. et e. si. C. de cur. fur. cū alijs. qdā dicūt qꝫ mō tā- tū administra-

pncipio icipiat Idē dic̄ i baptismo. vt alter dnono id reicipiat. qr hec sūt sacra vnitatis. De ordiatiōe idē credo. xxiij. di. qrūdā. silr iu dex icipiet. vbi alr terminauit. ff. de iud. ediciis Sꝫ nūqd prālus pt supplere nō. Itē vsqꝫ ad

tor eligit. lꝫ e o mortuo i epꝫ

a Illud. ne āt alios. j xxj. q. ij. sic. Sꝫ si dicas talē eē coadiutorē vl sociū n p- latū vl logt de ecclesijs cõnē tualib⁹. vl qn sufficiūt facul tates. sic. xciij. di. dyacōi. et de cõse. di. j. h qꝫ et c. epus deo. b Eli sus. p h dicūt qdā log de in firmo. qd fal sū e. qr isirm⁹ nisi cõualue- rit n celebra- bit. j. e. q. ij. in litteris.

c Nihil sol. i. ne incx pleta remane āt. d Uel presbytero p- sbr' q pōt sup plere missaꝫ ab epo i choa tā. ar. h. et. xx- v. dist. c. j. vbi dr qꝫ archip- sbr supplet de fectū abñtis epi i cātādo. sꝫ. 3. j. de cōse. di. ij. c. vl. sed dic qꝫ nouaꝫ missā n pt in cipe. sꝫ porēꝫ posset cõsuma re. Incipiat q vn⁹ vbi alr de stitit. nisi sit oro cepta tūc eā alr reicipi at. Silr vbi de ficit in sacro altaris alr id

tate cogitare et rigeros sub discipline vinculo cõstrige re: ecclesiasticaꝝ reruꝫ curā gerere: et maturū atqꝫ ef- ficacē i oib⁹ exhibere: q ēt epo q nūc egrotat supstes loco eius debeat cõsecrari.

Ne āt huiuscemōi passiōi b⁹ sacerdotib⁹ subito oc- cupati ceptū officiū exple- tū careat: istitutū ē: vt sa cerdos siue psallēs siue sa crificās alios secū hēat: q si hmōi casus iteruenit: inchoata misteria pficere valeāt. Unde i. tol. c. xj.

Quisqꝫ sacrificās sacerdo tū sibi vicinū hēat q cepta sacra expleat: si ei aliq ne cessitas ingruerit.

Illud diuini oraculi mē te singli pcauentes q scri bit. ve soli qui cū ceciderit nō hꝫ subleuātē: sumope nobis ferēdū ē et cauēdū ne horis illi⁹ atqꝫ tpib⁹: i qb⁹ dño psallit vl sacrifica tur vnicuiqꝫ diuis singla- riter officijs isistēti: pni- ciosa passio vel copis qli- bet iualitudo occurrat: q aut corp⁹ subdito obrui fa ciat: aut mēte aliēatiōe vel terrore cõfundat hmōi q casib⁹ pcauētes necessariū duxim⁹ istituē: vt vbi tpis et loci siue clerici copia suf fragat: hēat qsqꝫ illic ca- nēs deo atqꝫ sacrificās p⁹ se vicini solaminis adiu- torē: vt si aliq casu ille qui impleturus officia accedit turbat⁹ fuerit vel ad terrā elisus: a tergo semp hēat qui ei⁹ vicē exequat irrepi d⁹ sꝫ si h sacrificāti freqnt acciderit tunc oimode ab oblatione phibeat. Itē

ex cōci. tol. vij. Si sacer- dos incēte pccupat⁹ fue rit: cepta sacra p aliū expli

Nihil cõtra ordis cent. statutū temeritatꝫ au- su psumat: neqꝫ illa q sū- ma veneratiōe cēsent vlla psūptiōe soluant: cū ad h tātū iussa fieri sunt: vt nō interrupta noscant: ne lan guoris pūetu robore salutꝫ natura puet: nō q solū fra gilitati cōsulit hūane: sed etiā sacris misteriorū di p uidet sollicitudie. cēsuim⁹ igit cõuenire debere vt cū a sacerdotib⁹ missarū tpe sacra mysteria cōsacrāt: si egritudis accidat cuiusli- bet euētus: q ceptū neqat cōsecratiōis explere my- steriū: sit liberū epo vel p sbitero alteri cõsecratiōeꝫ exeq cepti officij. non eniꝫ aliō ad supplemētū initiatꝫ mysterijs cõuēit: qꝫ vt aut incipiētꝫ aut sbsequētis bñ dictiōe sint cōpleta sacer- dotis: qr nec pfecta vide- ri possūt: nisi pfectionis ordie cõpleant: cū ei sim⁹ oēs vnū i christo: nihil cō trariū psonarū diuersitas format: vbi efficatiā psp ritatis vnitas fidei repsen tat: qd ēt cõsultū cūcti ordi nis clerici idiuiduū sibi eē nō ambigāt: sꝫ vt pmissuꝫ est pcidētib⁹ libent alij p cõplemēto succedāt: nō tñ qd natura lāguoris cā cō sulit: i psūptōis pniciē cō uertat: null⁹ post cibū po- tūqꝫ quēlibet minimū sū- ptū missas facere psumat. null⁹ absqꝫ pūetu patentꝫ molestie mynister vl sacer dos cū cepit: impfecta offi

nonaꝫ tñ sit hec c suppletō sꝫ matutinis vespis nō ex- pletis. vsqꝫ ad qd tps possū fieri supple- tio dubitat. sꝫ dico qꝫ qñ cunqꝫ explerit pūt ab alio. De sacerdote qd dicet q dñ vēit ad cõfecti onē mēc: est mortali pctō. dico qꝫ pficer dꝫ. lꝫ peccet cõ- ficiēdo. ex. de cele. miss. de hoie. Itē ē h ar. qꝫ duo ig- fecta faciunt vnū pfectum sic. iiij. q. iij. itē i criali. §. sepe. de pe. di. j. tres sūt. C. de dōa. sācim⁹ i fi. xvj. q. iij. §. pt. ar. cõ. xxiij. di. qrūdaꝫ. et C. q. nu. tu. l. j. e. Cōple ant. ar. nihil credas actus et c. si. xxxiij. dist. q epla. xx iij. di. qrūdas Iteꝫ ex eo q dic ordie. est argu. qꝫ ordo turbatus irri tat. tēi. vt. cl j. distin. mira mur. et. lxvij. di. sic. qd fuit e de ordie q ē de suba rei. f Missas p ralo ñ lꝫ ce- lebrare missā vt h. et de cõse.

di.ij.ligado.nec baptizare nec signare. ở ɔse. di.v.ieiunij.sʒ ē forte abrogatū id qđ ē.j. de ɔse.di.j.sacra.vbi dr̃ ꝙ i cena dn̄i pransus ꝑt celebrare.ꝛ itellige si eodē die pransus ē vt dies a media nocte icipiat.ꝛ ēt si añ mediū noctis comederet. ꝛ adhuc sentiret eructationes.q2 nō dū ē cibus digest⁹.ꝛ ꝗdiu sentiet cibū abstiebit.j.ở ɔs. dist.ij.tribus. medicinā forte ꝑt sumere. q2 illa ñ ɔnūerat inť alimēta.vt.ff.ở pe. leg.l.si oē qđ nō credo.sed nec aquā calidā ꝑt sumere vt eẍ de cel. miss.ex parte.

a Extitit p̄sentibus viij.q.j.c.ij.ɔ̄ sʒ istđ ē dispēsatio.ꝛ hēs h ꝙ lʒ papa det aliqb⁹ ptātē eligēdi tñ alio rū ɔsensus ē regrēd⁹.sic.x xj.di. i nouo. viij.q.j. lʒ.ꝛ. ff.ở ritu.nup. generali.

b Ministret.ꝛ ita iste epūs erit vicari⁹ h⁹ archiepi. vt eẍ de of.iud.qm̄ in plerisqꝫ

cia ꝓsumat oio reliq̄re. Si quis āt temerarie h ꝓsūpserit: excoicationis sniam sustiebit. Ecce ꝙ epo petente ꝑcib⁹ ēt apli infirmitate grauato ali⁹ possit sb rogari patent mōstrat senectute āt grauato nō successor sed coadiutor dari dʒ: q ei decedēti i locū reguminis succedat: hinc augustin⁹ dicit accessisse nō successisse hyponēsiū epo. Hic ēt çacharias pa. scribit bonifacio magūtio archiepo. Senectute grauato coadiutor ē dād⁹ q mortuo succedat.

Extitisti a vt cū nostro ɔsulto ꝓ superueniēte tibi senectute atqꝫ copis ibecillitate si potiris iuenire aliū i eadē sede in q̄ ꝑes pro tua ꝑsona debeas collocare : nos vo adiutore ở ɔsiliū ꝑbem⁹ tue sanctitati : vt ꝓ salute aiarū rōnabiliuʒ fautore christo sedeʒ quaʒ obtines magūtine ecclie nequaꝗ̄ relinq̄s. Sin vo dn̄s ở de rit iux̄ petitionē tuā hoies perfectū: q possit sollicitudinē hr̄e ꝛ curā pro salute aiarū: ꝓ tui ꝑsōa ordiabis illū epʒ: eritqꝫ i euāgelio tibi credito ꝛ misterio dei xp̄i portādo i oi loco regrens ꝛ confortans ecclesiaʒ dei. Item si eundē diuina voluerit clemētia tua post diē trāsitus supesse.si euʒ aptum cognoueris: ꝛ in tua voluntate fuerit diffinitū : ea hora q̄ te de p̄senti seculo migratur̄ cognoueris: presentib⁹ ceteris tibi successorē designa: vt huc veniat ordinand⁹.hoc nulli cōcedi alij patimur: qđ tibi charitate cogēte largiri censuimus. Idē: de eo autē quē tibi successorē cōstituere dixisti: vt te viuēte in tuo loco eligatur epūs: hoc nulla rōne ɔcedi patimur: q2 cōtra oēm ecclesiasticā regulā vel statuta patrū esse mōstratur.sed volum⁹ vt ministret b tibi ꝛ sit in euāgelio christi adiutor.nimis eiʒ rep̄hēsibile māifestūē: vt te viuēte tibi aliuʒ substituam⁹. sed h commonemus: vt orare nō cesses: vt tibi de⁹ illū successorē ɔcedat: qui ei possit eē placabilis: ꝛ ppl̄m irrep̄hensibiliť regere valeat. Itē pelagius papa clero narniēsi. Non successor sed coadiutor epo vivēti

Quia c frr ꝛ coeps nr̄ iohānes ecclesiastice vtilitatꝫ studio suadēte ꝛ nāe sue simplicitate laudabili ɔsideratōe tractata: ob h ꝙ se i gerēda p̄rimonij cura gubernādi vl i disciplina ecclastica ɔseruāda mime fateť idoneū: ɔstituti⁹ ꝑsbri ad h exēpla sibi exposcit adhiberi ꝑsona vt ea q̄ sunt necessaria ɔpetēti disponēte solicitudie nihil indecēs fieri vel iutile pmittať. Idcqꝫ p̄n̄ti vob iussiōe ꝑcipim⁹: vt ꝑuata ꝑmo loco epo mēorato reuerentia: quā vos ɔuenit iculpabiliter exhibere: i oib⁹ q̄ ad diuini cult⁹ obsequʒ ptinēt: vel q̄ ecclesiastice vtilitatꝫ pagere curasuaserit: ꝑbiatꝫ obediētiā e ɔstituto cōpetētē: vt i nullo dispositiōib⁹ eius spū ɔtumaci resultātes: imo competēti vigilāte vr̄e studio: q̄ ꝓ ecclastica vtilitate gerēda ille ɔstitut⁹ mōuerit adiplētes: vt his ita disposit̄ ꝛ ɔsueta nob stipēdia mistrēť: ꝛ q̄ cūqꝫ i ꝑfate ecclie p̄rimōio l ở reb⁹ ad eā ptinātib⁹ repetēdis f sincēria ɔpleāt. Illđ vo cyp̄ani ở herecic̄ itelligēdū ē: q catholicoꝝ ecclias sibi vsurpať ɔtēdūt. Illđ vos euaristi pape tūc itelligēdū ē : qn̄ nec icuitabiľ ncc̄itas ꝑsecutoꝝ valet: nec aplica aut reglar̄ mutatio: sʒ ābitio sola epʒ ở eccia ad ecclā trāsire cogit. Vn̄ cū i ꝑncipio sui capli diceret epūs ñ dʒ dimittere ecclia ʒ suam subsequenter adiunxit

Quia frater.simplicitate.ꝫ.di.xxxix. petrus.contra.sed illud de ordinande.tn̄ iste affectare non debuit id i q̄ sciuit aut scire potuit ifirmitatē suā alij dānosē.ff.ad.l.aql'. idē inr.i fi.ở c Cōstituti.ꝓꝓriū nomē prio. ꝫ.di.viij.q̄.ɔ̄.vl' aliť huic obediūti spūalib⁹. coadiutori i tpalib⁹.viij.q.j.si petr⁹ e Obediētiā.ar.ꝙ si epūs ꝑcipit alicui.ꝓ vtilitate ecclie ire romā.ꝙ illđ teneť facere.xvj.q.j.nos āt.f Repetēdis.ꝫ q administrat res ecclesie.ꝑt agere ꝛ ɔqueri.vt eẍ ở rescrip.edoceri. g Illud vero cypriani.ꝫ.e.factus.ꝛ.c.nouatianus.h Euaristi.ꝫ.e.sicut vir.

a ¶ Ambitõis Adhuc enũerat grã͂'cãs.ꝑ pter q̃s fiũt mutatões.⁊ q̃re clericus amittit eccliaȝ suá.Sũt át.v.cáe mutatõuȝ.s.cã leuitat].cupiditat].nccitat].vtilitat] ⁊ hũilitat]. Cũ cã nccitat] trãsit nccitate cessãte recupat eccliaȝ.vt.j.e. pastoral'. Cũ cã cupiditat] trãsit. vtraq; caret. vt.j.e. eos.⁊.c. sigs eps. ȝ tñ ecclia pt eũ repetere.vt.j.e. c.j.⁊ cogitur tũc redire vt j.e. si gs ꝑo. Jncã leuitat] ẽvis aliq̃nta. h.dic ꝙ ideȝ sit i cã leuitat] ꝙ i cã ãbitionis.s.ꝙ fine admõitiõe pt puari.si ex cã leuitat] adhesérit alij nisi ecclia velitẽ repetere.si át nõ adheserit aut ecclia hȝ eũ ꝓ ɓrelicto aut si.si hȝ puta si cõtrahat mrĩmõiũ vel fit miles.tũc pt puari. Jtẽ ꝭm h.si ɓsuerit ꝑ tres septimanas vl' duos mẽses ⁊ sine iusta cã ⁊ absq; lnia plati ẽ i studio vl' i pegriatõe.Jn his oib' sine admõitione pt puari vt dic hõestũ tñ ẽ vt admõeat.vt.j. e.sigs ꝑsb̃r.⁊.c.sigs i clero.⁊ ex̃ ɓ coha. cle. ⁊ mu.c.si gl'c̃s.ꝑi' credo.ſp prio admonẽd' ẽ vt ex̃ ɓ ap.pueñt.Et'ter admonẽd' ẽ.vt ex̃ ɓ sen. ex.in audiẽtia.Jtẽ ar.ad ꝭ.j.e pueñt. ex̃ ɓ cle.nõ resi.ex pte.⁊.ex̃.e.ex tue.Nec.n ɓ facile credẽdũ ẽ aliquẽ hr̃e eccliaȝ suá ꝓ ɓrelicto.ex̃ ɓ renũ.sup ꝭ nec.n.ex sola absẽtia ꝑsumit hr̃e eccliaȝ.ꝓ ɓrelicto.cũ ꝑtgs ex iusta cá abesse.vt ex̃.vt lit.ñ ɔte.qm̃ freq̃nt.si át ñ lnueñt.fiat ꝑut ɓr i illa ɓcre.ex tue.ɓ vtilitate pȝ q: cã vtilitat] trãsire pt ad aliam eccliam auc̃te maiozis.vt.j.e.mutatões.Jtẽ si cã hũilitat] trãsit ad mõasteriũ ñ pt eã repetere.vt j.e.q̃ neq̃.alio mõ ẽt ɔsueuerũt q̃dã distinguere.vt iuẽies i illa.glo.cũ gs.a ¶ Ambitionis cũ gs sine lnia p̃lati recedit ɓ ecclia. siq̃dẽ ex cã nccitatis.adhuc eá retinet.vt.s̃.e. pñtiũ. si ex cã volũtaria pdit eá.xxj.q.ij.sigs eá trãslat'.Si át ex vtili.cã recedat ñ pdit eá

absq; inevitabili nccitate aut aplica vl' regulari mutatiõe: ⁊ alteri se ambitus cá ɔiũgeᷓ. Ambitõis[a] ei cá qcũq; ecclie sue medio critate despecta ad maiorẽ ecclia trãsire voluerit: ɓȝ reuocari ad ꝑpriá.Q̃d si redire cõtẽpserit: car eat aliena ⁊ ꝑpria. ¶ Vñ i niceno cõ.legiᷓ. Eps vl' qlibȝ cleric' relicta sua ecclia: ñ debet ad aliaȝ transire.

Nonboȝ epm vl' reliq̃s ordies de ciuitate ad ciuitatẽ migrare: nõ eps nõ ꝑsb̃r nõ dyacon' trãseat. Sigs át p' diffinitiõeȝ scti ⁊ magni ɔcilij tale qd agere tẽtauerit: ⁊ se hmõi negocio mancipauerit: ꝭ factũ ꝑrsus i irritũ ducaᷓ: ⁊ ecclie restituaᷓ [c]cui' fuit eps aut ꝑsb̃r aut dyacon' ordiat'. Jꝭ gre.átemio ſb

dyacono. Jn mõasterio detrudat eps q i ecclia sua residere contẽnit.

Peruenit[b] ad nos pigmeniuȝ a malficane ciuitatis epm i ecclia residere nõ eẽ ɔtẽtũ: sed foris ꝑ diuersa loca vagari. Jdcirco ac tibi auc̃te ꝑcipim' q̃tenus ꝭ de cetero facere nõ presumat: sed in ecclia sua sacerdotali more resideat: quẽ si forte nõ emendare p' tuã iterminatiõeȝ[e] cognoueris: i monasteriũ eũ deputare[f]: et nob modis oi b' curabis idicare: vt qd facere[g] debeas: nr̃a iterũ ꝑceptiõe cognoscas. Jtẽ ex conci. carthaginensi.v. Epo nulli ɔcedit principalẽ cathedrã relinq̃re: ⁊ ad aliaȝ eccliaȝ se cõferre.

Placuit[b] vt nemini sit facultas relicta ꝑnci gs epus.⁊ tũc cogiᷓ redire.vt.j.e.si quí vero.

Peruenit epm. Eps ad plus ꝭm iura canonica per sex mẽses aberit.vt.ex̃ ɓ cle.ɓ ñ resi.ex tue.au't.isi dat ãnũ.vt i aut. quõ oȝ epos.§.illud. e ¶ Jnterminatõeȝ.ꝭ admonẽdus est.f ¶ Deputare.hic subditus suspẽdit suũ prelatũ.sic.lxxiiij.di.honorat'.hoc ei laicus posset.xxxij.di.§.verũ.⁊ femina.vt.ij. q.v.mẽnã.sed certe in hoc nõ erat subdit'. q: faciebat hoc ex delegatione dñi pape.idẽ est de alijs.g ¶ Facere.ar.ꝙ si papa mãdat alicui vt excõmunicet aliqueȝ. idem non potest eum absoluere.vt ar.xxvij.q.j. si homo.

Placuit.relicta.clericus q̃ inconsulto episcopo non potest dimittere ecclesiaȝ suam.extra de renum.admonet. ⁊ si transit de vna ecclesia ad aliaȝ de eodẽ episcopatu.ibi sufficit tacitus cõsensus episcopi.q: tacitus dissensus dissoluit matrimoniũ carnale. vt xxxiij.quest.v.qui vxorem. Sed si transfert se ad aliam diocesim. tunc quasi liberatur a patria po.quod non potest fieri nisi ex presso consensu episcopi.C.de eman.li.l.iij.⁊ expresse dicitur.lxxj.distinc.c.j.⁊.xlx.q.ij.c.j.

sed puniᷓ alio mõ a iudice ɓ ɔse.di.v.nõ oȝ. ⁊.xcj.di.cleric'. Sȝ si accedit ad aliá eccliaȝ vł renũciare pñe.vt ex̃ ɓ renũ.ex lr̃is i fi.ex̃ ɓ ꝑbẽ.ɓ mł'ta ⁊ ɓ ɔces.ꝑbẽ.lr̃as.in fi.ꝑplus tñ eũ si vult repetere pt.j.e.nõ oȝ. Si át platus p tres septimanas abest per triennium suspẽdit.j.e.si quis i clero. Si per duos mẽses priuat ecclesia. s̃.e. pñtiuȝ. Si p v.ãnos deponiᷓ.ex̃ de cle. nõ resi.c.ij.ꝭ lat' ꝑo si de b' solẽnibus defuerit pñt j.sigs i clero. imo ⁊ cleric' si vna hora ɓ fuerit.xcj.di. c.vlt.vbi ɓpo nitur.

Non oȝ. b hoc.c.respicit p̃mam partem. c ¶ Restituatur ecclesie. sic ecclia eũ repetit.j.e.si

a ¶ In diocesi.nisi cā visitādi.vt.x.q.j.placuit seruato qd dr.j.de ↄse.di.iiij.episcopus.
b ¶ Proprie.nota ꝙ plat⁹ n̄ dz ꝑpōere suā vtilitatē vtilitati.ecclie.ꝛ si in h̄ passa sit ecclesia dānuz illud resartiet.xvj.q.iiij.qcunqꝫ.

c Onstitutū ē Curā dz hr̄e visitator i electione.iō ꝓhibet eligi.ne possit malignari. sicut tutor ꝓhibet ducē pupillā añ reddita rōcinia.ne possit malignari.C.de interdi.ma.si tutor. sic nec creditori licet sibi pign⁹ adiicere.C.q bonis.cedē pos.l.in tm̄.Itez visitator non dz sibi hono rē assumē.vij.q.j.i scptu ris.ꝛ sic rōe officij aliqd ꝓhibet.vt.x.q.ij.h̄ ius porrectū.ꝛ.ff.de ↄhen. empt.si i ēptiōe.§.tutor.ꝛ ē ↄ regulaz illā.qnl'l dz suū offm̄ eē dānosū.ex̄ d fideiu.puelle ff.dsur.si fu⁹ cōis.Iste visitator mortuo epo ↄstituit̄ ꝛ dz admōere clericos.vt eligāt futurū epz.vt lxj.di. obitū.ꝛ.c.catinēsis ꝛ si plures eligant pt eraiare qs sit melior. vt.lxxxv.di.florētinū.Item custodit redditus ecclie. vt.xlj.di.qm̄.Qñqꝫ tn̄ reddit⁹ ecclie custodiunt abiconomi si eos hēat ecclia.vt.lxxv.di.qm̄ qdē.d ¶ Vt itra añū.s.lxiij.d.obeūtib⁹.

pali cathedra aliqꝫ ecclia z i diocesi ↄstitutā se ↄferre vl' i rep̄bā diuti⁹ q̄ꝫ oz ↄstitutū curā vl' frequētationē ꝓp̄e cathedre negligere.

I ꝗ ex eo. Intercessori cathedrā cui dat⁹ ē tenē n̄ lz.

Onstitutū ē: vt nulli itercessori sit licitū cathedrā cui itercessor dat⁹ ē qbuslibet pploꝝ studijs ꝛ seditionib⁹ retinē: sz dare opa z: vt itra añū eisdē epz puideat ꝙ si neglexerit: anno expleto itercessor ali⁹ tribuat. I ꝗ ex eo. Excōicent clici: q relicta sua ecclia ad eā redire noluerint.

Si q vo sine respcū di agētes ꝛ tiorē di añ oclos nō h̄ntes neqꝫ ecclastica statuta custodiētes recesserit ab ecclia sua: siue p̄sbr̄ siue dyacon⁹ vl' i qcūqꝫ ecclastico ordie positi fuerit nō dn̄t suscipi i ecclia: sz oi ncc̄itate cogāt vt r̄deāt ad ecclīā suā.ꝙ si pmāserit: excōicari oz eos. I ꝗ ex cō. anthioceno De eodem.

Si qs p̄sbr̄ vl' diacon⁹ vl' qlibet clic⁹ deserta ecclia sua ad aliā trāscūdū cē crediderit: ꝛ ibi paulatī tētet q̄ migrauerit ppetuo manē vlteri⁹ mistrare n̄ dz p̄serti si ab epo suo ad reū tēdū fuerit exhortat⁹. Qd si post euocationē sui epi n̄ obedierit: sz iobediēs ꝑseuerauerit: oimō ab officio suo d poni dēre: nec aliqñ spē.restitutiōis hr̄e decer

Si qui vero.cogantur.sic.ff.de decur.l.j.e ff ¶ Vt redeāt.si ecclia vult eos repetē ipse tn̄ n̄ pt.ex̄ derenū.ꝙ i dubijs.xxxiij.q.j.d bn̄dicto sic.xxxiij.q.v.mulier.Sz nōne hodie ipso iure pdit porē eccliaz.vt ex̄ d pben.

nim⁹. ¶ Si vo pp hāc culpā depositū ali⁹ b eps susceperit: ꝛ ipse a cōi synodo penā merebit icrepatiōis tāqꝫ ecclastica iura dissoluēs. I tez ex eodez. Non licet epo eccliaz suā relinquere: ꝛ ad aliaz transire.

Episcopū i de diocesi ad diocesiz nō dbere trāsire: neqꝫ si seipsū igesserit: neqꝫ si a pplis fuerit violēter attract⁹: neqꝫ si ēt h̄ ei ab epis suadet. manere eū āt debere i ecclesia dei: quā ab initio sortitus est: ꝛ nō ab ea alibi demigrare secūduz regulā sup h̄ oliz a patrib⁹ cōstitutaz dcerni mus. I tē ex ↄcilio chalcedonensi. De eodem.

Propter k eos episcopos ꝛ clericos qui de ciuitate ad ciuitatē transeunt placuit diffinitiōes datas a sāctis p̄ribus hr̄e ppriā firmitatē. I tē ex ↄci.carthā.iij. Aliene plebes ab episcopo non vsurpentur.

Placuit l vt a nl'lo epo vsurpēt plebes aliene nec aliqs epoꝝ supgrediatur i diocesi collegā suam. I tē anaclet⁹ pa. Alienos clicos ordiare vl' altaria ↄsecrare epo nō licet.

Episcop⁹ m i diocesi aliēa ad aliēos clicos ordinādos vl' ↄsecrāda altaria irruere non dz. Qd si fecerit: amotis his q̄s ordinauit altari trn̄ cōsecratione manēte transgressor cano

d mlta.sz.p dit q̄ꝫtū ad se sz nō q̄ꝫtū ad porē. platuz.

Si quis.e ipē ḡ re f stitu i n̄ pt clerīc⁹ deposit⁹ ab epo.ꝛ hoc cū p crie dpo nit. sec⁹ si p ↄtūacia.l.di. contumaces.
h ¶ Ali⁹ eps n̄ ab vno qs suspēdit. vbi qꝫ h̄ūd⁹ ē suspēsus.vt h̄ ꝛ iiij.q.v.qsqs q̄ q̄ꝫtū ad officiū snia ius fac.Sec⁹ si ē suspēsus a bn̄ficio.sz in excōicato idē ē q̄ cū sit ex̄ ecclia z nihil hr̄e poss idē noie ecclie.xxiij.q.vij.c.ij.ꝛ.iij.ꝛ.viij.di.q̄ iure.ꝛ.xj.q.iij.figs a pprio.s.lxx.di.sacrorū.ꝛ ex̄ d ap. pastoral'.i fi.
i Episcopum.
k Propter.
l Placuit.xiij.que st.j.j.
m Episcopus i diocesi. amoti.j.xvj.q.v.c.j.lx.q.ij.lugdunēsis.ↄ.sz ibi

noie alteri⁹ ↄsecrauit.ꝛ ille ratū h̄uit h̄ noie pprio. ꝛ.xiij.q.j.c.j.vl' ibi dn̄s ratā h̄uit ordiatōez.n ¶ Altaris.Si res inaiata fuerit ↄsecrata dn̄o nō restituit.vt.xliij.q.vj.ↄperi

mus sec[9] i re aiata.liiij.di.freques.qz aiata diu[n]qre pt.s; iaiata no.a ¶ Anno .ix.q.ij. nullu.§.vbi p tali culpa dponit.l3 istud est
b Si qs i clerico.qd laicis (ex dispesatioe. no licet.j.d ɔsecra.di.j.sigs z. di.iij.c. n lli.c ¶ Solenibus imo nullo tpe de/ rit.xci.distin. eleutheri[9]. z c.clic[9] z. xcij. di.c.vl. Sed qd si plres hz ecclias vl pre bedas.tuc di cas ecclias se cu dispesasse vt ad istud n cogatur.
d ¶ Per tres s.eo.psentiu. §. ibi dicit d duob[9] mesi/ b[9]. s;ibi scm narrat.h iu s comune.
e Remoto. ab offo visitatois vel et ab ipo epa tu qne occu/ pauerat.
f Si quis. epus ad maiore mrito forti[9] ad pa/ re.qz facilius dispesat i ma iori q̃ i pari ex d trasla.l3 ad miore etia difficilius q̃ ad pare.ex d trasla.cu ex il lo.z hec e p/ suptio canois qz eo ipso q trasit ad ma iore presumit ee abito poti[9] q̃ leuitas.qz nul lus trasit ad miore.ex de cle.no resi.c.j.
g Si quis de ordine.
h Tancitu.ad alia.bn dic ad alia.qz qcqd hut hoies.pecu[n]ie noie cesef.j.q.iij.totu
i Mutationes petrus.xxij.di.sacrosancta. k ¶ Parua .i.bcellia reglare est vt a mio[r]i pmoueat ad mai[9].vt.xciij.di.legim[9]. in fi.z.ff.de mu. z ho. vt gradatim sed non econuerso. l ¶ Nec transfertur.prelu

nu ano [a] missa[r] celebrita te cessabit. Ite.ex ɔci.aga thesi. Dieb[9] solenib[9] clic[9] ecclie sue deesse no dz.

Si qs [b] i clero ɔstitut[9] ab ecclia sua dieb[9] soleni/ bus[c] defuerit.i. natiuitate dni epiphaia pascha vl pe thecoste.du poti[9] seculari b[9] lucris studet q̃ huitio dei pare ɔueit vt trienio a cõione suspedat. similiter dyacon[9] vl psbr si p tres ebdomadas ab ecclia sua defuerit: huic danatioisuc cubat. Ite hilari[9] papa. Remoued[9] est epo ab ec/ clia cui irrepserit: z ad sua cogendus est redire.

Remoto[c] ab ecclia bar chinonesi atq; ad suaz re/ misso irreno epo sedatis p sacerdotale modestia volu tatib[9]: q p ignorantia ecclia sticar legu ɔsiderat qd no licet obtinere: talis ptin[9] de clero pprio z barchino nesib[9] ordinet epo : q̃le te pcipue frater asconi opor teat eligere z doceat ɔsecra re.ne si forte alit factu sit: no sine obiurgatoe marie in tui nois redudat nra p ceptio:qd i iniuria dei a q spaliter secerdotaliu e gra dignitatu3 didicerim[9] ad/ missu.. It leo epo vrbis ro me anastasio thessaloni episcopo. Qui alienaz cathedraz appetit ab ea expulsus propria careat.

Si quis[f] episcop[9] etia propria careat. sue ciuitatis mediocritate despecta admistrationez celebrioris loci ambierit z ad maiore se plebe q̃cuiq; roe trasfule rit: a cathedra qde pellat aliena. Carebit et ppria vt nec illis psidcat q̃s p auaritia ɔcupiuit: nec illis q̃s p supbiaz spreuit. suis igit termis ɔtetus qsqs sit: nec supra mesuras iuris sui affectet augeri. Ite ex ɔcilio meldesi. Utraq; careat ecclia: que ɔteptu minoris ad maiore aspirat.

Si quis[g] de ordie sacerdotali[9] ɔteptu minoris ecclie abitiose z iprobe ad po tiorez aspirauerit canoica erga eu diffini tio ɔseruet h e vt vtraq; careat. Qui ve/ ro.precio ecclesia vacantez ingressus fue rit: ab officio suo deponedus est.sicut in rothomagensi conci.legitur. Deijciatur a clero: qui muneribus ecclesias acquire re tentat.

Sancitum[h] est atq; oibus modis prohibitu3: vt siquis presby/ ter inuentus fuerit alicui clerico vel lai/ co munera dare vel dedisse aut aliam pe cuniaz tribuere: vt alterius presbyteri ec clesiaz vacate prio redimat: pro hac cupi ditate seu rapina seu presumptioe turpis lucri gratia deijciatur a clero : z alienus existat a regula. Quod vero communi concilio atq; omniu alioru3 vtilitate mu tationes episcoporu3 fieri possint: z in ec clesiis a quibus recesserit eis viuentibus alij substitui valeant: anterius papa de/ monstrat scribens omnibus episcopis. Necessitatis vl vtilitatis ca epi mutari possunt.

Mutationes[i] epi scoporum scitote cõmuni vtilitate atq; necessitate fieri licere: sed no prope cuiusq; voluntate aut dnatione. Pe/ trus sanct[9] magister noster z pnceps apo stoloru de anthiocena ciuitate vtilitat ca est traslatus romaz: vt ibide potius pfice re posset. Eusebi[9] quoq; de q̃daz parua[k] ciuitate apostolica auctoritate mutat[9] est in alexadria. Simulit felix de ciuitate in qua ordinat[9] erat electione ciuiu pp do ctrina vitaq; bona qua hebat: aucte hui[9] sancte sedis z cõmuni epoiu z reliq̃ru sa cerdotu ac pplo[r] ɔsilio traslat[9] est ephe/ su3. No eni trasit de ciuitate ad ciuitate: qui nec transfert[l] de minore ad maiore3: qui hoc no abitu nec ppria volutate facit: s;

mit enim canon locum non mutari cū alius non sit mutatus. sicut virgo censetur cum nō sit alius corrupt⁹.lz corp⁹ sit corruptū.xxx ij.q.v.ita ne sic pp aliū.bonū iudicat canō et iniustū scm bonū.xxiij.q.viij.occidit.z.q. vij.qd āt.z.x xxij.q.v.ppo sito.

cri pt facē.lz maior sit ibi pēa sua.vt.j.eo.c. j.z h apparet rō q̄re eps nō dbeat fieri mōa ch⁹ iuito papa.q2 ibi cōsuluit ppie vtilitati tm.vt.ij.q.vij.scā.sed h cōi z ppe.q̄ duo sūt pferēda ppie tm.vt.ij q.vij.scā.c. Aliud vt.s.di.vj. te stamētū.z ex qd me. cau. sacris.

a Elias.p̄ferāda ē. naz cu3 qs vocat ad platurā.n̄ pp onet pua tū cōmodū.9 muni. vt hic z.viij.q.j. in scptutis.z.x vj.q.j.vos āt Et h itelligas cū p publicū nō ipedit pri uatū.alias.n. suā vtilitatez pt pferre.ff.d iudi.si lōgi⁹. ff.d arbi. licz āt.ff.ad.l.ag li.sigs fumo. ff. d pscript. p.l.g p̄suāda rū.aliō tū vr i plato vt ille sp teneat pre pōere vtilita tē ecclie sue p ptie vtilitati. xij.q.iiij. q̄cū qz.Cū g dtri mētū.qs pa tiat p publi ca vtilitate pt suaz pponere vtilitatē. xix. q.ij.due.xiiij. dist.q ait.qi ordiata chari tas a se icipit xxiij.q.v. si n̄ licz.d pe.di. ij.q vult.Uel dic q qñ p̄ua ta vtilitas in cludit in cōi tūc pponitur cōis vt ē i pre latura.vt.ar.ff.p socio.l.p ãctiōe.h. abeo. Uel distigue an vtilitas i acqrēdo 9sistit aut i dāno v.tādo.tūc sec⁹.vl eonsilo.b Plu rimorū.illuc poti⁹ accedet plat⁹ vbi pl⁹ lu

aut vi a ppa sede dpulsus aut nccitate coact⁹ aut vti litate loci vl ppli nō supbe sed hūilit ab alijs trāslat⁹ est. Nā sic epi hñt ptātē re gularit ordiare epos z reli qs sacerdotes: sic q̄tiēs vti litas aut nccitas coegerit: supdicto mō z mutare z i thronizare ptātē hñt: n̄ tñ sine sacrosctē sedis romāe auctē z lnia alia ereni ē cā vtilitatz: alia auaritie z p sūptōis ac ppe volūtatis. T g pelagi⁹ pa. benigno ar chiepo. Cā nccitatz muta tiones epoz fieri possunt.

Elias[a] fr̄ dilectissime aliō eē cāz nccitatis z vtilitatz: aliō psūptiōis ac ppe volūtatz.n̄ g mutat se dē q n̄ mutat mētē.i.q n̄ auaritie cā aut dñatiōis aut ppe volūtatz l dilectōis sue migrat d ciuitate ciui tatē.s3 cā nccitatz z vtilitatz mutat. Nā plīmoz[b] vtilitas vni⁹ vtilitati vel voluntati pferēda ē. Aliō[c] ē.n. muta re z aliō mutari. Nā aliō ē spōte trāsire: aliud coacte aut nccitate venire. vn̄ nō isti mutāt ciuitatē s3 mutā tur: q2 n̄ spōte s3 coacte hoc agūt. Nō g bn̄ itelligūt ec cliasticas regulas. q h ne gāt cā nccitatis vl vtilitatz fieri posse: q̄tiēs cōis ncci tas aut vtilitas psuaserit. Itē ad eūdē. Christū ne gare 9uicit: q nccitatē pa tiētib⁹ mīsicordiā nō impendit.

Omnis[d]

q gemebat z vexabatur a saul: fugiebat z veniebat ad dauid. Si rex pijssi m⁹ atqz iustissimus dauid sciret pctm̄ eē fugiētes p secutiōez z trāseūtes de lo co ad locū z d ciuitate ad ci uitatez recipe tales neq̄q̄ recipet: nec secuz teneret: neqz i alijs ciuitatib⁹ eos collocaret. Qui ei psequūt dñi epos: eosqz d ciuitati b⁹ ad ciuitates trāsire cō pellūt: nō eos tātū psequū tur q̄ntū dñz nr̄z iesū xp̄z cui⁹ legatiōe fungūt. Nec ipsi in h peccāt epi: qm̄ nō spōte s3 coacte[e] h agūt: sed ipi q eos psequūt. Nēc ipis epis h ipatari pt: s3 illis q h eos agē cogūt. Qui aūt negāt mīsicordiā faciēdaz fugiētib⁹ z nccitatē patien b⁹ ipm christū negāt: q ē misericordia z vitas. Ne gāt misericordiā nccitatez patientib⁹: q pplis idigēti b⁹ diuis misterij z n̄ hūti b⁹ ppū epm.q eos istruat cā nccitatz atqz vtilitatis vt ex alia ciuitate lz mior sit: i eā q̄ n̄ h3 epm: doctiorē[f] z vtiliorē[h] meliori 9silio n̄ spōte trāseūtē s3 maioz ex hortatōe mutare negant: aut epz dictū psecutiōez patiētē cā vtilitatz aut ncci tatz nolūt ithronizare. T g ex 9ci.charta.iij. Nō am bitōe s3 synodali auctē de cclia ad ecclaz epo trāseat.

Episcop⁹ d loco igno

Omnis. sciret.ar. q eoipso vr aligd bonuz e iustuz q a bono scm est xxxvij.di.q d mēsa.z.ix q. ij.lugdunēsis e Coacte. pctb⁹ supior sic.s.e.q̄liter. vr.n.q n̄ pos sit cogi.vt.l.x xiiij.dis. vbi. vel dic q po test quis co gi.vt d nolē te fiat volēs. vt.xxiij.q.iiij. displicet.z.ix xiiij.di.placu papa tn̄ abso lute pt aliquē cogē.vt.ix. q. iij. p pncipa lē.f Mior s3 nungd te netur minor pplus suum epm maioz cedē. cū nēo cogat de suo beneficiu3 fa cē.x.quest. ij. precarie. g. sic.n aliu3 pt hēre eque idoneū vl lo gtur i eo casu cum ibi ma gis vtilis erit g Doctio rē ois 9pati ua positiue h ponuntur.

h Et vtiliorem.scilicet illis.

Episcopus gradus.qd veru3 est de his qui subsunt epis nr̄is mediāte.vt.lxxi. di.cle.z ex de renun.admonet l3 n̄ alijs sub. i

sunt vt abbatib⁹ l alijs.cor ɔfessus regred⁹ ē.vt.liiij.di.c.j.z.ij.z.lx.q.iij.ɔq̄stus.z.lxiij. di.q̄nto.qd si cleric⁹ nō vult trāsire d' minori ad maiorē.dico q nō pt cogi ab epo qz nēo crescē cogit.lxxiiij.di.gesta.z.lxiij.di.q̄n to.h ât pa.pt sed si ad aliū epatū vocat⁹ ē eps.nccari⁹ ē ɔsēsus epi. lxxj.di.p totū z.lxxxv.dist. florētinū. io. Ego credo q eps pōt cogē clericū.vt trā seat ad maio rē locū. cum maiora facer possit. vt ex. d' exces.pla.si cut z ad h fa cit ex̄ d' eta.z q̄li.queris.b.

a Episco pi.i gra du.i. honore sustent al's ñ lz.ix.q.ij.nul l⁹.z.vj.q.iij. scriptum.

b Sicut iu dicari.ff d' iurisd.om. iu.g iurisdicti one.ℨ.vbi dr q nll⁹ sibi vl suis ius dicē pt.ex.iudica re pt maritus vxorē corrigē do eā.xxiij.q. iiij.duo ista. sz ñ pberādo vt.C.d repu. ɔsē su. qz illa aliēa sūt ab i gēuis . vt ibi dr.sed tēpate pt eā castiga re.qz ē de fa milia sua.xx xiij.q.v.hec imago.sicut dñs.seruum.

ro.7.

bili ad nobilē p ambitiōēz nō trāseat: nec q sc̄z iferio ris ordis clericus. Sane si vtilitas ecclie poposcerit d' creto.p eo clericor z laico rū epis porrecto i pñtiā sy nodi trāsferat.nihilhomi nus alio i loco ei⁹ epo sur rogato.iferioris v̄o grad⁹ sacerdotes vel alij clerici concessiōe suor epor pñt ad alias ecclias trāsmigra re. I ẜ ex codē. De codē.

Episcopi ^a vel pbri si cā visitādi ad eccliaz alteri⁹ epi venerit i gradu suo suscipiāt. z tā v̄bū faci endū q̄z ad oblatiōēz ɔse crādā iuitēt. I tē calixtus pa.oib⁹ epis. Ecclia vni⁹ epi ab alio disponi nō dz.

Sicut ^b alteri⁹ vxor nē a dultari ab aliq̄ l iudi cari aut disponi nisi a pp̄o viro eo viuēte pmittit: sic nec vxor epi ipi⁹ q̄ ei⁹ ec clia vl parochia idubitāt itelligit eo viuēte absq ei⁹ ɔsilio z volūtate alteri iu dicari vel disponi aut ei⁹ ɔcubitu.i.ordiatiōe frui ñ cōcedit.vñ ait apl's. Alli gata est vxor legi viri: q̄z diu vir ei⁹ viuit: eo v̄o de functo soluta ē a lege viri Silr spōsa epi: qz sponsa vxorq ei⁹ dr ecclia: illo vi uēte illi alligata ē.eo d'fun cto soluta ē: z cui voluerit nubat tm̄ i dño: idē regu larit ^c. Si .n.eo viuēte alij nupserit adulterata iudica bit. Silr z ille si aliā spōte duxerit adulter estimabit:

z cōione puabit. Si āt p secut⁹ fuerit i sua ecclia: fu giēdū est illi ad alterā ec cliaz eiq est sociād⁹ dicēte dño. Si vos psecuti fuerit i vna ciuitate fugite i aliā. Si āt vtilitatꝭ cā fuerit mu tād⁹ nō p se h agat sz fri b⁹ iuitātib⁹ cū auctē hui⁹ scē sedis faciat: nō tñ am bit⁹ cā sz aut vtilitate aut ncēitate vt dictū ē: faciēdū est. Hoc ñ solū de epis ve rū ēt d' gbuslibet ecclie mi stris itelligit: ne vz i locū vi uētis alter obrepat. Vñ be tus gregori⁹ scribit saloni tano epo d' eo: q i archidi acōatū alteri⁹ se pmoueri cōsenserat. Deponat q lo cū alteri⁹ iuadere nō time bit.

Quum⁹ q ɔtra iusti tie regulā in archidia conatū alteri⁹ se puehi cō sensit: ab eiusdez archidia cōat⁹ honore dponim⁹. q si vlterius in loco codē mi nistrare psumpserit: se par ticipatiōe sacre cōmunio nis nouerit esse priuatum. I tez hieronymus ad ru sticuz monachuz. In vna ecclesia duo prelati esse nō debent.

In apib⁹ ^c pn cepe vnus est: z grues vnaz sequūt ordine lrato. impator vnus ^f iudex ^g vni⁹ prouincie: roma ^h aūt con dita duos fratres simul re ges habere non potuit. in paricidio ^i dedicatur. In rebecce vero vtero esau z iacob bella gesserunt. Sin guli ecclesiarū epi singuli

c Reglarit.i.hoi sue pfessiōis.xxviij.q.j. si caue. vl sine suspitōe turpitudis .xxij.q.j. si q̄s vxorē. d Quz q.archidiacōatū Sz nōne (ut) audiuim⁹. iste debuit dponi.vt.iij.q.ij.sz iste excusabat q.j.in pmis.sz iste excusabat auctē. maio ris q hoc fe cerat.xiiij.q. v. dixit dñs. z.xxviij.dist. dyaconi.

e In apib⁹.i. impatur. argu. q oēs reges corona bit ipator.vt dixi.lxiij.dist. hadria.tamē plures sūt re ges.vt.vj.q. iij.c.ij. f Un⁹.i.in q̄nq fuerunt duo ipatores d' qbz.vt.xxj. di.nūc āt qd ẜ dicemus d' greculo.v̄ q iste fit ipera tor quis ɔsta tin⁹ illuc trā stulit iperiū: vt.xcvj.di.cō stātin⁹ z ipe rator appella tur.vt ex de. ma.z obe.so lite.sz nō ē ita qz romana ec clesia trāstu lit iperiū ad alamāos ab oriēte. ex de ele.venerabilē. g Iudex vn⁹ Sz imo.z.sūt iudices prouīc vt.vj.q.iij.sci tote.sz hic ap pellat iudicē regē.alibi ñ vl q vn⁹ sit iudex puicie pter regē vt. xxiij.que.iiij. duo ista.

insti.de his qui sui vel alie.iu.sunt.§.si.z ēt mercenarium suum.ff.de pe.respiciendum. nō āt in forma iudicij potest eam iudicare.

h Roma.ff.d' re.diui.l.vlt.ℨ.ibi.dr q romul⁹ itfecit remū.qz muros trāsiliit.rñ.nā potuit h idē fecisse ex iuidia.i Paricidio.

large sūpto noīe vt.ff.ad.l.pō.§.pict.l.vna. a v Archidia cōi.i.i q̄lib; archidiaconatu erit vn⁹ archidiacon⁹.ñ āt ꝓhibet q̄n i vna ecclia possint eē plres archidiaconi.vt.xciij. di.diacōi.b C Ecce d̄finit.xxj.q.ij.sigs iā trā

xxvj.q.vij.ab infirmis.ff.quēadmodū serui t⁹ amit.si locus.⁊.C.qui bo.cedere pos.l.ij. f C Reuertaris.cū ḡ teneaꝛ redire.nō ḡ desinit eē tp̄s p̄me ecclie.⁊ sic ep̄us ē duaꝝ ecclesiaꝝ.ꝯ illud.xxj.q.j.relatio.Baz.ho dixit.

flat⁹.c C De functo.cū.n.loco ei⁹ succedit.ꝑmortuo hr̄.ff.ꝑ socio actione.§.publicatione.

b Pastora / lis gub / nare. Uidet q̄ iste ep̄s sb̄ ꝯditōe vl̄ ad certū tp̄s fuerit istitut⁹ sed bn̄ficia sub ꝯditōe ñ dant j.q.ij ꝗꝗ pro. nec ad tp̄s.vt §.e.ꝗuis.⁊.l xx.di.sāctoꝝ. nec ꝯuēit mo rib⁹ nr̄is ip̄a les filios hr̄e ff.ꝺ adop.ꝗsi tū.sic.ff.de re iur.act⁹.sicut nec libtas ad tp̄s daꝛ.ff.de ma.testa.libtas.nec hereditas.isti. de here.insti.§. heres.nec matrimoniū.xxxij. q.ij solet.pōt dici purā eē i stitutōez. sed

archiep̄i singli archidiaconi⁹ ⁊ oīs ordo ecclīastic⁹ sui̇s rectorib⁹ nitiꝛ. Ecce bin q̄b⁹ casib⁹ ep̄o viuēte ali⁹ p̄t ei sb̄stitui: ꝗꝗ ꝺ; reivitatē ñ viuēti ep̄o tales pro bēt succedē.Trāslat⁹.n.ab vna ciuitate ad aliā d̄finit eē ep̄s illi⁹ citat;:a q̄ trāslatus trāsferꝛ.atq; iō q̄ huic succedit ñ viuēti s; d̄functo c q̄dāmō ep̄o ꝓbaꝛ sb̄stitui. Sed iter eū q̄ hostilitatis nc̄citate ⁊ eū q̄ vtilitat; cā trāsferꝛ: īterest: q̄ ille q̄ metu hostilitat; ad aliā trāsit: si p̄orē ꝯtigerit aliq̄n ab hostib⁹ libaꝫ fieri: ad eādē illuz redire oꝫ. Unde gregorius pa.scribit iohāni ep̄o sgllitāo.c.xxv. Qui metu hostilitat; ad aliū locū transierit: postea ad suā ecclīā redire

Pastoral' offi debere oꝫ. cij cura nos admonet d̄stitut; ecclijs ꝑpos ꝯstituē sacerdotes: q̄ gregē dn̄icū pastorali sollicitudīe gubnare d̄beāt: ꝓpterea te iohānē ab hostibus captiuatū lesniāe ciuitat; ep̄m in sgllitana ecclia te cardialē

nc̄ce duxim⁹ statuē sacerdotez: ⁊ vt susceptaꝫ semel aiaꝝ curā ītuitu retributionis future ipleas: ⁊ l; a tua sis hoste iminēte d̄pulsus: aliā q̄ pastore vacat debeas ecclīa gubnaꝛ: ita tn̄ vt si ciuitatē illā hostib⁹ liberā effici. ⁊ dn̄o ꝓtegēte ad p̄orē statū ꝯtigerit reuocari c: ēt ad eā in q̄ pri⁹ es ordiat⁹ ecclīaꝫ reuertarī f Sināt p̄dicta ciuitas cōtinua captiuitā; calamitate p̄mit: i hac i q̄ ordīatus es cardiaꝛ a nob d̄beas ecclīa p̄manē. Qui vo vtilitat; cā trāsferꝛ: neq̄ꝗ ad p̄orē redigē cogiꝛ. Est ēt ali⁹ casus i q̄ ep̄s viuenti ep̄o subſtituiꝛ. Cū.n.aliq̄s relicta p̄ori cathedra sua auc̄te ad aliā trāsierit: ⁊ alia ei sb̄stitut⁹ fuerit l; ille p̄orī ecclie ep̄s eē nō d̄sierit: substitut⁹ tn̄ ep̄atū habebit. Unde damasus vrbis rome ep̄s scribit oīb⁹ ep̄is dicēs. De sacerdotib⁹ q̄ relictis suis ecclijs ad alias migrant

Quos g sacerdotes: qui de ecclijs ad

q̄ ē ep̄s vtriusq;.ꝫ.sic i mrī mōio carnali dixit q̄ aliq̄s p̄t eē maritus duaꝝ si vxor itrat religionē.S; ꝯ.na; ille loc⁹ desijt eē ecclīa ꝑ captiuitatez.vt ff.ꝺ reli.cū loca.s; nō ē ita q; ipsa sacra ecclie ꝓa dici mus eē apud hostes.vt.j.q. j.q̄ q̄dā Et q̄d dic lex q̄ desinit eē sacer loc⁹ itellige q; viduat⁹ ē sacris mistris. Ciuitas āt desinit eē inductione aratri. ff.q̄b⁹ modis vsufr.amit.l. si vsufructus. ⁊ collegiū trāslatis ꝑsonis ff.de colle.illicit.l.iij.Sed pone ecōuerso q̄ ep̄s sit capt⁹.⁊ nō ciuitas. tūc bene

sub ꝯditōe resoluit.vt.ff.ꝺ i diē adiec.l.ij.si ex̄ ꝺ si.p̄sby.rēiēs.⁊ sile ex̄ ꝺ pigno.illo.ꝛ dic q̄ iure postliminij.restituiꝛ ei p̄or ep̄atus.sic xvj.q.iij.p̄ma.nō.n.p̄t dici q̄ māeat ep̄s p̄oris ecclie sic.n.eēt ep̄s vtriusq; ꝯ. illud q̄d ē xxj.q.j.relatio.⁊ ē sile.C.ꝺ cur.⁊ fur.cū aliis ⁊ tūc dicēs q̄ p̄or loc⁹ d̄finit eē religiosus. vt.ff.ꝺ reli.cū loca.S; postea eā repetit.iure postliminij.vt.xxxiij.q.j.cū ꝑ bellicā.Ul' dic q̄ papa sub ꝯditōe vl̄ ad certū tp̄s p̄t aliquē istituē p̄latū.sic̄ miles sub ꝯditōe ⁊ ad certū tp̄s istituit heredē.ff.ꝛ mili.testō.i fraudez. §.miles.e C Reuocari arg.q̄ restituta re in p̄stinū statū oīa restituūꝛ.vt ex̄ ꝺ elec.q̄ diligētia.⁊.xvj.q.iij.p̄ria.⁊ sigl p̄uenerit ad meliorē fortunā.teneꝛ ad p̄stinā obligationem

ꝯstituerꝛ alius vt dicūt q̄dā.q; si tutor ē capt⁹ ab hostib⁹.alius dādus est.⁊ tn̄ si captus redierit oīa recupat iure postliminij.⁊ ille ali⁹ d̄sinit eē tutor.vt isti.ꝺ actilia.tutor.§.ab hostib⁹ q̄ ñ ꝯcedo.q; sic offēdereꝛ illa regula. g Quos.est ordinat⁹.ar. xvj.q.vij.iuentū. g q̄ re integra potest repeti ecclia q̄ habita est pro derelicto.nam si cessit q̄s bonis rebus nondū distractis.potest eas repetere vt.ar.C.de repu.he.l.vlti.⁊ ar.ff. de cel. bo. is qui simile.ff.de decur.qui ad tēpus. Sed quero.cū iste substituebaꝛ.aut vacabat ep̄iscopatus aut non. Si non vacabat qualiter successit in locū vidēntis.ar.ff.de verb. ob. l.j.Itē non potest etiā dici.q̄d vacabaꝛ.quia non fuit ecclesia abiudicata.maxime cū di

cat⁹ q̄ ñ ipo recessu pdat gs ecclia3. Sz breuit ꝑt dici q̄ ille fuit admõit⁹ ꝛ p sniaz fuit ecclia abiudicata. vel dic q̄ cũ ꝺ iure ꝺbuit vacare licet sup ꝭ nõ eẽt lata snia. ꝑt aliȷ̃. abiudicari vt ex̃ ꝺ ꝯces. pbẽ. ꝛ ec. ñ va. ex trãs. ꝛ. c. lr̃as.

ꝛ. viij. q. j. ĩ ꝭ plur]. ꝛ. xviij. q. j. c. vnico. Itẽ si pleban⁹ aliqs sit mõach⁹ postea ꝑt fieri pleban⁹. vt. xvj. q. j. siquẽ a clericatu. Dicũt qdã q̄ cũ qs dimittit epatũ. vbi plus ꝑficẽ põit. ꝑsumit̃ q̄ pp ꝯsciaz cris ꝭ fecerit. sz ꝭ non

a Tãdiu. vacet. ꝛ sic vr̃ eo mortuo q̄ possit repetẽ ecclia3 sz nõ ẽ veruz. sic ẽ q̄ ꝭ vr̃ i fauorẽ ecclie dr̃ q̄ ꝛ cũ nõ vult repetere. vl̃ ĩõ q̄ ecclia p⁹ mortẽ. hul⁹ eñ ꝑt repetẽ. Sed põe. morit̃ ꝭ stitut⁹. ecclia repetit ꝑmo. ille nõ vult redire. ꝑt ne cõpelli. nõ vr̃. vr̃. n. ecclia renũciasse iuri suo nõ repetẽdo. cũ potuit eũ repetere. ꝛ noluit. sz aliũ pelegit. Imo vr̃ q̄ ipe repetẽ possit ecclesiã viuo. Et si obijcit̃ ei. q̄ hũit eccliaz p ꝺrelicto. replicabit̃ q̄ illa aliȷ̃ adhesit. vt extra ꝺ diuor. significasti qꝺ nõ credo. vt. xxij. q. vj. nihil. ꝛ ff. ne qd in loco pub. l. ij. ẽ idem ait.

b Tempor] trãsponẽ j. ꝺ ꝯs. di. j. tribus. j. xvj. q. vj. sigs. ꝛ. q. j. ꝛ ipis. vbi ꝺ ꝭ nõui plene

c Hoc neq̄q̄. vlteri⁹ mõach⁹ q neq̄q̄ fuit epo bñ ꝑt eẽ epo. vt. xvj. q. j. nos dt

alias ecclias migrauerunt tãdiu a cõione hũim⁹ alienos q̄diu ad eas redierit ciuitates i qb⁹ sũt ꝯstituti: q̄ si ali⁹ alio trãsmigrãte i locũ viuẽt ẽ ordiat⁹: tãdiu vacet a sacerdotij dignitate q suã ꝺꝑuit ciuitatẽ: q̄diu successor ei⁹ gescat in dño. Et paliũ etiã sediuz mutatões metu hostilitatis iteruẽiẽte nõnũq̄ fieri solẽt. Vñ greg. scribit iohãni epo bellitrano.

Necessitate ipa epatuũ sedium mutatiões fieri pñt.

Temporis b q̄litas nos admonet: epoꝝ sedes antiq̄, certȷ̃ ciuitatib⁹ ꝯstitutas ad alia q̄ securiora putam⁹ eiusdẽ diocesis loca transponere: q̄ ꝛ hitatores securi valeãt degere: ꝛ barbaricũ possint piculũ facili⁹ ꝺclinare. ꝓpterea te iohãnẽ frẽm ꝛ coepm nr̃m bellitrẽsis ciuitatis sedẽq̄ tuã i loco q̄dã arenata ad scm̃ ãdreaz apl̃z ꝑcipim⁹ trãsmigrari: q̄ten⁹ ab hostilitatis incursu liberior existere valeas: ꝛ illic ꝯsuetudinẽ solẽniũ festine dispõas. Itẽ. Cũ aliqs cã hũilitatis aplica ꝯcessione ꝺ epali sede ad monachalẽ ꝺscẽderit sbiectionez: ali⁹ loco ei⁹ surrogari poterit. ille vero ad põtificatũ resurgere neq̄q̄ vlteri⁹ valebit. vñ i q̄nta actiõe ꝯstãtinopolitane ciuitatis synodo. ccc. lxxxiij. patrum sub octauo iohãne papa cui ꝑfuit petr⁹ ꝑsbr cardinalis ꝛ paul⁹ an

chonitan⁹ epo ꝛ eugeni⁹ ostiẽsis epo apocrisarij pape dixerũt.

Epo q̄ cã hũilitatis monach⁹ efficit ad p̃o ꝺ ꝑficatum redire nõ valet.

Hoc c neq̄q̄ apud nos hẽat: vt qcũq̄ de põtifica li ordine ꝛ hitu ad monachoꝝ descẽderit vitã vl teri⁹ possit i epatũ reuerti. Itẽ ꝑcepit scã synod⁹ vt qcũq̄ ꝺ põtificali dignitate ad monachoꝝ vitã ꝛ penitẽtie descẽdit locũ: neq̄q̄ ad põtificatũ resurgat: monachoꝝ eñ vita subiectiõis hz ꝺbũ ꝛ discipliat⁹ ñ docẽdi l' ꝑsidẽdi l' pascẽdi alios. Hoc ad pniam agẽdã nõ ad gtẽ seruãdã qbusdã ꝯcidit. Vñ liberi⁹ pa. scribit omnib⁹ epis

Epo infestatiõib⁹ iniquorum nõ licet epo gregẽ relinq̄re

Suggestũ ẽ nobis: q̄ ꝓ pteritis laborib⁹ ꝛ infestatiõib⁹ nõnulli vestre assignatas sibimet ꝛ a deo cõmissas relinq̄rũt plebes ꝛ i futuꝝ plres reliq̄re velit eas q̄s tueri dñt ecclias: ꝛ ꝓ oib⁹ sibi ꝯmissis laborare negligãt ꝛ mõasteriũ se qeti tradere festinent: ꝛ vacatõez ab epatus laboribus eligere: ꝛ silentio atq̄ ocio vitã ducẽ mag] appetãt: q̄ i his q̄ sibi cõmissa sũt ꝑmanere: dicẽte dño: beat⁹ q ꝑseuerauerit vsq̄ in finẽ. vñ nãq̄ ẽ beata perseuerãtia: nisi de ꝺtute patiẽtie: q̄m ꝑm aplicã ꝑdicationẽ oẽs q volũt i christo pie viuere ꝑsecutionẽ pa

ẽ ꝑuz q̄ sepe igredit̃ quis mõasteriũ ꝓpter merita augẽda. vt. s. xvij. q. ij. sunt q dicũt. Intelligo ꝺ ꝭ. c. ꝺ eo. q ꝯuictus ẽ ꝺ crie. ꝛ ꝺtrudit̃ i mõasteriũ pp hoc vt ex̃ ꝺ rend. post trãslatio nẽ. vl̃ intellige ꝺ eo q hũilitatis cã transit ad mõasteriũ. ꝛ ꝺ licẽtia pape. ꝛ talis per se non potest redire ad episcopatum sz ꝺ lnia supꝯ oris. Sz nun quid talis ꝑt eẽ abbas nõ vr̃ quia maioꝛib⁹ honoribus functo non licet in ferioꝛes recipere. vt. C. de his qui ad ci uilia munera vocãtur maioribus. Sed custamẽ cre do quia etiã potest eẽ plebanus vt extra de renũ. ad supplicatiõnẽ. ꝛ. xvj. q. j. si quẽ. ꝛ. c. i pochia.

Suggestum est d decipiat ar. q̄ siquis dolo renũciat. q̄ tenet renũ ciatio quod

nõ est verũ. vt. ij. q. j. reintegranda.

a Clisitaris pre tā.i.rectorē nauis. a pra quod ē anterior ps nauis. b Nō dicim⁹.id ē q̄ exēplo. c Nō fugiam⁹.i.fugē d̄beam⁹. d Diuinit⁹.de⁹ pp pctā hoīnū mittit flagella ⁊ psecutōes.lv.di.si gens.xvj.q.j. reuertimini.

e.xxiij.q.iiij. hīqs. Et h̄z q̄s dā ptātez nocēdi dat deus qn̄ pmittit q̄s dā nocere eo ipso q̄ se nō obijcit. Secū dū ad alios p̄ p̄e ptātez. Sz ipse ex se h̄ēt ptātez nocendi. vn̄ sathane fuit potestas nocendi data iob Omnia.n.q̄ sūt i ciuitate. aut iusto dei iudicio aut eo pmittēte fiunt vt .xxvj.q.v. nec mirum. e Prodire pugnādo. cū eis q̄d i nullo casu possūt clerici si alias possūt euadere.l.di.d̄ his clericis.sz possūt alios hortari adpugnā iustā ⁊ ēt interesse.vt.xxiij.q.viij.igit̄ ⁊.c. vt pridē. f Arietes. alibi dicūtur epī canes.ij.q.vij.qui nec regiminis.

g Aduersitas. vot] idest proposit]. h Probatio.s.e.cuz percussio. i Sed. tn̄ nauis ide i.ↄstantia fide i. k Hoc ob

tiunt. Ideo frēs charissimi nō vos afflictōūz amaritudo a pio mētis vestre ꝓposito coerceat recedere: ↄsiderātes quāta pro absolutiōe nr̄i ⁊ liberatiōe creator dn̄sq̄ ⁊ redēptor nr̄ ptulerit: qbusue se cōtumelijs afficiēdū tradiderit: vt nos a vinculis ptātis dyabolice liberaret. Attendite itaq̄ vobis ⁊ oī gregi in q̄ vos spūssctūs ↄstituit epos regē ecclīaz dei: quā acqsiuit ꝓprio sanguie saluator mūdi vt n̄ sit q vos decipiat aut seducat s̄btilitate sermōis: vt plebes vobis ↄmissas relinq̄tis: ⁊ alicui pp obprobriū malorūz hoim gēti vos tradatis. vt vos solūmodo saluetis: ⁊ filios orphanos relinq̄tis. Itē nicolaus humifrido morinēsis ecclie epo. In p̄secutiōib⁹ eos eccli ā suā Clisitatar]ⁿ ū deserat. Sitaq̄ p gualdaguariū p̄sbr̄: vtr̄ cū a normānis de epo depellar] d̄beas de cetero i monasterio cōuersari. In q̄ sciaſ charissime fr̄: q̄ si pniciosūz ē ↄretā in trāq̄llitate nauiū deserere: quāto magiſ in fluctib⁹. Ubi nō dicim⁹ q̄ p secutor̄ nō fugiam⁹ c mariecq̄ paganor̄ isidias cuz ad tp̄s seruiūt: ⁊ ob multitudinē delictor̄ nostrorūz nocēdi facultatē diuinit⁹ d assequūtur: p̄seri cuz eis ꝓdire e vltro nō debeam⁹: ⁊ multos ꝓphetas ⁊ aplos tp̄m q̄q̄ dnm hmōi fugiſ se isecutores luce clari⁹ cōstet: sed q̄ p̄cipue nos qui

seruandū q̄ prelatus maneat cum subditis suis. l C. Obseruandum. in h.§. distiguitur quid [iur] sit in extrinseca siue intrinseca persecutione Extrinseca enim persecutio consistit in manifestis inimicis ecclesie. intrinseca in eis qui ad huc nō sūt p̄cisi. In exteriori psecutiōe distinguitur. aut sol⁹ p̄lat⁹ q̄ritur aut totus clerus. Si sol⁹ prelatus aut eo recedēte tuta est sal⁹ eccl̄ie. ⁊ tūc fugiet. ⁊ h̄ p bat exemplo xp̄i ⁊ pauli ⁊ trib⁹ auctitatib⁹ augustini dn̄i ⁊ dauid. si nō est tuta. tūc pōat aiaz suā p ouibus suis Si totus cler⁹ q̄rit̄ idistincte se pro eis hostibus oppōet. vt .xlij.dist. sit rector. sed si aliās p̄t consuli ecclie. tot⁹ clerus fugiat cū prelato si nō potest remaneant cum p̄lato. vel oēs vel quidā ex eis si est altercatio int eos de remāsuris res sorte dirimat .xxvj.q. ij. sors. Circa intrisecā distiguit sic. aut oēs sūt mali aut quidā. si boni sunt cō mixti malis. eos non deseret. xxiij.q.iiij. tu bonus. Si oēs mali. sunt aut spes

tāq̄ arietes. ducatū gregib⁹ p̄bem⁹: imo q ⁊ horū pastores sum⁹: deo auctore cū eis i piculis ꝓ virib⁹ psistere ꝓ certo ↄueniat: ⁊ cū trāq̄llitas reddita diuina fuerit pietate sospitaq̄ furētiū ifestatio: mox gregē pqrere: i vnū colligē: ⁊ ei⁹ aios celestis patrie pacis ac potissimū securitate p̄dicata sursūz erigere debem⁹. Et tandiu sup eorū cautela oz nos esse sollicitos vt si d̄i iudicio pn̄s tpis ↄmoda fortassis amittūt: futur̄ vite se sperēt gaudia absq̄ ābiguitate pcipe sēpiterna. Itē gre. Nō est reprobatio sz v̄tutis pbatio bonorūz aduersitas.

Aduersitas g que bonis votis obijcit, pbatio h v̄tutū ē nō iudiciū reprobatiōis. q̄s.n. nesciat q̄ꝫ ꝓspe rū fuit: q̄ btūs paul⁹ apl̄s p̄dicatur⁹ ad italiā veniabat: ⁊ tn̄ veniēs naufragiuz ptulit sz tn̄ i nauis cordis i maris fluctib⁹ integra stetit. Hoc k ēt tūc obs̄uādū i itelligit: qn̄ iter subditos aliq iueniūt: qb⁹ p̄latorū vita p̄ficiat qn̄ nec specialit p̄lat⁹ q̄rit: nē p alios tuta pōt eē ecclie sal⁹: ne si debere icipiat: qb⁹ ꝓdesse pōt: dicat d̄ eo. Mercenari⁹ āt ⁊ q n̄ ē pastor cui⁹ n̄ sūt oues ꝓpue: vidit lupū veniētē ⁊ deserit oues ⁊ fugit. Cū vero specialiter q̄rit fugiat exēplo christi q a facie herodis fugit in egyptū fugiat exemplo pauli: qui a fratrib⁹ p murū submissus ē i sporta. Qn̄ au

acti.28.

ioh.10.

math.2.

est ꝺ correctōe. aut nō. si ē. nō sūt ꝺserēdi. si n̄ ē spes. tūc sūt ꝺserēdi. vt. j. e. c. vl. ꝛ nota ꝙ lo gᵗ ꝺ extrinseca ꝑsecutōe vsqȝ ibi. est ꝛ aliud genᵒ ab ide mixtū. ꝺ extriseca ꝛ itriseca vsqȝ ibi. cū āt. ꝛ abide tātū ꝺ itrisecā. a ¶ In psal

subditis. p ¶ Nō clamat alte. sȝ intᵒ igemiscēdo. q ¶ Deficit. dicēs supple q͛ ꝺficit. q̄si dicat oīno ꝯturbatᵒ ē oculᵒ meus. q͛ ꝺfecit i dolore vita mea ex magna inīqtate maloꝝ. Et q̄re dicat h̄ occulte subdit vidēs nō posse proficere.

mo. Exaudi deus orones meā. b ¶ Ut occasionē. et ita peccat qs eo ꝙ dat alijs occasionē pec cādi. vt. lv. di sti. si euāgelicā. ꝛ. xxij. q. ii ij. inter. c ¶ Salus. s. videt ꝙ pro reb tempora libᵒ nō debet ꝑlatᵒ mori. vt xxiij. q. v. nō est nostrum. d ¶ Fides. p heresiȝ aliqȝ. e ¶ Persecu tōis. i. ꝯpassionis. f ¶ Nō vror ꝯpatien do. g ¶ In psalmo. dn̄e exaudi. ibi q͛. ꝺfecerūt sicut fumᵒ dies mei ꝛ ossa mea i frixorio ꝯfrixa sūt. h ¶ Frigit. i. ꝯfrigit. i. tātū doletꝺ maloꝝ iterituꝫ. quātū salutes eoꝝ diligit. i ¶ xxxi. i te dn̄e spera ui vsqȝ miserere mei dn̄s qm̄ tribulor. ꝯturbatᵒ est i ira oculᵒ meᵒ aīa mea. ꝛ vēter meus qm̄ defecit. ꝛc̄.

Ibidē. Ioh. 5. Ps. 58. 2. Cor. 11. Ps. 10. Ps. 14.

gustinus ait: fugiat minister christi sicut christᵒ i egyptuȝ fugit. fugiat q spāliter q̄ritur: dū p alios ē firma salus ecclie: hic ēt ait discipulᵒ: si vos ꝑsecuti fuerit in vnā ciuitatē: fugite i aliaȝ. hinc ēt idē abscōdit se ꝛ exiuit de tēplo: qn̄ iudei lapides tulerunt: vt iacerēt in eū. Hic ēt augustinᵒ ait de eodē psalmo liiij. Ecce elōgaui fugiēs: illud tāgit qꝺ vitabat persequentes: vt occasionēȝ ire demeret manebat i desertis orās i quo docebat nos i secreto ꝯsciētie qescere cū a malis ꝑmimur. Cū vero nō ꝑlatoꝝ tm̄ sed totius ecclie salᵒ q̄rit: fides impugnat: necesse ē vt ex aduso accedāt: ꝛ i die belli seipsos vt murū opponant p domo dn̄i: ꝛ aīas suas ponāt p ouibᵒ suis: vt exēplo sue passionis accendāt quos ꝑmone doctrine diutius ꝯfirmare nō valēt: ꝛ hoc qdā de manifestis ꝑsecutiōibᵒ. Est ꝛ aliud genus ꝑsecutiōis: in q aplis laborabat dicēs: qs infirmat ꝛ ego n̄ ifirmor: qs scādalizat ꝛ ego nō vror: ꝛc̄. Hinc augustinᵒ i psal. xc. j. ossa. i. fortes q̄rū frixoriuȝ sūt q scādalizat. tm̄ ei frigitur bonᵒ q̄ntū amat. Hic idē i psal. xxxj. irascit iustᵒ pctis paleaꝝ: nō tn̄ odit i

quo extiguit oculᵒ vt vēter p iteriorib q̄ turbātur: qn̄ nec corripi possunt impij qbᵒ nō clamatᵒ: q͛ defecit i dolore vita vidēs nō ꝓficē qꝺ ꝑdicat. Hic idē ait i psalmo. lxix. vtrū qȝ genᵒ ꝑsecutiōis distinguens: vox cōtribulatoꝝ christo. i. martyrū int passiones piclitātiū: sȝ ꝺ capite ꝓsumētiū cū illis vox omnis iusti cui ex charitate abūdās inīqtas christianoꝝ passio ē: vt loth corpales ꝑsecutiōeȝ a nullo i sodomis sustinuit: sȝ a malis eoꝝ cū qbᵒ hitabat. Est q ꝑsecutio iusti vl a leone i impetu: l a dracōe i isidijs. vn̄ oēs clamāt: deᵒ i adiutoriū. Cū āt a vicijs sub ditoꝝ ꝑlatᵒ affligit: aliqn̄ oim ē vna ꝛ isatiabilis obstinatio aliqn̄ mali iueniūtur bōis admixti. qn̄ boni simul cū malis hitāt: n̄ sūt deserēdi boni pp maloꝝ: ne puerse malos euitando vicamᵒ q̄s fugimᵒ ad gehēnā: sed potiᵒ mali tolerētur pp bonos. Un̄ grego riᵒ abel eē renuit quē cha im malicia non exercet. Ferruȝ qppe nr̄e mētis ad accumē n̄ pōt puenire ve ritatis: nisi h̄ alteriᵒ erase rit lima prauitatis. Hinc augustinᵒ: tu bonᵒ tolera malū ꝛ cetera. Ita de tolerādis malis i ꝑma cā her

r ¶ Lxix. s. deᵒ i adiutoriū meuȝ intēde. s ¶ Cōtribulatoꝝ. i. illa vox deus in adiutoriū meū. est vox martyꝝ i manifesta ꝑsecutiōe. ꝛ ēt vox iustoꝝ i occulta ꝛ itrīseca. t ¶ Sȝ ꝺ capite. i. christo. u ¶ Psumētiū. i. cōfidētiū. x ¶ Cū illis. i. martyribᵒ ꝛ h̄ inuit itriseca ꝑsecutio. y ¶ Uel a leōe. i. a dyabolo. aꝑte seuiendo. z ¶ Dracōe. i. a dyabolo occulte persequēdo. vel a falsis fratribus. a ¶ Oēs. i. tā illi q extrīseca q̄ itrīseca ꝑsecutōeȝ patiunt. b ¶ Cū āt. Hic. s. loqᵗ de itrīseca persecutione. c ¶ A vicijs. vicamᵒ. i. ma gis sumus digni gehēnaȝ q̄ h̄ q̄s fugimᵒ. d ¶ Abel. i. similis abel i patiētia nō

k ¶ Paleaꝝ. id ē. maloꝝ q sunt sine fructu. l ¶ Odit. supple id i q sȝ odio extigueretur oculᵒ rōnis si hēret illud odiū. vl dic n̄ odit hoies sȝ peccata eoꝝ. lxxxvj. dist. odio m ¶ Oculᵒ. i. itellectᵒ. n ¶ Uēter. i. ꝑlatus q quēqȝ vētrosius est. o ¶ Pro iterioribus. i.

vult eē q n̄ pt tolerare ꝯsortiuȝ maloꝝ. nā qs quis malos nō tolerat ipse sibi p itolerātiā testis ē ꝙ bonᵒ nō ē. vt. j. xxiij. q. iiij. h āt. ꝛ. c. iu bonus. e ¶ Chaim. idest fratris abel. f ¶ Non exercet. i. malos nō allicit. signi cāt vt illos corrigat. g ¶ Lima. i. ꝑsecutio.

a Tu bonus .j.xxiij.q.iiij. b ait. et tu bonus. b Bonorum.arg.quod si p aliquem non stat quominus faciat idem est ac si fecisset .xliij. dist. ephesijs. c Coniunctione.fugimus n.malum i hoc quod non coniungimur malis.quia si essemus cum eis possemus corrupi cum eis tamen maius malum committimus ex hoc quod separemur a bonis.quia separando nos a bonis committimus scisma.quod facere maximum malum est vt .xxiiij.q.j.non afferamus. d Non possit.i. non debeat pp hos quibus pot proficere. e Si aduanti laborem. Non quod labor non debet esse sine mercede.vt.xv.q.ij. charitatem. et i aut. de iu.§.ne at. col.vj. vbi dicitur quod labor non debet esse sine fructu vnde versus. Cum labori dano est crescit mortalis egestas. sunt.illud.etc. f Alibi.idem fecit cyprianus. dist.xxiij.q.j. aduocauit.§. multorum. Quest.ij. g Quod.

ticorum idem ait.maius malum in separatione bonorum committimus: quam in coniunctione malorum fugimus: tali non imputat deus sua peccata:quia non fecit non aliena:quia non approbauit.non negligentiam : quia non tacuit: non superbiam:quia in vnitate permansit. Hinc idem in psalmo liiij. quis dabit mihi pennas sicut columbe:non ait sicut coruo.columba vero a molestijs querit auolare: sed non dilectionem amittit : semperque gemit.sic bonus vult se separare corpore non amore ab his quibus non pot prodesse.sed si aliquando ligatur:non visco cupiditatis:sed cura et officio vt deserere non possit:tunc dicat cupio dissolui: et esse cum christo.sed manere in carne necesse est pp vos: et sic est meritum ex desiderio. Ecce eloganti fugiens non loco ne rumpatur charitas bonorum ne perdat exercitum malorum:quos deus admiscet vt iudam aplis quem quamuis sciret furem esse:tamen ad predicandum misit et ei eucharistiam dedit:dicens in ecclesia tolerari malos nec obesse bonis malorum consortia. Quamdiu vero ciuium subditorum est obstinata malitia:non prodest eis prelatorum presentia.tunc etiam corpore licet ab eis recedere ne illorum negotia sp in deterius proficiat: et isti quidem fructum amittant quem de alio rum profectu possent inuenire. Sic beatus benedictus desertus fuisse legitur: quos in necem suam vnanimiter viderat conspirasse. Hinc etiam btus gregorius petro dyacono introganti : an liceat prelato gregem semel susceptum deserere in ij.li. dyalogorum respondit dicens. An liceat prelatis subditos deserere vel non.

I Bi aduantari equanimiter portandi sunt mali vbi inueniunt aliqui qui adiuuent boni. nam vbi omnino fructus de bonis deest: fit aliquando de malis labor superuacuus: maxime si euicio cause suppetant : que fructum deo valeant ferre meliorem. sepe agitur in aio perfectorum: quod silentio pretereundum non est quia cum laborem suum sine fructu esse considerant:in loco alio ad laborem cum fructu migrant.vnde quia ille egregius predicator:qui dissolui cupiebat et cum xpo esse:cui christus est viuere et mori lucrum qui certamina passionum non solum ipse appetijt sed ad toleranda hec etiam alios accendit: damasci persecutionem passus vt potuisset euadere murum funem sportamque quesiuit:seque latenter deponi voluit.nunquid paulum mortem timuisse dicimus quam seipsum pro amore iesu testatur appetere. Sed cum in eodem loco minorem sibi fructum adesse conspiceret:ad grauem laborem se alibi[f] cum fructu seruauit fortis etenim preliator deo teneri intra claustra noluit : certaminis campum quesiuit. Multorum auctoribus appetit quando viuenti bus cepis alij pont substitui et quando non. Que. ij.

Q Uod si ait iste valitudine recepta suam repetit cathedram : nullam auctoritatem habet.celebrationem vero sacrificiorum quam infirmitatis causa dimiserit valitudine recuperata exequi non prohibetur. Vnde alexan.iij. scribit gebonardo viuariensi archiepo. De quodam presbitero qui caduco morbo laborabat.

I N literis tuis continebatur sic. Clericus ordinem habens presbiteri:sed qui a caduco morbo laborabat

non pot repetere eam. sed conualescat.vt.s.e.q. j.hoc nequaquam.Et ideo magister aliam questionem tractat.vtrum ille qui abstinuerit a missa pro egritudine.recuperata sanitate possit celebrare.et certum est quod potest.j.e.c.j.dummodo certus sit eum esse sanatum. Si autem fuit demoniacus.vt epilenticus debet prius per annum esse liberatus.xxxiij. dist.communiter lv.dist.precepta. et arg.ff. de redibitoria act.quod ita In egritudine constituti missas celebrare possunt . s.e. q.j.illud.nisi ita debiles sint quod ceptum officium nequeant adimplere.et nisi habeant morbum caducum xxxiij.dist.communiter. tamen cum distinctione an morbus iste sit cum spuma.et clamore et vt tunc non possint. vel sine spuma et clamore .et tunc possint.vt ibi notauit.sed quidam indistincte dicunt quod non debent celebrare infirmi. h

g Quod ait.si quis de licentia pape renunciauit. et ad preces eius alius substitutus est.certum est quod ille

h In literis.frequenter. Ideo quidam dicunt quod si raro accidit pot celebrare.dummodo

habeat sociū.s.e.q.j.c.illud.vł supple maxie vł distigue.vt .xxxiij.di.cōit.a ¶ Interdicim⁹ sic g̃ pp ifirmitatē nō repellit ꝗ ab offō di-

b Nuio vł a pceptōe sacroꝝ.vt.s.dist.v.ad Uper foro segni⁹.nota ꝙ in magnis reb⁹ diligētior inq̄sitio est faciēda.vt .xlij. di.q̄scam⁹.ꝛ lxj.dist.miramur.Et idō h̄ actore nō ꝓbante reo indicit purgatio.vt ex̄ ð cā pos.ꝛ ppe cū ecclia in fi.

c ¶ Trigita ꝫ.xxxiij. dist. cōiter.sed ibi certū fuit eū ibi eē demōiacū.sꝫ h̄ dubiū ꝛ oēs cibos. idō iubeł cōcedere. ne mor bus possit occultari.q: prohibitū ē.vsi significat ꝫ.j. ð ꝯsecr.di.v. ꝫria. Idō āt h̄ danł oēs carnes isti p̄ter hedias.q̄ p̄ vocāt dmōes

Causa.viij.

Uidā i extremis agēs.

Qōe.j.

e Quod āt cer. tū est ꝙ ñ lꝫ.nisi cū h̄ spālł.pmittił vt magistro.vij.q.j.petisti nec obstat.lxxix.di.si trāsit⁹.vbi inuit ꝙ pape licꝫ sibi istitueř successorē.Sed dř.ibi ꝙ p̄t cū fr̄ib⁹ ðliberare ð successore.

f ¶ Decerneř.i.ðliberare.

g Sj petr⁹.i.ꝗuis.h ¶ Aut ligādi nō intellige ꝙ isti.pri⁹ ñ hūerit ptātē ligādi. Sꝫ h̄ vult diceř.ꝙ isti nō dedit papa plenā potestatem ne sit contra.ij.q.j.nemo.ꝛ.xxiiij.q.j. quecūq; vbi dicitur ꝙ omnes presbyteri hanc habēt potestatē.sꝫ nō tātā.illi aūt duo tpalia paupib⁹ erogabāt. ad qđ offīn apli dyacōes elegerāt.xciij.di.legim⁹. qđ hodie

bat: ꝛ ipi in p̄sentiaꝝ hoc agnouim⁹: nō ausi fuim⁹ ꝯcedere sibi: vt offeret vel missaꝫ celebraret: q: vo lāguori culpa ñ ē : sup hac re auctis nr̄e decreto ꝯsulēdo deliberauim⁹. Cōsulimus itaq;: vt si frequēter hoc morbo tāgił:ab oblatiōe ꝛ missarū celebratiōe oib⁹ modis ꝓhibeał:idcēs eni ē ꝛ piculosuꝫ: vt in ꝯsecratōe eucharistie morbo vict⁹ epilētico cadat.si vero ði misericordia ꝯualuerit: q̄ñqdē nō culpa sꝫ infirmitas ē i cā eū sacrificare iā ñ iterdicim⁹ a. Itē gelasi⁹ rustico ꝛ fortunato epis. A regimie suspēdat ecclie:q i terrā iā frequēter elidił.

Nup foro popu ... lēsis ecclie clerici vna cū sabino epo ꝛ pelagio ꝛ laicis ꝓpa suggestiōe retularūt: p̄sulē suū graui quadā ncēitate vexari cui⁹ cū dicerēt icursione frequēt elisuꝫ.qđ ne scādalū fideliū vidᵉreł igerē: ꝛ ecclīaꝫ dei vbi positā hac offēsiōe turbare.: p̄cipue cū eodeꝫ ipo volēte huc se prerisse firmarēt.ad dilectōꝫ vr̄aꝫ

scripta direxim⁹ vt ecclie cui⁹ rector: la li casu teneł astrict⁹: visitatiōeꝫ congruaꝫ reddatis: veꝝ q: nunc idē ipse venit huc pōtifex: falsaq; oia ð se iactata dissentiāt sb diuini ꝯtēplatiōe iudicij vr̄eq; cōsciestiatiōe sq; respectu reꝝ fide solertissime ꝑq̄sita : si aliqñ scꝫ vł i domo vł i ꝓcessione vł i alio q̄cūq; loco.ꝓbał repēte collapsus: vocesq; dedisse cōfusas ꝛ spumas ore iactasse: q̄nta fieri pōt examīatiōe q̄rał.qđ tū siue ñ possit aliq̄rū factū testificatiōe firmari : siue nūq̄ ꝯtigisse: dicał ñ putādū ē posse sufficere: sꝫ certū māifestū q; documētū.q: ð tāta re ñ segni⁹ agēdū est faciat rē tua dilectio frater rustice sicut modis ꝛ aptaꝫ magno pōtifici vt eūꝫ vel xxx. diebꝰ tecū esse ꝯstituas:cūq; carni b⁹ indifferenter ncēaria ꝓbatione ꝯpellas vti. Causa. viij.

Uidam⁹ epo agens in extremis successoreꝫ sibi testamento instituit: inde suoruꝫ amicoruꝫ patrocinio in eundeꝫ epatuꝫ eligitur: post electiōeꝫ.p indēnitate ecclie ca nonicis iuramētum p̄buit.accusał de symoniacis iuramētum ... accusał de symonia tanq̄ mun⁹ ab obsequio p̄stite rit.ante ips sentētie a clericis suis reliquił sine lr̄is aplicis ad eccliam suaꝫ reuertił eps. Hinc primū q̄rił: an liceat epo sibi successorē instituere. Secūdo: an amicorū patrocinia i electiōe debeant ꝯualescere. Tertio: an sit hūd⁹ simōiac⁹: q post electōeꝫ hmōi iuramētū canōicis p̄stat. Quarto: an liceat clericis ante siue ips ab epo suo discedere. Quinto: an sine lr̄is aplicꝭ debeat redire ad ꝓpaꝫ eccliaꝫ Qu.j.

Quod aūt eps successorē si bi istituere liceat: ex vbis zacharie pape cognoscitur q b⁹ epo magūtino pmisit adiutorē sibi statuere q ei defūcto i plēitudieꝫ ptāł succederet. Itē ex vbis symmachi pape dicēł.Si trāsitu electiōe pape iopinat⁹euenerit: vt de sui electiōe successoris nō possit añ decernere: ... ꝙ epi successores sibi istituere pñt. Itē exēplo bti petri illud idē ꝓbał q beatuꝫ clemētē sibi successorē instituit. Unde ꝛ iohānes tertiuꝫ scribit epis germanie ꝛ gallie. ...

Sj petr⁹ p̄nceps aploꝝ ... adiutores sibi ascuit linū ꝛ cletū: sꝫ tū ptātē pōtificij aut soluēdi aut ligādi

hz camerari⁹ pape. τ pz h ꝙ lin⁹ τ clet⁹ nõ fuerũt aplici. Et h verũ post petrũ statiz nõ fuerũt aplici. sz clemẽs fuit post eũ aplicus. Uidẽs ãt clemẽs ꝙ h eẽt pniclosuz exẽplo. ꝙ aliqs sibi eligeret successorẽ renũciauit papatui τ tunc electus fuit linus. eo mortuo elect⁹ est cletus. q̃ mortuo ẽnuo fuit clemẽs electus. Et sic clemens ẽm vnaz cõputatiõnẽ fuit secund⁹. τ ẽm aliã tuitquartus. vnde versus. Disputat hic mundus quartus sue ritue secũdus a ¶ Tradidit ad hec inducit caplũz.

b ¶ Episcopo successorẽ. verũ est ꝙ nõ pt de iure cõi. sz ex dispẽsatiõe pape. vij. q. j. pe tisti. nec obstat. xx. q. i. ij. psens. ↄ vbi pat volebat ꝙ eo mortuo fili⁹ ei⁹ fieret monach⁹ sed ibi ñ erat successio iuris.

c ¶ Episcopo epo rũ hoc requiritur i ordiatiõe sz nõ in electiõe. vt lxiij. di. p totũ.

d ¶ Clericꝗ. acclamatũ ab vniuersis. e ¶ Que dei. vt ecclastice dignitates. vt. xvj. q.

tus. est. secundum quoidam apparuerat p angelum in specie visibili. sicut dicitur de sece disse per angelos. ij. q. j. deus. io. antem dicit in canonica epistola. deuz nemo vidit vnꝗ. tamen ex eo qz dicitur moysen vidisse posteriora dĩ dicũt. quidam eũ vidisse in specie visibili h. Potuit. qz adhuc nõ erat prohibitum hoc. s. i. xxij. q. iiij. obiciuntur.

normã eis tradidit ᵃ sz successori suo clemẽti q sedẽ aplicã post eũ τ ptãtẽ pontificalẽ tradẽte sibi beato petro tenere ꝓmeruit. linus vo τ clet⁹ ministrabãt exteriora. princeps aũt aplorũ petr⁹ vbo τ orõne istabat.

Unde ipse **Palea.** clemẽs i epla ad iacobũ hierosolymitanũ missa iter cetera scribit. ꝙ petr⁹ adhuc viuẽs clemẽtem in epz elegit ¶ Simõ petr⁹ in ipis diebus qbus vite finez sibi psensit: apprehẽsa manu mea in aurib⁹ toti⁹ ecclie h ꝓtulit vba. Clemẽtẽ hũc vobis ordio epz: cui soli mee pdicationis τ doctrie cathedrã trado: quẽ p ceter expt⁹ suz deũ colẽtez: hoies diligẽtẽ: discẽdi studijs ↄditũ sobriũ benignũ iustũ patientẽ: scientẽ nõnullor ferre ẽt ex his q̃ vbo dĩ istituũt iiurias. Sz in antiochẽo ↄcilio h oio fieri ꝓhibet: i q̃ sic statutũ legit. **Episcopo successorem sibi constituere nõ licet.**

Episcopo ᵇ ñ liceat p se alter successorẽ sibi ↄstituere: licet ad exitũ vite pueniat. ꝙ si tale aliqd factũ fuerit irritũ sit hmõi ↄstitutũ. ¶ Seruet aũt ius ecclastici id ↄtinẽs nõ aliter oportere fieri: nisi cũ synodo τ iudicio epor τ electiõe clericorũ: q post obitũ qescẽtis ptãtẽ hz eũ qui digñ⁹ extitit eligere τ promouere. Itẽ ex ↄci. martini pape. **De eodem.**

Episcopo ᶜ nõ liceat ante finẽ vite aliũ in loco sui cõstituere successorẽ. si quis aũt h vsurpare tẽtauerit: talis ↄstitutio irrita erit. nõ ergo aliter fieri oz: nisi cuz ↄsilio iudicio episcopor qui post exitũ predecessoris potestatẽ habẽt dignũ eligere. Itẽ hilarius papa. **De eodem.**

Clericꝗ ᵈ sacerdotes i mortis cõfinio cõstituti in locuz suuz ferunt alijs designatis nominib⁹ surrogare: vt scz nõ legitima expectetur electio: sed ↄfuncti gratificatio p populi habeat assensu. qð q̃ graue sit: estimate. Ab vniuersis acclamatuz est: hec presũptio nũꝗ fiat. que ᵉ dei sũt: ab homine dari nõ possũt Itẽ hyeronim⁹.

Moyses ᶠ amicus dei cui facie ad faciez locut⁹ ᵍ est deus potuit ʰ: vtiꝗ successores principatus filios suos facere: τ posteris ꝓpriã relinquere dignitatẽ: sed extraneus de alia ⁱ tribu eligitur iesus. id est iosue: vt sciremus principatuz in populo non sanguini ᵏ deferẽdũ esse sed vite ˡ at nũc cernim⁹ plurimos hanc rez beneficio facere: vt nõ querãt in eos in ecclesias colũnas erigere: q̃s pl⁹ ↄgnoscãt ecclie prodesse: q̃s vl ipi amãt vel q̃rũ sunt obsequijs deliniti: vl pro quibus maiorum quis

i ¶ De alia tribu. moyses enim erat de tribu leui. ie sus naue siue iosue fuit de tribu effraiz. de his tribub⁹ hẽs. vij. q. j. denicꝗ. k ¶ Nõ sanguini. arg. ꝙ reges debent fieri per electionẽ. xciiij. dist. legimus τ. j. c. si ergo nisi habeant ex priuilegio cõstituere successorem sibi vt. lxiij. disti. in synodo. alias etiam de iure omnes seculares potestates nõ debent succedere. vt. C. vt omnes tam ciuiles q̃ mili. iudi. l. vnica in prin. ꝙ autem dauid in vita sua salomonem sibi successorez instituit. in instinctu spiritus sancti ẽ factum argu. tamen contra. vij. questi. j. denicꝗ.

f ¶ Moyses. facie. i. familiariter. g ¶ Locu
l ¶ Sed. vite. s. xl. distin. nos qui.

a ¶ Rogauerit.ꝗ vr̄ ꝙ pces īducāt simōīaȝ vt h̄ ⁊.j.q.j.sūt nōnulli. Et dici ↄ̄sueuit.ꝙ si pces fiūt p digno nō īducūt simōiaȝ. vt.j.q.j.gbusdā.in fi.lȝ veꝝ ē si nō sint ↄ̄sanguinei sui.vt ex̄ ꝺ eta.⁊ q̄.tuā.in fi.io. nō credo ꝙ pces ↄ̄sanguineorū īducāt simoniaȝ si fiant p digno vt.j.q.j.latorem.⁊ maxime cuȝ quis possit pro se rogare si dignus ē.vt ex̄ ꝺ simo.tuas. nec illa ꝺcre.tuā. ↄ̄dicit si bn̄ īspiciaꝛ.b

b ¶ Ut ꝺteriora. colorē rethoricꝰ.qn̄ dic velle tacē

¶ Aplica p̄bendas. Epo nō lȝ filios īstituere. i p̄n̄is ecclīis ex̄.de fi.p̄sbyte.p̄sentiū nisi post mediā psonaȝ.vt ex̄ e.ex transmissa.p̄bendam autē p̄t habere in eadē ecclesia si ē legitimꝰ.ex̄.e.ti. ad hec.sed.licet: sit legitimus.bn̄ficiū tn̄ paternuȝ nō potest habere.vt h̄ dic̄ sȝ illegitimus in eadē ecclesia seclari eē nō p̄t canoicꝰ vt ex̄.e.ti. ad abolēdā.tū p illā ↄ̄stitutōeȝ.vr̄ ēt ꝙ legitimꝰ nō possit hr̄e bn̄ficiū cū p̄re.⁊ lȝ teneas ꝺ oibꝰ ꝺscēdētibꝰ.ar.ex̄ de iure pa.ↄ̄suluit.ex̄ de istitu.ad ꝺcorē.io.⁊.ff.de ver.sig. filij. Forte aliud i collateralibꝰ ⁊ descēdētibꝰ.ar.de pe.di.j.pene.lȝ sit ar.ↄ̄ ex̄ ꝺ insti. ad ꝺcorē io. Sed certe p̄t probabilit dici ꝙ lȝ nō extēdit. ad nepotes.q: pene sūt restringēde.ff.ꝺ lib. ⁊ posthu.cū gdā i fi.nec sp noie nepotꝭ filij i

piā rogauerit[a]: ⁊ vt ꝺteriora[b] taceā q ut clrici fierēt mūeribꝰ īpetrāt. Itē innocentius pa.ij. De codē.

Apostolica[c] auctē.p̄hibenꝰ ne qs ecclias ⁊ p̄bēdas p̄posituras capellanias aut reliq̄ ecclīastica officia hereditario iure valeat vēdicare: aut expostulare p̄sumat. qꝺ si qs iprobꝰ aut ambitiōis reꝰ attētare p̄sūpserit: ꝺbita pena mulctabit: ⁊ postulatꝭ carebit. His[d] oibꝰ auctibꝰ p hibent epi successores sibi instituere. Sȝ aliud ē ꝺ sui successorꝭ electōe cū fribꝰ deliberare: aliꝺ ē ex testamēto tāq̄ sue dignitatꝭ heredē sibi q̄rere. Illud fieri pmittit: lȝ āt penitꝰ p̄hibetur. Illꝺ aūt bti petri apli ab illis valet in argumētū assumi; q tales sibi sb̄stituunt q̄lē sibi successorē beatꝰ petrꝰ q̄siuit.veꝝ q: officiū nō vite sȝ sangui cepit deferri atq̄ ad ep̄atū tales q̄sqs sibi successores q̄rere cepit: q vl' odio si pplis vl' a plebe docēdi iueniūt idcirco sacrꝭ canōibꝰ ↄ̄stitutū ē: ne qsq̄ sibi sui officij q̄rat successorē: sȝ ppli electiōe q̄rat: q eorū vtilitati digne deseruiat: q illoꝝ vtilitatē non sua lucra q̄rat: qi christo semē velit suscitare nō sibi diuitias ↄ̄gregare qꝺ q facere ↄ̄tēpserit: iure ab ecclia repudiat. Unde augu.i li.ↄ̄ manicheos.

Qui sibi ⁊ ecclie prodest vtroq̄ pede calciatꝰ itelli.

Olim[e] iussus est qꝛ. frater premortui fratris vxorē ducere: vt non sibi sȝ illi suscitaret sobolē eiusq̄ noie[f] vacaret: qꝺ inde nasceretur. qꝺ si recusaret: discalciatus vno pede ↄ̄spui solebat i faciē: nunc euāgelij qsq̄ p̄dicator ita dȝ i ecclia laborare vt defūcto fri.i.christo suscitet semē q p nobis mortuꝰ est: ⁊ qꝺ suscitatū fuerit: eius nom̄ accipiat. At vo qlectꝰ ab ecclia misteriū euāgelizādi ⁊ baptizādi renuerit: ab ecclia ipa digne meritoq̄ ↄ̄tēnit. q eni ⁊ sibi pdest ⁊ ecclie: bn̄ itelligit vtroq̄[g] pede calciatꝰ: vn̄ illud: q̄ speciosi pedes euāgelizātiū bōa: ei lucrādoꝝ curā refugit alioꝝ discalciati illiꝰ nō figuratū[h] significabit: sȝ i se impletū portauit opprobriū. Itē gregoriꝰ i registro.

Locꝰ regis ꝺsiderātibꝰ ē negādꝰ.
Ita fugiētibꝰ ē offerēdꝰ.

In[i] scripturis vestris vos magnopere requiem

telligunt.vt insti.q dari tu.nō pot.in fi.ti.b. Sȝ qd ꝺ illo q renūciat vt det alij sorte ↄ̄sanguineo.hāc renūciatōeȝ papa approbat.ex̄ ꝺ officio.dele.ex p̄te.sȝ dic ꝙ ibi fuit pura renunciatio.d

d ¶ His oibꝰ beatꝰ.sȝ nunqd adhuc papa possit sibi facere successorē nō q: lȝ est imutare statutū eccle vt.xxv.q.j.q̄ ad ppetuū. ⁊ q: statutū facit i id tp̄s in q̄ nō ē futurꝰ iudex.ff.ꝺ iuri.om.iu.cū q

e ¶ Olim soboles: tn̄ istiꝰ ē rat carnalis filiꝰ.sed erat filꝰ mortui legal. vt̄ vj.di.ismael. Mattheꝰ ponit carnales p̄res. vbi dicit q̄ genuit. Et lucas ponit legales.cū dicit.qui fuit duos hȝ p̄res huius filius carnalē ⁊ legalē.f

f ¶ Nomine.i. filius mortui.

g ¶ Utroq̄ ca. pede.q: ⁊ de se curat ⁊ de proximo.

h ¶ Nō figuratū.sed ēt signū.lȝ est dicere.factū illius signū ē ⁊ figure ⁊ figurati vl lȝ vult dicē ꝙ factū istiꝰ nō significat factū illiꝰ.sȝ fcm̄ istiꝰ significat factū istiꝰ.vl' id dic lȝ.q: i fcō illiꝰ ↄ̄plet illa figura.

i ¶ In scripturis.venisse p electionē.vel forte volebant recusare.

a ¶ Fugiētibꝰ sic,xl.di.añ ois.C.ꝺ epi.ecle.si quēq̄.⁊.ꝺ.lxxiiij.di.ep̄s.ↄ̄ sed illud de penitus iusto.sed ab initio aliqs debet cogi.vt ↄ̄sentiat.nā nulliꝰ eligēdꝰ ē nisi ab initio dissentiat.j.q.vj.c.vlti.tepide tamen debet dis

sentire sic se- mia .xxxij.q. ij.honorant. als si diceret nolo cum forte vellet.faceret ɔ̃ ɔsciaꝫ.ex ꝟ plur.c.vl.vl'si forte diceret n̄ sũ dign⁹.l3.h dixerit.ꝙ pos sit simulare se n̄ eẽ idõeuz.x xx.q.ij.vtilez.
a ℭ Scptũ ẽ i epl'a ad hebre.
b ℭ Et rursus i scda epl'a ad cor.
c ℭ Omnie ĝ ĝ se dignũ credit.ꝛ platurã sibi oblatã n̄ recipit mortalit peccat. vt ṡ.e.c.px.ꝛ.j. c.g ep̄atum.
d ℭ Prophetaꝝ.ope.arg. diũsaꝝ psõarũ sniaꝫ vtrãꝙ tenẽ .xxij. q.ij. beat⁹. ꝛ ꝟ ɔse.di.ij.qttidie.ꝛ.xxxv. q.v.ad sedez. Itẽ ar.nu.p diũsis ɔsuetudinib⁹.xij.di. illis.xxxj. dis. aliẽ. ꝛ ꝟ ɔse. di.iiij.ꝟ tria. Itẽ arg.p diuersitate testiuz ex̄ ꝟ pbo. sig.nihil obest.ꝛẽ pe.di. j.piculose.xxiij.q.vij.qcũꝙ.ṡ.di.v. ad ei⁹ ꝛ ex̄ de testi.cuz tu fili.
e ℭ Plene. ecce rñsio illi q ad ep̄atũ renit n̄ dic̄ expl se nolo.qꝛ tñc mẽtiret.xxij.q.ij.cuz hũilitatis nec dz sta-

Hie.1o. Esa.6.

quesisse narraꝫ: s3 p hͦ ad pastoralẽ solicitudiez vos ɔgrue venisse oñdiꝫ.qꝛ sicͭ loc⁹ regimis desiderãtib⁹ negãd⁹ ẽ:ita fugiẽtib⁹ a offerẽd⁹ ẽ. ℭ Et sicͭ scptũ a est:ne qsꝗ̃ sibi sumat honorẽ s3 q vocat a deo tãꝗ̃ aarõ. Et rursus b idẽ egregi⁹ pdicator dicit. Si vn⁹ p oib⁹ mortu⁹ ẽ: ĝ ꝛ oẽs mortui sũt: ꝛ p oio⁹ xp̄s mortu⁹ ẽ.ꝛ si hͦ ẽ: supest vt q viuũt:nõ iã sibi viuãt: s3 ei q p ipis mortu⁹ ẽ:ꝛ resurrexit. Et pastori scẽ ecclie dr: simõ ioãnis amas me: pasce oues meas.

ℭ Ex qb⁹ v̈bis colligit ꝙ si is q valet oipotẽs dei oues renuit pascere: oñdit se pastorẽ sũmũ mime c amare. si eni vnigenit⁹ pris p explẽda vtilitate oiꝫ de secreto prĩs ad publicũ nostrũ egressus ẽ: nos qd educturi sum⁹: qui secretũ nr̄ꝫ pponim⁹ vtilitati pximoꝝ: qes itaꝙ nob ex corde appetẽda ẽ: ꝛ tñ p multoꝝ lucroꝝ aliqñ postponẽda.nã sicͭ toto ɔ̃siderio debem⁹ occupationẽ fugẽ: ita si ɔ̃sit q pdicet:occupatiõis on⁹ libẽti nccẽ ẽ hũero subire qd ex duoꝝ pphetaꝝ d ope docemur: qꝛ vn⁹ pdicatõis officiũ vitare conat⁹ ẽ: ꝛ alter appetiit:nã mittẽti se dño hieremias rñdit dicens. a.a.a. dñe de⁹ ecce ego nescio loq:qꝛ puer ego sũ: ꝛ cũ oipotẽs de⁹ ad pdicãdũ sibi psonã qreret dicẽs: quẽ mittã:ꝛ qs ibit ex vob: vltro se obtulit esaias dicẽs. ℭ Ecce ego mitte me. En ab vtrisꝙ exteri⁹ diuersa vox pdijt: s3 ñ a diũso fonte dilectõis emanuit duo qppe sũt pcepta charitaꝫ: amor dĩ ꝛ pximi.p actiuã igit vitã pdesse pximis cupiẽs esaias officiũ pdicatiõis appetijt.p cõtẽplatiuaꝫ ꝟo hieremias amore cõditoris sedule ihere desiderãs ne mitti ad pdicãdũ debeat ɔtradicit. ℭ Qd ĝ laudabilit vn⁹ appetijt: hͦ laudabilit ali⁹ expauit. iste ne tacite cõtẽplatiõis lucra loquẽdo pderet: ille ne dãna studiosi opis tacẽdo sẽtiret. S3 hͦ i vtrisꝙ ẽ sbtilit ituẽdũ: qꝛ ꝛ is q recusauit plene f ñ restitit: ꝛ his q mitti voluit añ se p altaris calculũ purgatũ f vidit:ne aut nõ purgat⁹ adire qsꝙ mysteria sacra audeat:aut quẽ superna grã elegit:sb hũilitatꝫ specie supbe ɔtradicat. I dẽ i moralib⁹.

Loc⁹ dilectiõis in voto dignitatis semp sit in ncc̃itate.

Sciẽdũ g summope ẽ:ꝙ obediẽtia aliqñ si de suo aliqd hũerit:nl'la ẽ:aliqñ si ɔ̃ suo aliqd ñ hũerit mia ẽ. nã cũ h⁹ mũdi successus pcipit: cũ loc⁹ supior impat: is q ad pcipiẽda hͦ obedit obediẽtie sibi ꝟtutez euacuat si ad hͦ ex pprio anhelat. neꝙ eni se sub obediẽtia dirigit: q ad pcipiẽda h⁹ vite psp̄a libidini ppie i ambitiõis seruit. Rursus cũ mũdi ɔ̃spect⁹ pcipit: cũ pbra adipisci ꝛ ɔtumelie iubẽt:nisi ex semetipo aim⁹ appetat obediẽtie sibi meritũ minuit:qꝛ ad ea q̃ in hac vita despecta sunt: inuit⁹ k nolẽsꝙ descẽdit. ℭ Et paulopost supius: obedientia victimis iure pponit qꝛ p victias aliena caro: p obediẽtiã ꝟo ppa

ti se ingerẽ. s3 dicat vt dixit mutinẽsis ep̄s nolẽs volo.ꝛ volẽs nolo.xvj.q.j.vos ãt.
f ℭ Purgatũ ar.p.h.ꝙ pmouẽd⁹ dꝫ ep̄o confiteri crien.ꝛ ep̄us dꝫ eũ purgaꝛ i.secũ dispẽsare. Esaias.n. adhuc imũd⁹ obtulit se. ꝛ p⁹ea fuit purgat⁹. Itẽ ẽ h ar.ꝙ si aliqs eligitur q adhuc ẽ in mortali pcõ.ꝙ tñ ñ ẽ viciosa electio.si ipe velit corrigi vt. ṡ.l.di. qd est. Itẽ est ar. ꝙ duo sil' psit eligi.vt si vn⁹ sucũbat. ali obtineat.vt. di xx ṡ.lxj.di.studij
g ℭ Sciẽdũ si ꝟ suo.i. ex ãbitiõe. ponit.n.i mala sigficatõe .vt iij.q.ix.pura.
h ℭ Nõ hũerit ꝟ ppria volũtate.
i ℭ Proprie h pats rõ gre ep̄o iuito ñ pt clic⁹ ei⁹ vocari ad ep̄atuꝫ. vt.xliij.di.litteras. s3 iuito eo sit mõach⁹ xix.q.ij.due. qꝛ iste psumitur facẽ ex ãbitiõe. ꝛ facit ad suũ ɔmodũ.ille neqꝙ̃.
k ℭ Inuitus ar.ꝙ remunerari ñ ꝟbem⁹ ꝟ eo ꝙ initi facit ... nus.vt.xiij.q.

g

ÿ.⁊ preposterum .xx.q.j.illo.⁊.xxxij.q.v. ille.
a Inobediẽtia. In h̄ pz q̄ iobediẽtia cõ/paratur heresi. vt dixi.iiij.q.j.in summa.
b Ex aduerso.i.ex eo q̄ vnũ cõtrariũ cõmẽdat aliud vitupat.vt.j.d pe.di.ij.§.e cõtrie. Et nota h̄ q̄ optia ẽ pbatio q̄ fit p suũ cõtriũ.vt h̄ ⁊ .j.q.j.c.j. ⁊.xiij.q.ij.aie ⁊.ff d of. el' cui mã.ẽ iur. l.j.c Sola ẽ.i. necẽaria. sic.s.distin.v iij c. si solus.

d Vel epa/tũ.i.epa ri.i. pesse vt psit nõ vt p/sit.vt.xl. dist. mlti.sperare q̄ ⁊ dsiderare possum' epa tũ.vt.lix.di.si officia.⁊.lxx/vij.di.i singu lis.⁊.j.q.j.nõ est.putanda.
e Itaq; di xit q̄ quis pt dsiderare epa tũ mõ dic̃ ãli ter.s.vt ñ ige rat.ff.d pcu. l.qui omnia.
f Appetit. ar.q̄ aliqs te/ipsũ ñ pt eli/gẽ si ptãs ẽ eñ sit trãslata.s. e.i scptur]. ⁊ xvj.q.j. nos ãt q̄ int cõte/rẽtẽ ⁊ eũ cui cõferẽ erit di/stãtia.vt ex̃ d bap.dbitũ.si mile ex̃ d in/repa.p nr̃as. ⁊ ex̃ d isti.ad nr̃am pt tñ se coeligẽ. vt ex̃ de elect.cum in iure.

voluntas mactat.quo cõtra ariolãdi peccatũ inobediẽ tia[a] ẽẽ mõstrat. Ex aduer/so[b] q̄ melius ondit qd de ei' laude sentiat. Si.n.q̄si pec catũ ariolãdi ẽ repugnare. ⁊ q̄si scelus idolatrie nolle acqescere: sola[c] ẽ que fidei meritum possidet obedien/tia: sine q̄ qsq; ifidelis cõ/uincit: ẽt si fidelis ẽẽ vide atur. Item augustin'. Qui preẽẽ ⁊ nõ pdeẽẽ desi/derat: episcopatũ non ẽ.

Qui[d] epatũ desiderat: bonũ op' desiderat ex ponere voluit quid sit epa tus: q̄ nomẽ ẽ opis nõ ho noris: grecuz ẽ.n.atq; inde dictũ vocabulũ: q̄ ille q̄ p̃ ficit: illis qb' p̃ficit: supin tendit curã eoz.s. gerens: scopos qppe itẽtio.q̄ episcopus si velim' latine supintẽdẽ tes possum' dicẽ: vt itelli/gat nõ se epm: q̄ pesse di/lexerit nõ pdesse. Itaq;[e] a studio cognoscẽde vita/tis nemo prohibet: qd ad laudabile ptinet ociũ: loc' vero supior sine q̄ regi po pul' ñ pot: ⁊ si ita teneat atq; ministret vt decet: tñ ñ decẽter appetit[f]: q̄obrem ociũ sanctuz q̄rit charitas veritatis: negociũ iustũ susci pit necẽitas charitatis: quã sarcinã si null' iponit: pci piẽde atq; ituẽde vacãdũ est vitati. Si ãt iponit: su/scipiẽda est pp charitatis necẽitatẽ. sed nec sic oimõ veritatis delectatio dserẽda

h Apprime.i.valde. Et doctus. q̄ sa cerdotes vel episcopi scire dbeãt.habes.xx/xviij.dist.nulli.⁊.c.se.sufficit tamen medio/cris sciẽtia.vt ex̃ de elec.nobis.m Pau/dus.i.timẽs peccare.n Fore.i.futurũ cle/

est: ne sbtrahat illa suaui/tas[g]: ⁊ opprimat[h] ista ne cessitas. Item petr'. Pro ingenio discentium doctor modereẽ verba doctrine.

Oportet[i] eũ q̄ docet ⁊ instruit aias rudes ẽẽ talẽ: vt p igenio discẽtiũ semetipm possit aptare: ⁊ verbi ordinẽ p audientis capacitate dirigere: debe/ret q̄ apprime[k] ẽẽ erudit' ⁊ doct'[l] irrephẽsibilis ma tur' pavid'[m] sicut ipi pba stis fore[n] clemẽtẽ hũc post me. Item eiusdẽ. Qui oib' pest: singulos releuare cõ

Clemẽs' si tã tẽdat. q̄ oib' pesse voluer]: singulos put potueris iu/ua ⁊ singlos releuar q̄ ⁊ sin gulos on' ac sollicitudinẽ portas. Item hieronymus. Contra christũ faciũt: que gr̃a nõ meritis gradũ ec/clesiasticum tribuunt.

Qui[q] vos spnit: me sp nit. Ex q̄ mãifestũ est q̄ q̄ aplilege cõtẽpta ecclesiasticũ gradũ ñ meritis voluerit alicui' deferre sed gr̃e: cõ christũ facere videnẽ: q̄ q̄ lis i ecclia presbyter cõstitu end' sit: p aplm suũ i scãn tib' execut' ẽ. Item hiero/nym' in li.huitici. Ad sa cerdotiũ ñ eligat nisi q̄ ce teris ⁊ sanctior ⁊ doctior

Licet[r] q̄ dñs habeat de cõstituẽdo pncipe. precessisset ⁊ elegisset: tñ cõuocat ẽt synagoga: regrit ergo in ordinãdo sacerdo

o Clemẽs. ...iuua.le.. ...lxxvj.distin. fratrem.
p Releua ar.iudicẽ po ti' debẽ fua/re misericor/diã q̄ rigorẽ d.xlv.di.licet ⁊.i.di.põde/ret in fi.quia statim non des punire.s; te/neẽ sepius re mittere.vt.xl v.di.licet.⁊.x xvj. que. vij. alligat.
q Qui vos.
r Licet pr re cepisset ar.q̄ q̄nq; li cet iudici ex/cedere fines mãdati.dum mñ alis iniã ni hil cõtinetur inig.ar.ex̃ de sen.⁊ re iudicat causam.nam qui damnũ ad eligendũ po test postulare. vt ex̃ de lect. i causis. ⁊ de renũ.post tra sla.i pn.⁊.p/curator q̄ ad rẽ vẽdiẽ dã pt agẽ ad exhibẽdũ.ff. d pcu.ad res mobilẽ sufi/cit eni.q̄ fiat id q̄ ẽ vtiliũ mãdato.licet ipsi ñ sit mã/datum.vt.ff.

g Suauitas.cõtẽplatõis.h Et oppmat .i.vt cõtẽplatio eũ peit' nõ ipediat q̄ forte ni/mis vult ẽẽ intẽt' cõtẽplatõi.
i Oportet. vt p ingenio.si.xliiij.dist.sit rector

iud.sol.iã tñ.§.vl.ff.mãdati.l.vl. Itẽ.ar.q̄ li cet cõdicẽ rescripto vl mãdato pncipis q̄nq; ex̃ d of dle.ex pte.q̄ lz mãdet soli epo q̄ vel ali cui pbedã.tñ nõ faciet h̄ sine cõsẽsu canõice

rū.vt nota.vij.q.j.petisti.a ❡ Etiā ppli.§.lx iij.plebs diotresis.7.c.nosse.7.vl.c.§.j.q.j.o2 diatões.b ❡ Qui pstātio2.h ɔpatiuū tépat h.fm eū sufficit ꝙ bon⁹ eligaꝉ.ē ꝗt aliqs bo n⁹ eo ipso ꝙ nō ē mal⁹.vt eẋ.ꝺ pſūp.dudū.7 ff.de le.ij.cuȝ §.rogo. nec. n.maio2 bōi tas vni⁹ alij dꝫ facē p̄iudi ciūȝ.vt.iij.q. ix.necē.7.j.q. j.teneam⁹.7 C. de sta. 7 ima.l.vl. Si autē aliqs de alia ecclia eli git ipe dꝫ op tim⁹ eē.sic si tuto2 ꝺ eadē ciuitate sumi tur satis ē si ē bon⁹. si de alia.tunc erit optim⁹ .ff.de tu.7 cu.da.di u⁹.Alij dicūt meliorē ſp eē p̄ferendū.vn̄ si paucio2es volūt eligere optimū.ma io2 ps minus bōuȝ. si mio2 ps appellat. tenet appella tio.nā iustaȝ cāȝ assignant vt eẋ ꝺ his q̄ fi.a ma.p ca. cū i cūctꝭ.Sȝ si eligerit.cas sāda est eoꝝ electio.cū ſp optimi debuerunt eligē.vt.lxiij.di.metropolit io.lxi.di.nec eme rit].lxxv.di.c.vl.lxxiiij.di.epoꝝ nō obstat.x vj.q.vl.mōasteriū.vbi dꝛ sufficit ꝙ n̄ sit ma l⁹.q2 illud itelligūt cū ali⁹ ibi melio2 nō ē.in mōachis ēt obtinet ꝙ ſp melio2 ē eligēd⁹.in aut.ꝺ mōa.§.vl. Ego magꝭ adhereo opinio ni.h.nā cū n̄ sit victū eligētib⁹ nec i electo q2 erit electio cassāda.nā appellatio n̄ dꝫ cessar nisi ea q̄ iiusta fcā sūt.eẋ ꝺ resti.spol.audita eẋ ꝺ elec.cuȝ nob. Itē si bon⁹ iuste pt eligi.ꝙ ɔ illā elec.nō admittiꝉ appellatio q̄re ɔ ea q̄ ppetuo decreto sācita vꝉ statuta sūt nō admit tiꝉ appellatio.ff.de ap.recl.vꝉ nō.l.pe.nō.n.ē q̄rēdū de meritꝭ psone cū maio2 sit nūer⁹ ex vna pte q̄ȝ ex altera.vt eẋ de elec.dudū. Sic vides in fili.nā ſp de eadē ecclia dꝫ plat⁹ eli gi.fi tn̄ maio2 ps eligit de ecclia aliēa lȝ post appellationē.p̄ualeat electio maiorꝭ ptꝭ.cuȝ altera ps neminē eligit.vt eẋ ꝺ elec.cū inter. imo ex aliorū opione seq̄reꝉ ꝙ ꝗlibet pecca ret būfaciēdo.q2 bn̄ posset meliorē rē facē.7 magꝭ peccat i legendo.q2 posset melius facē.s.o2are. c ❡ Populo ꝗ i his q̄ pu blice fcā sū si pt ɔdici.liiij. di.nulli.lxxx vij.di.si expo sit⁹.xvj.di.ꝙ dicitꝭ.7 cū in p̄ncipio electi onis ps ɔsen sit.postea nō auditꝉ ɔdicēs ꝺ. di.iiij.i istꝭ 7.j.e.q.ij.dile ctissimi. d ❡ Retra ctatio.p.h vꝉ ꝙ pplus pos sit retractare electōeȝ q̄ fit i ei⁹ absētia. cū excipe pos set ɔ electōeȝ vt.xxiij.di.il lud cū eis in uitꝭ nē sit dā d⁹ eps.vt.lx iij di.c.vlt. sȝ h nō ɔcedo. vt dixi.lxij.di stinct.c.j. e ❡ Pōtifex vꝉ ei⁹ offiū.x xvj.di.siqs.vult.f ❡ Quid iduméta .xliij. di.sit recto2 dilcret⁹. ❡ Si ꝗ tāt⁹.qs erit (.di.sit recto2 dilcret⁹. ar.ꝺ nō licet mio2i qꝺ maio2i nō licet. xxxv.q.v.si paul⁹.h ❡ Clamorib⁹ sic ꝗ ele ctio q̄ fit ad clamorē ppli nō valet.vt h 7 eẋ de elec.osius.7 ē simile.C.de pe.decurionū. sic.xvij q.iiij.vnusqsqȝ Qui.n.ad clamoreȝ ppli manumittit aliquē vꝉ coact⁹ māumitte re.C.q manu.nō pos.l.ij.7.ff.q 7 a qb⁹ sit pri uat⁹. Nūqȝ ad vocē ppli aliqd fit.xxviij. di. de syracusane.l.di.vt ɔstitueret.ad clamorē ppli remittiꝉ alicui pēa.ff.de sic.l.pe.ꝺ h no tauꝉ.lxj.dist.miramur.i ❡ Qui se idone um.argu.ꝙ nullus potest se eligere .§.ec. in scriptur s.k ❡ Acclamatio.§.c.proximo.cō tra.Sꝫ dubi bonuȝ testimoniū populi audi tur.hic vero strepit⁹ negat.v.q.iiij in loco.

te etiaȝ ppli presentia: vt sciāt oēs 7 certi sint: ꝙ q p̄ statio2 ē ex oī pplo: q do ctio2 q sanctio2 q i oī ꝟtu te eminētio2: ille eligit ad sacerdotiuȝ: 7 h attestante pplo: ne q̄ postmodū re tractatio cuiꝗȝ: ne quis scrupul⁹ resideret. h ē aūt qꝺ 7 apls p̄cipit i o2diatio one sacerdotꝭ dicēs: o2 aūt illū 7 testionuū hr̄e bonuȝ ab his q foris sūt. Ego tn̄ amplius aliqd video in eo qꝺ dicit: q2 ɔuocauit moy ses oēm synagogā: vt h sit colligere oīs aī vires: 7 in vnū cōgregare ꝟtutes: vt cū fmo de sacerdotalibus habeꝉ sacrrīs vigilēt oēs aī ꝟtutes 7 itēte sint: vt nihil sciēte nihil i eis sapiē nihil desit idustrie: sed adsit oīs multitudo sensuū.adsit oīs ɔgregatio sctāꝝ cogitatio nū vt qd sit pōtifex qd vn ctio qd iduméta: ei⁹ ɔfe rēs itra sacrariū co2dis sui possit aduertere. Itē ex li b2o nūeroꝝ. Populi gub

Gubernatio diuina electiōe

Si ergo sꝫ tant⁹ prestet. ille ac talis moyses nō per mittitur iudicio suo de eli gēdo ppli p̄ncipe de cōsti tuendo successo2e: qs erit qui audeat vꝉ ex plebe q̄ se pe a clamoribus aut gr̄a aut p̄cisio fortasse excita ta moueri solȝ vꝉ ex ipis ēt sacerdotib⁹ qs erit q idō neū ad h se iudicet: nisi h si cui o2āti 7 petenti a dn̄o reueleꝉ: sicut 7 de⁹ dicit ad moysen: assume ad temet ipꝫ iesuȝ filiū naue hoieȝ: q hēt spūȝ dei i semetipo 7 ipones man⁹ tuas super eū 7 statues eū corā eleaza ro sacerdote: 7 precepta ei dato in ɔspectu toti⁹ syna goge 7 precipe de ꝑo corā eis: 7 dabis claritatē tuaȝ sup illū: vt audiant eū filij israel. Audis euidēꝉ o2dia tiōeȝ p2icipis ppli tā mani feste descp̄tā: vt pene expo sitiōe n̄ egeat: nl'la h ppli acclamatio: nl'la ɔsangui nitatꝭ rō: nulla ꝑpingtatis habita ɔtēplatio ē: vt ꝑp i qs agroꝝ 7 p̄dioꝝ relinq̄ꝉ hereditas. gubnatio ppli illi tradaꝉ: queȝ de⁹ elegit

a Nec nouũ sic. s. lxiij.di.nos se.q2 q̃t sũt homies tot sunt snie.tot sunt opiones.j.d ɔse.di.iiij.sic i sacro.z.ff.d recep.item si vn⁹.§.pncipalr.b Reprehẽsibile.s. nõ ẽ reprehẽsibile.q̃re g̃ cassat elcõ q̃ fit i scismate vt ex̃ de elec.q2.

c Audacẽ. arbitriũ approbatum ne sit ɔ̃.j. xxiij.q.j.qd cul pat.ɔ̃ vbi dr̃ q̃ non ẽ ptãs nisi a deo iubẽte vel sinẽte. xxvj.q.v. nec mirũ. Sz nõ approbat sz pmittit eos regnare.s.vj q.j.ex merito d Et nõ p me cõprobãtẽ.sz tñ iubẽtẽ. Et ita ẽ ar. q̃ qñq3 aliqd iubem⁹ q̃ nõ approbam⁹.z ẽ ar. ɔ̃ ea q̃ p iprobitatẽ obtinẽt. q̃ illa dicunt fieri iniusto dãte.vt ex̃ de rescript. si qñ. z.C. de peti. bo.subla.l.j. z.vij.q.j. scias.vbi hẽs q̃ ciuit⁹ aliqd facit.poti⁹ dr̃ pati q̃ facẽ. vt.s.di.vj. testamẽtum.

e Per cõ

osee.8.

hominis.s.tali qui habet sicut scriptũ audisti spm̃ dei in semetipso: z pcepta dei in ɔspectu ei⁹ st: z q moy si valde notus z familiari sit.i.i q̃ sit claritas ei⁹ legis z sciẽtia: vt possint eũ audire filij ysrael. Itẽ gregorius ciuib⁹ neapolitanis.

Nõ ex fauore sz iudicio dei venire electio.

Nec[a] nouũ nec reprehẽsibile[b] ẽ i eligẽdo epo ppli se vota i duas ptes diuidere: sz graue ẽ qñ in hmõi cãis nõ ex iudicio sz ex solo fauore venit eletio. Cũ ãt gubernatio ppli ei tradi ti iubet: quẽ de⁹ eligit: dat intelligi: q̃ aliqñ qbusdã tradit.q̃s de⁹ ñ elegit. Uñ hieronym⁹. Non ex arbitrio dei aliqñ dat pnceps ecclie.

Audacter[c] fortasse aliqd dicim⁹: tñ qd scptũ ẽ dicim⁹: ñ semp pnceps populo z iudex ecclie p dei arbitriũ dat: sed put merita nr̃a ɔposcũt. si mali sũt act⁹ nr̃i: z opamur maligna i cõspcũ dei z dant nob pnceps fz cor nr̃m. z h̃ tibi d scptura p babo.audi nanq3 qd dñs dicat: fecerũt sibi regez z nõ p me: pncipẽ z nõ p ɔsiliũ meũ. Et h̃ dictũ videt de saule illo: quẽ vtiq3 ipe dñs elegerat: z regẽ sibi fieri iusserat: sz qm nõ fz dei volũtatẽ sz fz pctoris ppli meritũ fuerat elect⁹: negat eũ cũ sua volũtate vl ɔsilio ɔstitutũ. Tale g̃ aliqd itelligam⁹ z i ecclijs fieri qd p merit aut i.vbo aut ope potẽs a deo tribuit rector ecclie: aut si malignũ faciat ppl's in cõspctũ dñi z tales perseuerẽt talis ecclie iudex dat: sub q̃ famẽ z siti ppl'us patiat: nõ famẽ panis neq3 sitiz aq̃: sed famẽ audiẽdi verbũ dei. Itẽ augustin⁹.

Nõ sunt filij sed mercenarij: q honorẽ ab hoib⁹ appetunt.

Sunt[f] i ecclia q̃ petũt. dã ppositi d qb⁹ apl's paul⁹ dicit: sua q̃rẽtes nõ q̃ iesu christi. Quid ẽ sua q̃rẽtes: nõ christũ grat diligẽtes: sed deũ nõ pp deũ q̃rẽtes tpalia cõmodã sequẽtes: lucris ihiãtes honorẽ ab hoib⁹ appetẽtes. hec qñ amant a pposito z pp hec fuit do: q̃sq̃s talis est: mercenari⁹ ẽ iter filios ei⁹ se nõ ɔputet. Nõ g̃ q pficiũt: semp ceteri meliores itelligũt. Uñ hieronymus. Ex electiõe nõ pficiunt epi sed ɔprobant.

Illud[g] inferẽdũ ẽ aduersus eos: q de epatu intumescũt: z putãt se nõ dispẽsatõez christi sz impiũ cõsecutos: q2 nõ statiz oibus his meliores sũt qcũq3 epi nõ fuerit ordiati: z ex eo q̃ epi electi sunt se magi estimẽt ɔprobatos. Si aũt pctã filioz ab epatu iustũ prohibẽt: quãto magis se vnusq̃sq3 ɔsiderãs z sciẽs: q2 potẽs potẽt tormẽta patiet: retrahit se ab h̃ nõ tã honore q̃ onere: z alioz locũ q magi dignũ sunt nõ ambit occupare. Itẽ eiusdẽ. Pro gradu sui officij quisq3 melior ẽ.

Qualis[i] eni rex ẽẽ oz. erit edificatio discipuli: si intelligat magistro se esse maiorez: vnde non solũ epi pſbri z dyacones dñt magnopere puidere: vt cũctuz pplm̃ cui psidẽt cuius cõparatione sui discipuli palee dicant vt.xxv.di.§.criminis.

filiũ.per.l.approbationẽ.

f Sunt in ecclia pp hec.ar.i re tpali nõ ẽẽ

seruiẽdũ alicui nisi secũdario.vt.lxxv di.c.vl.z.lxj. di.qd pderit z.lxxiiij.dist. ɔsuluit.

g Zlo melio res.ar. q̃ si plus d3 p alio quo p̃sumit sõ q2 h3 digni tatẽ.xl.di.nõ loca.z.c.multi.z.ij.q.vij. q̃rit.z di.ix. ego solus ar. ɔ̃.xj.q.iij.ab sit.z.lxi.dist. miramur i si ne.h Pro hibẽt pp negligẽtia.vt.s. xlvij.di.§.necesse.

i Qualis. erit.ma iorẽ.sic.s.xcvj.di.qs dubitet.s.di.lxi. statuim⁹.z.c. qd pderit vñ qdã discipuli i hoc deceptũ nimis festinãt ad cathedrã z dñ de lectãt in loco glorie fiũt alis auctores ruine. vt.xl viij.dist.qm cum magister faciat cathedram nõ cathedra magistrum. vt. xl.di.c. vlt. magistri eni z scientia et facũdia debent alios pcedere.vt.C. de procel. et med. magistros.z etia lis magister

a ¶ Meliores.i.clericos eē viliores q̄ laicos.
b Vereor.i.v e/(sufficit.n.clerico si ē bon⁹.
c Recūdor.c ¶ Judicatura.ū ptāte iudicij
q̄z illis semie ñ hñt.iij.q.vij.§.tria.ff.de re.
iur.l.ij.d ¶ Condēnabūt.melius viuendo.
e ¶ Eos.s.iu deos.f ¶ Ju dicēt.s.di.xx viij.c.vl.ꝯ s. di.xxj.nolite. ꝯ.vj.q.i.oues ꝯ.§.sȝ ñ dicūt sūditi corri/gere sive iudi care prelatos ptāte officij.sȝ vite ꝯpatiōe. vt.j.q.j.nōne
g Quid aūt ꝯuicere. ru borē icutē ex h̄.ꝙ laici. meliores sūt clericis.ñ.n. posset ob h̄ re phēd i.xlvij. di.qd ad nos q̄z ñ cris rela tiōe.sȝ inocē/tia re⁹ purga tur.ff.d pub. iudicijs is g.
h ¶ Cū fres aīs socij dicū tur.x.q.iij.ca uendum.
i ¶ Succēse az.i.irascar.
k ¶ Nemieȝ ꝯ.s.v.q.v.nō vos.sȝ h̄ loqt q̄ñ crien nō pt pbari.ibi q̄ñ pt.occul/ta.n.cria nō hñt vidictaȝ vj.q.j.si oia.x xxij.dist.eru/bescant.
l Nec suffi cere.cre dēdi q̄tū ad articulos fi/dei.laicis tñ sufficit pictu ra p doctria de ꝯie.distin. iij.perlatum.

conuersatiōe ꝛ sermōe p/eant: verū ēt i iferior grad⁹ exorciste lectores custodes ediū accolyti ꝛ oēs ośno q domui dei ꝯseruiūt: q̄z ve hemēter ecclīā dei ꝯstruit: meliores^a laicos eē q̄ cli/cos. I tē. Pplʼs iudicabit epm̄ sua officia nō agētē.

Vereor^b quō regina au stri veniēs a finibus terre audire sapiam salo/monis iudicatura^c est ho mines tpis sui: ꝛ viri nini uite acta pnia ad pdicatio nē ione ꝯdēnabūt^d eos^e q maiorē.ēt iona saluatorē cōtēpserūt sic plimi in po pulis epos iudicēt^f sbtra/hētes se ab eccliastico gra du: ꝛ ea q̄ epo ꝯueniūt nō exercētes. I tē ambrosij⁹ in icrepatiōe ad populuȝ. Qui clericos suos nō cor rigit: populū corrigere nō

Quid^g aūt ego valet. vos arguo: cū possitꝭ me vno sermone ꝯuicere: cōuicor eni ego: cū in hac pte clericos vobis magis video negligētes. quō eni possuȝ corrigere filios cū^b frēs emēdare nō possim: aut q̄ fiducia succēseā^i lai cis: cū a cōsortib⁹ pudor ꝛ verecūdia conticescā. Ego aūt frēs nō ꝯ oib⁹ loquor: sunt certe qdā deuoti: sūt ꝛ alij negligētes. Ego ne/minē^k nomino. ꝯscia sua vnūquēq̄ cōueniat. I tē beda sup matheuȝ. Epo ad salutē nō sufficit mori/bus ꝛ vita pplo adequari.

Nec^l sufficere nobis ad salutē arbitremur: si turbis negligētiū vl quo

rūlibet idoctorū fide vl ac tib⁹ adeq̄mur: qb⁹ sacris lrīs vnica ē credēdi piter ꝛ viuēdi regula pscripta. Ne q̄ vt supra dictū ē: ta/les sui officij successores a liqs sibi q̄reret: ꝓhibent epi alteꝝ ꝓ successorē sibi statuere: ac de signatis no minib⁹ i locū suū aliū sibi surrogare. Que. ij.

Quod^m āt. Patrocinia āt cō sistūt i pecūia vl i obseq̄o.ꝛ tūc sit si mōia auti pclb⁹ ꝛ tunc aut sūt car/nales aut spūales.si spūales valēt nec p eas simōia ꝯmittit.vt.j.q.j.latorē.carnales ēt p digno sūt re cipiēde.vt.j. q.j.quibusdā in fi.sed pre ces carnales pro indigno facte inducūt simoniam.j. quest.j.de or dinationib⁹. ꝛ dic.vt.s.e. moyses.

n Illud qui dem. Pa trocinia. ni/si dign⁹ sit il le pro quo pe tit vt.s.j.q.j. nullus itaq̄ ꝛ.c.pueri.ꝛ. c.quibusdaȝ in fine.
o ¶ Patro cinio.sed nō/ne suffragiuȝ patris pdest filio.ff. quod cuiusq̄ vni/uer.l.illud.sȝ illud quantū ad numeruȝ eligentium.
p ¶ Cōpelli tur. quia ad antidota te/nentur.vt.ff. d pet.here.sȝ ꝛ si.§.consu/luit.ꝛ.lxxxiij. disti.nihil.ꝛ ex de testa.cū in officijs.hu manum enīȝ est.vt quis.ex hibeat ei re/uerentiā. a q̄ perceperit be neficium. vt. xvi.quest.ij. visis.
q Dilectissi mi.libro sic.lxxxiij.di.

Quod^m āt amicoꝝ patrocinia in aliq̄ rū electiōe cōua/lescereñ debeāt: auctē gre gorij pape ꝓbat: q in ter tio libro registri scribit an tonio subdyacono dicēs. In electiōe epi nec nume rū datio aliq̄rū patrocinia

Illud^n qdē ꝯualescāt. p oib⁹ cure tibi sit: vt in hac electōe nec datio q buscūq̄ modis iterueni/at pniorꝝ: nec q̄rūlibet p/sonaꝝ pc̄ocinia cōualescāt nā si q̄rūdā pc̄ocinio^o qsq̄ fuerit elect⁹ volūtatib⁹ coꝝ cūȝ fuerit ordiatus: reue rētia exigēte obedire ꝯpel lit^p: sicq̄ fit vt res illi⁹ di/minuant ecclie ꝛ ordo ec cliasticus nō seruet.talē q̄ te admonēte debēt sibi p/sonā eligere: q̄ nulli⁹ incō grue volūtati deseruiat sȝ vita ꝛ morib⁹ decorata tā/to ordine digna valeat in/ueniri. I dē ad clerū me diolanensem. In electio/ne auctis cōrum valita ti nō suo lucro qsq̄ ꝓspi/

Dilectissimi^q filij ciat. officij nr̄i censura cō monitꝰ suadem⁹: vt in su/scipiēdi antistitis cā null⁹ vestrum neglecta vtilitate

nihil. sic. xi. q. iij. quattuor. ar. ¶ Iudicari. arg. quod electum quem semel approbasti non potes postea reprobare. vt. j. xxxij. q. v. horrendus. ar. ex. de his que fiunt a maio. par. ca. ex ore. in fi. s. di. liij. erit. et c. i istis. s. e. q. proxi. c. lz. si. ff. de decur. l. pe. et ar. ff. de pac. do. conuenire. ff. de neg. gest. pom. po. ar. contra de libe. cau. non idcirco. et l. si mutat et C. de prescr. et me. l. grammaticos. ex. de elec. cum dilectus. contra vbi potentia non equalis electori contra id quod est ff. de pub. si ego §. j. So. electus semel approbatus non pt aplius reprobari ab eligentibus. nisi ex causa noua vel de nouo ad eorum noticiam veniente tunc. n. bene pt ab eis reprobari. vt ex. de offi. dele. insinuante. et ex. de excep. pastoralis et ff. de mu. et ho. vt quidam §. reprobari. et ita intelligit illa dere. et illa lex grammaticos.

¶ Quidam

Quod autem et ante et post electionem licite secundum quosdam petitur cautio que habetur ex iure vel consuetudine. lxiij. di. quia. j. q. iij. quia quesitum. ex. de preben. significatum a superiore pro quibus cautio petitur. pt. xxviij. di. de syracusane. x. q. iij. c. vl. xvij. q. ij. eleutherius. c. di. contra morem. Quidam tamen dicunt quod ante electionem nulla cautio pt peti. et si prestatur simonia est. quia videtur eos facere vt eligatur. j. e. c. j. Idem est si promittat ante electionem se iuraturum post electionem. vt. j. q. ij. Scripio. sed post electionem ab electoribus bene pt. quia tunc nihil sperat ab eis. sed a superiore. vt dixi pt peti et prestari tale iuramentum siue ante electionem siue post. c. di. optatum. xxviij. di. de syracusane. et xxiij. di. Quamquam. tamen id quod post dixi verum. maxime si glibus canonicorum ita iurat. Ego iuro quod si fuero factus eps. nihil alienabo de rebus ecclesie quia tunc eligit sub tali conditione. ... de elec. ... §. j. ex. de elec. ... significasti. nec ...

latur. quia nec libero iudicio preferendam sibi personam examinat mens: quam cupiditas ligat. pensantes ergo que cunctos expedimt: ei quem vobis gratia diuina protulerit: integerrimam semper in omnibus obedientiam prebete. i. talem eligite cui semper obedeatis obedire. ¶ Iudicari[a] namque a vobis vltra non debet semel prelatus. sed tanto nunc subtiliter iudicandus est: quanto postmodum iudicandus non est. ¶ Q. iii.

Quod autem[b] queritur an symoniacus habendus non sit: qui post electionem pro indemnitate ecclesie iuramentum prestiterit facile probatur. Aliud est enim ante electionem iuramentum facere vel se pacisci facturum ad hoc vt eligatur. aliud est nulla precedenti conuentione post electionem huiusmodi iuramentum offerre. illud ab officio tamquam munus impensum deiicit: hoc autem consecrando nullum impedimentum generat. ¶ Quod et Pelagius scribit pelagius clero catinensi. ¶ Qui ... electi de rebus ecclesiasticis aliquam securitatem ... nisi faciat.

Alia[c]. quidem nisi faciat. Iam dudum ad fratrem et coepiscopum nostrum eucarpum de visitatione catinensis ecclesie scripta direximus: vt in eis iudicium nostrum potuissetis agnoscere veritatem quia quidam ibi non sana intentione sed prauis studiis dissensiones suscitare vestra est relatione cognouimus. quia scientes se ad episcopatum nec etiam te nec scia nec vite meritis posse perduci: ad hoc minimo inquietare ecclesiam voluerunt vt sibi de his que ex ipsa presumpta sunt impunitatem futurus promittat episcopus: et fiat rapine securitas episcopatus ambitio. Hoc est vos duximus commonendos: vt decretum in elpidium diaconum factum et subscriptum ab omnibus: quos vestra relatio designauit ad nos cum predicto visitatore epistola et cum eodem dyacono maturetis deo propiciante perducere: et post pauca. Cum igitur hic filius noster magnificus leo pretor venisset: retulit nobis de singulis que ibi mota sunt: et quomodo vota propter totius ciuitatis in elpidio dyacono concordarent. vnde quia de meorum viri testimonio dubitari omnino non possumus: idcirco sicut dictum est elpidium dyaconum ad nos facite properare: nec expectetis vlteriores: vt admonitio ad eum nostra debeat destinari. quem tamen ac per vestram dilectionem presenti iussione specialiter admonemus: ne cuiquam se aliquid dare vel daturum se esse promittat. se nec quemquam de ecclesiasticis preteritis causis aliquam securitatem cuiquam audeat facere siue promittere: aut quasi factus episcopus ea que direpta sunt permanere libere patiatur. sciens quod si tale aliquid fecerit vel fecit: nec a nobis omnino permittitur valere ipsa promissio: et cum iudicij[e] nostri: quod de se ipso habuimus[f] damno pastoralis consecrationis ordinem promereri non poterit. ¶ Quod et secundo de casu in gestis verba

¶ Alia. ipsa ... remitteret ea que abstulerat. Illud. n. est remittere ... simonia. remittere. n. est dare vt ex. de testi. ... ¶ Iudici. ar. testimonio vnius creditur. ff. de bone. possessione. ... lxxxvj. tanta. j. xxiij. q. iiij. inter querelas. xx. q. iij. praesens. ar. contra xxxiij. q. ij. admonere. ¶ Iudicij. i. quod circa eum fecimus. nos mutabimus. ¶ Damno. quia retractabimus quod fecimus

a Artaldus. iuramento Arg. q sol⁹ episcopus sola manu se expurgat. vt. ij. q. v. quando. s; istud obtinet. cū nō hēret cōpurgatores. b Ut eligerer. ar. di. xxviij. di. de syracusane. c Nullius. Ex h verbo dixit io. fa. q infamatus de vno crie expurgabit se de oib⁹ alijs. sed certe h nō fuit generale iuramētū. s; hoc solū iurauit. q nullius cris conscius erat. & q archiep̄s ei aliud crimē nō obiecerat Sz quare papa cōsecrauit istū pēdente. adhuc obiectiōe archiepi. s; dic q archiep̄s i forma iudicij nihil obiecit ei. d De sciēte. Ar. bonū ad iterpretādū negatiua dicta testiū vt cū testis iurat se nō vidisse tale qd intelligendū est q ipse sciat. sic in aut. de heret. & fal. §. sancimus. i fine colla. i.

le ē excōicat⁹. distigue. q: si ē cōsecut⁹ appellatōes suā. tūc licet appellatio sit cōmulgata iniusta. excōicatio tenet quā fec. s; si tpa appellatōis sūt lapsa. & nō ē cōsecut⁹ appellationē. idē ē ac si nō appellasset. & fm h nō ē excōicat⁹ vt distiguit. ff. de his q no. i. fa. furti. §. j. & ff. de iniusto rupto irrito fac. §. añ penul. io. ego credo q pēdēte appellatōe clerici debeāt ei obedire. cū pēdēte appellatione vel lite. nihil sit inouādū. vt. ij. q. vj. appellatōe. in terposita. & ex. vt. lite pē. nihil inouet. p totū. ff. ad tur pil. l. j. in fi. & excōicatio tenet. cuz statī trahat secū suaz executōez. vt. ex. de ap. pastoral.

Post electionē p idēnitate ecclie licet electo iuramentum pstare.

Artaldus[a] arelatensis ep̄s narbonēsis ecclie suffraganeus romā cōsecrādus ad dn̄z papā vrbanū venit su⁹ quippe archiep̄s euz cōsecrare nolebat: q p⁹ electionē suā pp bona ecclesie cōseruāda canonicis iurauit: cōsecrat⁹ itaqz est a papa vrbano añ purgat⁹ hmōi iuramēto: de iuramēto qd canonicis[b] nr̄e ecclie feci post electiōez: nullaz ante cōuctionē vt eligerer[b] feci. narbonēsis vero ecclie archiep̄s nulli⁹[c] preter id criminis cā cōsecrationē omisit me sciēte[d]: neqz mihi crimis cōsci⁹ sū ppter qd a sacerdotio me repellat. Que. iij.

Quod[e] aūt clericis ante tp̄s sententie ab ep̄o suo discedere nō liceat: pbaf auctate symmachi pape dicentis. Ante tp̄s snie nō licet clericis ab ep̄o suo discedere.

Omnes[f] directa sūt verba decreti: sigs clericoz ab ep̄o suo añ sentētie tp̄s p dubia suspitiōe discesserit: manifestā in eo manere cēsurā. lex eni ecclesiastica pontificē ab alijs accusatū priusqz[g] sub luce obiecta cōstiterit: exigit nō.

Sine[h] lfis apostolicis ep̄s accusat⁹ & a sctā sede vocat⁹ ad suā nō reuertat ecclīam. Unde sixt⁹ papa ait. A sede apostolica vocatus ep̄s ad domum nō reuertatur: nisi purgat⁹ & aplicis lfis istruct⁹.

Qualibet[i] fratr. pulsat⁹ atqz ab hac sctā sede vocat⁹ cū se nobis repsentauerit: nō pri⁹ reuertatur qz hinc lfis aplicis vl' formatis pleniter instruct⁹ atqz purgat⁹ sit: si fuerit. vn̄ & postqz domū reūsus fuerit: recognoscāt vicini sui qlit suā aliozūqz cāz h fini erit: qten⁹ illā absqz ambiguitate[k] vlla nūciaf & pdicare oib⁹ possit. ab hac eiz sctā sede a sancti aplici[l] tueri ōfendi & libare epi iussi sūt. & sicut coz[l] dispositione ordināte dn̄o pmit⁹ sūt cōstituti: sic hui⁹ sancte se

e Quod autez Clerici. añ suspēsionē vel depositionē plati nō negabūt ei obedētiā. xvj. q. iiij. volumus. xv. q. vj. c. vj. nec. ob. xij. di. null⁹. lxxxj. di. sig. & xvj. q. vj. sane. q: ibi de suspēsiōa canōe logf. nā in illis trib⁹ crib⁹ ē speciale in simōia & in heresi & i notorio fornicatore. s; de simōia occulta videf correctū. ex. de tēp. or. c. vl. Sz nūquid statiz post sniaz. recedēt ab ipso. cum adhuc possit appellare. & appellatio extiguit pnūciatū. itē q: sentētia nō statiz executioni mādāda. vt ex. de sen. & re iudi. q ad cōsultatiōnē. ecōtra vr̄ q stati p sniaz amittit dignitatē. ff. de pe. q vult. & l. qd ad statū. itē qd si pēdēte appellatiōe excōicat. subdituū suū. an il

f Omne. snie. sola accusatio nō constituit aliquē reuz vel criosū vt. xv. q. vj. c. vj. vn̄ reo accusato pt solui id qd ei debef vt. ff. de sol. reo. sola eni. noiatio nō sufficit. vt. ij. q. j. multi. & lex dicit q si cōdēnat⁹ appellauit. status ei⁹ iteger ē. ff. nihil ino. pen. ap. l. vnica. nec inf ifames i teriz ē hīd⁹. ff. de his q no. ifa. fur. ipedif tū i teriz ab honorib⁹. vt. lxxxj. di. tāti. & extra de accu. de⁹ oipotēs. nec pcurator eē pt. C. de pcur. reuz. g Priusqz. sic ex. vt lite pē. c. ij. sic xxxiij. q. ij. seculares. & xxx. q. vj. multoz. h Sine litteris. & xv. q. vlti. c. vlti. i Qualibz. repsētauerit. Cleric⁹ ēt se nō repsētabit pape sine lfis sui epi. vt. C. de epi. & cle. siq p calūniā. & i aut. quō oz ep̄os. §. nō alit. k Ambiguitate. si ex de of. or. ex parte. ex de fide istru. q super. l Eoz. i. aploz.

Sententia excõicatõis. In Causa.ix. Superiori ca. dictũ est q epi. qñq3 vsurpãt sibi aliqd d iure suoꝝ clericoꝝ. qñ q sibi ꝯstituũt successoré. h agit q̃liter vsurpãt. qñq3 d iure vicinoꝝ epoꝝ. ⁊ oñdit h q nẽo ordiabit clicos alteri epi eo ñ reqsito. nec ẽt iudicabit. ⁊ q metropolitan clicos sui suffragãei nõ ptiudicat. vt hec ⁊ alia ⁊c̃.

Quest. i.

Quod ordinatio facta. h q̃rit. an ordinatio fca ab excõicato sit rata. Excõmũicat h dr pcisus ab ecclia pp heresiz vl scisma vl aliquã cãz Dic̃. io. fa. ⁊ ruffinus q q recepit vltiã man ipositionẽ. i. ordiez epalẽ i ecclia ordies ꝯfert. s3 ñ executionẽ ordis. si ãt ex̃. nihil confert nec ordiez nec executiõz cnz tales nihil hẽant. ar. j. q. vij. dalbtũ. xix. di. c. pp j. q. j. sigs. ꝯsuggerit. S3 hec opio repbat j. q. vij. ꝯuenientib. j. c. ordiatiões. Dicas g q siue qs recipiat vltimã man i positiões i ecclia siue ex dũ tñ forma ecclie suet i ordinãdo sp ordinẽ cõfert. s3 ñ sp executiõez ⁊ h siue sciẽt siue ignorãt ordiet ab eo. S3 i h solo ẽ differẽtia q ordiati ab epo q recipiãt vltimã man ipo

dis cui dispositõi eoꝝ causas ⁊ iudicia seruauerĩt ꝑ rectione: futuris tẽporib sint ab oibus puersitatib semp liberi. vnde culpãt q circa fratres aliť egerit q̃ hui sancte sedis rectoribus placere cognouerũt.

Causa. ix.

Sententia[a] excõmunicatiõis notat qdã archiepẽs aliquot clericos alterius metropolitani ordinauit quẽdã capellanũ sui suffragãei illo incõsulto deposuit: at q aliũ in loco eius ordinauit. Hic pmũ q̃rit: an ordinatio q̃ ab excõicatis facta ẽ: aliq modo possit rata haberi. Secũdo: an liceat epo archiepo pmati vel pṫiarche clericos alterius puincie sine ꝓpriis lr̃is ordinare. Tertio: an archiepẽs clericos suffraganei sui illo icõsulto dãnat valeat vl dãnatos absoluere.

Questio .i.

Quod[b] ordinatio q̃ ab excõicatis celebrat nullas oio vires obtineat nec etiã cõsecratio appellanda sit testat grego. dicẽs. Nõ võr ap/ pellari consecratio q̃ fit ab excõicatis.

Nos[c] ꝯsecratiões dicẽ nllo mõ possum q̃ ab excõicatis hõib ẽ illicite celebratae[e].

Item. Palea.

Excõicati illicite manus imponunt: qr ptãtem ordinãdi ñ hñt. vbi aũt illicita ẽ man ipositio: vuln infigit. vñ reiterari necesse est. qđ mime pbat esse collatuz. Unñ damasus papa.

Per illicitam ait. Palea. ptaz man impositionẽ vulneratũ caput illi q videbant aliqd accepisse hẽbant. ⁊ vbi vuln infixũ ẽ: ncẽe est medicinã adhiberi: q̃ fixa sanet macula. Itq reiterari ncẽe ẽ qđ legitie actũ aut collatũ mime ꝓbat. nã quõ possit honorez retinere: q ab illo accepit: qui ptãtẽ dare nõ habuit: legitie iuenire nõ possuz. Sed excõicati h itelligũt qui i ipa sua ordiatiõe penã excõicatiõis contraxerunt: q nũq3 in nũero catholicoꝝ fuerũt. ceterũ q inter catholicos pu deputati sũt: si postea excõicatiõis snia notati fuerit: ordinatões tñ eoꝝ ab ecclia misecordit tollerant. Unñ vrbanus. ij. scribit dicens.

Ordinationes ab excõicatis nõ simoniace facte ex misericordia tolerantur.

Ab excõicatis[f] qndaz tñ catholicis epis ordinatos: siqdẽ nõ simoniace ordines ipsos acceperunt: ⁊ si ipsos epos simoniacos nõ fuisse cõstiterit ad h si eoꝝ religiosior vita ⁊ doctrine ꝓrogatiua visa fuerit ꝓmereri: pnıai indicta quã cõgruã duxer[i]t ipsis q̃s acceperũt ordinibus

sitões i ecclia siue ignorãt siue sciẽt. si als dignι fuerit pñt tollerari vt. j. e. c. ij. nisi i q̃tuor casib. si sũt maculati iterata vnctiõe vt. j. q. vij. saluberrimũ. i fi. vl si sũt ordiati simoniace a simõiaco. vt. j. e. ab excõicatis. vl si sũt rebaptizati. vt d ꝯse. di. iiij. eos. vel si ad subuñsiõe fidei adheserit hereticis. ⁊ in ꝯtẽptũ ecclie voluerũt ordiari ab eis. vt. j. q. vij. cõuenientibus. Si ãt sunt ordiati ab epo q cũ ecclia recepit m. ns impositões si scient nuq3 tolerãt. si ignorãt ⁊ h pbarãt ⁊ h ꝓbauerit. tollerãtur. vt. j. c. ordiatões. Nec g sit fidelma. q heretici. et excõicati ⁊ depositi vera sacra ꝯferũt. ⁊ corpus xpi ꝯficiũt vt. no. j. q. j. dñs declarauit. io. dic̃ d q d io. dic̃ d deposito ñ crẽdo eẽ ꝓus. h.

Nos ꝯsecratões. s. j. q. vij. ꝯuenientibus. ⁊. c. dalbertum. Ab excõicatis. i. hereticis vel scismaticis. tales eñ ipo iure excõicati. Celebrata. pter formã ecclie. vel ꝯtra ecclie. q i odiũ eoꝝ h dictũ ẽ qđ potius dr execrata q̃ ꝯsecrata. vt. j. q. iiij. ecclesia. ⁊ j. pudẽda.

Ab excõicatis. (fm̃. xxiiij. q. j. error). ⁊ qndã h hũit. io. fa. scõmẽtũ sui erroris ꝓ se iduxit. j. q. j. sigs igr. ⁊ j. q. vij. dalbertũ.

t ex de scisma.c.j.z.ij.sz hic id dr qz facilius dispesat cu ordiat[ ]a talib9 q vltima man9 ipositioez receperut in ecclia. z capitula q iducit itelligo cu n fuit forma suata. z h eu expsse e.s. de q.di.iiij.ondit.z.c.quod.z.j.q.j.q gda. Ut sth q siue scient siue ignorant ordinet qs ab heretico pciso z simoniaco.n debeat cu eo dispesari qd verum e.nec obstat.j.q.j.sigs a simoniaco vbi innuit si igrat a talib9 qs ordiat q possit secu dispesari.sz illud itelligim9 cu gratiao d prelato tollerato ab ecclia. h d pciso.vl ibi n fuit simoniac9 e hereticus. hic autem simoniacus z hereticus.Si quis g est ordiat9 a simoniaco et igrant executioez no recipit.cu simoniac9 sit in suspesus ipo iure.vt.j.q.j.reperiut.ex de simo.tata. S, gd faciendu e huic si suus epus quez scit ee simoniacu vult ipsu promouere.h dicit q qui pmonetur a simoniaco i lato suo adhuc tolerato n peccat. z libere pt suu offm exeq.sz 2triu legit ex d simo.p tuas.de.h dixi.s.i.q.j.sigs a simoniacis.

a Ordiatioes.q ab heresiarchis.i.pcisis ab ecclia g nuq catholici epi fuerut.d alijs hes s.c.px.b Nisi pbare.Isti forte erat pueri cu illi erat pcisi vl forte rome a pa.fuerut pcisi.z anteq fama crebesceret fuerit alig ordiati ab eis.als i his q publice sut n pt qs igratia allegare.xvj.di.q dicit],Et e h ar.q q allegat igratia ipsa pbabit.iij.q.ix. idicas.j.q.j. sigs a simoniacis.ex d elec.inotuit.lxxxij.di.p posuisti.Et h maifeste reprobat distictio io.

bus pmanere pmittat ad supiores at 2scedere n concedim9:nisi necitas z vtilitas maxima flagitauerit: z ipoz scta 2uersatio promeruit. Sz illud gre.de nominatiz excoicatis itelligit: qrn ordinatioes sut irrite. si eoz dnatio no erat ordinadis icognita. Unde idem vrban9 ait. [illegible]

Ordinatioes a q [illegible] ab heresiarchis noiatiz excoicatis facte sut: z ab eis q catholicoz adhuc viuentiu epoz sedes iuaserut: irritas ee iudicam9: nisi pbare b voluerit se cu ordiarent: eos nescisse dnatos. q vo ab epis qnda qde catholice ordiat sed i scismate a romana ecclia separat 2secrati sut: eos nimirii cu ad ecclie vnitate redierit suat pprijs ordinib9 misericorditer suscipi iubem9 si vita z scia eos 2mendat: amodo vo qcuq a pdict sc scismaticis scteq romane ecclie aduersarijs se ordinari pmiserit nullaten9 hac venia dign9 hebatur Quis at misericordie itui/tu magnaq necitate cogente hac i sacris ordib9 dispesatione 2stituerim9:nullu tn piudiciu sacris canonib9 fieri volum9:sz obtineant ppuz robur: z cessante necitate illud qq cesset qd factu est p necitate.vbi eni multoz d strages iacet subtrahendu e aligd seueritati. [ ] lectio qz nisi a catholicis facta fuerit irrita ee pbat. Un greg.scribit medlolanesib9. [illegible]

Nos c in [illegible] homine: qui no a catholicis eligit f:nulla rone 2sensuz.nec si alicui9 vsurpatione factu fuerit: i locu vl in ordine illi9 sacerdot suscipim9. [illegible]

Quod g aut epus vel qlibet supioz clericos alteri9 sine pprijs lris ordiare no debeat. Taliter9 pa.scribit dicens. [illegible]

Nullus b alteri9 ter [illegible] minos vsurpet:nec alteri9 parochianu iudicare vel ordiare aut excoicare psumat: qz talis iudicatio vel ordiatio aut excoi

z ru.h.n.distigunt int ordiatos ab illis q receperut vltima man9 ipositioez i ecclia. z ordiatos ab illis q receperut vltima man9 ipositioez ex ecclia z ta hi q illi recipiut ordiez s.caracterem.sz no executioez.c Necessitate, ff.d pba.di9 h.sz h psunebatur eos scire. sic.lxxxij. dis. pposuisti i fi. d Multorum.sic.s.xliij.di.2tinessa tides z.s.di.l. vt constitueretur.

e Nos.s.x xliij.q.j. aplice.z.c.miramur.

f Eligitur Sz gd si maior ps fuerit excoicata.an pnt alij eligere siue ea argu. q n ex d co cel.pbe.z ec. no va.qz diuersitate. Ite gd si vn9 est excoicatus z eligit cu alijs an tota electio viciet.no nisi ipsi colcet 2sentiedo. ex d sen. z re iudi.ad pbandu.vbi cassat snia iudicis. qz vn9 iudicu fuit excoicat9. z ar. ad h ex d os.de le.cu sup.z.ff de recep.pedi9.ar.h.ff.q cuz falso tu.l.j.§.f. vbi dr q n obest si tutor falsus iterpoit auctez sua cu tutore vo.suspesus aut hodie eligit.vt ex de cle.ex.mi.si celebrat. [illegible]

g Quod at. Certu e q null9 epus dz ordinare vl recipe clicos alteri9 epi sine lris sui epi.vt.lxxj.di.protin. nec sufficiut ad h lre archidiaconi.vt ex d offi.archi.sighcasti.

h Null9.indicat.nisi i casib9.vt d pe.di.vj. placuit.s.vj.q. iij.c.vl.s.iij.q.vj.pegrina z.c.j.z.x.q.iij.nec numer9.ij.q.v.mensa.z.q.v ij.nos si icopetet. z i casib9 vbi qs sortit ep z cu qs negligit suu locu 2uterc ad fide.xvj. q.iij.placuit.z cu epus sol9 e i,vna puicia.vt

lxv.di.si forte.i fi.a ¶ Rata. Sz querit si vnus iudex iniaz excõicatõis latã ab alio ratã hře possit.ar.ꝙ sic.j.e.lugdunẽ.ꝛ.iij.q.vj.lꝫ ꝙppe lxiij.di.saldõitẽ. Nã sciẽ falsi pcurator] pos sũ ratã hře.ex ꝺ of.dle.cũ oli.ff.ꝺ iu.lz.ꝛ ele ctões q̃ nlla ẽ possũ ratã hře.ex ꝺ ele.ꝙ fic. Itez adoptio iiusta pt ꝯfirmari.ff.ꝺ adopt.adoptio. Itẽ snia femie ꝛ fui ꝯfirmat lz nulla sit.vt.iij.q.vij.tria i pn.ꝛ.ff.ꝺ of.pto barbari⁹.ex de arbi.dilect⁹ ꝛ ẽ ar.ad h isti.ꝺ testi.milli.§.lz figl Nã ꝛ p appellatiõez potest cõfirmari qꝺ nullum est.ff rẽ ra.ha.l.iij.§.falsus.lꝫ ꝯ ex ꝺ ꝯsue.ad nrãz. Itẽ qꝺ meo nõie gestũ nõẽ ratũ hře nõ possũ vt.ff.ꝺ ne.g.ff pupilli.§.lz si ego. Itez cui⁹ pñtia de fiderat ei⁹ ratihabitõe ñ pt cõfirmari. vt isti.de aucto.tuto.i fi. Itẽ si snia excõicatõis ꝯfirmaret retro cẽt ql excõicat⁹.qꝺ cẽt absonũ.dicat ꝙ ꝙ snia q̃ nlla ẽ ñ pt rathibitõe ꝯfirmari.q2 snia pl⁹ hz iur] ꝙ facti.ꝛ i illa lege.ff.rẽ ra.ha.fuit snia lata a suo iudice.lꝫ ꝯ ius.ꝛ sufficit ꝙ litigator credat se ꝯdẽnatũ ad hꝫ vt teneat iudiciũ.ff.fa.her.cũ putarẽ.sol⁹ tñ pnceps pt sniaz q̃ nlla ẽ ꝯfirmar.vt.ij.q.j.i pmis.ꝛ.iij.q.vj.lꝫ ꝙppe.q2 ꝛ ipse mutat sbstãtialia rei.C.ꝺ rei vx.act.i pn.

catio vl' dãnatio nec rata erit nec vires vllas habebit: qm̃ null⁹ alteri⁹ iudicis nisi sua snia tenebitur aut dãnabitur. vñ ꝛ dñs i euãgelio loqtur dicẽs: nõ trãsgrediar] termios antiq̃s qs posuerunt pres tui. I dẽ. De eodem. Ibidem.

Placuit vt deinceps nulli sacerdotũ liceat quẽlibet ꝯmissuz alteri sacerdoti recipe ad pniaz sine ꝯsẽsu ei⁹: cui se pri⁹ cõmisit: nisi p ignoratiã illi⁹ cui peccãs pri⁹ ꝯfessus ẽ: q vo ꝯ hec statuta facere psũpserit: grad⁹ sui piculo subiaceat. I tẽ celestinus papa. In alteri⁹ parochia nisi eo vocãte aliqd pere

Nulli⁹ pmas nõ licet. null⁹ metropolitan⁹ null⁹ reliqrũ epoꝝ alteri⁹ adeat citatẽ aut ad possessiõez accedat: q̃ ad eũñ ptinet: ꝛ alteri⁹ epi pochiã sup ei⁹ dispositõe vl' despositione: nisi vocatus ab eo cui⁹ iuris eẽ cogscit vt gerꝙ ibi disponat vel ordiet aut iudicet: si sui grad⁹ honore potiri voluerit. sin aliter psũpserit: dãnabit: ꝛ ñ solũ ille sed coopatores ꝛ ꝯsentiẽtes ei: q2 sicut ordinatio ita ẽt eis iudicatio ꝛ aliaꝝ reꝝ dispositio ꝓhibetur. nã q ordiare nõ poterit: quõ iudicabit: nullaten⁹ pculdubio iudicabit⁹: aut iudicare poterit. I tẽ ex ꝯci. meldensi. De eodẽ.

sic.itellige.iij.q.vj.lꝫ ꝙppe.alia ẽt q̃ plus hñt cõ sci ꝙ iur].vt ẽptio locatio ꝛ traditio pñt cõfirmari.ff.ꝺ cur.fur.ꝯsilio.§.vl.vñ dõatões factã a laico ꝛ ñ noie epi pt eps ꝯfirmar.vt.x vj.q.j.c.vl.ꝛ ex ꝺ iurepa.cura pastoral.

In dñicis dieb⁹ vel festis pñbri anteꝙ missas celebrẽt: plebẽ interrogẽt: si alteri⁹ parochian⁹ i ecclia sit: q ꝓpo ꝯtẽptu pñbro missaz ibi velit audire quẽ si iuenerit statiz ab ecclia abijciãt ꝛ ad suã parochiã redire ꝯpellãt. I tẽ ex ꝯci. nauatẽ. De eodez.

Nullus pñbr aut dyaconus alteri⁹ plebanuz: nisi i itinere fuerit vl' placitũ habuerit: ad missã recipe audeat. I tẽ ex ꝯci. antiocheno. Ad ordinem conferendum vel tractandum alterius episcopi in eodem ...

Nullum epm audere debere ex alia puincia ad aliã trãsituz facere ꝛ ordiare aliq̃s i ecclia aut pferre ad sacrũ misteriuz. nec ab alijs illuc trahat epo: nisi forte p lras rogat⁹ abierit: nõ solũ a metropolitão: sꝫ ꝛ ab his q cũ eo sunt oib⁹ ipi⁹ puicie epis. Qꝺ si nullo iuitãte iordiate supueniat eps: ꝛ aliq̃s vl' ordiare psũpserit vl' q̃slibet illi ecclie ꝯpetẽtes q ad se minime ptinẽt vsurpare tẽtauerit: vacua qdez ꝛ inania erũt oia q̃ gesserit: ipe vo hui⁹ idisciplĩati ausus ꝛ irrõnabil' cepti dignas cãs expẽdat: tãꝙ ꝺposit⁹ a san cta synodo ꝛ pp hmõi presumptõez iã pdãnat⁹. I tẽ ex eodẽ. Ad ordinatiões ...

Si aliqs ordinat clices alteri⁹ credẽt sꝫ epm ratũ habiturũ.tũc pt tal' ordiatio ꝯfirmari pratihabitiões.vt.j.e.lugdunẽ.c⁹ ñ ñ ponit spẽ i ratihabitione illi⁹.vt.ff ꝺ so.siqs offert.i snia ẽt dici pt ꝙ si aliqs noie alii tulit snias tũc possit ꝙ ratificari.lo. qd iuri fit ꝺ lꝫ ꝛ ꝺ snia excõicatõis nõ nisi i q̃stiõib⁹.

Nulli⁹ pmas. metropolitanus.i metropolitan⁹ ñ pt itrare diocesis suffraganei.sui.nisi vocat⁹ vt ꝟ of qlt ꝯ visitat diocesis ꝛ recipit ibi cu rãtiões.vt ex ꝺ cẽ.sepi te.ex ꝺ offic. cũ ex offic. Sz illꝺ itelligo in eo casu qñ p negligẽtiã deuoluitur ius ad metropolitanũ i p appellatõez. c Ordiare. ar.ꝙ mĩ ñ lꝫ.nec mĩ ar.xliiij.di.nl

li.xvj.q.ij.visis.ꝛ frãlꝫ min⁹ ẽ ordiare ꝙ iudicar ad deca.q2 sol⁹ pt ordiare.lꝫ ñ sol⁹ iudicar ad depositionez.j.xv.q.vij.si ẽt.ꝛ.c.felix.ꝛ.c. d Iudicabit. sepe tñ iudicat q ñ pt ordiare vt archidiaconus.vt.xv.di.sicut. ꝛ c. Nullus a metro. (lẽp.o2.c ...

politão. Hoc itelligas i arduis negocijs aliť suffič volũtas epi. vt. s. c. px. a ¶ Ua cus qñ tũ ad executõez altar]. tñ 9secratio máebit. vt

a Ppm ordináđũ. (vij. q. j. eps i diocesi. si tñ suũ subditũ alibi excõicaret. vt ꝙ

fic. eꝫ noīe regiõis p diocesi pōit. s. c. fic. z. j pxia. q. p singl'as valꝫ l3 9siderar ad in b

Non inuitati (stra z diuisiões puiciaꝝ. Ugdunēsi. poterit. ar. ꝙ seqñi ratihītio c 9firmat ꝙ prio fuit inutile. vt. lxiij. di. (sa

tenet. xj. q. iij. si eps. sic pau l' abũs excõi cauit corīthi uꝫ. z fač ad l3 vij. q. j. sigl' p/ sbr. z. c. sigve ro sine respe ctu. tñ pro tri būali ñ pt ibi ferre sniaꝫ vt ar. ex̃ ꝺ of. le. nouit. ff. ꝺ of. psi. l. iij. ff. de iurisd. om. iu di. l. vlt. ff. de of. pcõ. z le. l. ij. ꝺ l3 pleiº dixi ex̃ de of. le. nouit.

b ¶ Et testio nio. nũgd l3 testioniũ suffi cit isti. vt nõ iteꝝ exaieť ab illo epo. ar. ꝙ sic. xix. q̃sti. ij. due. xlvij. di. de petro. z. x vj. q. vij. si qs epoꝝ. sič tuto ri dato i testõ suffič testioni uꝫ prts. vt in sti. ꝺ satisda. tu. §. j. ar. 9. lx xlij. di. scissio l3 ibi ꝺ collo cádo. i ecclia scda. Itē nũ gd sufficiũnt lre archidia cõi. ñ. vt ex̃ ꝺ of. archidi. si gnificasti. io. l3 l3 ꝑuꝫ évbi ñ ē 9suetudo ꝑscpta. ix. q. iij. 9q̃st'i mo nacho ꝑo suf fič 9sēsus i n ordiatõe. nisi mõasteriũ. sit c exēptũ. ꝑ3. ꝗ. b

Episcopũ ñ debere i alienã irruẽ ciuitatẽ: q̃ illi ꝑ bat ñ eẽ sbiecta: neq3 i re giões q̃ ad eiº curã mie no scit ptiere ad aliqd ordiná dũ: neq3 ꝑsb̃ros aut dyaco nos 9stituẽ ad alios epos ptinẽtes nisi forte cũ volũ tate z testioniob ppe regio nis epi. ¶ Qð si qspiam hoꝝ tale qd facere volue rit: irrite qdẽ erit talis or diatio: z sup hisẽt q̃ male vsurpauerit: a synodo ar guať. nã si ordiare ñ potue rit: nll'atenº ad alios ptinẽ tẽ iudicar ꝑsũat. I ꝗ ex sy nodo 9stãtiopolitana. No accedãt epi ad ecclesias q̃ sunt ex eoꝝ diocesim.

Episcopic q ex̃ suã di ocesiꝫ st ad ecclias q̃ ex̃ ter miosľ eoꝝ st ñ accedãt neq3 cõfũdãt z pmisceãt ecclias ꝑ3 regl'as statutas alexãdrie qdẽ epi ea q̃ sunt i egypto tm̃mõ gubñẽt. orientales aũt epi soliº oriẽtᷓ curã ge rãt: tñ ꝑuaťs hõrbº ꝑmatº ecclie anthiocene: q i regl' nicene synodi cõtinẽt: s3 z asiane diocesis epi z ea q̃ sũt i asia: z q̃ ad asianã tm̃ mõ diocesiꝫ ptinẽt: guber nẽt: põti ãt epi põtine tm̃ mõ diocesis hẽant curaꝫ. thracie ꝑo ipiº tm̃mõ thra cie. I tẽ. De eodeꝫ.

Non inuitatiᵈ epi vltra di ocesiꝫ accedẽñ dñt sup or dinádis aliqbº l' qbuscuq3 disponẽdis ecclialticj cãis: ꝑuata regl'a q̃ supra scpta ē ꝺ vnaqq3 diocesi: manife stũ nãq3 ē: ꝙ p singlas q̃s q3 puicias puicialis syno dº admistrare z gubnare

ois debeat: s3 ea q̃ st i nice na synodo diffinita. H is auctibº ꝑhibẽľ qlibet epi clicos alteriº ordiare. S3 q̃rit si 9tigat eos aliqbº sa cros ordines distribuere: an ordiati ab epis suis i ꝑ prijs ordinibº recipi pñt. De his ita scribit vrbanº pa. hugoni ludgunensi ar chie. Clerici epo alteriº pa rochie ordiati a ppo epo in suis ordibº recipi pñt.

Ugdunēsisᶜ parochie clericos q̃s 9 statuta cãonũ ab alteriº parochie epis ordiatos lraꝝ tuas si gnificatiõe mõstrasti: cuꝫ graduũ suoꝝ hõre recipe religiõis tue prudẽtia po terit si eos alias canõice z sine ꝑuitate aliq̃ ordiatos 9stiterit si tñ eoꝝ pbabilẽ vitã id idulgẽtie ꝑsperetiſ pmereri: legimº qppe san ctũ epiphaniũ epm ex dio cesi sci iohãnis chrysosto mi q̃sdã clericos ordiasse: qð scũsᶠ vir oio ñ fecisset: ei ðtrimẽtũ fore ppẽderet. q̃s igiť recipiẽdos modera tio tua arbitrata fuerit: in iũcta satisfactiõis grã pp eccliaꝫ quã offenderũt: co gnita pria mutatiõis itui tu i suo q̃3 hõre recipies: salua tñ i oibº sctõꝝ cano nũ disciplina. Que. iii.

Quod hᵇãt archieps clericos sui suffra ganei illoꝝ icõsulto dãnare valeat vľ absoluẽ: sic videť posse pbari: sicut totiº ecclie epatº in ptãte sũt epi: sic z ecclie totiº ar chiepatº ad diocesiꝫ perti nẽt arhiepi. vocat. n. epi a metropolitano i ptẽ sollici

lõitãe. z. xvj. c. vi. s ¶ Qð fáctº vir. sic. s xxxvij. di. q ꝺ mẽsa. vij. q. j. ois. S3 nõne iste eps dliqt ordinãdo cli cos altiº. quð q̃ factus fuit omissis mltis solutõibº dic ꝙ excusať iõ q3 vtilr gessit z q3 cr̃debat l3 iohã. placẽ sič ñ fač furtũ q cr̃dit l3 pla cẽ dñovt isti. ꝺ obli. q̃ ex ꝺ lic. nasc. §. j.

g ¶ Mode ratio tua. per inuit ꝗ epo dispẽsatio ca nõis pẽalis. sic. s. j. q. v. c. vl. i fi. s3 ñ p mitteret si ñ inõlace fuis sẽt ordiati. j. q. j. erga ꝺ pe nitẽtialibº ñ ẽ dubiũ q3 l3 pt alibꝫ sacer doſ. vt. xvj. q. vij. tpa peni tentie. Q ñ

Quod. ãt me tropo b litanus epo i consulto non põt iudicare clericos i uos nisi in cãsi bº specialibus. s. quãdo cau sa p appellatio neꝫ defertur ad ipsũ. vt. j. c. cõquestus. vľ nisi cã sit i ter epꝫ z clicũ

Episcopi. diocesiꝫ i. puiciaꝫ siue regiõeꝫ vt. xj. q. j. si clicº. Itẽ cũ dissẽsio est de electi z ij

one epi.vt.lxiij.di.c.vl.h' pro nõ tenet hodie p.id q' e ex ð elec.q2 pp. Jte cu suffraganeⁿ e negligẽs.vt.j.e.cu sim⁹. Jte oia male acta pt pũire z retractare.vt.xxvj.q.v. qcũqz. z.xij. di.de his. Jte si ð ꝯsuetudie aliqd obtiuit aut ñ epo ðcessit vt.j.e.ꝯqstus. Aliter de spe cialib⁹ nego tijs epatuũ se nõ pt metro politan⁹ itro mittere. Sed cõmunia ne gocia que nõ magis ptinẽt ad vnũ q̃ ad aliũ. sed ad statũ toti⁹ p uincie.vt cõ gregare syno duz examina re episcopũ z ordinare hoc potest.nõ ta mẽ sine cõsi lio alioꝝ epo rũ.vt .j.e.c.j. ij.z.iij.z.iiij. z.v.

dici q' ordiari⁹.se tñ pt itromittẽ ð cãis sbdi toꝝ nisi i casib⁹ except]. vt.ex ð of.ord.pasto ral.i pn.si tñ ferat iniaz aliquã i sbditos suf fraganei sui bñ tenet cu sit iudex eoꝝ.arg.in aut. vt e.ci.z.§.iudicari.z.§.se.vbi dr.q' p̃ses vl' maio res iudices ñ pñt ferr iniaz citra sũmã.c. cc.aurcoꝝ. si tñ tulerit te net vt ibi in nuit.h. dic ñ tenere talem iniaz quã me tropolitanus fert i sbditos suffraganei. q2 metropoli tan⁹ iudex ali en⁹ e respectu sbditoꝝ suf fraganeoꝝ vt vj.q.iij.se to tc.z.iiij.q.vj. ꝑegi ia lic ab soluẽ ñ ptnt si appelletur ad eũ. ex de sen.exco.p tu as ex ð of.de le. cũ ptigat. Jte q2 dr. qd fecerit ir ritũ e. vt.j.e. nulli⁹. Hoc h̃ as q' de cau sis epi pt p so las q̃relã co gnoscẽ .xi.q. j.si cleric⁹ ad uer⁹ io. cõ dic.h. suz cũ vt ex ð of. di.pastorali. e Singlis. pt g anathe matizare ali

tudinis ñ i plenitudie po testatis sic qppe vices suas eis ipartit: vt ptãtẽ suã sibi nõ adimat: vñ z sine eius ꝯsilio nihil eis agere licet.

Sicut i ꝯcilio martini pa pe legit. Nec epi sine me tropolitani ꝯsensu nec ille sine eoꝝ [illegible]

Per singulas[a] re dñt. puincias oz epos co gnoscere metropolitanuz suũ: z ipm pmat⁹ curã su scipere. nihil aũt oz agere[b] reliq̃s epos pter eũ: s3 q' antiqt⁹ a pñb⁹ nr̃is ꝯsti tutũ i canone ꝯtinet. ppt qd z metropolitan⁹ nihil psumptiue assumat absqz ꝯcilio ceteroꝝ epoꝝ. Jtẽ ex ꝯci.anthioceno. Sine metropolitani cõsensu ep suã diocesiz nihil agat eps.

Per singulas[c] puicias epos singulos scire oz ep3 metropolitanuz q pest curaz z sollicitudiez toti⁹ ꝑuincie suscepisse: pp qd ad metropolitanã ciuitatẽ ab his q causas hñt ꝯcur rat. q̃propter placuit eũ z honore pcellere z nihil vl tra sine ipsos reliq̃s epos agere sm antiquũ patrũ nostroꝝ canonẽ: nisi h' tm̃ qd vnicuiqz ecclie per suã diocesiz ꝯpetit. vnũquẽqz

eni oz epm hr̃e sue dioce sis ptãtẽ: vt regat z guber net sm cõpetẽtẽ singulis[e] reuerẽtiã: z puidẽtiã ge rat ois regiõis: q̃ sub ipi⁹ est ciuitate: ita vt ordinare et pñb̃ros z diaconos pba bili iudicio liceat z de sin gulis ipi⁹ regionis causis cuz moderatiõe z põdere disceptare: vltra aũt nihil agere pmittat citra metro politani: epi z ꝯsciam: nec metropolitan⁹ sine cetero rũ aliqd gerat ꝯcilio sacer dotũ nisi forte ipsi icono mos i ecclia sua ordinare cõtẽpserit. Vñ in synodo vii. legit. Metropolitan⁹ cõstituat iconomos [illegible] eps habere neglexerit.

Quum [f] sim⁹ debitores oẽs sacras reglas cu stodire: z eã q̃ dicit i vnaq̃ qz ecclia iconomos[g] eẽ de bere: modis oib⁹ iuiolabi lez cõseruare debem⁹. Et sigdẽ vnusqsqz metropoli tan⁹ i sua ecclia ꝯstituerit iconomũ: bene vtiqz e: sin aũt ex auctoritate ppa cõ stãtinopolitãeos epi[h] lnia est ꝑponẽdi iconomos in ei⁹ ecclia. similit z metro politan⁹ si epi qui sub eis sunt nõ satagerint icono mos statuere i suis ecclijs.

a Per sin glas co gnoscere.id e reuerteri.i.di ligere.vt ibi. nõ noui vos. b Agere. q' ad statum cõmunẽ pti net.vt.j.e.ar chieps.sic.s. lxxx.dist.non debere.

c Per sin gulas. s. ij.q.vij. me tropolitanũ. d Toti⁹.h' vr̃ q' archieps e iudex ordiari⁹ toti⁹ puicie. nã h3 pcuratões z visitatões toti⁹ diocesis. vt ex ð pscrip.cũ ex officij.z q2 vn⁹ e iudex p uicie.vt.v.j.q.j.i aplb⁹ exq̃.n.archieps e iu dex epi.g e iudex dioceñs sue.vt.ff.de pecul. sn uo.si bu⁹ me⁹. Nã ex eo q' vicari⁹ e i pecu lio ordiarij.g z peculiũ vicarij.vt ibi dr.z pa pa h' dic.q' oẽs q cãs hñt.ꝯcurrãt ad metro politanũ.itẽ q2 ðtermiat cãs ðlatas ad ipsũ p q̃relã.vt.x.q.iij.q2 cognouim⁹. S3 l3 posse

quẽ i ꝯsulto metropolitano. imo.z glibz sa cerdos inscio suo epo.vt ex de offi.ordi. cũ ab ecclia.z.nec tenet qd legit.xj.q.iij. nemo epoꝝ.

Quz sim⁹. iconomos. Jconom⁹ dr cui res ecclie gubnãda mãdat.vt.C. ð sacrosctis ecclijs.iubem⁹.g e Jconomos q clicus erit z ð ppo clero oz eẽ.lxxxix.di.q2 z.xvj.q.vij.i nona actõe.ð h' nõ ut.xvj.q.vij. qm h' e Epis.g sic suplores isferioꝝ. sic isferi ores suploꝝ supplẽt ðfectũ vt e x ð ꝯces.pbẽ.

ꝛ ec. ñ vacā.nlla. ꝛ.lxxxix.dist.volumus.
a ¶. Probat cor'thiū. ꝛ in hoc supplenit ne
b Saluo. ꝰ (gli zētiā apollinis.vt.j.e.c.vl. ...bet gs ins suū ꝓtestari ne fiat ei ꝑiudici uz.sic .xxviij.dist.dyaconi ꝛ.vij.q.j.pontifi ces.ff. q mo.

f aut.coll.iij.ꝰ dfē.ciuita.circa mediū .§. nō hūte.i ſi.h.iō.q traxit aduſariū ſuū ad alte

Ullꝰ primas. nū iudicē.vt.xj.q.j.iclita. h aliquē Licz ñ possit iudicarꝫ ꝰ eccliasaf fraganei.pt tñ ꝰ epo iudicare.xj.q.j.si clicꝰ.

pig.vl hypo. sol. si dbitor. ...cor.5.§.si i vēditōe c ¶ Instātia id ē pñtia. d ¶ Aliqꝫ.s. ...cor.5.epoꝝ.e ¶ Causas.s.criales vt .iij.q. viij. suggero . et no.ꝙ cū cā ē inter clicum ꝛ epm . ꝙ metropolitanus i synodo con prouicialī tractabit cāz.xj. q.j.si clicꝰ.ni si velis dicē ꝙ hodie solꝰ metropolitanus obtiet vicē synodi q̄stū ad istō.xviii.dis. c.j. ꝛ .x.q.iij. qꝛ de h dixi. vj.q.ij.epus.

f Rchiepi. h capitn expōit p̄missa

g Si ãt inobediēs. Dic hēmꝰ ꝙ metropolitanꝰ pt coercere a suffraganeis. sic. s e. saluo.i fi.sic.l xiij.di.saluo ita ne S; q̄lit h dixi pñt eū coercere.R.resp hēdē pñt ex charitate .ij. q.vij.p̄sumūt ꝛ .c. secuti . Iste ãt q dicit q̄relā ad metropolitanū si ne appellatio ne paraf ol... ...ptnū litl ar.

idipm ãt .seruãdū est ēt in mōasterijs. Probatᵃ illud idē exēplo apli q fornicatorē corrithiū ipenitētē sathãe tradidit.postea pēitētē ecclie reconciliauit.h.n. scribēs corinthijs in pria ꝛ secūda epla : vt excōicato nō cōicarēt: ꝛ recōciliato socio charitate copularēt. Hic ꝓbat auctrate mtro/rū. Ait eniz eginus papa. Metropolitanꝰ sine ꝯsensu epoꝝ vl p̄sētia alicuius eoꝝ ñ audiat causas.

Saluo ꝰbi oibu s romane ecclie puilegio nullꝰ metropolitanꝰ absq ceteroꝝ oium ꝯprouicialiū epoꝝ istātiaᶜ aliqꝫᵈ audiat cāsᵉ: qꝛ irrite erūt alie acte: q̄ꝫ i cōspectu eoꝝ oium vētilate ꝛ ipse si fecerit: coerceatur a fribꝰ. Itē anicius papa.

Rchiepsᶠ De eodē. nihil ꝰ epoꝝ cansis aut alijs cōibꝰ iuxta statuta aploꝝ absq cūctoꝝ illorū agat ꝯsilio: nec illi assumāt nisi q̄ntū ad suas ptinet parochias sine suo cōsensu : qm̄ tali concordia gaudet altissimꝰ ꝛ gloriaꝫ i mēbris suis. Idē. De eo.

Si ãtᵍ aliqs metropolitanoꝝ iflatus fuerit: ꝛ sine oiuꝫ ꝯprouicialiū p̄sētia vl ꝯsilio epoꝝ vel causas eoꝝ aut alias cās : nisi eas tm̄ q ad ꝓpriaꝫ suā ptinēt parochiaꝫ agere: aut grauare eos voluerit : ab oibus districte corrigaꝫ: ne talia deinceps p̄sumere audeat. ¶ Si vo incorrigibil eisq inobediēs apparuerit ad hãc aplicaꝫ sedē: cui oi

uz epoꝝ iudicia referri p̄ceptā sūt etꝰ ꝯnūacia referaꝫ: vt vidicta de eo fiat: ꝛ ceteri ꝰ eo timorē hēant: Itē calixtꝰ papa De eode

Ullusᵇ primas nullꝰ metropolitanꝰ, diocesani ecclïaꝫ vl parochiam aut aliquē ꝰ eiꝰ parochia p̄sumat excōicare vl iudicare aliqdueⁱ agere absq eius ꝯsilio vl iudicio. s; h obfuet qꝺ ab aplis ac prībus ꝛ ꝰcessoribꝰ nr̄is ē statutū ꝛ a nobis ꝯfirmatum id est siqs metropolitanus eps: nisi qꝺ ad suā solum, mō ꝓpriā ptinet parochiaꝫ sine ꝯsilio ꝛ volūtate oiuꝫ ꝯprouincialiū epoꝝ extra agere aliqd tētauerit : gradꝰ sui pīculo qdeꝫ sub iacebit: ꝛ qꝺ egerit irritūᵏ erit ꝛ vacuū. s; qcqd ꝰ cōprouincialiū epoꝝ causis coꝝq ecclïaꝝ ꝛ clericoꝝ atq secularium necc̄itatibus agere aut dispōere necce fuerit: h cōi ꝯsensu ꝯprouincialiū agaꝫ pōtificū nō aliquo dn̄atōis fastu: s; hūili atq ꝯcordi admistratiōe: sicut dn̄s ait : nō veni ministrari sed ministrare: Et alibi q maior ē vestruꝫ erit mister vester.filr ꝛ ipsi cōprouinciales epi cūcta eius ꝯsilio: nisi q̄ntum ad parochias ptinet ꝓpas agāt iuxta sāctoꝝ ꝯstituta patruꝫ: vt vno aio vno ore ꝯcorditer sctā glorificeꝫ trinitas i secula. Itē nicolaꝰ papa rodulpho bituricensi archiepo. In suffraganei parochia nihil absq eius consilio metropolitanꝰ agat

Et sic fallit il la regula.Si vico vicētē te mito fori vi co te.ff. ꝰ diuer.ꝛ .tēp.p̄. ꝰ accessiōibꝰ §.j.Itē fallit. ff.q po.i pig. h.claudius.ꝛ libtus liberti mei si ē meꝰ libꝰ.vt.ff.de ꝟbo.sig.modestinꝰ. ꝛ nō oēs q sūt cuꝫ sorores mea . sorores mee st lxxj.di. legit.
i ¶ Aliqdue q nec absoluē pt excōicatuꝫ a suffragāeo suo.ex ꝰ sen. ex p tuas.eps tamē absolue re pt excōicatum ab archi dyacono. qꝛ archidyaconus ē vicari us epi.vt ex ꝰ of. archidia. c.j. s; eps ñ ē archiepi vica riꝰ.qd ꝰ h iu ri sit.dist.xx. v.di.plectis. mat.20
k ¶ Irrituꝫ i.irritandꝫ. mat.23. si dicas ꝙ hꝫ iurisdictōꝫ ordinariaꝫ prouicie. s; si stet proprie erit h arg.ꝙ metropolitanus nō habet iurisdictionem ordinariam tociꝰ prouincie.qd iuris sit de h nōui.s.c.ij.

a Onquest⁹ ē.archiep̄s. Hic p̄z q̄ archiep̄i ꝯsūt p̄matib⁹ ꝛ p̄riarchis.vt.xxj.di.c.j.ꝛ.lxv.di.ꝯ p̄sōa.xvij.di.mlt].b ¶ Prouocauerit. Hic p̄z q̄ nō archiep̄s nec prias p̄t cogn̄scē ꝯ cāis s̄bditoꝝ ep̄oꝝ.nisi p appellatiōnē ꝺuoluant ad ip̄z.xi.q.j. pueīt.ꝛ ex̄. ꝯ of.le.cū n̄ ig̃res. Idē dico in legato pape.vt dixi. ij.q.iij.c.iij.preter hos casus ē alī.xij.di.ꝯ his. Itez cū absolutus ab archiep̄o nō vult pare ep̄iscopo. ex̄ de offi. ordi. ad r̄pmēdā. Itē cū est cā iter ep̄z ꝛ clericū xj.q.j. si cleric⁹.ꝛ.s̄.vj.q.ij c.ij.Et.h̄ cuz ep̄s ē re⁹.sed si actor .n̄ vr̄ q̄ archiep̄s si iudex rei. vt ex̄ de off. or. pastoral. Itē cū ep̄s n̄ vult absoluere excōicatū.vt ex̄ ꝯ ap.q̄ frōte. Itē cū archiep̄s puiciā visitat.ex̄ de p.scrip.cum ex offi. s; illō n̄ dico eē generale nisi vt dixi.s̄. eo.q. ij. null⁹ p̄mas. itē cū euidēs est sniaz ep̄i i iust̄ eē.ex̄ de ap.sollicitudinē.c. ¶ Duo.aliī ei n̄ p̄ōt.xij.q.ij. nōliceat.d ¶ Canōes sic.xviij.q.ij.h̄ tm̄.e ¶ Cōsuetudo. s̄ rōe ꝯsuetudinis p̄t aliqd peti.vt.xviij.q.ij.seruitiū.ff.ꝯ pub.ꝛ vect.licitatio .§.caz.ff.cōia p̄di.vēditoꝝ. Arg.ꝯ.x.q.iij.qz.Itē rōe diuturnitat] pbat̄ negatia.ff.ꝯ pba.si arbit.itē diuturnitas ꝯstituit ius.ff.ꝯ aq̄.q̄.ꝛ esti.l.h̄ mr̄.§.duct⁹ aq̄.ꝛ ex̄ ꝯ his q̄ fi.a p̄latis sine con. c.i.ea noscit.ꝛ arg.iij.q.vj.h̄ gppe. Itē cōsuetudo dat iurisdictionē. vt.C.de emā.li.l.vlti.ꝛ extra de arbi.dilecti. Item consuetudo dat priuilegiū.vt hic ꝛ.lxxij.di.quia arg.contra.xcij.di.illud.c.di.ꝯtra morez.hoc prosecutus sum.s̄.di.viij.frustra

Onquest⁹ a ē apl̄atui nr̄o ff nr̄ sigedod⁹ archiep̄s narbonēsis q̄ clicos suo eo iuito ad iudiciū tuū venire ꝯpellas: ꝛ de reb⁹ ad ecclīaz suā ptinētib⁹ eo icōsulto q̄si iure patriarchat⁹ tui dispōas. cū h̄ nec antiq̄tas: cui scī p̄res sanxerūt reuerētiā: h̄eat: ꝛ auc̄toritas sc̄tōꝝ canonū penit⁹ iterdicat: nisi forte p causis q̄ apd se termiari n̄ pn̄t: ad te q̄si ad patriarchā suū puocauerit b p appellatiōes: vl si ep̄s su⁹ decesserit res ecclie sue iudicio tuo c dispēsari voluerit. p̄matēs ei vl p̄riarchas nihil puilegij h̄re p̄ ceteris ep̄is: nisi q̄tū sacri canones d ꝯcedūt: ꝛ p̄sca cōsuetudo e ill' antiq̄t⁹ ꝯtulit: diffinim⁹: ita vt s̄m nicenas reglas sua puilegia s̄uent ecclījs preterq̄ si aplica sedes aliquā ecclīaz vl ip̄i⁹ rectorē q̄libet spāli f puilegio decreuerit honorare.

Itez beda sup apocoly.ꝛ āgelos ecclie ephesi scribe.

Episcopo g De eodē scribit iohānes ꝯ cui⁹ manu petā s̄bditoꝝ reqrit nec sine ei⁹ cōsilio s̄bditos iudicare ꝺbeat. Sola ei romana ecclia sua auc̄te valet iudicare de oib⁹: ea de nl̄li iudicare pmittiř. Un̄ nicola⁹ pa. Aplice sedis iudiciū a nemie est retractā.

Patet h pfecto se dux. dis aplice: cui⁹ auc̄te mai⁹ nō est iudiciū a nemie fore retractādū: neq̄ cuiq̄ de ei⁹ liceat iudicare k iudicio: iuxta qd inocēti⁹ l papa ruffo ꝛ ceteris ep̄is p thessaliā ꝯstitutis scribēs ait: nemo vnq̄ aplico culmini ꝺ cui⁹ iudicio nō licet retractari: man⁹ obuias audact iulit m nemo i h̄ rebellis extitit: nisi q̄ ꝺ se voluit iudicari. ꝛ beat⁹ papa gelasi⁹ nec ꝯ ei⁹ iudicio .i.romane ecclie canones vnq̄ p̄ceperūt iudicari sētentiāq̄ illi⁹ ꝯstituerūt nō oportere dissolui: cui⁹ potius seq̄nda ꝺcreta mādauerūt. It̄ anastasi⁹ p̄riarcha pape felici. Ab alijs dānatos vel excōicatos aplica sedis n sp̄ sua auc̄tate.

Aplice sedis vr̄e lnia iniuste dānatos vl excōicatos potestatiue sua auctoritate restitueř ꝛ sua oia eis reddere: ꝛ illos q eos ꝯdēnauerūt aut excōicauer̄t. aplico punire puilegio: sicut nr̄is ꝛ antiorib⁹ nouim⁹ factuz tp̄ib⁹. Itē. De eo.

Antiqs⁹ regulis sancitū ē: vt q̄cqd q̄uis in

f ¶ Speciali.ergo papa in totum p̄ōt auferre priuilegiū vni ecclesie ꝛ alij ꝯcedeř.vt.xvj.q.j.frater noster.g ¶ Et angelo. Hec sunt verba dānis in apoca. ꝛ debent esse minū capituli. h ¶ Piscopo. hec sūt v̄ba bede. i ¶ Alij. Ab hoc loco vsq̄ in finē agitur de excellētia pape. ꝛ omnis c.quasi idem dicunt. k ¶ Indicare.ná talis crimē sacrilegij incurrit. xvij.q.iiij.§.q̄ aūt l ¶ Innocēti⁹.familiaris est hec pbatio q̄ vn⁹ pa induxit ali⁹ pa iducit [illegible] uz i teste [illegible] hoc ideo.qa de ipsoruz testimonio nō est dubitādū. sicut dominus mala sodome per angelos probauit.ij.q.j.de⁹.m ¶ Intulit.q̄ minus intulit p̄posito vl q̄ ꝯtumax ē erga duces vel presidē.capite puniř.ff.de re milita.l.oē.§.j.ꝛ.ij.irreuerēs miles.ꝛ ꝯtūelia p̄ci] capite puniř.lxxxvj.distict.nō satis.in fine. Uiriliuste.ꝛ iuste.xxxv.q.ix.gregorius. [illegible] Aliquis.vt quicquid id est vt si appella[illegible] tur romā.vl a remot] vl a vicinis [illegible] nil attētaret ꝯ sniaz pape.s̄.dis.xvij.mlt.

Nemo iudicabit primã sedẽ iustitiã temperare desiderãtẽ. neqȝ enim ab augusto. neqȝ ab omni clero neqȝ a regibus neqȝ a populo iudex iudicat. Item symmachus.

Aliorum hominum causas deus voluit per homines terminari: sed sedis istius presulẽ suo sine questione reservavit arbitrio. voluit beati petri apostoli successores celo tantum debere innocẽtiã et subtilissimi discussoris indagini inviolatã habere conscientiam. Nolite estimare eas animas inquisitionis non habere formidinẽ quas deus pre ceteris suo reservavit examini: non habet apud illum reus de allegationibus nitore subsidium: quando ipsorum factorum utitur eo teste quo iudice dicas: forsitan omnium animarum talis erat in illa disceptatione conditio. replicabo quod uni dictum est. Tu es petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam et quecumqȝ solueris super terram erunt soluta in celo. Et rursum per sanctorum vocem pontificum dignitatem sedis eius factam toto orbe venerabilem: dum illi quicquid fidelium est ubiqȝ submittitur: dum totius corporis caput esse designatur de hac mihi per prophetam dictum videtur. Si hec humiliatur: ad cuius fugietis auxilium: et ubi relinquetis gloriam vestram. Item antherius papa. De eo.

Facta subditorum iudicantur a nobis. nostra vero a domino iudicantur deteriores sunt qui vitam moresqȝ bonorum corrumpunt: his qui substantias aliorum prediasqȝ diripiunt. Item gelasius papa. De eodẽ.

Ipsi sunt canones: qui appellationes totius ecclesie ad huius sancte sedis examẽ voluerunt deferre. ab ipsa vero nusquam prorsus appellari debere sanxerunt: ac per hoc illam de tota ecclesia iudicare: ipsam ad nullius commeare iudicium nec de eius unquam preceperunt iudicio iudicari. sententiamqȝ eius constituerunt non oportere dissolui: cuius potius sequenda decreta mandaverunt. Idem omnibus.

Cuncta per mundum novit ecclesia: quod sacrosanctam romana ecclesia fas de omnibus habeat iudicandi neqȝ cuiquam de eius liceat iudicare iudicio. siquidem ad illam de qualibet mundi parte appellandum est: ab illa autem nemo est appellare permissus: sed nec illa preterimus: quod apostolica sedes sine ulla synodo precedente et soluendi quos synodus iniqua dãnaverat: et dãnandi nulla existente synodo quos oportuit habuit facultatem. et hoc nimirum pro suo principatu quem beatus apostolus petrus domini voce et tenuit semper et tenebit. Idem episcopis per dardaniam constitutis.

Cuncta per mundum novit ecclesia: quoniam quorumlibet sententiis ligata pontificum sedes beati petri apostoli ius habeat resoluendi. utpote que de omni ecclesia fas habeat iudicandi et cetera. Item sixtus papa hispanorum episcopis. De eodem.

Fratres quasi tiore terreno iniuste dãnastis: scitote a nobis iuste esse restitutos: quibus ex apostolica auctoritate beati petri omnia que eis ablata sunt iterrime reddi precipimus: si non vultis et vos et principes vestri a collegio nostro et a membris eius ecclesie separari. Item stephanus episcopus gualbito primo

Nemo nisi se alicuius iudicio submittat. ut. ii.q. vii. nos si et i causa heresis. xl. di. si papa. et cum se submittit se consilio suo tenetur parere. et liti gabit eum sententia illius. Arg. contra est quod dicitur de dedicatione ecclesiarum ex de penitentia et remissione. quod autem. Item cum papa peccat potest eius peccatum esse ecclesie denunciari secundum admonitionem evangelii. ut. ii.q.i. si peccaverit. hoc determinavit. xl. dist. si papa.

b ¶ Neqȝ ab omni clero. ar. quod concilium non potest papam iudicare ut ex de elect. significasti. unde si totus mundus sententiaret in aliquo negocio contra papam. videtur quod sententie pape standum esset. ut. xxiiii. q.i. hec est fides. arg. contra quod orbis maior est urbe. ut. xciii. dist. legimus.

c Aliorum formidinem. imo sine venia debet puniri. sicut diabolus qui maximus comparatione aliorum creatus est ut. i. de pe. di. ii. principium.

d ¶ Replicabo. hoc est dicere cum ipse sit maior omnibus grauius punitur ibi si peccat. xi.q.iii. precipue.

e ¶ Sanctorum id est in sanctis conciliis confirmatur.

f ¶ Prophetam esaiam.

g ¶ Si hec humiliatur. de arca federis loquitur propheta. quam iudei ferebant ad bella.

h Facta corrumpunt. supra. vi.q.i. ex merito deteriores.

i Ipsi sunt canones. sicut imperator est lex animata in terris. ut in auth. de consulibus in fine coll. iiii.

k Cuncta. ergo a legato appellatur. extra de sen. et re iudi. c. ulti. et extra de offi. lega. licet. Sed nunquid a laico appellatur ad papam. non nisi in his que spectant ad iurisdictionem ecclesie ut extra de ap. si duobus.

l ¶ Appellandum nemo. a principe enim et a senatu appellari non valet. ut. ff. a quibus appel. non licet. l. i.

m Fratres.

a N Unc vero. pinlegiu. Rescriptu aplicu. sic iterptaberis. vt nulli afferat piudiciu. vt ex de psue. cu oliz i fi. l. iij. di. qnto. sic b P Er pnci (xcix. di. e ccc. C. de eina. nec au. palé. h. c. é. s. j. q. j. c. ante peulti. post prnci.

dratícum vel tertiaz partem decimarum vel qua tam vel hospitium. Lex iurisdictionis psistit in pferedo. pt eniz pterre sacra. cocre psistit in pferedo. pt eniz pterre sacra. corrige re delicta. de causis cognoscere. Nuq lex dio cesana cóprehédit etiá legé iurisdictionis vt

c ¶ Ad nos. Sicut papa puat aliquez clerico suo ea dé róe pt ipe ratoz aliquez puar suo suo C. p qb cau fis sui p me rito liber. ac cipi. l. j. Item alicui pt ré su am aufferre. vt. C. de qdri. ps. bn. siir au ferr pt z pa. bnficiuz. xix. di. i memoris vt ex de of. le ga. dilectus z ex de cócel. p be. z eccle. n va. qz z epm deponere. Sz nugd oés nó. qz sic vni uersalé eccle siaz turbaret quod eé non dbet. j. q. vij. z ii illa. d ¶ Sz alios negligentes. Magr dic q qcito negli gés é platus in corrigédo sine oi admo nitióe aufer tur ei iudiciu vl iurisdictio sic. s. c. cuz si m. sic. ex de accusa. sic oli Et ex eo. q n vult iudex p cedé. vr q statiz expirauit sua ptás vt ex de of

archie. Cuiuslibz ecclie cli cos pa. valet ordiare.

N Unc a vo iterato tibi scribim nolétes alicui ec clie pruilegiu itrigé: lz apli ca prrogatiua possum de qlibet ecclia clicu ordiare: desine iá cuiuspiá zelo cu mésis ecclie áuistié ptela re: qz si ptelauer: z cu psecrar iá totiés moni n mu tauer: proculdubio ad nos b veniés psecrat abi bit. I d nicola pa. nucha elli ipatori. De eodé.

P Er b pncipalé igr apo stoloz petri z pauli dxterá quá supra expofuim z prá té z ius héni n solu i mo nachos vuz ét i qslibz cle ricos de qcuq dioceli cuz ncée fuerit ad nos c puocar atq eccliasticis exigétibus opportunitaub iuitare. Sz alió é qd ex temeritate as sumit pfiiptóis. alió qd ex ncéitate gerit charitati: cu suffraganei archiepoz sb ditis suis ad maluz fauere ceperit: atq circa eoz cor rectóes negligétes exstiterit túc licet metropolitanis p ter illoz voluntate z ligan dos dánare z recóciliádos absoluere. ¶ Cu vo epi ze lo diuie charitat accési bo nos vbo z exéplo edificát: z maloz vicia aspera icre pató e redarguút: absq ta liu psilio nó lz metropoli

tanis i eoz parochia aliqd agere vl dispone. Vn in fi ne capli martini pape non simplicit dictu é: nihil agat sz cu dterminatióe nil psu ptiue assumat absq eoruz psilio vt viciu psúptóis vi deat iprobatu n offin cha ritat. ¶ Sic z apls: qz cor rithios vidit negligétes cir ca correctióez fornicator sua auctte illu dánauit: io hánes vo qz epm ephesio ru vidit paratu ad corrigé da vicia sbditoz sine eius auctte illos corrigé noluit. sz illu tm de eoz correctióe admonuit. Causa x.

Q Uidá laic basilicaz a se fcáz a di ocesana le ge segrega re qrit. Epi scop eccliaz cu oi dote sua ad suá dispositóez ptiné p tédit. tádé euicit epus: z p parochias militib comi tat crudelit dseuit q eccle siaz st tác sibi dbita vsur pare ptédit. Modo pmuz qrit an basilica cuz oi dote sua ad epi ordinationé p tineat. S ecúdo an res ec clesiaz epis vsurpare lice at. T ertio: qd nóie cathe dratici a sacerdotib exigé valeat. Questio. j.

O E prima f qstione sic diffinit i pcilio

extra de pre scrip. audiuis. Quátu ad le gé iurisdictio nis subiunt epo z ecclesie z mósasteria omnia. xvij. q. ij. h tátum mósasteria co gnouimus. z xvj. q. j. iterdi cimus quanti ad legé dioce saná sole secu lares. vt. j. e. de antiquis. z. c. anti quis. xvj. q. ij. quoniam statuimus sed regula res ec clesie vl mósa steria nó. vt hic. c. j. z. xvj. q. j. cu p vtili tate. z. xvij. q. ij. q sit ne cessarius. ca thedraticum eni nó soluút j. e. q. iij. inter cetera. nec p tez decimarú xvj. q. j. cu p vtilitate que sti. z. c. deci mas. nec epi scopu ad mis sas publicas recipiunt. xv iij. q. ij. duda liminolo. pre stant tm seruitú epo vl ex pria istitutóe vt. xviij. q. ij. eleutherius.

h. dle. cu sup. z. C. d appel. ex eo. C. d offi. pre fec. orie. siquos. z ex d so. ppe. ex trásmissa. ar. ff. s. e. nuc vo. z ex de sta. mo. in singulis.

vel etiá ratióe visitatóis. vt ex de prescrip. cu ex officij vel qd debetur ex cósuetudine. vt. x. vlij. q. ij. seruituz. Capelle vero monachoru subsunt episcopo quantum ad vtráq legem xvj. q. ij. sane. z extra de priui. cum z plantare. §. j. i ecclijs. nisi pléo iur fuerit mósasteriys collate. sed de h dicem. xvj. q. ij. in pncipio.

Cau. x. Quest. j.

Q Uidam laicus.

Q E pria questióe. Lex diocesana consistit in recipiendo vel cathe

a Si ex laicis. sub mõasterij.i. q̃si ibi velit mõasteriũ ↄstruere.b Ubi ↄgregatõ ꝭ q̃t hoies faciũt collegiũ mõachoꝝ. Rñdeo duo vl tres.vt eẋ ꝺ e'ec.c.j.fm leges tres.ff. ꝺ ꝟ.sig.neraci⁹.ꝭ.x.hoies faciũt pplm.vt.x.q.iij.vnio.ff.vi.bo.rap.l.pteꝛ.§.j.⁊.x.oues gregẽ ꝭ q̃ttuoꝛ vl q̃n.ꝙ poꝛci gregẽ faciũt.ff.ꝺ abigeis oues ꝭ duo ñ faciũt familiaꝫ vt.ff.ꝺ ꝟ.sig.ñ detestatio in fine.

c Si qdã ñ ptinet ꝭ hẽs ꝙ ↄtrus tenet.ꝭ pactũ appositũ i ↄtctu.ↄ nãm ↄ ct⁹ ñ tenet.sic eẋ de ↄdi.ap c.j.⁊.xvj.q.i.ñ qs laicus.⁊ eẋ q cle.l vo.isinuãre.sic.j.ꝺ ↄie.di.j.li.qs basilicaꝫ. Sꝫ obijcitur nõne glibꝫ in traditiõe rei sue pt ponẽ legẽ quaꝫ vult. etiã cũ tradidit rẽ ecclesie vt eẋ ꝺ cõdi.ap.vex.xviij.q.ij.eleutherius.Itẽ laic⁹.pt pdiñ dare ecclie.⁊ i eo cẽñ retinere.xj.q.j.ñ tributũ .xx iij.quest.vlt.tributum.similiter patronus potest petere seruitium qꝺ istitutũ ẽ sibi ab eꝑo añ ↄsecratiões eẋ ꝺ iurepa.pterea Quidã d'cũt ꝙ pzio ꝺdit pure.ꝭ postea voluit adiicẽ ↄdiões qꝺ ñ licet qꝛ pfecta dõatio ñ recipit ↄdiões.vt.C.ꝺ dona.q̃ sub mꝺ pfecta.⁊.xxxij.q.vij.c.vnico i ñ.Alij dicũt cꝺ dos ecclie spectat ad ius publicũ.vt.ã.j.di.ius publicũ.ꝭ ius publicũ pacto puatoꝝ tolli ñ pt.ff.ꝺ pac.ius publicũ.eẋ ꝺ fo.ↄpe.ñ diligẽti.In breuit dicas ꝙ illud pactũ ẽ ↄ naturã illi⁹ ↄct⁹ ⁊ ẽ ↄ legẽ.nã fm iura reos oẽs ecclĩastice ad oꝛdiatões eꝑi spectãt.vt.j.c.nouerit.al's ñ ñ obuiat honestati vl iuri.licite pt pactũ quod approbatum est pmissis canonibus apponi vt in pmissis

casib⁹.nam glibet i traditõe rei sue pt apponere legẽ quã vult.ff.ꝺ pac.in traditio bus. d Ad eꝑl.In ecclijs.ãt mõachoꝝ ⁊ abbasꝑ uideb it i tpalibus.episcopus iu spiritual:b⁹ xvj.q.ij.sane.⁊ eẋ de capel.mon. i ecclesijs.

Hilerdensi. Basilica q̃ cõsecrat a diocesana lege nõ segreget.

Si ᵃex laici / segreget. Qsꝑiã a sede factã basilicã ↄsecrari desiderat:ne q̃ꝙ eã sꝺ mõasterij specie vbi ᵇↄgregatio colligit a diocesana lege audeat segregare. Itẽ ex ↄci. toleno. iij. Ecclie cũ dotib⁹ suis i eꝑi ptãte cõsistãt.

Si ᶜ qdã ↄtra oẽm auctoritatẽ ecclias q̃s edificaueruñt postulãt ↄsecrari:vt dotẽ quã eidẽ ecclie ↄtulerit: cẽseãt ad eꝑi ᵈoꝛdiationẽ nõ ptinere. qꝺ factuꝫ talit i pterito coꝛrigat:vt i futuro ne fiat,phibeat:⁊ oia ꝭ cõstitutionẽ antiq̃ ad eꝑi oꝛdiatiõeꝫ ⁊ ptãtẽ ptineãt. Itẽ ex ↄci.ij. cabilonẽsi. Ecclie ⁊ oia iura earuꝫ ad oꝛdinationẽ eꝑi pertinẽt.

Decretũ ᵉ ẽ: vt oẽs ecclie cũ dotib⁹ suis ⁊ decimis ⁊ oib⁹ suis i eꝑi potestate ↄsistãt: atq̃ ad oꝛdinatiõeꝫ suã semꝑ ptineãt. Itẽ leo.iiij. Unaq̃q̃ parochia eꝑi ꝑuisiõe regatur.

Regẽda ᶠẽ vnaq̃q̃ parochia sub ꝑuisiõe ac tuitione eꝑi ꝑ sacerdotes vl ceteros clericos: q̃s ipẽ cũ dei timoꝛe ꝑuiderit:cui iure ptinere videt ⁊ circuire:vt sibi necessariũ visuꝫ fuerit ecclĩastica auctẽ cogẽte. Itẽ ex cõ.antiochẽo. Iudicio ⁊ ptãte eꝑi res ecclie regant.

Omnes ᵍ res ecclĩastice sũt ↄuenit cũ oi diligẽtia ⁊ bona fide:q̃ dꝺ ꝺbet q oia ꝑuidet ⁊ cũcta iudicat:gubernari ⁊ dispensari cuꝫ iudicio ⁊ ptãte eꝑi:cui toti⁹pleb aie videt cẽ ↄmisse. Itẽ ex cõci.toletano.iiij. Basilicaꝝ cõditoꝛes in reb⁹ ecclĩarũ nullã ptãtẽ se hꝫe cognoscãt.

Nouerit ↄdito ʰ res basilicaꝝ in reb⁹ q̃s eisdẽ eccl'ijs ↄferũt nullaꝫ se ptãtẽ hꝫe ꝭ iuxta canonũ istituta sicut eccliaꝫ ita ⁊ dotẽ ei⁹ad oꝛdiatiõeꝫ eꝑi ptinere. Itẽ ex cõci. aurel. De eodẽ.

De his'q̃ parochijs i terris i vineis mãcipijs atq̃ peculijs qcũq̃ fideles obtulerit antiqnoꝛũ canonũ

e Decretuꝫ ẽ cuꝫ doti b⁹. nihil tñ ꝺ eis' dispenet citra ↄsensuꝫ ꝑlati. eẋ offi. oꝛ.cũ ab ecclesiaꝝ.ij.quest.ij.c.vlti. f Regẽda. g Uecũq̃ aie.xxij.q.j.ꝑcipim⁹. h Nouerit. nullã.j.xvij.q.iiij.sũt q.j.xvj.q.v.ij.decernim⁹. ↄ sed ibi hñt ptãteꝫ tñ d'sẽ dẽdi ecclias. i De hister tia.alibi dr ꝙnihil habeat pter cathedraticuꝫ. vt.j.q.iij.c.j. al's ꝺ media te.vt.j.c.ꝑxi. Nota ꝗ ꝙ tẽpoꝛe ꝑmitiuo cũ paupes eẽsẽt eꝑi. statutũ fuit vt eꝑi ꝺ eꝑalib⁹ ecclijs.⁊ oibus bonis ecclie sumerẽt medietatẽ. vt i.c.sequẽti.ꝭ i oibus parochialib⁹ ecclesijs tertiẽ.xvj.q.j.ↄstitutũ ꝑcedente tẽpoꝛe ex parochialib⁹ tantũ tertiam oblationẽ ⁊ decimarũ haberẽt. vt.j.c.c.postmodũ quartaꝫ.xij.q.ij.nobis.⁊.c.concesso.⁊.c.quattuoꝛ.hodie ãt nec tertiã parochialiꝫ habebunt.nisi ad fabricam reparãdam nec illam habebunt.nisi velint fabricã reparare.vt.j.q.iij.c.j.ij. ⁊.iij. vel dic ꝙ fm ↄsuetudieꝫ ista dãt.vt eẋ ꝺ sepult.certificari hodie ãt cũ sint diuites nihil habebunt preter cathedraticuꝫ vt.j.q.iij.c.j.io.Sed certe quicquid dicat io.parochialis ecclesia tãtuꝫ habet quartam decimarum ⁊ episcop⁹ aliã pꝛo se.a'ias quartas duas retinet episcopus pꝛo fabꝛica ⁊ paupeꝛibus.vt.xij.q.ij.concesso.⁊.c.sequenti. de alijs redditibus nihil ha

bet eps nisi de cosuetudie generali. z pscripta licet pdicta. c. z alia. videant dicere cotrariu z ita fuit sniatu p epo bononiesi z ecclias sancti iohis. in psiceto. z h vr expssu. xij. q. ij. a nobis.

a Ntiquos. medietatez sm distinctionez de ere. extra de re sta. reglisti.

b Elata e. alto p̄re c io. Si isti parochiales. ita soluerunt aliquos dena rios aliquot anis. nungd episcopus po stea pot ad p curationem pe tenda redire arg. q sic. ex tra de ce. oliz argu. contra ff. quemadmo du. ser. amit. si comunem vbi dicit q qui vna ser uitute vtitur pro alia. per dit primam. Sed quid si parte pro ali is recipit ali quot anis. nu gd per parte intelligit reti nuisse totum videt q sic. j. d pe. di. j. vul garis. ff. que admodu ser ui. amit. stilli cidiuz. §. vlti mo. z l. seque ti. vbi dicit q per partez re tinere totum videtur. ff. de ser. rusti. pre di. vna e via. argume. con tra extra de

statuta fuerit vt i epoz ptā te psistāt. de his tm q alta rio accesserit. tertia ps fi deliter epis deferat. Item ex code. Que altario offe runt medietate sibi vedi. **A** Ntiqs canones relegetes pora sta tuta credim renouāda: vt de his q altario oblatoz fi deliu pferunt: medietatez sibi eps vedicet z medieta te sibi dispesāda secūdi gra d cler accipiat tā d pbis pdijs q de oi pmoditate i epoz ptāte durātib. Item ex coci. toletano. De epis q diocesim sua visitare co tenūt: z ad redimēdas ma siones q visitātib debent. **R** Ela clericos cogunt. tabe coraz scta synodo q̄rimonia plebiu: q sint q dā epi noletes ad pdicādu vl ad pfirmādu suas p an nuz parochias circuire: q tn exigūt vt māsiones qb in pfectiōe vti dbuerāt a lio pcio redimāt q para re debebāt: q duplex infa mia negligetie z auaritie sancte synodo magno fuit horrore: statuerūt itaqs ne qs vltra exerceat id cupi ditatis igeniu: z vt sollici tiores sint epi d suis gregi b visitādis. Item ex coci. terragonesi Annuis vici bus eccle ab epis visitent. **D** Ecreuim vt antiq psuetudis ordo fuer: z ānuis vicib dioceses ab epo visitet: z siq forte basi lica fuerit repta destituta: ordiatori ei repari pcipia tur: ab epis autez tertia ex oib accipiat: sic antiq tra ditiōe nouim ee statutu. Si at eps iualitudie ipedi t dioceses suas p semetip suz visitare no poterit: visi tatiōes officiu pmittat ali is. Unde i pci. toletano legi tur. Inualitudie grauat eps visitatiōis offm alijs. **E** Piscopu pmittar. pcūctas diocesi pa rochiasqz suas p singulos annos ire oz: vt exqrat q vnaqqz basilica i repatiōe sui idigeat. Qd si ipse aut lāguore detet aut alijs oc cupatiōib implicat adi plere neqūerit: psbros p babiles aut diacones mit tat: z q reddit basilicarū z repatiōes z mistrātiu vi taz ingrāt. Visitātes aūt epi qd a clericis suis exigre re dbeāt z qd eos docere: in pci. bracarēsi. ij. sic statu tu legit. Que visitātes epi a clericis suis exigere de bent. **P** Lacuit oib epis vt p singulas ec clias epi z p dioceses ābu lantes pmu discutiāt cleri cos quō ordinez baptismi teneāt vel missarū: vel qlit qqz officia i ecclia pagāt: z si recte qd ēuenerit, deo gratias agant. si autem mi nime docere dnt ignaros z his modis omnibus pre cipere sicut antiq canones iubent: vt ante. xx. dies

c Red im st. iam. n. redimi potest procu ratio. vt. j. e. q. iij. relatu. d Parare. vel pa rare. **D** Ecreuimus. ordinatori. i. sa cerdoti. z hoc verū est. si partem fabrice recepit. j. q. iij. vnio. aliter no tenet. sed tamē conferre de bet cuz alijs vt. xvj. q. j. si monach. ex tra de ec. edi. de his.

e Pisco pū ānos cū necessaria cā subest. tūc singulis ānis potest visita re. vt hic. z j. e. q. iij. cauen dū. imo nunc quandoqz et quotienscūqz opus est po test omnes ec clesias visita re. vt ex d of fi. archidiac. mādam. sed si no e neces sitas de trien nio in trien niuz visitabit. vt ex de offi. archi. vt ar chidiacon. vl hodie bis i āno. vt ex d cen. cū vene rabilis. h āli ter istud mā datur alijs sed istud fuit offi cius archidia coni. vt. xxv. distinc. perle ctis. h loqui tur de ea vi sitatione quā habet episco pus in re sua vel sm consu etudinem. lo el dicitur.

prescript. auditis. extra de statu. mona. dile ctus Breuiter respondeas q in procuratiōe nulla currit pscriptio. ex de prescrip. cum ex officij. vnde siue parte soluerit siue nihil. sp potest pcuratiōez. vt nota. in. c. cū ex officij.

f Placuit. ignaros. argu. contra illos qui statim suspedunt simplices sacerdotes. xxxviij. di. sedulo. z. c. quādo. Ite arg. p illo. q coseclt est pbedaz dū finxit se lectiolū. i. desit simulatorem scientie. h g Dies paschę.

a ¶ Purgatões. non tñ statī purgāt vicia ſʒ ſūt ſigna future purgatōis. j. ḋ ɔſe. di. iiij. ſic. b ¶ Alia die. j. e. q. iij. ℥ iter cetera. i ſi. vbi dr ꝙ tm̄ ꝑ vnā diē morabit̄ i q̄libʒ baſilica. ſʒ dic ꝙ vno die erit cū ſacerdote alio cū pp̄lo.

c Quia ſacerdotes cōcedē. ħ hēs decias appellari nō ſolū ʒ ipa iura ſʒ ēt ipos ꝓuēt⁹ ꝙ ēt ꝓuēt⁹ ñ pñt ɔcedi lai c⁹. ar. ℥ ne ꝓlati vices ſuas c. vlt.

d Sanctoꝝ oblatões. Laici ꝗ pñt cogi ad oblatões. xvj. q. j. ſtatui m⁹. ſic ad decias ꝛ pm iñi as. xvj. q. j. reuerti mini.

e ¶ Et ſb diſtrictōe. de ħ dic. vt. lxiij. di. ſalonitāe.

f ¶ In caſtellari. vt īde ſiāt ꝓ pugnacla

g Hanc ɔſuetudinē cōcedere. ar. ꝙ clerici ɔeudiarij ñ ḋbēt cōcedere bona ecclie. argu. ℥ xxxij. di. ſiqui ꝟo. ꝛ. xxxi. di ſtin. oino.

h ¶ Aaron. Illi ꝟo ſacerdotes ſemper comedebant panē duꝝ̄. qꝛ q̄libʒ ſabbato pōebāt eis illi duodecīʒ panes ꝓpoſitōis. ſʒ nūq̄ de illo pane poterā paſcere. familiā ſuā vl' ēt. canes ſuos. tm̄ i neceſſitatib⁹ poterāt. qꝛ tūc ēt alijs licebat comedē eos. vñ dauid ꝛ abimelech. excuſāt. v.

baptiſmi ad purgationez[a] exorciſmi cathecūini curant: inquibus. xx. diebus omnis cathecumini ſymbolū qḋ ē credo in deū patrē oīpotētē ſpāliter doceātur. Poſtq̄ ḡ ħ ſuos clericos diſcuſſerit vl' docuerint epi alia[b] die cōuocata plebe ipi⁹ ecclie doceāt illos: vt errores fugiāt idoloꝝ vl' diuerſa crīa. i. hoīcidiū: adulteriū: piuriū: falſuʒ teſtimōiū: ꝛ reliq̄ pctā mortifera. qḋ nolūt ſibi fieri alteri ne faciāt. ꝛ vt credāt reſurrectionēʒ oium ꝛ diēʒ iudicij. in q̄ vnuſq̄ſq̄ ꝓm opa ſua recepturus ſit: ꝛ ſic poſtea epūs de ecclia illa ꝓficiſcat[c] aliā. Itē hiero. ad damaſuʒ pa. [illegible] nes ecclie laici vſurpare ñ

Quia[c] ſacerdotes [illegible] ꝓ oib⁹ ſolent orare q̄rū elemoſynas ꝛ oblatōes accipiūt: q̄ fronte ꝓſumāt laici oblatōes: q̄s chriſtiani ꝓ peccatiſ ſuis offerūt: vl' ipi comedere vel alijs ɔcedere: cū ipi nō ḋbeāt ex officio ſuo ꝓ pp̄lo orare: ob ħ papa glīoſe mittet̄ te oꝛ illos ꝓſūptores i excōicati onē ꝑpetuā: vt ꝛ ceteri metuʒ habeāt: ꝛ ampli⁹ hec i ecclia nō fiāt. Itē calixt⁹

papa. Omīno auferant a laici oblatiōes altaribus vel crucib⁹ facte.

Sanctorū[d] patrū canonibus ɔſona facientes oblatōes ḋ ſacratiſſimo ꝛ reuerēdiſſimo altari bti petri ꝛ ſaluatoris ꝛ ſctē marie rotūde aut alijs eccliarū altarib⁹ ſiue crucib⁹ a laicis auferri penit⁹ interdicimus: ꝛ ſub diſtrictiōe[e] anathematis ꝓhibemus: vt ecclias a laicis icaſtellari[f] aut i ſeruituteʒ redigi auctoritate aplica ꝓhibemus. Itē damaſus pa. Eccliarū oblatiōes ſb laicoꝝ dño nō detineāt.

Hanc[g] ɔſuetudinē q̄ cōtra ſanctā eccliaʒ catholicaʒ augeri videt: oio iterdicim⁹: vt nullo mō vnq̄ vllo tpe oblatiōes que infra ſanctā eccliaʒ offerūt: ſub dño laicoꝝ detineant: ſed tm̄mō ſacerdotib⁹ qui quottidie dño ſeruire videntur: illis ſolis liceat comedere ꝛ bibere: qꝛ in veteri teſtamēto ꝓhibuit dñs panes ſanctos comedere filijs iſrael niſi tm̄mō aaron[h] ꝛ filijs ei⁹ panes: q longe erāt ab iſtis panib⁹ qui nūc i ſcā ecclia offerunt: qꝛ illi ſb vmbra legis erant qui vero mō ſub grā ſūt ſpūſſcti toto mūdo euāgelico coruſcante lucidiores eē videtur: q̄ fronte aut q̄ ɔſcientia oblatiōes vultis accipere: qui vix valetis ꝓ vobis nedū pro alijs deo preces offerre: qꝛ prauū ē ꝛ ℥ dñicū precceptū ꝛ detrimētū aie ſue infert q illud agere conat: qḋ ei nulla rōne ɔcedit. qꝛ oib⁹ ſanctis prib⁹ placuit hāc ſanctionē fieri ꝛ nos ſilr in eiſdē ꝑſiſtere volum⁹: vt null⁹ audeat irritū facere hoc qḋ cōſtitutū eſt: ſi in ꝑpetua dānatiōe noluerit perſiſtere: ſiqs ꝟo ɔtra hāc regulaʒ nr̄aʒ ꝛ ℥ ſctoꝝ. ccc. patꝝ q i niceno ɔcilio ħ ɔſtituerūt temerarius ꝓſumptor fuerit: ꝛ vlterius oblatiōes de ſacris ecclijs auferre molit⁹ fuerit: ſub anathematiſ vinculo ſit colligatus ꝛ condēnatus. Rñderūt oēs fiat fiat. §[i] Premiſſis auctoritatib⁹ ecclie cū oib⁹ reb⁹ ſuis ad epi ordinatiōeʒ ptinere mōſtrant: ꝛ tā ecclie q̄ oblatōes vel facultates eaꝝ a laicoꝝ diſpoſitiōe ꝓ

Sed[i] cū hant eē imunes. Q. ij in epoꝝ ptāte facultates ecclie ɔſtitute eē dicāt: ptās diſpēſandi intelligēda ē: nō diſtrahēdi vl' dilapidādi. Vñ i agathēſi ɔci. legit. Res eccl'ie [illegible]

Aſellas[k] [illegible] vl' mācipiola eccleſie epi ſicut priſca ſanctorū canonū precepit auctoritas vel

i Sed cū. [illegible] (xxv. q. j. §. ergo) q̄rit. an liceat epo vſurpar̄ res eccleſie. hec q̄ſtio nō habet dubitationem.

k Aſellas vl' pauperes. qꝛ quicquid habʒ eccleſia paupeꝝ. ē. xvj. q. j. qm̄ q̄cquid.

a Excepta.xij.q.ij.sacror.b Hoc ius. qd e.C.d sacrosa.ec.iubem9.qd loqt tm d g stātinopol eccle.c Immobilib9. ɔsēsu tm īpator] pnt alienari.j.e.pcarie.i aut.d alie. ephi.§.ictissimas.d Ab ipsa.i. Ecce casus vn9 i q in nl lo casu pt ali enari res eccle sie. Jtē i alio casu n pnt ali enari ob ali quā cāz.l.cuz sub ea ɔditōe date essēt ec clie.vt n alie nēt.i autē.de alie. ephi.§. scissimas.col. ix.z ex dɔdi. ap.c.v.runn. Sed hoc nō est verum nō enim valet h pactum cuz sit contra le gē dei.vt .xij. q.ij. aurum. e Cōflata qz ad pphanos vsus nō dnt redigi.vt j.d ɔse. di.j.i scā.z.xij.q.ij. aur.tn i nccitate pt obligari ad tabnā z sub eadē for ma.vt cx de pig.c.j. Dicūt tn gdā q nec vēdi nec obli gari pnt. cuz sint res sacre C. q̄res pig. ob nō pos.l. iij.z dicūt ibi nō esse nexū pignoris s; solā detētionez h; quscq reddat ei sua pecūia.sic als pign9 dil neri pt p ea pecūia.p q nō e obligatū.vt.C. et ob chirographariā pec.l.vnica. Jtē pt dici p libero hoie q obligat.vt no.xxiij q.vlt. vt pdē.e Uel ɔflata.cx d pig.nsl9.j.xij.q. ij.aur.f Jn sortē. lrē e pposteratio.pus ei.ɔputat i vsurā q̄ i sortē vt.ff.d solu. i his §.vl.nisi dicas q h aliē fit i fauorē ecclie.h. g Cētesime vsura dr cētesima q egparat sorti i āno.h Absq dispēdio. id e q ecclia nil dat tabellōi.s; sol9 ēptor.sic ēi ɔtm demēt] z furiosi.C.de epi. z audi.l.penulti.

vasa monasterij q̄si cōmē data fideli pposito itegro ecclie iure possideant.i.vt epi neq vēdere neq p q̄l cūq ɔtract9 res vn paupe res viuunt alienare presu māt: codice d sacrosctis ec clijs.l.j.impator iustinian9 [E]xcepta[a] cā v; captiuitatis [I]mpator leo. [illegible]

[S]A eni q ad btissime ecclie iura ptinēt vl p9 hāc puenerit: tāq ipaz sacrosctāz z religiosā eccliaz itacta ɔuenit iuiolabilit custodiri. Constitutio noua. [H]oc ius[b] porrectū est ad oēz locū venerabilez oēq collegiū: qd actio pia ɔstituit: vt nec pignorent: z ppetuo fuct i his rebus immobilib9[c] q ab iperiali[d] domo pdict loc] applicat: Jn ceter] eaten9 excipit: si debitū vrget preterea si h; superflua vasa nec aliūde soluere valet: ne q imobile alienet vel distrahat: ea gestis habitis corā eo cuius est loci ordiatio alijs sctis loc] venerabilib9 vl cōfla ta[e] cuilibet vēdant: q aūt hec accepit: citra hāc obs uatiōez: hisdē penis subia ceat: q i reb9 imobilib9 p dicte sūt. Si āt debitū qd vrget ex mobilib9 solui nō valz: prio res imobiles spe ciali dent pignori: cui9 fru ct9 creditor sibi reputet tā i sortē[f] q̄ i vsuras vsq ad q̄rtā cētesime[g]. Qd si n o lit: tūc ordiato: dom9 apd eū a q ordiat hitis absq[h] dispēdio gest] iuret maiore pte ibidē puiētū ɔsētiē te z obitū vrget nec ex mo bilib9 solui posse. q sb secu to p.xx.dies rē ecclie eē ve nalez publice sit notuz: vt pl9[k] offerēti det pcio mo dis oibus pro debito dan do. alit eni ēptori res n ɔce dit. et h inscribat: nil eē fa ctū i eadē re ad dānū diuie dom9. ēptor pio n iuēto res estiata districte[l] det credito ri i solutū[m] addita[n] i pcio decia pte vniuse estiatōis z accedēte ɔsēsu ordiator] z maior] ptis ibidē puiētiū: sit tn ea res mediocris in ter ceteras ispecta ipi9 q̄li tate z q̄ntitate z onere z is creditor hic itelligat: p qd credidit pbat9 in vtilitatē religiose dom9 pcessisse[p]. Sicut āt[q] alienatio rex ec clie iterdicit: ita phibet ne qua sterilis det ei possessio

i Seruiētiū.ar.ɔ.lxiij.dis.quāto. k Ut pl9 gd si offerat plus q̄ valet tūc tm iustū p cīū recipiet.lic; lex dicat q ɔhētes se pnt in uicē fallere.ff.d mino.i cause.s; ecclia in suis ɔctib9 nō d; dolū facere.vt ex d doa.p tuas. l Distri cte.s; vi cōsi derei q̄ui in de posset col ligi i.xxv.an nis.z p tāto vendat.vt in aut. de ec. ti. colla.ix.§.sin autem heres. m Jn so lutu;. h iuito creditore ali credito so lud p alio sol uit ɔ id.ff.si cer.pe.l.j.itē dat ei res me diocr] i solu tū cū optuna dari debeat. vt.C. de solu. aut.nisi. Jtē q tenet pba re pecunia p sa;[1] eē i vtilitatē ecclie.z sic i trib9 onere tur creditor. z tō ei addit decia p;.lic; h alit alij itelli gūt vt si res va lebat.x. q ei vēdēda sit.p xi.n Addi ta.h e fauore ecclie.sic alias fauore libra tij9 gs cogit rē in āvē dē.luij. di.l.fruitatem o Probat.S; nūgd creditor ita curiosus ē.vt sp teneat scire ad quē vsū ɔūtat hec pe cūia.s; sm h null9 iueniret q cū ecclia ɔhe ret.vt.ff.d mino.pu;.§.si locupleti.z.l. q si minor.S; dic q sufficit pbare q ecclia tūc temporis egebat pecunia.vt.ff. de exerci. in ctus.ne si nimia subtilitate circa res ecclesie rum laboremus. illa subtilitas eis in perni ciem vertatur.vt.C.ad trebel.l.penul.in pn. C.de verbo.sig.l.iij.in fi.tamen.argū.contra ff.de in rem pso q si seruus.§. penul. p Processisse.si.extra d ɔposito grauis. q Sic āt onerosa.q plus habet incōmodi

aut aliaſ onerosa veluti nomine fiscaliuz. Itē ꝓdiuz ꝑꝑ on⁹ fiscaliū iutile alienet geſt] vt ſup̄ ꝯficiēdis: ⁊ eodē iuramēto ꝓſtito.i. ꝙ alia de cā ñ alieneť: nisi vt imunitas eiusdē venerāde domus seruet. Sed ⁊ ꝑmutare ꝓncipes pñt ꝓ re maiori vel eq̄li: si respublica h̄ exposcit: pragmatica forma ſup h̄ precedēte. Itē[a] sibi inuicē recte ꝑmutant cū vtriusq; idēnitate eoꝝ.s.cōsensu q ⁊.s̄.referūtur. Perpetua[b] q̄z ēpiteosis i his[c] reb⁹ permittiť: si res i eoꝝ geriť pñt:a: qb⁹ h̄ assignať lege iurātib⁹ his q̄rū iterest: ex ea cōtractu nihil ad lesionē diuine dom⁹ effici solito redditu ip/si⁹ rei q fuit cū diuino iuri ꝯdicaret nō iminuēdo[d] nisi in sextā[e] ꝑtē. Aut si ob cladē diminuta fuerit tūc cōstāte nūc[f] pēsione i emphiteosiz deť. Mō si res ꝓciosa qdē ē: paꝝ tñ aut nil ꝓstet pēsiōis: res ſ[g]btiliter estiāda ē: vt ex hac iusta pensio ꝯstituať. Ea tñ sola deť i emphiteosiz: q̄ ad h̄ videť ꝯgrua iconomo ⁊ alijs gubernatorib⁹. Qui rez[h] hmōi ꝯductā vł i emphiteosiz acceptā fecerit ꝺteriorē: aut canonē ꝑ biē/niū nō soluerit repelli pōt vt tñ soluat toti⁹ tpis[i] pēsionē ⁊ id i q̊ rē lesit r̄sartiat nō repetitur⁹ siqd impēderit[k] noīe meliorationis. Si q̄s[l] v̄o ruinas hñt mēorate dom⁹ q̄s reedificare nō valēt i emphiteosiz deniť ꝑpetuā ēphiteota vsure materia ꝺposite hitatiōis dom⁹ vt pēsio minuať i tertiā ꝑtē ab ea q̄ stātib⁹ adhuc hitationib⁹ colligebať aut eo ꝓus reedificāte ex additis illic ꝑ estiatōz pēsiōib⁹ medietas[m] detur religiose domui. nā ꝓori casu ab initio ēphiteosis ꝓstāda ē pēsio. Qui v̄o[n] res iā dictas ḡtuito aliēatiōis titu. citra formā legiſ accipit: rē qdē cū oi icremēto[o] medij tpiſ r̄stituat: ei⁹ āt qꝺ ꝺdit: nullā aditusus venerabilē[p] domū s; adūsus eū q alienauit habeat actionē. Donatari⁹ āt ⁊ rē cū oi cā restituat: ⁊ aliud tm̄dē. Creditor q̄z restituta re pignorata creditī actionē h̄z. Emphiteosis acceptor ab ea cadat. nec qꝺ ꝺdit r̄petat: imo stati soluat qꝺ soluturus eēt si iure cōtraxisset. ¶ S; meli⁹[r] diciť oio ꝺnegādas actiōes eē hmōi acceptori. Itē codi.li.j.ti. de sacrosanctis ec. Itez leo.

ꝗ cōmodi. res.n.transferť cū onere suo. vt.xvj.q.j.sig laic⁹.a ¶ Itē sibi. recte. si prediū vn⁹ alij est vicinū. vt in aut. de ec.ti.§.sinautē. coll.ix. ⁊ ex̄ de rerū ꝑmuta ad questiōes. b ¶ Perpetua vsq; ad.xxx.annos.insti. de perpe. ⁊ tēp. act. Uel ꝑpetuuz .i. q̄diu viuit. ff. ꝓ socio. l.ij.e.precarie. Uł ꝑpetua .i. q̄ diu pensio soluiť. vt. institu. locati.§. adeo. sicut excōmunicatio diciť ꝑpetua.i. q̄uiꝗ penitet. vt s̄.e .q.j.q̄. et xxvij.q.j. ꝺ viduis. vel vsq; ad tertiaz generationē. vt in autē. de nō alie. aut per/mu.§.emphiteosiz.⁊.§. q̄ vero leonis. c ¶ In his rebus. id est. in reb⁹ ñ multū vtilibus. d ¶ Non imminuēdo. id est si ē minuenda non est plus minuenda. e ¶ Sextam. non remouet q pl⁹ possit dari. f ¶ Nunc pēsione. id est quanta pensiōe possit haberi. g ¶ Subtiliť id est vt cōsideret quātū in.xx. ānis ide colligať. vt i autē. de nō alienan aut permu.§. quia vero leonis. h ¶ Qui rē. ꝑ biēniū. h̄ ē tāū ꝓuilegiū ecclesie. vt statiz expellat colonū nō soluentē pēsionē. vt.ar. ex̄ de iure iurādo. ꝑuen't. ⁊.c. q̄relā. idē ē in colleno fisci. ff. ꝺ publi. ⁊ vecti. l. vectigalia. iter ꝓuatos regriť triēniuz. C. de iure emphi. l.ij. locatiōe biēniū. vt. ff. loca. q̄/ro.§. inter. i ¶ Tēporis. ꝓteriti. ꝺm alios sunt in odiū isti⁹ ⁊ i fauorē ecclie. k ¶ Impēderit. s; huic obstat. liiij. di. gñalis. ⁊ extra de inte. resti.c.j. s; ibi bona fide fecē sūpt⁹. h̄ mala fide. xij. q.ij.c. vulterane. l ¶ Si quas ex addit] ꝺ nouo. i. medietas. que accrescit dabiť cū āntiq̄ pēsiōe. alij dicūt ꝙ medietas antique ⁊ medietas noue dabitur. m ¶ Medietas eius que accrescit. n ¶ Qui v̄o nō gratuito. vt emptor. o ¶ Incremento. i. oēs fructus ꝑceptos. medio tpe. xij. q.ij. si liceat. p ¶ Uenerabilē. vt. xij. q.ij. diacōi. ⁊.c. sig. ⁊ qcqd C. ꝺ rei vēdi. si mācipiuz. q ¶ Alis. ꝯ. xij. q.ij. diaconi. vbi suffiť ꝙ tātundē restituať. s; ibi loqť ꝺ alie. h̄ de eo cui est alienatum. r ¶ S; meli⁹. h̄ apposuit guarneri⁹ ꝺ lege. q̄ ē. C. ꝺ sacrosan. ec. sācim⁹ nemini. sed corrigiť i aut. coll.ij. ꝺ nō alie.§. q̄ v̄o leōis ⁊ ꝑ canonē. xij. q.ij. vulterane. vñ siue bona fide siue mala accepit. h̄z regressū ad auctorē suū. vt ex̄ de reb⁹ ec. non alie. ad audiētiā. l; sit. arg. ꝯ .C. ꝺ euic. si fūdū vbi dī ꝙ malefidei possessor non aliť h̄z regressum ad suum auctorez. nisi sit sibi cautum de euictione. Dicunt tamen quidam ꝙ si est malefidei pos. ille qui recipit tunc. nec aduersus ecclesiam nec aduersus alienantē habet actionem. vt. xvj. q.iij. vniuersas. si est

hõe fidei hz actiõez aduersus eũ tñ q alienauit. vt. xij. q. v. vulterane. meli⁹ est vt dicas si ue bona fide siue mala. Cõpetit ipi hz actiõez ad uersus alienãtẽ. a ¶ Si iconom⁹. pstet. si ex de his q̃ fi. a pla. fine consen. ca. cũ aplica. ⁊ c. se. ibi perpetua firmitate b ¶ Quibuscũqꝫ cognat] ⁊ sic dãnosuz est alicui officiũ suũ. vt. xvij. q. j. ɔstitutũ c ¶ Quod si necessitas duos hodie sufficit solus ɔsensus epi cũ canonicis xij. q. ij. sine ⁊ si res venalis est i parochia alteri⁹ ille interpõit decretũ. vt. C. de p̃diis ⁊ aliis reb⁹ mino. l. si p̃diũ. ⁊ ex̃ de fo. cõpe. sane qđ nõ credo verũ. cũ sufficiat cõsensus epi cuz caplo xij. q. ij. sine exceptiõe. d ¶ Uel trãsactio. id est p mutatio. e ¶ Nõ valebit. arg. nõ valere ɔtcũ nisi adsit subscriptio ex̃ ð his q̃ fi. a pla. c. j. lxxvj. di. bene qdez. xij. q. ij. sine exceptiõe f ¶ Saluo iure. id ẽ vt si itelligat ee ppetua dõatio sz temporalis vt ne. xvj. q. j. possessiões. sz si eis darẽt itelligeret ee ppetua. vt ex̃ ð his. que fi.

a pla. sine cõsen. ca. cuz aplica. in fine. ⁊ c. ſeq. ¶ Precarie. precarie. hic dicuntur quedã p̃statiões vsufructus. in recõpensatiõe ei⁹ p̃prietat] que datur ecclie. p̃terea p̃caria est qdaz ɔtcus affinis emphiteosi. sz in hoc differt qđ de qnquennio in quinquẽniũ renouat vt in se. ⁊ ex̃ ð preca. c. j. qñqꝫ ẽ precariũ qđ petit⁹ ad vtẽdũ alicui dat. et illud reuocari pt qñcunqꝫ nõ obstante aliquo pacto vt. ff. de p̃ca. cũ precario. ⁊ ex̃. e. c. vlti. ¶ Duplũ. Uidetur contradicere illi supra. c. si iconom⁹. vbi dicitur qꝫ tãtum dem dari debet. sed ibi illa benignior est canone. vt canon loquitur in eo casu cum tenetur est vel debilis qui recipit rẽ ecclesie. ¶ Cogi. sz fallit. vt. vij. que. j. omnes ⁊ vbi aliquis alij prodest sibi non nocet vt. ff. de aqua plu. arcenda. §. in summa. §. item varius. ⁊. lxxvj. dist. pasche k ¶ Nec cõmutationes. hoc itelligas in rebus collatis ecclie ab impatore. e. vt. s. e. hoc ius. l ꝑ. e. hoc ius. l prin. vl' legẽ fm sua tpa.

Si iconom⁹ a ecclie psperit expedire: vt cuiqꝫ ɔsiderãti ceterarꝫ possessiõuz atqꝫ p̃diorꝫ vrbanorꝫ ⁊ rusticorꝫ ad ius ecclasticũ prinẽtiũ tpalis vsufruct⁹ possessio p petitiõe ipi⁹ p̃stet ei⁹ tpis qđ int vtrosqꝫ ɔuenerit: siue i diez vite sue si ab eo q ɔsiderat postulet: pacta cũ eo q hoc elegerit iciat iconom⁹ atqꝫ ɔscribat: p q̃ ⁊ ips intra qđ hoc p̃stari placuerit statuat ⁊ mãifestũ sit. qđ qs qꝫ accepit adiuicẽ. ¶ Huiusmõi bñficij gr̃a prestãda qđ ẽ ecclastici p̃dij vsufruct⁹. p⁹ statutũ ãt tps ⁊ placitũ redditum ipõrꝫ p prietate ad ius ⁊ dñiuz ecclasticũ reuertẽte firmit: ita vt siue completo spacio qđ iter eos fuerit ɔstitutũ: seu mortis sue tpe si hoc q̃qꝫ cõuenerit: is q ecclasticaz possessionẽ ⁊ ceterorꝫ reddituũ vsufructũ huĩdi gr̃a pacto iteruẽiẽte suscepit: nõ nun⁹ qꝫ alteri⁹ tãte q̃ntitatꝫ q̃nte accepat reddit⁹ cũ ipsorꝫ p̃diorꝫ dñio ⁊ reb⁹ imobilib⁹ coꝛũqꝫ colonijs ⁊ mãcipijs ecclie ðre linq̃t: nisi eni i hac ɔditiõe pacta inita fuerint: ea q̃qꝫ decernim⁹ ñ valere. Nec vsus p̃statio locũ hz i oi domo religiosa: q̃ finito res vtraqꝫ pleno iure pueniat i domũ iã dictã: nec tribut qdẽ grauata sit maiorib⁹ ea res q̃ datur ad inuicez. Quibuscũqꝫ b huiusmõis alijs pmittit: iterdicit tñ ceter] psonis rẽ eiusmõi accipe: vt iconomo eiusqꝫ cognat. Quod c si ncẽitas cõpulerit vt p ecclie ncẽitate aut vtilitate vl' i vsufructu vl' i directa vẽditõe aliqd distrahat: apud duos vl' tres cõpuiciales aut vicios epos cã q̃ necesse fuerit vẽdi p̃mit⁹ cõprobet: vt hita discussiõe sacerdotali eorꝫ sbscriptiõe q̃ fcã fuerit vẽditio vl' trãsactio corroboret. alit facta vẽditio vl' trãsactio ñ valebit. Min⁹ vo vtiles possessiões pegrinis vl' clicis saluo f iure ecclie p̃stari pmittim⁹. Item ex ɔ. mediomatricio. Ecclasticarꝫ rerꝫ p̃carie q̃liter fieri

Precaries a ne quis. mie ð reb⁹ ecclastic] fieri p̃sumat: nisi tñ q̃ntũ de q̃litate ɔueniẽti dat ex p̃pio: duplũ h accipiãt ex reb⁹ ecclie i suo tñ q ðderũt n oie si res p̃prias ⁊ ecclasticas fructuario vsu tenere voluerit: si ãt res p̃pas ad pñs dimiserit: ex reb⁹ ecclasticis triplũz vsufructuario vsu suo tñ qs nomine sumat: qꝛ sic eas quẽ qꝫ tractare vt rerꝫ ecclasticarꝫ dispẽsatorẽ ɔuẽit: ñ vt p̃parꝫ largitorẽ: decreuit ẽt scã synod⁹ ⁊ ipialis aucttas denũciauit: vt a nulla ptãte qs cogat facere p̃carĩã ð reb⁹ ðo ⁊ sctis ei⁹ dedicat cũ rõ ⁊ vsus obtineat: nemĩnẽ cui ñ vult ɔ vtilitatẽ ⁊ rõe cogi ð p̃prio facere bñficiũ: nec cõmutatiões k rerꝫ vl' mãcipiorꝫ ecclasticorꝫ q̃libz psona sine lnia ⁊ regio cõsensu facere p̃sumat. Item ex ɔci. beluacẽsi. De eo. Item.

Preca rie ð qnq̃nnio

Episcop⁹.i.diguerit. Nota q̃lr expōīt h̄ pbū idiguerit. vt artet tm̄ ad victū ⁊ vestitū. ar. g. ex̄ ð p̄bē. ð mōachis. b Uictu. q. tū melior vl̄ peior ðād⁹ ē ẜm q̃litatē psona rū. vt. xlj. di. ñ cogāt. noie cibarioꝝ ñ itelligū tur vestimenta. ẜ noie alimētoꝝ intelligūt vestes ⁊ hitatio. vt. ff. ð ali. le. l. vlt. ⁊ l. aūp. c Aut frīb⁹ p̄sumit. n. q̄ h̄ cardiali amore faciat vt. lxxxix. di. decēt. sic. ī. e. hec vius. sic ex̄ de appell. postremo. sic ecōuso ꝯsanguinitas q̄ñ q̄ elidit iuspitionē. vt ex̄ ð coha. cler. ⁊ mu. a nobis. d Presbyteri. eque p̄ūt unt illi q̄ ñ resistūt. s. officiati. sicut ipse ep̄us. vt. C. de ap. q̄ñ. ⁊ . ij. q. vij. q̄ꝓpt̄

Si q̄s ñ ē q: forte mortu⁹ ē. q: sede vacante nō potest alienari res ecclesiastica. ita xij. q. ij. siq̄ ð reb⁹. ⁊ meli⁹. ex̄ ne se. va. nouit. tū. h. dicit q̄ sede sacerdotali vacante auctoritate episcopi potest fieri alienatio. vt. lxi. di. frr̄ itatē. ⁊ ī. e. q. j. decretum. ⁊ ē ar. pro ipso. C. qui admit. ad bo. pos. bonorum. Sed ecclesia episcopali vacante clerici nihil possunt alienare. item patet hic q̄ episcopus nihil potest alienare sine consensu sacerdotis. xij. quest. ij. placuit. ⁊ c. abbatibus. f Honore. pena. eniꝫ alienationis indebite est depositio. xij. que. ij. vulterane. ⁊ c. abbatibus. ⁊ c. apostolicos. xvij. quest. iiij. nullus.

in qnquēniū ẜm antiquā ꝯsuetudinē renouet. Itē ex ꝯci. carthag. De eodē.

De precarijs [illegible] q̄ a rectorib⁹ eccliarū irrōabilit fiebāt: ⁊ se suos q̄ȝ successores pena q̄ui obligabāt: vt fctā ipsoꝝ neq̄uissent dissoluere: precipim⁹: vt nemo successori antecessoris sui pena sit obligat⁹: sed sue ꝓuidentie sit cōcessuȝ: vt si añcessor ei⁹ res ecclie irrōnabiliter distribuit: ab eo ad ius ecclesie eiusdeȝ reuocent. Itē ex cōcilio martini pape.

[illegible]

Epi/ p̃tāt h̄eat ep̄s. scop⁹ a habeat ptātez in reb⁹ ecclie: vt dispenset necessitatē h̄ñtib⁹ cū oi reuerētia: ⁊ timore dei. pticipare eū ēt oꝫ q̄ necia st. si tñ ipse aut q cuȝ eo sunt frēs indiguerit aliq̄ vt necessitatē nulloꝫmō patiant ẜm aplm̄ sanctū dicētē. victu b tūn ⁊ tegumento his ꝯtēti sum⁹. c Si autem res ecclasticas ep̄s i suas ꝓpas volūtates vsurpare volerit: aut frīb⁹ c vel filijs q̄buscūq̄ ꝓpiqs suis dederit ptātē vt p eos latēter ledant res ecclastice: hūc oꝫ obnoxiū eē ꝯci. Sin aliter ep̄s vel q cū eo sunt p̄sbyteri d aut dyaconi accusent: q: ea q̄ vel ex redditu vl̄ ex q̄libet actu ecclie venerūt: i suos vsus colligūt ⁊ paup̃ib⁹ fraudāt: ⁊ fame ꝯficiūt. hos eni corripi oꝫ ẜm q̄ð ordiatū fuerit a scō cōcilio. Si vo ꝯtra hāc ꝓhibitiōꝫ aliq̄ de reb⁹ ecclie ep̄m vēdere se ꝯtigerit: ēt res ipa ecclie restauranda est: ⁊ ipe gradu suo ðijciēdus decernit. Uñ i eodē cōcilio martini pape legit.

De ep̄o q nulla necessitate [illegible]

Si [illegible] q̄s e ep̄us nulla ecclastice rōis necitate ꝯpulsus in clero suo: aut forte vbi p̄sbr nō ē de reb⁹ ecclasticꝭ p̄sūpserit aligd vēdere: ⁊ res ipsas ecclie ꝓprie restaurare cogat: ⁊ i iudicio epoꝝ deijciat audit⁹ ⁊ cōuict⁹ ⁊ tāq̄ furti aut latrocinij re⁹ suo ꝓuet honore f.

Quest. iij.

Quid e Que. iij. vo noie cathedratici ep̄s exigere ðbeat: i secūdo ꝯcilio braca rēsi legit. Preter honorē cathedratici nihil ep̄s per diocesea exigat.

Placuit b: vt null⁹ epoꝝ p suas dioceses p̄ter honorē cathedre sue. i. duos solido saliðaligd p eccias tollat. neq̄ tertiā ptē ex q̄cūq̄ oblatiōe ppli ecclijs parochialib⁹ facta sibi vsurpet: ẜ ecclie repatōi ꝓuet: ⁊ singulis ānis ep̄o rō fiat. nā si tertiā ptē illā ep̄s tollit: lumē ⁊ sartatecta abstulit ecclie. silr ⁊ parochiales clici ẜuili more i aliqb⁹ opib⁹

Quid. a vero. duos solidos a q̄libet ecclia potest episcop⁹ petere nomine cathedratici preterq̄ȝ a monasterio, vt. j. c. inter potest, tamen in necessitate a clicl collectam petere extra ð cē. cum apl̄s. appellat ēt q̄ñq̄ synodaticū vt ex̄ ð cēsi. oliꝫ q̄ñ freq̄nt in synodo dant. isti āt ðnarij erāt ẜꝫ ꝯmunē monetā regiōis. vt. ff. ð le. iij. nūmis. ⁊ si plres monete sūt forte meliores dabūt. ex̄ ð iure iur. q̄to i fi. vl̄ talē medi ocrē. vt ex̄ de cē. ex pte. iteꝫ p̄t cathedrati cū p̄t petere. moderatā ꝓcuratiōeꝫ. vt. j. c. iter. b Placuit. solidos. ad pl⁹ min⁹. n. q̄ñq̄ dat. vt ex̄ de cē. oli. j. e. nec min⁹. ⁊ forte solidus h̄ appellat aure⁹. vt. C. ð spor. l. ij. ⁊ insti. ðpe. temere. litigan. §. t c Tertiam. ī. e. q. j. de h̄is. ⁊ c. decreuimus. contra. So. tertiam habet cū vult h̄ onus fabrice subire. vt. j. xij. q. iij. c. vlti. ⁊ . j. c. vnio. contra.

a ¶ Epo.ro.p archidiacono de possessiōib⁹ b Risc].tertiā (eccle.vt.xxv.di.plectis. pt hʼ itelligi de tertia q̄ debeī ipsi fabri/ ce.alij dicūt de tertia illa q̄ debeī ipsi epo.vt illā nō debeat hr̄e ex quo habūdat.nisi velit onus fabrice subire. 1.pe.5.

Unio.vt c tertias. h.intelligit hʼ de tertia oblationuz nō de tertia decimationū.sz ptra eū est ex̄ ō p̄scrip.de q̄rta. Alij dicūt q̄ epus hodie nullaz hēbit tertiā nisi in duob⁹ casib⁹ vn⁹ si vult reparare ecclāz. ⁊ alt⁹ si incūbit on⁹ regale vt h̄ dr̄ Sz verius est q̄ epus ad suuz cōmodū hēt vnā tertiaz p se.⁊ aliā quā pt tenē si vult subire on⁹ fabrice. habebit.p̄terea p̄tē oblationū ipe dedicatio nis vt.j.e.nec nūer⁹.vt.xviij.q.ij.eleutheri⁹.sed qd si epus partē fabrice recipit.deide cuz egnerit ecclia reparatiōe volūt̄ ecclie reddere tertiam dic q̄ nō pōt lo.sicut nec vsufructuari⁹ pt in tali casu vsufructui cedere.vt.ff.de vsufruc.sed cū vsufructuari⁹.⁊.l.se.ff.de aqua plu.ar.is cū q̄.Ma le dicit.lo.qm̄ reparare dz epo ecclāz postq̄ hz quartā fabrice.qz res trāsit cū onere.vt.xvj.q j.sigl laic⁹.d ¶ Oimoda. h̄ apparz q̄ il lā tertiā pt epo in suos vsus zuertere.cū ecclesia nō eget reparatiōe.sz forte ⊃rīū est.xij. q.ij.nobis.vbi dr̄ q̄ ānuatiz refusabit. Sol. ibi lōqtur ō illa pte q̄ ptinet ad reparationē ecclie.h̄ ō vo de tertia parochial ecclesie. epal ecclie.h̄ ō vo de tertia parochial ecclesie. e ¶ Pro regijs.ar.q̄ p itinere ad papā vel ad regē nō pn̄t epi vltra statutū petere.vt ex/ tra de cen.cum apostolus.xvj.q.j.placuit.

epo⁹ fuire ñ cogāt: qz scriptuz ē neq̄ vt dn̄antes in clero. Itē ex ⊃ci.apō mereh. Basilicar reparatōi p̄ ..... tertia quā epo acci/

Risc]b: pe ⊃sueuerat. Pqdē canonib⁹ erat decretū: vt ep̄s de parochianis ecclīis tertiā ⊃seq̄ret: cui sua plenissime sufficē non pn̄t. placuit huic sctō ⊃cilio: vt null⁹ puicie lusitanie ep̄s a q̄libz parochiana ecclia tertiā auferre p̄sumat: sz q̄ exide ⊃seq poterat: repatiōi basilicarū pficiāt. Itē ex ⊃ci. toletano. Nō accipiāt epi tertiā nisi diruptas ecclias repa

Unio c re voluerint. Unr̄e ⊃gregatiōis dcreuit atq̄ istituit: vt tertias q̄s antiq canones ō parochijs suis hr̄e epos ⊃sueuerūt: si eas exigēdas crediderit: ab ipis epis dirute ecclie repent. si vo eas maluerit cedē ab earū cultorib⁹ sub cura ⁊ sollicitudie sui pōtific] repatio eisdē ē adhibēda basilicis: q̄ si oēs ecclie aut icolumes fuerit: aut q̄ dirute erāt repate extiterit: fz antiq̄ruz canonū istituta: si tertias sibi debitas vnusq̄sq̄ ep̄s asseq voluerit facultas illi oimoda d erit ita vz vt citra ipas tertias null⁹ epoz qppiā p regijs c inqsitiōib⁹ a pochiāis ecclijs exigat: nihilq̄z de p̄dijs ipaz ecclīaz cuiq̄ cā stipēdij dare p̄sumat: sz ⁊ hʼ necessariuz istituē durim⁹ vt pl̄ces ecclie vni neq̄q̄ cōmittāt̄ p̄sb̄ro: qz sol⁹ per totas ecclias nec officiū valet psoluere: nec reb⁹ eaz necessariā curā ipēdere. ca.f.rōne precipim⁹: vt ecclia q̄ vsq̄ ad.x. habuit mācipias sup se hēat sacerdotē: q̄ vo mīn⁹ alijs ⊃iūgat ecclijs. siqs sane epoz hāc nr̄az ⊃stitutiōez paruipēderit: duorū mēsiū spaciose nouerit excōiticatōe mulctari. Itē pelagius gresonio illustri.

Illud b te vo De eodē. lum⁹ modis oībus custodire: ne q epoz sicilie ō parochijs ad se ptinētib⁹ noie cathedratici āpli⁹ q̄ duos solidos p̄sumāt accipē neq̄z ⊃pellē p̄sb̄ros aut clerū parochiaz suaz sup vires suas ⁊ eis ⊃uiuio p̄pare. Itē gelasi⁹ pa.fabiāo epo. Baptizādis nūer⁹ ñ iponat: nec cathedraticū vltra vetustū morē exigat.

Nec nūer⁹ l baptizādis iuste credit iponēd⁹ cū q̄nti petierit l ad regn̄atiōnē festiauerit ñ sint p̄

f ¶ Cōmittant hic ē casus vbi aliqs pt hr̄e plures ecclias.alij casus sūt notati.xxj.q.j.in sūma questiōis g ¶ Mandent ppa cū.q̄ dēcē faciūt plebes. pz intellectus illi⁹ ca.ā.ij.q.v.presbyter. h

Illud.ā. vires. ne victū lōgī tēporis breuis hora ⊃sumat ex̄ de cen.cū apostolus. Et apostolus a fm q̄ldam a panpibus nihil petet. vt.j.q.ij.placuit. arā.j.e.cauēdā. sz hʼ nō verū. quia si aliqs vltra vires fuerit grauatus. fiet collectio ab alijs vicinis ecclijs vt extra ō cēcū instantia. ⁊.c.pcuratio nes. nō autē dabit epō nisi lac ad bibēdū ne seiunādū orū doctrinā mbētib⁹ hec eis predicet. vt.xxxv.disti. vj.⁊.c.ecclesie.nec bibet vltra tertiam vices vt.xliij.dist.in illa palea quando presbyter. ⁊ comedet lardum vel carnes vaccinas vel vervecinas cum aceto.vt.C.de eroga. mili. an.l.j.li.xij.arg.contra.xlj.distin.non cogantur l

Nec numerus.forte consuetudo fuerit q̄ fm numerum baptizandorum tantum vel plus recipiebatur.quod erat iniquū.vt.j.q.j.baptizādis.⁊.c.placuit.lohānes

a ¶ Aut i electa. 2tra ē.j.xiij.q.j.c.j.vbi dr. q loca parochie sunt distincte ne aliqs iura alterius vsurpet. Ad h dicūt qdā q h capitulū loqt̄ fm ea tpa. qn nōdū parochie erāt distincte. h h stare n pt. q2 dionisius g diuisit dioceses diu pcessit gelasiū cui⁹ istd c. est. Dicas g q loqt̄ de iudeis e paganis z trāseūtib⁹ z talib⁹ g nō hnt certū domiciliū. q enī h d pueris nō loquatur pz ex eo qd dr. aut in electa. ipsi. n. n. psūt eliger.

b ¶ Cōsuetudinem. fm qd 2uenit cū epo dedicatio nis. xviij. q. ij. eleutherius.

c Q̄ Uia cognouim⁹ qd veter̄ nihil ergo pt eps petere ab aliq̄ nisi ostēdat per canones illud sibi debitū vt. ix. q. iij. 2quest⁹ xviij. q. ij. c. j.

d ¶ Presūpta nota q lōginq̄ vsurpatio nō iacēs. vt. xciij. di. illud. c. di. cōtra morē. x. xliij. q. j. scīsma. ex de h. cū in ecclia. z c. n latis. j. q. j. nullus eps. ex de prescpt. cāz itē ar. nota q sua auctoritate gs pt dtinere qd de iure nō ptinet. licet illud oim soluerit. C. de agri. z cen. lib⁹ tps. n. nō inducit obligatiōē: ex d cen. gue⁹ nu. ff. de act. z ob. obligationū lex. §. placet. ptoz enī nō intui:t iniquā possessionē. ff. de pub. cū ipsius. §. si res. si n. sufficit possedisse nisi cāz possessiōis pbet ex d pscript. si diligēti. ff. de itinere actuq priua. l. vl. licet enī lōgissimo tpe aliqd grat] pstituū sit i h n currit pscrip. to. vt. xvj. q. iij. clerici z. c. si eps. z. C. de scrip. xxx. vel. xl. an male. arg. 2. xviij. q. ij. seruitium. nā libertas non dandi dcimā pscribitur extra de pscrip. de quarta. itē ar. cōtra. j. q. iij. quesitum nec cogitur quis causam possessiōis pbare. ff. si ser. ven. si quis diuturno. So. nec in lōga nec in longissima prescriptione sufficit allegare diuturnā possessionem. ni si aliquā causam possidendi alleget. sed allegata causa cuz de tempore cōstet psumitur esse debitū. argu. xij. di. illa. tamen nō tenetur pbare causam sine titulū possidēdi. q2 potest esse qd nō hz d h istrumēta nec testes nec ē hoc in memoria hominū. vt. iij. q. vi. h gppe. t. dicit cōtra. q2 sufficit. si dicat prescripsi. nisi psūptio sit 2 cū.

alteri⁹ volūtate repellēdi. z iō sit hui⁹ supfluā 2stitutionē me is oib⁹ remouebis: vt vnusqsq aut i vicia sibi ecclia aut i electa ᵃ pro sue mēt baptizet arbitrio. cathedraticū et n ampli⁹ q̄ vetusti mor] exuterit: ab ei⁹ loci psbro nouer] exigēdū: z d his q̄ die dedicatiōis fuerit offerētū duotiōe collata: 2suetudiē ᵇ q̄ gnalit oib⁹ ecclijs ē pscpta huabis. Cathedraticū qd his auctitatib⁹ epis pmittitur exigē pter medietatē vl terciā ptē oblatōnū q̄ ēt p varia eccliaz 2suetudie ex pmissis auctib⁹ ep o debet: itelligēdū ē. nec illa ps oblatōnū oīuz gnalit itelligēda ē: s vl anniūsarie dedicatōis vl q̄rūdā et solēniū diez put iter epm z sacerdotē tpe dedicatiōis 2uenerit. De his vo epis g per parochias suas crudeliter dseuiūt sic ē statutū i tertio 2ci. toletano. Ultra morez antiquū a pochiāis psbr] Q̄ Uia nihil epi exigāt. cognouim⁹ ᶜ epos per parochias suas n sacerdotalit s crudelit dseuire: et dū scptuz sit: forma estote gregi n vt dnantes i clez: g exactiōes diocesi sue vel dāna isligūt: iō cēsem⁹: excepto qd veter 2stitutiōes a pochijs hre iubēt epos vt alia q̄ ill hucusq psum pta ᵈ sūt: dnegēt h ē neq i angarijs psbri aut dyacōes neq aliqb⁹ fatigēt idictōib⁹: ne videamur in ecclia dei exactores pot⁹ q̄ pōtifices noiari. hi vero clerici tā locales q̄ diocesāi: g se ab epo grauari coguerint q̄relas suas ad metropolitanū deferre nō differāt: z metropolitan⁹ n moretur hmōi psūptiōes auertere.

Jtē ex 2cilio. gabilonensi.

Ut parochiāis sūpēdia nō nisi cū charitate epi exigāt

Q̄ Uaedū ᵉ ē sane: ne cū epi p parochias suas pagrāt quādā n soluz erga sbditos s erga socios ᶠ tyrānidē exerceāt ne (qd absit) n cū charitate s cū q̄dā iactātie temeritate: nec cuz graz actiōe s cū q̄dā iudiciaria inuētiōe sūpēdia ab eis exigāt. obsuādū nōis oib⁹ ē: vt si qn eis pagrāde parochie ncc̄itas icūbit: in 2firmādis hōib⁹ i igrēdis reb⁹ emēdatōe dignis i pdicatōe vbi dei i lucr] aiarū pot⁹ q̄ depdādis z spoliādis hoib⁹ z scādalizādis frib⁹ opaz dent. z si qn eis ad pagēdū misteriū suū a sbditis aut frib⁹ aliqd accipiēdū ē h sūmope obsuar dbēt ne quē scādalizēt ᵍ aut grauēt. tāta g discretio in hac re tenēda ē: vt vbi di pdicator vbi, ppri sūpt⁹ vo sunt a frib⁹ accipiat: z idē

e Q̄ Uaendum. sub ditos. scilicet laicos.

f ¶ Socios hic clerici d. cuntur socij episcopi alibi fratres. vt. xcv. distinct. olim. z. viij. q. j. q autem. g ¶ Scandalizent. exigendo vltra illicitū. vt. xj. q. iij. noli te.

h ¶ Sumpt⁹. videl g q sibi sūpt⁹. vn possis

sit expēdere nō dz alios grauare. nā poti9 vi dēt hec peti ex gra q̄ʒ ꝺ iure. vt ex̄ de cen. cū apl's. ꝛ ea q̄ domi ꝯuenit expēdere dz expēdet cū ē i via. vt i autē. ꝺ man. ꝓn. §. illꝺ. col. iij. ꝛ i auk. vt iudi. sine q̄ suffra. §. nulli. col. ij. sed ñ ē ita. vt ex̄ ꝺ simo. cū sit romana.

act. 18. a Inter cetera. mona sterioꝝ. j. xvj. q. ij. c. j. ꝛ ij. ꝫ. j. xvj. q. j. cū ꝓ vtilitate. j. xviij. q. ij. q̄ʒ sit ꝛ. c. fuit tūꝫ. b ¶ Solutiōis ipa. n. mōasteria lege a diocesana sūt exēpta vt h. xvi. q. j. cū ꝓ vtilitate ꝛ. xviij. q. ij. q̄ʒ sit sed eoꝝ capelle nō. vt ex̄ de capel. mo. c. vlti. ꝛ penul. ꝛ ex̄. ꝺ pbē. ꝺ monachis c ¶ Quiquagenariū. hodie nūer9 singl'oꝝ i eui ctiōib9 ē taxat9. vt ex̄. dcē. cū apl's nec nūer9 ibi taxat9 recipien d9 ē si ecclia grauet vt ibi dē dz ex̄ ꝺ ex cel. pla cū i d q̄rūdā. ex̄ de pe. c. pe. illos. ꝫ qui supflui sūt pōt remoueri sacerdos. q2 ñ hēs fuitutē adaquā di certū nūeruz pecoꝝ si pl9 ducis ad aquā q̄ʒ debe as. superflua pōt remoueri. vt. ff. de aq̄ q̄. ꝛ esti. l. j. §. trebati9. itē ñ cā ꝓpꝛij ꝯmodi venit ad eccle

fratres illi9 ñ potētia gra uēt exēplo apli pauli: q ne quē grauaret: arte ꝛ mani b9 victū q̄rebat. I tē ex. ꝯ. toletano. viij. Ultra duos solidos a parochiāis eccli is ep̄s ñ ꝯsumat accipere.

Inter[a] cetera dn̄iq3 q̄ cōit nos ꝯferre ꝯpetē ter oportuit q̄rimōias ēt parochialiū p̄sboꝝ gallie ꝓuicie solertissime discer nere decuit: q̄s ꝯ pōtificū suoꝝ rapacitates ncātas vt ꝯpini9 tādē ꝯpulit i pu blicū examē ꝺferri: hi eni pōtifices vt eoꝛūdē euidēs inq̄sitio patefecit idiscreto moderamie parochianas ecclias ꝑgrauātes: dū. i ex actiōib9 supflius freq̄nter ɇxistūt: pene vsq3 ad exina nitionē extreme ꝺtutꝫ q̄sdā basilicas ꝑduxisse ꝓbant. ne ꝫ fiat ꝺ cetero qꝺ ꝯstat hacten9 iordiate ꝑsūptū ñ amplius q̄ʒ duos solidos vnusq̄sq3 epoꝝ ꝑfate ꝓui cie ꝑ singl'as dioceses l'ba silicas iux̄ synodū bracha rēsez annua illatiōe sibi ex pectet iferri: mōasterioꝛū tñ basilic] ab hac solutōis[b] exp̄ssiōe seiūct̄. cū ꝺo ep̄s diocesiz visitat nulli ꝑ mul titudine onerosus existat: nec vnq̄ʒ q̄nq̄genariū[c] nu meꝝ euictōis excedat: aut ampli9 q̄ʒ vna die per vnā quāq3 basilicaz remorādi liniaz hēat. q̄cūq3 ꝺo pōtifi cū eoꝛūdē alit̄ q̄ʒ decreui m9 agēdū ꝑsūpserit: coꝛ rectiōi ꝓculdubio cāonū sbiacebit tāq̄ʒ ꝯstitutionū synodaliū trāsgressoꝛ ꝛ ꝑ scoꝝ patrū edictoꝝ coꝛru

ptoꝛ. I tē greg. ep̄is sicilie Sacerdotes ab ep̄is suis vltra moduz nō grauent.

Relatū[d] ē nobis sancte memorie ꝺcessoꝛ] mei tpib9 ꝑ seruū dei dyaconē: q tunc ecclīastici patrimonij curā gessit fuisse dispositū vt sacerdotes ꝑ diuersas vr̄as diocceses cōstituti. q̄ties ad ꝯsignādos infātes egredimini: vltra modū grauari mie ꝺbuissent: sūma. n. ꝑfixa fuerat voꝫ vt audio ꝯsentiētib9: q̄ ab eis sacerdotib9 ꝓ labore[e] clericoꝝ[f] dari debuisset: atq3 qꝺ tūc placuit: sicut nunc dicit̄ mime custodit. vñ fraternitatē vr̄am admoneo vt sbiectis vr̄is graues studeat̄ ñ existere. I tē pelagi9 cresconio illustri. Scdm loci mediocritatē ep̄is ꝯuiuia parent.

Illos magnitudinē tuā mime volum9 ignorare: q syracusane ciuitatis ep̄s iter alia q̄ in cautionū suaꝝ pagina spopondit ꝫ etiā spāliter sb iterpositione legitime ꝓmisse legit̄: nūq̄ʒ a q̄libet sue diocesis p̄sbro vltra duos solidos cathedratici noie petiturū: nec ꝑ q̄libet aliā occasionē q̄cq̄ʒ i eius dispendio esse gesturuz qꝺ magnitudo tua nō soluz a predicto epo: sed de oim epoꝛū sicilie ꝑsonis ꝯpetēn sollicitudine custodire nō desinat. nec ip̄a q̄z prādia enormia fieri sꝫ ꝑm mediocritatez vniuscuiusq3 loci epo ad cōsignationē veniēn susce ptiōis ꝑparare cōuiuiuz:

R Elatum d est sum ma. ꝫ. e. q. j. relata argu. q̄ pactio interuenire pōt in sp̄ualibus. vt hic. xviij. q ij. eleuterius xij. q. ij. c. qui cūq3. ex̄ ꝺ de ci. ex insupli ci. q̄ñ q̄ʒ eniz. ꝓhibet transigi vel pacisci ñ tñ ñat auctē iudicis tenet. vt ex̄ de pben. nisi ff. ꝺ his q̄ no. infa. iurti. §. pactus. ff. de trāsc. cū hi. §. sicut. sed q̄re recipit̄ pecunia ꝓ actu ꝯsecrādi. vt h dicit̄ ꝛ ex̄ de simo. cuz sit romona. ꝛ ñ ꝓ actu baptizādi. io dico. ne aliqui ꝓpter paupertatē vel auaritiā se subtrahant a baptismo. vt. j. q. j. baptizandi. e Pro labore. ꝫ. j. q. ij. c. vlti. j. xvj. quest. ij. charitatem. f Clericoꝛuz. qui laborant cum episcopo in visitatione. g Illud. pene notaq̄ aliqs sub pena pōtest obligari in spiritualibus. vt. xxij. distinctio. q̄ʒ q̄ʒ. xvj. quest. j.

tualibus. vt. xxij. distinctio. q̄ʒ q̄ʒ. xvj. quest. j.

a Q statuimus.j.quest.vlti.quotiens.

Causa. xi.

Clericus aduersus clericum.

b Quod cleric⁹.Causarum alia ec Que.j. clesiastica.alia secularis.Ecclesiasticarum alia spūalis.alia crialis.alia ciuilis.Spūal' est illa vbi agit ꝺ decimis vl' matrimōis.Crial' vbi agit de crie ecclesiastico.s.heresis l' vsurarū.cui⁹ examinatio spectat ad iudicē ecclesiasticū vt.j.c.siqs cū clico.z.vj.q.ij.c.j. Alia ē ciuilis sine pecuniaria.vbi agit.de reb⁹ tpalibus. ar. ad hāc.di.xv.j.q.j.ff'. Itez seclariū alia est ciuil' alia crialis. i his oib⁹ nūq̄ cōuenit cleric⁹ nisi sb ecclia⸗stico iudice. vt.j.e.nullus eps nisi i trib⁹ casib⁹.vl in causa seu di.vt eẍ ꝺ iudi.ceterū nisi

q̄ nec eo ꝑtextu paupib⁹ in cuti dāna volum⁹:aut q̄ lib3 róe ꝑmittim⁹. Cā. xi.

Cleric⁹ aduersus clericū q̄stiōe de predijs agitauit q̄z ad ciuilē iudicez ꝑducere voluit re⁹ nō nisi ante iudicē ecclesiasticū stare volebat:acto2 ꝟo potētia ciuilis iudicis illū a possessiōe sua dicit.quo audito eps euz ab officio suo suspēdit. ille ꝯtēpta epi snia officiū suū ministrauit.hoc cōperto eps sine spe restitutiōis in eum sententiam dedit. Hic ꝑmū q̄rit vtrū clericus an ciuilē iudicē sit ꝑducēd⁹. Scdo:si ꝑducēdus nō ē an h̄ culpa sit digna suspensiōe. Tertio:si digna ñ fuerit:an ꝯtēptorez snie sui epi irreparabiliter oporteat deponi. Que. i.

Q ¶ Uod b cleric⁹ apō seculares iudices accusand⁹ nō sit. Gaius papa scribit dicēs. Apud seculare iudicē nul

lus clericus conueniat.

N ¶ Emo c vnq̄ epm aut aliqs clricos apō iudicez seculare accusare ꝑsu N ¶ Ullus mat. Palea. iudicū neq̄ ꝑsbm nec q̄ dyaconē aut clericū vllus aut miores ecclie sine licētia pōtific] ꝑ se distringāt: aut ꝯdēnare ꝑsumat qꝺ si fecerit: ab ecclia cui iniuriā irrogaꝛ dignoscit: tandiu sit seq̄strat⁹: quꝯq̄ reatū suū agnoscat z emēdet. Itē marcellus papa.

C ¶ Lericus d De eodem. cuiuslibet o2dis abs q̄ e pōtificis sui permissu null⁹ ꝑsumat ad secularē iudicē attrahē: nec laico quēlibet clericuz liceat accusare. Itē ex niceno ꝯci. Ab eis qsq̄ iudicād⁹ ē qs sibi iudices eligerit.

I ¶ Udices f aūt eē nō debēt nisi q̄s ipe qui impetit elegerit:aut q̄s suo ꝯsensu hec sctā sedes aut ei⁹ ꝑma tes auctre huius sctē sedis delegauerit. Itē va'entinianus theodosi⁹ et archadi⁹ ipatores Ad secularia

g .pe nul.non tamen propter negligentiam eccliastici iudicis cleric⁹ pōt conuenire co c tra laico. vt eẍ de iud.q̄liter.i fi. Clericuz.etiā dispositu3.vt.lxxxj.di.di⸗ b ctuz.nec etiā coniugatuz .dist.xxxij. sig vero. nec obstat: extra de aposta.c.j.q2 ibi loquit cū talis nō vult gaudere priuilegio clericali. qa forte sit marit⁹ vidue. nā tunc ꝑdit priuilegiu3.vt.lxxxiij.di.qsquis clericus. ides di co de seruientibus z macipijs clericoꝝ vt.lxxxix. dis. iudicatum.z idē puilegiuz habet familia.qꝺ dūs vt eẍ de iud. ad liberandū.q2 libertus forū patroni seqt ff. ad muni. assūptio .xij. q.ij.ecclesiaꝝ seruos. item vxores clericoꝝ quia fortit foꝝ vxor. ex psona viri vt.ff.de iuris dic.om.iudi. cū q̄dā. z eo-

sit ico2rigibilis.vt.xvij.di.nec licuit.itē z i cā recōuētiōis.iij.q.viij. cu ⁹ i agēdo.alios casus posui.j.e.clericū null⁹.s3 laic⁹ ex idustria traxerit clicū ad forū seclare ñ valet. vt eẍ ꝺ iureiurando nat⁹.relatū.sil'r nec laic⁹ pt ꝯuenire sb ecclastico iudice nisi i casib⁹.v.vt si ꝯuēiat ip̄3 sup reb⁹ spūalib⁹.vt eẍ ꝺ iud.c.ij.z.iij. vl' nisi rustici ecclie ꝯuētiāt. vt.lxxxix.di.iudicatum eẍ de ap.si duobus. vl' nisi aliqs rapuerit res ecclie.tūc pot⁹ ex ꝯsuetudine q̄ ꝺ iure ꝯuenit sb clerico.eẍ de fo.cōpe. cū sit.z c.si cleric⁹.itē si laic⁹ iudex ē negligēs.eẍ de fo.compe.ex trāsmissa.xxiij.q.v.administrato res.vl si suspect⁹ fuerit iudex secularis .vl' si hēret q̄rela cōtra ipm. pōt adiri ecclasticus iudex.vt in aut. vt diff.iud. coll'.ix.§.j.z.ij.z

dē gaudēt priuilegio vxo2 z filius quo clericus.vt.C.de epis.z cleri.l.j.z.ij.s3 illa que nō est legittima vxo2 ñ sortit foꝝ a persona viri ff.ad muni.de iure.§.vl.io.qꝺ di.it de cōiugato falsū est.vt eẍ de cleri.coniu.io. z forte idem.est in deposito.cu3 sit exauctoratus.b. e ¶ Absq̄ pōtific].hodie nec cū ꝯsensu epi pt.vt.extra de fo.compe.si diligenti.alias ab officio suspendit.vt.iij.q.vj.non liceat. ꝑterea causā perdit.vt.j.c.insolita.z.c.placuit.

I ¶ Udices.q impetit.ar.iudices eē dādos ad arbitriū rei.vt hic z.xv.q.vij.si antes f z.iij.q.vj.ꝑegrina z.iiij.q.v.q̄sqs.s3.ꝯtra.ff. de iudi.obseruādu3.vbi dr q̄ ille iudex non est dandus quē altera pars noiat.s3 per t. sed potes ibi illō altera itelligere ꝺ acto2e nō, de

reo.vł dic si nõ pñt ɔcordare actor ⁊ re⁹.tũc dabũt ꝑm petitõez rei vł supple.in oib⁹ istis istud.⁊ actor].vł dic ꝙ h.c.loqꝉ i criali cã. tũc.n.ex plurib⁹ epis pt eligere re⁹ q̃s vult. vt.iij.q.viij.accusatores.a ℂ Primates.i. epi qui cõcili uz celebrant aucte pape.

ℂ Onti/nua. or/diarie ⁊.i.ad ordinarios vł delegatos ab imperatore.

c ℂ Cũ legi b⁹.qui dicũt clericũ posse trahi ad ciui lẽ iudicez.vt j.c. siquis cũ clerico.

d ℂ Quia. ad dei solius i.clericorũ q dij appellanꝉ vt.j.c. sacer/dotibus.

e Ull⁹. vł exhibea tur.sed nũqd teneꝉ venire ⁊ allegare fo rũ.vt extra ꝺ ap.cũ parati. nõ qꝛ citatio nulla ẽ.⁊ vbi qs citari ñ pt vł rõe perso/ne.vł tpis vł cause nõ tene tur venire.vt notaui .iij.q. ij.si eps ⁊ .q. j.c.ij.⁊.ff.de. fert.l.j.

f ℂ Cinguli nota ꝙ eccle/siastic⁹ iudex ꝑuat ẽt laicũ sua dignitate vt .xxxij.q.v. ꝑceptũ. in fi.

g Estionẽ recipiat. in cã criali.vt ex̃ ꝺ testi.ꝺ ce tero.h ℂ In publico.i.foro seculari.ne sit ꝯ di.xxiij.c.illud.j.xv.q.v.c.j.i ℂ Nec honore

iudicia null⁹ clic⁹ est ptra

Ontinuable (hẽdus.) ge sancim⁹: vt nullus epoꝝ vł eoꝝ q ecclie ncci/tatib⁹ suiũt: ad iudicia si/ue ordiarioꝝ siue extra or/diarioꝝ iudicũ ptrahatur hñt.n illi suos iudices: nec qcꝙ his public] ẽ cõe cũ legib⁹ᶜ. Itẽ ɔstãtin⁹ipator ꝑsidẽs i scã synodo q̃ apõ nicenã ɔgregata ẽ: cũ q̃re lã q̃rundẽ ɔspiceret coraz se ꝺferẽdã ait: vos a nemie diiudicari potestis: qꝛᵈ ad soli⁹ dei iudiciũ reſuani/ni. Itẽ ex ɔcilio.matinẽsi ca.ix. De eodem Palea

Ull⁹ cleric⁹ aliũ clicũ ad iudicẽ secularez ac cusare aut ad cãz dicẽdam traheꝉ q̃cũꝙ mõ ꝑsumat sz oẽ negociũ clericoꝝ aut i epi sui aut ꝑsbroꝝ cã ar/chidiacõi pñtia finiaꝉ. ꝙ si qs cleric⁹ h adiplere distu lerit: si minor fuerit: vno min⁹ de.xl.ictib⁹accipiat: si vero honoratior: .xxx. di eꝝ ɔclusiõe mulcteꝉ. Itẽ bonifacius ad epos gallie.

De eodẽ Palea.

Uecũꝙ ɔtẽtiões iter xpianos oriũꝉ: ad ecclia ꝺ feranꝉ: ⁊ ab ecclastic] viris termineꝉ: ⁊ si obedire no/luerit q̃usꝙ obediant: a li minib⁹ ecclie excludãtur. Itẽ marcellus pa. Neqz pro cã ciuili neqz pro criali epus apud ciuilẽ iudicẽ p/trahatur.

Ull⁹ epus neqz p ciuili neqz pro criali cã apud quẽuis iudi cẽ siue ciuilẽ siue militarẽ ꝑducatur vel exibeaꝉ.ma/gistratus eniz q hoc,iube/re ausus fuerit amissione reꝝ ⁊ cingulis ᶠ ɔdẽnatiõe plecteꝉ. Itẽ siluester papa. Quilibz cleric⁹ ñ ẽ i publi co examinãdus.

Esti moniũ ᵍ clerici aduer sus laicũ nẽo recipiat. nẽo clericũ quẽlibz i publicoʰ examinare ꝑsumat: nisi i ecclia.C.li.j.ti.ꝺ episcopis ⁊ cleric]. Impator theo/dosi⁹. Nec honoreⁱnec le/gib⁹ epsad testimõiuzᵏfla gitetur. Itẽ episcopuz ad testimoniũ dicẽdũ admit/ti nõ decet.nã ⁊ ꝑsona ho noraꝉ ⁊ dignitas sacerdot] excepta ˡcõfundiꝉ. Nouel laᵐɔstitutio.Eps ñ flagite tur ad testimoniũ iureiurã do sz euãgelijs tm̃ corã po sitis.sz iudexⁿmittat ad eũ ex suis minist]: vt ꝑposit] sacrosãct] euãgelijs ꝑm qõ decet sacerdotes dicat que nouerit. Idẽ. Clericus ad ciuilẽ iudicẽ clericũ ꝑdu/cẽs anathema sit.

Si qs⁹cleric⁹accusãs cle ricũ in curiã introierit: ana/thema sit.subaudiẽdũ ẽ si publicoꝝ iudicioꝝ cogniti onẽ petierit eps al c nãqz iu diciũ nihil obest ab ipato/re postulare. Unũ in char/thaginẽsi ɔcilio octauo le gitur. Propo ꝑuetur hono/re publici iudicij cognitio nẽ ab iperatore postulans.

Placuit⁹ vt qcũꝙ ab impatore cognitionẽ publicorum iudiciorũ pe tierit: honore proprio pri/

i.iure ꝑ toto.k ℂ Ad testimoniũ.a iudice se culari.l ℂ Excepta ab hac necessitate. m ℂ Nouella iuretur hec sunt ꝟba. h. nec dicit vez.nã epi bene teneꝉ iurare vt.ij.q.ij ij.nullũ.⁊.iij.q.ix.hortamur.sz hẽ ꝑuilegiũ eius ꝙ non tangit euãge lium sed tan/tũ a lõge ma n⁹ eleuat ver sus ipsũ.vt ta mẽ ꝙ ꝑm ca/nões teneꝉ tã gere euãgeliũ vt.j.q.ij.q̃tiẽs io.ꝙ ñ debeat tãgere hodie determiaꝉ. ex ꝺ iura calũ.c. vl.b.n ℂ In dex mittat ex ꝺ testi.sigs te ꝺ testi.ff.ꝺ iure stiũ.ad perso/nao.

o Si quis. Placuit. ꝑ petentẽ. ẽ ex sola por rectiõe libelli ꝑdit quis cãz ⁊ sic ẽ ɔ.ff.de i ius vocã.si libitus.⁊.ff.re ra.ha.l. ãpli⁹ vbi habes ꝙ non incidit i penã si desistat ab agẽdo.sic ergo videtur ꝙ quandoꝙ cõfugitur ad seculares iu/dicez propter desidiaz eccle siastici iudic] vt. xv.q.vij. filijs.sic econ uerso recurri tur ad ecclesi asticum iudi cem a secula/ri. vt.j.xxiij. q.vl.sepe bis ⁊ c.si vobis ⁊ extra de fo. compe.licet.c.ex transmissa.sed non est hoc verum.vt extra de iudi.qualiter in fine.

a ¶ Episcopale. in his q̄ spectāt ad iudiciū impatoris. vt ex̄ ꝺ so ꝺpe. c. vex. vł itellige ꝙ ipatoꝛ rogat epz cognoscere ꝺ cā. b ¶ Sic ꝛ sequētes. i. sic ꝑmisse auctoritates dicūt. ꝙ nō nisi coꝛaz clericis sint ꝯueniēdi clerici. sic. ꝛ c.

c Christiane. nis celestie. clerici. n. milites christi sunt. xxiij. q. vi. repħēsibile. ꝺ ¶ Cōtempserint si nō veniūt ad iudiciū isti actores. i optiōe rei ē an velit vt circū ducatur edictū vel ꝙ admittant ꝓbatōes sue. sed iudex auditis ꝓbatōib⁹ suis nō ꝓnūciabit eā li berū lꝫ seruū illi⁹ nō eē. nisi euidentissimas ꝓbatōes habeat vt. ff. de liberali cā. ꝺi ui fratres. vel iudex potest iponere actorib⁹ ꝑpetuuz silētiuz. vt. C. de inge. manu. l. diffamari. e ¶ Refugit. sic. lxxiij. di. honorat⁹. ꝛ. iij. que. i. ix. decreuimus.

f ¶ Siluester venlēte. ħ mu'tū facit ꝑ eis. cū pr̄ eos ñ reuocauit. filij ñ pñt reuocare. vt. ff. de pro.

uetur. si aūt epale a iudiciuz ab impatore postulauerit nihil ei obsit. Sicut ꝛ sequētes auctes intelligende sunt: qb⁹ clericoꝝ cās non nisi clerici cogñscere iubēt. Unde gelasi⁹ pa. scribit ceie comiti. A seculari iudice cleric⁹ nō est audiēd⁹.

Christianis c gratū semper oꝫ esse qd ab eoꝝ poscit dignitate ꝑstādū: qꝛ deo seruiētib⁹ beneficiuz negare nō ꝯuenit. siluester atqꝫ faustinian⁹: q se acūabulis clericos confitent: a theodora se opprimi ꝑ violētiā cōqrunt: qꝛ dicūt se igenuos atqꝫ deo auctore pristine ꝯditōis nexib⁹ absolutos i soꝛtez deterrime iteꝝ seruituꝫ adiici: ꝛ ꝑ auctoꝛitatē regiā ꝯ leges publicas cū clericali cingulo oli dū tenerēt astricti ꝑ archidiaconū vrbis grumētine eē cōuētos: cū ꝯstet eū q celestez militē pulsat: nō nisi ei⁹ foꝝ debere sectari. ꝛ iō dilecte de pēse salutationis affatu supradictos clericos tibi cōmēdo: vt si ad delegatoꝝ iudiciū eoꝝ aduersarij venire ꝯtēpserit d: tue sublimitatꝫ tuitione valent: ne qd illis aut surreptio aut inimica legib⁹ violētia ncētatꝫ iponat: qꝛ q iudiciū refugit e appetit euz de iustitia diffisuz. Item crispino ꝛ sabino epis. Non nisi ad ꝓprios iudices clericus vocet.

Siluester f ꝛ mac⁹ ꝛ faustinian⁹ ecclie grumētine clerici lachrymosa nobis insinuatōe ꝯqsti sunt libertatez sibi dñi sui benignitate ꝯcessaz heredū ei⁹ oppressiōe pulsari: sibiqꝫ in clericatus officio pene a cunabilis ꝑuiētib⁹ etiā manumissore viuēte i eodē actu nihilomin⁹ cōstitutis diuinis mysterijs impēdere seruitiū nō licere: cū sibi petitionē vitas subseqtur: ꝯ patris g ꝛ auctoris sui factū veniētib⁹: vt indignis hereditas legib⁹ auferat: nec eis liceat hereditatē capiētib⁹ ꝯtra auctoris sui pro silere iudiciū. ꝛ ideo fratres charissimi qm̄ se etiā ab archidiacono dicte ecclie qrunt oppressos: q ꝑ eoꝝ absentiaz moderatori iudiciū ꝓmisit eos eē secururos calcatꝫ oībus ꝛ eodē q ꝯtra leges diuinas ꝛ publicas pulsatus forū suuz putauit auferri in vr̄o iudicio: qsqs ille est q clericū lacessit ad ueniat vt ecclie iura q̄ vetusti ꝓncipes assidua sanctione firmarūt: impetitis clericis nō negēt. Item alexāder oib⁹ orthodoxis per diuersas ꝓuincias christo dñō famulātib⁹. Ante iudicē ciuilē sacerdotes nō

Relatū est ad h ... huius sancte ꝛ aplice sedis apicē: cui summarū dispositiones cārū ꝛ oīm negocia ecclīaꝝ ab ipso dño tradita sunt q̄si ad caput ipo dicēte. Tu es petrus: ꝛ super hanc pe. e. ec. me. qd qdā emuli christi eiusdēqꝫ sctē ecclie isidiatores sacerdotes dei ad iudices publicos accusare presumāt: cū magis apl's christianoruz cās ad ecclias deferri ꝛ ibidez terminari ꝑcipiat: qm̄ talis ꝑuaricātes ꝑuaricauerūt i deū suū ꝛ ñ obediūt ꝑceptis ei⁹. Item pelagius benegesso defensori.

ba. procula. g ¶ Patris ꝑm legē antiquā hēs ꝙ cū ḡs nō adiplebat volūtatē. defūcti oi successiōe priuabat. C. ꝺ fidei cō. l. vl. hodie āt ħ tenet in ex̄neo here. sꝫ si fili⁹ instituit⁹ heres nō iplet volūtatē defūcti. ꝓuaf successiōe relicta tm̄ sibi legitia. vt. C. de fideicō. aut. ampli⁹ ꝛ forte lex ꝑualeti ħ cāsu huic canōi. Innocen. tñ idē dicit qd ħ ꝺf ex̄ ꝺ vo. ꝛ vo. redēpt. lꝫ in. fi. vñ pt dici ꝙ canō iste corrigat. aut.

h ¶ In vr̄a auctāte enim epi volūtas ꝺfūctoꝝ māda tur executiōi extra ꝺ testa. si heredes.

i Relatum christianoꝝ hoc obtinuit ꝑm ꝑmitiuū statū ecclesie. vt. ij. q. v. sigs presbyt. ꝛ. xev. di. ecce. vnde adhuc ꝑm legē si iudex secularis est suspect⁹. eps ei adiūgit. vł cā trāsfert ad iudicē ecclīasti cū. vt in aut. vt differ. iud.

mat. 16.

1. cor. 6.

k. si tñ celk. ix. i crīalib⁹ cāis. i. sāguinis nō sīt clerici iudices. xxiij. q. vlti. his a quibus.

a Experiētie p̄sbroꝝ. h itelligit. h. cū cā hic ḋ legat ab epo. alr̄ eps sol⁹ iudex ē ordinari⁹. vt. j. e. ḋ psōa. vl' expōe l' p. c. vt. xv. q. vij. epo. vl' dic ꝙ plat⁹ qlibʒ q ex electōe hʒ platurā hʒ ēt iurisdictiōez vt ex ḋ of. or. cū ab ecclīaꝝ. ex ḋ electi. c. j. sʒ q nō est electus ab vniūsitate vl' collegio nō ē iudex ordiari⁹. iudicē. n. facit aut ɔsēsus ppli. vt. xciij. di. legim⁹ in fine. ꝛ i aut. ḋ dēf. ciuita. §. si ꝟo aut ɔsuetudo. vt. ix q. iij. ɔquest⁹ C. de emā. l. j.

b Siqs. regl'a q̄ est. ā. iij. q. vj. nemiez C. de iurisd. om. iud. iuris ordinē.

c Clericū. secularē nisi i casibus exceptis i sūma. itē excipitur si papa ḋlegat laico cāusā spūalē vt x. q. iij. illud. itē forte cum succedit clic⁹ laico. vt. ff. de iud. heres ab sēs. qḋ falsuz ē itē ꝟm q̄sdā cū tenet ḋ euictōe seqt' foꝝ emptoris. ff. ḋ iudi. vēditor. sʒ h̄ ñ ē verū. qꝛ p h̄ ñ fit ḋ foro illi⁹. sʒ p̄stet ei aucta tē. ḋ ¶ Ul' p pōat. i. excipi

e Si gl'at. i hīs trib⁹. c. pōit ꝙ clic⁹ a laico pt̄ iudicari. cū est incorrigibilis.

f ¶ Cōtūeliā. ñ illa ñ tm̄ epz sʒ ēt ecclīaz ei⁹ tāgat alr̄ ñ posset eū p sua ɔtūelia excōicare

Decet forū rei sequatur.

Experiētie ᵃ tue pn̄ti auctoritate mādam⁹: vt in cāis i qb⁹ q̄libet ecclīastici officij psona loco petitoris existit quēcꝗ laicū pulsatura apḋ sue puicie iudicē suas dispōnē actiōes ñ deserat i his ꝟo negocijs i qb⁹ ecclīastici officij psona pulsat': toti⁹ sb moto pulsatōis obstaculo ad iudiciuz epi vl' p̄sbroꝝ i loco vbi q̄stio ṽtit ɔstitutoꝝ occurrat idifferēter examē. Itē sergio cancellario. Decē.

Siqsꝗ ᵇ cleric⁹ siue inferioris siue potioris grad⁹ petitor existat. ꝛ ɔtra laicā psonaz suas dirigat actiōes iste modis oīb⁹ ñ alibi q̄ apud puicie iudicē negociū suū dictur⁹ occurrat siqs āt laic⁹ ᶜ clericuz cuiuscūꝗ gradus duxerit eē pulsandū: ad epoꝝ iudiciū i eadē ciuitate vl' territorio ɔstitutoꝝ pponat cas q̄s se hr̄e existiat actiones quē ordiez legib⁹ p oia cōueniētē atꝗ ɔsentaneū de mōstrari illa regl'a maifestat: q̄ p̄cepit actorē foruz sp seq pulsati. cleric⁹ vero pulsat⁹ i epali iudicio foꝝ ɔpetere p̄ncipaliū q̄ʒ sctionū ḋsignat auctas. Itē i ɔci. agathēsi legit'. Epo ñ ɔmittēte apud secularē iudicē cleric⁹ pulsari nō dꝫ.

Cleric⁹ ᵈ null⁹ p̄sumat apud secularē iudicē epo ñ p̄mittēte pulsare. sʒ si pulsat⁹ fuerit nō r̄ndeat

xxiij. q. iiij. iter. g ¶ Mox ḋposit⁹. ñ fit ḋ nō uo ɔtūax. vt ex ḋ iud. cū ñ ab hoie. vel dic ꝙ iste casus ē spālis vbi aligs statī ʒ tradit' curie. sic ē i falsario. vt ex ḋ fal. ad falsariorū. vl' dic tradit' curie. i. p̄mittit' tradi. ita ꝙ ecclesia nō tenetur euz defendere. itez i tertio casu tradit' curie. s. in crimie heresis. vt in cōstitutōe inocen. excōicam⁹ q̄liter hoc versibuz expōnat hēs. ex ḋ hb. sig. nouimus.

h Petimus. fiduciaz. id ē auctātē.

i ¶ Excludatur. arg. ꝙ siquis auctoritate iudicis mittit' in possessionem et aduersari⁹ eū non admittit nec attendit excommunicatiōnē videt ꝙ manu militari ei possit auferri res. vt. xxiij. quest. v. p̄ncipes. xxiij. q. ij. de illicita. xvij. disti. nec licuit. et est expressum ff. ne vis fiat ei qui in possi quis missus ff. de rei vendi. qui restituere. hodie tamen talis ei men talis ei ficiuur possessor post annū vt ex de po. ꝛ contu. cōtingit. ꝛ concordat legi. ff

vl' pponat⁹: nec audeat criminale negociū in iudicio seculari pponere. Itē pi⁹ papa. Cleric⁹ suo iobedi/ens ɔtumax curie tra.

Siqs ᵉ sacerdotuz ⁊c. vl' reliqꝝ clericoꝝ suo epo iobediēs fuerit: aut si ei isidias parauerit: aut cōtumeliā ᶠ aut calūniaz aut ɔuicia itulerit ꝛ ɔuici potuerit: mox ᵍ ḋposit⁹ curie tradat' ꝛ recipiat qḋ iniq̄ gessit. Itē ex ɔci. carthaginēsi. Pricipali cogat' aucti tate q plebē iuasit ñ vult dimittere.

Petim⁹ ʰ vt dignemini dare fiduciā q̄ nc̄citate ipa cogēte libe rū nobis sit rectorē puicie ꝟm statuta gloriosissimoꝝ p̄ncipū adūsus illū adire. q plebez quā iuaserat vsꝗ hodie ɔmonit⁹ ꝟʒ qḋ statutū fuerat reliq̄r ɔtēnit: vt q mitti admōitiōi scitātē vr̄e acquiescere noluerit ꝛ emēdare illicitū aucte iudiciaria ptin⁹ excludatur ⁱ aureli⁹ eps dixit ꝟuata forma disciplīne ñ estiabit' ap petit⁹ ᵏ: si vestra charitate modeste ɔuent⁹ recedere ḋtractauerit cū fuerit suo ɔtēptu ꝛ ɔtumacia faciēte iudiciaria ptāte cōuent⁹.

¶ Honoratus ꝛ vrbanus epi dixerūt. h̄ q̄ oīb⁹ placet Itē greg. pa. Eps i plebe corrigat' qs ecclīa corrige

Istud ˡ est ꝗ ñ ʒ valet. qḋ a uobis poposcim⁹: ꝛ nūc iterū postulamus vt paulinū aglegēsēʒ pseudo

de bo. aucten. in. pol. c̄sulo. k ¶ Appetitus.

l Stud est casū (ideſt iniurtaz laccessitus. hui⁹ capituli habeo. xxiiij. q. i. pudenda.

a Coniurationum. hec quattuor capitula idem dicunt quod coniuratores deponuntur si clerici sunt. si laici excommunicantur. b Phratrea a phares quod est diuisio. inde pharisei. di. xlvj. distin. seditionarios .xi. q. iij. conspiratores.

c Conspirationum. d Si qui clerici. e Si clerici. f Si qui clericorum. aut sacramenta coniurationes que fiunt super licita re. licite sunt ad reprobandum malum et illicitum. vt .xvj. q. iiij. sane .j. q. j. concussionis xxij. q. j. c. j. sed super re illicita non tenent. vt hic. quidam tamen dicunt quod omnis coniuratio si est occulta est illicita. prohibent et fraternitates que sunt ad malum. sic. C. de monop. l. vnica. sed bone fraternitates admittuntur. xl. di. si quis despicit. g Presumptio. i. temeritas. quidam tamen hic scripserunt quod hec presumptio sit iuris contra quam non admittitur probatio. sed presumptio sit facti. h Si que cause. sed ca. legis de crimine ecclesiastico vel de rebus spiritualibus et de causis generalibus ac totam prouinciam pertinentibus. Dis ita

episcopum et illum mediolanensem episcopum ad clementissimum principem sub digna custodia dirigatis: vt iste qui episcopus esse nullatenus potest: quia contra omnem canonicam consuetudinem factus alios vltra non perdat: et ille qui contra morem antiquum eum ordinare presumpserit canonum vindicte subiaceat. Item ex concilio chalcedonensi. Proprium gradum amittant: clerici coniurantes vel conspirantes.

Coniurationum[a] et conspirationum crimen quod apud grecos dicitur phratrea[b] publicis etiam legibus certum est inhiberi penitus. hoc multo magis in sancta dei ecclesia ne fiat conuenit abdicari. si qui vero clerici seu monachi inuenti fuerint coniuratores aut conspiratores aut phratreas vel factiones componentes aliquas suis episcopis aut alijs omnino cadant de proprio gradu. Item calixtus papa. Clerici conspirantes proprio gradu amisso retrudantur in carcerem. ceteri excommunicentur.

Conspirationum[c] crimina vestris in partibus vigere audiuimus: et plebes contra episcopos suos conspirare nobis mandatum est. Cuius criminis astutia non solum inter christianos abominabilis est: sed etiam inter ethnicos et ab exteris legibus prohibita. et idcirco huius criminis reos non solum ecclesiastice sed etiam seculi damnant leges: et non

solum conspirantes sed etiam consentientes eis. antecessores vero nostri cum plurima turba episcoporum: quicumque eorum in sacerdotali honore sunt positi aut existunt clerici. honore quo vtitur carere preceperunt. ceteros vero communione priuari ab ecclesia extorres fieri iusserunt omnesque simul vtriusque ordinis viros infames esse censuerunt: et non solum facientes sed eis consentientes. Item ex concilio chalcedonensi. Clerici aut monachi [illegible].

Si qui[d] clerici vel monachi reperti fuerint coniurantes aut conspirantes aut insidias ponentes episcopis aut clericis: gradu suo proprio penitus abijciantur. Item ex concilio toletano. [illegible]

Si clerici[e] aut monachi inuenti fuerint conspiratores aut per coniurationem caluniam machinantes episcopis vel clericis: proprium amittant gradum. Item ex concilio aurelianensi. De eodem.

Si qui[f] clericorum vt nuper in multis locis per superbiam diabolo instigante actum fuisse perpatuit: rebelli auctoritate se in vnum coniuratione intercedente collegerint: aut sacramenta inter se data aut chartulam conscriptam fuisse patuerit: nullis excusationibus presumptio[g] labetur: sed res detecta cum in synodum ventum fuerit: in presumptores iuxta personarum et ordinum qualitatem a pontificibus qui tunc in vnum collecti fuerint vendicetur: quia sicut charitas ex preceptis diuinis corde non chartule conscriptione vel coniuratione est exhibenda: ita que supra sacras admittuntur scripturas: auctoritate et districtione pontificali sunt reprimenda. Item innocentius papa. Inter clericos et laicos causa exorta ab episcopo audiatur.

Si que[h] cause vel contentiones inter clericos et laicos tam superioris ordinis quam etiam inferioris fuerint exorte: placuit vt secundum nicenam synodum congregatis omnibus eiusdem prouincie episcopis iudicium terminetur.

Cum ergo his omnibus auctoritatibus clerici ante ciuilem iudicem denegentur producendi. cum nisi prius depositi vel nudati fuerint: curie non sunt representandi: patet quod ad secularia iudicia clerici non sunt protrahendi. Dis[i] ita respondetur clerici ex officio episcopo sunt sup-

clerici allegando hoc dicit.

a Si tributū agri.j.xxiij.q. vlti.fm cōtra. sed ibi loqr ð hijs pdijs in qb⁹ fūdata ē ecclia.vt officie ei⁹ q̄ debēt eē libere.vt ex̄ de cen.sanctitū.b Potestatē.dicō nō de iure.

ná si sine auctoritate prīncipis vel alterius quis detineat res ecclesie sacrilegus est.nisi restituat .xij.q. ij.qsquis.xvj. q.j.in canonibus. videtur tñ q̄ si agri ecclie nō soluāt tributū q̄ possit imperator vendicare agros illos.vt ħ.C.de epis. ȝ cle. de hijs. ná oia bona illoȝ q tenentur alicui soluere tributū sunt illi iure pignori obligata.C.i qb⁹ cau.pi.ta.ȝ.l. j. sȝ istd nō ē verū qr tñ itelligit de p̄prijs predijs aliqȝ vel clericoȝ vl laicorū.lȝ.n. pdia ecclie cessent a tributo. nō iō pñt vēdi. vt .xvi.q.j.§. nouarum.

c Non nego corporaliter me opponendo. quia p tēporalib⁹.

positi: ex possessionibus prediorum imperatori sūt obnoxii.ab episcopo vnctionez decimas ȝ primitias accipiūt:ab imperatore vero prediorum possessiones nanciscuntur: vnde augustinus ait.super iohānem quo iura villas dfendis diuino an humano requirei principio vbi differentia si gnatur inter ius naturale ius constitutionis qr ergo vt predia possideant:impiali lege factū est : patet q̄ clerici ex pdioȝ possessiōibus impatori sunt obnixij.

Item ambrosi⁹ ȝ auxētiuz.

Impatori tributuz ecclia denegare nō debet.

Si tributū [a] petit ipator.ñ negamus.agri ecclie soluāt tributū.si agros desiderat ipator ptātē [b] hȝ vēdicādorū.tollat eos si libitū ē. impatori nō dono:sȝ nō nego[c]. Idē.

Prīncib⁹ tributa ñ sunt denegāda.

Magnū[b] qdē est specia le documētū q̄ christiani viri sublimiorib⁹ potestatib⁹ docēt eē subiecti: ne qs ȝstitutiōȝ terreni regis putet eē soluēdā.si eni censuz fili⁹ dei soluit[e]: qs tu tātus es q nō putas eē soluēdū: itez apostol⁹ ois[f] anima sublimiorib⁹ ptāti

bus subdita sit. itē petrus apl's generaliter oib⁹ fidelibus scribit: estote subditi dñis vrīs siue regi q̄si pcellēti siue ducib⁹ tāq̄ ab eo missis ad vindictā malefactoȝ: laudē vero bonorū.

Itē ex epistola[h] clemētis.

De secularibus negocijs ep̄s cognoscere nō debet.

Te qdē[i] oportet irrephēsibiliter viuere ȝ sū mo studio niti: vt oēs vite h⁹ occupatiōes . abijcias ne fideiussor existas: ne ad uocat⁹[k] litiuz fias. neue in vlla aliq̄ occupatiōe prorsus inueniari mūdalis officij occasiōe pplexus. neq ei iudicē [l] neq cognitorē seculariū negocioȝ hodie te ordiare vult christ⁹. ne pfocat⁹ pñtib⁹ hoiȝ curis nō possis vbo dei vacare.hec vo opa q̄ tibi ȝgruere min⁹ dixim⁹ exibeāt sibi inuicē vocantes laici: ȝ te nemo occupet ab his studijs:p que sal⁹ hoib⁹ datur. Itē ex eodē.

In his que ad cois vite vsuz ptinēt laici sibi iuicē operari

Sicut[m] eni im . . . . pietatis crien ē tibi o clemens neglectis vbi dei studijs sollicitudines seculares suscipe: ita vnicuiq laicoȝ pctm̄ est nisi inuicē

me morti opponere nō debeo pro altaribus libenter imolabor.xxiij.q.vl.cōuenior.

b Magnū.subiecti.tributuz est probatio subiectionis extra de cen.c.ij.sed ar.contra ex̄ de priuil.recipimus.veruȝ est q̄ est signum subiectionis.licet nō plena pbatio.e Soluit.non ex debito.sed ne scandalizaret alios vt.xxviij.q.j.iā nunc.f Omnis aia subdita peccato.christ⁹.n.nemini fuit subiectus.

g Siue regi.hec vba iterpretat innocēn. ex̄ ð ma.ȝ obe.solite.h Epistola.i. missa ex ð ma.ȝ obe.solite.h Epistola.i. missa clemēti a petro sic dr istrumētū meū.qd mei cā feci ē.ff.ð edē.pror.§.j.ȝ dr et epl'a illius cui ē missa.rō cū distictōe.ff.ð iurej.cuȝ qui §.vltimo.

i Te qdē ne fideiussor.cleric⁹ regulariter ñ i.p.. debet fideiubere.vt hic ȝ ex̄ de fideius. cleric⁹ nisi,ne cessitas sit imminētȝ et pietate tenet subuenire alij vt lxxxvj.di.s. nō satis.itē clerici pñt fideiubere p ecclijs suis.in aut.ð sā.epi.§.alius ōt.itē inter se mutuo fideiubēt'cū ȝuētūr vt.C.ð epi.l. oēs .§. i hac. itē nec aliter ct⁹ curie pt fi deiubere. C. locati curial. ȝ si cleric⁹ fideiuberet.pt dici q̄ ñ tenet fideiussio nisi tali priuilegio renūciet ná fideiussor p nō dato hētur nisi priuilegio suo renūciet.vt.ff.si qs i ius vo. ñ ie.l.j. vel dic q̄ lȝ nō debeat fideiubere si tñ fideiusserit.tenet obligatio.vt ex̄.de fideius.c.puenit ȝ.c.ȝstitut⁹.k Ne aduocat⁹. qd prohibet sacerdotibus vt.j.xxiij.q.v.vniq.xv.q.ij.c.j.

l Iudicem contra.j.xxiij.q.vlti.c.fe. pe.ȝ.c .his a quibus.sed dic q̄ pñt tractare de illis temporalibus que spectant ad ecclesiam.

Sicut enim que ad communis vsum.ar.q̄ peccat qui non recipit arbitrium ȝ qui non componit inter partes.

a Ex his.id est ab his.b Instare.id est i/teresse.s.xc.di.precipimus.c Per oraciones. ar.quod diacon[i] debent laic[os] exponere. et istruere modum viuendi.xxv.di.audire.d Ex his.sic enim ille solus . nam vnde ius prodijt . ab eo interpreta tio requiritur vt ex de sen. ex.inter quam/doque.tum legatus pape iter pretatur rescri ptum pape. ex de post.prela . ad hoc vltra medi.et ex de sequest. ad hec iudex etiam in/terpretatur leges. ff.de legi.nam vt ait. sed non per interpreta ri sniam suam ni si sit preses pro uincie.ff.de ap. ab executore. Item consuetudo iterpretatur leges vt ex de. pb. sig . abbate . Interpretatio. quedam est probabilis et non necca/ria vt magistri. vt.C. de prof. q in vrbe con/statino.l.vni/ca .quedam est ne cessaria sed non generalis vt iu dic[um].vt.ff. de legibus.nam vt ait.quedam est probabilis.ne cessaria generalis sed non est in scriptis re digenda.vt con suetudis .vt. ff.de legibus si de interpre tatione.et ex/tra de verbor sig.abbate. quedam probabilis. necessaria.et in script[is] redigenda. vt princi/pis.vt.C.de legibus.l.j.

sibi et i his que ad cois vsum vite ptinent: opam fideliter iderit.te vero securum facere ex his[a] quibus non debes istare[b] oes coiter elaborent.quod si forte a semetipsis hec laici non intelligunt:per oraciones[c] edo cendi sunt vt tibi soli[us] ecclie sollicitudies reliquant. Ex his[d] oibus datur itelligi quod in ciuili ca clic[us] an ciule iu/dice conuieniend[us] est:sic.n.ecclia stica ex legum ecclesiastic[us] iudex est administrator:ita et ciuilium non nisi et ciulis dz ee execu tor:sic.n.ille sol[us] hz ius iter pretadi canoes:q hz ptate cdedi eos:ita ille sol[us] ciui lium legum dz ee iterpres:q eis ius et auctez ipartit.i criali vero nam non nisi an epm est clic[us] examin[an]d[us]. et hoc est illud quod legib[us] et canoib[us] supra dif finitum est:vt i criali videlicz ca an ciule iudicez nullus clic[us] pducatur:nisi forte cum psensu epi sui veluti qn in corrigibiles iuenitur: tunc de tracto eis offo curie trade di sunt. Vnde fabian[us] pa.ait. Qui ep[iscop]o [illegible] semel[et] a [clero] curie tradatur.

Statuim[us][e]: vt siqs cli cor suis ep[iscop]is infest[us] aut isi diator extiterit mox an exa miatum iudicium sb mot[u] a cle ro curie tradatur cui vite sue oib[us] dieb[us] seruiat et isamis absque vlla spe restitutois p man eat. Quia uero iste non in criali sz in ciuili ca clericuz an ciule iudice pduxit non e iudicand[us] trasgressor cano

examinantem iudice siue coram examinante.vel log tur cum est notorium crimen.sic.C. de ofen. ci. f

SI quis ex fratrib[us]. ffes h vo (dicesores.g cat clicos vel et oes xpianos.et logt fz an

Nullus. (tiqua tepora.vt.s.c.relatum. .

num: nec e diced[us] ptraxisse reum ad iudice non sum:qz de ciuili ca non nisi iudex ciuilis cogscere dz . At cotra ea que i actor[e] defensioe dca sunt: dissimilia qde videtur:sz pon/dere carent.sacr[is].n. canoni b[us] et forensib[us] legib[us] tam i ci/uili quam i criali ca clic[us] ad ci uile iudice ptrahed[us] nega tur. Vnde in epla clement[is] le gitur. Fres apd p[res]b[yte]ros iudi cent.

SI q ex frib[us] ne gocia hnt iter se apud cognitores secli non iudicent: sz apd p[res]b[yte]ros ecclie qcqd illud e dirimatur. Item silue/ster pa. Nullus clic[us] pp ali/quam causam intret curiam.

NUll[us] cleric[us] vel dya/con[us] vel p[res]b[yte]r: pp quam/libet cam itret i curiaz nec ante ciule iudice suam p[re]su/mat dicere cam. Item leo pa. Ecclesiasticum non forense iudicium penitentes expetere.

Aliud h qde e debita iusta reposcere aliud pprio pfectiois amore co tenere sed illicitorum veniam postulante oret a mult[is] lici tis abstinere: dicete aplo: oia[l] licet:sed non oia expe/diunt . vn siqs penitetes[k] habeat cam quam negligere forte non debeat:meli[us] e il li vt expectet ecclesiasticum[l] quam forese iudicium. Non ait[m] ppter criale cam tm:sz gene ralit ppter qnlibet cam tam ciule quam criale intelliges. Vnde theodosius imperator. Statuimus licet [illegible]

Alio po/stulante penitentes .n. sub regula ec clesiastica vi/uere debent. vt hic.et.j.de pso.et.j.de pe. di.v.consilium. c.falsas.

i Omnia licet.tunc non expedit id quod licitum est.quan do vsus ipsi[us] alij affert im pedimetum . vt.xxviij.q.j. sic.n.s.quod fide lis discedat ab infidelibus : sed non expe dit vt ibi di/cit vel alias. mihi lz mea repetere . sed non expedit ad vitam cose/quendam qz scan dalizat.illi a quib[us] repetitur. vel sic oes cibi liciti sunt.sz non expediunt. pp infirmos fres q tunc quos/dam cibos re/probabant.vel sic licitum e p[re]/dicatori su/mere sumptus ab illis quibus p[re] dicat. sed non expedit pro/pter corinthi/os q auari fu erunt. k Pe nitens.s. sole/niter et logt

de actore penitente.et cum est de volutate rei.vel log tur cum ipse penitens conuenit. l Ecclesiasticum. supple vel reus.qz de actore min[us] videbatur. m Non ait qualibet.s.in.c.nullus ep[iscop]us.

e Statuims. mox ante.non intelligas.quod hec dictio an ibi notet aliquod tepus sed e sensus.ante.i.an

a Quicunq3 in hac .l. quinq3 notant. primū q a iudice seculari appellat ad epm. secūduz q añ iniaz appellat. tertiū q ab epoꝝ snia nō appellatur. quartū q vnius epi testimonio fides adhibet. quintū q alij nō audiunt post testimoniū epi. p̄ma pars. tollit p id. ex̄ de ap. si duobus. scda p id .ij. q.vj. nō ita. tertia p id. ij. q.vj. ois op pressus. quarta per id .vi. q.ij. si tm̄. z c. placuit. z licet hec lex sit abrogata. tñ innocē. argumentat ex ea ex̄ de iudic. nouit. nō vt cōfirmet eaz sed vt ostendat quātā affectionē iperatores habuerunt erga sacerdotium.

b Uel decursis .i. post litē contesta.

c Cuz sermōe .i. allegationibus.

d Nec sigl capitularib. .i. i lōbardia ñ tū inenit i ea que nunc est sed in gallia.

e Uolum. vel ꝯsuetudiaria. ex̄ d eo q mit. in pos. c. iij.

f De p̄ōa. ab hac hēs ij. q.j. in p̄mis. g Non ab alio .i. nō a ꝯrio. cñq3 .n. abiferiori p̄t iudicari. h. tñ huic lre adh. sit g dixit solū epm esse ordiariū iudicē clerici. z p l̄ q dicit ardeat p̄us zc. sz tu dicas q p̄lati ecclie collegiate hñt iurisdictōz. vt. xv. q.iiij. c.i. ex̄ d imu. ec. nō min. ex̄ d iudi. c.ij. C. d iur. o. iu. l. vl. ex̄ de of. or. cū ab ecclia. sz qd h dr̄ p̄s adeat zc. dicas p̄usq3 secularē. h. tñ dicl solū epm hēre ptātem excōicādi. xvj. q.ij. visis. in fi. vbi dicitur q excōmunicatio sit mucro episcopalis. z q solus epilcopus debeat de causis matrimonialib cognoscere. xxxv. q.vj. multoꝝ z melius dicit noua cōstitutio extra d excel. p̄la accedētib. ꝯsuetudo tñ in talibus dat iurisdictionē. vt. ix. q. iij. ꝯq̄stus. C. de emā. li. l.i.

h Siquis aut mōachū. ꝯuentū ncie mōasterij ra tiōe alicuius successiōis q obuenit mōasterio p ei als nō ꝯpetit actio ꝯ mōachū. cuz nihil hēat. vl intellige q fidelus fit. d mādato ecclie sue vel ēt sine mādato. sz pecūia ē cōuersa in vtilitatē ecclesie. vt noua ꝯstitutio d ii. q ꝯbuldā ex̄ de fideius. si aūt mōach ꝯ alique delilquit ipse mōach eu ꝯuentēd est nō ecclia. vi. z viij. q.ii. hec tñ sic fu cōuenit q d. igl nō ei ons. c. d nora. l. vlt. d. h. prio āt locō castigāno co monachi spectat ad abbatē. vt. xviij. q.iij. corrspiant. z ex̄ d of. or. quāto. ex̄ d ap. repl̄hēsibil. vbi āt p̄cedēdū ē fm ordinē iur. tūc tol eps ē inder fm. h. vt hic dr̄. alij. dicūt q abbas hz ordiariā iurisdictionē sup mōachos suos z excōicare eos p̄t. vt ex̄ d malo. z obe. cū i ecclijs. i Aut alistriam .i. inclusaz. q ip assidue morat ibi.

k Doceat .i. adeat iudicē si ipsemet ñ p̄t. z ē simile. C. de episcopali. audi. episcopalis.

sedis antistitē iudicē eligē

Quicūq3 [a] litē hñs siue petitor fuerit vel i initio litis vl decursis [b] tēpoꝝ curriculis siue cū negocia porant. siue cū iā ceperit ꝓmi snia: si iudiciuz eligerit sacrosctē sedis antistitē: illico sine aliq̄ dubitatiōe ēt si alia ps refragat ad epoꝝ iudiciū cū snōe [c] litigātiū dirigat. Idē

Omnes itaq3 cause q̄ pretorio vel ciuili iure tractāt: epoꝝ sentētijs terminate pperuo stabilitatis iure firmēt. nec vlteri liceat retractari negociū qd epoꝝ snia decidit. testimoniū etiā ab vno licet epo phibitū: oēs iudices idubitant accipiāt: nec ali au diat cū testimōio epi a q̄lt bet parte fuerit repromissū. illō .n. veritas aucte firmatū: illud icorruptū hēatur: qd a sacrosctō hoie ꝑ3 cōscientiā mentis illibate fuerit platū. hoc nos edicto firmam salubri: z ppetua lege tenēdū eē cēsem

Necd sigs antiq̄ta ꝯtēdat. qz i iustiniano codice nō i uenitū ita inserta: p carolū renouata cognoscant: q in suis capitularib ait inter

Uolum [e] atq3 (cetera. pcipim vt oēs nr̄e ditioni sbiecti tā romani q̄3 franci alamani baiouarij burgūdiones saxones toringi frisones galli britones lōgobardi guascones beneuētani goti hispani ceteriq3 oēs sbiecti nobis q̄cū q3 legis viculo videāt astricti vl ꝯsuetudiario anneri more: hāc sniaz quā ex .xvij. theodosij impator] li. c. v3. xj. ad interrogata ablauij ducis qua3 illis z oib ꝑscriptā misim: z int nr̄a capitula ꝓ lege tenēdā cōsulto oim fideliū nr̄oꝝ posuim lege cūcti ppetua teneāt. i. qcūq3 litē hñs siue petitor fuerit vt sup. Itē3 gre. iohāni defensori eūti i hispaniaz monendo dicit.

Psbr apud epm tm̄ iudi cari debet.

De psona [f] psbri h attēdēdū ē si quā cāz habuit ñ ab alios teneri: sz eps ipi adire debuit sic nouellaz ꝯstitutio māifestat: q ita logt d sctissimis z do amabilib atq3 reuerēdissimis epis z clicis ac mōachis. Impator iustinian august petro gliosissimo pape. ca. liij. Sigs [h] ꝯtra aliquē clicū aut monachū aut dyaconissā aut monastriā aut alistriā [i] hz aliquā actionē doceat. [k] primo scissimū epm: cui horū

b P Ne vero. hec sunt verba. G. Peruenit. aut si forte. ex. ꝺ fo. cpe. si ql ꝯ c Executio. id ē executor. ad Iƺ ꝺputatus scƺ ar chidiacon⁹. vt. xxv. di. plect]. ꝛ ex ꝺ fo. compe. null⁹. cum autem iudex recusatur in actore erat an vellet ꝙ recusat⁹ dele garet cāƺ ali is. vl' ꝙ partes cogerent ad eligēdos iudices. vt ex de fo cpe. si quis. hodie aūt si iudex recusat⁹ fuerit. et pbata fuerit cā recusatōis ad arbitrium recusator' ipse q recusat⁹ fuerit dabit iudices vl' trāsmittet negociū ad supiorē. vt in cstit. cū specialis. ex de ap. sƺ quero an iudices delegati ab epo possint partes punire si nō venirēt ad iudiciuƺ. non videt qꝛ solus delegatus a pncipe potest citare vt in auc. ꝺ litigi. §. oēs col. viij. nec alij pñt suas snias mādare executioni q̄ ordinarij. vel delegati a pncipe. vt. C. de bo. auc. iudi. pos. autē. ꝛ q iurat. ff. ꝺ re iu. l. diuo. ꝛ solus delegatus a pncipe potest mittere i possessiōeƺ. ff ꝺiur. om. iudi. iubere. pt dici ꝙ ꝺm iura nr̄a sub delegat⁹ habet coercionē. qꝛ pt interdicere ecclesiā. vt ex de of. dele. ex litter] in fine. ꝛ ꝺm legē modicā saltiƺ ha bebūt coertionē subdelegati. C. ꝺ spor. l. ij. ꝛ. ff. de offi. eius cui man. ē iur]. l. vi. i fi.

vnusqsqƺ sibi aceat. ¶ Ille vo cām int eos iudicet: ꝛ siqdē vtraqƺ ps his q̄ iudicata sunt nō acqeuerit iubem⁹ p loci iudicē executioni pfecte mādari. Q e vo⁹ obijciat qꝛ ꝺ clerico ꝩ logt nō ꝺ psb̄ro: sciēdū ē qꝛ superi⁹ in cōstitutiōe eadē. l. ca. j. legit appellatiōe clericoꝝ ēt psb̄ros ꝛ dyacones ꝯtineri: verba aūt leg] ista sūt psb̄ros aūt ꝛ dyacōes ꝛ lectores ꝛ cātores q̄s oēs clericos appellam⁹ ꝛ reliqua. I tē grego. romano defensori sicilie. Clericus clericū ad publica iudicia nō pertrahat.

P Erue nit⁹ ad nos: ꝙ siqs ꝯ q̄libet clericos cām hēat despectis eorū epis eosdē clericos tuo facias iudicio exhiberi. qđ si ita ē: valde ꝯstat esse icōgruū: sed hac tibi auc̄te precipim⁹: vt de nuo ꝩ facere nō psumās: sed siqs ꝯ quēlibet clericū habuerit cāƺ: epƺ ipi⁹ adeat: vt aut ipse cognoscat: aut certe ab ipo iudices deputēt: aut si forte ad arbitros eūdū ē ptes ad eligēdos iudices ab ipo executio deputata ꝯpellat. siqs vero laic⁹ vl' cleric⁹ ꝯ epƺ cām habuerit: tūc te interponere⁹ debes: vt iter eos aut ipse cognoscas aut certe te admonente sibi iudices eligāt: nā si sua vnicuiqƺ epo iurisdictio ñ ꝩuat: qđ aliud agit nisi vt p nos p q̄s ecclesiastic⁹ custodiri il le ordo debuit ꝯfūdat. I tē ianuario epo caralitano. Ut laici iudicib⁹ clici ñ iūt

A Ratr] ꝛ coepi scopi nr̄i felic] ꝛ. griaci abbatiſ relatōe coguim⁹: ꝙ i isula sardinia sacerdotes a laic] iudicib⁹ oppmāt: ꝛ frñitatez tuā ministri tui despiciāt: dūqƺ solū a vob simplicitati studet: quātuƺ videm⁹ disciplina negligitur. I tē greg. mauritio⁹ Sacerdotes a regib⁹ sunt honorandi nō iudicandi.

S Acerdotib⁹ st āt nō ex terrena ptāte dñs nr̄ citi⁹ idignet. sƺ excellēti cōsideratiōe pp̄ eū cui⁹ serui sūt: eis ita dñet vt ēt debitā reuerētiā ipēdat. nā diuinis eloqjs sacerdotes aliqñ dij aliqñ angeli vocāt: nā ad moysen de eo q ad iuramētū ꝺducēd⁹ ē dr̄ applica illū ad deos vƺ ad sacerdotes. ꝛ rursus scriptū est: dijs ñ ꝺtrahes scilicet sacerdotib⁹. ꝛ ppheta ait: labia sacerdotis custodiunt sciaƺ. .i. iustitiā: ꝛ legē exqrūt ex ore ei⁹: qꝛ āgel⁹ dñi exercituū ē. qđ igit mirū si illos vr̄a pietas digne tur honorare: qb⁹ i suo elo quo honoreƺ tribuens eos aut angelos aut deos ipse etiā appellat: de⁹: eccliastica q̄qƺ historia testat qꝛ cū pie mēorie cōstātio pncipi scpto oblate accusatōis ꝯ epos fuissēt libellos qdē accusatōis accepit ꝛ eosdē q accusati fuerāt epos ꝯuocās i eoꝝ ꝯspectu libellos q̄s accepat: incēdit dicēs. V Ite ꝛ iter vos cās vr̄as disponite qꝛ dignū ñ ē: vt nos iudicem⁹ ꝺos: i q̄ snia sibi magis ex hūilitate q̄

d ¶ Interponere. hoc veruƺ est in modicis vel minimis causis naƺ maiores cause episcopoꝝ ad metropolitanuƺ deferūtur. vt vj. q. iiij. si in ter. ix. q. iij. cō questus. ꝛ. lx xx. dist. c. j.

e Fratris. ꝛ coepiscopi. simplicitati. supra. xxix. di. petr⁹.

f Sacerdotibus a cerdotes custodiūt. id est custodire debēt. vt. j. e. q. iij. nolite.

g ¶ Appellat. ergo ex sola appellatione nominis. aliquis conicitur. ero. xi. quit. ius. sic ib des xxxij. q. iiij. di. ass. z. cat. C. de lati lib. tol. §. penul. extra de presump. illo ifti. de adop. §. vl. argu. ꝯ. ij. q. j. multi i fi. ibi dicit ꝙ sola nominatio nō sufficit C. de pba nō epis. ꝛ. l. finali. h ¶ Incēdit. ꝩ videt ꝙ iudex debet destruere libellum q ui ñ ē legitime ꝯposit⁹. vt. ij. q. vlti. c. vlti.

a ¶ Specialiter.p bonis.sz etiá generalit p bonis z malis.vel nō tm̄ p p̄ntib⁹ qui nūc accusátur z conuincūtur .sed ēt p oib⁹ alijs xxiij.q.ij.non estimemus.

b I. Nolita.hoc capitulū de actore z sequēs de reo loqtur z nota q̄ si actor . traxe/rit reū ad iu/dicē nō suū p dit causá.sed si reus traxe/rit actorē pro cōuicto habe tur vt . C. de iur.om.iu.in crimiali.h̄ ta mē itelligas lite cōtest. qz si añ lit ɔtest. desistit nō in cidit in penā vt.j.e.c. pxi. z.ff.rē ra.ha. ampli⁹. z.ff. de in ius vo/cā.ꝗuis.licet sit ar.ɔ̄.C. de transac. sigs maior . s̄ . e . placuit.z qđ dicit q̄ cāz p dit.dicūt gdā ipso iure ve/ri⁹ credo q̄ p sniam.z h̄ in nuit hoc ver bū ɔuentus.

2.cor.4.

mat.25.

c ¶ Pōtifi/ce h manife/ste hēs q̄ in cā ecclesiastica neuter pōt adire aliū iudicē siue in ciuili siue in crimiali ne/gocio.laici āt sine cōsensu ordiarij eligūt ali/uz iudicē in ciuili negocio.vt.ff.đ iudi.l.j.C. de iurisdi.om.iu.l.j.sed nō in crimiali.vt.C. de iur.om.iudi.in criali.j.e.c.sigs cū clerico sed in clerico reqrit ɔsensus epi z etiā ppri us ɔsensus.ar.hic.z.ix.q.ij.c.j.z.s̄.e.clericū. z.c.nullus.z.c.inolita.z.vj.q.iij.ꝰniq̄z.z.iij. q.vj.nō liceat.ex̄ de fo.cōpe.significasti.z est triplex.rō quare laic⁹ p̄t z nō cleric⁹.qz laic⁹ p̄t iurare sine licētia sui iudicis.sed clericus nō.vt ex̄ de iura.calū.inherētes.sed nō pos/set corā laico litigare nisi ibi iuraret.item ab alio ep̄o nō potest ordies accipere.ergo nec iudiciū qđ maius est.vt.ix.q.ij.null⁹ primas itē nō p̄t ab alio q̄z a suo prelato petere iudi/ciū aie qđ est occultū.ergo multo fort⁹ nec

illis aliqd p̄stit ex reuerē tia impēsa.añ eū qppe pa gani iure publico pncipes fuerūt g vez deū nescien/tes deos ligneos z lapide/os colebāt: z tm̄ eoz sacer dotib⁹ honorē maximū tri buebāt:qd ḡ mirū si chri/stian⁹ impator veri dei sa cerdotes honoret: dū pa/gani vt p̄dixim⁹ pncipes honorē ipēdere eoz sacer dotib⁹ nouerūt:qui dijs li gneis z lapideis fuiebāt: hec ḡ nō tm̄ spāliter^a q̄ntū generaliter p oib⁹ asseri/m⁹ sacerdotib⁹:qm̄ adhuc nescim⁹ qs i terribili iudi cio dei q̄lis futur⁹ sit.eteni paul⁹ egregi⁹ p̄dicator di cit:nolite ante tp̄s iudica/re quousq̄z veniat dn̄s z re liq̄.nā sunt multa q̄ de iu/dicio illi⁹ hoies ignorēt: qz fortasse qđ vos laudatis ille rep̄hēdit: z qđ vos re/p̄hēdis ille laudabit. Item ex cō. milenitano. Qua pena feriat cleric⁹ clericū ad secularia iudicia ptra/

manifestū.vt de pe.di.vj.placuit.itē incōue/niēs iaz esset.q̄ vnus ep̄s iudicaret clericos alterius ep̄i.quod esse non debet. vt.ix.q.ij. p totū.z sic oēs đ vno ep̄atu possent sibi ali um episcopuz eligere.in iudicē.nec renūcia re potest cle/ricus huic iu ri.extra đ fo. cōpe.si dilige ti.credo tm̄ li cet non pos/sint renūciare exp̄resse.q̄ ta men spōte.i. tacite possūt ɔsentire i ali/uz iudicē.naz arbitrū spōte eligūt z iudi cē delegatuz. aliogn̄ exusa tū erit priui/legiū clerico/rū.q̄ clericus p̄t eligē coraz q̄ iudice ve/lit litigare.in ɔstit.se de.ha bita.itē mul/ta possū facere spōte.ad que nō possū me pacto astrin/gere. nā pos/sū instituere aliquez here/dē nō tm̄ pa/cto ad h̄ me astringē pos/sum.vt.C.de pac.l.vl.itē tacite possū renūciare foro lz nō exp̄sse.sicut tacite papa renūciat suo priuilegio vt.ij.q.vij.nos si.z.q.v. mādastis. sic tacite nō possū renūciare exceptiōi pcuratorie ɔ̄ nulli tē lz nō exp̄sse.vt.ff.đ pcura.filiusfamilias. silr tacite possū renūciare iuramēto calū.lz nō exp̄sse.C.đ iura.calū.l.ij.in fi z q̄ sponte posset rūdere hēs.iij.q.vj. pulsat⁹. io. gcgd dicat io.h̄ tene q̄ in laicū nullo modo ɔsen/tit cleric⁹.vt ex̄ de fo.ɔpe.si diligēti.nec i cle ricū sine ɔsensu ep̄i.vt ex̄ de fo.ɔpe.significa (sti.b. P Lacuit.intētatū.z sic loqtur cū lis sit ɔtestata.e ¶ Purgari.per h̄ pa/tet q̄ loqtur de reo.sed qđ dicit postea cui/cit.intellige id in quo ē absolut⁹.f ¶ Locū id est depenatur.g ¶ Jnique.cōtumeliā.n. facit iudici.qui eo relicto vadit ad alterū.vt ff.de arbi.litigatores.similiter sigs rē dedu

I Nolita^b inaudi/ta p̄sūptio vsq̄z adeo il licitis ausib⁹ aditū patefecit: vt clerici clericos suo reli cto pōtifice^c ad iudicia pu blica ptrahāt.p ide statui/m⁹:vt h̄ de cetero nō p̄su/mat.sigs h̄ p̄sūpserit face re:cōuēt⁹ z cām pdat: z a cōione efficiat extraneus. Itē ex ɔci. carthagin.iij. Cleric⁹ apud ciuilē iudicē iudicari nō dz.

P La/cuit^d vt qsqs epoz p̄ sbyteroz z dyaconoruz seu clericoz cū i ecclia ei crien fuerit itētatū vel ciuilis cā fuerit cōmota si derelicto ecclastico iudicio public] iudicijs purgari^e voluerit etiā si p ipo lata fuerit sen tentia:locū^f suū amittat.z hoc i criali actiōe. i ciuili v̄o pdat qđ euicit si locuz suū obtinere maluerit. sig dē ad eligēdos iudices ini ques^g ā ecclie cōsortio iudi cat:g de vniūsa ecclia ma le sentiēdo de iudicio secu lari poscit auxiliū:cū p̄ua/

est coram vno iudice deduc. postea coram alio perdit litem. C. de asser. tol. l. j. i fine.

a De diuersis. nihil nouum.

b Siquis de cleri. no. spor tularum ad quas clerici non tenent. vt i aut. de sanct. epi. §. sportularum & nec aduersarii ipsorum teneri debent. C. de fru. & lit. expen. l. vlti.

c Noluerit illud non tenet. vel dic noluerit .i. non potuerit quia forte talem causam non potest audire.

d Sine scriptura. si ne scriptura procedit eps cum iudicat inter suos clericos. similiter in modicis causis non requirit scriptura. vt in aut. de man. prin. §. sit tibi. non obstat. ii. q. j. in primis. vbi dicitur sententia nulla que sine scripto profertur. illud enim tantum tenet in crimi nalibus & maioribus negociis.

e Duorum hoc non tenet vt .iiij. q. iij. §. spacium.

f Puniatur. nec illud tenet. vt extra

tor est causas aplis ad ecclesiam deferri atque ibidem determinari precipiat. Item ex eodem

Clericus non accuset nisi ante ecclesiasticum iudicem.

De diuersis[a] ordinibus ecclesie preuietibus siquis in causam criminis incurrerit: & abnuerit iudicium ecclesiasticum: deprediari. Item constitutio .lxxiiij. c. j. Qui cum clerico litigium habet episcopum ipsius adeat

Siquis[b] cum clerico litigium habuerit: si quidem de causa pecuniaria adeat prius episcopum cuius iudicio clericus suppositus est: ille autem sine damno & sine dilatione competentem finem liti impositurus est: si autem noluerit[c] eps litem dirimere: tunc ad ciuilem iudicem disceptatio cause perueniat: vbi autem dirimere eps vult causam sine scriptura[d] omnia procedant & diffinitiua sententia ab eo sine scriptis feratur. quod si de criminali causa litigium emerserit: tunc competentes iudices in hac ciuitate vel in prouinciis interpellari consentaneum legibus terminum cause imponant. ita tamen vt disceptatio litis duorum[e] mensium spacium non excedat a litis contestatione numerandum. Item in criminalibus vero causis nunquam sine scriptura procedere debet. non autem aliter puniatur[f] clericus nisi obnoxius repertus sacerdotio nudatus fuerit ab epo suo vel clericatus honore. Si autem crimen ecclesiasticum est: secundum canones ab epo sue cause examinatio & pena procedat: nullam communionem aliis iudicibus in huiusmodi casibus habentibus. Item ex concilio calcedonensi. Clericus aduersus clericum negocium habens secularia iudicia non adeat.

Si clericus aduersus clericum habet negocium non relinquat suum epm & ad secularia iudicia non concurrat: sed prius negocium agitet apud proprium epm. vel certe si fuerit negocium ipsius epi apud arbitros ex vtraque parte electos audiatur negocium: siquis vero contra hoc fecerit: canonicis correctionibus subiaceat & si clericus aduersus suum vel alium epm habeat causam apud audientiam synodi prouincie conquiratur. si vero contra ipsius prouincie metropolitanum epm eps siue clericus habeat controuersiam: pergat ad ipsius diocesis primatem aut certe ad constantinopolitane regie ciuitatis sedem: vt eorum ibi negocium terminetur. Item ex concilio agathensi.

Clerici thesi. Palea.

Clericum nullus presumat apud secularem iudicem epo non permittente pulsare: sed si pulsatus fuerit non respondeat nec proponat nec audeat criminale negocium iudicio seculari proponere.

Ex his omnibus datur intelligi: quod clericus ad publica iudicia nec in ciuili nec in criminali causa est producendus: nisi forte ciuilem causam epus decidere noluerit vel in criminali causa non sui honoris cingulo eum denudauerit: Illud autem quod in epistola clementis dictum: est non cognitorem secularium iudiciorum te vult esse: ex episcopali vnctione intelligendum est. Non enim in epm vngitur vt cognitor secularium iudiciorum resideat: sed vt procurator animarum & distributor spiritualium existat. prohibetur quod secularibus negociis occupari non ad tempus sequester fieri vel secularium iudicia non de rebus secularibus sed secularium virorum intelligenda sunt iudicia de rebus secularibus secularia appellantur iuxta illud apostoli: secularia iudicia si habueritis contemptibiles qui sunt in ecclesia constitute iudicia vero secularium secularia appellantur. iuxta illud apostoli in epistola clementis: quod ex subsequentibus datur intelligi: cum dicitur: hec opera que

de iudi. cum non ab homine

g Si clericus arbitros. & est hec ratio. quia metropolitanus non est iudex clerici vnde sub eo non debet conueniri. nec coram epo debet conueniri cum non possit esse actor & iudex extra de rest. spo li. conquerente & extra de conces. preben. & ec. non vaca. post electionem. in fi. Sed quis coget eum eligere arbitros respondet eps licet sit ei suspectus. vt extra de ap. secundo requisitis. item in alio casu cogit ipsm eligere arbitros. s. cum recusat eum vel delegatum ab eo vt. s. e. peruenit. h Audiatur. s. vj. quest. iij. c. episcopus. contra. sed ibi soluitur in Synodi ergo non habetur ciuilis causa contra episcopum solus metropolitanus non potest audire vt hic. & vj. q. iiij. si inter forte hoc non tenet in maioribus causis. vel loquitur secundum antiqua tempora quando pro singu

a Aliis causis fiebat cōciliū.vt.j.e.q.iij.c.ij. Clericus.
b In clericorum.s.ij.q.j.in primis.in fi. extra de iudi.at si.
Quia res nec et actionē pt qs cedē alij.
c postq̄ res e.ōducta i litigiū vt.C. e.l.ij. nec valet puilegiū i petratū tpe litis.vt ex̄ ō testi.cāz.xvj.q.vj.placuit.C. vñ vi.auctoritatez.C. de fun.z saltib⁹ rei publice li.xj.l. si q̄. nec res litigiosa. pt ōdicari.ff. de li.l.vl.g at rē litigiosam alienat.z alienatio nulla ē z pterea pūit vēditoz z emptoz si sciuit rē litigiosā vt ex̄ vt lite pē. ecclesia.C.e.l.vl.i casibus tñ licite aliēatur res litigiosa.s.ex cā dotis vl' trāsactionis vl'donationis pp nuptias.vl' ex cā legati vl' diuisionis rerum hereditariaz vt.C.de liti.l.vlti.item licite alienatur res litigiosa que seruari nō potest.ff.fa.'hercisců. alienationes.z.ff.de peti.here.diuus.

tibi min⁹ ōgruere diximus exhibeāt sibi iuicē vacātes laici.phibēt q̄ clerici a cognitiōe negocioz seclariū viroz ñ seclariū cāz.negocia qppe' clicoz siue criaslia siue ciuilia fuerit ñ nisi apō ecclīasticū iudicē vētilāda sūt Vñ hadrian⁹ papa ait. Nō nisi in foro suo

Clericus audiat clic⁹. siue laic⁹ si crie aut lite pulsat⁹ fuerit: ñ alibi q̄ in foro suo,puocat⁹ audiat. In clicoz⁹ (tur. Itē. cā hui⁹ forma fuet: vt neq̄q̄ eoz snia a ñ suo iudice dicta cōstrigat. Res vo i litigio posita añ legitimū cognitiōis euētū i nullā dz oio trāsferri personā. Vñ gelisius pa.quingesio epo. In [illegible]

Quia [illegible] res i litigio posita i nullā trāsferri pōt oio psonā,dōec legitume cognitionis euētu cui poti⁹ ōbeatur iudiciaria disceptatiōe possit agnosci ex eadem re qspiā ñ sinat exigere pēsi

ones:s; in eodē statu re eadē posita i q̄ videt sic dictū est:añ ōstitutā litē qsqs sibi putat qppiā posse ōpetere vidico 'pulset examie p iudicijs oib⁹ ide sbmotis.

Quod vo Que.ij.
culpa illa i ōpēsio ne digna sit ex capitulo illo milleuitani ōcilij liqdo ōstat si ei cōione priuād⁹ ē q clicū ad ciuilē iudicē crediderit ptrahēdū: multo mag] suspēsiōe dign⁹ ē: q sui epi iudiciū i terpellātē ad iudiciū seclare ptrahere nō dubitauit.

Sed ponatr Q.iij.
q hmōi culpa suspēsiōe digna ñ fuerit: qrit vtrū sit ōponēd⁹ q officiū ōtra phibitionē epi celebrare ausus ē. Sz q snia epi siue iusta siue iniusta fuerit: timenda sit. greg.testat dicēs. Timenda est snia pastoris.

Sentētia pastoris siue iusta siue iniusta fuerit: timēda est. Itē ex cōci. antiocheno. A suo epo excot cat⁹ ñ ē ab alio recipiēd⁹.

certe sic.vt.j.c.sīqs presbyter.z extra de cleri. excom.mini.fraternitati.nisi dispensetur cū eo.vt.lxiij.di.salonitane.magister tamen p sequitur aliam questionem.s.vtrum snia tenea siue iusta siue i iusta.trib⁹ āt modis dicitur sententia iusta vel iniusta. vt.j.c. §.si ergo.scz ex.animo cū malo zelo sententiat.ex cā.s.cū certa cā. subest ex ordine cum seruatur vel preter mittitur ordo iuris. Item sententia,alia est condēnationis.alia excōmunicatio nis. alia suspēsiōis. alia precepti. que tamē impropie dicit sententia.sententia condēnationis. semper tenet.nisi sit iniusta et ordine.vt.ij.q̄st.vj. diffinitiua. alias sēper tenet,nisi appelletur ab ca.Itē sententia excōicatiōis ordie regrit.z ēt ca vse cognitionē.vt.ij.q.j.nemo eps.ex̄ de ap.reprehensibilis.ex̄ de sen.excom.sacro siue tñ sit iniusta.vel ex animo vel ex ordine semper tenet vt.j.e.si eps.forte nec,releuat per appellationē nisi q̄ ad cognitionē.extra de sentē. excōprimas.snia autē mādati.vel pcepti nō ligat nisi id qd pcipitur spectet ad officiū precipientis.vij.q.j.qz frater noster.primo autem probat.B.vsq; ad.§. premissis. q sententie episcopi etiam iniuste sit parendum.deinde probat ea non ligare.

d In litigio.res dicitur. litigiosa.de cuius dominio vel quasi causa vertitur inter petitorem z possessorem. vel iudiciaria conuentione.vel precibus principi oblatis. z per eum aduersario cognitis.vt in auten. de liti.in princi.e Exigere.hoc intellige cum possessor.est suspectus.alias possessor semper vtitur fructibus pen. lite vt.xvj. quest.iiij.volumus.extra vt lite. pen.
f a memoria. Quest.ij.
Quod vo.z ē certū q sic.s.e.insolita.
Sed ponatur.q Hic Quest.iij.
g queritur an ille sit dignus depositione q excōicatus vel suspensus.celebrat.z

h Sentētia.timēda est.nisi in duobus casib⁹.s.cū snia est p⁹ ap.lata.z cū cōtinet intollerabilē errorē.extra de sen.excō.per tuas.tertiū casum apponūt quidā cū pro inde bitis exactiōibus.aliqs excōmunicat.vt ex̄ de exces.prela.cum ad quondam.

a Si quis ab alijs. sicut q suspēsus ē ab vno: suspēsus ē quātū ad oēs. vt. vij. q. j. si quis psbr. z. iiij. q. v. si quis. b a Concilio. hodie solus metropolitanus. cognoscit de cā excōicationis. vt ex̄ de sentē. excō. per tuas. c Quod statuerit. s. sy

pstabit cautiōez. absoluēdus q stabit iuri. sin de. i optiōe hz an velit eū absoluē vl remittē absoluēdū ei a quo appellauit. vt ex̄ de sen. ex per tuas. si nō appellauit ad eū. fm pora iura dz remittere absoluendū. z si ille noluerit absol uere tūc metropolitanus poterit absol uere. vt ex̄ de of. or. ad rep. mēdā. si tū vl derit sniaz excōicationis. euidēt iniustā pt pnūciare iniustā. lz nō. sit appellatū ad eū. vt extra de ap. sollicitudinē. Itē econuerso si ē appellatū ad eū z viderit iu stā esse cāz excōicatōis. tenet eū remittere absoluēdū. vt ex̄ de se. ex per tuas. i si. hodie āt lz nō appelletur ad supiorē. si tū est piculū in mora pt eum stati absoluē vt ex̄. e. sacro

d Synodus. e Recipue puniūt. j. xx. v. q. j. nūl fas. e Duos. ḡ in cā denūciationis. idē pt esse iudex accusator. z testis ex̄ de simo. lz itē hic. ar. q euāgelica am monitio non solū hz locū i occultis. sed ēt in māifestis. ij. q. j. si peccauerit. f Si epus. iracūdus. i. vt ex aio sit iniusta. g Cito. i. nō seruato ordie iuris. h Et aspere. q nō adsit causa. i Potestatē. auctē huius canonis. k Interpellet. fz hec iura glibz excōicatus audie bat. qui vole bat se pbare iniuste. excōicatū. hodie se cus nisi sit post ap. excōicatus. vel nisi dicat errorē expssū in snia. vt ex̄ e. ti. per tuas. si quis ḡ cōquerit tur metropolitano. de iniusta excōica tione. aut ap pellauit adeū aut nō. si ap pellauit. prio

Si quis[a] a pprio epo ex cōicatus ē nec eū prius ab alijs debere suscipi: nisi aut a suo fuerit receptus epo: aut ɔcilio[b] facto epis occurrat z respōdeat: z sy nodo satisfacerit qcstatue rit sub alia euz snia recipi quod z circa laicos z pre sbyteros z dyaconos z oēs qui clero sūt ɔuenit obfua ri. Itē nscolaus ad lothar i um regē. i Excōicatōis me ret sniaz. q excōicatz cōicat

P Recipue[b] gualdrade pellicis tue z dudū a te spu diate cōionē ōdina: ex cōicata ē eni z vsq ad pse tiā nfam ab oi ɔtubernio christiāoz seqstrata quobrē cauendū est: ne cū ea pari mucrone pcellaris snie: ac p vnius mulierculе passiōe victus z obligatus ad penne trahas exitiū: deterius qppe in popul plati ōliquūt: ac p h ipsi crudelius q ceteri puniūt. vt ait beatus gregorius: scire plati dnt: q si p uersa vnq ppetrāt tot mō tibus digni sūt: qt ad subdi tos suos pditionis exēpla trāsmittūt. vñ necesse ē: vt tāto se cautius a culpa custo diāt: qnto p praua q faci unt nō soli moriūt. z infra. Ceterū peaue ne qn nobis fm dni pceptū duos[c] aut tres testes adhibeamus: im mo vo hoc scitē ecclie dica mus: z q nō optamus ōcete ro fias cūctis: sicut ethnicus z publicanus. Itē ex ɔci. sarcidensi. ca. xvij. De co.

S I epus[f] forte iracūdus (qd eē nō dz) citos[g] z as pere[h] cōmouet adūsus p sbyterū siue dyaconē: z euz de ecclia exterminare volu erit: puidēdū ē: ne inocēs dānet aut pdat cōionez: z iō habz ptātē[i] is q ē abie ctus: vt epos finitimos iter pellet[k]: z cā eius audiat ac diligētius ptractet. Ille vero eps: q iuste vl iniuste eū abiecit: patiēt accipiat vt negociū discutiat: vl p bet eius snia a plurimis vl emēdet. tū priusq oia dili gēter ac fidelit exāinēt eū: q fuerat. cōione puatus añ cognitionē nullus debz psu mer: vt cōione socier. Itē ex cōci. cartha. De co.

S I quis[l] psbr ab epo suo correctus fuerit: dz vii q apud vicinos eps cōq ri: vt ab ipis eius cā possit audiri z p ipos suo epo re cōciliari: qd si nō fecerit sz supbia: qd absit: iflatus se cernēdū se ab epi sui cōio ne duxerit: ac sepati cū ali qbus scisma faciēs sacrifici um deo obtulerit. anathe matizet: z nihilominus locū amittat: at si qrimoniā iu stā habuerit: adūsus epm ingrēdū ē. Itē ex cōci. an thioceno. De his q danā ti a synodo sacra misteria

S I quis[m] eps cōcilij dānat a synodo vl si p sbyter z dyaconus a suo epo z ausi fuerit aliqd de mini sterio sacro stringere: siue eps iuxta pcedētē ɔsuetu dinē siue psbr siue dyaco nus: nullo mō licet ei nec i alia synodo spē restitutōis aut locū satisfactiōis hre: sz z cōicātes ei oēs abijci de ecclia oz: z maxime[n] si

l Si quis. cor rectus. i. suspēsus. vel excōicatus mi nori excōicatiōe. vt pz p id qd seqt anathēatizet.

m Si quis. nec in alia ḡ epi nō pñt. di spēsare cū ta libus q post ex cōicatōez ce lebrāt. cū nec cōciliū h pos sit. ar. ḡ. ij. q. v. que d cau sa: sic. vij. q. i. si quis psbr.

n Marti me. i. tū. sic

Deu. 18. Mat. 38. Io. 8. i. Cor. 13. Mat. 18.

rij.di.Ilđ.xviij.di.p ueit.xvi.q.iij.p singulas
a Siqs vř φ isti clerici φ cōicāt excōicato in diuinis officijs. pari excōicatiōe. ligenř. vt eẍ de sen. excō. significauit. b ℭ Per forilecā. i. manu laicali. simile. ẽ. xvij. di. nec licuit.

c Epis copi. si mimis. ẽ p mioꝛ bꝰ cāis ñ ẽ qs ex cōicādꝰ. vt. j. e. nllꝰ. qđ ve rū ẽ. Sz ꝯ. nō ne p sola ꝯtu macia ẽ qs ex cōicādꝰ. vt. j. e. certū. ẽ siue crien sit magnū siue par uū. nūq̄ ẽ excōicādꝰ aliqs nisi sit cōtūax. ad h̄ d i cūt qdā φ ab hoīe ñ sit aliqs excōicādꝰ nisi p cōtūaciā. sꝫ a canone bñ. vt. xvij. q. iiij. siqs. suadēte. h̄ ñ ẽ veꝝ. qꝛ qñ q̄ excōicatur aliqs p ꝯtūaciā. quq̄ p̄ proprie. vt eẍ de ƥb. sig. ex pte lo. sꝫ certe illa vere. dīc φ p offēsa sit aliqs excōicādꝰ cū ñ vult satisfacere. ꝛ ita p ꝯtūacia. q̄re alia distictio ẽ melioꝛ. b. d ℭ Pctm̄. ar. φ citius moriř qs pp pctm̄. vt. xij. q. ij. c. j. ꝛ tollit deus malos de medio ne peccatū eoꝝ augeař. xxiij. q. iiij. ca vidicta. ꝛ tollit bonos ne malitia maloꝝ imutet itellectū e oꝝ. d pe. di. iiij. ñ ex (bono.

e Placuit. neglectu. vř ẽ φ p ne gligētia aliqs excōicař. sicut p negligētia aliqs ꝺponiř. vt. lxxxj. dist. dictuꝫ est.

f Tengaldū. iudicauerint. sic patet φ punitur iudex q male iudicat. vt. dixl. ij. q. vj. h̄ ẽt

g ℭ Utilitates φ nulli ꝓhibeř. vt. iiij. q. vj.

h Si ãt. pncipes. ẽ ipatores sbsūt (oibꝰ. epis. ꝛ ab eis pñt excōicari. xcvj. disti. duo miti. tñ cū eis agēdū ẽ q̄ cū alijs. vt. xij quest. ij. de rebus. ꝛ si in plribus episcopatibus h̄abet imperatoꝛ domiciliū q̄libꝫ pt euꝫ

postq̄ didicerit aduersus memoratos prolataꝫ fuisse sniam eisdē cōicare tētauerit. Itē ex cōci. martinipa. Sine spe int recōciliationis: qui cūi excōi

Siqs^a care p̄sumit. eps in cōcilio excōicatus fuerit: siue pſbr aut dyacon⁹ a suo epo: ꝛ pꝰ excōicatiōeꝫ p̄sūpserit: siue eps ille aut pſbr aut dyaconus facere oblationē vel matutinū vl' vesptinū officiū q̄si i officio suo agere: sicut p̄us nō liceat ei nec i alio cōcilio spē recōciliationis h̄ ře: nec vltra recōciliari: sꝫ ēt eos q ei cōicaueꝛt oēs ab ecclia respui: maxime eos q sciebāt eū esse deiectū. si aūt pmāsit turbās ꝛ ꝯcitās eccliaꝫ p forinsecaꝫ^b ptātē opoꝛtet eū sicut seditionariū ab omi plebe expelli. Itē ex cōci. agathensi. De epis qui innocētes aut mimis causis culpabiles excōicant.

Epi scopi^c si sacerdotali moderatiōe postposita innocentes aut mimis causis culpabiles excōicare p̄sumpserit: aut ad g̃aꝫ baptismatꝭ festinātes foꝛtasse recipe noluerit: a vicinis epis eiusdē ꝓuicie lr̄is moueatur. ꝛ si parere noluerint: cōio illis vsq̄ ad tp̄s synodi a religs epis dnegeř: ne foꝛte pꝰ excōicatiōis pctm̄ꝰ excōicari longo tp̄e moꝛte p̄ueniař. Itē ex ꝯci. aphꝛt. De epis qui absq̄ ratione excōicant.

Placuit^e vniūso ꝯcilio: vt p̄sumit. q excōicatꝰ fuerit p suo neglectu: siue eps q̄libꝫ siue clericꝰ: ꝛ tp̄e sue excōicatiōis añ audientiā cōicare p̄sūpserit: ip̄e i se dānatiōis sniaꝫ iudicet ꝓtulisse. Itē nico. pa. Deponant epi q excōicant.

Tengaldū^f treuerēseꝫ ꝛ p̄ matē belgice ꝓuicie ꝛ gūtariū agripine colonie archiep̄s nunc coꝛā nobis ꝛ sctā synodo sb gestoꝝ isinuatōe: q̄liter cāꝫ lotharij regi ꝛ duaꝝ mulierē .t. theutberge. s. ꝛ gualdrade recognouerit ꝛ iudicauerit: scriptū sup hoc ꝓp̄is manibꝰ roboratū offerētes nihilq̄ se plꝰ vl' minꝰ aut aliter egisse oꝛe ꝓpo mltis coꝛaꝫ positꝭ testibꝰ affirmātes: ꝛ sniaꝫ quā a sede aplica i engeltrudā vxoꝛē bosonis sāctissimꝰ fr̄ nr̄ mediolanēsis archiep̄us thado ꝛ ceteri ꝛ coepi nr̄i petiuerunt emittēdā ꝛ nos diuino succensi zelo sub anathematis attestatione canonice ꝓtuleramꝰ publice se viua voce violasse cōfitentes: i qbꝰ oibus inuenimꝰ eos apostolicas atq̄ canonicas sanctiones i pluribꝰ excessisse: ꝛ eq̄tatꝭ normā negter temerasse: ab oi iudicamꝰ sacerdotij officio manere penitꝰ alienos. ꝛ ideo sancti spiritus iudicio ꝛ beati petri per nos auctoꝛitate episcopatus exutos regimine consistere diffiniētes. predictis autē depositis licentiaꝫ cōcedimꝰ ecclíaꝫ ingrediēdi ꝛ cōmunicādi sicut laici ꝛ loq̄ndi vl' suas vulitatesᵍ: nō ãt turbas ꝯcitādi vl' scādalū solicitādi illis tribuimꝰ facultateꝫ. q̄ntū aūt epale misteriuꝫ specialiter ptinet: etiā nulla eis sic licētia ꝯtingēdi: sicut nos cū sctā synodo decreuisse lī cōstat. Itē clemēs. Clici ꝛ laici q nō obe

Si^h autē dn̄i ꝯlem̄i sancto clerici vobis epis nō obedierit oēs pſbri ꝛ relig clerici oēsq̄ principes tā maioris oꝛdinis q̄ inferioris atq̄ reliqui populi nō soluꝫ infames: sed etiā extoꝛres a regno dei ꝛ cōsoꝛtio fideliū ꝛ a limini

bus scte dei ecclesie alieni erũt. I tẽ petr⁹ i ordiatiõe clemẽtis. In chr̄istũ pec/cat q veritatis doctorẽ cõ

Quicunqȝ[a] cõ/tristat. Q tristauerit doctorẽ veritatis: peccat i christũ: τ patrẽ oim̄ exercebat deũ: ppq̃d τ vita carebit eterna.

I tẽ ambrosius i libro de officijs. Simulata deuoti affectõe obediẽtia epo nõ

Sigs[b] vero ñ deneget. obediat epo sese ex/tollere atqȝ exaltare desi/derãs: q̃rẽs etiã obumbra/re merita epi simulata af/fectiõe doctrine aut hũili/tatis aut misi̇cordie: is a ve/ro deui⁹ supbit: qm̄ vitatis ea regula ẽ. vt nihil faciaS cõmẽdãdi tui cã. q̃ minor ali⁹ fiat. neqȝ sigd bõi ope/ris hẽas id ad deformatio/nez[c] alteri⁹ τ vituperationez exerceas. nõ defendas im/probũ: τ scã idigno cõmit/tẽda nõ arbitrerj. neqȝ ite/rum[b] arguas, τ impugnes cuius crimẽ dephẽderis.

I tẽ antheri⁹ pa. Epo nõ obediẽs a demonũ ore [illegible]

Absit[c] vt quoqȝ sini pik. strũ d his arbitremur q apostolico gradu succe/dentes christi corp⁹ sacro ore cõficiũt. p q̃s nos chri/stiani sum⁹. q claues regni celorũ hñtes ante indicij diẽ iudicãt. i veteri qdẽ le/ge hẽtur: qcũqȝ sacerdoti b⁹ nõ obtẽperasset: aut ex castra positus lapidebat a populo: aut gladio[f] ceruı/ce sbiecta ɔtẽptũ expiabat cruore. nũc vo inobediẽs spũali aiaduersiõe trũca/t⁹ aut eiect⁹ de eccl'ia rapi/do ore demonũs[g] decerpit.

I tẽ petr⁹ i ordinatiõe cle/mẽtis. Audi⁹ pa. ẽ inimi/c⁹ hic nec loq' debem⁹.

Si inimic⁹[h] ẽ iste cle/mẽs alicui p actib⁹ suis: vos nolite expectare: vt ip/se vobis dicat τc. vt supra intractatu ordinãdoꝝ vbi agit de obedientia minoꝝ erga maiores. I tẽ fabia/n⁹ episcop⁹. Excõicatus ẽ

a Q excõmunicare. ff. admuni. assumptio. Quicunqȝ contrista.

b Sigs. ɔmẽdãdi. nã alioꝝ honores alijs ñ dant ee occasio nocẽdi. C. d sta. ima. l. vl. nec aligs dz illd appetẽ. p qd honor aliorũ minuatur. vt xcix. di. null⁹ nec tibi debes consulere cũ alterius iniuria. xxij. q. ij. primum. nec aliquid facias i domo tua quod vicino noceat. vt. ff. de re iu. do/mũ. si tamen facias aliqd eo proposito vt tibi prosit licȝ alij nocet non peccas. ar. ff. de aqua plu. ar. l. j. §. deniqȝ. ff. de dam. ifec. flu/minum. §. vl/ti. τ. l. se.

c Ad de/formationez. de sta. τ ima. l. vltima.

d Iterum id ẽ mltotiẽs.

e Absit. sini/strũ. hoc est verum in his que pos/sunt trahi ad bonum τ ad malum vbi semper in meliorẽ partem est interpretandum. vt. xli. di. c. j. τ extra de reg. iur. estote si ergo clericus ample/ctitur mulierem interpretabitur. q causa be/nedicendi eam hoc faciat. vt. xcvj. di. in scri/pturis. tamen quandoqȝ canon solam consa/bulationẽ interpretatur in deteriorem partẽ vt. xxvij. q. j. nec aliqua. f Aut gladio. hic habes q olim inobedientia capite puniebatur. ergo τ hodie repelleret a promotione. liiij. dist. multos. non tamen quelibet inobe/dientiã capite puniebatur. sed sola illa que scisma inducebat. vt. vij. q. j. deniqȝ. in fi. τ d hoc notaui. iiij. q. j. in prin. g Demonum. hoc oliz fiebat ad litteraz. hodie tamẽ satha/ne traditur. vt citi⁹ conuertatur. vt. j. c. audi in prin. τ. c. omnis christianus.

h Si inimicus iste ab hoc loco incipit tra/ctare de duplici excõicatiõe. τ nota q quedã excõicatio est simplex siue minor que fit a sa/cramentis τ ab ingressu eccl'ie. alia solennis q̃ proprie dicit anathema que separat etiam a cõmunione fideliũ. de vtraqȝ istarum ha/bes. iij. q. iiij. engeltrudaz. maior excõi/catio imponi/tur vel p ma/iori crie vel p cõtũacia. mi/nor isligitur pro quolibet mortali. vt. j. c. audi. τ ipo/nitur siue pe/nitẽti siue nõ penitenti vel a seipso vel a suo sacerdo/te loco pene. penitens tñ meli⁹ facit si auctoritate sa/cerdotis absti/net a sacra/mentis vt de pe. di. j. in ac/tiõe. ipẽitẽti i/ponit q̃nqȝ a deo. s. quan/do est in mor/tali peccato. tunc eni quã/tũ ad deum priuat⁹ est a sacramentis. vt. j. c. audi. quandoqȝ a seipso τ male. s. cũ non vult penitere τ ces/sat a sacramentis. q2 hoc sibi putat sufficere ad penam sine penitentia. vt de pe. dist. j. sũt qui arbitrantur. sed si nõ putat sibi sufficere sȝ abstinet. q2 putat se idignũ bñ facit. vt de ɔse. di. ij. qui scelerate q̃nqȝ isligitur a sacer/dote loco pene cũ vult penitere. q̃nqȝ a cano/ne. s. cũ quis cõicat excõicato. in his duob⁹ casibus est necessaria reconciliatio. vt. j. c. ex/cellẽtissim⁹. si ergo quis sit excõicatus sem/per a suo excõicatore. est absoluẽdus. nisi vel sit appellatũ ab eo vel ipse sit negligens. vt dixi. s. c. si eps forte. sȝ si a canone est excõica/tus potest absolui a suo sacerdote fm distin/ctionem. extra de sen. excõ. nuper. hec autem pena est nõ seruantis excõmunicatõez. si cle/ricus est deponitur. vt. s. c. siquis presbyter. si laicus tardius absoluitur. j. c. qui subẽte.

deu. 17.

a Sicut apostoli. paul⁹ statuit. ij. q. j. multi ꝛ. io. xxiiij. quest. j. omnis. b Auertendo. id est contemnendo. c Saltem ne dū alibi. d Domo. i. sub eodem tecto. vt. xxxv. q. vj. episcopus in synodo largius sumitur domus. ff. ad syll. l. j. §. eodē. e Uel orauerit. si ergo excōmunicat⁹ intrat ecclesiaȝ omnes exibunt. vt. xxiiij. q. j. omnis qui sacerdos tamē si incipit missam non exibit. quia non relinquet officium inexpletum. vt. vij. q. j. nihil. f Cōmunione. maiori. quia iam inciderat in minoreȝ. s. e. q. si quis presbyter.

1. cor. 5. 2. ioh.

g Excōmunicatos vtriusq̄. i. excōmunicantis ꝛ excōmunicati. per hoc. c. dixerunt q̄dā ꝙ ignorāte aduersario nō posset excōmunicatus absolui quod falsum est vt extra de ap. qua fronte. nisi pro crimine sit excōmunicatus. tunc enim oportet vt primo ei satisfaciat. vt extra de verb. si gni. ex parte in fine. vel dic ꝙ si iudex ad q̄relam alicuius excōmunicauit aliquem tūc non absoluet eum anteq̄ȝ ab aduersario intelligatur. an sit pro manifesto delicto excōmunicatus vel nō. vt. j. e. seruetur. si autem iudex nō ad alicuius querelam excōmunicauit aliquem. tunc superior ipsuȝ statim potest absoluere. vt. j. in cōstitutiōe inno. eẍ de ap. cuȝ speciali. Accur. h Nec aue. xxiiij. q. j.

i Cum excōmunicato (omnis q recedit. statim ergo ē canō iste late sententie minoris excōmunicationis. preterea si non corrigit se. excōicat per sniaȝ. vt. j. e. c. proximo.

k Qui cōicauerit excōicetur. si cōicat in crimine ꝛ crioso est pari excōicatione cū

Qui excōicat cōmunicat.

Sicut apli[a] statuerunt dicētes cuȝ excōicat nō est cōmunicādū: ꝛ si q̄s cū excōmunicato auertendo[b] regulas scienter saltē[c] in domo[d] simul locut⁹ fuerit vl' orauerit[e]. ille cōiōe[f] priuet. Itē calixtus papa.

Excōmunicatos[g] quosq̄ȝ a sacerdotib⁹ null⁹ recipiat añ vtriusq̄ȝ partis examiatione ȝ iustā: nec cū eis i oratione aut cibo vel potu aut osculo cōicet: nec aue[h] eis dicat. qꝛ quicūq̄ȝ in his vl' alijs prohibitis sciēter excōicatis cōicauerit, iuxta apostoloꝝ institutiōeȝ ꝛ ipsi similī excōicationi subiacebūt. Itē Isidor⁹. De eo.

Cum[i] excōmunicato neq̄ȝ orare neq̄ȝ loqui nisi que ad eadeȝ excōmunicationē pertinēt nec vesci licet. siquis eniȝ cuȝ eo aut palaȝ aut absconse locutus fuerit: stati cū eo excōmunicationis cōtrahet penā. Itē ex cōci. carthagi.

Qui[k] cōmunicauerit vel orauerit cū excōmunicato: si laic⁹ est excōmunicet: si cleric⁹ deponatur. Itē ex decreto honorij pape. **Excōmunicatoꝝ noīa vicinis oībus palā ꝛ publice anuncient.**

Curet[l] oībus epis excōicatoꝝ omnino nomina tam epis vicinis q̄ȝ suis parochiāis pariter indicare ea que in celebri loco posita p̄ forib⁹ ecclie cū ctis cōueniētib⁹ iculcare: q̄tenus i vtraq̄ȝ diligentia excōicatis vbiq̄ȝ ecclīastic⁹ aditus excludat ꝛ excusatōis[m] causa oībus auferat. Uerū hoc denominatiȝ excōicatis intelligit. excōicatiōis eniȝ penā dupliciter subimus ꝛ dū reatuȝ incurrimus: ꝛ dū snia notamur. Unde hierony m⁹ i li. iudiciū. [illegible]

ipso ligat⁹. nec p̄t absolui nisi ab excōicatore sȝ si cōicat ei sȝ nō in cri. tūc p̄t a solo sacer. l Curet sit. epis (dote absolui. eẍ. e. nup. h̄ h̄ēs ꝙ lris epi credit. ꝛ h̄ēs expsse eẍ de pba. post cessionē. ꝛ instrumētis alios p̄ncipū creditur si cōsuetudo regalis h̄ h̄ȝ vt eẍ de fi. in stru. cuȝ dilect⁹. sȝ obijcit cuȝ viua vox potior. sit q̄ȝ mortua. qua re non credit h̄o epi in ta lib⁹. vt. vj. q. ij. si tm̄. ꝛ. c. placuit. nec papa ei credit q̄ dicat se excōicasse aliquē. vt eẍ de te stib. cuȝ in sill. q̄nq̄ȝ. n. culo q̄a ex mala fide scribunt. vt. ff. d custo. ꝛ exhi. re. d' ꝛ tabellius. nec scriptura tabellionis creditur nisi h̄eat testiū subscriptione. vt in aut. de here. ꝛ fal. §. sacram⁹ nec instrumento procurator'. eẍ de testi. ꝺ pcura. c. i. nec instrō iudic'. vt eẍ de testi. cum a nobis. ꝛ. h. dicit ꝙ semper statur sigillo episcopi qꝛ obtinet vicē publici instrumēti. vt eẍ de fide instru. scptura ꝛ de fideiuss. puenis. Alij dicūt ꝙ nō credit ei nisi redactū sit in publicā formā. vt in aut. vt nulli iudi. §. si do. vt. C. de do. in dōatiōibus. vl' nisi habeat subscriptionē testiū. ꝛ si n̄ sit p publicā manuȝ factum. quia forte non sūt ibi publice persone. vt. xvj q. iij. §. potest. hodie expeditū est circa ordinē iudiciorum ꝙ nō p̄sumit pro iudice nisi quantū alias p̄bari pōt. eẍ de proba. qm̄ in omnibus alijs p̄sumit p snia iudici. s. ꝙ sit iusta ex animo ex causa. ꝛ q̄ntū ad suos litigator'. vt in cōsti. cuȝ speciali. m Excusatōis. ar. ꝙ ꝯ ea que publice fiūt. nēo postmodū audiēd⁹ ē. vt. viij. q. j. licet. liiij. di. nulli. xvj. di. ꝙ dicit'. xij. q. ij. qui ꝛ humanis. ar. ꝯ. lxxxij. distin. proposuisti. in fi.

a Tradi vnicuiqz sathāe sathāe dr tradi. qz dia bol⁹ i eo hz ptātez q̄si i pecore suo. vt. xx iiij. q. i. §. his auctib⁹. i fine. b Quidā.
c Nolite. onđat supple (j. xxiij. q. ij. c. iij.) qui hoc ad litteram vult intelligere.

d De zizanijs id est de occultis peccatoribus. (1. cor. 5.)
e Utraqz. i. malos. esse cum bonis.
f Triticuz (mat. 13.) argu. ad questionem. vbi vnus interfecit⁹ ē ab vno de trib⁹ si dubitatur a quo ꝑ ratiōe dubitatiōis. omnes dñt promoueri. quia ratione dubitationis vicio sa ꝛ superflita tolleratur. xiiij. q. ij. non estimem⁹ extra de sepul. sacris. simile. xiiij. q. v. deniqz. ꝛ sanctius est impunitū ꝛc. ff. de pēis absentem. ar. contra de pe. di. v. sig vero ff. ad. l. acq. ita vulnera tus. item est (1. cor. 5.) hic ar. ꝙ ratione connexiōis. permittit. quod alias non licet. sic. lxxxj. dist. tantis. ꝛ. c. cū. omnib⁹. ꝛ. ff. d miorib⁹ de niqz. §. pbuz. ꝛ l. ēt qd iur fit de h. i q̄stiōi b⁹ nōui. b.
g Neqz margaritas. ō. xliij. distin. in mandatis.

Tradi^a deniqz apostolū dicentē de eoqui peccauerat tradidi inquit huiusmōi hoiem sathane in interitū carnis: vt saluus fiat spūs. vides ergo quia ꝛ mō nō soluz p apostolos suos tradidit de⁹ deliquētes i manus inimicoꝝ. sed etiā per eos q ecclie presidēt: ꝛ ptātez hñt nō soluz soluēdi sed etiā ligādi. tradunt aūt peccatores in interitū carnis cuz pro delictis suis a christi cope seperant ꝛ vt mihi videtur duplicater etiā nunc tradunt hoies de ecclia in ptātē diaboli: hoc mō quo superius diximus cū delictū ei⁹ manifestū fit ecclie: ꝛ de ecclia p sacerdotez pellit: vt noiat⁹ ab oib⁹ erubescat: ꝛ ꝯuerso ei eueniat illō qd sequit. vt spūs saluus fiat i die dñi nr̄i iesu xp̄i. Alio vero mō qs tradit⁹ est zabulo: cū pctm̄ ei⁹ nō ē manifestū hoibus. de⁹ āt q videt in abscōdito ꝓspiciēs eius mētē ꝛ aiūz ei⁹ vicijs ac passiōib⁹ seruiētez ꝛ in corde ei⁹ nō se diligi: sed aut auaritiā aut libidinez aut iactātiā vel alia hmōi. istuz talez dñs tradidit sathane. quō tradidit eū sathane: discedit a mēte ei⁹. ꝛ auertit se ꝛ refugit a cogitatiōib⁹ ei⁹ malis ꝛ desiderijs ei⁹ idignis: ꝛ relīqt domū cordis eius vacuaz. Cuz ergo p sniam qs nominatus fuerit: cū eo cōmunicare nō debem⁹. cuz autē solo reatu occulte excōicatiōis ꝯtraxerit penā: non est ab eius cōmuniōe cessandū. vñ dñs in euāgelio. tunc demū peccatorez dixit hñdū sicut ethnicuz ꝛ publicanuz cū ecclesiaz audire ꝯtempserit. apostol⁹ quoqz non ait. sigs frater est fornicator sed sigs frater nominat fornicator snie noiationē intelligēs. Hic etiā vrbanus viuimūdo epo. sane q̄ sup richardo regre i cā: qdā ᵇepis i heresim lapsus. hic etiā xp̄s in euangelio zizania dixit eē tolerāda vsqz ad messez. Hinc etiā hiero. in eo. lib. iudicū. [illegible]

(mat. 18. — 1. cor. 5. — mat. 13.)

Nolite^c recedere penit⁹ nō possunt. a dño vsqz in hodiernū diē. hoc est donec seculū stat oñdat ergo mihi quō iebuse⁹ donec seculū stat: hitet cū filijs iude i hierl'z. qppe cū nec ipi qdē filij iuda habitāt in hierusalē. ideo ꝗ nec istud verū esse poterit. q⁹ iebusei cū iudeis habitēt in hierl'm qñ nec ipsi qdē hitēt in ea. sed nos intelligam⁹ hoc spūaliter assumētes euangelij parabolaz: q dicit de zizanijs^d: sinite vtraqz^e crescere ne forte volētes eradicare zizania: eradicetis cū ipis ꝛ triticū^f. ꝛ ifra: audi ꝗ scripturā dicentē: qz non potuerunt filij iuda disperdere iebuseos: sed hitauerūt cū ipis vsqz in hodiernuz diē in hierl'm. vñ deprecor vos q fideles estis vt ita vitā vestraz ꝛ ꝯseruationē seruetꝫ: ne in aliq̄ vel ipsi scandalū patiamini vel alijs scandaluz faciatis: sed sit vobis sūmi studij sūmeqz cautele ne qs in hanc sctōꝝ ꝯgregationē polutus introeat: ne quis iebuseus habitet in vobis. Uides eni qz dicit scriptura. q⁹ nō potuerunt eijcere filij iuda iebuseos de hierl'm. iubeseus aūt interꝓtat ꝯculcatio. esto ꝗ qz nō possum⁹ eijcere istos q nos ꝯculcāt. eos q̄s saltē possum⁹ q̄rū pctā manifesta sunt eijciamus vbi eni pctm̄ manifestuz nō est. eijcere de ecclesia neminez possum⁹: ne forte eradicātes zizania eradicem⁹ cuz illis ꝛ triticuz. mouet tñ me qd dixit qz non potuerūt eijcere iebuseos. i. eos qui interꝓtant ꝯculcatio. ꝛ ideo videam⁹. q sunt in ecclia ꝯculcantes: illi sine dubio de qbus dicit dñs i euāgelio: nolite mittere scm̄ canibus neqz margaritas^g añ porcos ne forte cōculcent eas pedibus suis ꝛ ꝯuersi dirumpent vos iste est ꝗ iebuseus. i. ꝯculcatio: q idigni audiūt verbū dei: ꝛ cū audierit: neqz vt ifideles di

(iudi. 1. — mat. 13. — iosue. 15.)

a Quādo.arg.ex h ca.q nō nocet taciturnitas.qñ nō pdest ꝯdictio.vt nota.xxviij.di.dyacōi.b Accipiāt.ꝯ.xliij.dist. in

c Ad mensaz.pmittim⁹ ad h (mādatis. vt eos lucremur.vt.xxiij.q.iiij.infideles cū iudeis tñ nō possumus cōedere.vt.xxviij.q.j.oēs. h nec hodie cū pagāis. licitū ē cōedere cū.ipsi discernant cibos sicut ⁊ iudei. hec ḡ ē cā q̄re possum⁹ cōicare paganis ⁊ nō excōicatis.cū tñ ⁊ illi sūt mēbrū dyaboli vt eos lucri faciam⁹. tñ id. q̄z nō multū curarēt licet eos vitarem⁹.sed excōicati erubescūt si non cōicat eis. vt ꝯ.c.audi.

d Euidēter.vel teste. ergo aliquis contra seipm fert sententiaz.vt.xxj. di. nūc autē. argu.contra q̄z nēo sibi iperare potest vt ff. de arbi.l. penul. meli⁹ tamē est si h faciat auctoritate superioris.j.de pe.di stin.j.in actione.b.

e Questione.i. distictione nā tractatus de pe.p distinctiōes diuidit.

f De pnia.j.de pe.di.j.§.itē sicut.

g Prefinito.in cena dñi.h Sententia sic iudex secular] pt aliquē excōicare.i.a legitimis actib⁹ phibere.ff.de pe.l.moris.b.

i Engeltrudam.ꝯ.iij.q.iiij.c.vltimo.⁊.xviij.q.iiij.quisquis.ꝯ.v.q.ij.c.ij.iohānes.b.

scedūt. neq̄ pmanēt vt fideles: s pcepta misterioꝝ noticia ⁊ fidei nr̄e secretiorib⁹ pscrutaꝝ.ꝯuersi postmodū impugnātinos: ⁊ ꝯdictiōibus suis.corda nr̄a dirūpūt ꝯculcātes vbi dñici margaritas ⁊ ornamēta fidei maculātes.ꝯ isti ḡ dī q̄z nō potuerūt filij iude eijcere iebuseū de hierl'm vsq̄ i hodiernū diē. i. ḡ sup xij.pphet. Porcis ⁊ cāib⁹ sancta nō sunt cōmittēda.

Quādo ergo vir eccliasticus ⁊ prudēs atq̄ itelligēs multas ipietates i ea q̄ vocat dom⁹ dei esse cognouerit: ⁊ ñ solū multa s ēt fortes ⁊ q̄ opprimere pñt iusticiā: ⁊ intātū doctoꝝ rabiē pcessisse. vt accipiāt^b pciū i iudicio. ⁊ oia p mūerib⁹ faciāt:paupes deuitēt i porꝭ: ⁊ audire cōtēnāt. taceat in illo tpe ne det scm̄ canib⁹ : ⁊ ne mittat margaritas añ porcos ꝯuersi ꝯculcēt eas ⁊ imitet hierēiā dicētē : solus sedebā:q̄z amaritudinē replet⁹ eraz. Itē iohā. chrisostom⁹ i ep̄la ad hebreos Cū pagano comedere sed cum excōicato mime licet.

Ad mensaz^c qppe paganoꝝ si volueris ire sine vlla phibitiōe pmittim⁹.si eni ql frater noiatur int vos.frez in h loco oēm fidelez simpl'r itellige:nō monachū tñ qd aūt est q̄ fraternitatē vocat:nisi lauacrū regeneratōis q̄ facit posse vocari deuz prēz.siqs ingt noiat⁹ fuerit frater fornicator aut auarus aut ebriosus: cuz hmōi neq̄ cibuz sumere. cū aūt de paganis ageret nō ita:sed siqs vos vocauerit ex infidelibus paganos significans.⁊ vultis ire:oē q̄ apponit vobis cōmedite.siqs frater noiat ebriosus ⁊c. o q̄nta integritas. nos nō solū nō fugim⁹ ebriosos:sed ēt imus ad eos participātes cū eis. Euidēter^d itaq̄ ex pmissis apparet q eoꝝ cōionē vitare ñ cogimur qui snia notati nō sunt:sed ipsius snie notatio multipliciter itelligit aliqñ eni arcet qs a liminibus ecclie ⁊ a cōione corpis ⁊ sanguinis xp̄i vel teste ꝯscia iuxta illud apostoli.pbet se hō : ⁊ sic de pane illo edat ⁊ de calice bibat.q̄z q idigne māducat ⁊ bibit.iudiciū sibi māducat ⁊ bibit. Itē illud psperi:facilius ibi deuz placabunt ⁊ cetera.require ifra causa.xxxiij.maleficijs impeditus questione^e pma. de penitētia^f vl' snia ecclistica.sicut penitentes qbus tpe pfinito^g bñficiuz reconciliatiōis impēditur.hec snia^h excōmūicatio vocatur:q̄z a cōmunione coporis ⁊ sanguinis christi notatuz phibet.sicut ⁊ adam ab esu ligni vite excōmunicat⁹ est dñō dicēte: videte ne forte sumatis de ligno vite: qua snia nō seperat qs a ꝯsortio fideliū. Est ⁊ alia snia que anathema vocat.qua qsq̄ separat a ꝯsortio fideliuz:de qua supra. cuz excōmunicatis nolite cōmunicare. Hanc distinctionē licet cuiq̄ aducere ex auctoritate iohānis pape : engeltrudā^i vxorez bosonis ⁊cetera. regre supra in causa. Quidā ep̄s a propria sede deicer⁹. Itē ex auctoritate eiusdē.siqs domuz dei violauerit ⁊ cetera. regre infra in causa.xvij.Quidaz psbyter infirmitate grauatus. Itē ex auctoritate sil uestri pape presenti decreto censemus ⁊ cetera.regre supra i causa.In infamiam cuiusdaz episcopi.iuxta igitur hanc distinctionem intelligēda est illa auctoritas innocentij: siquis suadente diabolo.⁊ cetera: vt infra causa.Quidam presbyter.vt iuxta ethymologiam vocabuli anathemati.idest separatiōi subiaceat:

hie.15. [margin]

1.cor.5. [margin]

1.cor.10. [margin]

1.cor.11. [margin]

a Ab ingressu. S. vt̃ h̃ sentire. q̃ q̃ cleri- cũ p̃berat tm̃ ẽ sepat⁹ a sacramẽt] z ab igre ssu ecclie. nec obstat ille canõ sigs suadẽte. q2 anathema ibi. ẽ idẽ q̃ separatio. h̃ tñ nõ te- net. ecclia. z ꝯ eũ ẽ. eẋ de ap. ꝑuenit. io. sauẽ- tinus. voluit eũ corrigere z dixit talem eẽ excõicatuz s3 nõ vitãduz añq̃ denũcie tur. s3 expsse ꝯ eũ est eẋ de sen. excõ. cum non ab hoie. b Urbãi. j. e. qbus epi. c Ceterũ. q̃si. di. bñ. di- stinguo inter excõmunica- tos simplicit z anathema tizatos. vt. s. il li sint vitandi isti ñ. d Si tm̃. s. vj. q. ij. placuit. c. ij. z. vl. e Itez. grego. ꝯ id quod dixerat simplicit ex- cõicatos si eẽ vitandos i mõ oñdit oẽs ex- cõicatos esse vitandos. f Rogo h̃- bũ rogã di h̃ pceptiue ponit. mone- m⁹. n. q̃s hẽ- m⁹ caros. vt. xxviij. q. j. sic n. z alibi ro- go nõ põitur depcatiue. ff. de neg. ges. si fui mei rogatu. s3 ponit mãdat p rogare. sic põit mãdat p rogare. xxiij. q. ii. ij. guilisari⁹. g Cõicati. i sacris. fm̃. h. vel dic q̃ maxim⁹ fuit excõicat⁹ cũ omnib⁹ suis fautorib⁹. vel isti cõicabãt ei in crie. alias ex- cõmunicatio non descenderet vsq; ad tertiã personã. j. e. qñ multos. nec obstat. xix. dist. anastasius. q2 ibi cõicabãt ei in crie heresis. h Sjquis epi. isti enĩ nõ poterãt ignorare sniam sui epi. vt. xij. q. ij. q z humanis. i Comoniti. ar. q̃ sufficit si alicui dictũ ẽ de excõicatiõe alicui⁹. vt ipsũ teneat̃ vitare. vt eẋ de elec. venerabilẽ vltra mediũ. z d̃ po stula. p̃la. ad hoc ar. ꝯ. eẋ de cle. ex. mi. illud. s3. pria sententia vera est qñ excõicatio alicu ius peruenit ad aliũ per famã publicam. ali as forte secus esset in ꝯriũ. k S3 hoc vult dicere q̃ maxim⁹ fuit excõicat⁹ cuz omnibus su- is fautoribus ne obstent. j. xxiij. q. ij. c. iij. j. e. excellẽ tissimus. l Lapsus j. xxiij. q. ij. c. iij. m Excel lẽtissim⁹. j. e. excellẽtissim⁹ n Qibus. epi. nõ cõicet]. simile vij. q. j. s. ire dbes. xciij. di. c. j. nec obstat vj. q. ij. si tm̃. q2 h̃ loqt̃ cuz ꝯstat de snia. sed scitur. eaz esse iniustã. o Licet. dũ tam ẽ error ñ sit expssus in snia. extra. c. p tuas. p Sj quis. q Qui me- rito. pa ri. qd s̃ si eps cõmũicat ali cui excõicato a simplici sa- cerdote ia li- gatus est hoc canone. sed a quo absoluetur. decre. dicit q̃ cõmunicans excõmunicato a suo p̃lato est absoluẽdus. eẋ de pe. z re. q̃ autẽ. z ita a me tropolitano. sed dicas q̃ a simplici sacerdo- te. potest absolui. nisi cõmunicet ei in crimi- ne. vt eẋ. c. nuper. v̄r tñ q̃ sicut in suspenso a iure post penitentiã nõ reqritur aliqua ab solutio. sic in excõicato a canone. qd non est verũ. vt in. c. nuper. in fine. S3 quid si papa cõmunicet excõmunicato. ille nõ ẽ ligat⁹. q2 nõ ligat ipsuz canon. xxv. q. j. §. his ita.

qui i edictuz illud iciderit q a corpe z sanguine xp̃i z ab igressu^a ecclie se alienũ facit. q impias man⁹ i cle- ricũ inijcere ausus fuerit. q ẽt a nullo epoꝝ absolui .i. more penitẽtiũ recõcili are poterit: nisi p̃mũ apli- co ꝯspectui se repñtat̃: cu raucrit. Jllud ãt petri de clemẽte. si inimic⁹ ẽ iste clemẽs zc. de snia notatis intelligẽdũ ẽ sicẽ z illud vr bani^b. qb⁹ epi ñ cõicãt zc. vt ĩfra i eadẽ cã: ceterũ^c fal suz eẽ illõ varẽsis ꝯcilij. ij. si tm̃ ^d eps alieni sceler] se cõsciũ nouit. Jtẽ z illud placuit: vt si qñ eps. zc. re- gre supra in cã. Duo forni catores z ifamia notati zc. Jtẽ gregorius^e clero z po pulo salonitano. Comuni care non licet eis: qui excõi catis cõmunicãt.

Gregorius.

Ego^f z moneo: ne cuiq; sacerdotũ suprascp̃to ma- ximo cõicatis ꝯ aiam suaz q̃sq; vr̃z cõicare p̃sumat. Jtẽ ex ꝯci. toletano. s. Nul lus clericoꝝ vel laicoꝝ ad domuz excõicati accedat.

Sj qs^g laic⁹ abstiet̃: ad domũ ei⁹ vl̃ clicoꝝ vl̃ religiosoꝝ nullus accedat. similit̃ z clicus si abstinet̃: a cleric] deuitet̃. sigs vero eũ illo colloq aut cõuiua- ri fuerit dep̃hẽsus etiã ip̃e abstineat̃: sed h̃ punet ad eos clicos q ei⁹^h epi sunt: z ad oẽs q cõmoniti^i fuerit de eo q abstinet̃ siue laico q̃libet siue clico. S3^k hoc spãliter i his q excõicatis noiatis cõicãt. vñ infra vr ban⁹: sane qd sup ricardo zc. infra cã. Quidã eps in heresim lapsus^l. Jtẽ nico las pa. excellẽtissim⁹ ^m rex carol⁹. ĩfra circa finẽ hui⁹ cause. Jtẽ vrban⁹ pa. Sẽ tẽtia pastor] timẽda est li- cet iniuste liget.

Qibus^n epi nõ cõicãt ñ cõi- cet]: z qs eiecerit: ñ recipia tis. valde eni ẽ timẽda sen tẽtia epi licet^o iniuste liget Jtẽ ex viij. synodo. Excõi catiõis ꝯtrahit penã: qui excõicato cõicat.

Sj quis^p frater aut palaz aut absconse cũ excõicato fuerit locutus aut iunctus cõione: statiz cuz eo excõi catiõis ꝯtrahit penã. Jtẽ ex cõcilio carthaginẽsi. ij. Qui merito^q de eodẽ.

Qui merito facinoꝝ suoꝝ ab ec- clia pulsi sunt. si ab aliquo epo vl̃ p̃sb̃ro vl̃ clico fue- rint in cõie suscepti: ẽt ip̃e

a Refugiens.i.continens.
b Clericus.itellectu huius.c.habes.s.e.q.si
c Nemo.s xps.ex h.c.dixit.p. (eps forte. hispanus hi causam quare non possit appellari a sententia excommunicationis cum xps.eum liget.a cuius sententia non potest appellari alia est ro. quia nec excomunicat nisi p co tumacia.i.e.nemo.et non audit contumax appellans.vt.ij.q.vj.§.e aut quo versi.sunt quare. Quidam sunt illam assignant ronem.quia excomicatio secum trahit executionem suam.ex de ap.pastoral. vnde sic ab executore non appellat.ita nec ab hac snia. sed h non valet quia quandoque appellat ab executore.cum is excedit modum et sniam. quia qui absoluitur ab alio secum trahit executionem cum appellat ab ea.ex de appel.q frote

Omnis. d sathane. dum tamen iusta excomicat.vt xxiiij.q.iij.si gs.non recto.
e Extra ecclesiam. ar. quod qui semel e excomicat amplius excomicari non potest.quia qui ex ecclesia e.non potest magis ee ex ea.ar.§.iij.q.iiij.engeltrudam.de

f Nihil.quod separari iuste alius si (sed ibi notaui. obest.vt.ex.e.a nobis.j.e.gd obest.tamen si contemnit stati incipit ligare.xxiiij.q.iij.notandum in fi.s tamen maxime e timenda. quia maxima est pena.vt.xxiiij.q.iij.corripiant.
g Presbyteri.h.c.hi.s.ij.q.vj.placuit.

pari cum eis crie.teneat obnoxius.refugiens[a] sui epi regulare iudiciu. Item ex co. carthagi.iiij. Qui sniam epi putat esse iniustam recurrat ad synodum.

Clericus[b] quis epi districtionem circa se putat iniustam: recurrat ad synodum. Item Iohan. chrysostomus ad hebreos. Vincula ecclesiastica non sunt contemnenda.

Nemo[c] contenat ecclesiastica vincula.non.n.homo e qui ligat: sed xps qui hanc ptatem dedit: et dominos fecit homines ee tanti honoris. Item agu.de verbis apli sermone.lxviij. Sathane traditur: qui ab ecclesia excomicat.

Omnis[d] xpianus dilectissimi qui a sacerdotibus excomicat sathane tradit.quomodo: quia.s.extra[e] ecclesiam diabolus est.sicut in ecclia xps. ac per hoc quasi diabolo tradit: qui ab ecclesiastica comunione remouet.vnde illos quos tunc apls sathane ee traditos pdicat: excomicatos a se ee demonstrat. Item sup ioh. De eodem.

Nihil[f] sic formidare xpianus: quam separari a corpe xpi si eni separat a corpe xpi: non e membrum eius si non e membrum eius: non vegetat spu eius quisquis aut ingt apls spm dei non hz: hic non e eius. Item hieronymus: quorum dimiseritis pcta rc.i.q b[9] ecclesiam interdixeritis ni

si recociliari p satisfactionez fuerit: et ipse et ianua regni celestis clausa erit. Item ex conci.mileuitano. Vicini epi audiant eos: qui de iudicijs eporum querunt. Palea.

Presbri[g] dyaconi vel ceteri inferiores clerici si i causis quas habuerint: de iudicijs suorum eporum conquesti fuerint: vicini eos: epi audiant: et inter eos quicquid est diffiniant adhibito consensu ab his suorum eporum: quod si ab eis puocandum putauerint non puocent nisi ad aphricana concilia vel ad primates suarum puinciarum: ad trasmarina aut qui putauerit appellandum a nullo intra aphricam i comunione suscipiantur. Item ex conci.carthagi. iiij. Iniusta eporum damnatio irrita esse censet.

Irritam[h] et iniustam eporum damnationem censemus: et idcirco a synodo retractandam[i]. Item ex conci.carthaginensi.v. Qui cause sue adesse et inocentiam suam asserere voluerit: intra annum excomicatoria h faciat.

Ursus[k] constitutum e: vt quoties clericis comunis vel confessis in aliqua crie vel pp eorum quorum verecundie parcit: vel pter ecclie opprobrium aut insolente isultationez hereticorum atque gentilium: si forte cause adesse voluerint et inocentiam suam asse-

h Irritam.iniustam.i.irritandam vel prout sonat.
i Retractandam.quod sciendum si e ipso iure irrita
k Ursus.id e vt ex de ap. ad presentiam post alia statuta.sic ponit casum quendam accusatus de crie legittie fuit.citatus.noluit venire. excomicat pro contumacia. h infra annum venerit audit sup crie.postea non quia hi p conuicto vel confesso. sur] interpretatione.nam quod excomicatus e p sua contumacione heresis suspitione heretico per annum p heretico habetur. vt ex de here.ex excomicamus circa pn.non obstat.iiij.q.ix.ver quia ibi logt cum lis est cte.vel ibi non punit de crie sed p contumacia.sed.p.hispanus pp h purgare in bonum intellexit h.c.de clico iifamato qui si citat. vt se purget. et contumax fuerit iur] interpretatione p conuicto habetur.xv.iiij.q.iij. de illicita. vel dic quod tenat rigo re illorum canonum qui dicebant quod si clericus contemnit excomicationes stans deponendus est s.e. ligs pbi t.c.se.s hpp insultationez hereticorum dat eis annus ad pbandum innocentiam suam et si p annum steterit excomicatus.tunc prio deponit.vel dic quod et post annum pt audiri de crie quantum ad h vt ondat inocentiam sua. s non.quantum ad h vt recuperet bona sua.vt.C.de regre.reis.l.ij. quod tamen h de anno vel correctum.ex de cle.non re. et tunc s dic quod non hi p conuicto spacio minori quam anno

T.cor.5.
.ro.8.
mat.16.

vl' ħ dr. ʒ tñ in mioꝛi spacio pt puari bñficijs vtibi ꝛ nota q̄ sequēs .c. loqt' de ciuili nego/cio. ꝛ criali. ħ āt i criali tm̄.

a Quicunqȝ. siue publice .i. siue crialr. b Excōica toꝛib'. excōicād' ē re' cū talis ē cā. q̄ actoꝛ ñ pt mitti i pos. vt ex̄. vt lit. ñ cōtest tue.

c Clausisse. q̄ntū ad cām possessiōis ʒ ñ ppetuū. vñ mīn' agit in ciuili q̄ i cria li c. s. vt dictū ē .s̄. c. pxi. vt ex̄ vt lit. ñ cō test. qm̄ frequēter. vl' loqt' ꝯ actoꝛe ꝯ quē bñ pcedit. l't. ñ ɔtest. vt ex̄ ꝯ do. ꝛ ɔtu. cāꝫ.

d Leōis. xxiiij. q. ij. sane ꝛ .c. ꝯ cōione e. e Jtē ex ɔ cilio. he sunt.

f palee. Qui iubēte. tardius ħ i laico. cli' n. depōit. s̄. c. siqs eps. ꝛ iudex pt alicui negare insti/tiā pp delictū suū. vt. ff. ex q b' ca. ma. sed ꝛ si. §. actio. imo, añqȝ du plicat' alicui. pena pp ɔtu maciā suā. vt ff. ꝯ pe. aut dā nū. §. qlqs. ꝛ est si. s̄. s. xiij. di. siqs autē.

g Si epus. successo ri. huic ē si. ff. ꝯ iudi. moꝛ tuo. ē q̄ ħ ar. q̄ successoꝛ pt corrigeꝛ ꝛ te neꝛ ɔfirmare sniā añcesso/ris sui. xxxv. q. ix. q̄ qs. ex̄ ꝯ pcario .c. ij. xvj

illꝯ. xij. q. ij. qcūqȝ. ꝛ i aut. vt nlli iudi. §. ꝛ ħ ꝯo iubem'. successoꝛ āt ꝯlegati ñ pt absoluē vl' restituē possessiōes adiudicatā nisi succe/dat i honoꝛe ꝛ onere. ex̄ ꝯ offi. oꝛ. pastoꝛal.

h Premissis. sic ꝛ vrban'. s̄. c. quib' epi.

i Nemo co mūione sacroꝛ.

k Sine cō scia. ħ ē verū cū illꝯ ꝯlictū tāgit totā pro uicīā. al's ñ te net. vt. ix. q. iij. c. ij. ꝛ .c. ar chieps.

l Moꝛtis. ʒ cū sit ppe/tua dānatio. q̄ l't dr medici nalis. vt. ij. q. j. multi ꝗ. cū ɔtēnit ē dam natio. al's nō vt. xxiij. q. iij notādū. in fi. itē vl' ħ q̄ ne mo sit excōi/cād' nisi p cō tūacia. vt. xl/v. di. ʒ illꝯ. ꝛ xxiiij. q. iij. ꝯ sacerdos. ꝛ .c. eccle. ʒ ħ nō ē verū. vt ex̄ de ver. sig. ex parte vel dic q̄ illic demus qs pt excōica ri p crie cū ē icorrigibilis. cū alit' ñ pos/sit corrigi. xxi ij. quest. iiij.

m Forte lo. Nullus. ꝛ leuib'. si. s̄. c. epi. vel intelli ge de veniali b'. vt. j. ꝯ cō/se. di. ij. quoti die. ꝛ .c. panē de altari. b.

n Arceri. id est excōmu nicari. baꝫ. ta men intelle/xit. q̄ quicūqȝ est in moꝛtali peccato. non de

...rere: itra annū excōicatio nis ħ faciāt si ꝯo itra ānū cām suā purgasse ɔtempse rit nulla eoꝝ vox penit' au diat'. Itē gelasi'. **Audien tiam sibi negat: q excōica/tiōis sue cāꝫ agere itra an nū differt.**

Quicunqȝ[a] intra anni spaciū ci/uiliter siue publice cām su am coraꝫ suis excōicatori/bus[b] nō p egerit: ipsi sibi aditū audiētie clausisse[c] vi deāt'. q̄ si obstinato aīo si/ne cōione defuncti fuerit: nos eoꝝ cāꝫ iuxta bti leo/nis[d] pdecessoris nr̄i sniaꝫ diuio iudicio reseruātes q b' viuis ñ cōicauim' nec moꝛtuis cōicare debem'.

Palea. Qui ꝯo excōi cato sciēter cōicaue/rit: ꝛ āmodo saltē i domo simul oꝛauerit: atqȝ late/bras q̄ min' ad satifactio/nē pducat' pbuerit: donec ab epo excōicatore accipi at pniam. coꝛpis ꝛ sangui/nis dñi. cōione puatuꝫ se esse cognoscat. Itē[e] ex cō ci. hilerdēsi. **Tardi' reci/piat' ad veniā: q sacerdote iubēte ecciāꝫ exire cōtēnit.**

Qui iubēte[f] sacerdote p qlicunqȝ culpa ab ecclia exire ɔtempserit: p noxa ɔtumelie tardi' reci piat' ad veniā. Sꝫ q̄rit'. si ante dānati absolutionē epm moꝛi ɔtigerit: vtruꝫ dānat' postea valeat absol ui. Vchis ita statutū est in ɔci. cupanēsi. **A succes soꝛe soluat': q post moꝛteꝫ epi excōicatus est.**

Si eps[g] añ dānati ab/solutiōēꝫ obitu rapiat': coꝛ rectū aut penitētē succes/soꝛi licebit absoluē. Pre/missis[h] auctib' qb' iunste snie vsqȝ ad examinatiōēꝫ vtriusqȝ part' parere iube mur: ita rñdet'. gre. goꝛi' ñ dicit sniaꝫ iniuste lataꝫ esse seruādā ʒ timēdā: sic ꝛ vr banus. timēda ē q̄. i. nō ex supbia cōtēnēda. reliq̄ ꝯo auctes ꝯ excōicat' loquūt'. q vl' vocati ad synodū ve/nire ɔtēpserūt: vel calidita tib' adūsantiuꝫ occurrere nesciētes iiustā sniam a iu dice repoꝛtauerūt: vl' q ne glectu sue vite sinistraꝫ de se opinioneꝫ nasci pmittē tes sniam i se exceperunt. Nos si qdē solos excōica/tiōis snia ferire licet. **Vñ meldēsi ɔci. Quibus cul pis exigentib' aliqs sit cōio ne puād'.**

Nemo[i] epo p̄rū quēlibet sine certa ꝛ manifesta pcti cā cōione puet ecclastica. sb anathe mate aūt sine[k] ɔscia archi epi aut coepoꝝ nullū psu mat ponere: nisi vñ cano/nica docet auctas. q: ana/thema eterne ē moꝛt[l] dā/natio: ꝛ nō nisi p moꝛtali dꝫ iponi crie.: ꝛ illis q alit' nō potuerūt coꝛrigi. Itē ex cōci. aluerñ. **Pro par/uis ꝛ leuib' cāis null' cōi one puād'.**

Null' m[m] sacerdotuꝫ quēqȝ recte fidei hōieꝫ p paruis ꝛ le/uib' causis a cōione suspē dat. pter eas culpas p q/b' antiq pres arceri[n] ab ec clesia iusserūt cōmitētes. Itē ex ɔcilio triburiensi.

bet ingredi ecclia: p id qđ ē.xxiij.q.iiij. vir cū ꝓpria ſ3 nō ē ver.vt ibi dixi.ꝛ.j.de pe.di. net.cū excōicat⁹ ē.vt.ex̄ đ ſen.ꝛ re iudi.ad ꝑ (bandum.

v.falſas.ꝛ.i.q.j.qui ſtudet.iohannes.

Certū trib⁹.i.p ꝯtūacia iſtoꝝ.idē ē đ ꝗli bꝫ alio crie.b Añ finitā.ſic.j.đ ꝯſ.di.j.miſ ſaſ De hiſ i.đ ꝯtūacib⁹.

Secūdū.nec dei.id eſt deo

Nec nocere.qn pūtat maleſactoꝛē.

Epiſti.vicula (vt.xxxij.q.iiij.nēo.b.

Diſrūpit.vt.xv.q.vj.auctoꝛitatē.

Quomō. ſiqs.eni dicebaꝫ lepꝛoſus. ducebaꝫ ad ſacerdotē ꝛ ſi ille indicabat illuꝫ leproſū vl' mūdū ita hēbaꝫ vt.j.de pe.di. j.§.ex his ita ꝗꝫ.ꝛ ſic pꝫ ꝙ ſnia ñ dat nouū ius ſ3 ve⁹ ꝺclarat.vt.ff.ſi ſer.ven ſicuti.§.iij.tamen ſi ſententia fuerit lata pꝛo reo.p ꝭ ñ tollit obligatio.vt.ff.de ꝯdi.inde iuſ.ſ3 ſi ꝑ actoꝛe ſeraꝫ dat ei nouā actiōeꝫ. vt C.đ re'cre.ac toꝛi.e Nō alligat q̄ntuꝫ ad deū.ſ3 q̄ntū ad eccliam vt.xxiiij.q.iij. ſigs ñ recto. f Nec ſoluit noxios.talis abſolutio ñ ꝓdeſt q̄ntū ad eū q q̄rit i diſcretū ſacerdotē. vt cū ꝑ impitiā abſoluat.vt.j.đ pe.di.vj.q vult. g Scit.i. ſcire dꝫ.vt'iudex ioh. Qui ē illa

Pro his trib⁹ crib⁹ qlibꝫ [illegible]

Certū^a cōione priuari.

Queſt ꝑ his trib⁹ cribus aliqueꝫ excōicari debere. cū ad ſynodū canōice vocatus venire ꝯtēnit: aut ſi poſtq̄ꝫ illuc venerit: ſacerdotalib⁹ reſpuit obedirꝫ ꝑce pꝫ: aut ſi añ finitā^b cāe ſue examiatiōeꝫ a ſynodo abire ꝑſumit. De his^c inq̄ꝫ ꝛ h⁹i ꝑmuiſſe auctꝛeſ loquūꝫ: ñ đ iiuſte ſuſpēſis. Q đ āt iiuſte ſnie parēdū ñ ſit multꝫ auctꝛib⁹ ꝓbaꝫ: q̄rū ꝑma ē illa hiero.ſup matheū. [illegible]

Quomō^d ſacerdos mūdū lepꝛoſuꝫ ñ facit: ſic eps vl' pſbꝛ ñ alligat^e eos q in ſontes ſunt.nec ſoluit^f noxios: ſed ꝑ officio ſuo cuꝫ pctōꝝ varietates audierit ſcit.^g q ligād⁹ ſit q ſoluēd⁹ Itē auguſti.ſup matheū.

Ridiculū ē vt [illegible]

Reū dicam⁹ q vinculis pctōꝝ ſuoꝝ ligat⁹ ē ꝓpter hoc ſoluꝫ ꝙ eps dicit hꝛe hmōi ptātē: vt ſoluti ab eo ſoluti ſint i celo. ꝛ ligati in terris ligati ſint i celo.ſit ḡ irreꝑhēſibil' q alterū ligat aut ſoluit. Itē gelaſiu⁹ pa. epis oriētalib⁹ de dānatiōe dioſcori. Nō ē petēda [illegible]

Qui ē^b illata ſnia: depo nat errorē ꝛ vacua eſt. ſ3 ſi iiuſta ē tāto curare eaꝫ nō dꝫ.q̄nto apđ deū ꝛ ei⁹ eccliaꝫ neminē pōt grauare iniq̄ ſnia.ita ḡ ea ſe non abſolui deſideret: q̄ ſe nullaten⁹ ꝑſpicit obligatū. Itē aug.de ſūmo bono. Deus nō nocet nec noceri patit.

Secūdū^i. aliquē iiuſte. catholichā fideꝫ. nec dei nature nocere q̄ſq̄ꝫ ꝑt. nec natura dei iniuſte noceri cuiq̄ꝫ.pōt nec nocē iiuſte patiꝫ quēq̄ꝫ. q.n.nocet: vt ait apl's: recipiet iꝫ qđ nocuit. Idēꝫ de ꝟbis dñi. [illegible]

Qui Epiſti^l [illegible] hꝛe frēꝫ tuū tāq̄ꝫ publicanū: ligas illū i tra ſed vt iuſte alliges vide. nā iiuſta vincula iuſtitia dirūpit. quē ſoluer] igt i terra: ſolut⁹ erit i ce. Idē de ſmone dñi i mōte. Temeritas iudicādi nō ei q iudicat [illegible]

Temera^m iudicij nocet. riū^m iudiciuꝫ plerūq̄ꝫ nihil nocet ei: de q̄ temere iudicaꝫ.ei aūt q temere iudicat ipa temeritas neceſſe eſt vt noceat^n. Idē ad clerū hypponēſeꝫ. Nō obeſt hoi iniuſta ſnia.

Quid obeſt^o hoi. ꝙ ex illa tabula vult euꝫ delere hūana ignoꝛantia: ſi deliberꝛo viuētiū nō euꝫ deleat iniq̄ cōſcia. Idē ad ſecūdinū manicheū. [illegible]

Senti^p de auguſtio qđ libꝫ ſola me i o cul' di ꝯſcia ñ accuſet. Itē gre. conſtantino mediolanenſi epo. [illegible]

m Temera. m triū.plerūꝗꝫ nocet.n. ſi contēnatur. n Ut noceat.q2 ſi p iniuriā iudicat facit liteꝫ ſuā. vt inſti.đ obli.q̄ ex quaſi maleſi.§.j.ſ3 ſi ꝑ dolū iudicauerit in iniuriā, ꝛ ꝑterea pūitur in totā litis eſtimatiōne.C.đ pe.iu. qui male iu.l.ij.codeꝫ modo ad intereſſe puniꝫ qui iniuſte excōicauit aliqueꝫ niſi erraueris ex cauſa pꝛo mabili. vt extra de ſen. ex ſacro. o Quid ob o eſt fabula.ij. queſt.j.c.nomen. p Senti j. p e.nō ſit contra.xij.q.j.nolo.de cō ſe.diſt.j.iube mus.in illa.ca.dicitur ꝙ nō ſufficit cō ſcientia ſ3 requirit bona quantum ad alios.ſ3 illa.c. loquuꝫ quādo ſum⁹ inter tales q parati ſunt imitari ꝛ nō

ta a dioſcoꝛo heretico.cui⁹ ſnia nl'la ſunt.ſ3 qd ſi aliā tuliſſet ſniaꝫ i ſuos ſbditos.dico ꝙ tenet.q2 illi q ſūt ex̄ eccliaꝫ b ñ hñt iuriſdictiōnē.vt.xxiij.q.v.ſi ꝓpterea.ꝛ.iij.q.vij.c.vlti. Alij ꝯ ſentiūt.vt.xxiiij.q.j.§.illđ ſ3 illđ ñ te-

reprehendere.vnde ne tales corrūpamus exemplo niti debem⁹.vt fama nr̄a luceat corā eis ſ3 hic loquitur cū ſum⁹ inter tales q nō curant imitari.ſed reprehendere.tūc ſufficit nobis quantum ad eos conſcientia bona.

In cunctis. ligna. ab latini casul. s. vt pp nullius lingua credat. se aliqs iplici tu. 7 reum. b.

b Sine ac cusatore. iterl oral. b.

c Maledicorum. arg. q infamia orta ab inimicis non inducit purgatoez. ex de pur. ca. cu in iuuentute. 2. ij. q. v. oibus. nec e a leuib psonis nec ab illis q facili credunt.

d Nisi pbata. j. xxx. q. v. nullu ante.

e Citius vl citius. i. puniri q citius fieri pt. vt. xxiiij. q iiij. cu quisqs

f Prolata alias e pbata.

g Et si cyprianum martyrem.

h Sella. i. sedes iudicis.

i Corona. si snias patient ter ferat. vt. j. e. qui iustus:

k Custodi. qz corporis pt fieri n aic. xxxij. q. v. in prin. io.

l Inter verba ne forte hec fuerut vba xpi. cum peteretur ab eo tributum dixit petro vade ad mare. 7 piscem qui tibi prius oc-

In cunctis,[a] q i hac vita adinsa puenit sola e si cut nris oipotetis dei districtio pesanda. atqz ad corpus priu semp recurrendu. vt nullius ibi lingua iplicet: vbi psciia n accuset. que eni co scia defendit. liber e int ac cusationes 7 liber sint ac cusatore ee n pot. si sola q i teri[s] adijcit psciia accuset. de vra igit scititate absit a christianoz iudicio ea q ma ledicoz[c] hoiz rumoribus pficta credim[9]: i qlicunqz modulo suspitois adduci. qz sacri elogij testimoniu te nem[9]. vt mala maiorum cu forsitan dicut: nisi pbata[d] credi n pbeat: sz citi[e] pba ta[f] vlcisci. B igit dixi. vt mi nie leuitatis ee ondere sigs mala quia crede studeat: q pbari no possunt. vn scti tas vra dz mete sua a ma ledicoz hoiz rumoribus atz obtrectatoib[9] diffugere: 7 sola q eterne vite sunt atqz ad vtilitate sbditoz pficiunt cogitare. Unde augu. i psalmo. xxxvij. Frustra asp nat ab hoie q de[9] iustificat.

Et si[g] ad tps danaris ab hoie: 7 si dixerit se tetia p cosulis i cyprianu. alia e sella[h] trena. aliud est tribunal celeste. ab iferiori accipit sniam: a supiore co rona[i]. Idē i psalmo xxviij.

Custodi[k] int[9] inocetia: vbi nemo oppmit ca tua pualebit i te falsu testi moniu: sz apd hoies: nuqd apd deu valebit: vbi ca tua diceda e. qn de[9] erit iudex ali[9] testis q psciia tua n erit. inter iustu iudice 7 psciaz tua noli timere nisi ca tua. Itē grego. pa. No hoiz lin guas tea pscias curare de bem[9].

Inter vba[l] lau datiu siue vituperatiu ad mete semp recurreda est. 7 si no i ea iuenit bonu qd d nob dr. magna tristi cia generare dz. 7 rursuz. si no i ea iuenit malu qd de nob hoies loquut. in ma gna debem[9] leticia psilere. qd eni si no oes hoies lau dat: 7 psciia liberos nos de mostret. Debem[9] paulu dice te. glia nra hec e: testioniu pscie nre. Iob qqz dic: ec ce i celo testis me[9]. si g e no bis testis i celo testis i corde. dimittam[9] stultos foris log qd volut. qd eni alid otra hetes faciut: nisi q in pul uere sufflat: 7 i oculos suos terra excitat: vt vn pl[9] de tractiois pflat: ide magis nihil vitatis videat. Uocadi tn et si ipsi 7 traqlle admo nedi: eisqz satisfieri mo dis oib[9] debet: sciētes qd de iudeis vitas dic: ne for te scadalizem[9] eos. si at sa tisfieri sibi ex vitate nolue uerit: hes psolatioez: qua aspicias i euagelio. cu eniz dno dictuz fuisset: scis qa audito B verbo[m] scadaliza ti[n] sunt iudei. respodit. sini te illos. ceci sunt: 7 duces cecoz. Paul[9] qqz apls ad monet dicens. si fieri pot: qd ex vobis e cu oib[9] ho minib[9] pacez habetes. di ctur[o] cu oib[9] pace heam[9]. hoc difficile esse pspiciēs: premisit[o] si fieri pot. 7 sub iunxit qd fieri pot: cu di cit qd ex vobis e. qz si nos in mentez charitate erga odientez seruare cupim[9]. 7 si illi nobiscum pacez no habent: nos tame cu[p] illis sine dubio habem[9]. Hoc inter eos obseruanduz est qui parati sut suspicari qd no videt. pati semp reprhe dere nuqz inniti. apd at alios conscia est necessaria

m Currerit tolle 7 quod inue ner] in ore psi scis. des pro me 7 pro te. vt. xxviij. q. j. iam nunc. et est arg. quod aliquid omit titur ratione scandali. i. di stin. d his so

2. cor. i.

ioh. 16.

m Uerbo. non q intret i os. sed qd p cedit ex ore coinquinat hominē. tunc dixerunt dj scipuli. scis qz pharisei au dito hoc ver bo scandali zati sunt. pha riseorum eni erat religio. in cibis discer nendis.

mat. 17.

n Scandalizati sunt. idest idigna ti sunt.

o Premisit. argu. ex ordine verbo rum argume tandum. ar. xliij. distin. c. j. extra de re scrip. cum di lecta. b.

ro. 12.

p Cum illis. argu. q fides e illi ser uada qui eaz non vult ser uare. xxiij. que. v. q deo xxij. q. iiij. in nocens. con tra argu. ex tra de iure iuran. perue nit in fine. 7 est huic simi le. ff. de arbi. celsius. §. idē.

a Non sūt. .i.xij.q.j. nolo.
b Cū occi dāt exēplo.vt ij.q.vij. paulus.b.
c Viā.id ē xpianā.religi onē.d Cū accusatiōe.vt si viderēt ali q̄s soluē ieiu niū iusta ð cā ipsi idē faciūt cū tñ ignorēt cāz q̄re ille fa ceret. ⁊ sic se excusāt p aliū
e Si qs.hic reutitur G.ad ꝓpositū ad ostēdē duz.s. ꝙ snia iniq̄ nocet ei q eā ꝓtulit ñ autem ei con tra quem pro lata est.potest etiam hoc in telligi de reb⁹ ipsis. id ē siquis vicia dixerit eē virtutes vel ecōuerso.
f Dixerit. iudicādo.b.
g Iustum absoluēdo.b.
h Abominā.quia mortaliter peccat ⁊ consonat ei quod dicit. Augustinus. super primaz epistolam ad Corin. ꝙ errare in rebus ē mortale peccatum. scilicet cuz putat quis id opus esse bonū qđ est malum. vel econuerso.nam glib3

ephe.4.
esa.5.

nobis: fama illis. Vñ augu. Conscientia nobis ⁊ pri mis fama est necessaria.

Non sūt audiēdi siue viri sc̄ti siue femie: q qñ rep̄hēdūt i aliq̄ negligētia p quā fit vt i malā veniāt suspitiōez.vñ suaz vitā lōge ab eē sciunt. dicūt corā đo sufficere sibi ꝯsciē tiā: existimatiōez hoim nō solū iprudēter v[er]ꝫ ēt crudelit ꝯtēnētes: cū occidant aīas alioꝝ siue blasphemātiū viā dei: q[ui]b⁹ ꝯm suā suspitiōez q̄si turpis q̄ casta est displicet vita sc̄toꝝ: vel etiā cū accusatiōe imitāti uz.nō qđ vidēt: sed qđ putāt. ꝓinde q̄sq̄s a crib⁹ flagitioꝝ atq3 facinoꝝ vitaz suaz custodit: sibi bñfacit. q̄sq̄s āt ēt famā. ⁊ i aliis ē mesericors: nob ei nc̄cia ē vita nr̄a: aliis fama nr̄a.

Itē hiero. sup ep̄laz pauli ad philomenā. Apd deū maledicit: q morib⁹ disso...

Si qs ... dixerit iustum ī iniustum ⁊ iniustuz iustuz abominabilis est vterq3 apđ deuz.similiter qui sanctuz dicit nō sanctuz.⁊ rursus nō sanctuz asserit sanctū abomiabilis ē apud deuz.

Idem. Christuz violat: q sc̄m ñ sc̄m ⁊ nō sc̄m sc̄m eē crediderit.

Si qs hoiez: q sc̄tūs nō est.sc̄tū eē crediderit.⁊ ð l cuz iūxerit societati: xp̄m violat: cui⁹ mēbra sum⁹: ⁊ infra.Oēs credētes ꝯm ap̄lm xp̄i corp⁹ efficimur q i xp̄i corpe errat ⁊ labitur: asserēs mēbrū ei⁹ esse sc̄m cū ñ sit. vl ñ eē sc̄m cū sit. vide q̄li crīe obnoxi⁹ fiat. Esaias. n.dicit ð his q dicūt dulce amaꝝ ⁊ amaꝝ dulce: ponētes tenebras . lucem : ⁊ lucem

tenebras dulce puto esse sanctimoniaz: amaruz qđ sctimonie cōtrariū ē. Itē esaias. Exerpit se ... ... malos ⁊ malos bonos ...

Ve q dicitis bonū malū: ⁊ maluz bonuz ponētes tenebras luces: ⁊ lucē tenebras. Propterea captiu⁹ duct⁹ ē pp̄ls me⁹ qꝛ ñ hūit sciam. ⁊ nobiles ei⁹ m iteriunt fame ⁊ multitudo eius siti exaruit. Propterea dilauit infern⁹ aīaz suā: ⁊ apuit os suū absq3 nllo tmio: ⁊ ðscēdērūt fortes ei⁹: ⁊ pp̄ls ei⁹ ⁊ sblimes gliosiq3 ei⁹ ad eū ⁊ icuruabit hō ⁊ hūiliabitur vir: ⁊ oculi sblimiū ð ꝓmēt.⁊ exaltabit dñs i iudicio: ⁊ sc̄tūs de⁹ sc̄tificabit i iustitia. Itē greg.in omel. xxvij. Ligādi soluē diq3 ptāte se ꝓuat: q hanc

Ipse q lī iniuste exercet. gādi atq3 soluēdi ptāte se priuat: qui hanc ꝓ suis voluptatibus.⁊ nō subditorum moribus exercet.

Idem. De eodem.

Iudicare digne ðsbditis neq̄unt: q i sbditorū cā sua vl odia l gr̄az sequūt. Idē. Nō ē vera ꝓ... ... absolutio nisi seq̄t ar bitriū interni iudicis.

Tunc vera ē absolutio presidentis: cuz interni sequitur arbitriuz iudicis. quod bene quadriduani mortui resuscitatio illa significat. que videlicet demonstrat.quia pri⁹ dominus mortuuz suscitauit: ⁊ viuificauit dicens . lazare veni foras: ⁊ postmodū is qui viuus fuerat egressus a discipulis est solutus: sicut scriptuz est. Idē in registro . Priuilegio meret exui. qui eodē abutitur.

adult⁹ tenet scire h̄ ē bonū illō malū vel dic. dixerit.id est fir mit asseuera uerit cum,nō fit certus.b.
i Si quis. credide rit.id asseue rauerit.b.
k Errat. non opinan do.sed stulte asserendo.
l Ve qui di citis. di latauit.loqui tur humano more.b.
m Et.id ē ierusalez.
n Demo. i.minor.b.
n Demo superbia .b.
o Vir.id est maior.b.
o Vir. sc̄ilicz supbus.
p Exalta bit.id ē altus apparebit iā ct⁹ eē. vt ibi scilicet nomē.
Ipse.tm̄ q. ꝓuat.id ē meret priuari. sic.xij.q.ij.le pe fit. vl ꝓpe qꝛ ꝓuilegiū ñ ꝯcedit ad abvsum.
Iudicare v sua.vt.j.e.q̄l tuor.b.
Tunc vera iterni.id est ē ꝯscētie vel dei . Iudicis id est dei hic vult dicer ꝙ sacerdos ne minē absoluet . nisi prece sserit absolutio dei.

a Priuilegiũ. hec ē pars illi⁹ .§. dist. lxxiiij. vbi ista. a ¶ Priuilegiũ. pdit priuilegiũ ppter abusuz. vt h' ppter delictũ. xxv. q. ij. ita nos. Itē ppter 𝔷triuz factũ. ex̃ ʘ puile. si de terra. ⁊. ex̃ de cõsti. cũ accessisset. Itē ppter negligē-tiã. ff. ʘ nũdinis. l. j. Item ppter enorme dãnũ superueniēs. ex̃ de deci. suggestũ. sed nũquid ecclesia perdit puilegium si delinquãt canõici vł monachi videtur ꝙ sic qꝛ ⁊ ciuitas ꝑdit si delinquerint ciues. xxv. q. ij. ita nos Itē nauis ecclesie publicatur. ppter delictũ. C. de sacrosan. ec. iubem⁹. sed dicas ꝙ ñ. arg. ex̃ ʘ puile. cũ ⁊ plãtare i fi. ar. ex̃ ʘ arbi. c. cũ tēpore.

b Non ōbz penã. si ğ 𝔷stet. tibi ꝙ snia iudicis ē iniqua. potes iudici violenter resistē ex̃ ʘ ap. significauerit. lxi. di. c. null⁹. inuitis. ē ğ h ar. ꝙ si qs celebrat post excõicatiõez iiustã latã. ꝙ nõ dꝫ sustinē aliquaz penã. qꝛ q ꝓbat sniaz excõicatiõis. eē iiustã ñ ē cogēd⁹ ad aliquã satisfactõez. ex̃ ʘ offi. or. a d repmēdã. ar. ꝯ. e. cui ē. sꝫ h nõ ē verũ. ꝯ. e. si epõ. s otte ⁊. c. sequēti. c ¶ Ex his. ex gelasij. ꝯ. e. cui ē. d ¶ Carthaginēs. ꝯ. e. si epi. e ¶ Et aphricani. ꝯ. e. placuit

Priuilegiũ [a] oio meretur amittere pmissa sibi abutitꝑtãte. Idez. In quē canõica ñ fert snia: penã ñ dꝫ ferre canonicaz.

Non dꝫ [b] is penã sustinē canõicã: i cui⁹ dãnatiõe nõ ē canõica plata snia. Ex his [c] dat itelligi. ꝙ iiusta snia nullũ alligat apud deũ: nec apd ecclesiaz ei⁹ aliqs grauat iniq̃ snia: sic ex gelasij. c. hētur. nõ ergo ab eis cõione abstinēdũ ē. nec ei ab officio cessandũ in quē cognoscit iniq̃ plata snia. Cur ğ capitula carthaginensis [d] ⁊ aphricani [e] atq₃ alioꝝ 𝔷ciliorũ phibēt iiuste dãnatuz in cõione recipi ante iudicij excõicatiõez: cur ⁊ illō in 𝔷cilio mogontiēsi statutũ ē. Qui dãnat a synodo. quo i secũda inocēs repet

Episcop⁹ [f] pſbr aut dyaconus a gradu suo iniuste deiect⁹ si i secũda synodo innocens inueniat: nec pt eē qd fuerat nisi grad⁹ amissos recipiat corã altari ꝯ māib⁹ epo rũ. si epõ ē: orariũ [g] ⁊ baculũ ⁊ ãnulũ: si pſbr ē orariũ ⁊ planetã [h]. si dyacon⁹ orariũ ⁊ albã. si subdiacon⁹ patenã ⁊ calicē. sic ⁊ reliq [i] gradⁿ i repatiõe sua recipiant ea: q̃ cũ ordiarēt: pceperant Si ğ [k] iiuste deiecti nec ēt p epos repari pñt nisi de māib⁹ coꝝ recipiãt q̃ amiserãt: quõ sua auc̃te cuiq₃ lꝫ iiuste ligatis cõicare: ⁊ eis ñ petita absolutiõe sua celebrare officia: sicut gelasi⁹ videt sentire. Ad h rñdēdũ est: ꝙ snia aliqñ est iiusta ex aio pferētꝭ: iusta ṽo ex ordine ⁊ cã aliqñ iusta ex aio ⁊ cã: sꝫ ñ ex ordine aliqñ iusta ex aio ⁊ ordie: sꝫ ñ ex cã. Cũ ãt ex cã iiusta fuerit aliqñ: nllũ oio delictũ i eo ē q̃ꝫ sit dãnatione dignũ. aliqñ nõ ē i eo illud sup̃ qd fert sed ex alio noiand⁹ ē. Ex aio ē iiusta cũ aliqs ꝑuata integritate iudiciarij ordis i adulteꝝ vł i quēlibꝫ criosuz ñ amore iustitie: sꝫ liuore odij vł ꝓcio aut fauore adũsariorũ inductus sniam pfert. Vñ beda sup eplam iacobi.

Ira [l] eni viri iustitiã dei ñ opat. qꝛ qui irat⁹ i aliquē sniaz pfert. ⁊ si ille q̃ꝫtuz ad se iusta reportet sniam: iste tñ q nõ amore iustitie sed liuore odij i eũ sniaz dedit. iustitiã dei i quē pturbatio nõ cadit: nõ imitat. Itē greg. Snia iustitiē ē p pmio

Qui recte [m] iu fe rēda. dicat: ⁊ pmiũ remũeratiõis expectat fraudē in deũ ppetrat. qꝛ iustitiã quã gratis ipartiri debuit acceptiõe pecũie vēdidit. bonis male vtũt. q p tpali lucro iuste iudicãt. tales ꝙ pe ad ṽitatē nõ iustitie de

vel p allegationes est 𝔷iunct⁹. licet sit argu. ꝯ. ff. de q. l. j. in fine. g ¶ Orariuz id est stolam. h ¶ Et planetam. id est casulam. i ¶ Reliqui. h pꝫ ꝙ eque deponitur aliquis. a minoribus ordinib⁹ sicut a maioribus. ⁊. xxij. distin. c. vl. ⁊. xxvij. q. j. si quis episcop⁹ licet sit argu. contra. xxxv. distin. eps. k ¶ Si ergo ex causa. ff. ʘ li. ⁊ posth. sed ⁊ si. ⁊. l. si posthu. §. vlti. ⁊ l. idem. ⁊. ff. ʘ 𝔷di. ⁊ demõ. cũ tale. §. falsuz. ⁊. §. seqn ti. ⁊. l. falsa. l Ira. quã tũ. nõ sententiã quo ad vnum tenere quo ad aliuz nõ. vt. xxiij. q. v. miles. et c. cũ minister sic. xlix. disti. c. vltimo. m Qui recte. expectat argu. ꝙ licet non interuenit pactio peccat tamen qui expectat remunerationem. sicut fenerator. vt. xiiij. quest. iiij. c. j. Sꝫ nunquid peccat. qui iudici dat pecuniam. vt iuste iudicet. dicunt quidam si dans hoc exprimit ꝙ ideo det pecuniam. vt pro cose-

rat sniaz turpit fac. nec tūc repetit qd dedit sz si simplicit dat ei. vt iuste iudicet. vl' vt iuste testet' n̄ peccat. & tūc repetet qd ddit. xiiij. q. v. n̄ sane. plerics doctores legū dicūt q̄liter cūcs dat nō repetit. q2 voluit corrūpe iudicē vt. ff. de con. ob cāz. l. ij. & venales snie nlle sūt. ij. q. vj. §. vēalel. b a ¶ Ab oi. ū j. q. j. sunt' nō nulli.

b Lla ꝯmotionis. iudex q̄ cū' offē dit. dz dare īdutias. arg. xxiij. q. v. c. ij. v. q. ij. relatū i fi: & .q. v. g iābulat.

c Ira coercere. iudex n̄ dz plus iusto scādescere in eos. q̄s malos putat. ff. d of. psi. obseruandū. d ¶ Uindicātes. repcutiēdo. xxiij. q. j. §. alias. possumus vis vi repellē. ff. d i sti. & iur' v tri.

e Uz apd aut i diez. xxx. i ciuili b' causis. sz si actio ē psonalis vsq ad q̄tuor mēses. mandat snia executiōi. ex d of. dle. q̄rēti si ē reak. stati mādat executiōi. vt isti. d of. iudi. §. j. sz si snia sit lata sup crie statī mādat executiōi. vt. ij. q. j. sic. C. d pe. cū reis. nisi i casib'. s. cū pnceps ex iracūdia tulit sētē tiā. vt h & C. d pe. si vidicari. itē cū snia lata ē ꝯ mulierē pgnātē differt executio vsq ad tps. part'. ff. d pe. pgnāti. itē si ē lata in huiꝯ differt executio q̄usq dño reddiderit rōcinia

ro. 12.

mat. 10.

luc. 9.

fensio: sz amor pmij puocat: qb' si spes nūmi sbtrahit ꝯfesti a iustitie ꝯfessiōe recedūt acceptio nūmoꝝ puaricatio vitaq ē. vn̄ & p iusto dr. q excutit man' suas ab oi' mūere: iste i excelsis hitauit. Idē mauritio impatori. In ꝯmotiōe opz b' iudicē nihil furori vēdicet.

Llab' ꝓpositoꝝ sollicitudo vnl' ē: illa ē cautela laudabil' i q̄ totū rō agit: & furor sibi nihil vendicat. restrigēda sb rōne ptās ē: nec qd agēdū pri' q̄ꝫ ꝯcitata ad trāqllitatē mēs redeat: nā ꝯmotiōis tpe iustuz putat oīe qd fecerit. Itē ambrosius de sctō ioseph. Grauius delinquunt ira sniaz pfert.

Ra' sepe ēt ino cētes ad crien adducit q2 duz iusto ampli' irascimur: & volum' aliena coercere pctā grauiora ꝯmittim': ideo apls ait. n̄ vos vidicātes' charissimi: sz date locū ire. h ē declinemus eā: ne nos illa corripit: vn̄ dn̄s iesus mittēs ad euāgelizādū discipulos misit eos sine auro sine argento sine pecūia sine virga: vt i cētiue lit' & istrumēta eripet vltiōis. Itē ex libro ecclastice historie. Ratio dz corrigere qd furore tumultuāt.

Um apud' thessalonicā seditio eēt exorta: & qdā ex militarib' vir impetu fuisset ppli furentis extict': theodoxi' repētini nūcij atrocitate succēsus ad ludos circēses inuitari ppl'z eiqs ex iprouiso circūfūdi milites atqs obtrūcare passiz: put qsqs occurrisse gladio iubet: & vindictā dare nō crini sz furori: ob h cū a sacerdotib' italie redargueretur: agnouit delictum: culpamqs cum lachrymis pfessus publicā pniaz i totius ecclie cōspectu egit i h sibi tps ascptū absqs regali fastigio patiēt ipleuit. qb' oib' illō q̄z mirabil'r adiecit: leges sanxit i posteꝝ: vt snie pncipū sup aiadūsiōe plate i diez xxx. ab executorib' differēt q̄ loc' mi̇sicordie. vl' si res tulisset: pnie n̄ piret. Itez gre. In vindicādo sententia recedat a nimio furore ducit.

Ummope' pcauēdū est ne rectores ecclie: & q publica iudicia exercēt in dictādis sentētijs nulla tenus leuitate aut furore ducti sint pcipites: sz cāis pri' diligent vētilat: cū reos q̄ ignorabit ad noticiā plenit venerit: tūc diuia & humana lex resolua t': & tē' fz q ibi ꝯstitutū ē remota p sonaꝝ acceptiōe diffinitiua pferat snia. hic etiā qd moyses q̄relas ppli semp ad dn̄z tabnaculū igressus referebat: & iuxta qd dn̄s

C. d bo. pscp. li. j. itē differt qn̄ isula ē assignāda a pncipe. ij. q. vj. §. biduū. itē differt cū qs ē ꝯfessus d crie donec appareat an velit i cōfessiōe pseuerare. C. d custo. re. l. ij.

Ummope. q publica. i. secularia. g ¶ Aut furore. ij. q. j. de us oipctēs. j. xxx. q. v. iudicātē. h ¶ Resoluat. i. appliatur. i ¶ Et tūc scdm. q bn̄ teneri iudicare iudex fz qd sibi vr. vt in aut. iustis qd pstat ab bis colla. ij. ff d arbi. q̄les. & ē arg: q fm allegationes potiꝰ q̄ fz cōsciaz sit pcedēdu. vt. iij. q. vij. iudicet.

K On sūt multo. magl' iūstū. xiiij. q. v. n̄ sane. h. dī xit q aduocat' vl' iurispert' n̄ dz vendere vl' ꝯsiliū vl' pfecinuz. q2 si cā est iniusta. n̄ dz suscipere caz. ymo si accepta vel assūpta dicere dz. C. d iure. di. rē n̄ neuā. si ē iusta. grati tenet' ꝯsulere vl' pcinare vl' dicit augustinū h legit fm leges. sed tu dicas q talis epas bn̄ pt locare qd nēo. n. de suo cogit facere bene ficiuz. x. q. ij. precarie. tamen dico q si sine labore potest dare cōsiliuz nō reuoluendo libros nec laborādo in perlegēdis allegatiōibus. tūc gratis tenetur subuenire. d iudice d legato dicas q nihil potest petere nisi expē

sas.ex̃ ꝺ vi.⁊ honestate.clericoꝝ.cuꝫ ab oi. modica tñ exenia ꝓt petẽ vl' accipe.dũ tñ ta lia sũt q̃ iudicát] aiuꝫ ñ imutét.ex̃ ꝺ simóia ⁊ ñ q̃stiões.qꝛ illa ñ ꝯputãt int' lucra.ff.ꝺ of ficio ꝓcõsulis.l.solét.§.vl.nec huiusmõi exenia ꝺbet excedere i ãno cẽtũ aureos.ff. ad .l.iul'.re tadẽ i fine.te stis ẽt sũptus petit.vt.q̃rta q.iij.véturis. ordiari⁹ át iu dex ñ ꝓt expẽsas petere.cũ et certũ sit red dit⁹ statuti.xxiij.que.j.militare.

iu ꝺubiũ ẽ.bñ fert' sñia certa.xxx.q.iij.c.vl. q̃ñꝗ ẽt in ꝺubio facto certũ ius statuit'.vt ex̃ (ꝺe spõ. impu. b
Qꝛ.itelligat.nã nisi in telligat nõ ꝺꝫ.fieri eo pñte.ff.ꝺ ꝓb.sig. corã.i. ¶ Intellige.al's ꝺicet' sic̃ praue intellexisti sic praue rñdei.vt ꝺ ꝯse.di.ij.pria

a ¶ Paup.xx iij.q.iiij. ne amisso.
b ¶ Existimat.sic.l.ꝺi. si lapsis.
c ¶ Eruet. ab aliis. sꝫ ẽt ꝓuilegia ti sint aliq̃.tñ te nẽt. vitare excõicatos. ꝺ ¶ Epi.ex̃ ꝺ sen.ex.nulli.
e ¶ Abstẽti. sũt.i.excõicati sũt f ¶ Eporũ.§ si ex iu sta cá eps ali quẽ excõicauit.supioꝝ nõ ꝺꝫ absoluẽ cũ sꝫ ꝺꝫ eũ remit tere abſoluẽ dũ ad epꝫ ẽt ñ appellatuꝫ sit ad ipsũ.qꝺ vex ẽ cũ euidẽs ẽ ipsam sniaꝫ eẽ iustã ex̃ ꝺ sen.ex p tuas.i ñ.alio quin sec⁹.vt. ea ꝺecre.
g Raue.ꝺ. ꝺi.xxiij c.vl.ꝺ ħ nota tñ est ıꝺ vbi

impabat: iudicia ꝓponebat:nimirũ nos instruẽs: vt nõ ex corde nr̃o: sꝫ ex ꝓcepto ꝺiuino ꝯdénatiõis ⁊ iustificationis sniam ꝓferram⁹. Itẽ augustinus ad macedoniũ. Iustũ iudici

Nõn[a] uꝫ vẽdi nõ põt.

Non licet iudici vẽdere iustuꝫ iudiciũ:⁊ si liceat aduocato vẽdere iustũ ꝑrocinĩuꝫ: ⁊ iuriscõsulto rectuꝫ consiliũ. Itẽꝫ Isidorus.

Pauper[b] ꝺũ ꝺe reddẽ.

Pauper nõ habet qꝺ offerat i iudicio:nõ solũ audiri ꝯtẽnit':sed etiã ꝯtra veritateꝫ opprimit'. Cito violat' auro iustitia:nullãqꝫ reus ꝑtimescit culpaꝫ: quaꝫ redimere nummis existimat[c]. Huic itaqꝫ sñie q̃ ñ amore iusticie sed ex alia q̃libet cá fert' i quẽꝗ:hũilit obediẽdũ ẽ. Vñ i niceno cõci. Nõ recipiant ab aliis: q suoꝝ epoꝝ ꝯtrahũt offẽ

Eruet[d] ista snia: [sa]

Seruet[d] ista sñia: vt hi q ab aliis excõicant':ab aliis ad cõionẽ ñ r̃cipiãt:reqrat' sane:ne forte ex qui aliq̃ indignatiõe animi aut cõtemptiõe aut q̃libet tali cõmotione stomachi epi[e] sui abstẽti[f] sũt vt ita ꝺemũ hi qui ob culpas suas epoꝝ[g] suoꝝ offensas merito ꝯtraxerunt.ꝺigne ẽt a ceter] excõicati similiter habeãt: q̃uſqꝫ epo suo visuꝫ fuerit hũanioꝛẽ circa eos ferre sñiaꝫ. Itẽ snia ẽ iniusta ex oꝛdie: qñ nõ ꝑuato iudiciali oꝛdine q̃libet ꝓ sua culpa ꝺãnat'. Vñ greg. scribit ꝯstãtino mediolanẽsi epo. [illegible]

bia nõ ꝺiffiniat' certa sñia.

Grauẽ[b] sat̃ ẽ ⁊ ꝺidecẽs: vt i re ꝺubia certa ꝺet' sñia. Itẽ aug.i li.ꝺe pnia. Nõ credãt' q certis indiciis

Quã nõ ꝺemõstrãtur.

Quis vera sint q̃dã: tñ iudici nõ sũt credẽda nisi certis indiciis ꝺemõstrent'. Itẽ ꝺama.pa. Anteꝗ̃ examinẽt' aliq nõ iudicetur.

Qꝛ[i] q accusant' cãs ꝺiscutẽ nõ licet ꝑus q̃ canonice vocati ad synodũ veniãt: ⁊ pñs ꝑ ꝑsentiã agnoscat veritatẽ ⁊ itelligat q̃ ei obiiciunt':qꝺ ⁊ ꝑ sapiẽtiã salomõis ꝺi: ante q̃ scruter] nõ repħẽdas intellige[k] ꝑus:⁊ tũc icrepa: añꝗ̃ audias ñ repħẽdas. ⁊ licet aptissima[l] sit ꝯtrarioꝝ repħẽsio: verũ ẽt ab his oꝫ q ꝺati sunt ad eoꝝ examinatiõeꝫ oꝛdinẽ ꝑuari. Item ex.viij.synodo. Qui falsuꝫ ꝺ alio ꝓfert ⁊ cria credit: vterqꝫ re⁹ est.

Non soluꝫ[m] ille re⁹ ẽ q falsuꝫ ꝺ alio ꝓfert: sꝫ etiã is q aurẽ cito crib⁹ ꝑbet. Vñ[n] q̃ snia ex oꝛdie iniusta ẽ:nec tũc ab ea recedẽdũ ẽ:qꝛ ẽt anteꝗ̃ snia ꝺaret' i eũ ꝓ q̃litate sui reatus ligat[o] apud ꝺeũ tñbat'. Cõtigit aliq̃ñ: vt adult' sẽtẽtiã ꝓ sacrilegio reportet: cui⁹ reatũ i ꝯsciẽ nõ hꝫ: ħ snia ⁊ si iiusta sit: qꝛ ñ ẽ in eo crien sup qꝺ lata ẽ snia tñ iuste ab eo reportata ẽ: qꝛ ex reatu adulterii iã ꝺiu apd ꝺeũ excõicat⁹ fuerat. Et i ħ casu itelligẽda ẽ illa auctas gregorii: sẽtẽtia pastor] ⁊c.iustã sniaꝫ vocat

lexisti sic prauc rñdei.vt ꝺ ꝯse.di.ij.pria
k ¶ Aptissima.i. apta et mãifesta ñ tñ vt iudici notoria vl' itellige cũ iudici. est manifesta
l ¶ Cõtrario rũ.i. aduersariorum.
m Non solũ.l xxxvi. ꝺi.siqd.ꝺ.e.q. c.i cũct].⁊.c. siqd ꝺixerit].
n ¶ Cũ ꝺ p sacrilegio.ꝺ male itelligit illud.c.ꝺ.e.c. ecci.,19. j. Innuit.n. ħ q ẽt ẽ tũc tı menda snia pastor] qñ vl' istud crien ꝑ q̃ ẽ excõicat⁹ vl' aliud ẽ in eo. al's ñ nullũ ẽ in eo crie nulla ẽ vel ñ ẽ timẽda sen tẽtia.⁊ fuit ꝺ ceptus ex illo verbo siue ex alia culpa me reat'. sed gre. vocat aliã culpã quã ꝺ nouo q̃rit ꝯtẽnẽdo.s.excõicatiõeꝫ vl' ꝺicas euꝫ allegãdo ħ ꝺicere.
o ¶ Nõ hẽt. sic.xxiiij.que sti.iij.notandũ.i ñ.vbi ꝺꝫ q iniusta excõicatio non nocet nisi cõtẽnat'. sic ex

rat sniaz turpiř fač. nec tūc repetit qđ dedit lз ſi ſimpliciť dat ei. vt iuſte iudicet. vľ vt iuſte teſtet̃ ñ peccat. ꝛ tūc repetet qđ đdit. xlii. q. v. ñ ſane. plerīqз doctores legū dicūt ɋliter cūqз dat nō repetit. qꝛ voluit corrūpe iudicē vt. ff. de con. ob cāz. l. ij. ꝛ venales ſnie nlle ſūt. ij. q. vj. §. vēalel. b a Ab oi. š j. q. j. ſunt nō nulli.

b Illa ꝯmotionis. iudex ɋ cū offē dit. dꝫ dare inducias. arg. xxiij. q. v. c. ij. v. q. ij. relatū i fi. ꝛ. q. v. ɋ ſtibulat.

c Ira coercere. iudex ñ dꝫ plus iuſto ſcādeſcere in eos. ɋs maloſ putat. ff. đ of. pſi. obſeruandū. d Uindicātes. repcutiēdo. xxiij. q. j. §. alias. poſſumus vi vi repellē. ff. đ iſti. ꝛ iuř v tri.

e Quz apđ aut i diez. xxx. i ciuili bꝫ cauſis. ſз ſi actio ē pſonalis vſqз ad ɋt tuor mēſes. mandat ſnia executiōi. eẽ đ of. đle. ɋrēti ſi ē real. ſtati mādat executiōi. vt iſti. đ of. iudi. §. j. ſз ſi ſnia ſit lata ſup crie ſtatiз mādat executōi. vt. ij. q. j. ſič. C. đ pe. cū reis. niſi i caſib. ſ. cū pnceps ex iracūdia tulit ſētē tiā. vt h ꝛ. C. đ pe. ſi vidicarl. itē cū ſnia lata ē ꝯ mulierē pgnātē differt̃ executio vſqз ad tps. part. ff. đ pe. pgnāt. itē ſi ē lata in hmōz differt̃ executio ɋuſqз dñō reddiderit rōcinia

[Margin: ro. 12. — mat. 10. — luc. 9.]

fenſio: ſз amor pmij puocat: qb ſi ſpes nūmi ſbtrahit ꝯfeſti a iuſtitie ꝯfeſſiōe recedūt acceptio nūmoꝝ puaricatio vitaꝫ ē. vñ ꝛ p iuſto dř. q excutit man ſuas ab oi mūere: iſte i excelſis hitauit. Idē mauritio impatori. In ꝯpoſitos epi

[illegible]

Illa bꝯpoſitoꝝ ſollicitudo vtil' ē: illa ē cautela laudabil' i ɋ totū rō agit: ꝯ furor ſibi nihil vendicat. reſtrigēda ſb rōne ptās ē: nec qd agēdū pri ɋꝫ ꝯcitata ad trāqllitatē mēs redeat: nā ꝯmotiōis tpe iuſtuз putat oīe qđ fecerit. Itē ambroſius de ſctō ioſeph.

[illegible]

Ira ſepe ēt ino cētes ad crien adducit qꝛ duз iuſto ampli iraſcimur: ꝛ volumi aliena coercere pctā grauiora ꝯmitti m: ideo apl's ait. ñ vos vidicātes charíſſimi: ſз date locū ire. h ē declinemus eā: ne nos illa corripit: vñ dñs ieſus mittēſ ad euāgelizādū diſcipulos miſit eoſ ſine auro ſine argento ſine pecūia ſine virga: vt i cētiue liš ꝛ iſtrumēta eripet vl tiōis. Itē ex libro eccliaſtice hiſtorie. [illegible]

Cum apud thesſalonicā ſeditio eēt exorta: ꝛ qdā ex militarib vir

impetu fuiſſet ppli furenē extict: theodoxi repētini nūcij atrocitate ſuccēſus ad ludos circēſes inuitari pplꝫ eiqз ex iprouiſo circūfūdi milites atqз obtrūcare paſſiз: put qſqs occurriſſe gladio iubet: ꝛ vindictā dare nō crini ſз furori: ob h cū a ſacerdotib italie redargueretur: agnouit delictum: culpamqз cum lachrymis pfeſſus publicā pniaз i totius ecclie cōſpectu egit i h ſibi tps aſcptū abſqз regali faſtigio patiēt ipleuit. qb oib illō ɋꝫ mirabilr adijecit: leges ſanxit i poſteꝝ: vt ſnie pncipū ſup aiaduſiōe plate i diez xxx. ab executorib differēt ɋ loc mīcordie. vľ ſi res tuliſſet: pnie ñ piret. Itez gre. In dictādis ſentētiis [illegible]

Summope pcauēdū eſt ne rectores ecclie: ꝛ q publica iudicia exercēt in dictādis ſentētijs nulla tenus leuitate aut furore ducti ſint pcipites: ſз cāis pri diligent vētulat: cū reos ɋ ignorabit ad noticiā plenit venerit: tūc diuia ꝛ humana lex reſoluat: ꝛ tē ꝫ ꝙ ibi ꝯſtitutū ē remota pſonaꝝ acceptiōe diffinitiua pferať ſnia. hic etiā qđ moyſes ɋrelas ppli ſemp ad dñz tabnaculū igreſſuſ referebat: ꝛ iuxta qđ dñs

C. đ bo. pſcp. li. j. itē differt qñ iſula ē aſſignāda a pncipe. ij. q. vj. §. biduū. itē differt cū qs ē ꝯfeſſus đ crie donec appareat an velit i cōfeſſiōe pſeuerare. C. đ cuſto. re. l. ij.

Summope. q publica. i. ſecularia.

g Aut furore. ij. q. j. de us oipetēs. xxx. q. v. iudicātē. h Reſoluať. i. apīa tur. i Et tūc ſcdm. tū bñ tenet̃ iudicare iudex ſз qđ ſibi vř. vt in aut. iuſiu qđ pſtat ab hīs colla. ij. ſ đ arbi. ɋleſ. ꝛ ē arg. ꝙ ſm allegationes potꝫ ꝙ ſз cō ſciaз ſit pce dēduз. vt. iij. q. vij. iudicet. k Non itūmul to. mag' tū. xiij. q. v. ñ ſane. ſз dixit ꝙ aduocat vľ turilpe ritꝫ ñ dꝫ vendere vľ ꝯſiliuз vľ pcoinuз. qꝛ ſi cāeſt iuſta. ñ dꝫ iudex caз aſſumere. imo ſз acceptaз vel aſſūptā dicere dꝫ. C. đ iure. ñ neuādi. rē ñ ſi ē iuſta. gra tij tenet̃ ꝯſulere vľ pcocinare vľ dicit aurī. ꝛ dicit auguſtinꝰ h loq ſm leges. ſed tu dicaſ. ꝙ ta les epas bñ

pt locare qs nēo. n. de ſuo cogit facere bene ficiuз. x. q. ij. precarie. tamen dico ꝙ ſi ſine labore poteſt dare cōſiliuз nō reuoluendo libros nec laborādo in perlegēdis allegatiōibus. tūc gratis tenetur ſubuenire. đ iudice đ legato dicas ꝙ nihil poteſt petere niſi expē

sas.ex͂ ꝺ vi.ꝛ honestate.clericoꝝ.cuȝ ab oi. modica tñ exenia pt petẽ vl' accipe.dũ tñ ta lla sũt q̃ iudicãt] aiuȝ ñ imutẽt.ex͂ ꝺ simõia ꝛ si q̃stiões.q2 illa ñ ꝯputãt int' lucra.ff.ꝺ of ficio ꝓcõsulis.l.solẽt.§.vl.nec huiusmõi exe nia ꝺbẽt exce dere i ãno cẽ tũ aureos.ff. ad.l.iulĩ. re tadẽ i fine.⁊e ftis ẽt sũptus petit.vt.q̃rta q.iij.veturis. ordiari⁹ ãt iu dex ñ pt expẽ sas petere.cũ ei certi sit red dit⁹ statuti.x xiij.que.j.mi litare.

iu ꝺubiũ ẽ.bñ fert' snia certa.xxx.q.iij.c.vl. qñ ẽt in dubio facto certũ ius statuit.vt ex͂ ꝺe spõ. iuue. h

Oꝝ.itelligat.nã nisi in telligat nõ ꝺꝫ.fieri eo p̃nte.ff.ꝺ ꝓb.sig. corã.l. ℭ Intellige.al's ꝺicet' sic p2aue intel lexisti sic p2a ue rñdel.vt ꝺ ꝯse.ꝺi.ij.p2ia

impabat: iudicia ꝓpone bat: nimirũ nos instruẽs: vt nõ ex corde nr̃o: ſȝ ex p̃ cepto diuino ꝯdẽnatiõis ꝛ iustificationis sniam ꝓfe ram^a. Itẽ augustinus ad macedoniũ. Iustũ iudici um vẽdi nõ pot.

Non[a] licet iudici vẽdere iu stuȝ iudiciũ: ꝛ si liceat ad uocato vẽdere iustũ p̃roci niuȝ: ꝛ iuriscõsulto rectuȝ consiliũ. Iteȝ Isidorus. Pauper[b] ꝺiũ ꝺe eodẽ.

Pauper[b] nõ habet qd offerat i iudicio: nõ solũ audiri ꝯtẽ nit: sed etiã ꝯtra veritateȝ opprimit. ℭ Cito violat' auro iustitia: nullãq3 reus ꝑtimescit culpaȝ: quaȝ re dimere numis existimat[c]. Huic itaq3 snie q̃ ñ amo re iusticie sed ex alia q̃libet cã fert' i quẽq̃: hũilit obe diẽdũ ẽ. Vñ i niceno cõ ci. Nõ recipiant ab alijs: q suoꝝ ep̃oꝝ ꝯtrahũt offẽ sam.

Seruet[d] ista snia: vt hi q ab alijs excõi cant': ab alijs ad cõioně ñ r̃cipiãt: requirat' sane: ne for te ex qui aliq̃ indignatiõe animi aut cõtemptiõe aut q̃libet tali cõmotione sto machi ep̃i[e] sui absteti[f] sũt vt ita ꝺemũ hi qui ob cul pas suas ep̃oꝝ[g] suoꝝ offen sas merito ꝯtraxerunt. ꝺi gne ẽt a ceter] excõicati si militer habeãt: q̃usq3 ep̃o suo visuȝ fuerit hũaniorẽ circa eos ferre sniaȝ. Itẽ snia ẽ iniusta ex ordie: qñ nõ ꝑuato iudiciali ordine q̃libet ꝓ sua culpa ꝺãnat'. Vñ greg. scribit ꝯstãtino mediolanẽsi ep̃o. Reo du bia nõ ꝺiffiniat' certa snia.

Raue[h] satis ẽ ꝛ idecẽs: vt i re ꝺubia certa ꝺet' snia. Itẽ aug. i li. ꝺe p̃nia. Nõ credat' q certis indicijs nõ ꝺemõstratur.

Uis vera sint q̃dã: tñ iudici nõ sũt credẽda nisi certis indicijs ꝺemõstrent'. Itẽ ꝺama.pa. Antequam ex aminãt' aliq nõ iudicẽtur.

Oꝝ[i] q accusant' cãs ꝺiscutẽ nõ licet ꝑus q̃ canonice vocati ad sy nodũ veniãt: ꝛ p̃ns p ꝑsen tiã agnoscat veritatẽ ꝛ itel ligat q̃ ei obijciunt': qꝺ ꝛ p sapiẽtiã salomõis ꝺr: ante q̃ scruter] nõ rep̃hẽdas intellige[k] ꝑus: ꝛ tũc icrepa: añq̃ audias ñ rep̃hẽdas. ꝛ licet aptissima[l] sit ꝯtra rioꝝ rep̃hẽsio: verũ ẽt ab his oȝ q ꝺati sunt ad eoꝝ examinatiõeȝ ordinẽ ꝑua ri. Item ex. viij. synodo. Qui falsũ ꝺ alio ꝓfert ꝛ cria credit: vterq3 re⁹ est.

Non soluȝ[m] ille re⁹ ẽ q falsuȝ ꝺ alio ꝓfert: ſȝ etiã is q aurẽ cito crib⁹ p̃ bet. Uñ[n] q̃ snia ex ordie iniusta ẽ: nec tũc ab ea re cedẽdũ ẽ: q2 ẽt anteq̃ snia ꝺaret' i eũ ꝓ q̃litate sui rea tus ligat⁹ apud ꝺeũ tñbat'. Cõtigit aliqñ: vt adult' sẽ tẽtiã ꝓ sacrilegio reportet: cui⁹ reatũ i ꝯsciẽ nõ hȝ[o]: h snia ꝛ si iiusta sit: q2 ñ ẽ in eo crien sup qꝺ lata ẽ snia tñ iuste ab eo reportata ẽ: q2 ex reatu adulterij iã ꝺiu apꝺ ꝺeũ excõicat⁹ fuerat. Et i h casu itelligẽda ẽ illa auctas gregorij: sẽtẽtia pastor] ꝛc. iustã sniaȝ vocat

a ℭ Paup.xx iij.q.iiij. ne amisso. b ℭ Existi mat.s.l.e.l.ꝺi. si lapsis. c Seruet. ab alijs. ſȝ ẽt ꝑuilegia si sint aliq.tñ te nẽt. vitare excõicatos. ꝺ ℭ Ep̃i.ex͂ ꝺ sen. ex. nulli. e ℭ Abstẽti. sũt.i.excõicati sũt f ℭ Ep̃o rũ.q̃ si ex iu sta cã ep̃s ali quẽ excõica uit. supio2 nõ ꝺȝ absoluẽ eũ ſȝ ꝺȝ eũ remit tere absoluẽ dũ ad ep̃ȝ ẽt si appellatuȝ sit ad ipsũ.qꝺ veꝝ ẽ cũ eui dẽs ẽ ipsam sniaȝ eẽ iustã ex͂ ꝺ sen.ex p̃ tuas.i fi.alio quin sec⁹.vt. ea ꝺecre. g Raue.s. ꝺi.xxxiij c.vl.ꝺ h nota tũ est ſȝ ꝺ vbi

k ℭ Aptissi ma.i. apta et manifesta ñ tñ vt iudici no toria vl' itellt ge cũ iudici. est manifesta l ℭ Cõtrario rũ.i. aduersa riorum. m Non solũ.l xxxvi. ꝺi.sigd.s.e.q. c.i cũcte].ꝛ.c. sigd ꝺixerit]. n ℭ Cũ q̃ p sacrilegio. h male itelligit' illud.c.s.e.c. ecci.19. j. Innuit.n. h̃ q̃ ẽt ẽ tũc ti menda snia pastor] qñ vl' istud crien p q̃ ẽ excõicat⁹ vl' aliud ẽ in eo. al's si nul lũ ẽ in eo crie nulla ẽ vel si ẽ timẽda sen tẽtia.ꝛ fuit ꝺ ceptus ex illo verbo siue ex alia culpa me reat'. sed gre. vocat aliã cul pã quã ꝺ no uo q̃rit ꝯtẽnẽ do. s. excõica tiõeȝ vl' ꝺicat' euȝ allegãdo h ꝯcere. o ℭ Nõ hẽt. sic.xxiiij.que sti.iij.notan dũ.i fi.vbi ꝺr̃ q iniusta ex cõicatio non nocet nisi cõ tẽnat'. sic ex͂

de snia ex.ptmas.sic nec denūciatio iniusta ē ꝯ tenenda.ex̄ ꝺ no.ope.nūc.c.ex iiuncto.

Quattuor ē ⁊ gnl' mod' qñ iudex pau pib' misereť.vt.xxiij.q.iiij.ē iiusta.⁊.c.ne a misso. Jtē lz alij duo mōi.nimia seueritas ⁊ nimia remissio.vt.xlv.di. disciplia.nō n.ē ꝯstās iudex c' ai mo tū vult' ꝺtegit.ff.de of.ꝑ ñ.obfuādūz. Jtē ē ⁊ alius mod' qñ per ipꝛudētiā male iudicat. in fi.ꝺ ob.q̄ ex q̄si delic.nas. §.j.b ⁊. Timore.i.ꝫ nun qd tenet snia q̄ꝫ iudex per metū tulit.sic. ꝫ elidit ꝑ exceptōez xxv. q.j.omē.ff.ꝺ fur.iterdū.§. j.ar.ꝯ.ff.ꝺ ac q .here.l.vj. §.vl.snia āt q̄ ꝑ pmiū lata ē nulla ē.vt.ij. q.vj.venales ꝫ si odio vel amore lata ē bñ tenet lz ir ritaŧ.ff.ad tre be.l.seruo.§. cum pretor. ⁊. Bū ami co ꝺ hac ami citia vel iimi citia .no .iij. q.v.c.j. Quicūqꝫ iimicitijs vř ꝯludex eque possit recusari ꝑp nō capi tales.sic ꝑpť capitales ini micitias. vt. j.ij.q.vij. iudicet.ex ꝺ ap. ad hꝫ vñ pꝫ ꝑ mioꝛi cā re cusatur iudex q̄ꝫ testis.vt di

qñ crien sb est sup qꝺ ferť. iniustā qñ illud nō subest: q̄ tñ timēda vł ꝑuanda est qꝛ ex alio iaꝫ dudū dānād' erat.vñ cū ꝑmisisset gregoꝛ' vtrū iuste obliget pastoꝛ:pastoꝛ] tñ snia gregi timēda ē: sb secut' adiecit ne eis q sb est.⁊ cū iiuste foꝛsitā ligaŧ:ipaꝫ obligatiōis sue sniaꝫ ex alia culpa mereať. pastoꝛ q̄ vł indiscrete absoluere timeat vł ligaŧ. is āt q sb manu pastoꝛ] ē: ligari timeat vł iniuste nec pastoꝛ] sui iudiciū temere repħēdat: ne ⁊ si iniuste ligat' ē ex ipsa tumide reprehēsiōis supbia culpa q̄ nō erat fiat. Aliqñ nullū subest crien ⁊ tñ vel odio iudicis vł factiōe iimicoꝝ opositā sibi sniaꝫ dānatōis i se excipit. Uñ greg.ait.

Quot modis hūanū iudiciū puertit.

Quattuoꝛ[a] modis humanū iudiciū puertiť.tioꝛe[b].dū metu ptātis alicui' veritatē loq ptimescim' cupiditate dū ꝑmio alicui' animū coꝛrūpim'. odio dū ꝯ quēlibet adūsariū molimur.amore dū amico[c] vel ꝓpinq ꝯtēdim' ꝑstare auxiliū. Quā vero graue sit vł odio vel amicitia vł metu vł mūere vł q̄libet mō iudiciū puertere. Augustin' testaŧ dicens.

De his q aliq mō iudiciū puertūt.

Qui cūqꝫ[d] aut ꝯsanguinitate aut amicitia seu hostili odio vł inimicitijs in iudicādo duciŧ:puertit iudiciū chꝛisti q ē iustitia:⁊ fructū illi' ē ti i dānatiōis amaritudinē. Jtē ad ca

xl.iij.q.v.accusatoꝛes.ꝫ iō qꝛ facib' hūi mili iudices.q̄ꝫ vn' testis.ex̄ de ap. postremo. Quisqs occultat.tūc scꝫ cū iduciŧ in testē ⁊ fals bñ pt.⁊ iēt dꝫ qñ q̄ꝫ qs occultare ꝑ veritatē.vt.xxij q.ij.ꝑmū.ꝓ.septimū.⁊.c.ne q.⁊ sulanū

De his q metu potestatꝫ veritatē occultant:

Quisqs[e] metu cuiusli bet ptātis veritatē occultaŧ[f]:irā dei sup se ꝓuocat:qꝛ magis timet hoiem q̄ꝫ deū:⁊ p' pauca vterqꝫ re' est:⁊ q vitatē occultaŧ[f] ⁊ q mendaciū dicit qꝛ ⁊ ille ꝓdesse[g] ñ vult' ⁊ iste nocere desiderat. Jtē i eodē

De eo.

Nemo[h] ꝑitoꝝ aut pꝛudētū putet.ꝙ min' sit piculū i vbis lin guis mētiēdo:q̄ꝫ maib' sāguinē fūdēdo.meli' ē aūt ꝓ vitate:pati suppliciū q̄ꝫ ꝓ adulatiōe bñficiū. Jtē pelagius benigno archi.

De eo.

Unicuiqꝫ[k] ꝓui dēdū ē ne aliquē iniuste ꝑseq̄ŧ iudicet puniat ne iesū ꝑseq̄ŧ. Sic q̄ꝫ q vitatē ꝓ pecūia negat vł falsū testioniū ꝯ aliquē dicit: deū negare vł vēdere ꝓbatur. Unde beda sup marcuꝫ.

Qui falsū testioniū dicūt: ⁊ vitatē pecūia negāt scele ris iude participes fiunt.

Abijt[l] iudas ad sūmos sacerdotes:⁊ cōstituerūt ei pecuniā se daturos. multi hodie scel' iude q deuꝫ ac magistrū dñꝫqꝫ suū pecūia vēdidit.velut imane ⁊ nefariū exhoꝛrēt: nec tñ cauēt.nā cū ꝓ mūerib' falsū ꝯ aliquē testioniū dicūt: ꝑfecto qꝛ vitatē ꝓ pecūia negāt.deū pecūia vēdūt.ipe eni dixit. Ego suꝫ veritas. Cū societatē fraternitatꝫ aliq discoꝛdie peste cōmaculāt: deū ꝓdūt. qꝛ de' charitas ē.q q̄ charitatꝫ ⁊ vitatꝫ iussa spernūt: deū vtiqꝫ q charitas est ⁊

xliij.di.i mādatis.⁊ cuꝫ a xꝑo q̄reret qd est veritas.nō respondit. f. Occultat ff.ꝺ fal.siquis obrepserit. g. Occultat ꝯ.xxij.q.ij.ne qs arbitretur g. Prodesse.aliqs q̄ꝫ cōgiŧ alij ꝓdesse cū sibi non obest.ff.ꝺ aq̄ plu.ar.l.ij.§. itē.varius h. Nemo lingua mētiēdo. ꝺ aliq ꝑp qꝺ ipse ꝑp dit vitam.ta dit vitam.ꝺi lis enim dicitur hoīcida.j.dist.j.gl culose. i. Melius electiue.vt.j. c.iustū.xxij. q.j.cōsidera. k. Unicuiqꝫ ne iesū. vij.q.j.oēs. l. Abijt.vē dūt q̄ꝫ in se.naꝫ ip ... vēdi nō pt.j.ma q.iij.saluatoꝛ vel vēdūt.i.a se sepant. sic vēdi toꝛ.rē vē ditā a se sepa rat ⁊ aliēat ꝑ cio accepto. ita isti deuꝫ a se alienāt ꝑcio accepto.⁊ sic dicitur per similitudinē. Infirmitate coꝛporis.nā infirm' nescit qd faci

al.xvij.q.ij.c.gōfald⁹.a ¶ Arbitri.i.bōis vl Sti (r).ſic iudas captauit abſētis apl'oꝝ mát.faci.nota q ipo ſcō negam⁹ xpm vt h ipo ſcō mētimur.xxij.q.v cauete.ipo ſa cto.appellam⁹.ex̄ d ap.dilecti.ipo ſcō hēm⁹ ratū.ff.d iof. te.ſi ppōat.§ j.ff.rē ra.ha. l.v.ipo ſcō eli gim⁹ ex̄ d his q̄ fiunt a ma io.vel par.ca.ex ore.c ¶ Ne gat.qdā hūt negat⁹ negat

d ¶ Non ſolū ñ alt ar. ñ ⁊ ex pcedē ti.c.q q vnū dicit ⁊ eē id qd legit ex il lo.vt.ſ.diſt.v iij.q ie.ex̄ d do ⁊ cōtu. cū dilecti.ſ.ſi. ex̄ d of.dleg. cū ſup.ff.qd me.ca.l.j.

e ¶ Negare xpm. ſ; qd ſi aliqs coactus negat eꝑ; cre ſ; corde ñ ne gat.ñ vr pec caī.nā ex cor de pcedūt vi cia.xv.q.vj. c.j.⁊ de⁹ cor iterrogat.xij. ij.q.v.ſiqd tñ dico q mor talit.peccat. qz nlla ꝯditi one d; ad h addu i.xxij. q.ij.pmū.Nā ⁊.ſi ñ vult ne gar.xp. vult tñ iſtd pp qd negat ſ.vitaꝫ xv.q.j.merito

f ¶ Nolite ti meri.nō remouet nā lez timorem mortis nāle. ei ē quēlibꝫ ti mē⁊ horrere mortē vñ le

veritas pdūt: marie cū ñ īfirmitate^a l'ignorātia pec cāt: ſ; i ſimulitudinē iude oportunitatez q̄rūt q̄liter arbitris^a abſētib⁹ mēdacio veritatē ⁊ vutez crie mu tēt. **Item hiero.** Chriſtū ne gat: q p uerſis ſe ſociū fac.

Eſtimāt^b qdē in eo tm̄ deū negari: ſi in pſecutiōe qs a gētib⁹ cōp henſus ſe ꝯfiteri renuerit eē chriſtianū.ecce apl's oī b⁹ q̄ puerſa ſunt fact: deū aſſerit negari.chriſt⁹ ſapia eſt iuſtitia vitas ſctitas for titudo.negaī p iſipiētiā ſa piētia: p inigtatez iuſtitia: p mēdaciū vitas: p turpi tudinē ſanctitas: p ībecil litatē aī fortitudo. q̄uēſcū q vincimur a vicijs atq peccatē totiēs deū negam⁹ ⁊ ecōtrario.q̄uēs bene qd agim⁹ deū cōfitemur: nec arbitrādū ē i die iudicij il los tm̄ a dī filio denegan dos: q i martyrio chriſtuz negauerūt: ſed ⁊ illos oēs qs ope vl' ſmōe vl' cogni tiōe chriſt⁹ negaī. negat^e: vl' ꝯfeſſ⁹ ꝯfiteī. d hac puto ꝯfeſſiōe q̄ diſcipulī pcepit dicēs: eritꝭ mihi teſtis i hie ruſalē ⁊ i oī iudea ⁊ ſama ria ⁊ vſq ad vltimū terre. **Item aug.** Qui chriſtianū ſe negat: chriſtū negare cō vincitur.

Non ſolū^o ab negat chriſtuz: q dicit eū nō eē chriſtū: ſed ille ēt q cū ſit negat ſe eē chriſtia nuz.dñs eniꝫ nō ait petro diſcipulū meū te eē nega bis.negauit g̃ chriſtū: cuz ſe negauit eſſe ei⁹ diſcipu lū. qd āt aliud iſto mō q̄ ſe negauit eſſe chriſtianū.

Idē timēdo mortē carnis tue mortē dabis aīe tue. q̄nta enī vita ē ꝯfiteri chri ſtū: tanta mors ē negare^e chriſtū.an apl'o petr⁹ ſicut eū qdā fauore puerſo excu ſare nitunī chriſtū nō ne gauit: qr interogat⁹ ab an cilla hoīez ſe neſcire rñdit. **Item io.chryſoſtom⁹.** Veri tatē pdit ñ ſolū q p vi tate mēdaciū logī: ſ; etiaꝫ q vitatē nō libere pdicat.

Nolite^f timere eos q occidūt corp⁹: ne for te pp timorē mortꝭ nō libe re dicatꝭ qd audiſtis: nec ſi ducial'r pdicetꝭ oīb⁹ qd in aure ſoli audiſtꝭ. Sic ei ex his vbis oſtēdit nō ſolū il le pditor^g ē vitatꝭ q trāſgre diēs vitatē palaꝫ p vitate mēdaciū logī: ſed etiā ille q ñ libere vitatē pnūciate quā libere pnunciare oꝫ: aut nō libere vitatē defen dit quā libere ꝯfēdere ꝯue nit: pditor ē vitatꝭ. Nā ſic ſacerdos debitorē: vt vita tez quā audiuit a dō libe re pdicet: ſic laicus dbitor eſt: vt vitatē quā audiuit a ſacerdotib⁹ pbatā qdē in ſcpturꝭ dfendat. fiducialit qd ſi ñ fecerit pdit vitatē. corde.n.credit ad iuſtitiā: ore āt ꝯfeſſio fit ad ſalutē. Hec poti⁹ iudicez ledit q̄ eū i quē temere ferī. Unde augu.ait. Iniuſte aliquez anathematizās ſibi ñ alijs nocet.

Illud^i plane nō temere dixeriꝫ: q ſi qſ q̄ fideliuꝫ fuerit anathe matizatus iniuſte: potius ei oberit qui faē q̄ q hanc patiī iniuriā.ſpūs eni ſcūs habitat i ſcīs p quē qſq li

ſus eā timuit.ſic legit Cepit ieſus pauē ⁊ te dere.⁊ alibi.pr ſi poſſibile ē trāſeat a me ca lix iſte.ſ; dic ne i tm̄ timeam⁹ eā vt p eius ti morē aliqd ꝯ iuſticiā agam⁹.vl qd nobis p ſcipturam vel per magiſtros vel per reuela tiōes diuinaꝫ reuelatū ē ſu ſtineam⁹.vñ ſbdit qſi expo nēdo ne for te ⁊cetera.

g ¶ Prodi tor.pditor eſt q logī mēda ciū vl ñ libē pnūciat vita tē.vt h.q ſibi crlen cognitū malicioſe pu blicat.ij.q.j. ſi peccauerit q aliū circū uenit.⁊ eū in pīculū trahit xxiij.q.iij trā ſferūt q res vl mūitiōes ho ſtib⁹ tradūt.x xij.q.v.d for ma.q ſecreta ſibi ꝯmiſſa re uelat d pe.di. vj.ſacerdos.

i ¶ Illd pla ne.iiuri aꝫ pōt q agē ꝯ excōicato rē actiōe iuri aꝫ qd veruꝫ ē cū dolo ex cōicauit.al'ſ ñ ff.vi.bo.rap. l.ij.§.ſi publi can⁹ lau.imo ſp peteſt euꝫ cōuenire ad interēſſe niſi iudex pbabi liter errauerit.⁊ etiā age re.vt alſ pu niatur extra de ſen.excō. ſacro.ij.que. j.nemo.Et ſi temerarie ex cōmūicat pu nitur.ſ.e.te merarium.

mat.10. luc.12.

ro.10.

a ¶ Immeri taz.i. sine cã. nã sine culpa sepe aliqs pũi tur tpalit .xl/ v.di.ꝫ illud.
b ¶ Pax.i. spũssanctus.
c ¶ Petra.id est christus.
pro .26. d ¶ Colũba i.ecclesia.
e ¶ Volãs. supple. reuẽti tur quãdoqꝫ
f Clericꝫ. vt ipse re petit h teorez illoꝝ. ca.s̃.e. ipse.ꝛ.c. iudi care.ꝛ.c. tũc ꝓa.g ¶ Per ꝓ phetã dicit ezechielem.
h Iniustũ.ñ valeat ar. ꝙ snia ꝑ me tũ lata nulla est ipso iure, vt h. ꝛ .xxxi. q.ij.lothari⁹. xxv .q.j.oẽ.ꝫ dic ꝙ tenet. ezec.13. nisi elidat ꝑ exceptionez.
i ¶ Parũ eẽ id ẽ nõ suffic ei ꝙ ipse ñ sit inimic⁹ vł ñ generet aliis inimicitias ni si studeat in aliis eas ex/ tinguere.
k Qui iu/ stus est. ꝓmiũ. i h ꝙ patiẽt sustiet.
l ¶ Eqtatez. ab h loco oñ dit. qđ iuris sit de snia ꝑ/ cepti.ꝛ dicas ꝙ sꝑ parẽdũ ẽ iudici in re b⁹ licit?. duz tñ illa spectẽt ad offiñ eius.

gat aut soluit. imeritã[a] nlli igerit penã.ꝑ eũ qppe dif/ fundit charitas ĩ cordib⁹ nr̃is: q̃ ñ agit ꝑperã: pax[b] ecclie dimittit pcã: ꝛ ab ec clie pace alien⁹ ꝫ pcã.ñ ꝓꝫ arbitriũ hoim: ꝫ ꝓm arbi triũ dei petra[c] ꝫ: petra di mittit: colũba[d] ꝫ: colũba dimittit. Itẽ salomon sic auis i icertũ volãs[e] ꝛ passer q̃libꝫ vadẽs: sic maledictũ frustra ꝓlatũ vẽit sup eũ: q misit illd. Itẽ gre.i omel xxvi. Cui⁹ vita nõ officio ꝯgruit: alios ligat⁹ absol/

Clericꝫ[f] ꝯtigit vt ute. iudic] locũ teneat cu ius ad locũ vita nĩe ꝯcor dat.ac sepe agit vt vł dãnet imeritos vł alios ipse liga t⁹ soluat. spe i soluẽdis ac ligãdis subdit sue volũtat motus ñ ãt cãꝝ merita seqt. vñ fit vt ipe ligãdi aut sol/ uẽdi ptãte se ꝓuet .i.sepe fit vt erga quẽlibꝫ ꝓximũ odio ł grã moueat pastor. iudicare ãt digne d̃ sbditis ꝛc̃.vñ recte per ꝓphaz[g] di mortificabãt aias q̃ ñ mo riũt: ꝛ viuificabãt aias q̃ ñ viuũt.ñ mortẽtẽ qppe mõ tificat: q iustũ dãnat. ꝛ nõ victuruz viuificare nitit: q reũ supplicio soluere cona tur.cãe ꝑpẽsãde st: ꝛ tũc li gãdi ac soluãdi ptãs exercẽ da: vñ videdũ ẽ q̃ culpa ꝓ cessit: ꝛ q̃ sit pnia secuta p⁹ culpã.vt qs oipotẽtes d̃⁹ ꝑ ꝯpũctõis grãz visitat: illos pastor[snia absoluat.tũc ei vera ẽ absolutio ꝛc̃.ꝛ ifra. ex q̃ ꝯsideratiõe iuẽdũ ẽ. ꝙ illos nos debem⁹ ꝑ pa/ storalẽ auctẽ soluere quos auctorẽ nr̃m cognoscim⁹ ꝑ suscitãtẽ grãz viuificat. ꝛ infra. veniat itaqꝫ foras mortu⁹.i.culpã ꝯfiteat pec cator.veniẽtẽ vo foras sol uãt discipli.qꝛ pastores ec/

clie ei dñt penaz amouere quã meruit: q ñ erubuit ꝯ fiteri qđ fecit. Hec d̃ solu tiõis ordie breuit dixim⁹: vt sb magno moderamie pastores ecclie v el soluere d̃beãt vł ligare. Itẽ calixt⁹ pa. Iniq̃ carer snia iniuste

Iniustuz[h] iudi ꝓlata. cũi ꝛ diffinitio iniusta regio metu ꝛ iussu aut cu/ iuscũqꝫ epi aut potẽtis a iu dicib⁹ ordiata vł acta ñ va leat.hõi religioso paꝝ[i] esse dꝫ iimicitias alioꝝ ñ exer/ cere aut augẽ male loq̃n/ do.nisi ẽt eas extiguere fa ctis bñ loq̃ndo studuerit. melior ẽ i malł factis hũilis ꝯfessio: q̃ in bonis supba gliatio. Itẽ aug. sup psal muz.c.ij. Premiũ meret qui iniuste maledicit.

Qui iust⁹ ẽ[k]: ꝛ iniuste maledicit: ꝓmiũ illi reddi tur. Hic ꝛ si vt dictũ ẽ.nõ teneat ligat⁹ apd deũ: snie tñ parere dꝫ ne ex supbia liget q ꝓus.ex puritate cõ/ scie absolut⁹ mbat. Idẽ ẽ qñ ꝯ eqtatẽ[l] snia fert velu ti qñ sbditi ñ pñt cogi ad malũ. sciẽtes obdiẽtiã nõ eẽ ꝓuãdã plat i reb⁹ illicitis. Vñ eutician⁹ pa.ait. Nõ est obediẽdũ epo q ꝓ here ticis missaz canere iubet.

Siqs[m] epo aut abbas pbro aut monacho suo iusserit missas ꝓ here ticis cãtare ñ lꝫ.nõ.ei expe dit obedire eis. Itẽ aug. Nõ expedit ꝑcepto obedi/ ente ministrante

Non sꝑ malũ ẽ nõ obedire ꝑcepto: cũ dñs iubet ea q̃ sũt ꝯtraria deo: tũc ei obe diẽdũ nõ ẽ. Itẽ hiero.in epła ad ephesios. De eo.

Si dñs ea iubet q̃ nõ sũt adũsa sctis scptu/ ris: sbijciat dño ꝓu⁹. si vo ꝯtraria magis ꝑcipit obe

ꝑcipe.vt.vij. q.j.qꝛ.ꝛ.ff.de re iu.scm̃.ꝛ si dubiũ est an sit licitũ parẽ dũ ẽ ei .xxiij. q.j.qd culpat
m Siqs epõ m ꝓsbyter tic moruis. qđ ñ licet spã li orone.vt.xl ij.q.ij.nõ esti mem⁹.ꝫ ꝑ el mis hereticis ꝛ aliis malis ꝛ special orõ ne licitũ.ẽ ora re. vt .xiij.q. ij.ꝑ obeunti b⁹ sed gñali orone ꝓ oib⁹ defũct. licitũ ẽ orare.vt de pe.di.v.fal/ las.xxiij.q.iij corripiantur.
n Non sꝑ ꝑ cepto ñ solũ iniusto ꝫ etiaz inhone sto.vel etiam si a iudice ꝑ/ cipit aliquid qđ si inhone stuz vel incõ/ modũ. vt .ff. de recepti si cũ dies.§.cõ promissio. et ij.q.ij.ꝑcce/ ptũ.ꝛ.ff.d i.si longius d i.iij.que.ir. ꝛ .iij. que.ir. hortamur.
o Si domi nus.ff.d̃ e re tur. ad eũ ꝑ ¶ Hoc q̃.ꝑ ipsum.d̃ vxo ribus .xxxij. quest.v. ma/ nifestũ. con/ tra.vbi dici/ tur ꝙ licet vx precipiat vxo ri ꝙ non ser/ uet votũ. licz

ipse peccet. ipsa tñ tenet ei obedire. sz dic q̃ si vir p̃cipiēdo peccet nõ tñ pcipit id q̃ est pctm̃. qr p̃ceptū dñi ē. vt in tali casu obediat viro. xxxiij. q. noluit. Itē adhuc obijcit q̃ ier nº q̃ ad gd a plurio excusat pp mādatū dñi xxij. q. v. q cõpulsus. z. c. si qs coactº. tñ excusat a pēa p parte. lz nõ a pctō. l. dist. iiij. vnicq̃. b.

Iulianus. obediebāt. j. xv. q. vj. nos sctõꝝ. z. c. iuratos. ꝫ. ibi n. dr̃ q̃ si dñi ē noiatiz excõicatº. vl here ticº statim. vasallº etº ab solutº ē a sa cro. ff. iur. ad huc tolerabatur ab eccl'ia. ne suscitaret scādalū adūsus xp̄ianos. h āt dnz ē. qr excõicatio ñ tollit obligationē q̃ ē vasallº obligatº dño. sz tñ effectū obligationis. vñ dño absolute statiz tenetur ei

b Qui obedire. Qui oipotētez deū me tuit.

c Ita corpis pbat. arg. q̃ snia lata con tra vnū pnūdicat alij. sic. iij. quest. xj. h quippe. lxxxj. distin. tantis. ex ꝫ sen. z re iudi. cū super vbi alter appellans cogitur pbare cā appellatiōis.

diat spūs q̃ corporis dño z isra. si bonuz ē qđ p̃cipit impator: iubēt exeq̃re volūtatē. si malū rñde. oz deo magis obedire q̃ hoibus. Hoc ipz z de s̃uis apđ dños z đ vxorib' apud viros: z đ filijs apđ p̃res. q̃ i ill' tm̃ ꝫbeāt dñis z viris parētibusq̃ eē sbiecti q̃ ꝫ dei mādata ñ sūt. Itē ambro. [illegible]

Iulianus [illegible] impator q̃uis eēt apostata: habuit tñ sub se xp̄iāos milites. qbº cū dicebat. pducite aciē cū de sen siōe reipublice obediāt ei. cuz āt diceret eis pducite arma i xp̄iāos: tūc cognoscebāt ipatorē celi. Itē fabi anºpa. [illegible]

Qui oipotētēb deū metuit nec ꝫ euāgeliū nec ꝫ aplos nec ꝫ pphās vel sctōꝝ patrū istituta agere aliqd vllo mō ꝯsentit. It nicolaº pa. lothorio regi. [illegible]

Itac [illegible] corpis tui cedere moti bº ꝯsensisti: z relaxat volu ptatū h̄enis temetipm i lacū musie z lutū fecis phibitū deiecisti. vt q posit' fueras i gubernatōe pplōꝝ: effectº sis ruina mltoꝝ. pbat h teugaldi z guntarij dudū epoꝝ legitimºcasus q p eo q̃ te minime cõpetēt erudierit. qnimo qr p̃uaricatiōez tuā tegere argumētis suis z sub quadaz iusti

tie spē sucat. qbusdā exqsitis adiuētiōibº eqtatē obruē studuerūt: nr̃a sūt aplica depositi aucte. z ab omni epatº regimie regl'ariter seq̃strati. Itē aug. [illegible]

Qui resistit ptāti: dei ordiatōi resistit. sz qd si illđ iubeat qđ ñ đeas facere. h sane ꝯtēne ptātē. ipos hūanaꝝ legū gradºadūte. si aliqd iusserit curator. faciēdū ē. tñ si ꝫ pcōsul' iubeat ñ vtiq̃ ꝯtēnis ptātē: sz elig' maiori seruire. nec hic dz minor irasci: si maior p̄latº ē. rursus si ipe cõsul aliqd iubeat: z aliđ iubeat imperator vl' si aliud iubeat ipator z aliud deº. quid iudicas: maior ptās deº. da veniā o impator. tu carcerē. ille gehēnā minatur. tibi assumenda ē fides tua tāq̃ scutū. i quo possis oīa ignea iacula inimici extinguere. Itē donatistis.

Impatores si [illegible] in errorē eēnt qđ absit: z p errore suo ꝯtra v̄itatē leges darēt: p q̃s iusti cõpbarēt z corōarēt. ñ tñ faciēdū ē qđ illi iubēt qr deº phibet. sic iusserat nabuchodonosor: vt aurea statua adoraret. qđ q facere noluerūt: deo talia phibēti placuerūt. qñ āt ipatores v̄itatē tenēt: p ipa ꝫ errorē iubēt. qđ qsqs ꝯtempserit ipse sibi iudiciū acqrit. nā iter hoies penas luit z apđ deū frōtē nō h̄ebit: qr h facere noluit. qđ ei p cor

noz habet iurisdictionē a maiore. sz q̃ loqtur lex. ff. de iu. iudiciū vel loqtur in eo casu cū appellat ad maiorē tūc potiº maiorē q̃ minori pendūt. Item adhuc obijcit đ epo q potiº obedit regiq̃ suo metropolitano. xviij. dis. sigs eps. sed ibi loquitur cuz preuenit mandatum regis. Item obijcit đ vxore que potius obedit viro. q̃ deo. vt. xxiij. q. v. manifestum. sed so lutum est. ꝫ. e. si dominº. e Procon sul. li. dist. v. iij. quest. contra mores. et loquitur hic tñ eo casu. qñ do in eadem ciuitate sunt plures iudices. quorum vnus maior ē alio. vbi maior iudex pōt punire mio rē. vt. C. de of fi. rec. prouin. potiores. h.

f Impatores. exufflant. sic. enis

q̃ metropolitano. vt. ix. q. iij. p totū. Item z monachus potiº obedit abbati q̃ episcopo lviij. dist. c. j. z. ij. z potiº statur excõicationi. p̄lati q̃ absolutiōi epi ex̄ de offi. or. cuz ab eccliaꝝ. nisi intelligas in. eo casu. loq qñ mi-

d Qui resistit potestati. hec regula vbiq̃ fallit. naz potius tenemur obedire epo

nostri sacerdotes exufflant in baptismo dyabolum. sic sacerdotes hereticorum christum. vt. xxiij. quest. iiij. quando.

Marginal references: ro. 13. mat. 25. dan. 3. ephe. 5. dan. 2.

regis ipa veritas iussit. sic ipe nabuchodonosor post miracula salutis triũ puerorũ ↄmot⁹ atq₃ mutat⁹ ꝓ ṽitate ↄ̃ errorẽ edictum ꝓposuit. vt qcũq₃ blasphẽarẽt deũ sidrac misac ⁊ abdenago i iteritũ irẽt ⁊ dom⁹ eoꝝ i dispsionẽ: nõ vultis qđ aliqd tale iubeãt ↄ̃ vos ipatores xp̄iani: cũ sciant a vob̄ i illis q̊s rebaptizaꝰ christum exufflari. ❡ Itez i psalmis iulian⁹ extitit ifidelis ipator nõne extitit apostata iniqu⁹ idolatra. milites christiãi suerũt ipatori ifideli. vbi veniebant ad cãz xp̄i: nõ agnoscebãt nisi illũ q i celo erat qñ volebat vt idola colerẽt vt thurificarẽt p̄põebãt illi deũ. qñ aũt dicebat. ꝓducite aciẽ ite ↄ̃ illã gẽtez: statiz obtẽpabãt ⁊ distiguebãt dñz eternuz dño tp̄ali. I tẽ gre. Per obediẽtiaz bonũ deserere. malũ nũq₃

Q Uid aũ mirũ si peccator hõ obediẽtie i p̃ñtis vite breuitate se sbijcit: qñ hãc mediator dei ⁊ hoĩz tenuit ⁊ tenẽda p̃cepit. ⁊ eũ obediẽtes remũerat ñ reliqt. sciẽdũ tñ ẽ nũq₃ ꝑ obediẽtiã malũ fieri. aliqñ aũt ꝑ obediẽtiã dz bonũ qđ agit̃ intmitti. neq₃ eni i paradiso arbor mala extitit quã deus hoĩe ↄtigeret iterdixit. sed vt meli⁹ ꝑ obediẽtie meritũ hõ bene cõdit⁹ crescere. dignũ fuerat vt ẽt a bono ꝓhiberet. q̃ten⁹ tãto verius q̃ qđ ageret virt⁹ eẽt qñ to ⁊ a bono cessãs auctori suo se sbditũ ⁊ hũilẽ exiberet. I tẽ Isido. Apud deũ maledicit̃ q peccãtib⁹ ↄsen

Q Ui ↄsentit peccãtib⁹: ⁊ defendit aliuz delinquentẽ maledict⁹ erit apđ deũ ⁊ hoĩes: ⁊ corripietur increpatiõe seuerissima. hic ẽt qdã sctissim⁹ p̃r ait. siqs peccantẽ defendit acri⁹ q̃ ille q peccauit coerceat̃. hic ⁊ ali⁹ p̃r ait. siqs alti⁹ errori ↄsentit: sciat se cũ illo sitũ mõ ⁊ culpabilẽ iudicãdũ. I tẽ isido. Nõ ẽ obediẽdũ qđ ↄ̃ deũ p̃cipit̃.

S I is q preest fecerit aut cuiq₃ qđ a dño ꝓhibitũ ẽ facẽ iusserit. vł qđ p̃ceptũ ẽ p̃terierit aut p̃terire mãdauerit: scti pauli apli snĩa igerẽda ẽ dicẽtis ẽt si nos aut ãgel⁹ de celo euãgelizauerit vob̄ p̃terq₃ qđ vob̄ euãgelizam⁹ anathema sit. ❡ Idẽ. siqs ꝓhibz vob̄ qđ a dño p̃ceptũ ẽ. vł rursus impat qđ dñs ꝓhibet: execrabil' sit oĩb⁹ q diligũt deũ. ❡ Idẽ. is q preest si p̃ter volũtatẽ vł p̃ter qđ i sctis scripturis euidẽt p̃cipit̃ vł dicit aliqd vł impat: tãq₃ falsus testis dei aut sacrilegi⁹ hẽat. ❡ Cũ ergo sbditi excõicãt̃ ideo q2 ad malũ cogi nõ pñt: tũc snĩe nõ ẽ obediẽdũ. q2 iuxta illđ gelasij nec apud deuz nec ecctiaz ei⁹ q̃nq₃ grauat inlq̃ snĩa. ❡ Qđ ãt sup̃ cõicãtes excõicat̃ ab eccãa abijci iubẽt nec de q̃libet mõ cõicãtib⁹ itelligẽdũ ẽ. ❡ Ñ nicol. pa. scribit ignaro re/

a Q Uid ergo breuitate. breue. n. dicit̃ tp̄s vite hui⁹. xxiij. q. iiij. ipa pietas ⁊ de pe. di. v. ↄsideret. b ❡ Intermitti. nota ꝑ obediẽtia omitti bonũ. vt s. ⁊. xxj. di. deniq₃. ⁊. ff. de re mili. l. iij. §. i bello. ⁊. xvj. q. j. monachi. Itẽ ꝑ obediẽtia bonũ est pati ẽt qđ ilicitũ ẽ si. c. di. ↄ̃ morẽ. ⁊ licet iste iiuste facit p̃cipiendo. iste tñ iuste facit parẽdo. xxiij. q. j. qd culpa tur. i si. adimplere tñmur p̃ceptũ. sz vix tolerabile. xix. di. i mẽoriã Sz qd si ep̃s p̃cipiat alicui vt eat romã. ⁊ ille se excusat. iõ q2 alij ineniunt̃ meliores. hec excusatio nõ valet q2 i legatõib⁹ ordo nõ ẽ suad⁹ vt ff. de le. sciẽdũ §. pe. ⁊ ẽ h ar. q si cłic⁹ voluerit iter peregrinatiõis q nõ pt ire sui/ to ep̃o. de cõse. di. v. si oz.

c Q Ui cõsẽtit. ꝑ coopatiõez ⁊ auctez. vt. ij. q. j. notãdũ i fi. d ❡ Acri⁹ j. xxiiij. q. iij. q alioꝝ. s̃. lxxxvj. dist. tãta.

e S I is qui ẽt si nos ẽ aliqs seipz vł sibi parez excõicare p̃t. vt s. ⁊. xij. q. ij si liceat. ⁊. xxj di. nũc. ãt. sed ↄ̃ par i parez nõ hz ipiũ. vt. xxj. di. iferior. e. x̃ de trãsla. itercorpalia. nec aliqs i seipsum hz ipiũ. vt. ff. de arbi. l. pe. sz dic ꝑ hec v̱ba ñ anathematizate

sz tm̃ dixit eũ eẽ anathematizatũ. i. sepatũ ab eis. vt ei ñ eẽt credẽdũ. vł oñdit ꝑ h qd fieri debeat. ⁊ ẽ silẽ q si sp ẽ credẽdũ scrõ xp̄o. l. di. siqs p̃postex. ❡ Cũ ergo. cogi nõ pñt. qd si ep̃s dicat excõico te ⁊ absoluo te. an poti⁹ sit excõicat⁹ q̃ absolut⁹. dic h snĩe videt̃ sic ↄ̃ria ꝓ p̃cepta iudicũ. vt ex de do. ⁊ ↄtu. cũ dilecti. sic p̃ces sũt stipulatiões cõplures mittat̃ h. ⁊ il. lo. ff. de v. obli. scire deẽm⁹ ⁊ l. qđ di. dic q nulla ẽ excõicatio ꝑ ↄ̃rietatẽ si dinisc ãt snĩe ex interuallo p̃ferũt valz vtraq₃. Itẽ qd dices si dicas excõicato te vł absoluo. dic q si aũ nõ erat excõicat⁹ mõ est excõicat⁹. sz si ante fuit excõicat⁹ mõ est absolut⁹. io. ego dico q talis p̃lat⁹ p̃sumit fatu⁹ ⁊ eodẽ hr ac si nõ tulisset sñtetiã. vt ẽt de suc. ab itest. cũ dilect⁹. b. Itẽ pono. mãdã tñ ẽ ducib⁹ vt excõicent aliquẽ ⁊ vn⁹ dixit excõico te si ille ñ excõicat te. dic q si ãbo illa v̱ba p̃ferũt ñ ẽ excõicat⁹. ↄ̃rium credo. Itẽ qd si idẽ termiate dicat excõico te illoꝝ nõ tex illoꝝ. nõ fieri ẽt a qd ãbo st vltãdi. vł q sic q2 i genẽ p̃t fieri.

E Xcellẽtissi. excõicatio. ex de of. or. si sacerdos. mus. q cõicãt. ñ itelligas q h excõicatio

trāsit i ttiā psonā. q2 ipsa cū suis cōicatoribus oi bus fuit excōicata. vnd illi cōicātes itelligūt noiati excōicati. vt ex. de sen. ex. q i dubijs. b ¶ Absoluāt .i. absoluti iudicēt. sic. xxiij. q. j. audiuimus. c ¶ Vel ñ ex volūtate sic. ff. q. me. cā si mulier.

d Quoniā. qdaz sic ponūt casuz. aliquis ppter enorme cri men fuit excōicatus. et ppter enormitatem cris phibebatur. tempore gregorij q nec filius nec vxor nec aliquis de familia ei cōicaret et h licite potuit fieri. vt dicūt p id qd e si. xxiiij. que. iij. si hēs sz cū gre. videt eos cō tēnē talē ex. cōicatiōez. tē pauit snam circa familiā et fm h expone pire pp 2 tēptū. q2 nō petebāt absolutiōz. e ¶ Ignorātia sciti crassa et supina. f ¶ Siplicitate iur]. g ¶ Necessitate. q vitari poterat vl ēt ievitabili. sz certe ino. ponit hāc qstiōez et eā nō soluit. s. vtrū p enormi delicto tota familia sit vitāda. ex. de sent. ex inf. i si. et pterea h statutū si eēt gnale. sz tm i vno casu. alij sic ponūt casuz. apls ait. si q frēs nominat cū his nec cibū sumere licz. et illa snia ad oēs fideles extēdebat. vt. s. e. ad mēsā. vñ vsq ad tps gregorij tenebat q familia excōicatoꝝ vitabat saltē i sacris hūc nīmiū rigorē tēpat h nec eni q ad eccliaz triūphātē ligate erāt tales psone. nec ei credēdū e sz apls voluisse vxorē separādā a viro. et fm h expone pire. i. puniri ab ecclia i sacris. h ¶ Ad tps .s. futur tertius casus melior vr. an tps gre. oēs q i h. c. 2tinēt ipo iure erāt excepti ab excōicatiōe. sz cōicarēt excōicat]. sz qdā simplices credebant se excōicatos si cōicarēt dnis suis vl vxores marit9. nec tñ petebāt absolutionez. et sic peccabāt mōtalit pp 2tēptū

mor archiepo. Debis q cū excōicatis cōicāt.

Excellētissim9 a rex carol9 aplatū nrm cōsuluit: qd agēdū sit de his q cōicāt cū his q cū engeltruda sepe dānata cōicāt femia. qm eā cū cōicatoribus suis et fautoribus pari vinculo anathemat cōstat eē astrictaz. qpropter nūc btitudini tue iniūgimus: vt sup h nra auctē fret9 curā d his sumere studeas. et q2 docta diuinit9 sctitas tua valde nouit aliud eē ex ncctitate: alid ex ignorātia: atq aliud qd d studio delīqt. istudq posteri9 duob9 pōrib9 stricti9 eē puniēdū. idcirco solerti uigilet et cauta districtiōe singloꝝ modos diiudicet: qten9 qui ex nccitate aut ignorantia deliquunt: auctate nra p te absoluātb. si tñ ipa coꝝ ignorātia vel nccitas vera et ñ simulata vl nōc ex volūtate pcesserit: q2 vt bñ nosti: sunt plerīq q pnt qdez: sz nolūt recta noscere. vñ psalmista d h9i noluerūt qdē itelligere vt bñ agerēt. Illos aūt q stu dio suo obligāt: et 2tēptu interdicta nra p9 ponūt: ñ nisi digna satisfactiōe puc niente volumus a te psus absolui. I Greg. pa. vij. De his q sine culpa cū excōicatis cōicāt.

Quoniaz d multos peccatis nris exigētib9 p cā excōicatōis pire qtidie cernim9: parti ignorātia e parti nimia simplicitate f: parti timore: parti etiā ex nccitate g deuicti mi sicordia. anathemat snīaz ad tps h: put possumus tēperam9 aplica itaq auctē ab anathematis k vinculo hos subtrahim9: vz vxores l filios suos ācillas seu mācipia necnō rusticos et seruiētes: necnō et oēs alios q nō adeo curiales sūt. vt eoꝝ 2silio scelera m ppetrēt: et eos q ignorāt excōicat cōicāt: siue illos q cōicāt ill': q excōicat cōicāt. quicūq aūt orator siue p

lesaz q2 oē q fit 2 cōsciētiaz edificat ad gehēnā. xxviij. q. j. §. ex his. et meli9 ex. d simo. c. p tuas dat h q gre. 2stitutiōez q tales nō sūt excōicati hūdi et expone pire ppt 2sciaz ignātia sciti. i. ignorauerūt eos fuisse excōicatos. et cuz eis ignant cōicauert et credebāt se teneri nec petebant absolutionē. i ¶ Tempamus. i. tpata eē oñdimus. Est g h verū q nunq familia excōicāda e pp delictuz dñi. nisi forte vt dixi pp enormitatē sceleris. vt. xxiij. q. iij. si hēs. vbi dicit aug. nīsi gnuissime cōmouerer nūq excōicarē filiū. p d licto pris. sz nōne tota familia bōifacij fuit p eo excōicata. q2 oblatiōes familie sue ñ recipiebāt vt. xvij. q. iiij. miror. sz dic q tm i rubo rē dñi. ñ recipiebāt oblationes familie sic ñ rcipiūt oblatiōes raptoꝝ et discōdātiū et i pēitētiū. sz ñ sit excōicati vt. xc. di. oblatiōes. k ¶ Anathemat]. i. ppe pōit. id est simplicis excōicatiōis. l ¶ Vxores. sz nūq qd vir excōicat9 pt petere dbitū ab vxore. dic h. q ñ q2 ipe tenet redde qd 2cedo. sz si petat vir mlierē i iudicio et ipa obijcit ei excōicatiōnē. iudex tenet ex suo officio restituē ei mulierē cū i h casu possit ei cōicare vñ credo q tenet ei dbitū rddē. h tñ scias q a fili9 e excōicat9 l fu9 ñ dz pr l dñs cōicare ei vt. xxvij. q. j. d filia. si fili9 sit i ptāte pris tēt fili9 cohitare ei. sz si e emācipat9. tūc tenet vitare prē. huic tñ ob. xxij. q. v. d forma. vbi eadē fide e simplex inferior astrict9 q e 2tra. Ka tñ q h dicūt nō tenēt scilic]. q2 sp dñt vitare suū epz excōicatū vt. xciij. di. mirat9. q2 nō sūt ita astricti epo vīculo nāe. m ¶ Scelera. i. si tales sūt qui nō seruiunt ei in crimine i quo nec fili9 nec vxor excusat. vt extra de sn. ex inter.

a Siue pegrin⁹. ex. e. si pe. b Dare. vtl mō ñ sit ecclasticū stipēdiū. vt ex̄ de ele. ex. ni. postul. ⁊ ē si. xlij. di. qescam⁹. q2 ele. nul. c Antecessor. (ē dene. lxxxvj. dist. pasce. sacro. sacr̄m forte iō regscuit ab eo, q2 habuit eū suspectū vel ad cautelam. d Astipulator. i. confirmator. e Sz spiritualit. ar. q sufficit q qs ñ facit ꝯ mētē rescripti. licet faciat contra vba. sic. xxij. q. ij. ne qs ⁊. q. v. hūane ff. d ius vc. Consule. hic enī pbotenus excessit fines manti. ⁊ hēm⁹ h q iuramētū p pte valz. xxij. q. iiij. inf sic donatio. xij. quest. ij. si quos.

f Quod sup pie scri psisti nobis. g Perfectos. hic hēs q perfectum ampli⁹ pt pfici. vñ lz matrimoniū dicat pfici per carnis copulā. nō tñ pri⁹ fuit impfectū Et ex h arg. q excōicatus ampli⁹ pt excōicari h Anima tua. sufficit q mētaliter aliquid ipleri. et si ñ corporalit adiplef. vt. xxiij. q. iiij. recedite. Itez arg. q in obligationibus bone fidei plus est intelligendum q̄ verbis

grin⁹ aut viator i terrā excōicatoꝝ ꝯuenerit. ⁊ ibi ñ possit emere vl̄ ñ hēat vñ emāt: ab excōicatis accipiendi licētiā dam⁹. Et si qs excōicatꝯ i sustētationez nō supbie sed hūanitatꝯ cā dare aliqd voluerit nō ꝓhibem⁹. Itez boni. martyr zacharie pa. [illegible] cio q excōicatis a pseudo epis ie nō cōicaturū iurasset.

Antecessor decessor nr̄i venerāde memorie greg. dū me idignū ordiauit: ⁊ ad predicādū vbū dei germāicis gētib⁹ misit. sacro me astrixit. vt canōicis ⁊ iustis ⁊ epis pbyteris i vbo ⁊ fctō ⁊ i ꝯsēsu astipulator ⁊ adiutor fierē h āt cū diuia grā iplere studui. falsos āt sacerdotes hypocritas et seductores ppl̄oꝝ vl̄ corrigerē ad viā salutꝯ: vl̄ decliarē ⁊ abstinerē a cōiōe ipoꝝ. qd ex pte suaui: ⁊ ex pte custodire ⁊ implē ñ potui: sz ⁊ spūalit ipleui scr̄z: q2 i ꝯsēsū ⁊ i ꝯsiliū eoꝝ ñ vēit aia mea. corpalit āt oio ab eis abstinere nō potui. dū. n. venissez ad pricipē frācoꝝ cogēte eccliarū nccītate. ñ tales reppi q̄les volui. sz tñ i sctā cōione corpis xp̄i illis ñ cōicaui. Itē zacharias pa. bōi facio martyri. Excōicatꝯ ñ cōicat: q eis aio ñ ꝯsenuit.

Quod pdecessor beate mēorie gre. h⁹ sedis aplice psul dū ad pdicādū vbū euangelij tuā misisset fraternitatē i germāie ptib⁹ ⁊ gētib⁹ ill̄ paganis: ⁊ vbo

exprimatur. xxij. q. v. si nō licet. xxij. q. iiij. meretrices. Itē ar. q si iuraui amodo ñ accedere ad cōcubinā meā. q2 p hoc nō excluditur mihi licitus matrimonialis coit⁹. ar. xxxj. q. j. illud. nā si liberta iurauerit nō nubere de

pollicitatōis illā voluit añ eē munitā. ita vt orthodoxos epos pbros vel q̄scūq reprire potuisses i vbo exhortatōis pfectos ampli⁹ ꝯfirmares: ⁊ eis cōicares qd ⁊ factū ē. Siqs vero seductores epos aut pseudo presbros a recto fidei tramite deuiare reppisses. nulla tibi cuz eis eēt cōio. qd te deo solatiāte vsq ad psens spūalr suasse ꝯsessus es. vl̄ si oio p pncipalē ⁊ hūanū fauorē gentꝯ francoꝝ. dū ad eos accessisses corpalr abstinē ñ potuisti: cogēte eccliaꝝ dei nccītate ⁊ tñ i eoꝝ ꝯsilio ⁊ cōionis ꝯsensu aia tua ñ ē cōinquinata. Itaq pp h q cū eis cōsulat⁹ es ñ ꝯsentiēs inquinari eoꝝ nullū tibi ē detrimētū corā deo. Excōicatōis āt forma ⁊ modus at q recōciliatōis h ē. [illegible] us ⁊ forma excōicatōis.

Debent. xij. sacerdotes epm circūstare: ⁊ lucernas ardētes i māib⁹ tenere q̄s i ꝯclusiōe anathematꝯ vl̄ excōicatiōis ꝓijcere dñi terrā ⁊ ꝯculcare pedibus. deide epl̄a vl̄ parochias mittat cōtinens excōicatoꝝ noia ⁊ cāz excōicatiōis. Itē ex ꝯci. aurasi

Canonical (co. De eo. instituta ⁊ sctōꝝ patꝝ exēpla seqntes eccliaꝝ dei violatores. Hi. auctē dei ⁊ iudicio scti spūs a gremio sctē mrīs ecclie: ⁊ a ꝯsortio toti⁹ xp̄ianitatꝯ elimina m⁹ q̄ꝯsq resipiscāt ⁊ ecclie dei satisfaciāt. It ex codē

illicit] nnpti is itelligit. ff. d iurepa. adlgere. §. viii. i Debēt. hī cū dicit excōico te. vl q de minori sit intelligen dū. ar. ex de cen. ex parte. ff. d le. iij. mi nimus. ⁊. ff. d re. iu. semper in obscur. ff. d pe. si preses Nā matet sp specificanda. est. ar. iij. q. ij. y. engeltrudā lo. sed certe s verbis non ē recedendum vt. ff. de le. iij. non aliter. k Conculcare. nec postea iuniē tur ad aliquē vsum. sed sunt ras proijcien tur. vt sal. infatuatum. ij. quest. vij. nō omnis. l Canonica violatores vl hic q omnes sacrilegi sint ipso iure excōicati vt ex̄ d sen. ex cū ñ p cā. h hic. ꝯ. xvij. q. iiij. quisquis. xij. q. ij. indigne. dicas q violatores ecclesiarū sunt ipo iure excōmunicati, alij non. vt ex̄ de sen. et cōquer.

sti. ⁊. xvij. q. iiij. ocs. ⁊ hic de illo loquitur.

Cum ali qs .xij. arg. q i restitutione epi vel clici. tot itere rut epi qt fuerut i depositione. de li. xxxv. q. ix. veniam b Et dsulturi. fi. ex de sen. exco. et te nore.

c Cautela fit ab heretico. reuertente requirit iura mentu. vt. j. q. vij. qsiens. et ab icediario. vt. xxiij. q. vi. ij. pessimo. si milit i qlibet horredo crie iurabit penitens se nuqs sile comissurum. xij. q. ij. de viro. n tn ide credo faciendu i quolibet mortali peccato. s cu ho die simplici verbo qs potest excoicari vt ex de eo q fur. or. re. c. j. vf q hodie simplici vbo pt absolui qs qa ois res p qscuqs caus nascit. p easdem dissoluit. vt ex de reb in di. ois res.

d De illis. statuit . e. figs eps. cotra vbi eis negatur ipes restitutionis. sed no negat quin a papa possint restitui. e

Modus recociliationis excoicati.

Quia aliqs excoicatoru vel excoicatus vel anathematizatus pnia ductus veniam postulat: et emendationem pmittit eps qui eum excoicauit an ianuas ecclie venire dz. et xij. psbri cu eo q eu hic et inde circustare dnt. et si ille tre pstratus veniam postulat: et de futuris b cautela c spodet. tuc eps apprehesa manu ei dextera i ecclesiam illu itroducat: et coioni xpiane reddat. vt. vij. psalmos pniales decatet: et cu istis pcibus kyrieleyson et pr nr. saluu fac fuu tuu. oro. Presta qms dne huic famulo tuo dignu pnie fructu. vt ecclie tue scte a cui integritate deuiauerat peccando: admissor venia pseqndo reddat inoxius. Presbyteri vo q excoicati sacra ministeriu ptigere psumut q pnia sit iponeda. io. viij. clero et ordini salonitano scribes diffiniuit dices. [illegible]

[illegible] excoicati sacru misteriu cotigerit

De illis d [illegible] psbris q tpe sctissimi pdecessoris nri dni pape nicolai excoicati sacru misteriu ptigere psupserut. ibi i se dnationis sic canones statuerut sniam itullerut. tn qr miseratio aplica venia solet pstare correctis ob multitudinem misericordie illius hanc idulgetia exhibemus: vt sca coioe saginasti e studeat tribus annis ptinuis p hebdomada oi tpe. ij. et iiij. et vi. feria a vino aut a carne penitus ieiunare et vltra lugenda neqs comittere. Qui at excoicatis coicat p mo peni

pni e modu accipiat. Unde vrbanus. ij. genebaldo pstatinensi epo. Pro mo peni puniant q excoicatis coicat.

Sanctoru qppe canonibus cautu pstat: vt q cu excoicatis coicauerit excoicet. Ipsius tn pnie atqs absolutionis modos eo moderatione decreuimus. vt qcuqs se ignoratia seu tiore seu necitate cuiuscs negocij maximi et marie necarij eor se pnictu et salutatoe: orone. osculatoe ptamiauerit: cu minoris pnie medicia societatis nre pricipatione sortiant. eos vo q aut spotanee aut negligent iciderit sub ea volumus discipline coercitioe suscipi. vt ceteris metus incutiat. [illegible]

Quida clici ppa reliqre volut. de suis et ecclie rebus testamentu pficiunt. de rebus ecclie nonulla largiut. Modo pmu qrit: vtru liceat clicis ppu hre. Scdo: an res ecclie q ab eis date st: possint costare aliq firmitate eis q eas acceperut. Tertio: si an tpus ordiationis sue q nihil hre videbat: et p ordiatioez aliq iuenisse noscut: an possint ea reliqre qbus voluerit an no. Quarto: si de suis et ecclie rebus aliq acqsisse noscut: an vtricqs l coit: an singulariter ecclie vl sacerdoti iure pueniat. Quinto: si testm liceat eis coficere. Que. i.

Clericos m nihil possidere debere multis auctibus iubent. A it

ignoratia vo lum obligari. g Timore. ex. qs me. ca sacris. h Aut negligent. nota negligentia copari volutati. i Co ertioe. s poe q aliqs laicus iurauit se alij laico satisfacere. p absolutioez, vult ei satisfacere cora seculari iudice nuqd iudex ecclistic pt cogscere. de ista satisfactione. cu illa sit ca ciuilis. sic arg. ex de bo. inter. vi. et vxo. d pude tia. ex d piu. s. c. licet. vbi iudex ecclastic d libtate cogscit et pnuciat. et iudex ecclastic d ca natiuitatis cogscit. ex q fi. sint. le. c. lato. Ca. xij.

Quidam k clerici ppa. s pri. ca. q. j. in illo. c. io. ita. et c. placuit. S. induxit clicos litigates d ppis rebus s qr dubitari posset. an possent clici hre ppa io ponit hac caz i qua qrit an clici possint propria posside e et an possint pdere

possint. res ecclie aliéare. et an possint pdere testm. vt hec et alia. l An vtricqs. l. m

Clericos. (ecclie et sacerdoti. Que. i in hac prima qstioe. s. an clerici pos

Saginasti. pingue vbu de pingui itellectu pcessit. xliiij. di. §. fi.

f Anctis. ignoratia crassa. qr vbe ignorans no esset excoicatus. vnde lex. dicit sciam no

sint ppria habere. G. allegat pro 7 ꝯ deinde soluit i illo. §. cū g. 7 male. dic g ꝙ pūt hr̄e ppa. nisi renūciauerit ppriis. j. e. q. ij. sint mā͞i feste sꝫ h̄ nota ꝙ i pmitiua ecclia oēs creden tes siue clici siue laici nihil ppij possidebāt. sed cōia erāt oīa ſm ꝙ loquit. j. e. c. ij. 7 siqua capitula contrariū dicunt. loquunt de cōcilio vel ſm tempus primitiue ecclesie. vel de his qui tacite vel expresse renūciauerūt proprijs.

a Omnis ab adolescentia i clericis expectātur. xviij. ānī. 7 tunc querit tur an velint in seculo perseuerare. vt s. dist. xxviij. de his i monachis. xiiij. vt. j. xx. q. j. illud.

b Probatissimo pupillus eni apud tales educari debet qui nō insidient eius pudicitie. vt. ff. vbi pu. edu. de. l. pe. vel dic seniori. i. pſbytero. lxxxiiij. dist. porro.

c Magistruz. nō ꝙ magister perhibere debet testimoniuz de vita discipuli similiter de ei⁹ doctrina. vt. C. ꝺ aduo. diuer. iu. l. nemini. sic domestica testimōia qñq3 admittunt. sic 7 pater perhibet testimoniū de filio. xx. q. iij. pris. sic 7 alias. ij. q. vij. cuz pastoris. 7. j. q. ij. manifeste. ij. q. j. deus omnipotēs. d Pupilli. hic de laicis loquit qui sunt cōmendati ecclesie. d Pupilli. pupilli. orphani vidue liberti miserabiles persone spectant ad iudiciū ecclesiasticuz. vt. lxxxvij. di. c. j. 7. ij. 7 .C.

ex toletanū ꝯci. **Impubes 7 adolescētes i vno ꝯclaui manētes pbatissimo seni**

Omnis[a] *ori deputent.* etas ab adolescētia in malū pna ē. nihil icerti⁹ ꝙ̄ vita adolescētiū. ob h̄ ꝯstituere oportuit. vt si q ipuberes aut adolescētes i clero existūt oēs i vno ꝯclaui cōmaneāt. vt lubrice etatis annos ñ i luxuria sꝫ i disciplinis ecclasticis agāt ꝺpu tati probatissimo[b] seniori quē 7 mgr̄m[c] doctrie 7 teste vite hēant. ꝙ si aliq ex his pupilli[d] existūt: sacerdo tali tutelis foueāt: 7 vt vita eoꝝ a crimib⁹ itacta sit: 7 res eoꝝ ab iiuria ipioꝝ. q āt his pceptis resultauerit mōasterio ꝺputet. vt vagātes aie 7 suphe seuerioꝛ distrigāt regla. **Item clemens in epl'a. iiij.** *Oibus clicis*

D *cōis ē vita fuāda.* Ilectissimis[e] frīb⁹ 7 cōdiscipul' hierosolymis cū charissimo fr̄e iacobo co epo hitātib⁹ clemēs eps. Cōis vita oib⁹ frēs necessaria ē: 7 maxime his q ꝺo irrephēsibilit militare cupiūt: 7 vitā aploꝝ eoꝝq3 discipuloꝝ imitari volūt cōis eni vsus oiꝫ[f] q sūt

in h̄ mūdo oib⁹ eē hōibus debuit: sꝫ p inigtatē[g] ali⁹ h̄ dixit eē suuz 7 ali⁹ istud. 7 sic int mortales fcā ē diuisio. deniq3 qdā grecorū sapiētissim⁹ h̄ ita sciēs eē cōia debere: ait amicoꝝ eē cōia oia. In oib⁹ āt sūt sine dubio 7 ꝯiuges[h]. 7 sic ingt nō pōt diuidi aer[i] neq3 splēdor solis: ita nec reliq q cōit oib⁹ data sunt ad hñdū diuidi ñ debere: sꝫ hñda eē cōia. vñ 7 dñs 7 per pphaꝫ loqtur dicēs. Ecce ꝙ̄ bonuz 7 ꝙ̄ iocundū 7c. istu⁹ eni ꝯsuetudinis more retento ēt apli eoꝝq3 discipli vt pdictū ē vna nobiscū 7 vobiscū cōmunē vitā duxerūt. vt eni bñ nosti erat mltitudinis eoꝝ cor vnū[k] 7 aia vna. nec qsq3 eoꝝ aut nr̄m de his[l] q possidebat: aliqd suū eē dicebat sꝫ oia nobis 7 illis cōia nec qsq3 egens erat int eos: oēs ꝟo q domos vel agros possidebāt vēdebāt eos 7 precia eoꝝ 7 reliq̄s res q̄s hēbāt offerebāt ponētes añ pedes aploꝝ. sic nobiscū qdā nr̄m cogerūt 7 viderēt: et diuidebat singulis put cuiq3 op⁹ erat. Ananias autē vir

qñ impato inter pu. 7 vi. l. vnica. §. ꝙ si pupilli. 7. xvj. q. j. generaliter. q hic pro ꝯtrario signat. Sed de tutela. i. protectione credo ꝙ sint de foro vtriusq3. vñ ecclesia tales tueri. i. nutrire nō tenet. sed tueri. i. protegere tenet.

e Dilectissimis. lec tionib⁹ pbat oia eē cōia. 7 nō ꝙ papa h̄ se postpōit sic postpōit. s. 7 cvij. di. victor f Oiuz. vñ tullius. dulcissima rerum possessio cōmunis est. 7 dicit phs. ge tissime viuerent hoies in hoc mūdo si de medio sublata essent duo pnoia. s. meuz 7 tuuz. g Sed p inquitaté. i. per ꝯsuetudines iurisgentiuz equitati naturali ꝯtrariā. ne sit ꝯ. s. dist. vij. c. i. vel per iniquitatez. i. per sollicitudinē. vt ibi facite vobis amicos de māmona ini quitatis. i. de pecūia q per sollicitudines est quesita. h Et ꝯiuges. nō q ad vsuz carnis. sꝫ q ad vsū obseqi. vl' q ad dilectiōes. xxxj. di. oino. Et ē ar. ꝙ vbū generale gñaliter itelligēdū est. xix. di. si romanoꝝ. i Aer cōis dicit quo ad vsuz. vt isti. de reꝝ di. §. j. lꝫ q ad vsuz vl' ius edificādi cui⁹ est solū ei⁹ est aer vsq3 ad celū vt. ff. qꝺ vi aut clā. l. vi. pt ei edificare bō ꝙ̄ alter velit. dū tñ ñ excedat vsita tū modū altitudinis. vt. C. ꝺ edi. l. j. k Cor vnū 7 aia vna. s. vt sint vniti vinculo charitatis. l De his q possidebāt g aligs pōt possidere rē cuius nō pōt hr̄e pprietatē. arg. ꝯ

ff de pscrip. cāz sz dic possidebāt. i. detiebāt sicut fu' possidere. ff. de acq. pos. q seruus.
a ¶ Et saphira. j. xxiij. q. viij. legi. 7. c. petr'.
b ¶ Propter pctm̄. pp peccatū morti gs ei tius. vt. xxiij. q. iiij. ca vindicta. c ¶ Nec re cordatiōe. als retractatiōe.

b. d ¶ Precipimus id est monem' simile. xxviij q. j. sic eni. vi det tñ q hec fuit preceptū q2 primitiua ecclesia hī po tuit pcipere si cut ptinētiā. sed si hoc ho die pcipere tur deforma ret statutū ec clesie vniuer salis. qd non debet eē. j. q. vlti. 7 si illa. vel dic q pre ceptū erat eis q tūc renūcia uerūt pprijs nō alijs. xvij. q. j. c. j.

e ¶ Necessa ria. i. vtilis 7 honesta.

f ¶ Clau stra idē dr de ꝯse. di. v. ioi b'. s. di. xxxij pter. g ¶ Of ficie. s. di. xxx ij. sigd bo. 3. s. j. q. ij. sacer dos. 3. j. e. q2 tua sed ibi lo quit de eccli is collegiat]. hic nō vel cō suetudo diū laꝝ ecclesiaꝝ soluit 3riū.

h ¶ Nulla. in atrio. i. i cimiterio. qd hēbit. xl. pas sus in circui tu eccle ma ioris capelle. vel mioris eccle. xxx. vt. j. xvij q. iiij. sicut antiquit' sic palatiū imperatoris.

auster' 7 saphira vxor ei': q2 mētiti sūt aplis de pcio agroꝝ suoꝝ. q̄s vēdiderāt nob pn̄tib' i ꝯspectu oim circūstātiū a ꝯspectu aplo rū ppter pctm̄ eoꝝ 7 mē daciū qd fecerīt mortui de lati sūt ambo. ¶ Cetera q̄ detalibus cognouim' 7 vidim': nec recordatiōe nec demōstratione digna sunt. q̄ ppter hec vob ca uēda mādam': 7 doctrin] 7 exēplis aplōꝝ obedire p cipim': q2 hij g eoꝝ māda ta postponūt ñ solū rei sz ēt dei extorres fiūt: q nō solū vob cauēda sz oib' p dicāda sūt. vñ cōsiliū dā tes vr̄am prudētiā horta mur: vt ab aplic] regul' ñ recedatꝭ: sz cōez vitā ducē tes scpturas sacras recte i telligētes q̄ bñ nouist] adi plere sata gatꝭ. ¶ Itē eugēi' pa. leoni. ix. Infra eccliaz clicoꝝ claustra cōstituant.

Necessaria etenī res ex titit: vt iusta eccliam claustra ꝯstituāt: i qb' clici disciplīs eccliastic] vacēt. itaqz oib' vnū sit rectoriū ac dormitoriū seu cete offi cines ad vsus clicoꝝ ncc̄ie. mistri vo p' epz sup eos eli gāt q̄ꝝ vita atz doctria illos poti' exornet q̄ꝝ dehōester. Nec i atrio eccīe alia edifi cia nisi clicoꝝ ponāt. Vñ nico. pa. Nec i atrio eccīe nisi clicoꝝ edificia ponāt.

Nulla edificia i atrio ecclesie ponantur nisi tm̄ clicoꝝ. Itez hiero. ad nepotianuz. Cleric' nihil

nō est priuatoꝝ parietibus coartādū. C. de

Cleric' nitatur. arg. ꝯope. pn. quicunqz. a nominis interpretatiōe. xvj. q. j. si cu pis. nois enīz debent esse ꝯsona reb' insti. de dona. §. ē 7 aliō. k ¶ Si aut.

Cle sectare possideat. ric' q xpi seruit ecclie. interptet pmū vocabuluz suū 7 nois diffinitiōe pla ta nitat eē qd dr. si eni cle ros grece latie sors appel lat. ppta clici dicūt q2 d sor te dñi sī. vl q2 ipe dñs sors .i. ps clicoꝝ est. 7 q2 vl ipe ps dñi ē: vl 7 dñi pte hz: talē se exhibere dz: vt ipse possideat dñz 7 ipse possi deat a dño q dñz possidet. 7 cū pplīa dic. ps mea dñs nihil ex dñz hre pōt. q si quippiā aliud hūerit pter dñz: ps ei' ñ erit dñs. vbi gr̄a. si aurū: si argentū: si possessiōes: si variā suppel lectilē. cū ist] ptib' ñ digna tur dñs fieri ps ei'. si aūt ego ps dñi sūz 7 funicul' hereditatꝭ ei' nō accipio ptes iter cetas trib': sz q̄ si leuita 7 sacerdos viuo d decimis: 7 altari fuiēs al tar] oblatiōe sustētor: hñs victū 7 vestitū. his ꝯtetus ero: 7 nudā crucē nud' se quar. Itē ambrosi' de fu ga seculi. Nihil pter deū dz curare q in ei' sortē eli

Cui portio' de' gitur. est nihil dz curare ni si deuz ne alteri' impediat ncc̄itatis munere. qd ei ad alia officia ꝯfert: hī religio ni cultui atz huic nro offi cio decerpil. hec eni vā ē sacerdotis fuga abdicatio domesticoꝝ 7 q̄dā aliēatio charissimoꝝ: vt suis se ab neget q fuire deo elegerit. Itē hiero. ad q̄ndā suū le uitā d duob' gn̄ib' hoim.

tur. sic. xcix. di. ecce. r ad carnalem affectum.

nō est pec catuz habere diuitias si ad sint bōa opa. vt. xxx. dist. hī scripsim'. sed tūc est pctm̄ si ppter eas iustitia desert tur. j. e. hēbat vel cū homo in eis spē suā ponit. vt. viij. q. j. sī i ecclia

l ¶ Et funi culus. funicu l' hic dī men sura quedam q̄ diuidebā tur hereditas post fun' de functi. sm il lud. funes ce ciderūt mihi in preclar] 7 dicit a fune re. m ¶ Nō accipio. mo nach' tamē succedit i he ditatē. vt. xix. q. iij. nō licet. 7 ecclia noie ei' recipit vt xviij. q. j. c. j. vñ ouidius. Alteri' vires subtrahit alt amor. b.

n ¶ Inter ceteras. sz sin gularit. 7 est arg. q clici ñ dñt ptri he reditatez cuz fratribus.

o Cui por tio neces sitat] .i. sollici tudinis.

p ¶ Officia .i. secularia.

q ¶ Decerpi

¶ Abdicatio quo

Marginalia: ij. r. — po. i s. — deut. 8. — i. tim. 6.

Clerici et deo devotis nec cās agere nec aliqd ppriū [illegible]

Duo[a] sunt ge [illegible] nera christianoꝝ. est aūt vnū gen⁹ qd mācipatum dino officio ⁊ deditū ɔtēplatiōi ⁊ orationi ab oi strepitu tēporaliū cessare ɔuenit vt sūt clici ⁊ deo devoti: vȝ ɔuersi. cleros eni grece latie sors. ide hmōi hoies vocāt clerici.i. sorte electi oēs ei de⁹ i suos elegit. hi.nanqȝ sūt reges.i.se ⁊ alios i ṽtutib⁹[b] regētes. ⁊ ita i deo regnuȝ hñt. ⁊ h̄ designat corona in capite. hāc coronā hñt ab istitutione romāe ecclie i signo regni qd in xp̄o expectat. rasio ṽo a capitꝫ ē tpaliū oiȝ ɔpositio[c]. Illi ei victu ⁊ vestitu ɔtēti nullā int se ppetatē[d] hñtes dñt hre oia cōmūia. Aliō ṽo gen⁹ ē xp̄ianoꝝ. vt sunt laici. laicos ei grece est ppl's latine. his lȝ tpalia possidē: sȝ ñ nisi ad vsū[e]. nihil.n. miseri⁹ ē: qȝ ppt nūmū deū ɔtēnē. his ɔcessuȝ ē vxorē ducere. terrā colere: int virū ⁊ viꝝ iudicare cās agere: oblationes[f] sup altaria apponeꝛ: decias reddē ⁊ ita saluari st poterīt si vicia tñ bñfaciēdo euitauerit. Itē gre. augustino angloꝝ ep̄o. Clici nihil propriū possideant.

Quia[g] tua frñitas mōasterij regul' erudita seorsū nō debet fieri clericis suis: i eccīa āgeloꝝ q̄ auctore deo nup ad fidē pducta ē: hāc dȝ istituere ɔuersatōeȝ q i initio fuit prib⁹ nris: i qb⁹ null⁹ eoꝝ ex his q̄ possidebat ppriū hēbat: sȝ erāt ill' oia cōia. ¶ Si q̄ ṽo[h] sūt clici ex̄ sacros ordies ɔstituti q se ñ pñt cōtinere: sortiri vxores[i] dñt ⁊ stipēdia sua accipe exteri⁹ qȝ ⁊ ꝺ eisdē prib⁹ nouim⁹ scriptū: qꝫ diuidebāt put cuiqȝ op⁹ erat. de eoꝝ q̄qȝ stipēdio cogitādū atqȝ prouidēdū ē: ⁊ sb[k] ecclīastica regl'a sūt tenēdi: vt bonis morib⁹ viuant: ⁊ canēdis psalmis iuigilēt ⁊ ab oib⁹ coꝛ ⁊ liguā illicitꝫ: ⁊ corpus deo auctore ɔseruēt. cōiter aūt viuētib⁹ iā de faciēdis portiōib⁹[l] vl' exhibēda hospitalitate ⁊ adiplēda misericordia a nob qd erit loq̄ndū: cū oē qd supest[m] necessitatib⁹: i causis pijs ac religiosis erogandum est domino magistro oib⁹ dicēte. qd supest date elemosynā: ⁊ oia mūda sūt vob. Itē vrban⁹ papa. oib⁹ catholicis. [illegible]

Scim⁹[n] vos nō [illegible] ignorare qꝫ hacten⁹ vita cōmūis iter oēs xp̄ia

---

Duo sunt. vȝ ɔuersi oēs dicunꝛ ecclīastice psone. vt. xvij. q. iiij. qsqs. pberās tal' i cidit i canonē. ex̄. de. sen. ex. ñ dubiū ⁊ hēbūt hitū illoꝝ cū qb⁹ ɔuersanꝛ. vt. xvj. q. vij. i noua ⁊ lȝ ɔuersi h̄ dicāt deo deuoti nō tñ tenēꝛ ɔtinere. nā q dā taliū pfitētur qdā ñ. vt xxvij. q. j. vt. lex. nā acoliti sūt ecclīastice psone. ⁊ tñ ñ tenēt ɔtinere qȝ pñt ɔhere mrimoniū legitimū. Itēȝ licet tēplarij sint psone. tñ possūt mouere arma ex pmissione ecclie. b ¶ Uirtutibus regētes. c ¶ Depositio. sic. s̄. xxiij. di. phibete. ⁊ capilli q remanēt designant qꝫ aliq̄ debem⁹ retiere ad sustentationeȝ. d ¶ Propetateȝ rerū ecclīasticaꝝ tñ bñ ɔcedēduȝ est qꝫ clic⁹ sit dñs fructuū collectoꝝ. sȝ licet pprietas fructuuȝ sua sit. tñ ñ pt eā i morte ei⁹ alicui largiri ratiōe testamēti sȝ ituitu elemosyne sic. vt ex̄ ꝺ testa. ad h̄ sicut heres lȝ sit dñs reꝝ q̄s teneꝛ p fideicō. restituere. alij tñ nihil pt inde alienare. ff. ad trebel. deducta. §. xl. ⁊ l. qdā. §. siqs. e ¶ Ad vsuȝ. phibeꝛ ēt laicis ne seruēt pecunīā. vt. xlvij. di. sicut hi. h̄ lō ne qs in auaritiā icidat. al's bñ licet. qȝ nō dȝ qs oia bona sua stati effundere. vt. lxxxvj. di. ñ satis. ⁊ dic nō ad vsuȝ i. nō ad busuȝ. bñ ei pñt hre ppriū. f ¶ Oblatiōes. imo p̄cipiꝛ eis oblatiōes dare. vt. xvj. q. j. statuim⁹. j. de ɔse. di. j. c. j. i fi. h ¶ Siq ṽo. s̄. di. xxiij. siqs ṽo ⁊ c. placuit.

1. tim. 8. [margin reference at "retiere ad sustentationeȝ"]

g ¶ Quia tua. seorsuȝ. q̄ mona (i. ois xp̄ian⁹. q̄ ch⁹ ep̄s fact⁹ ñ pt hre ppriū. sȝ si hereditas aliq̄ ꝺuolutꝛ ad eū erit ecclie. vt. xviij. q. i. h̄ ṽo dīe ñ tȝ. ex̄ ꝺ cle. ɔiu. io. ⁊ c. j. i ¶ Uxores. si sint cū eis nūqd q̄. ꝺ dormiūt cū alijs vt. s̄. e. necīa nō qȝ cēt ibo nestū i vxoratio. itē cantabūt cū clicis. qd videꝛ. qȝ nō aliter pcipiet stipendiā. ⁊ qd hic dꝛ. spāle ē in anglicis. nec enīȝ iā hēbit qs bñficiū ⁊ vxoreȝ. ex̄ de cle. ɔiu. diuersis. ⁊ c. iohānes. k ¶ Et sb ecclīastica ꝺ ptȝ qꝫ si alīqs i minorib⁹ ordinib⁹ ɔstitutus ducat vxorē. ñ tñ pt more laicoꝝ viuere. nē pt ɔuenire coꝛā seculari iudice nec ꝯbera ri sine sacrilegio. vt. xx. q. iij. eos ⁊. lxxxij. eos ⁊. lxxx. ij. eos ⁊. dil. dicid. qd falsum est. vt extra ꝺ cleri. cōiu. iohānes. l ¶ Portionib⁹. i. dādis viuētes ñ dant decimis. mōachis. n. ⁊ cōiter decias. vt. j. xvj. q. j. decias. m ¶ Qd supest. vr̄ q̄ qꝫ si aliqs ita paup ē qꝫ ei ñ sufficiat ius vr̄ qꝫ ñ teneat dare decias. qȝ nllo p̄cepto sibi aliqs teneꝛ sbtrahere necīa. vt. lxxxvj. di. nō. n ¶ Scim⁹. pollicitatio (satis i fi. qd ñ ē vera q. ꝯ ge ñē. nota qꝫ ex nuda pollicitatōe quāqs fac deo pt ɔueniri. xxij. q. v. c. iurametū. sic ex

a ¶ Aut fidē. h̄ vr̄ vrban⁹. soluē q̄ōnē augu stini. vj. q. j. q̄ro. i h̄. dicūt tñ q̄dā magl' puni endū ec̄ illū q sp̄ fuit ifidelis. q̄ illuz q qñq3 fuit. bon⁹. nā isti⁹ opa qñq3 viua fuert.

b ¶ Nolo. augustin⁹ (tñ h̄ec littera ꝯdicit eis fecerat tres ꝯ stitutiōes. pri ma fuit q̄ cli ci nō possent h̄re ppa. s3 il la male fua baš. q2 plurj mi erāt trans gressores. iō reuocauit eā vt. j. e. certe. tertio de con sensu clerico rū suoꝝ cōfir mauit p̄mā ꝯstitutiōez vt i. h̄. c.

c ¶ Necessaria. xi. q. iij. senti. ꝯ h̄ ibi solutū ē.

d ¶ Aur. lr xvj. di. frēm q̄d logr̄ ð ill' q āñ renūcia uerāt ppiis. z tamē volūt h̄re ppriū.

e ¶ Dixe rā. i. scd̄a isti tutōē quā fece rā.

f ¶ Non tollerē. i. ñ ꝯ cludē eos fie ri clericos.

g ¶ Claudos. quia ad huc tpalib⁹ ñ r̄nūciauerat.

h ¶ Mortuos. i. q renūciauerāt ppiis z tamē volūt h̄re pprium.

i Non di catis ex ð accu. ex pte c̄x ne clici vl' mona. ñ ma gnopere.

k ¶ Possidere nūquid paupi fame morienti te nentur subuenire sine lnia. ita nec obstat. j.

nos viguit z adhuc gr̄a ði viget: z marie iter eos q in sortē dñi sūt electi. i. clicos. sic i actib⁹ aplōꝝ legit. mul titudis āt credētiū erat cor vnū z a. v. z nec q̄sq̄ eoꝝ q̄ possidebat aliqd suū esse dicebat: s3 erāt ill' oīa cōia z ifra. qcūq3 vr̄ 3 cōez vitā susceptā h̄3 z vouit se nihil ppuz h̄re. videat ne polli citatiōz suā irritā faciat: s3 h̄ q̄d dño ē pollicit⁹ fidelit custodiat: ne dānatiōez s3 p̄miū sibi acgrat. q̄m me li⁹ ē ñ vouere: q̄ votū put meli⁹ p̄t ñ p̄ficere. graui⁹ ei puniunt q votū fecerūt aut fidē^a pceperūt z votū nō p̄fecerūt: aut i malis vi tā finierūt: q̄ illi q sine vo to aut fide mortui sūt: z tñ bona egerūt opa. I̲ t̄ aug. in s̄mōe de cōi vita clicoꝝ

Nolo^b vt ali de eccl̄e. qs de vob̄ iueiat ma le viuēdi occasionē. puide m⁹ ei bōa vt ait apl's ñ so lū corā deo: s3 ēt coraz oib⁹ hoib⁹ ppnos ꝯscia n̄ra nob̄ nec̄ia ē pp vos fama n̄ra ñ polluit s3 pollē o3 vob̄. due res sūt. ꝯscia z fama. ꝯscia nec̄aria^c ē tibi: fama ꝓxio mo. q ꝯfidēs ꝯscie negligit famā. crudel' ē. z ifra. n̄lli li ceat i societate n̄ra h̄re ali qd ppū. s3 ñ forte aliq h̄nt n̄lli l3. z q h̄ūert faciūt q̄ ñ l3. z p⁹ pauca. ēthecā h̄re ñ l3 ñ ē eꝑoꝝ s̄uare aurꝝ^d z a se r̄uocar̄ mēdicātiū mauz q̄tidie tā m̄lti petūt tā m̄lti gemūt taz m̄lti iopes nos iterpellāt. vt plres tristes re liqm⁹ q2 q̄d dare oib⁹ pos sum⁹. ñ h̄eam⁹ q̄ enthecā.

q. j. ñ ē putāda. q2 i h̄ casu glibet ei s̄bueniret. res ei q̄ nob̄ sup abūdāt paupeꝝ ss. xlvij. di. sic hi. ñ āt ē i scholis ð lnia agere p̄t z muta re filiussamilias. vt. C. ad macedo. l. vl. ff. de iudic. si longius. §. filiusfami. arg. c̄x de off.

z ifra. ¶ Qui habuerit ꝓ ꝓū vl' h̄re voluerit z ð ꝓpo viuere z ꝯ p̄cepta ista face re: paꝝ ē vt dicā ñ mecu3 māebit: s3 nec clic⁹ erit. di xerā^e ei z scio me dixisse: vi si nolēt suscipe socialē vi tā mecū. ill' nō tollerē^f cli catū: s3 seorsū manerēt: se orsū viuerēt. Malui eni3 h̄re cecos vl' claudos^g q̄ plāgere mortuos.^h q. n. hy pocrita ē: mortu⁹ ē. quō q̄ qcūq3 voluisset c̄x māere z de suo viuē. ñ tollerē clica tū ei ita mō q2 placuit eis deo ꝓpicio hec social' vi ta. q̄sqs cū hypocrisi vixe rit: q̄sqs iuēt⁹ fuerit h̄ñs ꝓpū: ñ illi pmitto: vt ide faciat testm̄: sed delebo eū de tabula clicoꝝ. I̲ tē q ñ vult mecū māere z i cōi vi uere. h̄eat lib̄tatē: s3 vide at vtꝝ h̄re possit felicitat3 hereditatē. I̲ dē. Nō l3 h̄re ppriū his q suis renū ciāt: z cōiter viuere spō

Non^i dicat3 vos (dēt. aliqd h̄re ppriū: s3 sint vob̄ oīa cōia. z ifra. q cūq3 āt itātū ꝓgressus fue rit malū: vt occulte lr̄as ab aliq̄ vl' q̄dlib3 mun⁹ ac cipiat. si hoc vltro ꝯfitet: parcat illi z oret ꝓ eo. siaūt deꝑhēdit atq3 cōuicit: s3 arbitriū p̄sb̄ri vel p̄positi grauius emendet. z ifra. ¶ Cū h⁹ vite n̄re ꝯgrega tiōis fr̄es ñ solū facultati b⁹ s3 volūtatib⁹ ꝓpis i ip̄a ordis susceptōe renūciaue rit: z sp̄ pmissā obediētiā penit⁹ alioꝝ p̄rāti ipijs in xp̄o z ꝓ xp̄o s̄bdiderit cer tū ē eos nihil h̄re possidē^k

iud'. ð le. p̄fea ff. de iurisdi. om. iudi. l. ij. S3 nūqd ve stis ē sua quā h̄3. l' nūqd di possidere res tpales vl' ve stē ñ vī. q2 ve stis q̄ sp̄ vtit fu⁹ ð peculio dñi ē. ff. ð pe culijs. l. vesti mētū. s3 fu⁹ ñ possidet ea q̄ st i peculio. vt. ff. de acq. pos. q̄ fuus. ite3 q ab alio possi det ipse nihil possid3 vt. ff. ð adul. sic enēiet. sed dicas q̄ ex p missiōe p̄lati sui p̄nt possi dere vt c̄x de sta. mona. c. mōachi. z nō q̄ mōachus rōe ꝯci⁹ nec agere p̄t nec ꝯuēiri. sic ille q cessit bōis. vt. ff. de arbi. ite3 ñ vn⁹. in p̄n. s3 h̄ nō. xj q. j. de p̄sona. itē cū mona ch⁹ dicat ser u⁹ vt. lxiiij. di. m̄ltos. q̄ ñ h̄3 liberꝝ arbitri u3. vt. xxxij. q iij. c. vnico. nē ei velle vr̄ q ex nec̄itate obtēperat. ff. ð re iu. l. vel le. itē agere ñ p̄t ð iuria si bi illata. s3 tñ ei⁹ p̄lat⁹ p̄t agere nisi prelat⁹ absit. nec reliqrit ꝓcurato

tores ad istar filijsa. z.ff.de iniurijs. sz si vnus.§.ait p̄tor. a ¶ Sine superior]. ex.de offi.ordi.quanto hz tn̄ ius eligēdi z ius accusādi suum p̄latū sine abbates. z illud pt facere sine licētia abbatis. q2 h̄ a iure eis cōcedit. ex̄ d ac cusa.cr. pte.
b Exēplū. adhuc ondit q eccla possit habere p̄p̄uz.
c ¶ Fures. occultos peccatores. simile. xxiij.q.iiij. tu bonus. ex̄ de tempo. ordi.c.vl.
d Expedit. sed cōes.quritur sit dn̄s rerū ecclisticarum. nungd paupes dicū tur eē dn̄i ar. q sic.xvj.q.j qm̄ quicquid. pt dici q eccla sit dn̄a. vt.x.vj.q.iij.inter memoratos. sic hereditas est dn̄a.vt.ff. d acq. re. do. hereditat.alij dicūt q ipse deus vt.j.c.q ij.q chrisi. z c.q abstulit. vel dic dn̄iuz eē apostolicos. sic dn̄m rex vnuu sitat] ap nlcliues.isti.d re.di.§.vniu sitat].dicunt et paupes dn̄i q2 inde sustētant.
e ¶ Cū p̄positus. z cōfirmat².nā ante nō pōt administrare nisi remot² sit.vt.ex̄.de elec.

dare vl' accipe sine⁹ supiori] lnia ōbere. q si p̄piqu⁹ vl' amic⁹ vl' qlibz fratr cui q̄s aliqd offerre voluerit.p̄mo qdez p̄ori isinuet. z sic suscipiat si ipe mādauerit. de q̄ tn̄ nihil fiat aliud nisi qd priori placuerit. Idē.

Exēplū[b] dn̄i ac De co. cipite ɔuersāt i terra. q̄re hūit loculos cui angeli ministrabāt nisi q2 ecclia ipsius loculos hitura erat. q̄re furē admisit nisi vt ei⁹ ecclia fures[c] cū patit tolleret.. Itē p̄sper. Ecclia p̄positi rep dispēsatores esse

Expedit[d] fa cultates ecclie possideri z p̄pas pfectōis amore cōtēni. n̄ ei p̄prie sūt sz cōes ecclie facultates. z iō q̄sqs oib⁹.q̄ hūit dimissis aut vēdit' fit reisue ɔtēptor cū p̄posit⁹ scūs fuerit ecclie oīm q̄ hz ecclia effici dispēsator.deniqz sanct⁹ paulin⁹ : vt ipsi meli⁹ nostis. ingētia p̄dia q̄ fuerūt sua vēdita paupib⁹ erogauit. sz cū fact⁹ eēt eps nō ɔtēpsit ecclie facultates: sed fidelissime dispensauit. q̄ facto sat ondit z p̄po debere pp pfectiōez ɔtēni: z sine ipedimēto pfectōis possē ecclie facultates q̄ sunt pfecto cōes possidere. qd scūs hilari⁹. nōne ipse oia sua aut parētib⁹ reliqt: aut vēdita paupib⁹ erogauit. is tn̄ cū merito sue pfectionis fierz ecclesie arelateñ. eps q̄ illa tūc hēbat ecclia nō soluz possidebat: sed ēt accept̄ fideliū munerosis hereditatib⁹ āpliauit.itaqz hoies tā seculariū q̄s diuina

ruz lrar sine ambiguitate doctissimi.si scirēt[f] res ecclie ōbere ɔtēni: nūqz eas debuerūt suscipe q oia relīqrāt. Itez greg.felici epo de caropoli. Dyaconi vl' q̄ libet religiose p̄sone regulares eos ducere cogent.

Quoniās.velina vixēti na z blādina ecclie tibi i vicio sūt ɔstitute[h]: propterea fr̄nitati tue eap solēni opa visitatiōis iniūgim⁹.illud oib⁹ cōmonētes vt vbicūqz p̄fatar eccliar siue diocesuz vl' dyaconi vl' religiose p̄sone inuēte fuerit: districte ac canōice vi uāt. Itē melchiades[i] pa. Quare i p̄mitiua ecclia p̄dia nō possidebāt.

Futurā[k] dia nō possidebāt. H ecclia z apli'i gēnb⁹ p̄uidebāt.idcirco p̄dia i iudea mime sūt adepti: sz p̄cia tm̄mō ad fouēdos agētes. at v̄o cū int turbies z adūsa mundi succresceret ecclia ad h̄ vsqz p̄uenit. vt nō soluz gētes sz ēt rōani p̄ncipes q toti⁹ orbis monarchiā tn̄bāt ad fidē xp̄i z baptismi sacr̄a cōcurrerēt.e qb⁹ vir religiosissim⁹ cōstātin⁹ p̄mi⁹ fidē v̄itat̄ patēter adept⁹ dedit lniaz p vniūsuz orbē suo de gētib⁹ impio n̄ solū fieri xp̄ianos: sed ēt fabricādi ecclias: z p̄dia ɔstituit tribuenda.deniqz idez p̄fat⁹ princeps donaria imēsa ɔtulit z fabricā tēpli p̄me[l] sedis bti petri isitituit adeo. vt se dē ipialē reliqret: z btō petro successoribusqz suis p̄ futurā ɔcederet[m]. Idē v̄o p̄sidēs sctā synodo[n]: q̄ apd nicenā ɔgregata ē cū q̄relā aplī l' p̄rie.i.aplice.m ¶ Cōcederet q̄ ipiale apd ecclia z romanā . vt.xcvj.dist.i illa palea ɔstantin⁹.n ¶ Synodo.nā añ cū nō fuerūt generales synodi ɔgregate.vt.xv.di.c.j.

q sic z.c.nū hil. f ¶ Si scirēt.sic.vn̄ q.j. omnis q arg. bonū p̄ illis q suis re nūciauerūt. q semp.p̄suit illos iu mitt illos iu stā cāj z lites fouere. z ē bo nū sic.ex.de no.ope.nūc. c.ij.
Quonias velina . nota plurib eccliarū visitatiōes vni committi. z ē ar. q ratione p̄ring tat aligd sta tuit h̄ ius sic ex de postu. ad h̄. z.lxiij. di.cuz longe.
h ¶ Cōstitute. vij. q.j. constitutū.§. lxj.di.obitus.
i ¶ Melchiades. ista chiades. ist' titulus ē titulus. ga meldia des fuit p̄i mus añ silue strū. z ei⁹ tpe est cōstātin⁹ ɔuerfus.xcvi di. i palea cō stantinus.
k ¶ Futurā. romani. ergo ipatore dn̄s totius mūdi.ff.vij.q.j.i aplibus.
l ¶ Prime. vt .§.q eccla petri sit p̄ri ecclia bti in apli lat̄aū.z q.i.scōr.l; et pōe prie pt.i. pōe prie pt.i.

a ¶ Basilicas de conse distin.j.nemo.
b ¶ Videntes.matricibus .videt ergo q tm matrices ecclie oli hūerūt pdia et posses siones.vñ videt q illa sollēnitas q i alienatio ne rer ecclie suari pcipit.x.q.ij.casellas ali as li ius tm de maiorib9 ecclijs itelliga tur.cū ei oliz ecclie erāt te nues maior erat ingsitio adhibēda in alienatiōe. cū hodie aug mentate sunt possessiōes ec clie.sufficit ei osēsus capitu li.ad alienati onē faciēdā. vt.j.q.ij.sine c ¶ Aplor. epi tenent lo cuz aplor.vt h.i.q ad di gnitatē.mo nachi q ad re nūciatiōez p por et cōem vita.xvj.q.j. ex auctē. oēs sacerdotes q ad sacfor di spēsatiōez.xj. q.iij.absit.xxj di.i nec.lx xviij.di.suz vices.
d ¶ Ab epo ex. de pbē.c. eps.
e ¶ Habebat. indigentib9. ar.de elemo synis fier: ele mosynā. xvi. q.j.decime tri buta.l ¶ Co gitātū..j..q. vj. ouenientī bus.ɔ.vbi di q de futuris ingramus et futuri casib9 debemus oc currere.vt.xx iij. di.j.noie solutio. cautela non pzhibet se

exo.22. ps.81.

quorūdā clicor ɔspiceret corā se deferēdā: ait vos a nemie diiudicari potestis. qz soli9 dei iudicio resua mini. dij etei vocati estis: et .idcirco ñ potestis ab hoib9 iudicari.et ab illo etei tpe et deiceps viri religiosi ñ so lū possessiōes et pdia q pos sidebāt: sed et semetipsos dño ɔsacrarunt edifican tes basilicas[a] i sui fundis i honore sctōr martyrū per ciuitates ac mōasteria innu mera: i qb9 cet9 dño fuiē tiū ɔuenirent. Itē vrban9 pa. **Quare predia fideliuz hodie ab ecclia ñ alienēt.**

Vidētes[b] āt sūmi sacer dotes et alij atq leui te et reliq fideles pl9 vtilita tis posse ɔferre. si heredi tatis et agros qs vendebāt ecclijs qbus psidebāt epi traderēt eo: q ex sūptib9 eor tā pñtib9 q futuris tpi b9 plura et elegātiora pos sent mistrare fidelib9 cōez vitā deducētib9 q ex pcio ipor ceperūt pdia et agros qs vēdere solebāt. mtrici b9 ecclijs tradere: et ex sū ptibus eaz viuere. ipse vo res i ditiōe singular paro chiar epor q locū tenent aplor[c] erāt et st vsq adhuc et futuris semp tpib9.e qb9 epi et fideles dispēsatores eor oibus cōmuni vita d gerere volēntibus ministra re cuncta necessaria debēt prout melius poterint: vt nemo in eis egens inuenia tur.ipse eni res fideliū ob latiōes appellant: que a fi delib9 dño offerūt.memo

ratis q augmētatiōib9 in tātū ecclie i qb9 epi psidēt dño āminiculāte creuerūt: in tātis maxima pars ear abūdat reb9: vt nullus sit in eis cōez vitā gerēs indi gēs: sz oia nccaria ab epo[d] suisq mistris pcipiat.ió si aliquis extitit modernis aut futuris tēporib9: q hec auellere nitat: iā dicta dā natione feriat. Itē aug9.

Habebat[e] dñs **De.eo.** loculos a fidelib9 obla ta ɔseruās et suor nccitati b9 et alijs idigētib9 tribue bat.tūc pmū ecclastice pe cunie forma ē istituta: vt i telligerem9 qd pcepit nō esse cogitādū[f] d crastino ñ ad h fuisse pceptū vt nihil pecūie suet a scis: sz ne do. pp ista suiat et ppi opia ti morem iustitia deseratur. ¶ His oib9 auctib9 cla ret: q clici nllo mō lz hre qd ppriū.qd si hūerit:nō clerici erūt: ñ tñ clericat9 eis tollēd9 ē. Vñ aug.ait in eodē sermone. **Clerica tus nō tollat eis: q volunt**

Er hre aliqd ppriū. Vt[g] es ego sūz q statuerā nullū ordinare clicuz: nisi q mecū vellet: mānere: aut si vellet a pposito discede re:recte illi tollerē[h] clerica tū.ecce[i] i ɔspectu dei et vro nunc ɔsiliuz.q volūt hre aliqd ppriū: qbus nō suf ficit deus et ecclia ei9 ma neāt vbi volūt et vbi pñt.ñ eis aufero clericatuz.nolo habere hypocritas.malū[l] eni esse qs nesciat:malū ē cadere[m] a pposito: sz pei9 ē

sollicitudo nimia.xlvij.di.c.oēs h9.et.c.sic h.
f ¶ Certe discedere.i.ñ assumē ppositū renū ciādū vt ibi.cadāt a latē tuo h ¶ Tol lere.i.ñ admittere. i ¶ Ecce.arg.aliquē ve nire ɔ factū suū.xvij.q.ij.gōsald9.xxxv.q.ix. q.gs. xxij.q. iij.i mal.et.c iurauit.lv.di. penitētes.ff.de his qb9 vt in di.tutorē.ɔ.x xxij.q.v.horē d9.ar.ɔ.vij.q j.q. piculosū viij.q.ij.dile ctissimi.xviij. q.iij. sunt q opes.C. d trā sac.si.ex cā.C d capti. et po stli.re.nē.nos C. de remis. pig.dbitū.ff. d acq.ff.her. q suspstiui.ff. d adop. post morte.ɔ.ff.d ser. rusti.p.p fūdū.io.qlibz pōt venire ɔ factū suū vbi est expssū i iu re . alias nō. k ¶ Maluz .i.occasio ma li.qz rei tami liari cura si ne pctō vix pōt exerceri. xxv.dis.qlis l intellige ppe pei9 ei ē p hy pocrisiz pec care q mālle ste.vt ex d he re.cū ex inīū cto.ff.de ritu nup. palaz et pl9 ē venēoc cidē q gladio C.de male. l. vnica.et pl9 ē pliua dē q cō pellē.ff.d ser. cor.l.j.§.vl.e sic nō obstat. xxxij. q . iiij.

mat.10. ioh. 13.

nēo l ¶ Malū.h.i.m ¶ Cadere.i.ñ iuuiē.

a ¶ Sāctitatē.i.min⁹ piculū ē esse manife stū q̄ occultū.ꝛ sic nō ē.ꝫ.xxxij.q.iiij.nemo. vbi dicit q̄ tolerabilior est culpa si lateat.

b Episcopi.vel acq̄sit̄ de ꝓprio.vł dic ac q̄sitis nō occasiōe ecclie.vt ex̄ de testa.

postea ꝑ idustriā suā multa potuit fuisse lu crat⁹.vñ pupill⁹ cogit̄ ꝓbare illas suas esse. Tu dicas q̄ si eṗs vł ali⁹ p̄lat⁹ pmixtī vtit̄ reb⁹ suis ꝛ ecclie.cū nō sit facta distinctio.co gent̄ heredes eṗi ꝓbare illas res nō esse ec clie.

quia nos ad monet.

c ¶ Dn̄t.de h̄ dicimus.j. e.q.iiij.c.j.

d ¶ De ꝓui sione clici.de reb⁹ mobili bus nihil i vl tima volūta te possunt da re nisi talis sit ecclie ꝯsue tudo.vt ex̄ ð test.ad h̄ ꝛ.c. relatū.§.licet

e ¶ De fructi b⁹ nōdū pce ptis.ar.ff.quē admodū vsu fru. amitt. si vsufructuari us.in fi. imo ēt de pceptis nō pn̄t ꝯdere testamētū.ex̄ ð test.q2 nos admonet.

f Manife sta . fac ginuētariū. vt. xxviij. di. de syracula nis.

g ¶ Qui cir ca.id est vice dominus.vt. lxxxix.di. vo lum⁹.ꝛ.c.se q̄ erit testis ad ministratōis sue.alij erunt testes vite sue ꝫ.ij.q. vij.cuz pastoris.

h Sunt ma nifeste.i.

simulare ꝓpositū.ꝛ p⁹ pau ca.si ñ seruat scītitatē[a]: for dimidi⁹ cecidit: si vo int⁹ hūerit simulatiōe3:tot⁹ ce cidit.nolo vt hēat nec̄itatē simulandi. scio quō hoies amāt clicatū. nēini eū tol lo noléti mecū cōiter viue re. E cōtra sūt alie aucta tes : qb⁹ ꝯcedit̄ ꝓpa hr̄e nō solū alijs sed etiā eṗis. Vñ i ꝯci.agathēsi.legit.

De reb⁹ ꝓpijs vł acquisitis epi heredib⁹ suis derelin

Episcopi [b] de quāt. reb⁹ ꝓpis.vł acq̄si tis vł q̄cq̄d de ꝓpo hn̄t[c]: heredib⁹ suis si voluerint derelinq̄nt.q̄cq̄d vo ð ꝓ uisiōe[d] sue ecclie fuerint si ue de agris siue de fructi b⁹[e] siue ð oblatiōibus:oīa in iure ecclie fuare censui mus. Itē ex ꝯci.mar.pa.

Manifesta[f] aūt De eo. dn̄t eē q̄ ad eccliā3 ꝑ tinēt:his q̄ circa[g] eṗos s̄t presbi:is ꝛ dyaconis : vt si eṗo ꝯtigerit iopinat⁹ trāsi t⁹:res ecclie nullo mō pos sint minui ꝛ pire.neq̄ res ꝓpe eṗi iportūitatē patiāt̄ ꝓ reb⁹ ecclie:vt nec ecclia dānū icurrat: nē eṗs i suis reb⁹ ꝓ reb⁹ ecclie ꝓscriba tur. Idē statutū ē i canōi b⁹ aplor̄ vbi legit̄. De eo.

Sint manifeste[h] res ꝓ pe eṗi : si tñ hn̄t res ꝓpas:ꝛ manifeste dñice[i]: vt ptātē.hēat ð ꝓpis reb⁹

eṗs moriēs sic voluerit : ꝛ qbus voluerit derelinq̄re: ne s̄b occasiōe ecclīastica r̄ re4 ea q̄ eṗi eē ꝓbāt[k]:iter dicāt̄.fortassis ei aut vxorē h3.aut filios[l] aut ꝓpiq̄s aut suos[m] .ꝛ iustū ē h̄ apō deū ꝛ hoies: vt nē ecclia patiat̄ detrimētū ig̃rātia re4 pō tific nē eṗs vł ei⁹ ꝓpiq̄ s̄b obtētu ecclie ꝓscribāt: ꝛ in cāis[n] icidāt q̄ ad eū ꝑtinēt mortisq̄ iurijs infament̄. Itē i eiusdē canōib⁹. Ex reb⁹ ecclie eṗs si idiget: si bi ꝛ suis nec̄aria sumat.

Ex his⁹ āt qb⁹ eṗs idi get:si tñ indiget i su as necessitates ꝛ ꝑgrino4 frm vsus:ꝛ ipse ꝑcipiat vt nihil ei oio possit deesse.lex eni dei ꝑcipit: vt q̄ altario deseruiūt:pascant̄ de ipso. Itē ex ꝯci.anthioceno.c. xxv. Res ecclīasticas eṗi scop⁹ dispēset.

Episcopus[o] ecclīasticarū re4 h3 ptātē ad dispensan dū erga oēs q̄ idigēt cū sū ma reuerētia ꝛ timore dei. pticipet āt ꝛ ipse qb⁹ indi get . si tñ indiget tam suis q̄ in fratrū q̄ ab eo reci piunt̄ necessarijs vsibus[q] ꝓfutur. ita vt nulla q̄libz occasione fraudent̄ iuxta scōm apostolū sic dicentē: hn̄tes victū ꝛ vestitū: his ꝯtēti simus.q̄ si ꝯtēt⁹ his minime fuerit : conuertat aūt res ecclie i suos domē

sic vxor cogit̄ ꝓbare res aliq̄s nō mariti.q2 ꝑ miscue vtitur rebus mariti vt suis.vł alī ter distiguas si certū est q̄ eṗs aū eṗatū habuit ꝓpriū tunc incūbit ecclie onus ꝓ bādi res acq̄ sitas esse in reb⁹ ecclie. ð reb⁹ ecclie. ar.j.q.iiij.c.j. ꝛ.ij.vł.dic q̄ si p⁹ mortē eṗi ecclia iue nit in posses siōe rerū.tūc heredib⁹ in cūbit ꝓbatio. s3 si heredes in possessiōe. tūc ecclia ꝓ babit. vt.j.c. q.v.c.j. in fi.

i ¶ Dñice.i.ecclie. k ¶ Pro bāt .ex h̄.c.ꝛ i aut.de eccle.ti.§.iterdicim⁹.ff. de dona. iter vi. ꝛ vxo.q̄nt⁹ muti⁹.C. eo.ti.ēt vr̄ q̄ semꝑ res acq̄site psumunt̄ eē de bonis ecce. nisi ꝓbet̄ ꝯtrariū.arg.ꝫ. C.arbi.tute.si. ðsunct⁹.ibi ei dr̄ q̄ tutor q̄ nihil ante hēbat

l ¶ Aut fili os. ē. xxviij. di.de siracu sane. ꝫ sed h̄ ꝑmittebāt tē pore aplor̄ quor̄ cano iste est. m ¶ Aut seruos.quos pōt facere he redes ꝛ libe ros. n ¶ In cāis.id est li gare rogāt.

o Ex his i diget.q2 de rebus ec clesie nō d3 q̄s pasci.si habet ꝓpria vt.j.q.ij. clericos.ꝛ.c.pastor.

p Episcopus.hoc.c.hēs.x.q.ij.episcopus. p q ¶ Usibus.hic ostēdit̄.q̄ necessitate clerici debent esse contenti scilicet vt habeāt victuz ꝛ vestitū.ꝛ ita refert hic necessitas ad

nature neces sitatē. & ē ar. ↄtra illos qui dicunt se propter necessitatē habere plures ecclesias.
a ¶ Fruct⁹. ergo res mobiles non potest dare sine cōscientia clerici sui. extra de dona. c. ij.
b ¶ Cōscia. j. e. q. ij. sine. & c. alienationes.
c ¶ Propinquis. supra lxxxix. distin. decenter.
d ¶ Recipimus preciosiores. in. j. xvj. q. ij. c. j.
e ¶ Multo magis. simile est qđ ostēdit ius. ex q̄ mulier credit se viro suo de corpe dignuꝫ est vt credat ei de dote restituenda. vñ non tenetur vir dare fide iussorē đ dote restituēda. nisi vir laborel in facultatibus. vt extra de dona. inter virū & vxorē. per restrat. & C. ne fideiuss. do. den. l. j.
f ¶ Presbyteros. s. lxxx. ix. disti. c. volumus.
g ¶ Cum ergo. in conci. concludit ꝙ clerici possūt habere propria.

sticos vsus & ei⁹ ↄmoda vł agroꝝ fruct⁹ ᵃ nō cū p̄sbrorū dyaconorūq3 ↄscia ᵇ pertractet sꝫ hoꝝ ptātē dome sticꝫ aut ꝓpinqs ᶜ aut fr̄ib⁹ filiisq3 suis ↄmittat: vt per hmōi p̄sōas occulte res ledāt ecclie synodo ꝓuincie penas iste p̄soluat. ¶ Si āt & alit accusat ep̄s: aut p̄sbri q cū ip̄o st. ꝙ ea q̄ ptinēt ad eccliaꝫ vł ex agrꝫ vł ex alia q̄lıbꝫ eccliastica facultate sibimet vsurpēt. ita vt ex hoc paupes affligāt criminationib⁹ vo & blasphemijs tā sermo p̄dicationis q̄ hi q dispēsant taliter exponant. & hoc oportet corrigi scā synodo id qđ cōdecet cōprobāte. ❧ Item ex canonibus aplorū. **Res ecclie sūt in episcopi potestate.**

PRecipim⁹ ᵈ vt in potestate sua res ecclesie episcopus hēat. si eniꝫ aīe hominū p̄ciosiores ille credite sūt. multo mag̃ ᵉ oportet eū curā de pecūijs agē ita vt potestate ei⁹ indigentibus oīa dispenseni per p̄sbros ᶠ & dyaconos: cū timore & oī sollicitudine ministrent ex his autē quib⁹ indiget. & cetera vt supra. ¶ Cū ergo ᵍ i ↄcilio agathēsi: & martini pape & canōibus aplorūꝫ dicat: sint manifeste res proprie ep̄i: cuꝫ in eisdē canōibus & in ↄcilio anthioceno p̄cipiat. vt ep̄s participet res ecclesie si tamē indiget. nōne patēter ostēditur: ꝙ ep̄s habeat libere ꝓpria. dicēdo enī si indiget reb⁹ ecclie notat euꝫ hēre propria: forte suis necessitatib⁹ nō sufficiunt quomō ʰ ergo clericus si ꝓpriū habere voluerit: clericus nō erit. & ep̄s habens propria nō solū nō debuit esse ep̄s: verū etiā cūctas

ecclesiasticas facultates in sua iubetur habere ptāte. ¶ Sꝫ notādū ē ep̄os oriētales vxores habere & filios. quosdā autem ex nr̄is partib⁹ cū in laicatu siue i minorib⁹ ordinib⁹ ↄstituti habeāt vxores & filios: siue morte vxorꝫ interueniente siue ↄtinētia pari voto seruata ad sacros ordies accedere. his oīb⁹ ↄcedit hēre ꝓpria ad suos & suoꝝ vsus q āt ab infantia sacre militie traditi sūt & nllo mō eis pmittit hr̄e ꝓpria: qꝛ nulla ē eis excusatio ꝓprietatꝫ nisi forte retinēdo sua a sūptis ecclie abstineāt. qđ fieri posse ꝓsper testat dicēs. **De his q tam infirmi sūt: vt suis reb⁹ renūciare non possint.**

ILli autē qui ᵏ tam infirmi sūt vt possessionib⁹ suis renunciare nō possint: si ea q̄ acceptu ri erāt dispensatori ˡ relinquunt nihil ᵐ habētib⁹ cōferēda. sine pcō ⁿ possidēt sua: qꝛ & ipi quodāmō sua relinquūt. qñ ꝓprijs ↄtenti reb⁹. nihil eorū q̄ labori vel ordini suo deberi arbitrant: accipiunt. ❧ De reb⁹ vero ecclesie q̄ritur an liceat eas per prebendas diuidi. vt ānuos quisq3 redditus sibi specialiter vendicet. hoc non posse fieri argumento & auctoritate probatur. Clerici successores eoruꝫ sunt de quibus dicitur. multitudinis eniꝫ credentium erat coꝛ vnum et anima vna. necesse est ergo vt eoruꝫ sequātur vitā: quorum in ecclesia graduꝫ administrant. nō ergo aliquid sibi proprium vendicabunt: sed erunt eis oīa cōmunia. ❧ Item vrbanus papa ait. **Res ecclesie quasi cōmunes ep̄us dispenset.**

h ¶ Quomō. ergo. modo querit de contrarietate illoꝛum. c. s. c. nolo. & supra. c. expedit
i ¶ Sed notandum est. male soluit. sed dic vt dixi supra. e. in principio. questionis.
k ❧ Lli autē infirmi. s. animo.
l ¶ Dispēsatori. s. suo. vel dispēsatori. i. ep̄o. in
m ¶ Nil hn̄tib⁹. i. paupib⁹. xvj. q. j. c. fi.
n ¶ Sine pcō. h. p3 ꝙ si clerico sufficiant ꝓpria. nō hēbit ecclesiastica. vt. xvj. q. j. qm̄ gegđ j. q. ij. clericos & c. pastor. et j. e. si priuatū x. q. iij. cauendū. sed cōtra nemo suis stipendijs cogitur militare extra đ simo. cum sit romana. & qui altario deseruit. ↄc. vt. s. c. ex his. So. hoc c. de conci. loquitur. vel de oblationibus que illis non sunt cōmunicāde. vel possūt hr̄e bona ecclesiastica. non vt sibi reseruent. sed vt distribuāt paupib⁹. xvj. q. j. c. finali.

a Res eccle.proprie si ergo de rebus eccle sie emisti equuz vel aliud.illud nō ē tuū.sed dicas q illud solū clericoꝝ est qd pro babili rōne cōsumunt.vt.s.e.expedit.ꝛ.j.e. si priuatū.ꝛ.j.q.ij.si sine exceptiōe.quicquid eniz habes super illud qd sufficit tibi illud violenter detines.vt.s.di.xlvij.sicut.

b Nulli ꝫ e. nozmiter.ar. q eps de iure vnius eccle pt otrahere ꝛ alij cōferre dūmodo alij eccle grauia dāna non infligat. vt.j.e.q̄ill.ij. bone.quid iuris sit dicem⁹ ibi.ꝛ .xvij.q.iiij.§.qd aūt.

c Si ergo hoc meum ē falsum dicit. nā res que cōmunis est alicuib⁹ omniū illorum est.vt ff. d ritu nuptia.illud.vnde hoc verbū suuz ambiguū est pro toto ꝛ pro parte.ꝛ qui iurat suum non eē iurabit etiam sibi cōmunez nō esse.ff.d v bo.sig.pupillus.§.vl.ꝛ cū quis legat seruos suos tam illi qui ex toto sui sunt q̄ꝫ qui pro parte intelligunt legati. vt. ff.de le.iij.siquis seruos.si āt ē aliqd vniuersitatis vel ciuitatis.illud nō est cuiuslibet.j.e.q.ij.manumittitur.

d Expēdat.mirum est quare gratian⁹ nō inducit.c.q posse.ī io nes ecclesie possunt diuidi que longe melt⁹ faciunt ad propositū.vt.j.q.ij.qsqu:e. ꝛ.c. sepe fit.x.q.ij.casellas.ꝛ.xvj.q.j. possessiōes ꝛ.q.iij.clerici.ar.ꝫ.j.q.ij.vobis.x.q.iij.vnic. ꝛ.s.e.q:tua. ꝛ.c.necessaria.

e S I priuatū.vel pt intelligi.si.l.cuius.b.

f Priuatū.i.separatiz aliqd possidēdo.nō tū illud est nfuꝫlque procurrationē.i.q: tm illius procuratio est nobis ꝯmissa.vel dic priuatū.i.propriū.

g Non illa nr̄a sūt.i.a nobis recipienda.

h Procurationē.ergo plati dicuntur procuratores rerum ecclesiasticarū.vt hic ꝛ .xiiij.q.j.§.j.quādoq dñi dicunt. vt.xvj.q.j.et tēporis.quandoq defensores.xvj.q.j.in canonib⁹ q̄n doq patres. vt.lxxviij.di. quoꝝ vices. non tamē ha bent liberam ꝛ generalem administratiō nez.sicut ꝛ procuratores cesaris.vt.ff.de of fi.p.ura.ces. l.j.modicum tamen donare possunt.ex tra de donat. certum tamē loco dñi habentur cū bñ administrāt.ꝛ loco predōis cum male.vt ff.pro empt. qui fūdā.§.si tutor.

Res[a] eccle nō q̄si pro prie. ſꝫ vt cōes ꝛ dño oblate: cū sūmo timore nō i alios q̄ꝫ i pfatos vsus sūt fideliū dispēsāde. Itē ex synodo hita rome ab eugēio papa.

Nō liceat epo res ecclīaꝝ i ppos vsus ꝯūtere.

Nulli[b] epoꝝ liceat res mobiles aut imobiles de subiectis plebib⁹ alijsq pijs locis in pprio vsu hr̄e:ne maiores eoꝝmit locupletēt ꝛ miores tali fcō paupes i ueniāt. ꝯtra agēs canōica auc̄te coartat⁹ existat. Si ergo res eccle nō q̄si proprie ſꝫ q̄si cōes habēde sūt cū de cōi null⁹ dicat h me uꝫ ē.nc de rebus eccle hec est mea.pt aliqs dicere:ne videat nō imitari charitatē illoꝝ.in qua nulli aliqd erat ppriū:ſꝫ erāt illis oīa cōia: h is ita respōdetur. sicut pfectione charitatis manēte fm discretionē ecclesiaꝝ distributio fit ecclesiasticaꝝ facultatū: dū alij possessiones huius ecclesie ad dispēsandū ꝯmittūt. ex qbus licet res eccle oibus debeāt eē cōes primū tn̄ sibi ꝛ sue eccle deseruiēnb⁹ necessaria subministret.et reliqua q̄ supersūt fideliū vsib⁹ ministratur⁹. Ita ꝛ pbēde ecclīaꝝ eadē charitate manēte pie ꝛ religiose pn̄t distribui:nec tūc res eccle vt ppris ſꝫ vt cōibus vtilitatib⁹ deseruiturus vt ex hisq̄ sibi assignata sūt:pmū sibi necessaria pcipiat.siq̄ vero suis necessitatibus supersunt.i cōes vsus eccle expēdat⁹. Vn̄ Aug.ad bonifaciū.

De.eo.

Sic[e] puatū[f] possidem⁹ qd nobis sufficiat.nō illas[g] nr̄a sunt q̄rū pcurationē[h] quodāmō gerimus nō ppuetatē nob vsurpatiōe dānabili vīdicemus. Ostēsuz est quō liceat clericis hr̄e ppriū ꝛ quō non. Itē quō res eccle p pbendas diuidi pn̄t.

Que.ij.

Nunc q̄rit[i] si sacerdotes aliqs de rebus eccle dedisse noscūtur an his q eas acceperūt aliq̄ firmitate ꝯstabūt:cū res eccle nullomō distrahi possint.ꝛ distracte possideri multis auc̄tatib⁹ prohibentur. Ait eniz stephanus papa.

Ecclesie pecuniaz auferens velut homicida damnatur.

Que.ij.

i Nunc q̄rit. Alienatio est omnis cōtractus p quē dominiū trāsferi.C.de fun.do.l.j.sed h largi⁹ sumit alienatio.q: nec obligari possunt res ecclesie.qd āt sub le ꝯtine at hoc nomē alienatio.dr̄ ex̄ de re.ec. n̄ alie. c.nulli āt.in aut.de nō alie.vel perm.u.colla. ij.§.nos igr̄.p'hibētur res eccle alienari. vt j.e.sine.x.q.ij.h ius.ꝛ res cesaris.ff.d le.j.apo tur.§.vl.sed excipiunt quatuor casus cā necessitatis.vt si debitū vrget.vt in illa.l.h ius cā pietatis pro redēptiōe captiuoꝝ vl alimonia paupeꝝ.vt.j.e.aur.cā vtilitatis.vt.j.e.si ne exceptiōe cā icōmoditatis vel minoris vti

litatis.vt.j.e.terrulas. alie cāe pñt assignari. sʒ ad has pñt oēs canões reduci.res tñ eccle sie q̄ fuādo seruari nō pñt citra aliquā solē nitatē a'lenār.vt.C.de admi.tu.l.lex.q̄.§.vl. C.qñ decre.n ō est opus.l.vl.ꝛ xcvj.di.bñ.sʒ alie res ecclie cū solēnitate alienāde sūt. ꝛ oli q̄dē duo de vicis epis itererāt. ꝛ de eā alienatiōis cognoscebāt. ꝛ subscribebāt vt.x.q.ij.casel las. in fi.j.e. q̄cūq̄ iusta gio.ꝛ xvij.q. iiij.nullus. sʒ hodie sufficit ꝯsensus capi tuli ꝛ epi. vt. j.e.c.fine.ꝛ si res sit modi ca ꝛ necessi tas magna.ñ est necessariꝰ ꝯsensus capi tuli.vt.j.e.ter rulas. Jn re bꝰ monasterij orū alienādis regrit cōsen sus abbatis et capituli ꝛ epi j.e. abbatibꝰ xvii.q.iiij. in venditionibꝰ idē in ecclijs parochialibꝰ vbi etiā ꝯsen sus sacerdotis regrit.j.e.pla cuit.x.q.ij.siq̄s epūs.scā alienatiōe ꝯtra dictā formā est nulla.licet sit in casu licito.vt.j.c.si ne.sed cū pscripta forma facta ꝛ etiā in casu nō ꝯcesso tenet ipso iur.ar.ex. de his que fi. a pla.sine ꝯsen.ca.cuz vos. extra de empt.ꝛ ven.cū dilecti.sed si dānosa fuerit ecclesie re stituitur.extra de restitu.in inte.c.j.

Qui xp̄i[a] pecuñias ꝛ ec clie aufert fraudat[b] et rapit[c]: vt hōicida[d] in ꝯspe ctu iudicij ꝯputabitur. Jtē pe la.hostilio epo. **Quicq̄d de sacratis vasis vel ministerijs a q̄libꝫ cūco vsurpatū fue rit ecclie restituatur.**

Augustino[e] nr̄e sedis notario suggerente didici mꝰ.q' et dilectio tua dire cte apicibꝰ indicasset. q̄sdā de clero tuo ꝛ marie paro chiarū ad te ptinētiū ñ pa uca sacrata vasa l' misteria distraxisse: ꝛ aliq̄ hmōi p petrasse q̄ a religioso aliēa sūt pposito.charitatē vero tuā: vt h' ꝯpetēti sollicitu die debeat inseq' vl' vlcisci nr̄e pceptōis arctē ꝯmūi ri.q̄ de re pñtibꝰ mādamꝰ affatibꝰ: vt ꝯpetēti viuaci tatis istātia q̄cq̄d de sacratis vasis vl' misterijs a q̄libet clericoꝝ vsurpatū vl' distra ctū fuisse ꝯpererit: sine cu iusq̄ more iteruētu erigetur nō dimittas: ꝛ eccliasticis vsibꝰ reformare. Jtē bōi fa.pa. **Quicq̄d dño ꝯsecra tur: ad ius ptīet sacerdotis.**

licet q̄ qd generali spōsiōe fit.vt.xxiij.q.vl. Nulli qd semel ē ꝯsecratum (quemq̄.f deo.et lʒ sit alienū postea nō fiet pp̄ha nū.vt.j.xvij.q.iiij.q̄sti.ff.d rez diui.in tm̄.ar gu.ꝯ.s.di.liiij.ex antiq̄s.ꝛ.c.freq̄ns.g Cōse cratur.l.dat.

Nulli[f] liceat ignorare oē q̄d dño ꝯsecrat' siue fuerit hō siue aial[h].siue ager.vl' q̄cq̄d semel fuerit ꝯsecratū: scīm scōꝝ[i] erit dño: ꝛ ad ius ptinet sacer dotū.pp qd ierc(u)sabil' erit ois q̄ q̄ a dño ꝛ ecclesia cui ꝯpetiūt aufert vastat ꝛ inua dit[k] l' eripit.ꝛ vsq̄ ad emē datiōez ecclie p satisfactio nē vt sacrilegꝰ iudicet.ꝛ si emēdare noluerit excōice tur[l]. Jtē gre.vij. **Excōicati oni subiaceat: q̄ eccliastica** Quicun[m] pdia inuadit. q̄m[m] militū vl' cuiuscū q̄ ordis vl' pfessiōis psōa pdia ecclesiastica a q̄cūq̄ re ge seu seclari pncipe vl' ab epis inuit: seu[n] abbatibus aut aliqbꝰ eccliaꝝ rectori bꝰ[o] susceperit vl' eoꝝ ꝯsen sū[p] tenuerit: nisi eadē pdia ecclijs restituerit excōica tiōi subiaceat. Jtē piꝰ pa. **Sacrilegij crien icurrit q̄ predia ecclesiastica vexat.**

Predia[q] diuinis vsibꝰ tradita q̄daz hūanis vsibꝰ applicāt ꝛ dō nr̄o cui tradita sunt ea subtrahūt:

h Siue aial. h alio ab hoie. aliī se q̄ret q' hō ñ eē aial. i Sāctūz. scōꝝ.i.ad vsū scōꝝ sacerdo tū ptinet. k Jnuadit q̄ q̄ fuū.eccle sie iuadit sa crilegꝰ est sed forte ñ ē lʒ re putat. fi.s.e. c.j.l Et. dī cet q̄ oi sacri legꝰ ñ ipo iu re ē excōicatꝰ vt.j.c.pxi.de hoc dici.xj.q. iij.canonica. m Quicūq̄ a q̄cūq̄ ille q̄ ꝯuenie dꝰ ē q̄ rez ec clie q̄lecūq; d tinet lʒ exhi beat auctorē suū. vt.j.xvj. q.j.i canōibꝰ sʒ distigue an rē mobilē de tineat vl' imo bilē vt.C.vbi i rē ac.l.ij.ex vt lit.nō ꝯtes. qm.ꝛ h' intel ligas qñ q̄s sue noie aliquid possidet.tūc sp possessor sit ꝯueniēdꝰ.ꝛ tūc nō est nccē voca re illū cuiꝰ aucte possidet.secꝰ si alieno noie vt ex̄ vt li.nō ꝯte.qm.Jtē h' iclas h' lʒ ꝯuētꝰ rei vēdica.possit dñm noiare nō tñ ꝯuētus possessorio iudicio.vt h.n Seu abbatibꝰ iuit'.o Rectoribꝰ.initi.p Cōsēsu.ꝯsen sus.n.plati ñ obstat clic' repetētibꝰ res eccle sie vt.j.e.nō liceat.sʒ q̄re ñ ē ille tutꝰ q' ab ipo tore possidet.C.de q̄.p.bñ.cū iuste possidet q̄ a u.pre.po.vt.ff.de acqui.pos.iuste sed dicas istud obtinere in rebus puatoꝝ.qꝛ nec ecclia tuta est si rez recipit ab imperatore nisi eam prescripserit .vt.xvj.quest.iij.placuit. q Predia.secretorum.id est ecclesie.

a Qui xp̄i pecuñias.large sumi.vt .j.q.iij. totū.b Fraudat.occulte.c Et rapiat. vi d Homicida.etiam est sacrilegus vt.j e Augustino notario.cōmu (c.proximo. niri.cū tñ ꝛ illud de iure cōmuni pos set facere.ꝛ sic ꝯ id qd dicit lex super fluū est postulare quod lex indulsit.C.de thesau.l.j. h' fit ideo.quia plus timet' q' singularit' pol

a Vexēt iīuste.nā ad tributa ꝛ fultia tenēt.xi.q.j.tū tributū.vel expone vt ibi dixi. b Sacrilegꝰ pēa sacrilegij ē.ſm.l.ff.ad.l.iul.pecu.ſacrilegij.alij ē ſm canōes.xvij.q.iiij.p totū. c Qui abſtulerit prī

ñ libat alios.ff.ad.l.acql.itē mola.§.ſꝫ ſi plures.l. Cōponat.iſti.ꝺ ac.§.oēs.ꝫ vbi dr ꝙ nullo pēa dꝫ excedē q̃druplū.So.gḋ dicunt ꝙ pena legalis.ñ pt excedē q̃druplū.ſꝫ quetiōalis pt.meliꝰ dicas ꝙ legalis ꝛ queſtiōalis

hōicida ē q ñ paſcit prem vł mrez.vt.xxij.q.iiij.iter cetera.ꝛ.lxxxvj.di.nō ſatis in fine. d In antiqs multiplicatione.ar.penaꝫ pecuniariam poſſe ab eccleſia iffligi.xxj.q.v.ſiqs cuiuſlibet.xxiij.di.q̃ꝫ.ex ꝺ arbi.dilecti.i fi.ex ꝺ reli.do: ꝯſtitutus.i fi.ar.ꝫ.j.e.ſrnitas.vbi de h̄ dr.ꝛ ex ꝺ pe.ſuā.ſꝫ illḋ pt intelligi ꝺ eq tate canōica.h̄ de rigore iuri.e In auctoritate.j.e.i legibus f Qum de notiſſimā In tercedit.papa p eccia apḋ reginā ſic alibi apud pnci pē.vt.xcvij.di.eccleſie. g Pro violata emūitate ꝛ dr emūitas ꝑuilegiū quo gaudꝫ eccia vt i ābitu ſuo ñ fiat pugna vł iſultꝰ vł rapina.p.xl.vel xxx.paſſuſ.vt xvij.q.iiij.ſic ātigꝰ.Que āt pēa p emūitate eccle leſa ſit ſoluēda.hēs xvij.q.iiij.ſiqs ꝯtumax.h Leges.ſcilicꝫ.lōbarde.b.i Vulgari.i.lōbarda.xvij.q.viij.ſiqs mēbroꝝ.ꝛ.c.peſſimā.k Qui ꝑoꝛ ē.nā tot ſūt iiurie q̃t ſūt iiuriātes.vt.ff.ꝺ iiu.ſi plres.ꝛ iō pēa vni.

vt ſibi iſeruiāt.q̃propt ab oibꝰ illiꝰ vſurpatiōis cōtumelia depellēda ē:ne ꝑdia vſibꝰ ſecretoꝝ celeſtiū dicata a qbuſdā irruētibꝰ vexētur a. qḋ ſiqs ꝑſūpſerit vt ſacrilegꝰ b iudicet. Item ana

Qui cleꝛꝰ. De eodez.
Qui abſtulerit prī aut matri aliqd diceteqꝫ h̄ pctm̄ ñ eē:hōicide particeps ē:pr nr ſine dubio deꝰ ē: q nos creauit. mr ꝟo nr̄a eccia ē:q̄ nos i baptiſmo regenerauit.ḡ q xp̄i pecūias ꝛ eccleſie rapit aufert vł fraudat:hōicida eſt. Item gio.pa.iij. Quadruplū reſtituat:q

In res ecclie inuadit.
In antiqsꝰ ecclie ſtatuſ decretū eſt:vt q aliena inuadit nō exeat ipunitꝰ:ſꝫ cū multiplicatiōe oia reſtituat.vn̄ in euāgelio ſcptū eſt ꝙ ſi aliqd defraudaui reddo q̃druplū. ꝛ in legibꝰ ſeculi cautū hr̄.q rē ſurripit alienā ꝛc̄.vt infra in auctoritatee euſebij. Item gre.ad ꝯſtātiā reginā gallie. Pro tēore ſecłariū legū pūiant iuaſores rez eccliaſticaruz.

Quez ꝺuotiſſimā f dn̄az ſciam: de celeſti vita atqꝫ remedio aie ſue ſedulo cogitare:culpā me committere vehemēter exiſtimo. ſi ea q̄ pro timore dei oipotentis ſunt ſuggerēda ſiluero.ꝛ te ſanctiſſimā de eccliaſtica pace ſedulo nō

cōmonuero.nimis me iuliani fr̄is ꝛ coepi nr̄i ꝓclamatio nup ꝯtriſtauit.maxime cū ville ſue.i.ecclie a nequiſſimis ꝑdonibꝰ ſūt deꝑdate atqꝫ nocturnis icēdijs more furū cōbuſte. ꝛ dū idē maligni iuxta nr̄i ꝑdeceſſorꝭ bonifacij ꝺcreta p violatas g emunitate illud emēdare noluerit.dū ꝛ ſecłi leges h hec eadē ita ſe hr̄e voluerunt:lege vulgari i teſte.in q̄ ſic ſcribit.ſiqs manu armata vſqꝫ ad q̃tuor hoīes in vicū alteriꝰ ad malefaciēdū venerit ille qui k ꝑoꝛ ē p illicita ꝑſūptiōe ꝯpōat l ſolidos nōgētos:ſeq̄ces ꝟo eiꝰ vnuſqſqꝫ ſolidos.lxxx.ſi ꝟo icēdiūꝫ m fecerit:ſibi nonie ſ tm̄ ꝯponāt.ſi ꝟo ꝑdā in q̃druplū reſtituāt. Item de eodē.

Si ſeculi leges talez iuſtitiā hr̄e voluerūt lex diuina cur inferioꝛ eē ꝺbebit.cuꝫ ſibi in ipſiꝰ veritaſ preſentia a zacheo collaudatuꝫ ſit.ſi aliquid defraudaret in quadrupluꝫ reſtitueret.ꝛ quia ſūmuꝫ in rebus bonū eſt iuſtitiā n colē ac ſua cuiqꝫ iura ſeruare: ꝛ in ſbiectos nō ſinere qḋ pcātꝰ eſt fieri: ſꝫ qḋ equū ē fieri ꝛ cuſtodiri. qḋ ꝛ vos diligere ꝛ oino cōfidimus ſtudere.quapropter excellētie veſtre menſe nouēbris ꝑſentis anni ſcḋa indicti

i ifinitū pt extēdi ſm q̄litatē negocij vel delicti.ſꝫ ſi hr̄ reſpectꝰ pure ad rē ipſā.tūc ſufficit pēa q̄drupli.ar.C.de ſer.fugi.q cūqꝫ.ꝛ.l.ſiqs ſuū ꝛ lꝫ hec lex nō teneat tm̄ ex ea argumētaꝛ h̄ gre.ſic ex ꝺ iudic.nouit. m Si ꝟo incendiū.incendiarius ē ipſo iure excōmunicatuſ nec prius abſoluitur q̃ ſatiſfaciat ꝛ tūc ſe id amodo nō facturū.xxiij.q.viij.ſiqs mēbroꝝ.ꝛ.c.peſſimaꝫ ꝛ ſi fuerit excommunicatꝰ am modo nō poteſt abſolui niſi a papa vt [illegible] extra de ſen.excom.tua.ſm.ll.capite punitur.ff.de pe.capitaliuꝫ.§.non nūq̃ꝫ.vbi dicitur ꝙ ſiquis intra oppidā rel ꝑpter inimicitias vel predam aliquid exuſſerit igne crematur.ſed ſi villā cōbuſſit.leuius punitur.ff.de incen.q edes.tohan.non inuenio ꝙ incendiarius ſit ipſo iure excōmunicatus.niſi incendiarius eccleſie vt ex de rap.c.ex litteris.b.n Iuſtitiaꝫ colere.inſti.de iuſti.ꝛ.iu.§.precepta iuris.

Gen. 11. Luc. 19.

a Regia.ergo femina potest esse iudex. vt h. z.xxiij.quest.iiij.si quos.z.xv. quest.iij.§.j. argu.contra.xxxiij.q.vlti.mulierem.C.de arbi.l.vlti.sed dic vbi consuetudo est bene possunt iudicare extra de arbi.dilecti.

b In legib9 seculi. in lombarda et gottica z salica non in romana.

c Termi, nos §z.ll.põit talis pena .l. aureorũ.z.ff. de termino amoto.l.j.z.ij.

d Quadruplum. vt in illo quadruplo rei psecutio computetur.vt in institu. vi. bo. rap. in prin. sed in furto est rei persecutio pter penam furti. vt insti. de obli. que ex delic. in fi.z est si.l. xxxix.dist.decenter.

e Fraterni tas.ex inopia. in delictis non excusat inopia. vt hic. z .xxxij. q.iiij. sicut sati9.ff. de ritu. nup.palã.xxij.q.v. ita ne. xxij.q.ij. faciat.ar.§ de cõse.di.v. discipulos. z di.j. sic. §. ex. de fur.sigs p necessitate. gdã dicũt q potius dz bõ mori q̃ furari. hũani9 ẽ dicere q sũma necitas excusat.ex e c re fur qd nõ ẽ vñ h nõ sunt tãta necitas q̃ posset excusare.f Verberibus h' gñale ẽ. vt verberibus castigentur qui sunt inopes.vt.ff.d fur.om.iu.siquis.id.§.in seruos .z .ff. de in ius vo.l.vlti.j.e.q.§.libertus .xiij.quest .vj. si res aliena.alio etiam modo puniuntur nobiles q̃ ignobiles.vt.xxiij.quest.j. qui contra.g Cum augmento.s. innãli z illegitimo.ne fit §.s. dist.lxxxix.decẽt.xvij.q.iiij.gsgs.j.e.q.v.c.penul.z.s.e.q.i antiqs.Ad hoc rñdet gdã. si vult liberi fur vl' predo restituere rẽ añq̃ cõueniat penaz euitat.h falsũ ẽ. qz nõ sufficit raptori restituere rẽ ad euitãdã penam .ff.vi. bo.rap.l.non pdest . vl' dic q ecclia ñ petet penã.sz iudex ex officio suo ẽt isliget z dabit ecclesie cui scitas ignoscendi. aliaz dereligt C.d epi.z cle. sigs.z ẽ ad h bonũ ar .xxiij.q.iij.§.j.i fi. Uel dic q pt petere naturale augmentũ.i.interesse. sz in nãle nõ pt. vel dic q nõ pt petere interesse qd est ex rẽ.vl' si forte occasiõe rei sublata familia vl' pecora mortua sunt illis ñ pt petere sicut nec a l ter.vt.ff.d ac. empt.z vẽ. si sterilis.§. cuz p vẽditorem. Uel põas casũ sic q̃situ.su lt si aliquis pfessus fuit se furtũ fecisse sacerdoti suo.an i pnia dẽat ei iniũgi.vt illã rez restituat cũ pena.sz. q nõ z sic contraria non (tangunt casum.h Es acquisitas.occasione ecclie .j.q.v.§. firmum.

i Vasa.§.x.q.ij.h l

k plicos.z pro.id' ẽ.k lius.§.l Captiuorum.z alijs cau..o.

In legib9 seculi . in lombarda et gottica z salica non in romana.

...one petr ffez z coeps nrm a gremio scẽ romãe ecclie trãsmittem9: vt fr̃ib9 eiusdẽ puicie i vnũ pgregatis eniũtias violata z psũptio z sacrilegiũ canõica auctte z vr̃a regia dignitate talẽ tminũ accipiãt : ne p9 hac mẽbra diaboli filij necq̃ in scã ecclia te ẽt ibi regnãte talia psumãt. I t eusebius pa. [...]

In legib9 b seculi [...] cautũ hẽtur q rẽ surripit alienã:illi cui res direpta ẽ i decuplũ q̃ sublata sũt restituat . z i lege diuia legit.maledict9 ois q trãsfert termĩos c primi sui.ta lia q ñ psumãt absq̃ vltõe ñ hec exerceãt absq̃ dãnatiõe. pide.sigs ecclesiasticas oblatões z qd deo psecratũ ẽ rapuerit vl' psẽsent faciẽtib9: vt sacrileg9 diiudicet: z dãnũ i q̃druplũ d restituat: z canonice peniteat . cõtra gre.scribit augu. anglor epo de his q furti auferũt aliquid de ecclia . [...] cũ augmẽto sibi ablata ecclesia recipere oz.

Fraternitas e tua ex psona furis pẽsare pt: qualiter valeat corrigi.sunt eniz gdã q hñtes subsidia furtũ ppetrãt.z sũt alij q hac in re ex inopia delinquunt vñ ncẽe est vt gdã dãnis q dã vo vberib9 f corrigant z cũ paulo districtius agit ex charitate agẽdũ ẽ: ñ ex furore.qz ipsi h pstat q corrigit.ne gehẽne ignib9 tradat.addiscẽt q augmento g ea q̃ furto d ecclijs abstulerũt.reddere debeãt. sz absit vt ecclia cũ augmẽto g recipiat: qd de terrenis reb9 videt amittere: z lucra dãnis querere. Vt ex illud eusebij d legũ seueritate.istd gregorij de ecclesiastica mãsuetudine dictuz intelligit [...] tẽ de9 dedit epo medio lenẽsi. Nõ sũt alienãda (h) ...

Es h i epatu acqsita. epatu acqsitas sacerdotib9 nulla est alienandi lnia. I t ex.vj. synodo vniuersali . Uasa sacra nisi p redẽptiõe captiuor nõ sũt alienanda .

Apostoli cos k z pr̃nos canões renouãs : hec scã vniũsalis synod9 diffiniuit neminez prsus epz vẽdere vl' vtcũ q̃ alienare ciminilia z vasa k sacrata: excepta cã oliz ab antiquis canonib9 ordinata : videlz p redẽptione captiuor l. sz nõ tradere salaria ecclia r in emphiteotica pacta: nec alias rusticas possessiõẽs venũdari : ac p h ecclesiasticos reddit9 ledere: q̃s ad ppaz vtilitatẽ z ob escã paupez z peregrior sbstẽtatõez ẽe decer...

a Deponat. hec est pena male alienanti res ec clie. vt. j. e. q. si quis. et c. non liceat et c. statuimus sed contra extra de re. ec. non alie. si quis presbyterorum. extra de ele. quia sicut. i fi. ff. de al. mu. ca. l. ex hoc edicto. §. si quis alienauerit. Ex quibus omnibus habes quod sufficit si statim reddat ecclesiam indemnem. arg. contra ff. vi bo. rap. non perdest. vbi habes quod non sufficit perdere ad penam euitandam rem restituere item sufficit semel dolum commisisse. vt. ff. de po. l. j. §. si rem depositam io. ego sto illi decre. si quis presbyterorum. b.

b Construxisse. ledendo ecclesiam priorem potest tamen construere. dum tamen non ledat ecclesiam j. e. si episcopus. et c. de re. rel. tradet sed ecclesie vt habeat ipsa ius patronatus, quod habetur ex edificatione. seu fundatione. xvj. q. vij. quicunque et c. decernimus. et c. filijs. et extra de eccle. edi. ad audientiam. vel aliquod honestum. seruitium. extra de in repa. preterea

nimus et paulo post. Quisquis autem post hanc diffinitionem nostram contrarium quod huic sancte sedi ac vniuersali synodo agere temptauerit. deponatur vt preuaricator diuinarum rerum et preceptorum cassata videlicet omnino quod facta est in scriptis ab episcopo venditione vel emphiteotica traditione vel alia qualibet alienatione cimiliorum et salariorum locorum. Qui vero cepit aut emerit aliquid ex predictis cimilijs vel salarijs: et non restituerit ecclesie iterum quod ecclesie sunt: vel non reddiderit ad incidendum chartam venditionis vel emphiteoseos: sit anathema vsque dum fecerit: quod ab hac sancta et vniuersali synodo confirmatum est. Si autem episcopus conuictus fuerit construxisse b monasterium de ecclesiasticis redditibus: tradat eidem ecclesie ipsum monasterium. I Gregorius donno episcopo messano. Pro redemptione captiuorum sacra vasa non prohibentur.

Et sacro rum canonum et legalia statuta permittunt: ministeria ecclesie pro captiuorum esse redemptione vendenda. I Demetrio et valeriano clericis firmianis. Res ecclesie licite impenduntur

xvj. q. vj. coperimus. xxvij. q. iiij. quesitum. §. vbi habes quod res consecrata non debet restitui. sed supple alcis. et ad proprios vsus. et licet hoc cat quod debet subijci priori ecclesie. nihilominus tamen episcopus potest vnam ecclesiam alij subijcere cui vult.

In redemptione captiuorum.

Sacrorum canonum statuta et legalia permittunt auctas licite res ecclesiasticas in redemptione captiuorum impendi. et ideo cum edocti a vobis sumus ante annos. l. xviij. fauinum episcopum ecclesie firmiane. xj. libras argenti de eadem ecclesia pro redemptione vestra ac patris vestri passini fratris et coepiscopi nostri: tunc vero clerici: nec non misisse vestre hostibus impendisse atque ex hoc quondam formidinem vos habere. nec hoc quod datum est a vobis quolibet tempore repetatur. huius precepti auctoritate suspicionem vestram prouidimus auferendam: constituentes nullam vos exinde heredesque vestros quolibet tempore repetitionis molestiam sustinere nec a quoquam vobis aliquam obijci questionem. I dez. Res ecclesie desolate non depo

Sicut omnino graue est frustra ecclesiastica ministeria venundare. sic iterum culpa est imminente huiusmodi necessitate res maxime desolate ecclesie captiuis suis preponere: et in eorum redemptione cessare. Qui vero pro nimia huiusmodi inuasoribus atque predonibus que vasa sacra et reliqua diuino cultui dedica

arg. extra de excel. prela. si cui venire.

Et sacro rum canonum.

Sacrorum. repetitionis. quod ex compietatis impedit non repetit. C. de ne. ges. alimenta nisi forte fuerit protestatus. ff. de rel. si quis ff. de rel. §. hec actio. et i alio casu. C. de nup. patre tamen non valet protestatio. quia ecclesia tenetur redimere vt. j. c. pxi. si pro pius patre redimisset prius ecclesiam dare repeteret fine distinctione secundum quasdam. s quod redemptus episcopus prestabit ras prestabit ecclesie pro quantum quenidi. si non possit soluere C. de cap. l. c. ij. et vlt. vnde nunquid hoc de quolibet dicendum pro vero est

vel ob alia tpalia. extra de capel. mona. in ecclesijs. xvj. q. ij. sane. et est ar. quod acquisita de rebus ecclesie potest ecclesia vendicare. vt. j. e. q. iiij. sacerdotes. et. q. vl. fixum. Sed quid si clericus de pecunia ecclesie in proprio solo edificet. tunc videtur edificium solo cedere. ff. de re. diui. in tantum sed dicas in fauorem ecclesie solum edificio cedere. et hoc est speciale in ecclesia. quod si res comparatur de bonis ecclesie statim est facta ecclesie vt hic. et extra de pecu. cle. c. j. et c. si quis. idem est de milite. C. de rel ven. si vt proponis. et in pupillo. C. arb. tu. l. iij. et in vxore. ff. de dona. inter virum. et vxo. vxor. c Tradat. i. subijciat. j.

ita. sed nunquid de capto in maleficio. quod videtur lxxxvj. di. non satis. xxiij. q. v. c. j. et c. rece. et xiiij. q. vj. si res. ar. contra. j. q. j. iubemus. tamen si priuatus det pecuniam pro redemptione alicuius bene eam repetit. vt. C. de cap. l. vlt.

Sicut. suis. suis potius quam alienis subueniat. subueniat tamen extraneis. lxxxvj. di. non satis. xlij. di. gescam. sed quid dicunt hic capti vt. dic quod si ab hereticis vel gentilibus capti idem vel a talibus vbi timetur periculum corporis vel alie tales tenetur redimere ecclesia et etiam quilibet priuatus. vt. lxxxvj. distin. non satis. et. j. e. au rum. xxiij. quest. iij. non inferenda. b.

ta polluꝫ māib⁹ arripuerit
τ q̄ſi pphana ɔtctāt: ſit idi
cēda nichola⁹ papa diffi/
nit ſcribēs forcario archi/
epo burdegalēſi. Inuaſo/
[illegible]

DE viro^a ne ſponēda.
fādo burgādo noīe q
rabie iſana ɔmoꝫ diaboli/
cꝫ ſe irretire laqueis nō du
bitauit: atqꝫ gētiliū more
p abrupta itinera τ ɔpita i
ſidias vob i vr̄e ecclie vil/
la vna cū cleric vr̄is manē/
tib⁹ τ pplm ſalubri⁹ iſtruē
dogmatū mōitꝫ ɔcertātib⁹
paneqꝫ ſpūalis vbi vacua
hoim corda reficiētib⁹. atꝫ
laudabile ppe ſaluꝫ ɔſide
riū hn̄tib⁹ ſcā aploꝝ petri
τ pauli limia viſitare. colle
ctꝫ nulitie ſeqcib⁹ τ iigrat
ɔplicib⁹ nefarias inaſiōes
τ ɔpdatiōes violētas ifer
re demōiaco auſu pſūpſe/
rit: τ vt eplē vr̄e text⁹ eloq
tur ſacꝝ altare ſacraqꝫ dn̄i
ci corpis τ ſāguis vaſa iſu
per τ ſcm̄ chriſma pollut
arripē māib⁹ q̄ſi vilia τ ad
vſū cōez apta pſūpſerit: di
lectio nos vr̄a ɔſuluit^b ſi
ipe vl' q cū eo i tā ipio τ ini
quo ſcelere fuerit: ad pniaz
qn̄qꝫ gr̄a tacti diuia vēire
voluerit. q̄ eos pnie vīculo
ɔſtrigaꝫ: nr̄e iſtitutiōis cē
ſurā expoſcere curaſt. ð q
b⁹ ſi tn̄ ita ē. iubem⁹ cū ad
pniaz qn̄qꝫ reuerti accele/
rauerit vno āno ex̄ eccliaz
dei ɔſiſtere: cui⁹ ſacratiſſi/
ma vaſa ex̄ ritū fidei xp̄ia
ne dirripiēdo auſferre nō
dubitauerāt. ſcd̄o vō āno
añ fores^c ecclie ſine cōio/
ne maneant. tertio vō āno
eccliaz dei igrediāt: τ inter
audiētes^d aſtēt ſine oblati/
one: nō mādücātes carnē
neqꝫ bibētes vinū pter na
tiuitaꝫ τ reſurrectōis dn̄i/
ce dies. q̄rto pterea āno ſi
his porib⁹ trib⁹ ānis coꝝ
fructuoſus fuerit pnie la/
bor: cōioni fideliū reſtituā
tur: totaqꝫ mētꝫ itētiōe ſpō
dētes^e talia ſe vlteri⁹ nūqꝫ
facturos: corp⁹ τ ſāguinez
dn̄i ſuſcipe mereāt. τ vſqꝫ
ad. vij. an. trib⁹ in hebdo/
mada dieb⁹ ſine eſu carni
uz τ vini potatiōe maneāt
penitētes. Itē i ɔcilio leo
nis. iiij. Res ecclie epus
vſurpare vl' alienare ñ pōt/

MOnem^f τ ir/ ſmat.
refragabilit affirma
m⁹: vt null⁹ epoꝝ vl' ſacer
dotū rē tituli ſui vſurpare
pſumat. ſꝫ neqꝫ ſalariuz a
xp̄ianis ſcis loc oblatū cā
amicitie vl' timor aut mu
ner pertentet auſferre ne
eccleſia dei ad nihilum re
digat. qd̄ q facere pſūpſe/
rit epṡ vl' ſacerdos: canōi
cā ſine dubio ſubeat vltio/
nē: τ qd̄ ecclie iniuſte ablatū
ē reddere^g ɔpellat: ita vt ð
icepe nllas vires p his ad
litigādū^h vl' poſſidēdū hr̄e
poſſit. Itez ex hyſtoria eu/
ſebij epi ceſarieñ. c. xij.

a DE viro τ compita. compitum eſt locus vbi plures vie cōcurrunt. xlviij. di. ſicut.

b Conſuluit. que ſit pena taliuz qui infe runt iniuriam clericis duz inſiſtunt diuinis officijs τ obſequijs. habes. xvij. q. iiij. §. qui autē. C. ð. epi. τ cler. ſiquis in hoc gen⁹.

c Ante fores. ſed nōne in primo āno eſt ex̄ eccleſiā ſed dic q̄ i pmo āno ſtet. extra cimiterium qd̄ violauit. τ ſecundo āno iuxta fores eccleſie.

d Audiētes. non communicabit vt xxxiij. q. ij. latorem.

e Spondentes. ſacrilegos argue pmittere cogendos ſe. nū q̄ ſimile facturos. ſic. xxxiij. q. viij. peſſimam. τ. c. ſi quis. membrorum. vt dixi. xj. q. iij. cuz aliquis.

f MOnem⁹ rem tituli. ideſt ſpectantez ad eccleſiam ſuaz non auferet alij ppria auctoritate. naz τ tutor τ curator pūitur q auſert alij rem pupilli ſui. vt. C. vnde vi meminerit in fi.

g Reddere. ipſe ergo qui alienauit poteſt conueniri. vt hic. τ. j. c. ſtatuimus τ duobus. c. ſequētibus. item τ poſſeſſor poteſt conueniri. vt. ſ. e. auguſ. τ nota. ſ. c. quicunqꝫ. ſ. e. apoſtolicos cum enim eccleſia habet in optione quem velit conuenire. ſi primo cepit vnum conuenire τ poſtea velit aliū conuenire non fit ei preiudicium aliquod per electionem vt. C. ſi tu. vel cu. l. vlti. ſed quid ſi eccleſia eſt conſecuta ius ſuum a poſſeſſore. nunquid adhuc poteſt ɔuenire ipm qui alienauit non videtur quia bona fides non patitur. vt bis idē exigatur. ff. ð re. iure. bona fides. q̄ autē poſſet ipſum cōuenire. ad huc eſt. argu. j. e. vulterane τ. c. ſtatuim⁹ τ. c. quicunqꝫ τ. ff. de peti. he. nec vllam §. vlti. R̄z. aut eccleſia agit ad penā. aut ad intereſſe. ſi ad penam poteſt agere contra alienātem. quia pena vnius nō liberat alium vt. ſ. e. cuz deuotiſſimam. ſi agit ad intereſſe nō poteſt. item queritur ſi ecclia conſecuta eſt ſuum a poſſeſſore. an teneatur cedere actionem. quam habet contra alienantem. R̄z. q̄ nō. quia qua fronte poteſt petere ceſſionem. qui ex contumacia. ſua condemnatur. vt. ff. de admini. tu. ſi plures. τ. ff. de tu. et cura. et ra. diſtra. l. j. §. nunc. tractemus

h Litigandum. argu. eſt hic q̄ ille qui male alienauit rem eccleſie non poteſt eam repetre.

Quilqs cognatis. nisi victū & vestitū. vt. lxxxvj. di. nō sat]. & xvj. q. j. si cupis. i fi.
b A colono. licet. n. colon⁹ tradat alij pos sessionē. nō iō pdit ecclia possessionē. C. ꝺ ac qui. pos. l. vl. c. Abijciat. mitl⁹ cū eo agit.
j. c. siquis. q̄lībet. & . q. v. si episcopus.

Non licet pape. hic symmachus papa successori suo legē iponit. vt impator suo. ij. xvj. q. j. q2 iuxta sz qualiter ħ potuit cū null⁹ mortaliū papam possit iudicare extra de elec. innotuit. xl. di. si papa nec inferior supiorē. xxj. di. inferior. sz certe ħ fit solut⁹ legibus. tñ ꝺm leges viuere dꝫ. ff. de legi. princeps.

e Quibuslibet vꝫ ꝙ ad hāc accusatōes qlibet admittat. ex̄ de re. ec. non alie. siqs. & in aut. ꝺ ñ alie. aut pmu. i fi. & nō. xvj. q. v ij. filijs. & q. j. constitu. b.

Epo vel abbati res ecclie ...

Quis[?] ... qs⁹ epis vl̄ abbas ꝺ salarijs epi vl̄ mōasterij trāsferre qcꝙ̄ i pncipū man⁹ vl̄ ē alij psōe ꝯferre voluerit: irritū sit qꝺ datū eē ꝯstiterit ꝭꝫ canōeꝫ scōꝝ apostoloꝝ q dic. oīꝫ ecclīasticarū reꝝ eps hēat sollicitudinē: & dispēset eas: tāꝙ̄ deo ꝯtēplāte. ñ liceat āt ei fraudare qcꝙ̄ ex illis vl̄ cognatis ꝓpijs dare q̄ dei sūt. ꝙ si paupes fuerit: vt paupib⁹ largiat: sꝫ ñ sb hoꝝ occasione q̄ st ecclie ꝺfraudēt. ꝙ si calliditate vsus excusatione ptēderit eps dānū facē: & nihil ad ꝓfectū agrū vel locū existere nec pncipib⁹ tribuat ager vel loc⁹: sꝫ clericis vl̄ agricultorib⁹. ꝙ si calliditate vsus fuerit princeps & l'a collono vl̄ a clero agꝝ emerit: sit irrita vēditio & restituat epo & monasterio. eps vl̄ abbas ħ faciēs abijciat tāꝙ̄ q dispsit q̄ nō collegit. Ꝭ ꝯ symmach⁹ pa. Predia eccl[...] liceat pape alienare.

Non liceat pape pdi uꝫ ecclie alicare aliq̄ mō ꝓ aliq̄ nccītate: nec i vsufructu rura dare: nisi tm̄mō domos q̄ i qbuslibet vrbi b⁹ ñ modica ipēsa sustētāt q̄ lege oēs custodes astringāt: vt donator: assēsator. vēditor honoreꝫ pdat: & q subscpserit anathēa sit cū eo q dedit vl̄ q recepit: nisi restituat. liceat ēt qbuslibet ecclīasticis psonis ꝯdicere: & cū fructib⁹ alienata reposcere. qꝺ nō solūmō i aplica ꝯseruādū est ecclia: verūēt vnūsis ecclijs p ꝓuicias qdē vr̄ id ꝯuenire.

Itē. [...] vel ad altare ñ [...]

Indignes ad [...] altare dñi ꝓpare pmittit q res ecclīasticas audet īuadere: aut iīuste possidē aut iniq̄ vl̄ iīusta defēsiōe i eis. pdurare de qb⁹ dꝫ eē tāta. p uisio vt vīdictā admonitio pcedat. & res vsurpatas iīuste q abstulit. aut iniuste ablatas q retinet equitate patrocināte legib⁹ restituat. ꝙ si neglexerit: et necessitas compulerit: demū predoneꝫ sacerdotalis

vt ex̄ de resti. spol. grauis. & ff. de reiuend. si nauis. & C. de rei vē. certū ē. si ꝓo male fidei possessor titulū hūit. tūc excusat a pcipiēdis pp titulū. vt C. de rei vē. fūdū. nisi ita sit ꝙ ille titul⁹ hēat ꝓ nō titulo. vt cū qs emit ꝯ interdicta legi. vt. C. ꝺ agri. & cē. quēad modūꝫ & alios casus hēs nō qꝺ me. ca. ꝭꝫ & partus.

Indignes. i ad altare q2 nec oblato ei⁹ recipit. vt ꝭ. e. de viro & ēt a sacramētis ecclie suspensus est. vt. xvij. q. iiij. quisquis.

h Admonitio. ar. ꝙ admonitio semper pcedit vindictaꝫ vt ꝭ. e. ij. q. vij. accusatio. & . c. se. xj. q. j. petimꝫ sꝫ ver est cū agit ad penā excōicatiōis. q2 nemo est cōmunicandus est nisi p cedat admonitio trina. vt. xxj. q. vij. omnes decime. & xvij. q. iiij. de presbyteroꝝ. & extra de si. & extra de sacro. excom. sacro.

f Cū fructib⁹ ħ aduerte ꝙ fruct⁹ pñt peti. sciēdū ē. ꝙ si agit p iterdictū aliqꝺ ad petēd ū rē cū fructib⁹. tūc restituēt fruct⁹ oēs p cepti a tpe eo q̄ ē ꝓpositū iterdictū nisi in iterdicto. vñ vi in q̄ veniūt oēs fruct⁹ pcepti. a tpe delectiōis. vt. ff. de iterdi. l. iterdict]. ff. de vi & vi ar. l. j. §. ex die. Sꝫ āt agit reiuēd. aut possessor fuerit bōe fidei aut male. si bōe restituet oēs fruct⁹ pceptos a tpe lit. ꝯtes. vl̄ q culpa sua nō sūt pcepti. ꝭ añ lit. ꝯtest. pceptos nō tenet restituere. sed tm̄ extātes. vt. C. de reiuen. certū ē insti. de offi. iudi. §. post in choatā. si fuerit possessor male fidei taꝫ pceptos. ꝙ̄ q̄s qs pcipe potuit tenet restituere.

item & in illis criminibus precedet admonitio vbi ad brachiū seculare est decurrendum vt. j. q. vij. patet. item vbicunꝙ non agitur ad depositionē. & generaliter vbi agitur ad denunciationem. vt extra de simo. licet heli. sed vbicunꝙ agitur ad depositionem non precedet admonitio. extra de accu. qualiter. ad quid enim admoneretur tunc cum sufficit ad depositionē ꝙ homo semel deliquerit xxv. dist. primum. non ob. extra de accu. siqs quia loquitur ibi in denunciatiōe. item non ob. ij. quest. vij. siquis erga. quia loquitur ibi de alijs causis que non inducunt depositionem. v. quest. iiij. in loco.

a Maturata .i. mature plata .j. xvj. q. j. in canōib⁹. b Et istitute .i. ōstinate a talib⁹. Cum reb⁹ vt pr⁹ ē hic arg. q auctas maioris excusat. xxviij. di. dyacōi. et lxiij. di. salonitāe. sz nō ē ō vez. vt. s. e. gcūq. et licz hic dicatur q prīceps sit re darguendus. bene tamen pt excōicari. xi. q. iij. si āt. nobis. Sz q̄lr ter agi pt ē il lū qui recipit possessionem. vl a pncipe vl ab alio cū scri ptū sit in lege nō videoz vi possidere. si recipio posses sionez ab illo quē scio eē in possessiōe. ff. vti pos. si duo §. nō videoz. et arg. eē ō re sti. spo. cū ad sedē. sz hec q̄ stio hodie ex ufflata ē per id qō est hodie. eē ō rest. spo. sepe contingit.

c Cum ob ep̄s. iste remotus fuit ab admi nistratōe tpa liū sz nō spūa liū. e Ab eodē. isto eni remoto ab ad ministratiōe. reseruatur vt ipsi⁹ auctē ad ministratores eligantur. f Quid ad cās. s. vt expē se prius dedu cāt q̄ facte sūt in colligēdis fructibus qō tus ōductōis null⁹ casus pt spedire. ff. sa.

districtio maturata a pcellat valde. n. aniquū et ingēs sacrilegiū ē: vt quecūq vl pro remedio peccatoz vel p salute ac reqe aiarū suarū vnusqsq venerabili ecclie cōtulerit aut certe reliqrit: ab his qb⁹ maxime seruare ōuenit. i. xpianis et deū timētib⁹ hoib⁹ in aliō trāsferri vl cōuerti pmittat. ppterea q hec nō pui derit et aliter q̄ scriptū est predia ecclie tradita petie rit vl acceperit aut possede rit: nisi secito correxerit: q iratus de⁹ aias pcutit ana themate feriat. sitq accipi enti vel donāti vel possidē ti anathema et institute b pe ne ōtuberniū assiduū. nec aliq̄ aū se tribunal xpi obstaculo muniat qui religio sis aiab⁹ ad substātiā pau pez derelicta ōtra fas sine aliq̄ pietatis ōsideratione dispgit. Itē nicolau⁹ pa. adoni vienē. epo ...

Cum reb⁹ c pauli ecclie. q̄ semel deo ōtribute atq dicate sūt: et postea ib occasiōe cōcessionis pnci pū a qbusdā iuadunt atq diripiunt. sancim⁹: vt pri⁹ ōsolatus pncipē ad relecādā taz psūptuā factionē: et cognoscēdū virū ill⁹ sit ōcessio an iuasor psūptio q si pricipio iordiata fuerit largitio et ipe priceps sit p emēdatiōe redarguēd⁹ si āt inuasorio declarat psūptio vsq ad emēdatiōnē excōmunicatiōis sit vi dicta coercēd⁹. Itē gelasi⁹ iustiniāo archidiacono

et fausto defensori. De re. ... aliqd ... Nobis deni et mandā. fame vestre cōsulēdū duximus: et pontificis vestri loco vobiscū ab eodē c aliqs surrogetur: q eius nomine pariter vniuersa disponat: q̄tenus omia pdia ad vestrū reuocet studiū: nec cuiq̄ clerico p portio ne sua aliqd solū ecclie pu tetis esse deputādū: ne per incuriaz et negligentiā minuatur: sed ōdm pēsionis sū mā ex omnib⁹ pdijs rusticis vrbanisq collectaz ad antistitē deferatis. ex q̄ tū collectiōe habeatur ratio qd f ad causas vl expēsas accedētiū necessitati opus eē pspicitur vt de medio seq̄ stratur. et q̄ttuor portiōes g vicz vel de fideliū oblatio ne: vel de hac fiant modis omnibus pensione: ita vt vnā sibi tollat antistes: aliā clerici p suo iudicio et electiōe dispartiat: tertiā pau peribus sub omni ōscientia faciat erogari: fabricis vo q̄rtā q̄ ōpetit ad ordinatiōez pōtifici erogatōe vsa decernim⁹ esse pensandā. si qd forte sub annua remanebit expensa electo idoneo ab vtraq pte custode tradatur enthecē vt si b maior emerserit frabrica: sit subsidio qō diuersi tēporis diligētia potuerit custodiri. aut certe ematur possessio q̄ vtilitates respiciat cōmunes. Itē maiorico sereno et iohāni epis. ... ... pulegia calcar

per.fundus. ff. de pe. here. si a domino. §. fructus. in decimis. vt extra de deci. cum homines. sed cum distinctione qua am habeo. extra de deci. pastoralis. g Portiones. argu. q predia ecclesiarū non debent diuidi per prebendas. vt. no. s. q. proxi. c. vl. ti. hoc non est veruz hic autem prohibentur diuidi. ideo quia clerici fuerūt suspecti. sed vbi non sunt suspecti bene diuiduntur. vt melioren tur per eos possessiones communes. vt. j. e. sepe fit Nam diligentius tractantur res proprie q̄ communes. vt. xl vij. distinc. §. necesse est. et C. quando et quibus quarta pars pe. l. viti. li. x.

h Ut si maior. optimum argu. contra prelatos ecclesiarum vt non possint allegare sterilitatem tpis vl in curiam hominum. si precedentib⁹ annis fuerint vberes anni. sicut nec colonus. ii. ff. lo ca. ex conducto. §. si vno. huic contrarium signat. x. questi. iij. vnio. sed ibi solnitur.

Qui et humanis[a] legibus i civili dānatōe calcat] et reverētia religiōis abiecta l' ecclesiastica privilegia calcare ɔtēdūt. et vbilibz i paupuz psilere dispēdiū: nec huius saltē ɔmōiti ɔuictiqz negtiā sopire ɔsētiūt: atqz illata sacr] rebus detrimēta resarcir. merito divini mūer] participatōe sūt privādi: et hmōi pceptiōe careāt: qd sacrilegis ausibus hūere ɔspectui. celestin' vero psb: frīs et coepi nři sereni q ɔ pōtificale iudiciū ɔtraqz aplice sedis mādatū prorūpens supradict] cōmuniōe sacraz ministrare presūpsit cū non potuerit ignorare[b] sniaz, p priꝭ sacerdotꝭ ab offō ptinus ecclesiastico repellat. vt nullus ecclie mīstroꝝ ɔ pōtificalia istituta venire ɔtēdat. I dē eis dē.

Ultera dē. [illegible] Venec ecclie actus vel primoniū qd hactenus ɔpimus destitutū: et post dānatiōez eucharistie q fuerat dep ravāte dispsū cure vře decreuimus eē ɔlegādū. vt diligētia q̄ vos p vtilitatibus ecclie estimamus eē vigilātes. pdia culture restituatꝭ antiq̄ue: et revocet] siq̄ vēdita aut dōata mācipia possessiones ēt q̄s ab eunācio et opiliōe epis vl' ceter] quovis iure viderit] teneri: q2 ɔ ɔstituta synodi ab epis pdia alieāri nullo potuerūt ɔmēto: nihilominus revocētur: sit emptoribus ad eū recursus q psūpsit aliqd de ecclie rebus de illicita vēditiōe distrahere: ita vt pēsiones ānuas ad pōtificē deferatꝭ: cui pvilegia sua itegra ɔuenit oi rōne svari. vt eius dispēsatōe portiōes

ɔveniāt ɔsuete: ita vt portionē q̄rtā q ad eos ptinēt sua pōtifex ordiatōe distribuat: put cuiusqz locum meritūqz cognoscit. parit ēt ex fideliū oblatiōe faciēdū ē: vt cleric] q̄rtā partez eroget p ɔsideratione sue electiōis ātistes. fabricarū ēt portio epo sciēte et dispo nēte vřa erogatiōe pēdat: q̄tenus nihil penitus in detrimētū alicuius rei patiamini generari. I. dē clero et ordini et plebi brūdusij. Redditūū et oblationū due portiones clericis ɔmittātur.

Concesso[f] vob quem petist] ātistite frē iā et coepo meo iuliāo: necessariū fuit eodē ad eccliāz suā mox remisso ad vos nřa scpta pariter destiari qbus agnosceretꝭ eidē fuisse pceptū ne vnqz ordiatiōes psumat illicitas et infra: redditus et oblatiōes fideliū in q̄ttuor partes diuidat: q̄rū vnā epo sibiipi retineat. alterā cleric] p offōruz suorū sedulitate distribuat. fabric] terttā. q̄rtā paupibus et pegrinis hēat fidelit erogādā: q̄ruz rōnē diuio ē redditurus examini. Idē. De oblatiōibus fideliū q̄t portiones fiāt: et q̄ cuiqz pueniat.

Quattuor[g] āt tā de redditu q̄ȝ d oblatiōe fideliū: put cuiuslibet ecclesie facultas admittit: sicut dudū rōnabiliter ē decretū ɔuenit fieri portiōes. q̄rū vna sit pōtificis. altera clericoꝝ. tertia paupuz. q̄rta ē fabric] applicāda. de qbus sicē sacerdotꝭ itererit integrā mīstr] ecclie menioratā dispēdere q̄ntitatē. sic clericus vltra delegataz sibi sūmā nihil insolerē noue/

a Qui et humāis in civili .i. ipsa. b Ignorare. sic. s. xvj. di. q dicit]. s. j. q. j. figs a simōiacis. et. xxxvj. q. ij. nullus. s. distin. xx. si decre. s. lxxxvj. di. c. vl. et. xvij. q. ij c. vl. audirct. tū iste si vellet pbar se ignorasse. s. lxxxij. di: pposititi. i fi. et. j. q. j. si q̄s a simōiac] et ex. de elec. inotuit i fi. sz q̄lit pbabit se ignorasse. Re. pbabit q fuit. i alia puincia. vt ex. d testi. ex teore. et C. d ɔhē. stipu. optimā. vl' ēt pro iurameto. vt. xxxiij. quest. ij. c Uin lectū. Ulterāe. revocēt. C. si tutor. l' cura. inter. l. vlti. d Emptoribus. s. x. q. ij. h' ius porrectū. i fi. §. qui pro res. sz ɔ. xvj. q. iij. vniuersas. C. d euic. si iūdus. So. hoc. c. logt d possessore bone fidei. ɔtra de possessore malefidei. sed ad hec obijcitur malefidei d q ɔ legū iterdicta mercat C. de agri. e cē. queadmodū. Re. q̄ntū ad h' ē malefidei possessor. q2 ū

vsucapit. sed q̄ntū ad h' vt est bonefidei possessor q hz recursū ɔ suū vēditorē. e Locū. arg. q fm po rē locū. et ma ius meritū cōferēde sūt dignitates. vt. j. c. px. et. s. di. l. ius milita re. et. j. q. ij. clerici. et. lxxx. di stī. c. vl. vt ille grad' ceteros aītcedat ques stipēdia lōgiora et laboriosiora fecerūt aītre. vt. C. d offi. ma. l. offi. l. nemo. lxj. di. c. j. et. c. mi ramur. et impēdiorū ratio habēda ē. vt ff. de re mili tari. l. nō oēa in princi. arg. contra. x vj. q. vij. oēs decime. et ex de cōsti. cum omnes. f Concesso. solidu litate. argu. clericos ɔ stētes in scholis. rancn debeant pcipere ecclesiastica stipēdia vt. xvj. q. j. ge neraliter. s. charitate. ar. contra. xxiij. di. siqui. g Quattuor. dece at. arg. p vnd fcm pbari aliud et cāz pro bari per effectum. q2 per reparationē fabricarū pbat q

bene fit expē sa quarta fabrice. ꝛ sic. xv iij. di. puenit. sic. C. ꝺ admi. tu. l. lex. que. i si. itē ex omni bus his capi tulis collige laicos non es se compellen dos ad reparationē fabrice. sed tantuꝫ clericos. x. q. i. decernim⁹.
a ¶ Testificatione. ar. ꝙ res semp sunt gerende in illoꝝ pre sentia quoꝝ interest vt. v. iij. q. i. licet.
b ¶ E reddi tibus. triennio. ꝫ iste episcopus p trienniū possiderit res ecclesie mobiles. nō tamen vsu capiebat eas. qꝛ furtuꝫ cōmisit i eis. vt. x. quest. ij. c. vlti.
c ¶ Ogno uim⁹ ob uenire. argu. contra. ff. de iure do. cum in fundo. §. si fundus. si ff. de pac. do. inter socerū §. ij. si. C. de al lu. l. ij.
d ¶ Duplici nota duplicitatē a canone reprobari. x vj. q. vii. i nona. xvij. q. ij. in nullo. sic. ff. de vsuca. eum qui edes itē ar. ꝙ ideꝫ titulo est in ve

rit expetēdū. ea ꝺo q̄ ecclesiastic] restaurādis edificiis attributa sunt huic opi ꝺaciter ꝓrogata locoꝝ do ceat istauratio scōꝝ manifesta. qꝛ nefas ē si sacr] edib⁹ destitutꝭ i lucrū suū ꝑsul īpēdia his sacr] edib⁹ ꝺpu tata ꝯūtat īpam nihilominꝰ ascp̄tā paupib⁹ portōeꝫ ꝙꝙꝫ diuis rōnib⁹ se dispē sasse mōstratur⁹ eē videaꝭ tm̄ iuxta ꝭ qꝺ scp̄tū est. vt videāt opa vr̄a bōa: ꝛ glorificēt prēꝫ vr̄uꝫ q i cel' est oꝫ ēt pn̄ti testificatōe[a] ꝑdicari ꝯmēdari ꝛ bone fame ꝑconijs n̄ taceri q̄ꝓpter nec clericoꝝ gspiā ꝛc. ¶ Itē simplici⁹ papa florētino et egtio epis. De redditibus oblationū ꝛ redditiuꝫ ecclie. iiij. portiōes ꝑsbro. de spēlande credantur.

De redditib⁹[b] ecclie vl' oblatiōe fideliuꝫ sola epis ex his vna portio remittaꝭ dne ecclastic] fabric] ꝛ ero gatiōi pauperꝝ a ꝑsb̄ro sub piculo sui ordis ministrēꝭ. vltia cleric] ꝓ singulorum merit̄ diuidaꝭ. ꝛ infra. cui t. gaudētino epo spāliter ꝭ ꝑcipim⁹: vt tres illas portiōes q̄s triēnio sibi tm̄ dꝭ vēdicasse restituat. ¶ Itē gre go. maximiano epo syracu sano. De redditib⁹ ecclie et nouiter q̄sit̄ q̄rtā ps clerici.

Ognouim⁹[c] (erogetur. de redditib⁹ ecclie nouiter acqsit̄ ad canōici di spositionē q̄rtaꝝ mime. ꝑuenire: ꝫ epos locoꝝ distribuere tm̄mō q̄rtā antiq̄rū redditiuū: nūc ꝺo q̄sita sui is vsib⁹ retineꝭ. quā rē ꝑra uā sub itroductāqꝫ ꝯsuetu dinē f̄rnitas tua viuaciter emēdare festinet: vt siue ꝺ ꝑteritꝭ redditib⁹ siue ꝺ his q̄ obueneꝭ vl' obueniēꝭb⁹ q̄rte ꝭm distributiōeꝫ cāo

nicā dispēsenꝭ. icō gruū nā qꝫ est vnaꝫ eādemqꝫ ecclie subaꝫ duplici⁹ qꝺāmō iurꝭ cēseri. ¶ Idē augustino epo angloꝝ. De stipendio eccle sie qñ iiij. portio

Os ē aplice[c] (ncs. sedis ordiato epo ꝑce pta tradē: vt de oi stipēdio qꝺ accidit. iiij. debeāt fieri portiōes. vna videlicꝫ epo ꝛ familie ei⁹ pp hospitalitatē atꝫ susceptiōeꝫ. alia clero. tertia ꝺo paupib⁹. q̄rta ecclijs reparādis. ¶ Itē ex cō cilio toletano. De eodem.

Ancim⁹ f oībus epis curā laicoꝝ eis istare. vt siq̄s in fide xp̄i iuenerit: nimio affectu diligāt. ꝛ isu per ꝯfirmam⁹ vt si aliq̄ ab epis accipiāt dona: statīꝫ i q̄ttuor diuidāt ptes. ita vt ꝑ ma pars ꝭꝫ apl'oꝝ ꝑcepta tituloꝝ[g] necnō cimiterioꝝ restauratōib⁹ diligēter attribuaꝭ. secūda cleric]. tertia cūctꝭ paupib⁹. q̄rta ꝺo aduēis. ¶ Itē ex ꝯcilio agathensi. Ꝺ ꝑsb̄ri p iussio nē epi res ecclie disp ēsare

Tatuim⁹[h] ꝙ ... epi oēs iubēt: vt ciui tatēses siue diocesani ꝑsb̄ri vl' clerici saluo iure ecclie: reꝫ ecclesie sicut ꝑmiserint epi teneanꭗ. vendere auteꝫ aut donare penit⁹ nō ꝑsumāt. qꝺ si fecerit: ꝛ fcā vē ditio nō valebit: ꝛ de facul tatib⁹ siq̄s hn̄t ꝓprias idē nē ecclīaꝫ reddāt ꝛ cōione ꝑuēt. ¶ Itē ex eodē ꝯci. De clici q documēta ecclie sup ... aut aduersarijs ...

Igs[i] de clicis ... documēta qb⁹ ecclie possessio firmaꝭ: aut suppri mere[k] aut negare aut adū sarijs fortasse tradere dā nāda ꝛ punienda obstinatiōe ꝑsumpserit: q cgd[l] per absentiam documentoꝝ

tersbus. quoꝺ in nouis. ex de cē. olim. ꝛ c. cum in ecclesijs. ar. ꝯ ꝺ decl. tua. naꝫ licet veteres decime fint cō cesse laico. nō ideo noue. vt ibi dicit. qsi ꝙ tamen eadeꝫ res dupli ci iure censetur. ex ꝺ rel' do. qꝛ. ꝛ. ff. de pecul. hic q̄ritur. §. j. vbi. hēs ꝙ peculiuꝫ qñqꝫ dupplici iure cen setꭗ. ꝫ isti sūt casus spāles.
e ¶ Os est. ap.
f ¶ Ancim⁹ dōa. ꝭm distictiōeꝫ ex ꝺ test. reqsiti.
g ¶ Titulorum ecclesiarum ad quas intitulati sūt.
h ¶ Tatuimus in denꝫ. de hoc dixi. s. c. monemus.
i ¶ Igs documēta. ideꝫ esset si testes aliqs impedi ret dicere vitatē. vt ex de testi. co. ꝑueit
k ¶ Supprimere. qꝛ crimen falsi incurrunt. ff. de fal. l. j. §. is q deposita.
l ¶ Quicqd argu. ꝙ ecclesia pōt petere interesse qꝺ ē ex reꝫ. sed il lud n̄ ē ex. qꝛ instrumentū traditio pos

sessiõis. ꝛ possessio tradi vř. vt. C. ꝺ ꝺꝺa. l. j.

a Episcopꝰ aliũ. i. ꝯfiliũ. qꝛ vxorẽ ꝛ seruũ suũ posset instituere heredẽ. vt. s. e. sunt manifes. b Ab heredibꝰ. h duo ꝯria dici videt. s. ꝙ ecclia debeat eẽ heres defũcti. ꝛ ꝙ ecclia possit ꝯuenire filiuz defũcti de eo qꝺ male alienauit defũctꝰ nã si ecclia ẽ heres defuncti. ẽt si defũctꝰ aliqd ide bite alienauit illud nõ põt reuocare ecclesia. vt. C. ꝺ re. alie. ñ alie. l. ij. ꝛ. C. ꝺ li. ca. l. si ab eo. C. de rei ven. cũ a mře: tenet. eni sequi voluntatẽ defuncti. vt. xj. q. j. siluester. ideo sic expo nas eccliaz si bi relinquat heredẽ. sed si eccliaz nõ insti tuit heredem supple tũc si qd de ecclia ꝛc. generalit eni ois heres tenet ad oia onera defun cti. nisi fecerit inuẽtariũ vt. C. de iure delic. sancimꝰ hoc tñ teneas ꝙ sm canões in ꝯctibꝰ ꝛ in delictis siue ali qd puenerit ad heredẽ siue nõ. siue lis sit cõ testata cũ defũcto siue nõ. heres semp tenet in solidũ. vt. xvj. q. vj. si epz. eẋ ꝺ rap. in lris.

c Dyacõi. fecerit. estimatõe seruoꝝ reddita de ppo. aliogn reuocaret. vt. j. e. ꝛ si illi. nisi sint bene meriti. vt. j. e. siqs de huis. ꝛ. est in h dura ꝯditio libertoꝝ. ecclie qꝺ ꝑp opas nõ prestitas reuocat in seruitutẽ. aliud i liberto priuati. vt. C. ꝺ li. ca. solo obsequij itẽ aliud speciale ꝙ filij istoꝝ libertoꝝ sũt obnoxij. ecclie. j. e. de libertl. secꝰ i alijs. vt. C. ꝺ lib. ꝛ eoꝝ li. l. j. ꝛ. ij. itẽ aliud speciale ꝙ liberti tenet huire ecclie nulla eis opa iposita. vt h ꝛ. j.

dãni ecclie illatũ ẽ de ppis facultatibꝰ reddat ꝛ cõiõe puet: hi ãt q i dãno ecclie impie sollicitati a traditoribꝰ aliqd suscepint. supiori snia teneãt. Itẽ ex eodẽ

Epo heredẽ ñ hñs ñ aliũ q̃ ecclia heredez istituat.

Episcopusᵃ q filios aut nepotes ñ hũerit: aliũ q̃ eccliam nõ relinq̃t heredez. si qd de ecclia nõ i ecclie cã aut necessitate psũpserit: qꝺ distraxit aut donauit irritũ hẽatur. q ho filios hz ꝺ bonis que religt. ab heredibusᵇ eius idẽnitatibꝰ ecclie cõsulat. Itẽ ex eodẽ. Qui i clero ꝯstituti sũt de rebꝰ ecclie nihil alienare psumãt.

Dyaconiᶜ vel presbri in parochia constituti de rebꝰ ecclie sibi creditis nihil audeãt cõmutare vẽdere vel donare: qꝛ res ecclie sacrate deo eẽ noscũt. silr ꝛ sacerdotes nihil ꝺ rebus ecclie sibi cõmisse: vt supius cõphẽsuz ẽ alienare psumãt. qꝺ si fecerit cõuicti i ꝯcilio ꝛ honore depositi de suo ppo aliꝺ tm̃ restituãt q̃tũ visi fuerit psumpsisse. libertos ẽt qs sacerdotes vel dyacones de ecclia xpi sibi cõmissa facere volũt actᵃ ᵉ ecclie pseq iubemꝰ. qꝺ si facere ꝯtem pserit placuit eos ad ppriuz reuti seruitiũ. Itẽ ex eodẽ De possessiõe ecclastici iuris qcqd a psbro distrahitur: inane hẽat ꝛ va

Quicqdᶠ parochi curiarũ psbri de ecclastici iuris possessiõe distraxerit: inane habeat ꝛ vacuuz vendicatiõe cõparantis ꝛ actiõe vẽdentis. Itẽ vrbanus pa. Alienatiões facte ab intrusis ꝛ ordinatiões sine ꝯsẽsu clicoꝝ irrite sũt

Alienatiõesᵍ oim p intrusionẽ seu canonice electoꝝ sb epi noie aut abbatis q hnt ecclie sue vsuz ꝯsecrãdꝰ vẽ: aliẽatões dico q̃cũqz mõ factas: necnõ ꝛ ordinatiõesˡ psonaꝝ ab eisdez sine cõmuni ꝯsensu clericoꝝ ecclie siue p simoniã inde factas irritas iudicamꝰ. Illud etiã p oia interdicimˢ: vt nullus clericꝰ pbẽdãᵏ suã seu bñficiũ

e. liberti. hodie tñ distiguit. vt eẋ de ser. ñ or. eo libẽtius. d Aliud. id ẽ ipsã rẽ restituat ꝛ aliꝺ tm̃ de suo. sic. lxxxix. di. decẽt. ꝛ. x. q. ij. h ius. ho. q ho res. e Actꝰ. id ẽ negociã bar. f Quicqd vẽdicatiõe i emptorẽ (eni ñ trãsfert dominiũ. vñ nõ pt vẽdicare. hz tñ ꝯ vẽditorẽ actões exẽpto vt. s. e. vulterane. in aut. de nõ ali en. aut pmu. §. qꝛ ho lcõis iz nõne vẽditoꝛ pt petere p ciũ re nõdũ euicta. qꝛ vẽditoꝛ ñ ad ali ud tenet nisi vt faciat emptorẽ hẽre rez nõ. n. tenet rẽ eiꝰ facere. vt ff. de ac. emp. hꝰ. quẽ. §. si seiẽs. h hꝯ est nullus. ꝛ tmiet euictio in solo limine ꝯtractus. g Alienatio nes. hec ad canonice electos refe ras. qꝛ intru si vel scisma tici. nec ẽt cũ ꝯsensu capi tuli. pñt ali qd aliẽare. i. e. precarie eẋ de scisma. q a p decessore. vij. q. j. factꝰ. xxv. q. j. omne. ff. ꝺ rebus eoꝝ q sub tu. vel cu. l. qcũqz. ar. cõtra j. de ꝯse. di. ij. dixit. j. q. j. si quis a simoniaco. ly. q. vij. tria. in prin. h Consecrãdus. i. benedicẽdus. abbas enĩz nõ cõsecrat nisi cũ ei ordinatur in sacerdotẽ. h tamẽ dicit ꝙ ei manus iponit ab epo. lxix. di. qm̃ vidẽmus. vñ abbas sine benedictiõe potest monachos benedicere. eẋ de sup. neg. prela. statuimus. i Ordinationes. hoc nõ pot facere sine cõsensu capituli sui. vt. xxiiij. di. c. vl. k Pbendã. fructꝰ pt eẋ ne pla. vices suas. c. vlt. ad instar fructuarij. ff. de vsufr. arboꝝ. sic fructus decimaꝝ ꝛ. oblationũ possunt vẽdi

licet hoc nō sit honestū q2 phibitum si inuenitur. sed hoc tamen cū ɔsensu epi. ex. de re. ec. nō alie nulli. et admodicū tps. arg. ex. de cen. pterea. et ex. de trāsac. decetero. Sz qd si obligauit ad qui quēnū nūquid stabit successor ɔtractui. ita si noie ecclie cō trarit et cum epi aucte ex. de so. c. i. secus si nōie suo. ff. de pig. l. lex vectigali. ff. qui. mo pig. sol. l. si res distracta. ff. loca siquis domū. §. hoc subiici solet. so. sz certe gc quia dic. lo. ego credo. q sicut clericus pōt vēdē fructus pbende sue sine ɔsensu epi. ita et obligare maxime ad modicū tps sicut tutor vendit fruct' sine auctoritate iudicis vt. C. de ad mi. tut. l. lex q. nec aliq dicere. ɔdicit. l. b

a Ec huius sic construe. hec cēsura placuit custodiri pla citi ɔstitutione. et sm hoc pbn placuit est personale verbum.

b Placiti i. decreti.

c Cōseruare. ar. successori oia seruāda a pdecessore. ex. de of. et po. iu. d. or. cū vos plerūqz. et ex. de testa. relatū. itē ar. q mobilia pdecessoris ptinēt ad successorē. vt. j. e. de laicis. d Et vir. q vir sit tū sit. z. xix. di. in memoriaz. ar. z. ff. ad velle. tutor. in pn.

e Quia hoc refert ad id q supra dixit.

Et si illi. distribuūt. necessitatis articulo. de hoc nota. xlvij. di. sicut hi. g Quā do. innuit hic q magis sit auferre q nō dare. cū tū quoqz equarent. et sic ē ɔ. xlvij. di. sic.

h Nō ɔtulerit. et sic videt q si res suas ɔtulerit ecclie. q tūc alienare possit. ar. j. eo si qs qlibet. ex. de re. ec. non alie. epi. ad hoc dicūt qdaz q nullo casu pt alienare. nisi cū cōi ɔsensu canonicoz. sed hoc nihil ē q2 si hz ɔsensuz capli ōre fstituet tū de suo cum nec alienare possit. lz adesset oiz ɔsensus. nisi eēt cōis vtilitas eccle sie. vt. j. e. sine sed intellige cuz ille manumissus nō erat bene merit'. et sic erat malefi. possessor. ale. posset perscribere libertatem. vt. C. de scrip. lō. tē. l. j.

i Successor. vel ipsemet xxv. q. ix. q quis. et ar. q successor reuocat malefactum sui antecessoris. vt. xvj. q. iij. si sacerdotes. ex. de p. ca. c. ij.

k Reuocabit n isi. p. x. an. steterit i libertate ff. q et a q. ma. sic. §. aristo. sic & restitui ɔ lib tate ecclia qd si ēt minore nisi ex magna cā. vt. ff. de mio. si ex cā in si.

aliqd ecclesiasticū aliq mō alienare psumat. qd si psumptū oli fuerit vel aliqñ fuerit irritū erit et vltiōi ca nōice subiacebit. Itē ex ɔci. ilerdēsi. **Epo defūcto vl [illegible] eccle nihil ē vsur[pandum].**

Ec hui[a] pla[citi] cin[b] cōstitutōe int nos cēsura placuit custodiri. vt defūcto antistite vel etiā ad huc i supremis agēte null[us] clicoz cuiuslibz ordinis officij q̄dusue sit qcq̄ de domo ei' psumat: vel de vtilitate q istius dom' esse noscit. i. mobilis et imobil' rei ecclesiastice conetiuade re. nihil furto nihil dolo supprimēs auferēs atqz ab scōdēs: sz is cui dom' cō missa ē: subiūget sibi vno vel duob' fidelissimis oia vsqz ad tps substituēdi pō tificij d[ebet] ɔseruare:[c] et his q i domo inueniūt clicij ɔsuetā alimōiā mīstrare: sbstitut' āt āuistes suscepte sedis cōmoda ordiabit: vel vt dō ipabit: vt eis vti cū his debeat q̄s cōgnerit disciplie et charitati pdecessoris sui fideliter paruisse: q quicq̄ p' hec cuiuslibet ordis: vt supi' dictū ē: clic' q̄cūqz oc casiōe vl ō oi facultate qp piā pbat' fuerit abstulisse vl forsitā dolo aliq supp̄s fuisse: re' sacrilegij plurioi anathemate ɔdēnet et vir[d] ci pegria cōio ɔcedat: q2[e] duz ē: vt hi q̄s ɔstat i Fui tio dñi cū pme sedis ātisti te desudasse ab his q suaz rerū icubatores vl vtilitatib' seniētes atqz vacātes fuisse noscūt: dispecti aliqten' crucient. Itē ex ɔci lio toletano. iiij. **Epi q ni[hil] [de suo] eccle cōferūt familias eius libertati non donent.**

Et si illi[f] q nulla ex reb' suis paupib' xpi distribuūt eterni iudicis voce ɔdemnabunt i futuro: q̄tos magis hi q auferūt paupib' qd nō dederūt: q̄ ppter epi q nihil ex suo pprio ecclie xpi ɔpēsa uerūt hāc diuinam sniam metuāt et libos ex familia ecclie ad ɔdēnatōez suā facere nō psumāt: ipiū eni ē vt q res suas ecclie christi nō ɔtulerit[h] dānū iferat et ius ecclie alienare ɔtēdat. tales igit libos successor[i] eps absqz vlla oppositiōe ius ecclie reuocabit[k]: quia eos ñ eqtas: sz ēt iprobitas absoluit. Itē ex ɔci. aure lianēsi. **De clicis q documēta ecclie supp̄mūt aut negāt [vel] [illegible] [dā]nabiliter tradūt.**

Si qs[l] de clicis documēta: qb' ecclie possessio firma tenet aut supp̄mere: aut negare: aut auertere aut fortasse tradere dānabili et puniēda ob stinatione psūpserit qcqd p abnūtia documētoz dānū ecclie illatū ē. de ppis facultatib' reddat. Itē ex eodem. **Ministris ecclie**

l Igs.

a Abbatibus. subscriptiōe epi. lȝ abbas nō pesset fine ɔsensu epi alienare ecclesie. vt h. c. i. xvij. q. iij. l vēditionibꝰ. ⁊ ex̄ de re. ec. nō alie. nullus. tñ si ɔsuetudo loci hȝ bñ pt dare modicū. ex̄ ꝺ dona. c. ij. ⁊ iij. ⁊ ī feuda re pōt ex̄ de re. ec. nō alie. pōt ad nr̄az. ⁊ h epūs vl ab bas sine ɔsēsu capituli. i. c. c. terrulas qꝺ falsū ē nisi i pūis rebꝰ.

b Si qua. psbri. l. canonici.

c ¶ Rescis so. h patet ꝙ de sede vacā te clici nihil dispone pñt de rebꝰ ecclie vt. x. q. ij. si qis eps. ⁊ lxxv. di qm. imo po tiꝰ sede vacā te nō pñt im mutare statū eiꝰ. ex̄ ne se. va. c. nouit. tñ si est ma gna necitas clici pñt aliq̄ alienare fm. h. vt dixi. lxxi di. fraternita tē. ⁊ ar. i. c. p carie. tñ ꝺ au ctoritate sup ioris. nā ⁊ iu dex psset au ctoritatē fa cto minoris eo tpe cū nō hȝ curatorē. vt C. qui admit. ad bo. pos. bonoꝝ. Itē i minorib' eccli is pt eps ali qua alienare

de rebꝰ eiusdē ecclie absqꝫ epi pmissione nihil alienare li

Abbatibꝰ a psby (ceteris aliisqꝫ ministris de rebꝰ ecclīasticis vel sa cro misterio deditis aliēare ⁊ obligarꝫ absqꝫ pmissu ⁊ subscriptiōe epi nihil li ceat: qꝺ si psumserit de gradet cōmuniōe ɔcessa: ⁊ qꝺ temere ordiatū ē or diatiōe epi reuocet. Itē ex synodo anchiritana. De rebꝰ ecclie q̄ absente epo distrahunt ad ius ecclīasti

Siqua b (cū reuocent. de rebꝰ ecclie: cū eps nō adest psbyteri vēdide rit placuit rescissoc ɔtractu ad ius ecclīasticū reuoca ri. in iudicio autē erit epi cōstitutuȝ: si pciū debeat recipid nec ne: ppter e qꝺ sepe contingit distractarū reruȝ redditus ampliorē summaȝ p accepto pcio reddi. Itē ex ɔcilio Chal cedonēsi. Post mortē epi res ad eū ptinētes clerici

Nonf li (nō rapiant. ceat clicis post mortē epi sui rapere res ptinen tes ad euȝ: sicuti pcedēti bꝰ regulis ɔstitutū habet: si vō hec fecerit piclitari se nouerit a pprio gradu. Itē ex ɔcilio medioma tricis ricarie. Rescidātur pcarie ⁊ cōmutatiōes ab

Pre. (inuasorib' facte. cariesg ⁊ cōmutatiōes

tpe viduatarū eccliaꝝ fa cte ab his: q loca epoꝝ oc cupauerāt: rescidant: ⁊ cū auctoritate ecclīastica vl ci uilih si faciēde sunt fiant. Itē gregorius maximia no syracusano epo. Pro labore iuentarij nihil acci piāt iconimi ꝺ rebꝰ ecclie.

Ml Daritatē i tuaȝ cōmo nere curauimus: vt si quispiā epoꝝ de hac luce migrauerit: vel qꝺ absit: pro suis fuerit remotꝰ ex cessibꝰ cōueniētibꝰ icono mis cūctisqꝫ clicis poribꝰ atqꝫ i sui psentia iuētario ecclie reꝝ faciēnbꝰ: oīa q̄ repta fuerit: sbtiliter ꝺscri bāt: nec sic antea fieri dice bat: spēs q̄dā aut aliud q̄d libet de rebꝰ ecclie q̄si pro faciēdi iuētarij labore tol lat visitatores eccliaꝝ cli cisqꝫ eoꝝ q cū ipsis ñ p sue ciuitatꝫ parochias fatigāt: aliqd laboris sui capiāt te disponēte sbsidij iustū nā qꝫ ē vt illi ɔsequāt stipēdi uȝk q p tpe suū cōmodare repiunt obsequiū. Itē ex ɔci. vrbani pape aluernie celebrato. Excōicent laici q morientiū clicos audent

De laicil bona diripe. q̄stio facta ē q morieñ bꝰ epis siue aliis clicis res defunctoꝝ inuasas ecclie paupibusqꝫ surripiūt: con tra q̄s cōmune totius ɔci lij anathema platū ē ipso

e ¶ Propt qꝺ. id ē qꝛ sepe ɔtigit ampliorē sūmā redditꝰ distractaꝝ reꝝ reddi. s. emptori p accepto pcio lȝ ē dicere emptor amplꝰ se pe pcepit de redditibus q̄ sit pciū qꝺ dedit vel q̄ ecclia iueniat p pcio qꝺ accepit. ⁊ iō magis expe dit epo repe tere fructꝰ p ceptos q̄ reti nē. pciū

f Non lice Re (at. g carie. er go clici pñt aliēare ecclia vacāte. qꝛ ca pitulū sup plet defectū epi ex̄ de he re. adabolen dā. qꝺ falsū est. vt ex̄ ne se. va. c. i.

h ¶ Uel ciui u ili. s. test. di. bñ. in fi. vel dic ciuil. id ē p ncipis cuius auctas regrit i rebꝰ ab ipo colla tis. x. q. ij. pre carie.

i Carita te pficiēdi. h intellige cū hȝ salariū de publico. vt. x xiij. q. i. mili tare in fi. ⁊. i. q. iij. si quis eps aīs sec. x. q. ij. pcarie.

k ¶ Stipen diū ar. ꝙ ad quē onꝰ ipe ctat ⁊ emolu mētū. i. eo. q cūqꝫ. vij. q. i. pōtifices. xvi q. vi. ꝺ lapsis Itē ē h ar. ꝙ

mortuo sacerdote tpe necitatis. vt. x. q. ij. si qs eps. ⁊ nō ꝙ ɔtcꝰ ipo iure tȝ quē faciūt cli ci mortuo epo. sȝ restituit ecclia si pbat se le saȝ. sic ē i ɔtu minoris q nō hȝ curatorē. vt. C de i te. rest. si curatorē. ⁊ iō bñ dic h rescisso ɔ ctu. s. p i ite. resti. d ¶ Recipi ab emptore,

iudices licite pñt petere sumptꝰ a ptibꝰ. vt di xl. xj. q. iij. nō licet. ⁊ ē sile qꝺ dicit alibi. ꝙ la bor nō oꝫ eē sine fructu vt. vij. q. i. ibi.

l De laicis cognitionē nō. nō ligat cō stitutio nisi a tempore scientie. lxxij. disti. pro posuisti. in fi. ff. decre. ab. or. fa. l. viii.

a ¶ Res. proprias. s. quia de reb⁹ ecclie nõ põt testari vt ex̄ de testa. q₂ sed morientes pos sunt aliq̄ dare si li hz ecclie cõsuetudo. ex̄ de tes. ad hec. b ¶ Per archipsbyteroꝝ. si de/ funct⁹ nihil de his dispoluit tūc. si habet he redez ei tra/ det si non ha bet ecclia suc cedit. sic col/ legium succe dit. in heredi tatez decurio nis. C. de he/ re. decuri. l. vlti. j. e. q. v. c. vlt. ⁊ .s̄. eo. eps. qui iudi cium. potest etiā moriens suam volun/ tatem cõmit/ tere iudicio alteri⁹. vt ex̄ de testa. cum tibi.

c ¶ Illud qd successori. hoc teneas ꝙ moriente epi scopo vel sa/ cerdote suc/ cessori ei⁹ re/ seruantur bo na eius. vt ꝑ dicitur. ⁊ .s̄. e hec huiusmo di. Sed mo/ riente cano/ nico nil reser uatur succes/ sori. sed diui/ ditur inter ca nõicos. vt ex̄ de testa. rela tū. d ¶ Iconomi. si eccle sia habet ico nomū in ei⁹ ptāte erūt res ecclie decedē tium episco/ rū. vt ⁊ lxxv. di. quoniā q/ dē si non ha bet. erunt in potestate ma iorum de ec clesia vt. s̄. e prox. si illi. n. sunt idonei. tunc erunt in potestate alioꝝ cle ricoꝝ. vt. j. c. pxi. omnib⁹ deficiētib⁹ erūt in potestate metropolitāi. vt. j. eo. nō liceat. nisi ibi visitator sit. tunc ille custodiet. e ¶ Non liceat. (cas. lxj. disti. obitum.

papa hmōi sniaz ꝑ mulgā te: si qs post interdicti pre sent̄ cognitionē epoꝝ seu ꝑsbꝛoꝝ aut alioꝝ clicoꝝ res^a inuaserit vsq₃ ad satis factionez excõicet: epoꝝ vo deficiētiū res ꝑ archi/ ꝑsbyteroꝝ^b seu archidiaco noꝝ man⁹ aut s₃ mortuo rū iudiciū ꝑ ipsoꝝ salute i elemosynas dispēsent: aut successori q futur⁹ ē reser uent: id ipz ꝑsbroꝝ seu cli/ coꝝ alioꝝ reb⁹ ꝑ epm vel subdictas ꝑsonas aut cui deficiētes cõmiserit fiat: si qs āt aduersus ista ꝑsum/ pserit anathema sit. Itez innocen. pa. scdus. De eo.

Illud^c qd i sacro chal/ cedonēsi ɔci. institutū ē irrefragabiliter obseruari ꝑcipim⁹: vt vz decedentiū bona epoꝝ a nullo oio ho minū diripiāt: s₃ ad opus ecclie ⁊ successoris sui in li bera iconomi^d ⁊ clericoꝝ permaneāt potestate: si qs aūt āmodo hoc attentare presumpserit excõmunica tioni subiaceat. Qui vero morientiū epoꝝ ꝑsbytero rū vl̄ clericoꝝ bona rapue rint simili snie subiaceāt. Hoc nō solū de laicis: ve/ rū etiā in metropolitāis ⁊ qbuslibet alijs clericis in telligēdū est sicut in. vj. sy/ nodo legit̄. Res epi mo/ rientis metropolitano nō

Non liceat inuadere. ceat^e alicui metropoli tano moriēte epo qui sub eo est aut res suas aut ec/ clie sue auferre: s₃ sint sub custodia clericoꝝ ecclesie defuncti epi: vsq₃ dū ali⁹ ordinetur eps: si vero cle rici in ecclesia nō fuerint: tūc metropolitanus illiba ta oiā epo q ibi ordinabit reddat. Sicut aūt res ecclie nulli vsurpare licet: ita ec/ clie aliena iuadere nō pmit titur. Vñ grego. Alienā ecclesiā nō licet inuadere.

Sicut^f ecclia ꝑprias res amittere non de/ bet: ita eā rapacitat̄ ardo/ re aliēas iuadere nō opor/ tet. His oibus auctorita tib⁹ ꝑspicue monstrat̄: ꝙ nulli sacerdotū res ecclia/ sticas alicui tradere licet ⁊ ille q de manu sacerdot̄ fa cultates ecclie accepit: nul lo iure eas vēdicare pote/ rit: potius coget̄ restituere etiā qd licite accepit. Sz notandū^g est qd quibusdā causis exigentibus res ec/ clesie distrahi possūt. cā n. necessitatis cum concilijs clericorum vel vt meliora prospiciāt res ecclesie a sa/ cerdotibus distrahi pñt. Unde in aphricana cõci. legitur. Nisi causa necessi tatis intet epo licet res ec/ clesie sue vsurpare.

Non habēti^h necessita tez: nec episcopo liceat ma tricis ecclesie rem sui titu li rapere vl̄ vsurpare. Itē^i ex cõci. cartha. Nec pre/ sbyteri igrantib⁹ epis nec epi ignorāte ɔcilio res ec/ clie vēdāt.

Placuit^k vt. clie vēdāt. ꝑsbri nō vēdat rē ec/ clie vbi sūt cõstituti: nesciē tib⁹ epis suis: quō nec epi scopis liceat vēdere pdia ecclie icõsulto ɔcilio vl̄ cū cto ꝑsbrio^l sine vlla necētā te. Item ex epl̄a leo. pa. vni uersis epis ꝑ siciliā ɔstitut̄

f ¶ Sicut ali enas. res alienam sem per tenet re/ stituere. nisi illa iam sit cõ secrata vt. xv ij. q. iiij. que/ sti. quia nihil ⁊ ce. liiij. dist. generalr̄ ⁊. x/ iiij. que. vlti. comperim⁹. g ¶ Sed notandum. nunc incipit ostendere qñ possunt alie/ nari res eccle sie. h ¶ Non ha/ benti. rez sui tituli. i. eccle/ sie. vel sui ti/ tuli. i. ad su/ um commo dum. vt. s̄. e. monemus. i ¶ Usur/ pare id ē alie nare. ⁊ poni/ tur in mala significatiōe cum nō sub/ est necessitas. k ¶ Placuit incõsul to. s. clericoꝝ. vt. s̄. c. pxi. l ¶ Pre/ sbyterio. hic habes ꝙ eps regret cõsen sum sacerdo tū in aliena tiōe. vt. x. q. ij. siquis episco p⁹. m ¶ Ne cessitate ergo in necessitate possunt eis i/ consultis. vt intra. c. terru las.

a Sine exceptiõe. ⁊ tñ pñt aliq casus exci pi. ⁊ sic ē ar. ꝙ licet papa ꝑcipiat nullá audiẽdã exceptionẽ tñ ē admittẽda. vt ex̄ ꝺ offi. dele. ex pte. ⁊ ex̄ de rescript. siqñ ⁊ .c. cũ adeo. b ¶ Quicꝙ donare. nisi modicũ. ex̄ de dona cete rũ c ¶ Uendere vel obligare. vt ex̄ de re. ec. nõ alie. nulli.

emp. ⁊ ven. cum dilecti. ⁊. c. cum causa. sed restituitur ecclesia si probat se lesam. g ¶ Conniuentia. sufficit tamen eorũ ta citurnitas. ex̄, de his que fi. a. ma. par. cõtine bat. ⁊ est hic ar. ꝙ nulla sit alienatio nisi ad sit subscriptio

d ¶ Toti⁹. lxv. di. sane. e ¶ Tractatu. qs debeat esse tractat⁹. habes. x. q. ij. hoc ius. f ¶ Prosuturũ sꝫ nõne sufficit ꝙ vtiliter ceptũ est licet nõ sit in de secut⁹ effect⁹. vt. ff. de neg. ge. sꝫ an vltro. hꝫ. ꝙ si eũ eccliaꝫ cõparemus pupillo nõ sufficit vtiliter cepꝰ. nisi ec clia sit facta locupletior. vt. ff. de neg. gel. si pupilli ipsi. nisi ita sit res illa nãlit vl̃ terremotu pierit. vt ff. de minori vēꝫ. §. si locupleti. Sꝫ qd si eccl'ia ex illo ꝯtractu ñ est locupletata nec dãnificata. tũc dicã

Nisi vt meliora ꝓspiciat: rē ecclie ñ licet distrahere

Sine exceptiõe[a] decernim⁹ ne qs ep̄s de rebus eccl'ie sue qcꝙ[b] donare vel cõmutare vel vendere[c] audeat nisi forte aliqd hoꝝ faciat vt melio ra ꝓspiciat: ⁊ cuꝫ toti⁹[d] cle ri tractatu[e] atꝙ ꝯsensu id eligat: qḋ ñ sit dubiũ ꝓ fu tuꝝ[f] eccl'ie. ⁊ ifra. ep̄s reb⁹ ecc'ie tãꝙ cõmẽdatã ñ tãꝙ ꝓpis vtat. Irrita ei epoꝝ vẽditio ⁊ ꝯmutatio rei ec cl'iastice erit absꝙ oim cõ niuẽtia[g] ⁊ sb̄scptõe cl'icoꝝ. Itẽ dom⁹ vrbiũ vl̃ castro rũ q̄ eccl'ie pl⁹ incõmodi ꝙ vtilitatẽ afferũt: lꝫ recto rib⁹ eccl'iaꝝ sicĩ i supiori ca pit'lo symmachi. Nõ lice at pa. ⁊c̃. ꝯtẽnit: vẽdere vl̃ cõmutare. Itẽ sicut i aga thẽsi ꝯci. legit: De eo.

Errulas[h] aut vineolas exiguas ⁊ eccl'ie min⁹ vti les aut lõge positas prauas ep̄s sine ꝯsilio fratrũ si ne cessitas fuerit distrahendi habeat ptãtẽ. Seruos q̄ꝙ fugitiuos q reuocati reti neri ñ pñt: sil'r ep̄is distra here licet. Vñ i eodẽ ꝯci. legit. [illegible]

Fugitiui[i] neri nõ pñt. domos suas aut fami liã deserẽtes: q ẽt si reuoca ti fuerit teneri ñ pñt. simi li rõne ab ep̄is si noluerit aut illi meruerit[k] distrahã tur. Itẽ ex ꝯci. apud trãsi atũ. c. ij. [illegible]

Iniustũ[l] videt ⁊ ieptũ: vt mancipia q̄ fideles viri seu femie ꝓ redẽptõe anie sue deo ⁊ sanctis ei⁹ ꝯsecra uerit: cuiuscũꝙ muneris ꝓ cio vl̃ cõmutatõis cõmer tio iteꝝ in secularẽ seruitu tẽ redigãt: cũ canõica au ctoritas seruos fugitiuos tm̃mõ distrahi pmittat. ⁊ iõ oẽs rectores eccliaꝝ su mope caueãt: ne vni⁹ ele mosyna alteri⁹ pcm̃ fiat. ⁊ est absurdũ vt ab eccl'iasti ca dignitate seru⁹ decedẽs hũane obnoxi⁹ sit fuitutt. Itẽ si rectores eccl'ie de re b⁹ ꝓpriis tãtũdẽ eccl'ie re stituere voluerit: eccl'iasti cas facultates libere dare pñt ⁊ ꝯstabũt his qb⁹ da te fuerit ꝑpetua firmitate. Vñ i agathẽ. ꝯcilio legit. [illegible]

Siqs[m] [illegible] q̄lib ꝯditiõe de reb⁹ eccl'ie aliqd alienari p̄sum pserit: si de suo ꝓprio tãtũ eccl'ie ꝯtulerit quãtũ visus est abstulisse: tũc demũ illõ stare licebit. ¶ Itẽ si ser

rt. xcvj. di. bene quidẽ. h Errulas exiguas. forte exiguas vocat ñ valẽtes vltra. xx. solidos. vt. j. e. siques. Uarijs enim mo dis dicit aliquid esse modicum. vt di. xi. ij. q. vj. an terioꝝ. vbi dicitur ꝙ si ne decreto ñ possunt alie nari res exi gue. vt. ñ. de re. ec. que sb tu. l. vlt. i pri. xvij. q. iiij. q cunꝙ. ⁊. ff. ꝺ trãsac. cũ hi. §. si cũ i ãnos singlos. arg. contra ex̄ de ꝯ. ceterũ. i ¶ Fugitiui. sꝫ quãdiu est in fuga vendi nõ potest. C. ad l. fal. de. pla. in fuga. Itẽ potest iustinianus vẽdi sb ca vendito ne si appa. hẽ datur. ff. e. l. ij. Ideo autem

ꝯtractuꝫ tenere qꝛ sufficit ꝙ nihil ad lesionẽ diuine domus sit factuꝫ. vt. x. q. ij. hoc ius. nã eo ipso ꝙ non est pauperior facta intelligit locupletior. ff. de solu. in pupillo hoc scias ꝙ licet oẽs clerici ꝯsentiãt. si tamẽ nõ obserua tur forma alienationis. alienatio nulla ē. vt. C. de sacrosan. ec. iubem⁹. i fi. ⁊ hic idẽ dicit. Itẽ si fiat alienatio in casu nõ ꝯcesso. dũmõ seruetur forma alienatõis tenet alienatio. vt ex̄ de his que. fi. a prela. cum vos. ⁊ ex̄. de

prohibetur vendi seruus fugitiu⁹. quia fu ga est quedam species libertatis. ff. de. edi. edic. quid si fugitiuus. §. idem lexe. b. k ¶ Meruerint in alio. b. l Siquis ꝯtulerit. ergo si de suo tantũ ecclesie dedit. euadit penam depositionis. ⁊ sic est ꝯ. ex̄. e. monemus. ⁊. c. statuimus. ⁊. c. ꝯ. a. cum. vbi non euadit penam depositionis. licet tã tũ de suo det. sed hic loquit in eo casu quã do prius habitus est tractatus cum clericis

q de suo tātū vellet dare. vt posset rem illaʒ alienare. ⁊ clerici hoc permiserunt. vel dic q si episcopus aliquid dedit ecclesie. ſʒ postea tantundeʒ alienat ab ecclesia. hoc intelligitur fecisse ex voluntate ecclesie. argu. ff. so. ma. dotem.

assignat lex. C. de admini. tut. lex. que. i prin.
g ¶ Diffinitio. i. voluntas. h ¶ Proprio. id est seruus ipse proprij iuris est factus.
i ¶ Accusandi. ergo videtur q alter possit accusare ecclesiaʒ vt si accusatur q simoniace elegit aliquem.

Siquos a de seruis ecclie bñmeritos sibi eps libertati donauerit: collatā libertatē b a successorib9 placuit custodiri cū h q māumissor eis i libertatē ɔtulerat. qđ tñ iubem9 .xx. solidoꝝ numerū ⁊ modū i terrula vl' vineola vl' hospitiolo tenē q si amplius c datū fuerit: post d manumissoris mortē ecclie reuocet. Sʒ notādū ē e: q serui eccliarū manumitti nō pñt nō retento ecclastico patrocinio: nisi forte māumissor duos eiusdē meriti ⁊ eiusdē peculij ecclie ɔferre voluerit. Vñ i cōci. toletano. iiij. legit. De codē.

nos ecclie libertati eps donauerit: ea q̄ i māumissione data illi fuerāt ppetua firmitate tenebūt: si tñ q̄ntitatē canōib9 ꝓhibitā datā nō excesserit. Unde i eodē ɔcilio legit. De eodē.

De epo q nō retento patrocinio seruos ecclie manumittit.

Episcop9 f q mancipiū iuris ecclie nō retento ecclastico ꝑocinio māumitti desiderat: duo meriti eisdē ⁊ peculij corā ɔcilio ecclie cui ꝓminet ꝓ cōmutatiōeʒ subscribētib9 sacerdotib9 offerat: vt rata ⁊ iusta iueniat diffinitio g cōmutant, tūc eni liberā māumissiōeʒ sine patrocinio ecclie ɔcedere poterit: q2 euʒ quē libertati tradere disposuerit: iā iuri pprio h acqsiuit. hmōi aūt liberto adūsus ecclīā cui9 iuri exitit: accusandi i ac testificādi denegef licētia. qđ si ꝓsumpserit: placet vt statē k cōmutatōe i suitutē pprie ecclie reuocet: cui nocere cōat. Libert9 l eni nisi venia ipetrata pronū i ius vocare nō pmittitur. ¶ Unde i. ij. li. digestoꝝ ti. de i ius vocādo. Si sine a venia editi ipetrata libt9 patronū in ius vocauerit: ex q̄rela patroni vl' supra/

a Siquos. bñmeritos sed q dicunt bñmeriti sūt tales. qui aliquod isigne seruitiū fecerunt ecclie. pones exem plū. lxix. di. si quis papa. naʒ. p ꝑmio remuneran dus est seru9 libertate. vt. j e. §. in crimi nali. ⁊. C. de ser. qui p pre. li. ac. p tenuʒ. large tamen benemeritus dicit quicunq si dmeruerit. vt. ff. de ma. te. seruos. sic quilibet dicit dignus q nō est indignus vt ex de pre sump. dudū.
b ¶ Libertateʒ. s. e. q. ⁊ si illi. contra. ar. ff. si quid in frau. pa. vnius. c ¶ Ampli9 ⁊ ita donatio pro parte valet. ⁊ pro pte nō. Iteʒ ē hic arg. q vtile nō viciat p vtile. si. C. de dona. sancimus. j de cōse. di. iiij. si nō. sanctificat. i. xvij. q. iiij. questi. ⁊. j. e. q. v ga. io.
d ¶ Post manumissoris. ⁊ añ posset. sed postea magis cōmode reuocare posset.
e ¶ Sed notādū. ⁊ cetera.
f Episcopus qui patrocinio. tali. s. q cōsistat in faciēdo. s. in seruiēdo. sed patrocinium qđ cōsistit in nō faciēdo. s. qđ euʒ non vocet i ius. nō pōt remittere. vt patet p id quod sequit. Utrū aūt patronus ex toto possit remittere iuspatronat9. notaui. liiii. di. quicunqȝ. Sed querit quare p vno seruo dant duo serui. ⁊ nō p vna re ecclie dant due res. vt. s. e. si qs. R. q2 si seruus est bonus diligenter gerit res ecclie ⁊ negocia. ⁊ nō permittit fieri fraudē si est malus. p euʒ potest extorq̄ri. hāc rōne

ce elegit aliquem. vt extra de simo. veniēs vel q metū intulit alicui. vt. ff. q me. cā. ine tū. §. ij. Sed cōtra. vniuersitas nō pōt dolum committere. vt. ff de dolo. si ex dolo. sic nec dicitur aliqd possidere. ff. d acqui. pos. l. j. §. vlt. Nec ciuitas pt ex cōmunicari. vt. xxiiij. q. iij si habes. Itē vniūsitas p actorem vel per curatoreʒ suum debet defendere ſʒ in crimie nō interuenit p curatoꝝ. ergo vniūsitas nō potest de crimine conueniri quod verum est. Dicas ergo hic poni verbū accusandi p verbo agēdi. vel intellige cuʒ epo accusatur de crīe qđ cōmisit de ɔsilio vniuersitatis. vt. xvj. q. vi. placuit. Item per modū inquisitionis potest agi contra vniuersitatem. put legit ex de simo. veniēs vel dic qđ non pcedit ɔ vniūsitatē. ſʒ poti9 ɔ singulos ioh. Ego credo q vniuersitas nisi sint infantes ⁊ similes psone accusari pt. q2 dolū cōmittere pōt nec ob lex illa. ff. d do. si ex do'o q2 qđ ibi di nō pōt cōmittere dolū. i. de facili. ⁊ videm9 q sepe capsim accusat ⁊ excōicat. ⁊ ɔsiliū vniūsitat' ⁊ dicitū q maiores d vniūsitate ɔmittūt ad oēs referf. ff. d reg. iu. l. aliud
k ¶ Ut statē q pēa soluta remāet ɔct9 i sua firmitate. xxv. q. ij. q̄cūqȝ. qđ si ē bonū nisi h fit/ctū. vt. ff. d trāsac. q fidē. nā inhonū ē q fit hec at pēa ⁊ res. ff. d voll. erce. apē. § labeo. ex d pe. suā. l
l ¶ Libert9. sine vēia. i. liña agendi.

a ¶ Si fine. a ¶ L. aureos nisi peniteat sn lit. otest. vt. ff. de i ius voca. q̃uis. b ¶ In officiosus. i. ipius. c ¶ Si iopia. paupes. n. sp puniūt verberib⁹. s̃. e. s̃nitatis. d ¶ Qui māumittit̃ singl'os. s3 cōmunis libert⁹ duoꝝ neutꝝ p̃t i ius vocare. ff. de in ius vo. cō/munis libt⁹. quia res cōis oim ē. ff. de ri tu nupt. ill9. e ¶ Actorē. glosauit āt q̄dā hec i pro/pria cā nō in cā vniuersitatis. hec glo. falsa ē q2 bñ pōt ɔueīri p curator p̃ro/ni. licet nō ip se p̃ronus. vt ff. de obse. l. li cet. ff. d i ius vo. s3 z si. §. vl. s3 ipse p̃ro n⁹. siue suo si ue alieō noie agat. nō pōt ɔueniri a lib to vt p eādez l. pbat. s3 ecō uerso ē i lib/to. q2 l3 liber-tus suo noie nō possit con uēire p̃ronū tñ noie alteri us p̃t. vt. ff. e. quesitum. f ¶ Ingenuū. restituē do cū natali/b⁹. vt. ff. d na tal. resti. l. ij. g ¶ Siq̃ capitali. hodie adultera verberat z d̄tru dit i monasteriū. vt. C. de adul. aut. sed hodie vl' dic ꝙ aut. itelligit̃ qñ nō adulterat cū p prio suo. Sed nūq̄d s̃uus pōt accusare dñam suā si cū alieno seruo adulterat nō q2 hic lo/quitur d p̄prio tm̄ s̃uo. sil'r nec dña viꝝ suū pōt accusare si cū ancilla sua iacet vl' cū aliena cū l3 cautū nō iueīo l3 iō. q2 detestabili⁹ ē l3 crien i mliere q̄3 in viro. io. Male dicit io. q2 accusari pōt mlier z vir si cuz ancilla sua

dictā penā. i. l. aureos^a det: vl' a p̃fecto vrbis q̄si ioffi/cios⁹^b castiget̃ si iopia^c di/gnoscit̃ laborare. Si vero a collegio qs māumissus fuerit: nō singulis s3 vniū sitati reuerētiā d3. ¶ Vñ i eodē libro titulo eodē.

Idē. Qui māumittit̃^d a corpe aliq̄ vl' collegio vl' ci uitate singulos i ius voca/bit. nā nō est libert⁹ coꝝ: s3 reipublice honorē hr̃e debet. ¶ Et si aduersus rēpublicā vl' vniuersitatē velit experiri: veniā edicti petere d3: q̄uis actorē^e eo/rū cōstitutū i ius sit voca/tur. si vero ingenuū^f p̃n/ceps fecit: patrono reuerē tiā nō debet. In criali ve ro causa si libertus patro/no in ius vacauerit: caput eius z fortunas periturus ante lit̃ exordiū capite pu/niēdus est. crimē maiestat̃ excipit̃. vel si patronā illici to serui cōcubitu vti dep̃/henderit. q̄ casu etiā seruo cū mūere libertat̃ dñaz ac cusare pmittit̃. sic. C. li. ix. ti. de mulierib⁹ q̄ s̃uis pro priis cōmiscent̃. Impator iustinian⁹ cōstituisse legit̃. Siq̄s cū seruo suo occul/te rez hr̃e detegit̃: capitali snīe s̃biuget̃ tradēdo igni b⁹ v̄beratiōe^b: sitq3 oibus facultas crien publicū ar/guēdi: sit officio copia nū ciādi: sit ēt seruo lnīa defe rēdi cui libtas pbato crie dabit̃. In patronos ēt tez stificari. nō p̄nt nisi i q̄bus dā casib⁹: i q̄bus ēt serui i dños torq̄nt liberti i patro nos iubēt̃. Vñ i li. eo. cod. ti. de questiōib⁹ impator an

Qḡle tonius. In eodē Questionē^i de seruis ɔtra dños hr̃i nō o3 except̃ ad/ulterij cribus. itē fraudati census accusatiōib⁹ z crie maiestat̃: qd ad salutē p̄n/cipis ptinet. ¶ In ceter] aūt q̄3 q̄3 l3 ea q̄ s̃uus ɔtra dñ3 dixerit: iudicaturi sen tētiā formare nō dēant: tñ si aliis^k q̄q3 pbationib⁹ fi des d̄itatis iuestiget̃: p̄scri ptiōis^l inuidia euanescit. ¶ In peccūiariis v̄o cau/sis ex iopia pbationū ser/uos ɔ dñ3 posse interroga ri^m manifestū ē. Idē i soli tū^n ē z graue exēplo: audi ri s̃uos adūsus tutores vl' matrē dñoꝝ suoꝝ nisi vbi tutele agat̃. Si v̄o libert⁹ sua auc̄te a p̄rocinio eccle sie recesserit: si admonit⁹ redire cōtēpserit i s̃uitutē reuocabit̃. Vñ in eo. ɔci. legit̃. De libertis ecclie q̄ ab ei⁹ p̄rocinio discedūt.

Liberti^o ecclie q̄ ab ei⁹ p̄rocinio discedentes q̄buscūq3 psonis adhese/

fornicet̃. aut femīa h adulterīū ɔmittat. vt ex̃ de diuor. ex̃ l̃ris. b. h ¶ Verberādo. i. vel ēt ecclie q2 ecclia cōpat̃ reipub. vt C. de sac. sanc. ec. l. vt. inter diuinū. k ¶ Si aliis. dicūt q̄dā ꝙ nec i exceptis cribus s̃uus ɔ dñm admittit̃. nisi aliq̄ p̄sūptio p̄cedēt. nā ser ui z viles p̄ q̄stionib⁹ ib dūt. vt. iiij. q. iij. si āt ea rei cōditio sit. s3 a q̄stionibus nunq̄ ē icipi endū nisi p̄cedat idicia. vt ex̃ de re iu. ... in ɔtēplat̃ de s3 l̃ra ista l3 ñ patit̃. dico q̄ hic speciale. vt initium su/mat a tormētis. sic̄ tam ritus dicitur o/ccidisse. C. ad. l. cor. d sic. l. vl. z eius agit̃ de occi/so a dño. ff. ad syll. z si pcus/sor ce... §. i. l ¶ Presūpto onis. ex̃ eptio nis tal. i. iste est s̃uus me⁹ z iō nō audi etur ɔ me. m ¶ Inter/rogari. nisi cuz de facto suo iterroga/tur. vt. iiij. q. iij. itez serui. n ¶ Insoli tum. matrez nā mater qnādoq3 gerit tutelam filio. vt. C. qñdo mu. tu offi. fungi. l. ij. z sine ta tutela potest agi ɔtra istos qui nō habent loco dominorum cuz pupillum spoliant. ff. de vsuc. pro emptor. qui fundu3. § si tutor. o ¶ Liberti. redire. s3 q̄re cogūt̃ isti redire cū nulle ope sint eis imposite. libertine eni nō tenent̃ p̄stare opas. nisi sint eis imposite. C. de oper. li. l. j. licet honorē eis exhibere te/

neat ꝛ ēt alēre ip̄ꝫ. vt. C. ꝺ op. li. l. j. ꝛ. l. maī. sed dicas aliu d eē i libtis ecclie. vt. s̄. e. dya- coni. tñ lꝫ libti ecclie teneāt ei p̄stare opas. ñ tñ tales q̄les fui. aliq̄ ei dī eē differentia. vt. ff de op. li. si libr⁹. a ¶ Ingrati actiōe. i lactuꝫ

tis leges ɔ̄rias itelligūt de natis p⁹ mānumis sionē. sꝫ h̄ stare nō p̄t. q2 h̄ dī tā ipsi q̄ȝ ab eis ꝑgeniti. Itē ex seq̄nti. c. j. e. lib. pꝫ ꝙ itelligit̄ de filijs natis p⁹ mānumissionē. vbi dīc ꝺ fu tura ꝑle. ꝙ ab ecclīe pṙocinio se nō p̄t s̄btra here. io. iō q- dam dixerūt

q̄ dat pp igra titudineꝫ. nō enī ē h̄ ꝓuīuz nom̄ actiōis sꝫ ꝺ actio one ris adūsi. l. q̄ dat pp onus aduluꝫ. vt. ff. loca in naue. b ¶ Contra dis cussio. id est q̄stio. c ¶ Predā nauit. i. val de dānifica uit. d ¶ Re nocet̄. h̄ h̄es ꝙ pp īgratitu dinē reuocat̄ libtus in fui tutē. ꝛ intelli gas igratitu dineꝫ graueꝫ offensam. q2 nō nisi p ɔ̄ra ui offensa re uocat̄ liber⁹ i seruitute pp eādē cāo pp q̄s reuocatur dānatō. i aut. vt libti de ce tero. colla. vj §. illū. fm le ges veteres sufficit leuis offensa. C. de li. ꝛ coꝝ li. l. ij Itē h̄ h̄es ꝙ siue cōmittat libtus ecclie ī gratitudineꝫ ɔ̄ ecclīaꝫ siue ɔ̄ ep̄ꝫ reuoca tur i fuitutē.

rit. si admoniti redire ɔtē- pserit. manumissio coꝝ ir- rita sit: q p i obediētie ɔtē ptū igrati actiōe ᵃ tenētur.

Itē ex ɔci. hispalēsi. **Re- uocent i fuitutē eccliaꝝ li- berti q ɔ̄ra eius libertatē supbiūt.**

C Ontra dis- cussio ᵇ agitata ē de q̄- dā elisepħ ex familia aga- bienēsis ecclie: qui ab ep̄o suo tradit⁹ libtati de libta te cōfestim ad cōtumacie morbū trāsilijt. sicq̄ȝ p su- pbiā ñ solū eiusdē ep̄i ma lis vel isidiosis artib⁹ salu tē ledere voluit: sꝫ etiā pa- tronā eccliā libertatis ime mor ꝑdānauit: ᶜ aduersus queꝫ igrati actio canonū ꝛ legūꝫ auctē iuste dirigit̄. s. vt imerite libertatis dāno mulctat⁹ ad fuitutꝫ nexuꝫ coact⁹ reuocet̄ᵈ. taliū eniꝫ stat⁹ q ɔ̄ ep̄ꝫ suū vl' patro nā ecclie nitunt̄: decidi po ti⁹ q̄ȝ ɔseruari cōuenit: vt q̄rū libertas ꝑniciosa ē: sit salutifera fuit⁹ ꝛ q supbi- re voluerūt adepta liberta te: ꝑditi ᵉ discant obedire subiecti. Itē ex ɔci. toleta no. iiij. **Ut professione di- scedā ñ ecclie liberti ad sa- cros ordines ꝑmoti.**

D E libertis ᶠ āt hec ꝑce pit sancta synod⁹: vt siqui p̄sbri vel diacon̄i ab ep̄is facti sūt fꝫ modū q̄ cano- nes antiq dāt lnīam sint li beri: ꝛ tñ a pṙocinio ecclie tam ipsi q̄ȝ ab eis ꝓgeni ti nō recedāt ergo ab alijs quoq̄ȝ libertati traditi ꝛ ec clijs cōmēdati patrocinio ep̄i colligantur: ꝛ ne cuiq̄ȝ donent̄ hoc a principe ep̄s postulet. Ne v̄o lōgīqtate tp̄is obscuret̄ conditio ori ginis tp̄e sue manumissio nis scribāt liberti ꝑfessio- nē q̄ se ꝑfiteāt̄ de familia eē ecclie ꝛ ab eius obsēq̄o se nūq̄ȝ recessuros. Unī in eodē ɔcilio legit̄. **Professionē sue ɔditiōis liberti ecclie faciāt.**

L Ongig tate ᵇ sepe fit tp̄is: vt pateat ɔditio originis. vñ iā decreuī ē i anteriori⁹ vni uersalis ɔcilij canōe: vt ꝑ fessionē suā libti ecclie de- beāt facere q̄ ꝑfiteant̄ se ꝛ de familia ecclie eē ꝛ eius obsequꝫ nūq̄ȝ relicturos. vñ his q̄q̄ȝ nos adijcim⁹: vt q̄tiēs cursuꝫ vite sacer- dos ipleuerit: ꝛ de hac vi- ta migrauerit: mox cū suc cessor ei⁹ aduenerit: oēs li bti ecclie vl' ab eis ꝓgeni- ti chartulas suas ī ɔspectu oīꝫ dn̄t ibi q s̄bstituit̄ pōti fici publicare ꝛ ꝑfessionē i ɔspectu ecclie renouare: q̄ ten⁹ status sui vigorē ꝛ illi obtineāt: ꝛ obediētia coꝝ ecclia ñ careat. si āt scriptu

in libtꝫ ecclīe. vt filij nati p⁹ mānumissi onē patꝝ su oꝝ sint libti ecclie. Tu di cas ꝙ filij na ti p⁹ manu- missionē idt ingenui. sunt eniꝫ obnoxij ecclesie q̄ ad q̄sdā opas q̄ ɔsistūt in ho nore i assur- gēdo. ꝛ i salu tādo. itē ꝙ ñ vocabūt eaꝫ i ius ais fuo cāt i fuitutē. vt i. c. seq̄nti. g ¶ Non re cedāt. hic hꝫ locū distictio decre. ex̄ de ser. nō. or. co libēti⁹. ē tñ h̄ spāle i libtis ecclie ꝙ etiā facti sint sa- cerdotes ꝙ pp ingratitu dinē reuocāt in fuitutē. vt liiij. di. qui ex famulis. h ¶ Longig- tate. q2 h̄ p. x. an. stete- rit libtate. am mō liber h̄ēt vt ex̄ de ɔ̄su.

sec⁹ si ɔ̄ aliuꝫ de ecclīa. s̄. e. q manumittit f ¶ Predā... i. de inobediētia ɔuicti. ¶ E libertis. ab eis ꝓgeniti. ḡ filij libtoꝝ debēt obedientiā p̄stare ecclie sue sicut p̄res coꝝ. vt h̄. ꝛ. C. de li. ꝛ coꝝ li. libtine. Sꝫ ɔ̄ qd ex libera nasciē ingenuū ē. vt. C. de op. li. qd ex libra Sꝫ q dēit: lligūt. l. illā libertine de fi lijs māumissis cū p̄re. ꝛ añ manumissiōe na

ser. lꝫ. ff. q ꝛ a q. ma. li. si. cū. §. arit. vl' si mat alicui⁹ tp̄e mortis ei⁹ ie ꝑ uba gesserit. ꝛ fili⁹ ei⁹ p qnquēniū vixerit vt liber. ammō liber erit vt. C. ne de sta. defunc. l. ij. ꝛ. iij. i lꝫ fu⁹ fugi. se ꝑ libero gesserit. nō iō ē i possessione libertatis. vt. C. de agri. ꝛ cēsi. cū sim⁹ i fi. li. xj. ꝛ. ff. de. acq. pos. l. ꝑ eū in fi. i ¶ In ante- riori. nō determinat h̄ de quo dicat.

ras libtatis sue ira āmū or dinatōis noui sui pōtific] manifestare ɔtēpserit aut ꝓfessiōes reuocare noluerit vacue ⁊ inanes chartule ipie remaneāt ⁊ illi origini sue redditi sint ꝑpetuo serui. Itē ex eodez. Nec liberti nec eoꝝ posteri a patrocinio discedant ecclie.

Liberti^b ecce qr nūq̄ꝫ eoꝝ morit̄ patrona a patrocinio ecclie nūq̄ꝫ discedāt nec posteritas qdā eoꝝ sicut priores canones decreuerunt: ac ne forte libertas eoꝝ in futura ꝓle nō pateat: ipsaq̄ꝫ posteritas sese ab ecclie patrocinio nō subtrahat: necesse est: vt taz idez liberti q̄ꝫ ab eis geniti^c ꝓfessionez epo faciāt ꝑ quā ex familia ecclie libertos se esse fateantur: eiusq̄ꝫ patrocinūū non relinquāt: sed iuxta virtutez suā obsequz ei vel obediētiā ꝑbeant. Pro remuneratiōe e⁹ impēsi obsequij res ecclastice vtilitatꝫ possunt donari. Vn̄ in toletano ɔcil̄. iiij. legitur. Que de reb⁹ ecclie in remuneratiōnē obseq̄ p̄stant: rata permaneāt.

Quicūq̄ꝫ^e suffragio cuiuslibet aliqd ecclesiastice vtilitatꝫ ꝓuiderint^e ⁊ ꝓ eo quodcunq̄ꝫ cōmoduz in remuneratiōe ꝓmiserint^f: promissi solutionē eos absoluere oportebit ita: vt ad ɔciliū ɔprouinciale deferat. vt eoꝝ cōuētia cōfirmetur: quia sicut paulus ait. Dign⁹ ē mercenari⁹ mercede sua. Itez gregorius. Serui ecclesiaꝝ i eoꝝ dominium trāsferri possunt: q ecclesiasticis vtilitatib⁹ de

Ecclesiastic]^g seruitū. vtilitatib⁹ desudātes ecclesiastica dignū ē remuneratiōe gaudere: vt q se volūtarijs obseqoꝝ necessitatib⁹ sponte subijciunt: digne nostris ꝓuisionib⁹ cōsolent̄: qr igitur theodorū virū eloquentissimū cōsiliariuz nostrū mancipioruz cognouimus ministerio destitutū. iō pueꝝ noie acosimū natiōe siculū iuri dn̄ioq̄ꝫ suo dari tradiq̄ꝫ precipim⁹. quē qm̄ ex nr̄a auct̄e iā possidet hui⁹ necesse fuit scripti pro futuri temporis testimōio ac roboze largitatis: ⁊ auct̄e fulciri: q̄tenus dn̄o ꝓtegēte secure eum semꝑ sine vlli⁹ retractatiōis suspiciōe vt dn̄s valeat possidere. Misserationis q̄ꝫ intuitu serui eccliaꝝ libertati donari pn̄t. Vn̄ greg. montane ⁊ thome. Miserationis et pietatis intuitu serui eccliaꝝ pn̄t manumitti.

Cum^i redēptor^l nr̄ totī⁹ cōditor cretaure ad hoc ꝓpiciatus hūanā voluit carnē assumere: vt diuinitatꝫ sue gr̄a dirupto q̄ tenebamur captiui viculo seruitutis: ꝓstie nos restitueret libtati salubrit̄ agit̄ si hoies q̄s ab initio natura liberos ꝓtulit ⁊ iusgētiū^k iugo substituit s̄uitutꝫ: i ea q̄ nati fuerāt māumittētis bn̄ficio libtati reddant̄. atq̄ꝫ iō pietatis intuitu ⁊ hui⁹ rei ɔsideratione ꝑmoti nos mōtanuz ⁊ thomā famulos sctē romane ecclie cui deo auctore deŝuim⁹: libros ex hac die ciuesq̄ꝫ romāos effici m⁹ oēq̄ꝫ vr̄z relaxam⁹ ŝui tutis peculiū: hāc aūt manumissiōes. ⁊ planū ē. m

a. ¶ Intra annuz. sīr si vasall⁹ infra annū nō petit iuestiturā. cadit a iur̄ feudi. vt in cōst. federici nc̄ ob quod legitur ex̄ de iureiuran. veritatis. vbi dicitur ꝙ non iuratur successori pape. ꝑt enī dici speciale esse ibi indulgentiam. in emphiteota secus est. quia licet non soluat canonez infra annuz. tamē non expellitur. vt. x. q. ij. hoc ius. Nota ꝙ hic excussus anni priuat aliquez libertate sicut excursus anni probat crimē. xj. q. iij. rursus. sic. xx. que. ij. puella. sic ex̄ de offi. or. pastoral̄. sic. liiij. di. si seruus.

b ¶ Liberti. imcrit. ecclia eni nō pōt esse nulla. vt. xxiiij. q. i. pudenda.

c ¶ Geniti. ꝑpter hoc dixerūt qdā ꝙ speciale esset in ecclia ꝙ filij libertoꝝ ecclie sint libti ecclie qd̄ n̄ est veruz. sed tamē quo ad quid sunt astricti ecclie. vt ei assurgāt vt eaz nō accusent. j. e. epo. g cū. §. se. d ¶ Pro re-

luc. 10. 1. tim. 5.

muneratiōe. Quicūq̄ꝫ prelati. e ¶ Suffragio id est. qr suffragiū prestitit ecclie cōsilio vel auxilio. g ¶ Prouiderit alicui h ¶ Promiserit. videt̄ ꝙ aliqs obliget nudis verbis lz nō itercessit stipulatio. vt. ex̄ de tes. iudicāte. xxij. q. v. iuramēti. ⁊. j. e. q. v. qr. io. qd̄ veꝝ est. ⁊ pōt dici ꝙ competit actio ex nuda ꝓmissiōe s. ɔditio ex canone illo. j. x xij. q. v. iuramēti.

i ¶ Ecclesiasticis volūtarijs. volūtariuz vocat ⁊ tū dicit iesse necessitatez qa ab initio ē voluntariū. sed postq̄ꝫ illō incepit tenet̄ illud cōtinuare. vt. C. d ac. re. vt. C. d ac. ⁊ obli. sic. et hēs h ꝙ ecclia tenet̄ ad ant. dota. ex̄ de testa. cū in officijs.

k ¶ Testio nio. i. instrumēto suo qd̄ fuit ei testioniū ꝓ futuꝝ.

l ¶ Cum redēptor. hic habet̄ ioꝝ malib q̄ fuit ¶ Iusgētiū aliqi bi dr̄ ꝙ de iure diuino ē īducta seruit⁹. s hoc

b dist. §. di. j. lusgentiū.
a ¶ Relaxamus sed nō ne eoipso ꝙ aliꝗs int vivos mãumittitur vr eni peculiuz datuz nisi exp̄sse lʒ adimatur. C. de pecu. ei⁹ q li. meruit. l. vnica. §. dicas. ꝙ alis ei liberis ecclie naz eis i mãumissiōe ñ lʒ dari vltra sūmã. x. sol. vt. s. e. si q̊s. a ¶ Cū trib⁹ q ñ regtur cōsensus oiz. vbi libertas dat. ⁊ lʒ i fauorē libtatis fit. vt. C. d cōi suo ma. l. j. ar. §. liiij. distin. c. l. s. e. epo qties. vr hic ꝙ sigillū pape. ñ facit chartā auctēticā. nisi adsit sbscriptio.
b ¶ Eclesiarū clericoꝝ ar. ꝙ. eodez. p̄uilegio gaudēt clericoꝝ ꝗ ecclie. j. xvj. q. j. similit si. xxxvij. di. eos q. ⁊. lx xix. di. idica tū. clici eni. ⁊ eoꝝ mãcipia sūt exēpta ab oib⁹ muneribus ciuitatum nisi sbsit magna nc̄citas. heb. 7. ex̄ d imu. ec. nō min⁹. C. de epi. ⁊ cle. l. ij.
c ¶ Uasa assyrij. id ē babylonij. q cū nabuchodonosor

nnmissōis paginaz patrio notario scribēdã dictauimus: ⁊ p̄pa mãu vna cū tribus[a] p̄sbr̄is p̄oib⁹ ⁊ trib⁹ dyacōib⁹ p plēissima firmitate sub scripsim⁹: vobisq̄ tradim⁹: actū i vrbe romana. ¶ Itē fui ecclia publicis angarijs nō dn̄t fatigari. ¶ Vn̄ i cōci. toletano. iij. legit. Serui ecclia publicis angarijs non fatigentur.

Eccliarum[b] suos ⁊ ep̄orū vel p̄sb̄roꝝ vel oim clicoꝝ a iudicib⁹ vel exatorib⁹ publicis i diuisis angarijs fatigari volum⁹. ꝓpt qd oē ꝯsiliū a pietate gliosissimi dn̄i n̄ri poposcit: vt tales vs⁹ deiceps i hibeat. sʒ fui supraschptoꝝ officiorū i eoꝝ vsib⁹ vel ecclie laborēt. ¶ Siqs ṽo iudicū vel actoꝝ clicū aut seruū clici vel ecclie i publicis ac p̄uatis negocijs occupare voluerit a cōione ecclesiastica: cui ipedimētū fac: efficiat ex̄ne⁹. Itē ꝓ alimōia pauperū: ꝓ redēptiōe captiuoꝝ res sacras distrahi lʒ. ¶ Vn̄ ambro. ait i li. de officijs. Res sacre qb⁹ ex cāis alienari debeāt.

Aurū[c] ecclia hʒ ñ vt fuet: sʒ vt eroget ⁊ sbueniat i nc̄citatib⁹. qd ē op⁹ custodire qd nihil adiuuat. an ignoram⁹ q̄ntū auri atq̄ argēti de tēplo dn̄i assyrij sustulerit. nōne meli⁹ ꝯflat sacerdos ꝓ alimōia paupeꝝ: si aliq̄ sbsidia desunt. q̄ si sacrileg⁹ ꝯtamiat ⁊ asportat hostis: nōne dictur⁹ ē dn̄s cur passus es tot inopes fame mori. certe hēbas aurū vñ ministrasses[d] alimonia. cur tot captiui i captiuitatē ducti nc̄ redēpti ab hoste occisi[e] sūt: meli⁹ fuerat vt vasa viuētiū suares q̄ metaloꝝ.

his ñ potes rñsuz referre. qd[f] .n. dices: timui[g] ne tēplo dī ornat⁹ deesset. rn̄det aurū sacra ñ q̄rūt neq̄ auro placēt: q̄ auro ñ emūt ornat⁹ sacroꝝ r̄dēptio captiuoꝝ ē. ⁊ ṽe illa st vasa p̄ciosa q̄ redimūt aias a morte ille ṽus thesaur⁹ ē dn̄i: q opat qd sāguis ei⁹ opat⁹ est. ¶ Et p⁹ pauca: nēo p̄t dicere: cur paup viuit. nēo p̄t q̄ri q2 captiui redēpti st nēo p̄t accusari: q2 tēplū dī est edificatū. nēo p̄t idignari: q2 humādis fideliū reliqs spacia[h] laxata st. nēo p̄t dolere: q2 i sepulchris xp̄ianoꝝ reqes dfūctoꝝ ē. In his trib⁹[i] generib⁹ vasa ecclie ēt initiata ꝯfrigere cōflare vēdere lʒ. op⁹ ē de ecclia mystici[k] poculi forma nō exeat: nē ad vsus nefarios sacri calicis misteriū trāsferat. iō p̄mū itra eccliaz q̄sita st vasa q̄ iitiata ñ eēnt deniq̄ cōminuta: postrēo cōflata p minuta erogationes dispēsata egētib⁹ captiuoꝝq̄ p̄cijs ꝓfecerūt. ꝙ si desūt noua ⁊ q̄ neq̄q̄ initiata videāt ⁊ i h⁹i qs sup̄ dixi vsus oia arbitror pie posse conuerti. ¶ Itē hiero. Nō p̄ciosa metalla sed opib⁹ puidere glia epi ē.

Gloria[l] epi ē pauperū opib⁹ ꝓuidere. ignominia sacerdotis ē ꝓp̄is studere diuitijs. nat⁹ i paupe domo ⁊ in tugurio rusticano q vix milio ⁊ cibario pane rugiētē[m] vētrē saturare poterā: nūc similiā ⁊ mella fastidio. ¶ Itē ei⁹sdē. Multi edificāt pietes[n] ⁊ colūnas[o] ecclie sbtrahūt[p]: marmora nitēt: auro ⁊ laq̄aria splendēt. gemmis altare distinguitur. ⁊ ministroꝝ christi nulla est electio. neq̄ vero

ceperūt hyerlz ⁊ abstulerūt vasa d tēplo dn̄i. j. de conse. di. j. vestimenta.
d ¶ Ministrasses id ministrare debuisses.
e ¶ Occisi st tūc demū cū heb. 10. timet mors redimi dbēt heb. 9. captiui. vt nota. s. e. sic oio
f ¶ Quid. i. simile illi.
g ¶ Timui. sic forte se excusabit.
h ¶ Spacia ampliata.
i ¶ In his trib⁹. In alimōia pauperū i redēptione captiuoꝝ in edificatiōe tēpli vel augmētatiōe cimiterij bar.
k ¶ Mystici. i. forma calicis i q̄ mystīcū poculū sāguinis xp̄i cōficit. ⁊ qd dixit d ecclia. i. itelligunt qdã d ecclia i q̄ ē. q2 cuʒ sit res sacra ñ p̄t vēdi etiã alij ecclie. de h nō x. q. ij. h ius
l ¶ Gloria. cibario. i. familie.
m ¶ Rugiētē. i. famelicū
n ¶ Multi parietes. i. peritos. sic xl vj. di. sūt nōnulli. o ¶ Et colūnas. i. perītos.
p ¶ Subtrahūt. id est nō reperiunt.

a Opponat argu. ab exemplis non esse argumentādū. b Hec pbant.sed nōne hec hodie pbant a dño. vt.j.de cōse.di.j.z calix ita.s3 nō in supabūdātiā vt nō hēat de/ fectus psonaz.lxxxvj.di.nō satis.xlvij.di.sic.

c Peccatoz venialiū. q2 cerimonialia tollebant tātū venialia peccata sicut hodie aq̄ benedicta. vt.j. de cōse.di.iij. aq̄.d Cruce sustinēdo ptumelias. e Amico. vel cautū cuz ideo q2 expectatur maior necessitas. f Timidū s3 iō facit q2 timet sibi deficiat. g Crates. diuitias.naz vere philosophantes pte nūt pecūiā.ff de vaca.mu.l. i honorib⁹.§ vi.h Aliena.i.res ecclesie. i Plenus veter. platus plen⁹ diuitijs k Nō hie rosolymis.i. nō tm̄ esse platū.sed opus prelati facere laudabile est xxij.que.v.ca uete. Epe fit. obsistat. d sa cto ñ d iure. vt.s̄.e.lōginquitate. m Cuiuscunq3 epi.j.

mihi aliqs oppōat⁹ diues i iudea tēplū mēsā luēnas thuribula patellas cyphos mortariola z c. ex auro fabricata tūc hec pbabāt b a dño qñ sacerdotes hostias imolabāt: z sanguis pecudū erat rēissio pctōz c. q̄bz hec oīa pcesserit i figurā. scriptū ē aūt ppter nos i q̄s fines seculoz deueneīt. nūc vo cū paupertatē dom⁹ sue paup dñs dedicauit portem⁹ crucē d z delicias lutū putem⁹. Itē eiusd ē. Amico e rape qp piā furtū ē. ecclā fraudare sacrilegiū ē. accepisse pauperib⁹ erogādū z esuriētib⁹ plurimis illd reseruare: vl cautū vl timidū f ē aut qd aptissimi sceler] e ride aliqd sbtrahere: oim pdonū crudelitatē superat. Itē eiusdē. Crates g ille theban⁹ hō qn̄dā ditissim⁹: cū ad philosophandū athēas pgeret magnū auri pōd⁹ abiecit.neq3 putauit se posse vtutes z diuitias simul possidere. nos suffarciāti auro xpuz pauperez sequimur: z sub ptextu elemosine pristinis opib⁹ icubantes q̄mō possum⁹ aliēa h fideliṫ distribuere: q nr̄a timide reseruam⁹. plen⁹ i vent facile de ieiunijs disputat nō hierosolymis k fuisse: s3 hierosolymis bñ vixisse laudādū ē. Itez largitate etiā epi sti/ pēdiū de reb⁹ ecclie cleric]

z iō dicit q̄ steruenieṫ scriptura ne possit allegare pscriptionē. nā p q̄ntūcūq3 tps possideret nūq̄ pscriberet.vt.xvj.q.iij.clerici fructuari⁹ eni nō pt pscribere.ist.p q̄s psonas no.ac.§.fructuari⁹.nec ille qui alieno noie possidet vt ex de pscrip. si diligēti.C. de pscri.xxx. an.male.

dare licet: cui⁹ pfessio sub pcarie noie fieri dz. Itē ī vij.cōcilio toletano legiṫ.

Quod ecclesiasticis ab epo ...
...
...
Epe l fit vt pprietati originis obsistat lōgiqtas tpis. q̄prop. puidēdū decernim⁹: vt siqs cliciz sti/ pēdiū de reb⁹ ecclie cuiuscūq3 m epi percepit largitate n sb pcarie o noie: debeat pfessionē scribere: ne p retētiōe3 diuturnā piudiciū afferat ecclie. z quecūq3 i vsu pcepit dz vtiliter laborare p: vt nec res diuini iuris videanṫ aliq̄ occasione negligi: z subsidiuz ab ecclie cui deseruiūt pcipere possint clerici.qd siqs eoz ptēpserit facere: ipe se stipēdio suo videbit puare q. Religiōis q̄cq3 intuitu ea in qb⁹ ecclia detrimētū ñ patiṫ: mōasterijs tradi possunt. Itē ī in toletano pci. legiṫ. Licet rei ... ecclie ...
Si epe r vnaz de parochianis ecclijs suis monasteriū ōdicare voluerit: vt i ea mōachoz regulariṫ cōgregatio viuat h d psensu pcilij sui hēat licētiā faciēdi. q ēt si de reb⁹ ecclie p eoz sbstātia aliqd detrimētū s ecclie ñ exhibeat eidez loco donauerit sit stabile. rei.n.bñ statuēde sentū cōciliū dat.psensuz t. Itē ex eodez. Nō vltra ...

o Sub pcarie.i.sic so let fieri i pcaria.nō enī3 ē h ptractus pcarie.sed donatio vsufructus epi.xvj. q.iij.si eps.z c.clerici.b. p Laborare.i.colere. q Puare.ar.clericū posse remoue ri ab ecclesia si negligit agros vl alias vtilitates ecclie sic.ff.de pe.her.ei q pe.her.ei q pteo.§.cū ptedia.z.C.locati.l.iij.nā p ptnegligentias aliqs deponiṫ.lxxxj.di. dictum. r Si eps.h r hes q de sculari ecclia pōt fieri ab epo monasterius vt.ex de ec.a di.ad audiētiā.s3 ecōuerso ñ pōt vt xx.q.iij.q le/ mel ex.de re/ ligi.do.inter q̄tuor.nisi si atauctē pape vt.ex.d cē cū venerabilis.

xvi.q.iij.si z eps.z.c.cliei. n Largitate s3 quō est largitas si dr pcaria cū de pcaria certa pensio statuatur.x.q.ij.pcarie. R.nō ē pcaria sed donatio gratuita q ad vsufructū

z ex ne cle.vl mo.c.relatū vl vbi alii ñ possit loc⁹ reformari nisi p canonicos seculares vt ex .i eadē decre.inṫ q̄tuor. s Detrimētū q̄ue.si ei lederet ecclia3 q̄uiter posset reuo

arri.vi.s.e.apliccos.i si.j.c.primo.a ¶ Cõ/ sensuz q̃ro ꝯ q̃rũ clericoꝝ ꝯsensu h̃ itelligas an ꝯ clici epat eccłie an ꝯ clici parochie illi⁹.s.ꝯ clici ecclie cathedral.nã ꝯsẽsus clicoꝝ ecclie cathedral regrit circa ordiatiões ꝛ disi/ positiones eĩ

coꝝ.vi.xxiiij. di.cpa.xlvij. di.relig.s.e. alienatiões. Nã tñ ꝛ.h. intelligant et regredi ꝯsen su3 clicoꝝ pa rochial eccle sie.na3 isti si ne culpa non dñt p̃uari su is stipẽdijs.x vj.q.vij.inẽ/ lũ.vr̃ tñ suffi cere si eps eis puidẽ necc̃ia vl ibi vel ali bi.vt ex.ꝯ ec. edi.ad audiẽ tiã.ꝛ sic vr̃ ꝙ eis iustis pos sit h̃ facẽ.ar. ex ꝯ excess.p̃/ la.sic venire.

a Bone rei gr̃.q̃gesi ma3.s3 nũqd eps pt dare cẽ tesimã i q̃dra gesimã3 sine ꝯsensu canõi coꝝ.vr̃ ꝙ sic. ex ꝯ his q̃ si. a p̃la.sine ꝯsi ca. pastoral. etiã ñ obstãte iuramẽto de nõ alienãdis reb⁹ ecclie ꝛ ex ꝯ ec.edifi. tua.nec ei p̃t accusare eps ꝙ tẽplu3 dei edificauit.vt

Ifẽ.Sed qd si eps pl̃es donatões fecit.ita ꝙ oẽs sil excedant q̃nq̃gesimã.an dices vltimã reuocari vel oẽs.videt ꝙ tm̃ vltima q2 sola illa fuit viciosa.vt.s.e.siqs.ꝛ.xvij.q.iiij.q̃sti. e.ꝯ.vr̃.ꝙ de q̃libet donatiõe ẽ detrahẽdũ.vt C.ꝯ i offi.do.

mã p̃tẽreꝝ ecclie mõaste rio qd ꝯstituit epo lz ꝯferre

Bone rei ꝯsiliũ ꝛ p̃nt] habel vite subsidiũ ꝛ eterne renumeratiõis ex/ pectare cernit p̃miũ.q̃sqs itaqꝫ eꝑoꝝ i parochia sua monasteriũ forte ꝯstruere voluerit:ꝛ h̃ ex reb⁹ ecclie cui p̃sidet ditare decreue/ rit.ñ apli⁹ ibidẽ q̃ꝫ q̃nq̃ge simã p̃tẽ dare debebit. vt hac tẽpamẽti eq̃tate s̃ua/ ta ꝛ cui tribuit ꝯpetentes subsidiũ ꝯferat:ꝛ cui tollit dãna grauia non infligat.

Ad ecc̃liã3 vo q̃ mõa/ stic] nõ iformabit regulis aut quã p̃ stuis magnifica re voluerit sepultur] ñ am pli⁹ q̃ꝫ cẽtesimã p̃tẽ cẽsus[b] eccłie cui p̃sidet ibidẽ ꝯfer re licebit.ea tñ cautela s̃ua ta vt vnã tm̃mõ q̃ placue rit ex his duab⁹ remũera/ tionẽ assumat. Itẽ.greg.

Jure ꝑpetatis res ecclie monasterioꝝ edificijs tra/ dere licet.

Religiosa3[c] vitã eligentib⁹ ꝯgrua nos oꝫ ꝯsideratiõe ꝑspice re:ne cuiusqꝫ nec̃citatis oc casio aut desides faciat: aut robur qd absit ꝯuersa tionis ifrigat. idcirco tibi aucte p̃ñti p̃cipim⁹ q̃ten⁹ domũ positã i hac vrbe re gione q̃rta iuxta locũ q ap pellatur gallinas albas vł horiũ iur] scẽ romane ec

clie cui auctore deo p̃side/ m⁹.i q̃ cãpana vxor quon/ dã p̃ficij mãsisse dignosci tur.sil ꝛ hortũ atqꝫ hospi/ tia q̃ intra eãdẽ domũ ia/ nua cõclusit:eidẽ3 debeas tradere ꝑꝑetali iure ꝑcul dubio possidendã. in q̃ do mo mõasteriũ vbi cũ ꝯgre gatõe sua habitare possit xp̃o adiuãte ꝯstruere.ꝛ ta3 ipsa q̃ꝫ q̃ in ei⁹ loco hono/ reqꝫ successerit p̃dictã do/ mũ ꝛ hortũ cũ oĩb⁹ ad se p tinẽtib⁹:sicut diximus q̃eto ꝛ icõcusso iure a nob pie/ tatis ꝯsideratiõe ꝯcessam valeat possidẽ. Ecce ostẽ sum est quõ res ecclie sine culpa dari possint ꝛ ꝯstare his q̃bus date fuerint.

Nunc q̃ril⁹: Qui si añ tps sue ordia tiõis nihil hr̃e vi/ debãt qd de his fieri dbe/ at:q̃ p⁹ ordiationẽ suãiue nisse noscunt. De his sta tutũ ẽ i ꝯci.cartha.iij. De his q p̃mũ3 nihil h̃ntes tpe sue admĩstratiõis aliq̃ acq̃runt.

Placuit[e] vt acq̃runt. epi p̃sbri dyaconi vel q̃cũqꝫ clici q nihil h̃ntes ordinãl:vt tpe epat⁹ vł cli cat⁹ sui agros ꝛ q̃cũqꝫ p̃/ dia noie suo[f] cõparãt tãq̃ꝫ reꝝ dñicaꝝ inuasiõis cri mine teneãl nisi admoniti mine teneãl nisi admoniti eccłie eadẽ ꝯtulerit.si aũt ipsis ꝑprie aliqd liberalita

si.totas.ff.ad l.fal.penales. §.ãnua hec q̃ stio soluit ex de do.apl̃ice lo.qd iur] sit de h̃ i q̃stiõl/ b⁹ notaui. b. b Cẽsus. ꝑ h̃ p̃ñũ cẽ sus dicit lau. ꝛ.h.ꝙ de cẽ su posset eps dare partẽ3. sed nõ ꝯ pos sessiõib⁹ ecclie ał reuocare tur vel eo vi uo vel post mortẽ suã.vt xvj.que.iij.si sacerdotes. s3 hoc falsu3 est.q2 decre. dicit etia3 de possessiõib⁹. ex de dona. apostolice.

c Religio/ sam.§ q dat domũ vł aliã rẽ nõ vr̃ dedisse ea q̃ sunt ãnexa ei nisi expressa fuerit.sic.lxi/ ij.di. ego lo/ doicus. ar. ꝯ.ff.si.s.stẽ. testatris.ff.ꝯ ac.empt.cre/ ditor.in fine.

d Q iij Nunc q̃rit.

s.e.aup.itẽ q2 suffic a iure semel ꝯcessu3.vñ nõ ẽ necesse regref nouũ ꝯsẽsũ.ff.ꝯ odi.isti. q̃ si ꝯditiõe.§.vl.s3 ꝯ eĩ ꝯ dona.pastoralis. ex ꝯ his q sunt a p̃la.cũ vos.Tu dicas ꝙ l3 a iure p̃mittat ei tal donatio.tñ tac̃ eãdẽ ꝯ cõ sensu clicoꝝ.vt.s.e.c.pr.s.e.apliccos vehemẽ ter tñ obuiat illa decre.pastoralis.nisi fiat vis

habeas p̃ summa q̃stiõis qd dicitur. in.c.j. e Placuit.habentes ergo ꝑpter paupertatẽ nec impeditur nec excusat etia3 qs a p̃/ latura.sicut est in tutore vł isti.de excu.tu.§. sed ꝛ ꝑpter paupertatẽ. f Suo.h̃ specia le ẽ i ecclia.ꝙ licet sacerdos aliqd suo emat noie ꝯ pecunia ecclie.ꝙ res illa stati facta ẽ

eccl'ie. al's ẽ i reb⁹ p̄uatoꝝ. vt. C. de ven. si vt ꝓpōis ꝛ ɗ h̄ nota. s. e. q. ij. aplic⁹. idē qꝛ h̄ di h̄ēs ex̄ ɗ pe. cle. c. j. ꝛ. c. igrēdī ꝛ c. siqs. Utꝝ aut p̄sumat ɗ reb⁹ eccl'ie vl' ɗ reb⁹ suis ꝯpa rasse. di. s. e. q. j. sint manifeste. a ¶ Cogna tiōis. vsq3 ad q̄rtū ḡdū. C. ɗ ep. ꝛ cle. aut. lniaꝫ. ar. ꝫ. xx xv. q. iij. c. j. b.

b ¶ Uicūq3. vēdica/ bit. i. ɗfendet qñ eccl'ia iure nit i possessi/ one. s3 si here des essent in possessiōe oꝫ eccl'iam ꝓba re de iure suo vt. j. e. q. v. c. j in fi. sicut no. s. e. que. j. sint manifeste. vl' ītellige qd h̄ dicit. cū non h3 sacerdos heredes i au tē. de ec. ti. §. siqs āt ep̄us. col'. vlt. ꝛ. j. q v. c. vltimo.

c ¶ Ontifi/ ces. id ē in alijs.

d ¶ Ab ex̄ neis. si aliqd daī tm̄ ep̄o il lud nō tenet diuidere cuꝫ eccl'ia. s3 licet aliqd det tm̄ eccl'ie illd di/ uidēdū ē cuꝫ ep̄o. ꝛ distin/ gue an a ꝓ/ piquo vel ex traneo sit reli ctum ep̄o. vt h̄ēs distictuꝫ ex̄ de test. re/ quisisti. si aūt simplici ca/ nonico aliqd est relictū il/ lud nō tenet diuidere. cū eccl'ia sp̄ eni p̄sumi tur q̄ id qd datū ē p̄lato sit intuitu eccl'ie da tū. ꝛ ē si. ff. de an. l. annua. ff. de re. du. ciuib⁹

te alicui⁹ vl' successiōe co/ gnatiōis^a euenerit: faciāt ide qd eoꝝ ꝓposito ꝯgrue rit. qd si a suo ꝓposito re/ trorsum exorbitauerit: ho nore eccl'iastico idigni tā/ q̄ reꝫ ꝓbi iudicent. ¶ It̄ ex cōci. tole. xj. De mistris q̄ [illegible]

Uicūq3^b de sacerdo/ tib⁹ vl' mistris ꝓ sua vtilitate atq3 amicicia q̄cū q3 mō: aut p̄ sc̄pture seriē aliqd meruit ab aliq̄ p̄ci/ pe: i reb⁹ eccl'ie nō poterit nūerari: s3 qd exinde volue rit facere: ipoꝝ volūtati ar bitrio subiacebit. qd si h̄ post eoꝝ morte iordinatū fortasse remāserit: eccl'ia cui p̄fuit vl' mister extitit: hoc sibi i ꝑpetuū vēdica/ bit. Ecce q̄ illa q̄ non ex officio eccl'iastico s3 ex ali/ q̄ p̄statiōe sue vtilitatis lu/ crat⁹ ē: p̄t dare qb⁹ volue rit. ¶ Sed q̄rit de his q cōit cū eccl'ia vl' seq̄stratis ꝓ remedio aie offerunt vl' de tertia p̄te q̄ de reb⁹ pa rochialiū eccl'iaꝝ sibi debi taꝫ accipit: si ea poterit di mittere qb⁹ voluerit. De his ita diffinit i cōci. aga/ thēsi. [illegible]

Ontifices^c qb⁹ i sum mo sacerdotio ꝯstituti ab extraneis^d aliqd aut cū eccl'ia aut seq̄strati dimitti tur aut donat: qꝛ h̄ ille q donat ꝓ redēptiōe aie sue

nō ꝓ cōmodo sacerdotis ꝓbat offerre: ñ q̄si suū ꝑ ꝑpiū s3 q̄si dimissuꝫ eccl'ie inter facultates eccl'ie cō/ putabūt. qꝛ iustū ē vt sicut sacerdos h3^e qd eccl'ie di/ missuꝫ ē: ita eccl'ia h̄eat^f qd reliquintur sacerdoti. ¶ Sane qcqd p̄ fideicō missū aut sacerdoti aut ec cl'ie, fortasse dimittitur cui cūq3 alij postmodū ꝓfutu rū: inter facultates sua ec/ cl'ia cōputare aut retinere nō poterit^g. It̄ ex cōci. toletano. [illegible]

Piscop⁹ ^h poterit. si tertiā p̄te quaꝫ de reb⁹ parochialiū eccl'iarū sibi debitā nouit: eccl'ie cu ius res eē patebit: aut alte ri eccl'ie ꝯferre ɗcreuerit: licitū maneat ꝛ irreuoca/ bile robur eius s̄nia ferat. [illegible]

Uod āt^i q̄/ rit si de sui ꝛ eccl'ie re/ b⁹ aliq̄ acq sissenoscūt: cui ꝑueneāt: ita diffinit in eodē ꝯcilio. [illegible]

Acer [illegible] dotes^k vl' qlibet qb⁹ eccl'iasticaꝝ reꝝ cura com missa ē: q̄cūq3 admistrati/ onis sue t̄pe emerint: si de reb⁹ ꝑpis vel vile vl' eaꝝ h̄uerit ad eccl'ie nomē cui p̄sūt chartaꝝ ꝯficire istru mēta, ꝑcurēt. nō ei iustū ē: vi eccl'ia q̄ suscepit extra/ dēda ē iter eccl'iaꝫ ꝛ heredes p̄lati. vt. j. c. c. j

¶ Acerdotes. ꝑcurēt vt sciāt q̄tū h̄nt ɗ reb⁹ eccl'ie q̄tū ɗ ꝑpis reb⁹

h̄ tn̄ scias q̄ aliud ē dicere relinq̄ h̄ canonice istis ꝛ aliud relinq̄ h̄ eccl'ie isti. In priori ca su relictū itelligo eis ꝛ nō eccl'ie. i secūdo ca/ su eccl'ie ꝛ ad vsuꝫ eoꝝ licet si ar. ꝫ. ff. de re. du. ciuib⁹. e ¶ Habet. q̄ ad vsuꝫ. f ¶ Ha/ beat. a ꝑpie tatē. g ¶ Nō poterit. tñ si est heres isti/ tuta ꝛ roga/ ta restituere alteri heredi tatē illā. pōt detrahere q̄r tā. vt illi. ɗ fi deic. here. §. s3 qꝛ s3 si eccl'ie legaret aliqd vt illd eccl'ie restituat. ɗ h̄ dubitari con sueuit. an tūc possit p̄te de tali legato re tinere vt nō. C. cō. de. le. l. j. rū. j.

h ¶ Pisco/ pus irreuo/ cabile. cuꝫ de ꝯsensu canōi coꝝ hoc facit als successor p̄t illud reuo re. vt. xvj. q. j possessiones ꝛ ē h̄ ar. q̄ si ep̄s simplici ter dedit ali/ qd eccl'ie itel ligit illis ꝑpe tue ɗdisse. vt xvj. q. j. q̄nis qcqd. ar. ꝫ. x/ vj. q. j. posses/ siones. ꝛ di/ stinctionem. j. q. x. quest. ij. hoc ius in fi. [illegible]

i ¶ Uod adt. si i de re vtriusq3 p̄cio ēpta ē res p̄ rata p̄cij. diui

a ¶ Alieo tā ē in reb⁹ ppri̇js ipsi⁹ sacerdo/ tij q sūt aliene ecclie vł ppe intelligas boni. b ¶ Et i suo.i.reb⁹ ecclie.c ¶ Cōpēsatiōe. i.ꝯputatiōe vł ꝯpatiōe vł collatiōe.h̄ vult di cere ꝙ ꝯputabit q̄tū de suis reb⁹ ⁊ q̄tū de reb⁹ ecclie de

f ¶ Laborare.id est periclitare.vel co/ lere.b.g ¶ Proprie.idest in rebus propri is locupletatus.est.h ¶ Aut neglectus.hic habes ꝙ si prelat⁹ aliquid negligit acquire re ecclesie sue cum posset ⁊ maluit sibi acqui rere. ꝙ hoc imputatur ei ⁊ de hoc tene tur ad instar tutoris.vt.C. arbi.tu. quic quid.nec eni preponere d/ bet vtilitatez suam vtilita/ ti ecclesie sic nec tutor vti/ litatem suam vtilitati pu/ pilli.ff.de ad mi.tuto.tu/ tor.§.i.ff.cō/ modati. si vt certo.§.com/ modatum. i fine.⁊ .vij.q. j. presentium ⁊.c.placuit.b i ¶ Pro cu/ ius. sic extra. de procu.

dit p re ēpta vł p m̄ h̄ diui dat inē eccle siā ⁊ heredes defūcti. Sed pōe q̄ post q̄ adept⁹ est ec clesiā nullos sūptus voluit facere de pri monio pbo. s3 q̄cqd emit. emit d primo nio ppo tātū ⁊ solis reddi tib⁹ ecclie su/ it vsus vł ꝙ ꝯputādi sunt illi sūptus q̄s facere ꝯsueuit vł q̄s factur⁹ fuisset d ppo primonio.ac si nō hēret ec clesiā.vt.ff. d pe.her. s3 ⁊ si §.adeo autē. i fi.⁊.sic ppe ponit h̄ vbū ꝯpēsatiōe.itē nō debuit ne gligere lucrū ecclie ppi lu crū suū.vt.j. c.primo.vel itellige quod h̄ dicit qñ du biū ē an d re b⁹ ecclesie an de suo pmo nio emerit. nā tunc diui/ di d3 h̄ q̄n titatē primo/ nij ⁊ rerū ec/ clesie.

neū efficiat i alieo^a diuitē: ⁊ i suo^b retieat fraudatorē hi vo q suaꝝ rerū noscunt hr̄e ꝯpēdiū ex oī re quam post ordinatiōis sue dié visi sūt ꝯquisisse: siue nlla sine aliq̄ sint instr̄a ꝯfecta ꝯpē satiōe^c tā sui iuris q̄ ecclia sticaꝝ reꝝ hita: ita se vtriusq ꝙ rei quātitas creq̄uerit i ter eccliaz ⁊ decedēti here/ des equo iure ꝯqsitio^d pti nebit. ¶ Sigs vo p ꝯpen dio suaꝝ reꝝ ecclie reb⁹ d trimētū itulerit: vł si occa/ siōe rerū ecclesiasticaruz in reb⁹ ppijs detrimentū pas sus fuerit: vicissiz q̄ lucruz sētiūt detrimētū patiētib⁹ resarciēt. Vñ i ꝯcilio bra/ charēsi legit. Rei familiaris detrimēta sacerdotis vł ecclie q̄ alterius occasiōe sit restituē.

Quicūq^e sub h̄ ne/ glectu res diuias la/ borare^f distulerit: spāli pla cito distrigēd⁹ ē.vt si de re b⁹ vel augmēto ecclie q̄sui laborib⁹ suis ppe^g saurit ⁊ ex h̄ ecclisticis reb⁹ aut ne glectū^h laboris exhibuit aut miorationēz vł pditiōēz in/ durit q̄cqd i reb⁹ ecclesie miuit ille restituat.ex cui⁹ reb⁹ atq3 suffragijs suos ꝯ uict⁹ fuerit āplia sse labores ꝙ si aliqd p vtilitatib⁹ ec clie aut sibi expēdit: aut di spēdij vł pditiōis q̄ppiā p tulerit.si h̄ ꝯprobare potu erit: totū illi a rebus ecclie eiusdē reformabit p c⁹ vti litate id expēdisse pbat. Vñ i

vo de reb⁹ ecclie imō ali q̄ acqsisse noscūt: ⁊ ad no/ mē ecclie instr̄a dn̄t ꝯpōe re: nec aliqb⁹ poterūt illa dōare. Vñ i agathēsi ꝯci. legit. Ut ijs q̄ sacerdotes ecclie nomē scp/ turā faciāt.

Resby/ terk cuz diocesiz tenet de his q̄ emerit ad ecclie nomē scpturaz faciat: aut ab ei⁹ quā tenet ecclie ordi natione discedat. Sine.v.

Testamētal vo nō lz eis ꝯficere nisi d p pr ijs reb⁹. Unde grego.scribit lucido epo. Quō de reb⁹ ecclie licz te stari sacerdotibus.

Nullim dubiū ē ꝙ sicut sacerdotib⁹ res i epatu ac qsitas nulla ē alienādi licē tia: ita de his q̄ si ait habue runt: q̄cqd iudicare volue rit: nō vereāt. itaq3 frater/ nitatē tuā tpe q̄ ad nos su/ it ꝯqstā esse recolim⁹ ꝙ q̄/ dā mobilia q̄ ꝯstāti⁹ decesᷤ sor vr̄ luniiose ācille dei et fr̄ib⁹ suis testamenti serie legati titulo dereligt. iā eps acqsisset decreuisseq3 nos vt si h̄ ꝯstat nullū ex his ec clia vr̄a piudiciū pateret. qd ⁊ vos oz recolē: ⁊ mole stiā aliquā pdicte ācille dei ñ facē nec ei sine cognitōe d his q̄ possidz q̄cq3 auferre. Itē. Ad eundē.

Bitūn theodori epi dilectionē tuaz credim⁹ co gnouisse. s3 q̄ testm̄ dr cō/ didisse: subtiliter te: ne qd

cū p cā. Resbyt. k

Testa/ l mēta. nec ali quid dar nec testamentum condere licet de reb⁹ eccle/ sie.si tamē cō suetudo ha/ b3 potest mo bilia aliqua dare.vt extra de testa. ad hoc.⁊.c.q2.

Ulli du m bium.vt si hoc ideo. episcopo in/ cumbit pro/ bationis on⁹ quia ille erat in possessione vtdiri.ā.e.que/

d ¶ Cōqui/ sitio.i.ꝯquisi tū.sic.C.ꝯmuni diui.ad offm̄.ff. de vsufruc. sed ⁊ si quis.§.interdum.

e ¶ Quicunq3 neglectu.idest quia negligit res ecclesie augendo suas.

n ¶ Bitum.interest. (sti.j.sint manifeste. scilicet vt heres vniuersa restituat.vt.x vj.quest.vj.si eps.⁊.ā.e.q.ij.episcopus.

Quia iohānes. quoniam supremā. nota ꝙ licet sit magnꝰ fauor ultime uoluntatis. tamen potius sequitur hic uoluntatem uiuentis ꝙ̄ morientis. item argu. ꝙ licet aliqua uolūtas nō ualeat tanꝙ̄ testamentum. ualet tamen tāꝙ̄ simplex dōatio qꝺ est ꝯ. l. ff. de iur. cod. l. j. sꝫ vr̄ ꝙ post mortē episcopi non possit rata haberi donatio facta ab ipso quia oportet s. ꝙ eo tempore rata habeatur. quo pōt donatio fieri vt. ff. de acq. here. sigs alicui. ff. ꝺ bon. pos. l. iij. §. acquirere. ⁊ l. ulti. sed secus est. quia nec mors nec furor nec petentis penitentia ipedit ratihabitionem. vt ff. rez ra. ha. bonorum. b. ꝺ. Monasterio. sed nō ne canon permittit ei legitimaꝫ portionez dare monasterio ad ꝯstruendū monasteriuꝫ. sic sed nō ꝺ dā dnm. vel tulit hoc vlt ra legitimaꝫ portionem datū ꝯ. e. q. ij. bene.

Irum i episcopa tu. contra. in auten. de ec. ti. §. interdicimus. col. vlt. vbi dicitur ꝙ̄ cunꝙ̄ modo res aliquas acquisiuit post episcopatum nisi

de rebꝰ ecclie sue cōsūpsisset. oꝫ igrere. ⁊ sigdē eū ex ide aligd icōgrue minuisse didiceris. ita age vt res ab eo cuiꝰ itereſt modis oibꝰ reparēt. Itē greg. maximiāo epo rauēnati. [illegible]

Quiaᵃ iohānes qndaꝫ ꝑdecessor tuꝰ sepiꝰ a nobis expetijt. vt ea q̄ i monasterioᵇ illo ꝯtulerat. qꝺ iuxta eccliaꝫ scī apollinarj ipe ꝯstruxerat: nr̄a auctē ꝺbuissemꝰ firmare ⁊ hec factu ros nos eē ꝓmisimꝰ: fr̄nitatē vr̄aꝫ necīario ꝓuidimꝰ adhortādā. vt nihil ab his q̄ illic ꝯtulit atꝫ ꝯstituit: aliq̄ mō patiat inminui: sꝫ oīa firmata studeat stabilitate ꝓuare. Huiꝰ igit monasterij ⁊ collectaꝝ illic rerū qr i testō qꝺ cōdidit fecisse noscit mētionē sciēdū vob ē: nō nos iō ea ꝯfirmasse: qm̄ eiꝰ supmā segmur voluntatē. sꝫ qr hꝰ ei sic diximꝰ viuēti ꝓmisimꝰ. hec itaꝙ̄ oīa sic sollicite fr̄nitas vr̄a ipleat sustinet ꝙtenꝰ ⁊ q̄ i supraſcṗto mōasterio ꝯstitu it: ⁊ a nobis sūt cōfirmata ꝓuenit: ⁊ illa q̄ i dāno dari vl fieri p testm̄ sue ꝺcreuerit ecclie nl̄la ꝓhibēte lege obtineāt firmitatē. Itē ex ꝯci. hispa. [illegible]

Irūᶜ [illegible] ab hic ⁊ ꝑpetuo māsurū eē ꝺcreuimꝰ: vt epo res sui iurj q̄s ante epatū aut certe in epatu hereditaria

si iure cognationis ad eum peruenerint nō potest eas relinquere alij ꝙ̄ ecclesie. sed illis non tenet. Ꝺ si episcopus. legauit licet heres teneatur redimere rem legatam a defuncto vel dare eiꝰ estimationē. vt. insti. de le. §. non solum. secus. tamen est cū legatur res ecclesie. vt ex. de tes. filius. ⁊ nisi. tantundem. vt. ꝯ. e. quest. ij. siquis qualibet.

successiōe acqsiuit ꝓꝫ auctatē canōicā cui vult ꝯferat: ⁊ qcquid vult de eis faciat postꝙ̄ āt epo factꝰ ē q̄scūꝙ̄ res de facultatibꝰ ecclie aut suo aut alteriꝰ noie cōparauit decernimꝰ: vt nō in ꝓpinqꝝ suoꝝ sꝫ ecclie cui ꝑest iura deueniāt. De rebꝰ vo ecclīastici testari licꝫ epo si uñdē de ꝓprijs restituat. Itē in agathēsi ꝯcilio statutū ē. [illegible]

Siᵒ epo testo legauit. ꝓdito testōaliqꝺ ꝺ ecclesiastici iurj ꝓpuctare legauerit: alit nō valebit nisi tātundēᶜ de ꝓprij iurj facultate suppleuerit. Sed si epi vl qlibꝫ ex gradu ecclesiastico itestatꝰ defūctꝰ fuerit: nec alig inuēti fuerit q iure cognationis ei succedāt ecclīa ei succedat i itegrū: nec licebit alicui aliq̄ ex rebꝰ eiꝰ ꝓsumere. Itē i terragonēsi ꝯcil. statutū ē. [illegible]

Sicubi [illegible] defūctꝰ fuerit epo itestatꝰ: post hāc diffinitōeꝫ a ꝑsbr̄is eiꝰ ⁊ diaconibꝰ ꝺ rebꝰ ipsiꝰ breuis ꝯscṗtio fiat a minio vsꝙ̄ ad maximū: id ē ꝺ vtēsilibꝰ ⁊ oi suppellectili: ita tm̄ vt sigs exide vl ꝓsūpsisse aligd vl occulte tulisse fuerit ꝯuictus ꝓm furti rēoꝛeꝫ restituat vniusa. Itē ex cōci. triburiensi.

Quicūꝙ̄ ᵍ ex gradu ecclesiastico sine testō ⁊ sine cognatiōe decesserit: hereditas eius ad ecclīam vbi defuiuit deuolua̅t: sifr saꝫ. Johannes. [illegible]

Quicūꝙ̄. s deuolua tur. ecclesia enim est ei ꝓximus heres vt extra ꝺ pe. ꝑsbyteri. cōtrarium. tamen est huic extra de inc. ab intesta. c. ij. sed illud sit loccale. vl illud intelligit ꝓm istud. De sanctimonialibus. argu. est hic pro sanctimonialibꝰ theutonie ꝙ possunt habere ꝓpria. quia velint religiosaꝫ potest quis habere ut ꝺ mo ꝓpria. xxvij. questi. j. de viduis. ad id facit. vt. xvij. questi. j. siquis ra puerit. tamen talium mo nialium vita cōdemnatur. xviij. questi. ij. pernicio

Quod. priori ecclesie. Hic ponunt primam questionem. an decime sint dande illi ecclesie a qua se transtulerunt vel ad quam se transtulerunt. Distingue ergo aut decime sunt prediales aut personales. si prediales semper dande sunt illi ecclesie vbi predia sunt sita vt.xvj.q.j. si quis laicus. si personales sunt que proueniunt ex artificio vel negociatione. tunc sunt dande illi ecclesie vbi recipiunt sacramenta.vt xvj. questi.j. questi. sicut si in certum tribunum soluendum. vbi agri sunt.vt.ff. de cen. forma. et hec distinctio probatur.ex. tra. de decl. ad apostolice. tamen prediales decime dantur secundum consuetudinem loci extra de deci. cum sint homines. et hec vera sunt circa veteres decimas. et dicendum est circa nouas. vt

de sctmonialib[us] assignat.

Jocesani cum eiusdem baptismalis eccle sie cladib[us] bellorum hostili metu compulsi domicilia sua transtulerunt in aliam diocesim: predia tamen antiqua non deserunt colere ceperunt persoluere decimas illi ecclesie in cuius diocesim transierunt et apud eam sibi elegerunt sepulturas transactis.xl.annis clerici quibus quondam persoluerant decimas ceperunt mouere questionem in eos qui ab illis accipiunt primitias et decimas. Veniunt ad causam. Modo primum querit: si illi quorum domicilia sunt in diocesi huius baptismalis ecclesie an debeant persoluere decimas illi ecclesie et celebrare suas exequias apud eam ecclesiam in qua quondam hec fiebant a parentib[us] eorum: et de sepultura plenarie. Secundo an prescriptione temporis ius percipiendi decimas et funerandi tollatur.

Quod autem primo. Quod priori ecclesie hec omnia iure persoluenda sint actores his argumentis proba re contendunt. Constat vnamquamque baptismalem ecclesiam habere diocesim sibi legittime assignatam sicut et parochiales ecclesie habent parochias sibi distributas. Vnde Dionysius episcopus seuero episcopo. Singulis ecclesiis singulos presbyteros dedimus parochias et cimiteria eis diuisimus: et vnicuique ius proprium habere statuimus ita videlicet vt nullus alterius parochie terminos aut ius inuadat. sit vnusquisque terminis suis contentus et taliter ecclesiam et plebem sibi commissam custodiat: vt ante tribunal eterni iudicis ex omnib[us] sibi commissis rationem reddat et non iudicium: sed gloriam pro suis actib[us] percipiat. In diocesi autem designata quecumque predia coluit proueni[us] decimationum baptismali ecclesie designat[us] debet solui quia ergo predia hec intra terminos nostre diocesis continentur et prouent[us] decimationum nobis legittime assignat[us] nostre ecclesie persoluendus est. His ita respondet. Decime a deo constitute sunt per moysen vt persoluerent a populo filiis leui pro misterio in quo deseruiebant ei in tabernaculo: non accipiebant filii leui decimas nisi ab eis pro quib[us] offerebant preces et sacrificia: quia ergo nos fuim[us] domino in tabernaclo offerendo pro illis preces et sacrificiam et ipsi debent nobis persoluere decimas et primitias. Item cum decime darent filiis leui: non electione offerentis persoluebant: vt contemtpo leuita qui secum erat ipse eligeret cui vellet decimas dare: nam dictum est leuita qui tecum moratur et intra muros tuos habitat comedet eas: ideo etiam ex singulis tribub[us] ciuitates ad habitandum acceperunt vt vna queque trib[us] illis persolueret decimas qui secum erant nam moyses precepit filiis israel: sic legitur in deutronomio in loco quem elegit dominus de[us] vester: vt sit nomen eius in eo illic omnia que precipio offeretis hostias et holocau

in dubio ecclesiis matricibus potius quam capellis dabuntur. decime.vt ex. eo. nuncios in parte remota. et in dubio ibi potius dabuntur. vbi audiuntur frequentius diuina. extra eo. ad apostolice.

Ecclesias diuisimus. iste dionysius diuisit vel distinxit terminos ecclesiarum. sed non terminos episcopatuum. quia in gentilitate fuerunt distincti.vt.l xxx.di.c.j. similiter termini prouinciarum sunt distincti ante tempus christi.vt xcix.di.c.j.

Terminos. propter hoc id dicitur ea.

Diuisimus. primitias. primitie. ergo debite sunt sicut et decime.xvj. questi.j.reuertimini quantitas primitiarum non est determinata. sed qui plus dabat quam quadragesimam dabat pie. qui min[us] sexagesimam. et sic

semper dande sint illi ecclesie in cuius parochia sita sunt predia. sed si parochia non est limitata in arbitrio est episcopi cui dentur. nonalium decime. vt extra eo. quoniam. Item

licitum erat dare inter.lx.et.xl. quantum quisque volebat. hoc erat in aridis. et liquidis. sed qui dabat primitias aialium dabat vnum de ducentis vt ait hieronim[us] sup ezechielem. et ex de deci.c.j.

a Mannuum.vestrarū.ar.q̄ nō excusant monachi qui ꝓprijs manibus colunt agros quin teneant dare decimas cū illud sit pce/ ptū dn̄i.sed illi legislatori nemo potest ꝯtra/ dicere.vt.xxvij.q.ij.sūt q dicūt.nec licet di/ spensare ꝯtra preceptū dn̄i vel apostoli. vt.xxv.q.j.sūt quidam.de h̄ dicem⁹.xvj. q.i.decimas. b Seru⁹. videt h̄ q̄ lai ci cū cleric] d beant vti deci mis.ꝛ sic est. ꝯ.xvj.q.vij. c.j.sꝫ ꝓut hie ronym⁹ testa tur in veteri testamēto. q̄t tuor mōis da bant decime. p̄mo de oib⁹ bonis que ha bebat popu lus.decimaꝫ dabat leuitis secundo d re siduis nouē portionib⁹ su mebant deci mā.ꝛ de hac ter in āno cū ascendebāt i tēpluꝫ pasce bant se ꝛ leui tas.de illa h̄ loqtur. Jtem d residuis por tionib⁹ sume bant decimā ꝛ reseruabāt ad vsus pau/ peꝝ ꝛ pupil/ loꝝ. Jtem d cimabāt resi/ duas ptes et ipsam desere bant in tem plo de qua h̄

Deu.14. Ps.103. Gal.6. 1.co.19. Ibidē.9.

sta'ꝛ decias ac p̄mitias ma nuū[a] vr̄aꝝ:ꝛ qcq̄d p̄cipu uꝫ ē i mūerib⁹ iust] q̄ voui st] dn̄o:ibi eplabimini co/ rā deo vr̄o vos ꝛ filij ꝛ filie famli ꝛ famle vr̄e atꝫ leui te q i vrbib⁹ vr̄is cōmorāt neqꝫ.n.h̄nt aliā p̄te atꝫ pos sessionē iter vos:ꝛ ifra.De cimā frumēti vini ꝛ olei ꝛ p̄mogēita armētoꝝ ꝛ peco rū ꝛ oia q̄ voueris ꝛ spōte offerre volueris ꝛ p̄mitias manuū tuaꝝ.corā deo tuo cōedes ea i loco quē elege rit dn̄s de⁹ tu⁹ tu ꝛ fili⁹.tu us filia tua ꝛ seru⁹[b] ꝛ ācil/ la tua atꝫ leuite q̄ manēt i vrbibus tuis. ¶ Quia[c] ꝯ nos itra muros vrbis isto rū sedem⁹:ꝛ eis hītatione iūcti sum⁹:rite ab eis deci/ mas accipim⁹.Jtē ait ꝓ/ pheta:ꝓducēs fenū iumē t] ꝛ herbā saluti hoim: fe/ nū ꝛ herba ex terra ꝓduci tur:sꝫ qb⁹ iumēt] rigātib⁹ eā hoib⁹ colētib⁹ eā.ꝛ in h̄ huictib⁹[d] ipsi.Jtē[e] apl'us: cōicet is āt q cathetizat[f] v bo ei q se cathetizat:h̄ ga/ lat:corrithijs āt ꝓbat spā lit sibi deri sūpt⁹ q ei spūa lia mistrauit dicēs:si semia m⁹ vob spūalia n̄ magnū ē si tpalia metam⁹s. Jtē si alij pticipes vr̄e ptāt][h] fcti sūt cur n̄ mag] ꝛ nos: Jtē qs plātat vineā ꝛ d fructu ei⁹ n̄ edit: Nos plātauim⁹ vineā ꝛ vos vultis fruct⁹ ei⁹

ederē.Jtē p̄cepit dn̄s p mo ysē: vt nēo mittat falcē in alienā messeꝫ: hec messis nr̄a ē ꝛ vos vultis falcē in eā mittere. Jtē nō alligabis os bouis triturātis: nos su/ m⁹ boues triturātes: vos vultis alligare os nr̄m: ꝛ de nr̄a tritura victū vob q̄ritis Jtē apl's: q altario seruiūt d altario viuāt:sꝫ nūqd d cui nō seruiūt: Jtē q i sa/ crario opant:cū sacrario p ticipāt:sꝫ nūqd cuꝫ illo i q̄ nō opant:nos huim⁹ alta rio vos ei pticipare vult] : nos v̄o vacuos ꝛ ianes di/ mittere q̄ritis nos sumus agricole vos p̄mū vultis p/ cipe de fructib⁹ nr̄is imo nō p̄mū:q: nec vltimuꝫ nobis relinquere vultis a priorib⁹ eniꝫ incipientibus paulatiꝫ serpitis ꝛ totū v sur pare contenditis vt prouo bis videatur dictū:frustra tim lupus comedit agnuꝫ Jtē quis vnq̄ militat sti/ pēdijs suis:qs pascit[k] gre gē ꝛ de lacte eius nō edit: nos militam⁹:ꝛ vos stipē dia nr̄e militie vobis que ritis:nos gregeꝫ pascimus ꝛ vos lac ei⁹ ꝛ lanā accipere vob vultis.sapere[l] est ꝯ alie no labore victū querere:si sape ē velle qđ nō possis. ¶ dn̄s dixit discipulis suis Jn q̄cūqꝫ domū itraueritis i eadē māete edētes ꝛ bibē tes q̄ apđ illos st cū āt itraue

dicit.Adhuc dabat quarta decima.nā de il la decima quā ppl's offerebat leuitis sume/ bāt leuite partē ꝛ offerebant eā sūmo sacer/ doti ꝛ ide fiebāt pāes ꝓpositiōis hodie nec vna h̄ dat.ꝛ io fame ꝛ pēuria ꝛ alijs pēis maledicti sum⁹.xvj.q.i.reuītimini.c Quia ꝯ.ꝓducēs fenū.i.tpalia. d Seruiētib⁹.i.p̄dicatorib⁹ huiētib⁹ alijs. e Jtē apl'us ad galathas.f Qui cathetizat.i.instruitur. g Metam⁹.q̄si dicat nō.j.q.j.nosti. loq. h Potestat].sꝫ si ita ptātue vr̄āt nr̄a vel tā potēt vr̄āt bōis in ptātate nr̄a ꝯstitutis sic nos ipsi in tēdim⁹ saluti vr̄e.i Nec vltimū q̄nq̄ tū dr̄ p̄m⁹ re spectu vltimi vt ex̄ d h̄.sig. Joseph. k Pascit. ar.bo.q.ibi dāde sunt de/ cime d grege vbi grex pa/ st⁹ ē.ꝛ vbi cō cepit nō vbi morat.nā et boues dicūt eē d illo fūdo vbi laborāt nō vbi morā tur.vt.ff.de fū.istru.l.cuꝫ qdā.nā fuit pascēdi peco ra est p̄dialis fuit⁹ tū vsus tm̄ p̄dij cōsi stit i pastu pe cor].vt.ff.de ser.ru.p.peco r] ꝛ q̄ sit de foro illi⁹ vbi grex pascit.p bat.q: ibi pt ꝯstituere tu/ gurū vel cās cinā.vt.ff.de ser.ru.p̄di.ve luti.sed rōne tu turij.vl ofne ficine fit quis d foro alteri⁹ vt.ff.de indi. heres.§.j.hoc dicto sequit incōueniēs.q: eadē rōne dabūt decime.vbi grex ptuȓit.ꝛ vbi fet⁹ pascit p̄te rea colōi nō dāt decias vbi laborāt oēis suis sꝫ vbi recipiūt sacra.vt.xvj.q.j.q̄sti.l Sa pere ironice loquitur.q.d.magna sapientia est velle illud qđ non pt.s. de alieno viuere

a Psalmū.id est spiritualia.b Tympanū.s.tēpalia.c De decimis.j.xvj.q.j.questi.d Sinere spōte vel id est saltem. e Patiamini.id est coacte.f Audiatis vbū ē terentij q dicit quod vult. audiet qd non vult.

g Ad hoc pro ba Res dare precius pro pro bis vba sole m⁹.h Sa piēti.ironice loqt.i Re cōpēsare.hoc ē dicere videte ne ita ptriste mini de illa amissiōe qr propter hoc deceret ora omittat] l.suspendatis vos sicut fecit iudas qui ita trist.bat d et fusiōe vnguē ti de q pposu erat decimā partē furari sicut de alijs rebus cōsue uerat:vnde re pēsaret illō dānū vēdidit dnz.p.xxx.q sūt de.ia ps tricētorz.tm. eni potuisset vēdi vnguen tum. Et ad si militudinē iu de camerarij sp furāt deci mā partē illo rū q dāt dnis suis.

k Pastiatores fastia.e.idē ē qr colēt sic pōit ff. qr vt aut clā sp. §.j.l Recepta.id ē si deberet r.cipe. aliqd.dbere.n tm mercedē recipe.vn nō phiberēt qr aliqd recipere deberēt.extra de testi.ex tenore.

m In sinu.hec verba habes.extra de iudeis.z si iudeos.n Nobis.sic.xxv.q.ij.sic

ritis:pmū dicite:pax huic domui. Nos domū hāc ingressi sum⁹ z ei pacem obtulim⁹: vos aūt ociosi alieno cibo pasci gaudetis:videte ne in vobis vtat illud vide qd faciat ociū z alien⁹ cib⁹. Itē ppheta sumite psalmum^a z date tympanū^b:isti a nob sumūt psalmū:z vos ab eis q̄riq; tympanū. Itē leo.iiij. De decimis^c nō tm nob sz et maiorib⁹ nr̄is iusto ordie visū ē plebib⁹ tm : vbi sacrosctā baptismata dāt:debere dari. ... nib⁹ āt plebib⁹ debētur:illis a qbus baptisma accipiūt:an alijs: nos eos baptisam⁹ z vos ab eis decimas sumitis:hōesta ista interptatio ē vtinā iueniat] q sic p vob iterptent:q: g nos rigam⁹ ppl'z hūc ībrē doctrie et mistrātes:q coli m⁹ eū vomere pdicatōis corda ei⁹ ad fidē apiētes: si nō vult sinere^d vl' patiamini^e nob eū fructificar z rq̄lia vob fieri nō vult nobis iferre cauete:ne si pgit] dicere q̄ vult]: audiat^f q̄ nō vult. Ad hec^g callida z multiplici argumētatione nr̄a iura aufferre ptēditis ita vt si fides vbis adhibere ret ñ vba p vbis sz res p vbis reportaret: sz deo ppitio si vba dedistis vba recipietis. Arguit nos q ea q̄ vob debēt surripe q̄rim⁹:q: nr̄a psegmur:sapiēti^h qdē z phico ore plata snia:suū pseq ē aliena rape:vñ advos hec snia manauit:nisi q tanto ardore nostra pcupiscatis: vt vr̄a putetis vobis auferri:cū nos nr̄a psegmur: vñ cū eā nr̄a debitū finē sortita fuerit: exclamabis: ah miser crutor tm̄ bolū eē ereptū ex faucib⁹ meis sz videte ne dānū effusi vnguēti vobis recōpensare^i q̄ratis:cōstituist] vos plātatores vinearū fossores agrorū triturarores arearū rigatores cāporū z multa alia hmōi officia vobis assūpsistis: z debita vobis obsequia a nobis subtrahi cōquesti estis: sed nō negamus qd vr̄m est boni triturāti palee z itegumēta fuant: sint hec vobis z grana nobis relinquite: pastinatores^k vinearū fossores agrorum rigatores cāporum diurna mercede accepta prouenientes fructus dnis relinquūt vos ergo recepta^l mercede vestri operis in quotidianis oblationibus z alijs obsequijs que pro spiritualibus que a vob accipiunt quotidie deferunt: puenītes fruct⁹ deciationū z pmitiaz nobis relinquite. Itez pcepit dn̄s discipulis suis vt comederent z biberent ea que apud auditores suos erāt: sz nō iussit eos vt dn̄os de domibus suis ejicerēt z reb⁹ suis spoliarent: nō facile inuenies qui tales hospites libenter suscipiat. Mus in pera. ignis in sinu^m serpens in gremio. male suos remunerant hospites: vnde in prouerbijs dicit: qui serpentē in sinu suo nutrit: percutiet ab eo: tales inueniat vob^n hospites q̄les nobis eē vult: ñ sufficit vobis edere z bibere q̄ in domo nostra sunt dum quotidianos fructus oblationum percipitis: ex quibus victum z vestitum habeatis: quib⁹ cū aplo debet eē cōtēti sz nō vult: q: ei⁹ imitatores nō est] sz potius nos de domo nr̄a expellere z de reb⁹ nr̄is nos penitus expoliare ptēdītis: dūz nec etiam eoz decimationes nobis relinquere vult: vt aūt vr̄ oia colligāt cūcta q̄ p vob iducta sūt siue de laborante agricola siue de eo q suis stipēdijs nō militat adhuc articulū deferim⁹: vt fructuz vr̄i opis quē a deo recipe ptēdit: i oblatōibus z q̄tidianis obsegijs istoz recipiat decianōes vo eoz q̄ nob debēt itactas nob relinqte: nedū q̄riq; vsurpare qd vr̄z ñ ē: iuita aiaduersiōe ē illō cogamini amittere qd vobis aliq̄ mō videbat cōpetere

Quod autē he decimatiōes nullo iu

mat.10.

prou.6.

1.tim.6.

luce.6. mat.7. luc.6.

decet.ff.xj.q.iij.si priuilegiū.ꝛ extra de simo. quia in fine.a ❡ Laic⁹.vt.xvj.q.j.siqs laic⁹.

Ab hec.vrasserit] hic ꝺ vna exceptiōe transit ad aliā.siquis enim succubuerit in vna exceptiōe transire ad aliā pt ꝛ etiā ad cōtrariā transire pōt.vt ex de pscrip.audi[t].ff.de except.nemo.si milit de vna actiōe pt trāsire ad ꝯtrariā qui i vna succubuit.vt extra ꝺ iudi.exa.ꝛ.C.ꝺ inof.testa.ꝯ maiores.ff.de e nic.mior. Sz gd si iurauit ꝙ oēs exceptiones ppone ret infra certū terminum nō videtur ꝙ possit vnā p⁹ aliā propone re.vt ex de excep.pastoral.nā ꝯtra vnā excusa tionē pposuit.si postmodū cū illa succubuit.vult aliā pponere.debet hͦ facere infra terminū pfixū.vt insti.de excu.tu.§.qui autē. Ad hͦ dico ꝙ si alicui cōpeterēt plures. exceptōes.q̄ nō sūt ꝯtrie i eo casu.si īfra pfixū terminū nō ppoit oēs exceptōes si in vna succubuit nō audit in altera.ꝛ sic itelligit in fft.de ex.tu.§.q aūt.ꝛ.de excep. pastoral. si aūt sūt ꝯtrie.vt si pmū dixit se exēptū.tunc lz succubuerit.nihilominꝰ post tempꝰ pfixum pōt aliā pponere.vt.C.de inof.testa.l.ꝯtra maiores. Sz in actionibꝰ ita ē dicendū ꝙ si alicui ꝯpetebāt plures actiōes ꝛ poterat eligere q̄ vellet agere eligēdo vnā si in illa succubuerit nō poterit trāsire ad aliā.vt.ff.ꝺ tributo.ꝙ in heredē.§.eligere. Itē q negat se aliqd debere si vicat pōt adhuc alia exceptiōe vti.nisi in casibꝰ a iure expssis.vt.ff.de re.iu.nemo ex his. nā siqs neget numeratā pecuniā sibi si postmodū ꝯuictꝰ est ꝛ velit dicere se soluisse nō.audiet.vt.C.de nō nu.pe.i aut.ꝯ qui.ꝛ ita nō est incōueniēs si de vna exceptiōe trāsit ad ꝯtriā.sic.xxiiij.q.j.qsqs.ex de te sti.ex tenore.sic.ex.de excep.cum venerabil. c ❡ Tricennalis.hic tacite annectit secundā questionē.s.an ius decimaꝝ vel etiā ius funerādi possit pscribi.ꝛ est expeditū ꝙ ius s. libertas nō dādi decimas a clerico nomie ecclie sue pōt.scribi. vt ꝯ epm.vt ex de pscri.ꝺ q̄r ta. Item vna ecclia pt pscribere decimas j.parochiam alterꝰ eccle. sic.vt ex de pscrip. ad au res.sic ius funerandi pre scribit sz legē vt .C.de reli. monumētoꝝ sic alia sacra ecclastica p̄scribūt.vt ex de reli.do.cō stitutꝰ. Si q̄ras quare p̄scribunt deci me.cū nō cōtinue dantur ꝛ seruitutes p̄scribi nō possunt cum nō continuo pos sideant.vt.ff.de serui seruitutes. Rn̄.licet perceptio decimaꝝ nō sit ꝯtinua.tn̄ ius percipiendi est ꝯtinuū. Uel aliter licet pceptio nō sit ꝯtinua tn̄ causa pcipiendi.s.pceptiōz dnī qd ppetuū est.ppetua est ꝛ naturalis ꝛ hoc suficit ad pscriptiōez ꝙ cā sit perpetua ꝛ naturalis.vt.ff.de ser.vr.pre.foramen.ibi enim dicitur si causam a celo hz continuā dicitur. ❡ Facultates.sic construe facultates eccle sie que ab aliquibus epis possident imple ipsi epi iure sibi vendicent.i.defendant. e ❡ Quod.i.quia tricennal.lex conclusit.i. acquisiuit illas possessiones eis.vel pone casum ꝙ ille epūs qui prescripserat res alterius cecidit a possessione illaꝝ rerū.tūc enim licite potest eas vendicare a possessore. vt .xvj. q.iij.§.potest.f ❡ Xxx.cum ecclesia prescribit contra priuatum.sed si ecclia prescribas contra ecclesiam.ꝛ priuatus contra ecclesias requiruntur.xl.an.vt.xvj.q.iij.§. potest i fi. g ❡ Appellare idest interpellare.

re vobis dicant: facile pbabimꝰ: dr̄ eni in ꝯcilio. Si qs laicꝰ[a] vl' clicꝰ siue vtriusq sexꝰ psona pprietat] sue loca.ꝛc.sic in eodē capl'o in cā mōachoꝝ notata inueniunt. Si ḡ laicꝰ vl' clericꝰ vl' q̄libet psona loca sue ppetatꝭ vendēs aut donās puentū decimatio nū ab ecclia cui legitime assignatꝰ ē: nullo mō pōt abstrahere nec isti de diocesi ad diocesiz trāseuntes decimas suoꝝ pdioꝝ q̄ intra termios nr̄e prochie ꝯtinēt: nob auferre pnt: Qꝛ tn̄ eni ad ius pcipiēdaꝝ decimaꝝ attinet: idē est possessorē ꝺ dioceſi ad diocesiz trāsire qd possessiōez ꝺ diocesano ad diocesanum trāsferre. Que.ij.

Ad hec[b]: dcimationes iste ꝛ si iur̄ vobis debētur: vt asserit]: tn̄ tricēnalis[c] obiectio vobis silentiū impōit: oīs eni possessio tricēnaria pscriptiōe tollit vel q̄dragenaria: sic possessiōes religiosaꝝ domoꝝ vl' cētenaria sic pdia scē romāe ecclie. Vn̄ gelasiꝰ pa. ait. Que.xxx. anni ab epis possidēt iur̄ ab eis ꝛc.

Facultates[d] dicant. ecclie necnō ꝛ diocesses que ab aliqbꝰ possidēt epis iure sibi vēdicēt: qd[e] tricēnalis lex ꝯclusit: qꝛ et filioꝝ nr̄oꝝ principuz: ita emanauerit auctas: vt vltra.xxx[f].ānos nl'li liceat pro eo appellare[g] qd legū tps exclusit. At illi ecōtra Luciꝰ auctēe nob silētiū iponit] eiusdē auctēe vr̄a ora claudimꝰ. Ait eni ille gelasius nulla pscriptiōe stauī paro chiaꝝ ꝛc. Si ḡ tpalis obiectio diocesiz semel ꝯstitutā diuellere nō pt pz qd nec vobis pcinabit: vt statū parochie nr̄e mutātes de

Nunc. Hic explicat alter articulus prime q. in qua questione tanguntur ubi sunt illi sepeliendi. De hac materia loquuntur varie iura. H. dicit q glibet pot sepeliri in sua ecclesia. ubi audiuit diuinum officium. ut ex. de sepul. in nostra. nisi in trib casibus si velit transire ad epalem ecclesiam. ut. j. c. ubicunq. vel si eligit sepulturam in loco magis religioso. ut ex. de sepul. fraternitatem. vel si velit sepeliri in sepulchris parentum suorum. ut. j. c. placuit. Ego credo q libere pot quis eligere sepulturam ubicunq. voluerit. ut ex. e. cum sit libe rum. dum tamen legitimam portionem relinquat pori ecclesie. ut extra eo. ti. nos instituta. etiam apud locum minus religiosum. ut ex. eo. in nostra et omnia contraria intelligas. qn ille q elegit. vel qn ex contemptu vel temeritate deserit suam ecclesiam vel qn legitimam portionem non vult relinquere ecclesie. Post parentes tamen no possunt filij. j. annum discretionis eligere sepulturam. nisi hoc habeat consuetudo. ut extra de sepul. de uxore. et ex. eo. ti. in nostra. in fi. si quis aut in casu no concesso receperit corpus alienum. etiam sepultum reddere coget cum omnibus que occasione ipsius receperat. ut ex. eo. fraternitatem

decimationes nobis quondam legittime assignatas vindica bili usurpatione vob vendicetis. Quomodo aut distinguende sunt hec auctes in canonum monachorum inuenitur. Nunc queritur de iure funerandi quam harum ecclesiarum habeat ius tumulandi istos. Sic hieronymus scribit coniugati in uno sepulchro videntur esse ponendi. Ait enim. In sepulchro patrum suorum filij

Ebron vbi... collocandi. Hebron dicitur esse ciuitas trium virorum: qr in ea sepulti sunt tres patriarche in spelunca duplici cum trib uxorib suis. i. abraam et sarra: isaac et rebecca: iacob et lia: preter ipsum adam et euam vxorem suam. Thobias dicit ad filium suum: cum acceperit deus aiam meam: corpus meum sepelies et honorem habebis matri tue oib diebus: et cum ipsa compleuerit tpi suum sepelies eam iuxta me in uno sepulchro. Idem Quos coniunxit vnum coniugium: coniugat vnum sepulchrum qr vna caro sunt et quos

dens coniunxerit hō nō separet. Item Mulier quoque multi (Au. er sequitur virum suum siue in vita siue in morte. Item gregorius Soror beati benedicti sepulta est in sepulchro quod ipse sibi preparauerat: ut quorum mens vna fuit semper in domino eorum quoque corpora sepultura nō separet. Item ioseph moriens in egypto rogauit fratres suos: ut tempore visitationis sue ossa sua secum deferrent: et in sepulchro patrum suorum ea collocarent. Item dicitur est prophete domini: qui contra preceptum domini comederat in bethel: nō inferetur cadauer tuum in sepulchro patrum tuorum. Item de nonnullis legitur in libro regum: obijt appositus est ad patres suos hoc est in sepulchro patrum suorum. Item in nouo testamento beatus philippus legitur edificasse sibi sepulchrum in quo ipse et filij eius genuerunt. Item beatus seuerus rauennatum archiepiscopus tumulum fieri iussit: in quo se et vxorem et

sic nec libertus tenetur sequi patronum vagantem. ff. de op. li. quod nisi. ar. ff. de pecu. si et he. §. nō solum. ff. de an. le. l. mevia. §. j. Sed contra qr etiam tenetur seq leprosum. ex. de coniu. lepro. c. ij. et. iij. Credo q si sciret eum esse hystrionem tenetur eum seq. alias nō h. tamen dicit q semper debet ipsum sequi. et dicit q illud c. si quis est abrogatum. sicut dicit q debet ipsum sequi. et si mittatur in carcerem vel si cogatur ire in exercitum. ijs eadem ratione debet ipsum sequi. quotiens dominus petit a viro q est seruus ut seruiat sibi lex tamen dicit q postq liberta nupsit voluntate patroni quod amodo nō debet seruire patrono propter suspitionem. sed patrone sine pōt honeste seruire. ut. ff. de oper. li. sicut.

gen. 49.

3. re. 14.

f In morte. hoc est com filium. ut ex. e. ti. de vxore. querit h. pone. q mulier plures viros habuit. quem illorum debeat seq in sepultura sibi eligenda. fm Jo. nō est questio. qr potest eligere sepulturam vbi voluerit. h. dicit q tenetur vltimum sequi sicut vltima ecclia succedit clerico. xviij. q. j. c. vno sicut vltimum virum sequitur in domicilio. et honore. ff. ad munici. filij. §. j. g Item ioseph. visitationis. i. cum deus eos visitaret et educeret eos de terra egypti. et hoc petijt qr ignominiosum erat tunc. q aliquis nō sepeliretur in sepulchro patrum suorum. ut statim sequitur. vel qr vt in spiritu viderat. qr dominus resurgere debe ret ibi et puiderat multos resurrecturos ibi cum illo. et ipse forte erat vnus ex illis.

h Prophete abdo. s. hanc historiam habes. j. q. j. si quis inquit. i In nouo. id est tempore noui testamenti nō fuit iste philippus apostolus. sed vnus de septem diaconibus.

b Ebron. dupliciter (in fi. et ex. eo. c. j. et. ij. qr duo receptacula habuit in vno reci plebatur masculi in alio femine.

c Preter. hec dictio preter hic ponitur inclusiue. sic. xxxv. q. iij. porro. ff. de pig. ac. l. j. in fi.

d Quos coniunxit. largius h interpretatur hiero. auctem dni q in euangelio intelligatur

e Itaque. et est sic. xxviij. q. j. idolatria. sequitur nunquid ergo tenetur sequi virum vagantem videtur q non. ut. xxxiij. q. ij. si quis.

tobie. 4.

tobie. 14

gen. 23.

mat. 10.

a ¶ Econtra responsio de sensorum.
b ¶ Arbee. id est ebron.
c ¶ De cethura que etiam ager dicitur.
d ¶ Rachel vxor iacob.
e ¶ Arbitrium. sic extra. de offi. del. de causis.

Ultima. ultima. voluntas defuncti pro lege seruanda est. vt in aut. de nup. § disponat. et si quis eam non seruat hoc ipsum quod ei est relictum ab eo aufertur. vt .xj. q.j. siluester. hoc intelligas cum voluntas est rationabilis. nam si moriens exheredare vult filium sine causa. hec voluntas non est seruanda. vt. j. eo. si quis. similiter si quis precipiat corpus suum iactari in mari. vt. ff. de condi. insti. quidam. sed ipse moriens bene potest mutare voluntatem suam. nam ambulatoria est voluntas defuncti. vt. ff. de adimen. le. l. ij. sed pone quod quis iurauit quod non veniret contra voluntatem suam. nunquid potest venire contra. vt. ff. quod non quia hoc iuramentum non vergit in interitum salutis eterne. § est seruandum. vt extra de iureiur. si vero. Sed

filiam collocauit. Ex his omnibus exemplis colligitur: quod in sepultura parentum corpora filiorum collocanda sunt. Quia ergo parentes istorum apud priores ecclesias sepulti sunt: hi apud easdem debent tumulari. Econtra[a] adam vt asseritis in ciuitate arbee[b] tumulatus est: sed nunquid omnes filij eius sepulti sunt ibi: tanta multitudo humani generis tam breui tumulo non tam facile posset includi. Item abraam ibi sepultus est: sed nunquid ismael et madai et alij quos de cethura[c] genuit. ibi sepulti sunt. Item isaac ibi sepultus est nunquid esau cum eo tumulatus est. Item iacob ibi collocatus est: sed nunquid aliquis filiorum eius preter ioseph ibi sepultus est. Rachel[d] quoque non in ebron: sed iuxta bethleem tumulata legitur. Exemplo igitur istorum liquet quod liberum est filijs sepeliri in sepulchris patrum suorum et liberum est eis alibi pro locorum et temporum oportunitate corpori suo hospitium inuenire. Non ergo hoc exemplo isti coguntur sepeliri in sepulchris patrum suorum. Item que legibus diffinita sunt mutari non licet: que autem legibus expressa non sunt: arbitrium[e] sequuntur humane voluntatis. At legibus diffinitum est quibus decisionibus sint persoluende: et ideo danti mutare non licet: vbi autem quisque tumulandus sit: legibus expressum non est: et ideo in voluntate tumulandi consistit. Unde beatus gregorius papa ait. Ultima voluntas defuncti modis omnibus seruari debet.

Ultima[f] voluntas defuncti modis omnibus seruari debet. Quod de libero et non de seruo intelligendum est: seruus enim testamenti paginam condere non potest. Unde gelasius papa scribit honorio episcopo. Seruus testamentum facere non potest.

Ludus[g] et syncaritatem tuam volumus non latere ad nos fuisse platum: quod ampliatus conductor quem non solum seruum constat esse ecclesie: sed ita eius rationibus a multis temporibus implicatum: vt etiam si esset ingenuus: de ratiocinia cuncta deduceret modis omnibus obnoxius heret ausu temerario molitus fuerit condere paginam testamenti cuius omne peculium ecclesiastico iuri legibus non dubitetur obstrictum[h] quapropter his presumptionibus vice vestra tua fraternitas contradicat nec fieri presus aliqua surreptione permittat: ac si eidem quicquam humanitus forte contigerit: quia grandeuus esse commemoratur mox eius sine dilatione substantiam percipiat humanitas tua: filijs eius duntaxat quibus patrimonium probatur esse commissum sub fideli discriptione contradi: donec vniuersis temporibus quibus hoc patrimonium gubernasse cognoscitur partes dominicas reddere cogantur indennes. Quia ergo secundum gre. vltima voluntas defuncti conseruanda est pro istorum voluntate corpora eorum sunt tumulanda non pro arbitrio vestre dispositionis. Item in triburiensi concilio legitur: Ubi quisque decimas persoluerit ibi sepulturam eligere debet.

Ubicunque[k] temporum vel locorum facultas tulerit: est plurium locorum pro filijs relinquatur pe[...] cultus quod pater habuit. [...] sed non ne quislibet sepeliendus est vbi receperit

contra nec potest sibi indicere legem. vt non liceat sibi recedere a priori voluntate. vt. ff. de le. iij. et si quis in pri. et si libertatem supremi iudicij nemo potest constringere vt. ff. pro so. cum duobus § papinianus in fi. argu. contra extra de iure iuran. cum contingat. hoc plene notaui in questionibus.

[...] Lud conductor. i. propter dicitur seruus conductor. Nam ductor. nec seruus aliquid debet. nec aliquid ei debetur. sed peculium per tabia verba respicit factum que. vt. ff. de pecu. nec seruus. Obnoxius. i. obstrictus non intelligitur obstrictus. i. obligatum. quia cum peculium quod seruus habet sit domini. domini non potest reos suos obligare. vt. ff. de reg. iur. nec quis. Contradicat non tanquam heredibus quia seruus non potest habere heredem vt. C. communia de le. seruus. sed consuetudo.

facta ecclastica.vt.j.e.q.xl.z ex.e.ti.i nra ad qd q diuisa eent cimiteria.s.e.c.j.Rn.vez e illud istruit.q sigs vult eligere aliã sepulturã q hũc seruabit ordinẽ in eligẽdo petit enim eligit epalẽ eccliaz q alterã si tñ alio mõ eliget stadũ e volũtati sue. ẽũ tñ hic atiu stã cãz eligen di. epo at nõ phibet tal vo/ ctria. nam pt eligere sepul/ turã in maiori eccla.vt.xij. q.ij.bene.Et intelligo q lẽ per et temeri tate vt z tem/ plu.vl ex ille tiene n.mutat sepultura nisi appareat cer ta cã mutatio nis.vt nisi ier uet.l.ũc ordi/ nẽ q b statuit eligi ad sepul turam.

de iurisdictõe alicui⁹.nisi p.x.an.steterit ibi vt.C.de incol.l.ij.nisi q ad b.q ibi rñdebit.

b Placuit.temeritate.(vt.ff.de iudi.heres.b istud verbũ soluit ɔria.ná als pt gs si/ bi eligere sepulturã.vt extra.e.nolum⁹.z.c. rũ sit liberũ.z.c.in nra.

a Quia g decimã plea/ le liber factus hoc e vez q si plene se trãs/ tulit.vt.xxj.q ij.sigs tñ trãs latiue.secus si trãsferet se ad fm iecũ.ñ tñ aio relinquẽ di pmũ iecuz tũc n.retinet pmũ iecuz et secundũ.vt.ff ad mu ni.sigs istruct⁹.z qd hoc intelligo q quis pt se transferre de vno loco ad aliũ re itegra nã sigs i vno loco est ɔuen tus.licet trãn feat ad aliũ lo rũ.tñ in pori foro rñdebit.vt .ff.de iure.om.iu.i.pr.Itẽ et q scias.q sola habitatio.nõ facit aliquẽ cẽ

apd maiorẽ eccliaz vbi se/ des ẽ epi sepulture celebrẽ tur si at pp tpis vl loci aspe ritatẽ b difficile fuerit visũ apd eccliaz q religioso ca nõicoz vl mõachoz vl sã ctimõialiũ religiosa ɔgre gatio cõiter ẽ geriu sepeliat si at b z ineptũ visũ fuerit vbi ge decias psoluebat vi u⁹ ibi sepeliat z mortuus.

Quia g ẽ cimã nob psol uebat viu⁹: z apd nos sepe licẽd⁹ ẽ mortu⁹.Itẽ sigs de puicia ad puiciã trãsiret: z ibi domiciliũ sibi colloca ret:liber fact⁹ a ditiõe po/ rij iudicij iurisdictiõi illius iudicij subijceret:i cui⁹ p/ uicia sedẽ sibi eligeret.qz gisti a vra diocesi i nram trãsierũt liberi a vra ticulo ne nro iuri ibijciunt:nt z ẽ g ius funerãdi cot.Sz obij citur illud melchiadis pa.

Propa temeritate sepul/ turam parentum relinquere nõ lz.

Placuit p oia magno ɔcilio vt nullus xpĩ ar bitrij temeritate aliã eccle/ siã nisi cui vsus antiqz pa rẽtũ canõica istitutiõe sub iacere phibet.sepulture cã adire pcuret:nisi infirmi tat cã.ppedit⁹ in aliã fuerit regionẽ qlibet negocio p/ gressus.Adhuc sigs plat⁹ ɔ hoc agere satagerit: ec/ clastico viculo lesbdi co/ gnoscat.Sz aliõ est ex te/ meritat supbia visũ antiq rũ parẽtũ nõ sequi:atz ali ud rõnabili occasiõe nouã sibi sepulturã eligere.Ecõ tra melchiadi pape auctõ

ritatẽ nitit q superbia vel odio ductus siue vanis p/ suasionib⁹ aut varijs mu/ nusculis illect⁹ sepulturaz suoz parẽtũ seq ɔtẽnit.Sz greg.aũt liberã hẽat volũ/ tatẽ:q certe rõnis cã nouũ suo corpi querit hospitiũ: vl vt qdã distiguũt liba est vltia volũtas cuiusq nõ i sepultura sibi eligẽda :sz i testõ ɔficiẽdo.vñ z testm̃ appellat: qz eo qsqz libere testat qd post suũ decessũ d ppris reb⁹ nẽ fieri voluit: sz nõ videt libera testato/ rij volũtas cũ fm augu.pro nũero filioz debeat fieri te stamentaria distributio fa cultatũ:velut siquis hẽt vnũ filiũ xpm putet alterũ si vo duos:xpm faciat ter tiũ.z sic p ordinẽ.z fm leo nẽ qsqz medietatẽ eorũ q xpo tenet: eccle iubet reli/ quere apd quã fidei sacra suscepit.Sz illud augusti/ ni nõ ẽ iubẽt sz deportant ne qs irat⁹ filiũ suũ exhere daret:atqz totũ xpo relin/ queret.Ait.n.in sermone secũdo de vita clericoz.

Pro nũero filioz pars he reditatis deo offerat.

Sigs irascit filio suo z moriẽs exheredat euz si viuerz nõne eũ placarem⁹ nõne ei filiũ recõciliare d berem⁹:quõ g cũ filio suo volo vt hẽat pacẽ cui⁹ ap/ peto hereditatẽ : sz plane sic faciat qd sepe hortatus sũ:q vnũ filiũ habz:putet xpz alterz:si duos hz:putet xpz tertiũ.decẽ hz vndeci/

c Nisi infir mitat].b ẽ ɔ p.dic q i tri b⁹ casib⁹ pot mutari sepul tura.dixi i sũ ma b hz locũ di.decre.ex. e.ti.de his.

d Sz alio B.b põit du/ as solutiões.

e Sz ñ vr nũc obycit so lutioni sue.

f Veluti. secũda so.

g Medie tatẽ.quãqz ter tiã fm cõsue/ dines diuer/ sas.vt.ex.e.ti. certificari.

Sigs irasc ici.ho/ die ei ñ pt gs exheredare fi liuz suuz nisi hẽat iustã cãz exheredatiõis z ad illa obs scribi in testõ vt.C.de libe. pte.aut.nõ lz tñ ex iracun/ dia oia sua dare pt eccle dũ tamẽ reli/ quat legiti/ mã filys.vt xvij.q.iiij.sũt q opes.Itẽm siquis relin/ quit.bõa sua eccclesie pro/ pter defectuz filiorum ho/ nestum est q ecclesia resti/ tuat ei bõa si ceperit hẽre filios.vt.xvij.q.iiij. c.vltĩ.f. Appeto.sic.xxij.q.ij.non enim

s C Hac nimirū ꝓhibuit. falsū dicit. q2 etiā totū dare pōt ecclie. vt. xix. q. iij. platū. dū tñ legitimā relinquat filijs. vt. C. de inoffi. tes. Ui oblationes nō in (au. nouissima. b telliga s hoc de obla ōib⁹ volūtarijs. sed de illis q̄ relicta sunt ecclesijs. q enim debitas oblatiōes tenet vł decias vel primitias excōicatur. vt. xxxij. di. preter h̄ z. xvij. q. j. statuimus. c C Negant ecclesijs. Si aut confitentur ꝙ debeant. sed exceptionem aliquam propo nunt. quare dare non debēt audiendi sunt. vt. ff. de le. j. si domus §. qui confitētur. ex̄ de offi. deleg. ꝓterea d C Egentium. vt. lxxxvj. d. i. pasche z. xvj. q. j. decime. Ui oblatiōes vnde z quidam s. hieronym⁹ vt. xij. q̄st. ij. gloria. alibi dicitur talis homicida. vt xij. q. ij. q absiulerit. Lerici. vel seculares. id ē laici exclu dant. ar. ꝙ sacrilegi. nō sūt ipo iure excōicati g C Peregrina. id ē cō morabitur. in ter la.. os vel peregrina. id est cō recedet. vel peregrinatur de hoc mūdo. h C Item que

ritur. hic ponit incidentem questionē an sepultura possit vendi. H. ponit quattuor significatiōes hui⁹ nominis sepultura. Quādoqꝫ dicitur sepultura locus vbi quis sepelitur. talis locus licite venditur. sed nō est sacer vel religiosus. id ē qui non sit in cimiterio aliq̄. quia licite venditur ad ecclesiaz edificādaz vel ad cimiterium ampliādum. vt xij. q. ij. aug. Secūdo mō dicitur sepultura ipsa sepultura tāta. z hec vēdi non pt. spe ciaiter si locus est sacer. Tertio mō dicit ius inferendi in sepulchrum nec p hoc aliqd recipi potest. Quarto dicit ipse act⁹ vel officiū sepeliendi z illo n̄ gēs possunt vendere clerici q ex officio suo ad hoc tenentur. vt. j. e. pcipiendus. z. j. q. j. dictum. z ex̄ de simo. non satis. Uesta. i leoz. k C or fuit pater ephron ab eo nominati illi discedētes ab eo ꝑ famaz ipsius. k C Renuit. primo enī ꝯmē datur in hoc capitulo postea tamē cōtuletus precibus cepit quadringentos siclos argenti. z inde vituperatur in sequēti capitulo.

mū xp̄m faciat: z suscipio. Hac^a nimirū aucte mēsura testatori ꝓhibet nō quasi cogat exoluere: sꝫ quā ꝓhibet trāscēdere. Oblatiōes q̄ defūctoꝝ q reddere noluerit excōicet. Un̄ in cartha. cō. iiij. Excōicet q defūctoꝝ oblatiōes ecclijs ne gāt.

Ui oblatiōes^b. defūctoꝝ aut negant^c ecclijs aut difficult reddūt tāqꝫ egentiū^d necatores ex cōicent. I ḡ ex ꝯci. varēsi. Ut infideles eiciant ab ecclijs q defūctoꝝ oblatiōes retinēt.

Ui^e oblationes defūctoꝝ retinēt z ecclijs tradere demorāt vt infideles ab ecclia sunt abijciēdi: q2 vsqꝫ ad exinanitiōez fidei puenire certū est hāc pietatis diuie exacerbationē: q2 z fideles de corpore recedētes votoꝝ plenitudie z paupes ꝯsolatu alimonie z necessaria sustētatiōe fraudāt. Hi q̄ tales q̄si egentiū necatores nec credētes iudiciū dei hn̄di sūt vnde z qdā patrū h̄ scriptis suis inseruit ꝯgruēte sentētia. qua ait. amico qppiaz rapere furtū ē: eccliam vo fraudare: sacrilegiū ē. I ḡ ex ꝯcilio agathēsi. Qui oblata ecclijs aut testō relicta retinet ꝓsiq̄ serit excōicet.

Lerici^f vł seculares q oblatiōes parētū aut donatas aut testō relictas retinere persistiterit: aut id qđ ipsi donauerint ecclesijs vł mōasterijs crediderint auferēdū: sicut sancta synodus cōstituit: velut necatores pauperū quousqꝫ reddant ab ecclesijs excludant: si qs aūt cleric⁹ fur tū ecclesie fecerit: peregrina^g ei cōmunio tribuat. Item^h queritur an ꝓ sepultura mortuoꝝ aliquid sit exigendū. Dechis ita scribit gregori⁹ in registro ianuario epō sardinie. Pro sepultura nihil mūeris exigat.

Uesta ^i est ... nobis nereida femia clarissima: ꝙ ab ea solidos pro filie sue sepultura fraternitas vestra velit exigere: hoc aūt vitiū z nos post q̄ꝫ deo auctore ad episcopat⁹ honorē accessimus: de ecclesia nostra omnino vetuimus: z p prauam denuo cōsuetudinem neqꝫ q̄ꝫ vsurpari pmisim⁹: memores: quia duꝫ abraā a filijs ephron: hoc est a filijs seor sepulchrū precio ad humandū corpus cōiugis postularet: premiuꝫ accipere renuit^k ne comodū de cadauere videret ꝯsecutus. Si ergo tāte ꝯsideratio nis pagan⁹ vir fuit: quāto magis nos q sacerdotes dicimur: h̄ facere nō d̄bem⁹ vnde hoc auaritie vitium ne hic in alienis denuo tētari ꝓsumat admoneo: sed si qñ aliquē in ecclesia vestra sepeliri ꝯceditis: si qui dē parētes ipsi⁹ ꝓximi vel heredes pro luminaribus spōte qd offerre voluerit: accipe non vetamus: peti vero aut aliqd exigi omni

Postq3 cogēte per p̄ces populi. ꝛ lȝ con/ tract⁹ fact⁹ ad clamorem populi teneat nō tñ electio. vt ex̄ de elec. ofins. ꝛ. l̄xi. disti. Intramur in princi. b Pro o. o est vltima lra hebreorū. ꝛ a prima. ꝛ designat o cōsuma tionē ꝛ ple/ ctionē. a ini/ tiū ꝛ impie/ ctionem. ipsi ponunt vau. p o. ꝛ videt h hieronim⁹ velle q̄ ephrō peccauit. sed nūqd abraā peccauit qui coegit ipsum vendere locū talē maxime q2 loc⁹ ille iā deputat⁹ erat sepulture. e/ rant eni3 ibi sepulti adā et eua dicit tñ p. manduca tor q̄ neuter peccauit. sed q̄re reprehendi tur hic a hie/ ronimo. r̄n. nō ppter suū factū. sed pp futuros. vo/ lēs ostēdere q̄ illi pecca/ rēt q tali mo do vēderent. c Ephrō. id ē perfect⁹. d Ephran i. imperfect⁹. e In ecclia/ stico. i. ec/ clesiastes. ꝛ li le liber sala/ monis ꝛ inci pit. Uanitas est ali q r̄ ec clesiasticus. q incipit. Ois sapia a domi no ꝛ ille liber est iesu filii sy rach. f Si terrā sacraȝ vl religiosaȝ. ꝛ di/ co q̄ terra sit sacra ꝛ religiosa auctoritate pōti fici nō ex eo q̄ mortu⁹ infert ad locū. vt. ex̄ de reli. do. ad h. Sȝ s̄m legem sec⁹ est. naȝ si tran sfertur corpus ad aliuz locū definit loc⁹ esse religiosus. vel etiam si capitur ab hosti/ bus. vt. ff. de reli. cum in diuersis. ꝛ. l. cū locs Et nota q̄ quicquid est sacrū est religiosum sed non conuertitur. vbi enim mortu⁹ infer tur locus fit religiosus. sȝ non sacer. vt ff. de re. diui. in tantum §. sacra. Itē di/ citur locus re ligiosus. vbi corpus eo p/ posito poni/ tur. vt ibi per petuo rema/ neat. als re/ maneret pro phan⁹. vt. ff. de reli. siquis eo anio. ꝛ re moueri p̄t qñ cuiq3 placue rit. vt. C. eo. ti. si necdum. ꝛ licet partes hominis i di uersis sepul/ chris sepeliā/ tur. non ideo omnia loca fi unt religiosa sed tantū vbi caput est se/ pultum. vt. ff eo. cum in di uersis. Item. nec totus lo/ cus deputat⁹ sepulture. fit religiosus. sȝ ille i quo cor p⁹ est huma/ tum. vt. ff. eo. l. ij. §. sepul/ chrum. g Recipi/ endum. h in exedris exe dre dicuntur quedam vol/ te que exteri/ us adherent parietibus. h Sepeliantur. si sint modice persone. vt. j. e. nullus. ꝛ ideo phibetur fieri sepultura in ecclesia. q2 loc⁹ specialiter deo. dedicatus est. cui mors vltra non dn̄abitur.

Ps. 23.

no phibem⁹: ne qd̄ valde religiosū est: aut vēalis qd̄ absit: dicat ecc̄lia: aut vos d̄ hūanis videamini morti b⁹ gratulari: si ex eoꝝ ca/ dauerib⁹ studeat querere q̄ libȝ mō ꝯpendiū. Itē hie ro. sup genesiȝ. [illegible]

Postq3ᵃ h/ mᵉ accipe cio vict⁹ ē ephron: vt sepulchrū venderet ꝛ acci peret argētū: licet cogente abraā vau lra que apud il/ los p ob legit ablata d̄ ei⁹ noie ē ꝛ p ephronᶜ appel/ lat⁹ ē ephranᵈ significāte scriptura n̄ eū fuisse ꝯfirma tū pfecte q3 virtutiȝ q potue rit vēdere memoriā mor/ tuoꝝ: sciāt igit q sepulchra vēdūt voluntarie: nec cogū tur vt accipiāt preciū sed a nolētib⁹ quicq3 extorquēt mutari nomē suū ꝛ perire quiddā de merito coꝝ: cū etiā ille reprehendatur oc culte: qui inuitus accepit. Item ex ꝯci. tiburiēsi. De eo dem.

In ecclesiasticoᵉ naq3 libro scriptum est mortuo nō phibeas gra/ tiā sciens quoniā omnes moriemur: ꝛ item: omnia que de terra orta sunt in terraȝ conuertentur: quid terra terram vendis: me/ mēto q̄ terra es: ꝛ in terrā reuerteris ꝛ alibi de hoīe di ctū est: terrā teris: terrā ge ris: ꝛ in terram conuerte/ ris: qui de terra sumeris: ꝛ quoniam mors tibi futu ra est ꝛ appropiquat ꝛ si tar/ dat recordare q2 nō homi nis est terra: sed vt psalmi/ sta commemorat. Domini est terra ꝛ plenitudo eius. Si terramᶠ vendis inua/ sione rei re⁹ teneberis: gra tis accepisti a deo: gratis da p eo: quare interdictuȝ sit omnibus oino christia nis terram mortuis vēde re ꝛ debitam sepulturā de negare: nisi forte proximi ꝛ amici defuncti ppter no men ꝛ redemptionē ani/ me viri gratis aliquid da re velint. Item ex ꝯcilio va rensi. De eodē.

Precipiendumᵍ est s̄m ca nonum auctoritateȝ: vt de sepulchris ꝛ hominib⁹ se/ peliēdis nihil muneris exigēt nisi forte qui sepellitur vi/ uis iusserit ecc̄lie in cuius atrio sepelietur aliquid de suis rebus tribuere: aut ēt post mortē ipsius illi qui i bus cōmissum est eius eli mosynā facere: aliqd spon te dare voluerint: de reb⁹ tū illius nihil exigat siue ab illis qui locis ꝛ villis p̄ sunt: phibendum est etiā s̄m maiorū instituta: vt in ecc̄lia nullaten⁹ sepelianturʰ sed in atrio aut in porticu aut in exedris ecclesie. Infra ecclesias vero aut ppe altare vbi corp⁹ ꝛ sanguis domini cōficit: nullatenus sepeliantur. Item augustinus. A sacris locis non iuuantur post mortē quibus

a Quib' sacr] .i. ab orōnib' q̄ i in eis fiūt. vl' ad lr̄az itelliges. q2 loc' non scificat

b Cum grauia (hoiez. vt. xl. q. nō loca. sepeliāt. Ecce rō vna quare hoies poti' sūt sepeliēdi apd ecclias q̄z alibi. Secūda rō q2 spālit cō-mēdāt pcoci niis scōz illo rū in q̄z noie dedicata ē ec clia illa. vt. j. eo. nō estime m'. in fi. Ter tia rō ē. q2 mi n' ibi vexāt a spiritibu s i mūdis. vn̄ in cimiterijs dr̄ eē reges defū ctoz. vt. xij. q. ij. aurū. lex tn̄ alia osideratōne pcepit. nec corpa i ciuita te sepelirētur ne ciuitas cor rūperet feto re. vt. C. de re li. do. monu mētoz. 7 ē h̄ ar. q̄ ibi poti us sepeliendi sūt hoies. vbi ē maior ocur sus pplorū. vt i cathedra lib' eccijs. vt s̄. e. vbicūq̄.

c Fideles vo cantur laici h̄ fideles a fidei virtute. ita vt faciant intra cula. alij intel ligunt a fide baptismi. s̄m hoc intelligas l. C. de sa. san. ec. l. ij. vel dic q̄ ois christian' potest sepeliri in ecclesia. sed nō gentilis. vt j. de cōse. di. j. ecclesia. 7 hi intelligas nisi als in mortali decesserit n̄ penitēs vl' nisi ecclia interdicta sit. vl' nisi fu. t in torniamētis quibus pp̄ter terrorē interdicitur ecclesiastica sepultura. ex̄ de tornea. c. j. 7 ex̄ de rap sup eo.

d Non estimemus. sacrificijs. aut ieiunio parentū vt. j. eo. c. anime. e ❡ Quia nō discernimus. ar. q̄ rōne dubitationis meli' est totum 7 superfluū facere q̄z nil facere. et vel aliquid obmittere. sic. xlij. di. quiesc. am' xxiiij. q. iij. corripiant. Itē rōne dubitatōis fiunt que als essent illicita. vt ex̄ de sepul. sacr]. ex̄ de vsu. in ciuitate. xj. q. iij. nolite 7 rōne dubitationis possū vē...

Quibus peccata non sunt dimissa.

Quib' a pctā dimissa n̄ sūt a sacr] loc] post mortez adiuuari nō possūt: q2 q̄s pctā grauiora deprīmūt: si i sacr] loc] se sepelire faciūt: restat vt de sua psumptiōe iudicenk: quaten' eos sacra loca nō liberāt: sed de culpa temeritatis accusant.

Itē gre. **Quib' psit i ecclia sepultura.**

Cū grauia pctā nō deprimūt: tūc pdest mortuis si in ecclia sepeliāt: q2 eoz pximi quotiēs ad eadez sacra loca veniūt: suoz q̄ sepulturā aspiciūt recordant 7 p eis dn̄o pces fūdunt: Nā q̄s pctā grauia deprimūt ad maiorē cumulū dānatōis poti' q̄z ad solutionē eoz corpa i ecclijs ponūtur. Itē ex pci. magōciēsi.

Qui sepeliant in ecclesia.

Nullus mortu' ifra ecclesias sepeliatur nisi epi aut abbates aut digni presbri vl' fideles laici gd' vo mortuis psit iuxta eccliaz sepeliri: qđ ite ad eos pueniat. augustin' i libro de agēda cura p mortuis oñdit dicēs. Unde supra.

Non eccliaz sepeliāt. estimem' ad mortuos p qb' curā gerim' peruenire: nisi qđ p eis siue altar] siue orōnū siue elemosinaz sacrificijs solēnit supplicam': q̄uis ei nō p qb' fiūt oib' psint: sz his tātū p qb' dū viuūt cooperantur vt psint: sz q2 n̄ discernim' q sint: oz ea p regeneratis oib' facere: vt nullus eoz ptermittak ad q̄s hec bñficia possint. 7 debeāt puēire: meli'. n superūt ista his qb' nec obsūt nec psūt: q̄z eis deerūt qb' psūt: diligēti' tn̄ facit h̄ gs q̄ p necessarijs suis quo pro illo fiāt: similit a suis corpi āt hūano qcqd ipendit nō ē psidiū salutis: sz humānitatis offm̄ s̄m effectū q̄ nēo vnq̄ carnē suaz odio hūit: vn̄ oz vt quā pt. p carne primi curā gerat: cum illes inde recesserit q gerebat: 7 si hec faciūt q carnis resurrectiōez nō credunt. q̄to magi] debent facere q credūt vt corpi: sz tn̄ vt resurrecturo h 7 i eternitate mā suro ipēsuz eiusmodi offm̄ sit: ēt q̄dā mō eiusdē fidei testimoniū: q' vo q's apud memorias martyrū sepelit hoc tn̄ videk mihi pdesse defūcto: vt cōmēdans euz ēt martyrū pcocinio affect' p illo supplicatiōis au

dicate incer... tā gre vl' rē... d rei ven... tota 7 nūc... mee s nō p... sā vendi... si sint mutt... aliqs. ff. de... lu. si alieni. f ❡ Omnib' j. e. p obeun... tibus contra Sed. ecclia p omnib' vi nis sūt bo... nis sine ma... lis pct. it ... r: generali si ne spāli orati one. 7 p pagā nis vt cōuer... tant. q2 de ne mine est de... sperandū in vita ista. vt. j. de pe. di. vij. nemo. sed p paganis vel iudeis mor... tuis nō ē orā dum nec pro cathecuminis sed pro bapti zat' mortuis orandum ē generali ora tione. vt ... [illegible] hoc sit ...

natis siue nō. dnz tamē hoc n ōconst... cialiorōne nō est orandum pro ... constat esse damnatos. sic loquitur ... pro obeuntibus. f. d. p il is cui non ... nati orationis speciali 7 generali ... te. nisi sint valde boni. vt. j. eo. tempus.

g ❡ Cum ille. s. spiritus. h ❡ Ut resurrecturo. nisi enim quis resurrecturos speraret 7c. Est ergo signum quod credamus futuram resurrectionem. vt. j. c. habet.

a Econtra contra id quod dixi: quod possumus orare pro mortuis.

b In presenti. nec iob. i. coniugati.

c Daniel. id est virgines vel continentes.

d Noe. i. rectores ecclesie. Item. et hoc intellige si decesserit in mortali. sic. xxv. dist. q.

e Ve illo. non. sed laborabit. i. punietur eternaliter.

f Pro obeuntibus pro ipsis: sed nunquid ecclesia orabit pro illis quos constat decessisse in mortali. videtur quod sic. ga eis viuis celebrauit quod et mortuis. vi. xxiiij. q. ij. sane ar. Et. xxj. q. iiij. c. Presulans. Resp. si euidens est aliquem decessisse in mortali. vt cum quis suspenditur se vel precipitat. aut alio modo se interficit. pro illo non est orandum. vt xxiij. q. v. placuit. et. q. vij. genus clericus. Nisi aliquis occisus est in ebrietate non orat pro illo vt ex eo relinquitur audiuimus. et. xxiij. q v. placuit.

g Anime.

h hoc ca. est quasi pars illius non estimemus.

i Exanimis id est exanimatis id mortuis et est hic ar. quod magis meretur homo impediendo ali

geatur.

Post mortem [...] non [...] quod [...]

In presenti seculo scimus siue orationibus siue consilijs inuicem posse nos adiuuari: cum autem ante tribunal christi venerimus: nec iob nec daniel[c] nec noe[d] rogare posse pro quoquam: sed vnumquemque portare onus suum. Uerum[e] hoc dei penitentibus accipiendum est: deque quibus propheta: non dabit deo placationem suam: nec precium redemptionis anime sue: et ideo frater non redimet eum: sed laborabit in eternum et viuet adhuc in finem: de alijs autem intelligi non potest. Unde gregorius bonifacio archiepiscopo.

In penitentia defuncti bona pro eis fieri possunt viuentium.

Pro[f] obeuntibus quippe consuluisse cognosceris si liceat pro eis oblationes offerri: sancta sic tenet ecclesia: vt quisque pro mortuis vere christianis offerat oblationes atque presbiter eorum faciat memoriam et quamuis peccatis omnes subijciamus: congruit vt sacerdos pro mortuis catholicis memoriam faciat et intercedat: non tamen pro impijs quamuis christiani fuerit tale quid agere licebit. Idem. Ani

[...]

Nimine[g] [...] defunctorum quattuor modis soluuntur: aut oblationibus sacerdotum aut precibus sanctorum aut charorum elemosynis aut ieiunio cognatorum. curatio vero funeris conditio sepulture pompa exequiarum magis sunt viuorum solatia quam subsidia mortuorum: si aliquid prodest impio sepultura preciosa: oberit pio vilis aut nulla. non ideo tamen contenenda aut abijcienda sunt corpora defunctorum maximeque iustorum vbi illud etiam dicitur salubriter: quanta possit esse remuneratio pro elemosynis quas viuentibus et sentientibus exhibemus si neque hoc apud deum perit quod exanimis[i] hominum membris officij diligentia persoluit. Item aug. in enchiridion. Ante diem iudicij sacrificijs et elemosynis mortui iuuantur.

Tempus[l] quod inter hominis mortem et vltimam resurrectionem interpositum est: animas abditis[k] receptaculis continet: sicut quaeque digna est vel requie vel erumna pro eo quod sortita est in carne dum viueret: neque negandum est defunctorum animas pietate suorum viuentium releuari cum pro illis sacrificium mediatoris offertur vel elemosyne fiunt in ecclesia. Sed hec eis prosunt qui cum viuerent: hec sibi vt postea possent prodesse meruerunt. est etenim quidam viuendi modus. nec tam bonus vt non requirat ista post mortem: nec tam malus: vt ei ista post mortem non prosint: est vero talis in bono vt hec non requirat: et est rursus talis in malo: vt nec his valeat cum hec vita transierit adiuuari: quo circa omne hic meritum comperatur quo possit post vitam releuari quispiam vel grauari: et post pauca cum sacrificia altaris siue quarumcunque elemosynarum pro baptizatis[l] omnibus offeruntur: pro valde bonis gratiarum actiones sunt pro non valde malis propitiationes sunt[m] pro valde[n] malis. et si nulla sunt adiumenta mortuorum. tamen viuorum consolationes sunt.

quidam viuis quam mortuis. vnde patet quod sicut ieiunium alicuius libat mortuum. merito potius alterius ieiunium prodest viuo. quod concedo si ille est coniunctus vicine illi. vt dixi lxxxij. distin. presbyter.

l Tempus. Isaias non sume bonas. nam tales credo statim ad celos volare. iuxta illud gaudent in celis anime sanctorum.

k Abditis i. locis nobis occultis. ex his verbis videtur quod augustinus dubitat quod anime defunctorum recedant. cum infernus sit sub terra et celum sit. arg. vt. xxiij. q. iiij. hoc autem.

l Pro baptizatis. tantum prosunt orationes cuilibet si fiant generaliter pro omnibus. sicut si fierent specialiter pro quolibet. vt. i. de cons. di. v. si mediocriter.

m Propiciationes. id est vt deus propitius sit eis.

n Pro valde hic augustinus distinguit quattuor genera hominum. s. valde bonos et valde malos mediocriter bonos et mediocriter malos. Pro valde bonis non est orandum. quia iniuriam facit martyri qui orat pro martyre. vt extra de

cele.mis.cū.marthe.§.vi. Itē nec valde mal psūt.s3 mediocrit bonis psūt. vt citi⁹ libarēt ab igne purgatorii. Mediocrit mal psūt ad h vt min⁹ puniāt nūq3 tn̄ libabūt et s3 hēt p3 q oronē speciali oram⁹ p illis q decesse rūt i mortali.

vūmō n̄ sint sūme mali. l3 ar. sit 3. s.e. p obeūtib⁹. S3 pōe q ali qs dat elemo synaz p eo q decessit i pec cato mortali q ē mediocri ter mal⁹ ele mosyne vel orones psūt talib⁹ ad mi tiorē penā. vt hic dic. q ali quātulū d pe na sblatū est. Ponam⁹ q centesima ps pene sit sbla ta p vnā ele mosynaz. si q dēt. c. elemo syne. tota pe na erit remis sa. q̄rit̄ libe rabit q h ne gat. Ad h di co q si pma eleosyna tol lit cētesimaz ptez pene. se cūda elemo syna ēt tollit tātā penā. sed nō tātā i quā titate s3 tātā in pportione et sic sp aliqd

cce.10.

deu.34.

qb⁹ aūt psunt. aut ad h p sūt vt sit plēa remissio: aut certe: vt tolerabilior fiat ipa dānatio. De obserua tiōe aūt tertii septimi trice simi vel q̄dragesimi diei querit vn̄ exordiū sumpse rit. Ambrosi⁹ in li. de obi tu theodosii imperatores dicit. Quare certi dies in mortuoꝝ cōmemoratiōez

Vlia⁹ alii ter [illegible] tiū diē alii tricesimū: alii septimū: alii q̄dragesi mū obseruare psueuerūt in officiis mortuoꝝ: quid doceat lectio cōsiderem⁹: defūcto iquit iacob pcepit ioseph pueris suis sepulto rib⁹: vt sepelirēt eū et sepe lierūt sepultores isrl: et re pleti sūt q̄dragita dies: sic eni dinumerabant dies se pulture: et luxit eū septez dieb⁹. Hec q sequēda solē nitas ē quā pscribit lectio: sic etiā i deutronomio scri ptū ē: q2 planxerūt filii isrl moysen. xxx. dies: et psuma ti sunt dies luct⁹. vtraq3 q obseruatio habet auctēm: q̄ necciz pietas implet of ficiū. Lugere āt et tristari tā p nr̄a q̄3 p alioꝝ mor te cyprian⁹ phibet dicēs.

remanet d pena. et sic soluo illd qd obiicit d indulgētiis. q si p p oblationē vni⁹ denarii tollit q̄rta ps petoꝝ mortaliū vl vēialiū. p ob lationē secūdi denarii. tollit tātū i proportio ne nō tātū i quātitate et sp aliqd rema

a Quia lcō. s. genesis. (net l3 oē argētū ef

b Quā pposteꝝ postulem⁹ cū (funderet: dicim⁹ fiat volūtas tua. et ē ar. q ope id pplere debem⁹ qd voce ptestamur. di. xxiii. psalmista. c Inuiti sic xxiii. q. v. ad fidē. et sic ē ar. q si dbem⁹ pleg pmodū ex eo qd fui [illegible] ti facim⁹. vt ff. ad tre. si proni. §. ii. sic xv

d Vbicūq3 (ii. q. iiii. si q opel. vlii. q. i. sciēdū

Nec p nr̄a nec p morte alioꝝ tristari de bem⁹.

Quā b pposterū ē quāq3 puer sus vt cū dei voluntatē fieri postule m⁹: qn̄ vocat nos et accer sit nō de h mū do. nō stati volūtatis ei⁹ impio parcam⁹ obnitimur et reluctam⁹ et paruicaciū mo re seruoꝝ ad pspectū dn̄icū cū tristicia et merore pducimur exeūtes istic necitatis vinculo nō volūtatis obsequio: et volum⁹ ab eo pmiis celestib⁹ honorari ad quē veni m⁹ inuiti c. Idē nob q̄3 ipsis minimis et extremis q̄tiēs reuelatū est: q̄3 frequēter atq3 manifeste de dei dignatiōe pceptus est: et ptestarer assidue: vt publice pdica rē frēs nō eē lugēdos accersiōe dn̄ica de seculo liberatos cū sciam⁹ nō amitti sed pmitti recedētes pcedere vt pficiscētes et nauigātes solēt. Itē. io. chrys. in epla ad heb. [illegible]

Vbicūq3 d sepeliamur: dn̄i est terra et plenitudo ei⁹: sm̄ qd oz fieri efficiat: lugere āt et deplorare et lamētari eos q ab hac vita decedūt: expusillanimi tate pgit: h aūt ex desperatione future re surrectiōis itelligit. Vn̄ et apls nō simpli citer ait: nolum⁹ vos ignorare de dormi entib⁹: vt nō ptristemini: sed addidit sic et ceteri q spē nō hn̄t. Pietatis nāq3 affe ctu hūanitatis itnitu mortuos lugere n̄ phibemur: sicut nōnullos sanctoꝝ alio rū exequiis pias lachrymas impēdisse le gim⁹. Hinc etiā anastasi⁹ papa. [illegible] future resurrectionis [illegible]

Habēt e forsitan illi iu [illegible] stā longe doloris excusationē: q vitas alterā nesciūt: qui de h seculo ad melius esse trāsitū nō pfidūt. Nos āt q hoc credim⁹ et docem⁹: tristari nimiū de ob eūtib⁹ nō debem⁹: ne qd apud alios pie tatis tenet spēz: h mag[is] nobis i culpa sit. Nā diffidētie q̄dāmō gen⁹ ē: ptra hoc q quisq3 pdicat: querere iustitiā aniano di cente aplo: nolum⁹ vos ignorare de dor miētib⁹: vt nō ptristemini: sicut ceteri q spem nō hn̄t. Itez ex conci. toletano iii.

Qui diuina f vocatione ab hac vita recedūt cū psalmis tantū modo et psalētiū vocibus debēt ad sepul chrū deferri: sufficiat aūt q in spe resur rectionis christianoꝝ corporib⁹ famula diuinoꝝ impenditur canticoꝝ: prohi bet et nos apostolus sanctus lugere defū ctos dicēs. [illegible] De dormiētibus aūt nolo

ustra fortuna.mors z.capit oia tellus. Que genuit celo tegit q n hz vrna ar.z Molli' os
a sa cubat manib' tumulata suor
Albet. nesciunt.i.non credunt.
b Ul diuia.religiosi illi ei mag] tenet ab stine ab humōi luctu q laici.
c De mortuis sciant. Mali nesciunt.nisi qr eis scire pmittit: nec boni q adhuc sūt i igne purgatorio.q a adhuc nō fruūt visiōe dī.vt.j co.fatenduz. Sz bōi q fruunt visiōe di sciūt qd agat iuxta illd gregorij.qd ē qd nesciant q vidente oia vidēt.z aly dicūt qr bōi dicūt scire oia q̄ ii eis necessaria.
d Nesciuit.q2 nōduz erat hostia oblata p quā apta fuit ianua padisi.
e Attēdū ē credūt z male sūt fantasmata. vt x xvj.q.v.epi.
f Uesitū est.i. patibul.licite q sepeliūt suspensi z cōcremati.tūmō h fiat de auctē pncipis.vt.ff.de cadane.l.ij.z nō ē p. xxiij.q.v.placuit. Queri pōt qre liberet ille q fugit ad ecclaz z nō ille q recipit corp' xpi.cu xpi corp' mai' sit cibus vt de psc. di.ij.nihil. Respōdeo q2 corp' xpi ē cib' aie z ñ corpis q aiaz liberat z ñ corp' vel dic qr puilegiū ecclie ē z nō oz trahi ad pñequētiā. vt.j.xv ij.q.iiij.sicut nec aliqd puilegiū trahēdū ē ad pñequētiā.vt.vij. q.j. petisti.
g Anōici cu (xvj.q.j.fic. Causa.xiiii. iuidā ecclie z qd sua oēs clici q hūt

vos pristari sic z ceteri q spē nō habēt: z dñs nō fleuit lazarū mortuū: sed ad hui' vite erumnas placuit resuscitādū. Si aūt potest hoc epus oib' xpianis p hibere nō moret agere: religiosis aūt oino alit fieri nō debere censem': sic eni christiāoz p mūdū humari oportet corpora defūctorū. De mortuis aūt q̄rit: vtrū sciāt ea que a viuis gerunt: Esaias et psona populi afflicti ait: abraaz pat noster nesciuit. Augustinus quoq3 i libro de agēda cura p mortuis illud idez testat dicens. Mortui ex senescuit ad hic geratur.

Attēdū est nescire qui dē mortuos quid hic agat duz h agit: postea vō audire ab eis q hic ad eos moriēdo pgunt: nō qdez oia sz q̄ sinūt etiaz isti meminisse: z q̄ illos qb' hec idicāt optet audire. Possūt z ab angel: q reb' q̄ h agūtur psto sunt audire aliqd mortui: qd nunc quēq3 illorū audire iudicat cui cūcta sbiecta sunt. Multi q̄3 ad viuos aliquos ex mortuis vēire credūt: sic ec ōtrario paulū ex viuis in paradisuz raptū esse diuina scriptura testat. De his aūt qui in patibulis suspēdunt querit an iuxta ecclias sint sepeliendi. De quibus etiā in maguntinēsi cōci.ita statutuz est.

Non est denegada cōmunio eis q in patibulis suspendunt.

Quesitū est ab ali quib' fratrib' de his q in patibulis suspēdunt pro suis scelerib' post pfessionē deo peractā.vtrū cadauera eoz ad ecclesias deferēda sint z oblatiōes pro eis offerēde z misse celebrāde an nō: qb' respondem': si de oibus peccatis suis puraz pfessionē agentib' z digne penitētib' cōmunio in fine sm pcepta canonū danda est: canones cōmunionē vel sepulturam eis interdicūt: q pro peccatis suis penaz extremā persoluunt: z pfitent vel pfiteri desiderāt. Scriptū est eniz. Non iudicat deus bis in idpsum. Palea.

Fures z latrones si i furādo aut depdādo occidant visuz est q p eis.nō est orāduz: sed si cophensi aut vulnerati psbro aut diacono pfessi fuerit pfessionē

Si fur eis nō negam'. aut latro capt' fuerit z absq3 occasione potest cōphēdi z tū interficit: q2 ad imaginē dei creati z baptizati sunt: noie eius interfectores eoz quadragita dieb' penitētie subiaceāt: intrent in ecclia3 vestie indui. abescis z potib' interdicti sūt: a thoro z gladio z eqtatu abstineāt: i tertia z quita feria z sabbato aliquo genere leguminū z olerum pomis z paruis pisciculis cū mediocri ceruisia vicissim vtantur z ipate. Si aūt a veridic] pprobant: q sine odij meditatiōe se suaq3 liberādo diaboli mēbra iterfecerit: z parit penitéant: pniaz p homicidio eis ñ iniūgim': nisi ipi voluerit aliqd humanitat facere atsi psb: ē nō deponat: cūctis tū diebus vite sue penitētiā agat.

Canonici cuiusda3 ecclie questionez mouent de pdijs: testes ex fribus suis producūt: negociatorib' pecuniaz crediderunt: vt ex eorū mercibus emolumenta acciperent. Hic primū queritur an liceat eis sua repetere. Secūdo an illi testes sint audiendi. Tertio: an illud sit vsuras exigere. Quarto an liceat cle

ꝓpriū vł hr̄e pn̄t. pn̄t repetere sua ſi nō hn̄t ꝓpriū nō pn̄t. ſ bona ecclie ſue repetere poſſūt. ſi ſūt ꝓlati nō ſūt de mādato ſuꝑioris pn̄t ea repetere. vt. xvj. q. j. monachi. Itē oēs clerici pn̄t agere ꝓ miſerabilib⁹ perſonis de mādato ſuꝑior vt. lxxxvj. di. peruenit.

Quintō. Quod ſua ꝑfect⁹. i. ſine mortali pctō et ſine veniali. nā cū rā ꝓximorū nō poſſum⁹ hr̄e ſine pctō vt. xxv. diſt. q̄ liſi. b. Poſſideri. ſi ē. iij. q. j. §. patet. vn̄ hereticus nō pōt peteꝛe reſtitutionē aliq̄rū q: nihil ꝓpriū pōt poſſidere vt. ſ. di. viij. q̄ iure. et. xxiij. q. vij. c. j. et. ij. nec laic⁹ pōt repetere decimas. q̄a eas nō poteſt poſſidere. vt ex̄ de pſcrip. cā ad hoc enim vt qs poſſit aliquid repetere. requirit vt fuerit i poſſeſſione iuris vł facti. vt ex̄ de reſti. ſpo. ex pte. vn̄ nō ſufficit ſpoliatiōe niſi ꝓbauerit q̄ poſſederit. vt. ex̄. ꝺ. of. del. ꝯſultatōibus. vn̄ pꝫ q̄ q̄libet ſpoliat⁹ hꝫ reſtitutōis bn̄ficiū. ex̄. ꝺ ap. ſignificauerūt. et. ex̄ ꝺ reſti. ſpo. oli. Inuenio tn̄ q̄ qs pt̄ petere reſtitutionē. q ꝺ iure poſſideren pt̄. nā petit reſtitutio ꝯſanguinee cū q̄ de iure qs n̄ pt̄ ꝯmiſceri. vt ex̄ de re. ſpol. literas. Itē ſeru⁹ petit reſtitutionē rex̄ dn̄i abſentis. quas de iure n̄ pōt poſſidere vt. C. ſi p viꝫ vł alio. l. j. Silr̄ vxor pt̄ petere res a viro ſibi datas. ſi ſpoliata eſt. q̄rū rex̄ dn̄iū nō pōt hr̄e. ff. de vi et vi. ar. l. j. §. deiicit. Itē hn̄s plura ſtipēdia petit reſtitutionē alicui⁹ cū in de iure n̄ poſſit illud poſſidere cū aliis vt ex̄ de pb. referentē. Io. ego credo ſaluo meliori ꝯſi. q̄ laic⁹ ſpoliatus de decimis pt̄ petere reſtitutionē. cū latro reſtituitur. vt extra ꝺ reſti. ſpol. in litteris. cū laici q̄tidie poſſideāt decimas extoꝛtas platoꝝ. rāta platoꝝ. ſec⁹ in heretico. cū ſit ex coīcat⁹. vt ex̄ ꝺ here. excōicamus. et de cre. illā cām. dicit detinere et n̄ poſſidē. et Itē apoſtol⁹. ꝓcuritis. iniurioſe ita vt ſcandali gemini pꝑꝫ. d Itē grego. ſb nulli⁹. i. ſub rei ꝑtate nō illis ꝑtāte nolo redigi. i. teneū vt aliquē offendaꝫ ꝑ illud. Et nihi res nō me reb⁹ ſubmittere conor.

e Piſcopus ꝓ uocatus. i. in iudiciū vocatus debet enī ꝓ aliū litigare. vt nō. v. q. iij. c. vlt. et ſi mala eſt cā ecclie nō debet eaꝫ fouere ſic nec tutor pupilli. vt. ff. de adm. tu. l. q̄tiens. §. ſi. cut aūt. f Quia ꝙ regre. ſ. j. q. ij. ſacerdos. g Sanctoꝝ. ſ. xij. q. j. expedit. Quod debet ex aliq̄ maleficio. vel intellige ex quolibet debito. i Ultra videtur ꝙ q̄ nō poſſit licite peti pena dupli vł q̄druplī a fure. vt. nō. xij. q. ij. in antiqs q̄ꝺ ꝯcedit h. ſed ſi ē ita. q: lꝫ hētur ex canōe q̄ peti poſ

Rīcis vł laicis a q̄libet vſuras expetere. Quinto an elemoſyne de vſuris fieri poſſint. Sexto an vſurarij pniaꝫ agere valeāt: niſi qꝺ male acceperūt reſtituant.

Quod[a] Queſtio. i.

Quod ſua repetere non poſſint facile videtur ꝓbari. Ait eni dn̄s in euāgelio: ſi vis ꝑfect⁹ eſſe: vade et vēde oia q̄ habes: et da paupib⁹: q: ergo iſti iter ꝑfectiōis arripiūt nō licet eis ſua hr̄e. multo ꝙ min⁹ licet eis repetere: q: nō ꝺꝫ repeti qꝺ poſſideri nō licꝫ. Itē ſi qs voluerit tibi tunicā tollere: et in iudicio tecū ꝯtēdere dimitte ei et palliū. Itē aplūs i epiſtola ad corinthios. Secularia igit iudicia ſi habueritis oio pctm̄ ē i vobis. Itē grego. exponēs. Omnia mihi licēt ſꝫ ego ſub nulli⁹ redigar ꝑtāte: inq̄t: cū mēs ꝯcepta ꝺſideria ſeq̄t: ſuire reb⁹ ꝯuicit q̄rū amore ſupat. ex ꝯci. cartha. iiij.

Pro reb⁹ tranſitoriis epiſcopus puocat⁹ n̄ litiget.

Episcop⁹ nec ꝓuocat⁹ ꝓ reb⁹ trāſitoriis litiget.

Quia ꝙ generalit ꝑfectis ꝓhibet i iudicio ꝯtēdere pꝫ q̄ iſtis n̄ lꝫ ſtare corā iudice. Wil ita rn̄det: ꝓhibetur ꝑfecto in iudicio ſtare captādo lucrū: ſꝫ nō euitādo dānū: vł alit. Aliꝺ eſt ſua poſſideꝛ: aliꝺ ē cōiuꝫ ꝓcuratorē eē: canōici nō poſſidēt ſua: q: res deo oblata n̄ ſūt alicui⁹. vtunt ei reb⁹ ecclie n̄ vt ſuis: ſed tāq̄ ad diſpēſādū ſibi credit. Un̄ ꝓſper i li. de vita ꝯtēplatiua. Sacerdos cui diſpēſatōis cura ꝯmiſſa ē et c̄. regre i cā ei⁹ a q̄ ꝓ ingreſſu monaſterij pecūia exigebat. Sic ꝙ iſti nō ſua poſſident: ita nec ſua repetūt ſꝫ res ecclie quaꝝ ꝓcurationē gerūt. Similit q i iudicio ꝓhibent ꝯtēdere: ſic itelligēdū ē: vꝫ vt nō ſibi ſtēt corā iudice: ſꝫ aliis. Aliis āt corā iudice aſtitiſſe et ꝓ eis iudicē iterpellaſſe nōnullos ſcōꝝ n̄s. Wi āt nō ſibi ſtāt ſꝫ paupib⁹: q̄rū nēcitatib⁹ ꝓfutura repetūt: et ita nō ꝓhibēt ſtare corā iudice. Illꝺ vo euāgelij: ſi qs abſtulerit tibi tunicā et c̄. nō ē ꝑcipiēꝺ: ſꝫ exhortāꝺ. Un̄ aug. ait.

Peccat q vltra debitū exigit: n qui ſibi debita repoſcit.

Quod[b] debet et ſi benigne remittit n̄ tn̄ inique repetit: peccat āt q exigit vltra[i] debitum: ideoq̄ lex modum figens penam

ht.xij.q.ij.in legibus. a ¶ Talionis. ꝯ de linquēte.l.vt tāta satisfactio petat ab eo quā ta iniuria ꝓcessit vt.xxiij.q.iij.ser dñe. vel loquit de pena talionis infligenda actori q in iuste litigat. q: calūniose agēs punit i sum pcib⁹ litis.vt ex de pe. calumniaz.
b ¶ Nullū .i.q ipse tene atur alius vel aliter.i.nulli vult soluere penā p peccato debitaz.
c ¶ Debitū .i.penaz debitaz ex peccato
d ¶ Sic ꝛ h est.§ e ¶ Ce tera.i. ꝙ oia sunt ꝯsilij.sic illud.q pcus serit te i vna maxilla. ꝛ cetera.
f ¶ Uisqs.
g ¶ Quod ꝓcipsit impa tur. h grego rius inuit dif ferētiā int ꝓ cipere ꝛ im pare. nā aīs aug.dicit.qd celar precipit faciēdū ē.qd impat tolerā dū ē.xij. q.ij. militare. Itē int mandatū e ꝓceptū vi det eē dr̄a.q: finit manda tū morte mā datoris.vt ex de offi.del.relatū. sc̄ʒ preceptū nō in auc.vt nlli iudi.§. ꝛ lʒ vo.Jubem⁹. Itē q̄nqʒ ca q̄ sunt precepti ꝯsulūt.vt.xxviij.q.j.sic et. q̄nqʒ etiā q sūt mādati ꝓcipim⁹ vt sic eqparent ꝓceptū ꝛ mādatū.vt.C.de act. ꝛ obli.siquidē. Itē q̄nqʒ verbū rogādi p verbo ꝓcipiēdi ponit.vt.xj.q.iij.rogo.

talionis[a] instituit: sʒ tu eo longe es a peccato iusti ex actoris: q omnino nō exigi debitū. Ideoqʒ bon⁹ magister ait: q te ꝑcutit i vnā maxillaʒ ꝓbe ei ꝛ alterā: ꝓ ferti ne cogamur ꝛ ipi red dere debitū ab eo q nullū[b] habet debitū[c]. Sic[d] ꝛ cete ra[e] accipies. Idē de ꝟmo ne dñi in mōte. De eodē.

Quisquis[f] ꝓceptis nō obtemperat: reus est ꝛ debito: pene ꝛ paulopost ꝓ cepto dñi nō obedire pec catū ē. ꝛ ꝯsilio si vti nolue ris: min⁹ boni adipisceris: nō mali aliqd ꝑpetrabis. Itē gregori⁹ i epistola ad iouinianū. Qd ꝓcipit[g] ipe rat: qd imperat necesse est fieri: si nō fiat penā habet vbi ꝯsiliuʒ dat: offerentis arbitriū est: vbi ꝓceptū: ne cessitas ē seruientis: vt obe diat: vl' imparātis vt ei obe diatur. Questio .ii.

De eo autez[b] quod querit: an de suis fratrib⁹ testes ꝓ ducere possint: multis au ctoritatib⁹ videt eē ꝓhibi tū: leges eni taʒ sacroꝝ ca nonū ꝙ seculariū ꝓncipū ꝓhibēt aduersus aliquez

testē de sua domo ꝓduci. ꝯtra se eni q̄sqʒ testari pōt ꝓ se vo minime. Quia er go isti ꝓducunt: vt ꝓ seip sis testimoniū ferāt nō eni vtilitatē sue ecclie se penit⁹ imunes arbitrantur futu ros: patet ꝙ eoꝝ vox i tali b⁹ nō ē audiēda. Sed dis tinctio hec ꝛ testiū exami natio i criminalib⁹ causis seruāda est: in ciuilib⁹ aūt nō vsqʒ quaqʒ. In crīali eni cā nō licet testē de pro pria domo ꝓduci. In ciui li aūt ꝓlatē ecclie licet. Unde paschal'.ij. guidoni archi epo vienēsi aplice sedis le gato scribit dicēs. Clerici ꝓ sua ecclia testimoniū fer re pñt.

Super prudē tia[i] tua plurimū ad miramur: ꝙ i negocio btī stephani clericoꝝ ipoꝝ ac ceptare noluerit testimoni uʒ. Diuerse nāqʒ sunt ꝓ̄es causaꝝ nec i oibus causis cria agitant. In crimini b⁹ siqdē accusatoꝝ ꝛ testi uʒ illa distinctio obseruāda est: que i canonib⁹ ꝯtinet: ne q ad probationē dome stici assumant: ceteꝝ i pos sessionū vel hmōi negoci is hi potissimū assumendi

b De (nit.vt.xj.q.iij.rogo. Questio. eo aūt an de suis. In cā criali nunqʒ admittūtur domestici. vt.iij.q. v.c.j. nisi in duob⁹ casib⁹.s.cū canonici accusant ꝓlatū suū.vt.ij.q.vij.lator. ꝛ cū accusat matrimoniū propt ꝯsanguinitatē.vt.xxxv.q.vi c.j.sicr i cā ciuili nō admittitur domesticus. vt.iiij.q.iij.etiā in re ꝓpria nisi i cā ecclie sue vt.j.e.c.j. ꝛ ex de testi.insup.sicr ad ꝓbādaz ꝯsanguinitatē admittitur domestic⁹.vt.xxxv.q.vj.c.j.siue agat ad ꝯtrahēdū siue ad dirimēdū matrimoniū. vt ex q ma. ac. pos. videt. sʒ ꝓ alio impedimento matrimonij domestici non admittuntur si velit ꝓbare affinitatē. vt ex de testi. in lris. Sed ꝯ videt dicere. de cre. ex test.sup eo. ꝛ sic ꝺ facto ser uat ꝛ i illa ꝺ cretali i lris. suspicio erat ꝯ eū.q: stete rat cuʒ vxore ꝑ septē ānos ꝛ etiā sibi super affinitate iducebantur domestici. Preterea vt notaui tibi Ian. familiares sūt vl' domestici qbus imperare ꝓt rōne domini ce vel patrie potestatis.alā domestici bū admittunt.

i ¶ Su (Jo. per pru dētia. stephani.vn⁹ canonic⁹ pōt inducere in testimoniū suū cōcanōicū ꝯ eiusdē ecclie canonicos. q: nō ē mag' domesticus vni ꝙ alij ꝛ par esse ctionis cā suspitionez excludit.vt.ff.de ritu nup.n solū.§.j.sicut. ꝛ ꝓt ipʒ iducere ꝯ suuz ꝓlatū.vt.ij.q.vij.lator. Sʒ nūqd ꝓt eū iducere ꝯ canonicū altert⁹ ecclie.h.dicit ꝙ nō. Tu potes dicere ꝙ sic.q: nō ē domestic⁹ isti us sʒ ecclie tātū sicr ꝓlat⁹ iste ꝓt iduci i testez ꝓ ecclia sua dū tñ ali⁹ ꝯstituat q nōie ecclie agat.vt ex de testi.insup.nec dicunt isti ferre testimoniū i ꝓpria cā. q: cā ecclie nō ē cā sua

gulorum.vt.xij.q.ij.qui manumittit sic legatarius fert testimoniu i cā testamenti.i q̄ aliqd ei relictū ē.vt isti.de testa.§.legatariis.sz nonne talib⁹ impat ab ecclia.q̄ nō pñt esse testes p illa vt.xiij.q.ij.idonei.sed istud ē in fauorē religiosis.naz

ꝫ rōnez p religione iudicat.vt.ff.d re li.z sump.sūt psone.sz lz di cā ꝙ vn⁹ canonicus pōt esse testis i cā ꝯcanōici sui. nō tñ dico ꝙ possit esse iudex su⁹ ꝫ extraneum. qz minor cā repellit aliquē a iudicō ꝙ a testimōio. vt ex.of.del.cū R.a Tractauerunt.qz ea que i.c.gesta sunt. melius pñt pbari p canonicos ꝙ p alios. vt ex de testi.veniēs.in fi. licet lex dicat alias inf domesticos faci

sunt q eadez negocia tractauerit[a]: de quoꝝ auditu z visu[b] hesitatio eē nō debeat. Si ḡ ijdē clici idōci sunt ad assertiōez cause illi⁹ nullaten⁹ remoueant: sz sicut alijs lr̄is delibératū ē int sancti iohannis z scti stephani canōicos lis illa pleni⁹ decidat. pōt eti az itelligi aliter: domestici ad pbationē nō admittātur: vt p his vicz quoꝝ sunt domestici testimōiuz ferāt. Vt aūt sicut sup̄ de actorib⁹ dictū ē: nō p domesticis sz p ecclia q̄ mat est pauper testimōiū dicāt in ꝯficiēdis āt istr̄is secl'ariū negocioꝝ pr̄bri nō vocent ad testimōiuz: sz si casu ꝯtractui eos interfuisse ꝯtigerit: iubente ep̄o testimōiū dicāt. Qn̄ i synodo habita rome ab eugenio papa statutū ē. ut in cōficiē

dis istrumētis sacerdotes ad testimoniū nō vocent.

QUacūꝫ[c] sacerdotū testimoniuz credibile hēāt: tñ i ipis secularibus negocijs p ꝯficiēdis istrumētis ad testimōiū nō rogent qz eos talib⁹ reb⁹ interesse nō ꝯuenit. Si aūt euētu[d] aliq̄ cause itersuerit: z aliqd viderit vel audierit[e]: vl nllē idonee secularium inueniant psone: ne vitas occultet[f]: z mal⁹ vt bon⁹ estimet i pudētia p pri epi sit: vt aut corā se[g] z cōpetētib⁹ iudicib⁹[h]: aut alit[i] honorifice vitatē testificent. Que iii.

QUod aūt[k] preter sūmaz emolumenta sectari sit vsuras exigere augustini auctē pbat q in psalmo.xxxvj.scribit dicēs Qui plusqz dederit accipit: vsuras expetit.

tra sortē aliqd recipere.z certe sic.nisi in quibusdam casib⁹. Primo in casu fauore ecclie.ex.de vsu.c.j.z.c.ꝯquest⁹. Secundo cū fideiussor soluit sortē z vsuras.pōt vsuras petere.vt ḡ fideius.ꝯstitui⁹. Tertio z cū pena petitur p ter sortē. vt.x ij.q.ij.in legi b⁹. Quarto z cuz petitur vsura tācꝫ in tesse.vt. dici j.e.q.iiij.qm multi. Quinto z cū recipit aligd p re q nō cōsistit in pondere nūe ro vel mēsura. sic i loca tione. Itē i se xto casu rōne incertitudine vt eē de vsu. i ciuitate. Et nō solū qd cū ꝙ lucrū. sed etiā ipsa ipes facit homines vsurariū. vt. j.eo.c.j.sicut ipes facit ho mines simoniacū.vt.j.q. iij.nō solum. Ad intellige tiā aūt hmōi

le qd cōsigi posse p negocij qualitate.vt.C. de dona.lata. b Et visu.s.iij q.ix.testes. c Uacūꝫ.nō rogēt.an possit clericus cogi. notaui.ij.q.vj.statuēdū. d Euētu.s. iiij.q.iij.ad.fidē. e Uel audierint.z hoc est i illis casib⁹.vbi testimoniū valet de audi tu.iij.q.ix.si debitū. f Occultet.istud ē regulare ꝙ in defectū pbationuz qlibet possit cogi.vt ex de testi co ḡē.puenit. imo talis admittit q als ñ ē idone⁹.vt.iiij.q.iij.fui rūso. si.lx.di.psc.z de cō.di.iiij.i necītate.z.C.de here.l.vl. g Corā se.sed aliter testat clericus coraz epo.cū causa vertat corā laico iudice cū ꝯtinētia cause diuidi nō debet. vt ex de sequēs.ad hec. Rū.hoc ē pulegiū clericoruz ꝙ nō cogunt corā qlibet iudice testari.sicut egregie psone nō cogūt corā qlibet iu.te. vt.ff.de iureiu.ad psonas. h Cōpetētib⁹ iudicib⁹.s.ecclīasticis. i Aut aliter.i.cuz cōmittat ep̄s aliquib⁹ qui recipiāt testimonia ipsoruz. Questio.iij

QUod aūt.hic querit an vsura sit vl

questionis sciās. ꝙ duo sunt cōtractus q de natura sui gratuiti sunt. vt mutuū z cōmodatū. In mutuo certū ē z requirit ꝙ si gratuitū.alioqn est vsura. Itē si cōmodatū nō est gratuitū nō ē qdē vsura.sed tñ si aliqd recipit p cōmodato.statiz desinit eē cōmodatū.qz aut recipit aliqd p ipa re aut p vsu rei si p re ipa aliqd recipere ē pecūia aut alia res. si pecūia.ē ēptio seu vēditio.si a alia re erit ꝯtract⁹ pmutatōis si p vsu accipit pecūia erit ꝯtract⁹ locationis.si res alia erit ꝯtract⁹ inominat⁹ do vt des.vel do vt facias. cēs isti ꝯtract⁹ licitū sunt laicis etiā cā negociatiōis.vt lxxxiij.di. fornicari.clerici tñ inqꝫtū pñt dñt abstinere ab emptiōe z vēdi.qz illud nō facile fit sine peccato.vt.j.de pe.di.v.qualitas tñ in causa necītatis pmissū est clericis negociari. vt ex ne cle.vel mo.c.j.licituz tamē ē cleric' emere aliquā rudē materiaz.z inde aliqued artificiū facere si eis sua nō sufficiūt.vt.xci.di. tificiū facere si eis sua nō sufficiūt. nunq̄ clericus victuz.z.xxi.c.j.de cōse.di.v. nunq̄ z tūc nō acqrit lucrū ex negociatiōe.sz erat

ticulo. talia. n. lucra licita erāt aplis. vt. x xj.
a Si feneraueri. plusq. supple qd (q. j. c. j.)
Consistit in pōdere numero ⁊ mēsura. sed
in equo ⁊ domo aliud ē. q2 ibi licitū ē reci
pere sortē ⁊ lucrū. ⁊ est ea rō q2 in predict
que cōsistunt in pōdere numero ⁊ mensura trāsfert dñium. cū illud sit mutuū. vñ res illa statī est periculo illius q recipit. vñ inconueniēs eēt vt noie illius rei magis grauaret. sed domꝰ ⁊ equus nō sunt periculo sui. vnd nō ē incōueniēs si alias grauetur p re tali dādo aliquid. ad hoc facit. ff. de iureiuran. cum q. Sz ꝯ hoc obijcit. Pone ꝙ aliquis vendat vsū pecunie ⁊ recipiat i se periculū pecunie. talis contractꝰ nō est

Clerici pcepta. nolūt qdā facere ꝯ legē. sz faciūt fraudē legi. Ille ꝯo facit fraudē legi q obseruat ꝟba legis. sz mētē eius circūuenit. vt. ff. de le. fraꝰ fit āt fraꝰ legi q̄ttuor modis. de re ad rez. i. qñ i fraudē datur aliq res. vt. h. ⁊. j. q. j. sūt nōnulli. talis ē fraꝰ macedoniani. ff. ad mace. l. sz iulianꝰ. §. mutui. Itē d psona ad psonaz. vt ezech. xx cū qs sub psona alterꝰ exercet vsurā vt. xlvj. di. sic nō suo ⁊ cuz maritꝰ nō pt aliquid dare vxori. supponit aliaz psonā cui det. vt ff. de do. iter vi. ⁊ vxo. hec rō. §. vlt. Itē de vno ꝯtu ad aliū ꝯtū fit fraꝰ vt cū mulier ñ posit dare aliqd viro. fingit se vēdē ei. vt. ff. d do. int vi. ⁊ vx. si spōsus. §. circa sic. xvj. q. iij. si sa cerdotes. Itē d vno ꝯtu ad aliū vt cū mulier nō possit fideiubere cō stituit se principalē debitricē. vt. ff. ad velle. ꝙuis. xxxiij. q. v. mulierē. e Legis. i. canonis legitime agētis. f. q pecuniā suam nō dedit ad vsuram. f Negociatoribus. vi detur ꝙ siquis pecuniaz suā dedit negociatori. vt ide emat merces ⁊ det sibi ptē lucri. ꝙ illud sit licitū qd nō cōcedo si pīculū spectet ad recipiētē vt sit iter eos ꝯtus mutui. sed si p illa ꝟba societatē ꝯhūt. ⁊ tūc piculū spectat ad vtrūq. ⁊ tūc bñ licitū ē ꝙ vnꝰ scꝫ eiꝰ det pecūiā. ⁊ alīr suppleat laborē q deest in pecunia. vt. ff. p so. l. v. g Lex mosay ca. h Accedit e. i. pacto i Ad negociatorē. cui credit pecuniā. k Poma. vt ꝙ vsura differat i h a crie simōie. q2 criē simonie nō cōmittit i modico. vt ex de simo. ⁊ si quēs. sz ñ ē ita. ⁊. c. si. qōnes. itelligas ꝙ si pūmit i modico ꝯmitti simonia rōe psone.

Si feneraueris[a] hoiez i. si mutuo deder pecuniā tuā: a quo plusq dedisti expectes: nō pecuniā solā: sz aliqd plusq dedisti: siue illud triticū sit siue vinū siue oleū siue qdlibz aliud: si plusq dedisti expectes[b] accipe feneratores: ⁊ i h ipbādꝰ ñ laudādꝰ. Itē hierony. sup ezechielez li. vj. Quicqd supra sortem exigitur vsura est.

Putāt[c] qdā vsuras tm̄ esse i pecunia: qd puidēs diuina scptura ois rei auffert sup abūdātiā: vt plus nō recipias q dedisti. Itē alij p pecunia fenerata solēt munuscula diūsi generis accipe. ⁊ nō itelligunt scripturaz vsurā appellare ⁊ sup abūdātiā qcqd illud est: si ab eo qd dederit plꝰ accepint. Itē ambrosius de nabuthe. Quicqd sorti accedit vsura est.

Clerici[d] refugientes pcepta legis[e] cū dederint pecuniā negociatoribꝰ[f] ñ in pecunia vsuras exigūt: sed de mercibꝰ eoꝝ tanq vsuraꝝ emolumēta pcipiunt: ideo audiāt qd lex[g] dicat: neq ingt vsurā escaꝝ accipies neq oiuz reruz. Itē esca vsura ē: ⁊ vestis vsura ē: ⁊ qdcūq accedit[h] vsura ē: ⁊ qd velis no mē ei imponas: vsura est. Itē siqs instaurādū cōuiuiū putet: ad negociatorē[i] mittit: vt absynthiaci cupellā deferat sibi gratis ad cauponē dirigat vt picenū vinū aut tyriacuz requirat: ad laniū vt hillaz sibi pcuret: ad aliū vt sibi poma[k] adornet. Itē ex ꝯci. agathēsi. Quādo amplius q̄ debet ex q̄li vsura ac.

Vsura est vbi amplius reqrit q qd datur: verbi gratia: si solidos decem dederis ⁊ amplius quesier: vl si deder

viciosus. q2 cū vsus sit illius q vēdidit. licite pōt vēdere. ⁊ sic habes ꝙ aliqs pro pecunia pt recipe pecūiā ⁊ aliō i h casu. alis ñ. ⁊ h iō q2 pecunia nō deteriorat. sz alie res deteriorant. Itē nōne si creditor alicui gratis mutuat pecuniā vēditor tenet ei ad antidota vt ex de testa. cū i officijs. ⁊. ff. de pe. here. sz ⁊ si §. ꝯsuluit. ⁊ naturalr ē ei obligatꝰ ad illā q̄ re q illā naturalē obligationē nō pt deducere i ciuilē. s. vt pactū fiat p illa dāda ad quā tñ tenet. cū ēt talia pacta iteruenīāt i spūalibꝰ ad q̄ alīs qs tenet. ex de pben. significatū. ⁊ ex. de. elec. significasti. b Expectes. ex pacto fm q̄sdā. vel ēt sine pacto q2 sola spes facit vsurariū. vt h. sz qd si mutuet eo pacto vt sibi ēt remutuet cū opꝰ hūerit. ñ credo ꝙ illud possit deducē i pactū. ⁊ ita hec naturalr obligatio ñ pt deduci i pactū. c Putāt. pe cunia. stricte. sumit h nomē pecūia. nā generalit dr pecūia qcqd hēs. vt. j. q. iij. totū.

Quod vero. nulli licitum Questio .iiij. est vsuras sumere. nec etiā iudeo. vt extra de vsure. post miserabilē. videtur tñ q in casu licitū sit etiaz christiano sumere vsuraz. vt. j. e. c. vlti. tamē licitū est aliquā vltra sortez aliquid recipere. vt nō. xxi. qstione.

b Clerici. idignis. licitas eni negociationes pñt clerici facere. vt ex ne cle. vel mo. c. j. z hoc cum eis sua nō. sint fictūt. vt. xcj. dist. clericus. c Si cessare ñ ergo statiz deponendus est clericus ppt vsuras. xlvij. di. c. j. arg. Ʒ. xlvij. disti. ca. ij. So. statiz deponēdus est. z qd hic dicitur referk ad facultatē dispensandi.

d Ministri. datā. s. xlvj. dist. non licet.

e Canonū. z vēdēdi in eadem forma. sed in rudi materia potest emere corū z chartas z inde facere sotulares z libros vt. xxj. que. i. c. j. z. xcj. di. clericus. nec ē negociatio sed artificium.

f Si quis ex quolibet. xxj. q. ij. placuit.

Iggs cel

rictus. solidū. s. pecuniā numeratā. h Hoc i. tātū. i Quod. i. qtū. k Mercādi si deberēt vēdi. l Statuto. id est solutiōis tempore. m Decretū. a iudice vl ab alio scilicet hoc vult dicere q creditor frumentū p tanta pecunia debet recipere qtū valuit tpe solutiōis. z ita psiderādū est tps. solutiōis sed si non est pfixum. tunc estimat qtuz valet tempore q res petit vt. ff. si cer. pe. l. vinum.

Clericorum. Nec hi p credendi

Usuras vero. Quoniam quia vid eri qd hic videt hic q phibeamur sumere vsuram cā lucri captādi. non aūt vitādi dāni. arg. ad h. ii. c. sigs obliuiōis. vbi dicitur. vbi incremēta suscepit maxime sbene si si sit bone fi dei contractus. vbi ex solatio vbi ex sola mora venit vsure. vt. ff. de vsu mora. §. i bone. Si gs ergo e in mora soluēdi ab eo pñt repeti vsure. s tāq vsure. s tāq interesse vt. ff. p loco socij. q z tūc petunt vsure iudicis officio nō iure actionis. licite enim pōt quis agere ad hoc vt reddatur in

frumēti modiū vnū: z sup aliqd exegeri. Ecce cui dent ostēdit: q qcqd vltra sortez exigitur: vsura est.

Quod vō Maiis. Quoniam nec clicis nec laicis liceat vsuras exigere pbat auctē gelasij alioz. Ut eni gelasius papa scribēs clicis p lucaniā z siciliā. A questibus negociationis clerici abstineant.

Clerici ab idignis q̄stib⁹ nouerit abstinēdū. z ab oi cuiuslibet negociatiōis ingenio vl cupiditate cessanduz: i qcūq; vō gradu sint: si cessare nolu erit: mox a clericalib⁹ officijs abstinere cogant. Itē ex scilio arelatēsi pmo: qd pfirmauit papa siluester.

Frēditarij vsuras q̄ fenerat.

Ministri d q fenerat: placuit iuxta formā diuinit⁹ datā eos a cōione abstinere. Itē ex scilio terragonensi. Ut i cōuiu clerici a studio negociationis abstineat.

Canonū e statutū firmatu vt ē qcūq; i clero esse voluerit emēdi vili⁹ z vendēdi cari⁹ studio non vtat qd si exercere voluerit cohibeat a clero. Itez ex scilio martini pape. Ut clerici a clero vsuras aut superabundantias exigat.

Siqs f oblit⁹ timorez dñi z sanctarū scripturarū q̄ dicit. Qui pecuniā suā non dedit ad vsuraz: post hāc cognitiōez magni scilij fenerauerit: vl centesimā exegerit: aut ex quibz negocio turpis lucri q̄sierit aut p diūsas spēs vini: vl frugis ad cuiuslibet rei emēdo vl vendēdo aliqua incrementa susceperit: de gradu suo deiect⁹ alienus habeat a clero. Itē ex eodez. Pro pecunia quā clericus mutuo dedit vini spēs species accipere pōt.

Siqs g clericus necessitate solidū pstiterit hoc h de vino vel frumēto accipiat: qd i mercādi k cā tempore statuto l decretū m fuerit venūdari: ceterū si spēcē nō habuit necessariaz: ipsuz qd dedit sine vllo augmēto recipiat. Itē ex cōci. agathēsi. iij. Ut clericus nō accipiat plus q̄ cōmodauit.

Nullus clericorū n iut. ampli⁹ accipiat: q̄ cōmodauit si pecuniā: pecuniā accipiat: si spēcē eādē quaz dedit accipiat: qcqd aliud tm̄ q̄tuz dedit accipiat. Itē leo papa. Etiaz laicis vsura dānabilis est.

Nec hoc⁹ pretereundū q̄z duxim⁹ eē quosdā lucri turpis cupiditate captos qui vsurariā exercere pecuniā z fenore volūt ditescere: qd nos vt ñ dicam⁹ nō eos q sunt i clericali ordine pstituti: sed etiaz in laicos cadere qui xpiānos se dici cupiūt cōdolemus: qd vēdicari acrius i eos q fuerit pfutati decerním⁹: vt ois peccādi opportunitas adimat. Itē ex niceno scilio. De eodē.

Quoniā p multi clerici auaricie cā turpia lucra sectātes obliti sunt diuini pcepti quo dictū ē q pecu

dennis. vt. ex. de fidei. peruenit. z. xij. q. ij. si

a Quis de clericis. vbi agit ad interesse.

Vicumq i odium. si aliqs vedat merces q nō valet qtuor. z facit pactū vt ei dēt qn qz ad terminū pfixū. illud nō ē vsura. si dubiū ē qntū va lere pūt merces ille ad terminū pfixuz. vt ex. de vsu. in ciuitate. s3 si videret lō go chariori foro qz nō valeat. tc ēēt vsura. vt ex eo. ti. cōsuluit. lo. z qd dicit de vēditione merciū intelligit si tpe cō tractus si fuerat vēditur. alioqn eēt vsura. vt ex e. ti. c. vlti. b.

b Si qs rapinā sic ergo vsura. ri⁹ ē raptor. ergo i eū nō trāsferi dūm sicut simonia cū. pōt tn cō cedi qz trāsfer tur dūium in eū. Itē cum vsurarius nō audiat. nisi restituat vsuras qs ab ali quo recepit. g nec raptor. vt videtur qz nō admitto z rapine lar ge sumit p q libet iniusta vsurpatione.

in ∂stitutiōe sua ∂firmauit statuta niceni cō cilij. p3 qz voluit derogare oibus legib⁹ q lo quūtur de vsuris. vl dic vt dixi. x. di. lege.

d Scriptū ē i plogo biblie. e Tot⁹. s. qbz pua ps mūdi vt hec dictio tot⁹ h pōat distributiue.

f Nec obolus supplē totus mūdus.

g Alienū canon fingit rē alienā illā. q qs male vti tur. vt h z. xlvij. di. sicut hi. z ex. de vbo sig. c. ius dr.

h Ab illo. h cui sicut nulli nocere debes sic nēlo debes petere vsuras. vt. c. intelligat ne gatiue. z sic planuz ē. alij dicunt qz ab hostib⁹ licitū est. petere vsuras nā z oia eoz licite pos sum⁹ auferre vt. xxiij. q. vij. c. j. z. ij. z qui buscūqz insi dijs possum⁹ nocere eis. vt xxiij. q. ij. dnis Ubi ius iustū bellū ē qd geritur ex edicto pnci pis. vt. xxiij. q. ij. iustū. lo.

niaz suaz nō dedit ad vsurā: statuit hoc sanctū ∂ciliuz: vt si qs inuent⁹ fuerit post hāc diffinitionez vsuras accipe: vl ex qlibet tali negocio turpia lucra sectari: vl etiā species frumētoz ad sextupli dare: ois q tale aliqd conat⁹ fuerit ad qstuz: deijciat a clero: z alien⁹ habeat ab ecclesiastico gradu. Itē Julius pa.

[illegible]

Quicūqz^a tēpore messis vel vindemie nō necessitate: sed pp cupiditatē cōparat annonā vl vinū: verbi gra de duob⁹ nūmis cōparat modiuz vnū z seruat vsqz dū vēdat denarijs qtuor vl ampli⁹: h turpe lucrū dicim⁹. Itez ambrosius in libro de bono mortis. Rapinaz facit qui vsuram accipit.

Si qs^b vsuraz accipit: rapinā facit: vitā nō viuit. Itē aug. ad macedoniū. Nō mīn⁹ crudelis ē: q pauperē trucidat fenorez qz qui diuiti aliqd rapit.

Quid dicā^c de vsuris qs etiā ipse leges z iudices reddi iubēt: an crudelior est qui subtrahit aliqd vl eripit diuiti: qz q trucidat paupez fenore hec vti qz atqz hmōi male vtiqz possident: z vellē vt restituerēt: s3 nō ē q iudice repetat: iā vo pudēter itueamur qd scriptū est^d: fideli hōi tot⁹^e mūd⁹ diuitie sūt. infideli aūt nec^f obol⁹. nōne oēs q sibi vidēt gaudere cōquesitis eisqz vti nesciūt alienū^g possidere cōuincim⁹. Hoc. n. certe alienū nō ē qd iure possidet. h aūt iure qd iuste: z h iuste qd bene. Oē igit quod male possidet: alienuz est: male aūt possidet q male vtit. Porro a q vsure exigēde sūt. Ambrosi⁹ testat dicēs. Ab illo exigere vsurā possum⁹: cui iure nocere:

Ab illo^h exigemus vsurā: cui merito nocere desideras cui iure inferūt arma: huic legitime auferūt vsure: quē bello vincere nō potes ab h vsuraz exige: quē nō sit crien occidere sine ferro dimicat: q vsuras flagitat sine gladio se de hoste vlciscat q fuerit vsurarius exactor inimici. Ergo vbi ius belli ibi ius vsure. Questio. v.

Quod vo^k elemosyne nō sint faciē de ex fenore vel vsuris nec qlibet male acqsito. augu. testat i libro de verbis dñi

c Quid dicam (vt. xxxij. q. iiij. meretrices. reddi. s. dari qz verbū reddendi ponit p vbo dādi. ff. de vbo. si vbū reddēdi. pt tn dici qz fm. ll. nō sūt dāde vsure. tū qz sacre leges nō dedignāt imitari sacros canones. vt ij. q. iij. §. notādū. tū qz impator iubet fuari ea q statuta sūt i niceno ∂cilio. vt i auc. d ec. ti. in pn. coll. ix. s3 nicenū ∂ciliū phibet vsuras. vt. xvij. di. qm. z. ss. e. qm. Cū g impator.

k Quod vero. Qui generaliter di cūt. qz d nullo illicite acqsito pōt fieri elemosyna. nec de meretricio. nec de vsura. nec de alea. nec d histrionatu. nec de simonia. Scriptū est eni honorabis dūm deū tuū ex iustis tuis honorib⁹. i. q. i. nō ē putāda. z i deutero dicit nō accipies mercedē pstibuli. z ē arg. ad hoc. i. e. elemosyna. z. xxxij. q. iiij. sicut nō sūt. nā illicite acqsita ñ sunt i bonis nris nec nra. vt. ff. p socio cū duob⁹. §. vlt. Alij dicūt

q si de illicite acqsitis si trasfert dñium. vt ẽt trasfert. s3 cõpetit repetitio. nõ pt ide fieri elemosyna. vt i vsura. ar. ex de iureiur. dbitores ⁊ i simonia. vt ex ð simo. veniẽs. s3 si nõ dat repetitio ⁊ trasfert dñiu3 bñ fit ide elemosyna. vt si aliqd dat meretrici illud nõ pt repeti. vt. ff. ð p. obtur. cau. idẽ ⁊ si. §. qñ ens. vñ de tali põt meretrix facere elemosynã idez de eo est qð dat histrioni ⁊ ð eo qð extorqt rõe officij alicuiº. vt j. e. si sane. q aũt df q sacerdos nõ pt pcipere mercedẽ pstibuli. põt dici q nõ dz recipi oblatio meretricis. licz elemosyna possit inde fieri. hec ẽ rõ. vt p pter rubore3 eiusº quertat vt. xc. di. oblationes. ⁊. xvij q. iiii. miror. sed de illis q sũt extorta p violentiã nõ rõe officij alicuiº vt de rapina et ð furto nõ põt fieri elemosyna dicũt tñ quida3 q si res furtiua vẽdat de nũmis illis põt fieri elemosyna. qꝛ nõ sunt nũmi furtiui q dat p re furtiua. vt. ff. de fur. q vas. §. vlti. qð si credo. vt

tractatu. xxx. De vsuris elemosyne fieri non possunt.

Nolite[a] velle elemosynas facere de fenore ⁊ vsuris. Item augustinus

Oblatio de rapina reprobatur.

Immolans[b] ex iniquo oblatio ẽ maculata. dona iniquoꝛu3 nõ probat altissimus: nec respicit in oblationibus iniqruz nec in multitudine[c] sacrificioꝛũ eoꝛũ ppiciabit pctis. Qui offert sacrificiu3 de sba paupis: quasi q victimat filiũ i ɔspectu patris sui. Panis egẽtiũ vita paupis est. q defraudat illũ: hõ sanguis ẽ[d] q effũdit sanguinẽ ⁊ q fraudẽ facit: necessario fr̃es[e] sunt.

Itẽ aug⁹. in omelia. Nõ est aliqd rapiendu diuitib⁹ vt del egenis

Forte[f] aliqs cogitat ⁊ dicit. multi sunt xpiani diuites auari cupidi: nõ habebo pctm̃ si suũ illis abstulero: ⁊ paupib⁹ dedero. vñ eni illi nil boni agũt: mercedẽ hr̃e potero. s3 hmõi cogitatio a diaboli calliditate suggerit. nã si totũ tribuat paupib⁹ qð abstulerat: addit poti⁹ pctm̃ q̃ minuat. Itẽ hiero. De eode Pa.

Forte nõ habeo. nec eni. pp hoc multũ est faciẽdũ vt. xxx. q. i. nõ esse. xxxij. q. iiij. sicut nõ sunt. nõ videt tamẽ q talis furtũ cõmittat. qꝛ furtũ nõ fit nisi adsit aĩus lucrãdi. vt. ff. de fur. l. j. sed nõ ẽ ita. qꝛ. species lucri ẽ ex alieno largiri. vt. ff. de fur. si pignore. §. j.

Nemo qui rapit moriens: si habet vn ð reddat saluat. si eos qrũ fuit inuẽire nõ poterit ecclie vel paupib⁹ tribua. Itẽ ambrosi⁹. De eodẽ Palea

Rapinã emere ñ l3: ni si intẽtiõ e: vt cui ẽ ablata restituat. Itẽ augustin⁹. Furtũ cõmittit q inuẽtũ nõ reddit.

Siqd[g] inuenisti ñ reddidisti repuisti. qñtu3 potuisti fecisti: qꝛ pl⁹ nõ inuenisti. q alienũ negat si posset ⁊ tolleret. de⁹ coꝛ iterrogat nõ manũ. Itẽ gre. Qui de reb⁹ ɔcessis ⁊ bñ qsitꝭ elemosyna ipẽdit: illa placet deo

Elemosyna[h] redẽptoris nr̃i oculis illa placet: q̃ nõ ex illicitꝭ inigtate ɔgerit: s3 q̃ de reb⁹ ɔcessis ⁊ bñ acqsitis impẽdit. Itẽ hiero. i libro leuitici. Peccat q rẽ inuẽtã ñ reddit.

Multi[i] sine pctõ putat eẽ si alienũ qð inuenerit teneãt ⁊ dicunt: de⁹ mihi dedit cui habeo reddere. discãt h̃ pctm̃ simile eẽ rapine: siqs inuẽta nõ reddat. Itẽ augustin⁹. Bon⁹ vĩn⁹ nõ iustificat

Nec[k] cat iniuste qsita eni si agris iniq acq

Si qd in[g] uenisti. Hic notabile. q si inuenires aliquas bñas p derelicto. licet iteda eã furari nõ cõmitto furtu3. Itẽ si nõ habet p derelicto sicr nõ cõmitto furtu3. si at nõ hr̃ p derelicto. nec credas q hẽat si eo aio accepisti. vt dño restituas nõ cõmittis furtũ. hoc tñ in libello debes pfitari. s3 totũ hẽs. ff de fur. falsus §. q alienu3. Itẽ ⁊ scias q siqs inuẽit thesauru3 i loco ppo stati inuẽtoꝛis ẽ. si aũt in loco alieno ⁊ casu fortuito eũ inuenerit. dimidius fit iuẽtoꝛis ⁊ dimidi⁹ dñi loci si pro stu diose qsiuit ⁊ inuenit eũ i loco alterius totus erit dñi loci. si vero i sacro vel religioso loco casu fortuito inuenit thesaurũ. totus ẽ iuẽtori. vt isti. de re. di. §. thesaurus. ⁊. C. de thesa. l. i.

[a] Nolite. vsuris. hic (ex de vsu. cũ tu. l si. inculcatio verboꝛũ ẽ. ⁊ fen⁹ dicit vsura vsurarũ. vñ Lucan⁹. Hic vsura voꝛax aui-

[b] Immolãs iniquo (dũq3 tempoꝛe fen⁹. ru3. supra. i. q. j. nullus. ⁊ nõ est putãda.

[c] Nec in multitudi. se di mer. t]. vt. xxiiij. q. j. odio. [d] Sãguinis. ẽ. lxxxv. di. pasce.

[e] Fr̃es. i. pares siue similes i pctõ. j. e. c.

[h] Elemosyna. redemptoris.

[i] Multi. dicũt. isti male dicũt qꝛ oẽs scire dñt qð suũ nõ ẽ ad alios ptinere. vt. C.

[k] Nec iustificat. ar. q (vñ v l. cõgrebat. bonũ si iprobat pp malũ coherẽs. nec malũ approbat pp bonũ coherẽs. vt. lvj. di.

vbicūq3.z.xxi ij.q.v. relegē tes.ar.ʒ.xxij. q.ij.ſi q̄libet. a ¶ Landa biis. l.13 iiu/ ſte electus bñ vtat dignita/ te.p h ñ ꝯu a leſcit dignitat vt.j.q.i.vncti/ par⁹.h tñ fal lit.vt.eӯ ð re nū.nisi.

b ¶ Iniuſta i.iniuſte acqſi ta.ois eni po teſtas a ðo ē. arg.xxiij.q.j. qd culpatur.

c ¶ Enīcq3. ſic.xi.q. iij.nolite.cuȝ ſuis ꝯcedā. tijs.z.xiij.q. ij.nō eſtime/ mᵒ. d ¶ Ne vtrum.ar.ꝙ nlla ſbueniē/ dū ē cū iīuria alteriᵒ.vt.xx/ ij.q.ij.primū z cauēdū eſt ne ptextu no cētis inocens puniat.C.de his q̄ latro. oc.l.ij.i fi. qꝛ ff.ð pe.abūtē ſāclmᵒ ē.zc. z pena ſuos tenebit au/ ctores.C.de pe.ſancimᵒ. eӯ ð his q̄ ſi/ unt a ma.per ta.q̄ſiuit.nec bȝ alteri p al tez iniq̄ꝯdi/ tio afferri vt ff.de re.iur.ſi bȝ.e ¶ Sa/ cerdotale.ar. ꝙ ſacerdotes nō pñt aduo care i cāis.vt ð z.lxxxvi.ij.diſt.platū.ar.ʒ.xv. q.ij.obſuādū. So.corā ſeculari iudice ñ pñt allegare niſi p certis perſonis.vt eӯ ðe po-

perā inuaſis ita q̄ſcꝫ vtat: vt ex eorū fructibᵒ largas elemoſynas faciat: nō rapi naȝ iuſtificat. neqꝫ ſi alias ruri paterno vl' iuſte q̄ſito auarᵒ incūbat: ideo culpā da eſt iur] ciuilis regula q̄ poſſeſſor legitimᵒ factᵒ ē: nec tyrānide factiōis puer ſitas laudabil'ᵃ erit. ſi regia clemētia tyrānos ſubditos tractet. nec vituperet ordo regie poteſtatꝫ: ſi rex crude litate tyrānica ſeuiet. aliud ē nāqꝫ iniuſtaᵇ poteſtate iu ſte velle vti. z aliud ē iuſta poteſtate iniuſte velle vti. Itē ambroſius i libro de officijs. Cuȝ alteriᵒ detri/ mēto alteri ſubuenire nō licet.

Enīcqꝫᶜ ſi nō pt ſubuēiri alteri niſi all ledatur: cōmodiᵒ eſt neu trūᵈ iuuari q̄ȝ grauari alte rū. ¶ Ideoqꝫ i cauſis pe/ cūiarijs interuēire nō ē ſa cerdotale: in qbᵒ non pōt fieri qn frequēt ledat alter q vincit: quoniā itercesso/ ris bñficio ſe victū arbitra tur. ¶ Sacerdotisᵉ ē igi tur nulli nocere: prodeſſe velle oibᵒ. poſſe aūt ſolis ē dei. Itē gregorᵒ in regi ſtro. Elemoſyne z ſacrifici [illegible] ꝯ rapt'is.

Criptūᶠ ē: ex iniq̄s re. victime ipioꝝ abomi nabiles ſunt deo. vota iu ſtoꝝ placabilia. ¶ Neqꝫ eni in oipotentis dei iudi/ cio qd ſꝫ a quo ðeꝛ iſpicit. ¶ Hic ē eni qð ſcriptū ē. ¶ Reſpexit deᵒ ad abel z ad munera eiᵒ: ad chayn aūt z ad munera eiᵒ nō re ſpexit. Dicturᵒ qppe q: do minᵒ reſpexit ad munera: pmiſit ſollicite: qꝛ reſpexit ad abel. ex qua re patēter oſtēdit: qꝛ nō offereꝛ ſ amu neribᵒ: ſed munera ab of/ ferēte placuerūt. dona qp pe iniquoꝝ nō probat al tiſſimᵒ: nec reſpicit i obla/ tionibᵒ eoꝝ: nec in multi/ tudine ſacrificioꝝ ꝓpitia/ bit peccatꝫ eoꝝ. Idez. Lō ge eſt dñs ab impijs z ora tiones impioꝝ ñ exaudiet. Contra in exodo legit: ꝙ filij iſrael exituri ð egypto a vicinis ſuis accepūt mu tuo vaſa aurea z argētea: ex qbᵒ poſtea edificauerūt tabernaculū dñi. His re/ ſpōdet auguſtinᵒ in libro queſtionū exodi. Nō licet aliena rapere exēplo iſra/ elitarū ſpoliātiū egyptios.

Jxit dñsᵍ ad moyſen. petat vir a proximo: z mulier a ꝓxima vaſa ar gētea z aurea z veſtē. non hinc quiſcꝫ ſumendū exē plū putare debet ad expo/ liandum iſto modo proxi/ muȝ. hoc. n. dñs iuſſit qui nouerat quid quēq̄ȝ pati oportear. nec iſraelite fur/ tūʰ fecerūt: ſed deo iubēte miſteriū pbuerūt. ¶ Itē obijcit. Aliena rapere non eſt ꝯtra pceptū. nullo ſiq/ dē dei mādato rapina vi/ det ꝓhibita. ¶ Sed no/ mine furti omnis illicita vſurpatio rei aliene intelli git. Itē auguſtinᵒ i codeȝ libro. Maioris penitētie eſt violenter aliqd eripere q̄ȝ furari.

Enaleⁱ ē oc/ culte auferre: multo maioris ⁱⁱ pene eſt viſibilit eripere. auferre ḡ nolēti ſi ue occulte ſiue palā habet pceptū ſuū. furti eniȝ no/ mie bene itelligit ois illici

ſtu.c.j.ſȝ corā eccliaſtico bñ io. hodie ſa/ cerdos ñ pōt poſtulare ni/ ſi p ſe z ecclā ſua vl' p ꝯiūc tis z miſerabi libus pſonis. vt eӯ.e.c.vl.b. eccla.10

f ¶ Cptū. h̄ ē.expoſi tū ē.ſ.iij.q.v ij.i q̄uibᵒ.§. exo.5.

g ¶ I (ecce. Oxit.ſumē dū.ar.ab exē plis ñ eē argu mētādū.xij.q ij.glia. ar.ʒ. xxxvij.di.quī de menſa.

h ¶ Furtū. exo.11. ar. ꝙ hoſtes poſſumᵒ de/ cipe z eis ſua auferre. vt.xl iij.di.i māda tis.xxiij.q.v/ ij.c.j. z .ij.ſ. di.vxij.q̄ iure z.C.ð ꝯmer. z mercan.l. vnica.h tñ lō excuſant. qa maior] auctē h fecert. z ita eſt ar. ꝙ auctē tas maior ex cuſat i illicit] vt.lxiij.di.ſa/ lonitanc.z ð ꝯſe.di.v.diſci pulos.xxiij.q i. quid culpa tur. ſic abraā z ſāſon z alij multi fuerūt excuſati auc/ te dñi.vt.xxi/ ij.q.v.ſi non licet.ar.ʒ.xvj q.j.ſn cano/ nibᵒ.z.xij.q. ij.quicūqꝫ.

i ¶ Enale.i.dignū pena. ii ¶ Maioris.magis eni delinquit ra/ ptor q̄ȝ fur.vt inſti.vi.bo.rap.in principio.

a ¶ Rapinaz.ar. q aliq prohibito prohibita sunt oia filia.vt ex de consti. translata.et.s.di. liij. deniq.in fi. et q sequnt ex illo ex de psti. na cocupiscetia.b ¶ A pte eni si.xxxij.q.iiij. meretrices.e aut furtu ps rapine eodez mo quo gen e ps speciei rapia eni e spes fur ti.naz ois ra ptor e fur. vt insti: i vi. bo. rap.i princi.
c ¶ Qui ha betis. d malo. h.tri bus modis expo nit illud vbu facite. de ma lo bonu et bnu etc. d ¶ Sz h multiplicit reddit. vt in furto et rapi na. et i talib oib vbi tras fert dnium vl dat repetitio e ¶ De ma mona. mam mon dicit de mo.q pest di uitijs.
f Non sa ne.aufert per iudicem.
g ¶ Nec me dico. pmittit ei h medicos qsi digniores cu tn medici no sint maio ris valor qz obstetrices.vt C.coia d leg. si duob.j.re sponsio.
h ¶ Procini nu.hoc est 3 da.quo dixit nihil pot reci pi pro iusto procinio. vt no.xj.q.iij.si. licet. i ¶ Il le.ar.3.illos q dicut.si de di tibi pecu niaz vt p me

ta vsurpatio rei aliene. no enim rapinam pmisit q furtu prohibuit: sz vtiq furti no mie i lege veteris testame ti et rapinam [a] itelligi voluit. a parte enim [b] totu significa nit: qcqd illicite reru pro ximi aufert. ¶ His auctoritatibus pbat q neq ex rebus iuentis neq ex male pquisitis elemosynam qsq facere pot. Sed augustinus pra testat dicens. De male acqsitis bonuz fieri potest

Qui habetis [c] aliqd de malo. facite inde bo nu q no habetis de malo: nolite acquirere de malo. esto tu bonus q bonu facis de malo. et cu ceperis ali qd boi facere de malo: no li remanere tu malus nu mi tui puertuntur i bonu: et tu remanes malus. S 3 hoc multipliciter [d] intelli git. Facit eni de malo bo nuz: qui reddit qd illicite abstulit. noie et mali cura et sollicitudo mortaliu ex primit: de malo ergo bo nu facit: q pauperibus dis pensat qd cu labore et solli citudine acqsiuit. iuxta il lud euangelij. Facite vobis amicos de mamona [e] iniq tatis. ¶ Vel ex malo acq rit qd ex turpi ca possidet: veluti cu mathematicus ex ar te qua docet: vl ex futuris q pnuciat: no nlla lucrat. q pro de malo sic acqrunt: in bonuz pnt couerti. de peccato etia aliq non un qz acqrunt que paupibus iuste erogant. Unde aug. ad macedonium. Que male acquirunt: aliqndo bene

Non sane [f] pnt expedi. qcqd ab inuito sumi tur iiuriose aufert: naz ple riq nec medicos [g] volut red dere honore suu nec opa rio mercede: nec tn hec q ab iuito accipiut: p iniuria accipiut q potius p iniuria no darent. sz no ideo debz iudex vedere iustu iudici um: aut testis testimoniuz veru. qz vedit aduocatus iu stu procinium [h]: iurisperitus veru psiliu. ¶ Illi eni int vtraq pte ad exame adhi bent. isti ex vna parte co sistut. ¶ Cu aut iudicia et testimoia. q nec iusta nec vera vededa sunt: iniqua et falsa vedunt: multo scele ratius vtiq pecunia sumi tur. qz scelerate et qbus a voletibus dat. ¶ Ille [i] tn solet male sibi ablata pecu nia repetere q iustu iudici um emit: qm venale ee n debuit. q vero p iniquo iu dicio dedit: velet qde repe tere nisi timeret vel pude ret emisse. Sut alie psone inferioris loci: q ab vtraq pte no isoleter accipiunt [k]. sicut officialis et q amoue tur [l] et cui admouet offici um. ab his extorta p imo derata iprobitate repetum solet magisq [n] rephendi mus q talia iusitate repetie rut: qz q ea de more sum pserut qm multe necessa rie psone rebus hunanis vel iuitant hmoi comodis vl tenent. ¶ Isti si viaz vite mutauerit: aut excelletio ris pscenderit sanctitatis gradu facilius ea que hoc modo acquisierunt tanqz p

iudicare si iusta ca. q n possa petere pecuniaz data.vt.si de pdi.ob tur.cau.l.ij. vbi dr q ta lis lite pdit qz vr velle iudice corrupe. Ego credo q possit tal repetere pecunia si no eo aio dat vt iudice corrupat. si dat eo aio nam vt ius et eqtate sibi pfuet tuc pt repeter. vt p bat ex dn mo. dilectus. Sz ibi dr q repetit. si no seruat pactu. k ¶ Accipi unt sportulas l ¶ Amoue tur. diligunt vult iter ppe tuos et tpales officiales ipa le vocat eni q amouet ppe tuu vocat cu cui admouet .i.tradit tale offm. Rem peti. de sero. n ¶ Magis q. h vult di cere q offici ali rephedunt n ex eo q ali q exorquet. sz qz ea imode rate exigit tn tria n repetedit ab eis nisi cer tu sit eis sala ri i pstitutio eni aliqd vl tra h p fecerit crie p. vsiois tenet. vt. xxiij q.j. militare. et solue qdm plu. vt. xvij. di. qm. ¶ Ne o cessarie psone ad offm. is le. p ¶ Tac sua. arg. q de rebus illicite ac qsitis dus tn tra sferat dnil uz i accipiete fit elemosy na. s.e.q. que habetis.

suа paupib⁹ largiunt: q̄ꝫ[a] eis a qb⁹ accepta sūt tāq̄ꝫ aliēa restituāt. ¶ Qui vo ꝯ ius societatꝫ hūane furtꝫ rapinis calūnis opp̄ssiōi/ b⁹ inuasionib⁹ aliq̄ abstu lerit reddēda poti⁹ q̄ꝫ do/ nāda cēsemus: zachei pu/ blicāi[b] exēplo. Quest. vi.

Quod[c] vo pnia agi nō possit. nisi res aliena reddat. te stat augustinus in ep̄la ad macedoniū. Penitētia n̄ agit si aliēa res n̄ restituat.

Si res[d] aliēa pp quaz pctm̄ ē. reddi possit ꝛ nō reddit: pnia nō agitur sed simulat. si āt veraciter agit: nō remitit pctm̄ nisi restituat ablatuz. si, vt dixi restitui pt. plerūq̄ꝫ. n. q au fert amittit. siue patiendo[e] malos siue ip̄e male viuē/ do: nec aliō h̄z vn̄ restituat huic certe n̄ possum⁹ dicē redde[f] qō abstulisti: nisi cū h̄re credim⁹ ꝛ negare. ver̄ qdē si aliq̄s sustiet crucia/ t⁹s repēte dū existat habet qō reddat: nō ē iniqtas: q2 nō ē vn̄ reddat ablatā pe/ cuniā tn̄ dū eā p molestias corpales reddere ꝯpellit: pctī[h] q̄ male ablata ē pēas luit. sz nō inhūanū ē ēt p talib⁹ intercedere[i] nō ad h̄ vt mīme restituāt aliena sz ne frustra hō i hoiez se/ uiat. ꝛ paulopost. ¶ Illud vo fidētissime dixerī: eū q p hoie ad h̄ interuenit ne male ablata restituat. ꝛ q ad se ꝯfugiētē q̄ntū hone ste pt ad reddēdū nō ꝯpel lit sociū eē fraudis ꝛ cris. ¶ Nā misericordi⁹ opez nr̄az talib⁹ subtrahim⁹[k] q̄ꝫ īpēdim⁹. ¶ Nō. n. opem fert q ad peccādū adiuuat[l] at nō poti⁹ adiuuat: sz ob uiat subuertēdo atq̄ꝫ opp̄/ mēdo. sz nūqd nos iō aut exigere[m] aut exigēdū tra/ dere[n] vl' possum⁹ vl' debe m⁹. agim⁹ q̄ꝫtū ecpalis fa/ cultas dat. ꝛ hūanū qdē n̄ nūq̄ꝫ sz maxime ac sp diui nū iudiciū cōminātes: no lētes autē reddere q̄s no/ uimus ꝛ male abstulisse: vnde reddant habere: ar/ guimus increpamus ob/ testamur: quosdam clam[o]

a ¶ Quā donādo paupib⁹. b ¶ Publicani. q dixit si quē defraudaui reddo q̄druplū et sic p3 q licite q̄druplū vl' duplū peti pt. vt. xij. q. ij. cū duotissimā. Quest. vi. c Quod vero. Si ue sint raptores siue fu res verā peni tentiā nō pnt agē. i. fructuz vere pnie nō ꝯsequūt. vt. j e. c. i. inadmit ti debent ad pniaz. vt ex̄ ꝺ pe. ꝛ re. qō q dā ꝛ. j. de pe. di. iij. §. vlt. ꝛ di. v. falsas. d Si res nō restitua tur. vr q q̄n/ locūq̄ꝫ tpe qs alienā rē pos sederit. q nō currit in ea p̄/ scriptio. vt. xx/ xiiij. q. ij. si virgo. nā diu turnitas tpis nō minuit sz auget pctm̄ ꝛ aggrauat. vt xxiiij. q. j. scel/ lma. vn̄ in p̄/ scriptiōe reqrit bōa fides a pncipio. ꝛ i medio ꝛ. in fi ne. q'ex ei p̄/ te p̄scriptiōis vt ex̄ ꝺ p̄scp. q̄m oē. Tu dicas q si ex ei pte p̄scriptiōis hūit bonā fidem. tunc res il la facta ē sua de beneficio iuris. vn̄ tūc nō est dicēdū q h̄eat ꝯsciaz rei aliene. licet post tē pus p̄scriptiōis icipiat scire rē alienā fuisse. nisi velis itelligere. i. rei q̄ fuit aliena. qdā tn̄ dicūt q si aliqs rē p̄scptaz h̄ret ex cā lucratiua. tenet ipsā restituere si remordet ipsū ꝯsci entia. q2 nihil deperire credim⁹ ecclie vtilita tib⁹. si ea q̄ sūt aliena reddēt. vt. liiij. di. gene ral. Sz si eā h̄z ex cā n̄ lucratiua nō tenet. vt ff. h̄is. q̄. ff. i frau. cre. q āt. §. siqd cū pupillo. e ¶ Patiēdo. i. ꝑmittēdo q alij male' auie rēt. f ¶ Redde. h̄ intellige qn̄ fur vl' raptor n̄ ē soluēdo. sz si eēt soluēdo lz res quā abstu lerit sine culpa sua ꝑijsset. tn̄ tenet reddē esti matione ipsi⁹. vt. C. ꝺ fur. subtracto. g ¶ Cru

ciatus. ar. q q pauperes sūt ꝛ nō sūt soluēdo semp verberādi sūt p debito. vt. xij. q. ij. isti tas. ꝛ in. l. liberti⁹. ꝛ h̄ verū ē vbi ꝯueniūt ex maleficio. sz si ꝯueniūt rōne ꝯtract⁹ alicuius tūc sufficit cedere bōis. vt. C. q bo. ce. po. l. vl. h ¶ Peccati q adhuc nō ē liberat⁹ a de bito sed tn̄ a pēa. vn̄ si p⁹ ea ꝑuenerit. ad pignoratorez fortunā eque pt ꝯuenirī sicut ille q ex aliq̄ ꝯtractu ē obligat⁹. insti. ꝺ ac. §. vlti. i ¶ Intercedere. xxiij. q. v. reos. xvij. q. iiij. reū. Et h' est ar. q cle ric⁹ in foro se culari pt ali/ quē defēdere in cā sanguis vl'. xxiij. q. v. c. j. ij. ꝛ. iij. k ¶ Subtra him⁹. ar. ꝯ. v. q. v. nō ois. l ¶ Adiuuat ar. q nō debe m⁹ dños no stros iuuare in illicitis. xi. q. iij. si dñs. ꝛ c. nō semper. m ¶ Exige re. id ē penas corpales in/ fligere. sz nō ne clerici pnt vl' ecclia pt pēas corporales infligere. vt. v. q. v. illi. q ꝛ. xxiij. q. v. circūcelliōes. ꝛ. potest. sz nō tātas quan tas secularis iudex. nō eni pt punire q̄ntū ad mēbri mutilatiōez. vt ex̄ de rapto. i archiep̄a tu. n ¶ Tradere. si q clericus cepit furez in domo. nō tradet ipsū iudici. sed si iudex furē captū ei abstulerit vt. nō imputatur clerico. alioqn licite auferunt clericis sua. vt. xxiij. q. v. vnū solum. Item nec clericum depositus tradet episcopus iudici. extra ꝺ iudi. at si cle rici. vel dic q clerici tales maleficos possunt tradere curie. vt nō puniantur ad sanguinis effusionem sed alio modo. vt extra de iudi. ita quorundam. ꝛ. xl. q. i. siquis sacerdotum. o ¶ Clam. si est occultū. ij. q. j. si peccauer. c.

a ¶ Palam. si est manifestuz. vj. q. j. si ois.
b ¶ Diuersitas. ar. q bm diuersitatē personarū diuerse pene statuūt. vt. xij. q. ij. fratern nitas. xxiij. q. iiij. corripiantur.
c Omperimus. eis. l. laicis. qz res semel ꝯsecrata nō dz āmodo ad ꝓphanos vsus redigi. vt. xij. q. ij. aux. z. j. de ꝯse. di. j. ligna. Si autē res illa fuisset alicui ecclie. illi bn ēēt restituenda. vt xij. q. ij. apli cos. z. xvij. q. iiij. quest. aliud tn̄ est i re aiata. nā si seruus alicuius fuit consecrat. bene restituit dn̄o suo. vt. liiij. di stin. ex antiqs sed h̄ iō ē. qz cū seruus sit res aiata olin quit pmittē do se ordinari sed res in aiata in nullo delingt. vt vides in sili. vij. q. j. episcopus. Eandez ratione assignat lex. q si nescio vbi sit seru me nō iō possessiōez ipsius pdidi. sz aliud est in his q̄ aia carent. vt. ff. de acq. poss. si rē mobilez. z. l. pomponius. in princi.
d Ji qui in iuste. id est nimis improbe. z oportune. z hoc veruz est cum scit aut credit eos iuste condemnatos. si autem fugerint ad ecclesiam. tunc omnibus modis quibus potest tenetur eos defendere. nisi sit publicus latro vel nocturnus depopulator agrorum. vt. xxij. quest. iiij. reum. z. c. sicut. z extra de immu. ecc. inter alia. si autē fuerit iniuste cōdēnat. tūc ecclesia tenet eū modis oib iuuare. vñ istud ꝯceptū eripe eū qui ducitur ad mortem. vt. xxiij. quest. iiij. non inferenda

quosdā palaz[a] sicut diuersitas[b] personaruz diuersa z videtur posse vel velle accipere medicinaz ¶ Si vero rē alienā quis ꝯsecrauerit: nō eandē sed estimationem eius restituere debet. Unde gregorius. Qui rē alienam cōsecrat eius estimationem restituat.

Omperimus[c] nullaz extitisse causā pro qua res eoꝝ potuissent rōnabiliter a te occupari: atqꝫ eas inconsulte ac temere ꝯsecrari Jdcirco experientie tue ꝑcipim vt qz qd semel ꝯsecratū est: eis nō valet vltra restitui: studij tui sit vt ipse eps debeat precium dare. ¶ Pro malis aūt apud principes ecclesia debet intercedere: nō eos temerario ausu defendere. Unde gregori romano defēsori. Ecclesia pro mal' intercedat: nō eos temerario au su defendat.

Ji qui[d] in furtis publicis implicati sunt a nobis nō videātur iniuste defendi: ne opinionem male agentiuz ex indiscrete defensionis ausu in uos vllo mō transferanius. sed quantum decet ecclesiam admonendo z verbū intercessionis adhibendo. quibus valet sucurite: vt alijs opem feratis: z opinionem sancte ecclesie nō ingnetis. ¶ Furtum autē non tam in quātitate rei q̄ in affectu furantis consideratur. Unde hieronymus in epistola ad titum. Non solū in maioribus furtū cōmittitur: sed etiam in minoribus[e]

Furtū[e] autem non soluz in maioribus sed etiaz in minoribus iudicatur: non enim quod furto ablatum est: sed mens furantis attenditur. ¶ Quomodo in fornicatione[f] non ideirco diuersa sit fornicatio: si mulier sit pulchra aut deformis ancilla aut igenua paupercula aut opulenta: sed qualiscūqꝫ illa fuerit: vna est fornicatio. ita i furto quantuncūqꝫ quisqꝫ abstulerit: furti criemen icurrit.

Causa. xv.

r. 162.

Uidam[g] sacerdos criminè carnis lapsus esse perhibetur anteq̄ sacerdotalez benedictionem consequeretur. postq̄ vero sacerdotium adeptus est in furorem versus quēdam interfecit. recuperata vero sanitate apud episcopum accusatur ab ea cuz qua lapsus esse dicitur. episcopus autem die dominico causam examinat. sacerdos inficiatur crimen sibi illatū: quorundam clericoꝝ sibi patrocinia q̄rit. illi vero non sine precio sibi patrocinan

e Fur. qui furto. hu huic obuiat. qd dr. ff. de ob. l. j. vbi ꝑpēdit q magis pūit gs ꝑ bo ue q̄ ꝑ oue. qz ꝑbouedat. v. bouesꝑouecū tuoꝝ. sz dicas q ibi dr q̄d abit q̄ttuor: o ues. itellige ꝑ ter illā quam abstulit. Jtez ꝫ ē ex d̄ si. c q̄stiōes. vbi ꝫmittit ſimonia i modico sic i magno. sz intellige q itan̄ ꝑsidit ꝫmitti imodico sic in magno. q̄nqꝫ tn̄ ꝑ mōdico nec mag. nec mi n. vt de. ꝯse. di. ij. reuz in ꝑn. vbi dr q oēs i deserto mortui sūt. z tn̄ duo ex eis n̄ fuerūt mor tui. s. caleph. z iosue. lxxvj di. ieiuniū. sic ꝑ mima re ꝑt agi de fur to. vt h̄ z isti. d re. di. §. ga linaꝫ. lꝫ actō d dolo n̄ det ꝑ mima re vt ff. de dolo id

f ¶ Fornicatiōe. Hug. dicit mag. peticum pulchraq̄ cuz deformi. qz magis voluptuose cognoscit pulchrā sz i deformi q̄ celit ꝑt absoluit se. Ba. dixit mag. peti cū deformi. qz ꝑ ptra it q̄ suadēt ꝯmiscerí pulchre. q̄ deformi. s. pulchritudo ei velit

g Uidā sa. zc. Causa xv. bidos

Quod dr. Non. q sigs ẽ ita alie- Que.j. nat⁹ mēte. q nescit qd faciat nec di- scernit nec itelligit. nō iputat. ei qd facit. j.e.aliqs. ꝛ.c.illa. ꝛ.xvij.q.ij.gonsaldus ꝛ.iij.q.ix.iudicas. Quidā tñ distinguūt. q

luntate ad aliqd nō faciendū dr quis nolēs ꝛ sic ois nolens dr volens. ꝛ eadē qualitas dici pt voluntas ꝛ nolun as. nā nolle facere i. qd nō velle facere. vnde lapis nō dr nolens cū nō habet volūtatem nō faciendi. nā ƀm re- gulā iur. eī⁹ ẽ nolle cuius ẽ velle. vt. ff. de re. iu. l. eius.

si sua culpa i- cidit qs in ali- enationē mē- tis. imputat ei. si sine cul- pa nō. vt. j. e. sigs insaniēs quā distincti- onem nō ad mitto. S. alle gat pro ꝛcon tra. Et ad in- telligētiā ei⁹ qd dixi. nota q infirmitas alia est anie. alia ẽ carnis. Infirmitas aie duplex ẽ. vna dr ira. vel odiū vel delectatio. et hec est petm̄. ꝛ q ex tali in firmitate fiūt imputant. alia ẽ pena. vt ob liuio ignorā- tia ꝛ que ex hac fiunt qñ qz imputant qñqz nō. Si- militer infir- mitas carnis duplex ẽ vna est fomes pec cati. s. origina- le peccatum. ꝛ que ex hac causa fiunt i putant. Alia est pena pec- cati. vt febris ꝛ furor. ꝛ que ex hac cā fiunt non imputant si non discernit quid agat. b

tur. tādē ep̄s ꝯfessionē q̄sti onib⁹ extorquet. d̄mū abs- qz synodali audiētia solus illū sententia ferit. Que- ritur autē: an ea que fiunt mēte alienata: sint imputā da. Secūdo: an pro impen sis pſocinijs liceat clericis mūera exigere. Tertio an ex mulieris cōfessione iste sit ꝯdemnandus. Quar- to an die dominico ei⁹ cau sa sit ventilāda. Quinto: an sibi negāti purgatio sit deferēda. Sexto: an ei⁹ cō fessio cruciatibus sit extor quēda. Septimo: an absqz synodali audiētia episcop⁹ valeat sacerdotez dānare. Octauo: si sponte ꝯfessus aut ab alijs ꝯuict⁹ fuerit: q añ ordinatiōez peccaue rit: an suscepti ordinis of- ficiū exequi sibi liceat. Que. j.

Quod ãt que alie- nata mēte fiunt: non sint b imputāda: facile videtur posse pbari. peccata nāqz alia penes volūtatē animi alia circa nature infirmita tē vident ꝯsistere. Est ãt volūtas: vt augustinus ait in li. j. retractatōuz: animi mot⁹ ad aliqd imitādum vl nō imitādum c vel adi- piscēduz d. qd ppterea e di-

ctū est vt hac diffinitōe vo lens a nolente discernere- tur. Ex voluntate f itaqz pcā pcedūt que libero mē tis arbitrio ꝛ delinquēdi p posito ꝯmittunt. Por- ro infirmitas alia ẽ animi alia carnis: ifirmitas ani- mi ẽ ignorātia. carnis ifir mitas ẽ ei⁹ ꝯcupiscentia. Ex vtraqz ãt ifirmitate q̄ pcedūt: iputātur ad pe- nam h. vn̄ de qbusdā igno- rātib⁹ dictū ẽ. Sigs igno- rat i ignorabitur. tales illi erant de quib⁹ xp̄s ait apo stolis. extra synagogaz fa- ciēt vos: qz arbitrabuntur obsequium se prestare deo De eisdē etiā aplš scri- bit in epl̄a ad romanos te stimoniū illis perhibeo. qz zelū dei habēt: sed nō ƀm scientiaz. nullū tamen coz i pfidia sua pseuerātez hec ignorantia excusat. Ex carnis infirmitate pcedūt que nature languore fiūt: que nisi imputarentur ad penā: nequaqz apostolus lege carnis grauat⁹ diceret Infelix ego hō: qs me li- berabit de corpore mortis huius: ꝛ cetera. Siue ḡ penes volūtatē siue penes ifirmitatē pctā ꝯsistāt: sem per imputantur ad penaz.

Dic pzq au. vult q eadē vis aie sit vis ꝯcupiscibilis ꝛ vis irascibi lis. nā p viz ꝯ cupiscibilem appetim⁹ ali qd. ꝛ p vi ira scibilē detesta mur aliqnid. f Ex volū tate. g Cō cupiscētia. i. fomes origi- nalis peccati h Ad pe- nā. sed nō sp puniūt pec- cata q̄ pueni unt ex ignorā tia. xxxiij. q. ij. in lectum. i Ignorat i. qui appetit ignorare. qui ꝯtēnit scire vl negligit scire cū possit q̄re re a peritiori b⁹. vn̄ q̄dam ignorātia est ex simplicita te. vt illorū q ad lraz aliqd intelligūt. q̄- dā ex culpa. q̄ dā ex neglige tia. ꝛ ƀm. b.

1. cor. 14

Ioh. 9.

ro. 8.

ro. 7.

Non sint. Melius esset si nō. qz pmo pbat q imputāt. c Non imitandum. i. non faciendum. d Vel adipiscendum. i. est faciendum. e Propterea. i. in diffinitiōe voluntatis. ideo ponitur affirmatio. ꝛ negatio. vt osten datur qua voluntate qs dicat volēs. ꝛ qua volūtate dicat nolens. nā voluntate ad ali- quid faciendum dicitur quis volens. ꝛ vo-

magl vl min⁹ pūit. vj. q. iij. excellētissim⁹. c. qm̄. ꝛ.c.si. k Zelu. qdā ex indeli bonozelo monebāt ꝯ discipl̄os dn̄i ꝛ ipz dn̄m. ꝛ ipse dn̄s i cruce p illis orauit cū dixit. dn̄e remit te illis qz nesciūt qd faciūt. isti hēbāt zelū sed nō ƀm ꝯscientiā. i. ƀm fidē. qz erroneaz habu erūt ꝯsciētiā. alij. autē i. scienter dīliquerūt. xxij. q. i. paratus l De corpore. i. de dominio carnis i qua mors est. ƀ. di. v. sz pēsandū po lea e.x.m Semper allegando dicit.

a Cui. hic allegat in ɔtrariū. ꝙ ea q̄ mēte alienata fiunt non imputant̄. vnde hic pōebāt antiqui notulā. defensor. b Sed h̄ nō est notula ipugnator. c Modo q̄dā dicūt simpliciter peccatuȝ ⁊ non pena. ⁊ quedam pena peccati ⁊ nō peccatū. pena peccati sic̄ ignorātia. infirmitas ⁊ obliuio. Illud autem dicit̄ simpliciter peccatuȝ. qđ ex libera voluntate ꝓcedit. quidaȝ tamen dicūt ꝙ omne peccatū ꝑter peccatum primi parēt[is] sit peccatuȝ ⁊ pena peccati. peccata eni q̄ quotidie facimus sūt pena originalis pecca ti. Sed qualiter h̄ stare ꝑt cū omnis pena a deo sit. ḡ nullū peccatum est pena Item omnis pena est passio. ⁊ oē peccatum actio. cū ergo actio nō sit passio non est dicendum ꝙ peccatum sit pena. Si auteȝ alicubi inueni[tur] es ꝙ peccatū est pena expone. id est pro quolibet peccato debetur pena. vel dicitur pena. quia est pe-

b Erito. cōpellitur (ꝰna ⁊ passio anime. refert q̄lis sit coactio an absoluta vel ɔditionalis. vt e x̄ quod me. causa. sacris.

e Vult. ar. ꝙ coacta voluntas est volūtas. vt hic. ⁊ xxiij. q. iiij. displicet. ⁊ q. vj. vides. ⁊ lxxiiij. dist. consuluit. ⁊ ff. quod me. causa. sȝ mulier. §. vlt. Est ergo in istis casibus. ar. ꝙ tenet matrimonium. licet coactio interueniat. vt. xxij. q. iiij. inter cetera. ⁊ ff. de ritu. nup. si patre. Sed hoc non est verum. vt extra de

Cuiꝰ snie illud augustini de vera religione ɔtrariuȝ videt̄ vsq̄ȝ adeo pctm̄ voluntariū malū est. vt nisi sit volūtariū: nullo mō pctm̄ sit. ⁊ hoc quidē adeo manifestū ē: vt nulla huic doctoꝝ paucitas nulla indoctoꝝ turba dissentiat. q̄re aut negandū est peccatum cōmitti: aut fatēdū est cuȝ volūtate ɔmitti. Sȝ h̄ nō generaliter de oībꝰ peccatis intelligēdū esse. idē augu. in ꝑmo li. retractationum ostēdit dicens. Usq̄ȝ adeo peccatū volūtariuȝ maluȝ est: vt nullo mō pctm̄ sit si nō sit volūtariuȝ. Potest videri falsa hec diffinitio. sȝ si diligēter excutiatur inuenit̄ verissima. peccatū illud quippe cogitāduȝ est qđ tm̄mō pctm̄ est: nō qđ est etiā pena peccati: q̄muis et illa q̄ nō i merito n̄ volūtarie pctā dicūtur qȝ vel a nesciētibꝰ vl̄ a coact[is] ꝑpetrāt nō oīmodo possint nō volūtaria dici. Itē in eodeȝ. Diffinitō pcti quā dixīmꝰ pctm̄ est volūtas retinēdi vel ɔseq̄ndi qđ iustitia vetat. vn̄ liberꝫ est abstinere: ꝓpterea veꝫ ē. qȝ id diffinitū ē qđ tm̄mō pctm̄ est: n̄ qđ ē et pēa pcti. Idē in libro q̄stionū. Nō sūt pctā nolentiū nisi nesciētiū.

Meritoꝰ q̄rit̄ q̄ sūt pctā nolētiū: vtꝫ q̄ a nesciētibꝰ cōmittūt an et̄ recte possit dici pctm̄ eē nolētis qđ facere cōpellit̄. nā ⁊ h̄ cōtra voluntatem dici solet: sed vti qȝ vultᵉ id ꝓpter qđ facit tan q̄ȝ si periurare nolit: et facit cū vultᶠ eum viuere si q̄sq̄ȝ nisi fecerit mortem minetur. vult ḡ facere qȝ vult viuere: ⁊ iō nō per se ipsū appetit vt falsuȝ iuret sed vt falsum iurando viuat. qđ si ita est nescio vtꝫ possint ita dici peccata nolētium: q̄liter hic dicuntur peccata expiāda. nā si diligēter inspiciatur. forte ipsȝ peccare nemoᵍ velit: sed ꝓpter aliud qđ vult peccat.

Omnes quippe homīes qui scientes faciunt: quod nō licet: vellent licere facere: vsq̄ȝ adeo ipm̄ peccare nēo appetit ꝓpter hoc ipsȝ sed propter illud qđ ex eo ɔsequitur. hec si ita se habent: nō sūt peccata nolētiuȝ nisi nescientiūʰ q̄ discernūt a peccatis volentium.

spon. veniēs. ⁊ c. cū locuȝ. ⁊ xxxi. q. ij. c. j. ⁊ ij. Itē sicut coacta volūtas est volūtas. sic decepta volūtas dr̄ volūtas. vt. xx. q. iij. ɔstituit ⁊ ex̄ qđ me. cā. cū dilectꝰ. ⁊ ex̄ de ɔuer. ɔiu. ex ꝑte. ar. ɔ̄. ff. de li. ho. exhi. l. iij. §. si qs volentem. tamē coacta snīa non est snīa. vt ar. xxiij. q. v. notificasti.

f Vult certe. hec argumētatio non valet. volo h̄ ḡ volo omne quod sequit̄ ex illo. vt iste vult fornicari. ḡ vult dānari. nisi itelligas indirecte ⁊ ꝑ consequentiā. dist. viij. que iure.

g Nemo. vnde seneca. Et si scirē deos ignoscituros. homines autē nescituros. adhuc d[e]dignaret[ur] peccare.

h Nescientium. sic nescienꝰ n̄ peccat. ⁊ sic est. ɔtra xxx. que. vij. quēadmodū So. varijs modis dr̄ q̄s nescire. dr̄ n. nescire q̄ nō scit id qđ scit eē pctm̄ vl̄ n̄ scit tm̄ eē peccatū q̄ntū ē. ⁊ talis nesciēs punit̄. sȝ nō adeo grauit. vt. viij. di. ɔsuetudo. ⁊ pōe crēpla de tali. xiiij. q. v. forte. Itē dr̄ nescire q̄ scit factū sȝ nescit q̄litatē facti talis oīq̄ȝ punit̄. si errat in iure. sic ignorabat paulꝰ ɔcupiscētiā esse pctm̄. ex̄ de ɔsti. nō ɔcupiscētiā oīq̄ȝ nō punit̄. scȝ cū errat circa factū ipsū. vt. xxiiij. q. ij. in lectū. Itē dr̄ nescire ꝓpter casū sequētes. vt si aliqs volēs iterficere leonē dē vult diuidere hoīeȝ casu iterficit hoīeȝ. vt. l. dist. sepe. Item dr̄ nescire q̄ aio nescit. vt puer ebriꝰ furiosus. talis eniȝ non peccat. vt. j. c. aliquando

a Illud furiosus. nõ quod furiosus facit idẽ ẽ ac si casu accidisset. vt. ff. de adimi. tu. l. vl. in fine. b Qui doli capax. si. n. est doli capax. bñ puniti. vt ex. de delic. pu. c. j. et de cõse. di. iiij. eos, sed in pubere minori distinguitur an deliquerit ex animo an ex culpa. vt. C. si aduer. delic. l. j. et. ij. c Per iocũ. dum tñ iocus ille nõ sit nociuus. vt ex. de pe. sup. c. j. nã tunc quia nociuus est in culpa. vt. ff. ad. l. acq. nã ludus. d Seruum suũ. secus si alienũ seruũ vel etiã aliquẽ liberũ hoiem voluit percutere et percussit aliũ. tũc tenet actione iniuriarum illi quẽ percussit. vt. ff. de iniu. eũ qui. §. si iniuria. et h. quia omnibus modis intẽdit nocere. et si nõ illi cui nocet. sed secus in casu posito. et est arg. quod si aliqua credat solutã cognoscere et cognoscat vxoratam videtur quod puniatur quasi adult. e Itaque ex pmissis. nõ est reus. vt. xxxiiij. q. ij. in lectũ. f Penitus. cum enim iniustitie gs opi illicito. tũc nõ excusat casus sed in licito. quia tunc excusat. ff. l. distin. sepe.

Digestis. ii. de iniurijs. Illud[a] relatũ peque ẽ: eos qui iniuria pati põt et facere posse. Sane sũt quidã qui facere nõ põt: vtputa furiosus et inpubes qui doli[b] capax nõ ẽ. nãque hi pati iniuriã solẽt nõ facere. Cũ. n. iniuria ex affectu facientis cõsistat: cõsequẽs erit dicere hos siue pulsẽt siue cõuiciũ dicãt: iniuriã fecisse nõ videri. Itaque pati quis iniuriã ẽt si nõ sẽtiat põt. facere vero nemo nisi qui scit se iniuriarũ facere ẽt si nesciat cui faciat. Quare si quis per iocũ[c] percutiat: aut dũ certat iniuriarum nõ tenet. si quis liberũ hoiem ceciderit dũ putat seruũ[d] suũ: in ea cã ẽ ne iniuriarum teneat. Itaque[e] ex pmissis apparet siue volũtate siue ex infirmitate peccata pcedãt: palã ẽ illa iputari. Sed carnis infirmitas dupliciter itelligit. Est. n. lãguor nature: qui carnis cõcupiscẽtia appellat: que veri⁹ aie infirmitas dici põt. Sed iõ carnis infirmitas dicit quia accidit aie ex coniuncte carnis corruptiõe. Porro alia est infirmitas que proprie carnis dicit: que elemẽtorum seu humorũ cõcordia turbata ipsa caro afficit et tãdẽ dissoluit. Similit animi ifirmitas duplex ẽ vna que viciũ appellat: que aia a deo sepat: vt ẽ ira odiũ et alia hmõi: alia infirmitas animi: que cũ ipsa non sit peccatũ: est tñ pena et causa peccati vt ẽ obliuio et ignorãtia. furor aũt cũ nõ sit peccatum: est tñ pena peccati: vt fabris et cetere passiones que proprie carnis dicim⁹ esse: quarũ motus. i. ea que illis perturbantibus fiunt: nulli imputantur ad penã. Sed obijcitur de lamech: qui cum cecus esset chayn interfecit: nec eum excusauit cecitatis infirmitas. vnde dictum est. septuplum vltio dabitur de chayn de lamech vero septuagesiessepties. Sed cecitas ignorantie similis est. Ex vtraque enim quedam fiunt que imputãtur: quedam vero que minime. cecus namque si debitum sue vxori credens reddere alienam polluit: non est reus adulterij. si autem ex ludo vel ex ercitatione virum vel venatione iaculum mittens aliquem perimat quia ab eo penitus[f] hoc debet esse alienum homicidij reus habetur. mens vero alienata furore cum sui compos non sit: eorumque admittit reatum non contrahit: quia facultatem deliberandi non habuit: vnde pupillo et furioso in maleficijs subuenitur: vt non eis imputentur ad penam que ex mentis deliberatione non processerunt. Digestis ii. de injurijs. Illud relatum require supra quod non solum humanis sed etiam diuinis legib⁹ noscitur approbatum. Vt enim augu. de paruulis ad

Gen. 4

Firmissime[g] (petrum dyaconum. Tene et nullatenus dubites exceptis illis qui pro nomine christi suo sanguine baptizantur: nullum hominem accepturum vitam eternam. qui non hic a mal' fuerit per penitentiã fidemque cõuersus et per sacrm fidei et penitentie. i. per baptismum[h] liberatus et maioribus quidem necessarium esse et penitentiã de mal' suis agere et fidẽ catholicã vsque in regulã veritatis tenere et sacrm baptismatis accipere paruul' vero qui necdum ppria voluntate crẽdere nec pniam pro pctõ quod originaliter cõtrahunt agere põt. sacramentũ fidei quod est sanctũ baptisma quãdiu rationis etas eorum capax esse non potest sufficere ad salutem. Ex eo autem quod in fine huius auctoritatis dr quãdiu scz rationis eorum etas capax esse nõ potest: euidenter dat intelligi nulli post baptismũ peccata imputari: siue sit adultus siue impubes nisi rõnis sit capax. vñ ẽt de brut' aialib⁹

g Firmissime. pro noie xpi. dũ tñ adsit charitas. alit nõ sufficit alicui ad salutẽ pati martyrium. vt. xx. di. ne quis. h Per baptismũ. obeuntes adde ẽtiã mẽbrũ. s. baptismũ cõtritiõis. Est. n.

triplex baptism⁹. fluminis. flaminis ⁊ sāguinis id ē aq̄ ⁊ sāguines ⁊ ɔtritiōis. vt de ɔse. di. iiij. baptismi vicē. a ¶ De bob⁹. s. quo ad vitā eternā. s; q̄ ad tēporalē bñ. iux̄ illō. homies ⁊ iumēta saluabis dñe. s. p salute tpali puidēdo eis necessaria iuxta illud omnia expectāt ad te dñe. vt des illis escā; i tēpore opor tuno.

eadē rō ab augustio in eodē libro reddit: q̄re sua fcā eis nō iputēt. Aialia. n. ingt pñtis secli cursu; aut ornatū ħm creator] icōphēsibilē pagūt volūtatē: q̄ de suis factis nullā rōnē red ditura sūt: q2 rōnabilia ñ sūt. Augd. n. de bob⁹ a cura ē deo. Hoies vero q2 rōnabiles sūt facti: ⁊ de se et de oib⁹ reb⁹ q̄s in vsu vite pñti acceperūt: rōne; red dituri sūt deo: ⁊ p suo; actuū q̄litate recipiēt aut gloriā aut penā. sacre autē legi] auctoritate aialia iubēt interfici: nō pp̄ter ɔsciētiā peccati: sed q2 refricāt memoriā facti. Vñ augu. sup leuiticū. Nō propter culpā sed pp̄ter memoriā facti pec⁹ occidit: ad quod

Mulier accedit.

Mulier[b] que accesserit ad oē pecus: ⁊ vult ascēdi ab eo interficietis mulierē ⁊ pecus morte moriaf. r ei. n sūt. ¶ Querit quō sit reū pec⁹ cū sit irrōnabile: nec vllo modo capax legis est. ¶ Jtē pecora inde credēdū ē iussa interfici: q2 tali flagitio ɔtamiata indigna refricant fcti mēoriā[c]. De furiosis autē euidētissime scribit augustin⁹ in libro q̄stionū veteris ⁊ noui testamēti ita dicēs. Culpa non necessitate s; volūtate reū

Aliquos[d] ɔstringit.

Aliquos[d] scim⁹ subito demētes factos ferro fuste lapidib⁹ morsib⁹ multos nocuisse q̄sdā etiā occidisse. captos āt idustria ⁊ iudicijs oblatos mime reos[e] factos eo q̄ ñ volūtate s; ipellēte vi[f] nescio q̄ hec gesserint nesciētes. quō eni re⁹ ɔstituit: q̄s nescit qō fecerit. Itē ambrosi⁹ in exameron in tractatu ꝓmi diei. Re⁹ volūtate nō nc̄citate cōstringit.

Laba[b] canēda sunt: que ex nostra volūtate proceūt delicta iuuētutis ⁊ irrationabiles corpis passiones. quo; igitur nos sum⁹ dñi eo; ꝑncipia[k] extrisec⁹[l] nō regram⁹: nec deriuem⁹ in alios: sed agnoscam⁹[m] ea q̄ ꝓpa nr̄a sūt. qō eni possum⁹ nō facere si volum⁹ huius electiōe; mali nobis potius debem⁹ ascribē q̄ alijs. Jō etiam in iudicijs ishiusmodi volūtarios[n] reos nō necessitate compulsos culpa constringit: pena condemnat. neq; enim si per furorem aliquis innocente; perimat: obnoxius morti est quin ēt ipsi⁹ diuie legib⁹ [o] oraculo sigs per imprudētiam intulerit necē: accipit ipunitatis spe;: ⁊ refugij facultate; vt possit euadere. B. igit[p] de eo qō ꝓprie malū videt dictū sit mala enim nō sūt: nisi que criemēte iplicāt ⁊ ɔsciaz ligāt. ¶ Ceteru; paupertate; ⁊ ignobilitatē egritudinē et mortē nēo sapiēs mala dixerit: nec i malo; sorte numerauit: q2 necessaria ista in bonis habēt maximis: quo; nobis alia ex natura alia ex cōmoditate accidē videt. Idē in libro de patriarchis. Venia hñt que ignorātes ebrij ɔmittunt.

b ¶ Vlter ; ad omne. id ē ad aliquod ex oibus. si ē j. q. vij. sigs. omnem.

c. ¶ Demo rīs si. ē. lxxxj. di. valet. ⁊ alibi. tamē reseruant thuribula lamia; ⁊ publice exponentur vt. vij. q. j. vniq; sed istud ad terrore; fit. ⁊ cetera.

d Aliquos ⁊ iudicis. i. iudicib⁹. e ¶ Reos id ē ɔdēnatos. f ¶ Vi. id ē furore.

leui. 20.

g ¶ Qui nescit. hic manifeste vides q̄ ea que a furi osis fiunt nō imputantur. vt. j. c. proxi. c. iij. que. ix. indicas. licet quidam dicant. q̄ si culpa sua quis i cidat in furorem imputatur ei. j. e. sigs insaniens.

h ¶ Laba. domini. id ēst auctores.

i ¶ Eorum id est vitiorum. k ¶ Principia id ē causas. l ¶ Extrinsecus. id est alijs nō imputem⁹ m ¶ Agnoscam⁹. id ē nob attribuam⁹ ea. n ¶ Voluntarios. quia vasis ire. ⁊ c. vt. xxiij. q. iiij. nabuchodonosor. o ¶ Legib⁹ moysi. tangit qō legit i exo d o ⁊ deutronomio q̄ tres erant ciuitates refugij. vltra iordanes ⁊ tres citra. q̄rū talis erat vsus. q̄ sigs homine nolēs occidisset fugiebat ad vnā illarū ⁊ ibi de ɔsanguineis occisi erat tutus. s; si aliq̄s illuc ꝑuenisset inuentus iussetalius ... le q̄ poterat esse vltor sanguinis ... impune occidebat eu;. s; post ... nerat si propinqui occisi volebāt cum cōuincere q̄ spōte occidisset eu;. ⁊ hoc probabāt coram ciuibus vrbis illius. tradebatur ei ... ad occidendum. erat autem ibi fugitiuus vsq; ad reconciliationem cum propinquis occisi vel vsq; ad mortem summi pontificis i qua omnes fugitiui ... re redibāt ad propria. p ¶ Hoc igit. i. prio dictum.

Sane vetia .i. minori pena ꝙ si ex certa scia fecisset. b Dānant. z ēt redarguūt eos si sūt nimis faciles ad inebriādū se. alij itelligūt ꝙ nō punit de eo qꝺ hebri⁹ fecit. sz tm̄ ꝓ ad inebriandum se.

N xxv. distin. §. criminis. lau. On ē erumnā .i. pēaz vl' culpā. k Reluctātib⁹ .i. ex toto dissētiētib⁹. s. cū ē absoluta coactio. l Inuidia .i. pena. m Deriuam⁹ .i. alijs exēplū d a m⁹. n Auctionat .i. emit. vl' auctionat id ē per auctōez petit. o Peccatoꝝ ere id est peccatis delectātib⁹. nam ipsū peccatū dat nobis diabolus ꝓ p̄cio vt nos tradamus ei.

Sane⁹ dixim⁹ vitādaz ebrietatē: p quaz crīa cauere ñ possum⁹. nā q̄ sobrij cauem⁹ p ebrietatem ignorātes ꝯmittim⁹. nesciunt qd loquāt q nimio vino idulgēt: iacent sepulti. ¶ Jōq3 siq p vinū deliq̄rūt apud sapiētes iudices venia qdē facta donant: sz leuitatē⁹ dānāt auctores. I Itē augu. i li. j. de ciuitate dei. Inobediētia vl' ꝯcupiscētia nō hz culpā i corpe nō [illegible]

Si ꝯcupi[illegible] scētia vl' iobediētia ᵇ q̄ adhuc in mēbri] moribūdis habitat^c: p̄ter nr̄e volūtat] legē q̄si sua lege mouet: si absq3 culpa ē in corpore dormiētis: q̄to magis absq3 culpa ē in corpe nō cōsentiētis. I Itē ꝯtra faustū. li. ij. [illegible]

Inebriauerūt ᵍ loth filie ei⁹ z se nesciēti miscuerūt q̄propter culpād⁹ ē qdē: nō tm̄ᵇ q̄ntuz ille incestus: sed q̄ntū ebrietas illa meret. I Itē ambrosi⁹ ꝺ beata vita. Nemo trahit ad culpā nisi volūtas ꝓpria [illegible]

Non ē ꝙ cuiq3 [illegible] nostrā ascribam⁹ erūnā: nisi nr̄e volūtati. nemo nostrū tenet ad culpā: nisi volūtate ꝓpria deflexerit. nō hn̄t crimē: q̄ inferunt reluctātib⁹ᵏ volūtaria tm̄ ꝯmissa sequit delictoꝝ inuidia^l quā in alio deriua m⁹ᵐ. volūtariū sibi militē elegit christ⁹. volūtariū seruū sibi diabol⁹ auctionatⁿ neminē iugo seruitutꝭ astricū possidet: nisi se ei pri⁹ pctōꝝ° ere vēdiderit. I Itē in lib. de paradiso. Minister dei est: q inuit⁹ homicidiū facit.

Nec ᵖ his q inuit⁹ aliqꝺ homicidium fecerit extra ministeriū dei est. sicdez lex ait de eo: q2 deus dedit eū in manu ei⁹ᑫ. man⁹ q̄ eius instrumēti modo diuine vltioni ministerium p̄buerūt. leuitaʳ igit minister. remissionisˢ est. ꝑcussor autē q nō ex dispositiōe sz preter volūtatē fecerit homicidiū: diuine minister ē vltionis ¶ Illud q̄q3 specta: q2 cū interficitur ipius: christ⁹ᵗ infūdit. z vbi ᵛ abomiatio abolet: scificatio ꝯsecratˣ: quia dixit dominus: in ea qua interfecero omne primogenitum egypti sācti ficabo mihi oē priogenitūʸ isrl' qꝺ ñ ad vnū ᵃ diē affli ctōis refert egypti sz ad oē tps. Nō itaq3 q̄ inuit⁹ hoiez iterfecerit mister dei sit: cū inocētē furore pimēs morti neq̄q3 obnoxius sit: cuz subito dementes eorū que faciūt reatū mīme gestēt: p3 hūc sacerdotē hōicidij reū nō eē: vn̄ nec sacerdotio p̄uari dz. ¶ Obijcitur āt illud qꝺ inuenitur i penitētiali theodori. [illegible] uersus penitētiaz agat: qui insaniens aliquez occidit.

Sconcupiscētia .i. fomes origialis peccati. d Uel iobediētia .i. origiale pcm̄ qꝺ ex iobediētia processit. e Habitat ñ.n. tollit pc̄i ᵖ origiale in baptismo q̄ ad sui essētiā sz ei⁹ effectuz mitigat baptism⁹. ne p illud dānemur vt .j. de cōse. di. iiij. c. ij. f Dormiētis .d h dictū ē an dormiens peccet. ē. dist. vj. testim lo. g Inebriauerūt. culpād⁹ ē. vl' ꝺ ꝙ peccat q nesciēs i ebrieta te qd fac vt h z. xxxv. di. sex to die. sz dic ꝙ h nō erat loth nesciēs. nā.n. ñ patit ꝙ aliqs coeat sz of nesciēs. q2 nesciebat eē filias suas credebat.n.eē se vxorē suā. h Non tm̄ q̄ntū. triplicit expōit h. qdā sic exponunt ꝙ puñit ꝓ icestu z ꝓ ebrietate. vl' alit. ñ puñit q̄ntū icestus meret .s. si esset ꝯmissus ex deliberatiōe. Alij dicūt ꝙ nullo mō punit ꝓ icestu sz tm̄ ꝓ ebrietate. q̄ ebrietas tm̄ est vētale pcm̄. vt. Gen. 19.

p Nec is q p inuitus. h vult dicē ꝙ cū alis qs casualit occidit hoiez ñ peccat. vt. xxiij. q. v. si. hōicidium. q Ei⁹ .s. occidentis. r Leuita. id ē sacerdos s Remissiōis. pctōꝝ. t Christus. id ē gratia christi infundat alijs. alij enim per hoc emēdāt. v Ubi abominatio. id est ꝑsona abominabilis. x Cōsecratu i alijs y Primogenitū. totuz hoc mystice potest legi z sic appellatur primogenita egypti vicia. q̄ quotidie facim⁹: primogenita isrl' virtutes a Non ad vnum. Ecce qualiter indefinita exponitur. vniuersaliter sic. j. quest. iij. saluator. circa finē xxviij. quest. j. idolatria.

num. 3.

a Siquis penitētie. ist]iponitur pnia ⁊ tñ nō deliquerūt. sed hˀ fit ad cautelā. vt. l. di. p̄sbyteros. ⁊ .xxxiij. q. ij. i lectū. ⁊ ne disci plina ecclie deserat. vt. xxiij. q. v. excōicatorū. io. b ¶ Sed hoc. ppria hec opinio nō ē ap probanda. qꝛ satis ipso fu rore punit. vt. iij. q. ix. indi cas. ff. ꝺ offi. p̄sidis. l. diuˀ c ¶ Obest. vt ī. j. q. v. c. j.

b Siquis p pter di sciplinā. leuis autē castiga tio pmittitur magr̄o. vt. ff. ad . l. agl. sed ⁊ si. §. vlti. c ¶ Quātuz. ad. l. mota y cā que pmit tebat ꝙ sigs casu occidis set hominem dūmō nō in ueniret infra ciuitates resu gij poterāt pa rētes occisi in terficere occi sorē ꝑni quos dā. similit̄ ꝑz l. canonū im peditur a pro motiōe ꝑz q̄s dā qꝺ nō ꝯce do. vt dixi. l. di. de his. vł i telligē qꝺ hic dicit q̄ñ excel sit modus in corrigēdo. f ¶ Lege canōica. qꝛ ñ ꝑt iter vir gies ꝯsecrari. vt. xxxij. q v. ille. g ¶ Uolūtatē sic. ī. xxiij. q. v. si qd inuenisti. j. c. q. v. c. j. in fi. h ¶ Sicut grāz. s. del. [illegible] . Deijciūt. vt. lxviij. disti. sicut . xxxix. di. petrus. ⁊ turpius eijcit. ⁊ c. l. di. quicūqꝫ. ⁊ ꝺ iureiurā. quēadmodū. k ¶ Quāuis. l. ī. vij. q. j. Quis. [illegible]

Siqs a isaniēs aliqua occiderit si ad sanam mentē puenerit: leuior ei pnia iponēda est. ¶ Sz hˀb forte de eo intelligit quē p pria culpa ad furorē pdu xit. Itē obijcit: sūt q̄dā q̄ ⁊ si nō iputent ad penā: tñ i pediūt sacramēti signacu lū. ¶ Ambitio nāqꝫ parē tū filio nō imputat ad pe nā cui tñ obest c ad ecclesie munˀ accipiēdū. sic q̄ mē te alienata fiūt: ⁊ si nō ipu tant ad penā: tñ sacri mūe r] executionē ipediūt. Uñ hieronymˀ ait. Innocēs est q nō iratˀ sz pp discipli nā casu aliquē interfecit.

Siqs b nō iratus sz pp disciplinā aliquē vbe rauerit vł alapā alicui de derit: ⁊ casu occiderit sic fieri solet quātū c ad grām innocēs est: qꝛ voluntatez nō opus reqrit. quātuz aūt ad legē reus est: qꝛ opa lex q̄rit. ¶ Itē ꝑ in ꝑsecutiōe virgo fuerit opp̄ssa: repel litur lege f: quia opus ispi cit nō voluntatē g. In gratia autē quasi vgo suscipitur: qꝛ nō opera querit: sed vo luntatē. Sicut h ergo qui p pter disciplinā casu homi cidiū facit: quātū ad legez reˀ ē: q̄ntū ad grāz inocēs ē. sic iste sacerdos q furore homicidiū fecit: q̄ntū ad culpā innocēs est: quātuz suscepti muner] executio nē reˀ pbat. ¶ His itaqꝫ respōdet Nō omnia q̄ or dinādū impediūt: ordiatū deijciūt i. nō. n. ꝑt ad sacer dotiū puehi: q aliqñ isani uit. verūtñ si post sacerdo tiū furere incepit: nō iō sa cerdotio carebit: nisi forte nunq̄ȝ ad sane mentis of ficium illum redire cōtin gat. ¶ Sicut de episcopo gregoriˀ scribit in registro ad eleutherium episcopuz Quis k triste sit nobis ⁊ ce tera. vt supra in causa. Lō ga inualitudine grauatus episcopus. Questio. ij.

Pro l impensis pe ro patrocinijs i ter raconensi concilio clerici exigere munera pro hibentur: in quo sic statu tum legitur. Pro patro cinijs impensis clericˀ mu nera exigere non debet.

Obseruandū m quoqꝫ decernimˀ: ne quis

l Pro ipēsis. Hic querit. an clericis lice at recipere munera p aduocatiōibˀ. primo ergo scias ꝙ clericˀ in cā cria li corā seculari iudice non ꝑt allegare. vt. li. di. aliq̄ntos. ⁊ . xxxiij. q. vij. his a qbˀ. nisi ad hoc vt supplicet pro eis. vt. xxiij. q. vj. si reos. ⁊ xxiij. q. v. c. j. ⁊ . ij. ⁊ . c. reos. Itē in ciuili causa corā seculari iudice nō aduocabit. nisi pro se ⁊ ecclesia. sua ⁊ pro miserabilibˀ ꝑsonis ⁊ hoc siue sint in sacris siue in minoribus or dinibus cōstituti. dūmodo beneficijs ecclia sticis susten tentur. ⁊ si ñ habent bene ficium. tunc si sunt in mi noribus ordi nibus possūt extra de po stu. cliei. epi scopi autem sacerdotes ñ debent indi ferenter ad uocare. ne vi lescant digni tates ipsorū vt. lxxxviij. di stinct. perla tum. ⁊ . xiij. quest. v. deni q̄. sed clerici coram eccle siastico iudi ce licite pos sunt omnes aduocare. ꝫ non possunt petere salari um si sunt in sacris ordini bus. vt. j. c. c. j. derogatum tamen ē huic canoni perˀ ꝯ trariam con suetudinē. ne mo enim co gitur facere ꝫ suo benefici um. vt. x. q. ij. precarie. Itē dignum est euz recipere emo lumentuz qui prestat obsequiuz. vt. xij. q. ij. charitatē. Ita nemo cogit suis stipēdijs mi litare. vt extra de simo. cuz sit in parte deci sa. imo est expressū extra de ꝑscript. cum ex of ficij. religiosi vero vt monachi vel reglares nō nisi p sua ecclesia debent aduocare. ⁊ ab bate suo precipiēte. vt. xvj. q. j. monachi. io. qꝺ dicit de sacerdote hodie corrigitur. ex de postul. c. vltimo b.

m Obseruandum. iudicum. id est aduocato rum. vel dic illum esse tenorem capituli. ꝙ li cz p seculari honore aliqd dari. vt. ff. ꝺ p oi

ll.pactū.z.l.fiqs ob honorē.nōtū ꝑ eccliasti i co aliqd ṗt peti. Itē nota ꝙ licet ꝑ seculari honore aliqd possit ꝑmitti.nō tñ ꝑ secculari administratiōe.vt.j.q.vij.sanct (mᵒ.iohānes

Ertio. Per Que.iij. de re.iu.femine.nisi ei ṗncepꝫ scilicet vleget cāz.vt.ij.q.v.mēnā.z.xxiij.q.iiij.siqs.z.xij. q.ij.cū deuotissimā.vl' nisi ex ṗscripta consuetu dīe lz habeat.vt ex̄ de arbi.dilecti. Itē nec docere ṗt.vt.xxiij.di.mlr. g ¶ Judicū.

mulieres testimoniū nō ṗt clericꝰ cōuici de crie.tuz qꝫ mulier nō ṗt esse eiusdē ordinis.vt.z.ij. quest.vij.ipsi apostoli.z.c. testes.tum qꝫ ipsa que ꝯfite tur ꝑpriū deli ctū.nō ṗt testificari de alteriꝰ delicto.vt j.e.nemini. z regularit cōfessio vniꝰ alteri nō ꝑiudicat vt .ij.q.v. interrogatuz adminus. tñ mulier cōagi tur de crie in modū denunciatiōis vl' in ꝯstitiōis.vt ex tra de testi.q. niaz.vel cum agit i moduz exceptiōis.vt ex̄ de testi. tā litteris.

b ¶ Prohibitū. vt.j.xxxiij.q.v.mulierem. z ex̄ de ver.sig.forma

c ¶ Generaliter excipit.

d ¶ Legibꝰ ff. de reg.iu. femine .§.iij. q.vij.§. tria.

e ¶ Ecōtra. intendit.

f ¶ Mulieres femina ṁ iure nō ṗt eē iudex vt.xxx. iij.que.v.mulierez.z.iij.q. vij.§.tria.ff.

sacerdotū vl' clericoꝝ more seculariū iudicū ꝑ ipēsis ṗrocinijs mūera audeat accipe: nisi i ecclia gratuito oblata que nō fauore munerꝫ videnł accepta: sꝫ collatiōe deuotiōis illata. ꝙ siqs ita ꝑbał accipe: veluti exactoꝛ sēorꝫ aut vsurarū possessoꝛ ṗm statuta patrū se nouerit degradādū. H āt de illis intelligēdū ē: q canonicā vitā ꝑfessi regularit se victuros ꝑposuerūt: gñali nāqꝫ ecclie ꝯsuetudie receptū ē z moribus approbatū: vt clerici more aduocatoꝝ ṗrocinia ipendāt: z ꝑ ipēdēdis munera exigāt: z ꝑ ipēsis suscipiāt. Que.iij

Ertio ᵃ q̄rit an ex mulierꝫ ꝯfessiōe iste sit cōdemnādus: i quo ṗmo vidēduz est: an mulier sacerdotē accusare valeat: qđ sacrꝫ canonibꝰ omnino videtur eē ꝑhibitūᵇ. generaliterᶜ eniz statutū ē ex decretis fabiani pape: vt sacerdotes dñi nō accusent: nec in eos testificēł q sui ordinis nō.sūt nec eē possunt. ¶ Mulieres āt nō soluz ad sacerdotiū: sed nec etiā ad dyaconatū ꝓuehi pñt vnde nec sacerdotes accusare nec i eos testificari valēt. ¶ Legibusᵈ q̄z cautū est: vt ob verecūdiā sui sexus mulier apud ṗtorē ꝑ alio nō intercedat nisi forte suas vl' suoꝝ iniurias ꝑseq voluerit. Hec āt q̄ nec suas nec suoꝝ iiurias ꝓsequit: ad hāc accusatiōez admitti nō debet. Ecōtraᵉ q iudicꝫ ꝑsonā gerē valet ab accusatorꝫ offō nō remouet. mulieresᶠ āt in veteri testō ppl'z iudicasse qcūqꝫ libꝝ iudicūᵍ legerit ignorare nō ṗt. nō itaqꝫ ab accusatiōe remoueri possūt: quas ēt iudicꝫ ꝑsonaz frequēter gessisse ꝯstat: nec vl la serie diuinaꝝ scṗturarū ab accusatiōe ꝓhibentur. ¶ His ita rñdet In veteri lege multa ꝑmittebanł: q̄ hodie ꝑfectiōe grē abolita sūt. ¶ Cū eni mulieri bꝰ ꝑmitteret ppl'm iudicare: hodie ꝑ pctō qđ mulier introduxit: ab aplo eis idicitʰ verecūdari: viro sbditas eē: in signū sbiectionis velatū caput hr̄e. q̄ g̃ z his oībꝰ viro subiecta esse oñdit: cui ꝑ alio postulare nō ꝯcedit: ad accusationē admittēda ñ vr̄. ¶ ⁱ Extra ꝗꝗ passiz z indifferenter ad accusationē mulier nō admittał. sunt tñ q̄dā cria q̄ꝝ accusationē mulier subire nō ꝓhibet. Vñ i libro codicꝫ.ix.īpatoꝛ diocletianꝰ prio titulo scribit dicēs.

Ecrie qđ publicoꝝ fuerit iudicioꝝ: mulieri accusare nō ꝑmittił: nisi ex certꝭ causis: id ē si suaz suoꝝqꝫ iniuriaz ꝓsequał. ṗm antiqᵏ iurꝫ statuta tñ de qbusdā eis spāliter ꝯcessū est nō ex acta sbscriptōe vñ additꝰ ṗses ꝓuicie i primis examinabit an tale sit crien cuiꝰ accusatiōez mulier subire nō ꝓhibeatur. Jtē i libro digestoꝝ paulꝰ li.ij. de adulterijs:

Ex eoˡ qđ ꝓhibet lex iu

ibi enim legitur ꝙ delbora ꝓphetissa posuit tentorium suuz in mōte ephꝛatz sb arboꝛe palme. que dicebatur palma delboꝛe. z sbi iudicabat populum israel.

h ¶ Indicitur. vt.j.xxxiij.q.v.mulierem.

i ¶ Orem. Ex crimine.publicoꝝ. j.xxxij.q.j.publico. que sūt publica habes. insti. de publ'.iudi.in prin.

k ¶ Antiqui hoc vult dicere ꝙ in quibꝰ casibꝰ antiqua iura ꝑmittūt ꝙ possit fieri accusatio sine inscriptiōe in illis femina nō teneł inscribere. qui aūt sunt illi casus habetur.iiij. q.iij.§.aliqñ z.ij.q.vij.in sūma. quidā tamē dicūt ex hac.l. ꝙ femina in illo casu teneł iscribere.

l ¶ Ex eo colligit argu. qđ de vno negat de alijs oībus ꝯcedit. Jtem ar. ꝙ possumꝰ arguinē

Iudi.4.

1 Cor.11.

mētari p ar. a 𝔷rijs. vt h. c. xxv. di. qua k. lxv. di. disciplina. c. xxiij. q. iiij. q̄sitū. c lex dicit q fortissimū ē ar. a 𝔷rio sensu. vt. ff. de offi. ei9 cui mā. iu. l. j. a Testimōiū. s̄m leges mulier in oi cā pt testificari siue sit ciuilis siue crialis. nisi tm̄ in vltimis volūtatib9. s̄m canones vo mulier i nullo crimie pt testificari nisi i except. s3 i ciuilib9 pt testificari. nec ob. xxxiij. que. v. mulierē. c ex de v. sig. forº vbi dic q mulier nō pt esse test. s3 illud itelligas d criialib9 c vltimis volūtatib9. gdā tm̄ dicūt q mulier s̄m canōes nō pt testari nisi in casib9 a iure exp̄ssis.

b Nō ē p̄missum c Certis in iure. q̄dā enim psone sunt 𝔷 q̄s nō cogit alis gs testificari vt. iiij. que. ij. Jtem. l. iul.

d Testamentaria. vt mulier possit accusar testm̄ falsū. si testm̄ ad se vel ad suos ptineat. e Paterni. qz filij paternoꝝ c ēt hi q ex trāsuerio veniūt vsq ad qntū gradū vocāt ad succesiōnē liberti. vt i. stituti. de successi. lib. §. si autē siue liberis.

f Pupillis. regl'are ē. q mior ānis sine tutore vl' curatore nec agē pt nec 𝔷uēiri. vt. C. de auc. p̄. clari. aliogn snīa lata 𝔷 ipsū nulla ē. si tm̄ lata fuerit p ipo tenet. vt. C. de pcur. si eo min9. q̄nq tm̄ agit vl' 𝔷uēit sine tuto. vel cura. vt in casib9 h posit. Jtē si ipetrauit veniā etat. C. de his q ve. eta. ipe. l. ij. Jtē si agatur de libero hoie exhibēdo. vbi ēt pupillus admittit. vt. ff. de li. ho. exhi. l. iij. §. vl. Jtem si agat de recupanda possessiōe vbi ēt ipubes sine tutore audit. vt. C. q legi. pso. l. vl. Jtē mi

lia de adulterijs testimōiū dicere 𝔷dēnataz mulierez: colligit ēt mulieres testioniū a in iudicio dicēdi ius hr̄e. In digest titulo d accusatiōib9 c inscptiōibus li. ij. Nō ē b p̄missū mulieri publico iudicio quēq reū facere: nisi. s. parētū libero rūq c p̄roni c p̄rone: eoꝝ filij filieue nepos neptisue mortē exeq̄t. Paul9 libro digestorum de accusa. li. j.

Certis c de cāis. 𝔷cessa ē mulierib9 publica accusatio: veluti si mortē exequat eoꝝ eaꝝq: i q̄s ex lege testimoniū iudicioꝝ publicorū inuite nō dicant. Jdē c i lege cornelia testamētaria d senat9 statuit. S3 c de testō paterni e liberti vl' m̄rni mulierib9 publico iudicio dicere permissuz est: pupillis f ex 𝔷cilio tutorū patris mortem. Jtē pupille aui sui mortē exeq cōcessū est lege testamētaria g. nā de p̄ris qdē testō pupillis agere diu9 vespasian9 pmisit: s3 et si nō exibeant tabule p iter

nor pt agē d thoro suo violato. vt. ff. d adul. si marit9. §. lex iulia. licz āt mior p se nō possit agē. p alijs tn̄ pt si hz mādatū. vt. ff. d minori. si mādato. c. ff. de pcur. filiusfa. i fi. vtrū āt i casib9 spūalib9. vt i m̄rimōio. vl p eccīa possit mior litigare p se dicūt qdā q sic qz i his ceāsit maior. s3 certe cū ibi magis pticulū sit. magis ēēt ibi 𝔷suledū mioribus. vt. ff. de carb. l. j. §. ij. nā circa matrimoniū tota mat9 p̄iculū ptinēt. vt. xliij. di. gesta. Jtē videtur q i m̄rimōio locū hz in itegrū restitutio vt ex d i iteg. resti. ex litis. s. licet i alijs causis spūalib9. i m̄rimōio certū ē q mior p se admittitur ad agēdū. vt ex. de rest. sp. ex parte. s3 de h possit dubitari vtrū locus ibi hēat resti. s3 de h tutic. s3 de h dixi sup illa. decre. ex. ple. g Testamentaria. i. lege.

dictū h p̄nt expiri. Codice. qui accusare p̄nt vel non. Jdez augustin9 diōysio Uxor tua si 𝔷sobrini sui necē vīdicādā existimat: adeat p̄sidē puicie. In digest ad legē iuliani maiestatis papinian9 libro duodecio respōsoꝝ i n q̄stionib9 i lese maiestat euā mulieres audiunt. Coniuratiōez sergij catiline iulia mulier detexit: c marcū tulliū 𝔷sulē in iudiciū ei9 instruxit. Quecūq k vero psona ad accusationē publicoruz iudicioꝝ vel lese maiestat ad mittitur: eandē accusationē simonie subire nō phibet. Jn p̄mo libro codicis iperator. Leo ermasio p̄fecto p̄torio. [illegible] mai stat c publicoꝝ iudicioꝝ c simōie accusatio eq̄liter p ponat.

Sane l quisq hāc scāz c venerandā antistitis sedez pecunie interuētu subijsse. aut siquis vt alteruz ordinaret vl' eligeret aliquid accepisse detegit: ad istar m publici criminis c lese maiestatis ac

ge cornelia de falsis. h Per interdictū. i. p interdictū de tabulis exhibēdis. q̄ expit illi cui9 interest. vt. ff. de tabu. exhi. locū. i. fuctiōib9. k Quecunq h nō facit ad p̄ssitū. s3 hoc ponit vt indicat sequēs. l Sane. hec lex ē pars illi9. C. de epi. c cle. si quēq. m Ad instar. nō tm̄ est ibi cimoda similitudo inter crien simōiacū c crien lese maiestatis. qz p crimie simonie ipenitur pena depositiōis. s3 p crimine lese maiestatis pena mort. vt. vj q. j. §. verū. s3 q̄ ad accusationē c testimonium parificari videntur et quicunq admittatur accusator vel testis in vno c in reliquo. vt extra de si. licet heli. in fi. c. c. tāta. lxxix. di. siquis papa. Jtem simonia est malus crimen q̄ heresis. vt. j. q. j. eos imo

cusatione proposita a gradu sacerdotis retrahatur. nec hoc solū deinceps honore priuari: sed perpetue q̄ꝙ infamie dānari decernim⁹ vt facin⁹ q̄s a par coinquinat: equa ⁊ vtrosꝙ similis pena comittet. b Cū āt sacris canōib⁹ c accusatiōnes oīno submoueāt: q̄s leges seculi nō asciscūt: e diuerso videt amittēde q̄ legib⁹ seculi nō ꝓhibētur. Vex h nō infert. quē ūꝫ eni in clericoꝝ sacris canōib⁹ nuptias ꝯtrahere ꝓhibēt ēt legib⁹ īpatoꝝ. nō āt ꝯsequēter oīuꝫ copulaꝫ leges admittūt: quoꝝ ꝯiunctionē sacri canōes ñ ꝓhibēt legib⁹ ei soli cātores et lectores: canōib⁹ aūt etiā acolyti vxores ducere pñt. Quis igit sacris canōibus submoueāt accusatiōes q̄s leges seculi ñ asciscūt: nec iō ꝯsequēter recipiūt q̄scūꝙ p̄ncipiū leges admittūt. Sꝫ sicut circa hui⁹ operis initiū p̄missū est: totiēs legib⁹ imperatoꝝ in ecclesiasticis negocijs vtēdū ē quotiēs sacris canōib⁹ obuiare nō inueniunt. Vñ aūt specialiter sacris canōibus mulier ab accusatiōe lese maiestat ⁊ simonie oñdat ꝓhibita aut p̄missis rōnib⁹ ad huiuscemodi accusationē admittēda ꝓbatur. Nec q̄sꝙ distinguere querat ad aliorum non ad sacerdotū accusationē i h casu simonie mulieres eē admittēdas: f Cū enim generaliter d legib⁹ hoc ei ꝑmissuꝫ inueniatur: nisi qs specialiter aliqua lege hoc prohibitum ostenderit: ei⁹ distinctio locuꝫ non habebit. Verū cū ꝯ generales regulas q̄dā crimia specialiter excepta sūt: in qb⁹ mulieri accusare ꝑmittit: inter q̄ fornicatio nō nūerat: patet ꝙ hmōi accusatio dupliciter īfirmat. ⁊ qꝛ fornicationis crimen intēdit: ⁊ qꝛ dū se confitetur super alienū crimen ei credi nō p̄t. Unde iulius papa scribit dicens Rei professio aduersus quēlibet admitti nō debet.

NEmini e p̄terꝙ̄ de crimine lese maiestat de se ꝯfessio sup alienū crimen credi f oportet qm̄ eius atꝙ oīs rei ꝓfessio periculosa est: ⁊ admitti aduersus quēlibet nō debet. Quia. g ista de se ꝯfitet: sup alienū crien ei credi nō p̄t: sꝫ ꝯ eā sua ꝯfessio interpretāda est. Que.iiij.

Quod s vo die dominico nec episcopo nec presbytero causam aliquam ventilare liceat: in terragonēsi ꝯcilio prohibeatur: in quo sic statutum est. Ministri ecclesie die dominico causas ventilare non debēt.

tñ malus crimen ꝙ̄ aliquod aliud crimē. vt i.q.vlti. pater. sed in heresi quilibet admittitur. ꝫ multo fortius in simonia. alias tñ cōtra ē ex de testi. veniens. vbi dicitur ꝙ in simonia socij criminis nō admittuntur. sed i crime lese maiestatis audiuntur. vt.vj.q.j.§.verū.⁊ §.porro. sed dic ꝙ nō admittuntur socij criminis cū accusatꝰ ē bone fame. alꝭ quibꝫ audit vel dic vt. di.xl.ij.q.j.in p̄n.is.i fine vt dic ꝙ admittuntur qūbꝫ ad accusandum in his criminibꝰ sed non ad testificandum. qui ꝫ tota vis cōsistit in testimōio. sꝫ nō in accusatione.

a Quos si itellige ꝙ eādē penā patiat ꝯuictꝰ de simōia. quā cōuictꝰ de lesa maiestate. sed h vult dicere ꝙ eādē penā patiē tā dans ꝙ̄ accipiens pecuniam vt dic eadē pena i. ꝯsimilit. nā pena depositiōis filiis ē ꝺ portatiōi siue decapitatiōi. vt.v.q.vj. ꝺlatori. b Cū autē legibꝰ. ē.x.di.lege.i peratorum. c Initiū.ꝫ.di.x.c.j. d Generaliter. sic ꝫ argumētat cū nulꝫ iueniat ꝓhibitū. nō dꝫ ꝓhiberi. vt.xxxij.q.ij.lex diuine. sīlr .xxxj.q.j.ꝙ si dormierit.⁊.lv. di.si euangelica. e Mini. maiestatis. ⁊ p̄terꝗ̄ ꝺ crie simonie. vt.lxxix.di.si qs papa.⁊.ꝫ.c.sane.lꝫ sit ar. ꝯ.ex de testi.veniēs. qdaꝫ tñ dicūt ꝙ i crie simōie nō audit sociꝰ erga sociū. ⁊ ad illud ꝺ cre.xxix.di.si qs papa rñdēt ꝙ ibi socius admittebat ꝯ sociū. hoc iō fuit. qꝛ nō fuit ibi tātū crimen simonie. sed ēt crien lese maiestatis. Itēꝫ auditur cōfessio vnius latronis. cōtra alios. vt.C.de seri. prouinciarum. Itēꝫ falsariꝰ contra sociū suuꝫ audit. vt.C.ꝺ fal.mo.l.j. nū ꝙ̄ tamen valet ꝯfessio talium ad conuincendū sociū. nisi adsit aliqua p̄sumptio. vt.ff. de cust.re. diuus io. f Credi preiudicatur tñ alteri ex tali confessione intantū ꝙ ei indicitur purgatio. vt ex.ꝺ adul. significasti qꝺ verū est si laboret infamia. alꝭ nō. vt extra ꝺ pur.ca. nos iter alios. ⁊ extra de cōfes. cū mōasteriū [illegible].

g Quod ꝫ vero. diebus feriatis cause nō sūt tractāde. vt.j.c.j. ⁊ vlti. nisi tātuꝫ de pace. vt.xxiij.q.v. decretis. arguitur tamē in quibusdaꝫ casibus. s. cū actio est tempore peritura. Itē cuꝫ agitur de tutoribus dandis ⁊ de amouendis officialis ⁊ de alimētis ⁊ ꝺ atrocibꝰ iniurijs ⁊ de liberalibꝰ causis. vt.ff. ꝺ ferijs.l.j.ij.⁊.iij. Itē ꝯ

insignes latrões agit. vt. C. de ferijs. prouinciarum. Jté si partes spõtanee velit litigare. feriatis diebus possunt. alias nõ tenet sñia. vt. ff. e. l. j. libellus autẽ pt porrigi die feriato. vt. ff. de adult. miles. §. sexagita. io. qd tñ dicit. q partes mutuo consensu

esq̃ dragesimales. vr q cũ res sit pictura spe q inuitis partibus pcedere possit. quod qdam pcedũt. sz nõ est verũ hoc. q: licet lite pereat. lis tñ salua manet corã alio. Sz põe q iudex citet aliquẽ die feriato. nũquid tenet citatus

possunt litigare diebus feriatis hoc tm itelligẽdũ est de ferijs messiũ vl vindemiarum. alio qn consensus earum nõ sufficeret. vt litigẽt aliq̃ solẽnissimo die. vt ex. e. c. vl. b Jtẽ satis videt q cãe matrimoniales. possunt tractari diebus feriatis cũ ibi sit periculũ adulterij vel icestus. sicut vbi agit de electiõe epi vl plati pp periculũ more. q: nõ debet ecclia vacar vltra tres menses. vt. l. disti. postq̃. τ q: i his casibus multa sũt specialia. vt extra vt lite nõ cõtest. qm io.

Nullus[a] epõr aut pĩbrorũ vl clicor die dñico ppositũ cuiuscũq̃ cãe negociũ audeat ventilare: nisi hoc tñ vt deo statuta solẽnia pagãt. ceteris vo diebus cõuenientibus psonis illa q̃ iuxta sũt hñt lniaz iudicãdi excepto criali. Jtẽ ex concilio apõ ephesũ hito pñte rege henrico. Solẽnibus diebus τ legittimorum ieiuniorum secularia placita nõ agant.

Placita[b] secularia dñicis diebus vl alijs pcipuis festis: seu ẽt. in his diebus in quibus legittia ieiunia celebrãt fm canõicã ɔstitutõez minie fieri decreuim⁹. ¶ Insup ẽt scã synod⁹ decreuit vt nlla iudiciaria ptãs licẽtiã hẽat sua auctẽte xpianos ad placitũ bãnirei supradictis diebus. i. vij. dieb⁹ añ natale dñi vsq̃ i octauas epiphanie τ a qnq̃gesima vsq̃ ad octauas pasce. τ. vij. dieb⁹ añ natiuitatẽ sci iohãnis baptiste q̃ten⁹ adeũdi eccliaz[c] orõnibusq̃ vacãdi liberi⁹ hẽat facultas.

Nichil hadrian⁹ pa. Nullus epi vel ifra

positus die dñico cãs iudicare presumat.

Purgationẽ[e] vo negãti eẽ pstandã stephan⁹ scribit leoni epo thianẽsi. Dyacon⁹ si ...

De crimẽ[f] sibi illato dyacon⁹ tu⁹ dissime fatebat se imunẽ: verũ tñ suspicio hẽt: τ accusatores[g] idonei repiũt: τ testes q̃les sacri canões sẽtiũt actio tecũ certo epõr nũero veniant accusatores: vocet τ ipe alteric⁹ dyacõus. τ si negauerit vẽtilet cã canõice. τ si vl spõte ɔfessus vl legittis testib⁹ fuerit approbat⁹: cãonica feriat sñia. qui si nec spõte confitet nec accusatores τ. testes legittimi repti fuerit τ mala fama crebescerit: nõ i publico[h] examine. sz corã te τ aliq̃ntis reuerẽdissimis pĩbyteris τ dyacõib⁹ tue ecclie secreto iuramẽto se purificet: τ deinceps bõi testimõij eũ annũcia τ ɔpesce τ ɔmõe ecclie tue filios ne sacerdotẽ[i] del vlteri⁹ infamare psumãt:

venire τ allegare priuilegium suum. videtur q sic q: si post appellationem citat aliquis. tenet venire τ allegare priuilegiũ suum vt ex de appel si duob⁹. τ. c. cũ parati. Jtẽ τ si nõ teneat quis rñdere die illa. tñ pt ad hoc citari vt libell⁹ ei detur. vt. ff. de adul. miles. §. sexaginta. Jtẽ quid si sub hac forma fiat citatio. mãdo tibi vt vsq̃ ad diẽ dominicam hic compareas vt ex de do. τ ɔtu. cũ dilectus. si citat vt cõpareat die feriato. dũ tenet citatio. sz si citat vt respõdeat. non tenet. q: talis citatio nulla

Nullus crĩminali. i. cũ agit de effusiõe sanguinis. tũc clerici nõ pñt esse iudices. vt. xxiij. q. iij. his a qbus delegari tñ potest clerico criaẽ cã vt tñ pnceps iuret de ipunitate rei. vt. xx

b. Placita. τ a qnq̃gesima (iij. q. viij. sepe. alibi dicit a septuagesima. vt. xxij. q. v. decreuit. hoc tñ hodie ñ seruat romana curia io.

c ¶ Eccliaz orõnib⁹. ratio secũda ẽ ob reuerẽtiã dierum τ tertia fauore partiũ. vt sic partes a litib⁹ respirẽt. vt. C. de ferijs. dies Quarta rõ est. q talib⁹ dieb⁹ nõ prestat iuramẽtuz nisi pro pace. vt. xxij. q. v. decreuit. τ sic nõ posset pstari iuramẽtũ calumnie. Sed pone q papa cõmisit alicui. q infra. xxx. dies terminaret causam aliquam. τ illi dies incidant. j. di

est. vt. ff. de fe. l. j. τ vbi citatio nulla est τ hoc allegãdo priuilegiũ suũ. sed vbi dubiũ ẽ an teneat. liquet q ẽ nulla nõ tenet venire ad allegãdũ priuilegiũ suũ. sed vbi dubiũ ẽ an teneat. tenet venire. vt di. lij. q. ij. si epus. ¶ Quod. v.

Purgationẽ. Dic q̃rit. an negãti sit indicẽda purgatio. τ ẽ dicẽdũ q nõ nisi laboret ifamia. vt. xj. q. v. io. autẽ. hec q̃stio dicta est. s. ij. q. v. io.

De crimine. nũero. j. e. q. vij. felix.

g Accusatores. i. accusatorum. h ¶ In publico. ij. q. v. pĩbr. xxiij. di. illud. s. sz ibi legit cuius publice ẽ ifamat⁹. h cũ clãculo vl a clero ẽ ifamat⁹. i ¶ Ne sacerdotẽ. hic sacerdotes vocat. dyaconũ. sic ex de coha. cle. si qui tam.

b a Cham.ij.que.vij.sententia.
Resbyter aut dyaconus.sacro.h cōsuevit q̄ri si epo scit clericū infamatū esse reū.an debeat eius purgationē audire vel ēt cōpellere eū ad purgationē.vt.vr̄ q sic.q2 genera lit tradit i canone q cleri cus ifamat9 debeat se purgare.ij.q.v.p totū. Ites q2 sacdes tenent cōcedere eucharistiam ei quē sciūt i mortali cōstitutū vt.j.d ɔse.di. ij.nō phibea tur. Itē cum epo iure suo vtat.sigd ma li ide accidit nō ē ei iputādū.vt.xxiij.q v.de occidēn dis. Itē ñ pt dicere q eius eps cogat ad periuriū.sed potius cāuē cogit ipm iurare.vt.xxiij.q ij.qs de9.s3 ɔ ille q recipit alterius iuramentū z scit eū falsū iuraturū vicit homicidā vt.xxij.q.v.ille. Itē q pmittit aliū fal sū iurare.cū possit phibere peccat.vt.xxij.q v.h.videt.h dixit q eps secreto d3 ei ɔsulere vt poti9 ɔfiteat publice crimē.q̄ vt fiat p̄ iur9.s3 si ad h ñ pt eū iducē dicet pplo absit vt gcq̄ timimi d h clico suspicemur vt xi.q. iij.absit. Alij dicūt q delegabit purgatiōē. Tertij dicūt q ñ peccat audiēdo purgatōes q2 auctē canōis facit.xxiij.q.iiij.q peccat. cā c Pniā.q2 pnia ñ restituit aliquē dignita ti s3 gfe tm̄.vt.j. d pe.di.vj.qvult nisi q̄nq̄. vt.l.di.cōc sc3.z c.q2 tua.s3 p restitutiōes in itegrū vl dispēsatiōes.d S3 mirādū ē ar. q si eē ɔciaz iudicādū.vt.iij.q.vij.iudicet z p h decretū itelligo illd.xxij.di.null9. Intel ligo.n.illud de scia iuris ñ facti.l3 alias phbd sciēdi large sumat.vt.xxij.q.v.h vr̄. a Quod vo ab aduersario nūq̄ ē extor quēda cōfessio cruciatib9.vt.j.e.c.i. z.ij.s3 a iudice licite extorq̄tur cōfes sio tormētis z qōnib9.nā a iudice torq̄t testis. q̄nq̄ re9.q̄nq̄ accusator.testis torq̄t tā i ciuili q̄ i criali.vt si ē seru9 vl vilis psona vl si sit liber z sit criolus z ifamis vel obscurus vl sg t9 tales eni ñ recipiūt ad testioniū sine qōnib9.l3 sint cle ricl.vt.iiij.q.iiij.si res.z.v.q.v.illi.q.z.q.vj.psbr.z ij.q.i.i.pmis. z i aut.de testi.§.nos igi tur.z.§.licet. z.C.de fal.si quis dcurio. torq̄t ēt libera psona.lic3 nō sit vil.dū tñ vacillet in testimōio.vt ff.de q̄sti.ex li bero.ex.d pe. sup his. Ites re9 q̄nq̄ torquet l3 raro s.ñ est suspect9 z nō pōt alias reus probari. maxie si ē vilis psona. z h i ciuil li cā.vt.xiiij. q.vj.si res ali ena.similit i criali torq̄t. vt.xxiij.q.v.c j.actor vo in ciuili cā nunq̄ orq̄t.s3 accusator in criali cā q̄nq̄ torq̄t.vt i crie lese maiestat cū crialit si pt pbari.vt.C.ad.l.iul.ma.sig3 ibi eni q̄licū q̄ dignitate sit pdit9 nullo puilegio ptuetr siue sit accusator siue re9 vel testis.vt.vi.q.i. nulli.s3 ij.di.xxij.q.i.i. b Si sacer (§.porro.z.l.di. null9 oino.so. dotib9 vel auctorib9.p metū. dūmō tal sit met9.q cadit i cōstātē virū.vt cē qd met.cā ad audiētiā. Si qris q̄lis met9 debeat cadere i cōstātē virū.dico q g ptinet metū mortl vl cruciatū corpis vt ex gele.vl vo.ihnuāte C.d trāsac.iterpositas.ibi medi9 dr.l3 sit.ar. ɔ.xxij.q.ij.lothari9 z.ē.di.vij.fuert.ff.d acq. here.l.vj.§.xl.vbi dr q nō sit heres g pp ter metū verbop adiit hereditatē.z nota q canō hec tria eqparat.vi metū z fraudē.vt.iij q.j.reitegrāda.met9 tm̄ p reuerentia a lege accipit z hec excusat.ff.q.rc.actio nō dec.l.j. §.que onerāde. g c Preiudiciū. bene sit pīudiciū ei q̄tū ad h q ille cui p metū tradi

timētes q cham9 maledict9 ē.q pris verēda derisit Itē nicola9 salomōi ɔstātiesi epo. [illegible]

Resbiter[b] aut dyacon9: quē asserio cria nolle publice ɔfiteri: s3 velle cū sacro defenderē se: z si tñ notū sit epo scel9 ipsius eē ppetratū nō pt p aliquā penitētiā[c] sacerdotali vl dyaconali officio potiri. S3 mirādū[d] ē si ipse ɔfessus nō fuerit: quō notū pt eē epo scel9 ab ipo ppetratum: nisi accusatore forte idoneo p testes idoneos approbāte.vñ si examināte epo cā3 psbri vl dyaconi: nisi fuerit p testiū approbationē psbr vl dyacon9 forte cōuict9: nō ē scelus epo legitime māifestū nisi sua spōte ipm ɔfiteat. qd nisi fecerit itēr3 nō videmus suo debere psbrm vl dyaconū officio puari. Sola q̄ spōtanea ɔfessio z canonic9 nūer9 vl q̄litas testiū decernētib9 cpis z accusatore qd obiecerat cōprobāte clicū puat ppo gradu. [illegible]

Quod[e] vo ɔfessio cruciatib9 extorq̄nda nō sit: alexāder papa testat scribēs oib9 orthodoxis. [illegible]

Si sacdotib9[f] z auctorib9 ecclie qdā scptu re q3 mō p metū aut fraudē aut p vi3 extorte fuerit: vl vt se liberare possint q̄ cūq3 ab eis ɔscpte aut roborate fuerit ingenio: ad nullū ei9 pīudiciū[g] vl nocumētū valere cēsem9: neq3 vllā eos ifamiā vl calūniā: aut suis seq̄strationē bonis vnq̄3 deo auctore z sctis aplis eorūq3 successorib9 sustinere pmittimus cōfessio eni i talib9 nō cō

turres dñs fitrei. sz q̄ntū ad h nō fit ei p̄iu dicii.gn vet ei actio qd met⁹ cā ad repeten dū si tradidit.vl exceptio si ñ tradidit.vt.ff. e.si metū.§.sz q̄ p̄tor.z.§.sz ex h edicto.si tñ p̄rio coact⁹ p̄misit.z postea spōtanee tradidit ñ excusat coactio.vt.C. qd me.cā.l.ij z ex̄.g cleri. vl vo. isinuā te.ibi patien tia tpis zc.z est simi. ex̄ d to qui dux.i matri.signifi cauit.

a ¶ Litteras. i qb⁹ fatent aliq̄ se d bere.

b ¶ Regsitiōe.i.ɔfiteāt q̄ absoluerit aliq̄s ēt a debito i q̄ illi tenebantur.

c ¶ Errore. i.g cōfitet se tenere aliquā heresim. sed nōne peccat mortalit ille q̄ ɔfitet h nec excusat eū ali q̄ coactio. q2 talis coactio nō ē absoluta. z coactio cōditionalis

pulsa sz spōtanea fieri debet. Ois ei ɔfessio q̄ fit ex ncc̄itate: fides nō ē. Cōfessio q̄ in talib⁹ nō dz extorq̄ri: sz spōte p̄fiteri. pessimū ei ē de suspitiōe aut extorta ɔfessiōe quēq̄ iudicare: cū mag] sit ispector cordis dñs q̄ opis. nō p̄t aūt hūano ɔdēnari exami ne: quē dñs suo reſuat iudicio. Si oia nāq̄ i hoc seculo vidicata eēnt: locū diuia iudicia nō hr̄ent. Itē est hoc ēt platū ad sctāz sedez: qd pudeo dicere. z nō tm̄ sacerdotali sed etiaz oi christiāo noi ē inimicū.i.q̄ nōnlli ep̄os vl sacerdotes aut metu cōpellunt ant vi extorquēt: aut fraude decipiūt aliq̄s ɔfessiōis sue in alterā p̄tē q̄ debeāt lr̄as[a] scibere: aut p̄ suaz nō regsitiōe[b] cāz: aut qd deteri⁹ ē aliēi error][c] secte scripuras facere z p̄pprijs manib⁹ roborare z corā pplis recitare atq̄ ɔfiteri alios

dicūt carcerib⁹ z ergastul' retrudi: vt saltē his terri ti isicijs dñi sacerdotes fa ueāt suis voluptatib⁹. Itē ɔfessio vo i talib⁹ ñ cōpulsa sz spōtanea fieri dz. ipo testāte q̄ ait: Ex corde p̄cedūt homicidia: adulteria cetera q̄ sunt ad hec p̄tinētia. Nec tantū attēdēda sunt q̄ fiāt[d] q̄ntū q̄ aio fiāt. āpli⁹ eni respicit deus ad cogitatiōes z spōtāeas volūtates q̄ adact⁹: g p̄ simplicitatē aut necessitatē fiunt. I t ē nico.pa.ep̄is gallie. Aplica auctas peni tus illicita in irritū dedu

¶ Ucto cit iuramēta.

Aritatē[c] venerabiliū p̄decessoz nroz secuti z nominatiz beatissimi pape z martyris alexandri gnti a btō petro ab oib⁹ iuramētis z cuiuscūq̄ modi obligatiōib⁹: qb⁹ illi sese coacti violētia ipioz obligauerāt: absoluimus: z ne illa seruēt: vetuim⁹ taz p̄fatū

ex̄ qd me.cā.platū. Itē q2 sicōuelēs ēēt.q̄ malefactor ex ip̄robitate sua ɔseq̄t actiōez.vt.ff. de fur.itaq̄ fullo.p̄terea si malefactor petit rē.p̄t se re⁹ tueri exceptiōe. qd me.cā.cū illa exceptio p̄ iuramētū ñ sit sblata.p̄terea ñ obstāte tali iuramēto p̄t petere rē si cātradidit. cū illō nō iurauerit. vt ex̄ d iureiu. debito. z ex̄ qd me.cā. ad audiētiā.g cū p̄t rē petē nito fortius p̄t se tueri exceptiōe.q2 cui damn⁹ actiōes multofortius exceptiōes.vt ff.d insp.l.j. ex̄ d iureiur. quēadmodū Et ex̄ p̄bat q̄ obliget.q2 q̄ fuerit coacti; tuerit coact⁹ ñ veluit. coacta vo lūtas ē volūtas vt. ē. c. q.i.merito. Itē q2 ñ ēgit in iteritū salutis eterne. est ergo obseruādū.vt ex̄ d iureiur.si vero nec obest q̄ nec gdas dicūt

nemine excusat.vt.l.di.p̄sb̄ros.z de cōse. di. iiij.cos.poti⁹ eni dz qs pati mortez q̄z malo cōsentire.vt.xxij.q.v.ita ne.z occisores corporis ñ sūt ɔ iusticiā timēdi.vt.xj.q.iij.nō solū.z.c.nolite.xxxj.q.ij. lothari⁹. So h ñ excusant tales a toto. sz a tāto.met⁹ eni vl coactio cōditiōalis ñ excusat pctm̄ .sz attenuat. vt ex̄ qd me.cā.sacris. Et nō h q̄ ɔ ea q̄ publice facta sūt admittit p̄batio i ɔtrā.sic.xxxj. q.ij.lothari⁹. ex̄. qd me.cā.platū. qd ē ɔ regulā generalē. viij.q.j.licet. d ¶ Que fiāt. poti⁹ respiciēda ē cā facti q̄ ip̄m factū vt.xxij.q.viij.occidit.de pe.di.j. aut facta.

e Auctoritatē.absoluim⁹.h cōsueuit dubitari circa duo.s.an iuramētū p̄ vi extortuz obliget. Itē an pa.possit dispēsare i illicito obligat. Itē an pa.possit dispēsare i illicito iuramēto.q̄ ñ obligat tale iu.arg.vl̄.h q2 vnū h ñ dz eē viculū iniqtatis.vt.xxij.q.iiij.inf.z ex̄ de iureiu.ver.z ex̄ d resti.spo. sollicite.z

compulsus.z.c.sigs coact⁹. So.gdas dicūt q̄ si tal fuit met⁹ q cadit i cōstātē vir. q̄ in iuramētū ob talē metū fctm̄ ñ obligat. z fm eos expōit h h v̄bū absoluim⁹ .i.absolutos onūdim⁹. alij dicūt q̄ q̄lisecūq̄ sit met⁹ tenet fuare iuramētū fctm̄ de reb⁹ p̄ppis. sz nullus iuramētū astrigit ipiuz p̄ reb⁹ ecclie ñ repetēdis. q2 istud ē illicitū. z h mag⁹ p̄bat. vt videt ex q̄ licitū ē qd iurat z p̄t ad plere. vt.xij.q.iiij.si aliqd q p̄oze opinionē sustinet. z distiguit int p̄missoria iuramēta z assertoria. In p̄missorijs iuramētis excusat met⁹. i assertorijs ñ. q2 poti⁹ debuit qs eciā mala pati q̄ falsus asserere vt.xxxij.q.v. ita ne. dices ergo oē iuramētū obligat. Si tu obijc' mihi q̄ ille hz exceptionē qd me.cā h bñ ɔcedo. sz p̄t nihil ea rōe iuramētū si tñ fuerit vlus ca. bene dico q̄ repellit agētē. Si q̄ qs iurauit rē suā p̄ metū alij dare. petat a iudice vt cogat illū

nõ recipe. vł ꝙ absoluat ipm a iuramẽto. vt ex̃ ꝺ iureiu. ex administratõis. si ad hoc iduci ñ pt. ꝛ postea repetat. si aũt iurauerit ñ petẽ tũc denũciet eccłie scim illi⁹. si aũt iurauit ꝙ ñ denũciet. illõ iuramẽtũ ñ ẽ ꝟuãdũ. vt ex̃. e. quẽadmodũ. i. fi. q: ex pcepto ad hoc tenet. ij q. i. si peccaue rit. io tu breuiter dicas ꝙ iuramentum ipso iure illicita ipso iure ñ ligat siue q̃s faciat spõte siue coact⁹. vt si iurauit hominẽ inocẽtẽ inficere. ꝛ hoc pbaꝛ. xxij. q. iiij. i mał. ꝛ c. se. ꝛ c. ꝙ dauid. iuramẽtũ tñ sr re licita metu extortũ ipso iure obligat sꝫ daꝛ exceptio ł actio qd me. cã ad rescidẽdũ. vt ff. qd me. cã ꝑ totũ. C. e. ti. l. i. ꝛ. iij. nisi i casu vt. ff. e. l. si mlier. §. si dos. Jtẽ i mr̃imõio ex̃ ꝺ spõ. cũ locũ. Jtẽ i voto. ex̃ qd me. cã plani. b. Utruꝫ aũt i iuramẽto papa possit dispẽsare q̃rit. hoc c vr̃ ꝙ sic ꝑ pdictas decretales. vt ex̃ ꝺ vo. ꝛ vo. re. magne. imo i oi iuramẽto ẽ excepta auctas maior: vt ex̃ ꝺ iureiu. venientes. ꝛ ex̃ ꝺ ffcrl: ostitut⁹. Jtẽ ipator dispẽsat i eo. ff. ad muni. ipatores. Jtẽ vr̃ ꝙ ñ. q: iuramẽtũ ẽ ꝺ iure naturali. vt. xxij. q. iiij. si ad pctm. sꝫ i talib⁹ papa ñ pt dispẽsare. vt. xxv. q. j. sũt q̃dã. Jtẽ ar. ad hoc ex̃ ꝺ sta. mo. cũ ad mõasteriũ. ħ. dic ꝙ i nullo iuramẽto licito pt pa. dispẽsaꝛ. nisi ad hoc solũ ꝙ ñ hẽat ifamis q trãsgredit illd. ꝛ hoc ñ absoluit sꝫ absolutos dnũciat. qm iurauerit ꝺ reb⁹ eccłie ñ repetẽdis vt dic. tu dicas ꝙ in volũtariis iuramẽtis ñ dispẽsat. sꝫ i coactis bñ. si tñ absolu. ł aliquẽ sꝫ absolutio. dico. n. ꝙ ꝯ ius naturale pt dispẽsare. vd tñ ñ ꝯ euãgeliũ vł ꝯ articulos fidei. tñ ꝯ apłm dispẽsat xxxiij. di. lector lxxxij. di. pñbr. io. a Date rłali. ar. ꝙ iudex eccłiastic⁹ bñ pt idicere bellũ. ꝛ i bello ifeq hostes. vt. xxiij. q. viij. igit. ꝛ c. hortatu. ꝛ. c. vt pridẽ. ꝛ. lxiij. di. hadrian⁹. Jtẽ ẽ ar. ꝙ iudex eccłiastic⁹ pt ꝑcipe iudici seculari vt pñiat maleficos vt. xxiij. q. iiij. si q̃s. ꝛ q. v. relegẽtes. ꝛ. q. viij. vt pdeꝫ. ar. ꝯ. xxiij. q. b Ali⁹. q: ꝺ alio pa. ꝑcesserat (vł. his a q̃b⁹. b) bmo q idẽ fecerat. c Jnutił. si itelligas iutił. i. insufficiẽt. ꝛc. n. obuisset ei da ri coadiutor. vt. vij. q. j. q̃uis ꝛ. c. petisti sꝫ dissolut⁹ erat cũ mlierib⁹ ꝛ effeminatus. d Deposuit. ꝯ papa deponit ipatorẽ. vt. xcvj. dist. duo. ꝛ. c. si ip ator. nã ꝛ trãsferre pt ipsũ. vt ex̃ de elec. c. venerabilẽ ar. ꝯ xcvj. di. cũ ad veruꝫ. So. dr deposuisse q depo nẽtib⁹ ꝯsẽtit. e Juramẽto. supple rõe dignitatis ꝑ sttio ñ rõe ꝑsone. io. Nos sctõꝝ fidelitate. xi. q. iiij. qm multos. ꝯ. sed ibi est solutuꝫ. Jtem ar. ꝯ. xj. q. iij. iulia. sꝫ ibi ẽ solutũ. g Constricti sũt. Sꝫ q̃d dices si iuraui me soluturũ alicui pecuniã vł sb pena pmisi. ꝛ ille postea excõicat. nũq̃d teneor ei soluere. vr̃ ꝙ nõ q: q̃litercũqꝫ possum⁹ debem⁹ vexare malos vt cessent a malo. vt. xxiij. q. vj. sꝫ vo. ꝛ vtili⁹ esuriẽti ꝛc. vt. v. q. v. ñ ois. ꝛ excõicatis i nullo casu cõicabim⁹. nisi i his q̃ sꝫ ectãt ad correctionẽ eoꝝ. vt. xj. q. i. i. cũ excõicato. Jtẽ q: intelligor iurasse sub hac cõditiõe si res i eodẽ statu pmanet. vt. xxij. q. ne qs in ñ. ꝛ. ff. de solu. cũ qs. Jtẽ ibi nulla est petitio ibi nulla mora ẽ. vt. ff. de ꝟ. ob. si pupillus. Jtẽ q: ĩmo le meriti publica egestate laborare dñt. vt. ff depo. bona fide. ħ aũt nõ ẽ dubiũ. qn debitũ possit peti ab excõicato. vt ex̃ de sen. excõ. si ꝟe. So. pecunia illa ñ reddaꝛ ei sꝫ deponaꝛ ꝟe. So. pecunia illa ñ reddaꝛ ei sꝫ deponaꝛ

archiepꝫ treuerẽsez: q̃s ei⁹ prepositũ: ꝛ oẽs q tũc tpis capti se illis quoq mõ obligauerũt: neqꝫ vllã eos ꝑin de ifamiã vł calũniã ant a suis bonis seq̃strationẽ vn q̃s auctore ꝺo ꝛ sctis aplis ꝛ nr̃is pdecessorib⁹ sustiẽ pmittim⁹. sic ꝑ ꝑphã dñs dicit: dissolue colligatiões impietaꝫ ꝛc. Quiciũ pfato frĩ nr̃o filiisqꝫ treuerensis eccłie illiusqꝫ defẽsoribus hec i mãdaꝫ dam⁹ vt spũali sił ꝛ materiali gladio tandiu malignos illos eoꝝqꝫ fautores in seq̃nt: q̃ usqꝫ cũ itegritate possessiones vł q̃cũqꝫ res eccłiastice hoc sctõ vł q̃cũqꝫ pacto distracte seu direpte sũt reuocẽt. A fidelitaꝫ ẽt iuramẽto roman⁹ põtifex nõnullos absoluit cũ aliq̃s a sua dignitate deponit. Anastasi⁹ pa. anastasio ipatori.

Põtificalis auctas a iuramẽto fidelitatis nõnullos absoluit.

Ali⁹ b itẽ ro man⁹ põtifex zacharias. s. regẽ frãcoꝝ nõ tã ꝑ suis iniq̃tatib⁹ q̃s ꝑ eo ꝙ tãte ptãti erat iutilis c a regno ꝺposuit d ꝛ pipinũ caroli imparor] patrẽ i ei⁹ locũ sbstituit: oẽsqꝫ frãcigenas a iuramẽto e fidelitatis absoluit: qd ẽt ex auctte freq̃nti agit: sctã eccłia cũ milites absoluit a viculo iuramẽti. qd factũ ẽ his epis q aplica auctte a pontificali gradu ꝺponuꝛ. Jtẽ gre. vij. rõane synodo psidens dixit.

Excõicaꝫ vinculo fidelitaꝫ nõ tenemur obnoxij.

Nos sctõꝝ f pdecessoꝝ nr̃oꝝ statuta tenẽtes: eos q excõicaꝫ fidelitate aut sacro ꝯstricti g sũt:

excōicato nō
sit soluendu3
cū nemo de-
beat partici-
pare cu3 eo.
vt.xj.q.iij.cū
excōicato.ni-
si in casibus.
vt.s.xj.q. iij.
qm̄ multos.
nec ob.illa ꝯ
tra.si vere q3
illud factū fu
it ꝯ necessita
a Ura (te.
t' milites
[illegible]
b Usq3.
si aga
tur ꝯ
clericū de cri
mine crialit.
necessaria est
p̄ntia epoꝝ
ꝑm ꝙ tradit.
j.e. sigs. ꝛ.c.
felix. distigui
tur tn̄.quia si
agatur ꝯ crie
ad depositio
ne3 ordinis.
tūc h3 locū.c
felix.ꝛ.c.sigs
si aūt agatur
ad depositio
nē beneficij.
tūc solus eps
pt cognosce-
re cū clericis
suis.vt.xvij.
q.ij. sigs ab-
bas.ꝛ.xvj.q.
vij. inuentū.
ꝛ ex̄ de iudi.
ac si clerici.ꝛ
xj. q. iij. sigs
epūs dānat'.
ꝛ ex̄ ꝯ coha.
cle.ꝛ mu.c.
sicut.ꝛ.c.ꝯ sa
cerdotibus.
Jte3 si agat
de crie i mo-
dū exceptōis.

aplica aucte a iuramento
absoluim': ꝛ ne sibi fideli
tatē obſuēt oib' modis ꝓ
hibem': q̊usq3 ipi ad satis
factionē veniāt. Itē vrba.
ij: epo vapicensi. [illegible]
[illegible]
[illegible] seruire cogitur.

Iratos ᵃ milites hugo
ni comiti ne ipi ꝙdiu
excōicat' ē ſuiāt ꝓhibeto.
q si sacra ptēderit: moneā
tur oportere deo mag] ſui
re ꝙ hoib'. fidelitatē eni3
quā xpiano pn̄cipi iurarūt
deo vlq3 sanc̄ adūsanti ꝛ
eoꝝ pcepta calcāti nlla co
hibet aucte psoluē. [illegible]

Usq3 ᵇ synodali ꝟo
audiētia sacerdotē
dānari i hispalensi
cōcilio cui isidor' īterfuit:
sic ꝓhibet. [illegible]
[illegible]

Extra con' n̄ dijciat.
actiōe cōpim' flagi-
tanū cordubēse3 p̄sb̄rm i-
iuste oli a pōtifice suo die
ctū ꝛ inocētē exilio ꝯdēna
tū: quē rursus ordini suo
restitutū. eē id denuo adū-
sus p̄sūptionē vr̄az decre-
uim': vt iux̄ sctōꝝ patrū
synodalē sniam null' vr̄m
sine ꝯcilij examīe quēlibet
p̄sb̄rm vl' dyaconū deijciē
dū putet. nā multi sūt q in
discussos ptāte tyrānica n̄
aucte canonica dān āt. ꝛ si
cut nōnullos i grā fauor]
sublimāt: ita q̊sdā odio in
uidiaq3 hūiliāt: ꝛ leui opi
niōi aura ꝯdēnāt q̄z crien
nō approbāt. ¶ Eps eni
sacerdotib' ac ministris so
lus honorē dare pōt: solus
auferre nō pōt. si ei hi q i
ꝯ seclo a dn̄is suis honore

lib tas adepti st: i ſuitu3 ne
xū n̄ reuoluūt: nisi publice
apd ptores ac p̄sides tribu
nali foro fuerint accusati:
q̄nto mag] hi q diuis alta
rib' ꝯsecrati honore eccl̄ia
stico decorāt: q ꝓfecto nec
vno dānāte nec vno iudicā
te potest honor] sui ꝓuile
gio exui: sed p̄nti synodali
iudicio qd canon oio de il
lis pcepit o3 diffiniri. Itē
greg. iohāni epo panormi
tano. Causas clicoꝝ eps
nō nisi cū senioꝝ' ecclie

Si qd ᶜ de q̄ audiat.
cunq3 clico ad aures
tuas puenerit qd te iuste
possit offendere: facile nō
credas: ne te p vidictā res
accedat incognita: s3 p̄nti
b' ecclie tue senioꝝb' dili-
gēter ē pscrutāda vitas: ꝛ
tūc si q̄litas rei poposcerit
canonica districtio culpa3
feriat delinquētis. Itē ex
ꝯci. agathēsi. j. [illegible]
p̄sb̄ri vl dyaconi sium au-
[illegible]

Siqs ᶠ tumidus diēdi.
vl cōtumeliosus exti
terit ꝛ i maiorē natu vl' ali
quā cāz habuerit: a trib'
vicinis epis si dyaconu' ē
q arguit: si p̄sb̄r a. vj. si eps
a. xij. sacerdotibus audiat.
¶ Unūsi epi dixerūt cō
tūdi d3 ꝯtūacia: ꝛ supbia i
oib' frāgi. ¶ Cause ꝟo ꝓ
psonis ab his ʰ statuto nu
mero audiāt. Itē ex ꝯci.
carthagi. ij. [illegible]
Elix eps ⁱ selecucitan'
dixit. Eniā hec additio ꝑm
statuta veteꝝ ꝯciliorꝝ: vt si
qs eps qd n̄ optam' fieri
reatū aliquē icurrerit: ꝛ si
fuerit ei nimia nc̄citas nō
posse plurimos cōgrega

ꝛ.c.cū dilect'
c Extra.cō (
cilij. er-
go tres epi sa
ciunt concili
um.quia tres
epi examinat
causam dya-
coni. vt. j. c.
siquis.
d Solum
incorporalia
cui3 lacuus
cōstruunt ꝙ
destruantur.
extra de trās-
lati. iter. Nec
est vna ratio
quare in pro
motione cle-
ricoꝝ nō re-
quirunt plu-
res episcopi.
sed in remo-
tione sic. Jtē
q3 secun ꝯ
din̄tur cleri
ci ꝙ depona-
tur. vnde gra
ue esset tōtes
vocarī tot epi
scopos. Jtem
q3 depositio
frequenter fit
causa odij. s3
ordinatio cū
dilectiōis. so
lus autē con
fert dignita-
tes si hoc ha
bet ex consue
tudine. vt ex
tra de his q̄
fi.a.prela.ca.
noscitur.
e Siquis
de quo-
cunq3 cle.
f Siquis
natu ꝯ
tū ad ordies.
g ¶ Pro
personis. id
est prout per

solus pōt cognoscere. ex̄ de accu. sup his. lic3
sit arg. ꝯtra. xxiij. dist. illud. tamē quocunq3
modo agatur de crie. semper accusator pu-
nitur vt calumniator. vt ex̄ de accu. sup his.

sone sunt constitute in sacris ordinibus.
h ¶ Ab his id est ab episcopis.
i ¶ Elix. cum proprio. id est preter propriu3
episcopu3. ij. que. v. presbyter.

Si ante. h. c. e pars illius. iiij. q. v. q̃sq̃s. t. b ¶ A cōtione. id est eedē dilationes datur accusatori que et reo. et eque ex cōtica bitur accusator. si nō venerit sicut reus. vt. iiij. q. v. quisq̃s c ¶ Solus. id est sine alijs episcopis. nō tamē sine. clericis suis. vt. j. e c. proxio. so. d ¶ Episcopus sufficit tamen maior pars si absentes probeant assensum. vt. lxij. dist. ca. j. e. q. c. j. tum quid si isti clerici sunt iudices et illius nō videtur. cum quilibet cor sit sonte mi. nere et quidā dicūt q̃ ipm̃ concilium sit ue capitulū habet iurisd ictionem ordinariā. nulla tamen per se est iudex. Alij dicūt q̃ sunt assessores epi scopi et sententia sine talibus lata nulla ē. sicut sententia nulla ē que fertur ꝯ fiscū absente, aduocato fisci. vt. ff. de iure fis. si fiscus. sicut videtur dicere lex vel sententia que fertur officiato. iudice absente que nulla est. vt. C. de sen. et inter om. iud. cuj sententia. q̃ tamē cle rici sunt iudices ē arg. vj. q. iij. l. scote.

re epos: ne in crie maneat a. xij. epis audiat et. vj. p̃sb ris et a trib⁹ dyaconib⁹ cū p̃p̃o suo epo. Itē ex ꝯci. cartha. iiij. De eodē.

Si aūt p̃sbri vl dyaconi accusati fuerit: adiū cto sibi ex vicinis locis pro pri⁹ eps legitio nūero collegar q̄s ab eodē accusati poterit. i. vna secū i p̃sbri noie. vj. i dyacōi. iij. q ipo rū cās discutiāt eadē dicez et dilatōe et a cōione re mouonū et discussiōe caz inter accusatores et eos q ac cusāt forma suata. reliqz vo clicoꝝ cās et sol⁹ eps loci agnoscat et finiat. sol⁹ āt ad exclusionē alioꝝ epo rū ñ suoꝝ clicoꝝ dr: sine q̄z p̄ntia ei⁹ sntia erit irri ta. Itē i cartha. cōci. iiij. Absq; p̄ntia clicoꝝ nulli⁹ cāz eps audiat.

Episcopus nulli⁹ cāz au diat abs. p̄ntia suoꝝ cli coꝝ: alioqn irrita erit snia epi: nisi p̄ntia clicorū fir mef. Itē ex ꝯci. hispalēsi. ij. Nisi i sinodo canonice vocati sacerdotes dānari

Episc⁹ et sacer ñ p̄nt. dotib⁹ ac ministris so lus honorē dare p̄t: sz sol⁹ ufaarre nō p̄t. ¶ Si eni hi q i h seculo a dñis suis honorē libtatis adepti sūt: i fuituq; iugū ñ reuocāt: ni si publice apud p̄tores ac p̄sides tribūali foro fuerit accusati: quātomag; hi q diuinis altaribus ꝯsecrati honore ecclastico decorā tur: pfecto q nec ab vno damnari nec vno iudicāte poterūt honoris sui puile gio exui sz p̄ntati synodali iudicio qd canō d illis p̄ cepit oz diffiniri. Q. viij.

De vltima vero qōne sic statutū i cōcilio neocesariēsi. Presbr q añ ordinatiōnē ꝯfitet se corpalil lapsuz postea nō offerat.

Presbr si añ admisit corpora le peccm: et h postea p̄sbr ordinat⁹ ē: si ꝯfessus fuerit q añ ordinationē suā peccauerit: nō quidē offerat: maneat āt in alijs officijs

h is vero. i h. similr si confitetur illud extra ius. q̃ talis confessio ei non preiudicat. vt. j. e. que. v. presbyter. licet sit ar. cōtra extra de ex ces. prela q̄ sit graue. si vero ꝯfitetur in iure crimen suum cōmissum ante ordinationem suaz deponit ab officio sacerdotali retinebit tñ nomē p̄sbri. et omne inferi⁹ officium. vt. j. e c. j. et c. siquis p̄sbyter. et h cuz sponte illud confitet. Si vero cōfiteat illud timore pbatio num. tunc si ue ante siue p⁹ ordinatio nes suā illud commisit. deponitur irreperabilit. vt xxiiij. dist. c. vlt. j. di. ex pe nitētib⁹. lxxxj siquis sine examinatione. e. c. si qs epo Si ḡ q̄s spōte cōfitet crimē ꝯmissuz post ordinationez ad tps debet suspendi ad agendam penitentiaz sed postea restituitur ex dispensatione. vt. j. e. c. ij. Si queras que crimina inducūt depositionez. dico q̃ nō est a canone expssuz. videm⁹ enim q̃ q̄dā nō inducūt. nā clic⁹ tumultū faciēs i synodo ñ depōitur. vt. v. q. iiij. in loco. Itē q cātat duas missas sb vno canōe. vt d ꝯse. di. ij. relatū. Itē si eps cui ill⁹ ñ venit ad synodū. xviij. di. si. qs āt et tñ q̄lib; tale ē mortale. silr et c. decreuim⁹. et tñ ꝯrio mercario iuramēto ñ dponit aliqs. vt ex de iuretur. sic. tradidit āt q̄dā p regula q̃ oē crimē iducit dpositiōez. nisi spāli a canōe exciplat. Alij dicūt q̃ null̄ crimē i ducit dpositiōez. nisi spālit a canōe exciplat. et hec opinio maior egtate innit. q̄re tenēda eit. Jo.

Questio viij.

Episcopus sacerdotibus.

De vltima vero . hec querimur si a li quis confitetur crimen quod fecit ante ordinationem suam. vel commun citur. peccasse ante ordinationem suaz an possit frui officio. Distinguas ergo qz aut est tale crimen qd inducit depositionez aut non. si non inducit. acta penitētia remanet in ordine suo. vt. lxviij. dist. . . . Itē si inducit depositiones tunc si confitetur illud in penitentia non abstinebit ab officio. vt. l. dist. de

Qui admisit. corpale. i. fornicationez. b ¶ Si ꝯfessus fuerit spōte ñ metu p

bationū. i Offerat.i.officiet. a Studij.i.q2 studiose confessus est.vel q2 vtilis ecclie cuz tali eni dispensat.vt.l.di.studeat.

b Cetera.i.ceteros pctōres q nolūt sponte cōfiteri.v.dic p pter alia peccata a fornicatione. et sic ē ar. q minꝰ punitur aliqs pp fornicationē q̄ propt aliud crimē.h̄ id q2 pauci sine illo crimine inueniunt.vt.l.dist.q2 ma.et ad idē est ar. lxxxvij.di.presbyter.lxxxj.dis.si q clerici.ar ↄ.xxxiij di.c.vlti.

c Potestas.ↄfitendi crimē.sz et si nō vult ↄfiteri relinqt arbitrio suo. vt xxxiii.di.habuisse.

d A ministerio dyaconali.sz nō sb diaconali.

e Hz qui.h̄c.pōit.s.dist.l.hi.qui.

f Corruerit.loqt.q de eo q pꝰ ordinationē delinqt.sed nonne magis delinqt ille q delinqt i dignitate q̄ q.ex dignitatē delinqt.vt.l.di.hōs xpianꝰ et.xxv.que.j.

ppter eius studij a vtilitatē: cetera b vo pctā cēsuerūt plurimi etiā ordinatiōē cp/uari: q si de his nō fuerit ↄfessus nec ab aliqbꝰ mā/ifeste pōt cōuinci: huic ipsi de se ptās c est cōmittenda. Silr et diaconꝰ si in eodē culpe genere fuerit inuolutus sese a ministerio d cohibebit. Itē ex ↄcilio hilerdēsi.

Qui altario dei deseruientes in carnis fragilitate deliqrit: epi arbitrio subiaceant.

Hi q e altario dei deseruiūt si subito in flēda carnis fragilitate corruerit f et deo respiciente digne pēituerit: ita vt si mortificato corpore cordis ↄtriti sacrificiū deo offerāt: maneat in ptāte g pōtificis vl' veracit afflictos nō diu suspēdere: vl' desidiosos plixiori tpe ab ecclie corpore segregare: ita tñ vt sic officiorum suorum loca recipiant: ne possint ad altiora vlteriꝰ promoueri. Nō si iterato b velut canes ad vomitū reūsi fuerit ñ solū dignitate officij careāt: sz etiā sctāz cōionē: nisi in exitu nō pcipiat.

Itez ex cōcil.toletano.ix.

Ex ministris ecclie q diui i fui tutē deuocent eiusdē

Qum mlt'e sup inocēti az ordinis clericorum hacten' emanauerit snie patrū et nllātenꝰ ipsorum firmari correctio morū queuit: vsq adeo sniaz iudicantiū ptraxere ↄmissa culparum: vt non tm̄ inferret vitio in actores scelerum: verum ēt in pgenie dānatorum. Idcq̄ quilibet ab epo vsq ad subdiaconū deinceps vl' ex ancille vel ex ingenue k detestādo ↄnubio in honore ↄstitut filios pcreauerint: illi ex qbꝰ geniti pbabunt: canonica cēsura damnēt: ples aūt aliena pollutione nata nō solū hereditatē m nūq̄ accipiet: sz etiaz in seruitute eiꝰ ecclie de cuius sacerdotis vl' mistri ignominia nati sunt: iure phēni māebūt. Itē ex ↄcilio nerūni pape.

Qui cōfitet se ante ordiatiōnē peccasse: nō sacrificet: cōuictus aūt de

Siqs n p̄sbyter ante ordiationē peccauerit nō offerat: sz tātū p religiōe nomē p̄sbri portet. Si aūt nō ipse ↄfessus fuerit: sed ab alio publice cōuictꝰ: nec hoc ipz habeat vt nomen p̄sbri portet. Similit et de diacōibꝰ ob fuādū est: vt si ipsi cōfessi fuerit ordinē subdiaconi

nulli. Rñdeo sic.sed iō magis punit q2 sciēs se. pmisit ordiari.l.di.ex penitētibꝰ. g In ptāte si itelligas h̄.c.de clerico deposito. tūc est h arg.q cps pōt restituere clericū depositū si āt de suspēsio.tūc pz q religt arbitrio epi.an velit suspēso reddere officiū suū. Sz cū iste cleric' rōne criminis nō possit pmoueri ad sublimiorē gradū.quō q pōt ipm restituere famæ.cū p penitētiā h tollat ifamia. t.ij.q.iij.§.notādū.pōt dici q ex quo papa

dat potestatem dispensandi.ergo per consequens restituēdi famę. h Iterato.ar.grauius puniri iteratū delictū.vt.xxv.q.ij.ita nos.ex de cohabi.cle.clericos. et de he. Jo. (re.ad abolendam.

vel ex ancilla sed quare punitur dominus ancille il lius. Respō deo in fauorem ecclesie. vl iō q2 rōne criminis illa facta ē de suo foro.

k Ingenue.specialis est iste casus vbi filius cō ditionē matris libere seqū q̄ id q̄d est.xv.q.que.iij liberi.

l Cōnubio.i.pacti q bis.q̄ loquit de sacerdotibꝰ qui legitime ducunt vxore. tales eni grauiꝰ puniunt.xxij.di.eos.et xxvij.dist.p xvyi.geqd m hic dicat.cuz ecclia non sit isto iure vsa. pdit ius suo sicut et illud quod possit exigere pens sacrilegij. vt xvij. que.iiij. quisquis.

m Here ditatem. sz spurius cet paternaz.naz matri etiā succedit spuriꝰ filius. et testamentuz matris potest dicere inofficiosum.vt.ff.de inoffi.testa. si suspectus. Jo. hodie spurij omni beneficio excluduntur. vt.C.de natu.libe.auten.licet.B.

Si quis nomen ñ queris quid est retinere nomen presbyteri. dico q in omnibus retinet priuilegium presbyteri in loco subscriptionis et i aliis.preter hoc solū quod non potest missam celebrare.

Consultantibus. dis. xxxij. nullus. contra. io. s3 ibi loquitur de crimine quod est notorium per sententiam. quod falsum est. ut extra de coha. cleri. vestra c. se. & c. ult. ubi dicitur quod sufficit si est notorium vel euidentia. b. sed non est eo ipso quod quis comprehenditur adulterio infamis est licet nondum sit damnatus. ut. ff. de ritu. nup. pala. m. Rn. talis. in famia non sufficit ad hoc ut abstinendum sit a sacramentis suis nisi infamatus per sententiam. ut di. xxxij. di. §. verum requiritur enim quod sit deprehensus & conuictus extra de iudi. cum non ab homine. tamen bene concedo quod cis sacerdos in mortali existens est suspensus quo ad se. ut. j. q. j. sacerdotes. sed quo ad alios nisi sit precisus. vel nisi sit notorius fornicator: vel si monachus. ut xxxij. dist. §. verum.

b In fide. id est per fidem christi.

c Mundum. id est amorem & delectationem mundanorum. d Sed accipientis. id est recipientis secundum meritum recipientis. sed non secundum meritum dantis. de con. se. di. ij. vox.

e Accusa.

accipiant. Item nicolaus ad consulta bulgarorum. [illegible]

Consultantibus a vobis si a sacerdote qui fuerit comprehensus in adulterio: siue de hoc sola fama respersus est: debeatis communionem recipere nec ne. Respondemus non potest aliquis quantumcumque pollutus sit sacramenta diuina polluere: que purgatoria cunctarum contagionum existunt quiscunque enim sacerdos sit: que sancta sunt coinquinari non possunt. Idcirco ab eo quousque iudicio episcoporum reprobetur: communio percipienda est quoniam mali bona administrando se tantummodo ledunt. & cerea fax accensa sibi quidem detrimentum prestat: aliis vero lumen in tenebris administrat: & unde aliis commodum exhibet: inde sibi dispendium prebet. Sumite ergo ab omni sacerdote intrepidi christi mysteria: quia omnia in fide b christi purgantur. Fides est enim que hunc mundum c vincit: & quia non dantis meritum sed accipientis d fit: dicente beato hieronymo: ad credendum omni anime baptismus est perfectus: & in omni sacerdote corpus christi est perfectum: quod iuxta sensus sacre scripture concordans ait paulus audias ne iudicaueris quemque: atque ante probationem accusationis illa te neminem a tua communione suspendas: quia non statim qui accusatur e reus est sed qui conuincitur criminosus.

Causa. xvi.

s. viij. q. iiij. nonne. xxxv. q. vj. multorum. c. xj. q. iij. corum. ex vi. lite pen. laudabile. Jo. C. xvi.

Quidam abbas. Quod monachi. De hac materia canones varie loquuntur. Dicas ergo quod si regimen populi committitur monacho ab episcopo cum abbatis licentia. tunc potest celebrare officium. lviij. dist. c. j. j. eo. doctos moderamine. & c. ex auctoritate. sed an ipso iure possit committi vel tantum ex dispensatione de hoc dubitatur. Dicunt quidam quod hodie iure communi. sed oli ex dispensatione tantum. lv. di. prisc. Alij dicunt quod nec hodie nisi ex dispensatione. ex. de capel. mona. in ecclesijs. ex de statu mona. c ij. satis potest admitti quod secundum antiqua iura monachi non poterant preesse parochis libere ecclesijs nisi ex necessitate. ut. lv. di. priscis. hodie vero possunt utilitate etiam suadente. quia magis probati sunt utiles quam seculares. & sic magis sunt utiles. ut j. eo. c. pro utilitate. & xlvij. di. quantumlibet & hoc si adsit consensus episcopi & abbatis. s3 si

Quidam f abbas habebat parochiales ecclesias instituit monachum ut officium celebraret populo: possedit eam per. xl. annos sine aliqua interpellatione: tandem querela aduersus abbatem mouetur a clericis baptismalis ecclesie: in cuius diocesi parochiana ecclesia illa consistebat. Hic primum queritur: utrum monachis liceat officia populis celebrare penitentiam dare & baptizare. Secundo si contigerit eos capellas habere ex parte beneficio: an ab eis sint instituende: an ab episcopis. Tertio an iura ecclesiarum prescriptione tollantur. Quarto si ecclesia aduersus ecclesiam prescribat an etiam monasterium aduersus ecclesiam prescribere possit. Quinto si capellam in suo territorio edificatam iure territorij sibi vendicare valeat. Sexto si archipresbiter vel episcopus sua auctoritate non iudiciaria sententia capellam illam irrepserit: an cadat a causa: ut ecclesia cui presidet: non ultra habeat ius reposcendi: quod suus pastor illicite vsurpauit. Septimo queritur: si laici capellam tenebant ut quibusdam moris est: & in manibus abbatis eam refutauerit & ordinandam reddiderint: an consensu episcopi & clericorum abbas possit eam tenere.

Quod monachi officia populis celebrare non possint nisi ius auctorita

monasteriū habet ecclesiaʒ aliquaʒ pleno iure sufficit consensus abbatis.vt.j.eo.q.ij.visis.De regularibus non est dubiū quin licite possint preficī ecclesijs sed in hoc est differentia ꝙ monachus secum debet habere socios sui ordinis sed regularis non tenetur.nisi cō mode possit.vt ex̄ de sta.mona.ꝙ dei timorē.Jo.ꝛ ita de iure cō muni pōt pñci monachus ecclesie parochiali.si pōt habere secuʒ sociū sui ordinis.vt extra ꝺ sta.mona.

ꝙ proprius sacerdos ē iudex illius criminis quo ad vnā penā.ꝛ ille vbi deliquit quo ad aliā penā. d ℭ Nisi monachū.at.ꝙ eiiciē tum aliquid in hominē sue professionis.qꝛ non est licituʒ in aliū.ij.q.vij.si hereticus.ꝛ xxviij.que.j.

P c.ij.B. Placuit. hoc.c.loquit̄ de monasterijs nō habētibus populū. b ℭ Singlaris.i.ñ secularis.nā singulariter.id est solitarie viuere nō debet.j eo.si clericatus in fi. c ℭ Sepeliat.

tibus ꝓbat.quaꝛ pma est illa scte nicene synodi : q̄ dicit. Monachoꝝ cōuersatio ab oib⁹ debet esse discreta.

Placuit^a oib⁹ presidētib⁹ i sctā nicēa synodo: vt monachoꝝ cōuersatio ꝛ vita ħʒ ethymologiā nominis ab oib⁹ discrepet.mōachus eni greꝛce: latine singularis dicit̄. Unde monachuʒ p oia singularit^b agere oportet.Q̄ꝛ orbeʒ firmit ꝛ idissolubilit oēs ꝑcipim⁹:vt aliq̄s monachus penitētiā nemini tribuat nisi inuicē vt iustū est. mortuuʒ nō sepeliat^c: nisi monachū⁹ i monasterio secū cōmorātē vl̄ si fortuitu quēq̄ aduenientiuʒ fratrū ibi mori cōtingerit. Itē gregoriu⁹ iohāni rauēnati archiepo. Monasterij districtiōeʒ ꝛ ecclesiastica misteria nō pōt.

Nemo^d tenere nō pōt.

potest ecclisiasticis officijs deseruire:ꝛ i monastica regula ordiate p sistere: vt ipi districtionē monasterij teneat:q quotidie in monasterio ecclesiastico cogit pmāere. Itē innocēti⁹. Monachi q ad clericatū ꝓmouent:a ꝑori ꝓposito discedere non debēt.

Et monachis q diu morātes in monasterijs si postea ad clicat⁹ ordies puenerit statuim⁹ non debere eos a ꝑori ꝓposito discedere. Si ergo sic inocēti⁹ diffiniuit: a suo proposito eis discedere nō licet.ꝛ sic gregori⁹ testat in monastica regl̄a deuote psistere: ꝛ ecclisiastic] obsegijs siml̄ deseruire non pñt : patet ꝙ parochiāis ecclijs monachi pfici nō pñt. Itē hieronym⁹ ad riparū ꝛ disideriū. Monachus nō hʒ officiū docētis ſʒ plāgentis.

d ℭ Nemo di.l.xxxix.singula.ℏ ē ps illi⁹ xxiij.q.ij.per uenit.ꝛ nō loquit de monachis sed d' secularib⁹ clericis q volebant monasterijs pesse.ꝛ dicit ꝙ nō posset fieri. Si v'o h.c.d' monachis intelligere.tūc dicas ꝙ cum mōachus pficit ecclie.nō tenet̄ seruare districtam regulam.vt ps.j.in ieiunijs ꝛ orationibus ꝛ vigilijs. e ℭ De mōachis discedere quaꝝ tum ad ea q

at.dicūt quidā.ꝙ null⁹ sacerdos siue monach⁹ siue alter pōt iniūgere pnias.nisi ab epiſcopo sit cōmissa ei.cura aiaꝝ.vt.j.e.pueniti.ꝛ.c.i cūctis nisi i casu necessitatis.vbi etiā laicus pt piam dare.j.de pñe.di.iiij.sanctuʒ de pe.di.j.quā penitet.vñ q ab eis recipiūt penitētiā.nec quātū ad deū.nec quātū ad ecclesiā sūt absoluti.Alij dicūt ꝙ qlibet sacerdos pōt h facere.nā eo ipo ꝙ aliqs submittit se sue iurisdictioni.hʒ ptātē ipʒ absoluēdi ꝛ ligādi cū sit sacerdos.j.e.ꝰ.h idē.tñ certū ē ꝙ null⁹ suū sacerdotē pt dimittere sine cā.j.de pe.di.vj.placuit. Hodie expeditū ē ꝙ nulla est tal' absolutio quā ꝯsequit̄ ab alio sacerdote.vt.ex̄ de pe.ꝛ re.ois.Sʒ qd si parochianꝰ alicui⁹ deliqt in alteri⁹ spatu vel territorio.vr̄ ꝙ cōfitebit̄ sacerdoti parochie illius in cui⁹ territorio deliqt.qꝛ rōne criminis factꝰ ē de foro suo. Itē alia rōne.qꝛ per ꝯfessionē pena eterna cōmutat̄ in penā temporalē nunq̄ extraneus iudex pōt remittere.Hic

sunt de substantia monachatus.vt de habendo in ieiunando.ꝛ continētia.ꝛ de nō habēdo propria in his enim nō absoluit.licet transeat ad eccliaʒ secularē.sed in ieiunio silētio ꝛ vigilijs absoluitur.vt supra.c.proximo.Distinguitur tamen.quia si monachus transit ad episcopatuʒ ex toto abicitur a iurisdictione abbatis.vt.xviij.q.j.c.vnico.si vero transfertur ad ecclesiam secularē que nō est subiecta abbati suo vel in spiritualib⁹.vel in temporalibus ex toto eximitur a iurisdictione abbatis.vt.j.e.in parochiano. Si vero ecclia subest abbati suo quo ad temporalia.de temporalibus respōdebit abbati suo sed quo ad spiritualia eximitur ab obedientia abbatis vt.j.q.ij.visis.ꝛ.c.sane.ꝛ ex̄ de cap.el.ꝛ ona. in ecclesijs. Si vero ecclia illa ex toto est subiecta abbati quo ad omnia.tūc remanet obediens abbati.nisi in ieiunijs ꝛ alijs.vt.dictū.vnde nō debet re : ere eccliam illaꝫ sub officium monachale.nam ad quācunq̄ ecclesiā

veneris illi⁹ cōsuetudinē seruabis. xij.dist. illa.xli.dist.quisqs. Sed nūqd in comestiōe carniuz eximit a regula monachali.ñ videt quia canon tm̄ infirmitatis causaz excipit i monachis.vt.j.de ɔ̄se.di.v.carnē.tamen sa lus pōt dici ꝙ sic ne aliis sit scandalū. vt. lvj.di.quisqs.

l Institorē.i.negociatorē. k Ne filiorū id ē pauperū. l Canes histriones ꝛ mere tricēs ꝛ lecatores. m Alia.pascor.a sacra mētis ipsoꝝ. n Securis. qꝛ succisus ē mūdo.j.e.placuit. o Si Munus.Sed

Monachus[a] nō docē/tis sed plangentis ha bet officiū[b]: q vl' se vl mū/dū lugeat[c] ꝛ dn̄i pauid⁹ p̄/stolet aduentuz. I dez ad paulinū. In pplari frequen/tia monachi esse nō debet

Si cupis esse[d] qd̄ dice ris monachus: id est sol⁹.qd facis i vrbib⁹: que vtiqꝫ nō sunt soloꝝ[e] habi/tacula sꝫ multoꝝ. ꝛ infra. Habeto simplicitatez[f] colūbe: ne cuiqꝫ machie/ris dolos ꝛ serpētis astuti aꝫ: ne alioꝝ supplāteris i/sidijs. Nō multuz[g] di/stat i vicio vl' decipe posse vl' decipi christianū: quez senseris tibi aut semp aut crebro de nūmis loq̄ntez: excepta elemosynaq̄ idiffe rent oib⁹ patet. Instito rē potī⁹ habeto q̄ mona/chū. pter victū ꝛ vestimē/tū ꝛ manifestas necitates nihil cuiqꝫ tribuas: ne fi/lioꝝ[k] panes canes come dant. I dez ad eliodoꝛuz.

Mōachus pascit: clerici

Alia[m] causa pascunt. est mōachi: alia clici. Clerici oues pascunt: ego pascor. Illi de altari viuūt. mihi securis[n] quasi ad ra dicez infructuose arboris ponit. Si mun⁹[o] ad al tare ñ ōfero: mihi añ pre/sbyterū sedere nō licet. Il li si peccauero[p] licꝫ me tra dere sathane interitū car/nis: vt spirit⁹ sit sal⁹ idie dn̄i. I dē ad rusticū. Nō licet aliqd monachis age/re sine psbyterorū cōsilio.

Ecclesia[q] habet senatū cetū p̄sbroꝝ: sine q̄rū ɔ̄silio nihil mōachis age/re licꝫ. Roboā fili⁹ salo monis iō pdidit regnū: qꝛ audire noluit presbiros su os. Senatū[r] q̄ꝫ roma/ni hēbāt cui⁹ ɔ̄silio cūcta agebāt. Et nos hēm⁹ senatū nr̄m cetū p̄sbroꝝ. I ꝫ euge.pa. Scōm ethy/mologiā nois solitariā vi/tam ducat monachus.

a Monachus. ē. vij.q.i.prece pit.ꝛ.ca.ꝫ ne quaqꝫ. b Habet officiū.nō ha bens curam animaruz. c Lugeat. se vel mūdū. id est peccata sua vl' alioꝝ. qui in mūdo sunt lugeat. d Si cupis esse qd dixeris.arg.a nominis inter pretatiōe. no mina eniꝫ de bent esse con sona reb⁹ in. ff.ð dona.§. est ꝛ aliud.ꝛ ff.de tute.l.j. xxj.di.cleros. ꝛ.xij.q.i.cleri cus.xxiij.q.i pudenda. in aut.de defen.ciuita.colla.iij.in prin. e Soloꝝ.id.it solitarioꝝ. ne sit ɔ̄tra j.e.si clericatus ꝛ est ar.ꝙ monasteria non sunt construēda in vrbibus.vt.j.de ɔ̄se.dist. v.nunqꝫ. f Simplicitatē.Duplex est sim plicitas.contraria dolositati ꝛ illa ē bona. quedā ꝫ cōtraria discretioni.ꝛ hec est mala. xxxvj.di.in princi. g Non multū.tm̄ q̄nqꝫ min⁹ ē falli q̄ fallere.vt.xxij.q.ij.in ꝯrariū.ē ergo ꝯciū falli i.facile a l fallēdū. Itelligunt tamē quidā hoc ðceptiðe fidei.i ɔ̄tractib⁹ āt decipi nō est peccatuz.xxij.q.ij innocens. h Que indifferent.scriptū ē enīꝫ oi petē ti te tribue etiā.excōicato.xxj.q.iij.qm̄ mul/tos.i.q.ij.q̄pio.xxxiij. q.iiij.ita plane.xlii.q. ij.nō estimem⁹. Sed ꝫ. desudet elemosyna in manu tua.donec inuenies iustū ꝛc̄.argu. lxxxvj.di.nō satis.j.e.c.vlti.ꝛ arg.v.q.v.non omnis.de hoc notaui.s.xlij.di.quiescamus.

vñ faciet mo nach⁹ elemo synā. vl' obla tionē qui ni/hil habet p/priuz nec ei preter neces/saria licet ali quid recipe/re.arg. hic.ꝛ corpi suo nō debet subtra here necessa/ria.de conse. di.v non me diocriter.qui dam dicunt ꝙ noie mōa sterij offeret. arg.liiij.dist. abbati ꝛ hoc si hꝫ admi/nistratiōeꝫ vl' dic mun⁹.id est decimaz. p Si pec cauero. ergo secularis pre/latus pōt ex/cōicare mōa chuz ꝛ est ar. ꝙ si mōaste/riuz aliqued est iuxta ter/minos alicuius archidiaconatus ꝙ archi/diacon⁹ habet iurisdictionē in ipm monaste riū.ad idē facit.j.c.primo.xciij.di.a subdia/cono. ꝛ ex̄ de offi.archi.c.vlti.ecclesia enim que est infra territoriū alicuius sub illius est iurisdictione.vt.j.q.vij.omnes. argu.cōtra. xviij.q.ij.perueniet.ꝛ.c.dudū.ꝛ.extra de ca/pel.mona.dilectis. q Ecclesia habet pre/sbyteroꝝ.si intelligas de illis personis qui sunt prelati monachoꝝ planum est. r Senatū.sed si capitulum dicitur sena/tus.ꝛ senatus restituit homines fame. vt.ff. de postula.l.j.§.de q̄ ergo ꝛ capitulum.naz ꝛ capitulū.quādoqꝫ dispēsat. vt ex̄ de simo.ex innuatione.ꝛ arg.extra de preben.cuꝫ non ignores. Itē i hoc comparat capitulꝫ sena/tui.nam sicut a sententia sanatus nō appel/lat.vt.ff.a qui.ap.non licet.l.j.nec a capitu/lo.vt extra de his que fi.a maio.par.ca.cuꝫ

1.cor.5.

in cūctis.vñ.dico φ capitulū eligēdo idignū dispēsat cū ipo.nisi sit talis dispēsatio q̄ pro‑hibita sit ei quēdmodū dico in epo.

a Placuit.hic loqtur de monachis nō ha‑bentib⁹ populū. b ¶ Neqȝ filiū nō ē licitū sibi facere cō‑mres.vt.xvi ij.q.ij.puenit c ¶ Negoci‑js.nisi iubea tur.ↄ.e.q.ve. d ¶ Mortu us.hic vides φ ingressus religionis eq parat morti naturali.vñ qd iuris ē cir ca doté vl do natōez pp nu ptias.i mor‑te naturali. idē est in hac morte.i.igrel su religiōis. vt.C.de epi.ⲧ cle.l.vlt.ⲧ sic donatio cau‑sa mortis fir‑matur morte naturali sīr ⲧ morte ciui‑li.vt.C.de do na.inter v.ⲧ vxo.res vxo ris.Jo.ⲧ h̄ teneas pre‑gula.φ in sol illis casib⁹ ci uilis mors eq parat morti naturali.vbi h̄ in iure cau tū inuenit.b.

e Peruenit lura.er go abbates n̄ dnt exercere epalia iura. nec de causis matrimonia libus cogno‑scere.vt ex̄ d̄ excel.plat.ac cedētib⁹.nisi epalia iura p̄scripserint.vt ex̄ de pscrip.auditis.f ¶ Uel aplice ar.ↄ.ex̄.de ↄfir.vti.vel inu.porrecta.ſȝ

vic φ nō pnt ↄfirmari q̄ ad h̄ gn possint re‑moueri cū op⁹ fuerit. g ¶ In chalcedonēsi.ↄ.e.q.vere. h ¶ Et sb anathematis.isigedi. Interdicim⁹.publicas pnias h̄.n.ad epos ptinet.vt.l.di.i capite. k ¶ Et missas. qs nec alij de bēt in monasterijs publice cātare populo.nisi fuerint inuitati.vt.xviij.q.ij.vdū.ⲧ.c.lu‑minose.ⲧ.c. abbatem. l ¶ Oleū infirmoȝ vl ca thacuminoȝ m ¶ Ab epi scopis.h̄ cū h̄ ca.loqt de n̄ habētib⁹ populū.q̄re recipiūt oleū vel chrisma cum populū n̄ ha beat. Rn̄.ad cautelam.ne aliquē ibi nō baptizatū cō tingat mori. n Uerta chalcedonēsis tenore. o Ui vere solitariā.i.he remiticā vitā p ¶ Eos ve ro.i.ūi et ad uersatiōe vitā vr̄ φ heremi te nō subsūt epis. φ gdaȝ ↄcedūt.q? sūt locuste.q̄ nō hūt regē.Sȝ nos ↄ.vt.xci ij.di.nulla rōe xi.q.iij.si. Hic etiaȝ nō φ heremita pt vocari ad p̄latura.vt ex̄ d̄ elec.cū mo nasteriū.Aliqs aūt vitaȝ hēre debeāt nō repperi.tamē priuilegiuȝ clericorum habent.vt hic apparet.sed siqueras

Placuit[a] cōmuni nr̄o ↄsilio: vt null⁹ mona chorū p lucro terreno de monasterio exire nefādissi mo ausu p̄sumat:neqȝ pe nitētiā dare neqȝ filiū[b] de baptismo accipe: neqȝ ba ptizare:neqȝ ifirmū visita re: neqȝ mortuū sepelire: neqȝ ad ecclīā secularē trā sire:neqȝ de qualibuscūqȝ negocijs[c] sese implicare. ¶ Sit claustro suo cōten t⁹:q? sicut piscis sine aqua caret vita: ita sine mona‑sterio monachus. ¶ Se‑deat ita φ solitari⁹ ⲧ tace‑at: q? mūdo mortu⁹[d] est: deo āt viuit. ¶ Agnoscat nomen suuȝ. ¶ Monos eni grece: latine est vnus. achos grece: latine est tri stis. vnde dicit monaab⁹ i.vn⁹ tristis.Sedeat ergo tristis ⲧ officio suo vacet. Iteȝ paschalis secundus scd̄o victori bonon. epo.

Absqȝ eporuȝ ↄsensu epis copalia iura monachi nō

Peruenit[e] ad vsurpati‑nos. vnde valde mi‑ramur: φ qdaȝ monachi ⲧ abbates i parochia vr̄a ↄtra sanctoȝ decreta epa‑lia iura ⲧ officia sibi arro‑gant vēdicāt: videlicet pe‑nitētiā dare: ⲧ remissionē pctōȝ recōciliatiōeȝ pēi tētiū decimas ⲧ ecclias.cū absqȝ ppriȝ epi licētia vl apostolice[f] sedis auctorita te hoc nullaten⁹ p̄sumere debeāt. sicut in chalcedo‑nēsis ↄcilio de hmōi a san

ctis patrib⁹ statutuȝ est: ⲧ sub anathematis[h] vinculo monachis oib⁹ phibitū. ¶ Mandam⁹ itaqȝ dele ctiōi tue: vt eos cōueni as: ⲧ ne talia deiceps p̄su mant:oino phibeas. Itē calixtus papa. De eodeȝ.

Interdicim⁹[i] etiā ab‑batib⁹ ⲧ monachis pu blicas penitētias dare:in‑firmos visitare: ⲧ vnctio‑nes facere: ⲧ missas[k] pu‑blicas cātare. Chrisma ⲧ oleū[l] ↄsecratōesqȝ altariū ordinationes clicoȝ ab epis[m] accipiāt: i q̄rū paro chijs manēt. Itē alexāder ij. **Monachi intra claustra morātes clericorum officia exterius non ministrent.**

Uerta[n] chalcedonensis tenorē optimi cōcilij mōachis cūuis religiosis ad normā sancti būdicti i tra claustrū morari p̄cipi‑m⁹. Uicos castella ciuita‑tes pagrare phibem⁹: ⲧ a populoȝ p̄dicatione oino cessare censuim⁹: nisi for‑te qs de suc anie salute sol licit⁹: vt eoȝ habitū assu‑mat:eos intra claustrū cō sulare voluerit. Itē ex cō cilio chalcedonensi. **Monachi q̄ sunt in ciuitatibus epo debent esse subiecti.**

Qui vere[o] pureqȝ soli tariā eligūt vitaȝ:di‑gni sunt ↄueniēti honore. Eos vero[p] q̄ p singlas ciuitates seu possessiōes i monasterijs sūt: placet no bis epo eē subiectos ⲧ ge‑

quomodo heremita possit eligi ad plaras. cuz de mag. stricta ad min⁹ str- ctaz vitā non est licitū transire. xix. q. i. c. i. Vide. vita monachoruz est magis stricta q̄ ad hoc. q: renūciat propriis ꝛ ponit homines sub pria le. sed heremita nō renunciat propriis. vt. xix. q. iiij. §. et. ꝛ. a Jeiunia sed qd si prius tenebat aliqs aliqs dies ieiunare. nūqd nihilominus monach⁹ factus tenetur eos ieiunare. ar. q nō. xxx. xiij. q. v. noluit. b Curā. xviij. q. ij. mōasteria. ꝛ c. abbatis. ꝛ c. cognitum. c Jsta. nicena. s. c. c. j. d Asapit⁹. missas publicas. sed nōne hoc licet te prohibuit. s. e. interdicimus. sed dic q loquit hic de monasterio habente populum. e Suspendi id ē abstinere. Joh. f Abinenē ne ꝛ te. se cus si sunt iniuste. xvij. q. iiij. quicunqꝫ. ff. de reli. siquis. §. hec actio. xij. q. vij. q². ff. de condi. insti. quidaz. imo ad epm spectat exequi

ti operā dare: atqꝫ obsuare ieiunia^a ꝛ oratiões i locis in qb⁹ semel se deo deuouerint pmanentes: ꝛ neqꝫ cōicare ecclesiasticas neqꝫ seculares aliqs attractare actiões relinquētes ppria monasteria: nisi forte iubeant ppter vrgētes necessitates ab ipsi⁹ ciuitatis epo: ꝛ neminē seruoꝝ suscipi i monasterium vt sit cū eis monachus nisi cū dñi ppꝛij licētia. Preterauntes vero hec decreuim⁹ extra cōmunionē esse: ne nomē dñi blasphemet. ¶ Cōuenit ergo ciuitatis epo curā^b ꝛ sollicitudinē necessariaz mōasteriis exhibet. ¶ Js itaqꝫ^c respōdet. Auctoritas illi nicene synodo phibet monachos de mōasteriis exire: ꝛ p capellas sepulturas mortuoꝝ celebrare cōfluere videlicet more clericoꝝ ad cuiuslibet exeqas celebrādas. Ceteꝝ si apud monasteriuz aliqs semetipsuz tumulari voluerit: nō est phibend⁹. Unde gregori⁹ scribit iohanni epo de vrbe veteri. Misse celebrari mortui sepeliri in monasterio non phibent.

Asapitus^d abbas monasterij sancti gregorij insinuauit nobis plurima se a vr̄a sanctitate grauamina sustinere: q in eodē monasterio missas phibeas celebrari: mortuos etiā iterdicas sepeliri. a q̄ inhumanitate vos hortamur suspendi^e: ꝛ sepeliri ibidē mortuos missas celebrari nll'a vlteri⁹ habita contradictiōe permittas. Idē carolitano epo vene-

rio. Non sunt cassāde pie voluntaes defunctoꝝ.

Admonere^f te volum⁹ ne pie defunctoꝝ voluntates tua qd absit remissiōe cassent. Itez gelasi⁹. Testatoris arbitriū seruari oportet.

Considera tios ecclastice vtilitatis hoc postulat: ex iusta dispositionē testatoris seruādū arbitriū esse. Itē ex cōcilio triburiēsi. De eodē.

Ubicunqꝫ^b facultates reꝝ ꝛ opportūitas tēporū supetit ꝛ cetera: sicut in eodē. c. supra legit i causa eoꝝ q de diocesi ad diocesiz trāsierūt. Ecce his auctib⁹ patet: q si qs apō monasteriuz sepulturaz sibi eligere voluerit: libere a monachis potest sepelire. ¶ Unde liqdo colligit phibitiōez illā nicene synodi ppter iprobitatē circūuagantiū esse factā. Unī i chalcedonensi cōcilio legit. Monachi q sine licentia epi [illegible] redire cogāt.

Quidā monachi nihil habētes sibi iniunctuz a pprio epo: interdū vo enā illi q ab eo fuerāt excōicati^l: veniūt ad ciuitatē cōstātinopolitanaz: ꝛ in ea pturbatiōes tranqllitati ecclīe sicce iferūt: ꝛ diuersoꝝ domo⁹ corrūpūt. ¶ Statuit igit sancta synod⁹ hos pmius cōmoneri: vt exeāt a regia ciuitate. demū eos i uitos^m deijci ac ĩnō p defensorē cōpelli vt ^n ad sua loca^o pueniāt. Itē pelagi⁹ pa. paulino solitario. Monachi circūuagātes p defensores sunt compellēdi.

voluntates defunctoꝝ. vt extra de testa. si heredes.

Considerratio.

Ubicunqꝫ. legit. h s. xiij. que. ij. vbicunqꝫ. i ¶ Jmprobitatem. immo quia nō habet populum.

Quidaz k monachi episcopo pōt ergo episcopus monacho precipere ꝛ iniungere ei aliquas legationem. vt sup. c. qui vere similiter abbas. vt. i. c. monachi. l ¶ Excōmunicati. ergo monachi possunt excōmunicari ab episcopo vt. xviij. q. ij. abbates. ꝛ ab aliis prelatis. vt s. e. alia. m ¶ Jnuitos. per brachium seculare est innobediens corrigendus. vt s. distin. xvij. non licuit. xj. q. j. petimus. n ¶ Ut ad loca sua redeant. vel in exilium mittantur. vt. j. c. proximo. o ¶ Ad loca hec est regulare. vt semper primo cogantur redire ad monasterium suum. vt. xxvij. que. j. nec aliqua. in fine. ꝛ c. impudicas. e. c.

peruenit. nisi seplus delinquat. vel primum monasteriū sit nimis dissolutū. vt. xxvij. q. j. a Robinū. de (siqua ꝛ.c. siquis rapuerit. ptinere. nec talis detentor incidit in canonē. ex de sen. ex. vt fame. b Ad nos. nam cū de fide du

est in epistola ad philippēses siue ꝑ veritatē siue ꝑ falsitatē xp̄us annūciet. i hoc gaudeo ꝛ gaudebo. Dic ꝙ aplꝰs guadebat de quersis ñ ꝓdicātib. ar. tñ ꝙ ecclie acqrit. ff. d iossi. test. l. posthumꝰ. §. siqs. vbi dicit ꝙ si extraneus exp[illegible]

bitat. romana ecclia est cōsulenda. vt xxiij. q. v. de liguribus. c Insula. nō penaʒ canonicā eē exilii. l. vi. accedēs. ꝛ dixi. iij q. iiij. hi qui epos. Joh. d Dijcimꝰ sacerdotes. vel per licentiaʒ sacerdotū. nec obstat. xxv. di. perlectis. vbi dicit ꝙ diaconus potest predicare. sic xcij. di. in sancta. vel ibi ꝑdicare ponit ꝑlegere. similiter laici predicāt ꝛ mulieres de licētia sacerdotū. vt ꝰ. disti. xxiij. mulier i fine. Sed nunqd subdiaconus potest ꝑdicare. ita. quia ꝑ latione ꝛ curā animaruʒ habere pt. vt extra de eta. ꝛ qlit. preterea ꝑdicat ꝙ rōne plationis sed nō rōne ordinis. q: locum sacerdotꝭ obtinet. vt. xciij. di. precipimus. Templarij. aut etiā hospitalarij ideo ꝑdicant. q: habent de hoc ꝑuilegiuʒ. Sed qd si aliq sunt falsi predicatores ꝛ aliqua lucrent. nunqd restituent illi ecclie. videt ꝙ nō. q: nō refert quis vl' qlit ter ꝑdicet. sʒ q ꝑdicet. xix. di. scdm. ꝛ apls di

Robinum[a] samarie ꝛ emilianū atqꝫ ꝓbinianū vl' alios pseudo monachos iohanni defensori ꝓcipimꝰ: vt eos debeat detinere q̄tenꝰ siquā disiderāt siue ꝯtētōis ratiōeʒ cognoscere. ad nos[b] vt i formenē debeāt exhiberi. ¶ Ceterē si sola obstinatiōe ab ecclesiastico corpe sūt scissi: in reatina sicut petisti insula[c] vt exulēt ꝑdicto defensori duximꝰ iniungēdū. Item leo papa. Nullꝰ monachꝰ preter dn̄i sacerdotes audeat predicare. Dijcimꝰ[d] ab illō ēt quod nobis ꝑꝑ improbitatē quorūdā monachoꝝ religiōis vestre verbis mandastis ꝑ vicarios vestros hoc spicialit statuentes: vt ꝑter dn̄i sacerdotes nullꝰ audeat predicare siue monachꝰ siue laicꝰ ille sit: q cuiuscūqꝫ scientie noie gloiet. Ecce[e] i h.c. ꝛ viciū est expssuʒ: ꝛ generali cōstitutiōe euacuatū. ¶ Quod vero pniaʒ dare ꝓhibent: inde est ꝙ nulli sacerdotuʒ licet alteriꝰ parochianū ligare vl' soluere. ¶ Monachi aūt ꝛ si i dedicatiōe sui ꝑsbyteratꝰ: sicut ꝛ ceteri sacerdotes ba ptiʒādi ꝑdicādi pniam dādi pctā remittēdi bñficijs ecclesiastic] perfruendi rite potestatē accipiūt. vt amplīꝰ ꝛ ꝑfectiꝰ agant ea que sacerdotal' officij esse sanctoꝝ patrū cōstitutionibꝰ cōprobant: tamē executionē sue potestatis nō habēt nisi a populo fuerit electi: ꝛ ab epo cū ꝯsēsu abatis ordinati. ¶ Ecclesiasticas vero atqꝫ seculares actiones attractare ꝓhibēt: vt nō ꝑsumāt sibi patrocinia causarū: nisi ab epo cōmoniti fuerit: nec secularibꝰ causis occupēt vt resideāt cognitores dirimēdarū litium. Unde pelagiꝰ scribit antonie patricie ꝛ decie. Monachꝰ defensor fieri nō debet. Vepresen[f] tiū portitore: ꝙ dfensor factꝰ nō ē: nulla vobis animi molestia sit. q: satis valde amarissimuʒ habeo de isto ꝓposito ad aliud officiū hoies deduci: in quo nullo mō que a mōachis deo ꝓmissa sūt valeāt adimpleri. omnimodo eni ē illiꝰ habitus ꝛ illius officij diūsitas. illic eni qes orō labor manuū at hic causarū cognitio cōuētiōes actꝰ publica litigia ꝛ qcūqꝫ vel ecclesiastica instituta vl' supplicantiū necessitas poscit. faciat aūt ꝛ deus: vt tales sint hi vl' q a nob i isto habitu nutriunt: vel i monasterijs crescunt vt ꝓuecta etate ꝛ vita ꝓbata non ad litigioruʒ officia sed ad sacerdotiū valeāt ꝓmoueri.

neus exp[illegible] gnauit. testim h ei ñ pdest sed legitimis Jo. e Ecce. parochianū. j. de pe. di. vj. placuit f Vepresentiū. dfensor. id ē iudex vel aduocatꝰ vel pcurator negocioꝝ secularīū. sic. j. q. iij. saluator ꝛ ex. ne cle. vl mo. sʒ nec. nō pōt ꝙ sine sui prelati licētia eē vl iudex vl aduocatꝰ vel arbiter. sʒ ab bas pōt sʒ sa cere sine licētia alicuiꝰ. nā abbas monachos habet i potestate. vt xj. q. j. nō dicatis. vñ ipse nō ē sb ꝑtāte alicuiꝰ. ff. de adult. sic cunct. ꝛ quod possit abbas eē pcurator. habes ex de cen. sopite. et de transac. c. contigit. secu lares ꝙ causas etiā iubētibꝰ epis nō pñt agere. vt ꝑ. ꝛ ex ne cle. vel mona. re

latū. nisi miserabiliū psonarū. vt. lxxxvj. disti. c. vlt. Itē nec sindicꝰ pōt ꝯstitui in ppria ecclesia. vt ex de sindi. sicut nec pcurator. vt in aut. de an. epi. §. aliuʒ. nisi aliquis nō sit eque idoneus. tūc pōt de licētia abbatis. vt ex de te. insup ꝛ. j. c. monachi. iudex tñ ꝯstitui mo

rachus a superiore. vt ex̄ de pnlle. cū oli. Et nota q̄ si q̄uā cām monēt monachi p̄sumit̄ s3 q̄ bono zelo eā moueāt. vt ex̄ de no. ope. nunci. cū ex iuncto. Jo. a ¶ Gelasi⁹ defensores. s. di. lxxvij. c. vlti. cōtra vtile ē illō contrariū. q2 ibi

diuinā. q̄dā tn̄ dicūt q̄ eccl'ia n̄ possit vēdicare decimā. nisi segregata sit. q2 q̄ rez vēdicat specificare eā3 d3. vt ex̄. de ap. significātib⁹. sed hoc nihil est q2 i certā parte possu3 vēdicare. vt. ff. de rei ven. que de tota. 7. l. ex diuerso. 7. l.

defēsor ponit̄ p ostiario. et iō magr̄ illō noluit soluē. b ¶ Pectos. c ¶ Si mōachus mi. noratiōe. si. j. q. iij. c. vlt. 7 ē arg. ex q̄ q̄s ē elect⁹ canonic⁹. stati habebit fructus p̄bēde plene. vt aly. ex̄ d p̄ ben. relatum. fallit l3 ex̄. vt eccle. bene. vt nr̄m. in fi. et l. cor. 9. de isti. cū venisset. in fi. d ¶ Restaurandā. argu. q̄ habēs ecclesiā d3 reparare eā. vt ex̄ de eccle. edi. de his. 7. c. vlti. h vez est si h3 tertiā q̄ debet fabrice. vt x. q. j. decreuimus. 7. q. iij. vnio. Johā. e ¶ Moderamine p ximoz ar. q̄ de bonis ecclesiar possum⁹ subuenire ɔsanguineis. vt. lxxxvj. di. non satis.

Gelasi⁹ᵃ tn̄ sicut i tractatu de p̄motiōib⁹ clericoꝝ inuenit̄ i caplo illo. ¶ Monach⁹ nouici⁹ 7 cetera p̄mittit illos ex dispēsatiōe fieri dēfēsores. Q. d vo sacerdotaliū officioꝝ ptātez habeāt: testat̄ amb. dicens

Clericoꝝ officia celebrare mōachi p̄sbri nō p̄hibēt.

Vectosᵇ aut p̄bos monachos p̄sbyterij honore dedicatos p̄dicare baptizare pn̄iā3 dare debita miseris relaxare decimaꝝ p̄mitiaꝝ oblationū viuorū 7 mortuoꝝ portiōe iusta pfrui debere moderata dispēsatiōe cōmēdamus: vt iuxta apl'm de altari cui fuuūt viuētes p̄ obsequiū dn̄ice plebis panē 7 vinu3 imaculata bn̄dictiōe trāsformēt i corp⁹ 7 sanguinē dn̄i iesu xp̄i. Itē innocenti⁹ papa.

Beneficijs ecclesiasticis mōach⁹ p̄sbr libere pfruat̄.

Si mōach⁹ᶜ ad clericatū p̄mouet̄ bn̄ficia p̄stēt ei pleniter 7 annone 7 decime donēt absq3 vlla dilatiōe 7 murmuratiōe: vt q̄nto meli⁹ possit iuxta possibilitatē q̄n necessitas extiterit: ad op̄a ecclesiastica 7 ip̄sā restaurandā ecclesiā adiutoriū faciat. Itē grego. De eodē.

Moderamineᵉ aplice auctoritatis dcernim⁹ vt monachi si p̄sbyteris honore dedicati sūt cū ligādi soluēdiq3 ptāte decimaꝝ p̄matiaꝝ oblationū donationū: q̄ fiūt p̄ viuis 7 pro defūctis portionē iuxta canonē ad suā3 p̄rimioꝝq3 vtilitatē merito pfectioris iusticie nō min⁹ q̄3 ceteri sacerdotes laudabiliter sibi vēdicēt̄ᶠ. Idē.

Clericorū officia monachi p̄sbri libere [illegible].

Ex auctesᵍ hui⁹ decreti q̄d aplico moderamine 7 pietatis offō a nobis ē ɔstitutū: sacerdotib⁹ monach] aploꝝ figurā tenētib⁹ licet p̄dicare baptizare cōionē dare p̄ pctōrib⁹ orare penitētiā iponere atq3 peccata soluē. Itē ex decreto bonifacij pa.

Monachi pre[illegible] [illegible] ptātē h̄nt ligādi atq3 soluē.

Suntᵇ tn̄ nōnulli [illegible] nullo dogmate fulti audacissime q̄dē zelo magis amaritudinis q̄3 dilectiōis īflāmati: asserentes monachos q mūdo mortui sūt 7 deo viuūt: sacerdotalis officij potētia indignos: neq3 penitētiā neq3

vlti. s3 adhuc alia rōne videt̄ q̄ ecclesia nō pt̄ decimā vendicare. q2 nisi decima sit segregata ab alijs bonis nō desinit esse prioris domini. ff. d pollu. l. ij. §. vlti. sed illud est q̄n decia debet̄ ex voto. aliud q̄n do ex iure. di cas q̄ q̄ licet decima nondu3 sit segregata. q̄ tn̄ est ecclesie. vl' di cas q̄ totū illud frumētū est cōe 7 q2 cū frumētū volūtate dn̄oꝝ cō miscet̄. fit cōe 7 q̄libet granū. fit cōmūe vt tūc detur actio cōi diuidūdo vt di uidat̄. s3 si sine voluntate dn̄oꝝ ē cōmixtū. tūc nō fit cōe. s3 vēdicare pt̄ vterq3 p̄ tē suā. vt. ff. d rei. ven. frumētū. 7 isti. d

non satis. sed proximos hic appellat fideles. f ¶ Sibi vēdicēt. cū q̄ ecclesia possit vēdicare decimas p3 q̄ dn̄iu3 decimaꝝ est penes ecclesiā l3 decima nondu3 sit tradita ei. decime. n. sunt dei. vt. j. e. reuertimini. vnde ēt quelibet possessorē eccl'ie conuenit sup decimis. vt. j. e. decime. hoc enī3 est priuilegiu3 eccl'ie q̄ re nōdū tradita fctā ē dn̄a rei. vt ex̄. de ɔsuetu. c. ij. i fi. C. de sacrosan. eccle. vt int̄

re. di. §. si duo. s3 nec illō vr̄ posse stare. q2 cū semē n̄ fuit cōe. q̄ nec frumētū. vl' dicai q̄ decime petāt p̄ actiōes ɔfessoriā. q2 ius p̄stādi d cimā ē fuit⁹ q̄dā. vl' sc̄mo dicas q̄ petūt ɔdi[illegible] g ¶ Ex au[illegible] (nōe ex canōe vl' iudicis officio. g [illegible]itate aploꝝ. i. lxxij. di. [illegible] xv]. di. in nouo [illegible] tenēt locū [illegible] lxviij. di. [illegible]. Uel p̄p̄re [illegible] ad p̄p̄oꝝ renūb ¶ Sunt nōnulli. benedict⁹ ar [illegible]tione.

omnia q̄ nō prohibuit bene dictus. sunt concessa monachis. sic. xxviij. q. i. iam nūc. xxx. que. iiij. illud.

a ¶ Canonicis. regularibus. imo i omnibus vt videtur. ar. l. xxxviij. dis. c. j. ⁊ etiaʒ per totuʒ. xj. que. j. te quidē. xiij. q. iiij. c. ij. ⁊ xv. q. ij. c. j. xlij. q. vlt. his a quibus extra de postu. clerici. extra. ne cler. vel mo. multa.

b Sic viue in monasterio multo. vsq ad decrepitam etateʒ vt. xxxviij. di. nullus. vel multo. id est per quinquēniū. vt in prohemio. ff. de sepa. l. j. § . qd dictum. Uel trienniuʒ. C. de fideicommis. l. j. Uel p bienniuʒ. vt institu. de litterarum. obstat. argu. hic cōtra momētaneos magistros. lix. dist. si officia. qr si mediocriter errat qui minus bonum prefert. ⁊ ce. vt. j. de cōse. dist. v. nō mediocriter ⁊ arg. q poīt uos seniores magistri sunt audiendi. vt. xx. dist. quibus. arg. contra ff. de edi. edic. precipiunt.

christianitatē largiri neq absoluere posse p sacerdotalis officij diuinitus sibi iniūctā ptātē. sʒ oio labūt. neq eni beatus benedictus monachor̄ pceptor almificus huic rei aliq̄ mō fuit iterditor. sʒ eos seculariū negocior̄ edixit exptes fore tm̄mō. qd qdē aplicis documētis ⁊ oiʒ sctōr̄ patr̄ institutis nō solū monachis sʒ ēt canonicis magnope impat. nemo eni militās deo iplicat se negocijs secularibus. Tātoz igit patrū institutum ere plis: qbus piculosissimū est refragari: credimus a sacerdotibus mōachis ligādi solūediq officiū deo opante digne administrari: si eos digne pͦtigerit ad ministerio sublimari. ¶ Decertātes igit monastice pfessionis psbros sacerdotalis potētie arcere officio oimō pcipimus vt ab huiuscemodi ausibus reprimāt i posterū. qr quāto qsq ē celsior: tāto ⁊ ille erit potētior. His oibus auctoritatibus pspicue mōstratur monachos posse pniam dare baptizare ⁊ cetera sacerdotalia officia licite administrare.

¶ Nō vero ppli electiōe epor̄ institutōe ⁊ abbatis ꝯsensu ptāteʒ suā exeq valeant: hieronymi gelasij ⁊ gregorij aucte pbat. Ait eni hieronymus ad rusticū monachū. Digne i monasterio viuēs p ppli electionē ad clericatū poterit pmoueri.

Sic viuas in monasterio vt clic⁹ eē merearis. multo tpe disce q postmodū doceas: ⁊ inter bonos semp sectare meliores. Nō si ppls vel eps te i clerū elegerit: age ea q̄ clerici sūt. Item ad eūdē. In ordie clicat⁹ pmoueri monachi pnt.

Si clicat⁹ᶜ stiullat desideriuʒ discas qd possis docē: ⁊ rōnabilē deo offeras hostiā: ne sis mīles priusq tyro: ne pus magister sis q̄ discipul⁹. Nō ē humilitatis mee neq mēsure iudicare de ceteris ⁊ de mistris ecclīarū sinistrū qppiā dicere: habeāt illi ordinē suū ⁊ gradū. quē si tenueris: quō tibi in eo viuēdū sit: editus ad nepotianū lib te docere poterit. Nūc monachi cunabula moresq discutim⁹ ⁊ ei⁹ mōachi q liberalib⁹ studijs erudit⁹ i adolescētia iugū xpi collo suo iposuit. Primūq tractādū ē vtrū sol⁹ an cū alijs i mōasterio viuere debeas. Mihi placet vt hēas sanctor̄ ꝯtuberniūᵉ: nec ipse te doceas: ⁊ absqᶠ doctore igrediaris viā quā nūq igressus es. Item gelasi⁹ papa. In loco quē abbas iudicauerit mōach⁹ eligat: ⁊ ab epo sacerdos ordiet.

Si qs mōach⁹ fuerit: q venerabilis vite merito sacerdotio dign⁹ videat: ⁊ abbas sub cuius ipio regi xpo militat: illū fieri psbyter petierit: ab epo dʒ eligi: ⁊ in loco q̄ iudicauerit ordinari: oia q ad sacerdotij offm ptinēt: vel pplib vel epi elecnōe pruide ac iuste acturus. Item syricius pa. Tpe maturitatis ecclīasticis monachi pmoueāt ordinibus.

Monachosˡ dinibus. q q̄s mor̄ grauitas

a ¶ Si clericat⁹ titillat. id est delectat.

d ¶ Humilitatis. i. paruitatis.

e ¶ Contuberniū. ex de sta. mo. mōachi. ⁊. xx. q. vlt. c. vlt.

e ¶ Contuberniū. ar. q plus valet vita cōis q̄ vita heremitica. vñ ab heremitica vita licite transit ad monachatū. vt dixi. s. e q vere. sed a mōachali ad heremiticam nō pōt nisi d abbatis licētiā fiat. ratiōe obedientie. vt. xx. que. ij. monachū.

f ¶ Et absq doctore. s. xxxvij. di. relatum.

g ¶ Si quis fuerit. alias nō possit. vt. lviij. di. c. j. ⁊ ij. ⁊ j. e. monachi.

h ¶ Uel populi. ppli nō est eligere sʒ testioniū dare electo. vt. s. lxiij. di. c. j. sed epo vel archidiaconus vel archipsbyter eligit fm cōsuetudinē loci. vt. extra d offi. dele. super eo.

l Monachos. nec saltu. i. p̄termissis ordinibus. vt. lij. di. sollicitudo. vel. i. nō fuat interstitijs. vt. lij. di. i singularis. sʒ ē ꝯ. lxxvij. di.

c.viii. vbi dr q monach^9 oes ordines. j. ánú pôt recipe. sed illud ex dispéi itióe. qd hic dicit é suo cóe. a ¶ Ad e pat^9. vt si sit psbr p^9 x. annos pôt eps fieri. vt. lxxij. di. quicunq3. b ¶ Supert^9 .s. lxxvij. di. c. j. ij. z. iij. Jo.

n^9 erat iste q fuit elect^9 ad regimé parochial ecclie. subdiacon^9. n. ad h licite eligat. vt ex de eta. z qua. ptcrea imo ét ad epatú. vt. ex. e. ti. a multis. Jté aliud notabile est h. p si patron^9 presentat epo monachu3 aliqué. q te net eps eum instituě. z di cét qdá q z túc tenet eps eú recipě. cú subest necessitas vel vtilitas. vt. j. e. cú p vtilitate z lv. di. psens. z id qd legit ex d sta. mo. monachi intelligút q si dńt preficí parochialibus ecchjs nisi sbsit necessitas vl vtilitas. Jo. Sz certe idé est de qlibet alio clico. B.

Nos aút opa. ar. q si clericus. scit opas aliqs illas tenet pstare ecclie. ex d postula. c. fi. s3 cui^9 ex pésis pstabit tas. vide ē q expensis ecclie. vt. ar. xij. q. ij. charitatē. maxime si nō hz pprm de q hic loqt lex tū ē in liberto q psta bit opas pro prijs sumpti b^9. patrono suo. nisi pau per sit vt de ope. li. suo. h tū nō loquit de talib^9 opi b^9 sed tm de postulatione vel platióe recipiéda. Jte3 ar. q si alicui de ecclia iúgit aliqd liga tio tenet eam recipe. vt. iij. q. j. nulli. d ¶ Suscipiatis. s. vij. q. j. i scptur. e ¶ Necessitatib^9. s. vij. q. j. sctas. f In paro cipia. i pos sessióe. i. que fuit eius. s. xviij. quest. ij. abbate3. cum enim funda ta est ecclesia nullam habet sibi potestatem.

z vite ac fide istitutio sctá cómendat clericoz officij aggregari z optami^9 z volum^9. ita vt q itra tricesimu3 ánú etatis sunt digni: i miorib^9 p grad^9 singulos crescentes tpe pmoueant ordib^9: z sic ad dyaconat^9 vl psbrij insignia mature etatis psecratóe pueniát: nec saltu ad epat^9 a culmé ascé dant ni si i his eadé q i singul' dignitatib^9 supi^9 b psixim^9 fuerit tpa custodita. Jté aug. ad eudoxiú. Ecclasiastica officia nec auida electione monachi suscipiát: nec bládiéte desidia respuát.

Os át c frés respuát. Lhortamur i dño vt p positú vr3 i dño custodiatis: z vsq ad fine3 vit ep seuerech. ac siq opa vra mr ecclia desiderauerit: nec eletióe auida suscipiatis d: nec bládiéte desidia respuatis: s3 miti corde obtépe tis deo másuetudie portátes eú q nos regit: z q dirigit mites i iudicio q docet mansuetos vias suas: nec ociú vr3 necitatib^9 e ecclie pponat: cui prturiéti si nulli boni mistrare vellét: quó nasceremini ñ inueniretis. Jté pelagi^9 pa. bono epo sauinati. Quedá rufinu monachu3 iubet sacerdoté fieri: z i qdá

Nf pa basilica nullá ha rochia tua basilica sancti lauréti: q in possessióe

filij z psiliarij nri viri magnifici theodori fúdata é: officiú psbri deesse cognouim^9. z qz psat^9 fili^9 nr nob retulit se iuenisse ruffinu3 quédá mónachú oli3 sibi i vita z i oib^9 cóprobatú: z húc postulat ibi psbrú psecrari: qd subito g fieri nos progata h obseruátia ñ ac geuimus. Jdeoq dilectio tua his acceptis sabbato veniéte faciat eú dyaconú i: z si de^9 voluerit z vixerim^9 mediana k hebdomada p sbr3 facien^9 l: qten^9 supueniente pascali festiuitate sacra misteria i méorata basilica a psona cópetéti valeant adipleri. Jté gre. i registro. Qui d clerico monach^9 efficit proprio episcopo ordinante: episcopus potest eum eligi z psecrari.

Jqué m a clericatu in monasticá cótigerit venire puersatióe3 si tal' vite monachus fuerit: vt eps cui ante militauerat: eum dignú sacerdotio puideatur in loco q iudicauerit: eligi poterit z ordinari. Jté ex pci: agathési. Sine iussione abbatis ad clicat^9 officiú monachi nó eligant.

Onachi n vagátes ad officiú clericat^9 nisi eis testimoniú abbas su^9 dederit: nec i parochijs nec in ciuitatibus o ordinent. Si enim necesse fuerit clericú de monachis ordinari: cú

k ¶ Mediana. cú cantat sicientes. k ¶ Mediana. s. lxxvij. di. i singul. §. l ¶ Facien^9 p aliú. qué ei papa i dyaconu3 ordinat. ámó si pt recedé ab ipso vt. j. q. j. filiú.

m Jque3. i monasticá. s. vij. q. j. h neqs. §. s3 ille. ad pnia3 dscédit. h' merituz augere pposuit qd vbi si exp mit ex varietate psumitadministrationu3 relictap. z h bñ distiguit.

vt. x. q. j. nouerint. g ¶ Quod subito. tempore egemus. vt aliqui d maturius agam^9. l. distin. ponderet. h ¶ Prorogata. id est dilatata. i ¶ Eu3 dyaconum. ergo subdiaco

n Onachi. (ex de renúci. p^9 tráslationé. ad offm officiádo ecclias. s3 puati psit celebrare. o ¶ Nec in ciuitatibus. non est dubiú qn a clicatu tráseat ad mónachalé vitá. qz d strictior é vita mónachop q clicop. s3

mirū ē q̄ ad clicalē vitā pmittit̄ trāsire a monachali vita. vt h̄ ⁊ p̄cedēti. c. ⁊. xlviij. di. c. j. ⁊ ij. cū d̄ mag] districta vita ad min⁹ districtā vitā trāsire non licet. vt. xciij. di. legim⁹ in fi. s̄z. ad p̄latura̅ iō transit ex dispensatiōe vt p̄sit. ⁊ tūc votū n̄ frāgit. q2 istud i meli⁹ ꝯmutat̄. melior ē eni publica vtilitas q̄ p̄uata. s̄. e. nos āt. q aūt sic trāsit vt p̄sit peccat mō talit̄. votū eni frangit.

C. d̄ pcur. exigēdi. sic milles pcurat cūm sul nūeri g alias n̄ p̄t eē pcurator. vt. ff. d̄ pcur. filiusfa. s̄z hec rō n̄ h̄z h̄ locū. q2 mōach⁹ nec cauere p̄t de rato nec p̄stare cautionē iudicatum solui. ad que tenetur procurator qui sine mandato interuenit. si tamen gessit vtiliter ⁊ ecclesia habet ratū. nō p̄t propter hoc potest irritari. quod factum est. C. de procur. nō eo minus. ar. contra xcvj. di. bene.

a C. Cōsen. h̄ ē. s̄. lviij. di. c. ij.

Q Uz pro vtilitate vl̄ p necessitate. s̄. c. pxi. ⁊. lv. di p̄ scis. s̄z. s̄. e. c in parochia indistincte log̃. c C Cuz abbatis vl̄ g ꝙ ep̄s inuito abbate n̄ possit mōachū p̄ficē ecclie alicui vl̄ facere ip̄z clicū suū. vt h̄ ⁊. s̄. c. pxi. ⁊. lv. iij. di. c. j. ⁊. ij. s̄z. s̄. c. g ℞e. ⁊. ij q. vij. cū pastor] C Dio d cesana. i. nec tertiā nec q̄rtā dabūt ep̄o s̄z d̄ h̄ nōtū ē x. q. j. i sūma.

ꝯsensu^a ⁊ volūtate abbatis p̄sumat ep̄s. I tē ex ꝯci. hilerdēsi. [illegible]

Q Uz p[illegible] nare voluerit. vtilitate^b ecclie aliqs monachoꝝ i clericat⁹ offō ep̄s pbauerit pmouēdos: cū abbatis volūtate dn̄t ordinari. Ea vō q̄ i iure monasterij de facultatib⁹ offerunt i nullo dioccsana^b lege ab ep̄is ꝯtingant. I tē ex cōci. terragonēsi. Sine [illegible]

M Onachi^e a monasterio opas egredientes: ne aliqd mōasteriū eccliasticū p̄sumāt agere p hibem⁹ nisi forte cū abbatis iperio. silr vt null⁹ eoꝝ .i. monachoꝝ forensis negocij susceptor vl̄ executor existat: nisi id qd monasterij exposcit vtilitas^f ab abbate^g sibi nihilomin⁹ iperāte. I tē aug. ad aurelianū. [illegible]

L Egi^h ep̄lā3 benignitatis tue de donato ⁊ fr̄e ei⁹ ⁊ qd r̄ndere diu fluctuaui s̄z tn̄ ēt atq3 ēt cogitāti qd sit vtile saluti eoꝝ: qb⁹ nutriēdis i xp̄o ꝟuini⁹: nihil mihi aliō occurrere potuit: nisi n̄ eē viā dandā ꝟuis dn̄i vt se facili⁹ putēt eligi ad aliqd meli⁹. si fci fuerit deteriores. eteni ipsis facilior lapsus ⁊ ordini clericorū fit idignissima iiuria si d̄sertores mōasterioꝝ ad militiā clericat⁹ eligāt: cū ex his q i mōasterio pmanēt: nō tn̄ nisi pbatiores atq3 meliores in cleꝝ assumere soleam⁹: nisi forte sic vulgares dicūt mal⁹^i choraula bon⁹ symphoniacus ē: ita ipsi vulgares d̄ nobis iocabunt dicentes. malus mōach⁹ bon⁹ cleric⁹ est. C Nimis dolēdū ē: si ad tā ruinosa3 sup̄bia3 monachos subegerim⁹: ⁊ tā graui contumelia clericos dignos putam⁹: i q̄ꝝ numero sum⁹: cū aliqn̄ bon⁹ ēt monach⁹ vix bonū^k clericū faciat: si adsit ei sufficiens ꝯtinētia: ⁊ tn̄ desit instructio^l necessaria aut p̄sone regular] i̅tegritas. S3 de istis credo qd arbitrata sit beatitudo tua: ꝙ n̄ra volūtate vt suis poti⁹ conregionalib⁹ vtiles eēnt. si de mōasterio recessissēt: s̄z falsū ē: spōte abierūt: sponte deseruerūt. nob q̄nuī potuim⁹ p eoꝝ salute renitētib⁹. His aūt^m oīb⁹ aucti b⁹ mōstrat: ꝙ mōachi q sit a pp̄lo electi ⁊ ab ip̄is ep̄is cū ꝯsēsu sui abbatis sit ordiati: legitiē p̄tātē suā exeq valēt C Illō vō gregorij. Me

b C Monachi eccliastici cuz offic'ādo ecclias. s̄z p̄uatim p̄sit celebrare. f C Utilitas. g̃ l3 aliqd bonū ⁊ vtile sit. n̄ tn̄ ē agēdū nisi eo mō q̄ fieri d3. vt. xj. q. iij. qd g. xij. q. ij. q̄uor. ⁊. j. d̄ cō. di. v. nō o3. ⁊ ff. d̄ re mili. l. iij. §. i bello. g C Abbate. pōt g̃ mōach⁹ eē pcurator ecclie sue d̄ lnia sui abbatis ⁊ ēt alioꝝ. s̄. e. q. vere. ⁊. lxxxvj. di. puenit. ⁊. dixi. s̄. d̄ p̄nitē. vl̄ ēt ꝙ sine mādato. vt

i C Regi. de tior. nam nemo ex pcedit cto suo facit ꝯditionē suā meliorem. sic xij. di. nos cō suetudinē. ff. de do. int vi. ⁊ vxo. l. iij. §. ⁊ vxo. ⁊. ff. qd vi. aut clā. seru⁹. sicer d̄ limo. sicut i n̄. ⁊ cī d̄sentē. ergo si vere. sic ergo uerso ex merito n̄ h3 q̄ ꝯseq penā. ex de fideiuss. p̄ uenit. ex de dona. int vi. ⁊ vxo. ⁊ si ne cesse. i C Malus choraula. gi cipit cantū in choro. q cho reas ducit. k C Bonū. i. d ē perfectum. similiter m.n monachi meliores. i. p̄fectiores clericis. ⁊ sic non obstat contra. xlviij. di. quātūlibet. l C Instructio sufficit monacho ꝙ tantum bonus sit. licet sit illiterat⁹ vel irregularis. q̄ duo nocent clerico promouendo. l. vi. di. c. j. ⁊. xxxvj. dist. illiteratos. m C Dis autem gregorij. vt. s̄. eo. ca. ij.

Ne pro cuiuslibet sacrū.id est epatū. b Accesserit.bene dicit accesserit .fi enī desinit eē prioris ecclesie ꝑlat⁹.nisi hēat corporalē possessionē secūde.vt.j.xxj. q.ij.si quis iā ⁊ ex̄ de electio.cū i cunt] .sꝫ de h df. xcij.di .siqui maxima vis ordinis ↄsistit. d ¶ Ad n.isti ꝗ delinquēti datur electio.sic ex̄ de iurepa. cā.ar.ↄ ff.de pe.here.si r ē ⁊ pciū. e ¶ Ad vtrūqꝫ.lxx.di.sanctoꝝ.⁊.C.de assel.l. viti.ꝫ. lxxxix.di.singula.

Presbyteros. abbates.sꝫ quō poterāt clerici seculares eligi i abbates. cū h sit ꝓhibitū vt ex̄ de elec. cū cām.⁊ me li⁹.c.ii. cū in magr̄m.⁊.c. ti.cū ad nr̄az ꝗ.nō eligūt sꝫ postulant. sic.lxj.di.obi⁹ sꝫ forte cuꝫ ꝑ us erant mo nachi fuerūt assumpti ad pochias.es ec clesias.⁊ post modū cu ele cti eēt i abba tes volebant retinē ecclesi as pores.⁊ ex h vr̄ ee meli or ↄditio mo nachoꝝ ꝙ cle ricoꝝ.si mōa chi licite eli gunt ad secu lares ꝑlatu ras.⁊ clerici ñ pn̄t eligi ad monachoꝝ ꝑlaturas. vt. ij.q.vij.sicut. xxviij.que.j. oēs sꝫ q̄ro rō nē illi⁹ diuer

mo pōt obseqijs eccliasticis deseruire ⁊c̄ de illis itelli gēdū ē.q i nūero cardina liū vl̄ epoꝝ ordinati: mōa sterij sui dispēsatiōnē sibi reseruare ↄtēdūt. ¶ Unde idē.gre.scribit mariāo epo rauēnati. Pro abbaīj vel monachi ꝓmoōe nullo mō grauent monasteria. Ne p³ cuiuslibet mona chi aut abbatē ꝓmoti one on⁹ fortasse aliqō mo nasteria sustineāt studēdū ē nobis: vt si q̄spiā mona choꝝ ex q̄cūqꝫ monasterio ad clericat⁹ offm̄ vl̄ sacrū ordinē accesserit⁹ ñ ibi ali quā vlteri⁹ hēat ptātem. Idē. maximiano syracu sano epo. Qui eccłijs quo q̄mō militāt abbates mo nasterioꝝ eē nō pn̄t. Presbiteros diaconosq̄ ce terosqꝫ cuiuslibet ordis q ecclīis q̄quo mō militant abbates ꝑ mōasteria eē ñ ꝑmittas: sꝫ aut admissa clericat⁹ militia mōasticis nō ꝓmoueant ordib⁹: aut si abbatis loco ꝑmanere ↄ creuerit clericat⁹ nullatenꝰ ꝑmittant hr̄e miliciā. Sa tis.n.incōgruū est: si cum vnū ex his ꝓ sui magnitu dine diligēt q̄s ñ possit ex plere advtrūqꝫ videat: ido

ne⁹. Hoc vl̄ gn̄alr̄ vl̄ spe ciali ꝓuilegio dcm̄ ꝑt itelli gi: sic̄ ⁊ de q̄dā monasterio in registro gregorij legit h mō. De q̄dā xenodocħio cui⁹ abbas ad epatū eligi Hinc ē ḟēt q̄ ꝓhibet. xenodochiū seu mōa steriū qō i eodē frācoꝝ re gno ↄstitutū ē: q̄ꝛ ꝑ ambi tiōes ⁊ cōtētiōes q̄rūdam nō canonice tractabat a ꝑ uersitate maloꝝ liberare cupiēs ꝓcepit: vt sine rega li ꝓuisiōe ⁊ monachoꝝ ele ctiōe null⁹ ibi abbas aliq̄ vnqꝫ surreptiōe introdu ceret.ꝓcepit ēt vt eiusdem mōasterij abbas nūqꝫ ad epatū eligeret ne forte oc casiōe epat⁹ abbatia aliqd detrimētis pateret. qō ꝓui legiū ita ē illi⁹ ecclie: vt cō munē legē regib⁹ vl̄ abba tib⁹ oio dare non possit. ¶ Mō.n.qō vni sigillatī cōcedit: stati oib⁹ ↄuenit. Superior⁹ auc̄te nō ꝓhi bent abbates sacerdotes fieri: cū beat⁹ bn̄dict⁹ iu beat abbatē frīb⁹ egrediē tib⁹ ⁊ regrediētib⁹ benedi ctionē dare: qō nō nisi sa cerdotū ē lectionem q̄qꝫ euāgelij sil'r abbati ad legē dū tribuit: q̄ subseq̄utū os one legere sil'r sacerdo

Hinc est. nūqꝫ. sꝫ nōne pōt⁹ ē opprobriū q̄ ꝓuilegiuꝫ q̄ abbas i epm̄ eligi ꝓhibet ꝗ.i h ē ꝓuile giū q̄ ecclia nō cogi. da re abbatez si eligit i epm̄. g ¶ Detrimē ti.solēt n. ab bates electi epes diligē res ecclie sue cū se recessu ros sperāt q̄ nō parcit po pulis regnuꝫ breue.ar.ff.ↄ exercī.l.j.cir ca princ. de pe.dist.iij.in ter h̄ hircuꝫ. h ¶ Sigilla ti.ar.q̄ ꝓuile giū cōcessiuꝫ vni ñ extēdit ad alios.ꝫ.ca di.ↄ morē.vij q.j.petisti.tū ius vni ↄcel sū extēdit ad alios.ꝫ. dist. v.ad ei⁹ vo. Itē q̄d ꝑma tib⁹ cōcedit vr̄ cōcessū et illis q subsūt eis. vt .C. de aduo. diuer.

sitatis.sed dicas id q̄ꝛ cleric⁹ nō ē perit⁹ i re gula mōachali.eadē rōne nec monach⁹ ꝑt eligi i epm̄.si nō ē perit⁹ in regula clericali. vt.ꝫ.c.sic viue.⁊.c.iē q̄d credo.ꝫ ꝫ q̄d si cle ric⁹ sit ꝑ rit⁹ in regula monachali.nūquid tūc ꝑt eligi i abbatē.cū rō ↄtrarie rōnis cesset in eo vt.xij.di.ꝫ.his oib⁹.dice q̄ ñ q̄ꝛ lꝫ li ateralē.nō tñ ꝓbat⁹ ē in ea.⁊ graue ē in expertos ⁊c̄.vt.xix.q.iij.n̄ dasterus.q̄ꝛ nec ipe ē ꝓbat⁹ in habitu nec ꝓbauit habitū.i quo tu.l.restituende.Itē psonalia tūa non extē dunt ad alios tñ oñqꝫ possunt concedi alijs nā minor cedit alijs benefitiū restitutionis. vt.ff.e.l.q̄ si minor i pn.lꝫ in arg.ↄ.vt.ff.de re.iur.l.ex plurib⁹.⁊ .ff.de re.iur.l.i oib⁹. admi.in.l.ex plurib⁹. i ¶ Superiori auctoritate.scilicet presbyte ros. k ¶ Abbates id est sacerdotes nō ꝓ hibētur fieri abbates. l ¶ Nisi sacerdotuꝫ. vt.xxv.di.plecti. m ¶ Lectionē. Inclu⁹ ite ligūt illi q nouerūt regulā benedicti.

talis officij ẽ sꝫ tales sacerdotes vł diaconos fieri p hibꝫ: q i ecclíastica militia cogãt iugit ꝑmanere. Itẽ illud hyeronymi ad ripariuꝫ ⁊ desideriũ. Monach⁹ nõ doctoris sꝫ plãgẽtis hꝫ officiũ. Et ad eliodoꝝ. Alia cã ẽ monachi alia clerici. Et ad rusticũ. ¶ Sine cõsilio ꝑsbĩoꝝ monachis nihil agere lꝫ: nõ ita gñalr̃ itelligẽdũ ẽ: vt nulli monachoꝝ liceat docendi offm̃ assumẽ: ne btm̃ gregoriuꝫ aut augustinũ angloꝝ epꝫ btm̃ q̃ꝗ martinũ inumeros ẽt q̃s de mõachica ꝯuersatõe ad sũmũ sacerdotij gradũ scriptura testatẽ ꝓmotos: cogamur negarẽ offm̃ docẽdi hũisse: aut tn̄ die ꝯsecratiõis sue assera m⁹ eos a ꝓori ꝓposito decessisse qđ vt ĩnocẽti⁹ testatᷓ nulli facere lꝫ. voluit ḡ hieronym⁹ distĩguere iter ꝑsonã monachi ⁊ clerici: ondẽs qd cuiqꝫ ex ꝓprio offõ ꝯueniat. ¶ Aliđ .n. ꝯuẽit cuiqꝫ ex eo ꝙ monach⁹ ẽ aliđ ex eo ꝙ cleric⁹ ẽ. Ex eo ꝙ monach⁹ ẽ: sua ⁊ alioꝝ pctã deflẽdi hꝫ offm̃. Ex eo ꝙ cleric⁹ ẽ: docẽdi ⁊ pascẽdi pplm̃. ¶ Monachos ꝯo vsqꝫ ad tp̃s eusebij zozimij syricij monachos simplr̃ ⁊ nõ clicos fuisse ecclesiastica historia testatur.

¶ Idẽ ẽt hieronym⁹ refert monachos scythie cõuenisse i vnũ vt sacerdotes sibi iuenirẽt: q eis missaꝝ solẽnia celebraret. Item leo aug. **Oẽs clericivł monachi tutele immunitate habere debẽt.**

Enera'r sancim⁹ oẽs viros reuerẽdissimos ep̃os necnõ ꝑsbĩos seu dyaconos ⁊ sb diaconos: ⁊ ꝑcipue monachos licet: nõ sint clici: imunitatẽ ip̃o iure ois hẽre tutele siue testamẽtarie siue legittime siue datiue. ⁊ nõ solũ tutele eẽ eos exptes: sꝫ ẽt cure ñ solũ pupilloꝝ ⁊ adultoꝝ: sꝫ ẽt furiosi ⁊ muti ⁊ surdi ⁊ aliaꝝ ꝑsonaꝝ: qb⁹ tutores vł curatores a veterib⁹ legib⁹ dant eos tñ clericos ⁊ mõachos hmõi hr̃e bñficiũ sãcim⁹ q ad sacrosctãs ecclias vel monasteria ꝑmanẽt: nõ ꝺuagãtes neqꝫ circa misteria diuina desides: cũ ꝑꝑ hoc ip̃m bñficiũ eis idulgem⁹: vt alijs oib⁹ derelictis dei oĩpotẽtis ihereãt ministerijs ⁊ h̃ nõ solũ in veteri roma vł in hac regia ciuitate: sꝫ in oĩ terra vbicũqꝫ xp̃ianoꝝ colit nomẽ obtinere sãcim⁹. Nouaꝝ ẽt collationũ ⁊ sordidoꝝ numeꝝ imunitatẽ acceperũt. Eũ ꝯstãtin⁹ cũctis scribit clericis. Iuxta sanctionẽ ꝙ dudũ meruisse ꝓhibemini fũdos ⁊ mãcipia vr̃a nullus nouis collatiõib⁹ obligabit: sꝫ vacatiõe gaudebitis. Itẽ iperator honori⁹ ⁊ theodosi⁹. Placet rõnabilis ꝯsilij tenore ꝓpẽso districta moderatiõe scribere a qb⁹ spẽalr̃ necessitatibus ecclie vroiũ seculariũ habeant imunes. ¶ Prima qppe illi⁹ vsurpatiõis ꝯtumelia depellẽda ẽ: ne ꝑdia vsib⁹ celestiũ secretoꝝ dedicata: sordidoꝝ numerũ fece verẽtur: nihil extraordinariũ ab hinc supindu cuiuc flagitet: nulla sollici

¶ Fieri. sup ple abbates. b ¶ Testat. ꝺ.e. de monachis. ¶ Ex eo. sic aliđ facit qs i eo ꝙ hõ. ⁊ aliđ in eo ꝙ peccator. vt. xxiij. q iiij. duo ista. d ¶ Mona. alia solutio. Generalr̃ mõacos ep̃s ⁊ monachi isdicitẽu. ⁊ tu. vt. lxxxv ij. di. ep̃s. ⁊. ꝺ. c. de presentiũ ⁊. c. mõachi a mõasterio. nisi forte miserabiliuꝫ ꝑsonaꝝ. vt lꝫ xxvj. di. c. vlt. Alij ꝯo clici spõte pñt suscipe vt. lxxxvj. di. ꝯuenit. Est ḡ ꝓuilegiuꝫ clici ꝙ nõ tenet recipe tutelã alic⁹ cũ tñ velit ⁊ possit succedere ab itestato ꝙ ẽ ꝯ lęgẽ illa. isti. ꝺ le. pa. tu. ⁊. ꝺ. lxxxvj di. ꝯuẽit. vbi habes ꝺ hac materia. f ¶ Nõ dua gãtes. arg. ꝙ scholares in schol ñ dñt ꝑcipẽ stipẽdia vt. xij. q. ij. cõcesso. g ¶ Nõ dua gãtes. arg. cã ꝓuilegiũ. lxxx cessãte cessat iiij. di. q̃qs.

ex ꝺ cle. ñ resi. q2 nõnulli. ex̃ de deci. suggestũ. C. de resti. m il. l. vl. isti. ꝺ execu. tu. §. item q2 reip. n. cã abñs excusat a tutela. sꝫ si añ su

it tute? sit re futat on⁹ tute le. ff. ꝺ iud. l. ij. §. elegãt. ꝺ ñ. ñ. ꝓ socio actiõe. §. nec vñ si aliqđ ꝓuilegiũ dant ẽ religiosis. cessãte religione cessat ꝓuilegiũ. vt. ex̃ ꝺ ꝯ. ñ. ab bate. in ñ. h ¶ Nouaꝝ collatõib⁹ ex ordinarijs vł supindicti. vt j. l. px. soluũt tũ tributũ. vt C. ꝺ epi. ⁊ cle. de his. sꝫ nouas collatiões ñ pñt laicis ab eis petere ꝑꝑ aliqs necitates. vt ex̃ de i ꝯer. ⁊ cx̃ de i mu. c. nõ m n⁹ ꝫ ep̃s tpe necitat. cum charitate aliqd modera te pẽt ab eis petere. vt ex̃ ꝺ cẽ. cũ aplus. Nõ ḡ lꝫ lx̃ q̃ nõ clici te nẽt ad istru ctionẽ muro rũ vt. c. ꝺ sa. crosã ec. ad l structiones. i ¶ Sordidorũ vt calc. co qu. de arte fodiẽde. k ¶ Oĩa pi. vr̃a. sit vxores vt. ꝺ ep̃i. ⁊ cl. ꝺ ⁊ cõ ꝺ. ꝺ. vt. lex vt. de i dicatũ. ⁊ co rũ familia. vt

xij. q. ij. eclaꝝ. l ¶ Nouis. x. q. iij. vnio. ⁊ c. q2 cõgauit. ex̃ ꝺ cẽ. cũ apl's m ¶ Placet ex testiũ. i. ecclĩaꝝ. vł itellige sꝫ ex̃ ꝺ cẽ. c. j.

a ¶ Exordinariu .i.q. repetio casu superuenit exordiariu z sup iductu idē ē. C. de exac. tribu.l.fi. diuū .li.x. b ¶ Trāslatiōis.i.ñ est trāsferēda possessio ab eis.lz ñ soluāt tributū sic fit i alijs.x.q.ij.§.g rē. c ¶ Necītatis. nec tñ p lai cos sz p epm petet collatio a clāis vt ex. B imu.ec.nō minus. d ¶ Bero nia.i.penā q tradit.ff.ad.l iuliā pecul. sacrilegij.z.x vij.q.iiij.per to. e ¶ Hoc idē d; itelligi q mōachi laici erāt. ¶ Au.c.de. xcxij.a sub.lia cono. g ¶ Cōnūe ratu.c.alia. lz ipe eēt pre sbr cardialis h ¶ Ali.alt. d.xij.q.ij.glia

i ¶ Lanctis. Lnia ge nerali. k ¶ Lnia.p pria nisi inne tur ab alio p sbo.tñc.n. pt sine lnia epi vt.vij.q.i.epi z.ix.q.ij. nullus pmas.pt uati ēt psit celebrare.vt ex de cle.pegrt. c.iij. l ¶ Missas. publice. m ¶ De his hic scīdēter q rit an monachi debeant dare decias de agris suis pro regula g̃ teneas q̃ g̃ habet tenet dare decimam nisi cōsidat se

tudo trāslatiōis[b] signet.postremo nihil pter cāonicaz illationē pterq̃ si aduētitie necessitatis[c] sarcina repentina poposcerit ei[9] functiōib[9] ascribat. Sigs aūt fuerit post dbite vltiōis acrimōiā[d] q̃ erga sacrilegos iure pmēda ē exilio ppetue dportatiōis mulctet.

Hoc idē[e] dat itelligi de v̄bis bti siluestri q obedientiā minoꝝ erga maiores assignās ait[f] Abbas ostiario monach[9] abbati sit subditus[9] supra.i tractatu ordināndoꝝ. ¶ Ondit g̃ hieronymus[9]: q simplr mōachis nihil liceat agere sine ꝯsilio pbyteroꝝ. Nec offiū docēdi sibi assumere liceat sine auctēte clicoꝝ: nisi forte diuina grā it[9] cōmoniti sicut btūs gre. refert i dyalogo de btō būdicto q hoīes mōticassini ad fidē adduxit z araz apollinis q̃ erat ibi erecta subuertit. z de q̃dā egrio cui angel[9] i sōnis apparuit: z ei ad pdicādū misit.q cū de vicio lingue cōqrerel: angel[9] flebotho mo liguā ei[9] tetigit: z totū illō vicuū curauit. Nō vo hiero. scripsit talib[9] cōnumerat[9] ale ē qle illō apli ad philippēses: gcūq ipersecti sum[9] hoc sētiam[9] seipz impfect cōnumerans. Nūc idē hieronym[9] alibi ait. Nat[9] in paupe domo z tugurio rusticano. z ista nos sustarcinati auro se famelicū fastidientibus mella: paupez diuitib[9] cōnumerās: supra vbi agit d

exemptum esse, vt ex̄ de decl.a nobis et sm hodierna iura etiam cistercienses z alij regulares tenent dare decimam de omnibus p̄dijs suis q̃ de nouo acqrūt siue ea manibus pprijs colāt siue nō. vt ex̄ de dec. nup. lz sm vetera iura ita tenebat q̃ oibus religiosis ccessum erat nō dare decimas de nutrimentis aialiū suoꝝ z de hortis z de nouālib[9] que proprijs manibus et sumptib[9] excolebant. monachis vero cisterciensis ordinis z tēplarijs z hospitalarijs cōcessum erat non dare decimas nec ēt de alijs predijs que proprijs manibus z sumptibus excolebāt. vt ex̄.c.ex pte. z c.ad audientiā. De clicis secularib[9] dicit quidaz q tenentur si ue sint pdia eccle sue siue propria. Alij fauorabilius dicebant eos nō teneri dare decimas d predijs eccle sie sue. sed de proprijs bene tenentur dare. vt.j. c. q.z.c. decimas. z extra e.nouum. in fi. leprosi.aūt nō sunt exēpti a decimis nisi tm̄modo in hortis z i

clericis q pp̄ria relinq̃re nolūt.c. glia epi. Ecce sufficiēter mōstratū ē: q monachis psbrij honore dcoratis a pplo electi ab epo i stitutis eadē liceat: q̃ z alijs sacerdotib[9]. pbat h̄ ēt ex silitudine ꝯsecratōis.non .n.i ꝯsecratōe eoꝝ aliud q̃ z aliud i ꝯsecratōe alioꝝ. ¶ Utrisq̃ .n. in cōmune a dño būdictionem ifūdi eps obnixe deposcit. Et dū ꝯsecrat cūcti sacerdotibus sigillatiz dicit: cōsecrent z sctificētur dñe man[9] iste: vt qcqd ꝯsecrauerit cōsecratū sit: z q̃cūq̃ būdixerint būdictā sint. Ecce cōis ē būdictio. vñ igit diuorsitz. Sic ē g i būdictione vtriq̃ cōez nāciscūl pratē: ita i istitutiōe cōit assequant ptāē executionē. ceteꝝ absq̃ epoꝝ lnia nō solū mōachis sz oib[9] gnalr clericis ptātis executio interdicit.

Unde clemēs. Sacerdotalia officia sine permissu episcoporum non agant presbyteri

[S]Anctis[i] fidelib[9] z summope oib[9] psbris z dyaconib[9] z religs clericis attēdēdū ē: vt nihil absq̃ epi pp̄rij lnia[k] agāt. non vtiq̃ missas[l] sine ei[9] iussu glibz psbroꝝ i sua pochia agat. nō baptizet: nec gcq̃ abiq̃ ei[9] permissu faciat. De his[m] co g intra mōasterij claustra cōsistūt: gb[9] pp̄lus ad regēdū nō cōmittit: q̃rit vtrum dare vel accipere decimas debeant. In q bus hec discretio huāda ē

a S antismalibus suis. vt ex͂ de eccle. edi. c. ij. Quis. vel cleric⁹. Cleric⁹ aūt dat deci mā q̄d vere ē de ꝓprijs predijs. b Inde. abstrahere res. n. trāsit cū onere suo. vt ex͂ ꝺ deci. cū nō sit in hoie. vt. ff. de ꝯtrah. emp. alienatio. ff. de dona. ad eius §. j. z. ff. ꝺ re. iur. nemo. ff. ꝺ distri. pig. si creditor. c Irrita. pactū illō nō obstat. qn ab ecclia vel alio possessor pos sit peti deci ma. vt ex͂. eo. pastoralis. ff. de pac. inf. z si possessor. partē fructuū. z ille a q̄ cām habuit ēt partē fructuū pcepit. vterqȝ ꝯueni enduse. vt ex͂ z. ti. a nobis. z. c. tua nob. Sȝ nūqd pactū istō tȝ q̄tū ad ꝯhētes vel ꝙ sic. vt. ff ꝺ pac. epla. sȝ ꝯ ex͂ ꝺ pact. plerīqȝ. d Ecclesie. vt no. uis. quidā lȝ i tellīgūt in eo casu. cū prior ecclesia enormiter ledit. alias episcop⁹ bene aufert de iure vnius z dat alij. vt. xij. q. ij. bone rei. z. c nulli epoꝝ. z ex͂ de excel. pla. sic vnire. j. ꝺ cō se. di. j c. ij. Hu. tñ. scripsit ꝙ epus nō pt auferre vni ecclie z dare alij inuito sacerdote. nā q̄d semel ē ꝯsecratū alienari nō pōt. xij. q j. nulli. z. q. ij. sine exce ptiōe. Itē q: sacerdos iste non cogitur de suo facere beneficium. vt. x. q. ij. precaria. Item quia priuilegium solius pape est vni auferre z alij dare vt. ix. q. ij. conquestus. z. c. nunc vero. z. c. per principalem. Item quia nulli consulendum est cū alteri⁹ iactura. xj. q iij. sicut vo. xiiij. q. v. ꝺ nicq. z. xxij. q. ij. ꝑmū. Itē arg. ē pro ipo. j c. multis. sȝ cōtra eū est ex͂ de ec. edi. ad audiē tiā melr⁹ ex͂. e. ti. tua. vbi nō obstat ei iuramē tū q̄d fecit de reb⁹ eccle. nō alie. vn̄ hec nō videt ee alienatio. vt ibi ꝑpēdit. Itē auferē do vni z dando alie ecclie sibi subiecte. non vr̄ alienare. sic dādo soror nō vr̄ alienare. C de fideicō. volūtas. z. ē. ff. C. de e. li. priua. si gs p⁹. z. ff. de le ij. vnū ex fa milia. z. l. per to. §. fre. si. ex de his que. fi. a pla. sin: cō ca ei aplica

vt de agris vineisq̄ ad ꝑpuȝ stipēdiū colūt: decias sibi retineant. Si. n. decie a populo filijs leui reddebant ꝑ ministerio: q̄ dño deseruiebāt i tabernaculo offerēdo sacrificia z holocausta ꝑ pplo: pȝ ꝙ monachi de ꝓprijs p̄dijs n̄ magis q̄ alij sacerdotes decimas soluere cogunt. sȝ vr̄ p̄dia monachoꝝ siue p̄cio sūt empta siue ꝑ salute aiarū oblata: anteq̄ i ius eoꝝ venirēt: baptismalibus ecclesijs siue qbuslibet alijs p̄mitias z decimas psolue bāt: ille aūt ecclie suo iure priuari nō pn̄t. Vn̄ ima go. ꝯci statuū iuenit. Qui res suas alicui diligauerit decimationū puentū ꝓprie ecclie auferre n̄ potest.

S Iqs laic⁹ vl' cleric⁹ vl' vtriusqȝ sex⁹ psona ꝓprietatis sue loca vl' res alicubi dare delegauerit: decimationū ꝓuētū ꝓori ecclie legitime assignatū ide abstrahere nullā hēat ptātē. q̄d si facer tēptauerit talis traditio irrita c prorsus dicat: z ipse ad emendatione ecclīastica coerceat censura. Itē ex ꝯci. cabilonē si. Antiqores ecclesie de cimis nec villa possessione

A Ecclesie d antiq̄ ꝓuētur. tig⁹ cōstitute nec ꝺ cimis nec vlla possessione p̄uent. ita vt nouis oratorijs tribuant. Itē ex ꝯci. guamaciensi. Antiqores ecclie ꝑp nouas iusticiā iu

Q Uicūqȝ e ꝯs nō pdāt. voluerit in sua ꝓprietate ecclesiā edificare: z cō sēsū z volūtatē epi habuerit i cui⁹ parochia ē licitū sit. verūtn̄ oīo ꝓuidēdū ē epo: vt alie ecclie antigores ꝑp nouā suā iusticiam aut decimā nō pdāt: sȝ ad antigores f ecclesias psoluant. Decimas āt baptismalib⁹ ecclijs psoluēdas leo. iiij. affirmat dicens. Baptismalib⁹ ecclijs deci

D E deci me dari debēt. mis⁹ iusto ordie n̄ tm̄ nob sȝ ēt maiorib⁹ visū ē plebib⁹ tm̄ vbi sacrosctā baptismata dant debere dari S igr⁹ nulli licet decimatio

o io. Uicūqȝ cōsēsu. j. ꝺ cō se. di. j. nemo. f Eta anti goꝛs. arg. ꝙ vbi cōtēditur ꝑ iure duaꝝ ecclesiarū ꝑ stādū ē anti goꝛ. vt ex͂ de reli do. c. a. j. reli do. Itē arg. ꝙ sp baptismalib⁹ ecclijs solue de tm̄ decime nō capelle. vt j. c. pr. z. c. q j. c. pt. z. c. statui m. z. c. in sacris. z. ex͂. e. ti. nō cios. bm hoc epo nō ꝯs habere decimas baptismalis plebis. i. rurs lio ecclie. sed tm̄ epalis plebis. ꝺ illis. n. loquit c. vi. q. ij. nob z. c. vulterane. z. c. ꝯcesso. c. quattuor. tamē dico ꝙ q̄libet ruralis ecclia ēt ꝯȝ suas decimas in quattuor ptes diuidere. vt vna sit baptismalis ecclie alia pauperū. tertia fabrice. q̄rta capellanoꝝ. lȝ hodie epi oia occupent. alij nō. xvi. q. j. nouerit z ꝯ. io. ē. ex͂ de deci. qm̄ .b.

D E decimis. iusto or. h Si ꝑ paschalis. sed quomō paschalis potuit dare lȝ priuilegium monachis decimas cū sit ꝯ p̄ceptū diuine legis. vt. j. c. decime. z c. reuertimi. ꝯ q̄d nō pt dispēsar. xxv. q. j. sūt qdā. z. ꝯ. di. v. §. j. ꝯ. di viij. que ꝯ. Ite ꝯ. ē absurdū ꝙ priuilegiū ꝯcedat. q̄nis sit ꝯ ius diuinū. sȝ si ꝯtra ꝯstitutione illud tolleret nō posset fieri. sȝ nūqd laico posset dare tale priuilegium. dic ꝙ sic. iohannes

Quesiti sūt coloñi. partiarij. q parte fructuū3 pcipiūt tales. n. p ea portione quā3 ipi pcipiūt tenēt dare decias τ dñi eo℞ p ea quā ipi pcipiūt. vt ex̄ ea nob. τ. c. tua nob. imo τ ipēsionario colono idē iur] ē siue ipe p pēsiōe ser uiat. siue dño det certā pē- siōe3. qr añq3 aliq pēsio det res ē decimā da. vt ex̄. e. ti. cū hoies.

b Ad ecclesias. pprijs sūptibus.

c Decias si pdi a sint in spo℞ pochia. vel logē de d cimis psona- lib⁹ q dāde sit vbi sacrā pcipiūt. vt ex̄. e. ad aplice.

d Decimas. a monachis duplici rōne. tū qr nō hñt pplm. tū qr ñ ministrā tur eis spūa- lia. e

f Cōit viuētib⁹. ecce q alio hñt puilegiū clerici cōiter viuē tes q3 sepati3 τ qr idē hñt qd monachi silr i abso- lutiōe petēda hñt idē puilegiū cū canōici. vt ex̄ d vi. τ hone. cler. qm i si. τ ex̄. q cler. vel vo. c. j. τ ex̄ d sen tē. excō. mōa- chi. τ. c. ex te- nore. in fi. 3. ex̄ de sen. ex. cū ñ ab hoie.

f Milites. an miliites possint hr̄e dcias. dicet. j. q. vij. c. j

nū puētū a pori ecclia cui assignar⁹ fuerat abstrahe- re: si ius antiquor] ecclie no uis tribuēdū nō est: si deci me tm̄mō baptismalibus eclijs dāde sūt. p3 q mōa- chi ex pp̄is pdijs decias dar̄ cogūt. Sz τ illa auctas magociēsis 9cilij de vēdi- tore vl̄ donatore loquit: dif finiēs q ille q vendit aut donat nō pt puētu3 deci- mationū illi ecclesie detra- here: cui pri⁹ legitime fue rat assignatus. mōachi au tē decimas τ pmitias non auctē vēdent τ donāt] sed auctē eiusdē 9cilij τ pasca lis pape detinēt: a qb⁹ dif- finitū est vt mōachi de p prijs pdijs decias nō psol uāt: sic. n. in magociēsi cō cilio statutū est. Nō soluāt de pprijs pdijs abbates τ epi decimas.

Quesiui sūt pterea qdā frēs: q eēnt aliq epi τ abbates q decias nō sinerent dare ad eccliā3 vbi illa℞ coloni missā audiūt. pinde decre uit iste sacer 9uētus: vt epi τ abbates de agris τ vine is q ad suū τ fra℞ stipēdi u3 hñt: ad ecclias^b suas de ferri faciāt. famulie vo eo℞ ibi dēt decias^c suas vbi eo rū ifātes baptizēt: τ vbi p totū circulū āni missas au- diunt. Item paschalis. iiij. De pp̄is laborib⁹ mōachi τ canōici decias minime sol uere cogūt.

Decias^d a pplo sac erdotib⁹ ac leuitis eē reddēdas diuie leg] sanxit auctoritas: cete rū a mōachis siue clericis cōiter^e viuētib⁹ nulla rō si nit: vt milites^f aut epi aut psone qlibet decias de la- borib⁹ seu nutrimētis seu su is pprijs extorqre debeāt. Unū beat⁹ gregori⁹ sic ait. Cōi vita viuētib⁹ iā de fa ciēdis portiōib⁹ vl̄ exhibē da hospitalitate vl̄ adimplen da misicordia nob qd erit loquēdū: cū oē qd supest i cāis pijs ac religiosis ero- gādū sit: dicēte dño. qd su pest date elemosinā τ ecce oīa mūda sunt vobis. Qd aūt dr̄ vt antiquores ecclie pp̄ter nouas nec decimis nec vlla possessione puent nō ita itelligēdū ē: vt nllo mō credatur licere epo ali quā partē possessionū vl̄ d ciationū vni⁹ ecclie alteri p tēpore tribuere. sic. n. pa pa duos epat⁹ i vnū pt di- rigere. ita τ vn⁹ 9sētiēte p po epo duos pt diuidi: vl̄ ēt metropolitāo iuito qlib3 ecclia ab ei⁹ iurisdictione aplica exīmi pt auctē. Unū gre. pa. scribit bñnato epo c. xxv. Duos epat⁹ i vnū re digere aplica pōt auctas.

Et temporis^g qualitas τ vicinitas nos loco- ru3 inuitat: vt cumanam atq3 musitana3 vnire^h de beamus ecclesias: quoniā nec lōge a se inter] interual lo seiuncte sunt: nec peccatis facientib⁹ tāta mltitudo po pli ē: vt sic oli fuit duos hē re dbeāt sacerdotes. qr igr

cite. que als nō liceret. vt. j. e. q. vij. sigs vult. lxiij. di. cū lōge. xiij. q. ij. vbicūq3. ex̄ de eccle. edi. ad audiētiā. 8. vij. q. j. tēporis. h Unire. sicut papa pt vnire episcopat⁹. sic episco p⁹ plures ecclias vt ex̄ de excel pla. sicut. Si queras apud quam istarū ecclesiarū re- sideat digni- tas epalis. vt an vtreq3 re- tineāt digni- tates priores dico q varijs modis possūt vniri ecclesie vel hoc mo- do. vt vna sbi ciat alteri. et sm h digni- tas epalis erit i vna tātū vel h modo pnt vniri vt ex du abus digni- tatib⁹ vna fi- at dignitas. τ sm hoc nō dicēt eē due. s3 vna tm̄. τ illi q sūt cano nici i vna erūt canonici i al- tera. τ ta3 isti q3 illi canōici interērūt ele- ctioni epi τ alijs cōib⁹ ne gocijs. Et in tali vniōe di stinguēdum credo. q aut ecclie sic vniū tur aut vna ea℞ vnit reli que. que duo sūt penit⁹ di- uersa si vna vnit alteri. s3 h illi⁹ naturā τ 9suetudies τ puilegiū as sumit cui vni tur τ gbibūt iura illi⁹ eccle

g Et tēporis. τ vicinitas arg. q pp̄ter re- motionē vl̄ icomoditatē multa sūt li- sie q vnit. vt ex̄ d sta. mōa. recolētes circa fi. si āt neutra alteri vnit. s3 ille simul vniūt. tūc dico q 9suetudies vl̄ puilegia q meliora sūt.

z hūaniora ꝯ tiet illō vnitū nā eū malū z bonū associā tur. malū reci pitnaturā bo ni .xxxij. q .j. non est culpā dus z arg. C. de rei vx. ac. in prin. z .C. cōmunia de le. l. ij. circa fi nē. tertio mo do pn̄t vniri ecclesie. puta ꝙ vtraqꝫ z e manet epālis z ꝫm ꝯ rema nēt duo epā tus. licet idē ſit episcopus vtriusqꝫ eccle ſie z ꝫm hoc ſi primo ſu berant. iste ec clesie diuiſis metropolita nis pp illam vnionē neut metropolita nus perdit ius suum. vt extra de reli. do. c. qr. z epi scopꝰ iste erit sub duobus metropolita nis. In pmo casu erit sub illo cui pape placuerit. vl̄ erit ſb metro po. illiꝰ eccle cui vnita ē al tera. illiꝰ eni naturā assū psit. z sic im perator qnqꝫ vnit duas di gnitates i v nū. aut. coll. ij. vt iudices sine quoqꝫ. ꝯ. illud. a

cumāi castri sacerdos cur sū hꝰ vite expleuit[a] vtrasqꝫ nos ecclias pn̄tis auctatis pagia vnisse tibiqꝫ ꝯmisisse cognoscas vtrarūqꝫ[b] etiā ec cclia scito te eē pprium pō tificē. ¶ Et iō qcūqꝫ vl̄ de eap primōio vl̄ clici ordia tiōe pmotiōeue iux cano nū statuta visa fuerit ordia re atqꝫ dispone hēbis vt p priꝰ reuera sacdos libaꝫ nr̄e auctatꝫ cōsensu atqꝫ p missiōe lniaꝫ. ¶ Ubi vo ꝯ modius atqꝫ vtiliꝰ eē pspe xeris habitato: ita sane vt alterā eccliam cui corpalit pn̄s nō es solicita puidē tiqꝫ cura dispōas: qtenꝰ il lic diuia mysteria solēniter dn̄o pstāte pagāt. ¶ Idē io hāni epo. Duos epatus in vnū redigere aplica valet

POstqꝫ hosti auctas. lis ipietas diuersaruꝫ ciuitatū ita peccatis facie tibꝰ desolat ecclesias: vt re parādi eas spes nullo mō pplo dficiēte remāserit ma iori valde cura ꝯstrigimur ne desūctꝭ eap sacerdotibꝰ relige plebis nl̄lo pastoris moderamie gubnāte p in via fidei hostꝭ callidi rapiā tur: qō absit isidijs. ¶ Hu iꝰ ḡ rei sollicitudie sepe cō mōiti ꝯ nr̄o cedit cordi ꝯ siliū vt vicinis eas mādare mꝰ pōtificibꝰ gubnādas. Idqꝫ frn̄itati tue curā gu bernationēqꝫ treucrēsiuꝫ ecclie puidemꝰ comittēdā quaꝫ tue ecclie aggregari vniriqꝫ necesse est: qtenus vtrarūqꝫ eccliar sacerdos recte christo adiuuāte pos sis existere: qqꝫ tibi de eiꝰ pr̄imonio vl̄ clici ordiatio

ne seu pmotiōe vigilāti ac canōica cura visa fuerit di spōe. qppe vt pōtifex ppri us libaꝫ hēas ex pn̄ti nr̄a pmissiōe lniaꝫ. ¶ Ite ex ꝯci. cartha. ij. Nō eplm dioce ses hēant q nūqꝫ huerūt.

AElius[c] epūs seleucitanꝰ dixit ēt ñ ꝯ placꝫ scti tati vr̄e isinuo vt dioceses q nūqꝫ epos hūerūt ñ ha beāt[d]: z illa diocesis q ali qn̄ hūit: hēat pprium[e] ꝫm hāc psecutionē sctitatꝭ vr̄e ē estimari qō fieri debeat. Ab vniūsis dictū ē placet. ¶ Ite ex ꝯci. iij. Nisi cū vo lūtate epi dioceses: q ab eis retinēt: nō recipiāt p prios epos.

QUltis[f] ꝯcilijs ꝯ statutū ē a cetu sacerdotali: vt plebes q i diocesibꝰ ab epis retinē tur q epos nūqꝫ hūerūt ñ nisi cū volūtate eiꝰ epi a q tenēt ppos accipiāt recto res. ¶ Ite gregoriꝰ iohānis epo lauseo. Aplica auctas a iurisdictiōe archiepi epos eximere.

FRater[h] valꝫ eximere. noster hadrianus the bane ciuitatꝭ eps ad roma nā vrbē veniēs lachrima biliter est conquestus de q busdam se capitulis a fra ternitate tua necnon iohā ne prime iustiniane vrbis antistite iniuste condenna tum: de nequissimo autē damnandoqꝫ eius iudi cio alias sumus iuuāte do mino tractaturi. hadria num vero episcopum re perimus z tuo contra sa cerdotales mores odio la borasse: z nullo iure pecu niarijs in causis eum fra ternitatis tue fuisse ꝯdem

ergo erit sedꝭ epa l. vt. xxj. q j. rellatio. vel forte vbi ipse elegerit hita re in vna z alia erit sibi sbiecta. c Elir. vl̄ diocesis. s. ol. lxxx. epi. z. c. illud. d Nō hā beant. nisi in casu. vt. j. e. p cipimꝰ. xcix. dist. nulli. e Propri uꝫ. nisi i duo bꝰ casibꝰ. s. e. z ipis. xxv. q. ij. ita nos li cet ḡ ciuitas ꝑ mille annos sine epō fue rit. vn̄ tn̄ epāt lis limes pos sit pbari nō obstat pscri ptio. j. que. iij. licet. f Ultis: i rectores. id ē epos. videt ꝙ papa non possit inuito epō nouū fa cere epatū in diocesi sua vt s. e. z ipis. h. dicit hāc ēe tenorꝫ huiꝰ ſa c. ꝙ nullꝰ sa cerdos pōt i stitui sine vo luntate dioce sani epi. g Johā ni epiceps. supple z io hāni patriar che. quia ar chiepiscopo lauseo scribit (p hadriano. h

¶ Expleuit. ergo si esset p iuus non vniretur. vt. j. e. multis. z ex̄ de ec. edi. ad audiētiā imo potiꝰ eo mortuo nō dn̄t vniri. vt ex̄ ne sede va. c. j. b ¶ Utrarūqꝫ. i vtraqꝫ

FRater. necnō iohanne ꝯ quo erat lauseus metropolitanus. de cuius diocesi fuit hadrianꝰ sed fuit exem ptus. i ¶ Eius. scilicet iohannis.

a Depositus et de facto.sic.xxiiij.q.j.audiui mus.b ¶ Aliqd .arg.ex eo q gs eximit.vr exēptus vniūsalit et cū suis ecclijs.i aut. vt eccle.ro.c. an.ga. pscrip.i pn. coll.ij.q2.bnfi cia pncipū large sunt iterptāda.vt.ff.de ostl. prin.bnficiū. ex de co.cū di lecti.xij.q. ij. q manumit tuntur.xxiij. q. j.regam.ˀ z i aut.vt libert de cetero.§.si quis.coll.vj. j.e.q.ij.vt his ar.otra ex de reli.do.cōsti tutus.in fi.ex de do.pasto ralis.ex de pri ui.et orc.i fi. z.c.cum ca pel.ff.de fun. instru.l.quest tuz.§.vlti.gd tur. fit.de b i qōnib. nota ui diligent. c Nostri sunt videtur q p legatus vel etiā dele gatū questio fidei sit tractā da.cuz tñ ad petrū sit re ferenda que stio fidei.xxi. ij.q.j. quo tiens. sed dic q mediocres causas pos sunt epi tra ctare.vt extra de here.ad ab olendaz. sed magnas nō. vt ex de here. cuz christus. d Si me diocris. vide tur ergo dele gat crimina les causas pos sit audire. vt j.q.vj. decre uo.C.de.offi. pcon.l.j.ar.

natū sententia : quia igitur z ab antefato iohanne pri me iustiniane vrbis episco po otra ius canōesqz dēpo situs honor sui gradu ca rere nō potuit: in sua eū re formari ecclesia atqz in p prie dignitat ordine decre uim reuocari. ¶ Et cum oportuissette ex eo domini ci corporis cōmunione p uari: q post admonitiōez sācte memorie decessoris nostri contemptā: per quā eum ecclesiāqz eius de tue iurisdictione potestatis ex emit: rursus i eis aliquid b tibi iurisdictionis seruare psūpseris: tamen nos hu mani decernētes cōmu niōisqz ubi sacramētū ite rim cōseruantes decreui mus: vt fraternitas tua ab eo ecclesiaqz ei oēz añha bite sue potestatē iurisdi ctiōis abstineat: z fm scri pta decessoris nostri siqua cā vel fidei vel criminis vl pecuniaria aduersus pfa tū hadrianū osacerdotem nostz potuerit euenire per eos q nr c sūt vel fuerint i vrbe regia responsales : si mediocris d ē qstio cogno scat.vel huc ad aplicā sedē si est ardua deducatur.qte nus ibe audiēte snia deci dat. Qd si otra hec q sta tuim qlibet ipe qlibet oc casiōe vl surreptiōe vēire tēptauer sacra scias te cō muniōe puatuz nec eaz te excepto vltimo vite tue ipe nisi cū ocessa romāi pōtifi cis decernim iussiōe pci pere: res aūt siue sacras si

ue alis mobiles imobilesqz ei ecclie qs hacten dice ris retinere: quaz noticiā nob oblitā psennib anne ctim lris: sine aliq ei fra ternitas tua dilatione resti tuat: de qb siqua int vos questio vertit : volum vt apud respōsalē nostruz in vrbe regia ventilet. ¶ Si aūt nec duz i dioceſi alicu ius epi illa loca assignata fuerit ex vigore apostolice sedis ppriū epm accipiāt. Unde gregori iunior scri bit bōifacio epo. Ubi mul titudo fideliū excreuit: ibi episcopi sunt ordinādi.

Recipimus f vt iuxta cāonū statuta vbi mul titudo excreuerit fideliuz ex vigore aplice sedis debe as ordiare epos pia tñ oté platiōe : vt nō vilescat di gnitas epatus. Sicut duo epatus suprascripto mō i vnuz pñt redigi z vnus in duos valet diuidi : sic eps etiā d baptismalib z paro chiāis ecclijs facere pt cū osensu suoz clicoz qd cuz factū fuerit: illa pars ppli q nouis ecclijs supponit: a iure poris ecclie absolut : hoc nisi fieri posset multi tudo ecclaz ad paucitatē redigeret: plures aūt bap tismales ecclias in vna ter minatione facere non po test Unde in tel.cōcilio le gitur. In vna terminatio ne plures baptismales ec clesie esse nō possunt

Plures g b baptismales ecclesie vna terminatione esse nō pñt: sed vna tantū

vt.ff.de. acti. leula. vel dic q cognosce re pt legat d crie epi.sz nō dponere. vel dic q pt pnū ciare aliquez deponēdū.sz eū cōdēnare nō pt.sic.ij.q vj.§. biduuz p.sigdē insu laz.e. ¶ Uel huc. b argue legatū n pos se oia q dele gās qd verū est nisi ei spe cialiter aligd fuerit pmissū vt.xxv. q. ij.i galliarum. f Recipi mus.ar. q sine aucte pape epatus nō fiūt.vt.ar. vij.q.j.muta tiones. g ¶ Debeas vt tñ heat cō sensus epi.q2 quicgd excre scit spectat ad epz. vt ex de deci.qm Jo. Plures.i vno.z.j eosdē limites h ¶ Nō pñt ita qd heant eosdē limites ex q eni sunt baptismales debent habe re limites di stinctos.vt.x iij. que.j. c.j. vnus eni.tā tū debet esse princeps.vij. q.j. i apibus.

Plebes. vtrarumque. argu. quod qui rem melius nouerit. siue sint domestici siue extranei. po. tius debent esse testes quam alij. licet sint domestici vel consanguinei. vt extra qui ma. ac. po. videtur in fi. et extra de testi. venientes. in fi. C. de republ. con sensu. b Discernant. vel per arbitrium. vel per compositionem in quorum tamen au toritas est ne cessaria. extra de transac. de ce tero. et c. sta tuimus et extra de arbi. per tuas alias laicus non posset esse iu dex in spirituali bus. vt extra de iu di. decernimus et c. sc. et in con stitutione ino centius contingit. quod est de arbitrio et est hic arg. quod spiritualis cum laico potest conueni ri. xxxij. di. §. verum. c Iu dicio. i. iura mento. vel etiam sortibus quibus dei voluntas ostendi. xxvi. q. ij. §. j. et c. sors. ij. vel dei iudicio. id est ecclesiastico. iij. q. v. quia su specti. B.

d Statui mus. obla tiones argu. quod excommuni cari possunt laici qui non dant sacerdoti bus oblationes. vt. j. de conse. dist. j. omnis christianus. quod. H. intelli git etiam de gra tuitis oblatio nibus. si clericus non habet vn de sustentetur. argu. xvj. di. clericus. e Ba ptismalem decime. ergo soluende sunt bapti

mo cum capellis suis: et si contentio fuerit determinatione du arum metricum: plebes vtrarumque discernant. Et si non conue nerit: lis dei iudicio discer nat. Ius quod ecclesiarum ita iter praeductum est: vt nisi episcopo dispo nente alijs ecclesijs fuerit assi gnatum: in nullo porum reddi tuum diminutionem patiatur. Unde anastasius episcopus. Commo ne praecipit decimas vel ob lationes extra episcopi conscientiam. ...

Statui mere voluerit.

Simus vt siquis oblationes ecclesie vel decimas quas populus dare debet: tenere crediderit vel extra baptismalem ecclesiam dare voluerit praeter conscientiam episcopi vel eius cui huiuscemodi officia commissa sunt: nec cum eorum vo luerit agere consilio: bannum suum imponat: et communione pri uet. Cum addit extra conscientiam episcopi intelligendum relinquit: quod episcopo consentiente alijs ecclesijs dari possunt. Idem. Iuxta di spositionem episcopi decime tribuan tur.

In sacris canonibus cau. praeceptum est vt decime iuxta episcopi dispositionem distribuant. quidam autem laici qui vel in proprijs vel in beneficijs suas ha bent basilicas contempta episcopi dispositione non ad ecclesias vbi baptismum predicationem et manus impositionem et alia christi sacramenta percipi unt decimas suas dant: sed proprijs basilicis vel alijs ec clesijs pro suo libitu tribuunt quod omnibus modis diuine legi et sacris canonibus constat esse contrarium: vnum vestram paternitatem vt eos corrigatis expetimus.

malibus ecclesijs. arg. s. e. de. decimis. et j. e. in sacris. quod verum est de predialibus. sed per sonales debentur parochialibus ecclesijs. vt s. e. q. et dixi. s. e. quicunque. Item patet quod episcopus potest au ferre decimas vni ecclesie et dare alteri. vt di xi. s. e. ecclesie.

Cum autem reprehenduntur qui contempta episcopi dispositione hoc fa ciunt: intelligitur quod si episcopo disponente hoc fecerint: irre prehensibiles inueniantur. Item symmachus episcopus ecclesie catholice vrbis rome dicit. Anathema sit qui preter episcopi dispositionem decimas et ob lationes dispensare voluerit.

In canonibus in gan grensi ecclesia apostoli ca auctoritate conditis de fructuum oblationibus que mi nistris ecclesie debentur et de his que in vsus pauperum offeruntur: scriptum habetur. Si quis oblationes ecclesie ac cipere vel dare voluerit praeter episcopi conscientiam vel eius cui huiuscemodi sunt offi cia commissa: nec cum eius voluerit agere consilio: ana thema sit: et iterum in eodem concilio gangrensi. Siquis oblata deo dederit vel ac ceperit preter episcopum vel eius consilium qui ab eo institutus est ad dispensandam miseri cordiam pauperibus: et qui dat et qui accipit: anathema sit. Ualde quidem iniquum et in gens sacrilegium est: quicunque vel pro remedio peccatorum vel pro salute animarum suarum aut requie vnusquisque ve nerabili ecclesie contulit aut certe reliquerit: ab his a quibus maxime seruari conuenit christianis et deum ti mentibus hominibus et su per omnia a principibus et primis regionum in aliud transferri vel conuerti: et in fra. generaliter vero quicunque

f Banna. ix. solidorum. vt in lombarda continet. et sic semper intelli gitur vbi non determinatur et est hic ar. pe nam pecuniari am ab eccle sia posse infli gi. xvij. dist. quin. extra de rap. in archiepiscopa tu. ar. xxiij. q. v. quid ergo. argu. contra. extra de pe. ij. Ites arg. quod videtur posse aliquem contumaces ex communicare. et aliter puni re quod non est ve rum. extra vt li. non contest. quo niam in fi.

In sacris. in benefi. cijs. i. feudo. et ar. est in pa tronatus cum fe udo transire. nisi fuerit ex ceptum. vt extra de iurepa. ex lit teris. ar. j. e. q. vij. nemi ni.

In cano nibus. ma xime que de tenetur adi dere contra ali os multiplici tius contra fe. ff. si fer. vin. altius. rer. de stin. nulli fas. j. e. nulli episco rum extra de na.

ex li. ven. c. vnico. i. A principibus. que ecclesia aim commisit. xxiij. quest. v. principes.

a Confiscare. secundum leges veteres bona damnatorum confiscabant hodie secus. vt. C. de bo. dan. auten. bona res autem ecclesie non possunt confiscari. vt. s. e. placet. arg. contra ex. de increpa. ex diligenti. b Potentum. no- fensione. quia ecclesia debet eas defendere sicut suas. xij. q. ij. de laicis. et. lxxxvij. di. eos vel di cunt ecclie quo ad hoc. quia si dampnificat ecclesias episcopus. ecclesia habet recursum ad res suas xij. q. iiij. quicunque. vnde dico quod omnes res

ta auctoritatem maioris in illicitis non excusare. xij. q. ij. quicunque. c. de rebus. xi. iij. si quis. z. j. e. que. vij. decimas. xxv. q. j. omne quod. xxxj. que. ij. nullus. argu. contra. lxiij. di. salomonem. xi. iij. q. v. dixit. c Nisi cito. primo tamen videtur citandus secundum cepos cuius auctoritate res ecclesiastica tenetur. vt. xij. q. ij. de rebus. sed illud obscandalum principis. sed est ita. d Chartarum. id est librorum. quia episcopus non debet ipse libris insistere. vt. lxxxvj. di. fratrem. e Similiter ecclesie. quia episcopus est in ipsa ecclesia. vt. vij. quest. j. scire. Ex hoc capitulo consueuit dici quod res clericorum eodem gaudent priuilegio quo res ecclesie. xij. q. ij. ecclesiarum. et. lxxxvij. di. eos. vnde videtur quod eque committatur sacrilegium in rebus clericorum sicut in rebus ecclesie. dico quod sunt res ecclesie. quo ad de-

Num. 18. Deut. 23. [illegible]

res ecclie confiscare[a] aut competere vel peruadere periculosa sua infestatione presumpserit: similiter et hi qui res ecclie iussu vel largitione principum vel quorundam potentium[b] aut quadam inuasione aut tyrannica potestate tenuerint: et filijs vel heredibus suis vt a quibusdam iam factum audiuimus: quasi hereditarias reliquerint: nisi cito[c] res dei admoniti a pontifice agnita veritate reddiderint: perpetuo anathemate feriantur: iniquum enim esse censemus: vt potius custodes chartarum[d] quam defensores rerum creditarum: vt preceptum est iudicemur: et infra. Ferro enim abscindenda sunt vulnera: que fomenta non sentiunt. Si mihi et illi exortores debent fieri ab ecclia: qui sacerdotali admonitione non corriguntur. dicente domino: auferte malum ex vobis. Uniuersa synodus surgens acclamauit: vt ita fiat rogamus. Dictum est octies exaudi christe. symmacho pape vita sit: dictum est duodecies [illegible] dc. [illegible]

Similiter[e] ad hoc omnium ecclesiarum nouella vestra cete rorumque exhortatione et iudicio censemus peruenire: et ab omnibus firmiter teneri: quia res episcoporum esse ecclie non dubitant: si in eorum facultatibus simili[f] fuerit crudelitate grassatum: peruasores rerum memoratum predicta canonum districtio faciente: vt qui morbus propriis ac nulla conscientie castigatione corrigunt: saltem ecclesiastice et canonice vindicte perfodiant aculeis. Item ex libro capitulorum caroli et lodouici imperatorum. [illegible]

Quias[g] iuxta [illegible] sanctorum patrum traditionem nouimus res ecclie vota fidelium esse: precia peccatorum et patrimonia pauperum: cuique non solum habita conseruare verum etiam deo opitulante conferre optamus. Ut aut ab ecclesiasticis officijs et diuidendis rebus ecclie suspitionem dudum conceptam penitus amoueamus: statuimus: vt neque nostris neque filiorum[h] et deo dispensante successorum nostrorum temporibus vllam penitus diuisionem aut iacturam patiantur. Cum ergo preter conscientiam epi vel eius cui huiuscemodi officia commissa sunt: quilibet prohibet oblationes ecclie distribuere: liquido apparet: quod cum epi consensu quibuslibet eccle sijs possunt distribui. Huic interpretationi videtur contraire auctoritas illa toletani concilij. [illegible]

Onstitutum[i] est a presenti concilio epos dioceses suas ita regere: vel nihil ex earum iure presumant auferre: sed iuxta priorum auctoritatem iam oblationibus quam de tributis ac frugibus

clerici sunt obligate sue ecclie sicut res mariti vxori. vt ex. de pig. ex litteris. et. C. qui po. i. pig. l. vl. sic et res tutoris pupillo: vnde qui minor est. xxv. annorum non debet esse prelatus. cum res ipsius non possint obligari ecclesie. vt. C. de legi. tute. l. vl. nec obstant contraria hic signata. s. xij. q. iij. epos. et. q. ij. sint manifeste. vbi dicitur quod alie sunt res ecclie. alie episcopi. et hoc fateor. sed dicunt esse eccle sie quo ad ea que dixi. f Similiter quam premissum circa res ecclesiasticas. g Uia iuxta diuidendis. i. separandis ab ecclia consueuit. tamen hoc ca. indu. t. ad probandum quod res ecclesiarum non possunt diuidi per prebendas. vt dixi. x. ij. q. i. c. vlti. h Neque filiorum arg. aliquem suo successori legem posse idicere. vt. xij. q. ij. non liceat. lxiij. di. ego. ar. contra. ij. q. v. mandastis. i Onstitutum est. auferre nisi in casibus. xij. q.

s.bone rei r.x.q.ii.§.hocius. extra de ec.edi. ad audientiā a ¶ Tertiā.alibi dicit quartā xij.q.ij.cōcesso.alibi φ medietatē.x.q.j.antiquos.sed loci cōsuetudo est seruāda. vt dicit B.in sequēti.§.z.x.q.iij.§.cathedraticū.vel dic diuersitas temporū soluit cōtrariū. ij.q.j. si peccauerit.

b ¶ Quod si amplius.z si fecerint quasi percussores sūt in quadruplū puniēdi.arg. xviij.di. quōniā quidē.xxiij.q j.militare. C. de assess.l.iij.

c ¶ cōditoribus.id est patronis q pūt male alienata repetere.vt j.e.q.vij.filijs.imo quilibet de populo hic admittitur.xij.q.ij. nō liceat.Sz nunquid patronus laicus pōt crimina liter clericum accusare d dilapidatiōe cū suā iniuriā prosequat. ar.φ sic.j.e.q.vij.

tertiā a consequant: φ si amplius b quippiā ab eis presumptū extiterit: per cōcilium reformetur. Appellantibus ipsis cōditoribus c aut certe propinquis d eorum si iā illi a seculo decesserūt. Item symmachus papa. Possessiones ecclesie perpetuas nulli licere alienādi licentia.

Possessiones e quas vnusquisque ecclesie proprio dedit aut reliquit arbitrio: alienare quibuslibet titulis aut distractiōibus vel sub quocūque argumēto nō patimur: nisi forte aut clericis bonorū pro meritis aut monasterijs religiōis intuitu : aut certe peregrinis: si necessitas largiri suaserit : sic tamen vt hec ipsa nō perpetuo: sz tēporaliter perfruant. Sz illud toletani concilij ita intelligēdū est: vt epi preter quartā vel tertiā: quā scdm locorū diuersitates eis debet: nihil contingāt. Item in conci. leonis pape statutū e.

Nulli episcoporum liceat exigere.

Nceat a subiecto sacerdote vel alio quocūque clerico z pijs locis dānatiōes vltra statuta patrum exigere: aut supposita i angarijs inferre: sed cū optimus sit perspector ita prospiciat: vt vniuersa sibi oues commisse a se maxime alant atque i necessitatibus iuuent: nō illicitis exactiōibus opprimāt: quia dominus pascere z docere nos docuit z oībus ministrare nō terrenis lucris z auaricijs delectari. Item gre.leoni epo carthaginēsi. De redditibus ecclesie.

De his lo... Cum grad' rōnis ordo distrixit z iudicia' eē constitu it: vt nec prepositi i opprimē dos se frustra valeāt occupare subiectos iterum contra suos prepositos effrenata sit resultādi lnia. Volumus igitur vt q ad eccle tue ex redditu vel quolibet alio titulo fortassis accesserit: quartā exide porti

s.x.q.ij.B ius.si ecclie daī.intelligo donationē esse ppetuā.vt.j.e.c.vlt.ex.de insti.cū venissent.nā cū res intelligit data vsque ad mortē hominis z ecclia no possit mori.xij.q.ij.liberti.semp intelligitur perpetuo esse datum quod ecclesie datur. Sed si quis dederit ecclesie tantū vsum rei non proprietatē. in hoc casu vtitur ecclesia re illa vsque ad centū annos.quia hec etas longeui hominis est. ff.de vsufru. an.vsufructus. Sed nūquid episcopus si ne canonicis temporalem donationem facere potest. dico φ sic.quia tantus perpetue concessio nes spectant ad alienationes. vt extra d his que fi. a pla.sine cō. ca.tua. xij.q. ij. bone sec. fit in concessione ecclesiarum que licet tpales sint.

filijs.z.ar.xxiij.di.illud.Nā ipsorum interest.vt j.e.q.vij.quicūque similiter videt φ quilibet de populo.quia publice iterest ne res ecclie male tractent.vt.ij.q.j.prohibent.in fi.sed tamen secus est vt notaui.ij.q.vij.in sūma.z.c.presumūt.z est arg.ad hoc.xxviij.di.consulendum.

d ¶ Propinquis. Jus eni patronatus trāsit ad filios.vt.j.e.q.vij.filijs.etiā quamuis heredes nō sint.ar.ff.de iurepa.filij.ff.de.reli.φ pater.z heredes extraneos.vt.j.q.vij.si plures.ff.de ope.li.fabriles.z.ar.contra ff.e.si.opera.z.C.e.liberti.Jo.

e ¶ Possessiones. non perpetuo.hoc verbū perpetuo spectat tantū ad clericos sm qd exponit.B.j.e. §.illud.Sed hec veritas ē qd monasterijs z pijs locis pōt dari aliqd perpetuo.vt.j.q.ij. visis.z.xij.q.ij.si quos.si aūt simpliciter daī aliqd persone.intelligo personaliter esse datū

tamen solus nō cōcedet nisi habuerit ex cōsuetudine.vt extra de his que fi.a pre.ca no scitur.arg.tamē cōtra.xij.q.j. episcopus.vbi nec fructus pōt episcopus dare sine consensu cleri sui. f ¶ Nulli statuta.si ergo epi scopus aliquid exigit a subdito suo negare potest ei nisi ostendat hec a canone ei concessum.vt.xviij.que.ij.hoc tantum z.ix. que.iij.conquestus. g ¶ Necessitatibus. pauperibus enim nihil petet.vt.j.que.ij.placuit.sic dicit lex. φ si patria tenuis est potius ē iuuāda.vt.C.noua vect.insti.nō pos.l.j. B hoc.si.C.de iudeis.nullus.

i ¶ Et iudicia.s.lxxxix.dist.ad hoc.

k ¶ Uel quolibet ergo non solum de decimis z oblationibus fient quatuor portiones.sed etiam de pensionibus z alijs redditibus.xij.que.ij.quatuor.

a Visum. ergo eps pro arbitrio suo potest bona ecclesie diuidere. xij. q. ij. vulterane. j. c. q. vij. decimas contra. sed ibi soluit quod potius

b Predicator probat sexta synodus (concordat. nodus auctoritate pet ri et apuli. quia pre latus a subditis non debet exigere aurum vel argentum. sed potius eos erudire. nam beatius est dare quam accipere. ut de ex cele. mis. cum marthe.

c Diuinus. quandoque ponitur in mala significatione. ut. j. q. j. nunquam.

d Immo vero si iudex dicit condemno te. immo absoluo te. ultimo verbo standum est. de pe. di. ij. non enim.

e Multitudini. ar. quod vnus precipit ad omnes extenditur. lxj. di. miramur. xxxviij. di. si ignorantia. et ē. v. ad eius vero.

f Aurum et verba pauli.

g Existimans. verba synodi immo verba fuerunt domini. ut extra de cele. miss. cum marthe.

h Ait enim in secunda epistola ad corinthios.

i Thesaurizare. superficialis est ista argumentatio. quia et filii thesaurizant parentibus. quia parentes succedunt eis si quid habent. vt. ē. iij. q. iiij. hi. qui. et. j. xxxv. q. viij. hec solubriter. nam est superficialis. quia non succedunt parentes filijs nisi in defectu.

k Parentibus etiam spiritualibus. et respexit apostolus naturam et votum. parentum. prout voto parentum hereditas sola pietatis causa parentibus debetur. vt. ff. unde li. scripto. he rede. §. vlt. et ff. de inoffi. testa. nam et si iuxta il lud. Ordine turbato succedis bulgare natis. Item dixit oia que nostra sunt. ex voto filijs paramus. vt. ff. de bo. li. l. pe. Rufo. j. et hereditas parentum quasi debita obuenit nobis. vt. ff. pro socio. et quia et filij pene ad propria bona veniunt. ff. de suc. e. l. j. §. penul.

one sine diminutione aliqua debeas segregare. atque eam secundum domini timorem presbiteris diaconibus a clero: vt tibi visum fuerit discrete diuide. Item ex sexta synodo. Eps turpis lucri gratia nil a monachis vel clericis suis exigere debet.

Predicator ecclesie paulus diuinus apostolus ac si canonem ponens ephesiorum presbiteris immo vero et omni sacratae multitudini ac plenitudini ita fiducialiter prohibuit: argentum aut aurum aut vestem nullius concupiui: omnia ostendi vobis quoniam sic laborantes oportet suscipere infirmos: beatius existimans dare quam accipere: propter quod nos docti ab eo diffinimus nullatenus episcopum turpis lucri gratia excogitare: ad excusandas excusationes in peccatis expetere aurum vel argentum aut aliam speciem a presbyteris vel diaconibus vel monachis qui sub ipso sunt: ait enim apostolus Non debent filij thesaurizare parentibus: sed parentes filijs Et apostolus petrus. Pascite qui in vobis est gregem dei non coacte: sed sponte secundum deum non turpis lucri gratia neque vt dominantes in clero: sed forma facti gregis: et cum apparuerit princeps apostolorum percipietis immar-cessibilem glorie coronam. Illud autem quod in fine capituli symmachi ponitur hec ipsa non perpetuo sed temporaliter perfruantur: ad personales tantum possessiones clericorum vel pauperum non ad monasteriales referendum est: Quam vero sit graue apud deum decimas et oblationes ac primitias sacerdotibus non absoluere auctoritatibus hiero. et augu. apper. Ait namque hie. sup malachiam. Ne quis in penuria sacerdotibus decimas non soluere.

Reuertimini ad me: et ego reuertar ad vos dicit dominus exercituum. Et dixistis: in quo reuertemur? Si affliget homo deum: quia vos confligitis me: et dixistis in quo confligimus te. In decimis et primitijs et ideo in penuria vos maledicti estis et me confligitis tota gens. Nunc sequimur ordinem prophete: quia mihi non reddidistis decimas et primitias: idcirco in penuria et fame maledicti estis et vos supplantastis siue defraudastis. Ecce annus expletus est et nihil in meos thesauros sed in vestra horrea portastis et pro decimis et primitijs que pua erant vt a vobis darentur: vbita te possessionum vestrarum omnem

l Coacte. id est pro lucro terreno.

m Illud autem capituli. s. possessiones.

n Reuertimini. ita sus. i. prima parte ponit hiero. verba prophete vsque ad illud verbum conclusio nis. In secunda parte exponit ad litteram vsque ad illud si quis doctus. Abinde mystice siue moraliter.

o Reuertemur quasi non discessimus. immo in hoc recessistis quia conflixistis me actiue conditione si homo affligit. i. potest affligere deum. et ideo dicit. ca. quia natura est dei nihil nocere pot. xj. q. iij. secundum catholicam. quia impassibilis est. xij. q. iiij incommutabilis.

p In decimis. non deum dicit affligi cum eius subditi affliguntur. vt. ii. q. v. hoc secundum propriam. et. iij. q. j. nulli. i. n. p.

q In decimis. i. non solutis.

q Tota gens. id est ex toto gentilitatis vincentes vel quolibet de populo.

r Supplantastis. ar. ē. j. de pe. di. ij. pa- ne. sed intellige quantum in vobis est. xj. q. iij. inter verba vel ita defraudat liberare ... parentibus

a Annus expletus non tantum finito anno: spectat

Sequitur Ver. 3. 1 Pet. 5.

vt tūc decime p̄stent. sed p̄stāde sūt cū fruct⁹ colligunt. ex̄ de deci. cuȝ hoīes imo ⁊ si ager bis in anno det fructus totiens dāde sunt decime hic sigillauit eos q tā tarde dederūt. In personalib⁹ tū decimis posset dici ꝙ in fine āni dāde sunt ꝑpt lucra mīma. Incōuenies enim esset ꝙ scriptor vł alī quis negociator singulł diebus deberet decimaȝ ꝑteȝ lucri dare ecclie. arg. ad h̄ q̄le. ex̄ ð plg. ex litteris ibi ꝑpter possessionū inimicitias. ⁊ quia talis solutio i cōmoditateȝ haberet. vt. ff fa. her. plane. idez dicendū est de caseo ⁊ lacte. Jo.

a ¶ Perdidistis ar. aliquem debere puniri i eo in quo deliquit xij. q. ij. qui ⁊ humanis. ⁊ q negat qð ð bet. negari ei debet qð sibi debetur. ex̄ ð vsu. quia frustra. C. de fideicō. li. l. figł ſ suo. xcv. di. esto.

b ¶ In horrea ar. ꝙ isti

frugū abūdātiā ꝑdidisti[a]. Ut aūt sciatis hoc me irascente ꝑfectū: q2 fraudasti me parte mea horroꝛ vos atq3 cōmoneo vt iferatis decimas i horrea[b] mea h̄ ē in thesauros templi: ⁊ habeāt sacerdotes ⁊ leuite q mihi ministrāt cibos ⁊ ꝓbate si nō tātas pluuias effūdero: vt chataracte celi apte eē credant ⁊ effundā bn̄dictionē meaȝ vobis vsq3 ad abūdātiā[c]: verbū[d] effusionis nomē largitatis ostēdit[e] sed fieri ꝑt vt agros irrigātib⁹ pluuijs sit q̄dē fertilitas verū aut locusta veniet aut bruc⁹ aut erugo[f] aut eruca ⁊ laboꝛes hoīm vastabunt: ꝑpterea adiungit ⁊ dic: ⁊ icrepabo ꝓ vobis deuorātes locustas vȝ ⁊ reliq̄ q̄ ꝑdixim⁹: ⁊ ñ corrumpēt fructū terre vestre Si qñ fames ⁊ penuria ⁊ rerū oīm egestas opprimit mūdū sciam⁹ h̄ ex ira di[g] descēdere q sci paupib⁹ si nō accipiant elemosynā se fraudari logł: ⁊ suas[h] possessiōes possum⁹ decimas ⁊ ꝑmitias iterꝑtari[i]. Sig's doct⁹ ⁊ eruditus lege dn̄i pōt alios erudire: ñ dȝ sue assignare prudētie igenio

ꝗ qð possidet: sed gratias agat ꝑmū dn̄o: q cūcta largit: deide sacerdotib⁹ eius ac ministris a qb⁹[k] doct⁹ est si. n. ñ egerit grās: sȝ sciaȝ vēdicauerit[l] sibi i penuria maledicet: qð si intelligēs largitoꝛē deū ⁊ agens his grās p q̄s a deo erudit⁹ ē humiliauerit se: ⁊ i hoꝛeū intullerit cibos: h̄ est scripture alimēta i ecclijs populis ministrauerit: statiȝ apiet sup eū catharacte[m] celi ⁊ effundet pluuia spūalis ⁊ mādabit nubib⁹[n] suis vt pluant sup eū imbꝛeȝ[o] ⁊ abūdātia reꝝ oim ꝑfruct.

Itē aug. [De decimis sacerdotibus sunt reddende.]

Decime[p] tributa sunt egētiū aiaꝝ ꝙ si decimā deder] nō solū abūdātiā fructuū recipies: sed ēt sanitatē coꝛpis ꝯseq̄r]: nō igit dn̄s de⁹ ꝑmiū⁹ postulat sed honoꝛē: de⁹. n. nř q dignat⁹ ē totū dare dcimā a nobis dignat⁹ ē recipe: nō sibi sed nob sine dubio ꝓfuturā: sȝ si tardius dare pcm̄ ē q̄to magis peius est pcm̄ nō dedisse. de miłitar de negocio[q] ⁊ de artificio redde decimas. Cuȝ eni decimas dādo ⁊ terrena

ꝑꝑ pctā sua affligit. vt. vij. q. j. scitar]. ist. di si. gens. j. xxiy. q. iiij. si q̄s. h ¶ Et suas ergo sue sūt. rei vēdicatio intētabit ꝑ eis. C. de sacro san. ec. vt inter. i ¶ Interꝑtari. i. mortalit exponere. k ¶ A qb⁹. ar. ꝙ discipuli debēt referre gratias magistros ñ tātū verbis sȝ etiā rebus. vt xcix. di. ecce. l ¶ Uendicauerit. i. sibi assumpserit. m ¶ Catharacte. i. fenestre. n ¶ Nubib⁹. i. ꝑdicatoribus. o ¶ Imbreȝ gr̄a scie q̄i eo augebunt de pe. dist. iij. si sermo. Jo.

p ¶ Decie tributa. i. debita animabus agētib⁹ diuia grā. vł melius dicas ꝙ dant egēti b⁹ clerici nō tñ iō minus dāde sūt. ⁊ si diuites sūt ñ eni intuitu ꝑsonarū dant ecclijs. Si ergo decime sūt tributa. ꝗ nō pñt p̄scribi. vt. j. que. iij. ꝗ porro. ⁊. C. ð p̄script. xxx. an. ꝯpetit qð falsuȝ ē. ex̄. ð p̄scrip. de q̄r

rustici debet deferre in hoꝛrea decimas ad ipsas ecclesias. ar. j. q. vij. decimas. C. de anno. ⁊ tri. l. ꝓ locis. li. x. non ergo clericis vel eoꝝ nūcijs sunt colligēde in agris. c ¶ Ad abūdantiā. j. q. vij. maioꝛes d ¶ Uerbū. hec sunt ꝟba hieronymi. e ¶ Ostēdit. hic. C. de inoffi. testa. l. ij. qnq3 etiā notat vitiū. xlj. dist. sepe. f ¶ Aut erugo. erugo eni est ros q̄ cadit sup teneras spicas. ⁊ ꝑpter hoc sole veniente marcescūt. Eruca est vermis q ibi nascitur. ff. loca ex ꝯducto. g ¶ Ex dei ira. hō. n.

ta. Itē si sūt tributa ꝗ ꝯpēsatio i eis ñ admittit. C. de ꝯpē. l. iij. ꝑterea si sūt tributa. ꝗ ligo appellat. vt eas retineat ñ audit. vt. ij. q. vi. q̄tiēs fiscalis. ⁊ ē expssuȝ. ex̄ de deci. ma in fi. q ¶ Premiū. i. gratis vult bn̄ficiū ꝑcedere nō ꝑ pcio. sȝ tñ honoꝛē vult ꝑfe. ar. ff. man. si remunerādi. ⁊ ē hic. j. q. j iudices. vbi dic ꝙ nō sūt dāda munera h̄ sumpt⁹. ⁊ facit ad h̄ qð dixi. xxxij. q. ij. honoꝛant. r ¶ De miłitia. licita ꝗ ⁊ clici si milit. xxiij. q. j. milita re. tenent dare decimas. s ¶ Negocio. de

nō licita fit negociatio. vt ex eo. ex trāsmis/ sa. ⁊ tñ vix aliq̄ negociatio sine pctō pōt ex/ pediri. vt de pe. di. v. q̄litas. di tñ licita q̄ ad laicos i ybuidā reb⁹. vi. lxxxviij. di. fornicari Sed nūquid ꝙ illicite acq̄sitis deceat dare de cimas. nota.

xiiij. q. v. i pu. Sed nū/ quid de furto vl latrocinio dāde sūt deci me. dicēt q̄dā ꝙ sic. vt ap̄s tota rema neat. ad h̄ xiiij. q. i. ꝯside ra. alij negāt. nec ecclia vi deaē appro/ bare delictū. sed dico ꝙ a fure vel a ra ptore bñ pe/ tit decima ñ rōne negocia tionis sue. cū illa sit repro bata. s; rōne i ueniēti i posses siōe. q2 decia seq̄t quēlibet possessorē si/ ue iudeū siue excōicatū. vt ex de deci. de terris. ex de vsu. quāto. ex ꝙ sen ex si ve re. allegn eēt p̄do melior] cōditionis q̄̄ boneſi. possi/ q̄ esse nō o3. vt. ff. de pe. he. si. a dño. §. vlti.

na ⁊ celestia possis p̄mia p̄mereri, p auaricia dupli ci bñdictōe fraudar]. hec est eni dei iustissima ꝯsue/ tudo: vt si tu illi decimā ñ deder]: tu ad decimā[a] re/ uocer]. Dabis ipio militi qđ nō vis dare sacerdoti: bñ facere sp̄ de⁹ pat⁹ ē: sed hominū malicia ꝓhibet[b]. Decie eteni ex debito[c] req̄/ rūt: ⁊ q eas dare noluerit: res aliēas[d] iuadūt[e] ⁊ quāti paupes i loc] suis vbi ip̄e bitat: illo decias nō dāte fame mortui fuerit: tātoꝝ homicidioꝝ[f] reꝝ añ eterni iudic] tribunal apparebit: q2 rez a deo paupib⁹ dele/ gatā suis vsib⁹ reſuauit: q ergo sibi aut p̄miū[s] ꝯpare aut pctōꝝ desiderat idul/ gētiā ꝓmereri: reddat de/ cias ēt de nouē ptib⁹ stude at elemosynā dare paupi/ b⁹. Itē hie. Seipsuz cō/ demnat: q euāgelizātibus necessaria subtrahit.

A Postolicis[h] vir] euā gelizatorib⁹ christi i neces/ sarijs vsib⁹ nolle tribuere seip̄m ꝯdēnare ē. Nō aūt

decie ep̄oꝝ ꝯsensu mona/ chis licite tribuant: beat⁹ hiero. damaso pape scribit dicēs. Liberū est mona chis decias clicis ꝯcedere

Q Uoniaz q̄cq̄d habēt clici: paupeꝝ ē: ⁊ do/ m⁹ illoꝝ oib⁹[k] dñt esse cō/ munes suscepriōe pegri/ noꝝ ⁊ hospituz inuigilare dñt: maxie curāduz est de illis vt de decimis ⁊ obla/ tiōib⁹ ȝenobijs ⁊ xenodo/ chijs qualē voluerit ⁊ po/ tuerit sustētationē impen/ dāt. Liberꝝ est eni mona/ chis ⁊ sp̄ūalib⁹ viris deū colētib⁹ ⁊ iunctib⁹ decias ⁊ oblatiōes cūctaq3 reme dia ꝯcedere[l] ⁊ de iure suo i diūuz illoꝝ ⁊ vsuz transfer re: nec tā in paupib⁹ pau/ ptatez q̄̄ religionē attēde/ re: ꝙ aūt btitudo tua q̄si/ uit: virū vlus decimaꝝ ⁊ oblationū sclarib⁹ ꝓueni re posit nouit vr̄a sancti/ tas oio nō licere[m]: ptestā/ tib⁹ h̄ diuis[n] auctib⁹ p̄fno rū canonū q̄̄obrē si aliqñ fuerit ab his male detēta q̄ diui iur] esse noscūt ⁊ in

ex. e. ñ ē i ptāte. a Tu ad decimā. i. tm̄ de cima remāebit tibi. vl̄ ꝺmonib⁹ sociaber]. q sunt decia ꝗs angeloꝝ. b Prohibet. j. de pe. di. j. si agamus. ꝯ. lxxvj. di. ieiuniū. c Ex debito. ꝙ vr̄ ꝗ actio p̄sonalis cōpe/ tat ꝓ decimis petēdis.

d Alienas ꝙ añ sepatio/ nē sunt ecclie vt nō. ꝯ. e. q. moderamie. e Inua/ dūt. nō ꝙ idē est iniuste deti nere qđ rape vt h̄. ⁊ ex ꝺre ſt. spo. sepelt idē ē auferre qđ ñ dare. xl vij. di. sic⁹. ⁊. x ij. q. ij. idigne f Homici dioꝝ. ꝯ. xj. q. i ij. pcipue. ꝯ. di. lxxvj. pa/ sce. g Pre miū. j. xxvij. q. ij. sunt q.

h Posto/ licis ne. h cellarijs .i. in victu ⁊ vesti tu. vt. x. q. ij.

i Q cp̄s Jo. Uoniā, q̄cq̄d res ec/ clie sunt pau peꝝ. vt. xxiij. q. vij. ꝙ aūt sisir res clico rū sūt paupe

Itē nūq̄d indei p̄sonales decias dabūt vide tur ꝙ sic vt ex de vsu. q̄to circa fi. qđ ꝯcedo. Itē ex oib⁹ q̄ ex lucratiua cā hēnt dabūt de cime. vt de do. legato. vel si extrane⁹ istituit in testō. aliud ē ñ aliqs ab itestato succedit q2 tali debita ē hereditas iure nature. vñ po t⁹ debitū ē q̄̄ lucrū. vt. ff. vñ li berti scripto §. vi. Idē dico ꝑ quacūq3 man⁹ ambulaue rit. ꝓ q̄libet teneat decimā de lucro suo. S3 nūq̄d doctor de collecta vl̄ aduocat⁹ de p̄ro cinio vl̄ mercenari⁹ ꝺ eo qđ meret dabit de cimā ñ vr̄ cū illo ñ sit lucrū s3 debitū credo. tñ ꝙ sic. q2 scriptū ē honorabis dñz deū tuū de tuis laborib⁹ iustis. vt. j. q. j. nō ē putāda. Itē q2 h̄ dī de oī artificio dāde sūt decie. vt

rū. vt. xxiij. q. viij. ꝯuenior ⁊ ꝺ cūr eē paupe rū. q2 ipe nc̄ttat⁹ sūt eis cōcedēde. vt. lxxvj. di. sicu i h̄i. k Oib⁹ nō q̄ ecclia dicat suffici ens ad h̄ vt qs debeat ee ptēt⁹ vna. i. q̄ pos sit oēs recipe. vt. xlvij. di. q̄icam⁹. vt ex de p̄bē. de monachis. ar. ꝯ. x. q. ij. ep̄s. vbi dī ꝙ erit ptēt⁹ victu ⁊ vestitu. l Cōcedere. cū ꝯcensu ep̄i. al's ñ p̄lat⁹ p̄ter auctē ep̄i ꝯcede ret p⁹ ci⁹ morte reuocaret. ex ꝺ transac. dece tero. m Nō licere h̄ ē certū ꝙ ius deciaꝝ laic⁹ possidē ñ pt cū sit sp̄ūale. vt ex ꝺ p̄scri. cā3. ex ꝺ decis ꝓhibem⁹. S3 nūq̄d fruct⁹ ꝺ ciaꝝ p̄sit ꝯcedi laic] sic ad tp̄s. vt ex ne p̄. vi. su. q̄rel. i ⁊ vsq3 ad finē vite ip̄oꝝ. ar. ex ꝺ his q̄ ñ. p. cū ap̄lica. i ñ. ar. ꝯ. x. q. j. hac. n Di uinis. nō gn̄alē simonē ñ generalit itelligē/

dum.lxxxviij.di.fornicari. ar. die.lxxvj.dist. scire.lxxxv.di.c.j.j.q.iiij.dilectio.xij.q.v.sine xiiij.q.ij.sup.ij ꝯse.di.ij.reuera. di.xcv.ecce ar.xix.di.c.j.ff. a Epo.⁊ sufficit auctas illi' epi ad talē alienationē.vt ex de his q fi. a p.cū apl̄ica ff.xij.q.ij. sine.ñ.n.vr ar sol' eps posset pcedere sine ca. s3 sol nisi ex de his q fi.a pr.cū apl̄ica.b ḡ la cus ḡ capax nō ē sac locū capaci. ar.C. de na. li.aur. l3.ff.de iniusto rup.te.l.pe.⁊ ar null' religiosus dbeat recipe ecclīaz d manu laici est exp̄ssū. ex de pui. cuz ⁊ plātare ⁊.j.q vij.sigs. b Cōsēsu. ar.ꝙ ratihabitio epi retrahit ⁊ ꝯfirmat illud qd p se iualidus erat.ar.ex de iurepa. cura pastoral. .jc. q.vij. decias arg.ff.ex.de elec. auditis. c Bonis. ff.j.q.ij.laic'.⁊.c.pastor ecclie.⁊.c.sacerdos. d Parētū.vr loq d ill' clic] ḡ ecclie ñ sui unt.ff.x.q.ij.cauēdū.ff.xij.q.j.illi āt.j.xxxj.q. e De capellis. Hec ē secūda qō. (i.quo. an i capell' mōachoꝝ sibi'a sint insti tuēdi p mōachos.qd vt meli' pateat vidēdū qd iur' hn̄t religiosi i suis capell'. Et nō ꝙ duob' modis hūt capelle religioso rū edificatiōe ⁊ collatiōe. Si edificatōe hn̄t istitutionē tpaliū.⁊ epi spūaliū.vt.j.e.sane.⁊ e.vi. Si āt collatiōe.aut collate sūt eis ab epo aut a p̄rono.si ab epo aut sub certa forma. aut cū oi iure.aut simpliciter.si sb certa forma nō hēbūt ibi pl' iur] q̄ forma ꝯtineat. Si vo cū oi iure.tūc hn̄t ⁊ tpalē spūalē istitutionē j.e.visis.⁊ sic itelligit illd cui' ē possessio ei' ē ⁊ istitutio. Jn h' casu loq' ex d capel.mo.

vsuz trāsierit monachoꝝ ⁊ suoꝝ dei epo [a] tn̄ loci illi' obtētē ꝯsēsu3 [b] ꝯstabūt eis oia ppetua firmitate ⁊ stabilitate sbnixa clicos āt illos ꝯuenit ecclie stipēdiis sustētari: qb' parentuz ⁊ amicoꝝ nlla suffragant stipēdia. Qui āt bōis [c] parētū [d] ⁊ opib' sustētari pnt si qd paupeꝝ ē accipiūt: sacrilegiū pfecto icurrūt ⁊ cōmittūt: ⁊ p abusiōz taliū iudiciū sibi māducāt ⁊ bibūt. De pdiis aūt q a colōis eoꝝ colūt sic deffinituz ē i mago.ꝯci. Questi sūt pterea ⁊ cetera. C. i j.

De capellis [e] vero q ab eis possident: ꝙ p eoꝝ institutionez a sacerdotib' sint gubernande. Jo.papa pbat scribēs. Jsaac syracusano epo. [illegible] monaste[illegible] p abbates [illegible]

Jllis [f] lrīs chāritati vr̄e: qb' satiī ppēdit q̄to studio huic sancte sedi reuerētiā exhibeq: nō modice gauisi' sumus: nūc itaq3 sup ea q ꝯsuluistis vt charissimo frī benigne discretuz ꝯciliū dam' delegauit eni nob pia māsuetudo vr̄a: vtrū ecclie p gete monachoꝝ a sanctis catholic] epis eis tradite p sacerdotes ab eis ordiatos ⁊ iuestitos debeāt istitui. Addidit q3 fraternitas tua lites ⁊ seditiōes int clīicos mōachosq3 ex hac cā nō modicā esse ortā qd instigatiōe vsuti host] nemo fieri ābigat. Habet eī mille nocendi modos nec ignoram' astutiā ei': conatur nanq3 a pncipio ruine sue vnitatē ecclie rescindere: charitatē vulnerare: sāctoꝝ opeꝝ dulcedinē inuidie felle ificere ⁊ omnib' modis hūanū gen' euertere ⁊ pturbare: dolet eni satis ⁊ erubescit charitatez: quā i celo nequit hr̄e: homines ꝯstātes ex lutea materia tenere i terra: vñ oz q̄tū fragilitati nr̄e ꝯceditur: vt oēs aditus nocēdi eius vsutie muniamus ne

in ecclesia.remanet tn̄ ius epale i ordinatiōe iudicio altariū ꝯsecratiōe ⁊ visitatōe.ix.q.iij. p singlas. Si āt ꝯcessit eps simpliciter.qd iur] hz acceptor q̄ donator.ar.ff.e.q.j.sigs lai cus.ex.de dona.inter vi.⁊ vxo.nup.ff.d re.iu.nec pl' nisi h3 factus fit de ꝯsensu diocesani.epi q casu cediti dñiū religiosoꝝ.ex d iure pa.ar āt ⁊ ex de dona. pastoral.q āt di storal.q āt di cta sunt itelli gas omōaste rūs ñ exēptis. Jn exēpti.n. ⁊ coꝝ capell qd princip placet leg] hz vigore.Et nō ꝙ lo.sa.dicit ꝙ si ecclīan d dñi est electa in tātū i ea hz p̄ron' ptāte. ꝙ pter epi li cētiā pōt reli giosolocoꝯce dē ñ solū ius p̄ronat'.s3 et ipsaz ecclīaz. ar.j.e.q. vlti. Si vo p̄ron' fit habet ex d dona. pastoral. Si vo p̄ron' ꝯcessit capellā domui religiose.nō pl' iuris

nemini. s3 hec opinio corrigēda ē cū religio sus loc' iā fit maxie pp solēnitates q ibi fiūt ab epo.d ꝯse.di.j.nēo.Et ꝙ religiosus fit hz bes ex de reli.do.ad hec.vñ iā i epi ptāte ꝯsi stit cū lapis bñdict' ibi iā sit posit'.j.e.q.vij. oēs.nā nec a laico pt aliqs istitui.j.e.q.vlti. si plures.multomin' suppōi pt loco religio so p laicū.cū istitutio sit tpal' suppositio vo ppetua.Jtē ē ff cū.⁊.q.j.nouerint. vbi dr ꝙ p' q̄ deo dderit'.ꝙ nihil h3 iur] i rei lla.vo. f Jllis.delegauit.i.isinuauit. vr dic me li'.i.qsiuit. g Pro gete.a curis tpali b'.vt.ff.ea.q.j.d pñtū. h Cōstātes.j.de pe.di.pncipiū.§.si vo ff.j.xxvij.q.ij.§.ex his oib'.ff.l3 dic ꝙ nō potuit hr̄e charitatē pie ustrantē.ar.ex de p.sig.na3 ⁊ ego. i Per portas.i.p sensus corporeos qb' mediātib'

peccatū trāsit ad nos. a ¶ Tradite. pleno iure idē itelligūt qdā vbi eps simplicit̄ ɔcedit. ar. ff. de ser. si cui. ⁊ ff. de vsu. ⁊ ha. si ita. lꝫ ɔ̄ ex̄ d dona. pastoral. cū ɔ̄t mōasterio ꝑuilegiato cū capell' suis hitis ⁊ hēndis ɔcedit eps ecclias. et

b ¶ Per suos. j. q. xxi. c. iḡ. j. xvliij. q. ij. cellulas. s. dist. liiij. abbati. c ¶ Possessio. id ē res possessa. arg. ff. de ꝟbo. sig. si interdū. d ¶ Institutio. id est ordinatio. nam cuiqꝫ est res sua cōmittenda. C. de iudi. nemo.

mors ingrediat̄ ꝑ portas[l] nr̄as: ɔsilio itaqꝫ multoꝝ fratꝝ diligēter exq̄sito decernim⁹: vt āmō ecc̄ie monachis tradite[a] ꝑ suos[b] sacerdotes instituāt̄. Diuine eni leges hn̄t ⁊ seculares: vt cui⁹ ē possessio[c] ei⁹ fiat institutio[d] ⁊ si in dādo qd̄ mai⁹ ē[e]: facilis fuit charitas: sit facilior in ɔcedēdo qd̄ min⁹ ē scā largitas maius. n. fuit possessionē dare q̄ⱥ sit iuestiturā ɔcedere[f]: quō possessori iura ɔgnoscerēt ⁊ suaꝝ reꝝ sibi tributa redderēt: vbi qd̄ suū ē ꝑ alteꝝ dat̄ ⁊ cui voluerit aufert. Hūani moris[g] ē illū vericui⁹ indicio[h] ⁊ volūtate nūc erigit̄ nūc depnit̄ vn̄ fit vt i ꝑtē epi ad ꝟuiēdū sacerdos ꝓcliuior fiat: ⁊ sic eps qd̄ scīe ⁊ religiose ɔ̄derat q̄dā silata auc̄te ad se trahat[i]: sic itaqꝫ ꝑuatur mercede quā ɔsecut⁹ fuerat: tū q: ficta charitate aufert qd̄ dederat: tū q: prauoꝝ sacerdotū discordias ⁊ scissuras amātiū ɔ̄bis nimis fact⁹ credul⁹[k] ⁊ qd̄ ꝑus fucare moliebat̄ lucrari: p⁹ ɔcreta fraude[l] conat̄ q̄dā vsurpatōe ex toto auferre q̄ꝝ adiūtētes calliditates ⁊ hosti ꝟsuti suasiōes monachis deinceps oino licētiā dam⁹ suaꝝ eccliaꝝ inuestitores fieri: ita tn̄ vt iudicio synodi si ɔ̄ sacerdotū agere ꝑsūpserit n: lcrēt: ⁊ felici mucrone epi sacerdotū piacula resecēt. Hac auc̄te monachis ɔcedit̄ inuestitura suaꝝ eccliaꝝ: sed vr̄ ɔ̄ ire vrban⁹ papa. ij. di

Admone cēs. Palea.

Am⁹ atqꝫ ꝑcipim⁹: vt decias oio dare deo nō negligāt: q̄s ipse de⁹ dare cōstituit. Quia timēdū est: q deo suū ɔ̄bitū sb̄trahit: ne ei auferat necc̄ia. Itē nicolaus pa. De eodē. Palea.

Precipim⁹ vt ⁊ decime ⁊ ꝑmitie seu q̄cūqꝫ oblatiōes viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ ecclijs dei fideliꝫ reddāt̄ a laicis: ⁊ vt i deposītio ne epoꝝ sint ꝟm canones distribuēde q̄s q tenuerit: a scā cōione ꝑuet̄ aut sepetur. Itē leo pa. De eodē.

Nulli⁹ decias Palea. ad aliū ptinētes accipiat. Itē ambro. Palea.

Nāꝫ q deo nō vult reddere decias q̄s tenuit ⁊ hōi non studet reddere qd̄ iniuste abstulit: si timet adhuc deū ⁊ ignorat q sit ꝟa pnia: ꝟaqꝫ ɔfessio. Iste talis nō ꝑt verā facere elemosynā. Itez vrbanus. ij.

Abbates absqꝫ epi ɔsilio i parochialib⁹ ecclesijs presbyteros nō ordinent.

plenissimo iure ꝟꝫ plerosqꝫ ꝑuenit. ad monasteriū ⁊ q̄ ad correctionē excessuū ꝟꝫ tn̄ abbas illē si deponat aliquē nec suspēdet i ppetuū. nisi lꝫ haberet ex ꝑuilegio. Sed nūqd eps ita ꝑt eximē eccliā aliquā q nihil remaneat in ea dico q nō. q: eps n̄ pōt. aliū iudicē facere ordinariū i diocesi sua. nec ita plene possēt eps remittere iura epalia. vt in ff. q: sic posset a se reijcere iurisdictionē epalē. nāqꝫ ūtrecū q̄ⱥ generalit̄ epus eximat aliquā eccliā semꝑ retinet correctionē ⁊ visitationē ꝑ curationes ⁊ chatedraticū vt ex̄ de cēn. cū venerabil ⁊ ɔ̄ dona. pastoralis. nec etiā ꝑiudicium archidiaconi potest episcopus aliq̄ iura remittere ecclesie. vt extra de exces. ꝑla. c. ij. Si obijcis id qd̄ est ex̄ de reli. domi. ɔstitutus. vbi videt̄ q episcopus plene possit eximere aliquam eccliam. dicas q illa exēptio fuit confirmata a papa. sicut patronus quācunqꝫ generaliter remittat ius patronatus. tn̄ q̄dā iura retinet i libro. C. de bo. libe. l. fi.

e ¶ Quod mai⁹ ē. ar. q cui ɔceditur maius ⁊ minus. vt. xij. q. ij. ꝑcipimus. ⁊ extra de decimis. ex parte. Itez cui ꝓhibetur mai⁹ ⁊ minus. vt xliij. q. v. penale. ⁊. lxiiij. di. nulli. ⁊. s. e. q. j. ⁊. tēporis. ⁊. c. post. q̄ⱥ. ff. de adul. nec in ea maius enim est dare id ad qd̄ quis non tenetur. q̄ⱥ permitter̄ vil dans ad que q̄libet tenetur. f ¶ Concedere. id ē permittere concessa vtl. g ¶ Moris. arg. ex eo q aliquid solet fieri. vt. xxviij dist. de sirac. h ¶ Iudicio. s. viij. q. ij. c. j. i ¶ Ad se trahat. s. j. q. iij. quesitum s. xij. q. iij. sacrorum. fic. C de do. siquis argentum. ꝟ vlti.

k ¶ Credulus. argu. q imputatur alicui q nimis est credulus. vt. ix. quest. iij. non solum. lxxxvj. dist. si quid. ⁊. xxiij. quest. iiij. q̄ⱥ magnum argu. contra. xxij. quest. iiij. innocens.

l ¶ Fraude. immo donator cauere debet donatori ɔ̄ dolo. ne res donata benigne fraudis cōsilio. reuocet̄. ff. de ɔ̄di. edic. l. ad res.

a Sane. absq3 epoꝝ. ĩ. e. q. j. peruenit.
b Temporalib⁹. .i. quãtũ ad ea in q̃ sacerdos te/ neat respõdere monachio ꝺ tpalib⁹. dico in h̃ ꝙ si ecclie monachoꝝ nõ sit cẽsus ipositꝰ eũ pñt monachi iponere. sed si ẽ ipositꝰ ab antiq̃ ipsi eũ nõ pñt augere. vt ex̃ ꝺ cẽ si. ꝓhibem⁹. Itez non solũ monachis sacerdos respõdebit i tẽporalib⁹. sed etiã epo si ecclesia illa ab antiq̃ pstitit censũ epo. vt ĩ. q. iij. ꝑuenit ⁊. xviij. q. ij. c vlti. ⁊ penul. Jo. sed certe decre. dic̃ ꝙ cẽsus nouus impõi. ñ pt. etiã auctẽ epi vt ex̃ de cen. significauit. nisi fuerit ab initio ipositꝰ vt ꝑes ex̃. e. ti. ecclijs. xvi. q. ij. elenth̃erius. vt ex̃ de censi. pter ea. ⁊ ẽt postea si nũq3 fuit impositꝰ põt impõi. vt ex̃ de cẽ. cũ venerabilis. ⁊ hoc cũ ecclia eximitur. B.

Sane^a qz monachorũ q̃dãz epis ius suũ auferre ꝯtẽdũt: statuim⁹: ne in ꝑochialib⁹ ecclijs q̃s tenẽt absq3 epoꝝ ꝯsilio ꝑ̃sbros collocẽt s3 epi ꝑrochie curã cũ abbatis ꝯsensu sacerdoti ꝯmittãt: vt eiusmõi sacerdotes de ppli q̃dẽ cura epis rõnẽ reddãt abbati vo ꝑ reb⁹ tpalib⁹^b ad monasteriuz ptinẽtib⁹ debitã subiectiõz exhibeãt sic sua cuiq3 iura seruentur. Idẽ i parochialib⁹ ecclijs ꝑ̃sbri epos istituant: q̃ eis rñdeãt de aiaꝝ cura: ⁊ his q̃ ad ep̃z ptinẽt. J̃ ꝑ ex ꝯci. apud fauẽtiã habito. Quoꝝ cũq3 monachorũ ecclie epoꝝ subdãtur

Statuendũ^c regimini. nobis ẽ: q̃ten⁹ ecclie q̃rũcũq3 monachoꝝ i singulĩ parochijs site epoꝝ: vt decet diuin⁹ s̃bdãt regimi: eisq3 debita obsegã^e exhibeãt. Ecce^f vrbanꝰ papa ꝓhibet iuestiturã pochialiũ eccliaꝝ ꝑ monachos fieri q̃s. Jo. pa. eis ꝯcessit. S3^g illud Jo. pa. itelligẽdũ ẽ de illis capellis q̃ cuz oĩ iure suo ab epis mõachis ꝯcedũt. Illõ ãt vrbani itelligit de illis q̃s abbates i ꝓpis ꝑdijs edificãt^h i vill' vl' i castellis suis. Tales^i ⁊ si ius territorij hẽant tñ ptãtem gubernãdi pplm ⁊ spũalia mĩstrãdi nõ hñt: qõ ẽt de epo itelligẽdũ ẽ. Vñ nicola⁹ pa. ait. Epo q̃ i alteri⁹ diocesi ecclias edificat: eius ꝯsecrationẽ sibi vẽdicat.

Siqs^k epo/ nõ vallat. rũ i aliene ciuitatis territorio ꝑ q̃cũq3 suoꝝ oportunitate eccliez edificare dispõit nõ ꝑ̃sumat dedicationẽ facere q̃ illi⁹ ẽ: i cui⁹ territorio ecclia assurgit edificatoꝝ vo epo hec gr̃a resuet: vt q̃s desiderat^l clicos^m i re sua ordiari ipsos ordiet^n is cui⁹ territoriũ est. vl' si ordinari^o iaz sunt ipsos hr̃e acgescat: ⁊ oĩs ecclie ipsi⁹ gubernatio ad eũ in cui⁹ ciuitatis territorio ecclia surrexit ptinebit. J̃tẽ ex ꝯci. toletano. iiij. Nullũ nouũ cẽsum ad ep̃z ptinet eccl̃'s ꝯstituere.

Possessio^p cẽ plane li. territorij ꝯuẽniũ⁹ nõ

alaia. si vo i solo ecclẽ cui ꝑ̃est. ⁊ i alteri⁹ diocesi hz. ptãtẽ ibi q̃ ad tpalia. nõ aũt q̃ ad spũalia sic ⁊ monachi. lz gdã h̃ neg ẽ dicẽtes ep̃s vel clericos nõ hr̃e nisi iuspatronatꝰ i ecclia quã fundat i ꝑdio ꝓpie ecclie ⁊ in aliena diocesi. Si g̃ legat h̃. c. de ecclia fundata i ꝓpio ꝑdio. verbũ illud circa finẽ intelligitur q̃ ad tpalia ⁊ spũalia. Si vero ꝺ ecclia i fundo ecclie in alio ep̃atu. dic oĩs gubernatio q̃ ad spũalia tantũ. nã qua rõne ꝯcedere tur hoc mõastrijs in ꝑdijs mõasterij. ea rõne epis ⁊ clericis in ecclesie sue. ⁊ h̃ mõ intelligit. ex̃ de iurepa. significauit.
k Siqs epi ĩ. coepoꝝ.
l In territorio id ẽ diocesis q̃ñq3 accipit ꝑ ipsa terra ⁊ possessione ⁊ ꝓprietate vt ĩ. pxi. §. j. ⁊. j. ĩ. q. ij. lz. Quid aũt si territorij haves. ff.

c Sic cuiq3. ĩ. xij. q. ij. cum deuotissimam.
d Statuẽdũ. regimini. abbates qui corrigunt ab epis. vt. ĩ. xviij. q. ij. abbates. ⁊
e Obsequia sic. j. q. iij. q̃sitũ. ⁊. xiij. q. ij. c. vl. ⁊ pe. Jo.
f Ecce vrban⁹.
g Sz illud. ĩ. eo. visis.
h Edificãt ⁊ ita pinguiꝰ ius hñt monachi i ecclijs fũdatis i solo suo q̃ laici i ecclijs fundatis i suo.
i Tales ꝺ epo. i. q̃ edificat ecclias i aliensis diocesib⁹ ⁊ in ꝑpͤs ꝑdijs. ⁊ qz cõtinuat hec materia cũ ꝑcedẽti. iõ tractat h̃ qõ gñta. S3 q̃re nõ ita fecit magister i themate. qz forte nõ ita ꝯpetens posset põi thema. Nota h̃ ꝙ si epo fundat ecclias i suo ꝓprio solo ⁊ i aliena diocesi ñ hz ibi ptãtẽ nec q̃ ad tpalia nec q̃ ad spũ

territoriũ. n. est de. ꝟ. si pupil. §. territoriũ. Territoriũ. vt ibi dr̃ vniũsitas ifra fines ciuitatũ ꝯsistẽs. vt ibi dr̃ epi. l. Desiderat. ⁊ dicit. D. ꝙ ꝑuilegiũ ẽ epi. vt vndecũq3 velit possit clericũ ꝑ̃sentare ꝯ illud. lxxj. di. hortamur. hoc tñ n̄ dõcetur. hic.
m Clericos. arg. ꝙ plures potest presentare patronus ad vnaz ecclesiaz. argu. lxiij. dist. principali.
n Ordinet. id est instituat si autem sunt ordinati quid iuris sit. sequitur in littera.
o Ordinati. quia sufficit testimonium epi presentantis. vt. ĩ. q. j. episcopus de loco. ⁊ sicut monacho abbatis. ĩ. e. q. j. monachi. si tñ sit de suo ep̃atu. cui testis. Jo.
p Possessio. i. ꝑdij ꝓpeta (monitũ fecit. Jo. tis. ar. ff. de. ꝟ. si interdũ. q Cõuenit

id est pplm vel iurisdictionem. ꝛ ita popu lus facit conuentum.

b a ¶ Pertinebūt.j.e.q.vij. omnes. Altoꝝ ꝓsentiū.j.de ꝯse.di.i.ꝓcepta.s̄.vij. q.i.eps. c ¶ Dedicare.sed nūqd fecit locum religiosum ƀ dicādo eccliaʒ sine ꝯsen su ꝓprij epi videt ꝙ non arg.ff.de re. diui.l.sacr. de ꝯse.di.i.ne mo.credo tn̄ cōtrariū.vt.v ij.q.i.eps in diocesi.

d ¶ Emendare.nō dicit qualiter. Sʒ nūqd destruꝭ ssa cieꝭ ccclīaʒ.ꝯ ar.vij.q.iiij. qūi.xiiij.q.v i.cōperimꝰ. s̄.vij.q.i.eps i diocesi.arg. ꝯ ex̄ de no. op.nun.cum ex iniuncto.dico ꝙ si denūciatio ꝓcesserit ƀ strui debꝫ illud qƀ factū ē.alter n̄. e ¶ Qƀ de iure respicit.c.possessio.

adimit: ideoqꝫ noue basi lice q̄ ꝯdite fuerit: ad eūʒ ꝓculdubio ptinebūt[a]. epꝫ cuiꝰ ꝯuētꝰ eē ꝯstiterit. Jtē grego. Edificatori ep̄o in diocesi alteriꝰ ecctiaʒ ꝯse crare nō licet.

L Atoꝝ[b] ꝓsētiū. Jo.fr ꝛ coeps nr̄ indicauit nobis ꝙ exu pantiꝰ eps ausu temerario in diocesi ipsiꝰ oratoriū cō struxit: ipꝫmqꝫ sine ꝓcepti auc̄te ꝯ morē ꝓsūpserit de dicare[c] missasqꝫ illuc cele brare nō metuit: quā r ē cū summa celeritate ac distri ctiōe ꝯuēit emēdare[d]: nec vlteriꝰ tale aliqd attētare ꝓmittere. Qƀ[e] de iure or dinādi n̄ possidēdū itelligē dū ē. His auc̄tibꝰ facile ꝓ pendi pt: ꝙ siue abbates siue epi i suis castell' vl' vil lis ecclias edificauerit nō iō ep̄o i cuiꝰ diocesi fuerit ꝯuētꝰ admittit: ꝛ ideo sa cerdotes iuxta illud vrba ni ꝛ nicolai in eis nisi per ep̄os cū ꝯsēsu tn̄ ꝛ electio ne edificātiū ordinari po sint. C. iij.

Q Uod āt[f] ꝓscriptio ne tpis oīa iuras tollant: ꝓbat auc̄te chalce donēsis ꝯcilij ꝛ gelasij pa pe ꝛ toletani ꝯcilij. Pria hec ē. Rusticāe parochie apud ep̄os q eas possidēt xxx.annis sine violentia p maneant immobiles.

f Q Uod āt ꝓscriptiōe. Hic pingit ter tia qō.an oīa iura ꝓscriptiōe tollāt Ad euidētiā ergo dicēdoꝝ vidēdum ē pꝛꝰ ƀ vsucapionibꝰ ꝑt de ꝓscriptione. Ui dēdū ergo qd sit vsucapio.ꝛ qd in ea exiga tur.ꝛ q̄res possint vsucapi. Usucapio ē acq sitio dominij ꝑ ꝯtinuā possessionē tp's lege diffinitꝫ.ar.ff.de vsuca.l.iij. Exigunt āt in ea quqꝫ.bona fide.s ab vtraqꝫ pte.ff.p emp.l. ij.§.si cā.C.ƀ ꝓscri.xxx.an.auf.hodie. Jtē iu stus titulꝰ ꝛ ꝯtinua possessio.ꝛ ꝙ res sit mo bilis ꝛ ꝙ nō sit vitiosa.ꝛ ꝙ dixi ab vtraqꝫ pte.verꝝ ē que ad initiū ꝯctus.nō eūo ad ꝯ eiuʒ mediū tpis.e.§.ꝑt sʒ canones tn̄ exigi tur bona fides ꝯtinua. Titulꝰ āt est iusta cā possidēdi qƀ nostrū nō ē ꝛ exigit titulus.vt .C.de vsuca.p emp.l.vlt.ꝛ extra de ꝓscript. si diligēti.qūqꝫ tn̄ vsucapio ꝓcedit sine titu lo iusto errore interueniēte.C.de vsuc.p do. l.j.ff.p em.ꝙ vulgo.ff.p legato.l.iiij.ꝛ.vlt. Juris tamē error nō ꝓdest in vsucapionibꝰ .ff.de iure ꝛ fac.ig.l.iuris.ff.de vsuca.nunqꝫ. j.respōso. Exigit ēt ꝯtinua possessio hoc pla nū ē.et ꝙ res sit mobilis.qꝛ i imobilibꝰ non bꝫ locū vsucapio. Que āt res vitiosa dicat. hēs instit.de vsuca.§.j.ꝛ.ij.ff.de acq.re.do.

bonefidei. Jtē vsucapio nō interrūpit li.cō test.ff.de rei vē.si qs.post acceptū.ex.ff.pro emp.l.ij.§.si rē alienā.ar.C.ƀ anna .excep. vt ꝯiectiꝰ.j.e.§.tollūt.illi tn̄ q̄ttuor casus sūt spāles. Seqꝛ ƀ ꝓscriptōe qd sit.ꝛ q̄ ad eā exi gāt.ꝛ q̄ ꝓscri ptio currat ꝯ tra ecclīaʒ.ꝛ q̄liter iterrū pāt.qs sit eiꝰ effectꝰ. Pre scriptio ē ex ceptō ex tem pore substāti aʒ capiēs.q̄ ac tiōi ꝑsonali vel i rē oppo nit. Est āt q̄ dā lōgi tpis ꝓscriptio ƀ q̄ nihil ad ꝓsēs cū ꝯtra eccli aʒ n̄ currat.q̄ ꝯ ꝓsentes spa cio.x.annoꝝ ꝯtra absen tes spacio.x x.annoꝝ cō plet.C.ƀ pre scri.x.vl.xx.annoꝝ.l.vl.nec currit nisi cū bo na fide. Alia ē lōgissimi tpis.i.xxx.vl'.xl . an noꝝ.i q̄ scƀ; leges nō exigit bona fides vel titulꝰ.C.ƀ anna.exce.l.i.sʒ canones li n̄ ꝓce dit nisi qs bonā fidē habuit.vt ex̄ de ꝓscri. vigilāti.ꝛ in ꝯsti.ino.qm̄ omne.ꝛ.xxxiiij.q. ij.si virgo.nec ē illa q̄ ē.xxx.an currit ꝯ ec clesiā.sʒ tm̄.xl.j.e.qō. Jtē sʒ canones titulus regrit in longissima ꝓscriptione.vt ex̄ de ꝓ scri.si diligēti. Jo.qƀ.T.negat nisi rōe ꝓsū ptiōis.B.qūqꝫ tamen minus iustus titulus parit cām ꝓscribendi.vt ex̄ de empti.ꝛ ven di.peruenit.ꝛ extra de iurepatro . cura. In terrūpitur autem naturaliter ꝛ ciuiliter .si naturaliter interrumpitur.prodest omnibꝰ ius habentibus in re.ff.de vsucapio.natura liter. Si ciuiliter prodest interrumpenti tantum ꝛ eius hereditas.vt.ff. de diuers.et tempori.prescriptio.inter quattuor. Est au tem effectus eius vt.acquiratur tantum ex ceptio secundum Joan.non dominium nisi vtile.vt.j.e.quicunqꝫ.secundum.B.ꝛ alios etiam directum dominium acquiritur.vt ē expressum.C.de bo ma.auf.nisi.ꝛ.j.e.inter memoratos.ibi fit eternū dn̄iuʒ q ¶ Jura. hec nō ē verꝝ.qꝛ nec oīa iura.nec a quocūqꝫ ꝓscribi possunt.ꝙ nō oīa habes.j.e.licet.et. C.de ꝓs.ri.xxx.nuꝑ cōperit.ꝙ nō a q̄cūqꝫ extra de ꝓscri.cum ex officij.ꝛ.c.causaʒ. Jo.

Per singulas.xxx.hodie nõ stat huic nu mero.ex de pscri.qrta.j.e.qs actiones. b Maxime.i.tãtũ.sic.xj.q.iij.sigs epus. nã violẽt⁹ detẽtoꝛ nõ pscribit. c Dubita tio p lit.ↄtesta.sic eni res efficit dubia.ar.ex de offi.dele.

relatũ.C.qb⁹ adlibe.pclat l.iii. vł p li bellũ oblatũ pncipi secuta cõuẽtiõe. vt. C.de pscrip. xxx. an.l.iij. vel p synoda lẽ pclamatio nẽ.ex ꝺ pscri ptl.sanctoꝝ. nã simplex ꝺ nũciacio ha bet plit.ↄte sta. vt ex vt lit. nõ ↄtesta. qm̃.ꝛ dico ꝙ ex q̃ semel fa cta est li.ↄte sta.p⁹ fm ra nones si cur rit pscriptio. qꝛ psumitur possidẽs iaz hre malaz fi dẽ ꝛ de iure

Per singulas [a] ecclias puiciaruz parochias rusticanas pmanere imo biles apud eos q eas tenẽt epos ꝺcreuim⁹: ꝛ maxie[b] si eas sine violentia p.xxx. annos gubnauerũt: si vo intra.xxx.annos facta fue rit de his dubitatio[c] liceat eis q se dixerit lesos ppter ea mouere apd synodũ p uicie certamẽ. Item gelasi⁹.

Legitia õnis ab epis pos sesse immobiles pmaneãt

Presulũ[d] no (dioceses. stroꝝ auctas emana uit: vt facultates ecclie epi ad regẽdũ habeãt ptãtez: ita tñ vt viduaꝝ ꝛ pupillo rũ atqꝫ pauperũ: necnõ ꝛ clericoꝝ stipẽdia distribue re debeãt: hoc eis ẽt statui m⁹ dari: qd hacten⁹ decre tũ[e] ẽ reliquũ sibi epi vẽdi cẽt vt sicut antea dixim⁹ pi grinoꝝ atqꝫ captiuoꝝ lar gitores eẽ possint. Item ge la.ij. Illd ẽt ãnecti placuit. vt si qd absit: facultates ec clie necnõ dioceses ab ali qb⁹ possidẽt epis: iure sibi vẽdicẽt: qꝛ qd tricẽnal' lex ↄcludit ꝛ filioꝝ nroꝝ pn cipuz ita manauit auctas. Item ex ↄci.tole.iiij.

Territorij possessio ↄuẽtũ n̄ adi

Sicut[f] diocesim[g] nin. alienã tricẽnalis pos sessio tollit: ita tritorij pos sessio ↄuẽtũ[h] ñadimit[i]. Item ex eodẽ. Tricẽnalis posses sio intra vnã puiciã serua

Qlicũqꝫ[k] epi alterĩ[?] ri⁹ epi diocesiz p.xxx. annos sine aliq̃ inpellatio ne possederit: eius b3 ius leg] ei⁹ nõ videat eẽ dioce sis: admittẽda tamẽ nõ est

notatũ.ꝛ celebris fuit hec snia.ꝙ.qcqd est.j terminos alteri⁹ diocesis pscribi põt.dũmõ nõ sit in limite vel cõiunctũ limiti. vt extra de parochijs sup eo.nõ tñ quo ad epalẽ iu risdictionẽ sed tantũ quo ad ppietatẽ.vt di cunt. ꝛ h dũ constat de li mitibus. sed si de limitib⁹ nõ cõstat tũc quo ad pp̄ie tatem ꝛ quo ad episcopa lia iura resal terius episco pi prescribit. vt.j.e.lic3.ex de deci.cum sint hoies. s3 illis vehemẽ ter obstat. ex tra ꝺ pscrip. ad aures ꝛ.c. audistis.ꝛ.c. cuz ex officij in quib⁹ nõ solum res s3 iura episco palia pscri bũtur simil' hic distingui põt inter iu ra parochia

sno titubare.C.de acq.pos.nemo.vñ si pscri bit ad milles annos.vt ex de pscrip. qm sed leges q̃ n̄ currãt ꝺ mala fide dicũt.xl.annos

Presulũ.ad regẽdũ.ar.ff.(exigẽdos. Io. p emp.q fundũ.§.si tutoꝛ. e Decre tuz est.ab eodez gelasio.xij.q.ij. qttuoꝛ. Sicut diocesiz.i.eccliam. g Diocesi.i. ecclia. h Cõuẽtũ.i.ius epale. i Non

Qlicũqꝫ legis. (adimit.i.nõ so adimit. naturalis.nã de iure naturali nõ sunt pscriptiões inducte.nã iure naturali iniquũ est aliquẽ ditari cũ aliena iactura.vt ex ꝺ pe nis sua.ꝛ ff.de ↄdi.inde.nã h.sed io inuẽta est pscriptio ne dominia reꝝ semp sint in i certo.ff.de vsucap.l j.vł dic fm iuslegis ci uilis.ꝛ h fm opinionẽ dicẽtiũ pscriptiõe do miniũ nõ acqri. s3 tñ exceptionẽ. s3 ꝯ eos ẽ j.e.q.clerici.i si C.de bo.ma.aut.nisi.ꝛ res p scriptiõe tpis mutãt dñiuz.ff.de vsuca.eũ.§. vniuersitas. a Prouiciã.i.diocesiz qñqꝫ eni puicia sumit p diocesi.vt.l.dist.studeat qñqꝫ econuerso.vt.ir.q.ij.epi qd ãtñ in loco isto dixerũt ꝙ itra aliã puiciã n̄ posset pscri bi.s3 intra aliã diocesiz possit. Quid aũt pre scribi possit in diocesi alteri⁹ varie a varijs ẽ

lia ꝛ iura episcopalia. vt iura parochialia si possint prescribi siue dioceses sint limitate si ue nõ.vt ius decimaꝝ baptismata oblatões ꝛ pcurationes.dũmodo res ille nõ sint ↄiũ cte limiti.sed iura episcopalia non vt ↄsecra tio.immo vlterius procedi potest.ꝙ simili ter iura episcopalia que cõsistunt in lege iu risdictionis epalis.prescribi possunt ab alio epõ qꝛ taliter pscribit ex emptio.nõ tñ vn⁹ intrabit terminos alterius.sed infra termi nos ppes vtet iure illo nisi i casu.vt.j.e.pla cuit. Sed tñ dicunt qdam ꝙ quodlibet ius epale potest pscribi dũmodo non sit vicinũ limiti. S3 qñtũ ad ppietatẽ satis videt ꝙ si ue sit i limite siue alĩs. ꝙ res alteri⁹ pscrib i possit.vt ex ꝺ pba.ex lrĩs. Si qras qre lices nõ possit pscribi.dico io ne ↄfundant termi ni puiciaꝝ. vel io qꝛ limes cõmunis est.vt pbat.ff.de acq.re.do.adeo.§.vl.ꝛ.l.se.sed si res que est cõmunis cuz alio ille possederit. ego p ipsuz retineo possessionẽ.vt.ff.quẽad. seruit.amit.si cõmunẽ vł ideo nõ pscribitur. qꝛ nõ psumit. ꝙ aliquis cõmuni re vitiose vtat.ff.p socio merito.ꝛ sic psumit ꝙ qñtun cũqꝫ tpale alter possideat.si tñ noie suo s3 no

mine meo possederit. Sed certe hec rō nō est sufficiēs. q: eadē rōne nec fines pdioꝝ possent pscribi. qđ falsuz ē. vt. j. e. q. iiij. volum⁹. ⁊ ex̄ de pscrip. q2. ⁊. C. fi. reg. l. vl. alij dicūt ꝙ limes būi pōt pscribi. sed nō manens limes. nec prescribitur vel dic ꝙ nō dominus pcedit pscriptio. nec termini episcopales varient propter hoc. vt. ff. de cōtrahen. empti. rutilia polla. qđ dices de ecclia sita in limite. i ⁊ vtraq3 diocesi habet parochianos. dic ꝙ erit cōmunis quo ad parochialia sicut ⁊ arbor in cōfinio posita. insti. de re. di. §. insulā. in solidu3 aūt habebūt epalia. si discordāt in ecclesie disposi tiōe. superioris erit officiu3 i hac parte vt alterius annis dispo nat. ff. de vsu fru. quotiēs.

q2 q̄scito ē pscriptus desinit eē limes.

a Extra eo. q̄ stu3 ad omnia epalia iura.

ƀ Licet. parochias. i. intra limite vni⁹ diocesis c Dispositiōe. i. terminatiōe. s. xij. q. j. c. j.

d Exēplū s. di. xcvj. būi qđe3. s. j. q. j. pncipatus.

e Inuasa. nā inuasores nō pscribunt C. d pscriptis. xxx. annoꝝ. si qs emptiōis xcvij. di. illud.

f Putat. nā diuturnitas ⁊c. ex̄ d si mo. nō satis.

g Formā. argu. qđ certis personis mandant ad alios extēdi ⁊ qđ i vno negocio statuit ad oia similia extēdi. s. ij. q. j. m. xl. xiij. q. ij. sup. xxxij. que. vij apls. arg. di. lxi. miramur disti. xxviij. ignorātia ex̄ de re iudica. in causis.

ꝯtra eū actio reposcēdi: s3 ħitra vnā ꝓuīciāª e ṫ vo nllo mō: nedū diocesis defēdit: ꝓuīciaꝝ termī ꝯfundant. Ecce his auctib⁹ pbat: qđ possessionis ⁊ gubnationis iura pscriptione tollūt. Et 3 idē gela. ꝯ testat scribēs marinio ⁊ eusebio epis. Status parochiaꝝ nec psumptiōe nec tpis p [illegible]

Licetᵇ in regulis ꝯtineat antiqs pochias vnicuiq3 ecclie pstina disposi tiōeᶜ deputatas nulla posse rōne ꝯuelli: ne p ꝯsuetudinē pessimā exēpliᵈ mali temeritate crescēte vniuersalis ꝯfusio nasceret: tn̄ et decret nr̄is añ nō multu3 tpis destinat oia iussim⁹: q̄ talit fuerāt iuasaᵉ restitui s3 q2 temeritas puadētiu3 legē sibi posse putaiᶠ generari: si sceleri suo ptinaciā retētiōis adiūgat: ea q̄ int frēm ⁊ coep3 nr̄u3 ꝯstāiū canuscane ecclie sacerdotē ⁊ inter nūcios directos ancontrano pōtifice decreuim⁹: p vos impleri cupimus tūc formāᵍ i ceter] cognitiōib⁹ q̄ sit sequēda pscripsim⁹. Nulla igit psūptiōe statū parochiaꝝ q ppetue etiā firmitate durauit patimur mutari q2 neq3 negligētia pōtificis nec tpalis obiectio: q̄ p icuriā forte gn̄atur neq3 ignauia faciēte ꝯsēsus adhibitus: nec sb repēte supplicatiōe pceptio diuellē pt sel' diocesi3 ꝯstitutā ex q̄ sp ad regnationē atq3 ꝯsignatiōe3 epi plebs deuota ꝯueniiᵇ. Territoriū ēt n̄ facere diocesi3 olim noscit ordinatū. Hoc multiplr distinguit. Sūt q̄dā dioceses: q̄ ceter] limitib⁹ disiicte sūt he nllo mō pscribi pn̄t. Alie vo q̄ nō sūt ceter] limitib⁹ distincte ⁊ d qb⁹ certa diffinitio nō oli3 pcessit: pscptione tollūt. Vn̄ innocēn⁹ papa Limitis possessio pscribi [illegible]

Interⁱ memora[illegible]tos frēs nr̄os fulgētiū afligitanū ⁊ honoriu3 cordubēsē epos discussio agitata est ꝓpt parochiā basilice cuiusda3: quā hoꝝ alt celanēse3ᵏ alt reginēse3 asseruit: ⁊ q2 int vtrasq3 ptes hacten⁹ limitē actio vētilata ē: cui⁹ q̄stuis sit vetusta retēno: nullūˡ tn̄ iur] p iudiciū auffert. Jdōq3 ne in dubiū vltra iter eos nr̄a d uocaret sn̄tiaᵐ: plaq canonib⁹ synodalia decreta plecta sūt: q̄ꝛ auctas pmonet ita optere ihiberi cupiditatē: ne qs terminos aliēos vsurpet. Ob hoc placuit inter alternas partes i spectores viros mittendosⁿ: ita vt diocesis° possidēt si tn̄ basilicā ver] signis liceo ꝓuisus mōstrauerit ecclie cui⁹ est iusᵖ retētionis sit eternū dn̄iū. Qđ si limesᑫ

i Inter. discussio. id est q̄stio discutiendi.

k Alter celanensem. que ecclesia erat subiecta sibi.

l Nullu3. ar. ꝙ limitis manifestatio rem reuocatam reuocet ar. s. e. q. j. felix. m Sētentia. quam superhoc sentimus.

n Mittē dos. vbi eni agit de finibus agri oculis sunt ipsa loca considerāda. ff. fi. regū. l. si irruptione ⁊ viri usq3 partis te

h Conuenit. pone ꝙ aliqs epūs possideat ecclia3 intra diocesi3 alteri⁹ epi remotā a limite. ⁊ fluui⁹ erat limes sed fluui⁹ paulati3 accedit ad illā ecclesiam ita ꝙ efficit vicina limiti. dic ꝙ interrūpit prescriptio naturalr. stes audiunt. vt ex̄ de ꝓba. cū si . o Jta vt diocesis. sic oīno. i. vt eternū dominiu3 diocesis. i. de q̄ ꝯtrouersia possidentis ecclesie cuius est ius retentionis. p Jus retētiōis. i. q̄ ē in possessiōe q L. d si limes.

pōt eē sensus.i.si limes ipsius possidētis eī nō ɔcludit ⁊ tñ ipse habeat ecclīam. vł aliter si diocesis nō ē limitata ⁊ eā p̄scribit habeat. a ℂ Appellatio.i.interpallatio. b ℂ Pre lentis.i.petētis. c ℂ Extra alienos.i.illi⁹ ꝯ quē ius p̄scri bit.Jo.

ij.ꝺ cleric]. k ℂ Cōsuetudie.ꝯ ꝯsuetudo cōl pūilegiū.ix.q.iij.ɔq̄st⁹. l ℂ Imperatorib⁹. ħ canon emēdat.l.q̄ loquit ꝺ q̄drienij p̄scri ptiōe i reb⁹ donatis ab impatorꝫ. m ℂ Tri ginta.arg. ꝙ p̄scriptio decēnij vel vicēnij ñ

d Jlectio vt si de spatijs p̄dio rū nō limitū j.q.iiij. c. vel intellige de li mitibus.
e ℂ Inteme rata.ꝯ. vj. q. .iiij. ꝙ bene .j.xviij. q. ij. eleutherius.
f ℂ Sacra mētū.i.testiū p q̄s pbat p̄ scriptiōez.sic xxxj.q.ij.si ve rū. g ℂ Of ferre.altari p ti.vł dic ꝙ il li parti q̄ pba uit p̄scriptio nē.si nō pt p bare titulū ⁊ bonā fidē.p mittēdū ē ei iurare ꝙ bo na fide posse derit rez illā ⁊ ꝙ iusto ti tulo hūit eaz nō tñ dico ꝙ cogit pbare titulū.ꝫ si p bat cursuz tē poris ⁊ alle gat titulū p̄ sumo rōe tē por] ipꝫ hr̄e titulū. vt.xij. dist.illa.ff.de vsur].cū de i rē verso. nec obstat qđ di

legitim⁹ candē basilicā nō ɔcludit: ⁊ taꝫ lōgi tp̄is p bat obiecta p̄scriptio: ap pellatio^a p̄ñt^b epi nō vale bit: q2 illi tricēnalis obie ctio silēnū iponit: ħ etiā ⁊ seculariū p̄ncipū edicta p̄ cipiūt ⁊ p̄sulū romanorū decreuit auctas. ℂ Si vo itra metas tricēnalis tp̄is ex̄ aliēos^c terminos basi lice iiusta retētio repit: re petētis epi iuri sine mora restituet. I dē gela. iusto epo. Spacia que diffinita [illegible] p̄scribi nō pnt.

Dilectio^d tua studeat q̄sita oium fideliū rez vitate: vt si de spatijs: de qb⁹ memorat orta cōten tio: diffinitio duduꝫ certa pcesserit: itemerata^e h̄ue tur: alioquin si nihil vnq̄ ɔstiterit terminatū tūc de p̄scriptiōe tempoꝝ si qua pars cōfidit pbeat sacra mētū^f: vt tñ q̄ hacten⁹ pos sedisse pbabit iusiurandū sinat offerre^g. Pōt ēt aliť distigui. Que q̄s de sua auctē vsurpat. q2 nllo titu lo possidere icipit p̄scribe re nō pōt: ⁊ i ħ casu itelli gēda est illa auctas gelasij tpalis obiectio q̄ p icuriā forte generat nō pōt diuel lere diocesiꝫ semel ɔstitu tā: itelligēdū ē: si nllo titu lo ꝫ sola vsurpatinoe eaꝫ

possidet cepit. Si vo iudi cis auctē ⁊ pūilegioꝝ lon ga cōsuetudine possidere cepit: tunc tpalis obiectio actori silētiuꝫ iponit. U n̄ gelasi⁹ papa ait. [illegible] [illegible] possessa [illegible].

Placuit^h huic sancte magneq ꝫ synodo: vt res vł pūilegia^i q̄ dei ecclijs ex lōga ɔsuetudie^k p̄tinēt ēt siue a diue recordatiōis i patoribus^l siue ab alijs dei cultorib⁹ iscriptis dōata ⁊ ab eis p annos trigīta pos sessa sūt: neq̄ a ptāte p̄ sulaꝫ eoꝝ q̄cūq ꝫ psona se cular] p ptātē subtrahat: aut p argumēta q̄lib ꝫ au ferat: ꝫ sint oia in ptāte ac iussu p̄sul' ecclie q̄cūq in tra.xxx.an.spacia ab ecc̄ijs possessa noscuntur fuisse. Quisq ꝫ ḡ clicoꝝ ⁊ secula riuꝫ ꝯ p̄ñtem diffinitiōeꝫ egerit: tāq̄ sacrileg⁹ iudi cet: ⁊ donec se correxerit ⁊ ecclie ppria pūilegia seu res restituerit: anathema sit. Idem epis dardanie. [illegible] [illegible]

Inter cetera^n iquit: p⁹ q̄ngētos annos ɔstituta^o xpi q̄sdā audio vellesbuer tere: cū.xxx.an.lex^p hoiꝫ ñ possit abrūpi. Jtē si de re b⁹ ecc̄ie cōtrouřsia mota ē

hꝫ locū i eccle sia vt ipaꝫ rē p̄nati tali pre scriptiōe pos sit retinē.alij dicūt ꝯ. Sed nō ne ꝯnūē. C.de q̄dri p̄ scrip.l.bene a zenone.nam ibi dr̄.ꝙ si i patore rē p̄na ti ɔferat alij. tat⁹ ē dona turi⁹.⁊ ħ oꝫ necessariā eē p̄scriptiōē. ꝫ dic ... vł dic.⁊ pri. C.ꝺ ...vij. l. penul. vel dic ꝙ sicut ec clia noluit ħ recipe ꝯ se.vt xv.q.ij.ycūq mulier... p se.vł ibi lo quitur.cū ddit impatoꝝ rem alienā tanq̄ suā.vel ħ qđ dicit de.xxx. an. refert ad p̄timuꝫ.⁊.ad alios ⁊ ñ im patorē. vt ex ꝺ sen.⁊ re iu di.cuꝫ inter. n ℂ Iin fi. Inter cete ra kba sunt gratiani. o ℂ Cōstituta xpi.i.eccle sie alicuius. p ℂ Lex.i.p scriptio a lege itroducta.lex.n.pcessu tp̄is p̄nt ɔfirmat ...

ex̄ de p̄scrip.a diligētī.⁊ ex̄ de pba.licet.vbi vr̄ dici ꝙ debeat ɔstare de titulo. Intelligo eni tūc qñ ē p̄sumptio ꝯ eū.vt vbi tuit.⁊ sic intelligo qđ ē ex̄ de d... dudū. sed fact⁹ ē g allegat titulū quē pbare nō pt ꝫ dicat p̄scri
h ℂ Placuit.pūilegia.j.xxv.q.ij.c.j.⁊.ij.(psi. i ℂ Priuilegia.i.charitas ecclie.xij.q.

scriptio a lege itroducta.lex.n.pcessu tp̄is ɔfirmat pt ɔfirmari q2 si ē iusta stati valet ⁊ ɔfirmat si ē iniusta nūq̄ valet.vr̄ tñ ꝙ ꝯ legē pt p̄scri bi spacio.xx.an.vt.ff.ꝺ origi.iu l.ij.§.ex.acti q ℂ Jtē si ꝺ reb⁹ auctē.nā iuste possidet.g auctore p̄tore possidet.xiiij.q.v.dixit.ex g fi. siut le. cū int.ff.ꝺ acq.pos.iuste.ar.ꝯ.de pos

di.ij.si qs semel., a Tricenal.imo pscptio brē dlex'tūc sufficeret.ná pl⁹ fac snia.lz iusta ꝯ aliqđ pulegiū.vt ex̄ de sen. ꝛ re iudi.cuz b inf iñ. Jo.sz ñ loqt ꝺ tali snia sz.de ꝯcor Jsacerdotes (dia q̄ diffinitio vocat.B.

de an.exce.l.ij.§.vlt.ꝛ.C.de bo.que.li.ij.ex̄ iudi.cm. e Supputatiōis.i.reputatiōis. f Substabit.i.icipiet numerari.g Cō tractuū.i.cōtractus quē fecit eps nō hz iustū initiu z.h lō dico.q² pscriptio nō ē ꝯtractus.

ꝛ diffinitio sbsecuta: ꝛ si iiusta sit: tñ q² ñ sua sz dif finientis aucte possidet cepit. tricenalisᵃ pscriptio petito ri silētiū iponit: ita tñ vt supputatio pscriptiōis ñ a tpe diffininiōis: sz a decessu diffiniētis crordiū sumat. ¶ ñ i toleta.ꝯci.statutū ē. [illegible] Jsacerdotesᵇ vl' ꝗpis. ministri dū guberna cula ecclia⁊ administrare vident ꝯ patrū scītissimas sanctiōes de reb⁹ ecclie dif finisse aliq̄ dignoscunt nō ex dieᶜ q̄ talia scribēdo de

creuerūt: sed q̄ talia morē doᵈ diffinita reliq̄rūt: sup putatiōisᵉ ordo sbstabitᶠ: nusq̄.n.poterit ad tricen niū tpis ptinere vita irri te iudicāþ: q² stat⁹ ꝯtrac tusᵍ nō sumpsit originē ab ini tioʰ inigtatis. ¶ tē ea q̄ i bñ ficijs possidēt: siue metu hostilitat interueniēte diu ti⁹ possessa fuerit: pscribi nō pñt. ¶ ñ i aga.ꝯci.dif finitū ē. Que in [illegible] possidet pscribi nō pñt. Clericiⁱ qlibet quāta cūq̄ diuturnitate tē poris de ecclie remunera tiōe aliq̄ possederit: in ius

triplex casus solet h pont. Prim⁹ sic.ec ce eps aliena uit res ecclie in casu illici to ꝯ h ꝙ vi uēte epo nul la pscriptio currit ꝯ eccle siā i reb⁹ il lis.sz eo mor tuo icipit cur rere.ꝛ sz h ex pone diffinis se.i.alienasse ar.xij.q.ij.eps g mācipia.ꝛ dic scribēdo decreuerūt.i. decreto scri pture iterpo sito alienauerunt.; Uel fm alium casum ex pone scripto decreuerūt. id ē scripto trāsige rūt ꝛ in fraudē.cū eni nō poterat dare nepo tibus suis fingebat se hre litē cū eis. Tertius casus ē.eps tulit diffinitiuā sniaz ꝯ aliquaz ecclia⁊ sup aliqua possessiōe ecclie ꝛ ius scri ptū.di h ꝙ ipso viuēte nō currit ꝯ eā pscri ptio.sed cuz ista sni a lata fuerit ꝯ leges scri ptas.vt h innuit.ꝛ ita nulla actio vl' exceptio ex ea cōpetit.vt.ar.ij.q.vi.§.diffinitiua. q̄lit erit iste poterit prescribere post mortē.dico ꝙ iste nō.sz ei⁹ successor.ꝛ iste sic itelligit ex̄ de surrepa.cura pastorat.vel dic ꝙ iste bona fide possedit.q² ignorauit illā sniam nō tene re ꝛ sic snia q̄ nulla ē.dat alicui cām pscribē di.sic titul⁹ q nō valet dat cāz pscribēdi.vt ex̄ ꝺ empt ꝯuenit.ff.p em.ꝙ vulgo.ff.p le. l.iij.ꝛ.iiij.nec ꝯdicit.ex̄ de hīs q̄ fi.a pre.c.ij. q² ibi sciēte capitulo alienatio fuit facta pos sessionū.vñ ibi possess; ꝛ stati tut⁹ est.sed hic capitulo ꝯtradicēte.videt tñ ꝙ ꝺ illicite alie natis si possit currere pscriptio.C.de bo.ma. l.j.ꝛ i h est deterioris ꝯditionis ecclia q̄ mi nor siue filiusfa.q² non pus ꝯ eū pscribit q̄ sue ptātis esse incipiat.vt.C.ꝺ bo.q̄ li.q̄cūq̄. c Nō ex die.sie ex̄ ꝺ trāsac.ꝺ cete.ex̄ ꝺ cen. pter ea.si.ā.xij.q.ij.si q̄s si.ff.ꝺ diu.ꝛ tē psc. cū heres.in fi. d Morēdo.iō q² licet qli bet possit male alienata reuocare.vt.xij.q.ij nō liceat.ñ tñ ita de facili admitteret cū eps ꝯtradiceret.ꝛ ei lrās de rato ꝺnegaret.ar.C.

hC. Ab ini tio.ar. initiū spectādū. vt. lxj.dist. mira mur j.q.i.pn cipat⁹.ex̄ de elec.dudū.ff. p emp.g sun dum. Clerici is tius ꝯ priuz.h ptz ꝛ i se.c.ꝙ coloni ꝛ pca rio possiden tes nullo tē pore pscribūt vt.x.q.iij.q² cognouim⁹. ex̄ de postu. bone.ita nec aliqs q alie no noie pos sidet vt ex̄.de prescrip.si diligenti. Itez nec vsufructuarius.vt insti pquas per.no.ac.§. vsufructuari⁹. Itē nec creditor.ff.de vsuca.non solū.§.q pignori.ꝛ h ideo.q² oēs isti alieno noie possidēt.vñ illi tñ dicūt possidere q̄rū noie possidet.vt ex̄ de resti.spo.cū venisset. si q̄ vsq̄ ad cētū annos posses pbare initiuz possessionis.i.ꝙ tuo noie possessuz ē.nō ob stat tibi aliq̄ pscriptio.vt hic pz.ꝛ.C.de pig. ac.nō creditores.ꝛ.C.ꝺ pscrip.xxx.an.male. ꝛ h vez ē.nisi velis dicere ꝙ p lōgā obliuio nē aliqs pdat possessionē p id ꝙ ē.ff.ꝺ vsu ca.furtū.vl' si tm̄ tps effluxit.ꝙ ignorat dñs vbi sit possessio illa sita.vt.ff ꝺ acq.pos.si id qđ in pn.vl' nisi illa psona que possedit noie alieno.alij postea tradat possessiōē vt.ff.acq. pos.possideri.§.ꝙ si fu⁹.alit nūq̄ pscribūt tales.nisi forte dño repetēti nō reddiderint possessionē.tunc possunt res tales pscribi.si ab ipso cū malā fidē habeat.sed a suo succes sore. Nunc habes q̄ psone nō pñt pscribere. Sūt etiā quedā res impscriptibiles vt cōtra iura libertatis nō prescribit.vt.j.e.§.pōt. Itē nec in tribut' pscribit vt.j.e.§ porro C.de p scrip.xxx.an.cōpetit. Itē n [illegible] matrimonio xxxiij.q.v.ꝙ deo. Itē nec decime a laico.ex̄ de prescrip.causaz. Itiem videtur ꝙ non pre scribitur in repetitione [illegible] seculij.vt.C. ne de statu defuncti [illegible].repetitio. Itē ꝛ i serui tutibus que cōtinuaz causā nō [illegible] hab.i.vt. ff.de serui.seruitutes. Itē i luminib⁹.ā.c.d.lu

cet. Itē in ꝓcurationib⁹ rōne visitatiōis. ex̄ de pscrip. cū ex officij. Itē ⁊ iobediētia. vt ex̄ e. cū n̄ liceat. a ¶ Nō vocēt. ar. ꝙ q̄ d̄ libera litate ab aliq̄ facta sunt. ei p̄iudiciū nō faciūt. s̄. j. q. j. null⁹ eps. b ¶ Nō obuisse. si. n. pscri berent clerici retardarētur epi ad ↄferen da beneficia. C. de bo. que c ¶ Jlli. i. j. eps exco lēdas. s̄. x. q. j. possessiōes. d ¶ Pria ac tione. i. i tractatu p̄ime diei ipsi⁹ ↄci lij. s̄. di. j. ius gentiuz. ⁊ xx xij. q. j. c. j. e ¶ Postli minio. postli miniū est ius amisse rei re cuperāde ab extraneo ⁊ in statuz pristi nuz restaurā de. ff. de cap. ⁊ postlim. re uer. l. postli. dat aūt b3 le ges postli. re uerētibus re scissoria. j. q̄ driēniū. isti. de ac. §. rur sus. C. d̄ inte. re. l. vl. si tñ n̄ potuerit age re i hoc q̄driē nio per aliq̄s dies restituit ad eos. ff. ex q. cau. ma. s3 ⁊ si. p pretorē. §. si ferie. b̄m canones cuz nō currat i hoc casu prescriptio. nō dabit rescissoria. Hic ē s vn⁹ casus. s. hostilitas in quo nō currit pscri ptio. Ali⁹ dū viuit iniqu⁹ alienator. s̄. e. si sa cerdotes. Terti⁹ cū vacat ecclia. ex̄ de pscri. de q̄rta. vel cū q̄si vacat ecclia p̄lato. s. lapso i heresim. ex̄ de pscrip. c. j. Ali⁹ est in pupillari etate. C. q ex cau. inte re. nō est ne. l. vl. Ali⁹ est qs ē in p̄tāte patris. vt. C. de bo. q̄. li. quo cūq3. Ali⁹ ē cū mulier ē i matrimonio q̄ ad dotē. C. de iure. do. in reb⁹ q3 non pscribit ↄ mulierē in dote repetēda. nisi sol u. matri. vt ibi dicit. Septim⁹. cū qd debet ad diē vl' sb ↄditiōe. tunc. n. nō currit pscriptio nisi a tpe diei vl' ex tantis ↄditionis. vt. C. de pscriptio xxx. an. cū notissimi. §. illud. Itē ⁊ tpe excōi ca tionis non currit pscri ptio. ex̄ de cō cel. p̄bē. ⁊ ec. va. nō va. q3 diuersitatez. Itē ⁊ in illo tpe q̄ qs im pedit⁹ est iu sto īpedimē to nō p̄t age re. vt extra d̄ elec. ne p de fectu. ⁊ ex̄ d̄ ap. ex rōne. ⁊ .C. de inoffi. test. ↄtra ma iores. ⁊. ff. ex quibus cau. ma. l. ꝙ qdā. ⁊. l. nō enim. f ¶ Reūtē tib⁹. s̄. in. q. j. reītegrāda. s̄. vij. q. j. pasto ral. C. d̄ post li. re. l. ab ho stibus. g ¶ Recē ptura. Nam ius redit vt p̄dē cuz stat⁹ reddit idem. vt ex̄ de elec. q3 diligentis. ff. si ser. ven. ⁊ si forte. Rū j. ff. de ser. ru sti. p. l. ⁊ anti lianus. h ¶ Necessi tas. ar. ꝙ nō p̄iudicat p̄ non iuestitura tpe hostilitatis sa cta. xxxiiij. q. j. cū p bellicā. s̄. vij. q. j. pōtifices. i ¶ Porro. i. cā. sec⁹ si mansueti sūt iudei vl' sa racini. tales b̄n pscribēt. ar. xxiij. q. vlt. dispar. qdā tñ dicūt eē ecclie puilegiū. q̄ ei n̄ pnt pscribere. cū nec lege ecclastica regā tur. l3 possint rē p̄u ati pscribere. dūmō legi b⁹ romanis regant k ¶ Arma. ar. clericos nō dbere mouere arma corpalia cū ↄ hostes ar. xxiij. q. viij. gen̄q3. na lachryme ⁊ orōnes sūt arma clericoꝝ. vt. xxiij. q. viij. conuenior.

ꝓpriū pscriptiōe tpis nō vocent[a]: dūmō pateat ec clie rez fuisse: ne videant etiā epi tpe admistratiōis ꝓlixe aut p̄carias cū ordi nati sint facere nō debuis se[b]: aut diu retētas facul tates i ius sue ꝓpetatis pos se trāscribere. Itē ex cōci. aurelianēsi. Que humāit tatis intuitu aliqb⁹ p̄stant: Si pscribi nō possūt.

Si ep̄us[c] hūanitatis intui tu mācipiola vineolas vel terrulas clicis aut mona chis vl' qbuslibet p̄stiterit excolēdas vel tpe tenēdas etiā si lōga trāsisse annoꝝ spacia cōprobēt nullū ec clia p̄iudiciū patiat: nec se cular] leg] pscptio q̄ ecclīā aliquā impediat opponat. Itē ex ↄci. hispalēsi cui in terfuit ysidorus. Tpis pre scriptio nō obicit vbi ho stilitas inet⁹ iter uenerit.

Prima[d] actione theo dolphi malechitane ecclie antistitis ad nos obla ta p̄catio ē: asserētis anti quā eiusdē vrbis parochiā militar] q̄ndā hostilitatis discrimine fuisse decisaz ⁊ ex pte aliq̄ ab ecclijs asti gane ⁊ elibertane atq3 egas biēsis vrbiū eē retētā: ꝓ q̄ re placuit: vt oīs pochia q̄ atiq̄ ditiōe añ militarē hostilitatē retinuisse ecclias suas qsqs ↄprobaret: ei⁹ p̄uilegio restitueret. sic eni p legē mūdialē his q̄s bar barica seuitas captiue ne cessitate trāsuexit postlimi nio[e] reūtētib⁹[f] reddit anti q̄ possessio: n̄ aliter ⁊ ecclīa receptura[g] ē parochiā quā añ tenuerit cuz reb⁹ suis: siue ab alijs ecclesijs possi deat: siue i cuiuslibz posses sionē trāsfusa fuerit: n̄ erit obijcienda pscriptio tpis vbi necessitas[h] iterrerit ho stilitatis. Itē io. pa. paulino epo fungēti legatiōe i ger maniā ⁊ panoniā. Tpis n̄ currit pscriptio vbi furor hostilitatis incūbit.

Porro[i] si de ānoꝝ nu mero forte qs cāt: sciat q3 int xpianos ⁊ eos q vni⁹ fidei sūt nūer⁹ cert⁹ affix⁹ est ceteꝝ vbi paganoꝝ ⁊ i credulorū furor in cā est: q̄talibet p̄tereāt tpa: iuri nō p̄iudicāt ecclīaꝝ q̄ coꝝ poralia nescientes arma[k] solū deū ⁊ ꝓpugnatorē su uz q̄n ei placuerit miseri patiēt expectāt. Ueꝝ si āno rū ꝓlixitas i talib⁹ ipediat: de⁹ ipse reꝓhendēd⁹ est: q

b Seruitute. ar. ꝫ libertatē nō pscribi. j. e
Placuit. negligūt. ar. ꝙ delictuʒ (§. pōt.
psone ꝙ est i obmittēdo re.lūdat i dā-
nū ecclie. Illud aūt ꝙ ꝯsistit in faciēdo. nō
nocet ecclie. vt. j. q. vj. si epʒ. ar. ꝫ. ē. c. lʒ. ē. di.
xxxv. ecclie. sʒ

tut. gegd. alienauit. n. g vsucapere ꝑmisit. ff
de v̄bo. sig. alienationis. f Potuerit. j. xx
x. annos a snia. g Diligētiā. s. dñi. ff. ad
se. cō. tertu. l. ij. §. si mater. ⁊ ex̄ ꝺ ap. oblate.
h Pōt decēniū. C. de prescrip. x. vel. xx.
annoꝝ. l. vlt.

post q̄dragētos. ⁊ xxx. an-
nos filios israel de durissi-
ma fuitute^a pharaōis ⁊ for-
nace ferrea libauit: sʒ ipse
ꝑ se redēptoꝛ nr̄ fuit g hu-
māuʒ gen⁹ p⁹ annoꝝ nu-
lia de iferni claustris eri-
puit. Tollunt etiā pscripti-
one ille diocesēs q̄s ꝓpri-
is epis negligētib⁹ alij ab
heresi ad fidei i tegritateʒ
reuocauerūt. Unde i. ix.
aphricano ꝯci. legit. **Si q**
epi dioceses suas lucrari
deo negligūt: post tricēni-
uʒ eis ꝯstabūt epis: quoꝝ
studio fidei sūt recōciliate

Placuit^b vt q̄cūq3 ne-
gligūt loca ad suā ca-
thedrā ꝑtinētia i catholica
vnitate lucrari: ꝯueniant^c
a diligētib⁹ vicinis epis:
vt id agere nō moreant: q̄d
si ifra sex mēses^d a die cō-
uētionis nō effecerit q po-
tuerit eas lucrari ad ipm
ꝑtineant^e ita sane vt si ille
ad quē ꝑtinuisse videbant
ꝓbare potuerit^f: magis illā
electā negligētiā ab here-
ticis fuisse vt ipune ibi sint
⁊ suā diligētiā^g fuisse ꝓuen-
tā: vt eo mō ei⁹ cura solli-
citioꝛ vitaret: cū h iudices
epi cognouerit sue cathe-
dre loca restituant. Pōt^h
etiā alit itelligi pscptio illa

longi tpis: q̄ gelasi⁹ negat
statutuʒ parochiarū posse
mutari. Lōgū. n. tpus sic
ex legib⁹ habet: decēniū ⁊
vicēniū intelligit. Qui⁹ g
lōgi tpis pscptio auctē^i ge-
lasij ⁊ secularium legū eccli-
is obijci n̄ pōt. Prescri-
ptiōnʒ alie sunt itroducte
odio petētis ⁊ fauore pos-
sidētis: alie tm̄ odio petentis
q eni bona fide ⁊ iusto titu-
lo rē pn̄g^k p decēniū: abn̄-
tis v̄o p vicēniū: tenuerit:
ꝑpetua^l exceptiōe tut⁹ erit
nō solū aduūsus alios: sʒ ēt
aduūsus creditores^m qbus
res ipa obligata fuerat: ēt
aduūsus. Si v̄o aliq̄ casu a
possessiōe ceciderit: ēt ad-
uūsus dnʒ reꝝ vtilit^n rē vē-
dicare poterit: si āt nllo ti-
tulo bōa tm̄ fide p triēniū
reʒ alicui⁹ possederit: sili
gaudebit psidio. Bōa v̄o
fides nō ad tractuʒ medij
tpis sʒ ad initiū possessio-
nis refert. sufficit eni i ini-
tio cuiq3 bona fide possi-
dere cepisse: etiā si medio
tpe ꝯsciētiaʒ rei aliene ha-
buerit. Me pscriptiōes i-
troducte sūt fauore possi-
dētis odio petētis q: lex fa-
uet his qui bona fide ⁊ iu-
sto titulo vel bona fide tm̄
possidēt: odit autē ⁊ punit

ibi nocet de-
lictū i omittē-
do. c. ar. ꝫ. C. ꝺ
acq. pos. l. vl.
ibi eni nō no-
cet delictū ēt
q̄d ꝯsistit i fa-
ciendo.
c Cōuenī-
ant auctoꝛita-
te h⁹ cano. si
lxv. di. c. vlti.
d Sex
mēses depu-
tatos ad ad-
monitiōeʒ fa-
ciendam.
e Pertine-
ant expleto
triēnio. vt h.
e hac rubri-
ca. ⁊ ex̄ de p̄-
scrip. c. j. v̄n
illud triēniū
est hic intel-
ligēduʒ. sicut
ibi subintelli-
gēdi sunt isti
sex menses q
dant admo-
nitionē faciē-
dam. dicit tm̄
h. ꝙ ꝯueni-
ant statiʒ cuʒ
vsq3 ad trien-
niū pōt epis
suus leceā il-
luʒ repetere.
vt ex̄ de pre-
scrip. c. j. ⁊ ē
h speciale fa-
uore fidei vt
ꝑ triēniū ꝫ ecclīaʒ pscribat ius epale ⁊ etiaʒ
limes. vt excusat pscribēs h auctē canonis.
licet habeat ꝯsciaʒ rei aliene. ar. ff. de nora. ⁊
generaliter. ⁊ si rē ꝓ derelicto habitaʒ mihi
vēdas. lʒ sciaʒ eā i bonis tuis nō fuisse ipsaʒ
vsucapio ff. ꝓ derelicto. l. x. ar. ff. de fun. do.
l. j. Sed nūgd ecclia lesa in h casu pōt pete-
re. in inte. resti. pōt dici ꝙ sic vbi fuerint ne-
gligētes clerici ⁊ epis. ar. ff. de mino. verū. §.
itē q̄rit. vl si vult ipsaʒ negligētē ꝯueniat. xij
q. ij. mōem⁹. ⁊ ꝯseqt ab eo idēnitatē. C. arbi.

Jo. i Nō
pōt. p⁹ h sta-
tiʒ lege illū. §
sed sola. cū. c.
se nemo. ad
h postea re-
cursur⁹. dicit
eni ꝙ dn̄s ia-
cob⁹ interpo-
suit leges q̄d
etiā ꝯuicit ex
eo ꝙ ille re-
cordātie bis
ponuntur.
k Presen-
tis psens dr
q i eadē pui-
cia ē. absēs q
in alia. C. ꝺ p-
scrip. x. vel. x
x. an. l. vlt. tn̄
absens dicit
q̄ncq3 q in iu-
re nō appa-
ret. ff. ꝺ dāno
infec. l. iiij. §.
abesse pn̄s ēt
dr q̄ncq3 q in
hortis ē. ff. ꝺ
pcu. psens.
l Perpe-
tua h hēs. C.
ꝺ pscrip. xxx.
an. figs em-
ptionis.
m Credi-
tores. h si fu-
it ali⁹ a dbito-
re aut ei⁹ he-
rede. vl si v̄o
viuēte dbitoꝛ
dbitoꝛ. n. vl ei⁹
heredes n̄ pn̄t se defendere ꝫ creditorē. nisi
lx. an. vt. C. si aduer. credi. l. j. ⁊. C. ꝺ pscrip. x-
xx. an. cū notissimi. Usucapio āt nūcq3 currit
ꝫ creditores. q: cā dn̄ij semota est a q̄ōne pi-
gnoris. C. ꝺ pig. vsucap. n Utilit. ar. ꝓ
Jo. ⁊ alios q dicūt. ꝙ p pscriptiōeʒ acqrit do-
miniū f3. M. directe pt vēdicari. o: f3 cū do-
miniū acqrit pscriptiōe. v̄n illō aduūbiū vtilit
n̄ ē ꝺ textu. Expōe vtilr. i. idubitāt l' efficacit.
o Immo. h n̄ teneo f3 canōes. q: oʒ ex oi
pte pscribētis hēre bonā fidē. vt ex̄ ē pscri. qm̄

a Negligētib. s. vigilātib⁹ eniȝ nō dormiētib⁹ subueniūt iura. vt. ff. ex. qui. cau. ma. l. si eni. ff. de his que in frau. credi. l. pupillus.
b Possessionis. ar. aliq̄ ex q̄ ꝯiungunt̄ valida eē quoꝝ q̄dlibet p se separatiȝ inualidū ē. vt fama testimoniuȝ vni⁹ testis. ar. ꝯtra xxxiij. di. quorundam.
c Commodū. q2 ab eo reȝ illaȝ non poterit euocare q mala fide eam possedit. c Cō modū. nota q violēto detētori vl' male fidei possessori res violēter auferēda nō ē. nisi icō tinēti. ar. iij. q. i. §. vi. nec ei tūc dicit̄ interrūpi. pscriptio. ff. d vi ꝛ vi. ar. qui possessionez.
d In interrupta. fit aūt interruptio duplr. naturalr ꝛ ciuilr. naturalr fit occupatione aq̄ ꝛ aliis modis. vt. ff. de acqui. pos. l. vniuersas. §. i. ꝛ ij. Itez si lōgo tpe omittit̄ possessio. ff. de vsuca. furtū. Itez p corporalē cōpulsionē ꝛ hoc nocet vel pdest omnib⁹. ff. de vsucap. naturalr. Ciuilr fit libelli oblatione. ꝛ h' hȝ locuȝ in annalib⁹ actionib⁹ tm̄ que interruptione tali perpetuant̄. C. qn̄ libell⁹ pncipi. l. ij. Itē fit p li. ꝯtes. q̄l locuȝ habet in ppetuis actiōib⁹. C. de pscrip. xxx. an. sicut in reȝ. ꝛ h' pdest tm̄ ei q facit. ꝛ obest illi. cū ꝙ quē fit. vt. ff. de diuer. ꝛ tem. pscrip. int̄ q̄ttuor. ei tm̄ tātū pdest q eo aīo ꝯtestat̄ litē. vt ducat cāȝ ad finē. sed impedit̄ pp̄ter fortuitos casus. al's nō pdest a sensu ꝯtrario. C. de pscrip. xxx. an. l. vl. ꝛ in aut. de litigi. § omnē. circa finē. Itē litis ꝯtestatio tūc tātū interrūpit cū fit corā iudice suo. al's non. vt. C. ne de statu defuncto. l. penul. interrūpit̄ ēt pscriptio synodali pclamatiōe. vt ex̄ de pscrip. sanctoꝝ. Itē cū exponit̄ secūda cautio. vt. C. d pscrip. xxx. an. cū notissimi. §. sȝ sigs. Itē cū qs soluit vsuras. C. de pscrip. xxx. an. l. penul. Itē aliuȝ habes. j. e. q. iiij. aūt cui⁹ res. ꝛ extra de offi. or. pastoralis. Itēȝ ꝛ aliuȝ hēs. cū vt lite n̄ ꝯtes. qm̄ i ff. q̄nq̄ aūt nō interrumpit pscriptio sed cōmitat vacāte s. eccl'ia ꝛ in pupillari eta te. ꝛ i aliis casib⁹ quos di. xl. s. e. q. i.
e Trigīta. s̄ naturalr interruptio nō valet tm̄ q̄d lit. ꝯtes. q2 lit. ꝯtestatiōe p'petuat actio. vsq̄ ad xl. an. C. d pscrip. xxx. an. l. vlti. Sȝ i naturali interruptiōe non. vt h' ilr dico. q nec illa ꝯuentio q̄ fit p executorē ppetuat. ad xl. an. cuȝ generalr dicat̄ q oēs ius ꝛ oīs actio tollitur spatio xxx. an. nisi vbi spēcialr aliqd repit̄. vt. C. d pscrip. xxx. an. cū notissimi.
f Cōtinuare. lȝ reuera aliq̄ tpe in termedio vacet possessio. ius tm̄ fingit̄ eā ꝯtinuari. ꝛ etiȝ puenire ad aliū locū. vt. ff. ex q cau. ma. cū miles. ꝛ est simile. ff. d acq. here. placet. ꝛ sic tps pcedēs dr̄ ꝯtinuari tpi sequēti q̄liter incipit possidē. sȝ ꝙ ē qd legit̄. ff. d acq. po. l. pōponi⁹. §. vl. vbi dī. q viciosa possessio nō ꝯtinuat̄ n̄ viciose sed illd reȝ ē i lōga pscriptiōe. sec⁹. i lōgissima.
g Cōtest. C. de an. na. excep. vt pse. tit.
h Vl pp aduersariū. h Vel q2 bn̄ tradit ex̄ de ei. or. pastoral.
i Vel q2 sic. s. ij. q. i. phibent̄. C. de api. au. st. l. vlti.
k Domicilium. domicilium large dicit̄ q̄nq̄ habitatio. ff. d dā. isec. l. iiij. §. ptor. ar. ff. d lib. agno. l. i. i pn. ꝛ ē si. ex. de cleri. n̄ re. i. et tūc habitati
l Subscriptione. ar. q instrumēte habent

circa rē suā negligentes[a] ꝛ dsides. Qd si mala fide rē alienaȝ qs possidere cepit post. xxx. ānos aduersus oēs petētē exceptiōe tut⁹ erit. Si vo aliq̄ casu a possessione ceciderit: actionē n̄ hȝ: q2 hec pscriptio nō fauore male fidei possessoris: sed odio tm̄ rē suā pseq negligētis introducta ē. Si āt res ad creditorē suū vl' ad dn̄z puenerit detētiōis cō modū[c] hēbit. Si vo ad aliuȝ creditor vl' ali⁹ dn̄s aduersus euȝ expiri poterit: nec sibi proderit exceptio medij tpis possessoris q2 n̄ ab eo habuit cāȝ possidēdi. Qd si violenter possessio ad eos peruenerit male fidei possessor indissicte possessionis[b] ꝯmodū[c] recipiet. Hec de pscriptiōib⁹ decēnij vel vicēnij vl' tricēnij. intelligēda sunt: si sine interruptiōe possessa pbent̄. Qd si p naturalē detētiōnē possessio iterrupta[d] fuerit: a die recupate possessionis noui. xxx[e]. ānni i oīb⁹ pscptōib⁹ numerabūt̄: si p lis ꝯtestatōez ab vltimo die litigij. xl. ꝯputabūt̄. q si a b eo q in eā pscribēdi erat: possessionē aliqs nāsciscat̄ tps pcedēs cuȝ sue possessionis tpe ꝯtinuare[f] potuerit. Is āt cui⁹ res pscribit̄: ꝯtestari[g] nō poterit: vl' pp aduersarij absētiā vl' i fantiā vl' furoris laboreȝ cū nenimez tutorē vl' curatorē habeat: vl' q2[i] i magna ptāte ꝯstitut⁹ ē itra ꝯstituta tpa psidē adeat: libellū ei porrigat: ꝛ h' i querimōiā deducat: ꝛ sic tpis iterruptionē faciat. Si āt psidē adire n̄ poterit: saltē ad epūȝ locoꝝ. vl' defensorē ciuitatis eat: ꝛ suā māifestare volūtatem in scriptis deproperet. Qd si pses vel epūs vel defensor absuerit liceat ei publice pponere: vbi domiciliuȝ[k] habet possessor sed cuȝ tabulariorū subscriptione vel si ciuitas tabularios non habet: cuȝ triū testiū subscriptione[l] ꝛ hoc sufficiat ad omnem tpalē

subscriptionē triū testiū. tradū est, etiā si p tabellionē ɔfectū nō sit. ar. C. q po. in pig. ha. l. penul. Hodie āt duo testes eqpollēt tabellioni. vt. ex de pba. qm̄. ʒ. ɗ hac materia nō xi. q. iij. cure. a ℭ Quas. neqꝫ decēnij. j. e. q iiij. neqꝫ.

hꝫ in eis nec hēre pt. j. q. iij. prenit. z. hꝫ istos planū est. Alij dicūt ꝙ cū sic ɔcedunt laico ab epo. laic⁹ hꝫ ius. possidēdi tꝫ illud ius nō est spūale. nec rōne illi⁹ iuris posset pscribere. qꝛ alieno noīe possidet si vero vellet interūtere possessionē iā inciperet eē male fidei. ꝛ ita n̄ posset pscribere eas. qꝛ tꝫ laicus sit. tñ sup decimis in foro ecclie cōuenitretur. Sed nonne ius spūale pcipiendi hn̄t leprosi. vt ex de eccle. edi. c. ij. ꝛ templarij. q sūt laici dic ꝙ n̄ tꝫ tm̄ a pstatiōe sūt libi. qđ exeo pꝫ. qꝛ si pdcā ɗ q̄ ipsi n̄ pstāt decias ɗ uolunt ad ecclias vl ad pnatū stati ecclia vtit' iure suo ꝛ soluet priuatas decimas.

inter ruptōez siue triēnij: siue longi tpis siue. xxx. vl. xl. ānoꝝ pscriptio sit. Hec de pscptiōib⁹ int pnatos. Ceteꝝ aduersus loca religiosa nō nisi. xl. ānoꝝ prescriptio currit. Vn̄ in autēticis. Quas[a] actiōes tricēnalis pscriptio pcludit: si loco religioso ɔpetat. xl. ānis claudunt: ꝛ in nouellis. Neqꝫ decēnij vl vicēnij ꝛc̄. In canonib⁹ ꝟo eccl̄ia adūsus eccl̄iaꝫ. xxx. annis[b]: monasteriū adūsus eccl̄iaꝫ nō nisi. xl. annis pscribere pmittit[c]. Quōsi puat⁹ ɔ pmitias ꝛ decimas siue sine titulo siue cū titulo possiderit: nulla tpis pscriptiōe tut⁹ esse poterit. Que eni ab initio de iure sortiri effectū nō pn̄t: tractu tpis nō ɔualescunt[e]. Unde si liber homo lōgo tpe p seruo deticant: etiā[f] si. xl. an. curricula excesserit: sola tpis lōgīqtate libertatis iura minime minuūtur[g]. Ad hec: eccl̄ia respublice pmitie decimatiōes ciuiliū functiōez instar obtiet. ℭ Porro[h] publice fūctiōes pscribi nō pn̄t. Vn̄ in. vij. li. codic. t. de. xxx. vl. xl. ānoꝝ pscriptione impator anastasius. Jubem⁹[i] eos q rē alienā p ɔtinuū annoꝝ. xl. curriculum sine aliqua interpellatione legitima possederunt

de possessione quidem rei vel dn̄io neq̄q̄ remoueri: fūctiōes āt seu ciuilē canonē vel aliquā aliā publicaꝫ collationē ipositā eis depēdere cōpelli: nec huic parti[k] cuiuscūqꝫ tpis pscriptionē oppositā admitti. Sic etiā[l] pdia siue sint pnati siue ecclie pn̄t pscribi: puētus pmitiaꝝ ꝛ deciationū pscriptiōe tolli n̄ pt: ēt si a romano[m] pōtifice qlibꝫ laic⁹ sup his rescriptū ipetrauerit. ℭ Rescpta eni q̄ ɔ ius scptū[n] ipetrata fuerint nisi talia sint q̄ illis q b⁹ data fuerit psint ꝛ nulli obsint nulli⁹ momēti esse cēscēt. Itē. Decie deo mādate sacerdotib⁹ ꝛ leuitis sepate sunt: vt de sorte dn̄i viuāt q i ei⁹ sorte cōnumerant: n q̄ cuiusqꝫ puilegio laici ɔcedi pn̄t: ne diuinis mādatis auctas hūana pin diciū iferat. ℭ Vn̄ ipator valētinian⁹ ꝛ theodosius. Vniūsas[p] terras q̄ a colonis vl ēphiteoticarijs dn̄i ci iuri reipublice vl tēplorū in q̄libet puicia vēdite vl vllo alio pacto aliēate st ab his q perperā atqꝫ ɔ leges detinēt: nll'a lōgīq[q] tpis pscriptione officiēte iubem⁹ restitui: ita vt nec pcium[r] qdē ānigs ɔpatorib⁹ reposcere liceat. ℭ De pscriptiōib⁹ ꝟo lōgi tpis in autēticis inuenit col. viij.

b Trigita annis. h hodie nō tenet. vt ex de prescrip. ɗ q̄rta. c Permit. tit. j. e. q. iiij. possessiones. d Priuatus. vt ex de pscrip. cām. e Cōuale scūt. sic. j. q. j. pncipat⁹. ar. ʒ. ex de ma. ɔtrac. ɔtra interdic. c. vl. ꝛ ex de cōuer. cōiu. placet. f Etiā si xl. C. de lon. tem. pscrip. l. vlt. C. ɗ pscri. xxx. vel. xl. annoꝝ. cōpu. g Minuūtur. nec cōfessio ei pīudicaret si ɔfiteret se seruū nisi iustā B fecerit. vt. C. de agri. ꝛ cē. cum scimus. h ℭ Porro. functiones. i. pēsiōes agrorū. i ℭ Jubem⁹. possederunt. C. de prescrip. xxx. an. compu. k Parti. C. de sun. patri. l. vl. ʒ. sed ibi puilegiatus hn̄t ab ipatore. ꝛ pterea p. xl. an. nō soluit. ꝛ inde tutus ē p illa duo. s̄ eo. ꝟ. ꝙ si ab eo. l ℭ Sic ēt de cimationū. vl ꝙ laic⁹ possit decimas pscribere. nā ius hꝫ pcipiēdi ꝛ petēdi eas ex q̄ ei cōcedunt ab epo. data in feudū vel bn̄ficiū ad temp⁹. Ad h dicūt qdā q laicus nullꝫ ius

m Etiā si a romāo. qꝛ i talib⁹ papa nō vult dispēsare. j. xxv. q. j. sunt qdaꝫ. n ℭ Jus scriptū. xxv. q. ij. rescripta. o ℭ Itē decie laici. j. e. q. vl ij. decias. ꝛ. c pueīt. nisi forte leprosis ꝛ hmōi cū pan pati ꝛ itinstu elemosyne remittantur.

p ℭ Vniūsas vl tēploꝝ. i. eccliaꝝ q ℭ 28 gl tpis. n̄ dicē lōgissimi. vn̄ bn̄ pscriberet. q a colonis emeret lōgissimo tpe lꝫ sit. ar. ʒ. xxvj di. bone. nā malefi. possessor ē. ex q̄ emit rem illā ecclie ɔ legū interdicta. vt. C. de agri. quēꝫ admodū. r ℭ Preciū. s. xvj. q. ij. vulterane.

sed hic fuit male fidei possessor a ¶ Quidem hoc notatur.ſ.x.q.v.hoc.ius in fi.
b ¶ De prescriptionib⁹ vsucapione. videtur ꝙ res ecclesie non possunt vsucapi nec res fisci insti.de vsuca.§.res fisci.C.de vsu.ca.l.j.Itē res ecclie censentur in re reipublice.C.de sa. san. ec. vt int. preterea cum ecclia restituatur iure minoris melius est itacta iura eius seruari. ꝙ post cām vulneratā remediū querere.C.in qui.cau.in integ.resti. nō ē neces.l.vlti.quedā tamen dicunt contra. a ¶ Quadrienij.hoc non approbo. vt ptz per contraria.ſ.xvj.q.ij.quicūqȝ militū.ſ.e.q.j.in canonib⁹. vt dixi.ſ.e. placuit.

Possessiones epoꝝ.res ergo epi gaudēt eodē priuilegio q̄ ⁊ res ecclie.ar.ſ.j.q.j.similit qḋ nō credo rē eni clerici vel epi p̄scribūt laici.vt ex̄.e.sanctoꝝ lȝ ꝙ intelligo de reb⁹ ecclesie q̄ epi sunt. g ¶ Abbates.i.eos esse p̄scriptione triēnij tutos.f.qꝛ posse derūt res aliculꝰ ecclie vl epi.xxx.an.lȝ eni expeditū est ꝙ fi. Itē i eccliis locū ñ hȝ p̄scriptio lx.an.ex̄ ꝺ p̄scrip.de q̄rta ꝙ.

ꝯsti.vj. Quas actiōes alß tricēnalis decēnalis. vicēnalis p̄scriptio secludit: si loco rligioso ꝯpetūt.xl.na. claudūt vsucapiōē ⁊ q̄driē nij⁹ p̄scriptōe suū locū habēt ib⁹: sȝ sola p̄scriptione xxx.ānoꝝ: ⁊ deiceps.a q̄ tñ p̄sptiōe p̄uilegia romane ecclie sūt exclusa: q̄ ñ nisi cētū.an.spacio p̄scribi.possūt. Vñ Jo.viij.scribit lodoui.regi. Priuilegia romane ecclie nō nisi cētuȝ an. p̄scriptiōe tollūt.

Nemo[b] de ānoꝝ numero resultādi sumat fomētū qꝛ sctā rōa: cui deo auctore fruim⁹ ecclia: p̄uilegia q̄ in firma petri stabilitaꝫ petra suscepit nullis tpib⁹ angustāt: nulli regnoꝝ partitōib⁹ p̄iudicāt: sȝ venerāde romane leges diuinit⁹ p ora p̄ncipiū[c] ꝓmulgate reꝝ ei⁹ p̄scriptionē nō nisi p cētū[d] ānos admittūt.

Questio. iiij.

Ostensuȝ[e] ē q̄ñ ecclia aduersus ecclesiam prescibere possit. Nunc videndū ē si monasteriū adūsus eccliaȝ p̄scribere valeat: qḋ vrban⁹.ij. ꝓhibuit dicēs. Tricēnio tantum aliquid p̄scribere abbates vel monachi nō valent.

Possessiones[f] ecclia ꝝ ⁊ epoꝝ tricennales abbates[g] vel monachos hr̄e oib⁹ modis ꝓhibem⁹. Sȝ si tollit eis tricēnalis possessio beato gregorio ꝯcedit eis q̄drigenalis p̄scriptio. Vt.n.petr⁹ sbdita. Tricenaria non currit prescriptio ...

Solum[h] tue[i] .... accedēte ad panormitanā ciuitatē q̄stionē ipsaȝ tali rōe discutere dn̄io rei apḋ possessorē sic hacten⁹ possessuȝ ē vȝ p̄manente: vt si monasteriū p̄fatū sctī theodori fines[k] de qb⁹ certatio mota ē: icōcussos.lx annis possedisse reperer]: nullā deiceps etiā sigd romane ecclie[l] ꝯpetere potuit patiar] sustinet calūniā:

cem.ſ.j.Nemo.an b gustant in suis preui legijs preiudicare. ſ.xl. dist.c.j. c ¶ Principiuȝ.ſ.xj.q.iij.iperatores. d ¶ Per centū annos.similit vsufructus sultati relict⁹.spacio.c.an.perdit.ff.de vsufruc.an vsufruct⁹. Hec p̄scriptio.c.an. olim locuȝ habebat in q̄libet ecclia.C.de sacrosanc.ec.vt inter sed hodie tantū romane ecclesie appropriata est.in aut.hec ꝯstitutio innouat ꝯstitutionē ex̄ ꝺ p̄scrip.cū nobis.Jo.

Ostensuȝ ē. Hec q̄stio.iiij.ptz. Q.iiij.
e Opea q̄ dicta sunt de scriptione. dictū est eni ꝙ ⁊ monasteriū ꝫ eccliaȝ ⁊ ecclia ꝯtra monasteriū.xxx.annis nō p̄scribit q̄ ad hoc eni nō iparia iudicant.sed fm antiquos canones monasteriū ⁊ ecclia ad imparia iudicant in p̄scriptione ꝫ alios vl ab alijs.nā eccli a ꝫ eccliaȝ vel ꝫ laicū.xxx.an. p̄scribebat.⁊ eadē p̄scriptione ab eis patiebatur.vt.j.e.c.j.innuitur.

f ¶ Possessiones.i.pos.

Vlum⁹ do minio.i.possessiōe.sic alß possessio pro dn̄io. post.ſ. e.q.ij.visis.ff. de p̄. sig. interdum. Jo. i ¶ Possessū.sic patet q̄ illa q ē i possessione vsqȝ ad finē cause mäebit i possessiōe.vt.vi.ij.q.iiij.nōne ſ.ij.q.vi.quotiēs.ꝫ.sed ibi erat p̄sona in specta.arg.ff. q ia.ipsa. co. ñ fideiussor.ꝙ vl.vñ tūc fruct⁹ seq̄strari dn̄t.vt.ff.de appel. impator.ſ.ij.q.vj.appellatiōe.alß res añ sētētiā nō ē auferēda possessori.vt.vj.q.ij.qꝛ res. k ¶ Fines p̄dioꝝ.nō parochiaꝝ.ꝫ.ſ. eni nō p̄scribūt.ſ.q.iij.int memoratos.ꝫ.ſ e.q.iij.licet. l ¶ Ecclie.ſ.e.q.iij.nēo.ꝫ sed ꝓ monachi possederūt tm̄ ius ēphiteoticaꝝ. ⁊ p̄scripserāt ius qḋ ecclie] ꝯpetebat: qꝛ erant emphiteote romāe ecclie.vl dic ꝙ lȝ ius romane ecclie ñ possit p se p̄scribi: p̄scribet tm̄ cū vniūsitate.ex̄.de iurepa.ex litis.ff.ꝺ ꝯtra. hen.emp.i modic].vl lȝ ꝯfirmet hec snia q̄ ad ipos litigātes.ñ iō p̄iudicabit romane ecclie.cū voluerit sud ius ꝓseq.ex̄ ꝺ capel.monachoꝝ.ꝙ.ꝙ.ſ. ⁊ re iud.cū sup ꝯtrouersia dilect⁹.ar.ex̄ ꝺ sen.⁊ re iud.cū sup ꝯtro. uer.⁊.c.sbona.vñ si ē icōueniēs ꝙ ꝫ ecclias sbiectas soli pape p̄scribat i reb⁹ aliqb⁹.qꝛ lȝ nō fit i p̄iudiciū romane ecclie.qꝛ eodē iure

tenet nūc illa romana ecclia. q̄ prior tenebat e si vere velimus loqui nec romana ecclia aliqd p̄scribit. nec aliqs ꝯ eaz p̄scribit q: romana ecclia cū ꝯ aliā p̄scribit nō pl⁹ iur] pp̄ b̄ hz q̄ pri⁹ h̄uit. q: ⁊ pri⁹ illa res fuit ei s̄ble

ad suā naturā n̄ dr̄ deterior facta. vt. ff. d̄ pac. si vn⁹. §. q̄ i specie. ⁊ ē n̄. C. d̄ testa. hac ꝯsul tissima. §. sigs āt. vl dic q̄ ibi nō rōne p̄scriptiōis p̄iudicat̄ eis. s; rōne taciti ꝯsensus. vl dic q̄ licet exceptio ppetua sit ⁊ actio tp̄alis. vt. ff. d̄ excep. doli. pure. §. vl. tam. facti⁹ pdit exceptio q̄ actio. Nā actio nō pdit̄ nisi vsq̄ ad. xl. ānos. sed exceptio vno actu perdit. vt ex̄ d̄ ꝯsti. cū accessissent. ⁊ ex̄ de pbē. p illoꝝ. in fi. ⁊. C. d̄ iure do. ip̄e. l. ij ⁊. ff. de pcu⸗ ra. pompo⸗ nius. §. rati.

ea. cū ipsa in oībus causis habeat plenitu dinē ptāt]. vt ij. q. vij. decre to. a Incō cussa. ecce q̄ q obijcit iter ruptionē eaz pbare d; . sic q obijcit p̄scriptionē. eā pbare tenet. vt. s. e. q. iij. int. ⁊. dilectio sīr e q obijcit ma lā fidē; eam probabit. ⁊ si vn⁹ obijcit p̄ scriptionē ⁊ al ter iterruptio nē; vtriusq̄ testes audiūt vt. ex̄. de pre. scrip. illis. S; nūqd ille q p bat p̄scriptio nē tenet pba re se cōtinue possedisse io. b certe ē īpossibile

sed getes eoꝝ incōcussa z[a] oībus modis pcurare. sin ꝑo auctores ecclie nō eos possedisse. xl. ānis icōcusso iure mōstrauerit: sed aliquā intra tp̄a hec motā aliqn̄ fuisse qōnē eorūdē fini uz elec[?] arbitris[b] ⁊ trāqlle ⁊ legalit̄ sopiat̄. Itē ex nouellis iustiniani. Item [?].

Neq̄[c] decēnij neq̄ vicēnij vl. xxx. an. p̄scriptio: s; sola. xl. an. curricula religiosis domib⁹ oppo nāt nō solū i ceter] rebus: s; ēt i legat̄ ⁊ hereditatib⁹ sic ḡ religiosis domib⁹ ex lege n̄ nisi q̄drigenaria est obijcienda p̄scriptio: ita ⁊ auc̄te gregorij. adūsus al's ecclias p̄scribere pn̄t eodē spacio tp̄is. Que. v. c. vj.

Quod āt[d] ea q̄ ecclijs dn̄i rectores eiusdē sua auc̄te

iudicib⁹ p̄termissis repetere n̄ valeāt. beat⁹ gre. testatur dicēs. Iudicio nō ma nibus res ecclie defendant̄.

Consuetudo[e] noua in hac ecclia ⁊ valde re p̄hēsibilis erupit: vt cū rectores ei⁹ p̄rimonij vrbana vl rusticana p̄dia iuri illi⁹ ꝯpetere posse suspicāt̄ fiscali more titulos[f] imprimāt: atq̄ qd̄ cōpetere pau perib⁹ existimāt: nō iudicio s; manib⁹[g] defendāt[h]. Et q: cuz p̄dicatores suos ꝑitas nihil p ꝯtētionē agere p̄cipiat: ēt ip̄m litigiose ꝯtētiōis malū trascēdit: ⁊ res q̄lib; cū estimat ecclie posse cōpetere: p viz tenet. pide pn̄ti d̄creto ꝯstituo: vt si qs ecclīasticorū vnq̄ titulos ponere: siue i rusticano siue vrbano p̄dio sua sponte[i] p̄sumpserit: ana⸗

Qō. v. c. vi.

Quod si hec . qō hz duos articl'os Prim⁹ ē an plati. ecc̄ie auctoritate sua res ecclie repetere valeāt absq̄ iudice

pn. possedit. ⁊ i fi. ⁊ qn̄q̄ i me. nā extrema tpa sūt qn̄q̄ ꝯsiderāda i p̄scriptōē. vt. C. ne d̄ sta. defunc. si mr. ⁊. C. d̄ apo. publi. gcn̄q̄. ar. ꝯ. C. d̄. distrac. pig. ⁊ fi. Bar. b Arbitr]. si te h̄uerit suspectū. ar. xj. q. iij. pueniē. b Ar bitr]. i. īspectorib⁹ vl meliorib⁹. vt. ff. si. men. fal. mo. di. l. ij. ff. finl. regun. fi'iterruptiōe. s. e. q. ū. int. Ali⁹ ḡ cogscit h̄ d̄ p̄scriptiōe ⁊ ali⁹ de iterruptiōe. nā ⁊ ita ꝯtinētie cā diuidit̄ ꝯ illud. ex̄ d̄ seq̄stra. ad b. s; b̄ fit h̄. q: s̄b ea for⸗ ma dn̄s papa d̄legauit cāz. sic. j. q. vj. placuit

Neq̄. xl. sic ex̄ d̄ ⁊ ex̄ d̄ re iudi. d̄ cetero. p̄scrip. de q̄rta s; nōne ꝯ cisterciēsiū ecclīaz q̄ valde ē p̄uilegiata prescribit̄ spacio. xxx. an. vt ex̄ d̄ p̄uile. fi d̄ terra. So. i actiōib⁹ vl exceptiōib⁹ q̄ ꝯ ius idulgēt citi⁹ p̄scribit̄. vt. p; ex̄ d̄ ꝯsti. cū accessissent. i fi. ⁊ hec ē rō. q: nō videtur deterioris ꝯditiōis eē si reuertunt̄ ad suū p̄stinū statū. vt. xxxv. di. ab exordio. sic vides. q̄ licet ꝯditio dot] p pactū nō possit fieri deterior. tū si p̄mo sec̄ infier pactū q̄ hodie redderet̄ ei dos. deide sec̄ pactū q̄ vsq̄ ad annū. ex q̄ mō ꝯditio dotis reuersa ē

⁊ qdē nō. vt. j. c. j. Scd̄s ē vtruz cadāt a cā. si sua auc̄te vsurpēt q̄ ad se ptinere putāt. ⁊ q̄dē i cā ecclīastica. licet vsurpēt sua auc̄te nō cadūt a cā. vt. j. e. fi ep̄s i cā ppria. sic. C. vnd̄ vi. sigs i tātā ⁊. j. e. placuit. nisi i casib⁹ nō. C. e Consue (qn̄ s; vnicuiq̄ sine iudice vidi. tudo. ecclīa. i. romana p̄hibet tn̄ ⁊ i ali⸗ is. j. e. c. Et ita ē h̄. ar. q̄ si pa. cū aliq̄ cāz hz n̄ d; ip̄e eē iudex. ⁊ rē occupare. s; eligere. ar. ij q. vij. nos si i aut. d̄. mā. p̄n. col. iiij. §. vl. C. vt nemi liceat sine iu. l. vna. C. vt nēo p̄ua. vt. C d̄ his q po. noīe. l. j. tn̄ si vult eē iudex i cā ecclie p̄t vt dixi. ij. q. vij. sigs. f Titulos. i. vexilla vl alia signa. b̄. n. soli p̄ncipi ē pmissuz. vt. C. vt. nemo. p̄ua. titul. l. ij. ⁊. g signa impmit reb⁹ ppria auc̄te. si ē de plebe d̄capitat̄. si nobis p̄scribit̄. C. vt nemo p̄ua. titu. l. ij. g S; māib⁹. j. xxiij. q. viij. ꝯuenior. ⁊. c. q̄cūq̄. s. xv. q. vj. auc̄te. ꝯ. s. lxiij. di. hadrian⁹ ꝯ. j. xxiij. q. vij. occidit. sol ibi dī d̄ māli ⁊ spūali gladio. s; singula singul' referēdū. b cū nō possidet s; alij auferre conat̄. vl sec⁹ cū possessor n̄ vult stare iuri. h Defēdāt. i. petēt vt. di. viij. q̄ iure. i Spōte. i. sua auc̄te. Jo.

a Quod autem h est secundus articulus huius questionis. Et casus ergo quod in rebus ecclesie non habet locum constitutio sicut in tantum. quia delictum prelati etc. ut. j.e. si eps prelatus potest facere meliorem conditionem ecclesie non deterioriorem. ut ex de i itercesti. regsuit. sic nec inuasio tutor] vel violentia preiudicat pupillo. ut. C. vnde vi memierit.

b Placuit. siue volentibus. ar. quod illicitus consensus non habet pro consensu. xcij. di. sicut epus ex. de elec. osius. xviij. q. ij. sicut abbas C. de salgamo hospitibus non prebendo. l. i. C. de rap. vir. gi. l. vna. arg. z. xxviij. di. dyaconi.

c Detrimentum patiantur. quia deponit et sic non agit. xvj. q. ij. mouemus. aliter exponit B. j. e. q. §. vel ei. et punit publicatione bonorum. ar. C. vnde vi. meminerit. et i expensis. C. de admi. tu. non est ignotum. Sed z. ij. q. vij. lator. sed quod ibi non punitur raptor. ex misericordia factum est. sed adhuc est z. xviij. q. ij. eleutherius. ibi enim presbyter cuiusdam epi spoliauit monachos pro iure epi conseruando sed tamen non dicit quod ibi mandauerit h epus. Sed videtur quod si epus occupet huiusmodi rem consensu canonicorum quod preiudicet ecclesie arg. C. de sacrosan. eccle. iubemus. xxv. q. ij. ita sed h non concedo. ar. z xij. q. ij. sicut abbas.

d Literas. confirmationis. que non valet in re violenter possessa. C. vnde vi auctem. sicut nec priuilegium super re religiosa. ut ex. de test. cum sic ex. de confir. vti. exaiesta.

e Ut eum appareat. non autem auferat ei per vim. vel dic ut eum appareat primum detentorem f

f Pacifice. i. iure etc.

g Retulerit forte excipiendo quod inuasit. et ita referat questionem de electione ante restitutionem. Sed si i medium exceptionis aliquid proponitur. quare idem iudex non cognoscit de exceptione. vel si i modum reconuentionis proponatur. ideo non intelligas de exceptione vel reconuentione. sed h vult dicere quod factam coram iudicibus electis. cuius suspectum habent primatem. ar. xj. q. j. peruenit. Est autem ar. ex eo quod dixi literas imperrauit quod prelatus potest concedere priuilegium. ex. de his q fi. a pla quanto. similiter ar. chiepa. vt. ix. q. iij. per singulas. sed non i diocesi suffraganei. ex. de ex. cess. pla. sicut vnire. nisi h fieret de consensu omnium eporum. vt ix. q. iij. archiepus. Item prelatus le priuilegium non confirmatur. nisi quod alias est legitimum nam ideo pa. id quod nullum est iac ratus sit auctem sua si ex certa scia h iac. ar. j. e. si epm. sed alias confirmari non dicat nisi aut firmum erat.

h Si epus. de posito sed 2 mala fuerit. e h pp scada lum ric. ij. q. vi hoc quippe.

i Delictum. sic. xviij. q. ij. eleutherius. z.

k Persone. j. xxv. que. ij. tia nos z. sed ibi potius puniti sunt delinquentes quam ecclesia vel bene punitur ecclesia non in honore sed in facultatibus ob delictum personarum. z. e. q. iij. placuit. z. sed

l In damnum. ecclie. xxv. q. ij. ita nec. z. z. ibi potius puniuntur delinquentes quam ecclesia. Item z. e. q. iij. placuit sed delictum quod committitur i omittendo. neque aliis bene preiudicat ecclie. sed quod i faciendo neque alienare tamen dicitur quod vsucapere permittit. ff. de v. sig. alienatiosa. Item z. z. liiij. di. si sus. ibi dicitur pro vno seruo epus duos debet recompensare domino. sed intelligendum illum restituere duos non de rebus ecclie sed de rebus propriis si quos habeat.

m Reddat. sed ad eum non peruenit tenet ex maleficio defuncti sed canones. ex. de pig. c. iij. xij. q. ij. episcopus qui mancipium. ar. xxvj. di. bene quidem. ex. de rap. i literis sic heres defuncti tenet conditione furtiua. ff. de condi. fur. si pro fure. §. condito. ff. vi bo. rap. l. ij. §. vlt. quia ibi defuncto contestatur ex maleficio. Et cum illo cum defuncto

thema sit. Et responderunt omnes anathema sit. Is autem qui ecclesie preest: si hoc vel ipse fieri preceperit vel sine sua preceptione factum digna punire animaduersione neglexerit: anathema sit. Responderunt omnes anathema sit. Qui vero a autem quis quis sua auctoritate quod sibi deberi putat: vsurpat: nec per iudicem reposcit: cadit a causa. ex auctoritate mileuitani concilij habet: inquit ita statutum legitur.

Causa non detrimentum patiatur epus quod ecclesias suas ab alio detentas propria auctoritate occupauit.

Placuit[b] vt/[illegible] quicumque epi ecclesias vel plebes quas ad suam cathedram cristimiant pertinere: non ita repetierint: vt causas suas epis iudicantibus agant: sed alio retinente irruerint siue volentibus siue nolentibus plebibus causae sue detrimentum[c] patiantur: et quicumque hoc iam fecerit: et si nondum inter epos est finita contentio: sed adhuc inde contendunt: ille inde discedat quem constat pretermissis iudicibus ecclesiasticis irruisse: nec sibi quisquam blandiatur: si a primate vt teneat literas[d] impetrauerit. sed siue habeat literas siue non habeat conueniat eum qui tenet: et eius literas accipiat: vt eum appareat[e] pacifice[f] tenuisse ecclesiam ad se pertinentem. Si autem ille aliquam questionem retulerit[g]: per epos iudices causa finiatur: siue per eos quos eis primas dederit: siue quos ipsi vicini cum consultu primatis delegerint. E contra grego. io. defensori euntii i hispaniam scribit dicens.

Delictum persone in damnum ecclesie conuerti non debet.

Si epus[h]: quod absit: talem culpam commisisse constiterit vt contra eum non irronabiliter eum deponi: eadem eius depositio confirmatur: et omnes res sue ecclesie que ablate fuerunt restituantur: quia delictum[i] persone[k] in damnum[l] ecclesie non est conuertendum. si autem vt dicitur quia contriolus defunctus est: ab herede eius quod iniuste ab illo ablata sunt: sine excusatione reddat[m] Idem petrus subdiacono

ditur.imo p̄sumit puenisse ad eū ex q̄ i vnl uersuz succedit.ar.ex̄ de vsur] tua.s3 h̄ io.q2 tūc defunct⁹ fuit obligat⁹ ex q̄si ɔctu pp inde bitū solutū.z bñ ɔuenit heres.l3 ad eū nihil puenit s3 obijcit n̄ p vsur] repetēdis agitur actiōe z q̄si ɔ

sigs ep̄s.ɔ.xij.q.v.c.vlt.ff.de regu.iu.Fm na turā ē cōmoda eū seq zc. d Sz res coꝝ. videt hic q̄ si clericus remoueat ab ecclesia sua.q̄ oia sua ei reddant.vt ex̄ de cleri.ɔiu. q̄ te.z ex̄ ð renū.c.iij.z.xxvij.q.j sigs rapue rit. sed nō cō

Q Ognouim⁹ a q̄ sigs ex familia culpā fecerit ecclie: nō in ipo: s3 in eius suba vidicetur. de q̄ re p̄cipim⁹: vt qsqs cul/ pā fecerit: i ipso qdē vt di/ gnū ē vidicet. a cōione b āt eius oino abstineat. I dē.

D E lapsis c sacer dotibus vel q̄libet ex clero obs̄uare te volum⁹: vt i reb⁹ coꝝ nulla ɔtami natiōe miscear]: s3 paupri ma regal'ria mōasteria re gre q̄ s3 deū viuere sciūt: z i eisdē mōasterijs ad pe/ nitētiā lapsos trade: z res lapsoꝝ i eo loco ɔficiāt: i q̄ agere pniaz tradūt: q̄ten⁹ ipi ex reb⁹ coꝝ sbsidiū ha beāt: q ð correctiōe coꝝ sol licitudinē gerūt. Si vo pa rentes hñt: res coꝝ legiti mis parētib⁹ dēt: ita āt vt coꝝ stipēdia q i pniaz dati fuerit eos sufficiēt debeāt ɔcurare. Si q vo ex fami lia ecclesiastica sacerdotes vl' leuite vl' mōachi vl' cli/ ci qlibz alij lapsi fuerit: da ri eos i pniaz volum⁹: sed

res coꝝ d ecclastico iuri n̄ sbtrahi ad vsuz tñ suū ac/ cipiāt. vñ ad pniaz sbsistāt. ne si nudent loc] i qb⁹ dati fuerit: sint onerosi. I ᵹ leo iiij. carolo regi.

S 3 fortasse e qð n̄ credim⁹ apð vos inutiles iudicamur: ec clia tñ cui pmittēte dño p̄ sum⁹ nō inutilis: sed caput principiūq3 oim merito sit ab oib⁹ vocat. I tē in ma/ gociēsi ɔcilio.

E Piscopo f non liceat possessionē monaste/ rij tollere: Cuius abbas pec cauerit: s3 sbijciat eū ptāti abbatis alteri⁹ monasterij.

I Llud e sta tē gelasi⁹. tuēdū cēsuim⁹: vt q̄s/ cūq3 munificētias cleric] aut sibi seruiētib⁹ de re ec clie i vsuz aut ð ɔpis i ɔ/ p̄etatē p̄cedētes dederit sa cerdotes: vt sbseq̄ntes pō tifices nullaten⁹ auferre h p̄sumāt. siqd tñ culpe exti/ terit: p q̄litate psonaꝝ vel regula p̄cedētiū canonū i psona h̄eat nō tñ i faculta te districtū. Si q̄ k delictuz

cedo. sed dico q̄ tm̄ vsufru ctus illoꝝ de bet habere tē pore vite sue. z sic intellige qð hic dicit. e S3 fortasse sis. inuti lis ppter hoc q̄ prelat⁹ in/ utilis est. q.d. inutilitas. p̄/ lati nō debet redūdare zc. f Episco/ po. sub/ iciat. cuz co/ ep̄is. vel ḟm D. solus hoc faciat. j. xviij. q. ij. sigs ab/ bas. arg. ep̄3 posse depone re abbatez si cut de mona cho dicitur. s̄ lxxxj. dist. va/ let. z. s̄. j. q. v. c. j. g Illud: in s vsuz. quicq3 tñ res ecclie da/ tur in pprie tatez. xij. q. ij. bone. sed cū dantur intuit tu officij nō vt hic. h Aufer/

eti. qd ad ec/ cliam si agit ex ɔctib⁹ rōe pacti. q̄ heres nō ē ɔuenien d⁹. s3 ex ɔ/ ctu agatur. tñ versat sbi de licto. vñ he res fit ɔueni/ endus actio. z obli. l. ex ɔ ctu. s3 legē āt nō tenet z de licto dfuncti. nisi lit. ɔteste. C. ne ex dlic. defunc. l. j. a Cogno/ uim⁹. n̄ in ipm. i. n̄ p pria s3 ecclie. pōt eni ipa puniri. xxj. q. vlt. sigs clic⁹. sed illā penā pl⁹ timeat. b A cōio/ ne. scz reꝝ ei⁹ .i. n̄ cōicem⁹ facultates ei⁹ nobis. s. loc⁹ in q̄ acturus est pniaz de. putet. vt. j. c. de lapsis vel cōione reꝝ ec clesie sibi cō/ misse. nō eni pp q̄ res sunt ecclesie auferēde. licet h̄ q̄ldie fiat ab ep̄is. e forte nō min⁹ iiuste cū pena pecūiaria ma g: timeat. z io iuste vf posse fieri. ar. xxiij. q. iiij. ea vidicta. ex̄ vt lite nō ɔtesta. q̄uiā. i. fi. z intelligūt qdā h̄ tm̄ eē de libertis ecclesie p morosis. q oia q̄ acqrūt. ipi ecclis acqrūt. vt ex̄ de ser. n̄ ordi. c. iij. vñ ne pp coꝝ delictū dam nificet. statuit h̄ vt puniant i psona z nō in reb⁹. res eni ecclesie nō pñt ɔfiscari. vt. s̄. e. c De lapsis. c q. j. i canonib⁹. §. nouarij. subsidiū. ar. ad quē spectat on⁹ zc. xij. q. ij. charitatē. xxvij. q. j. sigs rapuerit. s̄. l. di.

re. s̄. e. q. vlt. inuētū ɔtra. s̄. di. lxxiij. certa. ar gu. s̄. e. q. j. possessiones. ɔ. sed dic nullaten⁹ .i. vsq3 ad tempus p̄stituz. i Pro quali/ tate. vide meliores ɔdictionē clericoꝝ: perci plentiū aliquid in ecclesia ppter obsequiuz aliquod vel extrinsecū pbitatē q̄ canonico rū. q2 ob delictū nō admittūt illud. sed hñt vsq3 ad obitū suū. ar. hic. xij. q. ij. sepe. vel dic auferre p̄sumant. non duo ei sed ecclesie. z sic facit ad ppositū. k. q̄ delictum persone nō reddundat zc. k Si ergo. melior ē ei de in inte. resti. requisiuit z h̄ec veꝝ est in ac/

gñtis.l. acqrendis.C.de acq.pos.et. liberis. sz si ppria hz plat⁹ agat ꝯ eū.C.arg.tute.gc/ gd.xij.q.ij.monem⁹. Questio. vij.

Quod aūt ecclias. Hec est.vij.q.s.an ab bas possit retinere ecclias quā acce/ pit de manu laici iteruenient ente postmo dū ꝯsēsu epi. ꝛ dic ꝙ sic.j. e.null⁹.ꝛ.c.ꝺ cimas.ꝛ extē dit eā magi/ ster ēt ad de/ cimas ꝛ oēs res ecclasti/ cas. Et i hūc modū eā tra/ ctat. Primo oñdit ꝙ laici ecclias vł de/ cias nec etiā epoꝝ aucto ri tate hr̄e vel possidē pñt. ꝙ nec alicui eas conferre pñt. si tñ p⁹ ꝯsensus epi interueīat. tz donatio .j. e. §.si.ꝙ.ꝛ.c.de cimas. ius ēt pronat⁹ ēt si ne auctē ipi⁹ ꝯferre pñt lo co religioso. ex̄ ꝺ iurepa. illꝺ ꝛ.c.ꝯiul/ tatiōib⁹. Oñ dit postea.ꝙ gd iurꝭ i ec/ clijs ab eiss ū datꝭ laici sibi valeāt vēdicare. Dic ꝙ ꝙ q eccliaz ꝯsegt a la ico ipso iure suspēsus ē.ar.j.e. decimas.ꝛ.c. ꝯstitutiōes.ꝛ.si.ꝗ deiceps.nisi auctē.pape ha beat laic⁹ iuestituras.sic rex apulus.tūc pōt dare cui vult preter auctē epi.j.e.nemini.

pson e i dāñū ecclie nō pt cōuerti: qꝛ pcuratoꝛ ꝯdi/ tiōez ecclie pōt facere me/ lioꝛē nō deterioꝛē : si pctō abbatꝭ possessiōes mōaste/ rij auferre nō licz: quō de lictū epi vertet i dānuz ec/ clie: vt ide detrimētū cāe sue patiat. sz detrimētū cāe pati nō sic ē accipēduz: tv eccia suo iure puat: sz poti us: qꝛ clicis corā suo iudi/ ce stātib⁹ eps tacebit: ꝛ p iiuria illata mulctabit si p pria habuerit. Que. vij.

Quod aūt ecclias[a] de man ulaicoꝝ[b] nec abbati nec ali cui accipere liceat: oīz ca/ nonū testat auctas. Gene ralr ei taz eccie ꝙ res ec/ cliarū in ptāte epi ꝯsistūt. Laici aūt nec sua nec epo rū auctē decias vł ecclias possidere pñt. vñ epi siue bñficio siue pcio eccias vł decias laicis dederit: do/ mū oronis domuz nego/ ciatōis ꝛ spelūcaz latronū faciūt. vñ p⁹ euersionē ca/ thedre a cetu fideliū segre gati eterno verbere a dño flagellabūt. ꝙ ñ gre. vij. aut.

Decimas q̄s' i dean[...] vsuz pietatis ꝯcessas eē canonica auctas demon/ strat: a laicꝭ possideri apli/ ca auctē phibem⁹: siue.n. ab epis vł regib⁹ vł qui/ buslibet psonis eas acce/ perint : nisi eccie reddide rit: sciāt se sacriligij crimē cōmittere ꝛ eterne dānati onis piculū icurrere. Oz aūt ꝯgruētib⁹ nos decias ꝛ pmitias q̄s iure sacerdo tū eē sancim⁹ ab oī pplo accipe: q̄s fideles dño pcl piēte offerūt. Juxta illud vaticiniū malachie pphe Inferte oēz deciationē in horreū[d] meū: vt sit cib⁹ in domo mea. Has ꝺo deci/ mas sb manu[e] epi foꝛe cē sem⁹: vt ille q ceteris pest: oibus iuste distribuat: nec qcꝙ psonis honoꝛabili⁹[f] exhibeat: vñ alij scrupulo so coꝛde moueāt sz sint oia coia: qꝛ i honestū vł vt alij sacerdotes habeāt: alij ꝺo detrimētū patiāt sz sic vna est fides catholica: ita ne/ cesse ē vt ille q puisioꝛ ē lo ci cꝙuis multe sint ecclie: oib⁹[h] tñ fidelr distribuat. ꝙ ñ vrba.ij. [...]

do ꝙ tpalia nō pt hr̄e laic⁹ iure feudi.vt ad heredes ꝺscēdāt.vt.ex̄ ꝺ dei.ad h.qꝛ ius spū ale qꝺ residet apꝺ eccliaz sine tpali ꝯsistere nō pt.sic coꝛp⁹ sine aialia.vt.j.q.iij.sigs. Jte qꝛ inutile eēt illud ius ecclie vt dic lex de vsu fruc.vt.[...] fruc.§.nec[...] stat ex̄ ꝺ [...] q̄ si.a pla.[...] aplica.qꝛ [...] poti⁹ factū [...] ius tangit[...] In hoc [...] reū.ar.q si [...] lū darī [...] ad domū [...] ferre deci[...] pñt.ar.ꝙ.q.[...] reuerti[...] Sub [...] e [...] māu epi.[...] q.nemini.[...] sz ibi [...] pa.agit [...] ic⁹ pt [...] ab eo rec[...] ꝙ.di.xxxij.[...] ter.ꝙ.r.q.j.[...] cretum est. [...] Honestas [...] bili⁹.ꝙ.c.q.[...] ad h.ꝙ.ꝙ.[...] lxxiij.ꝯsul[...] ꝙ.j.q.ij.c.vil. ꝙ.xij.q.ij.cul [...] terant.i [...] oib⁹ oī q [...] merita p[...] rū pt rel [...] sticas [...] So.h.c. [...] de illis [...] q̄rū pbēd[...] sunt [...]

b Laicoꝝ.ꝙ.lxiij.di.hadrian⁹.ꝯ illud c.

a Ecias (abrogatū ē.vt.di.x.§.verū.Jo. q̄s. Videl.ꝙ ex h.c.ꝛ ex̄ de deci.qm.ꝛ ex̄ de ptscrip.causaz ꝙ laici peccent si decias possideāt. H.dic ꝙ eps bñ pt ꝯferre laico de cimas.sic ēt posset pignoꝛi supponere vł vē dere.vt ex̄ de pig.c.j.sz ius spūale nō pt ꝯfer re.alij ꝺo dicūt ꝙ q̄cūꝙ mō accipiāt peccāt p pdicta.c.ꝛ.ex̄.de deci.ad h.qꝛ ēt fructibus vti phibēt.vt.x.q.j.hāc ꝯsuetudinē.Ego cre

vł dic ꝙ loqt ꝺ decimis ꝛ oblatiōib⁹ q̄ cim[...] ter sūt diuidēde.p ares ꝙ erūt redditi.vt ex̄.de [...] sūt i eadē ecclia q̄ ad pbēdā.vt ex̄.de [...] oēs.ꝛ ex̄ ꝺ pbē.relatū.sz fz aplz vn⁹ [...] rire ꝛ ali⁹ ebri⁹ eē.ꝛ q̄rūdā remissio ali[...] ꝺz eē tribulatio.vt.xxv.q.j.§.his ita.in [...] iniquū iter socios ꝙ vn⁹ ꝯseqt pl⁹ ꝙ alter. ff.p soci.§.vep.ꝛ.§.si cū tres.vel dic ꝙ n[...] gat h qñ fm merita psonaꝝ posset diuide[...] res sz fz carnalē affectū nō ꝺz eas diuide[...] Jo.ꝙ Multe.quo ad mēbꝛa.qꝛ ipa ec[...] sia ē vna.vt.vij.q.j.nouacian⁹ ꝛ.xxiij.q.[...] quit. h c Omnib⁹.arg.pro capellis.vt [...] municent eis decime.vt.lxx.di.sanctoꝛu[...] c.que.j.c.decimas .ꝙ.xij.que.j.ridentes.

Quicunqz. qd min⁹. sz pōt ꝙ aliqs diu n̄ soluit decias. nec mō possit soluere nī vēderet oia q̄ hz. nūgd tenet̄ ea vēdere. sic decias dimittere vñ viuat. cū h̄ idē eēt ar. xij. q. ij. idigne. ā. v. q. ij. ꝓsenti. j. ꝓxi. q. iiij. ꝺ ꝑsb̄roꝝ

Congregato apō clare mōteñ. vrbē multoꝝ coepoꝝ synodali ꝯuētu: ꝓposita nob̄ ē a qbusdā coꝝ qō ꝺ ecclīis vl̄ ꝺ'ecclīasticꝭ possessiōib⁹ a clicꝭ vl̄ mōachis vsqꝫ i p̄ntaꝝ icōsultꝭ epis acqsitꝭ. Nos āt vsi se niori ꝯsilio eoꝝdē epoꝝ ꝯscēdētes ꝓ tpe. ꝓuidētesqꝫ ecclīastice paci: vl̄ qꝛ aliter absqꝫ ieuitabili scādali pīculo hmōi qō n̄ potuerit ꝓcedere aplica auctē ꝺ cernim⁹. vt ea q̄ a clicꝭ vl̄ monachis a qbuscūqꝫ ꝑsonis ꝓut potuerint: vl̄ vsqꝫ hodie fuerit acqsita: rata penit ꝛ icōcussa ꝑmaneāt. h̄ tm̄ tenore ne i posteꝝ ꝯsultꝭ epis talia ꝑsumāt. Itē gre.

Pales

Peruenit ad nos fama sinistra ꝙ qdā epoꝝ nō sacerdotib⁹ ꝓpa diocesis decias atqꝫ xp̄ianoꝝ oblatiōes ꝯferāt: sz pot⁹ laicalib⁹ ꝑsonis militū vꝫ siue ꝓuitoꝝ: vel qō grauī⁹ ē ēt ꝯsanguieis. vñ siqs āmō epus iuent⁹ fuerit h⁹ ꝓcepti diuini trās gressor int marios herenicos ꝛ antixp̄os n̄ min⁹ habeat̄: ꝛ sicut nicena synod⁹ ꝺ simoniacꝭ cēsuit: ꝛ q̄ recipiūt ab eo laici ꝛ q dat epo siue ꝑcio siue bñficio eterni icēdiꝭ ignib⁹ deputent̄. It̄ ambro. i s̄mone q̄dragesime.

Quicūqꝫ recognouerit i se: ꝙ fideliꝭ nō dederit decimas suas mō emēdet: qō min⁹ fecit: qd ē fidelit dare: nisi vt nec pei⁹ nec min⁹ aliqñ offerat de grano aut de vino aut de fructib⁹ arboꝝ aut ꝺ pecorib⁹ aut ꝺ horto aut ꝺ negocio aut de ipa venatione sua. Itē ex ꝯci. rothogeñ.

Excōicēt q decias

Omnes decie tre siue ꝺ frugib⁹ siue ꝺ pōis arborib⁹ dñi s̄t: ꝛ scrificāt. Boues ꝛ oues ꝛ capre q̄ sb̄ vga pastorꝭ trāseūt: qcqd decime euenerit. scificabit̄ dño. nō eligat̄ neqꝫ bonū neqꝫ malū: neqꝫ alterū cōmutabit̄. Siqs mutauerit ꝛ qō mutat̄: ꝛ qō mutatuꝫ fuerit dño scrificabit̄: ꝛ nō redimet̄. sz qꝛ mō multi inueniūt̄ decias dare nolentes: statuim⁹ vt ꝑz dñi ꝑcepti admoneāt̄ semel ꝛ scdō ꝛ tertio. q si n̄ emēdauerint: anathematꝭ vīculo feriant̄ vsqꝫ ad satisfactōeꝫ ꝛ emēdatiōnē ꝯgruā. Itē ex ꝯci. magociēsi.

Decias ꝺ deo sacerdotibus dei dādas abraā factꝭ ꝛ iacob ꝓmissis isinuat: ꝛ oēs scti doctores cōmemorāt non aūt sunt redimēde a ꝑplo: si alit dare eas noluerint. ... n̄ in eodē ꝯci. legit̄.

Decimas qs ... popul⁹ dare nō vult nisi qlibꝫ nūere ab eo redimentur: ab epis ꝓhibēdū ē: ne fiat. Itē augu.

Decias. s. abraā vt xxiij. q. v. dicat. q Iacob. cū iret i mesopothamiā dixit. ꝙ si ei bñ succederet. decias deo daret.

Decimas ex h̄. c. ꝛ illo. j. q. j. nullus. ꝛ. vij. q. j. sanctū. dicūt qdā ꝙ n̄ licet mihi ius meū spūale redimere. ꝛ exponunt si. ne fiat ab eis. s. redimāt. qꝛ si monia ē. ar. ex̄ de simo. mathe⁹. c. q relaꝫ. alij. dicūt ꝙ si iniuste vexoꝛ in iure spūali qō ad me ꝑtiet vexatiōnē meā redimē possū. vt si timeo iniuste ꝺpōi. ar. ex̄ ꝺ simo. nobil. j. q. iij. q̄si tū. ꝛ iudiciuꝫ iustū emē possū. ar. xiij. q. v. nō sane. C. ꝺ adul. serui. Ioh. Colonie uit dici ꝙ si suꝫ in possessione possuꝫ redimere. alias nō. vt ex̄. e dilectus. B. Ne fiat. s. redemptio decimaꝝ ꝛc.

... deⁿ sau. ā. ꝛ. c. q vēatoꝛib⁹. ā. di. ... Sc. h ꝺ saluuola q̄ qbusdā ē ... decim illo. dari ꝑcipit. ar. xlij. q. sic dicit lex ꝙ faber nō pōt dare pecuniā pro specie. vt. C. de i ibril. l. j. li. xj. ar. ā. xiiij. q. vj. cōpulim⁹. vbi ꝑciū recipit ꝓ re spirituali.

Maiores.abundabant.s.e.q.j.decime. b Cesari.s.xj.q.j.sitributu.j.xxiij. q.iij.conuenior. c Partiri.i.decimā partē dare.⁊ ita aliud ē partiri.⁊ aliō ptē dare.ff. de vsufru.ēt part].ff. de v̄bo. signifi.l.nomē §. portionis.

cōse.di.j.placuit. l Speculationis.i.cognitiōis.sicut oli dictū ē.not⁹ in iudea deus ⁊c̄.nā mō vbiq̄ colit. k Legē.q̄ ad cerimonialia.vt ex̄ de ꝯstitu.trāslato. l Ele... cit.i.ostēdit officia turpia ⁊ imūda ...

d Et h dixi- mus. Casus.ponit origines auctoritatē illā itrauit iesus in tēplū eijciens vēdētes ⁊c̄.dupliciter eā exponens ad lrām vsq̄ ad locū illuz: nūc āt deīde moralit̄ vsq̄ in fi. sic ḡ ordina lrām in cipe ibi. ⁊ p̄mū. ⁊ cū veneris ad illū locū. nūc aūt repetas p̄ncipiū.⁊ h dixi m⁹ s̄z simplicē intellectū. Juxta moralē aūt alia dicemus.

esa.56. math.21 luc.16.

e Al salomone. j.de ꝯse.di.j.c.i.

f Ab esdra reuerso a captiuitate babylonica. q̄a nabuchodonosor destruxerat tēpluz.

g A romanis.i.a tito ⁊ vespasiano.xxlij.q.v.§.ⁱ hic. lxxvj.di. ieiunium.

h Destructa.arg.q̄ ecclia ꝺstructa nō remanet loc⁹ p̄uilegiatus.ar. ad h ex̄ d v̄bo.signi. abbate.i fi.s̄.e. q.i.generalit̄.arg.ꝯ.xix.q.iij.que semel.ff.d ꝯhen.emp.edē.sed dicim⁹ h verū esse cū in periori auctoritate ecclia destruit̄.arg.ꝯ.de

1.para.2 1.esdre.1 4.re.25 iere.6.

iere.7. math.21 mar.11. luc.19.

Maiores^a nr̄i iō copijs oib⁹ abundabāt: q̄ꝛ deo decias dabāt: ⁊ cesari^b cēsuz reddebat: modo aūt q̄ꝛ decessit deuotio dei: accessit idictio fisci. nolum⁹ partiri^c cuz deo decimas: modo aūt tollit̄ totū. hoc tollit fiscus qđ nō accepit christus. Item origenes

Columbas vendit q ecclias indisciplinatis cōmittit.

Et hoc diximus ^d s̄m simplicez intellectuz. iuxta moralē aūt talia dicem⁹: ⁊ p̄mo q̄dez de tēplo de q̄ p ꝓphetā dixit deus. Dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabit̄. Ergo s̄m corpalē circūcisiōez carnis s̄z corpalis leg] festiuitates ⁊ sacrificia ⁊ alia corpalia cōsequent̄: ⁊ tēplū dei estimabit qđ in lapidib⁹ isensat̄ erat cōstructū. p̄mū q̄dez a salomōe^e: deinde reparatuz ab esdra^f: postea vero post xp̄i aduētū a romāis^g destructū ⁊ illa dom⁹ ē domus orōnis: q̄ destructa^h necē est vt iudei q̄si iā nō h̄ntes domū orōnis: iā ñ habeāt p̄uilegiū speculationis^i dei: nec p̄nt s̄z legē^k deo s̄uire. Hoc ergo facto oia christ⁹ eiecit^l i misterio sp̄ualiū actuū suoꝝ: ⁊ tūc qđ fecit visibilit̄ egit: eijciens vendētes ⁊ emētes de tēplo: ⁊ mensas nūmulariorū euertēs: cathedras vēdentiū colūbas dissipauit ad correctionē populi: vt nō p mūdanis festiuitates^m in nomie dei celebrarēt: nec emptionib⁹ ⁊ vēditionib⁹ vacēt in loco nō cōpetēti: in q̄ nō debēt emere ⁊ vēdere: s̄z orōnib⁹ tm̄ vacare atq̄ cōgregari q̄si in domo orōnis. Nūc āt arbitror tēplū dei ex lapidib⁹ viuis ꝯstructū esse ecclīaz xp̄i. sunt autez multi in ea nō sicē cōdecet sp̄ualit̄ viuētes: s̄z s̄m carnez militātes: q ⁊ domuz orōnis de lapidibus viuis ꝯstructā faciūt esse spelūcā latronū actib⁹ suis: nō ecclia dei digni: s̄z spelunca latronū. Qui .n. ꝯsiderat in mult̄ ecclijs taliū christiāoꝝ pctā inueniet arbitrātes q̄stū esse pietatē^n ⁊ cū deberēt de euāgelio viuere s̄z q̄ viuere decet s̄uos dei: h nō faciūt: s̄z diuitias ⁊ mltas possessiōes acq̄rūt. nōne dices spelūcaz latronū factā esse sub illis ecclīam. vt recte dicat xp̄s ad eos ꝓpter dissipationē ecclie sue: q̄ vtilitas^o i sanguine meo: duz descēdo^p i corruptionē. Jterū ipse per osee^q tali mō ve mihi: q̄a factus^r suz sicut q colligit stipulā i messe: ⁊ sicut racemū i videmia: cū non sint botri ad mādūcādū ⁊ primogenita. ve aīe mee q̄ꝛ ꝑijt timorat⁹ a terra: ⁊ q corrigat in oib⁹ hoib⁹ nō est. Et cū intellexeris iesuz dicentez talia ⁊ lugentē pctā

da. m Festiuitates.nō reprehēdit. q̄ꝛ ad festiuitates veniūt s̄ q̄ ñ diuinis insistūt sed turpib⁹ cantilenis.ꝺ ꝯse.di. iij.c.ij.

n Pietatē s̄.iij.q.v. accusatores.

o Utilitas q.d. videt q̄ ñ pōt ꝓficere] eis dicē q̄ descendo sanguinē meū.vij.dic in sanguine meo effuso ꝓpter peccata red menda: dū descēdo ꝑ eos in corruptionē.id ē ꝑ corruptionē.id ē ꝑ corrūpit iter ecclia. nec.n. d abis sanctū tuum videre corruptiones mēbroꝝ.l.q̄ tū ad mēbra q̄ꝛ oēs corrūpunt ⁊ iūa tur peccata vel in corruptionē.i. putrefactiōes.i. corpis. vt de tinēt i monumētis sicut ceteri.q. d.nulla ii s̄ est. qnia nulli anunciabor. nullus lucrabor. p Descēdo p varios grad⁹ tormētoꝝ.s.vulnerationē v̄berationē colaphizationē. q Per osee.in li.xij.ꝓphetarū.

r Fact⁹.i.paup ⁊ inops paucos agrentes

q̄rū p̄m⁹ ē osee.nā h ē in michea.vij.c.dicit

admodū istoꝝ gpauca colligūt. a ¶ Si cog
uisses. supple fleres. vl' quería esses ad fidez
pdicationē. ⁊ ē ibi defect⁹ locutiōis. ⁊ ē ar.
q nec testes nec istrumēta viciāt pp defectū
locutiōis. ē. i. q. iij. saluator. ff. de here. insti.
l. i. in fine.

beat ex generali ↄsuetudīe vl' spāli qñ eēt p
sēpta. ar. tñ p eis ex de elec. cū i cūctis. ex de of.
de le. sup eo. sz aliud. c. si i plebib⁹ itelligi de
custodia. vt ex de appel. bene. f ¶ Epi. vl' ca
pituli cū ecclia vacat. ar. ex. de heret. ad obo
lēdā. imo vni

b Qui tra dūt. i. q tñ si moniac. ⁊ ē ar. q vbi cōmunis e cā ñ tenent cui⁹ no mē expmat. C. de ouer. re scrip. l. i. arg. ly. vi. mura. mur. auctas chim pmissa lib. si simont aco legit. sed hic extēdit eā et ā ad alios. Jo. c ¶ Aua r. s. di lxxv. d ¶ florētiū. e ¶ Omnes ptāte. s. di. lxi obitū. s. x. q. ij. c. vij. s. e. q. ij. c. ij. ⁊. s. ar. q. iiij. e. d. s. e. q. i. g be. q. j. eps. nisi i aliq ipsi pui legio ab eius iurisdictione sint exempte. ex de puile. cū e plantare.

nra: aspice sit ⁊ illud qd i euāgelio scribit. cū vidisset hierl'z stetit ⁊ fleuit sup eā ⁊ dixit. q: si coguisses⁊ tu. ⁊ si rōnabilr fleuit sup hierusalē rōnabili⁹ fleuit sup ecclīā edificatā gdē: vt eēt domꝰ orōnis: factā āt pp turpia lucra speluncā latronuz. Et arbitror cōuenire ỽbū tel de vēditorib⁹ columbaꝝ eis q tradūt^b eccliāsi auaris^c: ⁊ tyrānis ⁊ idisciplinatis ⁊ irreligiosis epis aut psbris ppter q ⁊ cathedras tātmodo appellauit euāgelista cāsas esse ab iesu: ⁊ vtinā andirēt hec eū dicētē admōitiōe scpture: q gliant de cathedrā moysi in qb⁹ sedēt ⁊ vendūt cathedras colūbarū: ⁊ tradūt eas talib⁹ ppositis ad qs recte dr a dño p hieremiā. ppl'a ꝫ pncipes popli mei nō me cognouerūt. filij eiꝫ sūt isipiētes ⁊ ñ itelligētes. sapiētes sunt vt faciāt mala: bñ aūt facere nesciūt. Cū g ecclie ⁊ oblationes eaꝝ nō ↄsistant nisi in ptāte epoꝝ: pꝫ pfecto q nō sūt ab alio recipiēde ꝙ de māu eoꝝ. ¶ ñ i aureliānēsi ↄci. statutū ē.

[red rubric, illegible]

Omnes^b basilice q p diuūsa loca cōstrūcte sūt el' qtidie ↄstruunt: i epi ptāte ↄsistūt: i cui⁹ territorio posite sūt. ¶ Jt. gcalixtus. pa.

[red rubric, illegible]

Nullus^c oīno [red, illegible] archidiacon⁹ aut archipsbr siue prepositi⁹ vl' decan⁹ aiaꝝ curā vl' pbēdas ecclie sine iudicio vel ↄsensu epi^f alicui tribuat. imo sicē a sctis canonibus ↄstitutū ē: aiaꝝ cur ⁊ pecuniaꝝ ecclīasticaꝝ dispēsatio in epi iudicio ⁊ ptāte maneāt. Siqs ỽo ꝯ h facere aut ptāte q ad epm ptinet: sibi vēdicare psumpserit: ab ecclie liminib⁹ arceat. ¶ Jtē gre^g. vij. i generali synodo residēs dixit.

[red rubric, illegible]

Siqs^h deinceps ēpatuz vl' abbatiā de māu alicui⁹ laice psone suscepit: nullatenus iter epos vel abbates habeat: nec vlla ei vi epo seu abbati audiētia^i cōcedat: isup ⁊ grāꝫ beati petri ⁊ i ītroitū ecclie interdicim⁹^k q vsqꝫ locuz quez sub crimine taꝫ i obediētie ꝙ ambitiōis ex q scel' idolatrie cepit resipiscēdo non deserit. silr ēt de iferiorib⁹ ecclīastic dignitatib⁹ ↄstituim⁹. ¶ Jtē. Siqs impatoꝝ regū ducuꝫ marchionuꝫ cōmitū vl' qlibet secularīū ptātū aut psonaꝝ iuestitura^l epat⁹ vl' alicui⁹ ecclīastice dignitatꝫ dare p

ūsitas bñ pt ↄferre curaꝫ aiaꝝ. vt. ar. ex de ↄces. p ben. nulla. g ¶ Jtē gre. h mutat gratian⁹. n. r. iaꝫ. h Siqs deinceps. s. di. lxiij. qa p ambit. oncs. i ¶ Audi. h excōicato ñ datur audiētia. sic. s. vj. q j. §. rep. ⁊. x. xiij. q. v. ñ vol s. di. xxiij. in noie. j. xxiij. q. iij. de illicita. io. hec glo sa p h. ⁊ ñ pbat. k ¶ Interdicim⁹. sꝫ ꝯ vl' ex de increpa. pterea vbi dr q tales sūt excōicādi. Ad h q dā dicūt q ñ sit suspēsi sꝫ sit suspēdēdi. ⁊ exponūt. iter dicim⁹. i. iter dicēdū dicim⁹ tu potest dicē q sit suspē si a canone. ⁊ sic suspēsus a suo plato pōt absolui. cū ↄditor canōis sibi nō reseruauerit absolutionē. ex de sen. excō. nup si āt aliqs sb

l ¶ Ulg archipsbr. ex de offi. archidi. cū satis ar. di. lxiij. si i plebib⁹. ar. ꝯ lxx dist. c. j. istud. ca. multū facit ꝯ archidiaconū. sꝫ illi g dicūt. q archidiacon⁹ vl' alii ptā ti ex suo offō pñt dare pbēdas. itelligūt h sine lnia generali q dicūt ꝯ p h. c. itelligūt illud si iplebib⁹. d speciali lnia. qñ. i. eps specialr ei ↄcedit. vl' aliquā istituat h eni delegari pt. ex de pbē. cū secūm nisi h ha

tali ↄditione suspendit donec peniteat tunc ꝙcito penitet stati est absolut⁹. vt. xxj. q. vj. nos sanctoꝝ. lxxj. di. siqs āmō. D. tñ excipit duos casus i gb⁹ talis q recipit ecclīaꝫ a lai

co.si e ipso iure puat⁹.s.cū accedit postea cōse sus epi.vt.e.q.j.qm̄ ⁊ cuz cleric⁹ pscripsit.vt ex̄ de iurepa.cura pastoralis meli⁹ pt dici.q̄ tūc demū e puat⁹ qn̄ recipit ecclia volēs esse plat⁹.sz si recipit eā q̄si pprietatē aliquā nō vbi sit platus tunc nō e in spensus ipso iure ⁊ sic log tur illud.c.cu ra pastoral'. hodie tn̄ non vr' q̄ tal' pos sit absolui ab epo.q2.inell gibilis fact⁹ est.vt extra d elec.quisqs.

a Inuesti tu.sz nūqd p inuestiturā fa ctus e qs pos sessor.ar.q̄ n̄ ex̄.d dona.p tuas.⁊ ex̄ de his que fi.a ma.per.ca.ex ore.ex̄ d sen.⁊ re iudi.cuz aliqb⁹.arg.ↄ ex̄ de ↄsue.c.ij.in fi.⁊ ex̄ d suc.ab itesta. cū dilect⁹.ex̄ de ↄhē.emp. claub⁹.⁊.j.e c.cōtra.in fi.

b Quoniaz inuesti turas. vel fe mine.arg.q̄ ad psentatiō nē femie pōt qs iuestiturā cōseq.vt ex̄ d iurepa.⁊ ex li teris.

c Siquis.

d Sane.di scesserit. s. viij.q.iiij. nōne ↄ solu tio.ibi iā de rat in heresiz iaz dānatā.⁊ sic snia cano nis erat lata i ipm.vt.xxiiij

sump serit: eiusdē sent ētie vinculo se obstrictum esse sciat. dez.

Quoniaz[b] inuestituras cōtra sctōꝝ patrū auctez a laicis in mltis patrib⁹ cog nim⁹ fieri: ⁊ ex eo plimas pturbatiōes i ecclia: imo ruinā sctē religiōis oriri: ex qb⁹ xpiane cēsure reli gio ↄturbat: decel nim⁹: vt null⁹ clicoꝝ iuestituras epat⁹ vl' abbatie vel ecclie de mān ipatoris vl' reg vl' alicui⁹ laice psone veri vl' femie suscipiat. qd si psū pserit: recogscat iuestiturā illā aplica auctē irritā esse: ⁊ se vsq3 ad dignā satisfa ctiōez ercōicatiōi subiace re. té ex canone aposto

Siqs[c] loꝝ. eps secl'arib⁹ ptātib⁹ vsus ecclīā p ipos obtieat deponat ⁊ segreget: oēsq3 q illi cōicant. té ex cro nica anastasij.

Sane[d] thessalonicēses epi ob metū impato ris anastasij timotheo cō stantinopolitano epo con senserūt: quē ↄcilium chal cedonēse anathematizaue rat.xl. vo epi illyrici ⁊ gre cie ↄueniētes in vnū p p fessiōez in sctis factā: vt pprio metropolitāo discel serūt: ⁊ romā mitēres ro māo epo cōicare in sctis pfessi sunt. Et paulopost. Cū dioscor⁹ iunior man⁹ impositiōez accepisset a re ge: recesserūt multitudi nes ppl'oꝝ dicētes: q2 fm

q̄ cōtinent canones sctōꝝ apl'orū nō e factus eps: ⁊ ideo nō recipiet.pncipes[e] ergo itronizauerūt eū. § paschalis papa.

Siqs[f] clicus abbas vl' monach⁹ p laicos ec clias obtinuerit: fz sctōꝝ apl'oꝝ canōes ⁊ anthiocēi ↄcilij capitulū excōicatiōi subiaceat. dē.

Constitutiōes sctōꝝ canonū sequētes sta tuim⁹: vt qcūq3 clicoꝝ ab hac hora iuestiturā ecclie vl' ecclistice dignitatis de manu laici acceperit: ⁊ q ei manū iposuerit: grad⁹ sui piculo subiaceat: ⁊ cōione priuet. dez.

Null⁹ laicoruz ecclias vl' eccliaꝝ bona occu pet vel disponat. q vo sec⁹ egerit: iuxta bti alexandri capitulū ab ecclie liminib⁹

Sicut[g] arceat. dē. dn̄i vestimētū scissuz nō e: sz de eo sortiti sunt: ita nec ecclia scidi dz: q2 i vnitate tota consistat. In ptātez g pprij epi ecclie re ducant: ⁊ ab ipso sicut in sacris canōib⁹ cautū e or dient: aliogn ⁊ ecclie[h] ipe ⁊ clerici eorūdē diuis desti tuantur officijs. té alex. papa.ij.

Per laicos[i] nullo mō glibet clic⁹ aut psbr obtieat ecclīā nec grat̄ nec pcio vllus hitū monachi suscipiat spē aut pmissio nez habēs: vt abbas fiat:

q.j.accatius.Itē talis ↄiuratio.nō fuit vide sa.⁊ sic nō obstat.xj.q.j.siqs clericoꝝ.

e Princeps.g canonici pn̄t recedere ab epo quē rex iuestiuit.sic.lxxix.di.siquis

f Siqs clericus. (p pecunia.

g Sicut.sci di tn̄ pt eccle sia.vt d vno fiāt due sz nō ita diuidi vt vna pmācat ā.e.q.j.plēs. Idē e i pbē da.vt ex̄ d p bē.maiorib⁹ sūr i.puiliq. vt.e.di.c.j.s. de offi.asses so si eadem.

h Ecclie. sic g p re li ctū vnī⁹ hois sbijcitur tota terra interdi cto.vt ex̄ de spō.n̄ e vob.

i Per lai cos spē. s.c.intelligitur h.nt i aliq p mi ssiō puenerit spē sua. altas vt dicit pn̄t mōachi cōuenire i ali quē ⁊ dicere ei.sumas ha bitū.volum⁹ eni te eligere in abbatē.cū fueris factus mōach⁹ ⁊ ta liter pn̄t ↄue nire i aliquē. ar.lxj.c.diffi. bn̄.nā laicus sic pt postula ri i epz.vt.lxj di.osti⁹.licite eni pt qs hre spē de digni tate.vt.lxj.di. pderit.lxxiij di.ↄsulu it.vt ij.q.j.g epatū lxxviij.di.si of ficia. Jo.sed is si credo.q2

neophit⁹ ñ p̄t eẽ abbas.vt ex̄ ō elec.cū cāz: z melius ex̄ de elec officij. z.c.ad nr̄am. B. Duas.ititulatas.nisi sint paupes vt x̄.ō Quoniā i (eta.z q̄.eā.te.z.x.q.iij.vnio. qbusdā rumore.ei tñ ñ credit.vt ex̄.ō to g cogno.

s.ij.q.penl.cum pastoris. In noua actione.i.dic.g ℭ Indi.ita.di. lxxxix.ðceter. h ℭ In vno.xij.q.ij.cōgluim⁹ ℭ Nec habitu.nūgd g alb⁹ mōach⁹ p̄t eẽ mōach⁹ iter nigros.vr̄ ꝙ ñ.q: glibꝫ ꝯforma bit se morib⁹

null⁹ p̄ibr duas habeat ec lias. Itẽ in ꝯci.chalcedonēsi Singuli epi suos ha beant iconomos.

Quonia in qbusdā ec clīis vt rumore cōpim⁹: p̄ter iconomos epi facul tates ecclie tractāt: placui/ oēm eccliaꝫ habētē epm̄ hr̄e iconomū ō clero ꝓ/ prio: q dispēset res ecclia/ sticas ꝰꝫ sniaꝫ ꝓpi epi: ita vt ecclie dispēsatio p̄ter te stimoniū epi ñ sit: z ex h ne dispgant ecclie faculta/ tes z sacerdotio maledicti onis derogatio ꝓcuret: ꝙ si h mime fecerit: diuinis ꝯstitutiōib⁹ sbiacebit. Itẽ ex ꝯci.hispalē. cui iterfuit isidor⁹. [illegible]

In noua actiōe dicim⁹ q̄s/ dā ex vr̄o collegio ꝯ ecclia sticos mores laicos hr̄e in reb⁹ diuinis ꝯstitutos icono mos ꝓinde pariter tractā tes elegim⁹: vt vnusq̄sq; vr̄m ꝰꝫ chalcedonēsiū pa truꝫ decreta z ꝓprio clero iconomū sibi ꝯstituat. In decoꝝ.n.ẽ vicariū epulai/ cū eẽ: z viros ecclisiasticos iudicares. In vno.n.eodē ꝙ offō nō dꝫ dispar eẽ ꝓ fessio.qð ẽt i lege diuina ꝓ/ hibet: dicēte moyse.ñ ara bis i boue sil' z asino.i.ho mines diuise ꝓfessiōis in vno offō sil' ñ sociabis.vñ oꝫ nos z diuinis libr] z san ctoꝝ patrū obedire p̄cepꝫ ꝯstituētes: vt q i admistra tionib⁹ sociant pōtificib⁹ nec ꝓfessiōe discrepēt.nec hitu'.nā cohere z cōiungi nō p̄nt: qb⁹ studia z vota sunt diuisa. Siqs āt eps p⁹ hec ecclisticā rē: aut p lai calē ꝓcurationē admistrā daꝫ elegerit: aut si testimo nio iconomi gubernādā ñ crediderit veꝝ vt ꝯtēptor canonū z fraudator reꝝ ec cliasticaꝝ: ñ solū a xp̄o de reb⁹ paupeꝝ iudicabit re⁹ sꝫ ẽt ꝯcilio manebit obno xi⁹. Itẽ i synodo symmia/ chi pa. Nō hꝫ laic⁹ aliqd statuēdi i ecclia facultatē.

Non placuit laicū sta tuēdi i ecclia hr̄e ali/ quā p̄tātē: cui subsequēdi manet ncc̄itas: nō auctas impandi. Itẽ ex ꝯci.codē eulasi⁹ eps syracusane ec/ clie dixit. Ecclisiasticas di/ gnitates laici disponere ñ [illegible]

Laicis q̄uis religiosis nulla de ecclia sticis dignitatib⁹ aliquid disponēdi legitur attribu/ ta facultas. Itẽ calixtus papa. Laicus sacrilegus [illegible] vel dominationē reꝝ ec/ clesiasticarū vsurpat.

Siqs principum vel alioꝝ laicoꝝ dispositio/ neꝫ seu dn̄atione reꝝ siue

cōꝝ iter q̄s vi uit.vt.xli.di. q̄sqs nā ex di uersitate ha/ bit⁹ scādaluꝫ gn̄atur.vt.x/ ij.di.illa.xxxi ij.q.v.ꝙ dō/ econtra vr̄ ꝙ ñ ẽ ibi dispar ꝓfessio.cū tñ mōachal' ꝓ/ fessio sit ibi. vna professio di xij.q.j.duo p̄terea vr̄ ꝙ mōach⁹ pos/ sit fieri cano/ nic⁹.vt.lxxij/ ij.di.qrūdaꝫ. z p̄latus ma ior i seculari ecclia.vt.lvi/ ij.di.c.ij.z ẽt i seclari.vt.x viij.q.j.c.j.z sic vr̄ ꝙ licite possit eẽ i ea dē ecclia dis par hit⁹ c̄ꝑtrū ad colorē ve stiū.qð satis p̄t admitti z h.h cōcedit. tñ c̄ꝑtomagl p̄nt se tales ꝯ formare aliis i exteriori hi tu h faciāt ne scādalū fiat. vñ monach⁹ fact⁹ canōic⁹ vl' eps ñ abij ciet hitū.sꝫ re tēto hitū dsu

g cogno. quāg.sup eo. Ep̄s sitr z aliq suetus les ecclie ha/ bebūt icono/ mū.vt.lx.q.i ij.cū scim⁹.z ceteros poch'a les ec'lie.vt x̄ ō offi.ordi.cū nos.z regu/ lariter dꝫ ico nom⁹ eligi p epm.vt.ix.q. iij.cuꝫ scim⁹. z.C.ō epis.z cle.oēs.§.sed nihil'omin⁹. nisi cōsuetu/ do hn̄t.ꝙ capi tulūꝫ eligat. ex̄ de elec.cū ecclia.vr̄ aūt iconom⁹ cui res ecclie gu bernāde mā dāt.C.ō sac. sanc.ec.iube/ m⁹.vicedn̄s aūt dr̄ q ad. ministrat res epi.vt.lxxix. di.volum⁹ in syndici appel lantur.q ab vniūsitate ad vniuersitateꝫ causaꝝ cōsti tuūt.actor ve ro ad vnam cāꝫ z ab vna ꝑsona p̄t ꝯsti tui.vt.ff.ꝙ cu iusqꝫ vniuers Luē.§.ij.isti. de cura.§.vlt.nec obstat qð ẽ ō mune.z ho. l.muneꝝ §.defensores.vbi dī ꝙ syndic⁹ ẽ.q ad certā cām cōstituit.q: ibi large sumit no mē syndici p qlibꝫ dfensore. d De clero ꝓprio.ar.ꝯ.ō iur.ca.impatoꝝ.vbi dī ꝙ ico/ nom⁹ nō erit vn⁹ de collegio. sed ibi ponit iconom⁹ p ipso syndico. e ℭ Testimoniū.

Deu.22.

[illegible] p ferat hitū f q̄ magl ꝯuēiat eis int q̄s ẽ k con placuit. (vt ex̄ ō vita z ho.cle.de⁹ g. Laicis.facultas.hoc verū est de iure cō/ l muni.vt.xcvj.di.bene quidē sec⁹ si ha/ beat h ex speciali priuilegio.ita tñ vt nō du/ retillud puilegiū.vt.lxiij.di.i synodo. m Siquis principum. dominationem..j. m

xxiij.q.viij.conuenior.xij.q.ij.qcunq3

Pie mentis. nunc vide qle ius pronu habeant in ecclesia est aut ius pronat° quoddam ius qd non e mere spuale nec e mere tpale. spuale non e .q2 copetit laico.z transit ad heredes. vt.j.e.conside- randu. tpale non est.q2 vendi non pot.vt ex de iure patronatus.d iure.nec pot dici. qd partim sit tpale parti spuale.cum ipsum sit simplex. nec recipit diuisionem.vt ex e.ti.c.j.tn conce do qz sit partim temporale z ptim spuale.z tn simplex e. q2 talis diuisio potius ad intellectu qz ad actu referenda e vt dicit lex q dicit. qz illud qd dicit qz seru° dicit cois.potius ad intellectum qz ad actu e referendu.vt.ff.de stipo.ser.fu° cois dicit tn annexu spuali ex.e.de iure. Efficit aut qs patron° trib° de causis. dotatione constructione z fundatione.vn versus. Pronu faciunt dos edificatio fundus. Dotatione z constru ctione.vt.j.e.filijs.fundatione. vt.xviij.q.ij. abbatem. Siqs aut p° consecrationem dat aliqd ecclie.p h non fit patron°.sed q an consecrationem dat aliqd ecclie.fit pron°.h .o.q2 ille pducit rem d n ee ad esse. Ite alia rone.q2 si pt consecra tionem fieret aliqs patron°.ta videret imponi seruit° rei sacre.qd ee non dz.vt.ff.de.Sui. seruitutes.§.vl. z qd humani iur] esse desinit.seruitute non recipit.ff.com.pdi..l.caueri. Sunt.aut.iij.q consequit pron° honorem on° vtilitatem honore hz i psentado.on° hz i desededo ecceniaz ne qs delapidet ea.vt.j...filijs. vtilitate hz.q2 si vgit ad inopia..puid.bit ei ecclia.j.e.qcunq3.z licet oib° paupib° teneat p uidere.tn i abundatius qz alij.vt ex d testa.cu i officijs. Trasfert aut iuspa.iiij.modis i aliu. Primo successione.vt.j.e.considerandu. Secundo donatione.vt ex.e.ex isinuatone.z.c.consulta tionib°. Tertio pmutatione.vt.j.e.nemini. Transit etia qto cu vniuersitate.vt ex.e.cu secultu. Jus aut pronat° non descendit ad heredes pportionib° hereditarijs sed quilibet eorum est patron° insolidu.vt.ex.e.c.j.sicut z alia iura q sunt corporalia insolidu descendunt ad quelibet heredu.vt.ff.de seruit.vic.Jo.

b Collata sed none ante tempus sundarent. debuit dos assignari.vt de cons.di.j nemo.vtiqz. sed qcbinni fum init restaurandu est. vt di viij.q.z moses.

c Processione.id est qz pcedet cu ip.o.ad ep.f. copium cum clericis pricen tantu.cum tn nihil iuris habebat pro ni p aliqs.vt x.q.j.noue rint. Item z si census aliquis impositus est auctoritate episcopi illu potest petere.vt.e.preterea.Jo.

Piis mentis. Ius in vendicet.

Pie mentis m vendicet. plectenda deuotio est: q. se iulius nob i re iuliana sui iuris fundasse phibeat ecclesia qua i honore sci viti confessor] ei° noie cupit consecrari. Hac igit ff charissime:si ad tua diocesim ptinere non ambigis ex more conuenit dedicari collata[b] pus donatione solemni:qua3 ministris ecclie destinasse pfati muner] testat oblator: scitur° sine dubio pter processionis[c] aditu:q oi xpiano debet nihil ibide se ppij iur] hiturum. Item gela.pa. seneciori epo. Basilicam quam qs edificat nihil sibi vendicet.

Item de eodem.

Frigentius vo petitoria nobis insinuatione sugessit: in re sua qd sextilianu vocat basilica se sanctorum michaelis archangeli z martini confessor] p sua defensione fundasse z non fra ter charissime:si ad tua ptinet parochia: bndictione supra memorate basilice solemni deuotione z veneratio ne ipende:nihil tn sibi fundator ex hac basilica noue rit vendicandu nisi processionis aditu q xpianis oib° i coi debet. Item clemens.

Ecclesias[e] p congrua z vtilia facite loca: qs diuinis pceib° sacra oportet: z non a qqz grauari. Item leo.iiij caroli regi.

Laici pbiros de ecclesijs non expellant.

Contra[f] sctorum patrum censuras vt eri steft:si secular] vl laic° psbyteros:ab ecclijs i qb° tpe ordinationi eorunde noiati vl itroducti fuerit: videretur expellere[g]. Si vo fundatores ecclia ad inopia

d Frigentius.qui christianis.ergo iudicium aliqud non efficeret pronus.l3 fundaret aliquam eccclesia.s.e.pie.z.j.e.quicunqz.

e Ecclesias.per congrua.vt non sit infirmus locus nec sint ibi predones. nec aliquo modo periculosus sit. nam propter has causas debet ecclesia trasmutari in aliud locum.vt.j.e.siquis vult. z de conse.dist.j. tribus.z.lxxiij.di.quorundam.

f Contra. denominatam ergo ex sola denominatione aliquis consequit ius.vt lxxij.di.placuit.viij.q.ij.dilectissimi.ij.q.vj. nominatiores.de hoc dixi.lxxiij.dist.euante.

g Expellere.hic hes qz expelli videt q non admittit ad dignitatem ad qua est denominatus vel elect°.na ide est auferre qd non dare. vt dixi.s.e.q.j.decime.facit ad ide.ex de restit.spo.sepe.ff.de.bo.auc.iudi.pos.eiusdem.vbi dicitur nemo deyicit.nisi q possessionem habuit.ff.vi z vi ar.l.j.§.hoc interdictum.ar.3.

vbi actum qui possedit dat hoc interdictum. ¶ Unicuiqꝫ. aliquid. non tamen propter quamlibet rez modicā datā ante consecrationem efficitur quis patronus nisi tamen dederit quod sufficiat ad necessaria ministrorum et luminaria. vt de conse. di. j. nemo.

be. arg. lxiij. dist. plebs. et ex. testi. ex parte ade. Idē credo posse facere patronū in ecclia conuentuali. ar. lxiij. di. ravenna. et ex. de iurepa. c. nobis. Sed in hoc ē dubia. quia in ecclia conuentuali patron⁹ nō presentat nec eligit. ex. de iurepa. nobis. licet vere ē contra. xviij. q. ij. abbatem.

[...]ergere ceperit: ab eisdē ecclijs tēporalis vite suffragia percipiāt. Unde in toletano conci. legitur. Fundatores ecclīarum si inopia ceperint eē ab eisdē alimēta accipiāt.

Quicunqꝫ[a] fidelium propria deuotione de facultatib⁹ suis ecclie aliquid cōtulerit: si forte ipsi aut filij eorum redacti fuerit ad inopiā[b]: ab eadez ecclia suffragium vite pro tēpis vsu percipiāt. Si igitur ecclīasticas facultates dispēsandi ptātē nō hñt: mlto min⁹ ecclīas ipsas quibuslibet ad regēdū cōmittere vl alijs auferre valēt. Hic āt distinguēdū est: quid iuris fūdatores ecclīarum in eis hēant vl quid nō. Hñt ius puidēdi et consulēdi et sacerdotē inueniēdi: sed nō hñt ius vēdēdi vel donādi tāqꝫ proprijs. Unde in canōib⁹ inuenit. Heredes ei⁹ qui ecclīaz construxit: et ibi pro ea sollicitudinē gere[...]

Filijs[c] vl nepotib⁹ ac honestiorib⁹ propinquis ei⁹: qui construxit vl dicauit ecclīaz: licitum sit hāc hr̄e solertiā: vt si sacerdotē aliquid ex collatis reb⁹ defraudare puiderint aut honesta conuentiōe compescāt: aut ēpo vl iudici corrigēda denūcient[d]. Quod si talia ēps agere tētet: metropolitano ei⁹ isinuari procurēt. Si āt metropolitan⁹ talia gerat: regis[e] hec aurib⁹ intimare nō differāt: ipsis tamen heredib⁹ in eis reb⁹ nō liceat quasi proprij iuris ptātē pferre: nō rapinā et fraudē ingerere: nō violētiā quācūqꝫ psumere: sed hoc solū in salutarē sollicitudinē adhibere: quod aut[f] nullā operatio noxarū nocēs attingat aut iniustā vl aliquā partē salutaris mercedis assumat. Si quis vero deinceps hec munita temerare psumpserit: et mala rapta cū confusiōe restituet: et excōictōis ānuesniam sustinebit. Item ex conci. tole. quarto. Fundatores ecclīarum ordinādos in eis ēpo offerāt

Decern[i]mus[g h]: vt quādiu fūdatores ecclīarū in hac vita supstites fuerit: pro eisdez locis curā habeant sollicitā. itaqꝫ rectores idoneos in eisdē basilicis ijdē ipsi ēpo offerāt ordinādos. Quod si spretis eisdez fūdatorib⁹ rectores ibidez psūpserit ordiare ēps: et ordinationē suā irritā nouerit: et ad verecūdiā sui alios in eorum loco quos ipsi fundatores[i k] cōdignos elegerint ordiari. Item ex romana synodo.

b ¶ Ad inopiā. sed non ne ecclesie tenentur omnib⁹ paupib⁹ subuenire. vt. s. e. q. j. quā sic sic [...] abūdā [...] alijs ex [...] ex [...] cuz in offic[...] et me[...] prouidebit [...] q. quando [...] dues. vi. ij. di. nō cogant. Illud aūt in [...] do patron⁹ in summā egesta[...] deuct⁹ ē et quā ecclie sup[...] est. xxv. q. ij. §. vl. ad hoc in eo. n. casu li[...] bere⁹ tenetur alere suū patronum. vt. ff. de agno. li. l. si. quis a liberis. §. parētes. et [...] §. pe. [...]ijs. [...] pingu[...] et sic vr quod in [...] natus transit et [...] ad heredes sanguinis. tamen. c. idi[...] stincte legi quilibet herede l. e. considerandū. et. c. si plures. Sed nū[...]

c ¶ Regis. vt cum corrigat. cuz per ecclesiasticū iudicē cogi nō pōt vt. xj. q. j. petimus. xvij. dist. nec licuit. vel etiā cū iudex ecclesiastic⁹ deses ē. vt. ex. de foro cōpe. ex trāsmissa. alias nō pōt adiri iudex secularis. vt. xj. q. j. placuit. vt glo. f ¶ Ab aūt. hoc ē dicere. vt aut in multo aut in aliquo pfit ecclie. aut saltiz in nullo noceat g ¶ Annue. i. per annū abstinebit a sacramētis ecclesie si laic⁹ est. si clericus deponet. xij. q. ij. aplicos. et. c. abbatib⁹ h ¶ Decernim⁹. idoneos. de eodez epatu. vt lxxj. di. hortamur. i ¶ Offerāt. dixit. h. quod in ecclijs collegiatis hoc sui hñt patroni. vt repñtēt platos ēpis. et vt intersint electiōi. vt. xviij. q. ij. abbatē. et. s. e. q. v. liquis ēpor. et. lxiij. di. principali. sed contra cū ē ex. e. c. nobis k ¶ Fūdatores. et sic videt quod auctoritate hñt⁹ capituli laic⁹ possit instituere in spūalib⁹ et tpalib⁹ vel dic quod ipse ēps reuocabit factū suū. vt. ex. elec. nosti. l. di. penitentes. Itē si ēps primū pñtatū sprevit. et secundū recipit tenet primo puidere. vt ex. e. ti. pastoralis

quod patre dānato de crie. amittit filius iuspa. vr quod sic. vt. vj. q. j. §. verū. et. ff. de iurepa. quod contra. e. l. iiij. ar. contra. dicūt quidā. quod nō puat illo nisi a solo papa cū illud hēat auctē canonis. ar. ex. e. ti. c. j. vel dic. quod cū vniuersitate laic⁹ iudex pt aliquē puare iurepa. sed quod se posset. ar. ad hoc ex. de iur. pa. ex litteris. d ¶ Denunciet. quod patroni pñt accusare vel denūciare sacerdotē. vt. s. e. q. j. constitutū. imo quilibet qui ē de sua ple

tis.lz alex.dederit epo electioné.vtp pmu vl scdm vellet recipe.ex.e.ti.cu át.cu q eps puniat p illud.c.pastoralis.pz q hodie eps nō

b [M]Onosteriu.i.ecclia3. (habet electioné. b A dnio.i.dispositioe é q hic.arg. q eps inuito prono nō pt de ecclia face re mōasteriu vt.j.c.pxi.q2 sā derogaret in h iuri prō ni in electiōe & i recipiēdo ab ecclia. sic nec dnō rei pt vsum rei im/ mutare etia3 in meli9 inui to vsufructua rio.ff.de vsu. & ha.l.vl.ar. tn 3.x.q.j.c.j j.e.c.nemini. c ❡ Ne ma/ lus.ar.q suf/ ficit aliqué n malu esse. vt nō.viij.q.j.li cet.& tenetur eps psentatu recipe nisi ali qd obijciat i psoná ei9.vt.lxv.di.de psona.l.di.postq.& ex e.ti.pastoral'.S3 nūqd eps tenet pbare cri/ mé qd obijcit.vr q sufficiat si dicat.eligatis aliu.vt.xxxiij.di.priusq.& xxix.di.petr9.qd pt admitti.sed pot prōnus cu supiore agere. vt eps crimé pbet vl'eu admittat.vt.viij.q. iij artaldus.ix.q.iij.nunc pro.

A dnio pstructoris mona sterium nō é auferendu.

[M]Onasterium[a] vel orato rium canōice pstructu a do/ minio[b] pstructoris eo inui to nō auferat: liceatq illi presbytero cui voluerit p sacro officio illius dioce/ sis cum consensu episcopi ne malus[c] existat cōmenda re. Ité grego..papa.

[R]Ationis[d] ordo nō pa/ tit vt mōasterium p voluta/ tate fudatoꝝ ab eoꝝ dispo sitiōe ad arbitrium suu qs d beat védicare. Prouidé/ dé ia tn & admonitiōe epi a fundatoribus ecclie ho/ norari debent, Unde gre. Episcoporu3 puidentia a fundatoribus ecclesie ho norantur.

[C]Onsi/ derandu[e] é: quatenus

R Ationis.

c [C]Onsiderādū coheredes ét ex̄nei. & vr q indistincte loqt ná qdá iurapronatus d extneos heredes tráseūt.vt.C.de i ius vo. l.ij.Uidet q.q si prōn9 pferat ecclie vel ex/ neo iuspatro.q amō n pt puenire dilapidá/ tes eccliaз vl ét petere alimēta.ar.ad h ex d teilt.significauit. pbabilis9 vr q tali iuri qd est ad vtilitaté & fauoré inductu ecclie.n pos sit prōn9 renūciare.vn licet filij abstineát ab hereditate nō t5 pdiderut iuspa.vt.ff.de iu/ repa. filij.nec.n.gnali renunciatiōe remittit dol9.vt.ff.d libe.le.aureli9.Ego credo q tali iuri possit renūciari.cu donari possit.vt ex

f [S]I plres.auferri.h (eadé ex insinuatiōe. dr q eps pp discordiá prōnoꝝ d3 clau dere eccliaз.vt ex.e.c.j.& ij.alibi di.q sua au ctate pfert si prōni n pcordát vsq ad.iiij mé ses.vt.ex.e.qm i gbusdá.vl vsq ad sex.vt ex

e.ti.eā.te.Distiguas q.q2 aut discordia ē int epз & prōnu.aut int ipsos prōnos.si iter ip sos prōnos.si iter epm & prōnu.tūc eps po/ net iconomu i ecclia qusq sit terminatu ne/ gocium. vt ex. de of.or.cum vos.sed si inter

si bm prouidentiam & ad/ monitioné epi ipi cohere/ des eas voluerit tenere & honorare faciat. Si át hoc pradixerit: i epi ptáte ma neat: vtp eas psistere per/ mittat: aut religas ide au/ ferre velit. Ité ex cōcilio tiburiēsi. Relige auferan tur eccliaruз: si plures he/ redes de eis pténderint.

[S]I plures[f] heredes cō téderit de cōi ecclia auferri iubeat eps religas sacras: & eccliaз claudi do nec cōis cōsensu & cōsilio epi statuát ibi psbm: & vn viuat. Ut q ex his aucti/ bus collegiat de manu lai coꝝ ecclie recipiéde n sūt: nisi cu psensu epoꝝ. Iu/ xta illud magociēsis cōci Non liceat laicis psbros

prōnos é dis cordia. aut su per elec. icta ab eis. eu: su p ipo iurepa/ tronat9. si in electiōe disse tiut. tūc si pt fieri sine scá/ dalo preterat eps illu q ma ioib9 iuuat meritis. vt ex e.qm i gbus dá. si si pares idt gra3 pōt face cui vult vt.lxiij.dist.si forte. & ex. e. cu át. si xo e tetio é d iure pa. eps illum at aliqué i ec clia. & illi p9 modu pmet ab eo q euicit iuspa. vt ex. e ti. si pro. & h faciat si pcordes n fuerit vsq ad sex menses a tpe vocatois l' vsq ad. iiij. a tpe mote ptro n sic. vt. ex. e. ti. cá te. & c. cupp. si át epo h line scá. idlo face n pt tūc claudet eccliaз. vt h ex iudicio & ex. e. ti. c. j. & ij. q ❡ Cōi. q n stat h in dicio matere ptis. vt ex. e. qm sic ex. d rescip. c. pa storal'. silr vr q in delegatis a pncipe nō stat sic maioris pte. C. d appel. i offeréd is iube m9. simil'r i discordia creditoꝝ. vt. C. q bo. ce. pos. l. vlt. silr in cá liberali. vt. C. de cōi seruo. ma. l. ij. §. h valet silr i ol re cōi. vt. ff. cōi. di. sabin9. & hodie i electiōe epi. vt ex de elec. q ppter. S3 qd si duo sūt prōni. & vn9 religt plures filios. & alter vnu n. an iste vn9 par plures filios. & alter vnu n. an iste vn9 par us hēat cu illis plurib9 videt q si c. cu ex plu ralitate successoꝝ nō dbeat variari obligatio ff. de ybo. obli. l. ij. vn oés illi dūt reputari p vno eu i loco vni9 succedát. vt. ff. d pdi. & de. cui fund9. queadmodu si plures sunt mō ca nonici i ecclia q pus fuerūt. nō plures iuris hnt mō multi q pus habuerūt pauci. S3 q glibet istoꝝ é prōn9 i solidu. q illi plures pl' hnt iuris q ille vn9. & h pbat. ff. de bo. li. si li bert9. Ité sm h nō plus iuris haberet cuicō cessa eét ptás eligēdi q pus p l. hnt. adial sus vr. vt ex d elec. ne p defectu. & ff. de ali/

sig. ll.l.i ff. Et ic q sunt oẽs eq̃lit p̃soni. vt ex e.c.j. forte hoc. verũ est. cũ hereditas est diuisa. (Alci.

Nuẽtũ ẽ. qđ grauiꝰ. nõ est ergo qs p q̃libet culpa deponendus. vt. lxiij. dist. c. j.

casu fac̃ qđ legit ex. e. ti. de iure. sz eis obstat ex. e. ex insinuatiõe. i pn. sz pt dici q ibi vnꝰ alij. cessit administratiõe solidã. n̄. n. dedit iusp̃onatꝰ cũ ꝑus fuisset patronus. V. aũt intelligit de ipsa ecclia q nullus põt dare ecclesiam ꝑuato.

Item. ar. q nullus oz ꝑuari suo bñficio si ne culpa sua. vt. lvj. di. Sat] Tursus. z ex e. osti. cognoscentes. ar. z ex de cleri. & c. ꝑsed illõ ꝓpter scãdalũ p q̃ multa omittunt. vt di. l. vt ↄstitueret ex đ no. c. pe. nũc cuz ex iniũcto. c. Coram epo. scilicet solus eps pt cognoscere de crie. vbi agit đ ꝑnatõe bñficij sine ad alias penas dũmõ non agat ad deponendũ ordinẽ. vt no. tant. xx. q. vij in sũma. licet aũt nõ remoueat aliqs ab administratiõe nisi p grauí culpa. tñ regulares plati p leui culpa remouent. vt ex de simo. p tuas. in fi. z d. e. q. j. c. vlt.

d Sicut g. hierony. vt. d. e. q. j. c. vlti.

e Decimas z ecclesias a laicis.

f Nemini. gdã sicpenñt cauz. nulli li cet dare iusp̃onatꝰ ꝑuate ꝑsone. vel et ↄmutare cũ ꝑuata ꝑsona. sz dari pt mõasterio vel ↄmutari cũ mõasterio. vẽdi aũt nulli pt p istoꝛ

Tali de ecclia eijcere.

Laici p̃sb̃ros de ecclia ñ eijciãt: neq̃ i eis ↄstituant sine consensu suoꝝ epoꝝ. Item ex ↄci. gabilonẽ. Vt absq̃ epoꝝ ↄsensu laici p̃sbyteros de ecclĩs nõ eijciãt.

Inuẽtũ ẽ: q multi arbitrij sui temeritate: z qđ ẽ grauiꝰ ducti cupiditate p̃sb̃ris q̃buslibet absq̃ ↄsensu suoꝝ epoꝝ ecclias dãt vel auferũt. vñ oz q canonica regula ꝑuata nullꝰ absq̃ ↄsensu epi sui cuili bet p̃sb̃ro ecclĩaz det: quã si iuste adeptꝰ fuerit: hanc nõ nisi graui culpa coraz episcopo canõica seueritate amittat. Sicut dg aucte hiero. male decias possessas laic] epo ↄsentiẽte licz mõachis de manu laicoꝝ recipe: z eas ꝑpetua stabilitate teneñ: sic z ecclias a laic] male detẽtas cũ ↄsensu epoꝝ licz mõach] ad oꝛdinãdũ accipe: z eis i ꝑpetuũ ꝑuidere. Vñ vrbanꝰ ij. Sine volũtate epoꝝ decimas vel ecclias a laicis mõachi nõ suscipiãt.

Decimas e z ecclesias a laic] mõachi nõ suscipiant absq̃ ↄsensu epoꝝ z volũtate. Qđ si alit p̃sumptũ fuerit: canonice vltiõi sb̃iaceãt. Item ex đcreto silue. pa. Nulli liceat in suũ ius monasteriũ ↄuertere: aliũ tñ ad oꝛdinãdũ tradere.

Nemini f ↄcessũ valet. regũ aut cuiq̃ hoim in ꝑpriũ ius liceat monasteriũ h tradere nisi ad aliđ mõasteriũ. vl ↄmutare nisi cũ alio mõasterio: vt q̃cũq̃ ↄmertio vẽdere. Qđ si factũ fuerit: nõ valebit: sz ipm mõasteriũ i p̃stinũ reformet statũ. Item ex codẽ. Epi z fratr ↄsilio mõasterũ ad melioꝛãdũ alibi suppõnere nullꝰ ꝓhibeat.

Si g vult mõasteriũ suuz ad melioꝛãdũ in aliũ locũ ponere fiat cũ cõsilio epi z fratꝝ suoꝝ: z dimittat p̃sbyterũ i ꝑoꝛi loco ad misteria ecclie. Item ex cõcilio magoci. Publice penitẽte subijciantq circũueniẽdo aliq̃s tõdere p̃suadent.

Constituimus k ista munt. ne sacer iste cõuentꝰ: vt epi siue abbates q nõ i fructu aĩaꝝ: sz i auaritiã z turpe lucꝝ inhiãtes q̃slibz hoies circũueniẽdo totondeꝛũt: z res coꝝ tali p̃suasiõe surripuerĩt pnie canonice vtpote turpis lucri sectatores subiaceãt. Ubi vo q electi comã đposuerũt: in eo qđ ceperũt p̃suerare cogãt: res vo coꝝ heredibꝰ reddãt. Item ex ↄci. tole tano. Sine volũtate fratrũ aliquẽ de suis ꝑpinq̃s abbas sibi substituere nõ valet.

Congregatio l valet. oz sibi eligere abbatez: post abbatis sui moꝛtez vel eo viuente si ipe discesserit vel peccauerit. Epus eni non debet abbatẽ violẽni retinere m i loco suo. ipse autẽ nõ potest aliquez

vt ide faciat hitaculũ. vt. x ix. q. iij. q̃ semel. De ꝑmutatione ecclie planũ ẽ. q2 ñ pt ecclia ꝑmutari nisi cum alia ecclia. vt ex de reruz ꝑmut. ad q̃stiones. Sat] credo q siue sit ecclia siue iusp̃onatꝰ. bñ pt ↄcedi monasterio duz tñ hẽat ↄsensus epi. vt ex e. ↄpluralitõibꝰ in fi. z. c. nullus. sitr. z ecclie seculari. vt ex đ resti. spo. cũ venisset. Jo. Ego credo q iuste pt ↄcedi sine epo vt ex. e. illud. B.

g In ꝑpriũ. i. ꝑuatũ

h Monasteriũ. i. eccliã

i Si g ad melioꝛãdum. hec est vna de tribꝰ causis. ꝓpt q̃s trãsfert ecclie đ loco ad locũ. vt de cõse di. j. tribꝰ. z e. q. j. z ipis. z ẽ ↄ regulas ill đ. xix. q. iij. q̃ semel z ꝑdit ꝑo ecclia ꝑuilegiũ iuũ. k vt. s. z h dixi l

k Constitui. e. legit. xx. q. iij. ↄstituit. (mꝰ. clare. vt

l Congregatio. j. xviij. q. j. abbas. z. c. ab. xviij. q

bate. m Retinẽ. si vult ꝓp hũilitatẽ renũ. abbas.

a Propinqs.ū.di.lxxix.deceter.Jo.
b Quidam presbyter. Que.j.
c Quod aut a voto. Hic qrit an liceat alicui discedē a voto. Et i hac qōne magister distiguit q aliud ē votū ɔceptū corde. ore simplr p nūciare ⁊ aliud ē obligatione aliq̄ se obnoxiuʒ facere. sed tn̄ q̄ cūq3 mō isto ruʒ mōp gs voueat. nō licet ei recedere q̄ ad deuʒ. ſʒ q̄ ad ecclesiā licet a primo voto ei recedere. ſʒ nō a secūdo. Sʒ mir vr̄ cū ſʒ sit peccatū q̄ ad deū. qre ecclīa illud tolerat cū sit ſʒ laqueuʒ iniice re talib⁹ ⁊ decipe aias corp qd nō ē faciē dū. vt. xxvij. q.j.ꝺ viduis. cuʒ dn̄s ipse noluit facere differētiā int̄ iuramentū ⁊ simplicē loq̄laʒ.vt.xxij.q. v. iuramētī. Pōt melius distigui inter ꝺliberationē ⁊ volūtatē ⁊ votū.sigs recedit a ꝺlibe ratiōe. n̄ peccat mortalit̄. sigs aūt recedit a ppōsito.qꝺ firme fixerat i aio suo peccat.ſʒ venialiter ſm q̄sdā vt.ex̄ de vo.⁊ vo.redēp. litteraturā.ſʒ.h.ꝺo peccat tal' mortalr̄ ac si verbis vouisset.vt.j.e.q bōa ſʒ a voto qꝺ ꝺbis exp̄mit.siue cū solēnitate siue sine ea.n̄ recedere sine mortali peccato ſm oēs.vt ex̄ qui cler.vel vo.rursus.licʒ aler. videat dicere q post votū simplex pt ɔtrahi mr̄imoniū.vt ex̄ q cleri.vl' vo.veniēs.ſʒ illꝺ itelligas d eo

ps.57.

ordinare de suis ppinqs[a] vl' amici sine volūtate fratrum. Causa. xvij.

Quidā[b] p̄sbr infirmitate grauat⁹ se fieri velle mōachū dixit ecclie ⁊ bn̄ficio i māu aduocati r̄nūciauit.postq̄3 ɔualuit: mox se futurū monachū ʒ negauit: ⁊ ecclīaʒ ⁊ bn̄ficiū resposcit. Hic p̄mū q̄rit vtrū re⁹ voto teneat: an liceat ei a suo ppōsito cordis discedere. Scdo an ecclia ⁊ bn̄ficiū ei reddēda sūt: q pri⁹ libera volūtate refutauit. Tertio: si ɔtigisset eū se ⁊ sua mōasterio tradidisse: an lnīa abbat li ceat ei ad ppa redire. Q⁰: si sine lnīa abbat retro abierit: an sua sibi ab abb. reddēda sint. Que.j.

Quod[c] āt a voto discedere n̄ liceat: multis auc̄ib⁹ pbat. ait.n. propha. vouete ⁊ reddite vota dn̄o deo vr̄o. Itē augusti. Que deo vouēt necessario reddāt.

Sunt[d] q̄dā[e] q̄ ēt n̄ vouerēt dēm⁹: q̄dā ēt q̄ nisi vouerim⁹ n̄ dēm⁹: ſʒ postq̄3 ea deo p mittim⁹[f]: necessario red dere ɔstrigimur[h]. Itē.

Ieroni. Quēri hiero. De eo.

Sunt qdā debe (paratiua pmissiōe.Jo. d in⁹ vt ad fidē seruandā.⁊ generalr̄ ad omnia illa sine qb⁹ homo saluari nō pōt.de qb⁹ habet de pe.di.ij.charitas. e Que dā etiā.vt ɔtt nett.i.vt.xxxij q.j.in integritas. f Promittim⁹.ar.q ex nuda pmissione qs tenet vt.xij.q.ij.quincq3 iustra gio.xxvij.q.j c.ij g Necessario . nisi tale sit illud qꝺ pēdeat ꝺ alieno arbitrio.vt si vir⁹ cōiugatus p mittat ɔtinētiā.nō tenet. vt.xxvij.q.ij. Itē vositu. Itē votū aliqd abstinētie nō pōt facere vx sine vtro.xxxiij.q.v.q.nisi. nec mōachus sine abbate.xx.q.iiij. Itē mōacho. Itē nec filii⁹ ipubes sine volūtate patris.xx.q.ij.c.j.⁊ ij.nec seruus sine volūtate dn̄i. vt. liij. di.ex antiquis. h Cōstringimur. nisi sit iter uenit impedimētū. vt xvij.dictū. n.

bus[i] nō soluʒ nubere: sed etiā velle dānabile eē. Itē gre. i registro. Dignus est supplicio: q seipm deo sub trahit a voto ꝺsiliē.

Ananias deo pecunias vouerat: q̄s p⁹ vict⁹ p suasiōe diaboli ſbtraxit: ſʒ q̄ morte mulctat⁹ est scis. Si ḡ ille mortis piculo dign⁹ fuit: q eos q̄s dederat nūmos deo abstulit: ɔsidera q̄nto piculo i diuino iudicio dign⁹ eris: q nō nūmos ſʒ temetip̄ʒ[k] dō oipotēti: cui te ſb mōachali habitu deuoueras ſbtraxisti.

Itē sup ezechielem. Ante dei oculos cadūt: q bona q̄ ɔcipiūt agere recusant.

Qui bona agūt[l]: si meliora[m] agere delibe rāt[n]: ⁊ p⁹ deliberata nō faciūt: licʒ i bōis pōib⁹ pseuerēt: i ɔspectu tn̄ dei ceciderūt[o] ex ꝺliberatōe. Itē. Sūt q cūta relinq̄re ⁊ dei seruitio se subdere ⁊ freno castitat se restringere deliberāt: ſʒ cū post castitateʒ alios cecidisse ɔspiciūt: se retrahēdo meritū pdūt.

Si ḡ[p] p⁹ votū qsq3 necessario cogit̄ solueř quod vouit: si vouētib⁹ nō solū nubere: ſʒ ēt velle dānabile ē.ptʒ q sacerdos iste ad executiōeʒ sui voti cogēd⁹ est: ⁊ n̄ solū nō fieri ſʒ etiā vir.

i Ananias.de ſʒ hēs.xij.q.j.dilectissimis. k Temetipʒ.ar.q maior ē alienatio q̄ p̄sone q̄ rei.sic.xij.q.j.pcipim⁹. l Qui bo (p̄sone q̄ rei.sic.xij.q.j.pcipim⁹. Si meliora.i. na agūt.i.mr̄im.dn̄i.m Si meliora.i. ɔtinētiā. n Deliberāt.firmit ppōnēdo.⁊ sic ſʒ.h.peccāt mortalr̄ ſm alios venialiter. o Ceciderūt.ipropē.i.ab eo qꝺ n̄ pōt.vl ibi.cadēt a latere tuo mille ⁊c. o Si ḡ p

nūciat.ꝗ obligaꝫ qs ex solo ꝓposito cordis. q̃ro .i.h̄ cōcedit. **Questio .j.**

Onsald⁹.i h.c.terminat p̄ma qō ⁊ i titulaꝫ scđa.an possit qs repetere bñficiū cui renūciauit. ⁊ dicēdū ꝙ sic. q̄r nō renūciauit put debuit ⁊ i ꝓfessione corporis ꝓnūciauit. ar. xxij. q. ij. ne qs.h Ad uocati.ar.ē ꝗ ꝙ illicita renūciatio ñ p̄iudicat ali.vt vi.vi.q.iij.de ne.z.ꝗ. de offi.ꝑsi.le ga tus.⁊.C.ꝫ de sen.cū .l.vlt ar.ꝫ.e ꝗ.de re nū.ꝙ i dubio is de h dat. vj.q.iij.deni q.ꝫ si renūciasset i māū ꝓlati sui.tenē ret renunciato.nisi tūc tēporis nō fuisset cōpos sui vt ex̄ ꝫ.de suc ces.ab it.l.ꝗ iij.ꝫ cui isto rū i... pba tio vl' illi qui dic.ꝙ fuerat cōpos.vi.vlt q dicit ꝙ nō erat cōpos.ar gu. pt illi qui dicit ꝙ cōpos erat. vt.iiij.q. ic.indicas. Itē q̄r ñ ē ꝑsumēdū de spōtanea renūcia.tiōe. vt ex̄.ꝺ re.iu .ff. non ꝓba.cuꝫ per deinde bi to.ar.ꝫ.e ex̄ de succes.ab inte.cum dilectus.C.de codi.l.nec codicil.ꝗ. ei.qui dicit incumbit ꝓbatio.vt.ff.de proba. ei.q dic.⁊ ꝓbat stulticia p vba pferentis.vt ex̄ ꝺ suc.ab ite c.cū dilect⁹ i pte decisa.si.n. stulta vba dixit.ꝑsumo ꝙ ñ erat sui cōpos vt dicta vere.cū dilect⁹.⁊.xciij.di.legi⁹.i pn.

velle monachuꝫ nō fieri si bi dānabile est. Nō vo int vouētes iste cōputād⁹ sit: pꝫ ex vbis aug. dicentis. Dixi ꝯfitebor ⁊c. Magna pietas dei est: vt ad solaꝫ ꝓmissiones petā dimittat. Nōduꝫ eni ꝓnūciat ore: ⁊ tñ de⁹ iā audit i corde. No tū ei ꝓ ope reputaꝫ. Si icꝗ ꝓpħa int vouentes repu taꝫ: q̄r dixit ꝯfitebor. sic ⁊ iste in eosdē ꝯputād⁹ ē: q̄r dixit fiā mōach⁹. His ita rñdet. Aliud ē ꝓpositū cō cipe i corde ⁊ ēt ore enun ciare. Aliud est subseq̄nti obligatiōe se reū voti face re. ¶ Quia ꝗ iste ꝓpositū sui cordis ore simplr enū ciauit: nō aūt monasterio aut abbati se tradidit: nec ꝓmissiōeꝫ scripsit: neq̄ꝗ re⁹ voti h̄ēt. Vñ alex. ij.

Nō cogiꝫ aliqs i monaste rio manere nisi ꝓfessionē fecerit in manu abbatis.

Onsald⁹s **Q.ij.** ꝑsbr q̄ndaꝫ infir mitate ac feruore passiōis ꝑssus se mōachū fieri ꝓmisit: ñ tñ monaste rio aut abbati se tradidit: nec ꝓmissiōeꝫ scpsit: sꝫ bñ ficiū ecclie i māu aduoca ti⁹ refutauit. at postq̄ꝫ ꝯua luit: mox se monachū ne gauit fieri. q̄propt q̄r ⁊ bti bñdicti regl'a: ⁊ p̄cipue pa tris ⁊ p̄decessoris nr̄i scti gre.pape canōica istitutio interdicit monachū ante vni⁹ āni⁹ ꝓbatiōeꝫ effici: iudicam⁹ ⁊ auc̄te aplica p̄ cipim⁹: vt p̄fact⁹ ꝑsb: bñfi cia⁹ ⁊ altaria recipiat: ha beat: ⁊ ꝗcete retineat. Itē au gusti.ad bonifaciū cōitez.

Uxor p⁹ ꝓpositū ꝯtinētie ducta dimitti ñ debꝫ.

Os⁹ nouim⁹: nos te stes sum⁹ ꝙ oēs act⁹ publi cos: qb⁹ occupat⁹ eras re liq̄re cupiebas: ⁊ te i ociū sctm̄ ꝯferre: atqꝫ i ea vita viuere i q̄ s̄ui dei mōachi viuebāt. Cū ꝗ te eē i h ꝓ posito gauderem⁹: naui gasti.i.vxorem duxisti. Si cōiugē nō hr̄es: dicerē ti bi qō ⁊ tubanis diximus: vt i castitate ꝯtinent viue res: sꝫ vt te ad istā vitā ñ ex horter: ꝯiūx ē ipedimēto sine cui⁹ ꝯsēsu ꝯtinēt viuē tibi ñ lꝫ: q̄r ⁊ si tu eā p⁹ illa vba tubanēsia ducere nō debueras illa tñ nihil eoꝝ sciēs inocent tibi ⁊ simplr nupsit. Ecce iste corde ꝯce pit se monachū fieri ⁊ ore ꝓnūciauit se velle i ociuꝫ sctm̄ ꝯferre: nō tñ postea coact⁹ ē suscipe: qō corde cōcepit ⁊ ore ꝓnunciauit. Auc̄tas illa alex. secuta ē institutiōeꝫ bti gre. ⁊ beati bñdi. q̄ ꝓbādis ānū indul get: sed tñ noꝫ.incogiꝫ vo triēniū ꝯcedit. Vñ ex de cre.bonifacij. **Añ ꝓbatio nē triēnij null⁹ i monaste**

Sigs in ... cognit⁹ mōasteriū in

Jo.Sꝫ an sufficiat ꝓbare renūciationē.vel teneat ꝓbare spōtaneū ꝗri.vr ꝙ ad duo te neaꝫ.s.ad renūciatiōnē.⁊ spōtaneū.arg.ꝑdi ctoꝝ iuriū i qb⁹ inuiꝫ.c ¶ Anni.alibi daꝫ bi ennium vt.xix.q.iij.monasterijs.alibi trien niū.vt.j.e.si qs icognit⁹. sed p̄t breuiꝫ dici ꝙ sō di uersa tpa sta tuūt ad ōndē dū ꝙ sꝫ arbi traria.vl' dic ꝙ clic⁹ igno t⁹ ⁊ laic⁹ no t⁹ p biēniū p babūt.sed cli c⁹ not⁹ p an nū.si tñ clic⁹ not⁹ p annū stati voluerit ꝯuerti.admit tiꝫ.vt ex̄ ꝺ re gu.ad aplicā sꝫ cruce signa tis daꝫ dimi dius annus. d ¶ Bñficia nūqd clic⁹ q fuit i ꝓbatōe p annū p⁹ dꝫ repetere bñfi cia sua.cū cli cus nō nisi p tres septima nas possit ab esse ab ecclia. vt.vij. q.j.si quis i clero. vl' vsqꝫ ad sex menses.vt ex̄ ꝺ cle.ñ re.ex tue.sed dic vt notaui. xxvij q.ij. desp̄osa tas.io.sꝫ ꝺ is qđ ur] sit.in q̄ōnib⁹ nōnul

Os(B. nouim⁹ nauigasti.sic̄ nauigās sbij cit se varijs picul.nec ꝓ ꝓo motu regiꝫ sꝫ ventis.sic h̄ns vxorē.s ... Sciēs.ꝗ si sciuisset.ꝙ votū sim plex fecerat peccasset ipsa mortalit.qō vex ē sic ⁊ alr q impediuisset votū illi⁹.vt.xxxij. q.ij.h sctm.⁊ ē si ex̄ ꝺ eo q dux.i ma.p

Sigs habitus.ꝗ tpe ꝓbationis (positu. g

erit in habitu poss. vt. liij. di. legē. & liiij. dist. multos. & ex q cle. vl vo. sup eo. pbabili⁹ tñ vr φ i hitu mōachali debeat esse. cū nō alr possit expiri aspitatē ordinis. nisi iduat habitū. & φ dicit si pstat. intellige cū effectu & vt cuz nō possit reijcere.

a ¶ Aut liber. p illud. c. vr soluta qō si vxorat⁹ se & sua tradidit religioni sine lnia vxoris. & postea repetitur. ab vxore. an postea sint ei res sue restituēde. h di φ sic. vl intelligit de tali liberto qui est astrict⁹ alicui curie.

b ¶ Infra triēniū. s3 cuz iste fu⁹ fecerit furtuz sui corporis quō rem furtiuaz vsucapit triēnio. cum nec spacio longi tēporis possit fu⁹ fugitiu⁹ pscribi. vt. C. de f. fugi. l. j. R. i h est fauor ecclie possit tñ dici φ ecclia dz recōpēsare dānuz dño. xiiij. q. vj. cōperim⁹. psilis fauor ē j. e. q. iiij. qsti.

c ¶ Lōge. ex hoc vr φ tātū currat istud triēniū a tpe scie. alij d'cūt φ currit a tpe pbatiōis vt dīr. liij. di si seruus

gredi voluerit: añ triēniū mōachi hitus ñ pstei: & si infra tres annos aut seru⁹ aut liber aut colon⁹ qrat a dño suo: reddat ei cū oib⁹ q attulit: fidet ñ accepta de ipunitate. si aūt ifra triēniuz non fuerit reqsitus: postea qri nō pt: nisi sit tā lōge φ iueniri nō possit.

Quod aūt Q. iii. qrit: an p⁹ traditiōez sit ei fas cū lnia abbat ad ppria redire: facile mōstrat nō posse fieri. Ip3 ei redire crio/sus ē. q āt māifesto facinori desunt obuiare cū pōt: cōsētit. Hic āt nō solū nō obuiat: s3 ēt pmittēdo fautor existit: nō g licz abbati dare lnia3 alicui retro abeundi: nec illi vtiq3 lz retrorsū abire. q2 ex q semel se abbati sbiecit absq3 ei⁹ pmissiōe nihil agere pōt.

Si aūt sine Q. iiij. lnia abbat de monasterio discesserit qrit vtrū sua sint ei reddēda an nō. S3 res & possessiōes ecclie traditas qlib3 nō aliēare nec abbati nec alicui licz. Vñ symmach⁹ pa. Possessiōes qs vnusqsq3 &c. Honore priuet: q de iure ecclie aliqd aliena

si stati restitueret ecclie. penā effugeret. ex de re. ec. ñ al. siqs psbor. x vj. q. ñ liceat. sed Ur exiguū q p alienatione rei modice deponit aliqs & sic ē ar. p. xij. q. ij. terrulas. & ex d' do na. c. iij. s3 itelligas h tale exiguū. qd tñ vtile est ecclie. Itē in hmōi alie natiōib⁹ valde attēdēda est lex muni cipal. ex d' do na. c. ij. & ff. qō vi aut clā. l. phibere. §. nō tantū.

g ¶ Pono rīs. ecce pena alienātis. xij. q. ij. qsqs.

Quicūq3 epor Q. iii. psbitorū dyaconorū oblit⁹ dei & decreti huius inmēor i pstitutū cōmittēs pdiū ecclie magnū vl exiguū vl qcq3 de iure ecclie aliēare tētauerit: & donator & alienator & venditor honor sui amissione mulctet. Itē grego. anthemio sbdiacono. Palea.

Ratio nlla pmittit: vt ppis cuiusq3 vsibus applicet: qō p cōi vtilitate datū eē cognoscit. Itē ambro. i li. d pnia. Qui reuocādū putat: qō ecclie cōtulit: sacrilegij crin icurrit

Unt g opes g petuo. q. d. ii iudicio dis cretiōis. q2 illud eē ppetuū nisi tuū. nam nisi sit ppetuus nullus vr de pe. dis. j. c. pe. d' vo. & d. reg. iu. gigā. & xxiij. q. j. pa rat. & h arg. φ si aliquis emittat votū ppio ipulsu animi φ teneat illud obseruare. sed si aliqs. ppter aliorū impulsus vl clamore aliqd emit fit. tūc secus ē vt. xxiij. q. iiij vnusqsq3. nā electio facta ad aliorū impulsū libitas. h

Unti g opes suas tumultuario mētis ipulsu nō iudicio ppetuo vbi ecclie ptulerit postea reuocādas putauerūt: qb⁹ nec pnia merces grata ē: nec scōa: q2 nec pnia iudiciuz hūit: & scōa hūit sacrilegiuz. Sunt qs penitet opes suas diuisisse paupib⁹: sic eos g pniaz agūt h solū timere oz: ne ipsi⁹ pnie agāt pniaz. Itē gre. sabino sbdiacono. Qui sacri locis dērelicta retinere ptēderit: sacrilegiuz cōmittit.

Sacrilegiū & p legē ē siqs qō venerabilib⁹ locis reliquit praue volūtat sub/pulsū nō valet. vsij. q. j. licet. sir nec liberū g & a qb⁹ ma. liber. ñ. h l. ñ putat⁹. i ¶ Nec pnia. i. primū factū ex q diuit mereri mercedē. k ¶ Nec scōa. i. reuocatio. l ¶ Agūt. i. penitēt φ dederūt. m ¶ Penitētiā. q2 penitēt & dolēt. φ dederūt paupib⁹. & d illo do lēt & dolēt. n

d Quod āt. Hic qrit an mona Que. iij. cho receddēti reddēda sit q sua fuerūt. & dicēdū ē φ ñ. xix. q. iij. φ igredtētib⁹. & s. pxi. q. vj. de lapsis. & i iur. de mona. h. si vo relinqus. si tñ timet de ei⁹ seuitia possunt monachs pmittere vt sua tollat. vt. j. e.

e Quicūq3 icō statutū. i. p sta q. iiij. h. vlt. tutū. vl ponit pprie incidit. n. i penā. s3

Sacrilegiū. sloze sine pnia agit pniaz q2 h fit mētio de sacrilegio. qd sit sacrilegiū videam⁹. Sacrilegiū materialiter varijs modis discribit. vno mō sic. Sacrile

silii ē sacre rei violatio siue i se siue i alic. et h̄ appellat sacra res siue sit res ipa sacra siue ipa psōa ecclíastica. Alio mō oscribit sic. Sacrilegiū ē publici iur transgressio. qd aūt sit ius publicū h̄es. ff. j. ol. ius publicū. largitus tū qnq3 oz cō mittere sacri legiū. q dispu tat ō indi. io pincipis. vel cū oies solen nis violat. vt cū legib siue canonib re uerētia nō i pēdit. Cōmit tit mib moodis sacrilegi um. vt cū sacrū de sacro. vl sacrū de ñ sacro. vl ñ sacrū de sacro auferf. vt. j. e. qsqs iponit aūt p sacrilegio. qnqs spirituális pena vt si omittat i psona eccli astica. qz talis est excōicat ipso iure. j. e. sigs. s3 i re ecclie fit sacrile giū. tūc p tri naz admoni tionē excōicā ds ē vt. j. e. qsqs. Itē iponit tur pēa pecu niaria qnqs maior qnqs minor. vt. j. e. qsqs z. c. sigs ptu mar. s3 leges ourior pēa iponūt p sacrilegio ff. ad l. iul pecul. sacrilegii. s3 ñ qras cui dan da sit pēa q̄ debet p sacrilegio. dicas q si p sone scā ē iiuria. ipi psone pstāda ē. vt. ex ō sen. excō. peccb lanco. si rei facta ē iniuria. tūc ipi rei pstāda ē. vt. j. e. sigs i atrio. ex ō si. ō h̄

a Omnes anathēatizam. vt h̄ q oēs (?) sacrilegi z dilapidatores ecclíaz sit ipo iure excōicati. xj. q. iij. canōica. ex. ō sen. excō quist. ar. z. j. e. sigs. z. c. se. vbi. oī q sūt excōicā di nisi resipiscāt. Re. violatores ecclíaz sūt ipo iure excōicati. s3 ñ alij. vl dic q si iplecrat oē vl cūbat res ecclie tert cū o iniaz excōicatio nis. q qcūqz violētiā fecerit i re tali sit excōi cat. tūc dicerē q stati ē excōicat sacrilegus nō rōne sacrilegij s3 rōne snie oudū late. ex

diis tētauerit suis compē diis retinere. Itē lucius cps oib epis. Sacrilegi iudicāt q ecclie facultates alienāt.

Omnes ecclesie raptores atqz suarz facultatū alienatores a limib eiusdē matris ecclie anathematizam: aplica auctē pellim: dānam atqz sacrilegos eē iudicam z ñ solū eos s3 oēs cōsentiētes eis: qz ñ solū q faciūt rei iudicāt: sed ēt q facietib osentiūt: par enī pena z agētes osentiētes cōphēdit. Itē gni. oib epis Excōicef qui ōtinia ecclie [illegible]

Sicut antiqt a sctis pribs statutū ē: statuim vt maior ecclia p circuitū xl. passus h̄eat capelle vo vel miores ecclie. xxx. q āt ōfinū coz ōfringere tētauerit aut psonā hois bōa uerit aut ide subtraxerit: nisi publicē latroerit: qūsqz emēdet z qō rapuerit reddat: excōicet. Itē ex oci. tribu. [illegible]

iiij. q. j. c. j. z. ij. z ex. ō sen. ex a neb. b cōsentiūt. coopādo. vt ex ō se. ex nup. s3 pone q aliqs penitus cliciū z ego ratū h̄eo. nūqd sum excōicat. vr q sic. qz ñ solū i ōtrib s3 i maleficijs ratihabitio mādato compat. vt ex de

Siqs i atrio ecclie pugnā omittit: aut hoici diū fecerit: qcqd p emunitate violata emēdādū ē: altario soluat cuiuscūqz fuit illa ecclia. Itē agu. ad bonifa. Nō [illegible]

Uiror [illegible] quō tam subito fidei murū aries rupit inimici noui. n. q̄ religiōe semp sis venerat ecclíaz. q istigāte facinore hoiez ō ecclia rapuisti. tu Fu ō tuo amico forte psiuerer fugitiu: posset pculdubio itercessoris cā veniā pmereri: ergo si amic itēdit: cur de offendit: sed z si ō ptāte psu mit: nabuchodonosor reqē itēde: q cā supbie i bouē h̄ ē ex hoie cōmutatus: atqz regno suo pfug recedēs nō ante regnū pri recepit q̄ cōuersus deuz pdicauit: nō vt ōfundā te hec scribo: sed vt filiū charissimuz moneo. ecclie errigo illesum reuoca: quē irreligiosissime rapuisti: oblatio vero dom tue a clericis ne suscipiat iterdixi:

resti. spo. cuz ad sedez. i. si. ff. de. vi z vi ar. l. j. §. s3 z si cū qs. nā ñ solū ō ōsilio s3 ēt ō volūtate aliqs tenef j. q. iiij. qz. psu latus. imo q pt resistē z ñ resistit. excōicat ē. vt ex ō sen. ex q̄nte. Re. si nomine meo qs peccat aliū cōtra tihabitio mā dato ōparat al's ñ. vt. ff. ō ne g. gest. sed pupilli. §. itē qritur.

c Itē. pas sus pasl. vt ait Isi. ē mēsura. v. pedū pes ē spaciū. xv. digitor. isto tū ñ s3 i capell' q sit. j ābitū castello rū vbi pp lo ci angustiā ñ pt istō ei sua ri. vt. j. e. qsqs z. c. qsd.

dam.

d Nisi publi. znocturn q pplarez agroz hi soli excipiūt s3 iū canōicū. s3 leges plēs psonas excipiāt. vt ex ō imu. ec. inf leges. n. excipiūt homicidas adulteres raptores virginū. s3 fm canones raptores ṽginū tūi sūt in ecclia. vt. xxxvj. q. j. de raptorib us.

e Siqs in atrio altaris. h̄ hēs q pecunia restituat illi loco icut ignominia data est. xxvij. q. j. sigs rapuerit. z ex de simo. de h̄ z inno. dic q cū pena duplici reddet. vt ex ō simo. audiuim. z i auf. de sanc. epi. §. sed ne q3 z. ff. de calū. l. z gnaliter. §. illud. ar. z. de

f Uiror. simo. venlés. s3 illō cōsipēlatio. aries. i. spēt diaboli q̄ ingrediōis ad murū. similitudinē arietis isrumēti qd frangit mur. g In boue. i. i boue. h Itē. ulriā metē. vt. xxiij. q. iiij. nabuch. Obla.

hoc e i ꝯtestatione cris ipsi⁹. q ñ solũ ipse sȝ etiã familia ei⁹ ꝓhibeꝛ a sacris. sic. xc. di. oblatiões. ⁊. xij. q. ij. de viro. ex ꝺ ipõ. n̄ ē vo

Cũ. vl ad morte. b. Sȝ nũ (dis. Jo. qd poterit. postea accusari iste de illo crie ñ. nõ pt. ꝙ cria remanebũt ipunita. qꝺ ee non dȝ. vt ex ꝺ se. ex. vt fame. ⁊ sic pꝛiuilegiũ eccl'ie erit mltis occasio ꝺlinquẽdi. pp ħ dicũt qdaȝ q a qlibet pt accusari post ea pter q̃ ab illo q pmisit impunitatez. sȝ q sic rñdet nitit ꝯ pͥuilegiuȝ ecclia᷑ũ qꝺ e iniustũ vel hereticũ. vt. xxij. dist. l. ois. ad qd. n. ipetraret ecclia ei vitaȝ si p eodeȝ crie postea ꝺcapitaret. dicas ꝙ q hoc est pͥuilegiũ eccle sie. q tal am mõ nec vitaȝ nec mẽbrũ p dat. sȝ qꝺ als pecuniarii satisfaciet. vl si ħ nõ pt erũt at ei ppe mo quã lesit. vt. xxvj. q. j. ꝺ raptoribus.

Rat. nec veni ex ꝺ vsur. quia frustra. d. Ab oib⁹. argu. q sacrileg⁹ i nulla ecclia tut⁹ erit: cũ i eccle sia deliquat. vt. j. c. px. qꝺ qdaȝ ꝯcedũt. vñ si aliquis

cõionẽq; tibi iterdico: do nec pacta p ausibus vl errore ame diffinita tibimet pnia ipe ordiato p hoc facto e orde cõtrito ⁊ humiliato dignũ offeras sacrificiũ deo. I ꝙ ex li. capitulorũ. Fugiẽtẽ ad eccliaȝ nemo audeat abstrahere.

Eũȝ⁹ ad eccliaȝ fugiẽtez nemo abstrahere audeat: neq; inde donare ad penã vel ad moꝛtez: vt honoꝛ ecclia᷑ ꝯserueꝛ: sȝ rectores pacẽ ei⁹ ⁊ vitaȝ ⁊ mẽbꝛa obtinere studeant: tñ legitie ꝯponat: qꝺ iniq fec. I ꝙ gela. victori ꝯstãtino mar. felicissimo sereno ⁊ timotheo epis. Ab ecclesie arceaꝛ igressu q aliquẽ ꝺ ecclia violẽter rapuerit.

Rater ⁊ coepus nr̄ epyphani⁹ sua nob relatõe suggessit: bñ natũ ⁊ maurũ bñuẽtane municipes ciuitaꝭ ꝯtumeliã religiõis acerba nimis ⁊ plectibili ꝯtumacia ꝓsiluisse: q ꝯfugiẽtẽ ad eccl'ie septa curialẽ suũ illic nec quidẽ tutũ aut de i iuria sua securũ esse dimiserũt: ausi irreptione temerarie mentis admittere. qꝺ nec prãtib⁹ qdẽ vl pncipib⁹ vnq̃ licuit ppetrare: vt hoiez in sctũarijs ꝯstitutũ capta sacerdotis absentia reluctãtez reclamãtẽq; violẽt abstraherẽt: qs q̃nũ sua nobis suggestione patefecit: merito indignos esse sacra cõione indicauit: ⁊ si reuera tãti facinoꝛis cõstat admissũ: nr̄a ẽt auctas i hac pte ꝯsentit. nec eni iure ad

furtũ vl sacrilegiũ fecerit i ecclia. illũ ñ ꝺȝ iuerit ecclia. cũ i eccliaȝ ꝺliqrit. vt. j. c. px. ꝺ oc cre. ex ꝺ imu. ec. int. tm̄ duas psonas excipit. Aucte. sȝ qd opaꝛ ħ auctas vl ꝯfirmatio pape. cũ illꝺ p se facẽ potuerit. [illegible]

supplicãduȝ dȝ admitti: q admittere sacrilegiũ ñ dubitauit. null⁹. n. int limia tãte venerationi deputata vtrũq; sibi licere existimet p sue volũtaꝭ arbitrio vl ⁊ humanitatẽ sibi vẽdicet ⁊ furorez. ⁊ iõ frẽs charissimi supradictos si maifesta reos facit ꝯqstio: ab oib⁹ parochia᷑ vra᷑ ecclesijs nr̄e pceptiõis aucte ꝓhibete: vt nõ solũ hi q in iniuriaȝ sctõ᷑ loco᷑ ꝓsiluisse pbanꝛ: merito ꝯseqñt p facti sui q̃litate vidictã: verũ ẽt ceteri a tali psũptione vltiõis isti⁹ tioꝛe reuocent. I deȝ epyphãio epo. [illegible]

Os epos cũctos dixerim⁹ iussionez: vt eos q ecclias violasse ꝓhibenꝛ: accessu ea᷑ iudicẽt esse indignos. I tẽ pi⁹ pa. [illegible] dei vastat: ⁊ ei⁹ sacerdotes insequiꝛ sacrileg⁹ iudicaꝛ.

Jcut q eccliaȝ dei deuastat: ⁊ eius pdia ⁊ dõaria spoliat ⁊ iuadit: fit sacrileg⁹. sic illi q ei⁹ sacerdotes iseqꝛ: sacrileg⁹ iudicaꝛ. ñ ꝙ grauı⁹ pctñ ẽ foꝛnicatio q̃ sacrilegiũ: ⁊ sic mai⁹ pctm̄ ẽ qꝺ in deo cõmittiꝛ: q̃ qꝺ i hoie sic grauı⁹ est sacrilegiũ agere q̃ foꝛnicari. I tez vrbanus. [illegible]

Ttẽden [illegible] dũ ẽ oib⁹: ne pdia vsib⁹ secreto᷑ celestiũ dedicata aqbusdã irruẽtib⁹ vexent. qꝺ siqs fecerit: p⁹ debite vltiõis acrimõiaȝ: q

trã ea q̃i. ꝓ fa. n. ipso ia cto ñ aıͤcem auctes. vt. xi. di. qs nescıat [illegible] validuȝ imp piet ei⁹ [illegible] in ꝯfirmatio vt ex ꝺ trãsac. c. j. Jtẽ. q [illegible] ne ei⁹ [illegible] pt retrac [illegible] illꝺ qꝺ ipe ꝯfirmauit ꝺ ꝯfir. vti. vl i uti. c. ij. Jo.

Ab [illegible] ꝺ epis. i

Jẽ q ecclias. sic [illegible] mai⁹ ẽ [illegible] sacrilegium q̃ adulterio ⁊ sic ẽ ꝯ. xx. ij. q. vij. q [illegible] oib⁹. sȝ illud intũ ẽ. Jtẽ nõ ne hõicidiũ mai⁹ sacrilegio ẽ. sic. sȝ i telligas qꝺ ꝺf i eadẽ ipe cie facti. nã hoicidiũ qꝺ fit i clico mai⁹ ẽ q̃ illud qꝺ fit i laico. q vnũ ẽ sacrilegiũ aliud nõ. sicut qꝺ fit i scitimoniali est mai⁹ q̃ illud qꝺ fit in alia muliere. h [illegible] xij. que [illegible] omne.

Ttendẽ dũ ẽ. p debi ta. hec verba sumpta [illegible]

erga sacrilegos iure ꝓmēda ē ppetua dānet īfamia: ⁊ carceri tradat: aut exilio ppetue deportatiōis fue/tur. Itē egi. pa [illegible]

Sigs ecclia3 igne cō/bußerit. xv annis pēi/teat. ⁊ eā sedule restituat ⁊ ꝓciu3 paupibus restituat. Itē clemens. [illegible]

Si forte[b] gspiā [illegible] ꝓsb3 siue dyacon[a] sacrarij syndonē vl velū subtractum vendiderit: iude scharioti\s filiis estimabit. g ꝓpter cupiditate3 fece/rit h op[9]: nouerit se supra dicti iude penā[c] suscepturū. Ite3 ex pniali theodori

[illegible] [illegible] Pecunia ecclesiastica furata vl rapta reddat iq̄druplū: ppli vo duplū. Sigs aliqd de misterio sctē ec/clie furat[9] fuerit. vij. ānis peniteat tres i pane ⁊ aq̄. Itē ex penitētiali roma/no. [illegible]

Sigs cleric[9] furtū fe/cerit capitale. i. q̄drupedē vl domū fregerit: aut quā lib3 rē meliorē ꝓsidij vl ꝓ/cij furat[9] fuerit: septē ānis pēiteat laic[9]. v. Si gs aūt de mioꝛib[9] semel aut bis furtū fecerit: reddat ꝓxio suo ⁊ vno āno pēiteat i pa ne ⁊ aq̄: ⁊ si reddere non potuerit trib[9] ānis pēiteat Itē ana. [illegible]

Qui rapit[d] pecūiā ꝓxi/mi sui inigtatē opaf: g aūt pecuniā: aut res ec/clie abstulerit: sacrilegiū facit. Itē ex ɔci. hilerdēsi. [illegible]

Nullus[e] clicoꝝ [illegible] seruū vl discipulū suū fugiētē ad eccliā3 extrahe re audeat: vl flagellaf ꝓsu mat: qd fecerit: donec di/gne pēiteat: a loco eius ho/noꝛē nō dederit segreget: si g vo clici i mutuā[f] cedē ꝓruperint ꝓut dignitas[g] officioꝝ in tali excessu cō/tumeliā ꝓtulerit: a pōtifi/ce districti[9] vidicent. Itē ex ɔcilio triburiensi. [illegible]

Sigs ɔtu/[illegible] max vel supb[9] timo/re3 dei vel reuerētia3 san/ctaꝝ ecclia ꝝ nō habuerit ⁊ fugiētē seruū suū vl quē ipse psecut[9] fuerit de atrio ecclie: vl de porticib[9] ec/clie q̄lib3 mō adherēcib[9] p vim abstraxerit: ꝓ emunitate nongentos solidos epo ꝯponat ⁊ ipse publica pnia iusto iudicio epi mul ctet. [illegible] acrilegiū g̃ ē q̄ucs gs sacrū violat: vl auferē/do sacrū ɔ sacro: vl sacrū de nō sacro: vl nō sacrū ɔ sacro. Dicit etiā sacrilegiū cōmittere g violētas ⁊ im pias man[9] i clicū iiecerit:

lege. q̄ l. xvj. q. j. ꝯ. ne cuis ꝑ. a ¶ Et carceri g ecclia h3 carcerē. ⁊ ifligit penā relegatiōis j. q. j. i ꝓmis. Itē hēs h q̄ diuse pene ifligūt alicui ꝑ eodē delicto. vt. xxj. q. v. c. iij. ⁊. xv. q. j. statuim[9]. cōtra illud quod est ex̄ de iudi. at si clici. ⁊ ex̄ vt lite nō ɔte sta. q̄m fre/quēter. i fi. ⁊ q2 lex dic. q̄ vnū dlictū n dz varijs estimatiōib[9] co/erceri. ff. de pe. sancti. b Si forte subtractū tamen epo cu3 tali pt dispē/sare. d. di. l. si gs ꝓsbyter. c Penā. i. eternā. d Qui ra/pit sacrilegiū alibi dr̄ facit homicidiū. x. q. ij. g xpi. ⁊. c. g abstu/lerit. e Nullus. vt flagellaf ꝓsu magri ⁊ parētes ⁊ ꝯsimo derate castigare. vt. xxiij. q. v. c. j. i fi. si mlūt vir vxorē. vt. no. c. vij. q. i. fic alter[9] ⁊ plat[9] sbdi. tū vt. xxiij. q. iiij. forte sed dñs h3 in ser uo plenissi/mā coertide3 vsufructuarius modicā. vt. ff. de vsufru. loc. l. s3 si cui. i fi. pro/nus āt i libris h3 leuē coertionem. vt. ff. de iniurijs ꝑto. ꝯ. ꝑterea. Sed nōne magr vl eps itra ecclia3 pt vberare clericū cū eps iudicet itra ecclia3. vt. ij. q. ij. ꝑce ptū. ⁊ i iudicijs epoꝝ iteruenisit vbera. vt. xxiij. q. v. c. j. i fi. sed dic cā odij. n dz eū expel

lere ɔ ecclia: q2 n mgr n pcutiat discipulū ex odi o. n icidit i canonē. vt. ex̄ ɔ sen: excō. sup eo. f ¶ In mutuā hodie tales mittēdi sunt ad curiā nisi sint ipuberes vl regfares. vt ex̄ eodem. ti. super eo. vel loquif de cōmuniter viuētib[9]. qui cū nō modū excedūt. iudicio meo possunt absolui ab epo. vt ex̄ de vi. ⁊ ho. ciere. q̄ntā. ⁊ ex̄ qui cle. vl vo. c. j. ⁊ ex̄ ɔ suc. excō. ex te noꝛe. in fi vl h dico q2 cō/munio materia3 discordie generare so/let. vt. ff. de le. ij. cum pater ꝯ. dulcissimis vn abūdāti[9] est illis pul/dēdū. q2. vbi periculū maius ē magis ɔsulendū. vt ff. ɔ car. edic. l. ꝯ. s3 ⁊ sigs. g Dignitas. q2 ꝯm dignitatē puniūtur aligs. vt. xlv. dist. cum beatus. h Sigs cō/tumax. ɔponat. i. ꝯ. c. sigs i atrio. di q̄ ecclesie dabit. sed dic q̄ fatis di da ri ecclie. cum dni plato ec/clie. alie pene statuunf. j. c. quisgs. dic q̄ ne sunt arbi/trarie vel ꝯm cōsuetudine3 locoꝝ loquūt. vl dic ⁊ melius q̄ sigs violat emunitatē nullū dānū faciē do soluet solidos nōgētes. s3 si dānū aliqd fecerit soluet triplū ꝑ emunitate ⁊ dānū noutes. vt. j. c. gsgs. i fi. i ¶ Adherētib[9] eodē gaudēt ꝑuilegio cu3

sacris.vt.ff.d rei ven.q̃ r̃ligiosis.⁊ ē ſi.xliiij.
a Q Uisqs.ad q̃s.i.qb⁹ cõpetit (di.§.j.Jo. q̃rela.⁊ loqr̃ d ipſis iudicib⁹ ⁊ dicit ꝙ iudicib⁹ illi⁹ q̃rele tantũ ſit ſoluẽdũ.xxx.pro emunitate violata.nã aliã penã p̃ſtabit iniu ria paſſo.j.c.

tit̃ ſacrilegiũ.ſed tm̃ furtũ.vt.ff.ad.l.iul.pe. l diuus.ſed.illud nõ tenet. f Si q no/ ues.qd ĝ qd dicit̃.inſti.de actio.§.oẽs vbi dr̃ ꝙ nulla pena dʒ excedere penã q̃drupli. Rñ.nõ dʒ iudex excedere penã q̃drupli.niſi

pxi. b Ut domos. ſ. cli coꝝ.naʒ alie domus non debẽt eſſe in fra ambituʒ eccl̃ie.vt.xij. q.ij.nulla. c Arma. ergo ſi cleri/ cus arma fe/ rens ꝑcuteret̃ nõ incidet in canonẽ ver/ berans.ex̃ de ſen.ex. cũ nõ ab hoie. ⁊.c. vt fame. xvj. q.j. gen̄alr̃ h̃ tñ nõ eſt verꝫ niſi poſt tri/ nã admoni/ tionẽ reuerti noluerit ad clerum.vt ex̃ de ſen.excõ.ſi v̓o aliqs. qꝛ nec cleric⁹ pt b̄ñficio illius canonis.ſiqs ſuadẽte.renũ ciare.vt ex̃ d ſen.ex contigit. h̃ tñ itelligo. qñ ex.cã leui tatis iduit ar ma vel abij/ cit habitũ cle ricalẽ. vt tũc nõ ſtatim p̃ dat p̄uilegiũ. aliud ē peni t⁹ apoſtatet: vt ſi fiat mi/ les.vl̓ ſi vxo/ rẽ ducat. tũc

porro ip̄m ſacrilegiũ du/ plicẽ ꝯtinet penã:pecunia riaʒ vicʒ ⁊ excõicatiõis.pe cuniaria eis ꝑſoluẽda eſt: ad q̃s q̃rimonia ſacrilegij ptinet. Unñ Joh̃. pa.viij. ſcribit oĩb⁹ ep̄is. De mul tiplici genere ſacrilegij ⁊ [illegible]

Q Uiſqs[a] [illegible] inuent⁹ fuerit re⁹ ſa/ crilegij: ep̄is l̓ abbatib⁹ ſi ue ꝑſonis ad q̃s q̃rimonia ſacrilegij iuſte ptinuerit.xx.libras examinati argẽti puriſſimi ꝯponat. Sacri/ legiũ cõmittit̃ ſi qs infre/ gerit eccliaʒ vl̓.xxx. ecclia/ ſticos paſſus q in circuitu eccl̃ie ſũt vl̓ domos[b]q̃ ifra p̄dictos paſſus fuerit ali/ qd ide diripiẽdo vl̓ aufe rẽdo: ſeu q iniuriã vl̓ abla tionẽ rerũ intulerit clicis arma[c]nõ ferẽtib⁹ vel mo/ nachis ſiue deo deuotꝭ oi/ buſq; eccleſiaſtic[d]ꝑſonis: capelle q̃ ſunt ifra ambitũ muroꝛuʒ caſtelloꝛũ nõ po/ nunt̃ in hac.xxx.paſſuũ ob ſeruatiõe. Similr̃ ſacrile/ giũ cõmittit̃ auferẽdo ſa/ crũ[e] de ſacro: vl̓ nõ ſacrũ de ſacro: ſiue ſacrũ de nõ ſacro. Idẽ. Siqs domuʒ dei violauerit: ⁊ aliq̃ ſine licẽtia illi⁹ cui cõmiſſa eẽ dignoſcit̃ ide abſtulerit vl̓ eccliaſticis ꝑſonis iniuriaʒ fecerit donec in conuentu admonit⁹ legitime ſatiſfa ciat: ſciat ſe cõmunione pri

uatũ. Si v̓o poſt ſecũdã ⁊ tertiaʒ cõuentioneʒ coꝛaʒ ep̄o ſatiſfacere detractaue rit ſacrilegij ꝑiculo ab oi/ bus obnoxi⁹ teneat̃:ita vt ſc̄m ap̄lm nemini fideliuʒ miſceat̃. Idẽ. Si q[f] mo naſteria ⁊ loca deo dedica ta ⁊ eccl̃ias ifringũt ⁊ de/ poſita vl̓ alia q̃libet exinde abſtrahũt dãnũ nouies cõ ponãt ⁊ emũitateʒ tripl̓r[g]: ⁊ velut ſacrilegi canonice ſnie ſbiugant̃. Itẽ alexan der.ij. Niſi canõice iudi/ catus [illegible] [illegible]

S I qs[h] deinceps ꝑoꝝ aut cuiuſcũq; dignitat̃ vl̓ cuiuſcũq; oꝛdinis laicorũ ep̄m cõp̄henderit:ꝑcuſſe/ rit: aut aliq̃ vi a ꝓpria ſe/ de expulerit : niſi forte in/ dicatuʒ[i] canõice auctores ⁊ cooꝑatores tãti ſceleris anathematizentur: ⁊ bona eoꝝ eccl̃ie ipſius iuri ꝑpe/ tuo tradãtur[k]. Si vero in p̄ſbĩm vl̓ i quẽcũq; infe/ rioꝝ graduũ clicũ hec ea/ dẽ p̄ſũpſerit: canõice pnie atq; depoſitiõi[l]ſubiacebit ſi ꝯtumax fuerit excõicet̃. Itẽ nicola⁹ pa.radoni ar chiep̄o mediolanẽſi. Fla gellatores clericoꝝ poſt ter [illegible]

Q E p̄ſbĩoꝝ[m]flagellato rib⁹ ⁊ occiſoꝛib⁹ p̄donib⁹ ſ.q ſeculari brachio nimę

vbi in iure i/ uenit̃.qd poſ ſit excedere. q; q̃ñq; exte/ dit ad decu/ plũ.vt.xij.q ij.cũ deuotiſ ſimã. vl̓ o/ ne vt ibi. g Trip.ec ce tripler pe na q̃ punit̃ ſa crileg⁹ iudici dabit.xxx. li/ bras. Itẽ d/ nũ nouies.⁊ emunitatem tripl̓r.ſimilr̃ corpoꝛalẽ pe naʒ ſubſtinẽ bit.vt.ſ.e.at tẽdẽdũ. Jo. h Si qs.po ſt [illegible] no bilia. i Ju dicatũ. iđ ē d dicatũ ꝑ ſnĩam. qd tñ verꝫ ē ſi ico/ rigibilis ē.vt ex̃ de iudi.cũ ſi ab hoie.ſi. q.j.petimus. ⁊.xxvij.q.j.ſi bõ.qdã tñ et h̃ loco dicit ꝙ ſiqs iiece/ rit man⁹ vio lentas i cleri cũ excõicatũ ꝙ nõ eẽt ex/ cõicat⁹ ꝑ id qd legit̃.xxiij q.v. excõica/ toꝛuʒ. qd nõ credo. k Tradã/ tur.ecce pena

dico eũ ipſo facto ꝑdere p̄uilegiũ.vt.lxxxiiij. di.ſiqs. e Eccliaſti.vt ſũt ꝯuerſi ⁊ peni/ tẽtes tẽplarij ⁊ hoſpitalarij .q gaudẽt p̄uile. gio clicali.vt.xxvij.q.j.vt.lex.xj.q.j. aliud.⁊ ex̃ de ſen.ex parochianos.⁊.xij.q.j. duo ſũt. e Sacrũ.lex tñ dicit ꝙ i h̃ caſu ñ cõmi

illoꝝ q iniijcĩũt man⁹ i ep̄m.ſic.xxxvij.q.j.ſi qs rapuerit.aliã penã adducit Inno.ex̃ d pe. in qbuſdã. l Atq; depoſitiõi.ar.qd ec/ cleſia põt deponere laicũ.xj.q.j.nul⁹ ep̄s.⁊ xxij.q.v.p̄ceptũ. Jo. m E p̄ſbĩoꝝ q ſecu/ lari.ĝ ſecularis iudex in h̃is enoꝛmib⁹ m

criminib⁹ primo ħ3 coꝛꝛectionē. ꝛ deīde ecclia filꝰ iudex. vt. xxiij. q. v. sūt q̄dā. io. qđ falsū ē. vt eẍ de iudi. cū n ab hoīe. B. Itē ħ ptз ꝙ secularis ptās ꝛ ecclīastica sibi dn̄t mutuū ꝓstare auxiliū. vt. xcvj. di. cū ad verū. ꝛ. xxxij. di. xij. non licuit.

na ēni bene icidit in canonē hunc. vt eẍ de sen. ex. mulieres. e Qđ in clericū. etiam p̄sbyter q clericus dicit. xxj. dist. cleros. ꝛ. in alias ecclīasticas ꝑsonas. vt. nota. ī. e. q̄sqs. f Violētas. ab hac regula multi casus excipiunt. vt impuberes ꝛ q iocosa leuitate se ꝑcutiūt. ꝛ cū mgr̄ discipulū ꝑcutit vt eẍ. e. c. j qꝛ non sunt huius man⁹ violēte. Itē cum claustrales ꝑcutiunt se. eẍ. e. cū il loꝝ. Itē cū hostiari⁹ rōne officij sui aliquē verberat. vel cū ali quis officialis arcet aliquē a turba. vel cū aliqs defendēdo se ꝑcutit clīcū. Itē cum iuenerit clīcū cū vxore sua mr̄e vel filia hoīs casus eo. si vo. Itē hīs eẍ mlieres ꝛ debiles ꝑsone excipiūt vt eẍ e. mulieres. Itez epi scopi ꝑlati licite ꝑcutiunt clericos suos vel alij clerici de mādato ipsoꝝ. vt eẍ e. ex tenoꝛe. Itez q̄ diu hēs inimicias. vt eẍ

a Premissa ar. ꝙ excōicatꝰ p̄mo debeat satisfacere q̄ absoluat vt ħ. ꝛ. xj. q. iij. excōicātis. sim⁹. in fi. ꝛ. xiij. q. vj. si quis medro. ... c. pessimū. eẍ de iu repa. relatū. ar. ꝯ extra de sen. ex. ꝑ tuas So. aut excōmunicat qs pro cōtumacia aut ꝑ delicto: ꝑ cōtumacia tūc p̄stita cautione ab sol. uetur si ꝑ delicto ꝛ illud ē euidens non pr⁹ absoluet q̄ satisfecerit. sic distiguit. eẍ de verbo. sig. ex ꝑte lo. certe semper excōicat quis ꝑ ꝯtumacia. sed illa cēsura ꝑuenit ex delicto vt inuit illa decre. ex parte. nisi ip so iure incidat in canonē. vt. xvij. q.

coercent: iuxta ꝓceptū dn̄i placet: vt frāno amoꝛe ꝯue niāt secūdo ꝛ tertio: q req sita si te nō audierit: ꝯueniēte ecclia eos sacra cōio ne ꝓuari: atq3 si i sua ob stinatiōe ꝑmanētes sacerdotalia monita forte ꝯtē pserit: ab ecclia ꝯpage sub anathemat3 iterdictiōe re secare. Iniaз tribuim⁹: q̄s resipiscētes tādē digna sa tisfactiōe ꝑmissas i gremio sctē mr̄is ecclie reuocari nouerī posse. Itez ex ꝯci. magū. ca. xxiiij. **Palea.**

Qui p̄sbrm occiderit xx. ānoꝝ pēa canōes īponat: si āt negauerit si liber ē: cū septuagita duob⁹ iuret: si āt seru⁹ sup. xij. vomeres ferueētes se expurget: ꝯuictus nox vsq3 ad vltimū vite tp̄s militie cingulo careat: ꝛ absq3 spe ꝯ iugij maneat. Itē ex ꝯci. **Tributiensi. Palea.**

Et p̄sbri nō vadāt: nisi stola aut oꝛario iduti: ꝛ si i itinere spoliāt āt vulnerāt: vel occidūt nō stola vestiti simplici emēdatiōe absoluant si āt cū stola tripliciter. Itē ex eodē. c. v. **Palea.**

Omnes p̄sbri interfecti ꝯpositione epi: ad cui⁹ parochiā ꝑtinēt: soluant: ita v3 vt medietatē

renaldi epi eius ꝛ vtilitati ecclie cui ꝓfuerit tribuat: ꝛ alterā medietatē i elemosynā eius iuste dispēsat: qꝛ null⁹ nobis ei⁹ heres ꝓximioꝛ vr̄ q̄ ille q ipm dn̄o sociauit. Itē ex libro. v. capitulariū. **Pro graduum varietate mulctet̄ q clicos**

Qui subdia occidūt conū occiderit. ccc. sol. ꝯponat: q diaconū. ccc. cc. q. p̄sbrm. dc. q epm. dcc. ccc q. monachū. cccc. Itē ex co. li. vj. ca. Qui occiderit clicū aut mōachū arma relinqt: ꝛ deo i monasterio seruiat cūctis dieb⁹ vite sue nūq̄ ad seculū reuersur⁹: ꝛ. vij. ānis publicaз pniaз agat. Itē inno. papa. ij. **Qui clericū ꝑcusserit excōicat̄ ꝛ non nisi a romano pontifice absoluat̄**

Si qs suadēte diabolo hui⁹ sacrilegij vitium vel crimen incurrerit qđ in clericū vl̄ mōachū violētas man⁹ iniecerit: anathemati viculo subiaceat: ꝛ nullus epoꝝ illū presumat absoluere: nisi moꝛtis vrgēte ꝑiculo: donec aplico ꝯspectui ꝓsentet̄: ꝛ eius mandatū suscipiat. Qui aūt de ecclia vi aliquē exemerit: vl̄ i ipsa ecclia loco vl̄ cultui sacerdo

b Illy. si quis suadente. B.
Qui subdiaconū p̄sbrm. quid de hac pena fieri debeat. habes eẍ de penis. c. ij.
c Qui occiderit publicaз. sed qd sperat ad impatoꝛē imponere alicui publicā penitētiā dic impatoꝛ: instruit qd iudex ecclia sticus factur⁹ sit. sicut ecōuerso. vt. v. q. vlti.
d Si quis hec noie sinplis etiam (delatoꝛ. femine cōtinent. ff. de ver. sig. l. j. femi-

e. d cetero. Itē excipiūt illi q leuē iuriā fecerūt clīco. vt eẍ e. ꝑuenit. g Man⁹. id ē si pedes vl̄ si spuat vl̄ p̄iidat cū aq̄ alijs dico si rūpat vestimēta sua. sз idē credo ꝙ tūc qꝛ violētia fit ꝑsōe ꝛ qꝛ q̄ religiosis ꝛc. ff. d' rei vē. l. q̄ religiosis. h Subia. iste canō ē late snie ꝛ ille. eẍ d falsariis ad falsarioꝝ. eẍ d loca. ex rl. ꝑto. ꝛ vbicūq3 qs ipo facto incidit i sniaз. vt. xxiij. q. j. c. j. i Qui āt ꝑcutiū.

magister errauit in noie. huius tituli. sz illos iuenit. .ff. ad. l. iul. pe. sacrile.
a ¶ Nesciendo. qa iuris ignorantia di. uini. vlti. naturalis nō excusat.
b ¶ Digno. princeps iudicat dignū. et nos iudicabimus. si. xciiij. di. c. i. ff. d re iudi. qdaz. C. de aduo. diu. iu. restituēde. in fi. argu. que possuz appellare a iudice quē ipse ex certa sciētia dedit. ex. d rebus pmu. cuz olim. ex. de appel. nouit. ex. de sen. et re iudi. cuz causa.
c ¶ Qui intra puinciā. pretor tamen eligēdus est. vbi lares fouet. vt. C. de offi. pretoris tres. similiter defensor d ipsa ciuitate eligendus est. i auten. de defen. ciui. §. i. et vlti. et plato potius de gremio proprio q alieno. vt lxj. di. null9. et sacerdos d ppria diocesi. lxxj. di. horta-

tibus et ministris aliqd in iure iportauerit: ad instar publici criminis et lese maiestatis accusabis: et cōuict9 siue confessus capitali snia a rectorib9 puincie feriet: sic in pmo li. legit codicis titulo de epis et cleric. l. lege si qs i h gen9 sacrilegij pruperit: et i digestis ad legē iul. repetūdaz lege vltima. Cōmittūt et sacrilegiū q contra diuine leg scitatē aut nesciēdo ōmittūt: aut negligēdo violāt et offēdūt aut q de principali iudicio disputāt: dubitantes an is dign9 sit quē pnceps elegerit: vl q itra puinciā q puinciales et ciues hūt offm gerēde ac suscipiēde admi nistratiōis desideāt. co. li. ix. ti. d crie sacrilegij. Silr de iudicio sūmi pōtifici ali cui disputare nō lz. Vn ni cola9 pa. oib9 epis. **Nemini ē pmissuz: de eo qd pa. statuit iudicare vl ei9 sententiam retractare.**

Nemini ē d sedis aplice iudicio iudicare aut illi9 sen tētiā retractare pmissū: vz pp romane ecclie pmatuz xpi munere: btō petro apostolo diuinit9 collatū. Sacrilegij qz reatuz icurrit q iudeis publica officiuz cō mittit. Vn i tole. ocl. iiij. legit. **Sacrilegiuz facuit: q iudeis pblica officia cōmittunt.**

Constituit sctū cōciliū vt iudei aut q ex iudeis sūt officia publica nllaten9 appetāt: qz sb hac occasiōe xpianis iniuriā facuit. Jdō iudices puinciaz cū sacerdotib9 eoz surreptiōes fraudulē

ter relictas suspēdāt et officia publica eos agere nō pmittāt. Si qs aūt h pmiserit velut i sacrilegiū excōicatio pferat: et hi q surrexerit public cedib9 s ōpu pserit publici cedib9 s ōpu tēt. Vex ne reuerētia religionis dñbs suo iure frau daret: si famuli ad ecclesie septa ofugiētes ide neqq abstrahāt sacris canonib9 est istitutū: vt pstito a dño sacro ipunitati ei reddant inuiti. Vn gelasi9 pa scri bit bonifacio epo. **Post pstitaz securitatē serui restituant dominis: q ad ecclesiam confugerint.**

Et uē res9 domios famuli si ad ecclie septa ofugerit: intercessiōes debēt qrere nō latebras: ne hec ipa psumptio tarditatis temeritatē augeat renitēdi: fili9 eterni noster vir spectabilis petr9 qrit seruū suuz in ecclie scti clemētis diuti9 cōmorari: cui cū deputasset sacramēta pstari asserit illū egredi nulla ratiōe voluisse: et ideo direct9 supradict9 homo de psenti cū eo quez elegeris eē mit tēduz: cū ipunitate ei9 sacramēta pbuerit: eū statiz facias ad dñum suuz modis oibus remeare: aut si i hac ptinatia forte extiterit post sacramētuz sibi pstitū reddat inuitus. Idez iohanni epo vienēsi. **Securitate recepta ad rōcinia reddēda fugitiui ab ecclia reddere sunt.**

Uxor felicis et filie ei9 romā qz sic oportuit puenert. Sig dē hūc ipz pmū se a barbaroz basilicā ofertē seq

lia ipsorum. vel loquitur de iudeis de nouo. ad fidē cōuersis.
f ¶ Officia. i. ō. di. lug. nulla officia.
g ¶ Cedibus. nota q ecclesia iudicat de his q foris sunt cōtra id quod ē ij. que. j. nul ti. hoc in pe ... siue in pecuniaria. similiter ... rituali sed indirecte. vt ex di. ... c. vt ēt cōtra ... miserabilem et cit. si. xxviij. q. ij. sepe.

Etuen. i. tar ditatis. id est retentionis.
i ¶ De presenti. i. estim pūt. nominus tibi potest ... rat p aliū ... rare. vt ... ter. ... operatus. ... as qd ... rator debet ... rare in animam domini. vt. lxiij. di. tibi domino sancto. sz sin dice siue iconomi. in pro pnas animā. vt extra de iu ra. calum. ... periracti. li. ... Sacramenta. hoc i

d Nemini retractare. sed ipsemet (mur. vel eius successor potest eam reuocare. vt. xxxv. q. ix. sententiam.
e Constituit, qui ex iudeis. id. est de fami-

tellige cum nō ē tanta seuicia domini quin suo sacramento possit credi. vt di. xxxj. q j. de benedicto. Jo.
Uxor ad barbaroz. proprium est no.

nomen sicut carbonēsium.
a ¶ Sibimet qd nō petijt cautionē de impunitate.
b ¶ Impu/taret. nota ar. qd imputet si bi qui d iure suo ꝯsus no luit vti bene ficio canōis. vn̄ si qs de iu re suo ꝯsus [illegible] li/ tē ꝯtestet nō petitis indu/ cijs bene ꝑiu dicat sibi. licz gdā hoc ne/ gēt. qz lex di/ cit. qꝫ lite ꝯte stata cōtra h̄ indultū habi ta pro nihilo habēda ē. vt iij. q. iij. offe/ rat. Itē hēs hic qꝫ aliqs pōt renunciare priuilegio qd ad hono/ rē celestē in/ ductū est cō/ tra illud. ex/ tra de fo. cō/ pe. si diligēti. simile huic di xit lex iputet sibi qui ꝓ no uo bn̄ficio re tus elig:t gra uamen. C. de iure deli. l. vl ti. §. pe.
c ¶ Iudas. an̄ paucos. s̄ di. liiij. ꝯ mā cipia nulli. z c. fraternita/ tem ꝯtra. sed aliud est dice re se velle fie/ ri xpianū. s3 illud. ca. log/ tur. aliud est dicere se esse

bonas cās habere iactātez egredi sub hac ꝯditiōe ꝑ/ cipim⁹ vt si act⁹ suos fide lit ꝛ rōnabilr̄ allegaret: ni hil circa eū ꝓrsus asperū fieri durumq; pateremur alioqn si ꝯ fidē ꝛ vtilitatē dn̄icā venisse ꝓbat: ipe si/ bimet[a] iputaret[b]: atq; dn̄i ordiatiōi ꝯgrue sb̄iaceat: q supueniēte filio nr̄o vo spectabili orthasio: sic ē ad singl'a queq; ꝯuict⁹ vt os apire nō posset: ꝛ v̄a eē q̄ huic obijcerēt: voce ꝓpria fateret ideoq; tenet in cu/ stodia mācipat⁹. I dē sy/ racusano ꝯstātio ꝛ lauren/ tio epis. [illegible] impressit alioqn ab ecclia suo dn̄o redat inuit⁹.

Iudas[c] q iudaice ꝓfes siōis extitit mācipiū sui iu ris quē an̄ paucos ānos se asserit ꝯparasse: nūc ad ec cliā venefranā cōfugisse suggessit: sicē petitorij teōr annex⁹ on̄dit: eo qꝫ dicat sibi ab ifātia xp̄iano: nup a ꝑfato dn̄o signaculū cir/ cūcisiōis ifixū q̄ꝓpt vr̄a diligent int vtrūq; sollici/ ta cura rex fideli exami/ net v̄itatē q̄ ten⁹ nec reli/ gio temerata videat: nec seru⁹ hac obiectiōe mēti/ tus ꝯpetētis iura dn̄i decli nare ꝓcēdat. I tē ex cōci. toleta. xij. [illegible] fi pri⁹ data securitate fugi [illegible].

Diffiniuit ꝯ sāctū ꝯcili uz vt null⁹ audeat ꝯfugiē/ tes ad ecclīā vl' residētes ide vi abstrahere: aut qd/ cūq; nocibilitatis vel dāni seu spolij residētib⁹ i loco scīō iferre: s3 esse poti⁹ his ꝑis q ecclias petūt ꝑ oia licitū i . xxx. pass⁹ ab ecclie ianuis ꝓgredi i qb⁹ . xxx. passib⁹ vniuscuiusq; ecclie i toto circuitu reuerētia ꝯ sēdat sic tn̄ vt hi q ad eā ꝯ fugiūt i extrācis vl' lōge se pass ab ecclia domib⁹ nll'o mō abscedāt: s3 in h̄ . xxx. passuū nūero absq; domo rū extnaz receptaculo ꝓ/ gredientes aditū obtine/ būt: q̄liter ad regsite natu re vsuz debiti exeāt locū: ꝛ nll'o teneat euētu necessitu dinis: q dn̄icū se defendē/ dos cōmiserint claustris. Siqs āt h̄ ꝯcretū violare tentauerit: ꝛ ecclīastice ex/ cōicatiōi sb̄iaceat: ꝛ seue/ ritati regie feriat sn̄ia: ipos aūt q ad ecclīā ꝯfugiū fe cerūt: si iux̄ ꝑscor canonū instituta hi q eos repetūt sacr̄a reddiderint ꝛ sacer dos ipsius ecclie ab ecclie forib⁹ n̄ abstraxerit: aut fu ga taliū si euenerit: sacer/ doti q̄rēda est aut dānor sn̄ia s3 electionē ꝑncipis[e] hmōi sacerdotib⁹ irrigen da ē. I tē ex ꝯci. aurielanē si. An̄ securitatē acceptā de atrio ecclie fugitiu⁹ nō [illegible].

Id' ꝯstitui [illegible] m⁹ obs̄uādū qd ecclia stici canōes decreuerūt ꝛ lex romana ꝯstituit: vt ab ecclie atrijs vel domo epi eos abstrahere oio n̄ lice/ at: s3 nec alteri ꝯsignare[g]: nisi ad euāgelia dati sacr̄is de morte ꝛ debilitate ꝛ oi penar gn̄e sint securi: ita vt ei[h] cui re⁹ fuerit criosus[i] de satisfatiōe ꝯuēiat: q se sacr̄a sua ꝯuict⁹ fuerit vio lasse: re⁹ piurij n̄ solū a cō̄ one ecclie vl' oiz clicor cō uiuio[k] sepetur: qꝫ si is cui re⁹ est voluerit sibi inten/ tione[l] faciente componi: ꝛ ipse reus actus timore de

christianū ꝛ mētiri. vt sic possit recede re a domino s̄m quod lo/ quitur hic.

d Diffini/ uit. ostendatur. siquis ꝓuidebit istū interim in ex/ pēsis. Rn̄. ec clesia. vt. C. d his, qui ad ec cle. confu. l. presenti. in fi. sicut custos carceris pro/ uidebit capti uis. vt. C. de epis. audi. iu/ dices.

e ¶ Prin/ cipis id est iu dicis ecclesia stici. vel prin cipalis perso ne. scilicet ac toris.

f Id constit/ tuimus. vel domo. q̄ domus erat infra. xl. pas/ sus. vt. xlij. di. episcopus vl lem. ꝛ de cō/ se. dist. iij. epi scopus. idē tamen priui/ legiū habet si est ex̄ istos passus. Io.

g ¶ Consi/ gnare. id est tradere.

h ¶ Ut ei. cum eo.

i ¶ Crimi/ nosus. id est obnoxius.

k ¶ Conui uio. id est cō/ sortio.

l ¶ Inten/ tione. id est plus debito requirit.

a ¶ Occupari. auctoritate propria. vt videtur. arg. extra. de immu. eccle. c. inter. licz. sit argu. ptra. s. e. pxi. in fi. z. C de his qui ad eccle. pfu. l. iij. Jo.

b Siquis.

c Siquis.

d Nullus. qz si reddi t. i. mobilia bona q̃ sufficiũt ad soluẽdũ debitum.

e ¶ Utrum statuto. istud hodie nõ regrit. qz hodie sufficit psensus epi vel capituli. xij. q. ij sine exceptione. z ex. de his que fi. a pla. quãto. z. c. cũ apostolica.

f ¶ Nõ possit. ar. ẽ h qz si pp periculuz more nõ possunt absẽtes vocari ad electionẽ qz eis absẽtib. z si vocatis pt fieri electio. vt. x cvj. di. c. j. ꝟ. etalius. z. xxvj. q. vj. aurelius. Jo

g In vẽditionib. epi gda dicũt id qd h df. z. xij q. ij. abbatibus. hodie ñ tenere per id qd ẽ. j. pxi. q ij. nulla. vbi df qz tota dispositio monasterij ad abbatem ptinet. sed eis obuiat quod ẽ. ex de re ec. si alie. c. j. hoc

ecclia discesserit ab ecclie clericis nõ q̃rit. Seru⁹ ẽt q ad eccliaz pfugerit p q̃libet culpa: si a dño p admissa culpa sacrz suscepit: statiz ad seruiciuz dñi sui redire cogat z postq̃ dato sacro dño suo fuerit cõsignat⁹: si aliqd pene p eadez culpa q̃ excusat pbat⁹ fuerit ptulisse: z p ptẽptu ecclie z puaricatione fidei a cõione z puiuio catholicoz ext̃ne⁹ hẽat. ¶ Si vo seru⁹ p sua culpa ab ecclesia defensat⁹ sacra dñi clericis exigẽtib⁹ de ĩpunitate pcepit: exire nolente: a domino liceat occupari^a. ¶ Occasiõe nãq religionis seru⁹ dñz suũ ptemnere z ei⁹ misteriũ destituere non debet. Vñ in gangrẽsi pcilio legit. Religionis occasiõe dñm suũ nõ audeat ptemnere seruus.

Siqs^b seruũ alienum occasiõe religiõis docet dñm suũ cõtemnere z ei⁹ ministeriuz destituere: ac nõ potius docuerit euz suo dño bona fide z cuz oi honorificentia deseruire: anathema sit. Itẽ ex pci. martini pa. Corripiat durissime q causa religionis docet seruũ dominũ suũ

Siquis^c contemnere. seruũ alienũ causa religionis doceat ptemnere dñm suũ z recedere a seruitio ei⁹: durissime in oibus arguat. Itẽ ex pcilio carthaginẽsi. caplo. xxxj. Pmati insinuet necessitas q̃ res ecclie distrahere

Nullus^d res [illegible]. ecclie distrahat: qz si reddit⁹ nõ hz: z aliqñ nimia necessitas cogit: hanc insinuãdã esse pmati ipi⁹ puincie censemus: vt cũ statuto^e nũero epoz vtruz faciẽdũ sit arbitret: z si tãta vrget necessitas ecclie: vt nõ possit^f añ pmatez cõsuluere: saltẽ vicinos puocet epos curãs ad pciliuz referre oẽm ecclie necessitatẽ qd si nõ fecerit: reus deoz sancto pcilio vẽditor honore amisso teneat. Itẽ ex pci. agã. Sive licentia epi qcqd abbas vendiderit [illegible].

In^g s vẽditiõib⁹: q̃s abbates facere psumũt hec forma seruet vt qcqd sine epi licẽtia venditũ fuerit ad ptãtez epi reuocet: mãcipia vo mõachis donata ab abbate manũitti^h ñ lz iniustũ eni putam⁹: vt mõachis q̃ttidianũ op⁹ rurale faciẽtib⁹ sui eoz libertatis ocio potiãt. ¶ Etiãsi epo psentiẽte mõasterij possessio ab abbate data fuerit: nulli⁹ momenti erit donatio: nisi forte i ecclie fabricã erigẽdã donatio pcesserit q casu tantũ ei donare lz: q̃tũ ecclie parietes cõcludũt. Vñ greg. scribit. In so titulo res mõasterij valẽt ab ei⁹ iure segregari

Questi^k sũt nobis pdicti monasterij monachi abbate suũ itra sglitanuz castz terrã q̃ in. dc. pedes extẽdit sub ptextu fabricãde ecclie fraternitati tue donatiõis titulo pcessisse. Jo volum⁹ q̃tũ parietes pñt edificare ecclie circũdare: iure ecclie vẽdicare: qcqd vo ext̃ parietes eiusdez ecclie esse potuerit: in iure monasterij sine difficultate aliqua reuertat^l: qz nec mũdanaz legũ nec sacroz canonuz

rio de. cui⁹ reb⁹ pstructa ẽ. xij. q. ij. apliccs. l ¶ Reuertatur. arg. qz donatio p parte est

scias qz nullum prediuz potest aliẽnari in cõsulto epo loci i cuius diocesi situz est pdiũ. vt. C. de pre. mino. l. si pre diũ. ex̃ de ic. compe. fane. h ¶ Manumitti. q. qui manumittit mãcipiuz ecclie. duo dabit ecclie p illo. vt. xij. q. ij. epũ q̃ iz cũ abbas nihil habeat. q̃ nihil pot dare. vt. iiij. di. ab bati. Jo.

i ¶ Etiãcon sentiẽte. ñ dicit bene qz bene. qz. bñ pot ancillas epi scopi abbas aly dare ecclesias. sed id reprobat donatio fcã ab abbate cum cõsensu episcopi in sede scopi quia ipsi episcopo dedi z eps ipse nõ potuit confirmare dñatio nẽ sibi factã. qz nemo potest pstare auctoritates rei proprie. vt ex de instit. cum ad nostram. vt. ff. de. auc. tu. l. i.

k ¶ Questi sũt. vẽdicare tamen hec ecclia erit illi alio monaste

valida p par te nō. vi. xij. q.ij.si. q̄s. sed nonne ista ec clesia habe- bit viam qua vtitur ad ip- sam naz qui habet hau- stum iter de- bet habere. vt.ff.d ser.ru sti.pre. Item ff.ij.qui ha- bet haustuz. Respon. sic habebit. sed monachi nō cogūtur gra- tis eam da- re sed cogen tur viam vē dere iusto p̄- cio.vt.ff.d re ligiosis sepul chrum.

Sed ne- tanduz. duobus illo ꝛ eugenio. sed nōne bea tus iohānes renunciaue- rat pprijs rei ꝯ.ergo quic quid habuit acquisitū fu it pauperib⁹. vel illi eccle- sie ad quam se transtulit. sed dic ꝙ ad- huc nō pue- nerat ad ec- clesiam illaz. vel dic ꝙ de virgis fecit il lud argentuz quod dedit. b ℭ Si ab- bas sophisti ce.ꝛ mal: rū det.quia ꝯcl to abbas ha- bet aliquid. tam cito fit ecclesie.

statuta pmittūt res mona sterij ab eiusdē iure q̄libet titulo segregari. ea pp do- natione eiusdez terre q̄ ꝯ rōne facta ē sine aliq̄ dila tione restituere Palea.

Hanc q̄ scripturaꝝ nra- rū paginā oi futuro in tpe ab oib⁹ epis firmā sta tuim⁹ illibatāq; suari: vt ꝛ sue ecclie iuuāt dño tm̄ mō sint iure ꝯtēti: ꝛ mōa steria ecclesiastic] ꝯdicōib⁹ seu angarijs vl' q̄buslibet obseqis secl'arib⁹ nll'o mō subiaceāt: canonic] nullis iurib⁹ deseruiāt: sꝫ remotꝭ ve xationib⁹ diuinū op⁹ cū sū ma deuotiōe pficiāt. Sed notādū ē: ꝙ aliud ē i suos vl' ppiquoꝝ vsus res eccle sie ꝯuertere: ꝙ pniciosaz cu piditatē sacri canōes vbi- ꝙ phibēt ꝛ dānabilē oñ- dūt aliud ē qd ex dispēsa- tiōe charitat̄ hūane infir- mitati ꝯsulit: vt quō dā illi sua reddant: q isacro ppo sito manere ꝯtēnūt ꝙ non tā iure fori ꝙ iure poli nō nullos sanctoꝝ fecisse legi- m⁹: btūs eni iohā.euāge- lista duob⁹ iuuēib⁹: q̄s pe nituerat oia sua p christo reliqsse ꝛ paupib⁹ erogas se: auruz ꝛ gēmas reddi- dit: vt cūcta q̄ vendiderāt sibi redimerēt. Sed obij- cit: btūs iohānes nō obla ta reddidit: q̄ paupib⁹ iaz erogata fuerāt: sꝫ alia res cōpēsauit q̄ in paupeꝝ: vl' eccliaꝝ facultatib⁹ nunꝙ cōputata fuerāt: silr si ab- bas⁶ vl' eps aliq̄ habuerit q̄ i ecclesiasticis facultatib⁹ nōdū sūt annūerata: exē- plo btī iohis det illa rece- dēn: oblata ℘o ecclie reti- neat. Seqꝛ q̄ aliō exēplū: q̄ eadā q̄ oblata sūt lauda- bilr reddēda mōstrēt. Au gusti.in smōe d̄ vita dico

ruz. Nō dꝫ ecclia suscipe q̄ filio exheredato sibi of- ferunt.

Quicūq; vult: exheredato filio here dē facere eccliaz.q̄rat alte rū q suscipiat ñ augustinū imo deo ppicio nemīnē i- ueniet: ꝙ laudabile factuz sancti aurelij carthagiēsis epi. Quidā.n.cū filios nō haberet nec spare t: res su as oēs retento sibi vsufru ctu donauit ecclie: nati sūt ei filij: nec opināti reddi- dit eps ea q̄ donauerat: i ptāte hꝫ eps nō reddere: sed iure fori nō iure⁹ poli. Ecce ꝙ aliq̄n oblata ec- clie ꝛ laudabil'r redduntꝛ verūtñ nō h̄ exēplo rece- dēti sua reddēda mōstrātꝛ Aliud ē.n.i pfessiōe sue vi te ꝯsistere: aliud a pposito sui ordis discedere: si san- ctus aureli⁹ degēti i laica li habitu oblata reddidit: q꞉ post oblationē filios ac- cepit: nō ideo in apostasiā eūtib⁹ sua reddēda sunt: qbus vtili⁹ necessaria sub trahentꝛ: vt coacti redirēt ad ordinē a q̄ recesserant: sed sicut inimicis ꝛ psecu torib⁹ iubemur necessaria administrare: sicē ab aplo monemur tp̄us redimere vt expediti⁹ orōni vacem⁹ sic nec ecclia scandalū pa tiatꝛ: ne discedēs i deterio- ra pcipitetꝛ: ne in perniciē monachoꝝ aut incendiuz monasteriū occasiōe suoꝝ exardescat: laudabili⁹ sibi sua: nō dico reddunt: sed auferri sinūt ꝙ ab illo ista inferantꝛ. Causa. xvij.

Quidāꝛ ab- bas ꝯsecra tus i epꝫ p us mona- steriorum multa con tulit. Postea i episcopatu

Quicunq; e ꝙ vero recedere. si.x iiij.quest. vj. comperim⁹. sed nonne fi- lius natus in re communi potest reuo- care legiti- mam portio- nem suam. si pater om- nia bona sua donauit. vt. C.de ioffi.do na. si totas. nam si aliqs libro suo de- dit bona sua cuꝫ crederet se non habi- turum filios nunquid fili us postea na tus non solū partem. sed etiam totum reuocabit. vt C.de reuoca. dona. si nun ꝙ. Respon. veruꝫ est qd hic dicitur i- telligendum est ꝙ ecclesia non cogitur totum redde re. sed tantuꝫ legitimā por tionē. vel ca- non corrigit legem.

d ℭ Non iure poli. id est quadam naturali eq- tate.

Ecce vti lius.s.v e quest.v. non omnis.

Causa. xviij.

Quidā abbas ꝛ ꝛ cet.

Prima q̄stio. Certū ē vt q̄dā in monasterio ipsi acqrit. sed qcqd acqrit fact⁹ ep̄s h̄ acqrit episcopali ecclie. vt. j. e. c. j. ⁊ h̄ forte obtinet cū est translatus ꝑfecte ad ecclia; episcopalē. vt. j. xxj. q. ij. si quis iaȝ trāslatus. sed qd si tantum est confirmatus adhuc tamē nō est translatus videt̄ velle littera illa ex eo quod dī absoluit ēt ꝙ acqrit ecclesie episcopali. sed illa littera postq̄ ⁊c̄. videt̄ velle ꝙ pōrt potest dici cum h̄. ꝙ non prius acquirat secunde ecclesie q̄ sit adeptus corpora lez possessionez. vt. s̄. xcij. di. siquis ep̄s cop⁹. ⁊ ex̄ de electi. cum in cunctis. sicut nec miles q transit de numero ad aliū nō prius dicitur esse de secundo numero anteq̄ pueniat ad eum. vt. ff. de mili. testa. ex eo tē

plura acqsiuit: cui dū fratres successorē q̄rerēt ep̄s loci semet electiōi volebat inserere: vt p ipsuȝ abbas in monasteriū ordinaret: frēs renitunt̄. Queritur pmo ad monasteriū petere: q̄ ab ep̄o acqsita sūt an epi ep̄alis ecclia possit sibi vēdicare que monasterio fuerāt tradita. Secūdo an p ep̄ȝ abbas sit eligendus ⁊ ordinād⁹: an tātūmō a ꝓprijs fratribus sit instituēd⁹. Questio. j.

Prima q̄stio dētermināt̄ i ꝯcilio habitu apud alteꝝ i q̄ic statutū legit̄. Qui de monacho ep̄s ordinat̄ qd̄ an̄ ꝯsecratiōeȝ habuit monasterio: qd̄ [illegible] ꝯsecrationē acqsiuit ꝓprie ecclie

Statuiū ē[a]: derelinq̄t. ⁊ rōnabiliter ſm sanctos patres a synodo ꝯfirmatū ē monach⁹ quē electio canonica a iugo regule monastice ꝓfessiōis absoluit: ⁊ sacra ordinatio d̄ monacho ep̄m facit velut legitim⁹[b] heres p̄rnā sibi hereditatē postea iure vendicādi ptātē habeat: s; qcqd acqsierat vel visus fuerat hr̄e monasterio relinq̄t: ⁊ abbatis sui q fuerat ſm regulā scti bn̄dicti arbitrio: postq̄ eni ep̄s ordinat̄ ad altare ad qd̄ sanctificat̄ ⁊ intitulat̄ ſm sacros canones qd̄ acqrere potērit restituat[c]. Q. ij.

Secūdā[d] vō q̄stionē terminat auctoritas tolctani ꝯcilij dicens. Abbates ⁊ alia officia per

Hoc[e] ep̄os dn̄i istitui. h tātū sibi in mōasterijs vēdicēt sacerdotes: qd̄ ꝑcipiūt canōes. i. mōachos ad ꝯuersatiōȝ sanctā pmouere: abbates aliaq; officia istituere[f] atq; ex̄ regulā acta corrigere[g]: ꝙ si aliqd i mōachos canōib⁹ int̄dictū ꝑsūpserit: aut vsurpare quicq̄ de monasterij rebus temtauerit non deerit ab eis sententia excōicatiōis. Contra gre. scribit castorio ariminēsi ep̄o.

a Statutū. absoluit ab obediē (pote. Jo. tia quaȝ fecit abbati. absoluit̄ enim ab obediētia cuȝ sit factus de filio pariter. Iteȝ a monachali regula i ieiunijs vigilijs ⁊ modo cantādi. silentio eni nō pōt āmodo vacare cū debeat hr̄e tubaȝ p̄conis. vt. xliij. di. sit rector. Itē pōt sibi facere cōmatres qd̄ pus nō licuit exēplo gregorij. q pus monach⁹ factus est. ⁊ postea cū esset diacon⁹ cardinalis cōpater mauritij impatoris fact⁹ est. de hac materia plene iuenies. xvi. q. j. c. ij. ⁊. iij. q. vij in noua. b Legitim⁹. imo etiā monach⁹ existēs legitim⁹ heres ē ⁊ in eo casu i q̄ alii nō posset esse heredes. vt. xix. q. vl. siqua mulier. C. de epis. ⁊ cleri. de nobis. Sed obijcit̄. si hereditatē vendat. ergo pōt hr̄e ꝓpriū cū tū remaneat monach⁹. qd̄ eē n̄ debet. vt ex̄ de sta. mo. cū ad monasteriū. in fi. sed dicas. vt. l. ecclesie sue. c Restituat. sed qualiter hoc stare pōt. cuȝ enī; aliquis factus est monachus. omnia que habebat dedit monasterio. vt. xix. q. vlti. nunc aūt. ergo ⁊ ius succedēdi. qui enī dat oīa bona sua. dat ⁊ spē future actionis. vt. C. de dona. l. iij. ergo vr̄ ꝙ pus succedit monasteriū. sed dic ꝙ ius succedendi non comp[illegible] si post mortē defuncti. vnde illud ius nō dedit monasterio. sed ipsi iā ipsi. sed illa ipsa [illegible] bit. ex quo illa plena debinit esse filius illius mo nasterij. vt in fi. de acqui. ꝑ arrogata. ꝗ monuo. Jo. [illegible]

Secūdā vō. Q. ij. nō est dubiū. qz tn̄ monachi eligēt. vt j. e. abbatem.

h Hoc tātū. ar. ꝙ nō potest episcop⁹ (pa. q̄ qd̄ ex canonibus ab ecclesijs petere q̄ qd̄ ex canonibus sibi deberi ꝓbat. vt. x. q. iij. cōquestus. ⁊ x. q. iij. quia cognouimus. f Instituere. i. cōfirmare. vel dic ꝓprie. ꝙ instituit cum sint negligētes. vt x. q. iij. cuȝ scim⁹. vel tūc etiā potest aliuȝ instituere cum monachi minus idonē n̄ volunt eligere. vt. j. e. siquis abbas. g Corrigē. q̄ coertio mōachoꝝ ad ep̄s spectat. vt. l. di. accedēs. j. e. siquis abbas. ⁊. c. abbates. ⁊. c. cognouim⁹. dicūt qdā ꝙ minimis excessib⁹ ab abbate vl̄ pōre sunt puniendi. in maiorib⁹ ab ep̄o. vt ex̄ de sen. excō. monachi. xc. di. si qs mōachus. ⁊. xij. q. j. n̄ dicatis. sed meli⁹ dicat̄ ꝙ si ordine iuris agit̄ ꝯ mōachū ꝙ corā ep̄o sit agēdū. vt. xi. q. j. de persona. sec⁹ si n̄ i forma iur. j. ex̄ d̄ appel. rephēsibi.

[illegible] epus aut aliquis extraneo [illegible]

Abbas in monasterio nõ p epm aut p aliquẽ extraneoꝝ ordinet: neqꝫ ab epo missa ibi celebret: vt nulli ecclie subijciat. Item de castorio epo. [illegible]

Abbatẽ cuilibet monasterio ñ aliũ: sꝫ quẽ dignũ morib atqꝫ actib mõastice disciplie cõi ↄsẽsu congregatio poposcerit ordiari volum: missas aũt publicas p epos vl' clicos i mõasterijs oino celebrari ꝓhibem. Item pela. pa. mellito subdiacono. [illegible]

[illegible] dꝫ abbas institui: quẽ sua cõgregatio ꝛ possessionis dñs ordiari poposcit.

Abbatẽ monasteriũ illũ volum ordiari: quẽ sibi de sua cõgregatione ꝛ mõachoꝝ electio ꝛ possessiõis dñs: ꝛ qđ magis obseruãdũ: ordo vite ac meritũ poposcerit ordiari. Item gre. oib epis. [illegible]

Quãtũ sit monachoꝝ necessariũ mõasterioruꝫ quieti ꝓspicere ꝛc. ꝛ infra: iterdicim igit in noie dñi nr̃i iesu xpi ꝛ ex auctẽ beati petri aploꝝ ꝑncipis: cui vice huic romane ecclie ꝑsidem: vt null' epo ruꝫ: aut seculariũ vltra ꝑsumat de redditibus vel chartis monasterioꝝ vl' cellulis vl' villis q̃ ad ea ptinẽt: q̃cũqꝫ mõ seu q̃libet occasiõe minuere: vl' dolos vl' imissiões aliq̃s facere: ꝛ ifra: defũcto ṽo abbate cuiuscũqꝫ ↄgregatiõis nõ extrane eligat: nisi de eadez ↄgregatiõe: quẽ sibi ꝓpria volũtate ↄcordi fratruꝫ societas elegerit. qꝫ si aptã int se psonã inuenire nequerint: solerter sibi de alijs mõasterijs eligãt ordiãdũ: ꝛ ifra. Parit aũt ẽ custodiẽdũ vt inuito abbate ad ordinãdũ alia mõasteria aut ad ordies sacros vl' clicat officiũ tolli exinde monachi nõ debeãt: ꝛ infra. Null' mõachũ sine testimõio ꝛ ↄcessiõe abbatis i ecclia aliq̃ teneat: vl' ad aliquẽ honorẽ ꝓmoueat. Hãc ĝ sc̃ptoꝝ nr̃oꝝ paginã oino futuro in tp̃e ab oib epis firmã statuimus illibatãqꝫ ꝯuari vt ꝛ sue ecclie iuuãte dño tñmõ iur sint cõtẽti ꝛ mõasteria ecclíasticis ↄditiõib seu angarijs vel q̃buslibet obsequijs secularib nullo mõ subiaceãt: nullis canõicis iurib deꝯuiant: sꝫ remotis vexatiõib ac cũctis grauaminib diuinuꝫ op cuꝫ sũma ai deuotiõe ꝑficiãt. Item de castorio epo arimin ẽsi. [illegible]

Missas publicas in cenobio epi nõ celebrent: nec aliquod eis grauamẽ [illegible]

Luminoso abbate referente ꝑlinius in mõasterijs mĩta a psulib iudicia atqꝫ grauamina monachos ptulisse cognouim: oꝫ ĝ vt tue fraternitatis puisio de futura q̃ete eoꝝ salubri disponat ordinatiõe: q̃ten ↄsulantes i illis in dei ꝯuitio gr̃a illis suffragante mente libera ꝑseuerẽt: missas q̃qꝫ publicas in cenobio fieri oĩno ꝓhibem ne in dei

Abbas or dinet .i. eligat.

b Missa. publica cõuocato ꝑplo ni si fit de volũtate fratrum. vt .j. c. luminoso.

c Subijciatur q̃ ad legẽ diocesanã. vt .xvj. q. j. cũ vtilitate. nisi inculsu. vt .xvj. q. ij. aplicos. cõtra ĝ qđ epe i aliquo loco celebrat ꝑsumit: locus ei subiect. ar. vij. q. j. ꝯ cũ sit ceo. i. in teias qꝫ epo ĩ sibi licere vnã ecclesiam alij. vt ex de eccl. ꝑ. hic. ẽt aliq̃ ecclia p̃t se sibi cere alij. hoc tñ nõ pũcdi. cat epo. ex ø dona. inter li bertos.

d Abbatem publicas qui b ꝑplus nõ interest nisi inuitei ab abbate. vt .j. e. q. dudum. Jo.

e Abbatez. d̃is. ar. ẽ hic qꝫ electio maxime plati spectat ẽt ad ꝑrenũ. vt .xvj. q. ij. si qs epo rũ. ꝛ. q. vij. decernim. ꝛ. lx iij. di. ꝑncipa li. ꝛ. j. ea. q. ij eleutherius. sed non est ita vt de inrep a. nobis. ꝛ. j. ꝑri. sꝫ volẽtis electio ꝑs ntanda ẽ ꝑncipi vl' ꝑro no. vt ex de elec. cuꝫ terra ꝛ melit. ꝛ ti. sacro ↄcil. ꝛ. ex. e. fidul. ꝛ. lxiij. di. reatina. ꝛ. c. ticius.

f Quãsit. ſ ø cellule ar. qđ capelle parochiales hñt idẽ p̃uilegiũ cum monasterijs. x. q. iij. iter cetera. sꝫ ñ ẽ ita vt ex de ꝑbẽdis. mõachis. Nisi mõasteria eẽnt exẽpta. tã in capite q̃ in mẽbris. xi. q. ij. in summa.

g Vt imissiones. i. exactiones.

h Nisi de eadẽ. s. di. lxj nullius inuitis. ꝛ. c. obitũ. ꝛ c. victoris.

i Cõcordi ꝛ candida. vt lxij. dist. c. j. ꝛ. j. e. figs. abbas.

k De alijs. ex ø heremitam. vt ex ø elec. cũ monasteriũ. ar. ↄ. j. xx. q. vl. in. ꝑ. pe.

l Ordinãdũ si iñ mõachus sit nc̃i p superiorẽ cogat ipꝫ dare. vt. ex. ø iurepa. null' sed qd ß mõachus sit factus pa. inuito abbate. dꝫ redire. sic ꝛ ipsemet ↄpellet se redire. q2 cũ teneat de alijs iusticiã facẽ. mlto fort ø seipo. ff. si ser. ven. l. altius. in. Jurib ↄ̃ñũ ad legẽ diocesanũ. vt .xvj. q. j. cũ ꝑ vtilitate. vt ne. c. o. j. in

Luminoso. ß. c. legi ø mõasterijs cõsima. n exẽptis vl' ꝑuilegiatis. o Publicas.

in qb⁹ ē ɔcur sus ppl'oꝝ. q̄ siūt i hora ter tia.j.de cōse. dl.j.ꝛ h̄ s̄ pu blicas.l.solē nes bene cā tant.

a ¶ Recessi bus.potius q̄ erūt monaste ria i solitudi ne q̄ in vrbe xvj.q.j.si cu pis.b ¶ Col locare.vt ibi exerceat iudi cia c ¶ Ordi nationez.j.e. cognouimus ꝫ.sed h̄ logt̄ de exemptis ibi nō.vł si h̄ loquit̄ de ecē ptis tunc dic q̄ ep̄s h̄ face re pōt nisi ab bas negligēs sit in ordina tionib⁹.i.dis positiōib⁹.vt ix.q.iij.cū scl m⁹. d ¶ Ab bate.s̄.x.q.ij. inter cetera.

e ¶ Ridem ¶ prece pi m⁹.vt d̄ mo nasterio ep̄s ibi fecerat ba ptisterium.

f ¶ Altare. hoc fō q̄ lo cus fontiū ñ debet pedib⁹ ɔculcari.vt.j de ɔse.di.j.al taris.ꝛ h̄ cō modius non pōt fieri quā si ibi altare e dificetur.

g ¶ Post su sceptas.sic ex̄

seruoꝝ recessib⁹ᵃ ꝛ eoꝝ re ceptaculis vlla popularis p̄beat̄ occasio ɔuent⁹ q̄ ñ expetit aiab⁹ eoꝝ: nec au deat illic ep̄s cathedrā col locareᵇ vel quālibet ptātez exercere iperandi: nec ali quā ordiatiōezᶜ q̄uis leuis simā faciēdi: nisi ab abba teᵈ fuerit rogat⁹: q̄ten⁹ mo nachi sp̄ maneāt i abbatū suoꝝ ptāte: vt remoq̄ vexa tiōib⁹ ac cūctis grauami nib⁹ diuinū op⁹ cuz sūma deuotiōe ai p̄ficiāt. Item gelasi⁹ pa. Baptisterium in monasterio nō oportet fieri

Pridē p̄cepimusᵉ: vt de monasterio scti an dree: qd̄ est sup mascalas baptisteriuz .ppter mona chorū molestias debuisset auferri atq̄ i eodē loco q̄ fōtes sunt: altareᶠ fūdari cui⁹ rei p̄fectio hacten⁹ est .ptracta: admonem⁹ igit̄ fraternitatē tuā nullā iam morā post susceptasᵍ lfas nfas iserere s̄ repleto lo co ipoꝝ fontiuz altare illic sine aliq̄ dilatiōe fūdet̄: q̄ ten⁹ ꝛ p̄dicti mōachis op⁹ dei secure liceat celebrare: ꝛ nō de negligentia tua ɔ fraternitatē tuā nr̄ anim⁹ excitet̄. Itē ex cōcilio ma gūtino. Cū permissiōe epi [illegible] deserere

Abbasʰ .p h̄ūi [illegible] liatiōe ꝛ pmissiōe epi locū suū pōt relinq̄re: tū eligāt sibi frēs abbatez de ipis si h̄ñt sinaūt de extra neis. Ecce i toletano ⁱ cō cilio dr̄ q̄ sacerdotes ab bates ꝛ alia officia istitue re dn̄t: btūsᵏ gre.ꝛ pelagi⁹ .phibēt dicētes: abbatē a

ffib⁹ sue ɔgregatiōis eli gēdū ꝛ ordinānduz: quō q̄ hec tāta diūsitas ad ɔcor diā reuocabit. Sz sciēdūˡ est q̄sda mōachos eē ido mite ceruic] ꝛ effrēate sup bie: q̄s dū abbates ad re ligionē cogere voluerit: in eoꝝ deiectiōe ɔspirant: ꝛ aliū moꝝib⁹ suis cōuenien tez sibi p̄ficere ɔtendunt: q̄les erāt illi q̄ necē bti bñ dicti ɔspirasse legūt .p hu iuscemōi ɔstitutū ē: vt ab bates ꝛ alia officia p sacer dotes istituant. Vñ pela. pa.scribit opiliōi defēsori dicēs. Non licet [illegible] abbatem pro [illegible] expellere [illegible] ordinare

Ullazᵐ ptātez decete rū: nullā lñiaz mona chis relinqm⁹ .p arbitrio suo aut abbates expellere: aut sibimet alios ordiare: q̄ nulla auctasⁿ remāebit abbati: si mōachorū ptāti cepit subiacere vt de cete ro fidelit̄ ꝛ studiose vniūsa q̄ vel ad diuini cult⁹ reue rētiaz vł ad vtilitatē eius dez monasterij ptinēt ab batis sollicitudo: ad quez ptās tota° ptinere ɔuenit debeat adiplere. Hinc ᵖ ēt ɔstitutū ē: vt clici singl'oꝝ monasterioꝝ sint in ptāte ep̄oꝝ nec alicui: liceat ex eoꝝ ɔsciaz monasteria edi ficare. Vñ in calcedonēsi ɔci.legit. Sine [illegible] monasterium [illegible]

Quidamᵠ monachoꝝ habitu vtētes indif ferēter p ciuitates icedūt: necnō ꝛ mōasteriū ꝛ sib̄ sos p̄sūptiōe .ppria cōmē dāt. Placuit igit̄ nemine

i ¶ Ecce.in toletano cōcilio.s̄.c.j. k ¶ Beatus gregorius.s̄.c.abbatem. l ¶ Sz sciēdū.magister itelligit ꝛ ca pitula supra dicta ex cāpa ta sint. Jo. m ¶ Ullā ali os ordi nare.i.elige. n ¶ Auctori tas.humana eni mo⁹sest illum timere cuius iudicio nūc erigitur nūc depmit̄. xvj.q.ij.visis nec iupiores debēt inferio rib⁹ nimis sa militares esse. nā et cōuersa tione equali nascit̄ ɔtēpt⁹ dignitatis. ff de offi. presi. obseruandū. nec enī dn̄t subditi p̄'ee pedesse. subditi q̄ ere pediat.ij.q. vij.admonere di. Jo. o ¶ Tota.q̄ ep̄s nullā h̄s iurisdictiōe in monaste rijs.ꝛ sic ē q̄ xvi q.viij.in vēdītōibus. sed illud ver bū tota nō ex cludit episco puz.sed ipos mōachos id est ita perti net ad abba tes q̄ nō ad [illegible] mōachos. p

h ¶ Abbas.pōt cū p̄ (de appel.sup eo.in fi. missione.nō eni pōt sine licentia plati suā deserere ec.cliaz.vt ex̄ d renū.admōet.xvj q.vi.c.vlt.lxxj.di.c.j.ꝛ.ij.ꝛ.xix.q.ij.duc.Jo.

Hinc etiā constitutū est.id ē (mōachos ꝑ causaz.intelligit.n.gratian⁹ omnia hec capitula ex causa fuisse statuta. Quidam cōmēdant.sed nemo debet se q

cōmēdare.x.j.q.iij.siquis vero.arg.contra
ff.de ol.pcon.obseruare.§.antequā vero.
Aut oratorij.quibus temporib⁹ in ora
torijs sit missa audiēda.habes.j.de ɔse.dl.j.
siquis etiā.ꝛ non solū oratorium. sed nec ēt
hospitale po
test sine licen
tia episcopi
cōstitui.vt ex̄
ꝯ reli.do.ad
hoc.sed si ora
toriū non est
in hospitali.
tunc simplex
hospitale po
test cōstrui si
ne licētia epī
vt ex̄.de ec.
edi.si hospi
tale.que ho.
die est remo
ta.Itē nec in
oratorijs lici
tum est pone
re cāpanas.
vt ex̄ de pri.
ul.patentib⁹
Jo.b. Ut
monachi.lo.
quit ſꝫ ea tē
pora.cum mo
nachi fuerūt
laici.xvi.q.j.
generaliter.
ci. Clerici.
id est plati.
Ul reli
giosis.ꝯ
prohibet ne sit
nimium iuue
nis.vt.lxxiij.
di.q̄ꝫdā.ꝛ.c
fraternitatis.
De mona
chis no
tum.nouū di
cit cui⁹ facies
immutat.ff.
ꝯ no.op.nūc.
l.j.§.ep⁹ no
uū.si ergo tā
tum monaste
riū ē destru
ctum.reqritur
cōsensus epī
in ɔstructiōe.
sed i reparatiōe nō regrit.vt.xvj.q.j.vl siquis
vult.ex̄ de iudicis.iudei ꝛ.C.ꝯ op.publicis.

aut edificare aut ɔstruere monasteria aut oratorij domū sine ɔscia ipsi⁹ ciuitatis epi. Itē dici i parochijs mōasterijs aut martyrijs ɔstituti: ſb ptāte sint eius:i ea ciuitate ē epꝯ ſꝫ traditionē sanctoꝝ patrū: neqꝫ ꝑsūptionē recedāt a suo epo.cos vo q ausi fuerint rescidere hmōi istitutionē q̄cūqꝫ mō:vel si noluerit subiacere ꝓꝑo epo sigdē fuerit clerici ꝭm ꝑsonaꝝ ordinatiōeꝫ subiaceāt cōdēnationib⁹ canonuꝫ si vero laici vl mōachi fuerint cōione priuent. Itēꝫ clerici q pauperū dispositioni vel monasterioꝝ vel martyrioꝝ ꝑsunt ſb ptāte singulariuꝫ ciuitatū epoꝝ ꝭm canonū traditionē ꝑdurent:neqꝫ ꝑ suā temeritatē epi sui moderationeꝫ declinēt.qui aūt hmōi dispositionē q̄libet mō subuertere ausi fuerint:ꝛ epo suo nō obedierit sigdē clerici fuerit:canonice damnatiōi subiaceāt:si āt mōachi vel laici sunt a cōione suspendant. Itē ex ɔcilio carthaginēsi.iiij.Exami[illegible]

Uirgo re[illegible] ꝑponēd⁹.religiosis feminis preponēd⁹ ē ab epis cōprobetur:monasteriū q̄cꝫ absqꝫ epi ꝑmissione nulli incipere aut fundare licet. [illegible] ñ in agathensi cōcilio legit. [illegible]

l.ij.ꝛ.ff.ar. [illegible] Aut ꝓbante.ex post factō.
qꝛ ratihabitiōe pt ɔfirmare.vt.xvj.q.j.c.vl.
Cellulas.aut ɔgregantiū.noua collegia ꝗ nō pōt qs facere.nec ēt nouas regulas vel nouā vitaꝫ ex̄ de rel.do.ne nimia.ff.de colle.illi.l.iij.

De monachis mona sterīū nouuꝫ nisi epo ꝑmittēte aut ꝓbāte null⁹ incipere aut fundare ꝑsumat. Item ex eodeꝫ.

Cellulas nouas aut cōgregātiū ecclias mōachorū absqꝫ epi noticia ꝓhibem⁹ institui. Itē ex ɔci. aurelianēsi. Absqꝫ epi vel abbaꝫ volūtate nulli⁹ monachoꝝ cellulā cōstituere

Nullus mo[illegible]nachus ɔgregatione monasterij derelicta ambitionis ꝛ varietatis impulsu cellulā ɔstruere sine epi ꝑmissione vel abbatis sui volūtate ꝑsumat. Itē sūt alij q ꝓ executione diuersarū causaꝝ q̄slibet admittūt:q distructionē eoꝝ soluant:ꝛ qetē religionis ꝑturbēt. De qbus in ɔci. triburiensi legit. Abbas q caut⁹ in regimine ñ fuerit a ꝓꝑio epo ꝛ a vicinis abbatib⁹ a suo arceat honore

Jgs abbas caut⁹ in regimine hūilis cast⁹ misericors discretus sobrius qꝫ non fuerit ac diuina precepta verbis ꝛ exēplis nō ostēderit: ab episcopo in cuius territorio cōsistit ꝛ a vicinis abbatibus ꝛ ceteris deū timentib⁹ a suo arceat honore: etiā si ois cōgregatio vicijs suis consentiēs eū abbateꝫ habere voluerit. Itēꝫ ex concilio aurelianēsi. In epoꝝ pote[illegible]

Abbates pro hūilitati

Nullam h bitiōis i firmitatis.n. cā pōt abbas ꝑmittere monacho facere cellulam specialeꝫ.vt.xxj. q.iiij.c.vlti.

Jgs abbas caut⁹.ergo videt q aligs potest deponi ꝑpter simplicitateꝫ. vt h ꝛ.lxxiiij.di. epoꝝ.sed dicas q hic vocat illū incautum q negligēs est.nam ꝑpter negligentiam deponit aligs. vt.lxxxj.di.dictum.vel dic q abbate ꝓpter modicas causas pūt remoueri.vt ex̄ ꝯ simo.ꝑ tuas.k. Ar. ceat.hic pꝫ q epūs sine numero epoꝝ abbatem pōt deponere a dignitate abbatie.sed nō potest solus ab ordine deponere.vt.xvj.q.vij.inuētum.vt.nō.r v.q.vij.in sūma.ꝛ hoc ꝯ qꝛ causa illa nō ē crialis. ex̄ ꝯ accu.su

Abbates.epo ſꝑ his.ꝛ ꝯ simo.c.ꝑ tuas.
rū ad epꝫ.n.ꝑtinet ois cura dioceſis tā i

monasteriis & in aliis ec clesiis.vt.ix.q. iii.c.ii.&.xciii di.nulla.Jo.
a Uocatio ne si necessitas magna fuerit.als abbates nō dūt vocari ad synodū.vt.xviii. di.episcopus.
b Aut peculiare. nisi ab abbate ei cōcessa sit ad ministratio. vt ex̄ de sta.mo.mōachi.
c Que acq̄sierit.q̄ fugitiui & vagabūdi acq̄rūt. ecclie sue q̄d acq̄rūt.vt ḣ.&.C.d epi.& cle.deo nobis.§.h̄ et sic fu⁹ fugitiu⁹ dn̄o acq̄rit.ff.d acq̄re.pos.l.i.§.p seruū. Sz ponam⁹ q̄ aliqs sepi⁹ deliqt.ppter qd monasteriū noluit ipsum recipe. q̄ro si id qd postea acquirit pont mōasterio acq̄rat vl sequēti vl q̄ sequēti qz cum p derelicto habit⁹ ē. nō dz pont acq̄rere.sic nec seru⁹ habit⁹ p derelicto. vt.ff.d sti.ser nor.q̄ si fu⁹ ē.arg.xvi.q.vi.d lapsis.C.de lati.li.tol. sz scim⁹. Jo.

religionis in epoꝝ potestate consistant: & si quid ex̄ regulaꝝ fecerit: ab epis corrigant: q semel in anno in loco vbi eps elegerit accepta vocatiōe ª cōueniāt: monachi aūt abbatib⁹ oī obedientia & deuotiōe subiaceāt: q̄ siquis p cōtumaciā extiterit indeuot⁹: aut p loca aliq̄ vagari: aut peculiare ᵇ aliq h̄re p̄sumpserit: oia q̄ acq̄sierit ᶜ ab abbatib⁹ auferant ꝑm regulam monasterio ꝑfutura. Ipsi aūt q fuerāt puagati: vbi inuēti fuerit cū auxilio epi tanq̄ fugaces sub custodia epi reuocēt & reū se ille abbas futuꝝ eē cognoscat: q in hmōi psonis nō regulariter aiadūtit: vl q monachū suscepit ᵈ alienū. Ite3 ex ꝯcilio arelatensi.

Monasteria ᵉ vl monachoꝝ disciplia ad eū ptineāt ep3: i cui⁹ sūt territorio ꝯstituta. Itē pascalis pa. Null⁹ mitteret abb...

Abbati nol... b⁹ f q neq̄ sb metropolitāo neq̄ sb p̄mate neq̄ sub ptiarcha sūt: null⁹ ꝑsius epoꝝ epalias q̄libet admitteret: cū.n.se nl̄li epo subesse ꝑfiteant: ꝯn̄s ē: vt null⁹ epꝝ q̄ sua sūt eis tanq̄ exueris largiat. Pro huiuscemodi q̄ statutū ē: vt cause & vtilitates monasterioꝝ p epos disponāt. Unde gre.scribit vitali defensori sardinie. ...

Ognouimus ʰ q̄ mōasteria ꝑuoꝝ dei vl sciaꝝ p suo q̄sq̄ libitu & diuisaꝝ cāꝝ executiōe perturbet qd oio n̄ grate suscipim⁹ tuāq̄ ex h̄ expiēna3

cōmonem⁹. vt neq̄q̄ hoc vsurpe denuo accepta nr̄a aucte p̄nittas: sz epo loci illi⁹ sub cui⁹ moderamie degūt: cure sit cās vulitatesq̄ disponere: valde ē.n. indicēs: vt omisso eo ali⁹ q̄lib3 illoꝝ cauꝫ admisceat: sz ille coꝝ vitas ꝯpetēti reglaritq̄ dz moderamine disponere: q pro cōmissis caꝝ aiab⁹ ⁱ compellit rōnē reddere. Pro hmōi ēt p hibet btūs greg⁹ mulieres passi3 ad monasteriū accedē & mōachoꝝ ꝯmres fieri: scribēs valētino abbati. Neq̄ ꝯmres sibi f... ...

Er re monacho... ...uenit ᵏ ad nos q̄ i monasterio tuo passi3 mlieres ascēdāt: & qd ē g̃u⁹ mōachos tuos sibi cōmres facere: & h̄ icautā cū ei⁹ cōio nē h̄re ne q̄ hac occasione hūani gn̄is imic⁹ sua eos qd absit calliditate decipiat: iō h⁹ te p̄cepti serie cōmonem⁹: vt neq̄ mlieres in mōasterio tuo deiceps q̄liber occasione p̄nittas ascēdere: neq̄ monachos tuos sibi cōmres facere: nā si h̄ denuo ad aures nostras q̄cūq̄ mō puenerit: sicte seuerissime noueris vltiōi subdēdū: vt emēda tionis tue q̄litate ceteri sine dubio corrigāt. Nō solū aūt icanta familiaritas aliaꝝ mulieꝝ eis iterdicit: veꝝ ēt a scimonialiū hitatiōe ꝑhibēt. Unde i.viii.sy nodo legit. ...

Ffinim⁹ ˡ mime duplex mōasteriū fieri: qz scādalū id & offēdiculū multi efficit: si vero aliquid cū cognat ᵐ abrenūciare & ...

sed hanc q̄stionē plene notaui inter domini... tis: nā q seculo vult & reb⁹ renūciare ...

calcs questio nes.B.
d Susce pit.sm q̄dam su abbati.vt xx.q.iii.mo nachū.Jo.
Monasteria.
Abbatibus.ꝫ ri .f.dut.nul a ratione.
q Epalia q̄ sz abb sepe prius... petere... dz ... ra epalia ... epo loci... ipe ... ceneret...
Ognouim⁹ ... omisso.ar.q. omisso epo ... pi appellati a.d ... vi ... litand.vt ... q.iii.lelere. Jo. ... Ala b⁹.ar.cū ma ius ... min⁹.vt.xx. q.i ...
Er re ... cōmitt... sz nōne ... pn.i.mi ... cōp ... vt.xx ... oēs.h ... chi ... pitare ... vt q.i ... q̄ p̄m ... tres ... ꝯpres ... ādo.s... usq3 ... matr ... fam...
Iffinim⁹. duplex ... q̄ ... & mona... m Cogna...

uiabit ⁊ cognatis.xij.q.j.cui porro.
a ❡ Moachi.imo nec cleric⁹ nec laic⁹ dz vl habitare mōasteriū monialiū.vt ex̄ ꝺ vi.⁊ ho. cleri.monasteria. b ❡ Intercipit.i.itercipe solet.q2 excohitatiōe ꝑ sumit accessus.vt.xx vij.que.j.nec aliq.⁊.lxxxj. ꝺi clic⁹.⁊.c.i oib⁹.⁊.xxxv. q.vj.ab isto ⁊ est ar.ꝫ ꝗ cū petit restitutio ꝯsangui nee ꝗ ñ solū cōmixtionis. imo nec cohi tatiōis facie da ē restitu tio. c ❡ Et i breui.ꝫ ina nitēse.i.pen dit ꝗ ꝑsumit varijs mōis ꝫ al.ꝯ ⁊ pro aliq ex coha bitatiōe et lo co ex singula ritate ex socie tate ex breui tate tpis que oia uidēr ꝯsidera ri.ꝫ ꝯsidera bit.vi.xxiij.q vij.eccidit.⁊ lxxxj.ꝺi in ci b⁹.j.ꝺ pe.ꝺi. j.aut.facta.ex̄ de testi.cum causam.
d ❡ In nullo loco in vnu3 fere eadē ver ba ponunt i au.de san.epis.§.si qs āt ad mōasticā vitā. e ❡ Iura.forte ꝑ nūero ꝑsonaꝝ.cū.n.colle gium crescit ꝑ numero ꝑsonaꝝ ꝺiui dūt bona. vt.ꝫ ꝺ colle.illi.l.j.i fi.vl forte ꝫ qꝺ glibz de f ❡ In decima.(dit mōasterio.ar.xij.q.ij.c.j. ex̄.c.j.ꝑter ꝯsciaꝫ abbatisse. g ❡ Duaꝝ. ꝫ pꝫ ꝗ si cleric⁹ accuset ꝗ ꝺiuersatū cū mōiali vl cū alia pt se expurgare cū mlierib⁹.ad qd.n. vocari ee iste.si ñ posset eē testes.cū.n.cleric⁹ re pellaꝝ a dignitate obtinēda ꝑꝑ testimōiū mu lierū.vt ex̄ ꝺ testi.tā lris mlto pot⁹ ꝑ eas ex purgare pt se.vñ satis admitti pt ꝗ si cleric⁹ ñ pt hr̄e alios ꝯpurgatores clicos ꝗ ꝑ hōestos laicos pt se purgare.vt.ij.q.v.c.oib⁹.in fi.le h ❡ ...ri.ꝺi.clc.⁊ nc.xij.q.j.c.j.⁊ sanc.ꝺ mōa ...clesiam ceter. (chis.§.cogitādū.

monasticā vitā sectare voluerint: dūtaxat viroꝝ adire cenobiū: femie vo mulierū ingredi monasteriū. In hoc eni placat deus: q̄ aūt hacten⁹ fuerūt dupla ꝫ regulā sci pr̄is basilij ⁊ ꝫ ꝑceptiōꝫ ei⁹ ita formēt. Nō hitent in vno mōasterio mōachi^a ⁊ monache: adulteriuꝫ.n.itercipit^b cohitatio: si hēat aditū mōach⁹ ad mōachā vl mōacha ad mōachū secreto singulariter ad collocutiōꝫ. Nō cubet mōach⁹ i muliebri mōasterio: neqꝫ singularit cū monacha cōuinet ⁊ qñ nccaria vite a parte viroꝝ ad regłares deferūt: ex̄ por tā ꝫ suscipiat abbatissa in mōasteriū feiaꝝ cū q̄dā vetula monacha: porro si cōtigerit ⁊ aliquā ꝑpinquaꝫ suā videre voluerit mōach⁹ i p̄ntia abbatisse huic ꝯfabulet ꝑ modica ⁊ ꝯpēdiosa v̄ba: ⁊ i breui^c ab ea discedat. Itē in registro gre. Mōachi ⁊ mōache i nullo sil cohabitēt.

In nullo loco^d monachos ⁊ mōachas ꝑmit timus in vnū monasteriū hitare: sed nec ea que duplicia vocant: ⁊ si quid tale est religiosus ep̄us mulieres quidem in suo loco mācre studeat: monachos āt aliud mōasteriū edificare cogat: si aūt plima sint talia mōasteria sepent i alijs monasterijs mōache ⁊ i alijs monachi: res āt q̄s hn̄t cōes ꝫm iura^e eis cōpetētia distribuāt. Itē ex ꝯci.aga. Mōasteria puell.

Monasteria puellaꝝ longi⁹ a monasterio mōachoꝝ: aut ꝑpter insidias diaboli aut ꝑpter oblocutione hoim collocentur. Itē ex cōci.hispal.

In decima^f actiōe ⁊ misterio regant. cōsensu cōi decreuim⁹: vt mōasteria virginū i ꝑuincia bethelica monachoꝝ administratiōe ac ꝑsidio gubernent: tūc eni salubria xp̄o dicaꝫ virgib⁹ ꝑbam⁹: qñ eis p̄res spūales elegim⁹ q̄ꝝ nō soluꝫ gubernaculis tueri: sed etiam doctrinis edificari possint: ea tñ circa monachos cautela seruata: vt remoti ab earū familiaritate: nec vsqꝫ ad vestibulū hēant accedendi familiare ꝑmissuꝫ: sed neqꝫ abbateꝫ vel euꝫ qui perficit ex̄ eaꝫ que preest loqui virginib⁹ christi aliqꝺ qꝺ ad istitutioneꝫ vel administratiōe earū pertinere licebit: nec cuꝫ ea sola que preest frequenter eos loq oportet: sed sub testimonio duaꝝ^g vel triū soroꝝ ita vt rata sit accessio: ⁊ breuis oino locutio. Prohibentur etiā sanctimoniales ꝑpria receptacula habere. Unde inno.ij. Monachi...

Perniciosaꝫ^h ⁊ detestabilē cōsuetudinē quarūdā mulieꝝ: que licꝫ neqꝫ ꝫm regulaꝫ beati bñdicti: neqꝫ basilij aut augustini viuāt sanctimoniales tamē vulgo censeri desiderāt abolere decernimus. Cuꝫ enīꝫ iuxta regulaꝫ sancti benedicti degentes in cenobijs tā in ecclesia q̄ꝫ refectorio atqꝫ dormitorio cōmuniter esse debeant ꝑpria sibi edificant receptacula ⁊ priuata domicilia: in quibu⁹ sub hospitalitatis velamine passim hospites minus religiosos contra sacros: ⁊ bonos mores suscipe nullaten⁹ erubescūt: q: ergo omnis qui male agit odit luceꝫ: ac per hoc ipse abscondite in ...tabernaculo se opinantur posse latere oculos iudicis cūcta ꝑspiciētis:

ideo cōmuni ter oia faciūt vt sibi inuicē sint testes & honestatis & castitatis. vt aut. de mo- na. §. cogitā- dum.

a Ité sunt. b Peruenit fingunt tales sunt co gendi. vt vel veri clici vel veri mōachi sint vt ex̄ de regu. vt clici. c Prepo- ni. de talibus habuisti. xvj. q. vlti. c. iij. d Destru antur. i. con- uertant i aliā formaz. vt. j. cā. xxi. q iij. §. queritur.

e Nudum fraterni tati. sed nōne cum aliquid precipit ali- cui sufficit q̄ preceptuz sit p̄ decessori. ad h̄ vt successor teneat. vt in aut. vt nulli iudi. §. & hoc vero iubem⁹ col. ix. lʒ aliḋ sit in mādato. q2 illud ex tinguit mor- te vt extra de of. dele. gratū dicunt quidā q̄ siue sit pre ceptum siue mādatū duʒ modo expres sis nominib⁹ scribat semp̄ expirat mor- te vt extra de offi. dele. quo niam abbas.

hoc taz inhonestū detestā- dūq; flagitiuz ne vlterius fiat: oino ꝓhibem⁹ & sub pena anathematꝫ interdi- cim⁹ sicut mō ꝓhibem⁹: ne sanctimoniales simul cuz canōicis & mōachis in ec clīa i vno choro ꝯueniant ad psallēdū. Itē^a sūt alij q̄s epi ꝑgrauātes salutez ipaꝝ aiaꝝ negligūt: qbus- libʒ occasiōib⁹ bona mōa sterioꝝ distrahere cupiūt: tales erāt qdā clerici rauē natis ecclīe q simulata re ligiōe monasterijs cupie- bāt ꝑfici nō trāseūtes ad mōasticū habitū neq; re- nūciātes ecclīastice mili- tie. De qbus gre. scribit iohannes rauennati epō.

Monasteria clericorum aut laicoꝝ habitacula ne- ri nō debent.

Peruenit^b ad me q̄ i ecclījs fraternitatis tue aliq̄ loca duduz monasterijs ꝯsecra ta nūc habitacula clerico rū aut ēt laicoꝝ facta sunt dudūq; hi q sunt i ecclījs fingunt se religiose viuere monasterijs ꝑponi^c cupiūt & p̄ eoꝝ vitas mōasteria d struunt: nemo eni pōt ec- clīasticis officijs &c. & ifra. Proide fr̄nitas tua si h̄ q̄libet in loco factū ē emē dare festinet: q2 ego nullo mō patiar: vt sacra loca ꝓ clicoꝝ ambitu destruant^d. Idē mar. epo rauē. Qui [illegible] in mōasterijs nullā habeant

Nudū^e ad nos i[illegible] multoꝝ relatione per uenerat: mōasteria i reuē nātī ptib⁹ ꝯstituta oino cli coꝝ vr̄oꝝ dn̄io preuagari: ita vt occasiōe regiminis ea qdē: qḋ dici graue est: ve- lut i ꝓprietate possideāt: q- bus nō modicū ꝯdolētes

predecessori vr̄o lr̄as misi m⁹: vt h̄ emēdare debuis- set: sed qr̄ vite ē termino citi⁹ occupat⁹: ne h̄ onus mōasterijs remaneat fr̄- nitati vr̄e nos eadē scrpsis- se recolim⁹: & q2 vt ꝯpim⁹ in hui⁹ rei hacten⁹ corre ctiōe cessatū ē: h̄ audien- tes ad vos iteꝝ ꝑuidim⁹ scrīpta dirigere: hortamus q̄ vt oi mora oiq; excusati one sūmota ita mōasteria ipa ab huiuscemōi studea tis grauamie releuare: q̄- ten⁹ nullā deinceps in eis clerici vel q i sacro ordine sunt cōstituti: ob aliḋ nisi hortādi^f tm̄mō cā accedē di hēant licētiā: aut si forte ad peragēda sacra missaꝝ fuerit inuitati^g mysteria: lʒ ne ^h ꝑcuiuslibet monachi aut abbatis ꝓmotiōe &c. & infra Nec illic vlteri⁹ ha- beat ꝑrātē aliquā: ne mōa steria hui⁹ occasiōis vela- mine ea q̄ ꝓhibem⁹ sil cū canonicis & mōachis i ec- clīa sustinere onera cōpel latur Hec itaq; oia vigilā ti cura emēdare iā secūdo cōmonita sctitas vr̄a nō differat: ne si post hoc ne- gligētes vos eē qḋ nō cre dim⁹ senserim⁹: aliter mo nasterioꝝ quieti ꝓspicere cōpellamur: nā notū vob̄ sit q̄ tāte necessitati seruo rū dei cōgregatiōēz subia cere nō patiemur. Idez.

Grauia ꝓ[illegible] [illegible] di monasterii [illegible] pōt.

Uisitādi^i exhortā[illegible] diq; grā ad mōasteri uʒ q̄ties placuerit ab anti- stite ciuitatꝫ accedat: sʒ sic charitatis officiū illic im- pleat eps: vt grauamen^k aliqḋ mōasteriū nō incur rat. Itē ex cōcilio aurelia nensi. [illegible]

alīq̄ dicūt ali ud eē in pre cepto q̄ i mā dato.

f Hortan di. id est pre- dicandi.

g Inuita. s. co. lumino so. h Sʒ ne. xv. q. i. ne ꝑ cuiuslibet.

i Uisitādi. quotiēs [illegible] cū vtilitas vt necessitas exi git. alīs semel tm̄ in anno veniet episco pus vt nota- tur. x. q. j. decer nimus. videt tamen q̄ bo dis bis in an no possit ex officio visita re. vt extra de cen. cum ve- nerabilis. in fi. k Ut grauamen. i. vt nō exigat enormes & i- moderatam procurationēs vt. x. q. iij. il- lud. sed sʒ qḋ taxatur. extra de censi. cum apostolus. & hoc itelligas cuʒ episcop⁹ accedit ad ec clesiam pro- pter vtilitatē ecclesie. sed si causa propꝛij negocij acce- dit. nō tenet ei monasteri um ꝓuidere. vt. x. q. j. pla- cuit. xij. q. ij. charitatē. & de censi. cū ve nerabil'. ibi cuʒ causa cor rectionis. &c.

Non semel. b ¶ Pro talibus. scilicet episcopis eis non subsunt monasteria quo ad legem diocesanaz. Johã. c Leutherius conuenisse. arg. quod pactio potest interuenire in spiritualibus. vt. x. q. iij. c. vlt. et c. nec numerus. et j q. iij. quesitũ. vt no. viij. q. iij. in summa sed huic. ca. obstat. j. q. ij. c. j. et queiti. j statuimus. et q. iiij. ecclesia et j. de. conse. dist. j. si quis basilicaz. sed dicas. quod hic non vere dicitur pactuz. quia et sine pacto tenet ecclesia aliqd dare episcopo in signuz subiectionis. vt hic dicitur in fi. Item et auctoritate episcopi pot aliquid constitui patrono. extra de iure pa. preterea. d ¶ Pensionis vltra id quod conuenit. in prin. e ¶ Eulogie id est in signũ pdicationis. q effecit tempore consecrationis. f ¶ Debeat considerata consuetudie aliorum monasteriorum. vt extra de cen. super eo. et x q. iij. nec numerus in fi. ex hoc ca. patet quod monasteria nõ sunt penitus exempta a lege diocesana. tenent enizet ad eulogia sic hic dicitur. Item tenent ad procurationez. que debetur ratione visitationis. vt ex. de prescrip. cum ex officij. Item si aliquid ex consuetu-

dine debent. vt. j. e. c. pxi. g ¶ Seruitiũ. et tñ vix fuerũt. xxv. anni a tpe gregorij vsqz ad tempus vrbani. h ¶ Usqz ad tempus. ergo ꝯsuetudo inducit annuas pstationes nã et dat iurisditionẽ. et dat priuilegiuz. vt no. ix. q. iij. ꝯque stus. i fi. et dat ius eligendi. ex. de cõsue. cũ dilect. in fi. Item et inducit seruitutez ff. de aq. plu. ar. l. j. §. vlt. et ff. cõmu. pdi. venditor. Itẽ et cõsuetudo obligat sicut ius scriptum vt. xj. di. ecclesiasticaruz. et quod ex tpe aliquid psumit debituz. sunt arg. multa. ff de vsu. qui se misses. et l. cũ qdã. §. j. et C. de fidei cõ. l. j. arg. ꝯ. ista. ex de ꝯsue. c. j. et ex de cen. si. scientis. et c. puenit. et j. q. j. null. et x q. iij. quia cognouimus. et ff. de op. lib. operis. et C. de pac. l. certis. et ex de cã pos. cũ ecclia. Itẽ quero cur tñ tempori nisi oĩ obligatio. cũ nec tollat tpe. vt ff. de ac. et obl. obligationũ. sed varij varijs modis dixerunt de hac materia sed omissis illis dico. quod nunqz ex cõsuetudine sola licet esset pscripta ius aliquod sit quesitum nisi forte sit tã ta cuius memoria non esset. vt. ff. aqua quot hoc iure. §. ductus aque. sed solũmodo cõmodũ et ius possessiõis qsitũ ẽ ex ꝯsuetudie

Ut monasteria visitent: et que corrigẽda sunt corrigant.

Non[a] semel sed sepius in ãno epi visitẽt monasteria monachoruz: et si aliqd corrigẽdũ fuerit: corrigatur. Pro[b] talib[9] qui aiaz curã nõ habẽtes bona tñ mõasterioz in suos vsus cõuertere cupiebant statutũ ẽ: vt mõasteria cũ suis reb[9] penit[9] sint libera a ptãte et dñio epoz: quod aũt nullis canonicis iuribus monasteria dicitur eẽ subiecta: nõ ita intelligenduz est: qn ipsi epo aliqd noie eulogie vel in die dedicationis vl i natali sanctoz: quoz noie ipm monasteriuz dedicatũ ẽ: dbeat offerri.

Unde gelasius papa ait.

Nõ debz eps aliqd a monasterio exigere: pter conditiones qs dedicationis [illegible]

Leutherius[c] frater et coeps nr qrit quod mater eius in casa: que castellũ dr oratoriũ cõstruxerit ac dedicauerit: et i eodẽ loco monachos ꝯstituerit ex qb[9] vn[9] est psb: h aũt tpe dedicationis inter epm cardellũ cui[9] ipsa diocesis ẽ: et matrẽ suã asserit cõuenisse: vt qcqd dedicatiõis vel natalis martyr die: quoz i eodẽ monasterio reliqe sunt p fideliũ oblatiões intrauerit: medietatẽ qdẽ hẽat ipsum monasteriũ: medietas aũt epo offerat: ꝯ quaz ꝯuentionẽ marius psb et si ue sciẽte siue nesciẽte epo monachis ipsis vl psbro q ex eis ẽ viz dr intulisse: et frequẽter molestias generare: ita vt memoratuz psbrũ ppe ceciderit: et missas eũ facere nullo mõ p-mittat dicẽs vt qsi pensionis[d] noie aliqd statuere debeat. Hec igit oia diligẽter te examinare iubem[9]: et si apud te euidenti rõne ꝯstiterit. qz tpe q dedicatũ est ipsuz monasteriũ: ꝯditiões supius posite ꝯuenerint seruari eas ex nrã auctoritate pcipim[9]: nec aliqd ampli[9] exinde ab aliq exigat: si vero nil tale ꝯstiterit: mediante te quid ipsi episcopo noie eulogie[e] offeri debeat[f]: inter ipsos monachos et presbyteruz volumus diffiniri: saluo tamẽ eo vt psbyter gaudẽtius: q etiã monachus est missas in monasterio suo sicut ꝯsueuit facere a nullo vlterius debeat phiberi. Item vrbanus. ij.

Consueta seruitia episcopis monasteria exhibeãt.

Seruitium[g] qd monasteria aut eoruz ecclie a tẽpore gregorij. vij. vsqz ad hoc[h] tempus fecerunt

possessor eni nihil tenet pbare de iure suo. sz aduersari⁹ pbabit esse indebitū. vn̄ q̄diu ē qō an tal' pstatio sit dbita. semp erit possessori possessiōe. vt. xvj. q. iiij. volum⁹. ex vt lit. pen. a memoria. z. ff. de aq̄ q̄t. penul. z hoc ē verum cuz allegat aliquaz cōsuetudinis causam. z tūc eniz causa allegata z consuetudine lōgissima pbata debitū psumitur adeo. vt nō admittatur pbatio in contrariū. Ↄm hoc nulla est differētia inter consuetudinem prescriptaz z pscriptionez. quidaz tamē hāc assignāt differentiam inter prescriptam consuetudinez z prescriptionem. q2 cōtra prescriptionez n̄ admittit probatio lz causa pscriptiōis appareat iniusta. vt ex̄ ď pscrip. de q̄r. ta sed contra cōsuetudinē prescriptā bene licet allegare debituz precessisse. vt C. de agri. z cen. libbus. tutius credo pscripti. allegandaz q̄ cōsuetudinē pscriptam q2 ad pbādā cōsuetudinē multa regrūt vt dixi di. viij. frustra. z hec vera sunt q cōsuetudo semp tuet possessorez donec pbet contrariū nisi vt vl' claz vel pcario possederit. tūc eni ille q dedit sua auctoritate potest negare. x. q. iij. q2 cognouimus. Jo. Quicquid dicat. io. ego credo q ex cōsuetudine prescripta spacio. xl. annor. z bona fide ius et possessio acqrat. vt ex̄ de consue. c. vlti. i fi. z. ff. de legi

z nos cōcedim⁹. Canonica ergo iura: qb⁹ monasteria subiecta nō sunt: synodales exactiones intelligunt nō eni cogendus est abbas sicut i turonico cōcilio statuit ad synodū ire: nisi aliq̄ rōnabilis cā existat: sunt eniz quedā seruitutis officia aut angarie operū crebre receptiones annue exactiones mulctatiōes peccātiū a qb⁹ oib⁹ monasteria libera sunt.

Causa. xix.

Duo clerici ad mōasteriuz trāsire volūt vterqz licentiā ab epō suo petijt: vnus relicta ecclīa ppria eo inuito: alter dimissa regulari canonia cenobio se ɔtulit. Modo q̄rit: si eps debeat pmittere: vt relicta ppria ecclīa cleric⁹ monasteriuz ingrediat. Secūdo queritur: si eps licentiā dare noluerit: an eo inuito monasteriuz possit adire. Tertio q̄ritur: si ɔtigerit ipos regulares canonicos fuisse: vtrū ɔcedēdus esset eis monesterij igressus. Q. j.

Quod episcopus dubitatio harum triuм questionum ab eodē fonte procedit. vnde vna solutione terminantur. D. dicit q clericus secular' inuito episcopo possit trāsire ad monasterium. vt. j. e. c. j. z. j. ea. q. ij. due. sed nec mōachus nec regularis canonicus potest inuito abbate trāsire ad locum alium. vt. j. ea. q. ij. c. j. z. ca. statuimus. sed el⁹ opinio corrigitur. extra ď regu. z trāsi. ad re. lz vbi habes q giliabet pōt transire ad artiorem religionez. per ta ta mē licentia. licet non obtenta. sed ad pares religiones nemo potest transire. vt extra de re gu. sane. Jo.

Quod eps licētiā clicis adeūdi monasteriū dare debeat i toletano ɔcilio pcipitur in q statutuz legitur.

Non debet eps eos qui a suo clericis q monasteriū propositum appetunt.

Clerici q monachoruz ppositū appetunt: q2 meliorez vitā sequi cupiūt liberos eis ab epis in monasterijs largiri oportet ingressus. Unde leo.

Inuito vo epo clericū ei⁹ a nullo esse suscipiendū leo eps testat scribās rustico narbonēsi epo. Inuito epo clerico

Clericū alienū nemo suscipiat.

Ali enuz clericuz inuito epo ipsius nemo suscipiat. Sed subaudiēduz ē nisi ad ppositūz melioris vite transire voluerit: tūc eni liberū est illi etiaz epo cōtradicente monasteriuz ingredi. Unde vrbanus papa in ca. sancti rufini

Qui monachorum propositū appetit etiā inuito episcopo suscipiendus est.

Due sūnt inqt leges: vna publica: altera puata. Publica lex est: que a san

Clerici. Clericum meliorem. hec causa est sufficiens. q de minori ad maiorius transeundum est. xcīij dist. legimus in fi. sz nō ad parem. extra ď regu. sane.

z tamē dicit. c. sic viue in monasterio. vt clericus esse merearis. xvj. q. j. sic viue. Johā.

Alienum clericum. immo nec etiam laicum alienum. vt. lxxj. dist. primat⁹. Si ergo clericus huius episcopatus eligitur ad aliquaz dignitatem in alio episcopatu. sine licentia huius episcopi non potest eam recipere. vt. lxxvij. di. c. vlt. z. lxxij. dist. litteras. z lxxv. dist. archidiaconum. Johā.

Que sūt. priuata vt charitas de qua dicitur habe charitatem. z fac quicquid vis. z da pen. dist. ij. radicate.

Quo. cleri. Ca. xix. (b⁹ diuturna. B.

a Sine cōmēdaticijs. sed quare creditur cōmēdaticijs litteris. cū quilibet possit commēdare rez etiā vitiolaz. nā q̄ cōmēdādi aio dicūtur neminē obligāt. vt. ff. de contrahen. emptu. ea q̄ sed dicas ꝙ siquis rē cōmēdat i genere. ñ obligatur. sed i specie obligatur. ff. ď edil. edic. sc. endū. sed nec in genere licitum est commendare ex certa scientia rem vitiolaz vt ex̄ ď scru. ca. vni co. alioquin de dolo tenetur. vt. ff. de do lo. venditor. b Propter criminosos. l3 ppter criminosos inerit cōstitutio data. tamē extēdit ad nō criminosos. qa nullus recipitur sine commendaticijs litteris. vbi. n. aliquid statuit propter impulsiuam causaz. causa cessante non ideo cessat cōstitutio sz vbi aliquid propter finalem causaz est statutū. licet ibi cessat cā cessat cōstitutio sic distinguitur. ff. de dona. l. ij. §. vlt.

duz sit licet inuste aliquid pcipiat. vt. xxiij. q. j. quid culpat. Itē cū cleric⁹ nō possit alienare res ecclesie sue ergo multo pot⁹ seipm non potest alienare cū psone digniores sint rebus. vt. xij. q. j. pcipimus ⁊ maior est alienatio psone q̄ rei. vt. x vij q. j. c. iij. sz dic ꝙ excusatur a delicto illū ctu spūsancti sicut alij. vt ex̄ de di uor. gaudemus. xiij. q. v. dixit. f Dignior tamē in trib⁹ calibus puidicat priuata lex publice. nā mulier licet ducatur lege dei non pōt inuito viro intrare religionez. nec impubes inuito p̄re. nec eps inuito papa. non fallit regula intelligentes. Jo.

Ibidē. s.

Iaco. i.

ctis patrib⁹ scriptis est cōfirmata: vt est lex canonuz que qdez ppter transgressiōes est tradita: verbi gratia. Decretuz ē in canonibus clericuz nō debere de suo epato ad aliū transire sine cōmēdaticijs[a] litteris sui epi qd ppter criminosos[b] ɔstitutuz est: ne videlicet infames ab aliq̄ epo suscipiant psone: solebant eni officia sua cū nō poterant in suo[c] epatu: in alie no celebrare: qd iure p̄cepus ⁊ scriptus detestatū ē: lex vo priuata est q̄ instinctu spūsctī in corde scribitur: sicut de qbusdaz dicit aplsus: q habent legez dei scriptaz in cordib⁹ suis ⁊ alibi: cū gentes legez dei scriptā nō habeāt: si naturalit q̄ legi sunt faciūt: ipi sibi sunt lex. Si qs[d] horū in ecclia sua sub epo populuz retinet ⁊ seculariter viuit: ⁊ si afflat[e] spūsancto in aliq̄ monasterio vel regulari canōica saluare se voluerit: qr lege puata ducit: nulla rō exigit: vt lege public aɔstrigat: dignior[f] est eni lex priuata q̄ publica: spūs qdez dei lex ē: ⁊ q spiritu dei agunt: lege dei ducūt: ⁊ qs est q spiritui sctō possit resistere digne. qsqs igit h spiritu ducit: etiā epo suo cōtradicente eat liber nr̄a auctē. Justo eni lex nō est posita: sz vbi spūs dei: ibi libertas: ⁊ si spū dei ducimini nō estis sub lege. [illegible]

Canonicos aūt regulares ad monasteriū trāsire multis auctībus phibet. Vñ in cōcilio eduensi cōgregato sub greg. vij. legit. Regulares canoici monachi fieri nō debēt.

Nullus[g] abbas vł mōachus[v] canonicos regulares a proposito pfessiōis canonice reuocare ⁊ ad mōasticū habituz trahendo suscipe audeat: vt monachi fiāt q̄ diu ordinis sui ecclīaz[i] inuenire querint: i q̄ canonice viuēdo deo seruire ⁊ aiaz suā saluare possit qd si temerario ausu id agere tentauerit anathemat vinculo obligent. Item vrba⁷nus pa. ij. De eodem

Mandam⁹[k] ⁊ vniuersalit interdicim⁹ ne qs canonic⁹ regularit pfessus nisi qd absit: publice lapsus[l] fuerit mōachus[m] efficiat: ꝙ si decreto nostro ɔtraire psumens agere tē

g Nullus regularis. similiter clericus in q̄ ecclesia ē semel intitulat⁹ in ea perseueret vt. lxx. di. sanctorū. ⁊. xxj. di. clericos. vt eniz ait apostolus i ea vocatione in q̄ quis vocat⁹ est in ea pma

h Ibidē. s.

10. k.

c In suo. s. vij. q. j. siquis presbr. d Si quis hoz maxime. qr idem est in alijs. e Et si afflat. sed qualiter pōt aliquis clericus inuito epo transire ad religionē. cū ei forte iurat⁹ ⁊ obediēs suus sit. ⁊ crimē idolatrie sit nolle obedire. vt. viij. q. j. sciendum. ⁊ video ꝙ peregrinari nō potest sine licentia episcopi. vt. de conse. di. v. nō oportet ⁊ sepe bonuz omittendū est propter meritum obedientie. vt. xj. q. iij. quid ergo. cuz ellaz obediē

neat. vt. xxj. q. j. c. j. h Nel mōach⁹ vt ꝑo res qui p̄ unt monasterijs. ex̄ de sta. mo. monachi. i Sui eccliam. ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. deus. ex̄ do relig. do. inter. quatuor. in fi. k Mandam⁹. l Lapsus tūc eni posset. vt. xx. q. j. sicut. Jo. m Monach⁹. h consueuit intelligi. cum cā leuitatis trāsit ad asperiorem vitaz tamen bene cogitur ibi stare. vt ex̄ de reg. licet. sed manifeste obstat. ex̄ de sta. mo. cum nobis. sed hec est remota. vn

desatis credo. quod si nō petijt lniaz cogit̄ redi re. nec obstat. ex̄ eo. sane. q2 ibi dic̄ pmittas. et sic ē dispēsatio. a Memoriale. n̄ quod sit monachus sed rōne pctis malefici. vt. s. xciij. di. pcipim⁹. sed marit⁹ q trāsiuit ad religiones reuocat⁹ ab vxore sua nō fert cuculla. vt. xxxiij. q v. quod deo. et sic qsiqz pōt esse disp habitus i eodē choro. b Ubaudiendum et cet. c Tatuimus. vel districtioris. j. xx. q. iiij. virgines ex̄ de regu. c. j. s3 hec dictio leuitatis soluit cōtrariū et est si C. d offi. ma. mil. l. pe d Uerit̄ i cidentē q̄stionē ponit mgr̄ et illa du plr pt itelligi vno mō sic. an de mōasterio possit fieri secular] eccl'ia. vl sic. an mōasterijs possint pfici seclares clici. Dicas q quod de mōasterio nūqz pōt fieri secular] eccl'ia. vt h di nisi enormiter viuāt. tūc pūt mōachi remoueri. et i stitui seculares canōici tm̄ cū auctē pape. vt ex̄ ne cle. vl mo. relatum vel nisi ita sit. quod non inueniantur alii qui de ordine illo p q̄s possit locus ordinari vt ex̄ de reli. do. inter. vel nisi ita sit. quod aliter nō possit reformari locus ille quē p canonicos. vt ex̄ de sta. mo. cū nob. q ē remota. ecōtra videt quod ep̄s licite possit d seculari ecclesia facere regularez. vt ex̄ de ec. edi. ad audientiam. vt. xvj. q. vij. siquis vult. Que semel maneāt. sil'r nec hospitale pt cōuerti ad aliū vsuz. vt ex̄ de reli. do. ad h. s3 nec pmutari pūt mācipia ecclie ex̄ d re. pmu. mancipia dari tamen pūt pri uato. vt. xij. q ij. ecclia sicis sic dom⁹ um̄ patoris n̄ pt pūti ad alios vsus. C. de ps la. do. l. j. S3 qd si mōasterium destruit. nūqd pt loc⁹ ille vel edificia. mōasterij ad aliuz vsuz cōuerti sic pōt quertī d lignis sunt d ligna bū cōstruere dormitorium vl aliū bone sū locū. vl ēt loh. si pūt ea in cog na sua ptrere de cō. di. j. ll. gna. s3 ad pri uatos vsus n̄ pūt querti. lo cus āt rema net sacer l3 dirupti sit edificiū. ff. d ptra. hē. emp. ede. Q sacra. Q Uoniam surripiūt. i. inua. sunt. nā furtū n̄ fit in re imobili. insti de vsu. § oblita. g Deponi et l3 cus pena incipu a cric sec⁹ si a pna. macia. q2 tūc pmo eēt suspēdēd⁹. vt. lxxxi. di. oiciū. Jo. h Onasterijs. biēniū. dic vt. s. dicim. xvij. q. ij. cōsald⁹. et c. siqu. s incognit⁹. e. Aut nō sit si. lxj. dist. in ramur. in h. ff. inau. cau. sta. l. vlt. §. hoc autem.

tauerit: ad ordinez canonicū pcipim⁹ vt redeat: et deiceps memorialē a cucullā deferat et vltim⁹ i choro māeat. b baudiēdū b vo est: nisi cuz patris sui lnia religiōis ppositū iduerit. Uñ verba pa. ij. scribit ab bati sci rufini. Patre im̄ pcti. one regulari a canonici monachi fieri pñt.

Statuim⁹ c ne pfessionis canonice qspiaz postqz di vice supra caput sibi hominē iposuit: alicuius leuitatis istictu vl districtioris religiōis obtētu ex eodez claustro audeat sine patr] et toti⁹ pgregationis pmissione recedere: discedentez vero nullus abbatū vl epoz: null⁹ mōachorū sine cōi lfarū cautione suscipiat. Q uerit̄ d si mōasteria q̄ semel dedicata sūt: possint trāsire i clericoz vl secularium hicula qd in calcedonēsi cōci. oib⁹ modis phibetur ca. xxiiij. Que semel sunt dedicata. semper monasteria perseuerent.

Que e semel sunt dedicata monasteria: pcilio epoz maneant ppetuo monasteria: et res q̄ ad ea ptinēt mōasterijs reseruari oportet: nec posse ea vltra fieri secularia hicula: q vo pmiserint h fieri subiaceāt his pdemnationib⁹. q̄p canōes cōstitute sunt. Item i synodo. viij. c. xxiij.

Qui loca sacra cōia diuersoria fecerit clericos depo nantur laici excōmunicet.

Quoniā f a qbusdā viris q̄daz venerabiles domus surripiunt. tā vicz ep̄alia qz monasteria: et facta sunt cōmunia diuersoria. g Si qdez voluerint hi q hec retinent reddere ea vt pm antiqtatē restaurēt: bū et optie ē: aliogn si de sacro cathalogo fuerit: hos deponis pcipim⁹. Si vo laici vl monachi excōicari: q̄s nimiz pstat et pdēnatos eē a pr̄e et filio et spū scō: et dputabūt vbi v̄mis eoz nō moriet: et ignis nō extinguet: q2 deo aduersāt q dicit. Nolite facere domū pr̄is mei domū negociationis. Q uerit̄ de his q ad pversionez veniūt: q̄ tpe debeāt tonsorari. De his ita scribit gre. pa. fortunato epo neapolitano.

Usqz biēnium. pueris ne tondeantur.

Monasterijs h oib⁹ frnitas vr̄a districti⁹ iterdicat: vt eos q̄s pversionē susceperint: priusqz biēniuz in pversiōe pleuerit: nullo modo audeat tonsorare: sed hoc spacio vita moresqz eoruz sollicite cōprobent: ne qs eoz aut nō sit cōtēt⁹ eo quod voluit: aut ratū nō habeat qd elegit nam dū grauesit inexptos hoim obsegis sociari: q s

Miles. forte loqt de militib9 apulie. q tota e pmoniu bti petri. vt. xciij. di. valde. c. x. q. iij. relatu. vel de illis q facti fuerut irregulares. sic. liij. di. legem. Jo.

Uia igr e dictib9. cuertedi dupl enim pot aliqs intrare religione. pot. n. intrare vl ca pbadi. vl ca querterdi. z pfessari. dz qualr intret. vt ex de regu. cfulti sum9. z c. postulasti.

c Testadi qui. n. i ptate alteri9 e. n pt testari. isti. q. b9 no e pmis. fa. testa. i pn. donare tn pt inetus ci de cosensu pris. ff. de dona. si unisa. z it int viuos. ff. e. si cu filis. clerius ti i ptate cstituus pot testari. C. de e. pis. z cle. au. presbitros

d Eiusde cu no heat filios. vt. j. e. hq

e Decretu e. C. de epis. z cle. aut. ingressi.

f Exlatu e. p exhortatione no tn illectaz. vt. xx. q. iij. cstituit. g Oes distiguit. an sana an infirma det. vt ex de sepul. de his. h Cotra. heremita. heremite hnt ppria qd valz ad ea q notaui. xvj. q. j. g vere.

i Si q mlr. no extatib9. sed qd si hz ascendetes. ide vr qz eque succedut ascedete ordine turbato. ff. de i off. test. na e si. z qz ascendete no pot quis exheredare. nisi coml sit ca ingratitudinis. vt i aut. z cu de ap. cog col. viij. §. ij. ad ide. C. de epis. z cle. au. pbros. in fi. sed aliud e h rone monachatus z fauore religiois. Ite adhuc huic obstat. i aut. coil. ix. vt nulli iudi. §. pe. vbi pr hz tertia pte bonoz filie q detrudit i monasteriu. sed hoc ideo est qz ibi illo inuito fuit monacha. sed qd z si p'mo fecit testm. vr qz p igressuz monasterij rupit. qsi p posthumi agnatio nez. ecclia eni cparat posthumo vt ex de p ba. in psentia. in aut. de sanc. epis. §. sed hoc

possit dicere qnto sit grauius ad dei seruitiu improbos applicare: miles[a] vos si couerti voluerit: pusq nobis renuciet: null9 eu si ne nro csensu qlibet psumat rone suscipe. Queritur: si ingressis monasteriu vltra relinqt lnia testadi: h greg. phibet ita scribens ianuario carolitano epo. Post monasterij igressuz nulli relinqt lnia testadi.

Uia[b] igredietib9 di. monasteriu cuertedi gra vlteri9 nlla sit testadi[c] lnia: sz vt res eoz eiusde[d] monasterij sint: apte legi diffinitioe decretu e[e]. Jde gre. pa. cypriano subdiacono. Post monasterij ingressum eide monasterio oia sua co[nferant].

Exlatu[f] e ad [...] nos petronilla noie de puicia lucania pgenita p exhortationez agnelli epi fuisse cuersam relicqz suas oes[g] qs hre potuit: lz sibi iure potuissent cpetere: tn eas eide monasterio i qd ingressa est etia specialiter donationis titulo ctulisse. Ecotra[h] paul9 pm9 heremita in testo colobiu suuz athanasio alexadrino epo reliqt: tunica vo beato anthonio. Sz aliud e de his q i monasteriu igressi se z sua tradiderut: aliud d his q solitaria vita ducetes se nulli ecclie tradere put isti nulli oblata libere testari valent. Jtez in au. csti. ix.

Si q[i] mulr aut vir monastica vita elegerit z intrauerit monasteriu liberis no extantibus: monasterio quod ingreditur res eius competere iubem9: sed si persona liberos habens antecqz de rebus suis inter eos disponat monasteriu itret: liceat ei postea inter eos diuidere[k] legitia[l]

pnti addim9 sanctioni. ff. de iniusf. rup. te. si filio. Jte p capitis diminutione rupit testm. isti. q. mo. ru. te. §. ij. Jte iste diminuit capite qz trasit in alteri9 ptate. ecotra vr qz teneat testm. qz p mortuo habet. sed in morte confirmat testm. ite legatu no peryt. p capitis diminutione. vt. ff. de ca. di. legatu. Ad hoc dico qz rupit testm nisi prius relinqrit aliqd monasterio. si qs instituit monasterium an ingressuz monasterij i vno denario postea no rupit testamentum. h. tn z Jo. ctrarium dicut. Sz nu qd monasterium ipso igresso adeptu est possessionez rerum illius vi det qz sic. quemadmodu adoptas adipiscitur possessione adoptati. ff. de preca. si adoptauero. qd cedo. Sz qd si igrediens monasteriu habuit vsufructu bonoz. nuqd monasteriu pot vti fructibus illo viuete. vi detur qz no. tn ideo qz morte extinguit vsufruct9 alij cedi non pot. nisi dicere qz ius vtendi remaneret apud illu. z vtilitas apud monasterium. sed ctra si aliqd esset ius penes eum in ipso ingressu esset factum monasterij. dico ergo vsufructum non remanere apud illum. alij contradicunt. argu. C. de vsufru. l. vlti. k Diuidere. sed qlr testatur vel disponit ista persona de reb9 alienis ctra illud. insti. quibus non est permissum facere testa. in prin. sed dic qz hoc ex quada benignitate pmittit a iure ne ecclia videat aliqua velle circuuenire pp res suas. preterea video qz qnqz aliqs dispoit d reb9 alterius. vt mater q trasit ad secudas nuptias testari pot d reb9 pro filios z disponere iter ipsos. vt. C. de se nup. femine. §. vl. l Legitima. i. tertia vel medietas sm numerum

filiorum.C. de inoffi.testa.auten.nouissima.
a ¶ Cōpetere.ne sit onerosus monasterio. xvj.q.vj.de lapsis.qr morte pue͂nit⁹ est sic nō obstat.s̄.e.l.,pxi.quidā tñ intellexerūt qḋ hic dicit̄.cū vere fact⁹ esset monach⁹.,pxima leges intelligūt cum adhuc ē in ,pbatione. Jo.
b Non liceat ingratitudinis.ecce ꝙ ingratitudo aboletur per ingressū monasterij. similiter irregularitas. vt. lvj. di.c.j.cū enī; al's abbas sit pfectus. non requiritur in eo oīmoda irregularitas. vt.xvj.q.j.legi.monacha tus enī; oēm maculā; abstergit.i aut. de mo.in pn. ar.tñ est ꝙ ñ tollat̄ irregularitas.lv.di. pscis.j.q.vij. c.ij.Jo.
c Quo pueritie. Questio.j.
d Quod intra ānos. aut est adultus qui itrat monasteriū; aut ipubes.si adult⁹ ꝛ spōte intrat exire non poterit.vt.j.e.q.j.puelle.ꝛ.q.ij.c.j.ꝛij si inuitus intrat.exire pōt.vt.j.e.q.j.sicut.nl si ,ppter aliquā culpā inuitus intr.t.vt.l.di. si ,ppter aliquā culpā inuitus intr.t.vt.l.di. si.ille.ꝛ.xxi.q.ij.placuit si ipubes intret. aut ab alio penit̄ i mōasterio aut p se itrat si ab alios penit̄ i mōasterio ꝛ ipe ñ ɔsētit.pt egredi qñ voluerit.vt.j.e.q.puelle.ꝛ.q. iij. pñs. Si vo ɔsēsit cū ab alio penit̄ i mōasterio.tj lꝫ ɔsēnsus ille q fit añ ānos discretiōis nō teneat tñ exire non potest.pnsꝫ ventatad legitimā etatē; ad instar carnalis matrimonij.

portōē nulli diminuta triēte vel semisse: ꝛ qḋ eis nō dederit: monasterio cōpetet:ᵃ sꝫ si oēm substāciā inter filios diuidere voluerit: sua psona filijs suis cōnumerata ptē sibi retineat que monasterio cōpetere debeat: sed si post ingressū moriat̄: anteq̄ꝫ iter eos diuidāt filij legitimā portionē pcipiāt: reliq̄ subā monasterio ɔpetēte: ɔsti.v.in colla.j. Nūc aūt cū monachus factus esset: hoc ipso res suas oēs obtulisse videat̄: si prius testat⁹ nō sit: exinde iudicio eius cessante lege disponit̄: vt si liberos haberet in q̄s aut nihil aut min⁹ legitima portione quoq̄ donādi titulo cōtulerit: eaten⁹ sube monasterio destinate detrahatur ꝛ ne qd contingat circa liberos iniquū. Itē ex
Non ᵇliceat (nouella. parētib⁹ liberos vel liberis parētes ab hereditate sua repellere mōachos factos q̄uis du; laici fuerāt in cām ingratitudinis inciderunt. Itē nō liceat parētib⁹ liberos suos ad solitariā vita; trāseūtes ab strahere de monasterio.

vt ex̄ de despon.impu.de illis.ꝛ.j.e.q.illud sed q̄cito pue͂nit ad perfectā etatem.pctest egredi.vt.j.e.q.iij.presens.ꝛ ex̄ de re.cu; sci mus.licet quidā dixerūt ꝙ impubere sufficiat sola parentis obligatio ad hoc vt monachus sit.arg. eius qḋ est ex̄ de regu.c.vl ri. ꝛ.j.eo.c.j. ꝛ.ij.lꝫ ꝯ eos est expsse. ex̄ de regu.cum sci nus.ii vero impubes ,ppria auctoritate itrat pt extrahi a patre vel tutore vt.j.e.q.ij.pu ella.lꝫ tamen sciās ꝙ fm: P.si voll capax ē ingressus monasterius sine per se.sine p voluntates parētis.dūmō ñ fuerit coact⁹. ammō nō pt exire.lꝫ non peruenerit ad annos pubertatis.qr cum voll capaces se possint obligare diabolo vt extra de deli.pu pueri. multo fortius deo.. Jte; cum in matrimonio carnali malitia suppleat etatem vt ex̄ de despon.i.

Causa. xx.

Hos pueritie annos agentes a parētibus mōasterio traditi sūt vn⁹ iuu⁹: alter spōtane⁹ cucullā iduit ad annos pubertat̄, veniētes: iuuir⁹ ad secularē militiā rediit: spontane⁹ monasteriū districtius petit. Nunc ,pmū q̄rit̄: si in pueritie annis traditi cogant religionis ,ppositū tenere. Secūdo si pter volūtatē parētū tonsurā vel religionis vestē; qs i pueritia accipiat: an possit sibi detrahi an ñ. Tertio q pter ,ppriā voluntatē cucullā; induerit: an cogat̄ eā retinere an ñ. Quarto si ab vno monasterio i aliud districtius liceat alicui trāsire. Que.j.

Quod ᵈitra annos pueritie traditi / cū adulti fuerint liberu; habeant arbitriu; manēdi vel discedēdi: ,pbat auc̄te ix. synodi: i q̄ sic statutū est. [illegible] fessio quo tempore [illegible]
Firmaᵉ autē cē i cipit. Nūc erit ,pfessio v̄ginitatis : ex quo adulta iam

pu.de illis ergo in spirituali grego.refert in dialago de q̄dā pucro nouēni q nutricē suā grauidauit. Alij dicūt ꝙ nemo obligat̄ vero ante legitimā etatē.nec ē si.ꝺ inframente carnali.qr ibi obligat̄ tm̄ hominū.ꝛ illud vinculū spūale solus dissoluit̄ laitē morte.lꝫ vinculū spūale sed tē morte nō dissolutū.arg.xxij.q.vij.licite sed hodie pualet opi.h.vt.ex̄ ꝺ re.postulasti.io sꝫ certe particula q̄ hoc dicebat ē subtracta.
Firma ceperit non intelligas cum cepe c rit attingere.xiij annū masculus rel[...]

mia.xij. ann̄ sȝ cũ tā ē in fi. xiiij.annoꝝ. vel. xij.

a Ddidisti] hec tria.capi tula itelligas d illis q̄ post adultā etateȝ ɔsensum ac comodauerunt.i.ca.h.in telligit d do li capacibus.

b Pater videt ergo ꝙ mr̄ possit tradere filiū suū religioni.vt.j co.q.quicūqȝ qd̄ nō videt.cuȝ nō possit spiritū i̇n patrē et in filios adptl. Hic dicit legas ergo vel ꝑ z.

c Infanti. i.pueritie.

d Puber tatis. v.xij. ... sed ... de seculari ...

e Relaxa. ex his colligitur q̄ ... dā infima etrē ... pueritie. Itē ... fo.ō ... patris ad ... habitus ... extra d regu. ... leo ... sed ... qn̄ in adul ta etate ɔsen serunt. z sic i terpretat ea ce lestin⁹.et ee. cum virum.

f Monachū devotio

etas eē cepit: z q̄ solet apta nuptijs ɔputari ac ꝑfecta. Et i vginitatis ꝓfessio tūc incipit eē firma cū etas ce pit eē adulta: z religionis ꝓfessio tū demū dȝ eē fir ma: cū adultā etatē puētū fuerit: sȝ h̄ de illa ꝓfessiōe agit: q̄ i ānis pueritie ꝓpo arbitrio dei offert quā nō ɔfirmat parentū ɔsensus. Ceteꝝ q̄ a pētib⁹ dō offer tur ꝓfessio: iuiolata s̄uari optȝ. Vn̄ greg. scribit ad angloꝝ epm. ... de monasterio ... fecerit ordi...

Ddidisti[a] adhuc ꝙ si pa ter vel mater[b] filiuȝ filiāue intra septa monasterij i in fantie annis sub regulari tradiderūt disciplina: vtꝝ liceat eis postq̄ ad puber tatis[d] annos inoleuerint: egredi z m̄rimonio copu lari: hoc oīo deuitamus[e]. q2 nefas ē: vt oblatis a pa rentib⁹ deo filijs volūtatis frena relaxent. Itē ex cō ci.tole.iiij. ...

Monachuȝ[f] ... aut paterna deuotio aut ppria ꝓfessio facit qc qd̄ hoꝝ fuerit alligatū te nebit. ꝑinde his ad mun dū reuertēdi itercludim⁹ aditum z oēs ad seculū i terdicim⁹ regressus. Itē Isidorus. ...

Quicunqȝ[b] a parenti bus ꝓprijs in monasterio fueri: delegatus nouerit se ibi perpetuo māsurū: naȝ anna semel pueꝝ suū natū z ablactatū deo pietate ob tulit: q z i ministerio tēpli quo m̄re fuerat deputat⁹ ꝑmāsit: z vbi ɔstitutus est deseruiuit. Item ex regi stro grego. Palea.

Quia aūt i insulis du ra est ɔgregatio mōacho rū etiā pueros i eisdē mō sterijs añ.xviij.annoꝝ tpa suscipi ꝓhibemus vl̄ sig dē sūt: tua eos ꝓuidētia auferat: z in vrbē romanā trāsmittat: hec i palmaria alijsqȝ ꝓuincijs te per oia volum⁹ custodire. Itē ex cōci.triburiēsi. ...

Quem⁹ ꝓgenitores ad monasteriū tradide rūt: z in ecclīa cepit cane re z legere nec vxorē duce re nec mōasteriū deserere po terit: sȝ si discesserit redu cat: si tōsurā dimiserit rur sus tōdeat: vxorē si vsurpa uerit: dimittere cōpellat. Itē ex pniali theo. Pal.

Infans ꝓ infante pōt dari in monasterio q̄ uis alter vocat⁹ sit tn̄ ē me lius votū soluere: sitr z pe cora eq̄li ꝑcio si necesse est sūt rediměda. Ex his au ctoritatibus colligit: ꝙ pa terna ꝓfessio pueros tȝ ob ligatos nec licebit eis a ꝓ posito discedere: ꝙ pater na deuotōe i pueritib⁹ an nis susceperūt. sed obijcit illud leonis pa. ...

Puella[k] q̄ nō parentuȝ coacte ipio sed spōta neo iudicio virginitatꝫ ꝓ positū atqȝ habitū suscepe rit: si postea nuptias elege rint ꝑuaricāt: etiā si nōdū eis ɔsecratio accesserit: cu ius vtiqȝ nō fraudarent: munere: si i ꝓposito ꝑma nerēt: ambigi dō nō pōt crimē magnum admitti:

z filij sponta nea professio supple.

g Profes sio.per se.

h Quicūqȝ ablacta tum sola ob latio nō suffe cisset nisi ipe postea ratuȝ habuisset.sed quare in ba ptismo cogit̃ seruare factū parentum z non in voto. rñ.q2 ibi re cepit sc̄rum. vnde illō co gitur seruare vt.xlv.dist.ō iudeis. Item quia i baptis mo pōt puer per aliuȝ ob ligari. vt.ꝺ. di.iiij.in ba ptismi viceȝ.

i Uteȝ ꝓ genito res cepit ar. ꝙ preiudica tur alicui per factum sicut ꝑ dictuȝ z ꝙ nō refert an factis vel di ctis dclaret q2 voluntatem suam vt ex tra de appel. dilecti.z.xxij. q.v.cauete. sic extra de re gu.vidua. z xxvij.di.qd̄ i terrogasti.

k Puella ad ulte. sed sm̄.H.doli capaces.cele stinus tamē videtur in telligere hoc ca.d adultis. extra de re gu.cū virum.

a ¶ Calcari.s.xxvij.q.j.c.ij.

b Sicut.offensionis ꝓpter enim delictuꝫ. cogit quis intrare monasteriū.vt.xvj.q.vj. de lapsis.l.di.si ille.ꝛ.lxxxi.di.dictū.ꝛ.c.siqs clericus.ꝛ.xxxiij.q.ij.admonere.ꝛ si certum tp̄s ei nō p̄fi-gitur nūqd ꝑpetuo ibi manebit. videt̄ ꝙ sic. vt.lxxxi.di.siqs.clericus.ꝛ seruꝰ q fine p̄niti-one tp̄is i vinculis ponit̄ ꝑpetuo ibi esse videt̄.vt.C.d pe.seruꝰ. ar.ꝫ.ij.q.j.in p̄mis.

c Illud.xv. videt̄ ꝗ ꝙ habeat.xv. ānū pro delibera-tiōe an velit manē an recedere nā ā si nō potuit deliberare cum nec ante habuit discretōnē.videretur enī ecclia circūuenire hoīes.si aliquis cogeret̄ manere cum ea q nūꝗ deliberauit.naꝫ etiā i illicitis dat̄ alicui dilatio mensis vt.j.q.i.constat. decretalis tñ vr̄ eis dare triduū.vt ex̄.e.ad nr̄aꝫ.l' saltē cōes sīt cie dērent eis dari ad loquēdū amicis ꝛ cōponēdas sarcinulas. vt.ff.ex qbus cau.ma. ab hostibꝰ.§.vlt.econtra vr̄ ꝙ nihil tp̄is habebit.nā cum canon ꝯpat ꝯtū ꝗ qs obligatur hmōi obligatōi diuine.vt.xxvij.q.j.c.ij. sed in ꝯtractu hūano nō lꝫ etiā icōtinēti resilire.vt.C.de trās.Quid ꝗ nec in h̄. Ad h̄ dicunt qdā ꝙ si ante.xiiij.ānos fecit ꝓfessionē stati cū ꝑ vnū diē fuerit post annos.xiiij.in monasterio ē ei factū ꝑiudiciū.lecꝰ si n̄ fecit ꝑ id qđ eit ex̄ de regu.ad nr̄aꝫ meliꝰ credo esse dicēdū ꝙ si ante annos pubertatis hūit discretionē tantā.vt ꝑ se vel per alios scamil set ꝙ statis esset obligatꝰ.vt tūc stati post annos.xiiij.sit obligatꝰ si nō ꝯtradicat.sed si p̄ se nec ꝑ alios potuit scire aliqd de obligatione ista.tūc i.xv.āno.sit igrēdū ab ipso an velit stare an non ab aliis eniꝫ nō est h̄ ingrēdū nisi ab illis q ꝑ se nō pn̄t hoc scire nec ab aliqs h̄ didicerit. Itē nūqd poterit aliqs petere in integꝝ restitutionē q in xv.anno intrauit religionē ar.ꝫ sic.ex̄ d reg.ad nr̄aꝫ. R̄n.nō q: nō est deceptꝰ q xp̄o se ꝯiūxit. Preterea qz in talibꝰ cen-setur matrimonium sic̄ i mr̄imonio.ex̄ de re. spo.ex p̄te.

vbi ꝛ ꝓpositū deserit:ꝛ cōsecratio violat̄ nā si hūana scā nō pn̄t ipune calcariª: qd de his manebit q corrupit federa diuini sacri. Quū ꝗ in ꝑncipio huiꝰ capituli dicat̄:puelle q̄ nō coacte iperio parētū dat̄ itelligi:qđ si coacte hitū virginitatis sumpserit sine purificatiōe ip̄ꝫ deserere pn̄t: sꝫ puella h̄ nubil' itelligit: cuiꝰ vt in sequētibꝰ demōstrat̄:post.xij.annū liberuꝫ est arbitriuꝫ:nec i electiōe ꝓpositi cogit seq parētū iꝑiū. Sꝫ ꝛ illud etiā intelligēdū ē statutū i synodo hita ab eug.papa. Extra volūtatē ꝓpriā retrusi i mōa

Sicutᵇ sterijs n̄ teneāt q monasteria elegert̄ a monasteriis egredi nō ꝑmittūt:ita hi q inuiti sine iusta offensiōis cā sūt itromissi:nō nisi volētes teneant:qꝛ qđ nō petūt nō obseruāt. Idōqꝫ tales ꝯsiderādi sūt magꝭ peccata ꝯmittere ꝙ plāgere sic̄ i decreto scīssimi leonis pape manifestissime continet̄.li.vj.

Unde marcel.pa. [illegible]

Illudᶜ aūt statuēdū eē censemus vt si in minori etate filij monasterio oblati fuerit: vl' sacrā tōsurā vl' velaia susceperit: dignū q dē ducimꝰ: vt.xv.an.a ꝑlatis ꝯmoniti ꝟbis ingrant: vtrū in ipso hitu ꝑmanere cupiāt an nō. Si ꝟo ꝑmanere ꝓfessi fuerit vlterius penitēti locū minime amplecti pn̄t. Sin ꝟo ad secularē hitū reuerti voluerit:recedēdi licentia nullo mō denegetur: qꝛ satis inutile ē. vt coacta seruitia dn̄o ꝓstēt. Velamēᵈ aūt nō lꝫ imponere virginibꝰ nisi certis diebꝰ.

Unde gelasiꝰ.pa.oibꝰ ep̄is.

Ideo nisi certis diebꝰ velamen imponat̄ virginibus.

Deuotisᵉ virginibꝰ nisi aut in epiphaniorꝫ die aut i albisᶠ pascalibus aut i aplōꝝ natalibꝰ sacrū velamē minime iponat̄:nisi forsan sic̄ de baptismo dictū ē graui languore correptꝭ:ne h̄ sine mūere d seclo exeāt iplorātibꝰ nō neget̄: viduas āt velare pōtificūᵍ nullꝰ attentet. Thos qꝫ ꝯsecrationis eaꝝ sil' obuiat̄.

Unde gre.in registro. Ante qdragesimū etatis sue an-

d Elamē. hꝫ agit ꝗ tp̄e virgines sint velāde.et cōsecrāde.et aūt ꝗdrup.et velum.s.velum ꝓfessiōis. cōsecratiōis. ordinatiōis.ꝓ̄latiōis.velū ꝓfessiōis impōnit tā vgi ni ꝙ viduis. vt.xx.q.ij.puellā an.vt.q.ij.pn̄ ella.velū ꝯsecratiōis ē q tm̄ vgib' iponit.xxv.an.vt.j.e placuit.e.lex.vij.di.placuit.velū ordiatōis qđ oli ipōebat diacōissis i.xl.an.vt.j.e.c.imōlat̄.velū ꝑlatiōis ē qđ i.xl.an.dat̄ abbatisse.vt.j.e.iuuēculas. Io.

e Ꝙ ꝑ hāc distictiōeꝫ multa sedāt. ꝯtra. Deuotis.epiphanioꝝ.honestū ē ꝙ in talibꝰ solēnitatibꝰ tm̄ imponat̄.pōt tñ qlibet die dn̄ico imponi.extra de tem.or.c.j.

f ¶ In albis.i.in tota septimana pascali.

g ¶ Pōtificū.sꝫ ipsemet ab altari recipiat. vt.xxvij.q.i.vidue q̄ recipiat a sacerdote.vt j.eo.vidua. Quidā tñ h̄.c.dicebāt ꝙ nec vidue ne: obstat nec ꝓsbꝫ pōt iponer̄ veluꝫ vidue nec ep̄i cx̄ qđ me cā platū.nā ibi nō dr̄ ꝙ velū ipo-

filt. sz q̄ ipōnere simulauit. Als' ñ obstat lex g cle. vel voue. cōsuluit. nā intelligūt illud ꝺ velo. id ē de veste qꝺ ex h̄ appet qꝺ ꝺf in ea dē decre. q̄ nō fuerit pfessa. cū tñ p̄ istud ve intelligat quis pfiteri. cū sit velum pfessio nis.

g aut pr̄ ē p̄ns aut abs̄ns. si p̄ns postea ñ pōt ꝯdicere. arg. liiij. di. si seru⁹. Sic abs̄ns vsq ad ānū ꝛ diē eū reuocare pt. j. e. c. ij. ita tñ vt iste ann⁹ icludat. j. legitimā etatē. xij. vl' xiiij. anno. nec peccat pater reuocando filium nec fili⁹ peccat obediētia magis pr̄i q̄ deo q: h̄ facit auctē canōle.

Iuuenculas seragenarias apl's enī z dicit vidua ñ eligat minor lr. an. xxxi. q. j. quō. pt tñ h̄ intelligi q̄ sit seragēeria ñ etate sed pfessiōe. ꝯtinētie. iij. q. vij. paul⁹ h̄ āt ē ꝑgo. q: alit nō posset esse hortatrix virginitatis. vt. xxvj. di. vna.

Nō virgines nō ꝯsecrent.

Iuuēculas[a] fieri abbatissas vehemētissime ꝓhibem⁹ nullā igit frr̄nitas tua: nisi seragenaria vginē cui⁹ vita atq mores h̄ exegerit velare pmittat. Itē

An (ex concil. cartha.

Sanctimoniales[b] añ ānū q̄dragesimū ñ velēt. Itē ex ꝯcilio aphricano. iiij.

Añ. xxv. annū virgines ñ

Placuit[c] vt cōsecrēt. p añ. xxv. ānos nec diacones ordinēt: nec virgies ꝯsecrēt: ꝛ vt lectores popu lū ñ salutēt. Itē pius pa.

Virgines nō velēt añ xxv. annos nisi forte necessitate piclitāt̄ pudicitie virginalis ꝛ nō sūt ꝯsecrāde: nisi i epīphia ꝛ in sabbato pasche ꝛ i aplor̄ natalitijs: nisi morb̄ cā vrgente. Quāuis āt vidue velari ꝓhibeāt. viduitat̄ tñ pfessio i scriptis ab eis ē faciēda: vestis q̄z pfessiōi cōueniēs ē eis tradenda: q̄ vbi q̄ vtāt ꝗ ñ i toleta. ꝯci. x.

Profession ē viduitat̄ faciāt ꝛ habitū sumāt religionis: q̄ castitatē seruare p

Iduaᵈ q̄ san ponunt

cte religiōis ꝓpositū obtinere voluerit: sacerdoti vel mistro ad quē aut ipsa venerit: aut quem ad se venire ꝯtigerit scriptio[e] ꝓfessionez faciat a se aut signo[f] aut sub scriptiōe[g] notatā ꝯtinentē se religionis ꝓpositū velle: ꝛ h̄ penit inuiolate seruarⁱ tūc, accepta a sacerdote vl' mistro apta religiōis pfessiōi veste[h] seu in lectulo qeicēs siue i q̄cūq loco ꝯsistēs ꝯstāter vtat nec diūsi coloris aut diūse ptis eadē sit nōbil' vest]: sz religiosa ꝛ ñ supecta. ꝗ ij.

Ex his ⁱ vꝺ q pter volūtatē parentū tōsurā vl' religiosaz vestē suscepit: sic diffinit i. x. ꝯci. tole. Tōsura vl' vestis religiosa i minoribus e suscepta a pentib⁹ irrita

Jn[k] q̄libet [illegible] minori etate vl' religionis[l] debitā vestē vl' tōsurā in vtroq sexu filijs aut vn⁹[m] aut ābo pentes dederit: forte[n] aut nolētib⁹[o] aut nesciētib⁹ se susceptā: non mox[p] visāi filijs abdicaue rit: sz l' corā se l' corā epo pal̄āq i ꝯuētu eos ꝺ filios talia hr̄e pmiserit adsectarē reūti hītū filijs ipsis q̄nq penit⁹ nō licebit: sz ꝯuicti q̄ tōsurā aut religiosā ve

a Iuuenculas seragenarias — Ab h̄: vt supra.

b Sanctimoniales ... Sanctio niales. nō vē leni velo ordinatōis. vt fit diaconissa nō a i ordinē sed ad q̄dā misteriū religiōis: in matutinis lectio nib⁹ nūciādi.

c Placuit. nō salutēt. solēniter dñs vobiscū.

d Idua. vl' mistro. ar. q̄ votū solēne pt fieri co rā puata psona. sz ad qd fac m̄r r̄ pfessi onē sacerdoti. poti⁹. n. ꝺz facere abbatisse. sz īō fit. q: feminis nō lz ipōnere velū alicui. vt. j. e. q. ij. statuim⁹. e Scriptis. nō q̄ sit necessaria scriptura. sed. vt scriptura ppria obuiet ei q̄ ꝯueniret. vt. s. j. q. vij. saluberrimū. f Aut a signo cū nesciit scribere. g Aut subscriptione cū scit scribere. h Veste. sz velum accipiet ab altari. vt. xxvij. q. j. viduas. ꝛ. c. vidue. q̄.

i Ex his hic q̄rit. ñ pater vel tutor possit reuocare filiū q ingressus ē religionē. dic

k Si in q̄libet. reli giōis. h̄ q̄tū ad filium.

l Religionis. hoc q̄tū ad feminas.

m Aut vn⁹ cū vnuz tñ hz. sed nū quid ñ vnus parentuz obtulit alter pt eum reuocare. arg. q̄ sic. q: qꝺ oēs tāgit ꝛc. C. de aut. pñ. l. vlt. ꝛ. xlvj. di. c. j. dici tamē pt q̄ si pater cō sensit. q̄ mater nō potest eum reuocare. nisi. vel dicere. q̄ eq̄' sit in ptāte matris vt patris q̄tuz ad hūc casum. vt. s. q. j. c. j.

n Forte supple ꝛ filij ꝯsēserit p⁹ ad vltram etatē.

o Aut nolentibus. supple aut si volētibus ꝛc. p Nō mox. i. j. annū ꝛ diē. vt. j. c. pxi. vl' mox. i. q̄cito pt sic exponit. ff. ad tertul. l. ij. §. ꝯfestiz. vl' mox. i. j. mēsē. vt. j. q. j. ꝯstat. vl' . ꝛ ic. i. q̄cito scit. xxxij. q. ij. mler. C. quo ꝛ qñ iuder ob eo. Jtē aliqñ vsq ad. x. dies. ij. q. vj. q̄ueo. Jtē aliqñ extēdit vsq ad triduū. vt. xxiij. di. c. j. circa pn. ꝛ lxxix. di. nullus. Jtez qñq pōit ꝓ q̄ncūq. vt ff. si cer. pe. l. j. nec mirer] si hec dictio mox q̄nq āplat. q: hec dictio diu q̄nq restri igit. vt. lxiij. di. lectis. lv. di. de persona.

a ❡ Ad.xiiij.c.sic soluit patria potestas post.xiiij.annu͂ q̄ztu͂ ad religio͂is igressu͂. Jo.

b Puella nondum volt capax fm. H.

c At si annu͂ nisi ita longe sit mo͂asteriu͂.vi.j.h tp̄s no͂ possit inveniri.tu͂c malus spaciu͂ habebit. ar.xij. q.ij.si qs icognit⁹. H. tn̄ dicit q̄ h factu͂ narrat q̄d p̄ōt accidere. ⁊ sicut pater reuocat votu͂ fillie.sic ⁊ iuramētu͂ reuocat.xxxij.q ij.mulier.decretal' tn̄ dat annu͂.vt.ex̄ de regu.si qs. Sed a q̄ tp̄e currrit ann⁹ iste.vi̇ q̄ a tēpore scie. vt. ij.q.vj.§. biduum vel tp̄e admonitiōis vt ex̄ de ꝯces. p̄ben.c. ec.si va.qz diuersitatē vl' n̄sgd erit ꝯtinuu͂.ita q̄ cedat ignorāti. ff.d his qui no. in fa.genero. credo q̄ incipiat a tp̄e scientie.ar.xvij. q.ij.si qs incognitus.

d ❡ Nec ipsa.vsq̄ q̄ puenerit ad legitimā etatē.vt ex̄ de despō. impu.de ill'.

e ❡ In fortiori.i.p⁹ annos pubertatis.

f Statuimus.hac auctoritate p̄dicta.s̄.eo. si in qualibz.

g O Portet

stē aliq̄n hu͂erit mox ad religionis cultu͂ hitu͂q̄z reuocent: ⁊ sub strenua districtiōe huiuscemōi obseruātie sseruire cogāt. parētib⁹ sane filios suos religioni ꝯtradere n̄ āpli⁹ q̄z vsq̄z ad .xiiij.ª eorū etatē ānu͂ lnia poterit eē: postea vo an cu͂ voluntate pentu͂: an si sue deuotiōis sit solitariu͂ votu͂ erit filijs licitu͂ religionis assumere cultu͂: qsqs au͂t vl' abolitiōe tōsure vl' secularis vest] assu͂ptōe detect⁹ fuerit attigisse transgressionē: ⁊ excōicationis cēsurā accipiat ⁊ religioni sp̄ ihereat. Itē ex ꝯci.tribu. Usq̄z ad annos.xij.pr̄ne volu͂tatis puella subiaceat arbitrio.

Puella ᵇ si an̄.xij.an.etatē sponte sua sacru͂ sibi velamē assu͂pserit: pu͂t statī parētes ei⁹ vl' tutores ei⁹ id factu͂ irritu͂ facere si voluerit at ᶜ si annu͂ ⁊ diē dissimulādo ꝯsenserit: vlterius nec ipsi nec ipsaᵈ mutari poteru͂t: si vo i fortioriᵉ etate adolescētua vl' adolescēs seruire deo elegerit: nō est ptās parētibus ꝓhibēdi. Uelamē au͂t nulli sctimonialiu͂ alteri iponere licz. Unde eutician⁹ pa.ait. Abbatissa p̄su͂mēs velare virginē vel viduam excōicet.

Statuim⁹ ᶠ vt si abbatissa aut q̄libet sctīmōialis p⁹ hāc diffinitionē i tantā audaciā ꝓrupit: vt aut viduā aut puellā virginē velare p̄sumat: iudicio canonico vsq̄z ad satisfactionē subdat. Hac auc͂te p̄dicta

plurimorum h ĩõ fit qz q̄ fu͂t publice si be fact li admittu͂t ꝯdictionē postea vt.vij.q.j.li.

h ❡ Maledicti.i.maledicēdi. Q.iij.

Quod āt.certu͂ ē q̄ q coact⁹ intrat.re. ligionē nō obligat.s̄.e.q.j.c.sicut.du͂ mō tal' sit coactio q̄ cadit in cōstātē virum.vt ex̄ q̄ rum.vt ex̄ de vi me.ca.cu͂ dilectus.nec et cōditionalis coactio obligat'aliquem.vt ex̄ q̄ in.e. ca.platu͂. Jo.

⁊ p̄fna ꝓfessiōe docet assrigi q̄libet i pueril⁹ ānis: ⁊ p̄ter volu͂tatē eorū ꝓposito suscepto ꝓhibet teneri nisi tōsurā vl' religiosaz veste parētes mox visaz abdicauerint. puuli vo du͂ offeru͂t: nō nisi sb̄ mltorū testimonio suscipiēdi su͂t. Un̄ in.ix.synodo legit. Infantes oblati a parentib⁹ sub plurimorū testimōio suscipiantur.

Oportet ⁱ ifātes cu͂ volu͂tate ⁊ cōsensu parētu͂: imo ab ipsis parētib⁹ oblatos sb̄ testimonio plimorū suscipi: vt ōis occasio maledictiʰ gr̄a excludat hoiz pessimorū. Q.iij.

Quod ˡ āt q iuitus ꝓpositu͂ religiōis uscepit nō sit cogēd⁹ ad inuiti ꝓpositi obseruationez: testat leo pa. dicēs Nō pōt deseri ꝓpositum monachi sponte susceptum.

Propositu͂ᵏ mōa chi ꝓprio arbitrio ⁊ volu͂tate susceptu͂ deseri n̄ p̄t absq̄z pcō: q̄d.n.qs vouet do dz reddere: vn̄ q relicta singlaritatis ꝓfessione ad militiā vl' ad nuptias deuolut⁹ ē: publice penitētie satisfactiōe purgād⁹ ē: qz ⁊ si inocēs militia est ⁊ hōestu͂ p̄t eē ꝯiugiu͂: electiōz tn̄ meliorūᵐ desui se trāsgressio ē. Itē ex cōci.tol'.vij. Qui religionis habitu͂ spōte susceptu͂ dilecerit ex̄ voluerit: ad ipz redire.

Proclivusⁿ au͂t cursus ē ad volupta tē ⁊ imitatrix natura vitiorum: q̄obrē qsqs virorū vel mulierū hitu͂ semelᵒ induc

actio q̄ cadit in cōstātē virum.

i ❡ Reposi tu͂.publice.vl' q̄ mōachi ⁊ monache p̄ dictis iuis publice faciāt p̄fessionē. vt.xxvij.q.j. virginib⁹.sed potes intelligere d' publice ꝯd ꝯ q̄ sit in claustro de q̄ agitur.xxx.q.vlt. ge p̄sbi.e.ex viij.di.p̄sbi.

l ❡ Militia. vt.xxiij.q.i. militare.

m ❡ Melio rū.scl' ille q̄ trāsgredit votu͂z q deserit malus bonū ꝑp min⁹ vel par sic.xvij.q j.qui bona.c extra d vo.⁊ vo. redē. per totum.

n Procliu⁹ quia ōis etas ab adolescētia ⁊c.xij.q.j c.j.

o ❡ Semel. ꝓpter h h̄d semel dicit.h nō esse verc. ex d regu.ad nfam.vbi vi q̄z ad triduo

batur lnia e xeūdi.ſ3 certe illud iō fuit.q2 ad/ huc erat vicinus annis pueritie.ꝛ q2 nō fue rat i pbatiōe ꝛ q2 illect⁹ erat ꝛ hēs hic ar. ꝙ ſufficit aliquē ſemel cōſenſiſſe.vt.viij.q.ij dilectiſſimi.ꝛ ex̄ de deſpon.impu.de illis.e x̄ cum ma accuſ

poſt acceptū.q2 loquiī de illis ꝗ facti ſūt ir/ regulares.e⁹ ¶ In locū ei⁹ id ē adminiſtrati one vt fieret poſtea adminiſtrator loci illi⁹. nec fuit hoc peccatū ſic cōcipe in aīo.ꝛ ūmō nō ducat in pactū.ex̄.vt.cc.bū.vt noſtrū i fi. l3 ſit ar.ꝰ.j.q j. ſigs eps.ꝛ c.ꝗ ſtudet.ꝛ ex̄ de ſimo.

pol.inſuper. ſ.de aq̄ plu. ar.in dtem. ¶ Qos qui ſemel.ꝗ greceperit ſim plicez tōſurā. eā nō deſerit. tū talis dicaꝩ clerie⁹.xxj.di. cleros.iiij. di.ex antiqs. nung ꝗ cle/ rie⁹ vocatus ſeret tōſuraz. ar.ꝙ ſic.xxx/ ij.di.ſiquid bo.ex̄ de vi. ꝛ ho.cle.cleri c⁹.xu.q.j.q2. nā ecia diſpo ſitus eā feret. vt.lxxx.diſt. dictū.qꝺ cre/ do ver eſſe ſi vult vt i puile gio clericali. aliegn ke⁹.ꝛ. ſec⁹ tū videt ſi clericus ſu mit viduā in vxorē.lxxxij. dj.di.ſiquis. hodie clerie⁹ vocatus nō tenet ferre tō ſurā.ex̄ de cle. coniu.Io. b ¶ Ad mi/ litiā.vt.xxiij. q.viij.gcūq. c ¶ Secula

rit ſpōtanee religionū aut ſi vir deditus ecclie vel fe mina fuerit delegata puel laꝝ monaſterio i viroqꝫ ſe xu puaricator iuit⁹ reuerti cogat: vt vir detondeaꝩ ꝛ puella ad mōaſterū regre diaꝩ:ſi aūt ꝗlibet patroci/ nio deſertores permanere voluerit.: ſacerdotali ſnia a xp̄ianoꝝ cetu habeāꝩ ex tores: vt nec loc⁹ eis vll⁹ ſit cōis: vidue q̄3 ſicut ia3 duduz vniūſalis ſtatuit ſy/ nod⁹ pfeſſionū vl'hit⁹ ſui deſertrices ſupiori ſnia cō dēneꝩ. Itē ex cōci.chalce donēſi. Ad honores ſecu/ li nō veniant clerici retro

Qos a q ſemel [illegible] iij. in clero taxati fuerit ſiue i mōaſterio deputati: decreuimus neqꝫ ad mili tiā b neqꝫ ad honores ſecu lares c venire: eos aūt q h auſi fuerit facere:ꝛ nō ei⁹ rei penitere maluerint: vt ad hoc idez reuertanꝩ:qꝺ aū obtētu dei ſibi ꝓpoſue rūt:cōuenit anathemati/ zari. Cū dicaꝩ ꝓpoſuū mo nachi ꝓprio arbitrio ꝛ vo/ lūtate ſuſceptū itelligiꝩ:ꝙ ſi ꝓpria volūtate ſuſceptū nō fuerit obſeruari nō co giꝩ [illegible] ñ nicola⁹ pa.ſcribit oib⁹ epis in regno lodoui

ci. Monaſterialib⁹ diſci/ plinis null⁹ iuit⁹ ſubijciat.

Preſens d cleric⁹ noie lambertus vna cū pa tre ſuo noie atto ꝗndā v3 comite:nūc aūt clerico ad limina apl'oꝝ ꝓperās adi it pñtiā nſam: aſſerēs ꝗli/ ter idē pr̄ ei⁹ in laicali ad/ huc ordine i pdijs ꝓprijs edificaſſet duo monaſteria volūtatē gerēs: vt poſt ſu u3 deceſſū pñs fili⁹ ei⁹ lā/ bert e i locū e eius ſuccede ret: quē ifra tenerā etatē i/ ter octauū f ꝛ decimū ānū ꝯſtitutū mēorat⁹ pater ꝓ/ prio arbitrio abſqꝫ regl'ari inſtitutiōe ex̄ oē3 illi⁹ volū tatem cucullā induit. Igiꝩ poſt ꝗddā ipſi⁹ tpis ſpaciū vt ipſe dicit: ſalomon eps cū ꝗbuſdā alijs abſqꝫ pa/ tris oblatiōe vl' abbatis p cepta bñdictiōe eūdē lam bertū monaſticū habitu3 induere fecit: vt ferūt iui tū:ꝛ ſub hac occaſiōe pr̄/ na ſeu materna heredita/ te a fratribus ſuis pnatū eſſe atqꝫ ꝯtra oē3 vt dictū eſt volūtatē ſuā ꝗſi regula rē illū monachū pmanere volūt:ſup q̄ re diligēti cu ra inueſtigātes ēt ſub ad/ iuratiōe patrē g ipſi⁹ ſi ve/ rū diceret interrogauim⁹

tue.ꝛ i auſ.ꝺ ſa.epi.ꝰ.ge/ neraliter.vel loquiꝩ de ſuc ceſſione alte/ rius cuiuſcū ꝙ rei.ꝛ legꝩ hoc.ca.fm ꝗ rūdā prauaz cōſuetudinez qui mōachos nō admittūt ad ſucceſſio/ nē quod eſſe non debet.vt ꝰ.cā.xxi.q.vl ti.ꝰ.vlti. f ¶ Inter oc tauū.i.in no no anno qui eſt medi⁹ in/ ter.x.ꝛ.viij. g ¶ Patrē. arg.ꝙ vnius teſtimoniū ad mittitur [illegible] di.tanta.ſed forte hic ali/ que preſum/ ptiones pre/ ceſſerunt.vel dic ꝙ iō au/ dit q2 poſtea poſſit melius inq̄re de veri tate.vnde in fi.dicit'ſi ita eſt vt iſti di/ cunt.ꝛ fm h

res.in ꝗbus exerceꝩ iudiciu3 ſanguinis.vt.x viij.q.vl.his a ꝗb⁹ vl' i ꝗbus turpia lucra ex ercenꝩ.ꝛ ꝙ ipſe in ꝓpria pſona vult exerce re.alīs aūt licitū eſt epis ꝛ clericis habere ſe culares pncipatus.dū tū exerceāt p aliū cāz ſanguinis.vt.lxxxviij.di.eps gubernatiōe.ꝛ d ¶ Preſens.comite.ar.ꝙ ſta [illegible] q.iij.q2.io. ſ3 deſinit eē eſſe comes ꝗcito fuerit i a cti⁹ clericus.xxvij.q.ij.ſcripſit. Itē habes h ꝙ miles pōt eē clerie⁹.nec obſtat.lj.di.ſiqs

eſt.ar.ꝙ poſt apertas atteſtatiōes admittiꝩ aly teſtes ſuper eo.c.ꝗ aliquid diminuꝩ ꝓ batū eſt.ex̄ de ꝯſan.ꝛ affi.ex litteris.de hoc dic i.iiij.q iij.ꝰ.i.ꝛ eſt.ſi.ij.q.v.mēnā. Ite3 hebes hic ꝙ teſtimoniū patris audiꝩ p filio ad dirimēdū matrimoniū ſpūale.vt ex̄ qui ma.accu.poſ.videt. Item habes h ꝙ timor patris impedit matrimonium ſpūale.licet videaꝩ i matrimonio carnali.vt.ꝰ.ꝺ ritu ſec⁹ videaꝩ i matrimonio carnali.vt.ꝰ.ꝺ ritu nup.ſi prē cogēte.ſ3 itellige ꝺ leui coactiōe.

a ¶ Quod nunq̃.sed qualiter de hac negatiua potuit iuramentum prestare cuz negatiua etiam probari non possit.vt extra de probat.quoniã ꝛ extra de elec.bone memorie circa.ſi.Nam anceps est periurium qđ fit de alieno facto.vt.ff.de in li.iurã.videamus rñ.sic ꝓbari potest ꝙ quãdocunq; voluit illũ fieri monachũ ille noluit ꝛ hoc sufficit ad probandam negatiuaz.vt extra de probat.tertio.

b ¶ Nullũ.s. bonum. vite eterne ſmũera torũ ꝛ sic ñ e ꝫ.j.xxiij.q.v. ad fidez ꝛ.q. vj.c.j.ꝫ.j.xxij.q.j.pat⁹.ꝫ. ꝺ.xlv.di.ꝛg ꝫ

c ¶ Religiosos.id ẽ regulares canonicos ꝛ ſꝫ hoc math.9 est consiliuz. ¢.ic. vel dic ꝙ ex quo semel apparuit in veste religionis debz semp religiose viuere.i.non penitus seculariter ſm ꝙ intelligitur extra de regu. cõsului in ſi. dicunt enim non solũ monachi vel regulares religiosi sed etiã clerici.vt.j.q.j. null⁹ itaq; ꝛ etiaz laici. vt.xxviij.di. ſiqua vidua.

d ¶ Jo. Constitui. perseuerare.

sed idẽ pater atto respondit se talez habuisse ꝛ hr̃e volũtatẽ:vt fili⁹ su⁹ verus monach⁹ fieret ꝛ ĩ locũ ei succederet.sub testificatione atq; iureiurãdo firmauit: ꝙ qñ ꝓmis⁹ ei cucullã idu it:idẽ lambert⁹ semꝑ restitit:ꝛ nu n q̃ se fieri monachũ ꝯsensit:sed demũ ab insequẽtib⁹ monastico hitu violẽter ẽ idut⁹:asserẽs ꝙ nũq̃a regulaz aliqñ ꝓmisit: neq; ego pr̃ ei⁹ pallio altaris indutũ illũ obtuli:neq; a q̃cũq; sacerdote vl' abbate vt mos poscit bñdictione ꝑcepta regule vnq̃ se monachũ ſbiectũ futuꝝ ꝓmisit sup his oib⁹ ꝓtestat⁹ ẽ ꝓfat⁹ atto: q2 si eo tꝑe taz dure obseruãtie mõasticã itellexisset regulã:nũq̃ eũdẽ filiũ lãbertũ coegisset portare cucullaz: q̃propter ꝯsulte psalmigraphi verba recolẽtes q̃bus voluntarie se deo sacrificare pronunciat ꝛ voluntaria oris sui beneplacita fieri in conspectu dei obsecrat:pñtez vt dictũ ẽ clicũ noie lambertũ mĩme debere existimauim⁹ ſb tali violẽtia fieri monachũ.qđ.n. qs nõ eligit nec optat:ꝑfecto nõ diligit.qđ ãt ñ diligit facile ꝯtẽnit.nullũ ẽ bonũ ᵇ nisi volũtariũ.Jdcirco dñs nõ ferẽdaz ĩ via virgã ꝑ quã violẽtia vlli iferat ꝑcepit.q̃propter ꝯsulti⁹ agit si pijs suasionibus ꝯtẽptũ mũdi ꝛ amorẽ dei ꝑdicãdo q̃ violẽtiã inferẽdo ad celestẽ amorẽ illũ accẽderit:vnde oim vr̃m charitati hãc nr̃i ap̃latus mãdare decreuim⁹ ep̃laz: monẽtes atq; ꝑcipiẽtes q̃ten⁹ si ita veꝝ est vt isti dicũt:nullus ep̃s vel abbas seu mõachoꝝ reliq̃ꝝ ꝯuẽtus monasticis illũ regulis inuitũ subiacere cõpellãt:neq; vllo mõ frẽs ei⁹ ꝑ hãc occasionẽ iniuriam habeant pr̃na seu mr̃na illũ hereditate ꝑuare:ſꝫ vsq; dũ diuina inspiratione cõpũct⁹ ꝓpria volũtate regule se subdat:liceat eũ a mũdanis ꝛ laicalib⁹ remotũ vagationibus vl' negocijs inter religiosos ꝛ ecclesiasticos viros ĩ canonica degere vita:nõ eni putam⁹ (qđ absit) canõicos religiosos a scõꝝ monachoꝝ ꝯsortio se iũctos:q2 vnusq̃sq; ſm ap̃lm ꝓpriaz mercedẽ accipiet ſm laborez suũ. Si vero ep̃i vl' abbatis illecti ꝓmissionib⁹ aliqui tonsurã vl' religionis vestẽ suscepint:ipi qdẽ in eo qđ cepe rũt ꝑmaneãt:res võ coꝝ hereditatibus suis restituantur ¶ ñ in magonciẽsi ꝯcilio legit. Restitui debent res eoꝝ q ab ep̃is vl' abbatib⁹ decepti comã ...

Onsti[d] tuit⁹ sane sacer iste cõ nẽt⁹:vt ep̃i sine abbates q nõ ĩ fructu aiaꝝ ſꝫ ĩ auariciã ꝛ turpe lucꝝ ĩhiãtes q̃slibet hoies circũueniendo tõderũt:ꝛ res coꝝ tali persuasione surripuerũt:pnie canonice vtpote turpis lucri sectatores subiaceant. Hi võ q illecti comã depo suerũt:ĩ eo qđ accepũt pse

non ibi sed in alio monasterio vl extra de ſi mo.veniens.Johan. e ¶ Logantur. sed quare hoc est.cum ecclesia non debeat fraudem facere in suis contractibus.vt extra de dona.per tuas.ꝛ cõtractus dolo initus nullꝰ ẽ ipso iure vt.xv.q.vj.c. j.ꝛ.ff.d dolo elegãter sed dic ꝙ hic licet dolus dederit causam cõtractui.ipse tamen nõ est deceptus qui se christo coniunxit.vl dic ꝙ hoc potius est imputandũ fatuitati sue q̃ dolo illius.vt extra qđ metu cau.cum dilectus similiter contractũ matrimoniũ non rescinditur dolus ꝛ dit ...est ſi.extra de conuer. coniu. ex parte. ꝛ.c.veniens. in ſi.vbi propter deceptionem non retractatur ingressus. ꝛ est iniurium ꝙ in spiritualibus contractus dolo init⁹ tenet.sed contractus metu initus nõ tenet.cuz ſm leges penit⁹ contrariũ fiat nam ſm leges contractus dolo initus null⁹ est. sed contract⁹ metu initus tenet licet rescidatur per actionez qđ me.cã.

Questio iiii.

Quod vero. hec q̄stio determinatur. 3.xix. q.j.in summa.

Virgines loquitur de virginib9 talibus que habent vitaȝ canonicorum degentes agitur. xj. que. vlt.c.vlt. Sȝ alie virgines debent petita licentia recedere ad districtiorem religionē ꝛ nō causa leuitatis vt extra d regu.licet.io.

c Monachus vouerit vel etiā si fecit votum quasi sub intret monasterium xxxiij.que.v. noluit ꝛ illeligas de voto abstinentie.per quod alij scandalizantur.

d Monachum. monasterium quod non est strictius. vel si est strictius ꝛ forte transitum causa leuitatis.vt.xix que.iij.statuimus.

e Item clericis secunda pars.

f Uerberibus moderate tamen.xlv di.cuȝ beatus.

g Remittit.ergo ab/

...iterare cogantur ꝛ res vo eorum hereditatibus reddant.

Questio.iiii.

Quod a vo ab vno mōasterio i aliud districtius transire monachis liberum sit: ex ꝯcilio triburiēsi habetur in quo sic statutum est. Nonsunt prohibende virgines sacre que causa religionis aliud monasteriū adire p̄sumāt.

Virgines b sacre si ꝓ lucro aīe sue ꝑpter districtiorem vitaȝ ad aliud monasteriū pergere dispo suerint ibidēq; cōmanere decreuerint: synodus concedit: si vero fuga disciplīne aliuȝ locuȝ quesierint: redire cogantur. Quod autem de virginibus sacris hoc capitulo statuitur de monachis ēt cōsequēt intelligit ꝛ de q̄libȝ ēt clīco. Vnde obijcit illud basilij. Quod a monachis sine cōsensu abbatis sui irrita sint.

Monacho c nō licet vo ta vouere sine cōsensu abbatis sui. si aūt vouerit: frāgēdū erit. Itē illō agathēsis.ꝯcilij. Monachum nullus suscipiet aut retineat sine ꝯsensu abbatis sui.

Monachuȝ d nullus nisi abbatis sui ꝑmissu aut voluntate ad alterum monasteriū cōmigrāte nullus abbas suscipere aut retinere presumat: sed vbicūq; fuerit abbati suo auctoritate canonum reuocetur. Item clericis e sine cōmendatitijs litteris episcopi sui licentia nō pateat euagandi. In monachis quoq; presentis sententie forma seruet: quos si vboꝝ icrepatio nō emēdauerit: eti i vberib9 f statuim' coerceri: vnde q̄r de monachis statuim9: ne cis ad solitariā cellulam liceat a ꝯgregatōe discedere: nisi forte ꝓbatis post emeritos labores aut ꝑꝑ i firmitatē necessitatē asꝑioꝛ abbatis lnia regula remittatur g: qd ita demū fiat vt i tra eadeȝ monasterij septa manentes: tamē suo abbatis potestate seperatas habere cellulas permittātur abbati quoq; singulas diuersas cellulas haberē: aut plura monasteria non licet: nisi tantū ꝑpter incursum hostilitatis intra muros receptacula collocare. Uer h intelligēdū est de monachis religiose viuētibus qb9 vota specialis abstinētie vel alicui9 districtionis q̄ generalē ꝯsuetudinē suoꝝ fratrū excedat sine abbatis ꝯsensu vouere nō licet: ne super eos o ēs scādalizent: cū eni illoꝝ statutū est h q regularē disciplinā subter fugiētes peregrinatiōis sue vota sibi assumunt: qd nec monacho nec alicui clerico licet: nec hac occasione ad secularē conuersationeȝ redeat.

h hos potest dispensare i remittenda regula.vt hic ꝛ de conse.di. v.carneȝ. Nā ꝛ dispensare potest circa ordines vt extra de eo qui fur. or rece. cus. D. lator. ꝛ circa canonem late sententie.vt extra de sen.ex. cū illo ꝛ. Io.

Causa .xxj.

Archipsb̄r b cuiusdā ecclie p̄positurā alterius accepit nec prioꝛē vult relinquere: seculariū quoq; negocioꝝ procuratoꝛ efficit clarisꝛ fulgidis vestib9 se exornās ab ep̄o suo corrigit relicto officio suo ad secularē iudicem habet confugium. Primo q̄rit an clericus i duab9 eccliis possit cōscribi. Secūdo si vnaȝ voluerit relinquere: an liceat ei ad aliā trāsire. Tertio an ꝓcuratōes seclariū negocioꝝ clericj liceat suscipe.

Causa .xxj.

a Archipsbyter cuiusdam ecclesie in duabus. De iure cōmuni nullus potest habere plures ecclesias. nisi in sex casib9. scilicet quando ecclesie tenues sunt.vt x.q.iij. vnio. ꝛ si vna pendet ex altera. extra d eta.ꝛ qualita.cam te. ꝛ si habet vnam intitulatam ꝛ aliā commendatam.vt.j.e.q plures.extra de elec.dudū ꝛ si episcop9 dispensat cū aliquo. vt.lx x.dist.sancto rum.ꝛ ibi est paucitas homi num.l. ex tra ciuitateȝ. vt.j.e.c.j.ī.ff. Itē si ecclia adheret p̄bēde.vt extra d preben.extirpande.

Clericus.nō cōnumeret id ē nō intitule tur.q2 nō debet cōnumerari inter cleri cos eiusdē ecclie nisi sit intitulatus.nec ha bet vocē in electione cū alijs licet percipiat fructus illius ecclesie.q2 bene potest eps vel vl' ecclia concedere alicui beneficiū alicui9 ecclie.ñ tñ ē ibi canonicus.vt.xvj.q.j.possessiones.quādoqz etiā hz pbendā z nō ē canonic9.vt eẋ d mgris.q2 ñ nulli.z lz tales pbēdā teneat corporaliter tñ dr vacare de iure.vt eẋ de concess.pbē.z ec.nō va.cū nostris.z.c.lrās. b Dñis. sibi cōtrarijs al's bsi pt.vt .ff.de ope.li.duorum. c Necessitate3 q.d.gd faciet ğ clericus si habeat paupere3 ecclesiā.Rñ q̃rat victū artificio honesto.vt.xcj.di.cleric9. Sed nōne si ecclia pauper ē debet vniri alij vt.x.que.iij.vnio.sic nisi

sunt dūmō fiat ex eis misericordia.xxx.di. hoc scripsimus.expedit eni epis hr̃e diuites subiectos.nā imperiū abūdat si habeat subditos locupletes i aut.col.ij.vt.iudi.sine q̃ quo suffra.§.j.z potius eligēdi sunt diuites q̃ paupes.i autem.d ble. ci.§.gu9 eccō tra vr̃ sufficere q tñ ne csitas hēat z ita necessitas artat ad victū z vestitū.vt.ey.q.j. eps.i.b obil nuit sm illa tpa.xl.di.eps vilē ho.tiem ereauit dec9 ec clie.vt.d pse.dist.j.vasa.di co hic oia cō siderāda sm ciuitatē gīone z si cū ecclie. aliquid enī sufficit vni quod nō sufficit alij.vt.xl j.di.nō cogā tur z minus sufficit manē tibus ex viis cō munes q̃ in vijs.z pfuetu do puincie.i hoc seruāda est.vt.ẽ.di.xij.erit.z.xij.di.sciendum. d In villis pōt aūt aliqs eẋ ciuitatis hr̃e plures ec clias.z b id

mat.6. luc.16.

Quarto an claris z fulgidis vestibus eis ornari expediat. Quīto an ab episcopo correcti suū offm relinqre:z ad secularē iudicē ɔfugere valeāt. [illegible]

In duab9 ecclijs aliquē cōnumerari nō posse septima synod9 phibet dicēs. [illegible]

Clericus a [illegible] ab instanti tpe nō cōnumeret i duab9 ecclijs: negociatiōis eni hoc ē z turpis lucri ppriū cōmoduz z ab ecclie ɔsuetudie penit9 alienū. Audiuim9.n.ex ipsa dñica voce:q nemo pōt duob9 dñis b seruire: aut eni vnuz odio hēbit:z alterū diliget aut vnū sustinebit alterū cōtēnet.vnusqsqz eni sm aplicā vocē i quo vocat9 in hoc debet manere:z in vna collocari ecclia.q eni pp turpe lucrū i ecclasticis reb9 efficiunt: aliena ɔsistūt a deo:ad vite ho hui9 necessitatē c studia sūt diuersa. Ex his ğ q voluerit acqrat corpi opor tuna.ait eniz aplš ad ea q̃ mihi op9 erāt z his q me cū sūt:ministrauerūt man9 iste z hoc qdē i hac vrbe seruādū:ceterū in villis d que foris sūt pp inopiā hominū idulgeat. Sed due e ecclie iteligunt ecclie duarū ciuitatū:i qb9 null9 debet ɔscribi. Vñ in chalcedonēsi cōcilio statutū est.

Clericus e in [illegible]

Clericu3 in duaꝝ ecclijs ciuitatū cōscribi ñ oportet sed ecōtra nōnūq̃ eps ciuitatis vni9 efficit archieps alterius ciuitatis nec tñ priorē ecclias deserit sed pore ecclia q̃si cōmēdata relinquit:secūda quasi titulata habet. Vñ leo.iiij.scribit.

In vna ecclia titulatus alterā sibi cōmēdatā pōt habere.

Qui f plures ecclias retinet:vnā quidem titulatā aliā vero sub cōmendatione tenere debet:sic z illud agathen.cōcilij intelligendū est. Duo bus monasterijs vnus abbas preesse non potest.

Unum g abbatē duobus monasterijs p̃sidere interdicimus. Pōt etiā vtriqz tāq̃ titulato p̃esse sed iure speciali ñ cōi. Vñ gre. [illegible]

iste sciens a principio recipit pauperē.vnde imputet sibi.nisi q2 forte postea est depauperata. Sed quero quā ecclia3 dicas pauperē. nūquid illā que valet.x.marcas auri.vt.ij.q vj.anterioꝝ dico illā pauperē q̃ non pōt aliquē honeste z sufficiēter pcurare.z ꝑterea nō pōt hospites supuenientes recipe.vt eẋ de pben.3 mōachis.imo ōpposito tāmē reliquit. qd sufficiat sibi z suis.l.di.studeat.lz cū omnes hospites indistincte teneamur recipe.vt lxij.di.quiescam9.z dom9 clericoꝝ omnib9 debet esse communis.vt.xvj.q.j.qm. quis gd ergo regni q sit ditissima.nā diuitie bone

q2 eẋ ciuitatē sūt pauci clerici z pp paucitatē clericoꝝ multa pmittūt.vt lx.di.p̃cip. Itē ea rōne q2 q sūt eẋ ciuitatē ñ ita cito inueniūt illos qb9 sua artificiola vendāt.nec ita ɔuenientī foro hūt oia sic illi q sūt i ciuitate. Jo.

e Sed due ecclie.itelligunt.z c.

f Qui plu g Clericū i duaꝝ ecclijs ēpla res sb ɔmēdatiōe.ẽsilli9 ecclie ñ ē obitum tuo sed potius procura.oz.vt.lxj.di. z.c.catinēsis.z q cōmen latuit pōt reuocare qñ vult.nā ɔmēdare nihil aliud ē q̃ dpone.vt ff.depositi lui9 ff.d p.lig.ɔmēdare.io.b

g Nā abba.duob9.5.pxl.c.q.vl.c.vl.Jo.

a Relatio. cardinalē. i. ppriuz episcopum. b Canonice. nunqd talis forma erit in litteris pcuratorijs. vt sic scribat. vt quicqd canonice vel legitime p eū fuerit ordinatū. ratū hēbo erit c nō. Jo. talis pcuratio nō valet. q2. semp posceret dñs vllū ēē legitimū actum. z vidi p concilium. H. talem procuratorez in cōcilio reprobari. B. c Desinas. s. di. lxxix. c. In cōtra le. sed illō ē ius cōe. hō spāle. v. j. q. j. perenniter. d Sbirahamus. nisi illis apponeretur stati q cito cōfirmaret euz in secūdo epatu vacaret pmº. ex de elec. cū in cūctis. j. ea. q ij. siquis iam trāslatus. lectus tamē in alijs benefi cijs est. nam sibi i recipiendo vnū nō videtur renunciare alij. vt ex de testa. of. ficij. naz z si vxor recepit sibi aliquod legatū a viro nō ideo renūciat doti. C. de rei vxo. acti. l. vnica. §. sciendum. e Quid hec questio determinatur. lxxi. dist. ca. j. ij. z. iij. Sed quid si aliqs eps recepit clericū alienum de hoc varie pene statuunt quidā canones dicūt vtrūqz eē excōicādū. quousqz clericº reuertat. lxxi. di. clericos. sed dr hic in pmo ca. q vterqz sit deponēdº. i secūdo ca. di q est

Relatio^a cleri simul z populi terracinensis gentis nos valde letificat ab hoc q de tua fraternitate bona testat z q2 defūcto pōtifice suo petro sibi cardinalē postulant te cōstitui in sacerdotē coz desideria necessaria cōplenda eē puidimº: tota ergo mentis intentione ita lucrum animarū dño nostro facere festinato: vt digna te mercedes ante cōspectū eius in die retributionis inueniat: quicqd vero de pdicte rebus ecclie vel eius patrimonio seu cleri ordinatione pmotioneue i omnibº generaliter ad eū pertinētibº solerter atqz canonice b ordinare facereqz puideris: liberā habebis qppe vt sacerdos pprīº modis omnibus facultatem. Illud qqz ad eundē. fraternitatē tuaz scire necesse est: qm̄ sic te pdicte terracinēsis ecclie cardinalē eē cōstituimº sacerdotē vt z fundensis ecclie pōtifex eē nō desinas c nec curaz gubernationēqz eiº pterea: q2 ita fraternitati tue sepedicte terracinensis ecclie curā iniūgimus vt fundēsis ecclie tibi iura ptatēue nullo mō subtrahamº d. Nō. n. pōt vtriqz psidere tanqz titulate: sed vni tāqz cōmēdate: alteri vero tāqz titulate pesse valet.

Questio ii.

Qui vero ^e relicta sua ecclia ad aliam transire voluerit nequaqz sine f dimissorijs litteris sui episcopi suscipiat. Unū in. vij. synodo legitur. Sine dimissorijs litteris i aliena ecclia clericus nō ordinet.

Quoniaz ^f diuersaz ecclesiaz clerici suas in quibus ordinati sunt. ecclias relinquētes ad alios concurrūt episcopos z ignorāte epo pprio in alienis cōstituunt ecclis vbi contigit eos sine sui examinatione pmanere: pcipimus ammodo: vt nullus clericoz oino in quocūqz gradu sit licentiā habeat sine dimissorijs litteris sui epi ^g in altera cōstitui ecclia. qui vero hoc āmō nō obseruauerit: ad opprobriū ^h eiº q ordinauerit eū. deponatur tam ipse qz qui eū sine ratione susceperit. Item ex cō cilio hispalēsi. Ut alienarū ecclesiaz ministrie clerico nō liceat suscipi. nisi dimissorijs sui fuerit epi.

Placuit ^h vt siquis clericus ministris ecclie propriae destitutis ad aliā trāsitū fecerit: cōpellēte ad quē cōfugerit sacerdote: ad ecclesiā quā priº icoluerat reuertat. qui vero eū susceperit ...

remouēdº ad tēpus ab officio. vnde cuz diuerse pene sint statute. iudex pōt isligere quā magis viderit expedire. ex vt lit. nō cōtesta. qm̄. §. si pro io. Nota hec ē scda qō in q q̄rit. clericus suam ecclesiam relinquere velit an possit ad aliā trāsire sine litteris dimissorijs sui epi. Et rūdet q nō. nisi ad religionē trāsferat zc. f Quoniā dimissorijs. pz. n. q si sufficit i tali trāslatiōe tacitus cōsensus epi. lxxi. di. c. j. sz solēnis actus fit. C. de emā. iij. Sz si ad ecliā eiusdē epatº trāsiret sufficeret nudº z tacitº cōsēsus qa dissoluit matrimoniū carnale. vt. xxxiij. q. v. qui vxorē. z rō ē quare a pori erit absolutº q2 nēo pt duobº dñis seruire. vt. s. e. q. j. c. j. sed aliqs haberet pbēdas i duabus epatibus ab vtroqz posset iudicari z ordinari. Et sic vnº eps posset ordiare clericuz alteriº qd esse non debet. z ita se queretur impossibilitas iuris.

g Sui epi. sufficit habere litteras soliº epi vbi episcopus notº ē. sed in remotis ptes requirunt. v. sigilla. vt ex de cle. peregri. c. j. h Ad opprobriū. eadē pena statuit cū epo instituit aliquē inuitis prōte. xvj. q. vij. Placuit. exceptionis. j. (decernimus. i

excusatiōis. a ¶ Restituat. et sic pōt peti restitutio clericoꝝ. b ¶ Cingulo. i. excusatiōe nō. eni deponit vt legit. c ¶ Reuocari. ipso iure sicut ille cui ad tps iterdictū ē postulare ff. de postu. impatores. d ¶ Propagatōis. ꝓpagat. n. vicium p malū exēplū. xj. q. i. ij. precpue. e ¶ Lnia. i. impunitas. f Siqs. iaz trāslat⁹ translatū eū intelligo eū ē ꝯfirmat⁹ et ad epī⁹ possessionez. vt ex̄ de ele. cū i cūctis sz pp solā cōfirmationē n̄ pdit ius qd hūerit i ꝑori eccl̄ia. nisi ad epī⁹ sit possessionē vt. cxij. di. siqui epi scopi. et intellige qū ē translat⁹ de auctoritate epī sui et i eo casu ꝑt itelligi. ex̄ de ꝯces. alio qn li. sine lina epī trāsit. nō ipso iure vacat eccl̄ia imo ꝑor eps ꝑt eā repetere. vt. vij. q. j. nō oz. et. c. sig ꝟo. vl dic ꝙ vacat q̄tū ad ipsuz. io. Ego credo ꝙ ꝑor eccl̄ia eū possit repetere cū eo sit spoliata. vt ex̄ de resti. spo. p totū. Itē si aliqs recepit bn̄ficiū simplex i alia eccl̄ia. nō iō pdit ꝑorē eccliaz vl ꝑbendā. dūmō nō sumat illā ꝓ titulo. pn̄t eni canonici dare simplex bn̄ficiuz nō canonico. vt ex̄ de magi qz. nōnullis. et xvj. q. j. possessiōes. Sz nūqd epi pn̄t dispēsare circa pluralitatē stipēdioꝝ cū dicat i illa ꝯstitutiōe demulta. ꝙ per sedē aplicā pōt dispensari. et ꝓbo ꝙ possint qz a canone pmitti eis dispensatio. lxx. di. sanctoꝝ. et sicut habet papa potestatē circa epat⁹. sic epī circa eccl̄ias ex̄ de exce. p̄la. sicut vnire. Itē qz legislator sibi nō seruauit specialiter dispēsationē cū dixit. roma. pōtificē posse dispēsare. ergo alijs pmisit vt ex̄ de sentē. excō. nuper. nō eni dicit in ꝯstitutione solū papā posse dispensare. sed aliud ē dicere solū papā. ex̄ de test. regsiti. Nō eni credēduz est papaz velle iura alioꝝ diminuere. vt xcix. di. ecce. et. c. nullus. Et qcqd facit intelligēdū est sine preiudicio alioꝝ facere. vt. lx. q. iij. nūc vero. C. de emāci. nec auus. nec inde nasci debet iniuriarū occasio. vn̄ iura ꝓdierūt. ex̄ vt de accusa. q̄liter. et. C. vn̄ vi me minerit. nec ide dr̄ i ꝯstitutiōe ꝙ roman⁹ pōtifex dz dispēsare. sz ꝙ ꝑt dispēsare. Sz p h̄ ꝓbū ꝑt. n̄ iponit necessitas. ff. d offi. ꝓsi. et l. se et licet d romana sede dicat. n̄ tñ excludit de e alijs. ar. ij. q. vj. ad romanā. et nisi expsse corrigat vet⁹ ius. manebit sic cū nouo. vt. C. de appella. ꝑcipim⁹. i fi. et q̄tiēs noua actio vl nouuz ius indulget. vetus nō tollit nisi h̄ expsse dicat. ff d ac. et obliga. l. q̄tiēs. et. xxv. q. iij. de incestis. i fi. Et ad de rōes q̄s di xi. lxx. di. sanctoꝝ. Ecōtra videt ꝙ non pn̄t. qz etiā in re antiq̄ ꝓua batur ips iure ꝯdi vl ex gratia q̄dam poterat ille q habuit plures ecclesias eligere vnaz quā volebat. ex̄ de ꝑben. qz. et. c. referēte. Itē cū h papa tm̄ expmat. g alij nō pn̄t. vt. xcvj. di. illud. nā qd de vno dicit de alio negat. xiij. q. iij. forte. xxv. di. q̄lis. sic argumētat innocētius ex̄ de his que fi. a p̄la. tua. et que si tio nubere iubet oib⁹ alijs nubere ꝓhibet. ff de condi. et demon. cuz ita. ad h̄ pōt dici. ꝙ solus papa pōt dispensare ꝙ aliqs sit intitulatus i diuersis eccl̄ijs diuersoꝝ epoꝝ. naz in hoc casu videt seq impossibilitas iuris qz q̄ rōne dz recipere ordies ab vno et ab alio et stare mādato vni⁹ et alteri⁹ cū tm̄ mādata illoꝝ possent esse ꝯtraria et ille iurauit obediēre vtriusqꝫ. Itē qz nemo dz ordiare clericos alteri⁹ diocesis vl recipe sine dimissorijs litteris. p quas sit absolut⁹ a priori. et qz nemo pōt duob⁹ dn̄is fuire. hāc impossibilitatem vl facias vis iuris solus papa pōt tempare. vl in eo ꝙ dicit maiorib⁹ vt sol⁹ papa pōt dispēsare de maiorib⁹. epī aūt de miorib⁹. Itē in eo fac vlz cū dicit. cū rō postulat. i. sit alius est casus ꝙ eps nō pōt dispēsare. Itē nō dico eū stati ꝑuatuz ꝑori eccl̄ia. nisi qū de licētia epī trāsit. hoc eniz nō pōt fieri sine dimissorijs lrīs. vt. eo. qm̄. Nā si sine lnia transit pōt reuocari a ꝑori. vij. q. j. n̄ oportet. et. c. si g ꝑo vl ad cautelaz eps cōmēdet ei secūdaz ecclesiaz vl det ei sub cōditiōe si poterit obtinere dispensationē. et adde qd dixi. lxx. di. sctōꝝ. g ¶ Siue sub eccl̄ia. i. siue ꝑor eccl̄ia fuerit mōasteriū siue parochia et c. nil se intromittat ammodo de negocijs prioris ecclesie. i.

Siqs f iā trāslat⁹ ē ab vna ecclesia in aliam: nihil hēat cōe cū ꝑori siue sub ecclias ꝯstitutis martyriis b⁹ siue i pochijs siue exnodochijs aut eoꝝ negocijs. eos ꝟo q ausi fuerit post ordinatiōez huius magne et vniuersalis synodi agere q̄ ꝓhibita sūt: statuit sancta synod⁹ cadere de proprio gradu. Sed aliud ē trasferri atqꝫ aliō ꝓpria temeritate trāsire. illud aplica aucte fieri licet h̄ ꝟo oib⁹ mōis ꝓhibet. Sicē āt duab⁹ eccl̄ijs vn⁹ ꝑponi n̄ dz: ita nc vna eccl̄ia int plures rit: nec statiz sine vllo nisu excepriōis ad ꝓpriā eccl̄iā remittēdū elegerit: q̄diu eū restituat[a] cōione se ꝑuatū cogscat. desertorez autē clicū cigulo[b] honoris atqꝫ ordinis sui erutū aliq̄ tpe mōasterio relegari ꝯuēit: sicqꝫ postea in misterio ecclesiastici ordinis reuocari[c]. Maz nō potuerit in talib[d] ꝓpagatōis[d] aboleri licencia[e] nisi fuerit i eis p correctiōez discipline subsecuta correctio. ¶ bijcit aūt illō chalce. cōcilij. Nihil cōe hēat cuz eccl̄ia priori: q de vna in aliaz translatus est.

Sicut. ñ pt. s. xvj. q. j. ne p cuiusdã. ex. d. ñ. p. pposuit. s. vij. q. j. illud. Sz plures pñt eẽ in eadẽ ecclia. sed tñ erit vnꝰ plat. Diuidere. ita q vna maneat. Sz si ẽ ecclia pbẽda abũdãs. d ea bñ pt epẽ facẽ plures pbendas

est. s. xv. q. ij. iñunia dr. n. go exercere secularia negocia tribꝰ modis. vno mõ si aliquid emat vt cartꝰ vẽdat. z h ñ licet. de h tractat lxxxviij. di. p totũ. qñqz idẽ ẽ q exercere causas seculares. z illd ẽt ñ licet clicis nisi p certis psõis. ex d

vl ecclias. dũ tñ ecclie non fint sb eadez limitatiõe. vt xxj. q. j. plres sic d vna p/ vicia sũt plures. vt. x. dist. leri patoz. z. q. oi. peuenit. eo duabꝰ ecclijs fit vna. vl ex d excesse. pla. sic. z ex d vna due. vt ex de ec. edi. ad audientiã. Re ̇io. cipimꝰ pducticijs. cõducticios appellat eos q. bꝰ p certo pcio pmutuũ ra aiaz. h. n. est iniquũ. vt ex ne p. qm als si platꝰ aliqs alicuiꝰ ecclie hẽat secũ sacerdotez sb ãnuo cẽsu. ñ est iniquũ. z si peregre vadit z p certo pcio lõteri ali ques pducit. põt ẽgs pducere ogas sacerdotis aliquius ẽt vsqz ad septẽniuz. ex ne p. vi. susceptũ. z nõ fgũt aiaz. vt ex. c. n. qm vl dic pducticios pbros appellari vicarios. qz per vicarios non debet.

diuidi ñ valet. Vñ j remẽ si pci. legit. Una ecclia duo

Sicutª i vnaquaqz ecclia vnꝰ pbr dz esse: ita ipa q spõsa vl vxor eiꝰ dr nõ põt diuidi int plres pbros: sz vnũ iñmõ hẽbit sacerdotẽ: q eã caste z sincere regat. vñ iterdicimꝰ vt nullꝰ psumat ecclesiã int duos vl plres diuidereᵇ: qz ecclia xpi vxor z spõsa dz esse: nõ scortũ sicut calixtꝰ papa testat. Vñ conducticijs q3 pbrteris ecclia cõmitti nõ dz. Unñ cẽtꝰ. ij. Conducticijs pbro ecclia non cõmittat.

Recipimꝰᶜ etiã ne cõducticijs pbris ecclesie cõmittant: sed vnaqqz ecclia cui facultas suppetit pprũ habeat sacerdotez.

Quod aũtᵈ clerici secularuũ negociorũ pcuratores eẽ nõ valeãt: auctẽ carthaginensis pcilij pmi pbat in q nicolaus papa epis tulistanis dixisse legit. Pateat.

Eruenit in sanctã synodũ: qz de eis q in clero pnumerant qdã ppt turpis lucri grãz maioz possessiõez pductiões z seculares causas suscipiãt: z se ipos qdẽ a misterijs sacris p desidiã seperent: ad domos aũt seculariũ cõcurrãt: z subaz eoz gubernatiões auaritie cã suscipiãt. Decreuit igit sctã synodꝰ neminẽ deiceps eoz: hoc est nõ epz siue clericũ aut monachũ pducere possessiões aut misceri secularibus pcuratõnibꝰ nisi forte q legibꝰ ad minoz etatũ tutelas siue pcuratões iercusabiles attrahãt: aut ipsius ciuitatꝫ eps eccliastica cap rez cõmiserit gubernacula vel orphanoz aut viduaz q idefense sũt: aut eaz psonaz q maxime ecclastico indigẽt admiculo pp timorẽ dei. ¶ Si qs vo transgressus fuerit hec statuta: correctiõi ecclastice subiaceat. Itez ex pcilio carthaginẽsi. j. nicolaus eps tulistanus dixit.

Qui clero ãnexi sunt secularũ possessionũ pcuratores nõ fiant.

Quedoᶜ placere suggestionez meã scitati vre z displicere vob: vt q seruiũt deo z annexi sũt clero: accedant ad acctiões seu admistratiõesᶠ vl ad pcurationes domozᵍ seculariuz: sz sanꝰ eps dixit aploz statuta sit q dicũt. nemo militãs do implicat se negocijs secularibꝰ: pinde aut clici sint sine actiõibꝰ domoz autᵇ actores sine officio clericorũ vniũsi dixerũt h obfuemꝰ. Itẽ ex pci. cartha. iiij.

Placuitʼ vt epi pbri z diaconi vl q cũqz clici non sint cõductores aut pcuratores: neqz vllo turpi vl ihonestoᵏ negocio victũ qrãt: qz respicer drũ scptũ esse: nemo militãs deo implicat se negocijs secularibꝰ.

tijs psõis. ex d positu. c. j. qñ qz idẽ ẽ q dcẽ pcuratoz rez seclariũ siue admistrator. nec illd lz ẽt cis. ex ne cle. vl mo. c. ij. z c. sz nec. qñqz idẽ ẽ qd pducere possessiones a laici. h ñ ẽ iterdictũ eis qz h ẽt lz mõachis. vt ex d dci. dile. Re scil. do ad actiões. s. carũ. f Seu admistratões. s. rerũ sclariũ. g ¶ Domoz. i. familia laicoz. vt procurẽt laicoz familiãi victu. h ¶ Aut ñ intelligat q eis det optio. sed illd aut ponit cõminatiue. sic põit. lxxxvij. di. pseqũt z. xlv. di. disciplina. Joha. Placuit. pductores fisci. s. vt ipi pstẽt tributũ z vectigal ecclia. n ñ debet recipe possessiones grauatas tributis. imo si hẽbet dseret eas vt. x. q. ij. hoc ius vel appellat hos cõductores q aliqd pducũt vt alijs cartꝰ locẽt. z ẽ simile. C. locati milites. k ¶ Inhonesto qs honesto possunt. vt. xcj. di. clericus victum.

Quesito. iij.

Quod regere ecclias vt ex de cle. ñ resi. Uod ẽt hec qd expedita (qz nõnulli

Cyprian⁹.tutorē tutelā testamētariā nō recipiēt clerici.sed legitimā possunt si volūt.sed nō cogunt recipere eā.de hoc notaui.xvj.q.j.generaliter.z.lxxxvj.di.puenit. b Probauit.idest deuouit. c Dor mitatione. i. morte. nūqd ergo talis est excōmunicatus.nō.sz id fit.qz impenitens decedit. dicūt qdā tū hoc eē dictuz ad terrorem. vt ex de rap. super eo. d Mollitijs i.oltijs h Ig. vn de tunc nō pōt vocari in ius.ff.de in ius vo.l.j. f Sz dic horis.tamen interpolatis sic sumit.xxxvj.dist.si qs vult.z.ff.de condi.z demon.sigs ita vbi dicitur q si alicui lega tū ē.vt cū filijs habitet.si requirit q in quolibet momento sit cū eis. S Acerdo g tiū.id est constitutio de sacerdotibus. h Seruet hec sunt verba cōstitutionis vsqz ad locū obuari Questio iiij. Uod vero nota q vsus vestium nō despicitur.sed ab vsus.s.iactantia z volnptas. qz in victu nō refert qs vl' qd vl' qtū comedat dūmō nō gulose sumat.vt.xlj.di. quis.z.c delicie.idē dico in veste.vt.xlj.di.psimonia.z hic i.c.j.pūt q clerici fm cōsuetudinē regionis pciosis vestib⁹ vti.vt cōformēt se moribus eoz inter q̄s viuunt.z vilescat dignitas clericalis.ar.lxxx.di.episcopi.sz rubeis z viridib⁹ pānis ū vtāt, cum tū desup hēbāt clausas vestes extra de vi.z ho. cle. clerici. pui purā z cē datū pūt referre. Nā vestis dūi pura sunt nec tenet illō. qd legit eē & vl' legit g ho.cle.stat tum⁹.q² nō sunt p vlū vestitū ad pbo tum.sicut nec illō greg.vij. eē de appel. meminimus gre.tū dic q si cuiꝰ potestā rū vestiū nō eēt i culpa fmo del ū taz māifeste exp meret q diues idē pur pera z bysso. Dicit ad iud sero. Sz illud ū obstat qz si se cpar tate z ho s clo bonos q hū. q̄sa ppt ca nō sunt do natus.tex. di.hec scrip. Omni dis natura, que fit causa voluptatis als secus. vt. di. psimonia. z.c.delicie. l Epitymio.id est in pri.vl' epithimia.dicit qdā genus pene quod tpsione valuit septimane.vl.c. repatio.vel est ge nus pene. thimia dicit in... m Qui vngueētis nō pp egritudinez.s

Item ex epistola cypriani ad psbyteros z dyaconos z plebē furnēsem. Secularium negocioꝝ pcurationez clerici nō suscipi iure.

Cyprian⁹ a presbyris z diaconib⁹ plebi furnensi psistentibus salutez. Iāpridē cōcilio episcoruz ē statutū:ne qs de clericis z dei ministris tutorez ac curatorez testamēto suo noiauerit: qñqdē singuli diuino sacerdotio honorati z in clericoꝝ ministerio psituti nō nisi altari z sacrificijs deseruire z pcib⁹ atqz ofonib⁹ vacare debeāt scriptū ē eni nemo militans deo implicat se negocijs secularibus vt possit placere ei cui se pbauit ᵇ qd epi z antecessores nostri religiose psiderātes z salubriter puidētes censuerūt neqs pcedēs ad tutelā vl' curā clicū noiaret: ac siqs hoc fecisset:ū offeret pro eo:nec sacrificiū p dormitatiōeᶜ eius celebraret.neqz.n. ante altare dei merent nominari i sacerdoni pce:q ab altari sacerdotes z ministros volunt auocare. Item ex eodem. Nō lz clicis mollitijs secularib⁹ obligari.

Mollitijsᵈ z secularib⁹ rebus laqueisqz olbigari nō pūt q diuinis reb⁹ z spūalib⁹ occupati sunt:nec ad terrenos z seculares act⁹ vacare. Itē ex eodē. Secularibus negocijs clerici

Hi quiᵉ in nō alligenī. ecclia dūi ad ordinatioē clericoꝝ pmouēt:in nullo ab administratione diuina auocent:nec molestijs z secularib⁹ negocijs alligēt:nec ab altarijs z sacrificijs recedant:sedᶠ die noctuqz celestib⁹ reb⁹ z spiritualib⁹ fuiāt. Itē vt.s.

Sacerdoz De eodez. tiuz g religiose decretū z necessarie facitū seruetur ʰ a nobis simul cū ceteris fratrib⁹ dei exēplū ne quis sacerdotes z mīstros dei altari eius z ecclie vacātes ad seculares molestias deuocet : obseruari de cetero poterit: neqs vltra hoc faciat circa psonā clericoꝝ:si qd factuz fuerit ē vindicatuz. Questio.iiij.

Uod voⁱ fulgidis z claris vestib⁹.eis ornari nō liceat i vij.synodo iubet : in q̄ sic statutuz ē. Compar clericos qui vnguentis z claris vestibus z fulgidis lasciuiūt.

Omnisᵏ iactātia z ornatura corporalis a sacrato ordine aliena ē eos ergo episcopos vel clicos: q seˡ fulgidis z claris vestib⁹ ornāt emēdari oportet: q si in hoc pmaserint epithimiolˡ ptradāt:silr z eos qui vnguentisᵐ vngunt: qm vero radice amaritudinis exorta cōtaminatio facta est in ecclesia catholica christianos calumniātium hereticoꝝ hi qui hāc

vt melius redoleat propter voluptatem qd non licet. xcij. di. cantantes. et de cōse. di. iij. peruenit. a Imaginarias in quibus imaginamur et respicimus conditionē nostram. b Necessitatē. i. cōmoditatē et honestatē. c In summitate. id est limbo. d Nullus in itinere. nisi fuerit iusta causa timoris. extra. de vi. et ho. cle. clerici. e Stolis. id est veste talari suppellectio vel cappa. f Per vnā. nota de suspensione vnius septimane. sic de conse. dist. ij. sigs p ebrietatem et. v. q. ij. peruenit. g Presbyteri. id est sacerdotali talari. vt. xx. iij. dist. non liceat. h Operimento. id est sine cappa vel pallio. i Sine ornatu secularium. ergo videtur qd qui verberat taleo. nō sit excommunicatus. extra de sen. excō. i audientia. sed hoc non est verū. vt notant. xv. q. iij. quis. k Recipimus. l Suz vero. Hec q̄stio determinat. xi. q. j. placuit. et c. generaliter. m Siquis. imperialibus. ab imperatore nō potest peti cognitio publicorum iudiciorū. sed

receperunt non solū imaginarias[a] scripturas abominati sunt sed etiā omnē reuerentiam repulerūt: eos qui religiose ac pie viuūt offendentes ac p hoc completur in eis quod scriptū est. Abominatio est peccatoris dei cultus. Igitur si inuēti fuerit deridētes eos q vilibus et religiosis vestib[b] amicti sunt: p epithimium corriguntur. Priscis enim temporibus omnis consacratus vir cum mediocri aut vili veste conuersabat: omne quippe qd nō propter necessitatem[b] suam: sed pp venustatē accipitur elationis habet calumniā: quēadmodum magnus ait basilius: sed neq ex sericis textoris vestem quis variatā induebat: neq apponebat variorum colorum ornaméta in summitate[c] vestimentorum: audierant enim qz q mollibus vestiunt in domibus regum sunt. Item ex vij. synodo. Clericus non in ... ambulet sed ... vestibus ...

Nullus[d] eorum qui cō numerantur in clero vestimentum indecens habeat siue in ciuitate degēs siue in itinere ambulans: et stolis[e] vtatur que cōcesse sunt clericis. Si vero qs tale quid fecerit per vnam[f] hebdomodam suspendat.

Item zacharias papa. Non secularibus vestibus sed ... suo conuenientibus clerici vtantur.

Episcopis presbyteri diaconi secularibus indumētis non vtantur: nisi vt condecet tunica sacerdotali: sed neq dum ambulauerit in ciuitate aut via aut i plateis sine operimēto[h] presumat ambulare: preterq̄ si in itinere longo tempore ambulauerit: qz sicut mulier orans i ecclijs nō velato capite ōturpat caput suū iux aplicā vocē: ita sacerdos sine opimēto ōturpat sacerdotiū suū. qd si temere psūpserit ō statuta agere: cōine puer donec q statuta sunt adimplere maturet. Item leo papa. Extra ... sine ornatu sacerdotali ...

Sine[i] ornatu sacerdota apparere.

Si extra domos sacerdotes apparere nullo modo cōuenit: ne vt aliquis seculariū iniurias patiatur. cōtrarius deniq inuent[o] aut desinat aut canonice subiaceat discipline. Item inno. ij. De vestit.

Recipimus[k] vt tam episcopi q̄ clerici in statu mentis in habitu corporis deo et hominibus placere studeant et nec i superfluitate scissure aut colore vestium nec tonsura intuentium quorum forma et exemplum esse debent: offendant aspectum: sed potius qd eorum deceat sanctitatem: qp si moniti ab eis emēdare noluerint: ecclesiasticis careant beneficijs

Suz[l] vero episcopum relinquere et ab officio suo. discedere: atq ad secularem iudicem confugere nulli licet. Unde in agaten. conci. legitur. ...

Placuit vt clericus si relicto officio propter districtionem ad secularem iudicem forsitan cōfugerit: et is ad quem recurrit solatium ei defensionis impenderit: cū eo de ecclesie cōmunione pellatur. Item ex cōci. antiocheno. ...

Siquis[m] a pro episcopo depositus psbyter vel diaconus: aut etiam a synodo qlibet episcopus fuerit exauctoratus molestiam imperialibus aurib[o] inferre nō presumat: sed ad maiorum episcoporum synodum sese conuertat: et que se putat habere iusta in eorum concilio alleget: atq ab his de se expectet: que fuerit deprompta sentē

episcopale iudiciuz potest peti ab eo.xj.q.j. placuit.z.c.quicunqz. a Veniā.idē in eo q excōmunicat⁹ celebrat.xj.q.iij. siquis epūs. idē in eo q transit ad aliaz ecclīam. vij.q.j.si quis presbyter.

tionis iuramenti. Iurare est aliquid deo ie ste dicere. iuramentum est vox ipsius iuran tis vel actus ipse vel ipsum qd iurat. Causa institutionis vna est propter infirmitatē ho minū de facili dubitationū. cuz eni volum⁹

b Si quis cuiuslibet. pena ar. penā pecuni ariā posse in fligi ab eccle sia.xxiij. dist. quācūqz. xviij. di.qm̄ quidē xvj.q.j.statui m⁹.q.cognoui mus. xxiij.q. v.d liguribus.

c Nec eta tez.dūmō sit capax doli.vt de cōse.di.iiij. eos extra de deli.pu.ca.j. B.Jo.

d Si forte suscepit. ad ōfēdēdū.

e Si qs epi scopoz. palatio.null⁹ eniz episcop⁹ vel p̄sbr sine cōscientia alio rū episcopoz ibit ad impa torez. xxiij.q. viij.siqs eps.

f Si episco porum. ego nō facio ipsorū qr ipsi peccāt. sed p pēa quā ego sustineo sicut iob egi igr̄as deo p sua pe na nō pro p secutōe ma loz eū sic di xit. Sit nomē dñi bñdictū.

Causa. xxij.

g Quidā epūs qd iu ramētū. Ad itelligētiā sequētiū vidēdū ē qd sit iurare. z quid iuramētū. que causa institu

tia qp si deficiens pusilla nimitate hoc noluerit face re: sz i portun⁹ fuerit impa tori hmōi nullā veniā habet: neqz locū villi⁹ asser tōis sue: nec spez recipiē di grad⁹ habeat in futurū.

Itē ex cōci. cartha. v. Nō defendet ab aliquo q epoz

Si qs[b] iudicio dānat. cuiuslibet honoris cle ric⁹ iudicio epoz p q̄cū qz crimie fuerit dānat⁹ nō liceat eū siue ab ecclijs q b⁹ p̄fuit: siue a q̄libz hoie defensari interposita pena dāni pecūie atqz honoris: q̄ nec etatē[c] nec sexū excu sandū eē p̄cipim⁹. Itē ex cōci. arelatēsi .iij. Cōione priuet q ecclīastice discipli ne regulā fugiētē defēsare

Si forte[d] aliqs p̄fuit. clicoz regulā discipli ne ecclīastice s̄bter fugiēs fuerit euagat⁹: quicūqz eū susceperit: z illū pōtifici suo nō recōciliauerit: sz magis defēsare p̄sūpserit eccle cōione puet. Itez ex cōci. mar. pa. Sepe recōcilia tōis careat q ab epīs cōdē nat⁹ [illegible]

Si qs eps[e] p̄sbyter aut diacon⁹ excōicat⁹ i cōcilio iniuste se q̄rit cōdēnatū ad maioz epoz cōciliū reuer tat: vt eoz i q̄stiōe z iudi ciū expectās si q̄s se iustas cās hr̄e putat: illis expo nat: si aūt cōtempserit: z importans se palatio aures p̄ncipū ingetare voluerit hoc ad nullā veniā poterit

puenire: neqz spez future reconciliationis habebit.

Itē grego. cōstātino augu sto. Epoz cause corā prin cipibus examinari nō de[illegible]

Si epoz[f] cause [illegible] mihi cōmissoz apud pijssimos dños alioz p̄tro cinio disponūt. infelix ego ininsta ecclīa qd facio: sed vt epi mei me despiciāt z cōtra me refugiū ad seclares iudices hēant omnipotēti deo gr̄as ago: peccatis meis deputo h̄ tñ suggero bre uiter: qr aliquātuluz expe cto: z si ad me venire distu lerint: exercere i eos distri ctionē canonicā nullo mō cessabo. Causa.xxij.

Quidā epūs iurauit fal sum qd pu tabat verū. quo comp to archidy aconus eius iurauit se nū q̄ prestaturum ei obediē tiam. Cōpellit archidya conus ei⁹ ab epō ad exhi bēdā sibi cōsuetā reueren tiā. accusat epūs de dupli p iurio: z de eo qd falsuz iu rauit: z qr archidyaconuz ad peierādū cōpulit. Primo q̄rit an iuramētū sit p standū vel nō. Secūdo si sit piurus: q iurat falsum qd putabat verū. Tertio si li cuit archidyacono dene gare epō cōsuetā obediētiā. Quarto si cōstiterit eē illi citū qd iurauit archidy conus an sit seruandum.

aliq b⁹ ipsua dere qd cre dere e qd cre vtile est. z nō credunt sim plici verbo. pmittit nob iurare vt.j.e. nō ē.z.c. ita q.z.c.si pecca tuz. alia cā ē ppter idola triaz. sicut.n. cōcessū fuit. vt hostias deo i molarent ne eas offerret de monibus sic potius pmis sum fuit. vt p deuz iurarēt q̄ per creatu ras. ne icide rent i crimē idolatrie. vt j.e.cōsidera. Forma autē iuramēti alia fit solo sermo ne. alia fit in teruentu ali cui⁹ sacre re. Illa que solo sermōe fit fit tria t̄ga. tri plex inuenit. Aliter eni iu rabāt in vete ri lege. aliter in primitiua ecclia. aliter hodie. In ve teri lege iura bat. viuit do minus viui anima mea. vl addat mi hi dñs. vt. j. e. z iurabunt. In primitiua ecclīa iuraba tur. testis est

mihi dñs. testis est mihi cōscia. hoc dico cora deo. vt.j.eo.si peccatū. Hodie iurat p deum.

e sic me de⁹ adiuuet. vt. xxxv. q. vj. ꝺ parete la. Pena periurij est sicut de alijs mortali⸗bus. vt. j. e. q. c. vlti. ⁊ fit intestabilis. vt. j. e. q. v. paruuli. Huic autem questioni proposite breuis datur solutio. ꝙ iuramentū nō ē pre standum. ni⸗si in dubijs ⁊ necessarijs cū pigri sint homines ad credendū vt j. e. ita. ⁊. c. si peccatum ē. a Est est. Ideo fit gemi natio. vt refe ratur ad os ⁊ ad cor: vt ex. tra de iureiu⸗ran. ⁊ si chri stus. Et nega tio duplex ꝓ nō inducit af firmationez. lz sit argu. ꝯ ff. de ver. sig. duobus ver⸗bis.

b A malo ab incredulitate. scz. illi⁹ cui iurat. vt extra de elec. significasti.

c Item ia⸗cobus in epistola. noli te. sic remo⸗uet indiscre⸗tum iuramē tum vel vult dicere ꝙ nō pro qualibet re sit iurādū. quia non ꝑ vili. vt. ij. q. v. si quis.

d Omne qꝺ in fede⸗ra. Item quat tuor ponit ꝓ casus in qui⸗bus potest iu rari. sꝫ. ⁊ a⸗lij quos ha⸗bes. ij. q. v. in princi. ⁊. xxviij. di. syracusane. ⁊ extra de iuramento ca⁹ū. c. j. extra ꝺ electi. significasti. e Deficiat. supple ⁊ reus sit

Quinto si cōstiterit illud seruādū esse: an eps sit re⁹ periurij q ꝯtra iuram ēui ar chidyaconū suū ire ꝯpel⸗lit. Questio .j.

Quod iuramentū ꝓstādū nō sit au ctoritate canonice scriptu re probatur. ait enim xps in euangelio discipulis: sit sermo vester est est[a]: non non. qꝺ aūt amplius est a malo[b] est. Item[c] iacobus in epl'a ait: ante oīa frēs mei nolite iurare omnino vtraqꝫ auc̄te iuramētū ꝓ⸗hibemur ꝓstare. Sꝫ aliꝺ ē ad iuramētū spōte accede re: aliud vel ad asserendaꝫ innocētiā suā vel ad fede⸗ra pacis cōseruāda vel ad ꝑsuadēdū auditoribus qñ pigri sunt credere qꝺ eis vtile est iuramētū offerre. ꝓmū ꝓhibet scꝺꝫ ꝯcedit. nō enī iurare oīno pctīn. est. Vn̄ i tole. cōci. vuj. le gi. Iuramentū ꝓ federe pacis est agendum.

Omne⁹qꝺ in federa pacis venit tūc solidi⁹ sub sistit: cū iuramētū hoc iter positio roborat. sed ⁊ oē ꝙ amicoꝝ aīos ꝯciliat tunc fideli⁹ durat. cū eos sacra mētū vincula ligāt. omne enī ꝙ testib⁹ adstipulat. ve rius cōstat cū id iuratōis adiectio affirmat. ꝙ si te⸗stis deficiat[e] inocētis fidez sola iurisiurandi taxatio[f] manifestat. Item aug. sup eplām ad gala. Iuratio

infamat⁹. alias deficiēte accusatore nō cogi tur iereus expurgare si fuerit infamat⁹. vt v. q. vltima. qꝺ aūt licet quidaꝫ voluerit di cere. cōtra. C. de reb⁹ credi. in bone ⁊ hec di ctio sola excludit hic vulgareꝫ probationeꝫ. sed non exclu dit numeruꝫ cōpurgatoꝝ.

nō est ꝓhibēda: nec tanqꝫ bonū appetēda.

Dns[g] est ꝯ ꝓceptū dei iura tio q̄ a malo nō iurātis ē: sed increduli: a quo iurare cogit. Nā hic intelligit ita dnꝫ ꝓhibuisse a iureiurā⸗do: vt qꝫtū in ipso est qsqꝫ nō iuret. qꝺ multi faciūt i ore hn̄tes iurationē tanqꝫ magnū ⁊ suaue aliqd. Nā vtiqꝫ apl's nouit ꝓceptum dn̄i: ⁊ tñ iurauit. Nō enī audiēdi[h] sunt q has iura⸗tiones esse nō putant: qd enim facient de illa quoti die maior vestram gloriaꝫ fratres quaꝫ habeo i chri⸗sto iesu dn̄o nostro quam greca exemplaria manife stissimā iuratiōnē esse ostē dunt: ꝓhibemur ḡ iurare cupiditate aut dilectōe iu rādi: Quis. n. iuramentū ampli⁹ nō sit: qꝫ est ē: vel nō nō: ⁊ iō a malo sit: nō tñ a malo tuo: sꝫ infirmita tis aut incredulitatis eoꝝ q nō aliter mouēt ad fidē. Item aug. i epistola ad pu⸗bli. Iurare non est peccatum.

In nouo[i] est nō iurare. testamēto dictū ē oīno iurem⁹: qꝺ mihi qdem ꝓ pterea dictū esse videt: nō qꝛ peccatū ē: sed qꝛ piura⸗re imane pctīn ē: a q̄ lōge nos esse voluit: q̄ oīno ne iurem⁹ cōmonuit. Idē. In necessarijs verū iura re non est peccatum.

Et noueri[k] verū iura re ñ ēe pctī: iuētm⁹ ⁊ aplꝫ

f Taxa⸗tio. idest im⸗positio iudi⸗cis. est enīꝫ ta xare mod⁹iu randi. ex̄ de purga. ca. cū i iuuētute.

g Dn̄s ē. in ipso est. j eo. si peccatū xj. quest. iij. añcessor. Jo.

h Audien di sunt imo eo ipso ꝙ vo lunt iurare. sunt habēdi heretici. ex̄ ꝺ here. ad abo lendam. §. si quis. quidaꝫ enī nimis fa ciles sunt ad iurandū. q⸗daꝫ metu di⸗uini numinꝫ vsqꝫ ad sup⸗stitionē per⸗ueniūt. vt. ff. de co. iusti. ꝙ subconditio⸗ne. Johan.

i In nouo. sꝫ qꝛ piu rare. arg. ꝙ qñqꝫ ꝓhibet aliquid non propter illud qꝺ inde seq pōt. xj. q. iij. nolite. xxvij. di. vi. bo. ra⸗pto. §. sed ne duꝫ talia. xlj. di. quisquis. xij. q. j. habe bat. ij. q. vij. ꝑsumsit xxiij. q. iij. deus vbi ali quid ꝓhibet ꝓpter suū ꝯtrariū. sic hic.

k Et noueritis.

1. cor. 15

mat. 5

a I Ta ergo bonū ar. q bonū phibetur pp ↄsequētis malū. vt. xxj. di. denicꝫ. vicia eni vicina sunt virtutib⁹. vt. xlj. di. sepe.

b Cōsuetudinē. assiduitas eni facit aliqd esse peccatū qd al's nō esset. vt. xxv. di. p. cris appellatio.

c Nō dixit. vnū ergo debemus facere i verbis. vt. viij. di. si ↄsuetudinē. ff. de v͂bo. obli. si qs stipulatus.

d Ul si malum qd vtilitē 𝔞 si pp vtilitatē alteri⁹ possū iurar. multo magis pp meā. vt. xxiij. q. v. si nō licet.

e Et iurabunt sed hec pma ratio.

f Pro cōfessiōe. iurando. n. p dñm ↄfitemur ipz

g Offendicula. i. idolatria p que iurabant.

h Mortuoꝝ doꝝ. i. e.

i Onsidera. sꝫ p celū licet per creaturas nō possum⁹ iurare. iuram⁹ tñ p euāgeliū qd est creatura. qꝛ ibi tñ

paulū iurasse: q̊tidie morior p vestrā gloriā frēs: quā habeo in christo iesu domino nostro p gloriam vestrā iuratio ē nō eni sic ait: p vestrā gloriā morior: quasi vestra gloria me fecerit mori quō si diceret p venenū p gladiū p bestiā p inimicū mortu⁹ ē intelligeret faciēte inimico faciente gladio faciēte venēo mortu⁹ est. Idem de sermone domini. Nec tanꝗ̄ bonū appetēdū nec tanꝗ̄ malū iuramētū ē euitādū.

I Ta ergo[a] pcepisse dñs intelligit: ne iuraret: ne quisꝗ̄ sicut bonū appetat iusiurandū: assiduitate iurādi ad piuriū p cōsuetudinē[b] delabat: quapropt q intelligit nō in bonis sꝫ in necessariis iurationem habēdā: referant se ꝗ̄tū potest vt nō ea vtat: nisi necessitas cogat: vꝫ cum videt pigros esse hōmines ad credendū qd eis vtile est credere: nisi iuratione firmet. Ad h̄ vtiqꝫ ptinet qd sic dicit. Sit āt sermo vester est: nō nō: h̄ bonū est 𝔞 appetēdū qd aūt amplius est a malo ē. i. si iura

respect⁹ habet ad deū. Jō āt phibet iurari p eas. ne p ↄtēptū eaꝝ deteret. vt. j. e. §. si o[illegible] ci[illegible]tur. 𝔞 ne videat numē eē i eis. k Melius est electiue ponitur nō con[illegible] patiue. sic. xj.

l Clericum. iurātē. (q. iij. nemo perito: nō sine solēnitate. nūc eni depositionē i[illegible] ducit. ar. xxvij. di. §. vlti. m Inter epulas.

n Siqs per capillū. (de cōse. di. v. nullus. sēm leges q sic iurat vltimo supplicio punit. in au. vt nō luxurient ↄ naturā. circa me. o Manifestauerit. ar. q aliqs cogit accusare. vt. ij. q. vij. q̄propter. xxiij. q. iij. 𝔞 i

re cogeris: scias de necessitate venire infirmitatē eoꝝ qbus aliquid suades: q infirmitas vtiqꝫ malum est: vñ nos quotidie liberari pcamur: cū dicim⁹. Libera nos a malo. Itaqꝫ nō dixit qd āt amplius est: malū ē: tu eni malum nō facis: q bñ vteris iuratione. Ité augusti. i sermone dñi in mōte li. j. [illegible]

Ul malū nō[d] facis: q vteris bñ iuratione: que 𝔞 si nō bona: tñ necessaria est: vt alteri psuadeas qd vtilit psuades: sed a malo ē illi⁹ cui⁹ infirmitate iurare cogeris. Item hieron. sup hieremiam. [illegible]

Et iurabūt[e]: viuit dñs i veritate 𝔞 in iudicio 𝔞 i iusticia: 𝔞 benedicēt eum gentes ipsumqꝫ laudabūt: quō ergo euāgeliū iurare nos phibet: sꝫ hoc iuramētū p cōfessionē[f] dicit 𝔞 ad cōdēnationē idoloꝝ p q̄ iurabat isrl: dñiqꝫ offendicula[g] auferūt 𝔞 iurat per dñm deū qd̄qꝫ iurandū est ad ↄdēnationē mortuoꝝ[h] deorū p quos iurauit omnis idolatra. Ité hiero. sup matheū. li. j. [illegible]

Onsidera[i] q saluator nō per deū iurare phibuit sed p celū 𝔞 terrā 𝔞 per hierosolymā 𝔞 p caput tuū: 𝔞 hoc q̄si paruulis fuerat lege ↄcessū: vt quō victimas deo imolabāt ne eas imolarēt idolis: sic 𝔞 iurare pmitterēt p deū: nō q recte hoc facerēt: sed qꝛ meli⁹[k] est deo id exhibere ꝗ̄ demoniis. Ité ex cōci. cartha. iiii. [illegible]

Lericū[l] [illegible] per creaturas iurantē acerrime ē obiurgādū si pstiterit i vicio excōicādū: inter[m] epulas vero cātātē supradicte sūie seueritate coercēdū decernimus. Ité pius papa. Clericus deponi[illegible] [illegible] per capillū vel caput [illegible]

Siqs[n] p capillū dei vel caput iurauerit vel alio mō blasphemia ↄ deū vsus fuerit si in ecclastico ordine ē deponat: si laic⁹ anathematizet: 𝔞 si quis per creaturas iurauerit acerrime castigetur: 𝔞 iuxta id quod synodus diiudicauerit peniteat: siqs aūt talē hominē nō manifestauerit[o]: nō est dubiū quin diuina condemnatione coerceat: sed si eū vt ista emēdare neglexerit acerrime corripiat.

Q. uerit qs mag' teneat an ille q p deū

sacerdos.i.q.i.qsqs. Sed ꝯ nemo inuit⁹ accu
sare cogit. C. vt. nemo inuit⁹ agere vł accu.
cōpel.l.i.ꝛ iure nēo cogit indicare. vel ac.ff.
de pscri.ꝟ.solēt.sed pōt dici ꝙ iudicio offi
cio cogi pōt.sed nō iure actiōis. illud tñ cre
do ꝙ denun
ciare cogitur
aliqs ꝟ3 cōe3
opiniōe3 qua
notauit.ij.q.i.
si peccauerit.

solā creaturā ħ p3 ꝙ ñ ē licitū iurare p crea
turas nisi i iure exꝓmat. ꝙ possit līc p euāge
liū p altare p crucē.j.e.ħē in⁹.ꝛ.q.v.q piurat
ꝛ.j.e.si aliq.ꝛ p salutē ꝓ ncipis.vt.j.q. vij.q
tiēs ꝟm leges tñ vł ꝙ possit iurari p creatu
ras.vt.ff.ꝺ iu
reiu.ł.ij.§.vl.
ꝛ.l.q p salutē
ꝟ3 pmēbra ꝺi
nō ē licitū iu
rare.vt i auł.
vt ñ luxuriēt
hoīes ꝯ natu
rá.col. vj.cir
ca medium.

a Si aliqua
modicū
ꝗtū ad vul
gares.

b Maius
j.e.q.v.q piu
rare ꝯ ꝟ3 illō
de iudicio ec
cłie istō de iu
dicio dei vel
dic ꝙ q iurat
p deū nō so
lennit minus
peccat ꝗꝫ si so
lenniter p euā
geliū sed si
vtrūꝗ iura
mētū ē solen
ne mag' pec
cat qui iurat
per deum.

c Propt
scripturas ħ
p3 ꝙ eq ob
ligat.q iura
p deū. sicut q
iurat p euan
geliū.sed si p
deū iuraret
nō solēnit.ꝛ
p euāgeliū so
lēnit vel ecō
uerso magis
est obligatus
q ad ecclesiā
sollēniter iu
rans.ꝟ3 ꝗtū3
ad deū3 eq̄lr.
vł qui cle.vł
vo.Sꝫ
obijcit q̄nto
sanct⁹ ē p qꝺ
iuratur tanto
magis est pe
nale piuriū3
q magis obligatoriū.vt.j.e.mouet.sed illud
intelligo cū iurat illicite ꝛ hētur respect⁹ ad

an ille qui sup sacra euan
gelia iurat: huic qōni io
han.chrysosto.rñdet dicēs
Nō est malus p euāgeliū q̄ per deum iurare.

Si aliq̄⁹cā fuerit mo
dicū vł facere q iurat per
deū q āt p euāgeliū mai⁹b
aliqd fecisse videt: qb⁹ di
cendū ē: stulti: pp deū scri
pture sancte sunt nō deus
ꝓpter scripturas c. Itē hie
ronim⁹. **Nō solū in altari vel reliquijs: ꝟ3 etiā cōi lo quela piuriū3 caueat.**

Habem⁹ i lege dei scri
ptū non periurabis i noīe
meo: nec pollues nomen
dei tui in vanū. Jō admo
nēdi sunt oēs: vt diligēter
caueāt piuriū nō solū i al
tari seu sanctoꝝ reliqujs. ꝟ3
etiā in cōmuni loq̄la. Itē
Jsido. sniaꝝ li ij. **Nō dis pliet de⁹ iurare sed peiera re.**

Nōnē ꝯtra dei pcē
ptū iurare: sed deū iu
rādi vsu3 facim⁹ piurij cri
mē incurrim⁹. Ite3 aug.
de vbis apli ꝟmone.xxviij.
Si iurare ñ ē peccatū.

Si peccatū ł esset iura
tio: nec in veteri lege dice
retur nō piurabis: reddes
dño iuramēta tua: nō eni
pctm nobis ꝓciperet. Jte3
nō vobis dicim⁹ nos nō
iurare: si eni ħ dicim⁹ mē
timur: ꝗtū ad me⁹ ptinet
nō iuro: sed ꝗtū mihi vi
det magna necessitate cō
pulsus: cū video nisi faciā
mihi ñ credit: ꝛ ei q mihi
nō credit ñ expedire ꝙ ñ

credit hac ppensa rōne ꝛ
ꝯsideratiōe librata cū ma
gno timore dico corā deo:
aut testis ē mihi deus aut
scit xp̄s: ꝙ sic ē i meo aio:
ꝛ iō ꝙ plus ē.i.ꝙ ampli⁹
est: ꝗꝫ est ē: nō nō: ꝟ3 ħ qꝺ
ampli⁹ est a malo ē ñ iurā
tis: sed nō credētis. Ex ꝓ
missis colligit: ꝙ iurare ñ
est pctm: nō tñ tāꝗꝫ bonū
est appetēdū: ne ꝯsuetudi
ne iurādi labamur in piu
riū: sed cū dicat pcedere a
malo nō credētis: vł ꝙ ꝛ
si iurare pctm nō sit: iura
mētū tñ recipe malu3 sit:
ꝟ3 noīe mali ñ malicia sit:
sed pcti pena itelligat. ex pe
nali ei ifirmitate icreduli
tas illa ꝓcessit: q ad iuran
dū ꝯpellimur: ipm aūt iu
rare sicut pctm nō ē: ita iu
ramētū ab aliq̄ recipe ma
lū nō est. Vñ aug. scribit
ad publicolā. **Juramētū accipe ñ ꝓhibemur.**

Quāuis dictū sit: ne
iurem⁹ nusꝗꝫ me i scriptu
ris sanctis legisse memini
ne ab aliq̄ iurationē3 reci
piam⁹. Sed q̄rit an sit vtē
dū fide eius: q p demonia
iurat. Sed de his ita scri
bit ad publicolā. **Licet vti fide eius q vt ea3 seruet p demonia iurat.**

Mouet te vtrū eius fide
vtēdū sit: q vt ea3 seruet p
demonia iurauerit: vbi te
volo ꝓus ꝯsiderare vtrū si
qspiā p deos falsos iuraue
rit se fidē seruaturū ꝛ ea3
seruauerit: nō tibi vł bis
Mecedēs ē licitū si tñ ꝯhs sic.xxiij.q.i.qd
ouet.bis pl⁹ eni peccat (culpat.i ñ.

d Dēm⁹.
e Nō est.
Si pctm ł
ꝓciperet
q3 nō ē pctm
qꝺ deus vult
siue leges.vt
xxvj.di.deide
ꝛ qui peccat
leg] auctē nō
peccat.vt.xxi
ij.q.ij.q pec
cat.q f Ad
me sic oīs ca
non.ꝙ aliqs
vł mutari po
ti⁹ ꝗꝫ mutare
vij.q.j.muta
tiones.ꝛ.ca.
scias.

g Qāuis.ħ
recipiam⁹ ni
si cū scimus
aliquē falsū.
tūc.n ꝓhibe
mur recipeł
iuramēti. vt
j.e.q.v.q.exi
git. vł scim⁹
aliquem cito
posse labi i p
iuriū.cł ꝺ co
ha.cle.clicos
Et ē ħ.ar.ꝙ
eo ipso ē ali
qd licitū ꝙ ñ
est ꝓhibitu3.
vt.xxvij.q.ij.
lex diuine.xxvi
ij.q.j.iā nūc.
Jtē ar.ꝙ qñ

qui in duob⁹ peccat q̄ ꝗ in vno.xiij.dist.c.j.
a ¶ Sociat.⁊ ita obligat iuramētū qḋ fit ꝑ falsos deos ⁊ ñ obstat.ff.de iureiurā.l.ñ erit §.pe.vbi dr̄ q̄ nō valet iuramētū qḋ fit per falsos deos.q₂ ibi loquit̄ de hominib⁹ eiusdem fidei.

b ¶ Nec h̄ rñdet tacite q̄stioni cū pagani ñ habeant fidē quō dicit ꝙ eos frāgere fidē.Ad hoc rñdet.q̄ h̄ nō agit̄ de fide virtutū. sed de alia fide.Multipliciter eni dicit̄ fides quādo q̄ idez est fides q̄ sacramētū baptismi.vt.xlv.di. d̄ iudeis.Itē dicit̄ fides castitas thori. vt.xxvij.q.ij. cōiuges Itez dicit̄ fides securitas siue pactū.vt.xxiij.q.j.noli. Itez dicit̄ fides ɔsciētia vt ibi.omne qḋ nō ē ex fide peccatum est.vt.xxviij. q.j.§.j.Item dicit̄ fides habitus mentis bene ɔstitute. Itē dicitur fides credulitas ſm quaȝ credimus illud qḋ nō videm⁹ vt ibi. fides nō habet meritum ⁊c.d̄ peni.di. iiij.§.in domo.

c ¶ Veracit̄ q̄ est ñ fallaciter iuret per deos falsos.⁊ ita periuriū cōmittit.qui verum iurat per deos falsos.

peccasse:si eni tali iuratio ne ꝓmissaȝ fuaret fidē:iō tñ peccasse iu dicaret:q ꝑ deos falsos iurauerit:illud āt nemo repheñderet: q₂ fidē seruauit:nūc vo q₂ ⁊ iuraui.ꝑ q̄s nō debuit ⁊ ɔtra pollicitā fecit fidē:qḋ nō debuit:bis vtriq₃ peccauit:ac ꝑ h̄ q vtit̄ fide illi⁹ quē ɔstat iurasse ꝑ falsos deos ⁊ vtit̄ ñ ad maluȝ sed ad bonū ⁊ licitū ñ pctō illi⁹ se sociat^a q ꝑ demonia iurauit:ȝ bono pacto ei⁹ q̄ fidē fuauit:nec^b hic eā fidez dico fuari: q̄ fideles vocāt̄:q baptizāt̄ i xp̄o.Illa eni longe alia ē longeq₃ discreta a fide hūanoꝝ placitoꝝ atq₃ pactoꝝ:verūtñ sine vlla dubitatōe minus malū ē ꝑ deos falsos iurare veraciter^c q̄ ꝑ deū veꝝ fallaciter: q̄to.n.ꝑ qḋ iurat̄ mag[?]^d sctū ē:tāto magis ē penale^e piuriū^f.Alia qō ē vtꝝ nō peccet,q ꝑ falsos deos sibi iurari facit: q₂ ille q ei iurat:iurat ꝑ falsos deos q̄s colit:cui qōni pñt alia testiōia suffragari:q̄ ipse cōmemorasti de laban^g ⁊ abimalech si tamē abimalech ꝑ deos suos iurauit:sicut laban per deos socoth. Sicut ēt cuȝ in lib.machabeoꝝ romani legant̄ pacē firmasse cū iudeis: itelligēdi sūt iurasse ꝑ falsos deos sicut ⁊ iudei iurauerūt ꝑ deū veꝝ:sicut etiā d̄ iuramēto qḋ fit per creaturas itelligēduȝ ē:q̄

ipm qdē iurare ꝑ creaturas malū ē:quia ideo ꝓhibitum est:ȝ fuare q̄ iurat̄ bonuȝ ē:vt cuitet̄ pctm̄ mēdacij ⁊ dolositatis. Sed obijcit̄ q̄ ioseph vir sctūs ꝑ creaturas iurauit:dū dixit fratrib⁹ suis ꝑ salutez^h pharaonis ñ exhib.q̄ hic. Sȝ sciēdū ē: q̄ sci nō tā ꝑ creaturas q̄ per creatoreȝ creaturaꝝ iurabant in nec creatur[?] aliud q̄ creatorē ipsaꝝ venerabant̄: sicut ioseph q ꝑ pharaonē iurādo h̄ in eo venerat⁹ ē:qḋ dei iudicio posit⁹ erat i ifimis^i vñ aplus ait.Omnis ptās a dño deo ē. Itē xp̄s pilato. Nō haberes in me potestatē nisi eēt tibi data desup:de⁹ āt ꝑ creaturas iurare ꝓhibuit:ne vel more gētiliū aliqḋ nomē deitatis creaturis iesse crederet̄:vl' ne creaturas cōtēptibiles iudicādo ꝑ eas ꝓmissa ꝑ nihilo ducerem⁹. Sȝ q̄rit̄ qd graui⁹ sit:an ꝑ creaturas an ꝑ creatorem iurare fallacit̄:dupl'r^k.n.reus est: q ꝑ creaturas iurat mēdaciter:q₂ ⁊ ɔ̄ ꝓhibitionē iurat:ꝑ qḋ sibi iurare nō licet:a q̄ pctō ē imunis qui nō nisi ꝑ creatorē iurat: ⁊ primuȝ dolo capit:qḋ fac̄ etiā ꝑ creatorē mēdaciter iurās:sed piuriū tāto magis penale q̄to sancti⁹ illḋ qḋ piurat̄ apparet:q̄ ⁊ si ꝑ creaturas mēdaciter iurās dupliciter^k peccet grauiori tñ se subijcit pene:q ꝑ cre

d ¶ Magis.hec dico mag[?] nō compatiue ponit̄.sed abnegatiue.q₂ falsi dei nō sunt scī.
e ¶ Penale.id ē maiori pena dignū.quāto eni res est sanctior vel melior tanto est magis peccatū offendere eā q̄ aliā.vt.xxij.q.ij.sicut qui ⁊ j.e.q.v.q per iurat.

f ¶ Periurium.id ē temerariuȝ iuramētū.⁊ sic bene adaptatur ratio sequens.

g ¶ De laban.sed non ne ille peccat qui per deos falsos iurat. ergo ⁊ ille q peccat q recepit tale iuramētū.vt.j.e. q.v.ille.sed dic q̄ ȝ ille peccet.tamē permutti talem iuramētuȝ cuȝ aliter nō possit adhiberi fides dicti suis preteris si iuraret per deum verū facilius obuiaret tali iuramento ⁊ tñ magis peccaret.

h ¶ Per salutem.⁊ in ea non ē ꝑ salutē dñoꝝ iuratur.vt.j.q.v. ij.quotiens.

i ¶ In infimis alijs,mēbris querat phis caput regni pharaonis.

k ¶ Dupliciter.⁊ ita qui q̄ duo mala ratione coniunctiōis nō equiualent alteri eorum per se.sic extra de offi.iudi.deleg.super.§.si vero.

Predicādū q̃lē ad numerū annoꝝ hoc intellige nō q̄tū ad asp'itatē penitētie. nā regulariter p q̄libet mortali debet septēnis pnia. nisi dignitas delinquētis vel qualitas delicti aliud suadeat. xxxiij. q. ij. hoc ipsum. ⁊. lxxxij. dist. p̄sb̄r. ⁊ xxvij. q. j. deuotaꝫ. vñ licet septēnis pnia. i. p̄o nat p piurio sicut p homicidio vl' adulterio. alr̄ tñ pnia ipo- nit p adulterio vel homicidio q̄ p' piurio ⁊ durior p homicidio q̄ p adulterio vt. xxxiij. q. ij. si quod.

b Repellendꝰ. ar. aliquē ɔpellendū ad pniaꝫ. vj. q. j. illi qui

c Quod aūt. h querit an sit piurus. qui iurat falsuꝫ. qd putat esse verū: ad qd notandū est q̄ q̄tuor mōis dr̄ cōmitti piuriuꝫ. vno mō vt si qs falsuꝫ ignorāt iuret ⁊. illud nullo mō est peccatū. vt. j. e. beatus. scd̄o mō dr̄ piuriuꝫ tñ falsum iuramētū scīēter factū. ⁊ illud semp est peccatū. ⁊ mortale vt. j. e. homines. tertio mō dr̄ piuriū indiscretū iuramētū ⁊ illud quoq̄ ē pcm̄ mortale. j. e. q. iiij. q facte. q̄ꝫ veniale vt. xxv. di. §. al'. q̄rto loco dr̄ periuriū trāsgressio iuramēti ⁊ illud quoq̄ nullum peccatum est. vt in illicitis. vt. j. e. q. iiij. i mal'. quoq̄ ē mortale. vt. ij. e. q. iiij. sigd.

atorem iurat mendaciter.

Periurij aūt pena grauissima ē: quā si qs timēs ad cōfessionē venire noluerit a fideliū ɔsortio ē abijciēdus. Vñ eutician' papa.

Fideliū ɔsortio careat: qui pniam piurij agere noluerit

Predicādūa est ēt ⁊c. vt etiā piuriū fideles caueant: ⁊ ab hoc sūmope abstineāt: scientes h grāde scelus esse ⁊ i lege ⁊ i pphetijs ⁊ i euāgelio phibituꝫ. Audiuimꝰ āt q̄sdā paruipendere hoc scelꝰ ⁊ leuem quodāmō piurij penitētie modū imponere: q ēt nos se dn̄t talē de periurio penitētiā imponi debere: q̄lē ⁊ de adulterio ⁊ d fornicatione ⁊ de homicidio sponte cōmisso ⁊ de ceteris criminalibꝰ vitijs. Siqs vo ppetrato piurio aut quolibet criminali peccato timēs pniaꝫ lōgā ad ɔfessionē venire noluerit: ab ecclesia repellēdusb est siue a cōione ⁊ ɔsortio fideliuꝫ: vt nullus cū eo comedat: neq̄ bibat: neq̄ in domo sua eum recipiat. Aug. i.

Quodc aūt piuriuꝫ sit falsum iurare: facile pbat. Ait eni aug. i li. psalmoꝝ sup: Dñi est terra. Piurus q aliter facturꝰ ē q̄ pmittit.

In doloiurat q aliter facturus est: q̄ pmittit cū piuriū sit negterd decipere credēt ē. Itē hieronymꝰ. sup hieremiaꝫ li. ij. Que debeat iurās habere comites iurās.

Animaduertēdū ēe q iusiurādū hos habeat comites: veritatē iudiciū atq̄ iusticiaꝫ: si ista defuerint: neq̄q̄ iuramētū erit: sꝫ piuriū. Itē q falsū iurat mētitur menti ēdo aūt iurare nihil aliud est q̄ peierare: cū g̃ hoies q loquūt' mēdaciū pdēdi sunt: iuxta illud psalmiste: pdes oēs qui loquunt mēdaciū: mlto magis dānabiles sunt q mentiēdo deierare ɔuincunt': q: nomē dei sui īuanū assumūt. Sꝫ aliud ē falsuꝫ iurare aliud iurare in dolo: nō eni ois q aliter facturꝰ est: q̄ pmittit: in dolo iurat: Licet eni apl'us aliter facturꝰ esset q̄ pmitteret corinthijs i pria ep'la: cū ait veniā ad vos: ñ i dolo iurauit aut mēdaciter pmisit. Ille eni in dolo iurat aut mēdacit pmittit. i cuiꝰ mēte ē ñ sic se facturꝰ: vt pmittit. Ille āt q pmittit falsuꝫ qd putat eē veꝝ nec i dolo iurat nc mēdacit pmittit. Vñ aug. de vbis apli sermo. xxviij. De eo q iurat falsum qd putat verū.

Hominese falsum iurant vel cū fallūt vel cū falluni': putat hō veꝝ eē qd falsum est ⁊ temerek iurat aut scit vl' putat falsuꝫ eē: ⁊ tñ p vo iurat: ⁊ nihilominꝰ cū scelē iurat: distāt aūt ista piuria: q duo cōmēoraui: fac illū iurare: q veꝝ putat eē p quo iurat veꝝ putat esse: ⁊ tñ falsum est nō ex aio iste periurat: fallit. hoc pro vero habet: qd falsuꝫ est: nō p re falsa sciēs iurationeꝫ iterꝑonit.

d In dolo factum est. i. q: aliter ppōnit facere.

e Nequit. scꝫ hr̄e aium decipiendi. si eniꝫ nō haberet aium secus esset. vt. j. e. ne quis.

f Animaduertēdū veritatem. i. cōscientiam veritatis. j. e. ne qs. sed veritas rei non suffic. nisi adsit cōsciētia. vt. j. e. homines. sic ⁊ veritas ɔscientie sufficit vt a furto excuset. s. si credo dominiū permissurum. vt insti. de. ob. q̄ ex delicto nascunt'. §. placuit.

g Judiciū i. discretionē.

h Atq̄ iusticiam. i. iustuꝫ sit ⁊ licituꝫ qd iurat'.

i Homines hic ondit tres modos periurij.

k Putat. primum.

l Et temere. i. idiscrete.

m Aut scit qd iurat i. qd veꝝ esse

n Que duo. i. sub secundo ɔphēdit ⁊ tertiuꝫ

a Velit.q2 ipsuz peccare nemo p se vult. vt.xv.q.j.merito. b Linguā.sic.xv.q.vj.
c Is aūt istituta ex h dicto augusti (c.j. ni sequit. q g mētit nihil dicit.q2 nō dic id qd vox significauit.sicut h dicit.aliud eni cogitat mēte q ora pferat. Itē id nō dic qd cogitat.q2 vox illud n significat. nec dicit illud qd vox signifi/cat.q2 illd n intēdit. g nihil dicit.vt.ff de re.du.l.in ambiguis.
d Institu ta.sp g i puilegijs. vl i rescriptis inter ptabunt vba ad id ad qd instituta sūt. vt.h.z.xxxvij.di.relatū.z sp ad cōem itelligētiā zc. ex de spō.ex lris.z.ff d le.iij.nō.afr.sed z plerūq dū ppzietas verboz attendit ꝟitati sensus amittit. ex d ꝟ.si.pptrea nā potꝰ mēs attēdit q verba ꝯsideranda sūt.vt.j.e.q.v.hūane.z z verā intellectū fit iterꝑtatio.ex de post. ad hec circa finez. z potius ꝯsiderādū ē qd testator sensēit q ipsa vocis significatio. vt. ff. de fun. instru.l. cū delatiōis. §. asinam. z hec vera sūt nisi iterꝑtatio aiure hēat.vt.xx.q.ij.puella.
e Furtū.xiiij.q.v.forte. f Ad animū. ar.plus ꝯsiderari animū vel opinionē q ipsa ctū vl veritatē.vt ex de biga.nup.iij.q.vij.§ tria.j.q.j.sigs a simoniacis. g Intētione fec⁹ est in furto.q2 licet aliqs credat inuito dño res ei⁹ tractare.tū nō cōmittit furtū si dño placeat. vt isti.de obli.q ex delict.nal.§.placuit.

Da aliū:qd scit falsuz esse z dicit vez eē:z iurat tāq vez sit qd scit falsuz eē videŋ q ista detestāda sit belua z de reb⁹ hūanis extermināda qs eni fieri velit[a] oēs hoies detestant talia: fac aliuz:putat eē falsuz:z iurat tāq vez sit:forte verū z ē. vbi gfa:vt itelligas. Pluit in illo loco:iterrogas hoiez z dicit pluisse z ad negociū eius ꝯpetit:vt dicat pluit:sz putat n pluisse piur⁹ ē. Interest quēad modū vbū pcedat ex aio reā linguā[b] n facit nisi rea mēs. Quia g mēs hui⁹ nō erat rea:ne sciebat eniz falsuz esse qd iurauit eē verū:nec temere vl negligēter:sz cuz magna diligētia videbat sibi dephendisse vez:q iurauit falsū:piuriŋ reus nequaq ē iudicād⁹. Itē q dr qui falsuz iurat mētit n vniūsalr h itelligi dz:n.n. ois g falsū dic mētit:sic nec ois g mētit falsuz dic. Vn aug.i enchi. Nō ē mētiri dicere falsuz Is aūt qd putat vez. g mētit:ꝯtra id qd aio sentit loqtur volūtate fallendi z vtiq vba pptrea instituta[c] sūt:nō vt p ea se inuicē hoies fallāt: sed vt eis qsq i alteri⁹ noticiam cogitatiōes suas pferat: verbis g vti ad fallaciaz n ad qd sūt istituta petm est nec iō vllū mēdaciū putādū ē nō eē petm:q2 possum⁹ aliqn alicui pdesse mētiēdo:possum⁹ eni z furādo:si paup est cui palā dat sentit ꝯmodū diues:z cul pā tollit:nō sentit incōmodū:nec ideo tale furtum[e] qsq dixit peccatū nō eē:z infra:nemo mentiēs iudicād⁹ ē q dicit falsuz qd verū q2 qntū i ipo ē:nō fallit ipse sed fallit:nō itaq mēdaciŋ sz aliqn temeritatŋ arguēd⁹ ē:q falsi icaut⁹ credit ac p veris hz. potiusq ecōtrario qntū in ipso ē ille mētit:q dicit tāq verū: qd putat falsuz. qntū eniz ad aim[f] ei⁹ attinet:q2 nō qd sentit h dicit.nō veruz dicit qius vez iueniatur eē qd dicit.nec vllo mō liber ē a mēdacio:q ore nesciēs vez loqt:sciēs āt volūtatē mentit nō ꝯsideratŋ itaq reb⁹ ipsis de qb⁹ aliqd dr:sz sola intētiōes[g] dicētis.melioz ē qui nesciēs falsuz dicit.qm id vez putat q g mētiēdi aim sciēs gerit:nesciēs vez eē qd dicit. Itē gelasi⁹ papa. Nō mētit g animū fallēdi nō
Beatus paul⁹[b] habet. apls n iō q absit fefellisse credēd⁹ ē:aut sibi extitisse ꝯtrius qm cū ad hispanos se pmisisset iturus dispōne diuia maiozibus[i] occupatus.ex causis iplere nō potuit qd pmisit.qntū eni ipsi⁹ volūtatŋ interfuit: h pnūciauit q reuera voluisset efficere.qntū eni ad diuini secreta cōsilij:q vt hō oia n potuit licz spū diplen⁹ agnoscere:supna pretermisit dispōne pūetus. Nō q2 beat⁹ petr⁹ apls p affectu diue reuerētie ipsi

h Eat⁹.dr h uina.q2 omnia vicinla hūana frāgunt.xix.q.ij.due sūt.z sm quā dispēsatiōnē licitū qd alr ē illicitū.vt.xliij.q.v.dixit.z est ar.h q in oi voto vl sacramēto intelligūt hmōi generales cōditiōes.si deus voluerit.si vl xero.si potero.vt.j.c.nero.vt.xxvij.q.ij.§.ergo.q.ij.z.ff.qui satis.cog.l.vl.z ct hec si marito placuerit.xxiij.q.v.nolu.it.ar.z.xxiij.q.vl.c.vl.vbi de h notaui.
i Maiozib⁹ nō q fs canenes cr cusat qs a iuramēto ppt maioza negocia vt ex d iu retur.bcū z ex.c.qrela. sz c⁹ fz leges q difficultas p statōis n ted/

dit stipulationē inutilē. vt. ff. de ver. ob. ɔtinuis. §. illud. a ¶ Nō lauab. nec petr⁹ iuit sibi ɔtrus nec dño. dñs eni voluit ex humilitate lauare pedes petri. sed petrus pp reuerētiā noluit h. s ɔ reuerētia ⁊ humilitas sibi nō ɔtrariāt. Itē sibi nō fuit ɔtrariū q2 p̄mo p̄pter reuerentiā noluit. secūdo pp obedientiā p̄misit lauari. ⁊ obedientia nō est ɔtraria humilitati vel reuerētie simile sup̄ficialē ɔtrieta tē hēs. vij. q. i. i scriptur. ; cū suis ɔcordātijs

b ¶ Ille. men dacium. stricte sumit hic mēdaciū. lar gi⁹ sumit cum dr falsitas ē sitat⁹ imutatio. vt. i aut. de fide instru. ⁊ cau. i p̄cipio. c ¶ Fallere. fallere ē aliqñ i ɔtm aliqñ minus pctm̄ est q̄ falli ab aliq̄ circa articulos fidei in his q̄ spectant ad fidē nō multū differūt inter se fallere ⁊ falli vt. xxij. q. i. si cupis.

d ¶ In gb⁹ rebus. sic h an planete mouetur ɔ firmamētū vel cū ipo. an hō ⁊ non homo eandē specie significant.

¶ Se iūcta q. d. min⁹ malū fallere i ɔtib⁹ q̄ falli in fide. ⁊ sic nō ob. xvi. q. ꝗlitercūq̄. i ¶ Primū ē religiōi sic iesum (q. i. si cupis. k pō esse passum vl̄ nō eē natū de virgine. i. q. iiij. §. notādū. l ¶ Cōditiōe. potius eni debet oia mala pati q̄ tali malo cōsentire. xxxij. q. v. ita ne. m ¶ Ut nulli psit. vt ē mēdaciū detractionis vl̄ falsi testis in cā criminali. si dicit lex non est ferend⁹ q̄ vult obesse ⁊ nō pdesse. ff. de rei vendi. in fundo. n ¶ Tertium. vt obsit. vt mēdaciū testis i cā pecuniaria. o ¶ Immū diuid. tūc eni magis obesset p ¶ Mirū est. q. d. mirū est q̄ ita vult aliqs mentiri. vbi nulla potiē vtilitas. quidā tñ habet mez mē dacium. q ¶ Placēdi. q. d. faciūt adulatores ad h vt placeant. vt. xlvi. dist. sunt nōnulli. tamen adulatio quā doq̄ est veniale peccatuz. vt. xxxv. dist. §. alias. r ¶ His oibus. q. d. precedētia sunt mortalia. sed sequentia sunt venialia.

dño rñdit. Non lauabis[a] mihi pedes i eternū. fefellisse qđ absit aut i sua putabit mīme ɔstitisse s̄nia: q2 mox eidē diuine volūtati cesserit: ⁊ qđ se dixerat nō esse facturū cāis astrictus humane salutis passus est volūtate ɔ̄na faciendum. Ille[b] q̄ falsuz iurādo mētitur: q scit falsum esse qđ iurat. ¶ Est. n. mēdaciuz vt aug. ait. falsa significatio voc cū volūtate fallendi. sed cuz fallere[c] semp fit volūtat̄. falli āt vl̄ infirmitatis vel temeritat̄. graui⁹ aūt sit qđ ex voluntate q̄ qđ ex temeritate vl̄ ifirmitate p̄cedit. aliqñ cōtingit falli vl̄ nullū vel mimū eē pctm̄. aliqñ ex ipsa rex varia ɔsideratōe min⁹ cē fallere q̄ falli. ¶ Unde aug. in enchiridion.

Falli i his q̄ ad fidez nō ptinent aut paruū aut nullū est peccatū.

In qb⁹ reb⁹[d] nihil interest ad capessendū regnū dei vtruz credant an nō: ⁊ vtr̄ vera putent an falsa: i his errare ⁊ aliud[e] p alio putare: nō ē arbitrādū eē pctm̄ aut si ē mimū eē atq̄ leuissimū. Idē ieo.

Subij q ad fidē ptinēt grauis ē falli q̄ aliōs decipe.

In ipa[f] ɔsideratōe rerū q̄ dicūt tm̄ interest: q2 siue qs fallat[g] siue mentiat: vbicūq̄[h] falli q̄ mētiri minus ē malū q̄ tñ ptinet ad hois voluntatē: tñ lōge tolerabili⁹ ē in his: q̄ a religiōe seiūcta[i] sūt mētiri: q̄ i his sine q̄rū fide vl̄ noticia de⁹ coli ñ pōt falli.

Itē qđ dr̄ pdes oēs q lo/ quūt mēdaciū: ñ de oi mēdacio intelligēdū ē. sunt ei q̄dā mēdacia i gb⁹ ⁊ si sit aliq̄ culpa nō tñ dānabilia sunt: imo ñ rāq̄ mēdacia hñda sunt. ¶ Sūt ⁊ alia mēdacia q̄ sunt grauioris culpe. d gb⁹ itelligit: pdes oēs q lo. men. vt at appeat q̄ mēdacia sint venialia ⁊ q̄ dānabilia. distiguēdū est quot sint genera mēdacij. De qb⁹ aug. scribit in li. de mēda.

Quot sint genera mēdacij.

Primū[k] e capitale mendaciū ⁊ lōge fugiendū: qđ sit i doctrina religiōis. ad qđ mēdaciuz nulla ɔditiōe[l] quis dz adduci. Scđm vt si aliquez ledat iniuste: qđ tale est: vt nlli[m] psit ⁊ obsit alicui. Tertiū[n] qđ pdest alteri ita vt obsit alteri: q̄uis nō ad imūdiciā[o] obsit corporalē. Quartū sola mentiēdi fallēdiq̄ libidie: qđ mix[p] mēdaciū ē. Quītū qđ fit placendi[q] cupiditate de suaui elogo. His[r] oib⁹ penitus euitat̄ atq̄ reiect̄. Sequit sextū gen⁹ qđ nulli obest ⁊ pdest alicui: velut si q spiā pecuniā alicui⁹ iniuste[s] tollenda sciēs: vbi sit nescire se mentiat. Se/

e ¶ Aliud. nota diffinitionē. erroris. vt. xxx. f ¶ In ipa rez. q̄ dicū (vīj. di. q̄uis. ⁊. c. sedulo. tur ⁊ nō credūt sic in ɔtib⁹. g ¶ Fallat. siue p negligētiā siue nō. h ¶ Ubicūq̄ s ¶ Iniuste secus si iuste. vt si fecerit aucte iudicis. t ¶ Septimum in hoc differt septimū a sexto. q2 illud pdest ad periculū perso

ne. sed istud ad euitandū periculum dāni.
a Et nlli ħ dr̄ ꝙ ipa psona de q̄ fit sermo vl ad q̄ fit s̄mo ñ icludit̄ i generali s̄mōe. si ff. cōia pre. gcgd vēditor. ar. ꝫ. xxvj. di. dein- de. ꝛ. ff. de psg. paulus. §. vlt. vbi. dr̄ ꝙ si ser- uus obligauerit omnia bona dñi sui ipse intelligit̄ obligari.
b Ab imūdicia. vt si voleti ꝯhere cū soluta dicam eā esse coniugatam. ꝛ p- dest istud ei ad ꝯseruād ā pudiciciaꝫ. ꝛ nota ꝙ hec tria mēdacia in h ca. cōueniunt. ꝛ p ea alicui pdest mentiēs sed nulli obest. Sed differūt in h ꝙ vnuꝫ pdest ad euadendū dānū reꝝ. aliud ad euitādū picu lum vite. tertiū ad pudiciciam ꝯseruandam.
c Cū alterius. sic. xiiij. q. v. q. deniꝗ xj. q. iij. sigs vero. piculosa est. n. talis compensatio

primū gen⁹ mendacij est quod ꝛ nulli obest ꝛ pdest alicui: velut si nolēs hoieꝫ ad mortē qsitū pdere mētiat̄. Octauū gen⁹ mēdacij est: qꝛ ꝛ nulli obest ꝛ ad h pdest: vt ab imūdicia[b] corporali aliquem tueatur. ¶ Nō ē igit̄ mētiēdū in doctrina pietatꝭ: qꝛ magnū scel⁹ ē ꝛ pmū gen⁹ detestabilis mēdacij. ¶ Nō est igit̄ mētiēdū scdo genere: qꝛ nulli faciēda iniuria ē. ¶ Nō ē mentiēdū tertio genere: qꝛ nulli cū alteri⁹[c] iniuria ē ꝯsulēdū. ¶ Nō est mentiēdū q̄rto genere pter mēdacij libidinē. q̄ p seipaꝫ viciosa ē. ¶ Nō est mētiēdū qnto genere: qꝛ nec ipa vitas placendi[d] cā hoib⁹ enūciāda ē: q̄to min⁹ mēdaciū qd̄ p seipꝫ: qꝛ mendaciū ē vtiꝗ turpe est. Nō ē mentiēdū sexto genere. neꝗ. n. recte testimonij vitas p cuiuscūꝗ tpali ꝯmodo ac salute corrumpit̄: ad sempiternā[e] vo salutē null⁹ ducēd⁹ ē opitulāte mendacio. Neꝗ se ptimo genere mētiēdū ē. nō. n. cuiuscꝗ cōmoditas aut sal⁹ tpalis pficiēde[f] si dei pferēda ē: nec se qsꝗ in recte factis[g] nr̄is tā male, moueri sentiat: vt fiat ēt aio deterior lōgeꝗ a pietate remotior. Nec octauo genere mētiēdū ē: qꝛ ꝛ in bonis[g] castitas ai pudicicorpis pferl[h] ꝛ in maculis[i] qd̄ epi facim⁹: eo ꝙ fieri sinim⁹ nobis dānabili⁹[k]. est. In his aūt octo generi b⁹ tanto qsꝗ min⁹ peccat cū mētit̄ q̄to magis a primo reccedit[l]. Quisꝗ aūt esse aliqd̄ genus mēdacij qd̄ peccatū nō sit: putauerit: decipiet semetipm̄ turpiter: cuꝫ honestū se deceptorē arbitret̄ alioꝝ. [Item aug' de verbis apli. Si lit cet aliquē ca humilitat mē]

[C]Am[m] humilitatꝭ [etc.] cā mētiris si nō eras peccator antequā mētieris mentiēdo efficeris qd̄ euitaras. vitas aūt ipa in te ñ est: nisi te ita dixeris peccatorē: vt etiā ēe cognoscas. vitas āt ipsa est vt qd̄ ē di-

bet pferre pp̄ter fidei. g ¶ Factis. q. b. li- cet nos dicamus ꝙ nemo dꝫ mentiri p vi- ta alteri⁹. nō ideo aligs ita crudel vel impi- ta alteri⁹. nō ideo aligs ita crudel vel impi sit ꝙ nō defendat talē facto lꝫ verbo nō pos- sit defendere. h ¶ Quia. ꝛ in bonis. i. inter bona

i ¶ Preferi. vt. xxxij. q. v. tolerabilius. k ¶ Dānabilius electiue ponit. ꝛ ē sensus. malū qd̄ nos facimus scꝫ mēdaciuꝫ est nobis dānabile. lꝫ qd̄ scimus fieri homicidium nobis nō est damnabile. l ¶ Recedit. nō videt̄ hoc vex. qꝛ min⁹ peccat. vij. genere. menda cij q̄. viij. ga maius malū vitat̄ p septimū mēdaciū q̄ p. viij. ad h dico recessus iste nō cōsiderat̄ fꝫ or dinē menda ciorū queꝫ h enumerat. lꝫ sed pot⁹ ꝯsiderat̄ circa q̄ litatem pmi mēdacij. Nā pmū menda ciū ꝯsistit in

xiij. di. ꝙ ait. pōt tñ sibi aligs ꝯsulere cū alteri⁹ iniuria. dū tñ non eo pposito faciat vt alij noceat. sed tñ vt sibi psit. vt. ff. de aqua plu. ar. l. j. §. deniꝗ. nec tūc facit iniuriā cum suo iure vtit̄. vt ex̄ de elec. cuꝫ ecclia. ꝛ ex̄ de appel. bone. d ¶ Placēdi. adulatiōis cā. ꝛ est. si. xxxij. q. iiij. obyciunt. cxij. di. cantātes. e ¶ Ad sempiternā. Sed qualiter. pōt aligs ad eternā salutē duci p peccatū. R̄. indirecte. vt, si monachus dicat regulā suā esse dulcē. ꝛ p tale mēdaciū lucret̄ aliquē christo. ꝛ est si. j. q. ij. quāpio. xlv. dist. de iudeis. ꝛ sic pꝫ ꝙ nullus dꝫ mentiri. vt alius piculū corpis vl rum euitet. xiiij. dist. q. ait. ꝛ. j. e. faciat.
f ¶ Perficiēde. i. salutē alterius nemo de-

religione. qd̄ maximū est. vñ ē maximū peccatū sic in h mentiri. q̄to ḡ magis recedet a religione. tāto est minus peccatū. vel dicas ꝙ tria vltima pctā nō differunt inter se nisi ꝙ tria vltima pctā nō differunt inter se nisi s̄m q̄litatē facti. ꝛ ita ñ reputat ista tria mē

[C]Uꝫ humilitatis. (dacia. p diuersis. Jo. m. sed nōne bonaꝝ mētiū est ibi recognoscere culpā. vbi culpa nō ē. vt. ꝫ. di. v. ad ei. R̄. in genere pōt qs dicere se esse peccatorē. nemo sine crimine viuit. vt. xxv. di. §. criminis. ꝛ recognoscēdo in se culpā eē nō peccat. dūmō lꝫ credat veꝝ eē qd̄ dicit. xlv. di. aute oia. ꝛ. ij. q. vij. q̄q̄. lꝫ specialr̄ dicēdo aliquod pctm̄ de se cuius ꝯriū credit mortaliter peccat. Sed obycit̄ de sacerdote. g oia cria ip-

telaťr de se ɔfitef.ſʒ dic ꝙ illud ſaċ i pſona ec cāe.nullū eni viciū ē.qđ nō repiat i aliq̄ mē bro ecclie. vel dic vt.dicit aug.ꝙ i vno pctō multa pctā pńt nōt.cū eni ſ gs peccat mortaliter cōmittit homicidiū occidēdo aiā ʒ ſuā cōmittit fur tū.qz ſe ſubtrahit deo.adulteriū. qz recedit a deo.ꝛ fornicať cum diabolo. piuriū qz fidē p̄ miſſam i baptiſmo ñ ſeruat.ꝛ ꝙ dicit in oib⁹ vitijs in qb⁹ miſer hō peccat p̄t ꝛc.ibi cōphēdunť genera ſingulor ꝛ ñ ſingula generū.tres.n.ſūt mōi peccādi.ſ.delectatiōe ɔſenſu ope.j.de pe.di.ij.ſic.

a Falſitas qz duo ɔ̄ria nō pńt eē in vno ſubiecto.xxxij.q.j.cū renūciat.

b Incauti ſūt humiles

c Non ita caueat.

d Ibi re

cas.nā quō eſt humilitas vbi regnat falſitasᵃ. Itē

Gregorius. e eodem.

Incauti ſuntᵇ humiles q̄ mēdacio ſe illaq̄ãt. Itē aug ſup iohānē. Nō licet mētiri vt arrogātia euiteť

Non ita caueaťᶜ arrogātia vt veritas relinquať. Itē i enchiridion.

Nō omne mēdaciū eque pctm̄ ē.

Ibi ᵈ nō ab ſurde videť oē quidē mēdaciū eē pctm̄: ſʒ multū intereſt q̄ aio ꝛ de qbus reb⁹ qſq; mētiať. Nō eni ita peccat qui ɔſulēdiᵉ quō ille q nocēdi volūtate mētiť nec tm̄ nocet q viatorē mētiēdo i aduerſum iter mittit q̄tū is q viā vite mendacio fallāte depravat. Itē aug.in li.de ɔflictu.viciorū atq; virtutū.

Nō ē aliq̄ mō q̄liber deci piēdus.

Necᶠ artificio ſo mendacio nec ſimplici v̄bo opoꝛtet quenq̄ decipe: qz mentiťᵍ qs occidit aiā. Itē aug.i.v.pſalmo. Pro tpali vita alicuius pfect⁹ mētiri ñ debet.

Nec ʰ quis arbitreť perfectū ꝛ ſpūalē hoiem p̄ iſta tpali vita morte cuius ſua vľ alteri⁹ nō occiditur aiā debere mētiri.ſʒ qm̄ aliud ē mētiri aliud ē veꝝ occultare.ſi qdē aliđ eſt falſum dicere aliud verū tacere: vt ſi qs forte nō velit ad iſtā viſibilē mortē hoiem ꝑdere patus dʒ eē verū occultare nō falſum dicere: vt neq; ꝑdat neq; mentiať: nec occidat aiā ſuam p̄ corpore alterius.

Duo ſunt genera mendacioꝝ: in qb⁹ ñ ē magna culpa: ſed tm̄ nō ſunt ſine culpa cū aut iocamur aut primo ɔſulēdo mētimur. Illō āt p̄mū i iocādo: iō nō ē pniciosum: qz nō fallit.nouit.n.ille cui dť cā iocādi fuiſſe dictum.ſecūdum aut iō min⁹ ē: qz retinet nōnullāⁱ beniuolētiā.

tēť ad ipz. Paul⁹ p illa v̄ba pdixit deſtructionē regni iudeoꝝ futurā veniēte xp̄o. Itē ſic hu ñ fuit mētit⁹.ſʒ ironice locut⁹ ē.vľ ꝙ inſpiratōe dina h̄ dixerunt.vt eẋ ꝺ diui. h Ne qs arbiteť.ñ occidiť.vť (gaudem⁹. ḡ ꝙ pfectus hō mortalīter peccat mētiēdo p̄ vita alterius.ꝛ ſic erit deterior ɔditiōis pfect⁹ q̄ ipfect⁹. Ad notandū ꝙ triplex eſt gen⁹ mēdacij malignitatis qđ fit cā decipiēdi.ꝛ illud oib⁹ mortale pctm̄ iocoſitatis vbi nemo lediť.ꝛ illud nlli ē mortale pctm̄.benignitatis ſiue pietatis. qđ fit p̄ ſalute alicui⁹.de illo dic.qđ ē mortale pfectis.veniale ipfectis. Sʒ q̄re nō ē mortale poti⁹ illō peccatum qđ fit ioco ꝛ p qđ nlli ɔſulunt q̄ iſtud ꝙ qđ p

bus magi.n.eſt mētiri de deo q̄ de hoie

e Qui ɔſulēdi.rōne ɔſilij nemo peccat vľ obligať.dūmō nō ſit fraudulētū vt.ff.de regu.iu.ɔſilij ꝛ.vbi aľs ñ erat factur⁹ ille cui ɔſuliť vt.ff.man.ſi remunerādi.§.ſi tibi mādauero.q̄nq; tm̄ teneť pl⁹ ɔſulens q̄ faciēs

f Nec artificio.vt ſi h̄ (vt.lxxxvj.di.tanta. mō dicat.iſte equ⁹ neſcit ſcādere arborē intēdēs qđ neſciat ire ſup pontē ꝛ vbicūq; aliqs obſcure.vľ ambigue legť.vt.ff.ꝺ iure fiſci.ita. g Mētiri vt ledat aliquē ſec⁹ ſi iocoſe mentiať.vt.j.pxi. Quid ḡ dices de abraā.nōne mētit⁹ ē cū aliud gereret in aio vt.j.e.§.abraā.Itē qđ de paulo q dixit neſciui qz p̄nceps eſſet cū ſciret.vt.xxiij.q.j.paratus.Itē qđ de mēdacio iehu q aliud in aio gerebat.vt.j.e.vtilē.Ad h̄ dicēdū ē ꝙ abraā myſtico intellectu veꝝ dixit.oñdēs p̄rem ꝛ aliū ſ ħ.reuerſurū ad iudeos.cū oēs reuer

ſunt alicui.ħ.ꝙ illud ñ fit ex aio ſʒ iſtud ſic ꝛ p illō itēdit decipe.p iſtud ñ.ꝛ itelligas h̄ pfectū ſolū illū q ex toto renūciauit oib⁹ pōpis ſeculi q ñ decederet ſtati ſaluareť.ſed cū null⁹ debeat peccare venialiť ad h̄ vt alter liberet a morte.vt.s̄.e.p̄mū.q̄liť ḡ rñdebit ille a q̄ q̄riť ab hoſte ē ia l'ihac domo.ſi tacet p̄ſumit eū eē i domo.ſi atſtateť. re⁹ erit hōicidij.ħ.tacere p̄t ꝛ lʒ ali p̄ſumat malū ex taciturnitate.h̄ ei ñ iputať.abbi.n.vt ea q̄ bona ꝛ licita facim⁹ ꝛc vt.xxiij.q.v.ꝺ occidēdis. vľ q p eq̄uocationē caute deludat iterrogā. vľ q p eq̄uocationē ſicut abraā fecit.j.e.q̄riť hoſtez dicēdo.ñ ē h̄ ſicut abraā fecit.j.e.q̄riť hoſtez eni caute poſſum⁹ deludare.xliij.di.i māda tis.ñ,ob.xi.q.iij.q̄ſi metu. vbi dť ꝙ vitatē occu tare.idē ē ꝙ dicere falſū.ſed illud veꝝ eſt in teſte.Itē nō obſtat.xxv.q.ij.p̄ſcriptio. ac.quia obtinet circa iudicia i Nōnullam.quia facit vt conſulat proximo.

a Duplex.s.xj.q.iij.añcessor. b Fures.q sp subintelligit hec cõditio si res in eo statu mãserit.vt.ff.de so.cũ qs i pñ.ex̃ d iure iur.quẽadmodũ.z ẽ h ar.q p nouũ casum nouũ daf auxiliũ.vt ex̃ de offi.dele.isinuaste.ff.deinterro.ac.de etate. Itẽ ar.ẽ h q vba generalia ñ extẽdũt ad ea de qb⁹ nõ ẽ dictũ vl cogitatũ.vt.s.c.btũs.xj.q iij.añcessor.z.ff.de trans.cuz agitans.ex̃ de deci.cũ multiplici.z ex̃ de re.spo.audita zc.

c Faciat hõ qd pt ex h.c.hẽs q solũ illd dr posse facere qd iuste facẽ possumus qñq3 hec dictõ pol se sil'dnõt potẽtia iuris vl facti.vt ex̃ d re scp.sciscitat⁹ qñq3 potẽtiã facti tñ.vt v iij.q.j.moyses.qñq3 refert ad honestatẽ.d pe.di.ij.charitas.ff d cõisti.fili⁹.qñq3 ad cõmoditatẽ.ff.d v.si.nepos p clo.

d Reli quũ.i.id solũ sibi ẽ relictũ.

e Omne.vt prestes.i.

f Quod ait vt exit⁹ ar.q p cõsequentia pbant pcedẽtia.vt.xi.xxiij q.j.c.j.z.j.q. cõstat.ff.de ac.z obli.obligationum.

Illud vo qd ñ hz duplexᵃ cor nᵉ mẽdaciũ qdẽ dicẽdũ ẽ.vbi gra:tãq3 sicut gladi⁹ cõmẽdet z pmittat se redditurũ:cũ ille q cõmendauerit poposcerit si forte gladiũ suũ repetat furẽsᵇ:manifestũ est nõ esse reddẽdũ:ne se vl aliũ:do/nec ei sanitas restituat.hic iõ nõ hz duplex cor:q2 ille cui cõmẽdat⁹ est gladius:cũ pmittebat se redditurũ poscẽti nõ cogitabat furentẽ posse repetere manifestũ ẽ nõ eẽ culpãdũ aliqñ ver tacere falsuz ãt dicere ñ iuenit scũis cõcessuz. Itẽ i li.de mẽ. Pro pcõ alteri⁹ saluti viuere ñ debem⁹.

Faciatᶜ hõ ẽt p tpali salute hoim qd põt.cũ aũt ad h ventũ fuerit:vt tali saluti nisi peccãdo cõsulere ñ possit:iã se existiet ñ hre qd faciat qñ id reliquũᵈ esse pspexerit qd recte faciet. Itẽ isido.in synonymis. De eodẽ.

Omneᵉ gen⁹ mẽdacij summope fuge: nec casu nec studio loq̃r falsuz: nec vt pstes mentiri studeas nec q̃libet fallacia vitã alicui⁹ defendas.caue mẽdaciũ i oibus. Itẽ augu.

Si quis ad te cõfugerit: q d mẽdacio tuo possit a morte liberari nõ es mẽtiturus.os.n.q mẽtit occidit aiaz.cũ q mntiẽdo vita eterna amittit:nunq3 pcuiusq3 vita tpali mẽtiẽdũ ẽ. Itẽ aug.i lib.qõnũ genesis.c.xlv. No reputat

mẽdacia: eũ ea q̃ nõ sunt ioco dicunt.

Quod ᶠ ait ioseph fratrib⁹ suis:ioseph nesciebat:q2 nõ ẽ i augurio hõ q̃lis ego.De hoc augurio ãt mãdauit eis dicẽdũ p hoiem qd sibi velit.que ri solet aut q2 nõ serio aut ioco dictũ est:vt exitus docuit.nõ ẽ hñdũ mẽdaciũ.mẽdacia.n.a mẽdacib⁹ serio agũt z ñ ioco.Cũ aũt q̃ nõ sunt tãq3 ioco dicunt:nõ deputent mẽdacia. Si in veteri testõ multa pmittebant: q̃r exẽplis hodie vti nõ licet. Itẽ ñ gre. De veteri exẽplo mẽtiri ñ licet.

Si quis p vet⁹ testamentũ vult suũ tueri mẽdaciũ:q2 min⁹ illic qbusdã fortasse nocuerit dicat:necesse est rer alienar rap tũ retributionẽ iniurieʰ q̃ infirmis illic cõcessa sũt sibi nocere nõ posse:q̃ oia cũctis liq̃t q̃ta aduersiõe v'itas insequi q̃ nobis iam significationis sua vmbra post posita i vera carne declarãt. Itẽ. Obstetrices de pietate remunerate de mẽdacio sunt punite.

Si q̃libetᵏ culpa sequẽti solet pia opatiõe purgari:q̃to mag' hec facile abstergit:quã mr boni opis pietas ipa comitat.nõnulli vo obstetricũ fallacia conant asserere.h mendacij gen⁹ ñ est pctm:marie:q2 de ill' mẽtiẽtib⁹ scpptũ est q edificauit eis dñs domũ i q̃ mar' recõpẽsatiõe cogñscit qd mendacij culpa

g Si quis p raptũ.rapinã cõmisere filij israel q xiiij.q.v.dixit.Et ẽ h ar.q vno phibito phibita sũt oia simili a.vt.s.di.iiij.denique in fi.z ex̃ de cõsti.trãslato.h

h Iniurie.tñc li cuit ppa aucte vlcisci iurias.vt.xxiij.q.iiij.cũ in.i.z.q.v.si audieris.ho dienõ lz.vt.xxiij.q.iiij.in genere.z.q.v.de occidendis.

i Insequi cũ dicit.mihi vidictã z ego retribuam.z cũ dixit.si qs te pcusserit i vna maxilla pbe ei altam.

Johan. Si q̃libet v mereat.i.demereat.

l Merces ar.aliquẽ cõtra qui penam z pmiũ ex eodẽ facto sic mileri q mittit cõ ignominie li berat a facto z ẽ cõtra id.ff.de nego ge.sinc. z.xvij.q.j.le gi.m. Item na.videõ q si aligs pipe ritatẽ h3 in hac vita.p h aufert ei spes etne vite.vt d pe.di.ij.qd q turbamur. Itẽ ex isto lo co videtur q iste mulieres q̃ mẽtite fuerunt p salute alteri⁹ peccauerũt mortaliter.q2 p veniali pcõ null⁹ p uat eterne salute augu.tñ dic eas venialiter peccasse sed vt patz in

glo.gre.sup exo.vñ sũptũ ẽ illud.c.iste mu

uerebis fue rūt mentite. Primo ꝓmi sisit pharaōi ꝙ oēs mascu los interfice rēt. Sȝ tunc hēbāt ipposi to ꝙ nō iterfi cerēt illos pec catū fuit veni ale.qꝛ fuit ꝓ vita illoꝝ cō fuāda.⁊ ē il lo logꝰ augu. Postea vero pueri refuati cū redargua rēt a pharao ne sūt mētite. cū dicebāt he breoꝝ mulie res hēe sciaȝ obstetricādi ⁊c.⁊ tūc nō fuerūt mēti tep vita pue roꝝ.qꝛ illi tā fuati erāt. sȝ ꝓpa vita ne interficerent ħ mēdaciuȝ fuit mortale. ꝑ hȝ dānata fuerit. qdā tn̄ dicūt ꝙ licet ꝑpt veniale pctm̄ nō dā nēt aliqs. tn̄ impedire ꝑt aliquē ne sal uent. Sȝ hȝ n̄ credo cū ve niale pctm̄ n̄ tollat grām. nec eaȝ impe diat.et si oia venialia pctā aliqs cōmisis set. a. Po tuit.si h̄uisset charitatem. b Prophe tauit. c Parabat dñs. d Captiose.i.caute.

mercatꝰ. ¶ Nā benignitas eaꝝ mercesq̄ eis i eterna[m] potuit[a] vita retribui ꝑmis sa culpa mendacij in eter/ na ē recompensatiōe decli nata. Abraā q̄ȝ loquēs ad pueros suos ait: sedete hic cuȝ asino: ego ⁊ puer illuc vsq ꝑtrāsibim[us]. ⁊ cū ado rauerimus reūtemur ad vos: lȝ aliud se facturū de/ liberaret: tn̄ excusat a mē/ dacio. vn̄ ambro. in lib. de ꝑtriarchis. Prophetauit[b] qd ignorabat ipse solꝰ dis/ ponebat redire imolato filio. sed dñs ꝑ os eius lo cutꝰ ē: ꝙ ꝑabat[c] captiose[d] āt loqbat cuȝ suis: ne co gnito negocio aut ipediret cū aliqs aut gemitu obstre ꝑet aut flectu. Q nq alī qd iubēdo significamꝰ: vel le fieri qd tn̄ nolumꝰ sȝ ex/ ꝑimētū obediēdie q̄rimꝰ. sic abraā a deo tētatꝰ legit: cū iussꝰ ē imolat filiū quē dñs nolebat ab eo occidi. Vn̄ i eodē lib. idē ambro. Nō eni[e] volebat deꝰ a pre immolare filiū: nec imple ri ħ munꝰ volebat: q omeȝ ꝓ filio imolandā obtulit: sȝ tētabat effectū pri si dei precepta ferret filio ⁊ infra. Nō injicias ingt manuȝ in pueꝝ: neq facias illi q̄c/ q̄: affectū tuū ingsiui nō factū exegi: tētaui mentē tuā: si ēt filio dilectissimo nō parceres ꝑpter me. nō aufero ꝙ ipse donaui: nec heredē inuideo quē largi tus sum n̄ h̄ñti. Itē hie. ronymus. Simulatio vti lis est ⁊ in tpe assumēda. Utilē[f] simulationē[g] ⁊ i tpe assumēdā iehu re

gis isrl̄ nos doceat exēplū q cū nō potuisset interfi/ cere sacerdotes baal: nisi finxisse se idoluȝ velle cole re dicēs. Cōgregate mihi omnes sacerdotes baal rex achab seruiuit ei in pauc ego seruiā sibi i mult. ⁊ da uid qn̄ mutauit faciē suaȝ corā abimelech: ⁊ dimisit eū abijt. nec mirꝝ q̄uis iu stos hoīes: tn̄ aliq̄ simula re ⁊ ꝑ tpe ob suā ⁊ alioꝝ salutē. cū ⁊ ipse dñs nr̄ nō h̄ñs pctm̄ nec carneȝ pcti simulatiōes peccatricē car nis assūpsit: vt ꝯdēnās in carne pctm̄: nos i se face ret iusticiā dei. Ecce que mēdacia sint venialia ⁊ q̄ dānabilia. Sȝ q̄rit q̄re di cat aug. nō esse mendaciū ꝓ tpali vita alicuius: cum abraā descendēs i egyptū rogauit sarā vt sororē eiꝰ se esse mētiret dicēs. noui qdeȝ ꝙ pulchra sis mulier. ⁊ ꝙ cū viderit te egyptij di cturi sūt vxor illiꝰ est: ⁊ in/ terficient me seruabūtq te. dic ḡ obsecro te: ꝙ soror mea sis: vt bn̄ sit mihi ꝑ te: ⁊ viuat aīa mea ob gra tiā tui: sȝ abraā nō menda ciū dixit sȝ veꝝ tacere vo/ luit. Vn̄ ideȝ aug. ait i qō nibꝰ genesis. Quod abraā excusetꝰ a mēdacio: qꝛ sarā sororeȝ suā esse dixit. Quærit[h] cur ꝑtriarcha mētiri voluit: vt diceret sa rā sororē suā: ⁊ n̄ potꝰ ꝯo cōnusit. q si vellet eiꝰ pu/ diciciā apd pharaonē ser uare posset. sed vitateȝ vo luit celari: n̄ mendaciū di ci soror eni dr̄ qꝛ filia fris erat. ⁊ in ħ ondit ꝙ nemo

deus ħ ipm noluit. s. inter ficere. ⁊ sic ea dē voluntas fuit. Utilē. ar. ꝙ dolꝰ ↄ ho stē bonꝰ ē. vt xxiij. q. ij. dñs ⁊. lxiij. di. in mādatis. ⁊. ff ꝺ cap. ⁊ post li. re. nihil in ē est. C. ꝺ cō. ⁊ mer. l. ij. ⁊. x iiij. q. v. dixit ⁊ ꝺ cōse. di. ij dixit dñs. sic econuerso q̄/ dā dissimula re possumus ff. ꝺ noua. do li. in fi. ar. cō tra. xxij. q. i. noli. dolꝰ ꝓo vl̄ simulatio ad fallendū semꝑ malꝰ ē vt. xxvij. dist. ꝙ interroga sti. ⁊. xij. q. i. certe. C. ꝺ lat. li. tol. l. i. §. q ꝑ leati. g ¶ Simu lat deȝ. vt fal leret diabolū dicit eni au ctoritas si ꝺ abolus eum filium dei sci uisset. nunq̄ cuȝ a iudeis crucifigi ꝑsꝰ sus fuisset. Queritur mentiri ecce dic aug. ipm mētitū. ⁊ tamē post ea dicit ipsuȝ nō mētitū. ⁊ hoc est notē dum circa re

Dn̄. n. volebat. Sȝ nūqd volūtas abrae fuit ꝯria volūtati di. n̄ lȝ ipa nolita sue rit ꝯria. Abraam eniȝ volebat interficere. ⁊ scripta vl̄ circa iudicia. an q̄rēdo vl̄ narran do vl̄ diffiniēdo aliqd dicatur. vt. iij. q. vj. ħ qppe. ⁊ hic ē. ar. ↄ. xxx. q. i. ꝺ. eo. i. Sororē hic pȝ ꝙ n̄ qlibet secūdus gradꝰ fuit i lege ꝓ

hibitus. extra de cõuer. i fi. interrogatū. Item patet h q licite per equiuocationes possum hostem deludere. vt. infra §. proximo.

gen. 28.

a Faciat. nõ obstat de conse. disti. j. omnis christianus vt ibi solui. sic. xxiij q. vi. si nulla.

b Item opponitur. sed imitãdo. et ita quãdo aliquis sumit potius appellationem ab accidenti quam a natura. vt. ff. de orig. iur. l. ij. i pn. z. j. q. j. cito.

mat. 11. ioh. 1.

c Preputium. i. circũcisus in preputio et non in corde. cum tñ dixerit legislator. circumcidite vos et amputate preputia cordis vestri.

d Reputabuntur. i. gentilis reputabitur circũcisus si seruat legem.

e Nõ nocuit. et sic iniuriam non fecit. quia iure suo vsus est. vt ex de elec. cũ ecclesia.

1. cor. 4.

f Nisi rea mens. vt. s. e. homines.

g Audito q2 vox preco

debet tẽtare deũ suũ dũ h3 qd rõnabili ꝯsilio faciat[a]. facit qd potuit: qd nõ potuit deo ꝯmisit i quẽ sperauit nec eũ fides aut spes fefellit. si ãt iterrogatus vxorẽ illã suã indicaret: duas res deo cõmitteret: et vitã suã et vxoris pudicitiã. I[b]tẽ op ponit q iacob mẽtiẽdo et sibi profuit et alij nocuit: nec tñ reprehẽdit sed cõmẽdat. s3 iacob dicẽdo se eẽ esau primogenitũ nõ ẽ mẽtit. nõ eni dixit se eẽ primogenitũ nascẽdo: s3 ius primogenitu re illo vẽdẽte rite adeũdo. sic et xps iohãnẽ dixit esse heliã nõ psona s3 imitatiõe virtutis. ¶ Erat ergo iacob esau nõ nascẽdo vt diximus: sed emptiõe primogeniture de nõ primogenito et i primogenitũ transeũdo. sicut et ipse esau primogenita vẽdẽdo de primogenito nõ primogenitus fieri meruit. sic et iudei cũ eẽnt filij abrae carne: q2 nõ fuerũt filij eius imitatione: nõ deputãt inter filios abrae: s3 dicũt filij diaboli. cuius filij sunt non nascẽdo sed imitãdo. vñ a dño audire meruerũt: si filij abrae estis: opa abrae facite. nũc aũt q̃ritis me interficere hominẽ: q veritatẽ locutus sum vob. hoc abraã nõ fec. vos ex patre diaboli estis: et desideria patris vri facere vultis. ¶ Ecõtra: gẽtiles cũ sm originẽ carnis ab abraã essent alieni: tñ imitatiõe fidei et iusticie successerunt in filios abrae: vñ ab aplo dr eis. si xpi ergo abrae semẽ estis. hic idẽ aplus scribẽs romanis ait. o tu iudee si circũcida ris nec legẽ eius obserues: circũcisio tua prepuciũ[c] factã est. quõ et prepuciũ si iusticias legis custodiet: i circũ

cisionẽ reputabit[d]. Preterea ergo vt ex pmissis colligitur: imitatio opis origini carnis. Veraciter ergo nõ mẽdaciter iacob se dixit esau esse: nec mẽtiẽdo: s3 verum dicẽdo sibi profuit: alteri vero nõ nocuit[e] q2 bñdictionẽ sibi debitã accepit: nõ aliena surripuit. ¶ Ips vero iste de q̃ agit: et si falsũ iurauit: tñ q2 vt supradictũ ẽ: reã lĩguã nõ facit nisi rea mẽs[f] neq̃ reus periurij hr. probat hoc etiã exemplo saul: q cũ esset i castris pugnaturus ꝯ philisteos iurauit se interfectum quicũq ante solis occasum comederet. ionathas aũt filius eius nõ auditos[g] regis iuramento cũ pugnãdo magnã hostiũ stragẽ[h] dedisset: et salutẽ fecisset in isrl fame laborãs[i] vidit fauum melis quẽ regia vga quã gestabat i manibus accepit et comedit. statimq oculi q̃s fere fames clauserat apti st: et facies eius exhilarata ẽ: q̃ cõperto saul voluit eũ dare neci: s3 precibus populi supplicatiõe placatus mortẽ reuocauit sniã: ne iterficeret ille p quẽ falus data erat i isrl: et q̃ pugnãte de manibus hostium populus ille liberatus fuerat. ¶ Ecce saul falsum iurauit: q2 qd iurãdo se facturũ decreuit: precibus ppli puocatus nõ fecit: nec tamẽ piurij reus arguit: q2 q̃tũ[k] in ipso fuit: qd iurauit impleuit dũ sniam mortis i filium dedit quã nõ carnali affectu s3 ppli supplicatiõe reuocauit. Questio. iij.

Q Uã ergo vt rõne et exẽplo mõstratũ ẽ: eps reus piurij nõ esset ꝯsueta obediẽtia ab archidiacono sibi dne

nia pater. Vnde notescit. vt. C quomõ et quã iudex. aut. q sel et q tar de veit ad in dictũ pũmit non admisse voce pconis. vt. ff. de i integ. restitu. diuus. et edictũ tantum ligat eos ad q̃s puenit. vt. lexe ij. o. i. ppositi. in fi. ff. de re. iur. ab o. facit. l. vlt. nõ hec nõ est excusatio suffi ciens dũmõ edictũ sit publice ppositũ vt. xxj. di. q dicitur.

h ¶ Strage et hec etiã non profuit si tñ ter ꝯ edictũ fecit. vt. ff. de re milit. l. iij. § in bello.

i ¶ Laborãs. illud enĩ potuit excusare. de cõse. di. v. discipulos.

k ¶ Quãtum sic dr aliud qñto quid esse q̃ ad se nõ q̃tũ ad alios. vt xlix. di. c. vlti. et de cõse. di. z. j. iiij. q̃ris. z. j. q. i. Tã.

Questio. iij.

Q Vm ergo obediẽtia hec q̃stio determinat. ꝫ. xx. q. vlti. c. ꝫ. xx. q. viij. q. vlti. ꝫ. viij. q. ij. j. c. nonne.

Questio. iij.

Quod aūt illicita. Iuramētū fit mō dis vē illicitū ex psona ex re ex fine ex cā ex tpe ex mō. Ex psona dupl'r. vl' ex psona ei' q iurat vl' ex psona ei' cui iurat. nā si ipubes iurat. nō tenet iuramētū. vt j.q.v. puull. Itē si cleric' laico iurat. j.q.v nulli'. Ex re ēt illicitus iuramentum est dupl'r. vt si res sit illicita q iurat. vt j.e. in malis. 7 si res illa p quā iurat nō sit sacra. vt. s̄ e.q.j. clicū p creaturas. 7 s̄.q.j. cōsidera. Ex fine illicitū est. vt si iuret pp̄ter electū 7 aū electiōē vt.v.iij.q iij. at tal'. ex cā. vt si ad clamorē ppl'i iuretur. vt. j. e. vniusq̄. ex modo est illicitū vt si temere iuretur vel indiscrete vel propter necessitatez. vt. s̄. e.q.ij.c. ij. 7. j.e. si aliqd. Itē iuramētū ex tpe ē illicitū. vt si iuret in.lx.ni si de pace cōponēda. vt. j. q.v. decreuit. qd s̄ v̄n p pēdit. Quis cui qd p qd ad quid cur quō q̄n. breuiter s̄ teneat i hac qōne q̄ sp iuramētū est seruādū si est licitū. licet etiā illicitū sit ex modo iurādi. vt. j. e. si aliquid. 7 ex̄ de iurciuran. debitores.

Sed tunc peccauit q̄n iurauit. Iohan. Sectiam officium. i. pietatem. c

d Quicquid hoc in generali iuramento nō intelligitur iurasse nisi qd licite facere potuit. vt. ex̄ d iureiuran. gnt quallis. extra de elec. cāz. ff. de ope. li. si lib. 7 ff. d ritu nup. l. generali. 7 ff. de iu. do. si generalis. io.

Quod dauid. temerariaz. iuramētū temerarium 7 in cōsulto calore iracondie factū nō ē fuādū. vt. h 7. ij. q. iij. puarica tor. Ioh.

f Iurauit. p:is. i. q̄ videtur pctā. cum alter ū ē pec catu3. Io.

g In malis. aliud ē i mal' pmissis. 7 aliud i male pmissis. pmā nō ē seruādū scdm sic vt. j.

h Si. pri. Si aliqd peiorē. si ex̄ d iurciur. si v̄o i. Peiorē. Itē aliud ex ē plū pt pōi q̄ p ponat. vt si iuraui me pcc catū veniale. tale iuramētū nō debeo adiplere q2 adijcerem pctū pctō. vt j.e. diffinitio 7 si temē aliqd iurat qd est licitū adiplēdū ē. si tū pp necessitatez nō possum adiplē. veniali pecco. vt. xxv. di. §. cris i fi 7 a licite iuramēto vt dicūt q̄dā papa. nō pōt absoluē. vt nō. xv. q. vi. auctoritatē sed ē cōs ē de iureiur. venietēs. io.

gari nō debuit. Luz etiā si criminosuz illū eē cōstaret: añ diffinitiuā tū sniam vt supra mōstratū ē: nulli cl icoꝝ suoꝝ ab eo liceret di scedere. cōstat ergo illicituz esse qd archidiaconꝰ iuramēto firmauit. vñ merito q̄rit an d̄beat fuari vl' nō.

Questio. iiij.

Quod aūt[a] illicita iuramēta serua ri nō debeant: in toletano cōcilio. viij. legit: i q̄ sic statutū est. Melius est vota finire omissiōis nō iplere. q̄ crimen cōmittere.

Si publici[b] sacroꝝ gestis qd deꝰ auertat a qbus liber. illicita vel non bona eruitisset cōditio allegata: q̄ aut iugulare aiaz pris aut gerere cōpelleret stupꝝ sacratissime virginis: nūqd nō tollerabilꝰ eēt stulte pmissiōis vota reijcere: q̄ p inutiliū pmissoꝝ custodiā exhorrēdā criminū implere mēsurā. Itez ambrosiꝰ de officijs. li. j. Aliquādo contra pmissuz sol

Est etiā[c] uere sacrm. Est officiū nōnūq̄ pmissū soluere sacrm vt herodes q iurauit: q gcqdꝰ pētura esset daret filie herodiadis: necē iohānis pstauit ne pmissū negaret. Itē sermone sci aug. epi de decollatiōe sci iohānis bap. q sic incipit. cuz scīm euāgeliū legeret: Iurauit falsū q dauid nabal sic iu

Iurauerat n̄ occiderit.

Quod dauid[e] iuramētū p sanguis effusiōez ñ i pleuit: maior pietas fuit. vi deo dauid piū hoiez 7 scīm i iuratiōz temerariā icidisse: 7 maluisse ñ facē qd iurauerat q̄ iurationez suā hois fuso sanguie adiplere.

Iurauit[f] Itez. De eo. dauid temere: sz ñ iplevit iurationē maiori pietate ductꝰ. ecce dauid scīus iuramēto gdē astrictꝰ nō fudit sanguinē hois: sz eū falsū iurasse negare qs poterit. de duobꝰ pctis minimū elegit: sed minꝰ fuit illud i cōpatiōe poris. Māp seipm apphensuz magnū malū ē falsuz iurare. Itē isido. in synonymis. li. ij.

Impia vota seruāda non sunt.

In malis[g] pmis sis rescinde fidē i turpi voto muta decretum. qd icaute vouisti ne facias. impia ē pmissio q̄ scelere adipler. Itē beda i omelia. xliij. Nō est obseruādū iuramētū q̄ male incaute pmittit.

Si[h] aliqd forte nos icautꝰ iurare cōtigerit qd obseruatū i peiorē v̄gat exituz: libere illud salubriori cōsilio mutādū nouerimꝰ: ac magis instāte necessitate peierādū nob: quā p vitādo piurio in aliō crimē grauiꝰ esse diuertendū. Denique iurauit dauid p deū occidē nabal virū stultū 7 ipiuz: atq̄ oīa

b Si publici. si tolerabilꝰ. nec pec (ic)han. at trāsgrediēdo. vt. j. e. malis. 7 c. iter.

que ad eũ ptinebãt demo liri: sed ad primã intercessionez abigail femine prudenti mox remisit minas: reuocauit ensez i vaginã: neqʒ aliqd culpe se pro tali piurio cõtraxisse doluit. Item. De duobus malis minimũ eligi oportet.

Non solũ[a] in iurando sed i omne qđ agim⁹: hec est moderatio sollicitt⁹ obseruãda: vt si in talez forte lapsum versuti hostis incidimus insidijs: ex q̃ sine aliq̃ pcti ↄtagio surgere ñ possum⁹: illũ poti⁹ euadendi auditũ petamus i quo[b] minus piculi nos ppessuros esse cernimus. Item ambro. de officijs. Tolerabili⁹ est iuramentũ nõ implere. q̃3 quod turpe est facere.

Vnusqsqʒ[c] simplicez ſmonẽ pferat vas suũ in sctificatiõe possideat: nec fratrem circũscriptione inducat vbor. nihil pmittat inhonestũ: aut si pmiserit: tolerabili⁹ est pmissum nõ facere: q̃3 facere quod turpe sit. sepe pleriqʒ cõstrigũt se iurisiurãdi sacramento: ꝛ cũ ipsi cognouerit pmittendũ ñ fuisse: sacri tñ ↄtemplatione faciũt: qđ spopõderũt: sicut de herode supra scripsim⁹: q saltatrici pmiuz qđ turpiter pmisit crudeliter soluit. turpe est q̃ regnũ p saltatiõe pmitti: crudele est q̃ mors pphe p iurisiurãdi religiõe dat. q̃3to tolerabili⁹ tali fuisset piuriũ sacro: si tñ piuriuz dici posset: qđ ebrius[d] iter vina iurauerat: qđ ꝛ iuratus inter saltãtiũ[e] choros pmiserat: infert disco pphete caput: ꝛ h̄ estimatũ fidei esse qđ amicicie[f] fuit ꝛ post pauca de iepte[g] dissereus: miserabilis ingt necessitas qui soluit pcidio. meli⁹ est ñ vouere id qđ sibi is cui pronuttit noluit exolui. ꝛ post paululum nõ sp igit pmissa soluenda sũt oia deniqʒ ipse dñs sic scriptura idicat: frequent suã mutat sniam. Item ex eodez ↄci. toleta. Incommutabilis manens quãdoqʒ mutat sua statuta.

Incommutabilis[h] deus idẽqʒ sp existens deniqʒ summa natura sua sepe i sacr] lris legit mutasse pmissa: ꝛ p misericordia tpasse sniaz. vñ lʒ sit impassibilis ꝛ icõmutabil crebro tñ ei⁹ ꝛ iuramenta legũt ꝛ pnia q̃ sacris extãt mysterijs ad opta. iurare nãqʒ dei est a seipso ordinata nullaten⁹ cõuellere. penitere vo eadez ordiata cũ voluerit imutare. sic. n. p hieremiã dic. repente loq̃r aduũsuz gentem ꝛ aduũsus regnũ: vt eradicez ꝛ destruã ꝛ disp̃dã illđ. si pniam egerit gens illa a malo suo: agã ꝛ ego pniaz a malo qđ cogitaui[i] vt facerem eis. Item aug. [illegible]

Magne[k] sapientie est reuocare hoies qđ male locut⁹ est. Item ex ↄci. hilerdẽ. Qua pena feriat q illicitũ iuramentũ facit.

Qui sacramento[l] se obligauerit: vt litigãs cũ q̃libet ad pacez nullo mõ redeat: p periurio

---

a Non solũ. cõtagio. q̃3tũ ad pplexionez ai. vt. xiij. di. neruí.

b In quo minus q̃ties enĩz aliqd fine captiõe fie ri nõ pt. semper id quod nimiũ est seqmur. vt. ff. de re. iur. q̃ties.

c Iohan. Vnusqsqʒ inhonestũ ñ solum g̃ iuramẽtũ rei illicite nõ est seruãdũ. sʒ ẽt inhoneste. imo si recidit ad inhonestatem. q̃sqʒ nõ ẽ seruãdũ lʒ possit seruari sine iteritu salutis eterne vt ex̃ de iureiu. quẽadmodũ.

d Quod ebri⁹ q̃ pmissio ebrij. non tenet. vt. xv. q. j. sane.

e Saltantiũ. arg. q̃ id qđ ad clamorẽ ppli pmittit nõ tenet. si viij. q. j. licet. vt ex̃ de elec. osius. Item alia rõne nõ debuit tenet h̄ iuramẽtũ. q̃r ob reuerẽtiam hospitũ vf promisisse ꝛ ea q̃ ob reuerẽtiã alicui pmittunt nõ legãt. vt. ff. q̃ rũ rep. act. nõ dat. l. j. §. q̃ honorãde. sic taciturnitas q̃ fit ob reuerẽtiã a'lqu oꝛ nõ pi udicat. vt. ff. de fur. l. pen.

f Quod amicitie vel amẽtie. gl.

g De iepte. j. xxi. q. v. si nõ li

cet. in fi. gtra vbi dr̃ q̃ votuz illud fuit a spũsctõ. sed dicas q̃ votũ fuit instũ. sed talis solutio fuit iiusta he brei tñ qdaʒ pcehendũt eũ ipsum iuramẽ. um. ꝛ dicunt qdaʒ q̃ si equ⁹ vel asin⁹ ei obuiasset. nãqd illud obtulisset dño. q. d. ñ.

h Incõmutabil. sm tẽti i. i. cõminationẽ. ea q̃ dñs dicit cõminando vel cõmonendo bene reuocat sed ea q̃ asserẽdo dicit ñ reuocat. vnde macrobi⁹ dicit q̃ triplicit cõtigit deos loqui.

i Cogitaui. id ẽ videor cogitasse.

k Magne. i. reuocare. i. non adimplere. nec dicitur fallax si ad rei veritatẽ reuertit. vt. xxij. que. j. apud.

l Qui sacramẽto vnũ. ẽ. q. j. c. vlti. cõtra. vj. q. j. quicunqʒ ibi impõitur pena pcenitentia p piurio. Sed ibi loquitur cum qs transgredit licitũ iuramẽtum. hic loquitur cuz quis temere iurat. sed nonne qui temere iurat rem illicitã mortaliter peccat. ergo septẽnis penitentia debet ei

imponi. vt. x xxiij. q. ij. hoc ipsum. Et re gulariter im ponitur se ptem annorum penitentia. sed ex causa di minuitur vel augetur illud tempus. xxvj q. vij. tempora. tamen hic non negat quin per septem annos debeat peni tere. Sed hoc solum dicitur quod a commu nione corporis christi vno anno separatur.

a Non sp pmissa. b Non. est obseruan dum. c Necesse est vt male. distin guitur tamen an solenniter iuret an non cum su verborum tunc venialiter peccaret. vt. xxv. di. §. alias.

d Si aliqd

e Diffini tio. idest affirmatio.

f Soluen da est. i. frangenda est.

g Emen datio. non enim peccat fran gendo tale vo tum. sed in hoc peccat quod te mere iurauit vt. xxxiij. q. v. vna. sed nun quid tale iu ramentum quod temerarium est. id est de re

vno anno a cõione corporis et sanguinis dñi segregatus reatum suum elemosynis fle tibus et quãtis potuerit ieiu niis absoluat. Ad charita tem vero: quae operit multitu dinem pctorum: celeriter veni re festinet. Item. Non oia promissa solvenda sunt.

Non semp promissa oia soluenda sunt deniqz ipse dñs frequenter suam mu tat sniam sicut scriptura idicat. Item isid. sniarum. li. ij. Item.

Non est obseruandum sacramentum quod malum incaute promittitur veluti si quispiam adultere ppetuam fi dem cum ea pmanendi polli ceatur. tolerabilius enim est non implere sacrm quam pmane re in stupri flagitio. Item ex pci. tole. ca. viij. Male iurans penitentiam agat.

Necesse est vt male iu rans dignam agat pniam: eo quod nomen dñi contra pceptum illius sumpsit i vanum: quia in exodo scriptum est. neqz ei in sontem habebit dñs eum qui sum psit nomen dñi dei sui fru stra. Item i leuitico. Non p iurabis in noie meo: nec polluesi noie dei tui ego dñs. malum tñ quod facturum sese sacro deuouerat oino non faciat: quia stulta vota frangenda sunt. Item ex decre to sothoris pa. c. iij. Jura mentum quod incaute pmitt[itur] [no]n est seruandum.

Si aliqd forte incau tius nos iurasse contigerit: quod obseruatum i peiorem ver gat exitum: illud salubriori consilio mutandum nouerimus. et magis instante necessitate piurãdo nobis quam p facto iuramento i aliud crimen maius esse diuertendum. Item ex pci. libertano. c. Temeritas emendetur: cum incauta

diffinitio soluitur.

Diffinitio incauta lau biliter soluenda est. nec est p uaricatio sed temeritatis emendatio. Item. Illicitum iuramentum non est seruandum.

Actione quarta septime synodi iohannes apo crisarius orientalium sedium dixit. Significat sermo patris nostri sophronij: quod melius sit iurantem piurare: quam seruare sacrm in fractione sacrarum imaginum. Haud dicimus: quia sacro quidam se excusant tha rasius patriarcha dixit: quia pater sophronius nouerat boni tatem dei: ppterea transgre di voluit impium iuramentum Item tharasius patriarcha di xit. herodes seruauit iura mentum et perijt. petrus vero ne gauit cum iuramento: et conuer sus fleuit et saluatus est. omni enim pctm bonus deus indul get: si quis ex toto corde pe niteat. Scta synodus dixit: sic docet scta scripture. Item leontius eps socie dixit: scri ptum est iuramentum mendax ne diligatis: quod de cetero iuramentum nostrum mendax dissoluatur quasi nullam virtutem hñs. Item isid. Non obseruent iuramenta: que sunt contra mandata dei.

Si quis coactus fuerit vt diffiniat agere aliqd eorum quae non placent deo: pniam agat: et quod contra mandatum dñi statutum est in irritum reuocet. Item hiero. i li. de natura rerum. Tribus m siqdem mo dis iuramenta contracta sol uenda sunt. pmo cum quis male iurat. scdo cum quis incaute iurat non putans hoc esse pctm. tertio si pueri vel puelle in domo parentum se iuramento constrixerint pribus postqz au dierit contradicentibus. Ecce quod iuramentum illicita lauda biliter soluuntur: damnabi

illicita factus inducit depo sitionem vel infamat. arg. quod sic. vj. q. j. quicunqz sci ens. et. c. infa mes. et. j. e. q. e v. si quis con uict9. et extra de iureiur. quere lam. Sed contra extra de iureiuran. si cut. Ego non credo tale iu ramentum in famare vel i pedire electio nem factam vel faciendam. de hac materia nota. lxxxv. di. archidia conus.

math. luc. Joha nes.

h Actione periura re quo ad si militudinem facti.

i Omne. nisi quando peccat in spi ritusanctum. ita quod sit im penitens.

k Si quis p uectus. i. deceptus.

l Ut dif finiat. id est in tendat.

m Tribus. si quidem soluenda sunt. id est irritan da.

n Jurat. scienter.

o Jurat. ignoranter.

p Contra dicentibus in tra annum. vt. xx. que. ij. puella.

Si ad peccatū. veruntñ. Sed q̄ro q̄liter possit q̄s fidē frangere i maleficijs socio. cū nec q̄ istis possit ꝯhi societas. vt. ff. p soc. vt aut. ꝛ iꝫl. se. nec aliq̄ obligatio ꝯhit in duplicib⁹. vt. ff. de ꝓ. ob. generalit. imo magis peccat tradendo socio ptē q̄ retinēdo sibi q̄ralij possum⁹ soluere q̄ alij d bet. vt ex de furtur. eā te. Sꝫ dicas illō qō h̄ dicit referri ad erroneā alicuiꝰ opinionē. vt si q̄s credat se teneri ex tali iuramento si nō satisfaciat erronee ꝯsciētie mortalit peccat. vt ex de simo. per tuas. ꝛ ita pe ius appellat quātū ad errātis opinionē. ꝛ ita q̄sq̄ ꝯsulit ali cui adimplere tale iuramētū ad qō tñ ñ tenet. ꝛ. h̄ iō vt satisfaciat ꝯsciētie ipsi⁹. ꝛ sic intellige illō qō legitur extra de spō. cō missum.

b Cōq̄ritur. nō pōt in iudicio cōq̄ri. q̄ ex ipro bitate nemo cōsegt actionem. vt. ff. de fur. itaq̄ iullo. nec iudiciū cōt dist. locū hꝫ inter ꝓdones. vt. ff. cō. di. l. cōt. diuidūdo. §. inter ꝓdones. nec ꝓ socio. ff. ꝓ so. nec ꝑmittendū immo si q̄s rōne illiciti iuramēti aliqd peti. ꝓstabit alteri. x. libras auri. in aut. col. v. secu

liter obseruatur: qō tūc intelligēdū ē: qñ iuramentū illicitū deserit vt ad bonū redeat. ceterū si ꝓpterea deserit vt i aliud malū transeat: illicitū sacrm̄ dānabiliter suat: sed dānabili⁹ cōtēnit. Vñ aug. de bono coniugali. Nō ē appellāda fides q̄ ad pctm̄ facit ꝯ ad.

Si pctm̄ admit. minu. tēdū fides exhibeat: mirū si fides appellet: verūtñ q̄liscūq̄ sit si ꝯ ipam fit pct⁹ ē: nisi cū ꝓpterea deserit ꝯ vt ad fidē verā legitimāq̄ redeat. i. vt pctm̄ emēdet volūtas prauitate correcta: tanq̄ si q̄s cū hominē sol⁹ expoliare ñ possit: inueniet sociū iniq̄tatis. ꝛ cū eo paciscat: vt sil' id faciāt spoliūq̄ partiant. q̄ facinore commisso totum solus auferat. dolet quidē ille ꝛ suatā sibi fidē ñ esse ꝯq̄rit: vex i. ipa sua q̄rela cogitare dꝫ poti⁹ c i bona vita ipsi humane societati fidē fuisse seruādā: ne ꝓda iniq̄ ex hōie fieret: si sēnt e q̄ iniq̄ f sibi in pcti societate suate nō fuerit illę q̄ppe vtrobiq̄ ꝑfidus ac ꝑfecto sceleratior iudicādus est. i tē. Si ꝓpterea fidei nō suat vt ad bonū redeat iurād violari nō dicitur.

Qualiter vbi fidē coniugali violata fidem seruet adultero: vtiq̄ mala ē: sꝫ si nec adultero peior. porro si eā flagitij peniteat: ꝛ ad castitatē ꝯdictō ꝯiugalē pacta ac placita adulterina rescidat: miror si eā fidei violatricē vl' ipse adulter putabit. Ex his itaq̄ apparet q̄ si q̄s q̄ vt diximus: illicitū iuramentū nō seruauerit: vt i aliud malū pniciosum declinet: tāto grani⁹ delinq̄t: q̄to dānabili⁹ accumulant pctā pcis: si āt ꝓpterea deserit vt ad bonū ꝯdcatur: nihil culpe ꝓ tali piurio ꝯhitur poti⁹ deflēdū ē: si in aliq̄ il li⁹ iuramēti occasiōe nos ꝯligisse ꝯtigerit. Vñ aug. scribit seuero mileuitano epō ꝯsulēti de q̄dā hubaldo: q a sanguineis cuiusdā pelice coactꝰ iurārat iurare se illā ducturū in ꝯiugē: nec nisi sue vel frib⁹ vlterius necc̄ia ministraturū rescribit q̄ hic aug. vt diximus seuero mileuitano epō ita dicēs. De q̄dā hubaldo q iurauit se nō ministraturū necessaria mri ꝛ fratrib⁹.

Inter cetera vt rogaueras a patre nr̄o ambrosio q̄siui qd tibi charissime agēdū sit de hubaldo parochiano tuo q captus ꝛ timore necis ipulsus sue cōcubine iuramēto firmauit ipsā i ꝯiugē suscipe: ꝓ pnāq̄ mrē ꝯ cū frib⁹ ꝯ domo expellere: nihilq̄ eis alimonie vnq̄ ipēdere: q̄ vero quā pri⁹ habuerat ñ est pctm̄ in ꝯiugē suscipe: mr̄imoniū sit i deo firmū

nicas nō solū. ꝛc. c Potius. i. q̄ poti⁹ est fides in bono seruari. d In bona. i. in bono. e Si sentit. i. intelligit. f Quas iniq̄ue. i. quā iniquū nō suaret fidē i illicitis g Non fuerit societas vel fides

Mulier. si nec adultero. itaq̄ ꝯhat cū adultero tertio. ꝛ tūc pctm̄ accumulat pec cato.

Inter cetera. mr̄imoniū vt ex loco isto q̄ coactio ꝯditōalis nō impediat mr̄imoniū. sicut nec impedit alia sacra. nec. n. impedit sacramētū baptismi. xlv. di. de iudeis nec sacrm̄ ordinis. vt. xx. v. di. hi. yōi. ita. Itē alia rōne q̄ h̄ sacramētū seruari pōt sine interitu salutis eterne. ergo est seruandū. vt ex de iureiurā. si ve. sed ꝯ mr̄imonia debet eē libera. ꝛ ibi aius dꝫ gaudere plena libtate. vt ex. de spō. req̄siuit ꝛ. c. cū locuꝰ. ad h̄ dicunt q̄dā q̄ talis ē cogēd⁹ ducere mulierem quā coactus desponsauit. si tamē nullo mō voluerit. cessare dꝫ ecclia a coactione alij dicūt q̄ oib⁹ modis ē cogend⁹. ꝛ ei ꝯ illa decre. req̄siuit. q̄ si poti⁹ monēda q̄ cogēda exponit poti⁹. i. pri⁹. sic exponit. xxiiij.

.q.iiij .si inuenit.i.si.vl' itelligut qn tales fuert psone. q vehementer pśumebat q deberet sequi homicidiū.s3 isti obuiat.ex̄ vo ipō.re .Io .pbabilit pōt dici si placet. q i qt- tuor casib' nō tenet iuramētū p coactionē ...

ɿ stabile. porro i uramentum nō ob hoc fuisse insti tutū inuenit: vt eēt vinculū inigtat vl' mficidij vl' fricidij seu cuiusq3 crīs: nec credo sacr̄m ad h' debere fieri: vt iniusta iuratio suo3 bono3 sit iniuste iurātib' expoliatio ɿ accipiēti eterna dānatio. piurij nanq3 pcutitur pena ɿ velut hoīcida i extrēo exa mine a iusto iudice degrādinabitur p quē sacrosanctū euāgeliū ad iniustum ɿ illicitū ɿ deo nimie amabile q̄si testimoniū iuste ɿ humane petitiōis adducitur: foueat itaq3 hubaldus matrē ɿ frēs ɿ lugeat si coactiōe ɿ timore iuramēti aliqd defuit mr̄i. qui vo eū iurare cogerūt .qd nō debuit: reatu piurij implicati teneātur. iniuria qp pe iniuste irrogata eus est infamia qui facit nec enī vllo modo ad opprobriū coacte voluntat trahitur: quod illicita conditio ne cessitat extorsit. Sed cum his oib's illicita iuramēta nō seruāda pbētur: op ponitur q iosue gabaonitas ɔ̄ pceptū domini nō deleuerit: qr seniores isrl' iuramēto cū eis pacē fir mauerāt. sed notādū ē q seniores isrl' ɿ si scirent a domino esse impatum: vt dederent gentes terre pmissiōis decepti tamen a gabaōitis nesciebāt eos esse incolas terre sibi pmisse. venerūt.n. vt historia refert attritis calciamētis ɿ cū aridis panib' dicētes. viri pacifici venim' de ter ra lōginq̄: calciamēta attrita i pedib' nr̄is: panis deficit i cistartijs nr̄is. audiuim' dominū eē vobiscū: ɿ venim' ɔponere pacē. qd vbū placuit seniorib' isrl': ɿ fecerūt pacē cū eis. post diē vero tertium cum filij israel appropinquarēt gabaonitis: occur rerūt eis qbus iurauerant seniores israel illi autē videntes se esse deceptos vo luerunt delere eos sed pepecit eis iosue pter iura mentū senio3 israel. Unde ambrosius in lib. de officijs. Quedā licet a deo pvideātur: tamē iuramē to firmata nō sūt cultāda. Innocens credit om ni vbo nō vitupanda facilitas sed laudanda bonitas. hoc est innocentem

iurabit. qr pot' debuit oia mala pati q̄ ma lo ɔsentire. xxxij. q. v. ita ne. ɿ sic nō obstant ɔ̄ria. j. de ɔse. di. iiij. ecōs qs. j. e. q. v. c. l. ɿ. iij. Sed cū decreti. multiplex rō videt (ioh suadere. q̄re nō debuerūt seruare tale iuramētū. tū qr erāt ibi er ror psone. tū qr dolus dedit cām iura mēto. tum qr nō poterāt se obligare aliquo iuramē to ɔ̄ pceptū dn̄i. Sed ad hoc dicūt plerīq3 q diuinitus fuit eis inspiratū q deberēt eis p cere. Sed tū iuramentum fuit illicitum vt ex̄ de elec. venerabilez. i si. vl' dic q sa tis impleuerūt pceptum dn̄i. qa satis vident fuisse interfecti. cū redigerit eos in seruitutē. Nā seruitus morti cōpat. ff. d re. iur. ser uitutē. nō ob stat dolus illorum. qr iste dol' fuit pro vita ɔseruan da licitus est enī reū corrūpe aliquez pro vita conseruanda. vt ij. q. iij. notandum in fine.

(Marginal gloss, left column:) ...ro vt i vo to. vt ex̄ qd me. ca. platū. in traditione ret ecclastice xv. q. vj. au ctoritatē. ɿ. c. se. in dote. vt ff. qd me. ca. si mulier. §. si dos. in matrimonio. vt ex̄ de spō. cū locū. ɿ. c. regsiuit. qd aūt ɿ h mr̄imoniū fit ec. istis sit nō penitē pcepitur sed hortatur. vl' loq tur i eo casu qn post coactionē cōmi. tr' ē ei carnaliter. vt ex̄ de spō veniens. vl' loqt̄ qn lenis fuit coactio illa. n. nō impedit mr̄imonium. ff. d ritu nup. si pr̄e cogēte. b a Vinculū. ar. p opinione illorū q dicūt q iuramētū p me tū extortū nō tē. xxij. q. ij. lo tharius. vt. xv. q. vj. c. j. s3 in telligas h ad hū ccasum spectare quē h po nit. de hac materia nō. xv. q. vj. c. ij.

b Uel mficidij. vr̄ eni necare illū cui nō pstat alimēta. xij. q. ij. q abstulerit. ɿ. lxxxvj. di. nō satis. ff. de lib. ag. necare. c Degrādinabit. i. grādine eterne pene flagellabit. d Foueat. ar. q iuramētū p tīe t3 ɿ p ro pie nō. vt. xj. q. iij. añcessor. ɿ. xij. q. ij. si qs d serui. ɿ. xvij. q. iiij. qsti. e Matrē ad h ei tenet. vt. xxx. di. c. j. f ... ɿ Ad opprobriū. i. ad infamiā. n ei ad pctm. qr reuera peccauit. qn

Innocens. i. simplex ɿ iust'. salomon tn̄ sumit h vbū innocēs p stulto vn̄ h sumptū est. ɿ sic sci viri idē vbū retorquēt quāq3 ad ɔ̄rios intellect'. sed nōne eque re' ē ille q d faci lcredulit. sic ille qui mētit. vt. xi. q. iij. nō solū ɿ nimia facilitas credēdi vitupat. lxxxvj. di. si qd vo. s3 illud itelligas de iudice q piudiciū partis alterius nō debet de facili credere sin verba alteri' ptis. i Innocētē. i. talē qui nō noceat. nec nocere velit.

a ¶ Ignorare. p expientiā facti. Nā scriptū ē. scia maloꝝ bōis obeē ñ dz. b ¶ Judicat dicerer aligs. quō pt eē bonꝰ q ñ hz discretionē ⁊ iudiciū ex q̄ decipit. cū apl's dicat. spūalis iudicat, oia ⁊ ipse nemine iudicat. iō dic. iudicat de oibꝰ ēt de ignotis. in his. s. q̄ spectāt ad salutem qꝛ sigs decipet i talibꝰ. ibi nō eēt minꝰ piculū falli ⁊ fallere vt. xvj. q. j. si cupis. Tunc eni d ignotis nō debemus aligd psumē. nec de bonis malū nec de malis bonū. vel. xlvj. dist. sunt nōnulli. in fi. vl' dic iudicat. i. presumit bñ d q̄lz. c ¶ Qui. i. qꝛ ipse. d ¶ Fidē. i. pboꝝ ꝟitatē. e ¶ Confirmauit. ar. ē h q g iurat rez illicitā ppria auctē nō pōt venire ꝫ iuramētū illō vt eẍ de elec. venerabilez. in fi. Nā illicitū ē renuere curā pastoralē. ⁊ tñ iurās tenet seruare vt lxxxv. di. archidiaconus sic eẍ qō me. cā. ad aures. sic eẍ de iure iur. dbitores. f ¶ Clementior. arg. q si iudex faciat aligd qō nō multū differt a mādato q non df excessisse fines mādati. Si' eni māda falt gbus vt eligāt. pñt postulare. vt eẍ d elect. in causis. ⁊ de postu. post trāslatonē. in pn.

esse ignorareª gd noceat. ⁊ si circūscribit ab aliq̄: d oibꝰ tñ iudicatᵇ qᶜfidēᵈ esse in oibꝰ arbitrat. hac igitur mētis sue dote iclinatus iesus: vt crederet gabaonitis: testiñ dei posuit: pacez dedit: cōfirmauitᵉ societatē sed vbi i terras eoꝝ est vētū: dephensa fraude: q cū eēnt finitimi aduenas se esse simulauerūt: circūscriptū se ppl's patrē indignari cepit. iesus tñ pacez quā dederat reuocādā nō censuit: qꝛ firmata erat sacramēti religiōe ne dum alienā pfidiā redargueret suā fidē solueret: mulctauit eos meliori tñ obsego ministerij. clemētiorᶠ eniz snia sed diturnior. ¶ Illicitisᵍ iuramētū qō suari phibet: itelligēdū ē qō scit esse illicitū dū iurat. si aūt nescit illicitū esse ipa ignorantia excusat. si putet illicitū eē nō ex ignorātia iurisʰ sed facti. Aliud est eni si alicuiⁱ copula credit eē licita: qꝛ nescit eē ꝯsanguinea: vl' qꝛ credit eē vidua. Aliud si iō putat licita: qꝛ ꝯsanguineaꝝ ꝯiunctio vl' relictaꝝ copula nllo iure credatur eē phibita hic eni est ignorātia iuris: q̄ nemini ē excusat: nisi cuiꝰ pmittitur ius ignorare. ibi vo igrātia facti q̄ gseq vere excusatur. seniores āt isrl' nō ignorabāt gentes terre pmissiōis ex pcepto dñi eē delēdas: sz igrabāt gabaonitas eē icolas terre pmissiōis ignorabāt si gdē: factū: sz nō ignorabat ius facti. atq iō ⁊ si illicitū eēt qō iurauerūt: tñ licite seruariᵏ debuit qō iuramēto firmauerūt. Qō āt illicitū iuramētū suariᵏ phibet. nō ē general'r itelligēdū: iuramētū nāq vt hiero. testatur sup hieremiaz dz hēe tres comites: ꝟitatez iudiciū ⁊ iusticiaz. vbi aūt ista defuerit: nō ē iuramētū sed piuriū. ¶ Nō datur itelligi illicitū eē iuramētū cui aligō istoꝝ defuerit: ñ tñ cuicūq ꝯtigerit aligō istoꝝ deesse phibetur suari aliqñ nāq deest iustitia veluti cū gspiā pꝰ votū castitatis ducit vxorē iuramēto firmās nunq̄ˡ ab ea discessuꝝ. qō q̄uis illicitus sit: qꝛ iusticia sibi pbatur deesse: tñ auctē augustini seruari pcipitur. h āt sigs ꝯtēdat pogatiua cōiugij nō pp religionē iurisiurādi seruari. aiaduertat gabaōitas ob solāᵐ religionē ꝯ domini ipiū reseruatos Cnz g̃ oē domini pceptū iustū sit: ptz ei iusticiā deeē: qō eiꝰ pcepto ꝯriū inuenitur. iudiciū q̄z aliqñ iuramēto ꝯstat deesse veluti cū ppria temeritate aligs ducꝰ iurat se māducatuꝝ ⁊ bibituꝝ: h q̄uis leuitate indiscreta illicitū pbet: ñ tamen ideo violari iubet.

⁊ d h nō pl'a. ar. viij. q. j. licet. Itez hēs h q licite cōmutat vna pena i aliaz. vt. s. v. q vi. ⁊ lxxxvj. di. pslbꝛ. ⁊. xxxvj. q. de ro ¶ qꝛ iusta ⁊. lxxxvj. di. pslbꝛ. ⁊. xxxvj. q. de ro ¶ Licitū. i pma pte. §. dicit maister q tunc sacrm illicitū nō sit seruandū cū iurans (proribꝰ. Jo. ipe quo iurat scit illud esse illicitū sed igrat illud esse illicitum. dū nō nō sit ibi ignorātia iuris nō peccat Et h durat vsq ad illuz locū. qō āt illicitū. secūdo ōndit q nō ē h generaliter rep. qꝛ si i aliq iuramento deest aliquod istoꝝ triū. vl' re iusticia vl' ꝟitas vl' iudiciū q illud ñ sit seruādū. Tertio dicit q iuramētū qñq est illicitū rōne rei d qua gs iurat. qñq ex cā supueniente qñq ex mō iurandi. lo. h ¶ Jurio. h. s. j. q. iiij. i fi. l ¶ Nisi cui vt militibꝰ mlierībꝰ rusticis ⁊ minoribus. k ¶ Seruari. hec nō est rō sufficiens. l ¶ Nūq̄. ñ bñ dicit. qꝛ ñ ille vouit simplicit postq̄ duxit vxorē. iurat q non dimittet cā. illud iuramentū illicitū ē ñ pꝰ vouit q̄ duca vxorē tūc poti ꝯseruabit votū q̄ iuramētum sequēs vt eẍ qui cle. vel vo. rursus. m ¶ Ob solā. h ē vez h. lo.

Quod aũt istud nõ h₃ dubitationẽ an piurus q aliũ cogit piurare. naз ꝛ si ipse nõ ꝓprie dicaĩ piurus tñ mortalĩt pecca: .qꝛ qꝺ alter mãdato nr̃o fac nos reputamur fecisse. vt ex̃ de sen. excõ. mulieres. vtrũ ãt iu

der licite pos sit recipere iuramẽtũ illi⁹ quẽ scit velle piurare. dic vt dixi. ꝭ. x. q v. ꝑ sb₃. Ut pul sus ꝛ miles i atrocib⁹. n. ñ b₃ aliqs pare re dño. vt. xj. q. iij. nõ sp. ꝛ c. si dñs. ꝛ. c. q resistit. ꝛ. ff ꝺ re iu. ad ea c ¶ Quia plus dñз. qꝺ esse nõ dз. vt xj. q. iij. noli te. d ¶ Si li ber est. alibi magis punit seru⁹ ꝙ liber vt. xxiij. q. j. q ꝯ. ſ₃ hic ex cusat ꝓpt ꝑ ceptũ dñi. 10. e ¶ Quadragita dies vl ↄtinue vl interpollati. f ¶ Septez annos. nõ tñ in pane ꝛ aq. q̃dragesimas vnã añ festũ natalis aliaз ante pascha. tertiã ante fe stũ sci iohis.

¶ Iuramẽtũ itaqȝ multi plr̃ illicitũ intelligit. est. n. illicitũ aliqñ ex eo qꝺ iura tur. aliqñ ex mõ iurãdi: ali qñ ex cã exueniẽti. ¶ Ex eo qꝺ iurat tũc ẽ illicitũ iu ramẽtũ: qñ id qꝺ iurat in sui natura viciosuз ẽ vl̃ vi tã adimẽs vt adulteriũ ho micidiũ ꝛ his silia: l̃ repa ri ñ pmittẽs veluti cũ ini mico ad pacẽ ñ redire idi gẽti misericorditer ñ sub uenire. ista qꝛ ꝑspicuaз i se hñt iusticiaз ꝛ si iuramẽto firmẽt: tñ ꝟuari nõ debẽt. circa hec vtiqȝ iuramẽta intelligẽda sũt q̃ ꝺ illicitis iuramẽtꝭ ñ obꝟuãdis sup̃ statuta legũt. ¶ Quisqs ꝗ se iuramẽto firmauerit aliqd facturꝫ q̃ vl̃ corpalis vl̃ spũal̃ sal⁹ adimat: vl̃ si neq̃ vtraqȝ sal⁹ repari vel ↄfirmari ñ possit. fidẽ pro missaз ꝟuare ꝓhibet: qñi exẽpla ꝓmisse auctes subij ciũt: vt cũ q hoicidiũ fa cere vl̃ alimẽta mr̃i ꝛ fr̃i b⁹ ñ subministrare i adulte rio ꝑmanere: vel ad paceз cũ adũsario ñ redire iura ramentũ ꝑstãdo ꝓmiserit: salubriori ↄsilio illicita vo ta obꟶuare ñ pmittũt. Est etiã id qꝺ iurat aliqñ vici

g ¶ Et legitias. i. sec̃dã ꝛ q̃rtã ꝛ sextã ferĩã h vt ↄse. di. iij. ieiunia. ꝛ. lxxvj. di. ꝑ sb₃. Ioh. Qui piu. ↄs crata. qꝛ q̃to sancti⁹ ẽ ꝑ qꝺ iurat. tãto mai⁹ ẽ piuriũ. vt. ꝭ. e. q. j. mo net. Nũqd ꝗ mai⁹ sacrilegiũ cõmittũt q ꝓbe rũt clici i maiorib⁹ ordib⁹ ↄstitutũ ꝙ i mio rib⁹. credo ꝙ sic. vt. xvij. q iiij. siqs deinceps ꝛ. c. q sbdiaconũ. ꝛ. c. q occiderit. i ¶ Et ig norãs. ee pẽm qꝺ iurauit. nã si fuisset ignorãtia sci. nullũ eẽt pcm nisi ignorãtia fuisset crassa. q̃ neminẽ excusat C. dresein vrdi. qsqs.

osuз ñ i natura sui ſ₃ ex cãis exueniẽtib⁹ veluti cũ aliqs p⁹ votũ castitatꝭ iurat ali cui se hitur eã i ↄiugẽ. ↄiugẽ nãqȝ hr̃e i seipo malũ ñ ẽ: tñ huic ex voto pniciosũ est: h ãt iuramẽtũ ẽt si illicitũ sit ñ tũ ser uari ꝓhibet: ſ₃ ꝺ violatiõe voti pnia sibi iubet idici. Ex mõ iurãdi tũc ẽ illicitũ iu ramẽtũ: qñ icõsiderate incircũspecte alĩ qd iurat. q̃ nec corpal̃ sal⁹ adimat: ꝛ sine q̃ vtraqȝ sal⁹ repari ꝛ vita cõꟶuari valet veluti dũ aliqs a pentib⁹ coact⁹ ꝛ clica tus tõsurã vl̃ religiõis vesteз suscipiat se neutrũ facturꝫ iuramẽto firmauerit. hoc ꝙuis aliqb⁹ videat rephẽsibile: qꝛ opus charitatꝭ iuramẽto se ñ facturꝫ ꝓmisit nl̃ la tñ aucte ꝟuari ꝓhibet. qꝛ ꝛ si nũꝙ cli cat⁹ tõsurã vl̃ religiõis vesteз suscipiat: ñ tñ iõ mĩn⁹ salutẽ ꝓmereri valet: cũ nõ nulli i laicali hitu scissimi ꝛ deo dilecti i ueniãt. q̃ exẽplo euidẽter dat itelligi. q̃ si q̃s aliqs iurat se esse facturꝫ aliqd: q̃ expedi tor sibi via ꝑparet ad btitudinẽ: dũmõ si ne eo valeat salutẽ iuenire: q⁹ iuramẽtuз nõ ꝓhibet ꟶuare. vñ cuз nos iurami⁹ nõ daturos aliqd alicui sine q̃ vtraqȝ salus ei⁹ põt eẽ icolumis. ꝛ si aliq̃ ex eo sibi cõ moditas ꝑstaret: nulla tñ aucte iuramẽ tũ ꟶuare ꝓhibemur: dũmõ sit nob alia via necessitatib⁹ ei⁹ sbueniẽdi. [illegible]

Quod aũt quto loco q̃rit si licitũ esset: qꝺ archidiaconus iuraue rat: an eps eẽt reus piurij q ad peierandũ archidiaconũ cogebat: facile ꝑt discerni. si. n. ↄsentiẽs pari pena cũ fa ciẽte puniẽd⁹ est: multo magꝭ ille q cogit reus admissi criminis ꝓbat. Uñ pi⁹ pa. ait. [illegible]

Qui cõpulsus a [illegible] dño sciẽs piurat: vtriqȝ sunt piuri ꝛ dñs ꝛ miles: dñs qꝛ p̃cepit. miles: qꝛ pl⁹ dñm ꝙ aiaз suã dilexit. si liber ẽ. xl. dies i pane ꝛ aqua peniteat ꝛ. vij. sequẽtes annos. si ꟶu⁹ eiusdẽ: tres q̃dragesimas ꝛ legitimas ferias peniteat. Itẽ. [illegible]

Qui piurat se i manu [illegible] epi aut i cruce ↄsecrata tres an. pe niteat. si vo i cruce iↄsecrata ãnũ vnũ pe niteat q aũt coact⁹ fuerit: ꝛ ignorãs se p iurauerit ꝛ postea cognouit: tres q̃dragesi mas peniteat. Item ex pnia theo. [illegible]

a Si qs redimēda.licet enī timore mortis iurauerit.tñ peccauerit. vt.xxxiij. q.v. ita ne.sed rōne coactiōis mitigaī pnia.vt ex͂ qꝺ me.cā.sacris nō ē ꝯ.xv.q.vj.c.j.ibi.eniꝫ nō soluit a pctō.ſꝫ a iuramēto.io. b ¶ Aly.

xxvj.q.vj.q recedūt.xij.q.j.mltí.nā ꝛ testes intelligūt scire q̄ acta sūt a testatore.si pꝺes testes eis hꝫ dixerīt. vt.C.ꝺ testi.cū antiqtas.i fi. Resp.j.ar.ꝯ.iij.q.ix.testes.v.q.ij. relatū ē Ad hꝫ dicas ꝙ hꝫ loqꝛ in cā denūciatiōis.vbi

ḡ illa q̄ ē mi/ nor est ipone/ da.vt.l.di.ct eos ꝟo. c Jqs.si/ ne pnia inte/ riori.vt.vj.q. j.qcunq̄ꝫ Jo. d Ille ꝟ ni cit.ñ itelli gas ꝙ plus peccat piur⁹ q̄ꝫ hōicida.i/ mo ille plus peccat.vt.xi/ ij.di.c.j.Sed ꝺr eū vicere. qꝛ maius dā num facit.qꝛ mai⁹ē i amis siōe vni⁹ aie q̄ꝫ mille cor/ poꝝ.vt.xxiij q.iij.si habes e Johan Ul exi/ git.hūana.i. ꝺ hūana in/ firmitate pce dit.vt.s̄.e.q.j ñ ē. f ¶ Im ꝑssit. mltiplī citer coḡāꝺo. g Jqs.isa mia. an iuramētū ,in famet vel nō nō.vj.q.j.q/ cūq̄ꝫ.ſꝫ coacti ñ iurasseut ñ infamarēt.vt s̄.q. pxima. interest. h Iꝺē q au/ dit falsum.f. nisi indicauē rit portabit i/ qtaté suā.io. i Hoc vř. fuit.i. ta lē hūit ide noticiā ꝙ hui⁹ rei potuit eē testi. ꝛ qꝺ seqꝛ ē expositio. k ¶ Indica.vř ḡ.va/ leat testimōiū ꝺ auditu.vt h.ꝛ.xv.q.v.ꝑbꝛ ꝛ

Si qs ᵃ coactus ꝑ vita redimēda vel q̄libet cā vł necessitate piurat:qꝛ pl⁹ corp⁹ q̄ꝫ aiaꝫ dilexerit: tres q̄dragesimas pēiteat. Alij ᵇ ꝟo iudicāt tres ānos vnū ex his i pane ꝛ aqua. Itē gelasi⁹ pa. Qui deie/ rat ꝛ alios deierare facit q̄ pena sit feriendus.

Siquis ᶜ periurauerit.ꝛ alios sciens i piuriū duxe rit.lx.dies peniteat i pane ꝛ aq̄:ꝛ.vij.seq̄ntes ānos ꝛ nūq̄ꝫ sit sine pnia.ꝛ alij si cōscij fuerit simlr peniteāt. Itē aug.in ſmone de de/ collatōe sci iohis. Homi cidā vicit q sciēs ad piuri

Ille ᵈ q ho um ꝯpellit. minē ,puocat ad iura/ tiōnē:ꝛ scit eū falsuꝫ iura turū esse vicit homicidaꝫ qꝛ homicida corp⁹ occisu rus ē.ille aiam:imo duas aias:ꝛ ei⁹ aiaꝫ quē iurare ,puocauit ꝛ suā.scio veruꝫ esse qꝺ dicis:ꝛ falsum qꝺ ille dicit:ꝛ iurare ꝯpellis. ecce iurat. ecce piurat.tu qd iuenisti:imo ꝛ tu pisti: q de illi⁹ morte saciari vo luisti. Itē i ſmone ꝺ piu/ rijs. Nō peccat q iurante cā exponit eo qui ... falsū iurare.

Qui ᵉ exi git iurationē multū interest:si nescit illū iura/ turū falsum an scit.si.n.ne scit ꝛ iō dic:iura mihi vt fides ei sit: nō ē pctm̄:tñ humana tētatio ē.si āt scit eū fecisse ꝛ cogit eū iurare re:hōicida ē.Ille.n.se suo piurio iterimit:ſꝫ iste ma/ nū iterficiētꝫ impssit ᶠ ꝛ ꝑs sit. Itē ex ꝯci.magociēsi. Aliqꝫ ad extremū vite non cōicet:q alios ad piuria trahit.

Si qs ᵍ ꝯuict⁹ fuerit alios ad falsa te stimonia vł piuria attrassi se vł q̄cūq̄ꝫ corruptiōe sol licitasse:ipse qdē vsq̄ꝫ ad exitū vite nō cōicet.hi ꝟo q ei impiurio ꝯsensisse ꝑ/ banť:postea ab oi testimo nio sunt remouēdi:ꝛ ſm legē i famia notabūť. Itē ʰ q audit aliquē falsum iu/ rare ꝛ tacet ōligt.vñ aug. ait in qōnib⁹ leuitici.c.j. aia q̄ audierit vocē iuranꝭ falsum ꝛc. Cui sit iudicā/ dū falsuꝫ qꝺ ab aliq̄ iurat.

Hoc ⁱ videť dicere pec/ care hoiem q̄ audien te iurat aliqs falsum.ꝛ scit euꝫ falsum iurare ꝛ tacet. tūc āt scit.si re⁹ rei de q̄ iu rat testis fuit:aut videns aut ꝯsci⁹ fuerit.i.aliq̄ nō cognouit aut oculis suis cō spexit:aut ille ipse q iu/ rat illi indicauit. ᵏ ita enim potuit esse ꝯsci⁹. sed inter timorē hui⁹ peccati:ꝛ in/ ter timorē hui⁹ ꝑditionis hominuꝫ nō parua existit plrūq̄ꝫ tētatio.possumus eni paratuꝫ ad piuriū ad/ monēdo vł ꝑhibēdo a tā graui peccato reuocare. ¶ Sed si nō audierit:ꝛ corā nobis de re quā noui mus falsuꝫ iurauerit ˡ: vtꝝ

modica scia aliquā fidē fa cit.arg.ex͂ de spon. pterea imo ꝛ i iudi cys facit fidē testimoniū ꝺ auditu.vt ex͂ de succes. ab intesta.cū di lectus. ex͂ de test.cū cāꝫ.io. testimoniū ꝺ ſꝫ testioniū ꝺ auditu ē ꝑpe cuꝫ aliqs au dit aliqd di/ ci eē factū.ſꝫ si audit ꝺbē tes nō ē testi moniū ꝺ au/ ditu.ꝛ hꝫ in/ nuit ex͂.de te sti. licet tñ hꝫ c.nō loqꝛ de ꝯa denūcia/ tione.ſꝫ pot⁹ de indicatio ne.s.cū qs in dicat alij ꝙ aliquis vult peccare.ꝛ ipe ctat ad deli/ cta. cōmissa. ꝛ ad illa non tenent nīi a hūt mgratus sup aliqs ꝛ denunciatio dicit euāgeli ca.ista ꝺr ca nonica.ꝛ hec pbaī ꝑ. ista vero nō.ꝛ sic patet ꝙ cri/ mina nōdū cōmissa pos/ sumus denū ciare vt hic. ꝛ.xcvj. disti. placeōt.ibi vl dicat cōmissa.

eiuſ ꝑcipicio ꝛ ē.ex͂ ꝺ despon. impu.c.pe/ nul.ex͂.de cogna .spi.tua. Johan. l ¶ Iurauerit. idest iurare voluerit.

pdéd⁹ sit:ita vt pdit⁹ ēt periculū mortis icurrat dif ficilima questio ē. ¶ Sʒ qꝛ hic nō expssit cui h iu dicādū sit: verū illi cui iu rat: an sacerdoti cuipiam q nō solū eū pseq nō pōt irrigādo suppliciū: sed etiā orare p illo pōt. videt mi hi se ab pcti absoluat vin culo: si idicet talib⁹ q ma gis pdesse b pñt q obesse plurib: siue eū corrigendo siue deū p eo placādo: si ⁊ ipse cōfessionis sibi adhi beat medicinā. ¶ Sed igr iste vt supra dictū ē: qui audit falsum iurare ⁊ tacet deli quit: multo magis ille re⁹ est: q ad deierandū aliqnē compellit. Q uerit° eo q vbo⁊ calliditate circū uenire putat illū: cui iura mētū defert: an sit reu⁹ p iurij. nisi seruarit qd iuras se credit. D e hoc ita scri bit isido. sniaꝝ li. ij. De eo q calliditate vbo⁊ iurat.

Q Uacūq⁹ arte vborūʒ quis iuret. de⁹ tñ q cō scie test ē: ita h accipit: si cut ille cui iurat intelligit dupli āt re⁹ fit: q ⁊ nomē dei inuanū assumit: ⁊ pri mū dolo capit. I tē ex ser mone sci aug. Periuriū cū q sup lapidē falsuʒ iu rat.

E Cce dico chari tati vrē: ⁊ q sup lapi dē falsuʒ iurat piur⁹ ē. vñ h dico: qꝛ multi ēt i h fal lunt ⁊ putāt: qꝛ nihil est p qd iurāt nō se crie teneri piurij. psus piur⁹ es qꝛ p id qd scm ñ putas falsū iu ras. sanctum putat cui iu ras. non eni qñ iuras tibi aut lapidi: sed pxio tuo iu ras hoi iuras añ lapidē. sʒ nūqd nō añ deū nō te au dit. si tu illud scm ñ nō pu nit lapides loquētē. sʒ pu nit de⁹ te fallētē. S ed ob ijcit illud gre. i. xxvj. li. mo raliū. Apud diñʒ vba mea nō ex ore sʒ corde pcedūt.

H Umane aures talia vba nr̃as iudicāt q̃lia foris sonāt diuina vo iudi cia talia foris audiūt q̃lia ex intimis pferūtur: certe nouerit ille q intentionē ⁊ volūtatē alteri⁹ varijs ex plicat vbis: qꝛ nō dʒ aligs vba psiderare sʒ volūtatē ⁊ itētionē qꝛ nō dʒ intētio vbis deseruire: sʒ vba itē tioni. S i g diuina iudicia verba nr̃a talia foris audi unt q̃lia ex itimis pferūt: si ē itēuo ñ dʒ suire vbis sʒ vba intētiōi: ptʒ q de⁹ nō accipit sic iuramētū si cut ille cui iurat sʒ potius sic q iurat itelligit. cū reci piēti nō ex itimis sʒ ex his q̃ pferūt foris vba nr̃a so nēt. I tē obijcit q̃ iurat su per lapidē putās se iurare sup sacroscā euāgelia pide tenet ac si sup euāgelia iu rauerit: sʒ ille cui iurat iō sup lapidē illū iurare fece rit: vt nō suādo qd pmit tit reatu periurij teneatur. I tē obijcit illd d ciuib⁹ q credunt se iurare obeditu ros psulib⁹ suis ioib⁹ q̃ si bi ipata fuerint p honore sue ciuitatis. ne vo obedien tiā recusantes reatu piurij illaqāt: suppōit breue iu ratur i q̃ aliō ptinet q se iuraturos arbitrent: vʒ ne padū i nullū pūtāt vl aligd hmōi faciāt. si g ptra hoc qd se iurasse crediderant: cōsulibus suis obedientiā denegarēt: nunqd sm in tentionē recipiētis: an poti⁹ sm intentionem iuramen tum deus illud accipdre

[Gloss, left margin:]

a ¶ Mortis di facto. qꝛ d si re p p viij⁹ dictū nō pos set iudicari. ⁊ est simi. de pe. di. j. c. pe. b ¶ Prodes se. vt sunt sa cerdotes. vt. xiiij. q. v. de nicq. q ergo dicit talib us qui possunt prodesse. nō dicit prode re. vt. ij. q. j. si peccauerit.

c Q Uerit. inciden ter ponit. h questionē q̃ liter iuramē ta sunt intelli genda. ⁊ di stinguitur aut vterq habet rectum intel lectū aut vter q dolosum alter tantum habet rectuʒ si ab vtroq interponitur dolus tūc est intelligendū sm cōem si gnificationē verborūʒ vt extra de spō. ex litteris. si a neutro inter uenit dolus. tunc interp tadum ē sm itellectū vtri usq. si verba possint vtri q intellectui adptari. si ab altaro tantū. tunc intelli gendūʒ ē sm eum qui re cte intelligit videt distin gui. j. en. §. ex his i stipulatiōib⁹ ⁊ alijs pctib⁹ q stipulāte ⁊ vēdēte iter ptādū est. sed inducijs pro actore. vt. ff. ver. ob. inter stipulantem §. j. ff. de con trahē. empt. labeo. iohā.

[Gloss, right margin:]

d Q Uacun q intel ligit. idest in telligere de bet. ⁊ est si. j. de con. disti. iij. nō illud.

e E Cce di co. sup lapidem. for te coopertuʒ ab aduersa rio vt credā tur esse euan gelia.

f H Umane verbis q̃ ille protulit ⁊ vult ea alit i terpretari p ut verba so nare euiden tur qd semp non est facie dum. cuʒ se pe bona ver ba mala intē tione profe rantur ⁊ ecō uerso. vt. v. q v. nō omnis. ⁊ c. nō oscu latur. vt. xxij quest. j. para tus.

g ¶ Uerba. argu. potius esse conside rantem men tem alicuius q ipsa ver ba. vt. j. que. j marchion. ⁊ de conse. dis. iij. retulerūt extra de ver. sig. pterea. ⁊ c. itelligētia. ⁊. xxiij. que. j. paratus. in prin. ⁊. ff. de in. iua

vo.l.q̃uis.sed hoc verum est cum cõstat de intellectu.al's in dubijs a v̇bis nõ ē recedē dū.ff.de leg.iij.nõ aliť.ff.de excercitoria.l.j. §.si is qui nauem.extra de spon. ex lris.

a Iuramenti ad hoc iurat.i.iurare. debet.

b Distātiā q̃tū ad hoc qm̃ mortalit peccat q sim pliciť diē fal sum sić q sub iuramēto' di cit falsuz.ma gis tñ peccat deierando q̃ mētiēdo.soli dius subsistit vbi iuramen tū interpont tur.vt.e. q.j. § tñ pl' opa tur sacramē tū.q̃ simplex promissio.vt ex̄ de iureiu ran. debito res.itez est h arg.q ex nu do pacto oriť actio. vt. xij. q.ij. quicūq uffragio.z.q sv.q̃z.Johā.

Item si inocēs ð adulterio vł furto ipetitus inocēriā suā vellet asserē:iuraret āt se ab obiecť sic eē imunē: sicuti breui illo ptinet:qð manibus suis se scripsisse arbitrať.cōtineať aūt i illo hūc reū esse obiectoz nū gd a dño piur' reputabiť aut nūqd poterit argui se iurasse adulterij aut furti reatū icurrisse.nō. H ic ēt io.chry.ait. Inter iuramē tū z locutiōez similitudo nulla

Iuramenti[a] dicē d̄sta. hmōi cā ēq̄ ois q iu rat ad h iurat vt qð ver̄ ē loq̄tur.Et iō dñs inter iu ramētū z loq̄lā nr̄az nullā vult eē distātiā[b]:q̄z sic i iu ramto nllā ꝯuēit eē pfidiā ita q̄z i v̇bis nr̄is' nllūz dz eē mēdaciū:q̄z vtrūq z p iuriū z mēdaciū diui iudi cij pena damnatur dicēte scriptura.os qð mētiť oc cidit aiaz. qsq̄s ĝ ver̄ log tur iurat:q̄z scriptū ē test] fidel' ñ mētieť. Itē aliq̄s aliqs iuret peierat:si ꝯ cō sciam iurare parat.

sap lē.i. Qui piurare[c] pat':aū q̃ piuret iā piur' eē vr: q̄z de' nō ex opib' iudicat

Qui piu rare.nō ex operibus. deus potius puer.14. ꝯsiderat aim q factū.vt.xv q.vj.c.j.z de us intregat coz z nō ma mar.8. num.xiij.q. v.siquid. si.x xxij. quest.v.

sz ex cogitatiōib' z ex cor de S x his oib' colligiť q iuramēta ƀz itētionē pstāť nō recipientť adō iudicāť. quō ĝ ƀz isidoz q̃ cūq ar te v̇boz qs iuret de' sic ac cipit:sic ille cui iuratur in telligit. G zsic aliō est calli da arte v̇boz iurare: aliō simplr̄ intentōe suā iuran do denūciare:sic aliud est simplici itentōe iuramen tū scm̃ recipere:aliō ireci piēdo calliditate vti.q̄z sic qsq̃ apō deū ñ valz aliquē ledē:sic nec pter ei' itentio nē valz qs alicui sbuenire de' āt duplicitať ꝯaspnatoz simplicē itētionē vtriusq ꝯsiderat.z tā ex pte recipi entť q̃ ex.pte pstantť v̇boz art ꝯaspnatur z odit. P e etate v̇o iurātiū q̃riť q eta te qsqs ad iurādū dēat co gi.de q̃ i pmo li.capl'ariū sic iuenit diffinitū. Anni rō nabiles ānos aliq ñ cogāť iurare.

Paruuli[d] q ñ pne etate rōnabili sunt nō cogātur iurare z semel piurat' fuerit nec testť sit p' hec nec ad sacr̄m acce dat nec in sua cā' nec alte ri' iuratoz existat. I tez ex

d Paruuli.iurare.nec testis esse (ꝓposito pōt.vt.iiij.q.iij.c.j.z ideo h est q̄z iura mēto dz adesse iudiciū sz hec etas nescit qd agat.vt.C.de fal.mo.l.j.Itē q̄z impubes nō pōt peierare.vt.ff.de iureiur.l.q iurasse.vn de sacr̄m calūnie pstare nō pōt. posset tñ di ci q si ē doli capax q̄z tunc cal'ūniose petere pōt.vt de delic.pu.ca.j.z si nouerit veritatē. q bñ pstabit sacr̄m calūnie.ar.C.de iureiur. ꝓpter calūniā.l.ij.§.j.Sed de veritate dicē da bene pote st iurare.Nam ab impuberib' z timidis sumiť initium q̃llenis.vt.ff.de.q vnius in pn.Itē impubes serulapcutit pro

veritate dicēda.vt.ff.ad sylla.l.j.§.impubes z tenet ꝯfessio quā facit licz ꝯ eā posset resti tui vt.ff.de ꝯfes.l.certū.§.pe.qð falsum ē ni si sit doli capax.cū h.c.ꝯdicat. Jo.h certū ē q si aliquis sponte recepit iuramentū mi noris bñ valz z tz tale iura mētū.vt.ff.q iuretur.l.qui iurasse.Itez i casu pōt qs ꝯuentri rōne iuramēti qð pstitit dum esset ipubes. vt si ipubes iurauit se p'stiturus ope ras ipse pu bes factus be ne ꝯuenit de h iuramēto. vt.ff.de li.ca. l.vlt.in fi. e Cā.sed nonne si age re vult.piur' in ppa cā au dirci.q̄z nul li ꝓhibeť age re in ppa cā. vt.iiij.q.vj. oib'.sed age re nō pōt ni si pstet sacra mentū. Itez nonne iudex vel altera pa pt ei deferre sacramentū. ad hoc dicas hec lex sum pta ē de lum barda ƀz quā si iurato calū nia.ptz ĝ q logť h de alio iuramēto.z pt de ei q logť de iuramēto purgationis.l.vt nec alios possit purgare. Et h legť q si suspicio aliq̃ ē ꝯ piurū.stati hť p cōuicto cū se expur gare nō possit.z iputet sibi q̄z in talē casum incidit.q̄z culpa' sua illud sustinet.vt.xv.q.j. sigs insaniēs.ex q̃ eni semel peierauit p'sū mit q sp debeat peierare.vt.ij.q. vij.nō pt vñ āmō nō ē sacrosuo credēdū.vt ex̄ de p' sump.lras eo tñ iuramēta q̃ oneris sunt po tl' q̃ honoris bñ pstabit vt iuramētū calū nie sitr dñis suis iurabit i cā feudi. ꝯ.xlvij. di.q̃tilibet extra de re iudi.in causis.

Pueri. puella. idez e͂ puero. vt. s̃. e. q. liij. trib⁹. b Stati filij iuramētū d3 pr̄ re uocare q̄ctio scit vt h̄ dr̄. l3 votū religionis nō tenet̃ stati reuocare cū scit sed vsq̄ ad an nū z die͂ pt. vt. xx. q. ij. puella. alit̃ tn̄ est. s̃. di stinctū. l. xx. q. ij. in pn.

Honestū. hoc ieiu nus. hr̄ testi moniū debet dicere ieiu n⁹ vt ex̃ ͛ te sti. placuit. q̄ a ieiunis fie ri debeāt nō. de ɔ̄se. dist. j. sacra. tn̄ qd h̄ dr̄ magis ē honestū q̄ iu stū. Jo.

Decreuit. vt a. lxx i his etiā dieb⁹ ē exerceri n̄ de beāt. xv. q. iiij c. j. z. ij. hunc tn̄. c. z pcedē ti obuiat ɔ̄sue tudo preterea. Joh. an. e Maio. rib⁹ vt i festo scti marci.

De forma honestū sic h̄ hōestas z possibilitas in oi iuramē to sūt itelligē da. vt. s̃. e. q. iiij. vnusquisq̄. z ex̃ de iure. iur. quemad modū.

Pueri⁹ añ annos. xiiij. nō cogāt iurare puel la q̄3 si i puerili etate sita i domo p̄ris illo nesciēte iu ramēto se cōstrixerit z p̄ ei⁹ vt audierit statib⁹ ɔ̄ dixe rit: vota ei⁹ z iuramēta ir rita erūt z facili⁹ emēdabi tur. Itē cornelius pa de eodez. z vt a ieiunis iura

Honestuz mēta p̄stāt. etiā videt: vt q in scis audet iurare: hoc ieiun⁹ faciat cū oi honestate z ti more dei vt pueri añ an nos. xiiij. nō cogāt iurare. Preterea sūt q̄dā tpa qb⁹ iurare p̄hibemur. Jn in cōci. apud scm̄ medarduz hito quib⁹ tpib⁹ iurare

Decreuit ꝓhibemur. scā synodus: vt a. lxx. vsq̄ i octauā pasche: z ab aduētu dn̄i vsq̄ i octauaz epiphanie: necnō z i ieiu nijs q̄ttuor tēpoꝝ z i leta nijs maiorib⁹ z i diebus dn̄icis z i dieb⁹ rogationū nisi dei cōcordia z pacifi catōe nll̄s supra sacra euā gelia iurare p̄sumat. De forma ꝓ fidelitatis: z qd qs debeat dn̄o vel ecōuer

so: sic inueniť in ep̄la fuliber ti ep̄i. Que i fidelitate sūt

De forma fi seruāda. fidelitatis aliqd scribe re noium⁹: hec vobis q̄ se quūť breuiter ex libroꝝ au ctoritate notaui qui dn̄o suo fidelitatē iurat: ista sex sp̄ i memoria d3 h̄re icolu me: tutū: honestū: vtile: fa cile: possibile. Jncolūe v3 ne sit i dānū suo dn̄o ͛ cor pe suo. tutū ne sit ei i dānū ͛ secretos suo vl̄ ͛ mūitio nib⁹ p q̄s tut⁹ eē pōt. ho nestū ne sit ei i dānū ͛ sua iusticia vel de alijs causis q̄ ad honestatē ei⁹ ptine re videť vtile ne sit ei i dā nū de suis possessionibus. facile vl̄ possibile: ne id bo nū qd dn̄s su⁹ facere leui ter poterat: faciat ei diffici le. ne ve id quod possibile erat: reddat ei impossibile vt fidelis hec documenta caueat iustū. Sz q2 nō sufficit abstiēre a malo ni si fiat id qd bonū ē: restat vel i eisdez sex supradictis ɔ̄siliū z auxiliū dn̄o suo fi delis p̄stet: si beneficijs di gn⁹ videri vult z saluꝰ eē

rare si iniuste impetit aliū. nec. n. op⁹ fert q ad peccādū nos adiuuat. vt. xiiij. q. vj. si res. Jtē nūqd vasall⁹ pt accusare dn̄z. si vt h̄ pe colli gi. nisi pseq̄t suā iniuriā. aliqn̄ si accusat pdit ius feudi. sic pson⁹ q accusat librū. pdit bo noꝝ possessio nē. vt. ff. ͛ bo pol. lib. q cuz maior necē testioniū pōt ɔ̄ ipsuz ferre nec i criali cā nec ēt p ipo. vt ex̃ ͛ of. de le. cām. que.

¶ De se creto. ille q p dit secreta ali cuius capite punit̃. vt. ff. ͛ re mi. oē §. i ij. z. C. de cō mer. z mer. l. ij. z sic pt qs iurare ne p dat secreta al teri⁹. ar. tn̄ est ɔ̄. xxij. di. ner ui. h. ¶ Mu nitōib⁹. qm mu nitiōes cedit hostibus vel l̄ras vl̄ nūciū vel aliqd si gnū eis mit tit. icidit cri. lese ma. vt. ff. ad. l. iul. ma. l. j. ij. z. iij.

Ad ho nestatem. vt nec cū vxore nec cum filia comisceatur.

nec aliquid inhonesti faciat in domo do. Consi mini vt de pe. di. v. consideret. k Consi lium vide quomō intep̄taẗ h̄ iuramētū. ego iu lio. illo facꝫ p̄stāt archiep̄i romano pōti fici vt ex̃ ͛ iureiur. ego z sb̄diti suis ep̄is. vt xxiij. di. q̄ q̄ z ipatoꝛ pape. lxiij. di. tibi dn̄o. z licz generalr̄ iurat vasalus dn̄o. s. q i oib⁹ causis iuuabit ipm z ɔ̄ quēlibet. tn̄ ppriaz patriā nō iuuabit ipz. vt. ff. de reli. mime. nec ɔ̄ papā. vt ex̃ ͛ iureiur. venientes. l3 qd si dn̄o vult filiū vasalli ipetere. nūqd iuuabit ipz ɔ̄ filiū vr̄ q ñ. q2 nec ɔ̄ filiū excōicatū iuuabit xj. q. iij qm̄ multos. z ar ad h̄. ff. ͛ reli. mime. ɔ̄riū tn̄ dicit lex feudi i titulo quēadmoduz feu. amit. dr̄ eni ibi q vasall⁹ obligat⁹ ē filio suo tm̄ vinculo nature. sed domino suo z obli gat⁹ vinculo iuramēti. Jtē nō tenet ipm iu

lnū. vide quomō intep̄taẗ h̄ iuramētū. ego iu ro q nullū faciā tibi dānū. i. ego iuro q nec ego faciā z etiā q alios facientes ꝓhibebo sic interp̄tat lex tale pactum. vt si aliqs fecit tale pactū q filiā nō cederet vel vrēret. ēt cu stodire tenet̃ ne ali⁹ vrat vel cedat. vt. ff. loca ti. in lege idez videť in oib⁹ negatiuis pmis sionib⁹ vt cū dicitur. pmitto q nō faciā. nō solū teneoꝛ nō facere. s. d etiā curare debeo ne fiat. vt ff. de ꝟbo. sig. facere. z de ꝟ. obli. in illa stipulatiōe. l Dignius. ergo si cle ricus p̄stat p̄ſtoꝛnū ɔ̄tra ecc̄liaz suā vl̄ ep̄m

suū pt ꝑuari bñficio suo.xcvj.di.si ipator.⁊ ex͞ ꝟ post.c.si. a Ulcē.⁊ sic eadē fide tenet qs sbdito suo sic sbditus dño.vt.xcv.di. esto sbiect⁹.ex͞ ꝟ iureiu.puenit.⁊.xxxij.q.vj. nihil iniquus.⁊ si ñ fecerit ꝑuaŕ illo vł dñio qꝺ hꝫ i vasallo ⁊ trāsit seu dū ad supiorē i libro de feudisqueād modū feudū amit.

b Cauete. oplb⁹.arg.ꝙ factis mentimur sic ꝟbis ⁊ factis negamus xp̄m sic ꝟbis.xj.q.iij. estimāt.⁊ factis appellam⁹.ex͞ de appel. dilecti.⁊ factis ꝑdicam⁹.xliij.dist. sit rector.

c Quotiēs audiētib⁹.forte instruit rudes mgŕ qꝺ si eē oꝫ.si.viij.q.j. oꝫ.⁊.xliij.di.

d c.j.Jo. Null⁹ laico.i.c.intelli gasꝺ iuramēto expurgatōis qꝺ clic⁹ ñ oꝫ facē corā laico.ſꝫ tm̄ corā ep̄o vł ei⁹ delegato.nisi h̄ fiat auc̄te pape.vt.ij.q.v. mēnā.sicutꝫ clicus peteret aliqd corā laico bñ teneret ibi ꝑstare iuramētū caluñie.vł dic q꞉ sine lnia ep̄i nullū oꝫ facē iuramētū laico.impatori tñ iurant ep̄i fidelitatē.

e Quidā episcopi.

f Quod militare.h̄ q̄rit an militare seu

de fidelitate quā iurauit. dñs q̄ꝫ fideli suo i his oib⁹ vicē reddere oꝫ:qꝺ si non fecerit:merito cēsebit̄ malefidus:sicut ille q i eoꝝ ꝑuaricatiōe vł faciēdo deꝑhensus fuerit ꝑfid⁹ ⁊ piurus. Aug. De eodē.

Si qs laic⁹ iuramētū violando ꝓphanat qꝺ regi ⁊ dño suo iurat: ⁊ postea ꝑuerse ⁊ dolose eius regnū tractauerit ⁊ i mortē ipsi⁹ aliq̄ machinamēto insidiat̄:q꞉ sacrilegiū pagit in xp̄m dñm manū mittēs anathema sit.nisi ꝑ dignā pnie satisfactōē emēdauerit:sicut ꝯstitutū a scā synodo ē.i.seculū relinq̄t:arma deponat:in mōasteriū eat:⁊ peniteat oib⁹ diebus vite sue:veꝝtñ cōiōē i exitu vite sue cū eucharistia accipiat. ep̄s ꝑsbr̄ dyacon⁹ si h̄ crimē ꝯmiserit:degradet̄. Utitaqꝫ ex ꝑmissis apparet: mēdaciū nec in simplici sermōe oꝫ ꝓferri:nec iuramēto firmari. mēdaciū āt nō solū in verbis sed etiā i simulatis opibus eē ꝓbat̄. Uñ ambro. in ſmone hito in dñica de abraā.

Cauete fratres mēdaciū: q꞉ oēs q amant mēdaciū filij sunt diaboli. nō solū i falsis ꝟbis:sed ēt in simulatis opib⁹ mēdaciū est mēdaciū nāqꝫ est se christianū dicē:⁊ opa xp̄i nō facere.mēdaciū ē ep̄m

sacerdotē vel clicū se ꝓfiteri ⁊ ꝯ̄ria huic ordini opari. Ite hiero.

Quotiēs vo loqmur:aut ñ in opportuno tpe aut nō i opportuno loco: aut nō vt ꝯuenit audiētib⁹:totiēs sermo mal⁹ ꝓcedit de ore nr̄o ad ꝺstructionē eoꝝ q audiūt. ꝯsiderem⁹itaqꝫ qd loq̄mur:q꞉ꝓ oī ocioso ꝟbo reddituri sum⁹ rōnē i die iudicij. Iuramentū vo clic⁹ laico ꝑstare nō oꝫ. Uñ i remēsi ꝯci.legit̄.

Null⁹ ex ecclia nihil ... sacro ordine cuiqꝫ laico quicqꝫ supra sacra euāgelia iurare ꝑsumat: ſꝫ simplr cū ꝟitate ⁊ puritate dicat:est ē:nō ñ:ſꝫ si est aliqd qꝺ sibi obijciat: ꝓut iudicauerint:q eiusdē ordis sunt aut corrigat aut

Episcopo silr (expurget. ... nō oꝫ:nisi forte clic⁹ iuramētū ꝑstare nō oꝫ:nisi forte is cui ecclie ꝓcurationē committit.

Unde vrbanus.ij.ait.

Null⁹ ep̄s clicos suos:nisi forte qbus ecclisticaꝝ rerū dispēsatio cōmissa fuerit:sibi iure cōpellat. Cā.xxiij.

Quidā ep̄i cū plebe sibi cōmissa i heresiꝫ lapsi sūt:circūadiacentes catholicos minis ⁊ cruciatib⁹ ad heresiꝫ cōpellere ceperūt.q̄ cōpto aplic⁹ catholicis ep̄is circūadiacētiū regionū: q ab ipatore ciuilē iurisdictionē acceperāt:ipauit vt catholicos ab hereticis defēderēt:⁊ qb⁹ mōis possēt eos ad fidei vitatē redire ꝯpellerent.ep̄i hec mandata aplica recipiētes ꝯuocat̄ militib⁹ apte ⁊ ꝑ isidias ꝯ̄ hereticos pugnare ceperūt. tādē nōnullis eoꝝ neci traditꝭ alijs reb⁹ suis vł ecclisticis expoliat̄ alijs carcere ⁊ ergastulo reclusis ad vnitatē catholicē fi dei coacti redierūt. Hic ꝑmo q̄rit̄.an militare pc̄m sit. Scd̄o qꝺ bellū sit iustū: ⁊ quō filij isrł iusta bella gerebāt. Tertio: an iniuria socioꝝ armis sit ꝓpulsanda. Quarto:an vidicta sit iferēda. Quīto: an sit pc̄m iudici vł mistro reos occidere. Sexto:an mali sint cogēdi ad bonū. Septimo:an heretici suis ⁊ ecclie reb⁹ sint expoliādi:⁊ q possidet ab hereticis ablata an dicatur possidere aliena. Octauo:an ep̄is vł qbuslibet clicis sua liceat auc̄te vł aplici sine ipatoris ꝑcepto arma mouē.

Quod militare alienū vi deat̄ ab euāgelica disciplia. hic vł posse ꝓbari:q꞉ oio militia vł

ellare sit pcm̄.ꝛ dicēdū ꝙn̄.vt.j.e.militare. ꝰ ꝟꝰ si a pncipe indicat bellū.vt.j.e.q. .tantā .ſſ.ꝛ ꝺ ꝓfessiōe sua vl̄ patrie vl̄ legū pncip.vt.j.e.q.viij.si nulla.clici aūt i sacris ordib' ꝯstituti nō pn̄t mouere arma.vt.j.e. q.viij.clerici.

euz q vult occidere.vt.ff.ad.l.aq.l.iiij.ꝛ.v. si tn̄ aliqs vi factā repellat.poti'ꝑsumi dꝫ ꝙ defendēdi cā q̄ vlciscēdi fecerit id vt.ff.ad.l. aq.si ex plagi.§.tabernari'.ꝛ h'si pm' pcuſ ſoꝛ volebat pcutere denuo.alioquin nolebat

ob iiuriā ꝓpulsādā' vl̄ pp vindictā iferēdā ē istituta. iniuria āt vl̄ a ꝓpa ꝑsona vl̄ a socio repellit qđ vtrū ꝙ euāgelica lege ꝓhibet. cū.n.dr̄: si qs te pcusserit in vnā maxillā: ꝓbe ei ꝛ al terā. Et itez: q angariaue rit te mille passus: vade cū eo duo' millia. Itez cum apl̄s dicat ad romanos n̄ vos ꝺfendētes charissimi sed date locū ire qđ aliud ꝓhibemur ꝙ ꝓpriā ꝑso ne iiuriā repellere. Itē cū petro gladio mgr̄m defen dēti xp̄s dixerit ꝯūte gla diū tuū i vaginā.an putas q: n̄ possū rogare pr̄ez me uz: ꝛ exhibebit mihi plus ꝙ duodeci legiones ange loꝝ. Deniꝙ sic de brō an drea legit cū fieret concur sus pplõꝝ: vt de manibus iniq iudicis euz eripent: ꝛ ab iniuria moꝛ̄tis illū defen derēt: ipse ecōtra ꝛ exēplo ꝛ ṽbo patiētiā docēs roga bat eos: ne suū martyriū i pedirent: qđ aliud mone mur ꝙ sic ꝓprias iniurias ita ꝛ so cioꝝ iiurias patiēter tole rare: nec ad arma cōcur rere: sꝫ eoꝝ exemplo ad si milia pferēda aim ꝑpare. Itē cū in ꝓuerbijs dicat. mihi vidictā: ego retribuā

dicit dn̄s. Itēcū i euāge lio dicat: nolite iudicare: ꝛ nō iudicabimi. Itē cuz pr̄fāilias dicat suis volē tib' colligere zizania': sini te vtraꝙ crescere vsꝙ ad messez: ꝛ tūc dicā messori b': colligite zizaniā: ꝛ alli gate fasciculos ad ꝯburen dū. Itē cū rex ille q nup tias fecerat filio suo: missis exercitib' suis angeloꝝ vꝫ dicat ꝑdidit' homicidas ꝓphetaꝝ ꝛ aploꝝ: q voca ti ad nuptias venire ꝯtem pserūt credendo. Itez cū paul' apl̄s dicat i ep̄la ad romanos nolite iudicare inuicez. Item tu qs es q iudicas alienū suū: suo do mino stat aut cadit. siue ḡ viuim' siue moꝛimur do mini sum'. In h̄ eni xp̄s moꝛtu' est ꝛ resurrexit: vt ꝛ viuoꝝ ꝛ moꝛtuoꝝ dn̄et. In his oib' qđ aliud ꝑcipit: ꝙ vt vidicta delin quentiuz dino reſuet era mini. Cū ḡ vt supra dictū est: militia videat istituta l̄ ob iiuriā ꝓpulsandā vl̄ pp vīdictā iferendā: vtrūꝙ āt lege euangelica ꝓhibeat: appret ꝙ militare pcm̄ est

Hinc etiā gregoꝛius ait.

Bella carnalia belloꝝ spiritualiuz figuram gerunt.

Right gloss: denuo pcutē ꝛ alter pcusse rit.poti' ē vi dicta q̄ repul sio iniurie.ꝛ sic itelligo ꝙ dr̄ iniuriā i cōtinēti pos se repelli.reg rit ḡ ꝙ defen dēdo repcu tiat n̄ vlciscē do.vt.j.e.qđ culpat.ꝛ.ff. ad.l.aq.sciaꝫ ꝛ cū modera mine se dfen dat.vt ex̄ de rest.spoli.oli cāꝫ.in fi.si qs tn̄ modera mē.excedit ꝛ nō ex ꝓposi to n̄ tenet.vt ff.ad.l.aq̄l.si ex plagis.§. tabernari'.li cet illa decre. olim cām.vi deat ꝯdicere Itē incōtinē ti dꝫ vi vi re pellere.vt.ff. ꝺ vi ꝛ vi.ar. l.iiij.§.cū igi tur. Sitā'vis infert reb'.ꝛ illatā ꝛ iferē dā licitū ē re pellere.sꝫ po ti' illatā q̄ in ferendam.

Left margin gloss (partly cut off): ...ir.vr̄ ꝙ nec in minoꝛibus ordib' ꝯstitu ti pn̄t mouē arma.qꝛ sub regula eccl̄ia stica dn̄t vi uere vt.xxxij. di.sj.ꝛ.xx.q. iij.eos.qđ co cedo si volūt gaudere pui legio ecclesia stico.ar.a.d ij. c.i.ꝺ cleri.cō iu.Iohan. a Pro pulsandā.q sunt iniurie ꝛ q̄lr possit repelli.ꝛ an tm̄ ꝑsone in iuria vl etiaꝫ ꝑsone ꝛ rerū possit repelli videndū est. Et qđē videt ꝙ non soluꝫ laici sed etiā clerici possūt repellere in iurias ꝛ rez ꝛ persone vt extra ꝺ resti. spo.oli.ꝛ ex̄ ꝺsen.ex.si vo ꝛ.c.ex tenoꝛe ꝛ.ꝺ.di.i.ius naturale.ꝛ.ff de iusti.ꝛ iu. re.vt vin.ecō tra videt ꝙ clerici nō pn̄t.vt ex̄ de homi.suscepim'.xlvj di.seditionarios. Ad h̄ dicūt quidā ꝙ nulli licet vi repellere repcutiēdo. Alij.dicūt ꝙ lꝫ laicis repcutere clericis.nec ego credo ꝙ ꝛ clericis ꝛ laicis licet r. pcutere.distinguit tn̄. ꝙ aut vis infert ꝑsone aut reb'.si persone. tunc est vis repellenda p̄uiuſꝙ sit illata.licet qdaꝫ dixerunt ꝙ null' vim repellere dꝫ nisi illatā.imo insidiantē licitum est occidere.ꝛ

b Prebe. aliud intelligat de coꝛdis ꝑparatione.vt.j.e. parat'.vel cuz aꝫ de fide. c Duo milia vbi ē qđ fidei. d Defendētes.ex odio.vl̄ dic ex interuallo. e Nō possuꝫ ꝛ tn̄ noluit rogar̄ vt ꝓbꝛet exēplū humilitatis.alibi tn̄ dicit si fieri pt̄ trāseat a me calix iste.xvj.di. habeo. f Iudicare.iniuste.vel loquit de his qui non habent iurisditionem. g Zizaniam.xj.q.iij.nolite.Iohan.

Nisi bella ab apostolis. q̄ nō tm̄ ex pce/pto vł ꝯstitutiōe ecclie legim⁹ libros iu deoꝝ. sed etiā ex pcepto apostoli. Sꝫ quero/ vbi hoc pcepit apostolus. dic ꝙ logꝉ presu/mēdo. qđ enim vniuersalis ecclesia tenet cre/dēdū est hoc ab aplis esse institutū. xj. di. ecclisiasticaꝝ. b ¶ Vendi cātes. iđ enim iudicioꝝ vi/goz in medio posit⁹ est ne qs sibi vltio/nē sumere p̄/sumat. C. de iudeis. null⁹. Johan. c Paratus. in apto. arg. ꝙ nō semp p exterioꝛa cō/prehendun̄ interioꝛa. vt. q. v. nō oīs. ⁊ c. nō osculaꝉ. d ¶ Prodes se. sic ergo p/desse dicim⁹ illi quem ver beramus. vt xlv. di. ⁊ qui emendat. Jo e ¶ Si ver/ba. ar. ꝙ non debeam⁹ ihe rere vbis sed poti⁹ mēti. vt dixi. xxij. q. v. hūane. xxvi. q. v. nec mirꝫ. vba. n. in re/scripti posita vel in. l. ꝯfir/mare vbem⁹ ēgtati. ⁊ licet vba h̄ nō pa tianꝉ. ex ꝯ re scrip. cāꝫ. ⁊ ex de ꝯsue. cū di lectus. ⁊. ff. ꝯ de. inius vo. l. cuius ⁊ ff. g pe. tu. l. vlti. arg. ꝯtra. xix. di. in memo/riā. ⁊. ff. g. ⁊ a gb⁹ manu. libe. prosperi. vbi dicitur sufficit ita scriptū eē ⁊ si illđ durū ē. f ¶ Quia ne/sciūt. p illis q ex ignorātia h̄ fecerē rogauit. l. q. j. §. cū ergo. g ¶ Scđm legem iudex. sꝫ leges iudicabit ⁊ non fm motum animi sui. vt eẍ de cōsti. c. j. ⁊. ij. q. iij. sumopꝫ re. alio quin puniꝉ vt falsa rius vt. ff. ad l. coꝛne. de fal sa. l. j. §. j. h ¶ Et ꝯ legem. lex. n. dicit ꝙ liber homo nō de bet verberi/bus cedi. vt C. de repu. cō sen. vltra me dium. nisi in fu. vt nō. e. q v. illi. q ⁊ no ta. xv. q. vj. in fu ūma. i ¶ Destru endum. dicit eni non esse principes. qꝛ nō erat apđ eum duratu rus principa tus. vt extra ꝯ vba. sig. nā ⁊ ego. ⁊. l. de pe. ditic. j. di nōtum. k ¶ Nesci/re. arg. ꝙ nō potest quis se excusare pre/textu ignorā/tie de re que facta est in/ter vicinos suos. vt extra de p̄sumpti. ¶ quoniam. ⁊ ca. q̄to iuri/nulli. ⁊. xij. quest. ij. qui ⁊ humanis simi'is pre/sumptio est. est. C. de in i/teg. restitu. mi. de tutela.

Nisi bella [a] ista carnalia figurā spūaliū bellorū gererēt. nūq̄ vt opinoꝛ iudiciaꝝ historiarū libri discipulis xpi q venit pacē docere legēdi i ecclesijs fuissēt ab aplis tradi/ti quō. n. belloꝝ eis pficeret ista descriptio qbus dꝛ ab iesu. pacē meā do vob: pacē meā relinq̄ vobis ⁊ q b⁹ p aplm̄ iubeꝉ ⁊ dꝛ. non vosmetipsos vendicātes[b]: sed magis iniuriā ꝑcipite ⁊ magis fraudē patimini. vñ deniq̄ sciēs apl's iā nobis vltra bella nō eē carnaliter ꝑagēda: sed aīe certamina ꝯ spūales aduersari/rios desudāda: velut mgr̄ milicie preceptū dat militi/b⁹ xpi dicēs. Induite vos armatura dei vt possitꝭ stare aduersus astutias diaboli. His itarñ deꝉ. pcepta paciētie nō taꝫ ostētatione corpis q̄ pparatōe cordis sunt retinēda. Vñ aug. sic ait in sermone de puero cēturionis. Precepta paciētie virtutis nō ostētatiōe corpis seruāda sūt.

Paratus[c] dꝫ eē hō iustus ⁊ pi⁹ patiēter eoꝝ malitiaꝫ sustinere q̄s fieri bonos q̄rit: vt poti⁹ numerus crescat bonoꝛ non vt pari malitia se qs numero addat maloꝝ. ¶ Deniq̄ ista pcepta magꝭ sūt ad pparationeꝫ cordis: q̄ ad op⁹ qđ i apto fit: vt teneaꝉ in secreto ai patiā cū beniuolētia. In maifesto āt id fiat qđ eis vꝛ pdesse[d] qb⁹ bñ velle debem⁹. Hinc liq̄do osñdiꝉ Qđ ipse dñs ie sus exēplū singulare patiētie: cū ꝑcuteret in facie. rñdit. si male locut⁹ suꝫ expro bra me de malo. si aūt bñ: qd me cedis: neq̄ q̄ igiꝉ p ceptū suū si verba[e] intuea mur ipleuit. neq̄ eni preb uit ꝑcutiēti alterā ꝑtē sꝫ poti⁹ phibuit ne faceret ⁊ iniuriā augeret: ⁊ tñ paratus aduenerat nō solū ꝑcuti i faciē verūetiā p his a qb⁹ hoc patiebaꝉ crucifixus occidi p qb⁹ ait i cruce pēdēs. pꝛ ignosce ill' q̄ꝛ nesciunt[f] qd faciunt. neq̄ paul⁹, apl's preceptū dñi ⁊ mgr̄i sui videꝉ iplesse. vbi etiaꝫ ꝑcussus in facie dixit pncipi sacerdotuꝫ. ꝑcutiat te de⁹ paries dealbate. sedes me iudicare fm legēs[g] ⁊ ꝯ legeꝫ[h] iubes me ꝑcuti. Et cū a circūstātib⁹ diceret: i/iuriā facis pncipi sacerdotum irridēs eos āmonere voluit qđ dixerit: vt qui sapere̅t ēt intelligerēt iā de/struēdū[i] esse i aduētū xpi pietez dealbatū: hoc est hypocrisiꝫ sacerdotiī iudeoruꝫ: ait qppe: nesciui frēs: qꝛ pnceps est. scriptū ē eni pncipi ppli tui nō maledicuꝫ. pculdubio q in eodē ppl'o creuerat: atq̄ in lege fuerat erudit⁹: illū pncipē sacerdotū nescire[k] nō poss/set: nec eos qb⁹ ita notus feurat vllo mō falleret qđ nesciret. sunt q̄ ista pcepta patiētie sp i cordis ppara/tione retinenda ipsa q̄; beniuolētia ne reddaꝉ malū p malo sp in volūtate cō/plēda. agēda sunt aūt multa etiā cū inuitꝭ q̄daꝫ beni

asperitate plectēdis quoꝝ potiꝰ vtilitati ꝯsulendū est q̄ꝫ volūtati. Nā ī corripiē do filiū quālibet aspe nunq̄ꝫ ꝑfecto pr̄nꝰ amor amittit. fiat tn̄ qđ nolit: ⁊ doleat q etiāᵇ īuitꝰ dolore videt sanādꝰ ac ꝑ hoc si terrena ista respub.ᶜ christiana p̄cepta custodiat: ēt ip̄a bella sine beniuolentia nō gerent: sed vt ad pietatꝫ iusticieq̄ꝫ societatē victis facilius cōsulat. Nam cui licentia iniqtatꝫ eripit: vtiliꝰ vincit qm̄ nihil ē īfeliciꝰ felicitate peccātiū: q̄ꝫ penalis nutrit īpunitas ⁊ mala volūtas velut interior hostꝫ roborat: ⁊ paulopost. Naꝫ si xp̄iana disciplina oīa bella culparet: h̄ potiꝰ ꝯsiliū salutis petētibꝰ in euāgelioᵈ diceret vt abijcerēt arma seq̄ꝫ militie oīno subtraherēt. dictū ē aūt eis neminē ꝯcusseritisᵉ estote cōtenti stipēdijs vr̄is qbꝰ ꝓpriū stipendiū sufficere debere p̄cepit: militare itaq̄ꝫ nō ꝓhibuit. Itē, ad bonifaciū.

In bellicis armis milit deo placere pōt.

Noliᶠ existimare neminē deo placere posse q armis bellicis ministrat. In his erat scūs dauid cui dn̄s tā magnū ꝓhibuit testimoniū in his etiaꝫ plurimi illiꝰ tp̄is iusti. in his erat scūs ille cēturio q dn̄o dixit: nō sum dignus vt intres sub tectū meuꝫ. h̄ g̃ p̄mū cogita qn̄ armaris ad pugnā q: virtus tua ēt ipsa corpalis donū dei ē. si enī cogitabis d̄ dono dei. nō facies ꝯ dn̄z. Fides eniꝫ qn̄ ꝓmittit etiā hostiᵍ seruanda ē ꝯtra q̄ bellū gerit: q̄ꝫto magis amico ꝓ q pugnat: pacem hr̄e voluntatis est: bellū aūt dꝫ esse necessitatꝫ vt liberet deꝰ a necessitate ⁊ ꝯseruet in pace. Nō enī pax q̄rit vt bellū exerceat: sꝫ bellū gerit vt pax acqrat. Esto g̃ bellādo pacificꝰ vt eos q̄s expugnas ad pacis vtilitateꝫ vincēdo ꝑducas: beati enī pacifici ait dn̄s: qm̄ filij dei vocabūt. si aūt pax humana tā dulcis ē ꝓ tp̄ali salute mortaliū: q̄ꝫto dulcior ē pax diuina ꝓ eterna salute angeloꝝ. Itaq̄ꝫ hostē pugnātē necessitas ꝑ̄mat nō volūtas. Sicut bellāti ⁊ resistēti violentia redit ita victori capto mīa iam debetʰ maxime i q̄ pacis perturbatio nō timet. Itē eiusdē ꝯ manicheos.

Que sunt in bello iure reprehendēda.

Quidⁱ culpat in bello: an q: moriunt qn̄q̄ꝫ morituri. vt dn̄entᵏ pace victuri: hoc rep̄hēdisse timidoꝝ ē nō religiosoꝝ. nocēdi cupiditas vlciscēdi crudelitas implacatus atq̄ꝫ implicabilis aīus feritas rebellādi libido dn̄andi ⁊ siqua similia hec sunt q̄ in bellis iurare culpant: q̄ plerūq̄ꝫ vt etiaꝫ iure puniant aduersus violentias resistētiū siueˡ deo siue aliquo legitio ip̄io iubēte gerēda ip̄sa bella suscipiūt a bonis: cū in eo rerū hūanaꝝ ordineᵐ inueniūt: vbi eos vł iubere aliquid tale vł in talibꝰ obedire iuste ip̄se ordo ꝯstringit. vn̄ neq̄ꝫ iohannes ab

a Quam volūtati. i. e. q. iiij. displicet. §. e. xlv. di. ⁊ qui emēda

b Qui etiā. vel quin etiam.

c Respu bli. id est aliqs g: renos rē publicaꝫ. Johannes.

d In euāgelio iohan.

e Concusseritis. concutere est aliqd petere vltra debitum ratione alicuiꝰ officij. vt. j. e. q̄ cū paruꝰ. dicitur auteꝫ cōcutere qui per oppssiones ⁊ minas extorquet pecuniam. vt. ff. de concuss. l. j. ⁊. ij. iohan.

f Noli existimare. sāctus dauid. si aliquis existēs īctūs pōt vti armis in bello. quare ergo prohibetur penitentibꝰ vti armis vt. xxxiij. q. ij. admōere. R. iō q: penitentes viuūt sub regula ecclesiastica. vt. xj q. aliud. vł iō q: arma p̄bēt dare occasionē peccā. il.

g Hosti. hosti ergo est fides seruanda. vt hic ⁊. xxiij. q. iiij. innocens. ar. cōtra. xxij. q. ij. vtilem qđ veruꝫ est. si ip̄se nobis seruat fidem alias non tenet et seruare. xcv. dist o subiectꝰ. ex de iureiu. pueit. xxij. q. j. si īfidel. ff loca quero. § iter. C. d̄ trāsa. l. cū ꝓponas in fine. argu. ꝯtra. xj. q. iij. inter verba. i h. ⁊. xxxiij. q. v. q deo.

h Jaꝫ debetur. argu. misericordiā esse debitam. ⁊ ita est arg. q dispensatio potest peti tanq̄ꝫ debita. vt. l. distic. domino sancto. in fine. ⁊ lxxxvj. distic. nō satis in fi. itē habes hic q aliquis tenetur parcere hosti suo vt. ij. q. v. q̄ꝫto. in fine. dum tamen nō timeatur periculū incurrere ex hoc. j. e. q. iiij est iiusta. &c.

mat. v.

i Quid culpat. qn̄ q̄ꝫ certe hec ratio nō est sufficiens. nam si quis hoīeꝫ interficiat ēt mortifere vulneratum nihilominꝰ tenet. vt. ff. ad. l. aquiliam ita vulneratus. in prin. ⁊ est similis ratio. j. xxiij. q. v. si habes. ff ad. l. rho. qui leuande. §. si naulo. ⁊. ff. qđ vi aut clā si alius. §. ē ⁊ alia.

k Dominent victores.

l Siue deo. j. e q. dn̄s.

m Ordine. i. potestate.

armis iubet discedere milites: et xp̄s tributa[a] cesari monet reddi: q2 ꝓpter bella necessario militi stipendiū ꝓbet. ordo aūt ille naturalis mortaliuz paci accōmodat[9] hoc poscit: vt suscipiendi belli auctoritas atq3 cōsiliū penes princi pes[b] sit. sed si hūana cupiditate bellū gerit: n̄ nocet scis in q̄s nō h3 glsc̄ ptātem nisi desup datā. Non eni est ptās nisi a deo siue iubēte siue sinente[c]: q̄ vir iust[9] si forte ēt sub rege homine sacrilegio [d] militet: recte pōt illo iubēte bella re: si vice pacis ordinē seruans qd sibi iubet: vel nō esse ꝯ dei ꝓceptū certū est: vel vtrū sit certuz nō ē: ita vt fortasse reū faciat regez iniqtas[e] iparādi. Innocētem aūt militē ostdat ordo ꝓuiēdi. Itē eiusdē in lib. de v̄bis dn̄i tractatu.xix.

Militare nō est peccatū

Militare[f] nō ē delictū sed ꝓpter ꝓdā militare pctū ē. nec rēpu. regere criosum ē: sed agere rēpu. vt diuitias augeas: videt esse dānabile ꝓterea. n. q̄dā ꝓuidentia militātibus sunt stipēdia constituta ne dū sumpt[9] q̄rit ꝓdo crasset. Itē dn̄s ipe dixit reddite q̄ sūt dei deo: et q̄ sūt cesaris cesari. Igit qd cesar ꝓceptu[g] ferēdū ē: qd imparat tolerādū ē: sed fit intolerabile dū ꝓdā exactores accumulat. Itē interrogauerūt iohānē milites dicētes. Quid faciem[9] et nos. Ait illis neminē ꝯcu tiatis neq3 calūniā faciatis. sed estote ꝯtenti stipēdijs v̄ris: sic aūt cognoscere se d3 ois hō q̄ militat. nō ei de oīs tm̄ militātibus scriptura loqtur q̄ armata militia detinent sed q̄sq3 militie[h] sue cigulo vtit dignitatis sue miles ascribit. atq3 iō hec snīa ꝓt dici: v̄bigr̄a militib[9], ꝓtectorib[9] cū ctisq3 rectorib[9] qcūq3 sibi stipēdia publice decreta ꝯsequt: si ampli[9] q̄rit: tāq̄ calūniator et ꝯcussor iohannis snīa ꝯdēnat. Itē eiusdē ꝯ diuersis ecclie obꝯuationibus.

Pacatā sunt bella q̄ gerūt vt mali coerceāt bo/ni ꝯo subleuentur.

Apud[k] vos dei cultores ēt ipsa bella pacata sūt q̄ nō cupiditate aut crudelitate s3 pacis studio gerūt vt mali coerceant: et boni subleuent. Itē grego. vniuersis militib[9] neapolitanis.

Sūma laus ē militie reipub[l]ice vtilitatib[9] obe/dientiā exhibere.

Summa[l] militie laus īter alia bōa merita h̄ ē obediētiā reipu. vtilitatib[9] exhibere: q̄cqd sibi vtilit imꝑatū fuerit obtpare sicēt nūc deuotiōez v̄raz fecisse didicim[9]: q̄ eplis n̄ris q̄bus magnificū viz ꝯstātinū tribunū custodie ciuitatis deputam[9] ꝓesse puit et ꝯgruā militar] deuotōis obedētiam demonstrauit: vnde scptis vos p̄ntib[9] curauimus admonēdos: vt ꝓdicto viro magnifico tribuno: sicut et fecistis oēm debeatis ꝓ serenissimorū dn̄oꝝ vtilitate vel ꝯꝓuanda ciuitate obediētiā exhibere.

a Tributa.vi.i.e.q.viij.tributū. b Principes.vt.i.e.q.ij.iustum nullus ergo bellare pōt sine aucte princi pis.vt.h.et.C vt armio. v[s] l.j.li x. similiter princeps pōt indicere belluz vt.i.e.q.viij.igit.et.c.oi et.c.se. c Sinēte vt.viij.que.j.audacter. d Sacrilego.xj.q.iij.iulianus. e Iniqtas hic habes q̄ licet dn̄s peccet ꝓcipiēdo. tn̄ subdit[9] nō peccat obediendo.vt.c.di.ꝯtra morez.i prin.sic.xxiij q.v.manifestū ex de iureiur. debitores. Itez hēs hic q̄ dubijs semper ē obediēdū.xix.di in memoriā. ar.ꝯtra.l.di. si quis.ꝓpostera.xj.q.iij. qd ergo. itez ē hic arg. q̄ i dubijs. hūanior et tutior via est eligēda.ex de spō. iuuenis.et.xl iij.di.c.vlti. f Militare augeas iniuste licituz est eni agere diuitias.xxx.disti.§.hec scripsimus. g Precepit.licet sit iniustum.vt.C.di.ꝯtra morē.in pn̄.h Militie.cuz ergo clerici milites dicant.vt.lx.di. quid ꝓderit

i.q.iij. salua tor.et.q.vij.q in qualibet si militer et patroni causarū dicunt militare.vt.C.de aduo. diuer. iudi. aduocati. ergo si omnes isti habent stipendia non dn̄t recipere salaria.j.q.ij.sic. i Condēnatur.sed q̄liter puniēt cōcussor.dic q̄ ꝯm canones pena q̄drupli.vt.xviij.di.q̄n ꝯm leges vi q̄ ex ordine punit cum non sit publicuz crimen.vt.ff.de cōcus.l.ij.sed certe ꝯ3 leges pēa quadrupli punitur.vt.j.q.vij.scimus. k Apud. l Summa. Vtiliter.ar.q̄ si epūs ꝓcipit alicui ire romā pro vtilitate ecclesie.q̄ tenetur obedire.vt.s vj.q.j.q2 et si clericus se excusat et dicat imitatis illū qui dixit me est. respondet ei epūs sicut christ[9] respōdit petro cuz enī3 domin[9] diceret petro tu me psequere. respōdit petrus domine hic autem quid demonstrato iohanne. Et dixit ei dominus quid ad te sic eum volo manere. tu me sequere. Iohānes. Quest. ij.

Quod autem bellum dicitur iniustuz. quinqꝫ modis vl' ratione persone. vt si fuerint persone ecclesiastice quib⁹ nō ē licitū fundere sāguinē. vt. j. e. q. viij. c. hi. ci. z c. his a quibus. ratione rei. vt si nō ē re petendis re/ bus. vel pro defensiōe pa trie. vt. j. e. c. j z. j. e. q. viij. si nulla vl' p pter causam. vt si propter voluntatez z non propter necessitatem pugnatur. vt s. e. q. j. noli. Ex aio ē iniu/ stuz vt si aio vlciscēdi fiat vt. s. e. q. j. qd culpat. Itez est iniustum si non fit au/ ctore princi/ pe. vt. j. co. c. j. z. s. ea. q. j. quid culpat. que alia ad/ huc requirat habes. s. q. j. in glo. illa g repellere. io.

b Iustum ē. de rebus ablatis.

c Iure tñ z si aliqd iniq̄ determinat iu dex iustum ē id est tāqꝫ iu/ stum seruari debet. vt. ff. d iusticia z iure. l. pen. z tenēt sen

d tentie q̄s diu tolerant. vt. iij. q. vij. §. vlti. Dominus noster. ex insidijs sic ergo p insidias z p dolū possum⁹ licite vincere ho stes nostros. vt xxij. q. ij. vtilem xliij. dist. in mandatis dum tamen fidē non rumpamus hosti. vt. s. q. j. noli. Idē dicas de aduocato. ꝙ si habet iustam causam licite potest deci/ pere aduersariū suum. vt. ar. iij. q. iiij. c. j.

e Vlciscunt. id est repellunt z sic non ob stat. xlvj. di. c. sedicionarios. f Ciuitas iu dex ergo qui non facit iusticiā. potest cōueni ri. vt hic z. iij. q. vij. qui sine. z aut. vt diffe. iudi §. penulti. z vlti. coll. ix. z C. de appel. si appellatione. z. j. e. q. v. administratores. ex

bere: quten⁹ qcqd a vobis hacten⁹ bñ gestū agnoscit p pūtē xpis violētiā ac sol/ licitudinē augmētetꝫ. Ex his oibus colligit ꝙ mili/ tare pctm̄ nō est: z ꝙ pce/ pta patie in pparatiōe cor dis nō i ostatione corpis seruāda sunt. Questio. ij.

Quod^a aūt qrit̄ur qd̄ sit iustū bellū: isidorus ethymo logiarū lib. xx. inqt. Quod sit iustū bellū. Iustū^b ē bellū qd̄ ex edicto geri tur de reb⁹ repetendis aut ppulsandoꝝ hominuz cā. Iudex dic t⁹ q̄ ius dictat pplo siue. qd̄ iure disceptet iure^c aūt diseptare est iuste iudicare: nō eni ē iudex si nō est in eo iusticia. Itez augu. in libro questionuz. Nihil ad iusticiaz interest siue apte siue ex isidijs ali/ quis pugnet. Dominus^d nr̄ iubet ad iesum na uē: vt ɔstituat sibi retror/ sum insidias. i. insidiātes bellatores ad isidiandum hostibus hic admōemur hoc nō si iuuste fieri ab his qui iustum belluz gerunt: vt nihil iustus precipue co gitet i his reb⁹: nisi vt bel/ luz suscipiat cui bellare fas est: non enim fas est omni bus. Cū autē iustū bellū suscepit vtrū a pte pugnet an ex insidijs: nihil ad iu/ sticiā interest: iusta aūt bel la solēt diffiniri: q̄ vlciscū tur^e iiurias. sic gēs z ciui/ tas^f petēda ē: q̄ vl' vīdica/ re neglexerit: qd̄ a suis im probe factū ē: vel reddere qd̄ p iurias ablatū ē. sed iꝫ genus belli sine dubio iu/ stuz ē qd̄ d̄s ipat: g nocuit qd̄ cuiqꝫ fieri debeat in q̄ bello ductor exercit⁹ vl' ipe pplus nō tā auctor belli q̄ꝫ minister iudicād⁹ est. Alū g iustū bellum sit qd̄ ex edi/ cto gerit vl' q̄ iiurie vlciscū tur q̄rit quō a filijs isrl' iu sta bella gerebant. De his ita scribit agu. in gōnibus nūeri. Innoxius trāsitus filijs isrl' negabatur: atqꝫ ideo iusta bella gerebant.

Notādū^g ē sane quēad modū iusta bella gere bāt a filijs isrl' ɔ̄ amorreos

de offi. dele. prudentiaz z ita iudex facit lites suam non solum si per dolum vel gratiam vel inimicitiam iudicet. sed etiam si alie'sor des interuenīant. vt. ff. de iudi. l. si. filius. licꝫ sit. ar cōtra. q. vj. hoc etiā placuit. z p hoc de/ cretum pil:⁹ obtinuit con tra nūcios re gis anglie. q̄ cum ipse cō/ monitus re/ cusaret de su is iusticiam facere. fecit li tem suaz. vn de nuncij ipi cōdēnati sūt ē tñ ar. ɔ̄. C. d ac. z ob. auc. z imor. C. ne xv. pro. ma. l. j. z. ij. sed qd si aliquis in bello ɔsecut⁹ est totuz suuz interesse nū/ quid adhuc de hoc ipsuz in iudicio po terit conue/ nire. vel an potest adhuc habere bellū contra ipsuz videt ꝙ sic. q̄ penaz sue contumacie prestitit. vnd adhuc agere potest ad re/ stitutionē rei ablate. vt. ff. d tab. exhi. lo cum. §. penul. Item res ista non est ei so/ luta p debito. sed i bella ē facta sua. vt. j. e. q. v. dicat. z. quest. vij. si de rebus. ff. d acq. re. do. naturale. §. vlti. Item quia contra con/ tumacem in infinitum iurari potest. vt. ff. de rei ven. qui restituere. arg. cōtra quia bona fides non patitur ꝙ idez bis exigatur. vt. ff. de re. iur. bona fides.

Notandum transitus. licet enim transi g re per alienum agrum ius non sit. vt. s. dist. j. c. j. tñ q̄ necessari⁹ erat iste trāsit⁹. isti phi beri nō debuerūt. vt. ff. de aqua plu. ar. in summa. §. item varijs. Item q̄ via publica erat z nemo perhibetur via publica vti. vt C. de seruī. per agrum. Johan.

Questio. iii.

Quod vero queritur. an iniuria sociorum sit armis repellenda et dicendum quod sic j.e.fortitudo et c.non inferenda. S.tamen primum probat decem auctoritatibus et exempl quod iniuria sociorum non sit armis repellenda et sic concludit. in fine. quod si iniuria non est repellenda armorum auxilia non sunt appetenda. et quod non est petendum de iure prestari non debet postea respondet. et dicit quod multa iure prestantur. que iuste petunt sicut iudex iuste vindicat iniuriam quam tamen bonus vir iuste non postulat quod probat per sequens c. et duo exempla.

b Fugiens quicquid hic dicit allegatio est. Nam bene licitum est cuilibet se defendere etiam clerico. vt non ...q.j.in prin. et lex ira de ho. interfecisti. Sed pro rebus defendendis dicunt plerique. quod non est licitum clerico aliquem occidere. vt ex de ho. suscepimus vnde be

Innocius enim transitus negabat quod iure humane societatis equissimo patere debeat

Questio. iii.

Quod[a] vero iniuria sociorum armis propulsanda non sit exemplis et auctoritatibus probatur: dominus enim cum ab herode quereretur ad interficiendum: non presidium sibi quesiuit armorum cum occulto instinctu posset in eum conuertisse manus iudeorum sed fugiens[b] in egyptum latuit ibi per septennium. sic etiam cum a iudeis lapidibus peteretur abscondit se et exiuit de templo. Sic etiam cum duceretur ad crucem noluit commouere aduersus seniores iudeorum turbam: que nuper ei obuiam processerat: et cum palmis et laudibus eum receperat sic etiam interrogatus a pylato: an rex esset ait regnum meum non est de hoc mundo: si enim esset de hoc mundo ministri vtique mei decertarent vt ego non traderer iudeis: insinuans illos ad regnum huius mundi pertinere: qui auxilio humanarum virium non diuino presidio ob imminentem iniuriam se tueri contendunt. Item discipulis suis ait: si vos persecuti fuerint in vna ciuitate fugite in aliam: non arma armis sed fugam persequentibus docuit opponi. Item sicut legitur in esaia Egyptus a nabuchodonosor deuastata est: qui filijs israel contra assyrios et chaldeos protectionis et defensionis auxilium promisit: vnde dictum est: baculus[c] arundineus rex egypti. super quem si aliquis innixus fuerit confringet: et perforabit manum innitentis. ipsi enim iudei captiui ducti

sunt: quia spem sue liberationis non in solo deo sed in homine[d] posuerunt sic etiam de primis credentibus legitur quod rapinam suorum bonorum cum gaudio suscipiebant non querentes sibi aliorum presidia sed gaudentes quoniam digni[e] inueniebantur pro nomine iesu contumeliam pati: sic et apostolus in prima epistola suadet[f] corinthijs: vt iniuriam et fraudem patienter ferant potius quam repetendo fratres scandalizent. sic ab idolaticis et a qualibet esca censet abstinendum potius quam cum scandalo fratrum edamus. sic et a sumptibus abstinet. ne aliquod offendiculum euangelio christi prestaret. cum ergo ille qui ab iniuria armis arcetur: non minus scandalizetur quam ille a quo ablata coram iudice reposcuntur: patet quod ad propulsandam iniuriam non sunt petenda armorum auxilia. Quod autem petendum non est: illud iure prestari non debet: sed econtra multa rite prestantur: que tamen iure non petuntur bonus enim non rite[h] iniurie vendictam petit: quia malum pro malo redderet: quam tamen iudex recte infligeret: nec nisi bonum pro malo reddet. Vnde aug. in expositione psalmi. c. viij. ait. Que sint

differentie retributionis.

Et differentie sunt reddere mala pro malis hec bonorum sunt et prius melius non reddere bona pro bonis et reddere mala pro bonis hec duo malorum sunt sed posterius deterius: reddere bono pro bonis et pro malis mala: hec duo mediocrium[k] sunt prius propinquum bonis quod christus non

vt.C.de episco. et cleri. si quis in h. ex de appel. constitutus in fi. 10.

Et differentie retributionum. k Mediocrium i

ne dicit in a la decre. in fecisti quod sine se et sua non dicitur ibi. se vel sua.

c Baculus. l. fragilis et heb. 10. defensio.

d In homine quod non licet. j. de consecr. dist. j. ois se. dist. j. ois christianus.

d In homine. in egyptijs. vt legitur in actibus apostolorum.

e Digni. quia digni erant quia patienter potuerant sustinere omnia aduersa.

f Suadet. non precipit quia alicite potest quis petere satisfactionem. vt. xxiiij. q. j. quod debet

g Non est hec regula falsa est. quia multa licite prestantur. que illicite petuntur. viij. q. j. qui episcopatum. xviij. dist. de culpis. ff. de va. ri. et extraor. cognit. l. j. §. et quidem.

h Rite. sic iudex ex officio suo potest punire criminales accusatores non accusare non possit. quia quam felicitas ignem scandali gloriosius derelinquit. Re. l. j. et est si.

ꝓ mediocres appellat illos qui non sunt summe boni vel sūme mali. Jo.

a ¶ Non arguit cuȝ dicit in euangelio si diligitis eos qui vos diligunt. quam mercedeȝ habebitis. non ne ēt ethnici hoc faciunt.

b ¶ Jniustorum. qꝛ vltio nis causa sepe aliquis petit a iudice vt aduersarius puniat. iste iniuste facit. ȝ nō facit cō tra legem.

c ¶ Ad iudicem. q enim si ne iudicis auctoritate violētiā facit punitur. xvi. q. vi. placuit.

d ¶ Justuȝ. i. factū iudicis est iustum.

e ¶ Jniusto. i. ei qui hoc tm̄ iniuste petit. i. cā vltionis. si. ē. q. i. qd culpatur.

Maximianus. sed negligentia. nam glit bet tenet defendere ius suū. vt. lxiij. di. c. aūpe. ⁊ ff. ȝ pe. here. illud.

f ¶ Consiliū. nec i hoc peccasset paulus lic ȝ aliqs tunc ibi fuisset occisus.

arguit[a] ȝ plus optere dicꝫ: qꝛ ⁊ ethnici h̄ faciūt posteri⁹ ꝓpinquū malis: ⁊ ꝯuenit tn̄ ēt bōis: vn̄ ⁊ lex modū vltōis statuit: oculū ꝓ oculo: q̄ si dici ṗt iniustoꝝ[b] iusticia ē: n̄ qꝛ iniq̄ ē vltio quā lex statuit: ȝ qꝛ vitiosa ad iudicē[c] ptiet h̄ int hoīes discerneř q̄ꝫ bonū hoieȝ sibi expetē. ¶ Hic.n. malū ꝓ malo rddēt. iudex v̄o n̄ ȝ delectatōe iusticie iustū[d] ꝓ iusto[e]: qḋ ē bonū ꝓ malo: qḋ ēt deus iudex facit.

Jtē ab aliq̄ capto iniuste sua exigūt: ꝓ vita tn̄ redimēda iuste offerūt. Jtē vasa sacra ab aliq̄ barbaro iniuste exigūt: ⁊ ꝓ redēptiōe tn̄ captiuoꝝ iuste ṗstāt: sic ⁊ iniurie ꝓpulsatio lȝ iniuste postulet: iure tn̄ ṗstat: q̄ꝫ ⁊ ipsa postulatio non vsq̄ꝫ q̄q̄ꝫ iniusta ꝓbet: aliḋ enī ē iniuriā ꝓpellere vt sibi liceat voluptuose viueř aliud vt alioꝝ vtilitati libere possit vacare: sicq̄ꝫ aliḋ est suffragiū ab hoīe tāq̄ꝫ a mīstro iusticie postulare: vt mala volūtas aduersantiū ei⁹ misterio careat effectu: ⁊ bonoꝝ volūtas eius suffragio sortiat effectum: aliud spē suā a deo i hoieȝ trāsferre vt aduersa q̄ inferūt a deo ad vite correctionē humano pellāt auxilio. nulla ṗcedēte correctōe sicut israelite q p captiuitatē sibi iniunctē egyptioꝝ suffragio se putabāt posse euadere sine pnia ṗterite vite nō reuocantes ad memoriā da nobis auxiliū de tribulatiōe: qꝛ vana salus hois ⁊c̄. Et itē hi in curribus ⁊ hi i eqs: nos āt i noīe dei nr̄i inuocabim⁹. petere ḡ vel ṗstare in tribulatiōe subsidiū vt voluptuose quis in crīe viuat dānabile est: petere aūt vel ṗstare solatiū vt malis facultas delinquēdi adimat: vt ecclia pacē adipiscat: vt aliqs mltoꝝ vtilitati ṗueř vtile est ⁊ hōestū: dissimulare v̄o est grauissimū: hinc de paulo legiť: q̄ cū qdā iudeoꝝ iurassent se non comesturos panē nisi eū iterficerēt petijt milites a ṗtore: q̄ꝝ ṗsidio illesus seruareť ab iniuria iudeoꝝ: nō sue voluptati sed oīum vtilitati vi/ ctur[f]: hinc i euāgelio mercenari⁹ vocať: q videt lupū venientē ⁊ dimittit oues ⁊ fugit: hic ēt ecclia auxiliū ab impatore ad sui defensiōem petere moneť. Vn̄ aug. ad bonifacium ait.

Ab impatore ecclia auxiliū postulare debet.

Maximian⁹ ep̄s valis auxiliū petijt ab impatore christiano ꝯ̄ hostes ecclie nō tā sui vlciscendi cā q̄ꝫ tuende ecclie sibi credite: qḋ si ṗtermisisset n̄ ei⁹ fuisset laudāda patiētia: ȝ negligētia merito culpanda: neq̄ꝫ enīȝ apl's paulus vite sue trāsitorie sed ecclie dei ꝯsuluit qn̄ ꝯ̄ illos q occidere ꝯspirauerāt ꝯsiliū[g] eoꝝ vt tribuno ꝓdereť[h] efficit: vn̄ factū est vt eū ad locuȝ q̄ fuerat pducēdus: deduceret miles armat⁹: ne eorū pateret insidijs. Jtem aug. ad emer

Catholica adūsus h̄ticos a pricipibus ordinat: dfensionē petit postulare.

Nostri aduer⁹ sus illicitas ⁊ ṗuatas qs ⁊ vos ibi q talia facitis doleť ⁊ gemitis: a potestati b⁹ ordīatis vltionē petūt: nō q̄ hos psequanť: sed qꝛ defendant[k]. Jtē eiusdē ꝯtra petilianū. Quantuȝ

vt. j. e. q. v. ꝺ occidendis.

Sed quid si clericus cōq̄ratur de aliq̄ laico ⁊ iudex iubeat occidi eū. an teneať clic⁹ d morte eius. videť q̄ sic. v. i. e. q. v. vnū soluȝ. ȝ nō est hoc verū nam si clericus ciuiliter agit. vel agit ꝓ modico crimie qḋ non inducit mortem si iudex ipȝ morti tradit. ȝ nō nocet clerico. vt. ff. de bo. lib. q cuȝ mior. §. i. ⁊ ē expssuȝ. ex̄ ꝺ homici. postulasti. Jteȝ nunqd est iputanda ep̄o mors alicui⁹ si vocat milites ad pugnā v̄r q̄ sic. vt. xxiij. q. iiij. eos. q ȝ hoc nō est verū. infra. e. q. v. de occidendis.

h ¶ Proderet nō tamē fuit hec vera ꝓdicio cū dixerat talibus q poterāt ꝓdesse nō obesse. vt. xxij. q. videtur. Johannes.

Nostri. i. catholici.

k ¶ Defendant. immo ēt expurgari possunt heretici. vt ex̄ de

interest inter persecutionē catholicoꝝ ꝛ hereticoꝝ.

Pro mēbris^a xp̄i adūsus vos seuiunt ꝛ vobis resistūt qcūqꝫ in ecclesia eo aio sunt quo tūc petrus fuit cū ferrum ꝓ xp̄i noīe strinxit: sed multū interest inter vestrā ꝑsecutionē ꝛ istoꝝ. vos siles estis seruo sacerdotis: q᷑ fuientes ꝑncipib⁹ vestris aduersus eccliaꝫ catholicā .i. aduersus corpus xp̄i armamini. ¶ Isti aūt tales sūt q̄lis tūc petr⁹ fuit: q ꝓ xp̄i corpore .i. ecclia^b ēt corporalr pugnauit. Itē amb. li. j. de officijs. Justicia plenus ē: q patriā bello tuet a barbarj.

Fortitudo^c q̄ bello tueat a barbarj patriā vel domi defenditi firmos vel a latronib⁹ ^d socios plena iusticia ē. Itē hie. sup sophoniā. Prodest latroni vel pirate qui mēbra eius debilitat.

Siqs^e fortitudineꝫ latronis vl̄ pirate eneruat ꝛ īfirmos reddit: ꝓdest illis sua infirmitas. debilitata mēbra qbus prius nō bn̄ vtebant a malo ope cessabūt. Itē āb. li. j. ð officijs. Qui socij nō repellit iniuriaꝫ: similis est ei qui facit.

Non inferenda^f sed depellenda iniuria lex virtutis est: q enim nō repellit a socio iniuriaꝫ si potest: tam ē in vitio q̄ȝ ille q facit. vn̄ sanctus moyses hic ꝑmo orsus est tentamēta imbecillis fortitudinis. Nā cū vidisset hebreuꝫ ab egyptio iniuriā accipientē defendit ita vt egyptiū prosterneret ^h atqꝫ in harena absconderet. salomon q̄qꝫ ait. eripe^i eum qui ducitur ad mortē. Itē anastasius ꝛ damasus. Faloꝝ impietati fauet qui eis obuiare cessat.

Qui potest^k obuiare ꝛ ꝑturbare peruersos ꝛ nō facit: nihil est aliud q̄ȝ fauere impietati eoꝝ: nec caret scrupulo societatis occulte: qui manifesto facinori desinit obuiare. Item calixtus. Qui diuina mandata cōtēnunt: seueris coerceant vindictis.

Iustum est^l vt qui diuina contemnunt mādata ꝛ inobedientes paternis existunt iussionibus: seuerioribus corrigant vindictis. quatenus ceteri talia committere timeant ꝛ omnes gaudeant fraterna ꝯcordia. ꝛ cuncti sumant seueritatis atqꝫ bonitatis exemplum. Nam si qð absit ecclīasticaꝫ sollicitudinē vigorēqꝫ negligimus perdit desidia disciplinā ꝛ animabus fideliuꝫ profecto nocebitur. Itē ex conci. carthaginensi. v. Imperatores cum episcopoꝝ prouisione ecclesie defensionē aduersus diuituꝫ potentiā debent suscipere.

Ab impatoribus^m vniuersis. iustum est auxiliū postulandum propter afflictionē pauperū quoꝝ molestijs sine intermissio

---

here. vergentis. ꝛ ifra. v. q. si audieris. Joh.

ᵃ Pro membris petrus fuit. Sed nonne Petrus peccauit vtendo gladio. cum hoc non fecit auctoritate supioris. vt ifra. e. ille. ꝛ clericis ꝑmissum est tm̄ seipsos defendere. vt extra de homi. suscepimus. ꝛ c. ij. sꝫ dic q̄ adhuc nō fuit hoc prohibitum clericis.

b ¶ Ecclesia nō est alicui obedienduꝫ contra ecclesiaꝫ. xxiiij. q. j hec est fides.

c ¶ Fortitudo. patriam hoc casu non tenet q patrem ꝑ ꝑuum interficit. vt. ff. de reli. mime.

d ¶ Latronibus. quos licet sine auctoritate iudicis interficere. vt ifra. q. v. cū hō. ꝛ C. q̄n liceat vnicuiqꝫ se sine iu. l. j. ꝛ. xvij. q. iiij. sicut.

e Siqs fortitudinē eneruat. hoc intelligas de famosis latronibus qui licite in furca suspendunt. vt. ff. ð pe. capitalium. §. famosos. sed si non est famosus latro tm̄ castigari iubemur. nec debet tūc vitam aut mēbrum perdere. vt. C. de ser. fu. anc. sed nouo iure. Jo.

f Non infereda potest. i. si est in potestate

positus. ꝛ ita exponūt quidam alr̄ nō tenetur. vt infra. e. q. iiij. forte. in fi. si enim qlibet tenetur aliuni defendere. ergo si aliqs recíperet pecuniam pro defensione alicuius. tenetur eam restituere. qð nō est verū. vt. ff. qð me. cau. l. metum. §. sed licet. ꝛ. ff. de do. si pater. §. j. Cuilibet licitum ē defendere aliū si vult. ff. qð me. ca. sed ꝛ partus. Sed istis obuiat. ifra. e. c. vlti.

g ¶ Moyses. historiaꝫ habes. de pe ni. di. ij. §. opponitur.

h ¶ Prosterneret. ꝯ aliqs potest excedere moduꝫ in defendendo. ar. ꝫ. extra ð resti. spo. oliꝫ cām. in fi.

i ¶ Eripe. ꝑ vim si iniuste ducat. vt infra. e. q. v. re. os vel supplicationē si iuste ducat. vt. xxiij. q. vi. si res. io.

k Qui pōt. ꝫ. ij. q. vij. negligere. lxxxiij. di. error. iohan.

l Iustū est. i. perdit. i. destruit. io.

m Ab impatoribus. tale. itaqꝫ indicium posſunt episcopi ab impatore petere. vt. xi. q. j. placuit. ꝛ si impatores vel principes nolunt. defendere ecclesiam possunt excommunicari ab epīs. vt. j. q. v. administratores

Ostēdit ꝓpheta. dauid cuʒ dixit. eripite egenū ꝛ pauperē. hic est euidēs. arg. ꝯ illos q dicūt. ꝙ socius nō tenet iuuare sociū nisi habeat aliquā iurisditionē. isti dicūt ꝙ popul⁹ bñ hȝ iurisditionē. lȝ dicat lex ꝙ trāstulit ius suū in imperatorem. nam si ciuitas vł populus nō haberet iurisditionem quare puniretur propter defectum iudicis vt. s. e. q. ij. c. dñs. iohā.

b Questio. iiij.

Quod āt vindicta quñ ꝗ inferri zelo vltōis quñꝗ inferri amore correctiōis ꝑmo nō ñ ē inferēda. ꝛ ꝯm hoc loquunt capitula q̄ dicūt illationem vindicte prohibendā. scd̄o mōlicite iier tur. Alij sic distiguūt criminū q̄dam sunt occulta q̄daȝ manifesta sup. occultis nō ē inferenda vindicta. sed super māifestis sic. nisi deliquēs sociis habeat mītitudineȝ. tūc eniȝ ꝓpt scandalū tolerat. vt. j. e. q. daȝ. ꝛ. c. se. ꝛ. j. e. nō potest iteȝ vindicta nō ē iferēda nisi a iudice vł ei⁹ auctē. nec ipse dȝ eā iflīgere. nisi amore correctōis. ꝛ vt inocēs liberet. vt. ifra

c Tolerādi sunt. s. q. j. sng (e. ea vindicta.

ne fatigat ecclia: vt defensores eius aduersus potentias diuitū cuʒ episcopoꝝ ꝓuisione delegent. Ecce nōnunꝗ est obuiandū ꝑuersis. ꝛ iniuria socioꝝ armis est propulsanda: vt ꝛ malis adēpta facultas delinquendi ꝓsit ꝛ bonis optata facultas libere consulendi ecclie ministret. hoc qui non facit: consentit. Vñ aug. ait i psalmo. lxxxj Nō sunt imunes a scelere qui nō liberant eos quos possunt facio liberare.

Ostendit ꝓpheta^a nec illos imunes a scelere esse: q permiserūt xp̄m ꝑncipibus interficere cuʒ ꝑ multitudine timerent: ꝛ possent illos a facto ꝛ se a cōsensu liberare q desinit obuiare cuʒ possunt cōsentit. Questio iiij.

Quod aūt vīdicta^b iferēda nō sit mł tis modis ꝓbat mali. n. tolerādi sūt ñ abijciēdi: icrepatiōe feriēdi ñ corpalr expellēdi. Vñ augu. ait li. ꝯ ꝟbis dñi. Quō mali sūt tolerādi: ꝛ q̄ nō ab eis recedendū sit.

Tolerandi sunt^c qdeȝ mali ꝑ pace. nec corpaliter ab eis recedat: sȝ spūaliter exire est facere qd̄ ptinet ad correctionē maloꝝ quātū lȝ ꝑ gradu^d cuiusꝗ salua pace displicere ē ñ tāgere. nō. n. ꝓphete q ħ dicebāt: ppl'ȝ suū dimiserūt sȝ inter eos hītabāt: q̄s increpāt vnū tēplū cū eis intrabāt eadē sacra celebrabāt. ħ ē exire: est ore nō parcere ħ est imūdū nō tangere volūtati male nō ꝯsentire. Idem. Quō mali sint tolerandi a bonis.

Tu bonus^e tolera malū naȝ ꝛ xp̄s iudā cū sciret furem eē tolerauit: ꝛ ad ꝑdicādū misit: eiꝗ cū aliis eucharistiā dedit. Idē su per iohānē. Pro pace ecclesie mali sunt tolerandi.

Quid ergo^f voluit dominus noster iesus xp̄s fratres charissimi admonere ecctiam suam: qñ vnū ꝑditū inter. xij. hēe voluit. nisi vt malos tolerem⁹: nec corpus xp̄i diuidamus. Ecce inter sāctos est iudas: ecce fur ē iudas ꝛ ne ꝯtēdas fur est sacrilegus: ꝛ nō q̄liscūꝗ fur sed loculoꝝ dñicoꝝ ꝛ sacrorū: ꝛ sic crimina discernunt i fure nec q̄liscūꝗ furti. sed ꝛ peculatus: peculat⁹ eniȝ furtū dicit de rep⁹. ꝛ non sic iudicat furtū rei priuate quō publice: ꝙto vehemētius est iudicādus sacrilegus fur. nō vndecūꝗ tollere hoc est sacrilegiuȝ cōmittere: sed de ecclesia q aliquid furatur iude proditori comparatur. Idē. Ecce^g in De eod.

Exquiūt vt dicit ꝓpheta recedite exire inde: ꝛ immundum ne tetigeritis:

gestum. d Pro gradu. i. pro dignitate ꝛ officio cuiusciꝗ. aliter eni debēt plati corrigere delinquētes ꝛ alio mō socij plat⁹ corrigit increpādo verberādo. vt ifra. e. q. c. forte socius ꝓo admonēdo reprobando factuȝ ei⁹. vt ifra. e. q. c. ecce. si. infra. e. q. c. duo ꝛ. xxiij. q. iij. tam sacerdotes subditos ad bonuȝ exhortando. ij. q. vij. §. cum balaam.

e Tu bon⁹ e iudaȝ. s. vj. q. ij. §. cū aūt. ꝛ extra. de tē. ordi. ad aures. ex de offi. ordi. si sacerdos.

f Quid ergo ꝛ peculatus quia peculatus cōmittitur i re sacra vel religiosa vel publica. vt. ff. ad. le. iul. pe. l. j.

g De rep. nota rem ecclesie rempub. appellari. vñ ꝛ ius publicum dicitur consistere i sacris ꝛ sacerdotibus ꝛ magistratib⁹. vt. s. di. j. ius publicū tamē proprie dicitur res romane ciuitatis respu. sed res aliarum ciuitatū abusiue. vt. ff. de ver. sig. bona ꝛ ipsa lex facit differentiam inter diuinum publicum ꝛ priuatum. vt. C. de sacro. san. eccle. vt inter.

Ecce propheta esaias.

a Tolerabim⁹. vt dicit. xl. q. iij. nolite.
b Vasa. idest pcones vel ministri. vnde paulus fuit dictus vas. Et est hic ar. q sicut aug. se cōmēdat sic alij possunt se cōmēdare. vt. ff. de offi. pcō. l. iiij. c In dispēsatiōe idest predicatione.
d Quisqs. nō pōt vel pter scādalum vel qr crimen est occultum.
e Parmenianus. hereticus contra quem hic loquitur videt ergo q si epīs aliquos malos tolerat. cū hoc faciat auctoritate canonis, q postea possit eos licite repellere vel ab accusatione vel ab honorib⁹ quos appetunt ratione criminis. nō obstāte eo q eis cōmunicauit tñ secus est. vt extra de accu. nulli sed dic q si tunc tēporis potuerit pbare crimen qd eis obijcit et tacuit nec sb fuit causa tacendi. s. causa scismatis vel scandali bene preiudicat eis taciturnitas. secus si non potuit. vt. ij. q. vij. plerisqz. et. j. e. proxi. c. et. ifra. e. q. magnum. Johan.

quomō ḡ malos pro pace tolerabim⁹ᵃ: a qb⁹ exire et recedere iubemur: ne tangam⁹ imundū nos istā recessionē spūaliter intelligimus illi corpalr. Nā et ego clamo cū pheta eq̄lia sum⁹ vasaᶜ: vtitur nobis deus in dispensatiōeᵇ vestra clamamus nos et dicimus vobis recedit et exite inde: et imūdū ne tetigeritis: sed contactu cordis nō corporis. quid enī ē tāgere imundū nisi ꝯsentire peccatis: quid est aūt exire inde nisi facere qd ptinet ad correctionē maloꝝ: Q̄tū p vniuscuiusqz gdu atqz psona salua pace fieri pōt et paulopost. ergo frēs mei quorq̄t habetis inter vos: qui adhuc amore seculi p grauant: auaros periuros adulteros ispectatores nugarū cōsultatores mathematicoꝝ augurū haruspicum ebriosos luxuriosos: quicqd inter vos malorum esse nostis quātū potestis improbate: vt corde recedatis et redarguite: vt exeatis inde: et nolite ꝯsentire

f Ita personaꝫ arg. est hic q solis prelatis dictū ē hoc. Si peccauerit vt. ifra. e. c sonte. et. q. v. de occidēdis. g Nec approbet. ar. q in maleficijs ratihabitio mādato comparatur. vt. ifra. q. iiij. c. et extra de rest. spo. cū ad sedē i fi. et. ff. de vi et vi. ar. l. j. §. quotiēs.

g Si quis aliena sepe tamen aliquis corrumpitr ex societate mala. vt. xxiij. q. j. sepe. et sepe iustus perit pro imperio vt de cō
h A. Malis. caute. vt ifera. di. ij. in sancta. nō trahāt vos ad cōsensum vel caute. vt imūdū ne tangatis. Y dez in. ij. li. cō tra parmenianum. Pacificus ē q corrigit qd pōt vel excludit a se qd nō pōt.

Quisqs⁹ vel qd pōt arguendo corrigit vl qd corrigere nō potest: saluo pacis vinculo excludi: vel quod saluo pacis vinculo excludere non potest equitate improbat firmitate supportat: hic est pacificus et ab isto maledicto immunis. de quo scriptura dicit: ve his qui dicunt q nequam est bonum et quod bonum est nequaꝫ: oīno liber prorsus securus penitus ē alienus: quō inquit parmenianus⁹ incorruptus poteris permanere qui corruptis sociaris. I dem. Quid si malis sociari.

Itaᶠ plana sociatur quis malis: si mali aliquid cum eis committit: aut committentibus fauet: si aūt neutrum facit nullo modo sociatur porro si addat tertium: vt non sit in vindicando piger. sed vel corripiat iustus in misericordia et arguat: vel etiam si eam personam gerit et ratio conseruande pacis admittit: et coraꝫ omnibus peccantes arguat vt ceteri timeant remoneatur etiam vel ab aliquo gradu honoris vel ab ipsa cōmunione sacramētoꝝ. Sed si hoc oīa cum dilectione corrigendi non cuꝫ odio psequēdi faciat plenissimū offīm nō solū castissime. inocēter sed etiā diligētissime seueritatis ipleuit: vbi aūt cetera ipediuntur illa duo semp retēda incorruptuꝫ constāqz custodiūt: vt nec faciat malum nec approberᵍ fcm̄. I dē i epistola ꝯ donatistas. Aliena pctā i ecclia alicui nō piudicāt.

Sigsᵇ a catholica ecclia fuerit separat⁹ q̄tūlibet laudabilr se viuere existiet. h solo scelere q a xpianitate seiūctus ē: nō hēbit vitā: sꝫ dei ira manet sup eū gsqs āt in hac scā ecclia bn̄ vixerit nihil ei piudicāt aliena pctā. qr i ea vnusqsqz pprium on⁹ portabit sic āit aplūs ḡ cōmunio maloꝝ n̄ maculat aliquē pticipatiōe sacroꝝ sꝫ ꝯsensio factoꝝ: nā si i malis factis nō eis gsqz ꝯsentiat: portat mal⁹ cām suā nec piudicat alteri quē in ꝯsensiōe mali opis sociū nō hꝫ cris. I dē in sermōe d̄ v̄bis euāgelij. Nō te maculat malus si ei nō ꝯsentis. sꝫ ipm redarguis.

A Malis¹ semp corde desiungimini ad tps caute corpe copulamini duobus modis nō te maculat malus si ei nō

ab [?] scilicet si potest fieri salua pace. c Credite. Quã magnũ ẽ demonstrari .i. probari. c Nõ põt .i. non debẽt. nã bñ debemus ꝗlibet credere. vt .xxij. q. iiij. inocẽs. xj. q. iij. i cũctis. et ita est h ar. ꝙ nõ stati ꝑ pter simplicẽ denũciationẽ dz habere aliꝗs lesaz ɔsciẽtiaz de eo qd sibi denũciat vt ex ꝺ cle. ex cuz. mi. aliud immo ipi mat alicui ꝙ nimis credul' est. vt .xj. q. iij. nõ solũ. xxxvj di. si ꝗs. ar. ꝯ ff. ꝺ eo ꝑ quẽ factũ erit. l. j. §. j. et ff. ꝙ cũ fal. tut. l. ij. et ex de pu. ser. ꝑ posuit. et ex de secũ. nu. dñs. et ex ꝺ cle. venerabilẽ. vl' tra mediũ. ff. de pe. he. ñez veniũt. §. a q autem. d c Mali. ar. malũ tolerari rõne cõnexi boni. vt lxxxj. di. cum oibꝰ. et. xj. q. iij. noluit. ibi finite vtraqꝫ. e Porte. vocat. ar. ꝙ nominatio sola non suffi. cit. ij. q. j. multi. C. de proba. nõ episcopis. ar. ꝯ. xxxij. q. iiij. dicat. f c Pellere. sine scandalo. g c Adi tũ. i. potestatẽ. h c Nõ tibi. ar. qd ꝺ vno ꝺ' ꝺ alio negat. vt. xlv di. disciplina. xxv. di. ꝗlis. i c Accusat. i. denunciat. nam si accusatus esset statim esset doponẽdus. vt ex de accu. super his. k c Coerce admonendo. l c Corripe suspendẽdo. m c Excõmunica ꝑpter ɔtumaciã. n c Degrada. ꝑpter inobediẽtiã alius ordo traditur extra de iu

cõsentias: et si redarguas: hoc est nõ cõicare nõ cõsentire. cõicat ꝗppe qñ fcõ eiꝰ ɔsortiuz voluntatis vel approbationis adiũgitur. neqꝫ ꝗ ɔsentiẽtes sitis ma lis vt approbetis: neqꝫ negligentes vt nõ arguatis: neqꝫ supbiẽtes vt insultan tes arguatis. Idez ex eo.

Similiter et tangere est peccato consentire.

Ecce dite[a] et exite ide et imũdũ ne tetigeritis: sz cõtractu cordis nõ corpis. qd ẽ eniz tãgere imũdũ nisi cõsentire pctis: quid est exire inde nisi facere qd ptinet ad correctionẽ maloꝝ: ꝙ tũ ꝑ vniuscuiusqꝫ gradu atqꝫ ꝑsona salua pace fieri põt: displicuit tibi ꝙ ꝗsqꝫ peccauerit nõ tetigisti immundũ: redarguisti corripuisti monuisti adhibuisti etiã si res exigit cõgruaz et que vnitatẽ ñ violat disciplinã: existi inde clamauit moyses ista: clamauit esaias: clamauit hieremias clamauit ezechiel videamus si dimiserũt populuz dei et se ad gentes alias trãstulerũt ꝙ multa et ꝙ vehemẽter hieremias icrepauit in peccatores et sceleratos populi: inter eos tñ erat vnũ cũ eis tẽpluꝫ intrabat et eadẽ sacra celebrabat et in eadẽ sceleratoꝝ hoium ɔgregatiõe viuebat sz clamãdo exibat ide h est exire ide: h ẽ imũdũ ñ tãgere et voluntate ñ cõsentire et ore nõ parcere. Idẽ in epla ad vinc.

Quã malus non separat innocentes a nocentibus qui crimen non consentit.

Quã magnũ[b] est crimẽ ab istoꝝ innocentiũ cõione separari: nã etiã fcã nocentiũ q inocẽtibꝰ ꝺmitari vel ab inocẽtibꝰ credi ñ põt nõ coinquinant quemꝙ si ꝑ inocẽtes etiam cognita sustinẽtur. non enim propter malos boni sunt deserẽdi sz ꝑpter bonos maliꝰ tolerandi sunt: sic tolerauerunt eos ꝑphe cõtra quos tanta dicebant. nec cõionẽ sacroꝝ illiꝰ populi relinquebãt sicut ipse dñs nocẽtez iudã vsqꝫ ad cõdignũ eius exitũ tolerauit: et eũ sacrã cenã cũ inocẽtibꝰ cõicare permisit sicut tolerauerunt apostoli eos qui per inuidiam que ipius diaboli est vituz christum anunciabant. Idem in li. j. de vnico baptismo.

Malus non est expellendus a bonis si non tolerando ab eis ...

Porte[e] in populo dei stat iuxta te auarꝰ raptor inhians rebus alienis quem nosti talem et fidelis est vel potius fidelis vocat non eum potes de ecclesia pellere[f] nõ habes aliquem aditum[g] castigando et corripiẽdo illum corrigere. accessurus est tecum ad altare noli timere: vnusquisqꝫ onus suum portabit. Item, quomodo inquis ferrem quem noui malum nonne melius est vt ipsuz ferres ꝙ te foras efferres Ecce quomodo ferres attende apostolũ dicentem: vnusquisqꝫ onus suum portabit: liberet te ista sententia: non enim cõmunicares cum illo auariciam: sed cõmunicares christi mensam: et quid tibi obesset si cum illo communicares christi mensam: apostolus dicit qui enim mãducat et bibit indigne iudicium sibi mãducat et bibit: sibi non tibi[h]. sane si iudex es si iudicandi potestatem accepisti ecclesiastica regula si apud se accusatur[i] si veris documentis testibusqꝫ conuincitur: coerce[k] corripe[l] excõmunica[m]. degrada[n] Sit et alia distinctio tolerandorum et cauendorum quam ex verbis aug. licet colligere dicẽtis. Pastor est diligẽdus mercenarius tollerandus latro cauẽdus.

ai. cuz nõ ab hoie. sed ibi loquit cũ pena inc pit a crimine. z cũ directe ẽ cõuict⁹. h penã infligit ppt ↄtumaciam.

a Tres pso nas. z itrare ẽm canões hocipo est aliqs fur ꝙ nõ intrat p ostiũ vt hic z de pe. di. j. ñ pptereа. z c. se. fm. l. nõ est stati fur lz claz intrauerit furãdi cã. ff. de fur vulgaris. §. qui furti.

b Per ianuã. i. canonicã electiõz.

c Latronẽ. i. tyrrãnũ

d Partẽ. p simoniã.

e Mercenari⁹ q cã lucri recipit dignitates. Ad h fac. viij. q. j sunt i ecclia.

f Cauẽd⁹ ar. ꝙ aliqs ñ debet recipere ordinẽ ab eo quẽ scit ĩ simoniacũ. vt dixi. j. q. j. si qis simõiac|

g Qui ẽm carnez ismael tangit id qd legitur in epistola pauli ad galat.

h Spũalẽ. isaac.

Tres^a psõas dixitdñs z dẽm⁹ illas iuestigaᷓ i euãgelio: pastoris mercenarij z furis. Pastorẽ dixit aiaz suã ponere p ouib⁹ suis z itrare p ianuaz^b. Furẽ dixit z latronẽ^c ascẽdere p aliã ptẽ^d. Mercẽariũ dixit lupuz vl ẽt furẽ si videat fugere qz ñ ẽ illi cura ð ouib⁹. mercenari⁹^e est ãt z ñ pastor. Ille itrat p ianuã q pastor ẽ: ille ascẽdit p aliã ptẽ q fur ẽ. ille vidẽs eos q volũt tollere oues timet z fugit qz mercenari⁹ ẽ nec illi ẽ cura de ouibus merc^e nari⁹. n. ẽ si inueneri m⁹ tres istas psonas iuẽti scitas vr̃a q̃s diligatᷓ q̃s tolereᷓ q̃s caueaᷓ. diligẽd⁹ ẽ pastor tolerãd⁹ ẽ mercenari⁹. cauẽd⁹^f ẽ latro. Ecce ꝙ mali tolerãdi sũt nec corporali sz spũali vindicta sũt puniẽdi. Vñ cũ discipuli ñ recepti a samaritanis ignẽ celit⁹ sup eos ðducere voluerũt dicẽtes magr̃o vis dicam⁹ vt ðscẽdat ignis ð celo z ↄsumat eos: audiuerũt nescitᷓ cui⁹ spũs estis. I tẽ q̃is qui gladiũ accepit gladio peribit. H inc ẽt hie. ait Spũalis nũꝗ̃ carnalẽ

Q psegt sed econuerso. Qui ẽ z ^g carnẽ nat⁹ ẽ: psegbat spũalẽ^h nũꝗ̃ vero spũalis carnalẽ psegtur se ignoscit ei q̃si rustico^i fratri scit eũ pficere posse per tp̃s: z si qñ egyptie^k filium viderit irascẽtẽ recordabit vni⁹ pr̃is q boues^l creauit z culices^m z i magna domo^n ñ solũ eẽ vasa aurea^o z argẽtea sz ligna ficulia voluit I tẽ aug. in li. ð bapt. Boni a malis nũꝗ̃ in hac vi

ta veniᷓ pñt separari. Q Uãtus^p arrogãtie timor ẽ q̃ta humilitaᷓ z leuitaᷓ obliuio z arrogantie q̃nta iactatio vt q s se possẽ facẽ cre dat qd nec apli s cõcessit dñs: vt zizaniã ^q a frumẽto putet se posse discernere. I tẽ gre. Psẽtẽs nũt ecclia simul recipit bo

H Ec aũᷓ^r nos z malos vita q̃ inter celũ z infernũ sita est sicut i medio subsistit ita vtrazq̃ partiũ ciues cõiter recipit: q̃s tñ sctã ecclia z indiscrete ^s suscipit z postmodũ in egressione discernet si q̃ bõi estis in hac vita q̃diu subsistitis eq̃nimiter tolerate malos. Nã qsq̃ malos nõ tolerat ipse sibi^t p itolerãtiã testis. qz bon⁹ ñ est. abel^v. n. ee renuit quẽ caym malicia ñ exercet. Ex his ^x oib⁹ colligit ꝙ maloꝝ vidicta deo reseruãda ẽ nec sũt corpalit puniẽdi sz crebra admonitiõe z charitaᷓ bñficio ad correctiõez iuitandi sũt Vñ xp̃s i euangelio ait. audistis. qz dictũ est i lege: quẽadmodũ vltõis lex statuit oclm p oclo dentẽ p dẽte ego ãt hãc vicissitudinẽ tollẽs z ad mãsuetudinẽ z caritaᷓ pfectiõez inuitãs dico vobis nolite resisteᷓ i malo sz diligite^a inimicos vr̃os. bñfacite his q oderunt vos. vt sitis filij patris vr̃i q solẽ suũ oriri facit sup bonos z malos. z pluit sup iustos z iniustos Hinc paulus ait. si esurierit inimicus tu⁹ ciba^b illũ si sitit potum da illi. omnis autem iniquus bonorum est inimicus. omnis autez

ecclia.

o Aureз. idest bonos.

p Q Uãtus. p dñs ꝓmin⁹ cuz dixit. sinite vtrãq̃ crescere. vt. xj. q iij. nolite.

q Ut zizaniaz. i. occultos pcõres. io

r H Ec autẽ q̃ i inter celũ h videt ꝙ intern⁹ sit sub terra. z i eo loco vbi nulli⁹ iplẽdor sol⁹ pueniᷓ pt z paradi sus in celo sit tñ augu. dicit se dubitare vbi sit defũctorũ gescãtio. xiij. q. ij. tps. vel nõ appellat hic medium rõne loci. sed io dicitur medium qz parti pior mat se celo. s. ex eo ꝙ habz bonos. parti inferno. s. ex eo ꝙ hz malos. ij. que. j. multi.

s Indiscrete. i. idistĩcte.

t Sibi. i ↄtra se.

v Abel. n. hoc exposi hoc expositũ. est. s. vij. q. j. §. cũ adit.

x Ex his p oculo. hoc eñi mõ nõ lz nisi auctoritate iudicis. vt j. e. cã in lege

a Diligite. vt. xj. q

f Rustico. ar. rusticitati pcend ẽ. vt. ij. q. vij. sancta. k Egyptie. i. agar l Boues. m Culices. i. malos. n Domo. id est

te lz tenemur facere q̃tũ est in nobis. vt. xj. q. iij. inter verba. b Ciba. dũz rõne cibi nõ negligat iusticiã. vt. v. q. v. nõ omnis. Item

si potest laborare et se' imisceat elemosynis redigēdus ē in seruitutē. C. de medi. vali. l. vna. a In filios. imitatiōe nō sanguine vel itelligas de ꝯsensu de locutiōe et ꝺ ope. b In pedagogū. i. in magistrū. sicut eni ꝑ mgr̄m aliqs coercetur ita ipsi per legem. c Spiritū. i. seruilem timorem. d Adoptionis. i. filialē tiorē. i. amorē lo. ꝺ vtro ꝗ. j. e. q. vj. C ex his. e Cum in lege. et odio. sed nōne odiū hr̄e ē mortale peccatū. vi. xxv. di. §. criminis. q̄re ergo hic dic ꝙ hoc ꝑmittebat iustis. potes dicere iustis al's vel dic ꝙ q vlciscebat se sine odio nō peccabat. qui āt cū odio. lz ꝫ legē si fecerit tn̄ ipse peccauit sic dando libellū repudij. peccaue rūt lz a lege ꝺ eis ꝑmutebat. ex̄ de diuor. et audemus. f Per alit illa de quibus in euangelio fit mentio. g Dis ita. s. auctoritatibus quibus ꝓbauit malos eē tolerādos. h Nota sūt. ꝺ. xj. q iij. eop. et. xxc. q. v. nullum. Nā ꝺ iles. et ꝯuiuiū. ꝫ. xj. q. iij. ad mēsam ar. ꝫ. xxviij. q. j. oīs. et. q. nll's. So. ħ legi de paganis. ibi spāl'r de iudeis. k Quini' ēt qn̄qꝫ sūt iudeos punit ecclesia. extra de vsu. post miserabilem. et. xvij. q. iiij. ꝯstituit.

amicus huius seculi etiaz inimicus est dei. inimicus autem dei bonitatis et iustitie ēst inimic' : ac ꝑ hoc amatorem iustitie et bonitatis diligere non potest

Cum ergo inimicos diligere vel illis benefaceret cibum et potum subministrare iubemur: iniquos ꝑsequi et punire ꝓhibemur

In lege eniz veteres testamenti corporalis pena statuta est. in lege vero euāgelij omni peccanti per penitentiam promittitur venia. Unde illa a terrore icipit dicens. Ego sum dominus deus zelotes visitans peccata patrū i filios[a] vsqꝫ in tertiam et quartam generationez. Hec vero a lenitate māsuetudinis et misericordie ita ingens. Beati pauperes spū beati mites beati misericordes q̊ꝫ niam ipsi misericordiam cōsequētur. In illa dicebātur qui fecerit hoc vel illō morte moriatur: i ista dicitur gaudeo super vno peccatore penitētiā agente ꝙ̄ꝫ super. xcix. iustis qui nō indigent penitantia. Item non enim veni vocare iustos : sed peccatores ad penitentiam Et estote misericordes sicut et pater vester celestis misericors est initiū quoqꝫ ꝑdicationis saluatoris nostri et precōis eiusdē ad penitētiā peccatores inuitauit sic enim vterqꝫ exorsus est dicens: penitentiā agite. appropinquabit enim regnū celorū. sic et in actibus apostolorū cum iudei cōpuncti de scelere mortis christi dicerent petro: quid faciemus viri fratres legitur petrū respondisse: penitentiā agite: et baptizetur vnusquisqꝫ vr̄m. et vt vniuersaliter dicatur in lege: populus ille rudis[a] seruili timore penarū cogebatur. vn̄ et legē in pedagogū[b] accepit in euāgelio aūt populus gratie liber et adultus filiali amore hereditatis certitudine ad cultuz diuine seruitutis inuitatur. vnde cuz quidam legem quasi coercentē predicarent esse tenendam simul cum gratia ait apostolus. non enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore sed accepistis spiritū[c] adoptionis[d] filiorum in quo clamamus abba pater. Hinc etiam grego. ait. in expositione euangelij simile est regnuz celorum homini regi qui fecit nuptias filio suo. [illegible]

Q Uia[e] i lege scꝑtū sit diligēs amicū et odio hēbis inimicū tuū acceptaūc

l nia iustis fuerat vt dei suosqꝫ aduersarios ꝙ̄ꝫta possēt ꝟtute ꝯꝑmerēt eosqꝫ iurē gladij ferirēt qꝺ i nouo ꝓculdubio testō cōpescit cū semetipaz ꝟitas ꝑdicat dicēs. Diligite inimicos vr̄os bn̄facite his q oderūt vos. qd ꝗ̊ꝑ tauros nisi veteris testi p̄res signāt nā dū ex ꝑmissiōe leg' accepāt q̄te n' aduersarios suos odij retribuūt ne ꝑcuterēt: vt ita dicā qd aliud ꝙ̄ꝫ tauri erāt q inimicos suos corꝑe ꝟtut' cornu feriebāt. qd ꝟo ꝑ altilia[f] nisi p̄res noui testi figurāt q dū grāz iterne piguedis ꝑcipiūt. etmes ꝺsiderijs inītētes q̄si ꝯtēptatiōis pēa se se ad sublimia sbleuāt. His ita r̄ndet st q̄ d. i q salubri tm̄ admōitiōe st corripiēda ñ corꝑalib' flagellis aiaduertēda sz coꝝ vīdicta diuo examini tm̄ ē reseruāda qn̄ i dliquētes vicz disciplinā exercē ñ possumus vl' q ñ st n̄ri iur' vel q illoꝝ cria et si nob nota[h] st tn̄ māifesti indicijs ꝓbari ñ pñt. De his q ñ sūt n̄ri iuris ait apl's in ꝑma epl'a ad corinthios. qd. n. mihi attinet ꝺ his q foris sūt iudicare ꝺ his dn̄s iudicabit qꝺ aug. exponēs ait. [illegible]

I llhi [illegible] delca' ñ possum' xp̄o lucrari si collog ñz cor vitam' et ꝯuiuiū vñ et dn̄s cū publi

a Quidam nisi dicere nō ergo sufficit q prelatus instruat quid sit faciendū nisi etiam puniat non facientes.vt.j.e.q.v.nō est innocentie.z.xlvij.di.q ad nos sicut nō sufficit dño phibere ne cū seruo cōtrahat. quādo tenet ipse de peculio.vt.ff.d peculi.l.sigs seruum.z.ff.de ver.ob.seru⁹ vetante.arg. tñ ɔtra ē.xliij di.ep hesijs. b Non possumus. si ne scandalo vel q2 est occultum.vj.q j.si omnia. c Nec patientie.quandoq3.eni remissio ē mētitur p ietatē. vt.xlj.distin. sepe. d Cum gs vbi periculum cum ergo periculuz scismatis timeat mali non sunt excōmunicandi.vt.l.di. vt constituere tur. j.e.ipsa piet as.z.c si potest. Sed ɔtrarium est xxiiij.q.iij.ecce.sed ibi cuz nō timet scādalum. Jtez ɔtra extra de re.iur.q scandalizauerit. Sed hic log tur de veritate discipline. que pōt quādoq3 deleri p scandale.ibi de veritate iudicij que semper preualet scandalo.

canis z peccatorib⁹ mādu cauit z bibit: Jn his vo q i rus k sūt.i.ifidelib⁹: putre do resecāda ē: Hinc ēt cū ppheta dicit facit dñs iudiciū oib⁹ iuriā paciētib⁹ exponēdo addidit aug. ab his qui ñ sūt sui iuris i q̄s nequit disciplina exerceri: Jtē qñ multitudo ē i scelere nec salua pace ecclie mala puniri pñt. tolerādi sūt potius q̄ violata pace ecclie puniendi. Vñ augu.ait.

[illegible]

Quidā [illegible] cū bonoꝝ malorūq3 ɔmixtiōez i ecclia dmonstratā vl pdicatā eē psperexerint: z patiā pcepta didicerint q̄ nos firmissimos reddūt vt ēt si videat i ecclia ʒiʒania tñ ñ ipediat aut fides aut charitas nr̄a z qm̄ ʒiʒaniā in ecclia eē cernim⁹.ñ iō ipi d ecclia recedam⁹: ɔstituēdā putāt ecclie disciplinā q̄ndā puersissimā securitatē ppositis tribuētes vt ad nos nō ptineat: nisi dicere quid cauēdum sit quid faciendum sit quodlibet āt gsq3 faciat ñ curare. Nos vo ad sanā doctrinā ptinere arbitramur vtrisq3 testimōijs vitā sniamq3 moderari vt z canes in ecclesia pp pacē ecclesie toleremus z canibus sanctū vbi est pax ecclesie tuta nō demus. Cū vo p neglegentiā ppositoꝝ siue p aliquā excusabilē necessitatē siue per occultas surreptiones inuenim⁹ in ecclesia malos quos ecclesiastica disciplina corrigere aut coercere ñ possum⁹ b tūc ne ascendat in cor nostruz impia z perniciosa presumptio qua existimemus nos ab his esse separādos: vt peccatis eoꝝ nō coinquinemur.atq3 ita p⁹ nos trahere cōemur veluti mundos sanctosq3 discipulos ab vnitatis cōpage q̄si a malorū ɔiūctione segregandos: veniāt in mētē ille de scripturis similitudines z diuina oracula vl certissima exempla: quibus demonstratum z pronunciatum est: malos in ecclesia bonis permixtos vsq3 in finem seculi: tempusq3 iudicij futuri tolerādos nihilq3 bonis in vnitate ac participatione sacramentorum qui eorum factis nō consenserint obfuturos. cum vero eis per quos ecclesia regitur: adest pace salua potestas discipline aduersus improbos aut nefarios exercende: tunc rursus neq3 secordia neq3 segnitia dormiamus sed aculeis preceptorum que ad seueritatem coertionis pertinent.excitandi sumus: vt gressus nostros in via domini ex vtrisq3 testimonijs illo duce atq3 adiutore dirigentes nec patientie c nomine torpescamus : nec obtentu diligentie seuiamus. Jtem contra epistolam parmeniani. [illegible]

Cum d quisq3 fratruz z christianorum intus in ecclesie societate constitutorum in aliquo tali peccato fuerit deprehensus:,vt anathemate dignus habeat: fit hoc vbi periculum scismatis nullum est. z infra. quando cuiusq3 crimen est notum: z omnibus execrabile apparet vt vl nullos prorsus vel non tales habeat defensores per quos possit scisma contingere: non dormiat seueritas discipline. Si etiam alia causa qua correctio verborum vel superuerberum videtur esse inutilis vl superflua. predestinati enim ad vitam sine correctione mutantur sicut petrus quez dominus respiciens nemine corripiente cōmonuit ad lachrymas. Prescit ad mortem inter flagella deteriores fiunt sicut Pharao. bonis ergo superflua damnandis hec inueniuntur esse inutilia. Ex his ita respōdetur auctoritate gregorij z augustini. Sicut ab oratione [illegible] non [illegible] a correctione.

Sicut nõ ẽ ab oratione. Multiplex ẽ cã quare nõ debem⁹ cessare ab oratione. malorũ vel eorũ correctiõe nã quedã sunt ita destinat. vt pcib⁹ obtineat. vt. j. c. px. Item q2 nescit qs scit de numero pdestinatorũ. z quis nõ. z de nemine ẽ de sperandũ q̃diu est i hac vita. vt de pe niten. di. vij. neo. z q2 de⁹ sepe aliquid promittit qd postea mutat si videt hoies negligentes. vt de penitẽ. di. j. pdixerat tamẽ q2 si nõ psunt illi pro quo orat ta mẽ prosunt orantu. iuxta illd oro mea in sinu meo querter. Jo.

b Negli gẽda. de pe. di. vij. nemo.

c Obtineri postulã do. nec ideo voluit domi nus suscitare quartũ mor tuũ. q2 si fuit pco petituz vt. j. de pe. di. j. §. ex his ita q̃versi. chry stus. quoq3.

d Nabucho donosor accepit. arg. q deposit9 potest restitui vt. s de pe. di. vj c. j. in fi. z. xx v. q. ix. sniaz z. c. gregori⁹ itẽ ẽ h ar. ad qões illã q de posit⁹ restitui tur⁹ Heredi sit substituto vt. v iij. q vi. c. vlt. ar. z. vij. q. j. cũ g. lʒ deter minata vĩ cẽ de fi. ex insinuatõe. Jo. de hoc ẽ

Sicut⁹ nõ ẽ ab orõne cessãdũ p eis q̃s cor rigi volum⁹: ẽt si nullo ho minũ orãte. p petro dñs re spexit eũ z fecit eũ suũ fle re pcm ita ñ ẽ negligẽda correctio q̃uis de⁹ q̃s vo luerit nõ correctos faciat eẽ correctos tũc aũt ex cor rectiõe pfecit hõ cũ mise ret de⁹ atq3 adiuuat q fac q̃s voluerit ẽt sine corre ctiõe pficere. Idẽ i dya logo. [illegible]

Obtineri neq̃q̃ pñt q̃ pdestinata nõ fuerint. sʒ ea q̃ sancti viri orãdo effi ciũt ita pdestinata sunt vt pcibus obtineant. nã ipsa quoq3 phennis regni pde stinatio ita est ab oipotenti deo disposita vt ad hoc ele cti eẽ labore puenĩãt q̃ten⁹ postulãdo mereant accipe qd eis oipotens deus ante secula disposuit donare. Itẽ augu. [illegible]

Nabuchodonosor⁹ pe nitẽuã meruit fructuosaz nõne post innumeras ipie tates flagellatus penituit: z regnũ qd pdiderat rur sus accepit. Pharao autẽ ipse in flagellis durior ẽ ef fectus z perijt. Hic mihi rõez reddat qui uimũ cõsi liũ numiñ alte sapiẽti cor de dijudicat cur medica mẽtũ vnt⁹ medici ɔfecitũ alij ad iteritũ alij valuerit ad salutẽ nisi q2 xpi bon⁹

qd iuris sit in qbib⁹ notaui. b. e ¶ Rõnez. ar. q de singulis nõ ẽ rõ reddẽda. vt. j. e. q. de tyrys. z de pe. di. iiij. si ex bono. ar. z. lx. viij. di. cor xpi. xxiiij. q. iij. si hẽs. f ¶ Bon⁹ odor. odor xpi ẽ pdicatio bonor. g Non

odor alijs ẽ odor vite i vi tã alijs ẽ odor mortis i mor tẽ q̃tũ ad naturã ãbo ho mies erãt q̃tũ ad dignita tẽ ãbo reges q̃tũ ad cãm ãbo captiuũ dei populum possidebãt q̃tũ ad penam ãbo flagellis clemẽt admõi ti qd q̃ fines eor fecit esse diuersos. nisi q vn⁹ di ma nũ sentiẽs in recordatiõe i ppe iniqtatis igemuit alter libero z dei misericordis simã vitatẽ pugnauit arbi tro. Idẽ Vas ire nũq̃ re us redderet iterũ si non spõtaneũ iuenirel hõ hẽe petiti q2 nec de⁹ peccanti hoi iuste iferret iraz si hõ ex pdestinatõe di cecidis set i culpã. Idẽ pdestiatõʒ di siue ad bõuz siue ad ma lũ i oib⁹ opari icpusime di ad vtrũq3 hoies q̃dã ne cessitas videat ipellere cũ i bõis volũtas sit itelligẽda nõ est sine grã in mal' aũt volũtas inteligẽda est sine gratia. Cũ vo aliqs a deo aut traditos ɔsiderijs su is aut obduratos legim⁹ autiflictos magis pctis su is h ipsos meruisse pfite mur q2 talia eor cria pces serũt vt ipi sibi penã ɔbue rũt q̃ eis ẽt supplicũ vta rel i reatu atq3 ita nec ɔ iu dicio dei q̃rimur q̃ deserit meritos deseri z mie eius g̃ras agim⁹ q̃ liberat nos meritos liberari: vires ita q̃obediẽtie non iõ cuiq3 subtraxit q2 eũ nõ pdestia uit: sʒ iõ eũ pdestinauit q2 recessurũ ab ipsa obedia eẽ

spõtaneũ. de hac mã nõ. z v. q. j. §. j. z. q̃ z. c. merito.

h Ex pde stinatiõe. ar. q nõ pot. qs arguere scim cuius auctor ipse fuit. vt. xxvij. di. dya cõm ex̃ d cle. ɔiu. diuersis.

i Luz ve ro. sic q̃ bo na q̃ facit hõ p deuz facit. mala q̃ facit non facit per deũ q2 deus non est actor mali. Sʒ ne crederet ali quis q deus opet etiã ma lum. q2 legit q de⁹ tradi dit romanos in desideria carnis z qd obduãuit cor pharaonis. z q relĩq tyri os z sydone os pcis suis z iõ ondit q̃r h intelligat.

k Aliqs. i. romanos.

l Aut tra ditos. tradẽ d̃s hoies pcõ q̃n pmittit ipm peccare vl q2 subtrahit ipi grãm.

m Legi m⁹ i eplã ad romãos z in exodo z i euã gelio matth.

de tyrũs z sydonijs. n ¶ Nos meritos. ex hoc ptz in pmã grãm nemo meret. vt. j. de

cōsc. di. iiij. gfa. z. c. placuit. z. c. quincūq̄. a Fecit. s. bona. a Fecit. s. mala. b Dicit in ep̄la iohan. c Ex nobis. q̄tum ad predestinatonē. d Standi. sed nonne iam dixit. q̄ p̄destinatio non est cā q̄re hō fa-ciat bonuz sz pcti⁹ bonuz qd facit ē cā p̄destinatiōis Sed dicas h̄ p̄destinatōz appellari de num p̄stinātē. uā nemo p̄t vēire ad me nisi ei fuerit datū a patr e meo. vel dic q̄ p̄destina-tio nō ē cā ef ficiens sz ē cā sine q̄ nō fit. Jtē si p̄e vo-lum⁹ log nō est ↄcedēduz q̄ futura bo-na sint cā pre destinatiōis. q̄ ex h̄ seq̄re tur q̄ cā esset posterior suo causato. Jtē ↄcqd de⁹ p̄de stiauit ab e-terno p̄desti-nauit. s̄i ḡ p̄-destinatio est eterna. ḡ nō h̄z cāz sue ge neratōis. nō ḡ futura sunt causa eius. Jtez si quid esset causa ge neratiōis ei⁹ ergo eius op posint esset causa corru-ptionis eius sed impossibi le ē eā corrū pi vel desin e rit esse. ga si corrūperet vl̄ defineret esse ergo p⁹ h̄ instās non esset ḡ si mō nō ē nū-q̄ fuit. Nam bene sequit si fuit p̄destinatuz ergo p̄destinatū est z semp erit p̄destinatum e Falli. hec argumentatio nō valet deus p̄uidit aliquid z aliter potest euenire. ergo p̄uidētia dī ē fallibil' f Quāuis ad h̄⁹. §. itelligētiā nō q̄ oēs tales locutōes. s̄t dupli ces si de⁹ p̄uidit aliqd ne-cessario illd̄ e uēiet. q̄ si h̄ dictio necessario determi nat totalē cō seq̄ntiā locu tio est v̄a. z tūc tal' ē sen-sus. hec ↄse-quētia si de⁹ p̄uidit aliqd illud euenire est necessariā. si aūt hec di-ctio necessa-riū determi-nat ip̄m ↄn̄s est falsa. Si-milr hec est duplex neces sariū ē socra-tē ābulare. cū abulat. q̄ si i telligat ↄpo-sita z de di cto vera est. si de re ē fal-sa. similr hec est duplex ne cessariuz ē h̄ euenire qd de us p̄uidit. de dicto ē v̄a. d̄ re ē falsa. Jl lud ei qd de⁹ p̄uidit n̄ ē ne cesse euenire Et nō qd ta lis argumēta tio n̄ valet. si de⁹ p̄uidit ali qd necio il lud eueniet. ḡ si de⁹ p̄ui-dit aliqd ne cessariū ē illd̄ euenire quia enō hec dic-tio necessariō nō p̄t determinare ip̄az ↄn̄am. sed tm̄ ↄn̄s. g Negā. v̄a ē si itelligat̄. d̄ dicto.

p̄uidit. Predestinatio q̄z dei sp̄ i bono est: q̄ pctm̄ so la volūtate hois ↄmissum aut remittendū nouit cuz laude mis̄cdie aut plecten dū cum laude iusticie. Jn malī aūt opib⁹ n̄ris sola p̄ sciētia dei intelligēda ē q̄ sicut p̄sciuit z p̄destiauit q̄ ipse fecit z vt facerem⁹ de dit ita p̄sciuit tm̄ nō etiā p̄ destinauit q̄ nec ip̄e fecit[a] nec vt facerem⁹ exegit. Di aūt de q̄b us dr̄[b] ex nobis[c] exierūt sed nō fuerūt ex no bis māsissēt vtiq̄ nobiscū. volūtate exierūt voluntate ceciderūt z q̄ p̄sciti sūt ca suri nō sūt p̄destinati eēnt aūt p̄destinati si eēnt reuer suri z in scitate ac veritate māsuri. At p̄ hoc p̄destina tio dei multis est cū stādi[d] nemini est cā labēdi. Non est ḡ necessitatē facit corre ctiōis vel obduratiōis di-uina p̄destinatio seu p̄sciē tia cū boni p̄ gfaz corripiā tur z libero arbitrio mali pereāt. Nec enim q̄ p̄de-stinatio seu p̄sciētia dei fal li[e] nō pōt necārio eueniūt q̄ p̄destināt vel p̄sciunt si-cut nec necārio p̄destinan tur vel p̄sciunt q̄ futura st sz q̄ bōa absq̄ ei⁹ gr̄a ma la ↄpter ei⁹ sciaz. euenire nō p̄nt. Quāuis[f] ḡ ↄueni ent dicat si hec p̄destiata st vl' p̄scita necārio eueniēt: n̄ tm̄ iō absolute v̄uz ē ne-cessario eueniēt q̄ p̄destia-ta sūt vl' p̄scita q̄ h̄ necītas refert ad ve p̄ euētū ibi ad intuitū diuie p̄ntie. Vn̄ au gusti. due sūt inquit necessi tates Simplex vna veluti necē est oēs hoies eē mor tales. Altera ↄditiōis: vt si aliquē ābulare q̄s scit: cuz ambulare necesse est quod enim quisq̄ esse nouit id esse aliter q̄ notum est ne quit sed hec minime secū illam simplicez trahit. hāc enim necessitatem non p̄ pria facit natura: sed con-ditionis adiectio. nulla .n. necessitas cogit incedere voluntate gradiētē Quis eum tunc cum gradiatur incedere necessarium sit. Eodem igitur modo si qd p̄uidentia presens[g] videt id necesse est esse: iam z si nullam nature habeat necessitatem at quidem ea futura qui ex liberta-te arbitrij proueniunt pre-scientia contuetur hec igi tur ad intuitum relata di-uinuz necessaria fiunt per dispensationem diuine no tionis per se vero conside-rata absolutaz nature sue libertatem non deserūt. fi-ent igitur proculdubio cū cta: que futura deus esse prenoscit. sed eorum que-dam de libero proficiscun-tur arbitrio. que quis eue niant existendo tamen na-turam propriam non amit tunt: qui priusq̄ fierent ēt nō euenire potuissēt. His omnibus mala nostra libe ro ascribuntur arbitrio cū alibi diuine ascribātur in-dignationi. Vnde gre. Cū superna idignatio sese: vt

plebis. historiã hẽs. xlv.di. disci plina.

a Oreb. h hystoriã hẽs de pe.di.ij.§ opponit.

b Irascẽ. te itelligas tñ q̃ q̃tũ ad tẽ poralẽ penã; pijra dei eẽ cõmutabilis ſʒ q̃tũ ad eter nã.xxij.q.iiij incõmutabil

c Dei tyri is.vt credere/ tet presente dño.ſed post ea crediderũt ad pdicationẽ aplo4.

d Si rõe fidẽ mõ vidi cedũ q̃ ſi pa pa aliqd fac qđ vr̃ illuſtuʒ vbi rõnẽ nõ poſſumus aſ ſignare q̃ ni hilominꝰ il lud iuſtũ ſit. xvij.q.iiij.§. qui autem.

e Probe tam olei.

f Vias.i. actiones.

g Spinis id eſt ꝯpun/ ctinibus.

h Qua/ dris.i.virtu/ tibꝰ q̃tuor vl doctria q̃tuor euãgelio4.

Ipſa pie/ tas teſtio nium in iſtis ẽ q̃ eſt mortuus in vnitate ec cleſie. ſʒ qđã heretici vole bant eũ poſt mortẽ accuſa ſare de her.

ita dixerim medullitꝰ: mo uet hanc opinio vel oppo/ ſitio humana non remo/ uet necſe cuiuſlibet vnli/ ter deprecatio obijcit: cum ſemel deus aliquid ab in/ timis iraſcendo diſponit. Hinc eſt enim q̃ moyſes qui reatum totius plebis apud dominum ſuis preci bus terſit: dũq̃ ſe obicem obtulit diuine iracundie: vim placuit ꝛ ad petram orebª veniens ꝛ promiſſio nis aque exibitione diffi/ dens repromiſſionis terrã ingredi domino iraſcẽteᵇ non potuit. Itẽ augu. de tyrijsᶜ vero ꝛ ſidonijs qđ aliud poſſumus dicere q̃ non eſſe eis datuʒ deſuper vt crederent: quos credi/ turos fuiſſe ipa veritas do cet ſi talia qualia apud nõ credentes facta ſunt virtu tum ſigna vidiſſent. quare autem hoc eis negatũ fue rit dicant ſi poſſunt qui ca lumniãtur: ꝛ oſtendãt cur apud eos dominus mira/ bilia quibꝰ pro futura non erãt fecerit. ꝛ apud eos q/ bus erãt profutura nõ fe/ cerit nos etenim ſi ratiõeᵈ facti profunditateʒ iudicij eiꝰ penetrare nõ poſſumꝰ manifeſtiſſime tamen ſci/ mus ꝛ veruʒ eſſe quod di/ xit ꝛ iuſtũ eſſe quod fecit. ꝛ nõ ſolũ tyrios ꝛ ſidonios ſed etiã corozaiʒ ꝛ bethſai da potuiſſe cõuerti ꝛ fide/ les ex ifidelibꝰ fieri: ſi hoc in eis voluiſſet dñs opera ri. neq̃ enim vlli falſuʒ vi deri poteſt qđ veritas ait. Nemo põt venire ad me: niſi fuerit ei datuʒ a patre meo. Itẽ g p ꝓphãmᵉ iu/ daice plebi promiſit. Ecce ego ſepiam viasᶠ tuas ſpi nisᵍ ꝛ muniã eas lapidibꝰ quadrisʰ.i. adimã ibi fa/ cultatẽ peccandi. Itẽ per pſalmiſtã de dãnandis di/ xit. Fient vie illo4 tenebre ꝛ lubricũ: ꝛ angelꝰ dñi pſe quẽs eos. Hʒ i his oĩbꝰ vi cia nr̃a hũane aſcribũt,mĩ tis arbitrio: qđ diuina cle/ mẽtia in electis miſericor diter vertit ad bonũ: in dã nãdis iuſte religat ad malũ Sicut g̃ q̃uis certiſſime ſciamꝰ neminẽ vltra Imi/ nũ a deo ſibi pfixũ eſſe vi/ cturũ: oĩbus tñ lãguentibꝰ nõ icõgrue medemur. ſic q̃uis nemo ſaluetur niſi pdeſtinatꝰ ad vitã. oĩ tñ de linquẽti eſt adhibẽda cor/ rectio: nec malo4 eſt negli gẽda diſciplina. Nõ idem aug. bonifacio ait. Nõ tẽ/ per in eos q peccãt vidicta

Pſa. eſt exercenda.

Ipſa pietas vitas charitas ñ pmittit ꝯ cecilianũ eo4 ñ hoĩm accipe teſtioniũ qs i ecclia ñ videmꝰ cui dñs pi bet teſtioniũ. qs.n. diuia te ſtionia ñ ſequũt pódꝰ hũa niⁱ teſtionij ꝑdiderũtᵏ. Iteʒ moleſtꝰ ẽ medicꝰ furẽti fre netico ꝛ pr̃ idiſcipliato filio ille ligando ille cedẽdo ſed ãbo diligẽdo. ſi ãt illos ne/ gligãt ꝛ perire pmittãt iſta potiꝰ falſa manſuetudo eſt crudelitas. Itẽ q̃ pp ſi per ptãteˡ quã pp religiõʒ ac ſi dẽᵐ regũ tpe q̃d obuit dino mũere accepit ecclia: hi q iueniũt i vijs ꝛ ſepibꝰ.i. in hereſibꝰ ꝛ ſciſmatibꝰ cogũ tur itrareⁿ ñ q: cogũt repꝛ/ hendant ſedᵒ qui cogũtur attẽdant. Cõuiuiũ domi/ ni eſt vnitas corporis xpi nõ ſolũ in ſacro altaris ſʒ in vinculo pacis. In eodẽ theodoſius impator legeʒ g̃nalr in oẽs hereticos p/ mulgauit: vt q̃ q̃ eo4 eps vl clericꝰ vbilibet eẽt iuẽ/ tꝰ.x. libris auri mulctaret

ſi.xxiiij.q.ij. ſane pertur ſeq nõ exnat recipiẽdi eiiã in crie here/ ſis. cũ ille bo ne opinionis fuit. vt.j. q.j. i n pmis here ticus aũt be/ ne recipetur ꝯtra hereticũ vt.ij.q.vij. ſi hereticꝰ. Io.

k Perdi derũt. ij.q. vij. ſi p t. io.

l Poteſta tẽ. quã nõ ha bebat ecclia. cũ ꝛ nouella adhuc eſſet.

m Ad fi/ dẽ eccleſie.cõ ſeruandã. ſed poſtea qñ ce pit dñari pn cipibus. vt.j. eo. diplicet ꝛ nõ inuenit.

n Intra/ re. ideſt redi/ re ad eccleſiã

o Sed q̃ q.d. nõ eſt cõ ſiderandum qđ fiat. vt.j. e.q.viij. de oc cidẽdis. ꝛ. ff. de fur. veruʒ ſimiliter non eſt qđ faciat. ſed q̃ aio fiat vt. xv q.vj.c. in fi. qua ſi di cat cogantur ire ad com/ modũ ipſo4 ſed ad cõui/ uiuʒ de quo agitur in euã gelio. lvj.di. ſponſus. ſ.e cum in lege.

p Leges. quaʒ habes. C. de heredi. arriani.

a Si duo. tres enim ponit casus. Primo sic duo sunt in domo ruitura & ambos possumus liberare ad quod tenemur licet sint iniusti. Secundo sic. duo sunt i domo vna & si vnum liberamus alter vult se necare. Tertio sic. multi sunt i domo vna & non nisi vnus liberarari potest b Porro secundus casus c Non nostra. licet enim aliquis seipsum interimat propter nos. dummodo nos iniuste mouebamur. non tenemur. vt. j. e. q v. cum homo. & c. de occidendis xlviij. dist. qui ad nos. d Liberato. i. non minus aliquem liberare tenerer licet omnes alij se perderent e Compellit quod vero qui omnibus sit preceptum vt denunciet cria delinquentium. sed hoc intelligas tamen de prelatis vel de canonica denunciatione. f Non debet de iure. com. g Compensatione. i. vt alij facilius redeant ad ecclesiam. cum vident aliquos reuersos tolerari i suis ordinibus. h Vnius duplex infertur ramus arbori vt de cons. di. v. nunquam tunc dicunt duo vulnera infligi arbori. i. ecclesie quando ille qui fuit destitutus restituitur & alius qui substitutus fuit remouetur. secundo modo quando nullus fuit substitutus & illud dicitur leue vulnus. i Detrahendum. sic. xliiij. di. commesationes. & di. l. vt constitueretur. k De mendacij. i. de mendacio timoris. l Epi. s. di. xij. nos consuetudinem contra m Vtrum non intelligas quod aug. restituat. hoc epos depositos. sed docet quod fieri possit. n Et sic. i. propter reos corporaliter. o Non reos corporaliter vt. j. q. vij. c. j. & c. ij. Quid faciet medicina. i. correctio.

Item si duo aliqui in vna domo simul habitarent: quam certissime sciremus ruituram: nobisque id pronunciantibus nollent credere atque in eadem manere persisterent si eos inde possemus eruere vel inuitos quibus imminentem illam ruinam predemonstrauimus vt vlterius redire sub eius periculum non auderent: puto nisi faceremus non immerito crudeles iudicaremur.

Porro[b] si vnus illorum nobis diceret quando intraueritis eruere nos memetipsum continuo cruciabo alter autem nec exire inde nec erui vellet: sed neque necare se auderet: quid eligeremus vtrum ambos ruine opprimendos relinquere: an vno saltem per nostram operam liberato alterum non nostra[c] culpa sed sua potius interire permitteremus: nemo est tam infelix qui non quid fieri in talibus rebus oporteat facillime iudicet. Item post pauca quod si plurimi essent in domo ruitura & inde vnus saltem liberari possit atque id cum facere conaremur alij semetipsos precipitio necarent dolueremus de ceteris verum de vnius salutem salute consolaremur. non tamen ne seipsos alij perderent: perire vniuersos nullo liberato permitteremus. Quid igitur de opere misericordie quo pro vita eterna adipiscenda & pena eterna vitanda hominibus debemus impendere: iudicandum est si pro salute ista non solum temporali sed etiam breui & ad tempus exiguum liberanda sic nos subuenire hominibus ratio vera & benigna compellit[e]. Item si inquiunt donatiste oportet vt & nos contra ecclesiam & aduersus ecclesiam fuisse peniteat. vt salui esse possumus quomodo post istam peniam apud vos clerici vel etiam episcopi permaneremus hoc non fieret quando re vera quod fatendum est fieri non debet[f]: vbi pax ecclesie ipsa compensatione[g] sanarentur: sed si hoc dicant & multo maxime humiliter doleant quod in tanta morte precisionis iacent vt isto quodam vulnere matris ecclesie catholice reuiuiscant. Cum. n. precisus ramus inseritur: fit aliud vulnus[h] in arbore quo possit recipi vt viuat qui sine vita radicis peribat. sed cum receptus recipienti coaluerit & vigor consequitur & fructus si autem non coaluerit ille quidem arescet sed vita arboris permanebit est. n. & tale inserendi genus vt nullo precisio ramo qui intus est ille qui foris est inseratur non tamen vllo sed vel leuissimo vulnere arboris: Ita etiam isti cum ad radicem catholicam veniunt nec eis postquam vix errores sui penitet honor clericatus aut episcopatus auferetur si quidem fit aliquid tamquam in cortice arboris matris contra integritatem seueritatis verum tamen quia neque qui plantat est aliquid neque qui rigat sed dei misericordiam precibus fusis coalescente suorum pace ramorum charitas cooperit multitudinem peccatorum. & paulopost verum in huiusmodi causis vbi per graues dissensionum scissuras non huius aut illius hominis est periculum sed plurimorum strages iacent detrahendum[i] est aliquid seueritati vt maioribus malis sanandis sincera charitas subueniat. Habeant quod de preterito detestabili errore sic petrus amarum colorem & huius de mendacij[k] timore amarum colorem & veniant ad ecclesiam christi veram. i. catholicam matrem. sunt in illa clerici sunt epi[l] vtiliter qui contra eam fuerunt hostiliter non inuidemus imo amplectimur: hortamur: optamus. & quos in vijs aut in sepibus inuenimus: intrare cogimus & sic[n] nondum quibusdam persuademus: quod non res eorum[o] sed ipsos querimus. [illegible]

Quid faciet

Quid faciet ecclesia medicina salutem omnium materna charitate conquirens tam quam

a Inter freneticos. i. ad modū frenetico rū seuientes. b Incipiūt. egressus eni ma licie virtutis opat ingressuz. xxij. q. i. cū re nūciat hec tñ nō est ɔcedēda. si aliqs incipit eē bonus nō tñ pfect⁹ desinit eē malus. de pe. di. ij. forte z. c. si frmo. c Cōia. s. de pe. di. iiij. nō. in nobis. nō. š. i. q. i. sa cramenta. d Quod xps di scipulos. s. iaco bū z iohānē qs pmisit i ci uitatē sama ritanorū. vt pararent sibi hospicium. e Ad cor rectionē pro fit vindicta. f Peccāt. īfra. e. ea vin dicta ē vbi dicit q apli odio ɔsidera uerūt vidictā sz dic q non peccabāt i re quā volebāt sz i mō volē di. xxij. q. §. abraā vel dic q peccabāt. sed dicun tur ñ peccas se. qz lex hoc pmittebat. s. pūire inimi cos. š. e. q. cū in lege. g Et phi nee historiaz hēs. ij. q. vij. itē cū balaā. h Multi meda. quā se cit in illa p lixa lectione libēter suffertis. vbi narrat su as passiones z reuelationes suas. i Eliā historiā habes. xlv. di. §. salomon. iohā. Inter q̄relas. ɔquestus. audit q ille q cō q̄rit se iniuste excōicatū. z h fm vetera iura. xi. q. iij. si eps. vel dic q tūc auditur z alis cū euidēter ɔstat de iniusta excōicatio

inter freneticos[a] z litargicos estuans: nunqd cōtēnere: nunqd desistere vel dz vel pōt: vtrisqz si necesse est vt sit molesta: q neutris ē ini mica. Nā z frenetici nolūt ligari z litargici nolūt exci tari: sed pseuerat diligētia charitatis freneticū liga re litargicū stimulare am bos amare: ambo offen dūtur: sed ambo diligunt. ābo molestari q̄diu egri sunt indignant. sz ambo sa nati gratulant. In eodem. Catholici eē nō icipiūt[b]: nisi heretici eē desiterint.

Neqz enim sacra eoꝝ ini mica sunt nobis: q in illis nobis sūt cōia[c] qz nō hūa na sūt sz diuina. pus erroꝝ eoꝝ ē auferēd⁹ quē mala inierūt nō sacra q sūr ac cepert: q ad penā suā por tant z hūt q̄uis indigne sed tñ hūt. Ecce q cria sūt puniēda qn salua pace ecclie fieri pñt: in q tñ dis cretio adhibēda ē. Aliqn enim delinquētū multitu do diu p patiam ad pniaz est expectāda. Aliqn i pau cis est puniēda: vt eoꝝ ex emplo ceteri terreāt. z ad pniam puocent. Hinc cū discipuli celesti igne sama ritanos vel ɔsumere pbi biti sunt: z samaritani ad pniaz sunt expetati: vt chri sto pdicāte ɔuerterent ad

fidē. Ut ñ amb. ait. Nō sp in eos q pec cāt vindicta ē exercēda.

Quod[d] xps discipulos suos icrepauit: qz ignē d celo descēdere sup eos gestiebant q ipm nō receperāt: oñdit nobis nō sp in eos q peccant vindicandū: qz nō nunq̄ āplius pdest clemētia tibi ad patiaz q̄ lapso ad correctionē[e] deniqz samaritani ciu⁹ cre diderunt: a qbus h loco ignis arcet: nec discipli peccāt[f]: q legē sequūt. sciebāt eni z phinee[g] reputatū ad iusticiā: q sacrile gos interemerat z ad pces helye ignē de scendisse de celo. Potest in hac habita tiōe apłoꝝ aliud intelligi. apli nō zelo iu sticie sed amaritudinis odio ob iniuriaz sue expulsionis vindicandi samaritanos igne voluerūt ɔsumere. dñs aūt volens eos iniuriā ppe psone cū patia z gaudio tolerare: iniuria vō fuitutis diuine non inultā relinq̄re. ait. nescitꝭ cui⁹ spūs estis. Hinc etiā petr⁹ q cū alijs audierat. Bea ti eritis cuz maledixerint vobis hoies z dixerint oē malū aduersus vos: gaudete z exultate: qm̄ merces. vr̄a co piosa est in celis: cōtumelias sibi illatas cum gaudio suscipiebat. pctā vō q in deū cōmittebant: acerrime puniebat: Unde ananiā z saphirā spūiscto mētiētes mor tis sentētia pertulit. sic etiā paulus dū a suo cōtēptu pia admonitiōe z multimo da[h] cōmendatione sui corinthios reuoca ret: magnū illum elimā[i] qui credituros a fide retrahebat: cecitate percussit vt cete ri pterriti predicationē eius nō impedi rent: sed in chrstū credentes anime ceci tatē effugerēt: z corinthiū illū fornicato rem: qz in deū peccauerat: sathane ad ve xandū tradidit. Hinc etiam gre. scribit ianuario epo reprehendēs euz: q ob in iuriam ppꝛie psone quēdā excōicauerat dicens. Pro iniuria ppꝛia epo aliquē excōicare nō licet.

Inter querelas[k] multiplices isidorus vir clarissimus a fraternitate tua frustra se excōmunica tū anathematizatūqz ɔquestus est. qđ q̄ tū anathematizatūqz ɔquestus est. qđ q̄ obrē factū fuerit: dum a clerico tuo quē presens erat voluissemus adiscere pro nulla alia cā nisi p eo q te iniuriauerat factū innotuit que res nos vehemēter af flixit. Quod si ita est. nil te cogitare de ce lestib⁹ ostendis: fm terrenā te habere cō uersationē significas dum pro vindicta

ne.vt ex̄ de ap.sollicitudinē.alꝰ n̄ audit̄ ni si cū dic̄ excōicationē eē nullā vt ex̄ ꝟ sen.ex cōi.p tuas.Jo. ¶ Proprie. ꝗ epūs non pōt excōicare aliquē ꝓ iniuria sibi fcā vt h̄.ꝛ.ifra e.q.v.de occidēdis. nec epūs pōt esse iudex i causa. vt.iiij. q.iiij. c.l. sed ꝫ ifra.c.guili sarius.ꝛ.ij.q. vij.si quis er ga.sed distin guas.vt nota tur.per id qꝺ est.lxiij. di.sa lomitane. io.

tere.Nā epūs ꝓcurator dr̄ ecclesiasticaꝝ reꝝ.vt xij.q.i.c.vl.cū sit ꝓcurator ꝯditionē eccl'ie n̄ pōt facere deteriorē.vt extra de bona.c.ij. e ¶ Sine pnia iterioris.s. cordis ꝯtritiōe n̄ ne q̄ nulli dat̄ venia.vt.xxiij.q.iij.legat. ꝛ i fra.e.c̄ iniusta ꝛ.l.di. si quis diaconꝰ.h̄ita ꝗ cordis ꝯtri tione pōt sa cerdos partē vl' totū remit tere ꝫm q̄lita tē ꝑsone loci tpis.vt.xxvi. q.vij. de his

a Jis de bitori.i. q in deum delīqt. ꝛ ē si. ex̄ ꝟ senten.ex cōi.ꝯtingit.

c ¶ Offen dit.vt. ifra si ea nā culpa ē nūq̄ relaxa re vindictam xxviij.dist. qꝛ sunt culpe.

d ¶ Possu mus imo in iuriā nob fa ctā tenemur dimittere. C. de epi. ꝛ cle. si quē vis i l̄ versus finē.

ꝓpeᵃ iniurie: qꝛ sacris re gulis: ꝓhibet̄ maledictio nē anathematis inuexisti: vnde de cetero oio esto cir cūspectus atq̄ sollicitꝰ: ꝛ talia cuiq̄ ꝓ defensiōe ꝓ prie iniurie inferre denuo nō ꝑsumas.naꝫ si tale ali qd fecer],in te postea scias eē vīdicādū. Hinc idē in omelijs ait ōndēs qꝛ pctā q̄ in deū vel ꝓximū cōmit tunt̄ a nobis puniēda sūt: ea ꝟo qbꝰ in nos delinqt patiēter vel tolerāda vl' po tiꝰ dissimulāda sunt. Hic idē in omelia. Valde offē dit q dn̄ica debita ipune dimittit:

Sj isᵇ q ꝑla tus ē debitori dn̄ico culpas ipune dimittit: nō mediocriter ꝑfecto offen ditᶜ:q debita celestis reg] ꝛ dn̄i sua ꝑsumptione re soluit ea nāq̄ q̄ i nob cō mittūt̄ facile possumᵈ di mittere ea ꝟo q̄ in deū cō missa sūt cū magna discre tione nec tn̄ sineᵉ pnia pos sumᶠ relaxare. ¶ Semel ꝟo culpa dimissa reciduo dolore iteꝝ ad aīuz reuoca ri nō dꝫ. Vn̄ gelasius ge rūtio io.germano ꝛ petro epis. Iniuria cui terremit tit̄ iterū reuocari non dꝫ.

Sj illicᶠ vbi hec acta si pn̄tibꝰ vtrisq̄ ꝯstite rit satisfecisse stephanū: ꝛ supplicatiōeᵍ suscepta eum q male tractatꝰ ē ignouis se:sel' in abolitiōe remissa punitio reciduoʰ dolore n̄ dꝫ iterari diuine ꝫm imi tationē clemētie:q̄ dimis sa pctā i vltionē redire n̄ˡ patit̄.sin ꝟo nihil vel de sa tisfactione ꝓbabit̄ vl' de re missione trāsactūᵏ dilectio nis vr̄e sermone mōstret: q̄tenus siue nūc saltē pote rit cōpetēs satisfactio ꝓue

f Sj illic. vbi hec acta sunt ibi n.ē cā agēda iij.q.vi.ibi.

g ¶ Suppli catiōe. bene dicit suppli tiōe.qꝛ si n̄ ꝑ preces sed ꝑ pecuniaꝫ re mitteret̄ iniu ria infamis eēt nisi l̄ fie ret auctoritate iudicis. vt ff.de his qui no. ifa. furti. §.pactus.

h ¶ Recidi uo.ar.qꝛ ex q̄ q est absolutus vel postq̄ ꝑmi tuit.qꝛ amplius de illo crie accusari nō pōt vt ex̄ de accu.de his criminibꝰ.ꝛ.ij.q.i.ꝓbi bent̄.sil'r q iurauit se nō accusatuꝝ aliquē n̄ pōt eū accusare.vt de accu. veniēs. l; posset denūciare crimē suū.vt ex̄ de iureiurā.quē admodū.in fi.imo eoipso qꝛ qs dicit se nolle accusare n̄ admittit̄ accusans.vt.ff. ꝟ adul. si maritus.§.si negauerit imo tacite renun ciat qs actiōi sue ex̄ de his q̄ fiūt a ma.par. ca.c.ex ore i fi.ꝛ.ex̄ ꝟ offi.dele.gratū. Nec ät scias qꝛ iiuria duobꝰ modis tollit̄.vel remis siōe vt h̄.vl' dissimulatiōe ꝛ ꝫm l̄ si iniuria illata est ꝑ metū anno vtili abolet̄.vt.ff. qꝺ me.cā.si cū exceptiōe.§.i.si alio mō inferat tollit̄ ꝯtinuo āno isti.de iniur.l.fi.C.de iniur.si nō cōuicij. Si aūt nō reuocat̄ statī iniuria ad aīz.amplꝰ agi n̄ pōt.ff.ꝟ iniur.n̄ solū.§.i.ꝛ.in sti.de iniur.§.vl.l; ¶ Nō patit̄.de l̄ agit̄ ifra de pe.di.iiij.diuina.ꝛ ē h̄ ar.qꝛ pꝰ pniaꝫ nō pōt qs accusari.ꝟ l̄ nō.xxxiij.q.ij.admone re. ¶ Trāsactū.iudicio aucte intelligas.

b Iniuriam.i.rancorē.sed iniuriā.i. satisfatio nē iniurie nō tenemur remittere vt.xc.dist. si qs ꝯtristatus imo bene facit q ꝑseqt̄ iniu riā sibi factā.vt.xlv.di.ꝛ emēdat.ꝛ.ifra.e.q. v.de occidēdis.Nā reipu.iterest penas nō ia cere dimitti.vt.C.de penis si operis.ꝛ.ifra.e.c̄ iniusta.xlv.di.sed illud.sic ꝗ ꝑ pactū possu mus remittere in quātū nr̄m ꝑuatū cōmodū tāgit.s; iquātū tāgit cōmodū alioꝝ nō possu mus.vt.ff.de pac.iurisgētiū.§.vl.ꝛ ē si.lxiij. dist.salonitane.sic nec filiꝰ pōt remittere id qꝺ debet̄ pr̄i.nec tutor debitū pupilli. vt.C. de pac.ꝛ pactū.ꝛ.l.se.nec ꝑses debitū ciuita tis.C.de trāsac.ꝑses.Sꝫ nūqd epūs pōt remit tere iniuriā illatā eccl'ie.videt̄ qꝛ sic. ꝛ iniu riaꝝ actio nō ē i bonis nr̄is añ lit.ꝯte. vt.ff. de iniur.iniuriaꝝ.vn̄ epūs ꝑter ꝯsensuz capi tuli pōt eā remittere.arg.extra.de his q̄ fi.a ꝑla.cū aplica.cū.n. epūs sit pr̄.vt.xcv.di.esto. ꝛ pr̄ possit remittere iniuriā factā filio. vt.ff. de iniur.s; si vnius.§.filiosa. ergo epūs pōt Sed nō credo qꝛ solus epūs possit illā remit

q: sine eius au ctoritate non lz trāsigi pro iniuria illata. vt.ff.d his q nō.isa.'fur.
a ℭ Afflicti. i. iniuriati.
b ℭ Irremis sibilis.i.si nō vult remitte re iniuriam. nō eniz cogi tur ad h. vt nō.s.c. .xxi.
c ℭ Perstat i.persistat.
d ℭ Sz obij citur ꝯ illud. qd nullus dz iniuriaz suaz vlcisci.
e ℭ Achab. confundit hi storiā. nō eni achab misit illos qnq̃gēa rios. sed rex ozia.
f ℭ Quo fa cto.solut ob iectionem.
g ℭ Ualisari us. mā dauit.h man dare ponit ꝓ rogare. sicut alibi ponitur rogare man dare.vt.xi.q. iij.rogo.
h ℭ Uelū.i. cameram vel ostium.
i ℭ De vo vi rerentio.q h mō inclu dit clericum lz alio mō in ijciat manus in eū violen tas.ē excōica tus.vt ex de sen.excōi.cuꝫ desideres in parte decisa.

nire. ℭ Illud potiꝰ exer ceat: vbi aīum sanare pos sit afflictiª.siue irremissibi lisᵇ perstatᶜacerbitas: ni hilominꝰ vindicet vbi ple ctibilis orta est presūptio. Sed obijcitᵈillud ābrosij: ad p̄ces helye ignis descē dit de celo: vt ꝓphete vin dicaret iniuria: qd tūc itel ligit factū qñ rex achabᵉ is rael post sterilitatē illā triū ānoꝝ ⁊ sex mēsiū q̃ facta ē qñ p̄cibꝰ helye clausuz est celū ānis tribꝰ ⁊ mēsibus sex misit duos qnq̃gena rios ad helyā q dicerēt ei: hō dei rex isrl' vocat te.q ait si hō dei sum descēdat ignis de celo ⁊ consumat vos ⁊ statim ignis descen dit de celo ⁊ ꝯsumpsit eos q̊ fctōᶠ nō cuius meriti a pud deū eēt voluit ondere sed q ille esset verꝰ deꝰ quē colebat nō ille ad cuiꝰ cul turā stupro ꝓprij corporis iezabel nōnullos prouoca bat euidētissimis iudicijs mōstrare curauit. Iniuria ḡ ꝓphete nō alia q̃ iniu ria dñi ip̄ius intelligit: q̄ i paucis vīdicata ē vt ceteri terrent. Itē obijcit illud siluestri. Aplicus anathe matizauit eos q eū decepāt: vel epoꝝ aliquē q deinceps deciperet cōstituit.

Ualisariᵍ patriciꝰ nꝰ mandauit me se aduenire pacifice ꝑ qbusdā ecclasti cis dispositionibꝰ in pala ciū p̄ncipis: ⁊ ad p̄muz ⁊ ad secūdū velumʰ retinuit oēm clerū ⁊ pplm q mecū veniebant: ⁊ nullū p̄misit introire: nisi me solū ⁊ vi giliū diaconū nostruz: me do vi retētioⁱ ⁊ añ predictū patriciū deducto miserūt me in exiliū: in quo susten tor mō pane tribulatōis ⁊ aqua angustie ego tñ non dimisi nec dimitto ꝓpter ea officiū meū: sz cuz ep̄is q̄s cōgregare potui eos q talia erga me egerūt: ana thematizauitᵏ ⁊ vna cū illis aplica aucte statui nullum vnq̃ taliter decipiēduz: si cut deceptꝰ sum. ⁊ si aliqs deiceps vllū vnq̃ epoꝝ ta liter decepit: anatema ma ranathaˡ fieret in cōspectu dei ⁊ scōꝝ angeloꝝ. Idē vigilio: habeto itaq̃ cūm his q tibi ꝯsentiunt plene dānatiōis sniam: sublcua tūq̃ tibi nomen ⁊ munus ministerij sacerdotalisᵐ a gnosce sp̄ūssancti iudicio ⁊ aplica a nobis aucte dāna tus. Sz ⁊ hicⁿ nō suā sed ecclie iniuriā vultᵒ ē. Qd° aūt pctū ppli paucis puni endū sit moyses exemplo docuit: q pctm̄ idolatrie i paucos cultores vituliᵖ vi dicauit: morte paucoꝝ ex pians peccata multoꝝ in p̄sens terrēs in posteꝝ di sciplinā sanctiēs. Sic ⁊ ip se xp̄s pctā totiꝰ ppli mor te paucoꝝ puniuit dū pro fornicatione totiꝰ ppli vna die ᑫ.xxiij.milia pierunt. sic ⁊ ꝑ pctō murmuratio nisʳ vel tētationis nōnulli puniti sunt vt eoꝝ exēplo ceteri ad penitētiā cogerē tur: sic ⁊ q̄tidie nōnullos punit deꝰ vt diuina ꝓuidē tia ⁊ circa humana vigila re cognoscat: ⁊ nonnullos etiā p lōga tp̄a ad pniaz ex pectat: vt patiētiaz sue be nignitatis nobis ostendat sic etiam helyas culturaz

superior iudex corpalē infli gere penā ꝑ offēsa sua.vt xlv.di. ⁊ quā emēdat.
l ℭ Mara natha.dī ma anatha aduē tus dñi.si.xx iiij.§.sz q.i.vs q̃ ad aduētū dñi sit excōi catus supple nisi peniteat. sic.xxvij. q.j. de viduis.
m ℭ Sacer dotalis.i. cle ricalis ar. q alicui aufert qd nō hz.vt v.q.vi.q: iu sta.xxvij.q.ij §.ex his oibꝰ
n ℭ Sz ⁊ h.
o ℭ Qd aūt dixit.supra.c. in illo.§.ecce q cria q qñ q̃ delinquē tes sūt patiē ter expectādi ⁊ illud mem brum execu tus est ..dixit enim q cri men qñq̃ in paucis ē vin dicādū vt ce teri terreant.
p ℭ Uituli. xlv.dis.disci plina.
q ℭ Una die.duin phi nees occidit hebreū coeū tē cuz madia nita.quā hi storiā habes ij.q.vi.§.itez cuz balaam.
r ℭ Mur muratiōis.

inter q̃relas.ꝯ.sed dic q hec iniuria ꝯtingit ecclesiam.lxxiij.di.salonitane.vel h nō erat k ℭ Anathematizauit.s. e.c. qñ iudei murmurabant in deserto ꝓpter car nes.volebant eīm sibi cōstituere ducem ⁊ reuerti in egyptum.xc.distin.alienus.

a ℂ Baal. hanc distin/ctioně habes j.q.j.cū scri/ptura.
b ℂ Quod vero peccata istud spectat ad illud.s.e. §.his.ita rñ/detur sunt quedam.
c Siqs nō hȝ q̄r ñ est iudex.
d ℂ Jmmunis est a peccato partici/pationis nec imputat̄ ei si tacet cum nō possit illud ꝓbare.ij.q.vij plerics. licet ãt iudex sciat aliquē crimi nosum. non tñ statim pōt eum a se abij cere.vt.i.q.ij si tantum.
e ℂ Sine accusatore exci piunt̄ casus positi.ij.q.i. ꝟ manifesta.
f Non pōt s.di.l.vt constituerec̄.
g ℂ Multi/tudinem. sic ergo ratione multitudinis non exerce/tur vindicta vt.i.q.vij. q̄/tiens.s.e.ipa pietas. ⁊. ix. q.i. ordina/tionis dicūt aūt hic mul/ti plꝯs q̄.xl. extra ꝟ cleri. excōmu.mi. latores.
h ℂ Signū .i.thau.
i ℂ Miseri/

baal[a] vindicauit: sacerdo/tes ⁊ ꝓphetas eius inter ficiēdo morte auctoꝝ expi ans pctā imitãtiuȝ ꝓplōꝝ. Nō vo[s] pctā q̄ public] iu/dicijs deserūt: puniēda nō sunt illo exēplo ꝓbat: quo xp̄s q iudā sol[9] furez noue rat: nō abiecisse sed patiē/ter tolerasse asseritur. Vñ ambro. sup ꝑmā eplāȝ ad corithios ait. Judicās nō est sine accusatōe dānare.

Siqs[c] ptātē nō hȝ quē scit reuȝ abijcere vel ꝓbare non valet: imunis[d] est. ⁊ iudicis nō est sine ac/cusatore[e] dānare: sicut nec xp̄s iudam abiecit. Sicr nō est ferenda snīa qñ mł titudo est in cā vel ille pec/cat qui sociā hȝ multitudi nem. Vñ aug. in lib. ij. ꝯ epistolam pmeni. Nō a multitudine peccat̄ vel ab eo q multitudinē hȝ sociā ab ecclesia nō punitur sed

Non[f] est salu/ bris a mult̄ correctio nisi cū ille corripit̄ q ñ hȝ sociaȝ multitudinē[g]. cū vo idē morb[9] plurimos occu pauerit: nihil aliud bonis restat q̄ȝ dolor ⁊ gemitus: vt ꝑ illō signū[h] qō ezechi/eli scō reuelat̄ illesi euade re ab eoꝝ vastatiōe merēt. ⁊ ifra. Reuera cū ꝯta/gio peccandi multitudinē inuaserit: dine disciplie se uera mīa[i] necessaria ē. Nā ꝯsilia sepationis[k] ⁊ ianua sunt pniciosa atq̄ȝ sacrile/ga: q̄r impia ⁊ supba sunt: ⁊ plus pturbāt infirmos[l] bonos q̄ȝ corrigāt aiosos malos. ⁊ infra. Turba aūt iniqꝝ cū facultas[m] ē in po pulis ꝓmēdi sermonē ge/nerali[n] obiurgatione feriē da ē: maxime si occasionē atq̄ȝ opoꝛtunitatez ꝑbue/

rit aliqō flagellū desuper dñi: q̄ eos appeat pro suis meritis vapulare. Prece pta[o] vo euangelica de dile ctiōe inimicoꝝ ⁊ mīa ipē/dēda ꝑrimis exhoꝛtatio/nes q̄ȝ apli de cibādis vel potādis inimicis nō cate/nus itelligēda sunt vt pec/cādi relaxet̄ ipunitas sȝ vt dīlinquēti correctio ⁊ natu re mistret̄ subsidiū: dōec ꝑ sniāȝ iudic] adēpta spe cor rectiōis maloꝝ tollat̄ exer citiuȝ. Jn hoc ergo iube/mur diligere inimicos ⁊ misereri eoꝝ: vt de eorum perditione doleamus eoꝝ salutem desideremus: ⁊ ꝓ eoꝝ correctione quotidie laborem[9] ⁊ orem[9] penitēti bus solacia ipēdamus: al/ter alterius onera portātes nō vt ꝑtinaces ⁊ in malo ꝑsistētes impunitati done mus. Sicut enim erga pe nitētes nō seueri sed mise ricordes eē monemur iux̄ illud. Noli[p] eē nimis iust[9] q̄r est nimis iustus q perit iusticia sua. ⁊ iteꝝ. Judi/ciū sine mīa erit ei q nō fe cit miſicordiā: ⁊ iteȝ illud apli in scōa epla ad corin/thios: cui aliqd donastis ⁊ ego. Nā ⁊ ego si qd dona/ui ꝓpter vos donaui ac[q] si ipse xp̄s donaret vt nō cir cūueniamur a sathana. nō enim ignoramus cogitati ones eius qui quos negt cōsentiēdo decipere: facit nimis asperos: sicut inq̄ȝ penitētibus vt dictum est: miſicordes esse iubemur sicipenitētibus[q] ⁊ obstina/tis in malo misericordiaȝ impendere prohibemur. Vnde ābrosius in lib. de officijs. De iusta ⁊ iniusta

Est[r] iu[s] miſicordia. Ista mīa ōnicq̄ȝ lege[s]

cordia. ex se ueritate pce dens.
k ℂ Separa tionis. excō/ cationis.
l ℂ Jnfir/mos. q facile scandalizant̄
m ℂ Cū fa/cultas. i. cum nō cōtamine tur eius pre/dicatio. nam si non ꝓficiet potius tace/re debet. xi. q. iij. quando.
n ℂ Genera li. vij. q. i. qd autē.
o ℂ Prece/pta. posita in supiori. §. ex his oibus.
p ℂ Noli eē he auctoritas sunt exposite ij. q. vij. §. his ij. q. vij. §. his itaq̄ȝ rñdet.
q ℂ Dona/stis. loqt̄ ibi apl's de corin thio q ad pe nitētiā redijt ⁊ perijt apl's vt reciperent ipsum ⁊ re/misit ei offen sam ⁊ est si/mile. xxxv. q. ix. c. veniam.
r Est in iusta. sic iusticia qn̄q̄ȝ dr̄ eē fal sa. vt. xlv. di. ꝟa nam sepe vitia ꝟtutes se eē mētiūt. lxi. di. sepe.
s ℂ Jn lege. i. deuterono/mio. vbi scri/ptū est ꝟ illo qui inuitat alios ad ido latriā nec ...

illo q̄ inuitat alios ad idolatriā nec audiens eū nec acq̄escas ei miserear] ei⁹ sed stati occidas eū. vt. j. e. q. v. si audieris. a ℭ Diuina. ff. ff. depositi si hoiem. b ℭ Et lachrymis. iudex eni nō dz moueri ad lachrymas calamitosorū. vt .ff. de of. psi. obseruādū.

quis diuit⁹ in excōicatione. xj. q. iij. g iubēte g ℭ Facilitas. verū ē q̄ de iure nō dat sed de facto sepe dat. ⁊ sic nō obstat. j. q. vij. ex l.

Ne amisso. iudicio. i. ordine iuris. (gnt. ℭ Sacello. i. paupertati. Joh. b

c ℭ Tradet i. occasionabit d ℭ Si gladiū sed q̄re h̄ redarguit ecclesia iudices q gladiū repamūt. cum ais angu. pe latreos ñ occidi. vt. j. q. v c. j. ⁊. c. d occidēdis. sʒ di cas h̄ ioq de incorrigibilib⁹. ibi de corrigibil. b⁹. sic. j. e. quest. v. p̄dest.

e ℭ Persecutio'. pp h̄ h̄bū qdā h̄ dicet t q̄ in criali cā nō eēt mini⁹ agēdū cū reo q̄ cū actore. qd nō ɔcedo vt. xxxv. q. ix. venia in fi.

f ℭ Cōnio. reū q̄bus in spensus ē. nō intelligas h̄ de snia excōicatiōis. Naz ibi ppter piculū nō ē differenda absolutio. naz qñ q̄ fit absolutio a iudice si suo. vt eē de sen. ex. sacro. eē de appel. q̄ frequēte. nisi velis intelligere in eo casu. qñ ppter contumaciaz detinetur ali

scriptum est de quodam nō misereberis illi⁹. ⁊ in libro regū legit: q̄ saul ɔtraxit offēsaz: q̄ miseratus ē achab hostiū regē: quē ɔhibuerat diuina^a snia fuari itaq̄ si qs latronē filijs depcantib⁹ mori⁹ ⁊ lachrymis^b ɔiugis eius inflexus absoluendū putat: cui adhuc latrocinādi aspirat affect⁹: nōne innocētes tradet^c exitio: q liberat multoꝝ exitia cogitātē: certe si gladium^d rep̄mit vincula dissoluit: laxat exiliuz: cur latrocinādi q̄ pōt clementiori via nō eripit facultatē: q volūtatē extorq̄re nō potuit. Deide iter duos h̄ est accusatorē ⁊ reū pari piculo^e de capite decertātes alteꝝ ɔbasset: alteꝝ si eēt ab accusatore cōuictus: si nō id qd̄ iusticie est iudex exequat: sed miseretur alteri⁹: aut dānabit ɔbantē: aut dū accusatori fauet qd̄ ɔbare nō possit: adijciet innoxiū. nō pōt igit hec dici iusta mīa. in ipsa ecclia vbi marie qs misereri dz. teneri q̄ debz forma iusticie: ne qs a cōsortio cōionis^f vel criationis abstract⁹: breui lachrymula atq̄ ad tp̄s parata vl' etiā i vbe riob⁹ fletib⁹ cōionē q̄ plurimis dz postulare tpibus a facilitate sacerdoti extorq̄at: nōne etiā cū vni indulget indigno: ad ɔlationis ɔtagiū ɔuocat vniuersos facilitas^g eni venie incentiuum tribuit delinquendi. Jtē aug. in lib. psalmorū. Nō debem⁹ in mala cau-

sa pauperi misereri.

Ne amisso^h iudicio si paupi i mala cā misi cors: cui⁹ si pcis sacello^i p cuiꝰ cor: ⁊ tāto negorē red dis: q̄to iustū sibi fauere videt. Idē. Hōi est misrēdū: peccatori irascēduz.

Duo^k ista noia cū dicimus hō pcōr: nō vtiq̄ frustra dicūt. q̄ pcōr ē: corripe q̄ hō: miserē: nec oino liberabis hoiem nisi eū persecutus fueris peccatorez. Huic officio^l nominis^m inuigilet disciplīa: sic cuiq̄ regēti aptaꝝ accōmodata ē: nō solū epō^n regēti plebez suā sʒ et paupi regēti domū suā: diuiti regēti familiā^o suā marito^p regēti ɔiugē suā: patri regēti ɔlez suā: iudici: regēti ɔuinciā suā: regi regēti gentē suā. Et paulopost ita nulli hōi claudēda ē mia: nlli pctōri ipūitas relaxāda ē. Hinc itaq̄ itelligenduz est: nō sit ɔtēnēda clemosynaq̄ q̄buscq̄ paupib⁹ iure hūanitatis ipēdit: q̄ñ quidē dn̄s sublevauit indigentiā paupeꝝ: etiā his loculis quos ex opib⁹ implebat alioꝝ: ⁊ paulopost nō ergo suscipiamus peccatores propter qd̄ sūt peccatores: sed tamē cosipos q̄ hoies sunt: humana cōsideratione tractem⁹: persequamur in eis ɔpriā iniquitatē: misereamur cōmunē naturaz. Jtē i illud euangelij qd̄ obijciebat: q gladio vsus fuerit: gladio cadet: augu. exponit in secundo libro contra mani-

h ℭ Quo ista quia hō k sic. lxxxvj. di. odio.

l ℭ Officio correctionis. m ℭ Nois. i. sʒ q̄ aliquis noiat vel platus. vel pf ostendit per exempla.

n ℭ Episcopo. ex h̄. ca. ⁊ ex illo. s̄. e. ita cōsueuit dici q̄ illd si peccauerit in te frater tuus. ad solos illos spectat quiex potestate aliqua pñt punire. sed certe h̄ nō logt de denunciatione sed tm̄ de correctiōe ad quā etiaz alij tenent. q enumerat h̄. Nā ⁊ vicin⁹ tenet corrigere vicinū suū vt. j. e. q. v. si puteo. Jtem q̄libet tenet aliuz occulte corripere. vt extra de her. cū ex iniuncto. circa fi.

o ℭ Famil. liā. C. d emā. ɔpinquoꝝ l. vna. ⁊. xxxiij. q. ij. placuit.

p ℭ Mario. s̄. vij. q. j. sicut alteri⁹.

q ℭ Quib⁹ q̄. s̄. xlij. di. q escam⁹. Jo.

a Ille gladium accipit iniuste.
b Potestate nam potestas gladiuz tantuz a principe habet. vt. s. q. j. militare. z.
c q. ij. c. j. d Porro illud hieronymi. s
d Nimium. nō omnis. s. (sm carnem.
v. q. v. nō ois
e Tollit. s. e. dno ptra
f Logi. s. xlv. dist. c. ij. contra. so. ab initio nemo cogendus est ad bonū. sed aliquis cogit pseuerare in eo qd icepit. vt. j. e. q. v. ad fidem nec obuiat qd dicitur de paulo qui ab initio fuit coactus. nam hic argui a minori . i. ex quo paulus ab initio fuit coactus. ergo alij pnt ex post facto cogi.
g Et mali. vt ismael isaac z saul z dauid.
h Boni malos. vt helyas quinqgenarios
i Et prophete vt moyses egyptiacum. vt. s. e. q. iij. non inferenda.
k Nocendi causa. q. i. di. plus causam facti q̄ factum considerabim9. j. e. q. viij. occidit.
l Cōstituit C. de heretici arriani. Jo.
m Certe. s e. q̄ magnū

mat. 21.

cheos ita dicēs. **Quis dicat gladium accipere.**

Ille gladium accipit[a]: qui nulla supiori ac legitima potestate[b] vel iubente vel concedente in sanguinem alicuius armatur.

Porro[c] illud hieronymi: quo ecclesia negatur aliquē persequi: nō ita intelligenduz est: vt generaliter ecclesia nullum persequat sed q nullum iniuste persequat. Non enim omnis persecutio culpabilis est sz rationabiliter hereticos p corporaliter persecutus est sequimur sicut z christus eos q̄s de templo expulit. Vn̄ aug. ait vincentio donatiste. **Ptātis officio vtiliter ingeri corrigunt.**

Nimiū[d] stringeti: q̄s p ordinatas a deo ptātes seculares cohiberi atq3 corrigi mihi nō videt inutile. nā de multoz iā correctione gaudemus. Item post pauca: si eni q̄sq3 inimicū suū piculosis febrib9 freneticū factū currere videret in precipitium: nonne tūc potius malū pro malo redderet: si sic eum ire permitteret: q̄ si corrigendum curandumq3 ligaret z tamē tunc ei molestissimus z aduersissimus videretur. qn̄ vtilissimus z misericordissimus extitisset sed plane salute reperata tāto ei vberius gratias ageret: quanto min9 sibi pepercisse sensisset. Et post pauca at quibusdaz ista nō psunt. nunquid ideo negligenda est medicina: quia nōnullorum insanabilis est pestilentia. Item post aliqua. Non omnis qui parcit amicus est: nec omnis qui verberat inimicus. Meliora sunt vulnera amici q̄ blanda oscula inimici: melius est cuz seueritate diligere q̄ cum lenitate decipere. vtilius esurēti panis tollitur[e]: si de cibo securus iusticiam negligat: q̄ esurienti panis frangitur vt iniusticie seduct9 acquiescat. Item post pauca: putas neminez debere cogi[f] a iusticia: cum legas patrem familias dixisse seruis. quoscūq3 inueneritis cogite intrare: cum legas z ipsum primo saulum postea paulum ad veritatem cognoscendam z tenendaz magna violentia christi cogentis esse compulsuz. Item cum post pauca: z nouerit is furem aliqñ auertendis pecorib9 pabulum spargere: z aliqñ pastorem flagello errantia pecora reuocare. Itez si semper esset culpabile persecutiones facere: non scriptum esset in sanctis libris: detrahentem in proximo suo occulte hunc persequebar. aliqñ ḡ z qui caz patit iniustus est: z qui eam facit iustus est: sed plane sepe z mali[g] p secuti sunt bonos z boni malos[h]: illi nocendo per iniusticiā. isti consulendo per disciplinam. illi immaniter isti temperanter. illi seruientes cupiditate. isti charitate. nam qui trucidat nō cōsiderat quemadmodum laniet. qui autē curat considerat quemadmodum secet. ille persequitur sanitatem: iste putredinem. Occiderunt impij pphetas: occiderunt impios z prophete[i]. flagellauerūt iudei christum. iudeos flagellauit z christus. traditi sunt apostoli ab hominib9 humane potestati tradiderunt apostoli homies ptāti sathane. In his omnibus quid attendit: nisi q̄s eoz pro veritate: quis pro inigtate: q̄s nocendi[k] causa: q̄s emendandi: z paulo post constantinus impator cōstituit[l] vt res conuictorum vnitati pertinaciter resistentium fisco vendicarent z post pauca: certe[m] nullius crimen maculat nescientem. Item demō facta nocentium que innocentib9 credi non possunt: non coinquinant quemq̄: sed probari vel ab innocentibus credi non possunt: non coinquinant quemq̄: sed propter innocentium consortium etiam cogita sustinentur. non enim propter malos boni sunt deserendi: sed propter bo

luc. 14

Displice. a sups. arg. optimum. quod ex quo vnus secure poterit venire ad iudicium. ergo alter. sic extra de elec. c. bone. in fine. similiter dicit lex ex quo tutor suam pecuniam bene collocauit. ergo et pecuniam pupilli potuit bene collocasse. ff. de admini. tu. tutor. §. i. sicut ex quo res tuas conseruasti. et res etiam commodatas conseruare debuisti. ff. commo. si vt certo. §. commodatum. in fine. tamen hoc arg. fallit. nam licet aduersarius meus etiam qui venire non poterat. venit. non ideo sequitur quod ego tenebar venire. vt. ff. de arbi. l. si cum dies. §. pen.

b Inuiti. quid ergo est quod dicit quod nemo cogitur crescere in virtus. vt lxx. lxiij. distin. gesta. et ca. vbi sed ibi loquitur cum malo zelo quis cogit. tamen hec est veritas. quod si aliquis semper esset nolens non deberet cogi. de hoc nota. viij. q. j in scripturis.

c Sed et latera. s. lxv. di. §. salomon.

d Negligentes. vt. lxxxvj. dist. c. j. et vlti.

e Quo. moreris. bona illorum qui seipsos interimunt fisco applicant. si propter conscientiam delicti hoc faciant secus. si propter impatientiam alicuius doloris. vt. ff. de bo. eorum

nos mali tolerādi: sicut tolerauerunt prophete eos qui tanta dicebant nec communionem sacramentorum illius populi relinquebāt.

Idem donato presbytero.

Heretici etiam ad salutem inuiti sunt trahendi.

Displicet[a] tibi quod traheris ad salutem dei: cū tamen multos nostros ad perniciē traxeris. quid enim volumus nisi te comprehendi et presentari et seruari ne pereas: quod autem in corpore lesus es ipse tibi fecisti: qui iumento tibi mox admoto vti voluisti: et te ad terram grauiter collisisti. Nam vtique alius qui te adductus est tecum collega tuus illesus venit: quia talia ipse sibi non fecit sed neque hoc putas tibi fieri debuisse: quia neminē existimas cogēdū ad bonū attēde quid dixerit apostolus quia episcopatū desiderat: bonū opus desiderat. et tamen multi vt episcopatum suscipiant tenentur. inuiti[b] producuntur includuntur. patiuntur inuiti mala que nolūt donec eis adsit voluntas suscipiendi operis boni: quanto magis nos ab errore pernicioso in quo vobis inimici estis: trahendi estis et producendi ad veritatē vel cognoscēdā: non vel eligēdā solū vt honorem salubriter habeatis.

sed etiā ne nequissime pereatis: dicis dominum dedisse liberum arbitrium: ideo non deberi hominem cogi ad bonū quare ergo illi de quibus supra diximus coguntur ad bonum: attende ergo et considera: quod non ideo voluntas bona misericorditer impenditur vt mala voluntas hominis diligatur. Nam quis nesciat nec damnari hominē nisi merito male voluntatis: nec liberari nisi bonam habuerit voluntatem. non tamen ideo qui diligunt me sue volūtati impune et crudeliter permittenti sunt sed vbi potestas datur et malo prohibendi et ad bonum sunt cogendi. Nam si voluntas mala semper sue permittenda ē libertati: quare israelite recusantes et murmurātes tam duris flagellis a malo prohibebantur et ad terram promissionis compellebātur: si voluntas mala sue permittenda est libertati: quare paulus nō est permissus vti pessima voluntate: qua persequebatur ecclesiam: sed prostratus est vt cecaretur: cecatus est vt mutaretur: mutatus est vt mitteretur: missus est vt qualia fecerit in errore: talia pro veritate pateretur si voluntas mala semper sue permittēda est libertati: quare monetur pater in scripturis sanctis filium durum non solum verbis corripere: sed etiam[c] latera eius tondere. vt ad bonam disciplinam coactus ac domitus dirigatur. vnde idem salomon dicit: tu percutis eū virga: animam autem eius liberas a morte. Si autem mala voluntas semper sue permittenda est libertati: quare corripiuntur negligentes[d] pastores et dicitur eis errantem non reuocastis: perditum non inquisistis: et vos oues christi estis: caracterem domini cum portatis in sacramento quod accepistis: sed erratis et peritis: non ideo vobis displiceamus quia reuocamus errantes et querimus perditos. melius enim facimus voluntatem domini monentis vt vos ad ouile eius reddire cogamus quam consentiamus volūtati errantium vt perire vos permittamus: noli ergo iam dicere quod assidue audio te dixisse. sic volo errare. sic volo perire. melius hoc omnio perire non permittimus quantum possumus modo quod te in puteum quo morereris[e] misisti: vtique libera volūtate fecisti.

qui ante sen. sibi mor. con sci. l. penul.
a ¶ Bebuisti. j. eo. ca. si non licet τ c. nõ est nostrũ τ de conse- cra. di. ij. pri- ma.
b ¶ In vi- as. i. hereses τ scismata.
c Quãdo vult vt a sara id est ecclesia.
d ¶ Agar. i. conuenticu- la hereticoꝝ.
e ¶ Here- ditatem. j. x- xxij. que. iiij. dicat. contra sed hic de ce- lesti. ibi ꝺ he reditate ter- rena.
f ¶ Paca- tã ad hoc. n. cõstituti sunt principes. vt tueantur. ec- clesias vt. j. e que. v. princi pes. τ si no- luerint tueri. possunt excu municari. vt j. e. que. v. ad ministratores.
g ¶ Matrẽ s. xij. q. ij. qui abstulerit. τ xxxij. que. iiij recurrat.
h ¶ Tpales. vides ergo ꝙ heretici sunt occidendi. pri mo tamẽ sũt admonendi. vt. j. e. nõ in- uenitur in fi. τ. j. q. v. si au dieris quali- ter sit cogen- dus. di. xl. xxiiij.

sed ꝙ crudeles essent ser- ui dei si huic male volun- tati tue te ꝑmitterent. τ nõ te de illa morte liberarent: quis eos nõ merito culpa- ret: quis impios non recte iudicaret: τ tamen tu te vo lens in aquã misisti vt mo rereris. illi te nolentẽ leua uerũt de aqua ne morere- ris. tu fecisti ꝫm volunta- tem tuam: sed in ꝑniciem tuã: τ illi ɔtra volũtatẽ tuã sed contra mortẽ tuaam. si ergo salus illa corꝑalis sic custodiẽde est vt etiã in no lentibus ab eis qui eos dili gunt seruetur: ꝙtomagis illa spũalis in cuius deser tione mors eterna metuit ꝙꝙ τ in ista morte quaz tibi turpe voluisti inferre: nõ solũ ad tps: sed etiã in eternũ moreris: qꝛ τ si nõ ad salutẽ nõ ad ecclie pa- cẽ nõ ad xpi corꝑis vnita- tem: nõ ad sanctaz τ indi- uiduã charitatẽ: sꝫ ad ma la aliqua cogeritis: nec ti- bi si ipse mortẽ inferre de buistis. ɔsidere scripturas diuinas: τ discute ꝙtũ po tes τ vide vtrũ hoc facerit aliqs iustoꝝ aliqñ atqꝫ fi- deliũ: cũ ab eis tanta ma- la ꝑpessi sunt: q eos ad in- teritũ nõ ad vitã quo com pellere adigebãt τ post pau ca: repens sicut audio: qꝺ in euãgelio scriptũ ẽ: reces sisse a dño. lxx. discipulos: τ arbitrio sue male atqꝫ i- pie discessionis fuisse per- missos: ceterisqꝫ. xij. q re- mãserãt fuisse rñsum. nũ- quid τ vos vultis abire: τ nõ attẽdis: qꝛ tunc primũ ecclesia nouello germine pullulabat nũcqꝫ completa fuerat illa ꝓpecia: τ adora bunt euz oẽs reges terre: oẽs gentes seruient ei: qꝺ

vsqꝫ ꝙtomagis impletur tanto maiore vtit ecclia potestate: vt nõ solum inuitet sed etiã cogat ad bonuz. ħ dñs significa- re volebat qꝛ ꝙuis hꝫet magnã ꝑtatem: prius tñ elegit cõmẽdare hũilitatẽ. hoc etiã in illa ɔuiuij similitudine satis eui- denter oñdit: vbi misit ad inuitatos: τ ve nire noluerũt. ¶ Et ait seruo: exi cito i vias b τ plateas τ vicos ciuitatis: τ pau- peres ac debiles cecos τ claudos intro- duc huc: τ ait dñs seruus: factũ ẽ vt im perasti τ adhuc locus ẽ: τ ait dñs suo. ¶ Exi i vias τ sepes τ cõpelle intrare vt impleat domus mea. vide nunc quẽad- modũ de eis q ꝑmo venerãt: dictũ est in troduc eos nũc dictũ ẽ cõpelle. ita signi- ficata sunt ecclia ꝑmordia adhuc crescẽ tis: vt essent viri etiã ɔpellẽdi. ¶ ltez sup iohãnẽ. Heretici [illegible] ...

Quãdo c vult deus [illegible] hereticos: ɔcitare ꝑtãteꝫ aduersus hereticos: aduersus scismaticos: aduersus dissipatores ecclie aduersus erasꝑatores xpi. ad- uersus blasphematores christi blasphe- mi non nirent qꝛ deus ɔcitat vt a sara verberet agar d cognoscat se agar: suppo nat ceruicẽ: q cũ hũiliata discederet a dña sua occurrit ei angelus τ dixit gd tibi ẽ agar ancilla sare: q ɔquesta esset de dña. gd audiuit ab angelo reuertere ad dñaz tuã. ad hoc ergo affligat vt reuertat: atqꝫ vtinã reuertat: qꝛ ꝓles eius sicut ꝓles ia cob cũ fribus hereditatẽ e tenebit. Mi- rantur aũt qꝛ cõmouent ꝑtãtes christia- ne ɔ dissipatores ecclie detestãdos. si nõ cõmouerent: quõ redderẽt rõnẽ de im- perio suo deo: intẽdat charitas vr̃a gd dicaz: qꝛ hoc pertinet ad reges. f. christia nos: vt tẽporibus suis pacataz f velint ma trem g suã ecclesiaz hꝫre. vñ spũaliter nati sunt. Et paulopost nabuchodonosor rex decreuit dicẽs: gcũqꝫ dixit blasphemias in deũ sidrac misac τ abdenogo in inte- ritu erũt τ domus eoꝝ in dispersione. Ec ce quõ rex aliẽigena seuit ne blasphemi tur deus isrl: q potuit tres pueros de igne liberare: τ nolunt vt seuiant reges ꝑpia- ni. qꝛ christus exufflatur: a q nõ tres pue ri sed totius orbis terraꝝ cuz ipsis regi- bus a gehennaꝫ igne liberant: τ infra. Quomodo ergo isti reges nõ moueã- tur: q nõ tm̃ tres pueros attẽdũt libera

q.i.§ domus. lxx.h.

a Qui pec cat. legi li. xiiij. q. v. di ci. arg. ꝯ. xx. iiij. q. v. no- lui.

b Detra- hentem. q. d. manifeste vos possumus p- sequi nō latēter.

c Si apli .i. an.

d Tradi- du. nos tradi mꝰ hereticos principibus.

e Zelꝰ. ze- lus hic pt poni in bona vel i mala signifi- catione zelus .i. indignatio quā habuit er ga eos p do- mo tua. q̄ ꝯ dehonestabāt templū tuū. loq tr. saluator. b. pēsādū vl zelus .i. amor quem habuit ad templū co- medit me .i. fuit mihi cā i vidie pp quā occiderēt me.

f Tradi- torē .id. tradē tem.

g Exēplis. multa habes exempla vbi ꝓposuit ꝑse- cutꝰ aliqs. vt ꝯ. e. nimiū. ꝯ c. displicet.

h Ego āt talis ē sensus huiꝰ lr̄e here tici obijciebāt augustino q ecclia eos ꝑ- sequeret ꝯ p̄ce- ptū dn̄i. q di- cit nolite re-

tos de flāma: sed ipsos de flāma gehēneq̄ uidēt xp̄z a q̊ liberati sunt exufflati in xp̄ianis: qn̄ audiūt dici xp̄iano dicte nō eē xp̄ianū talia facere volūt: sed talia pati nolūt. Nā videte q̄lia faciunt ⁊ q̄lia patiunt. oc- cidūt aias: affligūt in cor- pore. sempiternas mortes faciūt: ⁊ tp̄ales se ppeti cū- q̄runt. Itē contra petilia- nū. Eadē rōne etiā persequitur hereticos.

Quiᵃ peccat nō peccat legis auc̄te sed ꝯtra legis auc̄tem: q: do interrogas q̄ sit rō ꝑsequēdi vicissim te interrogo: cuiꝰ sit vox i psalmo dicentiū: detrahētēᵇ secreto ꝓximo suo hūc ꝑ- seq̄bar. q̄re itaq; cāz ⁊ mo- dū ꝑsecutiōis. ⁊ noli tanta impītia maloꝝ gn̄alr per- secutiones rep̄hēdere. nō eni ꝑsequimur vos: nisi quē admodū veritas ꝑseq̄t falsi- tatē. Itē petil. anus dixit. Si aplic̄ persecuti sunt ali- quē aut aliquē tradidit°. xp̄s. aug. rn̄dit: possem q̄- dē dicere ipsum sathanaz oibꝰ malis hoīb9 eē pe- iorē cui tn̄ tradidit aplūs in hoiez interitū carnis: vt spūs sit saluꝰ i die dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Itē alios de qbꝰ dicit: q̊s tradidit sathane: vt discāt nō blasphemare: ⁊ dn̄s flagellatos expulit de tēplo improbos mercato- res vbi etiā ꝯmemorādū est testi- moniū scripture dicentis. zeluse domꝰ tue cōmedit me. Ecce inuenimꝰ aplm̄ traditorēᶠ: xp̄m ꝑsecutorē q̄re ꝑ violentissimas tur- bas etiaz vltro iprobi estis ecclijs catholicis: vbi po- tentius aduertere: qd̄ innū- merabilibꝰ exēplisᵍ res ipa indicat: sed dictis vos lo-

ca vīa defendere ⁊ resi stit ij fustibꝰ ⁊ cedibus qbuscū q; poteritis: q̄re nō audi- stis ibi vocē dn̄i dicentis: egoʰ aūt dicoⁱ vobis nō re sistere maloᵏ aut si fieri pt vt aliqū recte ꝑ vim corpa lem resistat violēt nec ideo preceptū violet qd̄ audiui musˡ dn̄o. Ego āt dico vo- bis nō resistere malo: cur nō et hoc fieri pt vt ꝑ ordi natas ⁊ legitimas ptātesᵐ de sedibꝰ: q illicite vsurpā tur vel ad iniuriā dei reti nent: pius expellat impiuz ⁊ iustus iniustū neq;. n. co mōⁿ ꝑsecutionē passi sunt pseudo ꝓphete ab helya: quō ipse helyas a regeᵒ ne quissimo aut q flagellatꝰ est dn̄s a ꝑsecutoribꝰ: pas- sionibꝰ eius coopandi sūt q̊s ipse de tēplo flagellatos eiecit. restat ḡ vt nihil aliō regrēdū eē fateamini nisi vtrū iuste an iniuste feceritis nō miremini. si nō desunt ministri deo ꝑ q̊s flagella mini: ꝑsecutionē patimini nō a nobis sed sicᵖ scriptū est ab ipsis fact̄ vr̄is ⁊ in- fra. De ꝑsecutiōe vr̄a q̄re- la sedabit: si cogitet̄ prius ⁊ intelligat̄ nō oēm ꝑsecu tionē eē culpabilē: alioq̄n vero nō laudabilr̄ diceret detrahēte secretoᑫ ꝓximo suo hunc ꝑseq̄bar. Nā q̄u die videmꝰ ⁊ filiū d patre tāq; d ꝑsecutore suo ꝯq̄riʳ ⁊ ꝯiugē de marito ⁊ seruū de dn̄o ⁊ colonū de posses- sore ⁊ reum de iudice ⁊ militē vel ꝓuincialē de du ce vel rege: cū illi plerūq; ordinatissima ptāte hoies sibi subditos ꝑ terrores le niuz penaꝝ a grauioribus mal̄ ꝓhibeāt atq; ꝯpēscāt plerūq; aūt a bona vita ⁊ bōis fact̄ minādo ⁊ seuiē-

sistere malo aut si fieri pt ⁊c. eandē au ctoritatez re- matt. 5 torq̄t aug. in eos q ipsi ꝯ h faciebāt. cū ipsi cedibꝰ ⁊ fustibꝰ resiste bāt. sed ad h ipsi respōde matt. 5. bāt. q h facie bāt sine offen siōe huiꝰ p̄ce pti. dic̄ ḡ aug. q multo ma gis ꝑ legiti- mas potesta tes possumꝰ eos repellere d suis sedibꝰ

i Dico. i. mat. 21. in vos idem retorqueo.

k Malo. i. malum.

l Quod audiuimus e vt dicūt.

m Ptātes vult ergo au gu. q auc̄te iudicis expel lit aliquē a possessiōe sua q iuste possi deat sic. ff. de ꝑ3. 100. acq. pos. iuste ff. qd̄ met. cā l. iij.

n Eo mō q si helias in iuste. ⁊ illi iu ste ꝯ. eo. §. ss obijcitur.

o A rege. .i. achab.

p Sed sic scriptū est in libro sapiētie

q Secreto .i. absentia.

r Conq̄ri ꝑmi canones. § filiꝰ pōt cō q̄ri de pr̄e. vt nō. ij. q. vij. q̄ ritur.

g Modus. si enim prelatus excedit mo/dum in corrigēdo deponi potest. vt. xlv. di. cum beatus. nō tamē ꝑpter hoc debet pete/re veniam a subditis quos correxit. vt. lxxx/vj. dist. c. quando. Johannes.

improbat augu. exemplo sare que signifi/cat ecclesiam que persequebatur ancillam. Item probat auctoritate illa persequar ini/micos ꝛ comprehendam illos ꝛc. secūdo di/cit quādam persecutionē iustā quādā iustā

b Non inue/nit. hec sunt vba he/reticorum.

c Pro ec/clesia paulus tantū in sua persona peti/it. vt. ā. q. iij. maximian⁹.

d Nabu/chodonosor. ā. di. ix. c. j.

e Patie/bantur tunc temporis ꝑse/quebant im/pij christiāos modo econ/uerso fit.

f Rumo/ribus. arg. ꝙ ꝑpter rumo/res nō sit ali/quis cogēd⁹ ad expurga/tionē. vt. vj. q. iij. l cūctis. ex̄ de eo qui cogno. con/sang. vxo. sue super eo.

g Sacrifi/cia. C. ꝺ sacri. paganoꝝ. l. j.

h Potius i. prius. ꝛ sic ponit hec di/ctio poti⁹ ex̄ de spō. requi/siuit. bene ei puniunt he/retici si nō re/sipiscant. vt. ā. c. qui vult i fine.

i Si eccle/sia. dicebant heretici. ꝙ ec/clesia potius deberet pati ꝑsecutionem ꝙ̄ facere. qȯ

do deterreāt. sed cū a ma/lo ꝛ illicito ꝓhibeant: cor/rectores ꝛ ꝯsultores sunt. cū aūt a bono ꝛ licito: ꝑse/cutores ꝛ oppssores sūt sꝫ culpāt ēt q ꝓhibēt a malo si modū pcti mod⁹ a corre/ctionis excedat. Idez in ep̄la ad vinceūū. Reges inimicos suos b⁹ terrere: puniri sūt ꝑ ecclesia.

Nōn inuenit exēplū in euāgelicis ꝛ in ap̄licis l̄ris aliqd petitū a regib⁹ ter/re ꝓ eccl̄ia ꝯ inimicos ec/cl̄ie. qs negat nō inueniri: sꝫ nōdū iplebat illa ꝓphe/cia: ꝛ nūc reges itelligite erudimini q iudicatꝭ terraꝫ. adhuc eni iplebat illȯ: qȯ in eodē psalmo paulo su/pi⁹ legit. Quare fremuert̄ gētes ꝛ ppl̄i meditati sūt ina/nia. astitert̄ reges trē ꝛ pri/cipes ꝯuenerūt i vnū. veꝝ tñ si fcāꝫ pterita i ꝓphe/ticis libris figure fuert̄ fu/turoꝝ: i rege illo q appella/batur nabuchodonosor⁹: vtrūqꝫ tp̄s pfiguratū ē: ꝛ qȯ sub ap̄lis habuit: ꝛ qȯ nūc hꝫ eccl̄ia. tꝑorib⁹ itaqꝫ ap̄loꝝ ꝛ martyrū illud im/plebat qȯ figuratuꝫ est qñ rex mēorat⁹ pios ꝛ iustos cogebat adorare simula/crū ꝛ recusantes mittebat in ignē nūc illud iplet: qȯ paulop⁹ i eodē rege figu/ratū ē: cū ꝯuersus ad ado/rādū deū veꝝ ꝺcreuit i reḡ suo: vt qcūqꝫ blasphema/ret deū sydrac misac ꝛ ab/denago: penis debitꝭ subia/cere ꝑu⁹ ḡ tp̄s illi⁹ regis significabat ꝑora tp̄a regū infideliū: q̄s patiebāt xp̄ia

ni ꝓ impiis. posteri⁹ ꝺo tp̄s eiusdeꝫ regis significabat tp̄a regū fideliuꝫ q̄s patiūt ipij ꝓ xp̄ianis. sed plane i/cis q sb̄ noie xp̄i erāt sedu/cti a puersis ne forte oues xp̄i sint errantes ad gregē alie reuocāde sint: ꝛ tp̄a seueritas ꝛ magis māsue/tudo seruatur vt coertiōe exilioꝝ atqꝫ dānoꝝ admo/neant ꝯsiderare qd ꝛ q̄re patiūt: ꝛ discāt ꝑpōere ru/morib⁹ ꝛ calūniis hoiuꝫ scripturas q̄s legūt. qs eni vr̄m ñ laudat leges ab im/patorib⁹ datas adūsus sa/crificia paganoꝝ: ꝛ certe lōge ibi pena seuerior ꝯsti/tuta ē illi⁹ qppe impietatis capitale suppliciū ꝯstitutū est. de vobis āt corripiēdis atqꝫ coercēdis hita rō ē: q̄ poti⁹ admoneni ab er/rore discedere: q̄ ꝓ scele/re puniremi. Itē eiusdeꝫ ad bonifa. comitē. Ecclesia iuste psequi.

Si eccl̄ia ꝺa ē: ipa ē: q̄ ꝑsecutionē patit q̄ nō fecit q̄rat ab ap̄lo quā eccl̄iaꝫ si/gnificabat sara: qñ ꝑsecu/tionē faciebat ancille libe/rā qppe m̄reꝫ verā celestē hierusalē. i. verā dei eccl̄iā in illa muliere dicit esse fi/guratā q̄ affligebat ācillā. si āt meli⁹ discutiam⁹: ma/gis illa ꝑseq̄bat sarā supbi/endo q̄ sara illā coercēdo Illa eni dn̄e faciebat iniu/riā: ista iponebat supbe di/sciplinā. Deinde q̄ro si bo/ni ꝛ sc̄i viri nemi faciūt ꝑsecutionē: tm̄mō patiūt cui⁹ putāt i psalmo voceꝫ esse vbi legit: ꝑseq̄r inimi/

k Melius ꝑpter di⁹ ꝑ se/q ad malū ꝑ/sequitur. vt. j. c. quert. y. nō vos ꝛ iō di/cit melius. vi/detur tamen ex loco isto. ꝙ dominus non possit fa/cere iniurias seruo suo. ar. ā. c. qui pec/cat i fi. Eque enim punit dominus in terficiēdo ser/uum suuꝫ. si/cut liberum homines. vt l. vlti. si qua femina. ꝛ sic dico fm ca/nones ꝙ fi/lius pōt age/re contra pa/trem ꝛ econ/uerso. vt. y. q/vy. queritur. sic potest di/ci ꝙ seru⁹ po/test agere cō/tra dominus de iniuria si fi/bi facta. si si/ne causa seui/at in ipsum dominus vl si immodera/te seuiat licet aliud fm. C. de emen. ser/uorum. l. vni. ca. nam ꝛ pa/ter agit con/tra filium cō/tumacem. vt C. de pa. po/test. l. iiij.

l Faciūt iā est facere debent.

a ¶ Tēpo-
rib⁹.cōcorda
tpa τ cōcor-
dabil scriptu
ras.vt.ij.q.j.
si peccauerit
τ extpe loco
τ psona de-
bemus ɔcor
dare canōes.
vt.xxix.di.c.j
τ.ij.τ.iij. sic
xxv.que.ij.l
qd scripsi. τ
nota ꝙ aliud
facit qs i co
ɔrex.τ aliud
in eo ꝙ hō
fit.ē.ca.duo
ista.sic ex de
cle.ꝙ sicut.i
fi.ff.qd quisqꝫ
iuris.l.ne.§.
quādo appel.
sic.l.j.Jo.

b Quis nos
fit de pe
na.q.d.si nō
pcessisset pe-
na si eēt cop⁹
liberatione.

c ¶ Cogen.
te.istud qd ꝺ
paulo dr̄ so-
la diuina vo
luntate faciū
fuit. Nā nul-
lus cogit̄ re-
cipe fidē sed
receptā cogit̄
retiere.vt.xlv
di.de iudeis.
xxiij.q.j.in-
tegritas.h.

d Videri
dele.p-
bat exemplo
moysi eccliaꝫ
nō eē crude-
lē si hereticos
ad se venire
compellat.

e ¶ In vbis
er.ex aficedē
tib⁹ pbari se
quētia.sic.ē.
xviij.di.pnenlt.xxxiij.q.j.cuꝫ p bellicā.xliij.
di.si rector.ff.de le.j.si hu⁹ pluriū.in fine.

cos meos τ ɔphēdā illos.
nō ɔuertar donec deficiāt
ergo si veꝝ dicere vl'agno
scere volum⁹: est psecutio
iniusta quāfaciūt ecclesie
christi ipij. Ista nāqꝫ bea-
ta est q̄ psecutionem patit̄
ppter iniusticiā. illi mise-
reri qui psecutionē patiūt
ppter iniusticiā. pide ista
psegtur diligendo in illa
seuiendo ista: vt corrigat:
illa vt euertat.ista vt reuo
cet ab errore:illa vt pcitet
in erroreꝫ.ꝙ aūt dicūt qui
cōtra suas impietates le-
ges iustas institui nolūt ñ
petiisse a regib⁹ terre apo-
stolos talia:non ɔsiderant
aliud fuisse tunc tporis τ
omnia suis ɔuenire tem-
poribus^a.quis eni tunc in
xp̄m crediderat impator:
qs eni ppietate cōtra im
pietatē leges ferendo ser-
uiret:tunc eni adhuc illd
ppheticū nō implebatur.
Quare fremuerūt gentes
τ ppli meditati sūt inania
astiterūt reges terre τ pn-
cipes cōuenerūt in vnum
aduersus dn̄ꝫ τ aduersus
xp̄m eius. Mōdū eni age-
bat qd paulo post in eodeꝫ
psalmo dicit. Et nūc reges
intelligite:erudimini qui
iudicatꝫ terraꝫ seruite dn̄o
in timore: τ exultate ei cuꝫ
tremore:quō ḡreges dn̄o
seruiunt in timore:nisi ea
que ɔtra dn̄i iussa fuerint
religiosa seueritate prohi-
bēdo atqꝫ plectēdo: aliter
eni seruit qꝛ homo est: ali-
ter etiā quia rex est: qꝛ ho-
mo est: seruit viuēdo fide-
liter.quia rex est: seruat le
ges iusta pcipientes τ cō-
traria phibentes τ conue
nienti vigore sanciende.

¶ Ide. Exemplo xp̄i mali cogēdi sunt ad bonū.

Quis nos^b pōt amplī⁹ ama re bonaꝫ q̄ christus: qui animā suā posuit pro ouibus suis. Et cum petrum τ alios apostolos verbo solo reuocasset: paulꝫ ecclie sue postea magnum edificatorem sed horrendum antea vastatorem nō solum voce compescuit.veruꝫ etiam potestate prostrauit: atqꝫ fidelitatis tenebris seuientem ad desiderandum lumen cordis vt surgeret prius cecitate corporis pcussit.si pena illa nō esset non ab ea postmodum sanaretur: τ quādo apertis oculis nihil videbat: si eos saluos haberet: non ad impositionem manus ananie vt eoꝝ aperiretur intuitus tanqꝫ squamas quib⁹ clausus fuerat: inde cecidisse scriptura narraret: vbi est.ꝙ isti clamare cōsueuerunt.liberum est credere vel nō credere cui viꝫ christus intulit: quē coegit. Ecce habent paulum apostolū agnoscāt prius in eo cogentem^c christum τ postea docentem prius ferientem τ postea consolantem.mirum est eniꝫ quō ille qui pena corporis ad euāgelium coactus intrauit: plus illis omnib⁹ qui solo verbo vocati sunt: in euangelio laborauit: τ queꝫ maior timor compulit ad charitatem ei⁹ pfecta charitas foras mittit timorē. cur ergo nō coheret ecclesia perditos filios vt redirent. ¶ Idem contra faustum. Nō crudelitate sed dilectione moyses popu

Quid crudele^d moy lum Israeliticum ses mandauit aut fecit: cū ɔmissuꝫ sibi populum sancte zelans viuo τ vnico vero deo τ subditum cupiens postea qꝫ cognouit ad fabricandum τ colenduꝫ idolum defluxisse: mentēqꝫ impudicam ɔstituisse demonibus in paucos eorum vindicans gladio quos deus ipse quem offenderant alto τ secreto iudicio feriendos voluisset mox ferri τ i psenti salubriter terruit.τ disciplinā i posterū sanxit. Nā cū nllā crudelitate sꝫ magna dilectione fecisse qd fecit: qs nō in vbis^e agnoscat orantī p peccatis eoꝝ τ dicētis: si dimittis illis peccatū dimitte: sin aūt dele me de libro vite. sic plane τ aplīs nō crudeliter sꝫ amicabilr tradidit hoīeꝫ sathane interitum carnis: vt spūs eius saluus sit i die dn̄i nr̄i iesu xp̄i.tradidit τ alios vt discerēt nō blasphemare. ¶ Si inocē

a Quesitū est. vtrū peccent ⁊c.
b Aut tormenta. de talibus autem an possint pmoueri habes li. distin. in summa.
c Exercuerunt executores.
d Protulere. vt iudices:
e Nihil. i. non ß ꝙ peccēt. q2 reuera non peccant si amore iusticie faciūt. vt j. e. q. v. si homicidium.
f Uindices i. iudices.
g Auctore sic. xxvj. dist. deinde si. xij. ij. q. v. dixit.
h Aut disciplinam qꝺ faceremus si eos dicere mus peccare.
i Illud. ēt dictantibus ex ne cle. vel mo. sententiis.
k Dictantibus. idest assessorib9 quorum officiuz constit in libellis dictandis. vt. ff. de offi. assesso. l. j. de hoc eni dubitabatur an assessor esset reus qui daret cōsilia de morte alicuius. vel loquitur de executorib9 vel de notarijs.

tius. **Nō imputat fidelibus q ex officio aut tormēta exercēt: aut capitalē sententiā ferunt.**

Quesitū^a est ntiā super his post baptismuz administrauerūt: aut tormēta^b sola exercuerūt^c: aut etiaz capitalē ptulere^d sniaz nihil ^e de his legim9 a maiorib9 diffinituz. meminerāt eni a deo ptātes has fuisse cōcessas: ⁊ pper vindictā noxiorꝫ gladiū fuisse pmissum ⁊ dei ministerio eē datuz in hmōi vidices^f quꝺ igit repnderēt factum: qꝺ auctore^g dn̄o viderei eē cōcessuz. De his ergo vt hacten9 seruatū est sic habeam9: ne aut disciplinā^h auertere aut ꝯtra auctoritatez dn̄i venire videamur ipis aūt in reddenda rōne gesta sua oia seruabūt. Idez ad tolesanū epm. **Immunis est dictator a culpa: cū legū auctoritas improbos exercet.**

Illud^i etiā sci exercet. scitari voluisti: an precea dictantib9^k libere ꝯcedat vtiqꝫ post baptismi regenerationē a pncipib9 poscere^l mortē alicui9 vel sanguinē de reatu: quā rē pncipes nunqꝫ sine cognitione ꝯcedūt sꝫ ad iudices^m cōmissa ipa cria sp remittunt: vt eā ipsa cognita vindicēt: q cū q̄situri fuerint ꝺlegata: aut absolutio aut dānatio p negocij q̄litate pferi: ⁊ dū legū auctas in improbos exercet erit dictator inmunis. Item grego. brunulchide regine frācorum. **In correctione malorꝫ de9 oipotēs placatur.**

Si qs igit violentos si quos adulteros si qs fures vl' alijs prauis actib9 studere cognoscitis: deū deorꝫ correctiōe placare festinate: vt p vos flagella pfidarꝫ gentiū: qꝺ q̄stū videm9 ad multarꝫ nationū vindictā excitatū ē. nō inducat: ne si qꝺ nō credimus diuine vltiōis iracūdia sceleratorꝫ fuerit actione cōmota: belli pestis interimat: qs deliquētes ad rectitudis viaz dei pcepta nō reuocāt. Idē genādio pficio ⁊ exarcho affrice. **Ecclastice religiōis inimici etiā bellis sunt corrigēdi.**

Sicut^o excellētiā vrām ex hostilibus bellis in hac vita dn̄s victoriarꝫ fecē luce fulgere: ita oportet ēt inimicis eccl'ie ei9 oi viuacitate niētis ⁊ corpori obuiare: q̄tenus ei9 ex vtroqꝫ triūpho magis ac magis enitescat opinio: ⁊ cū forē sib9 bellis adūsarijs catholice ecclie pro xp̄iano pplo vehemēter obsistit: ⁊ ecclesiastica prelia sic bellatores domini fortiter dimicaß.

Notū ē eni heretice religionis viros si eis qꝺ absit suppetit nocendi licēdi ꝯ catholicā fidē vehementer insurgere: q̄ten9 hereseos sue venena ad tabesciendā: si valuerint xp̄iani corpori mēbra trāsfundāt. cognouim9. n. eos ꝯtra catholicā ecclīaz dn̄o eis aduersante colla subrigere: ⁊ fidē velle xp̄iani nois icli nare. sꝫ eminētia vrā cona tus eorꝫ ꝯprimat ⁊ supbas eorꝫ ceruices iugo rectitudinis pmat ꝯcilium ʒ vō catholicorꝫ epōrꝫ admoneri pcipite: vt pmatē nō ex ordine loci postpositus vite meritis faciat: quoniam apud deum non gradus elegantior sed vite melioris actio comprobat. ipse

l Poscere id ē ꝺ more postulare filiuz dare.
m Sed ad iudices. h habes ꝙ gladij potestas delegatur qꝺ ē contra id. ff. de offi. p cōsul. solent. sꝫ leges non potest iudex delegare causas criminalem nisi nō possit adesse. vt. ff. de offi. ei9 cui man. ē iuris. l. j. sm c. nones secus. vt hic. ⁊. ij. que. vij. sicut pn ceps. tamen passiz potest delegare causam criminalem. vt. ff. de testi. l. iij. §. idem diuus.
n Siquos. flagella. arg. ꝙ ppl negligentias pastoris vel etiam ppl peccata aliquorum mittit deus flagella. v. q. j. scelitaris.
o Sicut excellentia. nec ordine. nec consideranda gmadum fit in lco: ꝺ vel ordine sꝫ quis fit insticr. xl. dist. non loca. ⁊ c multi. in fine arg. ꝯtra. xl. dist. c. ⁊. in. s penul. Johānes.

vero premas non passim sicut moris est per villas sz in vna ciuitate iuxta eorum electionem resideat: quatenus adepte dignitatis melioris ingenio resistendi donatistis possibilitas disponatur. ex concilio vero numidie si qui desiderant ad apostolicam sedem venire permittite: et si quilibet eorum vie contradicere voluerint vel putauerit obuiare. magis igitur profecto excellentia vestra apud creatorem gloria proficit: si per eaz dispersarum ecclesiarum potuerit societas restaurari. cum eni largita munera ad nominis sui gloriam conspicit reuocari: tanto largiora[a] tribuit quanto per ea religionis sue dignitatez viderit amplia ri. persoluentes preterea paterne charitatis affectum dominum petimus: quo brachium vestruz ad comprimendos hostes forte efficiat et mentem eius fidei zelo velut mucrone gladij vibrantis exacuat. Idem ad eundem.

Merito fidei bellorum pa[...] [...]tur victoria.

Si non ex fidei[b] merito et christiane religionis gratia tanta excellentie vestre bellicorum actuum prosperitas eueniret: non miranda fuerat: cum sciamus hec etiam antiquis bellorum ducibus fuisse concessa: sed cum futuras deo largiente victorias non carnali prouidentia: sed magis orationibus preuenitis: fit vt hoc in stuporem veniat: quod gloria vestra non terreno consilio sed deo desuper largiente descendat: vbi eniz meritorum vestrorum loquax non discurrit opinio. quod bella vos frequenter appetere non desiderio fundendi sanguinis: sed tamen dilatande causa reipu. in qua deum coli conspicimus loquitur: quatenus christi nomen per subditas gentes fidei predicatione circunquaque discurreret. Sicut enim exteriora vos virtutum opera eminentes in hac vita constituunt: ita et interna morum ornamenta ex corde mundo procedentia in futuram vitaz celestiuz gaudiorum participatione glorificant. plurima eniz pro pascendis ouibus beati petri apostolorum principis vtilitatibus excellentiam vestraz prestitisse didicimus: ita vt non parua loca patrimonij eius proprijs nudata cultoribus largitio[c] dagorum habitatoribus restaurasset. quecunque igitur illic christianissima mente confertis: horum per tribulationem: per spem in futuro iudicio sustinetis[d]. Breuiter monstratuz est: quod boni laudabiliter persequuntur malos: et dampnabiliter mali persequuntur bonos. ¶ Illud autem apostoli. tu autem quis es qui iudicas alienum seruum: de alieni cordis occultis intelligenduz est. Quod vindicta inferri possit monstratum est. ¶ Nunc restat ostendere quod debet inferri: et quod magis diligunt illi qui puniunt: quam qui impuniti relinquuntur: quod vtrunque multorum auctoritate probatur. Ait eni aug.

[...] deus prouocat: cum mala [...] [...] differuntur.

Si ea[e] de quibus vehementer deus offenditur: insequi vel vlcisci differimus: ad irascendum vtique diuinitatis patientiam prouocamus. ¶ Nonne achor[f] filius[g] zare preterijt mandatum domini et super omnem populum israel ira eius incubuit? et ille erat vnus homo: atque vtinaz solus[h] perisset in scelere suo. Idem aug. de sermone domini in monte. li. i.

Vindicta que ad correctionem va[...] [...] non est prohibenda.

Ea vindicta[i] que valet ad correctionez non prohibetur: que etiam ad misericordiaz pertinet: nec impedit illud propositum: quo quisque paratus est ab eo quem correctuz esse vult plura perferre. ¶ Sed huic vindicte inferende non est idoneus nisi qui odiuz quo flagellare solent: qui se vindicare desiderant: dilectionis mansuetudine superauerint. non enim metuendum est ne odisse paruulum filiuz parentes videantur: cum ab eis vapulat[k] pec

a ¶ Largiora. si. xvj. q. i. reuertimini.
b Si non ex fidei. non miranda quasi di. in hoc est mirandum quod victoriam solum orationibus obtinetis.
c ¶ Largitio. i. largitis sibi pontificis.
d ¶ Sustinetis. i. expectatis. Joh.
e Si ea. differamus. s. i. e. is qui. s. xxviij. distin. quia sunt culpe. Ro. xiq.
f ¶ Nonne achor. s. i. q. iiij. §. ite pec cato. achor.
g ¶ Filius. i. nepos.
h ¶ Solus. negatiue exponitur. i. vtinam non perissent plures. si. i. q. i. iudices. argu. tamen contra. quod potius debuit parcere nocenti quam punire innocentem propter nocentem. vt. xliij. q. v. denique. et ff. de penis ab sentem. Jos. xx.
i Ea vindicta: idoneus. arg. quod nullus potest esse iudex. nisi habeat charitatez et mansuetudinem.
k ¶ Vapulat. s. v. que. v. non ois.

a ¶ Paucis q̄dā .n. ignorātia ꝑ ꝑte excusat ꝑ ꝑte n̄.vt.xxx.q.j.ꝺ his.s̄.di.viij.ꝯsuetudo b ¶ Odisse cū puer nō pōt odio hr̄e nō pōt vt ingrat' exheredītari..vt.C.de inoffi.te.si quis in suo. c ¶ Paratus.s̄.e.q.j.paratus.

Mat.5. Pro.3. Luc.12

d ¶ Timerēt.s. q̄ pena magis timet' illa ē magis infligēda. siue sit pecūiaria siue corpalis vt.xvj.q.vi. cognouimus. z.c.de lapsis z.j.e.q.v.p/dest. z exp̄sse dicit' ex̄.vt li te nō contes. q̄m frequent' in fi.

e ¶ Diminuerent'. q̄sdā eni de' rapit de medio ne malicia mutet intellectū eorū.vt.j.de pe.dis.iiij.§. verū hoc.

3.Re.18 4.Re.10

f ¶ Sz odio s̄.e.q.c. qd xps ꝯtra.

g ¶ Post ascensionē.s. illud post potius includit diē ascēsiōis q̄ excludit. nā al's n̄ eēnt x.dies nisi dies ascēsionis computaret'. lxxvj.di. scire

Luc. Ma.22 Luc.22.

h ¶ Quisqs. s. hoc a cresconij.

i ¶ Inimicus. s̄.lxxvj.di. odio. s̄.e.q.duo ista.

cans ne peccet. vlterius z certe pfectio dilectiōis ip sius dei p̄ris imitāda nob ꝓponit': cū i sequētib' dr̄, diligite inimicos v̄ros: benefacite his q oderūt vos z orate ꝓ his qui vos ꝑsequunt'. z tn̄ de ipso dr̄ per ꝓphetā: quē.n. diligit dn̄s corripit. flagellat aūt oēm filiū quē recipit. dicit etiaz dn̄s: seru' qui nescit volūtatē dn̄i sui: z facit nō digna: plagis vapulabit paucis. seru' aūt q scit voluntatē dn̄i sui: z facit nō digna: vapulabit plagis multis. nō g̃ nisi ip̄e vindicet: cui rex ordie ptās data ē: z ea volūtate vidicet q̄ pr̄ puulū filiū flagellat: quez tn̄ p etatē nō pōt odisse. Hinc eni aptissimū exemplū dr̄: q̄ satis apparet posse peccatū amore potius vidicari q̄ impunitū relinq vt illū quē vindicat nō pena miser̄ sed correctione beatū eē velit. pat' tn̄ sit: si opus fiat eq̄ aīo p̄la tolerare ab eo illicta quē vult eē correctū: siue i eū hēat ptātē coercēdi siue nō habeat. magni āt z sancti viri q̄ q̄ optie scirēt mortē istā: q̄ aīam dissoluit a corpore formidandā nō esse: s̄m tn̄ eoꝝ aīum: q illā timerēt nōnulla pctā morte punierūt: q̄ viuētib' vtilis met' icuterent': illis q morte puniebātur nō ipa mors noceret: s3 pctm̄ qd augeri posset si viuerēt nō diminuerent': nō temere illi iudicabāt: qbus tale iudiciū de' donauerat. Inde ē q̄ helyas morte multos affecit ꝓpria manu z igne diuinit' impetrato. qd z alij multi z magni viri eodē spū ꝯsulēdo reb' hūanis nō temere fecerūt de q̄ helya cū exēplū dedissent discipuli cōmemorātes qd ab eo sactū sit: vt etiā ipsis daret ptātē petēdi de celo ignē ad ꝯsumēdū eos q sibi hospiciū nō p̄buerāt: rep̄hendit dn̄s in eis n̄ exēplū ꝓphete sancti: sed ignorantiā vindicandi: q̄ adhuc erat in rudib' aiaduertens eos nō amare correctionē s3 odio desiderare vindictaz. Itaq3 postea q̄ docuit eos qd esset diligere proximū tanq̄ seipsum infuso etiā spūsancto: quem decem diebus ꝯplectis post ascensionē suā desuper vt ꝓmiserat misit: nō defuerūt tales vindicte q̄uis multo rarius q̄ in veteri testamēto. Ibi eniz ex maiori pte seruiētes timore p̄mebat'. Hic aūt maxime dilectiōe liberi nutriebant'. Nā z verbis apli petri annanias z vxor eius: sicut in actibus apostoloꝝ legimus: exanimes ceciderūt: nec resuscitati s3 sepulti sunt. Act.5

Item aug'. ꝯtra cresconiuz grāmaticum lib.j. Que vitanti ꝯtraria sūt christiani p/seq[illegible] debēt.

Quisqs christian' iniquū ꝑseqt' christi ē inimicus. vex dicis si nō h̄ i illo ꝑseqt' qd christo ē iimicū. neq3 eni dn̄s i seruo pr̄ i filio marit' i ꝯiuge: cū sint vtriq3 christiāi nō debēt ꝑseqge: nisi vicia christiane ꝯtria veritati: an vo n̄ nisi vicia christiane ꝯtria veritati merito tenē nō ꝑseqn̄t': nō rei negligētie merito tenebūt.

Item aug ad macedoniuz. Quēad modū hō h3 diligere ꝓximū sic seipsuz.

Debet homo diligere proximū suū sicut seipsum: vt quez potuerit hominē beneficētie consolatione vel informatiōe doctrine vel discipline coertione adducat ad colendum deum.

Item aug. ad donatum presbyterum. De eodem.

Mali sunt prohibendi a malo z cogēdi ad bonum. Ex his omnib' colligitur q̄ vindicta est inferenda nō amore ipsi' vindicte sed zelo iusticie: non vt odiū exerceat': sed vt p̄uitas corrigat'. s3 cū vidicta aliqū inferat' dānis rex. aliqū flagell' aliqū ēt morte q̄rit an pctm̄ sit iudici vl' ministro reos morti tradē. Nō v.

k Debz hoiez.ar. q̄ cū pecūia possum' allicere aliq̄s ad fidē.vt.j.e.q.vij. q̄. āt. z.s̄ xlv.di. q sincera. sub tali eni ꝯditione possum' aliquā ducere in vxorē vt fiat xp̄iana. vt xxviij.q.j. caue. z possum' eos grauioribus pēsiōib' onerare vt ꝯuertāt.j.e.q.vi.iā vo. qd satis admitti pōt. z sic i talib' spūalibus

licite fit passio. vbi agit̃ ꝯ ꝯuersiõe alicui⁹ ad fidē. ⁊ sic nō ob. i. q. ij. quāpto. Questio. v.

a
Quod āt. Nulli licet occidere nisi habeat ptātē gladij. nec tūc lʒ nisi h̄ faciat amore iusticie. vt. ꝯ. q. pxi. ea vi dicta. j. e. miles. Item si spes ē correctiōis ñ ꝺ₃ occidē sʒ si ñ ē spes correctiōis. pt occidēr vt reddē eū inutilē ad maleficiēdū vt. ꝯ. q. px. ē i iusta. j. e. c. lex ꝺ₃. Si āt pa⁹ fit corrigi nec occidi ꝺ₃ nec debilitari in mēbris vt h̄ ⁊ j. e. c. j. ij. ⁊ iij. Et h̄ vba sūt ꝙ iudex solꝰ pōt occidere nisi sint aliq nocturni depopulatores agrorum vel sint latrones i publicis stratis q̄s quilibet pt occidē. vt. C. q̄n li. vnicuiꝗ sine iudicio sēipm vindi. l j. ⁊. ꝯ. q. iij. fortitudo. vt nisi defendēdo se occidat aliquē ex̄ da homi. c. j. circa finē. ⁊ ℩c cū hō. h.

Exo. 20. Mat. 10.

Quod āt[a] nulli liceat aliquē occidere. illo precepto pbat̃ ꝙ dn̄s i lege hōicidiū phibuit dicēs. nō occides. Itē i euāgelio oīs q accepit gladiū. gladio pibit. Itē aug. ad marcellianū comitē de donatistis capit. Qꝺ mali ñ sūt iterficiendi sed flagellis emēdādi.

Circūcelliōes[b] illos ⁊ clicos ptis donati. q̄s ꝯ hipponēsi ciuitate ad iudiciū pfact̄ eoꝝ publice disciplie cā deduxerat. a tua nobilitate ꝯperi auditos ⁊ plurimos eoꝝ ꝯ hōicidio qꝺ i restitutū pſbr̄ū catholicū ꝯmiseft. ⁊ ꝯ cede inocētij alteri⁹ catholici pſbyteri atꝫ ꝯ occulo ei⁹ effosso ⁊ ꝯ digito pciso fuisse cōfessos[c]. Vn̄ mihi sollicitudo[d] maxia icussa ē. ne forte sublimitas tua censeat eos tāta legū seueritate eē plectēdos. vt q̄lia fecerūt. talia patiāt̃. Ideo his litteris obtestor fidē tuā quā hēs i xp̄o p ipsius dn̄i nr̄i misericordiā vt h̄ ñ facias[e] nec oīo fieri pmittas. Quis eni ab illoꝝ iteritu dissimulare possem⁹. q̄ ñ accusantib⁹ nr̄is sʒ illoꝝ notarijs[h] ad q̄s tuēde publice pacis vigilātia ptinebat pñtati videāt̃ exanimi nolum⁹ tñ passiōes suoꝝ dei q̄si i aliene ptis suppliciis vindicari ñ ꝙ scelestis hoib⁹ licētiā facinoꝝ phibeam⁹ auferri. sʒ h̄ magis sufficere volum⁹. vt viui ⁊ nllā[k] parte corpis trūcati vł ab ingetudine isana ad sanitatē ociū legū coertiōe dirigāt̃ vł a malignis opib⁹ alicui vtili opi deputēt̃. vocat̃ qdē ⁊ ista dānatio[l]. sed qs nō intelligit magis bn̄ficiuʒ q̄ suppliciū nuncupādū. vbi nec seuiendi relaxat̃ audacia. nec penitēti salutaris medicia sbtrahit̃. Imple xp̄iane iudex pij pr̄is officiū. sic succēsea[m] iniqtati memineris. vt nō i pctōꝝ attrocitatib⁹ exerceas vlciscendi libidinē sed pctōꝝ vulnerib⁹ curādi adhibeas volūtatē. noli pdere paternā diligētiā quā in ipsa īqsitiōe[n] seruasti. q̄n tantoꝝ sceleruʒ ꝯfessionē nō extēto aculeo nō sulcātib⁹ vngulis nō vrētib⁹ flāmis sed virgaꝝ verberib⁹ eruisti: q mod⁹ coercionis ⁊ a magistris[o] artiū liberaliū ⁊ ab ipsis pentibus adhibetur vt sepe i iudicijs solet ab episcopis[p] adhiberi. Noli ergo attrocius vindicare quod lenius inquirendi q̄ puniendi maior necessitas est. Ad hoc eniʒ ⁊ mitissimi homines facimus admissuʒ diligenter

b Circūcelliones. i. restitutū pro pr̄iū nomen. c Cōfessos. corā laico. ⁊ sic ē ꝯ ex̄ ꝯ iudi. at si clici. i si. Sʒ isti pp heresiʒ sunt facti de foro ei⁹. d Sollicitudo. q̄r ipse eos accusauerat. lʒ nō ex noie. vn̄ timuit ꝙ esset reus mortis ipsoꝝ. vt j. e. vnū i fi. e Nō facias ar. ꝙ i crib⁹ pt iudex penā tpare. arg. ꝯ. ij. q. iij. ꝯ. notādū. f Interitū. ar. ꝙ iudex secularis pt corrigere clicos icorrigibiles. vt j. e. si audierit. ex̄ ꝯ sen. ex. ppēdim⁹. g Sʒ illoꝝ iudiciū. h Notarijs. i. officialꝭ. q de ferūt cria iudicib⁹. vt. iiij. q. iij. ꝯ. alij. sic testes synodales deferūt cria epis. xxxv. q. vj. epus. i Seruoꝝ. i. q̄s patiunt̃ serui dei.

k Et nllā. ꝯ. q. px. iste iusta ꝯ. sed h̄ de incorrigibilib⁹ ibi nō. l Dānatō. nota iudices posse minuē penā sic. xxij. q. iiij. inocēs. m Succēsere. i. irasci. n Inqsitiōe. i. p inqsitionē crim̄. o Et a magistris. mgr̄i nō icidūt i canonē ꝓbādo clicos cā discipline. ex̄ ꝯ sē. ex. sup eo. dū tñ nō nimiū seuiāt̃ in eos vt. ff. ad. l. aquili. p̄ceptor quib⁹ āt liceat alios castigare. hēs. ꝯ. e. q. iiij. duo ista. vij. q. j. sicut. dat̃ āt ista potestas pr̄i i filios clicos quib⁹ sacrū ordinē recepit. lʒ tū ordo nō liberet a ptria ptāte. vt. lxxxiij. di. si seruus. vnde maiorē potestatē habet magister in discipulo q̄ pater in filio. cum magister adhuc post ordinem habet eum in potestate p illā decre. super eo. p Ab episcopis. nō tamē manibus proprijs hoc facere pōt. vt. lxxxvj. di. non liceat nec per laicuʒ potest hoc facere. sed p clericum. vt extra de sen. excō. vniuersitatis. est ergo h̄ ar. ꝙ iudex ecclesiasticus virgis pt punire. ⁊ ꝙ clerici virgis pn̄t puniri. vt. v.

q.v. filii qui. et.xlv.di.cum beatus. Johan.

a Pena. hic dicitur q propter tria parcẽdum sit istis. tamen quia vident ecclesiã lesam haberi se cõscientiam si ad denũciationez suam isti occidantur. tũ ꝓpter spem correctionis. tum propter mansuetudinem eccle.

b Transactis. argu. q executio sententie siue in cã ciuili vel criminali differẽda est. xi. q. iij. cũ apud arg. contra. ij q. j. sicut.

c Unum solum est. per operam. i. per querelas nostras. et est h ic ar. q si iudex suspẽdit aliquẽ ad querelam clerici. q clericus non possit ꝓ moueri. vt. s. e. c. proxi. et de penitẽ. di. j. periculose. et ex. de excessib9 pre. ex litteris. ar. cõtra. s. q. iij maximianus j. e. non vos. et ff. de bo. li. qui cum maior. §. j. et est expressum extra de homi. postulasti. et c. tua.

d Occidi. arg. hic ꝓ h. q dicit q clericus debeat potius ꝑmittere se occidi q̃ q ipse occidat. vt dixi. s. e. q.

atque instãter examinare debent: vt quib9 parcant inueniant. Idem marcellino. Preter supplicium mortis rei sunt puniẽdi.

Pena[a] illorum q̃uis de tantis sceleribus confessoꝝ rogo te vt ꝓter supplicium mortis sit et propter ꝯscientiam nostram et propter catholicaz mansuetudinem commendandam: ipse eniz fructus ad vos peruenit ꝯfessionis illorum. quia inuenit catholica ecclesia: vbi erga atrocissimos inimicos seruet atque exhibeat lenitatem. In tanta quippe crudelitate: que preter sanguinez vindicta processerit: magna lenitas apparebit: q et si modo quibusdam vestris illa atrocitate cõmotis videtur indignuz et q̃si dissolutionis et negligentie simile transactis[b] tamẽ motibus animorũ qui recentiorib9 factis solent turbulẽtius excitari egregie luculenta bonitas apparebit. Idem donato. Mali prohibendi sunt a malo et cogendi ad bonum.

Unum[c] solum est: qd in tua iusticia pertimescimus ne forte: quoniam quicquid mali contra christianam societatem ab hominibus impijs ingratisque cõmittitur: profecto grauius est atrocius q̃ si in alios cõmittatur: tu quoque ꝓ immanitate facinorum ac non potius pro consideratione lenitatis christiane censeas coercendum: quod te per iesum christum ne facias obsecram9 et paulopost. Ex occasione terribilium iudicum et legum ne eterni iudicij penas luant: corrigi eos cupimus non necari: nec disciplinaz circa eos negligi volum9 nec supplicijs quibus digni sunt coerceri. sic q̃ eorum pctã cõpesce: vt sint q̃s peniteat peccasse: et paulopost: pro inde si occidendos i his viros putaũ deterrebitis nos ne ꝑ operam nr̃am iudicium tale quidẽ perueniat: q̃ comperto in nr̃az perniciez licentiori audacia crassabũtur necessitate nobis impacta vt etiaz occidi[d] ab eis eligamus potius q̃ eos occidendos vestris iudicijs inferamus. Idem. Quies ecclesie principum seueritate iuuatur.

Prodest[e] seueritas vestra: cuius ministerio quies adiuuatur et nostra: prodest intercessio nostra. cuius ministerio seueritatis temperatur et vestra. non vobis displiceat q rogamini a bonis: quia nec nobis displicet: q timemini a malis nam hominum iniquitatem etiam apostolus paulus non tantum iudicio futuro: verum etiam de presentibus vestris secularibus potestatibus terruit: asserẽs etiam ipsas ad dispensationez diuine ꝓuidentie pertinere: omnis inquit anima potestatib9 sublimioribus subdita sit etc. Hec verba apostoli vtilitatez vestre seueritatis ostendunt. proinde sicut dilectionem iussi sunt terrentibus debere qui timent. ita dilectionem iussi sunt timentibus debere q terrent nihil cupiditate nocendi fiat: sed oia ꝯsulẽdi charitate. et nihil fiat inaniter: nihil inhũaniter ita formidet vltio cognitoris vt nec intercessoris religio ꝯtẽnat: q plectendo et ignoscendo hoc solũ bene agit: vt vita hoim corrigatur[f]: q si tanta est ꝑuersitas et impietas: vt corrigend9 rei nec discipline ne venie remedia suffragentur. ab oi tñ intentiõe atque ꝯscia quaz de9 cernit siue seueritate siue lenitate non nisi officium dilectionis impleatur. Palea.

Hoc tñ intelligendũ est de illis q̃s presentia supplicia in melius ꝯmutant: nõ de illis q obstinati sunt i malo: qui si sp viuerẽt sp pecca-

e Prodest. et nostra. mutuũ s. in prin. veni prestant sibi auxilium. j. e. pnceps. Ro. 15.

f Corrigatur quasi di. siue ꝑ verba siue per pecuniam siue alio modo non refert. sic. s. e. que. iiij. ca vindicta. Johannes.

a Quid ergo puniret. ergo hoc dicit pertinentibus tamen. vt.j.de pe.dis. iij.§.auctas. nam quemdam pena incipit hic. et durat in infinitum. vt.j.de pe.dist.in.iij. ignis succes est.sicut econuerso. quandoque remunerat aliquos tpa lis vt eos puniat eternalis. vt.xxij.q.ij.si quelibet.
b Falsum est. q.vi.ex quo falsum dixerunt in vno.dicunt quod et in alijs.et est hic ar.quod instrumentum vel testium si est in vno falsum.quod et in omnibus. vt.de.dist.ix.si ad sacras.
c Non puniri.tunc sententia iudicis puenit ret. si quis hic plene punitus esset in futuro non puniret.
d Iudicij. idest christi.
e In peccatorem.si punitum sufficienter.
f Exercende in futuro.
g Israelitis.idest israelitarum.
h Leuis. ecce quod leues dicit culpam maledicere deo cum magis sit maledicere deo quam principi.sic. C.si quis imp.

Beñ.i. Beñ.x. Beñ.19 Exo.19. Nu.19. Naũ.i.

rent: quorum pena hic incipit et in eternum durabit. Item hiero. in naum. In penitentiarum nonnulli puniuntur: ne in eternum flagellentur.

Quid ergo[a] ait contra dominum cogitatis ipse est qui creauit mundum et consumationem eius faciet. quod si vobis videtur crudelis et rigidus et cruentus: quod in diluuio genus deleuit humanum. super sodomam et gomorram ignem et sulphur pluit. egyptios submersit in fluctibus: israelitarum cadauera prostrauit in heremo: scitote eum ideo ad presens reddidisse supplicia ne in eternum puniret. Certe aut vera sunt que prophete loquuntur aut falsa. Si vera sunt que de seueritate eius videntur dicere: ipsi dixerunt. Non iudicabit bis in idipsum in tribulatione. Si autem falsa sunt et falsum est[b] hoc quod dicit: non consurget duplex tribulatio: falsa est ergo et crudelitas que in lege scripta est. quod si verum est et negare non poterunt dicente propheta: non iudicabit deus bis in idipsum in tribulatione ergo qui puniti sunt: postea non punientur. si autem postea punientur scriptura mentitur quod nephas est dicere. receperunt ergo et qui in diluuio perierunt et sodomite et egyptij et israelite in solitudine mala sua in vita sua. Querat ergo hic aliquis: si fidelis qui deprehensus fuerit in adulterio decollet. quid de eo postea fiat. aut enim punietur et falsum est hoc quod dicit: non iudicabit deus bis in idipsum in tribulatione aut non punietur: et optandum est adulteris vt in penitentiarum breui et cita pena cruciatus frustrentur eternos. Ad quod respondebimus deum vt omnium rerum: ita suppliciorum quoque scire mensuram et non preuenire[c] sententia iudicis[d] nec illi in peccatorem[e] exercende[f] dehinc pene auferri potestatem: et magnum peccatum magnis diuturnisque luit cruciatibus. si quis autem punitus sit vt ille in lege qui israelitis[g] maledixerat: et qui in sabbato ligna collegerat: tales postea non puniri: quia culpa leuis[h] penitus supplicio compensata sit. Item gregorius. Qui rei sunt sanguinis ab ecclesia defendi debent.

Reos[i] sanguinis defendat[k] ecclesia ne effusio ne sanguinis particeps fiat. Hinc apparet quod mali flagellis sunt coercendi non membrorum truncatione vel temporali morte plectendi. Sed obijcitur illud quod dominus ait ad moysen Maleficos non patieris viuere Item. Qui coierit cum iumento morte moriatur. Adulterij etiam vel blasphemie crimine notatos immisericorditer lapidari iubet. Item moyses qui legem acceperat cultores idoli morte puniuit. Samuel etiam agag pinguissimum regem in frustra concidit. Phinees quoque iudeum cum madianita coeuntem gladio transfixit: quod est ei reputatum ad iusticiam. Similiter nonnulli in veteri testamento inueniuntur malos trucidasse. nec tamen transgressores legis: sed defensores appellantur. Prohibetur ergo illo[l] precepto quisque sua auctoritate in necem alicuius armari: non legis impio reos morti tradere. qui enim publica potestate functus ipsius legis impio malos perimit nec illius precepti transgressor nec a celesti patria alienus habetur. Unde aug. ad publicolam. Ex officio non est peccatum homines occidere.

De occidendis[m] hominibus ne ab eis quisque occidatur: non mihi pla

maledi.l.vna
i Reos.j.q.viij.si vobis.
k Defendat.omnes fugientes ad ecclesiam tenetur defendere. vt xvij.q.iiij.reum.et hoc verum est.siue rei sint siue non. nisi in casibus.extra de imu.ec.inter. Sed illos qui non fugerint ad ecclesiam quandoque iuuabit quandoque non.si.n. spes est correctionis debet eos iuuare. vt .e.q.ix.est in iusta. Item si iniuste sint condenati aliqui omnibus modis iuuabit eos. si autem iuste tunc potate et si importune iuuabit eos. sed tamen intercedendo qui eis ne ex indiscreta defensione incidat ecclesia in malam opinionem. vt xiiij.q.vi.si qui.et.e.q.iij non inferenda. Et licet teneatur aliquos defendere.non tamen tenet bellum pro eis mouere. vt.C.de epis. au. adiectos supplicio.io.
l Ergo illo.non occides.
m De occidendis. miles sub potestate aliqua constitutus. vt.j.

2.Re.17 Nũe.25. Exo.22. Leui.20 Leui.24 1.Re.15 Nu.25. m

eo. miles. nisi hoc fiat iniusto bello. vt. j. e. si ho micidiū et i. casib⁹ positis i sūma. a ¶ Pro se. sic. g officiat⁹ nō pt eē aduocat⁹ i ppa cā. et ita offm suū ē ei dānosuz. Sic. e. x. q. iij. h sus. sic nec i cā sua pt qs eē iudex. vt. s. q. iiij. int. occisus fuerit liber hō pstabit. cc. sol. sz si alit nocuerit pdēnabit pz arbitriū iudicis. sed in ceteris reb⁹ pdēnat pena dupli. ut. ff. de edi. edic. hl enīz et. l. se. e ¶ Paul⁹. ar. q nō im putat clerico. q ad defensionē sui iuris vocat

ul dic q p se. .l. pro puato odio. Joā. q p mo dixit fal suz ē. cū inue niat h phibi tū nec littera ista pdicit. b. b ¶ Perso ne. h dic pp epōs q hūt iu risditionē se cularē. sz nō pūt presidere cāis sanguis ut. xv. q. iiij. c. i. et. j. ea. q. viij. his a g b⁹. et. j. c. sepe c ¶ Uñ. q. d cū qs ex offō suo occidit a liquē. nō ē ei i putādu si ex offō tli seqnt hōicidia. ita ptinuant se quētia exem pla ul sic pti nua si aliqs repellēdo ma los occidat a liquē. h nō ē ei iputandū. d ¶ Re⁹ est. nisi equ⁹ ille fuerat calci trosus ul bos fuerat cornu peta. Nam si talis nocue rit bn tenet dñs. ut. ff. si qd. pau. fe. l. i §. i. et. ii. et ge neralit si ha buerit tle ani mal. qd con sueuit nocer. ut vrsuz. leo nem aprum siue ligatum siue non. et si

cet psiliū: nisi forte sit mi les aut publica functione teneat: vt nō p se⁹ hoc fa ciat: sed pro alijs vel p ci uitate vbi ēt ipse est: acce pta legitia ptāte si eius cō gruit psone^b qui vo repel lunt aliquo terrore: ne ma la faciāt: etiaz ipsis fortasse aliquid pstatur. hinc autē dictum est: ne resistamus malo: ne nos vindicta de lectet: que alieno malo ani mum pascit: non vt corre ctionez hoiuz negligam⁹. Unde^c nec reus est^d mort aliene: qui cum sue posses sionis muroz ambitū cir cūduxit aliqs ex ipsoz vsu pcussus interijt: neqz eniz reus est xpian⁹ si bos eius aliquē feriendo vel equus calcē iaciēdo aliquez occi dat. aut ideo nō deberent xpianoz boues hēre cor nua aut equ⁹ vngulas aut dentes canes: aut vo qm paulus^e aplūs satis egit: vt in tribuni noticiaz per ferret insidias sibi eē a q busdā pditū pparatas: et ob hoc deductores accepit ar matos: si in illos scelerati homines incidissent: pau lus in effusione sanguinis eoz suū crimen agnosceēt: absit vt ea que pter bo num^f ac licituz facim⁹ aut habem⁹: si aliqd p hoc p ter nostrā voluntatē cuiqz mali acciderit: nobis im putetur: alioqn nec ferra menta domestica aut agre menta domestica aut agre stia sunt habenda: ne quis ex eis vel se vel alterū iteri mat: nec arbores plantāde ne qs ex eis se inde suspen

dat: nec fenestra facienda: ne p hanc se qsqz pcipitet: et qd plura cōmemorare cū ea cōmemorādo finire nō possū: qd est in vsu ho minū bonū aut licituz: vñ nō possit⁹ pnicies irroga ri: seipm ēt pimere nulla legis auctē alicui pmittit.

Unde aug. li. i. de ciui. dei.

Qui deo auctore bella ges serūt pcepta nō occidēdi nequaqz transgressi sunt.

SI nō licet puata po testate alicui hoiem occidere inocētē: cui⁹ occi dēdi licentiā lex nulla cō cedit: pfecto ēt q seipz oc cidit homicida est et tāto^b nocētior cum se occiderit: qto inocētior i ea cā fuit: qua se occidēduz putauit. Naz si iude factuz merito detestamur: eūqz vitas iu dicat cū laqueo se suspen dit: scelerate illi⁹ traditio nis auxisse poti⁹ qz expias se cōmissuz: qm de dei mi sericordia dspando exicia biliter penitens nullū sibi salubris pnie locuz reliqt: qto mag]a sua cede se ab stinere dz: q tali supplicio qd in se puniat nō hz. Ju das. n. cū i se occidit scele ratissimū hoiez occidit: et tn̄ nō solū xpi vez sue mort re⁹ finiuit hanc vitā qz lz pter scel⁹ alio tn̄ suo sce lere mortu⁹ ē: cur. aūt qui nihil mali fecit sibi male faciat: et seipm iterficiēdo hoiez iterficiat incōtē ne aliū pnat nocētē: atqz i se ppetret pctm̄ ppriū: ne in eo ppetret aliend. Itē in sctis canonicisqz libris no

milites. et ali quis ibi occi dat. sic. s. e. q iij. marian⁹. f ¶ Bonus. ar. q si aliqs dat operā li cite rei q nō est ei iputan dum si aliqd male inde se quat. ut. l. di. sepe. et. c. qz te. et di. vj. te stamētū naz de⁹ est inspe ctor cordis et nō operis. ut xv. q. vj. ca. i. Itez est h ar. q non ois q occasionē dā ni dat dānuz dedisse uide tur. et hoc ha bes i brocar dis. xxij. q. ij. de neptis. et di. l. sepe. ff. a d. l. aql. qui occiderit. §. penultimo. g ¶ Possit. ar. q nō semp prohibet bo num pp ma lus qd sequi pōt. ar. ptra. xxij. q. i. i no uo. s. xxi. dis. ue. s. io. deniqz. s. io. SI nō li h cet. tan to. i. magis peccat bon⁹ alios se occi dēdo qz ma lus. qz malus crederet se me reri per hoc.

Ma. 27. Act. 23. Exo. 21. Ma. 27.

a ¶ Cauēdi .i. q2 cauē volumus. ne aliqs nos ledat. b ¶ Semet ipso. vñ qlibȝ pmo sibi faciat elemosynaȝ. deide pximo. de pe. di. iij. sane cauēdū. vñ possuȝ mihi ꝯsulere cū dāno alteri9. ut. ff. ad. l. agl. si qs fumo. arg. ꝯ xxij. q. ij. primuȝ. ⁊. xj. q. iij. si qs ꝓo. ¶ Excepti arg. ꝙ ꝑsona ad quā loqmur nō itelligit excepta i gnāli ſmone ut. ff. de pig. paul9. §. vlti. arg. eo ipso ꝙ qd nō excipitur itelligit icludi. vt. s. lv di. si euāgelica. ⁊ ex ꝺ iu. patr. et litis. Iтē ē ꝓ ar. ꝙ id qd de vno dr. de cibus aliis itelligēdū ē. ut. ij. q. i multi. ⁊. s. di. liij. denicꝫ. et di. v. ad eius. Itē ar. ꝙ ꝓbuȝ idiffinite ꝓlatū gnāliter itelligēdū ē. vt. xxxi. q. i. qd si dormierit.

Gen. 22 — Iud. 11 — Iud. 16

d ¶ Tu dixisti. iste dixit iudā martyrē eē. cū penitētia sit vidicta puniēs in se qd commisisse dolet,

bis nusq͂ȝ diuinit9 ꝑceptū ꝑmissūue repiri pōt: vt vl ipsi9 adipiscende imortalitatis vl ipsi9 mali cauēdia curādiue cā nobismetipsis necē iferam9. Nā ⁊ ꝓhibitos nos eē itelligēdū ē: vbi lex ait nō occides: ꝑsertiȝ q2 nō addidit ꝓximū tuū: sic falsū testimoniū cū vetaret: falsuȝ ingt testimoniū nō dices adūsus ꝓximū tuū: nec iō tñ si aduersus seipȝ qsq͂ȝ falsuȝ testionū dixerit: ab ꝓ se putauerit crie alienū: qm̄ regulaȝ diligēdi ꝓximum a semetipsob accepit: qm̄ qdē scriptū ē diliges ꝓximuȝ tuuȝ sicē teipm. porro si falsi testimonij nō min9 re9 ē: q de seipso falsū fatet q͂ȝ si adūsus ꝓximū ꝓ facēt cū i eo ꝑcepto q̊ falsū testionū ꝓhibet: adūs9 ꝓximū prohibeat possitq͂ȝ nō recte itelligētib9 videri nō eē ꝓhibituȝ vt adūs9 seipȝ qsq͂ȝ falsus testis existat: q͂ȝto magis itelligēdū est nō licere hoi seipȝ occidere: cuȝ i eo qd scriptū ē: nō occides nihil deide addito: nec ipse vtiq͂ȝ cui ꝑcipit itelligatur excepi9. I tē nō occides nec te nec alteꝝ: neq͂ȝ eniȝ q se occidit: aliō q͂ȝ hoīeȝ occidit. q̄sdaȝ ꝺo exceptiones eadē ipa dina fac auctoritas. Sȝ his exceptisc q̊s de9 occidi iubet siue data lege ad ꝑsonā ꝓ tpe expssa iussione siue ipe q occidit misteriū dȝ iubēti sicut adminiculū gladi9 vtenti: ⁊ iō neq͂ȝ ꝯ ꝓ ꝑceptū fecerūt qd dcm̄ ē nō occides: qui deo auctore bella gesserūt: aut ꝑsonā gerentes publice ꝑtātis ſȝ ius legi: hoc ē iustissime rōnis imperiū sceleratos morte punierūt: ⁊ abraā nō solū nō ē culpat9 crudelitatis crie: verū ēt laudat9 ē noie pietatis: ꝙ voluit filiū neq͂ȝ scelerate sȝ obediēt occidē ⁊ merito q̄rit vtꝝ ꝓ iussu ꝺi hñdū sit: ꝙ iepte filiā q̄ occurrit pr̄i occidit: cū id vouisset imolatuꝝ: qd ei victori ꝺdeūti ꝺ ꝑlio ꝑmit9 occurrissȝ nec sāson alr excusat: ꝙ seipȝ cuȝ hostib9 ruina dom9 oppssit: nisi q2 spūs latēt ꝓ iusserat: q ꝑ illū miracl'a faciebat. His igr̄ exceptis q̊s vel lex iusta gnālr vl ipe fōs iusticie de9 spālr iubȝ occidi: qsqs hoīeȝ vl seipȝ vl quēlibȝ occiderit: hoicidij crie inectit. I tē hoc dicim9: ꝓ asserim9: ꝓ mōis oīb9 approbam9: nemiē spōtaneā mortē sibi iferre dēre: velut fugiēdo molestias tꝑales ne icidat i ꝑpetuas: neieȝ ꝑꝑ pctā aliena ne ꝓ ipo icipiat hře grauissimū ꝓpꝛiū: neieȝ ꝑꝑ sua pctā ꝑlita: q̄ mag] i hac vita op9 ē: vt possint penitēdo sanari: neieȝ velut desiderio melioris vite: q̄ post mortē spat: q2 reū sue mortis melior p9 mortē vita ñ suscipit. I tē ꝯ peulianū.

Nemini licet sibi man9 iijcē.

T u dixisti a laq̊o traditorē ꝑijt laqueū talib9 e ꝺrelīqt ꝓ ad nos oio ñ ptinet. neq͂ȝ. n. veneramur nomine martyrūf eos q sibi collū ligauerīt. I tē hiero. in iona ꝓpheta. De eodē.

N on ē nr̄m mortē arripe: sȝ illatā ab alijs libēter accipe: vñ ⁊ i ꝑsecutionib9 ñ licȝ mihi ꝓpa ꝑire māu absq͂ȝ eos vbi castitas piclitat: sȝ ꝑcutiētu colla submittēh. I tē ex ꝯcil. braca. Nulla fiat oro ꝓ his: qui seipsos iterficiūt.

ut. j. ꝺ pe. di. iij. pnia. vñ licitū est cuilibet ꝓ peccatis suis se occidē e ¶ Talib9. sūt ꝟba aug. dic talibus. i. malis. f ¶ Martyrum. s. i. q. i. uiꝺ. j. xxxiij. q. iij. ꝙ autē.

g N on est. absq͂ȝ eo dicūt quidaȝ ꝙ ubi fides ecclesie ⁊ castitas corpis impugnat. licet alicui se occidē. ut hic innuit cuȝ tñ augustin9 dicat ꝙ ad qdcunq͂ȝ maluȝ qs cogat nō pōt se occidere. ut. s. q. iiij. displicet. melius pōt legi hec dictō absq͂ȝ iclusiue. q. ꝺ. nec in istis in quib9 magis uidet. licet alicui se occidē sic ponitur ibi pulchre sunt gene tue absq͂ȝ eo qd intrinsecus latet. sic ponit hec dictio absq͂ȝ inclusiue. xxxv. q. iij. ꝓgenie. ⁊. ff. de pig. act. l. i. xlij. q. ij. ebron. h ¶ Submittere. i. non resistere.

a Placuit voluntarie. secus si p furore tunc non imputaret. vt. xv. q. i. si qs insaniens. & c. illa. b. b Commemoratio. Sz nonne cum illi coicauim⁹ viuo. ergo illi mortuo coicabimus. vt. j. xxiiij. q. ij. sane. sed illud itelligas de comone sacramentorum que dat i fi. Sed hec solutio si est sufficiens. Nam si qs mortu⁹ e sine sacramentis illis & sine pnia. si tn fuit honesta ca mortis bn admittitur ad oiones eccle. fi. ex̄ d sepul. ex parte.

c Ad sepulturã. vr ergo q tales sepeliunt. vt hic. & j. e. q. viij. qui cũq. sz h non est verum. & itelligas illud d canina sepultura. Nam & cõtrito qñq denegat ecclesiastica sepultura. vt ex̄ de torneamẽtis. c. i. & ex̄ d'ra pto. sup eo.

d Pro scelerib⁹. sic fures & latrones. vt ex̄ de fur. fures. nisi fuerint contriti. vt. xiij. q. ij. c. vlti.

e Miles. i. perij. ar. q ratione mandati excusat aliquis etiã si contra cõsciaz faciat. vt. s. e. q. i. qd culpat. in fi. ex̄ de offi. iu. deleg. pastoralis. §. quia vero.

f Quin minister. sponte. ar. q non excusat vxor que reddit debitũ illi quẽ scit cõsanguineũ suũ de mandato ecclesie. Sed distinguit. ex̄ de sen. excõi. inqsitioni. & d resti. spo. lras.

g Ex eterna si spõtane⁹. si. xiij. q. v. dixit. & ad hoc facit. xxij. q. ij. c. abraam.

Placuit vt hi qui sibi ipsis voluntarie^a aut p ferrũ aut p venenuz aut p pcipitiũ aut p suspẽdiũ vl' qlibet mõ iferũt mortem: nulla prsus p illis i obla tione cõmemoratio^b fiat neq cũ psalmis ad sepulturam^c eorũ cadauera deducant. multi. n. sibi h p ignorãtiã vsurpãt sic & de his placuit fieri: q p suis scelerib⁹^d moriũt: ipenitẽtes subaudiat. Itẽ i eodẽ li. i.

Nõ ẽ re⁹ homicidij miles qui ptati obediens hoiem occidit.

Miles cũ obe-diẽs ptati sub q legitime cõstitut⁹ ẽ hoiez occidit nulla ciuitat suę lege re⁹ ẽ homicidij: imo nisi fecerit re⁹ ẽ impij^e deserti atq cõtẽpti: qd si sua spõte atq auctẽ fecisset: in crie effusi hũani sanguinis icidisset. Itaq vñ punit si fecerit iniussus: ide punietũ nõ fecerit iussus. Idez i qõnib⁹ exodi.

Homicida ẽ: q spõte occidit qs iudex iubet occidi.

Quin minister^f iudicis occidit eum quẽ iudex iussit occidi: pfecto si id spõte fac homicida ẽ ẽt si eũ occidat quẽ scit a iudice debuisse occidi. Idẽ.

Sicut iure laudat obediẽtia: ita rephẽdit q sibi ñ ccessa vsurpat.

Ex etna ita medio q̃dam loco posuit aliq vti eis vsurpãdis merito rephẽdat: audacia in exeq̃ẽdis iure laudet obediẽtia: abraã si spõtane⁹^g i occidẽdo filio mot⁹ fuisset: execrabilis hẽret: at iubẽti deo obsecũdãs famulat⁹ est. Idem in qõnib⁹ sup mat.

Bono animo officia vindicte possunt impleri.

Officia vĩdicte^h pñt implere boni bono aio: q̃lo iudex^i & quomõ lex^k. Idem ad macedonium.

Nõ ẽ iniqu⁹ sz hũan⁹ qui crimẽ psequit: vt hoiez liberet

Non est iniqtatis: sed poti⁹ hũanitat socie tate deuict⁹: q ppterea criminis^l est psecutor: vt sit hois liberator. Idem.

Quare sint instituta regia potestas & legalia tormẽta.

Non frustra^m sũt istituta ptãs regis & cognitoris ius: vngule carnificis: arma militis: disciplina dñantis: seueritas ẽt boni pris: hñt oia ista modos^n suos cãs^o rõnes^p vtilitates^q: hec cuz timentur. & mali cohercẽt: & boni qe ti inter malos viuũt. Itẽ.

Nõnunquã poti⁹ peccat q cãm mortis pbet: q ille qui occidit.

Quin hõ^r ab hoie occidit multuz distat. vtrũ fiat nocẽdi cupiditate vl' iniuste aliqd auferẽdi sicut fit ab inimico sicut a latrone: an vlciscẽdi vl' obediẽdi ordie sicut a iudice: sicut a carnifice: vl' euadẽdi vl' subueniẽdi necessitate: sicut interimit latro a viatore hostis a milite: & aliqñ qui cã mortis

h Officia. h vidicte. idest vidicta ex officio.

i Quo iudex. in extraordiarijs. vbi nõ ẽ statuta pena criminis.

k Lex. i. vbi ẽ statuta pena criminis ad vtrũq. ex̄ de offi. & po te. iud. deleg. & cãs. ps⁹ fi.

l Non est crimis. ẽ. xlv. dis. & q emendat.

m Non est m frustra. s. dis. iij. facte sunt.

n Modos ad quid fiãt. vt. s. q. iiij. q peccat.

o Cãs. nõ sine cã nemo puniẽdus ẽ. xvj. q. vlti. in uentum.

p Rõnes. pm legem iudicandũ est. ij. q. vij. iudicet.

q Utilitates. naz h solum bñ agit. vt vita homĩnuz corrigatur. vt. s. eo. pdest. Jo.

r Quz hõ. r latro. sm rem nocturnuz licet occidere sz diurnum nõ. nisi telo se defendat. ut ex̄ de homi. si pditens. Si aũt fur nocturn⁹ poterat depreh ẽdi sine

lesione.tenet ille qui eum occidit.vt.ff.d sic. furē. Jtē latronē isidiātē i itierib' licet cuili bet occidē.vt.C.qn li.vni.sine iu.vi.l.i.z.ij.
a Potius.j.xxi.q.vlti.qui aliorum.
a Poti'.sicut magis punit ꝯsulēs ꝙ facies.vt.j.xx.q.vl.g alioꝝ. et.lxxxvj.dis. tāta. Jngrendum ēt ē qs pmo causam mali pbuerit vt.C.ad.l.iu.de vi.pub..si qs.z.ff.si q drupes pauperi.fe.di.l.i.ꝯ.cū arietes.
b Suppliciū.s3 certe illud nullo iure inuenit ꝙ fideiussō possit occidi si n exhibet illuz pro quo fideiussit.l3 fideiussit p re reo criminis. Sed si fideiussior reum criminis non exhibet pecuniariter punit. S3 si dolo eum nō exhibet puniatur arbitrio iudicis.vt.ff. de exhi.reis. l.si qs reum. et.C.ad turpil.l.ij. poti' ergo respicit hic factū vel ꝯsuetudo alicuius loci ꝙ plus.
c Rincipes hec quatuor capitula ad hoc inducunt vt principes eccliās defendant et reos nō permittāt viuē.
d Jntra ecclīam laici

fuit poti' a i culpa est ꝙ ille q occidit: velut si qspiaz decipiat fideiussorem suū: atq3 ille pro isto legitimuz suppliciū b luat: nec tn̄ ois qui cā mortꝭ aliene est: re' est: velut si stuprū qspiā petit: seseq3 si nō ipetrauerit iterimat: qd si fili' timens pr̄is pia verbera pcipitio peat: qd si ali' hoie libato vl ne ali' libet sibiipsi mortem inferat: nūqd pp istas alienaꝝ mortium cās: aut sceleri ꝯsentiēdū est aut vi dicta pcti q̄ nō fit nocēdi s3 corrigendi studio: aut ēt pr̄na vbera tolerāda: aut opa misericordie cohibē da sūt: hec cū accidūt debem' eis hūanū dolorez z nō pp̄ter illa ne accidant recte factoꝝ reprimamus volūtatē. Jtez isidorus.

Qd sacerdotes efficere dicēdo nō valent: discipline terrore ptās extorqueat.

Rincipes c seculi nō nūquā itra ecclīaz potestatis adepte culmina tenēt: vt p candē ptātē disciplinā ecclīasticā muniant. Ceterū intra d ecclīam ptātes necessarie non eēnt nisi vt qd nō pualēt c sacerdotes efficere p doctrine sermonē: ptās hoc impet p discipline terrorē. Sepe p regnū terrenū celeste regnū pficit: vt qui intra ecclesiā positi ꝯtra fidē z disciplinā agūt: rigore pncipum ꝯterant: ipsamq3 disciplinā quā vtilitas ecclie exercere nō pualet: ceruicibus supboꝝ ptās pncipalis imponat: z vt venera-

hn̄t iurisditionē multiplr intra ecclīaz qn̄q3 in psonis ipsis.cū sint icorrigibiles.vt.xxxij. di.eos qui.z.j.eo.de ligurib'. Jtez qn̄q3 pp ambitionē alicui'.vt.lxxix.di.si qs pecunia. Jtez cū fidē volūt subuertere.vt di.viij.quo iure.z.s̄.e.c.i. et.xvij.di.sti.nec licuit. Jtē cū falsarius est clericus.ut ex̄ de cri.fal.ad falsarioꝝ. Jtē z cū scisma faciūt clerici z cū cōtemnūt excōicationē ut.j.de ligurib'. Jtez z ubicūq3 ecclesiastica ptās dficit ut hic. Jtē z cuz tributum petūt ab ecclesia.ut j.ea.q.viij.cōuenior.
e Nō pualent.s̄.distin.xcvj.duo.s̄.di.x.qm̄.s̄.xj q.i.illud.
f Es omnes cō fessionē.i.ad ecclīas christuz ꝯfitētes.
g Ncestuo si in pstinis.s̄.lxxxij. dist. primos. Joānes.
h Egū.i.vi oppressos.hic uidet ꝙ ad iudiciū seculare spectet defēdere opp̄ssos et uiduas z pupillos.ut.j.e. ad ministratores. z.s̄.ea.q.iij. ab imperatore z.C.qn̄ imp. inter pu.z ui du.l.unica.s3 ꝯtra.j.xxiiij.

tionē mereaꝭ virtutē potestatis ipartiaꝭ. Cognoscant pncipes seculi deo se debere eē reddituros rōnez pp̄ter ecclīaz quā xp̄o tuēdā suscipiūt. Naz siue augeaꝭ par z disciplina ecclesie p fideles pncipes siue soluaꝭ ille ab eis rōnez exigit q eoꝝ ptāti suā ecclesiaz tradidit. Jtē leo pa.

Et regia ptās z sacerdotalis defendat auctas: q̄ ad diuinā ꝯfessionē pertinēt.

Es oēs aliter tute eē nō pn̄t nisi q̄ ad diuinam ꝯfessionem f punēt: z regia z sacerdotalis dfendat auctas. Jtez ex cōcilio thuronēsis.iij. Sacerdotalis admonitio q̄s corrigere non valet: secularis potentia corrigit.

Ncestuosi g paricide homicide mlti apud nos reperiunꝭ: sed aliq ex illis sacerdotū nolūt admonitionibus aurē accōmodare: volētes in pristinis ꝓdurare criminib' q̄s oportet per secularis potētie disciplinā a tam praua cōsuetudine coerceri q p salutifera sacerdotuz monita noluerūt reuerti. Jtē Hieronymus super hieremiā.

Malos cōprimē z bonos subleuare: regū officiū est.

Egū h officiū ē pp̄riū facē iudiciū atq3 iusticiā: z liberare de manu calūniātiū vi oppressos b z pegrinis pupillisq3 z viduis qui facili' opprimunꝭ a potētib': pbere auxiliuz: z vt curam eis pceptoꝝ dei maiorem iniiceret: intulit.

q.vlti.l.gs ꝺ potētib⁹.lxx xvij.di.deso laris. ⁊.c.i.⁊ ij. ⁊ .xij. q.i. ois etas.
a In loco isto.in ecclesia.Jo.
b Si apḋ. cditioni.nō ꝙ qlibet ꝺꝫ facere que sue cōditioni cōueniunt. ut.xciij. di. legim⁹. ⁊ vij.q.i. si gs eps. Et est h arg.ꝯ clicos gb⁹ displicet cditio sua q comā nolunt nutrire. ex ꝺ vlt.⁊ ho.cle. clericus.
c Qui ꝯdictor.s̄.xvij. q.vlti.si quis seruum.
d Quō. ar.s̄.ij.q.vij. nō pōt.
e Dicat.so domoꝝ. cuꝫ reuerteretꝛ ꝺ cede quatuor regum.
f Dia.hec s'audet sibi ꝯdicē i eo ꝙ dicit ꝙ h reges sūt ois ⁊ tam dixit.ꝙ oia sūt victoris.et etiaꝫ in ge.dixit. Nō accipiam ex oib⁹q̄ tua sūt. Ad h dicas ꝙ abraā non lberat isti regi.nec de regno suo erat et iō pda erat in sua ptāte. Aliogn si nō fuisset sua.n

Gen.14

Nolite ꝯtristari: vt nō solū eripiatꝫ: sꝫ ne patiamini qdeꝫ vt vestra cōniuentia eueniat eos ab aliis cōtristari: ⁊ sanguinē inocentē nō effundatis i loco isto^a. homicidas enim sacrilegos ⁊c̄.⁊ post pauca: si ingt h feceritꝭ: o reges iuda tenebitꝭ p̄stinā ptātē. Ipsis aūt p̄ncipib⁹ ⁊ ptātib⁹ fidē ⁊ reuerētiā s'uari oꝫ: quaꝫ q nō exhibuerit apud deū p̄mia iuenire non poterit.

Itē idē hic. Etna mercede fraudaꝛ q fidē ⁊ reuerētiā ptātib⁹ seruare ꝯtēnit.

Si apud carnales dominos i mimis fideles fuerit icipiēt eis apud deū p̄mia maiora ꝯmitti: ornat aūt doctrinā dñi: q ea q̄ ꝯditiōi^b sue apta sūt facit: vt ediuerso cōfundit eū q nō ē subiect⁹ in oib⁹ ⁊ cui cōditio sua displicet: qui ꝯdictor^c atqꝫ fraudator i nullo fidē bonā oñdit quō^d.n.pt fidelis eē i substātia dei: q carnali dño fidem exhibere non potuit.

Itē ambro.i li.i.ꝺ p̄triarchis. Militaris disciplia regia omnia seruat.

Dicat aliqs cū ipse vicerit: quō dixit abraaꝫ ad regeꝫ sodomoꝝ^e nihil sumā abs te: cū pda vtiqꝫ i ptāte victoris fuerit: decet militarē disciplinā: vt regi seruentꝛ oia^f: sane his q̄ secum fuissent in adiumētū fortasse sociati: ptē emolumēti tribuēdā asserit tāqꝫ mercedē laboris. Ideoqꝫ qm̄ sibi mercedeꝫ ab hoie nō q̄siuit: a deo accepit: sicē legim⁹ scriptū: qꝛ post hec v̄ba factū est v̄buꝫ dñi ad abraaꝫ i visu dicēs: noli timere abraaꝫ ego ptegā te: ⁊ merces tua erit magna valde. Preterea sicē p̄ncipib⁹ ⁊ ptātib⁹ fidē ⁊ reuerētiā exhibeꝛ cogimur ita seculariū dignitatū administratorib⁹ defendēdaꝝ ecclesiaꝝ necessitas incūbit: qḋ si faceꝛ ꝯtēpserit: a cōione sūt repellēdi.

Itē ioānes.viij. Querimōias ecclesiaꝝ: que in dignitatib⁹ agūt attenꝰ dñt audire.

Administratores plane seculariū dignitatuꝫ: q ad ecclesiaꝝ tuitionē pupilloꝝ ac viduaꝝ ptectiōneꝫ rapaciūqꝫ refrenatiōnem ꝯstituti eē pculdubio dñt: quēs ab ep̄is ⁊ ecclesiastici viri cōuēti fuerint: eoꝝ q̄rimonias attēt⁹ audiāt: ⁊ s'ꝫ qḋ necessitas expetierit absqꝫ negligentia examinēt ⁊ diligēti studio corrigāt: ꝙ si dei timoreꝫ pocul' n̄ h̄ntes neglige p⁹ scḋaꝫ ⁊ tertiā admonitōeꝫ iuēti fuerit: oi se nouerint cōione vsqꝫ ad ꝯdignā satisfactionē p̄uatos^g.

Itē hier.sup Johel. Nō solū hoies: sꝫ ꝯrie fortitudines sūt vltrices ire dei.

Non solū hoies mini strī^h sūt ⁊ vltores ire dei: hii q malū opanꝛ: vn̄ n̄.sin̄ cā gladiū portāt: sꝫ ꝯ ꝯrie fortitudies^i q̄ appellāt furor ⁊ ira dei.

Idē sup esaiam. Qui crudelis iugulat nō est talis q̄lis parentib^k vr̄.

Non ē crudel'^k q crudeles iugulat: sꝫ crudel' iō vocat: qꝛ crudel' parētib⁹ eē vr̄. Nā latro sus pēs⁹ panblo crudelē iudicē putat.

Idē sup ezech. li.iiij. Minister ē dei: q malos pcutit i eo ꝙ mali sūt.

Qui malos pcutit i eo ꝙ mali sūt: ⁊ hꝫ vasa i terfectiōis^l vt occidat pessimos: minister^m est dei.

potuisset idē dedisse decimas melchisedech. Sed si sb aliq̄ mi lite pda tota dñi ē.sꝫ ipse tenet eq̄l' dividē s'ꝫ p̄sonaꝝ q̄litates. ut.s̄.di.i. ius militar.sic ꝺ cime dāt ep̄o ut eas diuidat .xij.q.ij. cōcessio. qḋ g dicit ꝙ de iure gētiū nr̄a re q̄ capimus i bello. ut.ff.de acq. re.do.nāle.§. vl. Et veꝝ est ꝙ capiēt i ē. sꝫ tn̄ tenetur dño dare. ut didat p̄m merita hoim.io.

g Administratores. p̄uatos. vr̄ g ꝙ ipso iure sit excōicat⁹ p̄nceps. q nō facit iusticiaꝫ clico.

h Non solum.ministri.s̄.lr.xv q.i.nec his.

i Fortitudines.i.dmones.⁊ ita est bonum ꝙ demones s̄t.ut j.e.§.vlt. sic bonuꝫ est qḋ h̄etici sūt.ut.j. px.q.ul.c.ul.

k Non est crudel.

l Vasa. Ro.13 vas.ius interfectio sa interfectio nis.i. ptātes.

m Minister.⁊ tali g mittātur ad

puniendū malos dicunt̄ abesse cā rei͡pu. ut ff. ex qui. cau. ma. qui mittunt̄. §. quesitum. a Homicidas. h̄ h̄es ꝙ homicide ⁊ sacrile gi ⁊ venefici capite puniunt̄. de homi cidiis p3. ut de pe. di. i. si qs cū telo. de venefi cis sūt p3. ut ff. ad. l. cor. ꝺ sic. l. iij. ꝺ pe na sacrilegio rū3 h̄es. xvij q. iiij. p totū. ⁊ ff. ad. l. iul. pe. sacrilegij. b Si audi er[s]. hec ꝟba sūpta st de deuterono mio usqꝫ ad illā locū cui[us] precepit. c Necab. tu gn̄ꝗs sis. ⁊ sic qn̄qꝫ li le g nō est iu dex pt pūire maleficos. ut j. e. q. ul. legi. d Dēs g. sig̃ aliq h̄eti ci st i una ci uitate. tota ci uitas pt exu ri. ⁊ sic eccl̄ia ut ciuitas pu nit p delicto psōa. ut. xv. q. ij. ita nos. ⁊ C. ꝺ sa. san. ec. iubemus nullam. ar ꝯ. xvj. q. vj. si epm. qd iur] ht ꝺ l3 nōt[ ] illo, h̄ꝯ. ccardo an diciū pso ne ⁊c. Item h̄es h̄ ꝙ h̄eti ci occidi pūt ut. ꝫ. q. iiij q̄ñ e. Nunc. l. usqꝫ i finem. sic. xj. q. iij. no lite. f Cuius. hec sunt ꝟba cypriani. g Mata thias. ut legit̄

Deut. 13

Mat. 2

In libro machabeorum. Jo. h ꝫ fidem. coged[us]. sic. xlv. di. de iudeis. h i Integritate. i. securitate. k Prepo stera. i. inordiata. l Nisi cura. i. nisi delin quēs pmo istruat̄ ad bonū. ul' nisi corripiēs pbeat pu'sexē plū boe uite. m Cogi. g. n. ex timor būfac. r putat nō facē. ut ex ꝺ re. iur. g ex timor. ⁊ g co git mutat̄ lo cū nō mutat locū. s3 muta tur. ut. vij. q. i. mutatiōes. nec pmiū ali qd dem[us] ꝯse qui ex h̄ qd faci[us] inuiti. ut. xlij. q. ij. q̄ ppostera. vñ si aliqs cogit̄ adire h̄edita tes3 quā ex cā fideicōmissi rogat[us] ē resti tuer. ñ'lī cō modū ꝯseqt̄ ex tali aditōe nō pt vti bñ ficio vl' fal. ff ad 'tre. cogi. §. mettianus. n Nisi ele gerit. pt. n. ali qs malefacē propter volū tates coactā. ut. xv. q. qnta merito. s3 nō potest bene facere ꝓpter voluntatē co actam. vt hic dicitur. o Si pro pterea. Si vos. p cissun dit. s3 eccl̄ia sit vbiqꝫ dis fusa. tñ eadē isolidū vbiqꝫ est. ut. j. ꝓxi. q. i. loquitur.

Mat. 5

Item de3 sup ep̄lā3 ad gala thas. li. ij. Nō scel[us] admit tit iudex qui hoies vincit.

Iudex nō ē auctor sce leris hoies vinciēdo. Item dē sup hiere. Nō san guinē effundit: q homici das ⁊ sacrilegos punit.

Homicidas[a] sacrile gos ⁊ fenerarios pūi re ñ ē effusio sangnis: s3 le gū3 misteriū. Item cypria. Principes ppl'is pcē ñ dn̄t

Si audieris[b] i vna ex ciuitatib[us] q̄s dn̄s de[us] tu[us] dabit tibi inhibitare illic dicētes: eam[us] ⁊ seruiam[us] dijs alienis quos deos nō nouisti iterficiēs necabis[c] oēs qui[d] sūt i ciuitate cede gladij. ⁊ incēdēs ciuitate3 igni: ⁊ erit sine hitaculo i eternu3 nō reedificabit̄: ēt nūc[e] vt auertat̄ de[us] ab idi gnatiōe ire sue: ⁊ dabit mi sericordiā tibi ⁊ miserebit̄ tui: ⁊ m'ltiplicabit te. si au dieris vocem dn̄i dei tui ⁊ obſuaueris pcepta eius: cui[us][f] pcepti ⁊ vigoris me mor matathias[g] interfecit eu3: q ad arā sacrificatur[us] accesserat. Qō si añ aduē tu3 xp̄i circa deū colendū ⁊ idola spnēda hec pcepta ſuata sunt: q̄tro mag] post aduētū xp̄i ſuāda sunt: qñ ille veniēs non tm̄ verbis nos hortat[us] sit: s3 etiā fact. Item te3 aug. ꝯtra petilianū. Tribulationū flagellis ali quando pfidia castigatur.

Ad fide3 null[us] est cogē dus[h]: vt dicit̄: s3 p se ueritatem imo ⁊ p miseri cordiā dei tribulationū fla gellis solet pfidia castigari

nūqd q: mores optimi li bertate volūtatꝭ eligunt̄ iō mores pessimi nō leg] inte gritate[i] puniunt̄: s3 tñ vi trix male viuēdi disciplina ppostera[k] est: nisi cura[l] pre cedens bñ vinendi doctri na3 ꝑtendāt: sic igit̄ q̄ ad uers[us] vos leges ꝯstitute st nō eis bñfacē cogimi[m]: s3 malefacere prohibemini. Nā bñfacē nēo pt nisi elegerit[n] nisi amauerit: qd est i lib'a volūtate. cū aliqd adu'[us] vos leges ꝯstituūt: admoneri vos credite: vt cogiteꝭ q̄re ista patiami. si pp iusticiā reuera illi pse cutores vr̄i st: bti aūt vos q psecutionē passi estis pp iusticia3: q: possidebitꝭ re gnū celo℞. si āt pp iniqta te3 scismatꝭ vr̄i illi qdē cor reptores vr̄i st: vos aūt sicē ceti diu'so℞ scele℞ rei: qui penas legib[us] pendent: pfe cto isfelices ⁊ i h̄ ⁊ i futuro seclo. Item de3. Iniuria sa cro℞ xp̄i a regib[us] est vidi canda.

Si pp̄tea[o] p secu[t] ca[n]da to℞ fuit nabuchodo nosor rex: q scel[us] i scm̄ da nielē cōmissū vidicauit iu stissime: qūo vidicādu3 ē a regib[us]: ꝙ xp̄i sacra exuf flāt. si pp̄h̄e mēbra q: i pe riculū missa st: sic vidica ri i eos meruerūt. Item de3 Diligentissimi rc̄tores sīg malos vt a malo fugiāt p sequunt̄.

Si vos ꝯ ec clesiā xp̄i altaria ere xisse ⁊ a xp̄iana vnitate: q̄ toto orbe diffundit̄[p] sacrile go scismate sepatos esse a corpe xp̄i qd ē eccl̄ia toto orbe diffusa rebaptizando

a ¶ Uel pecunie. ⁊ ita puniri pn̄t heretici ab ecclia i reb⁹ i ħonore vł exilio. vt. s̄. q. iiij. qn̄. ⁊. c. nō iuenit. j. e. de lygurib⁹. ⁊ in fi. j. q. vij. c. l. s; ɔtra ecclia non dz in delictis recipe penā pecuniariā. vt ex̄ de pe. licz. ℞. ꝙ ecclia pōt infligere penam pecuniariā. quando magis illa timet. vel dicꝗ tūc pōt infligere cuz hoc nō inuenit expressū.

b ¶ Non putes. cuz nō cedis qui alios pn̄t corrigē. hēs. s̄. q. iiij. duo ista. ⁊. s̄. e. c. i.

c ¶ Uicinū. ar. est h̄ ꝓ. h. q dicit ꝙ illō preceptum ſi peccauerit. ad oēs ſpectet. Sed tu ītelligas illud de illis q aliquā hn̄t ptātē ſuper alios vel ītelligit d canonica dn̄ciatione ad quā glibet tenetur. vt dixi xxij. q. v. ł vr̄ vł dic vt dixi s̄. e. duo ista. Joānes.

d ¶ Non ē inocētie. l. boniviri. b.

e ¶ Nemi. ſi. xxij. q. vlti. de forma.

f ¶ Exprimē to. ſi. xxij. q. vij. q̄propt.

g ¶ Qui vicijs rapere. ſi. xxij. q ij. ne qs. Jo.

h ¶ Sunt q̄daz pōtificē penā talē hēs. s̄. xvi.

⁊ blaſphemādo: ⁊ qn̄tū poteſtis adūſarios expugnādo ſctā ⁊ canonica ſepultura ɔuicit: vos ipſi atꝗ ſacrilegi eſtis. illi autē q vos ꝓ tāto ſcelere tā leuiter dāno⁊ admonitiōib⁹ vł locorū vł honoꝝ vł pecuniꝰ ꝑuatiōe deterēdos coercēdoſꝗ decernūt: vt cogitātes q̄re iſta patiamini: ſacrilegiū vr̄m cognitū fugiaꝰ: ⁊ ab etna dānatiōe liberemini: diligētiſſimi rectores ⁊ pijſſimi ɔſultores deputant. I dem ſup epiſtolā ioānis. Nō amat ſeruus vł fili⁹ cū nō corripit.

N On putes ᵇte tūc amare ſuū tuū: qn̄ eū nō cedis. aut tūc amare filiū tuū: qn̄ ei nō das diſciplinaz: aut tūc amare vicinūᶜ tuū qn̄ euz nō corrigis: nō eſt iſta charitas: ſ; lāguor. Feruēat charitas ad emendandū ⁊ ad corrigendū. ſi ſūt boni mores delectent: ſi autē mali emendentur. I dem in lib. de ciui. dei. Innocenſ officiuz eſt nulli nocere ⁊ peccantē punire.

N On inocētieᵈ ꝑcēdo ſinere vt in malū grauius icidat. ptinet ḡ ad innocenſ officiū nō ſolū nemini ᵉ malū iferre: verū ēt cohibere a pctō vł punire pctm̄: vt aut ipſe qui pri⁹ odio hr̄ corrigat exprimēto ᶠ aut alij terreāt exēplo. I dē ad lothariū. Nō eſt misericors q vicijs nutrit.

Q ᵍ Ui vicijs (dis pcit. nutriendis pcit ⁊ fauet: ne ɔtriſtet peccātiū voluntatē: nō tam eſt miſeri-

q. iiij. qui ſubdiaconū. j. xxv. q. vlti. c. vlti.

R ¶ Ex. adulteria. ℥. j. xxxiij. q. ij. inter hoc. i

k ¶ Paricidas. penā paricidaꝝ hēs. ff. ad. l. pompo. de parici. l. pe. b. l ¶ Et perluros. ꝙ hic dr̄. ꝙ plur⁹ punit pena capitꝭ

cors: ꝗ q nō vult cultruz rapeᵉ puero ne audiat plorantē: ⁊ nō timet: ne vlneratū doleat vel extinctum. I tē aug. ſup epłāz ad romanos. Enormia flagitia ꝑ ſeculi iudices corripiāt.

S Unt q̄dazᵇ enormia flagitia q̄ poti⁹ ꝑ mūdi iudices ꝗ ꝑ antiſtites ⁊ rectores ecclia⁊ vīdicant. ſicut eſt cū qs iterficit pontificē aplicū epm ꝑſbyterū ſiue diaconuz. hmōi reos reges ⁊ ꝑncipes mūdi dānāt. q̄ n̄ ſine cā gladiū portant: q talia ſcelera diiudicant. ſūt eniz marie ɔſtituti ꝓpter homicidas raptores vt ēt illos dānēt: ⁊ alio ſuo timore cōpeſcāt. I tē cyprianus in nouo genere abuſionis. Furta ⁊ crimina a rege ſunt cohibenda.

R Exⁱ dz furta cohibē: adulteria punire: impios de terra pdere paricidasᵏ ⁊ piurosˡ non ſinere viuere: filios ſuos nō ſinere impie agere. I tē aug. de li. arbitrio. li. i. Nō peccat q̄ ex offō nocētē iterfic.

S I homicidiūᵐ ē hominē occidere ꝑt tn̄ aliqn̄ occidere ſine pctō. Nam ⁊ miles hoſtez ⁊ iudex vł miſter ei⁹ nocētē: ⁊ cui forte inuitoⁿ atꝗ ipꝛudēꝰ° teluz manu fugerit: non mihi vident peccare: cū hoiem occidūt. ſ; nec ēt homicide iſti appellari ſolent. I. dē in qōnibus le- uitici. Cū hō iuſte occidit lex eū occiditᵖ nō tu. I tē pelagi⁹ pa. Nō q ad bonū ſ; q ad maluz cogit pſeqt.

intelligas d teſte q fert falſum teſtimoniū i cā criali tal. n. mortē merent. ff. de ſic. l. i. §. l. als enīz ſi i ɔtractibus qs piur⁹ eſt. notat iſfamia. C. d trāſ. ſi qs maior. als ſolū deū hz vltorē. vt C. de re. cre. l. ij. vł ſi piur⁹ eſt ꝑ ꝑncipes fuſtib⁹ caſtigat. ff. d iure iur. ſi duo. §. vlti. Aliā penaz hēs. vi. q. i. quicunꝗ.

m ¶ Si homicidium. Naz ⁊ miles tres caſus ponit hic. Alij duo ſūt cū ſa cit ofendēdo vł alij ſub ſe vł ueniendo. vt s̄. cū eo. hō.

n ¶ Inuito. ſomnit⁹. n. caſus n̄ iputat. vt ex̄ d ho la toꝝ. dū tn̄ n̄ ꝑ ceſſit culpa. l. vł. ſepe. b.

o ¶ Impꝛudēti. n̄ vr̄ ꝙ ipꝛudētia excuſat eū qz iperitia culpe āderat. vt. ff d re. iu. ipſtia ſ; dic ipꝛudē ti. i. ignorāti.

p ¶ Lex eus occidit. ſic. xxiij. q. ij. ſi qs deus. Jo.

a Non vos vanilo/ga. vane vo/ces populi si sunt audiēde eẋ de elec. osi us. C. de pe. l. decurionū. b Ad ma lū qñqꝫ pse/cutio largiꝰ sumit. vt. š. e q. iiij. si. eccle sia. c Ex te ras. sic. j. e. de lygurioꝰ. e dixi. š. c. pri cipes. d In scis/mate. ꝫ scis/ma ē nō hr̄e caput roma/nā ecclias. vt xxiiij. q. j. hec est. z. c. quo/niā vetꝰ. Jo. e Scdo. h dr̄ q bis de/beat admone ri excōicandꝰ martine here ticus. alibi di q semel. vt j. pr. cā. q. j. q domus. alibi q sepissime. j q. vij. quenie̅ tibꝰ. qñqꝫ dr̄ de trina ad/monitiōe. vt. š. e. admini/stratores. j p xi. cā. q. iiij. de excōicatiōis. gd iur' fit di xi. sup illo. c. que domus. f Ofones .i. supplicati ones. q̄ sine spe venie de/poni. vt sta/tu suo iungit xxj. di. in tm̄ vl iō dicit. q̄ scismatico si ne itruso nul la daf audiē

Non vos[a] hoīm vani/loquia retardēt dicē/tium q̄ psecutiones ecclia faciat: dū3 vel ea q̄ cōmit/tunt reprimit: vel aiar sa/lutē3 regrit: errant huius/mōi rumoris fabulatores nō psequtur: nisi q ad ma lu3[b] cogit. q vo malu3 vel factū ia3 punit vel phibet ne fiat: nō psequit iste sed diligit. Na3 si vt illi putāt: nemo nec rep̄hēdēdꝰ est a malo: nec retrahēdꝰ a ma lo ad bonu3 est: hūanas ꝛ diuinas leges necē ē eua/cuari q̄ ꝛ malis penā ꝛ bo nis p̄mia iusticia suadēte ꝯstituit: malū aūt scisma ꝯstituit: malū aūt scisma esse ꝛ p exteras[c] etia3 po/testates hmōi opprimi de bere hoies ꝛ canōice scri/pture auctās ꝛ paternarū regularu3 nos veritas do/cet. qsqs q̄ ab aplic] diui/sus est sedibus in scisma/te[d] eū eē nō dubiū est: ꝛ ꝯ vniuersalem ecclia3 altare conat erigere. s3 gd de ta/libus in/ertꝰ in chalcedo/nensi synodo canon cōsti/tuat: glia vr̄a ꝯsideret. vbi post alia sic dicit: q a cōlo ne seipm suspendit ꝛ colle ctā facit: ꝛ altare ꝯstituit: ꝛ noluerit vocanti epo cō sentire: ꝛ noluerit eidē ac qescere neqꝫ obedire ꝛ p̄/us ꝛ scdo[e] vocāti: hunc oino dānari: nec vnqꝫ vel oronē[f] mereri nec recipe[g] eum posse honorem. si eni pmanserit turbas faciēs ꝛ seditiōes ecclesie p exterā ptātem tāqꝫ seditiosu3 cō/primi. Et beatus augu. de talibus dicit: multa etiam cu3 inuitis[h] benigna qua da3 asperitate plectendis agenda sunt: quorum po/tius vtilitati consulendu3 est qꝫ voluntati. ¶ Na3 in corripiendo filiū qꝫuis aspere nūqꝫ p̄rnus amor amittitur: fit tamen quod nollet vt doleat: q etia3 in uitus videt dolore sanādꝰ. ¶ Ecce videtꝫ queadmo/du3 tāti testimonio patris nō persequat[i] coercendo talia sed diligat emendā/do tales semper ecclia. fa/cite ꝫ etiā vos q scientes intētionē xp̄ianitatꝫ vīe fre quenter hortamur ꝛ date opa3 vt talia fieri vltra nō liceat: sed ēt q vobis facil limu3 eē nō dubito: hi q talia p̄sumpserūt: ad piissi mū p̄ncipē sub digna cu/stodia dirigāt. recolere eni d3 celsitudo vr̄a qd p vos deꝰ fecerit tpe illo: quo hi striā ꝛ venetias tyrāno to/tila possidēte: frācie ēt cū/cta vastātibꝰ: ñ añ tñ me/diolanēsem epm fieri per misistis nisi ad clemētissi/mū p̄ncipē[k] exinde retulis setis: ꝛ quid fieri debuis/set eiꝰ iter3 scripꝫ recogno uissetꝫ: ꝛ ītra vbiqꝫ seruē tes hostes rauēnā tñ ꝛ his q ordinabat [l] ꝛ his q ordi nādꝰ erat puidētia culmi nis vr̄i deducti sūt. dē narse p̄ficio. Scismaticos ꝛ hereticos secali ptātes coerceāt.

Em ligurib[m]

Vbus atqꝫ veneficis ꝛ histrijs epis: quid dicam qs idonea ē excellētia vr̄a ꝛ rōne ꝛ ptāte rep̄mere: ꝛ diuinitꝰ eos i ꝯtēptū apl̄i carū sediū de sua rusticita te gliari: cū si qd eos de iu dicio vniūsalis synodi qd constātinoplum per p̄ma3 nuper elapsam inditione3 actum est forte mouebat ad sede3 apostolicā q̄mo/do semper factum est ele/ctis[n] aliquibꝰ de suis: qui dare ꝛ accipere rationem

tia. vt. xxiij. di stin. in noie. g Recipe re. xj. q. iij. si/quis eps i cō cilio. h Inuitis š. xlv. disti. ꝛ q emēdat. i Nō pse/quat. ecclesia nec ēt vos p pse quēs q au ctoritate eccle sie eos coerce tis. k Princi pē. ꝫ ecchastis capsona licite pōt petere. vt mali detineā tur ꝛ ducant ad iudiciū. vt š. e. vnū solū ꝛ. j. e. relegen tes. l Ordina bat. j. xxiiij. q j. pudenda. m Eligurib[ꝰ]. rusti citate. i. super bia alibi po/nit p simpli citate. vt. ij. q vij. sancta. ꝛ sic ē ar. q qñ qꝫ nō sit par cendu3 rusti citati. n Electis sed qliter po/tuit hec cā p procuratore3 agi. cū illi de crimine con/uenirent. sed dic q l3 fue/rit de crimi/ne actu3 si ta mē crimina/liter. vnde po tuit procura tor interueni re vt eẋ de ac cu. veniēs. ꝛ c. sup his. ꝛ iij q. vj. l3 appe.

a ¶ Per potestates.ū.e.c principes.

b Quali nos pene nota q' dicit pene. ⁊ tamē lōge plꝰes erant qui nescirent q̄ȝ qui scirēt. dum tamen ad modicam q̄titatem deberet referri. vt.iij.q.vij.§ fine.ff.de verbo.si.hec adiectio.

c ¶ Nois. sit.xxv.q.vi. ti. siquis presbyter. Joh.

d R Elegentes bona. nō q ex malo ꝑuenit bonum.vt.x.iij.distin.nerui. in fi.sicut de fctō iudeorum qui crucifixerūt deū Item est hic arg. q malū punit̄ q̄uis exinde ꝑuenerit bonum vt siquis puerum castrauerit licet euȝ meliorem fecerit. tamen punit̄.ff. ad.l acgl. si seruꝰ seruuȝ.§.⁊ si pueꝝ.similit̄ licet quis reȝ fecerit ꝓhibitam.licet bene fecerit.tamen punitur ff.de re.mili. l.ij.§.in bello.arg. ꝯtra. ff.ad.l. acgl. si seruus seruum.§.fi.olim.

pn̄t: dirigere debuerūt: ⁊ nō clausis ocul' corpꝰ xp̄i dei nr̄i h̄ ē sctāȝ ecclīaȝ lacerare. ¶ Nolite ḡ dubitare hmōi hoies ꝑncipali vl' iudiciali auctoritate cōprimere: q̄r regule patruȝ h̄ spālit̄ ꝯstituerūt: vt si q̄ ecclīastici officij ꝑsona cui subiectus ē restiterit: vl' se orsuȝ collegerit: aut aliud altar̄ erexerit seu scisma fecerit.iste excōicet̄ atq̄ dānet. qđ si forte ⁊ h̄ ꝯtēpserit: ⁊ ꝑmāserit diuisiōes ⁊ scisma faciendo ꝑ ꝑtātesª publicas opp̄mat̄. ¶ Ecce de q̄ animꝰ vester forte timidus ē: ne ꝑsequi videaris de patruȝ vobis auctē hec breuit̄ dirigenda curaui cū mille alia exempla ⁊ ꝯstitutiōes sunt q̄bus eui denter agnoscit̄ vt facientes scissuras i sctā ecclīa: non solum exilijs: sed etiā ꝓscriptiōe rerū ⁊ dura custodia per publicas ꝑtātes debeant coerceri. Idem.

Ab ecclie vnitate diuisi secularibꝰ ꝑtātibꝰ coerceāt.

Qualibꝰ nos ō glie vr̄e studijs iudicio gratulemur: nō solū vestrā s; multoꝝ ac pene oīm credimus hr̄e noticiaȝ. ¶ Et idcirco nunc de his q̄ vobis ꝓsentibꝰ ibi fieri stupemus: fiducial'r apud gloriā vr̄am duximus cōq̄rēdū. Thracius siquidē atq̄ maximilianꝰ noiactn̄ ep̄orum hn̄tes ⁊ ecclīasticam ibi vnitatē ꝑturbare dicūtur: ⁊ oēs ecclīasticas res suis vsibꝰ applicare in tn̄ vt ꝯ vnū coꝝ.i.maximiliānuȝ vsq̄ ad nos ꝑ tā lōgū iter necessitate ꝯpellēte q̄daȝ infatigabiliter venientes ꝓces offerent: ob quaȝ causam petrū ꝓsbyterū se dis nostre sed etiam proiectum notarius ad eadem loca duximus destinandos: vt ea que canonicis statutis a ꝓdictis pseudo episcopis comperint commissa vel digna debeant tibi vltione compescere: vel eosdē ad nos vsq̄ perducere.et ideo salutantes paterno affectu gloriam vestram petimus vt prefatis: qui a nostra sede directi sunt: in omnibus prebeatis auxilium: nec putetis alicuius eē peccati si huiusmodi homines comprimuntur. hoc eniȝ ⁊ diuine ⁊ humane leges statuerūt vt ab ecclesie vnitate diuisi ⁊ eius paces iniquissime perturbantes: a secularibus etiam potestatibus comprimantur. nec quicq̄ȝ maius est: vnde deo sacrificium possitis offerre: q̄ȝ si id ordinetis: vt hi qui in suam ⁊ aliorum perniciem debacchant̄ ꝯpetēti debeant vigore compesci. Item pelagiꝰ pa. Iniq̄tas prauoꝝ q̄uis bonis ꝓficiat tamen punienda est.

R Elegentesᵈ litteras excellentie vestre.de iniuria quideȝ quā vobis iniquorum hominum presumptio ingessit: valde doluimus. Sed quia scimus occulto dei iudicio animam vestrā.⁊ si per aliorum iniq̄tatē ac sup̄biaȝ a cōtaminatiōe scismatis custoditaȝ: egimꝰ oīpotēti deo gratias: qui etiā de malis hoim actibus bona opari ꝯsueuit: nec enim sine illius ꝓuidentia factum esse credenduȝ est: vt insensati ⁊ peruersissimi hoies vsq̄ ad h̄ ꝓsilerēt: vt suaȝ diuisionē catholicā esse credētes ecclīaȝ a sua vos pollutiōe ꝓhiberēt.sic eni ꝑ misericordiā dei ēt nesciētibus illis hoc factū est: vt a scismaticoꝝ cōione eruti catholice q̄ȝ diligitis seruari vos ꝯtigisset ecclesie. q̄uis igit̄ vr̄a ꝑ illoꝝ scelus facta sit vtilitas: nolite tn̄ impunitaȝ ꝓsumptionē iniquoꝝ hominum crassari permittere.si.eni hoc qđ in vīaȝ gloriā ꝓsumpserunt: nō fuerit vindicta ꝯpressum q i oibus.minoribꝰ nō valeāt puniri: ambigi vltra nō debet. exercete igitur in talibus debitā auctoritatē: ⁊ ne eis amplius talia ꝯmittēdi spes crescat vr̄is coertionibꝰ reprimāt̄ ad hoc sigdē dei nutu etiā ꝯtra vos talia ꝓsumpserūt vt talia vobis corrigentibus ab codem scelere alios possetis deo ꝓpiciante munire quales aūt sunt qui ecclīaȝ fugiūt: eufrasij vos scelera que amplius occul

a Abstulit. hoc ideo dicit. quia pena mortis punitur siue p vno siue pro altero. als ät idem delictū pōt varijs penis puniri. vt xvij.q.iiij.attendendum. ꝛ.xvij.q.j.statuimus.ħ cō sueuit distingui. cuz quis accusatur de diuersis criminibus. aut illa crimina descendūt ex eodem facto. aut ex diuersis. Et hec distinctio notatur. C. de accu. qui de crimine si autem diuersis actionibus quis agere velit distinguitur aut ille actiones sūt ambe penales. aut am be rei psecutorie. aut vna penalis ꝛ altera rei persecutoria. vt nō ff. na. cau. sta. l.iij.

b Si adulterium. hic videtur q̄ fm canões ꝛ adulterium ꝛ incestus morte puniaē. fm l. hodie adulterium nō punitur morte. vt. C. ꝺ adul. auc. ſʒ hodie.

c Jo. Omnis. certamine. j e.q. viij. oim.

ta de⁹ esse noluit euidēter informāt q in homicidio q dē nec hois necessitudinē nec charitatez fr̄is nec sacerdotij reuerētiā cogitauit. incestuoso aūt adulterio ipsi vidicte abstulit[a] modū: qꝛ si adulteriū[b] puniās: nō remanet in q̊ vidicet incestus. si incestuoso ingeras penā inultū crimen adulterij remanebit. Ecce de q̊ collegio sunt q ꝯtū ad superbiā suā iniuriam vobis inferre molliti sunt: ꝛ ꝯtū ad prouidētiam dei impollutos vos ecclie seruauerūt. auferte tales ab ista ꝓuincia vtimini oblata vobis a deo opprimendi ꝑfidos occasione. qđ tūc plenius fieri poterit: si auctores scelerꝝ ad clemētissimuz ꝑncipez dirigant: ꝛ maxime ecclie aeglegiēsis inuasor: qui ꝛ in scismate maledict⁹ nec honorem epi poterit retinere nec merituz. Item nico. exercitui francoꝝuz.

In certamine qđ ꝯtra infideles geritur quisqs moritur celeste regnū meretur

Omniū[c] vestruz nosse volumus charitatez: qm̄ q̄sqs qđ nō optātes dicimus in hoc belli cerami ne fideliꝰ mortu⁹ fuerit: regna illi celestia minime negabunt. Itez vrbanus.ij. gotifredo lucano episcopo

Nō sunt homicide q aduers⁹ excōicatos zelo matris ecclesie armantur.

Excommunicatoꝝuz[d] interfectoꝛibus prout in ordine ecclesie romane didicisti fm intentionem modum congrue satisfactionis iniunge. non enim eos homicidas arbitramur: quos aduersus excōicatos zelo catholice matris ecclesie ardētes aliquos eoꝝ trucidasse cōtigerit: ne tamē eiusdē ecclesie matris disciplina[e] deserat. eo tenoꝛe fm quem diximus penitētiā eis indicito ꝯgruentez: q̄ diuine simplicitatꝫ oculos aduersus se complacare valeant: si forte qđ duplicitatis[f] ꝑ humana fragilitate in eodez flagitio[g] incurrerint. Itē augu. ad bonifaciū. Par ecclie mesticiam consolaē perditoꝛum.

Quis enī[h] nostrū velit aliquē inimicoꝝ suoꝝuz nō solū perire: verū ēt aliqđ perdere: sed si dom⁹ dauid aliter non meruerit hr̄e pacē: nisi absolon fili⁹ eius in bello qđ gerebat ꝯ patrē fuisset extinct⁹ ꝯuis magna cura mandauerit suis: vt euz ꝯtū possēt viuum saluūq; seruarent: ꝛ esset cui penitenti patern⁹ affectus ignosceret qđ ei restiterit nisi ꝑditū flere ꝛ sui regni pace acqsita suā mesticiaz ꝯsolari. Si i ego viri scti ꝛ publice potestates bella gerentes nō fuerūt transgressores illi⁹ mādati. nō occides. ꝯuis q̄uis flagitiosos digna morte perimerent. si miles sue potestati obediens nō est reus homicidij si eius imperio quēlibet flagitiosuz interfecerit: si homicidas ꝛ feneratoꝛes punire nō ē effussio sanguis: sed leguz ministerium par si ecclesie mesticiam consolatur perditoꝛuz: si illi qui zelo catholice matris accensi excōmunicatos interficiūt homicide nō iudicantur: ptz q̄ malos nō soluz flagellari sʒ ēt interfici licet.

d Excōicatoꝛuz in tentionem .i. occidentiū vł fm intētionē īponētis penā. vt. xxxj.q. vij. tpa.

e Disciplina. nō ad cautelā ꝛ ex abūdanti aliquid fieri ne disciplina matris ecclie deseraē vt. l. dis. ꝑsbyteros. ꝛ. xxxij. q.ij. i lectū ꝛ. xv. q.j. figs infantēs. q̄ ei dubitationis cā ex abundāti apponunē ius cōe nō ledunt. vt. ff. ꝺ re. iu. q̄ dubitationis. ꝛ. l. nō solet. Itez est hr. q̄ in dubijs in deterioꝛē partez interꝑtamur ꝯtra regulaz illā. ex ꝺ reg. iur. estote.

f Duplicitatis. i. moꝛtalis. peti.

g Flagitio. i. q̄ alr̄ ēēt flagitium.

h Quis. n. nostrū. Ex hoc. c. dicit quidaz q̄ qui percutit clericū excōicatum nō incidit in canones ꝛ qđ nō est. priuand⁹ aliquis igressu ecclie per euz q ē excōicatū qđ nō admitto. ꝛ loqr̄ h ꝺ taliex cōicato q pe

2. reg. 18

Exodo

nitus scorrigi bilis e.xj.q.j. petimus.

a R Emittũ/ tur pec/ cata.per ver/ bũ.i.per. ora tionē vt per predicationē eccl'ie.i.p pre dicatiōs euã/ gelij.sic.xv.q j.nec is.⁊ s.e. nō solum.

b Hic no tandum est p senacherib re gem assyrio/ rum qui ma ximam par/ tem filiorum isrl' captiua/ uit.qui cū ve nisset ad obsi dendum hie rusalē. ab an gelo extermi natore nocte est fugat⁹ oc cisis ab eodē angelo. clxx/ xvij.milib⁹ d exercitu suo.

4.Re.19 4.Re.25 2.Ma/ cha.6. Esd.10 Esa.10.

c Et na/ buchodono sor.qui cepit hierusalez ⁊ tribum iudã ⁊ tribum be niamin i ba bylonicã ca/ ptiuitatez du xit.b.

d Et per/ principes .s. vespesianum ⁊ titum. qui xlij.ãno post passionē dñi hierusalē de struxerunt.

e Assur se nacherib.

f Non ni si temporalē. arg.q sufficit aliquem bonum face/

Sed querit̃ si ɔtingat ali/ quos malos puniri ab his qui non habent legitimã potestatem an sint rei effu si sanguinis p quos hi pu niuntur. De his ita scri/ bit ambro. Aliquando pu niuntur peccata per popu los iussu diuino excitatos

R Emittitur peccata p dei verbuz[a]: cuius le uites interpres ⁊ quidem executor ē remittũt̃ p offi/ ciũ sacerdotũ sacrilegꝫ mi/ steriũ.puniũt̃ qꝫ pctã p ho mies sicut p iudices: q po testate ad tꝑs viunt̃. Pu/ niũt̃ pctã etiaz p pplos: sic legim⁹: qꝛ sepe ab alieni/ genis dei iussu excitatꝭ ꝑpt diuine maiestatꝭ offensam subactus est ppl's iudeoꝝ.

H inc notãdũ ē[b]: q aliqñ punit de⁹ pctã p nesciētes aliqñ p sciētes.p nesciētes pctã punit: sic p senache/ rib ⁊ p nabuchodonosor[c] regē ⁊ p antiochũ ⁊ p p̃n/ cipes[d] romanoꝝ: ⁊ per nō nullos reges gētiliũ pplm israeliticũ delinquētē ali/ qñ afflixit aliqñ captiua/ uit.vñ iꝑe dñs ait p ꝓphe taz ṽga furoris assur[e]: iꝑe aũt ñ cognouit.assur[e] erat ṽga furor] dñi: qꝛ p eũ in/ numeras gētes diuina iu sticia flagellare disposuit: ipse vero nō cognouit: qꝛ in supbiã elatus victoriaz quã assecut⁹ fuerat nō di/ uine potētie sed suis viri/ bus attribuit.vñ ɔtra ei⁹ supbiã dñs loquit̃ dicens nũqd gloriabit̃ serra ɔtra euz q secat i ea: aut nũqd exaltabit̃ securis ɔtra euz q cedit in ea.qbus simili tudib⁹ satis ꝑspicue oñdit q sicut serra ⁊ secur] nec secare nec cedē ligna pñt: nisi ab alio regant̃.ac ideo

ɔtra regētē se supbire nō debēt: sic illi p q̃s deus pu nit absqꝫ nutu diue dispo/ sitōis nihil agere valēt: ac iō ɔtra regētē se supbire eis nō licz.tales i eo q pu niũt: deo fuire dicũt.in eo aũt q ignorãtes se eē mi/ nistros ire dei ipia vanita/ te superbiũt: mercedē sue seruitutꝭ a deo ñ nisi t'palē inueniũt penã ṽo sue sup/ bie nō effugiũt.vñ cũ dñs diceret ad ꝓpham de na/ buchonosor.qd dabo ei p labore q̃ fuiuit mihi apō tyruz.statiz subiũxit.dab. B est datũ sibi ꝓnuncia egy/ ptũ ⁊ ethiopiã. Cũ aũt in corde suo supbiēs post/ ea diceret.nōne hec est ba bylon quã ego ɔdidi in ro bor regni mei ⁊c.stati mu tauit deus rõnabilē mētē ei⁹: ⁊ induit euz ferina be/ stialitate vt ab hoibus fu/ giēs cũ bestijs viueret.p[b] antiohũ q̃qꝫ cũ idolatriaz iudaice plebis dñs puni/ ret: ⁊ pacē quã ex lege dei abiecta ⁊ ex sacris natio/ nũ assũptis q̃rebãt: illis i pnicie ṽteret: qꝛ dei dispo sitionem ignorans sue fa/ cultati deuastationem il/ lius plebis attribuit: imp̃/ catur in eum propheta di cens.Effunde iram tuam in gentes que te non no/ uerunt: ⁊ in regna que nō inuocauerũt nomē tuum ne forte dicant in gentib⁹ vbi est deus eorum: simili ter cum per romanos pec catuz mortis christi deus punire decreuisset: vrbis excidiuz ⁊ iudaice plebis miseram captiuitatē suis virib⁹ ascribere ceperunt. vñ ɔtra eos ꝓpheta imp̃ cat dicēs.leua man⁹ tuas in superbias eorum qui te

re ad hoc vt Bal. si remuneran/ dus sit.⁊ si il lud mala itē tione faciat. Nam ⁊ qui predãdi ani/ mo gerit ne/ gocia alicu/ ius habet ac cha. tionem nego ciorum gesto rum.vt.ff.de neg.ges.si pu pilli.§.sed ⁊ si quis nego/ cia. Item est hic arg. q q ignorans ed implcuit vo/ luntatem ali cuius.dicitur obtemperas/ se sue volun/ tati.arg.con/ tra.ff.de con di.⁊ de.le.ij. vbi dicitur. Non enim vi detur obtem perasse q fa/ cili casu ob/ tempat. Sed illud obtinet cum condi/ tio apponi/ tur quecst in potestate ali/ cuius. Sec⁹ si non est in potestate. vt ibi dicit̃. Item est hic arg. q ex eodem fa cto consequi tur quis pre/ mium ⁊ pe/ nam.vt.xxiij q.ij.si quelli bet.

1.Ma. cha.1. Pa. Bal.

g Ba.s. Bal. bata pronun cia.similis ex positio est.ff. de testa. here des palam.§ siquid.b.

h Per

od erũt: ꝛ q multa maligne opati monu menta sue victorie posuerũt[a] in medio atrio tuo. ¶ Per sactes pctã puniunt. sic de[9] p filios isrl voluit pcã pũire amoz reoꝝ ꝛ chananeoꝝ ꝛ aliaꝝ gẽtiũ: q̃ꝝ ter raz israeliticis possidẽdã stedit: qb[9] etiã pcepit: vt nemi eoꝝ pcerẽt: sꝫ morti tra derẽt. qd pp pcã eoꝝ ill' ptigisset. ex ver bis dñi apparet: q cũ diceret ad abraã: se mi tuo dabo terrã hãc: veluti q̃reret q̃re nõ mõ eã das mihi: audiuit. nõdũ ei sũt pcã amorreoꝝ pſũmata: q̃ tũc itelligunt fuisse pſũmata: cũ pplˢ ille de egyptiaca huitute liberat[9] terrã eoꝝ sic abrae pro missuꝫ fuerat: i hereditatẽ accepit. ¶ Nã q̃ sic diuino iussu ad puniẽdũ pcã ppli exci tant: sicut pplˢ ille iudaic[9] est excitatus ad occupãdũ terrã pmissiõis ꝛ ad delen das gẽtes peccatrices: sine culpa noxius sanguis effundit: ꝛ q̃ ab eis male possidẽ tur i ius ꝛ dñiũ rite trãseũt bonoꝝ[b]. ¶ Cũ vero occulto instictu ali q mouent ad p sequẽdũ maloˢ sicut senacherib ꝛ ceteri q pplm deliquẽtẽ psecuti sũt. lꝫ occulto instictu opante illoꝝ merit incitẽt ad p sequẽdũ: tñ q: praua intẽtiõe ñ pcã deli quentiũ pũire: sꝫ illoꝝ bona rape vl' sue di tiõi subijcere q̃rũt: ñ sunt imunes a crie. ¶ De qb[9] ẽt notãdũ ẽ ꝙ aliqñ excitãt ad puniẽdũ pctã bonoꝝ: vt tandẽ p bonos correctos ipsi q̃ꝫ puniant: sicut i libro iu dicũ legit de iabin rege chananeoꝝ ꝛ de madianitis: ꝙ pp idolatriã ppli suscitauit eos de[9]: vt isrl affligerẽt: ꝛ terrã eoꝝ oc cuparẽt. ¶ Cũ ãt pplˢ dei sub manib[9] eoꝝ diuti[9] afflict[9] pctm suũ recognosce ret: ꝛ p pniam sibi deũ placaret: dei pce pto ꝛ barach comitat[9] delborã pphetis saꝫ vxorẽ lapidoth iabin regẽ chananeo rũ ꝛ si sarã ducẽ exercit[9] sui ptriuit ꝛ ge deon zebee ꝛ salmana reges madianitaꝝ ꝛ oreb ꝛ zeb duces eoꝝ morti tradidit. ap paret q̃ ꝙ al qñ p legapnnã prãteꝫ gerẽ tes aliqñ p pplos diuino iussu excitatos mali p pctis suis nõ solũ flagellãt: sed ẽt rite pdũt. ¶ Nec ẽ ptriũ illud augusti ni: qd ad marcellinũ p circũcellionibus supplicãs rogabat: vt vberib[9] eos coer ceret: ñ morte pderet: q̃uis eni supplicã do spaciũ vite eis reseruari poscat: nõ tñ legũ seueritatẽ q̃ tales morte plectunt nõ obseruãdũ docuit. Questio. vj.

Quod aũt q̃ritur an mali sint cõ gẽdi ad bonũ fa cile apparet. antiqu[9] nãq3 populus ille metu penaꝝ ad obseruationẽ legis co gebat. In euãgelio quoq3 dñs ait discipulis suis: no lite timere eos qui corpus occidunt: animã autẽ non pñt occidere: sed poti[9] eũ timete. i. ei in timore serui tute qui põt aiaꝫ ꝛ corp[9] p dere in gehẽnã. Paulus quoq3 cuꝫ ecclĩam dei pse querẽt i itinere cecat[9] ad deũ pũerti coactus est. vñ se abortiuo silem testat[9] ẽ dicẽs: nouissime aũt oĩm tanq̃ abortiuo visus est ꝛ mihi. Hinc augu. scribi t ad bonifaciũ Ecclia ma los debet cogere ad bonũ sicut xbˢ paulũ cogit. Scismatici dicũt: cui vim xpˢ intulit: quẽ coegit: ecce: hñt paulũ apostoluꝫ agnoscant in eo prius co gentẽ xpm: postea docen tem. prius ferientẽ: postea consolantẽ. mirũ est autẽ quõ ille qui pena corpori ad euãgeliũ coactus intra uit: plus oĩbus illis labo rauit qui solo verbo voca ti sunt in euangelio: ꝛ quẽ maior timor compulit ad charitatem: eius perfecta charitas mittit foras tio rem. ¶ Cur ergo non co geret ecclesia perditos fi lios vt redirent: si perditi filij coegerunt alios vt peri rẽt: q̃uis ꝛ illos quos nõ coegerunt sed tantũmo do seduxerunt[e] si per terri biles ꝛ salubres leges in eius gremio reuocentur: blandius pia mater am plectitur: ꝛ de illis multo amplius q̃ de illis quos nũq̃ perdiderat gratula

antiochum i qui tempoꝛe machabeoꝝ hierusalẽ ce pit. ꝛ templũ polluit. a ¶ Posue runt. quia ve xilla ꝛ scuta ꝛ arma sua posuerant in templo in si gnum victo rie. b ¶ Bono rum. id est in signum eorũ qui sunt tum ri boni.

mat. 10. act. 9.

Questio vj. Quod autẽ. c Dic nihil est du bitationis. qꝛ ad bonuꝫ nõ susceptuꝫ ne mo cogend[9] est. ẽ. que. v. ad fidem sed ad bonũ qd suscepit cogẽ dus ẽ. vt. xlv. dist. discipli na. magister tamen alr so luit. j. c. §. vl ti. Scisma tici. s. e. que. iiij. quis nos. d e ¶ Seduxe runt. mutuo hic agit cir cumuento q̃ cum coacto. cuꝫ tamẽ al. subuenit co actio in voto vt. ꝫ ꝙ me. cã. perlatum. sed non sub uenitur ibi circumuento vt. xx. q. iiij. constituit.

a ¶ Prophetica. quia nōdum erat impleta prophetia. et nunc reges terre. intelligite &c. vt. s. q. iiij. non inuenit. b ¶ Completa. primo enim salubriter admonendi sunt boni. vt sic cetera multitudo frangatur. vt. xliij. di. conue..audes l. dist. vt. constitueretur. Jo. c Quod errauerat verba sunt pro phe alloquentis malos pp̄ter quos probat augu. malos esse cogendos d ¶ Hoc vobis. verba augustini. e Ideo bonum. vt. s. q. v. ad fidem. f ¶ Et volens sic ex nolente fit volens. vt. lxxiij. di. cōsuluit. & s. q. iiij. displicet g ¶ Opinio sic ergo iuris peritus debet mutare opinionē suam si expedit mutari. vt. xij. q. j. certe. & ff. de iurepatro. diui. Item ex hoc loco dicunt quidam augustinum quandoque fuisse hereticum. sed potius probatur hic contrarium. h ¶ Creditur nunquam credit. fuisse malum quod factum est bonum. vt. l. disti. ferrū. & ff. e dil. edi. ꝙ. ita.

tur. an nō hoc pertinet ad diligentiā pastoralem etiā illas oues que non violenter erepte: sed blande leniterque seducte grege aberrauerant: et ab alienis possideri ceperant: inuentas ad ouile dn̄icum si resistere ei voluerint: flagellorum terroribus vel etiā doloribus reuocare. Item a xp̄o coactum paulum ostendimus. imitatur itaque ecclesia in istis cogendis dn̄m suū qui prius vt neminem cogeret: expectauit vt de regū atque gentiliū predictio prophetica compleretur. etiā hic absurde nō intelligitur illa apostolica sententia vbi beatus paulus dixit: paratus sum vlcisci omnē inobedientiā: cum completa fuerit: prior vr̄a obedientia. ¶ Unde et ipse dn̄s ad magnam cenam suam prius cōuiuas adduci iubet et postea cogi. ¶ Nam cum ei serui respondissent: dn̄e factum est qd̄ iussisti: et adhuc locus est: exite inquit in vias et sepes et quoscunque inueneritis cogite intrare. ¶ In illis ergo qui primo leniter adducti sunt cōpleta est prior obedientia. in istis autē qui coguntur: inobediētia coercetur. Nec si per potestatem quam per religionem ac fidem regum tempore quo debuit diuino munere accepit ecclesia hi qui inueniuntur in vijs et sepibus. i. in heresibus et scismatibus coguntur intrare: non quia coguntur reprehendant: sed quo coguntur attendant. Item ad donatistas. [...]

Quod errauerat inquit dominus non reuocastis: et qd̄ perierat non requisistis: hoc vobis ipse deus per nos facit: ipse obsecrando. ipse minando siue corripiendo siue damnis siue laboribus siue per suas occultas admonitiōes vel visitatiōes siue per potestatū temporalium leges. Item in epistola ad vincentiū. [...]

Ideo vt opinor non esse considerandum qd̄ quisque cogitur: sed quale sit illud quo cogitur: vtrum bonū an malū: non quisque bonus possit esse inuitus: sed timendo qd̄ nō vult pati vel relinquit impedientem animositatē vel ignoratā compellitur cognoscere veritatē. vt timēs vel respuat falsum de quo contēdebat: vel querat verū qd̄ nesciebat. et volēs teneat qd̄ nolebat. Itē mea primitus sn̄ia erat neminem ad christi veritatē esse cogendū verbo etiam agendū: disputatiōe pugnandū: ratione vincendū: ne fictos catholicos haberē: quos apertos hereticos noueram: sed hec opinio mea non contradicentiū verbis sed demonstrantiū superabat exemplis. ¶ Nam primo opponebatur mihi ciuitas mea: que cum tota esset in partes donati ad vnitatem catholicam legum imperialium timore conuersa est: quam nunc videmus ita animositatis huius perniciem detestari: vt in ea nunquam fuisse credatur. Item et alie multe que mihi noiatim commemorabantur: vt in ipsis rebus agnoscerem etiam in hac causa recte intelligi posse: qd̄ scriptum est da sapienti occasionē et sapientior erit. Itē gregorius maximo episcopo. [...]

Iam vero si rusticus tante perfidie et obstinationis fuerit inuentus vt ad dn̄m deū minime venire consentiat: tāto pensiōis grauamine onerandus est: vt ipsa exactiōis sua pena compellatur ad rectitudinem festinare. ¶ His omnibus

Iam vero. si. hoc. c. intelligo de hereticis contrarium est extra de hereticis sicut ibi prohibetur ne aliquis eos teneat in terris suis vel in domo vel aliquem contractū cum eis faciat. sed dic ꝙ loquitur de eo qui alias est incorrigibilis vel loquitur de iudeis prout dixi. s. q. iiij. c. vlti. Johan.

k Ex his omnibus seruilia. s. xv. q. j. nō est.

a Inuitus. sed qualiter potest quis inuitus dare cum nec ignorans nec inuit⁹ quis donet. vt. C. de dona. nec ignorās. sed facias vlz ꝛ differentiā int̄ dare ꝛ dōare. vt donā dicatur qđ aliquis ex libertate dat ꝛ ex certa scientia. vn de episcopus non dicit donare pbēdas sed dare.

b Pudores quoqꝫ etiā si aliquis tacet verecundiam. nō sibi pjudicat vt. ff. de iur. l. pe.

c Si ex necessitate. i. pcepto vel loquitur de necessitate vite.

d Dispensatio. alijs dispenso. sed inuitus nō pficio.

e Consuetudo. sicut ei scla iducit filum. sic iste ti morꝰ iusticiam vt. j. de peni. vt. di. ij. si quo inaniā. Johannes.

Questio. vij.

Nunc autem. Non solū heretici sꝫ oēs hostes licite pūt spoliari reb⁹ suis dūmō bellū sit iustū. ꝛ illegi tes abstu litur e sacr⁹ est oīs illius rei. ǡ. ea. q. v. dicat. ꝛ. ǡ. di. j. ius natura le. ꝛ. ff. de acq. re. do. naturale. §. vl. heretici autē licitū ē auferre ea q habēt vt. ǡ. di. viij

colligitur: ꝙ mali sunt cogendi ad bonum. ¶ Sꝫ obijcitur illud ꝙ nemo est cogendus ad id ad quod inutiliter cogitur. Ad bonum autem quisqꝫ inutiliter cogitur cum deus aspernetur coacta seruitia vnde apostolus cuꝫ ad elemosynas corinthios hortaret ait: vnusquisqꝫ det prout destinauit in corde suo non ex tristicia aut ex necessitate: hylarem enim datorem diligit deus. vnde datur itelligi: ꝙ qui inuitus[a] propter pſentē pudorem[b] ꝛ rem ꝛ meritūꝫ perdit. Item cum reddere causam quare a sumptib⁹ abstineret: si[c] ex necessitate euāgelizauero nō erit mihi gloria. Item si inuitus euangelizauero dispēsatio[d] mihi credita est. si autem volens hoc ago. mercedem habebo apud deum. Item galathis scriberet legalia non esse tenēda aut: si spiritu ducimini estis sub lege. ¶ Ex quo apparet eum qui sub lege est. id est qui timore pene non amore iusticie seruit: nō duci spiritusancto si autē spiritusancto non ducitur: deo placere minime valet. Item non accepistis spiritum seruitutis iteꝝ in timore: sed accepistis spirituꝫ adoptionis filiorum in quo clamamus abba pater. Ex quibus verbis datur intelligi: ꝙ si in veteri testamento timore pene homines cogebantur ad bonum: tamen nouo testamento sola libertate ꝛ delectatione iusticie sunt inuitandi ad fidem. vnde illi dicuntur serui ꝛ filij ancille pertinentes ad ismael: isti dicuntur liberi ꝛ filij libere pertinentes ad isaac. Item iohānes in epistola sua: timor non ē i charitate: sed perfecta charitas foras mittit timoreꝫ. qui autem cogitur: timore illo ducit: qui nō est in charitate. q manus comprimit nō animum mutat quo pena timetur: non bonum diligitur. porro sine dilectiōe boni nullus deo placere vel in numero bonorum connumerari poterit. vnde cum propheta diceret: animalia tua habitabunt in ea hereditate. ostendens quomodo ipsam habitationem perueniant. subdit. in dulcedine tua quam tu preparasti pauperi: dulcedinem vocans suauitatem boni operis: qua bonum fit non timore pene sed delectatione iusticie. Cuꝫ ergo sine hac dulcedine animalia in hereditate non habitent: patet ꝙ nemo nisi inutiliter ad bonum cogitur: quicūqꝫ enim ad bonum cogitur solo timore nō amore ducitur: non ergo sunt mali cogendi ad bonum. His ita rn̄detur: si bonum ad quod mali coguntur: semper inuiti tolerarent ꝛ nunqꝫ voluntarij seruirent inutiliter cogerentur ad illud: sed quia humane nature est: ꝛ ea que in dissuetudinem dicuntur aborrere: ꝛ cōsueta: vel magna custodia diligere. flagellis tribulationuꝫ mali sunt cohibēdi a malo ꝛ prouocandi ad bonum: dum timore pene malum in dissuetudinem ducitur abhorreatur: bonuꝫ vero ex consuetudine dulcescat. vnde augustin⁹ in psalmo. cxxvij. Cum per timoreꝫ gehēne continet se homo a peccato: fit consuetudo[e] iusticie: ꝛ incipit quod durum erat amari ꝛ incipit excludi timor charitate: ꝛ succedit timor castus de quo hic dicit: que timeni⁹ ne tradet: ne discedat: ne co careamus. ¶ Ille vtilis: sed non permanet in eternum vt iste. Questio vij.

Nunc autem queritur: an heretici suis ꝛ ecclesie reb⁹ sint expoliandi: ꝛ qui possident hereticis ablata: an dicant possidere aliena. De quibus ita scribit aug. ad vincētiū. [illegible]

q uo iure.c.j. c.c.j.r.3.c.q. v.res melius tñ ẽ auctẽ iu dicis fiat.vt 3.c.q.iy.ser sunt.Si ergo ɔdẽnat⁹ ẽ he reticus de he resi ɔfiscant bona eiu⁹.vt ex̄ de heretis. ꝑgẽtis.si cle ric⁹.tunc res eius sunt ec clesie appli cãde.vt extra e.ad abolen dã.⁊ hec ve ra sunt etiaꝫ si aliqs here tic⁹ hꝫ filios vel agnatos vt ex̄.e.ver gentis in fi.⁊ sic corrigitur lex q̃ dicit bo na heretico ruꝫ ad filios vel ad agna tos deuolui. vt.C.debere. et.auc. de ne storianis.licꝫ autẽ bona sit ablata hereti cis.si tñ fue rit reuersi ad idẽ priora bo na eis ex mi sericordia re stituunt.⁊ ẽt ẽpat⁹.vt.3.e. q.iiij.ipa pie tas.⁊.j.e.c.iij sic est melio ris cõditiõis ille qui reuer titur ad here si q̃ q reuer titur ab hostib⁹ Naꝫ si deser tor reuertitur sponte ad su os.licet indu'getur ei vita.tamen in insulam deportatur..vt.ff.de re mili.non omnes.§.qui

Quicunqꝫ⁹ vos ⁊ occa sione huius legis im perialis nõ dilectiõe cor rigẽdi sed odio inimicãdi ꝑsequi: displicet nobis. Et quis res q̃cunqꝫ terrena nõ recte a quoqꝫ possideri possit: nisi vł iure diuino q̃ cũcta iustoꝝ sunt: vel iure humano qḋ i ptãte est re gum terre. Ideoqꝫ falso res appellatis vr̃as: q̃s nec iuste possidetis ⁊ ꝫm legeꝫ terrenoꝝ regum amittere iussi estis frustraqꝫ dicitis nos i eis ɔgregãdis labo ram⁹: cũ scriptũ legatur: la bores impioꝝ iusti eduntur. Sed tñ qsqs ex occa sione legis hui⁹ quã reges terre xp̄o suiẽtes ad emẽ dandã impietatẽ vr̃am ꝓ mulgauerunt res ꝓprias vr̃as cupide appetit: displi cet nobis. Quisqs de niqꝫ res impias pauperũ vel basilicas ɔgregationũ q̃s sub nõie ecclie tenebatis q̃ oio nõ debent: nisi ei ec clesie q̃ vera ẽ xp̄i ecclia nõ ꝑ iusticiã sed ꝑ auariciã te net: displicet nobis. Quis qs ꝑ aliq̃ flagitio vel faci nore delectũ a vobis ita suscipit: sicut suscipiunt: q̃ excepto errore q̃ a nob se parati: sine crie apud vos vixerunt: displicet nobis. Sꝫ nec facile ista mõ strãtis nonnullos tolera mus: q̃s corrigere vel pu nire nõ possum⁹: neqꝫ ꝑꝑ paleã relinqim⁹ areã dñi: neqꝫ ꝑpter pisces malos rumpim⁹ rhetia dñi. neqꝫ ꝑꝑ hedos in fine segregã dos deserim⁹ gregẽ dñi. neqꝫ ꝑpter vasa fctã in cõ tumeliã migram⁹ ḋ domo dñi. J dẽ ɔtra petilianũ.

Catholici nõ iõ aliena pos sidẽt q̃ ab hereticis abla ta tenent.

Si ꝑo de reb⁹ vel de locis ecclesiasti cis q̃ ñ tenet: q̃rimi: pñt ⁊ iudei iustos se dicere ⁊ ini qtatẽ nobis obijcere: q̃ locuꝫ in quo impij regna uerunt: modo xp̄ianu possi sidẽt. Quid ẽ indignus: si ea q̃ tenebant heretici ꝫm parẽ volũtatẽ dñi catholi ci tenẽt. ad oẽs impios ⁊ im pios⁹ illa vox dñi valet au feret a vobis regnũ dei: ⁊ dabit genti facienti iusti ciaꝫ. An frustra scriptũ ẽ: labores iniustoꝝ pij edẽt̃ q̃propter magis mirari de betis: q̃ adhuc tenetis aliqd ... Si ꝑ aliqd anusistis ... tẽ. Si q̃ iã ꝑcisi possidere ce pistis: q̃ vobis ablata no bis dñs deus dedit: nõ iõ ɔcupiscimus aliena: q̃ il lius impiorũ cui⁹ sunt oĩa: facta sunt nr̃a: ⁊ iuste nr̃a sũt: vos eñi vtebamini ad vnitateꝫ ꝑcisi oĩe: nos ad vnitateꝫ Alioqn ⁊ punico ꝑplõ vel possent illi obijcere aliene rei ɔcupiscẽtiã: q̃ diuinã ptãte ab eoꝝ facie: qui ea terra male vtebant expul si sunt ⁊ ipsi iudei a q̃bus ablatũ est regnuꝫ ꝫm vba dñi: ⁊ datũ est genti facien ti iusticiã: pñt obijcere alie ne rei ɔcupiam q̃ xp̄i ec clesia possidet vbi ꝑsecu tores xp̄i prius regnabãt. I dẽ ...

Quod⁹ aũt nobis obij cuit: q̃ res eoꝝ ɔcu piscam⁹ ⁊ auferam⁹: vtinã

e.q.v.si vos Nõ obstat.3. dist.viij.quo iure. Delectũ ar.gu.q̃ si he reticus tulit sniam super infamiõis q̃ valet.xi.3.c. q.j.qsqs.ar.c. ɔ.ex̄.e.fraĩer nitatis. c. Tolera mus.j.xxiij. q.j.pu.dicãda. Si de re d b⁹ hĩc no mẽ res hũt cte iunitur. nã ꝫm veraꝫ significatiõ nẽ oia ɔpre hẽdit ⁊ cor poralia ⁊ in corporalia.vt ff.de ꝟ.sig. rei appella tio.⁊.l.rei ap pellatiõe. io. Et impi os.per h̄ di cit quãd q̃ su deis ⁊ iaraci nis licite pos sum⁹ ista au ferre.⁊ intel ligunt id qḋ dicit.j.q.viij c.dispar.ꝗ p cõmis iudeo rũ nõ de re bus. Sed lic cus credo q̃ iudei solunt tributũ ⁊ de volũtate nrã tenẽt ea que habent. Impie. ff.xiiij.q.v.c su. Quod ... ɔcupiscam⁹ Calumniãdi

3.c.q.iiij.ipa pietas.in fi. h̄ nõ ẽ calumniandũ.vt.j.de ɔse. dl.ij.ilicut do.ff.ad ex.l.pe. Cõtra ... dicẽs.nõ est audiẽdus.vt ex̄ de ap. ...

Quicunqꝫ. diuino.i.iure (desertorem. canonico q̃ eis sunt oia auferãda.vt.3.

dinem. τ.lxxiiij.dist.gesta.C.de mune.patri. pfessio tua.ar.ℨ.ex de iud.examiata.τ dixi xiiij.q.i.in fi. a Habeāt.nō itelligas i iure dñi.q: hr̃e est idem qđ esse dñm rei.quicꝫ idē est qđ possidē.vt.ff.de ver.signi.habere. b Sed ēt nr̃a.i.ad conseruādū nobis data. c Procuratōe.p̄lati sīt procuratores nō dñi rex ecclesiasticarū. vt h̄ τ.xij.q.i.c.viii.quicꝫ dicūt dñi.xvi q.i.τ ipsi.qñ qꝫ dfensores. xvj.q.i.i canonib⁹.tñ lꝫ p̄lat⁹ dicatur pcurator magis hꝫ libera lꝫ admistratione ꝙ simplex pcurator.vñ aliqñ lꝫ dare pōt. si h̄ hꝫ ꝯsuetudo regiōis vt ex̄ d dōa.c.ij.ar.ℨ.i.e.q.viij.quelor d Del.scꝫ patris e Uead modū. nos āt.i fi.c. idē repetit et sic ē ar.ꝙ ad uocat⁹ idē ius sepi⁹ pt allegare.ar.ℨ.C.d ep.amplio rez. Et eo ꝙ dic inimico.ē ar.ad q̄ones sabbatinam. ꝙ si aliqs submisit se arbitrio inimici.lꝫ tulerit durā sniam.ꝙ illa tꝫ dñmodo nō pcipiat aliqd iustū.vt ex̄ de iureiur.gntauallis. Sed si aliqd dux pcipiat.illud est reducendꝫ ad arbitriū boni viri.vt.ff.p socio.si societatez. f Desertoris.h̄ cōpant desertori reddētes ab heresi.τ tñ cuꝫ desertore strictius agitur ꝙ cū heretico.vt dixi i sūma.dicit āt destor. q diu vagat⁹ reducit.ff.de re mili.l.iij.§.iij.

i.Cor.3 Luc.13. Jaco.2. Sap.10

catholici fiāt: τ non solū q̄ dicūt sua: sꝫ ēt nr̃a i pace τ charitate nobiscū possideat.vsqꝫ adeo autē caluniādi⁹ cupiditate cecant: vt nō attēdāt: ꝙ sint inter se ꝯtra⁹ que loquūtur. Ipsi certe dicunt τ inuidiosissime sibi cōqueri videnł.ꝙ eos in nr̃a cōione violēto legū impio coartam⁹.hoc itaqꝫ nullo mō facerem⁹. si res cox possidere valemus.qs.n.auar⁹ q̄rit cōpossessorē.qs dñandi cupiditate iflāmat⁹ vel fastu dñatiōis elatus desiderat hr̃e ꝯsortē:ipsosqꝫ certe attēdāt q̄ndā suos mō ēt socios nr̃os τ fraterna nob dilectiōe ꝯiūctos:quēadmodū sua teneāt nō soluꝫ que hēant^a: sꝫ ēt nr̃a^b que nō hēbāt q̄ tñ si pauperū cōpares sum⁹: ēt nr̃a sūt τ illox.si aūt p̄uatim que nobis sufficiāt possidem⁹: nō sūt illa nr̃a sꝫ pauperū quox pcurationē^c q̄dāmō gerim⁹: nō ppzietatē nob vsurpatione dānabili vendicam⁹. Quicqd igił noie ecclīax ptes donati possidebāt: christiani impatores legib⁹ religiosis cum ipsis ecclijs ad catholicaꝫ trāsferre iusserūt. Cū ḡ nobiscū sunt plebes earūdē ecclīax: nobiscū sūt paupes: qui d eisdē possessiūculis alebanł: ipsi pon⁹ foris po siti desināt ꝯcupiscere aliena: sꝫ itrēt vnitatis societatē: vt pitr gubernem⁹ non illa tm̄ q̄ dicūt sua: vex ēt q̄ dicūt τ nostra.scriptū est.n.oia vr̃a sūt vos aūt xp̄i: xp̄s aūt dei^d. Idē in ep̄la ad vincētiū.

Qui a corpe xp̄i [illegible] iustitie [illegible] nere non pōt

Quēadmodū membrum si pcidał ab hoīs viui corpe: nō pōt tenere spm̄ vite.sic hō si pcidił d xp̄i iusti corpore: nullo modo pōt tenere spm̄ iusticie: etiā si figurā membri teneat quā sumpsit in corpe. In hui⁹ v̄o compagē corpis veniāt: τ labores suos nō dominādi cupiditate: sꝫ bn̄ viuēdi pietate possideāt. nos aūt^e volūtatē nostrā: vt iaꝫ dictū est ab hui⁹ cupiditał sordib⁹ quolibet inimicox iudicāte purgam⁹: τ ñ eos ipsos quox labores dicunł vt nobiscum τ illis τ nr̃is in societate catholica vtantur: q̄ntū valem⁹ ingrim⁹: sꝫ hoc est iniquiūt: qđ nos mouet.si iniusti sum⁹ q̄re nos q̄ritis:qb⁹ rñdem⁹: q̄rim⁹ vos iniustos ne pmaneał iiusti.q̄rim⁹ pditos: vt de inuētis gaudere possim⁹ dicētes.mortuus erat frater τ reuixit.pierat τ inuentus est.q̄re ḡ me ingt nō baptizas: vt me abluas a pctīs.rñdeo q: nō facio iniuriaꝫ characteri impatoris: cū errorē corrigo desertoris^f.q̄re ingt apud te vel pniam nō ago: imo nisi egeris salu⁹ eē nō poteris.quō.n.gaudebis te esse correctū: nisi dolcas te fuisse puersū qđ ḡ inqūt: apud vos cū ad vos trāsim⁹: accipim⁹: rñdeo: nō equidē accipił baptismuꝫ.qui vobis extra compagē corpis xp̄i inesse potuit pdesse nō potuit sꝫ accipił vnitatez spūs in vinculo pacis: sine qua nemo poterit videre deū τ charitatez: que sicut scriptū est: opit multitudinē pctōx.si autē cōsiderem⁹ qđ scriptū est in libro sapientie: iusti v̄o tulerūt spolia impiox. Itē post qđ legił in pūerbijs.thesaurizanł autez iustie diuitie impiox.tūc videbimus nō esse querēdū qui habeāt res hereticox: sed qui sint in societate iustox. Itē post aliq̄ si corp⁹ xp̄i tollit spolia impiox τ si corpori xp̄i thesaurizenł diuitie impiox: nō debēt impij foras remanere vt calūnienł: sed intrare potius vt iustificentur. Itez post aliqua: in christi ergo cōpage

Questio. viij

a De episcopis. vero clericis. de hac materia a varijs tractatū ē varie quidā dicūt ꝙ clerici possunt vti armis ꝓ defensiōe tm̄ vt clipeo lorica. sz non armis ipugnatiōis. Alij dicūt. ꝙ oia arma pn̄t accipere ad dfendendū se. dū tm̄ illud icōtinēti fiat. ꝛ ꝓ se tm̄ nō pro alijs ꝛ in necessitate ieuitabili. vt. ff. ď homi. c. ij. j. e ꝯuenior. ꝛ di xl. š. e. q. i. in pn. sed si al's pn̄t euadere nō sumēt arma. vt ex̄ de homi. suscepim⁹. Alij dicunt ꝙ aucte pape pn̄t alit non. B. dixit ꝙ pn̄t nō in ꝓpa ꝑsona sz ꝑ alios hortādo ad pugnā vt. j. e. vt pdē ꝙ ēt pn̄t milites aliq̊s daꝛ ꝑncipi ꝓ feudo. vt. j. e. §. ecce. qd autē iuris sit si clerici defendēdo se occidāt aliquem hēs notatū. l. dis. de his clericis.

Mat. 26

corporis veniāt: ꝛ labores suos nō dn̄andi cupiditate sed bn̄ vtēdi pietate possideāt. nos aūt volūtatem nr̄am vt iaz dictum est: ab hui⁹ cupiditatꝭ sordib⁹ q̊libet inimico iudicāte purgauimus: qū eos ipsos q̄ꝝ labores dicunt vt nobiscū ꝛ illis ꝛ nostris i societate catholica vtanť: q̄ntū valemus ingrim⁹. His igiť auctib⁹ liq̄do monstratur ꝙ ea que ab hereticis male possidentur: a catholicis iuste auferuntur: nec ideo aliena possidere dicuntur.

Questio. viij.

O De epis v̊o vel quibuslibet clicis[a]: ꝙ nec sua aucte nec aucte romani pōtificis arma arripere valeāt: facile ꝓbatur. cum eniz petr⁹ qui ṕmus apostoloꝝ a dn̄o fuerat electus materialē gladiū exerceret vt magistruz a iudeoruz iniuria defensaret: audiuit. cōuerte gladiū tuuz in vaginā: ois. n. q gladiū acceperit gladio ꝑibit. ac si apte ei diceret hacten⁹[b] tibi tuisq̧ ṕdecessoribus inimicos dei gladio corporali licuit ꝑsequi: deiceps in exemplū patiētie gladiū tuū. i. tibi hacten⁹ ꝯcessuz in vaginā ꝯuerte: ꝛ spūalē tm̄ gladiū qď est verbum dei in mactatione veteris vite exerce. ois enim ṕter illuz vel auctoritatē eius: qui legitima potestate vtitur: qui vt ait apl'us. nō sine cā gladiuz portat: cui ēt omnis anima subdita esse debet: ois eniz inq̄ qui ṕter auctoritatē hmōi gladiuz accepit gladio ꝑibit.

Item amb. arma epi lachryme sunt ꝛ orationes.

Item illud apli: nō vosmetipsos defendētes fr̄es charissimi: q̄uis omnib⁹ general'r dicať: specialiter tamē ṕlatis dictū itelligiť.

Uñ io. pa. angelberge imperatrici excusans io. epm remoueri de militia dicit.

De eodem.

N Imiuz[c] certe vereť: ꝛ iure formidat ꝯtra ꝓfessionez sui ordinis secularē militiam exercere. terram defendere de prelijs tractare de armis terrene potestatis est.

Item inno. pa. De eodē.

C Um a iudeis inquit dn̄s capeť ꝛ petr⁹ cuiusdā inobediētis aurem abscinderet: ferire prohibuit[d] ꝛ forma oiuz sacerdotū quoꝝ prior erat: etiā pro seipso capi arma carnalia ꝓhibuit. Itē amb.

De eodem. Palea.

N On pila querunt ferrea nō arma christi milites. coact⁹ repugnare non noui. sed dolor fletus orationes lachryme fuerūt mihi arma aduers⁹ milites. talia eniz sunt munimēta sacerdotis. Aliter nec debeo nec possum resistere. fugere aūt ꝛ relinquere ecclesiaz non soleo. seru⁹ xp̄i non custodia tꝑali: sz dn̄i ꝓuidētia perire cōsueuit. Hinc ēt de his q in bello aut rixa moriunť in ꝯcilio triburiēsi sic statutum est.

Pro clerico qui in bello aut rixa moriť ōro vł oblatio non offeratur.

Q Uicūq̧ clericus aut in bello[e] aut i rixa aut gētiliū ludis[f] mortu⁹ fuerit:

Ro. 12

tm̄ licitus est defendere se ꝛ tm̄ seipsuz: vt ex̄ de homi. c. ij. et ex̄ de cleri. ꝑcus. c. pe. io. Non credo peccare eum q aliquē patientē iniuriā defendit etiā si homicidiuz faciat. vt. š. e. q. iij. nō iferenda lz forte irregularis efficiať. q2 non fuit ibi ineuitabilis necessitas. vt di. l. quia te obnoxium. b.

Ro. 12

c N Imiū. ꝛc.

d C Um a iudeis. ꝓhibuit. ex hō videť ꝙ non licet alicui defendere dn̄m suum vel socium sed tm̄ seipz vt ex̄ de homi. c. ij. suscepimus. ex̄ de cle. ꝑcus. c. pe. sed ꝯtra. hoc ē. š. e. q. iij. c. fortitudo. ꝛ. c. ꝓ mēbris. ꝛ. c. vl. ꝛ. š. vj. q. i. infamēs. Nā ser⁹ inuus pot⁹ iuuabit dn̄z q̄ seipm. vt. ff. ad sill. l. i. §. serui.

Mat.

e Q Uicūq̧ bello. hoc intelligas si est ex parte illoꝝ qui violētias

b Hactenus. ex hō vr ꝙ tūc cessauerit obs̄uātia legis. q2 pri⁹ licuit repellē iiurias nō solū pro se sz pro socio. vt. š. e. q. iij. nō iferēda. hodie aūt ferunt. alioquin secus est. extra de cle. ꝑcus. c. penulti. f Ludis. secus si i alijs ludis. vt extra de cle. ꝑcus. c. pe. ex̄ de homi. lator.

Sepultura. si penituit sed si non ecclesia debet orare pro ipso nec sumere oblationes eius. ut hic dicit. et idem est de raptore qui si non penitet. ut extra de rap. super eo. econtra est in torneamentis. quia illi non habent sepulturam. licet alia sacramenta recipiant. ut extra de torneamen. c. i.

strum quod civitas romana est apud eiusdem non imperatoris. Nam imperator concessit ei civitatem cum ducatu suo. ut lxiij. di. ego. xcvj. di. constantinus. licet imperator advocatus est ibi. ut extra de elec. venerabilem. hic Et egressi episcopi quod pertinere bellis. Nam et paulus iter/

Intellige quod hic dicit de canina sepultura. ut dixi. s. e. q. v. placuit. Joan.

b Clerici arma. armorum appellatione intelligunt et ligna et lapides. ff. de ver. sig. armorum appellatione.

c Volentes. secus si causa timoris faciant. tunc enim nec velle videntur. ut extra de re. iur. qui ex timore.

d Quicunque ex clero. licet sint in minoribus ordinibus constituti. ut. xx. q. iij. eos qui ar. et contra extra de vo. et vo. re. c. ij.

e Militaria. sed quid si habent inimicos. tunc dic quod possunt arma defensionis accipere. sacerdotes quod clerici sicut moyses. ut. xxxvj. dist. c. ulti.

f His ita. hortari. hec pars sed ubi ecclesia sua impugnatur vel patria. ut. s. e. q. iij. fortitudo. ff. de reli.

g Minime lo. Sit. no/

neque in oblatione neque in oratione pro eo postuletur: sed in manus incidat iudicis se/ pultura^a tamen non privetur.

Item ex concilio toleta. de clericis arma ferentibus.

Gradu amisso tradantur in monasterio clerici voluntarie arma sumentes.

Clerici qui in quacunque factione arma^b volentes^c sumpserit: reperti amisso ordinis sui gradu in monasterio penitentie tradantur.

Item ex concil. meldensi.

Proprij gradus amissione mulctentur militaria arma clerici ferentes.

Quicunque^d ex clero videntur esse: arma militaria^e non sumant nec armati incedant: sed professionis sue vocabulum religionis moribus et religioso habitu prebeant: quod si contempserint tanquam sacrorum canonum contemptores et ecclesiastice auctoritatis prophanatores proprij gradus amissione mulctentur. quia non possunt simul deo et seculo militare. His itaque tamen deli sacerdotes propria manu arma arripere non debent: sed alios ad arripiendum ad oppressorum defensionem atque ad inimicorum dei oppugnationem eis licet hortari.^f Unde leo. iiij. scribit lodovico augusto.

Pro saracenis papa iubet populum congregari et eis ad litus maris occurrere.

Igitur^g cum sepe adversa a saracenorum partibus perveniant nuncia: quidam in romanum portum saracenos clam furtiveque venturos esse dicebant: pro quo no/

strum congregari precipimus populum maritimumque ad litus descendere decrevimus et egressi sumus roma. Item.

Ultor fuit grego. papa debet esse ac precipuus adiutor.

Sicut vos oro quod nunquam ab aliquibus nostros homines sinimus opprimi: sed si necessitas ulla incurrerit: potentialiter vindicamus: quia nos gregis in omnibus ultores esse debemus et precipui adiutores. Item exercitui francorum.

Celeste regnum a deo consequitur qui pro defensione christianorum moritur.

Omni timore^k ac terrore deposito contra inimicos sancte fidei et adversarios omnium religionum agere viriliter studete. novit. n. omnipotens si quilibet vestrorum moritur: quod pro veritate fidei et salvatione patrie ac defensione christianorum mortuus est: et ideo ab eo premium celeste consequitur. Item aluinus.

Contra longobardos precibus hadriani pa. carolus bellum suscepit.

Hortatu et precibus hadriani^m romane urbis episcopi exhortatus carolus rex bellum contra longobardos suscepit. quod prius quidem et a patre eius pipino pa. supplicante cum magna difficultate susceptum est.

Item al. pa. omnibus episcopis hispa.

Iudeos non debemus persequi: sed saracenos.

Dispar nimirum est iudeorum et saracenorum causa. in illos. n. qui christianos persequuntur^n et ex urbibus et proprijs sedibus pellunt iuste pugnatur. Hi vero ubique servire parati sunt. Item io. viij. de mago duci glorioso.

Qui crimina que potest emendare non corrigit ipse committit.

et paulus iter/ fuit ut. s. e. q. ij. maximianus. et moyses. xxxvj. di. c. ultimo.

Sicut ve. ii feci. sine mora. nec. n. tantum debent episcopi esse custodes carnis. sed etiam defensores ecclesiarum. ut. xvj. q. i. in canonibus. et sic patet hic quod episcopi etiam vasallos suos tenentur defendere defendendo non ulciscendo iniurias. ut xlvj. di. sedito narios. Jo.

k Omni timore. s. e. q. v. omni. l Pile. s. e. q. iij. fortitudo

m Hortatu. hadrian. s. di. lxiij. hadrianus.

n Dispar. persequuntur. vero quod si saraceni persequuntur christianos quod non possumus impetere eos. Nam etiam ad mensam eorum comedere possumus. xj. q. iij. ad mensam. et licet dicitur quod eis gete dogetibus nullus debet munus iacere molestiam. ut. C. de sacri. paga. christianus Jo.

a Preterea.cōprimi.hec rō nō vr̄ sufficere.nisi eēt iudex eo℞.naz si iudex negligit facē iusticiaz de suo subdito ipsemet pōt cōueniri vt dixi.s̄.e.q.ij.dn̄s.⁊.s̄ e.q.iiij.c.vi.⁊.q.v.nō est. b Cōmittit.s̄.s̄.lxxxiij.dis. error.

c Legi.syroma. ste.i.zelū idignationis sue vindictaz. d Helye. cum petijt vt ignis descenderet de celo. qui duos quinquagenarios exussit. e Symonis.q vltus est in duos magos retorquēdo in eos serpentes quos magicis artibus sup euz miserunt. f Pauli. xlv.di.§.salomon. g Seueritatem.xvij.q.i.ananias. h Occidit. homicidiū factū notat nō ius.talis.n.non dr̄ homicida.vt s̄.e.q.v.si homicidium. i Et ad cām.oēs enīz circūstātie sūt inquirēde.vt ex̄ de testi.cū cāz.sic xv.q.vj.c.i.in fi.q₂cā facti potius ē inquirēda q̄ ip̄z factū.vt h̄ dr̄.⁊.ff.de fur.ve℞

k Si nulla.i q̄dragesima. (xxix.di.sciēdū.li.vn̄ ⁊ machabei pugnauerūt in sabbato nō obstat.ex̄ de treu.⁊ pa.c.i.q₂ h̄ logr̄ de defensore.ibi de pugnatore. l Patric. s̄.e.ci. m Deum.s̄.xxy.q.ij.queritur.

n Petrus. ananiā.xvj.q.i.c.i.⁊.s̄.e.q.iiij.ea vindicta.⁊.xvij.q.i.ananias.

o Ut pdeza dorso.ar.q̄ dolus ɔ̄ hostē licite pōt fieri.vt.s̄.ea.q.ij.dn̄s noster.⁊.xxij.q.ij.vtilem.

Nūe.25 4.Re.1. Act.5. Act.13. Nūe.25. Gen.22 Act.5. Act.9.

Preterea deuotionis tue studiuz exhortamur:vt ɔtra marinos latrūculos q sub p̄textu tui nois in christicolas debacchant tanto vehemētius accendaris:q̄nto illo℞ prauitate famā tui nois obfuscatam fuisse cognoscis.qm̄ lz credi possit:q̄ te nolēte illis nauigantibus insidientur:tn̄ q₂ a te comprimi posse dicunt nisi eos cōpescueris:inoxius nō haberis.scriptuz quippe est: qui crimina q̄ poterit emēdare nō corrigit ipse committit. Itez hiero.ad riparium. Crimen punire pro deo nō est crudelitas sed pietas.

Legitur syromastes phinees auctoritatē helye ⁊ zelum symonis chananei petri seueritatē ananiā ⁊ saphirā trucidantē:pauli cōstantiazqui elimā magū vijs dn̄i resistentē eterna seueritate dānauit.nō est crudelitas crimina p deo punire sed pietas. Unde in lege etiaz dicit:si frater tuus ⁊ amicus ⁊ vxor que in sinu tuo dormit:deprauare voluerit veritatez sit manus tua sup eos:⁊ effundes sanguinē ipso℞. Itez io.cry.sup math.omel.xvij. Quedā in veteri testō licebāt: que in nouo phibent.

Occidit phinees hominē ⁊ reputatū est illi ad iusticiaz. abraā vo nō solū homicida.sed et p̄ricida:qd̄ certe grauius est:effectus deo magis placuit.petrus vo geminū fecit homicidium.fuit tn̄ opus sp̄uale qd̄ factum est. Nō solum igit respiciamus ad opa sz ad tēpus ⁊ ad cām ⁊ voluntatez psona℞ q̄q̄ dīaz ⁊ q̄cūq̄ alia ipsis operibus accidere.nō.n.possumus ad vitatē aliter puenire. Itez nicolaus ad ɔsulta bulgaro℞. Necessitate in-stāte i q̄dragesim vtibus bellū ...

Si nulla vrget necessitas: nō solum q̄dragesimali tpe:sz et oi tpe est a p̄lijs abstinēdū.si autē ieuitabilis vrget ipoztunitas nec q̄dragesimali tpe pro defensione tā sua q̄ p̄ric seu legū p̄rna℞ est bello℞ pculdubio p̄patōi pcēdū:ne videlicet deuz videat hō tēptare:si h̄z qd̄ faciat:⁊ sue ac illo℞ saluti ɔsulere nō pcurat:⁊ sancte religionis detrimēta nō precauet. Itē gre.in dialo. Petrus ananiā ⁊ saphirā increpādo morti tradidit.

Petrus q tabitā mortuā orādo suscitauit:ananiā ⁊ saphirā mētiētes morti increpādo tradidit.neq̄.n.orasse in eo℞ interitiōe legit:sz solūmō culpā quā ppetrauerāt increpasse ɔstat g̃ q₂ aliqn̄ talia ex p̄rāte exhibent.aliqn̄ ex postulatiōe dū ⁊ istis vitā increpādo abstulit:⁊ illi reddidit orādo. Itē veloci mgr̄o. Huius ... Ga.qd̄a hostiū vi ...

Ut pridē glie vr̄e notificauimus q₂ inimicos ɔgregatos ⁊ huc discurrere cp̄la vr̄a significauerat.hec eos hec cā retinuit:nūc vo vtile est visum: vt aliq̄nti illuc milites trāsmittant:q̄s glia tua admonere ⁊ hoztari:vt parati sint ad iusticiam ⁊ ad laborē studeat:⁊ occasiōe inuēta cum gliosis filijs n̄ris mauricio ⁊ vitali loq̄re ⁊ q̄cūq̄ deo auctore p vtilitate reipu.psuaserunt:facite.⁊ si huc vl ad rauēne ptes nec dicēdū arnulphū cognouerit excurrere:vos a dorso eius sic viros fortes cōdecet laborate:q̄tenus opinio vr̄a ex laboris vr̄i q̄litate amplius in repu.deo au-

a ¶ Relaxet a captiuitate. b ¶ Suaderes prio.n.iu rauerāt reip. c ¶ Obsides q̄ ſ lib hō pt eē obses p pa te euāda ñ p pecūia.vt ex̄ de iureiu. ex rescripto.ar. ad idē. ff. de test. obsides. ff.ō iur fis. de dus.qd ḡ est qd ōi lib hō ñ pt obligari vt ex̄ ō pig.c ij.C. que res pig.ob.pfit.q filios.ad h ōi co q lib hō ñ pōt obligari. nec hi in eo ius pignoris ſ3 tm ius re tētōis. Nā vl deo q quēq tenet res aliq p ea pecūia p q nō ē obli gata.vt.C.ob chirogra.pe. l.vnica.q ēt ōi i illa ōcre. ex ſ ſcpto.itel ligo q p necī tate ecclīe z auctē pape ſcm fuit. als clīc ñ pt re, nūciare bnfi cio canōis il lī q ſi gs ſua, dēte.vt ex̄ de ſen.ex. ptigit ea nāq q in nos pmitūt dimittē pos, ſum ſ3 q in beñ vl ecclias mime.vt.8.e. q.iiij.ſi is q. d ¶ Denuo ē aliqs pt bis iurare ſup eodē negocio.vt ex̄ ō teſt.qtiēs.z ff.de ōā.ſiec.q bona.§.pe.qd pcedo ſi ſubeſt

militāte pficiat. ¶ Illō tñ p oib admonem: vt fa, miliaz aliorū z adhonaim atqz lugidisfrisim g cū glo rioso mgro mauricio mi, litū eē noscūt:ſine aliq mo ra vel excusatiōe relaxes[a] q̄tenvenientes illuc hoies pdicti viri ſine aliq ipedi, mēto cuz eis dñt ābulare. Itē eisdē maurcio z vi, taliano. Supplr glie vr̄e p filiū nr̄m vitalianū cū q tractauerit: z v̄bo z ſcpto mādauim.vndecio autez die mensis iunij arnulph hāc eplāz quā vob direxi, mus trāsmisit.z iō relegē tes eaz videte ſi i fide ſua, nēses[b] quā reipu.pmiſerit pſtitēt:obsidesqz[c] dignos de qbpossit pſiderī ab eis accipite: z iſup denuo[d] ſa, cramētis eos aſtrigite:red dētes eis qd loco pig[r] ſu, ſtulist[ ]ſm oib v̄ris eos ſa nātes. ſi aūt māifestiſſime cognuerit eos cū arnulpho ō ſua ſbiectōe locutos eſſe vl certe obſides ei ōdiſſe: ſicnos arnulphi epla quā vob direxim dubios[e] red didit:ſalubri cōſilio ptra, ctātes:ne i aliq aia v̄ra vel nr̄a ō ſacris[f]: ḡuet: gcqd vtile reipu.iudicauerit pa gite.ſ3 ita facit glia vr̄a vt neqz ſit aliqd vn̄ poſſim ab adūſarijs reph̄ēdi:ne, qz vtilitas noſtre reipu.q dñs aūtat negligat. Pre, terea glioſi filij eſtote ſolli, citi:qz q̄tū cōpi hoſt[ ]mt, titudinē b3 collectam z in marchia dr̄ reſidere: vt ſi huc curſum deo ſibi irato mittet voluerit: vl loca ipi us q̄tū vos dñs adiuuērit depredami: aut certe ſcul,

tas q̄s milites ſollicite re grāt:ne dolēs ſcm ad nos diſcurrat. In regiſtro ēt legit q btūs grego.ciuib tuſcie: vt ā lōgobardos ar ma parēt mādauit: z mili, tātib ſt ipēdia ōcreuit. H ḡ exēplo z pmiſſis auctibus claret q ſacerdotes z ſi p, pria manu arma arripe ñ ōbeāt:tñ vl hīs qb hmōi officia cōmiſſa ſt pſuadet vl qbuſlibet vt ea arripiāt ſua auctē valeant impare. Sed obijcit illō nico. ad carolū ipatorē. Epi ñ de, bent militarib occupari Ephēſibi, (negocijs. Hle valde cōſtat eſſe qd ſbintuliſti dicēdo maiorē ptē oiuz epoꝝ die noctuqz cū oib alijs fidelib tuis ā piratas maritimos inuigi lare: z ob id epi ipediāt ve nire:cū militū xp̄i ſit xp̄o ſuit:milites vo ſecli ſuiāt ſeclo:ſm qd ſcptuz ē:nēo militās deo iplicet ſe nego cijs ſeclarib.q ſi ſecli mi lites militie ſtudēt:qd ad epos z milites xp̄i:niſi vt vacēt orōnib. Itē gre. In morte cuiuſlibet hois epi ſe miſcere formidēt. Si morte lōgobardo, ruz me miſcet voluiſ ſem: hodie longobardoꝝ gēs nec regē nec ducē ha, beret:ſ3 qz deuz timeo:in mortē cuiuſlibet hois me miſcet formido. Ecce q nicola papa phibet epos ſeculari militia occupari nec ēt ā maritimos pira, tas pmittit eos ad pugnaz accedere.qūo ḡ leo pa.ad, uerſ ſaracenos vrbē egre dit: z vt eos pcul a littore arceat ppl3 vndiqz pucat

cā ſuſpitiōis. S3 certe tñ ſel iurauit.z q dīc ibi i ō cre.duplici.i. duos hīs ar ticlos ō audi tu z ō credu litate.b. ſ3 ſi qs ſel ēpiur ſmō ſi ē reci pēdū teſtio, niū illi. ſed alia cautio ē ab eo recipiē da.vt ex̄ ō p ſup.lrās.i ſi. exq eni ſel ē piur pſūit q ſp velit peie, rare.vt.ij. q. vij.ſi pt.de h nouit.xxij.q. v.puuli. Itez hēs h q plus credit iurato rie cautiōi q̄ pignoraticie. cū tñ rl̄a iu, ris dicat q pl ē cautiōis i re q̄ i pſōa ff.de re. iur. pl cautōiſ.io. e ¶ Dubios qz ſcriptū ho ſtis iducit ſu ſpitionē . qd ē ā id.xi.q.iij i cētiſ.a deo vt ſo cogant 2.Thi.2 iſti iurare. f ¶ Deſacra mētl.eoꝝ eo q timorē ne labant i piu ria.vt ex̄ de coha. cleri.z z mu.cle.b. g ¶ Sulas als ſcultaſ.i. exploratores h Epre, hēſibile orōnib. B. intellexerit h

e.de epiſcopis qui tantū leuitica poriōe ſūt contenti.vt.j.pxi.§.ſed hec eſt veritas.q iō

tñ redarguūt isti epi q2 citati a papa nolue rūt veīr. et excusabāt se pp mādatū regꝭ ls.n. mādato regꝭ sit potiꝰ obediēdū q̄ metropoli tāl. vt. s. xviij. di. si eps. tñ pape potiꝰ obediāt q̄ regi. Alij itelligūt de epis ñ hñtibꝰ regalia

beat sbire nō solū vbi fides vel salus eccłe i pugnat. sed etiā vbi res eccłie auferunt. ar. ?. vij. q. j. §. hoc obsuādū. s. e. q. v. sic nūm. e Vendicat. i. defendat. s. xij. q. ij. cū apo. f Busto. bustū dī cū res ē exusta. rogꝰ cū 2burit. pira ē 2gerie3 ligꝝ ad 2burēdū.

a Conuenior oia q̄ oia sīt ipatoris. vt. s. dist. viij. q̄ iure. C. de q̄d. p̄scrip. bñ a zenone. s3 h̄ itelligas q̄ ad iurisdictōz Jo. 15. b Refragatur. ex hūilitate. h. d. al' bñ posset refragari vł dic nō refragatu rū sīc pꝰ ipa ecclia. S3 q̄lit itelligit istud mihi vi q̄ nō Mat. 22 possit itelligi Luc. 20. de rebꝰ ppijs ipiꝰ ābrosij pp Ro. 13. istud qd sequit sūt pauperū. Itē nec d̄ rebꝰ ecclie q2 illas nō posset dare pp hoc qd seq̄t circa finē. S3 dic q̄ de ppijs ābrosij itelligit. qd āt dic pauperū sūt. intellige p. c. xij. q. j. illi g. Nā si ppa habeo et d̄ rebꝰ ecclie sustētō debeo mea pauplibꝰ erogare. xvj. q. j. qm̄ gcgd. xlvij. di. sic hi. c Diuina. diuina. n. ab hoie dari nō pñt. viij. q. j. plerisq. xxxiij q. v. vna sola d Pro al tarib. vi q̄ p̄ larꝰ. morte de

et suoꝝ iniurias p̄ntialiter vindicat atq3 cū greg. milites ad arma inuitat. S3 notādū est q̄sdā epos leuiticas tñ portiōe eē 2tētos: q sicut iudei sorte tñ nūerant: sic ipm deuz solūmō in hereditatē accipiūt dicētes: dñs ps hereditatis mee: his nihil est cōe cu3 principibꝰ seculi: q2 tpalia penitꝰ abijciūt: ne eoꝝ occasione legibus impatoꝝ obnoxij teneant. talibꝰ nulla occasio relinq̄t occupationis secularis militie: q2 cū de decimis et primitijs viuūt: tanq̄ filij sūmi regis in oi regno a terrenis exactiōibꝰ liberi sūt ita vt dicere valeāt venit p̄nceps huiꝰ mūdi, et in nobis non h3 q̄cq̄. Porro alij sūt q nō 2tēti de decimis et primitijs p̄dia villas et castella et ciuitates possident. ex qbus cesari dñt tributa: nisi impiali benignitate i munitatē ab hmōi p̄meruerint qbꝰ a dño: dī reddite que sūt cesar̄ cesari: et que sūt dei deo. qbꝰ idem apłs reddite oibꝰ debita: cui tributū tributū: cui vectigal vectigal. A. ñ amb.

Ecclie impatoribꝰ nō sūt

Conuenior (obnoxie. ipse a comitibꝰ vt p me basilice fieret matura traditio dicētibꝰ impatorem iure suo iussisse tradi debere: vtpote in cuiꝰ potestate cēnt oiaa: rñdi si a me peteret: qd meu3 est. i. fundū meū argētū meu3: et hmōi meū: me non refragaturu3b: q̄q̄ oia que mea sunt sint paupeꝝ: veꝝ ea que diuinac sunt impatorie p̄tāti nō sūt subiecta: si p̄rimoniū petit iuadite. si corpꝰ: occurrā. vultis in vincula rapere. vulq̄ i mortem. volūtas est mihi. non ego me vallabo circūfusio ne ppłoꝝ. nec altaria tenebo vitam obsecrans: s3 p altaribꝰ d gratis imolabor. horrebā quippe aio cu3 armatos ab basilicam ecclie occupandā missos cognoscerem: ne dūm pplus basilicā vindicate. aliqua strages fieret: que in pniciem totiꝰ veniret ciuitatis ora bam ne tante vrbis vł potius totiꝰ italie bustof sup uiuerem. et infra mandat: trade basilica3 hoc est dic aliqd verbu3 in deū et mo reres nec solu3 dic aduersus deū: sed etiā fac aduersus deū mādat trade altaria dei: vrgemur igit̄ p̄ceptis regalibus s3 2firmamur scpture s̄monibꝰ que rñdit tāq̄ vna ex isipiētibus locuta es. et īfra: qd q̄ turbami: volēs nūq̄ vos d̄serā: coactꝰ repugnar̄ nō noui: dolē poto: flet̄ poto: gemere poto: adūsꝰ arma milites gothos q̄q3 lachrȳme meeh mea arma st. talia ei3 sūt mūimēta sacerdotꝯ. al'r nec d̄beoi nec possū resistere. vtinā esse3 securꝰ q̄ ecclia hēticis mime traderet. ad palatiu3 impatoris irē libēter si h̄ 2grueretk sacerdotꝯ offō vt in palatio magis certarē q̄ i ecclial: s3 i 2sistorio nō solet xp̄sm reus esse sed iudex cāni su

g Decere. ar. exeo q̄ p̄nceps precipit aliquē elegit qd ē iusta cā tior. Nā et si morsꝰ boꝝ excusat. vt dixi. s. di. vij. fuerit h Lachr̄y me mee. s. di. xxxvj. c. vlti. s. xvj. q. ij. c. porro. i Nec de beo 2sulēdo. ex nimia p̄se ctiōe loq̄t. et ē ar. p opiōe. h. s3 nō d̄ icō h̄ posset resistere ipatori nec d̄ iure debeat. q2 timebat malꝰ mo lū. et h̄ ē qd sup tāgit in busto. et c. b. k Cōgrueret et h̄ nō ls ex d̄ap. quare frōte. et p h̄ p3 q̄ clericus citatꝰ a laico iudice nō tenet venir̄ ad allegādū pui legiū. nisi du b. ñ sit an sit clericus. l In ecclesia. y. q. ij. c. vlti. m Xp̄s. h̄ itelligas i cā sui q̄ loq̄t ista secūs vbi. s. agit cā fidei vel sp̄ualis. Nā aīs clicus

Jo. 15.

in recōuētiōe recōuenit in foro ciuili.
a ¶ In eccle sia .s̄.ij.q.ij. Mat.22 Mat.12 p̄ceptū.z.xx iiij.q.j. q̄tiēs
b ¶ Imperiale.ecclia.n.ñ astrīgit legibus mūdanis vt.xxxiij.q.ij inter.nec pōt ipator cōdere aliqd statutū de reb⁹ecclia sticꝫ.vt.xcvj. 3 Re.21 di.bñ qdē.in si.nisi ecclia hoc petat.vt xvij.di.hic ēt vel nisi aliqd statuat i priui legiū ecclie. vt.xvij.q.i. generalit.
c ¶ Extollere.s̄.e.q.v.re gū est.
d ¶ Impatorē hec v̄ba q̄ sequūtur.
e ¶ Adultera.s̄.xxj.q.ij. sic in vna.b.
f ¶ Hereditatē.z ita di hēditas viuētis ar.ꝯ.ff.de hē.vl act.vē. l.i.z.ff.d're in di.l.hēditas.
g ¶ Quid n.ꝙ impator sit filius ecclesie.vt.xcvj di.si iperator
h ¶ Auxiliū mutuū enim sibi debēt auxiliū impera tor z ecclesia vt.s̄.e.q.v.pn cipes.xcvj.di. cū ad veruꝫ.
i ¶ Custodiē dū.z ita p̄latus nihil p̄t

dei agendā in ecclia[a] quis abnuat: si quis ꝯfidit huc veniat. z infra. allegat im peratori licere omnia: ipsi us esse vniuersa. Respon deo noli grauare te impa tor: vt putes te i ea que di uina sunt: imperiale[b] ali quod ius hēre. noli te ex tollere[c]. sed si vis diutius imperare: esto deo subiect⁹. scriptū est: que dei deo: q̄ cesaris cesari. ad impato res palatia pertinēt. ad sa cerdotes ecclie publicorū tibi meniū ius cōmissum est nō sacroꝝ. Item dicit mihi mādasse impatorē[d]: debeo z ego vnā basilicaꝫ habere. Respondi nō lꝫ ti bi illaꝫ hēre. qd tibi cū ad ultera[e]. adultera est enim que nō ē legitimo ꝯiugio christi copulata. z ifra. na bute sanctū virū possesso rem vinee sue scimus iter pellatū petitione regia: vt vineā suam daret: vbi rex succisis vitibus holus vi le sereret: eūq͵ respōdisse: absit: vt ego patrū meorū tradā hereditatem[f] regeꝫ ꝯtristatuꝫ esse ꝙ sibi esset alienum ius relatiōe iusta negatū: sꝫ muliebri cōsilio deceptū morte in agrū ve nisse sanct⁹ enīꝫ nabute vi tes suas vel ꝓprio cruore defendit. si ille vineaꝫ non tradidit suam: nos trade mus eccliaꝫ christi? qd igi tur a me responsuꝫ est cō tumaciter: dixi enīꝫ cōuē tus: absit a me vt tradam christi hereditatē: nō tra didit nabute suam: z ego tradam christi hereditatē: sꝫ hoc addidi: absit vt tra dam hereditateꝫ dyonisij qui in exilio in causa fidei defunctus est: hereditateꝫ eustargij ꝯfessoris: heredi tatem mirocletis atq͵ he reditateꝫ oiuꝫ fideliuꝫ re tro epoꝝ. Rñdi ego: qd sa cerdotꝫ ē faciā. qd impato ris ē: faciat impator. pri⁹ ē vt aiaꝫ mihi q̄ꝫ fidē aufe rat. z ifra. tributuꝫ cesaris est: nō negat. ecclia dei ce sarꝫ ē: vtiq͵ ñ d̄bet. qꝛ ius cesarꝫ eē nō pōt tēplū dei. qd cū ipatoris honorificē tia dictū nemo p̄t negare. qd eiꝫ[g] honorificēti⁹ q̄ꝫ vt impator ecclie fili⁹ eē dicat qd. n. fili⁹ di sine pctō di: z cū grā di. Impator. n. itra eccliaꝫ ē. bon⁹. n. ipator q̄ rit auxiliū[h] ab ecclia nō re futat. z ifra. si de me aliqd cōpelleret z posceret: aut fūd⁹ aut dom⁹ aut auruꝫ aut argētū: id qd iurꝫ mei eēt: libēt offerrē. tēplo dñi nihil possū nec d̄cerpe nec tradē: cū illd custodiēdū[i] ñ tradēdū accepim deide ꝯsulere ēt z me impatoris saluti oꝫ. qꝛ nec mihi expe diret tradere nec illi acci pere. accipiāt vocē libi sa cerdotꝫ. si vult sibi eē ꝯsul tuꝫ: recedat a xp̄i iiuria. h plena hūilitatꝫ st: z vt arbi tror plena affect⁹ ei⁹ queꝫ ipatori sacēdos d̄bet. Itē vrban⁹ pa.

De suis exterioribus ecclie soluūt tributa.

Tributū[k] i ore piscꝫ pi scāte petro iuētuꝫ ē qꝛ de exteriorib⁹ suis: q̄ palā cūctis apparēt: ecclia[l] tri butū[m] reddit. ñ āt toni pi scē iust⁹ ē dare: sꝫ tm̄ state rem[n] q i ore ei⁹ iuēt⁹ ē: qꝛ nō ecclia dari ipatori: non pōtificalis apex: q i ore ca pitꝫ ecclie p̄eminet: subijci p̄t regib⁹ sꝫ sancvt dixim⁹ qd i ore piscis iuenit: ꝓ pe tro z dño dari iubet: qꝛ de exteriorib⁹ ecclie qd ꝯstitu tū antiqt⁹ ē: ꝓ pace z gete

dare nisi cuꝫ quid vtile ꝓ spiciat. ar. de offi. pcu. cesa ris. l. i. §. i. x vij. q. iij. q̄cū q͵. ar. ꝯ. e x̄ d dona. c. iij. et xij. q. ij. c. ter rulas. Jo.
Tributū de exterio k ribus. i. non de rebus ec clesie. Nam exquo semel datur est ec clesie sancta sctōrū erunt dño. vt. xij. q. ij. nulli. z. s̄. e. c. cōuenior Nā qd di de sarcina repē tina. xvj. q. i. placuit. locuꝫ habet cū epi scopus spōte voluerit cuꝫ cōsilio cleri coꝝ. als non ex̄ de imunit. ec. non min⁹ z. c. aduersus consules.
l ¶ Ecclia. ē q ar. ꝙ ep̄i sb sunt regi. qꝛ tributū est si gnū sb̄iectio nis. ex̄ de cē. ois aia. sꝫ il ludi laicis.
m ¶ Tributū. s̄. xj. q. i. magnū. z. c. si tributum.
n ¶ Sꝫ tm̄ staterē. cui⁹ i ore iuēit state Mat.17 rē gerutū di dragmatꝫ au ri. b.
o ¶ De exteriorib⁹. qꝛ cū onere ad eū peruenit. C. d exac. tribu.

si diuina. li.x. et ex de decl.cū nō sit i hoie. a ¶ Defensare. ḡ nisi defendāt nō ē eisdem dandū tributū. ar. ẜ.xcv.di.esto. b ¶ Quā uis ēt emeret. z ita nō sūt oia ipatorꝫ. qꝛ néo ꝑt rē suā emere. vt. ff. de ẜḃē.ēp. sue rei. z qꝺ meū ē ãpliꝰ nō potit esse meū. vt. ff. de excep. rei iu. z an eadē. §. actiōes. ex̄ ꝺ fi. istru. iter. c ¶ Bene. non. dixit vt redderet tributum. d ¶ Securitate. nūc iħ het tributuz. sȝ hoc q̄tum ad onera ꝑsonalia. e ¶ Attētationis .i. exactionis. f ¶ Sancimꝰ C. de sacrosan. ecc.l. peregrini. f ¶ Xenōes xenodochiū ē locꝰ venerabilis vbi pau peres ꝑegrini recipiunt. Pothotrophiuȝ ē locꝰ vbi paupēs pascunt. bephotrochiū ē locus vbi senes z valitudinarij z pp senectutē solā ifirmi hoies curant. orphanotrophiū ē locꝰ venerabilis i q̄ pueri parētibꝰ orbati. pascunt

qua nos tueri z ꝺfensareª dērēt: ipatoribꝰ ꝑsoluēduȝ est. Q uāuis ēt hmōi nō videant impialibꝰ exactionibꝰ subijciēdi. Nam cuȝ tpe famis cūctoꝝ egyptioruȝ terrā sibi emeretᵇ pharao: atq; sub eadem fame sue ßuituti cūctos subijceret: sacerdotibꝰ ita necessaria sbministrauit: vt nec possessiōibꝰ nec libertate nudarent: dn̄o ex tūc ꝓnūciāte sacerdotes in oi gēte liberos eē oportere. Qn̄ cō stātiꝰ z ꝯstās hāc imunitatez dederūt ecclie dicētes. I n q̄libet ciuitate i q̄libȝ oppido vl' vico vel castello vl' mūcipio: q cunq; voto xp̄iane religiōis merituȝ eximie singularisq; virtutꝫ oibꝰ itimauerit: securitateᵈ ꝑpetua potiat. gaudere eū z gliari ex fide sp volumus sciētes magis religionibus q̄ officijs z labore corpis vl' sudore nr̄am rē pu. ꝯtineri. Ualētianꝰ q̄q; z valēs decreuerūt dicētes U niūsos q̄s ꝯstiterit custodes ecclia ꝝ eē z sctōꝝ locoruȝ ac religiosis obsequijs deßuire attētatiōisᵉ nullā molestiā sustiere decreuimꝰ. Impator iustinianꝰ. Sancimꝰᶠ res ad venerabiles ecclias vl' xenonesᵍ monasteria vl' pothotrochia vl' bephotro

phia ꝑtinētes vl' orphanotrophia vl' hierothoconia si qd ad tale aliqꝺ ꝯsortiū descēdētes ex q̄licūq; curiali libertate siue iter viuos siue mortis cā siue in vltimis voluntatibꝰ hita: lucratiuoꝝʰ iscriptiōibꝰ liberas esse z imunes: lege seculi que sup hmōi inscriptionibꝰ posita: i alijs qdē ꝑsonis suū robur obtinente. in pte aūt ecclia stica vel aliaꝝ domuuȝ: q̄ his pijs ꝯsortijs deputate sūt: suuȝ vigorez pietatꝫ intuitu mitigante. H inc etiaȝ in parisiensi concilio legitur.

De agro ecclesiastico pꝛbr̄ nō cogat censuȝ ꝑsoluere.

S Ecūdū canonicaᵃ auctoritatez z ꝯstitutionem dn̄i impatoris lodouici de ecclesiastico agro z manso z de mancipijs que ipse suis capitulis ꝯstituit vel si q̄libet pro loco sepulture aliqd largitus ecclie fuerit de decimis ēt z oblationibꝰ fideliū nullus quē q̄ p̄sbyteroꝝ aliquez censum persoluere cogat. nec q̄sq̄ cuilibet ordinis vl' dignitatis. exinde q cq̄ subtrahat: aut redhibitionez quācūq; exigat tpalez. qꝺ si fecerit cōtione vsq; ad satisfactionez priuet: z regia potestate dare cogatur.

I tē ex ꝯcil. guarmaciēsi.

fecerint. l. vna. li.x. Io.

S Ecūdum canonicā. māso. ẜ. xvj. q.i. qꝛ iuxta. ẜ.ẜ. di. viij. c.i. ẜ.ẜ. xij. q.ij. ecclia ħ rū. ẜ.ẜ. xj. q.j. si tributū. ẜ. Sȝ istud ꝺ p̄dijs. que solū pro animarū redemptiōe donant. illud de his q̄ titulo emptōis vl' alio mō acqrunt ecclie vel istō spāliter de p̄dijs collatis ecclie a pncipe illō gnālit de alijs So: ꝓa colligitur ex pxi. c. sēqn. ti ager appellat. hic vbi ē hoꝝ ecclesie ar. ẜ. c. ꝯueni oꝛ. Nāi agro nabute rex ꝑ. uit olui Dā sus ꝓo appellat. vn̄ pcipit frumētū z vinū ad eucharistiā cōficiēdā. vt ex̄ de cē. c. sāctū ē. vel māsuȝ appella dotē ip siꝰ ecclie. Nā dos talis oȝ esse. vt ecclia possit ide sustētari. de cō se. di.j. nemo sed māsus dl' cū fm vulgare. vn̄ vnꝰ rusticus cū sua familia possit sustētari. ar. q ecclia de tāto pōt sustētari de q̄nto vnꝰ rusticus. arg. x. q. iij. v nīo. ps ḡ q

hierotocomiū ē locꝰ i q̄ ifantes paupuȝ aliūt g ¶ Lucratiuoꝝ. qbus q̄rta ps eoꝝ q̄ a curialibꝰ relinquebant vendicabat a fisco ex certis relictis curialibꝰ z ꝯiunctis. hoc hēs C. q̄n z qbꝰ q̄rta ps.l.j z.ij C. de ipo. lucr. in scri.l. vna. qꝛ fiebat ipositio q̄tuor silliquarū C. si libera. imperialis. locius sine hered. de

de dote sua si pōt ecclesia vel nō oȝ tributa dare. qꝛ si oȝ dotē recipe nisi libera sit. z sic possit itelligi. x.q.ij. ħ ius. qꝛ nō oȝ ei dari possessio onerosa. Itē nec de decimis nec ꝺ p̄mitijs dabit decimā. qꝛ i ill' nūq̄ potuit ipor tributū hēre de alijs ꝓo p̄dijs tributarijs cum onē suo ad ecclīam deuolutis trū ecclis

bare dz tributum et exaudi in eo casu.xj.q.j. si tributum. Hec omnia vera sunt maxime cuz imperato et hoc idē cōstituat. Sz pone q fundata est eccl'ia i predio tributario. nūqd de illo dabit tributū. Rñ.refert an sit bone fi dei fundator an male. et si bōe fidei de ill' locis q̄ sit ex atriū hē bit ipator tri butū.nō aūt de loco vbi ē eccl'ia sz per h' sit patron' xvij.q. vi. q̄ si. Si vo fū dator eēt ma le fidei.tūc ē ad estimatio nē cōpellen dus. xiiij. q. vi. cōperim' et vbi post de nūciationez fūdat eā ma la fide fūdat ex de no.op. nū.ex iniun cto.io.

de cēsi.sācitū ē.hec.n.ē ꝯsuetudo q̄ ē optia legū iterpres. Joānes.vel h' logt cū papa ali quē epm ad se vocat sic diximꝰ.s̄.e. rephen dēdū.cū.n.vocet ad malus tribunal obedi re dz.ff.de re iu.ꝯtumacia.ar. ꝯ ex d ap.si duobꝰ.vl' itel lige h' i eo ca su i q̄ et seqns c.cū.s.ꝯtēpto iudice eccl'ia stico pgit ad seculare.xj.q j.placuit.b.

Sanctitū est vt vnicui q ecclie vnꝰ mansus integer absq vllo seruicio tribuat et p̄sbyteri i eis cō stituti nō de decimis neq oblationibꝰ fideliū non de domibꝰ neq de atrijs vel de hortis iuxta eccliaz po sitis neq de p̄scripto mā so aliqd seruitiū faciāt pre ter ecclīasticū: et si aliquod ampliꝰ habuerit inde ma iorib' suis seruitiū impen dant. Hinc daturᵃ intelli gi: q de his que imperiali bñficio vel a quibuslibet p bñficio sepulture ecclia possidet nulliꝰ iuri nisi epi teneatur astricta. De his Ꝟo que quibuslibet emerit vel viuoz donationibꝰ ac ceperit: p̄ncipibus ꝯsueta debet obsequia vt annuaᵇ p̄soluat tributa: et ꝯuo cato exercitu cū eis profi ciscatur ad castra.qd tñ h' ipsuz nō sine ꝯsensu roma ni pontificis fieri dz. Vñ gela.pa. elpidio episcopo.

Absq auctē romani pon tificis ad comitatū episco pi proficisci non audeant.

Quo ausu qua temeri tate rescribis ad ra uēnam te parare pficisci: cum canones euidēter p̄ cipiant: nullū oinoᶜ ponti ficuz nisi nobis ante visis atq ꝯsultis ad comitatuz debere cōtendere. quēad modum tibi putas licere: qd nō licet.nisi q hoc offi cio carere festinas: q̄ his excessibus te ostendis in dignum. Item ex ꝯcilio antiocheno. **Absq metro politani cōsilio vel cōpro uincialiū episcopoz ad im peratorem epi non pgant.**

Si quis episcopꝰᵇ aut presbyter vel ois om nino qui est sub ecclesiasti ca regula ꝯstitutus preter cōsilium vel litteras coruz episcopoz qui sunt intra prouinciam et maxime me tropolitani ad imperatorē prexerit: hunc abdicari et eijci non solum de cōione debere.sed etiam propria dignitate priuari decreui mus tanq molestuz et im portunū imperialibus au ribus ꝯtra ecclīastica con stituta. Reprehenduntur ergo gallicani episcopi a nicolao: quoniā apostolica auctoritate cōtempta po tius arma sequi elegerāt: q apostolico ꝯspectui sese representarent: q q profi ciscentes ad comitatū pos sint intelligi: nō secuti im peratorez vt armis sibi au xilientur: sed ipsuz cū exer citu suo quotidianis ora tionibus deo cōmendent.

¶ In quo cāu auctoritas illa sardicensis ꝯcilij loqui videtur. In cuius.viij.c. osius episcopus dixisse le gitur. **Qui ab imperatori bus religiosis vocati epis copi non fuerint: ad cōita tum non pficiscant.**

Si vobis fratres cha rissimi placet decernite: ne episcopi ad comitatuzᶜ ac cedant: nisi forte hi qui a religiosis impatoribus vel inuitati vel vocatiᶠ fuerit sed quoniaz sepe ꝯtingit: vt ad misericordiā ecclesie cōfugiant: qui iniuriā pa

a ¶ Hic da tur.i.illis le gibꝰ quas h' ꝯ.ecclesia cō prehendit.

b ¶ Annua na transeun tes cum onē suo.xvj.q.j.si quis laicus. extra de deci mis cū non sit.

c ¶ Quo au su nul luz omnino hoc de illis tm̄ episcopis intelligitur q eultica por tione sunt cō tenti de cete ris nanq re galibus et ali is possessioni bꝰ suis senio ribus seruire tenent.vt ex

d ¶ Si quis eps. p rexerit . nisi cū lris supio ris.i auc.quō oz epos.§. si alit.vl' prexe rit.vt sit cum eo i expeditō ne vocatꝰ a papa. sic.n.i ducit magr h'.c.sz potiꝰ i eo casu logt cū silicto et cō tēpto eccl'ia stico iudice p git ad ipiale qd nō ē facie dū.vt.s.xcvj di.deniq. s. xxj.q.v.si qs a pprio. et.c. si epoz.xj. q. j.c.ꝯtinua. et c.placuit.

e ¶ Si vo bis.ad comitatum. hoc verbo si gnificat cu ria principis cū oibus suis officijs istru cta.vt.C. qñ imperator in ter pupill'. l. vna.

f ¶ Vocati. nam tūc ex cusat eos ipe ipator i auc. q̄mō oportz §. illud aūt. coll'.j.

a ¶ In exiliū.ad tpˢ. b ¶ Uel isulas imp petuū.ff.de iterdic.ꝛ re.l.relegatoꝝ.§.h diua quīq tñ exiliū idifferēt sūt.ꝺ pe.di.j.añ finē

c L Icet ḡ.btī gregoriȷ.ſ.e.q.v.c.j.ꝛ.iiȷ. ꝛ reos.c.io.

d S Epe.et ſ.c.col ligit ꝙ aliter dꝫ iudicare delegās ꝙ̄ ꝺ legatᵒ. ſic ex ꝺ acc.cū opor teat ar.ȝ.xxv q.ij.c.puatis.

e ¶ Obnoxi os ex h dicūt qdā ꝙ epˢ i cā criali pōt ferre sniaꝫ ſb hac tñ ꝯditiōe ꝙ ipator in ret ꝛc.qꝛ ipa tor dicē obno xios ſupplici js.ſꝫ tu exau di h cū derie ctiuilita gebat ꝛ h ē qꝺ dicē.

g ¶ Iure.i.ꝑ ſtādo ſacrm de calūnia.

f ¶ Cōſētiāt ḡ.ñ eſt iudex aniqꝫ ꝯſentiāt ar.ex de ap. ſup eo.in fi.

h ¶ Suppli cijs.a pncipe de ipunitate q̄ ad penā ſā guinis ar.xv q.iiij. nullus epſ.ꝛ appella bit h ad forū delegantis.

i ¶ Promit tit et a iure.ñ ñ.timebit ſup pliciū ex quo iurat ſꝫ pone ꝙ ipator puniat eū pᵒ corpalit.ſi iputat epo ar.ſ.e.q.v.c.vnū.ꝛ.ff.ꝺ bo.li.q cū maior.§. deīn.itelligere ēt h potes.qñ ꝺmādat cogni tionē ꝛ ſibi refuat sniaꝫ.ꝛ tc criālit dūn iurat ꝛc.ar.ex de offi.dele.ſup q̄ſtionum.

k H Js a gbᵘ.nō lꝫ.olīȝ licuit.ſ.ij.q.vij. §. itē cū balaam.ſ.di.c.de hjs clericis. ꝛ ij.diſ.aliquātos.ſ.e.q.v.vnū ſolū.l ¶ Exceſ ſibus.i.taliter excedentibus. m ¶ Trūcationes.nā q vulnerat occidiſſe dr.vt.ff.ad.l. coꝛ.ꝺ ſic.l.j.§.diuus. n ¶ Aut īcēdas. qꝺ n.ñ poſſuꝫ p me nec p aliū.xlvj.di.c.vl.ff.ꝺ admi.re.ad ciui.p.l.ij.fallit tñ i caſibᵘ ſpālibᵘ

o ¶ Precipi ātꝫ gīſ tñ pñt pūir.vt.ſ.e.q v.c.j. i fi. Et flagell.ſꝫ nō vſq ad effuſi onē ſāguinis vt ex ꝺ rap. i archiepatu. ſꝫ qđ ſi epus hꝫ iuriſdictio nē ꝺ oibᵘ tūc delegat cām criālē.ſꝫ ſꝫ le ges ñ poſſet dlegar.nīſi cū ꝯtigit ipꝫ ab eē.ff.ꝺ of.eiᵘ cui mā.ē iur j. l.j.§. n. ñ pt adeſſe.vñ lici te dlegat ſm canōes.vt.ſ. e.q.iiij.illis.

p ¶ Exeūti.ſ. di.l.ex penitē tibᵘ. q ¶ Ceteri.ꝛc.

Ticiunt: ꝛ qui peccātes in exi liūᵃ vl iſulasᵇ dānant: aut certe quācūqꝫ sniam ſuſci piūt. Ideoqꝫ ſubueniēdū his ꝛ ſine dubitatiōe eis ē petēda p ecclīaꝫ indulgen tia. Licet ḡ platis eccliē exēplo btī grecͤ.ab impato ribᵘ vl qbuſlibet ducibus defenſionē fidelibᵘ poſtu lare.ſꝫ etiā ꝛ cuꝫ btō leone q̄ſlibet ad ſui defenſionē ꝯ adūſarios ſctē fidei viril r adhoꝛtari: atqꝫ ad vim in fideliū pcul arcendā q̄ſqꝫ excitari. effuſionē ꝰo ſan guinis nulli epoꝝ ſua vel impatoꝝ auctē ipare licet. Un̄ ñ in toletano ꝯcilio le gitur ita. Sacerdotes ibi no cōſentiāt fieri iudices: vbi iureiurādo indulgētia

S Epeᵈ hnc (pmitti. pes ꝯ q̄ſlibet maieſta tis obnoxiosᵉ ſacerdotibᵘ negocia ſua ꝯmittūt: quia ꝰo ſacerdotes a chriſto ad miniſteriū ſalutꝭ electi ſūt: ibi ꝯſentiantᶠ fieri regibᵘ iudices: vbi ureᵍ iurando ſupplicijsʰ indulgētia pro mittitⁱ: nō vbi diſcriminis snia pparat. ſi qs ḡ ſacer dotū ꝯ h cōe ꝯſultuꝫ diſ curſoꝛ i alienis piculis ex titerit: ſit reᵘ effuſi ſanguinis apud xpm: ꝛ apud ecclīaꝫ pdat ppriū gradū. Item ex ꝯcil. toletano.xj. Nō de bent agitare iudiciuꝫ ſan guinis q ſacra dn̄i tractāt.

H Js a qbusᵏ dn̄i ſacra tractāda ſūt: iudiciuꝫ ſanguinis agitare nō licet. ꝛ iō magnope talibᵘ exceſſi busˡ phibendū eſt: ne in diſcrete pſūptiōis motibᵘ agitari: aut qꝺ moꝛte ple ctendū eſt snia ppria iudi care pſumāt: aut p ſe inſe rant mēbroꝝ trūcatiōesᵐ qbuſlibet pſonis: aut inſe rēdasⁿ pcipiātᵒ ꝙ ſi qſqꝫ imemoꝛ hoꝝ pceptoꝝ aut in ecclīe ſue famulis aut i qbuſlibet pſonis tale ali qd fecerit: cōceſſi oꝛdinis honoꝛe puet ꝛ loco ſub p petuo q̄qꝫ dānatiōis tenea tur ergaſtulo relegatᵘ cui tñ cōio exeūtiᵖ ex hac vita nō ē negāda pp dn̄i miſi coꝛdiā: q non vult pctōꝛis moꝛtē: ſed vt ꝯuertat ꝛ vi uat. Ceteriq ēt abſqꝫ iu diciali auctē mēbroꝝ trū catiōes ꝛ domoꝝ incēdia facere phibent. Un̄ i de cretꝭ euticiani pape. Mē bra detrūcās domos incen dens abſqꝫ iudiciali auctē excōicet.

S I qs mē broꝝʳ trūcatiōes do moꝝ icēdia fecerit ſiue fa cere iuſſerit: aut faciēti cō ſenſerint q̄uſqꝫ ꝺ hjs vni cuiqꝫ legalrˢ ꝛ amicabili terᵗ coꝛā epo ciuitatꝭ aliiſqꝫ

cicatricū l ꝺfoꝛmitat l.qꝛ liber corpᵘ ē.ff.ꝺ ef. l.vl.l dic legalit.i.ſꝫ cautionē ꝓ ſignatā. qꝛ pēltet p ann̄.ꝛ dāna reſtituit.l legalit.i.ſꝫ.l. rho.ꝺ vi publica l puata agēt ꝯ eū.ꝛ ē diia qꝛ puata puat itta pte bonoꝝ.vt.ff.ꝺ vi.pu.l pe.publicā deptatiōꝫ iduē.vt iſti.ꝺ pu iu.§. itē vñ dſᵘ.Uis puata reū dpōlt ab oꝛdie rep Sꝫ dponat ſiuis armata pbat.t ¶ Et am

S Jqs mē broꝝ.iuſſerit. ſic ex ꝺ ſē.ex cōl.mulieres.

s ¶ Legalit ſꝫ qđo h. cas ſꝫ.l.liber coꝛ pᵘ eſtiatiōnē ñ rcipit vt.ff. ꝺ effu.l.vl.ff. ſꝫ qꝺ pati fe.di. ex hac.l. Sꝫ ꝙ ad expēſas medicoꝝ ꝛ ad opas q̄s amiſit. qꝛ iuiuſt ē fact ñāt rōne

tabi le.hic.s.v.q.ij.primates.ar.s.q.iiij.si ille
Pessimā.iterdicim⁹.ex h vr q iste canō sit ca.late snie vbi ɔsuetudo h hz z pa pa scit z tolerat vt theutonia z fm h pt itel ligi.ex̄ de sen.e cō.tua.s3 si credo q sit late snie nisi sicut als q pnat sacris sic p q̄ libet mortali ƀ ie.di.ij.si si st tāta.z q dicit iterdici m⁹.i.phibe m⁹.z qlibz ƀ cedēs i mor tali si ɔstet ƀ h.sit excōica t⁹ phibet.ex̄ ƀ rap.sup eo. vt ex̄ de dā. da.si qi donū b ¶ Dāno ca nonica pena icēdiariorū statuit.ex̄ de dā.da.si quis domū.xij.q. ij.cū deuotis simā.s3 alia ē pena legal vt ibi notatur. c ¶ Ulti⁹.si. xj.q.iij.cum aliquis. d ¶ Archi. epō.l3 cleric⁹ exponē legē vel canonem de iterficiēdo s3 nō ɔsulere pōt.vt.s.q. v.relegētes.z s.v.q.vj.de latori.vl epō dabit cōsiliū de pena cāo nica icēdia riorū q̄ ē ex̄ de dā.da.c.vl. e ¶ Restituat.s. iiij.di.si seruus.ab̄ re.z hoc de pprio si hz alsp puniret ex ordinat ic.Nā de reb⁹ ecclie n̄ dz.ne delictum ꝟtat i dānū ecclesie. f ¶ Sane regib⁹.si regib⁹ z pncipib⁹ n̄ negat facultas iusticie faciēde de icēdiarijs ɔsulti archiepis.vi q pncipes ɔsilio eorū possint icēdiarios vltio supplicio afficē.cū icēdiarij fm lege sic debēt puniri.vt.ff.de icēdi.l.vl.z.ff.ƀ pe.l.capitaliū.Scdm canones ē sciēdū q iuxta legis tenorē icēdiarij spontanei varie plectūt.vl.n.nouissimo isormnio notāt vel deportāt.l alio mō forte puniūt.l dic q pn cep3 si pūit icēdiarios.fz.l.rigorē occidēdo lō archiepi z epi ɔsulūt h fz.l.cor.ƀ sic.pūit capite si nobil ē fz.l.cor.si ge dolo. Ignobil supponit bestijs bonis p scripti.C.ƀ icēdi.l.vl.z h qn̄ dolo fecit icēdium. als sufficit dāna restituē.vt.ff. e.ti.l.q edes.

ciuibus nō emendauerit tanq̄ ethnicus et publicanus ab oī xpianorū collegio sepet. De icendiarijs quoq3 inocēn⁹ scōs i vniuersali ɔcilio generalr cōstituit dicēs. Domos incēdens gr̄a vl odio alicuius excōicet.

Pessimā q̄ dez z depopulatricē z vastātricē incēdiariorū maliciā auctē dei z btōr aplōr petri z pauli oīo ɔtestamur: z interdicim⁹ a. si qs g̃ post huiꝰ nr̄e phibitiōis promulgationē malo studio siue pro odio siue pro vindicta ignem apposuerit vel apponi fecerit aut appositorib⁹ ɔsiliū vl auxiliū sciēter tribuerit: excōicetur.

¶ Et si mortu⁹ fuerit incendiari⁹: christianorū careat sepultura nec absoluatur.nisi prius dāno b cui intulit fm facultatē suā resarcito z iuret se vlterius c ignem nō appositurū.pnia aūt ei det: vt hierosolymis aut in hispania in seruitio dei per annū integrū permaneat.si qs aūt archiepiscop⁹ d vel epūs h relaxauerit: dānū restituat e z p annū ab offō epali abstineat. Sane regib⁹ f z pncipib⁹ faciede iusticie facultatē cōsulē archiepis z epis non negam⁹. Itē aug.in lib. de ciuita.dei. Homicida est q publicā functionē non hn̄s aliquē occidit vel debilitat.

Quicūq3 g percutit malos i eo q mali sūt: z hz cām h iterfectionis mister dei ē.q vō sine aliq̄ publica admistratiōe maleficū iurē sacrilegum i adulterū z piurū z quēlibz criosū iterfecerit aut truci dauerit vl mēbris debilitauerit: velut hōicida k iudicabit: z tanto acri⁹ q̄to nō sibi a deo ɔcessā potestatē abusiue vsurpare nō timuit. De his q sit hominē vulnerāt querit si ille mortu⁹ fuerit: qs eorū homicidij reatum incurrat. De his ita statutū est in concil.apud emerias. Si plures ɔtra vnū rixent: q̄ pena quisq3 eorū feriatur.

Si quatuor homines aut quinq3 seu etiā plures cōtra hominē vnū rixantes fuerit z ab his vulneratus mortu⁹ fuerit: quicunq3 l eorū ei plagā imposuit: fm statuta canonum vt hōicida iudicet relig āt q eū ipugnabāt m volētes n

g ¶ Quicūq3 percutit i ƀ eo.s.e.q.v.q malos.s.e.q. iiij.duo ista. h ¶ Causaz s.e.q.iiij. ea vindicta. i ¶ Sacrilegū.ergo sacrilegi fm canones z fures capite puniūt.vt.s.e.q v. hōicidas. k ¶ Uelut homicida.vt ex̄ ƀ homi.si aliqs.C.qū l3 vnicuiq3.l. j.Joannes. l ¶ Si quatuor i genēq3. h ē pp icertitudinē. quia nescit cuius ictu perijt sic ff.de cede z ci su.l.ij.§.vl.e l.seqnti. z.ff. ad.l. aql.ita vulneratus i fine.Sed pone certū esse q de vulnere meo nō ē mortuus.nūquid cēsebor homicida fm leges huic scripta certū est q nō argu.ff.ad.l.aql.huic scripta re.Nā vu nus vniuscuiusq3 cōtemplādū ē. ff.ad.l.cor.de sica.l.vlt.idē videt fm canones.ar.extra de cleri.percus.c.ij.cōtrariū tō credo.ar.j.dist.si quis post.sufficit eni q ts psit arma.l3 nō occiderit ipse l3 ali⁹.vt extra de cleri.percus.c.pñtium.z.c.continentia. m ¶ Impugnabant.nec tamē percusserūt. n ¶ Uolētes.nā hōicide tales st.de pe.di.j.

piculose. Jtē pōe ꝙ me rixāte cū aliq̄ ſſ me us cū iterfecit ꝯ volūtatē meā. an iputabit mihi. nō. ar. j. q. iiij. q2 ꝑſulat⁹. ex̄ de cle. pcuſ. ꝑſtitū. a ¶ Similit. ar. de pe. di. j. ſi cui. b ¶ Ex̄ noxā. ſi ei ſbuēire ñ poterāt. š. e. q. iiij. c. vltimo.

eū iterficere: ſilr⁹ penitcāt g nec eū impugnabāt nec vulnerabāt: nec ꝯſilio nec auxilio coopatores fuerūt: ſed tñ affuerunt ex̄ noxāb ſint.

Cauſa. xxiiij.

c Uidā eps. i hēſiz lapſus. š. xxiiij di. tractatū ē de hēticis. ſz qm̄ heretico rū gdā ſunt māifeſti. gdā occulti. ⁊ ec cl'ia excōicat qñq₃ hēticos qñq₃ catholi cos. ideo de hmōi ſubdit tractatum.

Queſtio j.

p Uod autē. Jn hac qōne di cūt gdaz ꝙ ſi hereticus ex cōicat hereti cū valet. j. e. qiqs. Sz ālit itelligāt illō c. dic. §. q ſe. illud. c. Alij cuz gratiano diſtinguunt. an veterē he reſim ⁊ iā dā natā ſequat. ⁊ tūc nō va let. an nouaz ꝯfingat. ⁊ tc pōt. arg. j. c. achaci⁹. ⁊ j. e. §. ſi autem in pri. q2 adhuc tolerat ab eccle ſia. ſz tu dic indiſtincte. ꝙ ſiue veterē ſiuē no uam ſequatur excōicat⁹ eſt. licz ſit occultus. ⁊ ideo aliū excōicare non pōt. ex̄ de here. ad abolendam. Alia tñ q̄ agit tenent iterim dū tolerat. ar. š. iij. q. vij. §. tria. ſed ⁊ ſnia excōi cationis tolerāda eſt dū ipſe eſt occultus. lz ſit nulla. ar. ꝑdi. §. j. ex̄ de ſurepa. ꝯſultatōib⁹ e ¶ Qui vero. hec diſtictio hodie locū ñ ha bet. q2 ois hereſis eſt dānata ⁊ ois hēticus eſt excōicatus. q̄ntūcūq₃ ſit occultus. ⁊ iō nō pōt alios excōicare. vñ ſi ſcirē plātū meū eē

Uidā eps in here ſim lapſus aliqs de ſacerdotib⁹ ſu is officio ꝑuauit ⁊ ſentētia excōicatiōis notauit. poſt mortē accuſatus de hereſi dānat: ⁊ ſeq̄ces ei⁹ cū om ni familia ſua. Hic ꝑmū querit: an lapſus in here ſim poſſit aliqs officio pri uare vel ſententia notare. Scdo: an poſt mortez ali quis poſſit excōmunicari. Tertio an pro peccato ali cui⁹ tota familia ſit excō municāda.

Queſtio .i.

Uod autē ab he retico aliqs depo ni aut excōicari ñ poſſit facile ꝓbat. ¶ Ois enīz heretic⁹ aut iaz dāna taz hereſim ſequit: aut no uam ꝯfingit. qui vō hereſim iam dānatā ſequit: ei dānatiōis ꝑticipē ſe facit. vñ cū achaci⁹ abſq₃ ſyno dali auctē ab aplico ſe dā natum q̄rerer: cōtra eum gelaſius ſcribit dicens.

hereticum. quia nouam ſingit nec tamē p2e dicaret. ſi me excommunicaret celebrarē in occulto ſed non in aperto. quia cū non poſ ſem ꝓbare eū eē hereticū ſic me excōicatus deponeret. Sed gd de alia ſnia. idem. q2 nul la ē ſnia a qua tulit. ſz tñ to lerabit poſtea ar. ij. q. vij. §. tria. eadē dic de ſciſmatico maxie cū ſciſ ma nō poſſit eē ſine hēſi niſi forte i ſū mo pōtifice. vt ſi duo crea rent. ⁊ vterq₃ credēt eccliaz apd ſe eē. vij q. j. factus.

Qui i iā dānatā hereſiz la bit: ei⁹ dānatiōis ſe ptici pem facit.

A Chaci⁹ ñ eſt fact⁹ inuētor noui erroris ſz veterꝭ imitator atq₃ iō ñ erat neceſſariū f: vt aduſ⁹ eū noua ſnia ꝓdi ret ſz antiq̄ tm̄mō renoua ret: fact⁹ ſuz itaq₃ executor veterꝭ ꝯſtituti nō ꝓmulga tor noui. qcūq₃. n. in here ſim⁹ ſemel dānatā labit ei⁹ dānatiōe ſeipm inuoluit.

Jdē. Nō eſt retractādū: qō ſemel ſynod⁹ ſtatuit ꝯ vnāquāq₃ hereſim.

M Aiores nr̄i diuina iſpi ratiōe cernētes necio pre cauerūt vt qō ꝯ vnāquāq₃ hereſiz coacta ſemel ſyno dus ꝓ fidei cōione ⁊ vita te catholica atq₃ aplica ꝓ mulgaſſet: nō ſinerent no uis p⁹ hec retractatōib⁹ mutilari ne prauiſ occaſio ꝑberet q̄ medicinalr fue rāt ſtatuta pulſandi: ſz au ctore cuiuſlibet iſanie ac piter errore dānato ſuffice re iudicauerūt: vt qſqs ali qñ huius erroris cōicator exiſteret: ꝑncipali ſnia dā natiōis ei⁹ eēt obſtrictus. ſic ſabelliuz dānauit ſyno dus: nec fuit neceſſe: vt ei⁹

f ¶ Achaci⁹ neceſſa rīū. poſſet tñ ferri. ar. ex̄ de poſtu. ad h̄. g ¶ Jn here ſim. hic ē ca ſus i q̄ papa papā pōt li gare in quo papa i cano nē late ſentē tie incidit. nec huic ob uiat regula ꝗ la. q2 par pa rē ſoluē vl li gare nō pōt. ex̄ de elec. in notuit. q2 ſi papa hētic⁹ ē i eo ꝙ hētic⁹ ē. ē mior q̄li bet catholico xij. q. j. ſcim⁹.

q2 lex ſcm̄ notat ēt ſine ſnia. ff. ꝺ ritu nup. l. palā. §. vl. ⁊ ē h ar. ad. q. de ſeudo. puta iu rauit eps ꝙ nō iſeudaret de nouo. vt ꝙ poſ ſit dare vetus. ꝙ cōcedo i dubio cū nō ꝯſtat gd itellexerit cū iurauit. ex̄ de feu. c. ij. b. Aiores. coacta. i. coadunata iuxta illō. Tytire coge pecus. ⁊ inf agēdū. Oc curſare capro cornu erit ille caueto ⁊ lex di cit fruct⁹ coactos. ff. ſo. ma. diuortio. §. ſi co acti videm⁹. i ¶ Nō ſinerēt. nec. h bñ. ⁊ xxv. q. ij. cū pie. C. ꝺ ſū. tri. nēo. k Suffice uis. š. xi. di. qs neſciat. l ¶ Sz auctore. ſuffic

n.dānare auctorē. Nā dānato arnoldo oēs arnoldiste dānati sūt. ex̄ ꝺ hēti. ad abolēdā. b a ¶ Qui vl' prauitatꝫ pᵒ mortē. b ¶ Ul' cō muniōis. i vita. c ¶ Nō sinit. vt temē de fide disputēt. Nā si correcti redire vellēt admitte rent. ꝫ. pxia.

eēnt officiū n̄ āt q̄ sit iurisdictiōis. Si autē ab vtroqꝫ tūc neutrū. ex̄ de ꝯcel. pbē. qm̄. h ¶ Nō potuit. n̄ ē. ꝯ. xj. q. iij. si eps forte. ꝫ. xj. q. iij. plerīqꝫ. Nā ibi ꝺ alio malo n̄ hētico vl' ibidē occulto. ꝫ. xj. q. iij. excellētissimᵘ. ꝫ. xj q. iij. si qs ꝯtu gerit. ꝫ. xvj. di. ꝯcubie. ꝫ. xxiij. di. q̄rūn dā. ꝫ. xj. q. iij. si eps. ꝫ. xj. q. iij. c. iij. ꝯ. ij. q vj. §. itē si plures.

sectatores postea dānarentur: sꝫ pro tenore ꝯstitutionis antique q vl' prauitatis[a] illiᵘ vel cōionis[b] extiterit pticipes: vlis ecclesia duxit eē refutādos. sic ariū eunoniū macedoniū nestoriū synodus semel gesta cōdēnās vlteriᵘ ad noua concilia venire non sinit[c].

Item felix.

Nō vltra cū pcedere oportet: qui in heresim dānatā recidit.

Achacius[d] nō fuit nouᵘ vel ppriᵘ inuētor erroris: vt in eum noua scita[e] pdirent: sed alieno facinori suā cōionē miscuit. itaqꝫ necesse est: vt in illā recideret iusta lance[f] sentētiā: quā cū suis successoribᵘ p cōniuētiā synodalē susceperat auctō errorꝫ. ¶ Si ergo epus ille in heresim iam dānatā lapsus est antiqua excōicatiōe dānatus alios dānare non poterit: excōicatᵘ. n. alios excōicare nō valet. Un̄ alexander secūdᵘ scribit valeriano epo ⁊ martyri.

Excōicatus alium excōicare n̄ pt.

Audiuimᵘ qꝫ hereticᵘ rauēnas dictᵘ archiepus nisus sit te excōicarē: verū qꝛ excōicatᵘ[g] te excōicare nō potuit[h]. aplica auctoritate te tuosqꝫ absoluē[i] dos mādamᵘ exinde nūqꝫ te curare. ¶ Sin autē ex corde suo nouā heresim[k] ꝯfinxerit: ex quo talia predicare cepit neminē dānare potuit: qꝛ nec pōt deijcere quēqꝫ iam pstratᵘ[l]: ligādi nanqꝫ vel soluēdi ptās veris[m] nō falsis[n] sacerdotibus a domino tradita ē. Apostolis enim dicturus quorū remiseritis peccata ⁊c. premisit accipere spiritū sanctum: vt euidenter cunctis ostēderet eum qui spiritūsanctū nō hꝫ. peccata non posse tenere vel remittere. Porro spiritum sanctū nemo nisi intra ecclesiam accipit: qꝛ ⁊ ipsā vnitatem per gratiam facit. ¶ Unde nō nisi congregatis in vnū dictū est accipite spūm̄sctm̄: nec nisi super cōgregatos in vnū die penthecostes descēdit spūsctūs sicut autē extra ecclīam non accipitur ita extra eam nihil operatur. ¶ Cum ergo sicut apostolus ait: spūsctūs postulet[o] spūsctūs ipetret[p]: ex ecclesiā nec impetrare facit nec postulare. ¶ Unū dn̄s dicturus: qōcunqꝫ petieritis ⁊c. premisit: si duo ex vobis ꝯsenserint super terrā de omni re ⁊c. et iterū vbi duo vel tres ꝯgregati fuerint i noie meo: ibi ego sum in medio eorū. nimirū cūctis ostendēs se nō habitare in cordibᵘ eorū qui superbie singularitatē secum a corporis christi compage semetipsos abrūpūt. ¶ In quibus autē christus nō habitat in eis spūs sctūs mentiū scissuras refugiēs locum non habet. cum ergo peccata dimittere vel tenere excōmunicare vel reconciliare opᵘ sit[q] spiritussancti et virtᵘ christi: apparet: qꝫ hi qui extra ecclesiam sunt: nec ligare

Joh. 20. — Act. 2. — 1. cor. 12 — Mat. 18 — Jo. 20. — Mat. 18 — Mat. 16

q. vj. c. j. sꝫ g ita icidūt ihē sint iā dānatās q̄ absoluēt ab epō l suo supiore. arg. ꝫ. xxi. q. iiij. ipa pietas d ¶ Achaciᵘ. ꝫ. xix. di. anastasius. e ¶ Scita. i. statuta. vn̄ dicit. c. scitꝫ obtēperat. iij. q. vij. iudicet. f ¶ Lance. i. rōne. aīs idē appellat staterā. iiij. di. ois g ¶ Audiuimus qꝛ excōicatus ⁊ ita excōicatᵘ si pt excōicari. sꝫ suspēsus excōicat. xi. q iij. §. euident nūqd excōicare pt. dico referri an sit suspēsᵘ ab officio vl' iurisdictiōe. Nā si ab offō tm̄ ea si potit q̄ officij sūt sꝫ. puta celebrare ⁊ filia. sꝫ ea poterit q̄ iurisdictiōis sūt. vt da repbēdā ⁊ excōicare. qꝛ h iurisdictiōis ē. ex̄ ꝺ elec. trāsmissā ⁊ ꝺ cle. ex. mi. si celebrat eē ect si suspēderetᵘ a iurisdictiōe ⁊ si ab offō. qꝛ possꝫ ea que

i ¶ Absoluēdo. i. ab solutos eē ostēdēdo. i. n̄ ligatos. filis exposito ē. C. ꝺ lega. here. l. ij. k ¶ Sinaūt hēsim. h fuit de. c. j. e. ait celestinᵘ. sꝫ hodie nihil est. vtnō. ꝫ. §. j. b l ¶ Iā pstratᵘ. p heresiꝫ. m ¶ Uerisꝫ. i. catholicꝫ. s. tolerati ab ecclia. siue sint bōi siue sint mali. ar. x. q. iij. iulianus. n ¶ Nō falsis. i. iā p sentētiam dānatis vel malis de vite merito ⁊ sophistice iducit oia i hoc. §. Naꝫ oia referas ad vite meritū sicut. j. q. j. gratia. b. o ¶ Postulet. idest postulare faciat. b. p ¶ Impetret. i. ipetrare nos faciat. q ¶ Opᵘ sit. dic verū q̄ ad deū. sꝫ q̄ ad ecclīam non.

cū faciāt h̄ ēt mali. idō n̄ fac adrē qđ idueč a ℭ Petro. h̄ dicit vt noteť vnitas.
b ℭ Et p̄ oi/ b⁹ h̄ dicit vt noteť p̄latio.
c ℭ Claues qđ petro da tū fuerit cum his clauib⁹. hēm⁹. xx. di. §. i. d ℭ Exe crare. i. e. pu denda.
e ℭ Nō valz ɔficit tū etiā ex̄ ecclesiaz si formā obſuet qz hoc ordis ē. quē retinet recedens ab vnitate ecclie j. q. j. ꝙ gđaz sz nō p̄t excōi care. qzb iu/ risditiōis ē. quā dimittit q recedit. vt. j q. j. remissio.
e ℭ Dicē. coz de ore ope. ꝺ penī. di. j. nō tibi dico.
f ℭ Nisi i spi ritu. idē. nisi sit seruus ei⁹. idest nisi hē at spiritū ei⁹ oēs enī sum⁹ fui. vel. ꝺ ɔse. di. ij. inuitat.
g ℭ Ita ex eo. supple ap paret a fideli b⁹ iudicādūz vl' excōicādū ꝛ ita psona cui ꝑmo diri git ñ itelligiť excepta. arg. xxvj. di. deide ꝛ nō. xxij. q. ij. p̄mū p ꝛ ꝫ
h ℭ Ul' poti⁹ aliā ē rō q̄re tal' ñ possit soluē vel ligare.

Mat. 16
1. Cor. 5.
Leui. 6.
Joh. 6.
1. Cor. 5

p̄nt nec soluē: nec recōci/ liādo ecclīasticē cōioni red dere nec excōicādo ei⁹ so/ cietate p̄uare: q̄ ipsi heresi vl' scismate polluti siue sniā notati penit⁹ carere ꝓban tur. vñ cū oib⁹ discipul' pa rem ligādi atqꝫ soluēdi po testatē dñs daret: petro^a p oib⁹ ꝛ pre oib⁹^b claues re/ gni celoꝝ se daturꝫ ꝓmisit dicēs: tibi dabo claues^c re gni celoꝝ. qcūqꝫ ḡ ab vni/ tate ecclie q̄ p petrū itelli/ giť fuerit alien⁹: execrare^d pōt ɔsecrare nō valet^e: ex/ cōicatiōis vl' recōciliatio nis ptātē nō hꝫ. vñ ap̄lus cū fornicatorē corinthiuz excōicanduz scriberet ait: ego qdē abñs corpe p̄sens aūt spū iaz iudicaui: vt p̄/ sens eū q sic opat⁹ ē i noie dñi nr̄i iesu xp̄i ɔgregatis vobis ꝛ i eo spū v̄tute dñi nr̄i iesu xp̄i: tradere huius modi hoiez sathane in in/ teritū carnis in quo formā excōicatiōis oñdēs docu/ it: nō nisi fidelez ꝛ a fideli notādū. ℭ In noie nāqꝫ dñi atqꝫ ei⁹ virtute coope rāte non nisi fidelis aliqđ opari valet: cū nemo pos/ sit dicere^f dñs iesus nisi in spū^g scō. I. tē cū dñs ꝓ/ hibebat agnuz comedi ex̄ catholicā eccliaz: q pfessio ne fidei ab ea sūt alieni: ab ei⁹ pticipatiōe quā suo ar/ bitrio reliquerūt: nō repel lunť: sꝫ abire pmittunť. sic illi q audiētes: nisi mādu caueritꝭ carnem filij hois ꝛ biberitꝭ ei⁹ sanguinē ꝛc. di xerūt: dur⁹ est hic sermo ꝛ qs pōt eū audire? atqꝫ ita abierūt retrorsū: nō repul si sꝫ abire pmissi. ℭ Hic ēt ap̄ls cū de excōicandis

ageret ꝑmisit: si qs ff ꝛc. Dei fidelib⁹ aūt ita suppo/ suit dicēs eos q foris sunt dñs iudicabit de his āt q intus sūt nob iudiciū cō/ misit. Sic āt ex eo qđ ap̄ls ait. frater. ꝛ ex his q̄ de in/ fidelib⁹ ꝛ fidelibus suppo/ suit: appuit nō nisi fidelez excōicāduz. Ita ex eo^h qđ fidelib⁹ tm̄ h̄ scribiť vl' po/ tius^i sicut ille qui bñdicit maior ē eo cui bñdicit: ita q ex offō maledic: maior^k est eo cui maledicit. liqdo ɔstat eū q ab itegritate ca tholice fidei recedit: male/ dicēdi vl' bñdicēdi ptātez minime hr̄e. catholicū nāqꝫ vtpote se supiorē maledi/ cere nō valet: i alienū a fi/ de tanq̄ i sibi eq̄lē sniam dare nō pōt. Hec aūt q̄ de hereticꝭ atqꝫ scismaticꝭ vl' excōicatꝭ dcā sūt videlꝫ qđ ligādi ꝛ soluēdi ptātez nō hēant: mltoꝝ auctātib⁹ ꝓ bať. A it. n. leo pa. Non soluit vl' ligat: nisi ꝙ aucto ritas bti petri soluerit vel ligauerit.

M Anet ḡ pe/ tri p̄uilegiū vbicūqꝫ ex ipsi⁹ eqtate^l ferť iudiciū nec nimia vl' seueritas vel remissio^m vbi nihil erit li/ gatū vl' solutū: nisi^n qđ bea tus petrus^o aut ligauerit aut soluerit. I tē aug. sup ioānē. In psona petri ligā di ꝛ soluēdi ecclīa ptātē ac cepit.

Q Uodcūqꝫ^p li/ gaueris sup terram erit ligatū ꝛ i celis. si h̄ pe/ tro tm̄ dictū ē: nō hoc fa cit ecclia^q. si aūt i ecclīa fit vtiqꝫ que in terra ligantur ꝛ in celo: ꝛ que soluuntur. in terra soluta sunt ꝛ in ce/ lo: qz cūz excōicat ecclesia in terra in celo ligať excōi

sīā triūphantē nulli⁹ ptātis viꝫ exerceret. sed

i ℭ Malō. ꝫ. di. xxj. inferior.
k M Anet ḡ k eq̄ate. ar. ꝙ snia in/ iuste lata ñ tꝫ sed ꝫ. xj. q. iij. i. Ca. si eps forte. sꝫ ñ eps forte. sꝫ h̄ di de snia q̄ qs ligať q̄ ad deū ñ quo ad ecclīaz sꝫ ꝛ illa qūqꝫ ñ tꝫ. ex̄ de sen excō. p tuas.
l ℭ Ul' ꝑmis sio. qz vtrūqꝫ viciū ē. ff. de pe. l. respiciendum.
m Nisi. i. ni si id qđ iuste fuerit ꝛc.
n ℭ Petr⁹. i. ei⁹ auctas ꝛc.
o Q Uodcū qꝫ erit o ligatū ligari dicit i celo approbatio/ nē. i. qñ iuste ferť snia. de pe. di. j. §. ñ il ꝛ quē penitet ꝫ. di. xx. §. j. io
p ℭ Facit ec clesia. sꝫ nōne prius erat li/ gatus apud deū. vt. j. q. j. vt euidenter j. e. q. iij. si qs nō recte. ꝛ ita v deť ꝙ nul la ptās petro collata sit vel ecclesie p hoc qđcūqꝫ. Naz ꝛ nulli⁹ ptā tis viꝫ exercet de pe. di. j. ho/ bū. Sed tm̄ ostendit liga tū eē vel solu tū. vt. xv. q. j. nec is dic ꝙ que ad eccle

Mat. 16

hm offēdit ligatū eē vl solutū. sʒ tñ hʒ aliam ptātē q̄ ligat q̄ ad ecclesiā militātē. vñ eū li gat q̄uis iniuste. a ¶ Recōciliat. ar. q̄ sniā totiꝰ eccłie p̄ferēda ē romāe. si i aliq̄ sibi ɔ̄dicat. ar. xciij. di. legimus. Sʒ ɔ̄triū credo. ar. j. xlt in eo xp̄s filiꝰ dei viui. k ¶ Neq̄at. gnāiō nē hāc qs enarrabit. ɔ̄. p̄xia cā. q. iiij. ɔ̄ tyrijs qd ɔ̄ etna ⁊ tēpali ɔgrue itelligit. l ¶ Plenitudo. de ɔsecra. di. ij. tribus.

eo. hec ē nisi erraret rōana eccłia. qd nō credo posse fieri. q2 deꝰ nō pmitteret ar. j. e. arecta ⁊. c. pudēda. b ¶ Petri a ɔ̄trio sēsu. ar. di. xcvj. si ipa tor. xi. q. iij. i. peratores. c ¶ In iude. si duo. n. ɔ̄tra iter se ɔ̄uciūt ɔ̄trop ɔ̄tra int se ɔuenīūt. vt nō. xxxij. di. ʃ. hospiciolus. d ¶ Non turbat. pe trus fine luda. l. bonos tñ. l. eccłia triumphās vbi nō erit fletꝰ neq̄ clamor. xxxv. di. ea. e ¶ Que in dā ideꝰ ante passionē etiā cum petro. l. malos cū bonis de qua ij itelligit ɔ̄trā. j. q. iiij. §. vl. ɔ̄. f ¶ Turbat. q̄ significat eccłiaʒ militantem. g ¶ Plurimis. j. q. iiij. §. itē peccato achor. ɔ̄. xlv. di. sʒ illud. j. de ɔ̄se. di. j. i sancta. ff. de edil. edic. pleriq̄ C ɔ̄ pe. sancimus. h ¶ Soli. ar. q̄ qd fidei ⁊c̄. j. e. q̄tiēs. i ¶ Professiōeʒ cū di

catus. cū recōciliatª ecclesia: ⁊ in celo soluit recōciliatᵃ. si ḡ hoc in eccłia fit: petrᵃ qn̄ claues accepit ecclesiā sanctā significauit. si ergo in p̄sona petriᵇ significati sūt in eccłia boni: ⁊ in iudeᶜ p̄sona significati sūt mali in eccłia. Item ambro. sup marcuʒ. Suis meritis firmus nōnunq̄ Non turbat alienis.

Non turbaturᵈ. nauis que petruʒ hʒ turbat illa q̄ iudaʒᵉ hʒ ⁊ si mlta illic discipuloꝝ merita nauigabant tñ adhuc eā p̄ditoris p̄fidia agitabat. In vtraq̄ petrus sʒ q̄ suis meritis firmꝰ est: turbatᶠ alienis. Caueamus igit p̄fiduʒ: caueamᵍ p̄ditorē: ne p̄ vnū fluctuemus plurimisᵍ: Ergo non turbat hec nauis: in q̄ p̄uidētia nauigat: abest p̄fidia fides supat quēadmoduʒ. n. turbari poterat cui p̄erat is i q̄ firmamētū ecclesie ē: illic ḡ turbatio vbi modica fides: ibi securitas vbi p̄fecta dilectio deniq̄ ⁊ si aliis imperat. vt laxent rhetia sua: soliᵇ tñ petro dr̄: duc in altū: hoc est i p̄fundū disputationū: quid eniʒ tam altū q̄ altitudinem diuitiaꝝ videre. i. scire dei filiuʒ ⁊ p̄fessionēⁱ diuine gn̄atiōis assumere. quā licet mēs nequeatᵏ hūana plene rōnis iuestigatione cōp̄rehēdere: fidei tñ plenitudoˡ cōplectit. Idem Solus petrꝰ accepit mādatū vt hamo piscē caperet.

Est aliud. hamū. p̄ hamū itellige iurisdictionē. q2 petrꝰ p̄fuit aliis q2 hamo. i. ferro resecant putride carnes. lxxxij. di. plurimos. i. sine. ⁊ lō solus petrus piscat hʒ genē piscādi ipe. n. hʒ ptātē ligādi atq̄ soluēdi p̄ aliis p̄ rhete itelligitur inquisitio sapiētie. n ¶ Recta. nouitatibꝰ. Quero ɔ̄ q̄ eccłia itelligas qd hʒ di. q̄ si possit errare. si ɔ̄ ipso papa q̄ eccłia di. s. e. q̄cūq̄. ⁊. vij. q. j. scire debes. si certū ē q̄ papa errare pōt. xix. di. anastasiꝰ. vl. di. si papa ɔ̄. ipsa ɔgregatio fid. liū h̄ dr̄ eccłia. vt de cōse. di. j. eccłia. ⁊ talis eccłia nō pōt nō eē. vt. j. e. pudēda. Nā ipe dn̄s orat p̄ eccłia. xxj. di. §. j. ɔ̄. ego p̄ te. ⁊ volūtate labioꝝ suorum non fraudabitur.

Est aliud aplicū piscādi genꝰ. q̄ genere solū petruʒ piscari dn̄s iubet dicēs: mitte hamuʒᵐ ⁊ eum piscem q̄ p̄mū ascēderit tolle. Itē luciꝰ papa oibꝰ ep̄is. Nulla pturbatio a tramite aplice sedis retrahat: q̄ oēs heresea semper destruxit.

Recta ḡ fide aplico tramite p̄pter vllā pturbationē nolite recedere: sciētes qm̄ iuxª saluatoris sententiā: bti sūt q̄ p̄secutionē patiunt p̄p iusticiā: hec est aploꝝ viua traditio. hec vera charitas: q̄ p̄dicāda est ⁊ p̄cipue diligēda ac fouēda atq̄ fiducialr̄ ab oibꝰ tenenda. hec scā ⁊ aplica mater oiuʒ eccłiaꝝ xp̄i ecclesia: q̄ p̄ dei oipotentis gratiam a tramite aplice traditiōis nunq̄ errasse probatur: nec hereticis nouitatibusⁿ deprauanda succubuit: sʒ vt i exordio normā fidei xp̄iane p̄cepit ab auctoribꝰ suis aploꝝ xp̄i p̄ncipibus illibata fidetenus manet. Itē sixtus papa. Fides romane ecclesie omnes heresim destruit.

Memor suʒ me sub illius nomie eccłie p̄sidere: cuius cōfessioᵒ a dominoᵖ iesu christo glorificata est: cuius ⁊ fides nullā heresiʒ fouet vnq̄ sed quidē omnes hereses destruit: intelligo autem mihi non licere aliter: q̄ vt omnes conatꝰ meos ei cāe in q̄ vniuersalis eccłie salꝰ infestat

Mat. x.

o ¶ Memor. confessio. tu es christus filius dei viui.

p ¶ A domino dicēte tu es petrus ⁊c̄.

a Quoties. fidei. sic. xvj. q. j. ff nr. xij. di. p ceptis. xxiij. q. vlt. conueniorum. s. di. lxxx. c. ij. s. sed aliud est questionem de fide motam terminare quod nulli preterquam ro. sedi. permittit. sicut hic dicit aliud est ipsam sine defensione ventilari quod patriarche primates facere possunt. vt ibi con tinetur aut ibi a liter accipit et expone agitatur in fide. i. fideliter agitare.

b ¶ Nisi ad petrum. vi contra. ex de he. ad abolendam. §. ad hoc. de epa li. Nam ibi innuit quod illi sint vitandi tanquam heretici. quos epi vitandos dixerunt. Sed dic quod illud intelligendum est quando tale quid dic vtrumque certum est esse heresim. hic vero vbi dubium est. extra. e. c. cum xps.

c Officij. dissimulatur. est dissimulatio pia. vt xxij. q. ij. vtile. ff. de do. exc. l. ff. § . iij. est puni tiosa. vt. xxij. q. v. cauete di screta vt. xxiij q. iiij. quidam cum bonorum. detestabil. vt. h. et s. c. officij.

d ¶ Tacere taciturnitas est magnum vi cium in papa. vt. xl. distin. si papa.

bat. non licet alijs reprobare. ar. l. distin. si ille xxij. distin. oes. xxxv. q. ix. veniam. arg. xix. di. si romanorum. i ¶ Comprobabit. ar. contra theologos qui negant christum aliquid esse secundum quod homo contra sententiam alex. ex de hereti. cum xps. Item

ar. quod pp solo dictum censet quis hereticus.

k ¶ Insultationes. i. prius lente. al's saltem eet cum quidam insultent itidie insultent et est si. de co se. di. iiij. c. ij. s. cum qua pugnent.

l Rogamus l primus j. de co se. dist. j. basilicas. s. i. basilicas. s. xj. distin. nolit. te. s. xij. dist. nonit. contra. s. re ij. di. sacrosancta. s. xxj. di. Quis contra si ibi dicit prima i. mater vel prima quia hodie ma quod hodie prima iter alias numeratur. xxij. disti. re nouantes.

m ¶ Translata. ar. s. vij. q ta. vt. s. vij. q i. mutationes.

n ¶ Que oli cum petrus ibi residebat

o ¶ Sedi. ar. quod in maio rib' concedit. forte' i minoribus locum hic xxj. q. ij. c. j. s. xxj. q. ij. c. j. s. di. xxiij. in eis. Nam si vinco vincentem te. et te. et c. ff. de diuer. et tep. l. vi. et est hic

impendam. Item eusebius papa. *Nullis heresibus romana succubuit ecclesia.*

In sede apostolica ecclesia. extra maculam semper est catholica seruata religio. Item innoc. papa. *Ad romanam referatur ecclesiam quicquid de fidei ventilatur.*

Quotiens ratio fidei[a] ventilatur: arbitror omnes fratres et coepos nostros non nisi ad petrum[b]. i. sui nominis et honoris auctoritatem referre debere veluti nunc retulit vestra dilectio quod per totum mundum possit ecclesijs omnibus prodesse. Item iulius papa. *Christiane religionis zelum romana ecclesia pre ceteris habuit.*

Officij nostri consideratione non est nobis dissimulare[c] non est tacere[d] libertas quibus maior cunctis christiane religionis zelus incumbit. Item hiero. ad damasum. *Nihil quod non timet fides quam romana commendat ecclesia.*

Hec est fides[e] papa beatissime quam in catholica[f] didicimus ecclesia quamque semper tenuimus. in qua si minus perite aut parum caute forte aliquid positum est: emendari[g] cupimus a te: qui petri sedem et fidem tenes. si autem hec nostra confessio apostolatus tui iudicio comprobatur[h] quicunque me culpare voluerit: se ipsum vel maliuolum vel etiam non catholicum sed hereticum comprobabit[i]. Item sanctam romana ecclesia quam semper immaculata permansit domino prouidente et beato apostolo petro opem ferente in futuro manebit sine vlla hereticorum insultatione[k] atque firma et immobilis omni tempore persistit. Item marcellus pa. vniuersis epis per anthiochiam constitutis. *Aliud quam romana ecclesia neque consentire neque velle permittit.*

Rogamus[l] vos fratres dilectissimi vt non aliud doceatis neque sentiatis: quam quod a beato petro et reliquis apostolis et patribus accepistis. ipse. n. est caput totius ecclesie. cui ait dominus. tu es petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam. eius enim sedes primitus[l] apud vos fuit que postea iubente domino romam translata est[m]: cui adminiculante gratia diuina hodierna presidentius die. si vos via antiochena quam olim[n] prima erat romane cessit sedi[o]: nulla est que eius non sit subiecta ditioni: nec ab eius dispositione vos deuiare oportet[p] ad quam cuncta maiora ecclesiastica negocia diuina disponente gratia iussa sunt referri: vt ab ea regulariter disponantur: a qua sumpsere principia. Item leo pa. dioscoro epo alexandri. *Alexandrine ecclesie a romana dissentire non licet.*

e Hec est fides quam professi sumus nos tenere. vt in alia parte capituli quod non est hic. f ¶ Quam in catholica. ar. xciij. di. g cathedram. g ¶ Emendari et ita licet quis erret. si tamen paratus est corrigi non est hereticus. vt. j. e. c. apostolice. al's dubius in fide et c. ex de hereticis. c. j. h ¶ Comprobatur. quod papa approbat.

ar. quod si papa subijcit sibi aliquam ecclesiam quod per consequens oes capellas illius subijcit sibi ar. xvj. q. j. frater nr. quod non est verum. vt ex de priui. cum capella. ar. contra. ff. qui po. in pig. claudius felix. et est hoc arg. contra grecos quod pape non sunt obedientes. p ¶ Oportet. i fide. nam al's sic. xij. di. nouit. lo.

a ¶ Um btissim⁹ qui alexandrinā. ⁊ est ar. ꝙ nō debetis audire magr̄m nisi q bñ sciat cū id p̄dicare debeatis ⁊ nō ex ꝑprio i ge nio aliq̄ iuenire. xxxvij. di. relatū. sic ⁊ cassius opi. mgr̄i sui bñ defendebat. vt. ff. de arbi. q̄. le. ⁊ dic alijs. i. ꝯtrij. ⁊ ita n̄ ē ꝯ. xij. di. no uit. Nā alias ꝯsuetudines hīc possum⁹. nisi spālit ꝓhibēt ro. eccl. de aliq̄. Joā.

b Si petr⁹ casus, tā git ꝙ petr⁹ in passione dñi abscidit auriculā malchi ⁊ dñs eā resti tuit sibi. ꝑ h̄ notaṫ ꝙ male intelligēti aur̄ spūalr̄ ē p pe tr̄ abscidēda ipse. n. h̄z ptā tē ligādi ⁊ sol uēdi. nō etiā ꝙ si ꝯuertan tur tales dñs restūdet eis au ditum.

c ¶ Uolens q. d. ex ꝓposi to non casu.

d ¶ Non de berent. q: au ris exterior si gnificat iteri orē aurē quā ipsi nō hēbāt ⁊ io dicit non habebāt mi nisterio.

e ¶ Et ipsos. q. xp̄m cruci fixerunt.

f ¶ Eo ꝙ. s. xix. di. si romanoꝝ. j. d pe. di. iij. adhuc istā.

g ¶ Condēnat. j. de pe. di. i. verbū. s. xxi. di. inferior. ff. de re iudi. qui cōdēnare pōt. hec aūt regula fallit. extra de sētē. excō. tue. ⁊ extra de offi. deleg. querēti. ⁊ quādoq; pōt qs absoluē ⁊ non ligare. C. vbi sena. vel cla. quotiēs.

h ¶ Si ad diuinitatē. nō. n. passa ē nā nature dei nēo nocē possit. xj. q. iij. fm. b.

i ¶ Et excidit. i. dz abscidi. vt. q. j. §. cū ergo.

Um btissim⁹ petrus aplˢ a dño acceperit p̄ncipatū ⁊ romana ecclia i ei⁹ ꝑmāeat istitutis: nefas ē credere ꝙ scūs eꝑs disci pulus illi⁹ marc⁹: q alexan drinā ꝑm⁹ eccliā gubna uit: alijs regulis ⁊ traditō nib⁹ sua decreta firmaue rit: cū sine dubio de eodē fonte grē vn⁹ spūs ⁊ disci puli fuerit ⁊ magistri. nec aliō ordīati⁹ tradeṙ potuit ꝙ̄ qḋ ab ordinatore susce pit. Itē gre. pa. Professiō e sue fidei aurē erroris romana abscindit ecclesia

Si petr⁹ volēs peus sit aurē docuit ꝙ au rē i spē hēre nō deberēt quā in misterio nō hēbāt. sz bon⁹ dñs ⁊ ipi refundit auditū fm. ꝓphetica dicta demōstrās ⁊ ipos si ꝯuer tanṫ posse sanari: q in pas siōe xp̄i vulnerati sunt: eo ꝙ oē petiū in ministerio fidei abluaṫ. tollit ergo pe tr⁹ aurē. q̄re petr⁹: q: ipe ē q accepit claues regni ce loꝝ. ille. n. ꝯdēnat q ⁊ ab soluit: qm̄ ligandi atq; sol uēdi idē adept⁹ est ptātē: tollit āt aurē male audiēt̄ tollit aūt gladio spūali au rē iteriorē male itelligēns cauem⁹ ne cui tollat auri cl'a dū legiṫ passio dñi. si āt ad diuitatē ei⁹ referrim⁹ i firmitatē corporee passio nis excidiṫ auricula: ⁊ exci dit a petro q nō passus ē xp̄m ꝓphetā existimari: sz dei filiū docuit fideli cō fessiō el signari. Itē cypa. pa. Extra vnitatē scē eccle sie spūssanctus nō accipiṫ

Oq̄t dñs ad petrū ego dico tibi: quia tu es petr⁹ ⁊ sup h. p. e. cc. m. sup vnū edificat eccli am: ⁊ q̄uis aplis oīb⁹ p⁹ resurrectionē suā parē ptā tē tribuat ⁊ dixerat: sicut̄ misit me pr̄ ⁊ ego mitto vos: accipite spm̄ scm̄: tn̄ vt vni tatē māifestaret: vnitatis eiusdē originē ab vno ici piētē auctiate sua disposuit hoc vtiq; erāt ceti apli qḋ petr⁹ fuit pari⁹ ꝯsortio ꝑ diti ⁊ honoris ⁊ ptātis. sed exordium ab vnitate ꝓfici scit: vt ecclia xp̄i vna mon streṫ. quā vnā eccliā i cāti co q̄z cāticoꝝ spūsscūs ex ꝑsona xp̄i dñi designabat dicēs: vna ē colūba mea: ⁊ vna ē mr̄is ꝑfecta mea: ⁊ vna ē mr̄is sue electa genitricis sue. hāc ecclie vnitatē beatus paulus aplˢ docet: ⁊ sacr̄z vnitatis ostendit dicens vnū corpus ⁊ vn⁹ spirit⁹

k ¶ Prophetā. i. purū hoiem. l ¶ Cōfessi one. ⁊ hoc cū dixit. tu es xp̄s filius dei viui.

l Oquit. p̄bat eccleāā esse vnā. n. q: dñs in vt ecclesie significaret vnitatē. di. ii sup vnū eā edificaturū. dicēs. ego dico tibi. q: tu es petrus ⁊c.

Secūdo pro bat illa au ctoritate salo monis in ꝑso na dñi loquē tis. vna est co lumba mea. Tertio aucta te pauli dicē tis. vnū ē cor pus vn⁹ spūs vna fides ⁊c. postea cōpa rat eā soli ar bori fōti. Ul tio dicit ꝙ si qs nō tenue rit hāc vnita tē. fructū nō potit facere. sed arescet sicē ram⁹ pcisus ab arbore.

n ¶ Q: tu es. s. distin. l. fidelior.

o ¶ Petrā. i. sup tue fi dei soliditatē.

p ¶ Super vnum. q: vbi pluralitas ibi discordia. ve pe. di. ij. quā do adam.

q ¶ Pari. s. di. xxi. i nouo s. ij. q. vij. pu to ꝯ. puto ve. rū ēe ꝙ ꝑes fuerūt in ordi ne ⁊ dignita te ꝯsecratiōis. sexus in administrationis plenitudine. que satis differt ab alijs qḋ liquet ex illo. c. xxv. di. perlectis. ⁊ di. lxxx. in illis.

r ¶ Una est. j. de ꝯse. di. iiij alius. i. vnica ē.

s ¶ Mr̄is sue. s. ecclie. cui⁹ mr̄ ⁊ gēitrix ⁊ pi gēitor ē de⁹. Uel dic mr̄is. s. ecclie triūphātis.

t ¶ Unū corp⁹. i. vna ecclia ꝯpōne membroꝝ

v ¶ Et vn⁹. i. vniti volūtate. Uel vn⁹. s. scūs est in nobis quorum corpus efficimur.

Marginal references: Luc. 22. Joh. 18. Exo. 21. Mat. 16. Joh. 21. Luc. 6. Eph. 4.

d ¶ Spes.i.vna res sepata ad quā sum⁹ vocati. b ¶ Un⁹.i.vna eēntia.ꝛ vn⁹.i.ↄsilis vl̄ denuo. c ¶ Unū baptisma.a q̄cūqꝫ det vl̄ equalēs.j.q.j.g hāc rōaz vl̄ vn⁹.i.creator oiuz. d ¶ Presidem⁹.ꝛ ita i toto st ptes ei⁹ sic dic̄.l.ff.de re.iu.i toto ꝛ ps ↄtinetur. e ¶ Epatū.i. ordinē epalē. f ¶ Insolidū nō ꝙ singl̄a sura a q̄libet isolidū tenēt vt.ff.d ꝓ.ob. l.ij.vn̄ idē iur residet apud quēlibet cuz reuera q̄libet hꝫ sepatuz ꝛ spāle ius. vt ff. quēadmodū seruit⁹ amit.aquā. g ¶ Unitas j.e.q.scisma. h ¶ Fruct⁹.s̄ xxiij. q. vij. quēadmodū i ¶ Per totū.s̄.dist.xxj. Quis. s̄. vij. q.i.nouatianus.Jo.

k ALien⁹ ē casus in pria pte di ꝙ nō pōt deuz hēre patrē.q ecclesie nō tꝫ vnitatē. In secūda pte probat ecclīaz eē vnā aucte domini dicētis. si duo ex vob ↄuenit ꝛc. l ¶ Ubicūqꝫ s̄.xx.di.c.vlt. s̄.j.q.j.cum scriptura. m ¶ Nō multitudini.j.de cōse.di. v. nō mediocriter.

ꝛ vna spes[a] vocatiōis nr̄e vn⁹[b] dn̄s vna fides vnum baptisma[c] vn⁹ de⁹.quā vnitatē tenere firmiter ꝛ vendicare debem⁹: maxie nos epi qui in ecclia dei p̄side mus[d] vt epatū[e] q̄qꝫ ipsuz vnū atqꝫ idiuisuz ꝓbem⁹ nemo fraternitatē fallat: nemo fidei veritatē pfida p̄uaricatiōe corrūpat epatus vn⁹ ē cui⁹ singl̄aris in soliduz[f] ps tenet.ꝛ ecclia vna ē q̄ i multitudie lati⁹ incremēto fecūditat̄ extēdit.quō mlti radij sūt sed vnū lumē ꝛ rami arboris mlti sūt sꝫ robur vnū ra dice tenaci fundatū.ꝛ quō de fonte vno riui plimi de fluūt ꝛ nūerositas lꝫ diffusa videatur exūdātis copie largitate: vnitas[g] tn̄ suat integra i origie.auelle radiū solis a corpe.diuisionē vnitas nō capit.ab arbore frā ge ramū.fruct⁹[h] germinare nō poterit.a fonte pre scide riuū: p̄scisus arescit: sic ꝛ ecclia dn̄i luce pfusa p totū[i] orbem radios suos porrigit.vnū tn̄ ē qd̄ vbiqꝫ diffūdit nec vnitas corporis sepat.ramos suos p vniūsū orbē copia vbertatis extēdit ꝓfluētes largit riuos ramos lati⁹ expādit. vnū tn̄ caput ē: ꝛ vna origo mr̄ copiose fecūditat̄. adulterari nō pōt sponsa xp̄i icorrupta ē ꝛ pudica. vnā domū nouit vni⁹ cubiculi scititatē i casto pudore custodit. Idē. Nō hꝫ deū prēz q̄ vnitatē eccl̄ie relinquit.

ALien⁹ est[k] ꝓphan⁹ ē hostis est hr̄ nō pōt deū patrē: q vnitatē eccl̄ie nō tꝫ vnitatē. Idē dn̄s cum dic̄.s. ait: vt vnanimitatē suaderet ꝛ pacē dico inqt vob: q2 si duo ex vob ↄuenerit in terra de oi re quecunqꝫ petierit̄ i noie meo ↄtigāt vob a p̄re meo q i celis ē. vbicūqꝫ[l].n.fuerit duo aut tres collecti in noie meo: ego cum his suz ōndit nō mlritudini[m] sꝫ vnanimitati ōpcāndū plimū tribui. si duo inqt ex vob[n] ↄuenerint in terra ꝛc. vnanimitatē pri⁹ posuit: ↄcordiam pacis an̄ p̄misit: vt cōueniat nob fidelr̄ ꝛ firmiter docuit: quō aūt pōt ipe cū aliq̄ ↄuenire q cuz corpore ipsi⁹ ecclie ꝛ cū vniūsa fraternitate non ↄuenit: quō aūt pn̄t duo vl̄ tres i noie xp̄i colligi: q̄s ↄstat a xp̄o ꝛ ei⁹ euāgelio separi. Item hiero. Ligādi ꝛ soluendi nō hꝫ ptātē: q vnitatē ecclesie catholice non tenet.

OMnib⁹[o] ↄsideratis puto me non temere dicere alios ita eē i domo dei: vt ēt[p] ipsi sint domus eadē dei q̄ dr̄ edificari sup firmā petrā[q] q̄ vnica colūba appellat q̄ sponsa pulchra sine ruga[r] ꝛ macula[s] ꝛ hortus ↄclusus fons signat⁹[t] ꝛ pute⁹[v] aque viue

ꝓ.quapropter mel ior.ꝛ.j.e.q.c.odi ꝛ profect.ꝛ in auten.de referen.§. pro eadem. n ¶ Ex vobis.i.conueniamus inter nos.i. conueniamus nobis inuicē.q2 turpis ē ps toti suo nō ↄgruens.vlij.di.q̄ ꝯ.ꝛ est ar.ab ordie ꝓborum.q2 sp p̄mo noiato dabit vt Ma.i.ff.de vsufru.l.quotiens.ff.de le.ij.cum pat. Job.ff.de solu.nō §.pe.ar.cōtra.C.de te.ꝓposteri.ff.de solu.nō enīꝫ ordo.

o OMnib⁹ casus di o est hiero. ꝙ quidā dicuntur ita esse in ecclia.ꝙ etiā sunt vna ecclesia.que est vnica colūba q̄ sine macl̄a ꝛ ruga appellat ꝺ q̄ dictuz itelligit. dn̄e dilexi decorē domus tue. ꝛc. quā ecclesiam si quis ↄtēpserit nec se correxerit. sit tibi tanq̄ ethnicus et publicanus. p ¶ Ut etiam ipsi. ꝛ.s̄. di.xxj. Quis. di.xxj. Quis. Idē dicit.j.de pe. di. iiij. in domo. q ¶ Supra petraz.petra autem chrūs de cōse. dist.iii. ij. reuera. r ¶ Ruga. duplicitatis. s ¶ Macula mortal peccati. t ¶ Signat⁹ hoc etiaz legitur de beata virgine.quia spiritualis se sus indignis abscōdit ꝛ se cretiora fidei ꝛc.xliij.di.in mādantis.Id etiam dicit signat⁹.q2 heretici inde nō bibūt.nā est proprius fons cui nō cōlcat alien⁹. de peni.di.i.cum ergo. v ¶ Puteus.puteus

dicit propter occulta mysteria que solis sctis per reuelationem spiritus sancti apta sunt. io. a ¶ Ethni. c. ar. quod contumax hereticus est iudicandus. b.

b Non afferamus. pone casum per illud. xxxvi. di. relatum. Nam sunt quidam qui sterilitate sua ducuntur et volunt aliter interpretari diuinas scripturas quam debeant et ita errant et in scisma inciderunt. quod peccatum quam graue sit ostenditur genere pene quia grauius fuit punitum delictum quam libri exustio vel idolatria. b.

¶ Stater. i. inias iniquas arg. extra de emp. et ven. vt mensure. also locum habet pena. l. cor. de fal. ff. de extra or. cog. annonam. ar. ff. de dol. arbitrio. §. de eo qui sciens.

d ¶ Et scisma sed videtur contra. vii. q. i. denique. quia ibi dicitur quod scisma non est necesse supple tamen quantum alii de quibus dicitur ibi. vel fac vim in eo quod dicit tentatum. nam aliud est tentare aliud est facere. sicut dicitur de domino. et cum gustasset noluit bibere.

e ¶ Sceleratius nam dicit l. quod maiora delicta maioribus penis minora minoribus sunt punienda. et in delicto equali propinquos esse penas. in auten. vt fratrum filii. coll. ix. et videtur secundum hoc quod maius sit peccatum scisma quam heresis. sed contra. j. xxxii. q. vii. quod in omnibus. sed dic quod omne scisma habet heresim annexam maxime ex quo perseuerat. vnde non est diuisa nisi ad principium. vt ar. j. q. iii. inter scisma. et ita non est contra. vel dic quod licet heresis sit maius crimen in sui natura quam scisma magis tamen peccauerunt scismatici quam illi heretici qui idolum adorauerunt. cum illi promptiores essent ad hoc. quia in egypto consueuerunt videre idola adorari ab egyptiis. sed chore datam et abiron non peccauerunt ex aliqua imbecillitate vel consuetudine sed tantum ex contumacia vel scienter. et secundum hunc intellectum scelera tius erit adubium. nam quanto maior est contemptus quanto maius scelus committitur. f

Hiere. 30. Nu. 19. Exo. 32. Exo. 33. Mat. 16. Leuit. 6. Mat. 7. Gen. 7.

et paradisus cum fructu pomorum que domus etiam claues accepit ac potestatem soluendi et ligandi. hanc domum si quis corrigentem corripientemque contempserit sit tibi inquit sicut ethnicus[a] et publicanus. de hac domo dicitur: domine dilexi decorem domus tue et locum habitationis glorie tue. et qui habitare facit vnanimes in domo: et letatus sum in his que dicta sunt mihi in domo domini ibimus. Et beati qui habitant in domo tua domine in secula seculorum laudabunt te.

Item hiero. Varia crimina variis sunt penis afficienda.

Non afferamus[b] stateras[c] dolosas: vbi appendamus quod volumus pro arbitrio nostro dicentes hoc graue est: hoc leue est: sed afferamus diuinam stateram de scripturis sacris tanquam de thesauris dominicis: et in illa quod sit grauius appendamus tempore quo dominus priora delicta recentibus penarum exemplis cauenda monstrauit. et idolum fabricatum atque adoratum est: et propheticus liber ira regis contemptoris incensus et scisma[d] tentatum et idolatria gladio punita est. exustio libri bellica cede et peregrina captiuitate scisma hiantis terre sepultis auctoribus viuis et ceteris celesti igne consumptis. quis iam dubitauerit hoc esse sceleratius[e] commissum: quod est grauius vindicatum. Item gre. in moralibus. Ex sola ecclesia sacrificium dominus accepit.

Quia ex sola[f] ecclesia catholica veritas conspicitur apud se esse locum dominus perhibet de quo videat. in petra moyses ponitur: vt dei faciem contempletur: quia nisi quis fidei soliditatem tenuerit: diuinam presentiam non agnoscit: de qua soliditate dominus dicit sup. h. p. e. e. m. sola quippe est per quam sacrificium dominus accipiat libenter sola que pro errantibus intercedat fiducialiter. vnde etiam de agni hostia dominus precepit dicens. In vna domo comedetis neque efferetis de carnibus eius extra fores. in vna namque domo comeditur: quia in vna catholica ecclesia vera hostia redemptoris immolatur de cuius carnibus lex foras efferri diuina prohibet: quia sanctum dari canibus vetat. sola est que intra se positos valida charitatis compage custodit. vnde et aqua diluuii archam quidem ad sublimiora sustulit: omnes autem quos extra archam inuenit extinxit. Item amb. Non exhibet fidem christo: qui corpus eius discerpsit.

Aduocauit[h] ad se cyprianus episcopum satyrum. nec vllam putauit[i] veram nisi vere fidei gratiam. percunctatusque ex

f Quia ex sola. ca. probat ex multiplici auctoritate quod saluari non possumus nisi teneamus ecclesie vnitatem. vt. s. j. q. j. extra catholicam. et c. si quis inquit. s. n. cvi. dis. c. ij. § ¶ Quasi in vari. j. q e scisma. et pe. di. j. nonnulli. io.

h Aduocauit. heredes. i. aliquos instructos reliquisset in fide. b

i ¶ Putauit. cyprianus.

Exo. 32

a Teneret.lucifer ꝛ satyrꝰ.ħ aũt nõ ꝑdest vt.vij.q.j.denicꝫ. b Artꝰ.artꝰ dicunt epī q virilr̄ sustinẽt ecclaꝫ. c Passio.i.eccla ꝑ qua ipe passus ẽ. d Teneret.iure oblī nis.nã glibet ꝑlatꝰ est dñicꝰ debitor.xliij.dist. dispẽsatio.

e Solonis i.ꝑdicatiõis q̃ audita ꝯũte bãt.ꝛ sic solue bãtur a pctis f In affe ctu s̃ ñ effcũ nõ soluit dñi cũ debitorẽ.ħ ꝯtriũ fiat vt ħ ꝛ ɔ pe.di.j.§.

Ephꝫ. fi.r̄.ꝛ illẽ.vj. di.c.j.ibi.naꝫ ex desiderio ꝛc̃.ꝛ idẽ ẽ in oblĩone q̃ q̃s tenetur hoĩ si patꝰ ẽ soluẽ ꝛ ñ fuẽit cui non iputabit ei.C.de vsur. acceptã.ff.de arbit. celsus. g Dei gra tiã.i.libertatẽ predicandi. h Et acce pit.idẽ cypa nus postea. i Omnis.ꝛ patrem. s̃.di.xlij.quie scamus. k Nec aue xi.q.iij. excõ.

1.Jo.1. l Cõleat. s̃.di.lxiij.ꝯcuꝫ adrianus. m Joãnes euãgelista. n Exhibu it.nã cepit ie sus facere ꝛ docere.s̃.xxxvj.di.§.ecce.ar.ff.ɔ re mi.officiũ. o Ingressus. ꝛ ita etiã reli glosi pñt itrare balnea.qꝺ intelligo in neces sitate.ar.de ꝯse.di.iij.ꝯuenit.Sed videt excu sari ẽt i ħ casu.xj.q.iij.qm̃ multos.ꝛ ita ñ ɔ beinꝰ lauari cũ hoibꝰ aliene secte.sic̃ ꝛ dĩc ca non de mlier̃.lxxxj.di.si oꝫ.C.ɔ repu.l.vlt.§. vlt.ħ nec orare cũ eis.ħ nsigd i eccla infide eta possumꝰ orare sic.tacite tñ. o Ingres. tũ tp̃e ꝯstãtini ĩpatoris gerat sautor h̃eticoꝝ

codẽ est: vtrũ nã de catholi cis episcẽt: ħ est si cũ ro mana eccla ꝯuẽiret: ꝛ for te ad id locoꝝ in scismate regiõis illiꝰ eccla erat.lu cifer.n. se a nr̃a cõione di uiserat: ꝛ q̃s q̃s ꝑ fide exu lasset: ꝛ fidei sue religsset heredes nõ putauit tñ fi dez eẽ in scismate. Naz ꝛ si fidẽ erga deuz tenerẽtª: tñ erga dei ecclaz nõ tene bãt: cuiꝰ patiebãt velut q̃s dam artusᵇ diuidi ꝛ mẽ bra lacerari.eteniꝫ cuz ꝑꝑ ecclaz xp̄s passus sit: ꝛ cor pus xp̄i sit eccla nõ vr̄ ab his exhiberi fides xp̄o a q bus euacuat passioᶜ eius atcꝫ distrahit.itacꝫ q̃uis gr̄e sedꝰ teneretᵈ ꝛ metue ret tãti nois debitor naui gare: tñ eo trãsire maluit vbi tuto posset exoluere.iu dicabat.n.dĩne solutiõisᵉ gr̄az in affectuᶠ ac fide eẽ quã gdẽ statiꝫ vt ꝑmũ co quã ecclie liberior fuit im pia ecclie liberior fuit im plere nõ distulit dei gr̄azᵍ ꝛ accepitʰ desiderata ꝛ ser uauit acceptã. I tẽ beda sup iohis eplaz. Etiã cor pore ab eo recedẽdũ est: q fidem xp̄i non habet.

Omnis q recedit ꝛ ñ ꝑmanet i doctria xp̄i: hic deũ nõ hꝫ.q ꝑmanet i do ctrina xp̄i hic ꝛ filiũ ꝛ pa trẽⁱ habet.si qs venerit ad vos: ꝛ hãc doctrinaz affe ret: nolite eũ recipe in do mũ: nec aueᵏ ei dixeritis. Qui.n. illi dicit aue: cõi catˡ illius operibus malis. hec enim iohesᵐ de scis maticis siue hereticis vi tãdis: que verbis docuit ꝛ factis exhibuitⁿ. Narrat eniꝫ de illo auditor eiᵒ san ctissimus vir ꝛ martyr for tissimus policarpus smyr neoꝝ antistes: qꝛ tempore quodaz cuz apud ephesuz balneas lauandi gr̄a fuis set igressusᵒ ꝛ vidisset ibi cherinthum exire: conti nuo discessit non lotus di cens: fugiamus hinc: ne ꝛ balnee ipse nos corrum pant in quibus cherintus lauatur inimicus verita tis. Idem etiam policar pus marcioni cum aliqñ occurrissꝫ dicẽti sibi agno sce nos: respõdit agnosco ꝑmogẽitũ sathane. I teꝫ hiero. Prophanus est ẽ ecclaꝫ btĩ petri agnuꝫ co medere tẽtãs.

Uos omniã vetꝰᵖ oriẽsᑫ iter se ppłoꝝ furore collisus in discissamʳ dñi tunicamˢ ꝛ desup ꝯtextaz minutatim per frustra discerpit ꝛ xp̄i

Joh.19. Matth.24.

mẽtl catholici epĩ missi sũt i exiliũ q̃rũ vnꝰ fu it lucifer.ħ mortuo ꝯstãtio reuocati fuerũt.ꝛ cũ lucifer rogaret vt ꝑgeret alexãdriã. vt ibi ɔ statu ecclie iudicaret misit diaconũ suũ ꝑ se q epꝫ q̃ndã ibi ordiauit.ħ ħ ntal eri ꝑti ho minũ nõ pla cuit qꝺ factũ eusebiꝰ reuo cauit ꝛ aliuꝫ q oibꝰ placu it istituit. luci fer ãt volens epꝫ ordiatũ a suo diacono ñ eẽ receptuꝫ recessit cũ q busdã epĩs a lijs.nec volu it alioꝝ statu ta ꝯuare. Et cũ cypañꝰ de q̃ ħ agit i lo co ꝯuersaret. vbi ꝑ lucifeꝝ scisma erat se miatũ.tũc ro cauit ad eum q̃ndã epꝫ illiꝰ locinoie satꝫ rũ. igrẽs ab eo an eẽt ɔ ca thollcis epĩs. cũ ãr depꝑhẽ disset eũ ñ eẽ catholicũ nec alios ibi ca thollcos iue niret. transiit ad alias pies.vt cũ o portunitas a dño daret ad easdẽ ptes ꝑ dicaturus re uerteretur.

Uonis p vetꝰ.ca sus.hiero.dĩc

i eccla oriẽtali h̃ẽs s ꝛ scismata pullulare qꝺ nõ ẽ in ecclia romana cuiꝰ fidẽ se ꝑtilẽ te nẽ.ꝛ ħ loco sit remotꝰ nõ tñ mente. Nã si qs in ea nõ inueniat ꝑibit sicut illi q sunt ĩ extra arcã diluuii. q Oriẽs.i. oriẽtalis eccla faciẽs opa veteris hominis.vel dicit diabo lus vetus oriẽs respectu christi de quo legit visitauit nos oriẽs ex alto. r Indiscissaꝫ. s̃.xxj.q.vij.sicut deinde. s Tunicam.i.ec clesiam.vel tunicam desuper contextam.idꝫ

charitate q̄ sub vno cortice multa grā.i.fide les ↄtinet.vt.xliij.di.si rector. a ℭ Contri tos.i.hēticos hūiliatos eternalr ↄterendos vl doctrinas eoꝝ falsas cō ēnēdas.i.ↄtēptibiles. b ℭ Lac⁹.lac⁹ dr̄ q̄ nō hꝫ aq̄s intelligentie.

.i.cessct vel deficiat. t ℭ Inuidia.i.extollētia.vn̄ iuidia sepe nascit.vn̄ cuꝫ duo tractarent de electiōe.ꝛ vn⁹ allegaret nobilitatē alteri⁹.ali⁹ ex aduerso rn̄dit piscatori petro sa bzi filio successorē q̄rim⁹ nō augusto nobilitat] fastū.fastus litē parat.armat lis odiuꝫ.captāt hec tria mortis iter.

vineā vulpes extermināt i ter lacus[b] ↄtritos[a]: q non hābēt aquā ꝛ difficile vbi fons signat⁹[c] ꝛ ort⁹ ↄclu sus sit: possit itelligi: ideo mihi cathedraꝫ petri ꝛ fideꝫ aplico ore laudatā cen sui ↄsulēdā. Ind nūc mee aie postulās cibū[d].vn̄ oliꝫ xp̄i vestimēta[e] suscepi.neq̄ȝ vo vastitas tāti elemēti li quētis ꝛ iteriacēs latitudo terraꝝ me a p̄ciose marga rite[f] potuit ingsitiōe p̄hibere: vbicūq̄ȝ fuerit corp⁹ illic cōgregabunt ꝛ agles[g] profligatō[h] a sobole mala p̄imonio[i] apud vos solos icorrupta patrū oīo seruat auctas ibi cespite terrā fe cūdo[k] dn̄ici semis purita tē cēteno fructu refert hic obruta sulcis frumēta i lo liū[l] auenasq̄ȝ[m] degnānt[n]. Nūc in occidēte sol iusti cie orit.in orētez aut lucy fer ille q ceciderat sup̄ sy dera posuit[o] thronū suuꝫ. vos estis lux mundi: vos estis sal terre vos vasa au rea ꝛ argentea. Hic testea vasa: vga ferrea ꝛ eternuꝫ opiunt[p] incēdiū. Q̄ȝq̄ȝ igit tu[q] me terreat magnitu do: tn̄ inuitat hūilitas: a sa cerdote victima[r] salutez: a pastore p̄sidiū ouis flagi to fatiscat[s] inuidia[t] roma ni culmis recedat ambi tio. Cuꝫ successore piscato ris ꝛ discipulo xp̄i loquor

ego nulluꝫ p̄miū nisi xp̄m sequēs btitudini tue.i.ca thedre scti petri cōionem ↄsortior sup illā petrā fun datā eccliam scio. q̄cunq̄ȝ extra hāc domuꝫ agnū co mederit p̄phan⁹ ē: si q̄s i archa noe nō fuerit p̄ibit regnāte diluuio. ꝛ q̄r p̄ fa cinorib⁹[v] meis ad eā soli tudineꝫ cōmigraui.que sy riā ↄiuncto barbarie fine determiat. nō possuꝫ san ctū dn̄i tot iteriacētib⁹ spa cijs a sctimonia tua semp̄ expetere. ℭ Ideoq̄ȝ colle gas tuos egyptios marty res ꝛ confessores sequor. ꝛ sub onerarijs[x] p̄ua naui cula delitesco nō noui vi taleꝫ. miletuꝫ respuo. igno ro paulinuꝫ. quicūq̄ȝ non tecum colligit spergit hoc est q xp̄i nō est: antixp̄i[a] ē.

Item ambro. Hereticoꝝ ↄsortia a catholicis sūt fu giēda.

Quē dignior [a] dom⁹[b] aplice predi catiōis igressu[c] q̄ȝ sancta romana eccl̄ia: aut q̄s pre ferēdus magis oib⁹ videt q̄ȝ christ⁹ est q pedes[d] suis cōsueuit lauare hospitib⁹ ꝛ quoscunq̄ȝ sua receperit domo pollutis non patiat hitare vestigijs[e]. sꝫ maculosos si in ea recepit licet vite p̄orīs in reliquuꝫ[f] tn̄ mundare dignat p̄cessus hic est igit sol⁹ quē nemo dꝫ deserere nemo mutare

c ℭ Signa tus. in ecclia dei.vt.s̄.e.oi bus. d ℭ Cibū.s. q̄ cibo ꝛ q̄ fitl hēm⁹.s̄.vitj. q.i.audact. e ℭ Vestim ta.cū fuit ba ptizatus.j.de ↄse.di.iiij.p⁹ baptismū.vl fuit mōach⁹. f ℭ Marga rite.i.sacr̄a ec clesie roma. vl fidei.xi.q. iij.nolite. g ℭ Et agle.i.alie ecclie fideles q̄ alte volāt.ex d re nunc.l'ras.s̄. pri.q.iiij.cū in lege. h ℭ Profli gato.i.dissi pato.Sicr ac cipit p̄fliga ri.C.d fidei cō.sancim⁹. C.d offi.rec. prin.q ordi narias vbi p cōsumere po nitur.vt hic. i ℭ Primo nio.i.fide vl patꝝ doctria k ℭ Fecun do.i.dogma ta hēticoꝝ. l ℭ Loliū.i. hereses. m ℭ Aue nasq̄ȝ.i.scis mata. n ℭ Degenerāt.i.degenerādo p̄duxcūt.s̄.di.lv.nasci.d adulterio. o ℭ Posuit.i. hēticos p̄latos. p ℭ Opiūtur.i.coopiunt. q ℭ Tu.i.papa. r ℭ Victima.i.victimanda.a te p̄uiēd⁹ si peccauero. s ℭ Fatiscat.

v ℭ Pro fa cinorib⁹.pur gandis p̄ mi sericordiaꝫ dn̄i vel fidei eu charistiam. x ℭ Et sub onerarijs.i. magnis na uib⁹.naꝫ q̄dā sūt onerarie q̄daꝫ ephace .i.hoies ferē tes.vt.ff.de exer.l.i.§.i.sꝫ si ꝛ ab alio mutuatis. ꝛ §.nauem. a ℭ Antixp̄i ꝛ q ñ ē mecū ↄ̄ me ē.ꝛ q̄cū q̄ȝ a fide ca tholica discre pat ei ↄ̄ri⁹ ē. C.d iude.celi colaꝝ.ar.ff.d fideicō.l.si ei.

b Quē do m⁹.Ca lus.due si ec clesie.vna ca tholica q̄ nō patit pollu tos hitare in se cum hēat xp̄ꝫ hitatorē. queꝫ nēo dꝫ dserere. sicut nec petrus. imo ibi ē pre dicād⁹ ꝛ hi taculū eligen dū. Alia ē hēticoꝝ q̄ s̄ra ñ ē.h sp̄ vitāda ē ne ariditate ei⁹ polluamur dserēd⁹ q̄ ē hētic⁹ p⁹ admōitiōeꝫ. c ℭ Ing.p̄p̄ quā vl ad quā fit igress⁹ aplica p̄dicatōe. d ℭ Qui.p.i.epōes Joh.13. prauas. e ℭ Vesti.i.opib⁹. f ℭ In reliquū

.i.decetero.& ita exaudi.i.q.vij.quotiens.
a ¶ Bn̄ di.a petro.ut d ↄse.di.ij.forte dicas. Cū.n.xp̄s dixisset nisi qs māducauerit carnē meā & biberit sanguinē meū &c̄.rn̄derūt qdā. dur⁹ ē h̄ s̄mo.& separauerūt se ab eo.ut d ↄse.

Si aūt qs errat i fide nō statī ē hereticus dū mō parat⁹ sit corrigi.s̄.e.hec ē. Si autē nō vult corrigi vsq ad ānū ammō ē h̄nd⁹ p hērico. vt extra de hereti.excōicamus.
Q Utrūq absolui.j.de pe.di.i.verbum.

Jo.5.

di.ij. p̄ma g/dez. petro di/cente dn̄o ad quem ibim⁹. v̄ba vite eter/ne habes.
b ¶ Hospi/ciū.ar.ↄ̄ illos q sepe mutāt hospicium.
c ¶ In q̄.i. ecclia .i.i. q̄ legēdū.i. eli/gēdū ē ibi eē vl in q̄ ecclia eligēdū ibi eē habitaculū si xp̄s ibi sit.si affirmatiue i/telligit̄ idest q̄ reuera.ibi xp̄s habitat.
haud dubie .i.nō & p̄ e.i. nō dubie fit. q̄ dubi⁹ i fide est hēric⁹. ex̄ de hereti.c.i.
d ¶ Pedū. i.de affectib⁹ nostris.
e ¶ Puluis .i.doctrie hē/ticorum.
f ¶ Ne fati/scētib⁹.i.fissū facientib⁹ vel deficiētibus.
g ¶ Siccita/tib⁹.i.q̄ hēti ei facti sūt.ut j.q.i. sicut eu/nuchus.
h ¶ Humi. alta puella/

cui bn̄ di⁹ dn̄e ad quē ibi/mus.v̄ba vite eterne h̄es:& nos credim⁹:vidim⁹ exe/cutorē celestiū p̄ceptoꝝ:q qm̄ n̄ mutauit hospiciū[b] celestiū ↄsortiū h̄itationis emeruit:fides q̄ i p̄mis ec/clesie q̄rēda mādat in q̄[c] si xp̄s h̄itator sit haud dubie sit legēdū.si v̄o ↄfid⁹ ppl's aut p̄ceptor hēric⁹ defor/met h̄itaculū ecclie vitan/da ē hēricoꝝ cōio:fugien/da synagoga cēset excutiē/dus pedū[d] puluis[e] ne fati/scētib⁹[f] ↄfidie sterilis sicci/tatib⁹[g] tāq̄ humi[h] aride arenoseq mētis tue vesti/giū polluat. ¶ Naz sicut corꝑeas ifirmitates ppl'i fi/delis suscipe i se dz euāge/lij p̄dicator:iux̄ qd̄ sc̄ptuz est:qs ifirmat & ego nō in/firmor:ita si q̄ ē ecclia q̄ fi/dē respuat:nec aplice p̄di/cationis fūdamēta posside/at:nequā labē ↄfidie pos/sit asp̄gere d̄serēda est.qd̄ apl's q̄q euidēter asseruit dicēs hēricū hoiez post p̄/mā.s.correctionē deuita[k].
I tez beda sr̄ math. Nec pctis solui nec celeste re/gnū igredi p̄ōt:q ab vni/tate ecclie ē diuisus.
Q Uicūq ab vnitate fi/dei vel societatis petri apli q̄libz mō semetipos segre/gauerit:tales nec vinculis

pctōꝝ absolui[l] nec ianuaz p̄nt regni celestis igredi[m].
I tē hiero.i amos pph'a.
Nō suscipiūt sacrificia q̄ꝝ fides reprobat & vita.
O Di & p̄ieci festiuita/tes[n] v̄ras & nō capiā odo/rem cetuū v̄roꝝ.qd̄ si ob/tuleritis mihi holocausto/mata:& mūera v̄ra nō ac/cipiā & vota pinguiū v̄roꝝ respuā[o]. Odit āt de⁹ & non solū odit:sz p̄ijcit festiui/tates eoꝝ q nō celebrāt fe/stiuitates dei sz suas[p].& p⁹ pauca odisse aūt & nō odo/rari &p̄ijcer̄ hūana loqł si/militudine[q]: vt nos affe/ctū dei n̄ris s̄móib⁹ agno/scam⁹ & si holocausta[r] ob/tulerit:vt videant̄ ieiuna/re:dare elemosynas pudi/ciciā polliceri: q̄ holocau/sta st v̄a:n̄ ea[s] suscipit dn̄s.
¶ Nā nō sacrificioꝝ ma/gnitudinē sz offerētiū me/rita cūcq diiudicat. vn̄ & vidua[t] q̄ in corbonaz duo minuta[v] miserat:oīb⁹ a sal/uatore p̄fert:q̄ dn̄s nō ea q̄ offerūt:sz volūtatē respi/cit offerētiuz. I tem aug.
Ubi charitas nō est ibi fi/des vł iusticia locū nō h̄z.
U Bi sana[x] fides nō ē: nō pōt eē iusticia:q̄ iustus[a] ex fide viuit:neq̄ scismatici aliqd sibi ex ista mercede ꝑmittant:q̄ si lr

amos.5

m ¶ Ingre/di.cū iste cla/ues h̄eat ut.s̄ .xx.di.i.§.i.
O Di festi n ¶ uitates. oues nō tenē/tes vnitatem ecclesie.
o ¶ Respu/am. hucusq sr̄ v̄ba pph'e.
p ¶ Sed su/mas.arg.ↄ̄. scolares q va/dūt ad eccle/siam vt vide/ant dn̄as. q̄a ibi pot⁹ attē/dūt cām suaz ↄ̄ dei.
q ¶ Silitu/dine.& ē figu/ra antropo/patos. Nā at/tribuitur deo qd̄ ē hois.i. claudere na/res.nō.n.de⁹ h̄z mēbra di/stincta sicut di/cūt qdā hēti/ci.j.q.iij.q̄a ↄ̄. antropo/morfite.& est ar.h̄ q̄ si cl'i/cus agit ↄtra laicuz dz log/vulgariter.
r ¶ Holoc. s̄.q.i.iiii offe/rūt. s ¶ Nō ea.ut remue/ret ei nō px/mio.s̄.xliij.q mio.s̄.i.q.i.allen⁹.j.de

2.cor.11

res tardat aliena pedes. i ¶ Infirmitates. s̄.ij.q.vij.§.de his.s̄.di.xlvj.recedite.s̄.disti. lxxxvj.nō sat.s̄.xiiij.q.v.sc̄ptū.k ¶ Deuita. & ita ei nō pādas sniaz fidei n̄re.ar.xj.q.iij. nolite.xxiij.q.iiij.qdā.nō aūt q̄ ad correctio/nem.ar.i.q.vij.ↄuenientib⁹.ibi q̄tidie itellige

Titū.3.

tā post p̄mā q̄ post scdaz.& h̄ d iā dānat.qd tn̄ sup h̄ tenēdū sit.notaui.s̄.xxi.q.v.n̄ vos.

i.sc̄ptū.j.d pe.dis.v.ↄsidēt.s̄.i.q.i.allen⁹.j.de ↄse.di.v.nō mediocriter.s̄.xliij.q.viii.c.viii. v ¶ Duo mi/nuta. t ¶ Un̄.& vi.d q̄ h̄es d pe.di.v.c.i. & vn̄ illd mi. Affectū dātis pēsat cēsura tonātis. vn̄ illd Jupit ut cētuz thauroꝝ sāguie fuso.sic capit̄ Iu/mimi thuri amor de⁹.ic.
U Bi sa.j.xxviij (mimi thur) i mādat ↄ̄.sz di ibi x q.i.§.ex his.s̄.di.xliij.i mādat ↄ̄.sz q̄ ad p̄ctōꝝ. a ¶ Iu. Dicē/bēē hoi n̄ q̄ sit fides.sz q̄ ad p̄ctōz.

i.iusticia esse ē.ut sit dign⁹ uita etna. Nā vbi xpe ñ ē fūdamētū ꝛc̄.ut.i.q.i.cū paul⁹.oēs.n. ḟtutes patiūt detrimētū ab uno vicio.vt d' pe. h Eretici.pfectio (di.v.c.i.ut i ƀ cáu.io. nē.i.scitatē.ut.i.q.i.eos g.ut iusticiā.i. q.i.dñs de la rault.

ē ē tua.ut.ff.d pcu.pdpo.§.ij.ꝛ.ff.d excep.rei iudi.si iter.Jtē ē ƀ ar.q̄ duo epi ñ pñt eē in vno eꝑatu isolidū utq̄rl solet.vij.q.i.nō aūt. f Al seipo or ꝛ iō i seips cadē dz.ꝛ ita nēo pt seips eligē.ut.i.q.vj.sic is.ex d iu pa.p no strās.nec pre tor se dare tu tores pt.ff.de tu.ꝛ cura. p tor.ar.ƶ.ff. d ɔtra.empt.si stulas.§.i.

b Ndici. pōe ca sū p illa duo vij.q.i. fact⁹ est nouatia nus.Nazcuz cornelı⁹cano nice esset ele ct⁹ i papā.no uatian⁹ a scis matic] uole bat eligi.ɔtra quē dic̄ cypa nus eū ñ pos se hēe aliquā i ecclia ptātē. cū sit scisma tic⁹ cū ecclia una sit. ꝛ ab duobꝫ eē ñ pos sit.pbat post ea exemplo chore dathaz ꝛ abiron q̄ ñ solū scisma tici. ƺ ēt au ctores eoꝝ pu niūt vltio di cit eos remis sionē quaz ñ hñt dare nō posse.

c Nil hēe. ar.ex de scis. c.i.vij.q.ij.all enatōes.ñ tñ ē occlt⁹ tole rat q̄d fac.ut s.nō.ipn.q2 ois scismati cus ē hētic⁹. nisi in sūmo pontifice.ut ibi dixi.

d Propt q̄d.ar.ab vli ad singlares res.ix.q.iij. cū scim⁹.quicq ad isinite.i.q.iij.saluatō.qꝛicq̄ a pmo ad vltimū.xxviij.q.i.idola. e Nō fuit.si.n.iudicat res eē mea.p ɔñs iudicat ñ

vbi charitas ñ ē:nō pt eē iusticia: dilectio.n. pximi malū ñ opat:quā si heretici hērēt:ñ dilaniarēt cor pus xpi q̄d ē ecclia catho lica. Jtē inocē.pa. A fid recedēs spūs pfectionem

H Eretici cū a fide catholica deficiūt pfectionē spūs quā ac ceperant amiserūt. Jtē cy prian⁹ magno filio salutez. Sacrificij ptāte penit⁹ carēt heretici.

N Jdici mus b oēs oio hēticos ꝛ scismaticos nil hēe c potestatē ꝛ iuris gg q̄d d noua cian⁹ nec dz nec pt excipi: q̄min⁹ ipe q̄q₃ ex ecclīam ɔsistēs ꝛ ƶ pacē ac dilectō nez xpi faciēs iter adūsari os ꝛ antixpos computet.ꝛ paulopost. Ecclia vna ē q̄ vna ꝛ itus esse ꝛ foris esse nō pōt.si.n.apud nouatia nū ē:apd corneliū ñ fuit e. si vo apud corneliū fuit q fabiano epo legitia ordia tiōe successit:ꝛ quē p⁹ sa cerdonij honorē martyrio q̄q₃ dñs glificauit: noua tian⁹ i ecclia ñ ē:nec epus ɔputari pt: vt q euāgelica ꝛ aplica traditiōe cōtēpta nemi succedēs a seipso or tus f ē hēe náq₃ aut tenere eccliaz nullo mō pt:q or diat⁹ i ecclia ñ ē.ꝛ paulop⁹. Quod vo eūdē quē ꝛ nos deū pēz eūdē filiū xpz eū dē spūsctū nosse dicunt: nec adiuuare g pt tles ꝛ in fra:iuenim⁹ i tali facinore

nō solū duces ꝛ auctores sꝫ ēt pticipes pēis destiari nisi a cōione maioꝝ se se pauerit h: pcipiente dño p moysen ꝛ dicēte sepamini a tabnacul' hoiuz istoꝝ du rissimoꝝ:ꝛ nolite tāgere d oib⁹ q̄ sit eoꝝ ne sil' peatis in pctis eoꝝ:ꝛ q̄d cōminat⁹ p moysen dñs fuerat:ipleuit vt q̄sq₃ q se a chore dathā ꝛ abiron ñ sepasset penas statiꝫ p ipia cōione psolue ret.q̄ exēplo ondit ꝛ pbat obnoxios oēs clpe ꝛ pene futuros:q se scismatic] ƶ pposito ꝛ sacerdotes irre ligiosa temeritate miscue rit.sic ēt p osee pphaz spūs sctūs testat ꝛ dic: ꝛ sacrifi cia eoꝝ tāq̄ panis luct⁹ ꝛ oēs q māducāt ea ɔtamia bunt docēs ꝛ ostēdēs oēs oio cū auctorib⁹ suis sup plicio ɔiugij:q fuerūt eo rum pctis ɔtaminati.que q̄ apud eos merita k eē circa deū pñt:qb⁹ supplicia l di uinit⁹ irrogant ꝛ ifra: si āt foris cuncti m scismatici ꝛ heretici ñ hñt spm sctm: ꝛ iō apud nos eis manus iponit:vt h accipiat q̄d il lic ñ ē nec dari pt:manife stū ē nec remissionē pctōꝝ per eos dari posse q̄s ɔstat spmsctm ñ hēe. Jtē libe. pa. Propo spolicāt honor

Q q ƶ pacē ecclie nitū. Qui ƶ n ecclie pacē sl si dignitatē āt cigulū militie hñt:nudēt eis:si āt puati o si q̄d nobiles p sl suaꝝ sbaꝝ dignitate. p Nobiles.i.xxvj.q.v.ideloꝝ.ƶ s.xli.di.si cogāt.s.xij.q.ij.d reb⁹.s.xxij.q.v. c.i.s.xj.q.ij.fraternitas.ff.de i ius.voc.l.vl.

Nūe.16

g Adiuua re.nāq totā.l custodit offē dit aūt i uno fact⁹ est oiuz re⁹.vt.j.d pe. di.ij.§.itē op ponit.si enīz ingt.s.vij.q. i.deniq₃.

Osee.7.

h Sepa. s.i.q.i. si qs inquit.

i Suppli. eq̄li.q2 facti ɔsenserūt. ut i.q.iij.q allo rum.

k Meri ta itellige eter na.nā ꝛ tpa lia pñt.xij.q. ij.si q̄libet.

l Suppli. nā i pēa ñ pt eē pmiuz.ar. xvj.q.i.legi.ꝛ ff.d ne.ge.si ue hēditaria ꝛ.ff.ex q.ca. ma.l.si cui.ꝛ ff.d iterdic.ꝛ re.leg.l.rele gatorum.

m Cūcti.s xj.q.iij.nihil

n Ul ƶ. n C.q̄ res vē.ñ pos.l.vl.

o Priuati hēs q̄ dñr puati illi q ñ sūt pditi aliq̄

a ¶ Pro'criptionē.ž.xxiij.q.v.de liguribꝰ. b ¶ Ignobiles. forte dicunt q vile exercent offiñ.C.d icel.nup.hūilē.d penis istis hēmꝰ C.d sū.tri.l.iij.C.d pe.capi.§.vl d hmōi aūt pēa nota.q2ſi ē peccūiaria vl ſpūalis ſp maior iponit nobili ꝙ igbili. vt.xl.diſt. hō xpianꝰ.z.v.q vj.pſbit.ar.ꝯ j.q.i.ꝗꝗ. nā ibi mior iponitur epo ꝙ pſbro.ſꝫ hꝫ intelligi i diuſis criminibꝰ.ſ. in negligētia epi z ſymonia pſbit.ſed corpalis maior imponit igbili.vt iſti. de pub.iu.§. itē.l.cor.ſꝫ ar. ꝯ.ff.de pe.q̄daꝫ.vbi di ꝙ q̄dā dlicta inferūt penam militibꝰ q̄ nō pagants.Sꝫ nō facias viꝫ in eo qd dic̄ q̄dā.q2 qd di ibi ſpeciale ē alis qd di hic regulare eſt. Quidā tñ dicunt ꝙ ſemp igbiles grauiori pēa puniēdi ſt. ſiue ſpiritualt ſiue corpali ſiue pecuniaria. arg.xj.q. iij.pcipue.vñ hꝙ h df ꝙ igbiles dbeāt ſoberari.itellige qñ nil hñt.ff.d i ius vo.l.vl.xxiij q.vj.ſi res aliena.Jo.

ꝯſcriptionē[a] patiant:ſi āt igbiles[b] nō ſoluꝫ in corpe dberent ſed exilio ꝑpetuo caſtigent. Item pel. pa.

Nec ꝯſecrat nec ꝯſecrat i ſciſmate ꝯſtitutꝰ epiſcopꝰ.

PUdēda[c] vt ita dicaꝫ[d] rapina i diuiſiōe eſt nō ꝯſecratꝰ ſꝫ execratus[e] epus ſi.n.ipm nomē[f] ꝯſecratiōis[g] rōnabili ac viuaci itellectu diſcutimꝰ is q cū vl'i dtractat[h] cōſecrari eccl'ia ꝯſecratꝰ dici vl' eſſe nulla rōne poterit. ꝯſecrari.n.eſt ſil' ſacrare. ſed ab eccl'ie viſceribꝰ diuiſus z ab aplicis ſedibꝰ ſeparatꝰ execrat ipſe potiꝰ z nō conſecrat. Jure ḡ execratꝰ[i] tñ nō ꝯſecratꝰ potit dici quez ſil' ſacrare i vnitate ꝯiūctꝭ mēbris non agſcit eccl'ia. Uideamꝰ[k] tñ vtꝝ vl' ipſaꝝ ꝯſuetudinē[l] partiū i ſua ordinatōe cōſuauerit nēpe hic mos antiquus fuit.vt q2 ꝓ lōgingtate vl' difficultatem[m] itineris ab aplico[n] oneroſū illis fuerat ordiari ipſe ſeiuicē mediolanēſis[o] z aquilegiēſis ordiare epi dbuiſſent.ita tñ vt i ea ciuitate i q̄[p] erat ordinādꝰ epꝰ alteriꝰ ciuitaꝭ.pōtifex occurrē dbuiſſꝫ vt ordinādi electio a pñā ordiatore ex ꝯſēſu vliꝰ[q] cui ꝓficiēdꝰ erat eccl'ie meliꝰ[r] ac faciliꝰ potuiſſꝫ agſci z i ſua q ad epatū ꝓuehēdꝰ erat nec tñ ordiatori ſuo ſubdēdꝰ fuerat vt ordiaretur eccl'ia.et eniꝫ[s] cuꝫ ſit dicimꝰ eccl'ia vna ſit cui i cātic] cāticoꝝ di vna ē colūba mea nl'lā aliā eē ꝯſtat niſi q̄ i aplica[t] radice ē fūdata a qbꝰ ipſā fidē vniūſo orbe ꝓpagatā eē nō pōt dubitari qd vt nob licet notiſſimuꝫ[v] oio ſit.btī tñ auguſtini teſtionio cōprobamꝰ audite qd i q̄daꝫ ope ſuo pclariſſimꝰ doctor dicat eccl'ie.ait eniꝫ ꝙ ſi nl'lo mō recte dici pt eccl'ia i q̄ ſciſma ē.reſtat vt qm̄ eccl'ia nl'la eſſe nō pōt ea ſit quā in ſedis aplice p ſucceſſiōes[x] epoꝝ radice ꝯſtitutā hoiuꝫ nl'loꝝ malorum malitia[y] etiaꝫ ſi nota excludi non poſſit ſed pro temporis ratione toleranda iudicet vllo modo valeat extinguere. Idem.

Unitati non communicat ſciſmaticis conſentiens.

c ¶ Udēda. Caſus. PUdēda. ꝯſuetudo erat iter mediolanēſē z aglegieſeꝫ arch epos vt ſe ꝯſecrarēt adiuicē. Iſti cū.eēnt i ſciſmate vnꝰ ꝯſecrauit aliū z ñ obſeruata ꝯſuetudie antiq̄ facta fuit ꝯſecratio. z dicit ꝙ cū in ſciſmate ſūt z nō i eccl'ia potiꝰ execrāt ꝙ ꝯſecrāt. d ¶ Ut ita dicā.improprietatē locutiōis nōt. z eſt ibi emphaſis xxvij.q.i.nupt.z d.nuus eſt ipſum ſcelus. e ¶ Execratꝰ.q2ſi ē ꝯſecratꝰ ſꝫ ꝯſuetudinē. f ¶ Nomē.ž.xij.q.i.clericus. g ¶ Cōſecrationis.ar.de pe.di.iij.pnia. h ¶ Detractat.i.ꝯtradicit vel cōtemnit. i ¶ Execratꝰ.hec ꝓpoſitio ex:deformitatē ſignat.ſicut z df de pactus.ſ.turpiter pactus.ff.de caln.l.z generaliter. k ¶ Uideamus.iterpoſitio ē,ꝓ vſꝙ ad illud.ſ. et enim z c. l ¶ Cōſuetudinē.ar.in rebus ꝑperā geſtis bonū ēē ordinē ſolitū obſeruari. vt xxxij.q.vij. ſi ſolū.z.c. ad ulterij. ar. p pticulari cōſuetudine. m ¶ Difficultate.ž.diſ. lxiii.cū lōge. ž.xciij.diſtin. iuſta.Jo. n ¶ Aplico. ar.ꝙ metropolitani ab aplico ſūt ordinādi.ſed ꝯ li.di.g in alquo. z .lxvj. diſt.c.j.ex.de tēpo.ordi. ſi archiepi.ego dico de iure cōi,a ſuis ſuffraganeis eē debere conſecrari ſꝫ tñ papa ꝯtrā facit. Joānes. o ¶ Mediolanēſis.ž.xj. q.i.illud.io. p ¶ In q.i. ad quam. q ¶ Ullis.i.vniūſoꝝ. r ¶ Deliꝰ.ar.iudicē Cauſa in eo loco debere iudicare vbi rei ſitus magis poſſut ingri.xxxiij.q.ij.ſiue.ar.xxiij.q.iiij ſi illic. s ¶ Etenīꝫ.hoc ꝯtinuat cū lr̄a q̄ pcedit illud videamus.Jo. t ¶ In aplica.i. apl'oꝝ.ſ.aplis.vt ad itellectū ſiat relō.ſi.ž.di. xxxiij.ſ.unitati. v ¶ Notiſſimū.z ita qd notiſſimū ē amplꝰ pbari pt.nil.n.ita ē idubitatū gn ſollicitā recipiat dubitationē.i auč. de tabel.i medio.z ita ē ar.ꝙ iutilis pbatio admitteda ſit.ar.ꝯ ex̄ d pba.c.ij.z.iij.C.de pba.ad pbationē. x ¶ Per ſucceſſiones.ž. di.lxvij.quoꝝ vices. y ¶ Malitia.ž.diſtin

Ar. ita dominus. Joannes.

a S Cisma. loquit pelagius cōtra quosdaȝ qui dicebāt eē cōicandū qbusdā hereticis ea rōne. q2 mali sunt tolerādi qđ reprobat ibi. nūc aūt ⁊c. q. d. illud de occultis itelligit. h de manifestis agit. Secunda rō erat. q2 iā diu fuerāt in isto errore. ⁊ forte fuerat eis ab ecclesia cōicatuȝ. qđ reprobat pelagius ibi. nec. n. leui. Tertia rō est. q2 ignorātia vel simplicitate errabāt qđ reprobat. vbi dicit. sed nec illud. Ad vltimū ponit cōclusionem suā. ibi. ad sūmā. p quā pȝ q aliqui logt q i ecclia nr̄a erat. cuȝ dicit nos. qđ absit vnū casū colligēdū credo ex illo verbo. circa fi. noli ergo ⁊c.

b Esse nō pōt. inde ē q vestis dn̄i q̄ vnitatē signi ficabat remā sit iduisa. vt xvj. q. vlti. sicut apostoli.

c Jude. q loques de huiusmodi dicit hi sunt q segregant. seipsos animam vel spūm non habētes. vt. j. e. q. iij. de illis qui sunt

d Nō possunt. quo ad effectū. q2 nō gficiunt in forma ecclesie. ⁊ ita exaudi' vt. j. e. i fi.

e Non aūt. Respō. prime obiectioni.

f Sociari. qđ non est faciendū cū sint extra ecclesiā.

g Detestat. excōicati non peccant vitādo cōionē fideliū. q2 peccāt heretici sed non arguunt. q2 cuȝ sint scismatici catholicis nō cōicant. sed q2 ab initio facientes scisma ab ecclesia se separauerunt.

h Leuigat. Rn̄. secūde rōni.

i Augēt. vt ex. de simo. non satis. j. xxxij. q. vij. flagitia. 𝔰. xvj. q. iij. licet.

k Diu restituisse. ecclesie. l. in scismate pstitisse.

l Recipent. ⁊ ita per gsns nec recipet ab eis.

m Dū ⁊ illi. i. catholici.

S Cisma^a sigdē ip3 qđ grecū nomē ē: scissurā sonāt^b: sȝ in vnitate scissura eē nō pōt^c: nō g vnitati cōicat q scismatici cōicat: ptes sibi fecerit ⁊ ab eo qđ vnū ē: vt apli iude^c iaȝ vbis loq̄r semetipos segregātes. spm̄ nō hn̄t. qb' oib' illđ efficit: vt q2 i vnitate vnū nō sūt: vt q2 i pcceē voluerūt: vt q2 spm̄ n̄ hn̄t corpis xp̄i sacrificiū hēre nō pn̄t^e: nō aūt^f nob nūc illa qō ē vtrū tolerare malos. sȝ vtrū đbeam^g scismaticis sociari^s: sȝ ēt illi lȝ in sensu suo abūdātes int mr̄na tn̄ viscera positi q̄rerēt vitatē a nobis repellēdi n̄ erāt: donec apud eos rōne duce rei vitas claruisset: sȝ q2 se ab vl̄i ecclesia diuiserūt: sicut btūs aug. ait. ois catholicus securus eā ptē detestat^g: cui eccliaȝ vlalē aplicis sedib' roboratā nō cōicare cognoscit. nec eniȝ leuigat^h crimē eoȝ: magis đo augetⁱ^k: q eos diu restituisse dixistis: ne aplicis sedib' cōicātes i sua cōione recipent^l. In hoc. n. dū^m ⁊ illi culpādi sūt q cōicare talib' voluerūt multomagis^n tn̄ illi execrādi sunt: q nō solū i sacerdotib' cōionē aplicaȝ sediū: verūetiā in ipsis laicis^o spreuerūt. sȝ nec illud^p eis pdest q eos in eisdē lr̄is vel ignorātia^q rōnis vel simplicitate itellectus sui a nr̄a se cōione suspēdisse phibetis idipm enim magis est^r: pp̄ter qđ scismatici sūt q2 nō eos diuersa sentiēdi iudiciū: sed quedaȝ apud se delata sibi tn̄ incognita metuentes ⁊ cōtra aplicā sedeȝ temere credentes pessima diuisit opinio. qđ scisma spāl̄r eē btūs đnūciat augu. dicēs. De talib' aduersus^s auctoritatē tuaȝ ecclesiarū que ab aplica sede epistolas accipe meruerūt temere credēdo imanissimū scismatis crimē a se ppulsare nō potuerūt: ad summā^t aut illos ecclesiā esse creditis ⁊ cuȝ due ecclesie esse nō possūt nos (qđ absit) scismaticos iudicabit: aut si verā i aplicis sedib' eē cōstat ecclaȝ: ⁊ illos ab vnitate diuisos cognoscite: ⁊ cōionis questionē esse sublatā quā verā nisi in vnitate constat esse nō posse. Noli ergo q̄si nulla scismaticoȝ atq ecclesie dr̄ia sit velle indif-

n Multo magis. illi heretici.

o Laicis. q2 laicos ⁊ clicos catholicos vitabant.

p Nec illđ. Rn̄. tertie obiectioni. ordina lr̄am. sȝ q̄dam pessima opinio đlata apđ se sibi tn̄ icognita diuisit eos metuētes de futuro iudicio de pena gehenne. solēt. n. heretici talia minari nisi sibi credat. vel spes vl̄ opinio diuisit eos metuētes q̄dam dicta ab aliis hereticis. ⁊ tn̄ icognita sibi.

q Jgnātia. igrātia. n. iuris n̄ excusat i articlis fidei. q̄s oēs scire tenēt ar. xxxvij. dis. c. vl. sȝ effici ex actu'. viij. q. j. non sufficē.

r Magl. ē pp qđ scisma fuit q̄ et' ⁊ illū

Ar. n. magl viderēt heretici q ex idustria peccāt q̄ q ex rusticitate vl̄ simplicitate. vl̄ pt dicipūt lr̄a sonat q magi scismatici sit illi q tm̄ p simplicitatē suā sepāt ab ecclia q̄ sint illi q pp subtilitatē aliq̄ errāt. sc̄a. n. subtilitas istos cōpellit i quā si caddit voluntariū sȝ iuiti. illos dcipit igrātia voluntaria.

s Aduersus aliquē. s.

t Eplas. đ gmēdatiōe fidei sue. vt di. xix. i canonicis. ar. q ipi exēplo sic origiali sit fidei adhibēda. ar. xxv. q. ij. sicut'. ⁊ ex. đ fi. istru. c. j.

v Ad sūmā. supple ad vltimū. li. j. dica

vl assumā.i.assūptionē faciā. a ℂ Utroꝝ. catholicā.ergo alloqui: corpus xp̄i q̄re ei nō ꝓdest ſ; nocet: vel loq̄t de clico q ꝑter formaꝫ ecclesie sacrificabat.vt.i.q.i.si qs ingt.j. de cō se.di.iij.nō i nobis.ꝫ.i.q.i.sicut.io.faue.hoc itellexit ad literam.
b ℂ Diuisuz i.q reprobet ab apostolo.
c ℂ Desistit ipse q pri⁹ ipe erat existēdo bon⁹.ṡ.e.oib⁹.vel ecclesia desistat eē apud eum.

¶ At celestin⁹. si qs vel catholic⁹ ꝑdicat. ex hoc distiguit q. vt.ṡ.eo.§.si autem.
e ℂ Ceperūt supple ⁊ sepa ucrt se.ṡ.c.ꝑ xl.ꝟ. ēt illi l;. ⁊ illud forte itelligat de illis q iā ꝑdicare ceperūt.h. ꝑo itelligit ꝺ las dānato ꝑ sniam canōis vl hois q nullo mō excōicari pōt. vt dixi ṡ.e.q.j.ſ; ꝫ dicit in fine.
f ℂ Nec iudicam⁹.s. talez qui canonice erat deposit⁹
g ℂ Remotū.ar.j.c. ꝑx. qꝺ ,de codez loquit:⁊ ē similis exposi-

ferenter vtroꝛūq;ᵃ sacrificijs sociari.nō ē corp⁹ xp̄i qꝺ scismatic⁹ cōficit si vitate duce dirigimur. nec n.diuisuzᵇ eē xp̄m poterit q̄sq; sine apli reprobatiōe ꝯfingē.vnā aūt vt sepe dictū ē:q̄ xp̄i corp⁹ ꝯstat esse eccliam.q̄ i duo vel i plra diuidi ñ pōt:sil'.n.cū ab ea q̄sq; recesserit ecclia eē desistitᶜ. Itē nicolaus papa scribit' michaeli augusto. Ergo q̄ a fide ecclie ꝯtra venit:aliū excōicare ñ pt.

At celestin⁹ᵈ papa orientalib⁹ ep̄is scribens si qs ab ep̄o nestorio vl̄ ab alijs q eū sequunt exq̄ talia ꝑdicare ceperūtᵉ.vel excoicat⁹ vel exut⁹ ē seu antistit̄ seu clerici dignitate:in nr̄a hūc cōione durasse ⁊ durare māifestū ē:nec iudicam⁹ᶠ eū eē remotūᵍ q2 nō potat quēq; ei⁹ remouere snia: q iā se ꝓbuerat ipse remouendū. Idē ad clerūᵇ ꝯstātinopolitanum Nō ꝓnūr excōicati:q ab hereticis excōmunicant.

Aperte' igt sedis nr̄e anxit auc̄tas nullū sine ep̄m siue clicū siue ꝓfessione aliq̄ xp̄ianū:q a nestorio vel ei⁹ silib⁹ exq̄ talia ꝑdicar ceperūt:vel cōione vel loco suo diecti sūt: vel

electū vel excōicatū videri s; hi oēs i nr̄a cōione huc usq; ꝑdurāt: q2 neiez dijcē vl̄ remouē potat:q ꝑdicās talia titubabatᵏ:itellexisti ipator ex sup̄ memorat] nō potuisse vt ñ dicam⁹ ꝓlatū suū saltē:quelibet,remouē q fuerāt olim remoti nec deijcere quēq; iam aū ꝓstrati... ténico.pa. Ad iudicaꝫ.excōicati ñ recipiūt.

Miramur quō excōicati ad iudicādū recepti sūt:cū ſm aplicos canones sine cōmēdaticijsˡ lr̄is i cōione sola recipi ꝓhibeāt.absurdū.n.ē vt cui nō liceat ētᵐ cū minimis iux̄ sacras regulas cōicare:liceat ēt ei,ꝺ suis pene maiorib⁹ iudicare. His auctib⁹ⁿ ꝑspicue mōstrat ꝙ exq̄ aliqs ꝯ fidē ccpit aliqd docere nec deijcere quēq; valet nec dn̄are.Obuiat tñ illud augustini:recedētes a fide nec baptisma nec baptiçādi ptātē amittūt.Luz ḡ° sacerdotalē vnctionem vtraq; ptās v; baptiçādi ⁊ excōicādi seq̄t a fide recedētes:aut vtrāq; retiebūt aut vtraq;ᵖ carebūt.s; aliud ē ptās officij aliud execūtio:plerūq; officij ptāsᑫ vel accipitʳ veluti a monachis in sacerdotali vn-

tio.xix.dist.nulli. h ℂ Ad clerū.hec nō sunt verba.g.sed nicolai.hoc.c.⁊ supius totuz est vnū.quod patet per illud.j.eo.intellexisti.

¶ Aperte q ita delecti fuerūt. k ℂ Titubabat.nota titubantē in fide esse hereticū sicut falsi assertor enim dici. vt.ṡ.iiij.q.iij.i testib⁹.ex̄ de hē.dubi⁹.nā hereticorū vocabulo cōtinet q leui etiā argumēto a fide deuiat. C. de here.oēs.in fi.qūq; tñ titubatio excusat ⁊ repetitionē inducit.l.fi.C.de ꝯdi. indebi. Idē.

l Miramur.cōmēdaticijs.⁊ est hic arg.ꝙ si aliqs est excōicatus.⁊ si ꝑoīt dicat se absolutū nō esse ei credēdū sine lr̄is. vt no.i.q.vij.didici.extra de offi.ordi.ex parte.

m ℂ Etiam cū minimis. ṡ.di.xliiij. nobis.ṡ.dis.xxj. inferior. arg. cui nō l; minus nec maius.ff.de ser. expor.l.vlt.ff. de sena.q indignus. Nas ſi pene causa ꝓhibet a maiori ⁊ a miori.ff.de inter. re.relegatoꝝ §.vltimo.⁊ ꝺ ser. expor.cui pacto.
n ℂ His' auctoritatibus. hoc mō ꝓcedit in.§.j.infert ex.c.ꝓcedētibus.ꝙ ex quo qs cepit talia ꝑdicare. ꝙ nō pōt quē q̄ excōicare. scꝺo pōit obiectionē q̄dāꝫ ⁊ eā soluit distinguēdo inter ptātem ⁊ ptātis execu tionez. tertio ponit quādā icidētē qōnē. ⁊ caꝫ soluit ꝑ distinctiones ⁊ ad alteram ptē distinctionis inducit capitula sequē-

tia. o ℂ Lū ergo.ar.ꝙ sacerdos pōt excōicare.ij.q.j.nemo.ex̄ de offi.or.cū ab ecclesiarū.
l;. M. diceret ꝯ.xvj.q.i.c.j.xj.q.iij.debent.
p ℂ Utraq;.si ḡ ꝯiūcta sūt.aut vtrūq; retinē dū ē aut neutrū.C.de iur delib.q̄dā.ff.de admi.tu.cū querit. q ℂ Ptās.ipse ordo vel abilitas q̄dā quā ex eo qꝺ ē sacerdos h; de ptāte lista.similiter distinxi.xvj.q.j.§.ecce.
r ℂ Uel accipit.puta sine executione.

f ¶ Vel accepta. puta sine executione. vel ac cepta cum executione. b ¶ Man⁹ recōciliato rie. c ¶ Si hereticus. idē est si catholicus. q2 cōtinet errorē intolerabilē. d ¶ Snia. extra de sen. excō. p tuas. e ¶ Qd. hic ponit incidē tē q̄onē quaz statim soluit. f ¶ Gladio. sed nūqd hoc est ita simplr verū q si pos sum eū repellere a testimonio cōtra me q possū z eū a terēda snia nō videt. Nā obijciendo ei crimē in moduz exceptionis. repellā eū a testimonio extra de testi. sup eo. nihilominus tū remanet ꝑlat⁹. vñ dū tolerat poterit me iudicare. viij. q. iiij. nonne. z nisi in casu. s. cū post cōfirmationem z añ ꝯsecratio nē crimen in modum exceptiōis. obijcit extra de accusa. super his. g ¶ Testionia. est ar. cōtra. C de hēti. l. qm. sed illō nō valet. cuz hodie sint oēs excōicati. ex de hereti. excōmunicamus. h ¶ Potest. s. ij. q. vij. si hereticus. i ¶ In hereticū. s. dictin. xxxvij. si qd ꝟ. xxxij. q. vj c. i. ꝟ. Sed illud q̄ ad con

seruationē mrimonij. Istud quo ad thorum. k ¶ Quisqs. s. xxi. q. vij. c. i. cui⁹ hec est pone. l ¶ A vobis. j. de pe. di. i. verbū. ꝟ. sed qliter ꝯrietas soluat. in sequenti. ꝟ. inuenitur. m ¶ Ita suscipit. ar. sniam heretici fidē facē ecclesie. z vnius iudicis sētētiā fidē facē alij. vt. s. ij. q. i. multi. z. ff. de crimine ex pil. here. res hereditarias. arg. op. ff. de iureiu. si duo patroni. sz tū g signauit ꝟ ar. non itellexit ar. in his capitulis: qa nō dicit h q excōicatos ab hereticis nos pro excōicat hēam⁹: q2 ipsi nemiez pos sunt excōicare. ex̄ ꝺ here. vergētis. sed nō recipim⁹ eodē mō malos hereticos sic bonos hereticos. q2 nō ad dignitates vel ordies sor te: z si sec⁹ fiat. qnqz fit ꝓpter scādaluz vt dicitur in c. quisquis. n ¶ Sub dyacon ⁹recipiat ad pniam. nō. n. dic ꝟ excoicatōe vel ꝺpositiōe o ¶ Quo. i. ad quā. sz illō nō pp sniam ei⁹. s. excōicatiōis. Naz in causis ciuilib⁹ z crimialib⁹ snia ex̄ ecclesiā hz firmitatē. ar. xj. q. iij. iulianus. ꝟ. i.

ctione vel accepta[a] sine sui executione retinet: veluti a suspēsis qb⁹ administratio iterdicitur ptās nō aufert. a fide itaqz xpi recedētibus ptās non adimit: sicut redeūtibus nō reddit ne non hoi sed sacro iniuria fieri videat: vñ ab hereticis baptiçati vel ordinati cuz ad vnitatē catholice fidei redierint: si forte intuitu ecclesiastice pacis in suis recipient ordinibus: nou iterabit sacrm qd in forma ecclie ꝓbabitur ministratū: sed p ipositionez man⁹[b] ꝓstabit v̄tus sacri: que extra ecclesiā nulli docet esse collata. cū g̃ vtraqz ptās in hereticis remaneat si hereticus[c] catholicuz vel aliū hereticū excōicauerit vt in cōione sue heresis illū adducat: q2 iniqua est sentētia[d] pōdere caret: qd[e] si in catholicuz praue viuentē vel in hereticū flagitijs vel facinoribus dedi tū vt aial ad recte viuendi normā vtqz redeat: sniam dederit an vterqz an hereticus tm̄ eius detineat snia merito querēdū videt. pōt aūt dici catholicū snia heretici nullīe teneri. nō eni potest oris gladio[f] ferire: quē accusare: vel in quē testificare nō valet. si eni q̄s diuina testimonia[g] nō cōsequunt: q2 ex̄ ecclesiam sunt pōdus humani testimonij pdiderūt adūsus eos q in ecclia cē videt: nec adūsus eosdē ecclesiastice auctis pōdus hēre poterunt[h]: q ab ea⁹ fide discessisse ꝓbati st atqz ideo ab ecclia sunt cōdēnati. In hereticū[i] autez ptātē hēre vr hereticus sicut z diabolus potestatem in malis tanqz in suo pecore. Vñ scribit aug. vincētio donatiste z rogatiste.

Pro aliquo faciore ab hereticis excōicatus: a catholicis non est recipiendus.

Quisquis[k] pro aliquo flagitio vel faciore ꝓiectū a vobis[l] ita suscipit[m] sicut suscipiūtur q excepto errore quo a nob sepanni sine crimine apud vos vixerint displicet nobis. sz nec facili ita mōstratis: z si nō mōstretis nonnullos toleramus quos corrigere vl punire nō possum⁹ neqz ꝓpter paleā relinqm⁹ areā dñi: neqz ꝓpter pisces malos rumpimus rhetia dñi: neqz ꝓpter hedos in fine sepandos deserim⁹ gregez dñi neqz ꝓpter vasa fracta in cōtumeliā migram⁹ de domo dñi. Idē ad eusebiū.

Quisqs pp disciplinā ab hereticis excōicat nō ē a catholicis recipiendus.

Subdiaconus[n] qdam hyspaniensis ecclesie nomine ꝑmus cum ab accessu indisciplinato sanctimonialium ꝓhiberetur: atqz ordinata z sana ꝑcepta contemneret a clicatu remotus est. ego si placet dño iustum moduz fuo: vt si qs apud eos propter disciplinam degdat⁹ ē: z ad eccliā catholicā trāsire voluerit: i hūiliatiōe pnie recipiat: q°[o] z ipsi eū forsitā cogerent ii apud eos ma

Mā. 13

a ℂ Sz istd augustini.s.e.q.pr.§.his auctl bus.in illo vbo recedetes.s.j.q.i. qdgdam. b ℂ Alia vo.large h sumit sacrz.ut.i.q.iij.c. vlt. c ℂ Sacerdote.nisi i necessitate.tuc lai cus recociliare pot.de pse.di.iiij.scm. d ℂ Da bebut. cu ex trema necessitate cogete sacrz baptismi a qcunqz tradit lz ab hetico. Querit q re eucharistie sacrz n sit ab hetico accipiendu.cu in alterutro fides z ptritio vice suppleat sacri.de pse.di.iij.vt qd pas. z dist.iiij. baptismi vicem Rnd.plenior remissio fiti baptismo q i sola cordis ptritioe. ita q nec purgatoriu sentiant q in fine baptizant.d pe.di.vij. nullus ex pectat.sufficit at ptritio corru.vel qz alia est in reliquis sacris psideratio q in baptismo. vt.xxij.di.§.veru qz necessarior est z ianua oium sacroz vel sufficit sic scriptu ee.vel qz in euchari stie sacro solent hetici forma ecclesie puertere. vt.s. e.c.scisma. in baptismo vo n de pse.dist. iiij.siue hetici cius ba.vel io qz qcuqz accipit baptisma accipit christi corpus.sed no couertit de cosecr.di.iiij.nulli est aliquatenus. e ℂ Nullaten.j.eo.c.vltimo. S I que.extrema.ar.ex de reg.iur. qd no est licitu.vnde z cito debet hoc face.j.q i.costat.g ℂ Putem.i.fidem dei putem cor di suo adhibuit. h ℂ Baptismat i.j. de cose. di.iiij.scm.b. i ℂ Esse.s.q.i. dns declarauit. k ℂ Perusitate.s.i.q.vij. pueniétibus. l ℂ Prodesse.j.de cosec. di.iiij.tuc valere. m ℂ Iniquus est ab initio n ex post facto. n ℂ Si quis dederit hic elicit arg. hic ignorátia iuris partim excusat.sz no ex toto. relevat quide pe nam sed non absorbet culpaz. simile i paz. simile i uenit. lxxxij. distin. plurimos. xxviij. dist. presbyterum.vlij.dist. cosuetudo.j. de cose.dist.ij. scriptura.xxx q.i. de his.s. iiij.dist.c.j. de cose.di.iiij.retulerunt. o ℂ Et nescit q ecclesia cotradicit vl nescit defacto sz est ignorátia crassa. p ℂ Dumamus. hec ergo snia potior est z ceteri ppponenda q maior nunt pietan.ix. di. sana.ff.d pa ctis.maiore. q ℂ Sine oblatione.s.xij.q.ij. de viro.z.xxxiij.q.ij.latorem.

nere voluisset. Sz illda augustini itelligit dictu: no p pter sniaz cuius ptas nulla e ex eccliam: sz i detestatioe criminu q in hereticis sic in catholicis eq sut puniéda.pt tn illd augustini de ptate baptiçadi itelligi n ligadi aut soluedi vel cetera sacra ministradi.baptisma nanqz siue ab hetico siue a laico mistratu fuerit: dum mo i vnitate catholica fidei accipiat: n carebit effectu. Alia vob sacra: vt sacri corpis z saguis dni ex coicatois vl recociliatois si ab hetico vl catholico n sacerdotec mistret vl nullu vl talé hebutd effectu. vn z ab oib9 fidelib9 nullaten9e sut recipieda. Hic aug. scribit i.j.li.d vnico baptismo. In extremo posit9 etia ab heretico pniam accipe vz.

S I que forte coegerit extreaf necessitas: z vbi catholicu p que accipiat n inuenerit: z i aio pace catholica custodiens p aliqué, ex vnitaté catholica positu ac cepit qd i ipa erat catholica vnitate pceptur9: si stati et d hac vita migrauit: no eu nisi catholicu dputam9 si at fuerit a corpali morte libat9 cu se catholice pgre gatioi vl et corpali pnia reddiderit: vn nuqz corde discesserat: n solu no iprobam9 qd fec: sz et securissime vissimeqz laudamus: qm putés g deuz credidit corde suo vbi vnitaté sruabat z si ne sci baptismatisb sacro qd vbicuqz iuenit9 no hoim sed dei ee cognouit: noluit ex hac vita migrare: si qs aut cu possit i ipa accipe aliq mety pusitatek elegerit i scismate baptiçari: et si postea venerit ad catholica ecclia certu e illi pdessel sacrm: qd alibi accipi pt.pdesse n pot: pusus z iniqu9m e: z tato pniciosi9 qto scietius

I te iuli9 pa. Per annu piteat: q d manu hetici ne sciés phibita cóioné acce

S I qs dederitn aut pit accepit coioné d manu heretici: z nescito q catholica ecclia pdic: postea itelligés vnu annu itegru peniteat.si aut scit z neglexerit z postea pniam egerit decé anos piteat.alij iudicat septé z qda huamp vt qnqz anos piteat. Si qs pmisit hereticu missa sua celebrare i ecclia catholica z nescit.xl.dies piteat.si p reuerétia ei9 anu vnu piteat.si p danatioe ecclie catholice z psuetudis romanoz pijciat ab ecclia sic hereticus: nisi heat pniam: si huerit decé anos piteat.si recesserit ab ecclia catholica i pgregatioez hereticoz z alijs persuaserit z postea pniam egerit: duodeci anos piteat: tres ex ecclias vij.iter audiétes z duos ex coioné. De his ita in canone dicit: vt.xij.anno comunioné sine oblatione p cipiant. Item grego.pa.

Q Repit rex. ar. q filius regis rex vocari debeat. lz regnū nō habeat. et est ar. pro comitibus theutonie et italie. iā. n. dñs et est sola admistratio deest. ff. de li. et po. l. i suis. b Nil fuisse. i. partim. c Perciperet. rōnez quare liceat i necessitate ab heretico recipere baptisma. et nō corpus xpi. hes. s. c. i nota. cū extrema. Item nō. q in necessitate possum socio ↄfiteri. de pe. di. i. quē pēitet. Itē recōcilia tionē petere. de cōse. di. iiij sez idē posset dici de vnctione olei. Sed de oībus q spectāt ad officium sacer dotis illud so lum licere lai cis credo et i necessitate. de qb9 expressū inuenio.

d Questio. ij.

Q Uod autez sēmā tius secūde ↄstionis col lige. j. e. c. vl. ex de sen. ex. a nobis. Sed nota q post mortē nō pt qs accusari. nisi i tribus: de heresi. j. e. c. vl. vel si hereticos istituit herdes. ex de here. si qs eps. vel si i notorio crie decesserit. lxxxviij. di. neqz. s. xxi. q. v. placuit Alij vo volūt plures casus addere q vbicū qz pōt agi de crie ppt bona alicuius, sp pos sit accusari. vt. i crie lese maie. vereseos repe tūdarum. et aliis. C. ad. l. iul. ma. l. vl. C. de here. manicheos. C. si re9 vel accu. l. vl. C. ↄ ap. apo statarum. ar. ex q filij sint le. cām. sz dic q leges nō pmittūt aliquē accusari p9 mortē. nisi pp b ona tm. vt q excōicet vl alia pēa afficiat i h

lijs. vj. q. j. s. ver. vā ↄsiderata. l. ītētiōe que tm ad bona agit. pz sm eā qaccusari nō pt vt excōicet sz de qcūqz crie ciuilit agi posse ↄ defunctū pp dāna illata resarcieda. et hoc sm canonicā eqtatē. ar. xvj. q. vj. si epm. ex ↄ rapto. c. pe. ex ↄ vsu. tua. lz sm leges se cus distiguit pcedit hoc mō i hac q stione prio p bat vsqz ad s. his q ñ pt excōicari p9 mortē ab ide ↄtium. e Sup terrā nisi cū iaz est i aliq ar ca mortu9 nō sup terrā. ar. ff. de relig. dl ut. hoc falsuz extra de sen. ex. a nobis.

Potius est mortem arri pere q de manu heretici cōionem accipere.

O Repit erm'gild9 rex iuuenis terrenū regnū despiciēs sed forti desiderio celeste qrens in cilicijs iacere vinculat9. et iō oīpotēti deo ad se cōfirmādū pces effundere: tātoqz sublimius gliam trāseūtis mundi despicere qnto et religatus agnoue rat nil fuisse[b] qd poterat auferri. supueniēte autem festiuitatis paschalis die i tēpeste noctis silētio ad eū pfidus pr arrianus epm misit: vt de ei9 manu sacri lege cōsecrationis cōionē pciperet[c] atqz p h ad grām patris redire mereret: sz vir deo dedit9 arriāo epo venienti exprobrauit vt debuit eiusqz a se perfidiam dignis increpationibus repulit: quia et si exterius iacebat ligatus apud se ta men in magno mētis cul mine stabat securus. ad se itaqz reuerso epo arria no pr infremit: statimqz suos appitores misit q cō stātissimū confessorem dei illic vbi iacebat occiderūt

Questio. ij.

Q Uod āt9 p9 mortē null9 excōicari valeat vl absolui ex vbis euāgelij mōstrat qb9 dr: qdcūqz ligauer[i] sup terrā[e] et c. sup terrā in qt nō sub terra oñdens: q viuētes p varietatē suo rū meritoz soluere possu mus et ligare. de mortuis autē sniam ferre ñ possu m9. Vñ leo papa scribit rustico narbonēsi epo.

Nō pñt ab ecclīa solui p9 mortē q in hac vita ab ea noluerit absolui.

D E cōiōe[f] puaeis et ita ↄ funct9 hoz cā iudicio dei[g] reseruāda ē i cui9 manib9[h] fuit: vt taliū obit9 ñ vsqz ad cōionis remediū diffe rei nos āt qb9 viuētib9 nō cōicam9[i]: mortuis cōica re nō possum9. Itē gela si9 papa fausto mgro fungēti legationis offō apud ↄstātinopolim. **Ecclesia viuētes pōt ligare vel soluere: nō mortuos.**

L Egat[k] exquo est reli gio chrīstiana vel certe detur exemplum in ecclesia dei a quibuslibet pō tificib9 aut ab ipsis aplis aut ab ipso deniqz salua tore veniam: nisi [m] se[n] cor uerti voluit. orandū est p eo in ecclīa. vt. xxvj. q. vj. his q. extra de sen. ex. a nobis. q exq p eū ñ stabat cōicare ei debem9. et ita est ab soluēdus p9 mortē extra de sen. ex. a nobis.

Mat. 16.

f De cōio ne supple dicimus. g Judicio s. xi. q. iij. qcūqz i terra. s xxiu. di. quo rūdam. h Māib9. j. de pe. di. iiij si ex bono. i Nō cōicam9. nec cōicar debemus et sic soluitur ↄ. j. de pe. di. i. multiplex. s. hi autē. qz dicit q si cō stat per indi dicia. q con

k Egatur. ex quo incepit esse. l Exemplum. s. di. xx. de quibus. m Veniā. vt. s. di. l. absit. et c. siqs ppostera. s. di. liij. deniqz ↄ. Sed h veniā i remissio nē pctī. ibi veniā. i. ipunitatē. n Nisi se. penitētibus tm delicti venia i indulgem9. C. de here. manicheos. vt. j. de pe. di. i. neminē.

e de cõse.di.iiij.ois qui. a ℭ Corrigẽtib⁹.s. di.ix.ego solus.s.iiij.q.iij.sola. b ℭ Fuisse. nã non solũ merita sʒ ẽt corpa nobis defecerũt.xxxiiij.di.fraternitatis. c ℭ Mortuos.vt lazarũ.ex de sen.excõ.a nobis.vel itellige de mortuis per pctm̃.de pe.di.j.§.h' idẽ pbatur.
d ℭ Faciendi.s.pctã dimittere. mortuũ suscitare. de pe.di.j.ꝓbũ.de ꝯse.di.iiij.nẽo tollit.
e ℭ Et i cel'. hoc itellige ꝺ vera ligatõe. nã iã vere ligat⁹ nõ ẽ qui quo ad deuʒ absolut⁹ est. ex de sen.ex. a nobis aliť ẽt.M.ꝛ.H. exponũt hãc auctẽ.qdcũqꝫ ligaueris sup terrã.i.inter viuos q̃ntũ ad iꝰ suʒ ligãtẽ.q.d.duʒ tu es sup terrã.ligare potes ꝛ mortuũ tm̃ quo ad ecclesiam.

Mat.16

f ℭ Absoluẽdũ.s.di lv.si euãgelica. argu.ff.de testi.q̃sitũ.ar.contra.ff.de spõ.oio. Sʒ isti⁹ brocardi solõnẽ hẽs i tex.xxiiij.q.ij.q̃s de⁹.

rigẽtib⁹ᵃ fuisseᵇ ꝯcessã. audiuimus enĩ sub isto celo nõ legiť oino nec dř qd ex eorũ voce depromiť.date veniã nobis: dũ tñ nos i errore durem⁹.id quoqꝫ pariť ẽt oñdãt q nob canões nitunť opponere qb⁹ hoc canonib⁹ qb⁹ reguľ q̃ lectiõe quoue documẽto siue a maiorib⁹ nřis siue ab apľis ipis q̃s potiores merito fuisse nõ dubiũ ẽ: seu ab ipso saluatore dño q iudicatur⁹ credit viuos et mortuosᶜ siue factũ est vnq̃ vľ faciẽdũ esse mãdať. mortuos suscitasse xp̃m legim⁹: i errore mortuos absoluisse nõ legim⁹ ꝛ q hoc tm̃ faciẽdiᵈ sol⁹ hũit ptãtẽ beato petro apostolo pnicipalř mãdauit: qd cũqꝫ soluer[is] sup terrã erit solutũ ꝛ i celᵉ.ꝛ qdcũqꝫ ligaueris sup ter.ꝛc̃.sup terrã ingt. Nã i ligatõe defunctũ nũq̃ dixit ẽẽ absoluenduʒ.ᶠ

Itẽ vrba iuliãmũdo epo: Nõ oʒ ab eoꝝ elemosynis p⁹ mortẽ abstinere: qbus i vita cõicare ñ ꝯsueuimus.

Sanesᵍ quod super richardo filio borelli vestra fraternitas se egisse inotuit p zelo deiʰ ꝛ aiaꝝ salute ꝛ charitate laudamus: sʒ ñ ẽ adeo timẽduʒ nõ adeo ẽ vobis ab ei⁹ elemosynis abstinẽdũ. ℭ Inter ceteros qppe nře fidei přes beat⁹ leo papa doctor egregius: qb⁹ viuis iquit nõ cõicam⁹: nec mortuis cõicare debem⁹ Constat ergo qbus viuis vt ex oppositoⁱ loq̃mur: cõicam⁹: mortuis quoqꝫ cõicare possumus.nos plane iter duo oppugnãtia positi: inter impios ꝛ scismaticosᵏ videlʒ scismaticiſ vllo modo ˡcõicare nõ possumus aut licet peccatoribus vero ꝛ pdonib⁹ᵐ dispẽsatiue propterea cõicam⁹: quia ꝛ eccľiam hacten⁹ sustentauerũt ꝛ fideles se i posterũ pollicentur.alioquin oportet nos de huius mũdi ptib⁹ⁿ exire sub q̃ etiaʒ spõsione nos eis nuper i beati petri natalitijs absolutionem indulsimus. qꝛ ergo predictus vir neqꝫ excõicatus nominatiueᵒ neqꝫ cõicãs cũ excõicatis ex noie exijtᵖ sʒ i dñi sui fide ro quorum est richardus.

g ℭ Sane. Sic pone casum.ꝙ iste. R.fuerat excõicat⁹ cũ suis cõplicib⁹.sʒ postea absolut⁹ ab vrbano i natalicijs beati petri.sed tñ qꝛ nõ satisfecerat añ mortẽ p⁹ sñiam absolutionis de bis que forte alijs abstulerat.eps iste nolebat.vt p eo fierẽt i eccľia oblatiões. dixit ergo vrban⁹.ꝙ licʒ possit ei⁹ intẽtio merito cõmendari.verũtñ nõ est de iure qd facit.nã cũ iste nec excõicat⁹ ẽẽt nec excõicatis cõicasset.nõ põt ei illud negare.ꝛ fm.h.d.ꝛ sub q̃ spõsione nos eis.i.richardo ꝛ suis indulsimus absolõnẽ excõicatiõis q̃ tenebanť alij autẽ ponũt sic.ꝙ nõ fuerat excõicatus sʒ in aliquibus offenderat nec satisfecerat.ꝛ fm hoc ĩe fideles refertur ad id qd pcedit.ꝛ fideles se in posterũ pollicentur.tũc dic absolõnẽ nõ sententie sed peccatorũ. Sed nõne bñ faciebat eps q nolebat oblationẽ eius recipe si in mortali decesserit.lʒ nõ sit excõicat⁹ nec excõicatis cõicasset.dico ꝙ ñ nisi vbi erat notoriũ.ats nũqꝫ de huiusmodi obligationib⁹ notaui.xc.di.obligationes.
h ℭ Pro zelo dei.ꝛ ita lʒ factũ reprobetur.itentio tñ cõmendať ar.de cõse.di.iij.platuʒ.ats nõ.ꝫ.sola voluntatis forma mouerat opus.ꝛ qdcũq̃ quid agant hoies ꝛc̃.
i ℭ Ex opposito. ex sensu cõtrario imo a ꝯtrarijs.ar.de pe.di.ix.c. i.viij.q.j.scie dũ.ar.xxxij.q.v.qui sint.
k ℭ Scismaticos.de hac.s.e.q.j.scisma. l ℭ Vllo modo m ℭ Et pdonib⁹.ꝺ qb⁹ qd iu ris sit si aliẽa ñ restituať.qre ex ꝺ rap.sup co.
n ℭ Partibus.s.ij.q.j.multi.
o ℭ Nominatiue.p h' dixit hic mar.figẽs hic pedem.ꝙ si quis cõicaret ei qui icidit in canonẽ anteq̃ denuncietur. nõ erit excõicat⁹ sed confundiť extra de sen.ex. cũ desiderẽs. nec multũ facit pro eo ꝙ dicit noiatiue.nõ enim refert an pprio noie an alijs indicijs excõicetur quis.ff.si cer.pe.certum.
p ℭ Exijt.supple nec alis erat in aliquo pccõ publico.qꝛ tũc idẽ esset.vt.s.e.q.iij pena.

atq3 seruitio permansit: l3 nobis dispẽsatiue[a].i.q̃diu eos patimur: eo2 elemosy nis coicare ⁊ ɔ̃functi aiam xpiane religionis oib[9] mo dis adiuuare. Itẽ gelasi[9] pa. vniuersis epis p dardani am siue p illiricũ ɔsti. Nõ meret mortuus absolutio/ nẽ quã supstes nõ ɔ̃siuit

Nec quisq3 vobis oino psuadeat achacio p/ uaricatoris sue crimẽ fuis/ se laxatũ. q2 q postq3 i colle giũ recidẽs prauitatis iure meruit ab aplica coione se parari. in hac eadẽ psistẽs dãnatiõe defunctus est: ab solutionẽ quã supstes[b] nõ quesiuit oino nec meruit: nec mortuus iam põt ipe trare. si qdẽ ipis aplis xpi voce delegatũ est: que liga ueritis sup terrã ⁊ reliqua ¶ Ceterũ de eo q in diui no iudicio est ɔstitut[9]: no bis fas nõ est aliud decer nere: pter id in quo eũ di cos supm[9] inuenit[c] atq3 ideo nisi ei[9] noie refutato cete/ risq3 ɔsortib[9] hui[9] erroris cũ nullo psus eo2 pricipa re debetis mẽse dñice pu ritatẽ quã maiores nri sp ab heretica magnope ser uauerunt pollutione dis/ cretam. Item leo papa.

Incorrigibilis dãnationis sentẽtia relaxari non põt.

Damnationis sniam quicũq3 meretur ac cipere: si in suo sensu volu erit pmanere nullus rela xare[e] potuit. His auctori tatibus pbatur q̃ viuen tes non mortuos[f] soluere possumus vel ligare. verũ hoc non de omni crimine intelligendum est. sunt. n. quedam crimina de qbus etiam post mortem accusa ri possunt quilibet vel dã nari veluti heresis. Vñ i pma actõe qnte synodis legitur.

Heretici etiã post mortem sunt excoicandi.

Sanes pfert a qbus/ dã qui dicunt opor/ tere post mortẽ hereticos anathematiçari ⁊ sequi in hoc doctrinã scõ2 patru3 qui non solu3 viuẽtes he/ reticos condemnauerunt sed etiam mortuos: sicut eos[h] qui iniuste cõdemna ti sunt: reuocauerunt post mortẽ[i]: ⁊ i sacris dicticis[k] scripserũt: qd factũ est in

a ¶ Nobis dispensatiue. queritur in quo fu/ it dispensatum. cum hoc non possit ei dene/ gari. dic q̃ ideo dicit hoc. q2 omnes vie domi ni misericordia ⁊ veritas. xxxiij. q. ij. admo/ nere. vel ideo dicit dispensatiue. q2 nõ cõpelle bãt eũ ad sa tisfactionem. ⁊ ita nõ fuit cõpulsus. pos sunt tamẽ he redes eius cõ pelli. vt extra de rap. in litis b ¶ Nec qsq̃. supstes. ar. q̃ l3 heres vsurarij satis faciat de vsu/ ris. vsurarius tñ post mor/ tem cõicãdus non erit. si su perstes abso/ lutionẽ ⁊ pe/ nitentiam non quesiuit. arg. j. xxvj. q. vj. q recedũt. extra de sen. excõ. a nobis. c ¶ Inuenit nam in eo lo co quis cõue nit in quo re peritur. iij. q. vj. c. j. de pe. dist. j. nunqd cayn. C. vbi d curiali vl co/ artali. l. vltia. Jo. dñs legũ ītelligũt sibi habet forum rõne rei peti te. vel ratione cõtractus vel criminis. lic3. P. dixerit q̃ vbi cũq3 reus reperitur possit cõueniri. vt. C. vbi de crimi. agi oportet. l. i. b. d ¶ Atq3 supple nil aliud debetis face. e ¶ Nomine. i. errore eius ⁊c. quo errore obligati sunt diabolo. na3 nomẽ accipit pro oblone. s. eo. aduocauit. vl dic nõ debetis participare cum aliquo eoru3 ɔsus. sed refutare nomẽ eius ⁊ complices. f ¶ Damnationis relaxare. s. xj. q. iij. qui ui bente. s eo. legitur. g ¶ His auctoritatibus. nõ mortuos. l3 etia3 mortui essent. sed videt q̃ iste post mor tẽ nõ possit excõicari. q2 admonitio semp de/ bet pcedere vindictã. xij. q. ij. idigne. ita ⁊ ab sens nõ põt excõicari. iij. q. ix. absens. sed dic in hoc casu spãle esse. vel dic q̃ fuit admoni tus a canone. xxiij. q. v. administratores. S3 qd si aliqs voluit eum defendere admittet. sic ff. de pcu. ser/ uum. §. publi ce. ⁊ maxime cũ in eã crimi nali pro inui to quis possit appellare. ff. de ap. no. tñ sed quod ad/ mittet cũ nõ possit cauere de rato. ratu3 videt here ex quo non op/ ponit obijce/ re ɔtrarie vo lũtati. de ɔse. dist. iij. que/ ris ⁊c. b.

h Sane. i. bene ⁊ sapiẽter. Ca/ sus. pbat qn ta synodus he reticos post mortẽ excõi/ cari posse. Primo mul/ tiplici auctoritate augusti ni. Secundo auctate mul/ torũ epo2um qui hoc fece/ runt. Tertio auctte rabani epi. Quarto auctate eccle cõstãtinopol. Quito auctte theophili. Sexto repetit synod[9] aucte augu/ ⁊ ec. cle cõstãtinopol. vel dic q̃ in fine logt i ¶ Sicut eos. s. xj. de vera ecclia romana. k ¶ Post mor q. iij. qcũq3. s. e. q. de cõione. k ¶ Post mor tẽ. ɔ. xxiij. di. q̃ rũdd. ⁊ ex q hi. sint le. cãm. sed spãle est hic ⁊ i casib[9] qs nõ. s. in pn. qõnis. ⁊ ẽ ar. q̃ si in aliq lapide vel colũna ieniat scriptura fides ẽ ei adhibẽda. ar. iij. q. vij. po stulat[9]. ar. ɔ. C. de relig. monu. l ¶ Dicticis. dictice sunt tabule a dico dicis. vñ marcialis. Clerico dictice lateri ne depresse i vnquam. l ¶ Dicticis dictice sũt colũne. vbi imagines patrũ suo cathalogo ponuntur. Joã.

Dat. 6.

a ¶ Designat.j.de cse.di.ij.cũ omne crimẽ.
b ¶ Uel cecilianũ.§.xxiij.q.iiij.ipsa pietas.
c ¶ Ecõtrã de librorum.sz qd si i scrinio alicui' i-
ueniant rõnes vel istrã p q pz eũ vsurariũ fu
isse.nũqd pot excõicari.vĩ q sic nisi ó vsuris
satisfecẽit qd
tñ ñ ẽ verũ vbi
occultũ fuit.
d ¶ Reliq-
runt.vt ex̃ de
hẽti.si qs epĩ
nec ẽ ita i ali
is illicit[is] col-
legijs. Naz lz
nõ possit lega
ri illicito col-
legio. põt tñ
cuilibet ó col
legio.ff.ó re.
du.cũ senat'.
e ¶ Anathe
mati. arg. q
cognito erro
re etiam post
morte excõi-
cant hẽtici.
f ¶ Demon
strato. sz qlit
demõstrabit
istud.dicũt q
dã qr ónũcia
tiue. satis vi
hec rõ suffi-
cẽ.tñ si ónũ-
ciatiue pbare
tur q quẽ vi-
uẽtẽ aliqd e
nollet corrigi
excõicaretur.
At iste ẽ i cõ
ñuacia i quaz
óuenit ex cul
pa sua a qua
nõ põt exire.
e iõ non põt
excõicari .q-
dã tñ dicunt
cũ qbꝰ ẽ.h.q
nõ ẽ aliqs ad
mittẽdꝰ ónũ-
ciatie.imo oz
q iscribat se.
e q se obli-
get ad talio-
nẽ.iiij.q.iiij.
c.ij. s'cut pe-
ne suppone-
ret. dico q ei

ioãne: et in flauiano religio
se memorie episcopis con
stãtinopol. Itẽ in actiõe
v.august.ait. Et si forte isti
libri ita designanta traditor
rẽ suum sicut dñs designauit
iudam legat in eis noiatiz
et expsse: vel cecilianũb vel
eius ordiatores eorũdẽc li
brorum fuisse traditores: et ni
si eos anathematiçauo ipe
cuz eis iudicet tradidisse.
Quemõ recitata sũt aug.
scẽ memorie ↄsuluit statui
et teneri ab initio in ecclia.
ipiũ enĩz dogma iã iculpa
tũ est et cõdẽnatũ : et eos q
tali dogmati obnoxij sunt:
anathematiçari voluit ec-
clesie traditio: lz ẽt mortui
eẽnt.iõ scẽ memorie aug.
dicit si mõ cõuinceret ce-
cilianꝰ de his q iferunt ei:
ẽt pꝰ mortẽ eiꝰ illũ anathe
matiço. Itẽ multi epĩ cõ
gregati sũt. et qdã ó diũsis
causis ad ecclasticũ statũ
ptinẽtibꝰ disponẽtes de ip
sis statuerũt defunctis: q su
as facultates hereticis re-
liquerũtd vt ẽt post mortez
anathematie subijciantur.
Sũt aũt et aug. scẽ memo
rie eplẽ dicẽtes q si q i vi
ta sua non recte sapuerũt:
lz non ↄdẽnati fuissent ad
huc viuẽtes: tñ demõstra
tof pctõ etiã si post mortez
anathẽati subijciãt. Itez
si vera sũt q ceciliano obie
cta sunt et nobis aliqñ pñt
mõstrari ipz mortuũ ana-
thematiçaremꝰ. Itẽ dicis
mihi licere ẽt de mortuis
iudicare: qr iudiciũ nõ tñ
ó viuis sz ẽt mortuis solet
fieri. Itẽ tabula scẽ me-

morie epũs factꝰ edissene ci
uitaf: q in sacerdotibꝰ re-
splenduit theodorũ mopso
thenũ post mortẽ in ecclia
anathematiçauit. Itẽ ro
manorum etiã ecclia añ pau
cos annos dioscorũ q fuit
papa eiusdẽ ecclie: ẽt post
eius mortẽ anathematiça
uit.cũ nec in fide peccasset
tñh et hoc oẽs hoies sciũt
q degũt hic rome: et ma-
xime q in dignitatibꝰ exi-
stũt q ẽt eidẽ dioscoro cõi-
catores pmãserũt vsqz ad
mortẽ eiꝰ. ¶ Itẽ si ad tpa
theophili scẽ memorie vel
supiꝰ aliqs recurrerit: etiã
origineĩ inueniet post mor
tem anathematiçatuz. qd
etiam in isto fecit et vestra
sanctitas: et vigiliꝰ religio
sissimus papa antiquioris
rome. Item sancta syno
dus dixit. Sufficiunt que
dicta sunt et plata ecclasti
cã traditionẽ demõstrare:
q oportet hereticos etiam
post mortẽ anathematiça
ri. Itẽ in actione quarta
sancta synodus dixit. Au-
gustini sancte memorie: q
iter epos aphricanos splẽ
duit: diuerse epistole sunt
recitate significãtes : quia
oportet hereticos etiã post
mortem anathematiçari.
talem autẽ ecclesiasticam
traditionem et alij aphrica
ni episcopi reuerẽdissimi
seruauerũt: sed et romana
sancta ecclesia quosdã epi-
scopos etiam post mortem
anathematiçauit.lz in vita
sua p fide ñ eẽnt accusati
et vtrũqz apd nos hita ge-
sta significãt Questio.iij.

cui supponeret iste si viuẽt sz nõ cui mõ sup
ponit.nec mirũ cũ grauꝰ sit peccare i mor-
tuũ q in viuũ.vi.C.de sepul.vio.q sepulchra
g ¶ Itẽ romanorum.i cstãtinopol. h ¶ In si
de peccasset tñ.sz i ro.põ.sniam excõicatiõis
ptulit.vt dixi
xxj.di.i tãtuz.
vel nõ pecca-
uit in fide.vt
eẽt iuẽtor hẽ
sis sz veteris
imitatoris ar
ticulos fidei si
tenebat.vt.§.
xv.dist.c.j.xl.
dist.si papa.ẽ
sz hic de cstã
tinopol.
i ¶ Origenẽ
nõ loquit hic
de origene ó
quo habemꝰ
§ si.
j.e.q.iiij.
origenarij.a-
liũ enim erro
rẽ habuit iste
qz dixit oẽm
hoiem eẽ sal
uãdũ per illõ
nil odisti eo-
rũ que fecisti
et ita dicebat
deũ a deo mi
sericordes. q
nõ iustũ. pte-
rea.dixit xpm
passuz aere
pro diabolis
saluãdis.sz eũ
iste dãnatus
fuerit nonne
et eiꝰ scripta
vtiqz.extra ó
hereti.frater-
nitatis.qd est
ergo q qdaz
opuscula reci
piunt. nõ qa
eius sint. sed
qz ecclesia ap
probauit.eia
enim ursa fa-
cimus qbus
auctoritatem
impartimur.
vt.C.de vete.
iure enu.l.j.
g.j.

Quod autem[a] pro peccato alicuius tota familia excommunicanda sit: multorum exemplis probatur: pro peccato namque sodomitarum paruuli eorum qui beneficio etatis paterna flagitia nesciebant: celesti igne sunt consumpti. Item pro peccato[b] amalechitarum non solum paruuli eorum sed etiam bruta aialia vsque ad mingentem[c] ad parietem iussa sunt a domino deleri. Item dathan et abiron auctores scismatis fuerunt contra moysen et aaron: non tantum ipsi soli sed omnis substantia eorum cum ipsis descendit ad inferos. In nouo etiam testamento nonnunquam pctis eorum gentibus grauis pestilentia desceuisse legitur que etiam illos inuoluit: qui peccati conscientiam non habebant. si ergo tam seuerissime pro peccatis parentum inueniuntur paruuli puniti nulli dubium est quin pro peccatis eorundem sententia excommunicationis pariter feriri valeant.

His itaque respondetur pro peccatis parentum paruulos corporaliter flagellari ex verbis euangelij apparet ubi apostoli de ceco nato christum interrogasse dicuntur ¶ Rabi quis peccauit: hic aut parentes eius vt cecus nasceretur. ¶ In quibus etiam illud completur: quod dominus ait ad moysen: ego sum deus zelotes visitans peccata parentum in filios vsque in tertiam et quartam progeniem. spiritualiter autem peccatis parentum paruuli non tenentur[d]: ex quo per sacramentum regenerationis ab originali peccato fuerunt emundati. vnde per ezechielem dominus ait: anima que peccauerit ipsa morietur: filius enim non portabit iniquitatem patris: nec pater iniquitatem filij iusticia iusti super eum erit: et impietas impij super eum etc. quecunque etiam peccata parentes commiserunt: filius ex quo personaliter ab eis separatus fuerit ei non imputantur ad penam vnde peccato ade ideo omnes posteri tenentur dicuntur: quia nondum aliquis ex illo maliter fuerat propagatus[e]: quia vero apud deum non sententia sacerdotum: sed vita eorum queritur. probatur quod non est notandus sententia quem peccati macula non inficit. hinc paulus corinthijs scribens ait: si quis frater nominatur fornicator aut auarus aut idolis seruiens cum his nec cibum sumere debetis. ¶ Ex quibus verbis datur intelligi quod nisi prius aliquis nominatus fuerit de crimine .i. vel coram iudice accusatus vel conuictus vel in iure ipse de se confessus fuerit: quod nec sententia est feriendus: nec ab eius communione abstinendum. ¶ Non ergo pro alicuius peccato tota familia excommunicanda est. Unde augu. scribit ad auxilium episcopum

Pro peccato patris non est filius anathematizandus

Si habes de hac re sententiam certis rationibus vel scripturarum testimonijs exploratam nos docere digneris: quomodo recte anathematizetur filius pro peccato patris aut pro mariti peccato vxor aut pro domino seruus aut quisquam in domo etiam nondum natus si eo tempore quo vniuersa domus est anathemate obligata nascatur: nec ei possit per lauacrum regenerationis in mortis periculo subueniri. hec enim[f] fuit[g] corporalis pena[h] qua legimus quosdam contemptores dei cum suis omnibus qui eius dem impietatis participes fuerunt pariter interfectos tunc quippe ad terrorem[i]

Quod autem. Hic intitulatur .q.iij. in qua quesitum fuit an pro delicto domini familia est excommicanda. et tu ipse distingue. quia est pena corporalis et est pena spiritualis. pena corporali sepe punitur vnus pro alio. vt .j.q.j. si quis cum milite. ut de consti. di.i. in sancta.j.q iiij.i summa. Item pena spiritualis duplex aut i(n)dicti aut excommunicationis. pena interdicti bene punitur vnus pro alio. extra de sponsa.c. non est nobis. similiter alia pena spiritualis. vt .xc. di. oblationes. xvij. q.iiij. miror. de fil. presby. p(er) totum. j. q. i. quicquid. sed pena excommunicationis non nisi vt quidam dicunt enormitas delicti aliud suadeat. vt .j. eo. si habes. extra de sen. excom. iter. .j. si. Sed pena eterna nemo punitur pro alio. xj.q. iij. illud. sed pro vtraque parte allegat.

b. Pro peccato. s. i. q. iiij item pro acho(r) c. Ad mingentem .i. vsque ad canem vel infirmum qui propter debilitatem ad heret parieti et mingit.

d. Non tenentur. s. di. lvj vbicunque. et c. nunquam.

Si habes. anathematizet ticet. alios minori excommunicatione bene vnus pro alio punitur. et sic intelligitur illa .xc. di. oblationes. xvij q. iiij. miror. extra de ipso. non est vobis.

f. Aut pro mariti. nec est ciuiliter vxor pro marito. nisi in casu vbi res vxoris pro marito intelliguntur obligate. C. de pmipi.l.i.c.ij

g. Nec. non. antiphora est quod possit dici. quia inuenio vnum pro alio punitum.

h. Pena. certe in hoc quid excedunt. nam istud spiritualiter est. procedit aliis est interdicti. extra de spon. non est vobis. Sed pone quod possit anathematizari hec familia pro peccato alicuius vel ciuitas tota nunquid erunt excommunicati qui nascuntur. quod primum sunt baptizati an non. pro hoc fac. quia eadem familia est. vij. q. j. deinque. ff. de iudi. proponebatur. quidam tamen dicunt quod qui nascuntur non sunt excommunicati.

i. Ad terrorem. rc. ij. q. v. quis

Gen.19.

Reg. 15

Num.16.

Ioan.9

Exo.20.

Ezec.18

i. Cori. 5

propter. a ℭ Mortalia. et ideo nõ vʒ cẽ magnũ si id faciã quod al's facturus essem. vt. s. xxi. q. j. qd culpat. ff. de cõdi. ob cãm. l. si pecunia. §. vltimo. b ℭ Ut aia. s. j. q. j. indei. c ℭ Audistis. alia antipophora. d ℭ Nominis ironice. e ℭ Idonei. nõ sufficit dicere nisi ratio dicti assignetur. ij. q. vij. criatiões ar. cõtra. de peni. di. iiij. si ex bono. ff. de le. nõ oium. ⁊ s. xxi. q. iiij. de tyrijs. ar. testes nõ esse recipiẽdos q dicũt se rem scire. nisi quã liuatẽ ⁊ vnde nouerint declarent. nisi eni omnia inquirant. non põt peruenire ad veritatẽ. vt. xxiij. q. viij. occidit. ⁊ ar. s. xxij. q. iiij. miror. ar. cõtra extra de sen. ⁊ re iudi. sicut.

f ℭ Commouerer. genus est loquẽdi. sicut ⁊ illud nõ facerẽ ego talẽ qd nisi essẽ extra meipsũ posset tamẽ phiberi famlie. ne dño cõmunicarẽt. forte pp atrocitatẽ facinoris vt ar. extra de senten. ex. c. nt alia. in fi. ⁊. xvij. q. iiij. miror. ⁊ nõ. xi. q. iij.

Mat. 16

Ezec. 18

viuentium mortalia[a] corpa pimebant qñ q etiam mori. ura spũalis autẽ pena ꝗ̃ fit qd scriptũ est: q̃cũq ligaueris sup terrã erũt ligata ⁊ in celo: aias obligat de quib⁹ dictũ est: vt aia[b] patris ita ⁊ aia filij mea est. anima que peccauerit ipsa morief audistis[c] fortasse aliquos magni nominis[d] sacerdotes cũ domo sua quẽpiã anathematizasse peccantiũ. sed forte si essent interrogati. repirentur idonei[e] inde reddere rõnem. ego aũt si quis a me q̃sierit: vtrũ id recte fiat qd ei rñdeam nõ inuenio. nũq hoc ausus sum de q̃rũdã facere facinorib⁹ vnanimiter aduersus ecclesiã ppetrati: nisi grauissime cõmouerer[f] sʒ si tibi q iuste id fiat dñs reuelauit: neq̃q iuuenilẽ etatẽ tuã ⁊ honoris ecclastici rudimẽta ptẽno senex[g]. n. a iuuene ⁊ eps tot annoꝝ a collega necdum ãniculo pat⁹ sũ doceri: quõ possũ vel deo vel hoib⁹ iustã reddere rõnem si aias inocẽtes p scelere aliẽo qd non ꝯhũt ex adã i q̃ oẽs peccauerũt spũali supplicio puniam⁹. Eteni classicianí fili⁹ ⁊ si traxit ex pente noxam pmi hominis sacro fonte baptismati expiãdã[b] tñ qcqd postq[i] eũ genuit peccati pr̃ eius admisit: vbi pnceps ipse ñ fuit: ad eũ nõ ptinere[l] qs ambigit qd dicã de cõiuge[k]: qd de tot animabus vniuerse familie: vñ ⁊ si vna aia per istaʒ seueritateʒ discipline que tota domus ista anathematizata est sine baptismate de corpe exeũdo pierit: innumerabiliũ mors corpoꝝ: si de ecclia hoies innocẽtes[l] violẽter abstrahant ⁊ iterficiant: huic dãno non põt cõpari. si ergo de hac re potes reddẽ rationẽ: vtinã ⁊ nobis rescribendo pstes: vt possimus ⁊ nos. si aũt nõ potes quid tibi est incõsulta cõmonitione animi facere: vñ si interrogatus fueris: rñsionẽ rectam nõ vales iuenire. hec autem dixi etiam si filius noster classician⁹ aliquid admisit: qd tibi anathemate plectendũ iustissime videretur. Ut ergo ex hac auctoritate euidentissime monstrat illicite excõmunicat quis pro peccato alterius neq aliq̃ rõne nituntur: qui pro peccato vni⁹ in totam familiam sniam ferunt excõicationis. illicita autẽ excõicatio notatus nõ ledit sed excõicantem. Unñ grego. scribit magno mediolanẽsi[m] epo. Iniicite ii aliqs excõicat sine cã ipm nõ illũ cõdẽnat.

Compim⁹n q laurẽti⁹o q̃ndã fr̃ ⁊ coeps nr̃ nl'lis te culpis exigẽnb⁹ cõione puauit. ℭ Jõq h⁹ pce

qñ multos. Sed nũqd hoc licebit. ⁊ si grauissime cõmoneret. nõ inuit ergo nũquid fieri deberet sʒ quid fieri posset. solẽt quippe hoies recẽtioꝝib⁹ factis turbulentius excitari. vt. xxiij. q. v. c. ij. ⁊. xj. q. iij. it a.

g ℭ Senex. repħẽsibilis ẽ. n. eps q a pito sb dito ptẽnitedoceri. s. xxxviij. di. c. vl. s. di. xxij de ꝯstãtino. Et nulla etas sera ẽ ad discẽdũ vsq ad lxxvij. ãnũ. ff. de fideicõ. lib. apud iul. ⁊ sepe reuelat̃ minori ⁊c. vt xev. di. ello. b Expiãdã j. de ꝯse. dis. iiij. si qcqd. i ℭ Nõ ptie re. s. j. q. j. dñs declarauit. s. j. q. v. c. j. k ℭ De ꝯiuge s. xj. q. iij. qm̃ multos. C. de sa. san. eccle. in fi. l ℭ Innocẽtes ar. maiꝰ pctm̃ cẽ iterficere paganũ q̃ xp̃ianũ bono. ar. xxiij q. v. si nõ licʒ sed hʒ verũ ẽ. l illato. non in ꝯmisso. l. ma ius pctm̃ ẽ si vna aia p peccatũ infidelitatis peat q̃ si innumerabilium martyꝝ corporum ... ⁊ h vr̃ lra dicẽ si inocẽtes de ecclia exh̃ns tur. si martyrũ corpa peat ñ ẽ dãnũ. sed dr̃ hʒ vulgar hoium dãnũ ibi esse. m ℭ Medio. l. de illi ciuitate nato vel sufragane⁹ metropolitano archiepi

Compimus. puauerit ar. ꝯ. ff. de re in. l. ⁊ aurẽ iiij. §. ꝯdẽnat⁹ archieps. o ℭ L aurẽ. h ... fuit archieps mediola. di. xvij. §. hic ẽt. s. lxij

di.Sito.l ipse magn⁹ fuit p⁹ laurētiū nat⁹.b.
a ¶ Munit⁹.ar. q² hic solo ꝟbo excōicat̃ q̃s
ita ꝛ solo ꝟbo absolui pt.ar.v.q.j.quā.ar.ↄ.j
c.§.notādū.ex̃ de sen.ex.cū desideres.xi.q.
iij.cū aliqs. Credo q̃ solo ꝟbo possit absolui

re.ex̃ ꝺ se.ex.sacro. Itē crimē sacrilegij di-
gnū ē depositiōe.vt.lxxxj.di.apl's.nec pōt p
moueri talis vt ibi dr̃.q̃re g̃ tm̃ pena suspen
siōis.xxx.dieꝝ isligit̃ ei.vt j.e.c.pxi. s3 forte
ibi loquit̃ cu3 agit ad depōnē vl' dic q̃ ñ q̃d
libet sacrile-
giu3 iducit ꝺ
positionem.

pri nr̃i auctē mūit⁹ offm̄
tuū securus page ꝛ cōio-
nē sine aliq̄ sume formidi
ne. Itē hierōn i leuitico.
Qui nō corde s3 ore male dicūt labioꝝ imūdiciā cō
QUi negligūt trahūt.
oris maledicti ↄsue-
tudinē: resecare ēt si non
corde maledicūt tn̄ inmun
diciā labioꝝ ꝭm.esaie ver
bū ꝛ ignauiā ta oris incur
rūt. Itē. **Vita non snia quelibet ligat vel soluit.**
SI q̃s ꝯ nō recto iudi-
cio eoꝝ q ꝑsunt eccle
sie depellat̃: ꝛ foras mittat̃
si ip̄e antea ñ exijt h̄ est si
nō ita egit: vt mereret̃ exi
re nihil ledit̃ i eo.q̃ nō re
cte iudicio ab hoīb⁹ videt̃
expulsus ꝛ ita fit vt inter-
dū ille q foras mittit̃ intus
sit: ꝛ ille foris q int⁹ vr̃ re
tineri. Itē raban⁹ de ec-
clesiastic[ ] pstur[ ].li.j. **De eod**
NOn in ppetuū dāna
mur: cū iniuste iudi-
camur dicēte psalmista:
nec dānabit illū cū iudica
bit̃ illi.s multi sacerdotu3
culpā zelo dei se psequ p̄hitē
tur: s3 dū indiscrete hoc
agit̃ sacrilegij facin⁹ icur
rūt: ꝛ dū precipites q̄si ad
emēdādū ruunt ipsi q̄q3
multomagis deteri⁹ cadūt
Itē ex ꝯci.parisi.sꝑe ludo
doui. **Qua pēa feriat̃ q illi cite aliquē excōicat.**
DE illicita excōicatio
ne lex iustiniani impatoꝛ[ ]

catholici quā ꝓbat ꝛ ser-
uat catholica ecclesia con
stitutione.cxxviii. ca. ccc.
li.j.decreuit vt nemo pre-
sbyter excommunicet ali-
quem antēq̄ causa probe
tur: propter quā ecclesiasti
ci canones hoc fieri iubēt
¶ Si q̃s autē aduersus
eā aliquē excōicauerit: ille
q̄dem q excōicat⁹ ē: ma
ioris sacerdotis auctē ad
grām scē cōionis redeat.
Is aūt q legitime nō ex
cōicauerit i tm̄ abstineat
a sacra cōione ips̄ q̄ntum
maiori sacerdoti visum
fuerit vt qd̄ iniuste fecerit
ipse iuste patiatur. Et hinc
gregori⁹ ad ioānē epm̄ in
iuste excommunicantē in
ter cetera scribit dicēs: cas
sat ꝑus atq3 i nihilū reda
ctis ꝑdicte sententie tue
decretis ex beati petri pn-
cipis apostoloꝝ auctē de-
cernim⁹.xxx.dieꝝ spacio a
sacra communione ꝑua-
tū ab oipotēti deo tāti ex
cessus veniā cū sūma pnia
ac lachrymis exorare q̃ si
hāc sententiā nostram te
cognouerimus non iples
se remissius non iam tātū
iniusticiam sed contuma
ciam fraternitatis tue cog
scas iuuante deo seuerius
puniendam: quia nemo
propere vel prepostere vel
nō commonitus neq3 cō
uictus ē iudicādus.de cō
uētione autem hui⁹ impa

q2 ois res p q̄s
cūq3 cās ↄhit
ꝛc.ex̃ de reg.
iur.c.j.l ñ tēn
it hec snia.q2
laurēti⁹ erat
heretic⁹. Jo.
b **Q**Ui ne-
gligūt
ↄsuetudinē. i
ducit̃ ex ↄsue
tudie ꝑsūptio
vt.di.xliiij.
multis.i.j.c.
deus.ff.ꝺ re
mi.ñ ois.ff.ꝺ
vsū ꝛ habi.
plenū.§.s3 si
ff.ꝺ ac.si cui.
c ¶ Maledi
cāt.qd̄ fit qn̄
ñ credit eē ve
rū qd̄ dic̃ vel
qn̄ pr̃ maledi
cit filio.
d **S**I q̃s.ni
hil ledit̃.s.xj.
q.iij.cui ē il-
lata.ꝛ.e.q.ꝛ
si ad tēpus.
e ¶ Qui it⁹.
s.ij.q.j.nēo.
ↄ.xj.q.iij.illō
dic q̃ ñ obest
q̄ntū ad reci-
pīēdū vnita
tē scōꝛu3 ledi
tur aūt q̄ntu3
ad ꝑticipāda
ecclastica mi
steria.snia āt
pastoris lꝑti-
meda ē.nā q̄
ad deū ñ pt
eccl'ia ligare
nisi cū emit-
tit ↄstitutiōes
aliquā vt.s.e
q.j.c.j.ꝛ.ij.

¶ Et du3 ꝑ
cipit ei iudices
ñ erunt ꝑcipi
tes iudices ad
excōicādum.
vt ex̃ ꝺ ap.re
ꝑhēsibil'.iniq
tas.n.oia ꝑci
pitat.ꝟt⁹ āt lē
ta ē ꝛ oim ꝑ
cunctatrix.de
pe.di.iij.iter
hec hircum.
k **D**E illici
ta.c.xx-
viij.hodie ñ
distiguit̃ illō
iste p.c. pōit̃
āt lex ista in
auc̃.ꝺ sā.epi.
§.oib⁹.coll'.
ix.ij.q.j.nēo
episcopus.
l ¶ Maiori
qn̄ supioꝛ pos
sit absoluere
ligatū ab ife
riore.nō.xi.
q.iij.si epi̱ q̄
dt pēa punit̃
iniuste excōi
cās.hēs ex̃ ꝺ
sē.ex.ꝺ.sacro.
m ¶ Qui le
gitie.ēt si in-
iusta fuerit cā ex
cōicatiōis.vt
ex̃ de sen.ex.
sacro. n ¶ Vi
su3 hodie,reli
gitur arbitrio
iudicis vl' epi.
s3 tm̄ mēsis
ad h' ꝑhigit̃.
vt ex̃ de sen.
ex.sacro.vel

f **N**On i ppetuū illū.l.iniustū. g ¶ Illi.i.ad
malū illi⁹.i.iusti. h ¶ Sacrilegij.itē te
net.act.iniur.xj.q.iij.c.venerari.i ꝛ tr̃ ad oē i
terēe.ꝛ ad maiorē penā si visū fuerit expedi

dic q̃ ꝭm arbitriū supioris carebit cōione
hoīu3 s3 tñ ipso iure ē ꝑuat⁹ igressu eccl'ie.
o ¶ Cōmunione.hodie tantū ab igressu ec-
clesie.vt extra de sen.ex.sacro.

a Manifestorū.ar.q in manifestis crimi nibus precedet admonitio.ar.ij.q.v.qr suspecti.ar.cōtra.extra de iureiur.ad nostram.
b Lex.hec lex nō inuenit nisi intelligatur de tenore.l.que est.C.quō et quādo iu.cōsentaneum.
c Auctoritatibus.i.citationibus.
d Peremptorio.dico q̄ quilibet iudex pōt peremptoriū mittere.vt pbat ex de sen.et re.iudi.cū bertoldus.i pn.extra de offi.iudi.dele.ex litteris.lz oēs dicere cōsueuerint q tm̄ ordinari⁹ vel a principe delegat⁹ possit illud mittere.vt.i auc.d lit.§.oēm.in fi.C.de iud.sancimus.i fi.ex de appe.sicut romana. Jtē peremptorium nō est statim mittēdum nisi cogat necessitas.vt extra de dila.c.i.ff.de iudi.non nunq̄.Jtē sciās q̄ lz lex dicat q̄ iudex debet mittere adhuc vnum edictū post peremptoriū.vt ff.de iudi.et post.illud tm̄ nō est vex nisi velit iudex gratiā facere ei.vt extra de offi.dele.cōsuluit.Jtē dicūt quidam q̄ pēptoriū debeat cōtinē tātū q̄tū si quolibet triū edictorū per se ppone ret.C.quō et qñ iu.in auc.qui semel.Sed veri⁹ credo q illud sit in iudicis arbitrio.vt extra de ap.cū sit romana.Jtē lz iudex tribus edictis et vno peremptorio debeat citare.si tñ pars nō venerit ad primā citationē punit in sumptib⁹ litis.C.de iudi.sancim⁹.Jtē si iudex ter citet et nō appōnat hoc aduerbiū peremptorie.tñ intelligit citatus peremptorie.vt.C.quō et qñ iu.tres denun ciatiōes.Jtē si reus ad primā citationē dicat se nolle venire nō est denuo citādus.qr ideo ter citat.vt p sumat ei⁹ cōtumacia.ff.d re iudi.cōtumacia.cuz g certū sit eum nolle venire.i icertis nō in certis.loc⁹ est coniecture.ff.d p.ob.cōtinu⁹ Sed qd si iudex pferat sniā cōtra citatū peremptorie.videt q ñ teneat snia.vt C.quō et qñ iu.ea q.et hoc idē vi.arg.C.quō et qñ iu.cessante.

torīs māifestorū[a] criminuz lex[b] dicit: qcūq3 trib⁹ auctatib⁹[c] iudici puēt⁹ ē vl trib⁹ edictis ipatorz fuerit ad iudicem puocat⁹:aut vno p oib⁹ pēptorio[d].i.qd cāz extiguit fuerit vocat⁹ et pñtiaz suā apud eū iudicē a q̄ ei d nūciatū ē:exhibē noluerit adūsus eū q̄si ptumacē iudicari pt: qnimo retractari nec p appellationē[e] negocia pñt q̄tiens in ptūacem fuerit iudicatū. Sz et hāc sniaz de trib⁹ auctatib⁹ puēnis ex euāgelica[f] auctate ce lestin⁹ ad nestoriū dicēs et ephesina synodus de eodē decernēs.et btūs greg.ad ioānē scribēs cōprobauit. de pēptorio scripto aphricanū pciliū demōstrat de cresconio:vt si puent⁹ resipiscere dtractauit suo ptēptu ēt sua ptūacia faciente auctate iudiciaria iā ptin⁹ excludat. Jtē btūs greg.de snia iudiciaria i ptumacē scribēs ad maximū:psumptorē solitanū epm dixit: hortamur vt ad nos venire oi postposita excusatiōe festines:q̄ten⁹ puata iusticia hec qb⁹ accusari et cog scē et finir s3 canōica istituta xpo reuelante possum⁹. Jta āt fac vt adveniēdū āpli⁹ iā moras nō ingeras: nec magis ipa te abñtia ob noxiū his q̄ dñr assignet: et nos i te hec res nō solū pp pdicta cria q̄ purgare sub terfugiis: sed ēt pp inobie culpā duri⁹.s.vt i ptūacez cogat ex psilio ferre iudiciū⁹. Jtē origenes sup leuiticū. Uita nō snia ab ecclia aliquē eijcit vel ad eam [illegible]

Cum aliqs [illegible] erijt a ritate a timore dei:a fide: a charitate: erijt de castris ecclesie etiā si p epi vocē mime abijciatur:sicut ecōtrario aliquis nō recto iudicio foras mittit:sed si añ nō exierit.i.si nō egerit:vt mereret exire nihil ledit. Jnterdū eni q foras mitit int⁹ est: et q foris ē itus videt retineri.

Jtē aug. Et q apto sacrilegio et q puersa vita fidelibus nō sociant:ad ecclesiam non ptinere pbantur.

De illis[h] qui ab ecclesia sunt segregati nō dicit ea q̄ sp̄s spirit⁹ ñ pcipiētes:ne ad sciētie pceptōes referat:sed dictū ē spiriti nō hñtes: hoc tñ ñ dicēt: nisi d segregat ab eccl'ia dei sūt spm ñ hñtes. Sz nec ille dicēdus ē eē i ecclia[k] et ad istā societatē spirit⁹ ptinē q oib⁹ xpi ficto corde miscet. sciēs.n.spūs

e Per appellationem.
f Ex euangelica.nā pri. familias bis misit seruos suos.tertio filiū ad iuitatos.vel loqtur de euāgelica denūciatione.
g Judicatū pōt itelligi de isamato q se noluit expur gare.vñ pp h̄ erat deponēd⁹.vt.xxx.di.c.vi.i fi.vl itelligas istd d snia ex.et ñ d diffinitia.qr illa nō ferr nisi lit.pte.qualiter añt i crib⁹ ferēda sit.notaui.iij.q.ix.in summa. sed ē ar.p.ij.q.ix.reūa.ex q.ix.reūa.ex d sē.ex.p tual
h De ill.nō dicit iudas aplus. Ad scie. vult dicē q hētici et hypocrite ab eccle sia sūt segregati.nec spm sem hñt.lz hēant do na spūsci.i.sciaz et fortitudinē.
k In ecclia nomē j.de cōse.di.iiij.ē vnitas.p.h ibi eccle nomē

largi⁹ sumit vt cōprehēdat bonos ⁊ malos. ad hoc facit. xj. q. iij. audi. ⁊ melius. c. nolite.

Certū ē. anathematizat⁹. i. iuste. nā q̄ ad deū eq̄ sepat qs a dō p pctm̄. sic p excōicationē. b. Sepationem. s. iij. q. iiij. engeltrudam. b.

c. In epla. vide.

Si igit michael diabolo cum cōtēdebant d corpe moysi. d. Blasphemie. cui non aliud dixit q̄ hoc iperet illi de⁹. Sz vn̄ h̄ hūit aplus ignoratur.

e. Populo illi qui seruaret leges dei.

f. Altero. i. gebal.

g. Heliel. i. prio. c. vocat eūdē mōtem hebal.

h. Maledicāt non seruantibus.

Quum g. ppositi i. varijs modis sunbatur. s. gdā tuāt ca amore iusticie quaz ti more pene.

k. Ad salutē. sicut paul⁹ s. xj. q. iij. qs nos. tn̄ q̄ duū siulis timorē i hoie nō saluat. vt s. pr. q. vj. §. ex his.

l. Maloꝝ idem dicit in deuteronomio

m. Sz q prie. i. s̄ nō odio vel pctō adē. io.

n. Chanaā. ipsi chā nō maledixit sed filio ei⁹. vt ostēderet q primi motus nō essent puniēdi sed ipsi secūdi. vel iō q̄ magis terrent parentes in pena filioꝝ q̄ in ppria. vt. ff. qd met. cau. isti quidē. §. vlti. b.

disciplinē effugiet fictū. neq̄ ñ. n. solū ad ecclīā nō ptinēt: q sepatiōis apto sacrilegio māifesti st: sz ēt illi q i ei⁹ vnitate corpalr̄ mixti p pessimā vitā sepāt. Itē ex. v. syno. A deo separam⁹ q̄s ipsos dmōstram⁹.

Certū ē q̄ q ipius de mōstrat⁹ ē. oīno sepat⁹ ē a deo: sic ēt ille q anathematizat⁹ ē tāq̄ ipi⁹ sepat⁹ ē. Nihil. n. aliō significat anathēa: nisi a deo sepatiōnē^b. Illicita q̄ excōicatio vt ex pmissis appet: ñ ledit eū q notat: sz illū a q̄ notat ac per hoc q inocētes sunt ex alterius crimine dēnari non pñt: sicut ab imprudētib⁹ famulē potētū p pctis dñoꝝ dsueuērt nōri. Sz adhuc obijcit illō: q nō solū inocētes: sz nec ēt criosi snīa maledictiōis sint feriēdi. Ait. n. xp̄s i euāgelio. Orate p psequētib⁹ ⁊ calūniātib⁹ vos: bn̄facite his q vos oderūt. Itē apl's bn̄dicite pseqntib⁹ vos: bn̄dicite ⁊ nolite maledicere Itē. Maledicti regnū dei ñ possidebūt. Itē hier. i epl'a^c ad titū. Ab oi maledicto fideles imunes eē oz

Si igr̄ michael ñ fuit ausus diabolo^d ⁊ certe maledictōis dignissimo iudiciū iferre blasphemie. quanto magis nos ab omni maledicto puri esse debemus. merebat diabolus maledictum sed per os archangeli blasphemia^e exire non debuit. Relege veteres libros: ⁊ vide ⁊ que tribus in mōte garisim cōstitute sūt: vt bn̄dicerēt pplo^f: ⁊ q̄ in mōte altero vt maledicerēt ruben: q maculauat thoꝝ pent. ⁊ zabulon nouissim⁹ lie fili⁹ ⁊ ācillarū libi i monte heliel^g ponuntur: vt maledicant^h his qui maledictione sunt digni. Idem in libro iudicum. Quos significent illi q ad benedictionem quiue ad maledictionem de filijs israel electi sunt.

Quum ergo i singul' qbusq̄ fideliū tal' sit ppositi^i varietas. h̄ mihi designari vīi hocloco: q dimidij illi q iux mōtē garasim icedūt illū q ad bn̄dictionē electi⁹ ē: istos figural'r idicēt: q nō metu pene sz bn̄dictionū ⁊ repromissionū desiderio venūt ad salutē^k. illi vō dimidij: q iuxta mōtē hebal icedūt in q̄ maledictiōes plate sūt istos alios idicāt: q maloꝝ^l metu ⁊ suppliciꝝ tiōre ɔplētes q̄ i lege scripta sūt puēūt ad salutē. Sz q. p psecutorib⁹ iussit orare pmos pentes: p trāsgressiōe mādati morꝫ maledicto pcussit. Cayn q̄z q̄ p̄me^m puaricatiōi fr̄icidiū adiūxit sni az maledictiōis a dño reportauit. Abrae q̄z dñs dixit: maledicā maledicētib⁹ tibi: ⁊ bn̄dicā bn̄dicentib⁹ tibi. In euāgelio ēt cū esuriēs vēiret adficū ñ iuēiēs fructū i ea: sua maledictiōe ppetua sterilitate ipaz dānauit. Itē noe cū vēnda sua a chā d'isa cogscēt: filiū ei⁹ chanaā^n maledicēs dixit: maledict⁹ chanaā sit fu⁹ ffūz suoꝝ. Isaac cū bn̄dicēt iacob filio suo ait q maledixerit tibi sit ille maledict⁹. ⁊ q bn̄dixerit tibi bn̄dictiōe repleat. Itē sic in libro nūeroꝝ legit: moyses ex pcepto dei xij. trib⁹ filioꝝ isrl' in duas ptes diuisit: ⁊ sex tribub⁹ iussit vt iuxta mōtē hebal incedētes maledictionē trāsgrediētiū legem vociferarēt. Alijs pcepit iuxta aliū mōtem incedētes bn̄dictiones obseruātiū exclamarēt. In nouo etiam testamēto petrus apostolus legitur simoni maledixisse cuz ait. pecunia tua tecū sit in perditione. paulus quoq̄ qui dixerat: benedicite ⁊ nolite maledicere fornicatorem corinthium iussit excōmunicāri. Itez in alia epl'a ait: si qs nō fuerit secutus doctrinā dñi nostri iesu christi: sit anathema ma-

Gen. 10. ⁊. 31. Gen. 27. Mat. 6. Gen. 3. Gen. 12 Mat. 7. Lu. 7. Gen. 9. Gen. 27 Act. 8. Rom. 12 1. Cor. 16

Galat. 1. a ¶ Si ange/ gelus. b expo situm est. s. xj. q. iij. si is quos pest b ¶ Distinguendum est. qui ex pertinacia maledicit punit. vt ex de cler. male. c. j. q ex temeritate vel leuitate meretur veniam. vt. ij. q. iij. si quos irat. §. j. & §. notandum. talis enim venialiter peccat. vt. xxv. di. §. alis in fine. qui ex insania miseratione dignus est. vt. C. si quis impera. male. l. unica

a ¶ Cum sci viri vltionis. s. xlv. distin. c. Pro iusticia. s. lxxxvj. dist. odio.

d ¶ Subtile ar. quod subtilitas est in canonibus consideranda. ar. ij. q. j. in primis. ar. contra ex de ap. dilecti. & insti. de fideico. hered. §. sed quia vbi dicit quod subtilitas preciosa est in legibus & simplicitas est amica veritatis.

Gen. 3. Gen. 12

e ¶ Apostolice exemplo. q tradit corinthium sathane. Rom. 12

f ¶ Errantes. in fide. Joa.

g ¶ Tam sacerdotes fideles. l. plati. sic non est h

1. Cor. 5

ranathá. Item galathis: si angelus[a] de celo veniens aliud de celo euangelizauerit: anathema sit. Distinguendum est[b] ergo inter maledictum quod prohibet & maledictum quod a domino & a sanctissimis viris rationabiliter profertur.

Maledictum quod prohibet est illud quod procedit ex voto vltionis & odio persequentis non ex amore iusticie. maledictum vero quo sancti maledicunt: est illud quod procedit ex amore iusticie non ex liuore vindicte. Unde greg. ait in moralib. lib. iiij. Sancti viri non ex voto vltionis sed amore iusticie aliquos maledicunt.

Cum sancti viri maledictionis sententiam proferunt: non in hanc ex voto vltionis[c] sed ex iusticie examine prorumpunt: intus subtile[d] iudicium respiciunt: & mala foris surgentia: qua maledictione ferire debeat cognoscunt: & eo maledicto non peccant in quo ab eterno iudice non discordant.

Item scriptura sacra duobus modis maledictum memorat: aliud videlicet quod approbat: aliud quod damnat. Aliter enim maledictum profert iudicio iusticie: vt in ipso primo peccante, platum est: cum audiuit maledicta terra in opere tuo &c. & sicut abrahe dicitur maledicam maledicentibus tibi. aliter vero profert maledictum quod non iudicio iusticie: sed liuore vindicte punit: a quo voce pauli predicantis cessare admonemur qui ait benedicite nolite maledicere. Item pelagius pa. anglio epo. Errantes & in errorem mittentes excommunicentur

Apostolice auctoris exemplo[e] didicimus errantium[f] & in errorem mittentium spiritus tradendos esse sathane: vt blasphemare dediscant. Item anacletus papa. Delinquentes corrigant a sacerdotibus: incorrigibiles inuenti excommunicentur.

Tam sacerdotes quam reliqui fideles[g] omnes summam debent habere curam de his qui pereunt quatenus eorum redarguitione corrigant a peccatis: aut si incorrigibiles apparuerit: ab ecclesia separentur[h]. Item grego. pa. Secunda vel tertia admonitione interposita excommunicationis sententia procedat.

Excommunicationis articulo[i]: que tamen interposita conditione gradus iam vt ita dicam secundo vel tertio ex necessitate subiuncta est: btitudo vestra immerito querit. cum paulus apostolus dicat: in promptu habentes vlcisci omnem inobedientiam: Item hieronymus. Mali ab ecclesia sunt eliminandi.

Resecande sunt putride carnes & scabiosa ouis a caulis repellenda: ne tota domus massa corpus & pecora ardeant. corrumpantur. putrescant intereant. ¶ Arrius in alexandria vna scintilla fuit: sed quoniam non statim oppressus est: per totum[k] orbem eius flamma populata est. Item augu. Pro diuersitate culparum subditi a prepositis corripiantur.

Corripiant itaque a prepositis suis subditi correctionibus de charitate venientibus pro culparum diuersitate diuersis vel minoribus vel amplioribus: quia & ipsa que damnatio nominatur: quam facit episcopale[l] iudicium qua pena in ecclia nulla maior[m] est: potest si deus voluerit in correptionem saluberri

h ar. quod illud si peccauit &c. spectet ad omnes. h ¶ Separentur ergo sacerdotes huius officium excoicandi vt. ij. q. j. nemo eps.

i ¶ Excommunicationis articulo gradus. quia sub gradu culo gradus honoris sunt excoicauerat eum vel secundum gradum honoris sui vocauit ipm. Vel aliter vocandi sunt maiores aliis minores. vel gradatim vocat ipsos in l. z. c. tio peremptorio.

k ¶ Resecande sunt ouis. xlv. dist. sed illud.

k ¶ Totum tamen dicit. & non tamen alexandri nam ecclia intelli. vt. j. q. j. manifestum. vel dicit totum quia eius sequaces errant per totum orbem.

l ¶ Corripiantur. ar. quod excommunicatio spectet tamen ad officium episcopale. nam in sacro epi dicitur. xvj. q. ij. visu. de hac materia dicti. ij. q. j. nemo epus.

m ¶ Maior est. excommunicatio maior. s. non de iuris. p. l. tib. insig. p. l. tib. vi. e. c. q. j. si aliter. & m. in si. z. xj. q. iij. nemo epo.

ni.x.c.epi. a ℭ Desperādū ē.j.xxxij.q.ij.scilꝫ. tut. pater.§.vlti.fic.xxij.q.v. hoc videtur.b.
ꝫ ō pe.di.vij.nēo. b ℭ Dānatō.ab ecclesia. g ℭ Patiētie.i.q ꝓpter denūciatione nolue
c ℭ Nō dānat.i.nō disponit dānare eternalr rint corrigi.si intelligas ꝑut alij intelligūt de
d ℭ Separare.quia talis damnatio medici notorio crimine.tūc exponas si nō fuit dispē
nalis.est non mortalis.vt.ij.q.j.multi. satum cū eis.naꝫ bene eps cū talib⁹ pōt dispē
sare. extra de
indi. at si cle-
rici.

Ecce no lētibus ar.est hic ꝙ i notorijs reg- rit admoni- tio.vt ar.s̄. e. de illicita. Itē e. ē hic ar. ꝙ lꝫ qs neget cri- men.tñ dicit notoriū. Iteꝫ est hic arg.ꝙ et si in modū exceptionis ē aliqd crimen ꝓbatū qd est facta fides.ꝫ pōt talis puni ri nisi corriga tur ex hoc qd dicit. vnūcūqꝫ claruerint.nā ꝫ iudiciū he- reticorū clari ficat ecclesiaꝫ vt.s̄.e.q.j.ſs. diacon⁹. Ad hoc pōt dici ꝙ in cā denū ciatiōis loqt vbi qlis: vnqꝫ ſnia sufficit. dixi.xxij.q.v. h videt.ij.q.j multi. ꝫ. lꝫ in causa denun ciatiōis agat ad pniam.tñ si noluerit po stea penitere pōt puniri. Alij intelligūt de crie notorio f ℭ Vnūcūqꝫ. ꝫ eodē modo dicit lex qua- litercūqꝫ con stet tutori ꝙ sit tutor si sim pliciter dictū fu et piculuꝫ spectat ad eū vt.ff.de admi.

mam cedere atqꝫ ꝑficere: neqꝫ eniꝫ scimus quid cō- tigat sequēti die: aut añ fi- nē vite hui⁹ de aliquo tali dispandū ē[a]: aut ꝯdici deo pōt: ne respiciat ꝫ det peni tētiaꝫ: ꝫ accepto sacrificio sps ꝯtribulati cordisqꝫ cō triti a reatu cuiꝰ iuste dā natiōis absoluat dānatū[b] quē ipse nō dānat[c]: pasto- ris tñ necessitas hꝫ: ne per plures serpāt dira cōtagia separe[d] ab oīb⁹ sanis mor bidā ab illo cui nihil est i- possibile ipa forsitā sepatio ne sanādā: nesciētes enim qs ptineat ad pdestinato- rū numerū qs nō ptineat sic affici debem⁹ charitatꝫ affectu: vt oēs velim⁹ sal- uos fieri. Itē ꝑsp. Qui corrigi nolūt excōicatiōis ferro debent abscindi.

Ecce aūt etiā qrūlibꝫ si ipsis criminosis cōfi teri noléūb[e] vnūcūqꝫ[f] cla ruerint: quecūqꝫ non fue rūt patiētie[g] leui medica- mēto sanata veluti igne q- dā pie icrepatiōis vrenda sunt ꝫ curāda. qd si nec sic qdē equanimiter sustinēt ac pie increpantis medela ꝓcesserit in eis. q diu por- tati ꝫ salubriter obiurgati corrigi noluerūt: tanqꝫ pu tride corpis ptes debēt fer ro excoicatiōis abscindi: ne sic caro morbis emor- tua ē abscissa nō fuerit sa- lutē reliquē carnis putre- dinis[h] sue cōtagiōe corrū pit: ita isti q emendare de- spiciūt: ꝫ in suo morbo psi stūt: si morib⁹ depravatꝫ in scōꝝ societate ꝑmāserint:

eos exēplo sue pditiōis in terficiāt. Itē nicolaus pa pa lothario regi. Excōi- cādus est q duas simul vxo res habere presumit.

An nō districta vltiōe feriēd⁹ es: q in duab⁹ vxorib⁹ adulteriū[i] lamech ꝫ flagitiū imitatus esse di gnosceris: qd dñs nō nisi post.lxxvij[k] gnātiones suo salutifero aduentu deleuit cū cayn fr̄icidiū. vij. gnā- tiōe aqs abolitū fit catha clismi.i.diluuij. Itē ex cō ci.agathensi. Falsi testes ꝫ homicide cōione priuent.

Itaqꝫ censuimus ho- micidas ꝫ falsos[l] te- stes a cōione ecclesiastica esse submouēdos nisi pnie satisfactiōe crimia admis- sa diluerint. Itē ex cōci- lio toletano.j. Excōmuni- cādi potēs qui pauperem re ligiosum spoliare presumūt

Si qs de potētib⁹ cle- ricū aut quēlibet pau perē[m] aut religiosuꝫ expo liauerit ꝫ mādauerit eum ad se venire eps vt audia tur ꝫ ꝯtēpserit. inuicē mox scripta[n] pcurrāt p oēs epi scopos ꝑuincie ꝫ qscunqꝫ adire potuerint: vt excō- municatus habeatur ipse donec obediat ꝫ reddat a- liena. Ex dictis grego- rij pape. De eodem.

Quisqs per dolū ma- nū suā mittit in christuꝫ.i. epm vel pbyterū: qꝛ sacri legiuꝫ graue cōmittit: ꝫ si qs ecclīaꝫ dei vastat aut i- pugnat aut icēdit: qꝛ ꝫ hoc grauissimū est sacrilegiū: placuit sancte synodo vt

h ℭ Putre- dinis.hoc in- tellige cū sine scādalo id fie ri pōt.vt.s̄.p xi.q.iij. cum quisqꝫ.
i ℭ An nō di stricta. adulteriū.sed qualiter dicit cōmittē adul teriū cū vxo- re legitima. Rñ.quia per adulteriū red dit eaꝫ sibi il- licitā.xxxij.q. j. in cōiugio. in fine.
k ℭ Post.lx xvij. cōtra. j. xxxj.q. j. quō hoc ibi solu- tū est ꝫ expo sitū. hic my- steriū.ibi ve- ritas.
l ℭ Itaqꝫ. ꝫ falsos. s̄. xxij.q.v.si qs conuictus. s̄. xxiij.q.v.lex debet.
m ℭ Si quis paupe- rem.videt[r] er go ꝙ cāe op- pssiōis paupe rū spectāt ad ecclīam.vt.lx xxvij.di. de o latis.
n ℭ Scripta sic.xj.q.iij.cu re.ij.q.j.legū h videtur ꝙ statiꝫ post ci tationem ꝑi mam aliquis

possit excõicari.ar.v.q.ij.pñti. Sz dic q̄ nisi post tria edicta vl' vnũ p̄eptoriũ.s.e.ď illicita

a S J qs romipetas ⁊ pegrinos. sic ex̄ de treu. ⁊ pa.inouam⁹. Solus.n. pnceps p̄t iducē noua vectigalia.vt ibi dĩ.⁊.ff. ď pu. ⁊ vecti.l.vectigalia.⁊ tal' q iducit noua vectigalia vl' deportaf vel capite punit̄. Nã icidit i.l. iulia.ď vi publi.vt.ff.ad legez iul/.de vi pu.l.vltima.

b P Alnaꝝ xxx.arg. q̄ sufficit si p̄emptoriũ sit edictum.xxx. dierũ. vt.iiij. q.v.c.j.b.

c C Cõpetēter.non itelligas imoderate sic curiales exponũt. sed cõpetenter. i. iuste.sic exponit̄ ex̄ de ap. repħēsibilis/. ff.de iu. si de bitori. Joã.

d C Feriat. q̄ nondũ erat pmulgatum xvij. q.iiij.si qs suadēte ⁊c.

e I Lli q archiepo. q̄ illi p̄nt iducē treugã. vt ex̄ de treu.⁊ pa. c.j.

f C Quia vero hĕsim. vario mõ dicit̄ hĕtic⁹. Uno mõ qcũqꝫ est dubi⁹ in fide isidelis est.ex̄ de hē.dubi⁹. Secundo dĩ hĕticus ois si moniacus vt i.q.i.quisqs. Tertio ois q̄ elsus ab ecc̃a p̄ri q̄ excõicat⁹ dĩ hĕticus. vt iiij.q.i.c.ij. Quarto ois q male iterpᷓtat sacrã scripturã.vt.j.c.hĕsis. Quito mõ q noua opinionē iuenit.vt.j.c.hĕticus. Sexto mõ q vult auferre puilegiũ romãe ecclie.vt.xxij.di.oĩs. Septio q trãsgredit̄ p̄cepta se. ap.vt s.xix.di.nulli. Itē q̄ñqꝫ large dĩ: hĕticus ois q nõ tꝫ articulos fidei. ⁊ s̄m h̄ iudei ⁊ gētiles sunt hĕtici. ⁊ s̄z h̄ nõ ois hĕtic⁹ est excõicat⁹. Stricte sumitur hĕtic⁹ ois qui remotus est ab ecclesia q2 errat in fide. ⁊ s̄m hoc ois hereticus est excõmunicat⁹.vt extra de heretti. ad abolendam.

in primis oia bona ei⁹ p̄scriptione publicent: dein de in vno loco .i. in monasterio iclusus peniteat oib⁹ dieb⁹ vite sue. I. tez calix. pa. Cõione priuet q romipetas ⁊ pegrinos vel mercatores molestare p̄sumit.

S J qs romipetas ⁊ pegrios[a] ⁊ aplorũ limina ⁊ alioꝝ scõꝝ oratoria visitantes cape seu reb⁹ q̄s ferũt spoliaf ⁊ mercatores nouis theolonoꝝ ⁊ pedaticoꝝ exactiõib⁹ molestaf tẽtauit donec satisfecerit: cõione careat xpiana. Itē vrba.pa. Excõicet q oratores ecclīaꝝ bõa eaꝝ p̄sõas ibi p̄mētes i festaf p̄sumũt

P Alternaꝝ[b] traditionũ exēplis cõmoniti pastoralis officij debitũ p̄soluētes ecclias cũ bonis suis tã p̄sonis q̄ possessionibus clīcos vz ⁊ monachos eoꝝqꝫ ꝯuersos vel cõmissos oratores q̄z cũ suis nihilomin⁹ reb⁹ q̄s ferũt tutos ⁊ sine molestia esse statuim⁹. Si qs aũt ꝯ h̄ facere p̄sumpserit ⁊ postq̄ facin⁹ suũ recognouit: ⁊ infra dierũ spaciũ.xxx.cõpetēter[c] nõ emēdauit a liminib⁹ ecclie arceaf ⁊ anathemaf gladio feriaf[d]. I tez nico.pa.oibus epis. Qui oratoribus pauperib⁹ non arma ferētibus in malum obuiauerint excõicentur.

T Lli q pegrios vel oratores cuiuscũqꝫ sci siue clīcos siue mõachos vl' feminas aut inermes pauperes depdati fuerint: vl' bona eoꝝ rapuerint vel i malũ eis obuiauerint anathēatis vinculo feriant: nisi digne emēdauint: pax vo illa quã treugã dei dicim⁹ si dels obseruet. sic ab archiepis epis[e] vniuscuiusqꝫ p̄uincie ꝯstituta ē: q aũt eã i fregerit excõicatiõi s̄bdaf. Quia vo s̄mo ď hereticis h̄r: vidēdũ ē qd itersit iter scisma ⁊ heresim: ⁊ q sint heretici ⁊ q̄t sint hereticorũ secte. D ifferētiã aũt iter scisma ⁊ heresiz hiero. i epl'a ad gala.assignat dicens. Scismatici ⁊ hĕtici

I Nter (differre dicunt. heresim ⁊ scismaf hoc eē arbitror q̄ heresis puer suz dogma hēat. scisma p⁹ ep̄alē decisionez ab ecclia pariter sepat. qď eqdē in p̄ncipio aliq̄ ex pte itelligi p̄t diuisum. Ceterũ nullũ scisma ē: nisi sibi aliquã heresim ꝯfingat vt recte ab ecclesia recessisse videatur.

U ñ aũt heresis dicat i eadem epl'a hiero. diffinit dicens. Unde heresis dicat.

H Eresis grece ab electõne dĩ q̄.s.eã sibi vnusqsqꝫ eligat disciplinãq̄ naz putat eē meliorem: qcũqꝫ igit aliter scripturãs itelligit q̄ sensus spũs.s. flagitat: a q̄ scripta.lꝫ ab ecclia nõ recesserit: tñ hereticus appellari põt ⁊ de carnis opib⁹ ē eligēs q̄ peiora st. Q ui vo pprie dicanf heretici aug.ońdēs ait. Qui pprie dicāl here i ci.

H Ereticus[b] ē q alicui⁹ tēporalis cõmodi ⁊ maxime vaneglie: pricipatusqꝫ sui gratia falsas ac nouas

I Nter heresim ⁊ scisma.potest dici q̄ hec sit differentia inter heresim ⁊ scisma que ē inter dispositionem ⁊ habitũ. primo enim dicitur scisma.sed cũ post ipꝫ ptia citer adhesit sue secte. dicitur hĕsis. vel alr dicas q̄ ois hĕtic⁹ sit scismatic⁹. s; nõ ꝯuertit. ⁊ sic ē illa diffinitio q̄ est iter spēm ⁊ genus.

H Eresis. i. scriptu raz.ď.xxvij. di.relatum.

H Eretico.

Dixit aplus post secūdā hic dicit hereti cos post secūdā admonitionē vitādos. vt.s.pxi.q.v.nō vos.alibi scł.s.e.q.i.q2 rogam⁹.i fi.ad hoc pōt dici q hereticū dānatū post vnicā admonitionē vitabimus i secreti fidei nr̄e ne eū peritiores reddam⁹. vt xliij.di.l mā dat].xi.q.iij. nolite.sꝫ cōtra ad mūltiōēs faciēdā possu mus ei cōica re q̄tiēscūꝗꝫ visum fuerit. sꝫ hētico non dū damnato possum⁹ explicare secre ta fidei sepi⁹ ipꝫ corrigēdo b Pertina ci.sꝫ q̄ teneat aliqs ea que sūt ꝯ fidē dū mō paratus sit corrigi nō est habēdus heretic⁹.vt.s.e. scisma.i pn.c.hec est.

c Quid āt doctori b⁹.s.xxxvij. di.relatum.

d Ad semetipos.qꝫ tē nō dꝫ.ex ꝯsti.ne imi taris.

e Quę ecclesia.

f Qui alio rū defen di.tal.n.hēti c⁹ di.vt ex.e. ficut.

g Dānabilior.nō q plus punitur cōsulēs ꝙ faciens.vt.s.pxi.q.v.cū homo.h Pre parat.si qui scalam.vel ferrum vel aliud au xilium prestant furi.tenentur furti. vt.ff. de fur.si pignore.§.penul.

i Rāsferi q sacerdotes.nō ꝯ testi ientū sacer dot⁹.7 illo qs vidit digne sacerdotē pe.vt ꝯ pe.di.j.mēsurā al psētī p eis.vt.xj.q.iij.absit

k Illud sane oculus.i.familiaris alicui⁹.

l Abijciendā.sꝫ intelligas de penitus

opiniones vel gignit vel sequit. Ille autē q hmōi hoi b⁹ credit: imaginatiōe q̄dā v̄itatis illusus ē. Idem

Nō sūt heretici q n̄ sua auda cia sꝫ aliena seducūt i errore

Dixit apl's: hereticum hoiēꝫ post p̄mā 7 secū dā^a correctionē deuita: q2 subūsus ē hmōi 7 peccat in semetipo dānat⁹. Sꝫ q snīaꝫ suā ꝙuis falsaꝫ atꝗꝫ puersaꝫ nulla ptinaci^b aio sitate ꝯfendūt: p̄sertiꝫ quā nō audacia sue p̄sūptiōis pepint: sed a seduct̄ atꝗꝫ i errorē lapsis pentib⁹ acceperūt: q̄rūt aūt cauta solli citudine v̄itatē corrigi pa ti cū inuenerint nequaꝙ sunt inter hereticos depu tādi. Itē leo papa. Ma gistri erroris existunt: qui veritatē disciplinaꝫ ꝯtēnūt.

Quid aūt iniq⁹ est ꝙ ipia sape 7 sapiētiori b⁹ doctoribusꝗꝫ^c nō crede re: sed in hācinsipiētiā ca dūt: qctūꝗꝫ ad cognoscēdā v̄itatē aliq̄ ipediunt obscu ro: nō ad ppheticas voces aplicas lr̄as nō euāgelicas auctoritates. sed ad semet ipos^d recurrūt Et iō mgr̄i erroris existunt: q2 v̄itatis discipuli nō fuerūt. Item aug.ꝯ māicheos. Hētici

sūt q qꝫ p̄ue sapiūt ꝯtūaciter defendunt.

Qui in ecclesia^e xp̄i morbidū aliud prauūꝗꝫ qd sapiunt si correcti vt sa num rectūꝗꝫ sapiāt resistūt cōtumaciter: suaꝗꝫ pestifera 7 mortifera dogmata emē dare nolūt: sed defensare psistunt: hētici sunt. Itē vrbanus papa. Errante dam nabilior est qui eius defendit errorem.

Qui aliorū defendit^f errorē: multo amplius dānabilior^g est illis q errāt q2 non solū errat: sed etiā alijs offendicu la erroris preparat^h 7 cōfirmat. vn̄ q2 ma gister erroris est: nō tm̄ hereticus: sꝫ etiā heresiarcha dicēdus est. Item hierony.

Qui mēdacio veritatem immutant pa trum: terminos transferre probantur.

Rāsferunt principes iude terminos quos posuerūt patres eoꝝ: qn̄ imutant mēdacio veritatē 7 aliud p̄dicant ꝙ ab aplis acceperunt. Idem de hereticis manifestus est sensus: q sophismatibus suis 7 arte dialectica sepe opprimāt eccle siasticos. Idē veteres scrutās hystorias inuenire nō possum aliquos alios scidis se ecclesiaꝫ 7 de domo dn̄i populos sedu xisse p̄ter eos q sacerdotes^i a dō positi fu erant 7 pphete.i. speculatores. Isti ergo vertunt in laqueū tortuosuꝫ in oib⁹ locis ponentes scandalum. Item leo papa.

Abijciant q aduersarioꝝ ꝯueniūt prauitati

Illud sane plurimum mihi displicere significo: q iurisditionis tue cleri ci quidam esse dicuntur: qui aduersariorum conueniāt prauitati 7 vesanie vasis misericordie vasa misceantur. quibus in uestigandis 7 seueritate congrua coercē dis debet diligentia tua vigilanter insiste re: ita vt his quibus pdesse non poterit correctio nō parcat abscissio. Oportet etenim nos euangelici meminisse mandati: quod ab ipsa veritate precipitur: vt si nos oculus^k aut pes aut dextera scandalizauerit manus a compage corporis auferatur: q2 melius sit his in seculo carere membris ꝙ cuꝫ ipsis in eterna suppli cia ire. Nam superfluo extra ecclesiam positus resistimus si ab his qui intus sunt in eis quos decipiunt vulneramur: abijcienda^l prsus pestifera hec a sacerdotali vigore patientia est: que sibimet peccatis aliorum parcendo non parcit. Item ex concilio cartha.iiij. Et solliditate 7 con

Mar. 5

incorrigibili/ bus ne sit cõ tra.ẽ. proxi. q.v. cuz ho/ mo.

a Clericꝰ. orandū. ẽ.de cõse. dis. episcopꝰ nul/ lū cõtra. lo. Dic illi eẽ de rogatum per hoc.c. ꝛ per generalē con suetudinem ecclesie.ẽ.di. liij.leges.

b Cum q bus.ca sus achacius constantino/ poli. patri/ archa excõi/ cauit antio/ chenū ꝛ ale/ xandrinum qꝛ nõ recipie bāt statuta q̃ ipse fecerat. propter hoc papa excom municauit eū ꝛ de hoc con questus est achacius ꝙ si ne.synodo ex cõmunicauit eū. papa ꝟo dixit. ꝙ syno dus cõgrega ri nõ debuit. tum qꝛ non erant ibi ca/ tholici episco pi cum qui/ bꝰ posset ha/ beri synodus tum quia in cidit ipse in heresim iam dānatam. vn de non fuit opꝰ nouo cõ silio.

c Certa/ men.ergo cū hereticis non est disputan/

Ps.25. Mar.13

uitia hereticoꝝ clici vitare

Clericꝰ hẽti coꝝ aut scismaticoꝝ tam ꝯuiuia ꝙ̃ sodalitates euitet.eq̃r eoꝝ ꝯuēticula nõ ecclia sꝫ ꝯciliabula ap/ pellāda sūt: cū eis neqꝫ orā dū ẽa. neqꝫ psallēdū. Itē gelasiꝰ papa. Canonū ob/ seruatores cū hẽticis nul/ lum debēt inire certamē.

Cum qbꝰb erat syno/ dus ineūda catholi/ cī põtifices fuerāt vndiqꝫ iā depulsi: soli remāserant socij pfidoꝝ: cū qbꝰ nec iā licebat hr̃e ꝯuentū dicente psal. nõ sedi cū ꝯsilio vani tatꝭ: ꝛ cū iniq̃ gerētibꝰ non itroibo. nec ecclīastici mo/ ris ẽ: cū his q pollutā hn̄t cõionē pmixtāqꝫ cū pfidis miseri ꝯsiliū. Recte igit̃ p chalcedonēsis synodi for/ mā hmõi puaricatõ repul sa est potiꝰ ꝙ̃ ad ꝯciliū vo cata ꝙ nec opꝰ erat pꝰ pri mā synodū nec cū talibus hr̃e licebat. Idē Canonū mgr̃is atqꝫ custodibꝰ nul lū nobis fas est inire certa menc cum hoībꝰ cõionis aliene. Itē ex epl̄a vrba/ ni pape. Nõ ꝯdicit sꝫ po/ tiꝰ obedit euāgelio q ma/ los excõicat.

Non dūᵈ ẽ ꝙ qdā dicūt ꝯ euāgelicā pabolā nos face re: vbi ꝺ ꝫizanijs nõ eradi cādis dn̄s pcepit cū aliq̄s excõicatiõe dignos excõi catiõi subijcimꝰ. ꝛ aiunt ēt sctm̄ augustinū h̄ ꝯdicere in illo loco vbi ait: qꝛ nõ ẽ pcidēda vnitas ferēdi sūt mali n̄ abijciēdi. Quibꝰ hi pmū rn̄dēdū ẽ: si hẽtici ꝛ mali hoies excõicādi n̄ st: q̃re ꝛ ipẽ augustinꝰ cū sctis legat' rõane ecclīe ꝛ cū sctis epīs suis pelagiū ꝛ celestinū nouā hẽsiꝫ i sāctā dei eccle siā itroducētes excõicauit

ꝛ ab ecclīa dei sepauit: q̃re ipos donatistas ꝯ q̃s ista ꝛ mlt̄a his silia loqūtur tā ipse ꝙ̃ oīs ecclīa dei excõi catos habuit ꝛ nisi pus pe nituissent ꝛ p manꝰ iposi/ tionēz recõciliari eēnt: eis nequāꝙ̃ cõicabat. Idem ipse dn̄s q h̄ pabolice hic enarrat: apte alibi excõica tionē fieri iubet dicēs: fra ter q corripit ab ecclīa ꝛ n̄ obedit: sit tibi sit ethnicꝰ ꝛ publicanꝰ: vn̄ appet liq̄do aliud eē excõicationē aliꝺ eradicationē. q.n. excõicat̃ vt apl̄us ait. ad h̄ excõicat̃ vt spūs eiꝰ saluꝰ fiat in die dn̄i. disciplinae eniꝫ est ex/ cõicatio ꝛ nõ eradicatio: nisi forte ex cõtēptu ꝛ sup/ bia excõicati ꝑueiat. Itē n̄ aug. i li. nūeri. Dina male/ dictõ meritū maledicti de signat.

Deꝰf qbꝰ male/ dicē meritū eiꝰ dsignat cui maledicit̃ ꝛ sniaꝫ ꝟaꝫ p mit. vtpote quē n̄ fallit ne/ qꝫ q̃litas pcti neqꝫ peccā/ tis affectꝰ. hõ qꝛ h̄ nõ põt scire neqꝫ. n. ꝑpositū men tēqꝫ alteriꝰ aliꝰ videre põt aut cogñscere: idcirco ēt si iudicātis vl̄ sniaꝫ ꝑmētis ītuitu ꝑferat maledictū n̄ põt eē maledicēdib cā vbi ignorat̃ peccātis affectus. maxie cū hūanuꝫ iudiciuꝫ tūc sciat maledicta ꝑferre: cū forte ꝯuicijs aut iiurijs ꝑuocat̃. qꝺ viciū volēs re/ secare apl̄us: ne maledicta maledicꝭ: ꝛ ꝯuicia ꝯuicijs ꝑuocemꝰ: mādatū necessa riū ponit: vt benedicamꝰ: q̃ ꝯuiciādi viciū resecet: n̄ q̃ iudicandi ꝟitas q̃ hoies latet: ꝛ ꝑnūciandi auc̄tas pimat̃. Recte ꝟo hẽticoꝝ q̃t sint ꝛ vn̄ noia accepint: Isid. viij. li. ethymologiaꝝ c. v. determinat dicens. Quot sūt secte hereticoꝝ.

dum nec eūs aliquo de fi/ de est dispn/ tandum. ex/ tra de here. c.j. vt. C. de sum tri. l. ne mo. sꝫ ad hoc petest dispu/ tari cum eis. vt cõuincat̃. vt cõuin cat. in du bium reuo/ cent fidẽꝫ no stram. lo.

d Non/ dum. ẽ. xxiij. q. iiij. recedite. ꝛ. c. ecce.

e Discipli na. medicina lis anime est excommuni catio. vt. ij. q. j. multi.

f Deus p/ mittit h̄ cui vtile ẽ de mones esse propter ma/ los. vt. xxiij. questione. v. qui malos. sic. j. questiõe iij. saluator. in princi. et xxvi. q. v. nec mirum.

g Cogno scere. lxxv. distinctio. ar chi.

h Ma/ ledicendi. xx/ vij. q. j. nec ali ꝑ pen qua.

Mat.18 Cor.5 Ro.12

Quidā āt hĕtici q̄ ŏ ecclia recesserūt et noīe suoꝝ auctoꝝ nūcupāt: qdaȝ ꝓ̄o ex cāis q̄s eligētes istituerūt. Symoniaci a symone dicti magice discipline pito: cui petrꝰ i actibꝰ aplóꝝ maledixit: ꝓ eo ꝙ ab aplis spūsscti grāȝ pecūia emere voluisset. hi dicūt creaturā nó a deo esse: s̄ȝ a ṽtute q̄dā supna creatā. Menādriani a menādro mago discipulo symonis nūcupati: q mūdū nó a deo creatū s̄ȝ ab angelis factū asseruit. Basilidiani a basilide appellati: q iter reliq̄s blasphemias passū iesuȝ abnegauit. Nicolaite dicti a nicolao diacono ecclie hierosolymoꝝ: q cū stephano ⁊ ceteris ꝯstitutꝰ ē a petro: q ꝑꝑ pulchritudinē reliquēs vxorē dixit: vt q vellet ea vteret. v̄sa ē i stupꝛū tal' ꝯsuetudo vt iuicē ꝯiugia cómutarēt: q̄s iohes in apocalypsi sua iꝓbat dicēs s̄ȝ h̄ hēs: ꝙ odisti facta nicolaitaꝝ que ⁊ ego odi. Gnostici ꝑꝑ excellētiā scīe se ita appellari voluerūt. aīam naturā dei eē dicūt bonum ⁊ malū deū suis dogmatibꝰ fingūt. Carpocratiani a carpocrate q̄dā vocantur: q dixit xp̄ȝ hoīeȝ fuisse tm̄: ⁊ ŏ vtroq̄ sexu ꝓgenitū. Cherintiani a cherinto q̄dā nūcupati. hi iter cetera circūcisionē obſuāt mille ānos post resurrectionē in voluptate carnis futuros ꝓdicāt vn̄ ⁊ grece chiliaste latine miciliaste s̄t appellati. Nazarei dicti: q̄ dū xp̄ȝ q a vico nazarēꝰ est appellatꝰ filiū dei lȝ ꝯfiteant: oīa veteris tñ legis custodiūt. Ophite a colubꝛo nominati s̄t. coluber. n. grece ophi dī. colūt. n. serpētē dicētes ipȝ i ꝑadiso iduxisse ṽtutis cognitioneȝ. Valētiniani a valētiniano q̄dā platonico sectatore vocati: q eonas. i. secula q̄dā i originē dei creatoris iduxit: xp̄m q̄q̄ ŏ ṽgine nihil corpis assūpsisse: s̄ȝ ꝑ eā q̄si ꝑ fistulā trāsisse asseruit. Apellite q̄ꝝ auctoꝛ appelles ꝓnceps fuit q creatorē āgelū nescio quē gl'iosū supioꝛis dei faciēs deū legis isrl' illū igneū affirmās q dixit xp̄ȝ ñ i ṽitate deū. s̄ȝ hoīeȝ i fantasia appuisse. Archōciati a ꝓncipibꝰ appellant: q̄ vniūsitatē quā deꝰ ꝯdidit opa eē archāgeloꝝ defendūt. Adamiani vocātur: q̄ ade imitēt nuditateȝ vnde ⁊ nudi orāt. ⁊ nudi iter se mares ⁊ femie ꝯuēiūt. Cayani ꝓinde s̄t appellati: q̄m cayn adorāt. Sethiāi nom̄ accepūt a filio ade: q vocatꝰ ē seth dicētes cū eē xp̄ȝ. Melchisedechiāi vocati ꝓ eo ꝙ melchisedech sacerdotē dn̄i ñ hoīeȝ fuisse s̄ȝ ṽtutē dei eē arbitrāt. Angelici vocati: q̄ āgelos colūt. Apostolici h̄ sibi nom̄ iō sūpsert ꝙ nihil possidētes ꝓꝓ̄ū neq̄q̄ r̄cipiāt illos q aliq̄ i h̄ mūdo viūt. Cerdóiāi a cerdóe nūcupati: q duo asſuit ꝯ̄ria ꝓncipia. Martioniste a martione stoico ph̄o appellati q cerdonis dogma secutꝰ alteꝝ bonū alteꝝ iustū deū asſuit tāq̄ duo ꝓncipia creatióis ⁊ bonitatꝭ. Artaterite ab oblatóe vocati panē. n. ⁊ caseū offert dicētes a ꝓmis hoibꝰ oblatóeȝ a fructibꝰ terre a fructibꝰ ouiū fuisse celebꝛatā. Aq̄rij appellati eo ꝙ aquā solā offert i calice sacri. Seueriāi a seuo exorti vinū ñ bibūt vetꝰ testm̄ ⁊ resurrectóeȝ ñ r̄cipiūt. Taciāi a taciāo vocati q eucratici dicti: q̄ carnē abóināt. Alogij vocāt tāq̄ sine ṽbo logos. n. grece latine ṽbū dī. deū. n. ṽbū ñ credūt r̄spuētes iohis euāgeliū ⁊ apocalypsim. Cathaphrygij nom̄ ꝓuicie phꝛyga ŏdit: q̄ ibi exstiterit. auctores eoꝝ mótanꝰ ꝑsca ⁊ maximilla fuert. hi aduētuȝ spūsscti ñ i aplos s̄ȝ i se traditū asſert. Catharoe ꝓ mūdicia ita se noiauert. gl'iātes. n. ŏ suis meritis negāt pñītētibꝰ vēiaȝ pctóꝝ. viduas si nupserit tāq̄ adl'teras dānāt mūdiores se ceterꝭ ꝓdicāt. q nom̄ suū si cog̈scē vellēt: mūdanos se potiꝰ q̄ mūdos vocarēt. Pauliani a paulo samotāo exorti s̄t: q dixit ñ semꝑ fuisse xp̄ȝ s̄ȝ a maria sūpsisse initiū. Hermogeniāi ab hermogene q̄dā vocati: q mā̄ȝ ñ nāȝ itroducēs ŏo ñ nāe eā cōpauit matrēq̄ eloꝝ ideā asſuit: q̄s apl's iꝓbat elemētꝭ r̄uiētes. Māichei a q̄dā ꝑsa extitert: q vocatꝰ ē māes h̄ duas nās ⁊ duas s̄bas introduxit. i. bonā ⁊ malaȝ ⁊ aīas ex ŏo q̄si ex aliq̄ fōte manar asſuit. Testm̄ vetꝰ respuūt: nouū ex ꝑte recipiūt. Antropomorphite dicti pro eo ꝙ simplicitate rustica deū h̄re hūana mēbꝛa q̄ i diuinis libꝛis scꝑta s̄t arbitrāt. Antrophos eniȝ grece latie hō̄ iterꝓtat. ignorātes vocē dn̄i q ait: spūs ē deꝰ i corpeꝰ ē. n. nec. n. mēbris distiguit nec corpis mole cēset. Eracliте ab eraclio auctoꝛe exorti mōachos tm̄ r̄cipiūt ꝯiugia r̄spuūt: regna celoꝝ ꝑuulos h̄re ñ credūt. Nouatiāi a nouato romeꝑ̄bro ꝑsbīo exorti q̄ adūsꝰ cornelium cathedrā sacerdotalē conatꝰ iuadē heresiȝ istituit: voluit apostatas suscipe ⁊ rebaptizāos baptizatos. Mōtāi hēici dicti: q̄ in tpe ꝑsecutióis i mōtibꝰ latuerūt. q̄ oc

Joh. 4.

casione se a catholice ecclie corpe diuise/runt. Ebionite ab ebione dicti siue a pauptate. xpm. n. p. pfectū solū virū iustū putāt effectū. vñ cōpetenter ebionite pro pauptate itelligētie appellati sūt. hi. n. iudei sūt. ⁊ ita. tenēt euāgeliū: vt legē carnaliter seruent. aduersus q̊s apłus ad galathas scribēs inuehit. Fotiniani a fotiniano gallogrecie syrinie epo nūcupati: qui ebionitaꝝ heresim suscitans asseruit xpm ex maria per ioseph nuptiali coitu fuisse ɔceptū. Aerani ab aerio quodaz nūcupati sūt: hi offerri sacrificiū p defūctis spernūt. Aeciani ab accio sūt vocati. Jdēq; eunomiani ab eunomio q̊dam dialetico accij discipulo. ex cui⁹ noīe magis inotuerūt dissimilē pr̄i asserētes filiū ⁊ filio spm̄scm̄: dicūt ēt nullū imputari peccatū i fide manētiū. Origeniani ab origene auctore exorti sūt dicētes q᷑ non possit videre fili⁹ patrē nec spūsctūs filium: aīas quoq; i mūdi pncipio peccasse dicunt: ⁊ pro diuersitate peccatoꝝ a celis vsq; ad terraz diuersa corpa q̄si vincula meruisse: eaq; cā factuz est eē mundum. Noeciani a q̊dā noeto vocati: q dicebāt xpm eūdē eē ⁊ patrē ⁊ spm̄sctm̄ ipamq; trinitatē in officioꝝ noīb⁹ nō psonis acciputēt. Vñ ⁊ patripassiani vocant: qui patrem passum dicūt. Sabelliani ab eodē noeto pullulasse dicūtur cui⁹ discipulum phibēt fuisse sabelliū: ex cui⁹ noīe marie inotuerūt. vñ sabelliani vocati sūt. hi vnā personā pr̄is ⁊ filij ⁊ spūssancti astruunt. Arriani ab arrio alexādrino epo exorti sunt: qui coeternū pr̄i filiuz nō agnoscēs diuersas in trinitate substātias asseruit: ɔtra illō qō ait dn̄s: ego ⁊ pr̄ vnū sum⁹. Macedoniani a macedonio epo dicti st negātes deū eē spm̄scm̄. Apolinariste ab apolinare vocati sūt dicētes xpm corpus tm̄mō sine aīa assūpsisse. Antidicomarite appellati sūt: eo q᷑ marie v̄ginitati ɔdicūt asserētes eā post xpm natū viro suo fuisse cōmixtā. Metangi noīati ideo tale nomen acceperūt: q᷑ gangios grece vas dicit. Asserūt. n. sic esse in pr̄e filium tanq̄ vas minus ifra vas mai⁹. Patriciani a q̊dā patricio nūcupati sūt q substantiā hūane carnis a diabolo ɔditā dicunt. Colliciani a q̊dā collicio noīati: q dicūt deū nō facere mala ɔ illud qō scriptum est: ego dn̄s creās mala. Floriani a floriano q ecōtrario dicūt deuz creasse mala: ɔ h̄ qō scptū ē: fecit de⁹ oīa bona. Donatiste a donato q̊daz aphro nūcupati sūt: q de numidia veniēs totaz pene aphricā sua psuasione decepit asserēs minorē pr̄e filiū: ⁊ minorē filio spūsanctū: ⁊ rebaptizans catholicos. Bonosiani a bonosio q̊dā epo exorti pdunt: qui xpm dei filium adoptiuū non ppriū asseruit. Circūcelliones dicūt eo q᷑ agrestes sint quos scotopicos vocāt supradicte heresis hn̄tes doctrinā. hi amore martyrij semet ipsos perimūt vt violēter de hac vita discedētes martyres noient. Priscillianiste a priscilliano vocati: q in hyspania ex errore gnosticoꝝ ⁊ manicheoꝝ pnuxtum dogma cōposuit. Luciferiani a lucifero smyrne epo orti: q epos catholicos q instātu psecutiōe pfidie arrianoꝝ ɔsenserāt ⁊ postea correcti i cathedrā redire elegerūt: dānātes qō pri⁹ crediderunt siue qō credidisse dissimulauerūt q̊s ecclesia catholica materno recepit sinu tā q̄ petrū post fletū negatiōis. hāc illi materis charitatē supbe accipiētes: eos recipere nolētes ab ecclie cōione recesserūt. ⁊ cū ipso lucifero auctore suo. qui mane oriebat cadere meruerūt. Iouinianiste a iouiniano q̊dā mōacho dicti: q nullas nuptaꝝ ⁊ virginū eē distātias: nullūq; asserētes iter abstinētes ⁊ simplr̄ epulātes eē discrimē. Eludiani ab eludio nuncupati vł noīati: q dicūt p⁹ xpz natū alios mariā filios de viro ioseph pepisse. Paterniani itaq; a pr̄no q̊dā nūcupati: q iferiores corpis partes a diabolo factas opinant. Arabici nūcupati: eo q᷑ iarabia exorti sūt dicētes aīaz cū corpe mori atq; in nouissimo vtrūq; resurgē. Tertuliāiste dicti a tertuliano psbro aphrice puicie ciuitat carthaginēsi: q dicūt animā imortalē eē sz corporeā predicātes: ⁊ aīas pctōꝝ hoīuz p⁹ mortē i dmones cōuerti putantes. Tessereseedecate dicti q᷑ .xiiij. luna pascha cū iudeis obseruare ɔtēdūt. Nā tessera. iiij. deca decē significat. Victages a somno nūcupati q᷑ vigilias noct respuāt supstitionē esse dicētes iura temerari diuina q noctē ad reges tribuūt. Pelagiani a pelagio mōacho exorto hi liberꝝ arbitriū diuine gr̄e anponūt dicētes

Gala. 4

Joh. 10.

Esa. 45.

Gen. 1.

sufficere volūtatē adiplēdā iussa diuina. Nestoriani a nestorio ɔstantinopolitano epō nūcupati q btā; vginē; ñ dei s; hois tātmō matrē asseruit: vt aliā psonā carnis aliā faceret deitatis nec vnū xp̄; i vbo dei ₇ carne credidit: s; sepatū atq; seiūctu;: alter₂ filiū dei: alter₂ filiū hois pdicauit. Eutichiani dicti ab eutice ɔstātinopolitano abbate: q xp̄; p⁹ hūanā assūptionē negauit existere de duab⁹ naturis: sed sola; in eo diuinā asseruit eē nā;. Acephalite dicti .i. sine capite: nullus .n. eo₂ repit auctor ex q̄ orti sūt hi triū chaldconēsiū capitulo₂ ipugnatores dua₂ in xp̄o suba₂ ppetatē negāt: ₇ vnā i ei⁹ psona nā; pdicāt. Theodosiani ₇ gaionite appellati a theodosio ₇ gaiono q tpib⁹ iustiniani pncipis i alexādria ppli puersi electōe; vna die ordiati st epi. hi errores eutici ₇ dioscori seqntes calcedonēse ɔciliū respuūt ex duab⁹ vnā i xp̄o nā; asserūt. quā theodosiani corruptā gaionite icorruptā ɔtēdūt. Gnoite ₇ tritoite a theodosiāis exorti sūt ex qb⁹ gnoite ab ignorantia dicti q: ad puersitate a q̄ exorti sūt id adijciūt q xp̄i diuinitas igret q̄ sunt scripta futura de die ₇ hora nouissima nec recordātes xp̄i psonā nesciā loq i esaia: dies iudicij i corde meo. Tritoite vo vocati q sicut tres psonas i trinitate ita q̄q; tres asserūt deos eē: ɔ illō qō scptū est audi isrl dñs de⁹ tu⁹: vn⁹ ē de⁹. Sūt ₇ alie hereses sine auctore ₇ sine noib⁹. Ex qb⁹ alie putāt eē trinū deū. Alij ēt xp̄i diuinitatē passibilē eē dicūt. Alie xp̄i natiuitatē de pr̄e in tpe initiū tpis dāt. Alie libationē hoiu; apō iferos factā xp̄i descēsiōe ñ credūt. Alie aia; imaginē dei negāt. Alie aias ɔuerti in demones ₇ i q̄cūq; aialia existimant. Alie d mūdi statu dissentiūt. Alie inūerabiles mūdos opināt. Alie aqua; deo coeternā faciūt. Alie nudis pedib⁹ ābulāt. Alie cū hoib⁹ nō māducāt. He sūt herses adūs⁹ catholicā fidē exorte ₇ ab aplis ₇ a sctis pr̄ib⁹ vl ɔcilijs dānate q̄ dū in se mltis erroib⁹ diuise iuicē sibi dissētiūt: cōi tn̄ noie adūs⁹ ecclia; dei ɔspirāt. S; ₇ qcūq; aliī scripturā sacro sancta; itelligit q̄ sēs⁹ spūssctī flagitat a q̄ ɔscpta est: l; de ecclia nō recesserit tn̄ heretic⁹ appellari potest. Item aug. Quare diuina puidentia multos errare permittat.

Adeo diuina puidentia multos diuersi erroris hēticos esse pmittit: vt cū iterrogāt nos ea q̄ nesciuimus: sic discutiam⁹ pigritiā ₇ diuinas scpturas cupiamus. ppterea aplūs ait: vt pbati manifesti fiant. Hi autē a deo pbati sūt: q bñ pñt docere. Causa. xxv.

Sancta romana ecclia q̄nda; baptismale; ecclia; suis muniuit puilegijs dcimationēs sue diocesis ex integro sibi attribuēs. Itē q̄dda; mōasteriū silr muniuit puilegijs ppriis. dcernēs vt ex pprijs pdijs nulli decimas psolueret. Accidit itaq; vt itra diocesim pmunite baptismales ecclie pfatū mōasteriū alia ēptiōe alia donatiōe pdia sibi inueniret. Orit⁹ itaq; ɔtētio iter monachos ₇ clicos de decimis. Nūc pmu; q̄rit an clici baptismalis ecclie auc̄te puilegij dcimas sue diocesis ex itegro sibi valeāt vēdicar. Scdo: an sb sequēti puilegio mōachoru; deroget antiqorib⁹ puilegijs baptismaliū ecclesiarum. [illegible]

Quod vo auc̄te illius puilegij decias sibi ex itegro clici vēdicare ñ valeāt hic pbatur: q: dcime iuxta dcreta sctō₂ pat₂ q̄driptito diuidūtur q̄rū vna ps epis: se cūda clicis: tertia fabricis restaurādis: q̄rta vo paupibus est assignata. Decreta vo sctō₂ canonū nemine; magis q̄; aplicū puare op;. Vn̄ gelasi⁹ pa. ait. Cōstitutione synodi quāvlis ecclie pbauit assensus: romanā sedē puare op;.

Confidim⁹ q nullus ia;

Sancta s. roma. ecclesia. orit Primo inter epm ₇ clericos. Secūdo inter clericos ₇ monachos ₇ hec ē diuisio harū questionū. Ostēdit ergo primo q clerici non pñt se defendere contra epm per tale puilegiu;. et ad hoc inducuntur. ois ista. c. eo q papa nō potuit dare tale puilegium. 1.cor.11

Confidimus. oportere. hoc verbū oportet est verbu; honestat(is). sic ponitur. xix. q. j. c. j. sicut hec dictio d; quādoq; honestate; designat. vt extra de spon. ipu. tus. quandoq; est verbu; officij. vt. xxv distin. vnum quādoq; est verbum necessitatis. vt iij. q. ix. non oportet. hoc ideo dico q̄; ulis princeps legibus solutus est. vt extra de elec. significasti. tn̄ honestū ē vt fm leges viuat. vt. ff. de lega. iij. l. ex imperfecto. C. de testa. ex iperfecto.

veraciter xpianus ignoret vniuscuiusq synodi cōsti/tutū qđ vlis ecclie pbauit assensus: nullā magis exe/qui sedē p̄re ceteris opor/tere q̄ primaȝ que ꝛ vnā/quāq synodū sua auctori/tate firmauit ꝛ cōtinuata moderatōe custodit. Itē leo pa. Qui neglige̅ter pascit dn̄icū gregē sibi cōmē datū cōuicit sūmū nō amare pastorez.

Diuinis p̄ceptis ꝛ aplicis monitis incitamur: vt pro oī ecclesiaꝝ statu impigro vigilemus affectu. ac si quid vnq̄ reprehēsioni inuenit obnoxiū: aut ab ignorātie impitia aut p̄sumptiōis vsurpatione reuocemus. Admonēte enim dīne vo/cis impio: q̄ btīssim⁹ apo/stolus petr⁹ trina⁽ᵃ⁾ admo/nitione mysticis sanctionibus imbuit: vt xp̄i oues q xp̄m diligit pascat: ꝛ ipsi⁹ sedis cui per abundantiaz gr̄e dīne p̄sumus pro reuerentia coartamur: vt piculum desidie q̄ntū possum⁹ declinem⁹: ne pfessio summi apli quasi amatorē dn̄i testatus est: nō inueniat in nobis: q: q̄tiēs qs negligēter pascit dn̄icū gregē cō/mēdatū: totiēs cōuincitur sūmū nō amare pastorez. Itē anatholio epo. Nō debēt vlla mō variari que ad ppetuā ordinant gñtez.

Que ad ppetua⁽ᵇ⁾ gn̄aliter ordinata sūt vtilitatē: nulla cōmutatiōe varient. nec ad p̄uatū⁽ᶜ⁾ trahātur cōmodū que ad bonū sūt cōe p̄fixa. s3 manētib⁹ terminis q̄s cōstituerūt pa/tres: nemo iniuste vsurpet alienū: s3 intra fines pprios atq3 legitimos put quisq valuerit: in latitudine se exerceat charitatis. Itē hilari⁹ pa. Nulli diuinas cōstitutiones ꝛ aplice sedis decreta temerare licet.

Nulli fas sit sine status sui piculo vel diuinas cōstōnes vl' aplice sedis de/creta temerare: q: nos qui potētissimi sacerdotis ad/ministramus officia: talis trāsgressionuȝ culpa respi/ciet si in causis dei desides fuerim⁹ inuēti: q: meminimus qđ timere debemus q̄liter cōminet de⁹ negli/gētie sacerdotū. si quidem maiori reatu deliquit: qui potiori honore fruit ꝛ grauiora facit vicia pctōꝝ sublimitas⁽ᵈ⁾ peccātiū. Item damasus pa. In spm̄sctm̄ blasphemāt qui sacros canones violāt.

Violatores canonū volūta/rie grauiter a sctis p̄ribus iudicant: ꝛ a sctō spū insti/ctu cui⁹ ac dono dictati sūt dānant: qm̄ blasphemare⁽ᵉ⁾ spm̄sctm̄ nō incōgrue vident: q cōtra eosdez sacros canones nō necessitate cōpulsi: sed libēter vt p̄mis/sum est aliqđ aut pterue agūt aut loq p̄sumūt aut facere volētib⁹ sponte consentiūt. talis enim presumptio manifeste vnū genus ē blasphemātiū spm̄sctm̄: q: vt iā p̄libatū ē cōtra eū agit cui⁹ nutu ꝛ gr̄a sci canōes editi sūt. Itē v̄ba. pa. In qb⁹ romano pōtifici l3 no/uas condere leges.

Sunt⁽ᶠ⁾ qdā dicētes ro/mano pontifici sp licuisse nouas cōdere leges qđ ꝛ nos nō solū nō negam⁹ s3 et valde affirmam⁹. sciēduz v̄o sū/mope ē: ꝛ q: idē nouas le/ges cōdere p̄t: vn̄ euāgeliste aliqđ ꝛ pphe neq̄q dixerit Ubi v̄o apte dn̄s l' ei⁹ apli

a Diuinis. trina. ter. n. cōfessus ē christū. vt ostēdit se corde ope ꝛ ore xp̄z diligē. Io.

b Que ad ppetuā ex hp3. qđ papa nō pōt cōtra gn̄alē ecclesie statū dispēsare. nec cōtra articulos fidei nā ꝛ si oēs assentiāt ei nō v3 statutū. l3 oēs heretici ēent. vt. xv. di. sic̄ ꝛ sic pōt itel/ligi. j. eo. c. sꝫ qdā. ꝛ. c. se. l3 cōtra statutū ec/clesie. qđ nō ē ita generale sic̄ v̄ cōtinētia sacerdotū bn̄ p̄t dispēsare.

Io. 21.

c Nec ad p̄uatū. cōis vtilitas p̄uate p̄iudicat. vt vij. q. j. scias. ꝛ. viij. q. j. in scripturis.

d Nulli fas sublimitas. crimē. n. angeť per di/gnitatē. vt. xl di. hō. ꝛ. ff. de re mi. oē delictū. §. ij. Io.

e Violatores. blasphemat. imo eo ipso vi3 ex/cōicat⁹ ꝛ hēticus vt. xix di. nulli. ꝛ. j. eo. c. generali.

f Sunt qdā apli hic vi3 qđ pa/pa nō possit dispensare cōtra aplm vl' dn̄3 aliꝗ q marty nūs dispēsa/uit cū biga/mo cōtra aplm. vt. xxxiiij. di. lector. Itē cō canō aplorū dicat p̄sbr̄ si fōnicat⁹ fuerit depōat. lxxx/vj. di. p̄sbr̄ q nō q gāgren se cōcilium di/spēsat in tali casu. vt dist. lxxxij. p̄sbyt. Itē cōtra dn̄3 di/spēsauit q di/xit vouete ꝛ reddite. ꝛ tn̄ absoluit a iurameto ꝛ a voto. xv. q. vj iuratos. ex̄ de vo. ꝛ vo. re. p totū. Satis pōt sustineri qđ papa cōtra aplz dispen/sat. nō tn̄ his q̄ ptinent ad articulos fi/dei eodē mō dispēsat i euāgelio iterptādo ipsum ex̄ dcretū. l3 i h. Itē nō est vera dispēsatio q fit in voto pegrinatiōis q: non dicit q: vouēs liberari ab illa ob/ligatione. sed potius dicit̄ imeli⁹ cōmutari. vt extra de iureiu. p̄uenit. sed circa votū cōtinētie forte non posset dispensare. quia vix inueniretur melius i qđ posset cōmutari. vt ex̄ de sta. re. cuȝ ad mōasteriū

i.ſi.lo.ge.q̃d dicat.lo.q̃ñ᷑ diſpẽſat pa. ꝯ generalē ſtatū eccleſie.ſicut fecit in late. cõci. ſñ alt inocẽti⁹ vt ex̃ de ꝯſan.ꝛ affi.nõ dȝ. lȝ

a ꝯ articulos fidei nõ diſpenſet.b.

Contra ſtatuta.ſ.vt dictū ē de articul̃ ſi dei.ꝫ.c.pxi.

b Poteſt ſupple de ſcõ vel de iure.

c Omne iniuſtū.ꝫ.xi.q.iij.c.iniuſtū.

d Ab infidelib⁹.ar.ꝙ id qđ ſit abitru ſo ñ vȝ.vt.xij q.ij.allegatiões.ꝺ ꝯſe.di.i.ħ ḡ ar. ꝯ.i. q.i.ſi quis a pſeudo epis.

e Satagendū ē ſub ditoſ.ar.ꝙ papa ſ̃beſt ipatori.itellige q̃ ad hoc ꝙ ſua eccl̃ia det tributa forte ipatori.vt ex̃ ꝺ cẽ. cis aia.ꝛ.xi.q.i.magnū.ꝛ.c.tributū. xxxiij.q.viij.tributū.nã al̃ oẽs pncipes ſb̃ſũt epis.vt ex̃ de maio.ꝛ obe.oẽs pn cipes. Joan.

f Generali.decreto.ſit.ſiat. naȝ hec ṽba ſit ꝛ ſiat reſpiciũt q̃ñ᷑ futuruȝ tps. vt.ff.ne qd i lo.pu.l.ij.ꝫ.deide.lo.

g Omnia.ꝫ.c. hic attribuit damaſo.al̃s leoni.vt.xix.di.ſ.i. Joan.

h Hec cõſona.neſcit.ideſt contemnit vel loquitur de ignorãtia iuris vt.xxxviij. diſtin.ſi in laicis.Jo.

ꝛ eos ſeq̃ntes ſcti pr̃es ſententialr̃ aliq̃d diffinierit: ibi nõ nouã legẽ roman⁹ pontifex dare: ſȝ poti⁹ qđ ꝑdicatũ ē vſq ad aiaȝ ꝛ ſanguineȝ ꝯfirmare dȝ. Si enim qđ docuerunt apl̃i ꝛ ꝓphe deſtruẽ: (qđ abſit:) niteret: ñ ſniaȝ dare ſȝ magis errare ꝯuinceret. ſȝ hoc ꝓcul ſit ab eis: q ſemꝑ dñi eccl̃iam ꝯ lupoꝝ inſidias optie cuſtodierũt. Itẽ zoſimus pa.

Aplice ſedis auctas ꝯ ſanctoꝝ ſtatuta aliq̃d ꝯdere ñ valet.

Contra ſtatuta patrū ꝯdere aliq̃d vl̃ mutare nec hui⁹ q̃dem ſedis poteſt auctas. apud nos .n. incõuulſis radicibus viuit antiq̃tas: cui decreta patrū ſancxere reuerẽtiã. Itẽ marcel.pa.

Sta. renõ valet: qđ ꝯ euãgelicam vl̃ aplicã doctrinã ſeu ꝯſtitutionẽ factum fuerit.

Omne qđ irreꝑhẽſibile eſt catholica defendit eccl̃ia.ꝛ infra. Iniuſtum iudiciuȝ ꝛ diffinitio iniuſta regio metu vel iuſſu a iudicib⁹ ordinata non valet. Nequaq̃ ꝙ ꝯ euangelicã vl̃ ꝓpheticã vl̃ apoſtolicã doctrinaȝ ꝯſtitutionẽue eoꝝ ſiue ſanctoꝝ patrū actuȝ fuerit ſtabit ꝛ qđ ab infidelib⁹ vel hereticis factū fuerit: oino caſſabit̃. Item hormiſda papa.

Statutis patrū non deuiare ꝛ fidei regulam cuſtodire prima ſalus eſt.

Prima ſal⁹ eſt recte fidei regulã cuſtodire ꝛ a ꝯſtitutis patrū nullatenus deuiare. Item pela.pa.childiberto regi.

Prohibet pelagi⁹ papa thomã ſui ꝯſenſo nō ꝑ eccia ſinare.

Satagẽdū eſt vt ꝓ auferẽdo ſuſptõis ſcãdalo obſequiū ꝯfeſſiõis nr̃e legib⁹ religiõis miſtrem⁹: in q̃b⁹ nos ẽt ſubditos ẽẽ ſacre ſcꝑture ꝑcipiũt veniẽs etenĩ ruffin⁹ vir magnificus excellẽtie vr̃e legat⁹ ꝯfidẽter a nob̃ vt decuit poſtulauit: q̃ten⁹ vobis aut bt̃e recordationis leonis pape thomū a nob̃ ꝑ oia ꝯſeruari ſignificar̃ debuiſſem⁹: aut ꝓprijs ṽbis nr̃e ꝯfeſſionẽ fidei deſtinare ꝛ ꝑmã q̃dẽ petitionis ei⁹ ꝑteȝ: q: facilior fuit mox vt dixit impleuimus noſq i oibus ꝑſulis thomū ꝓ catholice fidei aſſertione ꝯſcriptū deo ꝓpitio cuſtodire manus nr̃e ad nos ꝓfeſſione ſignificamus: vt aũt nulli⁹ deiceps: qđ abſit: ſuſpitiõis reſideret occaſio: illã etiã aliã partẽ quaȝ memorat⁹ vir illuſtris admonuit facere maturaui.ſ.ꝓprijs ṽbis ꝯfeſſioneȝ fidei quã tenem⁹ expoſui. Itẽ hadrian⁹ pa.

Anathema apud deū ſiat q cenſurã romanoꝝ pontificū violat.

Generali decreto cẽſem⁹ ꝛ ꝯſtituim⁹ vt execrandum anathema ſit ꝛ velut ꝑuaricator ſidei catholice ſꝑ apđ deū re⁹ exiſtat q̃cũq regū ſeu epiſcopoꝝ vel potẽtiũ deinceps romanoꝝ pontificuȝ decretoꝝ cenſuraȝ in quoq̃ crediderit vel permiſerit violandam. Itẽ damaſus papa ſtephano archiepiſcopo.

Non licet alicui epiſcopo ꝯtra romanoꝝ pontificuȝ decreta aliq̃d agere.

Omnia decretalia cũctorum predeceſſorum noſtroruȝ cõſtituta: que de eccleſiaſticis ordinibus ꝛ canonuȝ ſunt promulgata diſciplinis: ita ab omnibus epiſcopis ac ſacerdotibus generaliter cuſtodiri debere mandamus vt ſi quid in illa cõmiſerint: veniaȝ ſibi honoris deiceps nouerint denegari. Item grego.

Non communicet ſacris altaribus qui neſcit ſacris obedire canonibus.

Hec conſona ſanctis patribus diffinitione ſancimus: vt qui ſacris obedire canonibus neſcit: nec ſacris miniſtrare altaribus nec cõmunionem capere ſit dignus. Itẽ ex concil. chal.

Obſeruande ſunt regule a ſanctis patribus in ſynodo ſtatute.

a A Sanctis. b Iusticie. c I Deo permittente his prima solu. magistri occupat primam colum. secunda secundam prima talis est. quia dominus sicut soluit legem quam dederat. sic et papa potest. secunda hec est. quod canones ita intelligunt statuti. vt semper auctoritas romane sedis sit excepta.

d ¶ Allegatur. vt extra de elect. significasti.

e ¶ Solis de hoc nota in. ĝ. xi. q. i. §. ex his.

A Sanctis[a] prib' i vna q̄q3 synodo vsq3 nūc ꝓlatas regulas tenere sta/tuim'. I tē gre. ad montanū ꝛ thomā. Volūtatez ꝛ statuta suoꝝ decessoꝝ cu/stodiāt: q suā seruari volūt

I Usticie[b] ac rōnis ordo suadet: vt q a successo/rib' sua mādata ꝯuari de/siderāt: decessoris sui pro/culdubio volūtatē ꝛ statu/ta custodiant. I tē leo pa/pa. iiij. Cōtra statuta sctō/rum pagit q ea nō seruat

I Deo pmittē/ (intacta. te dn̄o pastores hoiu3 sum' effecti: vt qđ patres nr̄i siue in sctis canonib' siue in mūdanis afflixere legib' excedere nīme de/beam' ꝯ eoꝝ qppe saluber rime agim' instituta: si qđ ipsi diuino statuerūt ꝯsul/to: itactu3 nō ꝯseruamus. S i ḡ pmā sedē statuta cō/ciliorū pre oib' obseruare op3: ꝛ si ꝓ statu oīu3 ecclia/ru3 necesse est illā impigro vigilare affectu: si ea que a romanis pōtificib' decre/ta sūt ab oibus obseruare ꝯuenit: si illi q nesciūt sa/cris obedire canonib': al/taribus mīstrare nō d̄bēt: patet ꝯtra statuta sctōꝝ ca/nonū qbus status eccliaꝝ vel cōfundant vel ꝑturbē/tur: priuilegia ab aplico cō/cedi nō debent. H is[c] ita respōdet. Sacrosancta ro/mana ecclia ius ꝛ auctēm sacris canonib' impartit: sed nō eis allegat[o] h3 eni3 ꝯdēdi canones: vt ipo/ius ꝯdēdi canones: vipo/te que caput est ꝛ cardo oī/um eccliaꝝ: a cui' regula nemi dissētire lic3. ¶ Ita ergo canonibus auctorita/tem prestat: vt seipsa3 non subijciāt eis: sed sicut xp̄s qui legē dedit: ipa3 legem

carnalr ipleuit: octaua die circūcisus. xl. die in tēplo cū hostijs ē pn̄tat': vt i seipo eā sctificaret. postea vō vt se dn̄3 leg] ostē/deret ꝯ leg] lr̄a3 leprosū tāgēdo mūdauit aplos q̄q3 ꝯ lr̄a3 sabbati ꝑsata ꝑtergra/diētes spicas vellētes ꝛ ꝯfricātes māib' suis ꝓbabili exēplo dauid ꝛ circūcisiōis ꝛ tēpli excusauit dicēs. n̄ legist] qd fecerit abimelech: qn̄ venit ad eū dauid: ꝛ d̄dit ei panes ꝓpositiōis d̄ qb' n̄ licebat edere nisi solis[e] sacerdotibus: ꝛ comedit ipse ꝛ pueri ei'. I tē octaua die ꝑm legē puer circūcidit: ꝛ vos in sabbato circūcidistis hoie3. I tē cū iuge holocaustū ex lege of/ferat: cū mascul'. xl. femia vō. lxxx. die ab ortu sue natiuitatꝫ ꝑ3 leg] ipertū cū hostijs in tēplū pn̄taret: vn̄ sacerdotes offerētes hostias i tēplo lr̄a3 sabbati soluūt: ꝛ sine crie sūt: tūc fili' hois multo magis valet soluere lr̄a3 legis: qui est ēt dn̄s sabbati. ¶ Hic ēt d̄r de eo: erat iesus docēs in tē/plo tāq3 ptātē hn̄s. i. tāq3 dn̄s leg]: addēs mortalib' ea q̄ deerāt ad ꝑfectionē: vm/brā figuraliū in luce3 spūalis itelligentie cōmutās. nō tanq3 scribe eoꝝ q̄ lr̄a leg] astricti nō audebāt aliqd addere vel cō/mutare. sic ꝛ sūme sedis pōtifices cano/nib' siue a se siue ab alijs sua auctē cōdi/tis reuerētiā exhibēt: ꝛ eis se humiliādo ipos custodiūt: vt alijs obꝯuādos exhi/beāt. nōnūq3 vō seu iubēdo seu diffinien/do seu decernēdo seu aliter agēdo se de/cretoꝝ dn̄os ꝛ ꝯditores eē ōn̄dūt. ¶ In ꝑmissis ḡ capitulis alijs imponit necītas obsequēdi: sūmis vō pōtificib' ōn̄ditur inesse auctas obꝯuādi: vt a se tradita ob/seruādo alijs nō ꝯtēnēda demōstrēt exē/plo xp̄i: q sacra q̄ ecclie ꝯuāda mādauit: ꝑmo in seipo suscepit: vt ea i seipo sctifi/caret. op3 ḡ pmā sedē vt diximi' obꝯuare ea q̄ d̄cernēdo mādauit nō necītate obse/quēdi s3 auctē impn̄dēdi. l3 itaq3 sibi ꝯ ge/neralia d̄creta spālia ꝑuilegia indulgē: ꝛ spāli bn̄ficio ꝯcedē qđ gn̄ali ꝓhibet de/creto q̄q3 si d̄cretoꝝ sctōꝝ3 diligent ad/uertani': neq3 ꝯ sctōꝝ canonu3 auctē3 aliqd ꝯcedere iueniat: sacri si qdē cano/nes ita aliqd ꝯstatuūt: vt iterptatōis au/ctoritatē scte romane ecclie reseruēt. ipsi nāq3 soli canones valēt iterpretari: q ius ꝯdēdi eos hn̄t vn̄ i nōnullis capitulis cō/cilioꝝ cū aliqd obꝯuādū d̄cernit: ratum

Luc. 3. Mat. 8. Mat. 12. 1. reg. 21. Gen. 17. Leui. 12. Iohan. 7. Luc. 4. Mat.

a Intelligenda ſūt. ſic ex̄ de iureiur. venientes. b Alt. ſ̈. di. c. ɔ morē. c Priuilegio. ſ̈. di. iij. p̄uilegiū. d Ob religionie. xij. q. ij. religioſam. e Neceſſitatiſ. xxv. q. iij. quedā lex. f Obſeqnij. i. q. i. ſūt nōnulli. ſ̈. xxxiij. di.

ɔmunis. Jo.

Queſtio .ij.

Quod autē Uidēdū qs poſſit dare p̄uilegiū ⁊ qd priuilegiū p̄iudicet alij. dicūt plerīq; q̄ ſolus papa pōt dare i p̄iudiciū alteri⁹. xij. q. ij. bōe rei. ⁊. ix. q. iij. cōqſtus de ɔſe. di. i. iij. p̄nūciādū. c. di. ɔ morē. cū n. p̄uilegium dicaf q̄ſi lex p̄uata. vt. ſ̈. di. iij. p̄uilegiuz. ⁊ ſol⁹ p̄nceps canones ⁊ leges ⁊ iura cōdit g̊ ſolus ille vt dicūt dat p̄uilegiū h̄ tm̄ negari non pōt qn ep̄i ēt dent p̄uilegia vt ex̄ de his que fi. a p̄la. quāto ex̄ de ſētē. ⁊ re iudi. cū inter vos ſed nō pōt in p̄iudiciū aliorū vt dicunt. q̄ ſolus p̄nceps auferre pōt ſ ius vnius ⁊ dare alteri. vt. ix. q. iij. nūc ſo. ⁊. c. p̄ p̄ncipalē. ⁊ ex̄ ƀ ɔceſ. p̄ben. ū va. q̄ diuerſitatē. ⁊. C. ƀ q̄dri. p̄ſcri. bn̄ a zenone. Sz certe h̄ nō ē verū. nā ep̄s pōt dare ex baptiſmalē eccleſiā decimas. vt. xvj. q. i. ſtatuimus. Itē ep̄s pōt detrahere vni eccl'ie ⁊ dare alteri. vt ex̄ de excel. p̄rela. ſicut vnire. ⁊ poteſt in totū eximere aliquā eccliaz. vt ex̄ de cen. cū venerabilis. Itē auferre pōt eccleſie p̄uilegiū eligēdi. ex̄ de ɔſuetu. cū dilectus. pōt eximere eccleſiā a iure p̄curatiōis vt ex̄ de cenſi. ſopite. h̄ āt priuilegium ɔferret ep̄s cū ɔſenſu capituli ſui. vt ex̄ de dona. paſtoralſ. Daf aūt priuilegiū qn̄q; p̄ſone qn̄q; rei. vt. ix. q. iij. ɔqueſtus. ſi p̄uilegiū daf p̄ſōe. p̄ſonā nō trāſgredif. vt iſti. de iure nāli gen. ⁊ ciui. §. plāc. xxvj. q. j. §. hinc etiā. ⁊. ff. ƀ regu. iur. p̄uilegia. vij. q. i. nō āt et. c. petiſti. ⁊ reale qd loco ɔcedif. ⁊ ppetuū ē. xvj. q. i. hinc ēt. ⁊. ff. de iure imu. l. ij. ex̄ ƀ offi. dele. qm̄ abbas. In dubio autē ſemper p̄ſumif p̄uilegiū potius p̄ſonale q̄ reale. vt ex̄ de inſti. cū venissent. q̄ res de facili ad ſuā reuertif naturā. ff. de pac. ſi vn⁹. §. qd in ſpecie dotis. nō eni dī ob h̄ p̄ſonale q̄ ſola iſerif p̄ſona. vt. ff. de pac. iuriſgē. §. pactorū. ⁊. l. tale pactū. Item hec ē diſſa' int̄ priuilegiuz ⁊ ɔfirmationē. q̄ i cōfirmatiōe nihil nouī iur] datur. vt ex̄ de ɔfir. cum dilecta. ſec⁹ ē i priuilegio. Itē i ɔfirmatione nihil ponif vel affirmaf ſed totum cōditionaliter itelligif. vt ex̄ de cōcel. p̄bē. q̄ diuerſitatē ſz i priuilegijs oīa p̄ba ponunt ⁊ certū ibi aſſerif. vt ex̄ de ṽ. ſig. abbate. Nūc videdū ē qd priuilegium derogat alij. dicūt qdam q̄ ſemp ſcḋm derogat p̄mo. etiā ſi nō faciat mētionez p̄imi. vt ex̄ de rap. ex parte. Et hoc ea rōne vi q̄ cū p̄uilegiū ſit. ſz vnū ius derogat alij.

ſubiferf: niſi auctas romāe eccl'ie alit īpauerit. vl' ſaluo tm̄ i oib⁹ iure ſctē romane eccl'ie ⁊ ſalua tm̄ i oib⁹ apl'ica auctē. q̄cūq; g̊ ō ɔcimiſ vl' qbuſlibet eccl'iaſtic] negocijs ſacris canōib⁹ diffiniūt: itelligēda ſunt[a] neceſſaria ſuari niſi auctoritae romane eccl'ie alit fieri mādauerit vl' pmiſit. Cū g̊ aliq̄ p̄uilegia ab aplico aliqb⁹ cōcedūt: ⁊ ſi ɔ gn̄alē legē aliqd ſonare videaf: nō tm̄ ɔ ipſaz aliqd ɔcedere itelligunt. cū ipſi⁹ leg] auctē priuilegia ſingloꝝ penes matrē oiuz eccliaꝝ reſeruent. neq; .n. p̄uilegia aliqb⁹ cōcederēt: ſi p̄ter gn̄alē leges nulli aliqd ſpāle idulgeret. Priuilegia nāq; dicūt q̄ſi p̄uata legia: eo q̄ p̄uatā leges ſinglis generēt quā diſtictionē gre. inuēs ait: ſi h̄ neq; ɔſuetudie gn̄ali neq; p̄uilegio vēdicas reſtat te vſurpaſ qd feciſti. Itē hiero. i expōne ione: p̄uilegia ſingloꝝ nō p̄nt legē facere cōe; Ualet g̊ vt ex p̄miſſis colligit ſctā romana eccl'ia ſuis p̄uilegijs q̄ſlibet munire ⁊ ex gn̄alia decreta q̄dā ſpāli bn̄ficio indulgere: ɔſiderata tm̄ rōnis eqtate vt q̄ mr iuſticie eſt: i nullo ab ea diſſentire videaf: vt p̄uilegia vz q̄ ob religionis[d] vl' necitatis[e] vel exhibiti obſequij[f] gr̄a cōcedunt nemine releuando ita diuite faciāt: vt m'ltorū detrimēta nō circūſpiciendo i pauptatis miſiā nōnullos deijciāt. Illud vo apl'i ad memoriā reuocateſ: qd ad corinthios ſcribēs ait. nō .n. volum⁹ vt alijs ſit remiſſio: vob aūt tribulatio. cui ſacra lex p̄ncipū ɔcordans ait: reſc̄pta ɔtra ius elicita ab oib⁹ iudicib⁹ p̄cipimus refutari: niſi forte aliqd qd n̄ ledat aliū ⁊ p̄ſit petēti vl' crimē ſupplicātibus idulgeat. Itē ɔſtō impator] ad pplz. Nec dāno ſa fiſco nec iuri ɔria poſtulari oz. Licz g̊ h⁹ baptiſmal' eccl'ie priuilegij auctē muniti ſue dioceſis decias ſibi ex itegro vēdicare valēt niſi forte ſūma necitate epi cogant ad q̄rtā ſuā accipiēdam: ⁊ illi ſupabūdare monſtrent.

2. Cor. 8

Queſtio .iij.

Quod aūt antiquorib⁹ p̄uilegijs ſubſequētib⁹ derogari nō poſſit auctē anacleti p̄baf q ſcribēs oib⁹ ep̄is ⁊ religs xp̄i ſacerdotib⁹ ait. Eccleſiaꝝ p̄uilegia cūcta

lz nō faciat mentionē pmi. vt ex̄ de cog. spi. c. ij. Sed istis ob. ex̄ de offi. iudi. dele. ex pte. vbi puilegium pm nō derogat pmo. cū nō faciat mētionē ei⁹. Itē nec priuilegiū piudicat cōfirmatiōi. nisi faciat mētionē illius puilegij. vt ex̄ de his q̄ fiūt a p la. c. cuz vos. Itē nec trāsactio vt ex̄ de deci. ex multiplici. Item nec puilegiū pjudicat cōsuetudini nisi faciat mētionem eius. vt ex̄ de pben. relatū. Item nec vz puilegiū nisi faciat mētionē cōstitutiōis facte a capl'o. vt ex̄ de rescp. cōstitut⁹. Nec vz appellatio nisi faciat mentionē inie. vt ex̄ de fide in stru. int. vltra mediū. ⁊ sic pp iura allegata ɔcedi pt q illd sit i puilegijs qd i rescriptis nisi vbi pm faciat mētionē pmi. qd non valet siue ambo priuilegia sint generalia siue ambo specialia. sed si vnū sit speciale aliud gnāle. spāle sp pjudicat. lz nō faciat mētionē generalis. vt extra de rescrip. c. j. ⁊ c. pastoralis. lz sit ar. ɔ. j. e. i galliarū. qz i toto iure derogat generi p speciem. vt. ff. de re. iur. i toto. Sed certe aliud ē i rescriptis q̄ i priuilegijs qz scdm rescriptū speciale derogat prio generali. nā per generale rescriptum non dat iurisditio. vt patet in illa decretali. pastoralis in fi. ⁊ ex̄. e. ad hec. ⁊ iō de facili tollit. Sz p priuilegium q̄tūcūq3 generale statim cōsequit sumn ius plenū. Un pōt dici q nūq̄ pm speciale priuilegium deroget pmo generali nisi faciat ipsius mentionē ex̄ de rescp. nōnulli. ⁊ de pscrip. veniens. sed in statutis qn̄q3 antiquum pju:dicat nouo. vt. l. di. dño scō. Itē i dubio pon⁹ psumo n̄ reuocatū pri⁹ q̄ rūocatū vt. ff. d inān. te. si peculiū. ff. d do. int vi. ⁊ vx. cū h stat⁹. §. pniaz. nec ob. ff. d p ui. cre. puilegia. vbi di q puilegia n̄ estimāt a ex tpe sz ex cā. qz ibi loqt de pailegijs q̄ credi tor vult hr̄e ⁊ ex eo q pri⁹ mutuauit pe

Priuilegia. tpib⁹. istd pt itelligi d (cuniā

tpib⁹ itemerata seruentur.

Priuilegia ecclīarū ⁊ sacerdotū intemerata ⁊ iuiolata cūctis decreuimus manere tpib⁹ᵃ ⁊ leges ecclie aplica auctē firmam⁹: ⁊ pegrinaᵇ subnixionem⁹ iudicia. Item leo pa. martia. augusto. Nec nouitate mutari nec iprobitate ɔuelli ecclīaꝝ puilegia debent.

Priuilegiaᶜ ecclīaꝝ ⁊ monasterioꝝ sctōꝝ patruz auctē instituta nulla pn̄t improbitate cōuelli nulla nouitate mutari. in q̄ ope auxiliāte xp̄o fidelr exequēdo necesse est hui⁹ sctē sedis pōtifices pseuerātē exhibere famulatū. dispēsatio enim nob credita ē: ⁊ ad nostrū reatū tēdit. si prnaꝝ regule sanctionū nob ɔsentiētibus vl negligētib⁹ violent. Item gre. augu. āgloꝝ epo. Priuilegio sue dignitatis aliqs ecclīaz exuere nō dz.

In galliaꝝᵈ epis nullā tibi auctatē tribuim⁹: qz ab antiquis pdecessoꝝ nr̄oꝝ tpib⁹ palliūᵉ arelatēsis ep̄us accepit: quē nos puare auctē pcepta mie debem⁹. si g̃ ɔtigat vt frater nitas tua ad galliaꝝ puincias trāseat: ⁊ aliqd ex auctoritate agēdū fuerit cuz pdicto arelatēsi epoᶠ agat nec ptermittiˢ possit h qd anuq̄ patrū istitutio iuenerit. Britānoꝝᵇ vo omnes epos tue fraternitati commuttim⁹: vt indocti doceātur infirmi psuasione roborent. Idem felici epo.

nis cōtrariū. in auten. col. vj. cōstitutio que de digni tatib⁹. in fi. Si vo persona impetrans obulat priuilegio ipetrato. statis euanescit. vt extra de consti. cum. m. fe rarien. Item si nō protestatur priuilegium iuū ex pirat spacio. xl. an. vt extra de priui. accedentib⁹. Sed si non ē opus ptestatione. cum sit priuilegium ad excipiēdū perpetuū est. vt. ff. de doli.

generalibus statutis. nā in nullius persona omittendum est ⁊ c. lxj. di. miramur. Item pōt intelligi de priuilegijs datis a principe: nā priuilegiū qd a deo vel a principe dat. decet esse inā surū ois malicie ac diminutio ex. pure. Si vo est priuilegium ad faciēdū. videtur q spacio. x. anno. extinguat. vt. ff. de nundinis. l. j. b Et peregrina. i. ferri can dentis vel iudicis non sui. Io.

Priuilegia. j. de ɔse. di. iij. celebritatem. c In galliarū pluralit dicit qz tres sūt galli. e Pallie. bracata togata ⁊ comata. e f arelatēsis. s. viij. q. iij. artaldus. ɔ vbi di q arelatēsis sit suffraganeus narboñ. Sed forte duo sūt arelatēses. vl alta lraꝝ ē fra vl corrupta. f Epo. quem constituit ibi legatū vel supposuit et omnes episcopos britanie. g Pretermitti. g legat⁹ icōsulto epo loci nō pōt iudicare clericos ipsi⁹ nisi ad ipm appellet vt h. ⁊ xj. q. j. puenit. qd pōt admitti. nec ob. ex̄ de offi. lega. cū nō igno. nā ille nō solū fuit legat⁹ sz et metropolitan⁹. ⁊ iō nisi h ius nō fuit hic psuisset eius legationis si h ius nō ignoraret ɔtra credo cū illa decre. cū nō ignoret distincte loquat. Item vide ei hic q princeps posteriorē legatum dando nō videt priorē reuocare. vt. C. de te se legatū priorē. sicut ē in tutorib⁹. vt. C. de te sta. tu. l. ij. Similiter notat. vij. q. j. nō aūt. sc. cus in pcuratorib⁹. vt. ff. d pcu. si qdā. §. vlt. h Britānoꝝ. ɔ. s. iij. q. vj. hoc appe. lz dicit. sūt britānie. Anglia. n. maior britānia dicit.

Si ea destruerē. diuisa. ar. ꝯ testes sibi ꝯ||rios ꝛ ꝯ rescpta oīa sibimet ꝯ||ria. vi. xx||iij. q. vij. qđ āt. C. đ fi. istru. scpture. iiij. q. iij. q falso. eẋ de sen. ꝛ re iudi. cū olim.

b Idē sʒ. ex delegatōe. vi ꝙ ꝙ legat⁹ hēat delegatā ꝛ ñ ordiariā ptā tē vt ħ. ꝛ. c. se. qđ ñ credo cū||ctis sit ꝓcōsuli ff. e. memisse.

c Seruat]. rescptū hic ē iterptā||dū vt nulli fa||ciat ꝑiudiciū vi. ir. q. iij. nc ho. lxxxv. di. archi. In pui||legiis sec⁹ vi vi eẋ de dei. ad audiētiā. d Inspect] cū. n. ql aliqd ex puilegio ñ bīdicati spi ciēdū ē puile||giū ei⁹. c. di. ꝯ morē. eẋ đ p||ui. scipim⁹. ꝛ ꝑ ꝙ tēoꝛ pui||legij. ꝯtiet in dicādū ē eẋ đ prilui. pono. e Insinua||tōe itellīgs ħ đ bis ꝙ soli pa ꝑ ꝑ ꝑe rebuāt ꝙ ñ trāseūt. i gene||rali mādato vt eẋ de of. le. f ꝑ trāslationē

Istituitio nis pñtis hic ꝙ snia ꝑn cipis fac' ius lʒ ñ fdigat i scpt' vt eẋ đ trāsac. c. j. C. đ testa. oim ar. ꝯ. iij. q. vij. postular⁹. Itē ħ ē ar. ꝙ pn||ceps sine scpto dat puilegiū ꝛ sine scpto đle||gat cāʒ. vt i auc. đ li. §. oēʒ ſʒ ñ ꝯmittit đlega||tionē ñ scpto. xcvij. di. nobilissim⁹. C. đ mā. pn. l. vna. g Rōis. ar. ꝯ eẋ đ of. dle. ñ h Ecclesiastic⁹ iura. nec suū (qñ ꝛ. c. ecipte honorē dʒ augē papa. vt minuat illo i Cum pie. (ecclie alti⁹. vt. xcix. di. ecclie k Quod vo. i frigā ꝙ eni dʒ tueri alios ꝯ alios multo magis ꝯ seips. vt de. na ti⁹ eẋ li. ven. c. vnico. ff. si ser. vē. alterius.

Statuta aplicoꝝ ꝑ decessorum aplic⁹ destruē nō dʒ.

Si ea destruerē q̄ an||tecessores nři statue||rūt: nō ꝯstructoꝛ ſʒ euer||soꝛ esse iuste cōpꝛobarer, testāte ꝟitatꝭ voce ꝙ ait: oē regnū in seipso diuisū nō stabit: ꝛ ois scia ꝛ lex adū||sum se diuisa^a destruetur. Itē leo pa. Metropoli||tanus dignitatꝭ sibi tradite antiq⁹ iure itemeratū ob||tineat.

Bi fm scioꝝ patrū canones spū dei cōditos ꝛ toti⁹ mūdi reue||rētia ꝯsecratos metropoli||tanus singulaꝝ ꝓuinciaꝝ epos qb⁹ ex delegatione^b nřa fřnitatꝭ tue cura ꝓten||dit ius traditū sibi antiq⁹ dignitati itemeratū hře de||creuimus: ita vt a regulis ꝓstitꝭ nulla aut negligentia aut ꝑsumptiōe discedant. Itē hormisda pa. Priuilegia metropolitanoꝝ in cōcilijs seruari opoꝛtet.

Seruatis^c priuilegijs metropolitanoꝝ vi||ces vobis aplice sedis de||legam⁹ vt inspect^d istis si||ue ea ꝙ nob sūt nup man||data seruent: siue ea ꝙ de ecclīasticis cāis tue reuela||tioni ꝯtigerit nūciari: sub tua nobis in||sinuatiōe^e pandant erit hoc studij ac sol||licitudinis tue: vt talē te in his que iniū||gunt exhibeas: vt fidē itegritatēqꝫ eius cuius curā suscipis imiteris. Itē gre. bonifacio ꝑmo defensori. Institutionis decreta aplica nulla ꝑsumptiōe violent.

Institutiōis nře decreta ꝙ sūt priuile||gijs ꝛ oꝛdiatiōe disposita: ꝑpetua sta||bilitate ꝛ sine aliqua ꝯstituim⁹ refraga||tione seruari siue scripto qua decreuim⁹ siue que in nřa pñtia^f videnť eē disposi||ta: nec a qꝙ pōtificū i totū vl' in ꝑtē ea ꝙlibet occasiōe ꝯuelli decreuim⁹ vel im||mutari. nā nimis est asperū ꝛ ꝑcipue bo||nis sacerdotū moꝛb⁹ inimicū niti quē||piā ꝙtacūqꝫ rōnis^g excusatiōe: ꝙ bñ sūt oꝛdinata rescidere ꝛ exēplo docere cete||ros sua qñqꝫ posse cōstituta disoluere. Idē dñi. cart. epo. Priuilegia ecclīarū aplic⁹ dʒ ꝑuare illesa.

De ecclīastic^h ꝑuilegijs qꝫ vřa fřnitas scribit hoc postposita dubitatiōe teneat: qꝛ sicut nřa defendim⁹ ita singlis qbusqꝫ ecclijs sua iura^h seruam⁹: nec cuilibet gřa fauente vltra ꝙ merēt impꝛtioꝛ: nec vlli ħ qđ sui iuris est ambitu stimulāte derogabo. fra||tres meos per oia honoꝛare cupio: sicqꝫ honoꝛe singulos subuehi: dūmodo nō sit qđ alteri' iure ab altero possit opponi. Itē vigilo arelatēsi epo. Ab omnibus fir||mitatis diffinitum est in nullo debet violari.

Cum pie^i ꝯsiderū volūtatꝭ ꝛ laudāde diffinitiōis intētio sacerdotalib⁹ sit semꝑ studijs adiuuāda: cura est sollicitu||dinis adhibenda ꝛ ea ꝙ ꝑ ꝗete religiose ꝯuersatiōis sūt disposita vel oꝛdiata: nec dissimulatio negligere nec ꝙdā valeat ꝑ||sumptio ꝑturbare: ſʒ sicut hoc: qꝛ ratio exigebat vtiliter obtinuit diffiniri: ita qđ diffinitū est nisi foꝛte vbi maioꝛ est aucto||ritas nō debet violari. Idem. Sibi in||iuriā facit qꝫ fratrum suoꝝ iura ꝑturbat.

Quod vo^k dicis nostris tpibus debe||re seruari: que a meis quoqꝫ p̄dece||ssoꝛibus tradita vel custodita sunt: ab||sit hoc a me: vt statuta maioꝝ cum sacer||dotibus meis in qualibet ecclesia infrin||gam^k: qꝛ mihi iniuriam facio: si fratrum meoꝝ iura ꝑturbo. Item iulius papa. Nulla ꝑsumptiōe violent que ab aplicis ꝛ eoꝝ successoꝛibus sunt instituta.

a Amputato.ↄcessa.ar.fines mādati dili/ gēter custodiēdes.ar.ʒ.vij.q.j.lʒ iiʒ ar.ꝙ epš nil pōt petē nisi qꝺ ꝑmissum est a b canone.vt.x.q.iij.quia cognouimus. Ecclie.i posteꝛ.š.vj.q.iiij.ꝙ bene.

c Impiali. iutilia.š. di.x:vides.ſʒ ʒ.vij.q.j.epši dioce.ꝛ.xiiij. q.vj.cōplim⁹. d Nec dā/ nosa fis- co.vt si aliqs si ꝑuilegium velit se excu/ sare ab eo qꝺ est dānosum iuri cōi. Naʒ dicē lex ꝙ oēs necessitatib⁹ public] debēt obedire sine dignitat] ꝑui legio.vt.C.li. xj.de nauib⁹ ñ excusādis.l. multi. nec ꝓ textu ꝑuilegij publica dʒ va cillare vtilitas vt.C.li.xij.de ꝑuilegijs sco larium.l.ij. e Rescripta ʒ ius. nec.n.rōne re scripti iudex recedet a iu/ sticia.vt eẍ ꝺ eta.ꝛ q̄. ꝑte/ rea.vñ si re/ scriptū ē peni

Amputato tocius vsur pationis excessu null⁹ ꝑsumat q̄ sibi nō vidēt eē ↄcessa ͣea q̄ st ab aplis eo/ rūqꝫ successorib⁹ istituta nulla desidia negligātur: nulla dissensiōe violent. nulla ↄcertatōe turbent. Itē gre.pa. Que canonabi liter ordinata sūt nulla de bēt refragatiōe turbari.

Ecclesiastice modera/ tiōi oīno ē ↄuēiens. vt q̄ ordiata fuerit vl' rōa biliter decisa: nulla i po/ steꝛ ᵇꝺbeāt refragatōe tur bari. Idē i registro. Que ↄ leges sūt ꝑ iectis hn̄tur

Impiali ↄstitutū ē sā/ ctōe apte.vt ea q̄ ↄtra leges fiūt ñ solū iutilia ᶜsʒ ēt pro isectis hn̄da sint.co dice.li.i.ti.de ꝑcib⁹ ipera tori offerendis. Impator cōstantinus.

Nec dānosa fisco ᵈnec iuri ↄtraria postula/ ri oportʒ. Impator theo dosius ꝛ valerius.

Rescripta ↄtra iusᵉ eli cita ab oib⁹ iudicib⁹. precipimus refutari: nisi forte sit aliquid quod non ledatᶠaliū ꝛ prosit petentiˢ vel crimēᵇ supplicantib⁹ idulgeat. Itē pelagi⁹ pa paio.comiti. Rescriptū meret effectū.qꝺ cū iuris ꝛ legū ratione ↄcordat.

Decenti ⁱsacras iussio/ nes se hr̃e ꝑ māib⁹ rñ demus scire illū oportere qꝺ ipe clementissim⁹ ꝑn/ ceps generalib⁹ legib⁹ ↄsti tuit illa sacra scriptura vniuscuiusqꝫ supplicātis ꝺsi derio ↄcessa ꝑualere ꝛ ef/ fectū mācipare: q̄ cū iur] ꝛ legū ratione ↄcordāt.ea ꝟo q̄ surreptioneᵏ vl' falsis ꝑcib⁹ forsitā ipetrāt nullū supplicantib⁹ ferre reme diū. Rescripta siue sint ānotationesˡ siue pragma tice sāctiones.exꝑssaʒ dñt i se hr̃e ↄditionē:ᵐsi ꝑces veritate nitunt. mendax eni ꝑcator dʒ carere impe tratis ꝛ qbus scꝑta dirigun tur sūt puniendi: si ꝑcum mēdacia vetuerit ⁿ argui. Vñ impator dioclecia nus ꝛ maximian⁹ ꝛ ↄstāti nus.li.i.codice.si ʒ ius vl'

tus.ʒ ius reyciet illud.vt ꝭ di.ꝛ auferēdū ē rescriptū tale de manib⁹ retinētis.vt.C.ꝺ sa cri.paga.sicut.ꝛ mittēda ē talis charta ꝑn cipi.vt ibi di.Si āt nō ē ʒ ius ex toto.sʒ alꝫ aliquū expectādū est ꝭm mandatū ꝑncipis. vt eẍ de rescrip.si qñ.ꝛ i auc.vt nulli iudi.§ si ꝟo.Judex ꝫ semꝑ sequit ius cōe lʒ rescri ꝑtū ꝑncipis aliud iubeat.vt i auten.de iudi. col.vj.§.ois aut ē iudex.ꝛ.j.e.oēs. f Qꝺ nō ledat.tale dʒ eē quodlibet rescri ꝑtū vt nem.nē ledat.š.e.de ecclesiastic]. vñ ñ valet rescriptū de re quā qs violent detinet. vt.xvj.q.vi.placuit.C.vñ vl.l.auctē. nec de re.liti.vt eẍ de ↄfir.c.j.ꝛ ꝑ qꝺ trāslactio scā re suscitat.vt.C.de trāslac.causas.eẍ de trāslac.ex

lris.ꝛ de decl.ex multiplici.vel ꝑ qꝺ aufert liba electio aliqb⁹.vt.C.de duob⁹ reis de.l.y. ꝭ tñ ñ vi verū ꝑ id qꝺ est eẍ de cōces. ꝑbē.ꝛ ec.si va.qꝛ diuei sitatē vel ꝙ restituit aliqs ꝺposit⁹.vt.C.locati.l.vl.l' ꝑ id ꝑ qꝺ recta re tractat snia. vt.C.ꝺ errore adu.l.vl.ꝛ ꝑ qꝺ ꝑstat imu nitas a tribu tis.vt.C.ꝺ ve. gcqd qꝺ'āroi- ꝭ itelligas ꝺ enormi lesiōe. qꝛ modicā le siōe hñ ꝑt ꝑ stare rescꝑtū ꝑncipis.vt eẍ ꝺ ꝑ.sig.qd ꝑ nouale l'ēt ñ ex p⁹scō scꝑt at enormit le dē.stati ñ vʒ. vt eẍ de dcl. suggestū. Ecl to.n.ꝑuilegiū fcdit ad inig tatē.stati ñ vʒ vt.ff. de vul. ꝭ.ex scō.ꝛ le iij.di.§.verū. modicā āt le siōe hñ pōt afferre.vt.rij q.ij.hoc rei.C ꝺ ꝑcl. imps. ꝺ.ff.qties.ff.lo cati ꝑitatorei ff.ne qd i lo. pu.l.j.§.si qs a ꝑncipe.ff. ne qd i flu. pu.l.j.§.si q putāt.qñqꝫ tñ magnā affert lesiōʒ.vt.xvj.q.j statuim⁹.vt dixi.š.e.i sūma'i ꝑn.ꝛ.ff.ꝺ euic. g Petēti.vt si aliq̄ q̄ nubit ↄsulari.[illegible] viro petit.vt ipa nihilomi⁹ ↄsular] dicat istꝺ ꝑdest petēti sine lesiōe alteri⁹.vt.ff.ꝺ sena.l. vl.l' si aliq̄ petat.vt isra ipsa luci⁹ possit nubē vt.ff.ꝺ his q̄ nō.isa.solet. h Vel cri.i tali/ b⁹ facile exaudit aliqs.xxv.q.ir.venia i Decēti.surreptōe cū di.vt eẍ q rel.sr lris k Rescripta.annotatiōes.ānotatio dīsert ꝑtura quā ipator ꝑprio al̄ n.om fac de aliq̄ negocio nemine rogāte. l Pragma ticie.pragmatica dī q̄ vētilata ē coꝛā ꝑncipe. ꝛ ꝺ ꝭ scā ē scriptura. m Cōditōes.eẍ ꝺ re scrip.c.ij. n Vetuerit.eẍ de ap.ex pte.io.

vtili.pub. Prescriptione[a] mēdacioꝝ opposita[b] siue iniuria[c] narratiōe mēdaciū repiat siue in facti[d] siue in tacendi fraude pro tenore ꝟitatis nō deprecātis affirmatiōe datū iudicē cognoscere debere: ꝛ ꝯm ħ qđ ꝯ cā ꝯuēit ferre sniaȝ. Iteȝ impator ꝯstātin⁹. Puniri iubemus decē libraꝝ auri mulcta iudices: qui vetuerunt[e] precū argui falsitatē. Itē impator theodosi⁹ ꝛ val. Et si legib⁹ cōsentaneū[f] sacrū oraculū mēdax ꝑcator attulerit: careat penitus impetratis. ꝛ si nimia mētiētis[g] iuenit iprobitas: ēt seueritati[h] subiaceat indicātis. Itē impator constātin⁹. Et si nō cognitio sȝ executio mādat: de ꝟitate pcū ingri oȝ vt si fraus interuenerit: de oī negocio cognoscat[i]. Itē impator anastasi⁹. Oēs cuiuscūq; maior] vꝉ mior] administratiōis vniūse reipu. iudices admonem⁹: vt nllū rescriptū nullā pragmaticā sanctionē: nullā sacrā annotatiōnē q̄ gñali iuri vꝉ vtilitati publice adūsa[k] eē videāntur: i disceptatiōe cuiuslibet litigij patiant pferri. sȝ gñales sacras ꝯstōnes modis oīb⁹ nō dubitēt obſuādas. Codi.xi. ꝺ diuersis rescriptis. ipator dioclecian⁹ ꝛ maximian⁹. Sancim⁹ vt auctētica[l] ipa atq; origialia rescripta ex nfa ēt manu subscripta nō exēpla eoꝝ isinuēt. Impator ꝯstātinus. rn̄dit. Si q̄ bñficia psonalia sine die ꝛ ꝯsule fuerint dephēsa auctē carcant.

Prescriptione. i. exceptiōe. b Opposita. ab aduersario. c In iuris. ꝯsuetudinarij. qꝛ dixit aliqd eē ꝯsuetudinē ecclie cū nō esset. ex̄ de ꝑbē. venerabilꝭ. nō. n. vꝫ ꝙ i iure scripto possit mētiri ꝑncipi. cū ipse oīa iura ħēat in pectore suo. vi. C. ꝺ testa. omnium. d Siue in acti. qꝛ dixit se appellasse vel spoliatuȝ fuisse cū non eēt Joan. e Puniri vetuerūt. tūc ꝑni appellari pōt lȝ ihibita sit appellatio. vt ex̄ de app. ex parte. f Et si legibus. ꝯsentaneuȝ vt si qs dixerit se spoliatū ꝛ princeps iussit in rescripto ipȝ restitui ħ cōsonat legib⁹ ꝛ tamē carebit cōmodo rescripti cōtrario ē. s. e. prescriptione. ꝛ ex̄ de offi. iu. de le. itelleximus. Sed omissis multis solonib⁹ distinguas vt diligit ex̄ de rescrip. sup lr̄is Nec vꝫ locū ħic illa decre. ex pte. ex̄ de r̄scri. qꝛ ꝯm illā decre. sup lr̄is nō ē necesse ꝙ ꝯditio illa subintelligat. g Mentiēt] qꝛ per eas diu fatigauit adūsariū suū. h Seueritati. puniēt vt falsari⁹. vt. ff. ꝺ fal. si qs abrasit. i Cognoscat. nō ab ipo executore sȝ ab eo q delegauit executionē. ꝛ sic nō ob. ex̄ ꝺ sen. ꝛ re iu. decetero. C. de execu. rei iud. si vt ꝑponis. vel hodie pōt distigui illa ꝯrietas ꝑ illā decre. sup lr̄is vt q̄n̄q; cognoscat q̄n̄q; remittat ad supiorē. dicūt tn̄ qdā ꝙ executor pōt cogñscere sūmarie ꝺ icidētib⁹ qōnib⁹. vt. ff. ꝺ re iu. a diuo. §. si sup reb⁹. ꝛ talꝭ cognitio facit ꝑiudiciū i ꝑncipali iudicio. vt. ff. ꝺ li. ag. l. si qs a liber]. § si vꝉ parēs. ꝛ qđ dꝫ ꝺ sen. ꝛ re iu. decetero. ꝙ icidētes qōnes ꝺbēt referri ad supiorē. veꝝ ē vt ibi plēarie examinēt. Vel distiguo an deleget mera executio an mixta. vt dixi. s. ij. q. vi. §. sāt q̄rū. ꝟ. ab executore. ꝛ si dleget mera executio. vt tūc qōnes icidētes remittāt ad supiorē. ꝛ si mixta deleḡat. tūc pōt cognoscē de qōnib⁹ icidētib⁹. Sȝ pōe ꝙ alicui sit mādata nuda executio. nūdā voco executiōeȝ cū cā pn̄tib⁹ ptib⁹ ē finita. ꝛ mādat aliqb⁹ vt exequāt sniaȝ. nūqd si ps adūsa corā illꝭ obijcit exceptiōeȝ audiet exceptio. vꝫ ꝙ nō qꝛ tn̄ executor exeq sniaȝ. lȝ sciat eā iiustā vt ex̄ ꝺ of. de le. pastoralꝭ. ex̄ ꝺ ma. ꝛ o be. oēs. ex̄ de of. iu. dele. si q̄n. ff. ꝺ iud. si ꝑtor. ꝛ. xxiij. q. j. qd clpat. i si. ar. ꝯ. C. si ex falsis istru. iudicati. ex ꝺ testi. veniēs. Ad ħ dicas ꝙ si euidēs est sniaȝ eē nullā ꝛ ꝑ instra falsa latā nō exequet eaȝ. alꝭ lȝ sit iiusta exequet eā. ff. ꝺ iu. l. si ꝑtor. ñ ob. ff. ꝺ ꝯse. l. vi. vbi dꝫ ꝙ executor pōt absoluē illuȝ q ꝯfess⁹ fuit corā eodē iudice le debē fideicōmissū. ñ itelligit. l. illa executore sȝ ꝺ iudice. k Oēs. adūsa. sȝ si aliqd ꝑ iure allat ꝺ q ē euidēs ꝙ ñ ꝯsonat iuri remittit ad supiorē vt ex̄ de fi. istru. pastoralꝭ. l Sācim⁹ vt rē vt ex̄ de fi. istru. pastoralꝭ. autētica. trib⁹ mōis dꝫ scriptura autētica. vꝉ autētica. qꝛ adest sigillū epi vt ex̄ ꝺ fi. istru puēit. Secūdo dꝫ autētica. qꝛ ē apđ acta isinuata. C. ꝺ testa. publicati. ꝛ. C. ꝺ re iudi. gesta. Tertō dꝫ autētica si ħēat sbscriptionē triū testiū vt. C. q po. i pig. scpturas. ꝛ sine die vꝉ sine idtōe. vt ex̄ ꝺ fi. istru. int. dilesiō edit. qꝛ vix alit posit pbari. nisi sciret dies. vt ex̄ ꝺ testi. ex teō re. C. ꝺ ꝯhē. sti. optimā. Nisi. n. velit qs ꝑbare falsitatē istri ñ ē exhibēdus dies vꝉ ꝯsul vt. ff. quēadmodū ne dei mā fabricādi tēm. vt. ff. de edē. l. j. §. editiones tes. api. l. ii. §. vl. ꝛ. ff. de edē. l. j. §. editiones an vꝉ tūc nō sit edēdus dies. cū vult dlibare. an velit cedē vꝉ ꝯtēdere. sȝ cū vult agē. Nec tn̄ ē ꝟitas ꝙ i cōib⁹ istr̄is edēdus ē dies cū vult deliberare. vt ex̄ ꝺ ꝑb. qm̄ ꝯ. ex̄ de dila. ꝑterea. C. ꝺ edē. is apđ quē. ꝛ. ff. ꝺ edē. l. j. §. rōnes. sȝ i ꝑpꝛijs nō. vt ex̄ ꝺ fi. istru. ꝯtigit. ff. ꝺ edē. l. j. §. diē. i accusatiōib⁹. n. nō cogit quis

dié commissi eris ponē. vt. s. ij. q. vi. libellor. ē tñ 9trū huic. C. d no. co. 9fir. i fi. s3 istud itelligit d legib⁹ redact] i autēticū volumē. Jtē i p̄uat] istris ñ reqrit apponi dies et cōsul. vt. ff. d aq̄ plu. ar. l. ij. §. añpe. 7 l. pe. ff. de pig. a ¶ Uni

scat g9 rei dōate possōnē. vt ex̄ d do. p̄ lras k ¶ Xij. librar̄ durior pēa statuit 9 illos q ī olat p̄uilegia eccliar̄. xvj. q. j. nouar̄. i fi. l' ibi logt cū agit crialit. h cū ciuilit. l ¶ Obtineāt h hēs q pēa soluta 9ct⁹stat i sua firmitate sic xij. q. ij. eps g

uersa. nisi q̄stio. i. iqui sitō veritatis. b ¶ Precū. i. q illa 9dītio⁹sit apposita si p̄ces 7c. h nō t3. vt ex̄ d r̄scri. ex p̄te c ¶ Priuilegia. q̄ sit d gnāli ecclie statu vl' q̄ sūt de articul' fidei. vl' dic nō p̄nt. i. ñ dbēt. d ¶ Si q9 sit i. fiat. s. e. q. j. gnāli. e ¶ Decessorū custodire. vt. s. xvj q. vlt. c. vlt. 7 xij. q. ij. si q9. 7 c. si illi. f ¶ Corrigē. extra d re. ec. alie. vl' si epi. ex̄ d p̄ca. c. ij. g ¶ Uecūq3 debuiūt s. xvj. q. j. generalit. h ¶ Addi. ex̄ d do. cū ol lect⁹. 7 e. ti. c. j. 7 de consc. di. j. vasa. i ¶ Nouū. nā statutū ñ di nouū. l3 d nouo p̄cipiatur dūmō q̄nq3 fuerit statutū sic. xxiiij. q. j. c. j. sic feudū ñ dr nouū. q̄s d nouo 9cedit. dū tñ q̄nq3 fuerit 9cessūd vt ex̄ d feu.

Jmpator zeno. Uniūsa rescripta siue i p̄sona p̄cātiū siue ad quēlibet iudicem manauerit: q̄ vl' ānotatio vl' pragmatica sāctō noiet sub ea cōditione p̄ferri. p̄cipimus si p̄ces veritate nitūt. nec aliquē fructū h nitūt. nec aliquē fructū p̄cipiat ipe. catoz oraculi p̄cipiat ipetrati l3 i iudicio asseueret v̄itatē nisi q̄stio^a fidei p̄cū^b ip̄iali būficio mōstruet ip̄ta. ¶ Nā 7 vir magnific⁹ questoz 7 viri spectabiles mgri scriniorū: q sine p̄fata adiectōe q̄lecūq3 diuū r̄nsū⁹ dictauerit. 7 iudices q suscepint rep̄hensionē sibi būt: 7 q illicite dictata scribere ausi fuerit. cuiuscūq3 scrinij memoriales seu pragmaticarij vl' adiutores p̄micerij amissiōe ci guli feriet. Jtē leo papa

Priuilegia ecclīarū nulla debēt iprobitate 9uelli.

Priuilegia^c ecclīaru3 p̄scōr canōib⁹ istituta 7 venerabil' nicene synodi fixa decretis nulla p̄nt iprobitate 9uelli vl' nouitate mutari. Jtē nicolaus pa. vniuersali synodo p̄sidēs dixit. Anathemasit: q mādata vel decreta romanorū pōtificū p̄uare 9tēpsit.

Si q9 dogmata mandata iterdicta sāctiones vl' decreta p̄ catholica fide vl' ecclīastica disciplina, p̄ correctione iminētiū vel futuror malor a sedis apo. p̄sule salubriter p̄mulgata cōtēpserit anathēa sit.^o Jtē gelasi⁹ cre

sonio 7 io. emessalie epis iter cetera. Statuta p̄ordecessor̄ 7 seruare oportet.

Decessor statuta sic le gitia 7 iusta successore custodire^e 9uēit: ita d3 ēt malefacta corrigere^f.

Hic ēt archadi⁹ 7 honorius. (ri⁹.

Quecūq3 iquiūt. Qa parētib⁹ n̄ris diuis sūt statuta tp̄ib⁹ manere iuiolata atq3 icorrupta circa sacrosc̄as ecclias p̄cipim⁹. nihil igit a p̄uilegijs imutet 7 oib⁹ q eccle sijs debuiūt^g tuitio deferat: q2 tp̄ib⁹ ēt n̄ris addi^h poti⁹ reuerētiā cupim⁹. ꝙ ex his q̄ oli p̄stita sūt imu tari. Jdē. ¶ Nō tā nouū^i aliqd p̄nti sāctōe p̄cipim⁹ ꝙ illa q̄ oli videt indulta firmam⁹. Priuilegia igit q̄ oli reuerētia ordis 7 religionis obtinuit mutilari sub pene ēt itermiatione p̄hibem⁹: ita vt hi q̄q3 q ecclie obtēperāt ip̄i⁹ būficijs p̄fruant. Jdē. Si ecclie venerabil' p̄uilegia cuiuscūq3 fuerit vel temeritate violata l' dissimulatiōe neglecta: 9missū. xij. librarū^k auri sic ēt p̄us 9stitutū ē. 9dēnatiōe plectat ip̄aq3 p̄uilegia nihilomin⁹ pleissimū p̄ oia obtineāt^l vigore. Jtē pelagi⁹ armētario mgro militū iter cetera. Non licet pontifici ab ecclie iure discedere qui documētor auctē firmat.

Postea q̄ ecclesie iura documētor^m q̄q3 itercedētiū fuerint aucte

mācipiū. 7 xx iij. di. ꝙ. in fi. ff. de trāsa. q fidē. C. de fideicom. q fi delg̃missariis ar. 9 ex̄ d pe lnā iiquū. n. sua l' hēat ē q fil' hēat res 7 pēa. ff. d excep. do. ap d celsū. §. labeo. Solu. si p̄testat⁹ē se velle 9trā. re manē in sua firmitate. tūc p̄t vtrūq3 pe ti al's ñ. vl' di stigue an pēa appoāt loco itereē aut lo co 9tumacie aut i fraudē vsurar. si loco 9tumacie 7 re⁹ noluit sol uē dbitū cū posset 7 rē 7 penā p̄stabit. vt. ff. d co. l. ij §. si cū duob⁹ vt. ff. d tab. ex hibē. locū. §. 9dēnatio. si ē apposita loco itereē. tūc p̄t agere ꝙ sua itereē. vt ff. de act. ēp. p̄dca. s3 si in fraudē vsurarū tūc nō p̄ot vt ex̄ de ēpt. 7 ven. ad no strā. i fi. 7 ff. de act. emp. 7 vē. lul. §. ibidem. Jo. n Postea m docu.

ex p̄te. nec dōatio d3 noua. l3 d nouo adipi. mētor supple maxie. q2 si istis nulla cēnt ir h

scā ñ tñ possz retractari ꝯct⁹ lō.n.'fuit istẽ ñ ꝙ vis⁹ꝯct⁹ pficiat p istẽ.sz vt facill⁹ possit p illud probari. vt.C.de pba.cum res. Idē ē in electione. vt.liij.disti. quāto.⁊ sic est in matrimonio.vt.xxx.q.v.nostrates.i fi.

Sic decet amittat ar.ꝙ q vsurpat sibi ius al teri⁹ i eligēdo ꝙ ēt pprium ius electiōis dēat pdē. vt lxiij.di.c.vl. Itē ar.ꝙ pēa extēdit̄ qñqȝ vltra dilictuz. vt ex̄ d plus pe.c.j.

Denūcia m⁹ inuitū.s. lxxiij. di.vbi ista.

Si q epi i. ē le ctū.s.i.q.i. si qui epi.

Ita nos. vsūm.arg.ꝙ due vices in cribus indu cūt consuetu dinē.vt hic. ⁊.C.de epali audi.l.iij.i fi. sz i ciuilib⁹ne gocijs nec ēt tres vices cō suetudinē i ducūt. vt ex de cā pos.cuz ecclesia. Itez ē hic arg. ꝙ magis punit̄ factū ita ratū vt. xxvij. q.j. puenit.⁊.ff.d re milit. l. iij. §.si plures.⁊ extra de here.ad abolendam.§. illos autez.

firmata : nullaten⁹ ab his discedēdi liberā pōtifex vl' si vult permittat hīc lniaz. Si q̄ monasterioꝝ puilegia vel q̄rūlibet ecclesiarū auc̄te leonis grego. gelasij ⁊ nōnulloꝝ alioꝝ pōtificū scē romane ecclie iuiolata suant: si ea que ꝯ leges fuerint p īfect̄ hñda sūt: si pōtifex nō hēat liberā licētiā discedēdi a documētis: qb⁹ iura ecclie firmantur: pȝ ꝙ posteriora puilegia antiquiorib⁹ derogare nō pñt: nec coꝝ auc̄te eis aliq̄ obijciet̄ exceptio. cum etiā si ꝯ illa spāl'r fieret: p ifectis eēnt habēda. is ita respondet. Sancta romana ecclia sua auc̄te cōgregata valet disiungere ⁊ disiuncta ꝯgregare: rōnis tñ equitate cōsiderata. vñ vel pietatis vel necessitat̄ intuitu semel a se cōcessa valet vel in totū vel in ptē cōmutare. pro necessitate nanqȝ corrigendoꝝ vicioꝝ priuilegia ecclesiaꝝ multarum vel iminuūtur vel penitus inmutant̄ siue psonaliter siue gñal'r. psonaliter iuxta illud priuilegiū oino meretur amittere qui per missa sibi abutitur ptāte. Item siluerius papa vir gilio episcopo. Qd habet amittat: qui quod non accepit vsurpat.

Sic decet fidez sanctoꝝ patruz in ecclesia suari catholica vt qd habuit amittat: qui improbabili temeritate qd nō accepit assumpserit. Item supplici⁹ iohāni epo rauēnati post pauca: quib⁹ ab illicita eum ordinatione prohibuit. Priuilegium amittit qui sua auctoritate nō legitima vtit.

Denūciamus aūt ꝙ si post hoc aliquid tale presūpserit: ⁊ aliquē seu epm vl' psbyteꝝ seu diaconū inuitū facere forte credideris ordinationes tibi rauēnatis vel emiliensis ecclesie noueris auferendas. Item leo papa. Ius ordinādi amittūt: qui imerito cōsecrāt.

Si qui epi talez cōsecrauerint sacerdotē qualē esse nō licet: etiā si aliquo modo dānū pprij honoris euaserint: ordinationis ius vlteri⁹ ñ hēbūt. nec vnqȝ eidē sacro itererūt: qd neglecto diuino iudicio imerito psstiterūt. Gñal'r veluti dū ciuitati epalis dignitas ppetuo subtrahit̄ q̄ suos epos iterimere cōsueuit. Vñ gelasi⁹ pa. scribit. Epalis dignitas ciuitati subtrahit̄: q̄ suos psules iterimit.

Ita nos syllanoꝝ cedes gerninata pontificuz horrēdi criminis attrocitate ꝯfūdit: vt diu ꝯstitutō nr̄e delibatōis hesitaret: dū ⁊ igerere quēpiam picidialib⁹ exēplis detestaremur antistitem: ⁊ ecclesiaz vtcūqȝ destitutā nō vsqȝ adeo iudicarem⁹ relinquēdā. q̄propter tā velut vsū⁹ ꝯsuetudinēqȝ sacrilegā declinātes: nos eaten⁹ religioni durim⁹ ꝯsulēduz: vt pochie vice ab extrīsec⁹ posit̄ sacerdotib⁹ gubnet̄: q̄ ibidē cōmorātes ferro didicit necare pastores iaudito facinore: qd ēt in illis puicijs nusqȝ prius legitur accidisse q̄ belloꝝ cōtinuis diuersisqȝ icursiōib⁹ affligūt̄: vt aliq̄ sit repta ciuitas q̄ psules mīstrāde fidei xpiane sine psecutore psterneret. Curādū ē igit̄: vt funesta pnicies cessātōe ppoꝝ sanct antistitū. atqȝ ita salīē furor tāti mā sbtrahatur: si i q̄ h possit acerbitas ppetrari ꝯstēs ibidē psōa ꝯ fuerit. coqȝ mō vl' illa ciuitas dū i q̄s ꝯ seuiat ñ hēbit ab hmōi temeritate ꝯ sistat: vl' alijs imitādi ꝯtagia dira exemplum nō prebeat. egeat ergo epalibus subsidijs sibimet aliunde pensandis: que sacram in suo gremio collocatā fuso crudel'r maculat sāguie dignitatē q̄

Episcopalibus. hic delictuz ciuiū quod consistit in faciendo. redūdat in dānum ecclesie. ⁊ sic est ꝯ.xvj.q.vj.si epm vbi dicit̄ ꝙ delictū plati nō redundat in ecclie dānū. sz pōt dici. ꝙ hic ecclesia nō dānificat̄ in reb⁹ sz dānificetur in honore de delicto qd consistit i omittēdo. nō ē dubium quin redūdet in damnum ecclesie. vt.xvj.q.iij.placuit.

a In vtroque epo iterfecto. b Exteri⁹.i. ad suggestionē ex̄ neop. c Visitatiōis.sic q̄ epi vicini supplēt defectū vicinop epop.vt vij.q.i.pōtifices.et.lxv.di.si forte. d Possessitatē.i vnā.vt.xvj.q.i.tpis.

e Possessiones. xvj. q. i. possessiones.

i Cessauerint.arg.q si priuilegium aliquod dat ex causa vel rōne religionis. vl rōne pauptatis vel alia de causa cessat cā cessat et priuilegiū.vt ex̄ de ver.sig.abbate.i fine.ex̄ de deci.suggestū.xvj.q.i.generalit.et isti.de auc.tuto. §.vlt.et.ff. de indi.l.ij.§.legatis.et.C. de te.mili.l.vl. et isti.de pup.subsi.§.qua rōne.

g Nulli h nō ē verū.qz si illud noua le fuit in alicuius territorio.ad illū tñ spectabit.sed si in nullius parochia fuerit episcopus potest assignare cui voluerit. vt extra de deci.quoniam. h Penitus.s̄. xij. q.ij.bone rei.Jo.

in vtroque hac ē vltiōe plectēda:siue istictu domestico seu furijs incitata h cōmittit exteri⁹:phbeat g̃ dilectio vr̃a i hoc statu posite misteriū visitatōis ecclie: et aut cōueniendo piter aut vicissim ,put q̄litas rep cāque poposcerit: dina misteria repētet igratis:ne cuz deuitam⁹ zizaniā: dñica videamur pterire frumēta:

H ostilitatis q̄que vl pauptatis necessitate epales sedes pmutant vl duci vnā redigunt:sic supra in titulo de mutatiōib⁹ epop beatus gregori⁹ fecisse legit.ñ ergo priuilegia ecclia sic i uiolata pmanere censent: vt qbusdā de cāis interuenietib⁹ aplica auctē eis derogari non possit. aliogn mltitudo ecclia ad paucitatē redigeret:cū innumere ecclie i diocesib⁹ aliop frequēter cōdite ieniant.seruent g̃ priuilegia ecclia cū ctis incōcussa tpib⁹:ne videlicet pter ei⁹ auctēz a q̄ data sūt cō ea liceat ire alicui.Sed obijcit illud symmachi pa. P ossessiones q̄s vnusqsque ecclie suo relingt arbitrio etc̄.q̄ supra i titulo de alienatiōe rep ecclesiasticap legūt ascripta.

Vñ dat itelligi:q ea q̄ de iure vnius cuiusque ecclie vl necitas sic pegrinis: vel pietas intuitu:sicut religiosis domib⁹ cōferunt:nō ppetuo sz tpalr ab eis gb⁹ cōferent sūt possidēda:quāque illud symmachi ad necitas intuitū nō ad pietas ,pspectū possit referri vz vt ea que pegrinis vl captiuis largiri necitas suasit nō ea q̄ religiosis domib⁹ ob getē religiose, cōuersationis cōcessa sūt: ,phibent ppetuo possideri: vl poti⁹ de vtrisque itelligēdū est: vz vt sic necitatē patiētes cessante necessitate bñficijs renūciare cogunt:q̄ eis misationis idulsit intuit⁹: sic religiose viuētes: cū a religiōe cessauerit: priuilegijs exuūtur:q̄ religiosa cōsuatio meruit. P riuilegia g̃ q̄ religiosis domib⁹ cōcedunt.vl in eo cāu accipiēda sūt i q̄ ita eis cōsulitur q nullis aligd drogat vz vt ex nouālib⁹: qz decimatiōes nulli assignate fuerant: priuilegiop auctoritate decias aligb⁹ psoluere nō cogant.vl si pp instātē tpis necessitatez eis cōsuli nō posit:nisi eis deroget ita priuilegiop auctas vr̄ eē fuāda: vt eop subuētat inopie:nō vt suap diuitiap augmēto et possessionū nō modica extēsione porrecta baptismales seu pochiales ecclie penit⁹ destruant. Causa.xxvj.

Q Uidaz sacerdos sortilegus esse et diuin⁹ cōuicit apud epm : conectus ab epo noluit cessare:excōicatur.tandē agēs in extremis recōciliat a quodā sacerdote epo incōsulto.indicat sibi penitētia sub q̄ntitate tēporis canonibus pfixa. H ic primū q̄rit qui sint sortilegi. S ecūdo an sit peccatuz esse sortilegū. T ertio a quib⁹ gen⁹ diuinatōis sumpsit exordiū. Q uarto quot sint genera diuinatiōis. Q uinto an sortilegi vel diuini sint excōicādi:si cessare noluerint. S exto an excōicatus ab epo possit reconciliari a presbytero illo inconsulto. S eptimo si morientib⁹ est indicenda penitentia sub q̄ntitate tpis. Questio.i.

Causa.xxvj. Q Uidam sacerdos.

S Ortilegi sunt.phitent.g tales cōsulit penitētia punit.v.annis.vt.j.e.q.v.g diuinationes. ipsi aūt faciētes hmōi artes tñ pnia vni⁹anni vident puniēdi.vt ex̄ de sortile.c.ij.sz istud itellige eē dispēsatiōnē. fz.l. aūt ipse maleficus punitur capite. vt.C. de male.l.nemo.Jo. Questio.ij.

Q Ui sint sortilegi:isidorus diffinit ethymologiap libro octauo: ita dicens. Qui sint sortilegi.

S Ortilegi sunt:qui sub noie ficte religionis p quasdaz quas sanctop seu apostolop vocāt sortes:diuinationis sciētiam ,phitent aut quarūcūque scripturap inspectione futura ,pmittūt. Questio.ij.

Quod autem sortes nota quod sortes quedam sunt licite quedam illicite. Illicite sunt que fiunt per magicas incantationes. Uel que fiunt ad exercendas vanitates aliquas. Uel que fiunt ad inquirenda aliqua occulta. vt.j.eo.hi q. et c.illud. sed que fiunt necessitatis causa non sunt illicite. vt si contentio esset de electione aliquorum et esset paritas vtrinque in omnibus. exemplo matthie probat fieri sortes. vt j.e.non exemplo et q.v.non licet cum enim non sit humanum auxilium. tunc possumus recurrere ad diuinum auxilium. vt.xxij. q.ij.queritur et in dubijs secundum leges ad sortes decurrit. vt.ff.de iudi.sed cum ambo.C.communia.de lega.si duobus. et augusti. scripsit quibusdam cum ciuitas esset obsessa. et dubitaret clerus qui deberent fugere qui remanere quod sorte illud esset dirimendum.

Quod autem sortes[a] exquirere peccatum non sit: et exemplis et auctoritatibus probatur. Cum enim achor de anathemate furtim surripuisset: et ob eius peccatum populus cesus apud hayn[c] hostibus terga dedisset: precepit dominus iosue vt sortibus egrederetur: que peccante populus in manibus hostium cadere meruerat. Josue preceptum accipiens misit sortes: primum super tribus: deinde super familias deinde super personas: et ita cecidit sors super achor. Saul quoque[d] cum pugnasset contra philisteos: et iurasset se interfecturum quemcumque: qui ante solis occasum comederet de populo: sorte deprehendit ionathan filium suum mel comedisse: quod sceptro acceperat. quem cum morti tradere vellet: populo supplicante reuocauit sententiam. Jonas quoque cum a facie domini fugeret: a nautis sorte deprehensus in mari deiectus et a ceto est absorptus. De zacharia etiam legitur: quod sorte exijt: vt incensum poneret. Mathias vero a beato petro sorte in apostolatum et iude successorem eligitur. Quod igitur tantorum exemplis probatur: patet malum non esse. Unde et aug. ait in lib. psalmorum. Quid

Sors non est[e] (sit sors) aliquid mali: sed res in humana dubietate diuinam indicans voluntatem. His ita respondetur. Antequam euangelium claresceret: multa permittebantur: que tempore perfectioris discipline penitus sunt eliminata. Copula namque sacerdotalis vel consanguineorum nec legali nec euangelica vel apostolica auctoritate prohibetur. ecclesiastica tamen lege penitus interdicitur. Sic et sortibus nihil mali in esse monstratur: prohibetur tamen fidelibus ne sub specie diuinationis ad antiquas idolatrie cultus redirent. Unde quibusdam constellationes et futurorum signa custodientibus apostolus ait. Dies obseruatis et menses et tempora et annos. vnde timeo ne forte sine causa laborauerim in vobis. Sic et astronomia seu et astrologia apud catholicos in desuetudinem abijt: quia dum propria curiositate his nimis erant intenti: minus vacabant que saluti animarum erant accommodata. Quod autem sortibus credi non oporteat. hieronymus testatur scribens super Jo.

Exemplo ione et matthie non est sortibus indifferenter credendum.

Non statim debemus sub exemplo ione[f] sortibus credere: vel illud de actibus apostolorum huic testimonio copulare: vbi sorte matthias in apostolum elegitur. Item augu. ad inquisitiones ianuarij.

Ad secularia negocia diuina oracula non sunt conuertenda

His qui de paganis euangelicis sortes legunt: et si optandum est: vt id potius faciant quam ad demonia consulenda concurrant: tamen ista mihi displicet consuetudo ad negocia secularia et ad vite huius vanitatem diuina oracula velle conuertere. Item beda super actus apostolorum.

Exemplo matthie vel ione non est indifferenter sortibus credendum.

Non exemplo matthie vel quod ionas propheta sorte deprehensus sit: indifferenter sortibus esse credendum: cum priuilegia[h] singulorum vt hieronymus ait: communem legem omnino facere non possint.

b Achor historiam habes. j. q. iiij. §. item precedens achor.

c Hayn ciuitatem. Sal. 4

d Saul quoque hic habes. xij. q.ij. item opponitur.

e Sors. mali in sui natura non est mala. tamen prohibetur. quia propter assiduitatem labitur talis in idolatriam sicut est in iuramento. vt. xxij. q. j. et iurabunt Joan.

f Non statim. ione. quia hoc fuit diuina inspiratione factum. vt. xiiij questione. v. dixit.

g His qui. potius quia permittitur minus malum vt euitetur maius malum. vt xxxiij. q. ij. si quod verius. et xxij. q. j. considera. et est similis modus loquendi. j. questione. j. iudices.

h Non exemplo cum priuilegia. xvj. questione. j. hinc est. §. i. et. ii. distinctio. iij. priuilegia.

Jos. 7
1 Reg. 14
Jone. 1.
Luc. 1.
Act. 1.

¶ Si qui tamē necessitate aliqua compulsi deū putant sortibus exemplo apostolorum cōsulendū esse: videāt hoc ipsos apostolos nō nisi collecto fratrū cetu et precibus ad deū fusis egisse. De diuinis sortibus scribit aug. ita dicens. Nō sunt obseruāda que a diuinis precipiunt quibus ea ptinent que ab eis pnunciant.

Intelligi voluit dñs etiā illa que a diuinātibus nō sēm deū dicunt si acciderit que dicunt: nō sic accipiēda sunt vt fiant que pcipiunt ab eis aut colant que coluntur ab eis. Idē in lib. i. de doctrina xpiana. Institutiones hoium que sunt supsticiose vel non.

Illud qđ est sēm institutiones hoiuz partiz supsticiosuz est partim nō est supsticiosuz. Supsticiosuz est quicquid institutū est ab hominibus ad faciēda idola et colēda ptinēs: vel ad colendaz sicut deū creaturā partēue vllā creature: vel ad cōsultationes et pacta quedam significationū cuz demonibus placita atqz federata: qualia sūt volumina magicarum artiū: que quidā cōmemorare potius quam docere solēt poete. ex quo genere sunt: sz quasi licētiorib vanitate haruspicū et augurū libri. Ad hoc etiā genus ptinēt oēs ligature atqz remedia que medicorū quoqz disciplina condēnat siue in pcantationibus siue in quibusdā notis quos characteres vocant: siue in quibuscūqz rebus suspēdēdis atqz ligandis vel etiā saltādis quodāmō nō ad temperationez corporum sz ad quasdā significatiōes aut occultas aut manifestas: que eminētiori noie phyficā vocāt vt quasi nō supstitionez implicare sz nature pdesse videant: sicut sunt in aures in sūmo singularum aurium aut destructionū ossibus ansule in digitis: aut cū dī tibi singultienti: vt dextra manu pollicē teneas. His adiūgunt milia īmanissimarum obseruationū: si mēbrū aliquod salierit si iūctū ambulāntibus amicis lapis aut puer medius interuenerit. hinc sunt etiā illa: limē calcare cū ante domuz suam transit: redire ad lectū si quis se dū calciat sternutauerit: redire ad domū si pcedēs offenderit: vel si vestis a soricibus roditur. Neqz ab hoc genere supstitionis pniciose segregādi sūt: qui olim genetaliaci propter nātiuiz csideratiōes dierum: nūc aūt mathematici vocant. naz et ipsi quibus verā stellarum positionē: cū quisqz nascit csequunt: et aliquā puestigant tñ quod in de conant vel actiōes nostras vel actionū euentus pducere nimis errant. Hoc aūt genus fornicationis aie salubriter dina auctas nō tacuit neqz ab ea sic deterruit aiam vt ppterea talia negaret esse sectāda: quia falsa dicunt et a pfessoribus eorum sed etiā si dixerint vobis inquit: et ita euenerit: ne credatis eis: nō eniz quia imago samuel mortui sauli vera pnunciauit: ppter talia sacrilegia quibus illa imago pñtata est minus execranda sunt aut quia in actibus apostolorum femina ventriloqua verū testimonium phibuit aplis dñi: iō paulus aplus pepcit spūi illi: ac nō potius feminā illius demonij correctione atqz exclusione mūdauerit: oēs igit artes hmōi vel nugatorie vel noxie supstitionis ex quadaz pestifera societate hoiuz et demonū quasi pacta infidelis et dolose amicitie cstituta: penitus sunt repudiande et fugiēde xpiano. Idem in lib. de ciui. dei. Nō est vita sed mors inquisitio vel curatio que a diuinis vel magis expetitur.

Qui sine saluatore salutem vult hēre: et sine vera sapiētia estimat se prudentē fieri posse: nō sanus sed eger: nō prudēs sz stultus in egritudine assidua laborabit et in cecitate noxia stultus et demēs pmanebit. ac pinde oīs inquisitio et oīs curatio que a diuinis et magicis artibus vel ab ipsis demonijs in idolorum cultorum expetit: mors potius dicēda est quam vita: et qui ea sectant si se nō correxerint ad eternaz pditio

Intelli. a. gi.
Illud. b sed quis si licentiori. i. non videtur intantū peccare.
c ¶ Eminētiori. i. pulchriori vel magis.
d ¶ Ventriloqua. que habebat spiritum phitonis in vētre. que multis diebus sequebatur paulū et alios pdicatores. et clamabat. isti sunt serui dei qui annūciāt verba salutis vnū offēsus paulus ad eū cōuersus est. et dixit spiritui precipio tibi vt ab ista recedas. et statim recessit. 1. Re. 28 Act. 16
Qui sine e saluatore. angelorum ergo aliqua ē scientia a diabolo. vt. j. e. q. v. in prin. argu. contra §. xxvij. dist. §. hinc etiaz. vbi dicit quod a diuinis scripturis omnis scientia sumpsit initium.

ps.95. Da.16

Illos.

b Sed illud tangit illud qd legit i iosue. qꝛ populus circũcisus fuit a tẽpore abrae vsqꝫ ad illud tempus quo populus exiuit de egypto. sed postea nõ fuerũt circũcisi. xl. annis. qbus fuerũt in deserto. sed cuꝫ transiuerunt iordanem de nuo preceptũ fuit. vt vnusquisqꝫ circuncideretur qd factum est ⁊ dixit dominus iosue. hodie abstuli a te opprobrium egypti.

1.cor.6. Eph.1. Iosue.5.

nem tẽdũt: psalmista dicẽte. Omẽs dij gentiũ demõia sũt: qui p deceptos hoies alios decipe q̃tidie gestiũt vt pditionis sue eos faciãt pticipes. Itaqꝫ h vanitas magicaꝝ artiũ ex traditione maloꝝ angeloꝝ in toto orbe terraꝝ plimis seculis valuit per q̃ndã sciaꝫ futuroꝝ ⁊ infernoꝝ: ⁊ per iudi/tiones eoꝝ inuẽta sunt haruspicia ⁊ auguratiões et ipsa que dicunt oracula et nigromãcia. I dẽ ɔfessionum lib. iiij. Christiana ⁊ vera pietas planetarios expellit ⁊ dãnat.

Illos[a] planetarios qs mathematicos vocant: plane cõsulere ñ desistebant qꝛ q̃si nullũ eis sacrificiũ ⁊ nl' le pces ad aliquẽ spiñ ob diuinationẽ dirigerẽt qd tñ christiana ⁊ va pietas ɔsequẽt expellit ⁊ dãnat. I tẽ hiero. Cultura ẽ idolatrie auguria fuare ⁊ stellaꝝ regrere cursus.

Sed ⁊ illud[b] adde: qm̃ q fornicat i corp' suũ peccat: non istd corp' solũ qd tẽplũ dei effectũ ẽ: sꝫ illd qd dr: qꝛ ois ecclia corp' xpi ẽ ⁊ in oẽm eccliaꝫ vr deliquẽ: q corp' suũ cõmaculauerit: qꝛ p vnũ mẽbrũ macula i oẽ corp' diffũdit. Est ⁊ illd opprobriũ egypti: qd si neglexeris ẽt p' iordãis trãsitũ ⁊ p' baptismi secũdã circũcisiõꝫ vetuste ɔsuetudis inustiõe suggerit obfuaf auguria: regrẽ stellaꝝ cursus: ⁊ euẽt' ex his futuroꝝ rimari: ceterisqꝫ hmõi supstitiõib' iplicare idolatrie nãqꝫ mr ẽ egypt' ex q̃ certũ ẽ opprobria hmõi pullulaf: q̃ si trãsito iordane susceperis: ⁊ his te laq̃is rursus illigaueris: tecũ sine dubio opprobria egypti trahis. H ec ãt sacrilegia nõ vsqꝫ adeo sũt detestãda: vt si aliqd de area vl' torculari demõib' fuerit imolatũ: qd reliquũ ẽ: iõ credat ẽẽ imũdũ: aut si ipm qd oblatũ fuerit: a nobis ignorãtib' sũmi ɔtigerit: iõ credam' nos deliquisse. C ñ augu. ad publicolã. Nõ iõ reliq̃ sũt imũda: qꝛ ab area vl' torculari aliqd ad demonũ sacrificia tollit.

Si de area vel torculari tollit aliqd ad sacrificia demonioꝝ sciẽte xpiano: iõ peccat: qꝛ pmittit fieri: vbi ꝓhibẽdi potestas est. qꝛ si factũ nõ cõperit aut ꝓhibẽdi potestatẽ nõ hꝫ: vtit mũdis religs fructib': vñ illa sublata sũt. I tem amb. i pma epl'a ad corithios. Immunis ẽ a reatu q emit qd nescit idol' imolatũ.

Licꝫ aliqd pollutũ sit p accidẽtia. i. oblationẽ idoli cũ tñ nescit q emit nullũ patit scrupulũ: ⁊ apd deũ imũis ẽ.

Questio iij. ⁊ iiij.

H Quib' ãt gen' diuinatiõis eroꝝ diũ sumpserit vel q̃t sint genera ei' aug. exponit in libro de ciuitate demonum ita dicẽs. De multiplici gene diuinationis.

Igitur genus diuinationis a persis fertur esse allatũ varro autem dixit diuinationum quatuor esse genera: terrã aquã aerẽ ⁊ ignẽ hinc geomantiam: hydromantiã pyromantiã: aeromãciam dictam autumant. diuini dicti sunt quasi deo pleni. diuinitate. n. se ẽẽ plenos simulãt: ⁊ astucia q̃dã fraudulẽta hoibus futura ɔiectãt. D uo ãt genera diuinationis sũt ars ⁊ furor. Incantatores aũt dicti sũt: q artẽ vbis pagũt. Arioli vocati sũt pp eaqꝫ circa aras idoloꝝ nefarias pces emittũt. ⁊ funesta sacrificia offerũt: hisqꝫ celebritatib' dñionũ accipiũt rñsa. Aruspices nũcupãt: q̃si horaꝝ ispectatores. dies. n. ⁊ horas i agẽdi negocijs opibusqꝫ custodiũt: ⁊ qd p singl'a tpa obfuare debeat hõ: itẽdũt. C Hi ẽt exta pecudũ ispiciũt: ⁊ ex eis futura pdicũt. Augures sũt q volat' auiũ ⁊ voces itẽdũt: aliaqꝫ signa reꝝ vl obfuatõẽs iprouisas hoibus occurrẽtes ferũt. E Idẽ sũt ⁊ auspices. nã ⁊ auspicia sũt q iter faciẽtes obfuãt: dcã ãt sunt auspicia q̃si auiũ spicia: ⁊ auguria q̃si auiũ garria. i. auiũ voces ⁊ lingue. itẽ auguriũ q̃si auigeriũ: qd aues gerũt. D uo sũt aũt genera auspicioꝝ vnũ

ad oculos alteꝝ ad aures ptinēs ad oculos.s.volat⁹.ad aures vox auiū. Phitonisse a phitonio apolline dicte: ꝙ is auctor fuerit diuinādi. Astrologi dicti sunt eo ꝙ in astris augurant. Genetaliaci appellati sūt ꝑꝑ nataliciorꝫ ꝯsideratiões dieꝝ. geneses.n.hoiuz ꝑ.xij.celi signa ðscribūt siderūqꝫ curs⁹ nascētiū mores alt⁹ ⁊ euētus ꝑdicere conant.i.qs q̄li signo fuerit nat⁹: aut quē effectū hēat vite q nascitur interꝑtant. Hi sūt q vulgo mathematici vocant: cui⁹ supstitióis gen⁹ ꝯstellatiões latini vocāt.i.notatiões siderū quō se habeāt: cū qsqꝫ nascit. ¶ Primū āt gen⁹.i.stellaꝝ iterꝑtes magi nūcupabant: sicē de his legit in euāgelio q natū xp̄m an-nūciauerūt. postea h̄ noie soli mathematici dicti sūt: cui⁹ artis scia vsqꝫ ad xp̄m fuit ꝯcessa: vt xp̄o edito nemo exinde natiuitatē alicui⁹ de celo iterpretet. Horoscopi dicti: ꝙ horas natiuitat̄ hoiuz speculent dissili ⁊ diuerso fato. Sortilegi sūt: qui sub noie ⁊c̄.vt.s̄. Salitores vocati st̄: qui dū eis mēbroꝝ q̄cūqꝫ ꝑtes salierint: aliqd sibi exinde ꝓspeꝝ seu triste significari ꝑdicūt. Q uerit āt de nā demonū: cui⁹ nāe sint: an futura ꝑscire valeāt: vel q̄t modis futura ꝑnoscāt. ð his ita scribit aug.i eodē li. Quot modis ðmones futura ꝑnoscāt.

Mat.2.

S Ciēdū ē^a hāc eē nāz demonū: vt aerij corpis sēsu terrenorū corpoꝝ sensū facile ꝑcedāt: celeritate ēt ꝑꝑ aerij corpis supiorē mobilitatē nō solū curs⁹ q̄rūlibet reꝝ vt hoiuz vl̄ feraꝝ. verū ēt volat⁹ auiū incōꝑabil̄r vicāt. qb⁹ duab⁹ reb⁹ q̄ntū ad aereū corp⁹ attinet ꝑditi: h̄ ē acumine sēs⁹ ⁊ celeritate motus mlto añ cogitata nūciāt: q̄ hoies ꝑ sens⁹ terreni tarditate mirent. accessit ēt ðmonib⁹ ꝑ tā longū tp̄s q̄ eoꝝ vita ꝓtēdit: reꝝ lōge maior expiētia q̄̄ pōt hoib⁹ ꝓpt breuitatē vite ꝓuenire ꝑ has efficacias q̄s aerij corpis nā sortita ē: nō solū mlta futura ꝑdicūt ðmones: verū ēt mlta faciūt q̄ qm̄ hoies dicē nō pn̄t aut facere: eos dignos qdā qb⁹ seruiāt ⁊ qb⁹ honores diuos deferāt arbitrant: instigāte maxime vicio curiositat̄ ꝑꝑ amorez felicitat̄ false atqꝫ terrene ⁊ excellētie tꝑalis. Nūc igit qm̄ de diuinatiōe demonū qō ē: ꝑmuz sciēdū est illos ea plerūqꝫ ꝑnūciare q̄ ipi facturi sūt. accipiūt.n. sepe ꝑtātez ⁊ morbos imittere ⁊ ip̄m aerem viciādo morbidū reddere ⁊ in ꝑuersis atqꝫ amatoribus trenoꝝ cōmodoꝝ malefacta suadere de q̄ꝝ morib⁹ certi sūt: ꝙ sint eis talia suadētib⁹ ꝯsensuri. suadēt enim miris ⁊ inuisibilib⁹ modis ꝑ illam subtilitatez corpa hoiuz nō sentientiū penetrādo: ⁊ se cogitationibus^b coꝝ ꝑ q̄dā imaginaria vasa miscēdo siue vigilantiū siue dormiētiuz. aliquādo aūt nō q̄ ipsi faciūt sed q̄ nālib⁹ signis futura ꝑnoscūt: q̄ signa in hoium sensus venire non pn̄t: añ ꝑdicunt. neqꝫ.n. qꝛ ꝑuidet medic⁹ que ꝑuidere nescit hui⁹ artis ignarus: iō tn̄ diuin⁹ hn̄d⁹ est. qd aūt miꝝ si quēadmoduz ille corpis hūani ꝑturbata vl̄ mortificata tēperie se bonas seu malas futuras ꝑuidet valitudies: sic demones i aeris affectiōe sibi notas: nobis ignotas futuras preuidēt tēpestates. Aliqñ etiaz hoiuz dispositiões nō solum voce ꝓlatas verūetiā cogitatiōe ꝯceptas: cuz signa q̄dā ex aio exprimunt in corpe tota facilitate ꝑdiscūt: atqꝫ hinc ēt multa futura ꝑnūciāt: alijs vz mira q ista disposita nō nouerūt. fallūt ⁊ studio fallēdi ⁊ inuida volūtate q̄ hoiuz errore letāt. ¶ Sz ne apud cultores suos pōd⁹ auctis amittāt: id agūt: vt iterꝑtibus suis sigrūqꝫ suoꝝ ꝯtectorib⁹ cl̄pa tribuat qñ ipsi ðcepti fuerit vl̄ mētiti. nō nūq̄ð vō ipi maligni spūs ⁊ illusores hoiuz atqꝫ salut̄ eoꝝ iuasores solēt ꝑdicere defectū culture sue ⁊ idoloꝝ ruinaz: q̄ten⁹ ꝑscij videant: qd i singlis regnis

S Ciēdū ē a est. Hic augu. ondit qbus de causis demones sciūt futura ꝑdicē ñ ꝙ ipsi sciant futura sz qꝛ hn̄t ꝓbabil̄s cōiecturas. ꝑmo illa rōne. qꝛ ð subtiliori materia sunt creati. vnde subtilius considerāt q̄̄ hoies. Itē qꝛ ꝑ antiquitatē multa sciūt que nos propter breuitatē tēporis scire n̄ possum⁹. Itē qꝛ ipsimet cōsueuerūt morbos imittere. ⁊ illud ipsi ꝑdicūt ꝙ aliqs sit habiturus malū. Itē sicē medic⁹ videt aliqd ꝑ signa sibi nō q̄ nos nō videmus sic demones. Itē ex signis q̄ ꝓcedūt ex aio hois ꝑuidēt q̄dā futura. Itē qꝛ dicta ꝑꝑhetaꝝ audierūt. ergo bus futura ꝑdicunt.

b ¶ Cogitationib⁹. ergo videt ꝙ diabolus nouit cogitationes hoiuz. Sz ð̄ solus de⁹ scit occulta cordiū.xxxij.di. erubescāt. sz ipse seipsuz ð ipse hoc corrigit. j.c.ꝑximo.

a Si qs si. laterijs filateria dicũ tur hic charte in quib⁹ continentur incã tationes.

b Qui di uinationes in domos suas. sm legem istã cõcremant. s3 ille i cuius domo hec fiunt post publicationem bonorum in exilium mittatur. vt. C. de malefi. nullus.

c Non liceat. p̃pter segetes nũquid ergo hic reprehẽditur astronomia nunqd per ṽtos & dispositiones lũe licitũ est rusticis cõsiderare tẽpus seminandi. & medicis tempus potionũ & minutionũ certe hec nõ reprobãtur. S3 illi reprobant q̃ credũt ice necessitatẽ superiori b⁹. vñ nõ est dicẽdũ q̃ superiora sint cause rerum licet sint signa rerum.

d Si quis eps. cõsuluisse si p solo ɔsilio ħ bẽ pũiri. siue faciat artẽ si ue si. sic p solo vocatione

aut locis ventur̃ & qd aduersi sue factiõi cõtingere possit: qđ ẽt illi q̃ gentiliũ historias legũt ñ ignorãt: qd ḡ mur̃ si is iminẽte tẽplor̃ & simulacror̃ euersio ne: quã pphẽ dei sũmi tãto añ pdixerit: serapis demon alicui cultor̃ suor̃ h̃ de primo pdit: vt suã q̃si diuinationẽ recedẽs vel fugiẽs cõmẽdaret. Quod aũt hoiũ dispositiões cogitatiõe ɔceptas p exteriora signa diabol⁹ dephẽdat nõ firma rõne vĩ approbatum. Vñ idẽ augu. aut in li. ij. retractationũ. Qđ ex corporeis motib⁹ īternas animi cogitatiões diabolus deprehẽdat res occultissima est.

Quodam loco dixi dmones aliquã hoiũ dispositiões nõ solũ voce platas: verũ etiã cogitatõe ɔceptas: cũ signa q̃dã ex aio exp̃mũt in corpe tota facilitate pdiscere: rẽ dixi occultissimã audaciori assertiõe q̃ dbui. nã puẽit ista ad noticiã dmonũ p nõnulla ẽt exprimẽta cõprtũ ẽ. s3 vtrũ q̃dã signa dẽt ex corpe cogitãtiũ ill' sẽsibilia: nos aũt latẽtia an alia vi spũali ista cognoscãt. aut difficillime pt ab hoib⁹ aut oino nõ põt iue niri.

Questio. v.

Quod aũt sortilegi & diui si cessare noluerint excõicãdi sũt rõne & auctẽ. pbat ẽ. n. q̃ddã gen⁹ culture idolor̃ ex dmonũ ɔsultatõib⁹ futura pdicẽ sicut. n. auar⁹ q2 cultũ deo debitũ nũmo impẽdit idolor̃ cultor ab apostolo noiatur sic illi q futura que ex dei oraculo nonnunq̃ reuelata inueniunt: vel demonũ cõsultatione vel qbuslibet pstigijs inuenire laborãt: diuinitatis iura creaturis attribuũt. futura. n pscire soli⁹ dei ẽ: q i sui ɔtẽplatiõe ẽt ãgelos illa pscire facit. Vñ esaias ait: pora & nouissima ãnũciate mihi: & di cã q diĳ estis: cultores ṽo idolor̃ a fideliũ cõione sepandi sũt: vñ i ep̃la ad corinthios ap̃s ait: si qs fr̃ noiat fornicator aut auar⁹ aut idol' ṽuiẽs: cũ eiusmõi nec cibũ sũme. Hic ẽt i decreto greg. iunioris legit̃. Anathema sit q hariolos vl' incãtatores obs'uar.

Si qs hariolos aruspices vl' icãtatores obs'uauerit: aut filaterijs⁰ eor̃ vs' fuẽit anathẽa sit. Itẽ ex ɔci. angritano. c. xxxiiij. Quinquẽnio peniteat qui diuinatiões expetit.

Qui diuinatões expetũt & morẽ gẽtiliũ obsequũt: vl' i domos suas⁰ hmõi hoies itroducũt exqrẽdi aliqd arte magica aut expiãdi cã sub regl'a q̃nquẽnij iaceãt s3 grad⁹ pnie diffinitos. Itẽ ex ɔci. martini pape. Elemẽta colere lune aut stellar̃ cursus in suis opibus christianis fuare nõ liceat.

Non liceat xp̃ianis tenere traditiões gẽtiliũ: & obs'uare & colẽ elemẽta: aut lune aut stellar̃ cursũ aut inanẽ signor̃ fallaciã p domo facius aut inanẽ p̃p segetes⁰ vel arbores plãtãdas ciẽdav l' pp segetes⁰ vel arbores plãtãdas vl' ɔiugia sociãda. Scriptũ ẽ. n. oia q̃ faciẽt aut i ṽbo aut i ope oia i noie dñi n̄ri iesu xp̃i facite: grãs agẽtes deo nec i collectiõib⁹ herbar̃ q̃ medicinales sũt aliq̃s icãtatiões liceat attẽdere: nisi tm̃ cũ symbolo diuino aut orõne dñica: vt tm̃ ds creator oium & dñs honoret. Si qs aut paganor̃ ɔsuetudinẽ seq̃ns diuinos & sortilegos i domũ suã itroduxerit: q̃si vt malũ foras mittãt: aut maleficia iueniãt: vl lustratio nes paganor̃ faciãt qncq̃ ãnis pniaz agãt mlierib⁹ q̃q3 xp̃ianis ñ liceat i suie lanesicijs vanitatẽ obs'uare: s3 deũ iuocẽt adiutorẽ: q eis sapiaz exẽdi dõ auẽit. Itẽ ex ɔci. laodicẽn. c. xxx. Sacris officijs dediti magi vl' icãtatores nõ fiãt.

Non oz sacris officijs deditos vl' clicos magos aut icãtatores existẽ aut facere philateria: q̃ aiar̃ soar̃ vincula pbant. Hos aut q talib⁹ reb⁹ vtunt̃ pijci ab ecc̃lia iussim⁹. Itẽ ex ɔci. toleta. iiij. c. xxx. Honore p̃uet̃ ep̃s vl' p̃sbr̃ q magos vl' aruspices ɔsulit.

Si qs ep̃s⁰ aut p̃sbr̃ vl' diaconus vel quilibet de ordinibus

Esa. 41.

1. cor. 5.

clericorum aruspices aut incātatores aut hariolos aut certe augures vel sortilegos: vel q̄ profitent artē magicā aut aliq̄s eorū silia exercētes consuluisse: fuerit deprehensus ab honore dignitatis sue suspēsus monasterij curā excipiat: ibiq̄ pnie ppetue deditus scelus admissum sacrilegij soluat.

Item ex concil. agathensi. c. xxxviij. De his qui augurijs et diuinationibus student.

Aliqnti clici siue laici student augurijs: et sub noie ficte religionis p eas q̄s sctōr patrū sortes vocāt diuinationis sciam profitent. aut q̄rūcūq̄ scripturarum inspectiōe futura pmittūt. h̄ qcūq̄ clicus aut laicus detectus fuerit vel consulere vel docere: ab ecclesia habeat extraneus. Item leo. iiij. epis britanie. Sors nihil aliud q̄ diuinatio et maleficiū esse decernitur.

Sortes qb⁹ cūcta vos vestris discriminatis pnincijs q̄s ptres dānauerunt: nihil aliud q̄ diuinatiōes et maleficia eē decernim⁹. quāobrem volum⁹ illas oio dānari et inter christianos vltra nolumus nominari: et ne exerceantur anathematis iterdicto phibem⁹. Item grego. hadriano notario. Incantatores sortilegos velut christi inimicos insequi oportet.

Peruenit ad nos q̄ quosdā incātatores atq̄ sortilegos fueris insecut⁹ et oio nobis sollicitudinē zelūq̄ tuū gratum fuisse cognoscas. studij. n. tui sit sollicite q̄rere: et q̄scūq̄ hmōi christi inimicos inueneris: districta vltione corrigere.

Item ex concil. aurelianēsi. Excōicat clicus monachus laicus diuinationes vel auguria vel sortes secutus.

Si qs clicus monachus vel secularis diuinationes vel auguria crediderit obseruāda vel sortes q̄s mentiunt eē sanctorum qbuscūq̄ putauerint intimādas: cū his qui eis crediderint ab ecclie cōione pellant. Item grego. Cōtra sacrilegos idolorum cultores custodia pastoralis inuigilet.

Contra idolorum cultores vel aruspices atq̄ sortilegos fraternitatē tuā vehemētius pastorali hortamur inuigilare custodia. q̄ si emendare se a talib⁹ nolle reperis si serui sunt verberib⁹ volum⁹ castigari: si vo liberi iclusione digni districtaq̄ sunt in penam dirigendi. Item ex concil. cartha. c. xxxix. Ab ecclesia separetur auguriis et incantationibus deseruiens.

Augurijs et icātatiōib⁹ seruiētē silr iudaicis superstitiōib⁹ vel ferijs ihērētē a cōuētu ecclie sepandū pcipim⁹. Item ex concil. acgrēsi. c. i. Sortilegā et magicam artem epi oib⁹ modis eliminare studeant.

Episcopi eorūq̄ ministri oib⁹ modis elaborare studeāt vt pniciosam et a zabulo iuētā sortilegā et magicā artem ex pochijs suis pēit⁹ eradicēt. Et si aliquē virum aut mlierē huiuscemodi sceleris sectatorē iueniūt turpit dhonestatū d parochijs suis deijciāt ait enim apls hēticū hoiem p⁹ pmam et scdam correctionē deuita: sciēs q̄ subuersus ē q̄ eiusmodi ē. Subūsi st et a diabolo captiui tenent: qui relicto creatore suo diaboli suffragia q̄rūt et iō a tali peste dz mūdari sctā ecclia. Illō ēt nō ē omittēdū q̄ q̄dā scelerate mlieres retro p⁹ sathanā cōuse dmonū illusionib⁹ et fantasmatib⁹ seducte credūt se et pfitent cum diana nocturnis horis dea paganorum vel cū herodiade vel cū inūera mltitudie mulierum eqtare sup q̄sdā bestias et mltarum terrarum spacia i tēpeste noct silētio ptransire: eiusq̄ iussiōib⁹ obedire velut dñe et ceteris noctib⁹ ad ei⁹ suitiū euocari. Sed vtinā h̄e sole i pfidia sua pijssent: et non multos secū

Glossa: punit q̄ vocat clericū ad iudiciū ipalorum. vt xj. q. j. placuit. a ¶ Suspēsus. i. depositus. vt patet per sequentia.

Aliquāti. vel docē. nā silis ē culpa phibitā dilcē et docē. vt. C. de male. culpa. et mlta sūt q̄ melius ē nescire q̄ scire. xxxvij. di. Qui ls. Cōtra ē. C. d heret. qcūq̄ vltra inedītū vbi oi q̄ ille q̄ illicita docet. vel d portat vel pu nit vltio sup plicio. discipuli ñō punit unt. r. libris auri. s̄ ibi loquit de his q̄ discēdi cā venerūt. ñ tū dicerēt. Itē cōtrariū ē. xxxvij. di. q̄ d mēsa. s̄ illi discebāt nō vt seq̄rēt ea s̄ vt alijs p ea possent obuiar. c ¶ Sortes discriminatis. i. iudicatis vel diiudicatis. d ¶ Peruenit. e ¶ Si quis clericus. f ¶ Contra idolorum. verberib⁹. Cū h̄ scribatur epis. pz h̄ cri mē ecclasticū eē. Itē pz q̄ eps pōt ali quos verberibus castigare. vt. xxiij. q. v. c. j. Item pz hic q̄ eps pt in carcerem mittere reos. Item habes hic q̄ alio modo punit nobilis q̄ ignobilis vt. xxiiij. q. j. qui cōtra. xij. q. ij. fraternitatis. Joannes. g ¶ Episcopi. eorum. vtinā. idest vtinam non plures similis expositio est. i. q. i. iudices.

Ad Til ium. s.

e Sz i corpo.i.idest corporeo sensu pcipi. zc.

b Quicũ ꝙ dolo ris nisi forte ideo faciat. quia ecclesia sua spoliat. vt illud in signũ meroris faciat sicut q dam ponunt spinas super altare sicut etiam denudatur altare i passione domini i. signũ tristicie.

c Satisfactio.ar. ꝙ si aliquis satis fecerit de crimine vel ide egerit pniaz amplius nõ possit accusari.l.3 sit publicum crimen vt nõ.xxxiij. q.ij. ámonere.Io.

d Nec mirum.ac si non attractus.quia ab angelo fuit nunciata natiuitas eius.

ad ifidelitatẽ fuerit̃ ꝑtraxisent. Nam ⁊ inumera multitudo hac falsa opinione decepta hec vã eẽ credũt: ⁊ credẽdo a recta fide deuiant: ⁊ errore paganorũ inuoluũt: cũ aliqd diuinitatis aut numinis eẽ vnũ deũ arbitrant. Quapropter sacerdotes p ecclias sibi cõmissas ppło dei oĩ instãtia pdicare debẽt: vt nouerit hec oĩo falsa eẽ. Et non a diuino sz a maligno spũ talia fantasmata mẽtib⁹ fideliũ irrogari arbitrent. si qdez ipse sathanas q transfigurat se in angelũ lucis: cum mentẽ cuiuscũq mlieris cepit ⁊ hãc p ifidelitatẽ sibi subiugauerit: illico trãsformat se in diuersaꝝ spẽs ꝑsonaꝝ atq similitudines: ⁊ mẽtẽ quã captiuatã tenet: in somnijs deludẽs mõ leta: mõ tristia: modo cogni tas: mõ icognitas ꝑsonas ostẽdẽs p queq deuia ꝯducit: ⁊ cũ solus spũs hoc patit: ifidelis h nõ in aĩo sed in corpe[a] euenire opinat: qs. n. in somnijs ⁊ nocturnis visionib⁹ nõ eẽ seipm educit: ⁊ multa videt dormiẽdo q̃ nũq vigilãdo viderat: qs võ tam stultus ⁊ hebes sit q hec oĩa q̃ i solo spũ fiũt: ẽt in corpe accidẽ arbitreẽ. cũ ezechiel ꝓpha visiones dñi in spũ non in corpe vidit ⁊ audiuit sicut ipse statim ingt: statim fui in spũ. ⁊ paulus nõ audet dicere se raptũ in corpore. Oib⁹ itaq publice annũciãdũ ẽ: ꝙ q talia credit ⁊ his silia fidẽ pdit. Et q recta fidẽ nõ hz: hic nõ ẽ ei⁹ sz illi⁹ i quẽ credit. i. diabo li. nã de dño nr̃o scriptũ ẽ. oĩa p ipsum facta sunt ⁊c̃. ¶ Quisqs ẽ credit posse fieri aliquam creaturã aut in melius aut in deterius inmutari aut transformari in aliã spẽm vel i aliã silitudinẽ: nisi ab ipo creatore q oĩa fecit ⁊ p quẽ oĩa facta sũt: ꝓculdubio ifidelis est ⁊ pagano deterior. Nõnulli iueniũt: q iterno liuore ꝓmoti in pnicẽ suoꝝ inimicoꝝ altaria sacrisve stib⁹ exuũt aut veste lugubri accingũt: vł cõsueta luminarioꝝ obsеqa ecclesijs dei subtrahũt: vł missaz ꝓ rege ꝺfũctoꝝ promulgatã ꝓ viuis celebrãt hoib⁹ q̃r oium maleficia neqssima toletanũ ꝯciliũ ꝯdẽnat dicẽs. Nunciat sacerdos q huiuscemodi malefici s opaz ꝺdit.

Quicũ ꝙ sacerdotũ vł mĩstroꝝ deiceps cã doloris[b] cuiuslibz permot⁹: ãt altarẽ vesti b⁹ sacr]exuerẽ psũpserit: ãt q̃libz alia lugubri veste accixerit: seu ẽt ꝯsueta lũinarioꝝ obseqa ꝺ tẽplo dĩ sbtraxerit ⁊ extigui pcepit: si eũ ãte aute pẽitudis corã metropolitão satisfactio[c] ñ purgauerit: loci sui dignitate se nouerit ⁊ honorẽ puari: illẽ ꝓculdubio psõis ab hac vltionũ snia sepat: q̃ ãt ꝯtamiatiõẽ z scõ ꝝ ordinũ, vł sbũsionẽ scẽ fidi metuẽtes ãt hostilitatẽ vł obsidio nẽ pferẽtes seu ẽt diuoꝝ iudicioꝝ sniam metuẽtes fecisse ꝯtigerit: i q̃r scõ pl⁹ hũi litas q̃ ꝺs placat ꝙ iterni liuor] dolositas ꝺclaẽ. plerũq ẽt sacẽdotũ sauciati inimicicie dolo missã ꝓ rege ꝺfũctoꝝ ꝓmlgatã fallaci voto ꝓ viuis studẽt celebrarẽ hoib⁹ vt is ꝓ q̃ ipz offerẽ sacrificiũ: mortẽ icurrat piculũ. ꝓ fide nr̃e elegit vnanimitatẽ cõ uẽt⁹ vt si qs deiceps talia ppetrasse fuẽit ꝺtect⁹: a ꝓprij ꝺpõat ordis ḡdu. ⁊ tã ipe sacẽdos ꝙ ẽt ille q eũ ad talia pagẽda in citasse ppẽdit: exilij ꝑpetui ergastulo relegent. Ex pmissis auctatib⁹ colligit: ꝙ harioli auruspices icãtatores ⁊ sortilegi atq celi hmõi sectatores ab ecclia st eliminã di: ⁊ nisi resipuerit ꝑpetuo excõicãdi. Sz ꝙ i vltio angrẽsi caplo: ca q̃ fiũt p icãtatores ñ i corpe sz i spũ fieri dicũt: augustinus i li. ꝺ ciui. dei. idẽ vĩ asserẽ ita dicẽs. Que magoꝝ pstigijs fiũt nõ vera sz fantastica eẽ ꝓbant.

Nec mir[d] de magoꝝ prestigijs quoꝝ in tantũ ꝓdiere maleficorum artes: vt etiam moysi in illis signis resistere vertentes virgas in dracones aquam in sanguinem dicantur. In gentilium etiam libris legitur ꝙ quedaz maga circe socios vlyxis mu

2.cor.11

Eze.3.

2.cor.12

Exo.7.

Ioh.1.

tauerit in bestias. Legit et de sacrificio qd archades deo suo lico imolabat: ex q quicumqz sumerent: in bestiarum formas puerterent. sz hec oia magicis pstigijs poti fingebant q rerum vitate coplerent. vt g ipsi errores ignorantib manifesti fiat de eorum pprietate atqz inuetorib iuxta traditione maiorum patrum dicere pgruu arbitramur: magi aut sut q vulgo malefici ob facinorum magnitudine nucupant. Hi sut qui pmissu dei elemeta pcutiut: turbat mentes hoium min pfidentium in deo: ac sine vllo veneni haustu violetia tm carminis interimut. Unde lucan. Mens hausti: nulla sanie polluta veneni. Incantata perit. demonib eniz accitis audet ventulare. vt quoscumqz suos perimat malis artibus inimicos. Hi et sanguine vtunt et victimis sepe ptingunt mortuorum corpa. Nigromantici sut quorum pcatationib videtur resuscitari mortui: diuinare et ad interrogata respodere. nigron eniz grece: latine mortu: mantio dinatio nuncupat. ad quos suscitados cadaueri sanguis adijciet. Nam amare sanguinem demones dicunt. Ideoqz qtiescumqz nigromantia fit cruor aque miscet vt calore sanguinis facili puocent. Hydromantici ab aq dicti. est. n. hydromantia in aqru inspectioe vmbras demonu euocare. et imagineas ludificatioes eorum videre: ibiqz ab eis aliqua audire: vbi adhibito sanguie et iferos phibent suscitare: et ifra. Ad hec oia supradicta ptinet ligature execrabiliu remediorum: q ars no comendat medicorum: seu in pcatatioib seu in characteribus suspededis atqz ligadis. ¶ In qb oib ars demonu est ex qda pestifera societate hoium et angelorum malorum exorta. vn hec cuncta vitada sut xpiano et oi penit execratione repudianda atqz dapnada. Auguria aut sut auiu. ¶ Hec aute phryges pmi inuenerut. Prestigiu vo mercuri di primus inuenisse: dictu est aut pstigiu q perstringat acie oculorum. Aruspicine arte primus hetruscis tradidisse di qdaz tages. hic exanimis aruspicina dictauit et postea no apparuit. ¶ Na di fabulose: arate qda rustico subito ex glebis exiluisse et aruspicina dictasse: q die mortu e. qs libros romani ex hetrusca lingua i ppria mutauerut. His q portetis p diabolorum fallaciaz illudit curiositas huana: qm id ipudeter appetunt scire: qd nulla rone copetit eis inuestigare. hec ptas imudis spiritib ideo dat: vt puersos sibi apret: h e puos hoies seducat: illos. s. q spnut. vitate et credunt medacio iux pauli sniaz sana doctrinaz no ferut: sz ad sua desideria coaceruabut sibi mgros prurientes aurib: et a vitate qde auditu auertet. ad fabulas aut conuertent. oneran peccatis ducent varijs desiderijs sp discetes. nuqz ad scie vitates puenietes queadmodu aut iannes et mambres restiterut moysi: ita et isti resistut veritati hoies corrupti mete reprobi circa fide: sz vltra no pficiet. isipietia eorum manifesta erit oibus sicut et illorum fuit nec ioquis credere dz qslibet magicis artib aliqd facere posse sine pmissu dei: q oia q fiunt aut iusto iudicio fac: aut pmissu suo ita fieri sinit: q pdicti magi legit fulisse cisse moysi q vga sua pieci: et puersa est in dracone. piecerutqz singli vgas suas et puse st i dracoes: sz deuorauit vga aaron vgas eorum. no. n. fuert creatores draconu nec magi nec ageli mali qb ministris illa opabat. ¶ Insut. n. reb corporeis p oia elemeta qda occlte semiare rones: qbus cu data fuerit opportunitas tpalis atqz causis prumput i spes debitas suis modis et finibus: et sic n dur ageli q ista faciut aialium creatores: sic nec agricole segetu vl qrucumqz i terra gignetiu creatores dicedi st: qmuis nouerit pbere qsda visibiles oportunitates et cas vt illa nascat. qd aut isti faciut visibilr: h illi iuisibilr. de vo solus vn e creator: q cas ipas et seminarias rones reb iseruit. pterea qda qredu putat: nes reb iseruit. pterea qda qredu putat: quo scriptura narrat phytonissaz samuelem pphaz suscitasse ad colloquiu saulis ipijssimi regis. si phytonica dinatio erro ri magice artis dputada. sit qb ita rnde ri pt: idignu oio facin ce: si fm vba hystorie comodet assens. ¶ Quo. n. potat fieri: vt arte magica attraheret vir a natiuitate scus et opib vite iust: ac si n attract e psesit: qd vtruqz d iusto crede ad versu e. Multu. n. suffragiu hz iusticia si attract aut volutari psesus amisit meritu spuale: qd posit i carne qsierat qd valde absurdu e: qz q hic iust recedit pmanet iust porro h e pstigiuz sathane q vt plimos fallat et bonos hic i ptate se psiteri

2. thi. 4.

2. thi. 3.

Ibidem

Exod. 7.

Deut. 6.

1. reg. 28

ar. Pa manerni z. xxv. dist. glo.

git qd aplus iter cetera osidit dicens: ipse sathanas trasfigurat se i agelu luci: vt.n. errore faceret i q gnificaret i hitu viri iusti et noie se subornauit: vt nihil pficere spez qua pdicabat dei cultores metiretur qn hinc exeuntes iustos finxit i sua ee ptate. Sed h qda fallit q de morte saulis et filij ei nō sit mētit. qsi magnu sit diabolo an occasu morte corpis puidere: cuz signa qda soleat appere morituris. gppe a qb dei pdictio mota vr: qnto magis a diabolo: que agelica ptate sublime. pphetica oracula fuisse testant: de cui magnitudine apls ait. An ignoratis altitudine sathane: qd miru q si iminete ppe mortez potuit puide cu h sit vn fallit: et se in dei ptate vult adorari. na tata hebetudie dementes effect est saul: vt ad phytonissaz cofugeret. depravat. n. ca pcti ad hsce ptulit qd danauerat. sz si qs pp hystoria ea q obis expssa sut putet nō ptermittenda ne rō historie inanis sit, recte facit qde si tn istud mime ad veri rone rapiat: sz ad visuz et ad itellectu saul. neqz. n. reprob saul bonu itellectu poterat hre. historicus cuz mete saulis et statu samuelis describit et ea q dicta et visa sut exprimes ptermittes si va an falsa sint q ait. audies in quo hitu eet excitat itellexit ingt huc samuelez ee. qd itellexerit retulit. et qr nō bn intellexit: p scriptura aliu adorauit q deuz. et putas samuele adorauit diabolu: vt fructu fallacie sue hret sathanas. Ad hoc. n. nitit: vt adoret qsi de. si. n. samuel illi vere appuisset: nō vtiqz vir iust pmisisset se adorari: q pdicauerat dnz solu ee adoradum et quo ho dei q cu abraaz i refrigerio erat: dicet ad viz pestilente dignu ardore gehene cras mecu eris: his duobus titulis subtilitate fallacie sue pdidit iprouidus sathanas: qr et adorari se pmisit sub hitu et noie samuel p lege et viz pctis plenuz cuz magna distatia pctoz et iustoz sit cu samuele iustissimo futuz mentit e. Ueruz pt dicivez pt videri: si d samuel noie taceat: qr saul cu diabolo futur erat: ad eu. n. trasmigrauit que adorauit. sp q diabol sub velamie lates pdit se: du ea pfingit q hereant psonis p qs fallere nititur.

¶ Si at qlibet opponit et dicit: quo vel qn eueniut aliq q illi dini pdicut futura aut quo pnt egris pbere medela. aut sanis imittere egritudine: si aliqd pprie vtruqz ac potestatis nō heant? h a nobis recipiat rnsum q io gloz nō oz eis credere: qr aliqn eueniut q pdicut. aut sanare vident laguidos aut ledere sanos qr hoc pmissu dei fit: vt ipsi q h audiunt vel videt pbent et appeat qli fide sint vel deuotione erga deu sicut in deuteronomio legit moyses ex verbo dni pplo dei precepisse ita dices. si surrexerit ime dio tui ppheta: aut q somniu dicat se vidisse: et pdixerit signu atqz portentu et euenerit qd locut e: et dixerit tibi. eam et seqmur deos alienos qs ignorani et seruiam eis: nō audies vba pphete aut somniatoris: qr tetat vos dns deus vester vt pala fiat: vtru diligatis eu an nō: et i toto cord et i tota aia vra dnm deuz vestru seqmini ipm timete. madata ei custodite: et audite voce illi. ipi seruietis et ipi adherebitis: et c. vbi sane itelligi voluit et illa: q a diuinatib nō pm deu dicutur: si acciderit q dnr non sint sic accipienda: vt fiat q pcipiunt ab eis. aut colantur que colunt ab eis. nec pter sua ptatez de ostedit esse q pungut ista: sed qsi quererel cur ea permittat. ca tetationis exposuit ad cognoscenda vtiqz eoz dilectione: vtru eaz heant erga deu suu: cognoscendum vero ab ipsis poti q ab illo qui scit omnia anteqz fiant.

Questio vj.

Quod aut ab epo excoicat eo incosulto ab alio reco ciliari non possit: nisi forte per ei metropolitanuz.

¶ Titul. l. argumtus. io.

Questio. vj.

Quod at ab epo Certu e. q ligatu a maiori nō pot mi nor absolue. vt. xxj. di. inferior. et extra de elec. in notuit. nisi i articulo mortis. vt extra de senten. ex. non dubiuz. magister tn largius psequitur questione. an psbyter possit recociliare penitetes. dicas ergo q e recociliatio q da publica. qda priuata. publica sol eps pot reco ciliare. vt. j. e. c. t. l. di. in capite. illa n fit nisi in crie q tota vrbez comouet. vt j. e. c. vl. Priuata at pt sacerdos recociliare. vt. j. e. psbit et ipe ne cessitatis qlibet pot aliu recociliare ec clie. vt d pse. di. iiij. scm. io

¶ Metropolitanu hoc tn est verum cu est appellatu ad ipsuz vt ex de sen. ex. ptuas. Si tn metropolitan absoluat cu n sit appellatum ad

Margin: Cor. 11; i. Reg. 28; Apoc. 2; i. Reg. 28; Deut. 13

spm. dicũt q dã q tȝ absolutio lȝ absoluere nõ deat sȝ h vix credo cũ canon vocat eũ pegrinũ siue exneũ iudicẽ. vt vj. q. iij. scito te. z. iij. q. vj. pegrina. nec iurisditionez hȝ nisi i cert casib9 vt ex ð of. or. pastoral. lo.

a S J iubet a psbis. vidua tñ ab eis pt rcipe sacr velamen. vt xx. q. j. vidua.

b Recõciliare ẽ q h ar. q tũ psbr nõ possit aliquẽ recõciliare ecclie q mlto forti9 ñ possit aliquẽ eijcer publice ex ecc liaȝ sic vi q ñ possit excõicare. Intelligũt ãt qdaȝ qd h di q tẽ sacerdos nõ possit publice rcõciliare cũ eps indixerit pniaȝ alicui. sec9 si sacdos idixẽit pniaȝ Itẽ publice recõciliare pt vt dñt ex mãdato epi. j. c. aureli9. Jo.

c P Resbyt icõsulto vacat h ar. a ʒilo sensu vl locale fuit vl tpale. sic illd xcv. di. puẽit. hodie. n. soli epis illud cõ

vel per sũmũ pontificẽ rõne z aucte pbat. psbyteri nãq potestatẽ excõicandi vel recõciliãdi ab epis accipiũt nõ epi a psbyteris. atq iõ excõicatos a sacerdotib9 recõciliare pñt. excõicatos vo ab epis sacerdotes recõciliare nõ pñt. Recõciliatio nãq penitẽtium epale officiũ est non sacerdotale. Uñ in ʒcil. charta. ij. fortunat9 eps dixit. Penitẽtiũ reconciliatio chrismatis z puellaruȝ ʒsecratio a psbris nõ fiat.

S J iubet sctitas vestra suggero naȝ memini pterito ʒcilio statutum: vt chrisma vl recõciliatio penitẽtiuȝ necnõ z puellarũ ʒsecratio a psbyteris[a] non fiat. Si qs aũt emerserit hoc faciẽs qd de eo statuendũ sit aureli9 eps dixit: audiuit dignatio vra suggestionem fris z coepi nri fortunati: qd ad h dicitis: ab vniuersis epis dicũ est chrismatis cõfectio z puellar ʒsecratio a psbyteris nõ fiat. reconciliare[b] quẽq in publica missa psbytero nõ liceat hoc oib9 placet. Puellarũ tñ cõsecratio epo ʒsulto p psbyterum fieri valet. Unde in carthaginensi ʒcilio. iiij. Permissiõe epi virgines consecrare psbyter valet.

P Resbyter incõsulto[c] epo virgines nõ ʒsecret chrisma vero nunq ʒficiat. Itez ex ʒcil. agathensi. Nec diaconis ministrare: nec penitentez in ecclia bñdicere psbro licȝ.

M Inistrare[d] diaconus aut cõsecrare altare psbyter nõ presumat benedictionẽ[e] quoq sup plebẽ in ecclesia fundere aut penitentez in ecclesia benedicere psbytero penitus non licebit. Ecce q ab episcopo excõmunicatus per sacerdotem reconciliari nõ potest. Sed notanduȝ est q recõciliatio alia est publica alia priuata. publica recõciliatio est: quando penitẽtes ante ecclesie ingressum publice repñtant: z p impositionez manus episcopalis ecclesie publice reconciliant hec sacerdotib9 videtur esse phibita. vnde circa finem illius capituli nõ simpliciter phibentur penitẽtes reconciliare sed in publica missa. puata vo recõciliatio est quando de occultis peccatis penitentes vel in extremis agentes ad gratiaȝ recõciliationis accedunt. hec reconciliatio põt fieri per sacerdotem. Unde euariscus papa ait. Jussione episcopi de occultis peccatis psbyteri penitentem recõciliẽt.

P Resbyteri ð occultis peccatis iussione[f] epi penitẽtes recõcilient: z sicut supra premisimus ifirmantes absoluant z communicent. Item ex concilio carthaginẽsi secũdo. Si episcopus absens est p presbyterum reconcilietur in periculo constitutus.

A Urelius episcop9 dixit: si quisq i periculo fuerit cõstitutus z se reconciliari diuinis altarib9 petierit si episcopus[g] absñs fuerit: debet psbyter vtiq consulere episcopum. z sic periclitantem eius precepto recõciliare: quaȝ rem debemus salubri consilio roborare: ab omnibus episcopis dictuȝ est. placet qd sanctitas vestra nos necel

petit. lxviij. di. Quis. lo.

d M Inistrare. i. ʒficere corp9 xpi i. tradẽ sine mãdato sacerdot. vt. j. q. j. i ecclia.

e Bñdictõnẽ. i. solẽnẽ q fit p talia verba. sit nomẽ dñi bñdcm. z sic ñ ob. xcv. di. puẽit. lo.

f P Resbyteri. iussione. si intelligas hoc de excommunicato planum est. vl itelligas de illo cui eps penitẽtiaȝ iniunxerit. nã abñte episcopo sine mandato ei9 põt recõciliare si necessitas fuẽit. vt. j. e. c. vltio

g A Ureli9. si eps. illud itelligas cum quis est excõmunicatus ab episcopo vel cũ eps indixit ei penitẽtiã. al9 secus vi. vt. j. e. c. vl. z ð ose. di. iiij. scim. z cd ẽ h ar. q cd in sacris conferendis. absens citat q multo potius absentes i electiõe sunt vocandi. de illa materia notaui. vij. q. j. factus. Joannes.

a Si qs necessariū. necessariū ē ad salutē saltē qꝛ tollit peccata venialia. vt de cō se. di. ij. cum omne. nec alicui negatur etiaꝫ si debeat suspendi in patibulo. vt. xiij. q. ij. quesitum. b ¶ In desperatione. sanitatis. c ¶ Nō acci|piat. non tñ idē ē i illo q ē absolut⁹ ab excōicatione ille nō recidit i excōicatiōnē. tal' enim si fuerit abso|lut⁹ tenet adi|re sedē apli|cā cū oportu|nū fuerit. vt ex̄ de sen. ex. ꝺ cetero. ⁊ sic ē ar. ꝙ re aliq̄ restituta in p̄|stinū gradū pōtā cura et vl' cōtra ipm restituunt. vt j. c. q. pri. c. j. ex̄ de elec. qꝛ diligētia. ar. ꝯtra de ꝯse. di. iiij. queris d ¶ Imple|at. q̄nꝫ tamē indulget cō|munio cor|poris domi|ni añ finituꝫ tēpus pnie. vt. lxxij. di. p̄|sbyter. xij. q. ij. ꝺ viro. Jo. e Qui re|cedūt. sine recōcilia|toria solēni. s. epali. ne sit ꝫ j. c. prori. f ¶ Pniaꝫ. p̄|uatā. nā solē|nē nō faciūt clerici. vt. l. di. ꝯfirman|dū. lxxxii. di. si. psbyt. nisi fuerit deposi|tus. vt de pe. di. vj. sacerdos. g ¶ Pniam. i. fructū pnie. h ¶ Amētib⁹. i. si qs fuerit amēs a natiuita|te. tāl' is pōt baptizari. ⁊ corpus xpi i necessita|te recipe. si p̄o nō fuit amēs a natiuitate sꝫ credit' eē in mortali pctō nō est ei dādū cor|pus xpi. vt ex̄ de bap. ⁊ ei⁹ affe. maiores. I Sꝫ q. audiert. nūqd credit' simplici p̄bo isto ꝫ. siue isti sit bōe fame siue ñ. Jtē nū qd soli testi i h cāu credet cū pl'alit' h lo quatur vl' ꝙ ples requīt'. ꝙ tñ vni soli credat vl' ex h ꝙ istō ñ ce dit i p̄iudiciū alicui⁹ vt. j. ꝺ ꝯse. di. iiij. cū itaqꝫ. ⁊. c. pla cuit. al' volū tas defūcti ñ pt pbari p ta le testiōniū ꝙ dic se audiuiſ se a ꝺfūcto. lꝫ fr' tāl' negocio ali⁹ ver⁹ testis hēat. ex̄ de suc. ab īte. cū dilectus. k ¶ Pniaꝫ. i. absolōnē. for|mā absolōnis hēs ex̄. ꝺ sen. excō. a nobis l ¶ Et īfūda tur sꝫ q̄lit' re cipiet eucha|ristiā q ita in firmat. si. n. ticta i pane dat' ei. l3 pbi bet. vt ꝺ ꝯse. di. ij. cū oē. aliomōvi nec dāda. qꝛ pōt' ifirm⁹ q euo|mit euchari|stiā. vt ꝺ ꝯse. di. ij. si qs p ebrietatem. m De his recedūt hoc ē ꝙ q ab solui deside|rat sine mora. ēt ñ obstāte aliq̄ appellatiōe ē absoluēdus. vt ex̄ de appellat. qua fronte.

sario instruere dignata est.

Item ex concilio martini pape. Qui metu mortis reconciliatur: conualescens sine cōmunione penitentie impleat tempus.

Si qs de corpe exiēs nouissimū ⁊ necāriū[a] cōionis viaticū expetit: ñ ei denegeť. ꝙ si i desꝑatio ne[b] posit⁹ post acceptā cō munionē iterū san⁹ fuerit factus tantū in orōne ptīceps sit. sacr'm vero nō ac cipiat[c] donec institutū penitētie impleat[d] tps. q ergo in exitu mortꝫ sunt ⁊ de siderāt accipe sacr'm: cuꝫ ꝯsideratione ⁊ pbatione episcopi accipere debent.

Itē ex cōcilio arausico. Sine manus impositiōe recedentes de corpore reconcilientur.

Qui recedūt[e] de corpe penitētia accepta placuit sine reconciliatoria man⁹ ipositiōe eis cōicare ꝙ moriētis sufficit recōciliationē s'm diffinitiones patrū q hmōi cōionē viaticū cōgrue nominauerūt. ꝙ si supuixerit: stēt i ordine penitētiū: vt ostē sis necessariis pnie fructib⁹ legitimā cōmunioneꝫ cum reconciliatoria manus ipositione recipiant: clericis quoqꝫ desiderantibus penitentiam[f] non est neganda similiter subito obmutescens prout statutum est baptizari: aut penitentiam[g] accipere potest: si voluntatis preterite testimonium aliorum verbis habet aut presentis in suo nutu. amentibus[h] etiam quecunqꝫ pietatis sunt: sunt cōferēda.

Item ex concilio carthaginēsi. iiij. Aliorum testimonio moriturus fidelis reconcilietur: si obmutuit: vel in frenesim conuersus est.

Is qui[i] in infirmitate penitentiam[k] petit: si casu dum ad eum inuitatus sacerdos venit oppressus infirmitate obmuuerit: vel in frenesim cōuersus fuerit: dent testimonium qui eum audierunt ⁊ accipiat penitentiam ⁊ si continuo creditur moriturus recōcilietur per manus impositionem: ⁊ infundatur[l] ori eius eucharistia: si superuixerit admoneatur a supradictis testibus petitioni sue satisfactum ⁊ subdatur statutis penitentie legibus quādiu sacerdos qui penitentiam dederit probauerit. Item penitentes qui in infirmitate viaticum eucharistie accipiunt. non se credāt absolutos sine manus impositione si superuixerint.

Item ex niceno concilio. Cura ⁊ probatione episcopi morientes reconcilientur.

De his vero q recedūt[m] ex corpore antiq̄ le-

a His .q. fide. tales. n. si sūt recipiēdi. sine recōciliatiōe solēniū iuramēto. vt. i. q. vij. cōuenientib⁹. et. j. q. vij. c. quotiens.

b Si aliqs. cōfessus se velle accipe pniaz.

c ¶ Oblationē. hī intelligēdū ē de tali q deli/querat et nō satisfecerat. si eni talis fuerat excom/municatus, licet apparuissent signa penitētie. nō tamen orandum est pro eo. et licet infirmus potest absolui a quolibet sacerdote. non tamen mortuus. vt extra de sentē. excommu. a nobis. in fi/ne. sed a solo papa si incidit in canonem late sententie. Jo/annes.

d Si pīby/ter in vl/timo tn̄ di/xit augu. q se/ro penitenti/bus peniten/tiaz dare pos/sumus securi/tatem nō pos/sumus nō di/co q ḡdēna/bit. sed nec dico q libe/rabitur. vt de peni. di. vij. nemo. et. §. se. Jtem ra/ptori nocet sera peniten/tia: qr nega/tur ei sepul/tura. licet ad/mittatur ad

Ezec. 18

gis regula obseruabit: et nūc ita vt si forte qs recedat ex corpore necessario vite sue nō defraudet via tico: q si desperat⁹ aliqs recepta cōione supuixerit sit inter eos qui sola oratione cōmunicāt. de omnibus eni his qui a corpore recedunt. in tradēdo eis cōionē cura et pbatio sit epi. Item leo episcopus.

Non est negāda recōciliatio his qui tempore necessitatis eam implorant.

His q tpe necessitatis et in periculi vrgētis instantia psidiuz penitentie et modū reconciliationis implorāt: nec satisfactio iterdicēda est: nec recōciliatio deneganda: qr misericordie dei nec mēsuras possum⁹ ponere: nec tpa diffinire: apd quē nullas patit venie moras conuersio: dicēte dei spū per pphetā. cū ḡuersus igemueris tūc salu⁹ eris: q si ita aliq̄ egritudie aggrauati sūt vt qd pauloan̄ poscebāt: sub pn̄ti significat n̄ valeāt testionio: eis fideliū et circūstātiū testionium pdesse debebit. sit tn̄ pnie et recōciliatiōis bn̄ficium ḡseq̄nt. suata tn̄ rla sctōꝝ canonū pnoꝝ circa eoꝝ psonas q a dn̄i fide discedēdo peccauerit. Itē ex ḡcilio epaneū.

Nō respuat ei⁹ oblatio: q festinās ad penitētiā sacerdotē inuenire non potuit.

Si aliqs fuerit mortu⁹ q iā sit ḡfess⁹ et testimoniū hz bonū et nō poterat venire ad sacerdotez: si poccupauit eum mors i domo aut i via faciāt p eo oblatōnē ad altare parētes ei⁹: et dēt redēptionē p captiuis. ecce q epo pcipiēte penitētes de occultis peccatis siue i piculo ḡstituti p psbyteruz pn̄t reconciliari. sz si necessitate mortis pctōr vrget: et eps ita remotus est: q presbyter eum ḡsulere non possit: negabit penitentia morienti et beneficiuz recōciliationis non pstabitur penitenti: quem conuersuz deus recipit ad veniā iuxta illud. In quacunq hora pctōr ḡuersus fuerit et cetera. et itē ḡuertimini ad me et ego ḡuertar ad vos. ecclia sibi reconciliare negliget: quē de⁹ intus suscitauit. ecclia foris absoluere ḡtēnet: dānabit abn̄tia epi quē gra diuine plenitie illustrat. p lauacrū regenerationis moriturīs succurrit et a laicis si psbyteri desūt: cur ḡ bn̄ficio recōciliatiōis p psbyterū ei subuēire nō poterit si ḡtigerit epz deesse. Si sm augustinū q agēs in extremis cōfitet socio turpitudinē criminis sit dignus venia ex desiderio sacerdotis cur non sir sit dign⁹ reconciliatiōe ex desiderio epi: qui sacerdoti nō negat macula sui reat⁹. Itē morientibus pniam negare psbyteri nō debēt. Vn̄ iulian⁹ papa ait.

Reus est aiarū psbyter qui pniaz morientibus abnegat.

Si psbyter pniaz moriētib⁹ abnegauerit re⁹ erit aiarū: qr dn̄s dicit: q̄cunq die cōuersus fuerit peccator ad pniam vita viuet et nō morietur. Vera n. confessio in vltimo tpe eē potest. quia dn̄s non solum temporis sed etiam cordis inspector est sicut latro vnius momēti penitētia meruit eē i padiso i hora vltime confessiōis. Itē celestinus papa ait.

Ezech. 18

Malach.

Ezech. 33

Luc. 23

Penitentia morientibus non est deneganda.

Agnouimus peniten/tiam morientibus denegari: nec illorum desiderijs annui qui obitus sui tempore hoc anime sue cupiunt remedio subueniri. ¶ Horrem⁹ fateor tante impietatis aliquē inueniri: vt de dei bonitate desperet quasi nō possit ad se quouis tēpore ḡcurrenti succurrere: et picitantes sub onere peccatorum hominez redimē

e Penitentiam extra de de rap. sup eo. Agnouimus mente. non enim consideranda est mensura temporis. sed doloris. vt de. distin. j. mensuram.

a Presbr. publicū vʒ fit.vt ſi tñ pſit illi ad ſalutē ſʒ alijs ſit in exēplū vt ꝺ pe.ꝺi.j.i actōe i fi.⁊ pʒ ħ ꝙ tñ p no torio crie eſt iniūgēda ſolēnis pnia.

b Abſcidā alia ꝑducta.

Queſtio.vij.

c O E tpe iħac qōne q̃rit.an pnia ſit morientib⁹ iponenda. ⁊ dicēdū ꝙ nō vt.j.e.c.j. ſed tñ inotescēda ē eis ꝑhec ħ ba. ꝑꝑ ca q̃ tu ꝯmiſiſti q̃ tu feciſti tal'r deberes pēitē ſʒ expectam⁹ quuſcꝫ euaſeris.vt de pe. di.vj.q vult. ſʒ mēbrū h⁹ q̃nis eſt vtꝝ ſacerdos ꝑ ſuo arbitrio poſſit iniūgere pniās.⁊ dicēdū ꝙ ſic. vt.j.e.tpa cōſiderabit. tñ q̃libet ſacerdos circūſtātias oēs.ſ.pſone.tēporis.loci.⁊ cris q̃litatē ⁊ cauſas vtroꝝ ꝺ pe.di. v.i pn.di.j.c. aut ſcā q̃ per hos ꝑſus hn̄tur. Quicq̄d vbi q̄b⁹ auxilijs cur q̄uo quā.do.

d H B infirmis inquirenda diligēter ſacerdos inquirat

quo ſe velle expediri deſiderat: ⁊ liberari. qd ħ rogo aliud ē q̃ꝫ morienti mortē addere: eiuſcꝫ aiāʒ ſuā crudelitate ne abſoluta poſſit eē occidere: cuʒ dn̄s ad ſubueniēdū paratiſſimus inuitat ad pniāʒ ſic ꝑmittēs peccatorꝫ: in q̄cūcꝫ hora ⁊ cetera. ⁊ iteʒ. Nolo morteʒ peccatoris: ſʒ vt magis cōuertat et viuat. Saluteʒ g̃ hoium adimit: q ſq̄s mortꝭ tpe pniam ſibi denegat: et deſpet de miſericordia dei: qui eū ad ſubueniēdū poſſe morienti ſufficere vel in momēto nō credit. ꝑdidiſſet vtrīcꝫ latro in cruce premiū ad dexterā xp̄i pēdēs ſi illū vni⁹ hore pnia nō iuuiſſet cū eſſet in pena penituit: ⁊ pro vnius ꝯfeſſione ſermonis habitaculū paradiſi eo ꝑmittēte ꝑmeruit. vera ergo ad deū cōuerſio in vltimis poſitoꝝ mente poti⁹ eſtimāda ē q̃ꝫ tēpore ꝑpheta ħ talit aſſerēte cū cōuerſus ingemueris tūc ſalu⁹ eris. cuʒ ergo dn̄s ſit cordis iſpector: quouis tēpore nō eſt denegāda pnia poſtulāti: cū ille ſe obliget iudici cui occulta oia nouerit reuelari. ¶ Cui aūt pnia nō negat: nec recōciliatio ſibi deneganda eſt. Incōſulto ergo epo penitentē p̄ſbyter reconciliare nō dꝫ: niſi vltia neceſſitas cogat. Vn̄ in chartaginē ſi ꝯcil.iij.legit. Incōſulto epo penitētē p̄ſbyter recōciliare: niſi vltima neceſſitas cogat: non debet.

P Reſbyter inconſulto epo nō recōciliet penitentem niſi abſente epo vltia neċitas cogat. cuiuſcunq̄

penitē̄s publicū a ⁊ vulgatiſſimū crimen eſt qḋ vniuerſam cōmouerit vrbem ante abſcidā b.i.atriū eccleſie manus ei imponatur.

Queſtio vij.

D E tpe c vo ſatiſfactionis an ſit iponendū morituris theodorus cātuariēſis archiepiſcop⁹ in penitētiali ſuo ita diffinit. In periculo cōſtitutꝭ pnie q̄ntitas non eſt imponēda ſed innotescenda.

A B infirmis in periculo mortꝭ poſitis pura eſt inquirēda d cōfeſſio peccatoꝝ: nō tñ illis imponēda eſt q̄ntitas pnie ſed inoteſcēda: ⁊ cū amicorum orationib⁹ e ⁊ elemoſynaꝝ ſtudijs pondus pnie ſubleuandū: ſi forte migrauerint ne obligati ⁊ cōione ⁊ ꝯſortio venie fiāt alieni. a quo periculo ſi diuinitus ereptus ꝯualuerit: penitētie moduʒ a ſacerdote ſibi impoſitum diligenter obſeruet: ⁊ ideo ꝭm auctoritatem canonicaʒ: ne illis ianua pietatꝭ clauſa videatur: oronib⁹ ⁊ ꝯſolatiōib⁹ eccleſiaſticis ſacra vnctione olei inūcti ꝭm ſtatuta ſanctoꝝ patrū cōione viatici reficiant. ¶ Alijs vo pro q̄litate pctī ⁊ p̄ſidentiū arbitrio tpa penitētie decernenda ſūt. Vn̄ leo papa.

Preſidentū arbitrio prefigantur tpa penitudinis.

T Empora penitudinis habita moderatione ꝯſtituēda ſūt tuo iudicio f. prout ꝯuerſoꝝ aios p̄ſpexeris eſſe deuotos pariter etiaʒ habētes etatꝭ ſeniliſs intuitū ⁊ periculoꝝ quocꝫ quorūcūcꝫ aut egritudinū

circunſtātias vt de peni. di.v. in prin.

e ¶ Orationib⁹.ná per oratiōē vni⁹ delet peccatum alterius vt. xiij. q. ij. pro obeuntibus. ⁊.c. ante me.

f T Empora. iudicio. ex hoc patet ꝙ penitētie ſunt omnes arbitrarie vnde epiſcopus poteſt diminuere penitentiam quam indixit papa vt. xxxiij. q. ij. latorem ſicut procurator ex cauſa poteſt mādare contrarium illius quod mandauit dominus. vt. ff. manda. ſi hominem.

g ¶ Senilis nota ꝙ habetur ratio ſenectutis. vt lxxxvj.di.tanta. ⁊ iuuētutis. vt. xxxiij. q.ij.i adoleſcētia.⁊.l.di. penitentes. Itē ⁊ nobilitatis. vt. xlj. di. nō cogantur. Itē paupertatis. ex de ſētē. excom.c. vi. Itē inimicitiarū. vt ex e.c. de cetero Jo. contra. xxiij. q. viij.

peſſimā. So. ibi incorrigibilis ħ corrigibil.

a De his vo. militie. qd non lz. vt dist. lj. si quis post acceptum. et. xxxiij. q. ij. ad monere. b Presens. sic iudex potest melius scire quanta fides adhibenda sit testibus. vt. ff. de testi. l. iij. Joannes.

c His q diuersorum. d Penitentibus. e Sacerdos. absq personarum. i. non sau ore personae. sz als persone qualitates considerabit vt dixi. s. e. tpa. f Omni sit idest. i. oi anno tpe ieiunij. vt. l. di. in capite. g Remissionis. i. ieiunij. h Sepeliant. debet. n. penitentes se villioribus officijs applicare. vt de pe. di. ij. in pn. i Dnico. s. xxx. di. si qs. itaqz. lxxvj. di. vtinam. k Penitentes h n erit. s. vt pz p sequentis. Jo. l Vn. i octaua hic non erit. vnde sz item. m Pro qlitate. n Hoc sit qnto. Sed nunquid potest sacerdos totum tempus remittere non. xxvj. q. iiij. si is qui plat. o Quia etas quoniam etas non excusat. vt. xxj. q. v. si quis cuiuslibet. Jo.

p Penitentez. q Affectu. h vult dicere q tm debemus hic affectu i cauedo et i recipiedo petores sicut apostolus huit cu excoicauit. et postea recepit corithu q publice tenebat nouca sua

respicientes necessitates. In quibus si quis ita grauiter vrgeat: vt duz adhuc penitet de salute eius desperet: opz ei p sacerdotalem sollicitudinem comunionis gratia subueniri. Item nicolaus pa. Et qlitas criminu et ptritio penitentiu in satisfactione imponeda a sacerdote psideret.

De his vo qui pro criminibus pniaz egerut: et ad cingulu militie con uertunt: pstat eos ptra sacras regulas agere. veruz qz crimina no equalia sut: phibes quoqz alios horuz ppter nimia hebetudinez in desperationez cecidisse: alios ob hoc ad paganos fugisse: tibi hoc pmittimus decernedu nimiru q loca et tpa religionis illius et modum culpe necno et pniaz et gemitus hoiuz ad confessione veniétiu presens posit ispicere vales. Item ex pcil. laodicesi. De eode.

His qui diuersorum pec catoz lapsus icurrut et oratione et pfessioe et penitetia maloz suoz perfectam puersatione demonstrant pro qualitate peccati penitetie tepus attribuendum est: ppter misericordia et bonitatez dei. q ergo hmoi sunt: reuocadi et ad comuniones applicandi sunt. Item ex concilio chartaginensi tertio. Episcopi arbitrio pro qualitate peccati penitentie tempora distribuantur.

Penitetibus vo fm dfiam peccatoz epi arbitrio penitentie tempora decernantur. Itez ex cocilio laodicesi qrto. Sine personaruz acceptione imploranti penitentia detur.

Sacerdos pniam imploranti absqz personaru acceptione penitentiam fm legem iniungat. negligetiores vo penitentes tardius recocilient omni aute tempore ieiunij manus penitetibus a sacerdotibus imponant. Diebus etiaz remissionis penitetes genua flectat: et mortuos in ecclaz afferat et sepeliat. die aute dnico no ieiunet: naz qui dnico die studiose ieiunat: non credit esse catholicus. penitetes vo qui leges penitetie attente exequunt: si casu i itinere vel in mari fuerint mortui: vbi eis subueniri non potest memoria eoz et oblationibus et orationibus comendet. Vn in octaua synodo legitur. Tempus pnie pro qlitate peccati impendat.

Pro qualitate delicti impendatur. Item tempus pnie impendatur. Item. Tempus et modus penitedi delinquetibus presidentium imponatur iudicio.

Hoc sit positu in iudicio eoz qui presunt: qnto tempore vel quali modo penitere debeat qui delinquut qz etas ad eruditione multa haberi facit differetia pene. Quo affectu penitente suscipere et impenitente abijcere debeamus ex eade synodo euidenter ostendit cum dicitur. Intimo charitatis affectu penitentem debemus suscipere.

Penitentem ex corde ita oportet suscipi: sicut dominus ostendit cum dicit: quia couocaui amicos meos et vicinos dicés: cogratulamini mihi: qz inueni ouem meam qua perdideram. Luc. xv. Item. Penitentes legem dei diligant iniquitatem odio habeant.

Affectum illum in se recipiat penitens quem gerebat ille qui dicebat: iniquitatem odio habui et abominatus sum: fm ea que scripta sunt in sexto psalmo atqz in quaplurimis alijs: vel ea que apostolus dixit ad eos: qui fm deus contristati sunt quantam inquit opera- Ps. cxviij. ij. Cor. vij.

tus est[a] in vobis sollicitudinem sed excusationem sed indignationē sed emulationem. sed vindictam in omnib⁹ exhibuistis vos cautos esse negocio: sed ⁊ ipsis in quib⁹ delinquit agens multa ɔtraria[b] sicut ⁊ zacheus fecit. Item. Impenitentes tanq̄ ethnici habeant.

Erga eum[c] qui peccata sua nō punit. tales esse debem⁹ sicut dn̄s p̄cepit dicens: sit tibi sicut ethnicus ⁊ publicanus: ⁊ sicut apl̄us docuit dicens: subtrahite vos ab omni fratre ambulante inordinate: et nō ſm traditionē quā tradidim⁹ vobis.

Item ioānes chrysostomus. Melius est errare in misericordia remittēdi q̄ in veritate vlciscēdi.

Alligant autem onera grauia ⁊ importabilia ⁊c. tales sunt sacerdotes etiā nūc: qui omnem iusticiā populo mandant. ⁊ ipsi nec modicam seruāt: vz nō vt faciēdo sint: sed in dicendo appareant iusti. tales sunt q graue pondus veniētibus ad penitentiā imponūt: q2 dicūt ⁊ nō faciūt ⁊ sic dum pena presentis penitētie fugitur: ɔtēnit pena peccati futura. sicut enim si fascem super humeros adolescētis quem nō potest baiulare posueris necesse habet: vt aut fascem reijciat: aut sub pondere cōfringatur: sic ⁊ homo cui graue pondus penitētie imponis: aut penitentiā reijciet aut suscipiēs dum sufferre nō pōt: scādalizatus amplius peccat: deinde ⁊ si erramus modicā penitentiā imponētes: nōne melius est[d] ꝓpter misericordiā rationem reddere q̄ ꝓpter crudelitatem: vbi enim paterfamilias largus est: dispēsator nō debet esse tenax[e]. si deus benign⁹: vt quid sacerdos ei⁹ auster⁹ vult apparere.

Item marim⁹. Chalendaꝝ obseruationes agere nō licet.

Non licet[f] iniquas obseruationes agere kalēdarum ⁊ ocijs vacare: neq3 lauro aut viriditate arboꝝ cingere domos[g]. Omnium hec obseruatio paganoꝝ est. Unde zacharias papa. Anathema sit qui ritum paganoꝝ ⁊ kalēdarum obseruat.

Si quis[h] kalēdas ianuarij ritu paganoꝝ colere vel aliqd plus noui facere ꝓpter nouum annum aut mensas cum lampadibus vel epulis in domibus preparare ⁊ per vicos ⁊ plateas cantatores: ⁊ choros ducere presūpserit anathema sit. Item aug. Infirmitatibus hominū incantationes nihil remedij p̄stant.

Admoneāt fideles sacerdotes populos suos: vt nouerint magicas artes incātationesq3 qbus libet infirmitatibus hoīm nil remedij posse conferre non animalibus languentibus claudicantibusue vel etiam moribundis quicq̄ mederi. s3 hec esse laqueos ⁊ insidias antiqui hostis: quibus ille pfidus genus humanum decipere nitit: ⁊ si qs hec exercuerit: clericus degradet laicus anathematizet. Item augu. Dies egyptiaci ⁊ ianuarij kalende non sunt obseruande.

Non obseruetis dies q dicūtur egyptiaci[i] aut kalendas ianuarij: in quibus cantilene quedam ⁊ cōmessationes ⁊ adinuicem dona donantur quasi in principio āni boni fati augurio aut aliquot menses aut tempora aut dies ⁊ annos aut lune solisq3 cursum. quia qui ⁊ has ⁊ qualscunq3 diuinationes aut fata aut auguria

a ¶ Operat⁹ ē. i. ipm. s. se cōtristari p3 deum opat sollicitudinē de futuris peccatis.

b ¶ Multa ɔtra. penitēs. n. ɔtra d3 facere illis p qbus penitet. q2 ɔtra ɔtrarijs curantur. vt de peniten. distinc. ij. si quis semel.

c ¶ Joan. Erga eū ⁊ Alligāt. d melius ē. arg. q iudex pot⁹ debet misericordiā q̄ rigorē. l. di. pōderet. i ſi. et. lxxxvi. di. si satis. xi. q iij. nēo pitoꝝ ex̄ d sortil. c. ij. quandoq3 tn̄ pot⁹ seruatur rigor q̄ misericordia s. vbi n̄ ē spes correctionis. vt. xxiij. q. iiij est iniusta.

e ¶ Tenax. hec ē rō q̄re iudex pōt augē on⁹ legis. s3 illud nō pt diminuē. vt ff. d re iudi. si se n̄. sit r generalis pba q̄ p̄nceps pōst i suis pullegijs tu nō debes stricte ⁊ tēacit iterptari. vt ex̄ d dc. ad audiētiā. ⁊. xvi. q. i. frater. ex̄ de do. cū dilecti.

f Non l3. ab hoc loco vsq3 in finē repetit quedam ca. que omiserat in. v. q. i gb⁹ omnibus reprehendunt xp̄iani. q adistar paganoꝝ dies obseruant ⁊ annos. a[l]s friuolas supstitiones. g ¶ Domos. cū hoc fit io q2 creditur aliquid salutis inde recipere.

h Si quis. hic repetit magister. c. que tradidit obliuioni in qnta questione.

i Non obseruetis. egyptiaci. egyptij inuenerūt vt q aliqd op⁹ die tali ichoaret malū haberet exitum tn̄ ex antiquitate ecclesia signat hos dies in kalendarijs suis vbi reprobantur. xxvij. di. legimus.

Causa.xxvij.

Quidā votū castitatis. tractato de negocijs et ministerijs ecclesiasticis. adiūgit de sacramētis. pmo de matrimonio licz alia sint digniora et magis necessaria. Et hō îō cū mrīmo niū magnū sit in christo et ecclia sacrā et tpe. antiquus ē et vsu cō munius. Antiquus. qr ante peccatū in stitutū ē. Cō munis. qr cū sacrā oia sint in ecclia dei. hoc tn̄ apud gentes oēs ē. sanctitas aūt ei⁹ nō ē nisi i mōte sancto eius. i. vbi ecclesia edifica ta ē et qr de matrimonio sepe q̄rit̄ i iudicio. iō assignādo multiplicia ei⁹ impedimēta tractaturus ð eo ɔtinuat. x. cāl. Ad ei⁹ g euidentiam pliBandū ē qd sit mrīmōiū. et vn̄ dicat. et vbi et qn̄ et q b⁹ ꝟbis fuerit īstitutū et que sint cāe mrīmony. vl q̄ et quot sūt eius bona. q̄ vl q̄t ei⁹ ipedimēta. Quid sit mrīmonium hēs. j. e. q. y. §. j. vbi explicabim⁹ singula posita i de scriptiōe. Dicit aūt mrīmoniū quasi mrīs muniū i. officiū. Sz

1. cor. 10

Gal. 4

obseruat aut attendit aut ɔsentit obseruātib⁹: inutiliter sine cā magis ad sui dānatiōnē q̄ ad salutē tēdit: siue p quosdaz nūeros lrarū et lune p pythagoricam nigromātiā egrotantium vitā vel mortez vl psprera vel aduersa futura inquirūt siue q attēdūt somnialia scripta et falsa danielis noīe intitulata: et sortes que dicunt sctōꝝ aplōꝝ et auguria auiū: aut aliq̄ pro domo facienda: aut ꝑpter ɔiugia copulāda aut i collectionib⁹ herbaꝝ carmina dicūt aut pictaciolas p q̄uis ifirmitate scriptas super hoies et aialia ponunt ꝑter symbolū et orōnē dn̄icam: aut magic] falsitatibus in grādinarijs et tēpestatib⁹ credūt. q aūt talib⁹ credūt: aut ad coꝝ domuz eūtes aut suis domib⁹ introducūt et īterrogāt: sciāt se fidē xp̄ianā et baptismū ꝑuaricasse et paganū et apostatā. i. retro abeuntē et dei inimicū: irā dei grauiter i eternuz incurrisse: nisi ecclesiastica pnia emēdatus deo recōciliet. Dicit enim apl'us siue manducatis siue bibitis siue aliqd aliud facitis: in noie dn̄i nostri iesu xp̄i facite in q̄ viuim⁹ mouemur et sum⁹. De tēporum q̄q; obseruationibus scribit aug. in enchiridion .i. māuali lib. Graue peccatum est dies obseruare menses et annos.

Qualis existiaret q̄ magnū peccatū sit dies obseruare et mēses et ānos et tpa quare pōti⁹ dī a mre q̄ a pre q actoꝝ generationis ē vt diceret pt̄monīū. R. qr plura onera mrīmony subit et tolerat mlier. ē. n. i ɔceptu grauida. in ptu dolorosa. in lactādo laboriosa. Fuit aūt institutū i paradiso et aū

sicut obseruāt q certis diebus siue mēsib⁹ siue ānis volūt vl nolūt aliqd ichoare: eo q ꝑm vanas doctrinas hoīuz fausta vel infausta existimēt tpa nisi hui⁹ mali magnitudinez ex timore apli pēsarem⁹ q tali bus ait timeo vos ne sine cā laborauerim in vobis. ¶ Item sup eplāz ad galathas. Intelligat lector ad tātū piculū aie ptinē supstitiosas tēpoꝝ obſuationes vt dicat apl'us: timeo vos ne forte sine cā laborauerim in vobis: qd̄ q̄uis tāta celebritate atq; auctoritate per orbem terraꝝ i ecclesijs legat plena sunt tn̄ cōuēticula nr̄a hoīb⁹: qui tpa reꝝ agēdaꝝ a mathematicis accipiūt. ¶ Jam vo ne aliqd ichoet: aut edificioꝝ aut hmōi quoꝝlibet opeꝝ dieb⁹ q̄s egyptiacos vocāt sepe ēt nos monere non dubitāt. Item hiero. Sine incantatione herbas vel petras lz hēre.

Demoniū sustinentib⁹ licet petras vel herbas hēre sine incātatione.

Causa xxvij.

Quidā votū castitatis habēs despōsauit sibi vxorem illa priori conditioni renūcians transtulit se ad aliuz et nupsit illi. Ille cui prius desponsata fuerat repetit eam. Hic primum queritur an cōiugium possit eē inter vouentes. Secūdo an liceat spōse a sponso recedere et alij nubere.

Questio .i.

pctm̄ cā sobolis ꝑcreāde. vt repararet lapsus āgeloꝝ. et fuit īstitutū hi: ꝟbis. hoc nunc os et c. Alij dicūt q alijs ꝟbis. s. his crescite et mlt'iplicami. sz credo q' ill' ꝟbis vsus ē dn̄s tm̄ vt pdi per carnales ɔmixtiōs. sic pz ex eo q ēt p⁹ diluuiū eis dē ꝟbis vsus ē dn̄s ad noe et filios ei⁹ la pdē vxoratol fuit ēt matrimoniū post isti tutū p⁹ peccatū ad remediū vt vitaret fornicatio. vt xxxij. q. ij. §. his ita. Cause aūt mrīmōij qdā sūt p q̄s ɔhit mrīmo niū. vt spōsalia et ɔsēsus. qdā pp q̄s. Et ex his q̄ dāst pncipales vt vitatio fornicationis susceptio sobolis. alie secūdarie q̄ sī mlr te. vt pulchritudo femine. amor diuitie. amplexus copia. pacis reformatio. bōa mrīmonii sunt tria. fides p les sacrā. j. e. q. ij. oē. Im

Ibidem

pedimēta mrīmonij sunt.xvj.s.votuz.ordo. habit⁹.dispar.cult⁹.error.psone.error.cōditionis.cognatio.ligatio. publice honestatis iusticia enormitas delicti.impossibilitas coeūdi.tps feriar̄.interdictuz ecclīe.coactio, etas.furor.io.

Verūtamē q̄dā ex his impediūt ꝯhendum. sed nō ꝯtractuz dirimunt vt.j.dicet.z hec his versib⁹ denotant. Uotum ꝯditio violentia spiritual. Proximitas error dissilisq̄z fides. Culpa dies vetitus. honor.ordo.ligatio sanguis. Qui fit affinis gq̄z coire nequit. Dis habitū iungas etatez sicq̄z furorē. Dec si canonico vis cōsentire rigori. Te ueiure vetāt iura subire thori. Q̄ .i.

Quod vouētes matrimonia ꝯhēre nō pñt multis auctoribus pbat. In ꝯcilio nāq̄z carthaginensi tertio caplo q̄rto statutū inuenit de viduis que pfessaz ꝯtinētiā puaricate sunt. Ercōī enī vidue que religioso hitu abiecto nuptias ēt elegerit

per testes di notoriū. z sic deberet ecclīa dirimere mrīmoniū post illud votū.cōtractū.io. Tu breuiter dicas q̄ pfessio tacita vl̄ expressa alicui⁹ religiōis ipedit ꝯtcū z ꝯhendum. ex̄ de reg.vidua.vt.xxvij.di.q̄ iterrogasti.z ex̄ de reg.cōsulti.z.c. statuim⁹.z pcedēti.c. que.c. expresse. hoc dicūt q̄ cum aliqs dic̄ deuoueo me hic religiōi ibi pfessio ꝯtinē tie tacita itelligit z religionis expssa.

Sicut bonum est ca stitatis premium: ita maiori obseruantia z preceptione obseruanduz est: vt si que vidue q̄uis adhuc in minoribus annis posite z immatura etate a viro relicte se deuouerit deo z veste laicali abiecta sub testimonio epi et ec

Ordo silr ipedit si est sacer.naz ibi intelligit tacita ꝯtinētia facta cū solēnitate z ex ꝯstitutiōe ecclīe. z ita semp ꝯditio tacita vl̄ expressa vel ꝯstitutio ecclīe solēnizat votū.sic mihi bar.bīix.vi dicēdū.ex̄ qui cle.vel vo.c.rursᵘ.

Quod vouētes. Dic ititulat qd̄ pma. querit an teneat mrīmoniū a vouēte ꝯtcuz z q̄ nō teneat pbat vsq̄z ad ꝯ.his auctib⁹.postea allegat in cōtrariū vsq̄z ad.ꝯ.vlti.z hāc ꝯrietatē soluit satis bene.s. xxvij.di.ꝯ.vlti.qd̄ videlz pma.c.intelligunt de voto solēni alia de simplici.ar.ex̄ qui cle. vel vo.meminimus.j.e.c.i.vbi dicit.z veste laicali sub testimonio epi. D.dicit q̄ non refert an votuz sit simplex an solēne.qz vtrūq̄z dirimit mrīmoniū. Solēnitates.n.ipse non sunt de substātia voti.sz hoc refert an fit votuz de pñti cū solēnitate siue sine illa.vt voueo ꝯtinētiā hoc impedit z dirimit.sic intelligunt hec.c.pma vsq̄z ad.c.nuptiaz.an sit d̄ futuro qd̄ improprie di votuz.i.quedaz promissio de futuro voto emittendo.vt si dico ego pmitto q̄ vouebo ꝯtinētiā post annum mortua vxore mea.vel pmitto q̄ intrabo religionē vel cōsilē.hoc impedit sed non dirimit.vt.c.nuptiaz.z.c.sequētib⁹. Alij dicunt q̄ nullū votū dirimit.qz qua rōne dirimeret votum solēne z simplex cuz idē sit in substātia. Solēnitates.n.nō sūt de substātia sz ipa ꝯstitutio ecclie dirimit.si post votū solēniter factū ꝯhat. Ego dico q̄ nulluz votuz est solēne nisi cū qs deuouet se religioni alicui vl̄ alijs duob⁹ modis in sequētib⁹.z.vñ si coraz tota ecclīa diceret qs hec vba.voueo ꝯtinētiā.si ꝯheret teneret mrīmoniuz. Que est.n. ratio q̄re ꝯstitutio ecclie magis debeat spectare ad illa vota que solēnit:r fiūt.q̄ ad puata oīmodo possit ecclie ꝯstare siue per testes siue per cōfessionē ppriā q̄ votum fecerit. Certo enīz cōstat ecclīe per cōfessionē vel

Sicut bonū est.vt si que vidue.licet de illis specificet.de omnibus intelligi dz. c In minorib⁹ ānis.in.xxv.āno.vel.xij.vl̄ xiiij.z dicunt minores ānis multiplr.q̄ntuz ad discretionē vsq̄z ad.vij.vt.C.de iure deli. si infanti. Itē q̄ntū ad mrīmoniū vsq̄z ad.xij in femina.in viro vsq̄z ad.xiiij.an. Itē q̄ntū ad factionē testamēti vsq̄z ad.xiiij.ānuz.ij.q. vj.ꝯ.diffinitiua. Itē q̄ntuz ad restitutionem vsq̄z.xxv.annuz.ff.de minori.l.i. Dic aūt vocat minores qui sunt ifra.xxv.an.naz aliter pr̄ posset eos reuocare si essēt ifra.xij.vl̄.xiiij. annū.vt.xx.q.ij.c.i.z.ij. Sed q̄re nō restituit puella ifra.xxv.annuz.vt habitū quez suscepit possit deponē.sic in alijs ꝯtcib⁹.R̄.qz nō est lesa.qz ei nubit q̄ meliorē nō pōt iuenire iuxta illud. Illi suz despōsata cui angeli seruiūt zc̄.z mior nō restituit nisi cū ledit.ff.de mino.vex.ꝯ.sciēdū. d Immatura.i.non matura.nā vidue añ annū.xl.non velant vt xx.q.i.sanctimonial.vel due dictiōes sīt etate matura thoro.iuxta illd. Jaz matura thoris plenis adoleuerat annis. Uirginitas. e Sub testim onio.naz ita solēnizat votū vt dicunt qdā cū scz accepit vestē ab epo vt hic.vel de manu psbyteroz vl̄ mistri.xx.q.i. vidua.qd̄ credo dum tñ emittat votuz.nam alr̄ vestē tñ accipiēdo nō obligat solēniter sed simplr̄.extra.qui cleri.vel vo.ꝯsuluit.vbi etiā hēs q̄ solēnizat votū i manu abbatisse. Itez solēnizat.si p se ipsaz recipiat habituz z incipiat cuz alijs cantare i ecclīa.j.e.vidua. Et nota q̄ votuz ꝯtinētie solēnizat trib⁹ modis tantū. Sacri ordis susceptiōe.xxviij.dis. diaconi. Scdo cuz accipit vestē sacrā a quo

cunctis. dum tamen post susceptionem incipiat cohabitare cum aliis monachis et monialibus in ecclesia. j. e. vidua. Tertio cum ita dicit coram episcopo vel abbate vel abbatissa vel coram testibus duobus. ego deuoueo me huic religioni. h. n. aliud est. et aliud cum dico. ego voueo continentiam. deuotus. n. religioni non possit cohere. ita quod matrimonium tenet nec mirum cum etiam iam contractum matrimonium religio dissoluit. ex. de conuer. coniug. ex publico. at in voto secus. non enim votum dirimit. vnde si coram tota ecclesia diceret voueo continentiam. per hoc non solenizat votum nisi velis dicere quod tale votum non dirimit sed contractum super voto. nam si votum dirimeret. quare potius vnum quam aliud. si hoc haberet ex sui natura et ita dirimeret votum simplex quod augustinus non vult. j. e. nuptiarum. dic quod votum numquam solenizari. nisi tribus modis predictis. et ita exaudi quod hic dicitur. solenizat votum. ex. de regu. porrectum. et ex qui cle. uel vo. consuluit. nec ob. xxvij. di. quod interrogasti. et ex. de regu. vidua. quia solus habitus vt distin. xi. s. non facit monachum vel non solenizat votum. c Non coacte. tunc enim secus esset ex quod me. ca. platum.

epistola gregorii missa ad bonifacium. De viduis et virginibus que a religionis proposito discedunt.

Viduas[c] a proposito discedentes viduitatis: super quibus nos consulere voluit dilectio tua frater charissime: credo te nosse a sancto paulo etiam et a multis sanctis patribus nisi conuertantur olim esse damnatas: quas nos apostolica auctoritate damnandas et a communione fidelium atque a liminibus ecclesie esse arcendas censemus: vsque quo obediant episcopis suis: et ad bonum quod ceperunt inuite: aut voluntarie reuertantur. De virginibus autem non velatis si deuiauerint a sancte memorie predecessore nostro papa innocentio taliter decretum habemus. Que vero[f] que necdum sacro velamine[g] sunt tecte: tamen in proposito virginali semper se simulauerint permanere: licet velate non fuerint tamen si nupserint aliquanto[h] tempore his agenda penitentia est quia sponsio earum a domino

... ecclesie in religioso habitu[a] apparuerit[b]: postea vero ad seculares transierit nuptias: secundum apostolum damnationem habebunt: quia fidem castitatis quam deo vouerunt irritam facere visi sunt. tales ergo persone a christianorum communione sequestrentur: neque in communione vel in conuiuio cum christianis communicent. nam si adulterii coniuges ree sunt: si suis obnoxie viris non fuerint. quanto magis vidue que dei religiositatem mutauerunt: crimine adulterii notabuntur: si deuotionem quam sponte non coacte[c] deo obtulerunt libidinosa voluntate corruperint: et ad secundas nuptias transitum fecerint: que et si violentia irruente ab aliquo oppresse fuerit: ac postea[d] delectatione libidinis permanere in coniugio rapto ri vel violento viro consenserint: damnatione superius dicta teneantur obnoxie. de talibus ait apostolus. Cum enim luxuriate fuerint: nubere in christo volunt habentes damnationem: quia primam fidem irritam fecerunt. Item ex

1. thi. 5.

1. thi. 5.

d Postea argu. quod non excusat vis precedens. si postea sequitur consensus. vt xxxiiij. q. i. cum per bellicam. et extra de eo qui duxit in matrimonium quam significeuit.

e Viduas. simulauerint. argu. quod voti simulatio sicut ipsa professio obligat quemque. vt. c. proximo nec. et disti. xxvij. quod interrogasti.

f De vero. hanc litteram intelligit cardinalis de uoto simplici propter illud. nondum tecte. et illud. nondum uelate. et illud ab ecclesia. q. non ab ecclesia. et illud aliquanto tempore. i. tribus annis. xxvij. distin. si vir. sed nos intelligimus de uoto solenni. quia publica penitentia de qua subdit non imponitur pro fractione simplicis voti. ar. xxvij. distin. si vir. Item inutiliter argumentaretur augustinus de talibus virginibus ad viduas solenni uoto obligatas. vnde intelligas illud tecte non de uelo consecrationis sed de uelo professionis. quod uelum consecrationis non datur ante. xxv. an. xx. q. i. placuit. nisi fuerit ... extra de regula. ut clerici.

g Uelamine. extra de regula. ut clerici.

h Aliquanto. x. an. j. eo deuota. ideo autem dixit aliquanto. quia arbitrarium est huius penitentie tempus. licet ordinarie dicere nisi esse. x. annos.

a Habitu. ar. quod ita tenetur voto qui ita publice in religioso habitu apparuerit. ac si publice habitum suscepit. ex. de regu. vidua. et. j. e. vidua.

b Apparuerit. ita quod aliquamdiu in ecclesia inter alias steterit. s. per triduum. ex. de reg. et transe. ad aliam. vel distingue quod triplex est habitus. s. professionis. quod votum habet annexum. et dirimit matrimonium. de quo hic loquitur. Conuersionis. quod similiter votum habet annexum. de quo hic loquitur. ex. qui cle. uel vo. consuluit. ex. de regu. sup eo. Habitus probationis. qui nec impedit nec dirimit matrimonium. de quo loquitur ex. de renun. c. vlti. firmiter ergo teneas quod numquam solus habitus

a ¶ Contractus. hic large sumitur hec appellatio ut etiam comprehendat contractus stricti iuris q2 in nullo dolus interuenire debet. C. de pscrip. xxx. vel. xl. an. si fraude.
b ¶ Quātomagis. j. e. q. c. hec pro. ꝫ. i fi. Sol. ibi loquit de virgine illa q̄ uelum consecrationis accepit. si preuaricata sit pl9 peccat q̄ vidua. hic loqt̄ de ea que nō accepit uelum cōserationis. vnde videtur minus peccare q̄ vidua. qa a maiori bono cadit.
c ¶ Consortio. ar de pe. di. v. osideret. i fi. vbi dicit timea: docta experimento quod ignorauit virgo.
d ¶ Use sūt. dicit hiero. libdo in virginibus maiorem patti famē dum dulcius esse putant qd nesciunt.
e ¶ Letabitur. nō de vindicta quā videt. sed q2 nō est i illa ꝛ q2 non cōsistit cōsimilia.
f ¶ Manus. s. i. t. s. pec. in pena. i. pp̄ter penam quaz videt quia cum stultus punitur sapiens fit astutior. ut. xxiij. q. vj. uideo. ꝛ citius ducitur quis ad benefaciendū ꝛ uiuendū. de peni. di. ij. c. tu. vn̄ dr̄. felix quē faciūt aliena picula cautū.
g Necq viduas. pposito. nō q uotū bm diuersos status diuersa sortitur uocabula. primus eniz est cuz qs in origine disponit aliquid boni facere tūc dr̄ deliberatio. ut. xvij. q. i. c. quibona. ꝛ hoc cōstringē ueniale est. qn̄q3 pcedit ꝛ pponit idem se firmiter facturuz. ꝛ dicit ppositū. xvij. q. i. c. i. ꝛ. q. ij. nos noui mus. hui9 fractio ueniale est bm quosdaz sed graue est. hec mr̄imoniuz ɔtrahenduz impediunt. sed nō dirimunt iam ɔtctuz. Si pō accedat obligatio dr̄ uotū. cui9 fractio mortale peccatuz est. ꝛ ipedit mr̄imoniuz ɔhendū ꝛ dirimit iam ɔtractū si solēne fuerit.
h ¶ Diutur na. maxie nā ꝛ idē eēt si p momētū. ar. j. eo. viduas. nec lō minus vēditō ꝛc. C. de ɔhē. emp. non idcirco. uel pōt h intelligi qn̄ nō expsse se religioni obligauerūt quo casu exigit q p aliqd tp̄s fuerit i monasterio cum alijs qd tp̄s pot9 ē ad arbitriū boni viri referēdū q̄ alr̄ ɔterminādū. ar. ex̄ d dōa. aplice. ff. d iure deli. l. i. ff. de solu. q dicim9. uel dic h tp̄s triū dieruz eē. ex̄ de regula. ad nostrā. lz qdaz illud intelligāt de illecto.

tenebat. si eniz inter hoies solent bona fide ɔtractus[a] nulla ratione dissolui. q̄to magis[b] illa pollicitatō quā cum deo pepigit solui sine vindicta non poterit ꝛc.

¶ Si ṽgines nondū velate taliter penitētia publica puniunt: ꝛ a cetu fidelium vsq3 ad satisfactionez excludunt: q̄to magis viduę que pfectioris etatis ꝛ maturioris sapientie atq3 ɔsilij existunt: virorūq3 cōsortio[c] multotiēs vse sūt[d]: ꝛ habitū religionis assumpserunt ꝛ deniuz apostauerint atq3 ad priorez vomitum sunt reuerse: a nobis ꝛ ab oib9 fidelibus ꝛ a liminibus ꝛ a cetu fideliuz vsq3 ad satisfactionem sūt elimināde ꝛ carcerib9 tradende: qualiter iuxta apostolum paulum tradentes huiusmodi dominē sathane: vt spiritus eius saluus sit in die dn̄i: d talib9 nāq3 dn̄s per moysen loquitur dicens: auferte malum de medio vestri. de quib9 per pphetam ait. letabitur[e] iustus cum viderit vindictā impioꝝ. manus[f] suas lauabit in sanguine peccatorum de talib9 nanq3 ꝛ eorum similibus atq3 eisdez ɔsentientib9 dictū est: quia non solum qui faciunt. sed etiam qui ɔsentiunt facientibus rei iudicādi sunt.

Item ex decreto gela. pape ad siciliensis episcopos misso. c. nono.

Transire nō possūt vidue ꝛ virgines post religionis ppositum ad nuptias.

Necq viduas ad nuptias trāsire patimur que in religioso pposito[g] diuturna[h] obseruatione pmāserunt: similiter virgines nubere prohibemus: quas ānis plurimis i monasterijs etatem peregisse ɔtigerit. Item cyprian9 ad pōponiū de ṽginitate.

Ex quolibet sensu corpis mulier corrumpi potest.

Nec aliq̄ putet se posse hac excusatione defendi q inspici ꝛ probari possit an virgo sit: cum etiam manus obstetricū[i] et oculus sepe fallatur[k]: et si incorrupta inuēta fuerit virgo ea parte qua mulier potest esse. poterit tn̄ ex alia pte corpis peccasse que corrūpi potest: ꝛ tn̄ in

i Nec aliq̄ obstetricum. ar. ꝫ' illaz pbationē q̄ fit p obstetrices q nl'la sit ualida. lz ꝫ tn̄ ad ulteriū. j. e. c. bn̄ recipit. ꝛ ar. ex̄ d pba. ppofuisti. ꝛ dic lex e. adm̄itēdā dū tn̄ gite mlieres sint ff. d uē. ispi. l. j. ar. ꝫ. C. qn̄ tu. ul cu. eē dsī idecorā. vbi repbat pbatio p aspectū corpor]. ꝛ. xxxij. q. v. n̄ solo. ꝛ. j. xxxiij. q. i. q at. ꝛ c. si qs ꝫ. ibi. n. i btate viri h ɔstat de btate mlier]. Sz ibi soluit. si. n. duc l' tres nobiles p be mlieres dicerēt ṽginē n̄ eē cognitā a viro. hap testioni ostaret. lz ¶ Fallat. ar. ꝫ testioni uz. vis9 sepi9 tn̄ n̄ fallit. ꝛ iō admittit testioniū ɔvisu. nātura adaptant ꝛc. ff. d legi. nā adra

Marginal notes: 1. cor. 5. — Deu. 13 — Deu. 17. — Ro. 16

Quod si penitentiam iterum... spici non potest: certe ipse cōcubitus[a] ipse cōplexus ipsa cōfabulatio et oscula/tio et coniacentium duorum turpis et feda dormitio quam tu dedecoris et criminis confitentur[b]: si superueni/ens maritus sponsam suā iacentem cum altero vide/at. nōne indignatur et fre/mit: et per zeli dolorē portat[c] gladium in manu sua: et christus dominus iudex noster cum virginē suam sibi di/catam et sanctitati sue de/stinatam iacere cum altero cernit[d]: quam indignatur et: et irascitur. et quas penas in scelestis huiusmodi cō/iunctionibus cōminatur: cuius vt gladium spiritua lem et venturū iudicij diē vnusquisque fratrum possit euadere: omni cōsilio prouidere et elaborare debemus.

Item. De eodem.

Quod si penitentiam huius illiciti concu/bitus sui egerint et a sein/uicem recesserint: inspiciā tur iterum[e] virgines ab ob stetricibus diligenter: et si virgines inuente fuerint accepta[f] cōione ad eccle/siam admittant: hac tamē interminatione vt si ad eos/dem masculos postmodū reuerse[g] fuerint aut si cum eisdem in vna domo[h] et sub vno eodē tecto[i] simul ha/bitauerūt grauiori censu/ra eijciant: nec in ecclesia post modū facile[k] recipian tur si autem de his aliqua corrupta fuerit et deprehē sa agat penitentiam plenā[l]: que hoc crimē admisit: quia nō iā mariti sed christi adultera ē: et ideo estimato iusto tēpore postea exameloyson[m] sui. idest cōfessione vel penitentie fa cta ad ecclesiam redeat quod si obstinate perseuerāt: nec ab inuicē se separāt: sciāt secū hac impudica obstina/tione sua nunquam nobiscum admitti in ecclesia posse nec exemplum ceteris ad ruinā delictis suis facere incipiāt. nec putēt sibi vi te aut salutis cōstare ratio nem: si episcopis et sacer/dotibus obtēperare nolue/rint. Itē ex sexta sinodo.

Clericus deponatur: lai/cus excommunicetur qui cum sanctimonialibus me chatus fuerit.

Siquis episcopus pres/byter diaconus aut subdiaconus aut lector aut psalmista aut ostiarius cum muliere sanctificata deo mechatus fuerit depo natur[n]: quia sponsam christi corrupit. si vero laicus excōicetur[o]. Itē ex con/cilio tole. iiii. et viij.

Vidue et puelle que post religionis habitum nubūt a cōmunione suspendāt.

De viduis et puellis quae habitum religio nis in domibus proprijs[q] tam a parentibus quam per se mutauerunt si postea

a Cōcubitus. hic enim est vnus locus quo per exteriora interior voluntas dignoscit. per cōsabulationē enim et amplexus et huiusmodi deprehē dit fuisse corrupta. si. xxxi. q. ij. c. i. §. dl. i. si quis ꝑpostera. xxxiij. q. i. nō satis. dl. i. si quis diaconus. et. xxxij. q. v. nō solo.
b Cōfitetur. quia ex eis presumit adulterium. xxxij. q. i. dixit. C. de adulte. quis.
c Portat. de facto. quia si licet uiro in/terficere adulterum. ff. de adulte. marito. nisi post denunciationē.
d Cum altero cernit. propter talem suspitionem poteris eam accusare. ut xxxij. q. i. dixit dominus.
e Iterum. i. sepe. ff. de edē do uelut. §. hec uox iterum.
f Accepta ꝑmissa tñ penitentia.
g Reuerse. ar. reiterationem pcti ag grauare pe/nā et pctā ite rata grauius eē puniēda. ar. xv. q. iiij. hi qui.
h Domo. ar. ex loco pre/sumi ɔtra aliquē. ar. xvij. q. ij. diffinimus.
i Tecto. tectum. h appel lat quēlibet locum priuatum. xxxv. q. vj. ab isto.
k Facile. nota quod si aliquis monachus uel mo nacha semel deliquit nō iō statim dz abijci. sed si sedo peccat difficilius dz recōciliare. si iter/tio tunc detrudit i alio monasterio. ut. j. eo. puenit. sed si clericus aliquis peccauit. statim prima uice pōt expelli. ut. xlviij. di. quam multa.
l Plenā. i. ꝑfectā. ex hoc uolunt quidā quod sc̄i monialis pos/sit agere solē nem pniam. nec impedit ɔsecratio. quod est ɔtra illud quod de clerico dictum est. §. di. l. c. is qui. uel plenā. i. x. an. j. eo. deuo tam.
m Exame loyson. i. con fessione facta sui. i. satisfa/ctione. s. pnia pars enim hic ponit pro to to. fm syno/dochen ɔfes/sio. n ē pars pe nitētie et ma xima. de pe. di. i. quem pe nitet.
n Si quis e/piscopus deponat. ut xxx. q. i. si quis sacerdos.
o Excōicet/tur. hoc de mā/suetudine ca nonum. Nam fm leges alit. j. xxxvj. q. ij. si quis nō dicam.
p De uiduis i. virginibus. als nō/det ɔ. xx. q. i. illud uel itel/lige de uolūtate fm pacibus fm h. etiam ante xij. annum.
q Proprijs pōt ergo aliqua in domo ppria accipere uestem religiosam. argu. xxxiij. q. v. quod deo. j. eo. mulieres. et xx. q. i. vidua. et extra de cleri. uel uo. isinuātē.

nec tñ monialis erit cuȝ nulli monasterio se tradat. hoc ergo itelligo de pfessa vel vt dixi ex solo habitu nō piudicat, el. ar. ex͂ g cle. vl' vo. ꝯsuluit. si aūt habitū suscepit ꝛ deuouet se re ligioni in q̄ nō licet. hic pprīū videt̃ gcqd hȝ duolui succe dētibus ab i testato. ar. C. de epis. si gs pſbyter. dȝ tñ necessaria ab hēdib⁹ suscl pere. Alij aūt bona talium dicūt eē i. pē denti. Sed ꝯ q2 nihil ē ſm naturā in pē denti. ff. d in. di. ſȝ ꝛ si. ꝯ. vl it. arg. ff. e. nō queadmodū Alij dicūt ea eē i ptāte epi ar. C. de epis nulli. Jo. ego credo ꝙ bōa talia sūt i po testate illi⁹ g est supior i il la religiōe cū non expressit mōasteriū. b. Itē nō ſȝ. h. ꝙ nunꝙ erit religiosa pso na q̄cūꝗ mō vestes mutet vel pprius re nūciet vl' vo tum emittat. nisi alicui re ligioni se det. Sed nungd talis g votuȝ emitit pprȳs abrenunciat manēs in do mo sua vel si vestez mutat facit se pbe rātes rees il li⁹ edicti. xvij q. iiij. si quis suadēte. non nisi spālr iȝa bitū alicui⁹ monasterij cū pfessione tacita vl' expssa assumat. lȝ se abbati nō supponat vel

dic ꝙ sūt monachi. lȝ nō sint sub aliq̄ abbate sicut prim⁹ monach⁹ nō fuit sub aliq̄ abbate. q ℂ Proprijs. i. q̄ fuerūt ppe. lȝ. n. i sua do mo fecerint pfessionē erit solēne votū. ex͂ de ꝯuer. ꝯiu. ex parte. ꝛ ex͂ g cle. vl' vo. isinuāte. a ℂ Perpe tuo vsꝗ quo emēdauerit. vl' ex͂ de ꝯsti. ex lrīs. in fi.

côtra instituta patrum vel precepta canonum coniu/ gia crediderūt copulāda: tādiu vtreꝗ habeantur a cōmunione suspēse: quꝰsꝗ qd illicite perpetrauerunt emendent: quod si emen/ dare neglexerint: a cōmu/ nione omniuȝ christiano/ rum et conuiuio ppetuo[a] sint sequestrate. Item ex ꝯci. martini pa. De eodē. Palea.

Viduas aūt velare pontificū nul/ lus attentet prout statutuȝ est in decretis gelasij pape c. xiij. Quod nec aucto ritas diuina nec canonuȝ forma prestiuit. q2 si propria fuerit volūtate continētiā professa in eiusdem ge. ca. xxj. legitur ei⁹ intentio: p se reddat rationem deo. q2 sicut ſm apostoluȝ si se cō/ tinere non poterat nullate nus nubere vetabatur: sic secum habita deliberatiōe ꝓmissam fidem pudicicie deo dȝ custodire. nos autē auctoritate patrum sufful ti in hoc sancto ꝯcilio san cimus ꝛ libere iudicam⁹: si spōte velamen q̄uis nō consecratum sibi imposue rit ꝛ in ecclesia inter vela/ tas deo oblationem obtu/ lerit: velit nolit sanctimo/ nie habitum vlterius ha/ bere debet: licet sacramen to confirmare velit eo te/ nore ꝛ ratione sibi velamē imposuisse: vt iterū posset deponē. Item ex decretis

innocētij pape caplo. xx.

De his que votum virgi/ nitatis habentes nubunt: necduȝ sacro velamine te/ ctte.

Hec vero[b] que nō/ dum sacro velamine sunt tecte: tamen in propo sito virginali semper se p/ manere simulauerūt: licet velate non sunt si forte nu/ pserint: his ad agendā ali/ quanto[c] tempore peniten/ tiam sit liberum: q2 spon/ sio earuȝ a deo tenebatur. Nam si inter homines so let bone fidei ꝯtract⁹ nul/ la ratione dissolui: quanto magis ista pollicitatio quā deo pepigit solui sine vin/ dicta non debet. Nam si apostolus illas que a pro/ posito viduitatis discesse/ runt dixit eas habere con demnationem: quia pniaȝ fidem irritā fecerunt: q̄to magis vgines, que pactio/ nis sue fidem minime ser/ uauerunt. Item ex de/ creto eiusdem ca. cix.

Non sunt amittende ad penitentiam virgines sa/ cre si publice postea nupse rint.

Que christo[d] spi/ ritualiter nubunt: si postea publice nupserint. non eas admittendas esse ad pniam nisi hi quib⁹ se iunxerant: a mundo recel/ serint. Si eniȝ de hoibus hec rō custodit: vt q̄cūꝗ viuēte viro alteri nupserit adltera hēat nec ei agēde[e] pnie lnia[f] ꝯcedit: nisi vn⁹s

Ec vo. b Hec tecte que nōdū sunt cō secrate. c ℂ Aliq̄nto ꝯ. e. viduas. ꝯ. sol. vt ibi. vl' meli⁹ lȝ in dicto apli di de viduis q̄ si erāt velate sȝ tñ pfesse cō tinētiā. q̄ mi nus peccāt q̄ vgines vela te. ibi gre. de vtrisꝗ velatꝭ d Que chri sto. ad pniaȝ. ꝯ. xxvi q. vi. agnoui mus q2 pctōr in q̄cūꝗ ho ra ꝛc. lȝ ex po nit. h. ad pe nitentiā. i. ad fructū pnie. i. eucharistiaȝ. lȝ. n. hic peni teat nunꝗ tñ viuēte adulte ro recipietur ad cōionem ad instar secu laris adulte/ ri. i. xxij. q. vij fidelis. e ℂ Nec ei agēde. i. reci/ piendi fruct⁹ penitentie. f ℂ Licētia. aut illis viuē tib⁹ casteriuē cepit. j. e. duo bus. ꝛ. c. d filia.

g ℂ Nisi vn⁹. i. legitim⁹ quē relīq̄rat i necel sitate mori[j] p. c. qd est. xxxij. q. vij. fidelis.

1. thi. 5.

1. thi. 5.

mar. 10.

a Defunct⁹. quo ad lfaz. ꝛ iste itellect⁹ eui déter ostédit. j.e. ꝺ filia mgr̄ aliter exponit. j.e q.§.vi.fic recessit, quo ad eā. q2 nō recipietur ad pniaz nisi pri⁹ ab eo separet. vl' aliter nisi vn⁹. i. adulter. sed ꝭm hāc expositionem nulli existi in aliq̄ petō ꝺāda est pena de alio. ꝛ ita. g. est si-bi ꝯtr⁹. ꝺ pe. dis. iij. §. vlti. Item ꝯ ex̄ de pe. ꝛ re. ꝙ q̄-daz ex̄ ꝺ sen. ex. cuz nō ab hoie. §. in ar-ticulo. tñ du-ct⁹ fuit ad h̄ p. c. j. e. deuo-tam. xv. q. vi. hi. g. vel dic ad pniaz fru ctuosaz. q2 nō valet ad vitā eternā pnia ꝺ vno petō cuz q̄s remanet i alio. mgr̄ itel lexit h̄. c. ꝺ ex cōicato. tñ bñ est inlūgēda pnia existib⁹ in mortali. ꝛ ēt adhuc pec care volētib⁹ vt ex̄. de pe. ꝛ re. ꝙ q̄daz de pe. di. iiij. si quis aūt. ꝛ di. v. falsas.

de eis fuerit defūct⁹ a q̄nto magis de illa tenēda ē: q̄ añ se imortali spōso ꝯiūxe rat ꝛ postea ad hūanas nu ptias trāsmigrauit. Item ex ꝯci. triburiēsi ca. vj.

Ab ecclia elimināde ꝛ er gastul' retrudēde sūt mo nachoꝝ vl' monachaꝝ im pudice psone.

Impudicas ꝺtestabilesq̄ p sonas mōachoꝝ atq̄ mo nachaꝝ q̄ abiecto ꝓposito scītatꝭ illicita atq̄ sacrile ga ꝯtagione se miscuerūt ꝛ in arbitrium ꝯscie ꝓprie despatiōe ꝑducte ꝺ illicitꝭ cōplexib⁹ libere filios b ꝓ creauerit: a mōasterioꝝ ce tu c eccliaꝝq̄ ꝯuētib⁹ eli minādas esse mādamus: q̄ten⁹ retruse in suis erga stulis tantū facin⁹ lamēta tione ꝯtinua deflentes pu rificatorio possint igne pe nitudinis d decoqui: vt eis velut ad' mortē misericor die e soli⁹ f ituitu ꝑ cōionis grāz possit sbueniri. Itē ex codē. Monach⁹ ꝛ ꝟgo domino consecrata si nu pserint excōicentur.

Virginē que se deo cō secrauerit sir ꝛ mo nachū decernim⁹ nō lice re nuptialia iura ꝯhere. ꝙ si hec inuēti fuerint ꝑpe trātes excōicent. cōfitenti bus g autē decernimus vt hēat auctez h eiusdem loci episcopus misericordiā hu manitatēq̄ largiri. Item ex codē. Dum viuūt lamē tis pnie se affictant: q̄ scti monialib⁹ sciēter copulāt.

Hi q̄ q̄ sctimonialibus sciētes i i mr̄imonio ad iniuriā christi copulati sunt iuxta censurā zeli chri stiani sepent. ꝛ nunq̄ k eis cōcedat cōiugali l vinculo religari: sed in pnie lamen tis se vehemēter dū viuūt afficiāt m. Item ex codem A sacra cōione priuent: q̄ sacris ꝟginibus se sociant.

Virginib⁹ sacris se q̄s dam temere sociare cognouim⁹: ꝛ post dicatuz deo ꝓpositū incesta a fede ra sacrilegaq̄ miscere: q̄s protinus equuz est a sacra cōmunione detrudi: et nisi per publicam ꝓbatamq̄

b Impudi-cas. filios qui erūt serui ecclie. xv. q. vi. cuz multe. s3 q̄d si monialis suscepit sobolē ex clico vel mona cho cui ecclie applicabit. vtriq̄ enī3 facta est iniuria. videt ꝙ monasterio. q2 seq̄t pr⁹ mr̄is ꝯditionē. xxxij. q. iiij. liberti. dico ꝙ vtriq̄ fit facta iniuria. marie si h̄ i duplici monasterio ꝯtingēt. xviij. q. ij. in nullo. c Cetu. i. cōio ne fratrū vel monialiū. q̄ si retrudet in carce rem. in suo monasterio tñ dicat eē. ꝛ sic non est ꝯ. j. e. si q̄s rap. vl' illud cū ꝑpriū monaste riū redarguit de nimia negligētia. d Pe nitudinis. i. pene in purgatorio. ꝛ ignis iste excedit oēm penā hui⁹ vite. de pe. di. ij. c. vlti. in fi. ꝛ sūt duo ignes purgatorij. vn⁹ in futu ro. alter in hoc seculo. vt pnia. e Miseri cordie. sed nōne h̄ est ꝺ iure cōi. vtiq̄. ar. di. l.

penitētes. q̄d tñ de iure cōi fit ꝛ de misericor dia fieri dicitur. ar. xxxiij. q. ij. admonere. f Soli⁹. j. e. ꝓginib⁹. et. c. si q̄s. ꝯtra. s̄. di. l. penitētes. ꝯtra. s̄. xxxvj. q. vij. de his. ꝯ. lo. oēs vie dñi misericordia et veritas. g Virginē. ꝯfitenti bus. s̄. l. di. c. iij. s̄. lxxxij. di sin. psbyter. s̄. xv. q. vii. si q̄s psbyter. j. xxxv. q. vij. c. vlti. ꝛ. xxxij. q. vlti. c. vlti. ꝛ. xxxvj. q. ij. raptores. h Auctez. ꝛ ita pōt eps dispensare in incestu q̄ ma ior est adulte rio. sed ꝯ ex̄ de iudi. at si clici. Naz tñ ibi ꝑmittitur dispensare in adulterio ꝛ i minorib⁹. Di cunt quidam ꝙ in tali icē stu qui icidit in adulterio pōt al's nō. s3 ꝯ. ff. ꝺ adult. vim passam. §. pscriptio. vbi dicit ꝙ si adulterius ꝛ incestus sur gunt ex codē facto. prescri ptio q̄nquēnij pt opponi. adulterio vt p⁹ nō possit de eo agi sed de incestu agi pōt etiam post q̄nquēniuz ꝭm nos planū est ꝙ dicim⁹ ꝙ epus dispēsare pōt vbicūq̄ nō ꝓhibetur. i Hi q̄. s. q̄ sciētes. q2 si ignorarēt filij eēnt legi timi q̄ntū ad ignorantē. vt nō. xxxiij. q. ij. c. ij. k Et nūq̄. h̄. n. vnū crimē est q̄d ipe dit ꝛ si dirimit mr̄imoniū. s. icest⁹. itez capt⁹. vt. xxxvj. q. ij. si ātvroricidiū. xxxiij. q. ij. admo nere. Itē si q̄s extraxerit vl' leuauerit filiū su um ꝛc̄. xxx. q. j. de eo. vt sic posset separi ab vxore sua. l Cōiugali. ar. ꝙ ꝺ cetero ñ pñt nubē qui sanctimonialib⁹ copulant. vl' h̄ di in odiū criminis. si tamen contrahant tenet. m Afficiāt. h̄ ꝭ3 canones. ꝭm leges vltiōe gladij ꝺbēt feriri. vt. xxxvj. q. ij. si q̄s nō dicā.

Virginib9. icesta. nõ q3 dicit icesta sacrilega. Nã accedẽs ad monialẽ incestũ cõmittit. q2 spõsa dei ẽ q est pr nr. xij. q. ij. q abstulit. & incestus cõmittit cũ affini sicut cum ɔsanguinea. xxxv. q. iij. de icestis. & adulteriũ cõmittit. qui spõsaz alteri9 ɔcupit. Jtez sacrilegiũ. q2 est res sacra. Sed q̃ri solet an iste accedens ad monialẽ ɔcõmittat tria peccata. aut vnũ. M. dicit q3 vnũ solũ. licz sortiat diuersa nõia. Nos dicim9 nõ eẽ dubiuz quin tria pctã committat q̃ ad accusationez nõ aũt in veritate pcta sũt quo ad actus accusationis. ar. xxiij. q. v. relegẽtes. sed q̃ ad pniam vnuz tñ. sed adulteriuz h̃ maiori pena purgãdũ est q̃ si nõ esset incestuosuz. vt. xxij. q. vij. §. sunt eni3. & ita dñe lex q3 si qs pũiri d3 ppter adulterium plus d3 puniri si illd incestuosum fit. ff. de questi. si qs viduã. hoc ergo intellige sicut illud ex de testi. sicut q2 pnia ibi p adulterio & p periurio imponitur.

penitentiam omnino non recipi: sed tñ his viaticu3 de seculo trãseuntib9 si digne penituerint nõ negef. Item grego. In monasterio reuocet ac recludat q a fornicatõe recedẽ noluit.

Peruenit ad nos: q3 q daz vir nequissimus diabolico instinctu de monasterio[b] suaserat exire q̃n dam deo sacratã: atq3 a q̃ dam viro vñ exierat sit reuocata: rursusq3 eam mulierem vir ille nequissim9 iniqua suasione de monasterio eijciens apud se retineat impudice: volumus autẽ vt epatus tui auctoritate in monasterio reuocetur atq3 recludat. Itẽ ex ɔcil. aurelianensi. c. iij.

Nõ est viduis fas post susceptũ velamen a sacro pposito discedere.

Viduas que spõtanea volũtate ab altari[c] cõuersatiõis sacre velamen[d] suscipiũt: decreuit sancta synodus in eodem pposito pmanere[e]. Non enim fas esse decernimus postq3 se dño semel sub velo ɔsecrauerit: itez[f] cis ɔcedi spũ sctõ mẽtiri. Itẽ ex codẽ.

Qui sacro velamie tectã ɔiugiũ duc: anathema sit.

Si quis sacro velamine ɔsecratã in ɔiugiũ duxerit: & post dicatuz deo ppositũ incesta federa sacrilegaq3 miscuerit: vt in ɔstitutione gelasij pape. c. xx. legit9 ptinus est equuz a sacra cõione detrudi: & nisi per publicã pbatamq3 pniam oio nõ recipi. si penituerint trãseũtibus de seculo viaticũ nõ negef. In calcedoñ[h]. ɔcilio. c. xvij. h ppetrãtes excõicent: ɔsitẽtib9 aũt auc̃te epi mia largiat. Jtẽ in epla syricij pape. c. vij. velate & deo cõsecrate si abiecto pposito scitatis clanclo sacrilega cõtagione se miscuerint & illicitis ɔplexib9 publice alibere filios pcreauerit: has nuptias detestabilesq3 psonas a mõasterioz cetu ecclesiarũq3 ɔuẽtib9 elimi nãdas esse iudicatũ est: q̃ ten9 detruse ergastulis tm̃ facinus continua lamẽtatione defleãt. Vñ & verbo dñi & canõica auc̃te i hac sacra synodo precipimus vt omhino separent & iura mẽto[i] colligent: vt vlteri9

gnũ hui9 rei uelat a sacerdote. q2 ab eo recipit i ɔiugiũ i cui9 psonaz dictũ est anulo suo subarrauit me dñs. s3 vidua non gerit in tali casu typuz ecclie s3 v̄go q̃ fit itegra mente & corpe. Vñ nõ sic ɔiũgif christo vt repñtet cõiũctionez ecclie. & iõ ñ uelat a sacerdote. q2 sacdos phibef scdis nuptijs interesse & sr scdo nubẽtes sun def bñdictio nez nõ. n. que scdo nubit benedicif. ar. de se. nup. c. I. s3 vidua q̃ scdo nubit. q2 primo hoi postea xpo. & iõ q̃ si celebrãtis ecũdas nuptias ei nõ porrigif velũ a sacerdote. s3 ipsa accepit d sup altar. Aliũ vz vep. xx. q. I. vidua. s3 ibi tm̃ de veste. logt. ul d uelo pfessiõis ñ cõuersiõis. ul a psbio pt uelari s3 ñ ab epo ut. xx. q. I. duo tis in fine. h. d ¶ Uelamẽ. i. pfessionez. Nã uelũ ɔuersiõis nihil aliud ẽ q̃ ipsa ɔuersio. e ¶ Permanere. tñ sola susceptio ueli nõ solẽnizat uotuz nisi sequaf pfessio. ut ex de ɔuer. ɔiu. ex pte. f ¶ Jtez. i. sicut fecit i lapsu pmi parẽtis dicas h̃ aduerbiũ respicẽ pmã puaricatiõnẽ. j. de ɔse. di. iiij. q̃ris. & est sñe adũbiũ. xcvj. dis. cũ ad vep. Naz ibi dicit rursus in infernum.

[b] Peruenit. d mõasterio pbaf ex h. c. q3 simplies mõach9 & mõacha exterit d mõasterio. simplies abbas cõpellẽd9 ẽ euz vl ea3 recipe. vt s. e. nec aliq̃. & xvj. q. I. qdã monachi. & j. e. q2 cã. l3 clic9 statiz d poni possit q dligt. vt. xlviij.

[c] Viduas. ab altari. v̄go & (di. qm̃ multa. nõ vidua. iõ uelaf ab epo ul sacerdote q2 v̄go typũ geri ecclie i hac despõsatiõe q̃ pura & v̄go vni nupsit viro. i. christo. & i si

Si quis. xx. legitur. qd nõ habemus.

g ¶ Calcedo. j. e. q. c. si q v̄go. xxxv. q. vi. h ab isto. s. e. q3 si. i ¶ Et iuramẽto. nũqd erit idẽ de oibus clericis cũ acciplũt de fornicatione vl de adulterio pniaz. nõ ex d cohabi. cle. clericos aũt. io. vl h logt cũ publice ɔbũt.

a Si custos. te illic vbi hec acta sunt. b Epl'az. q2 forte petebat a papa vt li/ceret sibi eē in seculo. c Nimia. s. ij. q. vij. sicut. xviij. q. ij. abbates. d Desidia. q̄ i pla to casu3 iducit depositiōis. vt. lxxxj. di. dictū. e Ad nos ita dic̄ lex q̄ ad p̄ncipē de ferēda ē vidi cta nō cria vt C. de offi. p̄fe/cti orientis. l. iij. in fine. f Excusa/tione. intelli/ge friuola. g Reuoca re 7 ē s. ij. q. j. sic. 7 ex̄ de offi. dle. ex p/te. Nā si velit dicē q̄ itrusa fuerit audief. vt ex̄ q̄ me. cā platū. resti tuet tñ mōa/sterium p̄ q̄ p̄/sumit. si ipsa sua aucte e/gressa ē. s3 gd si 3xerit. idē dico ar. ex̄ de eo q̄ dur. in ma. c. signifi cauit. h Al scitissi me. ar. ex̄ de of. dle. sic eo. i Suspen der. nā q̄ alio rū dīsēdit er/rorē dānabil' est mag q̄3 il le q̄ fac. ar. xx iiij. q. iij. q̄ a/liorum. k Quali/tatē. hic elice expōnē illius qd di. xxxviij disti. qui ea. Si hō es ses. ar. q̄ hō ñ ē hō q̄ rōne caret sic legit d̄ na buchodono/sor. xxij. q. v.

nō sub vno cohitēt tecto.

Itē gre. vitaliano sponti/no epō. Ut habitū redire cogat 7 recludat in mona/sterio que religiosa3 veste3

SI custos[a] (abiecerit. religiosi habitus aut esse nosces epō filiā glorio se memorie tuliani magi/stri militie te illic posito, p iectis religiosis vestib[9] nec ad secularē reuerti habitū nec ad nos licuisse peruer sam epistola3[b] destinare. s3 q2 nimia[c] desidia[d] ac tor/pore, depzimeris: in tuo de decore res ad p̄sens illici/ta ipune cōmissa est. Na3 sicut p̄fati sum[9]: si sollicit[9] extitisses: prius ad nos[e] vl tio mlieris prauissime q̄3 culpa debuit puenire. quia ergo tu hebes tuq3 es ne gligēs vt nisi canonica3 in te fueris coertionē expt[9]: in alijs districtionē 7 disci plinā nescias custodire q̄li ter debeas esse sollicitus: 3grue tibi si deo placuerit tēpore demonstrabimus. p̄ntia igit scripta suscipiēs euigila 7 excitat[9] saltē exe/quere qd p̄sius vsq3 nunc ignauia distulisti. instātie q̄ tue sic p̄dictā mulierē vna cū sergio defensore nr̄o cō p̄hēdere: 7 statī nō solū ad male 3ceptū habitū si/ne excusatiō[f] aliq̄ reuoca res: sed etiā in monasteriū vbi oio districte valeat cu/stodiri op3 eā detrudere 7 ita oēm circa illā sollicitu/dinē exhibere: vt q̄3 sit ne/farium qd cōmisit: ex tua possit districtiōe cognosce re. quia in re si q̄s qd non credim[9] clicoꝝ uel laicoꝝ aliq̄ tibi ingenio tētauerit obsistēdū: a scitissime[h] cōio nis p̄ticipatiōe eū suspēde re[i] nobisq3 renūciare festi na: vt q̄ntu3 sit execrabile qd p̄sūpserit. postq̄3 3side/ratiōe p̄pria nō aduertit: emēdatiōis q̄litatem[k] co/gnoscat. In his aūt oibus ita cautū stude te vigilātē/q3 ostēdere: vt culpā tua3 nō geminare neglectu: s3 aliquātis pualeas sollicitu dine minuē.

Ite3 sergio defensori. Districte custo/die tradat: qui a religiōis p̄posito ad secularē h̄itu3 (redijt.

SI hō esses[l] aut aliqua3 discretio/nē habuisses: ita regl'aris debuisti discipline custos existere: vt ea q̄ illicite cō/mittunt: añ vindictā corri gerent: q̄3 ad nos eoꝝ nū/cius pueniret: s3 dū te fa/cit nimia stulticia negligē tem nō solū de illis offen/dimur sed ēt ad vlciscēdā desidiā tuā nihilomin[9] p/uocamur. si q̄ dilatōe oiq3 excusatiōe postposita filia3 gliose mēozie tuliani mgr̄i militie: que p̄iectis q̄s spō te assūpserat religiosis ve/stibus indumētis se laicis deturpauit: vna cu3 fr̄e 7 coepō nostro vitaliano fe/stina[m] cōprehendere: atq3 ad religiosu3 rursu3 habi tum reuocare ac i mōaste rium mittere vbi districte oio valeat custodire: nec ei[9] custodiā aliq̄ten[9] reue lari pmittas q̄usq3[n] d̄nuo nr̄a scripta susceptis. Na3 si q̄libet mō in hac re ne/

§. hic notandū. m Festina. arg. q̄ si plat[9] p spūalē gladiū nō potobtinē p p̄ncipē secu larē obtieat 7 illos suppleat p mālē. xxiij. q. v. p̄ncipes. n Quousq3 diligēter. q̄ attēdēdi sūt fines mādati 7 custodiēdi sūt. vij. q. i. de/niq3. ff. mā. di ligēter. gd q̄ si excōicauit ex delegatiōe iudex, nūgd pōt absoluē. vi q̄ nō. quia fūct[9] est offō suo. ex̄ d̄ offi. dele. i l'ris. Di stingue. q̄ si pa. delegauit ei sniam ex/cōicatiōis. si excōicet ñ ab soluet nisi ex/primat i l'ris si aute3 dele/gatur ei aliq̄ causa etia3 si p̄pter contu/macia3 excōi cet aliquam partiu3 bene pōt absoluē. nisi cum ista certu3 temp[9] causa cōmis/sa est deciden da 7 termin[9] ille est elaps[9]. sed gd si i vl/timo puncto termini sentē tia3, tulit pōt eā postea exe qui. sic ar. ex̄ de ap. dilecti. 7. c. pastora/lis. extra de offi. dele. que renti. vbi dif fertur execu/tio in id ips i quo non pōt ferri sentētia. nihil enim fa/cit nisi qd fa ctū est decla/rat. ff. d testa. heredes pa/lam. sed forte 3trū est reg-

a Nubēdi. decreuerūt firmit' pponēdo et vouēdo. al's ñ. ex̄ ꝺ vo. ꝛ vo. redēptiōe lratura. b ¶ Fornicatio. s̄. lxxxvij. di. fornicari. ar. ff. de concubi. l. penulti. h. c ¶ Meliore pposito. h. c. intelligūt qdaꝫ de voto solēni. sed tu intelligas ꝺ simplici, prout patebit. j. e. nuptiarū. vbi ponitur h. c. Sed quō ergo isti sunt peiores adulteris cū istis mior pena ipenitur. vt. xxvij. di. si vir. rñ. deo sō q2 cadūt a maiori ꝑmio. vl' q2 i dñm spālib⁹ peccant. arg. xvij. q. iiij. sic. d ¶ Peiores. nō videt verū qꝺ h ꝺi. s. frangētem simplex votū peiorē eē adultero. cū adulter septēnij pena teneat. s3 frāgēs simplex votūtrīennij pēa pūiat. vt. xxvij. di. si vir. Quis id dubitat sceleratius eē commissuꝫ qꝺ grauius est vindicatū. vt. s. xxiij. q. i. nō afferam⁹. So. verū est generalr' id eē maius pctm̄. qꝺ grauius punit' q̄ ad eccl'iaz. ꝛ iste magis peccat q̄ adult. ꝛ mai⁹ ē pctm̄ istarū q̄ illaꝝ. qm̄ iste spūale ꝯiugiū violāt. ille carnale. iste offendūt deū. ille hoies. ꝛ q̄to maior est ille cui infert iniuria. tāto mai⁹ peccatū cōmittūt. s3 iste pp bōa coherētia min⁹ punit' ꝛ pp fauorē matrimonij. Nā qs cū ardet in vxorē ppriā velut adulterā reatu adult' ē. nā adult' ē i ppria vxore vehemētior amator ꝛ ardētior. vt. xxxij. q. iiij. origo. tñ pp bōa cōiugij min⁹ punit'. vt. xxxij. q. ij. qcqd. ꝛ. q. vij. adulterij. vl' pp pnitatē vicij qꝺ grau⁹ est. vt infāticidiū q̄ vxoricidiū min⁹ punit'. ꝛ ecōtra. xxxiij. q. ij. admonere. ꝛ. c. latoreꝫ. vel pp scādalū min⁹. q2 minus scādalizat. q2 nimia volūtas occidēdi vl' adulterādi mai⁹ pctm̄ ē quo ad deū q̄ actualis fornicatio. tñ q ad ecclesiā min⁹ punit'. q2 min⁹ scādaluꝫ suscitat q̄ adulteriū. qꝺ primū molestat. Naꝫ sepi⁹ maius pctm̄ min⁹ punit' ppter min⁹ scādalū. sic ꝛ fractores voti q2 min⁹ scādalizāt ecclesiā q̄ adulteri min⁹ pūiūt. ꝛ ppt fauorē matrimonij pūitur minus et magis peccat sic q̄ peiores sī adulteris q̄ ad culpā ñ q ad veniā vel penā. vl' forte istud di ñ. q2 magis delinquunt. s3 q2 a maiori bono cadunt. vl' di eē h mai⁹ peccatū qꝺ i deū spālr' cōmittitur. ar. xvij. q. iiij. sic. e ¶ Si qua. f ¶ Diaconissaꝫ. i. abbatissaꝫ. g ¶ Añ annos. xl. s̄. xx. q. i. iuuēculas ꝫ. lxxvij. dist. placuit. xxxj. q. i. quō ꝯtra Solu. exaudi sm diuersam ꝯsuetudinē diūsaꝝ eccl'iaꝝ C. ꝺ epi. ꝛ cle. nl'la. h ¶ Ordiari. vi obuiare huic ambro. q̄ pcessit h ꝯciliū. ait. n. sr illū locū apli i pma epl'a ad thimo. mlieres silr' opꝫ eē pudicas. Occasione hoꝝ vboꝝ cataphryge dicūt diaconissaꝫ dēre ordiari qꝺ ē ꝯ auctē. xv. q. iij. §. i. in textu. Rñ q̄ mlieres ñ recipiūt characterē ipediēte sexu ꝛ ꝯstōne eccl'ie. vñ nec offm̄ ordinuꝫ exercē pñt. xxiij. di. sacratas. nec ordiant' h. s3 sūdebat sr eā forte aliq̄ bñdictio. ex q̄ ꝯsequebat aliqꝺ offm̄ spāle. forte legēdi omelias vl' euāgeliū ad matutias. qꝺ ñ licebat alijs. alij dicūt q̄ si mōlar' ordiet bñ recipit characterē. q2 ordiari facti ē. ꝛ p⁹ baptismū qlibet pōt ordiari. ex̄ de pres. non bap. c. vlti. i ¶ Uotāt. iter bigamos. §. nec epo cūralt b⁹ pt dispēsar'. ex̄ ꝺ big. nup. s3 ꝯ. s̄. e. h q̄ vgo

negligens vel lent⁹ extiteris ita in te districtissime noueris vindicādū: vt qꝺ ex te pena nescis possis resecante cognoscere: q2 sic diximus: si intellectum hois habuisses: q̄ mō facē pcipreris: an̄ debueras ēt cuꝫ vltiōe a te facta cogñscere.

Itē aug. de ꝯflictu vicioruꝫ ꝛ vtu. Nō attribuit licentia nubēdi q continētiaꝫ seruare decreuerunt.

Nubendi[a] licētia quibusdā tribuit illis vꝫ q virginitatē vl' castitatē vidualem nequaq̄ ꝓfessi sūt. quibusdā autē nō tribuit illis vꝫ q vgines vel cōtinētes eē decreuerūt. fornicatio[b] aūt nl'li ipune ꝯcedit.

Itē i libro ꝺ bono ꝯiugij. Peiores sunt adulteris q̄ continētie ppositum violant.

Meliore proposito[c] lapsas si nupserint feminas a castitate sanctiori que vouet deo adulteris eē peiores[d] manifestum est.

Item ex ꝯci. chalcedoñ. Monachus ꝛ virgo que se deo dedicāt: nuptijs iungi non possunt.

Si q[e] vgo q̄ nō pñt. se dedicauerit deo similiter monachus non liꝫ eis nuptijs iungi. si vo inuenti fuerint hoc faciētes maneant excōicati. statuimus vo posse eis fieri humanitatē: si ita ꝓbauerit eps loci.

Item ex eodeꝫ. Diaconissa que post ordinationē nubit anathema sit.

Diaconissaꝫ[f] nō dēre añ ānos[g]. xl. ordiari[h]. statuim⁹. ꝛ h cuꝫ diligenti ꝓbatiōe. Si vo ordinationem susceperit: ꝛ q̄ntocūq̄ tpe obseruauerit ministeriū ꝛ postea se nuptijs tradiderit iniuriaꝫ faciēs grē dei: hoc anathema sit ꝛ cuꝫ eo q in nuptijs illi⁹ ꝯuenerit.

Itē ex synodo anchirita. Inter bigamos reputantur qui vginitatē pollicitā preuaricant.

Quotqt virginitatē pollicitā preuaricate sunt ꝓfessione cōtēpta inter bigamos[i]. i. qui

a ¶ Debebūt.i.repellunt a pmotiōe et accu satiōe. sicut bigami nec femine iter pgies cō secrabunt. et ē ar. pp silitudinē et effectū dict Vsoe nūero eoꝝ de quoꝝ numero ipse nō est.vt.xxvii.di.c.vlti.

b Virgines.

c De filia.

Op h.c.et sequēs pbat h.lecturā suā sr illo.c.s.e.q xpo. qꝛ dixit qꝫ si monial publice nubit.nūq̄ pōt accipe corpꝰ dñi. nisi i finevite sue.ul nisi priꝰ dñus crꝰ fuerit ille cui nūpsit.si vero fornicat tūc pꝰ pniam pōt accipe corpus dñi. et h idē diuersuz. qꝛ magis cōtēnit solēnit Əhēdo q̄z fornicando. S. ꝟo alit itelligit illō.q̄ xpo ar.c.sequēs. d ¶ Recepit ex h voluit dicere gdaz qꝫ nec pater.nec mr filio excō mūicato nec vir vxori excōicate tenēt cōicare. ita ꝺ oibꝰ supioribus psonisre specttu iferiorum dicendū vf .s.xi.q.iii. qm̄ multos. Ə sol.vxores vir[i] et filii parētibꝰ subditi sūt vñ ab ill̄ coercert et h3 ins debēt corripi.ne i cām anathematis incidant. vñ illoꝝ ꝯsensus pari pena est plectē dꝰsecꝰ eq̄ ul dicat recepit.i.adeo dilexit qꝺ i errore foueat. et h3 h si ē Ə.c.qm̄ multos. Deuotā.christiane. videt ergo per cōtrarium qꝫ possit accedere ad cōuiuiuz nō christiane mulieris. et est ar. qꝫ excōmunicatus pōt excōicato cōicare.

ad secūdas nuptias trāsierūt hii debebūta. Itē ex ꝯci.elib. Virgibꝰ deo ꝺdicatis nec i fine dāda ē cōio: si libidini seruierunt.

Virginesb que se deo dedicauerit: si pactū pdiderint virginitatis atq̄ eidē libidini seruierit: nō intelligētes qd amiserint: placuit: nec in fine eis dandaz eē cōionē qꝫ si sibimet psuaserint : qꝫ infirmitate corpis lapse fuerint: et toto tēpore vite sue pniaz egerit et a coitu se abstinuerit. placuit eas in fine cōionē accipe debē. Itez ex ꝯci. martini pa. Rogat ad penitentiā filia clerici si deuota maritum duxerit.

De filiac epi vel psbri vel diaconi si ꝺuota fuerit et maritū duxerit: si eaz pr vel mr i affectuz recepitd: a cōione habeant alieni. pr ꝟo i ꝯcilio causas se nouerit pstatuꝝ.mlier ꝟo nō ante admittat ad cōionez nisi marito defuncto egerit pniam.si aūt viuēte eo secesserit et penituerit vel petierit cōionez in vltimo fine vite sue deficiēs eā accipiat. Itez ex ꝯcilio toletano.iiii. Deuota nisi desierit peccare non est in ecclesia recipiēda.

Deuota peccantez nō recipiendā esse in ecclia cense mus nisi peccare desierit et si desinēs pniaz egerit aptā .i.ānos.x.peniteat: recipiat cōionē: priꝰ aūt q̄z i ecclesia recipiat ad orōnē ad nulliꝰ ꝯuiuiū xpianee mulieris accedat.qꝫ si admissa fuerit: et hec q̄ eā recepe rit habeat in abñtia.corru ptorē ēt par pena ꝯstrigat: que aūt marituz accepit ñ admittat ad pniaz.nisi aut viuēte marito caste viuere cepit: aut postq̄z ipse discesserit. Itez gre.io.epo caroli tano. De monacha q̄ ad lapsū adulterii ꝺducit.

Si q̄ monachaꝝ vl p antiquorez licentiamf vel p ipunitatis prauaz consuetudinē ad lapsuz adulterii deducta fuerit: aut in stupri fuerit deducta vorag inē: hāc post ꝯpetētis seueritatē vindicte in alinds districtiꝰ monasteriū virgi num in pnia volumus redigi: vt illic orōnibus atq̄ ieiuniis vacet: et sic penitē do pficiat: et metuēdū ceteris artioris disciplie pre stet exēplū. ¶ Is āt q cuz hmōi femis in aliq̄ fuerit inigtate reptꝰ oi cōione p uet si laicꝰ ē. si ꝟo clicꝰ: a suo q̄z remotꝰ offō p suis ꝯtinuo lugēdis excessibus in monasteriū ꝺtrudatur. Item ianuario epo. Post dignam penitentiā cōmunionez recipiāt: q in religiosas mlieres excedūt

Hos aūt q in mlieres que egresse sūt de monasteriis: excesserūt et nō dicūt a cōione suspēdi si fraternitas tua ꝺ tali facinore digne penitentes pͧuiderit: ad sacrā cōionez volumꝰ te reuocare. Itē ex nouellis iustiniani imparatoris. De legibꝰ imparatorum.

Si qs rapuerit vl sollicit auēith vl

sa fuerit...

Si q̄ monachaꝝ. licentia .i.impunitate.vnde qꝺ se quit est expositio.nec licet enis peccare. arg. qꝫ illicita licētia appellatur licētia s.disti.iiii. de nisq̄z.s.xlv.di. qui syncera.s.xxiii. q.i. paratus. xxi.q.ii. placuit.b. g ¶ In aliꝺ. va s.lxxxi.di. valet. et .i.e.q. et qꝛ.Ə.s.e. impudicas.Ə.so lu.sepe cōtin git qꝫ monasteriū arguit negligentie. et hoc innuit illud in princ. per antiquiorem etc. Cus autez monasterium negligentie nō arguitur i sui retrudi oꝫ i q̄ cāu loquūt il la.c.cum autem monasterium de negligentia arguit secꝰ ē.h. Si quis h sollicitauerit.ar.qꝫ pro lātas peccādi p opis ppetratiōe pūit. vt.i.q.i.g siu det. et .vi.q.i. s.vex.

¶ Assisteriã. assisteriũ apd grecos ẽ loc⁹ in q̃ vn⁹ sacerdos. v. acoliti. v. mlieres q̃ assistere dicunt manẽt. lo. Ul' dic ressisteriã. i. reclusã ab assistẽdo. q2 q̃tidie assistit oroni. b Uel monachã. i. mõasterio viuẽtẽ. c ¶ Religiosã. h apposuit. g d suo. vt ptz i orgiali. vñ h scptũ ẽ i auc. de san. epis. in fi. tñ i nouella ẽ illud v̄bum. d ¶ In q̃. ar. q illi q cõmit tunt enormia delicta i' ecclia q bona eorũ ecclie pp delicta cõfiscant. vt. xvij. q. iiij. si qs deiceps e. c. qsqs. 3. xx. q. i. si qs sacerdos fm. l. tñ bona dãna toꝝ tradẽtur hẽdib⁹. vt. C. de bo. dã. auc. bona. e ¶ Cũ suis. olim. n. ipso in gressu omia sua facta sunt ecclie. vt. xix. q. vlt. si q̃ mlr. vel suis. i. fo mõastio collatis. vl' p⁹ in gressũ q̃sitis vel suis. i. monasterij. sile xviij. q. i. c. i. xix. q. vlt. platũ. al's falsũ diceret q2 oia bona ei⁹ ipso ingressu facta sunt monasterij. ꝛ q̄cqd postea acq̄siuit mõasterio acq̄siuit. vt. xix. q. vlti. platũ. f ¶ Cautiori. sic q̄ delictũ psone redũdat in dãnũ ecclesie. ꝛ sic ẽ cõtra. xvj. q. i. si epm. nã cũ hic res ei⁹ ꝯcedun tur fo monasterio ꝛ auferant' prio vr delictũ eius redũdare in dãnũ eccl'ie. sed nõ redũdat q2 puidebit ei vt prl⁹. fi. ex̄ d cle. ꝯiu. q te. nec dicas res dãdas fcdo monasterio nisi q̃ñ ad vsusfr. s. vt ide sustẽtet ista dũ vixerit. vt. xvj. q. vj. de lapsis post morte vsuf. redeũte ad pmũ mõasteriũ. volũt aũt qdã dicẽ cũ reb⁹ suis postea acq̄sit'. ꝛ fac p eis i auc. de sã. epi. §. si monachus. in fi. ti. Ubi dicit q res quas ista acq̄siuit debẽt applicari secũdo monasterio sed illud nõ licet. vel exaudit cũ pmũ monasteriũ vidit monachũ ita vagãtẽ ꝛ noluit reuocare. nec est huic cõtra. C. de epi. ꝛ cle. l. vlti. §. hoc etiã. in fi. vbi dicit q res taliũ debẽt dari prio monasterio. Nã illud locũ hz cũ ille mõiales seculariter viuũt. cũ aũt ille monachus trãsit ad aliud monasteriũ. vel ad aliam vite figurã res vẽdicat prl⁹ monasterium. in auc. de sanc. epi. §. si relinquunt.

corripuerit assisteriam[a] vel diaconissam vel mõachã[b] vel aliã mulierẽ religiosã[c] vitã vel habitũ hñtẽ: bona ipsi⁹ ꝛ eoꝝ q hmõi sceleris coione ꝯtaminati sũt a religioso loco vẽdicent: i quo[d] tal' mlier hitabat p religiosos epos ꝛ iconomos ꝛ psi despuiciaꝝ ꝛ officiales eorũ. ipsi aũt capitali piculo subjiciant: mlier aũt vbicũq3 iuenta fuerit ꝛ cũ suis[e] reb⁹ mõasterio cautiori[f] tradat. si aũt diacõissa fuẽit ltimos hñs filios pars legitima[g] liberis eius prestet. Itẽ ex decreto eugenij pape. Mulieres caste obseruẽt religionẽ habitũ que religionis obtentu velantur.

Mulieres obtẽtu[h] religionis velate aut in monasterio regul'r viuãt: aut in domib⁹[i] suis etiã susceptũ habitum caste obseruent. Item ex concilio aurelianensi. Monachus vxorẽ ducẽs nunq̃ sacri gradus mereatur consortium.

Monacho orariũ[k] in monasterio vel ꝯuentu hẽre non liceat: ꝛ si postea vxori fuerit sociat⁹: tãte puaricatiõis re⁹ nunq̃ ecclesiastici grad⁹ sortiat officiũ. Itẽ aug. d bono viduitatis. Ãn pfessã ꝯtinẽtiã nubant vidue qbus volunt.

Vidue[l] que se ꝯtinent nubãt anteq̃ se pfesse continẽtiã deo vouerint qd nisi reddãt iure dãnantur. Item nicolaus carolo archiepo ꝛ eius suffraganeis. Non pmittitur vidua post pfessionem continentie votum deserere.

Vidua[m] quidẽ que capiti sacrũ velamẽ imposuit: si inter ceteras velatas feminas in ecclia orauerit: ꝛ oblationes cũ illis obtulerit: si pfessa[n] est se in eodem habitu permanere spõdens nunq̃ religionis velamen deponere a religionis obseruantia discedere non presumat. Itẽ ex concilio aurasico.

g ¶ Ltima. q̃ sit ltima hẽt C. d ioffi. test. auc. nouissia ꝛ pbat ar. h⁹ q̄ ẽt corrupta pt ordiari i. dia cõissa. lz dici ꝯsueuit ꝯtrũ. Itẽ oli hmõi diacõissa ppũ hẽbat. ar. h. ꝛ. c. de sac. san. ec. gnãli. h ¶ Mulieres h obtẽtu. ar. q hi q ludo vel fraude hitũ religiõis gerũt. ad eius obs'uatiõem cogũt. vt. xviij. di. qd interrogasti. ar. ꝯtra ex̄ de priuile. tuarum. i ¶ Aut i domib⁹. ar. q i ppa domo pt qs vti vestib⁹ mõachalib⁹ ꝛ facẽ votũ. vt. j. xxxiij. q. v. q do. xx. q. i. viduas. ⁊. c. q. c. d viduis. tñ pp h n̄ solẽnizat votum. vt extra de ꝯuer ꝯiu. ex pte. k Monacho orariũ. orariũ põit p q̃lib3 ornamẽto mlieꝝ. ꝛ põit pꝑ toto. ẽ. n. ppe velũ vl' peplũ q̃ mlieres caput velãt. iuẽit tñ p stola sacerdot]. ut. s. xxv. di. vnũ orariũ. ꝛ. c. l Vidue. (vidue q̃ ꝛc. Jo. m Vidua. ꝛ oblationes. ar. p lũ rcliõez hẽri d aliq̃ fcõ p frequẽtationẽ uel exercitũ eoꝝ q̃ adherẽt ꝛ ꝯueniũt illi fcõ. ar. xx. q. i. quẽ pgeitores. ꝛ. ff. ad mace. si qs patrẽ. ar. ꝯ. C. d pb. ad pbationẽ sufficientis. n ¶ Professa. maxie. Nã ꝛ si facto velit cõfirmare se tali aio vt liceat recedẽ nõ audit. ex̄ de reg. vidua. qd aũt sit pfiteri. bene colligit. xx. q. i. c. vltimo.

a Viduitatis.i. secretario locus forte ē vbi monache accipiūt habitum.

b Omnes.pfessionē.i. q̄ pfiteanī se religio se viuē velle. 7 ppositū religionis assumē velle 7 in ea pēniter 7 iuiolabiliter pmanere.vt.s. xx.q.i.vidua.

c P⁹ quā ar.q̄ scriptura facit votū solēne.

d Mutato i.deposito seculari 7 assūpto religioso

e Sicūduz ē.p votū ppe.ar. q̄ qs p aliū vouē nō pōt.'sic nec pniaz accipe.vt d̄ pe.di.i.quē penitet. iurare tñ p aliū p̄t.lxiij di.tibi dn̄o.7 mrimoniū ͻ hē.vt.xxxij.q.ij. honorant.

f Et v̄ba i.benedictionem.

g Idue.

h Et quia

i Et lex.in h̄.c.agit de trib⁹ ipedimēt] mrimonij.ordie. voto.7 iterdicto ecclie.qd̄ nō ibi ͻ ecclasticā regulam.

k Ecclasticis.ḡ oēs q.j. ponūt sūt ecclastice psōe ḡ 7 ͻūsi. qd̄ verū ē. vt. xv.q.i.duo.

l Regulares.ad d̄iam sclariū d̄ qb⁹ habes ex̄ d̄ d̄ ci.fratnitate.

m Atq3 cōuersi.ar.q̄ cōuersi q̄.pfessi nō fuerint mrimoniū ͻhē nō vetant.

n Cōuersi.pfessi.nūqd oēs ͻuersi eo ipso q̄ sūt ͻūsi itelligunt vouisse 7 renūciasse pprijs.dicūt qdā q̄ sic.lo.Sz ego dico q̄ si trāsit ad ecclā regularē. tūc itelligit vouisse 7 renūciasse pprijs si ad sclarē ñ. cū nec alij clici. itelligātur vouisse. nisi sint in maiorib⁹ ordibus nec renūciasse pprijs i q̄cunq3 ordine sint.nisi sic dicat do me et mea huic ecclie. nā renūciare vr̄ tūc p prijs. b. Jtē squid si aliqs ͻtulit se 7 sua alicui seculari ecclie. nun qd talis pōt ͻhē vel hēre ppriū.dico q̄ pōt ͻhere 7 filij⁹ postea nat⁹ pōt petē legitimā porcionē.vt.xvij.q.iiij. c. vl.Sz videat̄ fu⁹ ecclie tēs.ſz nū qd tal' p̄t trāsire ad strictiorē vitā. dicūt qdā q̄ nō. cū se fecerit fuūi illi⁹ecclie. q: illi berti ñ p̄nt recedē d̄ ecclia sua.vt.xij. q.ij.liberti.

o Nō eē.h hēi q̄ mrimoniū non valet si fiat cōtra regulā ecclasticā.ar.i.xxxv.q.iij.cō tradicimus 7 arg. i.xxiij q.iiij.ñ oportet.

Professio viduitatis corā epo facta post hitu3 susceptū nulli violare pmittit̄.

Viduitatis[a] seruande pfessionē corā epo in secretario habitā imposita corā epo veste viduali dicimus nō esse violādā.ipsaz talis pfessionis desertricē merito dānādā eē decreuimus. Itē ex ͻci. toletāo.

Mod⁹ 7 solēnitas faciende pfessiōis h̄ ordie fuet.

Omnes femine venientes ad sacrā religionē pallio capita sua conte gāt: 7 cōscribāt: 7 ͻscriptā roboratāq3 pfessionē[b] faciāt.post quā[c] scripturā nō sinant relabi ad p̄uaricationis audaciam: que v̄o ex his oib⁹ fuerint repte aim aut vestē in trāsgressionez dedisse: excōicatiōis sniaz ferāt: 7 rursus mutato habitu in monasterijs donec diem vltimū claudant sub erūnis ardue pnie pmaneant religate. Itē ex concī.arelatensi. Filij perditionis sunt qui violant corpora feminarū ͻsecratarū

Sicūdū est[e] oibus q̄ d̄o ͻsecratarū femiarū corpa p votū pprie spōsionis 7 v̄ba[f] sacerdot] d̄o ͻsecrata tēpla esse scriptu rarū testimonijs cōprobātur: 7 ideo violatores earū sacrilegi 7 iuxta aplm filij pditionis esse noscuntur. Item. De eodē. Malea.

Viduē[f] si priusq̄ ͻtinētiā pfitent: nubere elegerūt illis nubāt q̄s ppria voluntate velint hēre maritos.silr hec ͻditio 7 de v̄ginib⁹ habet: nec extra volūtatē pentū vel suā; cogantur accipe maritū. Itē grego.arthemio subdiacono in epla.xlij. In monasterio recludunt monachi vxorib⁹ sociati.

Et q: aliquos monachoꝝ vsq3 ad tātū nephas psiluisse cognouimus: vt vxores publice sortiant: p cipim⁹ vt sub oi vigilantia regras 7 iuētos hita coertione i monasterijs qbus monachi fuerāt remitti facias. Item innocē. papa secūdus. Post pfessaz cōtinētiam quisquis vxorez duxerit ab ea separetur.

Vt lex[g] ͻtinētie 7 deo placēs mūdicia in ecclasticis[h] psonis 7 sacris ordinibus dilatet: p̄cipimus quatenus epi presbyteri diaconi subdiaconi regulares[i] canonici monachi atq3[k] conuersi[l] pfessi qui sacrū trāsgredientes ppositū: vxores sibi copulare p̄sumpserint: separentur. huiusmodi nāq3 copulationem quā cōtra ecclesiasticā regulā cōstat esse cōtractā: mrimoniū nō ee[m] cēsemus: qui etiā ab inuicez sepati sūt p tātis excessib⁹ ͻdignā pniam agāt: idip3 q̄3 de scimōialib⁹ feminis si qd̄ absit nubē attētauint obsuare decernim⁹. His oib⁹ auctātib⁹ vouētes p hibent ͻhē mrimonia 7 qdā eorū si ͻxerint separi iubent. Aug.ͻ aliū sepatiōes peccatū eē asserit ita dicens.coniugia vouentiū non sunt dissoluenda.

Nuptiarum. bonum.i.nõ vouẽtib⁹. melius est enim nubere ꝙ vri. b ℭ Semp.ga ... peccatũ ... i padiso ... xxvi.di.deinde. c ℭ Legis.s3 aliqñ fuit legis obsequiuz.qñ frater debebat suscitare semẽ fratris.vt.viij. q.i.olim. ... alij accedite ad seruitutẽ dei ... tẽtationẽ.de pe.di.ij.si enim.ex de renũ.nisi in pn. n ℭ Nõ solũ.s3 ẽt hinc.n.emergunt due opiniones. ... dicit ... act⁹.s. ... di nõ est malus ... ea rõne.q2 ex eo sequitur bonum.s. mrimonium.non enim vult dicere ꝙ ex malo sequat bonum.pro eo facit.j.e. ... nõ nubẽdo. ... illud non susceptio ... illud nõ q2 ... luntas frãgẽdi votuz tm. vt dicit ẽ peccatuz.vt patz j.e.nõ.q2 ipse nuptie ... hec lra ei ... cit nõ solum capescere.sed ipse exponit nõ soluz voluntas frangendi votuz in actum pro

Nuptiarum bonũ[a] semp[b] quidez bonuz est.qd bonum est semp in populo dei fuit: sed aliqñ fuit legis[c] obsequiũ nũc est infirmitatis[d] remediũ: in quibusdam[e] vero humanitatis solatium filiorũ quippe pcreationi operam dare: non canino more per vsuz pmiscuũ[f] feminarũ s3 honesto ordine ꝯiugali.nunc est in homine pbandus affectus[g] ꝛ ipsuz[h] tñ laudabilius trãscẽdit ꝛ vincit celestia[i] cogitans[k] aio xpianus. Sed qm sicut ait dominus: nõ omnes capiũt verbũ.hoc qui põt capere capiat.que se nõ continet: nubat que nõ cepit delibe ret[l].que egressa est: pseuẽt. nulla aduersario dei occasio: nulla xpo subtrahat[m] oblatio.i ꝯiugali qppe vinculo si pudicicia nõ seruat dãnatio ñ timet.s3 i vginali ꝛ i viduali ꝯtinẽtia excellẽtia mũeris amplioris expetit: ꝙ expetita ꝛ electa ꝛ voto dbito oblato iã ñ soluz[n] capescere nuptias: sed ẽt si nõ nubãt: nubẽ velle dãnabile ẽ. Nã vt h demõstraret aplꝰ ait: ñ cũ i delicijs degerĩt nubũt in christo s3 nubẽ volũt hñtes ingt dãnationẽ: qm pmã fidẽ irritaz fecerũt. ꝛ si nubẽdo tñ volẽdo non q2 ipe nuptie vel q2 taliũ dãnãde iudicẽtur: s3 dãnat ppositi[o] fra[p]: dãnatur voti fracti fides: dãnat nõ solum susceptio[q]

spũaliter erat pceptuz.generaliter enim pceptuz erat pagatio sobolis.vñ maledictus erat q nõ relĩqrat semen sup terram .xxxij.q. iiij.§.his ita. ꝛ.q.ij.pudor d ℭ Infirmitatis.i. ... infirmitatẽ incõtinẽtie concessuz.ita tñ ꝛ olim erat. sed nõ erat legis obsequiũ. e ℭ In quibusdã. vñ in senib⁹ est humanitatis solatiuz.i. ... vt eis seruiat in suis necessitatib⁹. Et est ar. hic ex ꝙ senes q iaz assurgere nõ põt ꝯhunt. ergo ꝛ spado ꝛ frigid⁹ põt mrimoniũ ꝯhẽ. ar.xxxiij.q.v.ꝙ deo.nã ꝛ posthumus istituit spado.vt.ff.ð libe.ꝛ posthu.s3 est quesitũ: s3 nõ est verũ q2 nõ põt ꝯhi mrimoniuz nisi ibi sint tria bona mrimonij vel re vel spe.j.e.q. ij.oẽ.de sene nõ est, sic.nemo.n.est adeo senex.qn aliqñ calere possit natura vel artificio qd nõ est in frigido vel in puero vel spadone.ꝛ iõ senex abilis est ad ꝯhẽdũ.sufficit enim ꝙ plem nõ euitet.xxxij.q.ij.solet.sic enim generare dicer ꝙ nõ euitat plem ꝛ aptus est ad coeundũ.vel dic humani solacij ꝛc.i.cõtrahit cã plis ꝙ prĩs solatiuz est.ꝛ h vult lra sequẽs filiorũ ꝛc.vel dic vt dixi.xxxij.q.vij. hi q.f ℭ Promiscuuz.i.indifferentẽ.ꝛ cõmunẽ.s.canino more.canes.n. idifferẽter ꝛ indistincte cõmiscent. g ℭ Affect⁹.s.plis pro creãde ad cultum dei.xxxij.q.i.non in solo. h ℭ Et ipm.s.affectũ. i ℭ Celestia.nã celeste est in carne viuere ꝛ opa carnis nõ facẽ. q2 vginitas replet padisuz.ꝛ ibi neqꝫ nubẽt neqꝫ nubent.sup ꝙ aucte dicunt theologi.ꝙ vita angelica viuẽt. k ℭ Cogitãs.i.pfert cõtinẽtiã bono cõiugali. l ℭ Delibe ret.an sit vouẽduz. m ℭ Subtrahat.i.vouẽtib⁹.imo

ducta est dãnabilis s3 ẽ nubẽ velle.i. voluntas frãgẽdi votũ ꝯtẽta suis finib⁹ est dãnabilis.s3 ex dicto ei⁹ legit ꝙ aliqs faciat simul bñ ꝛ male.q2 ꝯhẽdo bñ facit.sed recedẽdo a voto male facit. ꝛ itelligit hoc.c.nõ de voto solẽni pñti vel nudo.q2 h3.cũ vtrũqꝫ dirimit mrimoniũ.s3 de pposito qd ge. h3 votũ emittẽdi. vt diximꝰ.§.in pn.qõnis. Nos dicimꝰ ꝙ ipm velle ꝯhẽ.ꝛ ꝯhẽ ẽ peccatũ istis.ꝛ tñ ide seqt mrimoniũ qd ẽ bonũ.ꝛ itelligit. c. de voto. pñti simplici.nec est mirũ si sequat ex bonis malũ.ar.de ꝯse.di.ij.sicut iudas.ꝛ.lxxxj.di.si q sũt pñbri.sicut ex malis bonũ.xi.q.iij.qd ꝙ. sicut in passiõe xpi opꝰ opans fuit malũ.i.crucifixio iudeorũ.opꝰ ãt opatũ.i.passio fuit bõa actio.n.fuit mala ꝛ passio bona.ꝛ sic malum pt hrẽ bonũ effectũ ꝯtra nos ẽ illõ.ꝛ si ñ nubẽdo.s3 dic.i.ꝙuis ipm nuptũ non sit pctm. o ℭ Propositi.i.voti. p ℭ Fra⁹.i.deceptio. q ℭ Susceptio.i.susceptũ mrimoniũ.s3 tñ p mã fidẽ irritã fecerũt. Itẽ nota ꝙ aplꝰ hic loquitꝰ ẽ de his q vouerũt p vba de pñti.ꝛ augu.h de talib⁹ loquitꝰ ẽ.ꝛ hoc pbat illa lra si viro suo viuo.ꝛ vbi dicit.aut viuente marito nubit nã si nubit.ergo vouet.ꝛ iõ itelligimꝰ hoc.c.ð voto pñti. N.ꝯtra.ꝛ h3 eũ supficialr induci auctas illa apli ꝙ poterãt ꝯtrahẽ.ꝛ di

1.thi.5.

Mat.19.

cit.b.q votū i sui nā ɔsideratū nō ipedit cir/ cūscripta oī solēnitate.s; eccl'ia poti⁹ vl' p⁹ in uenit hmōi solēnitates ⁊ ɔstituit ut ipedirēt nūqd ḡ monachi añq̄ ɔstituerent poterāt ɔ̄here.dic q tūc mōachi ñ erāt,cū mōach⁹ eē nō possit qn aliq̄ solēnitas obsuet.s; po sito q fuerūt poterāt ɔ̄hē. Joānes.

e Meliores sint.i.signu; melioris meriti. q; secunde nuptie indiciū sūt incōtinētie.vt xxxj.q.i.de his.⁊.c.hac rōne. f Virgo.q; sine macula ⁊ ruga pctī.vt.xxxij.q.iiij.recur rat.xxj.di.q̄uis. g Uxores.h hēs q votū

1.thi.5. a Inferio ri.i. cōiugio. b Supio/ ri.i. ɔtinētia. duo sūt bōa. vnū supi⁹ vt ɔtinētia.⁊ bo nu; iferi⁹ vt mrīmoniu; . c Proīde. hic pōit aug. q eos iduce/ bat ad dicen dū q nuben tes post votū simplex erāt sepandi.⁊ du ratvsq; ad id q̄ h̄ dicūtvbi ponit suā pri/ ma; iprobas/ tionē scdam aūt ibi.deide tertia; ibi.fit auté ⁊c.

d Cu; .n. salua pace su a augustinus nō bñ oppōit istis.h nō est sile de carna li mrīmonio ⁊ spūali.non mar.10. enim de ipiri Ro.16. tuali mrīmo nio ad carna le ē regressus s; bñ de car/ nali ad spūa le pgredit.⁊ ita dormita uit hic aug. vel dicebant forte illi om/ nimoda; esse similitudinē iter h̄ ⁊ illud.

a bono inferiori[a]: s; ruina ex bono superiori[b]. postre/ mo dānant tales: nō q; cō iugalem fidē posteri⁹ inie/ runt: sed q; ɔtinētie fide; primā irritā fecerūt qd vt breuiter insinuaret apl'us: voluit dicere eas hēe dāna tione;: que post amplioris ꝓpositū sanctitatis nubūt: nō q; nō dānant: sed ne in eis ipse nuptie dānari pu/ tarent.sed cū dixisset nubē volūt: ɔtinuo addidit dā/ nationē hñtes.⁊ dixit: q̄re quoniā priorem fidem irri tam fecerūt: vt volūtas q̄ a ꝓposito cecidit appareat esse dānāda: siue subsequā tur nuptie siue desint.pro/ inde[c] qui dicūt talium nu ptias nō esse nuptias: sed potius adulteria nō mihi vident satis acute ac dili/ genter ɔsiderare quid di/ cant: fallit quippe eos simi/ tudo veritatis: q; eni; xp̄i cōiugium dicunt eligere. que christiana sanctitate nubūt. Hinc argumē tant quida; dicentes: si vi/ ro suo viuo que alteri nu bit adultera est: sicut dñs ipse in euāgelio diffiniuit. viuit aute; xp̄us cui mors vltra nō dñabit: que ergo cōiugiū eius elegit: si hoi nubat adultera est. qui h̄ dicūt: acute mouent qui/ dem: sed paru; attendunt hanc argumentationē q̄n ta rerū sequat absurditas. cu; enim[d] laudabiliter ēt viuente viro ex eius ɔsen/ su ɔtinētiā femina christo voueat: ia; fm istoꝝ rōnē nulla hoc facere debebat

ne ipse christus qd ɔsenti/ re nefas est: adulteriu; fa/ ciat: cui viuēte viro nubit. deinde cum prime nuptie melioris sint[e] meriti q̄ se/ cunde: absit vt sanctarum viduaru; sit iste sensus: vt christus eis videat q̄si se/ cundus maritus.ipsu;.n. habebāt etia; antea qñ vi/ ris suis fideliter sbdite ser uiebant: nō carnaliter sed spūaliter: virum cui eccl'ia ipsa cui⁹ mēbra sunt con/ iunx ē.que fidei spei ⁊ cha ritatis integritate nō solu; in virginib⁹ sacris: sed ēt in cōiugatis fidelib⁹ tota virgo[f] est. vniuerse q̄ppe eccl'ie cuius oīa mēbra il/ la sunt.apl'us dicit optaui vos vni viro virgine; ca/ stam exhiberi christo. No/ uit aūt ille virginē ɔiuge; sine corruptiōe fetare.quē in ipsa etiam carne potuit mater sine corruptione p/ creare.fit aūt p hāc minus ɔsideratā opinionē q̄ pu/ tant lapsaꝝ a scīo ꝓposito feminaꝝ si nupserint non eē ɔiugia nō paruū malū vt a maritis sepent vxores q̄si adulte sint: nō vxores: ⁊ cum volūt illas separas reddere ɔtinentie: faciunt maritos eaꝝ adulteros ve ros cu; suis vxorib⁹ viuis alteras ducūt.q̄propt non possu; dicere qdē a ꝓposi/ to meliori lapsas: si nupse/ rint feminas adulteria[h] eē nō ɔiugia: s; plane[i] nō du bitauerim dicē laps⁹ ⁊ rui nas a castitate sāctiorē q̄ vo uent dō adulterijs eē peio res.si.n.qd nllo mō dubi/

simplex ñ di/ rimit nisi ex sui nā.eade; rōne nec solē ne cū idē sint q; solēnitates nō st d subā. ⁊ vex ē.s; cō stitutio eccl'ie dirimit mrī/ moniu;.reli/ gio tñ diri/ mit mrīmo/ niū.ex d ɔu. ɔiu. ex publi co. S; nūqd simplx vouēs q ɔ̄hit. tenet ɔtinē mortua vxore vr q ñ. q; obligatio extincta ñ reui uiscit.ut d cō se.di.iiij.,q̄rit 2.co.11 ff.d sol.q̄ re q̄.arcā. S; ɔ̄ dicim⁹ q; nō tollit per mrī moniu; nisi voti executio ex d ɔu.ɔiu. qd i.nā volui ille q̄ntū in se fuit.ıō postea ɔpellit ɔtinē qd ñ fieret si oio eēt abso/ lut⁹ a voto.si tñ ɔ̄xerit ī mrīmoniu;. vt nō. in illa decre.q.das. h Adulte ria.i.adulte eē ñ ɔiuges. ⁊ ē emphasis sic illd dau⁹ ē ipm scelus. i S; plane. abhic tractat d voto solēni s; q̄dā.s; ve/ ri⁹ g solēnē

voto pu̇ato agit. a Gratius.s̄.xvij.q.iiij.

b O sicut qui.

De viduis.vi hoc.c.itelligēdū de voto so lēni.ar.s̄.e.ū qs sacro.vbi fit mētio de ꝗstōni b⁹ gelasij siue pelagij.ꝛ hec ē gelasij.ſm h̄ nō facit ad ꝑpositū.G. itelligas ꝗ de voto simplici.ꝛ ibi facit mētionē de alijs ꝗstōnibus gelasij nō de ista.

c ¶ Sub nulla.ꝗ̄a vidua nō consecrat nec bñdicit.ſꝫ tñ ꝟgines vt.xx.q.i.de votis.ſꝫ accipiūt velū de altari.vt.s̄.e.vidue.

d ¶ Castitatē.i.viduālē.i.post ꝓfessionē coniugiū assūptā.fides.n.ꝑ̄uāda est post ꝯiugio.xxxiij dist.ſrnitatis ꝛ.C.de secū.nup.l.iij.

e ¶ Periculi.i.ꝑ piculū earū vitādū ꝫ poterit delibe rare quasi ꝛc.

f ¶ Vetabant.ar.ꝙ peccatū timore maioris lapsus fieri nō uetat.xxxij.q.ij.solet.xlij.disti. nerui. g ¶ Laqueū.eos sepando vel eos ꝑcipe phibēdo ne ꝯhāt.uouēs.n.simplr ꝟbis tñ cōmonitorijs dissuadēdus ē a mr̄imonio nō ꝑ excōicationē.ut ex̄ ꝗ cle.uel vo.venies.ꝛ de spō.regsiuit.ar.xxij.q.i ꝑ̄dicādū. sed illud de pctō iam cōmisso.Jtē ar.ex h̄.c.ꝙ nō pro ꝗ̄li bet mortali excōicādus est aliqs anteꝗ̄ cōmit tat.qꝛ pro fractione hui⁹ voti anꝗ̄ frāgat ñ ē excōicādus.qꝛ nūdū obligat⁹ est nec post ꝑpt̄ bonū mr̄imonij.tñ qñꝗ̄ inducit pnia.volēti peccare.ut ex̄ de spō.de illis. g ¶ Laqueū.i. simplr vouerūt.imo pmittēde sūt ꝯhē ut maius malū vitet.ex̄ ꝗ cle.ul' vo.uēiēs. h ¶ Ut ꝛ nr̄a.ar.ꝙ exqꝫ plat⁹ funct⁹ ē officio admonē do increpādo ꝛ corripiēdo.nō ꝺꝫ ei iputari si il le nō emēdet.ar.xlvij.di.ꝙ ad nos. i ¶ Pre terim⁹.ꝛ iō aliq̄ ꝑtermittunt̄ exponi ne error icutiat.sicut dicit beda.de pe.di.iiij.reuertar.

tandū est: ad offensionem xp̄i ꝑtinet: cū mēbrū eius fidē nō seruat marito: ꝗ̄to grauius[a] offendit ipe de⁹ cū illi ipsi non seruat fides in eo qꝺ exigit oblatū qꝺ nō exegerat offerendū. cū enī qsꝗ̄ nō reddat qꝺ nō impio ꝯpulsus.ſꝫ ꝯsilio cō monit⁹ vouit: tāto magis fraudati voti auget iniq̄ta tē quāto minus habuit vo uendi necessitatē. Item pelagi⁹. De viduis que pri mam fidem irritā fecerūt.

De viduis[b] sub nulla[c] bñdictione velandis sup'ius late sufficiēterꝗ̄ ꝑ̄di ximus: que si ꝑpria volūta te ꝑfessā ꝯtinēt ꝯiugij ca stitatē[d] mutabili mēte cal cauerint: piculi[e] earū inte rerit: q̄li deū debeāt satisfa ctiōe placare: qꝛ iuxta aplꝫ p̄mā fidē irritā fecerūt. sicut.enī si se forsitā ꝯtinē nō poterāt: ꝑꝫ apl'm nube re nullaten⁹ vetabant[f]: sic habita secū deliberatione ꝑmissam deo pudicitie fi dē debēt custodire.nos au tē nulli talib⁹ laqueū[g] de bem⁹ inijcē: ſꝫ solū ad hor tatiōes premij sempiterni penasꝗ̄ ꝑponere diuini iu dicij: vt ꝛ nostra[h] sit abso luta cōsciētia ꝛ illarū ꝑ se rōnem deo reddat intētio cauēdū est ꝗppe qꝺ de ea rū morib⁹ actibusꝗ̄ beat⁹ paulus testat̄ dicēs: ꝙ ple ni⁹ exponē p̄terim⁹[i] ne se xus istabilis nō tā deterre ri ꝗ̄ admoneri videatur. Itē theodorus. De eodē.

Si quis votum[k] virgi nitatis habēs ꝛc. Os autē[l] vouentes premissis auctoritatibus iubent̄ ab inuicem discedere: quorū ꝟo coniugia auctoritatib⁹ augustini ꝛ theodori sol uenda non sunt: in capitu lo de ordinatione clericoꝝ euidēter ostēdit̄. illud[m] au tē innocētij quo virgines

Si ꝗs votū.ſꝫ nūgd simplr vouēs pt ꝯhē cū alia ꝗ̄ simplr uouit.non vi ꝙ teneat lꝫ mr̄imoniū cū neut possit ꝺbitū exigē.ꝑ one ces uouisse ꝙ nūꝗ̄ exigerēt.dico ꝙ bñ tꝫ mr̄i monīū.qꝛ vtꝗ̄ pōt reddē.ſꝫ quō cū reliquus si exigat vtꝗ̄ n.si sciat alterū idigē nec posse exigē.re liq̄ ꝺꝫ ꝯmisce ri ꝛ vtꝗ̄ reddē dicet.ſꝫ qꝛ si qs uouit ꝙ nunꝗ̄ reddēt si vxorē ꝯtin geret cū ducē si post ducit non tenet̄ votū tale seruare.qꝛ ꝑceptū est apl'i de de bito reddēdo ſꝫ qd si aliqs iurauit ꝙ nūꝗ̄ cognoscēt aliquā mulie rem.si postea ducit vxorem bñ tꝫ mr̄imo niū.uñgd ergo peccat co gnoscēdo cuꝫ iurauerat nō cognoscē. di cūt qdā ꝙ p̄ma vice pec cat ſꝫ postea non. ꝛ idē di cūt ꝙ post votū simplex p̄ria vice cognoscēs vxorē peccat.qꝛ si semꝑ peccaret cognoscen do.tale mr̄imoniū illicitū esset.sed hoc nihil est.sed dico ꝙ nō peccat cognoscēdo.lꝫ ꝯtra iuramētū faciat.sed tūc peccat qñ fidem frā git dō.vel dic ꝙ talis pmittat se cognosci ꝛ nō cognoscat.ꝛ sic saluabit iuramētū cuꝫ po tius videat̄ pati ꝗ̄ agere.Iterumquero cū iu ramētū sit de iure naturali sicut ꝛ votū.qꝛ si cut dñs precipit.vouete ꝛ reddite.ita precipit reddas dño iuramēta tua.quare votū dissol uit mr̄imonium ꝛ nō iuramētū. ad hoc dico ꝙ iuramētū non est ꝑstādū nisi subsit necessi tas.vt.xxij.q.i.ita.vnde qui tale iuramētum facit.temerarie iurat.vnde fortius est viculū voti ꝗ̄ iuramenti ſm nos.tamē non est qō. qꝛ votum de iure natura non obligat sed cōsti tutio circa votum emissa.

l ¶ Os aūt.ostēdit.s̄.xxvij.di.§.vltimo.

m ¶ Illud.s̄.e.q.c.que christo.

1.Cor.7

1.Cor.7

1.Cor.4

a ¶ Pōt. digne. tunc qs penitet deo. cū peni tet de oi pctō. de peni. di. v. fr̄es minus digne cū penitet de qbusdā. de penitē. dist. iij. pluit.

b ¶ De derelicta. Gratian⁹ soluit hic scđam ptē illi⁹. c. que xp̄o ꝛ male. nō. enim inuitur a ꝯrio sensu ꝙ illū posset hē re virum cui adultero fidē dedit viuente viro. et de eo q duxit i mrī moniū. cū hē ret. solue er go scđaȝ ptē put g. soluit primā ptem.

c ¶ In utroqꝫ casu. s. ino centij.

d ¶ Eēt ꝯl⁹ innocentius.

e ¶ Deuota. s. e. q. e. deuo tam.

f SEgtur hic de pingit scđa qō an. s. despōsata v ni eo dimisso possit alij nu bere. cui qōni ut facili⁹ ex plicet subiun git. g. aliā ici dētē. s. vtruȝ inter spōsum ꝛ spōsam sit cōiugiū. ꝛ al legat ad utrāqꝫ ptē hui⁹ i cidētis ꝛ eaȝ soluit dupl'r. j. eo. §. iuxta. s. ꝙ inter spō sum ꝛ spōsaȝ ē mrīmoniū initiatū. s. nō cōsumatū. vl' inter spōsum ꝛ sponsam di eē mrīmoniū nō rep̄sentiū sȝ spe futuro rū. sed his re lictis certū eē ꝙ iter spōsuȝ ꝛ spōsam nō e ñ mrīmoniuȝ p p̄se sūpt' uocabulis. spōsus. n. a spōsalib⁹ di. spōsalia sꝭ ꝯuētio ꝛ repromissio futurap̄ nu ptiap̄. ff. đ spō. l. i. ꝛ hāc qōnē tractat gl'a. usqꝫ ad. §. sȝ ꝯcedat. ibi đ scđa. q. dr̄. g ¶ Uirī. q2 i pl' sexu nō pōt eē mrīmoniū. ē. n. mrīmoniū

sacre publice nubētes illo viuēte cui se cōiūxerāt p̄hi benł admitti ad pniaȝ: nō ita intelligēdū est: vt aliq̄ tpe excludanł a pnia: que digne pniam agere volue rint. sȝ p̄hibenł admitti ad pniam: q̄ ab incesti copula discedere noluerint. post p̄ positū nāqꝫ a sacre religio nis nō pōt a deo p pniam recōciliari: q̄ ad hitū sue p̄ fessiōis redire neglexerit: tūc. n. ille cui se iunxerat ei defunct⁹ erit: cū ab ei⁹ illi citis amplexib⁹ hec penit⁹ recesserit: vt iste sit sensus capli: q̄ xp̄o spūaliter nu būt: si postea publice nupse rint nō eas admittēdas eē ad pniaȝ cēsem⁹: nisi hi q b⁹ se iūxerāt đ mūdo recesserint: eis sb audiēdū ē nu bētib⁹. tūc. n. viri de mūdo recedūt tūc defunguntł: cū ab eorū ꝯcupia ipsi penit⁹ se alienauerint: sicut mun dus ei dicił mortuus queȝ suis illecebris nō astringit ꝛ ille p̄hibeł mortuus esse mūdo q nihil in mūdo cō cupiscit. hoc aūt sic intelli gēdū eē ex subsequēti exē plo idē innocēti⁹ ostēdit di cēs: quecūqꝫ viro viuente alteri nupsit: adultera hē ał: nec ei agēde pnie locus ꝯcedał: nisi vn⁹ ex his fue rit defunct⁹ hoc de dereli cta b intelligēdū ē q̄ si viuē te viro suo alii nubit: adul tera est: nec ad pniam ad mittił: nisi vel prim⁹ reuer tał in puluerē: de quo sum pt⁹ est vel scđs ab ei⁹ copu

la cessante ei moriał vt su pra dictū ē: q2 ergo xp̄s cui spūaliter nubūt. iā nō morił mors illi vltra nō dn̄abił. restat vt ille cui secūdo nu būt eis moriał. in vtroqꝫ c aūt nisi sic intelligereł: eēt ꝯri⁹ d dn̄o dicēti p. pphetā In q̄cūqꝫ hora pctōr ꝯū sus fuerit ꝛc̄. ꝛ cūctis iterp̄ tib⁹ diuie legis iueniret eē adūsus. p̄bał illud idē au ctoritate illi⁹ capli q̄ deuo ta e que maritū accepit: p̄ hibeł ad pniaȝ admitti: ni si vel vterqꝫ cōtinētiā p̄fes sus fuerit: vel ille cui se iū xerat de hoc mundo deces serit. Questio secunda.

SEqił f scđa qō q̄ q̄ rił an puelle alei đ spōsate possint re nūciare priori conditiōi. ꝛ trāsferre sua vota ad aliū. ¶ Hic p̄mū vidēdū ē: an cōiugiū sit inter eos. scđo an possint ab inuicē disce dere: eos aūt cōiuges eē ꝛ ex diffinitiōe cōiugij ꝛ au ctoritate multop̄ facile p̄ bał. sunt. n. nuptie siue ma trimoniū viri s mulierisqꝫ ꝯiūctio h idiuiduā i vite cō suetudinē retinēs k. ¶ In ter hos aūt fuit cōiūctio q̄ idiuiduā vite cōsuetudinē exigebat. fuit. n. iter eos cō sensus q est efficiens cau sa matrimonij: iuxta illud isidori: consensus facit ma trimoniū. Itē ioā. chry so. super math. Uoluntas nō coit⁹ facit matrimonium.

MAtrimonium qui dē non facit coitus m p coitū recedił a ꝯdōne. ut ex đ ꝯdi. ap. đ ill.

ꝯue correlati onei ꝛ ita pl's

h ¶ Cōiūctiō aiap̄. j. eo. cuȝ inciatur.

i ¶ Indiduā q̄ ad p̄positū ppetuo. n. dȝ ꝯhi⁹ mrīmo niū. xxxij. q. ij. solet. ꝛ dic lex ꝙ dot' cā ppetua ē. qs coroto dai vt sp apđ mari tum sit. ff. de iur. do. l. i.

k ¶ Retinēs supple cinł ꝛ hūani iuris cōicatio. ff. de ri. nu. l. i. eius dē. n. religiōis debēt eē. C. đ iud. ne qs. xx viij. q. i. caue: Sȝ obijcił đ mrīmōio qđ ē apđ ifideles ꝯ alt nō vult sine cōtūelia creatoris hita re cuȝ fideli. dissoluit mrī moniū. ñ ḡ ē idiuidua ꝯiun ctio. sȝ dic ꝙ tēl' dissoluit ñ hō vt. xxviij q. ij. qd ds. q2 tē ꝯtūelia cre atoris soluit ius mrīmōij. ut ex đ diuō. gaudemus.

l ¶ Efficiēs j. xxix. q. ij. si qs ancillam.

m ¶ Coit⁹. nisi cū spōsa lia ꝯcta sit sb

Gen. 3.

Roz.

Exe.

a Sed volūtas.i.volūtari⁹ cōsensus ꝓbis tā ltimis exp̄ssus.regrit.n.q. ꝯsensus sit voluntari⁹ ꝛ nō coact⁹.ex de spō.cū locū. ꝓba.n. regrunt ḡtū ad ecclīam.vt ex̄ de spō.tne.
b Sz volūtat].vtriusq̄ iteruenientis.qd̄ fit qn marit⁹ ꝛ vxor se absoluerūt ab executiōe reddēdi debiti cau sa ꝯtinētie.j.e agathosa.,ꝛ i auc.vt li.ma. ꝛ aule.§.si ꝓ ex 'consensu.
c Volūtate.h vult dicē ꝙ nō sufficit corpe recessiſ se si mēte nō recesserit. vt ff.de acq.pos. l.iij.§.i amittenda.ꝛ.ff.ꝺ cap.ꝛ post.nihil interest.ꝛ ff.ꝺ edil.edic. qd sit fugitiuus.§.apō labeonē. hoc āt scias ꝙ lz aliqs nolit esse dn̄s rei alicuius.nō iō p.dit dn̄iū.sec⁹ ē i possessiōe. vt.ff.de acqr. pos.si qs vi. §.j.
d Sufficiat.solus ꝓba.n.tm̄ necessaria sunt ad ꝓbationē. extra de spō.tue.ꝛ exponūt qdā ḃm.l.ḃm canones.vbi sunt isti cano imo poti⁹ vr̄ ꝯtrā p canonē.j.xxxij.q.ij.c.vlti.ꝛ pe. Sz dic ꝙ illi cano.sunt.xxix.q.ij.si qs. ex̄ de cōiu.ser.c.j. ex̄ de rap.cū cām.vel dic ḃm.l.put sonat lr̄a sed hec dictio solus nō excludit 'cōsensus pentū.imo tm̄ alias solēnitates q̄ fiūt circa mr̄imoniū.q̄si dicat solus eorū cōsensus ē cā effectiua mr̄imonij.ꝛ ideo nō sunt ꝯtra.l.ille. C. de nup.nec filiū.ff.de ri.nup.nuptie. q̄ dicūt ꝙ in mr̄imonio regrit ꝯsensus parētū. lz dic q̄ regrit ex honestate nō necessitate. e Cū g.quō licet.hoc interrogaret. nō tn̄ dubitabat de ꝓbis angeli.sed dubitauit quō illud possz fieri.vt sint due ptes quo ꝛ mō de mō dubitauit nō de facto. f Uirginalis.sic ꝙ pz ꝙ maria nō vouerat ꝯtinētiā.lz ꝓposuerat vouē ꝛ ꝟginitatē cōseruare nisi de⁹ alr̄ reuelaret vel lex ꝓhiberet.vel parētes cogerēt.ꝛ ide est ꝙ licite pōt ꝯhē mr̄imonium deo reuelāte si vouerat ēt solēnir̄ q2 votū fuit sub cōditione.imo quātūcūq̄ ab solutū sit votū.semꝑ itelligitur excepta auctas maioris.vt ex̄ ꝺ iureiur. venientes.aliter hoc ſbintelligit.si res in eodem statu ꝑmanet xxij.q.ij. ne qs.ꝛ.ff. de solu.l.cuz qs.ꝛ lꝫ si tibi ꝟuat fides.ex̄ de iureiur.ꝑuenit. ꝛ lꝫ si nūerauit pecuniaz. vt.C. de non nu.pe.idubitati.'ꝛ honeste ꝛ possibiles.vt ex̄ ꝺ iureiur.quēadmodū. ꝛ alꝭ posui.xxxij.q vlti.c.vno.
g Orc.expressio.n.oris i voto multū opat.vt ex̄ ꝺ vo.ꝛ vo,lraturā.ar.j.e.duob⁹.i fi.ar.ꝺ pe.di.l.magna.i ꝑin.vi tn̄ ꝙ q̄ ad deū nō sit necessaria oris ꝯfessio.xxij q.v.hūane.ꝛ c.caue. ꝛ xliij.q.v.si qd.lz tn̄ sec⁹ ē i voto tacito q̄ exp̄sso nā dicit lex ꝙ si legaui tibi.ꝛ.si volueris tale legatū nō trāsmittes ad h̄edes.nisi ꝑmo exp̄sseris te voluisse.Secus ꝟo est si ita legauit tibi.ꝛ.puꝛ.q2 illꝺ trāsmittes.ff.de le.i.si ita legatū sit.§.illi si volet.imo nec vetū di ꝯdōnale. vbi cōditio subitelligit. vt.ff.de ꝯd.ꝛ ꝺmō. ꝯditiōes que.Jo. h Cōsensit.j.e.prīusq̄. i Appetēdo.ar.ꝙ aliqs ꝯsentit i aliqd.nō tn̄ vult illꝺ fieri.vij.q.j.audact.vr̄ dic sic in gl.h.sic ꝙ pz. k Cōsēs⁹.i.marital affect⁹.

sz volūtas[a]:ꝛ iō nō soluit illud sepatio corpis 'sz volūtatis[b]:iō q dimittit ꝯiugē suā:ꝛ aliā nō accipit adhuc ē maritus. Nā ꝛ si corpe sepat⁹ ē:tn̄ adhuc volūtate[c] ꝯiūct⁹ ē.cū ḡ aliam accepit tūc eā plene dimittit. Non ḡ q dimittit mechat:sz q alterā ducit. Itē nicolaus papa. De eodem

Sufficiat solus[d] ḃm leges ꝯsensus eoꝝ: ꝺ q̄rū q̄rūcūq̄ ꝯsensu ꝛ ꝯiūctionib⁹ agit q solus si defuerit:cetera ēt cuz ipso coitu celebrata frustrant. Cuz ergo[e] iter istos ꝯsensus interceſſerit q solus mr̄imoniū facit:pz hos ꝯiuges fuisse. Sz q̄rit qs ꝯsēsus facit mr̄imoniū:an ꝯsensus cohitatiōis:an carnalis copule:an vtercq̄.si cohabitationis ꝯsensus mr̄imoniū facit tūc frater cuz sorore mr̄imoniū pōt ꝯhē si carnalis copule:iter mariā ꝛ ioseph n̄ fuit ꝯiugiū. vouerat.n.maria se ꝟginē ꝑseueraturā. vn̄ ait angelo quō fiet istud:qm̄ virū nō cognosco.i.me nō cognituram ꝓposui. Neq̄.n. q2 tūc viꝛ nō cognoscebat:necesse erat ingri:quō posset filiū h̄ēre:sed q2 nunq̄ cognituā ꝓposuerat.si ergo cōtra suū ꝓpositū postea ꝯsensit i carnalē copulam rea facta est voti ꝟginalis[f] mēte ꝛ si nō opeviolati.qd̄ de ea sentire nefas ē. Sed sicut augustinus ait.

Beata maria ꝓposuit se seruaturā votū ꝟgitatis i corde:sz ipm ꝟgitaꝭ votū nō exp̄ssit ore[g] subiecit se dine dispōni:duz ꝓposuit se ꝑseueraturā ꝟginē: nisi de⁹ alr̄ ei reuelaret. cōmittēs ḡ ꝟgitatē suā dine dispositōi:ꝯsensit[h] in carnalē copulā nō illā appetēdo[i]: sz dine ispiratiōi i vtroq̄ obediēdo.postea ꝟo cū filiū gēuit qd̄ corde ꝯcepat sil' cū viro labijs exp̄ssit.ꝛ vterq̄ i ꝟgitate ꝑmāsit. cōsensus[k] ḡ cohitandi ꝛ indiuiduā vite ꝯsuetudinē retinēdi iteruenies eos cōiugessecit. Indiuidua ꝟo vite ꝯsuetudo ē,talē se i oib⁹ exhibere viro qualis ipsa sibi est ꝛ econuerso:ad idi

Cum initiatur .i. incipit et existit. ex hoc sed potest. g. quã dicit .s. matrimonium aliud initiatum aliud consumatum. sed tu dic quod hoc refert ad actus qui considerantur circa matrimonium. Nam primo consentit postea cognoscit vel initiatur quo ad significationem. vt dicemus .j. e. quapropter. non quo ad sui essentiam cum matrimonium sacratissima res sit et quaestio est perfectum et consumatum quo ad sui essentiam nec recipit separationem vel intersticia temporum.

b Pactio. i. consensus de presenti.

Non cum viri. ar. contra. ex de eo qui duxit in matrimonium significauit. Nam ibi dicitur quod copula carnalis facit matrimonium sed illud referas ad presumptionem. ff. de dona. inter vi. et vxo. cum hoc §. si mulier. ff de ri. nu. l. iiij.

Coniuges veri comparatiuus pro positiuo. vel verius idest sanctius et honestius quam a coitu. sicut inter mariam et ioseph. ar. xxxiij. q. v. quod deo

Prima dicit. h. quod vna est fides quam vir vxori et econuerso debet mutuam seruitutem et etiam castitatem secundum hoc expone primam fidem .i. primam a fide desponsationis. Alij dicunt quod due sunt fides. Prima est quam ei debet castitatem. ar. xxviij. q. i. caue. Secunda quam mutuam seruitutem ei debet. sed hoc non est nisi post duos menses. ex de conuer. coniu. ex publico. secundum priorem expositionem ex prima vtrumque debet vt predixi. vnde secundum eos primus coitus neque est grauius. nam statim post consensum mutuum de presenti tenetur reddere debitum petenti habet tamen alter exceptionem vsque ad duos menses per predictam decre. nisi dicatur aliud speciale de duobus diebus vel vno. xxx. q. v. sponsus. j. e. institutum. hoc tamen est certum quod post primum coitum statim iure seruitutis petitur coitus quandocunque placuerit. io.

uiduam vite itaque consuetudinem pertinet absque ltinni consensu viri et orationi est aliquando non posse vacare: nec continentiam profiteri: quia ergo iste consensus fuit inter eos: patet eos coniuges fuisse. Joannes chrysostomus super mattheum. Palea.

Omnis res per quascunque causas nascitur: per easdem dissoluitur. matrimonium. n. non facit coitus: sed voluntas. et ideo non soluit illud separatio corporis sed voluntatis. ideo qui dimittit coniugem suam et aliam non accipit adhuc maritus est. Nam et si corpore iam separatus est: tamen adhuc voluntate coniunctus est cum quando qui vnam dimittit et aliam accipit tunc plene eam dimittit non quando qui dimittit mechatur: sed quando qui alteram ducit. Item auctoritate probantur coniuges: Ait enim ambrosius in libro de virginibus. Coniugalis pactio non virginitatis defloratio coniugium facit.

Cum initiatur[a] coniugium coniugij nomen asciscitur. nam defloratio virginitatis non facit matrimonium sed pactio[b] coniugalis. denique cum mulier coniungitur viro coniugium est: non cum viri[c] admixtione cognoscitur. Item isidorus ethymologiarum li. ix. c. vij. A prima fide desponsationis coniuges verius appellantur.

Coniuges verius[a] appellantur a prima[e] desponsationis fide quamuis adhuc ignoretur inter eos coniugalis concubitus. Item ex concilio aphricano. Palea.

Quod conditio interposita non valeat ex concil. aphry. probatur. Item. Palea. De eodem.

Quicunque sub conditionis nomine aliquam desponsauerit et eam postea relinquere voluerit: dicimus quod conditio frangatur: et desponsatio irrefragabiliter teneatur. Item aug. de bono coniugali. De eodem.

Coniunx vocatur[f] a prima desponsationis fide: quam concubitu non agnouerat: nec fuerat cogniturus nec perierat nec mendax manserat coniugis appellatio: vbi nec fuerat nec futura erat carnalis vlla commixtio. propter quod fideles coniugium ambo parentes christi vocari meruerunt: non solum illa mater: verum etiam ille pater eius sicut et coniunx matris eius vtrumque mente non carne. Item in eodem. Triplex bonum coniugij fuit in

Omne[h] parentibus christi.

Omne itaque nuptiarum bonum impletum est in ipsis parentibus christi: proles fides sacramentum[i] prolem cognoscimus ipsum dominum. fidem: quia nullum adulterium. sacramentum

Coniunx f vocatur. s. xxxiij. dist. c. vi.

g A° fide se idest ex ide tamen vsu carnis consistebat.

Omne. h Sadulphus dicit bono esse tantum bona matrimonij scilicet fidem et prolem. sed ipsum sacramentum non esse bonum matrimonij nisi intransitiue intelligatur idest bonum quod est matrimonium. quia sacramentum matrimonij vt dicit nihil aliud est quam ipsum matrimonium sed dic quod sacramentum matrimonij dicitur hic inseparabilis coniunctio animorum vel etiam mutua seruitus. quorum vtrumque est bonum matrimonij. Sine his autem bonis matrimonium esse non potest. postea hoc fine his esse non potest. Sacra. i. inseparabilitas. ad ipsa. n. si potest esse matrimonium. vt. xxxij. q. ij. solet. sic nec filium adoptare ad ipsa possum. ff. de adop. si go. io.

a. sen. dist. ij.

a Diuortiū.imo iſeꝑabilis ꝯiūctio aioꝝ.j. e.ꝙ.ecce.ꝯ.ibi.dr.int mariã ⁊ ioſeph fuit diuortiū.ſꝫ ibi iꝑpꝛoꝑe fuit diuortiū.i.corꝑal ſeꝑatō cū hoñeſtati tm̄ ſcā.ꝑꝑr q̄ diuortiū e ſeꝑatō q̄ cū dilicti fit. b Nō pōt.h̄ colligit ꝙ coit⁹ nō pōt eē cū vxore ſine pctō. ar.xxxiij.q.iiij.vir cū ꝑꝑa. ar.ꝯ.xiij.diſ. nerui.ꝯ h̄ dicem⁹.xxxiij.q iiij.vir cū ꝑꝑa c Moriat xxxiij.q.ōe.ij. non ſatis. d Luḡt.i.infra tempus luct⁹ nō ꝯhēt ⁊ inſignia luct⁹ deferre.⁊ ē mltiplex cā q̄re ꝓhibet ꝯ.hē iſra tp̄s luct⁹.ne fiat ꝑturbatio ſanguis ꝑꝑ incertitudinē.qa neſciret cui ꝑt⁹ illo tp̄e edit⁹ aſcriberet. ar.ff.ꝺ his.q no.iſa.lib.ꝑ.⁊.C.ꝺ repud.i ꝯſenſu. Alia ē maritalꝭ reuerētia.ar.C.ꝺ ſecū.nup.l.ij.Tertia ē ne q̄ cā maligne ſuſpitiōis ꝑre ſtet ꝓ viro.i auc.ꝺ reſti.⁊ ea q̄ pit.ꝙ.vl ti.coll.iiij.ꝑſ āt luct⁹ ē.xij. mēſiū.C.ꝺ ſe.nup.l.ij.hodie diminut⁹ ē ſemis luct⁹ iſte.nō.n.cōpellit triſtem h'itūꝫ deferre. C.ꝺe his qui no.infami.decreto.

Leui.20 Deut.23 Leuit.20 Deut.22 Gen.2. Deu.22.

...crametū:qꝛ nullum diuortiū⁹ ſolus ibi nuptialis cōcubit⁹ nō fuit:qꝛ in carne pcti fieri nō pōt ᵇ ſine pudēda ꝯcupiſcētia carnis q̄ accidit ex pctō:ſine q̄ vere ꝯcipi voluit q futur⁹ erat ſine pctō. Itē in leuitico ꝑcepit dñs moyſi dicēs:ſi qs ſpōſam alteri⁹ in agro oꝑꝑſſerit morte moriat ᶜ.qꝛ vxorē alteri⁹ violauit. Itē in legib⁹ ꝑncipū ſponſa iubet luḡe ᵈ mortē ſpōſi tāq̄ viri ſui. Itē i canonib⁹ inenit. Frīs ſpōſam ffis poſt ei⁹ mortē ducē nō poteſt.

Si qs ᵉ deſpōſauerit ſibi aliquā ⁊ ꝑueniēte mortis articulo eā cognoſcere nō potuit : frater ei⁹ nō pōt eā ducere in vxorē Itē grego.mauricio iꝑeratori ob quēdā comitē q nepotis ſui mortui ꝺſpōſatā duxit vxorē. Qui ꝺſpōſatā puellā ꝑximi ſui acceꝑerit i ꝯiugiū : anathema ſit ipſe ⁊ oēs ꝯſentiētes ei: qꝛ ꝑm legē dei mori, decernit. Nā diuine legis eſt mos ſpōſas appellare coniuges.vñ i euāgelio dr:accipe mariā ꝯiugē tuā.⁊ illud i deuteronomio: ſi qs cuiuſlibet hoīs deſpōſatā puellā in agro vel i q̄libet loco oꝑꝑſſerit vel adduxerit in domū ſuā:moriat:qꝛ vxorē ꝑximi ſui violauit: nō que iaꝫ vxor erat ᶠ: ſꝫ q̄ a ꝑētib⁹ vxor fieri debebat ⁊ infra ſicut nulli xp̄iano licet de ſua ꝯſanguinitate: vel quā cognat⁹ ſu⁹ habuit in m̄rimoniū aſſumē : ita ⁊ de ꝯſanguinitate vxoris ſue. Item hieronymus.

Uxore mortua licet viro aliā ducere ſed non repudiatam vel deſponſatam.

Addit aliud q̄rtū ꝯiugiū legitimū ᵍ dū mortua fuerit vxor cuiuſlibet: licet illi accipe aliā:ſꝫ non repudietā nec deſponſatā viro ʰ ſꝫ libaꝫ:ſiꝯr ꝺꝫ ⁊ mulier.vñ ⁊ paulus ait mlier q̄ ſub viro ē:ligata ſub lege viri ē q̄diu viuit vir ei⁹. viro igit viuēte vocat adultera:ſi iūcta fuerit alij viro.ſi aūt mortu⁹ fuerit vir ei⁹:libata ē a lege viri:ita vt nō ſit adultera ſi ꝯiuncta fuerit cuꝫ altero viro. Itē grego. Poſt mortē alicui⁹ nullus de ei⁹ ꝯſanguinitate ſponſaꝫ accipiat

Si quis vxorēꝫ deſpōſaurit ⁱ vel eam ſubarrauerit ᵏ: q̄uis poſtmodum ꝑueniente die mortis eius nequiuerit eaꝫ ducere in vxorēꝫ: tamen nulli de conſanguinitate eius licet accipere eam in coniugio.qꝺ ſi inuentum fuerit factuꝫ:ſeparetur oino. Itē iuli⁹ papa. De eodeꝫ.

Si quis ᵐ deſpōſauit vxorem vel ſubarrauerit.

Roꝛ.7. 1.Coꝛ.7.

ꝯ.q.ꝯtra.vt deſpōſata ſit deſpōſatio.als ſec⁹.ex̄ de ſpō.ipu.lr̄as. ⁊.c.acceſſit.⁊ hoc caſu ē īpedimentū publice honeſtatis iuſticia nō affinitas.qꝛ illa nō ē niſi interueniat carnalis copula.xxvij.q.ij.lex dī uine. f Iā vxor erat.i.carnalr cognita.⁊ ſꝫ ꝑba.grego. g Addit.le gitimū. hoc.c. cōtinu at illi.xxxvj. q.ij.tria.⁊.c. nullus. h Uiro.i. nō ꝯſanguineo prioris. i Si qs vxo rē ꝺſpōſauit.vi ꝙ ꝙ alteꝝ ꝑ ſe ſufficiat.ad h̄ ꝙ ſit m̄rimōiū. ⁊ ita ꝑ arras ꝓbāt ſpōſalia ſꝫ olcē dū vl.i. eīj ſbarrauit. ꝑcedēte ꝺſpōſatiōe.vel dic ꝙ alteꝝ ſufficit.qꝛ ⁊ ſi ſbarrat lꝫ nō cōſentiat,ꝑſumit ꝑ ſpōſalib⁹⁊ m̄rimonio donec ꝑbet ꝯtrāū.ar.x xvij.di.qitro gaſti.⁊.xxx.q v.nr̄ates.⁊.c. feie.nec refert an ꝑbo vl fcō ꝺclaret qs volūtatē.xliij.dī c.i. fit āt hec ſbarratio ꝑ imiſſiōēꝫ anuli.lꝫ nō cōtentiat ſemꝑ.qꝛ ē ſignū amoris dicitur de hoc xxx.q.v.noſtrates. k Subarrauerit.extra de preſcriptio.illud contra.

e Si qs.h̄.c.itelligit de ſpōſa de p̄nti.alr ſi faceret ad ꝑpoſitū.qꝛ ſpōſa de futuro nō ē vxor.qꝺ tn̄ ſeqt ꝙ nō poſſit duci a f̄re. obſtat ēt i ſpōſa de futuro dū tn̄ poſt.vij.ānos ſa...

l Ducere.i.carnaliter cognoſcere.

m Si qs.alij.puta frigiditate vel ex malefi cio.⁊ ita iō lur i ē ſiue ꝺſpōſatō iūciat ꝺ ſolo fcō ſiue ꝺ iur.⁊ ita ſi qs ꝺſpōſauit ꝯſan

guineã suã vel aliquã aliã cũ qua ipse cohere nõ possit. et sepet ab ea nullus de consanguinitate sua eã ducere pt. et ita monachus poterit ipedi re cõsanguineos suos lz frigidus natus sit qd ɔcedi. h. et hoc satis põt cõcedi q sive fit mo nachus sive frigidus sive devotus sive se ctus q spõsa lia illius impe diũt mrimo niũ. ar. ex de spõ. ad audiẽ tiã. Nã ppter desponsatio nẽ q nulla est notat quis i famia. ff. de his q nõ. isa. qd ergo. §. q sit ptor. ex de biga. nup. et vnus tñ casus excipit qñ. s. septennũ fa cta ẽ despon satio. extra. de dispõ. ipu. ac cessit. Item i alio casu non ĩpediũt spon salia de facto sequẽs mri moniũ. vt ex de eo q dux. i mrimoniũ si gnificauit. lz que est ratio q̃re sponsalia q nulla sũt i pediũt mri moniũ et põt dici sufficere ita scriptũ eẽ vel idõ qz qñqz pbaret mõa chus q ñ eẽt i rei veritate vel frigidus. et ita eẽt ibi piculũ nec ẽ ɔ. ex de spõ. iuuenis. Nã ibi post se ptenniũ tenta uit. et c.

1. titũ. 3

uerit: et siue peruenẽte die mortis siue irruẽtibus aliis causis minime eã cognouerit: neqz eius supstes frater neqz vllus ex ɔsãguinitate eius eãdẽ sibi tollat in vxorem vllo vnqz tpe. His oibus auctibus pbant isti eẽ cõiu ges. Sz aug. testat ɔ dicẽs Nõ est int eos mrioniũ: q̃s ñ copłat cõmixtio sexus.

Non ẽ dubiũ illã mu lierẽ non ptinere ad mrioniũ cũ q̃ cõmixtio sexus nõ docet fuisse.

Item leo papa Illa mu lier nõ ptinet ad mrimo niũ: cũ qua nõ celebratur nuptiale ministerium.

Cum societas nuptia rũ ita a pncipio sit i stituta: vt pp cõmixtionem seruum nõ habeat i se nu ptie ɔiunctiones christi et ecclẽie sacrm̃ nõ dubiũ ẽ illã mulierẽ nõ ptiner ad mrimoniũ: cũ q̃ docet ñ fuisse nuptiale misteriuz. Benedictus seruus seruorum dei. N. salutẽ et c. Palea.

Ex diuine ɔstitutiõis aplicã cathedrã totius posuit orbis terrarũ magi strã vt qcqd vbiqz locorũ dubitatur ab ea rõ eiusdẽ regrat. Affatus est ãt nos suis litteris eiusdem cathedre assessorẽ ac pcu ctatus ẽ qdã nr̃as noie io annes, p cõnubio filie sue sub ɔstitus cuius soror defun cta cuidã iuueni stephão noie simplicibus ṽbis fuẽit despõsata: et añqz ad nu ptias peruenerit morte pre

ecclesie et aie fidelis ad deũ p charitatẽ. ͞x e. c. sequẽti. ex de biga. debitũ. qdã itelligũt h c. de grta. et exponũt nõ fuisse. i. esse non po tuisse ppter artationem Joan.

Cum societas. si mrimoniũ se habet ad instar societa tis potest er go matrimo niũ cõtrahi p absentes si cut et societas. ff. pro socio. l. iiij. ar. xxx. q. v. nec illud et ad istar so cietatis se hz extra de spõ. preterea. et est ar. q matri moniũ nõ su it institutum p illa ṽba h nũc et c. sed p illa que socie tatẽ designãt propter hoc relinquet hõ patrẽ et ma. et adhe. et c. et ita intelligit illud. c. ex de do. inter vi. et vxo. significa uit. vbi dicit q ea que lu crant vir et vxor cõit ob ueniũt eis. et c. si. ff. re. amo. l. i. vbi dr̃ q vxor dña ẽ et socia rerũ sp sus viri. sz dña dz q: nõ põt agi furti licz furtũ ɔmittat c Sacra mẽtũ duo sũt sacra vnum dei et aie aliud xpi et ecclẽie. dei et aie in spõsis. xpi et ecclie int virũ et vxo. vt. s. c. i oi et ex de bi ga. debitum.

uenta: virũ. s. cũ eodẽ iu uene possit mrimoniũ ce lebrari supstitis filie nec ne. nãqz testatus ẽ huius rei rõ nẽ apud vos hic ãbiguaz. quã deo docẽte reddimus his verbis certissimã: pro thoplastus ille radix et ori go nr̃a detractã sibi costã in mulierẽ vidẽs formatã pphetico spũ iter alia p tulit: pp hoc relinquet hõ patrẽ et matrẽ et adherebit vxori sue: et erũt duo i car ne vna: qbus verbis inno tuit non aliter viruz et mu lierẽ posse fieri vnã carnẽ nisi carnali copła sibi co hereant. q ergo nequaqz mixtus est ex nec mulieri se dere nuptiali: q pacto per nuda sponsionis ṽba pnt vna caro fieri nullatenus valemus intueri. ppinqui tas. n. sãguinis ṽbis dr: ñ verbis efficit. sz neqz oscu lũ parit ppinquitatez: qd nullã facit sanguis cõmix tionẽ. qm ṽo ita prsus sese hz res ioãnis istius: vt velit secũdã filiã nuptiis copu lare: cui primã iã decreue rat despõsare cẽsura apli ci magistratus manda mus h absqz vllius crimi nis vicio posse fieri: si vtri usqz ptis sederit volũtati. Nam cur prohibeatur qd prohibendũ nunqz sã cta scriptura declarat. sed neqz mundane leges con numeratis personis: qui bus inter se nuptias ɔtra hũt: de hmõi aliqd dicũt ne q abneget] qd negãdũ

Non est dubium. ad matrimoniũ. qz hz in se sacrm̃ ɔiũctiõis xpi

d Nuptiale. i. carnis cõmercium.

a ¶ Itē apls. Palea que hic solet esse ē ꝯtra his que diximꝰ. s. e. si qs desponsauerit. seu loquit cū pr ꝓmiserat filiā illi. sed ille nō dspōsauat eā. ꝛ qd dr desponsata. i. ꝓmissa simplicibꝰ vbis psis illa nō ꝯsentiēte. ꝛ ita colligit ex eo qd dicit circa fi. decreuerat desponsare. vl' sicut supra senit desponsauerat.

a ¶ Itē apls ab hoc loco vsq; ad. §. ecce. allegat q' neuter ꝯiugum sine ꝯsēsu alteriꝰ pōt trāsire ad religionē. Ex inde usq; ad. §. cū g. materia probat q' vterq; sponsorum pōt. ꝛ ex his cōcludit ibi q' iter spōsum ꝛ spōsā nō ē ꝯiugiuȝ.

b ¶ Sunt q dicunt. hūana. i auc. de nup. §. dl. strahuntur.

c ¶ Diuina. s. di. xcj. dina. que tūc dmū. locū hȝ cum carnalis ꝯiū. ctio vna caro. ex ꝯ. cōiu. ex publico.

d ¶ Latori. i. xpo. cui nul lus resistē pt. xj. q. iij. §. x. lx. q. ij. due. lo

e ¶ Una. fi. ctōe iuris vir ꝛ vxor vna caro sunt. vel erunt duo in carne vna. i. in vno carnali ope. vel. i. ad vnā carnē. i. ad vnā ples procreādā. Sic ꝛ fornicarij dicunt vna caro. j. xxxj. q. iiij. i eo.

f ¶ In pollutiōe. ar. q' vno intrāte monasteriū possit alter cōiugū i sclo remanē. dūmō i castitate. nō. n. videt eē cā ꝓhibitionis nisi pollusio. cā ꝗcessante cessabit ꝓhibitio. qd est verū si est senex. vt ex ꝯ ꝯū. cōiu. cum sis pdictꝰ.

g ¶ Minora. hoc tenet in honorib'. vt. s. xcv. di. illud. s. xxiij. q. i. mi ramur.

h ¶ Maiora. non in honorib'. vt. s. di. l. qui sub gradu. ꝛ est sile. xvj. q. ij. visis. b.

i ¶ Ante acte. ꝛ nōne hoc casu augent merita sic. faciūt. n. vtrūq;. sed in ipso nō delēt culpas. Itē nōne ꝯiuges cō miscendo augēt merita fidei. sic. sed nō tm̄ nec ita expedite. lȝ qdā dicāt q' cum cōmiscent. ꝛ causa reddendi debiti vel plis. nō merēt ꝓmiuȝ sed minꝰ supplicium. sed h i probat. j. xxxiij. q. v. si dicat. Jo.

k ¶ Ultoꝛ cōsuetudinem. cōtra. xxi. distin. ante triennium. in pn. sed ibi loquitur post ꝓhibitionem. ꝛ dic. b. q' pelagiꝰ fecit tm̄ vnā ꝯstitutionē sub disiunctōe. ꝛ illā retractauit gregorius. vt ibi notaui. H. dicit q' duas fecit. vnam pu re que ibi reprobat. aliaȝ quam hic tāgit non reprobando.

l ¶ Licite. ante subdiaconatuȝ ductis. q2 nec tempore apostolorū in subdiaconatu licuit contrahere. lxxxiiij. dist. cum in preterito. Jo.

m ¶ Prohibitum ꝛ male. quia nec poterat precipere q' abstinerēt ab vxoribus quas erant legitime adepti. nec etiam q' abstinerent ab officio. q2 sine culpa non potest quis priuari officio. Et ita fuit retractatum a gregorio. xxxj. di. c. i. Dicit tamen. h. q' bene. q2 abstinere ab vxoribus fuit eis indictum si

---

nulla ratione decreuimꝰ.

Itē aplsa pcepit: vt vxor reddat debitū viro: ꝛ vir vxori: nisi forte ex cōsensu ad tēpus vt expeditius uacēt orōni. vñ dat itelligi q' sine ꝯsensu alteriꝰ nō licet alteri vacare orōni. Itē ꝓpositū melioris vite vir sumere nō pōt sine cōsensu vxoris: ꝛ econuerso. Unde gre. scribit tēticie patritio.

Causa religionis cōiugia
Ant[b] solui nō debēt.

Sunt qui dicūt religionis gr̄a ꝯiugia debere dissolui verū sciendū est: si hoc lex humana cōcessit lex tñ diuina[c] ꝓhibuit. per se eniȝ vitas dicit: qd deus ꝯiūxit hō nō sepet qui etiā ait nō licȝ dimittē vxorē excepta cā fornicatiōis. qs g̃ huiꝰ latori[d] legis ꝯdicat. scimꝰ q2 scriptū ē: erūt duo i carne vna.[e] si g̃ vir ꝛ vxor vna caro sunt: ꝛ religiōis cā dimittit vir vxorē vel mulier virū in h mūdo remanentē: vel etiā fortasse ad illicita vota migrātē: que ē ista ꝯuersio in q̄ vna ꝛ eadē caro ex pte trāsit ad ꝯtinētiā ꝛ ex pte manet in pollutione.[f] si vo vtrisq; cōueniat ꝯtinētē vitā ducere. h qs audeat accusare: cū certū ē q2 oipotēs deꝰ qui minora[g] ꝯcessit: maiora[h] nō ꝓhibuit. Duobꝰ enim modis scti viri etiā a licitis abstinere solēt aliqñ vt merita apud deū oipotentē sibi augeāt aliqñ vt añ[i] acte vite culpas detergāt. Proinde cū boni ꝯiuges aut meritū augere desiderāt: aut añ acte vite culpas delere: vt astringāt se ꝛ meliorem vitā appetāt lȝ sic eni multos nouimus cū suis ꝯiugibꝰ ꝛ prius ꝯtinētē vitaȝ duxisse ꝛ postmodū ad scē ecclie regimina migrasse. ¶ Si vo ꝯtinētiā quā vir appetit: mulier nō ꝯsequit aut quā mulier appetit vir recusat: diuidi ꝯiugiū non pōt. q2 scriptuȝ est. mulier ptātē sui corporis nō hēt: sȝ vir. silr ꝛ vir ptātē sui corporis nō hēt: sed mulier.

Idē leoni epo cathenēsi

Absq; viri ꝯsensu monasterio mulier deputata ad eiꝰ ꝯsortiū nō ꝓhibeat redire.

Ultor[k] relatio dine cōperimus hanc apud vos olim ꝯsuetudinē fuisse: vt sb diacones suis licite[l] miscerent ꝯiugibꝰ qd ne denuo qsq; ꝓsumeret: a suo dei sedis nre diacone ex auctoritate nri decessoris isto mō est ꝓhibitū[m] ut eodē tpe hi qui iam

possent habere ɔsensum vxorum. Item dicit q als interdictū fuit ex causa ministerium. sed sine culpa sicut et beneficium interdicit con iugatis sine culpa. sed nō sine causa. extra de clericis coniuga. c. diuersis.

¶ Aut cer te. ar. q id q per se simpliciter imperari non potest sed persuaderi. vt cōtinentia. xxxij. q. j. itegritas. sub alternatiue et disiunctiue iperari potest xxxij. disti. lectores. ar. contra. ff. de condi. insti. que sub cōditione ɔ. si quis. ¶ Notarij. ar. contra. xx. q. iij. eos. ¶ Suspendit. tpe prohibitiōis. et ita nō fuit astrictus voto ɔtinentie vel expresse vel interpretatiue. vñ est ar. cum et vxorem eius continentiam non vouisse.

vxoribus fuerāt copulati vnū e duobus eligerēt. s. aut certe ministrare nulla ratione psumerent. aut a suis vxoribus abstinerēt et qm̄tū dicit speciosus tūc subdiaconus p hac re ab admistrationis se suspēdit offō: et vsq ī obit⁹ sui tpa notarij qdē gessit offm̄ et a ministerio qd subdiaconū oportuerat exhiberi cessauit post cui⁹ obitū: q2 relicta eius honorata ē marito sociata a tua fraternitate i monasterio cognouim⁹ eē destinatā. ¶ Jō q si vt fert ei⁹ se marit⁹ ab admistratiōe suspēdit aū dicte mulieri non debet officere q ad secūda ɔiugij vota migrauit psertiz si ñ tali mēte subdiacono iūcta ē vt a carnalib⁹ voluptatib⁹ abstineret. si q̄ita

¶ Suspendit. secus ergo si se nō suspēdit. vnde mulier presumit vouisse qd cōcedo eo ipso q licentiā dat viro promouēdi. sed quare separatur a viro secundo licet vouisset. q2 vxor clerici dz se cōuertere alicui religioni. vt s. xxviij. di. q2 sunt. et sic presumebat et dicebatur de isto. ¶ Nō debet. s. xxxij. di. seriatim ɔtra. in fi. vbi dicit q nō pōt alij nubere post mortez primi. sed ibi incepta erat iam cōtinentia in subdiacono hic non. Non enim vouit nec expresse nec tacite cū eius maritus nō fuit pmotus ad ordinē diaconalez. et in subdiaconali ordine bñ licebat accipe tpe hui⁹ greg. vr adherē vxori ñ p⁹ q̄ edidit illā ɔstōnē. xxxj. di. añ triēniū. ¶ Psertim. i. si sic iūcta ē cū subdiacono q ipa tūc fecerit votū q p⁹ mortē eius ɔtineret ppetuo. tūc enīz nō fuit matrimoniū cū secūdo. hoc fm. h. cuius opi. notaui. xxxij. di. seriatim. sed fm opi. nostrā quā nō. s. e. q. j. c. j. falsum esse patet. Nā fm hoc etiā si expsse vouisset nisi deuoueret se religioni nō solēnizat. vt ibi dixi. nec sepat

a viro secūdo. Jo. et quocūq modo dedit licentiā siue intrandi religionē siue ordinē suscipiendi nō separabit fm matrimoniū. dic ergo fm hoc psertim. i. maxime. naz presumptionē induceret ɔtra eam. nō tñ que sufficeret ad separationē. s. b. Utrū

se veritatē queadmodum edocti sumus habere cognoscis. pdictā te mulierē de mōasterio p oia ɔuenit relaxare. vt ad suū maritū sine aliq̄ possit formidine remeare. ¶ De adriano panormitano notario vt vxorē redire cogat: q sine ei⁹ ɔsensu religiosam vestem suscepit.

Agathosa latrix pñtiū q̄sta est virū suū ɔ voluntatē suā i monasterio vrbici abbatis esse conuersuz. q̄ propter experientie tue precipimus vt diligenti inquisitione discutiat: ne forte eius voluntate conuersus sit: vel ipsa se mutare promiserit. et si hoc repererit: et illum in monasterio permanere puideat: et hanc sicut promisit mutare compellat.

aūt dando licentiā intelligat solēniter vouere. nota. xxxij. di. seriatim. xxviij. di. si se culquaz. ¶ Agathosa. ɔuer sus fit. lz recipi nō debuerit. nisi et vxor cōuerteret. s. e. sunt q dicūt ¶ Uel ipa. hic habes q cōsensus vxoris sufficit. lz ipa expsse nō voueat nec intret religionē ad hoc vt maritus posset intrare religionē. vt. xxiiij. q. v. q vxorē. et expssum vr dec. extra. de cōuer. coniu. veniens. et c. constitutus. Nam dando licentiam vouere intelligitur. xxxij. di stin. seriatim. xxviij. di. diaconi. et c. si qua vi dua. sed expresse contradicit. extra. de conuer. coniu. c. j. quidam dicunt licentiaz vxoris non sufficere nisi et ipsa intret religionez. et illud. c. xxxiij. q. v. qui vxorem. intelligunt loqui de consilio. et quod dicit nihil horum. dicunt q hec dictio horum hic demonstrat hec duo membra. s. crimen fornicationis. et hoc q ipsa se mutare promisit. et exponunt hic vel pro et. alij dicunt. q sola licentia sufficit. et dando licentiam intelligitur vouere. et cogitur intrare religionem nisi sit vetula. vt extra. e. cuz sis preditus. et intelligunt decre. pal. de conuer. coniu. de licentia ei data. probabiliter pōt dici q si mulier ignara iuris dedit licentiam nō intelligitur vouisse. secus si ius sciuit. Jo. ¶ Promisit. compellēda enīz est. si se pmisit monachā futurā. ar. xij. q. ij. quicūq suffra. nisi maius periculum timeatur. extra gcle. vel vo. veniēs. vel dic pmiserit se deuouendo religioni.

a Hoc.s. quod nec illa mutare se permisit nec consensit etc. Jo. b Nec quondam. hic pertorio agebat. et ideo excipit de fornicatione also primo restitueretur. extra. de resti. spo. ex con questione. c Fornicationis. publice. ut ex de diuor. si significasti. also sit iudicio ecclesie dimissa restitueret. nisi ipsa se expo suisset vagando cum adultero. vel verius dicas quod hic referebatur questio quod ipsa non erat spoliata. quia dicebatur quod eius voluntate intrasset religionem. d Tonsura tus. secundum. h. post mortem vxoris tenet redire ad monasterium. nec obstat decre. illa. extra de conuer. coniu. quidam. licet enim ingressus vel votum non teneat quantum ad se tamen monachus est. sicut extinctores spirituali sancti. licet non possint quo ad se. tamen extinctores iudicantur. i. q. i. iudices. videtur tamen illa glo. sed nunquid contraria hic. ma fedirit. h. cum iterum approbata sit in noua compilatione illa decre. quidam. e Debeas. sed nunquid iste reditus vxori poterit ab ea exigere debitum vel ei exigenti reddere. dic quod exigenti tenetur reddere. quod enim suum erat. s. exigere vouere poterat. sed non alienum. s. non reddere. ut. xxxiij. q. v. vna. licet ab alia exigere non poterat. ar. ex. de conuer. coniu. quidam intrauit. quia quantum in se fuit se voto astrinxit. Sed nunquid ea mortua poterit abbas istum repetere. vel iste poterit aliam ducere. et dicendum quod abbas istum repetere non poterit. quia votum nullum fuit. et non fuit monachus. non tamen aliam ducere poterit. quia quantum in se fuit se voto ligauit. si tamen duxerit defacto tenet et erit matrimonium inter eos. ut ex. e. placet. h. tamen contrarium dixit. et dixit quod non esset decre. que est ex. e. quidam. si autem aliquis de licentia vxoris sue intrauit religionem satis potest dici quod mortua vxore que eum repetit. cogitur reuerti ad monasterium. et si contraheret non teneret matrimonium. ut ex. eo. ti. ex parte. Jo. f Conuersionis. ante iudicium ecclesie neuter potest intrare monasterium altero inuito nisi cum publice fornicata est. tunc vir ea inuita potest intrare monasterium. sed non illa. sed facta separatione iudicio ecclesie: secundum. h. neuter tenet alteri et vterque cessit iuri suo. ar. vij. q. j. quam periculosum. et ideo tunc dicit. h. quod vterque intrare potest reliquo inuito. Illud autem apostoli aut maneat innupta aut reconcilietur. quod de dimittente loquitur intelligitur ante sententiam ecclesie. licet auct. contradicit. h. vz. C. de adul. auct. sed hodie. g Dimittere. ar. quod alter coniugum potest intrare monasterium altero consentiente. etiam postquam sunt vna caro effecti. et sic habes duas causas hic quibus post carnalem copulam vir potest separari ab vxore quantum ad reddendum debitum et cohabitationem. s. fornicationem. tamen post separationem factam ab ecclesia antea non. ut j. xxv. q. vi. multorum. et. xxxiij. q. ij. seculares. et votum conuersionis tunc exigit. ut illa consentiat et similiter conuertat et profiteatur si est iuuenis. si vetula saltem profiteatur perpetuam continentiam extra de conuer. coniu. cum sis preditus.

Si vero nihil horum est: nec quondam fornicationis crimen perpetrasse, quod si dimittitur vxorem predictam mulierem commisisse cognoueris ne illius conuersio vxori relicte in seculo fieri possit perditionis occasio: volumus vt maritum suum illi etiam si iam tonsuratus est reddere debeas omni excusatione cessante. quia si mundana lex precipit conuersionis gratia vtrolibet inuito posse solui coniugium: diuina tamen lex fieri non permittit. nam nisi fornicationis causa virum vxorem dimittere nonnulla ratione concedit: quia postquam copulatione coniugij viri atque mulieris vnum corpus efficitur non potest ex parte conuerti et ex parte manere in seculo. Item ex octaua synodo. Sine consensu vxoris religionis propositum vir sumere non potest.

Si quis coniugatus vult conuerti ad monasterium non est recipiendus nisi prius a coniuge castimoniam profitente fuerit absolutus. Nam si illo viuente illa per incontinentiam alteri nupserit procul dubio adultera erit: nec recipietur apud deum eius viri conuersio cuius sequitur coniugalis federis prostitutio. tales igitur coniuges tunc sine culpa sequuntur christum derelicto seculo: si habeant ex pari voluntate castitatis consensum. Item ex synodo euge. pape. Sine conscientia episcopi viro et vxori causa religionis diuertere non licet.

Si vir et vxor diuertere pro sola religiosa inter se consenserint vita: nullatenus sine episcopi conscientia fiat: vt ab eo singulariter prouiso constituantur loco. nam vxore nolente aut altero eorum etiam pro tali re

h Si quis profitente. i. transeunte ad religionem. si est iuuenis alias ille non est recipiendus. extra de conuer. coniu. cum sis preditus. i Viri. extra de conuer. coniugatus. in. sane. et. c. coniugatus. k Si vir. et conscia hoc generaliter obtinet vt semper auctoritate ecclesie fiat separatio. vt. xxxv. q. vi. multorum. s. xix. q. ij. duo sunt. ibi secus in clerico. si tamen sine auctoritate episcopi illud fiat. vt generaliter interpretatur consuetudo. vel in eo casu exaudi cum voluit construere monasterium in quo se conuertat sine licentia episcopi. ar. de consec. di. j. nemo. Jo.

a ¶ Nō soluit nisi postea alt' velit ratū hr̄e i gressuz alteri' ar. xxxiij. q. v. mulierem.
b S I tu abstines. licētiā. i. occasionē.
c ¶ Imputabit. adeo q̄ fm ioanē fa. ñ poterit dimittere eā ꝑꝑ talē fornicationē, qm̄ g occasionē dā ni ꝛc. s. di. l. Audeat sepe. ꝛ ē ar. ꝓ eo i auc. vt liceat mrī ꝛ auie. §. qr ꝓo p'imas i fi. co. viij. qd ñ credo. ex' ꝺ adulterijs significasti. lz n. det occasionē ille. ipa tñ dz fidē ſuare castitat]. ar. s̄ e. agathosa. ꝛ xxxiij. q. v. q̄ deo. nisi eam tradat alij ad ulterādā ex' ꝺ eo g cog. ꝯsā. discretionē. ff. so. ma. cū muller. dic ḡ hic tue abstinētie i. abstinētī tibi iputabitur pc̄z q̄ ꝯmittit ei debitū denegādo. Jo.
d Q Uia agatho. ꝯin gij. s. di. xl. sic. C. ꝺ epi. ꝛ cle. deo nob. C. ꝺ agri. ꝛ cēsi. cū simus. Jo.
e S Cripsit. dig̃tate ar. q̄ h' solo q̄ gs efficit monach' desinit eē rex vl' ipator vl' papa l' ep̄s. ar. vij. q. i. h neq̄q̄ ꝛc. ar. q̄ ius regni ñ trāsit ad monasteriū sz ad successores sāguis tm̄ vbi ꝑ successionē hēt. sic ꝺ comitatu ꝛ ducatu. ar. sumit h sophistice. Nā ista ñ erat regina. nisi qr vxor regis fuit sic ē vxor ꝯsulis dr̄ ꝯsularis. ff. de sena. femie ḡ eo ipo q̄ volebat exui copl'a maritali. ḡ ꝛ dignitate regia.
f. ¶ Posse. nōne vir ei' erat public' adulter cū galdrada. vt. ij. q. i. scelus. q̄re ḡ ñ ēt potuit ab eo recedē. vt. s. e. agathosa. et sine iudicio ecclie. vt ex ꝺ diuor. significasti potes dicē q̄ adhuc ñ superduxerat galdradā. l' iō ñ potuit ab eo recedē qr ꝺ h' ipo erat qō an eēt vxō ei' l' ñ. Jo. g ¶ Ecce. ꝓbauit. q̄ alt' ꝯiugū alio i-uito ñ pt trāsire ad r'ligio ne nc̄ pōt al' bene. sūptiōz. s. q̄ Mat. 19 spōs' h' pt ꝛ Mat. 10 exeo isert. ñ ḡ ē ꝯiūx. j. §. cū ergo. Jo.
h ¶ Solitudinē. dicūt tñ qdaz q̄ vita hēctica ñ soluit mrionīū: qr hēmita ñ ē religiosa ꝑ sōa nisi sp̄alr se deuouerat alicui religioni siue ordini. Nā heremus hz ꝑprid. vt xix. q. iij. §. eē viij. si ꝯhl mrī mōiū lz. Alij dicūt q̄ ē ꝑsona religiosa. ꝛ tal' religio hz votū ānexū. si tñ i ꝑpa domo vellet religiosā vitā ducē. tal' religiō ñ dissoluit spōsalia. vt ex' de ꝯuer. ꝯiu. ex ꝑte. Jo.
i D Espōsatā. mōasteriū. sz obijcit spōsus in trat religiōes ꝛ mōachi nō debēt eū recipe añ lgitimā ꝓbatiōne cū ñ debeāt. ex' ꝺ reg. ad ap'licā nōūd ḡ spōsa iādiu tr̄ eū expectare. sorte ꝑ ānū l' per triēniū hz q̄ ē nor' l' ignot' ꝛ ipa tal' ē q̄ dīu nē ñ pt. Ad h dico q̄ si sine lnia vxor' trāsit ad religionē ñ hēbit ips ꝓbatōis nisi duos mēses. si ā: de ei' volūtate trāsit. tr̄ ꝯtinē vsqȝ ex quo sit elapsū tp̄s ꝓbatōis. ꝛ qd dīc ꝺcre. ex' ꝺ ꝯuer. ꝯiu. ex publico. q. duo mēses tm̄ dāt assumēti hītū religiōis. itelligas de illo q̄ hīū

matrimonium ñ soluit.[a] Itē augu. de adulterinis coniugijs. Sine vxoris voluntate viro continere nō licet.

S I tu abstines[b] sine vxoris volūtate tribuas ei fornicādi licentiā ꝛ pctm̄ illius tue iputabit[c] abstinētie. Itē grego. vz bico abbati. Uir non ē suscipiendus in mōasteriuz nisi ꝛ vxor conuertat.

Q Uia agatho[d] lator ꝑsentium in mōasterium dilectionis tue ꝯuerti desiderat: hortamur vt cū omni eū dulcedine dilectioneqȝ suscipias: quem tñ ita suscipiendū esse cognosce: si ꝛ vxor illi' silr cōuerti voluerit. Nā dū vnū virorūqȝ corp' ꝯiugij sit factū copulatiōe: incōgruū ē ptē ꝯuerti ꝛ ptē i seculo remanē. Itē nicola' papa. Cōtinētie vota nō licz suscipere nisi candē vitā vir elegerit.

S Cripsit[e] nobis theoberga regina se regia dignitate vl' maritali copula velle exui ꝛ sola vita priuata esse contentā desiderare cui nos scripsim' nō aliter hoc fieri posse[f] nisi eandē vitam coniux eius lotharius elegerit. Nā licet sit scriptuz quos deus coniunxit homo nō separet: deus tamē ꝛ non homo separat: qn̄ diuini amoris intuitu ex cōsensu vtriusqȝ coniugis matrimonia dissoluunt. aliter autem fieri mutuaz separationē vestram prohibemus. Ecce[g] q̄ cōiugati sine licētia alteri' cōtinētiam profiteri nō possunt. sponsi vero etiam inconsultis quas sibi despōsauerunt exēplis ꝛ auctoritatib' ꝓbantur continentiam posse seruare. Ut eni refert beatus hieronym'. Machari' ꝑcipu' int xp̄i hēmitas celebrato nuptiarū cōuiuio cū vespe thalamū eēt igressurus ex vrbe egrediēs trāsmarina petijt. ꝛ heremi solitudinē[h] sibi elegit. Itē btūs alexi' epiphanij clarissimi fili' silr ex nuptijs diuina grā vocat' spōsaz deseruit: ꝛ nudus xp̄o famulari cepit. Hoz exēplo pz. q̄ sponsi spōsaz nō exqsito suarū ꝯsensu ꝯtinētiā valent ꝓfiteri. Probat illud auctoritate eusebij pape dicētis. Despōsata puella nō ꝓhibet mōasteriū eligere.

D Esponsatā[i] puellam nō lz pentib' alij viro tradere. licz tñ illi monasteriū sibi eligē. Itē greg.

volūtate vxoꝛ] trāsit. fi. r. distingue i clico trāseūte ad rligionē. vt si d̄ lnia epi tráseat ꝙ pos sit petē tpe pbatiōis pōra stīpēdia. sec⁹ si sine licētia. gd iur] sit de hꝰ i qōnib⁹ nō. lex tñ di. cit. ꝙ si alt dat licētiá alti nō itelligit dedisse nisi ſm ꝙ de iure dz hēc. s. vsq ad duos mēses. Sed gd si nō vult eligē monasteriū. sz in ꝑpa domo vitā sumē vl cōtinētiā vouere dicim⁹. ꝙ nō pōt. vt hēs ex de cō. uer. ꝯiu. ex p. te. i. fi. nec spōsus pōt ad ecc. sciam seclare ꝯuerti vel ordinē accipe. vt ex de conuer. ꝯiu. c. j. §. c. si vir. Et di cit. h. ꝙ sponsa cū dat licētiā spōse vl ecōuerso itrādi mōasteriū mr̄imoniū ñ soluit sz compellēdus ē ⁊ ipse itrare. ⁊ si ꝯxerit. duos hz viros mlier vl vir duas vxores. Tu dic ꝙ sine ea volēte sine iulta trāseat. nō cōpellit itrare monasteriū. baz. dixit ꝙ non soluit nec in trare ꝯpellit ⁊ si ꝯxerit hz duas vxores. tu dic ꝙ ñ cōpellit itrare. qꝛ cū ei dat licētiā itelligit dar aucte ⁊ iure illi⁹ canonis ex publico de ꝯuer. cōiu. ⁊ dissoluit mr̄imoniū. vt dicxpsse. in auc. de san. epi. §. spōsalib⁹ quoq. vbi di ꝙ vinculū illud rūpitur. sz ad lꝫ rñderi possit p. c. d. e. scri psit. nā ibi dicit matrimonium dissolui post carnalē copulā qꝺ est ipossibile nisi quo ad seruitutē. xxxij. q. vij. tantū valet. Jo.

i registro. **Desponsata impune mōasteriū pt eligē.**

DEcreta[a] legalia d̄ spōsatā si cōuerti voluerit nullo modo cēsuerunt dāno[b] multari. **Cum** ergo ꝯiugatoꝝ cōtinētiā nisi ex āboꝝ ꝯsensu deo offerri nō valeat: cū vir sui corpis ptātē non hēat sed mulier. spōse aūt mōasteriū pñt eligere: ⁊ spōsum nō exqsito cōsensu sponsarū ꝓpositū melioris vite assumere valeát: pꝫ ꝙ iter spōsum ⁊ sponsam cōiugiū nō ē. **I**tē ſm aug illa mulier nō pertinet ad mr̄imoniū cū q̄ docet nō fuisse cōmixtio sex⁹. **I**tē ſm leonē illa nō ptinet ad mrioniū: cū q̄ nō docet fuisse nuptiale misteriū: ap pet ꝙ int sponsuz ⁊ sponsam cōiugiū nō est. **I**tē nicola⁹ papa pcepit d̄ his q ab adūsarijs excecant ⁊ mēbꝛa detrūcāt vt ob hāc ifirmitatē cōiugia taliū ñ soluāt. **D**e his āt q cā frigiditatꝭ vxorib⁹ debitū red dere nō pñt. statuit grego ri⁹ papa vt vterq coꝝ se ptima manu ꝓpinquoꝝ tactis sacrosctis reliquijs iureiurādo dicat: ꝙ nūꝙ p cōmixtionē carnis ꝯiūcti vna caro effecti fuissēt tūc mulier secundas nuptias poterit ꝯhere vir āt q frigide nature ē maneat sine spe ꝯiugij. **V**ñ idē scribit venerio carolitão epo ita dicens. **Si mulier probauerit ꝙ a viro suo nūꝙ cognita fuerit separetur.**

QUod autem[c] interrogasti me de his qui matrimonio coniuncti sunt ⁊ nubere[d] non possunt. si ille aliā vel illa aliū possit accipere. de q̄bus ita scriptū est.[e] Vir ⁊ mulier si se ꝯiunxerunt ⁊ postea dixerit mulier d̄ viro ꝙ non possit coire cuz ea si pōt per verum iudicium probare[f] ꝙ verum sit accipiat alium. **E**cce ipossibilitas coeūdi si post carnalem copulam inuenta fuerit in aliquo: nō soluit coniugium. **C**Si vo ante carnalem copulā deprehensa fuerit: liberum facit mulieri alium viruz accipere. vñ apparet illos non fuisse coniuges: alioquin non liceret eis ab inuicem discedere excepta causa fornicationis ⁊ sic discedentes opoꝛtet manere inuptos aut sibi inuicem reconciliari. **I**tem si sponsa contrax esset moꝛtuo sponso remaneret vi

DEcreta. pōe ꝙ spōsus dicit spōse intra a religionē ⁊ ego cōtinebo. nūgd rūpitur matrimoniū. gdam dicūt ꝙ si cōtinet nō rūpit. sed si cōtrahit rūpitur. vñ ſm eos nō sola religio rūpit sz religio cū copula. Itē gd si iurauit vterq ꝙ ñ itrarꝫ religionē q̄rit vtrū itrare possit. ⁊ vī ꝙ nō. xxij. q. iiij. §. illicitū ar. ꝯ. xix. q. ij. e one. dic ꝙ ñ dz itrar. si tñ itrauit lꝫ ingress⁹. xxx. q. v. §. sz obijcit ⁊ cū religio soluit viculū mr̄imonij. vī ꝙ ⁊ vinculū iuramēti. vt ex de spō. cōmissū. de iure iu. ꝑuenit. Jo. b C Dāno. re s. n. q̄s alt alteri dedit. restituent ei. ex d̄ ꝯuer. cōiu. ex publico lꝫ possit videri ꝙ ille per quē stat ꝙ mrioniū nō cōsumat debeat pūiri. vt C. de spon. l. vlt. sz nō ē ita si tñ osculum iteruenit non pōt sponsum nisi dimidiā ptem rerum suarū dataꝝ ab spa repetē sz mler totū repetit qꝺ dedit. C. de do. ante nup. si a sponso. Joānes.

QUod aūt. de hac materia hēbis. xxxiij. q. i. c. i. Jo. d C Nubere. i. carnalr commiscerí. vt s̄. di. xxxiiij. valētino. e C Scriptū ē in lōbarda. ⁊ ita ē ar. ꝙ leges inducūtur in causis matrimonialib⁹. nā in accusatione iducūt. ar. iij. q. ix. dignū. f C Probare. j. xxxiij. q. j. si qs accepit. ꝯ ex d̄ spō. spōre. cōtinebat. ex de clā. despō. si qs clā. ex de fri

gl. ꝛ male. ca. j. In his oib⁹ dr. ꝙ ꝓbatiõi vi ri stādū est ēt sacramēto viri. vt i. c. ꝯtinebat sȝ hͦ intelligit cū vir tacet ꝛ ꝓbatiões nō hȝ. i mo verior ē solutio. ꝙ hec locū hȝ qͣtiēs mu lier q̄ ꝑ ꝯgoē se incognitā vult ꝓbare ꝑ aspe ctū corpꝰ hec ꝓbatio ꝑfert oib⁹ ēt iuramē to viri. ex̄ de ꝓba. ꝓposui sti. validior enī ē ꝛ meli⁹ res igerit aio occultata fide q̄ ꝑ aures in lit. de gradi. co. §. hacten⁹ ꝛ. §. cōsobri no. sȝ si fuissȝ mlier, potius crederet viro ꝛ sic loquun tur iura ꝯria §. ecce. Jo.

a ¶ Institu tis. xxxiij. dis. c. vlti.

b ¶ Negat reuera nō est diuortiū ꝓꝑe sūpto vocabu lo. q2 diuor tiū dr int car nalit ꝯmixtos repudiū inter sponsas. ff. de ꝟ. si. it stuprū §. diuortiuȝ.

c ¶ Uñ ap paret. totū est allegatio.

d Qui dor mierit. qdē dixerunt hͦ. c. intelligē dū ꝑȝ decre. ex̄ de diuor. si q. ꝛ de spō. reg̃ fuit. sȝ ille de cre. paruȝ fa ciūt. h. ꝑo ꝛ. b. dicūt poti⁹ eē stādū euāgelio. vñ intelligūt. hoc. c. ꝙ exigere ñ pōt sȝ redde re tenet. vñ sic intelligūt sequēte lrām. nō li ceat ꝓꝑe vxori reddere sibi debitū. i. ipse nō pōt petere debitū ab ea. ꝛ ita intelligūt ꝑdi ctas decre. naȝ ꝑctā suos debēt tenere aucto res. C. de pe. sancimus. ꝛ ē hodie expssuȝ. ex̄ de eo qui cog. ꝯsan. discretionē. ꝛ maxime

Mat. 1. Mat. 19 Mar. 10 Mar. 11 Jos. 19

dua si autem vidua esset. vir eius ad sacros ordi nes conscendere non pos set. maritus enim vidue eque sicut ꝛ bigamus sa cerdos fieri prohibetur. Ex hui⁹ āt copula null⁹ ꝓ hibet a sacris ordib⁹: vt. n. ait gelasi⁹ papa. nihil ē q̄ tū ad hūc articulū attinet qd ei obuiet de canonicis īstitutis: ᵃ appet q̄ hos nō fu isse ꝯiuges. Itē si ꝯiuges eēnt discessio ab īuicē eēt diuortiū: sȝ hoꝝ sepationē negat ābrosi⁹ eē diuortiū dicēs de btā maria quā si bi ioseph despōsauerat ꝛ i suā duxerat: ioseph nūq̄ cog̃uit eā. nā si vir iust⁹ eā cog̃uissȝ: nūq̄ a se discedē pa ssus eēt nec dñs q vxo rē ꝑceperat a viro ñ rece dere nisi cā fornicationis cōmēdās eā discipulo: au ctor diuorꝗj fuisset. ¶ Ec ce cōmēdatio marie ioāni ꝛ detractio io seph negatᵇ fuisse diuortiū q2 ioseph ñ cog̃uerat eā vñᶜ appet eos nō fuisse ꝯiuges. si āt btā maria quā sibi ioseph de spōsauit ꝛ i suā duxerat cō iux negat fuisse: mltomi n⁹ ista q̄ simplr spōsa erat ꝯiunx ē appellāda. Item ex conci. aurel. Sororem vxoris polluens neutram valet habere.

cū affinitas spūalis maior sit q̄ carnalis. vt xxx. q. iij. ita dilige. sed ꝓpter spūalem supue nientem nō separat. xxx. q. j. ad limina. Jo. e ¶ In ꝯiugo. j. xxxv. q. vij. qdaȝ. j. xxxij. q. ij. si quis contra. sed ibi neutra fuit vxor.

Qui ᵈ dormierit cum duab⁹ sororib⁹ ꝛ vna ex illis antea vxor fuerat nec vnā ex ipsis hēat nec ipsi adulterio vnq̄ i ꝯiu gioᵉ copulent. i. nec ꝓꝑe vxori sibi lȝ reddē debitū quā sibi reddidit illicitaȝ sororē ei⁹ cog̃scendo nec ēt post mortē vxoris lȝ ei adultere vel alicui copula ri i ꝯiugiū despōsa vero ꝯ legit in ꝯcilio triburiensi.

De eo q dormiuit cū spō sa fratris sui.

Quidā despōsauit vxo rē ꝛ dotauit eā: ꝛ cū ea coi rē ñ potuit: quā clāculo fr ei⁹ corrupit ꝛ q̄uidā eā red didit: dcretū ē vt q̄uis nu pta eē ñ potuit lrīmo viro despōsatā tñ frī fr hrē nō possit. sȝ mech⁹ ꝛ mecha fornicatōis qdē vīdictā su stineāt licitaᵇ ꝑo ꝯiugia eis ñ negent. Itē ex eodē

Si q̄s spōsā filij sui oppsse rit: sic cū ea sine spe ꝯiugij maneat.

Si q̄s spōsāⁱ filij sui oppsserit: ꝛ po stea fili⁹ ei⁹ eā duxerit prīs postmodū nō hēat vxoreȝ nec mulier vir. filꝰ q prīs facin⁹ ignorauit aliā acci piat. Si illaˡ quā vir soro ris sue cognouerit: ᵐ ꝓpe tuo coplari ꝓhibet hic ꝑo q sponsaȝ frīs sui corrupe rat pacta pnia nirioniū ꝯ

Quidaȝ. f dotauit. i. dōatiōeȝ ꝑꝑ nuptias dāit. naȝ ꝓm leges mlier dat do tē ꝛ vir dona tionē. ex̄ d. do na. inter virū ꝛ vxorē nup.

g ¶ Sȝ me ch⁹ si fuit spō sa de pñti. qd magis vi ex eo ꝙ dic ñ po tuit ei ꝯmisce ri. quia ad id spōsus iā due nerat vt teta ret. sed nō po tuit aliq̄ ipe dimēto ipedi t⁹. vel si fuit spōsa de futu ro cū q̄ nō cō mittitur me chia. i. adulte riū, dic mech⁹ ꝛ mecha. i. fō nicari⁹ ꝛ for nicaria. q2 for nicatio me chia di. ar. xx xij. q. iiij. meꝛ trices. ꝛ hͦ est qd legē fornī catōis ꝛ cete.

h ¶ Licita. p⁹ mortē spō ñ fierat spōsa de pñti. ecce min⁹ puniūt illi q̄ adulterā i supiori. c. sȝ hͦ nō ꝯiungit.

ꝓpt ꝯiugiū vt itelligit. g. sȝ q2 peccauerūt mi nus ob publice honestatis iusticiā. q̄ si eēt ia cognita ꝛ affinitas interuenisset. Jo.

i ¶ Si q̄s spōsaȝ. s. d future. l ¶ Pat. q̄re i q̄ frat ꝑmittit vxorē hr̄e i ꝯsiū cān. vt. ā. i. c. j. ꝑcedēti. Rñ. q2 pᵒ primior ē filio q̄ fr. nā vna spōsa itelligit eē cū eo. vñ mag. pdīt. ia.

m ¶ Sȝ illa. appet. allegādo dicit. in ¶ Hoc i

uerit.§.e.q dormierit. ¶ De sponsa.de fu/turo.nam si fit de presenti idē est ꝙ icognita.

R Aptor.noluerit de facto supple si itelli/gas de sponsa ꝑsenti.nā de iure cōpelli tur eā recipe si ipsa nō peccauit nec ꝯsensit. sed p vim est passa.ar.xxx/ij.q.v.reuera ff. de adul. si vxor.§. si qs plane.nisi ve lit sponsus,re ligionē itra/re.si aūt spon sa est de futu ro.nō est cō/pellendus.qꝛ libera,debent esse mtrimo/nia. vt extra de spon.reg/siuit.naȝ pro pter modicā cām pōt di/mitti sponsa de futuro.ex͞ de iureiuran. quēadmodū ¶ Consen tiens.tūc eniȝ nō posset nu/berī nisi time retur inconti nentia eius. vt ex͞ de eo q cog. ꝯlan. ex litteris.in fi. xxxvj. q.ij. si aūt. Joānes. ¶ Nō fue/rit ante vel post. nō eniȝ refert qñ vo/bus cōmittaꝶ. ar.l.q.l.eos.ff.de calū.l.l.§.qui autē.

S Tatutum est rapuerit.i.violēter corru/puerit.si hoc intelligas de sponsa de ꝑ/senti.dic alij.i.a sponso qui est alius a rapto re si aūt legas de sponsa de futuro dicas alij scȝ a sponso ꝛ raptore.Nam cuȝ raptore non dȝ ꝯtrahere in odiū rapine.si tamen ꝯhit.tȝ mrimoniū.ar.extra de rap.accedens.Jo. ¶ Cōsentiēs.j.xxxvj.q.ij.si autē ꝯtra sed hoc de rigore iuris. ¶ Se ꝑsumpserint.j. xxxiij.q.ij.nō satis.xxxvj.q.ij.tria.ꝯ sȝibi de rapta nondū alteri despōsata.hic ṽo de ra/pta alteri desponsata. ¶ Usqȝ ad satisfa/ctionē.i.donec pniam agant de rapina. Jo.

here ꝑmittiꝶ apparet hāc nō fuisse ꝯiugē fratris ei⁹

I tē mulier cā fornicatio nis a viro suo dimissa aut ei recōciliabiꝶ,aut eo viuē te inupta manebit.De spō sa ᵃ ṽo ecōtra iuenit in.j. li.capłariū.in quo legitur

Si spōsus raptam recipe noluerit liceat sibi alii nu/

R Aptor ᵇ.penitē[illegible]e. tia publica mulcteꝶ: raptam ṽo si spōsus acci/pere noluerit: ꝛ ipsa eadeȝ crimini cōsentiēs ᶜ nō fue rit ᴰ licētia nubēdi alij nō negeꝶ. I tem ex concilio toletano. De eodem.

S Tatutuȝ est ᵇ a sacro cōuētu: vt siqs spon sam alterius rapuerit: pu/blica pnia mulcteꝶ ꝛ sine spe cōiugij maneat.ꝛ si ip sa eidē crimini ꝯsentiēs ᶠ nō fuerit:licētia nubendi alij nō negeꝶ:ꝙ si post hec ꝯiūgere se ꝑsumpserint: ᵍ vterqȝ vsqȝ ad satisfactio/nem ʰ anathematizeꝶ. Ap paret ergo hāc non fuisse ꝯiugē:cui viuēte spōso al/teri nubēdi licētia non ne gaꝶ.Quō ergo ꝛm amb.ꝛ

¶ Sed sciendū est.ponit distinctionē suaȝ de matrimonio initiato.ꝛ eam probat per.c. que sane intellecta aliud sonant.

C Um initiatur.quo ad significationeȝ. ł nam quo ad essentiā statim plenuȝ est ꝛ ꝑfectuȝ.qꝛ simplex est si cut ꝛ oē sacra mētū.io.

reliquos ꝑres spōsi coniu ges appellanꝶ: ꝛ ex oib⁹ ar gumētis ꝯiuges nō esse ꝓ banꝶ.Sed sciendū est: ⁱ ꝙ ꝯiugiū despōsatione initia tur:cōmixtione ꝑficiꝶ.vn/de inter spōsuȝ ꝛ spōsam ꝯiugiū est sed initiatū:iter copulatos est ꝯiugiū ratū.

Q ñ amb.In despōsatio ne coniugium initiatur.

C Um initiaꝶ ᵏ cōiugi um ꝯiugij nomē asci sciꝶ:nō cum puella viri ad mixtione cognosciꝶ. Ecce ꝙ in despōsatione ꝯiugiū initiatur non ꝑficiꝶ. I tē ambro.in libro ꝑmo de pa triarchis. Coniciorū cō mixtio mrimoniuȝ ꝑficit.

I N omni ˡ matrimōio ꝯiūctio intelligiꝶ spiri/tualis quam cōfirmat ꝛ ꝑ ficit cōiunctoꝝ cōmixtio corporalis. I tem hiero. sup abdiā ꝓphetā. Ma/trimoniū spōsa ꝯiunctio ne initiaꝶ:cōmixtione per

Q Uapp ᵐ i filiab⁹ scꝫ vr̄is fornicabūꝶ:ꝛ spō se vestre adulterē erūt. Mo/tādū ē ꝙ i filiab⁹ dicit for nicatōeȝ futurā:ꝛ i ꝯiugi

I n omni. ł

Q Uapro m pter.ꝑ/ficiuntur. nō quo ad sui es sentiā sȝ quo ad significa/tioneȝ. nō tñ seqꝶ ꝙ ante nō fuerit ꝑfe ctum qꝛ ꝑfe/ctū ampli⁹ñ pōt ꝑfici.ar. xj. q.iij. ante cessor. ꝑficiꝶ autem matri moniū ꝑ coi tum quo ad sui significa/tionem.quia tunc vtranqȝ habet signifi cationem.scȝ coniunctio/nem anime fidelis ad de/um ꝛ christi ad ecclesiam extra de biga mis.c.debi/tum.Sȝ qua re separatur matrimoni/um causa re/ligionis post coniunctioneȝ anime fidelis ad deum. ꝛ nō post coniunctionem christi ad ecclesiam.ra tio est quia anima separatur a deo per pec/catum.vnde non est mirum si post talem cō/iunctionem matrimonium separatur.sed il/la cōiunctio christi ad ecclesiam designatur per vnionem qua vnita est diuinitas carni humane in vtero virginali. vnde quia hu/mana caro nunqȝ a deitate separata est.ideo post talem cōiunctioneȝ matrimoniuȝ nūqȝ dissoluitur.vel pōt dici ꝙ facilius est ꝙ vna aia se pareꝶ a deo qȝ tota ecclesia.imo impossi/bile est ꝙ tota ecclesia separet a deo.qꝛ ecclīa non potest nulla esse.xxiiij.q.i pudēda. Jo.

a Si ergo tradita. ergo si nō sit tradita sibi et traducta et ea vtat vim facit. vt. C. de rap. vir. l. vna. sed lex illa non tenet. vt. j. e. lex extra de rap. cum causam. io.

b Institutū ē. nō stati quia nisi. j. duos menses. extra de conuer. coniu. ex publico. similiter fideiussor non debet statim venire cum sacco paratus. ff. de sol. quod dicimus.

c Ne vile. nam gratior ē fruct⁹. quē spes prodactior edit. Et nota q propter cauēdam vilitatem multa omittunt. xvi. q. i. pcipimus. ff. de of. p̄si. obseruandū. xlv. di. de iudeis.

d Juxta. d initiato et cō summato.

e Non p̄tinere. ex his vbis. g. bon⁹ intellect⁹ hēri potest. sed q ipse malum habuit. patet ex illo loco cūcta ergo.

f Sponse. nec hec solū tio multū valet q2 eadem rōni dici pōt q cōmittat adulteriū spe futuroꝝ non rei ꝑfitiū q cū spōsa alicu⁹ fornicat q, ridiculū ē dicere.

g Effectu. i. ꝓpter fidele cōiugiū. vt. ß. e. cōiung.

bus adulteria q̄ sponsali piūctiōe initiant et cōmixtione corpoꝝ perficiūtur.

Item amb. ad paternuz.

Cū desponsata fuerit tradita et in vsum deducta: rite piunx appellatur.

Si ergo despōsata sibi et tradita[a] vtat: rite cōiugiū vocat. Quare āt p⁹ nuptialia pacta nō statim tradant: aug. in li. iiij. confessionū oñdit dicēs. Quare spōse post pactū nō statim tradantur.

Institutū ē[b] vt sponse iā pacte nō statim tradant ne vilem[c] hēat marit⁹ datā: quā suspirauerit spō sus dilatā. Juxta[d] hāc distinctionem itelligēda est illa auctas augustini: nō dubiū ē illā mlierē nō ptinere[e] ad mr̄imoniū cū q̄ docet nō fuisse pmixtio sex⁹ ad mr̄imoniū pfectū subitelligēdū ē: tale vicz q hē at in se xp̄i et ecclie sacr̄m ita et illud leonis pape intelligēdū ē. Sz obijcit illud augustini. int mariaz et ioseph fuit pfectum piugiū: sz pfectū itelligit ñ ex offō: sz ex his q̄ cōmitat offiñ piugij: ex fide vz, ple et sacr̄o q̄ oia int xp̄i pentes[f] fuisse aucte augustini pbāt. cūcta g q̄ ð ñ separando piugio iducta sūt: de pfecto itellligāt qð spōsali piunctiōe est initiatū: et officio corpal cōmixtionis ē psumatū. Illa vo i qb⁹ separabile piugiū oñdit: sil'r ð initio itelligūt qð nō dū offō sui pfectū ē. Pōt et alr̄ distigui: spōse[g] appellātur cōiuges cōsuetudine scripture spe futuroꝝ nō effectu[s] presentium. vnde ambrosius cū dixisset cuz initiat piugiū nō addidit tūc res vel effect⁹: sz tūc nomē piugij ascisciti ostēdens tales piugij nomen habere: nō rē vel effectū. Itē aug. cū de pentibus[h] dñi loqueret ait cōiuges fuerūt mēte et non carne sicut et pentes exq̄ dat intelligi: q sicut ioseph pat dñi dict⁹ est nō effectu generature sed officio et cura ꝓuidendi. sic et cōiux mater ei⁹ appellat nō cōiugij effectu: sed subministratione necessariorum et indiuidue mētis affectu. Hic augu. ait. noli timere accipe mariā cōiugē tuā. coniugem noiauit. q2 futura[i] erat vxor. hinc et beda sup leuiticum: si quis sponsaz alterius violauerit et c̄ spōsam vxorem dixit nō que tunc erat: sed que futura erat vxor. Hinc etiā hiero. super mattheūin euangelio cum esset desponsata et c̄. Consuetudine scripture spōse cōiuges et spōsi viri appellantur.

Genuit[k] ioseph[l] virū marie. Cum virum audier]: tibi ñ subeat suspicio nuptiaꝝ[m] sz recordare psuetudis scpturaꝝ q spōsi viri et spōse vocent vxores et infra. Nō ab alio inēta est nisi a ioseph q pene licentia maritali future vxoris oia nonerat. et infra. ioseph filij: dauid et c̄. Iā vt supra dixim⁹.

h De parētib⁹. ioseph. n. putatiuus pater dñi dict⁹ est. sicut et parētes. nā maria carne fuit ei⁹ parēs. vñ expone parētes. i. parēs plale ꝓ singulari. i Quia futura ex h̄ loco habuit tā gandulphus q̄ gratian⁹ cām sui erroris dicētes vex cōiugiū nō fuisse inter mariā et ioseph. qð tñ falsum ē. vt. ß. e. cōiūx. et ē hic ar. aliquē sumere appellationē ab eo qð erit vt. xxiij. q. i. paratus.

k Genuit. in p2ia pte cōmentatur hieronymus super illa auctoritate genuit ioseph in secūda cōmentat sup illa inuenta est et c̄. i tertia commētatur super illa ioseph filij dauid et c̄.

l Joseph ꝓba euāgeliste

m Nuptiarū. i. carnalis cōmixtionis. quia carnalem copulam eius non cognouit.

n Filij dauid quidam dicebant beatam virginē alios genuisse eo q euāgeliū dicat peperit filiū sū p̄mogenitū. et ioseph ð alia muliercula ples hūisse vt xp̄i parētes isamarent.

Math. / Math. / Math. / Math. / Math.

a C Gressus:ecce.§.xiiij.distinc.j. b C Ad sposos tamē.appellatione generi spō sus ɔtinet.vt.iiij.q.iij.itē ne libertus. c C Priusq̄.h prius non notat ordinē.ar.ex tra de sp̄o.sig.qd̄ di.ar.xix.q.vi. auc.nūc autē. vn̄ nō seq̄t q postea cōuenerit.τ ēt ob. huic ar. lex. Naʒ dicit lex q si suus n̄ fuerit euict⁹ prusq̄ moreret vel mortuus ēēt.nec inde sequit q p⁹ euincat.quia hoc esset impossibile.ff.d vulc.si suus. d C Seruabat nō tamē vbicūq̄.imo alicubi ɔtrariū obtinebat prout statim subdit de genere loth. e C Haberent.ff. d ritu nup.l.mulierē.vn̄ nisi p⁹ puberes annos spōsa inueniat i domo sponsi.n̄ p̄sumit vxor. vt.ff.de ritu. nup.l.iiij. Itē licet p⁹ puberes ānos spōsa iueniat in domo spōsi.tn̄ nisi cōstet de spōsalib⁹ h ipo q secū repit.nō p̄sumit mrimonij.vt.ff.de spō.q̄situm.τ extra d resti.spo.ex pte. f C Sic τ maria sitiiādo ē p cōtrariiim vel in eo qd̄ τ isti et illi cohabitant spōsis sinecarnali cōmixtione. g C Sed dimittere.i.ad eā nō accedere. h C Retinere.ergo et accipere ē retinere.ar.xij.q.ij.si qua de rebus. i C Dimiserat.q2 suspicat⁹ de ea fuerat adulterium.ij.q.i.si peccauerit. k C Copulat i.recōcilliat nō desponsat.sed dicit copulat.q2 iam mente dimiserat eā τ quasi sepati erāt q̄ ad mētē ioseph. tn̄ p⁹ eī fuit cōiunct⁹ pconsensum matrimonialē τ cōsensit i carnalem copulā.§.e.q. §.i. l C Si enim vxoris. ar.q viuente ioseph separata ē virgo ab eo.ar.§.ecce.τ hoc cōtra mānducatorē qui dixit q ioseph mōtuus erat tpe dn̄ice passionis.hic enim expmit cau sa q̄re dn̄s separauit eā a ioseph. m C Inuenta. dico cōiuge. in p̄sona āgeli q̄ū loq̄t h origenes. n C Ut legi q2 s̄m. l. que iā spōsa erat lapidabat ob fornicationē. xxiiij.q.ij.si fatis.Sed q̄ nōdum erat spōsa alicui⁹ τ fornicabat nō puniebat morte , nisi postea copularet τ tāq̄ v̄go τ ita lapidaret hīs v̄go q2 cū iā spōsa hēret grauida apparebat.τ ita cōstabat vel ante vel post desponsationē eā. fornicatam

sponsas vxores appellari cōstat qd̄ pleni⁹ liber adū sus heluidiū docet. Itē sup genesiʒ li.iiij. De eodē.

Gressus[a] itaq̄ loth locut⁹ ē ad generos suos q accepturi erāt filias suas.in sequētib⁹ filie loth virgines fuisse dicunt τ ipse ad sodomitas dixit:ecce due filie mee q̄ nō cognouerūt virū τc.nūc aūt dihuisse generos.sʒ qdā arbitrant eas.q̄ viros hūerūt in sodomijs pijsse:τ q̄ v̄gines erāt cū pr̄e exisse. sʒ hebraica v̄itas hʒ egressus loth locutus ē ad spōsos[b] suos:qd̄ qdē magis verū esse videt ex hoc qd̄ sequit:q accepturi erāt filias suas.vn̄ dat intelligi q scriptura spōsos generos vocat. Itē ioā.laure. in eodē euāgel:o. Maria cōiunx dr̄ more scripture cum simplr̄ spōsa esset.

Riusq̄[c] cōuenirēt n̄ dixit prusq̄ in sponsi adducerent domum:hūc n.morē suabat[d] antiqtas vt sponse in spōsoꝝ domibus.haberent[e] vt autē generi loth apud socerū legunt hitare cū spōsis non dū sibi copulatis lege con iugij sic τ maria[f] habitabat cū sponso τ infra.neq̄ n.eā voluit de domo expellere sʒ dimittere.[g] τ infra noli timere accipere mariaʒ cōiugē tuā.q̄ sermōe sponsam similiter indicauit:sicut ēt eos qui adhuc sponsi sunt generos appellare scriptura ɔsueuit. qd̄ n.est accipe nisi domi pfecto retinere.[h] Iaʒ enim illaʒ mēte dimiserat.[i] τ īfra sicut.n.postea illā cōmendauit christus ipsi discipulo sic τ nunc angelus copulat[k] spōso nō in fedus solēne ɔiugij sʒ in cōsortium cōis hitaculi. Itē in eodē omelia secūda. Dn̄s n̄ cōmēdasset matrē discipulo si eā ioseph cognouisset.

Si eni[l] cognouisset eā τ loco hūisset vxoris quō illā dn̄s q̄si absq̄ solatio τ nihil penitus habētē discipulo commēdasset in bens illi vt eam reciperet in suā. Itē origenes in eo dem Maria vxor ioseph appellat:quia sic ab eo putabatur futura.

Inuēta[m] est hēs i vtero a btō ioseph.q licet eā nō ɔiungeret future tn̄ vt putabat vxoris oia vouerat τ īfra si tibi vxor nominat τ si in despōsatiōe vxor tibi eē dr̄:nō tn̄ tibi vxor est:sed dei vnigeniti mr̄ est eterna.τ infra:dico ɔiugē ppterea vt diabolo virginitatē eius occultem vt legis[n] instituta non destruā. C In sequētib⁹ demōstrabo:q nec ista tua cōiunx s̄m ɔsuetudinem ɔiugij habeat:nec iste qui ēt generat tuus filius esse credat. Itē grego.in expositiōe euāgelij. Ad nuptias ioseph n̄ puenit maria.

Gen.19. Gen.19. Gen.16 Gen.4. Jo.19. Mat.1.

presumptiue. et ideo fuit desponsata. sed secundum legem romanam sec' est. nam si qua fuerit fornicata antequam sit sponsa non pot accusari de adulterio. si vo postq̃ fuerit sponsa pt. ff. de adul. si vxor. §. si qs vo. tñ di

cũt gdã q̃ et simplex forni catio morte puniebat in saronitis qs maior mũdi cia exigebat i eis. q2 de eis auctor mũdi. i. christ' erat nasciturus. Et nota q̃ h̃ occultat aliqd ppter malitiam ei' cui fit occultatio quãq3 occultatur aliqd ppter rei excellentiam. xliij di. in mandatis. quãq3 ideo q2 auditores capaces non sunt. viij. q. j. oportet. et ibi mlta hẽo vobis dicere q̃ non potestis portare mõ.

a S Jc quippe discipulũ

Joã. 20.

b C Ex his fere p totum istũ. §. male dicit. B. imo per totã hãc questionem. Joannes.

c C Sicut. h̃ p vnum falsũ vult aliud probare. nã

Sic quippe[a] discipulũ post resurrectionem suã dubitare permisit: tñ nec in dubitatione defuit sicut añ natiuitatem suaz btẽ mariã spõsum voluit qui tñ ad eius nuptias ñ puenit. Nã ita factus est discipulus dubitans et palpans testis vere resurrectionis. sicut sponsus fue rat et matris custos integerrime virginitatis. ¶ Ex his[b] oibus auctoritatib' appet spõsas côiuges appellari spe futuroꝝ nõ re pñtium. quõ ergo ꝯiuges a pma fide desponsatiõis appellant: si ista q̃ asserit spõsa ꝯiux eẽ negat: s3 a pma fide despõsatiõis ꝯiux dr̃ appellari ñ q̃ i ipsa despõsatõe fiat ꝯiux: s3 q2 ex fide quã ex despõsatiõe si bi inuicẽ debẽt: postea efficiunt ꝯiuges sicut [c] per fidẽ dicunt remitti peccata: nõ q̃ añ baptismã p fidẽ remittant: s3 q2 fides ẽ cã q̃rei baptismate a pctis emũdamur. Illud ãt ioãnis chrysostomi mrionũ nõ facit coitus s3 volũtas. Jtẽ illud ambrosij nõ defloratio virginitatis: s3 pactio côiugalis mrioniũ facit ita itelligẽdũ ẽ: coitus sine volũtate ꝯhẽdi mrioniũ a defloratio v̇ginitatꝭ sine pactione côiugali matrimoniũ ñ fac: s3 pcedẽs volũtas cõtrahẽdi matrimoniũ et ꝯiugal' pactio facit: vt mlier i defloratiõe sue v̇ginitatꝭ vl' i coitu dicat nubere viro vel nuptias celebrare. ¶ Jtẽ siricius[d] papa. Discessionẽ spõse a spõso vocat ꝯiugalẽ sepationẽ: s3 tal' discessio dicit violatio ꝯiugij nõ iã existẽtis s3 futuri: vt ex ipsa despõsatiõe sperabat: sic et diabolus dr̃ cecidisse a btitudine[e] nõ solũ quã tũc hẽbat: s3 ẽt ad quã hñdã creatus erat. sic g merito sue vite vl' scie in sacerdotẽ vl' epm eligit si iterim electionẽ suã cassari meruerit dr̃ amittere sacerdotalẽ[f] vel epalẽ vnctionẽ nõ quã iã accepat: sed ad quã accipiẽdã electus erat: nõ ergo illa auctoritate sponsa coniunx põt probari. S3 ꝯcedat q̃ sponsa nõ sit cõiux: tñ querit[g] vtrũ liceat ei renunciari priori conditioni. hoc autez ꝓhibetur auctoritate anchiritãi cõcilij in quo statutũ ita legitur. Puelle despõsate pa rribus reddende sunt.

q̃ adulto nõ dimittant pctã p fidem añ baptismũ nemo catholicus dicit. hoc ẽt aug. expresse negat. de ꝯse. di. iiij. nõ dubito. et c. baptismi. verum ẽ q̃ nõ dimittant oĩno añ baptismũ q̃ ad oẽm penã q2 nõ quo ad tpalem qõ fit p baptismũ. de ꝯse. di. iiij. sine pnia. ni si summa esset contritio. d ¶ Syricius. s. e. q. de ꝯiugali. et ita soluit qõ ñ obiecerat.

e ¶ A beatitudine hñit gdẽ beatitudinẽ sed nõ pmanentẽ vel ꝯfirmatã. vñ dicit nõ hñit se in celo. xvj. q. ij. visis de pe. di. ij. pncipium xix. dis. ppter totius. f ¶ Sacerdotalẽ. sed hoc non nisi per confirmationem vt extra. de accu. sup his. Jo. g ¶ Acceperat amittit. s. qs qõ nõ h3 C. de admini. tu. pupilloꝝ. ar. ꝯ ff. õ re. iu. non videt re exclusus q rem nõ hñit. h ¶ Querit vtruz. huius q̃stionis nulla est vis. determinat. n. per id qõ est ex̃ de spon. duoꝝ. duob' modis. et c. is pter solituz. Sed in hoc dissentiũt doctores an spõsa de futuro cogat stare cũ spõso suo qõ videt ex̃ de spon. ex lris. et de conuer. côiu. sane. itẽ q2 p quolibs mortali pctõ possumus co gi ad pniam xxiij. q. j. c. vlt. Sed ꝯ ex̃ de spõ. regsiuit. et ã. e. q. i. de viduis dicit quidã q̃ cogi ds a pncipio. si tñ picuera nerit cõtũar. ñ ẽ ãplius cogenda. tu dicas sp eẽ cogendam nisi euidẽtissima sbsit cã. Sũt tñ casus. vij. i gb' spõsa de futuro licite pt recedẽ a spõso. Jn' si alt' vult intrare religionẽ. et illud ẽt s3 i spõsa de pñti. ex̃ de côuer. côiu. ex publico. Scdus casus si alt' recedit ad remotã regionẽ nec põt iueniri. ex̃ de spõ. de illis. Terti' casus si alter icurrit leprã vel aliquã deformitatẽ corporis ex̃ de côiu. lepro. lras. ex̃ de iureiu. quẽadmodum. Quart' si superuenit affi

Desposatas puellas et p⁹ ab aliis raptas placuit erui[a] et reddi eis qb⁹ ante fuerãt desposate [b] et si eis raptorib⁹ vis illata cõstiterit. Itẽ io. chrys. rostanno archiepo.

Coiopne puuet sponsa: nisi raptorẽ deserere et ad spõsuz suũ redire voluerit.

Athoripñtiũ lator dũ i nro Buitio fideli ex cubaret: quedã virũ feminã sibi despõsatã cõquerit rapuisse: et iõ fratnitas tua nra auctate suffulta suffraganeos suos epos pñtialiter ꝯuocet: et sic vnanimi snia: si spõsaz huic raptor nõ reddiderit: tã idẽ ꝗ̃ rapta si ad ꝓstinũ suũ sponsum remeare noluerit oi cõione puenl. Sz aliud ẽ ꝓori ꝯditiõe renunciare et de nuptiis cũ alio agere: aliõ ẽ rapi h̃ ẽ illicite ꝯstuprari. Vñ isidor⁹ ethymologiarũ lib. v. c. xxiiij. ait.

Quid sit raptus.

Rapt⁹[d] ẽ illicit⁹ coitus a corrũpẽdo dictus. Vñ qui raptu potit stupro fruit. Hec ãtñ ab alio rapta: sed alij despõsata mõstrat: raptã ṽo talẽ dici ꝓhibet gelasi⁹ papa dicẽs.

Ibi raptus admittit vbi puella abducit de cuius ante nuptiis nihil ꝓbatur.

Ex illa[e] ꝑteritoꝝ pn cipũ ibi raptũ dixit eẽ cõmissum: vbi puella de cui⁹ añ nuptiis nihil actũ fuerat videbat abducta. Qd aute᷒ i fine capituli subiũgit: etiã si eis a raptorib⁹ vis illata ꝯstiterit[f] iõ additũ est: qꝛ raptarũ alie se rapiẽdas exponũt alie violẽter abducunt: qlibet alio mõ rapiãt: ꝓori reddẽde sũt hec aũt[g] vt supra dictũ ẽ: nõ int raptas sed inter alias despõsatas ꝯnumerant: et iõ nõ est huic aufereñda et ꝓori reddẽda. Sequũt alie auctes qb⁹ ista ꝓhibet nubere scdo: et iubet redire ad priora vota. Ait enim syrici⁹ papa himerio epo terraconensi.

Puellã alij desponsatam alter accipe non valet.

De cõiugali[h] violatõe regsisti si puellã alteri despõsatã alter i mrioniũ possz accipe. tale ꝗ̃ ꝯnubiũ anathematiçam⁹ et modis oibus ne fiat ꝓhibem⁹: qꝛ illa bñdictio quã nupture sacerdos iponit apd fideles cuiusdã sacrilegij istar ẽ: si vlla trãsgressiõe violet Sed aucte hac syricij illa ꝓhibet ad scda vota trãsire q̃ in ꝓpria domo ẽ ducta et cũ spõso suo est velata et bñdicta. taliũ discessio ne violatur bñdictio quã nupture sacerdos iponit: veꝛ hãc necdũ spõsus in suã duxerat: nec cũ ea bñdictõe᷒ accepat. Nõ ergo hac aucte hmõi copla ꝓhibet. Itẽ illõ eusebij pa. desponsatã puellã nõ lz parẽtib⁹ alij viro tradere: sir et de hmõi desponsata itelligit q̃ vicz cũ sponso ẽ velata et bñdicta Itẽ obijcit illud gregorij:[i] q̃ pp frigiditatẽ a viro suo sepata ẽ et alij nupta fuerit: et si vir ei⁹ aliã cognouerit: illa est detrahẽda a scdo et reddenda prio. Sed eodẽ mõ solut: qꝛ ista vicz cũ illa bñdictionẽ accepat. Aug. de fide pactionis et ꝯsensus.

Si qs alicui ꝯsensus fidẽ fecerit nõ licet illi aliã ducere. Palea.

Duob⁹ modis dr̃ fides et pactionis et ꝯsensus. Si

vitas vl si forNicetur spontanee vel coactus. ex̃ de turein. quẽadmodum. s̃. e. qdam despõsauit. Quintus sm quosdã ẽ. si mutuo se absoluerit. ex̃ de spon. ꝑterea: Sextus si ꝯ͂xit cũ alio p verba de presenti. extra de spõ. duorum c. j. et. ij. sz in hoc casu est peccatũ. Septim⁹ si id qd minor fecit ñ vult ꝓuare i adulta etate. vt ex̃ d spõ. ipu. de illis.

[a] Desponsatas erui. i. auferri. a raptore.

[b] Despõsate. j. xxxiij. q. ij. non sat] vbi ꝑcipitur nõ reddi priori viro ꝯtra sed ibi cõsensit raptori. et ꝓ loqtur despõsa de p̃senti. item ꝯ͂. C. de spõ. l. i. ibi dr̃ ꝙ vni despõsata põt alij nubẽ. sz est abrogatũ.

[c] Athoremeare. si itelligas de sponsa de p̃senti planũ ẽ. si d spõsa d futuro. dic vt i summa.

[d] Rapt⁹. h̃ i. ducit. s. vt pbet illicitũ esse coitum in rapta vnde p cõsequens vult ꝓbare. ꝙ debeat a secũdo separari si eas raperet. cũ ill licite ei adiũgat. ita tamẽ ꝙ ille qui secundo rapuerit nõ tractasset primo de spõsalibus. et ad hoc inducit. c. seques.

[e] Ex illa. sz vbi sit lex illa ignoro. forte in codice theodosiano. qꝛ potius cõtrariũ iuenio. vt. C. de rap. vir. sz illud non tenet. vt extra de rap. cum causam.

[f] Quod ãt constiterit. s̃. e. desponsatas.

[g] Hec aũtem:. de qua agitur in themate.

[h] De coniugali. ducta. h̃ male soluit. naz huiu modi solennitates non faciunt ad essentiam matrimonij. xxx. q. v. nostrates.

[i] Illud gregorij. xxxiij. q. i. c. i. et cetera.

Causa xxviij.

Quidā ifidel. Supior cā. v. notāt cāe q̄ phibēt mrīmoniū ɔhē. ⁊ ɔctū lubēt dirimere ꝓbigra. votū ordo religio hit⁹ ligatio ⁊ publice hoestatis iusticia. i hac ꝓo cā ponūt q̄ ipediūt mrīmoniū. ꝓbigra. dispar cultus vl' dissilitudo fidei vt iter fideles ⁊ ifideles ⁊ pmo tractat an mrīmoniū sit int ifideles ⁊ oñdit ēt qd iuris sit si alt' ɔ duob⁹ ɔiugib⁹ ifidelib⁹ ad fidē ɔuertatur.

Questio i.

Quod autem Hic. i titulat' pma qō an mrīmoniū sit int ifideles ⁊ certū ē q̄ sic. licz n̄ sit ratū. j. e. q. ⁊. c. j. g. cū ad vtrāq; ptē alīat ⁊ bn̄ soluit. j. §. ex his. s. sz q̄ i hac qōne. q̄dā. c. ponūt ptinētia ad scdam qōnē q̄ est an altero remanēte i ifidelitate possit cō uersus ad fidē alij se copulare de ea videamus.

Ro. 14. Notādū §. q̄ cū vn⁹ ɔiugū ad fidē ɔuertit. si remanēs i ifidelitate ē iudeus nullo mō fidel' dz cohabitare cū eo nisi velit ad fidē ɔuerti ⁊ si n̄ vult ɔuerti. pt aliā ducē. j. e. iudei. sz ɔ. ē hodie vez vt ex̄ ɔ diuor. q̄to si aūt ē pagan⁹ ⁊ n̄ vult cohitare. vel vult sz cū blasphemia xp̄i. vl' vt eā ɔtrahat ad mortale peccatū. fidel' pt cū alio ɔhē. j. e. si infidel. Et hos tres casus i qb⁹ licet et ɔhē cū pa. hēs ex̄. ɔ di. nor. q̄to. ⁊. c. seq. si āt vult ifidel' cohitare cū fideli ⁊ i pace. i electiōe fidel' est an velit eū cohitare vl' nō. Sz tn̄ cū alio nō p̄t eo viuēte ɔhere. j. q. e. iā nc. ⁊. c. sic. n.

aliqs alicui mlieri fidē fecerit pactiōis nō dz aliaz ducē. si aliā duxerit pniaz agat ɔ fide mētita: māeat tn̄ cū illa quā duxit. nō. n. rescindi dz tn̄ sacrm. si āt fecerit fidē ɔsensus: nō lz aliā ducere. si āt duxerit dimittet eā ⁊ adherebit vxori pme. Est āt fides pactiōis qn̄ aliqs pmittit fidez alicui q̄ eā ducet: si pmiserit ei rem secū hr̄e vl' ēt p cōsensu: fides aūt ɔsensus ē: qn̄ ⁊ si nō ɔstringat manū corde tn̄ ⁊ ore ɔsentit ducere ⁊ mutuo se concedūt vnus alij ⁊ mutuo se suscipiunt. Cā. xxviij.

Quidā vir ifidelis[a] i cōiugio posit⁹ ad fidē ɔuersus ē: vxor vo ei⁹ fidei odio christiane ab eo discessit. Ille q̄ndā fidelē i vxorē accepit: qua mortua cleric⁹ efficit: tandē vite ⁊ scie merita in epm eligit. Hic pmū q̄rit: an ɔiugiū sit iter ifideles. Scdo que rit: an liceat huic aliā ducere pore viuēte. Tertio: an sit reputādus bigam⁹ q añ baptismū habuit vnaz ⁊ post baptismū alteram.

Questio prima.

Quod aūt[b] inter infideles ɔiugiū nō sit multis auctib⁹ probat. Ait eniz paulus: oē qd nō ē ex fide[c] pctm̄ est. ɔiūctio aūt ifideliū nō ē ex fide: ⁊ iō pctm̄[d] est nō est. ergo ɔiugium: quia nullum coniugium peccatū est. Itē augu. nō est vera[e] pudicitia hominis infidelis cuz cōiuge sua: vbi autē va pudicitia esse nō pōt: ibi nec verū cōiugium est. Item amb. iussit[f] esdras dimitti[g] vxores alienigenas per quas ibāt ad deos aliēos. Non est enim putandum matrimonium quod extra dei decretū est factū: sz cū cognoscit est emēdandū[h] Itē aug. nō est ratum[i] cōiugiū qd sine deo est. Ex his oib⁹ auctibus probat ɔiugiū nō eē inter infideles. Sed econtra alie i ueniunt auctoritates: qb⁹ pbatur ɔiugium esse iter infideles: quarū prima est illud euāgelij qd christus ait. Erunt quinq;[k] in vna domo: duo[l] in tres[m] ⁊ tres diuidentur in duos[n] deinde cum personas illas enumeraret vxorem in viruz esse diuidendam dixit et econuerso. Item qui non odit[o] patrem aut matrez aut sororē aut vxorez pp me: nō est me dign⁹. vxorē infidelem non fidelē dixit odio habendā. Item omnis q reliq̄rit domū aut patrem aut matrem aut sororē vel vxorem pp̄ter me centuplū[p] accipiet ⁊c. vxorē i hoc loco ifidelē si

a Ex fide. i. qd fit ex certa scia ɔ fidē ē pcm̄. ɔ pe. di. iij. §. his auctatibus.

d Pcm̄. vt. xxvj. di. deiñ.

e Nō ē vera. i. ad veritatē ducens.

f Iussit. s. c. n̄ facit ad p. s. el. vl. positū. q̄ nō erat int' eos mrīmonium nisi de solo facto. sz qd dñs pmisit eē fidelē cū vxore ifideli iitelligi turcā mrīmo niū pcesserat inter eos.

g Dimitti s iudeis.

h Emēdā. Zac. ij. dū. ar. q̄ non currit p̄scptiō i mrionio. qd vez ē hodie. vt ex̄ ɔ ɔsā ⁊ affi. nō debz.

i Ratū. i. isepabile.

k Quinq;. i. pater filius. mr̄ filia nurus vl' gener. Mat. x. Luc. xij.

l Duo. i. mr̄. duo sepabūt a trib⁹ q cōuītūt ad fidē.

m In tres. i. ɔ tres ɔtra. ij. n. sunt qui cōuertunt ad fidē.

n In duos. i. tres cōuertunt ad fidē. ⁊ sepabunt a duobus.

o Qui nō odit. i. q n̄ postpōit amorē p̄ris amori dei.

p Centuplū. si dicit. c. vrores sz id qd excedit cētuplū. s. vitā eternā accipiet.

a ¶ Cōsenserit. si vo nollet hitare cū eo posset eā dimittere ⁊ aliā ducere viuēte illa. j. e. c. q. ij. si infidelis. b ¶ Nō dimittat. j. e. iudei ꝫ. sed h de gētili ibi de iudeo circa quē spāliter illud obseruat. hīt. n. iudei legē ⁊ pphās g/bus mūdi ⁊ parati sūt animas simplicium fallere. sz gētiles h nō hīt. hodie tn̄ h idē videt ꝫ vtrisqꝫ ex̄ de diuor. quanto. c ¶ Scīficatus. frequent enī vn⁹ scīficat p alteꝝ. ⁊ est arg. ad ea que frequētius accidūt iura adaptari. ar. j. e. iā nūc. ad titū. ⁊. iij. q. v. accusatores vel testes. et. xxviij. di. de syracusane. d ¶ De theodora. vxore sisumij. q2 ambo erāt infideles. postea illa cōuersa est ad fidez. ⁊ p eā postea vir cōuersus est. e Nunqd. hoc. c. ē h vbo ad vbū. xxvi. di. st. deinde. ⁊ ibi exponit. Jo. f Si quis dimiserit ppt fornicationez quā fecit. g ¶ P⁹ baptismū. si dicas alterius tm̄ planū est. q2 fidelis nō cōpellit i aliquo casu infidelē eā hīe. sz nō ꝯhere cuz alia. nisi i tribus cāib⁹. ex̄ de diuor. gaudem⁹. Sz si vterqꝫ fuerit fact⁹ fidel' dicit. h. q q̄cūqꝫ mō eā dimiserit siue q2 ddit libellū repudij siue alio mō sp cōpellit eā recipe p⁹ vtriusqꝫ baptismuz. Nā dicit oē pctm̄ deletū ē i baptismo et exceptionē que viro cōpetebat. sz tuti⁹ ē distinguē cuz Gen. ⁊. innocētio. vt si dicat q ante dedit ei libellū repudij. ⁊ mō vterqꝫ cōuersus est. cōpellit eā recipere. nec pōt mō ei obijcē si cū alio ꝯrerit q̄si oblectuz fornicationis repellat. Naz lz in vitate fornicata sit. q2 tn̄ illa fornicatō licita est fm eos. nō pt eaz repellere. Si vo al's fornicata fuisset. ⁊ ppter illā fornicationē eā dimisisset. nō cōpellit eā recipere. hoc totuz hēs ex̄ de diuor. gaudemus. §. vlti. nec est ꝫ de ꝯse. di. iiij. sine pnia. ⁊ de pe. di. vi. nullus. nō enim dico p baptismuz alteri⁹ exceptionē sibi cōpetētez auferri posse. ⁊ rōnē isti⁹ plene nō vi. xxvi. di. deide. i si. q2 fornicatio nō tm̄ vxorē sz vir maculat. xxxij. q. i. i

(Margin: ti. 7. — ad titū. — Gen. 7. — mat. 19. — mar. 10. — matt. 19.)

gnificat: que ppter christum dimittitur: dum potius ipa q̄ christi fides deseritur. Jtem apostolus. si quis frater vxorem habet infidelem: ⁊ hec consenserit[a] habitare cum illo non dimittat[b] illaz. ⁊ si qua mulier habet maritum infidelem: ⁊ hic consenserit habitare cum illa nō dimittat virum suum. sanctificatus[c] est enim vir infidelis per mulierem fidelem: ⁊ sanctificata ē mulier ifidelis per virum fidelez. Jtez ad titum hortare adolescētulas vt diligant viros suos. hoc tam de fidelibus q̄ de infidelibus intelligendum est. Jnfidelibus nanqꝫ viris fideles mulieres propensius propter deum debent obsequi: vt sic viros suos christo lucrari valeāt. Sic in passiōe beati clementis de theodora[d] ⁊ sisumio legitur mirabiliter contigisse.

Item innocentius papa ruffo et eusebio episcopis macedonibus.

Bigami reputantur q ante baptismū habuerit vnā ⁊ post baptismuz alteram.

Nunquid[e] non erunt admittendi in hereditatis cōsortiuz: qui ex ea suscepti sunt: que ante baptismuz fuit vxor. eruntqꝫ appellādi naturales: quia non est matrimoniū legitimuz vt vobis videtur: nisi illud qd post baptismum assumitur ipse domin⁹ cū interrogaretur a iudeis si liceret dimittere vxorem suam: atqꝫ exponeret fieri nō debere addidit. q̄s de⁹ cōiūxit: homo nō separet. ac ne de his putetur esse locutus qui post baptismuz vxores sortiunt: hoc ⁊ a iudeis interrogatū esse ⁊ iudeis esse rn̄sum meminerint: q̄ro ⁊ sollicitus q̄ro: si vna ⁊ eadez sit vxor ei⁹ qui antea cathecumin⁹ ⁊ postea fidelis sit: filiosqꝫ ex ea cuz esset cathecumin⁹ susceperit: ⁊ postea alios filios cuz fidelis eēt: vtrū sint fratres appellandi: an non habeāt postea defuncto patre cuz ceteris hereditatis herciscūde ꝯsortiū: qbus filioꝝ nomen regeneratio spūalis dicit abstulisse qd cum ita iudicare atqꝫ cōsentire absurdū est: que rō est hoc malū defendi ⁊ vacua magis opinione iactari q̄ aliq̄ auctē roborari cū nō possit iter pctā deputari qd lex pcepit ⁊ de⁹ cōiūxit.

Itē ex decreto euticiani pape.

Infidelis potest [illegible] post baptismū recipere quā ante dimiserat.

Si qs gētilis gētilem vxorez dimiserit[f] añ baptismuz: post baptismū[g] in potestate eius erit eam hēre vl' nō habere.

Itē.

Fidelis in fidelem discedētem sequi non cogitur.

Similiter modo[h] si vn⁹ ex ꝯiugaris baptizatus est ⁊ alter gētilis est: ⁊ q seq nō vult sic dic aps: ifidel' si discedit discedat.

Itē aug. de fide ⁊ opib⁹.

Sine culpa relinqt vxorē q cuz fideli hitare noluerit.

S ꝯiugio. i. cor. 7. Jā mō. h

a Uxor infidelis. hoc. c. et sequens. intelligitur de dispari coniugio per hoc quod dicit. si cum viro christiano et c. et ibi quando ad baptismum. et continentur hic duo casus in quibus licite dimittitur vxor infidelis. cum non vult cohitare vel vult. sed ea conditione. vt vir committat aliquod mortale peccatum. de pari autem coniugio hoc non intellexit. quia si vterque coniugum est fidelis. fidelis fidelem nunquam potest dimittere secundum hoc. nisi ob fornicationem carnalem vel spiritualem. scilicet idolatriam dotantum. alias si. vnde si vxor protrahat virum ad mortale peccatum prohiberet eam et castiget si potest et non consentiat ei. Sed alij intelligunt hoc pari coniugio quia fidelis fidelem bene potest dimittere. si compellitur ab eo ante mortale peccatum nec forte resistere potest. Sed expresse contradicit. extra de diuor. quanto. Sed ponit quod dimisit. sed post penitet numquid iterum illa tenetur eam recipere. distingue per decre. extra de diuor. de illa b ¶ Societate. id est matrimonio. c ¶ Coniuncta. olim in infidelitate. d ¶ Relinquitur a viro facto christiano. et tunc licite potest alij copulari vir. e ¶ Non attendit. alius casus est et ponit iterrogatiue. q. d. non solum in permisso casu licite dimittit vxor. sed non attendit. id est non ne attendit et c. f ¶ Eam. id est infidelem. g ¶ Transfigebas. id est pascebas. h ¶ Et membrum. id est vxorem. i ¶ Amputabit. remouendo a se corporaliter.

Uxor[a] legitima societa/te[b] coniuncta[c] sine vlla culpa relinquitur[d] si cum viro christiano permanere noluerit: non attendit[e] eo modo eam[f] rectissime dimitti si viro suo dicat: non ero vxor tua: nisi mihi de latrocinio diuitias congreges: aut nisi solita lenocinia quibus nostram domum transfigebas[g] etiam christianus exerceas aut si quid aliud vel facinorosum vel flagitiosum in viro nouerat: quo delectata vel libidinem explebat: vel facilem victum habebat: vel etiam ornatior incedebat. tunc enim ille cui vxor hec dixit: si veraciter egerit penitentiam ab operibus mortuis quando ad baptismum accessit habetque in fundamento fidem que per dilectionem operatur: procul dubio plus tenebitur amore diuine gratie quam carnis luxuria et membrum[h] quod eum scandalizabat fortiter ambutabit[i]. Item in sermone domini in monte lib. i. Licite dimittitur vxor que virum suum cogere querit ad malum.

Idolatria[k] quam sequuntur infideles et quelibet noxia superstitio fornicatio est: dominus autem permisit causa fornicationis vxorem dimitti: sed quia permisit et non iussit dedit apostolo locum monendi: vt qui voluerit non dimittat vxorem infidelem: cum quo sic fortassis possit fidelis fieri. Item si infidelitas[l] fornicatio est: et idolatria infidelitas et auaricia idolatria est: non est dubitandum: et auariciam fornicationem esse. quis ergo iam quamlibet illicitam concupiscentiam potest recte a fornicationis genere separare: si auaricia fornicatio est. ex quo intelligitur quod propter illicitas concupiscentias non tantum que in stupris cum alienis viris aut feminis committuntur sed omnino propter quaslibet que animam corpore male vtentem a lege dei aberrare faciunt: et perniciose turpiterque corrumpi possit. sine crimine et vir vxorem suam dimittere et vxor virum: quia exceptam dominus facit causam fornicationis. quam fornicationem sicut supra consideratum est: generalem et vniuersalem[m] intelligere cogimur. cum autem ait excepta causa fornicationis: non ait cuius ipsorum viri aut femine. ¶ Non. n. fornicantem tantum vxorem dimittere conceditur: sed quisquis eam quoque vxorem dimittit a qua ipse cogitur fornicari: causa vtique[n] fornicationis dimittit: velut si aliquem cogat vxor sacrificare[o] idolis: qui talem dimittit causa fornicationis eam dimittit non tantum illius sed etiam sue. illius quia fornicatur: sue ne fornicetur. Idem de adulterinis coniugijs li. ij. Que simulachrum facit nec resipiscit dimittatur a viro suo.

Non solum mechatio est illius que carnem suam coiniungat[p]: sed et que simulachrum[q] facit mechatur. quod si in his factis perseuerat et penitentiam non agit: recedere[r] ab illa et noli

Idolatria lata. secundum hoc de dispari coniugio intelligitur sic procedit l ¶ Item si auaricia est idolatria. et idolatria est infidelitas. et infidelitas est fornicatio. ergo auaricia est fornicatio. m ¶ Uniuersalem. ar. quod indefinite dictum generaliter debet intelligi. ff. de iure. quibus secundum §. vlti. xxxi. q. i. quod si dormierit. n ¶ Utique. quia ipsa cogit eum fornicari spiritualiter. o ¶ Sacrificare. idem est si cogat ad quodcumque mortale peccatum et non quod propter fornicationem corporalem semel commissam potest eam dimittere. xxxi. q. i. dixit. sed propter spiritualem non nisi perseuerat. j. c. primo. p Non solum coniungat cum alio a continge suo. q ¶ Simulachrum. id est idolum colit. r ¶ Recede. hoc. c. intelligitur de duobus fidelibus quorum alter labitur in heresim. iterum quos cum ratum fuerit matrimonium nec solum alio la

deut. xxiiij. mat. xix. mar. x.

mat. xix. mar. x.

bente nec ɔhẽ pōt.lʒ sec⁹ sit in casu ɔuerso.s. cū alter ĩfideliū ɔuertit̃ tūc in trib⁹ casibus dissoluit̃ ꝛ ɔhẽ pōt.vt h̄ totū hẽs ex̄ ꝺ diuoꝛ. q̄nto. Itẽ nūqd est ꝑceptū ꝙ dic̄ recedẽ ab il la.dic̄.h.q2 ex q̄ ɔsenserat ꝑceptū est.si ẽ noto riū.lʒ h̄ q̄ntū ad reddẽduʒ debitū lʒ exigere ꝑt.ꝛ sic itelligit.xxxij q.i.c.i.vĩ tñ h.ꝙ i h̄ casu ad min⁹ ɔsiliū sit ꝙ recedat ab illa.ar gu.i.e.iā nūc Sed ibi ẽ ɔsiliū qñ alt ĩfideliū ɔuersus est.h̄ ꝟo ꝑceptū ꝛ pōt eẽ ea rõ.q2 maioꝛ est h̄ ɔtumelia creatoris.vt ex̄.de diuoꝛ.q̄nto.ꝛ ꝙ sit ꝑceptū hẽs ex̄ ꝺ iure iurā.quẽad modum.

a ℂ Sinaūt.i.si nō reuocas caʒ a suo ꝓposito.

b ℂ Si fidelis.liber tatẽ.naʒ dico ꝙ ipo iur̃ sol uit̃ vinculuʒ mr̃imonij ñ ꝑ sniaʒ ecclie lʒ ipso iure.s. in trib⁹ cāib⁹ in qb⁹ ɔhere pōt.Naʒ ɔtumelia creatoris soluit ius mr̃imonij si tñ ĩfidel̃ vult redir̃ ad fidẽ priusq̄ȝ cuʒ re liqua ɔtraxit. cogit̃ recipe eā vt ex̄ ꝺ diuoꝛ.gaudem⁹.i fine.

vivere cū illa: sinaūt^a ꝛ tu ꝑticeps peccati illi⁹ eris.

Itẽ amb.ad hil. Amore cuiuslibeʒ nō ẽ ɔ fide recedendū.

Si ĩfidelis di|cit apl's discedit disce dat.nō ẽ ꝟuituti subiect⁹ ff aut soroꝛ in hmōi.i.si in fidelis noluerit eẽ cū ɔiuge sua fideli: hic cognoscat fidelis suā libertatẽ^b nec ita se subiectuʒ putet ꝟuituti: vt ipsaʒ dimittat fideʒ: nec ɔiugẽ amittat infidelẽ h̄ ꝛ de ĩfidelib⁹ filijs ꝛ filiab⁹ ꝛ pentib⁹:h̄ ꝛ ꝺ ffib⁹ ꝛ soroꝛib⁹ itelligit̃ ꝑpt christū^c esse dimittendos cū ponit ɔditio ista: vt ꝑpter christuʒ dimittat:si eū secū hr̃e desiderat h̄ ḡ ꝛ de domo ꝛ agris ꝛ de ceteris reb⁹:q̄ iure pecuniario possident̃ intelligẽdū est. Itẽ aug. ad pollentiū. Nō etiā infideles sūt ɔiuges: ꝛ ꝙ fide li licet dimittere infideleʒ.

Iam nūc^d illud videa|mus qd̄ ait apl'us:ce|teris^e autẽ ego dico^f non dñs ad imparia.s.vbi non ambo christiani fuerãt cō iugia locuturus: qd̄ mihi visuʒ est cuʒ monẽdos di|xisse:q2 eniʒ ɔiunx fidelis relinquere ɔiugẽ licite ꝑt infidelẽ:iō h̄ fieri nō dñs lʒ apl'us ꝑhibet^h: qd̄ eniʒ dñs ꝑhibet: fieri oio nō lʒ monet ḡ apl's^i ꝙ possit esse multoꝝ occasio lucrãdoꝝ: vt fideles ɔiuges in relin|quẽdis infidelib⁹ ꝑmissa li centia nō vtant̃.tibi aūt vi det̃ ĩfideles quoq3 dimitti a fidelibus nō licere: q2 h̄ vetat^k apl's cuʒ ego dicam licere:q2 h̄ non vetat^l dñs non tñ dico expedire:q2 h̄ ne fiãt monet apl's:q red|dit etiā rõneʒ.cur fieri nō expediat q̄uis liceat:qūo enim scis inquit mulier si viꝝ saluū facies:aut vnde scis vir si saluā facies mu|lierẽ:cuʒ ꝛ superi⁹ dixisset sanctificatus^m est vir infi|delis ĩ mliere fideli: ꝛ mu|lier infidelis scificata est in fratre:hoc est i christiano: aliogn^n filij vestri imundi essent:nūc aūt sancti sunt^o ad lucrãdos ɔiuges ꝛ fili|os christo exẽplis etiā que ꝑuenerãt^p videt̃ hoꝛtat⁹. cur ḡ nō expediat ẽt ĩfide|les ɔiuges dimitti a fideli bus:cā euidẽter expssa ẽ.

ℂ Nō eniʒ ꝑpter viculū^q cū talib⁹ pactū ɔiugale est ꝟuandū:lʒ vt q̄rant i xp̄o: recedi ab ĩfidelib⁹ ɔiugib⁹ apl's vetat.multa eniʒ sunt faciẽda nō iubẽte lege sed libera charitate: ꝛ ea sunt in nostris officijs^r gratio|ra:que cū liceret nobis ẽt nō impendere:tñ cā dile|ctionis ipẽdimus. ℂ Aū ipse dñs prioꝛ cum se tribu tum nō debere soluere de|mõstrasset:soluit tñ vt nō

ꝗ2 pri⁹ ꝺ pari bus ait apl's.

f ℂ Dico.i. cōsulo ꝛ sua|deo.ꝛ ex dei tamen aucto ritate ñ mea.

g ℂ Monẽ|do.i.non ꝑre cipiendo.

h ℂ Prohi|bet ponit̃ hic impꝛopꝛie.i. sub foꝛma ꝑ|hibitiōis mo net ne fiat.

i ℂ Aposto|lus.ideo.i.ꝑ missa a dño .i.nō ꝑhibita lʒ

k ℂ Uetat.i. dissuadet.

l ℂ Uetat. arg.aliqd eẽ hoc ipo licitū quod nō est a dño vetitū arg. xxxi.q.i. qd si doꝛmie rit.ff.de pcu. mutuo.

m ℂ Sancti ficatus .i. ad fidẽ cōuers⁹.

n ℂ Aliogn .i.si alijs ad|hes̃rint viuẽ tibus relictis ꝛ cohabitare volẽtib⁹ filij quos ex alijs genuerint nō erūt legitimi vel loquit̃ de filijs pri⁹ na|tis qui rema nẽt imūdi.i. infideles . q2 nō cōuertunt̃.

o ℂ Sancti sūt.i.esse possūt.

p ℂ Prouenerant.i.frequẽter accesserant.

p ℂ Preuenerãt.ar.ad eū que frequẽtī⁹ ac|cidūt iura adaptari.

q ℂ Uiculū tantū.lʒ vt eos lucrent̃.

r ℂ Officijs.i.operibus.

c ℂ Christum.ar.ꝙ mod⁹ nō facit ɔditionẽ.naʒ dicit cū ponit ista ɔditio ꝛ post dicitvt christū ꝛc.

d ℂ Iam nūc.sic ɔtinua.hacten⁹ tractauim⁹ h.ex̄ ꝺ ɔdi.apo.c.ij.ꝛ ex̄ vt ec.bñ.vt nr̃ʒ.

ℂ De parib⁹ ɔiugijs fideliū.i.ꝺ qb⁹ dixit apl'us in ep'la ad coꝛithios.his q mr̃imonio iuncti sūt dico nō ego lʒ dñs.vxoꝛẽ a viro nō rece|dere ꝛ vir vxoꝛeʒ nō dimittat.nā ceteris dis|parib⁹ ꝛc.

e ℂ Ceteris.i.disparib⁹ ɔiugijs.

Margin: .i.coꝛ.7. — i.coꝛ.7. — i.coꝛ.7. — mat.17.

a ¶ Gerēs.i.dirigēs. b ¶ Testant.ar.q p sequētia determiari pūt pcedētia.h generale hēs.xliij.di.sit rector.i fi.c ¶ Cū sim.i.null⁹ būficijs obnoxi⁹. d ¶ Oiuz.i.talē me exhibuiyt cōmodū oiuz facerē z hfecivt ples zc.

e ¶ Ptātez. s3 ne diceret. cur id h facēt qz nō egeret. sbdit.q.d.egenus ne qd ipedimētū zc. f ¶ Si alij hypocrite. g ¶ Potestatis in ptāri ue ptcipet rebus nostris. h ¶ Nonne magis nos q ampli⁹ diligimus vos qz res vestras. i ¶ Sed oia .i.famē si im z similia. k ¶ Bem⁹. naz corinthij erāt auari. z se retrahebāt a pdicatione vl' id qz si ipe accipet multi erant pseudo apli q statim pdicarēt t'ac ciperēt. z ita īpedirēt euāgeliuz s3 cum iste nō acciperet.nec illi au derēt accipere.z ita non predicarent.

scādalizaret eos qb⁹ad eternā salutē gerēs morē gsulebat. iā vo apls queadmodū ista gmēdet: ei⁹ vba testantur ubi dicit: cū sim liber ex oib⁹ oiuz me seruū feci vt plures lucrifacerē: cum paulo supi⁹ dixisset: nūqd nō hūm⁹ licētiā māducādi z bibendi: nūqd non habuimus licētiā sorores mlierē circūducēdi: sicut z ceteri apli z frēs dñi z cephas: an ego solus z barnabas nō hūm⁹ ptātē hoc opandi: qs militat suis stipēdijs: an qs plātat vineā z de fructu ei⁹ nō edit: qs pascit gregē z de lacte ei⁹ nō comedit: z paulopost si alij ptātis nre iura pticipāt: nōne magis z nos s3 nō sum⁹ vsi hac ptāte s3 oia toleram⁹ ne qd ipedimētū demus euāgelio xpi

I. tē. Ab īfidelib⁹ giugib⁹ lz recedē. s3 nō expedit.

Sic enim neq3 recedere ab vxorib⁹ īfidelib⁹ vl a maritis fideles viri vl femie nō phibent a dño vt neq3 iubeāt.nā si dimittere tales cōiuges iuberent

i.ficut.neq3 iubemur recedē.s3 h pmū neq3 abūdat. vl' si vis q nō supabūdet dic neq3 recedere.i.retinē zc.i.sicut fideles viri z femie nō phibent nō recedē.sic nec iubent nō recedere qd nec illud nec istud fit. h cōtinuat ad pmissaz partem.c.

nullus loc⁹ eēt gsilio monētis apli ne hoc fieret.nullo enim modo qd dñs iubet: seruus bonus prohibet. ¶ Item cuz ergo cepisset gentib⁹ euāgeliū pdicare z iunctos gentiles gentilibus comperit coniugibus ex quibus si non ambo crederent: sed vnus aut vna: z infidelis cum fideli consentiret cohabitare non phiberi a domino debuit fidelis infidelem dimittere nec iuberi: ideo. s. non prohiberi: quia iusticia pmittit a fornicante discedere: z infidelis hominis fornicatio maior est in corde: nec vera eius pudicicia cum coniuge quidem dici potest: quia omne qd non est ex fide peccatum est: qz uis veram habeat fidelis pudiciciam etiaz cum infideli coniuge que non habet veram: ideo autē nec iuberi debuerunt fideles ab infidelibus separari: quia non contra iussionē domini gentiles fuerunt ambo cōiuncti. Q. uoniā ergo ab infideli fidem di

m ¶ Nō prohibent.nō recedē hic nō perit hic nō s.positū q ista vnā affirmatione.sed pter iterptatione.s.positam. potest tū legi vtrūq3 et erit idem sensus. n ¶ Naz pma ratio qre dñs nō pcepit dimittis les scz vt apostolo eēt loc⁹ monēdi.vt h fieret h s3 nō dicoesse vep. ideo dixit.nā si zc. o ¶ Seru⁹. nam apostolus nullo modo facēt gtra dñm.sicut dicit ptor q cōtra leges non tuebit aliquē ff.d publi.cū sponsus.§. si res.nō reuocant a filio q a patre gerū tur.C.d resti.

1.cor.9. | 1.cor.9. | mat.19. 1.cor.7. | mat.19.

l ¶ Sicut3 in pma parte ponit vsq3 ad.§. qm ergo scilicet augustini sup illa auctoritate apli.ego p co nō dñs.q si vir fidelis hz vxorē īfidelē.nō dimittat eā z ondit rōnē qre dñs nō phibuerit ne iussit. In scda pte vsq3 ad tu aūt ponunt tres solutiōes augusti ni ad totidē obiectiōes pollicitij. In tertia pte vsq3 ad.§.itelligitis ponit expositio z itellectus pollētij sup aucte pdicta quā augustin⁹ reprobat. Ultimo ponit epilogatio quā augustin⁹ facit īferēs victoriosissimā gclusionē. z gstrue sic.fideles viri sic nō phibent recedere ad īfidelib⁹ vxorib⁹ vel fideles femine sic nō phibent recedē ab īfidelib⁹ maritis.vt

misit.que a patre. p ¶ Itez cuz g.rō qre non phibuit tales dimitti.i.vt nihil phiberet qd iusticia exigit fieri.iustū enim est vxorē dimitti ob fornicationē.pfertiz spūalē. q ¶ Ei⁹.i. virtutis vel du es ad veritates.xxxij.q.i.dixit. r ¶ Pudiciciā.s.pri.q.i.nuptiaz.§. sed ibi pudiciciā gtinēciā nciat.h vo vtutē castitatē q ēt iter nuptiaz opa nō amittit. s ¶ Ideo. scda rō qre nō pcepit.s3 male dicit.qz prima nō pcessit q ad istū articulū. t ¶ Iussiones. ar.q si gētil cū gētili gtrahat nō facit gtra pcē ptū dñi.cū mrimoniū sit iter eos. vn si veniūt ad fidē n dñt separi. v ¶ Qm g.rūsio aug. ad pollētū dicētē.q ex q apls gsuluit.z non

dñs eiꝰ ꝯsiliū tanq̃ humanū nō diuinū ꝯtē/nēdū est. Rñdit ergo aug. Quis id qđ ꝯsuluit apl's nō ꝑcipiat dñs. nihilominꝰ ꝯsiliū apli tanq̃ a spūsctō insuluꝫ acceptādū est. ⁊ ꝙ ħa beat a spūsctō ꝓbat ꝑ duo silia. ⁊ nō ꝙ obie/ctiones pollētij nō ponun tur ħ. sꝫ colli gūt ex rñsio nibꝰ aug. sic dicit lex ꝙ si in istro cautum est mihi pecuniā dari ꝑsumit sti pulationē eē in terpositā vt C. đ cō. sti. l. i.

ꝯsulēdo dixit. qui dat nuptui bñ facit. qui nō dat melius facit. Et rñ. ꝙ quedā licita sunt quoꝝ vtrunq̃ expedit. vt dare nuptui ⁊ alia quoꝝ vnū expedit aliud nō vt dimittere non dimittere. cuꝫ p̄linis recte ponunt̄ hec adie-ctiua bonum meliꝰ cū scđis nō. q: vtrūq̃ nō ē bonū. q: nō meritoriū Et ideo dicit apl's q dimit tit bñ fac ⁊c.

a ℂ Dicit. i. monet ñ dñs dicit. i. ꝑcipit ita repetitur vbū in illa si gnificatione. nā si in eadē falsū esset. q: qcqd monet apl's monet dñs put segt ⁊ expositio va ria huiꝰ verbi dico bñ ꝓba tur p intelle ctū illiꝰ aucto ritatis. de vir ginibꝰ aūt ꝑ ceptū dñi nō habeo ⁊c.

b ℂ Dixissꝫ. ad ostēdēdū ꝙ hēbat. s. eiꝰ cōsilio stātū esset.

c ℂ Insepa bilia pro ma iori pte. nam q̃dā attribu unt̄ pr̄i q̃ nō filio ⁊ ecōtra ħ. Sed tu dic opa opantia opata. n. opa nō sūt insepa bilia de cōse. di. ij. c. vlti.

1. cor. 7.

scedere non prohibet nec iubet dominus: ideo vt nō discedat apl's dicit[a] nō dñs hñs vtiq̃ spiritū sanctū in q̃ dare posset vtile ⁊ fidele ꝯsiliū. vñ cū dixissꝫ[b] de muliere cuiꝰ vir mortuꝰ fuerat: beatior āt erit si sic ꝑmāserit ſm ꝯsiliū meū: ne qs ħ ꝯsiliū tanq̃ hūa/nū nō diuinū ꝯtēnēdum putaret adiecit: puto autē ꝙ ⁊ ego spm̄ habeā dei. ꝓinde itelligēdū est etiā ipsa q̃ a dño nō iubent̄: sꝫ a scō eiꝰ famulo vtilit̄ suadent̄: eodē dño ispirāte suaderi. absit. n. vt qsq̃ catholicus dixerit ꝙ suadet spūsscūs nō dñs suadere: cuꝫ ⁊ ipse dñs sit et inseparabilia[c] sint opa trinitatꝭ. dicit. n. aplus de ṽginibꝰ aūt ꝑceptū dñi nō hēo: ꝯsiliū aūt do: non vt ꝯsiliū ħ alienū existime/mus a dño: cū ꝯtinuo seq̃tur ⁊ dicat: tanq̃ misericor/diā ꝯsecutꝰ a dño vt fidel' essē. ſm q̃ deū dat ꝯsiliū fidele in eodē spū de q̃ ait: puto aūt ꝙ ⁊ spm̄ dei hēā verū tñ aliud ē dñi iubent̄ imperiū: aliđ ṽo ſui ſꝫ misericordiā charitatꝭ: q̃ illi a dño ē ispirata atq̃ donata fidele ꝯsiliū. aliud. n. ibi facere nō licēt: ħ aūt lꝫ ita sane[d]: vt ipm licitū ptīꝫ qdē expediat ptīꝫ ṽo nō expe/diat. expedit. n. tūc qñ ñ soluꝫ ꝓpt iusticiā[e] q̃ corā đo est ꝑmittit̄: sed ēt hoibꝰ nulluꝫ ex ħ ipedimētū salutis infert̄: velut cū dat ꝯsiliū nō nubēdi apl's ṽginibus vñ ꝑceptū dñi se nō hīe testat̄. lꝫ aliud facere. i. nubē ⁊ minꝰ ꝯtinētie bonū tenē in nuptijs ipm q̃q̃ licitū etiā expedit[f]: qm̄ in vetita ⁊ illicita ruiturā carnis infirmitatē sic excepit hone/state nubēdi: vt neminē i/pediat ad salutē. Quis magis expediret: magisq̃ honestū eēt: si ṽgo ꝯsiliū quo ꝑceptū eā nō cōpellit arriperet. tūc aūt ñ expedit id qđ licitū est. qñ ꝑmittitur qdē sꝫ vsus ipsius ⁊ ptātis alijs affert ipedimētū salutis. sicut est vñ iā diu log/mur discessio ꝯiugij fidelis ab infideli quā nō ꝓhibet dñs ꝑcepto[g] legis: q: corā illo iniusta nō est sꝫ ꝓhibet[h] apl's ꝯsilio charitatꝭ: q: ifi/delibꝰ affert ipedimētū sa/lutis nō solū q: ꝑniciosissime scādalizant̄ offensi: ve/rū ēt q: cū in alia ꝯiugia ceciderint viuētibꝰ eis a q/bus dimittūt̄ adulterinis[i] nexibꝰ colligati difficile resoluunt̄. ℂ Jđ hic vbi qđ lꝫ nō expedit: nō pōt[k] dici dimiserit ifidelē bñ fac: si nō dimiserit: meliꝰ fac: sicut dictū est q dat nuptui bñ fac et q nō dat nuptui melius facit. q: illud nō soluꝫ sed vtrūq̃ pariter[l] lꝫ. vnde ad nihil hoꝝ ꝑcepto dñi quisq̃ cōpellit̄: sed vtrūq̃

Ibidē. ꝯ

e ℂ Justiciā. i. pp ipꝫ nubē qđ ē iustū

f ℂ Expedit. ij. xxxij. q. v. q sitit. ꝯ ⁊ expedit qdēꝫ et nō expedit. expedit cā fornicatiōis vitande nō expedit qm̄ vxorati cū sint diuisi ⁊ cogitat̄ eoꝝ oporteat qūo placē possint ⁊ huiꝰ vxoribus. diuisis obsequijs ⁊ oīonibꝰ itēdere adeo expeditē ñ valēt. vt ex đ cle. ꝯiu. qđ te q̃ expedit nubē quo ad fornicationē vitādā. sꝫ nō expedit volēti tendē ad regnū celoꝝ. et sic soluunt̄ ꝯ. xxxij. q. v. tunc sol.

g ℂ Precepto. s. xxxij. q. i. integritas.

h ℂ Sꝫ p. i. sꝫ forīs ꝓhibitōis dissuadet

i ℂ Adul. ar. ꝙ fidel' q dimittit vxorē ifidelē cohitar̄ volētē ñ ptaliā ducere i m̄rimoniū. nec illa a'iū. ꝯtrāhet m̄rimoniū. vt. j. q. ij. §. qđ ṽo. c. si qs.

d ℂ Ita sane. ħ rñdet aug. secūde obiectioni pollentij. dicētis quare nō plꝰ dixit ꝯsulēdo. bonū est dimittere vxorē infidelem. meliꝰ est autē cuꝫ ea manere. sicut alibi

k ℂ Non pt. ħ elicē scđaꝫ obiectiōēꝫ pollētij. l ℂ Parit

alterũ quidem pp idolatrie fornicationẽ. alterũ pp lucrãdi actionẽ
a ℭ Nisi ita. i. nisi dñs daret aplo liberũ locũ phibẽdi. i. dissuadendi. aplus dissuadẽ nõ debẽt si 9triũ dñs phibuisset vel pcepisset qd si fecit.
b ℭ Jussionez si dñs p hibuisset.
c ℭ Proinde hic incipit assignare silitudines z dissilitudines.
d ℭ Cõsiliũ s. xvij. q. i. nuptiarum.
e ℭ Dimittit sicut qui dat nuptui bñ facit sed q non dat meli9 fac. q2 vtrũqz licitum est. lz non expediens.
f ℭ Exponẽs ego. s. suũ euãgelio matthi.
g ℭ Ab apostolo. i. dictũ.
h ℭ Prohibent. s. dissuadentur.
i ℭ Nõ expediant. s. xiiij. q. i. qd precipitur.
k ℭ Si aũt. hic rñdet tertie obiectioni pollẽtij dicẽtis. cũ h vbũ dico pceptiue ponat i epla ad galathas. dico vob qz si circũcidamini zc. quare nõ sir pceptiue. cũ dicit ego dico nõ dñs. vel cõcesso etiaz q

expedit aliud min9 aliud amplius. vñ ad id qd amplius expedit: cõsilio apli quicunqz põt cape puocat. hic autẽ vbi de dimittendo vel nõ dimittẽdo infidelis cũ fideli 9iugio q̃ritur: vtrunqz quidez licitum est pariter per iusticiã que corã dño est. z iõ nihil horum phibet dñs: sed non vtrũqz expedit pp̃ter infirmitatez hoiuz. Et ideo id qd non expedit apls phibet: dante dño locũ sibi liberum phibendi. q2 neqz id qd monet apls phibet dñs: neqz id qd prohibet apls iubet dñs. quod nisi ita[a] esset neqz 9tra phibitionez dñi apls aliqd moneret: neqz 9tra iussionẽ[b] eius aliqd phiberet. proinde[c] in his duabus causis vna de nubendo vl de nõ nubẽdo: altera de infideli 9iuge dimittẽda vel nõ dimittenda: aliqd sile inuenii in vbis apli z aliquid dissile. sile quidez est illud qd ibi dicit. pceptuz dñi nõ habeo: 9siliũ[d] aũt do. z hic dicit ego dico nõ dñs. quale est eniz pceptũ dñi nõ habeo: tale est non dicit dñs: z quale est consiliũ autez do: tale est z ego dico. ℭ Illud autẽ dissile est: q2 de nubẽdo vl de nõ nubendo dici põt. hoc bñ fieri põt: illud aũt meli9: qm̃ vtrunqz expedit: vnuz minus aliud magis. at vo de 9iuge infideli dimittẽda vel non dimittẽda: qm̃ vnũ hoꝝ non expedit: aliud expedit: dici non opz. q dimittit[e] bñ facit: z q non dimittit melius facit: sed

dici oz nõ dimittat: q2 lez nõ expedit. sic g̃ possum9 dicẽ meli9 eẽ ifidelẽ 9iugẽ nõ dimittere: Quis liceat dimittere. quẽadmodũ recte dicim9: meli9 eẽ qd lz et expedit q̃ id qd lz et nõ expedit. ℭ His ꝺ cãis factum est: vt ego exponẽs[f] dñi s̃m monẽ quez in mente plurez habui: vbi vẽtũ ẽ ad q̃õnẽ de 9iugib9 dimittẽdis vl nõ dimittendis: adhibuerĩz 9siliũ ab aplo[g] dictũ non pceptũ dñi vbi ait. ceteris aũt ego dico ñ dñs: monẽs eos q hñt cõiuges ifideles: vt 9sentientes hitare secũ nõ dimitterẽt. qd vtiqz iõ monẽduz nõ iubẽdũ fuit. q2 nõ tãto põdere phibẽtur[h] hoies facere licita: Quis nõ expediãt[i] q̃nto põdere phibẽda sũt illicita. si aũt[k] alicubi apls ẽt illa q̃ iubẽda sũt monere dignat: h fecit pcẽdo ifirmitati ñ piudicãdo[l] iussioni. vñ sic dicit nõ vt 9fundã vos hec scribo: sz vt charissimos filios moneo: qd hz q̃õnis: vbi ait[m]: ego dico nõ dñs. itez vbi ait. ecce ego paul9 dico vob q2 si circũcidami xp̃s vob nihil pderit. nũqd[n] ẽt h dixit[o]. ecce ego dico ñ dñs: nõ sũt itaqz silia ista: q2 ẽt illa q̃ iubet dñs nõ ẽ idignũ vl 9triũ si eadẽ monet apls. monemus. n. eos q̃s charos hẽm9: vt faciant dñi pcepta vl iussa. cũ vo dicit. ego dico nõ dñs: satisõndit dñm nõ phibere qd ipse phibebat. phibuisset aũt dñs si eẽt illicitum[p]. ergo s̃m ea q̃ supra dixim9 9multũqz vsauim9

admonitiue ponat ibi vbũ dico vob. q2 si circũcidami zc. nullã icõuenlẽs inde seqt. nõ eni idignuz ẽ si q̃ iubz dñs monet apls.
l ℭ Nõ piudicãdo. sicut dic lex. q voluntarie tutele munera pui legijs nõ piudicãt. C. ꝺ excu. tuto. volũtaria.
m ℭ Ubi ait. rõ ad itiã.
n ℭ Nũqd. ar. ff. de vsur. si stiplat9. nã ibi di q si stipulat9 sũ a te rẽ mihi dari vacuãqz possessionẽ tradi fruct9 veniũt in stiplone. si aũt rẽ tm̃ mihi dari. ñ vẽit in stiplone ar. 9. ff. p so. sz z si adijciatur. Jtẽ ẽ hic ar. q ñ ẽ ar. gumẽtãdũ ꝺ 9silib9 ill' int q̃ dissilitudo attẽdit. ff. de rei vẽ. si nauis. z. ff. ꝺ cõdi. ide. plẽ. z ita itellige. ff. e. ti. si re9. z h bñ di. ff. ꝺ in iusto. z ru. te. l. iij. o ℭ Dixit. ff. ꝺ iu. si fãilia.
p ℭ Jllicitũ ar. oẽ illicitũ esse phibitũ. sallẽt ibi declina a malo z fac bonũ. dic ibi exposito: a malo oi z exaudi h de mortali. vẽtalia. n. nõ sũt

Ibidẽ

i. co2. 7.

i. co2. 9

Gal. 5

licitū erat p iusticiā: s3 non licitū erat faciēdu3 ppter liberā beniuolētiā[a]. Tu vo cui placet ita nō licere qd non vetat dñs sed apl'us: quēadmodū non licet qd vetat dñs cum exponere voluisses. qd sibi velit qd ait. ego dico nō dñs: cum alloqueret fideles quibus essent ɔiuges infideles di/xisti: q2 dñs iussit: ne con/iugia sibimet diuersa reli/gionis copularēt: ꝛ ipsum adhibuisti testimoniū dñi dicentis: nō accipies vxo/rem filio tuo de filiabus alienigenarū: ne traducat eu3 post deos suos: vt pe/reat anima eius. addidisti etiam verba apli: vbi ait. Mulier alligata est viro qdiu vir eius viuit. q si mortuus fuerit vir eius li/berata est: et cui vult nu/bat tm̄ in dño qd ita expo suisti: vt iungeres. i. chri/stiano: deinde secutus es: ꝛ addidisti[b]. hoc est ergo dñi pceptu3 tam in veteri testamēto q̄ȝ in nouo: ꝛ h̄ iubet dñs: ꝛ h̄ docet[c] apl's vt nō nisi eiusdē religiōis ꝛ fidei ɔiugia maneāt co/pulata. q̄re ɔtra dñi iussū ɔtra doctrinam sanctā cō tra pceptū noui ꝛ ve. testa mēti iubet apl's: vt diuer/se fidei maneāt ɔiugia co pulata. q2 paulus inqt pre/dicator gentiū ꝛ apl's iam in cōiugio positos nō solū monet sed etiā iubet: vt si alter ex ɔiugibus credidis set alterū nō credentē se/cum hitare tm̄ ɔsentientē non dimitteret. ¶ His verbis tuis aliud eē hoc[d]: aliud illud satis qdem eui denter ostēdis. illud enim de his ɔiugijs agit: q̄ non sunt primit[9] copulata: ne nubat femina nisi sue reli gionis viro: vel ne vir ta/lem[e] accipiat vxorem. id enim vt dicis iubet dñs: docet apl's vtrunq3 preci/pit testim̄. h̄ āt diuisū qs ab nuat. Ibi agit nō d̄ ɔiūgē dis s3 d̄ ɔiūctis. ābo[f] qppe vni[9] eiusdēq3 ifidelitat3 fue rūt qñ ɔiūcti sūt: s3 euāge liū cū venisset alt sine alta: vl' altera sine altero credi/dit. ¶ Si ḡ aliud: h̄ ē qd sine scrupulo vlli[9] dubita/tionis appet: cur viru3 fi/delē[g] cū ifideli ɔiuge per/manere non licet. nōne ēt dñs sicut apl'us iubet: nisi forte loco[h] isto vacat illud qd tam fideliter apl's ait. ¶ An vulq experimētū ac/cipe ei[9] q i me loqt xp̄s: ꝛ dñs vtiq3 est xp̄s. itelligis ne[i] qd dicā. an i hoc expla nādo aliq̄nto diligēti[9] ki/morabor attende: vt rem ipsa3 explanādā tanq̄ȝ i cō spectu declarādā planiore sermone ponam[9]: ecce[l] cō iuges duo vni[9] ifidelitatis fuerūt qñ iūcti sūt nulla d̄ eis qd ē q̄ ptineat ad illa3 dñi iussionem doctrināq3 aplicā ꝛ pceptū veter] ꝛ no ui testamētu: q̄ phibet fide lis cū infideli ɔiugiu3 co/pulare. iam sūt ɔiuges et ambo adhuc sūt ifideles: adhuc tales sūt q̄les fuert añq̄ȝ ɔiūgerent: qualesq3 ɔiuncti sunt: veniq3 euā/geli predicator credit eo/rum aut vnus aut vna: s3 ita vt ifidelis cū fideli ha/

Phibita. arg. xiij. di. nerui. xxiij. q. i. qd p cipitur.

q ¶ Supra di. supple qd dñs ñ phibu it id qd apo/stolus ꝛc.

a ¶ Bēiuo. aug. dictum apli intelligit de ɔsilio. ego dico ñ dñs i/tellectū suū ꝛ rōnē suā po/suit i pn. q̄re dñs ñ debuit pcipe. vt ñ di scedēt vir fi/del' ab ifideli Pollēti[9] q d pcepto itelli/git. aliā rōnē pōit dicēs. q lō pcipit apo stol[9] ꝛ ñ dñs ifidelē nō di/mitti. q2 dñs videret ɔiuncu3 pcepit in ve. te. ne quis alīeigenā du/cēt. cludit ḡ aug. ex h̄ qd dic pollētius aplm ipcipi/endo fuisse ēt ɔtū dño. Ad qd rñdit pol. q i diuśis ca sib[9] loquunt apl's ꝛ dñs. ꝛ lō ñ ē ɔtr[9] ei. Infert ex hac rñsione aug. ergo nec dñs erat ei ɔ tr[9] si idē pci/peret qd apls. si d̄ iā ɔiūcto loqt mr̄imo/nio. qd ḡ rñ/des pollenti. q̄re pcipiat apl's ꝛ nō assignat cās. b ¶ Ad/didisti. ad h̄ idē pbañ. ꝛ addidisti ɔcludēdo eu Docet. h̄. ꝛ oñdit ɔclonē nō puēire. q2 i alio ꝛ i alio cāu loqt apl's ꝛ dñs. d ¶ Esse

hoc d̄ ɔiūcti. e ¶ Tale3. i. ñ sue religio/nis. f ¶ Ambo'. pōe exēplu3. vt meli[9] appe at qd dic. C. d̄ trāś. vt rñsu3. g ¶ Cur si. iterat qōnem vt pollēti[9] alī ter rñdeat. cū pma ei[9] rñsio nulla fuit. h ¶ Loco. i. locū nō h3. ñ est verū. q. d. nisi velis di/cere q apl'us nō dixit h̄ au ctoritate. i. s. i ¶ Intelli/gis ne. vñ phi lo. sentisne i/quit hec atq3 aio illabunt tuo. k ¶ Diligen ti[9]. ar. q ad/uersari[9] tr a/pire q̄ dic suo adūsario. vt ar. v. q. ij. rela tum. xi. q. iij. cor. S3 h̄. c. nihil facit. q2 dicit bo. i. iiij. lib. topic. q disputatō dia leticor est ad alterutrū ca sidicoꝝ siue rhetor ad i/tiū. vnd i dia letica dispu/tatiōe ē necel se. q q obij/cit expōat ob iectiōes ipsi respōdēti. in rhetorica vo sufficit q fa/ciat ipsi iudi ei fidē si obijciat. xxx. q. v iudicātē dicim[9] q d̄ mādato iudicis d3 ei rñdē si pt. alit nō tr. C. d̄ nō nu. ꝛe. gnālr. ff. de pba. qnquaginta. l Ecce. ponit thema vt apertius dicat.

1. cor. 7. Deut. 7. Ro. 7. 1. cor. 7. 2. cor. vi. 2. cor. vi.

a ¶ Dimittat. hec lra. s. nō extorta est. pōt tñ ita itelligi. iubet fideli dñs an, nō iubet vt dimittat vl' nō dimittat. assumit aug. tñ alterā partē disiūctiue hāc si dixeris nō iubet. vt nō dimittat. ex ista procedit si dixeris iubet ⁊c.

Scdz aūt ꝙ in lrā ē nō vt fideles nō dimittat ⁊c. plana ē lrā ⁊ bñ ɔgruūt q̄ sequūt. nā si dicat iubet vt ñ dimittat. apostol⁹ ē ɔtrarius dico ego ñ dñs. si aūt dicat ñ iubet vt ñ dimittat. assignat aliā cāz.
b ¶ Reclamat. nec reclamat apls ɔtrariuz suadendo. nec reclamat p hāc aliterā nō dñs. ⁊ h̄ cū nō est ibi nō. s3 credo lrāz falsaz eē siue ñ. M.
c ¶ Regro. q̄re nō iubet dñs vt nō dimittat. io.
d ¶ Iudei. qd̄ hic dī corrigit. eẍ ꝯ dī. uoz. q̄nto. vel qd̄ dī h̄ separandos eē. itelligas in illis casib⁹ q̄ñ in cōtumeliā creatoris vult habitare cū eo. vel vt trahat

bitare cōsentiat: iubet fideli dñs vt infidelē dimittat[a]: an nō iubet. si dixeris iubet reclamat[b] apls: ego dico nō dñs. si dixeris nō iubet. cām regro[c]: neq3 illam mihi miſur⁹ es quaz tuis litteris indidisti: quia dñs vz ꝓhibet fideles infidelib⁹ iungi. hic eniz nullo modo est ista cā: q2 de iā iūctis loqmur nō de ɔiūgēdis. Si ḡ tuā cām nō inuenisti: cur nō vetat dñs: qd̄ ꝓhibet apls. Cernis iā vt estimo nō eē ipsaz cām quā putaueris esse. Contra inuenit i ɔcil. tole. iiij.

Nisi ad fidē iude⁹ accesserit: sepetur ab vxore fideli.

Iudei[d] qui christianas mulieres i ɔiugio hñt admoneant ab epō ciuitatis illi⁹: vt si cū eis pmanē cupiūt: christiani efficiāt. ꝙ si admoniti fuerit ⁊ noluerint sepent: q2 nō potest infidelis in ei⁹ pmanē cōiūctione: que iam in christianā[e] translata est fidem. filij autē qui ex talibus nati sunt: fidē atq3 ɔditionē mr̄is sequant. sil'r illi q ꝓcreati sūt de ifidelib⁹ mulieribus ⁊ fidelibus viris: christianā sequant religio-

cum ad aliqd̄ mortale peccatū. ⁊ s̄m hoc idē iuris est in iudeo ⁊ gētili. vel loqt in eo casu quādo pmo fuerūt christiani. ⁊ postea est alter fact⁹ iude⁹. vt tūc teneat recedere ab ipso si noluerit cōuerti. vt. s. c. nō solū. vel dic ꝙ aliud est si vir cōuertit ad fidē ⁊ aliud si mulier nā si mulier conuertit ipsa d3 recedere a viro ne vir eam reuocet ad priorē errorem. Secus est si vir ɔuertit q2 facili⁹ possūt viri reuocare mulieres q̄3 ecōuerso. Sed q̄r pōt ecclesia filios illoꝝ quoꝝ alter est ɔuersus co

gere ad baptismū. R. ex quo alter parēs eoꝝ ɔuersus est. iam est factus de foro ecclesie. ergo ⁊ filij ei⁹ p ɔsequēs. vt. xv. q. vlt. cū multe. io. Sed meli⁹ credo ꝙ itelligat q̄ñ inde⁹ existens iudeus ɔtraxit cum christiana. b.

nem: nō iudaicā supstitionem. Verū hoc ideo statutū est: ne du3 fidelis salutem querit infidelis: poti⁹ ipse cuz ea ifidelitatis[f] ꝑditionez inueniat. Ī ñ in eodē ɔcilio taz de filijs iudeoꝝ q̄3 de ceteris ad fidē venietibus statutum est vt infideliuz ɔsortia euident.

A parentū sepent cōsortio fideles ne in eoꝝ inuoluātur erroribus.

Iudeo-rum[g] filios vel filias: ne parentū vltra inuoluātur errorib⁹ ab eoꝝ cōsortio separi decernimus deputandos aut monasterijs aut christianis mlieribus ac viris deū timentibus: vt sub eoꝝ ɔuersatiōe cultum fidei discāt atq3 i melius instituti tam in moribus q̄3 in fide proficiant[h].

Itē. Iudeis ad fidē venietibus cuz infideli nulla sit cōio.

Epe maloꝝ ɔsortia ēt bonos corrumpūt: q̄nto magis eos[i] qui ad vitia pni sunt. nulla igitur vltra cōio sit hebreis[k] ad fidē christianaz trāslatis: cū his q adhuc i veteri ritu ɔsistūt: ne forte eoꝝ participatiōe subuertant. Quicūq3 ḡ ex his q

e ¶ Christianam. i. xxxij. q. iiij. liberi. ɔ. hic de ɔditione religionis ibi de cōditione seruitutis.
f ¶ Verū. in fidelitatis. iudei ꝓo difficiliores sūt ad ɔuertendū. ⁊ ꝑuersiores ad subuertēdu3 q̄3 gētiles. q2 legē habēt ⁊ ꝓphas. ⁊ io hec rō poti⁹ h3 locū in eis q̄3 i gētilib⁹.
g ¶ Iudeoꝝ. qdā itelligunt h̄. c. ꝙ iudeis auferēdi sunt puuli eoꝝ ⁊ baptizandi. s3 adulti nequaq̄3 s3 certe sic nec adulti. ita nec puuli ad fidē trahēdi sūt. vt trahēdi st. imo s̄m hoc i breui nullus esset iudeus. quō ergo reliqe israel saluc fierēt post ea. Ideo itelligo hoc de filijs iam chri-

stianis q̄s forte parētes circūcidē volebāt de ɔse. di. iiij. plerīq3. ⁊ hec lrā h̄ id ē inuit vbi dicit separi. ⁊ ita p baptismū soluit ius pr̄ie potestatis. nec iñ puabunt iñ paterna successione. eẍ de iude. ⁊ idel. h ¶ Proficiāt. iuxta illud auge nobis fidē. de pe. di. ij. dū sancta. ḡ iaz isti baptizati erāt cū ꝓficere debeāt i gradibus dignitatis. vt ꝯ pe. di. ij. dū sancta. i ¶ Epe eos. i. neophytos.
k ¶ Hebreis. isti ergo nomē antiquū retinēt post baptismū. ar. ɔtra. xxvij. q. ij. scripsit.

a ¶ Publicis.ar.q ecclia iudicat ꝺ hꝭs qui foris sūt.qꝺ verū est q̄ntū ad corꝑales penas rū.n.peccāt pñt ꝓberari vł alio modo corꝑaliter mulctari ꝺe ꝑcepto epi vł ꝑncipis.arg. xvij.q.iiij.cōstituit.ꝛ ex̄ ꝺ rapto.i archiepa/tu.ꝛ alia etiā pena possunt puniri. vt ex̄ de vsu.p⁹ miserabilē.Sed q̄ntū ad spiritualē penā ecclesia nō iudicat de illis.qꝛ nō pōt eos excōicare.qꝛ g in ecclia non est ab ecclesia separi nō pt. vt.xj.q.iij.oīs christianus.

b ¶ Nullꝰ.eorū qui. nisi sit missꝰ ad ꝑdicandū eis.ex̄ ꝺ iu.q̄ sit laudabile.

c ¶ Percipiat.emere tñ pōt ab eis aliqs ꝛ post preparet.ar.C.ꝺ iude.nemo.

d ¶ Omnes. iudeoꝝ. filr.ꝛ gētiluz cū ꝛ ipsi hodie ēt cibos discernant.lz enīz nō ꝯtineant ꝓbis edicti.vt.xj.q.iij. ad mēsaz.ꝯtinent tñ snīa. vt.ff.de peti. here.itē veniunt.§.ait senatus.vt ij.q i.multi. ꝛ.ff. si q̄dru. pau. se.di.i.penul. Sed q̄re loqmur cū eis cū nec comedam⁹ cū eis. sed ꝺ h reddit rō.qꝛ maior familiaritas est i cibo sumēdo q̄ in collogo ꝛ facilꝰ qs decipi iter epulas.vt.xxij.q.iiij.vnusqlqꝫ. e ¶ Inferiores.vt.ij.q.vij.in l tā. f ¶ Cōscientiā.ꝑcepti vł ꝓhibitionis.naz si pluscomedā q̄ debeā. ꝯtra ꝯsciaz nō pecco mortalr.xxv.di.§.criminis.Et dicūt qdaz cōtra cōsciaz non erroneā.ar.xiij.di.nerui ar.ob.ff.de libe.cā. igit.§.i.sed est expressuz ex̄ de simo.ꝑtuas.

g ¶ Cum fide.i.cōscia. h ¶ Ex fide.i.sicut fides exigit.

baptizati sunt āmodo infideliū ꝯsortia nō vitauerit: ꝛ hi christianis donent:ꝛ illi publicis^a cedibus deputent. **I** tez ex.vij.syno.

Cū iudeis nec māducādū nec bibēdū nec ab eis medicamentū accipiendū est.

Nullius eoꝝ quiᵇ in sacro sunt ordie aut laycus azima eoꝝ māducet: aut cū eis habitet:aut aliquē eoꝝ in infirmitatibus suis vocet aut medicinam ab eis percipiat^c:aut cum eis in balneo lauet.si vero qsq̄ hoc fecerit : si cleric^q est deponat:si laicus excōicetur. **I** tem ex ꝯcil.agathensi. Clerici siue laici vitēt iudeoꝝ ꝯuiuia: nec ad sua ꝯsortia recipiantur.

Omnes dein ceps clerici siue laici iudeoꝝ^d ꝯuiuia vitent : nec eos ad ꝯuiuiuz quisq̄ accipiat:qꝛ cuz apud christianos cōibus cibis nō vtant : indignum atqꝫ sacrilegū ē coruz cibos a christianis sumi:cū ea que aplo ꝑmittēte nos sumim⁹:ab illis iudicent īmunda:ac sic inferiores^e incipiant esse christiani q̄ iudei:si nos q̄ ab illis apponunt vtamur:illi vo a nobis oblata ꝯtēnāt. Ex his itaqꝫ euidenter colligit ꝯiugiū eē inter infideles. Illud vo apli : oē qꝺ nō est ex fide peccatuz est:nō ita itelligenduz est: vt qcqd ab infidelibus fit credat esse peccatū:sed oē qꝺ ꝯtra ꝯsciaz^f fit edificat ad gehennā. vñ ambrosi^g pctm̄ est qꝺ aliter fit q̄ ꝑbatū est. Itez aug.sup eūdem locū.omne qꝺ alit fit q̄ ꝑbatū est:pctm̄ est:non tñ oē qꝺ fit cū fide^s bonū est. Ignorātia eniz que est ex culpa nocet. Hinc etiaz aplꝰ ait.btūs qui nō iudicat semetipz in eo qꝺ probat.i.q nō facit dānabilez semetipm̄:aliter faciendo q̄ ꝑbet esse facienduz.vel omne qꝺ nō est ex fideᵇ dr esse pctm̄:qꝛ qcqd ea fide nō fit:vt ad eternā valeat salutez inutile reputatur^i apud dn̄m.vñ aug. ait oīs vita infideliū pctm̄ est:nec valz eē bonū qꝺ fit absqꝫ^k deo.vbi deest eniz agnitio eterne ꝛ icōmutabilis veritatis:falsa virtus^l est ēt i optimis moribus. **I**tē cuz dicit nō est vera pudicicia hoīs fidel cuz ꝯiuge sua.negat pudicicia eē va q̄ntū ad effectum ꝛ ad premiū.videlicet eterne salutis.sicut enim apud hereticos sacramēta negant esse vera.nō q̄ntū^m ad formā sed q̄ntū ad virtutez : sic ꝛ vtutes negātur esse vere^n apud infideles : nō qn ve in eis sint iuxta illud hieronymi. virtutib⁹ romani

i ¶ Reputat quo ad vitaz eternā.de pe.di.iij. si qs āt nō habens.

k ¶ Absqꝫ. i.absqꝫ fide q̄ est a deo.

l ¶ Uirtꝰ.s. di.xxvj.deide. cōtra.s.i.q.i. sicut vrgeri.s di.xlv.ꝑa iusticia.s.xxiiij q.i.vbi sana. ibidē.14

m ¶ Itē cuz di.nō q̄ntuz. s.i.q.i. qꝺ qdam.de cōse. dis.iiij.q̄uis. s.dis.xxxv.§. verū.j. xxxij. q.i. cū renunciat.ar.xxiiij. q.i.vbi sana. j.de pe.dis.v. cōsideret.j.ꝺ pe.di.vij. oz. j.de pe.di.ij. §.qꝺ aūt.dis. ij.ille rex.

n ¶ Uere. si videtur dicē verum. nam vbi deest fides vel charitas. nullateñꝰ est virtus prout theologus accipit virtutē. quod ergo dicitur hic virtutibus.s.politicis . intellige que sine charitate habentur a multis.strenui enim actus hominum in eis erant.argu.xxiij.q.iiij.si nō ex fidei.nam ꝛ virtus pro fortitudine ponitur.ff. de alea.torībus. quibus alie vero virtutes vt predictū est nō erant in eis.qꝛ si haberét vnā hērent oēs.xxiiij.q.i.vbi sana.ꝺ pe.di.v.c.i.

Ro.14.

a Cave.tra dere.j. pxl.c.§.So. ibi ꝺ pactõe i futuro. h ꝺic ꝙ ñ lz accipe ꝛ illi se miscẽ

b ℂ Alienã. h cl̃a oẽz alie nã nõ suppo nit ꝓ hetica vel gẽtili.ff. de ꝟ.sig.doll cl̃a.nã ibi ꝺi. ꝙ cl̃a gnãlis sequẽs nõ re fert ad ea de qb⁹ spãl̃r est ꝑmissuz.nõ ẽ obijciẽdũ de moyse q du xit ethyopis sam. qr illud factũ fuit i fi gura ꝙ dñs sibi copl̃auerit eccl̃iaz ex gentib⁹.ij.q. vij.§.his ita. Sz põe ꝙ ali qs hetic⁹ nũ ꝗ fuit baptizatus voluit baptizari sed nõ habuit aquã cõstat ei oĩa pctã di missa esse ẽt origiale. nũ qd pt ꝯhere mr̃imonium cũ xp̃iana. ꝺi cit.h.ꝙ nõ.qr ianua oium sacroꝝ est baptism⁹.xxxij. di.§.vez.sir nec ordinem posset recipe forte si surpu xit ꝛ se nõ ba ptizauit vĩ cõ tẽnere. et sic hĩ qsi nõ fue rit christian⁹ Joãnes.

c ℂ Prima. que est inter

r.ecl̃a.vl.

ꝓmeruerũt imperiũ: sz qr affectu carent eterne salutis. Itez illud ambrosij. Nõ est putandũ matrimoniuz quod extra dei decretum factum est: sed cum cogno scitur est emendandũ non ostenditur cõiugium non esse inter ĩfideles .nullo.n. domini precepto gentiles ꝓhibentur cõiungi genti libus nec ergo eoꝝ ꝯiugiũ extra.i.cõtra dei decretuz fit. illa itaqꝫ auctoritate iu bentur separi ab inuicem qui contra dei vel ecclesie decretum copulati sunt: vt pote infideles cum fideli bus vel consanguinei cuz consanguineis vel affines cuz affinibus. hi omnes si sibiuicez copulati fuerint sepandi sunt. Hinc etiaz idem amb. in libro de pa triarchis. Fideles infideli bus ñ sĩ ꝯiugio copulãdi.

Caue christiane genti li aut iudeo filiã tuaz tradere[a]. caue inquit gen tilem vel iudeam atqꝫ alie nigenam. hoc est omnẽ he reticaz ꝛ alienã[b] a fide tua accipe tibi vxorez: prima[c] cõiugij fides castitatꝭ gra tia est[d]: si christiana[e] sit nõ est satis nisi ambo initiati sitis sacramento baptismi simul ad orationem nocte vobis surgendũ est ꝛ con iunctis precibus obsecran dus de⁹. Item ex ꝯcilio agathensi. Cuz heticis ca tholici nõ misceãt ꝯiugia.

Non oportet cum ho minib⁹ heticis[f] mi scere cõnubia: vel ꝛ filios ꝛ filias dare sed potius ac cipere: si tamen se ꝓfitent christianos esse futuros et catholicos. Itez in ꝯcil. vrbanensi. Christiana cõ muniõe careat: q iudaice

prauitati ꝯiugali se vincu lo sociat.

Siqua iu daice prauitati ꝯiu gali societate iungit: siue christiana iudeo siue iu dea christiano mulier car nali ꝯsortio misceatur: q cunqꝫ eoꝝ tantũ nefas ad misisse cognoscit: a chri stiano cetu atqꝫ ꝯuiuio ꝛ a cõione ecclesie ꝓinus se gregetur. Item illud augustini: nõ est ratuz cõ iugiuz qđ sine deo est: nõ negat ꝯiugiũ esse inter in fideles. Coniugiuz enim aliud est legitimuz ꝛ nõ ra tum: aliud ratuz ꝛ nõ legi timũ: aliud legitimũ ꝛ ra tum. Legitimũ cõiugiuz est qđ legali institutiõe vl̃ ꝓuincie morib⁹ ꝯhitur: hoc inter infideles ratum nõ est: qr nõ est firmum: ꝛ ideo violabile ꝯiugiũ eoꝝ datos eniz libello repudij licet eis recedere abinui cem ꝛ alijs copulari lege fori ꝛ nõ lege poli quã nõ sequunt. Inter fideles ꝟo ratum ꝯiugium est: qr cõ iugia semel initiata ꝛ com pleta inter eos vlteri⁹ sol ui non pñt hoꝝ quedam sunt legitima: veluti cum vxor a parentibus tradit[h] a sponso dotatur ꝛ a sacer dote bñdicit. hec talia cõ iugia legitima ꝛ rata ap pellant. Illoꝝ ꝟo cõiugia qui cõtemptis omnibus illis solẽnitatibus solo af fectu aliquaz sibi in coniu gem copulant huiuscemo di ꝯiugium nõ legitimũ[i]: sed ratũ tñmodo esse cre ditur.

Questio .ij.

Qđ vero[k] vxore viuente alteram ducere nõ possit: qui infidelem dimisit: te stat scriptura dicẽs aliogn

spõsos ꝛ spõ sas. ioãnes.

d ℂ Sꝰa ẽ.j xxx.q.v. scie.

e ℂ Si chri stiana.i.cha thetizata. et ita ẽ ar. ꝙ ca thecuminus nõ est fidelis ꝺ h ꝺicã.j.xx x.q.i.in pn.

f Non ꝯz. heticis. hetic⁹ nõ põt ꝯhẽ cũ xp̃ia na. ꝺic tñ.h. ꝙ si ꝯhit tz mr̃imoniũ si cut cũ excõi cato.ꝺ ꝯditio nib⁹ q̃ appo nunt in mr̃i monio nõ.xx xij.q.ij.solet Siqs ꝺs g to.h nõ ponit exẽplũ bonũ.nã i ꝟi tate ꝑ datio nẽ libelli.nõ dissoluebatur mr̃imonium imo ꝟa erat fornicatio.ex de diuor.gau demus.

h ℂ Tradit. j.xxx.q.v. alr

i ℂ Nõ legiti mũ.s.n.p:o batũ fuerit ali qđ ipedimẽ tuz i tali mr̃i monio filij nõ erãt legitimi vt ex de clan. despõ.cũ ibi bitio. Qđ.v.

k Quod ꝟo.h inti tulatur secũ da questio ꝺ qua diximus in pma que stione.b.

Si qs ƿginē. idē esset ꝛ si corrupta. ȝ de facto quesitū ē de ƿgine. forte ideo q᷑ vl debat ꝙ mr̄imoniū solueret̄ iter ƿginē ꝛ eū q accedebat ad baptismū. sicut cū alter spōso rū trāsit ad religionē monasterij. sed nō ē ita q᷑ cū transit ad religionē fidei bn̄ pōt ql vti mr̄imo nio. secus, cū trāsit ad monasterium.

b ℂ Uiuēte. ꝛ cōuersa cuȝ viro vel non cōuersa. secū tn̄ cohabitar volēte. sequēt āt. c. intelligit de nolēte cohabitare.

c ℂ Cōiugia pōt tn̄ ad religionē trāsire ēt inuita ea cū mr̄imonium nō sit ratum

d Si infidelis. i. pp̄ter deū. i. pp̄ fideȝ dei.

e ℂ Soluit. ecclia tn̄ debet sniare. sed qd si illa vxor nō vult venire ad cāȝ. cū nō sit de foro ecclesie. si pōt cōstare ecclie ꝙ nō vult cohabitare sententiet. hāc gl. nō approbo. ꝙ fine iudicio ecclie dissoluit mr̄imonium.

f ℂ Ius. i. vinculuȝ. ȝ tunc demū solum cuȝ ꝯhit religionis. ar. extra de diuor. gaudem⁹. in fi. imo etiā prius credo locutum. sed si alter reuertit̄ ad fidē anteꝗ̄ alter duxerit vxorē restituit̄ vinculū mr̄imonij quasi iure postliminij. vt ibidem perpēditur. g ℂ Relinquitur. nihilominus ꝛ circa relinqntē. vn̄ ꝛ relinqns ꝯhet fine pctō si cō uersus ꝯhat. nō. n. pōt mr̄imoniū claudicare cū sint due relationes. vn̄ si vna ē vxor ꝛ reliquus ē vir. iō āt nō tractauit hic de relinquē te. q᷑ ex̄ ecclīaȝ ē ꝛ nihil ad nos de ea iudicare. ij. q. i. mlti ēt̄ ar. ꝙ clauditat h ex̄ ꝯ eo qui co. c. j. ar. ff. ma. pōt. ȝ vt dixi q̄ ad ēntiā nō pōt claudicare. ȝ q̄ ad effectuȝ bn̄. q᷑ qn̄ꝙ tenet vn⁹ alij. ȝ si econūso. vn̄ dic q̄ñ ad fidelē soluit̄ vt hic di. q᷑ adhuc pōt obl̄tū petē ab altero. sed infidelis nō pōt. q᷑ fidelis nō est subiect⁹ seruituti illi⁹. ꝛ cū alia sit fuit⁹ q̄ tenet vir vxori ꝙ illa qua vxor viro. bn̄ pōt vna fuitus eē sublata ꝛ non alia sic. ff. de fui. vr. pdi. si domus. ꝛ ex̄ de ꝯū. ꝯiu. gdaȝ

h ℂ Et i matrimoniū. i. in fractiōe pmi mr̄imonij. si dicas in scd̄ȝ mr̄imoniū. si illd cōtrahat postꝗ̄ ꝯūsus cuȝ alia ꝯxit. vt pmisi. arg. tn̄ ꝙ peccet ꝯhēdo scd̄ȝ. ex̄ de testi. sicut. ℂ i. timo. v.

i ℂ Hic distinguēdū est atꝙ hec distinctio est canonica ꝛ bona. ꝛ p̄batur extra de diuor. quanto. Questio tertia.

k Utrum. hic intitulat̄ qō. iij. in qua qd iuris sit dixim⁹. xxvj. di. vni⁹. nec valet quod hic dicitur a hieronymo.

si discedītis ab inuicē ꝛ volētes cohitare dimititis: ꝛ alijs vos copulauitis adulteri eritis ꝛ filij vestri q postea nascent̄ erūt imūdi. i. spurij. Item ex ꝯcil. meldē. si. c. j. Non pōt qs post baptisma alterā ducere viuēte ea que ante baptisma sibi fuerit virgo copulata.

Si qs habuerit vxorē ƿginē[a] añ baptismuȝ viuēte[b] illa post baptismū alterā hēre nō pōt. crimia enim in baptismo soluunt̄ nō ꝯiugia[c]. Greg. aūt testat̄ ecōtra dicēs. Licet fidelis aliam ducere vxorem quaȝ christiane fidei odio infidelis dimittit.

Si infidelis[d] discedit odio christiane fidei discedat: nō enim est fr̄ aut soror subiect⁹ seruituti in huiusmodi: nō est. n. dimissio peccatum propter deum si alij se copulauit. Cōtumelia quippe creatoris soluit[e] ius[f] mr̄imonij circa eū q relinquit[g]. Infidelis āt discedēs ꝛ in deū peccat ꝛ i mr̄imoniū[h]: nec ē ei fides fuāda ꝯiugij: q᷑ pp̄ter ea discedit: ne audirent xp̄m deū eē xp̄ianoꝝ ꝯiugiorū. Hic[i] distinguēdū ē aliud esse dimittere volētem cohabitare: atꝙ aliud discedētē nō seq. volentē. n. cohabitare licet qdeȝ dimitētē: ȝ nō ea viuēte aliā superinducere. discedētē vō seq non oportet: ꝛ ea viuente aliā ducere licet. verū hoc nō nisi de his intelligēdū est. q in infidelitate copulati sunt. Ceterū si ad fidem vterꝙ ꝯūsus ē: vel si vtꝗ̄ fidelis mr̄imonio iūct⁹ ē: ꝛ pcedēte tpe alter eorū a fide discesserit: ꝛ odio fidei christiane cōiugē dereliquerit: derelictus discedentēȝ non comitabitur: non tamen illa viuente alteram ducere poterit: q ratū ꝯiugiū fuerat iter eos qd nullo modo solui pōt.

Questio tertia.

Utrum[k] vō bigamus sit reputād⁹ qui āte baptismū habuerit vnam: ꝛ post baptismū alteram auctoritate hieronymi patet. Ait enim super epistolam pauli ad timotheum. Nō est bigamus qui ante baptismum habuerit vnā ꝛ post baptismum alteram.

Oportet episcopū vnius esse vxoris virum: verum hoc post baptismum ceterum si ante baptismum habuit vnam ꝛ post baptismum habuerit alteram: non est reputandus bigamus: cui prorsus innauato per baptismū omnia vetera sunt dimissa. Augustin⁹ vō ꝯtra testat̄ ꝛ innocentius. Ait enim

a Acutius vero cẽsuerũt. s. dist. lv. nullus.

Causa. xxix.

b Quidam mulieri nobili. Impsa cõiugia trib⁹ modis dicunt. Uno mõ qñ ꝯhit fidelis cũ ifideli. d' qb⁹ i supiori cã audiuim⁹. Alio mõ qñ vn⁹ lib' ⁊ ali⁹ ⁹u⁹ de qb⁹ in hac cã videbim⁹. Tertio casu qñ vnus maior ⁊ alter minor. d' qb⁹ i sequẽti tractat. Hic d' errore psone cõditiõis q̃litat̃ ⁊ fortune tractaĩ. Q̃o. j. Quod autẽ. c Hic depingit prima q̃o an. s. mr̃imonium ꝯhat iter eos iter q̃s iteruenit error psone. hoc ẽ dicẽ an error psone impediat mr̃imonium ꝯhẽdũ ⁊ dirimat iã ꝯctuz q. allat p ⁊ ꝯ distiguẽdo q̃ mor errores fortune q̃litatis psone ⁊ cõditionis duo vltimi dirimũt mr̃imoniũ nõ ex sui natura s; ex cõstitutiõe ecclesie. nam si

augu. super epistolam pauli ad titum. **Non debet fieri episcopus q ante baptismum habuerit vnam ⁊ post baptismũ alteram.**

Acutius vero intelligunt qui nec eũ ordinandum cẽsuerunt[a]: qui ante baptismum habuerit vnam ⁊ post baptismũ alteram. In baptismate enim crimina abolentur: non federatio coniugij dissoluitur sicut illa qui cathecumina viciata est: inter dei v̾gines ꝯsecrari nõ põt sic q añ baptismũ habuit vnaz ⁊ post baptismũ alterã nõ nisi bigam⁹ ẽ reputãdus. amisit eniz q̃ddã nõ ad vite meritũ: sed ad signaculi sacr̃m. Itẽ innocẽti⁹ ruffo ⁊ eusebio epis macedonie multis argumẽtis pbat talem bigamum reputari. q: ergo iste cuius causa in p̄senti agitur: ante baptismum habuit vnã ⁊ post baptismuz alterã: bigamus iudicatur: ⁊ l; vite merito: ⁊ industria sciẽtie polleat tñ in epm ordinari non põt. Causa. xxix.

Quidã mulieri nobili[b] nũciatuz est: q a filio cuiusdã nobilis petebatur in cõiugem. prebuit illa assensum alius v'o quidaz ignobilis atq; seruilis cõditiõis nomine illius seipsum obtulit. atq; eã in cõiugem accepit. ille qui prius sibi placuerat tandem venit: eãq; sibi in cõiugez petit: illa se delusam cõqueritur: ⁊ ad prioris copulam aspirat. Hic primuz querit an sit cõiugiũ iter eos. Secũdo si prius putabat hunc esse liberum: ⁊ postea deprehẽdit illum esse seruum: an liceat ei statim ab illo discedere.

Questio prima.

Quod autem[c] coniugium sit inter eos: probatur hoc modo. Coniugiuz siue matrimoniũ est viri ⁊ mulieris coniunctio indiuiduaz vite consuetudinem retinens. Itez consensus[d] vtriusq; matrimoniuz facit. quia ergo isti coniuncti sunt vt indiuiduam vite consuetudinem conseruarent: quia vterq; consensit in alterũ coniuges sunt appellandi. His ita respõdetur. Consensus est duorum vel pluriuz sensus in idẽ. qui aũt errat non sen/

cle alicui puelle si ipsa nihil vnq̃ audiuit de rege frãcie. nec aliquã noticiã h; d' eo p famã vel alio mõ. ⁊ putat hũc eẽ regẽ frãcie nõ errat in psona s; in forma. vel q̃litate vel noie. l; si aliqua ꝯsentit in aliquẽ visum vel nõ visum. tñ aliq̃ modo sibi cognitũ. s. fama vl' alio mõ si postea p errorem accipiat aliũ. etiã si ab eo fuerit cognita reddet p̄mo. si tñ ille in ea ꝯsenserit p nũcius vel alio mõ. Si v'o nullo mõ fuerit sibi cognita q̃uis p errorẽ accipiat aliũ. nõ q̃ reddet p̄mo. q: int eã ⁊ p̄mũ nõ fuit mr̃imõiũ. nã i pcẽt⁹ icogniti nec amorẽ nec ꝯsẽsũ dirigẽ possum⁹. vñ aug. Non visos diligẽ possum⁹ gnobis p famã vl' alio modo cogniti sũt. icognitos aũt diligẽ nequimus. S; certe l; h' possit cõcedi q nõ sit restituẽda pori. si tñ dico q debeat stare cũ eo cũ ibi fit error. Nã errar

militer ⁊ papa posset cõstituẽ q error q̃litat̃ ⁊ nullus error psone impediret ⁊ impediret. ⁊ q nullus error psone ipediret ⁊ esset mr̃imoniũ vbi esset error psone. sicut ⁊ l; pign⁹. l; ibi sit error. ff. de pig. ac. l. j. vñ ex natura nõ h; error psone q ipediat. ar. tñ est ꝯtra. j. de iacob ⁊ lya. q: nõdũ ecclia ꝯstituerat. ⁊ tñ tũc ipediebat ⁊ ẽ etiã ar. cõtra. q: error ipedit emptionẽ. vt. ff. de ꝯhẽ. emp. q̃d tñ Et nõ q fm. h. ⁊ l. nunq̃ errar in psona nisi pri⁹ hita noticia aliq̃ de eo cui⁹ noie ali⁹ se repñtet. vñ si aliq̃s offert se sb noie regis frã

est aliud, pro alio putare. vt. xxij. q. ij. ingbus ⁊. xxxviij. di. q̃uis. itẽ eadẽ rõne q emit aurichalcũ pro auro ꝯsentit in au: ũ. q̃d falsũz ẽ. vt. ff. de ꝯ. emp. aliogn. ⁊. l. q tñ. nã l; ñ circa illũ cui⁹ nullã noticiã hũit errat. tũ circa pñtẽ. h. tñ ⁊ lau. dicũt q sit mr̃imoniũ cũ ista. s; h' ñ credo cũ ibi sit error. g ñ ẽ ibi ꝯsensus. q: nihil ẽ tã ꝯtrũ ꝯsensui q̃ error. vt. ff. de iudi. l. ij. d Itẽ ꝯsensus. vt. xxvij. q. ij. sufficiat. itelligit ãtꝯsẽtire nisi exp̄sse dissẽtiat. vt. ff. so. ma. l. ij. §. volũtatẽ. ⁊ ex̃ de his q̃ fi. a pla. c. ij.

a Erravit. q2 aliud pro alio putavit. hoc ē errare. xiij. q. ij. in gb9. vel pro vero falsum putare. xxxviij. di. quisquis. b Cōsensit. nihil ē tā 2trariū 2sensui, ḡ error. vt. ff. de 2hē. ēp. aliogn. ff. ꝺ iuris. o. iñ. l. ij. c Ordināda9. vt lxviij. d. ꝑsbri d Aliā. q. d. nō. n. a3 nec ille error vē/ditionez ipe/dit l3 error se xus ipediat. ff. ꝺ 2hē. ēp. aliogn. §. i. tñ dicit l. q2 sol/uit emptio p actiōez ex em pto. ff. ꝺ acti. ēp. et ēpto. §. si gs ꝟginez. e Persōe. ꝑsona ē s3. b. rōnabilis cre ature indiui/dua essentia. f Putat. dicit. R. q2 in hac lra nō d3 eē ipse. et hec ver b nō ē p nomē s3 adū biū vt sit sen sus error ꝑso ne ē qñ puta tur eē ꝟgili9 i ꝟ loco et ibi ē plato. nā im/possibile ē vt putes ꝟgiliū eē platonē. ꝺ dicto p3. ꝺ re ḟsr p3. q2 im possibile ē q gs putet de ꝟgilio q sit plato nec ecōuerso qđ verū ē ſm opi illoꝝ q 2cedūt. q istū eē ꝟ giliū ē platonē eē ꝟgilium. alij ꝟo 2cedūt q iste putat illū eē platonē. et ꝟ pacci ēs qđ in nuit ppriū nomē iter ꝗs ē. ꝟ. hāc opi. secut9 ē ꝟ g. ſm ꝟ planū ē qđ dicit q pigui itellectu errātis putet ꝺ alīq q sit alius. hēs. xxvj. q. v. nec mirū vbi dicit aug. q hīc puto eē hoies demfato demōe. ff. ꝺ excep. rei iu. et an eādez ar. ff. ꝺ fur. si is g. §. si tu mihi. et de iur. iu. eū g. §. si iuriā. vbi dicit iurisꝑit9 q hūc puto lu ciū demfato scio. S3 ꝗro circa quā ꝑsonā di cis hūc errorē fore. dico q circa ꝑsitē qñ. l. 2. hit cū vno et credit se 2hē cū alio. vñ dico q circa absitē ꝑsonā nō errat. nā dico q si ꝑmo tā ille 2sēsit i istā. et ista nō 2sētit i illū ē mrī moniū. s3 ꝗrit si ille ē mortu9 i quē 2sensit. et al'9 pūtat sibi. an tal' error ipediat mrimōiū. sic. q2 l3 ñ sit i reꝝ nā. nō min9 tñ ē ibi error ꝑ sone. Itē si aligs hz tres filios et aliqs 2sētiat i maiorē filiū. postea pūtet mior. ñ tz mri moniū cū eo g Uēditu rū. i. vēditū se traditurum. h Emēt. i. ꝗsi a se ēptū. ꝑ traditionez accipet. iō āt sic exponunt hoc. q2 si duo b9 vēderet et ꝟo tradēt. ꝟs eēt potior. vt C. de rei ven. qtiēs. ff. ꝺ rei vē. si a ticio. S3. g. itellexit lrām istā sic. qñ. s. ꝟo nō es set vēditur9 si eū cognoscēt vñ cū erraret i ꝑsona ꝗ ꝟo offerebat ꝑci um nō 2hebat cū ea. ff. ꝺ fur. si g9 vxo ri. §. cū ticio. ff. de 2 ēp. cū ꝟuo. nec errās dñiū trāsfert. ff. de acqr. re. do. si ꝑcur. et sic plana est lra. et. l. si a ti cio. et illa. l. qtiēs. intelligit cū sciēter cū duo bus 2trachit. hoc ita exponūt vt dixi emeret. i. emptū acciperet. et hoc ppter illud qđ seqnit nūqd cum paulo et c. i Aurichalcū. volu it dicere marcellus q esset emptio et vēditio q2 in corpus consensum fuit. l3 fuerit erratū in materia. vñ in substātialium qualitate. sed vlpianus eus correxit dicēs non esse venditio nē vbi erratū est in materia. ff. de 2hē. emp. in vēditionib9. pigu9 tñ tenet si gs obligat es pro auro. vt. ff. de pigno. acti. l. j. k Puta bat. si gs aūt errat in ꝑprio noīe dū tñ certū sit de quo 2sentiat. hec nō officit. C. de testa. si in noīe. secus aūt in appellatiuo. ff. de he re. insti. nō ideo minus. ff. de leg. j. l. iiij.

tit: non ergo 2sentit. i. simul cū alijs sentit. hec aūt erra uit^a. nō ḡ 2sēsit^b. nō itaqz 2iūx est appellāda: q2 non fuit ibi 2sensus vtriusqz: si ne q̄ nullū mrimoniū esse pōt. sicut. n. ille q ordiatur ab eo: quē putat epm esse et adhuc ē laic9 errat: nec vocat ordiat9 imo ab epo adhuc est ordinādus^c: sic ista errās nulli est copula/ta 2iugio imo adhuc ē co/pulāda. A d hec. Nō ois error 2sensum euacuat. q .n. accipit in vxorē quā pu/tat ꝟginē. vel q accipit me retricē quā putat esse castā vterqz errat: q2 ille corru/ptam estimat ꝟginez et ille meretricē reputat castam nūqd ergo dicēdi sunt nō 2sensisse in eas: aut dabit vtriqz facultas dimittendi vtranqz et ducendi aliam^d Uerū est q non ois er/ror 2sensum excludit: sed error ali9 ē ꝑsone: ali9 for/tune alius 2ditiōis: alius qualitatis. Error ꝑsone^e ē qñ hic putatur^f esse ꝟgili9 et ipse est plato. Error fortu ne: qñ hic putat esse diues qui pauper est vel ecōuer/so. Error cōditionis: quā/do putatur esse liber qui seruus est. Error qualita/tis est: quando putatur eē bonus qui malus est. Er/ror fortune et qlitatis 2iu/gij 2sensum non excludit. Error vo ꝑsone et 2ditiōis 2iugij 2sensus non admit tit. Si gs eni paciſce ret se vēditurū^g agrū mar cello: et postea veniret pau/lus dicens se esse marcellū et emeret^h agrū ab illo: nū quid cū paulo 2uenit iste de precio: aut dicēdus est agrum sibi vendidisse. Itē si gs ꝑmitteret se vēditurꝫ mihi aurum et pro auro of ferret mihi aurichalcum^i et ita me deciperet: nunquid diceret consensisse in auri chalcum. Nec ergo aliqñ in illum cōsensi: q2 cōsen/sus non est nisi volūtatis. Sicut ergo hic error ma/terie excludit 2sensum^k sic et in 2iugio error ꝑsone. ñ enim 2sensit in hunc sed i eum quē putabat esse. S3

Gen. 29.

a ¶ Subseques.j.xxx.q v.sed obijcit. b ¶ Priogenitarum.ↄsuetudo erat maiorē primo nuptui tradere. c ¶ Inscio.j xxxiij. q.i. ⁊ ij.in lectum. d ¶ Tráslator mat. ē.xxvj. q.v.episcopi. e ¶ Consortiū.hoc verū est φ iste nō peccat cū ita spáliter ⁊ i genere dicit se uelle eē pticipē sue btitudinis. secº si ad spália descéderet.non tñ ob hoc excusat saul q adorabat demonē quem credebat esse samuelē.xxvj q.v.nec mirū hoc ideo; q's intercessit culpa sua.,ut ibi idolatria adorauit. f ¶ Rescindere.vt.C.de rescin.vē. q's quis. nisi eēt deceptus vltra dimidiaz iusti precij.ut extra ð emp. ⁊ uēd.cū.dilecti. uel nisi haberet pestiferas herbas. vt.C. de edil.edic.si p dium.uel nisi dedisset dolus causaz cōtractui. ut.ff. de dolo. eleganter.

Questio.ij.

z.cor.10

obijcitur iacob nō cōsenserat in liā sed in rachel.vij. si quidē annis pro rachel seruierat. Cū ergo eo ignorante lia esset sibi supposita:nō fuit ↄiugiū iter eos si error psone cōsensuz excludit:q2 vt dictū est: non in eā ↄsenserat s3 i rachel. His ita rñdet. Cōsensus alius est precedēs aliᵘ subsequēs. Pcedit ↄsensus qñ añ carnalē copulā in idiuiduā vite ↄsuetudinē vt' ↄsentit: subsequit qñ post ↄcubinalē siue fornicariū coitū cōsentiūt in idē. Jacob ergo ⁊ liā nō fecit ↄiuges precedēs ↄsensus sed subsequēs[a].nec tñ ex pmo cōcubitu fornicari iudicatur: cū ille maritali affectu eā cognouerit: ⁊ illa vxorio affectu sibi debitū psoluerit:putās lege priogenitarū[b] ⁊ paternis iperijs se sibi iure copulatā. Nō autē error psone nōnullos excuset aucte illa,pbat: q̄ soror vxoris vtroq3 inscio[c] sorore v3 ⁊ marito in lectū ei[d] iuisset ⁊ a viro sue sororis cognita phibet. que cū sine spe cōiugij ppetuo manere cēseat:ille tñ q cognouit eā p ignorátiā excusat. Aliter ēt hoc pbat: diabolus nōnunq3 se in angeluz lucis trāsformat[d]. nec ē piculosus error si tūc credit eē bonᵘ cū se bonū simulat si ergo tūc ab aliq̄ simplici quereret:an sue btitudis vellet esse particeps: ⁊ ille respondet se in eius consortium[e] velle transire: nūquid dicendus est consensisse in consortiū diabolice dānatiōis: an nō potiᵘ in pticipationē eterne claritatis. Itē si q's hēticorum noie augustini vel ambrosij vel hieronymi alicui catholicorum seipsum offerret: atq3 ad sue fidei eum imitationē,puocaret: si ille preberet assensuz: in cuius fidei sniam diceret cōsensisse: nō in hereticoru3 sectam sed in integritate3 catholice fidei: quam ille hereticus se mentiebatur habere. q2 ergo hec persona decepta errore non in hūc s3 in eū quē iste se mētiebat esse consensit: patet φ eius cōiunx non fuerit. Error fortune ⁊ qualitatis nō excludit consensum. veluti si q's cōsentiret in platurā alicuius ecclesie quā putaret esse diuitem: ⁊ illa eēt minus copiosa: Quis hic deciperetur errore fortune: nō tamē posset renūciare prelature accepte. similiter que nubit pauperi putans illū esse diuitem: non pōt renūciare priori cōditioni quāuis errauerit. Error qualitatis nō excludit similiter cōsensum vtpote si q's emerit agruz vel vineaz quā putabat esse vberrimā quāuis iste errarer qualitate rerū rē minus fertilē emēdo: nō potest tñ venditionē rescindere: similiter qui duxit in vxorem meretricē vel corruptā quā putat esse castaz vel virginē: nō potest eaz dimittere: ⁊ aliā ducere.

Questio secunda.

Secūda[f] questio ē pposita de conditiōe an liceat mulieri dimittere eū quē putabat liberū: si postea illuz inuenerit seruum. Quod vo mulieri nō liceat a seruo discedere multis rōnibus videt posse pbari. In xpo enim iesu nec iudeus

Secūda. ħ q̄rit an seruili ↄditione repta liberta possit recedere. ⁊ q̄dez sic pōt. si ignorauit eū eē seruum qñ ↄtrit cū eo. vt.j.c.si q's igenuᵘ. ⁊ nō fm.h. φ nō ois error ↄditiōis ipedit mrimōiū s3 tñ error liberalis ↄditiōis nec ēt semp talis error impedit. vñ si libera vult ↄtrahere cuz suo ⁊ ↄhit cū libero nō dirimit mrimoniu3. l3 ibi sit error ↄditionis. q2 nō intelligit talis decepta que cū meliori ↄhit q̄ credebat. silr dicit φ si seruᵘ credit ↄhē cū libera ⁊ ↄhit cū ancilla nō dirimit mrimoniū. q2 cōsentit i hoiem sue ↄditiōis. ⁊ q̄ neuter pōt aliqd alij obijcē. ⁊ ita pp errorē seruū nunq̄ dirimit mrimoniū. sed certū. pari rōne videt φ si aliq̄ credit ↄhē cū vno et ↄhit cū alio q̄ est melior ⁊ melior. φ mrimōniū teneat: q2 nō est vi decepta

Alij aũt dicũt ꝙ siue errꝰ ẽt i meliorẽ uel i deteriori ɔditiõe sp dirimit mr̃imoniũ. Tertij dicũt ꝙ si interueniat error i dispari ɔdõne dirimit mr̃imoniũ. sꝫ si i pari nõ dirimit. vñ si liba vult ɔ̃hẽ cũ libo ⁊ ɔ̃hit cũ seruo: vel si fuꝰ vult ɔ̃hẽ cũ fua ⁊ ɔ̃hit cũ liba nõ tꝫ mr̃imoniũ. sꝫ si lib. vult cõtrahẽ cũ fua ⁊ ɔtrahit cũ liba. vl si ãcil la vult ɔ̃hẽ cũ libo ⁊ ɔ̃hit cũ fuo. tꝫ mr̃imõiũ. q2 utrobiqꝫ ẽ ꝑi tas. ⁊ hec opi. bõa mihi vr̃ b. dubitari ãt ɔsueuit si libera ɔ̃hit per errorẽ cũ hoie asscripti tie ɔditionis an teneat matrimoniũ. h. dicit ꝙ tenet lex tñ ɔtra dicit i auc. de nup. §. asscripticio col. iiij ⁊ C. de senatuscon. claudi. l. vna. ᵃ Nec fuꝰ. a sacris. n. ecclesiasticis non ẽ amouẽdus vt ex̃ de cõiu. ser. dignũ. vel ab illis q̃ sũt iuris nãlis. vt a noto. i auc. de monachis §. hic aũt. vbi iustinianꝰ idu cit hec eadẽ vba apl̃i ad ꝓbãdũ ꝙ seruus possit ẽẽ mõachꝰ. sꝫ q̃tũ ad ius ciuile fuꝰ nõ hꝫ pro hoie. ut. ff. de regu. iur. q̃tũ ad ius. ᵇ Omnibꝰ redditur sunt. ar. ꝙ seruus nõ tenet obedire dño i atrocibꝰ. xj. q. iij. nõ sẽp. c ᶜ Legẽ. nõ quo ad ꝓmotionẽ. irregularis. n. efficit q cũ fua ɔtrahit. xxxiij. dist. si qs viduã. sed sequunt vnã legẽ hito respectu ad ius nãle. nã ꝺ iure nãli qlibꝫ cũ q̃libet posset ɔ̃hẽ. ita fuꝰ cũ liba nisi obstaret ɔstõ eccl̃ie ᵈ Ingenuꝰ. ar. a toto i q̃titate ab vlibꝰ ad ꝺ

Si qs i mr̃imonio. põt q mr̃i singl̃are. moniũ ẽẽ iter fuũ ⁊ liberã. qꝺ ẽ ɔ̃ legẽ. C. de icest. nu. l. iij. sꝫ abrogata est q̃ ad hoc vbi scienter ɔtrahitur s. ᵉ Sꝫ vna. q̃tũ ad hoc.

Si qs. du bitabat q ꝑ. l. illã forte. C. ꝺ icest. nup. h̃ulle. vbi ꝙ nõ pt ẽẽ mr̃imoniũ inter clarꝫ virꝫ ⁊ abiectã mlierẽ. ⁊ iter senatorẽ ⁊ libertaꝫ. ʰ Et legibꝰ. ⁊ ita si leges ɔ̃dicerẽt ⁊ illis legibꝰ canon nõ obuiet nõ tꝫ mr̃imõiũ. Nã ꝙ leges hẽant locum i mr̃imonio. sꝫ. ht ɔ̃dicat. ẽ ar. x xxv. q. v. ad sedẽ. §. xxviij. q. ij. ꝙ ãt. xxvij. q. ij. lex diuine. vnde dicũt qdã ꝙ cũ lex dicat non esse mr̃imonium cũ ancilla. vt. C. de incest. nup. l. iij. ⁊ canõ nõ excipiat nisi scienter ducit ꝙ vbi etiam cuꝫ libera cõtrahit seruus credens se contrahere cum serua non tenet matrimonium.

nec grecus nec seruusᵃ neqꝫ liber: ergo nec in coniugio xp̃ianoꝝ. eadẽ. n. lege in fide christi regit. idifferẽter enim ab aplo dĩ oibꝰ: qui vult nubere nubat i dño: ⁊ iterꝫ mlr nubat cui vult in dño tm̃. nõ ꝑcipit ut igenua nubat igenuo: ancilla seruo: sꝫ quelibet earũ cui vult nubat i dño. Itẽ iulius papa. c. iiij. Licet fuo mr̃imonia ɔtrahere

Omnibꝰ nobis vnus ẽ pr̃ i celis: ⁊ vnusqsqꝫ diues paup fuꝰ ⁊ liber: eq̃lr ꝓ se ⁊ ꝓ aiabꝰ eoꝝ rõnem reddituri suntᵇ: q̃ꝓpter oẽs cuiuscũqꝫ conditiõis sint vnã legẽᶜ q̃tũ ꝑtinent ad deũ hr̃e ñ dubitamꝰ. si aũt oẽs vnã legẽ hñt: q sicẽ igenuꝰᵈ dimitti non pt: sic nec fuꝰ sel̃ ɔiugio copulatus vlteriꝰ dimitti poterit. Itẽ zacharias papa. Ancillã i mr̃imonio susceptaꝫ viro dimittere ñ licꝫ.

Si qsᵉ lib ãcillã in mr̃imoniũ accepit: non hꝫ licẽtiã dimittere eã: si ɔsensu amboꝝ ɔiũcti sunt excepta cã fornicationis. Sed vnaᶠ lex deiceps erit ꝑ oia ⁊ viro ⁊ femine. Item iulius papa. Inter patronuꝫ ⁊ libertã constat esse matrimoniuꝫ legitimum.

Si quis ancillã suã in libertatẽ donauerit ⁊ i matrimoniũ sociauerit: dubitatᵍ apud q̃sdã vtrũ hmõi nuptie legitime ẽẽ videãt an non. nos itaqꝫ vetustaꝫ ambiguitatẽ decidẽtes talia ɔnubia legitima ẽẽ censemus. Si eniꝫ ex affectu fiunt oẽs nuptie: nihil impiuꝫ ⁊ legibusʰ contrariũ in tali copulatione fieri potest: q̃re predictas nuptias inhibendas existimauerimus. H. is ita respondet. Non negat ingenua posse nubere seruo: sed dicitur ꝙ si nescit esse seruilis conditiõis libere potest dimitti: cum seruitus eius fuerit deprehensa. Illud aũt apl̃i ⁊ iulij pape intelligendum est de his: quoꝝ conditio vtriqꝫ nota est. huiꝰ aũt conditio mulieri incognita erat: ñ ergo ꝑmissis auctoritatibꝰ cogitur manere cum illo: sed liberum illi esse ostenditur vel manere vel discedere. V ñ i conci. apud vermeriaꝫ cui interfuit rex pipinus statutum est. c. vj. De eo qui ancillam ducit in vxorem quam putat esse liberam.

Si quis ingenuus homo vxorem ancillaꝫ alterius acceperit: ⁊ existimat ꝙ ingenua sit: siipsa femina fuerit postea in seruitute detecta si eam a seruitute redimere po

Si qs igenuꝰ faciat. sꝫ pono ꝙ lib ignorãter ɔtraxit cũ fua postea dñs manumittit eã ⁊ ipa cognoscit eã pꝰ eiꝰ mãumissionẽ pꝰ cõpit eã fuisse ancillã tpe ɔ̃tci mr̃imonij. q̃rit an possit eã dimittere. ⁊ dicimꝰ ꝙ sic. q2 con

sensus ille nullus fuit. sed si dñs eius tunc ipso sciebat ẜbi matrimonium et tacuit tunc et matrimonium. quia eo ipso intelligitur ei dedisse libertatem. in auc. de nup. §. si vero ab initio. et i auc. ut liberti de cetero. §. si quis. Sed pone quod libera ẜrit cum eo quem credebat liberum. sed postea cognita conditione servitutis nihilominus vult stare secum sed ille recusat. dicunt quidam quod matrimonium est ex una parte et non ex altera. ut extra de eo qui dux. in matrimonium c. i. Sed dico quod quantum ad neutrum est matrimonium. unde neuter cogitur stare cum altero quantum ad vinculum matrimonii. sed ratione fidei promisse bene tenetur ei. Item potest dici cum maior ẜbit cum minori. quod quantum ad neutrum est matrimonium et quantum ad vinculum matrimonii eque potest maior recedere a minore sicut minor a maiore. sed non est ita quantum ad fidem promissam.

mat. c.

test: faciat[a]. si non potest[b]. si voluerit aliam accipiat: si autem ancillam eam scierat[c]: collaudaverat prout legitimam eam habeat[d]. similiter et mulier ingenua de servo alterius facere debet.

Item ex eodem. c. viij. Non licet mulieri dimittere quem sciens servum accepit in virum.

Si femina[e] ingenua acceperit servum sciens quod servus esset: habeat eum quia omnes unum patrem habemus in celis: una lex erit viro et femine.

Item gregorius. Servitutis occasione dimitti non valet: que post controversiam status se in libertate asseueraverit.

Cuius rei causam cum matre sua huc compulsa anno preterito presentium venerit latrix: fraternitas tua cauti trix: fraternitas tua cauti us novit: quia scilicet maritus suus vester clericus ob hoc quod de servili fuerat conditione pulsata: a sua noscitur eam removisse[f] consortio: vosque hic positos asserunt pronunciasse: ut si probaret[g] se liberam adiuvante domino valuisset: suo eam vos coniugio reformaretis. fraternitas igitur vestra cognoscat: quod revelante deo libertatis auctore approbata[h] sit libera nullaque in ea macula fuit inventa est. his ergo cognitis sine mora aliqua suo eam volumus marito[i] restitui: nec ulterius idem vir eius argumenta sibi occasionis exquirat: quibus eam possit abijcere. nam si a vobis quod non credimus minime fuerit adimpletum: eamque recipere forte distulerit nos illud cognoscatis cum districta vindicta corrigere. Cum dicit sciens illum servum: datur intelligi quod si nesciret illum servum esse. non cogitur manere cum eo. quia hec ergo et persone et conditionis dolum passa est: non cogitur adherere ei cuius fraude decepta est. si vero liberum accepit: et ille ut eam prester discidii se alicuius servum fecerit: nec uxorem dimittere nec illa ob vinculum coniugii in servitutem redigi poterit. Unde in triburiensi concilio. Occasione conditionis dolose mutate vir non discedat ab ea: quam libertatis tempore acceperit.

Perlatum est ad sanctam synodum quod quidam ingenuus ingenuam accepit uxorem: et postea filiorum procreationem ex occasione divortii[k] cu-

credebat liberam. ut hic quod sic. xxxij. q. ij. ancilla. Nam retinendo eam sibi facit preiudicium ut extra de con. ser. proposuit. sec. tamen vi. ut. xxxiij. q. ij. secularis. nam et si causa separationis sit manifesta. tamen sine iudicio ecclesie non debet dimitti ut extra de divor. porro. nam pendente ac. usa. tenetur alter alteri reddere debitum. ut extra ut li. pen. laudabile et hoc potest admitti. unde si petita fuisset hic restitutio audito ubi fuisset et pendente causa non negabit ei alimenta. ut ff. de lib. agn. si neget. ipso te tamen non debet ei committi ne fiat ei preiudicium sed ad mandatum ecclesie debet. ar. ff. de sp. prest. ar. ff. de sp. cum ex causa.

g Probare. sed que probat ista se liberam. cum actori ipsa incumbat probatio. ut. vi. q. v. ei actor marito. actor maritus. me cum ipsa fuerit in possessione libertatis ex quo sponte assumpsit hoc onus. unde mos ei gerendus erat. ut. ff. de proba. circa.

h Approbata. i. a iudice pronunciata. et non quod si iudex pronunciaret eam liberam et ingenuam talis sententia eius preiudicat. ff. de sta. ho. ingenuum. si autem pronunciaret non esse suam. petentis illi soli nocet sententia. ff. de lib. ca. l. divi.

i Marito. ar. quod qui initio litis restitutionem non petiit postea petere non possit. iij. q. vi. §. exceptio. sed hoc verum est cum in modum exceptionis obijcitur restitutio sed si directe in modum actionis petatur usque ad sententiam. ut

k Perlatum. divortij. sed (extra de ca. pos. passo. ff. cer vero hic ille occasionem divortii propter supervenientes dirimit matrimonium. ff. de divor. l. i. et in auc. de nup. §. si te plege quia dicit quod fuit supervenientis dirimit matrimonium.

a Faciat. consilium est. b Non potest. i. si non voluerit. ut sit quasi expositio litera sequens sed nec dominus cogitur eam vendere. ar. j. q. i. eos.

c Scierat. non discelat quia scivit nec debuit certiorari quia non ingravavit. ff. de act. emp. et ven. l. i.

d Habeat. dicit tamen lex quod si filia senatoris ẜbat cum liberto non tenet. ff. de sena. filiam. sed illud secundum leges. et non tenet quia matrimonia iure poli reguntur. ij. q. iij. §. hinc.

e Si femina.

f Cuius removisse. nunquid ergo sine iudicio ecclesie potest liber dimittere ancillam quam

ho. sed qualiter potuit iste se vendere. cũ ex hoc sequat q idem sit q vendit & qd vendit. qd est cõtra illud. ff. de re. pmu. l. j. maxie cum gnc exigant vt venditio liberi hois teneat. s. vt patiatur se venũdari ad preciũ pticipãdũ. & vt in veritate participet: & vt nõ sit ignar⁹ sue cõditionis & vt emptor ignoret ei⁹ cõditionẽ. & vt sit maior. xx. annis. ff. qb⁹ ad lib. pcla. l. l. & ij. Item q̃rit vtrũ iste q se vẽdit possit repeli ab vxore q̃ ius hz in eo. & in cuius opprobriũ redũdat hui⁹ s. uit⁹. ar. q sic. ff. de lib. can. l. j. ij. & iij. qd cõcedit. h. maxime cũ ipsa fuerit absens nec poterat pclamasse. ar. ff. mãd. si pcedẽte. §. incius & hoc cõcedo cũ vir nõ hẽat copiaz sui corpis sz mulier. & est arg. ad hoc. xxxiij q. v. qd deo. a ℭ Scdz secularẽ nõ romanaz. nam sm eã ob seruilem cõditionez viri non mutat cõditio vxoris. sed sm legẽ lombardã sz quã non illa vxor vel filij redigunt in seruitutez sed secũda cũ filijs vt in lõbarda d his quis se inseruit. alterius sub. l. pe. & vlti. In his enim legibus dicitur q vxor quam tunc habebat vel filij non rediguntur in seruitutem sed secunda cum filijs. sed illa defuncta alia ei nubat libera. & ipsa & filij eius rediguntur in seruitutẽ. vel facit hic mẽtionẽ de senatuscõ. claudiano sm qd si libera ibat in amplexib⁹ serui serua efficieb at. sed sublatũ est hoc. C. de senatuscõ. clau. l. j. b ℭ Dimitti. ar. q licz aliqd. deueniat. ad id a quo incipe nõ potuit. nõ tñ pp hoc irritat. s. di. lv. pcepta. j. pxi. q. i. ad limina.

iusdã seruuz se fecit. vtruz necessario mulierez tenere debeat. & si tenuerit: vtruz illa quoqz sm secularez legem seruituti subijci debeat: quesitum est. **I**udicatum est vxorẽ minime debere dimitti: nõ tamẽ ob christi legem mulierem in seruitutem redigi. duz ille nõ ex consensu coniugis se seruũ fecerit: quẽ liberũ ipsa maritũ acceperat. **Q**ueritur etiã si seru⁹ vnius alterius ancillam acceperit: an sit coniugiũ inter eos. **D**e his ita statutũ est in concilio gabilonensi. **Legitima seruoꝝ cõiugia sua auctate dñi nõ dirimant.**

DIctũ est nobis: q quidaz legitima seruorũ cõiugia potestatiua quadã psumptione dirimãt: non attẽdentes illud euãgelij: q̃s de⁹ cõiũxit hõ nõ sepet. vñ nobis visum est vt cõiugia seruoꝝ nõ dirimant: ẽt si diũsos dños hẽant: sed in vno cõiugio pmanẽtes dñis seruiãt suis: & hoc in illis obseruãdũ est: vbi legalis cõiunctio b fuit & p voluntatem c dominorum.

Causa. xxx.

QUidaz populoꝝ e frequẽtia impeditus filiũ suum de baptismate suscepit dum crederet se alienum suscipere. vxor autem eius duz callide vellet suscipe ppriũ suscepit alienum quez vir adoptauit sibi in filiũ: & ex vxore sibi filia nascit: quã filio suo adoptiuo spiritua li vxoris: dum vterqz esset i cunabulis: tradidit: post triẽnium vxor moritur: & cõpater eius relictã cõpatris vxoris sue vir clam sibi despõsauit. aliquãtuluz tps effluxit: & alius publice eã duxit in vxorẽ. **Q**ueritur primũ an vxori sue debitũ reddere valeat: qui ppium filiũ de sacro baptismate suscepit. **S**cdo an sponsalia cõtrahantur inter infantes. **T**ertio: an spirituales vel adoptiui filij naturalib⁹ copulari valeant. **Q**uarto an vxorez compatris vxoris sue alicui ducere liceat. **Q**uinto an clandestina despõsatio manifeste preiudicet.

Questio prima.

QUod autem f proprium filium in spiritualem sibi transferens vxori sue debitum reddere non valeat ratione & auctoritate probatur. Nulla enim auctoritate

DIctum c est. habeant. sed qd si dñi sint in diuersis puin cijs credo alterum cõpellẽdũ. vt vendat reliquã. vel si neuter emere vult. redimat ecclesia. non enim debẽt vxores a viris separari. vt. xxxiij. q. ij. quos deus cõiunxit. & C. cõia vtriusq. iudi. possessionum. & ar. ff. de edil. edic. pleriqz. nam peccarẽt dñi eos sepãdo. & ita saltẽ idirecte sint cõpellendi relaxare eos si non est qui emat & post⁹ sequitur vxor virũ q̃ econuerso. xiij. q. ij. vnaquecq. vel distingue an ãcill la nubat uolente domino vel non, vt di xi. xlij. q. ij. vnaquecq. b ℭ Legalis coniunctio. i. legitima. i. cõmunis cõsensus. c ℭ Volũtatem. maxime. qr etiam eis inuitis potest contrahi matrimon'ũ. vt ex eo. c. i. io. ℭ Ca. xxx.

QUidam populorum. Qũestio. i. f

QUod autem. hic deriuatur pria que stio an. s. qui suscipit pprium filium de sacro fonte possit postea cõmisceri carnalr sue vxori. cui p tale factũ cõpi fact⁹

est. et quidam quod sic. licet canones varie loquan-
tur de eo. In primo et in secundo. c. dicit quod
debeat ab ea separari. In quinque enim capitu-
lis sequentibus dicit contrarium quod non debe-
at ab ea separari. sed contrarietas hec solvitur

compaternitatis. et licet adhuc non sit in fide vel
in veritate ante baptismum. vt. xxviij. q. j. ca-
ue. destinatione tamen quadam fidelis reputatur.
h. tamen et R. dicunt quod inter me et iudeam cu-
ius filium de sacro fonte suscipio contrahitur

extra de co-
gnatio. spiri-
tua. si vir vel
mulier. vbi di
cit alex. quod si-
ne vir siue
mulier ex
malicia siue
ex ignoran-
tia susceperit
filium suum de
sacro fonte.
non ideo a vi-
ro separanda est
nisi ad seruan
dam conti-
nentiam pos
sit induci. idem
dicit. j. e. de eo.
capitula ergo
que dicunt quod
tales sunt se-
parandi. non te-
nent. quia sunt
contra euange-
lium quod di-
cit quod ob so-
lam causam
fornicationis
fieri separatio-
nem. vel quod
dicit in eis quod
debeant separari
intelligas tam-
diu quousque

permittitur [a] vt quis comma-
tri sue carnaliter copuletur:
hic autem vxorem suam sibi com-
matrem effecit: non ergo illi
vlterius carnaliter copulari
poterit. Hinc deus dedit
sancte romane ecclesie episcopus scri
bit gordiano hispalensis
ecclesie episcopo et fratri charissi
mo. Separentur viri ab vxori
bus qui aliquo casu natos pro-
prios coram episcopo tenent.

Peruenit [b] ad nos dia
conus sanctitatis ve
stre epistolam deferens quod qui
dam viri et mulieres prete-
rito sabbato paschali die
pro magno populorum incur-
su nescientes proprios fili-
os suscepissent ex lauacro
sancto. Cupis scire ergo pro
tali ratione accidenti: vtrum
debeant viri ac mulieres
ad proprium vsum [c] redire
an non. Nos vero mesti in hac
re inquisiuimus priorum dicta.
Inuenimus in archiuis [d]
apostolice sedis iam talia conti
gisse in ecclesijs isaurice

ephesiorum simulque hie-
rosolymorum aliarumque eccle
siarum. Episcopis etiam earum
ciuitatum ab hac apostolica se-
de volentibus scire vtrum
viri ac mulieres redirent
ad proprium thorum: beate me
morie [e] sancti patres iulius
innocentius et celestinus
cum episcoporum plurimorum
et sacerdotum consensu in
apostolorum principis eccle-
sia prohibentes talia per
scripserunt et confirmaue
runt: vt nullo modo se in con
iugium reciperent mulieres
ac viri: quicunque aliqua
ratione susceperint natos
proprios sed separent se:
ne suadente diabolo ta-
le vicium innolescat.

Scitis quia quomodo
sunt septem dona spiritus
sancti: ita sunt septem do
na [f] baptismi. a primo er
go pabulo [g] sacrati salis
et ingressu ecclesie vsque ad
confirmationem per chris
ma hoc est a primo vsque ad

compaterni-
tas. vnde non
possum cum
illa ad fidem
conuersa contra
here. item di
cit. h. quod bene
contrahitur compa-
ternitas inter
me et patrem
suscepti de sa-
cro fonte. licet
hereticus sit ali-
quando fuit
baptizatus.
c Usum-
loquitur de
coniunctis autem
compaternita-
tem et non de
coniunctis post
prout quidam
mentiunt.
d In ar-
chiuis. ab ar
cha dictum est
archiuum. vbi
s. reponuntur
libri. et per ta
les libros fit
fides. vt ex-
tra de prescrip.
ad audien-
tiam.
e Memo-

penituerint. vel dic quod debent separari sub ea
conditione si possunt induci ad continentiam.
vt extra de cog. spi. c. ij.

a Permittitur. hic male dicit. innuit enim quod
non possit contrahere nisi inueniat consensum. sed contrarium est
verum. j. e. q. iiij. quod spirituale. ex de spo. cum apud.

b Peruenit. ex lauacro dicunt quidam. quod si
suscipio filium iudei de sacro fonte. in-
ter me et ipsam non contrahitur compaterni-
tas. quia nihil ad constitutionem ecclesie sit
de his qui foris sunt. Unde si iudea postea con-
uertatur ad fidem possum cum ea contrahere
quia non reuiuiscit quod nihil fuit. dicunt tamen quod si
ita esset secundum legem mosaycam quod contrahere-
tur inter eos compaternitas. per circuncisionem
contraheretur. sicut nunc per baptisma contrahi-
tur inter susceptum autem et suscipientem in his
que precedunt baptismum contrahitur vinculum

rie. hic incipit respondere.

f Dona. primum salis collo. vt. j. de conse. di
stin. iiij. exhinc. Secundum aurium et narium lini-
tio cum sputo. Tertium est in pectore et in fronte sca-
pulis signatio. vt. e. di. postea signatur. Quartum est olei
sancti vnctio. vt. e. di. deinde a sacerdote. Quin
tum baptismi ablutio. vt e. di. venit. Sextum in
vertice chrysmatis punctio. vt. e. dist. postquam
Septimum. eiusdem in fronte facta signa-
tio. vt. e. di. presbyteri. g Pabulo. hic vide-
tur. quod ex omnibus que precedunt baptismum
contrahatur compaternitas. vt. j. e. q. iiij. c. si
quis vnus. et. j. de conse. dist. iiij. in cathecis-
mo. nam et christiana dicitur postquam catheci
zata est. vt. xxviij. q. i. caue. Sed contra cle-
mens dixit. quod ea que precedunt baptismum
vix impediunt matrimonium contrahendum
et non dirimunt contractum. vt extra de

rog.spi.cōtracto. Item baptismus est ianua omnium sacramētorū.vt.xxxij.di.§.verū. Cū ergo ianua non sit apta.nullum sacrm pōt ingredi. Item pter cathecismū non fit aliqs aptus cōtrahere matrimoniuz. vt.xxvij.q.i. caue. Itez si discederet sine baptismo nō pdesset ei cathecismus. qn ppetuo esset dānat⁹. vt j.de cōsec.di.iiij. firmissime.z.c. nullo.ergo pz φ adhuc est mēbruz diaboli. non ergo pōt esse filius spiritualis.h. dicit φ in quolibet istorum cōtrahitur cōpaternitas.z dicit φ ante baptismū nōdū est homo spiritualis.est tamē fili⁹ spiritualis.z dicitur spiritualis ad differētiaz carnalis vel adoptiui filij.si hoc vis dicere. tūc dicas φ in illa decretali contracto. filius ille non erat filius viri sed tantū mulieris. z sic plana ē.vel dic φ lz ꝯtrahatur cōpaternitas nō tñ talis cōpaternitas sufficiēs est ad dirimēdū. Alij dicūt φ tm̄ in baptismo z in confirmatione ꝯhit cōpaternitas. sed quero qd donū ꝯfatur per ista que precedūt baptismū vt sine spe dānatus sit etiā infans qui moritr ante baptismū.vt.j.de cōse.di.iiij.firmissime z.c.nulla.dicūt quidam φ ꝓsunt ad minorē penaz.sed hoc non videt.qz leuissima est pena paruulorū.vt.j.de cōse.di.iiij.c.regnante. ergo videt φnō possit esse leuior. Alij dicunt φ hec dona ꝓsunt viuentibus sed nō moriētibus.fortiores.n.sunt ad resistēdu3 diabolo. vt de ꝯse.di.iiij.postea.z.c.ex hinc.sed ex hoc sequit φ oēs paruuli equalem penā patient. qd vix ē credibile si queras an hec dona sint sacrm vel non dico φ non.qz oē sacrm ꝯfert

septez:nullus christianus suam cōmatrem in coniugium suscipere debet: z q presumpserit: tamdiu vinculo anathematis religet: donec penitentiam digne egerit. Item ex ꝯcil. apud vermeriam.c.iiij. Ab vxore separetur: qui filiastruz suum corā episcopo tenuit

Si quis filiastruz[a] vel filiastram suam ante episcopum tenuerit ad cōfirmationē: separetur ab vxore sua z nunq̄ aliā accipiat similiter z mulier. Econtra vō scribit nicola.salamonitano episcopo dicens. Non separetur a viro: que filiastrum de sacro fonte leuauit.

Nosse desideras vtrū mulier que viri filium ex alia[b] femina genitum de sacro fonte leuauerit postmodū possit cum eodem viro copulari[c]. quos ideo cōiugi posse decernimus qz fm canones sacros nisi ambozum consensu nullius religionis obtentu debet cōiunx dimittere cōiugē.ptinet aūt ad igēs vxoris exitiū que habēs odio virum vel īfirmitatē eius nō ꝯsiderās quasi cā pietatis opal impietatē: maxime cum apl's precipiat. Nolite inquiēs fraudare[d] inuicem nisi ex cōsensu ad tēpus vt vacetis orationi: z iterum reuertimini in idipsum ne tētet vos sathanas ꝓpter incōtinētiam vestrā.ergo si non ex consensu vtriusq3 cōiugis factum esse ꝓbatur: non fraudentur[e] inuicem: sed reuertant in idipsum.ꝓsertim cū dicat apl's: vxoz sui corporis ptātem nō habet sed vir: z vir ptātē sui corporis nō habet: sz mulier. Item ex cōcil. gabillonē si.c.iiij. Nō separet a viro sed pniam agat que filium suum corā epūcopo fraudulenter tenuit.

salutem.vt.s.j.q.j.multi.sed si appelles sacr3 i.signū future grē.tūc ꝯcedo eē sacrm. a Si quis filiastrum. b Nosse ex alia.idē z si eēt ex illa.c Copulari.i.carnaliter cōmisceri.s.di.xxxi. aliter.arg. φ nunq̄ est malū faciēdū ꝓpter bonum qd inde seqr. sic.s.i.q.i. nō est putāda.s. xliij.q.v.forte j.xxxij.q. iiij. sic non sunt. j.xxxiij.q.v.si i.cor.7. dicat. d Fraudare.i.subtrahē debitū qd in uicē debetis vobis. nisi ex ꝯsensu qd forte facietis vt expediti⁹ vacetis oroni. e Fraudētur. ille tñ q leuat filiū suum de sacro fonte perdit ius exigendi sicut ille qui fornicat cum altera.sed nū qd si talis petit debituz dz vxor ei reddere.dicit.h. φ sic.lz ille peccet petendo.z est ar.pro ipso.xxiij.q.v. manifestū.extra de iureiu.debitores. Idē dicit h illis qui vouerūt ad tēpus.lz si ppetuo vouissent.sec⁹ esset.vt.xxxiij.q.v.φ deo. tu dicas φ statim ipso facto pditū est ius exigendi. lz p sententiam ecclesie non sit ei ablatū ius. z cū non habeat alter ius petendi nec reliqu⁹ dare tenetur vel soluere.quia vbi nulla est petitio nulla est mora.vt.ff.de verb.oblig. si pupillus.sed nōne videtur contrariū.xxij.q.i.dixit.vbi dicitur φ dominus solam causam fornicationis excepit.quare vxor possit negare debitum viro vel econuerso.sed illud sane intelligas φ ob solam fornicationis causa3 potest eam expellere de domo sua z ab omni cura dimittere.dum tamen illud intelligas pro ut notat.xxviij.q.i.idolatria. Sed plures sūt cause ꝓpter quas nō cogit reddē debitū viro

Ibidez.

sed in illis casibus nō potest eam a se abijcere licz posset ei debitum denegari. Itē si vterq; leuauit filium suuz de sacro fōte neuter habz ius petēdi. ⁊ licz neutri subueniatur petitōis iure. vtriq; tamē subuenitur iure replicatiōis. sic extra de diuor. significasti ⁊ bonum simile. extra de excep. cuz ecclesiastice. sed quid si pmiserunt perpetuam continentiam. ⁊ alter postmodum fornicatur nunquid poterit tunc reliquus petere debitum videt q possit etiā si ābo fornicati eēnt ⁊ etiam si iurauit non repetere eam. vt ex̄ de iure iu. tua. ar. cōtra. xxxiij. q. v. q deo. Resi. q nō pōt petere sz ecclia coget reliquū reddē debitū vt extra ō diuor. ex litteris

a Jctum est. fallaciam. ar. q dolus nemini debet patrocinari. vt

Dictū est^a nobis q̄sdā feminas desidiose: q̄sdam vō fraudulent: vt a viris suis. sepent. pprios filios corā epis ad ɔfirmādum tenuisse. vn̄ nos dignū duxim⁹: vt siq̄ mulier filiā suū ō̄sidia aut fraude aliq̄ corā epo tenuerit ad ɔfirmādū pp fallaciā suā aut pp fraudē: q̄diu viuet pniam^b agat: a viro nō tñ separet. Itē ex ɔcil. magociensi. c. x. in claustro sci albini hab. ito Separent ⁊ graui pnia plectent: qui filiolā suam vel spūalē matrē ducunt in vxorem.

De eo^c qd̄ iterrogasti]. si aliqs filiolā suā in vxorē duxerit: ⁊ de eo qui cū cōmr̄e spūali ɔcubuit ⁊ de eo q filiū suū baptizauit: ⁊ vxor ei⁹ eū de fonte susceperit hac cā vt discidiū ɔiugij fieret: si postea i tali copulatione possint pmanere. De talib⁹ sic rñ dēdū ē. Si filiolā aut cōmrem suā aliqs i ɔiugiuz duxerit: sepando eē iudicam⁹ ⁊ gui pnia plectēdos Siāt ɔiuges lrimi vnus aut ābo ex industria fecerint vt filiū suū ō fonte susciperēt: si inupti pmanere voluerit: bonū ē. Sin autē grauis pnia isidiatori iniūgat ⁊ sil maneāt. ⁊ si p̄uaricator cōiugij supuixerit acerrima pnia mulctet ⁊ sine spe ɔiugij maneat. Item nico. pa. rodulpho bituriensi epo. Non separent ab vxorib⁹ q filiastros suos coram epo tenent.

De his q⁹ filiastros suos ad ɔfirmationez corā epis tenēt. i. q filios vxoris sue de viro priori dū chrysmant ab epis sup se sustinēt si isciētia sic asser] fiat: lz sit pctm̄: si tñ vsq; ad sepatione ɔiugij puniē dū ē. lugeāt tñ ⁊ digna penitētia h̄ diluētes dño dicāt: d̄licta igrātie nostre ne memineris. Itē io. pa. anselmo lemosine eccle. epo. Nō separet ab vxore: qui necessitatis cā filiū suū baptizauit.

Adlimia^e bti petri aplorū pncipis hic pn̄s hō noie stephan⁹ orōnis cā veniēs nr̄o psulatui suggerēdo inotuit: q filiū suū i extremo vite sue positū necdū baptismatis vnda lotū: absn̄ua scilicet sacerdotū nimia necessitate cogēte^f baptizauit: eūq; ipse ppriis māib⁹ retinēdo suscepit: atq; p hui⁹ rei negocio noticie tue patefacto reuerētia tua q̄si rectitudis zelo flagrās pfatum hoiem a sua ɔiuge iudicauit esse sepandū: qd̄ fieri nullaten⁹ dz dicēte^g scriptera a dño iunctā eē viro vxorē: ⁊ quos de⁹ ɔiunxit hō nō separet. vn̄ ⁊ dn̄s i euangelio non dimittere posset vxorem suā nisi causa fornicationis aptissime iubet. ⁊ nos tāte auctis pcipua freti iussiōe dicim⁹ dimittēdū eē: ⁊ iculpabile iudicādū qd̄ necessitas^h intulit. ¶ Nam h̄ baptizandi opus laicis fidelib⁹ iux̄ canonicam auctoritatem si necesse fuerit facere libere ɔcedit. vnde si supradictus genitor filiū suū corpore morientem aspiciēs ne animaz perpetua morte pereuntum dimitteret: sacri vnda baptismatis lauit: vt eū de potestate antctoris mortis et tenebrarum eriperet ⁊ in regnuz christi iam regnaturum sine dubitatione trāsmitte/

xv. q. vj. c. j. ⁊ xx. q. iij. ɔstituit. ff. de dolo nec ex dolo.

b ¶ Penitētiam interiorem. ⁊ semp doleat se fecisse hoc. sic. i. di. clerico.

c De eo. c spe. sic. xxvij. q. j. hi qui.

d De his q filiastros suos ⁊c.

e Ad limina. ino tuit. idest. notificauit.

f ¶ Cogēte. idem eēt abs q necessitate sed tunc ei penitentia imponenda eēt ⁊ vrgentissima necessitas excusat. ō ma. l. cōse. distin. i. sicut non tamen pater filium in necessitate ɔfirmabit. quia illis episcopale ē.

g ¶ Dicente ā. distin. xxvj. deinde.

h ¶ Necessitas. sic. j. de consecra. di. i. sicut. j. xxxiiij. questiōe. i. c. i.

a ¶ Dixerit. nō ergo qđ prius legitime factū est ꝑpter superueniētē cām infringi debet. etiā quāuis res deuenerit ad eū statū a quo incipe nō potuit. vt. s̄. di. lv. precepta. b ¶ Auctoritates. s. quos de⁹ cōiunxit hō nō separet. ⁊ ibi dī vxorē non esse dimittē/ dā nisi cā fornicatiōis.

O Mnes. hec tria c. non inducit. g. nisi vt ostēdat quot modis dicatur filia spiritualis.

d ¶ Ut ⁊ ipsi. nec notat omnimodā similitudinē nisi quo ad ipsum sacerdotem qui suscipit in penitentiam. filius enim eius bene pōt ducere quā pater receperit ad penitentiā non tamē quā immersit in baptismo. multa. n. attendunt in baptismo: q̄ nō attendun tur in penitētia. si enim te suscipio ad penitentiā. nō ideo parētes tui mihi cōpatres sunt: ⁊ ꝑ baptismū plena fit remissio. nō autem per penitentiā. Si ergo laicus audiat in necessitate peccata alicuius mulieris non pōt postea cum ea contrahere. ar. hic. si tamē cōtrahat forte tenet matrimoniū. videtur enim tm̄ hoc sacerdoti ꝓhiberi cū eis tm̄ sit officiū audire peccata cōfitentiū. Sed nūqd sacerdos orātalis audiet peccata vxoris sue nō. q₂ nec ipsa ei libere cōfiteret si cōmisit adulterium. Sed obijcio. tu dicis hic ꝙ in baptizādo cōtrahit compaternitas sed monachi ex officio nūq̄ debēt baptizare. ⁊ tñ nō possunt fieri compatres. vt. xviij. q. ij. ꝑuenit. Rñ. possunt esse cōpatres baptizādo ⁊ nōle uando.

ret: bene fecisse laudat: ⁊ idcirco sue vxori sibi iam legitime societate impune quamdiu vixerit[a] iudicamus manere cōiunctum: nec ob hoc contra prefatas auctoritates[b] diuinas aliquatenus separi debē.

F ilia dicit spūalis nō solū eius q accipit: sed etiā ei⁹ q trine mersionis vocabulo eā sacro baptismate tingit. dicit etiā spiritualis filia sacerdotis que ei peccata sua cōfitet: harū oiū flagitiosa ꝯiūctio est: ⁊ eadem pena plectēda. Unde symmach⁹ papa ait. Por pnis et idicitur: q spirituales filiam ⁊ penitential. in suam violare monstratur.

O Mnes[c] quos in penitentia suscipim⁹ ita vt nr̄i sunt spūales filij: vt ⁊ ipsi[d] quos vel nobis suscipientibus vel sub trine mersionis vocabulo mergētibus vnda sacri baptismatis regnāuit. Siluester ḡqꝫ docēs admonet vnūquēqꝫ sacerdotū vt nullus causa fornicationis ad suā penitentialem accedat: qa scriptum est: omnes quos in penitētia accipimus ita filij nostri sūt: vt in baptismate suscepti: quapropter hoc scelus si quis perpetrauerit: non solum dignitatis honorē amittat: verumetiā vsqꝫ ad exitum vite sue iugi penitentie[e] se subdat. Item celestinus.

De eodem.

S I quis sacerdos cum filia spirituali fornicatus fuerit: sciat se graue adulterium cōmisisse. ¶ Idcirco femina si laica est omnia de relinquat[f] ⁊ res suas pauperibus tradat: ⁊ conuersa[g] in monasterio deo vsqꝫ ad mortē seruiat. Sacerdos autem qui malū exēplū dedit hominibus: ab omni officio deponatur: ⁊ peregrinando[h]. xij. an. peniteat. postea vo ad monasteriū vadat: ibiqꝫ cūctis diebus vite sue deo seruiat. Item.

De eodem.

N On debet[i] episcopus aut presbyter cōmisceri cum mulieribus: que ei sua fuerint confesse peccata. si forte qđ absit hoc cōtigerit: sic peniteat: quomodo de filia spirituali: episcopus viginti quinqꝫ annos: presbyter duodecim[k]: ⁊ deponantur: tamē si in conscientia populi deuenerit. His itaqꝫ auctoritatibus apparet ꝙ siue proprium siue tantummodo viri filiū mulier de sacro fonte susceperit: non ideo a viro suo est separanda· quod de viro suo similiter oportet intelligi.

e ¶ Penitētie. s. interiori quia cōtinua delictorū memoria multū operatur. de pen. dist. iij. ludas.

f S I quis. derelinquat. nam ꝑscribit qs rebus suis rōe delicti. xxviij. q. j. si qs rapuerit. vj. q. j. §. verū. ⁊ ita est ꝑceptum.

g ¶ Cōuersa. hoc similiter ꝑceptū est. nō tñ erit monacha. q₂ illud voluntatis ē. sꝫ tenebit ibi rōne delicti. xx. q. j. sicut. lꝫ qdam ista velint intelligere de cōsilio

h ¶ Peregrinando. ⁊ ita sacerdos pōt agē publicā pniam. ꝯ pen. di. vj. sacerdos. qđ ꝯcedo ꝯ ꝓposito sine spe restōnis. s. ꝙ publicā ⁊ solēnē agē possit vt dixi. l. di sti. cōfirmandum. lꝫ alij dicant contra.

i N On dꝫ. in ꝯscia. nō ē ergo qs deponēd⁹ nisi ꝓ publico crīe qđ ī noticiā ppli ꝯuenerit.

k ¶ Xij. magis. n. peccat sacerdos cognoscēdo filiā spūalē q̄ vxorē alt⁹. q₂ pro hac ipōit pnia. xij. annoꝝ. ꝓ illa. x. vt. lxxxj. di. presbr.

a Sponsalia. Hec est secūda questio vz
ij. inter infantes ɔ̄hi possint sponsalia
ꝛ q̄dē no. j. e. c. j. cū. n. infantia durat vsq̄ ad
septenniū. C. de iure deli. ꝛ si infanti. ꝛ etas il
la nescit q̄d
videat. vt. C.
de sal. mo. l. j.
ꝛ cū īfantes
adhuc ɔsen-
tire non pos-
sint. spōsalia
nō ɔ̄hunt. q̄
sine ɔsensu ɔ̄
hi non pñt.
ex̄ de spon. i/
pu. accessit. ff
de spon. i spō
salib⁹. nisi p/
ximi sint se/
ptēnio. ita ꝙ
sint capaces
intelligentie.
Ad mrīmo-
niū autem cō
trahēdū tria
exigunt con-

Questio. ij.

Sponsalia[a] ante se
ptēniū cōtrahi n̄
pñt solo enim ɔsensu cō/
trahuntur. qui interueni/
re non potest: nisi ab alter
utra parte id intelligatur
quod inter eos agitur. p
batur ergo sponsalia non
posse cōtrahi inter pue/
ros quorum etatis infir/
mitas ɔsensuz non admit
tit. Testatur hoc idem
nicolaus papa dicens.

Ante tempus consentien
di cōiugiū cōtrahi nō pt.

Ubi[b] non est cōsēsus
vtriusq̄: nō ē ɔiugiū

sensus. ꝛ ꝙ sit pubes. ꝛ ad coeundū potens.
ar. xxxiij. q. i. c. i. nā nō pōt videri nupta q̄ vi
rū pati non pōt. ff. qñ di. le. ce. l. yl. si tñ ꝛ añ
etatē illā coire possūt. teneret mrīmoniū. ar.
p̄dī. l. ꝛ ex̄ de despō. ipu. puberes. ꝛ. c. d̄ illis.

b Ubi hoc. c. ꝛ de mrīmonio. ꝛ despōsalib⁹
intelligi pōt. l3 ꝙ d̄ spōsalib⁹. dic ɔiugiū.
i. pmissio futuri ɔiugij. j. e. q. v. nostrates.

c Nihil. sed pone ꝙ[a] parentes iurauerunt
ꝙ filios ꝛ filias dent nuptui adinuicē. nūq̄d
potuerint se obligare ad alienū factū. cū alie
nū factū possit nemo pmittere. Item nūq̄d
sunt piuri si filij nō ɔ̄hūt. Rñ. in mrīmonio
spāle est ꝙ alienū factū pōt pmitti nec ić rei
piuri. l3 filij nō ɔ̄hāt dūmodo parētes dent
opam quā pñt. vt. j. xxxi. q. ij. si q̄ parētes. vel
pōt dici ꝙ intelligunt pmisisse ꝙ darēt ope
ram vt fieret. vt. ff. de v. ob. q̄tiēs. ꝛ in. l. illa i
ter stipulantē. b. Itē h̄ est spāle ꝙ alteri pos/
sum⁹ pacisci. vt ex̄ q̄ cleri. vel vo. veniēs. Itē
si pentes apponūt penā ɔ̄ctui spōsaliū peti n̄
pōt pena. q2 mrīmonia nō pñt astringi vinculo
pene vt. ff. d̄ v. ob. ticia. Dubitari ɔsueuit ec/
ce aliq ɔ̄xerūt spōsalia de futuro volūt se mu
tuo ɔsensu absoluere. q̄rit an possint. h. dicit
ꝙ nō. ꝛ est ar. xxxj. q. vi. c. vnico. Alij dicūt ꝙ
ēt si iurauerūt pñt se absoluē. vt ex̄ d̄ spō. p/
terea. s3. h. d. alexandrū ibi mḡfaliter potius
q̄ papalit rñdisse. d Cōsentiat. ar. ꝙ se/
quens ratihabitio ɔfirmat p̄us factū inualidū
ex̄ de iurepa. cura pastoral. xvj. q. i. qm̄ q̄cq̄d

sed esto ꝙ aliq ante. vij. an. ɔ̄hāt spōsalia. p⁹
septēniū n̄ ɔ̄dicūt. nec ēt expsse ɔsētiūt. nūq̄d
sūt spōsalia ɔfirmata p talē taciturnitatē vel
pone ꝙ aliq añ puberes ānos ɔtraxerūt spō
salia p⁹ pubertatē n̄ ɔ̄dicūt nec expsse ɔsen/
tiūt. nunq̄d
sunt spōsalia
ɔfirmata per
talē taciturni
taté. v̄ ꝙ ad
huc ingrēdū
sit ab eis. an
pdurēt i pos
ɔsensu. xx. q.
i. illud. ꝛ. xx/
viij. di. d̄ his
vī sufficē ꝙ n̄
ɔtradicāt. vt
ex̄ de despō.
ipu. d̄ ill'. ꝛ. c.
līas. ꝛ. c. accel
sit dico ꝙ si
sīt hītāt ꝛ nō
ɔ̄dicūt post
etatē ltimam
mrioniū est
ɔfirmatū. vt

ergo qui pueris dant puel
las in cunabulis ꝛ econuer
so nihil[c] faciūt nisi vterq̄
puerorū postq̄ venerit ad
tempus discretionis con/
sentiat. nec est coniugium
nisi sit consensus vtriusq̄
etiaz si pater ꝛ mater hoc
voluerint ꝛ fecerint.

Questi. iij.

Quod aūt[a] spiritua
les vel adoptiui
filij naturalibus copulari
non possint. Nicolaus
papa respondens ad con/
sulta bulgarorū testat ita di
cēs. Qui d̄ sacro fōte susci
pit: filius est ei⁹ a q̄ suscipit.

ff. de ritu nup. minorem. sec⁹ si seorsum ha/
bitāt. ex̄ de d̄spō. ipu. attestatiōes. a Q̄ 6. iij.

Quod aūt. ad itelligētiā hui⁹ q̄ōnis nō
ꝙ triplex ē cognatio. carnal de qua
agit. j. xxxv. cā. legal' ꝛ spūal' de q̄b⁹
h̄ agitur. cognatio spiritualis cōtrahit p do/
na baptismi s̄m ꝙ dixi. s̄. e. q. i. c. i. ꝛ tal' cog/
natio diuidit in pr̄nitatē ꝛ filiationē ꝛ fraterni
tatē ꝛ sororitatem. sed nō pcedit vlterius. s.
ad nepotes. q2 aliquis fit pater ꝛ filius vel fr̄
vel soror spūalis s3 nullus fit nepos spūalis.
Spūalis itaq̄ filia nō pōt copulari filio car/
nali cum illi sint inter se spūales fratres vt h̄
in. c. i. Legalis cognatio est que fit per arro/
gationem vl' p adoptionē. Dicimur aūt ar/
rogare illum q̄ sui iuris ē. ꝛ p arrogationem
trāsit in nr̄am ptātem adoptare dicimur il
lū q̄ est in alteri⁹ ptāte ꝛ nō trāsit i nr̄az ptā/
tem. ꝛ fit arrogatio auctoritate pncipis. ad/
optio aūt per quēlibet magistratum. vt insti.
de adop. §. ij. ꝛ. iij. Filij autē naturales n̄ pñt
copulari filijs adoptiuis. vt. j. c. i. Sed de n̄
copulari filijs adoptiuis. sed hoc scias ꝙ inter
lijs spūalibus non est phibitū q̄n possint co
pulari filijs adoptiuis. sed hoc scias ꝙ inter
collaterales vtinē fratrem naturalem ꝛ soro
rem adoptiuam non impedit mrīmonium
nisi q̄diu durat adoptio. vt extra de cog. le
gali si qua. sed inter ascendentes ꝛ descendē/
tes perpetuo impeditur matrimonium. licz
soluatur adoptio. vt. ff. de ritu nup. q̄n etiaz
idem potest dici ꝙ filius qui adoptatur non

dico arrogat possit copulari filie nali.cũ ado ptat⁹ ñ trãseat i ptatẽ adoptãt.vt isti.ꝺ ado. §.ij. Itẽ põt dici ꝙ fili⁹ illegitim⁹ nõ pt copla ri filie adoptiue.q2 illegitim⁹ nõ ẽ i ptãte pr̃is vt isti.ꝺ nup.§.vi.l3 illegitim⁹ ñ possit copla ri filie spũali

cur pr̃iarcha.ꝺ tertio gradu non fuit phibi tum.q2 in eo dispensauit grego.vt.xxxv.q.iij. quidam. Alij intelligũt ꝙ fuerit phibitio fa cta tm̃ de primo gradu.quia in secundo gra du vt dicunt coniũguntur sed in leuitic.o ex presse inueni tur phibitus secũdus gra dus in cõsan guitate ꝛ af finitate pri migenerii ibi dicitur turpi tudinem soro ris tue ꝛ filie eius non re uelabis. filiã filie eius non sumes. quia vna caro sũt. turpitudinez filie tue vel neptis ex fi lia non reue labis. sed ob uiat extra de diuor. gaude mus. vbi di citur ꝙ si pa gani cõtraxe rũt in secũdo gradu p⁹ cõ uersioné non sunt separan di. sed dic ꝙ in leuitico p hibetur secũ dus gradus in descendẽ tibus non in collateralib⁹. vnde in secũ do collaterali bene põt pa pa dispensa re. videtur ta men ꝙ sit ei phibitu3.xv. q.ij. queritur. sed ibi est ar. contra. q2 ip

alij dicunt ꝙ nec arrogat⁹ nec adoptat⁹ pt coplari nã lib⁹.q2 l3 ado ptat⁹ nõ trãse at i ptatẽ ado ptãtis. acqrũt tñ ei q̃dã iu ra ex adoptio ne q̃ dissoluũ tur p emãci pationem. vt C.ꝺ adopt.l. pe.§.pe.

Ita vñ i ter eos.l3 vltra filiũ nõ ꝓcedit.nepos n. me⁹ ꝛ fr̃ cũ filia mea spũ ali bñ ꝯiunt ar.isti.ꝺ nup §.ei⁹ꝺo mu lier.j.ꝛ q2 nul quã phibent

Q̃ñgdẽ hec nõ ẽ bõa rõ.q2 leges ñ pmittunt ꝛc. quicq̃ n. leges phibẽt mr̃i moniũ nec tñ canones. vt i ter tutorẽ ꝛ pupillã ꝛ int senatorẽ ꝛ li bertã.ff.ꝺ spõ sa.tutor. ꝛ le ges phibent accolytos nõ tñ canones. xv.q.iij.§.cũ autem.

Pitaciũ a petẽdo.ꝛ dr̃ charta ꝯtinẽs petitionẽ alicui⁹

Ita diligere d3 hõ eũ q suscepit ip3 de sacro fonte sicut patrẽ. Itẽ est in ter fr̃es ꝛ filios spũales gra tuita ꝛ scã cõio: que dicen da nõ est cõsanguinitas s3 habẽda spũalis ꝓximitas vnde iter eos[a] arbitror nõ posse fieri quodlibet legale ꝯiugiũ: q̃ñgdẽ[b] nec inter eos q natura ꝛ eos q ado ptione filij sunt venerãde romane leges mr̃imonia ꝯhi pmittũt. Itẽ si in ter eos nõ ꝯhiƀ mr̃imoni um quos adoptio iũgit ꝙ̃ to poti⁹ a carnali o2 iter se ꝯtubernio cessare illos q̃s p celeste sacr̃3 regeneratio sci spũs vincit. longe ingt ergo ꝯgruẽtius fili⁹ patris mei vel frater me⁹ appella tur: is quẽ diuina gr̃a po tius ꝙ̃ humana voluntas vt fili⁹ pr̃is mei vel fr̃ me⁹ eẽt: elegit: prudẽtiusq3 ab alterna corpis cõmixtiõe secernimur. Itẽ çachari as eps̃ seru⁹ seruo2 dei re uerendissimo ꝛ sacratissi mo theodoro epõ ecclie ti cinẽ. Filia spiritual' carna li filio nullo mõ nubẽ põt.

Pitaciũ[c] qꝺ nobis tua venerãda fr̃nitas ob tulit suscepim⁹: per qꝺ sci scitari voluisti: si liceat filio cuius pater alterius filia3 ex sacro baptismate susce perit: susceptã. idest spiri tuale3 eius patris filiã: qꝺ dici crudele est in mr̃imo nio suscipere: qꝺ apud te enormiter asseruisti conti gisse. Sed bene tua sã cta fraternitas cõpertum hab3: qꝺ dñs ꝓcepit; moy si dicens. Turpitudinẽ pa tris tui vel matris sororis[d] nõ reuelabis. Turpitudo enim tua est. Cum ergo a ꝓpria cõsanguinitate iu bemur abstinere: multo magis[e] a spirituali nostri patris filia omni excusatio ne aut argumẽto seposito sub nimia districtiõe nos cauere cõuenit: ne in ira3 diuine examinatiõis inci dat: si qs tali facinore mix tus mime restrinxerit fre na luxurie. vnde etia3 eẽs cauendi sunt a tali sceleris cõmixtione ne in perpetu um pereant. sed hũc si au ctor huius perniciose te meritatis anime sue salu tem despiciẽs impio se mi scuit matrimonio per om nia tua fraternitas stude at separare: ꝛ penitentie di gne submittere: quatenus ab eterna erutam dãnatio ne animam eius lucreris. Item çacharias ꝛ deus dedit. Filio suo quem de sacro fonte susceperis nul lus tradere audeat.

Leui.18.

Sororis. ar. ꝙ in primo vel in scdo gradu dñs papa et si velit non possit dispẽsare. q2 a naturali iure habuit initiũ. ꝛ in vete. testa. su it phibitiõne qs sororẽ in vxore3 acciperet. q2 l3 de sola sorore dixit. tamẽ sub appellatione sororis continet neptis. ar. xxij. q. ij. queritur

se duxerat ea3. sed adhuc ob. extra de restitu. spoli. literas. vbi dicitur ꝙ papa non potest dispẽsare in secundo gradu. sed dic ꝙ nõ po test ita de facili. Multo magis. i. multo sanctius. q2 religiosiores sunt copule mẽtium ꝙ̃ corporum. arg. xxvij. q. ij. coniuges. xxxij. q. v. qꝺ deo. Et est ar. ꝙ pater spũalis est ma

gis diligēdus ꝙ carnal. ij. q. vij. q̄lis nīa. sꝫ i supiori. c. dr̄ ꝙ eq̄. sꝫ illud nō remouet qn pl⁹ cui ꝙ poti⁹ teneor subuenire i necessitate carnali i būficio tēpaliū exhibitōe. nā ð carnali ē dictū. honora patrē. i exhibitōe āt reuerentie plus defe- rēdū ē spūali nō credo nec c. ɔtradicit.

a Non oz. i dina. i. ecclīastica cōstitutiōe. ar. iij. q. v. quia.

b ¶ Filij. p̄ter istū p quē cōpaternitas ē ɔcta vl̄ frā- nitas spūalis

c ¶ Uñ vrba n⁹ istū p̄cessit paschal. ar. j. q. iij. saluator ⁊ ex̄ ð spon. duo. lꝫ p̄terso litū. qđ ē vez ð p̄mo. sꝫ se- q̄ns. c. attri- buit paschali ij. g p̄m chro- nicā successit vrbano.

d Uph[?]is qb⁹. se- misa. j. de ɔse. di. iiij. mulier ɔtra. sꝫ hoc i necessitate in telligitur.

e Post su- sceptū si ītelligitur. c. lꝫ put alexan der inuit. ex̄ de cog. spi. c. j. vt. s. deroge tur ei p p̄ce- dens legas lr̄am put ia- cet vel si vis potes addere i lr̄a nō pūt ɔiūgi supple filijs spiritua lib⁹. ⁊ sic nō ē correctuꝫ ⁊ male intelle- xit alexander.

Non oportet[a] filiam suam quā de sacro fōte susceperit. aliqn̄ filio suo in mrīmoniū tradere quia in diuina sententia germani esse inueniūtur: si quis tali facinore com- mixtus minime restrinxerit frena luxurie: ab ecclīa ca tholica abominabitur. sed si conuersus fuerit post se parationem. vij. an. penitē tiam gerat. conscijs simul cū auctore sit ista cōditio. i. deſt simul cū cooperatori- bus ⁊ ɔsentientib⁹ penite- at. Filij[b] vō siue filie que ante compaternitatē siue post nati fuerint: licite cō iungi pn̄t. Unde vrba- nus[c] scribit vitali presby- tero brixiensi dicēs. Filij vl̄ filie ante vel post cōpa ternitatē genite lēgitime cō- iungi possunt.

Sup his qb⁹[d] cōsulit nos tua dilectio: hoc videt̄ no bis ex sententia rn̄dēdum vt ⁊ baptismus sit si instā te necessitate femina pue- rū in noīe trinitatis bapti zauerit: ⁊ quod spūalium parentū filij vel filie ante vel post cōpaternitatē ge- nite possunt lēgitime ɔiūgi: preter illam personam q̄ cōpatres sunt effecti. Pa schalis vō. ij. post cōpater nitatem genitos copulari ꝓhibens scribit rhegino epō. Qui ex compatre vel commatre post susceptos filios de fonte nati fuerint coniugi non possunt.

Post susceptūm[e] vero de fonte filium vel filiam spiritualem. qui ex compatre vel commatre nati fuerunt matrimonio coniugi nō possunt: quia leges seculi nō emancipa tos[f] adoptiuis prohibent copulari. Idē ex libro di gestorū titu. de ritu nuptia rum perpenditur in quo ita legitur. Palea.

Per adoptionem quesita fraternitas eousqꝫ impedit nuptias: donec maneat adoptio. ¶ Jō ꝙ eā quā pr̄ me⁹ adopta uit ⁊ emācipauit: potero vxorē ducere: ⁊ si me emā cipato illā in ptāte retinue rit: poterimus iungi ma- trimonio. ¶ Itaqꝫ volen ti generum adoptare sua- detur: vt filiam emācipet. Similiter suadetur ei vt qui velit nurum adopta- re emācipet filium. ¶ Si quis vero aliquo fortuito casu filiam sue cōmatris vxorem acceperit non co- gitur eam dimittere. Un de in triburiensi concilio legitur. Non cogit̄ quis dimittere filiam sue com matris quā duxit in coniu gium.

Illud[g] etiā nec canonica institu- tione diffinimus:[h] nec in terdictione aliqua refuta mus: sed propter eos qui diuerse de eo sentiūt hoc loco aliquid cōmemora- mus. ¶ Si quis sue spiri tualis cōmatris filiam[i] fortuito[k] ⁊ ita contingen- te rerum casu in coniugiū duxerit: consilio maturio ri seruato habeat atqꝫ ho neste legitimo coniugio operam det.

hoc. c. nā dicit. c. vrbani esse posterius. ⁊ ita derogare alij. c. paschal. cū tn̄ vrbanus paschalē precesserit. sed dici pōt ꝙ hec littera ē mendosa. vbi dicit paschalis. ij. nam debet dici ibi paschalis primus nā primus paschalis precessit vrbanū. ij. vn de nihil ē in littera supplē dū. ⁊ est hoc abrogatuꝫ. ⁊ itelligit put sonat ⁊ huic fari antiquo innitutur illa consuetudo. extra de cog. spi. super eo.

f ¶ Emancipatos. naꝫ filius emācipatus būi potest copulari filio adoptiuo. ff. de ritu nup. p adopt. vel emācipato. s. adoptiuo copulari potest

g Illud. s. filiā. s. commatris posse ducē i vxorē.

h ¶ Diffini- m⁹ imo p⁹ca diffinitur. et ita i re dubia certa fertur sn̄ia vbi de iure dubitatur.

i ¶ Filiā. hic vides ꝙ pat spūal pt co- pulari sorori filie spūal. ilr ⁊ filie pt. qr tal cognitio n̄ extēdit̄ ilr di co. ꝙ pr̄ ptm mē filiā spūalē filij carnal licꝫ. n. cognitio spūal desēdat ð prē ad filiū ð n̄ ð filio. nō tn̄ ð filio ad patrē.

k ¶ Fortuito

Ride si ex proposito. Questio.iiij. Relictā. Hec ē q̄rta q̄stio an q̄s possit accipere in vxorē relictā compatris sue vxoris z lz sb hac forma vbo℞ hec q̄o ppōat hic dubitaxat.tn vi hic poni .q.an.s. aliqs diuersis ipsius possit ꝯhere cū duab⁹ cōmatrib⁹ i tri b⁹ pmis capl tuli z i vltio dicit q̄ nō i me diis q̄ sic.ḡ. h mō soluit questionem hac.j.e.§.no tādū quia si vxor mea suscipit berte filiū de fōte.si post carnalr vxorē meam cognosco.tūc berta efficit mihi cōmater.z nunq̄ eā ducē pote ro.vt.e.i.e vl. si vxorē non cognouo.tūc berta nō efficit mihi cōmat z mortua vxore mea potero eā ducē.et ita hebo duas cōmatres diuersis tpib⁹.vt.c.mediis.sz hec solutio idigna ē relatu.z sō n legam⁹.c.bz tā. cācella ta ḡ ea opiōne.z.R.z io.

Questio .iiij.

Relictā⁹ vero compatris vxoris sue nullus in coniugium ducere potest. Unde nicolaus papa scribit constantiensi episcopo salomoni.

Duas commatres alicui habere non licet.

Sciscitatur a nobis sanctitas vr̄a: si aliquis homo duas cōmr̄es habere valeat vnam post alteram: i quo meminisse dz scriptū eē: erunt duo i carne vna. Itaqz cū constat q̄ vir z mulier vna caro per cōnubiū⁹ efficiunt: restat nimirum virū compatrē ꝯstitui illi mulieri: cuius matrimonio assumpta vxor cōmater eē videbatur. Et idcirco liquet virū illi femie nō posse cōiungi in copula que cōmater ei⁹ erat: cū qua idē fuerat vna caro effectus. Itē ex cōcil. chalcedo. Octo annis peniteat: q duab⁹ cōmiscetur cōmatribus.

Si pater z filius aut duo fratres cū vna muliere: aut si cū matre z filia aut cum duab⁹ sororibus aut cum duab⁹ commatrib⁹ aliqs concubuerit fm antiquā z humaniorē diffinitionē.viij.an.peniteat. Itē innocētii⁹ exuperio tol.epo. Nullus duab⁹ cōmatrib⁹ cōmisceat.

Si quis vnus ex cōiugio⁹ filium aut filiaz alterius de sacro fonte susceperit aut ad chrysma tenuerit vel christianitatis mysteriū dederit ambo z vir z vxor cōpatres existūt parentibus infantis: quia vir z mulier caro vna effecti sunt. Contrariū inuenitur in ꝯcil.triburiēsi.c.xlviij. Uxorem compatris ducere potest cū ipsa commater non affuerat.

Qui spiritualem h̄z cōpatrē cui⁹ filiū de lauacro sacri fontis accepit: z eius vxor cōmater non est liceat ei defuncto cōpatre suo ei⁹ viduā ducere in vxorē.si nullam h̄z ꝯsanguinitatis ꝓpinquitatē.qd enim nunqd n̄ pn̄t coniungi quos nulla propinquitas carnalis vl nulla generatio secernit spūalis. Item ex epistola paschalis pape.ij.ad rheginū epm. De eodem.

si cōpr̄nitas seq̄t carnalē copulā.i nullo cāu pt aliqs hr̄e duas cōmr̄es l aliq̄ duos cōpres nisi i h solo cāu qñ fili⁹ trū alteri⁹ suscipit ā sa

Sciscitatur ꝑ ꝯnubiū.i.ꝑ carnalē cro sōte h coplaz.vt.xxvij.q.ij.agathosa.

Sipr̄.viij c. sepiētis pnia idicit ꝑ qlibz mortalis vt.xxxiij.q.ij h ipm.nisi alid suadeat cris enormitas.vl digni tas ꝑsone.vt xxxiij.q.ij.§. hoc autē.

Si qs ex c ꝯiugio. i.ex ꝯiugib⁹. e Christiāitat].imergēdo.s.i.q.i.q̄ gdā. Alij exponūt dderit xp̄ianitat] mysteriū .i.tenuerit ad cathecismū. vt de ꝯsc.di.iiij. in cathecismo.

f Cōpres. expsse h colligit.cū alt ꝯiugū suscipit filiū alicui⁹ ita ābo cōiuges efficiūt cōpatres illi⁹.ḡ nihil refert an p⁹ carnalr misceretēt.l n put voluit dicē.g z io.j.e.§.notādū.g Caro ḡ ꝑ spōsaz

g oui xerit int directā z idirectā cōpr̄nitatē cū n̄ sit auctētica.dico referre an cōpr̄nitas l cōmr̄nitas pcedat carnalē copl'am an seq̄t. si pced it licite pt hr̄e duas cōmr̄es.q2 ꝑ vnionē carnis sequentē n̄ ptrāsit ad vnionē spūs pcedētē.vt.j.e.p⁹ vxor.si āt seq̄t.aut alr ꝯiugū vl vterqz suscepit filiū alit⁹. aut fili⁹ eorū cōis suscipit ab alio.aut fili⁹ alteri⁹ eo℞ tm̄ suscipit. In pmo z sō casu n̄ pt qs hr̄e duas cōmr̄es i tertio pōt q2 lz efficiat aliqs cōpr̄ vxoris mee.n̄ tn̄ ē mihi cōpr̄ nisi fili⁹ ei⁹ sit z me⁹ q leuat d sacro fōte.vn̄ breuit teneas.q de pn̄ti nō acqrit cōpr̄nitas.cū cano h pōat ꝑ rōne.q2 sunt vna caro eff.cti. Itē si hec est cā q̄re ꝯhat cōpr̄nitas.q2 vna caro ē effect⁹ cū ea.ḡ ꝑ coitū fornicariū cōtrahit cōpr̄nitas q2 q adhēt meretrici vnū corp⁹ efficit cū ea. vt.xxxij.q.i.iij i eo.nā z affinitas acqrit ꝑ coitū fornicariū.xxxv.q.iij.deicesti].z.c. nō eā. ex de eo q cog.cōsan.discretiōz.qdā tn̄ refugiunt dicere q̄ ꝑ fornicariū coitū cōtrahat cōpr̄nitas.cū cōpaternitas sit vinculū spūale.

Qui spūale.nc icipe.cōstructio nē liceat ei q spūalē hz zc.sz obijcit si vxor mea h

leuauit filiū alicui⁹ de sacro fonte.mihi acq rit cōpaternitas pe rā.vt.s.ꝑxi.c.qrit.si queȝ hȝ ex alio viro mihi p eā nō acqrit cōpaternitas ad hoc rūdet cardinalis.ꝙ ꝯiuges sibi cōicāt actiōes.ſȝ non passiones qꝛ enim ꝯiugalit reliqu⁹ ītelligit agē. cū sint vna caro.ſȝ p hoc ñ assignat ratō diuersitatis q̄ querit . q̄re actōes cōicāt ꝛ nō passiōes dicas ꝙ ꝙ cū ego nullo mō sim pat hui⁹ pueri nec carnalis nec adoptiuus nec spūalis . non possū dici cōpater ſu⁹. ꝙ nō sim pater spūalis pater qꝛ filia mea licite copulat ei. Itē filius me⁹ ꝛ ille puer nō sūt fres spūales.ḡ ego nō sum pat spūal' ipi⁹ io. h Item q spūalē.duo.h c.i eo casu loquunt.ſȝ i ꝑmo casu dr ꝙ aliq̄ pōt hēre duos cōpatres . quoꝝ scōs suscipit filiū ꝑmi de alia vxore.in secūdo dicit. ꝙ quis potest habere duas cōmatres. quando secūda suscipit ꝑme filiū de alio viro.

a Post.neqȝ crederet aliquis . ꝙ cognatio spūalis acqreret marito ꝑ vxorē suā sicut ꝛ cognatio carnalis q. sicut oēs ꝯsanguinei,vxoris ea mediāte efficiunt viro affines. ita cōpres ꝛ cōmres vxoris efficerent marito p eā cōpres ꝛ cōmres hoc negat hic.
b Cognatio.i.spūalis.
c Cōparat.i.assimilat i hȝ qꝛ p vxorē acqrit.⁊ hoc meli⁹ exꝑmit statim neqȝ enī ⁊c.
d Per vnionē.hm hȝ reprobat itellect⁹ g̃.ſtani vtrū qꝛ post cogscat vel nō.vt.j.§.ſe.

Post[a] vxoris obitum cū cōmatre vxoris viri supstitis cōiugio copla ri nulla videt auctoritas vel rō ꝓhibere.neqȝ.n.cognatiōi carnis cognatio[b] spirit⁹ cōparat:[c] neqȝ per vnionē[d] carnis ad vnionē[e] spiritus ꝯtransit. Notandū[f] vo est:ꝙ aliud est cōmatrē alicui⁹ cognoscē: atqȝ aliud derelictā ab aliq̄ cōmrem alicui⁹ fieri.auctoritas illa nicolai pape ꝛ chalcedonēsis synodi illū ꝓhibet cōmatris sue vxoris mrimonio coplari q vxori sue debitū reddidit:postq̄ illius cōmater extitit. Illa vo auctas triburiēsis ꝯcilij illos permittit mrimonio coplari cui⁹ vxori postq̄ a viro suo derelinquit illi⁹ cōmater efficit:nec post cōpaternitatē a viro suo cognoscit . Queritur autē an vxor cum marito in baptismate simul debeat suscipere puerum. De his ita scribit vrbanus.ij. vitali episcopo brixiensi. Uxor simul cum viro filium alicuius in baptismate non

sit suscipiens.
Quod autem[h] vxor cum marito in baptismate simul non debeat suscipere puerum:nulla auctoritate reperitur prohibitum. Sed vt puritas spiritualis paternitatis ab omni labe ꝛ infamia[i] conseruetur immunis:dignū esse decernimus vt vtrīqȝ insimul ad hoc spirare minime presumant:quia vero piaculare flagitium cōmisit:qui duab⁹ commatribus velut duabus sororibus nupsit:magna iuxta modum culpe penitentia sibi debet iniungi.
Illud vero triburiensis concilij : qui spiritualem habet compatrem. ⁊c. ante hanc[k] prohibitionē ȝ dictuȝ intelligitur. vel vxor[l] commater accipiatur:nō ex eodem filio cum viro ſȝ ex alio. Questio.v.
Quod autem[m] clādestina ꝯiugia fieri non debeant : euaristus papa testatur scribens episcopis aphrice. Clandestina coniugia fieri non debent.

e Ad vnionē.ꝓcedētē mrimoniū siue carnalē copulā aliē ꝯtrasiret.nisi cū fili⁹ alteri⁹ tm̄ suscipit.f Notandū cōmrem. vxorem suam iam factam cōmatrem ali.mus.i.post q̄ est effecta cōmater alicui⁹ femie.q̄ casu nō pōt ducē aliā feminā vxore mortua ſȝ.g.
g Triburi. meli⁹ diceret paschalis.tm̄ idē est casus Quod āt h repit.j. de ꝯse.di.iiij. ñ pſes. ꝯtra. tm̄ leo papa quē ꝯstat ip si⁹ pdecessorē fuisse statuit ñ debē ad su f.spiēdū pueꝝ rū'd baptismo pſes accedē q̄uo dicē h nulla auctē i uēit ꝓhibitū ſȝ lȝ h factū fuerat. nōdū tm̄ i man⁹ legētū venerat vt forte vir ꝛ vxor nō reputant plures.cum vna caro ꝓbent.
i Et ifamia de scō crederēt . n. multi aliquā ꝓximitatē iter eos ꝯtrahi.si sic suscipierēt sed ēt supfluum eēt vt vterqȝ suscipet cū ex susceptiōe alteri⁹ vterqȝ cōpat efficit de ꝯsuetudine est tm̄ in qbusdā locis. ꝙ vterqȝ sil suscipit. k Añ hāc ꝓcedentē vrbanū que cōtraria est quo ad fidem.
l Uel vxor.meli⁹ dixisset vel vir cōpater efficiat nō ex eodē filio cū vxore sed ex alio.ſȝ variat sexū.qꝛ pōit i femineo genē eūdē casuꝫ quē posuit i masculio i.c.q spūalē.vbi eadē p mittit hēre duos cōpatres.
Questio.v. m Quod āt. Hic ꝯpingit.v.q̄stio.⁊ erat i themate i qnto loco q̄situ an clādestina desposatio māifeste ꝓiudicet. ꝛ qdē ꝓiudicaret.si ꝯstaret de ea.ex de clā.de

spō. ꝙ nobis. sꝫ q2 eccl'ie ñ ꝯstat de ea el ꝓbu dicat mãifesta ꝓbatio ḡ deficit lꝫ cãu ñ ius sꝫ ꝓbatio q2 eccl'ia ð' occlt] ñ iudicat. xxxij. di. erubescãt. sꝫ h qđ tacit erat. ꝛ iđ noluit eã ro nē sꝫ pōsit aliã. s. vtrū clãdestina mr̄imōia debeãt fieri ꝛ q dã ꝙ ñ si tñ hãt tenēt. ꝛ sī clãdestina q̄ sine pñtia te stiū ꝛ traditiōe ꝛ alijs solēnitatibus ꝯhūt. sꝫ cum hmōi solēnitates ñ sūt de suba mr̄imonij. sꝫ sufficiat solus ꝯsēsus. q̄re ꝓhibent ꝯhi. ℞ñ. duplici rōne. ne sb spe mrionij fiat fornicatio. vel ne mr̄imoni al'r ꝯtūctū se parēt sepe. n. mrionio occulte ꝯt̄cto alt muta retpposilū ꝛ dimitteret re linquū. ꝓbatōi bus ðstitutū. vt s. i. e. §. his.

Alit. pe. tat. ne appetēte esti meñ actrix si ipsa ꝛc̄. xxxij q. ij. c. hono rãt. b ¶ Pre cib⁹. ex̄ ð clã. ðspō. cum in hibitio.

Aliter[a] legitimū non sit ꝯiugiū nisi ab his qui sup ipsaꝫ feminã dñationem hr̄e vident ꝛ a q̄bus custodit vxo2 petat: ꝛ a parētib⁹ ꝛ ꝓpingo2ib⁹ sponsetur ꝛ legibus dotetet ꝛ suo tpe sacerdotalit. vt mos est cuꝫ precibus[b] ꝛ oblationibus a sacerdote bñdicat ꝛ a paranymphis vt consuetudo docet custodita ꝛ consociata a ꝓximis congruo tempo2e petita legibus dotetur ac solenniter accipiatur: ꝛ biduo vel triduo orationib⁹ vacent ꝛ castitatem custodiant. Item ita peracta legitima scitote esse connubia: aliter vero ꝑsumpta non coniugia: sed adulteria vel contubernia[c] vel stupra aut fornicationes potius q̄ꝫ legitima[d] coniugia esse nō dubitatur: nisi volūtas ꝓpria suffragaue rit ꝛ vota succurrerint legitima. Item ex decre. ho2misde pape capitulo sexto.

Nuptias occultas celebrare non licet.

Nullus[e] fidelis cuiuscū q̄ꝫ cōditionis sit: occulte nuptias faciat: sꝫ bñdictione accepta a sacerdote publice nubat in domino. Itē nicolaus ad consulta bulgaro2uꝫ.

Nuptie publice celebrari debēt.

Nostrates[f] tã mares q̄ꝫ femine ñ ligaturam aureã vel argēteã aut ex q̄libet metallo cōpositam qñ nuptualia federa ꝯhūt i capitib⁹ deferūt: sꝫ p⁹ spōsalia federa q̄ futurarū sunt nuptiarū promissio. federa q̄q̄ꝫ ꝯsēsu eo2ꝫ q lꝫ ꝯhūt ꝛ ho2 i q̄rū ptãte sūt celebrant: ꝛ post q̄ꝫ arris sponsaꝫ sibi spōsus ꝑ digitū fidei anulo insignitã despōderit: dotē q̄ꝫ vtriq̄ꝫ placitã spōsus ei⁹ scpto pactuꝫ h ꝯtinēte co2ã inuitat[g] ab vtraq̄ꝫ ꝑte tradiderit aut mox aut apto tpe[h] ne videlꝫ añ tps lege diffinituꝫ tale quid facere ꝑsumant ambo ad nuptialia federa perducunt: ꝛ primum in ecclesiam dñi cū oblatiōib⁹: q̄s offerre[i] dñt deo ꝑ sacerdotē manū statuūt: sic q̄ꝫ demū benedictionē ꝛ velamen celeste[k] suscidrat ꝯ mrioniū q̄ꝫ canon. nã si aliq̄s iuraut ꝙ vellet aliq̄ꝫ ꝑpetuo retinē secū. nisi dicat ꝙ velit eã retinē i vxo2ē ltimã ñ erit mrioniū i auē. q. mo. na. ef. le. §. pe. j. e. si qs dinis. sec⁹ sꝫ canōes. vt. xxij. q. ij. solꝫ i lꝫ at cōco2do leges cãonib⁹. ꝙ iter ipares psōas ñ ꝑsūo eēmr̄i. nisi do talia istr̄a int uētãt. C. ðnu. ipiat. §. imo itē illo ꝯ sidro c̄c̄ pes ꝛ imp es. an marital' affectio ꝑ cessit cōpat]. psōis ꝛ vite cōiūctiōe cōsiderata. vt. ff. ð do. donationes. itē ꝛ fa mã loci cōsidero vt ex̄ ð ꝑsū. illo. itē ꝙ sil' recepit sacrã. xx. xxviij q. i. caue. itē ꝙ dos regrat in oī mrionio. vt h dr̄. potes itelligē i sblt mio2ib⁹ psonis. nã ibi ꝛ dos ꝛ alie solēnitates reg rūt i medio crib⁹ ãt psōis sꝫ leges ñ suf ficiūt testes ni si adsit scptura i sīmil suf ficiūt testes. vt in auē. q. mo. na. ef. leg. §. lꝫ

c ¶ Cōtubnia. lꝫ canō ꝑsūit i dteriorē ptē. nã vbi piculū vsit i tutiorē ptē iterptãdū ē. vt ex̄ ð ho. ad audiētiã. ꝛ. ā. di. v. ad ei⁹ q̄ñq̄ꝫ tñ ꝑsūmit canō ꝑ mrionio. vt. xxxiij. q. j. si qs acceꝑit. sꝫ nonne i mrionio suffic̄ ꝓbari ꝙ aliqs tã recepit eo ptextu. vt eã ꝑpetuo hr̄et. lꝫ aliō ñ sit dcm vt. xxxij. q. ij. solet ꝛ i libē mler' ꝯditione post' ꝑsūit mrioniū q̄ꝫ ꝯcubiat⁹. vt. ff. ð rt. nu. i libē. nã cū qs si ꝓtestat se velle hīe alī q̄ vt concubinã dūmō honesta sit mler. hēbit' eã vt ltimã. vt. ff ð conc. i concubiatu. so. canon cōsiderat piculū aie. ꝛ iđ post' iudicat eē fo2nicationē q̄ mrioniū. lex tñ strict⁹ consi ꝫ. co. vi. d ¶ Ultima. si ꝑiudicaret alij mrionio ꝑ co2 ꝯfessiōꝫ. ex̄ ð eo q. co. ꝯs. sr eo Null⁹. cãꝫ h⁹ ꝓhibitionis hēs. j. e. §. his ita Nostrates. anulo. anulus significat mutuū amo2ē et fidē coniugalē eē fuãdã. f vt. j. e. femie. g ¶ Inuitatis. ar. ꝙ testes i mri monio erūt rogati sicī dicitur. vt. j. ð dino2. nullū qđ ñ credo. h ¶ Tpe. s. cū erat i adulta etate. ꝛ non i quadragesima ducet eã lꝫ i xl. contrahē possit. ex̄ ð ma. ꝯc. ꝯ iter. ec. ex lr̄is i pte decisa. so. i ¶ Offerre. s'm consuetudinē regionis. k ¶ Celeste. q2 quoddã celeste vel spūale significauit. j. e. femine.

piūt. ¶ Itē sūt ꝑter hec alia q̄ ad mēoriā ñ occurrūt pacta ꝯiugioꝝ solēnia pctm̄ āt eē si hec cūcta [a] in nuptiali federe nō iteruēiāt [b] nō dicim⁹. Itē leo papa. In ꝯhēdo cōiugio ista sunt obseruanda.

Qualis [c] debeat vxor eē: q̄ hn̄da ē ꝑm legē v/go casta ⁊ despōsata [d] i v̄gitate ⁊ dotata lr̄ime ⁊ a parētib⁹ tradita spōso ⁊ a paranymphis accipiēda: ⁊ ita ꝑm legē ⁊ euāgeliū publicis nuptijs i ꝯiugiū ligde sumēda: ⁊ oīb⁹ dieb⁹ vite sue nisi ex ꝯsēsu ⁊ cā vacādi deo nunq̄ ꝑp hoiem ē sepanda: ⁊ si fornicata fuerit dimittēda sꝫ illa viuēte altera ñ ducēda q² adulteri regnū dei ñ possidebūt ⁊ pnia illi⁹ ꝑ scpturā [e] recipiēda. Itē [f] ex ꝯci. car. iiij. Quo sponsus ⁊ sponsa ad bn̄dictionem accedant.

Sponsus [f] ⁊ spōsa cū benedicendi sūt a sacerdote a parentibus vel paranymphis offerantur in ecclesia sacerdoti qui cū acceperint benedictionez eadē nocte ꝑ reuerētia benedictionis in virginitate ꝑmaneant. Itē ex ꝯci. arelatē. c. vj. Sine publicis nuptijs nullus ducat vxorē.

Nullū sine dote fiat cōiugium iuxta [g] possibilitatē fiat dos [h] nec sine publicis nuptijs q̄sq̄ nubere vel vxorem ducere ꝑsumat. His oibus aucti/b⁹ occulte nuptie prohibētur: atq̄ ideo cum contra auctoritatem fiunt nuptie pro infectis haberi debēt ¶ Sed queritur quid sibi velint ille solēnitates velaminis ⁊ anuli que in coniugijs obseruantur. De his ita scribit isidorus in ij. li. de officijs caplo. xvj. Quare femine velantur dum maritantur.

Femine [i] dum maritantur ideo velantur vt se nouerint semper maritis suis subditas eē ⁊ humiles. Item ꝙ nubentes post benedictionem vita inuicem quasi vno vinculo copulantur: videlicꝫ iō fit: ne compagem coniugalis vnitatis disrūpant. At vero ꝙ eadem vita cādida purpureoq̄ colore permiscetur candor quippe, est ad mundiciam vite: purpura ad sanguinis posteritatem adhibetur: vt hoc signo ⁊ continentia ⁊ lex cōtinēdi ab vtrisq̄ ad tempus admoneāt: ⁊ post hoc reddendū debitū nō negetur. ¶ Item ꝙ i primis nuptijs anulus [k] a spōso sponse datur fit nimirū vel ꝑpter mutue dilectionis signū vel ꝑpter id magis vt eodē pignore corꝫ corda iungant. Un̄ ⁊ q̄rto anulus digito iserit: iō q² in eo vena q̄dā vt fert sanguis ad cor vsq̄ ꝑueniat. Itē amb. i li. de patriar. Nuptie dicunt ab obnubendo: eo ꝙ caput suum obnubere soleant.

a ¶ Cūcta. idest hec singula. b ¶ Nō iteruēiat. hmōi eni solēnitates nō exigunt necessario. nā si omittāt leuia vl̄ modica ñ nocēt. vt. ff. ꝺ ꝟē. ispi. l. j. i fi. Dos ꝗ pōt omitti. q² licꝫ dos sine mr̄imonio eē ñ possit mrioniū tn̄ sine dote eē ꝑt vt. j. e. si qs diuis. sꝫ cōtra. iij. q. iiij. cōsāguineoꝝ. sꝫ illd̄ itellr̄ i eodeꝫ casu cū illo. c. alr̄. s. ꝺ occulte ꝯtrahētib⁹ vn̄ cū ꝑsumāt adulti repellūt. h. tn̄ dicit pcm̄ eē si h⁹i omittāt solēnitates si ad hiberi possit.

c Qualis. legeꝫ ꝑmotionis.

d Despōsata. h̄ ē cōtra illos q dicūt ꝙ si aliquaꝫ fornicariā deflorauit ⁊ eaꝫ postmodum ducā i vxorē. si repellor a ꝑmotione q̄n̄ corruptā duxeri. ar. xxviij di. q̄sit. xxxiiij di. curādum. lxxvij. di. quicūq. xxxiiij. di. ꝑcipimus. ar. cōtra. xxxiiij. di. valētino. sꝫ certe ⁊ h̄ casu i virgitate vr̄ ista ꝺspōsata. oia n. q̄ ꝑcesserūt legitimant ꝯsequēs mrioniū. ex̄ q fi. sint le. tanta.

e ¶ Per scpturā. j. ꝺ pe. di. j. quē pēitet. cōtra sed ibi ꝑhibet ab sꝭs ꝑ scpturā cōāti. l. ꝙ pniaꝫ accipe dēat. h ꝗ ꝑmittit mulieri simplici dūq̄ pn̄s fit i scpto pctā offerre. vt. ij. q. viij. §. sꝫ calixtus.

f Sponsus ꝑ reuerētia ꝗ nō erit pctm̄ si ali⁹ ter fiat

g Nullū iux. i. ꝑm facultatē ⁊ viri nobilitatē. vt. ff. ꝺ iure do. q̄ro. ff. ꝺ reli. si quis sepulchꝛum. §. vi.

h Dos. ex h̄ dicūt q̄dā. ꝙ semꝑ aliqd dandum ē i dotē. etiā si nimia paupertas cogat saltem dabis vnū denariū qꝺ ñ cōcedo. ⁊ hoc ē consilium.

i Femine. subditas j. xxxiij. q. v. cum caput. ⁊ c. mulierem.

k ¶ Anulus. dic. h. ꝙ ꝑ traditionē anuli vel donationeꝫ ꝑsumitur ꝑ matrimonio. arg. ex̄ de ꝑsump. illud ⁊ hoc ēt videtur ꝑ orationes gregō. que dicūtur in benedictionib⁹ vbi dicit bn̄dic. dn̄e has arras. ⁊ argu. xxvij. q. ij. si qs vxorem. Sꝫ dicūt spōsalia tn̄ ꝑsumi nisi dēt a sacerdote. ar. ē. c. nr̄ates. vel nisi sit de cōsuetudie loci ꝙ anulus dēt in mrionio. ⁊ est si. qꝺ dicit lex in arra. ꝙ nō facit emptionē sꝫ ē ei⁹ signū insti. de emp. ⁊ ven. in prin.

Gal. 5.

Nec illud vxor erat. q̄ iā vxor ⁊ desponsata.ar.xxxij.q.ij.§.cū ergo.⁊ ē ar. q̄ mrīmoniū pōt ꝯhi inter absētes q nunq̄ se viderūt.qd verū ē si fama vl' aliq̄ alio mō se nouerūt ⁊ i ignotes ex toto cōsentire nō possum⁹ sed i eos qui sunt penitus igti possum⁹ ꝯsentire, vt lxxiij.di.c.j.⁊ ij.di.lxv.c.ij.⁊.iij. q̄ iter absētes mrīmoniū ꝯhaē est ar.ex̄ qui cle.vel vo.veniēs.ff.de ritu nup. mulierē.ff.ꝯ sp̄ō. sufficit.⁊ dīc lex q̄ oēs ꝯtctus q cōsensu ꝯhuntur i ter absētes celebrātur.ff. ꝯ cōtrahē.ēp l. i.§.ē āt dū tū h agaē.ū.n. dico q̄ solus ꝯsensus facit mrioniū nisi h sit actū inē ꝯsentiētes.ar. xxvij.q.ij.suf ficiat.⁊ dicit lex q̄ ispiciēdū sit qd agaē.ff.ꝯ act.⁊ ob.obligationū.ar.ꝯtra ex̄ de sp̄ō.duo,duob⁹ ibi corde ⁊ ore ⁊ si ñ strigit ⁊c. Sꝫ dic q̄ ore dicenē ꝯsentire.cū pcuratores eoꝝ noie ꝯsentiūt Sꝫ qd dices. si aliqs ꝯsensum suū exp̄mat alicui femine p lr̄as.⁊ añ receptas ab illa.iste peniteat. D. dicit nō eē mrioniū.lꝫ illa ꝯsentiat.q2 regrit q̄ duret volūtas ꝯoīs.naꝫ regrit ibi mutu⁹ ꝯsensus.sec⁹ tū ē i alijs mādatis.nā lꝫ reuocet mādatū altero ignorāte.tū cōtract⁹ tꝫ.vt ff.mā.si mādasse.ar.tn̄ est ꝯtra.ff.de diuor.si pēituit.Itē sec⁹ ē i electōe.vt ex̄ de ele.cū int. b ¶ Sꝫ obijcit.i nouel.i auē.q.mo.na.ef.le. §.pe.col.vj. c ¶ Habiturū.ſꝫ nūqd p hec ꝟba futuri tpis.iuro q̄ hēbo te p ltima vxore cōtrahit mrioniū ñ vī cū hec ꝟba h posita futuri tpis sint.vt ex̄ de ꝯdi.ap.c.vi.⁊ ex̄ de spō.de ilī.lex ist aūt dicit q̄ sic.⁊ ē veꝝ.q2 h ꝟbū hēbo respectū hꝫ ad pñs tp̄s.aliō eēt si diceret.iuro q̄ ducā te i vxorē ⁊c.⁊ q̄ illa ꝟba ad pñs tp̄s referūt.pbat ex̄ de ma.cō. cōtra.inter.cc.ex lr̄is. c ¶ Vl' hituꝝ.l.hitā me retēturū.b. d ¶ Confessiōe.ecce apte dīc.q. q̄ ꝯfessiōi ⁊ sacro cōiunctoꝝ occulte debeat credē eeclia.cū alr̄ pbari ñ pt eos ꝯtraxisse. qd itelligo cū ꝯfitēt p mrīmonio.tūc eorum ꝯfessiōi staē.nisi piudicet p'io vl' scd̄o matrimōio vt ex̄ ꝯ eo q cog. cō. sup eo tūc ñ sepaē frmma trimoniū ob hꝫ videat ꝯ ex̄ de rap.cū cāꝫ.nā ibi dī credēdū esse ꝯfessiōi mlie ris q̄ erat in mōā sterio.sꝫ dicas q̄ illd vl' ibi poniē p et. ⁊ frm hoc idē est in mrionio car nali ⁊ sp̄uali ar.ꝯtra. ex̄ ꝯ re.⁊ trāſ. ad re.vidua.cur n.iserior erat lex diuina.vt xij.q.ij.cū de uotissimā.vl' dic aliō eē i mrionio sp̄ūa li.cū āt agit ad mrioniū dissoluēdū q2 dicūt nullꝫ tūc pp ꝯsāguinitatē vl' aliō ipedimētū.ñ credit eoꝝ ꝯfessiōi ēt cū sacro nisi aliō admiculū iteruenerit.xxxv.q.vi.si duo.j.xxxiij.q.j.reg sisti.si āt agit ad sepationē mutue fulturi cre deret tūc cōfessiōi alti⁹.ex̄ ꝯ diuor.ex lr̄is.vñ i mrīmōio si sp credit aliqb⁹ cōtra se.Itē pōe q̄ stabā cōtra mrīmoniū.dicebā me hēre aliā vxorē.ñ pbaui me hēre nūqd ista ꝯfūcta pos suꝫ stati cōtrahē.vī q̄ ñ.q2 sui cōfessus cōtra me.l' pōe q̄ dicebā aliquā vxorē meā. ñ pbaui.nūqd possū cū alia cōtrahē.vī q̄ ñ ea rōne q2 cuilibꝫ credit cōtra se.xliij.q.ij.§.i.sed dic q̄ pt.ar.ff.de ac.pos.nālr.§.vi.ex̄.de cā pos.⁊ pp'e.pastoraē.nāibi hēs q̄ si egi rei vē.possū agē iterdcō vti pos.lꝫ sit cōtraria. nā p p'mū cōtēdo me ñ possidē.p scd̄m dico me possidē.bñ.n.pt qs agēdo ꝓponē cōtraria vl' excipiēdo.⁊ taē ē casus expssus ex̄ de despō.ipu.attestatōes.sꝫ ñ asserēdo, vt nō. xlij.q.j.i fi.talib⁹ tñ q sic iurāt ñ dꝫ dari lnia cōtrahēdi.cū p sniaꝫ sepāē.sꝫ sue sīt cōscie relinqndi.vt ex̄ de iureiu.mlieri.b.e ¶ Cōfessiōe.

Nec illud[a] ociosuꝫ: qd cū veniret rebecca vidit isaac deābulātē: ⁊ cū interrogasset qs eēt: cognito q̄ ipse esset cui ducere tur vxor descēdit ⁊ caput obnubere sucepit: docēs verecundiā in nuptijs p'ire debere.inde.n.⁊ nuptie dicte: q̄ pudoris gratia se puelle obnuberent. Sed obijcit[b] p'missis: multa sūt q̄ ꝓhibenē: que si fiāt ex postfacto conualescūt: prohibenē vouētes mrīmōia ꝯtrahere: que tū si ꝯtraxerit iuiolata pmanere oꝫ. ¶ Sic ⁊ clandestina ꝯiugia ꝯ leges qdē fiūt: tamē ꝯtracta dissolui nō pñt q2 ex ltimo voto subsequēte corroboranē. Vñ euarist⁹ cū dixisset: aliē p'sūpta ñ st ꝯiugia sꝫ adulteria. addidit nisi volūtas ꝓpa suffragauerit: ⁊ vota succurrerint legitima. Hinc etiam in nouellis.

Si quis dinis tactis scripturis iurauit mlieri ltimāse eā vxorē hiturum:[c] vel si i oratorio tale sacrm̄ dederit: sit illa ltima vxor q̄uis nulla dos nulla scriptura alia iterposita sit.

His ita rñdeē: ꝯiugia q̄ clā ꝯhūtur nō neganē esse ꝯiugia: nec iubenē dissolui: si vtriusq̄ cōfessione[d] pbari poterūt: verūtñ ꝓhibenē q2 mutata volūtate alteri⁹ eoꝝ: alteri⁹ ꝯfessione[e] fides iudici fieri ñ pōt.vñ publice cū alteri⁹ vota i alterā partē se trāstulerit: p p'ori ꝯiugio qd iudici icertuꝫ ē: snia fieri nō poterit. Incerta eni vt sixtus papa scribit ep̄is p hispaniā ꝯstitutꝫ: nemo pontificū iudicare presumat: ⁊ q̄uis ꝟa sint non

xxxij.q.j.si qs.contra.sz ibi de carnali cōmixtiōe.h de spōsalib⁹ agit. a ¶ Credēda.ar.ex his au ctoritatib⁹ ⁊ seqntib⁹.c.q iudex nō b3 ɔsciaz sed bm allegata oz iudicare.j.de ɔse.di.v.c. vl.s.xv.q.v.psbyt.s.ij.q.j.deus ops.s.iij.q. vij.iudicet.xj q.iij.eox⁊.c. quis.⁊.c. s ue.⁊.c.sumo pe.ar.xl.q.iij tūc vera.⁊.c. plerūqꝫ.ar.contra xxiij.q.iij.ds g contra.

b ¶ Quous q.i. eternalit. q.d.nūqꝫ iu dicam⁹.⁊ po nit i pprie. sicut ibi. do nec ponā ini micos ⁊c.ibi sede a dextri meis ⁊c.do nec ponā.i.se de eternaliter.

c Nullum s.ij.q.j. de oipotēs.s di. lxxxvj . si qd.s.xj.q.iij. co⁊.⁊.c.i cū.

d Iudi scis edētē . cū ctā vr q q a teste possit in grere. an tal sit vt possit te stari.vt.ij.q. vij.qrēdū . si tn̄ i oib⁹ erit ita curios⁹ q2 qdā lz sciam⁹ dissimulare debem⁹.vt.ff de do doli.i fine.

tamen credenda [a] nisi que certis indicijs cōprobant nisi q̄ māifesto iudicio ɔui cunt:nisi q̄ iudiciario or die publicant. ¶ Hinc ēt victor papa scribit theo phylo epo. Incerta charis sime nullaten⁹ iudicem⁹: quousqꝫ [b] veniat dn̄s qui latentia pducat in lucē:⁊ illumiabit abscondita te nebrarum:⁊ manifestabit ɔsilia cordiū. Quis .n. va sint:n̄ tn̄ credēda st nisi q̄ māifesti idicijs cōprobāt nisi q̄ māifesto iudicio ɔui cūt:nisi q̄ iudiciario ordie publicant. Itē euaristus papa oib⁹ epis. Ante iu stā pbationē nullus ē iudi candus aut dānandus.

Nullū [c] añ verā iustāqꝫ pbationē iudicare aut dānare debem⁹: teste aplo:q ait. Tu qs es q iu dicas alienū suū:suo dn̄o stat aut cadit. mala itaqꝫ audita nullū moueāt aut passim dicta absqꝫ certa p batiōe qsqꝫ vnqꝫ credat: s3 añ audita diligent inq rat:nec pcipitando qcqꝫ aliquid agat. Itē eleuthe therius pa. Non sunt alī

qua iudicāda priusqꝫ certis demonstrent indicijs.

Iudicātē [d] oz cūcta ri mari ⁊ ordinē [e] rerum plena [f] inqsitiōe discutere interrogādi [g] rn̄dēdi obij ciēdiqꝫ pbita patiētia ab eo:vt ibi actio ābarū puū illumiata [h] sit pleniter:nec litigātib⁹ iudex pus velit sua snia obuiare: nisi qn̄ iā pactis oib⁹ nihil hēant i q̄stione qd ppōnāt:⁊ tā diu actio vētilet qusqꝫ ad rei veritatē pueniat . fre quenter iterrogari oz : ne aliqd ptermissuz forte re maneat [i]:qd ānecti ɔuēiat . Ex pmissis [k] manifeste colligit:q p icerta certis recedēdū n̄ ē:nec i re du bia certa dāda ē snia. Cū aūt fides dubie rei nisi te stiū approbatiōe vl̄ ltima ɔfessiōe iudici fieri n̄ va let:testes āt auctē calixti pape de alijs cāis vel nego cijs testioniū dicē nō vale ant:nisi de his q̄ sub eox pn̄tia facta noscunt: appa ret clādestina cōiugia nō esse prohibita:quia cuz al ter eorum coniugalē affe ctum se ad alterum ha

l.ij.s3 i h differt inrogatio iudic ab iterro gatōe pt q2 si ptes adiuicē iterrogāt.oz q p gatōe ptis adiuicē iterrogāt.oz q ps iterrogās pus pōat aliqd.ne calūniose videat iterrogare.sed aliud est cū iudex iterrogat. h ¶ Illumiata.nā fruct⁹ diuin⁹ ē sep i⁹ iusti ciā recēseri. vi.xxxv.q.ix. graue. i ¶ Remāeat q ēt p⁹ aptas attestatōes pt fieri iterroga tio.q2 vbicū qꝫ egtas mo net iudicē pt iterrogare.vt ff.d iter. act. vbicūqꝫ. S3 añ oia ptermissa possit iudex supplē dubitari ɔsue uit.certū ē q defectū aduo catox pt iu dex supplere circa lus . vt C.q̄ desūt ad no.l.vnica.⁊ ex d post.p. bone me.vbi dicit.nos pro ipocuraui m⁹ alltare .s3 vr q ēt de facto possit supplē vt ex d ɔfite. cū dilecti.⁊ d ap.ɔsti.i fi.ff. d pe.he.l.vl. nā si adūsa ri⁹ n̄ ē pūs pt iudex supplē eius abn̄tiaz vt.C. d ap.l.

e ¶ Et ordinē.⁊ circūstātias oēs ex de te.cū cām.ē si.C.d iu.iudices.⁊ in auc.iubem⁹.ij.q.j.i pmis.⁊.xxiij.q.viij.occi dit phinees. f ¶ Plena.i.petitorijs s3 i posso rio suffic sūmari tāgē negociū.ff.ad exhi.l.iij s.sciēdū de re iu.a diuo.⁊ ex vt lit.n̄ ɔte.qm̄ freqnt.i fi. g ¶ Interrogādi.h vides q ps a pte ⁊ iudex a ptib⁹ pt facē iterrogatōes.vt h ex de dolo ⁊ ɔtu.put.⁊.ff.d iter.ac.si sine.⁊ ex de ɔces.p.⁊ ec.n̄ va.p⁹ electiōz.sit aduo cati pn̄t iterrogare.vt.ff.d adul.si postula uit.s.qdn̄i.cārū.n.merita ptiū asbtiōe pādūt vt ex de i ite.re.sūex lris.C.si q vi vl̄ alio mō

vl.vt.C.d te.ap.l.ij.s.vl. Et iudex contra naturā actiōis pt ferre sniaz.vt.ff.d redibi.boné.s. aliqn̄ ⁊ ex de ɔces. pbē. nō va.ex pte. Ad h dico q iudex nō pt supplē de facto. nisi ali qd in pn̄tia sui actū ē.vt q aliquē citauerit vel qd istrz qddā corā ipo lectū sit.vl̄ q ipa appellatōis lapsa sint,vt.C.de tē.app. l.ti.s. vl.sitr dico q i his q̄ spectāt ad subam ele ctiōis pt iudex supplē.vt.xlviij.di. de petro. Si tn̄ altera ps negaret n̄ stat vbo iudic ni si qten⁹ pbauerit ltimis documētis.vt ex de pba.qm̄ cōtra.b.k. Ex pmissis a cert. ne certū ⁊ dimitte icertū.vi de pe.dist.vi.s.

vi. Nā in īcertis loc' ē cōlectur]. vt ex̄ ḋ ħoi/ ad audientiā. ⁊. ff. ḋ ꝑ. ob. l. cōtinu". §. j. ff. ḋ v'ri. nup. l. adop. §. fuiſſes. Jo. Ca. xxxi.

Xorem cōſtupꝛauit. Jn hac cā addi dit. g. duo alia ipedimēta mr̄imonij f. enoꝛmitatē cris. de qua tractat in pri ma queſtiōe ⁊ coactiones ḋ qua tractat in ſcḋa adiū git ēt i tertia qōne de fide ſpōſaliū non frangenda. vt āt hec ⁊ c̄. Et nō ꝙ licȝ enoꝛmitas ḋ licti ipediat mr̄imonium cōtrahēdum nō ipedit tn̄ niſi i hiis caſi bus. ſ. cū qs cōmittit ice/ ſtū. xxxij. q. vij. ſi qs vi/ duā. ⁊ cū qs iterficit vxoꝛē xxxiij. q. ij. ad monē. ⁊ i alijs caſib' nō ut' xxvij. q. j. hi q. de alijs ñ repit expſ/ ſuȝ ꝙ ipediāt niſi qs velit dicē de ſolē/ nit penitēte ḋ q̄cūꝗ crīe qḋ impediat. vt xxxiij. q. ij. de hijs. qḋ ñ ad/ mitto. illḋ tn̄ ē verꝫ ꝙ nul/ lū crimē diri mit iā cōtra/ ctū niſi i duo b' caſib' ſcḋ̄n tib' vbi ſi tm̄

buiſſe negare voluerit: le/ gitimis pꝛobationib' con uinci non poterit. qbus ḋ ficiētibus iudicijs ſnīa ri te abſolut' reatū adulterij vterꝗ icurrit dū vtroꝗ eoꝝ viuēte alijs ſe copula uerint. Cauſa. xxxi.

Xoꝛē ᵃcuiuſdam ali' conſtupꝛauit eo moꝛtuo adul/ ter adulteram ſibi in vxo rem accepit filiā ex ea ſu ſceptam cuidam in coniu gem ſe daturum iurauit. illa aſſenſum nō ꝓbuit. de inde pater alij eam tradit a pꝛimo repoſcitur. Q. ue ritur: an poſſit duci in cō iugiū: que pꝛius eſt pollu/ ta p adulterium. Secūdo an filia inuita ſit tradēda alicui. Tertio: an poſt pa/ tris ſponſionē illa poſſit nubere alij. Queſtio. i.

Dulterioᵇ polluta pꝛohibetur duci i coniugium aucto ritate leonis pape qua di citur. Adulterio polluta non ducatur ab eodem in matrimonio.

Nullusᶜ ducat in ma/ trimonium quā pri us polluit adulterio. Sed aug. econtra teſtatur ſcri bens ad valerium de nu/ ptijs ⁊ ꝯcupiſcētia. Et ali cui ducē mr̄imōio quam pꝛius polluit adulterio.

Denīꝗ ᵈmoꝛtuo eo cū q̄ fuit verꝫ ꝯnubiū: fie ri pt̄ ꝯiugiū cū q̄ pꝛeceſſit adulterium. Item in li/ b. ꝛo de bono coniugali. Poſſe ſane fieri licitas nu ptias ex perſonis illicite coniunctis honeſto placi/ toᵉ ſubſequente manife/ ſtum eſt. Nec vltima ᶠau/ ctoꝛitas augu. de concubi nis loquitur ꝓhibēs cōcu binas poſſe trāſire ad ho neſtum placitum nuptia/ rū. pꝛima auctoꝛitas aug. loqtur de repudiata: quā dum viuente viro ſuo q/ cunꝗ ducit in coniugiū committit adulteriū: cu ius adulterium aliquā hȝ veniā dū ei' copula credi tur eſſe licita ᵍ. ¶ Jllud ꝟo leonis pa. de ea itelligē dū ē: q̄ a viro ſuo nō erat repudiata: cuius viuebat vir reddēs ei ꝯiugale de/ bitū. Vñ i ꝯci. apō alphe ſum hito pn̄te cōrado re/ ge ſtatutū eſt. c. vi. Nullus ducat in cōiugium: quā polluit p adulterium.

Jludᵇ vero cōi decre to ſm canonum inſti tuta diffinim' ⁊ ꝑiudica/ mus: vt ſi quis cum vxoꝛe alteri' eo viuēte foꝛnicat' fuerit: moꝛiente marito ſynodali iudicio aditus

relatū. ⁊ ex̄ de eo q dux. ī ma. quā pol. p ad/ ul. ſignificaſti. ⁊ i tertio qñ publice eū duxit. ex̄. e. cū hēret. Jnnocēti' tn̄ tm̄ duos caſus excipit. ex̄. e. ti. veniēs. ⁊ ꝓ dici ꝙ til' cōtinet ſb ꝓmis. q2 qui cōtrahit cū aliq̄ fidē dat ei. ꝙ eā vellet ꝓpē tuo hīe. ma/ giſter tn̄ alle gat ad vtrāꝗ ꝑtē. ⁊ poſt di ſtiguit ⁊ ma le. ſ. e. §. hec vltia auctas. Ultio ponit verā ſolōnē i §. h ſb audiē dū. Car. vult diſtiguere in ter publicuȝ adulteriū. vt tūc nō poſſit ducē eā. ⁊ pri uatū vel oc/ cultū vt tunc poſſit. ſȝ hoc ñ ꝓbauit. ho die āt ſi quis vxoꝛe viuēte alij fidē ḋde/ rit. vl' cū eā ꝯ xerit de fcō. ſi nec añ nec p' cognouit eā p' moꝛtē vxoꝛ] cōtra/ hē pt̄ cū ea vt ex̄ ḋ eo q du. i ma. c. vl. b.

Uil'. ꝑ c ꝓba la/ ti' patēt q̄ eo rū ſnīa. reſtri gūt. n. ad du os caſus l' ad tres tm̄. ar. ſſe q petāt. tūc reddēdū. ff. qḋ vi aut clā l. ſi ali'. §. no tauimus. Jo an.

H crimē q̄tū cōſtō eccl'ie dirimit. Q. i. Dulterio. Dic depigit ꝓma qō. ſ. an poſſit aliqs i vxoꝛē ducē cuā pollut p adulteriū. ⁊ vi ꝙ ſic. vt. j. e. deniꝗ. niſi i tri b' caſib'. puta ſi viuēte marito dederit ei fi/ dē. ꝙ ſi marit' ꝓmoꝛeret eā duceret. vl' ſi al'r i moꝛtē mariti cū effectu machinat' ē vt. j. e.

Eniꝗ. fieri. niſi aliqs illoꝛum caſuum interueniat qs dixi in ſumma.

e ¶ Placito. i. maritali affectu.

f ¶ Nec vltia. credit ignoꝛātia iuris vel fctū craſſa. g ¶ Licita. ⁊ tunc pōt eam retinere pꝛimo viro moꝛtuo. ⁊ hoc falſuȝ eſt.

Jlud. ⁊ ꝑiudicam'. i. p̄ alijs iudicamus.

a Claudatur ar. quod si iuraui de cetero non cognoscere concubinam meam. si postea cum ea contraham et cognoscam non sum periurus. quia per iuramentum illicitus aditus tantum mihi clauditur. quia non intellexi nisi de illicita. arg. xxii. q. v. humane. et nota ubi etiam plura. ar. xi. q. iii. quod predecessor.

b Conuenit. in duobus casibus tantum. vel conuenit. i. non est honestum:

c Hic subaudiendum. i. in hoc loco i. c. i. huius questionis.

d Peracta quantum ad primum c. et ad finem primi supplorum. c. et quod dicit pacta supple vel incepta. ar. extra de eo qui cog. consan. veniens.

e Penitentia. hoc quantum ad illud. c. denique.

f Viuente. in his duobus casibus etiam si mortuo viro eam accepit. est ab ea auctoritate apostolica separandus. quia hec prohibitio perpetua est. extra de eo qui dux. significauit nobis. et extra. e. cum haberet.

ei claudatur a illicitus: nec vlterius ei coniungatur matrimonio quam prius polluit adulterio. Nolumus. n. nec christiane religioni conuenit: b ut ullus ducat in coniugium quam prius polluit adulterio. c sub audiendum c: nisi prius peracta d penitentia e et si nihil in mortem viri machinatus fuerit. vel si viuente f viro fidem adultere non dedit se sumpturum eam sibi in coniugem: si viro eius superuiueret. Unde in conci. triburien. legit. Post mortem viri non potest adulteram in coniugium du

Elatum g est auribus (cere. h) sanctorum sacerdotum: quendam alterius vxorem stupro violasse: et insuper mechie viuente h viro suo iuramentum dedisse i ut post legitimi mariti mortem si superuixisset duceret eam in vxorem: quod et fecit: tale ergo connubium prohibemus et anathematizamus k

Item in eodem. Post pactam penitentiam potest viduam in coniugium ducere: quam viro viuente per adulterium polluit.

Si quis l viuente marito coniugem illius adulteraverit

k Et anathematizamus. i. separamus. sic exponitur. ii. q. i. in primis. ibi ad malachitanam. ut. xxvii. q. ii. de coniugali.

Si quis in prius factum recitat. malorum l tamen est contra eum presumptio ob hoc. se accusat: et eo in prius defuncto eandem suscepisse digno scit: omnimodis publice penitentie subijciatur: quod quam et post penitentiam peractam si expedierit seruabitur m regula n nisi forte idem vir aut mulier virum qui mortuus fuerat occidisse o notetur aut perpingatus vel alia quelibet actio criminalis impediat quod si probatum fuerit: sine vlla spe coniugij maneat perpetuo p cum penitentia. Item ex concilio elibertano apud vermerias. Palea.

Si quam mulier in morte mariti sui cum alijs consiliata sit: et ipse vir aliquem illorum se defendendo occidit et si probare potest ille vir eam ream esse consilij: potest ut nobis videtur ipsam vxorem dimittere. et si voluerit aliam ducere: ipsa autem insidiatrix penitentie subiecta absque spe coniugij maneat.

Item ex conci. elibertano.

Post penitentiam reconciliet ad coniugem viduam: quam mechum suum in virum accepit.

Si quis fuerit vidua mechata: et postea eundem habuerit maritum post

m Seruabitur. i. pxi. q. vii. hi qui conera. sed illud ex rigore istud ex misericordie dispensatione. vel ibi de contracto. hic de contracto matrimonio vel hic de simplici. ibi de incestuoso adulterio.

n Regula. contrahendi. scilicet matrimonium. ut contrahat vir cum illa. et quod dicit si expedit. hoc ideo dicit si timeretur lapsus iuuenilis incontinentie ut. xxxiij. q. ii. i adolescentia.

o Occidisse. hoc ipso ut coniungerentur. alias si causa q. forte inimicitiarum. vel ex alia causa. tunc ducere poterit vxorem eius. extra de conuer. in fi. laudabilem. §. ad hoc. vbi etiam arguitur quod si ante baptismum machinatus fuit post baptismum cum vxore defuncti non contrahat. et ita huiusmodi peccata non delentur in baptismo. Et nota quod dicit occidisse. unde nisi machinatus fuerit cum effectu non impeditur. puta si voluerit dare venenum et non dederit. Sed nec impeditur. qui mortem viri ratam habet dum tamen non precipit. licet alias in maleficijs retrotrahitur ratihabitio. ff. de vi et vi ar. idem. §. cum pe. xxvij. q. i. c. i. de vi et vi ar. idem. §. cum pe. xxvij. q. i. c. i.

p Perpetuo. nisi sit iuuenis. ut. xxxiij. q. ii. in adolescentia. et c. antiqui. et c. interfectores xxxvi. q. vi. si quo.

Si qua. alias est. §. respicit hic. §. precedentes ad sibi audiendum ubi tria dixit. et ad

g Relatum. violasse. quod si non violauit. sed dedit fidem quod remanebit cum ea. dicit. h. quod re non vacante non debuit permissionem recipere vel dare. unde non potest cum ea manere. arg. ii. q. iii. primis. ibi ad malachitanam. Alij dicunt contra quod canones non videntur loqui nisi de adulterijs. Opinio hec corrigitur. ex. e. c. vl.

h Viuente. et ita ei viuente viro fidem dedit. unde non debet cum ea remanere. ar. ij. q. i. i primis. ibi ad malachitanam.

i Dedisse multo fortius si eam duxit. viro viuente separandi sunt. extra de eo qui dux. ex litterarum. et c. cum haberet.

ea tria introducit capitula. a ¶ Post quinquēnij. s; nōne pro adulterio. vij. an. debeat penitere. sic. sed sunt arbitrarie penitentie. b ¶ Sz obijcit dauid. hāc historiā hēs. l. di. §. ecclie. c ¶ In veteri. plant⁹. dixisset q̄ iō fuit mr̄imonium inter dauid ⁊ bersabee. q2 ecclia nōdū prohibuerat. d ¶ Permittebat. nō hāc ꝑmissionē cōparatiuaȝ eē. erat. n. vtrūq̄ maluȝ. sed vnum min⁹. qđ ꝑmisit ne mai⁹ cōmitteret. s. homicidiū. s. j. xxxiij. q. ij. s. qđ verius. e ¶ Malēs. xxij. q. i. cōsidera. f ¶ Infirmitatis. q2 non fuit pctm̄ dauid sue iprobitatis est⁹. sz vmbra ministerij. vt peni. di. iij. illud. g ¶ Significatiōe. vt de pe. di. iij. illd dauid. n. interpretat manu fort⁹. i. christ⁹ qui fortit debellauit aereas potestates ⁊ vrias lux mea de⁹. ⁊ significat diabolum qui trāsfert se in angelū lucis. ⁊ et lucidius creatus fuit. quē etiā de⁹ supauit. bersabee iterpretat pute⁹. vij. ⁊ significat ecclesiā gentiliū q̄ hauxit dona septiformis gre ⁊ christo copulata est. vt. xxxij. q. ij. §. hī ita. i. cū pri⁹ adhereret vrie. i. diabolo ꝑ cultum idolatrie.

2.Re.11 — deut.24. — mat.19. — Exo.20. Leuit.9 Deu.1. — 2.Re.11

hodie. s. vnā cras aliā vincte ꝑma. de talibus scōis nuptijs itelligas h̄. c. i ¶ Tps. s. pnie. k ¶ Debē. i. oȝ ꝺpōi si por vxor viuat. xj. q. iij. teugald⁹. ⁊ ēt itelligas interesse ꝑ ꝯsensuȝ. vel etiam vt bene diceret.

quinquēnij[a] tps acta legitima pnia placuit eam ad cōionez recōciliari. Sed obijcitur[b]: dauid cuȝ bersabee adulteriū cōmisit: ⁊ mortem vrie machinat⁹ est: ⁊ tñ eandeȝ bersabee postea duxit in vxorē. ¶ Sed in veteri[c] testamento multa ꝑmittebant ꝓpter infirmitatē que in euāgelij perfectiōe eliminata sunt: sicut ꝑmittebat[d] q̄buslibet dare libellū repudij: ne ꝑ odiuȝ funderet sanguis inoxius. qđ postea in euāgelio dñs ꝓhibuit: dicens. vxoreȝ a viro nō esse dimittendam nisi cā fornicatiōis. quedā ꝑmittebant cā infirmitatis ⁊ sacr̄i futuroꝝ: sicut dñs ꝑmisit filijs israel offerre aīalia sibi i sacrificiū: que in egypto ꝯsueuerāt imolare demonib⁹: malens[e] ea sibi offerri q̄ idolis: ⁊ vt eēnt illus sacr̄a futuroꝝ. sic ⁊ bersabee ꝑmissa est duci in vxoreȝ nō magis cā sue infirmitatis[f] q̄ significationes[g] futuroꝝ. sed est alia ratio quare vxor defuncti huic nubere nō possit: generaliter enīȝ ꝓhibent viri ⁊ mulieres frequēter mr̄imonia ꝯtrahere. Vn̄ in ꝯnubio secūdaꝝ nuptiaꝝ ꝑsb̄ri itereē nō debēt: sicut i neocesariēsi ꝯcil. legit.

Fides ⁊ ꝯuersatio pnia abbreuiat eoꝝ q frequēt ducūt vxorē.

De his q freq̄nter vxores ducunt[h]: ⁊ de his q sepi⁹ nubūt: tps[i] qdem pnie his manifestū ꝯstitutum est: sed ꝯuersatio ⁊ fides eoꝝ tēpus abbreuiat. Presbyterū vo ꝯnubio secūdaꝝ nuptiaꝝ itéresse nō debere[k]: maxime cū precipiat scōis nuptijs pniam tribuere: qs erit ꝑsbr̄ qui ꝓpter ꝯuiuiū illis ꝯsētiat nuptijs. Item iohēs chrysostom⁹.

Scōm veritatis rōneȝ fornicari ꝯuincit: q secundā ducit vxorem.

Hac rōne[l] ⁊ apli[i] ꝑceperūt scōas adire nuptias ꝓpter incōtinētiam hoiuȝ. Nam scōaȝ qdē accipere ꝛm ꝑceptū apli licitū est: ꝛm aūt ꝟitatis rōnē vere fornicatio[m] est: sȝ cuȝ ꝑmittēre deo publice ⁊ licenter[n] cōmittit: fit honesta fornicatio. ꝓpterea benedixit christus in euāgelio: quia[o] moyses hoc ꝑmisit ⁊ nō ꝑcepit. aliud est. n. ꝑcipere aliud permittere. qđ eniȝ ꝑmittim⁹ nolētes ꝑcipimus[p]: q2 malas hominuȝ voluntates ad plenum ꝓhibere non possumus. Item hieronymus de ꝟginibus.

Ut vitet periculū fornicatiōis secunda matrimonia cōceduntur.

Quomō ꝟgib⁹ q fornicatōis piculo ꝯcedit nuptias ⁊ excusabile facit

Hac rōe. l i. sili rōne. sic moyses ꝑmisit dari libelluȝ repudij vt vitaret homicidium: sic apl's ꝑmisit scās nuptias vt vitaret fornicatio m ¶ Fornicatio cum ea quā permisit moyses p⁹ repudiatā assūi n ¶ Licēter q2 penā tpalē nō patiebant o ¶ Q2 respicit h aliuȝ locū matthei illud. s. q̄s de⁹ ꝯiūxit hō nō sepet. q̄ audito dixerūt phariseī. qd ḡ mādauit moyses dar libellū repudij et dimittē. ⁊ dixit illi. qm̄ ad duriciaȝ cordis vr̄i ꝑmisit vobis dimittere vxores vr̄as. q. d. si ꝑcepit cū sit malū. si. n. cū sit maluȝ sine vicio est qđ ignoscit nō ꝑcipit. xliij. d. nemi. p ¶ Precipimus. i. ꝑmittimus. sic pōit lv. di. q ꝑtē. l. di. dño scīō.

1.Cor.7. — deut.24. mat.19. — 1.Cor.7.

b ¶ De his q ducūt. plures simul

Quomō ꝟgib⁹. cās. hic. i h̄. c. redarguit eos q sūt plēs hn̄t vxores. pmo exēplo samaritāe a dño rephēse. scdo rōe institutiōis ꝯiugū. tertio exēplo lamech ide ꝗūit punitū ꝗrto viēdo argumēto a minori. ꝺ lamech. n. po q

biganio ad veruz bigamū. In fine reprehēdit quosdā q dicebāt scda mrīmonia nō eē ɔcessa iudeis nisi in casu. a ℂ Per se. mrīmoniū eniz pp se ñ appetit. q2 nō duc ad vitā. sz tn̄ ē appetēdū cā vitāde fornicatiōis ⁊ ppter plē. b ℂ Dicēs. ſmo dixit se ñ hre vir̄ i euāgelio. sz hier. respexit h nō qd in ore ptulit mlier sed qd i mēte habuit. hn̄ eniz gerebat i corde sevir̄ hre. vñ ⁊ dñs fm opinionē ei9 dixit. vade voca virū tuum q.d. quē putas tuū. ⁊ illa q̄si ɔsentiēdo se sic sentire. dixit. vido q2 ppha es tu. ⁊ sic est ar. q g dicit aliud q̄ vox signifiat. poti9 dicit id qd intēdit dicē q̄ id qd vox signi ficat. qd ē cōtra illud. xxij. q. ij. his āt. ff. de reb. du. in ambiguo. c ℂ Uir ei9. q2 illū ⁊ alios

a catha qd est circū ⁊ clisma qd est ps mūdi. q̄si circūquaqz diffusus. h ℂ De altero. i. de pctō alteri9. s. chayn. i ℂ Septies. g vidicta sūpta de eo vsqz ad lamech septimū ab adā. sextū ad chayn. vel q2 punit9 in. vij. generationib9 quei diluuio pierit. k ℂ De altero. q2 lamech in. lxxvij. ais bus fuit punitus que pcesserūt de lūbis eis. vel dic septies. i. pfecte ptics. i. pfecte. l ℂ Septuagesies septies. i. pfecti9. iux illud. o terqz q̄terqz bti. i. p fecti. vī ḡ q magis peccauit lamech q̄ chayn. q2 magis punit9 est. ⁊ q pctm̄ lamech grauius fuit vidicatū. q2 plura cōmisit. duo. s. homicidiū ⁊ adulterium. chayn frīcidium tn̄. m ℂ In numero penar̄. i. maioritate. n ℂ Quā scā ironice. h. d. ⁊ logt de al-

Joh. 4.

Ge. 2.

Geñ. 4.

Geñ. 19.

1 timo. 5

1. Cor. 11

qd p se nō appetit: ita eo dē fornicatiōis piculo cōcedit viduis scda mrīmonia ɔhere. Meli9 est eniz lz alterū ⁊ tertiū vnū virū nosse q̄z plimos. i. tolerabilius est vni hoi' ɔstitutam esse q̄z multis. ℂ Sigdē ⁊ illa in euāgelio samaritana sextū maritū hēre se dicens[b]: arguit a dño q nō sit vir ei9[c]. vbi. n. numerus maritor̄ est: ibi vir qui pprie vn9 est eē desistit. Una costa a pncipio in vnā vxorem versa est: ⁊ erunt ingt duo in carne vna. nō dixit tres[d], neqz. iiij. aliogn non duo sed plures. Pmus[e] lamech sanguinarius atqz[f] homicida vnā carnem in duas diuisit vxores. fratricidiū ⁊ bigamiā: eadez cathaclismi[g] pena deleuit. de altero[h] septies[i] de altero[k] septuagesies[l] septies vindicatū est. q̄ntū distat in numero[m] tātū ⁊ in crimine. q̄z scta[n] sit bigamia. hinc ostēdit q bigam9 ad clerū eligi nō pōt. Et idez aplš ad timotheū: Uidua ingt eligatur[o] nō min9. lx. ānorum que fuerit vnius viri vxor. hinc cōmune preceptuz de his viduis que ecclesie pascunt elemosynis. ⁊ idcirco etas pscribitur: vt ille tm̄ accipiāt pauperuz[p] cibos que iaz laborare nō pñt. Simulqz cōsideratur: q q̄ duos hūit viros etiā si anus est ⁊ decrepita ⁊ egens ecclesie stipes non meret[q] accipe. Si aūt panis illi tollitur elemosyne: q̄nto magis qui de celo descendit: quez qui indigne comederit: reus erit violati corporis ⁊ sanguis dñi. Q̄z[r] hec testimonia que supra posui: i qb9[s] viduis cōcedit: vt si velint denuo nubant: quidā interpretantur super his viduis quas amissis maritis sic inuenerat fides christi. Uerum[t] hoc eum in exhortationē vidualis ɔtinētie nō in cōdēnationē secundar̄ ⁊ de-

habuit qd nō licebat iudeis. vt ex̄ de diuor. gaudem9. vbi est ar. q si q̄ i ples ɔsentire velit i simul. nihil aget. vt si dicat ɔsentio i vos nisi forte alter esset ɔsanguine9 illic forte tenret mrīmoniuz cū reliq. vel dic vbi nūer9. s. ex quo aliqs bigam9 est. ibi vir g pprie vn9 est. i. christ9 esse desistit. ⁊ q2 in eo deficit sacramētū christi ⁊ eccle. d ℂ Tres. ar. q mi nor numer9 q̄nqz excludit maiorē q̄nqz minorem. vt ex̄ de testi. licet. in fi. e ℂ Primus. hec dictio pm9 nō cōstruit cū hac dictione sanguinari9. q2 lamech nō fuit pm9 homicida sz chayn. sz ɔstruit cuz hac dictiōe diuisit. f ℂ Atqz. qd idem est. g ℂ Cathaclismi. s. ö. xxiiij. q. iij. an nō ɔtra. sz h narrat res prout gesta est ibi ministeriū. Naz pctm̄ lamech designat pctm̄ hūani generis. qd deleuit saluatiser aduēt9 xpi. g ℂ Cathaclismi. i. diluuij.

tera bigamia. de vero. s. o ℂ Eligatur. non intelligas q debeat talis eligi in abbatissaz. nam illa erit virgo. vt. xx. q. i. iuuēculas. sz vt pascat ab ecclesia. p ℂ Pauperū. lxxxi. di. c. v. vidue. ⁊ sequenti. q ℂ Non meret accipere. nō dicit nō accipiat. nec dicit vt nō debet sed non meretur accipe. q2 nō datur rōne merendi. sz dat misericorditer rōne obsequij. r ℂ Quāq̄z. hoc respicit pncipiū. c. vbi ɔcedit viduis secūda mrīmonia ɔtrahē. Dicebat eniz gdā q ille vidue tm̄ poterāt ɔtrahē q̄s mortuis maritis ifidelib9 fides iaz viduas inueniebat. q. s. iam facte vidue ɔuertebant. s ℂ In quib9. s. testimonijs. t ℂ Uerū. magister h. c. itelligit de secūdis nuptijs licitis. sed cōpetēti9 itelligit de illicitis aliter exemplum de lamech nō ɔgruet quare iam alspponēt hic. cū aucte aplī licita sint ū video.

a Aperiant. obtrectatores. q dicūt me dānare matrimonia. b ¶ Trigamos. hic vel. ix. ne qs veniēs ꝯtra. ibi dicit ꝙ tertiam ducere nō licet. vt in auc. quō opor. epos. §. si aūt. sed illa correcta sūt. ⁊ sic ꝑ hāc dictionem nuptie nō tm̄ prime sed etiā vlteriores nuptie designant. ⁊ sic est ar. ꝯtra ꝺ ꝟbo. signi. boues. ff. ꝺ legā. iij. fideicōmissa. §. si qs decem.

c Deus castitate. ergo castitas est iter cōiugatos q̄ lctā dicit. xxx. di. ꝟ scripsimus. pōt ergo eoꝝ cōcubit' dici castitas. ar. ꝟ. xxxi. di. nicēa. d ¶ Permittunt. si qi ve. te. ꝑmittunt quō di apl'z ꝑmisisse. dic ꝑmisit. i. permissum esse ostēdit redigēdo in scriptus ꝑpter q̄sdam qui dicebāt ad vxorem nō accedendū causa incōtinentie.

e Quod si dormierit. ꝟba apli. f ¶ Diffiniendum est ꝟ. ar. ꝙ non licet alicui diffinire vel determinare. vel excipe. qꝺ canon nō excipit vel diffinit vel determinat. ar. xix. di. si romanoꝝ. ꝟ. xxviij. q. ij. lex diuina. xxiiij. q. v. si nō licet. ⁊ xvj. q. i. sūt nōnulli. ⁊ ij. q. v. cōsuluisti. ⁊ xlviij. q. i. idolatria. ⁊ lv. di. si euāgelica. ⁊ ꝟ. i. q. iij. saluator. ⁊ ꝟ. xxij. q. v. hoc videt. sed cōtra. ar. ff. de tes. l. quesitū. j. de cōse. di. ij. ligdo ⁊ itelligo nō licet iniuste ⁊ male ꝯ rōnem ⁊ cōtra canonē. xxxiij. q. ij. quos deus.

g ¶ Nō dānauit. cuz q̄reret ab eo. cui debe ret cōiungi. ⁊ est ar. ꝙ i nterrogādo aliqs ponat. vt. ff. de ver. ob. l. i. §. si qs ita. ꝟ. c. quō ibi dicens ⁊c. sed exciplēdo nō. vt. ff. de excep. nō videt. ar. cōtra. xxij. q. ij. queritur.

h ¶ In resurrectiōe. saducei negātes resurrectionē futurā cōtra opinionē phariseoꝝ q cā credebāt. i. hoies futuros in eodē statu dicebant. s. ꝙ debebāt com misceri sicut ⁊ nūc faciunt ⁊ quēlibet recepturū vxorem quā hic habuerat vt phariseos cōfunderēt. talē eis q̄ōnē fecerūt. Ecce aliq̄ hūit ꝟ octo viros. cui' illoꝝ erit vxor i iudicio. quā qō nez solue nō potuerīt quaz cū postea saducei ꝑponerēt Iesus rñdit. errat| nescietes scriptu ras. qr in resurrectiōe neq̄ nubēt neq̄ nubenẗ. s; erūt sicut angeli dei.

i ¶ Ex corde meo. i. preter dine scripture auctes. glibet enī vz ꝑbare qꝺ dic nō ex suo cōsēsu moueri. xxxvij. di. relatū.

inceps nuptiaꝝ putamus dixisse: q̄s multoꝝ auctoritatib' cōstat licitas esse: vt ex verbis eiusdē datur intelligi. Ait enim ad pammachium. Nec due nec tres nec deinceps nuptie sunt

Aperiant cōdēnāde. queso aures obtrectatores[a] mei: ⁊ videant me scdas nuptias ⁊ tertias in dño ꝯcessisse. qui secūdas ⁊ tertias nuptias nō dāna ui: primum potui dānare matrimoniū. ¶ Idem. nō damno bigamos imo nec trigamos[b]: ⁊ si dici potest octogamos. Idez. ego nūc voce proclamo libera nō dānari in ecclesia bigamiam imo nec trigamiā. ⁊ ita licere qnto ⁊ sexto ⁊ vltra quomodo ⁊ secūdo marito nō nubere. Item aug. li. ij. ꝯtra aduersariū legū ⁊ ꝓphetarum. Secunda coniugia sicut et prima licita esse probantur.

Deus masculū ⁊ feminaz ꝓpagandi generis cā nuptiali castitate[c] ꝯiūxit: ⁊ secūdas nuptias q̄ in vno quoq̄ testamēto ꝑmittuntur[d] licitas esse mōstrauit. Item super primā epistolam ad corinthios.

Quod si dormierit[e] vir ei': ñ dic ꝑm' l' scds vl' q̄rt': nec nob diffiniendū[f] ē qꝺ nō diffinit aplŝ vñ nec vllas ꝺbeo dānare nuptias: nec eis ꝟecūdiā i ferre nūerositatꝫ. Dñs aūt septēuirā nō dānauit[g]: nec dici resurrectōe[h] nō posse eē: s; tm̄. neq̄ nubēt neq̄ nubenẗ. Vñ nec ꝯ hūane ꝟecūdie sensū audeo dicē vt q̄tiēs voluerit nubant: nec ex corde meo[i] q̄taslibz nuptias ꝯdemnare. qꝺ dicitur vniuir ꝟ ⁊ oi vidue: beatior autē erit si sic permāserit.

Questio .ij.

Quod autez[k] aliq̄ nō sit cogēda nubere alicui: amb. testatur sup epistolaz ꝑmā ad corinthios: nubat vidua cui vult tm̄ in dño. i. quez sibi aptum putauerit illi nubat: qr inuite nuptie solent malos ꝓuētus hēe. tm̄ aūt in dño. i. sine suspitione turpitudinis nubat: ⁊ viro sue religiōis nubat. Item iudiciū vrbani pa. Iuramento patris non cogitur puella nubē cui nūq̄ assensum adhibuit.

mat. 5.
Ioh. 4.
Ioh. 8.
i. cor. 7.
i. cor. 7.
Rō. 7.

Quod aūt. Hic q̄rit an aliq̄ sit cogēda nubere. ⁊ rñdendū est ꝙ nō. qr in mrīmonio anim' dz. gaudē plena libertate. ex̄ de spō. cū locū. imo et licz culpa alicui' ꝑceisit metū. tñ ille met' excusat eū a mrīmonio. vt ex̄. c. veniēs. fiāt qs ꝺ spōsauit aliquā. bñ ē cogēd' vt ducat eā. vt ex̄ ꝺ spō. ex lrīs. i cāu tñ sub alternatiōe cogit. s. vt ducat eā vl' itret religionē. vt ex̄ ꝺ ꝯu. cōiu. ex publico. si obstat qꝺ legit. ex̄ ꝺ spō. regsiuit. ibi di poti' ē monēda q̄ cogēda ex pōe poti'. i. ꝑus. ꝺ ꝟ plene nō ut. xxvij. q. ij. §. si cōcedat.

Qō. ij. b

a Si verũ.coact⁹.h̄ nõ releuat eũ si filia ꝯsensisset b Infantulã.h̄ sufficeret vt nihil actũ videret̃ si illa esset infantula.i.infra septẽniũ.s3 hac decã papa non ꝓcedit imo credo q̃ ponat̃ infantula pro puella.

in iure eã suã eẽ vxorẽ nec ꝓbare potuit.nõ enim solui põt matrimoniũ ex vna parte. vt extra de despon.impu.attestationes.

De nepti [necessitat].q2 forte necitũ erat ei militis auxiliũ.vl̃ forte itulit ei metũ.

c Tpam⁹ hoc iõ dicit. q2 ille raptor erat. ⁊ iõ de iure eã hẽre non poterat. ar. xxxvj.q.ij placuit.hunc rigorem tpat hic papa.
d Voluerit ar. qd̃ d̃ iure factũ nõ ẽ.ꝑ sequẽtẽ ꝯsen suz posse legi timari ⁊ ꝯfir mari.⁊ ẽ ar. q̃ ratihabitõ retrotrahit ⁊ cõfirmat qd̃ prius illegitie factũ erat.ar. xvj.q.i.c.vlt.
e Qd̃.ipe diat. intẽtio nez iordanis vt si probaret eos postea cõ sensisse prẽm ẽ.⁊ filiam.
f Ab ipso. ar.q̃ testes d̃ domo ꝓdeũ tes recipiũt. s3 h̄ fit i mr̃i monio.
f Ab ipso. i.ex pte eius. dz.n.ꝑ testes probare exce ptionẽ suam sup coactiões nõ aũt staret ei⁹ sacr̃o tm̃. nisi ei eẽt de latũ ab adũ sario.
g Jordane.arg.ei qui coactionẽ eit passus ꝓba tiones ꝯpetẽ.
h Predicta.ẽt rainaldus l3 ꝯfessus fuerit

Si ver eẽ ꝯsiterit qd̃ nobis legati iordanis ꝑncipis retulerũt.s.q̃ ipse coactus[a] ⁊ dolẽs filiã suã infantulã[b] nolẽtẽ ⁊ flentẽ ⁊ pro virib⁹ renitẽtẽ nõ as sentiẽtib⁹ s3 valde dolẽtib⁹ mr̃e ⁊ parentela rainaldo rodelli filio despõsauerit: q̃m canonũ ⁊ legũ auctas talia spõsalia vt infra oñdit nõ approbat:ne ignorãti bus leges ⁊ canões nimis durũ qd̃ dicim⁹ videatur: ita sniaz tpam⁹[c] vt si prin ceps cũ filie mr̃is ⁊ parẽte le assensu id qd̃ ceptũ ẽ pfi cere voluerit[d]: cõcedam⁹. sin aũt legat⁹ nr̃ vtrasq̃ ꝑ tes audiat:⁊ si nihil fuerit ex pte supradicti rainaldi ãpli⁹ qd̃ ipediat[e]:ab ipso[f] iordane[g] sacr̃m qd̃ ita cõ stet hec vt dicta sũt accipi at:⁊ nos canonũ ac leguz scita sequẽtes deinceps nõ ꝓhibem⁹:qn alij viro si vo luerit ꝑdicta[h] filia ei⁹ tm̃ nubat in dñõ. Ecõtra hor misda papa scribit eusebio episcopo. Pal.

Tua scitas reqsiuit a nobis fr̃ venerãde de filio adulto quẽ pr̃ mr̃imoniũ ꝯhere vult:si sine volũta te filij adulti facere põt.ad qd̃ dicim⁹.si aliq̃ mõ ñ cõ sentit fili⁹:fieri non posse. põt aũt de filio nõdũ adul to voluntas cui⁹ nõdũ di sceni põt :pr̃ eũ cui vult i mr̃imoniũ tradere.⁊ post q̃ fili⁹ puenerit ad pfectã etatẽ:oĩo obſuare ⁊ adim plere dz. h̄ ab oĩb⁹ ortho

dore fidei cultorib⁹ sanci tum ⁊ a nobis tenẽdũ mã damus. Itẽ sacratio re gi aragonũ. Quorum vnum futurũ est corp⁹:vn⁹ dz eẽ ⁊ animus atq̃ ideo nulla est inuita copulãda alicui.

De nepti tue coniugio q̃nte cuidã militi da turũ nec̃itati[i] istãte articu lo sub fidei pollicitatione firmasti: h̄ eqtate dictante decernim⁹: vt si illa viz il lum oĩo vt dr̃ renuit: ⁊ in eadẽ volũtate aucte psistit[k] vt viro illi prorsus se dene get nupturã: neq̃q̃ eã inui taz ⁊ renitẽtẽ eiusdem viri cogas ꝯiugio sociari. q̃uz eniz vnũ corp⁹ est : vn⁹ dz esse ⁊ anim⁹ : ne forte ergo cũ fuerit alicui inita copu lata:ꝯ dñi aplicq̃ ꝑceptũ: aut reatũ discidij[l] aut cri men fornicatiõis icurrat: cui⁹ videlicet peti malũ in eum redundare[m] ꝯstat:q eam ꝯiũxerit inuitaz: qd̃ pa ri tenore de viro ẽt est sciẽ duz. Itẽ nicola⁹ radual do portuẽsi ⁊ ioãni sicoliẽ si epis. Nõ lic3 d̃ere viro quã ꝓmissis dotib⁹ ⁊ publi ca attestatiõe duxit vxorez.

Lotharius rex in cõ monitorio[n] ꝯfitetur: gualdradã se a pr̃e accepis se ⁊ sororem postmodũ ad misisse huberti.vbi ꝑmus diligẽti inuestigatione in quirite:⁊ si eundez glorio sum regem predictã gual dradam premissis dotib⁹ coram testibus s̃m legez[o] ⁊ ritum quo nuptie cele

i Persi stit. qd̃ ꝯsuit nisi qs alleg3 d̃ mutata vo lũtate ⁊ pbet ff.d̃ in.fil. sta tu.flori⁹.⁊.ff de pba.cũ g.
l Discidij. idest odij.
m Redũ dar.nõ regu lã.g occasio nez dãni dat dãnuz d̃disse vi.ex.de ho micidio dece tero.xxvij.q. ij.si tu.xxiij.q iiij.est iniusta.
n Lotharius rex i comonitorio .i.in epl̃a vel scptura q̃ nos comonuit de facto suo.
o Legẽ.ẽt so ꝯ pbar̃ et so lẽnitates ꝯ re gulã cõem q̃ dr̃.ꝑsupsuit oĩa solẽnit̃ acta. vt isti.de fide in.§.vl.ex̃ de sen.⁊ re iu.sic sic cũ alligs dr̃ cit se emisse a pupillo.pba bit q̃ tutore auctore eme rit.vt.ff.d̃ pu bli. gcũq̃.§. vl.nã ex q̃ al legabat se p⁹ duxisse gual dradã.quõ h̄ probaret nisi publice eã du xisset.cũ clan destina mr̃i monia ñ pos

set ꝓbare credo q̃ iõ guabat.q2 infinite pñã

ptiones erant ꝯtra ipsum quod sufficeisset. a ℭ Perscrutemini. hic in notorio admittit ꝓbatio in cōtrarium. ar. extra de elec. bone. b ℭ Filia teberga. i. q̄ filia erat bosonis ⁊ p̄ri uigna engeltrude. vt. iij. q. iiij. c. vl. ⁊. xj. q. iij. teugaldum.

regis secūdie. h ℭ Appellauit. ar. ꝙ ter pōt appellari in eodē negocio. sic ex̄ de ap. dire-cte. ij. q. vj. oīs oppressus. ar. ꝯ. ij. q. vj. si qs ī q̄cūq3. sed pōt dici ꝙ plies appellauit. i. plies vocē appellatiōis emisit vt ex̄ ꝺ tes. cū tu fili.

c ℭ Repheh̄ensibilē. ar. ꝙ q turpitudinē3 suam allegat nō est audiē-dus. C. de re-uo. do. cū pro fitearis. ⁊. C. de trāsac. trās actionē. ex̄ ꝺ do. iter. Ite3 h est ar. ꝙ p̄pter paruita-te3 ꝑsone nō ꝑsumit met⁹ illat⁹. sic als ꝓpter publi-cum locū nō ꝑsumit quis metū passus in vrbe. vt. ff. qđ me. cā. n̄ ē d ℭ Timendi. q̄ potius oia mala de-bem⁹ tolera-re q̄ malo cō sentire. vt. xxx. iij. q. v. ita ne e ℭ Cōuicto vi. g ꝙ ꝯfessio quā facit qs in instr̄o ꝑiu dicet ei. vt ex̄ de ꝑsūp. illis. ⁊ ex̄ ꝺ trāsla. ꝑlo. ar. ꝯ. C. de pba. non epls. Itē ar. ꝙ cōfessio ex̄ tius facta p̄iudicet. vt de excess. p̄rela. q̄ sit graue. sed dic ꝙ ꝑsistit in hac cōfessione.

brari solent p oia iueneriq̄ accepisse: ⁊ publica manifestatiōe eadē gualdrada in m̄rimoniū ipsi⁹ admissa est: restat vt ꝑscrutemini^a: cur illa repudiata sit vel filia^b bosonis admissa est. ℭ Sed q̄r idē gloriosus rex metu tebergā admisisse se dicit: metu vni⁹ hois tāt⁹ rex nō debuit ꝯ diuinū ꝑceptu3 in imane ꝑcipitiū mergi. In h cer te se magis rephēsibile3^c ostēdit: i q̄ amorē ꝺi amori mūdi postposuit: cū nec ēt occisores corpis sint timēdi^d ꝯ iusticiā hoie3 impellētes. nihil itaq3 vobis aliud ꝑcipim⁹ māifestatione sua code3 rege ꝯuicto^e nisi vt ꝑm canonica3 auctoritatē nostra vice freti cām illi⁹ diffiniat. ℭ Si ꝟo minime ꝓbatū fuerit gualdradā fuisse vxorē legitimā: nec3 nuptijs more celebrat p bn̄dictionē^f scʒ sacerdotis filio nr̄o lothario extitisse ꝯiūctam: suggerite illi vt nō moleste ferat legitimam sibi: si ipsa inocēs^g appuerit: recōciliari vxorē. Preterea vos scire volo: q̄r ꝑfata teberga aplicam sedē bis ⁊ ter appellauit^h: ⁊ se a ꝑfato glioso rege q̄sta est iniuste fuisse deiecta3 ⁊ vi coactam falsu3 ꝯtra se composuisse piaculu3. nam eo tēpore ad aplicā sedem libellu3 appellatiōis sue misit. i quo quidē nō adhuc ꝯfessa3: sed vt ꝯtra se falsū diceret crimē cogi sese innotuit^i: insup subiungēs: ꝙ si amplius cōpulsa fuero: scitote nō veritate sed timore mortis ⁊ euadēdi studio: q̄r aliter nō possu3 qđ voluerit dicam. Unde vobis ꝑcipim⁹: vt cu3 eadem teberga ad ꝑdictā synodū sicut statuimus aduenerit: cām ei⁹ diligenti examinatiōe tractetis: ⁊ si ei obiicit: ꝙ illa se crimē aliqđ admisisse ꝯfessa fuisset ⁊ econtra illa violētia^k se ptulisse proclamauerit: vel si inimicos iudices illos sibi fuisse testata fuerit: tūc illud renouetis^l iudicium ꝑm eq̄tatis normam: vt iiusticie mole nō oppri-matur. ℏ is auctub⁹ cui déter ostendit: ꝙ nisi libera voluntate nulla est copulanda alicui.

Questio .iiij.

Quod aute3^m post parentum sponsione3 alijs nubere non valeant: auctoritate eliberrani cōcilij mon-stratu: qua dicitur.

De parentibus qui fidem frangunt sponsaliorum.

i ℭ Innotuit. nō ꝙ p ꝑcedētē ꝓtestationem ꝓbat sequēs met⁹. vt ex̄ ꝙ me. cā. platū. s3 n̄ p sequētē. vt C. e. l. metu. ⁊ si n̄ fuisset ꝓtestata nihilominꝰ admitteret ad ꝓbādum metū vt xv. q. vj. c. i. k ℭ Uiolentiā. ar. ꝙ ꝯfessio facta metu vl. vi nulli ꝑiudicat. xxij q. iiij. iter cetera. ꝟ. xv. q. vj. c. i. ꝟ. dis. i. ꝑsbros. i. q. i. ꝯstat. xx. q. iij pn̄s. ꝟ. ij. q. i. oēs g. ar. xj. q iij. q̄qs. l ℭ Renoue. ar. ꝙ idē ē iudiciu3 appel. ⁊ cāe p̄ncipalis. ar. ij. q. vj. ois oppssus. ꝯ. ij. q. vj. si eps. ar. ꝯ. vj. q. iiij. oi⁹. ꝯ.

Questio .iiij.

Quod m autē. hic i-titulat tertia qō. an .s. filij post sponsiones p̄rn̄a pos sint cū alijs ꝯhē. ⁊ qđē si spōsalib⁹ ꝯsensissēt filij p⁹ septēniū n̄ l3 alijs nubē. xxvij. q. ij. ꝑ to tū. si tn̄ nupsit t3 m̄rimoniū. ex̄ ꝺ spō. duo3 duob⁹. Si ꝟo filij n̄ ꝯsēsei it l3 t. i. septēniū n̄ h̄it nec io spōsalib⁹ stare nec illa spōsalia tenēt. xxx. q. ij. c. vnico. ꝯsulit tn̄ filijs vt stēt illis spōsalib⁹. ex̄ ꝺ dspō. ipsi tua. als n̄ obligat filiū spōsio p̄rna. ff. de ver. ob. stipulatio ista.

f ℭ Per bn̄dictionē. ar. ꝙ si qs publice aliquā duxerit. ⁊ dicat se p̄us⁹ duxisse aliā teneat ꝓbare ꝙ cu3 omni solēnitate dotis ⁊ bn̄dictiōe eā duxerit. g ℭ Innocēs. maxie. nam si ipsa fornicata fuisset l3 tn̄ nō posset ei obijcere lothari⁹ cu3 ⁊ ipse esset notorius adul. ij. q. i. scelus. ex̄ de diuo. significasti. vel dic cu3. h. ꝙ hic pcitur

Si qui parentes pro nuptiis filiorum fidem prestantes et de consensu filiorum. b Fregerit. non copulando sic iurauerunt de consensu filiorum. c Non fuerint. quia copulari volunt inter se. d Deprehensi. vnde hoc quod si ambo se vellent absolui non possent quod concedit. h. sed obstat ex de spon. preterea. h. dicit alexandrum. ibi non papa sed magistraliter rndisse tu potes resoluere personale in singulare ille. n. punitur per quem stat quod non consumatur matrimonium. vt ex de spon. duo. duobus.

g Excusati quo ad penam ecclesie non quo ad reatum ex quo operam dederunt ne filij copularentur. de pe. dist. i. si cui. et vere excusati dicuntur esse quo ad penam. et quia factum eorum per alios reputatur. quia si teneor aliquid facere et alter id faciat etiam sine mandato meo. hoc mihi prodest. vt ff. de sol. obli. cum fuerit. nam si mihi das pecuniam vt fuum manumittam. et alius eum manumittat hoc sufficit mihi vt ibi. f Consentiendo. dicunt autem quidam quod parentes possunt soluere sponsalia filiorum sicut possunt etiam facere. j. xxij. q. v. puer. quod nego. quia etas prefixa est infra quam non potest puer iurare. g Ecce. imo et si sine eorum consensu contrahunt dare debent operam parentes. extra de despon. impu. c. i. Causa. xxxij.

h Quidam vir. Ostensum est quod et qua ducere possit eam quam per adulterium polluit. In hac causa vult ostendere vtrum meretricem quis debeat ducere. et si ducta fuerit. an sit vxor appellanda. ad distinguit etiam de duplici institutione matrimonij. et de his qui abortum procurant vt dicit hic et alia et cetera.

Si qui parentes[a] fidem fregerint[b] sponsaliorum: matrimonij tempore a coniunctione abstineant. Si vero idem sponsus vel sponsa in illo graui crimine non fuerint[c] deprehensi[o]: excusati[e] erunt parentes.. ¶ Si vero in eodem fuerint vicio et polluerint se consentiendo[f]: superior sententia seruetur. Ecce[g] quod non licet parentibus sponsalia filiorum suorum frangere. verum hoc de illis intelligendum est: que illorum consensu fiunt. Causa. xxxij.

Quidam vir[h] cum non haberet vxorem: quandam meretricem sibi in coniugio copulauit: que erat sterilis. Neptis ingenui filia originarij[i]. quam cum pater alii vellet tradere: huic auus eam copulauit cum solus incontinentie. deinde hic pro nia ducit ex ancilla propria filios sibi querere cepit: postea de adulterio conuictus et punitus quendam rogauit: vt vi vxorem opprimeret suam vt sic eam dimittere posset quo facto quandam infidelem sibi copulauit: ea tamen condi-

tione vt ad christianam religionem transiret. Hic primum queritur: an meretrix licite ducatur in vxorem. Secundo: an ea quam causa incontinentie ducit: sit coniux appellanda. Tertio: cuius arbitrium aliqui sequatur: an liberi aui: an originarij patris. Quarto si viuente vxore liceat alicui filios ex ancilla querere. Quinto si ea que vim patitur pudiciciam amittere comprobetur. Sexto: si adulter adulteram possit dimittere. Septimo: si viuente dimissa aliam possit accipere. Octauo: si infidelem sub promissa conditione licet alicui fidelium in coniugem ducere. Quo. i.

Quod autem[k] meretrix in coniugem duci non debeat multis auctoritatibus et rationibus probatur. Illa enim que adulterij rea conuincitur: nisi post peractam penitentiam in coniugij consortium retineri non debet. Vnde Io. chrysostomus ait super mattheum. c. ix. Patronus turpitudinis est qui vxorem suam adulteram dimittere no-

Sicut crudelis fuerit.

i Originarij. i. sui. vt patebit in sequentibus. tamen originarios non dico suos nec ascripticios. Jo. Quo. i. k Quod autem. hic depingit prima questio. an. s. quis ducere possit meretricem. et est dicendum quod sic. si spes habetur de eius correctione vt. j. c. vl. ex de eo quod du. i. ma. significasti. s. primo meretur quis eam ducere. ex de spo. iter opa. sed si non habetur spes de ea. forte non licite ducitur. sed tamen matrimonium cum ea. j. e. q. si quis vxorem. allegat tamen primo quod duci non possit. quia ex quo iam ducta dimittenda est. si fornicetur. vt. j. e. c. i. ij. et. iij. quod a maiori non est de nouo ducenda. hoc ar. habes ex de iure iurando. quemadmodum.

l Sicut patronus. hoc intelligo cum ipsa non vult agere penitentiam. vt ex de adul. si vir. Item hoc si vir intelligit eius adulterium. nec iam ignorantiam suam obumbrare potest. C. de adul. sine me tu. et ar. ff. de adult. mariti. j. xxxiij. q. ij. ego. palea est. tunc. n. leno presumitur. et de lenocinio accusatur. j. e. crimen. non tamen tenetur hoc casu dimittere eam sed denunciare debet eius crimen ad penitentiam sine ecclesie. dum tamen probare cultum sit sine notorium eius crimen. dum in omnibus istis capitulis non dicitur quod possit. et non quod in omnibus istis capitulis non dicit quod debitum denegare. sed sic eam debeat expellere. vel debitum denegare. sed agat ad hoc dixi denunciabit ecclesie crimen eius et aget ad separationem vt illa peniteat vel agat si vult ad separationes thori. Nunquid ergo ante sententiam ecclesie tenetur etiam reddere debitum. h dicit sic. quia nunquam factum vt reddere debitum. h dicit sic. quia nunquam pretendit debitum. dicit sed sententia priuat aliquem iure petendi debitum. et est ar. pro eo ex vlti. pen. laudabilem. viij. q. iiij. nonne. xv. q. vlti. c. vl. xxxiv. q. ij. sclarere

xxxv.q.vj.multoꝝ.ꝛ satis hoc ꝓbabile vr̄.q꞉ nō đ꞉ facere preiudiciū marito.si regsit⁹ cognoscat talē vxorē vt postea nō possit ip͛sam accusare.q꞉ tūc poti⁹ cognosciē ab vxore ꝙ̄ cognoscat vxorē.alij ꝯrīuꝫ dicūt.ego cōsulo ꝙ nō reddat nisi ad mandatuꝫ eccłie. ne videat approbare mores ei⁹. vt.ff. de adulte. si vxor.in fine. hoc aūt certuꝫ ē ꝙ expellere eā nō đ꞉ a se ēt si notoriū sit ei⁹ crimen.vt ex̄ đ diuor. porro. nisi publice moraret̄ cum adultero. vel nisi ꝯuicta sit per sniaꝫ vel ꝯfessa sit crimen:vt.j.e.č. bn̄dicto.ꝛ ex̄ de adulte.intelleximus.ꝛ ex̄ de diuor. significasti. qđ aūt i hoc.c.dicit̄. vicē correctū.vt.C.de adulte.auc̄.ſꝫ hodie. vbi dī ꝙ dānatā de adulterio possum⁹ resumere.ꝛ j.e.ꝙaut̄ē.ꝛ.c.se.ſꝫ illud cū spes est de correctione ei⁹.

Matt. 5. Luc. 16. 1. Cor. 6.

Sandulphus dixit hieronymuꝫ male excepisse ħ duas causas dimissionis. sed huic.c. obstat.ij.q.i.multi.ꝛ.q.ij.in scripturis.ꝛ.vj.q.i.oēs.ꝛ in quib⁹ dicit̄.ꝙ omnis suspicio poti⁹ est repellēda ꝙ̄ ꝓbāda. Sed distingue triplicē suspitionē ꝓbabilem temerariam ꝛ violētaꝫ.vt dixi.ij.q.i.c.i.hic ergo de violenta suspitione loquitur. Sꝫ quero si contra mulierez ꝓbata sit violēta suspitio. an ip͛a admittatur ꝙ ꝓbet in cōtrariuꝫ. ar.ꝙ sic.xxxv q.iij.extraordinaria. vbi cōtra uiolentissimā ꝓbationē admittitur ꝓbatio. imo etiā simplex iuramētuꝫ.ꝫn̄. ꝙ bene admittit probatio per testes.sed nō per simplex iuramētū.ut.s̄.xxvij.q.i.nec aliqua.ar.xxij.q.v.hoc uidetur.

...et iniqu⁹ est q castā dimittit vxorē:sic fatu⁹ est ꝛ iniustus qui retinet meretricē. Patronus eniꝫ turpitudinis est q celat^a crimē vxoris. Itē hiero. **Causa fornicationis vir dimittat vxorez nō tn̄ adulterā ducat.**

Dixit dn̄s i euāgelio: qcūꝙ dimiserit^b vxorem:nisi ob fornicationē: ꝛ aliā duxerit:mechat̄ q et que dimissaꝫ duxerit mechatur. ¶ Sola fornicatio est que vxoriꝫ vincit^c affectū:imo cū illa vnā carnem in aliā diuiserit:et se fornicatiōe a marito separauerit:non debet teneri:ne virū quoꝙ sub maledicto faciat dicente scriptura:q tenet adulteram stultus et impi⁹ est.vbicūꝙ igit̄ fornicatio est vel fornicatiōis suspicio^d libere vxor dimittitur. Et q꞉ poterat accidere:vt aliqs calūniā faceret innocēti:ꝛ ob secundā copulā nuptialeꝫ veteri copule crimen impingeret: sic priorez dimittere iubetur^e vxorem vt prima viuente secundā nō habeat. Itē in ep͛la pauli ad corīthios. **Sola viri fornicatio vxorem non maculat.**

In cōiugio quis positus quecunꝙ pctā fecerit: nō ꝓpriam infuscant cōiugem:sed fornicatio vxorem coinquinat: vt iaꝫ nō sit viro suo licita^f ſꝫ adultera. Itēꝫ iohānes chrysostomus. **Qui vxorē suaꝫ dimittere adulterā noluerit:duob⁹ annis peniteat:** Si ei đbitū reddiderit

Si qs^g vxorē suam in/

a ¶ Qui celat.hoc verbū vicium notat.aliud est celare.aliud nō iudicare.ff.đ

b Dixit.dimiserit.qđ supple (fur.qui vas. nō licet. c ¶ Vincit.i.ligat ꝛ īpedit affectū vt vxor ēt si velit de iure nō possit exigē debitū a viro idē est de viro.vł vincit.i.supat ꝛ remouet affectū q debet̄ vxori.ꝛ sūt ħ v̄ba sūpta ex.l.C.de repudijs.l.i. d ¶ Suspicio. hic videt̄ excipi due cause dimittēdi vxorē. in euāgelio tn̄ excipit vna ſꝫ qđ hic dicit vel suspicio ꝛc̄.nō est cā dimittēdi sed est modus ꝓbandi cām dimittēdi.q꞉ ꝑ suspitionē ꝓbat̄ fornicatio adeo ꝙ vxor dimittit̄ ꝓpter suspitionē.ut hic.ꝛ in auc̄.ut liceat matri ꝛ auie. ẜ.vi.vn̄ ꝓ eodē reputat̄ fornicatio et fornicationis suspitio.nā ꝓbata suspitiōe: ꝓbata est fornicatio.qđ.n.si tumeat venter incognite a viro.nōne certa erat fornicatōis suspitio.ij.q.i.si peccauerit.uel si vir aliquot annis permāsit in expeditiōe.ꝛ rediēs inueniat puerū āniculū.ff.de his qui sunt sui vł alie.iu.filiū.

e ¶ Iubetur.hoc uerbum iubetur nō respicit qđ precedit sed quod sequitur.

f In cōiugio.licita donec uir egerit penitētiam.ꝛ sic patet ꝙ alter cōiugū adulteratur.reliquus perdit ius exigēdi.sed fm̄.h. delinquēs tenet̄ alteri reddere debituꝫ.nō.s.e.c.i.Sꝫ obijcio tibi.mulier que fornicat̄ ꝑdit ius petēdi debitū.sił uir nō hꝫ ius petendi debitū in tali muliere.delingt ergo cognoscēdo.ut hic dī.ꝛ.j.c.pxi.si ergo mulier petat debitū a uiro ꝛ uir excipit ꝯtra eam quia ꝑdidit debitū ip͛sa pōt replicare ꝙ ꝛ ip͛se similiter ꝑdidit debitū.vn̄ uidet̄ ꝙ cum effectu possit mulier petere debitum.sed non est ita q꞉ si mulier triplicauit.uir pōt q̄druplicare et dicē ego ex tua culpa perdidi.

g Si qs.h.c.itelligit.ħ cū adulteriū uxoris est notoriū uel et publicū ꝑ sniaꝫ uł q꞉ in iure ꝯfessa est ꝛ ita ꝯdēnata nec tn̄ desistit adulterari ꝛ uir ei cōmiscet̄ icorrigibili recte igit̄ itelligat̄ cum crimen ita manifestū est.ꝙ pretextu ignorantie ꝛc̄.ut dixi.s̄.c.i.

a ¶ Adulterā.nec ab adulterio desistentē.
b ¶ Abstineat.in sequēti.c.est sed legas hic aut pet.ꝛ erit vna pena vel ibi lege ꝛ ꝑ aut. et erūt due pene sub alternatiōe vt aut peniteat duob⁹ annis.aut nō exigat debitū ab eo donec perege rit pniam.
c ¶ Expleat vel saltim in choet.nam si voluerit eam sibi recōcilia re ēt ifra tps pnie ab ea pt exigē debitū vt ex̄.de fur. ex lris.i si.ex̄ de eo qui cognouit consang.c. veniens.
d ¶ Ad ipa ria.hō q̄ ad debitū nō exigē duz donec al ter peniteat. sil'r nō ad imparia iudicā tur.q̄ ad debitum redden dum.quo ad diuortiū.quo ad accusatio nem.j.e.q.v. precepit.ꝛ.c. christiana.
e ¶ Subaudi tur.respicē hoc qđ dicit in.c.sicut.vbi dixit g̃ retiet.
f ¶ De bndi cto.ma ctare.i.pūire.
g ¶ Et cal uatos.pānis abscisis.i.de honestatos ꝛ tonsoratos si cut moris est in quibusdam locis.q2 ve stes ꝛ capilli icidūt eis i ignōminiā an̄ ꝛ retro.
h ¶ Sub cautela.cū nō dicat h̄ q̄ cautio p̄stari debeat a viro.vr̄ q̄ nuda sufficiat.ꝛ talis cautio firmissima dicat.vt.j.de ꝯse.disti. iiij.pncipiū.ad idē.s.xvij.q.ij.si qs incognitus.nomē eniz cautiōis ꝑ se positū nudā promissionē designat.C.de ver.signi.sancim⁹. Sol.si mulier nihil allegat de suspitiōe viri dico sufficere nudā ꝑmissionē.si aūt dicit cū suspectū.opz vt idonea cautio ei ꝑstet.scz fideiussores vl' pignora vl' est iuramētū si forte illud magis timet vir.vt.xvij.q.iiij.metuentes.Si ꝟo tā ts fit seuicia viri.vt nulla cautio videatur sufficere. tunc nō est ei reddēda.sed alicui honeste mrone cō mitienda.vt ex̄ d rest.spo. ex trāsmissa. ex̄.e.ti.lras.i fi.q2 satisfactio maliuolū ꝑpositū non mutat.vt isti.de suspec.tu. §.vlti.
i ¶ Recipe. nō.n.erit cō pellēd⁹ eā recipe.cuz alij adheserit ex̄ d diuor.signi ficasti.ꝛ pōt mōasteriū ingredi ea viuē te.vt.xxvij.q. ij.agathosa.
k ¶ In aliā. pena adulterij ēt hz leges cōmutata ē i ītrusionē monasterij.C.de adul.auē.sed hodie.
l ¶ Si qs vxorē ꝛc.
m ¶ Quod āt in si fides.i.credulitas.i.vt credant pctā p pnias deleri.vel fides.i.certitudo ꝛ spes conectōis ꝯtinētie ei⁹.
n ¶ Mundabant.quo ad penam temporalem.imo sola venialia dimittebant per certi monialia.de pe.di.vj.c.i.
o ¶ Mundatiōe legali.sed sola pnia.
p ¶ Filiā.i.michol.
q ¶ Prefiguratoꝛ.pfigurauit q̄ mulier post penitentiam debeat viro reconciliari.

uenerit adulterā[a]: ꝛ postea deinceps placuerit hīc eaz i m̄rimonio:duob⁹ annis peniteat:iō q2 cuz adultera mixt⁹ sit:que adhuc crimine suo nō est purgata.Aut abstineat[b] se a matrimonio ei⁹: dōec expleatur[c] satisfactio crimis penitētie sue:iō q2 post satisfactionē pnie nō meretur vocari adultera. Sil'r si virū suū vxor iuenerit adulterū:nō ad iparia[d] iudicant. Subaudit[e] nisi ab adulterio mlier recedere voluerit.q̄ casu vxorē suā vir recipe pōt nullū periculū ei illaturus. Vñ pelagi⁹ pa.melleo subdia.

Post penitētiaz adulterij vxorē vir pōt accipere.

De bndicto q̄ꝺ quez vxorez alienā iudicasti facinoroso sustulisse spiritu: ꝛ in suū hacten⁹ ꝯsumere detinere cōsortiū.si hoc rex vitas hz: iubem⁹ expientie tue: vt eūz cum ipsa q̄ꝺ adultera districte non differas mactare[f]: ꝛ caluatos[g] abiuicē separe: ꝛ illū quidez ad luciū defensorē in apulie ꝑuincie p̄rimoniuz sine dilatione migrare. ¶ Illam ꝟo si quidē marit⁹ su⁹ sine dolo aliquo forte accipe voluerit:tua ordinatiōe sub cautela[h] recipiat: nullū ei dūtaxat decetero sibi com mittēti piculū illaturus si ꝟo oino eā recipe[i] noluerit:in aliū[k] quēdaz locum in quo ei non liceat male viuere prouida eaz dispēsatione cōstitue. Itez ex penitētiali theodori.

Qui adultere debitū reddit tribus annis peniteat.

Si qs vxorē[l] suaz scit adulterā ꝛ non vult dimittere eam sed in m̄rimonio hīc trib⁹ annis peniteat.ꝛ q̄ꝺdiu penitet abstineat se ab illa. Itē augusti. ad pollentium.li.ij.

Adulterio purgato p penitētiā pōt fieri recōciliatio ꝯiugij.

Quod aūt tibi durū videtur vt post adulteriū reconcilietꝛ ꝯiūx:fides[m] adsit nō erit durūz.cur eniz adhuc reputam⁹ adulteros : quos credimus vel baptismate ablutos vl' penitētia ecē sanatos.Hec crimia i veteri lege nllis sacrificijs mūdabant[n]:q̄ i lege no.testa. sine mūdatiōe[o] legali mūdant. ¶ Eriō tūc oio ꝓhibitū ab aliq̄ ꝯtamiatam accipe vxorē:q̄ꝺuis dauid saulis filiā[p] quā p̄r eiusdē mlieris ab eo sepatam dederat alteri:tā q̄ꝺ no.testa. ꝑfiguratoꝛ[q] sine cūctatio

a ¶ Penitētis. vr̄ q ꝙ non poſſit mulier de adulterio accuſari poſt pniaz. qꝺ falſuz eſt. j. xxxiij. q. ij. admonere ſed poſt baptiſmū nō. vt vr̄ q2 ibi plenio2 ſit remiſſio quo ad oēm penā ēt tēporalē. ar. de ꝯſe. diſt. iiij. ſine pnia. ar. ꝫ. ex. ꝺ diuor. gaudemus. ſ3 dic ꝙ l3 excipi poſſit de adulterio pᵒ bapiſmū. nō tñ accuſari. q2 exceptio eſt fauorabil. accuſatio ē odioſa.

Io. a.

b Non erit adultera manens.

c Cum renūciat. fientz per ianuaz pctī intrat diabolᵒ ſtatim chriſtᵒ recedit. ꝺ pe. di. ij. ſi enī inquit. z argue ꝙ iſuſionem gr̄e ꝓcedit remiſſio pctōꝝ nāt. l. itellectū ſed tñ tpe ſimul ſūt. ſic ergo ptᵒ deſinit qs eſſe vicioſus ꝙ̄ incipiat eſſe virtuoſus. xxiij. q. iiij. qd faciet. bonᵒ eniz et malus ſimul aliqs eſſe non pōt. de pe. di. ij. §. ſi aūt. ar. ff. de heredi. inſti. quotiēs. §. ſi qs ita dixerit. Itez nec pōt qs eſſe in medio ſtatu. q2 ois qui nō diligit odit. vt de pe. di. ij. qcunqꝫ ab orig. in ſi. Sed obijcit. nōne pctm̄ dimittit penitēti. qꝺ ſi eſt ita. cuz hn̄t pctm̄ dimittat pctm̄. ꝗ penitēs eſt peccator. z ita vi ꝙ virtus z viciū ſimul ſint. vl' aliquo tpe intermedio ſit qs ſine alterutro qꝺ ſtare nō pōt. Lauren. Ego dico qōnes tales duplices. iſti infundit gr̄a. iſti dimittunt peccata. Eſt eniz infuſio cōpoſita et ſimplex. ſicē hec eſt duplex. lupus egredit ſiluā. Si enim itelligat de cōpoſita egreſſiōe ſilr vtraqꝫ iſta uiz eſt ꝟa lupᵒ egredit ſiluā. lupᵒ igredit. ſecus ſi de ſimplici egreſſiōe ſilr vtraqꝫ iſtaꝝ eſt vera. iſti infundit gr̄a. iſti remittit pctm̄. ſilr h diſtiguēdū eſt. hec res ꝑſcribitur.

ne recepit. ¶ Nūc aūt poſtea ꝙ̄ xp̄s ait adultere: nec ego te ꝯdēnabo: vade deinceps noli peccare. qs nō itelligat maritū ꝺbere ignoſcere: qꝺ videt ignouiſſe deū amboꝝ: nec iam ſe debere adulteraz dicere cuiᵒ penitētisᵃ crimē deletuz eſt a deo. Itē ꝺ adulterinis ꝯiugijs. De eodē.

Non erit (Palea. turpius neqꝫ difficilius etiā poſt patrata atqꝫ purgata adulteria reconciliatio ꝯiugij: vbi ꝑ claues regni celoꝝ nō dubitat fieri remiſſio pctōꝝ: nō vt poſt viri diuortiū adulteraᵇ reuocet ſed vt poſt xp̄i ꝯſortiū adultera nō vocetur. Item amb. Cum fornicationis vicium excludit caſtitatis virtus aſciſcit.

Cum renūciatᶜ improbitati: ſtatim aſciſcit virtus. ¶ Egreſſus eniz malicie virtutis operatur ingreſſuz: eodēqꝫ ſtudio ꝗ crimen excludit inocētia copulatur. Item grego. Nō hr̄ fallax apud deu: q ad ꝟitatē penitēdo reūit.

Apud miſericordem nanqꝫ iudicez nec illa fallax hēbit q ad ꝟitatē reūtitᵈ: ēt poſtꝙ̄ mētit: q2 opꝰ deᵒ duz libēter nr̄am pniaz ſuſcipit: ipſe ſuo iudicio ꝟ qꝺ errauimᵒ abſcondit. Q. ꝺ ſi i adulterio ꝑſeuerare elegerit: pꝛonus turpitudis z lenocinij reᵒ maritᵒ habebit: niſi eam adulterij ream facere voluerit. vnde in .ix. li. C. ti. ꝺ adulterijs et ſtupro. Imperator ſeuerᵒ et antoniᵒ. Crimenᵉ lenocinij ꝯtrahunt: q deprehēſaz i adulterio vxorez in mr̄imonio detinuerūt: nō q ſuſpectā habuerūt adulterā. Hoc in mulierībᵒ non obtinet. nō eniz eis pmittit maritos ſuos adulterij reos facere. vñ in li. c. ti. e. Idem impator. Publicoᶠ iudicio nō hn̄t mulieres adulterij accuſationē: ꝙ̄uis ꝺ

d Apud. reuertit. ſi q iuraui me ad diem certū ſoluturꝰ i pecuniā. l3 poſt ſoluā nō delero q2 iaz ad ꝟitatē redeo. ſic ſi ſub pena ꝓmiſi aliqd nec ſolui. pena cōmiſſa eſt. ſi tñ poſt ſoluo libero2 a pena. ff. de arbi. l. viti. qſi pēa cōmittat vl' qn̄ purget nō. in diſtin. dñi mei. h. itē eſt h ar. ꝙ aliqs pōt mutare ꝯfeſſiones ſuā maxie in cōtinenti. vt ex ꝺ teſt. cog. ꝓterea. vl' añ ꝙ̄ ſit ſcripta. ex de cēſi. oli dūmō ñ fiat calūnioſe. ff. de iterr. act. ꝺ etate. §. vl. ar. ꝫ. ꝺ ꝯceſ. ꝑ. et ec. ſi va. pᵒ electionē. z ex vi ec. bñ. vt nr̄3. z .iiij. q. iij. itē q falſo.

e ¶ Crimen vxorez. nō tñ penā adl'terij ſuſtiet. q mr̄imōiū ſuū cōtēnit. z vxorē deliqre patit. ꝯtaminationē tñ idignatur. vt. ff. de adul. l. i. §. lenocinij. crimē aūt lenocinij plibᵒ mōis cōmitit. cōmittit lenociniū q q̄ſtuaria mancipia hz. q2 nō ē ꝟ minᵒ ꝙ̄ ꝓpo corpe queſtū face. vt. ff. de ri. nup. l. palā. §. lenociniū. Itē ē et leno. q ſciēter ducit dānatā adulterā. vl' q recōciliat ſibi adulterā. vt. C de adul. l. caſtitati. vl' q ſciēter 13 adulterā vt h. vl' q recipit pecuniā ꝑ adulterio. vt. ff. de adul. l. ij. §. lenocinij. f ¶ Publico. accuſationē. ſ3 nō vſqꝫq̄qꝫ negat mlieres poſſe viꝝ accuſare. ſ3 dī ñ eꝗ mō cū viro accuſationē ꝺ adultio poſſe ꝓponē. vñ recte ſbdit ñ idē puilegiū ꝛc. vir. n. iur mariti. ſ. ſine iſcptiōe ſine metu calūnie. j. lx. dies utiles mlierē ꝺ adultio accuſat. ut. iiij. q. iiij §. aliqñ. qꝺ ñ fac mlier. alſ uir z mlier ad pia iudicant. ut. j. q. v. ꝓcepit. z. c. chriſtiana. z. ꝫ. e. q. c. ſi qs vxorē ſ3 pᵒ. lx. dies ñ pt niſi iure cōi accuſar niſi abūs ſit pp rēpu. q2 tūc admittu

tur ꝛ restituit ad illos.lx.dies.ꝛ est iste casus spālis i q̄ maiores restituunt ꝛ nō miores.ff. ex q.cau.ma.si q̄ militi.ff.ꝺ adul.miles.§.q/ dez.ꝛ.ff.ꝺ mio.auxiliū.s3 qꝺ h̄ di.nō vr̄ tenē ꝑm iura nr̄a.nā sicut marit⁹ vxorē sic vxor maritū licite accusat ꝛ iscribit ꝯ eū ꝛ obligat se ad penaȝ taliōis.ꝛ h̄ qn̄ corā seculari iudice agit s3 si agit corā ecclastī co nō iscribit vt ex̄.ꝺ ꝓcu. tue.ꝛ lex idē vr̄ dicē.i auc̄. vt li.ma.ꝛ a. §.ꝛ q2 ꝑo.ꝛ §.cās.colla. viij.miror tn̄ q̄re inno.dicat ꝙ corā seculari iudice sit iscribēdū. cū hodie pena secularis cōmutata sit in ecclīasticaȝ penā.vt.C.de adul.auc̄.sed hodie.vn̄ ēt ꝑm leges dico ꝙ vxō possit accusar̄ virū cū tm̄ ecclesiastica sit pena adulterij.s3 dic ꝙ iō e hodie tenetur vir inscribere.q2 igressus i mōasteriū morti eqpat. vl̄ dic ꝙ l3 cōmutatā sit pena adulterij q̄ntū ad mulierē nō tn̄ q̄ntū ad viruȝ.s3 esto ꝙ si vir accusat mlierē ꝛ succūbat.ex q̄ vir obligauit se ad penā taliōis ꝛ nō ꝓbat.q̄ vir ꝯdēnabit sic mlier ꝯdēnaret si eēt ꝯuicta s3 mlier ꝯuicta detruderet in mōasteriū.q̄ ꝛ vir.ꝛ sic alligs cogit recedē ab vxore sua absq3 cā fornicationis ꝑm h̄ qcūq3 vult separi ab vxore ac cusabit eā.vt cū succubuerit possit recedere. ꝛ sic alia via ē ꝯsecut⁹ qꝺ desiderauit.qꝺ est ꝯ id.xx:iij.q.v.hec imago.ex̄ ꝺ ꝓcu. tue.rn̄. bn̄ ꝯcedo ꝙ eodē mō ꝯdēnat vir q̄ mulier. mulier.n.nō cogit itrare religionē nisi viro placuerit.vl̄ itellige qꝺ dicit decretalis ꝙ d3 inscribē.vex est q̄ntū ad h̄ vt lucret donatio nem ꝑꝑ nuptias.vl̄ dotē. a ¶ Nō idē.i.nullū puilegiū apud seculare marit.vl̄ nō idē.i.nullū puilegiū apud seculare iudicē. b ¶ Priuilegiū.qdaȝ dn̄i dicūt.ꝙ ēt vxor virū accusare pōt ꝺ adulterio. sed nō cū puilegio.q2 tenebit ad taliōnē.ꝛ h̄ innuit h̄. alij dicūt ꝙ non pōt. vt iohā. ꝛ itelligūt au ctēticas illas ꝑ q̄s dicūt veteres leges eē abrogatas. l auc̄.vt fratrū filij.§.vl.col.ix.ꝛ i auc̄. vt li.ma.ꝛ aute. §.q2 ꝑo.ꝛ.§. cās.coll.viij. In qb⁹ vr̄ ꝙ eq̄ vxor viruȝ sic vir vxoreȝ pōt accusare ꝑ illā .l.C. de repu.ꝯsensu. vt cū agit ad sepationē thori.vt lucretur donationem ꝑpter nuptias nō vt vir in corp̄e pūiatur.ꝛ ad h̄ tm̄ agit h3.cānones.

matrimonio violato queri velint:lex iulia declarat:q̄ cuȝ masculis iure mariti accusandi facultatē detulisset:non idem[a] feminis priuilegium[b] detulit. Si ergo vt ex his colligitur auctoritatib⁹ adulteram retineri nulli permittit.multo minus in cōiugium duci licebit:cui⁹ pudicitie nulla spes habet.dȝ eniȝ inter ꝯiuges seruari fides ꝛ sacramētū.que cū defuerint nō cōiuges:s3 adulteri appellant. Vn̄ augu. scribit contra iulianum.lib.i.

Veritas nuptiarū n̄ ꝯsistit i cōmixtiōe maris ꝛ femie.

Non enim[c] in solavt deliras cōmixtione maris ꝛ femine nuptiarū veritas est: Quis sine illa cōmixtiōe nupie filios ꝓcreare nō pn̄t. ¶ S3 alia sunt ad nuptias ꝓprie ꝑtinētia:qbus ab adulterijs nuptie discernūt sc3 sicuti est thori ꝯiugalis fides et cura ordinate filios ꝓcreādi:ꝛ que maxima est differētia bon⁹ vsus mali;: h̄ ē bon⁹ vsus ꝯcupiscētie carnis:q̄ bono adulteri male vtunt. Hec sūt bona qb⁹ cōmēdant nuptie: et ab illicito vsu discernuntur.

Contra ꝺo ambro. ipro/ bare nuptias videt dicēs.

Prime vel secunde nuptie hac auctoritate probari videntur.

Nuptie terraȝ replēt: virginitas[d] paradisuȝ. S3 hoc intuendum est dūtaxat iuxta hebraicam veritateȝ: ꝙ scriptura in ꝑmo et tertio et q̄rto et quinto die.ꝛ sexto expletis operibus singulorum dieruȝ dixit:ꝛ vidit deus ꝙ bonuȝ esset. ¶ In secundo die hoc omnino subtraxit nobis intelligentiam tribuens: non esse bonum duplicem numerum qui ab vnione diuidat et prefiguret federa nuptiarum. vn̄[e] ꝛ in arca noe oīa aialia q̄cūq3 bina igrediunt imūda[f] sūt.impar nūer⁹ ē mūdus: Qꝺ i duplici nūero

Non enī[g] mali.id est prauit⁹ cōcupiscētie.Et nō ꝙ sūt q̄tuor spēs vs⁹. est bon⁹ vsus boni.vt itegritas q̄ deo vouet.est ꝛ mal⁹ vs⁹ boni cū qs ꝯtinet ꝑpter inanē gl̄iaȝ.ꝛ bon⁹ vsus mali.cū ꝯcupia artat circa mr̄imoniū. ē ꝛ mal⁹ vs⁹ mali cū qs vagat ad meretrices. d. Nuptie.ꝺginitas.nō iō h̄ dic.vt sole ꝺgies hēant padisuȝ.s3 q2 facili⁹.ar.j.ꝑxi.cā. q.v.qui sitit vel q2 virginitas soror est angelor.vbi oēs erūt virgines vel ꝯiūctes. neq3 nubēt neq3 nubent.e. ¶ Vn̄.i.ad ostendendum ꝙ nō bonā h3 significationē. sed signū diuisionis ꝛ reprobatiōis. f ¶ Immūda.i. imūda vocauit moyses in lege.s.que nō ruminabāt.vt porci.ꝛ q̄ nō habebant vngulas scissas.vt equi.ꝛ i natātib⁹ q̄ n̄ hēbāt sq̄mas.ꝛ gnāl̄r q̄lex comedi ꝓhibuit. g ¶ Mund⁹.i. sub impari nūero ingrediunt mūda in arcā.

a ¶ Et aliud sacrm̃ ab illo.i.q.ꝺ ⁊c. b ¶ Cō probata.sensus ē adeo reprobat bigamia ꝙ nec ēt i.bestijs imūdis iueniebat.cum q̄ bigamia ꝯbi posset si alter cōparum moreretur. c ¶ Hēret.reddit rōnē q̄re mūda sūt igressa sub ipari nūero vt ex illis possꝫ aliqd offerre. vbi eni ꝑitas eēt ibi nō poterat diuidere masculū a femina. d Integritas sola ē hec dictio so la defiͥniat ꝫ ꝑbū suaderi. i. solūmō sua deri pōt. nisi fecisset sibi ꝑ iudici: uł uouendo uel sumēdo sacruꝫ ordinē. qñqꝫ ēt impat ꝯtinētia rōne de licti.vt ip. nitētib⁹ vxorici dis ⁊ icestuosis. ut.di.l.§. cā pri.q.j. in prin. e ¶ Uoti.ar. ꝙ mōachi vł canonici nō pñt iuiti cēm pelli ad distrīctionem vitaꝫ q̄res est magis voti ꝙ̄ ꝑcepti.⁊ magi libere voluntatis ꝙ̄ coactionis.ar. di.lxxiiij.c.ij.⁊ xx. q.iij.presens. f ¶ Primus nō rōne tpis sed ordinis li ber prim⁹ ponitur inter.xij.pphetas.

Josue.ij. Math.j. Ezech.ij.

intelligat: ⁊ aliud sacrm̃a: qꝺ nec in bestijs qdē ⁊ im mūdis auib⁹ bigamia cō probata^b sit: bina ⁊ bina enim ingrediunt imūda ⁊ septena que mūda sunt vt hēret^c noe post diluuiū qꝺ ipari nūero statiꝫ deo possꝫ offerre. verꝫ ꝭ ad exhortationē nō ad necessitatē ob seruāde ꝟginitatis refert. Unde idē ambrosius ait. Uirginitas de consilio sua detur: non ex impio ꝑcipi^d

Integritas corpis ex petēda a nobis est quā ego pro cōsilio suadeo: nō pro impio ꝑcipio. ¶ Sola est^e eniꝫ virginitas que suaderi pōt: impari nō potest. res magis voti^e ꝙ̄ precepti est. ¶ Cū ergo i meretrice vt dixim⁹ nulla spes fidei nulla sit certitudo pudicitie: patet ꝙ nō est i cōiugium ducēda. Sed obijcit: raab hiericōtina quā uis esset meretrix: tñ principi de tribu iuda est copulata ꝯiugio: ꝺ qua xp̄s postea nasci dignat⁹ est. Osee quoqꝫ.xij. pphetarum pri mus^f ex ꝑcepto dñi choro ordei^g meretricēꝫ emit quā sibi in ꝯiugio sociauit ¶ Sed aliud est meretricē ducere vel adulterā reti nere: quā tua ꝯsuetudine castitate ⁊ pudicitia exorneas: atqꝫ aliud aliquā eā habere: quā nullo pacto a luxu carnis sue reuocare valeas. hoc eniꝫ penitus ꝓhibet: illud laudabiliter factū legit. Unde hiero. super osee.lib.j. Non est peccatū meretricē ducē vxorē

Non est culpādus osee ꝓpheta: si meretricē quā duxit ad pudicitiā cō uertit: sed poti⁹ laudādus ꝙ ex mala bonā fecit. non n. q bon⁹ ꝑmanet polluit: si societ⁹ malo: sed q malus ē in bonū ꝯūtit si boni exēpla sectet⁹. exq̄ itelligimus nō ꝓphetā ꝑdidisse pudicitiā fornicarie copulatū: sꝫ fornicariā sumpsisse pudicitiā quā antea nō hēbat.

Questio secunda.

Quod aūt^k non sit vxor q̄ sola cā icōtinentie ducitur: hinc videt ꝓbari posse: qꝛ ꝯiugiū ꝓpagationis nō ex plēde libidinis cā a deo in stitutū est. hec nāqꝫ fuit bñdictio^l in cōiugijs: cresci te ⁊ multiplicamini. Unde amb. sup lucā. Part⁹ femiaꝫ ē cis sola cā nubēdi.

Pudor^m ē feminis nuptiarū ꝑmia nō hꝛe: qb⁹ hec sola^n cā ē nubēdi. Idē dum ꝯiugij ꝑmium ⁊ gr̃a^o nuptiarum partus sit feminarum: non mediocris

ar. ꝙ malū additū bono si ꝯsūpit illꝺ. ꝫ partꝰ sumit nām boni.ar.j.e.q.ij. qcqd. ⁊ ex̄ de cōsec.eccle. quod in duobus.

Quod autem. Hic depingitur secūda q̄ qꝺ an sit illa coniunx que causa incōtinētie ducit. ⁊ qdem ē rō ꝑm primā institutiōeꝫ matrimonij factam causa ꝓlis tñ ⁊ gratia multiplicā di generis humani. sed ꝑm secundam institutioneꝫ factā post peccatum vitande fornicationis causa. et vtraqꝫ institutio facta ē in paradiso. prima añ peccatū. secunda post attribuitur tamē secūda apl̄o non qꝛ ipsaꝫ fecit sꝫ qꝛ ipsaꝫ eē factā ośdit. ⁊ ne in posterū ab hēticis in dubiū reuocetur in scriptis redegit. sicut hiero. ꝯ̄ vas nuptias ꝯces sit.ꝫ.xx.j.q.j. aperiant. l ¶ Bñdictiō ꝯ̄ facta in padiso. xxvj. dis. deinde. ⁊ tūc fuit ꝑcecptū vt ibi dr. eo ꝗ̄ mō ꝑceptū fuit cū dicebat. maledictus qui non reliquerit semē sup terrā. hodie tñ est cōsiliū nisi quo ad reddēduꝫ debitum.

Gen.j.

m Pudor. si tñ per eas nō staret. qui min⁹ habeāt non est cur debeant pudere. n ¶ Sola. idest precipua. o ¶ Et gratia. vnde dicit lex qꝛ magnū premiū est mulierib⁹ cōcipere ⁊ ꝯceptū tueri. ff. de edil. edic. queritur. §. si mulier.

g ¶ Hordei. ⁊ xv. argenteis ⁊ dimidio choro tritici. Joā. h Non est. societ. societas. n. inter bonuꝫ ⁊ malū ꝯbi pōt. ut ex societate boni malus edificet. sicut emptio uenenī ualet. si tale sit qꝺ adiectiōe alteri⁹ materie usui esse pōt ff. de ꝯhē. ēp. qꝺ sepe. §. uenenī. i ¶ Sectet.

a ¶ Fallerĕ. ex hoc ꝗ̄ fuit decept⁹ diabolus. q̄ cū vidĕt mariā hŕe filiū credebat eā mlierē esse. Alia rō reddit. xxvij. q. ij. iuēta. hoc pz ꝙ mlta latēt diabolū ꝛ q̄tidie discit ꝑ tpoꝝ icremēta ut. xxvj. q. iij. sciēdū. b ¶ Principē mūdi. i. mūdanoꝝ. i. maloꝝ. nec ꝑ hoc attribuit ei sup hoies ali ꝗs ṗncipat⁹. sꝫ dr̄ ṗnceps eoꝝ. i. ṗmo peccās uł ma ioꝛ peccās. uł ad derisionē dr̄ ṗnceps ta liū. sic dr̄ rex scachoꝝ. vel cardial' rauē nas. ñ tñ sim plr̄ ē rex vel cardial'. q̄daꝫ tñ hĕticigar' riūt eū ṗnci/ pē mūdi. q̄a fecit oīa ītra lunarē globū Joā.

sed q̄ro ꝑ q̄ sobā. uel q̄ſi. l ¶ Cōiugȳ. sꝫ hoc dic sacerdos diacon⁹ magis punit si ꝯhat ꝙ̄ si fornicet. ut di. xxviij. ꝑsbrꝫ. l ¶ Unuſq̄ſq ꝙ ꝑ votū sibi nō ꝑiudicauit. m ¶ Nolite. s. xxx. q. i. nosse. n ¶ Usū. i. carnalē vsum.

cā est: vt virginitas marie falleret[a] principē mūdi[b]: que ergo nō causa ꝓcreā de sobolis: sed explēdeli/ bidinis sibi inuicē copulā tur: non tam cōiuges ꝙ̄ fornicarij videtur. Hinc etiam hieronymus. Nō cōiuges sed adulteri vo/ cantur: qui non ꝺm precepta christi coniunguntur.

Sicut nō oīs[c] cōgre/ gatio hereticoꝝ chri sti ecclesia dici pōt nec ca put eoꝝ xp̄s est: sic non oē mr̄imoniū[d]: quo nō viro suo ꝺm precepta xp̄i vxoꝛ iungit: rite cōiugiū appel/ lari pōt: sed magis adul/ teriū[e]. His ita[f] rn̄detur prima institutio ꝯiugij in paradiso facta ē: vt eēt im maculat⁹ thoꝛus ꝛ hono/ rabiles nuptie: ex qb⁹ sine ardoꝛes[g] ꝯcupiscētie ꝯcipe rēt: sine doloꝛe parerent. ¶ Scđa ꝓpter illicitum motū eliminādum[h] extra paradisum facta est[i]: vt in firmitas ꝓna in ruinā tur pitudinis honestate exci/ peret ꝯiugij[k]. Unde aplus scribēs ad coꝛinthios ait: ꝓpter fornicationē vnus/ q̄ſq[l] habeat suā vxoꝛē: ꝛ vnaqueq hēat virū suuꝫ. ex hac itaq cā fit vt cōiu gati se sibi inuicē debent: nec se sibi negare ꝓñt: vñ apl's. Nolite[m] fraudare i/ uicē: nisi forte ex cōsensu ꝛ ad tp̄s vt expediti⁹ vace tis oꝛoni: ꝛ iterum reuer/ timini in idip̄m: ne forte tētet vos sathanas. hoc āt dico ꝓpter incōtinētiā ve/ strā. ¶ Qui ergo ꝓpter incōtinētiam in naturalē redire vsum[n] mouentur: patet ꝙ nō ꝓpter filioꝝ ꝓcreationē tm̄ misceri iu bentur: nō tamē ideo nu/ ptie male iudicant. qđ eniꝫ preter intētionē generādi fit: nō est nuptiarū maluꝫ sed est veniale[o] ꝓpter nu/ ptiarū bonū. quod[p] est tri/ partitū[q] fides videlicet ꝓ/ les ꝛ sacr̄m. Unde augu stinus de bono coniugali.

Immoderat⁹ vsus ꝯiuga/ toꝝ non est nuptiarū ma/ lum: sed est veniale ꝓpter nuptiarum bonum.

Quicq̄d inter se coniu gati imodestum inuerecū/ dum soꝛdidūue gerūt: vi/ ciū est hoium nō culpa nu ptiarum. ¶ Jam in ipsa quoq immoderata exacti one[r] debiti carnalis quam eis non ꝺm imperiū prece pit: sed ꝺm veniā concedit apostolus: vt etiam preter causam ꝓcreandi sibi mi/ sceātur: ꝛ si eos praui mo/ res ad talē ꝯcubitū ipellūt nuptie tñ ab adulterio[s] seu fornicatione defendunt: neq illud ꝓpter nuptias

c ¶ Sicut nō oīs. i. oīs nō. sic̄ ē ibi. nō erit iposſi bile apd̄ deū oē ꝟbum. *Gene. 18.* *Luc. 1.* d ¶ Mrio/ niū. i. ꝯiūctio e ¶ Adulteri um. i. fornica ria cōiunctio f ¶ His ita. scđa solo ꝯsen su. ut ꝛ nūc. ꝛ instituit dñs mr̄imōiuꝫ ex eo ꝙ mulierē fecit dicēs illi ꝙ vxoꝛ ade eēt futura. g ¶ Sine ar doꝛe. nisi enī hō peccasset. ꝛ ita sine ar- doꝛe ꝛ pruritu eēt genitaliū ꝯiūctio. sicut est alioꝝ mēbroꝝ. veluti ñ applices digituꝫ vel manū cū manu. vel fieret prurit⁹. nō tñ eēt pctm̄ sicut nō eēt pctm̄ manū scabiosaꝫ mit tē in ignē. h ¶ Eliminādū. i. coercēdum. i ¶ Fcā ē. i. oñsa. fcā al's in ꝑadiso ēt ꝺo fcā. *1. Cor. 7.*

o ¶ Uenia/ le. i. dignū ve nia. i. ad moꝛ tē nō iputabi le. s. disti. xiij. nerui. j. e. q. iiij. In eo. ꝯ. s. di. xxv. §. ali/ as. argumē. contra. j. xx/ xiij. q̄ōne. iiij vir. p ¶ Quod. simplex ē re/ latio. q ¶ Tripti/ tū. i. bonū nu ptiale est tri/ plex. i. ꝯiūcto rum nuptijs bonū est tri/ plex.

Quicq̄d r exactio n e i causa icō tinentie non causa libidi/ nis. s ¶ Ab adul terio. j. ea. q. iiij. oꝛigo. cō/ tra. i. e. q. vij. adulterij. cō/ tra. j. e. q. iiij. liberoꝛum. cō tra. vt hoc. ce ꝛ eius cōtra/ ria melius in telligas. No/ ta ꝙ quatu/ oꝛ de causis commiscetur quis vxoꝛi. causa prolis Jtē cā reddē di debitū. his casibus non peccat. immo meretur. xiij. di. nerui. ꝛ. xxxiij. q. v. si dicat. Jtem causa incontinētie. cum. i. est preueniꝯa voluptate. tūc est veniale pec catum vt hic. ꝛ. xxxiij. q. iiij. vir cum ꝓpria. q dam tamē dicunt hoc casu nullū esse pecca/ tuꝫ ꝓpter auctē apli vnusquisq hēat suā cō.

cognoscit et vxor cs explēde voluptatis.s.cuz qs puenit voluptatē vel cogitationē vt vten do calidis vt pluries eā cognoscē possit.tūc sm.h.peccat mortalr.vt in ɔtrio.c.origo.mi nus tū punit ppter bonū mrimony.vt.j.q. vij.a ll'te.ij.

alij dicunt q et in h casu tātū veniale pctm est. ar. hic.z.j.q.vij. adlterij.z sic vbi replt q mortalr pec cet.dic.i.ad modū adul terij agit vel dic ad exhorta tionē ɔtinen tie.vel itelligi tur qn eā co gnoscit ɔ nāz tunc sm oes mortalr pec cat z gui9 cū vxore q cum alia.j.q.vij. adulterij.io.

a Onnu bia.pre sentia.adest tū gra spūs scti q ad alia fine qb9 gra spūsscti hēri nō pōt.cuz et qs merentur qnqz itali ac tu.i.xxxiij.q. v.si dicat.Sz adest cuz qs cognoscit vxorē q ad opatio nez.s.quo ad miracula fa cieda z vim pphetandi.

admittit: sz pp nuptias igi scit.Debēt g sibi ɔiugati nō solū ipsi9 sex9 sui cōmiscen di fidē liberoz pcreādoz cā q pma ē hūani generis i ista mortalitate societas: verū etiā ifirmitatē inuicez excipiēde ad illicitos ɔcu bitus euitandos mutuam quodāmodo seruitutez: vt et si alteri eoz ɔtinētia p petua placeat: nisi ex alteri us ɔsensu fieri non possit. Non autez datur psentia sancti spūs tpe quo ɔiuga les act9 gerunt. Vñ hier. sup math. Nō datur pre sentia sancti spūs tpe quo ɔiugales actus geruntur.

C Onnubia legitia ca rent quidē pctō: non tū tpe illo q ɔiugales act9 gerunt: presentia a sctispūs dabitur etiā si ppheta vi deatur esse qui officio ge nerationis obseqt. sed etiā alia b plura sunt in qb9 suf ficit sibi sola c vis hūana: z neqz res indiget neqz de cet adesse psentiā scti spūs. S icut ergo d talis ɔcubit9 nō est fornicari9: sz ppter bonū ɔiugij licit9: sic etiaz ɔiūctio illa: de qua querit nō est fornicaria sed pp ter bonū ɔiugij licita. I tē sic

efficitur. d C Sicut ergo.de qua i themate. S Olet.sz incōtinētie.i.et pp icōtinētiā vi e tandā. f C Ea fide.dum tū h agāt.vt mrimoniū ɔhāt. g C Siv sqz mrimoniū.n. nō pōt ad tps ɔhi.sicut nec lex nouit filium tpalem.vt.ff. d adop. si qs nec heres qs ad tps insti tuit. insti. de here.insti.§. heres.quid si aliq alias ɔ cturi credunt hoc licere vt ad tps ɔbant cū ius igno rent et ɔhunt dicit.h.tenē mrimoniuz.i h C Vitaue rint.modi vi tandi vtātur ff.d vsu z ha sed neqz.z.l et si forte. i C Nolint. i.velit nō na sci. hēs ergo hic q vitatio plis vel ppo situm necan di filios ipe dit mrimoni um.z i.c.px. Si autez alia ɔditio ihone sta poneret i mrimōio. vt ɔho tecuz si tu iterfeceris patrē vel ali qd iniquū fe ceris.an talis ipediat mri moniū. dubi tari ɔsueuit.

aug.ait i li.d bono ɔiugali.

C Oncubine ad tēpus adhibite: nec etiaz si causa filioz ɔcubāt: iustuz faciunt ɔcubinatuz suuz. Sic ecōtrario datur intel ligi de his: qui ɔiugali af fectu sibi copulant q etiaz si nō cā pcreādoz sz explē de libidinis ɔueniūt: non ideo fornicarij sed ɔiuges appellant. Probatur hoc idem auctoritate aug.i li.d bono cōiugali. Coniuges sūt: qui cā soli9 icōtinētie sibimet inuicez copulant.

S Olet queri: cuz ma sculus z femina nec ille maritus nec illa vxor alterius sibimet non filio rum pcreandoz causa: sz incōtinētie e solius cōcubi tus cā copulātur: ea fide f media vt nec ille cū altera id faciat: nec illa cuz alte ro: vtrum nuptie sint vocā de.z potest quidez fortasse nō absurde hoc appellari cōnubiū: sic vsqz g ad mor tem alicuius eoz id inter eos placuerit: z prolis ge nerationem qūuis non ea causa cōiuncti sunt nō tū vitauerit h vt vl nolint i sibi nasci filios: vel etiā ope ali quo malo agāt ne nascant.

manet enim in bonis gra spūsscti q ad qdā z recedit q ad qdā. vt legit de pe.di.ij.c.qrēdū. z.c.pt discurs9.vl dic nō dare pñtiaz spūsscti q ad oia qr est ibi qdā stupor.z hō tot9 car neus efficit. vel iō illi pruritui non datur. qr est veniale peccatū.dicit tū.p.māducator col tuz ɔiugalē bene exerceri posse sine pctō. qd ɔcedo qnqz.io. b C Sed et alia.vt sunt act9 idifferētes vt comedē mouē digitū z hmōi. c C Sola.nō excludit deū qn adsit.sz virtu tes qntū ad opationē qr illa hora tot9 carne9

de hoc notabis q ɔditio quedaz est honesta quedā inhonesta siue ipossibilis. Est aūt ho nesta duplex z est duplex inhonesta.quedaz enim ɔditio est de natura mrimonij.quedaz nō.si ergo ɔditio honesta que nō est de natu ra mrimonij apponat mrimonio.tenet mri moniū.vt si ita ɔhatur.ɔho tecuz si dederis mihi centū.hec ɔditio honesta est.z non est de subā mrimonij.ztz mrimoniū cū illa ɔdi tione z fine ea.vt ex d ɔdi.appo.d illis.Est alia honesta ɔditio q adheret nāe mrimonij

vt cū xpian⁹ dicit iudee. Hoc tecū si volueris xpiana fieri talis pditio est de natura mrīmo nij. ⁊ si illa nō apponeret nō teneret mrīmo niū. vt. xxviij. q. i. nō opz. Silr inhonesta du plex est. si enī apponit inhonesta pditio. q̄ ē ꝯ naturā matrimonij. matrimoniū ñ tꝫ vt si dī. Hoc tecū vsq̃ ad tres ānos. vel sic Hoc tecū si ꝓcurauerīs venena sterilitatis. mrīmōia .n. ł spōsalia sic pcta nō tenēt. vt h. ⁊ .c. se. Est ⁊ alia inhonesta cō ditio q̄ nō est ꝯ naturā mrīmonij. vt si dī. Hoc tecū si furtū vł homicidiū feceris. hec cō ditio ñ repugnat nāe mrīmonij. ⁊ pditio talis si apponatur frāgēda ē ⁊ tꝫ mrīmoniū. vt ex̄ de pdi. ap. c. i. ſꝫ ptra hāc di stinctionē est qd̄ legit. xxvij. q. i. idolatria. ibi. n. vł ꝙ oēs turpes pditiōes ēt soluūt mrīmoniū. ſꝫ q̄ḋr hͦ fit itel ligēdū ibi nōuīm⁹. Itē ptra ē. x. q. i. c. i. ⁊. ij. vbi tꝫ ptract⁹ lꝫ apponat pditio q̄ ē ptra nāꝫ ptract⁹. silr obstat. xxxviij. dis. diaconi. vbi tꝫ ordiatio lꝫ dicat se velle hr̄e vxorē. silr tꝫ puer sio si sub hac forma fiat. vt possit retineri ꝓ fesso. ut ex̄ q cle. vł vo. isinuāte. In ptractib⁹ aūt ipossibiles pditiōes apposite viciāt pcti. vt ī isti. de inuti. sti. §. ipossibił. ff. ꝺ act. ⁊ ob. nō solū. In vltis volūtatib⁹ ꝓ nō adiectis ha bent. vt. C. de insti. ⁊ subsit. reprehēda. ꝺ pdi. ap. i mrīmonio plene. hēs ex̄ ꝺ codi. ap. c. vl.

a ¶ Utrūq̃. deest. i. q volūt vsq̃ ad mortē cō manere ⁊ q volūt nō euitare plem.

b ¶ Sed cum ista. supple ⁊ adulter.

c Aliqñ valuerit ꝓcuratio sterilitatis.

d ¶ Interire. iterit ꝙ qd̄ nōdū ē ar. ff. ꝺ vsu fru. quēadmodū. §. i. e ¶ Si ambo. i. si ab initio legitie ptraxerūt. ſꝫ ad h̄ p⁹ deuenerūt. f ¶ Cōiuges. i. iura piugij nō obseruant. g ¶ Et si ab initio. nō ꝙ nō sūt piuges. qui eo aīo piūcti sūt vt plus generationes ipediāt. ⁊ ꝙ i vno ope vn⁹ peccat alt̄ nō ⁊ ꝙ mrīmoniū aliqñ et vna pte tātū tꝫ. ar. i. c. q. v. ꝓposito. ⁊ ex̄ de co̾ gu. in ma. c. i. ſed h̄ falsum est. h ¶ Meretrix. i. digna pēa qua aliā meretrix est digna. i ¶ Adul. i. dign⁹ penaq̄ aliqs adult̄ ē dignus.

ceterū si vł vtrūq̃[a] vł vnū hoꝝ deest: nō inuenio quē admodū has nuptias appellare possim⁹. etenī aliquā sibi ad tp̄s adhibuerit donec aliā dignā honorib⁹ vel suis facultatib⁹ inueniat quā in piugiū ducat: aīo ipso adulter est: nec cū illa quā cupit iuenire: sed cum ista[b] cum qua sic cubat: vt cuꝫ ea non habeat maritale cōsortiū. Idem de nuptijs ⁊ cōcupiscētijs. Fornicarij sunt nō piuges q̄ sterilitatꝫ venena ꝓcurāt.

Aliqñ eousq̃ ꝑuenit hec libidinosa crudelitas vł libido crudelis: vt etiā sterilitatis venena ꝓcuret: ⁊ si nihil valuerit[c] pceptos fetus intra viscera aliquo modo extinguat aut fundat: volendo suam ꝓlem pri⁹ interire[d] q̄ꝫ viuere: aut si in vtero viuebat occidi añq̄ꝫ nasci: prorsus si ambo[e] tales sint: cōiuges[f] nō sunt: et si ab initio[g] tales fuerunt: nō si ꝑ cōnubiū sed per stuprum potius cōuenerūt. si autem ambo non sunt tales audeo dicere: aut illa quodāmodo ē mariti meretrix[h]: aut ille adulter[i] vxoris.

De his qui aborsum procurant queritur: an iudicentur hōicide vel nō. Augustinus in li. questionum exodi ait. Nō est homicida q aborsuꝫ ꝓcurat añq̄ꝫ anima corpori sit infusa.

Quod vero nō formatum puerperiū moyses vel lex noluit ad homicidiuꝫ pertinere: profecto nec hominem deputauit quod tale in vtero geritur. ¶ Hic de anima solet q̄stio agitari[k]: vtrum quicquid formatū non est: nec aīatū[l]: qd ē possit intelligi: ⁊ iō homicidiū non sit: qꝛ nec exaīatū dici pōt: si animaꝫ[m] nō habebat. Itez si illud informe puerperiuꝫ iam quidem fuerat: ſꝫ adhuc q̄dāmō iformiter aīatum. Qm̄ magna q̄stio de aīa est: non est ꝑcipitanda indiscussa temeritate sen

k Quod. agitari. ab hēticis ꝓ fertum. i. virū qꝫ q d ⁊c. l ¶ Nec aīatum. ⁊ h̄ gdē verū ē. qꝛ añ q̄ꝫ lineamēta corpis hēat nō infundit aīa. vt j. c. ꝓxi. gdā tñ hęretici dicunt aīaꝫ creari ex traduce. i. placenti mā. i. ex aīa generātis ⁊ nasci cū corpe. sic ⁊ creat corpus ex corpe. Alij mētiunt aīas creatas eē in principio mundi in cōpib⁹ stellis ⁊ ifundi corporibus post resolutionē ꝓo redire ad ꝓprias stellas si bñ vixerit fides nr̄a est ꝙ q̄tidie deꝰ nouas creat aīas ⁊ ifūdit nouis corpib⁹. ⁊ infūdēdo creat. ⁊ creādo ifūdit. m ¶ Si aīaꝫ. silr ñ dī deseri charitas q̄ nūq̄ꝫ fuit vt. j. ꝺ pe. di ij. i si. ⁊ rei q̄ ñ ē ꝑuilegiū dari ñ pt vt ex̄ ꝺ ecclē. edifi. ad audiētiā. ⁊ mrīmoniuꝫ qd ñ ē accusari ñ pt. vt ex̄ ꝺ dispō ipu. ad dissoluendū. ⁊ id qd ñ ē rūpi ñ pt. ff. ꝺ iiusto rup. testa. nā et si. Sꝫ ꝯ id qd ñ ē. pt dīnē eē. vt. ff. ꝺ vsufruc. quēad. ca. l. ij. §. i. ⁊ res q̄ ñ ē pt hic puilegiū. ex̄ ꝺ psue. cū oli ⁊ mittit i possionē q̄ ñ ē

is'q nō est nat°. vt. ff. de inoffi. test. post hu. ɽ edificio qđ nōdū ē pōt iponi fuiſ°. vt. ff. de ß. vɨb. ſdi. ſi fuit°. §. vl. Tu dicas ꝙ rei q̄ nō est pōt iponi fuit° nō ꝙ statī sit fuit°. ſ; erit re exñte i rez nā. xxvij. q. ij. §. ex his oib°. Jdem pōt dici de ꝓuilegio. q₂ tē ꝓe cōpelit. cū res extabit. b.

a ¶ Ad homicidiuz. dic vt. s. ij. q. v. 2 soluisti.

b ¶ Moyses. si qs ꝑ aia. sic dicit lex. ꝙ si aliqs insicit aiatū capite puniet dʒ. si vo nō aiatū distingue. q₂ si ē nobil gte bonorū amissa relegat. si ē igbil9 damnat i metallū. ff. de pe. si qs aliqđ §. q abortiōis

c ¶ Nascit. vtilli q dicūt aiam nasci ex traduce.

d ¶ Pereūt. qđ ē icōueniēs

e ¶ Natiuita ti. forte e vicio mricis.

f ¶ Rōne. infirmabat. i. ō stituebat. vñ non videbat rōnabile quo ad opi. hoīuz

g ¶ In siccos. i. in corpe rudi ɽ infor mi. ɽ ē ar. ꝑ normānis ɽ anglicis ɽ polonis vt possint fortiter bibē ne aia habitet in sicco

h ¶ Habitare. s. ꝙ ex eis vnū efficiat vel ꝑ vegetatiōnē. al's tā boni ꝙ mali angeli hītāt in siccis corpib° ɽ in cadauib° ɽ lapidib° ɽ aut bus in qb° ipsi demones dāt rñsuz. vt. xxvi. v. nec mir. vt dr ō saule q adorauit diabolū.

Sicut. p h̄. c. dicit baz. petā sola volūtate cōmissa sola volūtate debē deleri. nā eis res ɽc. ex̄ de re. iu. oīs. Alij dicūt eē necessariā exteriorē pniam. ex quo volūtas egressa ē suos fines. l; Jta sēsus. i. volūtas. l ¶ Ratione. i. cogitatio vel volūtas bona mēte ɔcepta cito perit ɽc. vel itelligit de mala cogitatiōe. cepta in rōne vel intētiōe. i. in aia q̄ pit m ¶ Ab hoste. i. suggestione diaboli. q₂ suggestio ei° non hʒ effectū circa hoiem. cū nesciat mētē hominis. vt xxvj. q. iij. sciendū.

n ¶ Cū ergo respicit finem c. solet querī ɽc.

o ¶ Illi. cuz ei nō ē carnaliter° cōmixt° nec ibi sumatur ar. contra extra de spōsa. ad audiētiam.

p ¶ Ancillaz abijcere. cū ergo canō iubeat abijci illā que nō ē vxor nūquid sua auctoritate statim pōt ab ea recedere. gñ. nō. vt xxxv. q. vj. mltorum. ɽ. xxxiij. q. ij. seculares.

q ¶ Uxorez. s. qui dimittit concubinam

r ¶ Crebris. vt dimitatur concubina.

s ¶ Quod necessarie. s. ꝑpter necessitatem carnalis infirmitatis. i. causa incontinētie. vel q₂ forte continere forte non poterat. vel ne plures alias cognosceret.

t ¶ Fideliter. sed cum honestate coniugij.

v ¶ Nemo. de peni. di. vij. nemo. C. de fidei cō. liber. deberi. s. eo. q. iiij. recurrat. in fi. ꝟ. xxxiiij. q. ij. illud. ɽ c. conspiciantur.

x ¶ Etatis. i. proxi. q. ij. antiqui. ɽ c. i adolescentia ꝟ. quinquagesima distin. ponderet. de eodem. ꝟ. xxx. qōne iij. illud. a Differt sicut penitentia quādoqꝫ differtur ad tēpus

---

tentie: ideo lex noluit ad homicidiuma ꝑtinere: qa nōdū dici pōt aia viua in eo corꝑe quod sensu caret

Idē in li. qōnū veteris ɽ noui testamēti. De eodē.

Moyses tradidit: si qs percusserit mulierez i vtero habētē: ɽ abortiuū fecerit: si sformatum fuerit det aiam pro aiab. si autem informatū fuerit: mulcret pecunia: vt ꝓbaret animā non esse ante formaz. itaqꝫ si iaz formato corꝑi datur. non tamē in cōceptu corporis nascituᶜ cuz semine aia deriuata. nam si cuz semine ɽ aia existit ex anima ɽ mlte aie quotidie peūtᵈ: cum semē ex fluxu quodā modo non ꝓficit natiuitatiᵉ: sed si prius respiciam° videbim° qd seq debeam° Cōrēplamur facturā ade. ¶ In adā eniz exēplū est datū: vt ex eo intelligam°. q₂ iam formatū corpus accepit animā. Naz poterat deus aiam limo terre admiscere ɽ sic formare corpus. sed rōneᶠ infirmabat q₂ pmū oportebat domū cōpaginari: ɽ sic habitatorem induci. aia certe quia spūs ē: in siccosᵍ habitareʰ non pōt: ideo in sanguine fertur habitare. cum ergo lineamēta cōpacta nō fuerit vbi erit aia. Itē hier. ad algasiam. De eodem.

Sicut semina paulatiz formant in vtero ɽ tādiu nō reputat homicidiū: donec elemēta ɔfecta suas imagies mēbraqꝫ suscipiāt. ɽ ita sensusᵏ rōneˡ ɔcept° nisi i opa ꝑrupit ad huc in vētre retinet ɽ cito pit ab hosteᵐ. Cū gⁿ qui aliquā sibi ad tp̄s adhibet cū ea adulter eē dr: nec ab ea discedēs nec filiā suā illᵒ tradēs peccat. Unde leo papa. Profect° ē honestatis fornicariā abijcē: ɽ vxorē legitimā accipere.

Ancillaz abijcēreᵖ a thoro: ɽ vxorēᵠ certe igenuitatis accipe nō duplicatio cōiugij: sed ꝓfect° ē honestatis: culpāda sit sane taliuz negligētia: s; nō pēit° ō spe randa: vt crebrisʳ cohortationib° icitati: qđ necessarieˢ petiuerūt fideliterᵗ exequantur. nemoᵛ enim desperādus est dū in hoc corpore cōstitutus est: q₂ non nunqꝫ quod diffidētia etatisˣ differturᵃ consilio maturiore perficitur. Idez.

donec deferuescat culpa luxurie. de pe. dist. j. sūt q. arbitrant. & dđ ē i pctō nō dz agē pniaz de pe. di. iij. i salicib. Sz illud itelligit tm̄ de solēni pnia. alr̄s apte ɔ̄diceret. de pe. di. v. falsas. qr pctōr bn̄ agit pro crie pniam. vt nota. ul. xliij. q. vj. i sūma. & ex̄ ꝺ pe. & re. ꝙ q̄dā. j. ꝺ pe. di. iij. nihil pdest

noz ꝙ pcūl vt̄ ꝺi. sic. xvj. q. j. decie. & ē si. ff. má. si remunerādi. si q̄ras q̄re i h̄ sacro poti᷒ iteruenlat pecunia ꝙ i alijs. dicūt qdā ꝙ ꝓpt onera mrīonij. s3 certe eadē rōne p ingressu mōasterij pt recipi pecūia pp onera q̄ iusiet mōasteriū. s3 hec ē rō. qr in h̄ sacro n̄ cōferr̄ grā spūsci sic fit i alijs vt. j. q. j. mlti. circa medium. & c. sic. & gcqd suisibit tn̄ multa fuerūt ꝓhibita i veti lege in g b᷒ n̄ ɔ̄ferebat nec adhuc hodie ɔ̄fert grā sic ēptio sepl ture. vt. xiij. q ij. postꝙ. & .s. ifi dic ꝙ p mrīmōio n̄ possz dari pecunia

a **N**On ois fili᷒. j. e. q. iiij. dicat. ɔ̄ sed h̄ fili᷒ fm gnālē. ibi fm spālez significationem accipitur.

b **¶** Pris. pī ē quē nuptie demōstrant. ff. de i iusvo. quia semper.

c **¶** Ingenuos. ar. ꝙ non sit litimū mrī mōiū iter puberē & ipuberē. nec iter ꝑuos plenarie ꝺ **¶** Et iter coeq̄les. i. iter adultos. ex̄ ꝺ despō. ipu. de illis.

e **¶** Cōstituē te in padiso. cū fecit adāz enā in adulta etate. & eos mrionialr cō iūxit. ꝺ peni. di. ij. §. roma nos. h. adaz.

Ltimo mrīmonio copl'at que cōcubinā h̄ñti tradit.

NOn ois mulier viro ɔiūcta vxoz ē viri: qr nec ois filius[a] est heres patris[b]: nuptiarū aūt federa inter ingenuos[c] legitima sunt: & inter coequales[d]. & multo pri᷒ hoc ipsum dño cōstituēte[e] ꝙ initiū roma ni iuris extiterit. itaqꝫ aliud est vxoz & aliud cōcubina. sicut aliud est ancilla & aliud libera. ꝓpter qđ etiā apl's ad manifestādū harū ꝑsonarū discretionē testimonium posuit ex genesi: vbi dicit abrae: eijce ancillā & filiū eius nō. n. erit heres fili᷒ ancille cū ysaac filio meo. igit cuiuslibet loci cleric᷒ si filiā suā viro h̄ñti cōcubinā in mrīmonium dederit: nō ita accipiēdus est: quasi eā ɔiugato dederit: nisi forte & illa mulier & ingenua facta & dotata legitime[f] & publicis nuptijs honestata videat. pr̄no arbitrio femine viris iuncte carēt culpa: si mlieres q̄ a viris hēbant i mrīmonio nō fuerint: qr aliud ē vxoz aliud ɔcubina. **Q**uz ḡ ꝺf

pr̄no arbitrio femie iūcte viris: dat itelligi᷒ ꝙ pr̄nus ɔsensus desiderat i nuptijs: nec sine eo legitime nuptie hēantur: Iuxta illud s euaristi pape aliter non sit legitimū ɔiugiū: nisi a parētib᷒ tradat. **I**tē ambrosius in lib. de patriarchis.

HOnorant[h] parētes re becce munerib᷒[i]: cōsulit puella nō de sponsalibus[k]: illa. n. iudiciuz expectat pentum: nō. n. est virgialis pudoris[l] eligere maritum. sed iā desponsatā[m] viro de ꝑfectiōis die cōsulit: nec imerito dilationem nō attulit. **¶** Iure eteniz ꝓperare debuit ad maritū. vñ illud euripidion qđ mirant pleriqꝫ. vnde trāslatū sit: manifestum est. ait enim in ꝑsona mulieris: q̄ cū volebat maritum relinquere: & ad alias petebat nuptias: spōsaliū meoꝝ pater[n] meus curā sibi subiit. hoc enim non est meuz. ergo qđ & ipsi philosophi mirati sunt seruate virgines[o]: & non solū virgines sed etiā si qua mulier anius cito marito: & adolescē

i **¶** Muneribus. dans a ser uo abrae eliecer pri rebecce q dicebat bathuel.

k **¶** Non de sponsalib᷒. innuit hec lr̄a ꝙ ɔsensus puelle nō ē reqrēdus i spōsalib᷒. qđ tn̄ secus ē. vt. xxx. q. ij. c. vnico. ff. de spō. spōsalia imme & de spōsalibus fuit consulta.

Gal. 4.

Gen. 21

Gen. 24

vt ɔstituit ꝙ nō ois fili᷒ sit hēs. ibi. eijce ācillā &c. s3 ɔ̄. j. e. q. iiij. recurrat. vbi dī ꝙ nō obfuit &c. & ita filij iacob obtinuerūt hēditatē cū alijs genitis ex ācilla. Dicūt qdā ꝙ postea iacob ɔ̄xit cum ācilla. & ita legitimauit filios. s3 ɔ̄ ex̄ q̄ fi. sint legi. tāta. qr ꝓ eo tpe suscepti sunt q̄n mr̄ esse vxoz nō potuit. s3 dic ꝙ sufficit ꝙ credebat ꝙ tūc possz eē vxoz. vt. j. e. q. iiij. obijciuntur.

f **¶** Ltime. i. cōez solēnitatē legalē h̄ñtes. ex̄ ꝺ despō. ipu. tue. g **¶** Illud. s. xxx. q. v. alit.

h **H**Onorant. ḡ p mrīmonio ɔ̄hēdo pt exigi pecunia nec erit simonia. l3 mrīmoniū sit h̄ maximū sacr̄z. nā talis datio poti᷒ di hono

vbi dicitur vis ire cum isto homine. dic ergo hoc ic nō de spōsalib᷒ tm̄. sed etiā de ꝑfectiōe. hoc ic hic ne ꝙ si nō ɔtradicit ɔsentire intelligit vt hic patet. nec pōt cōtradicere nisi cū pater indignū eligit. ff. de spon. sed que patris.

l **¶** Pudoris. ar. mrīmoniū posse contrahi iter absentes p ꝓcuratorē. ar. xxx. q. v. nec illud

m **¶** Despōsata. ar. ꝙ parētib᷒ puelle dari pōt pecūia vt cōsentiant mrīmonio interueniēte pecunia. qr ibi nō ɔfertur gratia.

n **¶** Pater. cultus enim verecūdie &c. C. de nup. in copulatione. o **¶** Virgines. cōsilium est. ar. extra de despō. impu. tue.

Mulier.i.ipubes.alibi sumit p fogie i euāgelio.mlier ecce filiꝰ tuꝰ.ff.de v.si.mulieris.ꝛ de le ij.hꝰ.alibi p corrupta.ff.de ꝯhē.emp.aliogn.§.j.ꝛ nō ꝙ.h.dicit ꝙ si ipubes emittit votū vel sacrm ꝛ ē doli capax pr̄ nūq̄ pōt reuocare q2 cū possit se obligare diabolo ꝛ deo.ex̄ de delic.pue.pueris.ꝛ legit sic.h.i.c.mulier.i.ipubes non doli capax.

b ¶ In domo.idē si ex domū.qa est emancipata.vū tñ mior sit ar.C.de nup.vidue.

c ¶ Obligauit.i.fecit ad modum obligatio.Alij dicūt ꝙ siue sit doli capax siue nō.dūz tñ sit ifra annuz xiiij.vel.xij.i puella pr̄ sp reuocat iuramētuz eiꝰ.vt hic ꝛ.s.xx.q.i.puella.Alij tenēt mediaz viā.nam doli capax añ legitimā etatē obligat i oi voto nisi in voto monachatꝰ nis.xx.q.i.illud.ꝛ tñ lz obliget pr̄ pt reuocare ex cōcessione huiꝰ canonis.ꝛ ita hoc itelligit d̄ doli capace ꝛ vero obligato.Et hac mā notaui xx.q.i.i sūma.

d ¶ Et iurauit ope.q̄ rea erit si nō cōpleuerit.ꝛ ita ꝯhē pōt ipubes.qd̄ pcedo.ar.huiꝰ.c.cōtra.xx.q.i.c.i.

e ¶ Statiz.s.xx.q.ij.c.ij.ꝯ.h.soluit.q2 iō daf ibi maiꝰ spaciū.q2 p tale iuramētū eximif a pr̄is ptāte.h auī logf de alio iuramēto siue voto.q2 lz adipleat.adhuc tñ manet in pr̄is ptāte.ꝛ iō ibi maiꝰ spaciū daf.q̄ hic.hic.n.loquif d̄ voto abstinētie.lex aūt dicit ꝙ cū filiꝰ ē i ptāte nō obligaf aliquo voto.ff.de pollici.l.ij.sed derogatū ē ei.

f ¶ Pr̄.soluif āt pr̄ia ptās adueniēte adl'ta etate q̄ ad mr̄imoniū carnale siue spūale.ꝛ quo ad iuramentum.xx.q.ij.puella.xxij.q.iiij.tribus.

...tula laqueū infirmitatꝫ sue timēs icidere:si vult nubē nubat tñ in dn̄o:ita vt electionē mariti pentibꝰ deferat:ne appetētie estimetur auctor:si ipsa de nuptijs suis electionē sibi vēdicet.expetita magis dz videri a viro q̄ virū ipa expetisse.verecūdiā pmittat:anteq̄ nubat:quo ipsuz ꝯiugiū plus cōmēdet verecūdia.

Item in libro numerorū.

Mulierᵃ si qppiā vouerit ꝛ se ꝯstrinxerit iuramēto:que est i domoᵇ patris sui ꝛ in etate adhuc puellari:si cognouerit pater votū qd̄ pollicita ē:ꝛ iuramētū quo obligauitᶜ aiaz suā ꝛ tacuerit:non rea erit:sz q̄cq̄d pollicita ē ꝛ iurauit opeᵈ cōplebit:si aūt statizᵉ vt audierit ꝯdixit paterᶠ:ꝛ vota ꝛ iuramēta eiꝰ irrita erūt:nec obnoxia tenebit spōsioni:eo ꝙ ꝯtradixit pater eius. Item augu.

Merito hic q̄rif etiā de voto v̄ginitatis:mulieres.n.etiā v̄gines in scriptura solēt appellari:ꝛ videf etiam apl's de pr̄e loq̄ cuz dixit:seruet virginē suā ꝛ det nuptui virginē suam. Et cōtra in cōcil.tol.iiij.

Vidue ꝛ v̄gines ppria voluntate sibi maritos eligant.

Hoc sanctūᵍ cōfirmat cōciliū vt vidue qbus placuerit teneāt castitatē.ꝙ si priusq̄ pfiteanf cōtinētiā nubere elegerint:illis nubāt q̄s ppria voluntate voluerint habere maritos.similis ꝯditio ꝛ de v̄ginibꝰ habeaf:nec ex̄ volūtatem pentūᵇ vel suā cogant maritos accipe. ¶ Si qs vo ppositū castitatꝫ vidueⁱ vel v̄gis ipedierit:a scā cōione ꝛ a limibꝰ ecclie hēat exneꝰ. His auc̄tatibꝰ pmissis euidēter asserif:ꝙ quāuis aliq nō filioꝝ pcreādorum sed incōtinentie causa conueniant.tamen coniuges appellantur.

Questio tertia.

De tertiaᵏ vo qōne pelagiꝰ diffinit scribens defensori potentio. Arbitrio liberi aut non originarij patris puellā nuptias sequi oportet.

Patrez puelle ecclesie nostre famulū:auum vo eius liberis ortū cōstat esse natalibꝰ:ꝛ iō aui magisˡ electionē de ꝯiunctione neptisᵐ q̄ patris eius cuius nullo modo liberuz...

g Hoc scm̄ pētū.fm cano.lz filie p ter volūtates pētū nubere.vñ nec est necessaria pr̄is volūtas q̄ntū ad hoc q̄n teneat mr̄imoniū.lz nō adsit volūtas eiꝰ.als bñ dico regrēdū eius ꝯsēsuz.maxie si ē mior.vñ corrigif illd̄ i fi.de nup.in pn.nūquid q̄ pr̄ eā dotare tr̄.sic ar.ff.de ri.nu.q̄ libōi ꝛ ponif h vel p et.h

h ¶ Parētū.bñ dicit.q̄nq̄.n.iueni mꝰ inheres ꝯ sua cōmoda laborare.C.d̄ spō.si pr̄.B tñ ad honestatē referas.ex̄ de dspō.ipu.tue

i ¶ Vidue.xx.q.ii.c i.ꝛ ij.ꝯ.sz ibi de miorībꝰ.xiiij an.agif.ꝛ h de nubilibus de hoc habet xxxj.q.iij.i sūma.

De tertia.hic depingif.iij.q.an.s.puella in mrionio ꝯtrahēdo debeat seq̄ arbitriū pr̄is serui an liberi aui.ꝛ q̄ dē aui.q2 seruꝰ nō hz liberū arbitriū ad ea q̄ lib̄o hō face pōt.sed necaui nisi de honestate.

l ¶ Patrē.magis.spōsa.n.ē ab illis petēda q̄ ptātem habēt sup illā.xxx.q.v.c.j.Sed pater.non habet cū ipse sit in potestate alterius.vt.ff.de adul.sic eueniet.

m ¶ Neptis.si hec concepta est patre in seruitute manente.non est in potestate aui.arg.insti.qui.mo.

lius pa.po.sol.§.vlti.naz per p̄iez acgrit auo potestas in neptib⁹. sed si ille liber erat qñ eas suscepit. sed postmodū factus est seruus tūc enim filij remanēt in p̄tāte aui sui. instit. qui.mo.ius pa.§.admonē di. ⁊ i hoc casu oz intelligi qḋ hic dicit̄ vel dic ꝙ vbi au⁹ est liber siue nepos sit in eius potesta te siue non. requiri debet eius cōsensus vbi pat̄ ser uus ē. ⁊ hoc de honestate. In potestate autē aui ma terni nullus est.institu.de patria pote sta.in fi. hic ergo de auo paterno dici tur. Sed nū quid origina rius filiuz ha bet in pote state.non.cū ipse sit in po testate alteri⁹ C.de agri.et cen.ne diuti⁹ ⁊ qui in pote state alterius est.aliū in po testate hēre ñ potest. ff. de adul.sic eue nict. ⁊ sic po tes de origia rio hic intelli gere sicut.g. posuit i the mate. vel itel lige ꝟ seruo. a Arbitriū argu. ꝙ nec seru⁹ suo ar bitrio possit ducere vxo rē. aliter enim i se arbitriū hēbit ⁊ nō in sua sobole. ꝯ sicut p illud extra de cōiu. huo.c.i. hodie liberū hz arbitriū cōtrahēdi mrionū. ita liberū hz filiā tradēdi. aliter enim i se ha bebit liberum arbitriū. ⁊ nō i sua sobole. sed hic nō hz liberuz arbitriuz. q2 filia nō erat

Gen.16 Gen.30 Gen.25

potest esse arbitrium^a de cernimus attendi. Quia ergo electiōe aui huic ista nupsisse probat: hāc c̄ostat legitime sibi copulatam.

Questio iiij.

Quod autem.[b] ex ancilla ꝑpter vxo ris sue sterilitatem filios[c] querere alicui liceat: ex emplo probatur abrae: q propter sterilitatem vxo ris sue sare: ingressus est ad agar egyptiacam: vt ex ea filios acciperet. Item iacob cum ex rachele fili os habere non posset: ex ancilla sua filios sibi susci tauit: nec solum propter sterilitatem: verum etiaz propter fecunditatem ces santez legitur intrasse ad ancillam lie: ⁊ ex ea genu isse filios. Ex quibus om nibus colligitur propter sterilitatem vxoris sue ex ancilla siue ex qualibz alia licite filios queri: alioquin adulterij macula abraam ⁊ iacob notabuntur. Sed sicut post mortē sare abra am cheturam[d] duxit vxo rem: ne s̄m augustinum christiani putarent eē pec catum post mortem vxo ris aliam ducere. sic vide tur viuente vxore sua fili os ex ancilla sua suscepis se: ne ab aliquibus hoc re putaretur in crimen.

i p̄tāte ei⁹ sz liberi aui. vel dic ꝙ nec huius hz liberū arbitriū ꝯhēdi sine volūtate dñi. si tñ contraxerit tenet. Que 40. 42.

Quod aūt. Nec quarta questio nihil h hz questionis. q2 nō lz ex quacunq causa viuen te vxore ex alia filios p creare. ⁊ qḋ de abraam ⁊ alijs dicit̄ nō obuiat. q2 au ctoritate spūs sancti excusa ti sunt. extra de diuor. gau demus. xliij. q.v.dixit.

c Filios. ismaelem ⁊ alios filios.s. dan ⁊ nepta lim.

d Chetu rā. que fuit bi nomia. q̄ alio nō vocabat agar mr̄em ismaelis. ar. c̄tra. quia eo t p̄e q̄ ille fuit cōcept⁹ non potuit eē lti m⁹. ꝯ ex post facto ñ potu it leitimari. vt ex q fi. sint le. iāta. ⁊. ff. de sta. ho. paul⁹.

e Ste a sti e pulator. s. adulter. xi.q. iij. antecel sor.

f Sacra mentum. ga. est a vir o sā cto sa ctuz sā ctum p̄sumit Ge. vt. s. x. q. ij. lug dun. ⁊. vij. q. i. omnis.

Illud autem augustini dicitur contra aduersariū legum ⁊ prophetarum li. ij. Quomodo abraam ex cusetur a crimine fornica tionis.

Iste[e] abrae ēt nonis. vsq ad decrepitaz eta tem senectutis fornicatio nis obiecit crimen. profe cto quia ⁊ post mortem sa re alteram duxit: vbi ⁊ si nullū intelligeretr rei ab dite sacramētum[f] ꝑpter hoc solū id facere debuit abraam: ne putarēt here tici aduersus[g] populū dei qb⁹ etiā tertulian⁹ astipu lator assistit post vxor mor tem crimen eē ducere vxo rem. Sacramentum huius rei est: ꝙ p bonos mali ⁊ boni erāt in fide ge nerādi: sic ⁊ per malos bo ni ⁊ mali erant ad fidem accessuri. Unde augu. su per ioannem. Sicut bo norum ministerio boni: ⁊ mali: ita ministerio malo rum boni ⁊ mali in fide generantur.

Recurrat[h] tunc ani mus noster ad abra am isaac ⁊ iacob. In istis tribus inuenimus parere liberas parere ancillas. Inuenim⁹ ibi part⁹ libera rum: inuenimus etiā ibi partus ancillarum: ancil la nihil boni significat. eij ce ancillā ⁊ filiū ei⁹.

g Aduersus. s. tertullianus qui condemna bat secundas nuptias. qui nec legem nec p phetas recipiebat. ⁊ q̄ fuit eius heresis. hēs. xxiiij. q. iij. c. qdā ver. tertullianiste.

h Recurrat. nihil boni. ⁊ hic. a libibi. n. bo ñ nū significat. vt ibi. ecce ancilla domini ⁊c.

a ¶ Quatuor.i. quatuor modi generādi hoīes in fide.alās.n.duo sūt tm̄ genera hoīum.xv.q.i.duo.ꝛ quo ad ꝯditiones Exo.3° n̄āṫaut sūt ser ui aut libi. ff. de sta. ho. in summa.

a ¶ Quatuor.i.istis q̄tuor modis generādi fide.

b ¶ Tenuerūt.i.e. dicat. ꝯ.s; h̄ illegitimi in figura successerūt. significat enim ꝙ etsi illegitimi genitū vt ecclia nō sequāt ꝑpetuā h̄ēditatē hēbunt. lvj.dist.nasci. vel ltimi isti erant. q: sās erat illis filios ex ancillis suscipe.ꝫ.e.q. vij.tātū valet imo poti⁹ dicebantur filie vxoris legitime.vt.lvj.di. ismael.

c ¶ Per malos.ar.ꝙ acq rit ecclie vel alio religioso loco ꝑ heretícos.ar.xvi.q. vj.si epm.

d ¶ Expulsus. Ge.21. nō q: h; carnē nat⁹ est.s; q: frem ꝑsequbat. vt.lvj. di.ismael. nā q ꝑm carnem erat. ꝑseq̄bat eū q ꝑm spūz vt.s. xxiij. q. iiij.qui b;.

Inuenim⁹ rē mirā i ist[is ge]nerationib⁹ ancillaꝝ ꝛ liberarum quatuor^a. s. genera hominum: in q̄bus cōplet figura totius ppli xp̄iani: vt nō sit mirū q̄ꝺ in tribus illis dictū est. Ego sum de⁹ abraam deus isaac de⁹ iacob. In oib⁹.n. xp̄ianis frēs attēdite: aut ꝑ malos nascuntur boni: aut ꝑ bonos nascunt mali: aut per bonos boni: aut ꝑ malos mali. ampli⁹ istis quatuor generib⁹ non pōt inueniri. Inuenis ibi bonos filios iacob natos ex ancillis: ꝛ bonos natos de liberis. nihil obfuit natiuitas de vteris ancillarū: qm̄ in patre cognouerūt semē suum: ꝛ cōsequēter regnum cū fratrib⁹ tenuerūt^b. quō ergo in filijs iacob nō obfuit illis q nati sunt de ancilla: quonim⁹ tenerēt regnū ꝛ terrā ꝑmissiōis quā cū fratribus acceperūt: ꝛ non illis obfuerūt natales ancillarum: sed ꝑualuit semē paretū: sic qcūqꝫ per malos^c baptiçant tanꝗ̄ de ancillis videnť nati. sed q: ex semine v̄bi dei nati sūt: q̄ꝺ figurať in iacob. simul hereditatē cū fratrib⁹ possidebūt. ¶ Securus ergo sit q cum semine bono nascitur: tn̄ ne imiteť ancillā. Si de ancilla nasceris: ancillā malā supbiētē ne imiteris. ¶ Vn̄ n. filij iacob de ancillis nati possederūt terrā ꝑmissionis cū frib⁹: ismael autem de agar ancilla nat⁹ expulsus^d est ab hereditate. vn̄ nisi q: ille supbus erat: illi humiles. erexit ille ceruicem ꝛ voluit seducere^e fratrē suum lu

dens cū illo magnū ibi sacramētum^f: ludebāt simul ismael ꝛ isaac vidit illos sara ludētes. que aūt pepit^g abel ꝛ enoch ꝛ noe: ꝛ abraam: ipsa pepit moysen ꝛ ꝑphetas tēpore posteriores ante dn̄i aduentum. ꝛ que istos: ipsa ꝛ ap̄los ꝛ martyres nostros ꝛ omnes bonos christianos: omnes enim peperit qui diuersis temporibus nati apparuerunt: sed societate^h vnius populi continentur: ꝛ eiusdem ciuitatis^i ciues labores huius peregrinatiōis experti sunt: ꝛ quidam eorum nunc experiuntur: ꝛ vsqꝫ in finem ceteri experientur. Item que peperit chayn ꝛ cham ꝛ ismael ꝛ esau eadem ipsa peperit ꝛ dathan ꝛ alios in eodem populo similes. ꝛ que istos eadem ipsa ꝛ iudam pseudo apostolum ꝛ simonem magum ꝛ ceteros vsqꝫ ad hec tempora pseudo christianos in affectione animali^k pertinaciter obduratos: siue sint permixti in vnitate siue aperta precisione dissentiant: sed cum tales^l a spiritualibus euāgeliçantur: ꝛ sacramentis imbuūtur: tanꝗ̄ per seipsam rebecca eos parit sicut esau. cum autem per illos qui nō caste annūciāt euāgelium: tales in eodē populo generantur: non sara quidem per seipsam parit: sed per agar. ¶ Item boni spirituales quando euangeliçantur: ꝛ sacris vel baptismatibus carnalib⁹ generanť. Lia quidem vel rachel iure coniugali eos sc; per ancillarū vterū

luteas imagines. ꝛ cogebat eum eas adorare. ꝯ illud adorabis deū ꝛc.xxij.q i. cōsiderare.

f ¶ Sacrm̄. sacrm̄ erat illud b̄m quod semp carnalis spūales ꝑsequit.xxiij.q iiij.qui b̄m.

g ¶ Pepit. pres ve.testa. pepit ecclesiā ꝑ dilectionē noui ꝑ sacra. s.xvj.q.ij.qui abstulit.

h ¶ Societate.mr̄ nr̄a ē ecclia q̄ nos in baptisinate regenerauit.nā in vna fide ad vnum p̄mium tendūt. s; nūqd eadē est eccle sia que fuit i vete.test. pōt dici ꝙ nō.iuxta illud vocabo plebem meam. ꝛ alibi ecce cōuertimur ad gentes. ꝛ b̄m hoc dicatur ꝙ illud relatiuum que q̄ꝺ p̄cedit que peperit ꝛc. simplicem facit relationem. alij dicūt eādē eē arg. de cōsec. dist.iiij. sicut. vij.q.i. denique.ff. de iudi. ꝑponebatur ꝛ.xvj.di.hēo

i ¶ Ciuitatis.hierl'm celestis.

e ¶ Seducere.ismael.n. faciebat k ¶ Animali.i.bestiali.l ¶ Sed cum ta-

les.i.mali spuales. et sic per bonos boni. a ¶ Uadūt.i.cū cathetizant et baptizantur. b ¶ Qr nō psit sicut pueri. c ¶ In nouā.s. de cōse.di.iiij.sicut hieronym⁹. d Nascūt.i. charitatē et fidē habēt. e ¶ Intus. q.d. mali. sūt siue in ecclia videant boni siue mali.siue ab ecclia tolerent siue ab ecclia separati si nt f ¶ Area. area dī pñs ecclia i q̄ mali pmixti st bonis.sic i area palea gnis.h g ¶ Palea ē q̄ fuerit⁹ siue ex̄ q palea ē etc. sic vsura ñ desinit esse vsura.lz i sortē ɔuertat.C. de vsu.l.vlti. h ¶ Macu-lā.s.di.xxj.q̄nis. s. xxvij. q.ij.nuptiarum §.i.et dic sine macula.i.sine mortali pctō. xxiiij.q.i.omnibus.

i ¶ Despan-dū ē.s.e.q.ij. ancillā.s. xxiiij.q.iij. corripiantur.

Gen.12.
k ¶ Dis ita
e.15.
pegrinatiōis in.qua.i.ipse abraam fuit pegrinat⁹.nā vita hois sup terrā ē pegrina.in q ipse dñs appuit pegrin⁹.i.q.i §.oppōit. p. q vt plane.

Gen.14.
l ¶ In peculiarē.i.ppriū ar.ff. ad tre. cog.l.sz.et d. liiij.ex ātigo.

Gen.7.

parit. ¶ Cum vero p spirituales in euangelio generant boni fideles: q vel vadunt[a] in spiritualem affectum pietatis vel eo tendere non desistunt: vel id non faciunt: quia non possunt[b] sicut ex vtero sare isaac vel rebecce iacob i nouam[c] vitam et nouum testamentum nascuntur[d] ita q siue intus[e] versari videantur: siue aperte foris sint. quod caro est: caro est: siue in area[f] in sua sterilitate perseuerent siue in occasione tentationis tanq̄ vento extra tollant: quod palea est[g] palea est. et semp ab illius ecclesie que est sine macula[h] et ruga vnitate diuisus est: etiā qui cōgregationi sanctorum in carnali obduratione miscetur. de nullo tamē desperandū[i] est: siue q intus est tal' appareat: siue q foris ē manifestius aduerse tur. His ita[k] respondet pro varietate tempor̄ varia inuenitur dispensatio conditoris. Promissum erat abrae: q in semine eius benedicerent omnes gentes. promiserat se quoq daturum semini eius terram peregrinationis sue. cum ergo ceteris in idolatria relictis abraam in filios eius in peculiarem[l] populum sibi dominus elegisset: rite multarum fecunditate mulierum populi dei multiplicatio querebatur: quia in successione sanguinis erat successio fidei. Unde in lege dicebat maledicta[m] sterilis q̄ nō reliq̄rit semē super terrā. ¶ Hinc etiā sacerdotibus coniugia decreta sunt: qr in successiōe familie sue successio cōstabat[n] et ē officij. qr vero per incarnationem christi gratia fidei vbiq dilatata ē: nec iā dicit. dic domui iude vel dic domui israel: sz euntes docete oēs gentes i oi gente qcunq timet deum et operatur iusticiam hic accept⁹ est illi: nec electio muneris[o] qrit[p] i successione generis: sed in pfectione vite et sinceritate sciētie et virginitas fecūditati pfert: et sacerdotibus continētie castitas imperat. [q]nec ergo abraā[r] aut iacob deliquit: qr pter vxorē filios ex ancilla quesiuit: nec illor̄[s] exēplo pter coniugale debitū fecunditatem in aliq̄ licet alicui q̄rere cū illor̄ cōiugia nostrorū equant vel pferantur virginitati: et imoderatus vsus[t] ɔiugij nři tpis turpitudinē fere[v] imitet fornicatōis illi⁹ tpis. Un̄ ambro. scribit ill. de patriarchis.

Abraā nō ē re⁹ adulterij: q vxore viuēte filios ex ancilla suscepit.

OIrit sara[x] ad abraā. ecce cōclusit me dñs vt nō pariam. Intra ergo ad ancillam meaȝ vt filiū faciās ex ea: et ita factum est: sed considera primū q abraam ante legē moysi et ante euangelium: fuit: nondum ergo interdictum[a] adulterium videbat

m ¶ Maledicta.i.ignominiosa et obscure fame apud hoies hit⁹ ē. et ē maledictū opprobrij. vt h et ē culpe. vt.ij.q.vij.paul⁹. et ē male dictū pene. vñ maledict⁹ hō q pepēdit in ligno de pe.di.ij.si bo.p.tang. n ¶ Cōstabat s.lxxxij. dist. plurimos. et s.disti. xxxj. tenere.

o ¶ Muneris i.officij sacerdotalis.

p ¶ Querit. ar. q cessāte. cā cessabit effect⁹. lxj. dis. his oibus.

q ¶ Impat. Leui.18. p⁹ ordinē g vo esse iā tū ptinētie lz matth.19 ānexū.ar. di. xxvij. diaco. n⁹.s.di.lxxxiiij.cū i pteri to aliogn dī cit ab:osi⁹.s. e.q.i.integritas

r ¶ Abraā. ad h iducit.e sequens. et. e. obijciuntur.

s ¶ Illor̄.ad h iduc.c.nēo

t ¶ Usus.ad hoc inducit. c.origo.

v ¶ Fere optime tēpat.qr nemo imitat

OIrit sa ra.ante legē scriptā.s. aut naturalē.

a ¶ Interdictū i aliq̄ pcepto vl' terdipto vl' aliquā legē sup hoc spālit latam. erat tñ q̄dā mō iterdictū Gen. i padiso cuȝ dñs ait. erūt duo i carne vna. et i.l.naturali. qr cuiq naturaliter unitum

erat. qd tibi non videre. a ¶ Infradictu. expsse. sed tacite cu dirit dns. erut duo in carne vna vt. xxi. q. i. quod. a ¶ Pena. bn dicit. pena ex tpe. na culpa ante lege fuit chayn et lamech. et no q he oes excusationes insufficietes sut. sed illa est so-la. extra de di uor. gaude-mus. et dic pe na criminis. i. legis temerate est. b ¶ Ex tpe legi scpte. ala nec lamech. nec chayn pu niri debuit. cu illi ante le gez scriptam peccauerunt. sz no erat ad-huc pena sta tuta cotra eo ru peccatuz. c ¶ In lege que eniz pe uenlut consti-tutione. non sunt postea ir ritanda. vt. s. di. lxxxij. pro posuisti. j. eo. obijciutur. et extra de osti. c. vlti. C. de te sti. iubemus. xxxi. dis. ante. d ¶ Lauda uerat. cu dicit crescite et mul tiplicamini. e

pena[a] crimis: ex pte leg[b] est: que crime ihibuit: nec ante lege vlla est rei dana-tio: sed ex lege. no ergo i le ge[c] comisit abraam: sed le ge puenit. de[a] aut in para-diso coniugiu laudauerat[d] no adulteriu danauerat[e]: habes prima abrae defen-sione secuda illa e q non ardore aliquo vage succe-sus libidinis no petulatis forme capt[9] decore ancille otubnio oiugalez post ha buit[f] thoru: sz studio qre-de posteritatis et ppagade sobolis. adhuc post diluui uz raritas erit huani gene ris: erat et religiois ne qs non reddidisse videret de bitu nature. Denicz et loth sci filie hac casu querende posteritatis habuerut: ne en[9] deficeret humanu. et g eo. publici mueris[g] gra id uatam culpa preterit[h] pudem in eodem. Quic quid preter legitimaz vxo rem comittitur adulterij crimine damnatur.

¶ Danauerat. expsse. et est ar. q lz vnu Zizanioz comedet. no ideo reliquu vi tuperatur. vij. q. i. sciedum. f ¶ Posthabu it. i. postposuit. g ¶ Muneris. i. officij. quo publice seruire humano generi videbantur. h ¶ Preterrit. i. diminuit et extenuauit. non aut extirit. vt di. xxxv. sexto die. et e arg. q ma lu fem excusat p bona itetione. et obstetrices lz peccauerut metiedo. pp bona tn itetione remunerate st. xxij. q. ij. si quelibet. et ita i eode sco gs meret et demeret. qd e oa ll. d. ff. d neg. gest. siue. et. xxi. q. i. legi. ar. q excusat malu si bono zelo fit pp bonum ar. xxx. q. i. ad limia i ¶ Nemo. de legib[9] que dicut q adulterium no comittitur cu soluta sed cu nupta. ff. de adulte. inter. vel loquit de legib[9] q pmittut ocubinatu. vt. ff. d ocu. l. i. vl logt d. ll. q pmit tut fornicari militib[9]. vt. C. de do. inter vi. et

vxo. l. h. l. k ¶ Stupru. stupru comittit in vir gine vidua vel puero. vel etia in soluta. mulie re que non habet loco vxoris uel cocubine. ut. ff. de adul. stupru. sec[9] sm canone. vt. xxxvi q. i. §. i. l ¶ Adulteriu. coiugatoru. m ¶ Ab uxore. sic. j. e. q. vi. p totu et. ff. de adul. si vxor. hic no simplice for-nicationez ee canonicu cri me. i. per ca-nones et non per leges esse crimen. n ¶ Tibi ius ius dr qd ex indulgetia vl disp nsatione apli habet. vt vnusqsqz ha-beat et c. vi. s. q. ij. ş his ita sicut dicit. ius patronat[9] qd ex gra tm ha bet ut. xvi. q. ij. si qs epoz. sic et ex neces sitate hz fiert qd ex dispen satione fit. vt l. di. dno scto. et. xxxv. q. iiij. osanguinitas o ¶ Tolera-bilior. i. mal[9] peccatu e ma nifeste pecca

Nemo[i] sibi bladiat de legib[9] hoium: omne stupru[k] adulteriu[l] est: nec viro licet quod mulieri no licet: eadem a viro ique ab vxore[m] debet castimonia qcquid in ea que non sit le gitima vxor comissuz fue rit: adulterij crimine dana tur. In eodem. Nulli licet scire mulierem preter vxo rem. ideocz coiugij datuz est tibi ius[n]: ne in laqueuz incidas: et cu muliere alie na deliquas. tolerabilior[o] est si lateat culpa: q si cul pe v[s]urpetur auctoritas.

¶ Nec hoc soluz est adul terium cu aliena peccare coiuge: sed oe[p] qd no ha-bet ptatem coiugij: tn loc[9] iste[q] docet graui[9] ee crime vbi celebrari coiugij iura temerant: et vxoris pudor soluitur. Ideocz cu ptede ret[r] abymelech[r]: q vxorez alienam esse ignorauerit: quam sororem suam esse vir ipse dixit: respondit ei dominus: et ego cognoui

Gen. 20

re q occulte. sic est contra. xij. q. i. certe ego. s. xi. q. iij. pcipue. sed dic q occulte peccans ma gis dicitur peccare. i. periculosius. qz nemine habet corrigente. Ite malu est cadere a ppo sito. sed peius simulare ppositum. Ite mani-feste peccas alio modo dicit magis peccare. qz uteri se vult ronibus et auctoritatib[9]. vt in hoc. c. nolebat. Ite quatu ad hoc q plurib[9] p bet exeplu peccadi. vt. xi. q. iij. precipue. Item alia oideratioe q clam peccat plus peccat. qz videt sciete peccare. sed q pala peccat min[9] pecat. qz psumit errare. ut. ff. de ri. nup l. vlti. p ¶ Sed oe. qd comittit in non sua coiuge. adulteriu est. q ¶ Iste. in genesi vbi dicitur qualiter abraam dd ... sset in pegrinatione, ro gauit sara vt diceret se esse sororez suam. xxi. q. ij. queritur. r ¶ Abymelech. non est huic cotra. xxij. q. ij. querit. vbi dicit ut pudicitias

Gen. 12 / Gen. 19 (margin)

eius seruare posset apud pharaonē ⁊ ibi di/cit abymelech. q᷑ vter ipsum peccauit vel ipsum vter timuit ab initio. a ¶ Q᷑ puro. volebat eni eā vxorē habere. nec intē/debat alicui iniuriā facē. ⁊ iō excusādus erat. b ¶ Celestis idest ecclesie. ¶ Rigo. s. spes p̄lis. vel etiā vi tatio fornica tionis que ē nuptiarū c cā vt. s. q. ij. h̄ista. d ¶ Sed ma gnitudo. s. i/moderata ex actio p̄ ni mio ardore li bidinis. e ¶ Hone/sta. nihil enī est adeo licitū. vñ nō pos sit p̄nicies ir rogari. xxiij. q. v. de occi dēdis. in fine Itē vsus rei nō condēnatur sed libido. vt. xlj. dis. quisquis. ⁊ sic vides q̄ quādoq̄ pec catur i re ho nesta. vt. xiij. dist. q̄ ait. f ¶ Adulter s. e. q. ij. q̄ gd contra. So. h̄ adulter ta/lis dicitur nō reatu crimi/minis illius capitalis. sed similitudine adulterine libidinis. sicut. n. ad ulter in adulterā ardet. ita iste i p̄priā ⁊ q̄ n̄ peccet mortaliter. patet in fi. nā ibi dissuadet ad qd̄ euitādū nō tenet. ⁊ l3 mō. j. e. q. vij. ad ulterij. sic ḡ p̄pter silitudinē dr̄ adulter. nec ē hoc mirū. nā siltudine facti aliquid sepe dicit fieri. xi. q. iij. excellētissim⁹. xii. q. ij. fra/ternitas. g ¶ Amator. vehemens amator di g tm̄ vxorē diligit. vt apud se disponat q̄ si ipsa eēt forte vxor alteri⁹ nō min⁹ carnaliter se cum ea cōmisceret. h ¶ Judicio. cū iudi/cio ⁊ discretione cōmisceri vxori sue debet. i ¶ Affectu. explende libidinis. k ¶ Pecudes. pecudes enim post cōceptus nō coeūt. vt. j. e. q. vij. nō solū. nec mulier fa/ciat copiam sui corporis a 9ceptione vs ad purgati. nē. vt. s. di. v. ad eius. ⁊ xxxiij. q. iiij. si causa l ¶ Perdāt. perit eñ im p̄ tus ex fre/quenti con/cussione. ¶ Uis m igno/ret. h̄ ca. ha/bes de v̄bo ad verbū. de pe. di. ij. si. n. ver. memen/to. ⁊ ver. pau lus. Debo. n ¶ Sub al tera. i. sb̄ con iugali que est altera a casti tate. alia lex. i. cor. io. tate. alia lex habet al tera. nam p̄o/funda sūt iu dicia eius. o ¶ Legi na turali. vel cō/suetudinarie vel idest di/spositioni di/uine. p ¶ Nostro. ar. q̄ si p̄io currebat for tior moneta. ⁊ modo cur/rit vilior de mandato p̄n cipis. liberor soluendo vi/liorem. ar. ff. de cōtrahen. emp. imperatores. ar. 9tra. ex̄ de cēsi. olim. in fi. ff. si cer. pe. cū quid. extra de iureiuran. quanto. q ¶ Fines. i. seculariū desideriorū. vel etas vltima de qua habes. xxxv. q. iiij c. vno. ¶ Bijciuntur. mos. s. diuin⁹ ⁊ a deo inspi/ratus. ex̄ de diuor. gaudem⁹. ⁊ ponitur hic qñ pro quia. s ¶ Crimen. arg q̄ con suetudo a crimine excusat aliqñ. ar. s. dis. illi᷑ denis. ⁊ extra de tēp. or. sane. ar. cōtra extra de simo. non satis. j. q. ij. c. vltimo.

quia puro a corde fecisti hec: ⁊ peperci tibi vt non peccares i me. p̄pter hoc non sum passus te tange/re eam: cognoscimus ve/lut presulem custodem q᷑ esse deum coniugij: qui n̄ patitur alienum thorum pollui. ⁊ si quis fecit eum peccare i deum: cuius vio lat legem ⁊ gratiā soluat: ⁊ qui in deū peccat sacra mēti celestis b amittit con/sortium. Item hiero. contra iouinianum.

Nihil ē fedius: q̄ vxorē amare quasi adulteram.

Origo c q̄dē amoris honesta erat: s3 ma/gnitudo d deformis. nihil autem interest ex qua ho/nesta e cā qs insaniat. Un/de ⁊ sextus pythagoricus ait in sentētijs. ¶ Adul/ter f est inquit in suam vxo rem ardentior amator. g in aliena quippe vxore omnis amator turpis est in sua nimius. sapiens iudicio h debet amare coniugē nō affectu i non regnet in eo voluptatis impetus: nec p̄ceps ferat ad coitum. ni hil est fedius q̄ vxorem amare quasi adulterā. cer te qui dicūt se causa rei/pub. ⁊ generis hūani vxo ribus coniūgi ⁊ filios p̄/creare. imitentur saltē pe cudes: k ⁊ postquā venter vxoris intumuerit: nō p̄/dant l filios nec amatores se vxoribus prebeant: sed maritos. Idem.

Uirginalis castitas nō p̄/fertur cōiugio abrae.

Quis ignoret m sub n al tera dispensatione dei: omnis retro sanctos fuisse eiusdem meriti cu/ius nunc sunt christiani. quomodo autem abraam placuit in coniugio sicut nunc virgines placent in castitate seruiuit ille legi o ⁊ tempori suo: seruiamus ⁊ nos legi ⁊ tpi nostro p: in quos fines q seculorum de uenerūt. Item ambro.

Patriarche nō cōcupi/scētia explēde libidīs: sed cā numerose prolis plu/res habebant vxores.

Obijciuntur r iacob quatuor vxores: qd̄ quādo mos erat crimen s nō erat: sicut p̄triarche cō iugib⁹ excipiētibus semē suum miscebantur: nō cō cupiscētia p̄ficiende volu ptatis: sed prouidentia p̄ pagande successionis. sic

a ¶ Non auiditate. si enim auiditate cōseq̄n de laudis. tunc peccarent. xxij. q. ij. primum.
b Sicut fame. sed nōne ꝓpter necessitatē famis licitū est comedere idolaticū. cum necessitas non habet legē. vt. j. de cōse. di. i. si cut. & propter necessitatē famis licitū est auferre aliena. vt de cōse. di. v. discipulos. & etiā furari. vt ex̄ de fur. si quis. & homicidium cōmittere. vt ex̄ de homic. c. ij. & carnes comedē in q̄dragesima. ar. de cōse. di. v. carnem. ex̄ de obs. ie. cō silium. gen. sic. dūmodo non fiat ad venerationē idoli. nulla necessitas tn̄ excusat a fornicatiōe. ut. ff. de ritu nup. palam. §. nō ē ignoscēdum.
c ¶ Vnicuiq; q. d. & si querant ex illicito coitu.
d ¶ Et salui arg. cōtra ex̄ de fil. presby. e per totū.
Dicat. qs successionis nisi i vna. C. de na. tu. li. auc̄. licz
f ¶ Nec sanguinis. i. honoris. fili⁹. n. sequitur priuilegium patris in tribus. quo ad honores & dignitates. & quo ad curialem cōditionem. vt. C. de decur. eos. & l. exēplo. & l. nullus. & quo ad originem. vt. ff. ad municipa l. i. matrem sequitur quo ad cōditionem. vt. C. de rei ven. par tum. g ¶ Et nomen. arg. ad p̄sumptionē matrimonij clandestini ex appellatione vxoris. quod eo ipso quod nominatur vxor est habenda pro vxore. & extra de p̄sump. illud. C. de nup. si vicinus. ar. contra. C. de libe. cau. l. pe. arg. s. xciij. dist. dominus. xxiij. q. i. paratus. j. de cōsecratione. distinctio. iiij si eos. ff. de probationibus. l. vltima. §. vltimo. s. i. q. i. si qs a simo. xxvij. q. ij. iuuēta. & quod dicit & nomē dic et p idest nam eo ipso quod quis permittit ancillam suam contrahere matrimonium. rapitur in libertatem C. de latina libertate. auc̄. ad hec. sed & concubina rapitur in libertatem morte domini. & similiter & filij eius si dominus nihil de eis disposuit. C. cōmunia de manu. l. penul.
h Sic adulteria. s. eadem. q. secūda. §. sicut ergo.
i ¶ Paupe res. s. xiiij. q. v. ne. v. ore. s. xxx. q. prima. nosse. s. xxij. q. ōne secūda. his auctentatibus. s. prima q. ōne. i. non est putā da. k ¶ Mammona. idest pecunia quā per iniquitatem. i. per sollicitudinem acquisiuit. xxiiij. q. v. sed hoc multipliciter. l ¶ Iniquitatis. i. inequalitatis. cum enim est tibi necessaria retinere. & superflua pauperibus erogare. & hoc est iniquitas si contra fiat.

apli auditorib⁹ admirantibus doctrinā suā ↄdelectabant: nō auiditate[a] consequēde laudis: sed charitate seminādē vitatis. Item aug. de bono ↄiugali. Sanctius ē absq; liberis defungi: q̄ ex illicito concubitu stirpem querere.

Sicut satius est fame[b] mori q̄ idolaticis vesci: ita satius est defungi sine liberis: q̄ ex illicito cōcubitu stirpē querere. vnicuiq;[c] aūt nascant hoies si parentū vicia nō sectent: & deum recte colāt: honesti & salui[d] erūt. semē enim hois ex q̄ licūq; homie sit dei creatura est & eo male vtentibus male erit: non ipsum aliq̄n malum erit. Item sermo ambrosij de scō ioāne: qui sic incipit. Dixim⁹ in supiori dn̄ica. Ex ancilla filij non sunt querendi.

Dicat[e] aliquis vxorem non habeo: & ideo ancillam mihi associaui. audi quid dicat scriptura ad abraam. Ejice ancillam & filiū eius nō enim erit heres fili⁹ ancille cum filio libere. si igit ancille filius heres nō est: ergo neq; fili⁹ est. cur ergo querit tale cōiugiū de quo suscept⁹ filius nec successionis possit esse heres nec sanguinis[f]: nec habere potest hereditatis cō sortium: q nō habet originis priuilegium. cur inq; querit tale cōtuberniū: de quo nati filij nō sunt testes matrimonij: sed adulterij. cur autē hmōi suscipiunt adulterini: q patri sunt pudori non honori: dicit scriptura. Adulterorum filij abominatio est deo &c. mulier igit tua si talib⁹ morib⁹ p̄dita est: ut mereat ↄsortiū: mereat & nomē[g] vxoris presta ↄcubine tue libertatē & nomē vxoris: ne adulter sis poti⁹ ver⁹ q̄ marit⁹. Item aug. ad claudiū cōtra iulianum lib. v. Adulteria non sunt facienda etiam voluntate generandi filios.

Sic non sunt facienda adulteria[h] etiā volūtate filios generādi quēadmodū nec furta faciēda etiā volūtate pascēdi paupes[i] scōs qō tamē faciēdū est: nō ꝑpetrādo furta sed benevtēdo māmona[k] iniquitatis[l]. Ecce q nullo modo licet alicui viuēte vxore sua vel ex ancilla vel ex qualibet filios querere: q etiam suscepti filiorū noie iudicantur indigni. simpliex etiam fornicatio i sacra scriptura ꝓhibet. Vñ aug. in qōnib⁹ deuteronomij. Illicit⁹ cōcubit⁹ & ois nō licim⁹ vsus illorum mēbrorum nomine mechie intelligitur.

Exo. xx. Deut. v. Sap. iiij.

Gen. xxi. Gal. iiij.

Meretrices. cũ dicit nõ mechaberis. ⁊ in deuteronomio. vbi dicit. nõ erit meretrix de filiabus israel. b Quartũ. alibi meretrix est q̃ multoꝝ libidini paret. vt. s̃. di. xxxiiij. vidua. h̓ et lex dicit. ff. d̓ ritu nup. palam.

In eo fornicator. melius est viã veritatis nõ ħ agnoscẽ ⁊c̃. de pe. di. iiij. si refugientes. Maioris. q2 fidelis in hoc magis peccat quia membra christi facit mẽbra diaboli. sed infidelis sua non christi membra facit membra meretricis.

Meretrices [a] esse ⁊ ad meretrices accedere prohibet dominus: quarum [b] publice venalis turpitudo est. In decalogo autem mechie nomine nõ videtur hoc aperte prohibuisse: quoniã mechia nõ nisi adulterium intelligi solet. Idem super exodũ. Omnis mechia etiã fornicatio dicitur in scripturis. sed vtrum omnis fornicatio mechia dici possit in eisdem scripturis: non mihi interim occurrit locutionis [c] exemplum. sed si omnis fornicatio etiam mechia dici nõ potest: vbi sit in decalogo prohibita illa fornicatio quam faciunt qui vxores non habent cum feminis que viros non habẽt: an inueniri possit ignoro. sed si furti nomine bene intelligit ois illicita vsurpatio rei aliene. non enim rapinam permisit qui furtum prohibuit [d] sed vtiq3 a parte [e] totũ intelligere voluit quicquid illicite rerum proximi aufertur. profecto nomine mechie omnis [f] illicitus [g] concubitus atq3 illorum membrorum nõ legitimus vsus prohibitus debet intelligi. Item hiero.

Extraordinaria voluptas ⁊ inuerecunda opera nuptiarum luxuria ⁊ immũdicia appellantur.

In eo fornicator [h] maioris [i] criminis est: quia tollit membra christi ⁊ facit ea membra meretricis. Erunt [k] quippe duo in carne vna. qui non est fidelis nec credit in christo membra sua facit mẽbra meretricis. Econtrario [l] infidelis in fornicatione sua vtrum violet vel edificet [m] templum idolo nescio. [n] per vicia quippe luxurie maxime demões colũtur. hoc vnũ scio q̓ q̓ post fidẽ xp̃i fornicatur: violat tẽplum dei ẽm opus [o] carnis immũdicia [p] nuncupatur: ⁊ eam comes luxuria sequitur. Quod eni in veteri lege de nefandis cribus que in occulto fiunt: que notare et turpissimũ [q] ẽ ne etiã dicentis hos ⁊ aures

c Locutionis expresse. d Prohibuit. argu. q̓ idẽ iuris ẽ in parte ⁊ in toto. vt. xiiij. q. v. penale. Itẽ ar. q̓ phibito minori id qđ maius est intelligit phibitũ. ar. xliiij. di. nulli clerico. similit cõcesso maiori cõcessum videt ⁊ minus. xvi. q. ij. visis. e A parte. ps. furtũ illicita vsurpatõ rei aliene est totũ. oẽ nãq3 furtũ est illicita vsurpatio rei aliene ⁊ nõ cõuertit ħ. sed hec glosa nõ valet. s3 expone. ut dixi. xiiij. q. v. penale. f Omnis. licet nõ phibuerit rapinã vbis legis phibuit tamẽ snia legis que magis attẽdẽda est. ex̃ de v̓. sig. pterea. s̃. i. q. i marchion. g Illicitus. hic videt surgere quedã inextricabilis ꝯtrarietas. nã in deuteronomio licitũ erat habere cõcubinã ⁊ dare ei preciũ sue pudicicie ⁊ eã dimittere. sed in decalogo ẽm interptationes augustini phibita fuit ois fornicatio. vt h̓ dicit. D. dicit q̓ nõ sunt contraria. nã aliud est pmissio. de q̃ in deuteronomio. ⁊ aliud pceptũ. de quo in decalogo. s3 hec sol. nulla videt. q2 circa idem sũ pñt hr̃e locũ pmissio ⁊ pceptũ sine phibitio. iõ dicit q̓ illud itelligit de cõpatiua pmissiõe. sic e. j. xxxiij. q. ij. si qđ verius. nã i veritate illud sẽsuit petiti. ex̃ d̓ diuor. gaudemus.

bra mẽtricis. k Erũt. i. illi cõueniunt in vno carnali ope. ⁊ p̃ hoc dicit. h. affinitatẽ ẽbi per illegitimũ coitũ vt nõ. xxx. q. iiij. si quis. l Ecõtrario idest sed. vel. i. cõuerso casu. m Edificet. tamen p̃ fornicationẽ magis edificatur diabolo templum q̃ violetur. n Nescio. hoc non diffinit. ponit tamen persuasionem suam cum dicit per vicia ⁊c̃. vel dic nescio. i. non diffinio cum sit manifestum. quia infidelis non violat templum dei. cũ ipse non sit templum dei. s3 edificat templum diabolo. o Opus. ordine. s. enumerandi. sic enim ait apostolus. manifesta sunt opera carnis. que sunt fornicatio ⁊ immundicia. luxuria ⁊c̃. de his. xxv. distinctio. §. criminis. ver. de quibus. p Immundicia. que attenditur ẽm omnem vsum illicitum membrorum luxuria attenditur in cibo et potu. cum vtitur delicatis ⁊ calidis vt aptior sit ad immundiciam. xxxv. dist. ecclesie. q Etiã turpissimũ. ⁊ ita quedã omittenda sunt pp turpitudinem. vt. i. q. iiij. §. itẽ peccator. ⁊ impator dicit de ea que nubit ītra tps luct9 quõ ei dicam9 erubescimus. in autẽ. de restitu. ⁊ ea q̃ parit. §. vnũ siquidẽ col. iiij.

Gen. 2. ⁊ 8.

leuit. 18.

¶ Pollueren̄t. nā dicit impator q̄ pp̄ter ista crīa inducun̄t fames ⁊ pestilētie ⁊ terre motus. i auc̄. vt n̄ luxuriet̄ ɔtra naturā. §. si n. col. vj. b ¶ Immūdiciā ar. opa nuptiarū que nō sunt causa liberoꝝ mortalia eē. q2 in kuria ⁊ imū/ dicia noiatur vt. j. c. libero/ rum. sed hoc dicitur nō q̄ ad reatū mor talis vicij. s3 quo ad spe cie3 facti spe cie3 enim ⁊ similitudinē luxurie ⁊ im mundicie p̄ tendunt ⁊ ha bent designa re. vt nō. s. c. origo.

¶ Salomō idolis. idolo. scilicet ascharoth. sy doniorum. ⁊ idolo cathi/ nos moabi/ tarum. ⁊ ido lo moloch a/ monitarum. post tamen egit peniten/ tiam bm̄ q̄l/ dam de pe. di. ij. si enim ver. salomō.

¶ Liberorū. dā/ natecu3 vxo re commisse voluptates puniēde sūt. ⁊ ita est arg. pro. h. qui dicit virum mortaliter peccare. cū accedit ad vxorem causa libidinis. tu dic contra. ⁊ dā/ nate dicit. i. puniende p̄pter veniale. ⁊ est si mile. liij. di. deniq3. vj. di. testamentum.

audientium polluerētur:[a] generaliter scriptura cō/ plexa est dicens. Uerecū/ dos vel verētes facite fi/ lios israel ab oi immundi/ cia: sic in hoc loco ceteras extraordinarias voluptates: ipsarū quoq3 opa nuptia/ rū si nō verecunde ⁊ hōe ste quasi sub oculis dei fi ant: ⁊ vt tm̄ liberis fuiat immūdiciā[b] ⁊ luxuriā no/ minauit. Itē grc. Immo deratus vsus mulierū salo monē ad idolatriā traxit.

Salomon[c] quippe im moderato vsu atq3 assiduitate mulierū ad h̄ vsq3 perductus est: vt tem plu3 idolis fabricaret: ⁊ q prius templū cōstruxerat deo: assiduitate libidinis ⁊ perfidie subtractus ido/ lis templa cōstruere non timuit. Item hiero. Li berorum procreatio i ma trimonio laudatur: mere tricia voluptas etiam in vxore damnatur.

Liberorum[d] ergo vt diximus in mr̄imo/ nio concessa sunt opera: voluptates autem que de meretricum amplexibus capiuntur in vxore sūt dā nate. Quare autem ta/ les non dicantur filij: vel quem suoꝝ parentū sequan tur qui ex libero et ancilla nascuntur: isidorus ethy/ mologiarum lib. ix. deter/ minat. Qui sint liberi ⁊ quam conditionem seq̄n tur parentum.

Liberi[e] dicti sunt qui ex libero matrimo/ nio orti sunt. ¶ Nā ⁊ filij ex libero ⁊ ex ancilla fuit sunt ɔditiōis. semp. n. qui nascit̄ deteriorē[f] partē su/ mit. naturales āt filij dicū tur ingenuaꝝ cōcubinarū filij: q̄s sola natura genuit nō hōestas ɔiugij ¶ Hi vero q nō sūt de legitimo coniugio: matrē[g] poti⁹ q̄ patrem sequuntur.

Questio. v.

Quod aūt[h] pudici/ cia violent eripi nō possit multorū auct̄i/ bus probatur. Est eni vir tus animi q̄ violentiā nō sentit corpori. nāq3 vis in fertur[i] nō animo. vnde q̄ uis corpus violenter cor/ rūpatur: si pudicicia men tis seruetur illesa: tm̄ casti tas duplicat[k] sicut beata lu cia fertur dixisse pascha/

¶ Liberi. dicti. Quatuor sunt genera filio rū. naturales tm̄ vt concubinarū. natu rales ⁊ ltimi. vt vxoris. ltimi tm̄. vt adopti ui. Spurij. vt sacrarū virginu3 ⁊ consangui nearum. j. q. vij. tali. f ¶ Deteriorē partem sumit. hoc verū est bm̄ legem longobardoꝝ ⁊ theutonicorū. nā bm̄ legem romanorū se/ cus. C. de rei ven. ptū. ff. de sta. ho. lex nature.

⁊ de verb. sig. etiā. ⁊ sufficit si p momentum fuit in libero ventre. ff. e. ti. ⁊ seruorum. §. in genui. vel dic verius deteriorem. i. debiliore3 q2 femineus sexus debilior est quo ad hono/ res. tn̄ circa insignia proles patrē sequit̄. vt dixi. s. e. dicat

g ¶ Deterio/ rē. s. xxviij. q i. iudei. con/ tra. s. xv. q. vl ti. cum mul/ te contra. sed hoc in cete/ ris generali/ ter. sed fallit in illis duo/ bus casib⁹ in deorum fili/ is ⁊ clericoꝝ. g ¶ Matrē. ⁊ quantū ad conditionem ⁊ quantū ad originem. ff. ad muni. l. j. ⁊ quod im/ pugnat testa mentum ma tris. vt. ff. de i offi. testa. si su specta. §. i.

Questio v.

Quod h aūt. h intitu latur. v. q. an i. pudicicia p violentia3 au feratur ⁊ dic q̄ duplex est pudicicia ai ⁊ corpis. Cor poris pudici cia q̄ itegri/ tas dr̄ bene amittit̄ p vio lentiam. de qua dicit̄. j. c. ille. ⁊. xxvij. q i. nu ptiarū. Pudicicia aūt animi cū virt⁹ sit non aufertur p vim. q2 aio nō infert̄ vis. vt. j. c. ita ne. ⁊ nota q̄ hec eadē virt⁹ ē i virginib⁹ i cōiugatis ⁊ i viduis. sed in virginib⁹ appel lat̄ virginitas. ⁊ in ɔiugatis pudicicia. xxvij. q. i. nuptiarum in continentibus castitas. i ¶ Infert̄. absoluta q̄ nō pōt aio iferri. sed ɔditiōis pt. vt. s. xxiij. q. vj. vides. vel dic nō pōt iferri aio vis. verū est nō consentienti. k ¶ Duplicat̄. ar. violēter corruptā nō amit tere virginū p̄miū s3 recipe duplicatū. nō tm̄

q ad aureolã. ꝯsequit ꝙ malus pmiũ ſʒ nõ tale. qꝛ nõ coronatꝛ nec fulgorẽ ꝟginis hĕbit.

a Tolerabilis. i. tanci. b Si liceat. i. ſi nõ põt. c Nõ homini. i. icorpe. d Sʒ deo. i mẽte. e Virgo. ꝓſtitui. i. corpore per vim corrupi. f Adulterari. qꝛ adulteriũ tm̃ volo cõmittit. vt. xxxiiij. q. ij ĩ lectũ. ⁊ ff. d adulte. l. pe. g Nec lupanaria. hõ n. ſctificat locũ nõ loc⁹ hominẽ. vt. xl. di. nõ loca. ⁊ c. multi. tñ ex loco qñqʒ ꝓſumit ꝯ aliquẽ. vt. xxiij. q. ij. diffinim⁹. ⁊ ẽt pro aliq̃. vt. lvj. di. c. i. ipſe ꝙ loc⁹ ꝑ ſe nõ ẽ ĩfamis. nec ẽt dñs lupanaris ẽ ĩfamis. vt. ff. de peti. hẽ. ancillarũ. vitari tñ dʒ turpis loc⁹. vt lxxxj. di. in oi b⁹ ⁊ iudex ip ſuʒ vitare dʒ. vt. ff. de arbi. ſi cũ dies. §. ſi arbiter.

h Euera. caro. i. ei⁹ corruptio ad reatũ iputari nõ dʒ. vel ad dãnatõeʒ eternã vl' corruptiõis ñ dʒ rea effici. ob- ſtat tñ q̃ ad aureolã. ⁊ qꝛ nõ ꝯRerabilꝛ int ꝟgies. vt. j. e. ille

i Ita. ne polluat. ⁊ polluet ꝑ ꝯſenſũ de pe. diſt. v. c. ſi. k Comitẽqʒ. nã q habet vnã virtutẽ habet omnes.

l Cõſentire ſiꝛe. xxxi. q. ij. lotharꝛ. ſi. n. ꝓpter tu pauptatis ⁊c. ff. de ritu nup. palã. §. nõ ẽ ignoſcẽdũ. m In ptãte. nã dicit lex. q̃ cu ra vel diligentia ꝯſeq poſſum⁹. ne qs nobis iniuriã vl' dãnũ det. vt. ff. cõmodati. ad eos. ⁊ ff. de admi. re. ad ci. ptĩ. l. ij. §. ſi eo dicit lex qꝛ cuſtodia parũ põt aduerſus vim. ff. de actio. emp. ⁊ ven. ſi ea res. n Putauerit arg. qꝙ nõ debet dici qs ꝑpetraſſe qꝺ nolens ſecit vel paſſus fuit, nec debent iputari que per coactionem abſolutam fiunt. ar. s. di. l. preſbyteros. xv. q. vi. c. i. arg. xxxi. q. ij. lotharius.

o Propoſito. ſan ctificari in futuro cuʒ ſua ſtola induet̃ tur. p Auſert. ⁊ ita habet corpus virtutem. ſed contra. j. e. de pudicicia. quia virtus tantũ in animo ẽ. ſed ideo dicitur corp⁹ habere. quia ſu turum eſt habere poſt reſurrectiones. q Sancti tatem. hec tamen que mẽte corrupta eſt. poſt penitentiaʒ poteſt ordinari. quia quo ad legem pro motionis virgo eſt. j. co. ſinge.

r Pergat. nota q ſola itineris arreptio facit aliquam corruptam. ſicut itineris arreptio habetur pro appellatione. extra de appel. meminimus. ſic qui pergit de vna militia ad aliam iure ſeccũde militie cenſet. ff. de bo. poſ. ex teſtamento militis. l. j.

s Lucretiã. ꝓpinquo. i. auunculo.

ſio: ſi inuitã me fecerĩ violari caſtitas mihi duplicabitur ad coronã. Non inquinat corpus niſi de cõſenſu mẽtis: nã ⁊ ſi in manu mea thura ponas: ⁊ ꝑ manũ meã ſacrificium facias: deus non attendit q ⁊ deridet. de cõſenſib⁹ eni ⁊ voluptatibus iudicat deus. Hinc ambro. ſcribit in lib. v. de virginibus.

Melior ẽ virginitas mẽtis q̃ carnis.

Tolerabilis[a] eſt mentẽ virginẽ q̃ carnẽ hre vtrũqʒ bonum ſi liceat[b] ſi non liceat ſaltem nõ hoi[c] caſti: ſed deo[d] ſimus. virgo[e] enim ꝓſtitui põt: adulterari[f] non poteſt. vbicunqʒ virgo dei eſt: tẽplũ dei eſt nec lupanaria[g] infamãt caſtitatẽ: ſʒ caſtitas etiã loci abolet infamiam. Itẽ. Mente icorrupta caro non corrumpitur.

Revera[h] non põt caro añ corrũpi niſi mẽs fuerit añ corrupta. Item aug. de ciui. dei. li. ij. Aliena libido neminẽ polluit

Ita[i] ne aliquem polluat aliena libido metuitur: non polluet: ſi aliena erit. ſi autem polluet: non erit aliena: ſed cũ pudicicia ſit virtus animi cõmitemqʒ[k] habeat fortitudinem: potius quelibet mala tolerare decernat q̃ malo cõſentire.[l] nullus ãt magnanim⁹ ⁊ pudicus in ptãte[m] habet quid de ſua carne fiat: ſed tm̃ qd annuat mẽte vel renuat qs tãdẽ ſana. ſ. mẽte putauit[n] ſe ꝑdẽ pudiciciã: ſi forte i appheſa vl' oppſſa carne ſua exerceat ⁊ expleat libido ñ ſua. Idẽ. De eodẽ.

Propoſito[o] ai pmanẽte ꝑ qꝺ ẽt corp⁹ ſctificari meruit: ipi corpi nõ auſert[p] ſcitatẽ[q] violẽtia libidis aliene: quã ſuat pſeuerantia ſue ꝯtinẽtie. An vo ſi aliq̃ femia mẽte corrupta violatoqʒ propoſito qꝺ deo vouat pgat[r] viciãda adſuũ d̾ceptorẽ. adhuc eã ꝑgentẽ ſcãm vel corpe dicim⁹ ea ſcitate ai ꝑ quã corpus ſcificat amiſſa atqʒ d̾ſtructa: abſit h̾ error. ⁊ hic poti⁹ admoneamur ita amitti corpis ſcitateʒ ẽt itacto corpe. Idẽ. Lucreciã[s] matronã nobilẽ veterẽqʒ romanã pudicicie magis efferꝛ laudib⁹: huius corpe cũ violẽtus tarquinij regis fili⁹ libidinoſe poti⁹ eẽt. illa ſcelus iprobiſſimi iuuenis marito collatino ⁊ ꝓpinquo bruto viris clariſſimis ⁊ fortiſſimis indicauit: coſqʒ ad-

a ¶ Adultera. videtur q augustinus male induxit exemplum lucrecie. nam in veritate fm canones adulterium cōmisit. siue di recta siue indirecta fuerit voluntas. li et fm leges non comitatur nisi dolo. vt. ff. de adult. l. vlti. sed au gu. iducit exemplum hoc quasi a mīori. q. d. ex quo ea que cōditionaliter fuit coacta. excusatur fm. l. ab adulterio multomagis ea que absolute fm canones. j. q j. constat. l. di. presbyteros.
b ¶ Unus. commisit tm mo ꝛ ipsa ni si absolute fuerit coacta ar. ã. e. ita ne. sed hoc ideo dicit. q2 non tenetur hoc casu ad penam legis. q2 sine dolo adulteriū nō cō mittit. ff. de adul. l. pe. ãs pon⁹ debuit mori q̃ ꝯsentire. j. e. §. cuz ergo. vides q̃ adulteriuz pōt esse ex p te vni⁹ tm. sic̄ ter simonia pōt eē ex pte vnius tm. ꝛ nō alteri⁹ sicut i giezi ꝛ naaman. vt. i. q. j. q studet. ꝛ. q. iij. q̃sitū. ꝛ si milit societas vt. ff. p so. l. actiōe. §. dixim⁹. ꝛ spōsalia extra de despon. impu. de illis. ꝛ matrimonium. vt extra de eo qui dux. in ma. quam pol. per adulte. c. j. ꝛ. ã. q. ij. aliquando.
c ¶ E pudicicia quis collige de modo pba tionis omnem virtutem esse in animo.
d ¶ Uirtus. est aūt virtus habitus mētis bn̄ constitute ꝛc. vt de pe. di. iij. ille rex tantus. ob hoc etiam virtutes velamēta aie dicūtur. de pe. di. ij. c. sapiens.
e ¶ Eripi potest. gd si culpa i hāc violentiā incidisset. puta denunciauit ei maritus vt fugeret. ne vi hostiū opprimeret cursione. illa autez noluit. ꝛ sic oppressa ē q dimitti possit a viro. sic videt q2 gc. gd ex culpa sua ꝛc. xv. q. si quis insaniēs. d. di. studeat. psumit enim se rapi ne obtulisse xxxij. q. iiij. di splicet. ff. qd met. cau. si mulier. ar. cō tra. extra de spon. veniēs xxvij. q. ij. desponsatas. ff. de re. iu. nullum crimen. xv. q. vi. c. i. nec imputandum est ei q credula non fuit. ff. q cuz falso tutore. l. ij. ꝛ. l. visti. ff. quis ppostera. item ꝛ si peccauerit non credendo viro suo. nō tamē q̄tū adulteriū meret. xv. q. i. in ebrarū. gd iurio sit de B.

vindictā ꝯstrinxit. deinde fedi in se cōmissi sceleris egra atqꝫ ipatiēs se pemit gd vidim⁹ adultera [a] hec an casta dicēda ē: quis in hac ꝯtrouersia iudex labo rabit: egregie qdē ex hoc ꝛ veraciter declamās ait. mirabile dictu duo fuerūt ꝛ adulteriū vn⁹ [b] cōmisit splēdidissime atqꝫ verissime intuēs. n. in duoꝝ corporū cōmixtionē vni⁹ inquinatissimā cupiditatē: vni⁹ castissimā volūtatē: ꝛ nō qd ꝯiunctiōe corpoꝝ: sed qd aioꝝ diuersitate agerez attē dēs. duo ingt fuerūt: ꝛ vn⁹ adulteriū cōmisit. Idem

Nō fidelib⁹ xp̄i tedio sit vestra vita: sed ludibrio sit hostib⁹ castitas vestra: habēs verā magnāqꝫ ꝯsolationē si continētiā retinetis nō ꝯsensisse pctis eorum. Idē i li. j. de duab⁹ aiab⁹.

Nō nisi volūtate peccat. Idem in li. j. de libero arbitrio. De eodem.

Ε pudicicia [c] quis dubitauit qn ea sit i animo cōstituta: qn̄ qdē virtus est: [d] vñ a violento stupratore nec ipsa eripi pōt [e] Itē hieronym⁹ sup epl'az ad romanos li. j. Non pōt fieri vt nisi qs mechet prius i corde q̄ mechari possit in corpore. Idē sup lucā in li. ij. Hinge si qs i aliq̄ persecutione aliqꝫ virginē ꝯstitutā cognouerit: apud euāgeliū q2 volūtate nō peccauit virgo suscipit in lege q̄si corrupta repudiat. Idē in li. ebraicarū questionū. Corp⁹ mulieris nō vis maculat: sꝫ volūtas. Idē aug. i li. d sācta virgitate. Sicut nemo impudice vtit corpe nisi spū prius cōcepta neqtia: ita nemo pudicitiā seruat i corpe: nisi spūi prius insita castitate. Idē vicoriano. In corpe pudicicia violari nō pōt si mēs iniolata fuat.

Ad deum [f] ingemiscentibus omnino suis aderit qui suis adesse cōsueuit: ꝛ aut nihil in earū castissimis mēbris libidie hostili ppetrare permittit aut si permittit cū earum animus nulla ꝯsensionis turpitudie cōmaculat etiā carnē suā defendit [g] a crimine. ꝛ qcqd in ea nec cō misit nec pmisit libido patientis: soli⁹ erit culpa facientis oisqꝫ illa violentia non ꝑ corruptionis turpitudine: sed ꝑ passiōis vulnere deputabit tm̄ enim valet i mēte integritas castitatꝫ: vt illa iniolata: nec i corpe possit pudicicia violari: cuius membra potuerūt separi. Item isidorus in synonymis li. ij.

Caro non peccat. si a ꝯtagione fuerit aia munda.

f ¶ In questionib⁹ plene notaui. b.
¶ Ad deum. post mittit. sic non permisit i abimelech. ã. pro. q nemo.
g ¶ Defendit. idest non imputatur ad crimen corruptio carnis.

a Non pt nõ peccat.nã tũc hõ peccat cũ mens p delectionẽ subiugat. de pe.di.ij. h sciẽdũ.τ ẽ ar.xxij.q.v.si qs coact⁹ ẽ. s3 ibi de cõditionali coactiõe.h de absoluta.

b Sicut.n.casus sola volũtatis forma moneat op⁹.x.q ij.hoc ius.

c Volũtate directa vel idirecta.ne sit ẽ.s.di.l.si qs volũtarie.

d Debilitati.senio vel sectõe vel naturali frigiditate h dicit⁹ littera.q2 volũtaria ptinentia est bona nõ necessaria xxxiij.q.v.q sunt.in si.

e Si paul⁹ vas.i.elect⁹ ad pdicãdũ τ dicit. vas q2 plẽior fuit alijs.vt xxiij.q.vj.c.i.

f Aculeos i.mot⁹ pmos de qb⁹ timebat cadere in secũdos τ q surgũt i nob τ sine nob.ṽ pe.di.ij. iter hec sciendũ.

g Alias.i. sẽsualitatẽ siue ꝯcupiscẽtias q̃ dr lex. math.5. q2 ligat τ ꝯhit ad peccatũ.vñ dĩc alibi ago qđ nolo. h In lege.i.in pctm q2 ligat hoies

i In semet i.ppriã fragilitatẽ considerans.

k Tu te. ar.qđ ñ licet maiori nec miori.vt.viij.q.i.si ergo.τ.xl.q.i. magnũ.τ quod negat in maiorib⁹ multo potius in minorib⁹.C.de reuo.do.his sol. sin.τ qđ maiorib⁹ dignitatibus non est concessum.h sibi nõ audeãt vẽdicare minores. vt.C.de decu.l.vl.li.x.

l Putas.argumentũ q paulus fuit virgo cum fit comparatio inter eum τ eustochiũ qui 1.cor.13. virgo fuit. act.10.

m Suscitare idẽ dicit lex.q virginitas restitui nõ põt.C.de rap.virgi.in pn. s3 nonne rom.5. exocłato põt restituere visum q̃re ergo nõ virginitatẽ.q.d.ĩ sic intelligũt.idest q de⁹ nõ põt facere q nõ fuerit corrupta. q2 factũ non põt non esse factũ vt.ff.de Amos capti.i bello. §.facte.s3 fm hoc idẽ esset in ceco. ꝫn. q h dicitur non refertur ad carnis corrupte restaurationẽ.sed virginal pal me retributionẽ τ dic si potest.idest. nõ congruit ei⁹ potẽtie.vt aureola coronet corruptos hoc.n.eẽt cõtra iustitiã.τ ĩs illud ñ põt vt ar.de pe. di.ij.§.charitas.

n Male. ar.ff.de dolo. l.i.§.ij. nam ideo dixit pretor dolus malus.quia est bon⁹.

o Que oleũ.i.pinguedinẽ bonoꝝ operum.vel.idest.

Non potest corp⁹ corrumpi:nisi prius corrupt⁹ fuerit animus: mũda nãq3 a contagione anima caro non peccat.[a]

Itẽ aug. honorato ẽpo.

Nõ corrũpitur pudicicia carnis:si mẽte seruatur.

Magis timeamus ne sensu interiore corrupto pereat castitas fidei: q̃ ne femine cõstuprentur violenter in carne: q2 violentia nõ violat pudicicia si mente seruat.qm̃ nec quis in carne violatur quando voluntas patienꝭ turpiter carne non vtitur sed sine consensione toleratur quod alius operat.

Item ioannes chrysostom⁹ super math. **Nec peccatũ nec iusticia ex ope sine volũtate perficitur.**

Sicut enim [b]peccatũ opus sine voluntate non facit ita τ iusticia ex opere non consumatur nisi τ voluntas affuerit.multi enim corpore quidez castitati student: adulteriũ quidem voluntate [c]committunt: cum dñs dicat. Qui viderit mulierez ad ꝯcupiscẽdũ eã:iaz mechatus est eã in corde suo. ergo volũtas sine ope peccat frequẽt.illa q̃ ẽ gliosa ꝯtinẽtia nõ quã trãsgredi nõ põt necessitas debilitati[d] corporis:sed quã cõplecit volũtas sancti ꝓpositi

Itẽ hiero.i ep̃la ad eustachiũ. **Uirginitas carnis nõ prodest mẽte corrupta.**

Si paulus [e]apostolus vas electionis τ preparatus in euãgelio xp̃i ob carnis aculeos[f] τ incẽtiua viciorũ reprimit corp⁹ suũ τ seruituti subijcit:ne alijs predicans ipse reprob⁹ inueniat: τ tñ vidit aliãs legem in suis mẽbris repugnantẽ legi mẽtis sue τ captiuantem se in legeh peccati:si post nuditatem ieiunia fames carceres flagella supplicia in semet[i] reuersus exclamat. Infelix ego homo:quis me liberabit de corpore mortis hui⁹:tu te[k] putas[l] securũ eẽ debere queso: caue ne qñ dicat τ de te de⁹. Uirgo israel cecidit:τ nõ est q suscitet eam.Audacter dicam cũ oĩa possit deus suscitare[m] virginẽ non põt post ruinã.valet qdem liberare de pena.sed nõ valet coronare corruptam.timeamus illam ꝓphetiaz ne in nobis etiam cõpleatur τ virgines bone deficiẽt.obserua qd dicat τ virgines bone:q2 sunt τ virgines male[n].q viderit inquit mulierẽ ad ꝯcupiscẽdã eã:iam mechat⁹ est eaz in corde suo.perit ergo ẽt mente virginitas.iste sunt virgines male: virgines carne non spũ. virgines stulte que oleum[o] nõ habentes excludunt a sponso.si autez τ ille que virgines sũt ob alias tamẽ cul

pietatē.xlv.di.disciplina. a ¶ Descēde.verba sunt esaie pdicentis ad litteram futuram babyloniorū captiuitatē per darium ⁊ cyrū regem medorū ⁊ persarū.⁊ exequit̄ ꝺm hoc pͣpheta ad litterā quasdāmiserias quas pau percule mulieres solent sustinere.⁊ verba imperatiua resolueda sūt inverba fut.i ri temporis. a ¶ Descende.idest.descendes. b ¶ Sede.i.sedebis. qḋ ideo dixit propheta pp̄ter nimiā futurorū certitudinem. ⁊ est ar.ꝙ verbū presentis tp̄is ponit̄ p verbo futuri sic exponit̄ tradit̄ i.traditurus ē.ff.de publi.l.i.⁊ ē ar.ff.de ver.sig.verbis si cut econtrario verbum futuri loco p̄sentis.vi.ā.xxj.di.in nouo.l.di ponderet.⁊ exponit hieronymus hec littera moraliter circa fidelem animā que puaricata ē per peccatum.⁊ hoc duob⁹ modis.vel inuitādo ad penitētiā ⁊ tūc pͣp̄ie tenent verba.Descēde.i.humilia te p pniam Sede i terra.i.i cinere ⁊ cilicio.

pas virginitate corporuꝫ non saluant:qḋ fiet illis q̄ prostituerunt mēbra chͥi sti ⁊ mutauerunt templuꝫ sanctuspiritus in lupanar. Iluco audi ⁊ pͣphtā dicētē Descēde[a]sede[b]in terra virgo[c] filia babylonis : sede in terra. Non est filie chaldeorum [d] thronus [e] non vocaberis[f] vltra mollis ⁊ delicata.accipe[g] molam ⁊ mole farinam [h] discooperi[i]velamen tuum : denuda[k]crura tua: transi flumina[l]reuelabitur ignominia tua:apparebūt opprobria[m] tua ⁊ hoc post thalamum[n]filij dei post osculu fratuelis ⁊ sponsi illa de qua quondam sermo propheticus concinebat. Astitit regina [o] a dextris tuis in vestitu deaurato [p] circundata varietate. nudabitur[q] ⁊ posteriora[r] dorsi eius ponentur [s] in facie eius.sedebit ad aquas [t]solitudinis ⁊ posito [v] vase [x] diuaricabit [a] pedes suos omni transeunti [b] ⁊ vsque ad verticem polluetur .rectius enim fuerat hominem subesse coniugium et ambulasse per plana.q̄ᵹ ad altiora [c] tendentem in profundum inferni cadere.non fiat obse

tera.ita ꝙ improperet vicium fideli anime ⁊ tunc resoluuntur verba in preteritum tempus.Descende.i.descēdisti ab altitudine virtutum ad vicia.Sede in terra.i sedisti terrenis infecta.Uirgo vt prius.Accipe molam. idest accepisti mūdanarum rerū circuitum.Mole.idest. moluisti.idest dissipasti cogitationes tuas eas affectus mācipando. Discooperi.i. discooperuisti hypocrisiꝫ tuam. modo eniꝫ apparet qualis prius extiteris.discoopuisti te virtutib⁹.naꝫ virtutes velamina sūt anime.de pe.di.ij.ꝭ.sapiēs. Denuda crura tua.idest per ꝯfessionē denudasti actiones tuas.Transi flumina idest.trāsisti per tp̄alia eis inherēdo.⁊ ideirco reuelabitur ⁊c. n ¶ Hoc post thalamū hec littera vult ꝙ p̄cedens moralit̄ itelligat.⁊ ē sēsus.i. postq̄ᵹ recessisti a spōso tuo ⁊ fratruele.i.xp̄o xp̄s enim ⁊ ecclesia sunt fratrueles quia de iacob christus de esaue ecclia.i.de gētib⁹ p̄cessit.xxxv.q.vj.ꝭ.si vo.⁊ hec sunt vba hieronymi. o ¶ Regina.i.quelibet sancta virgo vel sancta ecclesia. p ¶ Deaurato.charitate ⁊ castitate.de pe.di.pncipiū. q ¶ Nudabit.veste virtutum vel bonoꝝ operum.

c ¶ Uirgo.idest.sterilis.vel virgo prius filia babylonis.idest.filia ꝯfusionis qḋ mens tota facta ꝯfusa est.de pe.di.iij.ꝭ.item ait.
d ¶ Chaldeoꝝ.chaldei grece feroces intelliguntur.valde enim feroces sunt qui pp̄rias voluntates sequentes nō moribus suis parcere sciūt.⁊ est chaldea regio.babylonia ciuitas est in ea sita. e ¶ Thronus.idest.dignitas regalis auferetur ei.vel thronus.i.remuneratio eterne vite. f ¶ Non vocaberis mollis ⁊ delicata.idest.ammodo nō viues i delitijs quo ad virtutes.supple nisi penitueris.
g ¶ Accipe molam timoris per ꝯtritionēꝫ.
h ¶ Mole farinam.vel pro paupertate vel aliter. h ¶ Mole farinam.examina peccata tua ⁊ malas cogitationes.
i ¶ Discooperi.idest.confiteri peccata tua.
k ¶ D nuda.per confessionem.
l ¶ Transi flumina.i.delere caduca ⁊ fluentia supple ꝙ nisi hoc faceris reuelabitur ⁊c.
m ¶ Opprobria in die iudicij. de peni.di.i.ꝭ.non ita exponimur etiam mystice hec littera

r ¶ Et posteriora.i.peccata q̄ habuit q̄si post dorsum relicta cū an se debuerit ea habere.
s ¶ Ponentur.i.in futuro seculo. t ¶ Ad aquas.i.inter hereticos. v ¶ Et posito.i.deposito. x ¶ Uase.i.cordis. a ¶ Diuaricabit idest diuidet ⁊ cōmutet varios suos affect⁹.
b ¶ Transeunti.idest demonibus vel.idest omnibus opera sua.quia ibi omnia omnibus aperta erunt. b ¶ Transeunti.diabolo.transiens dicitur diabolus quia dicūt ani me ipsi diabolo.incurua te vt transeamus superte.⁊ ibi exinanite vsq̄ᵹ ad fundamenta in ea de pe.di.iij.in talibus.
c ¶ Quā ad altiora.ar.ꝙ melius est nō incipere q̄ ab incepto desistere.melius est enī non vouere q̄ a voto cadere.xy.q.i.certe.xxvij.q.j.nuptiarum.

Nec solo impudicos. hic ppendit si sūt vagi.

cro ciuitas[a] meretrix filia siō ne post trinitatis hospiciū ibi demones[b] saltent z sirenes[c] nidificēt z ericij.[d] Item augustinus de christiana fide. Corpore intacto castitas nō nunq amittitur.

Nec solo[e] affectu z tactu sed aspectu quoq appetitur z appetit concupiscentia feminarū nec dicat[ ] vos aios hře pudicos: si habeatis oculos impudicos: qz ipudic[9] oculus impudici cordis est nūci[9] z cum se sibiinuicem etiā tacente[f] lingua cōspectu mutuo corda nūciāt ipudica: z fm ɔcupiscētiā carnis alterutro delectantur ardore: etiā intactis ab inmūda violatōe corporib[9] fugit castitas ipsa de morib[9]. Item greg. Adulterium ppetratur: cū i nupta turpit cōcupiscitur.

Qui viderit mulierē ad concupiscēdam[g] eā iam mechat[9][h] est eam in corde suo qz enim grece vocabulo adul[i] mech[9] dicit: cū nō aliena cōiunx sed mulier videri phibet. apte veritas ondit: qz etiā solo visu cū turpit vel in nupta ɔcupiscitur adulteriū ppetrat. qd tñ plerūq ex loco vel ex ordine[k] concupiscentiū discernit ga sicut hunc in sacro ordie studiosa[l] concupiscentia: sic illum adulterij inquinat culpa. In personis tamen non dissimilib[9] idē luxurie distiguitur[m] reat[9].

Quāuis autem violenter oppresse pudicitiā nō amiserint incontaminat[ ] tamen se non audeant exequare virginibus. Unde leo papa. Que opprimuntur incontaminatis virginib[9] se cōpere nō audeāt.

Ile autē[n] famule dei que integritatem pudoris oppressione barbarica perdiderunt: laudabiliores erunt in humilitate ac verecūdia: si se incōtaminatis non audeant comparare[o] virginibus[p] Quis enim omne peccatum ex voluntate nascatur: z potuerit corruptione carnis mens inuita nō pollui: minus tamen hoc illis oberit si quod potuerunt animo non admittere se doleant[q] vel corpore[r] perdidisse. Cum ergo[s] hec que violentiam passa est: pudicitiam amisisse pbari non potest: nullo modo conuincitur fornicationis vel adulterij crimen i

---

a Ciuitas. i. aīa que agit bñ. de pe. di. iiij. i domo. b Demones. i. praue cogitatiōes. c Sirenes. i. delectatiōes q mergebant. d Ericij. idest. errores vel solicitudines mundane q pungunt. ioan.

tum laicus ipso facto. videtur enim q magis peccet clericus studiosa voluntate committendi adulterium q̄tum ipso facto. j. de pe. di. j. sicut z ita vel equaliter peccat clericus vel magis propter gradum altiorem q̄ laicus qd, er go hic dicitur referas ecclesie opinionem non ad veritatem. sic ergo fm canones commitititur adulterium solo animo similiter periurium. vt. xxij. q. v. qui periurare. idem in furto z alijs criminibus. vt de penitē. distin. i. si p. pterea. iiij. q v. sigd. s. fm lege solo aio ñ cōmittitur furtū. vt. ff. d acq. pos. possidē. §. si rē nec adulteriū. ff. d adul. l. vlti. m Distinguit. p contemptū.

e dit si sūt vagi. vt. s. disti. xxiij. his igit vñ illos. auerte oculos tuos. zc.

f Tacēte. arg. q opib[9] loqmur sicut z vbis. vt. xliij. dist. sit rector. z. xj. q. iij. existimant extra de sp. dilecti. ex̄ de spon. cū apd sic. ff. de lega. iij. nutu.

g Qui viderit ad concupiscendā. hoc. i. animo. z dat operam quā potest.

h Jam mechatus est eā hoc verum ē in coniugata. nam cum soluta nō cō mittitur. sed nunquid imponemus isti tantam penitentiā ac si factus interuenisset. sic. sed non taz grauem.

Deu. 5. Mat. 5.

n Ile aūt. incōtamia tis. i. mēte z corpe. exēplū xvij. q. ij. §. cū g. ibi vouerat o Cōparare. ex toto vt velit ɔsecrari inter virgies ar. dist. xxvj. acutius. s. c.

i Adulterium. i. fornicatio. k Uel ex ordine. nō fm varietatem loci vel ordinis aliquē plus minusue peccare. ar. di. xl homo. christian[9]. xxij. q. viij. occidit. s. xvij. q. iiij. quisquis. ff. de peni. aut facta. §. locus. xxv. q. j. nulli. s. xxxj. q. i. d his qui frequenter vxores. de peni ten. distinctio. i. aut facta.

l Studiosa non videtur hoc verum q tñ peccet clericus studiosa concupiscentia. q̄

q. e. finge. vel vt habeant aureolam. xxvij. q. i. nuptiarum. p Uirginib[9]. C. de nup. im. q Doleant qz fortalis. ver. nā omnis. q Doleant qz for pertalis. ver. nā omnis. Doleant qz fortuito accidit te propter peccatū precedens hoc ciß accidit ar. xxij. q. ij. si qlibet. als quare dolebunt cū nō peccauerint. r Uel in corpore. i. p peccatum originale qd ē in eis pp̄ter qd pñt corrūpi. s Cum ergo instinctu vt cū appetit z instigat aliquem ad coitum.

Uel aliene cū appetitur ⁊ ꝯsentit aliene libidini. de hoc nō. s. e. q. ij. quid.
b Fides. cōiugalis quā alter ꝯiugū alteri dz seruare. s. ne cū alio vel cū altera coeat. xx vij. q. ij. oē. c Et abiecti. i. i quūcunqȝ vili/

tur viuere. hic de illo q certe scit viuere.
h Orrendus. semel. ar. ꝙ sufficit semel cō sentire. vt. s. di. l. iij. in istis. ⁊. vij. q. ij. di lectissimi. ⁊ argu. ff. de mu. ⁊ ho. vt gradatim. §. j. ar. contra. s. xij. q. j. certe argu. C. de repu. here. l. vlti. C. de nō nume. pecu. generaliter. ff. de nego. gest. pomponius. argu. ij. iij. q. iij. §. spacium. s. distin. lxxij. placuit.

b vals fides cōiugalis.
d Corpalē ar. p leprosis vt ex̄ de ꝯiu. lepro. qm̄. qz potiꝰ piculū corpis ꝙ aie icurrēdū ē. ⁊ cū alterū cui tari nō pōt. ar. xi. q. iij. nō solū. xxij. q. v. c. i. §. cū ergo
e Non me chaberis. explēdaz nec etiam ob aliā causam.
f Qui p̄ter suā. ⁊ ita ille tm̄ cōmittit adulteriū qz vxorē vl' que ē cōiugata. quūqȝ tm̄ large sumit adulteriū. s. e. q. iiij. nēo.
g Puto li. guēte. j. e. q. vij. qd p̄posuisti. ꝯtra sol. illā a falsarijs. dicitur. istud aūt nūc tūc ē videtur vel illud de desposata tm̄ istud ꝟ cogni ta. vel illud reprobatum est. hoc diuina auctoritate firmatum vel veriꝰ dic ꝙ illud de ar ta loquitur.
h Absente. xxxiiij. q. j. cū p bellicaz cētra. sed ib i bello q nesci

currisse. vt enim ait aug: in lib. de bono coniugali: adulterium committitur cum vel proprie libidini. instinctu vel aliene[a] cōsensu cuz altero vel altera cōtra pactum cōiugale ꝯcubit. atqȝ ita frangit fides[b] que in rebus corporeis ⁊ abiectis[c] magnum animi bonum est: ⁊ ideo ei salutē quoqȝ corpalē[d] qua etiam vita ita cōtinet: ⁊ certum est debere postponi.

Item isidorus sup exodū. Mechat: q alicui p̄ter mrionij fedus miscet.

Non mechaberis.[e] i. negꝙꝙ p̄ter matrimonij federa alijs femis admisceat ad explendam libidinem. Nam adulteriū facit: qui p̄ter suaz[f] ad alteram accedit. Itē augustinꝰ de adulterinis ꝯiugijs. Qui viuente vxore sua alteram cognoscit adulterium cōmittit.

Puto christianum neminem reluctari illū adulterum esse: qui vl' diu languente[g] vel diu absente[h] vel continenter viuere cupiente vxor sua alteri cōmixtus est femine. Qȝ ū q̄ nihil hoꝝ in ista dephēdat fuisse: qz nec ꝑpꝛie libidis instinctu nec aliene ꝯsensu nec viro suo languente vel absente vel cōtinēter viuē cupiēte adhesit alij: sz violent aliēa libidie oppssa vi ꝫ ptulit. apparet ꝙ nec adulta nec fornicaria dici pt. vñ nec aliq̄ occasiōe vz dimitti. cū. n. iudei q̄rerēt a xp̄o vtrū li

ceret hoi vxorē suā dimittere q̄cūqȝ ex causa: rñdit eis nunqd legistis qz q fecit eos ab initio masculū ⁊ feminā creauit eos. q̄s q̄ deꝰ ꝯiūxit: hō nō[i] sepet. deinde s̄monē suū ita cōclusit: vt diceret neminē posse dimittere vxorē suā excepta cā fornicatiōis. Hinc apl's ait i ep'la ad corinthis q m̄rimonio cōiuncti sunt p̄cipio non ego sed dñs: vxorez a viro ñ discedere. vñ dat intelligi ꝙ q̄lescunqȝ fuerit vir ⁊ vxor erḡ ꝯiugali affectu sibi adheserint: vlteriꝰ abinuicē discedere nō valēt. Qȝ ñ amb. in exameron. titulo dici iiij. scribit. Qualiscūqȝ sit vir: ex q̄ semel placuit nō ē dimittendus.

Horrendus[j] ⁊ incultꝰ ē vir qui semel placuit: nunquid vir aliꝰ eligēdus ē: cōparem suum equus diligit: ⁊ si mutetur alius trahere iugum nescit cō par alteriꝰ ⁊ se non totū putat[k] tu coniugalē tuum repudias ⁊ sepe putas mutandū: mutaꝫ si vno defecerit die supduc riualē[m] ⁊ statim incognita[n] cā: q̄si cognitā pudoris exeq̄ris iniuriā. Itē aug. Similiter de vxore intelligatur.

Si vxorem ꝙ qs hēat sterilem siue corpore deformē siue debilem mēbris vel cecā vel claudam vel surdam vel si quid aliud siue morbis siue laborib' doloribusqz cōfectā: ⁊ qcqd excepta fornicationis cā cogitari pōt vehe/

k Putat. argu. ff. ad. l. aqui. proinde. arg. ff. de edil. edic. cuz eiusdez. l. plerumqȝ.
l Mutationia est.
m Riualem. riuales proprie dicūtur qui per eūdem riuum aquā ducūt vt ff. de aq̄ quoti. ⁊ esti. l. i. si militer hi ex q̄sita similitudine riuales dicūtur qui cū eadem muliere habent cōsuetudinē.
n Incognita an sit iusta vl' non. i. nō pbata cā ⁊c.
Si vxorē hērsibi le. ar. p leprosis ꝙ ñ debēt dimitti vt ex̄ de ꝯiu. lepro. c. ij. vnde. et h. dicit. ꝙ dz maritum seq mulier. p. h. est ar. xiij. q. ij. vnaqq. ⁊ ex̄. e. qm. qd̄ āt di extra. e.

Gen. i. math. i9 mar. io Eph. 5. i. Cor. 7. Gen. 2. math. 5.

c.i.q nō cogit seq pōt intelligi de eo casu. qn reliquus 13 ñ perit. nā si peteret bñ tene/ ret seq. vt ex. eo. ti. qm. vel dic q illud nō tz qd ibi dr. q2 ē ꝯ pceptū dñi. sz pōe q vir vlt retinē apud se vxorē leprosaz. nunqd pt vi q

nes non ad imparia iudicantur. vt. ꝫ. e. q. i. si quis ꝛ vir potest statim contrahere post mortē vxoris. sed mulier nō pōt statim post mortē viri fm. l. C. de secū. nup. l. i.

hic. q2 vxor te net virū seq sz nō ecōuer so. vt. xiij. q. ij. vnaqueqz e ꝯ vr q vicini ñ tenent pati il mat. 19. la eē int eos. q2 de iure de beret remo/ ueri ab alijs vt. ꝫ. di. vj. te stamen. ꝛ. c. xx xij. q. ij. 13 ipz. ꝛ ex ꝺ eccle. edi. c. ij. ꝛ ēt de ꝯsuetudie ꝛ ex eo. qm. Ego credo q alr reliquū ꝺ beat talr seq. vt qñqz vētat ad ipm ꝛ ꝗ cito soluerit debitū rece/ deut. 24. dat. arg. lilij. mat. 19. di. si seruus. ꝫ ñ. ꝫ spōsa de futuro ēt pp als deformi/ tates nō tene tur seq spon sum. vt ex de iureiu. quem admodum.

a Receptu redddat nā vbi par ē rō. par oz eē iudiciū. ff. ad l. aq. illud. ꝫ. q. pri. nihil. neris. nam in

menter horribile: ꝓ socie tate fideqz sustineat. Itē hiero. ad oceanū ꝺ morte fabeole. Non licet viro vxorem dimittere nisi cau sa fornicationis.

P Receptuᵃ dñs vxores nō debere dimitti excepta causa fornicationis ꝛ si di missa fuerit: manere inu/ ptā quicquid viris pcipit: hoc ꝯsequēter redundat ad feminas neqz. n. adulte/ ra vxor dimittenda ē ꝛ vir mechus retinendus est. Itē. De eodem.

A Pud nos qd nō li/ cet femis eq nō licet viris: ꝛ eademᵇ seruitᶜ pa ri ᶜꝯditioneᵈ cēsel. Itē ex ꝯcil. toletano. xij. Cōione priuetur: qui extra causaz fornicatiōis vxorē suā di/ mittit.

P Receptūᵉ dñi mittit. ē: vt excepta cā forni catōis vxor a viro dimitti non debeat: ꝛ ideo quicū qz extra culpam criminis supradicti vxorem suam q̄ cunqz occasione reliqrit quia quos deus coniūxit: ille separare disposuit: tā/ diu ab ecclesiastica cōmu nione puatus ꝛ a cetu om nium christianorꝫ maneat

P Receptum dignitatis argu. q aliquis ē alienᵉ q̄diuᶠ societatem relicte coniugis ample/ ctatur sinceriter ꝛ foueat: itaqz qui iam admoniti a sacerdote semel ꝛ bis ꝛ ter vt corrigantur ad sue cōiu gis noluerint redire ꝯsor/ tium: ipsi se suis meritis ꝛ a palatine dignitatis offi/ cio separabunt: ꝛ insuper generose dignitatis testi/ monium q̄diu in culpa fuerint amissuri sunt: qa carnem suam discidij iu/ gulo tradiderunt. Item nicolaus ad consulta bul/ garorum. De eodem.

Q Uicquid mulierᵍ cō tra te cogitauerit: vl si te accusauerit: nō est ex/ cepta causa fornicationis reijcienda vel odio ꝓsus habenda. Sed queriturʰ cum sit par vtriusqz con/ ditio: cur cōmunicantes viri cū adulteris vxoribus non conueniantᶦ cum ecō tra vxores in ꝯsortio adul terorum virorum mane/ re videantur. De his ita scribit innocentius papa. In vtroqz sexu adulteriū pari ratione punitur.

C Hristiana ᵏ religio adulterium i vtroqz

contemnit ex communica/ tionem q iu dex secularis vel dominus illius potest eum priuare feudo suo. itē ar. q si vnus eps propter excommuni/ cationem ali cui aufert p̄/ bendā. licz ē alius eps pōt ei auferre id qd ab ipso habet. vt. vij. q. i. si qs pb̄r q. i. sigs q. ij. sigs ꝛ. xj. q. iij. sigs a ppo. Item ar. q qd p̄ latᵒ vel alr se cit ipe excōica tōis q ñ vals vt. vij. q. i. sēs ꝛ. xxv. q. i. oē ꝛ ꝺ ꝯse. di. i. ꝫ ꝛ. xij. q. ij. alie natiōes. Itē ē ar. ꝫ q post q̄ qs penitūt de crie. q pos sit recipi i te/ sti. 13 manife stū fuerit eiᵘ stū fuerit crimē. qd ve rū est in ciui/ li. sec ꝯ in cri li. vt. vi. q. i. qui crimen.

b Eadem. i. eiusdem ge/ neris. nam in veritate due sunt seruitutes. vt ex de conuer. coniu. quidam. c Pari. ar. de quibus par ratio attenditur. simile debet esse iudicium. i. q. vij. apostolus.

d Conditione quo ad debitum redden/ dum ꝛ fidem seruandam non autem in ali is. vt potes ponere per exempla. ff. de his q no. infa. vxores. xxxij. q. v. manifestum. ꝛ. c. noluit. ꝛ. c. hec imago. xxxiij. q. i. si qs accepe rit. nā in voto abstinentie vir est maior simi liter in accusatione fm leges sed fm cano/

e. c. illi q. ꝛ. iiij. q. i. c. i. ꝛ. iij. q. iiij. bridis. h. ñ subaudit p marie 13 hodie ē expssum. ex de testi. testimonium. f Quādiu. s. vi. q. i. iiij. teste. extra ꝺ di/ s

g Quicquid cogitauerit. ar. ꝯ. extra ꝺ di/ uor. c. i. C. de repu. l. i. sed illud non tz.

h Sed queritur. cōmunicantes. i. simi/ le adulteriū ppetrātes. sicut ē mulieres.

i Non conueniāt. vt possint accusari de adulterio sicut vxores.

k Christiana sacerdotes ar. adulteros tā tum ab ecclesia iudicandos. xxxiij. q. ij. seculares. j. xxxv. q. vj. mulierum.

a Detegatur. hic manifeste habes q uxor pōt accusare virū de adulterio. lz sec° videat̄ fm.l. de hoc nō. s̄.e.q.j.§. hoc in mulieribus b Uindicte. q.d. nō deficit ius. sed pbatio. vt.ff. de testa.tu. duo sunt ticij. c Conquie scit. quo ad ec clesiā. ecclesia enim nō iudi cat de occult] xxxij. dist. eru bescant. poti us enim opi/ nionē sequi/ mur q̄ verita tem. ar. iij.q. vij.§.tria.

pit uxorem suam accusare de adulterio. nam accusatori nunq̄ pōt par vel minus crimen obijci. vt. iij.q. vltima. neganda. ergo simplex adulterium non pōt obijcere viro nisi velit' ei obijcere adulterium incestuosum vel adulte rium cum ali qua coniuga ta. Respon. si directe vult vnus agē cō tra reliquum tunc preferen dus est pmus accusator vel actor. ff. de iu di. qui prior. si autem uxor vult agere in modum exce ptionis. prius auditur τ p bata excepti/ one repellit maritum. vt extra de ord. cog. cum di/ lectus. sed ad huc obycitur exquo vir p/ prium iniuri/ am persequi tur. non po/ test mulier eū repellere per aliquam exce ptionem. vt

seu pari ratione condēnat sed viros suos mulieres non facile de adulterio ac cusant: τ non habent latē tia peccata vindictam. vi/ ri autē liberi° vxores adul teras apud sacerdotes de ferre consueuerūt. τ ideo mulieribus pdito crimi/ ne earū cōmunio denega tur. virorum autē latente cō misso: nō facile, qsq̄ ex su spicionib° abstinet q vtiq̄ submouebit: si eius flagi/ tiū detegat[a]: cū enim par causa sit: interdū pbatiōe cessante vindicte[b] rō con/ quiescit[c].

Questio. vj.

Ecce[d] q ista, dimit ti non valet: cum a fornicatione in/ nocens inueniat. Sed ponatur q ipsa sit adulte ra: queritur si adulter pos sit dimittere eā causa for nicationis. Non eniz videtur q pari crimine i/ fectus alium de eodez pu nire possit: vnde cum iu/ dei adulteram accusarent eqtatis sniam a dn̄o acce perūt: qcunq̄ vestrū sine pctō ē: pm° lapidē in illā[e] mittat. Hinc ēt i euā gelio pcipit. Hypocrita p mū eijce trabem de oculo tuo: τ postea educes festu/ cā de oculo fris tui. Hinc etiā aug. scribit in libro de sermone dn̄i in monte.

Joh. 8.

Luc. 6.

Qui fornicatur: fornica/ tionis causa vxorez suam dimittere non potest.

Nihil iniquus[f] est: q̄ causa, fornicationis dimit tere vxorem: si τ ipse con/ uincit[g] fornicari. occurrit enim illud in quo alteruz iudicas: teipsum cōdem/ nas eadem enim agis que tu iudicas. quapropter qs qs fornicatiōis causa vult

rom. 2.

Questio. vj. d Ecce. sz ponat̄ hec. q. nihil hz qō/ nis. qn alter possit reliqu/ um repellere p exceptionē vt. j.e.c. i. ex/ tra de diuor. significasti. d nūciare tū po test vir adul/ ter crimē vxo ris adultere, τ maxime sz opi. h. alter enim nō pos/ set ei consuli. cum accusare non possit. qđ nō cōcedo. q ali quis criminosus possit denunciare crimen alterius nisi peniteat de crimie. Sūt aūt. vij. casus i qb° marit° repellit ab accusatiōe adul terij. Unus est si ipse fuerit fornicat°. vt h.c.i. Secūdus si vxor vi fuerit oppssa. ut. s̄.e. q.v. illa ne. Terti° si credebat maritum mortuū. vt xxxiiij.q.ij. cū per bellicaz. Quart° si alter sub specie mariti cognouit eaz. ut. xxiiij.q.ij. in le/ ctū. Quint° si dedit ei occasionē fornicādi. vt extra de eo q cog. psan. vx. sue discretionem. Sext° si marit° post adulteriū tolerauit eam. ar. s̄.e.q.i. si qs vxorē. τ.c. sicut. ff. so.ma. cuz mulier. Septim° est si adulterata est ante ba ptisma. vt extra de diuor. gaudem°. e In illam. nam si aliquod peccatū habebat mor tale erat. qz cerimonialia delebāt venialia tm̄ s pe. di. vj.c.i. 7. nā venialia. ff. de dolo. si duo f Nihil iniquius. i. iniquū ēst. hyperbolice loquitur. s. j.q. vij. qui in omnib°. vij. q. i. omnia. g Conuincit. sed qualiter pōt maritus cōuinci de adulterio qui primo ce/

iij.q. vj. omnibus. nam ibi dicitur q in cau/ sa sua quilibet infamis admittitur. Sed dici mus hoc speciale esse in adulterio τ lenoci/ nio. hec enim exceptio adulterij vel lenocinij repellit agentem. vt extra de diuor. significa/ sti. τ extra de eo qui cog. consan. vxo. sue dis/ cretionem. ff. sol. ma. cum mulier. C. de adul. quoniā lex. sed huic ɔtradicit lex. ff. de adul. l.ij.§. si publico. vbi dicitur q exceptio leno/ cinij uel adulterij non repellit maritum. ad hoc solet dici q illa lex loquitur quādo post lit. contest. obij: it lenocinij crimen uel adul/ terij. τ dicūt quidā q est speciale in adulterio q post lit. cōtest. nulla replicatio vel exceptio admittatur. τ ad solutionē suam cōfirmādā inducūt illud. ff. de adul. si maritus.§. prescri ptiones. nam ibi dicit q postq̄ nomen accu/ sati fuit receptuz inter reos. nulle prescriptio nes admittuntur. h. tamen dicit q si ante lit. contest. non credebat adulterium accusatorē cōmisisse τ postea sciuit. bene potest excipere cōtra eum. sed tamen huic predicitur.§. si pu

blico ꝯdicit. nã ibi dicit ꝙ exceptio fuit admissa. sed intellige ꝙ admissa fuit de facto. a ¶ Purgat⁹. ꝛ imunis. nõ. n. sufficit ꝙ sit purgat⁹ nã lꝫ vxor peniteat de adulterio. si tñ viri adultiũ velit accusare repellit exceptiõe nã cũ p⁹pentẽtiã vir possit eã accusare vi multo forti⁹ ꝙ eã possit exceptiõe repellere. ar. j. xxi. cã. q. ij. admonere. ar. ff. de reg. iu. nõ⁹. §. cui dam⁹. Sed qd sentis si vir eam sibi recõciliauit. ꝛ post vir adulteraẗ. si eni vxor velit eũ accusare. poẗit eã repellẽ exceptione adultij qd vxor cõmisit ꝛ ipse remisit recõciliãdo eã. ꝛ etiã de⁹ sibi remisit cũ iã ipsa penituit ꝯ. q. j. apd misericordẽ. sꝫ, sic. qꝛ q̃dam possum⁹ cõseq excipiendo q̃ ñ possum⁹ ꝯseq agendo. qꝛ g crimẽ itẽdit. vidẽdũ est si ipse prius fuerit criminosus. vt vi. q. i. q crimẽ. arg. ꝯtra xxiij. q. iiij. si illic. ħ. ego dico ꝙ viro nõ cõpetit exceptio cũ iã sit ab eo remissa. vt. ff. de edil. edic. querit. §. si venditor.

b S J dicturi itactã. iniquũ enim est vt pudiciciã vir ab vxore exigat quã ipse nõ exhibet. arg. ff. ad. l. iul. de adulte. si vxor. §. iudex. ꝯ. di. xcv. esto subiectus. itẽ frustra petit debitũ q qd debet non ipẽdit. qd eni glꝫ

abijcẽ vxorem suã ꝓpꝛ dꝫ esse a fornicatione purgatus[a] ꝛ imunis. quod siꝛ etiã de femina. I dem de verbis dñi tractatu. xlviij

Qualẽ qsqꝫ vult inuenire vxorẽ talẽ se seruet eidem.

S J dicturi estis vxores: seruate vos vxoribus vestris. q̃les vultis eas inuenire: tales ꝛ ipse inueniant vos: qs viuens est q nõ castã velit ducere: ꝛ si accepturus ẽ virginẽ: quis non intactã[b] desideret. ¶ Jntactã queris: intactus esto: puram queris purus esto. non enim illa põt ꝛ tu ñ potes. I dẽ in epła ad parentũ comitem arrianũ.

Judiciũ de alio expetere nõ debꝫ: qui de se iudicare cõtẽnit.

I Niquũ est[c]: vt qsqꝫ de alio iudicare velit: et iudicari de se nolit. I dẽ de adulterinis coniugijs.

Viri grauius sunt puniẽdi de adulterio q̃ mulieres.

I Ndignantur[d] vxores. mariti si audiant adulteros viros pendere similes adulterinis feminis penas: cum tanto grauius[e] eos puniri oporteret: q̃tomagis ad eos pertinet ꝛ virtute vincere ꝛ exemplo regere feminas. I dem de decem chordis.

Sicut vir caput est mulieris: sic adulterando grauius delinquit q̃ mulier.

N On mechaberis[f]. i. non ibis ad aliquam aliam preter vxorem tuam. tu autem exigis hoc ab vxore: ꝛ non vis hoc reddere vxori. ꝛ cum debeas in virtute precedere vxorẽ tuam: quoniã castitas virtus est ꝛ tu sub vno impetu libidinis cadis: ꝛ vis vxorem tuam victricẽ esse ꝛ tu victus iaces: ꝛ cum tu caput vxoris sis: precedit te ad deum cuius caput es vis tuã domũ capite deorsum pendere: caput eni mulieris vir ẽ. vbi aũt melius viuit mulier q̃ vir capite deorsũ pendet dom⁹. si caput est vir: melius debꝫ viuere q̃ mulier: ꝛ precedere in oĩbus bonis factis vxorem suam. H is auctoritatib⁹ monstraẗ: ꝙ adulter adulteram dimittere non valet.

Questio. vij.

N Unc autem[g] queritur: si ille qui dimiserit vxorẽ suam causa fornicationis illa viuente aliam ducere possit. Q uod autẽ hoc fieri nõ possit testaẗ aug. in lib. de bono ꝯiugali dicens.

Vinculum cõiugij fornicatiõe nõ potest dissolui.

I Nteruueniente diuortio[h] nõ aboleẗ cõfede

I iuris ꝛc. ar. di. lx. nec q̃. ar. ꝯ. c. q. ij. nemo. c ¶ Iniquũ ẽ iudicare. iij. q. vij. cui⁹ i agẽdo. d ¶ Indignant. pendere. i. sustinere a pendo d pendis. e ¶ Grauius. ar. maiorꝫ eẽ reatum ex persona delinquentis. ar. xi. q. iij. precipue. xxv. q. i. nulli. f N On mechaberis. precedere. Exo. xx. qd dicitur Deut. v. hic de viro respectu vxoris intelligendũ est de prelato respectu clericorum ꝛ de clerico respectu laicorum. ar. j. q. i. vilissim⁹. vi. viij. q. i. c. vi. ꝛ de magistro respectu discipulorum quos precedere debet. C. de psc. ꝛ me. magistros. x. viij. q. i. qualis. g N Unc autẽ. hec q̃stio nõ habꝫ questionem. quia non potest dimissa vna aliã ducere nisi cum matrimonium rumpitur. ꝛ prior desinit esse vxor. vel cum sponsa ingredit monasteriũ. vel cum infideles dimittit nolẽs cohabitare viro. xxviij. q. vij. xxxv. q. x. conuer. cõ incestuosi. ꝛ. q. vj. si duo. extra de conuer. cõiu. ex publico. ꝛ ex de diuor. q̃tio. h I Nteruueniente diuortio. diuortium autẽ hic non est verum nisi cum fit animo continendi discessionem. j. de penitẽn. distin. j. diuortium. diuortium autem dictum est

a diuersitate mētis. vel quia in diuersas partes eunt qui matrimoniuʒ distrahunt. ff. de repu. l. ij. nec fit diuortium quo ad matrimonij essentiam, sed quo ad vsum carnis. ⁊ dupliciter fit. vel perpetuo. j. xxi. q. v. quod deo vel ad tēpus. xxx. q. prima. nosse.

a ℂ Repudium. i. diuortium. nam repudium proprie est inter sponsos. ff. de verb. sig. iter stupruʒ. §. diuortium.

b ℂ Dicite. manente. arg. ꝙ nec sacramēto ordinis careat depositus. cū hec duo sibi equiparat canon. s. sacramentuʒ ordinis ⁊ sacramentum baptismi. vt. j. de consecra. dis. iiij. ostenditur. arg contra. l. dist. accedens.

ℂ Nūquā. hic habes ꝙ

baptismū non delet morte. vel aliqd aliud in quo ɔfert gr̄a vt ordo. vnde resuscitatus nō est denuo ordinādus. ⁊ est rō. qꝛ ꝑ baptismū copulat imortale imortali. s. aia deo. ꝑ mr̄imoniū mortale mortali. s. corpus corpori. ⁊ ita dissoluit morte sola. vnde dicit Baz. ꝙ mr̄imonium nō soluit in ingressu monasterij. qꝛ dicit hic ꝙ sola morte soluit mr̄imonij sacr̄m io. gd iuris sit de hoc i qōnibus notaui. b.

ratio nuptialis: ita vt sibi coniuges sint etiam separati: cum illis etiā cōmittitur adulterium: qb[a] etiam fuerint post suū repudiuʒ[a] copulari. Idem de adulterinis coniugijs. libro. ij.

Nulla ratione dissoluitur coniugium quod semel initum probatur.

Dicite dimittitur vxor ob causam fornicationis: sed manet vinculum prioris ꝓpter qd̄ fit reus adulterij quicūqꝫ duxerit dimissam ob causam fornicationis. ℂ Sicut autem manente[b] in se sacramēto regenerationis excōmunicatur quisquis reus est criminis: ita que separatur a viro nunqꝫ[c] carebit sacramento coniugij: etiam si non reconcilietur viro: carebit autē si mortuus fuerit vir eius. reus vero excōmunicationis ideo nunqꝫ carebit regenerationis sacramēto etiam si non recōciliatus fuerit: quia nunqꝫ moritur deus: cui est copulatus in baptismo. Idē super epistolam pauli ad corinthios.

Siue vir ab vxore siue vxor a viro causa fornicationis discesserit alteram habere ꝓhibetur

Apostolus dicit[d]: his qui sunt in coniugio precipio non ego sed dominus: vxorem a viro suo non discedere[e]. ꝙ si discesserit: manere innuptam: aut reconciliari viro[f] suo: potest enim fieri: vt discedat ea causa quam dominus permisit. at si femine licet virum suum dimittere propter fornicationis causam: quid respondebimus de hoc quod dicit posterius: ⁊ vir vxorem suaʒ nō dimittat: quare nō addit excepta cā fornicatio-

d Apostolus dicit in epistola ad corithios. i. cor. vij.

e ℂ Non discedere. nisi ꝓpter fornicationem.

f ℂ Viro. et inuito marito si sunt separati iudicio ecclie imo etiā post sniaʒ vsqꝫ ad biēniū pōt eā sibi recōciliare inuitaʒ. vt C. de adulte. auc. sʒ hodie.

verum sacramentum baptismi nunq̄ in aliquo aboletur. vnde videtur ꝙ anima semel baptizata nunquā debeat iterum baptizari. ⁊ si milies quis resuscitaretur ad vitaʒ. Sed quid de ordinibus quid de possessionibus. qd deniqꝫ de vxore lazari. nunqd sunt ei oia restituēda. Item nunquid anima contrahit originale peccatum. cum denuo applicatur carni de originali. dicit. h. non esse illud in suscitato. qꝛ morte extinguitur. sed dignitates ⁊ vxorem petere non potest de iure. de equitate tamē si vacat ei est subueniēdum. grādulphus dicit non esse mortem vbi resuscitatio sit secutura. sed potius diuinam quādam vocationē. ideoqꝫ nec mr̄imoniuʒ dissoluit nec cetera amittunt. qd̄ āt hic dicit augu. de nāli morte. nō de miraculosa itelligit. tu dic mr̄imoniū morte dissoluit vt hic di. cū sit quedaʒ societas q̄ dissoluit morte. ff. pro so. cū duobus §. idē. ꝯn. mors āt oia delet. in auc̄. de nup. §. deinceps. coll. iiij. idē dicēdū de platura. sʒ

Sed qd si maritus adulteret postqꝫ snia est lata cōtra vxorē de adulterio. dicūt oēs ꝙ maritus tenet eam recipe. ut extra de diuor. ex literis. ⁊ extra de iureiur. tua. ⁊ extra de adult. tua. qd̄ vix credo. eo ꝙ nulla facta sit iniuria mulieri vt. j. e. quēadmodū. est eniʒ liberatus a mutua seruitute. nā cū illa mulier non possit induci testis sup aliquo cū sit dānata de adulterio. ergo nec ad accusandū admittit. nō. n. pōt dici q̄ suā iniuriā ꝓsequat. cū oē ius siue etiā seruitutē quā habuit in viro perdiderit. ⁊ premissas decretales intelligo cū non fuit sentētia lata super adulterio. sed tm̄ de diuortio. multum enim refert an iudex ita sentētiauerit. ꝓnuncio te adulteram. an sic. ꝓnuncio virum esse separandum a te. sic. ij. q. iij. §. notandum. vel ubi iudex ex officio suo restituit virum mulieri. alioquin conueniens esset ꝙ a sententia a qua non esset appellatum. ⁊ que trāsiuit in rem iudicatam propter delictum superuenien retractaretur. Hoc autem be-

ne concedo. q ppter delictum superueniens restituitur seruitus prior. dummodo sententia nō pcesserit super adulterio. si tamē factum fuerit publicum vt extra de diuor. significasti. io. cōtrarium dixi in questionib⁹ per decreta. illā ex litteris z decreta. significasti. nam illa decreta. ex litteris expresse ponit hūc casum. b.

g ¶ Similē. argu. q ea q̄ premittuntur in contractibus intelligūtur repetita in sequentibus z quod precedentia determinant sequentia. vt hic. z. ff. de verbo. obliga. ticia. z. ff. de cōditio. z demon. aula z. ff. de vino z tritico le. l. vlti. per seqn̄tia similē p̄cedentia. vt xxvij. q. ij. egressus. z p medium taz precedens q̄z sequens. extra de appel. secundo reg. ris. Item hic videtur cōtrarium. extra de appel. inquisitioni. et ibi quare solu. illius bro cardi.

Mat. 19.

nis: qd dn̄s pmittit: nisi q similem[a] formam vult intelligi: vt si dimiserit quod causa fornicatiōis permittitur: maneat sine vxore: aut recōciliet vxori z post pauca. dn̄s āt pmisit cā fornicatōis vxorē dimittē: sz q pmisit nō iussit. I dez de smone dn̄i in monte.

Fieri potest: vt vir dimittat vxorē cā fornicationis: quam exceptam dominus esse voluit. Jaz vo si nec illi nubere cōceditur viuo viro suo a quo recessit: neq huic alteraz ducere viua vxore sua quā dimisit: multominus fas est illicita cum quibuslibz stupra committere. I tez ex concilio mileuitano.

Ab vxore dimissus vel dimissa a viro ad penitentiā redigantur: nisi aut continenter viuere aut se recōciliare voluerint.

Placuit vt sm euāgelicam z apostolicam disciplinam neq dimissus ab vxore neq dimissa a marito alteri coniūgatur: sed ita maneant aut sibimet reconciliētur. quod si contempserint: ad penitētiam redigantur. I tem augu. de sermone domini in mōte habito. Mecha tur qui a viro dimissam ducere presumit.

Dominus[b] ad illud confirmādum vt nō facile dimittat vxor: solaz fornicationis causam excepit: ceteras vo vniuersas z inumerabiles molestias si que extiterint: iubet pro fide coniugali z pro castitate fortiter sustineri[c] z mechum dixit etiam virum qui eam duxerit que soluta est a viro. I tem hiero. ad damasum psbyterum. Adultera probat: que viuente viro alteri nubit.

Omnes[d] causationes apostolus amputās apertissime diffiniuit viuēte viro esse adulteram mulierez si alteri nupserit no lo[e] mihi proferas raptoris violentiam: matris[f] paternationem patris[g] auctoritatem ppinquorum[h] cateruā: z seruorum insidias z parētū: dāna rei familiaris. z q̄diu viuit vir lz adulter sit: lz sodomita[i] lz flagicijs omnib⁹ coopertus z ab vxore ppter[k] hec scelera derelict⁹: maritus tn̄ ēreputādus eius. s. cui alterum virum accipe nō licz. nō hec apostolus pro pria auctoritate decernit: sz christo i se loquēte chri

b Dominus causam fornicationis. sed quare domin⁹ cō stituit tantū propter hoc crimen dimitti cuz alia quedam sint maiora. ideo quia cū ipsa in hoc non seruet fidem non est ei seruanda z ita punitur in quo deliquit. i. q. iij. §. item peccato. Item quia fornicatio etiā vxoris maculat corpus viri. vt. s̄. e. q. j. in coniugio. Item est h argu. q qui vnam causaz ex cepit intelligitur omnes alias exclusisse. ff. de euic. qui libertatis. c ¶ Sustineri. ar. pro leprosis. z. s̄. e. q. v. si quis vxorem.

d Omnes. causationes. i. actiones vel allegationes. io. e ¶ Nolo. i. nolo q excusatione mulieris alleges.

f ¶ Matris. i. eā traditā a mr̄e inuitaz. g ¶ Patris. q pr̄na. i. volūtate sit iusti. h ¶ Propinquorū. i. q p pinquorū xa terua ad eaz venisset. i ¶ Sodomita. videt ergo q maritus possit dimitti p pter op⁹ sodomiticuz. vt j. e. adulterij vbi dr̄ q illud crimē sit maius adulterio. Itē qd dices si ppriā vxorē polluit ex claustra p sodoms. vel seipsum pollu it ppriis manib⁹ nungd ob hz pōt dimitti videt q sic q nomie mechie ois illicit⁹ cōcubit⁹ z illicit⁹ mēbrorū vsus cōtinet. vt. s̄. e. q. iiij. meretrices. z. c. se. qd laurē. cōcedit vir cre do q ppter aliqd istorum vir possit dimitti. vt. xxxv. q. iij. ex ordinaria. sz qd dices de volūtate fornicādi cū z ipsa sit fornicatio. vt. s̄. q. v. g viderit. nā corpore aliq̄ ē corrupta anteq̄ veniat ad suū corrupt. vt. s̄. e. q. v. pposito. nō dico q ob hāc cām posset dimitti. q de occult nō iudicat eccl'ia vt. xxxij. di. erubescāt. vj. q. i. si oia. ad hoc q

k ¶ Propter. hec scelera derelict⁹ ad hoc q

dixit adulter ē sodomita retulit se. nō. n. ꝓpt aliā cām pōt dimitti. vel derelict⁹ d scō. vl' dic i. ꝑp. duplex gen⁹ fornicatiōis. xxviij. q. i. Idolatria. a Sarcinā. nā dicit lex q mrīmoniū multis calamitatib⁹ oppmit. C. de ipo. lucra. de scrip. l. vlti. lib. x.

b Cape h ginitatē. nā lʒ mrīmoniū q̄ uet. h g̃ui⁹ ē. c Eunuchoꝝ. i. triuʒ generū eunuchoꝝ. nā qdā sūt eunuchi ꝑp nālē frigiditatē. alij ꝑp̄ sectioneʒ. alij volūtate. isti dicunt. hoꝝ. n. ꝟginitas vitā redolet angelicā ut in exodo legitur. d Carnis. ꝑter carnē viuē angelicuʒ ē. de istis dictū ē. bti q castrauint se ⁊c. xxxij. q. v. q sitit. ⁊ ꝟgitas replet paradisum. s. e. q. i. nuptie. e Retinet. lex carnis est reddē petēti debitū. hac. l. nō tenet ꝟginitas nl' nō tenet lege carnis sʒ tm de dono spūsci. f Fidelis. si delē. nā sec⁹ si ifideleʒ ꝑp fornicationē spūalē dimitteret nolētē ⁊c. xxviij. q. ij. si infidelis.

si v̄ba secut⁹ ē: q ait in euāgelio: q dimittit vxorē suā excepta cā fornicatiōis facit eā mechari: ⁊ q' dimissaʒ accepit adulter ē. vñ ⁊ apli grauē ꝯiugij sarcinā[a] itellugētes: si ita ē inqunt nō expedit hoi vxorē accipere. ad qđ dñs q pōt hoc cape[b] capiat: statimq; sub exēplo triū eunuchoꝝ[c] virgitatē isert britudinē q̄ nulla lege carnis[d] retinetur[e].

Itē ex cōcil. elibertano. Mulieri fideli q̄ viꝝ adulteꝝ dimit: alij nubē ñ licet

Fidelis femina que adulterū maritū reliquerit fidelē[f]: ⁊ alteꝝ duxit, ꝓhibeat ne ducat. si aūt duxerit: ñ pri⁹ accipiat cōionē q̄ꝫ is quē reliq̄rit đ seculo exierit[g]: nisi forte necessitas ifirmitatꝭ dare cōpulerit.

Itē ex ꝯcil. martini pa. Ad pniam ē cogēdus q mltē nuptijs copla

Si qs mult fuerit nuptijs copulat⁹[h] pniaʒ agat: ꝯuīsatio āt ⁊ fides penitēcij tps cōpꝛehendat[i].

Itē aug. de adulterīs cōiugijs. li. j. Qui ob fornicatiōnē vxorem dimittit ⁊ aliā ducit: mechari ꝓbat.

Quēadmodū non recte[k] dici pōt: si nescit hō nō peccat. sunt. n. pctā ignorātīe[l] q̄ꝫuis miora q̄ꝫ scientiū: ita ēt non recte dici pōt: si cā fornicatōis dimiserit vxorē ⁊ vir aliā duxerit: nō mechat. Est. n. mechatio ⁊ eoꝝ q alias ducūt relictꝭ ꝑp fornicationē prioribus: sʒ vtiqʒ mioꝛ[m] q̄ꝫ eoꝝ q non ꝓpter fornicationē dimittūt. Sūt. n. in fornicatiōe grad⁹: vt sicut g̃ui⁹ peccat adulter q̄ꝫ fornicatoꝛ: sic g̃ui⁹ delinqt: q nec sua dimissa aliā ducit eo qꝛ suā dimittēs aliā cognoscit graui⁹ q̄ꝫ q vxorē suā hñs ad ꝯiugē ꝓximi sui accedit: q̄ꝫ q nō hñs vxorem: thoꝛ alteri⁹ violat: vel vxorat⁹ ad solutā accedēs. sed hos oēs incestuosi trāscendūt: q̄s vincūt cōtra nām delinquētes. Unde aug. de adulterinis coniugijs.

Adulterij malū vincit fornicationeʒ: vincit aūt ab incestu[n]. pei⁹ est eni cū matre q̄ꝫ cū aliena vxore cōcubere. sed oiuʒ hoꝝ est pessimū qđ cōtra naturam[o] fit: vt si vir mēbro mulieris non ad hoc ꝯcesso voluerit vti. vsus enim nālis si vltra modū ꝓlabit in vxore quidem veniale[p] peccatuʒ est: in meretrice dānabile. sed istud qđ contra nām est: execrabiliter fit in meretrice sed execrabilius[q] in vxore[r]. tantum enim valet ordinatio creatoris ⁊ ordo creature vt in

tur hoc. c. ⁊. xxxj. q. i. de his. i Cōpꝛehēdat i. abbreuiat. xv. q. vlti. hi g. lxxxij. di. p̄sbyter. k Quēadmodū. nō recte. i. nō vere. ⁊ hꝫ de h eo q negligit scire. ⁊ ita de ignorātia iuris vel facti supina. l Ignorātīe. nā q per ignorātiā peccet qs. exp̄ssū ē. xxiiij. q. i. si qs dicit. ar. ꝯ xv. q. i. illa cauēda. sʒ id dīcit illa cauenda q ex volūtate ⁊c. qꝛ g̃uiora sī. vl' dic ig̃rātiā suo, vl' quātitatē vel q̄litatē delicti scientiū tñ factū. al's si nullo mō scirent ut isanenyl' furiosis nō peccāt. sic soluit ꝯriuʒ. xv. q. i. aliqñ. ⁊. c. illa m Mioꝛ. qꝛ scđ dīuoꝛtiō ñ tñ ei ad mutuā seruitutē. ⁊ idō si viverēt ꝯ fidē ꝯiugalē. ⁊ idō ñ fac alēs iniuriā. si. n. p⁹ adultiū status restituta esset priori viro. g tm delinquit n Vt prius Adulterij ab icestu. ⁊ hic vl' q gliḃʒ icest⁹ sit maioꝛ adulterio. ut ff. de adul. sʒ si adultiū. § i o Nām q̄ cāu malo dicit q̄ vicē. s. xxx. q. ij. in ipsaʒ p Ueniale ar. ꝯ. h. q dixit moꝛtalr peccare cū ꝓpria vxore cū excedit modus. vt. s. e. q. iiij. origo. q Execrabili⁹. ar. hic q plus peccat q iurat p deū mēdaciū q̄ q iurat p creaturā mēdaciū. ut. xxij. q. i. mouet. r In vxore. s. e. q. ij. qđ ꝯ. ibi de naturali. hic de extraordinaria cōmixtiōe agit.

g Exierit. hec pena statuit in detestationē illi⁹ crīs. vt etiā post pniaʒ nō possūt adult cū adult' cōicari. i. corpe xpi q̄ꝫdiu pm⁹ vir viuat. nisi sit articul⁹ mort' vt de h nōui. s. xxvij. q. i. deuotam. ⁊. c. q̄ xpo. h Si qs copulat⁹. eodē tpe. de talib⁹. n. loq

de qua dicitur.xxxv.q.iij.extraordinaria.

a Referebat.s.di.xliij.ꝙ ait ꝯ.xv.q.j.si qs in clero s3 dic scūs aug9.vel quo ad zelū: q2 volebat hospites illesos seruari.

b Apud barbaras.nā ⁊ hosti fides ē suā da.vt.xxiij.q j.noli. ⁊ hospes tenet hospitē defendē vñ ⁊ lex dat actionē ꝯ eū ff.nau.ca.l.i. ī pn.⁊ dicet i die iudicij. hospes fui ⁊ nō recepistis me ⁊c. Gen̄.19.

c Flagitia q̄ si oēs. ar.ꝙ rōe mł titudis vł cō suetudis ñ ex cusat qs a cł pa.ar.s.e.q. iiij.obijciūt. ꝯ.s3 i tellige i his q̄ sūt ꝯ nām qñ qs pp młtitudi nē excusat ha bes de pe.di. vj.c.i.in fi.et xliiij.dist.co messatiões.

d Que cū deo.s q̄ hēs j.de ꝯse.di.ij. in christo.

e Peruersi tate.i.ordie p uso. gñ9 tñ puniūt leges h crimē q̄ ca nones.vt ex de exces. pla eł'ici.C.s ad ul.cū vir.⁊ di cit ipator ꝙ tale crimē pe stilētias ⁊ tē pestates iduc i auc.vt nō lu xuriet ꝯ na turā.s3 g puc rū corripit ad stuprū3 mor te punitur.j.de pe.di.i.qui puero. Rom.1.

f Usus.arguebat i epła ad romanos.

rebus ad vtendum cōces sis etiā cū modus excedit: lōge tolerabilius fit ꝙ in eis q̄ ꝯcessa nō sūt:vł vn9 vel rar9 excessus. Itē am bro.li.i.de patriarchis.

Minus est secundum naturā coi re ꝙ contra naturā dlinq̄re

Fferabat[a] sanctus lo th filiarū pudorē. nā ⁊ si illa quoq3 flatiosa ipu ritas erat:tñ min9 erat s3 naturā coire ꝙ aduersus naturam delinquere:pfe rebat domus sue verecū die hospitalē grā3 ēt apō[b] barbaras gentes inuiola bilē. Itē aug. cōfessionū. li.iij. **Grauiora sūt flagi tia:q̄ contra naturā probātur. qualibet incesta macula.**

Flagitia [c]q̄ sūt cōtra naturā vbiq3 ⁊ sp re pudiāda atq3 puniēda sūt q̄lia sodomitarū fuerūt.q̄ si oēs gentes facerēt: eodē criꝭ reatu diuina lege te nerent:q̄ ñ sic fecit hoies vt se illo vterent mō: viola tur qppe ipa societas q̄ cū deo [d]nobis eē d3: cū eadē natura cui9 ipse auctor ē: libidinis puersitate[e]pollui tur. Itē contra iouinia. li.j. **Turpior ⁊ flagitiosior est vsus contra naturā:ꝙ for nicationis vel adulterij.**

Usus[f] naturał ⁊ lici tus est sicut i cōiugio ⁊ illicit9 sicut i adulterio.ꝯ naturā vero sp illicitus:et pculdubio flagitiosior at q3 turpior quē scūs apłs ⁊ i masculis ⁊ i feminis ar guebat dānabiliores[g] vo lēs itelligi:ꝙ si i vsu natu rali vł adulterādo vel for nicādo peccarent. Item isidor9. **Ois imūda pollu tio fornicatio l3 varia sint peccata fornicationis.**

Non solū [h]de cōmissa fornicatōe peccatū re gnat in homine.sed si ad huc[i]delectatur[k] atq3 ani mum teneat [l]proculdubio regnat.fornicatio carnis a dulterium est. fornicatio animo idolorum est serui tus[m] Est autem spiri tualis fornicatio.de q̄ do minus ait.qui viderit mu lierem ad cōcupiscēdū eā iam mechatus est eam in corde suo.omnis imunda pollutio fornicatio dr̄:ꝙ uis qsq3 diuersa turpitudi nis volūtate ꝓstituatur.ex delectatione enim fornicā di varia gignuntur flagi tia:quibus regnū dei clau ditur:vt homo a deo [n]se paret. Inter cetera septē3[o] vicia viciū fornicationis[p] maximū scelus ē:q2 p car nis immūdiciā tēplū3 dei violat. Sūt aūt quedā q̄sicut aīalia absq3 vlla di scretiōe indesinēter libidi ni seruiunt quas ego nec muis pecudib9 compara uerim. Pecora enim cū3 ꝯceperint: vltra nō idulgēt marib9copiā sui. Itē ex epła clemētij **Adulterium secundum in penis obtinet locū.**

Quid in omnib9[q] pec catis adulterio est

g Dānabiliores.qs verū ē.vt.s.e.adulterij.

h Non solū pctm̄.i.peccati reat9.q2 actus h le pctm̄ trāsit actu.s3 remāet reatu. ori ginale ecōuerso.de ꝯse.di.iiij.nō ex q̄.

i Adhuc.j.s ꝯse.di.ij.q̄tidie.

k Dele ctat.s.di.xl viij.hic ṗ.pō derosus.

l Teneat.i. vt delectet.nā tunc peccat mortałr.arg. di.lxxxi.v3nā si ad h tene at vt doleat nullū tale re mediū sicut ꝯtinuata me moria.de pe. di.ij.iudas.

m Seruit9 i.lō ois.⁊c.

n A deo. s.de salomo ne.s.e.q.iiij. salomon.

o Septē uicia.s.supbia mal.s. iuidia ira a uaricia acci dia siue tristi cia gula luxu ria.p q̄ pōit h fornicatio.hec sꝭ cardinalia alia sūt q̄si ra musculi.s g b9.hēs.xv. di.§.crimis.

p Fornica tiōis.icestuo sa.ł maximū s.cōe.vel ma ximū di. qs h3 ib se mul tas spēs.xxviij q.i.idolatria.

q Quid in o oib9.s dic ad uū.h dic ad detestationē crīs.⁊ ē sitis mod9loq̄ndi. s.e.q.vi.nł hił iniquius.

n. cria mltia. n. cria sūt grauiora adulterio.vt homicidiū. vt.iisra xx.q.ij.si ꝙ.⁊ icest9.s.e.adulterij.⁊ sacrilegiū

vi.xxvij.q.iiij.sic.et fractio voti ptinētie.vt.xxvij.q.i.nuptiaꝝ.et gnāl'r vbicūqꝫ gulor pena iponit.vt.xxiiij.q.i.nō afferam⁹.vl' dī maximū.q2 maxia pena punit.i.morte.ex̄ ꝺ fur.c.l.et.ij. a ¶ Jn penis.i.i phibitiōib⁹ scōe table moysi. Jn p̄ma tabula cō tinēt hec tria p̄cepta.nō hē bis deos alie nos corā me. vl' non facies tibi sculptile. ñ assumes no mē dei tui in vanū.memē to scificar dié sabbi. Jn sa ptinēt.vij.ho nora patrē et m̄rē.nō occi des.ñ mecha beris.nō fur tū facies.non loq̄ris ꝯ pxi mū tuū falsū testimoniū.ñ ꝯcupisces rē pximi tui siue domū vel agrū.nec suū nec ācillā.nec vniu̾sa q̄ illi⁹ sūt.§ error si dei phibeē in phibitiōe pri me tablē.adl' terā in tertio mādato se ta bule.ℏ ē i sa phibitione. b ¶ Primū .i.i pria tablia. c ¶ Quod p posuisti infirmitate.i.c aria. ē.q.v. puto. d ¶ Nubat. ℏ anglicis cō cessuꝫ ē.vt di cit g.q2 noui erāt i fide. vt j.e.q̄.Quis.ꝫ male. ga iste ñ fuit ille gre go.nec scribit augustino an

grauius.scōm nāqꝫ in penis[a] obtinet locū: quē qui dē primū[b] hn̄t illi q aberrant adeo etiā si sobrie vixerint. His auctoritatib⁹ euidētissime monstrat: q qcūqꝫ causa fornicationis vxorē suā dimiserit: aliam illa viuēte ducere nō poterit et si duxerit reus adulterij erit. Hisita respōdet̄ he auctates de his loquūtur: quoꝝ ꝯiunctiuā carnalis infirmitas nō impedit vel de his q p̄stātes causaꝫ discidij alioꝝ ꝯiūctione se reddiderint indignos.

Uñ ambro⁹ sup epistolam pauli ad corinthios.

Uxor a viro non discedat nisi causa fornicationis.q' si discesserit: aut maneat inupta aut recōciliet viro suo.et vir siḷr non dimittat vxorē. Jdeo non subdit de viro qd̄ de vxore ꝑmisit: q2 viro licet ducere aliā. Jtē greg iunior bonifacio epō. Licet ducere aliaꝫ viro: cui sua ob infirmitatem corporis debitum reddere non valet.

Quod pposuisti: si mulier isti͛r mutate[c] corpora non valuerit viro debitum reddere: qd ei⁹ faciat cōiugalis: bonuꝫ esset si sic pmaneret: ut abstinētie vacaret. sed q2 hoc maioꝝ est. ille q nō poterit se ꝯtinere nubat[d] magis: nō tñ ei subsidij opē[e] subtrahat: quā infirmitas p̄pedit: non tamē detestabilis culpa[f] excludit. ¶ Sꝫ illud ambrosij a falsatoribus dicit esse insertū. Jllō

gregorij sacris canonibus imo euāgelice et apostolice doctrine penitus inuenit aduersum[g]: quidā v̄o sententiam ambrosij seruare cupientes: non de qualibꝫ fornicatione illud arbitrātur intelligi: vt ob qualibꝫ fornicationē vir licite dimittat vxorem: et viuente dimissa aliam ducat. de incestuosa tñ fornicatiōe intelligitur: cum vxor videlicet alicui⁹ patri et filio fratri et auunculo viri sui vel alicui similium se ad constuprandum publice[h] tradiderit. hec autem q2 viro suo se illicitaꝫ reddidit in perpetuum: dum per copulā ꝯsanguinitatis in primū vel secūdū vel tertiuꝫ gradum trāsiuit: affinitas licite dimittit: et ea viuēte superducit alia. ¶ Hic si qs cōtēdat: nō magis viro q̄ꝫ mulieri licitū esse: si vir alicuius eodem modo fornicet: sciat viruꝫ ab ambrosio appellatū non sexu sed animi virtute: mulierē quoqꝫ noiatam sentiat nō sexu corpis ꝫ mollicie mētis. sed q2 nulla auc̄tate pmittit: ut uxore viuente alia supducat. intelligit illud ambrosij i supradicto genere fornicationis: non tñ q viuēte dimissa aliam ducere possit. sed post mortē fornicarij vel fornicarie quoꝝ uterqꝫ vt supra dictū est a corruptōe luxurie mulier appellatur. ¶ Jlle q a fornicatione mūdus est vir uel mulier: alijs copulari possunt. adulteri aūt si

glo2 epō cui illa ꝯcessio scā est.xxv.q.iij. q8 scripsi. vl' itellige q logt̄ ꝺ spōsa. et sꝫ ℏ illud ē ꝯsiliū.nō.n.opē s̄btrahit. vel itellige de dote ei restituēda.ex̄ ꝺ do.iter vi.et vxo.c.j.et.ij. vel logt̄ de arta. et illō erit ꝯsiliū.ñ.n.opē et c. sꝫ ꝯ ℏ obijcit̄ ex̄ de frigi. et male. ꝯsultatiōi. nā ibi dicit q nō inuenit aliqs canon de arta. sꝫ certe bñ inuenit ꝫ nō expresse. vl' itellige ꝺ iuuene q ꝯtinē ñ pōt cui pmittit ꝯ here cū vna p missiua cōpatione ne ad plres accedat sic.j.pr.q.ij si qd. vel dic ℏ abrogatuꝫ eē vt dicit. g. e ¶ Opē.i. dotē reddet. f ¶ Culpa.ar. q pbato adl'terio stati vir pōt dimittere vxorē suaꝫ et dotē lucrat ex̄ de do. iter virū et vxorē pleraqꝫ. g ¶ Aduersūꝫ. nōne leo quartus dicta gregorij minoris sine exceptione mādauit tenēda vi.xx.dist.c.i. Sed illud in alijs in qbus bene dixit. ar gu.i.q.i.filiū. h ¶ Publice. hic alludit gra.ol.alexā. ex̄ ꝺ diuor. si q̄.et c. porro. q̄ tñ abolita est. ex̄ de eo q cogno. ꝯsan. vxoris sue di

a Q scretionē. nec ponit i noua cōpilatiōe. Uedā. dormiuit. j. xxxv. q. ij. si qs cū. §. xxvij. q. ij. q dormierit. b Illi p̄o. oia ista c. vsq3 ad. §. Quis exaudi p. ca. hi vero. qd̄ ē glo. oium q̄ oia inducunt ad p̄bandū q incestuosi nō p̄nt mr̄imonium ɔtrahere.

c S J qs. so rorib⁹. q̄rū vna erat vxor sua. ⁊ sic nō ē ꝫ. j. p̄xi. eā. q. ij. si qs. d Cū dua b⁹ q̄rū vnus erat marit⁹. ⁊ sic nō ꝫ. j. p̄xi. causa. q. ij. si qs cum. e Cōsobri nā. i. filiā matertere. vl' dic aut p idest filiā auunculi. §. q. j. de benedicto. f Priui gnā. p̄priam. s3 de hac p̄miserat. vel itellige priuigna auunculi de alio progenitā. vel de secūdis nup. vt. xxxv. q. vi. fraternitatis. g Eos. i. adulteros. vt. j. e. §. Quis. vel viros vl' vxores.

h Qui dormierit. §. xxvij. q. ij. q dormierit. i Neutra3. q2 ip̄e debitū n̄ exiget ab ea ⁊ ita n̄ h3 eā. h3 tn̄ ab ea q2 ip̄a tenetē tenet ei reddē debitū. ⁊ ita nō h3 s3 h3. nec distinguo an fuerit occult⁹ incest⁹ an manifest⁹. vt eē de eo q cog. ɔsan. vxo. sue discretionē. de h̄ nō ml. xxvij. q. ij. q dormierit. k In ɔiugio. xxxiij. q. ij. si qs cū duab⁹. ꝫ. ibi soluit. l Copulēt. ē ali]. q2 alr̄ si eēt qd̄

supuixerint: nullo mō alijs copulari poterūt. Sic ⁊ illud intelligit qd̄ in. c. cuiusdam concilij legitur.

Licitū coniugium nō negetur illi: cuius vxor cu3 suo fratre dormierit.

Qvedam[a] cum fratre viri sui dormiuit: decretu3 est vt adulteri nunq̄ cōiugio copulent. Illi vero[b] cuius vxor stuprata est: licita coniugia non negentur. Sic ⁊ illud magociē concilij legitur.

Disiungat ⁊ nunq̄ cōiugio copulet: q qd̄libet i fra subiectorū admiserit.

Sj qs[c] viduā vxore3 duxit: ⁊ postea cu3 filiastra sua fornicat⁹ fuerit: seu duabus[d] sororib⁹: aut si qua duobus fratribus: seu cum patre ⁊ filio: si qs relictā fratris: si qs nepté aut nouercā aut nurū aut cōsobrinam[e] aut filiā auunculi aut eius relicta3 aut priuignam [f] polluerit: eos [g] disiungi: ⁊ vlterius nunq̄ in coniugio copulari precipim⁹. Item.

Sororem vxoris pollués neutrā habere valet.

Qvi dormierit [h] cum duabus sororibus: ⁊ vna ex illis antea vxor fuerit: neutram[i] ex ipsis habeat: nec ipsi adulteri vnquā in coniugio[k] copulēt.[l]

h J vero. in adulterio. scilicet incestuo. m so. nā q alij adulteri ꝫhere p̄nt. hés. xxxi. q. j. c. ij. n Dep̄hēdūt. ⁊ nolūt eas de cetero habere i cōiugio. o Uiuūt. p q̄ de terminant oia hec. c. post mortem. n. adulterantis l3 alij ꝫhē aū non. p Adultera. §. p̄xi. q. j. si qs. ꝫ. §. e. q. apls⁹ ꝫ ex. c. ill lo colligitur q mortuo viro fornicatore adultera possit alteri nubere. s3 ālr ter hoc soluet supra determinatū ē. xxx j. q. j. si quis. q Pnie i terioris. que dī ɔtinua me moria. v̄ pe. dī. iij. iudas. r Concubuisti. habeas habe ris tamé. ab ea vt notaui. §. e. qui dormierit. s Cōscia. tanquā lena. q2 p̄curet vt adulteret. §. e. q. i. c. i. t Si se cōtinere. vel si manifestum est viri adulterium. ⁊ cum non corrigit. ⁊ est ar. ad q̄stionē de me dico. q cognouit vxoré parientis ex dissolutiōe viri vl' dissimulatiōe viri vel persuasione. v Nubat. post morté mariti. vel eo viuente si erat tm̄ sponsa de futuro. eē de iureiurā. quemadmodum.

Item illud gregorij. Causa adulterij vxorem relinquens cōtinētiā seruet.

Hj vero[m] q vxores suas i adulterio dep̄hēdūt [n] nō licebit nec eā aliā vxorem accipere vel aliu3 virū: q̄diu ambo viuūt[o] si āt adultera mortua fuerit: vir eius si vult nubat tm̄ in dn̄o. adultera[p] vero nūquā etiā si mortuus fuerit vir ei⁹. oib⁹ tn̄ diebus vite sue acerrime pnie [q] lamēta p̄soluat. Itē ex decreto zacharie pa. Neutrā habeat q sororē vxoris

Concubuisti[r] polluit cu3 sorore vxoris tue si fecisti: neutrā habeas: ⁊ si illa q̄ vxor tua fuerit cōscia[s] sceleris nō fuerit: si se ɔtinere[t] nō vult: nubat[v] i dn̄o cui velit. tu āt ⁊ adultera sine spe cōiugij p̄ma neatis: ⁊ q̄diu uixeritis iuxta p̄ceptum sacerdotis pniam agite. Itē ex ɔci. triburiensi. Cu3 nouerca vel filiastra vel sorore sue vxoris dormiēs ad coniugium peruenire non poterit viris earū legitima nō negentur cōiugia.

Sj qs [x] cum nouerca sua dormierit: neut ad cōiugium pōt puenire sed vir eius pōt si vult aliā accipe: si se cōtinere non pt. silr[a] q cū filiastra sua vl'

x S Jqs. s3 vir post morté vxoris. §. e. hi q. s ex. d. iureiurā. a Silr. s3 ꝫ. j. p̄xi. q. ij. si qs cū duab⁹. s3 h̄ rigor ibi mi̇ia. vl' h̄ vna erit vxor ibi n̄.

a ¶ Quāuis.magociēsis.ꝫ.e.si qs viduam.
b ¶ Illud vero.quāq bon⁹ dormitat home rus.Uagat.g.ꝑ sorone illi⁹.c.ꝫ.e.ꝓposuisti. ꝛ cū nō inueniat somniādo attribuit.s.gregorio minori.qđ egregius doctor vł gregori⁹ maior scribit

ꝙ sit ibi matrimoniū.nam talis satisfacit mulieri.sicut mulier satisfacit viro siue resoluat siue non.nec requiritur ꝙ semp in mrīmonio fit filiorum procreatio.quia sufficit ꝙ non excludant prolem.vt.ꝫ.q.ij.solet.

augustino.xxxv.q.iij.q̄dā.l.sed hic casus reprobat⁹ est ꝫ.
c ¶ Inane.i. est inane.sed tolerabile.vt qs infirmitate carnis ad vnāq ad plures diuertat.q: ibi ꝑmittitur.arg.j.ꝑxi.cā.q.ij.si qđ verius ē.
d ¶ Si vxorem.ꝫ.eo.q.v.si vxorem.
e Hi non pñt ar. ꝙ si reus pueniit ad eū ita tm ꝛc.ar.ff de iti. actuq priua.l.i.qđ n.recte actū ē corripi nō potest ꝛc.
f ¶ Aut mēbris.hic idez repetit.
g ¶ Exsecti. de istis castratis.quidā sūt castrati qui/dā caste nati idest frigidi. ꝛ isti non possunt ꝯtrahere.j.ꝑxi.q.i.si ꝗ alij castrati.i.spadones bene pñt.argu.xx/vij.q.i.nuptiarū.j.ꝑxi.q.v.ꝙ deo.ff.de iure do.si ꝑua.§.si spadonis.alij dicūt meli⁹.q: nec isti possunt contrahere.cū cognoscere vxorē nō possunt.ꝛ exigunt in matrimonio tria bona re vel spe.xxvij.q.ij.oē.vel dicas ꝙ si habet virgam erectam siue resoluat⁹ sperma siue non

cum sorore vxoris sue dormierit:obſuādū ē. Quāuis^a illud qđ in fine magociēsis cōcilij ponit:a nonnullis nō de litime ꝯiūctis ſz de fornicarijs dictū itelligat: videlicz vt fornicarij discedāt ab inuicē ꝛ sine spe ꝯiugij ꝑmaneāt. ¶ Illud vo^b gregorij ad bonifaciū anglicis ꝓ tpe ꝑmissū ē:qbus ille beatus gregorius i qnta ꝛ i quarta generatione ꝯiugia cōtrahi ꝑmisit:als aūt inane^c eēt: cū augustinus dicat in sermone dñi in mōte.si vxorem^d qs habeat sterilē ꝛc. Itē nicolaus ad caroluz magociēn̄.episcopum.

Ob ifirmitatē vel damna corpis ꝯiugia solui nō lz.

Hi q mrīmoniū sani ꝯ/xerūt:ꝛ vni ex duob⁹ amētia aut furor aut aliq̄ ifirmitas accesserit:ob hāc i firmitatem ꝛ causam cōiugia talium solui nō pñt^e Silr sciēdū ē de his q ab aduersarijs excecant: aut membris^f truncantur:aut a barbaris exsecti^g fuerint. Item fabian⁹ papa.

Furiosus ꝛ furiosa mrīmonia cōtrahere nō possunt.

Neqꝫ furiosus^h neqꝫ furiosa matrimoniū ꝯtrahere pñt.ſz si ꝯtractū fuerit:nō separent. Ut ergo ex ꝑmissis colligit:non licz huic dimissa vxore sua aliā ducere.manet eni int eos qđdā vinculū ꝯiugale qđ nec ipsa sepatōe soluit. Uñ augustin⁹ ait in libro de bono cōiugali. **Sterilē vxorē dimittere ꝛ cā fecūditatis aliā ducere alicui nō licz.**

Tantū^i va let vinculū sociale:vt cum causa procreandi colligitur:vt nec ipsa causa ꝓcreādi dissoluatur. posset^k enim homo sterilez dimittere vxorē:ꝛ aliā^l ducere de qua filios hr̄et:ꝛ tamē nō licet. Itē. Manet vinculū nuptiarum:ꝛ si ꝓles cuius causa initum ē:manifesta sterilitate non subsequaẗ: ita vt iā scientibus ꝯiugibus nō se filios habituros:separare se tñ vel ipsa cā filioꝝ atqꝫ alijs copulare non liceat.qđ si fecerint:cū eis qb⁹ se copulauerint:adulteriū cōmittūt.ipso autem manēte cōiugio plane vxoris volūtate adhibere aliā vñ cōmuneo filij nascanẗ vnius viri cōmixtione ac semie alteri⁹^m vxoris aut iure ac potestate apud antiquos^n patres fas erat: vtrū etiaz nunc fas sit:temere^o non dixerim. Idem in eodez. **De eodē.**

Usqꝫ adeo^p inter viuentes maneant inita iura nuptiaruz:

h Neqꝫ furiosus.quia non possunt consentire.argu.xv.q.i.aliquos. possunt tamen si habeant dilucida internalla.vt extra.ꝺ spō.dilectus.argu.vij.q.i.q̄uis.als non valet.xxvij.q ij.sufficiat.xvij.q.ij.gonsaldus.
i Tantum.i sociale.i.matrimoniū qđ duos sociat.ꝛ est ar. ꝙ causa cessante non cessat constitutio.vt.ꝫ.eo.q.i.dixit.ꝫ.lxi.di.§.his omnib⁹.contra so.hoc ꝛ illud ñ tāgūt se nā ibi causa appellaẗ ꝑ qua excludēda aliqd cōstituitur.vt ibi.ff de post.l.j.§.sexum.hic ꝓ appellatur pro q̄ hr̄ida matrimonium contrahitur.
k ¶ Posset de facto.

l ¶ Aliā.ꝫ.di.lvj.ismael. m ¶ Alteri⁹.i.vxor] n ¶ Apud antiquos.ꝫ.e.q.iiij.dixit. o ¶ Temere.meli⁹ ēpie dubitare q̄ temere diffinire.dic temē ñ dixerꝫ.i.nullo mō dicā q: temerariū eēt dicere ꝛ sic sentire.
Usqꝫ adeo.sacrm̄.i.characterem.

a Uz ät h.s.j.q.j.q gdā.s.xij.q.j.scimus.

b Unq itaqз.h fuit octa Qō.viij.
ua qstio.an liceat ducē vxorē īfidelē sub ea əditiōe vt əuertat.ꝛ certū est q pure nō pōt əhere cū ea.vt.xxviij.q.i.ca/ ue.ꝛ.c.nō oz. sz omittit magister qōnē illā quā potuit suplere i thema te. qz deťmiata erat. s.xxviij.q.j.ñ oz. ꝛ pōst aliā q̃ sil'r deťmiata ē.xxiiij.di.q alt

dī.ff.de verbo.ob.qegd.nisi vbi lex pmisit aliqd tacite agi int əhētes.tūc eni illud p expsso hr vt.ff.si cer.pe.cū gd.ff.de fo.ob.tri ticū.qñqz lex ipsa spāles cōditiones subītelli/ git.vt i stipl'one dotis subintelligit hec.si nu/ ptie fuerit se/ cute.vt.ff.de iur.do.stipu/ latione.ꝛ h si nō imode/ ratū gd pci/ pit.vt'.ff.de ope.li.si liber tus.ex de iu/ reiuran.gn/ tauallis.

c Non solū gdā co/ gscēdo aliaz. dimissa sua.

d Alterā. mechatur.

e Cōpēsa tiōe.ar.q i ll licitis cōpēsa tio nō oz ad/ mitti.vt.xxx/ iiij.q.v.si di/ cat.i.q.i.ñ ē putāda.xxij. q.ij.pmū.ꝛ c.ne gs faciat s.di.lv.si euā gelica.xiiij. dist.q alt.

f Qr pmi sit h colligē q lз iterdū sb əditiōe əhē. vt.s.xxviij.q i.non oz.

g Cōditō ne.ex q̃ vi q nūq̃ subitel/ ligūtur əditiōes i iuraīto qō falsuz ē vt nōui.s.xxviij.q.ij.§.i. quia ꝛ generales intelligunt.ꝛ si nō spāles.vt si deus voluerit.si vixero. si potero. sed spāles nō intelligūtur nisi expmant. vt si h feceris.vt.C.de condit.ob.tur.cau.si repetē/

vt potius inter se sint cōiuges etiā separati:q̃ cū hiis qbus adheserūt.ꝛ paulo post.manet inter viuentes quoddā vinculū coniugale qō nec separatio nec cū altero viro copulatio possit auferre:sicut apostata aia velut de əiugio xpi recedēs ēt fide pdita sacr̄m fi dei nō amittit:qō in lauacro regeneratiōis accepit redderet.n.proculdubio r̄deūti si amisissz abscedēs habet autē hoc q recessit ad cumulū supplicij non ad meritum premij.

Questio.viij.

Uam itaqз probatū sit:q hic vxorē suā dimittere ꝛ aliā ducere nō pōt. Queritur si liceat ei hac cōditione peccare:vt īfidelē ad fidelē adducat.qō nō posse fieri augustin affirmat i libro de adulterīs əiugiīs ita dicēs **Nō debз aliquis a ətinētie voto recedere etiā si infidelis christianam se pol liceatur fieri.**

Non solum mechandū nō est qō quidam faciunt:sed omnis qui dimittit vxorem suā ꝛ ducit alteram et si propterea eā duxerit:vt christianam faciat:sed ꝛ quisquis nō alligatus vxori continentiā deo vouit nullo modo debet ista cōpensatione pec care vt ideo credat vxorē sibi esse ducendam:quia promisit que nuptias ei appetit futuraз se eē christianam.quod enim cuiqз anteq̃ vouisset licebat:cū se id nunq̃ facturum vouerit non licebit:si tamen id vouerit quod vouendū sit:sicuti est perpetua virginitas:vel post expta cōnubia solutus a vinculo cōiugali vidualis castitas seu ex consensu vouentibus ꝛ carnalia debita sibi inuicem relaxātib fidelib castisqз cōiugib:q alteг sine altera:vel alterā sine altero vouere fas nō est iugis continentia. Hec ergo ꝛ si alia sunt que rectissime vouentur cum homines vouerint:nulla cōditione rumpenda sunt: que sine vlla conditōe vouerunt.

Causa.xxxiij.

Uidam vir maleficijs impeditus vxori sue debitum reddere non poterat.alius interim clanculo eam corrupit.a viro suo separata corruptori suo publice nubit. crimen quod admiserat:corde tantum deo confitetur reddit huic facultas cognoscēdi eā: repetit vxorem suam:qua recepta vt expeditius orationi vacaret:ꝛ ad carnes agni purius accederet cōtinentiam se seruaturum promisit:vxor vero əsensum non adhibuit. Hic primum queritur:an propter impossibilitatem coeundi a viro suo aliqua sit

g Cōditio ne.nota arg. a cōtrario se/ n.subaudiū tur ꝛ alie cō/ ditiōes.vt di xi.xxviij.q.ij. §.i. Ca.xxxiij h

Uidā ipse di tus.

Tractauit.g. s.de ipedimēto matrimonij qō procedit ex animo. ꝛ etiam de eo quod procedit tam ex animo q̃ ex corpore cōiunctim.nūc tractat in'cau sa ista de eo quod procedit tantuз ex corpore. tractat etiam de quibusdā aliis impedimētis.vt de frigiditate ꝛ maleficio.c.i. ꝛ iij.de enormitate delicti. vt.j.q.ij.de his ꝛ sequētibus et de tempore.feriarum.vt.j. q.iiij.p totū. i Agni.i.xpi.de quo dicitur agnus dei.de conse.di.iiij.nemo.

a Confessione. idest cõtritione. Q̃ō. i.

b Quod autem hic depingitur prima q̃stio. an. s. impossibilitas coeundi separet matrimoniũ. Et nota ꝙ est tri plex ipossibilitas ex aio. vt i furioso. s̃. xx. q. vij. neqꝫ furiosus. ex corpore. vt in frigidore in maleficiato. ifra e. c. j. y. z. iij. ex vtroqꝫ vt i puero. vt. xxx. q. ij. vbi. l' sic distinguas. alia est naturaƚ ipotentia vt frigiditas alia accidẽtaƚ vt maleficiũ ꝛ quecunqꝫ fit impotẽtia si mfimoniũ pcessit illã. ita ꝙ effecti sũt vna caro pp nullam causam superuenientẽ pñt separari. vt. s̃. p. xi. q. vij. hi g mfimonium nisi pp fornicationẽ. vt. s̃. pti. q. i. dixit. vbi vo ipedimẽtũ pcessit mrioniũ ꝛ fert vtrũ sit ppetuũ. q2 tunc separi possũt ar. ifra. e. si p sortiarias. si tpale. neqꝫ. Et nõ ꝙ licꝫ lura emanauerit diuersa sup h. s. vsqꝫ ad qð tps debere(n)t manere fiƚ. ad hoc vt maleficiũ videatur ppetuum. vt extra de frigi. ꝛ male. c. i. ꝛ C. de repu. i causis. tñ p celestinũ tps determinatũ e triennũ vt. j. e. ti. laudabile. ꝛ idẽ dic auc. de nup. §. p occasionẽ. col. iiij. h tñ exaudi. cũ añ triẽniũ ñ pt ꝯstare de ipedimẽto nã li vt colligit i pdicta decre. laudabilẽ ꝛ hoc dico tã i frigido ꝙ i maleficiato. ꝛ h triẽniũ currit a tpe q̃ tẽtauerũt coire. vt colligit in auc. pdicta. Ubi ãt dubitat an pcesserit maleficiũ. an secutũ sit. pſumẽdũ est ꝙ secutũ sit post matrimoniũ. arg. C. de edil. edic. l. iij. ꝛ hoc fauore mfimonij. xxxv. q. v. palea est.

c Et apostolica. sophiste iducit gratian* oia ista. q2 de ꝯsumato mfimonio itelliguntur.

d Qua. i. corporali.

e Nõ legit tm. f Officio carnis. xx vij q. ij. §. ecce g. Offõ. i. carnali ꝯmixtione.

separanda. Secũdo: an p* separationẽ ei nubere valeat: cum quo pri* fornicata ẽ. Tertio: si sola cõfessione a cordis crimẽ possit dleri. Quarto: si tpe orationis qs valeat reddẽ cõiugi debitũ. Quito: an vir sine ꝯsensu vxoris cõtinẽtiã vouere possit: vl' si minis vel terrorib* iniaꝫ vouẽdi ab ea extorquere valebat. Questio. i.

Quod aũt b ppter impossibilitatem reddendi debituꝫ mulier a viro suo separari non possit auctate euãgelica ꝛ aplica c pbatur. sic enim christus ait in euãgelio. nulli lꝫ dimittere vxorem suã nisi causa fornicationis: vel q̃d alt eoꝝ sicut aug. exponit fornicat* fuerit: vel ad quã alter alteꝝ ptrahere voluerit. Idem apl's. Mulier quãto tpe viuit vir ei*: alligata ẽ legi ei*: nõ legi c sibi reddendi debitũ: sed nõ trãsferẽdi se ad aliũ. Itẽ his qui matrimonio iũcti sũt: pcipio nõ ego sꝫ dñs: vxoreꝫ a viro suo nõ discedere: nisi cã fornicationis. Euãgelica itaqꝫ ꝛ aplica auctoritate phibet mulier a viro suo discedere: nisi ob cãm illã cũctis notissimã. q̃ iteruenieẽte si decesserit oꝫ eã manere innuptã aut recõciliari viro suo. vnde dat itelligi ꝙ ipossibilitas reddendi debitũ nõ facit ꝯiugij discidiuꝫ. His ita rñdet. Cõiugiũ cõfirmat carnali offõ f vt supra pbatũ ẽ. Postqꝫ vo offi cio* ꝯfirmatũ fuerit: nisi i cã fornicatiõis nõ lꝫ viro vxorẽ dimittere vel vxori a viro discedere: verum anteqꝫ cõfirmet impossibilitas officij soluit vinculũ cõiugij. Unde scribit gre. ioanni rauẽnati archiepo. Licet mulieri alteri nubere: quã ob frigiditatẽ vir cog̃scẽ ñ poterit.

Quod aũt b interrogasti de his qui matrimonio iũcti sunt: ꝛ nubere nõ pñt: si ille aliã vl' illa aliũ ducere possit de q* b* scptũ ẽ. vir ꝛ mulier si se ꝯiunxerint ꝛ dixerit postea mulier de viro ꝙ coire nõ possit cũ ea: si pt pbare ꝙ verũ sit p iustũ iudiciũ m accipiat aliũ. si aũt ille aliã accepit separẽtur. Itẽ ex epl'a eiusdem.

Requisisti n de his q ob cãꝫ frigide nature di

Quod ãt b nubẽ. i. ꝙ nõ pñt sibi reddẽ debitũ pp naturaleꝫ frigiditateꝫ.

i Scriptũ est. in primo libro capitulari caroli. s. i lombarda.

k Probare. ar. ꝙ qñqꝫ mulieri dferẽ probatio. cũ de cõmixtione carnis cõtrouersia est ar. s̃. xxvij. q. j. nec aliqua. ſꝫ ꝯ. ifra. e. si qs accepit. sꝫ illud solutũ ẽ xxvij. q. ij. ꝙ autem.

l Per iustũ. s̃. y. q. v. cõsuluisti. cõtra. sꝫ h appellat verum iudiciũ ñ cãdentis ferri vl' feruentis aq̃ vel hmõi sed legitimoꝝ testiũ. m Judiciũ. p aspectũ corporis si virgo est. q2 aliud est in corrupta. vt ifra. c. proxi. ꝛ quid iuris sit nõ ul. s̃. xxvij. q. ij. ꝙ autem. melius enim ppenduntur ocul. aliqd insti. de gradi. cog. que tñ ispiciũt debẽt cẽ perite. ff. de ven. inspi. l. j. q2 visus sepe fallitur. xxvij. q. j. nec aliqua.

n Requisisti. pro vxore. consilium est. vt n-

extra.e.accepisti. a ℭ Innupti. preceptuz est q̄ntum ad virū.q̄ntū ad illam cōsilium. e ita verbum semel positum tenet equiuoce. xxviij.di.presbyterum.ꝛ ibi ouidius.Demō phon ventis ꝛ verbis vela dedisti.

b ℭ Natura liter.i.naturali frigiditate impediente. ꝛ est ar.ꝙ frigiditas ē perpetuū impedimētū.ar.j.e.q.v.q sitit.§.xxi.q.v.sicut.licet quidam dicāt ꝙ nullum impedimentum ē ꝑpetuū.null⁹ n.ē ita frigidus vt dicūt.qn ope medicoꝝ ei possit subueniri.qđ nō credo:cū frigiditas q̄ ē naturalis ꝓprietas ꝑ accidētia nō inmutatur.extra.đ cele.miss.cum marthe.§.q̄siuisti.siľr q̄dā dicūt ꝙ nullū maleficiū ē ꝑpetuū qn saltē ꝑ ipm actorē possit sanari. c ℭ Patet.nō ꝙ ꝑ sequētia ꝓbant̃ precedētia.j.xxxiiij.q.i.c.i.i fi.liiij.di.frnitatē.ꝛ.C.de adul.si qs.Itē hic ex postfacto pȝ retro fuisse mr̄imoniū.vt ex̄ de fri.ꝛ ma.frnitatis.ꝛ hoc ē notabile. ꝙ eoipso ꝙ alia vel ali⁹ supducit̃.p̄sumit̃ h̄ ex odio fieri.ꝛ est presumptio iuris ꝯ quā non auditur ꝓbatio.imo statim ius ꝓnūciat esse puniendū ar.ad hoc.j.e.q.ij.seculares.

d ℭ Idcirco.q.d.si vir petat diuoꝛtiū.vt pr̄ fiat nō audiret.si āt petat vt exoneret̃ oneri b⁹ mr̄imonij audiret.si mulier petat vt fiat mr̄ audiret̃ nō dico vir q̄ ad h̄ audiēdū si se frigidū sciret cū ꝯxit.ex̄ de eo q dux.c.i.

e ℭ Septima h̄ itellige cū hec nō erat ṽgo. q̄ si eēt ṽgo tūc sufficeret verū iudiciū ꝑ obstetrices.vt.c.p̄cedēti cū sacro tn̄ vtriusq̄.i.fra.xxxv.q.iij.ex̄ oꝛdinaria. Et nō ꝙ sufficerēt in casib⁹ hui⁹.c.duo si.vij.h̄re nō possent. Itē eis solis crederet̃ si de hoc fama eēt. ar. xxxv.q.vi.si duo. f ℭ Fuissēt.ꝛ ꝙ operā dederūt.alr̄ nō sufficeret.vt in prin.c.nō.

g ℭ Nūanū.ea hūanitate q̄ aplr̄s ꝑmisit se

cūt se nō posse inuicē operā carni dātes cōmisceri. ℭ Iste v̓o si nō pōt ea vti pro vxore habeat eā quasi sororem. Qđ si retinaculū coniugale voluerit rescindere: maneant vtriq̄ innupti [a]. Nā si huic n̄ poterit ꝯcordare naturalit̃[b] quō alteri ꝯueniet. si igit̃ vir aliā vult vxorem accipere: manifesta patet[c] ratio: q̄ suggerente diabolo odij fomite exosam eam habuit: ꝛ idcirco[d] eā dimittere mēdacij falsitate molit̃. Qđ si mulier causatur ꝛ dicit: volo esse mater ꝛ filios ꝓcreare: vterq̄ eorum septima[e] manu ꝓpinquoꝝ tactis sacrosanctis reliquijs iureiurando dicat: vt nunq̄ per cōmixtionem carnis coniuncti vna caro effecti fuissent[f] tunc videtur mulierē secūdas nuptias cōtrahere posse. humanum[g] dico propter infirmitatem carnis eoꝝ. vir autem qui frigide nature est: maneat sine coniuge. ꝙ si ille aliam copulam acceperit[h] hi qui iurauerāt[i] ꝑiurij[k] crie rei tenētur: ꝛ ꝑ̄nia pacta p̄cora[l] cogantur recipe connubia.

Hoc aūt servari precipit̃: cū vterq̄ idē fatetur. cęterū si vir asseruit se reddidisse debitum vxori: ꝛ illa diffitetur: cui potius fides adhibēda sit: merito q̄rit̃ De hisi ꝯcilio apud cōpēdiū hito ita statutū est.

In ꝯtrarietate viri ꝯsistat: si mulier negat se cognitā ab eo

Si qs[m] accepit vxorē ꝛ habuit eā aliquo

cūdas nuptias.xxxi.q.i.hac rōne. h ℭ Accepit. pone ꝙ mľier dixit eū ipotētē ad redēdū debitū nō ꝓponēdo cām ipotētie.ꝛ hoc ꝓbauit.ꝛ lata ē sn̄ia.nunq̄d si ꝯxit restituātur postea priora ꝯnubia.nō.q̄ totū ius suū vr̄ i iudiciū đduxisse.vnde idē esset ac si ꝑ frigiditatē ꝛ maleficiū se pareť. ar. ex̄ de cā pos.ꝛ ꝑ prie.cū super electiōe.C.đ an.excep.l.vl ti.Sec⁹ tn̄ est i actiōe ꝑsona li.ff. de excē. rei iudi.ꝛ an eadē.§.actio nes. i ℭ Qui iurauerāt.i. vir ꝛ vxor n̄ ꝯsāguinei testes q secū iurauerūt. illi n.nō iurauerūt sic eē verū sȝ credē sic eē verū sicut illi.i.vir ꝛ vxor dicebāt.arg. xxxv.q.vi.de parētela.ꝛ ex̄ de testi.quotiēs. k ℭ Periurij.ꝛ ita vterq̄ fuit in culpa.alr̄s qđ in fi.dicit̃ iniquū esset. l ℭ Priora.ꝛ hoc cū vterq̄ ꝯxit alr̄s excipere t cōtra adulterantē de adulterio.ex̄.de diuoꝛ.significasti.vel hoc cū innocens excipe non vult ar.xxviij.q.i.idolatria.

m Si quis.tempore.i.plus q̄ per duos mē ses. quia enim statim non proclamauit virū esse impotentem. postea non creditur ei.sed viro qui contrarium dicit.vt ex̄ de fri.ꝛ ma.c.i.nā ēt ex tp̄e p̄sumit̃ aliquā non eē coactam.vt ex̄ de spon.ad id.i.q.i.ꝯstat.Item vel ideo potius credit̃ viro q̄ vxori.q̄ vir alias inuenit̃ impotens ad coeūdū.vt.i.di.qs in hoc casu.h̄c credo eē cām q̄re viro credit in hoc tua.sȝ petrus hispan⁹ alias assignauit rationes.q̄ vir stat ꝑ mr̄imonio qđ ianoꝛabile ē. Itē q̄ fuit sola cū solo credit̃ cognita ab ipso.vt.xxxij.q.i.dixit.xxvij.q.i.nec aliquis.iuxta illud ouidij.Al iuuene ꝛ cupido credatur reddita virgo.ꝛ hec pōt intelligi de illa q̄ prius fuit coꝛrupta.sed si fuit virgo qn̄ iuncta fuit ei potius crederet̃ ꝓbationi sue quā facit per aspectū coꝛporis.vt.s̄.e.c.i.ꝛ ex̄ de pro

ba. ꝑposuisti. tñ nisi mulieres eẽnt peritissime. potꝰ eẽt credẽdũ viri sacro. qꝛ res illa occulta ẽ ꝛ nõ ꝑuis visui. ꝛ oculus plerũqꝫ fallit. vt. xxvij. q. j. nec aliq̃. ꝛ in talibꝰ sepe i sacramẽto vnius statᷣ. vt dũ q̃stio est de sumptibus factis. vt

q. iiij. de tyrijs. b ¶ Abymelech. regem gerraris. vt. s̃. xxxij. q iiij. nemo. c ¶ Separari. nisi ipsa vxor dicatur procurasse maleficium cum sua culpa ad hoc deuenerit. vt. lv. dist. si euangelica. ff. ꝙ me. causa. si mulier. xv. q. j. si quis insaniens.

tpe: ꝛ ipsa femina dicit: ꝙ nunꝙ̃. coisset cum ea: ꝛ ille vir dicit ꝙ sic fecit: in veritate viri consistit: quia vir caput ẽ mulieris. Ecce ꝙ ipossibilitas reddendi debitum vinculum soluit ꝯiugij. Sed hoc de naturali impossibilitate statutum est: hec autem maleficii ipedimẽto nõ frigiditate naturali debituꝫ cõiugale prohibente a viro suo separata est. vnde querit: si liceat ei etiã in hoc casu a viro suo discedere: ꝛ alij se copulare. De his ita scribit hinmarus remẽsis archiepẽs.

De his qui maleficijs impediti coire non possunt.

Si p sortiarias atqꝫ maleficas[a] artes occulto sꝫ nunꝙ̃ iniusto dei iudicio permittente ꝛ diabolo preparante concubitus nõ sequitur: hortandi sunt quibus ista eueniũt: vt corde contrito deo ꝛ spũ humiliato sacerdoti de omnibꝰ peccatis suis puram confessionem faciant: ꝛ profusis lachrymis ꝛ largioribꝰ elemosynis ꝛ oronibꝰ atqꝫ ieiunijs dño satisfaciant: ꝛ per exorcismos ac cetera ecclesiastica medicine munia ministri ecclesie tales quantũ dominꝰ annuerit: qꝛ abymelech[b] ac domum eius abrae orationibus sanauit. sanare procurent. ꝙ si forte sanare non poterint: separari[c] valebũt sꝫ postꝙ̃ alias nuptias expetierint illis in carne viuẽtibꝰ qbꝰ iuncti fuerãt: ꝓ oribꝰ quos reliq̃rãt etiã si possibilitas ꝯcubẽdi[d] eis reddita fuerit: recõciliari nequibũt.[e] Sed in hoc videtur contrarius premisso capitulo gregorius. ibi enim post possibilitatẽ redditam iubetur separari ab eo cui secũdo nupserat: ꝛ redire ad primum. hec autem viuente eo cui secũdo copulata fuerat: primo reconciliari nõ poterit.

Questio. ij.

Quod autem[f] ei cum quo prius fornicata fuerat post separationem nubere possit: superius probatum est. mortuus est enim vir eiꝰ sibi ex quo iudicio ecclesie ab eo separata ab eius lege soluta est. vnde iuxta apostolum: nubat cui vult tantũ in domino. ¶ Sed queritur[g] si sine ecclesiastico iudicio nulla cã discidij rõnabilit ꝓbata ab ea discesserit: an eẽt cogẽdus redire ad eã. De hoc ita statutũ ẽ i ꝯci. carthaginẽsi, cui iterfuit aug. c. xxx. Nõ licꝫ alicui vxorẽ dimittere: nisi causa discidij primum ecclesie probetur.

C. de iudi. sacrimꝰ. ij. q. j. in ꝓmis. vꝉ duꝫ ẽ q̃stio de dãnodato sacro vniꝰ credit. C. vñ vi. si qñ. hec autem q̃ dixi vera sũt qñ vnus fatetur ꝛ alit negat. sꝫ si vterqꝫ fateretᷣ ꝙ nõ intercessit cõmixtio. tũc expectabitur per trienniũ si antea non potest constare. vt extra de fri. ꝛ male. laudabilẽ. sꝫ qd si mulier sciebat viruꝫ esse frigiduꝫ ab initio. satis videtᷣ ꝙ tũc non possit petere separationem. arg. extra de fri. ꝛ male. c. i. ꝛ C. de spõ. l. vit. vbi dicitur ꝙ imputet sibi si scienter contracta sit turpi ꝑsone vel impotenti coire. ꝛ quia tero accusat mores quos ducendo eam i matrimonio cõprobauit. vt ff. de adul. si vxor. in fi. de viro autem potius videtur ꝙ ille nõ possit recedere a muliere si ipsa vult cohabitare ei. cũ ipse scinerit se frigidũ. arg. extra de eo q dux. in ma. c. j.

a ¶ Si per sortiarias atqꝫ maleficas. s̃. xxiij.

d ¶ Concubendi. cũ alijs non cum prioribus. tũc enim nõ eẽt perpetuum maleficium. e ¶ Nequibunt. hic potius ignarus dicendus est q̃ꝫ gnarus. nã dixit car. ꝙ iste finis non tenet. quia vt dixit nullum maleficiuꝫ ẽ perpetuum. quin saltim per ipm actorem tolli potest. alij dicunt contra. vt. s̃. e. requisisti. vel intellige post triẽnium. f ¶ Quod autẽ. superius. s̃. xxxi. q j. in prin. g ¶ Sed q̃ritur. qꝛ secũda questio si habebat dubitationem. iõ ponit aliã incidẽtẽ que siᷣr questionẽ nõ hꝫ. qꝛ semper est restituenda nisi in trib. casibꝰ si publice sit adulterata. vel nisi timeatᷣ de viri seuicia. j. e. siue ꝛ ex̃ de diuor. significasti vel nisi dicantᷣ ꝯsanguinei i g̃du idispẽsabili. ꝛ icõtinẽti ꝓbetᷣ exceptio. ex̃ de re. spo. lr̃as. ꝛ tñ i eodẽ casu fit restitutio q̃ ad oia nisi q̃ ad carnalem

le cōmercium: vt ibi dicitur in fine. quartus casus pōt eē qn̄ vxor ppria volūtate recedit a viro. vt. xxvij. q. ij. agathosa. vel cū vir de licētia vxoris recedit ab ipsa vt ibidē.

a S Eculares. pbabiliter. nota q̄re dicit pbabiliter. hoc n. forte dicit q2 ppter fornicationis suspitionem pbatam ecclesie licebit ei vxorē dimittere. vt. s. xxxij. q. j. c. dixit.

b Comprouinciales. distributiue scilicet iste apd suum ⁊ ille apud suum. non enim ppter tales causas ipsi prouinciales cōuocantur. vł meli⁹ hoc olim obtinuit. q2 causa matrimonij tractabatur apud episcopos puincie. xxxv. q. vj. multorum. hodie etiam archipresbyter causam hui⁹ tractare potest. arg. extra de consangui. ⁊ affini. c. i. sed certe ⁊ hodie ad episcopalem iurisditionem cognitio matrimonialis cause spectat. vnde nec abbates nec alij possunt de matrimonio cognoscere nisi ex concessione. vel alia causa legitima id habeant. vt extra de excess. prela. accedentibus prescribi enim potest talis iurisdictio. vt extra de prescri. auditis. in fi.

c A N quod in subditos. s. renunciare episcopatui. extra de renun. nisi vel sicut subditi non possant deserē prelatum. xj. q. j. inolita. vel sicut prelatus non potest sine causa punire subditos. lxxxvj. di. si quis.

d In comparem. scilicet vt vir dimittat vxorem sine causa. vel condemnet preter ordinem iudiciarium. Joan.

Sed prohibet. s. xxvij. q. ij. sunt. in aut. vt liceat ma. ⁊ aui. §. causas. lex eni humana admittit diuortium in alijs casibus pter fornicationem. vj. C. de repu. ex consensu.

H Istoria. vt primo. ex quo ergo mulieri f pmo restituūtur res sue. multo pot⁹ vir est ei restituendus. ⁊ sic facit ad propositum gratiani. Alij ponunt casum sic. querebatur. an mulieri accusate de adulterio dande sint inducie. Gen. q sic. sed hoc non videtur posse stare. quia in crimine adulterij nulli dat dilatio. vt. ff. de adul. in crimine. sed potest dici q h verum est cū agitur criminaliter.

g Familiares. ⁊ hoc intelligūt quidam de preparatorijs inducijs. alij de restitutorijs.

h Hoc. sed licet restitutionem fieri.

S Eculares[a] qui cōiugale ꝯsortiū nlla grauiori culpa dimittunt. vel etiam si dimiserūt: ⁊ nullas causas discidij probabiliter pponētes: ppterea sua mrimonia dimittūt: vt aut illicita aut aliena ꝯsumāt: si añq apud epos cōprouinciales[b] discidij causas dixerit: ⁊ priusq in iudicio dānēt vxores suas abiecerint: a cōione ecclesie ⁊ sctō populi cetu: p eo q fidē ⁊ cōiugia maculāt: excludāt. I tē ābro. sup lucā. Lex diuina phibz virū vxorē dimittere nisi certa causa fornicationis.

A N qd in subditos[c] nefas est: in cōparē[d] fas est. dimittis ergo vxorē quasi iure sine crimine ⁊ putas hoc tibi licere: q2 lex hūana phibet[e] lex diuina. qui hoibus obseqris deū verere. audi legē dñi: cui obsequunt: ⁊ q leges fecerūt. quos de⁹ ꝯiunxit homo nō separet. I tem nicola⁹ papa carolo impatori. [illegible] cause cognitio-

ne a viro suo dimissa ad omnia restituatur.

H Istoria[f] ecclesiastica ab eusebio cesariensi epō cōfecta de muliere q̄dā: que de castitate a marito accusabat: ait. pceptuz est ab ipatore lege lata vt pmo ꝯmitteret ei rē familiarē[g] libere diui⁹ ordinare: tūc demū rñderet obiect. h hoc[h] leges[i] tā eccliastice q vulgares publice ꝯcipiūt. si aūt de mulierib⁹ ⁊ secularib⁹ viris hec ꝯstituta sūt: multo magis eccliasticis hoib⁹ ⁊ sacerdotib⁹ sūt ꝯcessa. I tē nicola⁹ papa. Nisi post restitutionē neq3 de ꝯiugij sedere neq3 de adulterij crimine inter viri ⁊ vxorē iudicium est agitandum.

S Iue[k] de coniugij sedere siue de adulterij crimine iudicium agitandum sit nulla ratio patitur tebergā cum lothario posse inire certamē: nisi prius ad tempus fuerit reddita[l] sue ptāti ⁊ cōsanguineis pprijs libere soci-

mat. 19.
mar. 10.

i Omnes leges. de hac materia loquētes

k S Iue. videtur q hoc. c. faciat contra ppositum gratiani qui intendit pbare q vxor debeat restitui. at h non restituitur viro. sed eius potestati subtrahitur. ⁊ consanguineis sociatur. Re. in hoc facit. quia ista ipo llata erat quadam libertate. quia compulsa fuerat cōtra se cōfiteri. xxxj. q. ij. lothari⁹. vł in hoc facit ad propositum q2 ponit quādā exceptionem quando non debet fieri restitutio scilz cū timetur de seuicia viri.

l Reddita. hic habes q ꝯcito accusatur matrimoniū. pōt vxor petere. vt detur libertati sue ne cogat aliqd ꝯfiteri cōtra se. l3 hoc pōt intelligi cū tanta est seuicia viri. q nul-

la pōt ei sufficere cautio vt ex̄ de re. iud. l. fras in fi. de hoc nō uī. xxxij. q. i. de benedicto.

a ¶ Etiā locus ar. q̄ iudex etiā tenet̄ de loco iudicij prouidere partibus. vt in eo loco debeat de causa cognoscere vbi partes libere z secure valeāt ꝯuenire. s. iij. q. ix. hortamur. s. xxiij. q. i. puidenda. ff. de re. iu. vbi. s. ij. q. ij. c. vlti. qd̄ si non fecerit licite appellat. ex̄ de appel. ex pte.

b ¶ Sit diffi. cile. sic. ff. q satisda. cog. si fideiussor. §. i. q2 cū difficile ē alicui satisdare i vna ciuitate mittit i aliā. vt ibi.

c ¶ Perso. nas. i. aduocatos.

d ¶ In hoc caplo. s. e. seculares.

e ¶ Exposita i. ibi nulla ꝯiugū culpa.

f ¶ Uel q̄libet. nā leuē vir ponit. vt nō uī. vij. q. i. sicut alterius.

g Interfectores. ad ulterarū maxie. q2 nec tūc lz. vt. j. c. pxi.

ata. itēq3 etiā locus a puidēdus est: in quo nulla vis multitudinis formidet. nec sit difficile b testes pducere vl' ceteras psonas c q̄ tā a sctis canonibus q̄3 a venerādis romāis legib9 in hm̄ōi cōtrouersiis requirunt. ¶ In hoc caplo d q̄3 uis videat cā exposita e q̄re sua auctoritate n̄ lz alicui vxorē dimittere: q̄ cessante ipsa quoq3 phibitio cessare vr̄: tn̄ q2 ipa separatio pena ē: z pena nulli ē inferēda nisi p iudicez. generalr hoc itelligēdū ē: vt siue ob cām ꝓmissaz siue nulla cā existēte nō liceat alicui sua auctē vxorē dimittere. qd̄ ēt de pena homicidij vel q̄libet f alia itelligēdum est. Un̄ nicolaus scribit radulpho bituricēsi archiepo. Cōiugia penit9 iterdicant̄ his: q suas ꝯiuges occidūt.

I Nterfectores g suaruz cōiugū sine iudicio: cum non addis adulterarū vel aliqd hm̄ōi h quid aliud habēdi sūt tāq̄3 homicide: ac p hoc ad pniaz redigendi: qbus penitus coniugium denegatur: exceptis adolescētibus i de q bus est beati leonis pape. xxv. regula decretalium: imo indulgētia k obseruāda. In hoc. c. videt̄ nicolaus pmittere marit̄ cā adulterij vel alteri9 hm̄ōi criminis vxores suas iterficere: s3 eccl'iastica disciplina spūali gladio nō materiali criosos feriri iubet: illo v3 gladio q̄ petrus iubetur mactare z māducare: de quo etiā christ9 ait in euāgelio. Nō veni pacē mittere l i terra: s3 gladiū m. Ꝺ incidē nicolaus scri. aluino archiepiscopo.

Non licet alicui vxorē suā adulteram occidere.

I Nter hec scitas vestra addere studuit: vt si cuius vxor adulterium perpetrauerit vtrum marito illius liceat n ꝯm mūdanā legē eā interficere: s3 sctā dei eccl'ia mundanis nun q̄3 constringit̄ legib9: gladium o non habet: nisi spiritualē: quo non occidit s3 viuificat. Itē pius papa.

Penitentia a q propriā absq3 cā peremit vxorem.

I nter hec liceat. h lz ꝯm lōbardā sed non ꝯm romanā. pt̄. tn̄ eaz pōt occidē in ipso actu s3 nō marit9. z pr̄ vtrūq3 iterficiat vno ictu. ff. ad. l. iu. de adul. l. nec i eo. z. l. seq. ignoscit̄ tn̄ marito si vxorē i adulterio dep̄hensam occiderit. quo ad pene mitigationē. C. ad. l. iu. de adul. gracchus. Et nō q̄ lz lex antiq̄ pmittat viro occidē adulterū dep̄hēsum cū adultera i' domo sua. nō tn̄ in domo soceri. vt. ff. de adul. marito. nouo iure tamē vbicūq3 fere pōt occidere eū post tres denūciatiōes factas. vt in auc̄. vt lice. ma. z auie. §. pe. z vlt. col. viij. nec illud n. corrigit̄ p auc̄. que est coll. ix. vt nulli iudi. §. siq̄ q2 i alio casu loquit̄. Itez licet p̄it simil̄ liter detur ꝯ3 legem licētia occidendi. vt ff. de adulte.

h ¶ Hm̄ōi. hoc iō dicit. q2 ꝯm leges ex causis pluri b9 sepatur mrionium. i ¶ Adolescētibus. i. e. in adolescentia. k ¶ Indulgētia. vr̄ q̄ q̄ indulgētia nō est regula. z q̄snulla dispēsatio sit ius. qd̄. m. z. h. ꝯcedit. ar. i. q. vij. exigūt. z. c. si qs oēm. z notaui. l. di. de his. alij ꝟo dicūt q̄ oīs idulgētia ē ius. s3 tale q̄ superior vel pt̄. z iferior n̄ pōt petere. ꝯ h dicēdo retul'it se cām ꝯstitutiōis z originē. nā p i dulgentiā fuit hoc statutū. l3 modo sit ius. l ¶ Mittere. i. ꝯfederare cū vitijs hoies vel mittere pacē inē hoies z vitia. m ¶ S3 gladiū. i. discordiam z separationē a mal. i. chs nec in ea si tn̄ interficiat nō excusat̄ a culpa vel a peccato. l3 a pena ciuili excuset̄. in criminib9 enī3 dico spēlē ꝯfessionē canonis necessariā quo ad culpe imunitatē. vnde cum dicat̄. nō occides. xxxiij. q. v. si non licet. nec specialiter isti excipiantur a canone. ergo occidendo peccāt. imo viro hoc interdicit̄. vt. j. e. admonere. vnde nō excusat̄ auctoritate iuris ciuilis. s3 z dotē amittit vir quā lucrifaceret. n̄ si soluseīt3 iudex excipit a canone vt occidat. xxiij. q. v. cū hō. z. c. si homicidium. o ¶ Gladiū. q̄ ad executiōes. h iō dico q2 iperator h3 illū a papa. ex̄ d elec. venerabilē.

a Quicunq̧ armis.j.de pe.di.v.falsas.
c Agat.ar.quē posse compelli ad pe
nitentiā.sed h̄ i publicis ⁊ enormib⁹.ar.xxij.
q.j.c.vltimo. c Seniorē.i.ep̄z vł aliū pla
tū vł dn̄m suū ar.iij.q.iiij.xxv.q.ij.ita nos.

terfecit etiam si pactū fecit de ea lucranda
prius.ff.solu.matri.si ab hostibus.§.j.
i Post mortem.cum crimina extinguan
tur morte.xxiiij.di.quorūdam.C.si reus vel
accu.l.j.nisi ratione bonorum quis agere
velit.C.e.l.vl

d Admone
re.dici.
ar.quē puari
noie rōne cri
minis.iux̄ il/
lud.Si re p̄/
ueris nec no
mē h̄re mere
ris.ar.xiij.q.
ij.postq̧.y.
q.vij.§.qbus
g.ii.q.i.scel⁹
⁊.C.de sef.a
nullo.ar.ꝫ.ð
pe.dist.iiij.si
ex bono.naz
filij dicuntur
qui nō erant
in ecclesia.
e Partē.
si.s.xxxi.q.ij.
de neptis.et
xxvij.q.ij.a/
gathosa.⁊ ē
ar.ꝙ qui ex/
cepit alimēta
sibi videtur
excipe vxori.
cū ambo sint
vnū corpus.
⁊ etiam filijs
⁊ seruētib⁹.
ar.l.di.stude
at.ff.de vsu ⁊
ha.l.iij.
f Resistē/
tē supple ma
xime.q̄ si ēt
resisteret vel
isidiaret.nō
ideo deberet
eam interfi/
cere.

Quicūq̧[a] ppriaz vxo
rem absq̧ lege ⁊ si/
ne causa ⁊ certa probatio
ne interfecerit: aliamq̧
duxerit vxorem: armis de
positis publicam agat[b] pe
nitentiam ⁊ si contumax
fuerit: ⁊ ep̄o suo iobediēs
extiterit: anathematizetur
quousq̧ cōsentiat: eadē
lex erit illi qui seniorem[c]
suū iterfecerit. Itē stepha
n⁹.v.astulpho. P̄nia a/
stulphi q vxorē suā inter/
fecit.
Admonere[d] te
cū lachrymis ⁊ mul/
to gemitu cordis curam⁹
fili astulphe: sed nō filius
debes dici q tā crudeliter
homicidiū ppetrasti. Nā
occidisti vxorem tuam p/
tem[e] corpis tui legitio ma
trimonio tibi sociatam si
ne causa mortis nō tibi re
sistentē[f] non insidiantez[g]
quocūq̧ modo vite tue.
nō inuenisti eā cū alio vi/
ro nefariā rē facientē: sed
cōcitatus a diabolo ⁊ im
pio furore inflāmatus la/
tronū more atrocius eaz
gladio tuo crudelior om/
ni bestia interemisti ⁊ nūc
post mortē ei⁹ addis ini/
qtatē sup iniquitatē: filio
rū tuorū improbe p̄do[h] q
m̄ri nō pepcisti: filios tu/
os orphanos fecisti.iduce
re sup eā vis mortis cām
p⁹ mortē p vnū hoiem ho
micidā ⁊ reprobū testē in
cusare vis mortuā: qm̄ nec
euāgeliuz nec vlla diuina
humanaq̧ lex vni⁹ testio/
nio ēt idoneo quēpiā ɔdē
nat vel iustificat q̄tomai/
gis per istū flagitiosissimū
⁊ scelestū nec illa viua de/
buit condemnari nec a te
post eius mortem accusa/
ri.p̄us eni causa cris subti
liter erat inuestigāda ⁊ tūc
si ita fuisset inuenta: f̄m
legis tramitē debuit acci
pere vltionis vindictam.
Nam si verū qð absit fuis
set sicut ille adulter mēti/
tus ē: post.vij.ānos pniā[i] p
acta dimittere eā p appro
batā cām poteras si volu
isses: occidere tn̄ eā nulla
tenus debuisti.nō eni vult
deus mortē pctōris: s3 vt
ɔuertat ad pniaz ⁊ viuat.
Idcirco placeat tibi cōsi
liū nostrū ⁊ hoc fac qð me
li⁹ tibi leuiusq̧ videri po
terit: miserere anime tue:
vt nō sis tu tibimetipsi ho
micida: relinque quapro
pter te rogam⁹ h̄ maliū se/
culū q ð te traxit ad tā im

rt.C.si pen.
appel.mors
interue.l.ij.
ff.de rei ven.
vtiq̧.
k Vel iu/
stificat.vnde
non tenet.xi.
q.j.qūicunq̧
creditur ta/
men vni tan
q̄ recitatori vł
tāq̄ socio.vi.
viij.q.iij.ta/
lia.lxxxvj.di.
tanta.
l Peniten
tia.ar.ꝙ post
peractā peni
tentiā ⁊ cri/
mē purgatū
pōt quis ac/
cusari de crie
illo.vt.xv.q.
v.pb̄yter.⁊
xxv.di.c.vlt.
⁊ extra ð sci/
ma.frnitatis
nā p̄ferēs me
morādi cris
abē ⁊c.di.lxi
i sacerdotib⁹
⁊.j.q.vij.si
quis oēm.nā
p pniaz non
desinit qs ēē
nocens.ff.de
edil.edic.qd
fit fugitiuus.
immo etiam
post baptis/

g Non insidiantem.nō est hic argu
mentum a cōtrario sensu ppter capitulum
xxxij.q.v.qcqd. h Predo.nō ꝙ eos p̄/
nare possit.licet enim vxor propter adulte/
rium interficiatur.dos tamen ad eius filios
deuoluitur.in autent.vt li.ma.⁊ aui.§.si ad
ulterius.sed quia eos solatio ⁊ protectione
materna priuare conaris.licet enim regu/
lariter lucrifaciat dotē ob adulterium vxo/
ris.extra de dona.inter vi.⁊ vxo.c.plerunq̧
hoc autem casu non lucrifacit cum eam in/

ma pōt de hoc accusari.vt eī̄ de diuor.gau
demus.in fi.ar.ꝫ.xxiij.q.iiij.si illic.⁊.xxxij.di.
q.i.ꝙ aūt.in fi.⁊ c.nō erit.⁊.c.apud.⁊.l.di
ferrū.⁊ eī̄ de accusa.dehis.ff.de edil.edic.ꝙ
ita de hoc dixi.vi.q.i.g crimē.⁊.c illi q.l3 nō
ne p̄iudicat sibi maritus tacendo per septē/
niū cum vltra quinquennium non audiat
accusatio adulterij.vt.C.de adulte.adulter.
sed illud obtinet quo ad penam legalē.non
quo ad petendū diuortiū.eī̄ de procura.tue.
nunqd ergo in infinitū pōt eā accusare.dicūt

munissimum peccati facin[a] ingredere monasterium[a] humiliare sub manu abbatis et multorum fratrum precibus adiut[us] obserua cuncta simplici animo que tibi fuerint imperata: si forte[b] ignoscat infinita misericordia dei peccatis tuis et refrigeret animam tuam priusquam crucieris perpetuis flammis. Hoc leuius et melius tibi esse certissime scias. Sin autem publicam penitentiam permanens in domo tua vel in hoc mundo vis agere quod peius tibi et durius et grauius[c] esse non dubites: ita vt agere debeas exhortamur: vt omnibus diebus quibus penitere debes: vinum et omnem siceram[d] non bibas: carnem[e] nunquam vllo tempore comedas preterquam in pascha et in die natalis domini in pane et aqua et sale penitentiam age in ieiuniis et in vigiliis et orationibus et elemosynis omni tempore perseuera: armis nunquam cingere[f]: nec in quolibet loco litigare[g] presumas vxorem nunquam ducere[h] concubinam nunquam habere nec adulterium committere audeas. in balneo nunquam laueris[i] in conuiuiis letantium nunquam miscearis. in ecclesia segregatus ab aliis christianis post ostium et postes humiliter te repone. ingredientium et egredientium suppliciter orationibus commenda te. communione corporis et sanguinis domini cunctis diebus vite tue indignum te existimes[k]. In vltimo tamen exitus vite tue die si merueris pro viatico: sic sitque tribuat tantummodo venialiter[l] vt accipias tibi concedimus. Sunt et alia multa que tibi nimis duri et satis acrius erant iuxta magnum pondus peccati infelix adiicienda. sed si hec omnia que tibi misericorditer dicta sunt perfecto corde domino auxiliante feceris et custodieris: confidi-

a ¶ Monasterium. ex hoc loco vr quod quantumcumque penitentiam quis teneatur finire. si intret religionem ad illam non tenetur quia religio soluit vinculum iuramenti. vt extra de iureiurando peruenit. Item soluit votum. vt extra de voto. et voti. re. scriptum. Item soluit vinculum obedientie. xix. q. ij. due. licet contra papa sit alicui iniunctum in penitentiam vt eat romam vel aliquid huiusmodi faciat et intret religionem. non dicitur transgressor. Ille non dicitur transgredi qui deserit maius pro minori. vt xx. q. iij. propositum et xvij. q. i. quicumque bona. ar. ad idem. j. de pe. di. i. §. his auctoribus. et hoc. h. concedit. alii dicunt quod tenetur adimplere quod promisit. et quod iniunctum est ei in penitentia nisi abbas dispenset secum. xxviij. q. ij. c. nullum. b ¶ Si forte si non ponitur dubitatiue. imo non est assertionis . i. eque penit[us]. simile de pe. di. i. quobrem.

c ¶ Et grauius. visum enim fuit maioris pene conuersari inter homines et hominum carere suffragiis quam peccati ab hominibus solatium hominum non sentire. C. de apo. hi. qui. d ¶ Siceram. per siceram intellige omnem potum qui inebriat. vt. xxxv. di. in palea vinolentum. e ¶ Carnem. sed nunquid oua cum ouum sit caro liquida vel lac. cum lac non sit nisi sanguis colore mutato. dicimus quod non et hoc vult lira illa que sequitur in pane et aqua. sed tamen potest intelligi quod hoc debeat facere in certis diebus vel legitimis feriis. Sed nunquid de lardo vtetur nunquid noie carnis est prohibitum. vr quod non. ar. lxxxij. di. presbyteri. ibi. n. saginem permittit quam oua permittunt. f ¶ Nunquam cingere. nisi consilio episcopi pro iusticia defendenda. et est si. j. de pe. di. v. falsas. g ¶ Litigare. hoc loco dicit quia apud secularre tribunal non debet suam querimoniam disceptando proponere quisque publice penitens sed ecclesiasticum iudicium debet adire. s. xi. q. i. aliud supple quod hoc nisi in propria causa coram ecclesiasticis. h ¶ Nunquam ducere. si tamen duxerit tenet matrimonium. ar. s. e. quicumque. Alii dicunt contra. vt no. j. e. §. de penitentibus. i ¶ Nunquam laueris. nisi de necessitate. de conse. di. iij. peruenit.

k ¶ Existimes ergo videtur quod magis peccat qui vxorem interficit quam qui matrem. quia maior penitentia imponitur hic vxoricide quam matricide in illo. c. latorem quod est j. ea. q. et sic maius est crimen. ar. xxiiij. q. i. non afferamus. quod concedit. h. nam dicit quod magis peccat qui se ipsum interficit quam alium. xxij. q. v. si non licet. vnde magis peccat qui precepto corporis interficit quam qui matrem probat hoc etiam per illam auctoritatem. propter hoc relinquet homo patrem et matrem et adherebit vxori sue. extra de biga. debitum. alii dicunt quod magis peccat qui matrem interficit quam qui vxorem. sed quia homines proniores sunt ad interficiendum vxores. ideo ob hoc magis puniuntur. vt sic retrahantur a tali facinore. vnde non valet argumentatio. grauius puniuntur quam grauius peccant. et est simile in fornicatione notoria. licet enim multa crimina sint grauiora. tamen quia facilius delinquunt in hoc crimine quam in aliis. ideo durior pena eis statuitur. ar. xxxij. di. §. verum. l ¶ Venialiter. ar. quod ecclesia potest corpus et sanguinem domini quibusdam etiam in fine prohibere. ar. xxvij. q. i. impudicas. ar. di. l. penitentes contra. s. xxvi. q. vi. de his. contra. s. ij. q. iij. si quis episcopum aut presbyterum. s. xiij. q. vi. quantum est. nisi secundum precepta canonum ad hoc dic quod quicumque illud quod de iure communi competit

dicit̃ ɔcedi respectu mĩe ꝛ pietatis.arg.ẽ.xi.q.iij.qm̃.ff.de vsufru.si ex̃neo.ꝛ i ceteris.c.hic sigñis.naz vniuerse vie dñi mĩa ꝛ ṽitas.
a Sanguis.i peccatũ vñ illo sanguis sanguinẽ tetigit.i.peccatũ.xliij.di.ephesijs.

P Lacuit.licentiã.i.impunitatez sic.xlv.di.qui sincera. i Potestatez.nẽm si eam etiã male ꝓbei auerit.nisi p cãs a lege expressas punit in pecunia.q2 dabit ei tertiam partẽ donationis quã dedit ꝑpter nup.vt in auc.vt liceat matri ꝛ auie [illegible]

b Alieni. ar.ꝙ nõ ipu/tatur prelato subditoꝝ malicia ex q̃ p eũ nõ stat q̃ minus corrigantur. ar.vij.q.i.§.cũ aũt.ẽ.di.xliij.ephesijs.ẽ.xlvij.di.c.vlti.

c Si quod verius. nõ licet.nam dicit lex ꝙ vnum delictuz ꝑpter aliud delictũ nõ minuit penam. vt.ff.de pnaꝛ delic.l.ij.ꝛ ẽ ar.ꝙ in delictis cõpensatio ñ admittitur.arg.xiiij.distin.c.i.

d Nõ licet.s.occidẽ vxorem suaz.

d Nõ licet.s.aliam ducere ea viuente.

e Adulterijz.sic ergo ꝑmitti min⁹ malũ.vt euitetur mai⁹.ẽ.xxvi.q.ij.hic g ẽ.xxij.q.i.c.vlti.ẽ.distin.lxxxij.ꝓsbi.ẽ.pxi q.vij.gd ꝑ.sol.grauı⁹ ẽ homicidiũ

mus de imẽsa dei clementia remissionẽ habituruz te tuoꝝ peccatoꝝ.ꝛ ꝑm dictum iusti boniꝙ pastoris resoluet te sancta ecclesia ab hoc vinculo peccati in terris: vt per ipsius grãm qui eam suo sanguine acq̃sivit: solut⁹ sis in celis: sin aũt aliter feceris: ꝛ sancte matris ecclesie tam salubrem admonitionẽ despexeris: ipse tibi sis iudex: ꝛ in laqueo diaboli quo irretit⁹ teneris ꝑmanebis: et sanguis[a] tu⁹ sup caput tuũ nos alieni[b] a cõsortio tuo pro alioꝝ fideliũ salute deo opitulante omni sollicitudine nitimur desudare: et dñi misericordiã attentius quotidie implorare. I tẽ aug.de adulterinis cõiugijs li.ij. Poti⁹ vxore viuẽte aliã ducat qs ꝙ humanũ sanguinem fundat.

S I qd̃ veri⁹[c] dicit̃: nõ licet homini christiano adulterã cõiugem occidere sed tm̃ dimittere. qs enim est tam demens qui dicat ei fac qd̃ non licet[d]: vt liceat tibi qd̃ non licet: cum enim vtrunꝙ ꝑm legem christi illicitum sit siue adulteram occidere siue adulteram ducere ea viuente: ab vtroꝙ est abstinenduz non illicitum pro illicito faciendũ. si eniz facturus est qd̃ nõ licet iam faciat adulterium[e] ꝛ non faciat homicidiuz vt viuẽte vxore sua alteraz ducat: ꝛ nõ humanũ sanguinem fundat quod si est vtrunꝙ nefarũ: non debet alteruz per alteruz perpetrare: sed vtrunꝙ vitare. I n ꝑmis sis[f] auctoritatibus quiꝙ ꝓhibentur adulteras coniuges suas occidere sz permittitur post.vij.an.penitentiaz eis illas dimittere si aũt illas interfecerint iubentur sine spe cõiugij ꝑpetuo manere nisi forte ꝓpter lapsum iuuenilis incõtinẽtie ad matrimonia ɔtrahenda eis misericordia impendatur[g]. C Lericis autem conceditur si vxores eoꝝ peccauerint: sine mortis acerbitate habere eas i custodia ꝛ ad ieiunia eas cogere: nõ tamẽ vsꝙ ad necẽ affligẽ. V ñ in tol.ɔcil.i. legit. Clerici si vxores eoꝝ peccauerint ꝑter necẽ eas domi custodiant: ꝛ ad [illegible] cogãt.

P Lacuit vt si [illegible] quorũcũꝙ clericoꝝ vxores peccauerint: ne forte licentiã[h] peccandi plus habeant accipiant mariti earum hanc potestatẽ[i] preter necem custodiẽdi ꝛ li[illegible]

§.ñ qs aũt.si autẽ nõ dedit dona.ꝑpter nup.punit in q̃rta pte toti⁹ sue subẽ si ei⁹ substãtia non excedit.ccc.aureos.si excedit dabit.c.aureos.C.de repu.l.vl. Itẽ ñ dico ꝙ ipse met debeant eis pnias iniungere.sz cõpellent vt accipiãt ab alijs sed nũqd lai cus idẽ põt ĩ vxore sua.dico ꝙ nõ quia nõ inuenio expressum castigare tñ põt cã; vt notaui ẽ.vij.q.i.sicut alteri⁹. Sed quare dic ꝙ pauperes clerici seruant sibi dic ꝙ respondet taci te obiectioni .q.d.ꝛ si mulieres ligare non possunt eis fuire.pauperes clerici qui non possunt alios seruientes hẽre seruiãt sibi inuicez mutuo.

ꝙ adulteriũ.sed ibi ꝑponas grauius.i generalius.l.di.q2 tua.vel tui[illegible] sus rõne inquinationis.xxxij.q.i.in ɔiugio.ꝛ nõ est ɔsiliuz vel preceptum quod hic dicitur.sed est compatiua ꝑmissio.que nõ excusat a peccato.
f In ꝑmissio.sic itellige.xxxi.q.i.hac rõe.
g Impendatur.ẽ.c.interfectores.

Itẽ ꝑz.h.nõ poterũt illas recõciliare sibi nisi nollẽt ꝑmoueri.ar.xxxiij.di.si cui⁹.alij autẽ dicũt illuz nõ impedir i cuius vxor cognoscit ab alio.si ipse nõ ɔsentiat ei⁹ adulterio.vnde bene possunt eas recõciliare.etiã quo ad carnis cõmerciũ.nec eis in aliq̃ ꝑiudicat.qd̃ tñ intelligas ꝑm qd̃ dixi.ẽ.xxxiij.di.si cuius

a ¶ Ita. vt inulcē. ar. xij. q. i. dilectissimi. ar. xj. q. i. sicut enī3. arg. di. xc. precipimus.
b Si seruitia. i. seruiētes. c ¶ Nō cibos. ⁊ est h̄ ppter enormitatē delicti. tñ ipa3 excōicatā nō o3 vitare. xj. q. iij. qm̄ multos. qđ forte falsiu3 est.

d Hoc ipm̄ pcepit. i pmisit p⁹. vij annos. s̄. dis. lxxxij. pīb ter 9tra. sed varietas canonum est i penis infligendis. ⁊ penitētie sunt arbitrarie. vt. xxvj q. vij. tempa. ⁊ in his minor penitētia est amplectāda. ff. d arbi. diem pferre. §. si plu es. ⁊ l. nō distigue mus. in prin. ⁊ di. i. eos ꝓo e ¶ Nam legitur. h̄ olim peccatū mur muratiōis ñ mulctaretur morte. hodie tamen repellit. vt dicit. h. a pmotione. Nō. ar. xc. di. alienus. quia nec oīa nec sola ⁊c̄. vt notaui liiij. dis. multos. Hic infe ritur vna ratio quare se. ptēnis penitentia imponatur. q: maria ⁊c̄. theologi aliī assignāt vt sicut ppter peccatum septiformis spūssancti gratiam amisit ita p pnia3 septēnē eam recuperet. f ¶ Cuius antiquior. s. ī. i. dis. dño sancto. i s. vbi de hoc dixi. g Usurpatū. i. vsu hitū. h Ut maior. s. xxij. q. i. pdicādū

gandi i domo sua ad ieiunia salutaria non mortifera eas cogentes: ita vt inuicem[a] sibi clerici paupes auxiliu3 ferant si seruitia[b] non habeant cum vxorib⁹ autē ipsis que peccauerāt non cibos[c] sumāt: nisi forte ad timorem dñi acta penitentia reuertant. Nunc autem queritur: quare sacris canonibus sit institutum: vt post. vij. an. penitētes in pristinum statu3 reuocēt. De his ita scribit isidorus ad masonē epm.

Quare sit 9stitutū post. vij. annos in pristinum statu3 penitentes redire.

Hocipsum q canonū censura: post. vij. ānos penitētie remanere in pristinum statu3 precepit[d] ⁊c̄. vt in tractatu ordinandorum de lapsis: non electione ppria arbitrij sancti patres sed potius ex sententia diuini iudicij sanxerūt. ¶ Na3 legitur[e] q maria soror aaron pphetissa du3 detractiōis aduersus moysen incurrisset delictu3. illico stigmate lepre pcussa ē. cunc̄ peteret moyses vt emūdaret: pcepit ea3 dñs extra castra septem diebus egredi: ⁊ post emūdationē rursus eam in castra admitti. maria ḡ soror aaron caro itelligit sacerdotis: q̄ dum supbie dedita sordidissimis cogitationū maculatur cōtagijs extra castra septe3 diebus: hoc est extra collegiu3 ecclesie septem annis piciatur: vt post emundationē viciorū loci vel pristine dignitatis recipiat meritū et post pauca. In fine autem epistole hoc adijciendū putaui vt quotiēscūq3 in gestis conciliox discors sententia inuenitur: illius sentētia magis teneat: cuius antiquior[f] ⁊ potior extat auctoritas. Hoc aūt q̄q̄ de sacerdotibus videatur specialiter dictu3: general'r tamen de omnib⁹ penitentib⁹ op3 itelligi. ad imitationē nāq3 illius dñice sentētie dauid de adulterio ⁊ hoicidio re pbēsus vni⁹ hebdomade ieiuniū in satisfactiōe admissi sceleris deo legit obtulisse. ¶ Hinc etiā ecclesiastica 9suetudine ē vsurpatū[g]: vt maiox[h] criminū pnia. vij. ānox spacio 9cludat: nisi vl' officij excellentia[i] l' criminū magnitudo vulgarē 9suetudinē excedēs veluti dū 9 nām hūane societatꝫ parētib⁹ vel liberis vl' alijs eiusmodi psonis ipudice adherem⁹ vel dū relicto naturali vsu cōtra natura3 more sodomitico fornicamur: vl' vsq3 ad coitu3 brutox aialiū plabimur pmissu3 spaciū trāscēdē cogat. De penitētib⁹[k] q3 q̄rit an eis gnāl'r p⁹

i ¶ Excellentia. vt. s. lxxxij. distin. pīb yter. ⁊ xxvij. q. i. deuotam. s̄. xxxiij. q. i. siqui dederit. tamen omnia ista sunt in arbitrio sacerdotis. xxvj. q. vij. tpa. vnde canones non ponūt mensuram penitentie. sed omnia hec arbitrio sacerdotis relinquūtur vt de pe. di. i. mēsurā. k ¶ De penitentibus. h monet magister q̄nda3 incidentē3 que stionem. an post solēnem penitentiam possit 9trahē matrimoniū ⁊ tres sūt opiniones de solēniter penitentibus. quidam dicūt q nullus solēniter penitens pōt 9trahere nisi ex dispēsatiōe. j. e. antiqui. q: itelligit vouisse ⁊ sic intelligunt. c. j. e. de his penitens enī3 semp viuit sub regula eccle. vt de pe. di. v. 9sis. h. ꝓo dicit q gsibet penitens pōt 9hē nisi in trib⁹ casibus puta pro vxoricidio. vel nisi i iūctū h̄ sit ei noie pnie vl' praptu spōse alteri⁹ vl' pro icestu. adhuc tñ excipit adolescētes g vdicit d iure cōi pnt 9hē. ideo aūt i trib⁹ his casib⁹ phibet. q: i his 9tra minat mrimoniū. alij tñ ponūt vj. cas⁹ i gb⁹ p⁹ solēnē pnia3 nō h̄ 9hē. Un⁹ ē p icestu vt xxxij. q. vij. siqs viduā. itē p vxoricidio. s̄. e. ite

fectores. Item pro raptu sponse alteri⁹. xxvij. q. ij. statutu3. nec ↄtradicit. xxxvj. q. ij. tria. na3 ibi illa nō erat sponsa. Item pro cōcubitu cū moniali. xxvij. q. i. vt lex. Ite3 pro homicidio p̄sbyteri. vt ex̄ de pe. ⁊ re. qui p̄sbyteru3. Itē p̄ eo q dolose suscepit filiu3 de sacro fonte. xxx. q. i. de eo. et dicunt qda3 q̄ si isti ↄtrahant nō tenet mt̄imonium. ar. s̄. e. interfectores si tales tn̄ sint q nō possunt ↄtinere. de licentia episcopi possūt cōtrahere ⁊ cōsensus epi facit mt̄imonium taliu3 tenere. vt. j. e. c. vlti. alij dicūt mt̄imoniū talium tenere. licet p̄hibeātur ↄtrahi. nisi apponatur in cōstitutiōe q̄ si ↄtrxerint. sepent q̄ credo verū ad h̄ facit ex̄ de p̄ben. dilecto.

a De his. h̄ c. potest intelligi d̄ penitēte solēniter p̄ aliquo p̄dictoꝝ criminū. ⁊ tunc dic improfessam. i. ↄtinentiam male p̄fessam. i. non seruata3 ⁊ q̄ postea dic̄ nō habent suffugium penitēdi. verum est q̄ solēnis penitētia nō iteratur. l. di. §. pōst. licet gra. innuat ↄtrariu3. j. de pe. di. iij. §. ex p̄sona. pōt etia3 h̄. c. intelligi de his qui votū emiserūt ⁊ post ↄtraxerunt nec tenuit mt̄imoniu3. ⁊ tūc dicit improfessam. i. male p̄fessam. ⁊ dic q̄ nō h̄nt suffugiū penitēdi. i. ↄtra p̄fessionē suā veniēdi. oia alia plana sunt. b ¶ Et militie. h̄ nūquid ita generalr veru3 est. q̄ solēniter penitens nō debeat redire ad cingulū militie. dicunt quidam hoc esse cōsily. ⁊ ita intelligunt de pe. di. v. falsas. h̄ alij intelligūt in eo casu tn̄ cum eis hoc iniungitur in pnia. alij dicūt istud tn̄ esse intelligēdu3 quando agit penitentiam solēnes pro crimine i militia commisso. ⁊ hoc inuit illud. c. falsas.

c ¶ Prodiderūt. s. lxxxij di. p̄posuisti. s̄. dist. xxviij. s̄. priusq̄. C. de epis. audien. nemo.

d ¶ Iungātur. de pe. di. v. si q vero.

e ¶ Et circa mulieres. ar. q̄ solēnis penitētia iniungit femis sicut viris. ar. l. di. penitētes. j. e. q. āliqui. ⁊. q. v. pnia3. ⁊ s̄. xxvij. q. i. de viginibus. ⁊. c. si quis sacro. j. e. c. i.

f ¶ Sed q̄ ↄhere. qn tum ad hoc vt vtatur matrimonio ia3 ↄcto non est p̄missio. licet forte ita itellexerit grattan⁹. lo.

penitentiā pactā ↄiugia cōcedant. generaliter eni3 canonica aucte p̄hibent penitētes ad seculare3 militiam redire vł mt̄imonia ↄtrahere. Unde Syricius papa. **Penitētes mt̄imonia ↄtrahere p̄hibentur.**

De his[a] ꝟo nō ↄgrue dilectio tua sedē apostolica3 credidit ↄsulendā: qui acta penitentia tanq̄ canes ⁊ sues ad vomitus p̄stinos ⁊ volutabra redeūtes ⁊ militie[b] cingulum et lubricas voluptates ⁊ noua ↄiugia ⁊ inhibitos denuo appetiuere ↄcubitus: quoꝝ improfessam ↄtinētiam generati post absolutionem filij p̄diderūt[c]: de qbus q̄ iam suffugiū nō habēt penitendi: id duximus decernendu3 vt sola intra ecclesia3 fidelib⁹ oratione iungant[d] sacris mysterioꝝ celebritatib⁹: q̄uis nō mereant: intersint a dominice aūt mense ↄuiuio segregent: vt hac saltez districtione correcti: ⁊ ipsi in se sua errata castigēt ⁊ alijs exemplū tribuāt: quaten⁹ ab obscenis cupiditatibus retrahant: qb⁹ tn̄ quoniā carnali fragilitate cecide runt: viatico munere cu3 ad dn̄m ceperint p̄ficisci: per cōmunionis gratiam volum⁹ subueniri: quā formam ⁊ circa mulieres[e] q̄ se post penitentia3 talibus pollutionibus deuinxerūt esse seruanda3 censemus.

Sed q̄ timore soluēdi cōiugij nōnulli ad pniam accedere differunt: vel p̄pter lapsum adolescētie quem formidant penitētie remedium suscipe negligunt: iō aucte canonica p̄mittitur eis: vel ↄcta mt̄imonia retinef vł alia ↄhere[f]. Unde leo papa galerio epo tripolitano scribit. **Ex indulgētia coniugia post penitentiam legitimā nō negent.**

Audiuim⁹s a qbusdā q̄ in vestris diocesibus ac finibus christianorum cet⁹ leui occasione se subtrahūt pnie iugo dicētes: q̄ si pnia3 agim⁹ coniugij debemus relinquere copulam. in quo errant: ⁊ de veritatis calle discedūt: q̄ pro oib⁹ illicitis pniam vnusq̄sq̄ christi nominis cultor sustinere ac pagere summope debet. dicēte dn̄o. Pniam agite: appropinquabit eni3 regnu3 celoꝝ: ↄiugiū ꝟo legitimu3 nulli orthodoxoꝝ pnia3 sustinēti soluere l3. ⁊ infra: sacris eos vos expedit eloquijs edocere: vt ab erroris eripiant caligine: ⁊ licitij copulationib⁹ iuncti de oib⁹ illicitis penitentiā agere p̄curent. Item leo pa. iiij. **Propter lapsu3 iuuenilis incōtinentie nō negentur penitētibus licita ↄiugia.**

Audiuimus. si hoc. c. intelligas de p̄uata q penitētia planum est. si de publica tūc loquitur de matrimonio iam contracto.

In adolescetia constitutus. hoc.c. dupliciter potest itelligi. primo de eo soluto qui egit solenem penitentiaz pro aliquo dictoruz criminuz post ptrahit. et sm hoc facit grego. mentionez de hoc.s.c.iterfectores nec fit mentio de hoc.j. c.antiqui.sed de alia constitutione leonis quã nõ habemus cũ illud antiqui de coniuncto i matrimonio intelligat q tale quid cõmisit ppter qd egit solenem penitentiaz p aliquo predictoruz criminum de q ibi dicitur. q ds vxore sua quousqs possit seruare cõtinentiaz vel potest intelligi de iam cõiuncto z sm hoc fit d hoc mentio.j.c.antiqui.sed de q fit mentio.s.c.interfectores.iteruz nescimus. Secundus casus repugnat illi litere copulã vxoris elegerit sed expone.i.exegerit carnalem debitum. posset tamen intelligi illud c.antiqui. z illud interfectores. q facerent ambo mentionẽ de ho: in adolescetia ita.s. q illud antiqui itelligatur de cõiungẽda z sm hoc littera posita in.c.antiqui.ita debet exponi.cõiugatus.i. cõiungẽdus redeat ad pristinũ cõiugium.i. ptrahat cõiugiuz qd ante ptrahere potuisset iure si nõ peccasset.sz nũc ex dispẽsatiõe lo.

a ¶ In adolescetia.ar. q rõne etatis facilius dispẽsatur.i.di.penitẽtes.xxxv.q.vj.si duo.

b ¶ Mortis.tum volebat esse in libello.nõ intellige pro infirmitate.ar.xxvj.q.vij.c.i.

c ¶ Penitentiaz.i.nõ expleant.vij.an.computato pmo ex quo penitẽs incipit agere penitentiam. et ¶ Penitentiaz.ar. ptra.s.i.di. penitẽtes.ibi eniz dicit q solẽnis penitentia nõ de facili iuuenibus imponenda est.nõ est ptra qz illud bene concedo. f ¶ Regulam. finis huius.c.facit pro his qui dicunt q nec etiam iuuenis ptrahere potest.s.c.interfectores.h.vero lauren.et.M. qui dicunt q iuuenis d iure cõi potest ptrahere. exponũt litteram non regulam constituimus.i. nõ dicimus aliquid q erat ius cõmune ante hoc imo cõtra ius cõmune. qz de iure cõmuni nec adolescẽs poterat ptrahere ante hoc. e ¶ Estimamus cõstituẽdo.s.qd modo tolerabilius est qz eius ptrarium cõstituendo tñ ius cõmune.

In adolescetia pstitutus[a] si vrgẽte aut metu mortis[b] aut captiuitatis periculo pniam[c] gesserit: z postea timens lapsuz incõtinẽtie iuuenilis copulã vxoris elegerit: ne crimen fornicationis incurreret: rem videt fecisse venialez: si pter piugẽ nullã oio cognouerit: quo tñ regulaz[d] nõ pstituim[9]: sz qd sit tolerabili[9] estimam[9][e]. Item nicolaus papa radulpho episcopo sancte ecclesie argẽtee rhetẽsis. Hec pnia est imponẽda ei: qui nrez occidit.

Latorem presentiũ nrĩcidã eẽ cognouim[9]: cui pcipim[9] vt sub pnie iugo permaneat: ita vt per annum integruz ecclesiaz nõ ingrediatur: sed ante fores basilice stãs orans z deprecans deum pseueret qlr tãto eripiatur piaculo. completo v̇o anni circulo introeũdi in ecclesiam licentiam habeat. tñ inter audiẽtes stet: sz nõ/duz cõicet: completis aũt trium annoz circulis sacre cõmunionis ei gratia concedat. oblationes vero nõ offerat: nisi prius[f] aliorum.vij.annoz curricula expleantur. ¶ His autez oibus annis atqz tempori bus carnez nõ manducet: nec vinuz bibere psumat: exceptis festiuis dieb[9] atqz dñicis z a pascha vsqz ad pentecosten z quocũqz ire voluerit nullo vehiculo deducatur: sed pedibus proficiscat: arma[g] non sumat nisi cõtra paganos. Jeiunet autez tribus diebus p hebdomadã vsqz ad vesperam[h]. a propria ac legitia cõiuge nõ separetur. ne in fornicationis voraginem corruat. qd ne fiat optam[9] si autẽ ante annoz trium cursum finis vite illius appropinquauerit. corpis et sanguinis dñi nr̃i pticeps fiat. finaũt vt supra statuimus: efficiatur tamen si illius cõuersionez[i] z lachrymas

f ¶ Latores. f oblationes.nisi pus argu. concesso maiori inhiberi min[9]. argu.i.distin. c. placuit. ar. xvij.q.iiij.miror.et extra d torneã.c.i.ar. ptra.xxv.dis. illud. z qui indign[9] est minore z maiori.ff.de sena.qui indign[9]. z cui interdicit pomeriuz ciuitatis z ipsa ciuitas.ff.d seruis expor.cui.

g ¶ Arma.amittit ergo feudum cum dñm iuuare nõ possit z sibi hoc imputet qz ex culpa sua hoc damnũ incurrit.xv.q.i.sane.arg. xvij.q.iiij.vxor.ff.de re.iur. q si qs ex culpa. z hoc est vex nisi tale sit feudũ in quo p aliũ seruire possit.tũc eniz seruiat p substitutũ.C. de epis.z cle.quisqs.xciiij.distin.valde.

h ¶ Ad vesperam.i.de cõse.di.i.solent.

i ¶ Cõuersionẽ.pot ergo eps causa cognita relaxare de pnia quã papa imposuit ea rõne z clericus de ea quaz eps imponit.sed dic q papa licẽtiã dedit de h. Itez nũqd ille cui papa pniaz iposuit.pot ingredi monasterium.sic ar.s.c.admonere.z de pe.di.v.si q.

marum fontem in omnibus viderit floridis actionibus et optimis operibus pullulare: humanius circa eum sollicitudo peruigil appareat: mitiusque in omnibus demonstretur. Item

Post dignam penitentiam adolescentibus permittuntur licita coniugia.

Si quis cum duabus sororibus fuerit fornicatus: aut cum his personis de quibus sancta scriptura prohibet si dignam egerit penitentiam[a]: et castitatis nō valuerit cōtinentiam sustinere: licet ei legitimam in cōiugio vxorem[b] accipere similiter et mulier que tali fuerit scelere lapsa: vt fornicationis non perducatur ad chaos. Sed hoc de laicis viris ac mulieribus solūmodo statuimus. Item

Puniatur qui hec crimina cōmittit: non tamen legitimā dimittit vxorem.

Si quis cum matre sua fornicatus fuerit spūali: anathematis vt scitis percutitur[c] ictibus. similiter[d] autem et illū percutere promulgamus qui cū ea quam de sacro fonte baptismatis susceperit: aut cum illa quā ante episcopum tenuerit cū sacro chrismate fuerit vncta fornicationis perpetrauerit scelus legitimam tamen si habuit non dimittat vxorem. Quos enim[e] deus coniunxit: iudex sua auctoritate separare non debet. Sed Isidorus hoc aliter[f] intelligat dicens.

Non homo separet: quos pena condemnat.

Quos deus cōiūxit homo nō separet. quere quomodo: subaudi violenter sine lege absque ratione[g] quos deus cōiunxit homo non separet. nō enim homo separat[h] quos pena cōdēnat: quos reatus accusat quos maleficium coartat. Uerum hoc pro his dictum intelligitur: quos iudices seculi pro suis sceleribus legum seueritate percellunt: quos vel morte puniunt vel deportari iubent. Item ex concil. tole. viij. De eodē.

Antiqui[i] et sanctissimi leonis pape ē sententia[k]: vt his qui in etatis adolescētia positus dum mortis formidat occasum: si peruenerit ad penitentie remedium si cōiugatus forte fuerit incōtinēs: ne post ea adulterij lapsum incurrat: redeat ad cōiugiū pristinum quousque possit adipisci temporis maturitate cōtinētie statum: qd nos vt de viris et ita de feminis equo modo censemus nō quidem hoc gn̄alr[l] et canonice est preceptum sed cōstat vobis pro humana fragilitate indultum[m] ea dūtaxat rōne: vt si is qui penitētie nō est legibus deditus antea ab hac vita discesserit

a Si quis.pniam. hec est opinio quorundam φ quilibet incestus nisi in adolescente impedit mrīmonium. xxxiij.q.ij.c.pe. pōt tñ episcopus dare licentiam incestuoso vt ɔtrahat dispēsatiue als ɔtrahēdo nihil agit verū tamē videat episcopus cū quo dispēset. qr cum eo tm̄ debet dispensare qui cōtinere non pōt sed qualiter hoc cōstabit epo. per famā vicinorum. ex quo clici vl' vo. significauit. b Uxorem. s. xxvij.q.ij.q dormierit. ℞ s. xxi.q. vij. ɔcubuisti. ℞ solu. hic ignorans ibi sciēs fuit. vel hic loquitur de illis quorum neutra fuit vxor vel sponsa. ℞ sed hec solu. reprobatur p illud.j. xxxv. q.iij. si qs cū matre qr illd de simplici fornicatione intelligitur. qd patet. xxxiiij. q.ij.§. de simplici vel h de dispēsatiōe ecclesie vel lenitate mie. ibi de rigore. c Si quis. pcutit. nisi admonitus peniteret xi.q.iij.certū. d Similiter.s.xxx.q.i. ois.ar.l.disti. ponderet. e Quos enim gratianus nō intelligēs.c.sequens deceptus est arg. illius.c.xxxiiij.q.ij.si quis.necessitate.C.de repu.l.i.subuertit.hoc.c.et.§.sequentē. ac si esset alia causa pter fornicationem.ppter quā quis ab vxore valeat separari vt deportatio. f Hoc aliter nō est verum φ aliter. sz hoc dicit vt iducat sequēs c. Quos deus. absque rōne per hoc.c. solue g generale illd xxxi.q.i.qd si dormierit. et y.q.v.consuluisti. h Nō enim hō separat. sed lex. ffe. xxiij. mat. 19. mat. 10. q.v. si homicidium immo et per maleficium corpus vl' ri efficit principis. arg. ff. de capi. di. p totum. i Antiqui. si intelligas. hoc .c. de mrīmonio ɔtracto. tunc est hic argu. pro illis q dicunt φ solēnit penitēs intelligit vouere si itelligas de mrīmōio ɔhendo tunc expone redeat ad pristinum ɔiugium.l. qd ɔrit post penitētiā a qp suggestiones aliquorum recesserat. Itē hēs h φ qnque dispēsatur i vno mrīmonio sz tñ in scdo. sic tñ in scdo. vt xij. disti. nos ɔsuetudines. k Sententia.l.questio. sed vbi sit dl xl.s. in adolescentia. l Generaliter.l.non φ hoc ante esset ius cōmune. prout dixi in.c. in adolescētia. m Indultum.a leone papa.

a ¶ Unus eorum penitens. b ¶ Superstiti .i. penitenti. c ¶ Transire. ar. quod sublato impedimento id debet fieri quod eo impediebatur ne fieret. d ¶ Absolutionem .i. pniam. per quam habet absolutionem .i. quia non peccauerit. e ¶ Ita videlicet in adolescētibus. f ¶ Ordinatio. nō quod ordinatio ista attēdit circa hoc vtrū adolescētibus debeat indici pnia solēnis. nō vtrū debeant cōtinere quia de iure cōi pñt. vt .s. e. in adolescentia.

Questio .iij.

g. His breuiter aliquantulū. quia formauit quasdam inciden tes questiones et soluit.

Quod ex cōsensu ad cōtinētiam vnus eorum[a] fuerit regressus: superstiti[b] nō licet denuo transire[c] ad vxoris amplexus. si autem illius vita superstes extiterit qui non acceperit absolutionē[d] penitentie nubat: si se cōtinere nō pōt: et alterius cōsortio fruatur vxoris. quod in vtroque sexu pari modo a nobis manifestum est esse decretum: ita videlicet[e] vt in his omnibus sacerdotis expectetur ordinatio[f]: vt iuxta quod etatem aptam prospexerit penitētie absolutiōis tribuat legem. Questio .iiij.

His breuiter decursis in quibus extra negocij finē aliquantulū[g] euagati sumus ad proposite cause tertiam questionem pertractandam qua queritur.

Distinctio .i.

Utrum[h] sola cordis contritione et secreta[i] satisfactione absque oris confessione quisque possit deo satisfacere: redeamus. Sunt enim[k] qui dicunt quemlibet criminis veniam sine confessione ecclesie et sacerdotali iudicio posse promereri. Iuxta illud ambrosij super lucā.

cata eē dimissa. sicut exterior satisfactō est signū cordis cōtritiōis gr̄a enim pcedit cōtritionē et ar. .j. e. nō pōt quis. cōtritio remissionem. vñ remissio ē attribuenda gr̄e que ē cā cause. Alij dicunt peccata per cōtritionē dimitti quantum ad culpā non ad penam. vt in glo. vtique que statim sequitur. Tertij dicūt

h Utrum. quia mētionem fecerat gratian⁹ de pnia .s. e. q. ij. admonere. ideo hic tractat de ea. Uel ita cum mr̄imoniū sit pncipaliter sacramētū laicorum. licet in minoribus ordinibus licite cōtrahatur. quia tamen laicis solēnis pnia debet imponi. vt .l. di. confirmandū. ideo hic tractatum inserit de ea tractatui matrimonij. cum et ipsa sit sacramētū. nam in ve. testa. incipit etiam ab adam. vt .j. c. serpēs. Uidendū est ergo quid sit ipsa. et vñ dicatur. et que sit satisfactio. que attendantur in ea que sunt necessaria. et de modo agendi in isto tractatu. Et quid ipsa sit habes .j. dist. iij. penitētia. Dicitur enim pnia a penitendo .j. e. di. i. tres sunt actus. et .j. di. iij. in tantum. Quid sit satisfactio habes .j. distin. iij. satisfactio. Attendunt autem in ea septem videlicet psona .s. xli. di. nō cogant. Causa. vt. xxiij. q. v. excōicatorum. Item locus. tempus. qualitas. et quātitas .j. e. di. v. cōsideret. Itē euentus. vt. xv. q. i. illa. In penitentia tria sunt necessaria .s. cordis cōtritio. oris cōfessio. et opis satisfactio. .j. di. iij. perfecta. Sed tamen cum facultas nō suppetit. sufficit cordis cōtritio. ar. xlv. distin. due. Modus agendi talis est. In prima dist. tractatur an sola cordis contritio deleat peccata. vel cōfessio post cōtritionem. Baz. dixit quod sola cordis cōtritio nō deleat peccatū. vbi copia sacerdotis habeatur. ar. .j. e. c. vl. et in hoc videt gratian⁹ declinare inducēdo .c. illud. licet in pcedenti .§. dicat hoc esse lectoris arbitrio relinquendū. Sed quicquid dicat baz. dic quod nec cordis cōtritione nec oris cōfessione peccata dimittunt. sed tm̄ gratia dei. de cōse. di. iiij. nemo tollit. sed ipsa cordis cōtritio signū est peccōditionalem fieri remissionem per cordis cōtritionem. In secūda di. tractat an charitas semel habita possit amitti. In tertia. an penitentia reiterari possit. In quarta. an peccata semel dimissa redeant. In quinta quis modus debeat obseruari in imponenda ea et accipienda. In sexta. cui quis debeat cōfiteri. In septima. an penitentia timore mortis accepta sit fructuosa. Ideo autem in .vij. distin. hūc tractatum diuisit quia septēnarius nūerus pfectus est. ar. xxxij. q. i. nuptie. i ¶ Secreta vtique sola cordis cōtritiōe delet pctm̄ .j. e. peccatū. et .j. eo. magna. sed pena debet. vt .l. dis. catū. et .j. eo. magna. sed pena debet. vt .l. dis. si quis pposter a. et hoc verū est si cōfessio nō cōtēnatur. cum adhiberi pōt. alis primū peccatū imputat. .j. e. di. agite. imo cōtritus non est si cōfiteri cōtēnit. vt. xxxij. q. i. c. vlti. de cōsecra. di. iiij. nō dubito. k ¶ Sūt enim. Alij aūt negant. dicūt enim quod sicut tribus modis deū offēdim⁹. corde. ore. et ope. ita trib⁹ mōis ei satisfaciēdū ē. .j. di. iij. pfecta. vñ dicūt tria hoc esse necia. cordis cōtritionē. oris cōfessionem. et opis satisfactionē. Auctores aūt quod dicūt pctm̄ dimitti sola cordis cōtritiōe. asserūt ipi itelligēdas eē cū articul⁹ necitat⁹ excludit oris cōfessionē .s. cū aliquis cōterit et mōrte pueniē vl aliquo alio iusto ipedimēto hoc facē ipedit. Alij dicūt int quos ē. p. mādūcator cōditionalē fieri remissionē p cordis cōtritōem. .j. di. iij. ide caue dō. h. dic sola cordis cōtritōe pctm̄ dimitti addito cuilibz .j. e. magna. Si vo cōterit et pposit ab alijs abstiē et

illud ɔfiteri ⁊ de illo satisfacere ſm iudicium ecclesie. ⁊ si nunq̄ sequit oris ɔfessio vel operis satisfactio peccatū tn̄ iam dimissuȝ non redit sed peccat mortalr. si potest iuxta precептum ecclesie ɔfiteri ⁊ opere satisfacere ⁊ nō satisfaciat. ar. j. de ɔse. dist. iiij. non dubito. Auctoritatesque dicūt sine cōfessione ⁊ opis satisfactiōe peccatū non dimitti. intelliguntur de interiori confessione q̄ est recognitio pec cati vel ppositum confitendi vel gratia q̄ sic homo disponit vt recognoscat ⁊ velit cōfiteri si locus ⁊ tempus affuerit. ⁊ de interiori satisfactione que est interior dolor et amaritudo anime. de qua habes. j. dis. iij. satisfactio. ⁊ j e. §. his auctoritatib⁹. hic autem agitur de exteriori. q: ipsa necessaria ē si adhiberi potest. Sed ad qd cuȝ iam peccatū sit dimissum per cōtritioné preter cōfessionez. Sol. hec fit ad humilitatez ⁊ iusticiā exercēdā. j. dist. iij. pductior ⁊ vt satisfaciat ecclesie quaȝ lesit. ⁊ vt ipse ⁊ alij reddant cautiores. Si tamen subtiliter intueamur. gratie dei nō ɔtritioni est attribuēda remissio peccatoꝝ. vt dixi in prin. ⁊ notaui. j. e. §. dixi ɔfitebor. Et i pma pte allegat gratian⁹ vsq ad. §. alij eȝ.

Luc. 22.

Petr⁹ doluit et fleuit: q: errauit[a] vt hō. nō īuenio qd dixerit[b] scio q fleuit. lachrymas ei⁹ lego satisfactiōeȝ nō lego[d]. I tē ioānes chrysostomus.

Lachryme[e] lauāt delictum: quod[f] pudor ē confiteri[g]. I tē pphēta.

Ps. 50.

Sacrificiuȝ deo spirit⁹ cōtribulat⁹ cor ɔtritum[h] et humiliatum deus non despicies[i]. I tem.

Dixi confitebor[k] aduersum me iniusticiam meam a domino: ⁊ tu remisisti impietatem[l] peccati mei. Quod augustin⁹ exponens ait.

Magna pietas dei: vt ad solam promissionem[m] peccata dimiserit[n] nōdum pnūciat ore. ⁊ tn̄ deus iam audit in corde. q: ipȝ⁹ dicere q̄si q̄ddā pnūciare[p] ē. votū. n. p ope⁹

a Petrus. q: errauit. naȝ ideo q: homo facile corruit. j. distin iij. ille rex.

b Quid dixerit. ⁊ forte cōfessus est. vl̄ cui cōfiteret̄ cuȝ omnes a fide recessissent. vel forte tunc nō erat facta istitutio ɔfessionis. que modo est. aliaȝ rōneȝ assignat gratianus. j. e. §. his auctib⁹. c Satisfactioneȝ. exteriorē. al's ɔtra. ā. l. distin. vt cōstituent. d Nō lego. ⁊ ita itelligit omissuȝ qd nō inuenit expssuȝ. xxiiij. q. ij. legat. ff. de ver. ob. qcqd. ar. ā. de cōse. dis. iiij. qn̄ a hierosolymis. io. sȝ illud factū includit ipm omissuȝ. al's secus. h.

e Lachryme iteriores. i. in quo habet tantam erubescentiaȝ vt ad lachrymas veniat occulte etiam non coram sacerdote.

f Quod. i. q: j. e. queȝ penitet. q: pars est pnie erubescentia. vt ibi vel ad litteram.

g Cōfiteri. in publico cum sit occultum. vel q: cum pudore ⁊ verecundia confitetur quis. qd semper debet fieri. q: pars est pnie erubescentia. vt. j. e. quem penitet.

h Sacrificiū. ɔtritū. nō est ɔtrituȝ si ɔfiteri h ɔtēnit. xxij. q. i. c. vl. j. d ɔse. dis. iiij. non dubito. i Nō despicies. i. acceptabis sic sacrificiū. k Dixi ɔfitebor. venia. n. nō ɔcedit nisi pe nitēti. xxiij. q. ij. legatur. sicut iuramē tuȝ nō remittitur. nisi iurare volēti. ff. de iureiuran. remittit. nec et imputatur lȝ ɔtrariuȝ ac ciderit. ff. de ānu. le. l. me ula. arg. aliij. di. ephesus. l Impietates. hoc expo nit gratian⁹ j. eodem. §. similiter. n ū ɔ

Ps. 31.

m Magna. pmissionē. i. volūtatē ɔfitēdi. h. n Dimiserit. remissio tamen peccatorum precedit cordis cōtritionez. nō enīȝ pōt glo. vere cōfiteri. nisi prius habeat fidē per dilectionez coopantē. dicunt ergo peccata dimitti per ɔtritionē. hoc est per id qd facit cordis cōtritionez. i. per charitatem. Et nota q hec oia simul sunt tēpore iustificatio. ɔtritio. dilectio. remissio sed quedaȝ tamen ex his naturaliter pcedunt ⁊ priora sūt natura. necesse enīȝ habeo intelligere q prius quis hēat gratiam q̄ cōteratur. precedit ergo gratia. sequitur dilectio. quoniaȝ qui gratiam hȝ diligit. j. e. omnes. dilectionez sequitur ɔtritio. q enim diligit cōteritur cōtritionez sequitur remissio. qui enim cōteritur ei remittit. Joan.

o Ipsum. i. quod vult confiteri.

p Pronūciare. ā. xvij. q. ij. nos. votū enīȝ pro opere reputat vt hic. ⁊. j. di. vi. in prin. et j. q. v. q deo. hoc tamen nō est simpliciter verum. nam in quibusdā casibus etiaȝ in bono plus est ad factuȝ peruenire. vt. baptismo. j. de cōse. di. iiij. sine penitētia. naȝ ibi plus valet baptismus q̄ cordis cōtritio. Item in eucharistia. q: per assumptionē eucharistie delentur venialia. qd nō fit per voluntatē accipientis. j. e. de cōse. di. ij. iteratur. Item in cōfessione ipsi sacerdoti faciēda. cuȝ erubescentia ipsa in psentia sacerdotis pars sit penitē tie. j. eo. quem penitet. Iteȝ in martyrio. ar. j. di. vij. nullus. dic vt notat. j. in. glo. illa. hoc tantū. que statim sequitur. q Pro opere. vbi deest tps opandi ita remunerat quis p sola volūtate sicut pro ope. ⁊ ideȝ est in ɔtritione cuȝ deest tps ɔfitēdi. ⁊ ad hoc. s. vt sola

voluntas et cōtritio sufficiat sine cōfessione oris intendit pbare per leges sequētes. in quibus ostendit. q sola voluntas sufficit ad dānationem. et est simile per contrarium.

a Reputatur. hoc tm̄ in bonis lz. ar. ɔtra. j. e. distin. et si cui. vbi facultas deest. j. e. §. sicr. al's plus facit qui opatur. fallit tamen hoc i voto confirendi qz nō ita cito absoluitur sicut absoluere tur a sacerdote. j. e. quē penitet in fi. in voto virginitatis quo ad aureolaz. ar. xxvij. q. quāta si paul'. Item in casu. scz in cautione iudicio sisti. ex̄ de eo q mit. i pos c. i. Item fallit in mat. qz aliud i via aliud in iure. ar. ɔ. j. e. sicut et i alijs operibus que voluntatem promouent vt sunt martyrium et pdicatio. Item hoc intelligas in pñtibus nō in pteritis. si. n. volo me bona fecisse. nō tamen pinde est ac si fecissem. Item nec in futuris. nam si ppono post annum me iterum hierusalem non pinde est ac si modo irem. Item in hoc mūdo non in futuro. ar. xlij. q. ij. in pñti. de ɔse. di. i. in pñti. et est ar. pro aduocatis. non enim dimittitur premium vel salarium aduocare volenti nec valenti. vt. ff. de va. et extraor. co. l. i. §. pe. ar. xlvij. di. q ad nos. ar. ɔtra. predicta. extra de eo qui mit. in pos. cau. rei ser. c. i. ff. loca. ex cōducto. §. item si. di. lxxxvj. nō satis. et est simile huic qz sufficit q seru' bona fide rōnes reddat et si non ad plenum. ff. de conditio. et demonstra. q̄uis.

b Si quis. per hanc. l. et sequētes probat a simili per ɔtrarium peccata sola voluntate ɔtrita deleri. et votum pro opere reputari. nā sicut in bono remuneratur sola voluntas. ita in malo damnatur quis pro sola voluntate vel voto. et sic inducuntur he leges.

reputat'a. In codice li. i. ti. d epi. et cle. ipato: iustin.

Si qs'b nō dicā rape: sed attētare'c tm̄ matrimonij iūgēdi cā sacratissimas vgies ausus fuerit capitali feriet pena. De libro eodē titulo de postulādo. Impator leo et antoni' nicostrato prefecto.

Nemo vl' i foro magnitudinis tue vl' in puinciali iudicio vel apud quēq̄ iudicē accedat ad togatorū ɔsortiū: nisi sacrosctē catholice'd religiōis fuerit imbut' mysterijs. Si naūt taliū aliqd quoquo mō vl' quadaz machinatione factum vel attentatū fuerit: officiuz'e quidem sublimitatis tue. c. librarū auri iacturaz pro cōdēnatiōe sustineat. Idez augustin'.

Quicūqz'f aus' fuerit ɔtra puidū nr̄e serenitatis decretū officiū aduocationis p surreptionez arripe: et phibitū pfocinium pstiterit: ab aduocationis officio remotus stilum pscriptiōis atqz perpetui exilij'g specialiter sustiebit. Sciturus etiā puinciarum rectoribus: q is sub cuius administratione aliqd huiusmodi fuerit attentatū: ptis bonoz dimidie pscriptionē et penaz exilij p quinquēniū sustinebit. Itē li. ix. ad legē iul. maiestatis.

Quisquis'h cū militib' cogitauerit: eadē. n. seueritate voluntatem sceleris qua effectum puniri iura voluerunt. Itez ad legem corneliam de sicarijs. Si quis cū telo'k ambulauerit'l hois necādi cā: sicut is qui hominē occiderit: vel cuius dolo malo factum fuerit cōmissum: le.

c Sz attētare. attētatio nō fit sine actu. j. e. si quis tam masculū. vn̄ he leges et sequētes sūt argumēta ēt p ɔ̄ria pte et opinione.

d Nemo. catholice. simile est qd dicit cōcilium carthaginense. q si quis appellat ad iudicē nō catholicū dz excōicari. ij. q. vj. catholicus. Sz q̄re hz infidelib' phibet cū et in dei pro se postulare pñt. ar. xvij. q. iiij. iudas. et ex̄ d iudeis. iudei. Rñ. q nō phibet, alterius p se postulare. sed di: q infideles nō pñt postulare vt gerāt hz officium q̄si ex officio publico ne facultas ledēdi christianos et c. xvij. q. iiij. c. statuit. vel qz sunt infames infamia canonica. vt. vj. q. i. omnes.

e Officiū. i. officialis. Sed q̄re pro peccato iudicis punitur officialis. qz ibi noluit repugnare et resistere. ar. C. de appella. qm̄. ar. C. de ma. scriniop. l. vlti. ar. lxxxiij. distin. honoratus.

f Quicunqz. partis. ff. de interdic. et releg. relegatoz. §. ad tempus. ɔ. nam ibi dicitur q qui relegant nō amittunt partē bonoz. sed hec. l. C. corrigit illā. vel hoc ē spāle.

g Exilij. impropie. nam exiliū ppie ppetuū est. ar. ff. de iudi. pub. l. ij. dicitur tm̄ tripliciter exilium. ff. de interdic. et re. exiliū.

h Quisquis. ɔ. vj. q. i. §. verum.

i Voluerūt. hz casu. al's sec'. j. e. cogitatiōis vl' hz cū volūtas suis finib' nō ē ɔtēta procedēs ad actū exterioreȝ. Dec. l. iul. punit volūtatē. cornelia ēt ɔsiderat eā. ff. ad. l. cor. l. diu'.

k Si qs cū telo. telū est generale nomen cuiuslibet rei q̄ nocere pōt. ar. insti. de publi. iudi. §. item. l. cornelia.

l Ambulauerit. et ita volūtas pro facto reputat in delictis. vt. s. distin. li. si quis post acceptū. ex̄ de cle. pug. in duello. c. i. et ij. et. ff. ad. l. cor. de sic. l. diuus.

gis cornelie de sicarijs pe/na[a] coerceatur. Imperator valerius et gratianus.

Si quis necandi infantis piaculum aggressus fuerit: sciat se capitali supplicio esse puniendum. Imperator gratian[us] et valerian[us].

Si forte mulier marito mortis parasse insidias vel quolibet alio genere voluntatem occidendi habuisse inueniatur: vel forte maritus eo modo insequitur vxorem: in eadem questione ab omni familia[b] non solum mariti sed etiam vxoris que tamen tunc temporis domi[c] fuerit querendum est sine cuiusque defensione[d]. Item digestis titulo de iniurijs lege sed et est questionis.

Si quis tam masculum quam feminam siue ingenuos siue libertinos impudicos facere attentauerit[e]: iniuriarum tenebit[f]. sed si serui pudicicia attentata sit: iniuria locum habet. attentari pudicicia dicitur cum id agit[g]: vt ex pudico impudicus fiat. Non solum is iniuriarum tenet: qui fecit iniuriam. hoc est qui percussit. verum ille quoque tenetur qui dolo fecit vel procurauit[h]. vt maxilla pugno percuteretur. Item li. eo. apud labeonem.

Si quis pulsatus[i] quidem non est verum manus aduersus eum leuate sunt: et sepe territus quasi vapulaturus non tamen percussus iniuriarum actione tenetur.

Contra[k] lib. eodem titulo de penis.

Cogitationis penam nemo patiatur[l]. Item ti. de extraordinarijs criminib[us].

Sollicitatores[m] alienarum nuptiarum: itemque

a ¶ Pena. s. vltimo supplicio. ff. ad. le. cor. de sic. l. i. et dicitur sicca quasi sicca a secando. et est cultellus ferreus. inde siccarius qui cultellum huiusmodi portat ad interficiendum.

b Si forte. familia. que insidias non presensit. et ideo dominum peryclitantem non adiuuit alias vltio supplicio debet puniri. C. ad sil. l. vi. vel excandi hoc de seruis tunc temporis infirmis. ff. ad syl. si quis in graui.

c ¶ Domi. quando hoc admissa sunt. nam istos verisimile est scire factum. s. xvi. disti. quod dicitis. ex. de presump. quanto.

d ¶ Defensione. s. exceptione. non. n. poterit excipi quia sit seruus vel ancilla. vt xij. q. ij. §. in pronos. Item propter hanc causam licitum est dare viro libellum repudij vxori. C. de repu. l. consensu. io.

e Si quis. attentauerit. punitur quandoque sola attentatio vt hic. et xxxvi. q. ij. si quis non dicam. Solus conatus. vt. xliij. q. iiij. quoniam multi. Sola volutas vt. xxvij. q. i. nuptiarum. Sola expectatio. xlvij. q. iij. feneratores. Sola cogitatio. vi. q. i. si quis. Sola intentio. vt. s. si quis cum telo. Sola aggressio. vt de pe. di. i. si quis necandi. Solus ausus. vt de pe. dis. i. si quis pulsat[us]. Sola sollicitatio. vt de pe. di. i. sollicitatores.

f ¶ Tenebitur. sed etiam tenentur serui corrupti. ff. de ser. cor. l. i. §. vlti. C. de fur. si quis seruo.

g ¶ Agitur. ergo actus exigitur vt voluntas puniatur. alias aliter probaretur de volutate.

h ¶ Procurauit. ar. ex. de sen. ex. mulieres.

i Si quis pulsatus. vapulaturus. hic ar. qui potest insecutorem clerici in canonem incidere licet non percusserit. ar. s. e. quisquis. j. eo. omnis. et c. si propterea. et c. si cui. sed quod non incidit. ar. j. e. §. hec autem verba. ar. contra extra de sen. excom. nup. et c. cum desideres in parte decisa. Sed quid de eo qui manum mittit in vestem clerici. vel in rem ab eo detentam. Item videtur quod incidat in canonem. ar. ij. q. vij. Item opponitur de dauid qui precidit oram clamydis. Item de oza qui manum adhibens ad archam percussus est. ar. xvij. q. iiij. si quis contumax quia res ecclesie coherens ei[us] gaudet priuilegio. vt. e. q. quisquis. ver. auferendo. et ff. de iniurijs. sed est questionis.

k Contra. his predictis legibus ostenditur quod quis punitur pro sola voluntate. modo probat contrarium[l]. s. quod pro sola voluntate non punitur quis.

l Cogitationis patiatur ab homine sed a domine bene. j. e. omnis. cogitationem enim si ad consensum peruenit mortalem. et puniendam esse omnino fatendum est. Si enim in corde consentitur libidini. mors interuenit. j. disti. ij. sicut tribus. et in palea. s. di. vi. testamentum. §. sed pensandum. Sunt etiam casus speciales vbi voluntas punitur. nam sola voluntate incidit quis in heresim. ar. extra de here. ad abolendam. nam eo ipso quod quis credit hereticis incidit in excommunicationem. vt extra de here. excommunicamus. §. credentes. ver. receptatores. et sic non sunt contra. s. di. xix. nulli. et c. anastasius. alias autem homo non punitur maleficia nisi cognita. nisi inueneris specialia. imo canon et lex bene punit volutatis peccatum. vnde et repellitur a promotione ponderosus. s. xlix. distinctio. versi. ponderosus.

m Sollicitatores. extra ordinem. et ita non minus tantum quantum si effectus esset secutus. sed in hoc facit. l. ista pro gratiano. quia sicut pro volutate aliter punitur quam pro ipso facto. ita et cordis contritio aliter delet peccatum quam exterior satisfactio. aliter ista lex esset contra gratianum et male ea inducit.

a b Qui puero. domū. ff. de adul. q. domuz. ¶ Impfecto. ꝛ ita ñ sic punit affect⁹ vt effect⁹. lz ar. sit ꝫ. j. c. §. pene. ꝛ. l. aut facta. i ñ. Sz i remuneratiōe sec⁹ ē. eque. n. remunerat affect⁹ ꝛ effec⁹. s. e. magna. ꝛ ita aliud ē i via aliud in iuio. ſ. xxxj. q. vlti. c. vltimo.

c ¶ Vulgaris totū. ar. iniuriā factaz clerico vel canonico redūdare in collegiū. ar. xij. q. ij. q māumittit. Itez ar. ꝙ baptizat⁹ reputat cui ḡn talibet gs aq̄ infundit. ar. de cōsec. dist. iiij. ne gcquā ar. ꝫ de cōse. di. iiij. c. j. ꝓ si. toto corpe. ar gu. p prima pte. q2 si igre dior gtē fūdi vel predij totius nárcisco ꝛ possessionez. ff. ð acq. pos. possideri. §. i. d ¶ Totius furtuz. stricta

tempe oportuno aio tamē surripiendi. ꝛ discessit relicta segete. videt ꝙ nō. q2 cōditionē meaz meliorē fecit. cū mihi impēsas dedit. vnde lo cū nō habet aquilia. ff. ad legē agli. si seruus seruum. §. si oliuā. ego ei pniam iniungerez. mala enīz voluntas nihilominus est punienda. lz ex ea bonū sit secutū. xxiij. q v. relegentes. h ¶ Et ptractat. ꝛ postea in luce depre hendat in factione vel in itinere cuz segete antequā puēiat ad locū destinatū. i ¶ Nec manifestus. sed quō pōt hoc esse ꝙ primo cōpetat actio furti nō manifesti. postea manifesti. cū lex dicat ꝙ ḡn tōcūqȝ rē cōtractē postea non ozit alia actio furti. ff. de fur. ei qui in princi ſm.

matrimoniorum interpellatores: ꝛ si effectu sceleris potiri non possunt: ꝓpter volūtatem perniciose libidinis extra ordinē puniūtur. Qui puero stupruz abducto vel corrupto comite persuaserit: aut mulierem aut puellam interpellauerit: que impudicicie gratia fecerit domuz[a] prebuerit preciūue quo is psuadeat dederit: pfecto flagitio punitur capite imperfecto[b] in insulā deportat corrupti comites summo supplicio afficiuntur.

Item titu. de furtis.

Vulgaris est q̄stio: an is qui ex aceruo frumēti modiū sustulerit: totius rei furtum faciat: an vo tantum eius qd abstulit. Offidius totius aceruifurem esse putat. ¶ Naz ꝛ qui aurem alicuius tetigit totum[c] euz tetigisse videtur. pinde ꝛ qui doliuz aperuit: ꝛ exinde parū vini abstulit toti[d] furtuz videtur fecisse. sed verū est[e] eum intantuz actione furti teneri: q̄ntuz abstulerit. Nā ꝛ si q̄s armariū qd tollere nō poterat apuerit: ꝛ oēs res que in eo erāt cōtractauerit[f] atqȝ ita discesserit: deide reuersus vnaz ex his abstulerit: ꝛ anteq̄ȝ se receperit quo destinauerit[g] dephēsus fuerit: eius dē rei ꝛ manifestus ꝛ non manifestus[h] fur erit. Sed ꝛ si quis segetē[i] ante lucē secat ꝛ ptractat[k] eius qd secat manifestus est fur: ꝛ nec manifestus[l] erit.

Item lib. secūdo. titu. qd quisqȝ iuris. l. j.

Hec aūt vba[m] que statuit: q iurisditiōi prest: cuz effectu accipim⁹[n]

rōne ſm rigorē. sec⁹ de equitate. vt. e. li. ꝛ. e. l. ff. §. sed si de naui. vel hoc vbi totū tollē potuit. secus vbi totū auferre nō posset. vt in pdicto. §. sz ꝫ hāc solonē ē. ff. de fur. l. j. vbi dicit ꝙ sola cogitatio furti faciēdi nō facit furē. sz ꝛ hic act⁹ interuenit. sed illud est ptra qd hic sequit de armario. e ¶ Sed verū ē. lz totius rei furtū cōmiserit. tñ verū est in tātuz teneri. in quātū ꝛc. Sepe. n. furtū cōmittit. nō tamē furti actio nascit. ff. rerū amo. l. j. ar. C. de noxa. l. j. sicut ecōuerso agit furti. q̄ñqȝ lz furtū nō cōmittat. ff. de vsur. sequit. §. si rē. pigno. C. de fur. si quis seruo. f ¶ Cōtractauerit. aio furādi. secus si animo tētandi quā res posset tutius ꝛ leuius ferre. eo. n. casu nō fecit furtū nisi eius partis quam abstulit. vt. e. l. §. sed si de naui. g ¶ Destinauerit. i. quo destinauerit eo die cū furto manere. ff. de fur. quo destinauerit. h ¶ Manifestus. quo ad deprehēsionē. ꝛ ita nō sunt hec duo ꝫria. i ¶ Segetē. sed nunqd index ecclesiasticus iniūget ei pniam. qui oliuam meā vel segetem secuit

ex prima cōtractatione tm̄ agitur. nec ex dephensione alia oritur actio furti. sed pma modificat. sicut ꝛ per liberā psonā pcuratorem l. meū. nō acqritur mihi actio. si tñ ipse phibet ne aliqs edificet ꝛ edificat. contra datur actio mihi ex delicto edificantis. ꝛ ita modificat. ar. ff. qd vi aut clam. l. iij. dic ergo nec manifest⁹ q̄ ad pmā ꝫctationē. tūc. n. de stricto iure furtū cōmisit. nō tñ actiōe furti tunc queniri pōt. nisi aio furādi tunc rē ꝫctauerit. m Hec aūt vba statuerit. ar. ꝙ rubrice sunt autētice. nā ex vbis rubrice argumētat hec. l. ꝛ loquitur in casu cum iudex decernit ius iniqnum cōtra aliquem quo iure poterit ille vti cōtra illum post depositā administrationem. ꝛ hoc ꝓpter maliciam constituētis. Nec enim lex equior vlla est. q̄ȝ necis artifices arte perire sua. pōt etiam poni casus in litteris domini pape. extra de mutu. peti. pru dētiā. C. ð iude. die sabbati. n ¶ Accipimus arg. cū effectu vba eē accipiēda. ar. ſ. xvij. q. iiij. si qs suadēte. arg. nō obesse alicui malā

nisi ad finē pducat.ar.volūtatē siue conatu nō puniri sine effectu.ar.j.e.§.cogitatio.⁊.§.e.cogitatiōes. a ¶ Pene sic.posita ɔ̄trarietate legū de volūtate puniēda vl' nō puniēda sub dit duas solutiōes.vnā.j.e.§.cogitatio.aliam

l.fine si ⁊c.vt cū aduocatꝰ puaricat.§.ij.q.iij.§.puaricator. k ¶ Latronū.velut cū q̄s sciens recipit eos q̄ ita puniunt vt ipsi latrones ff.de receptatorib⁹.l.pessimū. l ¶ Quosq̄.hoc.i.punit. m ¶ Sed hec quatuor.fa.ta.di cta scripta cōsilia.

hic.q̄d regulare est ꝓ sola volūtate quē nō puniri nisi in spālibus casibꝰ. Dic ꝙ pene volūtatē punientes. in qb⁹ casib⁹ inueniunt determinate alique leges.
b ¶ Sunt molliēde.i.tolerāde. ⁊ non ad alios casus extēdēde. ⁊ hoc ē q̄d dicitur infra.
c ¶ Exasprāde. nisi ex cā ꝓpter multitudinē. vt.ff.de pe.l.aut facta.§.vlti.⁊ ꝓpter rōnē ꝑsonarū.ut.ff.de pe.l.capitaliū §.vltimo.
d ¶ Atq̄ id. nō excedunt. silia sūt ad.l.istā ex̄ de ꝓb. ex lr̄is.l.disti. eos.ff.de re iudi. inter pes.

nō v̄botenus:⁊ ideo si eū vellet statuere ꝓhibitꝰ sit: nec effectū decretū habuit cessat edictum. Naz statuit v̄bum rem pfectā significat:⁊ cōsumatā iniuriā non ceptam. Pene sicut[a] in digestis ti.d̄ penis legit legū interꝑtatiōe mollien de sūt[b] potiꝰ ꝙ nimis exasperāde[c]:atq̄ ideo[d] ꝓpriuz casum nō excedūt. Sed q̄ de raptu v̄ginū vel aduocatis seu de crimine maiestatis vel de siccarijs dicta sunt: fauore religionis ⁊ fidei atq̄ ꝓncipali odio sicariorꝫ[e] introducta sunt.

¶ Iniuriarū v̄o[f] pro earuz varietate multiplr̄ genereꝰ fieri pōt.varietas itaq̄ criminū varietatem inducit penarum. Unde in digestis titulo de penis.

Ut facta[g] puniuntur vt furta cedesq̄: aut dicta vt cōuicia[h] ⁊ in fide[i] aduocationes:aut scripta vt falsa charta ⁊ famosi libelli:aut consilia vt coniurationes:aut cōscientia vt latronū[k] quosq̄[l] alios sua dēdo monuisse sceleris est instar. Sed hec quatuor[m] genera consideranda sunt septem modis.causa:ꝑsona:loco:tpe:q̄litate:quantitate:euentu. Causa:vt in v̄beribus que impunita[n] sunt a magistro illata vel a parēte[o]:qm̄ emendationis animo nō iniurie gratia vident adhiberi.puniūtur cum q̄s per irā[p] ab extraneo pulsat. Persona dupliciter spectat:eius[q] q̄ fecerit:⁊ eiꝰ qui passus est aliter enim puniunt ex eisdem facinorib⁹ serui ꝙ liberi:⁊ aliter qui in dominum parentemue[r] ausus est:ꝙ qui in extraneum ⁊ in magistratum[s] ꝙ qui in priuatum in huiusmodi consideratio etatis[t] quoque ratione habeatur.

¶ Locus[u] facit vt idem vel furtuz[x] vel sacrilegiū[a] sit capite luēdū vel minore supplicio. Tempus discer

n ¶ Impunita.§.xxiij.q.iiij.ca vidictis ff.ad.l.aquil. sed ⁊ si. in fi.
o ¶ Ul' a parēte.C.d emēdatione liberorum.l.vna.§.xxiij.q.iiij. duo ista nomina.
p ¶ Per irā vel ludus non xiū.ff.de fur. furti.§.vltimo.
q ¶ Eiꝰ.aliť n punit nobilis ꝙ ignobilis.seruus ꝙ liber.vt.xxiiij q.i. qui contra pacem.ff.de pen.l.capitaliuz.§.vltimo.
r ¶ Parentemue. nam talis insuitur sacco cōto cū gallo gallina tio ⁊ serpente ⁊c.ff.ad legem pompo.de par.pena.C.de his qui parētes vel liberos occi.l.vnica. multo fortiꝰ qui contra patrem spiritualē m. argu.vj.q.prima.infames.xxx.q.iij.pitacium.

§.j. ⁊ iterum vbi lex mētionem facit de pena ⁊ dubitat an de maiori an d̄ minori cogitauit ꝑsumēdū est ꝙ de minori.ff.de pe.si pns.
e ¶ Siccariorꝫ.⁊ iō pene volūtatis in eis stante ꝓpriū casum nō excedūt. f ¶ Iniuriarꝫ. quare in crie iniuriarū non ita assignat certa pena sicut in ꝑfatis criminib⁹ supponit.q̄r ꝓ varietate iniuriarū est multiplex varietas penarū.vt ostendit ⁊ ꝓbatur in.l.sequenti.
g ¶ Ut facta.casus in hac.l.prio ponit quatuor genera puniēdorꝫ.scđo dicit illa q̄tuor genera eē ɔ̄siderāda septē modis ad h̄ vt puniant q̄nq̄ minꝰ q̄nq̄ magis.q̄nq̄ nullo mō.⁊ de oib⁹ exēplificat. h ¶ Ut cōuicia. ꝓ cōuicio deponit clericꝰ.§.xi.q.i.si q̄s sacerdotū. Et q̄d sit cōuiciū habes.ff.de iniur.l.itē apud labeonē.§.ij. i ¶ In fide.i.non fide.

s ¶ Et in magistratum.C.de iniurijs. atrocem.nam in his est ius publicum.argumen.§.distin.prima.ius publicum.⁊ qui prepositio manus intulit.capite plectendus est. ff.de re mili.omne delictum.
t ¶ Etatis.vt.xv.q.prima.c.illud.
u ¶ Locus.j.de consecrati.distin.v.c.i.
x ¶ Furtum.ff.ad legem iul pe.diuus.contra.sed ibi subauditur tantum.
a ¶ Uel sacrilegium scꝫ tantum.ibi eniz dicitur.si res priuati de sacro loco surripiat occasione furti non sacrilegij esse. Quot modis sacrilegiuz dicitur habes.xlij.d.ſt. quisquis.

a ¶ Emāsorē. emāsorē ille q diu vagat[9] ē [et] ad castra reūtit. ff. d̄ re mil. l. iij. §. i. tps. discernit furē hūc a latrone q latēter morat i aliq̄ loco cā maleficij exercēdi. [et] cito reūtit ad castra. b ¶ Effractorez. effractores dicunt q frāgūt carcerem vl aliud vt euadāt. vl vt inde aliqd surripiāt. sed aliter sunt puniēdi nocturni aliter diurni vt. ff. d̄ effra. [et] expi. l. i. [et] ij. c ¶ Diurnū distinguit. n. fur nocturn[9] a diurno. q nocturni atrociores sunt [et] acerbius puniunt. vt ex̄ de homi. sigs p̄fodiēs. ff. ad l. aquil. itaqꝫ. d ¶ Manifesta. hec pēa q̄drupli. illa dupli puniri solet. e ¶ Discerni. s. xiiij. q. v. penale. f ¶ Rixa. rixa est iter altercātes. [et] p̄prie inter duos. g ¶ A crassaturis. que fiūt a latronibus in nemore. [et] dr̄ a crassor crassaris. qd est seuire. h ¶ Expilationes. expilare est res iacētis hereditatis subtrahere. ff. de cri. expi. here. si hereditate. nec est hoc furtū. qr nō tractat res inuito dn̄o. qr nōdū aliqs dn̄s est. vt ff. de fur. rei hēdi. ff. d̄ effrac. [et] expil. l. i. [et] ij. i ¶ Petulantia. i. lasciuia. aliter. n. punit qd fit p lasciuiā. [et] aliter qd fit p violentiā. ex̄ de sen. excō. si eo. k ¶ Abigeo. ff. d̄ abigeis. l. i. l ¶ Unū. [et] ita numerus discernit eos. vt. ff. de abi. ouec. m ¶ Pūiat. h̄ si spectat euēt[9]. n ¶ Uolūtario. i. p̄prio motu iudicis. s. fm voluntatē iudicis duraturo. nō enim erit tēpus determinatū in exilio. Uel volūtario. i. p motu [et] volūtate rei q̄ntū ad locū i quo erat in exilio eligēdū. o ¶ Fortuiti. ar. ɔtra hāc eandez. l. [et]. ff. de offi. p̄si. diuus. Sed l3 apud grecos. cuz nō erat tant[9] furor q excusaret. als satis l3 so furore punit. p ¶ Cogitatio. ecce supponit aliā solutionē meliorē p̄dicte ɔrietatis legū. s. q voluntas nō punit ab hoie cuz suis finib[9] est ɔtenta. [et] hoc casu itelligūtur auctes que dicūt voluntatē nō puniri. s. ab hoie. [et] sbaudit hic. vl sic. vl cogitatio [et]c̄. q ¶ Non meret. quo ad hominē. alsssecus.

nit emansorez[a] a furtiuo [et] effractorez[b] vel furē diurnum[c] a nocturno. Qualitate: cū factū vel atrocius vel leui[9] est: vt furta manifesta[d] a nō māifestis discerni[e] solent: rixa[f] a crassaturis[g] expilatiōes[h] a furtis petulātia[i] a volētia: q̄ d̄ re maxim[9] apud grecos oratorē d̄mosthenes sic ait. q̄ntitas discernit furē ab abigeo[k]. Nā q suē vnum[l] surripuerit: vt fur cohercebitur. q gregē vt abigeus. Euēt[9] spectat: vt a dementissimo quoqꝫ facta: q̄ꝫ ler nō min[9] eū q occidēdi hois causa cum telo fuerit inuentus: q̄ꝫ eum qui occiderit puniat[m]. ¶ Et ideo apud grecos exilio voluntario[n] fortuiti[o] casus luebant: vt apud p̄cipuuz poetaruz scriptū est. Cogitatio[p] nō meret[q] penaz lege ciuili: cū suis terminis cōtenta est. discernunt[r] tn̄ a maleficiis[s] ea que de iure effectū desiderant[t]. In his enim non nisi animi iudicium[v] cōsiderat. Vñ in digestis. ti. de repudiis.

Diuortiū nō est verū: nisi qd aio ppetuā cōstituēdi discessionem facit. Itaqꝫ qcqd calore iracundie fit vel dr̄. nō aliter ratū est[x] q̄ꝫ si p̄seuerantia apparuerit iudiciuz animi fuisse. Ideoqꝫ p eū calorē[a] misso repudio si in breui reuer/

ar. xlix. distin. hinc. ver. ponderosus. r ¶ Discernunt. tn̄ a maleficiis. q. d. licet in maleficijs magis attēdat volūtas q̄ anim[9] . i. p̄seuerātia. secus est in illis qui sortiunt effectum de iure. in q̄bus magis animus. i. p̄seuerantia attēdit. [et] ad h̄ iducit omnia vsqꝫ ad. §. alij ecōtra. nō enim in contractib[9] cōsiderāt sola voluntas [et] animi ostinatio ɔtra. ff. d̄ fide instru. ɔctus. vnde [et] resoluitur emptio re integra. et pinde est ac si nō esset cōsēsu vtriusqꝫ ptis celebrata. C. quando licet ab emptiōe dis. l. i. [et] licet millesies velit: trahere [et] etiam hoc declarare non tenebit contractus. s ¶ A maleficijs. in maleficijs voluntas expectatur non exitus. ff. ad. l. cor. de sic. diuus. C. de excusa. tuto. amplissimi. t ¶ Desiderant. vt sunt ɔtractus. vt matrimoniū diuortium. emptio [et] venditio [et] huiusmodi que d̄ iure sortiunt effectum. Sed maleficia nō de iure sortiunt effectum. imo tn̄ ex corde procedunt. xv. q. vj. c. i. v ¶ Iudicium. i. perseuerantia effect[9] deliberatio. sed in maleficijs nō cōsideratur p̄seuerantia vel iudiciuz animi. sed sufficit si affuit voluntas. [et] si incōtinenti pēiteat. ff. d̄ fur. si ea. xxij. q. v. q plurare. i p̄n. x ¶ Diuortium. non aliter ratum est. ar. non dici quid factum si non p̄seuerauerit. extra de verbo[rum] signi. nam [et] ego. ff. de noui ope. nunci. si opus. ff. ad. l. cor. de fal. qui falsam. xxxij. q. i. apud. argu. contra. ff. de edili. edi. quid sit fugitiu[9]. §. celsus quoqꝫ scribit. a ¶ Calorem. excusat hoc casu calor feminam. licet grauissime peccet. ita etiam si minor esset non restitueretur. ff. de minori. si ex causa. §. si mulier. [et] ita excusat ira. argu. ij. q. iij. si quis iratus. [et] quandoqꝫ rescindit contractum. ff. de pub. licitatio. quandoqꝫ minuit delictum. C. de adulte. grachus. similiter ira siue fruniculū. i. parua ira facit denationem perire nisi inuicem amor sit recōciliat[9]

ff.ꝺ bo.lter vi.ⱳ vro.cū stat⁹.§.si p⁹ diuortiū.
a Si quis.š.ij.q.iij.si quis iratus.
b Ex consilio.q.d.non tantū ex volū-tate tenetur quis.sed ex cōsilio.cōsiliuꝫ auteꝫ plus est ꝙ volūtas.qꝛ in eo ꝓcedit ad actuꝫ.

rere mei deus. l Dominuꝫ.parauerūt la-queū pedibus meis. m Dentes.i.conosio nes ⁊ ꝯuicia. n Et sagitte ꝗntū ad ꝯsilia. o Gladius.ꝗntuꝫ ad verba. p Sicut⁹. dum clamarent crucifige crucifige etiaꝫ vo-ces ille inclinatione fecerunt mortē vt gladius acutus. q De penitentie.⁊ ir-regulares si. vnt.l.disti.si quis viduaꝫ. ⁊ est ar.ꝯtra. clericos q iu-dicantes iudicantes dos potestatibus tradunt xxiij.q.v.vnū solum est.dic vt extra ꝺ homi.tua. ⁊ l.iij.dis. mari-nianus. sed nunquid dices irregularem clericuꝫ qui homicidium voluit facere nec fecit.quia non potuit.irregularis est nisi ꝺ homicidio licet n̄ sit homicida.j.e.si i.culpa.vbi tamē factum sequi-tur grauius est peccatum.

c Periculose. Cas⁹ qui cōsilium dat ad occidendū hemicida est.vnde iudei probantur fuisse homicide christi. qꝛ illuꝫ ⁊ si non manibus tamē lingua occiderunt.⁊ magis peccauerunt ꝙ pilatus vel milites q euꝫ crucifixerūt. d Consilium. extra de homi.sicut dignū.š.dis.l.si quis viduaꝫ. e Licet. hi dicunt ꝓpter diem festum. lex enīꝫ precepit ne parceretur maleficis ctoribus.⁊ licebat eis iterficere xxiij.q.v.quid ergo. presertim seducentes populū ⁊ a deo retrahētes.qualem istuꝫ.esse dicebant.sed ꝓpter diem festuꝫ.nō licebat eis tūc iterficere quēꝙ.vel non licebat iterficere quēꝙ.i.hunc ꝓpter qꝺ scriptū est.tradetur enīꝫ gentibus ad illudendum ⁊ cōspuendū ⁊ crucifigendū ⁊c.⁊ sic adimpletus est sermo iesu que se ꝑdixit a gentib⁹ occidendū.ipsi tamen ꝯtra se hoc dicūt.cū euꝫ iterfecerūt lingua ⁊ non manibus.

Joā. 18.
Mar. 15
Joā. 19.

sa ē vxor nō diuertisse vř.

Hinc etiā in canonibus.

Si quis[a] irat⁹ crimen alicui obiecerit ⁊c.

Ex consilio[b] auteꝫ velut ex facto aliqueꝫ teneri augustinus ꝓbat ita dicens.

Non solum qui manibus occidunt: sed etiam quoꝝ cōsilio ⁊ fraude alij occiduntur: homicide ꝓbant.

Periculose[c] decipiunt qui estimant eos tm̄ homicidas esse: qui manibus homineꝫ occidunt: et nō poti⁹ eos per quoꝝ cōsilium[d] et fraudeꝫ ⁊ exhortationem hoīes extinguūtur. Nam iudei nequaꝙ ꝓprijs manibus christum occiderunt: sicut scriptum est. Nobis non licet[e] interficere quēꝙ: ſꝫ tamē illis[f] mors dn̄i imputatur: quia ipsi lingua eum interfecerūt dicētes. Crucifige crucifige eum. vnde vn⁹ euangelista dixit dominum esse crucifixū hora tertia[g]: ali⁹ hora sexta[h]: qꝛ iudei crucifixerunt eum hora tertia lingua: milites hora sexta manib⁹. Qui ergo hominem tradidit: ille interficit euꝫ domino dicente. maius[i] peccatū habet qui me tradidit tibi. vnde psalmista[k]. Filij hominū[l] dentes[m] eoꝝ arma ⁊ sa[n].lin.e. gla[o]. acut[p]. Subijciāt ergo se pnie[q]: quoꝝ ꝯsilio sanguis fundit: si veniam promereri volunt. Item ex epistola clementis.

Interfectores fratrum detractores eoꝝ eosꝙ odientes homicide habentur.

Homicidiorum vero tria genera[r] dicebat esse beatus petrus: ⁊ penā eorum parilem[s] forte dicebat. sicut eniꝫ homicidas interfectores fratrum: ita detractores quoꝙ eorum eosꝙ odientes homicidas esse manifestabat. et qui[t] occiderit et q odit fratreꝫ suū ⁊ qui detrahit[v] ei

Joā.

Joā. i.

f Illis.š.xxiij.q.iij.c.vlti. ⁊ alia ratio ibi. assignatur. g Tertia.j.de ꝯse.di.i.nocte. h Hora sexta.ar.ad testes ꝯtradicētes sibi in tempore ꝯcordandos vt eꝫ de testi euꝫ tu fili.ar.ꝯtra.iij.q.ix.nihilomin⁹. Sed hic nulla est ꝯtrarietas.qꝛ super diuersis testificant. vnus super crucifixione facta linguis hora tertia. alius super crucifixione in cruce facta a militibus hora sexta. i Maius.š.xxiiij. q.iij.qui alioꝝ. k Unde psalmista: misere mei deus.

r Homicidioꝝ.tria genera dicuntur esse ꝑ ꝑcipua.nam large homicidium dicitur qlibet illi.it⁹ mot⁹ad nocēdū.j.e.homicidiū. s Parilem i.similem ꝗntū ad deū.al's.n. asperior penitentia inponit̄ interfectori. t Et qui.š.xxxvi.distin.pasche. v Detrahit.detractores dicuntur homicide.qꝛ ꝗntuꝫ in eis est priuant animā que melior pars hois est vita.dum negant virtutes quibus anima viuit esse in ea.naꝫ detrahere est bona que alicui a deo sunt collata negare vel inuertere.vt si quis dicat sapientē sapientiam nō habere vel castuꝫ castitateꝫ. vel ea q bono zelo fiunt inuertendo asserat malo zelo.vel spiritu fieri sicut iudei christum dicebant in beelzebub demonia eijcere.xxi.disti. §.i.⁊ quidem hoc est pctm̄ in spiritū sanctū. qꝛ qꝺ est spiritussancti maligno spiritui ac.

tribuit. vnde in euãgelio q dixerit fratri suo fatue, reus erit gehēne. lv. dist. si euangelica. xxxij. q. v. q viderit a. Pariter. nõ qz equa liter peccet. sz qz dign⁹ ē pena etna vtcqz. Omnis oppssio. C. qd me. cã. si p impssio nem.

Omicidium. putabatur male intelligē tibus. nam ꝓhibitum erat ⁊ omne vnde malum oritur. extra de consti. nam cõcupiscentiam. q. Aperuit. in euangelio. vbi dicit. q dixerit fratri suo fatue. reus erit, mortis. si quis dixerit fratri suo racha. reus erit concilio. Dominz. post primum qui in potestate non est.

Judiciũ i. ita punitur. ⁊ ē digna puniri vt homicidium. quia vtrunqz suffi cit ad dãnationem.

Unquid casus. dicit q deus inspicit voluntatem anteqz per ducatur ad actũ tam bonã vt eã coronet qz malã vt eam dãnet. de mala pbat. p cha yn. ð bona p eũ q vult pati martyrium. qz r. munera tur. ⁊ sic martyrũ animuz nõ sequatur. Cha n. 8. ij. q. vij. in grauib⁹. hoc legit i genesi. Dãnauit si dãnauit ergo cõmissum fuit. naz deus nulli imeritõ ingerit penã. xi. q. iij. illud. Sed expone

pariter homicida esse demõstrat. Ité hier. i esaia

In maleficijs voluntas pro opere reputatur.

Omnis iniqtas ⁊ oppressio ⁊ iniusticia iudicium sanguinis est: ⁊ lz gladio non occidas: volũtate tamen interficis. Item cyprianus. De codez

Unqd⁹ carn' cũ dño munus offerret: pimerat frem: ⁊ tñ fricidiũ mente cõceptũ de⁹ ꝓuidus ante dãnauit: vt illic cogitatio mala ⁊ pniciosa cõceptio deo ꝓuidente ꝓspecta est: ita ⁊ in dei seruis apud qs cogitat ⁊ martyriũ mente cõcipit: aius ⁊ bonũ dedi tus deo iudice coronatur: aliud est martyrio animũ decsse: aliud aios defuisse martyriũ. Qualez te inuenit dñs cũ vocat: talem pariter ⁊ iudicat: qm ipse testat ⁊ dicit: ⁊ scient oẽs ecclie: qz ego suz scrutator renũ ⁊ cordiũ. Ité aug. Homicida est q fratri suo mala persuadet.

Oli putare te nõ esse homicidã qñ fratri tuo mala psuades. si frĩ tuo mala psuades: occidis vt scias: qa occidis audi psalmistã. filij hoĩum dentes eoz arma ⁊ sa. ⁊ lin. e. machera acuta. I dē. Occidit q ad nocendũ mouet.

Omicidiũ lege veterũ putabat nõ aliud esse corpis ꝑemptio. Apu it ergo dñs oẽm iniquuz motũ ad nocẽdũ frĩm ho micidij genere deputari. Ité augu. Furti tenetur qui solo timore nõ furant.

I ppterea non facis furtũ: qz times ne iudiceris int⁹ in corde feci sti: reus furti teneris ⁊ nil tulisti. I dē de libero arbitrio. Non iõ min⁹ delinqt: cui sola deest facultas.

Icui etiã nõ ꝯtigat facultas ꝯcubẽdi cũ ꝯiuge aliena: tñ planũ sit eum aliquo modo cupere ⁊ si potestas det esse facturum: non minus reus est qz si in ipso facto deprehẽderetur. Item. Sicut auctoritas testatur: voluntas remuneratur: nõ op⁹: voluntas enim in cordis

Propterea. Deut. 5. in corde. s. xiij. qõne vlti ma. ca. vlti mo. Teneris quo ad deuz. non quo ad hominem. cũ rem non contractauerit. ff de acquiren. posses. possideri. §. si rem quia solo animo furtuz nõ committitur. fm. l. vt ibi dicitur.

Icui nõ minus. xxxij. qõne. v. sicut enim. vi. qõne. prima. §. veruz. hic. xv. qõne. vi. c. primo. viij. qõne pri ma sciendu: xliij. q. prima

Ps. 56. Mat. 5.

dãnauit. i. dãnabile ostẽdit. i. ei⁹ victimas respuẽdo. vel dãnabile fsciuit. q Aio. vt in btõ martino. sufficit enim affect⁹. ar. j. e. ipo tuna. h Qualem. s. di. xxv. qualis. i Uocat. xij. q. ij. qppostera. k Testat. vt in apocalypsi. l Renũ. i. delectationũ. m Cordis. i. cogitationum. Unde aug. su per illũ locũ. scrutãs corda ⁊c. i. qd glqz cogi tat. renes. i. qd quẽ qz delectat.

n Oli. persua leo. s. dist. xlv. sanc. plus. n. est persuadere q facere. ar. ff. de ser. cor. l. i. §. persuadere qui enim persuadet corrumpit. non qui cogit vt ibi.

o Machera. i. gladius. alia trãslatio est.

si quod. xxxij. q. v. qui viderint. cõtra. j. dis. ij. si cũ trib⁹. cõtra. Sol. reuera magis re⁹ est si op⁹ adhibeat. sed hoc quo ad sufficiẽtiã eter nĩ interit⁹ accipe. vel dic q nõ min⁹ est reus. i. nihilomin⁹ re⁹ ē. qquis ad factuz nõ pueniat. nõ qn pluspeccet vt dixi si op⁹ equaĩ. qd pz ex eo. qz ꝓhibitum est malã volũtatẽ in opus pducẽ. sic ergo ꝯ ꝓhibitionẽ illi i faciẽs plus peccat. qz ergo op⁹ adijcit volũtati iniqtatem adijcit iniqtati. r Sicut volũtas. nõ opus tñ. vel non facit vt opus sit remuneratorium sed volũtas. sic ⁊ alibi dicit. s. qz sufficit elemosyna cordis non corpis. x. v. dis. due. quã qz tamẽ opus etiã minus bonũ i bonũ ꝯuitur

diligētib⁹ deū.j.e.di.nullus eoꝝ.arg. extra de reg.iur.estote. Illud aūt nō ꝙ pctā que sola volūtate ꝯhunt sola volūtate dimittunt ꝑm baz.ar.ff.de pac.ab emptiōe.ſʒ ꝯtrāū credo ſi ad ꝯsensuʒ volūtas ꝑuenit.ar.ꝫ.vj.di.,testim̄.

ad talem pniam subeūdā iudicio sacerdotis. k Non aio.ſ.in ꝑpetuū.ſed officio.i. ad tē pus .ꝓpositum ꝗppe ⁊c.vel non aio tm̄. ſed officio auctoritate.ſ.ſupioris.vel non aio tm̄ ſed officio.i.iudicio ſupioris ab officij execu- tione abstine ant.vt.j.e.di. in actione.

§. ſed pēsan- dū.palea est.

a Cōtritio ne.j.e.§.non ita.

b Cōtritio ne illa.ſ. que est virt⁹.nō il la que ē pas- ſio.ſ. aflictio qua punitur ꝗs interi⁹ pro pctō nec illa que est actio qua ſe punit aliqs.h. Itē ꝓſper.

c P Orro.ca ſus.fui- tat.ꝓſper quē libet hominē ad pniam. ꝗ eniʒ noluerit emēdare deli ctū eī no ſup- plicio dānabi tur.qꝛ noluit ſubire tēpora le ſuppliciuʒ meli⁹ est ergo ꝙ ꝗs cōfiteat pctm̄ occulte vel etiā in iu- dicio cuʒ pōt inde cōuinci ⁊ pniaʒ age- re.vt ſic com

ꝯtritōeᵃ:op⁹ vo in oris cō feſſiōe.luce clari⁹ ꝯstat cor dis ꝯtritiōeᵇ:nō oris ꝯfeſ ſiōe.pctā dimitti. I tē ꝓſp

P Orroᶜilli q̄rū pctā hu manā noticiā latēt nō ab ipſis ꝯfeſſa nec ab alijs publicata:ſi ea cōfiteri vel emēdare noluerint:deum quē hn̄t testē : ipm̄ hituri ſunt ⁊ vltorēᵈ:⁊ ꝗd eis ꝓ deſt vitare humanū iudi- ciū:cū ſi in malo ſuo ꝑmā ſerint:ſūt ituri in eternuʒ deo,retribuēte ſuppliciuʒ: qui ſi ſuiipſi iudices fiant ⁊ veluti ſue iniqtatis vlto- res:hic in ſe volūtariā pe nā ſeuerissime aiaduſiōis exerceāt : tpalibusᵉ penis mutabūt eterna ſupplicia ⁊ lachrymis ex vā cordis cōtritiōe fluētib⁹ extiguēt eterni ignis incēdia:⁊ ifra acilius ᶠ deuʒ ſibi placa būt ꝗ nō humano ꝯuicti iudicio:ſed vltro⁸ crimen agnoſcūt:ꝗ aut ꝓprijs illō cōfeſſionib⁹ ꝓdūt aut ne ſciētib⁹ᵇ alijs q̄les occulti ſunt ipſi in ſe volūtarie ex

cōicationis ſniamⁱ ferūt:⁊ ab altari cui miniſtrabant non aio ᵏſed officio ſepati vitā ſuam tanq̄ˡ mortuaʒ plangūt certi ꝙ recōcilia ti ſibi efficacis pnie fructi buſa deo nō ſolū amiſſaᵐ recipiantⁿ : ſed etiā ciues ſupne ciuitatis effecti ad gaudia ſempiterna ꝑueni ant. H oc idemᵒ ꝓbat au ctoritate illa ꝓphetica. In quacūq; hora peccator fu erit ꝯuerſus ⁊ inge.⁊c.nō enim dicit ore cōfeſſus fue rit:ſed tm̄ cōuerſus fuerit ⁊ ingemuerit: vita viuet ⁊ non morietur. Hinc etiā idem ꝓpheta ait. Scindi te corda veſtra ⁊ non veſti menta : oſtēdens cōtritio nē cordis que in eiuſdem ſciſſione intelligit : non in confeſſione oris que pars eſt exterioris ſatiſfactionis quā ſciſſura veſtiū noiauit a pteᵖ totū intelligēs:pctā dimitti:hinc etiā ꝑ eūdeʒ ꝓphetā ait dn̄s. Cōuerti- mini q ad me in toto corde veſtro:⁊ ego ꝯūtar ad vos

l Tanquā j.e.di.in acti- one.ꝫ.l.diſ.⁊ purgabit.⁊.c de his.vo.

m Amiſſa i. ꝑtermiſſa dimiſſa ad tē pus ꝓpoſitum ꝗppe habent peracta peni tētia ad priſti nū altaris of ficiuʒ.vn̄ ipō te inceſſerāt remeare.vt.l. di.dn̄o ſācte. ⁊.c.purgabit

n Recipi- ant.i.iudicen tur digni re- cipere.

o Hoc idē ab iſto loco i ducit gratia- nus auctorita tes euidēto- res ad ꝓban- duʒ ſuū ꝓpo- ſituʒ. ⁊ ſuſpē dit ſuā cōclu ſionē vſq; ad §.iteʒ ſi. ⁊ ibi infert cōcluſi

mutet penā eternā in tpalem. b Et vltorē quaſi ſine cōfeſſione ⁊ in hoc facit ad ꝓpoſi tū.ſed tn̄ hoc nō eſt verū.qꝛ cōfiteri tenet ſa cerdoti.ſed hoc vult dicere ꝙ deberet recog- ſcere pctā ſua ⁊ inde ſe dānare ⁊ ſe redargue re ⁊ dicere.tali pena ſuʒ dign⁹.⁊, ſic ſunt ſui iudices. e Tpalib⁹.in ſuſtinēdo tpales pe nas euadūt eternas ꝫ.xlij.q.viij.c. vlti.

f Facili⁹.ꝫ.xj.q.iij.§.euidēter.ibi allātur hoc pro capſo. g Sed vltro.ar.l di.ꝓſby terū.art.ꝑ ipōte cōfeſſo. h Neſciētib⁹.j.e. §.ſilr. i Sniam.qꝺ fit cū in ſecreto interi us cōpungunt ⁊ ꝯfitent ſacerdoti.vt.j.e.diſ. vide benignū.⁊.c.iudicet.non tn̄ ſibi pniam imponēdo vel ſe ligādo ꝑm ꝙ gratian⁹ idu cit.c.ſed fecerūt voto ⁊ ꝓpoſito quo ſe dānēt

onem ab eodem.§.ſuſpendit.iteruʒ cōcluſio nem ſuam vſq; ad.§.cum ergo. ⁊ ita perue- nit ad.§.econtra.⁊ hoc videbis per deceʒ au ctoritates quas ponit in ipſa lrā.p Et par te.oris confeſſio eſt pars exterioris ſatiſfactio nis qua hic totū dicit.⁊.j.e.queʒ penitet.vel dic ſuperfluus infinitatū efficit pars inferioris infinitatis.cum enim hec verasit. omnis ho mo eſt animal.vtroq; termino infinitato re- cte cōuertit.omne non aial eſt non homo.⁊ ſic non ſcindere corda eſt iferius ad nō ſcin- dere veſtiméta.planius dixiſſet a toto ad par tem. q Cōuertimini.ſed nūquid ſtandus eſt huic ordini.vt prima ſit noſtra cōuerſio. ſequēs diuidet.arg.xliij.di.ſit rector.extra de vi.⁊ hone.cleri.c.vlti.in fi.ar.cōtra.j.diſ.iiij.

dicit dñs.ff.de sol nec eniz.et preterea nemo meret primã grãm.quõ ergo hoc p. ipi ali cui.-Ouertimini zc. Solu.tale est illud.surge qui dormis et exurge a mortuis et illuminabit te christus.vel respicit hic ordinē iustificationis.qz con tritio qua cõ terimur cãlr ꝓcedit remissionē.z sic cõ tritio que ex libero arbitrio procedit. meret rem ssionē que iñ grã que oia p cedit erit at tribuēda tã ꝙ cause.gdã tñ prius ponūt remissionem vel ꝯuertimini.i ostēdite vos humiles a ꝯuersionē z ego conuertar a.i vos.i. primã gratiã vobis infundam.ar.i.di. v.falsas.vel dic conuertimini p omissiones culpe. ad qd quilibet tenet nõ per grãm hũanã quam nemo meret vel demerei.sic vides in radio sol.i eni ape rio fenestras intrabit sol. si clausero ñ itrabit.tñ nõ possum eum cogere ꝙ intret.vñ dictũ est de hoie ꝙ est spiritus vadēs z nõ rediēs per se.si tñ hz grãm potest mereri vitã eternã.vñ nõ valet hoc ar. iste nõ potest mereri qd minus est.ergo nec qd maius. Itē nec hoc.iste est magis malus hodie ꝙ heri.ergo minus habilis ad suscipiēdam grãm ꝙ heri.instãtia est in cepha.i.petro.ff. a Cõuersio.ar.ꝙ non tantũ valet vbũ simplex ꝙntũ cõpositũ ar.ff.ff ad.l.aql. si seruus.§.ingt b Sue cõuersiõis.ar.ff. si.q.sig.q iubentē.illud ꝙntũ ad penã.sz sz de fructu remissiõis. c Leprosi.i.decē de quibus legit in euãgelio luce qui designãt peccatores. d Sacerdotib⁹.primo ergo est deo ꝯfitendũ.postea sacerdoti.j.e § ex his oib⁹. e Hinc etiã lazarus.i.pctõr ꝯsuetudine peccãdi depssus ar.j.di.y.sic tribus. f Lapide.i. onere pcti. g In sepulchro.i. in cordis ꝯtritiõe. h Mundauit in euãgelio matthei i Sacrificiũ.i satisfactionem. k Precepit.ff.z liij.di iiij.dñe.z ita ex ꝓcepto tenet qs ꝯfiteri l Medici .i.sacerdotes q medicinaz aie pstant.sz z de⁹ dr medicus.vt.i.di stin.iij.adhuc instant.xxiij. q.iiij.nabuchodonosor. z.xi.qõne.iij. quomodo. m A mortuo.i.pmanente in peccatũ. n Auctas in lib.iesu filij syrach.scz ecclasiastico. o Perit.i. nõ est.qz nõ penitet talē. vt.j.di tũ.in das.z ita perit hic qd nõ est.ar.ff.de cõstitu. pec.id eod.vel si est nõ est vtilis duo ad vitaz ar.ꝙ rescriptũ ab excõicato impetratum sit nullũ ipso iure.ar.ꝯtra.j.de ꝯse.di.ij.z dixit. p Velut.qui eniz peccat nullus est.quia peccatũ ducit ad nõ esse cum nihil sit.iuxta illud.z sine ipso factum est nihil.z est velut similitudinariũ.sed ad literã põt hic. intelligi. qz post mortē nemo valet ꝯfiteri.vt de illo dicitur legitur in euangelio. q Qui memor. ꝙntuz ad gratie susceptionē.duz est in pctõ.

Cõuersio^a aūt dicit ꝗsi cordis vndiqz versio. Si aūt cor nrm vndiqz a malo ad deuz vertit: mor sue ꝯuersionis^b fructũ meret: vt de⁹ ab ira sua ad misericordiã cõuersus peccati ꝓstet indulgētiã: cuius primo ꝓparabat vindictã.vñ dat itelligi:ꝙ etiã ore tacēte veniã ꝯsequi possumus. Hinc etiã leprosi^c illi qb⁹ dñs ꝓcepit:vt ostēderēt se sacerdotib⁹^d i itinere añꝙ ad sacerdotes venirēt:mũdati sunt. Ex quo facto nimirũ datur intelligi:ꝙ añꝙ sacerdotib⁹ ora nr̃a ostēdamus.i.pctã nr̃a ꝯfiteamur:a lepra peccati mundamur. Hinc etiã lazar⁹^e viuus de monumēto prodijt:nõ pri⁹ de monumēto est eductus z postea a dño est suscitatus : sed lapide^f remoto quo monumētum claudebat in sepulchro^g reuixit: z foras viu⁹ prodijt. Hinc etiaz vt dñs ostēderet:ꝙ nõ sacerdotali iudicio:sed largitate dine grẽ peccatoꝝ emũdat: leprosuz tangendo mundauit^h : et postea vt sacerdoti sacrificium^i ex lege offerret ꝓcepit^k. leprosus eniz tangit: cum respectu diuine pietatis mens pctõris illustrata cõpungit.vñ post trinam negationez petrus dño eũ respiciēte ꝓfudit amaras lachrymas:quib⁹ culpam negatiõis sue diluit. leprosus semetipz sacerdoti representat:duz pctm̃ suuz sacerdoti penitēs cõfitet.sacrificiũ ex lege offert : duz satisfactionē ex ecclie iudicio sibi ipositã factis exequtur:sz añꝙ ad sacerdotez ꝑueniat emũdat:dum per ꝯtritionē cordis ante confessionē oĩs peccati venia indulget. Hinc etiã medici^l negant suscitare aliquez vt resuscitat⁹ ꝯfiteat: dum per ꝓphetaz dicit. nunqd medici resuscitabũt z confitebunt tibi. Itē. A morte^m vt auctas^n dicit. perit^o cõfessio velut^p ab eo q nõ est.vnde penitēs ille q timore octaue resurrectionis territ⁹ exclamauerat. Domine ne in furore tuo arguas me:neqz i ira tua corripias me. postea supplicans aiebat. Saluum me fac propter misericordiam tuaz: quoniam non est i morte qui memor^q sit tui:in iferno aūt null⁹ tibi

Luc.17. Ps.87. Ecc.17. Ps.6.

confitebit. Si ergo[a] null[9] cõfitebit tibi: nisi resuscita tus. nemo autẽ viuit eter/ne gehenne filius ꝛ perpetua dãnatione[b] dignus: pa tet[c] ꝙ anteq̃ quisq̃ confi teatur peccatũ a reatu sue ꝑuaricationis quo eterna sibi debebantur supplicia: per gratiam interne com/punctionis absoluit. Jtez.

Si anteq̃[d] quisq̃ ꝯfitea tur: a deo resuscitatur: vel resuscitatus viuit dum cõ fitetur. vel post resurrectio nem iterum mortuus est ꝛ cõfitetur. sed sicut anteq̃ resuscitaret mortuus cõfi teri nõ poterat. sic post re/surrectionẽ mortuus cum fuerit confiteri non valet. Restat ergo vt resuscitat[9] viuat duz pctm̃ cõfitetur. ergo sola contritio in qua fit resuscitatio: tollit pctm̃ habet itaq̃ resuscitatorez suuz sibi ꝓsentẽ seq̃ inha/bitantez. vnde augustinus ait in psalmo. lxij. Resusci tatus corpe viuit absente resuscitatore: nõ autem sic resuscitatus in anima[e]. cũ enim deus sit vita anime: anima vero vita corporis. sicut corp[9] viuere nõ põt absente anima: ita nõ nisi deo ꝓsente anima viuere valet. habet itaq̃ anima si bi deũ ꝓsentem per grãz: que viuens peccatum suũ cõfitetur: eãq̃ vitam que deus est inhabitat: quã in/habitãdo viuere facit. Si autẽ[f] illaz inhabitat: ergo templum spũssancti facta est. ergo illuminata est: er/go a tenebris peccatoꝝ ex/piata est: ergo templũ dia/boli esse desijt: que ad lucẽ venit: cuius respectus te/nebras fugat. Nulla enim vt ait apostolus[g]: cõuẽtio[h] christi ad belial[i]: nulla par ticipatio lucis[k] ad tene/bras: nulla cõmunicatio iusticie ꝛ iniquitatis: null[9] cõsensus templo dei cum idolis. Jtez vt christus ait. Omnis qui odit malũ in luce agit. que autez in luce agit: sicut augustinus ait: in christo operat: qui autẽ in christo operat ei[9] filius ꝓbat. Cuius enim opera quisq̃ facit: eius filius eẽ ꝓhibetur. vnde quibusdaz dñs ait[l]. Si filij abrae[m] e/stis: opa abrae facite. Jtez Uos ex pr̃e diabolo estis: qꝛ opa pr̃is vr̃i facere vul/tis. nemo autez fili[9] dei et diaboli ꝯsimul esse põt. nẽo enim vt ipse ait: duobus[n] dñis simul seruire potest[o]. Jtẽ vt ioãnes ait i sua epi stola. q nat[9] est ex deo[o] nõ peccat[p]: ergo nõ est filius diaboli[q]. Solo[r] eniz pctõ diaboli filij sum[9]: ergo de eius regno trãslati sumus in regnũ claritatis filij di: ꝛ sum[9] erepti de potestate tenebraꝝ: ꝛ facti sum[9] filij lucis. Cum ḡ ante ꝯfessio nem vt ꝓbatũ est: sumus resuscitati p grãz ꝛ filij lu/cis facti: euidẽtissime ap/paret: ꝙ sola cordis cõtri/tione sine confessione oris peccatũ remittit. Jtẽ ioan. Qui[s] q nõ diligit i morte manet. si ḡ viuit ꝛ diligit. si diligit: dilectio est in cor de. dilectio autez in malo nõ est. est aũt ꝓprius fons bonoꝝ: i q̃ nõ cõicat alie/nus[t]. ḡ bon[9] ẽ iste fact[9] per grãz añ ꝯfessionẽ pctĩ: nõ itaq̃ malus est. bon[9]. n. et malus aliqs sil eẽ ñ pt. ꝙ

a ¶ Si ergo q. d. null[9] ad sui salutem.
b Damna tione. extra d bap. ꝛ ei[9] ef/fec. maiores.
c ¶ Patet. ecce cõclusio magistri.
d ¶ Si ante q̃ habito. ꝙ añ ꝯfessionez pctõr resusci/tat. probat ꝙ qñ cõfitet nõ est in pctõ. si eniz post re/surrectionem suã añq̃ cõfi teat incipiat mori. i. pctõ obligari. seq̃/retur ꝙ mor/tuus. i. i pctõ existẽs ꝯfite/retur. qđ tñ nõ põt eẽ añ resurrectiõez nec p[9]. a mor tuo. n. eẽ. pe/rit ꝯfessio. cõ cludit ḡ ꝙ vi uens. i. reatu pcti absolut[9] ꝯfitet. ꝛ ita i ꝯfessiõe ñ di/mittit pctm̃.
e ¶ Alia. nõ aiaz alio mõ suscitari q̃ cõ pus.
f ¶ Si autẽ. ṽba magistri
g ¶ Aplus. in epla. ij. ad corinthios.
h ¶ Cõuen/tio. i. cõmuni catio.
i ¶ Belial. a/postata iter/pretatur.
k ¶ Luc. i. illuminatoꝝ. ꝛ est ar. ꝙ cõ traria sese nõ patiunt. ar. xvj. q. vij. in noua. j. e. §. cũ ergo.
l ¶ Dñs ait i euãgelio. Johã.

m ¶ Abrae. ē. xxij. q. ij. §. Itez opponit.
n ¶ Duob[9]. exigentibus. cõtraria.
n ¶ Duob[9]. diuersis. pu/ta i eo ꝙ sunt diuersi. als se cus. ff. d ope. liber. duoꝝ ẽ.
o ¶ Ex deo. coopante per grãm vel ba/ptismum.
p ¶ Peccat cõiunctim. in telligas dum morat in san ctitate perce/pta ꝛ regña/tione dei. ꝙ sic debeat in telligi. hr̃. j. di. ij. §. itẽ se/cundũ. ꝛ. c. si enim inquit.
q ¶ Diabo/li. et ita ex vir tute vel pctõ nomẽ amitti mus. sicut et lex dixit ꝙ a/doptat[9] a se/natore i filiuz fili[9] senatoris dr̃. ff. de sena. senatoris fili[9] ꝛ nupta cla/rissimo quã/diu nõ nubit alij inferioris ordinis clarissima di. vt. ff. d sena. femie.
r ¶ Solo. magnũ autẽ pctm̃ est non agẽ pniam. ꝛ suo sibi com placẽ dilicto. j. di. c. sĩ trib[9]
s ¶ Qui. vi/uit p grãm.
t ¶ Alien[9]. a charitate pcessus. s. ad mortem. j. e. in actiõe. extra de re. ꝛ transe. ad re. licet. in fine.

1. Cor. 6 · Joh. 3 · Joh. 8 · Mat. 6 · Luc. 16 · 1. Johã. 3 · 1. Johã. 3

a ¶ Alij ecõtrario testant. ab hĩ loco vsq̃ ad §. his auctoritatib⁹. p alia pte allegat q̃. s. a/ dulto peccatũ nõ dimittit̃ sine oris ↄfessiõe. qđ tñ falsuz e st. bene tñ dicim⁹ q̃ licet cordis ↄtritione dimittat̃ pctm̃. cõfessio tñ mundat et satisfactio mũdat. ꝛ sic magis ac magis mundat hõ. sic magis ac magis innouat hõ j. eđ cõse. dist. iiij. nõ ex quo auctoritates hic inducte parũ vigent si dili genter expo/ nantur.

b ¶ Confes/ sione. i. ea cõ/ tempta. vt p̃/ mam opinio nez defendas iuxta verbuz illud dñicuz. vade ꝛ ãpli⁹ noli peccare j. di stin. iij. si apostolus.

c ¶ Per pro phetam ait. duplex est cõ fessio. i. interior ꝛ exterior. de iterior. s. que fit deo. dicit q̃ sine cõfes/ sione non di mittunt̃ pec/ cata. vel dic. i. ppositũ habeas dicendi ore.

d ¶ Iustificeris. i. a peccato mũderis vl̃ bo nis operib⁹ expleraris. vel vt cõsecutiuũ est vl̃ vt iustus alijs videaris exemplo tui pficien/ tibus. vel intelligit de exteriori. vt iustificer] quo ad alios nõ quo ad deũ apud quem iu/ stificatus est. ar. j. e. c. iudicet.

e Non põt ↄfessus deo. vt. i. e. sufficiat. cõ fessio oris fit sacerdoti. cordis fit deo. j. e. ope/ ris. proximo. xi. q. iij. estimant.

f Ecce. vera est ergo sufficiens. meli⁹ er/ go pbat auctas hec primã opinionẽ q̃ secũ/ dam. g ¶ Plangere. nõ est hec descriptio. q2 hoc habuit iudas ex timore seruili. sed est qualiscũ nec assignatio.

h Perfecta. hoc. c. habes. j. di. iij. circa pñ.

i ¶ Cogit hoc itellige q̃tũ ad sensualitatez

---

si malus nõ est: membꝛuz diaboli non esse pbat̃. nec ergo est dignus gehẽna: q̃ diabolo ꝛ mẽbris ei⁹ solũ/ modo debetur: sicut eter/ na beatitudo solũmõ mẽ/ bris chꝛisti paratur. nõ er/ go in cõfessione peccatum remittit̃: qđ iam remissuz esse pbat̃. fit itaq̃ cõfessio ad ostensionẽ penitẽtie nõ ad impetrationez venie: ꝛ sicut circuncisio data est abꝛae in signũ iusticie non in cãm iustificationis: sic cõfessio sacerdoti offertur in signũ venie accepte nõ in cãz remissionis accipiẽ de. Alij ecõtrario testan/ tur[a]: dicẽtes sine cõfessio/ ne[b] oris ꝛ satisfactiõe ope/ ris neminẽ a peccato pos/ se mũdari: si tempus satis faciendi habuerit. vñ dñs per pphetã[c] ait. dic tu ini/ quitates tuas: vt iustifice/ ris[d]. Item ambꝛosius in libꝛo de paradiso.

Non põt[e] q̃sq̃ a pec/ cato iustificari nisi pecca/ tũ añ fuerit ↄfess⁹. Item in sermone q̃dragesime.

Ecce[f] nunc tempus acceptabile adest: i quo cõfessio animã a mor te liberat. Cõfessio aperuit paradisum: cõfessio spem saluãdi tribuit. vñ scriptu/ ra dicit. dic tu iniquitates tuas vt iustificer]. Bis v̇/ bis ostẽditur q2 nõ meret̃ iustificari q in vita sua pec cata noluit confiteri. Illa ergo cõfessio nos liberat a morte: que fit cum pñia.

Penitentia vero est doloꝛ cordis ꝛ amaritudo aie p malis: que quisq̃ cõmisit vel consensit. penitentia est preterita mala plangere[g]: et plangenda iterum non committere.

Item ioã. os aureum.

Perfecta[h] penitentia cogit peccatoꝛez. oĩa libenter sufferre. in coꝛde enim contritio: in oꝛe con/ fessio: in opere tota[k] humi litas[l]. hec est fructifera[m] penitentia. Idem.

---

que semp rationi repugnat. vnde apostolus. caro cõcupiscit aduersus spiritũ ꝛ ecõuerso.

k ¶ Tota. i. omnis ei⁹ gradus. l ¶ Humi/ litas. ne supbia offeratur vt pharisẽus. videt̃ approbare coꝝ sniam. qui dicunt q̃ remissio preponenda est iustifica/ tioni. sed hec dicta sunt de gratia iustifi cante. vel gra tiam. i. gratie augmentum vt non intel/ ligas hoc de gratia iustifi/ cante. vel nõ potest inno/ tescere gratie acceptio. nã res tunc fieri dicitur quan do innotescit vel hec dictio purgatus po nitur i vi no/ minis nõ par ticipij. omnia enim hec si/ mul sunt tẽ/ pore.

m ¶ Fructi/ fera. nota q̃ in pctõ mor/ tali tria atten duntur. im/ pudentia. de lectatio ꝛ per petratio. cõ/ tra h̃ tria tri/ plici r̃medio opus est. cõtra impudentiã confessio in qua est verecundia. j. e. quez penitet. delectationi opponitur amaritudo cõtritionis. perpetra/ tioni opponitur operis satisfactio. Sed nũ/ quid de venialibus tenetur quis cõfiteri. vi/ detur q̃ non. quia res pene contra naturam est ꝛc̃. vt. xxv dist. §. criminis. Dico q̃ de ve nialib⁹ maioꝛib⁹ tenet̃ qs ↄfiteri de qb⁹ dicit auctas. vitasti grandia. caue ne obꝛuaris are na. j. e. tres sũt. Sz ẽ general̃ ↄfessio ꝛ spãlis. spãli idigẽt moꝛtalia. vñ ps. lauabo p singu/ las noctes lectũ meũ. i. ↄsciaz meã ꝛ mũdabo di. in rẽs p singl̃as noctes. i. p singl̃a moꝛta/ lia v̄ singul̃. s. ↄuertẽdo ꝛ satisfaciẽdo sigilla/ tiz si ↄsule. i gnãli ṽo suffic ↄfiteri vẽialia. vt fit i missa cũ dic sacẽdos. ↄfiteoꝛ deo ꝛc̃. Illđ si credo q̃ existi in moꝛtali pctõ dimittũ vẽialia

Gen. 4. Esa. 43. Esa. 43.

Non pōt quis[a] grām dei celestis accipere: nisi purgatus[b] fuerit ab oī sorde peccati per penitentie confessionem[c]: per donum baptismi[d] salutaris.

Item augustinus.

Nullus debite grauioris pene accipit veniam[e]: nisi qualēcūq3 τ si lōge minorem quam debeat penam[f] soluerit. ita enim impartitur a deo largitas[g] misericordie: vt non relinquatur[h] iusticia discipline.

Idem vincentio.

Neminez putes ab errore ad veritatez et a quocunq3 seu magno[i] seu puo pctō ad correptionez sine pēitētia posse trāsire[k].

Idem de penitentia.

Abite[l] penitentiā qualis agitur in ecclesia vt oret pro vobis ecclesia. Nemo dicat sibi occulte ago: apud deuz ago: nouit deus qui mihi ignoscit: q̄ i corde[m] ago. Ergo sine cā dictum est: que solueris in terra: soluta erunt τ in celo. ergo sine causa claues[n] date sunt ecclesie dei. frustramus euangeliuz[o] dei: frustramus verbū[p] christi: pmittimus vobis qđ ille negat: nonne vos decepimus. Job dic̄: Si erubui in cōspectu populi peccata[q] mei cōfiteri atq3 ideo si non potuistis vel noluistis habere pudicitiaz cōiugalem seu cōtinētiaz et deuiastis a pposito vł vinculo cōiugali vel deuotione cōtinentie: sit in vobis dolor τ humilitas penitētie. Aptiꝰ dico: nemo dicat non intellexi: q3 post vxores vestras illicito cōcubi/

a Non pōt quis. j. de cōse. distin. iiij. nō pōt. b Purgatus. sorde. j. de cōse. dis. iiij. §. ite ambrosius. τ c. sūt plures. c Cōfessionem. interiorē. i. cordis dolorez τ amaritudinez quo ad adultos. d Baptismi. quo ad infantes. vel p baptismuz primo scđo p pniam que ē scđa tabula. j. e. quācobrem.

e Nullꝰ veniā. q̄ntuz ad ecclīaz. f Penaz. nō videt̃ hoc esse verū nec de iteriori penitētia. nec đ exteriori. naz si de interiori que pctā deleuit. ergo charitas affuit. q3 aliter non delent̃ peccata nisi p charitatez. tanta est ergo hec pena. ex quo charitas adest. q̄nta esset maior q̄ excogitari posset. τ hic dicit q̄lemcūq3. sed nec de exteriori. q3 q̄nq3 sine oī pena exteriori dimittit̃ pctm̄. iuxta illud. vade τ ampliꝰ noli peccare. j. di. iij. si pcst. s3 tū exaudi h' đ iteriori. qđ ꝫ dicit. τ si lōge minori dicit q̄ ad acerbitatē. s. pene. nā pena interior τ si tāta sit. nō tū ita acerbe affligit. τ ita nō est ꝯ. j. di. iij. pductior q3 illđ de exteriori vł illđ de pctō origiali. vt ibi dicā. Itez ꝯ. s. di. xlv. oēs. vbi est verbū apłi. sicut exhibuistis mēbra vra τc̄. hic aūt dicit̃ ꝙ nō sicut. s3 sufficit q̄litercūq3. So. nō attēdit̃ ibi paritas ſm radices motuū. sed ſm moduz penitēdi q. d. si manibꝰ peccauimus. extendamus ad bona opa. si lingua. loquat̃ bonum. τ ita de alijs mēbris. vt in q̄bꝰ plus deū offendimꝰ. plus in illis peniteamꝰ. vñ legit̃ ꝙ rane iteremerūt reliqas pharaonis. h' ē vaniloquiu. nō aūt posset attēdi ſm radices motuum. g Largitas. q3 in infinituz magis attēdit bonitas q̄3 iniqtas vł virtꝰ. cuz enī3 charitas crescit nō h3 obicē. sed in infinitū crescere pōt. vñ iustoꝝ semita. q̄si lux splēdēs crescit in pfectū diē. s3 iniqtas h3 obicē. s. superiorē parte rōnis que semp remurmurat male agenti. τ etiā offensio creatoris. h Relinquatur. ita est misericors ꝙ etiā iustus. q3 nullū peccatū pterit impunituz. q. d. licet ita sit misericors. nō tū ita est de eiꝰ misericordia ꝯfidenduz. vt euanescamus p spem imo miam τ iudiciuz cantabo tibi domine. territi ergo iusticia cōfidamꝰ de misericordia cōfisi de misericordia timeamꝰ de iusticia. misericors est. quia quēlibet punit citra meritū. τ remūerat vltra meritum. iustus q3 nullū peccatum preterit ipunituz. i Neminē magno. si de venialibus hoc itelligas pōitur penitentia p penitudie. ar. j. de cōsecra. distin. ij. iteratur. argu. j. e. tres. k Trāsire. vt magis iustificemini. j. de consecra. dis. iiij. omnes qui iam. s. xxiij. q. iiij. quid faciet. τ. q. viij. quemadmodum.

l Abite. alloquitur cōtemnētes vel negligentes confiteri τ satisfacere ſm pceptum ecclesie. vt intelligatur de exteriori inferenda est auctoritas τ quedam sequentes. vel hec auctoritas intelligitur de interiori penitentia τ satisfactione sicut magister dicit infra. m In corde. supple. τ ideo non indigemus sacerdotali iudicio τ sic bene sequitur ergo sine causa. s. extra de senten. excōi a nobis. n Claues. si enim sine arbitrio sacerdotis penitentia ageretur. frustra sacerdotibus claues essent cōmisse. o Euangelium. est ergo preceptum euangelij penitentiaz agite τ salomon. Qui abscondit scelera vel peccata nō videbit lumen in eternum. τ iacobus. Cōfitemini alterutrum τc̄. p Verbū. i. instituter. ff. si cer. peta. certi. §. quoniā igitur. q Pctā. apposiopesis. i. defectꝰ orationis pre indignatione vel alio simili.

a Preter vxores.tres enĩ tm̃ sunt status saluandorum.coniugatorum cõtinentium & virginum.s.xxij.q.ij.in presenti.xiij.distin.nerui.

b Et venit.illud tangit qd legitur in exodo.s.cum ietro socer moysi venisset ad eum in desertum.venerũt aaron et seniores oẽs israel.vt comederent panẽ cum eo.ietro pr̃ fuit ethyopisse vxoris moysi.ij.q.o. vij.§.item op ponitur.

c Jn conspectu.q2 statim penitẽt.

d Fug ũt q2 penitẽ cõtẽnit.vt di.s.

e Abscondi.s frustra.q2 si ascẽdero in celũ tu illic es.vnde sup illo versu posuit magister anselmus hos versus. Quo fugis euchalade.q̃scũq3 accesseris oras. Sub ioue semper eris.bũsac si viuere q̃ris. j.di.ij.§.vlti.

f Nudus. nõ solũ amictu corporis s3 etiã mẽtis q2 etiã prius nudus erat veste.j.e.s.cognouerũt. Sed erat hic nudus virtutibus.j.di.ij.§.romanos nec tñ erubescat.sicut & pueri q̃diu nõ peccãt nõ erubescunt ire nudi. sed postq̃ pruritũ senserint in mẽbris illis naturaliter statim erubescunt ire nudi.

g Amplius.modus loquẽdi est istius ire.vt.vij.q.i.licet.Et est ar.pro veritate sepius examinanda.vt.xxxv.q.ix.graue.

h Pleniorez sensus est.peccat coram deo qui tanq̃ dei p̃sentiã erubescẽs cõtinuo non penitet.Nõ enĩ3 diuertit qui in breui reuertitur.& a cõspectu dei discedit.qui penitere cõtẽnit.ar.s.e.di.diuortium.

i Jn cõspectu.s.xvij.q.i.qui bona.

k Soli.regũ enĩ3 delicta solum deũ3 habẽt vltorem.nam alium nõ timent.j.di.iij.totam.hic tamen aliter videtur expositio.

l Plus habet q̃ ille qui a cõspectu dei fugit & malũ agit nõ corã deo.

m Nescit.i.cõtẽnit.ar.xxv.q.i.hac consona redibit tamen si predestinatus est.j.di.ij.§.hoc itaq3.& c.quicunq3.s.firmum.

n Sed & cõtinuo.e boim sex fuerunt ciuitates quas destruxit dominus iuxta iordanes.sodoma.gomorra.adoma.seboim segor etc ea le que est bale.vnde effectus est locus aspala qui dicit mare mortuum.& aqua illa nec ẽ natabilis nec potabilis.ibi ferrum natat.& pluma mergitur.ibi sunt poma p̃lcherrima extert.interius autem plena fauilla & cinere.his verbis describitur luxuria.xxxv.distin.luxuriosa.

o Ex vicinia.s.de contrahen.emp.q? sepe.§.vltimo.arg.ex vicinitate contrahi vitiũ.xliij.distin.§.cum autem.ar.contra.q2 lupanaria non infamant castitatem.xxxij.q.v.tolerabilius.& est ar.ad questionem de duobus fratribus domũ cõem hñtibus.vnus h3 partes3 inferiorẽ alius supiorẽ.an vno peccante tota domus sit diruenda.l3 ãt c.s.n mltũ fac ad ppositũ.q2 nec d iteriori nec exteriori pnia tractat.

p Serpens.Causa.qui non vult in futuro puniri p pctõ.agat h pniam & cõfitea.q2 qd iec eua salutẽ obtinuit.cha yn aũt q2 noluit reseruatũ est ei pctũ eternalr puniẽdũ.

tu vos maculastis: si pter vxores[a] vestras cu3 aliqua cõcubuistis: agite penitentia3 &c. Item sup exodum.

Et venit[b] inqt aaron et omnes presbyteri de israel manducare panẽ cum socero moysi in conspectu dñi: omnia ergo que faciunt sancti in cõspectu[c] dei faciunt: peccatores autem a cõspectu dei fugiũt.[d] Deniq3 scriptu3 est: q2 ada3 postq̃3 peccauit fugit a cõspectu dei & interrogatus respõdit: audiui inqt vocem tuã & abscondi[e] me q2 nudus[f] erã. Sed et chayn de fratricidio cõdẽnatus a deo: exijt inquit a facie dei: et habitauit in terra naim. Exijt ergo a facie dei qui indignus est cõspectu eius. Sancti autẽ mãducant & bibũt in cõspectu dei: & omnia que agunt in conspectu dei agunt. Ego amplius[g] adhuc locu3 presentem discutiens video: q2 qui pleniore3[h] dei scientiam accipiunt: & plenius diuinis imbuti sunt disciplinis: isti etiam si malum faciunt corã deo faciunt & in cõspectu[i] eius faciũt sicut ille qui dixit tibi soli[k] peccaui: & malũ corã te feci &c. Quid q̃ plus[l] h3 ille q malũ corã deo facit: cõtinuo penitet & dicit pctm̃. qui autem discedit a cõspectu dei: nescit[m] cõuerti & pctm̃ purgare penitendo. hoc ergo interest malũ cora3 deo facere: & a cõspectu dei discessisse peccante3. Item aug.

Sed & cõtinuo[n] qui dixerat sicut a doma faciam te: & sicut seboim que due vrbes ex vicinia[o] sodomorũ pariter excidij trahere cõsortiu3: cõuersum est inqt cor meũ i memetipso cõturbata est aia mea non faciam s̃m iracundiã furoris mei. Nõne ergo apparet: q2 ideo nobis peccantibus indignat dominus iesus: vt indignationis sue terrore nos conuertat. Jndignatio ergo eius nõ vltionis executio: sed magis absolutionis operatio est. Item ambrosius in libro de paradiso.

Serpẽs[p] decepit me: &

a ¶ Venialis. s. quo est venialis culpa eue. qua totus mundus ligatur. dic quo ad vitam eternam non temporalem. veniale ergo est peccatum quod sequitur confessio vt hic. veniale etiam dicitur quod in veteri lege morte non puniebatur. sed per cerimonias purgabatur. nec aliam penam eis lex imponebat. vt. j. di. stin. vj. c i. pe. nam venialia. Item dicitur veniale quod causam venie habet ante nexam vt quod fit per ignorantiam vel impotentiam quod est peccare in patrem et filium. vnde apostolus. veniam merui. quia ignorans feci. viij di. consuetudo. sed et qui peccat in spiritum sanctum quod fit per maliciam non remittitur xxv. dist. aliis. viij. distin. consuetudo.

Gen. 4. *Ibidem. 9* *Luc. 15.* *Eccle. 7.*

b ¶ Non desperata. i. non desperare debemus. imo debemus moli inter duas molas scilicet spei et timoris vnde dictum est. noli pignorare superiorem molam nec inferiorem. Ille superiorem pignorat qui non timet. ille inferiorem. qui ita timet quod in desperationem cadit. c ¶ Confessa. fuit ergo eua confessa et etiam adam sicut. j. e. di. sicut primi. et confessa est cum dixit manducaui. dicitur tamen in historijs pe. manducatoris in illo. c. tunc fecerunt. quod eua non penituit. imo peccatum retorsit in serpentem et serpentis auctorem. Sed ideo dicit. p. manducator eam non fuisse confessam. quia non pure confessa est. dixit enim serpens decepit me. confessa est tamen cum dixit. et manducaui. d ¶ Medicabilis. s. confessio. e ¶ Secuta est. cum ei dixit deus. multiplicabo erumnas tuas. et conceptus tuos paries in dolore et c. f ¶ Indignus propter vilitatem suam. sicut de ea que ministrat in caupona dicit. l. quod non potest accusari de adulterio propter sui vilitatem. ff. de adul. que adulterium. et est sensus huius littere licet hoc puniatur fuerit tamen eius pena temporalis non fuit. sed eterna quod hoc incipit. ar. j. di. iij. §. auctas. g ¶ Puniretur. i. patitur certa pena quam deus imponit pro fratricidio. h ¶ Prescriptione. i. sine certa pena sibi prescripta et prefixa.

manducaui. Venialis[a] culpa: quam sequitur confessio delictorum. Ideo non desperata[b] mulier que non reticuit deo sed magis confessa[c] peccatum est: quam medicabilis[d] sententia secuta est[e]: bonum est condemnari in peccato et flagellari in delicto vt cum hominibus flagellemur: denique chayn qui voluit crimen negare: indignus[f] iudicatus est qui puniretur[g] in peccato sed remissus est sine prescriptione[h] pene. fortasse non tam reus maiori crimine picidij quam sacrilegij. ¶ Illud enim commisit in fratrem quod deo[i] credidit mentiendum: dicens nescio: numquid ego custos fratris mei sum? Et ideo accusatori diabolo eius accusatio reseruata est vt cum eo et eius angelis flagelletur: qui cum hominibus noluit flagellari. Nam pastor[k] ille euangelicus lapsam ouem vexisse legitur non abiecisse. Et salomon ait. ¶ Noli esse nimis iustus[l]. debet enim iusticiam temperare moderatio. nam quemadmodum tibi curandus prebeat: quem fastidio habes: qui contemptui se non compassioni medico suo futurum putet.

Idem.

Libenter[m] ignosco: prompte indulgeo. misericordiam magis volo quam sacrificium: quia per sacrificium iustus commendatur[n]: per misericordiam peccator redimitur. non veni vocare iustos[o]: sed peccatores[p] ad penitentiam. In lege[q] sacrificium: in euangelio misericordia est. lex per moysen[r] data est: per me gratia. Item leo episcopus theodoro foroliuiensi episcopo.

Multiplex[s] misericordia dei ita lapsibus humanis subuenit: vt non solum per baptismi gratiam: sed etiam per penitentie medicinam spes vite reparetur eterne vt qui dona regenerationis violassent. proprio se iudicio condemnantes ad remissionem criminum peruenirent: sic diuine voluntatis presidijs ordinatis: vt in

i ¶ Quod deo. ar. quod sacrilegium committit qui pape mentitur. ipse. n. obtinet vices dei in terris. di. lxj. iter hec hircum. augetur hoc sacrilegium ex persona in quam committitur. k ¶ Pastor. sed qui cum hominibus flagellari vult recipiendus est et non abijciendus est nam et pastor. l ¶ Iustus. et alibi. qui multum emungit elicit sanguinem. vt. s. di. iij. denique. m ¶ Libenter m in persona xpi loquitur. n ¶ Commendatur. i. commendabilis redditur. o ¶ Iustos. i. qui se putant iustos et confiteri nolunt. p ¶ Sed peccatores. i. peccata sua recogitantes. q ¶ In lege. s. xv. q. ij. glo. epi. r ¶ Per moysen. tanquam per ministrum. s ¶ Multiplex. i. multipliciter subueniens alias nam simplex est. Causa di. j li. e. quod duo sunt remedia quibus deus adhibet peccatori. baptismus et penitentia quam quis potest accipere ab ecclesia. hanc enim potestatem deus plantis dedit ecclesie. vt confitentibus congruam satisfactiones iniungat. Si vero aliquis sine baptismo vel penitentia decesserit. remissionem quam in hac vita non habuit in alia non consequitur. i. fine autem vite reconciliationes petentibus et penitentibus neutrum esse negandum. dum tamen si heretici sunt recipiant cum scriptura et iuramento. t ¶ Per baptismi gratiam. puer. j. nam quod baptismus dicitur prima tabula ad pueros refertur qui penitemus dicitur prima tabula ad pueros refertur quod non possunt. adult. j. n. nisi peniteant baptismum tabula non est. v ¶ Proprio. non quod ipsemet sibi ipsis iniungat penitentiam quia si ita intelligatur per nihilo censent

Luc. 5.

sacerdotib9 date claues eccle. vt. s. e. di. §. alij. et cōtra. c. agite. s3 qd ꝓꝓo motu ꝯfiteat sacerdoti. vt. s. e. c. nō pōt. r. c. ecce ꝟo. r. c. porro. r. c. facili9. a ❡ Supplicatiōib9 si ꝯtenatur oīs ꝯfessio. al's sec9. j. ꝺ ꝯse. di. iiij. baptismi vicē. vł nisi inuisibili admīnistratiōe. j. e c. vlti. in fi. b ❡ Admitterēt. aliť pro nihilo essent date claues eccle sacerdotibus. vt. s. e. di. §. alij et ꝯ. c. agite. c ❡ Eoꝝ. f. i. penitētiū3. ꝓ qb9 eni3 orat ecclia nesciēs qs ad nūerū ꝑdestinatorū ꝑtineat. vt. s. xxiij. qōe. iiij. complantur. xiij. q. ij. non estimemus. d ❡ Nō poterit. s. xxv. di stin. qlis ℨ. h ꝺ mortali. ibi de veniali. s3 nisi sig pnie rc. ex de sen. ercōi. a nobis qd dic vt no taui. xxvj. q. vj. si aliquis. e ❡ Js aūt. s. xxvj. q. vj. is qui. f ❡ Denegāda. ita. ꝙ nec appellatio va let. ex de ap. quasrōte. g ❡ Uenie. scriptu3 est. n. spūsscti gr̄a tarda nescit hr̄e molimina. h ❡ Per indicia. ar. ff. de le. iij. nutu. ff. ꝺ noua. dēgare. i ❡ Testionia. s. xxvj. q. vj. grecedūt. j. ꝺ ꝯse. di. iiij. egrotātes. k ❡ Fideliū maxie. q2 etiā infidelis testioniū ꝑ catholico dare pōt. s. ij. q. vij. si hereticus. l ❡ Regula. ex ꝺ here. sicut s. i. q. vij. quotiēs. r. c cōuenientibus. m Nemo. adhuc ꝓbat. ꝙ oīs ꝯfessio r operis satisfactio necessaria est. cu3 solis sacerdotib9 sit tradita ptās ligādi r soluēdi. xj. q. iij. absit. ostēdit etiā ꝙ omni petenti daī venia. n ❡ Indulgentiā. q obtineri nō pōt. nisi supplicationibus sacerdotum vt. s. c. proximo. o ❡ Sed negāt hēti. i. vt nouatiani. j. di. iij. §. itē ꝙ. r. c. adhuc istat. xxiiij. q. iij gdā3. ꝟo. nouatiani. p ❡ Preuaricatiōe. i. ꝑ puaricatiōe apostasie vł post primā pniam. q ❡ Excepit cū dixit, in qcūq3 hora cōuersus, fuerit peccator rc. r ❡ Peccata. ar. ℨ. j. c. §. ꝙ aūt. s3 ibi soluit. r intellige hoc ꝺ finali impnia. s Uerbū. i. filiꝰ dei q di ꝟbu3. q2 sicut ꝑ ꝟbu3 māifestaī voluntas alicuꝰ. ita ꝑ filiū voluntas pris ar. xxij. q. ij. his aūt. Uel ꝟbū. i. ꝑdicatio. q qñq3 ē cā cōtritiōis. r ita ꝑ ꝯsequētiā remissionis. Et nota ꝙ s3 dicat verbū. nō tamē propter hoc excluditur spiritussanctus. per que3 etiā dicuntur peccata dimitti. t. q. i. remissionem. nec pater. q2 inseꝑabilia sunt opera trinitatis. de cōsecra. di stin. iij. omnes. xxviij. distin. sic enim. qñq3 ēt eccl'sie charitas dicitur dimittere peccata. vt de cōsecra. di. iiij. ecclesie charitas. t ❡ Judex. i. minister. ministerio eni3 nō auctoritate habet dimittere. de cōse. distin. iiij. aliud. v ❡ Officiū. s. xxiij. q. v. remittunt. s. xj. q. iij quō. r. c. audi officiū. i. oratiōnē. i. q. i. remissionē. x ❡ Exhibet. i. moderāda satisfactiōe j. e. mensuram. a ❡ Potestatis. i. nulla sua ꝑtestate. b ❡ Pari. illa. scilicet, si diligis me pasce rc. vt extra de elec. significasti.

indulgētiā dei nisi supplicatiōnib9a sacerdotū nequeant obtinere. ❡ Mediator eni3 dei r hominu3 hō dn̄s iesus christus hāc pre positis ecclesie tradidit potestate3 vt ꝯfitentib9 pnie satisfactionē darent: r easdē salubri satisfactiōe purgatos ad cōionē sacramētorū per ianuam recōciliatiōnis admitterentb. r post pauca. Si autē aliqs eoꝝc pro quib9 dn̄o supplicam9 quocūq3 intercept9 obstaculo a munere indulgētie ꝑsentis excesserit: r ꝑusq3 ad ꝯstituta remedia puemat: temporale3 vitā hūana cōditiōe finierit: quod manens in corpore nō receperit: cōsequi carne exutus non poteritd. Et p9 pauca. Js autēe qui tpe necessitatis r periculi vrgentis instātiā pnie ꝑsidiu3 r mox recōciliatiōis iplorāt: nec satisfactio itercidenda est: nec recōciliatio deneganda f: q2 mie dei nec mēsuram possumus imponere: nec tēpora diffinire: apud quē nullas patitur moras venieg cōuersio. Et item. Jta ergo necessitati auxiliandū ē: vt nec actio illis pnie nec cōionis gr̄a denegetur: si eā ēt amisso voce officio ꝑ indiciah itegri sensus ārere comprobentur. ❡ Qd si ita aliq egritudine fuerit aggrauati: vt qd pauloante poscebāt: sub ꝑsenti significare nō valeāt: testionia i eis fideliūk circūstātiū ꝑdesse debebūt. Sil tū r pnie r recōciliatiōis bn̄ficiū ꝯseqnt: seruata tū regula l canonū pr̄noꝝ circa eoꝝ ꝑsonas: q in dn̄ica fide discedēdo peccauerit.

Item ambrosius.

Nemom pōt bn̄ agere penitētia3: nisi qui superauerit indulgentiā n: s3 negant o quidem bis oportere cōione3 reddi: qui ꝑuaricatiōe p lapsi sunt. de9 aute3 nullum crimen excepit q qui pctār oia dānauit. r paulopost. Itē ambro.

Uerbum s dei dimittit peccata sacerdos est iudex t. sacerdos qdē suum officiu3 v exhibet x: r nulli9 ptātis a iura exercet. r paulopost: dominus par ius r soluendi esse voluit r ligādi: qui vtrunq3 pari b cōditione permisit. ergo q sol

Potest fieri: vt aliqs victus suppliciis sermone neget[c] deum: ⁊ corde adoret[d]. Nunquid eadem est causa ei⁹ qui sponte negat: ⁊ eius quem tormenta inclinauerũt ad sacrilegium nõ quoniaʒ indignũ[e] est: cuʒ apud homines valeat certaminis gratia: vt apud deum non valere[f] asserat. ¶ Naʒ sepe in hoc athletaruʒ seculari certamine etiã victos quorum fuerũt certamina probata: hominuʒ vulgus[g] cũ victoribus coronare cõsueuit maxime quos forte viderit aut dolo aut fraude excussos victoria: ⁊ christ⁹ ipse athletas suos quos viderit grauibus paulisp cessisse suppliciis: sine venia patiel[h] pmanere. ¶ Nũquid nõ hẽbit remunerationẽ laboris q ẽt aliquos pijcit: ⁊ infra. Dicis petro excusanti ne eius pedes[i] lauares: nisi lauero tibi pedes nõ habebis ptẽ mecũ. Nõ gisti ɔsortiũ tecũ pñt hre: q claues regni celoꝝ nõ suscipiunt: negãtes q pctã dimittere debeãt: qd recte[k] qdẽ fatent de se. nõ eniʒ hñt petri hereditatẽ: q petri[l] sedẽ[m] nõ hñt quã impia[n] diuisiõe discerpũt ⁊ paulopost. Egritudo carnis pctm̃ repellit: luxuria aũt carnis culpam adolet. Illuditur ergo diabol⁹ vt seipsuʒ morsu suo vulneret ⁊ ɔtra se armet queʒ debilitanduʒ[o] eẽ putauit. ⁊ infra: qd nocet corpi suo iuuat spm̃ ⁊ paulopost: sicut semel pro oibus[p] imolat⁹ est christus ita quotiẽscũq peccata donant corpis[q] ei⁹ sacramẽtuʒ sumim⁹ vt per sanguineʒ ei⁹ remissio peccatoruʒ det. ergo euidẽtissime dñi pdicatione mãdatum est etiã grauissimi criminis reis: si ex toto corde ⁊ manifesta[r] ɔfessione pcti

a ¶ Nec ligandi. ff. de reg. iur. nemo. qui cõdẽnare nõ põt. absoluere põt. ff. de re iudi. q cõdẽnare. habes tamẽ qttuor exceptiões. j. de ɔse. di. iiij. sanctũ. ex̃ de sen. excõ. tua. C. vbi senato. qd §. a deo. C. de offi. procõsul. l. ij.

b Potest fieri. Casus. primo dicit. q licʒ aliquis bon⁹ inter supplicia neget deũ tñ nõ minus coronat a deo. ⁊ hoc probat quadã similitudine. Secũdo dicit. q qui recedit ab vnitate ecclie dicẽs claues ecclie nõ habere ius ligãdi vel soluendi ipse veniã de suis peccatis nõ cõsequitur. Tertio dicitur. q qñq potestas dat diabolo vt statim affligit. ⁊ in eo pl⁹ ipse affligitur. Quarto dicitur. q lʒ christ⁹ semel passus sit pro nobis. qtidie tñ imolat in ecclesia. cũ corpus ⁊ sãguinem ei⁹ sumimus. Quinto dicit. q oi penitẽti ⁊ penitẽtiã agẽti dimittit peccatuʒ.

c ¶ Neget. et ita peccat mortaliter. q nulla coditione debet ad hoc adduci. vt. xxij. q. ij. primũ. ⁊. xj. q. iij. nolite vñ in epistola ad roma. peccatũ tulit petro ore denegare cũ corde adoraret. d ¶ Adoret. i. credat ⁊ diligat vt prius. licet non habeat charitatẽ. reputat tñ eum dñm suũ. e ¶ Indignũ. s. di. l. pbros. f ¶ Ualere. nõ tamẽ valet quo ad vitaʒ eternam. nisi fiat cuʒ charitate. si eniʒ tradidero corpus meum. ita vt ardeã ⁊c. i. q. i. vide. vel loquit hic de eo qui postea penitet. ar. j. dis. ij. septies. Et ita est ar. hic q de⁹ remunerat opera mortificata per pctm̃. j. di. ij. §. lʒ itaq.

g ¶ Uulgus. j. di. iij. ille rex. ver. cuʒ sancti. ⁊ est. c. eiusdem. h ¶ Patiet. q. d. nõ si postea penituerit. vel dic sine venia. i. pene alleuiamẽto. j. disti. ij. pueri. p hoc datur intelligi q penitenti peccata dimittuntur. i ¶ Pedes. i. affectus. s. venialia. [Joh. 13] k ¶ Qd recte. scʒ q claues ñ hẽant. l ¶ Petri. i. innocẽtie. vt s. di. xl. ñ vos pot:states dimittẽdi pctã. m ¶ Sedes. i. ecclesias a qua sunt alieni p scisma. n ¶ Impia. xciij. di. q cathedram. o ¶ Debilitandũ. per infirmitateʒ vl al ud in commodũ. Sepe eniʒ diabol⁹ nititur. vt hõ patiat egritudinem vl afflictiones. vt sic irascat et deũ offendat sed sepe pt ̃a lia recognoscit pctm̃ suũ ⁊ compungit ⁊ armatur contra diabolum vt iob. et sic diabolus illuditur. fortior enim resurgit post lapsuʒ. vt. l. di. in. ferrum. p ¶ Pro omnibus. j. de consecra. distin. ij. semel. ⁊. c. iteratur. q ¶ Corporis. h. cõuertit hanc litteraʒ sic. l. quotiens sumimus sacrũ corpus nobis peccata dimittuntur. Sed tu dic vt. j. c. glo. vlti. quãdocũq enim interius cõterimur ore corpus christi sumimus. j. c. de consecra. distin. ij. quid sit sanguis. in princi. Sed pctã adulto sine ɔfessiõe ⁊ ɔtritiõe nõ dimittũt. j. e. di. tres. vñ cũ dimittunt corp⁹ xpi sumim⁹. ar. ad ppositũ. r ¶ Et manifesta. in hoc facit. c. ad

a ¶ Sacramēti.i.ecclastice vnitat].vt.xxxij q.iiij.nemo.in fi.de qua glibet vere penitēs efficitur.vt.j.di.vj.qui vult.vel sacramēti.i. corporis ꝛ sanguinis christi.q: ex quo qs vere peniter.digne pōt suscipe corpus ꝛ sangui nez christi. ꝛ bm hoc est rectus ordo in supiori lra ꝛ est sensus.sumim⁹ digne.i possum⁹ sumere digne.

b Quātusli bz.Casus.iuehitur amb.ꝯ predictos heretícos dicens ꝙ illi qui dicūt aliquē iteruz penitere non posse.volunt eos qui p cōtritionez suscitati sūt.iterum interficere.sicut videt voluerūt interficere lazaruz a dño resuscitatum. Joh.12.

c ¶ Mortui tangit de lazaro ꝛ de sorore martha

pniaz agant: sacri[a] celestis grām ꝓfundendā. I dē.

Quantuslibet[b] ꝗ mortui[c] fetor sit: aboletur omnis vbi sacrum redoleuerit[d] vnguentuz: ꝛ surgit defunctus ꝛ solui iubētur eius vincula. ¶ Qui adhuc in peccato[e] tollit velamen[f] de facie eius: qȯ veritatem gratie quā acceperat obūbrabat. Sed quia venie donat[g] est: reuelare faciem: aperire vultum iubetur. non enim habet qȯ erubescat: cui peccatum[h] dimissum est. ¶ In tanta eniz gratia dñi tantoqꝫ diuini mūeris miraculo cū oporteret vniuersos letari cōmonebant impij ꝛ aduersus christum cōsilium cōgregabant: lazaruz[i] ꝗꝙ interficere volebant[k] non ne merito eoruz[l] successores[m] vos esse cognoscitis: quorum duricie heredes estis. Naz et vos indignamini: et contra ecclesiam congregatis cōcilium: q: videtis mortuos in ecclesia reuiuiscere et peccatorum indulgentie resuscitari. Itaqꝫ[n] qȯ in vobis[o] est: per inuidiam rursus vultis iterficere resuscitatos. Sed iesus nō reuocat[o] beneficia: imo liberalitatis cumulos amplificat[p] reuiuiscit sollicite suscitatus: ꝛ celebrata resurrectōis grā letus ad cenā[q] vēit. I tez.

His potestat[r] sue gratiam negat que in remissione peccatoꝝ est: qui celestem eius potestatem[s] diabolico spū sepant ab ecclesia dei: vt oiuz tēpoꝝ hereticos[t] ꝛ scismaticos cōprehēderet: qbus indulgētiaz negat[v]: q: oē peccatū[x] circa singulos est ac vniuer

h ¶ Cui peccatum.qȯ confiteᷓ tribus modis.oris ꝯfessione.cordis ꝯtritione.ꝛ operis satisfactiōe. i ¶ Lazaꝝ.iste fuit primus produtor inferni ꝛ ideo diabolus suggerebat iudeis vt ipsum interficerent. k ¶ Volebāt stulta voluntas erat quasi nō posset suscitare occisū qui suscitauit defunctum. l ¶ Eoruz.i. impiorum.i. iudeorum. m ¶ Successores.i.imitatores. vt .i.q.i.cito turpez. n ¶ Itaqꝫ. de conse. dis. iiij.queris. o ¶ Non reuocat .ꝯ.xxij. q.ij.§.qñqꝫ.ꝯ xvj.q.ij.visis p ¶ Amplificat.quia dimittit peccatum. ꝛ post seipsum confert. vt.i.dis. penitētes. de consecra.dis. iiij.nemo: q ¶ Ad cenaz.ipse lazarus.scꝫ quādo inuitatus fuit a simone leproso vbi ꝛ ipsa martha ministrabat.

que dixit dño precipienti sibi.tolle lapidem. dñe iam fetet. d ¶ Redoleuerit vnguentuz .i.virtutes ꝛ bona opera vel christi miraculum vel gratia illud est de quo dicit euangelium.ꝙ fracto alabastro.i christo lanceato ꝛ clauis perfixo repleuit totaz domū.i.vniuersalem ecclesiaz.de quo vnguento dicitᷓ.sicut vnguentū in capite ꝛc.in proxi.barbāi quā descendit.fuerunt apostoli.et ab eis descendit in barbā aaron.i.episcopos ꝛ alios prelatos.vel vnguentū.i.pnia fructifera istud vnguentuz cōficitur tribus modis.i.cōtritione cordis.cōfessiōe oris.et satisfactione operis. e ¶ In peccato.i.in pena peccati scꝫ satisfactione nō eniz lazarus resuscitatus fuit i peccato.dic ergo in peccato est quo ad ecclesiaz licet de eo iam ꝯtritus sit. f ¶ Velamen.qȯ impediebat eum ne videri posset vñ esaias. opposuisti nubem ne transeat oratio. g ¶ Erubescat ar.per penitentiaz deleri infamiā.ar.ꝯtra.ij.q.iij.§.hinc ꝛ q: pctā sctoꝝ non reuelabuntur in die iudicij.ar.j.e.§.nō

His potestatis.adhuc ꝓsequtur ambrosi⁹ ꝯ hereticis p ꝓdictos iudeos ꝯsignat. r ¶ Potestatis. Casus loquitur hic ambrosius contra iudeos qui dicebant christum in beelzebub eijcere demonia quibus domin⁹ dixit.qui peccat in patrem et filium remittitᷓ ei.qui vero peccat in spiritum sanctum non remittitᷓ ei neqꝫ hic neqꝫ in futuro. Isti ergo iudei sepabant celestē christi⁹ potestatē ab ecclesia.q euz i beelzebub eijcere demonia dicebāt.qb⁹ dñs loquēs vt ꝓdixi.cōplex⁹ est oēs hereticos tam hēticos illius tpis ꝙ futuros s ¶ Potestatē.i.dimittēdi pctā soluēdi ꝛ ligandi. t ¶ Hereticos.p iudeos q p suscitationē lazari nō credebāt. v ¶ Negat.dicens vos in pctō vr̃o moriemini. ꝛ hoc si ꝑsistant in heresi.q: conuersis presto est indulgentia. xxvj.q.vj.si presbyter. x ¶ Omne peccatū. i.magnū peccatuz vel ideo hoc dicit.q:q i b deliquit factus est oiuz reus.j.dis.v.fratres.

Quid miruz.xlvij.dist.§.necesse.& ibi. Conuenit nulli qui secum dessidet ipse.ff.de edil.edi.cu3 aute.§.excipit. Et alibi.qui sibi non parcit.mihi vel tibi quo parcet.alia lra habet nostram.i.a nobis accipere.

tate.c.replunt. p ℂ Cogrue.& ita est arg.q facilius de nouo aliqd acqrit q recupei amis sum.vt.j.di.iij.repiunt.& dicit boetius.faci lius est ad virtute erigere nouos q reuocare veteres vel pteritos. q ℂ Acgrende. in hac

b ℂ Pniaz. no ergo licet accipe pniaz ab heretico. sicut nec eucharistiaz. vt xxiiij.q.i.c.vl ti.sed baptis mum bene i necessitate vt xxiiij.q.i. si quem.
c ℂ Arbitror .i.certus su3 na qtuslibet sit fetor. abolet p pniaz vt.s. e. qtuslibet.
d ℂ Iudas. j.di.vi.q vult in prin.
e ℂ Dessissz s3 iuit ipse ad diuisos.j.di. iy.iudas.
f ℂ Emendationis ergo no sufficit sola corpis cotritio.& ita facit ad ppositum gfani.
g ℂ Et tege. j.disti.iij.ille rex.

sos & infra. ℂ Quid mirum[a] si salute negat alijs qui vestra recusatis:l3 & illi nihil a vobis differant q a vobis pniaz[b] petunt:arbitror[c] eni3 q & iudas[d] potuisset tanta miseratioe dni no excludi a venia: si penitentiaz no solum apud iudeos sed apud christu gessisset[e].& paulop[o]. ℂ Qui agit pniaz:no solu diluere peccatu lachrymis debet: sed etia emendationibus[f] opire & tegere[g] delicta superiora: vt no imputetur ei peccatu. I dez i eodez.

Nonnulli[h] eni3 ideo poscunt penitetia vt statim sibi coionem reddi velint.hi non tam soluere se cupiunt q sacerdote ligare.sua eni3 cosciētia no tam se exuūt q sacerdote induere cupiūt cui pceptū est:nolite[i] dare sanctū canibus[k]: neq miseritis margaritas ante porcos[l]: hoc est imūdis spiritib[9] sacre coionis no sunt facile tribuenda consortia[m].

I dem in eodem.

Sunt qui arbitrātur[n] hanc etiā penitētiam si abstineāt a sacramentis

celestibus. hi seniores i se iudices sunt qui penā prescribunt si remediū declinant qs ob penaz puenie bat dolere:qz celesti fraudarent gratia.& paulopost.
ℂ Facilius[o] aūt inuenit qui inocentiaz seruauerit q q cogrue[p] egerit pniaz pcti: vbi acquirende[q] ambitio[r] dignitat vbi vini effusio[s]: vbi ipsi[9] copule coiugalis[t] vsus renūciandu3 seculo[v] est:& ipsi somno minus in dulgēdū est:q natura[x] postulet interpellandū est gemitibus: irrūpendū e suspirijs: sequestrādū est orationib[9] viuendū ita: vt in tali[a] vita huic moriat vsui. semetipsu3 homo abneget & totus imutetur. & infra.
Nemo in peccatis posit[9b] arrogare sibi debet auctoritatem aut vsurpationem sacramentorum:quia scriptum est peccasti quiesce[c]. et paulopost. ℂ Dicim[9d] ergo agendam penitentiam: et eo tempore quo culpa deferuescat[e] luxurie: et in peccati captiuitate positos reuerētiores[f] non vsurpatores esse debere. et infra. ℂ Nam si

vita supple.& tūc cōgrue se quit vbi &c. vel dic vbi.i. impenitentia debent cessare qui sequūt vel sic ordina lram.renunciandū est seculo.vbi acgrendum est.
r ℂ Ambitio.qui reprobatur.vij.q.i.i scripturis.
s Effusio que reprobat s.xxxv.di.c.i.
t ℂ Coiugalis.qui qz minus licit est xxxij.q.iiij.origo.
v ℂ Seculo quo ad ambitionem dignitatis.xl.disti. multi.
x ℂ Quā natura. ar.q il los qui dormiunt i scho lis et ita dbe mus ppriam naturam expugnare.lic3 q̄a sit medici na.i.d pse. di.v.contraria.
a ℂ In tali.

h Nonnulli legat in se on[9] penitētie suscipiēdo. qd pt et debet qlibz

mat.7. Eccl.21 Ieh. ci.6. Exo.4 Ecli.

sacerdos.j.di.vj.c.i.vel indiscrete soluendo. ar.l.di.si qs ppostera. i ℂ Nolite.s.xj.q.iij. nolite. k ℂ Canib[9] pri[9].iam eni3 post penitentia canes no sunt.& intellige canib[9].i.manif.stis.na3 de occultis secus.de pse.di.ij.no phibeat. l ℂ An porcos.i.petō sordidatos. m ℂ Consortia.qz suma & ima sociant &c. vt de consecra.distin.ij.quid sit sanguis.
n Sunt qui arbitrant.si remediū.i.penitētiam per quā cōsequitur remediū vel cōionē.de cōse.di.ij.si quis inter diē.&.j.e.q sanctus. o ℂ Facili[9].j.e.di.y.§.hec de chari

qz maioris est pene inter homines viuē &c. C.de aposta.hi qui sanctam. b ℂ Positus. mortalibus qui cum veniali non phibetur. de cōsecra.di ij.quotidie. c ℂ Quiesce.i.ab stine a sacramētis.ar.q.pmonendos q post baptismu3 peccauerunt.xxv.distin.primus. d ℂ Dicimus.hic agit de tempore agende penitentie.q.d.si in iuuentute non penitui mus.saltem in senectute peniteamus. e ℂ Deferuescat.alias deluescat.i.distin.ij. in falcibus. f ℂ Reuerentiores.i. pper reuerētiā abstinere ab eucharistie perceptione

a Mysterij. sed quare rub⁹ ardens non comburebat in monte oreb. rub⁹ est pro go maria. ignis ardens in rubo nec comburens est spiritussanct⁹ in btã maria. q descendens in eã nõ violauit eam. et fm hoc qd sequit. solue calciamẽta zc. si intelligit calcia mentũ qd fit ex mortuis aia lib⁹. est prau⁹ intellect⁹ phariseor dicentium. si pepit ergo cũ viro concubuit. dicitur ẽ moysi et cuilibet xpiano solue calciamẽta zc. i. exue talẽ itellectũ. fallit in btã maria. q pgo añ partũ z post partũ xpm pepit.

b Solue. i. opa mortua de affectibus tuis. q: nullus digne cõsistẽ vel deũ videre põt. nisi cũ cta terrena z mortalia vicia deponat. Uel aliter. vetersũ consuetudo erat vt si sponsus sponsam repudiaret. in signum repudij discalciari iubebat de hoc dicit viij. q. i. olim. z ideo moyses discalciari iubet. ne ad ecclesiã que in rubo significat. q̃si spõsus accedat calciat⁹. hoc enim seruãdũ est xpo. q ver⁹ est spõsus de quo Io. ait. Cuius nõ sum dign⁹ soluẽ corrigiam calciamẽti ei⁹ zc. de cõse. dist. iiij. per aquam.

c Pedes. i. affectiões. vñ aug. sup illũ locũ In laqueo illo, quẽ abscõdit cõprehẽsus ẽ pes eor. dicit pes aie amor. z si est ad bonũ dicit charitas. si ad malũ dicit cupiditas.

d Absoluẽ. anteq̃ ad sacra accedat.

e Lapsus sit. h̃ idẽ dicit boe. Infelicissimũ genus isfortunij est fuisse felicem.

f Unde. i. a quo statu. i. distin. quia.

moysi accedere propius gestiẽti: vt cognitionem celestis mysterij[a] audiret dicit solue[b] calciamẽtũ pedum tuoz quãtomagis nos aie nrẽ pedes[c] exuere vinculis corpalib⁹ z nexu mũdi istius gressus debem⁹ ei⁹ absoluere[d] z infra. Nihil est qd tã sũmi doloris sit: q̃ si vnusq̃sq; posit⁹ sub captiuitate pcti: recordet vñ lapsus sit[e]: atq; vñ[f] ceciderit z qd ad corpea atq; terrena ab illa speciosa z pl'chrã dine cõditiõis itẽriõe deflu xerit. Itẽ cyprianus eps.

Miror autẽ q̃sdã sic obstinatos esse vt ad dãdã nõ putẽt lapsis pnĩam: aut penitẽtib⁹ existimẽt veniã denegãdaz: cũ scriptuz sit. Unde cecideris memẽto: z age pniam: z priora[g] opera fac. qd vtiq; ei dr̃: quez cõstat cecidisse: z quẽ dñs hortat p opa rursus exurgere: q: scriptũ est: elemosyna[h] a morte liberat: non vtiq; ab illa morte liberat quã semel[i] christi sanguis extinxit: z a qua nos salutaris baptismi z redẽptoris nostri gratia liberauit: sed ab ea[k] que per delicta postmodum serpit. Itez hieronymus.

Importuna[l] in euangelio mulier tandem meruit audiri. z clauso cuz seris[m] ostio[n] media licz nocte[o] ab amico amicus panes[p] tres accepit. deus ipse qui nullius intra se superari virib⁹ põt: publicani precibus[q] vincitur[r] vel superatur. Niniue ciuitas q̃ peccato perijt[s] fletibus stetit[t]. Quorsum ista tam longo repetita principio: videlicet vt paruũ magnus aspicias vt diues pastor morbidam ouem non contẽnas. Christus in paradisum de cruce etiam latronez tulit: z ne quis aliquãdo seram cõuersionem putaret: fecit homicidij penam martyrium[u]. Christus inquam pdigum filium reuertentem letus amplectit. z nonagintanouez pecudibus derelictis: vna ouicula q̃ remãsit humeris boni pastoris aduehitur. vbi ergo peccator itelligens vulnus suum: tradet medico se curãdũ: ibi non est

g Prior. priora. i. distin. domino sancto. h Elemosyna. s. interior. vt. j. di. iij. §. is ꝑ verba. vl' exterior liberat a morte. i. a pctõ occasionaliter. q: citi⁹ illustrat. i. e. medicina. q: sicut seta filũ. ita timor seruilis charitatẽ zc. i. di. iij. g vult.

i Semel. hinc collige pctã nõ redire. i. di. iij. §. item fm.

k Ab ea. i. a morte actualiũ pctõrum

l Importuna. Cas⁹ pbat in h. c. q instãter bona faciẽda st. ls qs sit i mortali, pctõ vt impetret veniaz sicut chananea z sic amicus ab amico qui tres panes impetrauit. latro etiã meruit veniam. z alijs exemplis vtit.

m Cũ seris. i. taciturnitate pdicatorũ.

n Ostio. i. itelligẽtia scripturarum.

o Nocte. i. in pfundo viciorum positus.

p Panes. i. fidẽ sctẽ trinitatis.

q Precib⁹ illis. s. de⁹ pitius esto mihi peccatori. r Uincitur. q: regnũ celoz vim patitur. i. q. iij. saluator.

s Perijt. i. perire meruit. similis expositio xxiij. q. iij. si quis non recto. t Stetit. i. nõ perijt. u Martyrium. non in rei veritate fuit martyrium. sed propter similitudinẽ facti. vel ideo dicitur pena cõuersa in martyriũ q: per fidem e patiẽtiam quam tunc habuit dignus fuit eterno premio. scilicet vt intraret statim ad vitam. sicut illi qui etiam patiũtur martyrium. vt. i. de consec. dist. iiij. baptismi vicem. contra. ibi enim dicitur q latro nõ p noie xpi crucifixus est. sed p meritis facinoꝝ

math. 15 Luc. 11 Iob. 4 Luc. 23 Luc. 15 Mat. 18

suor. et pena nõ facit martyrẽ sed cã. vt dicit augustin⁹ q̃re martyriũ nõ fuit. qd et verũ est. ei⁹ q̃ pena martyriũ dr rõne eterni p̃mij. qd q̃si martyr recepit ɔfitẽdo. vel rõne ɔfessiõis quã in patibulo habuit. sicut. n. martyr sic et latro inter pe nas xp̃m ɔfi teri ñ timuit.

bilẽ circa illũ oniã dixisse h̃ ẽ amator ppl̃i isrl̃ hic ẽ q multũ orat p pp̃lo et pro ciuitate scã. l Hieremiã dei pphetã extẽdisse aũt hiere miã dexterã. et dedisse iude gladiũ aureũ dicẽ tẽ. accipe scm̃ gladiũ mun⁹ missuz a deo quo deycies adu sarios popu li mei iil̃ q̃ri fiõe cõronati Exo. 32. q erãt cuz iu da ipetrã iecẽ 2. mach. rũt in hostes et nichanorez interfecerunt i. Joã. 5. et. xxx. milia de suis.

virga necessaria: sed spũs lenitatis[a]. Q d' aũt oi pec canti auctãte ambrosij[b] ve nia pnuitit falsum videt. Quibusdã aũt venia dene gat[c]: aut ex magnitudine pcti: aut ex q̃du officij. vñ ioã. in ep̃la sua. Est pctm̃[p] ad mortẽ: qs orabit p eo alibi[e] q̃cq legit. Quis me debitur incantatori vulne rato a serpente. I tem. S J sacerdos[f] peccaue rit quis orabit p eo. S ed huiuscemodi[s] inter rogatiões nõ semp nega tionẽ iferũt: sed poti⁹ diffi cultatẽ[h] vel raritatẽ notãt. vt est illud euãgelij. Quis putas est fidelis seruus et prudẽs rc. H inc etiã am brosi⁹. D eus qs[i] similis erit tibi: nõ vtiq nullus: qr imago patris filius est. Siliter accipiendũ est qs orabit pro eo: hoc ẽ sin gularis vite aliqs dz orare pro eo q peccauit in dño. Nam quõ ioãnes diceret

nõ orãdũ p delicto grauio ri: q cũ legisset moysen ro gasse[k] et impetrasse vbi erat puaricatio volunta ia qui sciret etiã hieremiã[l] rogas se. P otest[m] etiã s̃m augu stinũ aliter itelligi illud io annis. Est pctm̃ ad mor tem rc. ut nulla sit ei⁹ et su perior ɔrietas: ait eniz est peccatũ ad mortẽ rc. non pro illo dico vt roget quis de quo pcõ: qm̃ exp̃ssum non est possunt[n] multa et diuersa sentiri. Ego autẽ dico hoc pctm̃ esse fidem que per dilectionẽ opatur deserere vsq ad mortem[o] hoc est etiã blasphemia in spiritũsanctũ: quã neq in hoc seculo neq in futuro dimittẽdam[p] dñs in euã gelio asseruit. Siue autez delectatõe pcti: siue despe ratiõe venie usq ad mor tẽ qs in pcõ p'seuereret: iu stuz est: ut sine fine punia tur: qui sine fine peccaue rit. U nde grego.

a Lenita tis. ar. iudicez poti⁹ debẽ se qui m'iam q̃ rigorẽ. s. dist. xlv. lz plerũq s. ij. q. v. quã to. s. di. lxxxvj i. Joã. 5. odio.
b Qd aũt ambrosij. s. e. Ecc. 12. nẽo põt. s. e. i portuna.
i. Re. 2. c Denegat i. vr denegari
d Est pec catuz. aliter h̃ ponit mag ster istã auctã Rom. 14 tẽ quã ponat j. eo. §. põt. et exaudi auctã tẽ istã de pctõ ps. 82. in spiñlcm̃ vt exponit aug. i. e. §. potest.
e Alibi. in libro iesu filij i. Re. 2. syrach.
f S J sacer dos. in i. Joã. 5. libro regum.
g Sz huiuscemodi. nõ semp. s. xxxij. q. vij qd in olb⁹. ff. cõmo. l. ad eos. ff. loca. l. sz de dõ no.
h Difficultate. hoc referas ad delicti varietatẽ et ad intercessorẽ.
i Deus qs. qa imago. et etiã q̃libet fidelis aĩa. j. dist. pri. illa aĩa. sz et hd hz siltudinẽ dei. j. e. q. v. hec ima go. triplex ẽ igit imago siue siltudo. idẽ puta tis. s̃m quã tm̃ fili⁹ dei est imago patris. imi tatoris s̃m quã dr q mag nuius ẽ imago ali cui⁹ dom⁹ et discipulus mgrĩ. siltudis exp̃sse vt sigillũ i cera depingit.
k Rogasse pro pctis hierl̃m. vñ in libro machabee p legit q iudas machabe⁹ cũ deberet pugnare cuz suis paucis ɔ nichanorẽ q erat cũ multis ad ɔfor tatiõnẽ suor retulit sõniũ qd i pcedẽti nocte viderat i hũc modũ. viderat oniã sacerdotez man⁹ ad celũ ptẽdẽtẽ et orãtẽ p pp̃lo iudeor. et postea appuisse aliũ virũ etate et glia mira
l Hieremiã.
m Põt. p illo. qr nõ seq tur q in car ne non p̃me ruerit. s. e. inf tiplex. § j. di co vt p eo nõ roget qs post mortem. et ita exaudi p pec cato in spiri tũsanctũ. qd ẽ finalis ipe nitẽtia. vt h̃ innuit augu stinus quo ca ma. fu exaudi. s. x ma. iij. q. u. p obe untib⁹. lz. h. il lud intelligat de specialib⁹ orationibus.
n Possũt ar. q non est dissinitum posse diffiniri. xxij. q. v. hec videt. ar. cõtra. xxxj. q. i. qd si dormierit. ij. q. v. cõsu luisti.
o Ad mortem. vnde alibi. ug. tãta labes est illius peccati. vt humilitatem pnie subire nõ possit. quod quidem cõmittit qsqs ex sola iuidia vnitatẽ ecclesiasticã inpugnat et diabolo siẽter attribuit opa spũssancti. vn de nec christus in passione pro talibus orauit sed pro eis q ignorãter dñm crucifigebant dicẽs. pr ignosce illis. qr nesciũt quid faciunt
p Dimittendã. peccatũ in spiritũsanctũ. dr cũ generaliter oẽ peccatũ mortale. qr q vnaz psonã offendit. offendit et aliã. spãli⁹ tñ pro pec catũ qd ex odio vel malignitate procedit. nã spiritussanctus est amor et benignitas. sz ali os peccatũ in spiritum sanctũ est obstinatio mentis. s. in peccato obdurate pertinacia q̃ impnia comitat. Prouenit aũt hmõi obstia

Voluissent[a] iniq si potuissent sine fine viuere vt potuissēt sine fine peccare: ostendunt qꝛ in pctō semꝑ viuere cupiūt q nū꜕ q̄ desinūt peccare dum viuunt. ad magnā ergo iustitiam iudicantis ptinet: vt nunq̄ careāt supplicio: q in hac vita nunq̄ voluerunt carere peccato. Ex his[b] nāq̄ apparet: q̄ sine ꝯfessione oris et satisfactione opis pctm̄ nō remittit. Nam si necesse est vt iniquitates nostras dicamus: vt postea iustificemur: si nemo[c] potest iustificari a peccato nisi antea ꝯfessus fuerit peccatū si ꝯfessio paradisum[d] aperit: veniā acq̄rit. si illa solū cōfessio vtilis est: que fit cū penitentia. in quo notat aliud esse cōfessio aliud penitētia siue interior siue exterior accipiatur. si ille qui ꝓmittit veniam occulte apud deū non apud ecclesiā pniam agenti frustratur[e] euangelium et claues datas ecclesie. ꝓmittit etiam qd̄ deus negat delinquētī: si nemo pōt ꝯseq̄[f] veniā: nisi q̄ntulancūq̄ ⁊ si minorē q̄ debeat peccati soluerit penā. si solis[g] sacerdotib[9] ligādi[h] soluēdiq̄ ptās[i] a deo tradita est: si nullus veniam accipit: nisi ecclesie supplicationib[9][k] ipām impetrare ꝯtendat. Cōcludit ergo q̄ nullus ante ꝯfessionē oris ⁊ satisfactionē operis pctī abolet culpā. Deniq̄[l] vt ꝑspicue appareat: neminē sine ꝯfessione a peccato mūdari ab ipsi[9] hūani generis ꝓncipio sumamus exordiū. Pctō trāsgressionis primi parentes corrupti a dn̄o sunt reqsiti de culpa: vt pctm̄ qd̄ transgrediēdo cōmiserāt: cōfitendo delerent. Serpēs[m] aūt d̄ culpa reqsitus nō ē: qꝛ ꝑ ꝯfessionē[n] n̄ reuocabat[o] ad vitā. Chayn q̄z cū ꝑ me ꝑuaricatiōi frīcidiū addidisset: silr a dn̄o de culpa reqsit[9] est: dū dr̄ ei: vbi ē abel fr̄ tu[9]: s3 qꝛ supb[9] pctm̄ suū ꝯfiteri noluit: pon[9] mendaci‑

tio interdū ex deꝑatione. puta cū q̄s credit suoꝝ magnitudinē delictoꝝ diuinā mīaꝫ excessisse. ⁊ ob hoc de vicijs ascendat ad vicia. iuxta illud qd̄ ait chayn. maior est iniquitas mea q̄ʒ vt veniā merear. vt. j. pxl. §. interdū ex ꝑsūptione. puta cū quis securus delinquit tā͠q̄ deꝰ ꝓ tēpora'l flagillo non sit eternuꝫ supplicium daturus. in q̄ pcti genere refert ylero. se origi nē deprehendisse. q post mortem anathematizatus est. vt. xxiiij. q. ij. c. vlti. vel putas in articulo mortis sufficere p.ni tere vt latro. de quib[9] apostolus. male dict[9] hō qui peccat in spe. Itē in spm̄ sctm̄ peccatū est ꝯm alios fraterne gr̄e inuidia. ꝑ ꝗ̄ ita q̄s gr̄a a deo fratri collata inuideas. ne ti bi ꝑferat. ar. s̄. viij. dis. qui ꝯtempta. Itē ꝯm alios peccare i spiritū sanctū est blasphemia in ꝑsonā spūssancti. de talib[9] habet de cōse. di. iiij. hi ꝓ heretici. Itē s3 a'ios pctm̄ in spm̄ sctm̄ est finalis impenitētia. peccatū spūsscti qd̄ durat vsq̄ ad mortē vt vsq̄ inclusiuū sit qd̄ ꝯ̄ pont. aug. potius velle videt. j. di. iij. inter hec hircum. Sed solet queri vtrū finalis impnia possit desinere esse. R̄n. iste termin[9] finalis impenitētia duob[9] modis a cipit. Inest enī alicui impenitētia finalis. qū nō h3 ꝓpositū penitendi. hoc pōt desinere esse qꝛ hoc ꝓpositū pōt habere in hoc instanti. ⁊ cras nō. Itē est etiā finalis impenitētia quedā qualitas. que inest alicui ex eo q̄ nunq̄ penitebit. ista non potest desinere eē subiecto existēte. que si po‑

natur opz dici q̄ nunq̄ eam habuit. Voluissent. nūq̄ assidue enī peccantib3 a nō miseret deus. vt. s̄. xlij. dis. diaconi. ⁊ venia impenitētī ꝯc. xxiiij. q. ij. legat. ⁊ tō semꝑ obnoxij pene ꝯsistāt. vt. j. di. vij. in fi.
b Ex his itaq̄ infert ex ꝓmissis auctoritatibus vsq̄ ad §. deniq̄.
c Si nēo. s̄. e. dis. si nemo potest.
d Paradisuꝫ. s̄. e. di. ecce nūc tēp[9].
e Frustratur. s̄. e. disti. agite.
f Cōseq. s̄. e. di. nemo.
g Si sol. s̄ e. di. verbuꝫ.
h Ligādi .i. imponēdi satisfactionē vel relaxādi.
i Ptās. nō sol sacerdotibus ptāte3 ligādi tradita.
k Supplicationib[9] .s̄. e. di. multiplex.
l Deniq̄. ab isto loco vsq̄ ad. c. q̄ꝓbrem ꝓbat xxij. auctoritatib[9] .s. pctā nō dimitti sine oral ꝯfessione. auctoritates vete. iducē vsq̄ ad. §. i euang[i] . ab illo. §. i euāgelio vsq̄ ad. §. ex his iduc auctes no. te. ⁊ p[9] ex oib[9] ꝯcludit i. §. ex his ⁊ oēs iste auctes itelligunt cū qs ꝯfiteri ꝯtēnit. m Serpēs. i. diabol[9]. q ꝑ pēte vtebat tāq̄ organo. vl itellige ad lrāz. n Cōfessionē. ⁊ qꝛ ī seipo inenit origīnē pcti. o Nō reuocabat. qꝛ irremediabile fuit pctm̄ ei[9]. ⁊ ipossibile ē eū reuocare ad pniā. vt. j. di. ij. §. qd̄ aūt reprobi. ꝓ. ipossibile. hoīs āt pctm̄ fuit remediabile ⁊ h̄ duab[9] d̄ cāis. qꝛ totū gen[9] hūanū pierat de pctō ade. s3 n̄ tota angelica nā pctō diaboli. Itē hō icitatorē hūit ad malū qd̄ nō āgel[9]. ⁊ tō ꝑ aliū iste n̄ debuit leuari. sic nec ille ꝑ se potuit surgē. ⁊ tō pctm̄ diaboli fuit irreme‑

mat. 16.
Gen. 3.
Gen. 4.

diabile, et non peccatum hominis. a Reges. pharao rex egypti. de quo habetur. s. xxij. q. ij. §. ecce. que et abimelech rex gerare. de quo habetur. xxij. q. iiij. nec dicat. et. s. xxvij. q. i. si per sortilarias.
b Passiones. i. delicta. xv. q. i. illa.
c Orationibus. s. xxvij. q. i. si per sortiarias.
d Precepit in levitico.
e Ut lepra aliqua macula. Sunt autem quattuor genera lepre. in cute. in capillis. in domo. in veste. In capillis lepra dicitur alopitia fluentibus sanie capillis. si in calvicio vel in alia parte capitis albus vel rufus color inunctus fuerit. plaga lepre est. In cute lepra cognoscitur. si in ea fuerit alba. i. pallida albedo vel pustle. Et huiusmodi lepra vesti erat macula alba vel rufa. Similiter in domo dicebatur lepra talis macula. et macula in pariete pallore vel rubore deformis. et omnia ista iudicabantur arbitrio sacerdotis. si enim in homine lepra non erat perspicua. recludebat eum sacerdos in domo sua. vij. diebus quibus expletis si non creuerat lepra. iterum recludebat eum aliis. vij. diebus. quod si nec tunc creuerat. mundum eum iudicabat. quia si scabies erat lavabat homo vestimenta sua et mundus erat. Cum vero perspicua erat lepra separabatur. i. iudicabatur immundus ad arbitrium sacerdotis. et habebat homo vestimenta sua dissuta. i. facilia ad induendum vel exuendum. ut sic cognosceretur. et caput rasum ut posset cognosci. os quoque veste contectum ne feloxem loquendo diffunderet. et habitabat solus extra castra. ita ut a mortuo nihil differre videretur. Item si lepra vestis erat perspicua. comburebatur vestis. si dubia recludebatur. vij. diebus si creuerat macula ad iudicabatur lepra. si non creuerat. abluebatur vestis. et recludebatur aliis septem diebus post quos si sacerdos inueniebat creuisse lepram rumpebat eam. Similiter ostium domus leprose claudebatur. vij. diebus. post quos si sacerdos inueniebat creuisse lepram eruebat eruilis pides lepros et proijci extra ciuitatem et domum radi per circuitum et puluerem rasure spargi extra ciuitatem in loco immundo. et alios lapides substitui in domo et luto alio liniri domus. quod si iterum redierit macula et perspicua lepra est et destruebatur domus et ligna et lapides et pulvis extra ciuitatem. f In cute. non quod et ad literam possit lepra esse sed si domus vel vestis offerretur ab aliquo misterium deputandam. et ea sacerdoti offerebatur si aliqua ierat macula. quod ad ministerium impediret sacerdotis iudicio relinquebatur. g Separata quia sacerdotis iudicio relinquebatur. h Contaminaret. vel immundus vel vestis vel cutis. i. contaminata vel immunda iudicaretur. i A propheta. i. nathan. k Achab. iij. e. dist. iij. §. ecce achab. l Innocentis. i. nabute. m Et relinquit. i. nobis

ter negando deum fallere conatus est dicens. Nunquid custos fratris mei sum ego: indignus venia iudicatus est. unde in desperationis profundum mersus est: dum ait: maior est iniquitas mea: quam ut veniam merear vagus et profugus exist a facie domini. significans eos qui peccata sua confiteri dissimulant: respectu divine miserationis indignos haberi. Reges[a] quoque qui ignorantia ducti in abraam deliquerant non nisi eodem orante sanari meruerunt. In quo figuratur quod passiones[b] mox non sanantur: nisi orationibus[c] ecclesie. Moysi quoque precepit[d] dominus ut lepra[e] sive in cute[f] sive in domo sive in veste sive in crine appareret sacerdoti ostenderetur: et iuxta eius arbitrium separata[g] eius iudicio contaminaretur[h] vel mundaretur. Saul quoque cum a spiritu maligno vexaretur non poterat ad sane mentis officium redire: nisi prius dauid psalterium arriperet: et coram eo psaleret: et ita ab eius vexatione cessaret diabolus. In quo mystice ostenditur quod quicunque diabolo propter peccata mancipatur: ab eius dominio eripi non valet: nisi dauid. i. ecclesia psalterium accipiat: et coram eo psallat. i. spiritualis gratie eum participem faciat: et salubriter admonendo et pie pro eo orando et exempla boni operis sibi prebendo: diabolum ab inuisibili eius vexatione compescat. Dauid quoque cum adulterium commisisset et homicidium: non ante audiuit a propheta[i]: transtulit a te peccatum tuum dominus: antequam ipsum peccatum confiteretur: prius enim prophete peccatum redarguenti confessus est: et postea audiuit transtulit dominus peccatum tuum a te. Achab[k] quoque cum de innocentis[l] sanguinis effusione sententiam comminantis dei audiret: induit seipsum cilicio satisfaciens deo per penitentiam. unde dominus ad heliam ait: quoniam achab reueritus est faciem meam: non inducam malum in diebus eius. Niniuite cum audirent: adhuc. xl. dies et niniue subuertetur: ex edicto regis et principum penitentiam egerunt dicentes: quis scit convertatur et ignoscat deus: et relinquet[m] post se benedictionem. hec

Gen. 12
Gen. 26
Leui. 13
1. Re. 16
3. Re.
3. Re.
Jone

eum sequit. vel post comminationē a se datam
a In bestialē.s.xvij.q.iiij.miror. b In euāgelio.h trāsfert se ad auctates noui testi.
c Pnie.nō remissiōis.nā venientib⁹ ad illō regrebat pnia nō aūt in nr̄o baptisimate qd remissiōis est vt.j.e ɔse.di.iiij.sine pnia.
d Ut ami cor. hoc enim de⁹ amat. vt multi rogent i.e.fleat
e Cec⁹ra/ boni.i.magr.
f Mortu/ os.s.filiam ar chisinagogi. filiū vidue ⁊ lazarum.
g Quartū vn̄ hoc grati. habuit igno/ ram⁹.nisi di/ cat ł de ma/ theo intelligi cui cū dn̄s di ceret. sequere me.sm̄. dn̄o. pf me⁹ mor tuus est. uolo eum sepelire. tūc dn̄s ait. di mitte mortu/ os sepelīr mor tuos suos.
h Penitēs dauid.
i Tacui. peccata.
k Ossa.h. tutes qb⁹ aīa sustētar vt os sibus corpus
l Dum cla marē.iactan do me de me ritis meis.
m Nō cla udet.i.nō cō stringet te finaliter.
n Nō clauderis os nō cōfitendo.
o In ,pfundo viciorū.vn̄ peccator cū venerit in ,pfundū viciorū contēnet.
p Sufficit.non neget. nam q̄ diffidentia etatis ⁊c̄.xxxij.q.ij.ancillā.⁊.i̅.c.distin ctione.vj.nemo.
q Penitentia.
r Uulnerata.delictis.

humilitate ⁊ satisfactione iminētē subuersionē euadere meruerūt: quorum exēplis euidēter ośdit: q̄ nullus a deo ɔsequat veniam nisi primū satisfecerit sibi per pniam. Nabuchodonosor q̄q; ,ppter supbiā suā a rōnabili mēte in bestialē[a] aium cōmutat⁹: atq; a regno suo ,pfugus recedens nō añ regnū recepit: q̄ꝫ cōuersus deum ,pdicauit. deniq; plebs israelitica ob culpā sue trāsgressionis captiuitati tradita nō ante, liberari meruit: q̄ꝫ sua pctā cōfitēs danielis ⁊ aliorum scōrum pcib⁹ veniaꝫ accepit. In euāgelio[b] quoq; venientes ad ioannē vt baptiçarētur ab eo baptismo pnie[c]. primū cōfitebāt pctā sua ostēdētes: q̄ q̄sq; dꝫ pctā sua dānādo ɔfiteri: ⁊ innouationē melioris vite ,pmittere: si regenerationis deside rat gratiā accipe. Christus quoq; alios legit suscitasse a mortuis: alios a lepra mūdasse: alios illuminasse: aliorum mēbra paralisi dissoluta cōsolidasse: oium tm̄ sanitatem petitio ,p prie uocis uel amicorum[d] legit pcessisse. Luca enim referēte didicimus: q̄ pro socru petri: prius rogat⁹ est: q̄ꝫ eā sanitati redderet. Leprosus vo ille quē dn̄s descēdēs de mōte mūdauit pri⁹ clamauit ad eū: dn̄e si vis potes me mūdare: quem postea tāgendo mūdauit. Cec⁹[e] q̄z dū clamaret ad eū: miserere mei fili dauid: iterrogauit eū iesus: qd vis vt faciā tibi: ait. raboni ut videā lumē. Tres q̄z mortuos[f] audiuit: q̄s aliorum orōnibus reddidit vite. Quartū[g] q̄z discipulo nūq̄ ante audiuit: sed q̄r defuerūt viui qui pro eo pcarent: resuscitari ñ meruit. Quib⁹ nimirum exēplis euidētissime dat itelligi q̄ ille quē grauioris culpe macula inficit: nisi ɔfessiōe ,ppriį oris uel ecclie itercessiōe suffragāte sanari nō poterit. Hinc penitēs[h] ille qui pri⁹ tacēdo pctā flagellari meruerat: postea correpti⁹ dicebat: qm̄ tacui[i] iueterauerūt ossa[k] mea: dū clamarē[l] tota die. Hic christus ex persona mēbrorum ait: non absorbeat me ,pfundum: neq; vrgeat super me puteus os suum. Qd augu. exponit dicens. Puteus est humane iniqtatis ,pfunditas: in quaꝫ si cecideris non claudet[m] super te os suuꝫ: si tu non clauseris[n] os tuum. Cōfitere ergo ⁊ dic. De ,pfūdis clamaui ad te dn̄e: ⁊ euades claudet super illum dn̄s: qui in ,pfundo[o] cōtēnit a quo mortuo velut ab eo qui nō est perit confessio. Hinc idem ,ppheta ait Introite portas eius in cōfessione. ostendens ad portas misericordie nō nisi per cōfessionem peccati aliquē posse attingere. Hinc etiam beatus ioānes baptista ⁊ saluator noster exordiū predicationis sue a penitētia sumpserūt dicentes: penitentiam agite: appropinquabit enim regnū celorum: ostēdentes ad regna celoruꝫ neminem posse attingere: nisi primum per penitētiam deo curauerit satisfacere. Hinc etiam in actibus apostolorum legit: q̄ credentes ueniebant ad apostolos annūciantes actus suos. Ex his omnib⁹ facile monstratur sine confessione nullum veniam posse promereri. Hinc etiam leo papa ait.

Sufficit[p] penitēti ɔfessio: que primū dn̄o offert: deinde sacerdoti: q̄ pro delictis penitētium pcator accedit. Item.

Penitētia[q] que dilata est: cū studiosi⁹ petita fuerit: nō negel: vt eo mō ad indulgētie medicinā aia vulnerata[r] pueniat. Itē aug. in sermone de penitētia.

Mat.8. Mar.1. Luc.5. mat.20. mar.10. Luc.18. mat.9. mar.5. Luc.7. Joā.11. math.8. Luc.9. Ps̄.31. Ps̄.68. Ps̄.129. Eccl.15. Ps̄.99. mat.3.⁊4. marc.1. Luc.3. Act.19.

a Non sufficit. quo ad famā exteriorē. suffi cit. n. quo ad deū. dūmō nō contemnat. b Per penitētie. i. e. vt si peccatū dauid. c Nouit sniam cōminatiōis. vt. xxij. q. iiij. incōmutabilis. ꝛ i hoc silis ē ꝑtori quo ad interlocutoriā. ff. de re iu. ꝙ iussit.

d Aliud. s. xj. q. j. aliud.

e Reposcere. s. xiiij. q. i. quod debet.

f Proprio ff. de mino. si iudex.

g Licent. hoc exposui. s. xi. q. i. aliud

h Expediunt. vt debitū repetere. vt. s xliij q. i. ꝙ debet. sꝫ nō expedit cū scandalo. Itē ꝑpa lia accipe. i. q i. iudices. Itē oib⁹ cibis indifferēter vti xi. q. iij. admēsam. sꝫ nō expedit. xviij. q. i. oēs. Itē vxorē gētilē dere linquē. xxviij q. i iā nunc. sꝫ nec expedit. vt. e. q. i. sic. n.

i. Cor. 6. et. 10.

mala. 3.

Luc. 12.

i Qui sanctus. in pascha. i. i trāsitu de vicijs ad virtutes. q² pascha trāsitus interpretatur.

desse etiā non iniuncta ei aliqua penitētia a sacerdote. qꝺ inhibet in cōtrarijs. sed ꝛ in illo casu vbi ob reuerētiā abstinet ꝑpter crimē nis ꝯsci. ntiā. distinguo vt si scādalum oritur eius abstinētia. cōpelli pōt a ꝓlato suo ad sumēdum eu charitatē vel penitēdū. ar. j. de cōse. dist. ij. si quis intrat. ꝛ. c. seculares. si vero nō est scandalum. bene facit abstinēdo i. de cōse. dis. ij. quotidie. hodie tamen videtur tolli ista distinctio vt extra ꝺ pe. ꝛ re. oīs.

l Remordet. sm ꝙ no tauit. s. xvj. q. i monachi.

m Ecclesiam. i. vnitatē ecclie ꝑ fidē ꝛ charitatem nec. n. intelligi pōt de ingressu corporalis ecclesie. nemo nanqꝫ ꝑ peccato aliquo abstinendus est ab ingressu ecclie. nisi sit ex cōicatus vel interdict⁹ ex illo vt extra ꝺ sētē. ex. c. sic. n. ꝑpa ij. vir cū ꝑpa

Non sufficit[a] mores in melius cōmutare ꝛ a ꝑteritis malis recedere: nisi etiaꝫ de his que facta sunt satisfiat dño ꝑ penitētie[b] dolorē: ꝑ humilitatis gemitū: ꝑ ꝯtriti cordis sacrificiū coopantib⁹ elemosynis ꝛ ieiunijs.

Item ambrosius.

Nouit dñs mutare sēntētiā[c] si tu nouis emēdare delictum. Itē leo papa.

Aliud[d] gdē est debita iusticie reposcere[e]: aliud proprio[f] ꝑfectionis amore cōtēnere. Illicitorū veniā postulātē oportet etiā a multis licitis abstinere dicente apostolo: oīa mihi licent[g] sed non omnia expediunt[h]. vnde si penitens habeat causaꝫ quā negligere forte non debeat: melius expectet ecclesiasticum ꝙ forense iudicium. Itē hieronymus in malachia.

Qui sanct⁹ sacerdos est: ꝛ comedit in pascha[i] dñi: accingatur baltheo castitatis ꝛ audiat cū apostolis. Sint lūbi vestri precincti: ꝛ lucerne ardentes i manib⁹ vestris. Qui autē peccator[k] est: ꝛ quē remordet[l] ꝑpria cōsciētia: cilicio penitētie accingat: ꝛ plāgat: vel ꝑpria delicta vel populi: ꝛ igrediat ecclesiam[m]: de qua ꝑpter peccatū fuerat egressus: ꝛ cubet vel dormiat i sacco: vt preteritas delicias per quas deū offenderat vite austeritate compenset.

Item in amos ꝑpheta.

Si agamus[n] penitētiam: ip̄um quoqꝫ sue penitebit sententie. Rursus[o] iuxta eūdem[p] hieronymum. Promittit ꝓspera si penitētiam egerim⁹. ꝙ si negligentia dissoluamur: ꝛ illuꝫ penitebit spōsionis. promissaqꝫ mutabit: cuius rei exemplum samariam ꝛ hierusalem habere possumus: quorum alij de imminentibus supplicijs liberati sunt: alij que patribus promissa fuerant: perdiderunt.

Idem super danielem.

Quāobrem[q] consiliū meum placeat tibi:

vt de cōse. dist. iiij. per aquā. k Peccator. ex hoc videt ꝙ ꝯstitutus in mortali possit auctoritate sua a cōmunione sacramētoꝝ abstinere. iuxta illud. ꝑbet se hō. ꝛ sic de pan[illegible] illo edat ꝛc. ꝛ ideo laudat mulier que menstrua patit si ex reuerētia abstinet. s. ꝺ dis. ad eius. ꝛ ar. j. de cōsecra. di. ij. quotidie. sed ꝯ. s. e. i. l. sunt ꝗ arbitrant. ꝛ. c. faciēus. ꝛ. j. e. in actu. in cōtrarius istis dicit ꝙ nec auctoritate sua sed sacerdotis dꝫ abstinere a cōione altaris. So. abstinet ꝗs peccati ꝯscius aliqñ ꝑpter reuerētiā. qꝺ cōmēdat vt hic. ꝛ in silib⁹. aliqñ ꝑpter satisfactionē delicti. putās talē abstinētiā ꝑ

n Si agamus. Casus. dicit hiero. ꝙ sicut deus ꝑpter penitētiam reuocat sententiam etiam cōtra cōtumaces latam. ita ꝑpter penitēdi negligentiā bona reuocat qu[illegible] promisit. ꝛ hoc ꝓbat exēplis hierusalem ꝛ samarie. o Rursus. ꝑ nabuchodonosor ꝛ ezechie. ꝺ [illegible] Eūdem. s. amos. de quo loqba[illegible]tur. quintus fuerat hieronymus.

Quāobrem. illud tangit ꝙ nabuchodonosor vidit in somno arboreꝫ in medio terre pertingētem vsqꝫ ad celum. ꝛ sub ea habitabant animalia ꝛ bestie. ꝛ in ramis volucres. ꝛ ex eo vescebat omnis caro. ꝛ ecce vigil ꝛ sanctus de celo descēdit ꝛ ait. succidite

arborem & ramos & fructus eius. & fugient ex ea bestie & volucres. sed germen ei⁹ in terram sinite. et cuz feris sit pars eius. & ab humano cōmutetur cor eius. & vii. tempora cōmutenṫ sup eaz. Qd somniū daniel interpretatus ē. & ait. Tu es rex arborea que in valuisti. & potestas tua in terminis terre. & audiuisti puigile altissimi sententiam sup te. & ab hoibus eijciēt te. & cū feris erit habitatio tua. fenum vt bos comedes. vij tēpora. i. vij. āni mutabūtur sup te. et relinqueṫ tibi semen vel germen radicis. q2 regnū tuū restitueṫ tibi. quāobrē audi ɔsilium meū. peccata tua elemosynis redime forsan ignoscet tibi deus. Post annum aūt deambulabat rex in aula sua. & supbe loquebaṫ dicens. nōne est hec babylon quā ego edificaui in robore regni & in gloria decoris mei. adhuc erat ſmo in ore eius. et ecce vox de celo dicēs. tibi dicit nabuchodonosor. regnum tuū transiit a te. & cuz feris habitabis. vij. tēporib⁹ donec scias q dominet altissim⁹ vniuersis regnis hoiuz. et statim ex hoib⁹ abiec⁹ est. & vt bos fenum comedit. & roze celi caput eius infectū est &c. donec capilli eius in similitudinē aquilaruz crescerent. & vngues eius q̄si vngues auiuz.

& peccata tua elemosynis[a] redime[b]: & iniqtates tuas in misericordijs pauperū: si forte[c] ignoscat deus delictis tuis. ¶ Si ꝑdixit sententiā que mutari nō potest[d]: quō hortatur ad elemosynas pauperꝫ & misericordiā vt dei snia ɔmuteṫ: qd facile soluiṫ exemplo regis ezechie. quē esaias dixit esse moriturꝫ[e]: & niniuitaruz quib⁹ dictuz fuerat. adhuc. xl. dies sunt: & niniue subuerteṫ. & tñ ad ꝓces ezechie & niniue dei sententia mutata est[f]. Rurs⁹ bona agēti se asserit[g] polliceri indulgentiā aliogn[h] & in reuerentiā[i] loqt de⁹ se mala minari sup gentē: & bona fecerit: minas in clementiam cōmutare rursuz asserit polliceri: & si male fecerit: dicit suā mutare sententiam non in hoies: sed in opa que mutata sūt. Necq enim deus hoibus irascit: sed vicijs[k] que cuz in homine nō fuerint: nequaꝗ̄ punit qd mutatū est. dicamus quidez & aliter. Fecit itaq nabuchodonosor rex iuxta daniel ɔsiliū misericordias in pauperes: & idcirco vsq ad mensem. xij[l]. in eo dilata est snia. Sz q2 postea ambulās in aula babylonis gloriat: & dicit: nōne hec est babylon magna quā edificaui in domo regis & i robore fortitudinis mee & glia nois mei: bonū misericordie ꝑdidit malo supbie: forsitan[m] ignoscet de⁹ delictis tuis. Cū btūs daniel ꝑscius futurorū de snia dei dubitet[n] rez temerariā faciūt: qui audacter[o] peccantib⁹ veniā pollicentur. Et tamen sciendu3 est q nabuchodonosor regi bona opera facienti venia repromittitur. Idem.

Idem[p] benignuz dñm misericordiā cum seueritate miscentē[q]: & ipsi⁹ pene modū iusta & clementi

a ¶ Elemosynis. elemosyne namq a morte liberant peccatorē. qui per delicta subruerat. vt. j. e. distin. medicina. s. e. distin. miror.
b ¶ Redime. istud redime ponitur priuatiue. q2 proprie nō est hic redemptio. simile. ff. cōmodati si vt §. vltimo. ff. de lega. cōmisso. d. ff. qd vi aut clā si in rem. §. ii. c ¶ Si forte. s. distin. lxxxvj. nō satis. dubitāter dixit. q2 deesse pōt cōtritio cordis. argu. s. e. q. ij. admonere. & nō valēt elemosyne nisi ex bono fonte &c. vt. lxxxvj. di. non satis. vel ideo sub dubietate posuit. ne securitas negligentiaz. & negligētia offensaz ꝓstaret. vt. j. e. predixerat. vel ponit assertiue. vt in euāgelio forsitan & patrē meum &c. j. distin. iiij. ne forte. ff. de rei vendi. itez si. §. primo.
d ¶ Nō potest. i. nō contingit. hoc sz eos cōtra qs hic loquitur.
e ¶ Morituruꝫ. propter peccatuz quod cōmisit quādo superbiuit d victoria quam habuit de inimicis eaz sibi attribuēs.
f ¶ Mutata est. nō per indicij varietatem. sz eorum mutatione qui cōuersi per penitentiaz meruerunt liberari.
g ¶ Asserit. dominus loquens hieremie. et sunt verba hieronymi super danielem.
h ¶ Aliogn. i. nisi prestaret indulgentiā agēti bona. cur inferret mala agēti mala. & hoc seqṫ. equū est eniz vt sicut male agēti. ⁹ iferret mala. sic bñ agētib⁹ parcat & ɔferat bōa.
i ¶ In reuerētiā. i. ɔtra equitatez reuerēdā. vel ad hoc vt omnes eidez reuereamur tātū.
k ¶ Vicijs. s. distin. lxxxvj. odio.
l ¶ Ad mensem. xij. vsq ad annum peccata elemosynis redemit. post superbiuit.
m ¶ Forsitan. verba danielis.
n ¶ Dubitet. i. proponat sm formam dubitatis. vel dic vt. s. in prin. o ¶ Audacter. s. viij. q. i. si ergo xxxij. q. v. si paulus. hoc aduerbium determinat verbum vel participium. argu. ad hoc. xliij. distin. diaconi.
p ¶ Idem. o tu auditor.
q ¶ Miscentem. s. distin. xlv. disciplina.

Dan. 4.
Ibidem
Ibidem

a ¶ Chusanrasathim. que humiliatio eorum interpretatur in libro iudicum. hic est diabolus cui humiliande et affligende traduntur aie que christi humilitate cōtempta in superbia se extollūt. chusanrasatham fuit rex syrie et mesopotamie cui seruiuit israel viij. annis. eo quod preuaricatus est in preceptis dñi seruiēdo idolis mortuo Josue. quē liberauit othoniel frater caleph. in quo erat spiritus dñi postquam populus clamauit ad dominū. tradito cusarsaton in manus othonielis in pugna. quando pugnauit contra eum. vt legitur in libro iudicum.

Judi. 3.

b ¶ Tāto .s. saltem et non plus.

c ¶ Nihilominus. j. di. iiij. productior. §. sed ibi de peccato primi parentis tm̄ vel de pena interiori. hic aūt de exteriori.

d ¶ Penitēdo. s. e. distin. §. ex his. ver. quartum. quoque.

e ¶ Suscitauit. othonielē. i. filium cenoch fratrem caleph minorē. cui caleph axā filiā suam dederat in vxorem. pro eo quod ei dederat ciuitatem. i. carnatabe. i. ciuitatē literarum. Hic ergo othoniel quasi saluator filijs isrl̄ est missus. cū super eos est dux constitutus a dño. interpretatur aūt othoniel tps mihi dei. hoc est aliquis militie celestis angelus. qui sibi tps a deo dispensatū accipiens mittitur in adiutorium eorum. qui hereditatem cupiunt salutis. h.

f ¶ Ecclia. maculam. hñs vel mortalis peti s. di. xxi. quis. §. pri. q. iiij. recurrat.

g ¶ Rugē. scz. scismati vel venialis peccati.

h ¶ De ecclia. s. xxiij. q. iiij. forte. §. et c. hec autem vita. §. Sol. ecclia quandoque large sumitur. vt granū et paleā cōplectatur vt est in cōtrarijs. s. xxxij. q. iiij. recurrat. vel dic aliud esse de ecclesia qd hic negatur de malis aliud esse in ecclesia qd in contrarijs conceditur. vel distingue. nā sūt quidam in ecclia noie et re. vt boni catholici vt h. quidā nec noie nec re. vt precisi. s. xxiij. q. iiij. si quis. a catholica. quidam noie tm̄ vt in contrarijs. quidam re tm̄. vt j. de cōse. dist. iiij. si dubito.

Ephe. 5.

i ¶ Et maculam. vñ propheta. i. petis dimisi matrē vestram. vt. j. xxxv. q. i. c. vlti.

k ¶ Sup tribus. s. sceleribus. hec sūt uerba hec sūt cōminantis ezechieli regi damasci. q. d. et tribus grauiter affligerat. q. d. si ezechiel sceleribus tm̄ modo pp̄lm meū ecc psecutus. forsitan parcerem illi. sed quia diu exercuit peccauit cum ad pniam vt conuersus reciperet sanitatē. et ecce ipse abusus est patiētia mea. tertio et quarto afflixit. cogor mutare sententiā. vt plagis corrigā delinquētes. l ¶ Cōuertā. nō expectabo eum vt cōuertatur. sed plagis corripiā eū. vel lege interrogatiue. nō conuertam eū. i. nōne cōuertā eū ab insania sua flagellando ipm.

Mat. 9. Mar. 2. Luce. 5.

m ¶ Juxta. verba hieronymi. s. hoc quere. s.

n ¶ Tropologiā. i. moralitatē. o hoc quere. s. po. di. xxxv. vnio.

o ¶ Delicto. q. d. qui tribus peccat. si penitet cōuertit ad eū vultū clementie sue. si vero nō penitet cōuertit ab eo vultū clementie sue. p.

p ¶ Secūda tabula. procella vitiorum tendētes ad patriā. et incurrimus naufragiū ex pctō primi hois. q sumus morti addicti. Prima tabula ē

deliberatione pensantē. et ideo nō in perpetuum tradidit pene delinquentes. sed quāto inquit tpe seruierūt chusanrasathaim[a] hoc est viij. ānis. Disce et hoc o tu auditor quisquis ille es: qui tibi cōscius es alicuius erroris et quanto tpe errasse te nosti: et quāto tpe deliquisti: tāto[b] nihilominus[c] tpe humilia teipsum deo: et satisfacito ei in confessione penitentie non expectes vt humiliet te cusarsaton: et inuito necessitatis extorqueat pniam sed ipse preueni ipsius tortoris duriciam. quia si teipsum emēdaueris: si teipsum correxeris: pius ē dñs et misericors: qui vindictā temperet ab eo qui illā penitēdo[d] preuenit. Sed illud considerem': quia donec seruierūt cusarsaton hi traditi pro delictis suis fuerāt: et nō clamauerūt ad dñm. nemo suscitatus ē qui saluare eos possit. cum vero clamauerunt ad dominum: tunc suscitauit[e] dominus saluatorem israel: et saluauit eos. Idem.

Ecclesia christi ē non habens maculā[f] neque rugam[g] aut aliquid istiusmodi. qui ergo peccator ē aliqua sorde maculatus: de ecclesia[h] christi nō pōt appellari: nec christi subiectus dici. Possibile autē ē vt quō ecclesia christi que prius rugā habuit et maculā[i] et immūdiciā: et postea restituta ē: ita et peccator currat ad medicū. quia non hñt opus sani medico: sed male habētes: vt curent vulnera ipsorum: et fiāt de ecclesia que ē corpus christi. Idem.

Super tribus[k] sceleribus damasci et super quattuor nō cōuertā[l] eū. Juxta[m] tropologiā[n] hoc possumus dicere. Primū peccatū ē cogitasse que mala sūt. Scdm: cogitationibus acquieuisse peruersis. Tertium: qd mēte decreueris: ope complevisse. Quartū post pctm̄ nō agere pniam: et suo sibi cōplacere delicto[o] Idem.

Secunda post naufragiū tabula[p] est culpā simpliciter cōfiteri. Jmitari

baptism⁹ vbi purgat vet⁹ hō ⁊ induit nou⁹. xxvj. di. deide. Scda tabula ē pnia q̄ post baptismū resurgim⁹. post baptismū lapsi p penitētiā reuocari valēt. sʒ nō p baptismū. h. ad lraʒ. prima tabula est nauis. scda tabula est scapha. qua i naufragio periculū vitat.

a Ne forsitan festi uitat⁹. i. ceno phegle i qua iudei singulis annis hitabāt sub vmbraculis i memoria. xl. an. qb⁹ in deserto fuerūt sub tabernaculis q. d. ad lram. sicut enīʒ oli vos de egypto liberaui ⁊ hitastis in tabernaculis sic ⁊ nūc edu cam de imminēte captiuitate peccatorūʒ si ad me reuerti volueritis.

b Qd factū est baptisma: nōtū qd cūqʒ vt. j. de cōse. di. iiij. sine penitētia. vnū sp ista duo q̄uis interdictū gīia le ponat. excepta itelligun tur ex̄ ḋ spō. nō est vobis. Item h̄ facit pnia qd baptismus q̄ ad vitā eternā. nō q̄ ad hoc vt petē possit qs iure suo dispēsatiōeʒ acta pnia. ar. ex̄ ḋ ro. c. i. ij.

estis errantem: imitamini ⁊ correctū. errauimus iuuenes: emēdemur senes. iūgamus lachrymas: ⁊ gemitus copulemus. I dē.

Qvia diuinitatis natura ē clemēs ⁊ pia: magisqʒ ad idulgentiā q̄ȝ ad vindictā prona. qȝ non vult mortē peccatoris: sed vt ɔuertat et viuat. ¶ Si qs post lapsuʒ peccatorum ad verā pniam se ɔuertit: cito a misericordie iudice veniam impetrauit. I dē in malachia.

Ne forsitā peccati immemores tardius reuertātur: adhuc iquit. Sedere vos faciā i tabernaculis sicut i diebus festiuitatis[a]: vt qd facit baptisma[b]: hoc faciat pnia: ⁊ habitent in tabernaculis saluatoris: h̄ ē i eccīa saluatoris. I dē.

Predixerat hieremias[c]. lxx. ānos desolationis tēpli: post quos rursum veniret populus i iudeā ⁊ reedificaret ibidē tēplum i hierusalē: q̄ res nō facit danielē negligenteʒ: sed magis prouocat ad rogandū: vt qd deus ꝓmisit p suā clemētiaʒ ipleat per corꝫ preces[d]: ne negligētia ⁊ supbia pariat offensam.

¶ Deniqʒ[e] etiā i genesi legimus[f]. c. ⁊. xx. ānos pnie constitutos ante diluuiū: qȝ tāto tpe: hoc ē. c. annis noluerūt agere pniam neqʒ quaqʒ expectat: vt ⁊. xx. alij āni compleantur: sed ifert ante[g] quod postea[h] fuerat cōminatus[i]. Unde ⁊ hieremie dicit ob duriciā cordis ppli iudeorꝫ. Ne ores pro pplo hoc: qȝ nō exaudiā te. ⁊ ad samueleʒ: vsqʒ quo luges sup saul: qȝ ego abieci[k] eū. In cinere ergo ⁊ sacco postulat daniel ad ipleri qd ꝓmiserat deus: nō qd eēt icredulus futurorꝫ: sʒ ne securitas negligētiā ⁊ negligentia pariat offensaʒ. I tē ambrosius i sermone dñi i dñica die de abraā. Opibus misericordie dei nō emimus: sʒ nosmetipsos redimimus.

Medicina misericordie tollit peccata[l] magna habemus plura subsidia quibus peccata nostra redimimus. pecuniam habes redime[m] peccatuʒ tuum. non venalis est dominus: sed tu ipse venalis es peccatis tuis. venundatus[n] es redime te operibus tuis: redime te pecunia tua: vilis ē pecunia sed

hoc dicit propter illos qui in diluuio saluati sūt ⁊ cōuersi ad deū.

g ¶ Nū. nūqd ēt iudex pōt hoc facē post datas inducias. ar. q̄ sic. ff. ḋ re iu. q̄ iussit. Idē dicere ēt dices i inia lata sub ɔditiōe. ex̄ ḋ sen. excōi. a nob.

h Postea. ar. q̄ si teneris mihi librum scribē ad certū terminuʒ ⁊ tātuʒ iam de tēpore est elapsum q̄ in residuo scribeȓ nō possis. sta tiʒ possiʒ agere ɔtra te. ar. s̄. ij. q. vj. appellatore. ff. ḋ ver. obliga. h̄ iure. ar. cōtra ff. si quis cautio. si eum. §. i. ff. de verbo. obli. nulla sti pulatio. ɔtra ff. c. insulā vbi soluitur hec contrarietas.

i ¶ Cōminatus. pena. s. diluuij.

k ¶ Abieci. q̄ntum ad p̄scientiam.

Medicina. peccata. id est penas debitas pro peccatis. nota in hoc. c. peccata di ci penas peccatorum. que elemosynis redimuntur ⁊ relaxantur. vl' elemosine redimūt. peccata. idest ostendunt esse dimissa. vel legitur de misericordia vel elemosyne virtuté que est spiritualis medicina anime.

m ¶ Redime. s̄. xli. di. si cogāt. ar. s̄. di. lxxxvi presbyter.

n ¶ Venūdatus. s̄. xv. q. i. non est

c Predixerat hieremias. i epl'a quā redixerat ad trāsmigratione babylonis dicēs. cū impleri ceperint. lxx. anni visitabo et reducā vos ad locū istuʒ.

d ¶ Preces. s̄. xxiij. q. iiij. obtineri.

e ¶ Deniqʒ. alia rōne ꝓbat q̄ ab oīone nō est cessandū. qȝ si de⁹ videt hoies negligētes mutat qd pri⁹ ꝓmisat.

f ¶ Legim⁹. vbi di nō ꝑmanebit spūs me⁹ in hoiēi eternū. qȝ caro ē. i. fragilis. eruntqʒ dies ei⁹. c. xx. āni. q. d. spūs me⁹. i. indignatio mea. ⁊ ira mea nō remanebit i hoie i eternū i. nō erit eterna q̄si nō refuabo hoieʒ i etnis cruciatib⁹. sʒ ipm hic puniā tpalr scʒ diluuio.

Marginalia: Ezech. 33. — Hiere. 12. — In epl'a dicere. — Geñ. 6. — Hiere. 8. 11. 14. — 1. Re. 16 — Dan. 9.

a ¶ Elemosynis.s.e.distin.§.alij.c.miror.
b ¶ Medicamentum.i.elemosyna. c ¶ Ipsa efficit.vbi deest oportunitas alia faciendi. d ¶ Date elemosynam.i.ordiate a vobis ipsis incipientes.vt eam vobis primum exhibeatis.j.di.iij.q vult.
e ¶ Munda.i.munde et sine pctō possi debitis alia.

Tob.4. et.12. Dan.4.

f O E[s]. Casus.de[us] indifferenter quemlibet peccatorem recipit.si peniteat et sacerdotibus licentiam relaxandi de pena concessit maiora tamen peccata maiori pena sunt punienda.

Luc.11.

g ¶ Diffinitionem.i.distinctionem personarum.i.nullum vere penitentem a se excludit.vt.s.xxviij.q.ij.§.i.vel diffinitionem.i.exceptionem peccatorum.
h ¶ Qui.i.remissionem peccatorum a se se per misericordiam conferendam.

Mat.5. Luc.6.

i ¶ Omnib[us] promisit. vere penitentib[us]
k ¶ Et relaxandi.i.penam peccati dimittendi. l ¶ Sine vlla.i.nullum excipiendo vel peccatorem vel peccatum.
m ¶ Exaggeret.i.si maior fuit culpa.maior sit dolor de culpa.vel satisfactio pro culpa.
n ¶ Maioribus.s.xxiiij.q i. non afferamus.
o Fleat.scz si manifestum fuerit crimen doleas manifeste et fleas vt pro te oret mater ecclesia. p ¶ Et culpam.i.penam culpe.si q dignus es post cordis contritionem per lachrymas et orationem ex toto deleas.
q ¶ Multi.hoc etiam faciunt episcopi cum vo-

Luc.7.

preciosa est mia. Elemosyna inquit a pctō liberat crimina: ergo elemosynis[a] redimuntur. Item ioannes os aureum.

Medicamentum[b] fortius quod marie operatur in penitentia: hoc est sicut in preceptis medicine medicamentum quidem herbas multas accipit: vnam autem dominatissimam: sic et in pnia dominator ista herba et potentior est et vniuersum ipsa efficit[c]. Audi enim quid dicit scriptura diuina. date elemosynam[d]: et oia munda[e] sunt vobis.

Item ambro.in li. de pnia.

Deus[f] diffinitionem[g] non facit: qui[h] misericordiam suam oib[us][i] promisit: et relaxandi[k] licentiam sacerdotib[us] suis sine vlla[l] exceptione concessit. sed qui culpam exaggerauerit: exaggeret[m] pniam. Maiora enim crimina maioribus[n] abluuntur fletibus. Idem.

Fleat[o] pro te mater ecclesia: et culpam[p] tuam lachrymis lauet: videat te christus merentem: et dicat tibi. beati tristes quia gaudebitis. Amat vt pro vno multi[q] rogent. denique in euangelio motus vidue lachrymis: quia plurimi pro ea flebant: filium eius

suscitauit suis nepotib[us] beneficent. et merito.q.personas

H Bā.stati.ar.q (xpi gerunt.xxj.di.i nono. r sententia lata statim executioni mandanda sit.vt
T Res aut. Casus.tres (nouit.s.ij.q.i.sic. s sunt modi agendi pniam. Primus quando adultus volens baptizari agit pniam. Secundus quando aliquis quotidie penitet de leuib[us] pctis. Tertius quando aliquis pniam agit de mortalib[us] quod prohibent in decalogo. Ab illo autem §.est.n. pnia . tractat de secundo modo nam si quis contempnit venialia. propter contemptus eorum constituitur dign[us] morte eterna. et hic probat quandam similitudinem.

Gen.3.

t ¶ Actiones.i.trib[us] modis agitur pnia.s. ante baptismum vt.j.de pe.di.iiij. agunt homines p[ost] baptismum de mortalib[us] pctis. et quotidie de venialib[us].j.di.iij.de quotidianis.
v ¶ Una est. que fit ab adultis cum baptizantur.vel ante.
x ¶ Parturit.proprie ponitur hic verbum. cum enim homo iam

resuscitauit. Idem.

Adam post culpam de[us] statim[r] de paradiso eiecit: non distulit sed statim separauit a delicijs: vt ageret penitentiam. statim tunica vestiuit eum pelicea non serica. Item aug.ad felicianum.

Res sunt autem[s] actiones[t] penitentie: quas mecum vestra eruditio recognoscit. Una est[v] que nouum hominem parturit[x]: donec per baptisma salutare oium preteritorum fiat ablutio peccatorum. omnis[a] enim qui iam sue voluntatis arbiter constitutus est: cum accedit ad sacramenta fidelium nisi eum veteris vite peniteat: nouam inchoare non pot. Ab hac pnia cum baptizantur soli paruuli imunes sunt. Nondum enim possunt vti libero arbitrio quibus tamen ad consecrationem[b] remissionemque originalis peccati prodest[c] eorum fides: a quib[us] offeruntur. Altera vero pnia est: cui[us] actio per totam vitam istam qua in carne degimus mortali perpetua supplicationis[d] humilitate subeunda est: quia primum nemo vitam eternam incorruptibilem imortalemque desiderat[e] nisi eum vite huius temporalis

proponit et meditatur quod baptizari velit.agere penitentiam incipit quam pnia nouum hominem parturit.i.in nouo hominem.i.de eo vetusto prius culpe vetustatem habentem facit nouum hominem.i.gratie nouitatem habentem.de pe.di.iiij.non dubito. a ¶ Ois.j.de cōse.di.iiij.ois g. b ¶ Ad consecrationem.i.sanctificationem vel satisfactionem. c ¶ Prodest.i.sacramentum collatum in fide eorum. vel prodest quia semper offerunt eum. d ¶ Supplicationis.quia semper debemus supplicare vt ab eo liberemur.
e ¶ Desiderat.cum effectu.

a ¶ Peccatis pro mortalibus. b ¶ Si enim nos. penitēdo affligēdo dānādo nos de pctō. c ¶ Judicaremur. i. puniremur ad penam. d ¶ Est enim penitētia. modo redit ad scdm articulū. e ¶ Que hūana. j. di. iij. §. si pba. z c. q̄tidianis.

f ¶ Collecta fm illud. Et que nō pfūt singula multa iuuant. pinde ergo iudicandū est de pluribus minutis. vt d vno graui delicto. cui minora coacervata equant arg. ff. qui. ex cau. ma. nec nō. §. si qs se plus. vt. ff. de pac. si plures §. cui nullū. ar. ptra. ff. de iurisd. om. iu. l. si idez. C. de iudi. sancim⁹ §. penul.

g ¶ Et oppriment. illa multa venialia. i. ptēptus eo͛ z vilipēsio. qd quidē petm̄ est mortale. vel ipm veniale peccatū est mortale dum placet. al's enim ipsa venialia in purgatorio psument. z salui erim⁹ q̄si per ignez xxv. dis. q̄lis. h ¶ Jeiunia. t Venia. vl' pp hec. i. venia.

corruptibilis z mortal' peniteat. nō enim sic q̄sqz i nouam vitā per scitificationē baptismi nascit: vt quēadmodū ibi deponit oia peccata preterita: et ita statim mortalitatem ipsaz carnis corruptionēqz vite deponat. Tertia est actio pnie: q̄ pro illis peccatis^a subeūda est: que legis decalogus cōtinet: z de qb⁹ apostol⁹ ait. ¶ Si enim nosmetipsos^b iudicarem⁹: a dño nō vtiqz iudicaremur^c. et infra. ¶ Est enim pnia^d humiliū z bono͛ fideliū pena quotidiana: in qua pectora cōtūdimus dicētes. dimitte nobis debita nr̄a zc̄. neqz ea dimitti nobis volumus q̄ dimissa in baptismo nō dubitam⁹: sed illa vtiqz q̄ humana^e fragilitate q̄uis parua tamē crebra surrepunt: que si collecta^f ptra nos fuerint: ita nos grauabūt z opprimēt^g: sicut vnū aliqd grande petm̄. Quid enim iterest ad naufragiū: vtrū vno grādi fluctu nauis operiat z obruat: an paulatim surrepēs aqua in sentinā z p negligētiā culpam derelicta atqz ptēpta impleat nauē atqz submergatur. Propter hec ieiunia^h elemosyne z orōnes iuigilāt: in qb⁹ cū dicimus.

dimitte nob̄ d̄bita nr̄a zc̄. manifestam⁹ nos hr̄e qd nob̄ dimittat: atqz in his v̄bis humiliantes aias nostras quotidianaz quodāmodo agere pniaz nō cessamus. Itē gregorius.

Si petm̄^i dauid dn̄s transtulit tam detestabile: qd est q̄ post oia que de eodem pctō per pph̄am a dn̄o ei dicta sūt: postmodum tanta tolerauit. Sed z pculdubio dn̄s delictū sine vltione nō deserit. aut enim ipse hō hoc in se penitus punit^k. aut hoc de⁹ cū hoie^l vindicans percutit. ¶ Nequaq̄ igitur pctō parcit: q2 nullaten⁹ sine vindicta laxat^m. Sicut. n. dauid audire post pfessionez meruit: dn̄s transtulit peccatū tuū: z tn̄ post multis cruciatib⁹^n afflict⁹ ac fugiens: reatū culpe quā perpetrauerat exoluit: sic nos salutis vnda a culpa primi hois absoluimur: sz tn̄ reatū hui⁹ eiusdē culpe diluētes: absoluti q̄qz adhuc carnaliter obim⁹^o: q2 delicta nostra siue p nos^p siue per semetipm^q resecat ēt cum laxat. ab electis enim suis iniqtatum maculas studet tpali afflictiōe tergere: q̄s in perpetuū nō vult in eis videre. Itē augustinus.

i Si peccatū. hic dicit peccatū. infer⁹ idez i vocat delictū et ita indifferenter vtitur his vocabulis gregorius q̄ z in cōi vsu loquēdi fit. Aug. tamē in q̄onib⁹ leuitici differentiā notat dicēs. declinare a bono est delictum. z ē peccatum facere maluz. vnde appet q̄ peccatū mali est ppetratio. nā et opus est. j. distin. iij. iter hec hircum. delictum autem est boni desertio. qd ē aliud delictū q̄ derelictū vel delictum appellat pro pte q̄ ignoranter fit iux illud. delicta iuuētut] mee z ignorātias zc̄. peccatum pro qd sciēter k ¶ Punit. j. di. e. §. quecunqz. j. dist. e. itē sicut. z c. oportet. l ¶ Cum homine. i. p homines tanq̄ ministrū. vt per hostem. ar. xxiij. q. v. remittuntur. xv. q̄oe. i. nec his. vel cum ipso homine. i. cū homo punit se sufficienter. m ¶ Laxat. j. e. dist. §. aliq̄ econtra. z c. null⁹. debite. n ¶ Cruciatibus. j. e. distin. §. nō sunt. z c. quez penitet. o ¶ Obimus. vel luimus. i. ppter petm̄ ade mortē carnis incurrim⁹. z alias penalitates sustinemus. o ¶ Obimus. i. necessitati mortis subijcimur. p ¶ Siue per nos. cū pniaz agim⁹. q ¶ Siue per semetipsū. in baptismo. j. de cōse. di. iiij. sine penitentia.

i Si peccatū. Casus. cum post pniam dauid dn̄s transtulit ab eo peccatuz. q̄rit quare postea pro eo peccato m'tas penas sustulit. Rn̄det q̄ licet peccatū sibi esset dimissum. tamē pena quā pmeruit debet. naz z si per baptismū nob̄ dimitti origiale petm̄. tn̄ post baptismū et⁹ peti penaz sustinemus.

2. Re. 12

Sicut primi. p primos hoies & p dauid ostendit q licet per pniam vel baptismum nobis dimittant peccata. tamē postea mors et alie penalitates pro originali peccato inflicte remanēt ad agonez & exercitium. tur principale. remanet accessorium. arg. extra de couer. coiuga. quidā. & extra de sponsa. ad audientiā. ff. de cōsti. pecu. l. rez. §. i. C. de pdi. mino. & si is. ff. de mino. in cause. argu. ɔtra. ff. de reg. iu. cuz principalis. & C. de le. & ɔsti. non dubium. C. ō vsu. cos.

b ¶ Reuocari. i. eodez modo quo primo fuerant. cum non subiacebant morti & alijs penalitatib⁹ sibi postea inflictis.
c ¶ Meruit. i. obtinuit. q. d. tal' fuit cui data ē venia. si. viij. distin. cōsuetudo.
d ¶ A filio. i. per filium absalonē. di. xlvij. §. nece.
e ¶ Et nunc dicitur. i. obijcitur a qbusdam hereticis qui dicebant peccata in cōtritione q̄ntū ad vitā eternam non posse dimitti.
f ¶ Nisi. q. d. si querit. nisi. i. sed qz. nec dicit sic dictū fuit. i. sic q̄situm responsuz. vel est ibi sic. & tunc ita: nisi. i. sed qz nisi. sz dic sic q̄si. qz rationabile est q ita rñdet &c. & q nisi ponatur pro sed inuenit. xxxviij. di. sedulo.

Sicut primi hoies⁹ postea iuste viuēdo merito credunt p dñi sanguinez ab extremo iudicio liberati: tñ non in illa vita meruerūt ad paradisuz reuocari[b]. sic & caro peccati etiā si remissis peccatis hō iuste vixerit: nō ɔtinuo ea meret eam mortē nō ppeti: quā ɔtraxit de ppagine peccati. tale aliqd nobis insinuatū est de p̄riarcha dauid in libro reguz. ad quē ppheta cum missus esset: eiq ob pctm qd admiserat euētura mala cōminaretur ɔfessione pcti veniaz meruit[c]. rñdente ppheta: q illō ei flagitiū facinusq dimissuz sit: & tñ cōsecuta sunt que dñs cōminatus fuerat: vt sic humiliaretur a filio[d]: q̄re & nūc dicit[e]. si de⁹ ppter peccatum illud fuerat cōminat⁹: vt sic humiliaret a filio. cur dimisso peccato: qd erat ei cominatus impleuit: nisi[f] qz rectissime dictum fuerit: respondet remissionē illaz peccati factā: ne homo ad pcipiendā vitā impediret[g] eternā. subsecutū vero illō cōminationis exemplum vt pietas hois etiam in illa hūilitate[h] exerceret[i] atq probaret: sic & mortē corporis ppter pctm de⁹ homini inflixit: & post peccatoꝝ remissionē ppter exercendam iusticiaz nō ademit[k].

2. Re. 12

Idem⁹ in omel. de pnia.

Doloris mensura potius q̄ temporis in actione penitentie consideranda est.

In actiōe[l] pnie vbi talem[m] cōmissuz est: vt is qui cōmisit etiam a christi corpore separetur: nō tam cōsideranda est mensura[n] tēporis q̄ doloris. cor eniz cōtritu z & humiliatuz de⁹ nō despiciet. ¶ Veruz qz plerūq dolor alterius cordis occult⁹ est alteri[o]: nec in alioꝝ noticiā nisi p verba[p] vel quecūq alia signa pcedit: cū sit corā illo dicitur gemit⁹ me⁹ a te nō est abscondit⁹: recte ɔstituūt[q] ab his[r] q ecclie psunt tpe pnie: vt satisfiat et ecclie in qua remittunt ipa pctā extra[s] eaz qppe nō remittūtur. Ergo cū tāta est plaga peccati atq impetus morbi: vt medicamenta[t] corporis & sanguinis dñi differenda sint: auctoritate[v] antistitis dz se qsq ab altario remouere ad agendaz pniam & eadē auctē recōciliari. Idem in eadem.

Pē. 50 · psal. 37

l In actione. Cai⁹. quando peccatum tantū est. q dignus est pctōr priuari corpore christi. debet sacerdos potius cōsiderare mensuraz doloris q̄ tēporis. sed qz dolor est occultus quāq statuūt tpa pene ab eo g vices eius gerit cui gemitus nō est ab scōditus. Et ideo geunq p occulto crimine a cōlone vult absti nere. faciat h nere. faciat sacerdotis arbitrio et auctoritate.
l ¶ In actione. i. in agenda satisfactione. vt. j. de cōse. di. iij. de⁹ g
m ¶ Ubi talem. j. de cōse. dis. iij. de penitentibus.
n ¶ Mensura. j. e. mensuram.

g ¶ Impediret. nō vt temporalem penam euitet. ar. xxiij. q. iiij. si is. h ¶ Hūilitate. imponitur ergo penitētia pro peccato vt humilitas exerceatur & ne disciplina ecclesie deseratur. xxiij. q. v. excōi atoꝝ. & vt satisfiat ecclesie que scādalizata est. i. e. iudicet. Et ad cautelam. l. di. pbyteros. xxxiij. q. ij. in lectum.
i ¶ Exerceret. j. dis. iij. §. hoc de charitate. c. productior. k ¶ Ademit. ar. q licet destrua

o ¶ Est alteri. ē. xxiij. q. ōne. iij. deus qui.
p ¶ Per verba. ē. xxij. q. ij. is autem. & q. v. hūane. ff de sup. le. l. labeo. §. i. & extra de spō. cum apud. q ¶ Constituunt. i. prefiguntur.
r ¶ Ab his. ē. xxxj. qōne vltima. tpa.
s ¶ Extra. ē. xj. q. iij. illud plane.
t ¶ Medicamenta. quia per illa augentur virtutes & confirmantur et conseruantur.
v ¶ Auctoritate. supra ea. distin. sunt qui arbitrantur. et. §. facilius.

Iudicet[a] seipsuz homo volūtate duz pōt & mores cōuertat in melius: ne cum iam non poterit ꝑter voluntatē a dño iudicetur & cum in se ꝓtulerit seuerissime[b] medicine. sed tñ vtilissime sniaz: veniat ad antistites[c] per quos illi claues[d] in ecclesia ministrantur tanꝗ bonꝰ iā incipiēs esse filiꝰ maternoꝝ[e] membroꝝ ordine[f] custodito a ꝑpositis[g] sacramētoꝝ accipiat satisfactionis sue modum in offerēdo sacrificio cōtribulati cordis deuotꝰ & supplex. Id tñ agat qd nō solū ipsi prosit ad recipiendaz sanitatez: sed ceteris[h] etiā ad exēplū: vt si peccatum eius nō solū in graui eius malo: sed etiā in tāto[i] scādalo alioꝝ est: atq hoc expedire vtilitati ecclesie videt antistiti in noticia[k] multoꝝ vel coram totius plebis multitudine agere penitentiaz nō recuset nec resistat: nec letali & mortifere plage per pudorem addat timorem. multi enim corriguntur vt petrꝰ: multi[l] tolerantur vt iudas.

Item hieronimus.

Mortificatio vicioꝝ magis ꝗ abstinentia ciboruz penitenti necessaria est.

Mensurā[m] autē tēporis in agenda penitētia idcirco nō satis aperte ꝑfigūt canones ꝓ vnoqq[n] crimine vt de singulis dicant qualiter vnūquodq emendandū sit: sed magis in arbitrio[o] sacerdotis[p] intelligentis relinquendum statuunt: qꝛ apud deuz nō tam valet mensura temporis quoq doloris[q] nec abstinentia[r] tātū ciborum ꝗ mortificatio vicioꝝ. ꝓpter quod ipsa tempora penitētie pro fide & cōuersatiōe[s] penitentium abbreuianda precipiunt: & pro negligentia[t] protelanda estimāt. tñ pro quibusdā culpis[v] penitentie modi sunt impositi.

Item iohēs chrysostomꝰ.

Quis aliqñ[x] videt cliēū cito pniaz agētez: & si deꝑhēsus hūiliauerit[a] se: nō iō dolet qꝛ peccauit:

a Iudicet. Casus. ostēdit quis ordo sit seruandus in accipiēda pnia. ꝑmo eniz dz qs cōteri. deinde se dānare & redarguere et ꝓponere in corde cōfiteri & satisfacere ad arbitriū ecclesie. & postea veniat ad sacerdotē. & ab eo accipiat pniaz. et si crimen est publicuz. vñ scandalū ortuz sit. publice recipiat et agat pniam. b Seuerissime. sepe tulit lapsis sincerus amarus opem. c Ad antistes. s. vj. q. iij. deniq. ar. s. xviij. qō. ij. abbas. d Claues. quis vult penitentiā accipe. vēiat ad suū sacerdotem. qui eum ligare poterit et absoluere. nō ad alienū. vt extra de pe. & remis. omnis vtriusq. e Maternoꝝ. i. filioꝝ ecclesie. f Ordine. de quo ordie habes. s. e. q. ij. admonere xij. q. ij. de viro. vel ordine illo quem expressi in casu. g Apposit. i. a sacerdotibꝰ qui ꝑponunt sacris ministrādis. h Ceteris. hoc qñ crimen est publicū. put sequit. i In tanto. i. multo. k In noticia. de notorijs & enormibꝰ pctis itelligit hoc arg. s. xxvj. q. vj. c. vl. l Multi. s. ij. questione. i. multi.

m Mensurā. Casus. reddit hic hiero. rōnem quare in vnoquoq crimine nō est determinatū tps pnie. qꝛ apud deū nō tantum valet mēsura tpis ꝗntū doloris. et iō relinqt arbitrio sacerdotis. put viderit expedire tps arctet vl proget. i qbusdā tñ criminibꝰ modi & tpa pnie determiata sūt. n Pro vno. i. pro genere cuiuslibet crimis. o In arbitrio. in arbitrio sacerdotis est relictū statuere tps pnie. ar. ff. de iu. deli. l. i. & s. xxvj. q. vlt. c. tēpora. p Sacerdotis. hoc tñ cū pena nō est expressa. qꝛ cū pena est expressa illā dz imponere ar. ex de of. iu. dele. de causis. j. dis. v. falsas. ex cā tñ aggrauare ꝑt & mitigare: ar. l. di. ꝟ his. qd si iniq arbitratꝰ est & miorē penaz iponat ꝗ debeat. si. n. ē ordinariꝰ eiꝰ iudex siue sacerdos. & dispensādi aio lʒ factū suffic illa. lʒ modica ad delēdū pctm̄ siꝑ errorē et ab isto penitēte credebat peritꝰ. sufficit illa mior pnia ad pctm̄ delēdū & oēs penā alteriꝰ vite dūmō pētēs q eas recipit maiorē susciꝑere paratꝰ ē si sibi iponeret. ar. j. e. di. quē pētet. ꝑ. sepe. si aūt eū credebat iptū i culpa est. nec reuelabitur hac sola pnia. Idem iuris ē si ad aliuz iuit nō ad suū iudicez. cuz suꝰ sacerdos esset peritus. qꝛ eo casu inculpa fuit. si autez suus sacerdos nō erat peritus. & idēo iuit ad alium. qꝛ hoc sibi licet. j. distin. vj. placuit. & ille male est arbitratꝰ. dic vt dixi in ordiario. q Doloris. vñ & tantā ꝯtritionē posset sacerdos ꝑpēdere in hoie ꝙ nullā satisfactionē exteriorē ei iponēt. r Abstinētia. j ꝟ cōse. di. v. leiūiū. s. di. lxxxvj. qd ꝓdest. s Cōuersatiōe. s. xj. q. iij. plerūq. t Negligētia. s. l. di. ꝟ his dicit. s. xxvj. q. vij. sacdos. v Culpis. vt i fornicatōe sacerdotis cū filia spūali. xxx. q. i. si qs sacerdos. s. lxxxij. di. ꝑsor. & i mltis alijs. x Quis aliqñ. & deꝑhēsus i aliq pctō. a Humiliauerit. i. hūiliatꝰ appuerit.

a ¶ Gloria.i.laudē z famā q̄ ab hoib⁹ lau/dabat q2 credeba͡t esse bon⁹.z ita habes ex hoc.c.ꝙ clerici deteriores sūt laicis. sic z mo nachi deficiētes oib⁹ sūt deteriores.xlvij.di. q̄ntuluz.z.s̄.xxiij.q.iij.transierunt.vñ etiaz dicit a sanctuario meo inci/piente.vt.s̄.d.di.purgabit. z hoc dstruit ecclesiā vehe mēter.vt.viij q.i.qualis.

b ¶ His au/ctoritati bus. Hic cō/cludit ꝙ non sola ɔtritiōe cordis pecca ta dimittant. z rñdet au/ctoritatib⁹ in ductis ꝑ alia pte qua asbit ꝟitatē.s. pctā sola ɔtritiōe cordis dimit ti posse post in.§. econtra defendit sen/tentiā illaz ꝙ sola ɔfessiōe delent. z ita alternatiz in/cedit nūc pro hac pte nunc pro illa alle/gando.

c ¶ Negationis.vñ qdaz dicūt q2 negā do ter pecca/uit.triplex a/mor expiauit z trina ɔfes/sio.vj.q.i.imitare. d ¶ Totū vite.est h arg. ꝙ intrāti monasteriū nō est imponēda pnia de pctō añ cōmisso q2 nec astulpho imponit si intrat monasteriū.ar.s̄.e.q.ij. admonere. z li ꝑpter ɔtinuationē pnie z exercitij q̄ in monachis exigunt.ar.xvj.q.i.vos.ex̄ d̄ sen. excōi.cū illoꝝ.z arg.oppti ex̄ de vo.z voti re. scripture. e ¶ Leonis.s̄.e.di.§.ex his oib⁹. z.c.sufficit. Magnū saltūfecit hic grat̄n⁹. q2 cū deberet iferre auctēz ambro.de petro ꝑ posit ī.illā.s.petr⁹.s̄.e.di.circa p̄n.infert au/ctoritatē leonis quā induxit.s̄.e.§.ex his oi/bus.z pro alia parte. f ¶ Sed ei. non dicit

Joā.18.

Ps.36.

Esa.55.

sed iō ɔfundit q2 perdidit gloriā[a] suā. His auctib⁹[b] asserit nemīnē sine pnie z ɔfessiōe ꝓprie vocis a pec/catis posse mūdari.vñ pre misse auctes qb⁹ videbat ꝓbari sola ɔtritiōe cordis veniā ꝓstari: aliter iterpre/tande sunt: q̄꜄ ab eis expo nant. ¶ Negationē nāq꜄ petri secuta ē satisfactio la/chrymaruz: z trina ɔfessio dñice dilectiōis: qua peni tus deleuit pctm̄ trine ne/gationis[c]. ¶ Nō ergo ne cessaria sibi erat certa satis factio peccati.cui⁹ totū vi/te[d] tp̄s obediētie impēde/batur sui ɔditoris. Imita/batur eniz illud ꝓpheticū: declina a malo z fac bonū. z illud esaie. Derelinquat impi⁹ viā suā: z vir iniqu⁹ cogitatōes suas zc̄.ampli[e] horū nihil a pctōre exigit. ¶ Nō ergo illa auctē leo nis[e] pape satisfactio pnie negat esse necessaria cuili/bet delinquēti: sed ei[f] tm̄ qui beatū petrū imitatus huic seculo penit⁹ abrenū/ciat: z cunctoꝝ vicioꝝ fo/mitē in se funditus morti ficat. Item illud ioannis

chrysostomi. Lauāt lachry me delictum[g] qđ pudor est confiteri. Et illud aliud qđ scribit in eplā ab hebreos. Non tibi[h] dico vt te[i] pro/das in publicū: neq꜄ apud alios te accuses: sed obedi re te[k] volo ꝓphete dicenti reuela[l] ante deū viā[m] tuā. Ergo tua ɔfitere[n] peccata apud deū verū iudicē cuz orone delicta tua ꝓnūcia nō lingua[o]: sz cōsciētie tue memoria. z tūc demū spe/rate misericordiam posse cōsequi. Si habueris pec cata[p] in mente tua conti/nue[q] maluz nunq̄꜄ aduer/sus proximuz tuuz in cor/de tenebis. ¶ Non ita in telligendum est: vt sine cō fessione oris peccata dican tur dimitti et sine publica satisfactione. Secreta[r] nā/q꜄ peccata secreta cōfessio ne z occulta satisfactione purgantur[s] nec est necesse vt que semel sacerdoti cō fessi fuerimus denuo con fiteant: sed lingua cordis non carnis apud iudicem verum ea iugiter confiteri debemus. Hinc etiā idez ioānes chrysostomus ait.

verū.q2 nō negat esse necessaria penitēti ex/terior satisfactio.si ibi adsit facultas. sed dicit sufficit ɔfessio que fit deo z sacerdoti si adest facultas. g ¶ Delictū.nō vt cōgrua hec sol. contrarium magis innuit.j.e.distin.§.vlt.h.

h ¶ Nō tibi nūc pmo in/ducit hāc au ctoritatē que videt facē ꝑ alia parte.vt eam soluat. i ¶ Ut te.i. tuū peccatuz secretum. k ¶ Accuses ps.36. te de illo cri/te. l ¶ Reuela. ligua cordis z nō carnis. vnde subdit ante zc̄. m ¶ Uiā .i. peccatuz. n ¶ Cōfite. sacerdoti.vel in memoria semp̄ hēs ea postq̄꜄ cōfes/sus es sacer/doti.i memo ria dico quo ad flendū nō quo ad agen dum vel dele ctandū.vnde subdit ap̄ zc̄. o ¶ Nō lin/gua tm̄. vel nō lingua sz aliaz expōsi/tionē.s.vt in telligat de.iā cōfessis pec/catis sacdoti.

p ¶ Pctā.ea.s.s.cū dolore pnie cōmēorādo. q ¶ Cōtinue.s̄.di.lxxxi.veller ꝫ. r ¶ Non ita secreta.s̄.ij.q.i.si peccauerit.s̄.xv.q.iij.de crimine.s ¶ Purgant.duplicē innuit solu/tionē.primā.s.de occulto crimine qđ sufficit ɔfiteri soli deo ꝑ sacerdotē.nec in publico ne cesse est illđ ɔfiteri.z hāc ponit ibi secreta zc̄. Scđaz ꝙ itelligit đ crie iaz ɔfesso sacerdoti. q2 illđ soli deo ɔfiteri sp̄ debem⁹.nō voce sed corde z hāc pōit ibi necesse ē zc̄. t ¶ Denuo in qbusdā tñ casib⁹ tenet pluries illđ idē ɔfi/teri.i.pp ipitiā sacerdotū.q2 si sacerdos me⁹ impit⁹ ē teneor ɔfessionē sibi factā alij dicere

Nunc autē si recorderis[a] peccatoꝝ tuoꝝ ⁊ frequēter in cōspectu dei ꝓnūcies: ⁊ pro eis clementiam eius depreceris citius illa delebis. si autē nunc obliuiscaris peccatoꝝ tuoꝝ: tūc eorum recordaberis nolens cum in toto mundo publicabunt: ⁊ in cōspectu proferuntur omnium tam amicoꝝ tuoꝝ q̄ inimicoꝝ et sanctoꝝ angeloꝝ ⁊ celestiū virtutum. Nō enim ad dauid solū dicebat[b]: tu in secreto fecisti: ego cūctis manifestabo: sed etiā ad omnes[c] nos h̄ dicit. ¶ Sil'r[d] ⁊ illud ꝓsperi intelligitur. Qui crimen[e] suū vltro cognoscūt: ⁊ aut illud ꝓpriis cōfessionib⁹ ꝓdūt: aut nescientib⁹ aliis occulti sūt ⁊c. aliis nescientib⁹. i. occulta cōfessiō e istis pctm̄ suū cōfitētib⁹ non publice illud manifestantib⁹. Item illud ꝓphete. Dixi ꝯfitebor: ⁊ tu remisisti. i. remissibile[f] iudicasti impietatē peccati mei. Ita illud augustini intelligit. Magna pietas dei vt ad solā ꝓmissionē pctā dimiserit. i. remissibilia iudicauerit. Idē votum ꝓ opere reputat: cum deest facultas. vñ votū cōfessiōis reputat pro opere vocis: cū deest facultas cōfessionis. Item volūtas remunerat nō opus ita intelligitur: volūtas facit opus remunerabile: nō op⁹ volūtatē. Itē illō: In q̄cūq₃ hora pctōr ꝯūs⁹ fuerit ⁊c. Cōuerti dr̄ q oīo v̄tit: cui⁹ op⁹ vox ⁊ cogitatio ita mortificatū ōi ō sudet peti: sicut pri⁹ seruierat iniqtati. Ita ⁊ illud itelligit. Cōuertimini ad me ⁊c. Itē Scindite corda v̄ra ⁊ nō vestimēta eis dicit qui nulla interiori satisfactiō e ꝓcedēte: s₃ sola exteriori se deū posse placare cōfidūt. Item. Unctas[g] que de leprosis mundatis vel de lazaro resuscitato inducunt: ad ꝯtritionem cordis, nō ad veniam remissionis[h] referēda sūt. Obstinatio enim animi ⁊ ꝯfessionis cōtēpt⁹ quedā mors est impietatis ⁊ lepra supbie: a q̄ quis reuiuiscit dum sibi ꝑ grām dolor delicti ⁊ votū ꝯfessiōis inspiratur. Ad hūc etiā articulum[i] ptinēt ea que de viuētibus vel in luce ambulantib⁹ vel dilectionē dei habētib⁹ vel de habitaculis spūs scti factis dicta sūt vt hec oīa gl̄ q₃ dicat assecut⁹ ex cordis ꝯtritione quā h₃: nō ex plenaria[k] peti remissione quā nōdū inuenit. Sicut enim in baptismo remittit pec catū: ⁊ tñ ei⁹ pena reseruatur. sic per cōtritionē cordis q̄sq₃ a deo resuscitari dicit l₃ adhuc reatu[l] peti teneat. Nō ergo premissis auctoritatib⁹ vel argumētis sine cōfessione oris ⁊ satisfactione opis aliquis ꝓbatur a peccato mundari.

¶ Econtra[m]. auctoritas[n] illa ioānis chrysosto. ⁊ prosperi[o] ꝯtra mētem auctoris extorta[p] videt: nō enim dicitur non dico tibi vt te publice accuses: sed nō dico vt apud alios te accuses. sic ⁊ ꝓsper nō ait oīb⁹: s₃ simpliciter aliis nescientibus. Unde euidētissime datur intelligi: q sine confessione oris peccata, possunt deleri. Ea vero que ad exhortationem[q] penitentie ⁊ cōfessiōis dicta sūt: nō huic sententie cōtraire videtur vel enim sunt verba exhor

tori ppalare. j. dis. vj. c. i. ⁊ c. placuit. Itē p ꝯtēptu satisfactōis. ar. j. di. iij. si apostol⁹. Itē pro enormitate d̄licti. vt si sacerdos audito crie remittat eū ad superiorē. vt ite rū crie exposito pniam sibi iponat. ar. ex. d̄ pe. ⁊ re. c. significauit ar. s. e. q. ij. la torē. Quartū ēt assignam⁹ q tñ nō ē expedit⁹. puta p diminutione ꝯfessionis vt cum qs p̄la h₃ mortalia ⁊ vnū ꝯfitetur. ar. s. dist. iij. sunt plēs.

a ¶ Si recorderis. s. disti. lxxj. valet ꝯ j. di. iij. s. sin autē qs. ⁊ c. iudas.

b ¶ Dicebat ꝑ nathan i li. regum.

c ¶ Ad oēs. ar. lvj. distin. miramur. ꝟ. vbi est.

d ¶ Sil'r. s. sine publica satisfactione ⁊ publica cōfessione.

e ¶ Qui crimen. s. e. dis. facilius.

f ¶ Remissibilem. nō bñ soluit. hoc. n. erat ⁊ āte vel hoc dicit pro pter sequentes satisfactio

nem poterat enim esse q cōteneret. satisfacē. ⁊ tūc non remitteretur.

g ¶ Luncta s. e. §. h̄ idem.

h ¶ Remissionis. i. pene temporalis. alias falsum diceret.

i ¶ Articulum. id est intellectum.

k ¶ Plenaria. quantum ad penam tēporalem.

l ¶ Reatu. pena. s. temporali debita pro reatu.

m ¶ Econtra. hic incipit iterum defendere sententiam illam que dicit sola cordis contritione peccata dimitti.

n ¶ Auctoritas. s. eo. §. non tibi dico. ⁊ ꝟ. nunc autem.

o ¶ Prosperi. s. e. facili⁹.

p ¶ Extorta idēst extorte]

q ¶ Exhortationem. aliam responsionem ponit infra. vel si q̄ iubendo. tertiam. j. e. §. h̄ ergo.

1. Re. 12. Psal. 31. Ezech. 18. et 33. Esa. 45. Iohel. 2.

tationis vel iussionis: sicut illud. Confi- Jaco.5. temini[a] alterutrum peccata vestra &c. vel si qua iubendo sunt dicta non ad oris cõfessionem: sed cordis: non ad exteriorem satisfactionem: sed interiorem referenda sunt. Est eni3 penitentia alia interior alia exterior. Interior penitentia est illa: de qua augu. ait. Omnis[b] qui sue voluntatis arbiter constitutus est: non potest inchoare nouam vitam nisi peniteat eum veteris vite. Item de eadem. Petrus in actibus apostolorum legitur dixisse. Act. 2. Penitentiam[c] agite: & baptizetur vnusquisq3 vestrum. quod de interiori penitentia non exteriori dictũ accipit. De exteriori vo pnia ambrosi[9] ait sup epistolam ad romanos: gr̃a dei in baptismate non requirit gemitũ vel planctũ: nõ opus aliqd: sed solũ cõtritionẽ cordis & oia grat̃ cõdonat. Quecunq3[d] ergo de penitentia iubendo dicta sunt: nõ ad exteriorem sed interiorem referenda sunt: sine qua nullus vnq3 deo recõciliari poterit. Illd autẽ augustini[e] quo quisq3 negat veniam posse consequi: nisi prius cõtulãcũq3 pctĩ soluerit penã[f]: non huic sñie inuenit aduersum Nullus enim asseritur a peccato mũdari: nisi peccati passus fuerit pena3. Sed aliud est peccatu3 sacerdoti cõfiteri: & ei[9] arbitrio de peccato satisfacere: atq3 aliud deo confiteri & secreta satisfactione peccatũ in seipso punire[g]: Est enim pnia: vt ait augu. dolor cordis quo quisq3 in se punit qd deligt de hac itaq3 satisfactione. idem ait in psalmo. l. exponens. Om̃ iniqtatẽ meã ego cognosco: tu ne punias quia ego punio. Ignosce quia ego cognosco: non dissimulo. et infra. Sic deus misericordiam dat: vt seruet veritatem: vt non peccata[h] ei[9] sint impunita cui ignoscit. ignoscit enim seipsu3 punienti. Misericordia est q homo liberatur: veritas q peccatum punitur. Ite3 in psalmo. lxxxiiij. Ueritas de terra orta est[i]. idest confessio de homine vt se accuset: & sic iusticia de celo prosperit: vt publicanus con- Luc. 18. fitens rediit iustificatus. Justicia prosperit: quasi deus dicat: parcamus huic. qr non parcit sibi. Ignoscamus quia agnoscit[k]. De celo ergo iusticia prosperit. i. a Psal. 84. deo data est iustificatio penitenti. Hec ergo secreta satisfactio leuium siue occultorum criminum deo offerẽda est nec sine pena relaxari pbãtur: que sic expiari creduntur. Ea vero que de publica satisfactione vl' oris confessione dicuntur: in publicis et manifestis criminibus intelligenda sunt. Peccata nanq3 nabuchodonosor que pphe ta misericordijs et elemosynis redemi suasit. Peccata quoq3 niniuitarum que publica satisfactione expiata sunt: cunctis nota erant et publica[l] nota: vt augustinus testatur: publico[m] egit remedio. Premissis itaq3 auctoritatib[9] pro manifestis criminib[9] manifesta probatur offerẽda satisfactio et oris confessio. Latentia vero peccata non probantur sacerdoti necessario confitenda et eius arbitrio expianda. E contrario[n] ea que in assertione huius sententie dicta sunt: partim veritate nituntur partim pondere carent. Sine contritione etenim cordis nullum peccatum posse dimitti: occulta vero peccata secreta satisfactione. publica quoq3 manifesta penitentia expiari debere: firmissima quoq3 constat ratione obnoxium. Porro sine confessione oris: si facultas cõfitendi non defuerit: aliquod graue delictum expiari auctoritati penit[9] probat aduersu3. Quõ. n. fm auctoritatem leonis[a] pape sine supplicationibus sacerdotũ indulgentiã ne-

a Confitemini. s. di. ii. xxv. §. criminis. s. sed hic minus bene dicit gratianus qd corrigit. j. e. §. cõtrario ea que

b Omnis s. e. tres autẽ sunt actiões. Dan. 4.

c Penitẽtiam. gratia. Jone. 3. de. j. de cõse. dististin. iij. sine penitentia. Mat. 12.

d Quecũq3. allegando dicit.

e Augustini. s. e. dist. §. aliij. & c. nullus.

f Penã. saltem interiorez sc3 cordis contritionem & dolorem.

g Punire. j. disti. iij. §. hoc de charitate. c. penitentia est.

h Peccata. s. e. disti. peccatum de uid. s. e. disti. nullus debite.

i Orta est als veritas de terra orta est. i. christus de maria. xxxv. q. i. fraternitatem.

k Agnoscit. peccatorẽ suum.

l Publica. s. xxxij. q. iiij. nemo. s. ij. q. i. si peccauerit.

m Publico. i. si tempus cõfessionis & satisfactionis habuit. n E cõtrario. hic ponit gratianus veram solutionem sc3 q necessaria est oris confessio. vbi facultas est cõfi-

lendi. et quod penitētia debeat agi auctoritate sacerdotis. et ad hoc probandū inducit factū dñi quādo suscitauit filiam archisynagogi.
a Leonis. s. e. di. §. alij. et c. multiplex.
b Qd nescit. ar. ff. de acqr. pos. l. possideri §. neraci9. ff. de cōtrahen. emp. fundi.
c Quomodo. s. e. dis. §. alij. c. agite.
d Itē quomodo. s. e. distin. §. alij. c. verbum.
e Prospe rum. s. e. dis. sicut. et c. facilius.
f Nō sunt. hec que pro parte ɔtraria dicta sunt. s. quod sine cōfessione oris peccata gñia dimittantur.
g Archisynagogi. scilz tayri.
h Suscitauit. i. e. quem penitet. in fi.
i Secreta. ar. esse secreta que fiunt sub presentia quinque hominum.
k Qui domū. Ad euidentiam eius quod hic dicitur. nota quod ad litteram ita erat in veteri testamēto quod si quis offerebat deo domum suam vel agrum vel vineam. vel aliquid aliud tabernaculo. et postea penitebat si vollebat recuperare addita quinta parte estimationis totius rei preciū persoluebat tabernaculo et rem recupabat. et facienda erat hec solutio ad siclum sanctuarij. quod maioris pon

deris erat quā vulgaris vel rusticorum. postquā autem conuenit de precio inter sacerdotem et eum qui debebat redimere retinebat emptor agrū vsquā ad annum iubileum quem tūc plene restituebat. Ille itaquā qui non poterat redimere nisi siclo sanctuarij. significat peccatorem q non poterat redimere nisi operib9 penitentie facta scriptura statutis. et alia misticātur in sequenti littera.

quit obtineri. si sine oris confessione a peccato possumus emundari. Quis enim supplicabit pro peccato quod nescit[b]. Item. Quomodo[c] fm augusti. frustrat claues ecclesie qui sine arbitrio sacerdotis penitentiam agit: si sine oris cōfessione criminis indulgentia impetratur. Item. Quomodo[d] fm ambrosium ius ligandi et soluendi solis sacerdotibus a domino creditur esse permissum: si quisquā suo arbitrio seipsum peccando ligat: vel secreta penitētia fm prosperū[e] in sniam pfert excōicationis: atquā post satisfactionē absquā sacerdotali iudicio seipm deo vel altari eius recōciliat. Nō sunt[f] hec pmissis auctātib9 cōsentanea: sed multorum exēplis pbant aduersa. Filiam nāquā archisynagogi[g] turbis eiectis dñs suscitauit[h] non tñ nisi pñtib9 patre et matre puelle petro quoquā iacobo et ioāne vite reddita est. In quo moraliter instruimur: vt secreta[i] peccata que per mortē puelle intelligunt: nō nisi supplicatiōib9 ecclesie que p patrē et matrē puelle designant: et sacerdotū ministerio q p petrū et ioānē et ceteros intelligunt: a dño cristiment dimitti. Item in leuitico.

Qui domū[k] suā vel agrū dño vouerit vel cōsecrauerit non pōt eam[l] redimere nisi siclo[m] sanctuarij: sacerdote quoquā nō ipso supputāte[n] annorum numerū vsquā ad iubileū. In quo similiter docemur: quod quicūquā domū ɔscientie vel agrū conuersationis per pniam dño offerre atquā prectobonorum operū de vana vite sue cōuersatione seipm redimere voluerit: nō pōt hoc facere nisi siclo sanctuarij. i. operibus penitentie sacra scriptura pfixis. Unde venientibus ad se turbis beatus ioānes non ait simpliciter: facite penitentiā vel fructus penitentie: sed addidit dignos vt pro qualitate vulneris peccatorum qualitas offerat bonorū operum: Non enim par debet esse fructus[o] boni operis eius qui nihil vel parū deliquit atquā eius qui grādia cōmisit. Ille tanquā nullius criminis conscius sibi vsum in reb9 licitis prebēt: hūc tanquā multis aggrauatum etiam a licitis[p] temperare oportet. In iubileo plena remissio prestabatur. vnde per eum perfecta peccati remissio figuratur. Sacerdos ergo numerū annorū vsquā ad iubileum supputat cum eius arbitrio pnie tpa diffiniuntur: qbus quisquā

Luc. iij.

l Eam. s. xvij. qōne. iiij sunt.
m Nisi siclo. siclus cōtinet. xx. obolos. arg. i. q. i. iudices. Ɋsus Tres siliquas obol9 obolos tres dragma sed octo. Uncia fert dragmas. duodena dat vncia librā. Siclus hz septem dragmas obolo minus vno.
n Supputāte. i. cōputāte a tpe. s. redēptiōis. cum quis redimebat fm quod annus iubileus vicin9 vel remot9 erat ita cōputatione sacerdotis magis vl' min9 psoluebat iuxta modū illum. vt si ager recipiebat semetē. xxx. modiorum sacerdos petere debe ret. l. siclos. vel addebatur quinta pars precij vt dixi.
o Fruct9. i. pnia. q2 non tāta impo nēda est ei quāta magis peccāti.
p Licit]. supra. xj. q. i. aliud. supra a. §. ex his omnibus.

a Pctō. hic colligit q̄ toto tpe pniē miltit pctm̄. ar. ī. c. quē penitet. sicut z toto tpe obstructū est zc. ff. de mino. l. iiij. §. i. qd verū est quo ad penā. q̄ ad culpā remittit in prio mo mēto ɔtritiōis. b Plene. i. a pena peccati.

c Mūdat q̄ ad exteriorē penā. s. ipa lex. vt. §. e. di. si pctm̄. vt. s. e. dist. sic p̄mi d Cū ergo ɔfessione. vñ boetius. Si opa medicātis expectas oz vt vuln⁹ dtegas e Itē taciturnitas. hec argumētatio de taciturnitate non iuuat grauū. nā cū pctōr cui iaz pctm̄ ē dimissuz. tacet z cōtēnit cōfiteri. hoc ē iā aliō pctm̄ q̄ p̄mū f Ubi aūt. s. xxij. q. ij. cū humilitatis.

g Que penitet. casus. hoc. c. diuidit i q̄tuor ptes. Primo dicit q̄ qlibet p seipsum dz ɔfiteri sacerdoti z non p nūciuz vt ita maiori afficiatur verecundia que ptem pnie releuat. Secundo dicit q̄ q vult ɔfiteri discere tū dz eligere sacerdotē cui ɔfiteat q sciat ligare z solvere. Tertio q̄ qui copiā sacerdotis nō habz cōfitear primo. z ex desiderio sacerdotis veniā cōsequat. Quarto dicit q̄ occultū peccatū sufficit cōfiteri occulte. publicuz ṽo est publice cōfitēdū. h Omino. i. perfecte cōterat de oib⁹. i. de oi pctō z eius varietate. ī. di. v. cōsideret. z di. vj. q vult. i Ostēdat. p exteriora enim presumit de interiorib⁹ vt hic. z. s. di. l. si qs diaconus. k Per nūcium. z ita nō pōt hoc per aliū qd per se pōt. ff. de solut.

plenā pcti remissionē inueniat. Nō enim sicut esici⁹ ait sup eūdē locum statim post diffinitam pniaz qsq̄ a pctō[a] plene[b] mūdatur[c]. Cū ergo ex p̄missis aucti b⁹ colligit q̄ tpa pnie arbitrio sacerdotis diffiniant: euidētissime appet sine cōfessiōe[d] ppe vocis pctā nō dimitti. qs. n. tpa pnie alicui p̄figet nisi primuz pctā sua sibi manifestare curauerit. Item. Taciturnitas[e] pcti ex supbia nascitur cordis. ideo eniz pctm̄ suū qsq̄ celare ɔsiderat: ne iniqtas sua alijs manifesta fiat: ne talis reputet apō homines foris: q̄lē se iā dudū exhibuit diuino cōspectui qd ex fōte supbie nasci nulli dubiū est. Spēs etenim supbie est se velle videri iustū q pctōr ē atq̄ hypocrita ɔuincit q ad imitationē primoꝝ parētū tergiūsatione v̄boꝝ pctā sua leuigare ɔtendit. vel sicut chayn pctm̄ suuz reicēdo penit⁹ supp̄mere q̄rit. Ubi āt[f] superbia regnat vel hypocrisis: hūilitas locuz habere nō pōt. sine humilitate v̄o alicui veniā spare nō licet. nec q̄ vbi est taciturnitas cōfessionis venia est spanda criminis. Probat hoc idē auctoritate aug. qui in lib. de penitentia ait. Que penitet[g] oīno[h] peniteat: z dolorē lachrymis ostendat[i] repñtat vitā suaz deo p sacerdotes: p̄ueniat iudiciū dei p cōfessionez. Precepit. n. dñs mūdandis: vt ostēderēt. ora sacerdotibus docēs corpali presentia cōfitēda eē pctā: nō per nūciū[k] nō per scriptū[l] manifestanda. Dixit enim mōstrate z oēs: nō vnus pro oib⁹: nō aliū statuatis nūcium: q pro vobis offerat munus[m] a moyse statutū: sed q p vos peccastis per vos erubescatis. Erubescētia enim ipsa partem habet remissiōis. ex misericordia[n] eniz hoc p̄cepit[o] dñs: vt neminez peniteret in occulto. In hoc eniz q̄ per seipsum dicit sacerdoti z erubescētiā vicit: timore[p] offensi[q] venia fit criminis. Fit eniz[r] veniale p cōfessionē qd criale erat opatione. z si nō statiz purgat[s] fit tñ vitale[t] qd cōmiserat mortale. Multū. n. satisfactionis obtulit: qui erubescētie dominās nihil eorū que commiserit nūcio dei denegauit. Deus enim qui misericors z iustus est: sicut cōseruat misericordiā in iusticia: ita z iusticiaz in misericordia: opus eniz est misericordie peccati[u] peccata dimittere: sed oportet vt iustus misereatur[x] iuste. Oportet enim vt non

iter artifices. z ex̄ ð ele. nō re. q2 nōnulli l Per scriptū. s. xxx. q. v. q̄lis. ꝯ. s3 ibi nō dr̄ q̄ ita accipiat. s3 q̄ accepta i scripturis redigat ne detur obliuioni. m Mun⁹. s. hircū. i. penitētiā designātē p hircum. n Ex mīa. i. misericordias repromittens o Hoc p̄cepit. mystice. vbi dixit vade z ostēde te sacerdotibus p Timore. i. pter timorē seruilem. q Offensi. i. dei quē peccando offenderat. r Fit. n. veniale. s. e. di. ꝯ. alij. z. c. sequens. veniale. i. dignum venia. vel fit. i. ostēdit p confessionē eē veniale. vl̄ fit veniale fm alias lras. i. ad vitā nō impediēs s Purgatur. purgari nō videt ppt penam exterioris satisfactionis que adhuc restat. s. e. dist. si peccatus dauid. ī. e. dist. vlti. §. vlti. t Uitale. i. eius pnia cōfert z impetrat vitā. u Peccati. s. oportet zc. discrete. z hoc est qd sequit. sed oportet zc. x Misereat. s. puniēdo peccatum.

a ¶ Quid. i. ppter quid. s. ppter qd petm̄. b ¶ Sz i quo. i. dolorem patiat. s. in pena. c ¶ Doleat. penités. d ¶ Cõsidẽt. sacerdos e ¶ Justicia. enī sola iusticia. respiciatur. s. nullus saluat' vel consequit̃ veniã criminis. f ¶ Sz mia. s. nõ puniat eternaliter. g ¶ Labore nihil eni charius emit q̃ qd pctb' ipetratur. vt dic sene. ar. ad h̃ vrij. q. ij. illd. h ¶ Pluribus. ar. j. di. vj. placuit. ar gu. 2. s. di. e. §. er his. sub illo. §. nõ ita. i ¶ Facili'. q2 tot sacerdotes obligat ad orandũ p se q̃t sacerdotib' ofitet. vt j. e. Quis. k ¶ Quib'. ar. pro remissionibus que fiunt ad pontes. 2 ad talia l ¶ Sup terram. i. in ecclesia. q2 ex ecclesiaz nulla solutio vel ligatio fieri pt s. i. q. i. remissionem. m ¶ Et con firmãt eos iuste ligatos eẽ n ¶ Quos ligatis. iuste 2 misericorditer penis pro peccatis ipositis et eos iuste eẽ solutos o ¶ Soluitis iuste et misericorditer a penis. p ¶ Justicie iusta pena ligandi. q ¶ Aut. mie. aliqd de pena relaxãdo vl aliquẽ cõiont' sacramẽtoz recõciliãdo. r ¶ Opa vestra. s. q dimittatis per vos peccata. s ¶ Scienté. si in eius parochia nõ est discretus sacerdos ei' qui pcst cõsensu talẽ adeat vt. j. di. vj. placuit. vt extra de pe. et re. omnis. t ¶ Quem desideranti. al's quem desiderat. v ¶ Locus. ff. exerci. l. i. in prin. x ¶ Et si ille. j. de 2se. di. iiij. in pn. a ¶ Ex desiderio. j. ea. q. v. qd deo. b ¶ Etsi. nõ tacito. s. di. l. si quis diaconus. c ¶ Soluerentur. ab eo quo ad penã temporalez. d ¶ A sacerdote. de' quẽ nõ fallit peccati qualitas nec peccãtis affect'. vt. xxiij. q. iij. de' qui veraz de penitente p'misit iniam. Sed presbyter qui mentem alterius non potest videre. talis cõfitẽtis verba iudicat q̃lia foris sonant. vnde idignũ absoluit frequẽter. vt. xxiiij. q. iij. de'. 2 xxij. q. õe. v. humanc. alio quin verũ nõ eẽt quod hic dicitur cum apud deum nullas patiatur vẽire moras peccatoris cõuersio. vt. xxvj. q. vj. is qui tempore. s. e. distin. multiplex vl hoc ad temporalem penam referatur. licet enim peccatum dimittatur. ne homo ab accipienda vita eterna impediatur. vt. s. e. sicut primi. non tamen si peccato parcitur pena remittitur. quia nullatenus sine vindicta relaxatur sicut patet in dauid. vt in pri ea. distin. sicut peccatum.

Joh. ii.

solū quid[a] sed in quo[b] doleat[c] 2sideret[d]. si dign' est nõ dico iusticia sed misericordia. Justicia[e] enim sola damnat: sed dignus est misericordia[f] qui spirituali labore[g] petit gratiaz. laborat enim mens pauẽdo erubescentiã 2 quoniã verecundia magna ẽst pena. q erubescit pro christo: fit dign' misericordia. Unde apparet q2 q̃to plurib'[h] cõfitebitur in spe venie turpitudinẽ criminis: tanto facilius[i] cõsequit̃ grãm remissionis. Ipsi enim sacerdotes plus iam pñt proficere plus cõfidentib' parcere. qbus[k] eniz remittũt remittit dñs. lazaruz eniz de monumẽto iam suscitatũ obtulit dñs discipulis soluendum. 2 per hoc ostẽdẽs potestatem soluendi cõcessaz sacerdotibus. Dixit enim: qdcũq solueris sup terrã[l] soluetur 2 in celis hoc est ego deus 2 omnes celestis militie ordines 2 oẽs sancti in gloria mea laudant vobiscũ 2 cõfirmãt[m] quos ligatis[n] 2 soluitis[o] nõ dixit quos putatis ligare aut soluere: sed in quos exercueritis op' iusticie[p] aut mĩe[q] alia aũt opa vestra[r] in peccatores ñ cognosco. Quare qui confiteri vult pctõ2 vt inueniat grãm: querat sacerdotez scientem[s] ligare 2 soluere: ne cum negligens circa se extiterit: negligatur ab illo: qui eum misericorditer monet: 2 petit: ne ambo in foueam cadant: quaz stultus euitare noluit. Tanta itaq vis cõfessionis est: vt si deest sacerdos 2fiteatur proximo. sepe enim cõtingit q penitens nõ potest verecũdari coram sacerdote quem desiderãti[t] nec locus[v] nec tẽpus offert: 2 ille[x] cui confitebitur potestatem soluẽdi nõ habeat: fit tamen dignus venia ex desiderio[a] sacerdotis: qui socio confitetur turpitudinem criminis. mundati enim sunt leprosi dum ibant ostendere ora sacerdotibus: anteq̃ ad eos puenirent. Uñ patet deum ad cor respicere: duz ex necessitate prohibẽtur ad sacerdotes peruenire. sepe quidẽ eos querũt. sed sani 2 leti dum querũt anteq̃ ad eos peruenirent moriunt̃. Sz misericordia dei est vbiq q 2 iustie nouit parcere: 2 si[b] nõ tãcito sicut 2 si soluerentur[c] a sacerdote[d]. Qui ergo omnino 2fitetur 2 sacerdoti meliori q̃ potest cõfiteatur: si peccatuz occultum est: sufficiat referre in noticiam sacerdotis: vt grã sit obla-

Luc. 17.

a Suscitauit. qd significet isti tres mortui habes. j. di. ij. sicut tribus. b Sufficere. ad celeriorē et plenā pene tēporalis absolutionē vt. ẜ. di. e. multiplex. et. c. sufficiat. et. c. fleat. et j. di. v. cōsideret. in fi. xlij. q. ij. tempus.

auctoritatibus. cōfessionis an. s. sit necessaria vel non. l Breuiter. imo prolixe. vel ideo dicit breuiter respectu multarum auctoritatum que de hac materia loquuntur. m Utraq3. hoc non probabit gratianus

c Meritū. i. auctoritatem quam vocat meritū. q2 de merito charitatis sue habet auctoritatem ligandi et soluendi arg. xl. di. c. i.

mat. 9. mar. 5.

d Quāuis plenitudo. i. pfectio in fide.

e Q2 non omniuz. hec negatio et sequens eq pollent affirmationi. ff. de v. signi. duob9.

Luc. 7. Joh. 11.

f Jmprobabil. s3 quā occulta peccata in publico cōfitebantur compulsi ad hoc propter qd multi penitentiam declinabant.

g Quib9 accusantib9. i. inimicis. si enim per penitentiam tollit pena ciuilis. ar. xxxiij. q. ij admonere.

h Perceli. i. si alie pbationes sunt q sufficiant cum huiusmōi cōfessione et est huic simile. xxij. q. v. hoc videtur.

i Sufficit ẜ. distin. e. §. ex omnibus. et. c. sufficit.

k Quib9

tio muneris. Nam in resurrectione filie pncipis pauci interfuerūt qui viderēt nōdum enim sepulta erat nōdū extra portā ciuitatis delata: nōdum extra domū in noticiam portata. Jntus resuscitauit: quā intus inuenit: relictis sol' petro et ioāne et iacobo patre et matre puelle: in qb9 figuralr cōtinētur sacerdotes ecclesie. quos aūt extra inueni' aiaduertendū est qūo suscitauit[a]. flebat enim turba post filiū vidue. fleuit martha et maria pro fratre supplicantes. flebat et turba q mariā fuerat secuta lachrymis marie admonita. Jn quo docemur publice peccantibus nō pprium: s3 ecclesie sufficere[b] meritum[c].

Jtē leo papa. Sufficit illa cōfessio: que primū deo deinde sacerdoti offertur.

Quāuis plenitudo[d] fidei videat esse laudabilis: que pter dei timorem apud oēs hoies erubescere nō veret. tñ q2 non omniuz[e] hmōi sunt pctā: vt ea que per pniam poscūt nō timeant publicare remoueat improbabilis[f] cōsuetudo: ne multi a pnie remediis arceāt. dū aut erubescunt aut timent inimicis suis sua facta referare quib9[g] pñt legū pcelli[h] cōstitutione. Sufficit[i] enim illa cōfessio: que primū deo offertur. tunc etiam sacerdoti qui pro delictis penitentium pcator accedit. tūc enim plures ad penitentiā poterunt puocari: si populi auribus nō publicet cōscia cōfitentis. Quib9 auctoritatibus[k] vel quibuslibet rationū firmamētis vtraq3 snia satisfactionis et cōfessionis innitat: in mediū breuiter[l] exposuimus. Cui autē harū poti9 adherendum sit: lectoris iudicio reseruat. vtraq3[m] enim fautores habet sapientes et religiosos viros. Unde theodorus cantuariēsis archieps ait in penitētiali suo.

Quidam deo solūmodo confiteri debere pctā dicūt vt greci. qdam vo sacerdotibus cōfitenda eē pcēsent vt tota fere sancta ecclia[n] qd vtrūq3[o] nō sine magno fructu intra sanctā fit ecclesiam: ita dūtaxat: vt deo qui remissor est pctō p: pctā nostra cōfiteamur: et hoc pfectoр pē et cū dauid dicamus. Delictum meū cognitū tibi feci: et iniusticiā meā nō abscondi. Diri cōfitebor aduersum me iniusticiā meā dño: et tu remisisti impietatē pcti mei. Sed tñ apostoli institutio nobis sequenda est: vt cōfiteamur alterutrum peccata nostra: et oremus pro inuicem vt saluemur. Cōfessio itaq3 que soli deo fit: qd est iustorum: purgat peccata. Ea vero que sacerdoti fit: docet[q] qliter ipsa purgentur peccata. Deus nanq3 salutis et sanctitatis auctor et largitor plerunq3 prebet hanc sue penitentie medicinā inuisibili administratiōe[r] plerūq3 medicorum operatiōe. Distinctio ii.

pseqūēs. c.

n Quidam. i. tota ecclesia. et ideo ei adherendum est quia a plurib9 cōprobatur. ar. xxix. distin. in canonicis.

o Quod vtrunq3. s3 confiteri deo et sacerdoti.

p Perfectorū. qui nō habent nisi venialia. vnde non indigent oris cōfessione speciali.

p Perfectorum. ẜ. e. distin. j. his auctoritatib9

q Docet. id est hoc est signum sacerdoti. q pecca ta dimittantur confitenti per contritionem. arg. ẜ. e. distin. j. quidem. et. c. omnis q nō diligit sic cordis contritio est signū peccatori. q gratia dei dimi fit ei peccata q2 nemo et. c. vt de cōse. di. iiij. nemo.

r Administratione. so. la, ptritione.

s Medicorum. i. sacerdotum.

Distinctio ij.

Quia vero de pnia. Hic intitulat̃. ij. dis. in qua illa q̃o tractat̃ an charitas semel habita possit amitti. ⁊ est certũq̧ pōt in via pegrinatiōis quātũcũq̧ sit pfecta. vi. j. e. §. nō est mirũ. q̃d pbat auctib⁹ ⁊ exemplis. in patria aũt vbi piẽtissime iã habet non admittitur. ĩ. e. charitas. hac q̃onẽ tractat hic grãn⁹ occasiōe alteri⁹ quã hic ipse ĩ initio pliba uit. sed in. iij. dist. eã psegt̃ an. s. pnia reiterari possit. Pcedit g̃ grã nus i hac. dis. hoc mõ. pmo pbat q̧ pnia nō possit reiterari vsq̧ ad §. itẽ sine vbi latiter ingredit mãm huius di. ⁊ pbat charitatẽ. se mel habitam amitti nõ pos se vsq̧ ad. §. hec q̃ de charitate. vbi icipit auctatib⁹ allatis rñdere asserens il las de charitate pfecta cẽ intelligẽdas. ⁊ idẽ sumpta occasiōe gra duo in charitate cẽ pbat. vsq̧ ad. §. nõ est mirũ. vbi latẽter aduersam partẽ assumit ⁊ q̧ charitas amitti possit exẽplis ⁊ auctatibus ostẽdit vsq̧ ad. §. euidenter. vbi oñdit h̃ verũ esse. nõ solũ de charitatis ope. s̃ ẽt de ip sa charitate. ⁊ h̃ vsq̧ i fi. di. psegt̃. b ℂ Pro ponẽtes. absolut⁹ noiatus est. c ℂ Pnia que valeat ad vitã. d ℂ Judicis. g pniaz ĩposuit e ℂ Eius dei. vel sacerdotis. f ℂ Merito. i. s̃m iusticiã. j. di. iiij. §. eorũ. g ℂ Nunc̃. alle gãdo dicit. h ℂ Noli peccare. i. esse in ppositopeccandi. tñ aliter inducit allegando.

Quia vero de penitẽtia[a] semel cepit haberi sermo: aliquãtulum altius repetẽdũ videt̃. diuersoꝝ sñias certi auctoritatib⁹ munitas in mediũ ppõnẽtes[b]. Alij dicũt penitẽtiã semel tñ esse vtilem. vnica est enim: nec iterari põt. si vo reiteratur preced ẽs pnia[c] nõ fuit. Et si de sentẽtia iudicis[d] ei⁹[e] merito[f] pctã videntur esse remissa: apud tñ eius presentia. cui oia futura psentia sunt: nunc̃[g] habentur remissa: q2 non est seruata illa sentẽtia veri sacerdotis Uade ⁊ amplius noli peccare[h]. Jtẽz ecce san⁹ fact⁹ es: iam amplius noli peccare: ne deteri⁹ aliquid tibi cõtingat. Itẽz ex octaua synodo. Primaz vicij cãm non penit⁹ extinguit: qui in illam postea recidit.

Si quis semel notat⁹[i] fuerit inuidie vel intentionis vicio[k]: ⁊ rursus in hocipsum inciderit: sciat se primã[l] causaz ex qua inuidia vel contẽtio nasci tur in interioribus medullis habere reconditam[m]. Oportet ergo eum per cõtraria atq̧ aduersa curari idest per humilitatis exercitium. Exercitia vero humilitatis sunt: si se vilioribus officijs subdat: ⁊ ministerijs indigni orib⁹ tradat. Jta nãq̧ arrogãtie ⁊ humane glorie viciuz euitari vel curari[n] poterit: ut in cõsuetudine humilitatis affectus vltra iam non incidat in arrogantie ⁊ vane glorie delictum: sed in singulis huiusmodi vicijs cura similis adhibeatur.

Itẽ. Sine charitate nulli adulto[o] peccatuz remittitur: non autẽ habet charitatem qui aliquãdo[p] peccaturus est criminaliter.

Unde augustinus ad iulianum comitem.

Charitas[q] que deseri potest[r]: nunquam[s] vera fuit. Idẽ super epistolas ioannis.

Radicata[t] est charitas securus[u] esto: nihil mali procedere potest.

Item gregorius in moralibus.

Ualida[x] est: vt mors dilectio[a]. virtuti etenim mortis dilectio comparatur: quia nimirum mẽtẽz quã semel cepit[b]: a delectatiõe mundi funditus occidit[c].

i ℂ Si qs semel notatus. i. deprehẽsus. k ℂ Uicio. vel alio quocũq̧. l ℂ Primam. primam vicij causam in se penit⁹ nõ extirpat q in idẽ postea recidit. m ℂ Reconditã. non ideo hoc dicit q̧ semper ita sit. s̃ q̧ ita fuerit presumptio: inuidia vel cõtentio iterata n ℂ Curari. ĩ. xxvj. questione. vij. affectum. extra de depo. grauis. ĩ. de cõs. distin. v. legimus. o ℂ Itẽ sine charitate. adulto. ĩ. de cõsecra. distin. iiij. quomodo. ⁊. c. solet. j. eadem dist. §. fugerat. ⁊ §. romanos. ⁊. c. tolle. p ℂ Aliquãdo. hoc allegãdo dicit vt auctoritatem inducat. q ℂ Charitas que deseri potest. nunquam vera fuit. r ℂ Que deseri potest. id est quam contingit deseri. s ℂ Nunc̃. idest perseuerans finalis. vel vera. idest ad eternam beatitudinem. t ℂ Radicata. idest perfecta. u ℂ Securus. spei perseuerãtia. non rei presentia quia quilibet etiam imperfectus timere debet ne charitatem amittat. xxxij. q. v. si paulus. x ℂ Ualida. verba salomonis in canticis. a ℂ Dilectio. idest charitas perfecta. b ℂ Ceperit. idest contingit vel conuenit. intellige de facili. c ℂ Occidit. idest remouet a delectatiõe sicut mors remouet ab omni actu terreno.

Ioh. v. Ioh. viij. Joan. 4. Canti. 8

Charitas. Casus. In hoc c.j. cõmẽdat psper charitatẽ ex eius effectib⁹. ⁊ sũt pba psperi vsq₃ ad illud. c. itẽ beda. Scdo ostẽdit φ q charitatẽ habet facile peccatis resistit bonis oibus abũdabit ⁊ mũdana ɔtẽnit. difficilia facile pficit. subdit et qd sit deũ diligere. ⁊ qd sit puertẽ ordinẽ dilectionis. Tertio ostẽdit ad qd cor nr̃m sit diligẽdũ. Quãto ostẽdit q̃liter sit diligendum. diliges pximũ tuum sicut teipsum ⁊ q sunt q diligunt deum plus φ̃ se.

a C Charitas. i. ex charitate pcedat recta volũtas. ⁊ est dictuz per cãm. vt illud xxxj. q. ij. tria vt exponatur charitas est. i. facit aliogn nõ est veruz. cum charitas sit habit⁹ mẽtis. q volũtas nõ est vel motus volũtatis Siliter intelligitur illõ augu. charitatẽ voco motum animi. Dicit ergo charitas voluntas vel mot⁹. q2 vt. j. dicit est causa meritorũ bonorũ. sicut ⁊ inigtas cũ sit habitudo mẽtis iniuste dicit peccatũ. q2 ex ea est. j. di. iij. ille rex. b C Recta. i. rectã vitã dignã faciẽs volũtatẽ. c C Terrenis. sec⁹ ẽ de charitate impfecta. quẽ hñs pot curat tpalia ar. xij. q. i. habebat. d C Inseparabiliter i. non de facili separat. e C Ingnamẽti. i. mortalis f C Vicio. i. mutabilitati in viciũ. g C Affectionum. i. bonarũ volũtatũ. h C Sũma. i. pfecta. i C Mor. i. salutiferos faciẽs mores. k C Finis. i. ɔsumatio. vel q2 pcepta finaliter docet vt habeant. l C Uita virtutum j. e. di. pinde. m C Pugnãtiũ cũ vicijs.

1 cor. 13.

Item prosper in libro de cõtẽplatiua vita. Charitas[a] est (vt mihi videt) recta[b] volũtas ⁊ ab oib⁹ terrenis[c] et pñtib⁹ ,ɔ̃rsus aduersa: iũcta vo deo insepabiliter[d] ⁊ vnita igni quodam spũssancti a quo ⁊ ad quẽ refertur incẽsa ingnamenti[e] ois extranea corruptionis nescia. nulli vicio[f] mutabilitatis obnoxia: supra oia que carnaliter diligunt excelsa affectionum[g] oium potẽtissima diuie cõtẽplationis auida in oib⁹ semp iuicta: summa[h] actionuz bonarũ salus mor[i]: finis[k] celestium preceptoꝝ mors criminũ: vita virtutum[l]: virtus pugnantiuz[m] palma victorũ: aia scõrum mentium: causa meritorum bonoꝝ premiũ perfectorũ. sine qua nullus deo placuit. cum qua[n] aliquis peccare[o] non potuit[p]: nec poterit. fructuosa in penitẽtibus: leta in pficiẽtibus gloriosa in pseuerãtib⁹: victoriosa in martyrib⁹: operosa[q] in oib⁹ oino fidelib⁹ ex qua qcqd ẽ boni operis viuet. Itẽ. Hec est charitas vera germana[r] pfecta quã excellẽnorẽ[s] viam[t] nominat[v] apl's sanct⁹. Sicut enim sine via nullus puenit quo tẽdit: ita sine charitate que dicta est via: nõ ambulare possunt hoies: sed errare. Itez. Ergo[x] si charitatem deo exhibeamus: ⁊ pxio de corde puro ⁊ cõsciẽtia bona et fide nõ ficta: facile pctõ resistimus. bonis oib⁹ abũdam⁹ scli blãdimẽta ɔtẽnimus: ⁊ oia que difficilia sũt humane fragilitati vel aspa: etiã cũ dilectiõe pficimus si tñ deuz charitate pfecta que nobis ab illo est: ex toto corde: ex tota aia ⁊ ex totis virib⁹ diligam⁹. Ex ea eniz pte qs peccat: ex qua minus[a] diligit deũ: qm̃, si ex toto corde diligam⁹ nihil erit in nobis: vñ peccati desiderijs seruiam⁹. Et qd est deũ diligere nisi illi copulari. aio cõcipere fruẽde visionis eius affectum peccati odium: mundi fastidium[b]: diligere etiam pximum quem in se[c] censuit diligendu3: in ipso amore reseruare legitimũ modum nec peruertere dilectionis ordinem constitutum. Illi peruertunt nec modum diligendi custodiunt: qui aut mũdũ q cõtẽnendus est diligunt[d]: aut corpa sua minus diligenda[e] plus diligunt: aut pximos non sicut seipsos: aut deum plus φ̃ seipsos sor-

n C Cũ q. i. ea pseuerãdo o C Peccat mortaliter. p C Potuit. ecce vbũ in q̃ facit ad ppositũ grani. q C Opera. i. effectiua bonorũ operuz. r C Hec est charitas germana. i. germanos ⁊ cõcordes faciẽs Deuũ inseparabilr ad Math. herẽs. Salomon. dixi sapientia soror mea ẽ. ⁊ prudẽtiã vocaui amicã meaz. s C Excellẽtiorẽ. alijs donis. t C Uiã. eundi ad deum. u C Noiat. i. pma' epla ad chorinthios. x C Ergo. q̃ difficilia ad salutẽ aie per tinentia. a C Ex qua minus. i. ex q̃ dei dilectionẽ postponit sacili⁹ sicut plures pronioꝛes sunt offendere deũ fornicãdo φ̃ furãdo ar. i di. q2 tua. in fi. b C Fastidium. repete. cõcipe. c C Quẽ in se. s. diligente. i. ad sui similitudinem vbi dictum est. diliges pximũ tuũ sicut teipsum. v. i in se. i. deo. i. ad eius similitudinem vbi dictum est. secũdũ autez simile est huic. d C Diligunt. plus φ̃ animam. ar. in sto. e C Diligenda φ̃ animam. argu. xxij. q. v. si quis coactus.

a Corpus. qz pars. alia est ps que hoi e in terior. ut de ose. di. iiij. no exquo. no g corp e ho qd eludineles somniat. qz nihil est qd sui fit ps. ar. ff. de euic. si dictu. §. ij. z peccat q po nut corp genus aialis. b Naturalr. j. d co se. di. v. n mediocriter.

c Spiritui vt ad vsus excrede virtutis habeat. vt s. xliiij. di. conuiuia.

d Subiectu. debemus n. adhibe iumeto nro sacca palea z flagellu. saccum. Lopa pnie z alia boa opa palea. i. necessaria ad vite sustetatione. flagellum. vt castigemus si excelsit ac si ea patemur.

e Proximos. i. vtilitates. tc enim no ipos. s nosmet tm diligim. vn tulli in libro de vera amicitia. Sui op pe icomodis grauiter angi no e amici sed seipsum amantis.

f Nature. s. dist. lxxvj. non satis.

g Partici pes. s iudei z saraceni primi nri sunt z diligedi a nobis vt nos. z vez est. verutn oia opa dilectionis impedere debem fm vniuscuiusqz coditione. lxxxvi. dis. pasche. h Proinde. ad eina. hic aduerte qd sit primu. sicut teipsum diligere. s. salute aie sue z ea q ad salute aie ptinet ei optare qd tibi optas no obstete ergo hoc pcepto possum delinquetib penas corporales optare z pcurare. dumo hoc fiat fm q iura pmiiut. i Cogitamus. s. aie z corporis vt eos liberemus. k Uita. i. q e vita aie sue qua ipse viuit. z. s. di. i. §. hoc idem. l Queredu. sup ioane. Legit in ioanne q ioanes baptista vidit spiritu quasi columba descedete z manete sup ielum baptizatu. q descedit sup eu signu fuit ne vox illa. hic e filius me dilectus zc. putaretur ad ioanez esse facta. sed ad eu signu fuit. io. ipsum cognosceddi. s. quoddam de ipso qd antea nesciebat. s. an potestate baptismi sibi so li reteturus esset. q aut ma sit sup eu spu le fuit signu filij dei. s. quo ille discernere tur ab alijs Querit ergo hic beda quo fuit signu cognoscendi filij dei. scilicet q spirit ma sit sup eu zc. cum maneat z in alijs sanctis. sed respo detur q alio modo manet in christo. q super eu quo ad omnia. in sanctis autez non quo ad omnia. quia ad tempus recedit ab eis ppter peccatu. vel si quo ad iusticiam remanet in eis. non tamen que ad operandum. puta ad pphetizandum vel ad faciendum miracula. vt in helya z heliseo.

m Manet. Nota hic expositionem illius decreti. xxxij. qone. ii. connubia. quia in opere cõiugali adest presentia sp iritussancti quo ad meritum. infra eadem. q. quinta. si dicat ad non miraculum faciendum. infra eodem c. potest.

te no diligut. Ite. Corp a nfm. qz ps a nri est: ad hoc nobis diligedu e: ut saluti ei ac fragilitati nalit co sulam z agam qten spiritui ordinate subiectu ad eterna salute accepta imortalitate z icorruptioe pueniat. Ite. Proximos aut tuc diligimus sicut nos: si non pp ter aliqs vtilitates nras: no ppter spanda bnficia uel accepta: no ppter affinitates vel cosanguinitates: sed ppter hoc tm q nature nre sunt pticipes diligamus. Ite. Non illi tm primi nri credendi sut quos nobis gradus sanguinis iugit: sz primi nri credendi sunt oes hois nature nre sic dixi pticipes. Itez. Proide sicut nos prios nros diligim: qn ad mores bonos z eterna vitam cosequeda: sicut nobis eoru saluti osulim: qn nos in eoz petis ac piculis cogitam: z sicut nob sibiue niri optarem: ita eis subueniamus: aut si facultas dfuerit volutate subueniedi teneam. Quapropt charissime tota dilectione satage: vt bonu qd ubi vis velis z prio. Illi vo plus q se diligut deu q pro ei amore sue ad ipsi saluti no pcut: seipsos tribulatioib ac piculis tradut: nudari facultatib ppijs pfie sue extorres fieri petub z vxorib ac filijs renuciare pa ti sut: z vt totu dica z ipaz morte corpis no solu n refugiut: sed etiaz libeter excipiut ambietes a corpis sui vita magis q a deo vi ta vite sue discedere. Ite beda sup ioa. Queredu e itereas quo spale filij dei agnosceduz signu fuerit: q sup ea descederit z ma serit spussctus. Quid magni e filio dei. q i ipso ma nere spussctu astruat. Ho tanduqz e q semp in dno maserit spussctus. In sctis aut hoib q diu mortale corpus gestauerunt: ptim maneat i eternu: ptim reditur secedat. Manet qppe apud eos ut bonis i sistat actib: uolutaria pau pertate diligant: masuetu dine cosequant: pro eterno desiderio lugeat: esuriant z sitiat iusticia: misericordiaqz mundicia cordis z traquillitate pacis amplectant: sed etia pro obseruatioe iusticie psecutione pa ti no uereantur. elemosynis orationibus ieiunijs: ceterisqz fructibus spirit insistere desiderant. Rece

Joa. i.

Mat. v.
Luc. i.

a Charitas. excidit. scilicet in hac vita. In futuro enim fides conuertetur in sciētiam. spes in rem. charitas autem augebatur. vnde propheta vuit: dominus. cuius ignis in sion. i. in ecclesia militante et caminus in hierusalem. i. in ardētissima charitate. j. distin. iij. §. auctoritas. et c. ignis.

b Unctio charitas est. idest. vocatur.

c Ardente. idest a tribulatione feruente.

i. cor. 13. d Solis. i. laboris et tribulationis iuxta illud. in sole. i. in labore posuit dominus tabernaculum suū tribulatio. n. sm apostolū patientiam operatur. sed qr tribulatio patientiam nō tollit. hoc facit charitas.

Ezech. i. e Pennata. tangit illud ezechielis. scilicet qr vidit quattuor animalia pennata. de quibus h dicitur. non reuertebantur cum incederent. sed vnūquodqꝫ ante faciē suā gradiebatur.

Luc. 9. f Per prophetam ezechielem.

Ezec. i. g Incederent et ita sancti isti dici possunt habere veram na turam et c. sicut aues que volant et non reuelant. insti. de re. di. §. pauonum.

h Unde et paulus in epl'a ad philipēses.

phili. 3 i Unū vero. q. d. nō cōprehēdi. vnum ergo de me vobis assero qr ego oblitus ea q̄ et c.

dit autem ad tempus: ne semper infirmos curandi: mortuos resuscitandi demones eiiciendi vel ēt prophetandi habeant facultatem manent semper vt possint habere virtutes vt mirabiliter ipsi viuant venit ad tempus vt etiam alijs per miraculorum signa quales sint intus effulgeant. Item apostolus.

Charitas[a] nūqꝫ excidit. Itē aug. super Unctio (epl'a 3 io. inuisibil' spūssanct' est[b] que in quocūqꝫ fuerit tanqꝫ radix illi erit. q̄ quis ardēte[c] sole arescere non potest nutritur calore solis[d] nō arescit. Item gre go. super ezechielem.

Pennata[e] aialia mini me reuertunt cū incedunt: qr pdicatores sancti sic a terrenis actibus ad spūalia trāseunt vt ad ea que reliqrāt vlteri⁹ nulla tenus reflectant. Et paulo post. Nemo mittens manum suam in aratrū et c. Manū quippe in aratrū mittere est quasi per quēdam cōpunctionis vomerē ad proferendos fruct⁹ terram sui corporis apire. sed retro post aratruz aspicit: qui post exordia boni operis ad mala reuertitur que dereliquit. qđ qr electus dei minime contingit. Recte nunc per pphetam[f] dicit: non reuertebātur cum incederent[g]. Et paulopost. Unde paulus[h] vnuz vero[i] que retro[k] sūt obliuiscens ad anteriora[l] me extendens: sequor ad palmam superne vocationis. In anteriora etenim extentus eorum que retro sunt oblitus fuerat: quia temporalia despiciens q̄ sola[m] sunt eterna requirebat. Item in eadem omelia. v.

Non reuertebantur[n] cuz incederēt. qr electi qꝫ sic ad bona tēdūt: vt ad mala perpetrāda nō redeāt. q. n. pseuerauerit vsqꝫ ad finē hic saluus erit. et sicut p salomonē dr. Iustoꝝ semita q̄si lux splēdēs pcedit: et crescit vsqꝫ ad pfectū diem. In eoꝝ nāqꝫ aio bonū desideriū atqꝫ itellect⁹ lucis intime iā p diei ē. Sed qr vsqꝫ ad finē vite i virtute pficiūt: ad pfectū diē tūc veniūt: qñ ad celestia regna pducti i ea luce quā desiderāt: iā min⁹[o] aliqd ñ habebūt. Itē i eadē omelia. v.

Potest discur sus[p] atqꝫ mobilitas spiritus sic intelligi: in sanctoꝝ qppe cordibus iuxta quasdam virtutes semp maneat: iuxta q̄sdā vo recessurus venit et vēturus recedit. In fide enim spe atqꝫ charitate et alijs bonis: sine qbus ad celestem patriā ñ pōt pueniri: sicuti est hūilitas castitas[q] iusticia atqꝫ misicordia: fecūda pfecto rū corda ñ deserit. In pphetie vero virtute doctrina fecunda miraculorum exhibitione electis aliquādo adest: aliqñ se sbtrahit et paulopost. In his itaqꝫ

k Que retro. i. terrena q̄ reliqui.

l Anteriora. idest ante nos sunt eterna. post nos sum temporalia.

m Que sola. s. terrena.

Ezech. i n Non reuertebā tur. redeant finaliter saltē.

mat. 10. o Iaz minus. i. insufficiens. erit. n. tunc de⁹ omnia in omnibus. i. sufficiē prouisa omnium.

p Potest p discursus. tangit illud ezechielis. quia sursum quattuor animalia que vidit erāt quattuor rote in quibus erat spiritus vite et quocunqꝫ ibat spiritus sequebantur et rote. cum stabant. stabant. et rote. et ita quandoqꝫ stabant quādoqꝫ mouebant rote. hoc mystice hic gre.

q Castitas que sola cum fiducia potest deo animas presentare. in auē. de lenonib⁹. §. sancimus.

Virtutibus sine quibus ad vitam minime pervenitur spiritussanctus in electorum suorum cordibus permanet. unde recte stabilis dicitur. In his vero per quos scientiatis virtus ostenditur. aliquando misericorditer prestito est: aliquando misericorditer recedit.

Unde ambro. super epistolam ij. ad corinthios.

Hec tamen charitas est quae deserit in adversitate. Ex premissis itaque apparet quod charitas semel habita ulterius non amittitur. Qui enim charitatem semel habuerit: criminaliter ulterius peccare non poterit: ut ad gratiam non ad naturam impossibilitas referatur. Quod vero autem charitatem habens criminaliter peccare non possit: testatur augustinus in omelia octaua dicens.

Quia radix omnium malorum est cupiditas: et radix omnium bonorum est charitas: et simul ambe esse non possunt: nisi una penitus euulsa fuerit: alia plantari non potest: sine causa conatur aliquis incidere ramos: si radicem non contendit euellere. Quod vero quisque criminaliter: charitatem nunquam habuisse probatur euidenter colligit penitentiam non agere qui nunquam criminaliter peccauit. Unde augu.

Charitas est aqua: de qua dominus ait in euangelio. Qui biberit aquam quam ego dabo ei: non sitiet in eternum. Reprobus autem cum eius sit mancipatus incendijs in eternum sitiet: quod bibet aquam viuam aut quod potabit aquam salientem in vitam eternam: qui quasi plumbeus demersus in ima penas luit damnationis eterne. Item.

Sine charitate quod quis veram cordis contritionem habere poterit. quod ergo delictorum remissionem. quod si non dimissa. quod non omnia prorsus ad penam exigenda sunt. Item dominus. Amen amen dico uobis: qui credit in me habet vitam eternam: qui ergo non habet vitam eternam in christum non credit. In christum vero credit qui charitatem habet. In christum quippe credere est amando in ipsum tendere. Hec est fides ut diffinit apostolus: que per dilectionem operatur: huic duntaxat remissio delictorum promittitur. Quod si charitas a fide christianorum seiungi nequit: cui scilicet sola venia promittitur: quomodo qui charitatem non habuerit: fidem christianorum habuit. id est in christum credit: quod ergo veniam delictorum accepit: quam si non accepit: quod non omnia prorsus opera eternis sunt ferienda supplicijs. Item dominus Ego sum panis viuus qui de celo descendi: si quis manducauerit ex hoc pane viuet in eternum: qui ergo non viuit in eternum: non manducabit panem viuum in eternum. Sed qui non manducauerit: in eum non credidit. hoc est enim manducare panem viuum: quod credere in christum. id est amando tendere in ipsum. Cum ergo reprobus in eum non credit: quem non manducauit: et ita fidem christianorum: qua sola peccata relaxantur non habuit. Quomodo si viuit dominus cui omne iudicium dedit pater: iudicium perpetue damnationis effugiet: omnium non solum actualium sed etiam originalium. Hec que de charitate dicuntur: de perfecta intelligi possunt: que semel habita nunquam amittitur.

---

a ¶ Dixi. cum dixit. ne idem supplicat hoc. vj. q. i. c. imitare. et c. sunt plurimi

b Dicta. i. non final. lis

c ¶ Ex premissis. infert charitatem semel habitam non amitti et adijcit quod qui charitatem semel habuit decetero non peccabit. et ex hoc concludit falso quod penitentiam qui post modum non est peccaturus non agit Et ad hoc inducit ar. usque ad §. hec que de charitate.

d ¶ Non poterit. contingit intellige. non. n. potest simul charitatem habere et peccare. 1. Thi. 6.

e ¶ Ut ad quantitatem i. virtutem ipsam qua duos quos habet non peccat nec peccare potest ut concludit intelligatur

f Quia radix omnium malorum quod ad genera singulorum. non quod ad singula generum. i. non est malum alicuius generis. s. quod i de procedere non possit. et est similiter xxv. dist. ante omnia. Ioh. 4.

g ¶ Non potest. s. xxxij. q. i. cum renunciatur.

h ¶ Cum ergo ex falso. falsum concludit

i Charitas aqua. ga ad modum aque lauat et delet peccata.

k ¶ In eternum. i. in patria. in via autem beatus est qui sitit iusticiam. vt. s. e. querendum. Ioh. 6.

l ¶ Mancipatus. i. destinatus.

m ¶ Plumbeus pondere peccatorum. Gal. 5.

n ¶ Item sine omnia hec sunt verba aug. vt dicunt quidam. usque ad. §. hec que de charitate. alij dicunt esse. §. ab illo loco et probatur. o ¶ Amen non credit a destructione contrarij infert.

p ¶ Hec est. j. de cons. dist. ij. vt quid. Joan. 6.

q ¶ Fides. i. formata charitate.

r ¶ Huic. s. xxiij. q. i. c. si petrus. §. sed nec hic vel ibi excludunt alie virtutes.

s ¶ Credere crede deo. credasque deum. plus credo valet si credas in eum quam quod ei vel eum

t ¶ Qua sola. s. xxiij. q. i. si petrus.

v ¶ Hec que de charitate. premissas auctoritates soluit. et dicit intelligendas esse de perfecta charitate. et inde sumpta occasione gradus in

virtutibus eē ostēdit vsq ad.§.e.§.ꝛ nō.ꝙ perfecta dr̄ charitas quo ad sufficientiam.ꝛ hec quelibet ꝛ quātalibet sufficit ad vitā eternā habēdā.ar.j.di.pxi.talis.ꝛ est pfecta quo ad effectum.vt.s.faciat hoiem paratuz mori p christo.

possit itēdi i via.i pfia āt puto ꝙ maior charitas eē nō possit.q̄ fit supmi ordis angelorum. b Inf ꝟtutē ipropꝛie dr̄ ḡdus eē int vnā ꝛ aliā.cū i eadē linea itēsionis n̄ disponāt.sꝫ sic iō dr̄.qꝛ vna ꝟt alia itēsioꝛ inuenitur.

§.c.charitas. j.e.si gs tantā.ꝛ dr̄ pfecta q̄d ad ꝓseuerātiā finalē.ꝟ q̄ agit.§.e.vnctio.ꝛ.c.charitas. a Sūt itaq grad.ois virtus intendit ꝛ remittitur.ꝛ iō gradus merito i ea distinguūt sꝫ qꝛ virt est mediū duoꝝ vicioꝝ vt dic Aristoteles. ꝛ Oratı. ꝟtus ē mediū vicioꝝ duoꝝ vtrimq reda ctū vt i puncto medio.g est int duo vicia ꝫria.videtur ꝙ sūma ꝟtus ibi ꝯstituta sit.g ḡ il lud medium ꝟuaret.sūme ꝟtuosus hri deberet.sꝫ in oib mediuz

Exordia ꝟ ochāritaꝫ enutriunt vt crescāt: ꝛ ꝯculcātur vt deficiāt.nemo eniꝫ repēte fit summ:sꝫ i bōa ꝯuersatiōe q̄ sine charitate nulla ē.a minimis gsq ichoat: vt ad magna ꝑueniat. ¶ Sūt itaq ḡdus[a] nō solū inter ꝟtutē[b] ꝛ ꝟtutē: sed ꝛ in eadē virtute.

Unde gregori sup ezechielē scribit dicens.

Um sanctā[c] eccl'iam domin suscipit: in ḡdibus eius dignoscit: ga eius gloria ꝑ illi icremēta declaratur. Quātū eni sancta ecclesia ascendēdo ꝓficit tantū dc hoib ex eius ꝟtute inotescit. De his[e] quoq gradib beat iob loquit dicēs. Per singulos gradus meos ꝓnūciabo illū oipotētē quippe dñm: p singulos gradus suos ꝓnunciat: g ꝑ incremēta ꝟtutū q̄ accipit ei ꝑ laudē sue pietatis reddit. sigdē gradus i coꝛdis ascēsione nō eēnt: psalmista n̄ diceret: Ambulabūt de ꝟtute in virtutē. Nec mirū si de virtute in virtutē gradus sunt: q̄ñ ipsa vnaque q virt q̄si gbusdā gradibus auget.ꝛ sic p icremēta meritoꝝ ad sūma ꝑducit. Alia nāq sūt exordia ꝟtutis aliud ꝟtuti ꝓfect aliud pfectio. ¶ Si.n. ꝛ ipsa fides ad pfectionē suā nō gbusdā gradib duceret: sci apli mime dixissēt auge nobis fidē. Et gdās venit ad dñm q curari filiū suū voluit: sꝫ regsit: an crederet: rñdit. Credo domine.adiuua incredulitatem meā. Pensate ergo qō dicitur: si credebat cur incredulitatē[b] dicebat. si vero incredulitatem se habere nouerat: quō credebat: sed qꝛ ꝑ occultā ispirationem gratie meritoꝛum suoꝝ gradibus fides crescit: vno eodēq tempore is qui nondum perfecte crediderat: sil ꝛ credebat ꝛ incredulus erat.hoc ni

Um sāc ctā.gre go.exponit ꝟbū illud ezechiel.ꝛ venit vir ad pōtā que respiciebat ad oꝛientem.ꝛ ascēdit grad ei: ꝛ dum expo nit itroducit auctoꝛitatem dauid. deus i gradib ei dignoscet cū suscipiet eā. In ꝑncipio ergo.c.ponit expositio illi versus. deus in gradibus eius ꝛc. Secundo ꝓbat ꝙ in virtutibus gradus inueniuntur ꝑ auctoꝛitatē iob.ꝑ singulos gradus. ꝛc.ꝛ dauid. ꝛ deambulabunt de virtu te in virtutes ꝛc.ꝛ per illud auge nobis fidem. Et persimilitudinem euāgelij de semente ꝑmo producente herbā.deinde spicam post frumentum. Semen est cognitio que herbam producit cum incipit opari. cū autem consumatur spicam facit.cū autē pseuerat.frumentum mittit in spicam.ꝛ eadē silitudo aptatur in persona petri. Tertio ꝛ vltimo illud verbuz ezechielis exponit.ꝛ venit vir ꝛc. d Proficit. intensione virtutum. e De his.pietatis.ꝛ quanto lar gioꝛa ꝛc.argu.xxiij.q.iiij.sicut excellis.§.i. ꝛ dic laudem sue pietatis.i.laudat deum de sua pietate. f Uirtus.ꝛ vicium.j.e.§.econtrario.ꝛ.§.nō est mirū. g Et gdā.vt hr̄ in euāgelio mathei. h In credulitate.i. modicā credulitatē.qꝛ g icipit credē paꝝ credit ar.de ꝯse.di.ij.qꝛ passus.ꝛ.c.postea.ꝛ ita dec

Job.31.

ꝟuare vltra hoiemē.ideoq sūme virtuosus nemo dicēdus ē.ex p̄missis seqtur ꝙ ꝟtus i ascēdēdo nō in infinitū ꝓtendit.cū vltra mediū itētio nō ꝓgrediebat.sꝫ qꝛ ēt extremoꝝ viciorū nō sunt termini.videt ꝙ mediū eorū nihil sit.puta ꝓdigalitas i ifinitū ꝓtendi pt. silr ꝛ sibi ꝫria auaricia.Quare videt ꝙ int ista duo nihil sit mediū ꝛ determinatū. Preterea ex q̄ gradus sunt i ꝟtute.vr̄ ꝙ latitudinē habeāt.ꝛ ꝙ possint decrescere.sꝫ tū vtrū in infinitū possit decrescere.nō vr̄.nā sic haberet.ꝙ ꝟtus alicui ita parua eēt ꝙ minor ea iueniri nō possit. Preterea illud sciēdū ē. ꝙ lꝫ ita sit de oib alijs ꝟtutib. ꝙ q̄libet int duo vicia ꝫria sit ꝯstituta.h tū i charitate q̄ forma ē aliaꝝ ꝟtutū n̄ hꝫ locū qꝛ ei vnū solū viciū.s.odiū opponit vn̄ accidit q i ifinitū

prepositio in diminuit. hic nõ priuat.

Mat. 13. Mar. 4. a ¶ Describi in euangelio b ¶ Messis hucusq3 sũt v̾ba euãgeliste c ¶ Inter ad uersa. aliud i aduersis z p speris. q2 i. ad uersitate cre scit. ĩ. e. vnctõ d ¶ Herba. si herba fuit. ergo charita tẽ habuit. sed qñ negauit. mortalr peccauit. ĝ charitatẽ nõ habuit. ĝ nec herba fuit. sed hʒ dʒ referri ad tpe añ negationẽ. z ita distribuitr tẽ pora zc. vt. ij. q. i. si peccauit. vnde v̾. Petro peccãte nõ tũc fuit herba sed añ e ¶ Cõculcabaẽ. cum: xp̃ʒ negauit. f ¶ Uir ergo de ezechiele tractũ est. z sĩ adhuc verba gregorii ab il lo loco dñi sãctã zc. in ezechiele est ita. z venit vir cuius ad portaʒ q̃ respiciebat ad vitã orientalẽ. z ascẽdit p gradus ei9. Expõe vir. i. xp̃s stat i porta. q2 p eũ q̃si p portã ad patrem ingredimur. z fine q̃ ta ciuitatẽ in

mirũ grad9 dñs sub messis noie describit[a] dicens. Sic est regnũ dei: quẽadmodũ si iactet hõ semẽ in terra z dormiat z exurgat nocte ac die: z semen germinet z crescat: duʒ nescit ille. vltro. n. terra fructificat primũ herbã: deide spicã: deinde primũ frumẽtũ in spica: z cũ ex se pduxerit fruct9 statĩ mittit ad falcẽ: qm̃ adest tp̃s messis[b]. ¶ Semẽ hõ iactat in terra cũ cordi suo bonã intẽtionẽ iserit. z postq̃ semen iactatũ est: dormit: q2 iã in spe boni opis qescit: nocte v̾o surgit ac die: q2 . iter aduersa[c] z pspera pficit: z semẽ germinat z crescit: dũ nescit ille: q2 cũ adhuc metiri icremẽta sua nõ valet: semel pcepta v̾t9 ad puectũ ducit. z ultro terra fructificat: q2 puenĩẽte se gra mens hois spontanea ad fructũ boni opis resurgit. Sʒ hec eadẽ terra primuʒ herbã. deinde spicã: deide plenũ frumẽtuʒ pducit in herbã qppe pducere ẽ inchoationis bone adhuc teneritudinẽ hẽre. Ad spicã v̾o herba[d] venit cuʒ se v̾t9 aĩo cõcepta ad puectũ boni opis ptrahit. Plenum v̾o frumẽtũ in spica fructificat: qñ iam tñ v̾tus pficit: ut esse robusti z pfecti opis possit. sed cũ ex se pduxerit fructus: statiʒ mittit falcẽ: qm̃ adest tp̃s messis. Oipotẽs eniʒ de9 pducto fructu falceʒ mittit: z messeʒ suã desecat: q2 cum vnũquẽq3 ad pfecta opa pduxerit ei9 tpalẽ vitã per emissam sniam incidit: vt granũ suũ ad celestia horrea pducat. Cũ igil desideria bona pcipim9 semẽ in terrã mittimus. Cum v̾o opari recta icipim9: herba sumus. Cum ad pfectuʒ boni opis crescim9: ad spicã puenim9. Cũq3 i eiusdẽ opatiõis pfectione solidamur: iam plenũ fructuʒ in spica pferimus. Herba et enim petr9 fuerat. q passionis tpe p amorẽ dñi seq̃ns hũc deũ pfiteri ante ãcille voceʒ timebat. Erat enim iam viriditas in mente: q2 credebat dñm oium redẽptorẽ: sed valde adhuc flexibilis pede cõculcabat[e] timoris. Jã in spicã surrexerat: qñ eũ quẽ moriturũ cõfiteri timuerat9: nũciãte euãgelio in galilea viuẽteʒ videbat. sed ad plenũ granum in spica peruenerat: qñ desuper veniẽte spiritu z suam mẽtem illi9 amore roborante ita solidat9 est: vt vires psequentiũ censu despiceret: z redẽptorẽ suum libere inter flagella pdicaret. Nullus itaq3 q p ppositũ bonum adhuc in mẽtis teneritate esse pspicitur despiciat: q2 frumentum dei ab herba incipit: vt granũ fiat. vir ergo[f] venit ad portã[g]: q2 dñs ac redẽptor noster mẽbris suis intrãtibus pducit[h] ad se: z ascẽdit p gradus eius: q2 nobis pficiẽtib9 eo ampli9 nobis exaltabit: quo altius z incõprehẽsibilis esse cognoscit. Jn virtutum qppe nostrarum gradib9 ipse ascendere dicitur: quia tãto ipse nobis sblimior ostẽditur: quanto noster animus a rebus infimis separatur.

Hinc augustinus ait in libro de gratia z libero arbitrio.

Qui vult[i] facere dei

trare nõ possumus. Item qui in porta ẽ partim intus est. partim extra. partim vr detur z parti abscõdit. ita z christus p humanitateʒ est visibilis. per diuinitatẽ inuisibilis. vel vir. i. hõ venit ad portaʒ i. christuʒ qui dicitur ostiuʒ ĩ. i. q. i. ordinationes.

Joã. 10.

g ¶ Ad portã. i. ad sacraʒ scripturã. vel fidem p qua rũ vtrãq3 intratur ad patriam.

mat. 28.

h ¶ Perducit. illa mẽbra sua. i. fideles.

act. 5.

Ui vult. Casus. si quis habet volũtatem sustinendi omnia pro christo. z tamen si imineret periculum in rei veritate non sustineret. vtrũ iste habet charitatem lʒ modicã que postea augetur. quãdo cuʒ effectu paratus est omnia sustinere. quod pbat. exẽplo petri.

i ¶ Quivult quodam motu bono. i. affectiõis nõ effectiõis. z sic nõ ẽ ʒ. ĩ. dif. i. votum.

a Mādata.i.ardua & difficilia.vt ponere aiaz p xpo vel frib⁹. b Nō pōt.s. ipedīēte carnalitate. c Poterit.i.facē mādata del d Charitatē.i.op⁹ vl signū charitatis ma ioris. e Petrus.di.i. fidelioz. f Dicebat dñe aiaz meā p te ponā.lz hoc facere si posset g Sigs tā tā.nescit.sicēt gdus notant in zuersione pauli.nā prostrat⁹ fuit vt cecaret &c.vt xxiij.q.iiij.di splicet.

Joh.15

h Ad pfectū.i.ad pfectionē a deo datam.

mat.25.

i Quid dicis tu gcūqz hēs talem pfectionem.

l Viuere. xps ē mihi vi uē.i.cā qre velit viuē.ad h.n.viuo vt ipm magnifi cē.& ipz mori ē mihi lucrū q2 p mortem ei⁹ liberoz a miseria & trāseo ad felicitatē.vel xps est mihi viuere. i.vita h & in futuro.h p fidē & spem.in futuro p spē. & mori pro xpo ē mihi lucrū.q2 depo nā corp⁹ mortale & resumā imortale.

mat.26. mar.14. Luc.22. Joh.18

philip.1

Sicut se ta.sicut enim seta introducit filū nec cū eo remanet.ita ti mor charitatem.cum ea tamen esse nō pōt. argu.xxiij.q.vi.§.ex his.&.j.dist. vij. nullus

mandata [a] & non potest[b] iā quid habet bonam voluntatem:sed adhuc paruam & inualidam.poterit[c] autē cum magnam habuerit & robustam. Quādo enim martyres illa magna fecerunt mandata:magna vtiqz voluntate. i.magna charitate fecerunt.de qua ait dominus. maiorem charitatem[d] nemo habet &c. Et paulopost. Ipsam charitatem apl's petrus[e] non duz habebat:quādo timore ter dñm negauit: & tñ quātulus parua & imperfecta non deerat ei charitas qñ dicebat[f] domine animaz meam pono pro te. Idem super epistolam ioannis. Si quis tantam[g] habuerit charitatem : vt paratus etiam sit pro fratrib⁹ mori pfecta est in illo charitas : sed nunquid mox vt nascitur iam prorsus pfecta est: vt pficiatur:nascitur.cum fuerit nata : nutritur. cum fuerit nutrita roboratur.cum fuerit roborata pficitur.cum ad pfectum [h] venerit: quid dicis[i]: mihi viuere [k] christus est & mori lucrum.

In eadem.

Sicut seta[l] introducit filium:ita timor[l] introducit charitatem.crescit charitas:minuitur timor & ecōuerso[m]: In eadē.

Orte nata est in te charitas sed nundū perfecta.noli desperare.nutri eā ne forte suffocetur.

Idem ad hieronymum.

Charitas in quibusdam perfecta:in quibusdam imperfecta:perfectissima[n] autē in hac vita hēri nō pōt. Itē gregori⁹

Si sermo[o] meus inuenerit aliquā in cordibus vestris scintillā gratuiti amoris dei ipaz nutrire ad hanc agendā vos aduocare studete. Et paulopost. Flate[p] nutrire i vobis: vt cū creuerit & flāmā dignissimā fecerit oiuz cupiditatuz ligna cōsumat. Econtrario[q] etiaz gradus in vtutē eē pbantur q2 & in ipsius pcti gradus euidēter apparēt.sicut.n. nemo repēte fit sūm⁹: ita nemo[r] repente fit turpis. Hinc etiā aug.ait in sermone habito in monte.

Sicut tribus[s] gradibus ad peccatum puenitur:suggestione[t]: delectatione:cōsensione. ita ipsius peccati tres sunt differētie: & i corde & in facto & in zsuetudie tanqz[v] tres mortes.vna qsi in domo i.cū in corde zsentit libidini.altera vo qsi iā plata extra portaz:cū in factum procedit assensio.tertia cū vi consuetudinis male tāqz mole terrena pmit animus:qsi i sepulchro iā putrens: Que tria gnā mortuoz dñm resuscitasse: qs qz legit euangelium agnoscit. Item grego.

hoc de seruili.alius est initialis qui partiz respicit premiuz meriti. partiz penā supplicij. de tali dicit qz auget charitas & minuit pena j.c.px.vsqz dū fieret pfecta charitas. qz foris mittit timorē oēm.arg.xxiij.q.vi.scilicet.

m Et ecōuerso.arg. qz charitas decrescē possit. nō qz aut zfi cit.aut defi cit.Tu dic qz charitas crescit & decrescit qtū ad intēsionē al's ñ

n Partias perfectissima.i.qz pfectior non possit hēri.vñ dicit auctas sup epl'az ad ephesios.nemo tam perfect⁹ q nō possit crescere.

o Si smo i. pdica tio mea.

p Flate. mortalia pec cata.ar.j.di. iiij.inter hec hircum.

q Ecōtrario.i.p suū zriū.s.pctm & vicīū qd vir tuti ē zriam arg.viij.q.i. sciendum.

r Ita nēo vnde iuuenalis.nemo repente fit summus.accipiet te paulatim g longa domi ridicula sumunt.

s Sicut tribus.ad pctm i.actū exteriorem.

t Suggestiōe.s.di.vi.testamētū.in fi.palea est.

v Tāqz mēs.mala mors int⁹,maius actus

mors foris. p̄sus. Tūc a puella puer lazarus ista hanc notāt verbo. hunc motu lachrymā do suscitat illuz xp̄s ⁊ in medico nascit̄ eger homo. ad hoc. s̄. e. di. §. ex his. vbi tres quoq̄ ⁊. §. non sunt. ⁊. c. quem penitet.

ignoras. sed illud dicit ad terrorē. vel dic grauissime. i. pīculosissime. q̄ pn̄ia spālis nō agit̄ de pctō qd̄ ignorat̄. ⁊ ita h̄ dicit pp difficultatē penitēdi. ar. j. di. iij. iudas. p̄. magnuz.

Inter. hec ingnat. per mortale peccatum.

a Sciendū quippe tribus modis aliter assignantur isti tres modi in lege. q̄ delinquit a pposito ipetu. vel casu. ff. de pe. respiciendū. §. delinquunt.

b Ignorātia. s̄. xxxij. q. vij. quemadmodū. xxiij. q. i. si qs viderit. viij. dist. ɔsuetudo. xxij. q. iiij. nemo.

c Infirmitate. s̄. xxv. di. §. criminis. s̄ xv. q. i. §. i.

d Et grauius. hoc itelligas p accumulationē. sicut magis pec cat q ex infirmitate ⁊ ex ignorantia q̄ ex ignorātia sola. ⁊ sic nō est ɔtra qd̄ dicit auctoritas q̄ grauius pec cat q peccat i filiū q̄ q pec ca in patrē. at cōstat eū q peccat p infirmitatē. peccare per ipotētiā. ⁊ ita peccat in patrez cui attribuit̄ potētia. qui aūt peccat p ignorātiā peccat in filiū cui attribuit̄ sapia s3 qd̄ hic dicit̄ nō est referēdū ad pctā que cōmittūtur in patrē ⁊ filiū ⁊ spiritūscm̄. Sed sic dz itelligi. aliqs infirmus est icōtinēs. ⁊ l3 sciat i fornicatiōe eē mortale pctm̄. tñ fornicat̄ tanq̄ excusēt ppter sue icōtinētie ifirmitatē. talis pl⁹ pec cat. q ex certa scia q̄ q ex ignorātia. q. d. i. igrat fornicatiōes mortale pctm̄ eē alleuiat. n. ignorātia etiā si nō oino. Itē ɔtrariū ē huic loco qd̄ dicit ambrosius q̄uiter peccas. q̄ pmittis tibi impunitatē. grauius. q̄ ɔtēnis. grauissime. q̄

Sciendū quippe est: q̄ tribus modis admittit̄ petm̄. nam aut ignorātia[b] aut ifirmitate[c] aut studio ppetrato. ⁊ grauius[d] qdē in firmitate q̄ ignorātia: sed multo grauius studio q̄ infirmitate peccat̄. Idem.

Inter[e] hec sciēdū ē aliud eē qd̄ aius de tentationibus carnis patit̄: aliud vocū p sensum delectationis obligat: plerūq̄ enim cogitatiōe praua pulsat̄: s3 renitit̄. plerūq̄ aūt p uersū qd̄ ɔcipit intra semetipsuz etiā iam p desideriuz voluit: ⁊ nimirū mētē nequaq̄ cogitatio immūda ingnat cū pulsat: sed cū hāc sibi p delectationem subiugat. Hinc etenim predicator[f] egregius. Tētatio vos nō apphēdat: nisi humana[h]: humana quippe tētatio est: qua plerūq̄ in turpi cogitatione tāgimur etiā nolētes: q̄ vt nōnunq̄ illicita ad aiuz veniūt. Hoc utiq̄ in nobismetipsis ex humanitatis corruptibilis pōdē hēm⁹. Iā vo demoniaca ē ⁊ non humana tētatio: cū

ad h̄ corruptibilitas carnis suggerit p ɔsensuz se aius astringit. Item hierony.

Sup tribus sceleribus damasci ⁊c. vt sup. Nō est mirū si in v̄tute gradus eē dicunt̄ qñqdē ⁊ pcti g̃dus ita euidēter mōstrant̄. Hec itaq̄[i] charitas que in petro añ negationē herba fuit: ⁊ in singulis nascit̄ anteq̄ roboret̄: añ sui pfectionē amittit̄[k] ⁊ repatur. Et ñ aug. ili. de correctiōe ⁊ grā. Quicunq̄ ab illa originali[l] dānatiōe ista diuine gratie largitate discreti sunt non est dubiū qn p curet[m] eis euāgelium: ⁊ cū audiunt ⁊ credunt: ⁊ in fide que per dilectionē opat̄ vsq̄ in finez vite pseuerāt ⁊ si quādo exorbitent corrc cti emendantur: ⁊ quidaz eorum ⁊ si ab hominibus non corripiantur: in viam quam reliquerāt redeū[n]. Item in eodem.

Firmum[o] dei fundamētuz[p] stat immobile[q] ha bēs signaculuz[r] hoc scit[s] dñs q sunt ei[t]. Hoz fides que p dilectionē opat̄: p

f Predicator paulus i p̄ma epl̄a ad corinthios.

g Tētatiō. nolētes. vñ ⁊ apl̄s. ago qd̄ nolo. q̄ p̄mi mot⁹ nō st in ptāte nr̄a. vt s̄. e. di. i. c. sup tribus.

h Hūana. i. nisi d hñ sit qb⁹ vita ista eē ñ pt. s. vēia lib⁹. xxv. di. q̄t

i Hec ita q̄. ex illo. c. s̄. e. di. cū scā. i fert mgr̄ ⁊ redit ad pposi tū pricipalē ⁊ pbat adhuc charitatez sel hitam amitti posse. marie exemplo: ade moysi ⁊ aarō

k Amittit̄ imo ⁊ q̄tūcū q̄ pfecta sit. i hac vita amit ti pt. nisi eēt p grām ɔfirmata. vt fuit i btā v̄gie. xv di. nunc āt. §. noie autem.

l Quicūq̄. origiali. i. quā ab origie trahit ⁊ cū q̄ nascit̄. m Procuret. i. ad vtilitatē eoꝝ legat̄ ⁊ expōat̄. n Redeūt. opāte grā o Firmū. i. imobil: ē. l3 possibile sit eū q p̄destinat⁹ ē nō fuisse p̄destinatū. v̄ba sūt apli i epl̄a. ij. ad timo. p Fūdamētū. i. p̄destiatō q Immobile. i. illi q̄s de⁹ elegit ⁊ imobilr ⁊ i fide fūdauit. pseuāt firmi. q āt p̄tⁱ ñ erat finaliter de fundamēto. i. de p̄destiat. j. di. iiij si ex bono. p̄. qd alis. r Signaculū. i. hoc hñs mētī impssum in signū amicis ⁊ inimicis. amic vt accedāt. inimicis vt terrifit q̄lat̄ hoc. s. scit ⁊c. etiam dū sunt mali. s Scit. i. amat ⁊ defendit predestinatos suos. etiam

Amos. i

Cor. 10.

2. thio. 2

fecto aut oino nō deficit. aut si q̄ sunt quoꝝ[a] vita deficit: reparant anteq̄ vita finiat ista: ꝛ delecta iniq̄tate q̄ intercurrerat vsq̄ ad finē pseuerātie deputantur. In eodem.

Nullus eoꝝ ex bono i malū cōmutat⁹ finit hanc vitā. In eodem.

Talib⁹ deū diligentibus[b] oia cooperātur in bonū vsq̄ adeo prorsus omnia: vt etiā siqui eorū deuiāt ꝛ exorbitant: etiam hocipsum[c] faciet eis proficere in bonum[d]. Item apostolus ad galathas.

Circūcisio[e] nō ē aliqd neq̄ p̄puciū: sed fides q̄ operatur per dilectionē: ꝛ hoc olim in vobis q2 currebatis bñ per opa fidei ꝛ ex dilectione.

Item ad hebreos.

Non ē tam[f] iniustus deus vt obliuiscatur opis vri ꝛc̄. operis quo oia sua fecerāt cōia[g] ꝛ hoc ex dilectione[h] et hoc ad gloriā[i] dei. Ecce triplex[k] bonū quasi di. olī[l] multi opera[m] estis: pro quibus[n] si penitcatis de malis. benefacier[o] vobis deus. Roma nos[p] quoq̄ ꝛ galathas dū apostol⁹ redargueret: merito fidei probat assecutos remissionem peccatorum ꝛ sanctificationem in spiritu sancto ꝛ iusticiā bone oparationis: q̄ oia aut sine charitate nunq̄ vere fuerūt in eis: aut verā charitatē habuerūt a q̄ postea lapsi sunt: qui de operib⁹[q] legis gloriabantur. Itez de quolibet adulto augu. ait. Tolle[q] charitatē: odiū tenet. Itē omnis qui nō diligit odit. Itē in euangelio. Nemo potest duob⁹ dominis seruire[r]: aut enim vnum odio habebit ꝛ alterū diliget: aut vnum sustinebit alteruq̄ cōtemnet. Adā vero[s] cū in virili etate a dño creatus sit anteq̄ a diabolo tētaret: cum de latere ei⁹ vxor formaretur: dum in extasi[t] raptus angelice curie interesset[v] dū euigilans futura christi ꝛ ecclesie sacramēta vaticinabatur: aut charitatē aut odiū hēbat[a] Si autem odium hēbat: non fuit diabolus auctor nri peti. Item si sine charitate[b] a deo creat⁹ ē: eius

---

dū mali sunt. ꝛ postq̄ eos ɔtinue munit. apparet hostib⁹ ꝛ amicis. q̄ ipsi sunt signacula dei. vel signaculū. i. discretionē iter p̄destinatos ꝛ nō p̄destinatos. hoc. s. qđ sequit sit ꝛc̄. hñt. n. p̄destinati dū sūt mali q̄ndā characterē q̄ distinguunt a dānādis. vñ ex tribu iuda. xij. milia signati.

a ¶ Quorū. deficit. j. di. s. xlij. §. verū. c. si ex bono.

b ¶ Talibus deū diligentib⁹. l. in epl'a ad romanos. Rom. 8.

c ¶ Hocipz. i. deuiare.

d ¶ Proficere. i bonū occasionalr. q2 fortiores resurgūt. ar. di. xlij. nerui. lxiij. di. §. verū i fi. ꝛ di. l. ɔsiderādū. ꝛ. c. fideliori. vj. q. j. imitare. Ul' deuiare. idest penā quam subeūt p deuiatiōe facit eis pficere q2 cū pena affligunt se recognoscētes. ꝛ hūiliantur. i. hūiliores fiūt j. di. pxi. c. p̄t fieri. Gal. 5. Heb. 6.

e ¶ Circūcisio. aliqd quo ad salutē. q2 nō recipit aliqs q2 circūcisus. nec reijcit aliqs q2 p̄puciatus. qm̄ idifferētes sunt. nec hoc. c. facit ad ppositū. sed sic pōt adaptari. siue qs circūcisus sit siue nō poterit p pniam recupare charitatez quā amisit peccando. vel non est aliquid. i. nō proficit ad salutem sine operibus.

f ¶ Non ē tā. j. e. di. §. opponit. ꝟ. nō ē iniust⁹

g ¶ Cōmunia. spūsancti ecce opus.

h ¶ Ex dilectiōe. q̄ in. ornat actū siue actiōe ecce alacritas.

i ¶ Ad gloriā ecce recta ꝛ pura intentio.

k ¶ Triplex. q̄ cōmendat i eis. s. opus ꝛ alacritas ꝛ recta intentio.

l ¶ Olim. q. d. nō nūc ita facit ad ppositū

m ¶ Operati. faciendo proficiendo.

n ¶ Pro quib⁹. idest p quorū similibus.

o ¶ Benefaciet. eternaliter remunerādo vel temporalit' abūdanti⁹. q̄ si nō peniteret ris. sicut. n. p̄ma bona p sequētia mala mortua irrita facta fuerūt. ita ipa eadem p penitentiā ꝛ alia bona sequētia reuiuiscūt vel quo ad vitā eternā vel ad temporale premium. vel ad min⁹ supplicium sub eundū. j. e. di. fi. iij. ꝟ. nihil vbi de hoc.

p ¶ Rōanos q de opib⁹. q2 ipe grē ser uare volebāt p̄cepta legalia qđ nō lz. ex q̄ ɔit. trāslato

q ¶ Tolle. lz q2 charitas ꝛ odiū imedia ta ɔria sit circa suū subiectū p̄tibile. ar. s. di. j. ois q nō diligit ꝛc̄. ꝛ ē ar. diabolū añ ruinā charitatē hūisse. q2 si nō haberet charitatē odiū teneret. ꝛ expone odiū. s. i. p petiū deo fit odibil'.

r ¶ Nemo fuire arg. ɔ. ff. de ope. lib. l. pen.

s ¶ Adā vo. verba sunt grā. vsq̄ illud qño.

t ¶ In extasi. s. p revelatione.

v ¶ Interesset. i. facta erat ei reuelatio ꝛ data scia quam angeli hñt. ꝛ illi q̄ sunt in celesti curia.

x ¶ Vaticinabat. dicēs. hoc nūc os ex ossib⁹ meis ꝛc̄. vñ apl's. sacramentum magnū hoc est in christo ꝛ eccl'ia. extra de bigā. debitū.

a ¶ Habebat. sed nō statim in sui creatiōe.

¶ Itē si sine charitate. video grauitatē asserere q̄ adā hūit ex creatione

virtutes. Celebrior aût est snia q adá dupli/ cé habuit statu n ante peccatû in creatiõe so la naturalia accepit. qbus pficere vel mereri non poterat. post creatione n addita sunt ei gratuita. vñ dic aug. hût adá vñ poss; stare. s; ñ vñ posset p ficere z hoc i pri no statu. dicit autê au gu. z illud ha buit primus homo posse qd vellet. sed non habuit velle qd pos/ set. quia z si habuisset nõ peccasset. ha buit ergo posse quod vellet bonum. i. dest virtutes in se cundo statu qñ cecidit. vn de dicit spo liatus gratui tis. z vulne ratus etiam i naturalibus. habuit ergo in pmo statu innocentiam sicut puer. s; charitatê nõ. vñ non erat bonus z ita habuit q̃ staŕ posset. s; non vñ mereret. cû charitate; nõ hret sine qua nemo p ficit nec mo uet ad merê dñ. s; in scdo statu habuit charitatê fm quaz hec hic dcã itelligût. a C Accepit s; ñ statim in sua creatiõe.

similitudinê in creatiõe sui nequaq̃ accepit[a]. Item si sine charitate creatus ê iustus z innocens a deo fa ctus nõ est. Creatura nã/ q rõnis capax z liberi ar butrij iusticie z innocêtie sine charitate particeps esse nõ põt. Colligit ergo q adam anteq̃ peccaret charitatê habuit: sine q̃ iustus z innocês eê nõ po tuit. Unde aug. in gene/ si ad litteram.

Quumõ[b] renouari di cimur: si nõ recipi/ mus qd pdidit pm[o] hõ: B plane recipim[o]: qz iusticiã ex q̃ in pctñ lapsus ê. Et paulopost. Expoliantes ve terê[c] hominê induite[d] no/ uu;[e] q renouat[f] i cognitio ne fidei s; imaginê ei[o] [g] q creauit eû[h] hãc. n. imagi nê i spû mêtis ipressa; pdi dit adã p pctñ. Et p[o] pau ca. Stola[i] pma illa ipa iu sticia est: vñ lapsus ê adã. Idê in omelia. xj.

Princeps[k] viciorꝫ oiu; pñ vidit adã ex limo terre ad imaginê dei fcñ pudicicia ornatû: têperan tia cõpositum: charitate splêdidû. pmos parêtes il lis donis actant] bõis ex/ poliauit parit acpemit. nã q cû hoi abstulisset pudi ciciã z ptinêtiã: suo dñio cû subiugauit. Et paulop[o]

Adã amissa têperãtia fa/ ctus ê intêperãs. pdita cha ritate[l] malus inuêtus est. Itê ambro. ad sabinu;.

Quando[m] ada; solus erat nõ ê puaricat[o]: qz mens eius adherebat deo. Itê ad eundem.

Prim[o][n] hõ recês dei op[o] erat pfabulator assiduus: q scõꝝ angeloꝝ cõplantatus erat vtutib[o]. Idem in hexameron.

Illa aia[o] a deo cõpin git: q̃ h; in se virtutû grã; renitêtê splêdorêq; pietatis. illa anima bñ pi/ cta ê: in q̃ elucet[p] oine opa tionis effigies. illa aia bñ picta ê i q̃ ê splendor glie z paterne imago sbe. fm hanc imaginê[q] q̃ refulget pictura pciosa ê. fm hanc imaginem añ pctñ depi/ ctus fuit adã: sed vbi la/ psus ê deposuit. Idem de fuga seculi.

Similê dei eê: est hec iusticiã sapia; z i vtu te dei eê pfectu;. Idem de vita beata.

Sapiês[r] nûq̃ inanis ê sed sp hñs in se amicium prudêtie q põt dicê: iusti/ ciam induebã: vestiebam iudiciñ. mêus nãq; hec sunt interna velamina: q̃ nemo[s] alius potest aufer/ re: nisi cû aliquê culpa sua dispoliat. deniq; sic spolia

habitû virtutis. e C Nouum hominê. i. rõ/ nabilem mentê. f C Qui renouatur. i. mã/ gis z ma gis crescit z acquirit cognitionem dei. z illa renouatio fit fm imaginem eius. g C Eius. i. dest imaginem ei[o] in rõne que ê imago dei. vnde isaias nõ credit[i] ni si itellexeritis in spiritu. h C Qui cre auit eum. i. nouum ho/ minê i agni/ tione; sui adã hoc vt ipsum deum agno/ sceret. i C Stola al ludit euange lice parabo/ le de prodi/ go filio. xxx/ vij. distin. §. hinc etiam. k Princeps l; perimit idest necessi/ tate mortem di astrinxit. l C Charita heb. i. te. §. xvi. que/ stione. ij. vlsis contra. m Quãdo. §. vij. q. m i. illud. cõtra §. lxxxj. disti. in omnibus. contra. extra de statu mo/ na. c. ij. con/ tra extra de offi. delega. prudentiam. contra argu. pro solitudi/ ne. xxxij. q. j. nuptie. n Primus cõfabu lator. idest p

Quomõ. expoliantes. hoc habet in epla ad collossenses. c C Ueterê. i. habitû peccatorû z visu; zc. cû actib[o] suis. i. vbi nec habitus nec act[o] pctõꝝ aliqñ adsit. hõ enim vetus nihil aliud est q̃ vetus vita q est i pec/ cato qd cõtraximus ab adã. d C Induite. i.

contemplationem de illo cogitando. o Illa anima. hec verba sunt apostoli i epi stola ad hebreos. p C Elucet. p imitatio nem. q C Imaginem. i. imitationem. r Sapiens. hec sunt. i. virtutes. s C Que nemo. §. xxxij. q. v. de pudicicia.

tus adā nudus[a] inuent⁹ ē.

I. dē in li. de isaac ⁊ aīa.

Sed nec adā pˀm⁹[b] homo nudus erat: quez innocentia vestiebat.

I. dē in in lib. de padiso.

Et cognouerūt[c]: quia nudi eēnt: ⁊ añ qdez nudi erāt: sꝫ nō sine v̄tutū tegumēto. Opponitur[d] ēt illud qđ oīs[e] clamat auctoritas. si sic permāsisset vt erat añ pctm̄: esset trāslatus in gloriā quā habituri sunt scti. sed nemo adultus sine charitate intrat: charitatē ḡ hēbat. Jtē opponit de moyse cui⁹ fidem apl's in epl'a sua ad hebreos cōmēdās: dignis p̄conijs ei⁹ merita p̄dicauit: dū se negauit eē filium filie pharaonis[f]: malens affligi cū fratribus q̄ꝫ per frui iocunditate tp̄alis palatij: dū fratri cōpatiens egyptiū sabulo obruit: dū veritus animositatē regis egyptū reliqt[g] dū diuino vallatus: auxilio regis furorē cōtempsit. atqꝫ i v̄tute signoꝝ ppl'm de egypto eduxit: q̄ oīa qbus laudibꝰ sūt efferēda. si tūc charitas i eo nō erat: cū non hēat aliqd viriditatis i se ram⁹ boni opis: nisi procedat ex radice charitatis. Quō āt charitatē non hēbat cui dn̄s facie ad faciē loq̄bat: sicut hō solet loq cū amico suo: quō charitatē ñ hēbat: q ꝓ ppl'o supplicās dicebat: aut dimitte eis noxā hāc: aut me dele de libro tuo: an non ꝓximū diligebat: q ꝓ ppl'o se obijciēs illū ab iteritu libauit: An nō diligebat deū q ꝓ eo in vituli cultores deseuiens: ipsius vituli caput i puluere cōminuit: atqꝫ vt i secessum ꝓiceret: aqua mixtū israelit̄ bibēdū dedit. nōnullos ex ei⁹ cultorib⁹ gladio feriri p̄cipiēs: vt pplis cui⁹ erat iterit⁹ maiō futur⁹: recōciliaret[h] dō. An ñ charitatē hēbat đ cui⁹ spū dn̄s accepit: ⁊ sup. lxx[k]. seniores[l] isrl' ꝓposuit. q tñ ad aquā ꝯdictōis de dei potētia siue de ei⁹ benignitate dubitās: cū cetera certa fide ꝓmisisset: ꝓducturus aquam de petra diffident̄ excrepuit dicēs. Nūqd đ petra hac potero vobis educē aquā: qđ nulli leue videat[m]: cū in penā delicti ei⁹ sibi ⁊ aaron a dn̄o dictū sit. Quia nō credidistis vocē meā vt glorificaretis me coram filijs isrl': nō itroducetis populū hūc in terrā quā dedi eis. An charitatē ñ hēbat aaron qñ fratri coadiutor[n] dat⁹ ē: vt eēt os ei⁹[o] ad ppl'um vt ꝑ eū signa fierēt i egypto: q tñ in cultura vituli postea ꝯsēsuꝫ[p] ppl'o adhibuit: an charitatē nō hēbat: qñ ex oī multitudine filioꝝ isrl' sol⁹[q] a dn̄o elect⁹ ē: vt pōtificatu añ eū fungeret. Si charitatē nō hēbat: bon⁹ non erat. si aūt bon⁹ nō erat; cur p̄ ceteris a dn̄o in pontificē elect⁹ est: An charitatē ñ hēbat qñ ꝓ pplo cū thuribulo incēdio se opposuit[q]. ⁊ irā dei placauit: ⁊ tñ vt' p̄missuꝫ ē ad aqs ꝯdictionis irā dn̄i aduersuꝫ se postea ꝓuocauit. Nūqd etiā dauid charitatē nō hūit: sup quē spūs dn̄i a die vnctionis direct⁹ ē: an forte diceretur directus esse super eum: vt extūc gratiā prophetādi[r] hēret: nō vt ex eo gratiā diuine dilectionis acciperet: qđ absurdū plane videtur de eo sentire: de quo dominus ait. Inueni hominem s̄m cor meum. quō ēt charitatē nō hēbat: q q̄renti animā suā pepcit: qui oram chlamydis sue p̄cidit[s] postea cor suuꝫ grauiter percussit clamans quem ꝑsequeris rex israel: canem mortuum ⁊ calicē vnum: quō charitatē nō habebat: q mortem inimici sui

Exo. 32.

Exo. 32.

Exo. 32.

nume. 11.

nume. 20.

nume. 16.

i. Reg. 16.

act. 13.

i. reg. 24.

Gene. 2.

heb. 11.

Exo. 2.

---

a. Nudus. a virtutibus.

b. Sed nec adā pm⁹. al's pˀus ē. i. i p̄mo statu.

c. Et cognouerūt. d. Opponit' tu suo. ꝯ id. s. q charitas sel' hita deseri ñ pōt.

e. Ois. i. nl'la negat. nā clamat dī ex q̄ nō ꝯ dicit ar. ff. de vsufru. ac. l. i. §. vl. vl' ois q̄ loquit̄ đ hac mā. si. i. dist. omnes leges

f. Filie pharaonis. s. tremuch q̄ moysen đ fiscella scirpea in q̄ mr̄ illū exposuerat suscipiēs eū nutriri fecit. ⁊ tandē eū adoptauit i filiū. vt i apl'o inuenit̄.

g. Reliqt. ⁊ fugiēs ꝑ desertū i terrā madian duxit filiā ietro. ex q̄ suscepit duos filios.

h. De libro. s. vite pūtis. l' dic vt. s. xlv. di. disciplina.

i. Septuaginta. s. lxxxiiij di. porro.

l. Seniores faciendo eos prudentes ⁊ peritos ad silitudinē moysi. nō āt de spiritu alíqd eius subtrahendo vt scirent regere populū cū moyses iā solus non sufficeret.

l. Videat̄. s. hoc pctm̄. xxiij. q. iiij. cū supna

m. Coadiutor cū moyses eēt aliquātulū ipēdite lingue. n. Os ei⁹ loq̄ndo ꝑ moyse.

o. Cōsensuꝫ. s. l. di. §. ecōtra. p. Elect⁹. s. xcv. di. esto. q. Opposuit. succēso chore cū familia sua. vij. q. j. deniqꝫ.

r. Prophetandi. nō est sufficiens probatio q charitatem ideo habuerit. nam ⁊ saul pphetauit. vt. s. j. q. i. pphetauit.

s. Precidit. s. ij. q. vij. §. de his.

a Non bi bit. s. dis. xlj. delicie.
b Et vilioꝛ. i. humilioꝛ.
c Judica me ꝓm iusticiā. ergo sciebat se charitatem habere ⁊ bene potest ex reuelatione. aliter non crederē. vnde apostolus. nihil mihi conscius sum ⁊c. j. distin. iiij. §. ad hec. ꝟ. nō enim.
d Idem. Judica me. bersabee. s. dis. l. §. econtra.
e Al propheta scilicet nathan.
f Ugerat pena. s. i. q. iiij. §. vtez dauid.
g Populi. s. xxiiij. q. i. non offeramus.
h Sententiam. i. opinionem que asserit. ꝙ qui peccaturus ē nunꝗ͂ habuit charitatez vt in princi. huius di.
i Renat⁹. hoc bn̄ soluit magister in fine.
k Sz generatio. i. de⁹ regenerans.
l Si enī; primo opponit iouiniano ducendo eū ad icōuenies. tandem

2. reg. 23. 1. par. 11. 2. reg. 6. ps. 7. ps. 25. 2. reg. 11. ps. 50. 2. reg. 12. ps. 50.

tā grauissime tulit: quō charitatē nō hēbat: q aꝗ͂ de cisterna bethleem: suo rū piculo sibi oblatā non bibit[a]: sz corā dn̄o libauit. Quō charitatē ñ hēbat: q irrisus a michol filia saul: eo ꝙ an̄ archā dn̄i cytharā ⁊ psalteriū ꝑcutiēs saltasset: ait: ludā ⁊ vilioꝛ[b] fiā ī ocul' meis. si charitatē nō hēbat: q̄ ꝯsciētia secut⁹ impcabat sibiipsi dicens. Si reddidi retribuē tib⁹ mihi ma. deci. me. ab inimi. m. inanis. si charitatē nō hēbat: q̄ temeritate iudicari rogabat dicens: Judica me de⁹ ꝓm iusti.[c] m. ⁊ ꝓm ino. me super me. J. dē.[d] Judica me dn̄e qm̄ ego in ino. m. igressum. Et tn̄ post tot inumerabilia diuīe ⁊ supne dilectionis indicia: ꝗ͂ grauit deliquerat: nullus ignoꝛat. q bersabee adulteriū ⁊ vrie homicidiū admisit. Cui⁹ pniaz si sine charitate dn̄o obtulit: verā coꝛdis cōtritionē nō hēbat. quō ꝗ͂ sacrificiū coꝛdis contriti ⁊ spūs dn̄o ꝓmittere audebat dicēs. Si voluisses sacrificiū dedissē: vtiꝗ͂ holocaustis ñ delectaber]. Sacrificiū deo spūs ꝯtri. ⁊c. Deniꝗ͂ cū false pnie nulla a ꝓpheta[e] audire meruerit: dimissū ē tibi peccatū tuū: si verā coꝛdis ꝯtritionē nō hūit. Euident' itaꝗ͂ apparet eū tūc charitatez hūisse: ⁊ ex charitate sacrificiū coꝛdis cōtriti ⁊ spūs cōtribulati dn̄o obtulisse aliogn temerarie postulasset Auerte faciētuā a pctis me. ⁊c. q̄ in eodē psalmo ꝯtinens: nisi odiū mali ⁊ dilectio bōi ad hūilitatez penitentie illum ꝓuocasset. De quo etiam sanct⁹ ambꝛo. in lib. de anima ⁊ isaac scribit dicens.

Ugerat[f] scūs dauid odia saul regis: nō relinquēs terras: sed declinans cōtagia regis immitis ⁊ supbi: q2 mens eius adherebat deo: cui sine charitate nullus adult⁹ adherē pōt: ⁊ tamen ꝗ͂ grauiter in populis[g] dinumeratione postea deliq̄rit: ipi⁹ delicti pena indicauit. Jtē ꝓm hanc sententiam[h] qui criminaliter deliquerit veram peccatoꝛū remissionem in baptismo consecutus non est: siue in annis infantie siue adultus ad baptismum accessit: q2 dei amoꝛem non habuit: sine quo nemo vnꝗ͂ inuenit gratiam atꝗ͂ ita ꝓm heresim iouiniani. si vere ex aqua ⁊ spiritusancto ꝗ re nat⁹[i] fuerit: vlteri⁹ criminaliter peccare non potest: vel si criminaliter peccat aꝗ͂ tn̄ non spū ꝓbatur eē renatus. cuius sententie illud eplē ioānis cōsentire videt. Omnis qui natus est ex deo pctm̄ non facit: qm̄ semen ipsius manet ī eo: ⁊ nō pōt peccare: q2 ex deo natus est. Jn hoc eni manifesti sunt filij dei ⁊ filij diaboli. ⁊ in fine eplē. Ois qui natus est ex deo non peccat: sz generatio[k] dei ꝯseruat eū: ⁊ malign⁹ non tanget eum. Uerū hec auctoꝛitas apostoli q̄n tum illi sententie faueat: atꝗ͂ illa secta erroꝛis q̄ntum veritati sit aduersa: hiero. on̄dit scribens contra iouinianum.

Si enī[l] ingt: ois q natus est ex deo non peccat: ⁊ a diabolo tentari non

ostēsurus q̄liter ꝟba ioānis sunt intelligēda per cōpositionez h. Casus. primo ostendit hiero. ꝙ illa auctas ioānis. ois q natus ē ex deo nō peccat. nō ita intelligenda est ꝙ post q̄ aliquis recepit grām ⁊ habuit charitatem. peccare nō possit. si enim sic intelligeret' ꝗ͂ ꝯ diceret sibi ioānes. q baptizat⁹ dicebat baptizatis. si dixerimus ꝙ pctm̄ nō habemus ipsi nos seducimus. itelligēda ē ergo sic illa auctoritas. qui natus est ex deo idest qui recepit gratiaz dei non peccat. scilicz do nec perseuerat in ea secundo procedit circa ꝯa verba ioannis ⁊ auctoritatem ioannis et pauli probantium ꝙ glibet peccare potest. inducit auctoritatez iacobi. ⁊ ꝓbat etiā ꝙ boni peccare possint vltio on̄dit illud idē exēplo dauid salomonis ⁊

1. reg. 16. 1. pa. 21.

iesu filij ioseph.q peccauerūt mortalr. licz p̄mo h̄rent charitatē q̄d ēt i angelis cōtingit. a Peccatū. saltē veniale. ⁊ alibi. cū oia feceritis. dicite q: inutiles sui sum⁹. ⁊ gre. ve iusto si remota misericordia a deo iudicet. ar. ē. di. i. quem penitet. b Mēdax ⁊c. ipse enim dixit omnez hoiem pctō/ rē. cū dixit p pphetā. ois hō mendax. ⁊ paulus in ep̄la ad rōa/ nos est autez de⁹ verax ois hō mēdax. c Et v̄bū ei⁹. i. xp̄s qui veritas ē. vt j. e. c. veruz' q dicunt. d Baptizatus. fili' ⁊ de alijs ap̄lis di/ cēduz q̄ fue/ rūt baptizati ar. de ↄse. di. iiij. c. qñ. c. si eos. e Ex dia/ bolo. saltē p imitationē ñ p suggestio/ nē. q̄ ipse. s. sit actor ois peti mortal. cū multa in/ teri⁹ eo igno/ rāte cōmittāt mortalia. vñ aug. diabol⁹ non ē imissor malarū cogi tationū. s; in cēsor. xxvj. q. iiij. c. vl. vl' dr̄ h̄ dicto respe ctu ad initiū p̄mi pcti. q̄d eo suggerēte fcm̄ ē. ⁊ vñ oē pctm̄ ppagatu; ē h̄. nisi sic exponeres ↄdiceret illud psalmi ste. ab occultis meis ⁊c. ⁊ illud icēsa igni ⁊ suffossa ⁊c. j. e. c. v̄si. q̄cq̄. f Mime. qm̄ i diuina pagina ↄrietas v̄bañ inenit. xxiij. q. v. q̄d s. xxviij. q. j. sit eni. ē. e. di. i. piculose. g Nō pecce[t]. dicēdo ñ peccaui m⁹. h Fidel. et i fideliū. q: ecclīa dñi orat p i fidelib⁹. ar. ē. di. e. c. charitas ē. v̄. liē pxios. ñ tñ p iā mortu's. xxiij. q. ij. ñ estimem⁹. i Cognouim⁹. i. dilexim⁹ k Nō peccet]. mortalr als ↄriū eēt ei q̄d dixi. ē. si dixerimus quis pctm̄ ⁊c. l Peccaueritis. hactenus sunt verba io. q̄ sequūtur sunt v̄ba hieronymi. m Immo h̄ apit hiero. q̄lit v̄ba sue dcā ioānis st itelligēda p cōpōnē. s. vt qs dñi morat i sc̄itate pce pta ⁊ gnātōe dei q̄ ⁊ peccet mortalr ē impossibile. n Nō psūt. cōiunctiz itel lige. s. pmanē tes i charita/ te. xxxvi. q. i. cū renūciat. ē. di. i. ↄsideret. o Januas dicit augus. q̄ ille due sūt porte quibus intrat diabolus. scilicet cupiditas ⁊ ti/ mor. per eas dem econ/ trario intrat deus. isti sunt aperiende. il li clauden/ dende. infra distin. vij. c. ij. ⁊ iij. p Uñ da/ uid istud nō continuatur proximo. sed superiori. si suscepimus ⁊c. q Mendax. saltez opere. xj. q. iij. estiment. xxij. q. v. cauete. r Uia. in exemplo via non errans. s Ueritas. in pmisso. veritas nō fallēs. t Uita in p̄mio. vita nō moriens.

potest: quō p̄cepit vt caueant ne tentent dicēs: filioli custodite vos a simula/ cris. ⁊ i eadē rursus ep̄la. Si dixerimus q: pctm̄ [a] nō habemus: ipsi nos seducimus: ⁊ veritas i nob nō est. si cōfiteamur pctā nr̄a: fidelis ē de⁹ ⁊ iustus: vt remittat nobis pctā nostra: ⁊ emūdet nos ab omni iniqtate. si autē dixeri/ mus: q: nō peccauimus: mēdacē[b] facim⁹ eū ⁊ ver/ bū ei⁹[c] in nobis nō ē. Estimo q̄ beat⁹ ioānes bapti/ zat⁹[d] ad baptizatos scp̄serit: ⁊ q̄ oē pctm̄ ex diabo/ lo[e] sit ille pctōrē se ↄfiteī ⁊ sperat remissionē post baptisma peccatorū. ⁊ iouinian⁹ me⁹ dicit. Ne tāgas me qm̄ mūdus sum. quid igit. cōtraria sibi ap̄ls loquit: mime[f] in eodem q p pe loco: cur hoc dixerit statim edixit: filioli mei: hec scribo vobis vt nō pecce/ tis[g]. sed si quis peccauerit: aduocatum habemus apud patrem iesum christū iustū: ⁊ ipse est p pec/ catis nr̄is ppiciatio: non pro nostris autē tm̄: sed etiam p totius mūdi[h] ⁊ in hoc scim⁹: q: cognouim⁹[i] eū si mādata eius obser/ uauerim⁹. q dicit se deuz nosse: ⁊ mādata ñ ei⁹ custodit mēdax ē ⁊ in eo veri

tas nō est. q aūt seruat v̄bū eius: vere in hoc pfecta dei charitas ē. in h̄ sci mus qm̄ in ipso sum⁹. qui dicit in ipso se manere: debet sicut ille ambulauit ⁊ ipse ābulare. ppterea scribo vobis filioli mei. ois q natus ē ex deo nō peccat. ideo dico vobis vt nō peccetis[k]: ⁊ tādiu sciatis vos generatione dñi pmanere q̄diu non peccaueritis[l] i mo[m] q in generatiōe dñi pseuerant peccare nō possunt[n] q̄ eni cōicatio ē luci ad tenebras: christi ad belial. qm̄ sicut dies ⁊ nox misceri nequeunt: sic iusticia ⁊ iniqtas: peccatū ⁊ bona opa: xp̄s ⁊ antichristus. si susceperim⁹ xp̄m i hospicio pectoris nr̄i: illico fugamus diabolum. si peccauerim⁹: ⁊ p peccati ianuā[o] igressus fuerit diabolus. ptinus christus recedit. Unde dauid[p] p⁹ peccati. Redde mihi ait leticiā salutaris tui. s. quā peccādo amiserat. Qui dicit se deū nosse ⁊ mādata eius nō custodit: mēdax[q] est: ⁊ i eo veritas non est. christus veritas appella/ tur: immo est. Ego sum inquit via[r] veritas[s] ⁊ vita[t] frustra in eo nobis applaudim⁹: c⁹ mādata ñ facim⁹. Scienti bonum ⁊ nō faci

1. Joh. 3
3. Joh. 3
2. Cor. 6
Psal. 50
1. Joh. 2
Joh. 14
Jaco. 4

a Peccatū est. magis q̄ si nesciret. nō tō tamen excusaret. xxiij. q. iij. ea vindicta. b Sic & fides. s. q. j. fert. j. q. j. ficut vrgeri. c Nosse. s. xxiij. q. j. didicim⁹. d Demones. cū credere bonū sit opus. & collige 9 mł torū opionem diabolū bonū opari. vñ in epła ad cori thios. lbi i. alij discretio spirituū. vbi dr q & diabol⁹ agit bona seductorie. s. j. di. potest. e Credāt. fide. sed q2 ñ diligūt. fide illa nō meret. f Sinaūt supple ñ manet. g Pctm̄. i. hostiā p peccato nā ātiq peccata dicebāt sacrificia p peccat. vł pctm̄. i. xpm hñtē sił̄itudinem carnis. peccati. idest mortalē. & simile carni peccatrici. vł pctm̄. i. peccatorem puniri in pena. g Pctm̄. aīs peccatuz fecit se deus. i. peccati penā ptulit. vñ illud. peccata nr̄a ipse portauit. h Epłam in secūda epistola ad corinthios. i Nec infans. j. e. dist. iij. §. adhuc instat. k Si fuero iustus. i. si dixero me esse iustum. i. si nepeccato. l Impia. vt enim dicit scriptura perfectus est vir qui in lingua non offendit. m Et si sine crimine. idest si dixero me sine crimine &c. n Tinxisti. i. tingi permisisti. permittendo me hoc dicere. o tu deus. o Uestimentum. idest corpus q ideo dicitur vestimentuz. q2 vestit animam. xxxv. dis. sexto die. p Peccaueritis. non excludendo se. sed ei eis connumerat & hoc ē quod seq̄. s3 aduocatū hēm⁹ &c. q Omnes q. s. distin. xl. si romanorum. r Ut cribraret. idest vt diuersis penis affligeret vt essetis palea. i. mali. sed cribrati estis sicut triticum. i. purgati sicut in area recedit palea & remanet triticuz vnde illud vt confecutiuū est hsi mile. xxxij. q. j. de benedicto. & c. se. b. s Deficeret. i. finaliter vel loquitur ad petrum i psona ecclesie. q̄ tota nō pōt deficere vel non dicit petrus cecidisse q2 stati surrexit. arg. ex̄ de pb. fig. nam & ego.

Margin: co. 2. — Joh. 2 — i. Pe. 2. — i. Joh. 3 — Esa. 20. — ... 8. — Jaco. 3. — ... 20. — ... 50. — Job. 9. — ... 3. — i. Joh. 2 — mat. 16. — Luc. 22.

entiillud: peccatū ē a illi. quō. n. corp⁹ sine spū mortuū est: sic & fides b sine opibus mortua est. nec grande putem⁹ vnum deū nosse c cū & demones d credāt e & ɔtremiscāt. Qui dicit se in ipso manere: d3 sicut & ille ambulauit & ipse ābulare. eligat aduersari⁹ e duobus quid vult. optionē damus: manet in christo: an nō manet. si manet: ita q̄ ambulet vt christ⁹. sinaūt f temerariū est sił̄itudinem virtutū dñi polliceri. non manet in christo: q2 non ingreditur vt christus. ille pctm̄ nō fecit: nec inuētus est dolus in ore ei⁹. qui cū malediceret ñ maledixit. & tanq̄ agnus corā tondēte se sic nō aperuit os suuz. ad quē venit pnceps mūdi hui⁹ & iuenit nihil i eo. q̄ cū peccatū nō fecisset: p nobis ipsuz peccatū g se fecī deus. i. penā peccati ptulit. nos aūt iuxta epłam h iacobi multa peccam⁹ oēs: & nemo mūdus a peccatis nec infans i si vni⁹ diei gdē fuerit vita ei⁹. Quis enim gloriabit castū se hre cor: aut qs cōfidat mūdū esse a peccatis: tenemurq̄ rei sił̄itudinē preuaricationis ade. vñ & dauid. ecce ait i iniqtatib⁹ cōcept⁹ sum: & i delictis peperit me mater mea. Et beat⁹ iob. Si fuero iustus k os meum ipia l loquet: & si sine crimine m prauus inueniar: & si purificatus i niue & lot⁹ mūdis manibus satis me sorde tinxisti n & execratū ē vestimē tum o meum. verūtamē ne penit⁹ desperemus arbitrātes nos post peccata baptismi ñ posse saluari: statim hoc ipsum tempat. si qs peccauerit aduocatuz habem⁹ apud patrē iesuz christū iustū: & ipse ē ppiciatio p pctis nr̄is. nō autem pro nostris tm̄: sed etiam pro totius mūdi. hoc ad credētes post baptisma loquitur: & aduocatum p delictis eorum dñm pollicet. nec dicit si peccaueritis p aduocatum habetis apud patrē iesum christū & ipse est ppiciatio pro peccatis vestris: ne eos dicerēs nō plena fide baptisma cōsecutos: sed aduocatum inquit habemus apō patrē & ipse est ppiciatio pro peccatis nostris: nō solū p nr̄is aliorūq̄ pctis: s3 etiā p totius mūdi. In toto autē mūdo & apostoli sunt oēsq̄ q credētes. Ex qbus liquido cōprobat p⁹ baptisma posse peccare. Frustra enim aduocatuz habem⁹ apud patrē iesuz christū: si peccari non pōt Petrus apłs ad quē dictū fuerat: q lot⁹ ē nō ē necesse vt iterū lauet: & tu es petrus & sup hāc petrā edificabo ecclesiā meā: ab ancilla pterrit⁹ negat. Et ipse dñs: simō ecce ingt sathanas postulauit vos: vt cribraret r q̄si triticū: ego autē rogaui p te ne dficeret s fides tua. Et infra: si non peccamus post baptisma cur nobis poscimus peccata dimitti: que in baptis

a ℭ Aliud.in cōueniēs ē.τ hoc pbat statiꝫ.
b ℭ Pertinet hoc dicebant heretici.
c ℭ Illuminati.per baptismum et fidem.
d ℭ Et gustauerūt.i.remissionē peccatorū quasi gustū suauē pceperūt in baptismo.
e ℭ Spūsan-cti.i.diuersorū bonoꝝ spiritussancti.d' qbus exponitur.xxx.q.i.puenit.
f ℭ Uerbū.idest.euāgelicā doctrinaꝫ.
g ℭ Uirtutesqꝫ.i.imortalitatē τ ipassibilitatē futurā iā spe gustauerunt.
h ℭ Et plapsi.grauiter peccando.
i ℭ Renouari per baptismum.negauit iterationē baptismi sed nō negat penitentiam.q2 impossibile ē etiam eos imotos ad penitentiam.q semel hoc acceperunt rursus renouari idest baptizari.renouari enim est nouum fieri.nouum autē facere lauari ē.
k ℭ Iterum renouari.ad recuperandū iusticiā τ eos dico si baptizenꝫ.

mat.6. Luc.11. Cor.11. Heb.6.

mate iam sunt dimissa. Aliud[a] est autem si ad cathecuminos hec oratio ptinet[b] dimitte nobis debita nostra τc.nō cōuenit fidelibus τ christianis.paulus vas electionis castigat corp⁹ suū: τ i seruitutē redigit:ne aliis pdicās ipse reprob⁹ inueniaꝫ ad hebreos quoqꝫ scribēs ait.Impossibile ē eni eos q semel sunt illumiati[c] τ gustauerūt[d] donum celeste τ pticipes facti sunt spiritussācti[e] gustauerunt nihilominus verbum[f] dei bonum virtutesqꝫ[g] seculi futuri τ plapsi[h] sunt renouari[i] iteꝝ[k] ad penitentiam[l]: rursus crucifigentes sibimetipsis[m] filium dei τ ostētui habentes.Certe eos q illuminati sunt τ gustauerūt donum celeste: τ participes facti sūt spiritusancti τ gustauerunt bonuꝫ verbum dei negare nō possumus baptizatos.Si autē baptizati peccare nō possunt.quō nunc dicit apl's τ plapsi sunt: verum nec montanus τ nouatianus hinc rideant[n] qui contendunt non posse renouari per penitentiā eos q cruci

l ℭ Ad penitentiā.i.noie pnie.q.d.nō pōt rebaptizari vt sic verā agat pniaꝫ.τ si fecerit rursus crucifiget xpm.q2tū in ipso ē.baptism⁹.n.christi passionē significat.j.de pe.di.iiij.pp̄ter.vl' iō dicit rursus crucifigentes xpm.q2 sicut impossibile est q̄ rursus crucifigaꝫ.τ ita ipossibile est q' rursus baptizeꝫ in pnia.vel dic vt i glo.q2tū.τc.
m ℭ Sibimet.i.q2tū ad se:pos q2 mors xpi vnū baptisma ꝯsecrauit.qd sufficit ad omnia petā delēda.sicut τ illa mors sufficit ad oia peccata tollēda q̄ vo iterat baptisma quasi illa mors vna τ vnū ex ea non sufficiat iterat baptisma τ mortē xpi q2tū i se est.vel iteranda insinuat.vt ex ea iterata fiat remissio peccati qd ē ipossibile.sicut enī ipossibile est iterū xpꝫ crucifigi ita.τ secūdo per baptismū aliquē mori peccati.
n ℭ Rideāt.i.derideāt nos
o ℭ Loquimur.dure.s.terrēdo τ increpādo.q̄si diximꝰ.hi putādo vos eē tales.s.spinis plenos.sꝫ timētes ne tales efficiamini terremus vos verbis.
p ℭ Iniust⁹ q.d.i deo ꝯfido de vobis q2 olī bona multa opati estis p qbus si penitueritis de mal'.būsa ciet vobis de us.τ hi ē.nō est τc.vt.s̄.e.di.§.hec itaqꝫ.c.nō est.
q ℭ Ondistis.i.ex quo pria bona fecistis opera.
r ℭ Ipsi⁹.i.ad honorē di'

fixerūt sibimetipsis filium dei τ ostentui hūerūt cōsequēter hūc errorez soluit τ ait: Confidimus autem de vobis dilectissimi meliora et viciniora saluti tn̄ τ si ita loqmur[o]:non ita ē iniustus[p] dn̄s: vt obliuiscatur opis vestri τ dilectōis quā ostendistis[q] i noie ipsius[r]: qui ministrastis sanctis suis: τ nūc ministratis[s]. τ reuera grādis iniusticia dei eēt:si tn̄ peccata puniret τ bona opera non susciperet.locut⁹ sum inquit apl's ita vt vos a peccatis retraherē τ desparationis[t] metu facerem cautiores. ℭ Ceterū ꝯfido de vobis charissimi meliora τ viciniora saluti:neqꝫ.n.iniusticie[v] dei ē: vt obliuiscaꝫ bonorū operū τ ministerij qd ppter nomē ei⁹ exhibuistis τ exhibetis[x] i sctōs τ tn̄ meminerit peccatorū. Et paulopost. Liberi arbitrij nos condidit deus nec ad virtutem nec ad vicia necessitate trahimur. Alioquin vbi necessitas[a] nec corona[b] est:sicut i bonis operibus perfectior est deus.nō ē eni volēus neqꝫ currētis.sed dei miseren

τ recte dixi ministratis τc.b.

s ℭ Ministratis.h arguit q' d bonis logr post petm̄ exhibit. t ℭ Desparatōis.q.d.noloꝛ vos desparare de vēia.sꝫ ita locut⁹ suꝫ vt metu despatiōis q plerūqꝫ retrahit a petō vos facerē cautiores. v ℭ Ceterū iusticie.q2 n̄ ē tā crudelis de⁹ τc.s̄.e.di.nō ē. x ℭ Exhibetis.hic arguitur q̄ loquit de bonis exhibitis post petm̄.
a ℭ Necessitas.ar.q' spado nō meret ꝯtinēdo nec paupꝑ pce viuēdo.cū ex necessitate hs faciāt.xxxiij.q.v.tūc sanabit.s̄.xxiij.q.iiij.nabuchodonosoꝛ. b ℭ Nec corona.si de⁹ nos

tm cogeret ad pte vnā tūc nihil afferret gra vel meritū. xxiij. q. vi. §. vl. ꝑsus princi.
a ¶ Ad calce. i. pmiū bonoꝝ operū vel ad vitā eternā. vel calcē. i. finē. qꝛ extrema ps hominis ē calx. b ¶ Incētiua. i. seminaria. ar. xv. q. j. ñ ē. qꝛ de corde procedūt male cogitatiões q̄s diabolꝰ ad cōsensuz ⁊ opꝰ pduc. vt. s̄. e. iter h̄ sciēdū. ⁊. c. sicut.
c ¶ Fenūre na alia. s. leuia gula gulā sima. vt. xxv. di. §. cris.
d ¶ Incēdiū delectationis consensus ⁊ operis.
e ¶ Secura. nō. n. ē qs tā pfectꝰ ꝙ cadē ñ possit. ⁊ h̄ ē q̄ ondit di cēs sedete ⁊c.
f ¶ In occultis. i. ābiguis vbi ñ facile itelligit qd sit appetēdū vl qd non.
g ¶ Fili. accedēs. ex de renū. nisi.
h ¶ Idē iacobꝰ. i. eidē sniam nō idē noia tue. s. ꝙ pꝰ baptismū possit qs pec care.
i ¶ Cōsiderat vultū ñ rē s; vmbrā solā videns.
k ¶ Reꝰ. h̄ expōit. j. di. v c. i. ꝯsideret.
l ¶ Sūt pcō salitē origiali.
m ¶ Cōclusit. i. oēs hoies.
n ¶ De tētatōe. ñ ꝙ tētent. s; ne tētatōi succūbāt ñ succūbāt eos liberat ⁊ releuat.
o ¶ Hi sūt falsi doctores.
p ¶ Fōtes si lauātes s; coinquātes. s̄. ij. q. vij. secutī sūt.

q ¶ Et nebule demonū ⁊ dicunt nebule. qꝛ alios obscurātes reddūt. xxxvj. di. §. vlti.
r ¶ Supbia. i. supba vanitate loquentes.
s ¶ Pelliciūt. i. alliciūt ⁊ decipiūt vñ aug. su pepl'a. ij. petri. Pellices dicunt meretrices a pollutiōe vl a pellis formositate. q̄ icautos alliciūt. pelliciūt g̃ h̄ē tici aias istabiles varioꝝ dogmatū erroneis sectis q̄si ꝯstuprantes luxibꝰ sib dēdo.
t ¶ Effugerāt. i. recesserāt apcō p pniam.
u ¶ Pinxisse. i. distīxisse vl denotasse vel descripsisse.
x ¶ Factionē i. nouā heresis cā inuētionē.
a ¶ Ad q̄s. i. q̄si ad eas.
b ¶ Et turbinibꝰ. s̄. ij. q vij. secuti.
c ¶ Immūdus. iterpositio ē. ⁊ dz sb̄ītelligi q̄si grādia loquunt tō eum q ⁊c.
d ¶ Paululū. cāz reddit q̄re dixit loquūt grādia.
e ¶ Ueeꝛ it il li qui istorū doctrinaz recipiunt.
f ¶ Angelo. i. prelato.
g ¶ Defecisti. finalr. alr̄s ꝯ est quod se quit ꝙ charitatem ⁊c.
h ¶ Sed habeo. idest. corrigendo dicens.
i ¶ Memoꝛ. s̄. di. i. dño sancto.
k ¶ Et prīma. i. similis primis.
l ¶ Uenio ad detrimētū tuū.
m ¶ Candelabrum. idest. ca

tis ⁊ adiuuantis: vt puenire valeamꝰ ad calcē[a] sic i mal' atq̧ pctis semīa nr̄a sūt icētiua[b] et pfectio diaboli. Cū viderit nos sup fundamētū xp̄i edificasse fenū[c] ⁊ ligna stipulā: tunc suppōit icēdiū[d] edificemꝰ aurū ⁊ argētū lapides preciosos ⁊ tētare nō audebit q̄q̄ ⁊ i h̄ nō sit secura[e] ⁊ certa possessio. Sedet qppe leo i isidijs ⁊ i occultis[f] vt iterficiat inocētē. ⁊ vasa figuli pbat fornax: homines āt iustos tētatio tribulatiōis. ⁊ i alio loco scribit. Fili accedēs[g] ad fuitutē dei pparate ad tētationē. ¶ Rursus idē iacobus[h] ait. Estote factores v̄bi: ⁊ non auditores tm̄. Si qs ē auditoꝛ verbi ⁊ ñ factoꝛ: iste similis est viro q cōsiderat vultū[i] natiuitatis sue i speculo. Cōsiderauit illud et recedēs statim oblitꝰ est q̄lis fuit: frustra monuit vt iungerētur opa fidei: si post baptisma peccare nō poterāt. q totā ingt legē seruauerit ⁊ peccauerit i vno. factꝰ est re[k] oium. qs vestrū sine pctō[l] est. cōclusit[m] deus oīa sub delicto: vt oibꝰ misereaꝛ. Petrus quoq̧ nouit ingt deus pios de tētatione[n] eripere. ⁊ de falsis doctoribus. Hi sunt[o] fontes[p] sine aq̄ ⁊ nebule[q] turbinibꝰ exagitate: qbꝰ caligo tenebrarū reseruaꝛ. Supbia[r] enim vanitatis loquentes pelliciunt[s] luxurie eos in desiderijs carnis qui paululū effugerāt[t]: ⁊ ad errores reuersi sunt. nōne tibi videtur pinxisse[u] sermo aplicus nouā impericie factionem[x]. aperiunt eni q̄si fontes scie. q cū aquā non habēt: doctrinaꝝ pmittūt imbrē: velut nubes pphetice ad q̄s[a] pueniat veritas dei: ⁊ turbinibꝰ[b] exagitanꝛ demonū atq̧ viciorū. loquūꝛ grādia ⁊ totus sermo eoꝝ supbia est. Immūdus[c] ē aūt apud dñm ois q exaltat coꝛ suū: vt q paululū[d] refugerāt a pctis ad suū reuertanꝛ errorē ⁊ suadēt i luxuria ciborum carnisq̧ delicijs. Quis. n. nō libenter audiat mādu cemꝰ ⁊ bibamꝰ ⁊ in eternū regnabimꝰ: ⁊ sapiētes ⁊ prudentes prauos vocant[e]: eos vō qui dulces sūt i smōibꝰ plus audiūt. Ioānes apl's. imo i ioāne saluatoꝛ scribēs angelo[f] ecclesie ephesi. Scio inquit opera tua ⁊ laborem ⁊ patientiam tuā ⁊ que sustinuisti pp nomē meū et nō defecisti[g]. s; hēo[h] adūsum te pauca: ꝙ charitatē tuaz pmā reliquisti: memoꝛ[i] esto vnde cecideris ⁊ age pniam: ⁊ pma[k] opera tua fac. Sin aūt venio[l] tibi ⁊ mouebo cādelebruz[m]

Margin: ecc. 3. — Eccl. 27. — Eccl. 2. — Iacob. 1. — Iacob. 2. — Ioh. 3. — Gal. 3. — Ro. 3. — 2. pe. 2. — Esa. 22. — 1. cor. 15. — apoc. 2.

the:ram vel sedem vel dignitatem.
a ¶ Coinquinauerūt. i. q nō peccauerunt.
b ¶ Et ambulaturi. resumit pauci sūt q zc.
c ¶ Cui aūt suspendit ꝯstructio vsq illuc. vtiq. d ¶ Et scio vbi. s. in pctis. e ¶ Qz solent falsi doctores hētici. f ¶ Contra eos. s. falsos doctores. g ¶ Usq ad ioannē quasi post ioānem nō hūt locuz iz mentiunt. qz illud verū est in cerimonialibus. h ¶ Abraaz ecce alia dispēsatio oliz. alia nūc. qua si iz altera di spēsatio nūc et altera olim tamen q̄tuz ad merita hominum bona vel mala et q̄tum ad posse peccare post charitatem. idem fuit olim quod nunc. et ideo exempla vete. recte inducere possum. i ¶ Cui bis prima vice i gabaon. quādo sacrificiuz obtulit et deus obtulit ei donum scientie. vt habetur in li. regū alia vice nō legit reuelatus ei nisi specialiter quādo cōposuit cantica canticorum. xxxvj. distin. §. ecce.

Apoc. 3. Apoc. 2. mat. 11. Luc. 19. Gen. 3. Ro. 4. Gal. 3. act. 3. Ps. 25.

tuuz de loco suo: nisi penitentiā egeris. Sicut ceteras ecclesias: smyrnā pgamū thiatyrā sardis philadelphiā laodiceam ad pniaz ꝓuocat: et nisi reuertāt ad opa pstina minat. et i sardis paucos hre se dic: qui nō coiquinauerūt[a] vestimēta sua et ambulaturi[b] sunt cū eo in alb: qz digni sūt. cui aūt[c] scribit: memēto vn̄ cecideris: et ecce missurus ē ex vobis diabolus i carcerē vt tētemini: et scio vbi[d] habitas vbi sedes est sathane et i mēte habe q̄liter acceperis et audieris et serua et pniam age et reliq̄ vtiq ei dicit: q ceciderit et baptizat[9] fuerit: et stans q̄ndā corruit p delictum. Paulisp de veteri testō exēpla distulerā: qz solēt[e] vbicunq ꝯtra eos[f] faciūt dicere lex et pphe vsq ad ioannē[g] pphetauerūt. Ceterū qs ignorat sub alia dispēsatione dei oēs retro scōs eiusdē fuisse meriti: cui[9] nūc xpiani sūt: Quō āt abraā[h] placuit i ꝯiugio sic nūc vgines placēt i ppetua castitate. Fuiuit ille legi et tpi suo: Fuiamus et nos legi et tpi nro: i quos fines seculoz deuenerūt. Dauid elect[9] fm cor dñi: qz oēs ei[9] fecerat volūtates: et q in q̄dā psalmo dixerat. Judica me dñe qm̄ ego in innocentia mea in

gressus sum: et in do. sperans non infir. Proba me domine et te. m. vre renes me. et cor me. Postea tentatus a diabolo et post pctā penitētes loquit. Mi se. m. de[9]. fm mag. mise. t. magnum peccatū magna vult deleri misericordia. Salomon amabil dño: et cui[i] deus bis fuerat reuelat[9] qz amator[k] mulieꝝ fuerat a dei amore discessit Manassen[l] impijssimuz. regem post captiuitatem babylonie in pstinam dignitatē lib dierum[m] restitutum refert. et iosias virscūs in campo magedon ab egyptio[n] rege[o] cōfodit. iesus q̄q fili[9] iosedech[q] sacerdos magn[9] q̄q i typo precesserit saluatoris: qui nostra peccata portauit et alienigenam sibi ex gentibus copulauit ecclesiam: tamen fm litteram post sacerdotium sordidatus inducitur: et stat diabolus[r] a dextris eius: et candida illi deinceps vestimenta redduntur. Superfluum est de moyse et aaron scribere: qui ad aquam contradictionis offenderunt deum et terram repromissionis non intrauerunt. Cum beat[9] iob angelos[s] quoq et omnē creaturam peccare posse commemoret dicens: qd .n. nunqd hō mūdus

in quo agitur de computatione dierum et annorum regum israel. n ¶ Ab egyptio sci licet pharaone cum enim pharao vellet ire cōtra regem medorum. primo aggressus est regem adremon qui regnabat tunc i cathamis descendit ergo rex iosias iudee in occursum eius prohibens ne trāsitum faceret per iudeam. et misit pharao ad eum dicens. quid mihi et tibi rex iuda. non aduersum te venio ad euphratem pro po misit me deus ad me dos fine me. ne deus qui mecum est i terfi. iat te. ñ acgenit iosias sed cuz re ge adremon componebat a. les suas. vt dimicaret ad uersus pharaonez. et for sitam dñ trāsiret a curru in currum q sequebat euz mor regio oc cisus est a sagittarijs i cāpis magedō o Rege. s. pharaone. p Filius ezechi. lis. q Jose de h. s. dist. 1. 10. r Diabolus. idest vxor sua. s Angelos. quo ad naturam eorum nisi essent confirmati p gratiā. vn̄ plato i thimeo. dij deorū quorum opifex paterq ego natura qdaz dissolubiles. me aūt sic volēte i dissolubiles.

Ps. 50. 3. reg. 3. ibidē. 11 2. par. 35 4. reg. 23 2. par. 35

k ¶ Quia amator. s. xxxij. q. iiij. salomon.
l ¶ Manassen. s. i. q. vij. si quis omnem.
m ¶ Liber dierum scilicet paralipomenon

a Coram deo.i.comparatione dni.h. b Si seruos.i.moysen & aaron.de quibus premisit.h c Questo.xv.viij.q.i.si ergo. d De quibus i.de numero quorum. e Tentatio.i.dum viuit homo temptatur. f Qui mittebatur.i.missurus erat minores angelos si stetissent sicut modo faciunt angeli boni.h.

g Inter duodecim.iuxta illud.omnis lapis preciosus operimentum tuum.i.e.principium.ibi illi non habetur nisi.d.ix.lapidibus.

h A morte dni.i.per mortem dei quam diabolo mundi potestate aderat.vel amorem dei quem amisit.

i Ad inferna.hic dicitur quod morte christi diabolus est religatus in inferno & erit ibi ligatus vsque ad tempus antichristi.& tunc soluetur non a penis sed a vinculis vt exerceat vires suas in malos.

k Sublimitas.i.lucifer.

l In lumbis eius quo ad temptationem virorum in quibus vt dicitur sedes luxurie est in lumbis

m Umbilicum.quo ad temptationem feminarum in quarum vmbilico dicitur esse sedes luxurie.vnde aug.super eundem locum semel colorauit viris inesse lumbis feminis in vmbilico prohibet quod diabolus vtriusque sexui per luxuriam dominatur ad viros loquens conuenienter dixit.virtus eius in lumbis &c.propheta etiam sub specie femine petulantis iudeos increpans ait.Item in die ortus tui non est preciosus vmbilicus tuus. n Obumbrant.propter ipsum. o Arbores.q magni videntur vt sunt hypocrite. p Juxta iuncum.i.hypocritas.q merito designantur per ista cum exterius aliquid videantur.interius sunt vani vel illa.per iuncum enim qui est sine nodo exterius interius autem substantia caret.hypocrite designantur.per calamum exterius splendentem & fragilem.sed interius vacuum designantur seculares mundane glorie dediti & eius splendori.que cito transeunt per caricem crescentem in locis palustribus & manus tangentis vulnerantem curiositas temporalium designatur que in affluentia nutritur & crescit.& animum pungit.

(Job.4) est coram[a] deo[b]: aut ab operibus suis sine macula vixit.si contra seruos[b] suos non credit: & aduersus angelos suos prauum quid reperit quanto[c] magis habitantes in domibus luteis.de quibus[d] enim & nos de eodem luto sumus. Tentatio[e] est vita hominis super terram: de celo etiam cecidit lucifer: qui mittebatur[f] ad vniuersas nationes: & ille qui in paradiso deliciarum iter duodecim[g] (Ezec.28) nutritus est lapides: vulneratus[h] est a morte dni[h]: & ad inferna[i] descendit. vnde & saluator in euangelio: (Luce.10) videbam inquit sathanam quasi fulgur de celo cadentem si altissima illa sublimitas[k] cecidit: quis cadere non possit: si in celo ruina: quanto magis in terra: & tamen cum ceciderit lucifer imo post casum coluber antiquus: (Job.40) virtus eius in lumbis[l] eius: & potestas eius super vmbilicum[m] ventris eius obumbrant[n] in eo arbores[o] magne: & dormit iuxta iuncum[p] & calamum & caricem: ipse est rex omnium que in aquis[q] sunt vbi.s.voluptas & luxuria & propago & irrigatio nuptiarum[r] & infra. Transiuimus ad secundam partitionem in qua negat eos qui tota fide baptisma consecuti sunt.deinde posse peccare: & docuimus quod ex precepto[s] dei omnis creatura sub vicio sit: non quod vniuersi peccauerint sed quod peccare possint & similis ruina stantium[t] metus sit[v]. Euidenter[x] itaque ex premissis apparet nonnullos charitatem habere: quam postea criminaliter delinquendo amittunt: quod si quis contendat non de virtute sed de virtutis ope debere intelligi.deliberet quid respondeat de innocentia adc. de iusticia moysi dauid & ceterorum: qui plena fide ad baptisma accedentes: sed postea prolapsuri sunt: tamen celestia dona degustant: & spiritussancti fiunt participes: vt non solum ante humanos: verumetiam ante dei oculos ex aqua tamen & spiritusancto inueniantur renati: qui si charitatem dei non haberent: ante dei oculos aqua tamen regenerarentur non spiritusancto. opera enim seu sacramentorum participatio nisi ex charitate procedant: apud deum nec iusticiam nec innocentiam prestant. Si enim inquit apostolus: (i.Cor.13) humero omnem fidem ita vt montes transferam: & si distribuero omnes facultates meas in cibos pauperum & si tradidero corpus meum ita vt ardeam: charitatem autem non habeam: nihil

q Que in aquis sunt.i.in fluxu rerum labentium.

r Nuptiarum.i.saturande cum libidinis & carnis.secus si cum propria.xxxij.q.iiij.vir cum propria.

s Ex precepto.i.secundum preceptum.i.auctoritatem diuine scripture alij corrigunt hoc & dicunt excepto deo.

t Stantium.i.stantes timeant ne.s.simili cadant ruina.

u Sit.i.debeat esse. x Euidenter.ex pluribus allegatis concludit gratianus charitatem semel habitam amitti posse.quod non solum de operibus charitatis sed de ipsa charitate verum ostendit et adijciens hoc non solum circa predestinatos.sed etiam circa prescitos

posse cōrigere. ad qđ auctoritatē inducit vsq; ad illum locū. item illud euangelij. vbi in cōtrariū auctoritates inducit duas. videlicȝ q; reprobi nō habēt charitatē ſȝ eas de hypocritis itelligēdas eē ꝓbat auc. e gregorij.

a Prodest ad regnū celoꝝ obtinēdū vt di. iij. §. penul. c. si quis autem.

Apostolus. mox in epl'a ad romanos. vbi dicit̄ scim⁹ autem q; diligētibus deū oia cooperantur in bōis his q ſ̄ȝ propositū vocati sunt sancti. ſ̄. c. talib⁹

roma. 8.

b Apostolus. addidit. idest. postq̄ dixerat scim⁹ q. d. deū ⁊c̄.

c Accepi. pseuerantiaȝ in charitate ⁊ in oibus bōis opibus.

Gal. 5.

d Propter secreti. idest. ꝓpter secretā hāc disposi tionē dei que vtilis est. al's enim est hic vtilitatem.

e Similia dicit in eodē idem aug.

f In euāgelio supple sūt i augustino ista exempla.

g Item il lud euāgelij. nō qui incipit. quia hec auctas euāgelij ⁊ sequens gre. vident i

mat. 10.

mihi ꝓdest [a]. Sed q: de ꝓdestinatis ad vitā a nōnullis ꝯcedit q; charitatem amittāt ⁊ amissam recuperēt: de reprobis ēt dicendū ē: an ipsi charitatē habeāt: qua amissa postea dānent. De his ita scribit aug. i li. ð correctōe ⁊ grā.

Apostolus[b] sciēs nōnullos diligere deuȝ: ⁊ i eo mō vsq; i finē nō perseuerare mox addidit: his qui ſm ꝓpositū vocati sūt sc̄ti ⁊c̄. In eodē. Anadhuc iste nolēs corrigi poterit dicere. qd ego feci q; non accepi[c] quē ꝯstat accepisse ⁊ sua culpa qđ accepat amisisse: possum inqt possum oino qn̄ me arguis dicere. q; ex bona vita in malā mea voluntate relapsus sum. adhuc qd ego feci qđ nō accepi: accepi eni fidē q̄ p dilectionē operatur. sed in illa vsq; in finem pseuerantiam nō accepi. In eodē. In bono illos volebam procul dubio manere: erāt vtiq; in bono: sed in eo non permanserunt. In eodem.

Propter[d] hui⁹ vtilitatē secreti credendū ē q̄sdam de filijs perditionis non accepto dono pseuerādi vsq; in finem in fide que per dilectioneȝ opat̄ icipe viuere ⁊ postea cadere ⁊c̄ multa [s]imilia[e] de reprobis i euāgelio[f] ēt: q pseuerauit vsq; i finē ⁊c̄. In eodē. Iterum hō iste icipit ⁊c̄. Itē in eodem.

Mirandū ē q̄re de⁹ q̄busdā filijs pditiōis det fidē opantē p dilectionē nec det i ea pseuerātiā. Itē illud euāgelijs. Nō qui incipit: sed pseuerauerit vsq; in finem: hic saluus erit. Itē grego.

Multi[h] bn̄ incipiūt: q in malo vitā[i] finiunt. Ideo aūt bn̄ icipit: q nū q̄ ex charitate aliqd opatur. q; si ex charitate aliqn̄ aliquid agit ⁊ charitatem aliqn̄ in ipso necesse ē eē. Illud autē[j] grego. q seduci qn̄q; nō reuersuri possunt ⁊c. nō de oibus gn̄aliter reprobis sed de hypocritis spāliter itelligēdū ē. qđ ex v̄bis eiusdem euidenter datur intelligi. Cū eni q̄stionē ꝓponeret: cur misericors de⁹ ista fieri permittat: vt leuiathan[k] seu nunc per suggestiones callidas: siue per damnatuȝ illū quē replet[l] hominem vel solis sibi radios. i. doctos q̄sq; sapiētesq; subijciat: vl' aurū[m] hoc ē viros scitatis claritate fulgentes quasi lutum sibi vicijs coingnādo substernat mox i eiusdē questiōis solutiōe supponit dicens.

Arius[n] ad hoc rn̄de m⁹: q: auruȝ qđ prauis ei⁹ suasionib⁹ q̄si lutuȝ sterni potuit: aurū añ dei oc'los nūq̄ fuit. q. n. seduci qn̄q; n̄ reūsuri pn̄t: q̄si habitā scitatē añ oc'los ho

Multi his dici pt cepisti meli⁹ q̄ desinis h vltima pinis ceđnt. dissimiles hic vir ⁊ ille puer. i Illu. i autem. qui seduci. hec est rota precurrens gratiam. vult enim determinare capitulum gregorij qđ statim sequitur. j. e. citius. ad h̄.

k Ut leuiathan. q. d. siue per ꝓprias suggestiones siue per malū hominem ⁊ damnatuȝ quē diabolus repleuit mali cia p suggestionis ministrum.

mat. 10

l Replet. tristicia.

m Auruȝ pro sapientia ponitur aur̄ j. e. di. princi piū. ⁊ ita aliter q̄ hic sumitur.

II

Arius. Casus. Exponit gre. i canone isto illa v̄ba iob sup illo. erūt radij solis ⁊ sternet sibi aurum quasi lutum. Primo ergo dicit. q; per aurum designatur hypocrite. qui quasi deaurati sunt cum in superficie videantur habere v̄tutes. nec habeant. secundo dicit q huiusmodi hypocrisis detegitur in hac vita quando q; ante fines quandoq; in

nuere q; reprobi futuri charitatē nō habeāt eas ponit gr̄anus ⁊ postea soluit.

fine quandoq; nunq̄. ⁊ cū detegitur. tūc aurum quasi lutum sternitur. Ultimo dicit quā

vtilitatē cōse quāt p̄ destis et fine hmōi hypocrite: fa/ ciāt bona siue publice ca/ dāt in pctm̄, nā p bonam opationē iui tant p̄seuatu ros ad bonū opādū. p casū reddunt bo/ nos cautiores

a ℂ Amitte re. hec de hy/ pocritis itelli gēda sūt. q vi dent daurati et fulgidi hre virtutes i sup ficie cū nec sit nec hn̄t. et q caret vna ca/ ret oib⁹. di. v. c. si. de pe. di. v. cōsideret.

b ℂ Innote scit. i. sit⁹ vsa

c ℂ Appetit ab alijs.

d ℂ Uirt⁹ pu tatiua.

e ℂ Etiā an̄ hoies. i. i ɔspe ctu hoium.

f ℂ. Curauit s. e. di. ℣. itez. ℣. pe. ℈ aug.

g ℂ Per ali quod. i. ɋtuz ad aliqd. i. ad bona opera.

h ℂ Opeꝑe ciū. i. vtile cre dim⁹ si apta/ mus quō de istis disponit ad vtilitatem alior. et hoc ē sepe eni et c̄.

i ℂ Ordinis i. itellect⁹ tro pologicus.

k ℂ Angu/ stā. arta enim ē via que du/ cit ad vitam.

minū videnł amittere[a]: ſʒ eā an̄ dei oculos nunꝙ ha buerūt. ℂ Sepe hō nāꝙ mult occulte pctis iuoluit: et in vna aliq̄ v̄tute magn⁹ videt: q̄ ipsa q̄ʒ v̄t⁹ iuane/ scēs ɗficit: qr dū inotescit[b] hoib⁹ ꝓculdubio laudat: eiusꝙ fauor ihiāter appe/ tit[c]. vn̄ fit vt et ipsa v̄t⁹[d] an̄ dei oclos v̄t⁹ nō sit: dū ab/ scōdit qd̄ displicet: et ꝓdit qd̄ placet. que itaꝙ merita apud deū eē p̄nt: qn̄ mala occulta sunt et bona publi/ ca. plerūꝙ enim sicut dixi/ mus latet superbia et casti tas innotescit: atꝙ iō diu oñsa circa finez vite ꝑdit: qr coopta supbia vsꝙ in fi nē icorrecta retinet. ali⁹ ele/ mosynis vacat: ꝓpa distri buit: ſʒ tn̄ mult iniusticijs defuit. vel forte linguā i de tractiōib⁹ exercet. et fit ple rūꝙ vt is q mificors fue/ rit iuxta vite sue terminuz rapacitat et crudelitat sti/ mulus inardescat: qd̄ val de iusto iudicio agit: vt ꝑ/ dat etiā an̄ hoies[e]: vn̄ hoi bus placuit: qr hoc vn̄ deo displicuit: corrigē nunquā curauit[f]: ali⁹ patientie stu det: ſʒ inuidē alijs et ſuare maliciā in cordenō cauet fit qn̄ꝙ ipatiēs: qr diu la/ tuit dolēs. ℂ Ḿi itaꝙ et ꝑ aliqd̄ aur[g] sūt et ꝑ aliqd̄ lutū sūt: atꝙ ɮ aur q̄si lu tuʒ sternit: qn̄ occult pctis exigētib⁹ etiā v̄t⁹ q̄ publi/ ce claruerat dissipat. ſʒ ope ꝑciū[h] credim⁹: si i hīs v̄tu tē supni ordinis[i] subtili⁹ ꝑ pēdam⁹: sepe. n. ops deus occulta eor mala diu tole rat: et opa eor bona electo rū suor vsib⁹ ꝓfutura dis/ pēsat. Nā nōnulli mūduz nequāꝙ fundit⁹ desēreo: nō ꝑseūaturi angustū[k] iter

arripuit: ſʒ ad q̄rēdā āgu/ stā[k] viā exēplo[l] suo eos q ꝑ seueraturi sūt accedūt. vn̄ plerūꝙ ɔtingit: vt ipm ɮ qd̄ bn̄ videnł viuē: nō sibi sed poti⁹ solis elect viuāt: dum exēplis suis ad bene viuēdi studia ꝑseūaturos: alios nō ꝑseueraturi ꝓuo cant. Sepe enim quosdaʒ videm⁹ ad viā ingredi: ad locū propositū festinare: quos alij qr eūtes cōspici/ unt sequunł: eūdēꝙ ꝑiter locū petunt. sed fit plerūꝙ vt irruēte aliquo iplicatio/ nis articulo[m] post se rede/ ant qui preibāt: et hi ad lo/ cū ꝑueniant q sequebanł. ita nimirū sunt illi qui nō perseuerāt: et viā scitanis ar ripiūt. ℂ Jdcirco eniʒ v̄ tutis iter non ꝑseueraturi inchoāt vt eis q ꝑuenturi sunt viā qua gradiunł ostē dāt: quor etiā casus vtili/ tate non modica electoruʒ ꝓuectib⁹ seruit: qr ipsor la psum[n] dū ɔspiciūt de suo statu ɔtremiscunt. et ruina que illos dānat istos humi liat: addiscūt enim in sup ni adiutorij ꝓtectione cōfi dere: dū plerosꝙ ɔspiciūt de suis v̄tutibus cecidisse: qn̄ ergo vident bn̄ agere reprobi: q̄si planū iter ele/ ctis sequētibus demōstrāt qn̄ v̄o in lapsuz neqtie cor ruūt: electis post se ꝑgenti bus quasi cauēdam super bie foueā ostēdunt. Q ɗ v̄o[o] reprobi negantur[p] co medere panez qui de celo descendit: vel bibere aquā viuam: non sic accipien/ dum est: vt a charitate pe nitus credātur alieni: sed vt in charitate radicem. fi gere non intelligantur. Aliud est enim bibere vel manducare atꝙ aliud de

vnde ℣gil⁹. Facilis descē/ sus auerni. ſʒ reuocare gra dum supasꝙ euadē ad au ras. Hoc op⁹ h labor ē. pa/ uci q̄s equ⁹ a mauit. Jupi/ ter aut ardēs euexitad ethe ra virtus.

l ℂ Exēplo. hi sunt q ad sempiternam vitaʒ primos mēdacio suo opitulāte de/ ducūt. vt. xxij q. ij. p̄muʒ. ex hoc ꝗ collige ex quo sentu illd̄ accipiat.

m ℂ Articlo i. ipedimēto.

n ℂ Lapsuz Felix quē fa/ ciūt aliena pi cula cautum. ℈. xxvij. q. i. c. i. j. de cōse. di. i. hi duo. et di cit seneca. rui na ꝑcedētiuʒ solet esse do/ ctrina sequē/ tiū. ad hoc. ℈. e. si enim. i fi.

o ℂ Q ɗ ve/ ro. soluit gra tianus aucto ritatem indu ctam. ℈ e. dis. ℣. cum ergo. e charitas. ad hoc ꝙ chari/ tas amitti nō possit. et hac occasiōe dia/ boluʒ in cha ritate creatuʒ esse ostēdit. et de luciferi e x cellētia mul/ ta sublun/ git. p ℂ Ne gatur. supra.

Joh. 6.

e,§.cum ergo.& ego sum.&.c.charitas.
a ¶ Unũ in euãgelio matthei. b ¶ Bonũ.i. doctrinã euãgelicã. c ¶ Ad pniam p baptismũ,hoc est expositũ.ŝ.e.si.n. d ¶ In sitate. ŝ.xvi.q.ij.visis.§. d ¶ In veritate.j.in charitate. & hoc dicit allegando,
e ¶ Differẽtia.q alij sũt boni & alij sunt mali.
f ¶ Penam eternã.q nũq̃ fac.ar.ŝ.xj.q.ij.illud plãe.
g ¶ Qd creando.ñ.n.dz punire.qd ip se approbauit vt.xxi ij.q.iiij nabuchodonosor.ff.ad.l.iul.de adult. si vxor.i fine.
h ¶ Ex traduce.q: angeli ñ fuerũt ex traduce.i. ex piacenti mã. sicut nec aia. ŝ. xxxij.q.ij. moyses.
i ¶ Suo vicio.sz vñ fuit pmus motus angeli ad malũ.dic q ex libero arbitrio non fuit malum.vnde ergo puenit maluz. dicas q i libero arbitrio fuit q̃dam libertas & ex illa libertate cecidit in malũ. hec ẽ difficillima questio
k ¶ Simil. cum angelus stati fuit post creationez capax rationis sed homo ñ donec sit adultus. l ¶ Moysen,in genesi.circa principium. m ¶ Dic

math.17 | heb.6.

gustare. vnde in euãgelio[a] de xpo legit: & cũ gustasset noluit bibere. bibit ergo aquã viuã & mãducat panẽ q de celo descẽdit: q i charitate radicez figit.degustat q ea aliq̃ten[9] cõicat aqua postea deliq̃ndo recedit.de qb[9] apl's dicit. Impossibile est eos q semel illeginimati sũt: & gustauerũt donũ[b] celeste: et post hec oia plapsi sũt rursus renouari ad penitẽtiã[c] hinc etiã diabolus in veritate[d] stetisse nõ i ea creat[9] esse negat. fuit enim in veritate cõditus: sed duz de se superbiendo presũpsit: alienus ab ea factus est: i veritate autem quomodo esse creatus probet si sine dilectione sui conditoris creatus esse probat: aut q̊ modo bon[9] a deo cõditus asserit: si nihil diuine dilectionis in sui creatiõe accepit: quõ autẽ superbie motus sine vicio extitit: si cõditorẽ suũ nullatenus dilexit: aut quõ par siue excellẽtior ceteris creat[9] dr: si nõnullis eoz in amore dei 2ditis hic ab eius dilectione vacuus fact[9] est. Unũ autez hec differentia[e] inter bonos & malos angelos pcessit. si ex creãte iniustus videt de[9]. q añ pctm̃ infert penã[f]: vel q h puniit qd creãdo[g] infudit. si autem non ex creãte cum non ex traduce[h]: restat vt ex ppiie libertatis arbitrio viciũ supbie i angelicã nãm pcesserit. bona q̃ 2dita ẽ que suo vicio[i] a bono i malũ cõmutata ẽ: sz quõ bona eẽ potuit: si dilectõe penit[9] caruit. neq3. n. angelus nobis silis[k] factus ẽ: q̊s vsq3 ad certum tps etat] ifirmitas grauat vt neq3 virt[9] neq3 viciũ vllũ locũ in nobis obtineat. Accepit ḡ dilectionẽ i sui creatiõe sicut & ceteri: de qb[9] dr: ãgelice ṽtutes q̃ i dei amore pstiterũt: nõ ait q̃ diligere ceperũt: sz que i ei[9] amore pstiterũt. q̃ ex creatiõe diligẽ ceperãt. vt pncipiũ diue dilectiõis oi b[9] credat eẽ cõe: pseuerãtia ṽo eoz tm̃mõ itelligat q i retributiõe hoc accipe meruert vt 2firmati vlteri[9] cadẽ nõ possent: & hoc de se certissime scirẽt. vñ bñ apud moysen[l] pus celũ deiñ firmamẽtũ fcm̃ eẽ dr q: nimirũ angelica nã p[ri]us eq̃liter subtil' in supiorib[9] ẽ 2dita: postea i psistẽtib[9] i amore sui 2ditor] mirabiliter est 2firmata. Hic ẽt gregori[9] i moralib[9] multa de pfectiõe ãgelice creatiõis replicãs charitate negat repletũ. nõ ea penit[9] vacuũ[m] asserit: q̃si penit[9] caruisset nunq̃ ea que de eius excellentia dicunt: cõuenienter de eo itelligi possent.

Principiũ[n] eni ingt beat[9] gregorius viarum[o] dei beemoth[p] dicit:

vacuum.ŝ.xvj.q.ij.visis contra vbi dicit q charitatem nequiuit habere i celo. sed forte dicit nõ habuisse.q: nõ perseuerauit. q: non dicit factũ nisi duret factũ.vt.ŝ.e.di.i.cogitatio.&.l.diuortiũ.sz forte nunq̃ hũit charitatẽ vt dr. i 2tio. vñ magr h dicit allegando.& fm hoc oia 2tia itelligunt ñ d charitate quã nõ hũit.sed quã habitur[9] eẽt si stetisset.
n Principiũ. Latius intendit greg.in h.c. multũ commendare luciferũ oñdendo ei[9] pfectionẽ & excellẽtiam quã in charitate habuit & in aliis donis gratuitis vel naturalibus añ lapsuz & hoc facit. Inducit aũt aucto ritates iob & ezechielis.
n ¶ Princi/pium.i.precipuũ opus inter pnia opera dei.vel primus & dignior inter alios angelos. quorum ministerio paratur. & patet via ad deum
o ¶ Uiarus idest operuz. sicut.n.in via 2tinetur vestigiũ itinerantis.sic in qua libet creatura ẽ via q̃ gra ducit ad itelligẽdã potẽtiã dei. p ¶ Beemoth. i.diabolus beemoth interptat aial imũdum quia

Bchi.io. | Iob.40

diabolus pter supbiam a celesti btitudine tanq̃ imũdũ aial alienus fact⁹ est. a ℂ Pri- mũ.i.pcipuũ.nõ enĩ pri⁹ creauit hũc q̃ alios vnde in salomone cõtra ibi q viuit in eternum creauit oia simul. b ℂ Quid. pba greg. exponētis pdictam auctoritatem ezechielis.

signaculum. h ℂ Ut quo.idest quãtum. sub tilior est natura.idest diuine nature capacior ratione z intellectu. i ℂ Eo.i.intantum. k ℂ Similitudo dei.idest gratia z dilectio que erat deo similis in illum.

c ℂ Habuit. d ℂ Venia. cũ enim plus potãtis z pulchritudinis ei cõmissũ fuerit. tõ magis diligi debuit iure bat.ar.ã.ij.q. v.quesito. z.j. distinc.iij. §. quod autem z.c. septies. ideoq̃ tanto magis obsequi tenebat. z plus puniri debuit.cũ non fuerit obsecutus ar.C.de cõdu. z procurato. conductores. in fine.libro xj. z grauiora facit delicta zc. vt.xi. q.iij. pcipue.xl.di. hõ xpianus.i.e. dist.v.cõsideret.ã.e.dist.i. §.ex his itaq̃ ã.xxiij. q.iiij. q peccat. e ℂ Tu signaculũ. dicitur signaculum, ppter virtutes expssas quas recepit a domino. f ℂ Plenus i.plenã sciẽtiã hñs z pfectionem decoris z charitatis. g ℂ Primo verbo. hoc.s.

qr nimirũ cũ cũcta creãs ageret: hũc primũ⁸ cõdidit quẽ reliqs angelis eminẽtiorẽ fecit.hui⁹ pmat⁹ emiñẽtiã cõspicit ppheta cũ dicit. Cedri nõ fuerũt altiores illo in padiso dei. abietes nõ adeq̃uerũt sũmitatẽ ei⁹: platani nõ fuerunt eq̃les frõdib⁹ ei⁹.oẽ lignũ pciosum padisi dei nõ est assimilatũ ei z pulchritudini ei⁹: qm̃ speciosũ fecit eũ in multis cõdẽsis frõdib⁹ qd h nãq̃ accipi in cedris z abietib⁹ z platanis põt: nisi illa vtutũ celestiũ pcere celsitudinis agmina in eterne leticie viriditate plantata.q̃ q̃uis celsa cõdita sit huic tñ nõ plata sunt nec equata: q speciosus fact⁹ est in multis cõdẽsisq̃ frõdib⁹ dicit: qr platũ ceteris legiõib⁹ tãta illũ specie pulchriorẽ reddidit: quãta ei supposita angeloz multitudo decorauit. Ista arbori padiso dei tot q̃si cõdẽsas frondes habuit c. qr sub se positas supnoz spirituũ legiões attendit. q zidcirco peccãs sine venia d dãnatus est: qr magn⁹ sine cõparatiõe fuerat creat⁹.hic ei rursũ p eũdẽ pphetã dicit. Tu e signaculum similitudinis plen⁹ f sapia z pfectus decore in delicijs padisi dei fuisti.multa enim de eius magnitudine locuturus.pmo g vbo cũcta cõplexus ẽ.qd nãq̃ boni nõ habuit q signaculũ dei similitudinis fuit.de sigillo q ppe anuli talis silitudo imaginaliter exprimit: q̃lis in

sigillo eodẽ essentialr habet: z lz hõ ad silitudinem dei creatus sit: angelo tñ quasi aliqd mai⁹ tribuẽs nõ eũ ad similitudinẽ dei cõditũ: sed ipsum signaculũ similitudinis dei dicit: vt quo h subtilior ẽ natura: eo i in illũ plenius similitudo k dñi credatur expressa. Hinc est q primat⁹ ei⁹ potẽtiã adhuc insinuãs idez ppheta l subiungit. Ois lapis m pciosus n opimẽtũ o tuum: sardi⁹ p: topacius: iaspis: chrysolit⁹: onix: berillus: carbunculus: smaragdus z saphir⁹. ℂ Nouem dixit genera lapidũ qr nimirũ ordines angelorum sunt nouẽ.nam cum per sacra eloqa angeli archangeli throni z dñationes virtutes principat⁹ z ptãtes cherubin z Seraphin apta narratione memorantur: supnoz ciuiũ quante sint distinctiones q ostẽditur: qbus tamẽ bec moth iste optus fuisse describitur: qr eos quasi veste ad ornamẽtũ suum habuit: quoz dũ claritatem trãscẽderet: ex eoz cõparatiõe clarior fuit: de cui⁹ descriptiõe adhuc subiungit Aurũ opus decoris tui: z foramia tua in die qua cõdit⁹ es pparata sũt. aurum op⁹ extitit decoris ei⁹ qr sapiẽtie claritate cãduit: quã bñ creat⁹ accepit. foramia r vo idcirco in lapidib⁹ hñt. vt vinculati auro r in ornamẽti cõpositione iungãtur z nequaq̃ a se dissideant: quos interfusum aurũ re-

l ℂ Prophe ta scilicet, ezechiel. m ℂ Lapis idest omnis alius angelus. n ℂ Preciosus.i.pulcher decore virtutum fuit. o ℂ Operimentũ eius idest inferior Ezec.28 eo.sicut vestimentum est inferius z indignius se induente.vel ornabat eum sicut vestimentum ornat alíquem. p ℂ Sardius.hos etiã lapides enumerat lex. ff. de publ. z vectiga.l. interdum.§.species.qliter autem hi lapides veniãt in contributionem.dicit lex ad legẽ rhodiam.l. ij. §. cum in eodẽ. q ℂ Distinctiones.ã.di- Ezec.28 stin.lxxxix.ad hec. r ℂ Auro.vnde dicit lex q si auro gemma iungatur non cedit auro. sed econuerso aurum cedit gemme ff.de auro z arg.le.si non sunt.§. perue

niemus. a Supbie.nō p canonem istum ius incepisse a ruina angelorū.bonū enim & equū fuit.vt pp supbiā lucifer puniretur.
b Vicio.i.p viciū supbie nō sunt repleta.
c Charitatis ar.q diabolus charitatē nō hūit.vt.xvj.q.ij.visis.sed cū eēt rōnis capax inocētie pinceps sine charitate esse nō potuit.ar.s.e.dis.§.itē sine charitate q ergo charitate replet' negatur cōparatione stātiū & cōfirmatorū dicit vel ad pfectionē refert.
d Lapides i.ordines angelorum.
e Qd illic i.ppha.s.ezechiele.h i.iob
f Voce.i.voce domini loquentis sibi iob.
g Insinu at.iob vel propheta.
h Charitas autem.solūit auctoritatem apostoli allegatam.s. in pn.di.duobus modis.q primo charitas que deseritur.
i Ficta.i.fragilis & nō vera respectu pmanētis.vel nō vera respectu charitatis diuine.ad qd silīa qdā inducit.in fi.concludit verā charitatē deseri nō posse.
k Posse aūt exquo eni resistere vicijs est verū posse ergo nō resistere ē nō posse sz nō resistere est peccare.& ita posse peccare ē nō posse resistere & ita ē argu.a cōtrijs. arg.xxj.q.iiij sicut factus est.& q.v.sicut enim.
l Et astra.idest angelus.
m Etiam ecclesiastes.in salomone.

pletis foramib' ligat.hui' ergo lapides i die cōditionis sue foramina pparata sunt:quia videlicet capax charitatis est conditus: quasi repleri voluisset: angelus stantibus tanquā positis in regis ornamento lapidibus potuisset inherere. Si.n.charitatis auro sese penetrabilē pbuisset sanctis angelis sociat' in ornamento vt diximus regio lapis fixus maneret. Habuit ergo lapis iste foramia: sed supbie[a] vicio[b] charitatis[c] auro non sunt repleta.nāq idcirco ligātur auro nō cadāt.idcirco iste cecidit q etiā perforatus manu artificis amoris viculis ligari cōtempsit. Nūc autē ceteri lapides[d] q huic silr fuerāt pforati penetrantes se inuicē charitate ligati sunt:atq hoc in munere isto cadēte meruerūt:vt nequaq iam de ornamēto regio cadendo soluant huius pncipat' celsitudinē adhuc idē pphe ta intuens adiungit. Tu cherub extentus & ptegēs in mōte sancto dei & i medio lapidum ignitorum pfectus ambulasti. Cherub quippe plenitudo scientie

interpretat.& idcirco iste cherub dicitur. quia transcendisse cunctos scientia non dubitatur:qui in medio ignitorum lapidum perfectus ambulauit:quia inter angelorum corda charitatis igne succensa clarus gloria conditionis extitit:quē bñ extentū ac ptegētem dicit.oē enim qd extētū ptegimus obūbram':q cōparatione claritatis sue obumbrasse ceterorum claritatem credit ipse fuisse extentus & ptegēs reptur.reliquos eni qsi obūbrando operuit qui eo magnitudinem excellentia maiore transcēdit. Qd ergo illic[e] spectosus i multis frōdib' qd illic signaculū silitudinis:qd illic cherub:qd illic ptegēs dicit. Hoc hic[f] dñica beemoth iste viarū dei pncipiū vocat.de quo idcirco tā mira i qbus fuit & que amisit isinu at[g]: vt homini oñdat:qd ipse si superbiat de elatiōis sue culpa passurus sit: si feriendo illi parcere noluit quem creando in gloria tāte claritatis eleuauit. cōsideret ergo hō elatus qd in terra mereat: si angelis plat' in celo psternit. Charitas[h] autem que in aduersitate deseritur ficta.i.[i] fictilis & fragilis eē phibet:sic fides ex q charitas pcedit ficta.i. fragilis apud aplm eē negat.silr charitas q i aduersitate deseri pōt:dicit vera nunq fuisse.sicut eni hieronymus cōtra iouinianū scribit. Ois creatura sub vicio est:nō q omnis peccauerit:sed quia nulla est q peccare non possit. posse autē[k] peccare: vt aug.ait:non est aliquid posse imo aliquid non posse. vnde ille solus vocatur omnipotens qui hoc non pōt:q omnia potest que posse est aliquid posse.sicut ergo eius comparatione qui mutabilitatē nescit ois creatura viciosa dicit:quia mutabilitatis est capax:iuxta illud:non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuēs: & astra[l] non sunt munda in cōspectu ei': sic comparatione eius creature que mutationem non recipit:omnis creatura q permutatur non vera:sed vana eē pbatur.vñ omnis hō mēdax esse dicit:& vanitati similis factus hinc etiam[m] ecclesiastes:cūcta que sub sole sunt.i.que temporum vicissitudinem recipiunt non tantū modo vanitas que omni creature ratione imutabilitatis inest: sed etiam vanitas vanitatum varietate permutationis

Marginal notes: ezech.28; ezech.28; Job.40; psal.

quam recipiũt esse dicunt Sic ergo cõparatione di/uine charitatis nulla virt⁹ esse vera ꝓbatur: aut cõparatione eius que nõ dese/rit. illa que amittit vera eẽ negat. sicut aũt oĩs creatu/ra suo modo bona ⁊ vera eẽ dicit: sic ⁊ charitas que deserit suo mõ bona ⁊ v͛a eẽ mõstrat. aliogn a nullo desereret: si nullo modo in eo esset. Quod enim nullo modo vere ẽ: nullo modo deseri põt: quod si aliquo modo vere deserit: ⁊ aliq̊ modo id vere esse oportet.

Distinctio iij.

Hec de charitate[a] breuiter scripsim⁹ ꝓpter eos qui pe/nitẽtiam negant reiterari posse: asserẽtes ꝙ sicut charitas semel habita nunq̃ amittitur: ita penitẽtia se/mel vere celebrata nulla sse quẽti culpa maculat. si v͛o criminalis culpa illa aliqñ sequit vera penitẽtia[b] nõ fuit: nec veniaȝ vnq̃ a do mino impetrauit. quod ex ex diffinitione ipsius penitentie ⁊ multoꝝ auctoritatibus ꝓbare cõtendunt. vt enim ambro. ait in quodã sermone quadragesime.

Penitentia est[c] ⁊ preterita mala plãgere: ⁊ plãgenda iterũ non cõmittere[d]. Idem in libro de vnica penitentia.

Reperiunt[e] qui sepius agẽdam pniaȝ putãt qui luxuriant[f] in christo. Nã si vere in xp̄o penitẽtiam agerẽt iterãdã po/stea non putarẽt[g]: q͛ sicut vnũ baptisma ita[h] et[i] vni/ca[k] penitẽtia. verum prete/riti semper nos debet[l] pe/nitere peccati: sed hoc de lictorum[m] leuiorum: at ego[n] facilius[o] inueni: q̄ recte seruauerit inocẽtiã q̃

Distinctio. iij.

Hec de charitate. cõtinuat se ipm gra/nus. in. ij. enim di. hãc qõnẽ quã hic tractat p̃libauit. sed hui⁹ gr̃a aliã p̃misit. an. s. charitas semel habita amitti possit quã in p̃cedẽti di. tra/ctauit. nũc ãt ad ꝓpositum suuȝ reuertit. ⁊ dicit in hoc que ⁊c̃. hic incipit. iij. di. in q̃ ea qõ tra/ctat. in pnia sit iterãda an non. ⁊ ꝙ sit iterãda mul/tis auctib⁹ ⁊ exẽplis pbat. dicimus ꝙ ꝙ iterãda est. i. iteꝝ puniẽd⁹ ẽ si d̃nuo peccet. j. e. septi/es. vbi aũt di/citur ꝙ pnia nõ est iteran/da. dicim⁹ ꝙ d; solẽni est intelligẽdũ. q̃ tuȝ sit sacr̃m nõ debet ite/rari. ar. j. q. j. ꝙ gdã h; cõ/suetudinẽ ma/xime quarũ/dã ecclesiarũ. ⁊ hoc sup eodẽ crimine. sup diuersis aũt cre/dit. B. solẽnẽ iterare posse. ar. j. e. di. quãuis. hãc qõnẽ sic tractat gra. Primo ponit opi. il/loꝝ q̄ dicũt ꝙ pnia nõ est iterãda. q͛ eã nõ se/quit mortale pctm̃. si enim eã seqtur mortale pctm̃. illa pnia vera non fuit. nec veniã obti/nuit. ⁊ ad hoc multas auct͛ates inducit vsq̃ ad. §. sed p̃ba. ⁊ incipit ibi soluẽ p̃dictas au/ctoritates. postea ab illo. §. qd aũtẽ. ꝓbat au/ctoritatib⁹ ⁊ exẽplis. ꝙ pnia sepe iterat post inserit que sit vera ⁊ que sit falsa pnia. q̃ occa/siõe subiũgit. an pnia sit dãda an neganda ei q̄ vult agere pniam de vno pctõ ⁊ remanere in alijs. b Vera pnia. hoc falsuȝ ẽ. q͛ si ex charitate penituit vera fuit. ⁊ saluaret si tunc decederet. dũ sic penitebat. Auct͛ates aũt que in ↄtrario inducunt nõ ad diuersa tp̄a s; ad idẽ sunt referẽda. vt. j. e. §. s; p̃ba. vt. s. eo tp̄e q̄ penitet hẽat ꝓpositũ nõ cõmittẽdi decetero.

Penitẽtia est. i. gr̃a que vere penitẽti insu/sa est. facit eũ preterita plãgere ⁊ eũ nu/nisi vt caueat ne cõmittat q̃ fleuit. qd hic tra/dit posti⁹ est effect⁹ pnie q̃ diffinitio. d Nõ cõmittere. i. nõ cõmittẽdi ꝓpositũ habere.

Reperiunt. pniam solẽnẽ. vel qd hic in/telligas de pnia exteriori. i. satisfactiõe. nã gdã putãt sufficẽ ad deletionẽ peccati. s. quotiens peccãt pniam sibi iniũctam siue satisfacti/onẽ agãt. l; i volũtate pec/cãdi ꝑsistat. j. e. sane cauen/duȝ. ⁊ hoc in/nuit illud ibi iterãdam. f Qui lu/xuriant. i. for/nicant spũa/liter sepando se a christo. g Postea nõ putarẽt. i. nõ p̃sumerẽt illud agẽ. vñ oporteret eos deinceps pe/nitere. ⁊ s̃m hũc intellectũ sic intelligen/dum est illud qd sequit. si/cut vnum baptisma suffi/cit ad deletionẽ peccati. sic ⁊ vna pnia. huic tñ intellectui repugnat glo. hu. s. semp. j. e. h Ita. ã. di. i. §. potest. i Et. aliter. j. e. di/stin. §. siue aũt. c. in salicib⁹. k Unica. i. rei/terabilis. l Semp d;. s. semp vere penitẽ. sed de mortalibus raro cõtingit. vnde addit at ergo ⁊c̃. q. d. ita de facto contingit. sepe. s. qd quis habet penitẽtiam de minorib⁹. ⁊ cõ/pũctionẽ. sed de maiorib⁹ nõ. vel meli⁹ quod innuit hic distinguo. vt. s. penitẽtia pro leuio/rib⁹ mortalib⁹ tñ peccatis iniũcta possit ite/rari. q͛ non iniũgitur pnia solẽnis. nisi pro grauissimis. xxvj. q. vj. c. viij. m Delicto/rum. tamen mortalium.

n At ego. ã. distin. prima. §. alij. econtra. c. sunt qui arbitrantur. o Facilius. mirum est quare hoc dicat. cum multi inueniantur in fine penitẽtes resplenduisse ⁊c̃. ã. i. q. vij. si quis omnem. ⁊ pauci inueniant ante finẽ si/ne mortali. ar. ã. i. di. q͛tua sed qd d͛ hic itel/ligit de itegritate carnis. s. v͛ginitate. q. d. facili⁹

inuenio q seruet virginitatē. q̄ q post corruptionē carnis seruet continētiā. nā tūc facilius cadet. vt. s. di. i. §. alij. ecōtra. c. sunt qui arbitrant. vn̄ sacramēto quiqꝫ ⁊c. vt. xxxv. q. vi. ab isto. vel hoc pōt itelligi de pnia pfectissima q̄ nō solū dolet pctā. sed ēt peccādi affectionē quā nō hēre difficillimū est.

a ¶ Cōgrue nā penitentē oꝫ vitā mutare. qđ summe difficile ē. ga dicit lex q ñ facilis ē mutatio vite. sed cū magno labore ai fit. vt auc̄. de mo. § hic aūt ar. j. e sane cauēdū.

b ¶ Satisfactio. penitētie. j. e. di. §. illud autē gregorij. ver. satisfactio.

c ¶ Causas. i. viciorꝫ radices. nō eni sufficit ramos icidere. vt. s. di. ij. §. ex premissis. vel cās i. opportūitates vl occasiōes peccādi. vt. lxxxi. di. valet.

Roꝫ 6.

qui congrue[a] egerit penitentiam. Itē augusti.

Satisfactio [b] penitētie est peccatorū causas[c] excidere: nec earū suggestionib[9] aditū idulgere. Idem i lib. de penitētia.

Penitētia [d] est q̄dam dolētis vīdicta puniens[e] in se qđ dolet commisisse. ⁊ infra. Cōtinue est dolendū de peccato: qđ declarat ipsa dictiōis virt[9] [f] penitere enim ē penā tenere[g]: vt semp puniat [h] in se vlciscendo qđ cōmisit peccando. pena enim ꝓprie dicitur lesio: q̄ punit vindicans qđ qsqꝫ cōmisit. il le penā tenet: qui semp vindicat qđ cōmisisse dolet. Pnia itaqꝫ ē vindicta sē per puniēs in se quod dolet cōmisisse. In eodem.

Si aplūs [i] etiā peccata [k] per baptisma dimissa[l] cōtinue plorat[m] nobis etiam super fundamētū[n] apostolorum positis quid pter plorare restat: qđ nisi semp dolere in vita: vbi n. dolor finitur[o]: deficit[p] et pnia. si aūt pnia[q] finit: qđ relinquit de venia[r]: Tam diu. n. gaudeat ⁊ speret de grā[s]: q̄diu sustentat a penitētia. dicit. n. dn̄s. vade ⁊ ampli[9] noli peccare: nō dixit: ne pecces: sed nec volūtas peccādi in te oriat.[t] Quod quō suabitur: nisi dolor in pnia continue custodiat. hinc sp doleat: et de dolore gaudeat: ⁊ de doloris pnia si ptigerit [v] semper doleat: ⁊ nō sit satis q doleat: sed ex fide doleat: ⁊ non semper doluisse doleat. Item gregorius in estiuum[x] tempus.

Penitentiā[a] qppe agere digne non possumus nisi modum quoqꝫ eiusdē penitentie cognoscam[9]. Pniam qppe agere est: ⁊ perpetrata mala

k ¶ Peccata. originalia. l ¶ Dimissa. si dimissa. q̄re plorat. q2 nō est facta plena inouatio. de cōse. di. iiij. c. ij. ⁊ ideo timet cadere ⁊ indignū est eum qui nōdū stabilē ⁊c. C. de testa. mili. l. vi. m ¶ Plorat. ar. ptra. j. de cōse. di. iiij. si ne pnia. ar. ptra. s. dist. i. tres sūt actiones. sed illa ñ prohibet qn dolendum sit super peccatis iā dimissis. sed qđ iā pro illis non sit pnia iniūgenda.

n ¶ Super fundamentū i. fidem.

o ¶ Finitur i. deficit. qđ tunc fit cum memoria peccati habet. ⁊ de peccato ñ doletur.

p ¶ Deficit. i. inutilis ē. vl efficit inutil. i. p ipsam penitētiā ad vitā nō pducit ex q̄ eni nō laborat. fructū nō dꝫ pcipe xvi. q. i. gnāl̄r

d ¶ Penitētia. est vindicta. hec ē q̄dam assignatio illius pnie q̄ dr̄ oris satisfactio. ⁊ intelligit de pfecta pnia. vt. j. e §. hac auct̄e. e ¶ Puniēs. in se. ar. expssum. q quis non pōt ieiunare p aliū. lꝫ cōtrarium dixerit. h. s. lxxxij. di. presbyter sed qcqđ sit de alijs vide tur q per filium bene possit quis ieiunare. q2 eadē psona censetur. vt. xxxv. q. iij. §. hac auct̄e. ⁊ magis terrent pres in filijs q̄ in se ipsis. ff. q me. causa. l. isti qdē. §. vl. f ¶ Virtus. i. significatio ⁊ interptatio. g ¶ Tenere. alludit ethymologie vocabuli. vn̄ bernardus clareuallis dixit sup illū locū Gen̄. penitet me fecisse hominē sup terrā. idē est ac si diceret. pena tenebit me pro peccatis hominum. tenebit inquam me cum venero super terram. h ¶ Puniat. habitu non actu. ar. s. di. xxxi. si laicus. ar. ꝫ. j. c. pxi.

i ¶ Si aplūs. s. xxxij. q. v. si paulus.

q ¶ Penitentia que precessit. r ¶ De venia. i. de vite mūdicia ⁊ spe eterne beatitudinis quā cum venia assecut[9] fuerat. q. d. ita reus cōstituit per cōsequēs peccatū. sicut erat prius. sic exponit gratianus. j. e. §. hac auctoritate. r ¶ De venia. ñ m̄ itelli gas. q peccata redeāt prius dimissa. lꝫ q2 vt intrabit gehennā. ac si nullū pctm̄ eēt dimissum. hoc s̄m quosdā. sec[9] s̄m alios q dicunt pctā iā dimissa redire vt hec tradunt. j. e. §. hac auct̄e. s ¶ De grā. facte pmissionis. t ¶ Oriat. lꝫ ñ pcepit. nōne sic pcepit ipossibile. q2 qđ nō erat in eius ptāte. ar. s. di. ij. §. ecōtrario. ⁊. c. sciēdū. lꝫ expone voluntas in te nō oriat. i. in te orta ad effectū nō pducat. v ¶ Si ptigerit. s. xvij. q. iiij. sunt qpes. s. xv. q. viij. hi q. j. e. di. §. finant. c. i. sallicibus. x ¶ In estiuū. i. in omelia q̄ sic incipit. Penitentia. plangere. i. plangendo de pteritis malis dolere vel satisfactione

satisfacere secundum preceptum ecclesie.
a Non perpetrare. i. in nullo mortali perseuerare vel propositum perpetrandi non habere.
b Committat. i. propositum committendi habeat.
c Dissimulat. idest non vere penitet.
d Quid prodest. quo ad vitam eternam. vt. j. e. di. sunt plures nam alias bene valet occasionaliter. j. eo. di. nihil.
e Sunt quidam. qui ait. j. e. sequitur. s. di. i. dicitur qui.
f Uirtus. i. effectus penitentie.

ad eius vero. versus finem. l Emendationem. i. ad purgationem delicti. vt in palitico.
l Exercitationem. s. e. dis. i. sicut primi.
m Necessarie. ad vitam eternam.
n Detinet. pena ad gloriam dei manifestandam. vt in ceco nato. s. dist. i. ex his. et ad iudicium future damnationis. vt in herode. sup. xxiij. q. iiij. nabuchodonosor. et ad cautelam sui et aliorum. vt in paulo et vt studiosus illa vita queratur quod erit ab omnibus penis aliena. et vt sit fidelis certandi materia et occasio vincendi quod non vinceret si non pugnaret. sup. di. vj. §. sed pendendum.
o Ira dei. sup. xj. q. iij. § si quis iniuste.
p Perturbatio. ecce quid ira hominis. et quid ira dei.

Perfecta penitentia cogit. iniuncta a sacerdote.
Penitentes. et cum catena. sup. e. di. i. agite ar. s. s. e. di. i. facilius.

q Catena. i. in catena. i. cum mandato ecclesie. i. secundum quod ecclesia nos ligauit. et esse. i. q. j. iudices.

Rodu ctior. s. di. xc. si quis monachus ar. s. s. e. dis. i. vide benignum contra. ibi enim innuit quod quidam diluuide tur durare pec catum. durare debet penitentia. sed dic quod non dicit ibi quod penitentia non debet esse productior peccato. sed innuitur ibi quod si longa fuerit culpa. longa penitentia debet esse. non. n. erit equum. vt pro vnius hore fornicatione non maior iniungeret et penitentia. sed quod hic dicit retorquetur ad interiorem penitentiam.

plangere: et plangenda non perpetrare[a]. namque sic alia deplorat: vt iterum alia committat[b] adhuc penitentiam agere aut ignorat aut dissimulat[c]. quid enim prodest[d] si peccata luxurie quis defleat: et tamen adhuc auaritie estibus anhelat. Idem. Sunt qui[e] dicunt pauci temporis penitentiam contra peccatum debere sufficere: vt iterum liceat ad peccatum redire. recte hos pastoris primi sententia percuti: qui ait. canis reuersus ad suum vomitum: et sus lota in volutabro luti. magna est enim contra peccatum virtus[f] penitentie: sed et si quis in eadem penitentia perseueret. penitentiam veram agere est commissa plangere: et iterum plangenda declinare. Idem.

Productior[g] est. n. pena quam culpa: ne parua putaretur culpa: si cum illa finiretur et pena: ac pro hoc vel ad demonstrationem[h] debite miserie[i] vel ad emendationem[k] labilis vite vel ad exercitationem[l] necessarie[m] penitentie temporaliter detinet[n] hominem pena: quem iam ad damnationem eternam reum non retinet culpa. ira dei[o] non est vt hominis. i. perturbato[p] concitati animi: sed tranquilla iusti supplicij constitutio.

Item ioannes os aureum.

Perfecta penitentia cogit[q] peccatorem omnia libenter sufferre et infra. In corde eius contritio: in ore eius confessio: in opere, tota humilitas hec est fructifera penitentia. Item smaragdus.

Ille penitentiam digne agit qui sic preterita mala deplorat vt futura iterum non committat. namque plangit peccatum et iterum admittit peccatum: quasi quis lauet laterem crudum: quem quanto magis abluit: tanto magis lutum facit. Item aug.

Penitentes[r] si tamen estis penitentes: et non estis irridentes: mutate vitam: reconciliamini deo: et vos cum catena[s] pascetis. quam in quis catena quod ligaueris in terra erunt ligata in celo. audis ligaturam: et deo putas facere imposturam[t] penitentiam agis: genua figis: et rides. et subsannas patientiam dei. si penitentiam agis[v] penitens. si non penites: penitens non es. si ergo penites cur facis quod male fecisti: si fecisse peniteat: noli peccare si adhuc facis: certe non es penitens. Item. Isido. de summo bono.

Irrisor[x] est non penitens: qui adhuc agit quod penitet: nec videtur deum poscere subditus

Mat. 16

quia quandocunque reduco peccatum ad memoriam. debeo inde dolere. j. e. iudas. et hoc intellige de pena siue de penalitate quam sustinemus pro peccato primi hominis. quia illa est productior. argu. s. di. j. sicut primi.
h Ad demonstrationem. i. ad custodiam humilitatis. vt in paulo. xxiij. q. iiij. displicet.
i Miserie. i. quam venie ex peccato. s. di. v.

t Imposturam. i. et falsum imponere. quod. i. iniuste ligatis ab ipso. deus enim neminem iniuste ligat. xi. q. iij. §. si ergo iniuste. Impostor autem dicitur qui falsum aliquid alicui imponit. ff. de edil. edic. l. ob. que vicia. §. i.
v Agis. actu vel voluntate.
x Irrisor. subsanare. i. nasorotto deridere.

a Incōstantia. nō incōstantiā reprobari. ff. de pcu. in causę. ff. de of. psi. obseruare. ar. ʒ. ff. de col. bo. nonnunq̄. b Usu. cū pue niunt a tētatione. j. di. v. c. i. c Ea. i. sīlla. d Esaias. adhuc ē de. c. isidori. qđ sequit. e Leuami ni baptismo vel pnia. f Mūdus interius. g Lauat. exterius. g Lauat. i. illa mūdicia. nō ē ea ad sa lutē. qr ē mo mētanea nō pseuerāsvł ñ ē imūdus ex toto. sed ad tpš vł in pte. h Que fle uerat. s. xv. q. viij. hi qui. i Soliloq orū. i. psalmo rū. q sunt ex cellētiora de xpo eloquia. k Inanis i. insufficiens ad vitaȝ eternā obti nēdaȝ vel ca renofructu il lius penitentie quā nō se quit culpa cu ius fructus ē vitatio gehē ne ⁊ adeptio glorie. l Tardius argumēto. cō tra vulnᵒ achi leo qđ quon dā fecerat ho sti. Uulneris auxiliū pelias hasta tulit. m Freq̄n ter. s. di. xciiij diaconi sūt.

Marg.: 2. pe. 2. — Esa. 1.

...mus: sed subsanare supbᵍ. canis reuersus ad suum vomitū ē penitens ad pec catū. multi. n. lachrymas i desinenter fundūt: ⁊ pec care nō desinūt. Quosdā accipe lachrymas ad peni tentiam cerno ⁊ affectuȝ penitētie nō habere: qr i cōstantia[a] mentis nō re cordatiō e pctī lachrymas fundūt. nunc vo reuiuiscē te vsu[b] ea[c] que fleuerūt ite rādo cōmittūt. Esaias[d] de pctōrib[9] dicit. Lauamini[e] mūdi estote. Lauat ⁊ mū dus[f] ē: q ⁊ pterita plāgit ⁊ flēda iterū nō admittit. lauat[g] ⁊ nō ē mūdᵘ: q plā git q̄ gessit: nec deserit: ⁊ post lachrymas ea que fle uerat[h]: repetit. Itē aug. in li. soliloquiorū.[i]

Inanis[k] ē pnia quā se quēs culpa coinquinat. vulnus iteratū sanat tar dius[l] frequēter[m] peccās ⁊ lu gēs vix veniā merebit: ni hil psunt lamenta si repli cant pctā. nihil valet ve niā a malis poscere: ⁊ ma la denuo iterare. psiste er go in confessione. esto in penitentia fortiter confir matus. vitam bonam quā accepisti tenere non desi nas. propositum bone vi te conserua iugiter.

Item greg. in pastorali.

Ui admissa[n] plāgūt: nec tamen deserunt psiderare sollicite sciāt: qr flēdo inaniter se mūdant q viuēdo se neqter inqui nāt: cū idcirco se lachry mis lauāt vt mūdi ad sor des[o] redeant. Itē.

Ui admissa plangit: nec tñ deserit: pene grauiori se subiicit: qr ipaȝ quā flē do ipetrare potuit veniaȝ cōtemnit. Item.

Eluamini: mūdi estote pᵒ lauacrū. n. mūdᵘ eē ne gligit: qsqs pᵒ lachrimas vite inocētiā nō custodit. lauant ḡ nec mūdi sūt q cōmissa flere ñ desinūt: sȝ rursᵒ flēdo pmittūt. Itē

Baptizāt[p] qppe a mor tuo[q] q mūdāt se fleti bus a pctō: sȝ pᵒ baptisma mortuū tāgit q clpas post lachrymas repetit. Idē i

In cassū[r] qp moralibᵒ pe bonū agit. si añ vite terminū deserat: qr ⁊ fru stra[s] velociter currit: q pus q̄ ad metas venerit: dficit Sȝ vba[t] diffinitiōis ñ ad diuñsa tpa: sȝ ad idē tps referunt: videlȝ vt tēpore q̄ deflet mala q̄ cōmisit: ñ cōmittat[v]: qđ adhuc eaȝ flere oporteat: qđ ex seq̄nti bᵒ vbis eiusdē auctis dat intelligi: dū dr. nam q sic alia deplorat: vt iterū alia committat[x]: adhuc peni tentiam agere aut ignorat aut dissimulat.

Hinc aug. i enchyridiō[a].

p Baptizant. hec vba q̄ h ponit greg. inueniūt i libro iesu filij syrach. q dr eccle siasticus. p Baptizāt. i. absoluunt ⁊ mūdāt. q A mortuo. i. a pse. di. iiij. nec quicq̄. q A mortuo. i. a ctu mortui. tāgit qđ fieri i ve. te. qr siqs tāgebat ossa vł corpᵒ mortui hois erat im mundus. vij. dieb. postea aspgebat aq̄ aspsionis die iij. ⁊ vij. ⁊ sic mūdabat sic h tangit. ⁊ ex ponit de pse. di. iiij. neq̄. r In cassuȝ. deserat. fi r naliter ar. j. di. iiij. §. filijs s Frustra. q̄si indecens est pus solue ⁊c. ex de re nū. lras. ar. ʒ C. de his qbᵒ vt idig. l. fin. nā ⁊ testamē tū iperfectus nullū est isti. qbᵒ mo. test. ifr. §. i. t Sȝ vba h icipit soluē auctoritates q̄ videntᵘ dice re illaȝ pniaȝ nō fuisse ve rā quā sequit mortalis cul pa. ⁊ respicit hic pᵒ ic illud c. pniam qp pe agere. v i Com mittat. i. non committēdi ppositū ha beat. qui er go a mal sic mentē reuo cat. ⁊c cōmit

Marg.: Esa. 1. — Eccl. 3.

n ptra. sed h a dūerbiū vł solut pletatem. Ui admissa. deserūt peccare. vel qr re deūt ad illa vel ad alia. o Ad sordes. q̄si hoc inde sequit. ⁊ ita nec psecutiue. vt. i. q. i. presbyter. in fi. b.

s a plāgat ⁊ plāgēda cōmittere nō velit. nec satisfacere neglig at vere penitet. ls postea for te casu vel infirmitate peccet nō ex pposito. x Cōmittat. opere non volūtate. a Enchyridiō. i. i li. mauali. ⁊ di ab en qđ

ē i. et chyros qd ē man⁹. i. liber manualis. a SAne. ppiciādus. i. placādus. b Emēdus. i. nō dem⁹ ei eleosynas i pciūvt maneam⁹ licite i peccato als dicit. c. elemosynis tua redimere. s. di. i. medicina. j. e. §. adhuc i stāt. s. j. q. vij.

DE quotidianis breuib⁹. rōne tpis vocat h breuia. nā si durāt. trāseūt i mortalia. xxv. di. §. criminis. i Quotidiana. s. e. dicit tres sunt actiōes. k Oratio. j. e. di. vi. q vlt l Satisfaciat. j. de ɔse. di. iij. aquam.

exigūt. remissio enim pcti nō dat licentiā delinquēdi. pctā etiā publica puniri interest. ex̄ de col. c. ij. sz tn̄ nō debemus temere ad penas psilire. ar. C. de pe. si operis. c Qui vlt. a seipso s. xxiij. q. v. si hi lice t. C. de ser. pfes. nec tenet aliq̄ a t e q ppter suas ɔseruandas alienas merces piicit. ff. de pscrip. p. sz seruāda rū. in prin. d Incipe. vt habeat cor ɔtritū et dimittat ei a q̄ lesus est. e Elemosina. di ab ely qd ē deus. et mois qd est aq̄. qz ita extinguit pctm̄ sicut aqua extinguit ignē. di. xlv. tria.

Eccl. ir. · Eccl. 30 · Mat. 6.

SAne[a] cauendū est: ne quisq̄ existimet nefāda illa crimia: q̄lia q agūt regnū dei non possidebūt quotidie perpetranda: et elemosynis quotidie redimēda. In meli⁹ est quippe vita mutanda: et p elemosynas de peccatis p̄teritis est ppiciandus de⁹: nō ad hoc emēdus[b] quodāmodo vt ea sp liceat ipune cōmittere. Nemini .n. dedit laxamētū peccādi: q̄uis miserādo deleat iam facta peccata: si non satisfactio cōgrua negligat. Idem.

QUi vult[c] ordinate dare elemosynā: a seipso debet incipere[d]: et eā sibi primo dare. est .n. elemosyna[e] opus misericordie verissime: de qua dictū est[f]. Miserere aie tue placens deo. ppter hoc renascimur: vt deo placeam⁹[g]. Item ioānes chrysostomus.

DE quotidianis breuibus[h] leuibusq; peccatis sine quib⁹ hec vita nō ducitur: quotidiana[i] oratio[k] fidelium satisfaciat.[l] Eorum est enim dicere. pater noster[m] qui es in celis: qui iam taliter[n] patri regenerati sunt ex aqua et spū sancto. delet omnino hec oratio minima quotidiana peccata: delet[o] etiā illa a qbus vita fideliū et scelerate gesta sz penitudo in melius ɔmutata discedit sic queadmodum dicitur veraciter. dimitte[p] nobis debita nostra. qm̄ non desunt q̄ dimittunt. ita veraciter dicat: sicut et nos dimittim⁹ debitorib⁹ nr̄is. i. fiat qd dicit[q]: qz et ipsa eleemosyna est veniam penitentib⁹ omnino ignoscere. Item pius papa.

NIhil[s] pdest hoi ieiunare et orare et alia religionis opera facere: nisi mēs ab iniqtate reuocet. Ex psona[t] huiuscemodi penitētis ēt illud smaragdi itelligit. Ille pniam digne agit etc. Et illud augustini. Penitens etc. Et illud Isido. Irrisor est et nō pe. et illud Esaie. Lauamini et mundi estote. Itē et illud soliloquiorum. Inanis est penitentia etc. similiter et illud gregorij: qui admissa plangunt et baptizantur a mortuo. Illud autē ambrosij. Repe

m Pater nr̄. qz n̄ iponitur maior pe nitentia pro veniali q̄ vt dicat pater noster. vn̄ dicit. c. q sufficit perfecta contritio vel confessio cordis. s. dist. i. c. vlti. n Taliter q sint filij dei et ita veraciter pōt dicere. pr̄ nr̄. in qb⁹ nō ē mortale aliquid. o Pctā delet. n̄ q pctā mortalia primo cōmissa ea oīa dimittat. sed qz penitētiā p mortali inīctā relevat. delet q̄ mortaliaq̄ ad penā n̄ q̄ ad cēntiā. sz vēialia q̄ ad vtrū q. sic et aq̄ bn̄ dicta. d ɔse. di. iij. aquā. c. sacrificiū. p Dimitte C. d nu. ipiat. ɔsuo prin. q Qd dr̄ dimittim⁹ ar. d ɔs. di. ij. reuera. i fi. s. di. xxiij.

Esa. i.

f Dictū ē. i. lib. iesu filij syrach a salomōe. g Placeam⁹ deo. nō q sic fallāt q plargas elemosynas fructū vel pecunie se existimāt ipunitatē emere. qz q diligit iniq̄ odit aiam suā. et q odit aiam suam nō ē ei deus misericors sz crudel. si igit vult ei dare elemosynā pquā fit mūda odiat eā fm seculū. et diligat eā fm deū. hac eleosyna quā sibi hō pmū dz mūdant iteriora. q eleosyne pecūie quā quis facit manēs i mortali pctō nō pprie dicit elemosyna qz iordinate fit. dū a se nō icipit. et dū sibi crudelis existit. nō placet deo. h.

NIhil. j. d ɔse. (psalmista. et di. lxj. dūs di. v. nihil. et c. n̄ mediocrit. s. di. lxxxvj. r qd pdest. r Nihil pdest. ad vitā etnā pro deit tn̄ ad min⁹ suppliciū sbeūdū. j. e. di. si qs āt n̄ hūs. vn̄ et pnia n̄ ē denegāda sup vno pctō. dū qs remāet i alijs. ex̄ d pe. et re. q q dā. Itē ad tpalia ɔsequēda. xxij. q. ij. si qlibz Itē ad citatiōē grē apponē. j. di. v. falsas. s Ex psona. huiuscemōi. d q̄ loqt. c. nihil. t Penitentis. i. de vno et non de alio. vl aliud committentis tunc vel postea.

a Quãuis.s̃.di.i.Quis. b Uilis.i.si ha bereť vilis qđ ꝯtigeret ex iteratiõe eius dẽ.omne eni ratũ ⁊c.xciiij.di.legimus.
c Deo.vł pape. d Hac aucte.s.Quis.
e Et illud.s̃.reperiunť. f Determinať.s. ꝙ de solẽni i telligať.
g Itez.sic dictũ ẽ.s̃.e.c. xxi.q̃uis.i si.
h Parceret.q2 si pus hoi ñ pepcisset.nõ ei iteꝝ pcere diceret ar.s̃.e.di.penitẽtia est q̃dam dolent].
i Satisfactio. materia liter tenetur.
k Intellectũ.i.vt ad tẽpus idẽ referatur non ad diuersa.
l In libro s̃.e.di.§.i. penitẽtia ẽ quedam.
m De pfecta.pnia.i.pfectoꝝ vł sufficiens ad salutẽ vł duratura vsq3 i fi.
n Proficiens.i.ad salutẽ sufficiens.
o Perfecta. q2 gdus sũt i ea vt.s̃.di.ij.dñ sancta.⁊ pce.§.
p Perfecta.i.ad salutẽ sufficiens.
q Duratura.h dať itelligi ꝙ q̃dã dr pfecta.i.vsq3 in finẽ duratura
r Modũ. ꝙ dr pfecta.i.ad salutem sufficiens. vt cũ quis toto corde dolet ⁊ gemit.
s Perfectiõis.q2 dr pfecta.i.vsq3 ad finẽ duratura.
t Illud ãt.s̃.e.si apłs.
v Reuoceť qđ ex leui cã fieri põt.C.d li.e coꝛli.l.ij.ar.xv.q.vij.c.j.dñũ,lege sit ꝯphẽsa
x Qđ aũt. Inductis auctatib9 q̃s iducũt

riunť ⁊c.nõ ẽm generalez sed ẽm specialẽ ꝯsuetudinẽ ecclesie de solẽni pnia dictũ intelligi . que apud quosdam semel celebrata nõ iterať. Unde august. scribit ad macedonianuz.

Quãuis[a] caute ⁊ salubriter prouisum sit: vt loc9 illius humilime penitentie semel in ecclia cõcedaťne medicina vilis[b] vł min9 vtilis eẽt egrotis: q̃ tãto magis salubris ẽ: q̃nto minus ꝯtẽptibił fuerit. qs tñ audeat dicẽ deo[c] q̃re huic hoi q post pmã pniaz rursus se laqueis inigtatis astrigit: adhuc iterũ pcis. Hac aucte[d] ⁊ illud[e] ãbrosij determinať[f]: ⁊ iterum[g] petõri p pmãpniam venia dari mõstrať. aliogn neq̃ q̃s iterũ parceret[h] de9: qui needũ pepcisset. Satisfactio[i] q̃q3 pnie: ⁊ vade ⁊ amplius noli peccare: eũdez cũ diffinitione itellectum[k] habẽt. Illud ãt qđ i li.[l] de pnia dř: de pfecta[m] est itelligẽdũ. Sicut.n. charitas alia ẽ incipiẽs alia est pficiẽs[n]: alia est pfecta[o].sic ⁊ pnia alia ẽ icipientiũ: alia pficiẽtiũ: alia pfectoꝝ. sicut ãt charitati licz nõdũ pfecte in baptismo dať venia petõꝝ: vt q̃uis postea grauiter aliqs sit peccatu rus: tãc tñ itelligiť esse renat9: non aq̃ tm: sicut iouinian9 tradidit: sed aq̃ ⁊ spũ: sicut hieronym9 ꝯ eũ scribit.sic ⁊ incipientium pnie venia nõ negať: q̃ q̃dam rõne pfecta[p] põt dici q2 toto corde gemit ⁊ dolet.l3 ⁊ alia rõne põt dici iperfecta q2 nõ vsq3 i finẽ duratura[q]. Scđm modũ[r] pmũ pfectiõis itelligiť io annis os auri.pfecta pnia ⁊c. Juxta ẽm moduz pfectiõis[s] illud augustini itelligiť.pnia ẽ vindicta sp puniens i se qđ delet cõmisi se. Illud aũt[t] si pnia fiť: nihil de venia relingť: dupliciter itelligi põt . Si enim iuxta q̃rũdã sentẽtiã petã dimissa redeũt: facile ẽ intelligere nihil de vẽia relinquiť: qm̃ petã q̃ prius erãt dimissa: iterũ replicãtur. Sicut.n.ille q ex iusta suitute in libertatem manumittiť: interiz vere liber ẽ: q̃uis ob igratitudinẽ i seruitutẽ postea reuoceť[v]. sic ⁊ penitẽti petã vere remittunť: q̃uis ob igratitudinẽ venie eisdẽ postea sit iplicãdus.si aũt petã dimissa nõ redeũt dř nihil relinq tur sibi de vite mũdicia ⁊ spe eterne btitudis: quã cũ vẽia assecut9 ẽ.sicut. n. argẽto pfecte purgato nihil sui decoꝛis relinquiť: si sequẽti erugine fedať: ñ tñ pma s3 seq̃nti erugie sordidať: sic expiato p pniaz nihil de vẽia dř reling: cũ tñ iã ñ deletis s3 adhuc expiãdis coingneť. Qđ aũt[x] per pniam nõ semel tñ sed sepissime petã remittanť.auctoꝛitate multoꝝ pbatur. Ait enim hiero. ad rusticũ.

Septies[a] cũ de pnia ſo e cadit[b] iust9 ⁊ resurgit :si cadit[c]: quõ iust[d] quomodo si iustus, cadit.

q peniteñtiã si eẽ iterãdã dicũt.⁊ ꝙ pnia postq̃ peccat nõ obtinet venia.icipit pbare p multas auctoꝛitates ⁊ exẽpla. ꝙ pnia sepi9 iteraťs.⁊ ꝙ sepi9 p pniaz remittunť peccata.
a Septies. Ubi salomonis qđ exponit hieronymus.
a Septies i.p vniuersitate ponit.i. oib9 modis ⁊ generib9 flagitiorum ⁊ tribulationũ.
b Cadit.i. affligitur.
c Resurgit.i.nõ perit sed pficit vel resurgit.i.no uis operibus proficit.
d Cadit.si intelligas h de casu . qui fit post peccatum moꝛtale exaudi quod dicit in ole.s. vite sue.⁊ tũc ẽ casus a charitate.si vero intelligas de casu qui fit p veniale per quod cadit a quadaz inno centia non a charitate.tũc exaudi d'dic pro naturali.

g ¶ Vocabulū. generalr dicit lex. q̄ g possessionem vi adeptā in. ipso ꝯgressu recipit i. ꝑstinā cām vī poti⁹ reuti q̄ vi possidē. ff. de vi ⁊ vi ar. qui possessionē. ar. s. dist. ij. §. hoc itaq. ⁊. c. firmū. b. ¶ Septuagesies. i. q̄ncūq finitū p infinito ponit̄ j. e. de b. xvi. q. ij. vl'is. §. habet eni.

c ¶ Cui pl⁹. hec fuit rn̄sio petri. cū do/min⁹ eū iter/rogauit de fe/neratore qui debitorib⁹ de/bita iequalia dimiserat.

d ¶ Totā. ab/stulit. q̄ ad culpam. n̄ q̄ ad penā. j. e. illud. ⁊. s. di. i. sicut pri/mi. vel q̄ ad penā eternā. nō quo ad tē/poralē. j. dis. iiij. §. filijs. h.

e ¶ Conuers⁹ s. di. i. §. c. j.

f ¶ Indiget misi cordia. i. magno effectu misericordie naz misicor/dia dei equa magna ē sēp

g ¶ Rex de facto. arg. di. lxxxij. nemo.

h ¶ Nō tie/bat. h̄ hēs vnā expositionez. hui⁹ auctis. aliā habes. s. di. i. ⁊ venit vel dic q̄ aliū n̄ ti/mebat qui. s. iuste posset eū punire cum ipse solus sine pctō sit. s. iij. q. vij. iudicet.

i ¶ Iustificeris q̄ cōtinuo penituit. di. j. ⁊ venit. lz

k ¶ Cōclusit. i. cōcludi permisit.

l ¶ Omnia. i. iudeos ⁊ gentiles.

m ¶ Ut oibus. quo ad sufficientiaz. nō quo ad efficaciam. s. e. distin. ij. cilius.

n ¶ Cōputruerunt. cū peccato iterū consen/sit bū ad actū ducit. o ¶ Cicatrices. i. plage peccatoꝝ per baptismū. put exponit̄. j. di. iiij. c. vi. vel p aliud remediū sanate p ¶ In apo/logia. dauid liber excusatorius de dauid.

q ¶ Ille rex tant⁹. Casus in h. c. excusat̄ mul/tis modis. pctm̄ dauid adulterij. s. ⁊ ho/micidij. Primo. q̄ diu noluit manere i pec/cato. Secundo q̄ grauiter in corde doluit q̄ ide patet. q̄ statim fuit ei dimissum pctm̄. Tertio q̄ si quādo q̄ scti peccāt. credēduz est hoc eis cōtin/gere poti⁹ fra/gilitate natu/re q̄ peccan/di libidie. vn̄ fortius resur/gūt adeo vt nō videātur cecidisse. In secūda parte ponit dr̄iam inter peccatū ⁊ inigratem. pctm̄ eniz est opus inigta/tis. inigtas ē q̄litas mētis. vnde q̄ vult cauere a pec/cato. extirpet radicem ipsi⁹ peccati. scilz iniquitatem.

r ¶ Nec exi/guo postquā redarguitus ē a natahn.

s ¶ Conscie/tiam arg. q̄ non dicatur quis mor/deri peti cōscie/tia. ex quo iā de eo penitu/it. vnde subire secure potuit sacramētū. viij. q. iij. artaldus. lz arg. cōtra sit. s. xxv. di. pri/mum. sz nō q̄ ꝯscientia dupliciter accipitur qn̄q eni dicit̄ cōscia delicti vt ibi. qn̄q dicit̄ morsus pcti. vt h. ⁊ fm q̄ dicit Oratius. nil conscire sibi nulla pallescere culpa.

t ¶ Trāsduxerit. i. deleuerit. quo ad penam eternam. al's tpaliter punitus fuit. s. disti. i. sicut primi.

v ¶ Sancti. qui per hoc intē/dit probare q̄ vtilis est pnia. lz sequatur of/fensa q̄dam. i. humana silitudine currentiū in brauio vel agone. nam lz in cursu labant

sed iusti vocabuluz [a] non amittit q̄ p pniaz semp re/surgit. ⁊ non solum septi/es sz ēt septuagesies[b] septi/es delinq̄nti si conuertat̄ ad pniam pctā donāt̄. cui plus donat̄: plus[c] diligit.

Dauid q̄z p pniaz adul/terij sil' et hōicidij veniā i/petrauit. de cui⁹ pnia i eo/dē libro hieronym⁹ ait.

Totā [d] pniam pctōris ostēdit psalm⁹ qnquā/gesimus: qn̄ i gressus ē da/uid ad vxorez vrie: ⁊ a na/than ꝓpha correct⁹ rn̄dit dicēs. peccaui: statiq me/ruit audire: ⁊ dn̄s abstu/lit pctm̄ tuū a te. adulterio n. iūxerat homicidiū: ⁊ tn̄ cōuersus [e] ad lachrymas ait. Miserē mei de⁹ s. m. m. tuā. Magnū. n. pctm̄ magna idiget [f] misicordia vn̄ subiūgit ⁊ dicit. Mul/tū laua me ab iniq. mea: ⁊ a p. m. m. me. Qm̄ iniq. m. e. co. ⁊ pe. me. ꝯ me est sp. Tibi soli peccaui. Rex [g] n. erat: aliū nō timebat [h] aliū nō hēbat sup se. Et co/rā te malū feci: vt iustifice/ris [i] in fmonib⁹ tuis: ⁊ vin/cas cum iudicaris. Cōclu/sit [k] eni de⁹ oia [l] sub pctō vt oib⁹ [m] misereat̄ tantūq p/ficit: vt dudū pctōr ⁊ peni/tēs trāsierit i magr̄m: ait enim. Docebo iniquos vi/as tuas ⁊ impij ad te ꝯuer/tent̄. ¶ Cōfessio ⁊ pulchri/tudo corā eo: vt qui fuerit sua pctā cōfessus dixerit. Corrupte sunt ⁊ compu/truerunt [n] cicatrices [o] mee. feditatem vulnerum in sa/nitatis decorem commu/tet. Item ambrosius in apologia [p] dauid.

Ille rex tantus [q] ac potens nec exiguo [r] q̄/dem momento manere penes se delicti passus est conscientiam [s] sed prema/tura confessione atque immenso dolore reddi/dit peccatum suum domi/no. ⁊ infra. Denique domi/num dolor interni affect⁹ mouit: vt nathan diceret quoniaz penituit te: ⁊ do/minus transtulit peccatuz tuum. Maturitas itaq venie profundam regis fuisse declarauit peniten/tiam: que tanti erroris offensam transduxerit [t] ⁊ infra. Sancti [v] qui con/summare certamen pium gestiunt: ⁊ currere cursuz

Marginalia: di. 13; j. reg. 12; 2. reg. 12; di. 10; 2. reg. 11; ps. 50; psal. 37; 2. reg. 12.

si postea viriliter insistat lapsus perierit nullatenus eis imputatur. sic et spiritualis agonista dum currit ad brauium vocationis eterne. licet aliquando labatur in via si post resurgit lapsus non obest ei. quia et stimulo incitatus pudoris ad consumationem cursus amplius iardescit. i. di. fidelior.

a ¶ Corruunt s. xx. q. iij. proclivior. j. e. in ter hec hircum. i auc. demo. §. hinc. col. j.

b ¶ Cumulasse. i. incentiuum ad bene operandum augmentasse.

c ¶ Currentium. i. bonum operantium. vel intelligitur ad litteram.

d ¶ Soluit. s. e. di. j. §. alij econtra. et. c. venit.

e ¶ Luctantium. vt fiat contentio si illa postea obtinuerit.

f ¶ Maiore. s. di. i. fidelior.

g ¶ i. c. eri i.

salutis: sicubi forte vt homines corruunt.[a] nature magis fragilitate quam peccandi libidine fortius et acriores ad currendum resurgunt pudoris stimulo maiora reparantes certamina: vt non solum nullum attulisse estiment lapsus impedimentum: sed etiam velocitatis incentiua cumulasse[b]. Ergo si currentium[c] non soluit[d] cursus: cum aliqui forte ceciderunt: non luctantium[e] contentio: sed inoffensa manent certamina: quando etiam plerique post vnum vel alterum lapsum gratia maiore[f] vicerunt: quanto magis agonem pietatis ingressi non debent vnius prauaricationis offensa censeri[g] cum beatus sit qui se potest post lapsum reparare. et infra. Quod peccauit: conditionis[h] est. quod supplicauit: correptionis. lapsus communis: sed specialis

confessio. culpam itaque incidisse nature est: diluisse virtutis[i] et infra. Peccatum autem donatur[k] aut deletur[l] aut tegitur. donatur per gratiam: et deletur[m] per crucis sanguinem[n] tegitur[o] per charitatem. Similiter et iniquitas[p] que estimatur habitudo mentis iniuste. licet ioannes in epistola eum qui fecerit peccatum et iniquitatem[q] fecisse dixerit. peccatum est iniquitas[r] quia in peccato ipso est iniquitas. tamen vt nobis videtur peccatum est opus iniquitatis: et iniquitas operatrix[s] culpe atque delicti. prius est ergo vt ipsa iniquitas deleatur: excidatur et radix et seminarium peccatorum. itaque quemadmodum intrans in animam sapientie disciplina imprudentiam tollit: et scientia ignorantiam: sic perfecta virtus iniquitatem

passionem. i. per fidem quam gerimus de passione.

o ¶ Tegitur. per charitatem. i. per bona opera. sicut enim vnum corpus tegitur per oppositionem alterius. sic peccatum tegitur per bona opera contraria. vt. j. e. illuc. §. atque operuit peccata et texit operibus bonis. vt referas. hoc ad diuersa peccata. vt peccatum quod est tantum in voluntate dicitur donari. originale autem deleri. actuale tegi. vnde psalmista. beati quorum re. sunt iniq. etc.

p ¶ Iniquitas supplicant donatur aut deletur aut tegitur.

q ¶ Iniquitatem. sic omnis qui facit peccatum et iniquitatem facit. quia peccatum est iniquitas etc.

r ¶ Iniquitas. i. ex iniquitate procedit peccatum.

s ¶ Operatrix. culpe. sicut charitas bonorum meritorum. vt. s. dis. ij. charitas.

h ¶ Conditionis humane. i ¶ Virtutis. j. e. inter hec hircum. k ¶ Donatur donari quidem dicitur quod nullo iure cogente conceditur. ar. s. di. ij. nullus eorum. ff. de re. iur. donari. vnde cum primus gratiam nemo possit mereri. patet quod gratis fit remissio peccatorum. k ¶ Donatur. donatur peccatum quando ita remittitur. vt pro eo nulla pena exigatur. vt in baptismo deletur. cum interior macula abstergitur. et ad penam eternam minime reseruat. l ¶ Deletur. s. di. j. c. his praeteritis. m ¶ Deletur. sicut quidem in baptismo deletur originale. ne ob hoc sit vt non sit. j. de consecr. di. iiij. c. ij. et alludit hic nature sanguinis. humanam enim naturam habent abluendi sicut ioannes in apo. ait de martyribus. Lauerunt iniquitates stolas suas in sanguine agni. Et apostolus. deletur chyrographus per mortem christi quod diabolo tenebatur obnoxij. l. xxvj. di. scire debet. §. item in apo. david deleta scriptura cartha remanet. similiter deleta culpa originali in baptismo remanet ipsa iniquitas. i. fomes peccati ad penam tamen non ad culpam. n ¶ Per sanguinem. i. per

cut charitas bonorum meritorum. vt. s. dis. ij. charitas. s ¶ Operatrix. culpe. innuitur ex hac serie quod iniquitas non est peccatum. et vice versa. quod aliquibus videtur absurdum. sed non est si vocabuli acceptio multipliciter attendatur. quicquid dicitur enim peccatum large et stricte. quicquid vtique a deo non est. large peccati appellatione continetur. vt peccatum originale. et vicium animi quod dicitur habitudo mentis iniuste. sic. n. deus opponitur habitudo mentis iniuste. sic. n. deus opponens dicitur quia omnia potest et facit preter peccata. recte gerens quod ab eo non est peccatum dici potest. cum etiam posse peccare non sit aliquid posse. vt. s. dis. ij. charitas. Stricte vero et proprie dicitur peccatum peccantis actio. et ita hic accipitur secundum illud aug. Peccatum est dictum vel factum vel concupitum. quod fit contra legem dei. et secundum hoc iniquitas non est peccatum. si. n. iniquitas est habitudo mentis iniuste. et habitudo est qualitas. et nulla qualitas est actio. ergo nec peccatum. vnde et hic ambrosius ait. peccatum est opus iniquitatis. vnde et hic ambrosius ait. peccatum est opus iniquitatis quia ex iniquitate vt ex causa procedit. sicut econtrario bona merita ex charitate prouenire dicuntur

thuk. vt. bi. ij charitas vt mihi vi. h.
a Delet. s. xi. q. iij. estimant. s. xxxv. q. i. cū renunciatur.
b Illud vero. Casus adhuc ponitur ambrosius i excusatiōe dauid & cōmēdat eius. quia morti se obtulit p plebe. & veniā adept⁹ est sicut moyses ipetrauerat veniā pro populo. pterea dauid ꝑ peccatū suū non excusauit sed humiliter cōfessus est. pterea nō sc. dolo sed errore nō peccandi libidine sz cū mysterij.
c Grex iste s. i. q. iiij. §. itē a peccato
d Moyses. s. di. xlv. disciplina.
e Meruit. i. obtinuit.
f Quāto. ar. votum de pn̄ti magis obligare. q̄ votū de futuro ar. cōtra. quis clerī. vel vo. uē. rursꝰ. vbi dicit q simplex votū nō minus obligat q̄ solenne.
g De hoc idest peccato homicidij & adulterij.

& remissio petōꝝ delet⁹ oē peccatū. Idē in eodem.

Illud vob q̄ admirabile est: q angelo ferienti plebez se obtulit dauid dicens. Grex iste^c qd fecit: fiat manus tua i me & in domū patris mei. q̄ facto statim sacrificio dignus iudicatus est: q absolutione estimabat indignus. nec miruz si tali sua oblatione pro populo peccati sui adeptus est veniā: cum moyses ^d offerēdo se domino pro plebis errore peccata diluerit. Lexit igitur peccata sua: an non: si quis hoc neget cum ipse docuerit propheta: q̄ remittantur iniquitates: tegantur peccata: nō imputentur a dn̄o. delictū meū cognosco: & iniusticiā meā non operui. Dixi: pronunciabo aduersum me iniusticiam meam domino: & tu remisisti impietatem peccati mei. Si dixit: pronunciabo: & veniam meruit^e antequā pronunciaret quantō^f magis vbi de se pronunciauit dicens. Iniquitatem meam ego cognosco & pe. me. cōtra me est semper. Remissum est ei omne peccatum: lz specialiter de hoc ^g nathan ꝓpheta respondit: & dominus trāstulit peccatū tuuz ergo & remissionem meruit iniquitatis: & texit charitate atq; operuit peccata & texit operibus bonis. nec imputatum est ei peccatum: qr non fuit i eo dolus malicie: sed lapsus erroris. Deniq; non fuit improbitatis est^a: sz vmbra ^h mysterij: & tñ confessus ē delictū suū. agnouit iniquitatem: vidit lauacrū: & vidit & credidit. dilexit multū: vt nimia charitate tegere errorē quēuis posset.

Ecce ^i cuius pnia hic cōmēdat: cui ēt venia p prophetā data mōstrat: q̄ grauiter postea deliquerit: populi multitudo ^k prostrata ostendit. Achab quoq; vt hieronymus ɔtra iouiniā nū scribit: rex impiissim⁹ vt iniam dei subterfugeret: & euersio domus eius deferret i posteros ieiunio ipetrauit & sacco. de quo ad eundē rusticū scribit.

Idem hiero. dicens.

Achab ^l rex impiissim⁹ vineā nabutē cruore possedit: & cum iezabel nō tā cōiugio sibi q̄ crudelitate cōiūcta helie icrepatiōe corripit: ad eundem hec dicit dn̄s. occidisti & possedisti: & iterū in loco ^m q̄ linxerūt canes sanguinē nabute: ibi lingēt sanguinē tuū: & iezabel canes comedēt añ muros israel ⁿ. Qō aūt cū audisset achab scidit vestimēta sua: & posuit saccū sup carnē suā: & ieiunauit & dormiuit in cilicio. Fact⁹ est sermo dn̄i ad heliā dicēs. qr reuerit⁹ ē achab faciē meā: nō idu cā malū dieb⁹ eius. Unū^o scelus & achab & iezabel^p cōmiserūt: sz tñ cōuersio achab ad pniam pena differt i posteros: & iezabel i scelere pseuerās presenti ɔdēnat^q iudicio. Itē iohannes chrysostom⁹ de reparatione lapsi.

Talis mihi crede: tal' ē erga h mines pietas dei. nunq̄ spernit ^r penitētiā: si ei sincere & simplicit' offerat ēt si ad sūmū qs pueniat maloꝝ^s: & inde tñ velit reuerti ad vir

h Sz vmbra. s. xxxi. q. i. sed obijcitur.
i Ecce. de lsquerit. in populi numeratione.
k Multitudo. i. q. iij. §. itē peccato ꝟ. item dicendum.
l Achab. i s. xxiij. q. viij. ɔuctio
m In loco i. in eaez regione. nō. n. ē verū in eodē loco singulariter.
n Israel. ciuitas est.
o Unu z. i. simile.
p Iezabel & ita medicamentum fuit vni ad interitum. & c. vt xxxiij. q. iiij. nabuchodonosor.
q Condēnatur. cuz iesu precepit eunucho. q eaz precipitarent de turri. quia dixerat ei. nū quid pax erit zamber qui interfecit dominum suuz i filium meū saran.
r Talis mi r hi spernit. xxvi. q. vi agno.
s Perueniat maloꝝ. pōt ergo aliquis esse sūme malus. sed non repē

3. reg. 12.
3. reg. 21.

tutis viam suscipit[a]: libenter amplectit. facit omnia q̄tenus ad priorem reuocet statū. et qd est adhuc p̄stātius et eminēti⁹: ēt si ñ potuerit qs explere in p̄senti satisfaciēdi ordinez: q̄ntulācūq3 tm̄ et quālibet breui tpe gestam nō respuit[b] penitentiam. ¶ Suscipit etiā ipsam nec patitur[c] cuiuscūq3 cōuersionis pdere mercedem. Hoc. n. mihi indicat esaias: vbi de populo iudeo2 talia q̄dam dicit. Propter peccatū modice cturbaui eū et pcussi eū: et auerti faciez meā ab eo. ctristatus est. et ambulauit tristis: et sanaui[d] eū: et cōsolatus[e] sū3 eū ¶ Euidētius aūt nobis testimoniū dabit etiā rex ille impius: qui cupiditatis sue gdē predā vxoris negotia q̄siuit: sz pturbat⁹ ipsi⁹ sceleris imanitate penitus it: et cilicio circūdatus facinus suū fleuit: atq3 ita erga se dñi mīsicordiā prouocauit: vt a cūctis[f] eum absolueret peccatis. sic. n. ait de⁹ ad heliā: vidisti quō cōpūct⁹ est achab a facie mea: q2 fleuit in cspectu meo: nō iducā mala[g] i die bus ei⁹. Itē gre. in omel. x. super ezechielem.

Sicut achab[h] rex iniquus a propheta repehēsus dum cōtra se diuinā sniam audisset ptimuit: et i magno merore depehēsus est: ita vt pphe suo dñs diceret: nōne vidisti achab hūiliatū coraz me: q2 g hūiliat⁹ ē mei cā: nō inducā mala i diebus eius. ¶ In qb⁹ domini v̄bis pēsandū est: quō ei i electis suis meror amaritudinis placeat: qui amittere timet deum: si sic ei et pnia in reprobo placuit: q timebat pdere pñs seculū aut quō grata sit ei spōtanea afflictio p culpis i eis qui placent: si hoc ad t p̄s placuit: et in illo q displicebat. Niniuite[i] quoq3 q̄s dñs in euāgelio cōmēdat pniaz egerūt i p̄dicatōe ione: et ex mīsicordia dñi indulgentiā csecuti subuersionis iteritū subterfugere meruerūt. Sz q̄lis post acceptā veniā achab vixerit: text⁹ libri regū dclarat de q̄ etiā scribit ambrosi⁹ q iezabel vxor eius cui⁹ i flāmabat arbitrio: cor ei⁹ cōuertit et nimijs sacrilegijs execrabilē fecit: et hūc pnie ei⁹ affectū reuocauit. De niniuitis aūt i pncipio ione scribit hiero.

Sicut ait erodot⁹[k] niniue a rege medoru3 subuersa est: regnāte apd hebreos iosia. Unde patet illam predicante iona ex penitentia meruisse veniam: sed quia postea ad vomitum redijt: ex ira dei subuersam[l] fuisse. Item in principio naum.

te. vt. s. di. ij. §. ecōtrario. Sed certe sūme bonus non potest qs eē. nec sūme malus i itensione malicie vel bonitatis. qn ali⁹ possit esse melior vel deterior. nā dicit auctas. supbia eo2 qui te oderūt ascendit sp. sed vniuersitate malorū p̄t qs esse mal⁹ vt referas lz ad. vij. vicia principalia. nā illa septez bm̄ pōt quis cōmittere. vel dic illum puenisse ad sūmū maloru3 cuius desperabil' ē correctio. ita ē desperatus. qui putat pl⁹ deū offendisse q̄z sibi possit remittere. sicut chayn. xc. di. neq3.

Esa. 54.

a ¶ Suscipit. deum eū.

b ¶ Respuit i. satisfactionem.

c ¶ Patit'. diligit. n. de⁹ bonū qd in peccante plātauit s. e. piū.

d ¶ Sanaui p penitentiā.

e ¶ Cōsolatus pollicēthe ron. i. plurali tat cpūctionū

f ¶ A cūctis sed quō absoluit eū ab oib⁹ peccatis. cum ei⁹ penitentia vera ñ esset. nō eni penitebat. nisi vt euitaret mala tpalia vt dicit. c. sequēs. sed dic q absoluit eū

3. reg. 21

put sequit'. hic nō iducā mala in dieb⁹ ei⁹. vñ expone pctis. i. penis. vel absoluit eū ab oib⁹ pctis. s. ab illo pcedentib⁹. q2 cū p falsos testes eū cdēnari fecerit plurima fecit ide secuta. arex de testi. sicut. Et nota q ē triplex pctō2u3 venia. Pria cōsistit i pene dilatiōe. Scda i culpe abolitiōe. q̄ fit p pniam. Tertia i culpe et pene dimissiōe. qd fit p baptismū. de cō. di. iiij sine. de p ma. hic. de secunda di. ij. si quis. b.

g ¶ Mala comminata. alia enim bene induxit in diebus eius.

Sicut achab. h. timei causa timoris. et ita vi detur q solo amore siue timore qs possit veniā cōsequi. sm qd sonare videt illa auctas. s. niniuite dño i timore etc. sed ptra. nōne talis est malus q nihil boni meretur. arg. s. l. di. vt constituerent. vbi dicitur q qui animo recuperandi honorem supbe agit penitentiam etc. Itez ipa non ē penitentia que non fit ex fide per dilectionem operante. vt. s. e. si apl's. iā rñsū ē ad lz i glo. sed quō.

Jone. mat. Luc.

i ¶ Niniuite sed qualis oñ io qualiter achab et niniuite veras egerūt penitentiam. ostēdit q̄liter postea peccauerūt mortaliter lz

Sicut ait erodot⁹ historiographus quidam. l ¶ Subuersam. a medis.

a ¶ Naum. verba hieremie. b ¶ Regis.i. salmanasar. c ¶ Assyriorum.assyriorum metropolis erat niniue. d ¶ Traditio.sic construe.traditio hebreorum cōfirmat naum fuisse ppheta ante etc. e ¶ Judiciū.i. q captiuarentur a medis.

f ¶ Elocut⁹. i.naum. qui de niniue pphetauit sicut et ionas.

g ¶ Zelans. idest exactor castitatis.q si violat immittit penam. vt sic nocet ad castitatem vnde sequitur etc.

h ¶ Ulciscēs etc. vlciscens vox prophete dñi laudantis q de assyrijs vltus est iniuriā populi sui.q captiuati sūt a medis.

i ¶ Adhuc. instant. Dicebant quidam heretici q deus p⁹ baptismum semel dat veniam peccati.vnde si quis egit penitentiā. et illam voluerit iterare. inutilis erit. et errorem suum cōfirmabant duabus rōnibus. Primo q si deus totiens peccata dimitteret.quotiens homo peccat.videretur peccata diligere. Secūdo q nō legit in euangelio.q christus bis illuminauit aliquem cecum.vel bis suscitauerit aliquem mortuū.ex quo colligitur q bis eidem homini peccata non dimittit. Justum ergo errorem hic reprobat ostendens q quotiens homo penitet.totiens dominus peccata dimittit.vel qd primo loco inducūt heretici. dicit nō valere.in eo nanq q de⁹ est paratus peccata destruere. apparet eū odire et nō diligere pctā. Jtē licet christus nō bis illuminauerit aliquē.vel bis nō suscitauerit.tamē qñq christus vno tpe mūdauit leprosum.alio tpe illuminauit cecū. ex quo sequitur q eidem hoi bis peccata dimittit. si eniz christus q se dicit medicū sepi⁹ nō curaret egrotum. medico tēporali . qui sepius nouit egrotum curare mio: eēt

k ¶ Perfidi heretici.

l ¶ Sapiūt. i. inquirunt.

m ¶ Oporteat.ille dicit plus sape q oportet sape. qui diuinum cōsiliū nimis alte pgrit etc. vt ex d here. cū ex inui̇̄to et.xl.iij.disti. sit rector.

n ¶ Pnia. ē.distin.xxiij. qui epus.

o ¶ Sepe.ē di.e.§.sz verba.c.lane . et ē. xxiij.q.iiij. est iniusta.

p ¶ Gratia. i.per grām.

q ¶ Soluatur.per mortale peccatū. ex hoc collige mala nō esse creata.iux° illud.de⁹ creauit oia pter p̄ctm.vt dixi.ē.c.ille rex tāt⁹.

r ¶ Qd aūt multos. lz pcessus augustini nō videat efficax.pōt tñ legē ɔfirmari.nā dicit lex q id qd i duab⁹ psonis recipit. hoc et in eadē psona recipiēdū ē.ff.si cer.pe. l.singularia.ar.viij.q.i.in scri̇ ptis.q ibi ex psona aaron et hieremie ostēdit.q vnaqueq psona q eligit obeat facē h̄.tñ de vna pbat. q pus leprosum mūdauit.p⁹ cecū illuminauit.

Naum^a pphetarum ante aduētū regis^b assyriorum^c (qui pplm isrl̄ captiuum in suas regiones transtulerat) fuisse hebreorum traditio^d ɔfirmat.si qdē in fine hui⁹ lectiōis pdicti regis aduentum idem ppheta annumerare mōstrantur. Sed cum hitatores niniue iona interitū ciuitatis pdicante:ne diuina ira denunciatū interitum sustinerēt peccatorum: et impietatis penitēriā egissent:accepta dimia grauiorib⁹ se criminibus implicuerunt.q de cā memorat⁹ ppheta spiritu sctō plen⁹ iudiciū^e dei annūciās ita est elocut⁹^f. De⁹ zelans^g et vlciscens^h dñs.

Item q frequenter venia penitēti pstet:testat augu. in lib.d pnia scribēs ɔtra qsdā hereticos q peccantibus post baptismum semel tm̄ dicebāt vtilē esse pniam ɔtra quos scribens dicit.

Adhuc^i pfidi^k instant: qm̄ sapiūt^l pl⁹ q̄ oporteat^m:nō sobrij sed excedētes mēsurā.dicūt.n. et si semel peccantib⁹ post baptismum valeat pnia^n.non tm̄ sepe^o peccātib⁹ pderit iterata:alioquin remissio ad petm̄ eēt icitatio. dicūt.n. quis nō semp peccaret: si redire semp posset.dicunt eniz deū incitatorem mali: si semp penitētib⁹ subuenit: et etiā ei placere peccata quib⁹ presto est gratia^p semp. Errāt autem:imo cōstat ei multū peccata displicere:qui semp presto est ea ɔstruere.si eniz ea amaret nō ita semp destrueret : sz ɔseruaret atq vt sua munera foueret.semp ɔstruit pctā que iuenit:ne soluat^q qd creauit:ne corrumpat qd amauit . ¶ Sumunt occasionē hypocrite isti ex factis dñi.quē eniz bis illuminauit.quem leprosum bis mundauit.quem mortuum bis suscitauit. nō lazarum quem dilexit. nō filium vidue quē miserr⁹ matri sue reddidit. nō filium dissipatorē legit bis suscepisse.nō filiam abrae bis a demonio liberasse. In nulla psona iterauit factum: docens vt aiunt a dño nō sepe fieri remedium. Dixit multis: vade et ampli⁹ noli peccare:ne qd tibi deterius contingat : pmittēs penam non amplius veniam. Quod autem multos^r cecos et in diuerso tēpore illuminauerit et multos debiles confortauerit. ostēdit in diuersis illis ca-

Joh.11. Luc.7. Luc.13 mat.15.

Naum.i.

a ¶ Peccata.i.penas peccatorum.
b ¶ Sanatū.de eadē ifirmitate.plene enim curauit de ea de qua curauit.vt.j.e.sunt plures.sed hic pmo curauit leprosuz. postea cecum factū curauit. c ¶ Qđ vilius.ar.ē.dist. xxxviij.sedulo.ē.xxiij.q.iij.si habes. d ¶ Dissimilius.naz corpus sola ē essentia simile deo. aīa poī plurib⁹.qz in essentia z rationabilitate. ar.ē.e.dist.ij. principium. e ¶ Redemptam.sanguine christi. f ¶ Oportunum.i.vtile. g ¶ Cēties. artis possibilitate.als nūquid centies pro eodē salario si cēties recidiuauētit. vel an totiēs constituenda sūt salaria q̄tiens sūt curationes. nec eniz vnā penam bis indulget. imo singulas idulgētias singule pueniūt pene.vt.j.e.gppe.sufficit semel infirmū curasse.ar.ff. de solu.g res. §.areā.argu. ē.ē.di.ij.querendū.c.radix nec vtiqz liberatur.qui nō plene liberatur.j.e.sūt plures.ff.de interro.ac.de etate §.nihil.ē.di.i.diuortium.cōtra. h ¶ Exclusit.ē.xix.di si romanoꝝ.ar.ē.xxviij.q.i. idolatria. i ¶ Cōfit. boz.vocādo enz ad regnū. venite bn̄dicti zc.k ¶ Fecit.qz ē dixit ante. l ¶ Omnez.per dilectionē ei⁹ adherentem.

m ¶ Sedentē.prius. n ¶ In tenebris.peccatis. o ¶ Nullaz.ē.di.xix.si romanoꝝ.ē.e.di.§.alij.c.nemo potest. p ¶ Per eplas.scz per primam. q ¶ Testat.in secūda epla ad corinth.vbi dixit.predixi eniz et pdico.vt presēs bis.z nūc absens.

r ¶ Semp. septenari⁹.ne numer⁹ vniuersitatis est. s ¶ Seducti.ē.di.ij.§.itē opponit. z.c.si eniz in quit. eo eniz q peccatores nos esse non credimus.de terius peccamus.ē.dist. xlv.lz plerūqz vera iniucia.ē.di.xxv. §.nūc autē.j.de pēe.di.iiij. firmissime. t ¶ Jactare. cū sit scriptū si dixerimus qz pctm̄ non habem⁹.nos ipsos seducimus.ē.di.ij. si enim. v ¶ Esse potest.j.de pēe. di.iiij.a paruulo ē. nam ibi di q pctō non cōmorit baptizat⁹.ergo nō est i eo sed dic eē nō pōt.i. nō pōt incipe eē.ar. de pēe.di.iiij. firmissime. ē tamen suphciale.ar.qđ h inducit ilans vni⁹ diei eē. cum agatur tm̄ de actuali peccato. x ¶ Conscius sum.i.nullius mortalis peccati cōsciētiā habeo.ipse enim dicebat.ago qđ nolo.ē.di.c.inter h̄ c.ē.xj.q.iij.senit iter verba ē.Solu.hoc dicit in psona pfectoꝝ ibi de imperfectis vel dic nō in hoc iustificat⁹ sum

dez se peccataᵃ dimitti: vt quē pri⁹ sanauit leprosuz: alio tpe illuminet cecum. ideo eniz tot sanauit claudos cecos z aridos: ne desperet de se pctōr. ¶ Jō nō scribit aliquem nisi semel sanatumᵇ: vt quisqz timeat iungi peccato. Uidemus adhuc quotidie ecclesia sepe febricitantes sepe languidos sepe passionibus captos sepe liberari: vt appareat totiēs op⁹ miserentis: quotiēs cōfessio fit penitētis. quomodo.n. corpus qđ viliusᶜ est: z ab ipso dissimiliusᵈ sepe sanaret: z animā digniorē z redemptāᵉ nō totiens liberaret. medicū se vocat z non sanis sed male habētibus opportunūᶠ. ¶ Sed qualis hic esset medic⁹ q malum iteratū nesciret curare. Medicoꝝ eniz est infirmuz cētiesᵍ curare: qui ceteris minor eēt: si alijs possibilia ignoraret. Nemo est sui q pmisit. nolo mortem peccatoris: sed vt conuertat z viuat. quem enim peccatorē exclusitʰ qui oibus pmisit indulgētiam. alijs quoqz pmissionibus declarat: qui me cōfessus fuēit corā hoib⁹: ois ctus cūqz z q̄tiēs pctōr cuiuscūqz ordinis z si fuerit sacerdos: cōfiteborⁱ z ego eū.

Nam quicūqz iuocauerit nomē dn̄i.i. ꝑm qđ noiat dn̄s.i. qui iuocauerit eum ad se seruiēdo z nō ē dicēdo vt forsitā sepe fecitᵏ ois idest qcūqz sit ille pctōr z saluus erit: oēmˡ.n. aiam iste pmissor saturauit bonis: etiā sedentēᵐ in tenebrisⁿ z vmbra mortis nullāᵒ excipiēs aiam. Nūc mgr̄m intellerit discipul⁹ ille: q corinthios p eplasᵖ suas voluit corrigere: z vt ipse testaturᵠ ter in lr̄is eos correxit. ¶ Oportebat enim vt quotiēs videbat eos cadere totiēs iuuaret eos resurgere. Nemo .n. erat illi⁹ q dixerat. qꝝ remiseritis pctā remittunt eis. Scimus aūt z pmos p̄res z in oi tpe eccliaz dei sp̄r.i. vsqz septuagesiessepties: qđ est sp pctā dimittere quā potestatē isti ab ecclia auferre conant. oz.n. eccliaz sic credere q̄ cōfitet se peccare. negant eniz v̄itatez seductiˢ: qui se absqz pctō audēt iactareᵗ. in multis eniz offendimus oēs: nec infans vnius diei absqz pctō sup terraz esse pōtᵛ. Quapropter eliminādus est ab ecclia: q vnqz penitētib⁹ negat indulgentiā. Nō eniz ingrit qd apls senserit: qui dixit. Nihil mihi cōsci⁹ sumˣ: sz nō i h iustificat⁹ sū. seniēs

mat.9. mar.2. Luc.5.

Ezec.18. et.33.

mat.10. marc.8. Luc.12.

Joh. [illegible]

Luc. [illegible]

2.cor. [illegible]

Joh. [illegible]

1.co. [illegible]

q̄ potest surripere veniale. idest non ex hoc. vt. j. e. si quis autem habens. j. dist. vij. nullus expec. vel dic nihil mihi cōscius sum quo ad mortale. non tamen in hoc ꝛc. a ℭ Dubita ret. nō tñ dubitauit sed id. hoc dicit. ne daret alijs dubitan di occasionē. s. di. j. q̄ obrē b ℭ Scie bat. ꝛ ita pōt scire se aliqs habere charitatem. s. i. q. i. teneamus. j. disti. iij. si ex bono.

c ℭ Intantū. oriri. in splēdore gratie sue.

d ℭ Eis. i. taliter peccantibus.

e ℭ In ecclesia. vbi est talis ↄsuetudo q̄ solēnis penitentia non iteretur.

f ℭ Humillime. i. solēnis penitentie. i. siue misericordie. lʒ semel tam iniuncta fuerit.

g ℭ Siue dicat adhuc reprobat sniam dicentium post baptismū semel tm̄ penitentiam esse vtilem. siue dicat de prima siue de vltima. sic enim ꝛ ipsi heretici diuersi sunt inter se. quidam enim illoꝝ dicūt post baptismū nullam esse pniam vtilem nisi primā. alij dicūt nullā esse vtilē nisi vltimā. quarum vtraqꝫ obuiat auctoritati. que sepissime vēiam petēti pmittitur. Et inde sumpta occasione ostendit auctoritatib⁹ adamātij et eficij. que sit vera pnia. que falsa. h ℭ Adamantius. i. origenes erat ei enim ꝛ hoc nomē put i ecclesiastica historia reperit. i ℭ Sup leuiticum. legit i leuitico q̄ aaron pro peccatis populi offerens mactauit hircum. ꝛ partē eius posuit sup altare. ꝛ ecce ignis egressus a dño deuo-

etiā iustis pctā solere ↄtingere. ñ se ↄfirmabat absqꝫ peccato: qui se cognouit in dissolubili vinculo charitatis iunctū christo. nisi. n. sciret iustos sepe vēire ad veniam. quō dubitaret[a] se peccare: qui sciebat[b] se spiritū dei habere: ꝛ intentione mundissima ei seruire. Cur enim dñs petri pedes lauasset: et ecclīam hoc idē docuisset. nisi qm̄ q̄tidiana est offensio oꝫ vt q̄tidiana sit remissio. Cur docuisset orantes dicere: dimitte nobis debita nostra: nisi ipse misericors psuaderet qui nos ab hac petitione non vult deficere. Item augustinus ad macedonianū.

Intantū[c] hominū iniquitas aliquādo pgreditur: vt etiā post actam penitentiā post altaris recōciliationē vel similia vel grauiora cōmittāt: ꝛ tñ deus facit etiā sup tales oriri solem suū: nec min⁹ tribuit q̄ antea tribuerat largissima munera vite ꝛ salutis. ꝛ q̄uis eis[d] in ecclīa[e] loc⁹ humilime[f] pnie nō cōcedatur: deus tamen super eos patiētie sue nō obliuiscitur. Ex quoꝝ numero si qs nobis dicat: dicite vtrū mihi aliqd prosit ad vitam futurā: si in ista vita illecebrosissime voluptatis blādimēta ↄtēpsero: si me penitendo vehementius q̄ prius excruciauero: si miserabilius ingemuero: si fleuero vberius: si vixero melius: si pauperes sustētauero largius: si charitatem que operit multitudinem peccatoꝝ flagrauero ardētius qs vestrum ita desipit: vt huic hoi dicat nihil tibi ista iposterū pderunt: vade saltem huius vite suauitate fruere: auertat deus tam inanē sacrilegāqꝫ dementiā. Siue autē[g] quis dicat primā tm̄ pniam post baptismū vtilē esse nō cōsequētē. siue ↄtēdat qd vltime tm̄ veniā dari nō pcedēti. semp tm̄ aucti aduersat q̄ sepissime veniā penitēti repromittit. Que autē sit vera pnia: cui venia nūq̄ negat. ꝛ que sit falsa cui nunq̄ indulgētia pmittit. adamātius[h] ꝛ eficī⁹ sup leuiticū[i] testant. Adamāti⁹

rauit holocaustum. ꝛ adipes que erant super altare arreptis aūt nadab ꝛ abiu filijs aaron thuribulis suis posuerūt ignē ꝛ incensum desup offerētes coram dño ignem alienum. qd eis pceptū nō erat. egressusqꝫ ignis a dño deuorauit eos ꝛ mortui sūt corā domino. Iussitqꝫ moyses patres eorum ꝛ fratres misachel ꝛ elisaphan filijs ozibel patrem aaron portare cadauera eorum extra castra ꝛ congruo honore sepelire. dixit q̄ moyses ad aaron ꝛ filios ei⁹. vt tollerent partes suas de hostijs salutarib⁹ et oblatis pro peccato quorum sanguis non erat oblatus in tabernaculum ꝛ comederēt eas. ꝛ cū quererent hircum oblatum pro peccatis prin cipis inuentus. ē exustus cunqꝫ super hʒ irat⁹ moyses increpauit aaron et filios eius. excusauit se aaron dicēs. mihi accidit quod vides quasi ex pturbatione animi factum est hoc. locutus est aūt moyses ad aaron ꝛ eleazar ꝛ ythamar filios eius qui residui erant. tollite sacrificium quod remansit de oblatione dei ꝛ comedetis illud absqꝫ fermēto. i. extranee doctrine. que sancta sanctorum est comedeti cū ꝛ i loco sctō qd datū est tibi ꝛ filijs tuis de oblatiōib⁹ dñi sicut ē pceptū mihi. Itē sup leuiticū die. viij. erecti tabnaculi ceperūt offerre aaron ꝛ filij ei⁹ moyses. n. vij. dieb⁹ ↄtinuis offm̄ sacdotij ↄpleuerat. ꝛ tc̄ cessauit cod'die nisi⁹ ē ignis celi⁹ q sacficia ↄsūpsit. qꝫ iugis ē obsuat⁹ vsqꝫ

Marginal notes: 1. cor. 7. — Iob. 13. — Math. 6. — Luc. 11. — Math. 5. — Puer. 10. — i. pe. 4. — Ezec. 18. — mathias

Inter hec hircū[a] qui oblatꝰ fuerat[c] exustū[b] ⁊c̄. Non peccare[d] soliꝰ dei est emendare sapiētis. sed raro inuenies qui se corrigat rara cōfessio peccati: rara pnia: repugnat natura[e]: ⁊ verecūdia: quia obnoxia est culpe oīs caro: ⁊ quisqꝫ erubescit peccatū suuz ꝯfiteri. dū magis pñtia cogitat q̄ futura[f]. Vult eni moyses[g] pctī vacuā[h] reꝑire animaz ⁊ vt exuuias[i] erroris deponat ⁊ culpe nuda[k] sine pudore sui erroris discedat[l] sed vbi irrōnabilis ipetꝰ[m] ꝓuenit: ⁊ flāma celerrimi motꝰ exurit aīam: depascit eiꝰ innocētiā[n]: prepōderāt eniz futuris pñtia: ⁊ serijs iocūda: ⁊ leta tristibꝰ: ⁊ ꝓperata tardioribus: velox[o] enim iniqtas: que ad nocēduz occasionē suggerit[p] lenta virtus ⁊ ꝯtatrix ante iudicat[q] q̄ incipiat quid decorū quid honestū: iniquitas oīa ꝑcipitat. Pigra[r] ergo ⁊ verecūda penitētia que presentiū pudore[s] premitur[t]: solis enim intendit[v] futuris: quoꝝ spes sera: tardior fructus. interiz[x] precurrit ipudētia[a]: ⁊ sepe presentium penitētia excluditur: ⁊ affectus[b] eius exuritur[c] ⁊ aboletur. querit eaz[d] lex[e] ⁊ non inuenit: cōbusta est enim in feruore ⁊

ad trāsmigratione babylonis. nec licebat alium ignē apponere. eo die cuz alijs bestijs q̄s accepat a populo aaron. obtulit etiā hircū. de quo hic habet mētio. qui totꝰ erat sacerdotibꝰ deputatꝰ. ⁊ ab eis in loco sancto deputatꝰ ad comedēdū. i/tulerunt ergo nadab ⁊ abiu ignē alienuz moyses tñ ꝑmis. vij. diebus igne terreno vsus fuit. sed dñs precepit ei amouere suū terrenū. quia eo die apperet ignis celesꝰ missus. a Inter hec hircuz. qui oblatꝰ fuerat pro pctō principis. cū q̄reret moyses exustuz reppit. iratusqꝫ contra eleazar ⁊ ythamar filios arron qui remāserūt ait. cur nō comedistis hostiā pro pctō i loco scō que scā scōꝝ ē. ⁊ data vobis. q. d. cur nō fecistis celebrez pniam pctī cōmissi in loco scō. i. in ecclesia. vt portaretis multitudinē iniqtatū ⁊ rogaretis ꝓ ea in cōspectu dñi. ꝑsertim cū de sanguine illius nō sit illatū iter scā scōrū. ⁊ comedere debetis ea in sanctuario sicut ꝑceptuz est mihi. rñdit aaron. oblata est hodie victima ꝓ pctō. ⁊ holocaustū corā dño. mihi aūt accidit qd̄ vides q̄si ex ꝑturbatione animi factū ē hꝫ. quō potui comedē corā dño mēte lugubri in ꝑmocinijs. qd̄ cū audisset moyses accepit satisfactionē. a ¶ Inter hec hircū. Casus. In hoc. c. mysticat adamātiꝰ ⁊ esitiꝰ in sequē. c. historiā illā leuitici de hirco oblato. quia ꝑ moysen itelli ge xp̄m. ꝑ aaron ⁊ filios eiꝰ sacerdotes. ꝑ hircū pniam siue aīaz. ꝑ ignē aliena vicia. ꝑ nō alienū ꝟtutes vel grām spūssci. Prio ḡ ponit māz loquendi de pnia. s. ꝟba leuitici. Scdo oñdit q raro penitet qs digne. quia obstat ꝟecūdia ⁊ amor rerū pñtiū. ⁊ quia natura ꝓna ē ad malū. sic ipetꝰ peccādi supat rōnē. Tertio alludēdo histoꝛie dicit q pctā sacerdotes per pniāz debēt delē. q̄ tñ ficte penitēti nō ē iniūgēda. Quarto dicit q qui offert ignē alienū. i. vicia. exurit ab eo. qui aūt mundari desiderat. offerat ignē spūssci. a ¶ Inter hec. i. dū hec deferunt ex castra sepeliēda. i. nadab ⁊ abiu. quos pcepat moyses honore ꝯgruo sepeliri.

a ¶ Hircū. i. pctōrē vel oblationē penitētie. b ¶ Exustū. vicijs. quia nō bñ penituit. i. nō ꝑe. c ¶ Fuerat. q̄si pnia fuerat iniūcta. c ¶ Fuerat. moyses exustū reppit. supple alij hūiꝰ hircus. ⁊ tūc supple exustꝰ reptus ē a moyse d ¶ Nō peccare. vere exustio hirci suffocationē penitentie per aduenientes culpā significat. nā nō peccare ⁊c̄. ⁊ sic continuatur. e ¶ Natura. i. viciū qd̄ ꝑ natura inolevit. vel natura ipsa. j. c. scta. xij. q. i. c. i f ¶ Futura. oē futurū despicit ⁊c̄. vt di. xl. xlvij. disti. omnes.

g ¶ Moyses. i. christꝰ. alludit ad id q cum moyses quereret hircū oblatum inuenit eū exustum. i. animam peccato suffocatā vel penitētiam annichilatam. h ¶ Vacuā. a pctō. i ¶ Exuuias. i. indumenta. k ¶ Nuda. i. denudata per cōfessionem. alꝭ munda.
l ¶ Discedat. de hac vita. m ¶ Impetus. vl cloꝝ designatus. per ignē impetuose missuz
n ¶ Innocentiam. s. distin. i. ponderet.
o ¶ Velox. vtpote sine discretione agens.
p ¶ Suggerit. i. qui cum discretiōe vult agere. q ¶ Judicat idest delibera.
r ¶ Pigra. cum piger est homo ⁊ verecundus ad penitēdum. s ¶ Pudore. quia pudor est ea aduertere. t ¶ Premitur. idest reprimitur. v ¶ Intēdit. i. intendere debet. vel intēdit quasi conferens secum q ea que cōmittuntur incerta sunt. ⁊ ita spes illoꝝ sera aut nulla est. xlvij. distin. omnes.
x ¶ Interim. dum sic est piger ⁊ dum cogitat de futuris. a ¶ Impudentia. ad mala facienda. b ¶ Affectus. penitendi.
c ¶ Exuritur. sicut hircus ab igne.
d ¶ Eam scilicet penitentiam per hircum significatam. ⁊ alludit ad factum moysi. b.
e ¶ Lex idest minister legis. scilicet moyses. vel quilibet alius prelatus in eo significatus vel christus. vt infra eadem distinctione inter hec hircum.

a ¶ Irascit. alludit illi qd dixit moyses. cur nō comedistis hostiam &c. a ¶ Irascit negligētib⁹ prelatis. b ¶ Deuorandā. i. celebrandam. c ¶ Penitentiā. i. hostiam pro peccato. s. hircū per quē penitentia designatur. d ¶ In sctā sctōꝝ. i. in ecclesia. e ¶ Sacerdotes. i. eleazar & ythamar filios aaron. f ¶ Respondit. hoc respōdisse intelligitur. cū dixit mihi accidit qd vides &c. g ¶ Aaron prelatus. h ¶ Prouidū. in iniūgenda pnia. i ¶ Iudiciū xlviij. disti. c. viij. k ¶ Nec male. nolenti cōfiteri. l ¶ Facile. s. donec seruescat. s. di. i. , vt dicimus. m ¶ Muneris. penitētia. s. muneris. Tūc enim meli⁹ est qesce re q̄ exercere. l. c. i. salicib⁹.

v ¶ Ignis. idest vindicta celitus missa. x ¶ Alienum. s. i. q. i. sicut eunuchus. a ¶ Nec in eo. q̄si diceret. comedendus erat hircus ille a sacerdotibus intra sancta. nō. n. oblatus est de sanguine eius intra sancta. si enim holocaustus esset cremaretur cum pelle & fimo. sicut fiebat de vitula rufa tā tum semel in anno. & ē sensus ad pnias hoib⁹ imponendas. vult enim vel ministerio sacerdotum. vt scz pctā populi comedat. ipse enim p se abstulit peccata mūdi in sanguine suo. vn̄ apostol⁹ christ⁹ po. su. bo. &c. per proprium sanguinem introiuit in sancta sanctoꝝ &c.

fumo iniquitatis. Inde. n. irascitur[a] et dicit deuorandam[b] fuisse penitentiam[c]. in sancta sanctoꝝ[d] sacerdotes[e] quasi segnes increpat. Respondit[f] aaron[g]. prouidū[h] debere esse sacerdotale iudicium[i]: nec male[k] sane ↄsciētie facile[l] esse credendum id muneris[m]: ne fiat error[n] deterior priore. vase[o] enim fetido vl' oleum[p] vel vinum[q] facile corrumpitur. Quomodo aūt poterat vbi ignis alienus[r] erat peccatum exuri[s] & in conspectu dn̄i: cui omnia aperta sunt: quasi dicat nō cōplacet deo qui iniusticiam corde inclusam tenet: & se pniam agere perhibet ignis alienus libido: auaricia: & omnis praua cupiditas: hic ignis exurit: nō mūdat. In quibus enim est si offerant in conspectu domini: ignis[u] eos celesti assumit: sicē nadab & abiu cum his que pro pecato fuerant oblata. qui ergo vult mundari ignem alienum remoueat: & illi igni se offerat qui culpam exurit nō hominem. hic ignis siccauit emoroise ↄfluentē sanguinem. hic siccauit culpā latronis. Ignis qui cōsumens est: sanat simpliciter & pure cōfitentes. Iudas inquit: peccaui tradēs sanguinem iustum: sed in pectore habuit ignem alienū[x] quo inflāmāte cucurrit ad laqueum. Indignus autē remedio fuit: quia nō pura mente penituit. Culpam ergo eius non auferunt sacerdotes qui dolose se offert. nec in eo[a] possunt epistolari: quorum cibus est pctōꝝ remissio. vnde ver⁹ sacerdos ait: meus cib⁹ est vt faciam voluntatem patris mei. i. vt pctōres conuersi & penitentes soluent. non est acceptus deo sacrificium: nisi verum & syncerum. Item eiicius.

Inter hec[b] hircū: q offertur &c. q̄ oē[c] pecca-

Leui. io.
math. 9.
mar. 5.
Luc. 6. 8
Luc. 23.
Deut. 4.
Heb. 12
mat. 27.
Joh. 4.
Leui. io

Inter h. b Casus in principio .c. ostendit eiicius q idcirco lator leg mortem exprimit eorum. quia ignem alienū acceperunt. vt illud peccatum vitetur. & illud designat heresim. Secūdo ostendit quid significet illud qd moyses precepit aaron & filijs eius. vt portiones oblationis comederēt in sancta sanctoꝝ. illud. s. qui vult agere penitentiam. agere debet illam ad preceptum sacerdotū qui sunt in ecclesia. & q oblatio corporis christi nō debet recipi nisi in ecclesia. Tertio ostēdit quid notat illud vbū historie. moyses hircū exustum repplit. q. s. sicut post mortē filioꝝ aaron. qui sumpserunt ignem alienū. nō remāsit hostia que significat. spm̄ scm̄. sz est cōsūpta. ita post mortē eoꝝ q peccāt i spm̄scm̄ & decedūt i finali ipnia. nō relinquit hostia ↄ pctō eoꝝ. q: nullū eccle sacrm̄ eis ↄdest. c ¶ Q: oē. ita ↄtinua recte ↄ pctō offert hirc⁹ ↄ quē pnia dsignat. q: oē pem &c.

n ¶ Fiat error. per cōtēptum pnie iniuncte. o ¶ Uase. vnde Hora. Syncerum est nisi vas qdcunq infundet acescit &c. & dicit lex. q si cōmodasti mihi vas corruptū sciēter. & vinū acuit. teneris cōmodati. secus si ignoranter. secus in locatore vel vēditore q: ille tenetur siue sciēter siue ignoranter locet vel vendat vas corruptū. vt. ff. cōmo. in rebus. §. vlti. ff. locati. si addes. §. i. ff. de act. emp. & vendi. tenetur. §. si vas. Item nota idem in seruo locato qd in vase. ff. locati. si domū. §. i. & l. cum plures. §. seruum. p ¶ Oleum pietatis. q ¶ Uel vinum. s. districtionis. r ¶ Alien⁹. tāgit q nadab & abiu posuerūt ignē alienū. s ¶ Peccatū. exuri. i. pro peccato delēdo penitentiam fieri. s ¶ Peccatū. i. hircus. t ¶ In qb⁹. n. ē. i. ignis alien⁹ q alienat a deo.

tum p pniam delet. & qui[a] pdictū[b] peccatū[c] alterius doctrie & blasphemie[d] cō miserūt saluati nō sūt[e]. cāz mortis[f] eo℞ legislator[g] exponit. Inter hec hircū qui oblatus fuerat &c. Quia s. nō comederūt filij aaron qd de pctō erat i loco[h] sancto. i. pniaz cōmissi peti in eccl'ia pagi nō fecerūt. qbus hoc pceptū ē: qs christus in eccl'ia sua vicarios[i] ɔstituit. ipse aūt[k] oblationis sue sanguinē: que pro nr̄o sanguine[l] oblata ē: in sctm̄. i. celū in cōspectu patris obtulit. dz aūt comedi hoc sacrificiū[m] in loco sancto. s. i eccl'ia in ppiciationez pctō℞. vn̄ addit[n]: quēadmodū pceptuz est mihi sic precepi. Moyses q gerit psonā xp̄i. exustū reperit: qz i spm̄sctm̄ peccauerat. ab itelligibili[o] igne spūsscti oblatio p pniaz ablata est. volūtarie[p] peccātibus[q] nō relinquitur[r] hostia[s] pro pctō. Nā sicut vera pnia veniā pmeret: ita sikata deū irritat: qz spūssci discipline effugiet fictum. Hoc aūt scti pres irremissibile pctm̄ & blasphemiaz in spm̄sctm̄ dixerūt & i scelenbus vsqz ad finem vite perseuerare[t] de potentia & mīa dei & redēptoris diffidere. Item ioānes os aureuz in ep'la ad hebreos.

Iudas penituit: sz male laqueo nāqz se suspēdit. Penituit etiāz esau[v]: magis[x] iste neqz[a] penituit lachryme qppe nō erāt penitētie: sed animi violētie & indignationis interne qd ei[o] opib[o] apit[b]. Nō igitur negem[o] pctā nr̄a: neqz nos impudētia duros efficiat. spōte nostra puniam[o] peccata: ne pendam[o] nō sponte supplicia. Audiuit chayn a deo: vbi est abel frater tu[o]: & dixit nescio: nunqd custos fratris mei suz ego? vides quō ex hoc peccato[c]

a Et qui. s. nadab & abiu. hi significāt hereticos. qui alienū ignē. s. cupiditatis & praue doctrine in ecclesia accendunt & qui scripturaz sacrā male interpretant & praue. & sic in spm̄ sctm̄ peccāt cum aliter eam interpretant qz spūssctūs flagitet. b Predictū. quia sup ple doctrine & hereseos. c Peccatum. i. per predictū victum designatum. d Blasphemie. qz accipiendo ignē alienuz. blasphemabāt et faciebāt ɔtra doctrinaz legis & inde cō sumpti sunt. e Nō sūt. sed igne consumpti. f Mortis. tēporalis. g Lator. exponit moyses sm mysticum intellectum auctoritatis exponit dicēs ad aaron. vt habet in leuitico h est qd locut[o] est dn̄s. Sacrificabor i his qui appropiquāt mihi & in cōspectu omnis populi glorificabor. qz per eos datū est exēplum ceteris quō timeant vt aug. exponit. j. de cōse. di. ij. & dicit et dic sanctificabor. i. sanctius apparebo etiā in his que sacrificāt mihi vlciscendo delicta eo℞ & nō pcendo. Glorificabor. i. laudabor & manifestabor iustus. h In loco. h obū mysticat. i Vicarios. sacerdotes & simplices. i Vicarios. s. i. q. i. eunuchus. k Ipse autē ita ɔtinua. aaron obtulit hic cum pro pctō populi ipse aūt. s. christus &c. l Sanguine. scz pctō sm illud. Libera me de sanguinib[o] i. de peccatis. & alibi. sanguinem sanguis tangit. i. peccatū pctō ad. iii. s. e. q. ij. admonere. & sanguis tuus. i. pctm̄ tuū sup caput tuuz. m Sacrificiū corpis xp̄i n Vnde addit moyses. o Ab intelligibili. qz spūsctūs itelligibiliter & mystice dicit ignis cōsumēs. p Volūtarie. i. in voluntario pctō vsqz in finē durānb[o]. j. e. iudas. q Peccātib[o]. i. nadab & abiud. r Non relinquit. cū enim eos subito ignis celestis ɔsumpserit nō potuerūt purgari per hostiā. cum & quidam crimina essent que nullis sacrificijs mundabantur. vt xxxij. qō. i. q autem. quale forsan & istud erat. vel pōt istud exponi de qlibet sic peccante. i. in peccato perseuerāte vsqz in fi. b. s Hostia secunda. s. qz semel tantuz christuz oportuit pati nec relinquitur secūdus baptismus. relinqtur autem secunda penitentia & tertia & sic deinceps. volūtarie enim peccantibus. i. in peccato vsqz in fi. perseuerantibus. iaz non relinqui tur hostia pro peccato. i. non iterum imolatur christ[o] qui est hostia pro peccatis. vel sic. i. non relinquitur locus secunde hostie sicut in veteri lege dictum est sepius hostiam pro peccato imolari. vel voluntarie peccantibus non relinquitur hostia pro peccatis. idest nō pdest christus qui est hostia pro peccatis iaz. s. in hoc seculo per quod cōstat nec i futuro. t Perseuerare. s. e. distin. i. §. potest.

Iudas esau. de peccato forte primogeniture vendite. vij q. i. qz periculosuz. x Magis. correctiuum est. a Neqz. vterqz. s. b Aperitur. argu. ex sequentibus comprehendi precedentia. arg. l distin. si quis diaconus. argu. distin. xvij. peruenit argu. s. xxiij. q. iiij. quid crudele. argu. j. xxxiij. q. i. cum per bellicam. c Ex hoc peccato. mendacij. quia post homicidium secutum est mendacium qd ma

Leui. io

Sap. ii

math. i

Gen.

sus fuit.ar.s.di.i.§.alij ecotra.c.serpens.
a ¶ Memoriam.s.di.i.§.his auctoritatib⁹.
ver.item illud iohs.et hoc idem.s.dis.lxxxi.
valeat contra soluitur ibi memoria.s.ad co-
tritionem non ad delectationē.j.dist.in.v.c.i.

q: postea non agitur fm cōsuetudinem qua-
rūdam ecclesiarum.j.e.c.quis.hoc enim de so
leni ibi intelligit.h.sed et de alia intelligi po
test. Naz loquitur amb.de illo qui adhuc de
lectatur in peccato.nec proponit illud dese-

b In salici-
bus. Ca-
sus.dicit da-
uid quomo-
do cantabi-
mus canticū
nouū in ter
ra aliena. qd
exponēs am
bro.ait. Ter-
ra aliena ca-
ro est que im
perio mentis
non subiacet
si ista fra do-
mari nō pōt.
nec accipere
penitentiam
debet.nam si
accepit et de-
fecerit ipa erit
inutilis et au
fert vsuz po-
sterioris. et h
est qd dicit.
b ¶ In salici
bus.i.a salici
bus p quod
designantur
mali.
c ¶ In me-
dio eius qui
sunt in pfun
do viciorū.
d ¶ Suspē-
dimus.i.sub
traximus et di-
stulimus.
e ¶ Organa

amplius operatus est.nō-
ne et pater eius similiter.
Audiens enim et ipse adā
vbi es: dixit audiui domi-
ne vocem tuam et timui:
quoniaz nudus sum et ab-
scondi me. Magnum est:
vt quis peccata sua agno-
scat: et memoriam[a] eorum
pseueranter retineat. nul-
lum inuenitur delictorum
tale remedium: sicut eorū
continuata memoria.

Itē amb.in lib.de pnia.

In salicib⁹[b] inquit in
medio[c] eius suspendi
mus[d] organa[e] nr̄a. Quo-
modo cantabimus canti-
cum domini in terra alie-
na: si enim caro menti re-
pugnat: nec subdita est ani
mi gubernaculo et mentis
imperio.aliena est terra: q̄
non domatur exercitio cul
toris[f]: fructus non potest
charitatis penitentie et pa
cis afferre.melius est ergo
tunc quiescere q̄ exerce-
re.nō queras opera penitē
tie ne in ipsa penitentia fi
at quod postea indigeat pe
nitētia.que si semel fuerit[g]
vsurpata nec iure celebra-

ta: nec fructum prioris ob
tinet: et aufert[h] vsuz poste-
rioris[i]. Sane et cum caro
repugnat mēs ad deuz dz
esse intēta: et si opa nō se-
quūtur: fides nō deserat. et
si carnis illecebre ipugnāt
vel ptātes aduersarie: ma-
neat mēs deo dedita.tunc
eniz maxie vrget: cuz caro
nō cedit. et sūt q vehemen
ter incūbāt[k] misere aie q̄-
rētes oē auferre psidium.
Vñ illud est exinanite[l]: ex-
inanite vsq ad fundamē-
tum[m] in ea: quā miserat⁹
dauid ait. Filia babylonis
misera vtiq babylonis fi-
lia est aīa: q̄ dei filia desijt
eē.cui tñ medicū iuitat di-
cēs.btūs q tenebit et alli.p.
su.ad.p.h ē: q ifirmas et lu
bricas cogitatiōes hz.eli-
dat ad christū: q oēs irrō-
nabiles mot⁹ sui reuerētia
et discretione cōminuat.

Itē hiero.sup mattheū.

Nihil iude profuit egis
se penitentiam p quā
scel⁹ corrigere nō potuit.
Si quando frater sic i fra
trē peccat: vt emēdare va-
leat[n] qd peccauit: pōt ei di

rere. Iste me
lius faceret.si
gesceret a cō
fessione et sa-
ceret bona q̄
posset vt de⁹
illustret cor
ei⁹.vt.j.e.di.
v. falsas. Si
eniz supficia-
liter talis agat
penitētiā po-
tius grauabi
tur q̄ iuuabi
tur. vt.s.e.c. q
admissa. fm
hunc intelle-
ctuz procede
sic . meli⁹ est
abstiere a sa-
tisfactione pe
nitētie tibi in
iuncte a sacer
dote.s. tanq̄
bene peniten
ti.q̄ exercere
cōfitendo . si
queras ope-
ra pnie tibi i-
iungi a sacer
dote.scz tanq̄
bene peniten
ti. videas ne
in ipsa pnia
simulata fa-
cias qd post-
stea idiget pe
nitētia. vt.x-
vij.q.iij. sūt

Genes.3. — Psal.136. — Psal.2. — Psal.136. — Ibidem

idest orationes nostras vel confessiones que
inutiles sunt.dum sumus in peccat.s.pecca-
tum eniz comparatur salici pꝑter infructuosi-
tatem.i.q.i.si fuerit et organū orationi pꝑter
dulcedinem.xlv.distin.cuz beatus.xlvj.dist.
hoc autē.nam quō cantabimus idest opera
fructuosa faciemus. f ¶ Cultoris anime.
g ¶ Que si semel fuerit vsurpata.i. non ve-
re recepta s.per peccati desertionem.
h ¶ Aufert.vsum posterioris. q: non solent
petere tales vt eis iterum iniungatur satisfa-
ctio pro illis lz inutilem egerint penitentiaz.
imo nec debet.argu.j.e.§ illud autē gregor
in fi.et.c.piuni. i ¶ Posterioris.s.sui ipsius.

qui opes. k ¶ Incumbant.s. demones.
l ¶ Exinanite. hoc est dictū in tēpli destru-
ctione a syrijs.et dic exinanite.i. euacuate.
m ¶ Usq ad fundamentū in ea.i.vsq quo
aliquod edificium virtutum non remaneat
in ea vsq ad fundamētū.et sunt vba demo-
num exhortantiū se ad cōcupiscētias carnis.
Nihil valeat.i.cōtingat ipsum emendare
. detestando et abominādo et deo digne n
satisfaciēdo.nō eniz intelligit hec emēdatio
rei ablate recōpensatio vel restitutio delicti.
sed detestatio delicti et satisfactio.vel si peccat
in fratrem.vt per illum dolorem et per illaz
pniam valeat emēdare deo.i.corrigē et delē.

uinitus dimitti. si autem pmaneāt opa: frustra voce assumitur pnia. hoc est qđ de eo dicit: et orō eius fiat in pctm̄: vt nō solū emendare nequerit proditionis nefas: sed ꝓprij homicidij scel⁹ addidit. I tē leo pa. in ſmone q icipit. Jnt oia.

S Celeratior omnibus o iuda & infelicior oibus extitisti: quez nō pnia reuocauit, ad deum: sʒ desperatio traxit ad laqueū. expectasses cōsūmationez criminis tui: & donec sanguis christi pro peccatoribus funderetur: informis leti suspendiuz distulisses[a].

H is auctoritatibus[b] que sit vera que sit falsa ostenditur penitētia. & false nulla indulgētia dari ꝓbatur. in quo illoꝝ sententia destruitur: qua eum qui pluribus irretit⁹ fuerit peccatis: asseritur vnius delicti penitentia eiusdem veniā cōsequi a domino sine alterius criminis penitētia quod etiam multis auctoritatibus probare conant quarū ꝓma est illa. Nauz ꝓphete. Nō iudicabit de⁹ bis in idipsuʒ[c]. S ed quē sacerdos iudicat: deus iudicat: cuius personam in ecclesia gerit. qui ergo a sacerdote semel pro peccato punitur: non iterū pro eodem peccato a domino iudicabitur. I tem gregorius super ezechielem.

P Luit[d] dominus sup vnam ciuitatem & super alteraʒ non pluit: & eādem ciuitatem ex parte cō pluit et ex parte aridam reliquit. cum ille qui proximum odit: et ab alijs vicijs corrigit[e] se vna eadē, qꝫ ciuitas ex parte compluitur et ex parte arida manet: qui sunt qui cum quedam vicia resecant: in alijs grauiter perdurant.

S Celeratior. distulisses. hic innuitur iudas morte pueniſſe christū. sed innuit ꝯtra hiero. sup marcuʒ. cuʒ iniquis deputatus est dn̄s. cum iniquis veritas deputata iniquuʒ reliquit. i. sinistrum. alterū assūpsit scʒ dextrū sic faciet i die iudicij. ex sili crimine dissimile stipendium sortiuntur. alter ꝑcedit petrum i paradiso. alter ꝑcedit iudam in inferno. & ita videtur q̄ mors christi mortē iude preuenerit. Rn̄. magl in hoc credēduʒ est hiero. q̄ꝫ leoni. vel forte mors iude secuta est morteʒ latronis puenit tn̄ mortem christi. Christus enim prius q̄ꝫ latro est mortu⁹ vnde nō fregerūt eius crura. vl' etiā si morteʒ nō ꝑcessit. puenit tn̄ vulnus christi lancea infixum. ex quo ꝑcesserunt sacramēta nostre redemptionis & ita mors christi ꝑcessit. ꝺ hoc ex̄ de bap. et ei⁹ effe. maiores. xxiij. dis. q epo.

b H is auctoritatib⁹. ab illo aūt. §. siue āt. ostēsum est que vera que falsa sit pnia. hic latenter subitrat aliam questionē. s. an pluribꝰ irretitus criminibus posset de vno obtinere veniā pmanēdo in alijs. & primo ꝓbat tribꝰ auctoritatib⁹ & vna ratione vnum pctm̄ sine alio remitti posse vsqꝫ ad. §. sed q̄ ibi allegat pro parte aduersa. q̄si qōneʒ terminando pp auctoritatē augustini. Tertio loco determinat auctes inductas pro parte illa in. §. fidelis. est ergo determinatio magistri. q̄ nullus pōt cōsequi veniā de vno nec quo ad culpaʒ nec quo ad penā nisi de oibus satisfaciat. qđ sic ostendit qui dolet de vno aut ex charitate aut nō. si ex charitate. ergo deū diligit. & qui nouit deū diligere & odit que sibi ꝯtraria sūt ergo q̄dlibet mortale odit qđ falsuʒ est. si nō ex charitate. ergo ille dolor est informis. cum nō sit charitate informat⁹ ergo non est opus alicui⁹ virtutis. ergo nō est vite meritorius. sed indifferēs. Forte dices per hāc inductionem nō haberi ꝓpositū. q2 non querebat an retentis ceteris possit qs pmereri vitā eternaʒ. sʒ an retētis ceteri possit de vno veniam mereri. respōdit imo idem est q2 si quis dolendo non ex charitate posset de vno veniaʒ mereri. ergo eadem ratione de oibus. & ita aliquis est vl' eē pōt sine merito mortis & sine merito vite etne. & ita nec bon⁹ nec malus. quod nō est veruʒ. sic ergo ꝓbato q̄ peccatū non dimittit quo ad culpam. ꝓbatur & itelligit quo ad penā. nā ratiōe culpe & pena dat. bn̄ tn̄ ꝯcedo. q̄ tali petēti pnia sit est denegāda. ex̄ ꝺ pe. & re. q̄ qdaʒ. tn̄ donec peniteat ꝺ oib⁹. inutilis ē q̄ ad vitā etnā. sʒ cū penitet ꝺ oib⁹ efficit vtilis. nec alia satisfactio et iponet ab ecclia ꝓ illo pctō.

c I dipsuʒ. q. d. pctm̄ sufficiēter pnitū i hac vita nō punit in altera vl' nō bis i idipm hic. s. ꝑ ministros q2 ecclia bis ꝓ eodē pctō nō punit. vl' pot⁹ hec auctas itelligit ꝺ his tm̄. q inter flagella cōmutant in bonū & corrigunt & ad charitatem redeūt. ꝓfecto tales iterū nō puniunt ꝓ his pctis. sʒ si qd ide remāsit. delebit in purgatorio. j. e. §. hac aucte. ꝺ. intelligitur.

d P Luit. religt. auctoritatē, hāc exponit grās j. e. §. illud. e Corrigit. Trib⁹ modis d qs se corrigit a vicijs & ea resecat. s. cuʒ cessat ab actib⁹ eoꝝ. sed nō cōfitet. Secūdo cū cessat ab actib⁹ eoꝝ & ea detestat. ita q̄ ꝯfitetur ea. sed nō ex charitate nec cū charitate. cum occultet mortale pctm̄ alis & ꝺ his duob⁹ mo

psal. 108

mat. 27.

Nauʒ. i. ſm alias translationem.

amoni

dis itelligit qd dicit greg. Tertio cu gs dele ... pcta et errata oia ex charitate et deuotione et ea cofitet et p eis satisfac. d. h. s. e. pfecta. a Octonario. nō q a beati imaculati vsq ad dnm cu tribularer. est vnus psalmus. et habet. xxij. dist.

fius nullu curauit que oino no liberaret. hic appet in exeplis in lra positis in fi. supponit q no videt vere penitere q penitedo no prorupit in lachrymas cu pro tpali dano pnus fit ad plagedu. k Delectent. hec est falsa

I tē āb. i. xviij. octōario[a].

Prima cosolatio e: qr nō obliuiscitur misereri deus. Scda per punitione: vbi et si fides[b] desit: pnia vel pena[c] satisfacit et releuat. Ité opponit[d] de hiero qui sup naum sentire videt: q si ifidelis adulterando iterficeret: d adulterio no ampli a deo puniretur[e]. Ité si illa[f] satisfactio nō fuit: qua in adulterio viues pro homicidio obtulit: cu adulterij eu penituerit: vtriusq ei pnia iponenda erit. qd a ratione alienu ecclīastica pbat cosuetudine: q p eodez pctō nisi reiteratum fuerit nulli bis pniaz iponit[g]. Sz qd[h] ei q crime sibi reseruat de alio venia nō prestet. nō solum pmissis pbat auctib eficij: adamatij: greg. aug. smaragdi: isidori. veruetia alia auctoritate eiusde au. in lib. de pnia. Ait enim.

Sunt plures[i] qs peccasse penitet: sed nō oino reseruates sibi qdaz in qbus delectent[k]. Non aiaduertetes deum simul mutu et surduz a demonio liberasse. p hoc docet nos nunq[l]: nisi de oib[m] sanari. Si enim[n] vellet pctā ex pte reseruari: hnti. vij. demonia potuit[o] pficere. vj. expulsis. Expulit autez. vij. vt oia crimina simul eiicienda[p] doceret. legione autez ab alio eiicies nemine reliquit de oib qui liberatu possideret. ostedens q si et pctā sint mille[q] oporteret de oib penitere. Laudat enim est[r] dominus: q eiecto demonio locutus e mutus. Nunq aliquem sanauit quem omnino non[r] liberauit totum enim hominem sanauit in sabbato: qr et corpus ab infirmitate et animaz ab omni cotagione liberauit: indicās penitentes oportere simul dolere de oi crimine orto i aia et in corpe[s]. scio. n. deu inimicuz omni crimioso[t].

Vid. 76. et qlibet distinctio continet viij. vsus. et ita ptinet. xxij octonarios. Naz. viij. versus faciut vnum octonariu. et hoc est qd dic i. xviij octonario. b Prima. si fides. desit. i. oscia pcti alicuius desit. i. no occurrit. c Pena et c. i. per patietia et humilitate que habet in ipsa pnia iter ipsa flagella et pctā q ad memoria nō occurrut dimittunt. hac expositionez habes. j. e. §. illud. r. item illud amb. d Ité opponit. no amplius. pōt ergo aliqs non penites de mortali debita pro eo euade dānatione. Sz q sensu h dixerat hiero. sup eun dez locu ostedit dices. qrit h qs et c. vt. j. e. di. q. d. poti h ostedit q q p tpale supplicia vel flagella no corrigunt postea eternalr puniut ages de deprehēso i adulterio decollato: e Puniret. fi he. ofiteret. ar. xxiij. q. v. qd §. f Si illa. hba mgri st. qda dicut q sit hba hiero. vsq ad illud. qd a rone. Et loqt no bz gnale ecclie cosuetudine. sz pticulare alicuius loci. sz q sint mgri pz. j. e. §. auctas. circa fi. g Si illa. i. pena que ei iflicta p pctō fuit. g Imponit. qsi dispesanda. h Sed qd non prestetur. ā. xxiij. q. v. qd ergo. ā. di. i. illa ā. di. e. irrisor. et c. qui admissa. ā. e. di. pniam i Sunt plures. (aglte. ā. e. di. c. penitentes. Casus. q penitet oino peniteat. qr chri

pnia. vt. j. di. v. falsas. l Nos nu math. 12. ā. e. di. §. da/ marc. 7. uid et ca. ille Luc. 11. rex tat. ā. di. i. §: aly. e. H. c. no pōt quis m Nisi de oibus. sic nec liberat plgn lz de pte debiti creditori mar. 5. fit satisfactuz Luc. 8. C. de. distra. plg. qdiu. et dicit lex. q q aliqd facere tenet. faciendo pro parte no liberat. ff. de h. ob. i. exe cutiōe. §. pe. et snia no dz Joh. 5. pro pte tene et pro pte no. ff. sa. hercis. i h iudicio. ff. de eden. l. i. §. pe. et arg. ad qōnem an a plurib excōicatus diuersis de causis possit ab vno absolui sine alijs. n Sanari. et vni no diuisis ofiteri. j. di. v. c. i. circa fi. ar. ff. d arbi. ité si vn. §. ite; si ptes. et. l. qd tn. et. l. labeo. o Potuit. i. sanare. vij. no successiue. sz sil. p Sit eijcienda. ff. d fui. vr. pdi. p fundu. q Mille. sed nuqd p vnoqq mortali pctō septenis pnia est iponeda. ar. ā. e. q. ij. h spm fm h q n suffi ciet vita hois ad expleda hmōi satisfactione. sz h. sine dubio cuilibz mortali septenis pnia debet. sz tn qr arbitrarie sut hmōi pnie. arbitrabit et artabit eas iudex ifra tpo ogruu penitedi. ar. xxvj. q. vij. tpa penitudis. r Omino no. ā. e. di. §. ité q. c. adhuc. H. sz notūc cecus erat cu leprosus eēt. iō d h no posset sanari. ā. di. ij. §. fi. b. s Corpe. i. i aiaz misterijs corpis nullu. n. i corpe e tm. est tn aliqd volutatis tm. t Crimioso. cu aut ei qui in

vno deliquit fit inimicus. pz qꝫ talis fit cri minosus. a ℭ Puritatē.vt.s.purificet sicut baptiſm⁹. b ℭ Declarare.sec⁹ dīc lex in iudi ce.C.ad.l.cor.de fal.vbi.ff.de of.p̄si. obſuare ḡ.xxiij.q.iiij.eſt iuſta. c ℭ Nōnūq̄.i.aliqñ. d ℭ Amore. vñ iuuenal. Ploratur la chrymis ad missa pecūia veris.ꝛ alibi Minore tu multu plan guntur non nunq̄ fūera. e ℭ Pēiteat ḡ.di.j.§. non sunt.ꝛ.c.quē peniiet. f ℭ Auctori tas. soluit au ctoritates in ductas ad p bandū qꝫ qs agēdo peni tentiā de vno peccato ꝛ nō de alio conse quatur veniā de vno ꝛ nō de alio. g ℭ Breuis. ḡ.e.di.§.ecce cuius.ꝛ.c.ta lis mihi. h ℭ Cōmu tant in bonū ꝛ charitatem ad verā peni tentiam.b. i ℭ In canti co moysi.scꝫ audite celi q̄ loquar cuius cantici est v sus ille. Ignis succensus est i furore meo ꝛ ardebit vſ q̄ ad inferni nouiſſima. k ℭ Quod autem.magnā ꝑo.s. qui tēporaliter non puniunt sufficiēter.b.

Nauz.i. Gen.19. Exo.14. Deu.22.

Quō ergo qui crimē reſ uat: de alio recipet veniā. sine amore dei cōsequeret veniā: sine q̄ nemo vnq̄ i uenit grā.hostis eniz dei est dū offendit pseuerāter. Quedā eniz impietas in fidelitatis est ab illo qui iu ſtus ꝛ iuſticia est: dimidiaz ſpare veniā. Naz quō sine vera penitentia inueniret gratiā. Penitētia eniz ve ra ad baptiſmi puritatez[a] cōfitentē conatur adduce re: recte enim penitens qc qd sordis post purificatio nem ꝯtraxit: opꝫ vt abluat saltem lachrymis mentis. sed satis durus est cui⁹ mē tis dolorez oculi carnis ne queūt declarare[b]. sed sciat culpabiliter se durū q de flet dāna tēporis vel mor tem amici: ꝛ dolorem pcti nō ostendit in lachrymis. nō est itaq̄ vt quis excuset se nō habere fontē lachry maruz. qui nōnūq̄[c] osten dit lachrymis dolorē amo re[d] tpaliū. quez ergo peni tet: omnino peniteat[e] ꝛc. Auctoritas[f] illa nauum pphete: nō iudicabit de⁹ bis ꝛc. nō ostendit oia que tpaliter puniunt nō vlteri us a dō punienda. Quis.n. sodomitas: egyptios: iſra elitas: in heremo sup eun dem locū dicat hieronym⁹ tpaliter a deo punitos: ne iteruz puniren tur. nō tñ de oib⁹ generalr̄ hoc itelligen dum est. aliogn cuiq̄ scelerosō optandū esset vt celesti fulmine pcuſſus aut aquis submersus aut a serpētib⁹ vulnerat⁹: p pctis suis diuit⁹ iterirēt vt eternos cru ciat⁹ breuis[g] ꝛ momētanea pena termia ret. Illō ēt apli falsuz eēt qꝫ de pſtratis in deserto i epl'a ad hebreos scribens ait. Propter icredulitatē suā nō intrauerūt terrā pmiſſionis: vbi pbaſ qꝫ sic merito sue ifidelitaſ ꝛ regez illā amiſerūt ita pp eandē ifidelitatē verā requiē eterne bitu dinis nullo mō itrauerūt. Intelligit q̄ il lud hieronymi de his tñ. q iter ipsa fla gella pniaz egerūt: quaz ꝛ si breuē ꝛ mo mētaneā. tñ nō respuit deus sicut ꝛ illud pphe. nō iudicat de⁹ bis in idipm. d his tñ intelligi oz: q̄s pñia supplicia cōmu tant[h] sup q̄s nō ꝯsurget duplex tribula tio. Qui aūt iter flagella duriores ꝛ dete riores fiūt: sicut pharao quo flagellat⁹ a dño durior fact⁹ ē. pñtib⁹ etna ꝯnectūt vt tpale suppliciū sit eis eterne dānatio nis initiū. Vñ aug. in cantico[i] deutero. Ignis succēsus est ꝛc. Hec est vindicta: hic incipiet ꝛ ardebit vſq̄ ad extremam damnationez. Hoc contra alios notan dum qui dicūt nō iudicat deus bis in id ipm ad oia ptinere flagella q2 qdam hic flagellis iudicant vel emēdant alij ꝛ h ꝛ i eternū puniunt sicut antiochus ꝛ hero des. Quod aūt[k] sup eūdē locū de adulte rio infideli hieronymi⁹ sentire vr̄: vt et eiusdē v̄bis falsuz eē pbat. Exēplo enim illi⁹ q iſraelitas maledixerat ꝛ q ligna in sabbato collegerat. oñdit pua pctā ꝛ bre uib⁹ tpalibus supplicijs purgari. magna vero diuturnis ꝛ eternis supplicijs reser uari. Ait enim.

Heb.3. Nauz.i. Ibidem 2.mac.9 math.2 Act.12 Leui.24 Nūe.15

Querat[l] hic aliqs: si infidelis depre hensus in adulterio decollettur qd de eo postea fiat. aut enim punietur. ꝛ fal sum est hoc quod dicitur: non iudicabit deus bis[m] in idipsum in tribulatione. aut non punietur: ꝛ optandum est adul teris: vt in presentiarum breui pena pu niantur: vt frustentur[n] cruciatus eter nos. Ad quod respondemus deum vt omnium rerum et ita suppliciorum quo q̄ scire mensuras[o] et non preueniri sen tentia iudicis. nec illum in peccatorem eſ

Naum.i.

l Querat.ḡ.xxiij.q.v.quid ergo. m ℭ Deus.bis.i.non punit aliquem pro aliquo facto iterum pro quo sufficienter euz semel puniuit. n ℭ Frustrent.i.euitent. o ℭ Mensuras.i.scire quibus ꝛ q̄ntis flagel lis quelibet peccata sunt punienda.

ercende dehinc[a] pene au ferri potestatem. et magnū peccatū magnis diuturnis luī[b] cruciatib[9]. Si qs aūt punit[9] sit: vt ille in lege: q maledixerat israelite. et qui in sabbato ligna collegerat tales postea non puniri. q2 culpa leuis[c] pñti supplicio cōpēsata[d] sit. Illud autē greg. Pluit dñs sup vnā ciuitatē ⁊c. non ad crimis veniā: sed ad ei[9] referēduz est detestationē: vt ideo po ciuitatis dicaē eē cōpluta: q2 crimē qd dilexerat: dete stari incepit: nō q eius ve niā cōsequaē. Criminis au tē detestatio pluuia vocaē: qa ex fonte diuine grē cor di nrō instillatur: vt vel sic qsq3 ad veram pniam ve niat. aut eo min[9] a deo pu niaē: quo q diuturniori de lectatiōe peccati maius si bi suppliciū accumulasset. si vō ad indulgētiā crimi nis pluuia referaē: euāgeli ce snie cōtraire videnē. Si enim ꝓpter fraternū odiū etiā que dimissa sunt repli cantur ad penā: multo ma gis que nō sūt missa ad vi dictā reseruari ꝓbanē. Itē fm augustinū arbiter[e] sue volūtatis nō pōt inchoare nouā vitā: nisi peniteat eū veteris vite: q̄ ad nouitat] indulgētiā ꝑueniet q odij uetustatē nō deposuit. Ad detestationem ergo crimi nis vt dictū est nō ad eius indulgētiā pluuia illa pti nere ꝓbaē. Itē illō amb.

Et si fides[f] desit pena sa tisfaciat: non de ea fide in telligiē. de qua dicit: fides sine operibus mortua: sed de ea intelligiē de qua apls ait: omne qd nō est ex fide peccatū est. i. oē qd fit con tra cōsciētiam peccatū est: deest ergo fides cum non subest ꝯsciētia peccati. Sz q2 delicta oia nullus intelli git est aliqn peccatū in ho mine: cui[9] nō habet cōsci entiam. vñ apls ait: nihil mihi ꝯscius sum: sed non in hoc iustificat[9] suz. Cui[9] ergo peccati deest cōscien tia: illi[9] pena si patienter fe raē: satisfacit ⁊ releuat gra uatuz. Quod autē[g] in fi ne obijcit[h] si satisfactio il la fuit: veniaz impetrauit: si autē veniam non impe trauit: satisfactio non fuit. si aūt satisfactio non fuit: adhuc sibi pena imponen da est: non ꝓcedit argumē tatio. Satisfactio nāq3 est: dū3 illius causa peccati ex ciditur: ⁊ eius suggestiōis adit[9] nō idulgetur. sed ei[9] fruct[9] nō ꝑcipiūt impedit[9] peccato qd non deseritur. Percipieē aūt cū ei[9] pnia fuerit[i] subsecuta: sicut ad lauacrum ficte accedēs re generationis sacfm acci pit: non tamē in christo re nasciē. renascetur autē vir tute sacri qd perceꝑat cuz fictio illa de corde eius re cesserit veraci penitentia. Sicut etiam augu. scribit in libro de penitentia.

Num.15. — Jaco.2. — Rom.14 — 1.Cor.4.

a Dehinc. i. post hāc vitā. b Lui. i. puniri. b c Culpa leuis. ⁊ tñ mortalis. ois eni culpa diciē leuis que tpaliter puniē respectu illius que eternaliter. sicut quelibet pena tpa lis diciē leuis respectu eterne. s. e. di. vij. c. vlt.

d Cōpēsa ta. hic aperte innuit hiero nymus gra uia peccata d qbus nō agiē pnia inter fla gella. ⁊ h puniri q̄ui sup plicio. ⁊ in fu turo punien da eternaliter leuia ꝑo que hic puniunē tur sufficiēter pro leui penā cōpēsationez vite eterne re cipere. quod in bonis fieri non ambigi mus. ⁊ in ma lis forte ita fit sed non cre do. q2 iaz re mitteret pec catū. quo ad penā cōfiten do de vno ⁊ non de alio. qd negamus s. i illo. § his auctoritatib[9] e Item si fm. arbiter. j. de cōse. dist. iiij. omnis q. f Et si fi des. supra. i q i. §. ex his. g Qd aūt satisfactio. su pra. e. dist. sa tisfactio. h Obijcit. hic patet illa fuisse v̄ba ma gistri. s. e. , si il la ⁊c. i Non per cipiē. ecce pla ne videē velle q particularis cōfessio facta. s de vno peccato adueniēte charitate incipiat

⁊ viuere ⁊ valere ad vitam eternaz. Et q sic intelligat per exemplum patet quod inducit de baptismo fm quod diciē de omnibus bo nis que fiunt sine charitate. q incipiant viue re. quod tamen non credo. immo nū illa bo na que fiunt cum charita te. Et si po stea sunt mor tificata. ite rum adueni ente charita te reuiuiscūt. si non adue nerit charitas idez est quod de eis que fi unt sine cha ritate. qa nec illa nec ista valēt nisi ad bonum tem porale. vel ad illustrandum vel ad incom modum vitā dum. vel ad minorem pe nam subeun dam ad ex cusandum ue ro magistruz dicimus q i tellexit eam ad hoc vale re q vlterius ei pro illo pec cato non in iungitur a sa cerdote satis factio alia. vt s̄ §. item' op ponit. versic. si illa satisfa ctio. sicut ba ptizat[9] lz ficte non rebapti zatur. de con secratione di stinctio. iiij. so let. quod ta mē. R. negat sed melius di stinguitur. bo na opera cuz charitate facta ⁊ postea mortificata per peccatū reuiui scunt iterū per charitatem ad vitam eternā.

cōsequēdā. sic facta olī sine charitate reuiui scūt. ꝛ valēt tm̄ ad tpale pmiū vel ad minus supplicīū subeūdū. ad idē valēt bona fctā cū charitate. etiam postea ꝑ pctm̄ mortificata. si hō nunꝗ̄ ad charitatē redeat. ꝰm pmū mē bꝛū intelligūt ille due aucta tes. ꝭ. e. piū. ꝛ c. si qn̄. ꝛc. Et intellige ꝙ in alio tpe fecerit bona. s. cum erāt boni. in alio tpe mala s. cū erāt mali vel si dicat ꝙ eodē tpe intel ligunt ille au ctoritates iux scdm mēbꝛū ꝰm ꝙ duplicē intellectū ma gister innuit supponendo aliam solōnē ibi. ꝗꝗ ꝛc. ꝰꝫ tertiū mēbꝛū loquit ezechi el dicēs. si aū terit ꝛc. ꝛ gre go. i. c. hoc no bis. ꝛ ꝭ maxi me. ꝭ. iiij. di. § finis. Ōmōi bona ergo si ne charitate facta. quā co mitat mortalis culpa, quā non delet se quēs pnia ad sensuꝫ tpalis commodi vl̄ minoris pene ꝓficiūt nō ad vite etne fru ctū ad que ꝓ ficiunt facta cuꝫ charitate. ꝛ mortificata per peccatuꝫ si postea redit ad charitatē. Hanc distinctionē magister innu it. ꝭ. di. iiij. §. finis. Alij dicūt ꝙ nunꝗ̄ reuiui scūt quo ad vitā eternam sicut nec mala quo ad penā eternā ꝰm quos ponit hic magister quatuor opiniones. Item in hac opinione

Mat. 6.

Luc. 16

Pium est credere ꝛ no stra fides hoc expostu lat: vt cū gratia christi de struxerit mala priora i ho mine: etiā remuneret[a] bo na. Et cū destruxerit qd̄ su um nō inuenit: amat ꝛ di ligit bonū[b] qd̄ in peccante plātauit. Ex hoc sensu il lud ēt hieronymi dcm̄ vr̄. Si qn̄ fides inter mul ta mala opera facere peccatorez quenꝗ̄ aliq̄ q̄ iusta sunt: nō est tam iniu stus de⁹ vt ꝓpter mala mul ta obliuiscat paucoruꝫ bo noꝝ. Quanꝗ̄[c] memoria bonoꝝ ad pn̄tē remunera tionem possit referri: sicut grego. in omelia de diuite ꝛ laçaro scribit.

Quu ēduz[o] nobis ē: vt si forte aliqd boni agimus in pn̄ti seculo remunerati onez accipiamus ne forte dicat nobis recepunt mer cedē suā. Nisi enim diues iste[e] aliqd̄ bonū egisset. vn de in pn̄ti[f] seculo remune rationem accepisset nequa ꝗ̄ abraā ei diceret: recepi sti bona in vita tua. Itē

Ioānes chrysostom⁹. Quid ergo[g] turbamur nemo vidēs malignos[h] ꝓ speritatem habere turbet: non est hic retributio mali gnitatis neꝗ̄ virtutis: ac si aliquando contingat: vt aliqua sit retributio vl̄ ma licie vel virtutis: nō tamē ꝰm qd̄ dignū ē: sed simpli citer veluti quidā iust⁹ iu dicij: vt q resurrectionem[i] nō credūt talibus docean tur. quādo itaꝗ̄ videmus malignū ditescere nō sub ruamur: ꝛ quādo videm⁹ bonos mala pati non tur bemur[k]. Illic corona: illic supplicia. Est ꝛ alia ra tio: quia nō pōt vel malus in oibus malus esse: sꝫ ha bet aliqua bona: neꝗ̄ bo nus in oib⁹ esse bonus[l]: sꝫ habet aliqua peccata: qn̄ ergo ꝓsperitatē malus hꝫ: malo capitis sui est. Cū eniꝫ pro illis paucis bonis retributionē hic accipit: il lic tā pleni⁹ puniet. Pōt etiam referri memoria bo noꝝ ad mitiorē penaꝫ ha bendam: vt bona que in ter multa mala fiūt: nō ꝓ ficiunt ad presentis vite vl̄ future premium obtinen dum: sed ad tolerabilius extremi iudicij supplicij sb eundum: sicut de fide ꝛ ce teris que sine charitate habentur.

Augustinus scribit in li. de penitentia dicens

Si qs[m] āt n̄ hn̄s chari tatē q̄ ptiet ad vnitatē spū

reuiuiscūt. vel de tēporali bono itelligitur. vel de minori pena in alia vita. Has tres opinio nes ponit magister. l. b ¶ Bonuꝫ post illud bonū. l. c ¶ Quanꝗ̄. alia solutio. a Auendum. i. vitanduꝫ. e. ¶ Diues iste. d de quo ꝭ agi tur. b. f ¶ In pn̄ti. m̄. b.

Quid er g go. ca sus. si videa mus malos ꝓ sperari. ꝛ bo nos aduersi tates pati nō debemus tur bari. quia nō est bona re tributio boni vel mali. Naꝫ sepe punitur hic innocens ꝛ extollitur q non meruit. Sed sic ostē ditur ꝙ in fu turo erunt ꝑ mia ꝛ pene quod quidaꝫ non conce dunt. ꝛ prete rea in bonis sunt aliq̄ ma la digna pu niri ꝛ in ma lis aliqua bo na digna re munerari. Ultimo di cit ꝙ cuꝫ ma lus hic remu neratur. ma lo capitis sui fit. quia in fu turo punie tur nec pena eius mitiga bitur.

h ¶ Malignos. Nam vt dicit claudianus. tolluntur in altum vt lapsu grauiore ruant. i ¶ Qui resurrectionem negantes. scilicet retributionem eorum que quisꝗ̄ in corpo re gessit. Lau.

k ¶ Non turbemur. in alia vita.

l ¶ Bonus. C. de vete. iure enucleā. l. i. §. his m

Si quis autem habens (itaꝗ̄ tollitur) culpanda. s. l. q. prima. teneamus.

est. ꝛ. R. ꝛ. B. ꝛ. D.

a Pium est. remuneret premio eterno. ꝛ ꝰm hoc est aliud in bonis aliud in malis que nō

a ¶ Fortasse. nō est assertionis.s.xlij q.ij. tps.s.xc.di.neqȝ.ad chayn.s.i.q.i. vide ꝫ.sȝ ibi de his q arroganter hoc faciūt.hic de his qui in faciēdo zelū dei hnt.ꝛ si nō ꝓm sciam diuinā.b.b ¶ Sine qua.s.di.ij.§.opponit. c.fugerat.

c ¶ Pnia. vtilis ē quo ad penā eternaȝ vitandā. vl quo ad vitam eternaȝ obtinēdam. sed vtilis est quo ad penā tēporaleȝ. qꝛ ecclesia iterū ei nō imponeret satisfactionē pro illo pctō.nec ille tenet amplius ↄfiteri. si tamen digne penitue rit oīuȝ pctōrum dȝ illud pctm ↄfiteri ecclesie.s. peccatū simulationis quo decepit ecclesiā. ꝛ nō ꝙ illud pctm primuȝ de quo satisfecit sine charitate. non remittit añꝙ i cipiat habere charitatē.tūc enim statim deletur supra e.§ illud aūt versus fi.ꝛc.

d Distin. iiij. Q Uia vero Dic incipit quarta distinctio in q tractat an pctā semel dimissa iterum redeāt. Et qdaȝ simplr dicūt ꝙ redeāt nō solum quo ad reatū.sȝ ēt quo ad cēntiaȝ ꝛ penaȝ.et in hoc vi declinare. B.j.e.distin.§.vl. sicut ꝛ actio semel pempta restituitur.ff.si ex noxa.cā.aga.sȝ alio iure.in fi. Preterea sicut

ꝛ vinculum pacis:quo catholica ecclesia cōgregata cōnectitur.in aliquo scismate cōstitutus ne christū neget.patit tribulationes angustias:famē:nuditatem:ꝑsecutionē:pericula: carceres: vincula:tormenta:gladiū ꝛ flāmas:bestias vel ipsaȝ cruceȝ timore gehēne ꝛ ignis eterni.nullo modo ista culpanda sunt: imo vero ꝛ hec laudanda est patiētia nō eniȝ dicere poterim[9] melius ei fuisse vt christū negādo nihil eorum pateretur que passus est ↄfitēdo: sed estimandū est fortasse[a] tolerabilius ei futurū iudiciuȝ:ꝙ si christum negando nihil eoruȝ pateret.Unde illud qđ ait apls. Si tradidero corp[9] meū ita vt ardeā:charitatem aūt nō habuero:nihil mihi ꝓdest.nihil ꝓdesse itelligat ad regnū celorum obtinendū:nō ad extremi iudicij tolerabilius supplicium subeundum.ꝛ infra. Hec ꝓpter charitatem dicta sunt sine qua[b] i nobis esse nō potest vera penitētia:quoniā est i bonis charitas dei que tolerat oīa.

Penitentia[c] ergo[d] vter ꝓmissis apparet nulli i peccato perseuerāti vtilis est. nō tamē alicui denegāda est:qꝛ sentiet fructuȝ eius cum alterius criminis penitentiā egerit.sic itaqꝫ penitētie diffinitio ꝛ cetere auctoritates sibi ↄsonātes negant eum agere penitētiā: qui ꝑseuerat in crimine: vtileȝ videlicet sibi ꝛ fructuosaȝ. Illud autē ambrosij.penitētia semel vsurpata nec vere celebrata ꝛ fructum prioris aufert:ꝛ vsuȝ sequētis amittit.de solēni penitētia intelligit:que cū nō vere celebrata fuerit:ꝛ fructum prioris.i. suiipsi[9] secuturā ꝑcedentis amittit.qꝛ veniā quā impetrare potuit cōtēpsit.ꝛ vsum sequētis aufert ꝓm cōsuetudinem quarundā ecclesiarum apud quas penitentie solēnitas non iteratur. De hac eadē pnia illud ētintelligit:nō est scđs locus pnie. Distinctio.iiij.

Q Uia vero[b] multorum auctoritatibus supra mōstratum est penitentiam vere celebrari: et peccata vere dimitti ei: qui aliquando in crimine recasurus est. Queritur an peccata dimissa redeāt. Huius questionis diuersorum varia est sententia:alijs asserentibus:alijs contra negantibus peccata semel dimissa vlterius replicari ad penā. ¶ Nō aūt petā semel dimissa redeāt:multoꝝ auctoritatib[9] ꝓbat.qrū ꝓma

bonā reuiuiscit ꝑ grāȝ sequētē qđ prius mortificat ꝑ cuplā.ita mala mortificata ꝑ grām reuiuiscūt ꝑ culpā iteratā.s.di.pri.c.piū.ꝛ.c. si qñ.alij dicūt ꝙ nō redeūt illa.sȝ alia eiusdē generis.cū forte silr cōmittimus. redire dicūtur qdā silitudine.sicut flores redeūt in vere. Tertij dicūt peccata redire tm̄ ꝓpter vnū istoruȝ qttuor criminuȝ.i.ppt odiū fraternum.vt i euāgelio.Sue nequā ꝛc. Iteȝ ꝓpter crimē apostasie. vt j. e. quicūqꝫ. Iteȝ propter pniam pnie s.xvij.q.iiij. sunt q opes. Itē ꝓpter cōtēptū pnie.s. di.iij.si apls. Alij dicūt ꝙ nullo mō redeūt.ar.xxiij. q.iiij.si illic.l. di.miror.nec ita est in malis vt redeāt sicut i bonis. ar.de ↄse.di. iiij.Quis.ꝛ ꝟ credo catholice dici. dicūtur tamen redire qꝛ remissionis beneficium sequēti culpa amittimus ob igratitudinem.s. disti.pri.hac auctate. ver. pe.naȝ ꝑinde priuat qs gloria ꝓpter sequēs delictū ac si nlla petā eēnt dimissa. vt.j.di.v.frēs.penitētia.n.duo fac.penā tollit.ꝛ gliaȝ acqrit. vt.s.di.i.§.alij ecōtra.c.ecce.Auctes aūt que vident dicē ꝙ redeāt.ꝟ sonāt ꝙ ita punit qs pro sequentib[9] ac si nūꝙ ei dimissa fuissent.

Procedit aūt Gratianus in hunc modū. pri mo inducit auctes. q; pctā dimissa redeant vsqȝ ad. §. hoꝝ. Scdo notat circa pcti dimis sioné duas opi. eoꝝ qui dicūt peccata redire. Tertio allegat pro aduersa parte q; non re deāt. ⁊ sic de terminat di stictioné. lau.

cupiscētia facit puerū ɔcupiscibilē ⁊ adultuȝ ɔcupiscenté. sic ⁊ supbia facit puerū supbilē ⁊ adultū supbienté. vel pluraliter ponit pro pter varias appellationes quas hȝ. dicit enīȝ lex. mēbroꝝ stimulus carnis angelus satha ne. lāguor na ture. fomes peccati ⁊c.

psal. 108

math. 18

a ℭ In me moriā. dimisi tibi qm̄ roga sti me. nonne ergo oportu it ⁊ te misere ri ɔserui tui. sic ⁊ ego mi sertus sū tui. ⁊ iratus dn̄s tradidit eum tortorib⁹ quo usqȝ redderet vniuersuȝ de bitū. sic ⁊ pa ter celestis fa ciet vobis. l. repetet a vo bis dimissa. ⁊ in hoc facit ad ppositū. l.

psal. 108.

b ℭ Si iudas ad euȝ. vel sua ɔtra rius sensus fa cit ac propo situm. G.

c ℭ Parentum. cōmissa a' se imitādo parentes.

d ℭ Iniquitas. i. cōmissa ab eo imitan do eos. al's iniustitias pa tris nō respi

math. 6. Luc. 6.

est illa pphete. In memoriam[a] redeat iniqtas patrū ei[9]. Scdā illud euāgelij. Serue nequā omne debitū dimisi tibi. Deinde in lib. psalmoꝝ augu. ait.

Si iudas tenuisset illud ad qd̄ vocat[9] est: nullo modo ad eū[b] vl' sua pterita vel parentū[c] iniqtas[d] pueniret. qꝛ ergo nō tenuit adoptionē in familia dei: sed iniqtatē[e] vetusti generis poti[9] elegit. ⁊ redijt iniqtas patrū in cōspectu dn̄i: vt in eo etiaȝ ipsa puniretur. Itē rabanus tradidit eum tortorib⁹ ⁊c.

Considerandū est q; dicit vniuersuȝ debitū: qꝛ nō solum pctā que post baptismum homo egerit reputabuntur ei ad penaȝ: veruȝ etiā pctā originalia[f] que in baptismo dimissa sunt[g].

Itē gre. ex dictis euāge.

Constat qꝛ si qd̄ in nos delinquitur ex corde nō dimittim⁹. ⁊ illud rursus exigitur qd̄ nobis iam per pniam dimissuȝ[h] fuisse gaudebamus. Item augusti. in omelia pma.

Dicit dn̄s. dimitte[i] et dimittetur tibi. si ego pri⁹ dimisi: dimitte vel postea. Nam ⁊ si non dimiseris: reuocabo te: et qcqd dimi serā ēt replicabo tibi. Itē

Qui diuini officij obli tus suas vult vindicare iniurias non soluȝ de futuris peccatis veniā nō merebitur. sed etiam preterita que iam siue dimissa credebat: ad vindictam et replicabuntur[k]. Item beda super lucam.

Reuertar[l] in domum meam vnde exiui. timendus est iste versiculus non exponēd⁹[m]: ne culpa quā in nobis extinctam credebamus per incuriam nos vacātes[n]. opprimat. Itē.

Quecunqȝ[o] enim post baptisma siue prauitas heretica: siue mundana cupiditas arripuerit: mox omnium prosternet in ima viciorum.

Item augustinus in lib. questionuȝ de utero.

Peccatum quod ex adam contrahitur tēporaliter redditur[p]: quia omnes propter hoc moriūtur: nō autē in eternū: eis

g ℭ Dimissa sunt. si pēnitet eum suscepisse baptismuȝ vel ita punietur sufficienter ac si non eēt baptizat⁹.

Constat h dimissū hic videt q; prius dimittat deus pctā quā dimittat hō pctm̄. sic math. ⁊ infra ex h' seqt im possibile. q; sicut eēt iust⁹ ⁊ iniust⁹. bon⁹ ⁊ malus. Sȝ dic q; tpe sit fit ab hoie di missio pcti ⁊ a dō remissio pcedit tn̄ grā vtrūqȝ. q; qn̄ vult ⁊ prout vult in hoie opat. Expone ḡ h prius dimisi. i. pri⁹ me dimissurū obtuli q̄tum in me ē. qꝛ bn̄facē de us parat⁹ est vel ad origi

cit filium. nisi vt dixi fit sceleris paterni imitator. i. q. iiij. crimen. lau. e ℭ Sed iniquitatem. i. auariciam qm̄ primi parētes ei⁹ egerunt. vel originalia peccata. f ℭ Originalia peccatū originale ita dicitur reputari. qꝛ ita punit pro sequētibus ac si dimissum nō eēt. ar. j. e. qui recedit. Et ita de alijs dic. sȝ quare dicit pluraliter originalia. cū vnum soluȝ sit originale. ponit plurale pro singulari. ar. ff. de ori. iu. l. ij. §. exactis. deinde regib⁹. l. rege. vel pter diuersos effect⁹ quos hȝ in hoibus originale. quosdā eniȝ facit inuidos. quosdaȝ luxuriosos. quosdā auaros ⁊c. Iteȝ sicut con

nale pctm̄ referē h qd̄ sine merito hois a dō remittit. vel ad parabolā euāgelicā d' huo cui dn̄s. x. milia talēta remisit prius q̄ ille ɔseruo

Dicit dn̄s. dimitte. l. (sua quinquaginta. habilē te ostēde ad suscipiendā grām.

Qui dini. replicabunt. expone vt. s. hoc k. ē ita dānabit ac si nō eēnt dimissa. ⁊ ita expone oēs has auctes. j. d ɔse. di. iiij. qūo. l.

Reuertar. h sit pba sathāe. b. m ℭ Nō expo ned⁹ ē. xxvij. q. i. d viduis. b.

Uacantes. a bonis operib⁹. n

Quecunqȝ. oium ⁊ prius dimissoꝝ. o

Peccatum redditur. i. punitur. p

qui fuerūt per grām rege nerati si in ea vsq3 in finez ꝑmāserint. ❡ Coꝝ[a] vō qui hanc sniam sequunt: alij[b] dicūt ꝙ pctā reditura di/ mittunt ſm iusticiā[c]. s3 nō ſm p̄sciētiā3. sicut noīa di scipuloꝝ q retro abierunt erāt scripta in libro vite ꝓ pter iusticiā cui deseruie/ bāt: nō ſm p̄scientiā[d] que in numero saluandoꝝ eos non hēbat. sic a latere dei nostri dicuntur mille ca/ suri[e]: ꝛ decē milia[f] a dex/ tris ei[g]: quos tm̄ diuina p̄ sciētia nunq̄ suis annume rauerat. ❡ Hic etiā dn̄s ait moysi. Si qs peccaue rit ante me delebo eum de libro vite: vt ſm iusticiam iudicis ille peccando dicat deleri: q ſm p̄sciētiā nūq̄ fuerat ascriptus. ❡ Hinc augu. in epistola ad corin/ thios. S3 nō in plurib[9]s coꝝ beneplacitū est dn̄o: ꝛ

Sdentibus.s̄.i.q.i. sicut ficti.h[h].

si in aliq̄bus cōmunia oi/ bus sunt oīa sacra: sed nō cois grā: ita ꝛ nūc baptis/ mus est cōis: sed nō v̄tus baptismi. ❡ Uerū hoc de fi cte accedētib[9][h] vel de his qui extra ecclesiā baptizan tur intelligit: q sacri qdez integritatē accipiūt: virtu/ tē v̄o ei[9] minime assequū tur. Paruulis v̄o vl' adul tis plena fides accedētib[9] omnia peccata remittun/ tur. ꝛ si aliquando recessu ri a bono in malum vita3 sint finituri. ❡ Unde augu stinus in libro de correctio ne ꝛ gratia.

Si ex bono[k] in malu3 deficientes bona vo/ luntate moriuntur[l]: respō deant si possunt. cur illos deus cum fideliter ꝛ pie vi uerent: non tamen de vite hui[9] rapuit piculis ne ma/ licia mutaret itellectū coꝝ ꝛ ne fictio deciperet animas

a ❡ Eoꝝ. q dicunt pctā redire dimissa duas ponit. S. opi. que potꝰ in v̄bis differūt q̄ in sensu. qdā. n. dicūt pctā dimissa redire. dimis/ sa in quā ſm iusticiā nō ſm p̄scientiā. Alij di/ missa pure ꝛ plene siue ꝑ baptismu3 siue per pniam. vt er go ista intelli gant ꝛ quali ter h̄e opi. cō ueniāt. notan dū est ꝙ p̄de stinationis si ue p̄sciētie. q2 ꝛ sub noīe p̄ sciētie icludit p̄destinatio. duplex ē effe ctus. s. ꝛ i tp̄e iustificare. ꝛ eternalr glīā tribuere qūo ad primū ef/ fectū opat' de usq̄ sicn̄q3 in hac vita pctā dimittit. ꝛ h̄ est s3 iusticiā pctā dimittē. Quo ad scd3 qn̄ sic pctā di mittit ne fina lit. pctm̄ r̄ dit patiat. vt ad btitudinē ꝑ/ ducat. ꝛ hoc est ſm p̄scia3 pctā dimitte/ re. q ergo finalr ad pctm̄ reuertit'. nō ſm p̄/ sciētiā sed ſm iusticiā remissionē pctōꝝ cōse quut[9] est. ꝛ hoc est qd hic tāgit. S. ꝛ. j. e. §. fi nis ꝛ sic patet duas p̄dictas snias nō esse ꝯri as. q2 cui[9] pctā dimittunt' ſm iusticiā plene ꝛ pure ei dimituntur. j. e. §. vlti. l. b ❡ Alij. hāc differētiā opinionum nō ponit magister nisi vt tractet de p̄destinatiōe. nō ꝙ sibi i aliq̄ ꝯdicat. hoc alij respiciūt. illud alij. qd fuerit. j. e. §. finis. c ❡ Iusticiā. p̄ntē. que eis ꝯfert q̄b[9] pctā dimittunt'. d ❡ Presciētiā. ab eter no enim p̄sciuit deus talē dimissionē nō vale re eis ad vitā eternā nec vsq3 i finē durare. b. e ❡ Mille casuri. i. pauciores q credūt se cū dn̄o iudicaturos. f ❡ Et. x. milia. i. plures q crediderūt se sessuros ad dexterā dei. i. ieter/ na btitudine. plures. n. sunt qui credūt se sal uādos q̄ qui credūt se iudicaturos cū dn̄o. ꝛ ideo illi designant' maiori numero. isti minori g ❡ Sed nō in plurib[9]. plures illoꝝ nō pla/ cuerūt dn̄o. ꝛ si aliq coꝝ. h ❡ Uerum acce/

I ex bono. Casus huius. c. colligi videt' i ex illis duob[9]. j de ꝯse. dist. iiij. c. vlti. ꝛ. xxiiij. q. iij. qdā. v̄. si pelagiani. nā isti pelagiani di cebāt ꝙ sine grā dei per liberū arbitriū quis possit bonu3 opari. ꝛ sic o/ byciebāt au/ gustino. dicis o augustie ꝙ nō pōt qs cū ad adultā eta tē puēerit bn̄ operari sine gratia diuina s3 illā nēo p̄t hēre vl' mere ri. ḡ v̄o nō ap ponēte grām ex necessitate peccabūt isti. ḡ ꝑ liberū ar/ bitriū non d3 eis tale pctm̄ imputari. ad quā obiectio nē ꝛ ꝯsiles cū augu. nō rn̄/ deret s3 excla maret. o alti/ tudo diuitia/ rū sapie ꝛ sci entie dei q̄ in cōprehensibi lia sūt iudicia dei ꝛ iuestiga biles vie eius deridebāt eū. His itaq3 p̄missis diuidit. c. in tres ptes. in prima pte ponit aug. casu3 in q̄ ꝛ ipsi exclamare cōpellunt' ꝓpter rōnis defe ctū. s. cur de[9] bonos q̄s scit a bono recessuros ꝛ in malo morituros. nō prius tollit de me/ dio q̄ malicia immutetur. ꝛ quare ꝗbusda3 perseuerātia3 dat in bono quibusdā non. cū apud eum nō sit iniquitas nec ꝑsonarum ac ceptio. vt extra de iude. nouit. In scd̄a distin guit inter filios dei nūcupatiōe sola ꝛ veros filios. cuius occasiōe exponit illud Jo. ex no bis exierūt ꝛc̄. In tertia dicit ꝙ ꝑseuerātiā in bono dat de[9] solis predestinatis. Et huius oc casione interserit ꝙ quidam discipuli chri/ sti sunt veri. quidam nuncupatiui tm̄. h.
k ❡ Ex bono. idest ex bona volūtate vel bo/ num refertur ad bonum exterius. similiter ꝛ malum ad interius ex voluntate. ꝛ tunc sub/ audítur moriuntur. H.
l ❡ Moriuntur. hoc est dicere deficientes a bono moriuntur.

Joh.6.
Deu.32.
Exo.32.
I. cor.10
Sapi.4.

eorum. vtrum hoc in potestate[a] non habuit: an eorum mala futura nesciuit? Nempe nihil horum[b] nisi puersissime atque insanissime dicit. ¶ Cur ergo non fecit: respondeant[c]: qui nos irridet: quando in talibus rebus exclamamus: quam inscrutabilia sint iudicia eius: et inuestigabiles vie eius. nunquid enim hoc non donat[d] deus quibus voluerit: aut vero scriptura illa mentitur: que de morte immatura hominis iusti ait. Raptus est[e] ne malicia mutaret intellectum eius: et ne fictio deciperet animam eius. cur igitur hoc tam magnum beneficium alijs dat deus: alijs non dat. apud quem non est iniquitas neque acceptio personarum: et in cuius potestate est quamdiu quisque in hac vita maneat. que temptatio dicta est[f] super terram. ¶ Sicut ergo[g] coguntur fateri donum dei esse: vt finiat homo dei vitam istam antequam ex bono mutetur in malum. cur autem id alijs donetur alijs non donetur. ignoratur. id tamen donum dei esse in bono perseuerantiam secundum scripturas de quibus testimonia multa iam posui[h] fateantur nobiscum: et cur alijs detur alijs non detur sine murmure aduersus deum dignentur ignorare[i] nobiscum. nec nos moueat quod filijs suis[k] quibusdam deus non dat istam perseuerantiam. Absit enim vt ita sit[l]: si de illis predestinati essent: et secundum propositum vocatis sanctis: qui vere sunt filij promissionis. Nam cum isti[m] pie viuunt dicuntur filij dei[n]: sed quia victuri sunt impie: et in eadem impietate morituri. non eos dicit filios dei[o]. prescientia enim dei sunt filij dei qui nondum sunt nobis[p] et sunt iam deo. de quibus ioannes euangelista ait[q]: quia iesus erat moriturus pro gente: et non tantum pro gente: sed etiam vt filios dei[r] dispersos congregaret in vnum[s]. qui vtique credendo futuri[t] erant per euangelij predicationem. et tamen antequam esset factum iam filij dei erant. in memoria enim patris sui in concussa stabilitate conscripti sunt. Et sunt rursus quidam: qui filij dei propter susceptam vel temporaliter gratiam dicuntur a nobis[v]. nec tamen sunt filij dei de quibus ait idem ioannes ex nobis exierunt: sed non erant ex nobis. quod si fuissent ex nobis: mansissent vtique nobiscum. non ait ex nobis exierunt: sed quia non manserunt nobiscum iam non sunt ex nobis. verum ait ex nobis exierunt sed non erant ex nobis. hoc est et quando videbantur ex nobis nomine: non erant ex nobis. et tamquam ei diceretur. vnde id ostendis. quod si fuissent ex nobis inquit: permansissent vtique nobiscum: filiorum dei vox est. Iohannes loquitur in filijs dei loco precipuo constitutus. ¶ Cum ergo filij dei dicunt: de his[x] qui perseuerantiam habuerunt ex nobis exierunt: sed non erant ex nobis. et addunt: quoniam si fuissent ex nobis: permansissent vtique nobiscum. quid aliud dicunt nisi non erant filij dei: etiam quando erant in professione et in nomine filiorum dei. non quia iusticiam simulauerunt sed quia in ea non permanserunt. neque enim ait: nam si fuissent ex nobis veram et non fictam iusticiam tenuissent vtique nobiscum: sed si fuissent inquit ex nobis: permansissent vtique nobiscum: in bono illos volebat procul dubio permanere. Erant itaque in bono: sed quia in eo non permanserunt. i. non vsque in finem perseuerauerunt[a].

Ro. xi. Sap. iiij. Actu. x. Ro. ij. Gal. ij. Eph. vi. Coloss. iij. i. Pe. i. Ro. ix. Joh. xi. i. Joh. ij. i. Joh. ij.

a ¶ In potestate. vt imperet. h.
b ¶ Horum. i. nimio. perseuerantia in bono donum dei est. l.
c ¶ Respondeant. s. xxiij q. iiij. de tyri is. h.
d ¶ Hoc si donat. i. donat ar. ff. de ver. sig. duobus. donat dico secundum hoc. s. morietur rapi. et est sensus huius litere hoc donat quibus voluerit aut scriptura mentitur. sed hoc nefas est dicere. vt. xxiij. q. v. quid ergo. lau.
e ¶ Raptus est. xxiij. q. iiij. ea vindicta. h.
f ¶ Dicta est. a iob. s. di. ij. §. item seruus. et c. si enim inquit. ver. quid enim lau.
g ¶ Sic ergo. suspendit istud sic vsque ad ver. illum cur alijs lau.
h ¶ Posui in alia parte. c. quod non est h. lau.
i ¶ Ignorare. ff. de legi. non omnium.
k ¶ Suis. per presentem iusticiam.
l ¶ Vt ita sit. s. quod non dat. i. subtrahat. lau.
m ¶ Nam isti. quibus deus non dat perseuerantiam vel predestinationem. l.
n ¶ Filij dei. secundum presentem iusticiam.
o ¶ Filios dei. secundum predestinationem. l.
p ¶ Nobis. secundum expositiones et opiniones nostram. b.
q ¶ Ait io. in euange. l. in verbis que sequuntur. lau.
r ¶ Dei. predestinatione.
s ¶ In vnum. in vnitate fidei. l.
t ¶ Futuri. i. filij dei per gratiam. l.
v ¶ A no. i. inter nos. lo.
x ¶ De his illis. s. qui non de his. i. de istorum numero qui etc.
a ¶ Perseuerauerunt. i. vsque in finem non perseuerauerunt. vnde Ouidius. Sed scilicet vltima semper expectanda dies homini est dicique beatus ante obitum nemo supremaque funera debet. Argue pro desse modicum quod diffinit esse. Quod non durabit commoda pura dabit. et non aliquem non debere dici perseuerantem qui vsque in finem non perseuerauerit. licet longo tempore in operibus charitatis extiterit. h.

a Conformes. puritate, vite mõ et postea beatitudine. l. b Filij dei. i. filij qui ẽ imago patris vsq3 quaq3 eadẽ cũ patre. c Nõ ergo. sic ordina. filijs suis nõ pdestinatis. de' pseuerãtiã non dedit. lau. d Numero. sm prescientiam

e Aplicaz. que dicit gd habes qd nõ accepisti. et ia cobus. oẽ datũ optimum et oẽ donũ pfectũ desursũ est. vñ psius. Ex ope celesti fit si gd hẽ honesti. Et venit a superis vt agas bene vel mediteris. Itez gcgd hẽ e me riti preuẽtrix gratia donat Nil de' in nobis pter sua dõa coronat. i. q. ij. Epio. f Tales. sz presenté iusticiam. g Dati essent si hẽrent pseuerãtiam. h Pereat tempore. i Hoc dixit. vba euangeliste vsque ibi. nũqd etc. li Ubi prius erat. aposi opesis. quasi tũc itelligetis que dico. vt de cõse. di. ij. prima. l Spũs ẽ. i. spũalis itellectus.

nõ erãt inquit ex nobis. et qñ erãt nobiscũ. hoc ẽ nõ erãt in nũero filiorum etiam qñ erãt in fide filiorum. qm g vere sunt filij presciti: et pdestinati sunt' conformes imaginis filij dei: et sm ppositum vocati sunt san vt electi essent. non enim parit filius promissionis: sed filius pditionis. Fuerũt ergo isti ex multitudie vocatorum: ex electorum autez paucitate nõ fuerũt. nõ ergo filijs suis pdestinatis. de' pseuerãtiã nõ dedit. hẽrent. n. eã in eorum filiorum nũero cẽnt. et qd hẽrẽt qd ñ accepissent sm aplicã ve rãq3 sniaz: ac p hoc tales filij filio xpo dati essent: quẽadmodũ ad patrẽ ipse dicit: vt oẽ qd dedisti mihi nõ peat: sz hẽat vitã eternã. hi ergo xpo itelligunt dari: q ordiati sũt i vitam eternã. Ipsi ãt illi sũt pdestinati et sz ppositũ vocati st sci: quorum nullus pit: ac p hoc nullus eorum ex bono in malũ mutat' finit hãc vitã. qm sic ẽ ordiat': et ideo xpo dat': vt nõ peat sz hẽat vitã eternã. et rursus qs dicimus inimicos ei' vel paruulos filios inimicorũ eius quoscunq3 eos sic regeneraturus est. vt in ea fide que p dilectionẽ opat hanc vitam finiant: iam et antecq3 hoc fiat in illa predestinatione filij eius sunt: et dati sunt christo filio eius: vt nõ pereãt sed habeãt vitã eternã. Deniq3 ipse saluator ait: si mãseritis i verbo meo vere discipuli mei eritis. nũquid in his cõputãdi sunt illi de qb' euãgeliũ sic loquit. Ubi dñs cũ cõmẽdasset mãducãtẽ carnẽ suã et bibẽtez sanguinẽ suũ ait euãgelista. hoc dixit in synagoga docẽs i capharnaũ multi ergo ex discipulis ei' audiẽtes dixerũt: dur' est hic sermo: qs põt eũ audire. sciẽs aũt iesus apud semetipsam: q: murmurabãt de hoc discipuli eius dixit eis. h vos scãdaliçat. si e go videbitis filiũ hois ascẽdẽtẽ vbi pri' erat: spũs ẽ q viuificat: caro aũt non pdest gcq3: verba que ego locutus sum vobis: spirit' et vita sunt sed sunt quidam ex vobis qui nõ credũt sciebat enim ab initio iesus qui essent credẽtes: et qs esset eũ traditurus: et dicebat ppterea dixi vobis: q: nemo venit ad me nisi fuerit ei datũ a patre meo. Ex h multi discipulorum eius abierũt retro: et iam cum illo non ambulabãt. Nũquid et non isti discipuli appellati sunt loquẽte euãgelio: et tamẽ nõ erant veri discipuli. q: non remãserunt in verbo eius sz id quod ait si manseritis in meo verbo: vere mei discipuli eritis. quia ergo non habuerunt perseuerantiam: sicut non vere discipuli christi: ita nec vere filij dei fuerũt: etiam quando esse videbantur: et ita vocabantur. Appellamus hos ergo et electos christi et discipulos et dei filios: quia et appellandi sunt quos regeneraturos et pie viuere cernimus. sed tunc vere sunt quod appellantur: si manserunt in eo propter quod sic appellantur. Si autem perseuerantiaz non habent. idest in eo quod ceperũt esse non manent non vere appellantur: ppter quod appellant et nõ sunt: apud deum enim hec non sunt: cui notum est q futuri sunt. idest ex bonis mali. Finis ergo huius auctoritatis corum sententie concordat: qui peccata dicunt remitti sm iusticiam et non sm prescientiam. Alij vo quãuis fateantur peccata redire: tamẽ seu per baptismum seu per penitẽtiam asserũt omnino pec cata remitti: et plena fide accedẽtes ad lauacrum renasci: non aqua tm. sed etiam spiritusancto. et si postea peccaturus sit.

m Finis. vbi dictum est q appellamus filios dei propter pñtẽ iusticiã. qui tamen nõ sunt sm prescientiam. n Alij vo. hoc alij respicit illud qd posuit. s. e. dist. ij. eorum. in princi. Lau. o Omnino. i. sine determinatione aliqua xxi. q. i. q si dormierit.

Ioã. 8. Ioã. 6. Ibidem Ibidem Reg. 8. i Cor. 4. Ro. 8.

a ¶ Proponat augustin⁹. secundum .h. b ¶ Scri bi. quadrimembrē diuisionē innuit. G. quaz in ordinatione prosequitur vsq₃ ad locū illum. sic itaq₃ ponit vnūquodq₃ membrū diffiniens ꝛ diffinitiões suas auctē ɔfirmās. lau.

dei prescientiam ꝛ secundum iusticiā. p ¶ Si quo minus .i. si aliquo modo min⁹ .i. nō. q. d. si nō eēnt ibi parate i pdestinatiōe dixissem vobis .i. nō celassem vos. imo dixissem. q₂ nō sunt ibi. ꝛ vere parate sunt ibi i pdestinatione. q₂ vado vobis parare locuz i pdestinatiōe parate quidem erāt mansiones in pdestinatione. s₃ nō adhuc parāde ipsoꝝ operatione. vel sic ibidem vna distinctio ne. vt sit pba tio p impossibile s₃ modo In domo patris mei mansiones mul. sunt. ꝛ merito multe. parate vobis in pdestinatiōe. q₂ si nō eēnt parate vobis in pdestinatione. ergo dicerē. vado parare eas .i. vado eas vobis pdestinare. s₃ aūt est impossibile. vt incipiat aliquid pdestinare. cō stat ergo mansiones illas paratas. ꝛ s₃ est si non essent ibi dixissem vobis. q₂ vado parare idest predestinare. h.

c Benedi ct⁹. q bñ dixit .i. bñdicet .i. exaltabit nos oī mō in aīa ꝛ corpe. xx iij. di. si epī. b. d ¶ Bñdictione .i. exaltatiōe q̄ erit spiritual' ēt i corpib⁹. q₂ tunc ēt hēbūt ppe tatē spūs. quia erūt agilia et clibiosā egētia hāc auctē exponit .j. c. di. §. sic itaq₃. b. e ¶ Elegit. pdestinādo. h. d. q h' ātis faciet sigtis. b. f ¶ In ipso .i. p ipm .i. xpm aū ɔstōnem' ecclie ꝓbū. h. g ¶ In ɔspectu. nō hoim .i. int⁹ vbi de⁹ videt nō ex vbi hoies. xx ij. q. v. humane. vel in conspectu .i. in pn senti vita. b. h ¶ Ptedestiauit. ad bona que filij habituri sūt. i ¶ Per iesum. nō meritis nostris ꝛc. s₃ coopeṙāte christo. k ¶ Christū .i. ipm. secundum p

Sap. 4. Ephe. 1.

demū penitētez: ꝛ si aliqñ recasurus sit: tñ tpe sue pe nitētie ita pfecte expiatuz affirmāt: vt si tūc moreret salutē iueniret eternā. quo rū snie eiusdē auctoritatis pncipiū cōsentit. ¶ Cum eni q̄stionē ei⁹ pponat q̄re pscitos ad mortē cū fide liter ac pie viuerēt: nō tūc de vite hui⁹ piculis de⁹ rapuit ne malicia mutaret intellectū eoꝝ: ꝛ ne fictio deciperet aīas eoꝝ. cū de immatura morte pdestinati scptura dicat. Rapt⁹ ē ne malicia mutaret itellectū eius ꝛ ne fictio decipet animam ei⁹: euidenter oñdit illos tales fuisse. q si fatali necessitate hui⁹ vite subducti eēnt piculis: pfecto vitā cōsecuti essent eternaz. vt ergo finis pncipio ɔueniat: ꝛ ne sibiipsi ɔtraire videant: diffiniēdū ē qd sit scribi in libro vite ꝛ de eo deleri secundum iusticiam: quid secundum pscientiam. Secundū presciētiā scribi est ad vitā preordinari quod ab eterno factuz est. Unde apl's in epistola ad ephesios.

Benedictus deus ꝛ pr dñi nostri iesu xpi q benedixit nos in oi benedictione spūali in celestibus in christo iesu. sicut elegit nos i ipso añ ɔstitutionē mūdi vt essem⁹ scti ꝛ imaculati in ɔspectu ei⁹ in charitate q pdestiauit nos i adoptionē filioꝝ p iesum christū. ¶ Sic secundum pscientiā deleri: est ad mortē ñ ad vitā psciri: qd ꝛ ipsuz ab eterno factū ē. vnde dominus in euāgelio. q credit in me h₃ vitā eternam. qui autē non credit iudicat⁹ ē iam. Hinc etiā

Quit de⁹ (aug. ait. q sunt ei⁹: ex his nēo seducitur nondū apparuit iudiciū sed iā factum est. Porro secundum iusticiā scribi ē deo auctore ea operari: quoꝝ merito sit dign⁹ eterna salute. Hūc duplicem modū scribēdi in euāgelio deus assignauit: dicēs discipulis suis. In domo pris mei māsiones multe sunt. si quo minus dixissez vobis q₂ vado parare vobis locū: ꝛ abiero ꝛ pparauero vobis locū iteꝝ venio ꝛ accipiā vos ad me ipsuz: vt ibi ego sum ꝛ vos sitis. dicēs: i domo patris mei māsiōes mlte sūt. si q̄ min⁹ dixissē vobis q₂ vado pare vobis locū: oñdit eos qb⁹ loq̄bat scriptos in lib. vite pdestinatōe. subiiciēs si abiero ꝛ preparauero vobis locum ꝛc. ostendit eos adhuc esse scribendos operatione. Hinc ēt augustinus in eiusdē lo

Joh. 14. Ibidem 2. timot. Joh. 14.

q ¶ Quo minus .i. aliquo minus .i. nō. q. d. si nō essent ibi multe māsiones dixissez vobis. q₂ nō sunt ita. sed quia vado ꝛc. vel .i. si multe non essent ibi quia mansiones. r ¶ Quia .i. vere sunt ibi quia vado parare eas i opatiōe. s ¶ Scriptos. nō

positū volūtatis sue i glorie laudē. ꝛ gre sue ip q̄ glorificauit nos in dilecto filio suo ꝛc. l ¶ Similiter. ab eterno. q̄ ad dei pscientiā. b. m ¶ Iudicat⁹ est .i. iudicari pscitus est. n ¶ Quit. seducitur finaliter. o ¶ Porro scribendi in lib. vite quo ad

ce. q₂ h ex negatione sequit affirmatio. Jo. h ar. ɔ exceptionē. G. i illo. §. xxvij. q. ij. §. ce

ci explanatione ait.

In domo[a] patris mei mansiones multe sunt. domus dei templum dei regnũ celoꝝ sũt hoies iusti: in qb[9] sunt multe differẽtie. ꝛ he sunt mãsiones ipsius domus. he' aũt iam pate sunt in ꝑdestinatione sicut apl's ait: qui elegit vos ante mũdi cõstitutionẽ ꝑdestinãdo: parando aũt in opatione: vñ quos ꝑdestinauit[b] hos ꝛ vocauit[c]. ſm hoc qḋ dicit. fecit de[9] q̃ futura sunt. i. que facturus[d] erat. ꝛ infra. si quo minus[e] esse cõfirmat: qꝛ si nõ eẽt: dixisset. ibo ꝛ parabo. i. predestinabo. sed qꝛ ibi sunt. nõ est opus aliqua parare: qꝛ vo nõdum sunt in opatione addit: ꝛ si abiero ꝛ ꝑ parauero: abiẽs sed nõ relinquẽs parat[f]: qꝛ subtrahit se ꝛ latet. vt si fides que nõ est de visa re[g]: ꝛ ide ẽ[h] meritũ fidei. Ex hac viuit iust[9] ꝛ mũdat ei cor: dũ pegrinat ꝛ ica[i] desiderat[k] qḋ nõdum habet[l]: hec est ꝑparatio mãsiõis eius: qa sic parat nos sibi ꝛ se nob vt maneat in nobis ꝛ nos in eo quãtũ qsq; erit particeps ei[9] plus vel min[9] ꝓ diuersitate meritoꝝ: ꝛ hec est multitudo mãsionum.

Item. Scḋm[m] iusticiã deleſ: qa gratia subtracta ea opari pmittit: qb[9] eternaz dãnationẽ mereſ. Hic ꝓpheta[n] loquẽs ex ꝑsona xp̃i ait: deleant[o] de libro viuẽtium: hoc est subtrahaſ eis gratia q̃ subtracta hic in ꝓfundo vicioꝝ. deinde in eterna dãnatione ꝑcipitantur: ꝛ cũ iustis nõ scribanſ. i. nõ apponaſ eis gratia qua fiãt digni eterna salute. Sic itaq;[p] peccata ſm p̄sciẽtiam[q] remittunſ: cũ ab eterno gr̃a preparaſ: qua vocatus iustificeſ: iustificat[9] tãdẽ eternaliter glorificeſ. Scḋm iusticiã vo peccata remittũtur vel cũ baptisma plena fide accipitur vel penitẽtia toto corde celebraſ q̃ remissio ꝛ ipsa ſm prescientiam non incõuenientẽr fieri dicitur. Ut enim[r] ex premissa auctoritate apostoli datur intelligi due sunt ꝑordinatiões[s]. Una qua qsq; ꝑordinaſ hic ad iusticiam ꝛ remissionẽ pctõꝝ ꝑcipiendã. altera qua aliqs ꝑdestinatur ad vitam eter

a b In domo iusti. xxiiij. q. i. omnibus. c Predestinauit. ab eterno. c Uocauit. in memoriã. ꝑ grẽ collationẽ. interiori vocatione. d Que factura. i. que se facturum ꝑordinauit. Lau. e Si quo min[9] ꝯfirmat eẽ mãsiones parataſ. i. que se facturũ ꝑordinauit. ꝑ ar. a ꝯ̃rio sensu sumptũ illius v̄bi si quo min[9]. ꝛ hoc est qḋ sequiſ. ꝛ si abiero. vñ eo ipso ꝙ abijt. mansiones illas parauit in ope. i. ip̃os ad ꝑparãduz excitauit. accẽdit enim eos ad desiderandũ se amplius quanto enim amplius res desiderata subtrahiſ. tanto amplius desideraſ. ꝛ eo ipso ꝙ se subtrahit aspectib[9] coꝝ meretur fides i eis augmentari. fides enim est de re non visa. ꝛ hoc est abiens a suis ad tempus s; nõ relinquẽs qꝛ cuz eis est semper. ꝫ. dis. ij. querẽdum meritũ enim ita demũ est vt ait augu. si de eare sit ꝙ credere ad religionem pertinet. non enim de omni re que videtur qḋ hic diciſ accipiendum est. lau.

Joh. 14. — Ephe. 1 — Abacuc. 2. — Roma. 1.

f Parat. loquitur hic ac si aliqs posset incipere predestinari. quod non est verum. g De visa re. vt hic innuit illud fides nõ habet meritũ. vbi humana ratio p̄bet experimẽtum. ar. j. de cõse. di. iiij. venit. h Et inde est. ipse deus. i. i In ca. s. fide. k De sideratur. s. fides ꝛc. l Habeſ. futura gloria. h. m Scḋm iusticiam ꝛc. n Hinc ꝓpheta. ad id respicit quod dixit. qḋ sit deleri ſm p̄scientiam. nõ ad primum. cũ multi saluandi deleant. ꝛ ſm iusticiã operant dãnatione digna. o Deleant. hoc verbũ respicit deletionẽ ſm p̄sciẽtiã. p Sic itaq;. reuertitur. M. ad materiã huius di. ꝛ qr. ẽ. in illo. §. eorum opi. posuerat dicentium. ꝙ peccata recessuris a iusticia remittuntur ſm iusticiam nõ ſm p̄scientiaz. hic ostẽdit quid sit peccatum dimitti ſm iusticiã. qḋ ꝯuenienter põt dici fieri etiam ſm p̄sciẽtiã. Et inde sumpta occasiõe duas dicit eẽ dei ꝑordinationes ꝛ earũ similiter duos esse effect[9] quod totum arguit ex diuersis verbis auctoritate apostoli. subiũgit etiaz' qualiter lege consequẽdi se habeant iste preordinationes ꝛ earum effectus. ꝛ adijcit auctoritatem euãgelij. si fuissent ex nobis ꝛc. etiam s; hãc distinctionẽ est intelligẽda. ꝛ in quẽ modũ obstaret demõstraſ ꝛ hoc vsq; ad. §. hãc so ietatẽ. lau. q Secũdũ p̄sciẽtiã p̄mis iustificationis. lau. r Ut enim. auctẽ. ẽ. c. di. bñdict[9]. l. s Preordinationes. i. plures predestinationes. pluralr dicit. ꝑpter duos effect[9] ꝑordinationũ. quoꝝ vnũ implet de[9] hic ꝑpter iustificationẽ. alteꝝ in futuro dãdo beatitudinẽ. vna est enĩz dei preordinatio. i. deus preordinans. deus vnus ꝛ predestinans vnus est. sed eius duo sunt effect[9]. scilicet iusticia vel iustificatio in presenti. ꝛ eterna beatitudo in futuro.

Ps. 68. — Ephe. 1

a Predestinatio pma.i.pmus modus p̄destinatōis.lau. b Gratificauit.i. gratos fecit.lau. c In dilecto i.pp.vel p.q2 propter dilectū filiū suū nos diligit.⁊ illos,q̃s diligit fili⁹.⁊ qb⁹ vult fili⁹.diuina dona largit.

d Cōseqn di.i.ↄseqntie hypothecaꝝ. e Exierūt. q2 pōt esse ꝙ nobiscū fuissent q̃ ad scḋm pordinatiōnē.s.ꝑ essent pordiati ad vitā etnā. ⁊ tñ nō mansissent nobiscū. intelligas ↄtinue vñ sb iūgit.imo icepissent eē nobiscū.h.

Eph.1.

Ibidem

f Scḋe.qḋ no.p hoc qḋ dicit fuerunt ex nobis.
g Societate.s. effectus pme.b.
h Ad Faz. nō primam.
i Utrūqꝫ. s.si fuissēt. ex nobis.⁊ mãsissent vtiqꝫ nobiscū ita.s. vt añcedens referatur ad ipam pordinationē ꝫna turā ⁊ conseques ad effectum.
k Nō ↄuenient.h̄ forte ideo dicit. q2 adhuc isti nō hēbāt effectū scḋe pdestinatiōis.sꝫ h̄ituri erāt. ⁊ iō nō ↄuenient subiūgeretur mãsissēt.cum adhuc isti ibi nō manerēt.

1.Joh.2

nā i futuro obtinēdā.haꝝ effect⁹ sūt:pñs iustificatio: ⁊ futura glorificatio.q̃ oīa i pmissa auctē ↄueniēt distiguūt. Pria.n. pdestinatio[a] q̃ pordinamur ad pñtē iusticiā designat cū dr. sic elegit nos i ipo añ mūdi ↄstōnē ⁊c.cui⁹ effect⁹ infra suppōit:i q̃ gtificauit[b] nos i dilecto[c] filio suo ⁊c. Scḋa pordiatio.ibi oñdit q[i]pdestinauit nos i adoptionē filioꝝ ⁊c.Ei⁹ effect⁹ pmittit:dū dr. q bñdixit nos i oī bñdictōe ⁊c. De due pordiatōes ⁊ eaꝝ effect⁹ ita se hñt:vt pma ⁊ ei⁹ effect⁹ nature pcedāt:lege ↄseqndi[d] iferant. Si.n. aliqs pordinat⁹ ē ad vitā: ↄñter ifert q̃ pdestinat⁹ ē ad iusticiā.⁊ sic ↄseqt vitā eternā:q̃ ↄsecut⁹ ē iusticiā sꝫ nō ↄuertit.vñ multi sūt pticipes pme pordiatōis ⁊ ei⁹ effect⁹ ad q̃s Fa vł ei⁹ effect⁹ nimie ptinē ꝑbat. Juxta hāc distictionē itel ligēda ē auctoritas illa ioānis. Exierūt[e] ex nobis sꝫ ñ erāt ex nobis.nā si fuissent ex nob:mãsissent vtiqꝫ nobiscū. Ex nobis ingt exierūt.i.a nr̃a societate recesserūt.q̃ pme ordiatiōis ⁊ ei⁹ effect⁹ nobiscū pticipes erāt:sꝫ nō erāt ex nobis.i. scḋe[f] pordiatiōis ⁊ ei⁹ effect⁹ societatē nobiscū nō inierūt.qḋ ex eo videri pt q2 si fuissēt ex nobis.i. si illi⁹ pordinatiōis nobiscū p ticipes essēt.mãsissēt vtiqꝫ nobiscū.i.a societate[g] effect⁹ ei⁹ pordinatōis quā nobiscū ↄtraxerāt:ñ recessissent. Si.n.ad scḋam[h] pordinationē vtrūqꝫ[i] refert:ñ ↄueniēter[k] illḋ iferret:mãsissent:imo cepissent vtiqꝫ nobiscū eē.si vo ad pmā: falsa eēt ꝑpositio:si fuissēt ex nobis ⁊c. Multi enim psentis iusticie ⁊ sanctitatis pticipes fuūt:qui tñ in ea nō pseuerāt. Unde dominus ait in euangelio. Nō cepit:sꝫ q pseuerauerit vsqꝫ i finē hic salu⁹ erit

qḋ inuitur ex vi locutiōis.h.

Hanc.s.augustini.q̃ auctas.ꝫ.posita ē.i.ñ si ex bono ⁊c.q̃li i eadē qualitate in q̃ erāt affecti apparebunt tūc in psentia.

l Nāc societatē.ꝙ dānādi veram iusticiā hēe pñt ꝫm psciaꝫ ⁊ nō solo noīe cēsert debeāt.oñdit auctē ⁊ rōnt h⁹ vsqꝫ ad illḋ locū.qḋ autē ibi diuisimo dos h⁹ vocabuli fili⁹ dei assignat.e q̃li ter filij deiap pellāt ēt q su turi st mali. vt oñdat tādē ex h̄ q̃lr pctā dimissa recedāt. ⁊ h̄ vsqꝫ ad.§.ꝙ āt ⁊ h nō q h̄ vult irrigere opionē quaꝫ ꝫ.e.posuit.§. coꝝ.q̃ dīc dānandos solo noīe iustos eē ⁊ ñ Fꝫ psciaꝫ.

m Auct̃.q̃ aucta s posita ē.ꝫ.e.si ex bono.l.

n Que in eadē.ꝫ.e.§. verū.h.

o Quali tate.ordo. vt eēnt filij ire.i pscie psentis. malicie ⁊ pcti pñtis. essent tales dico nō spe tm̃ sꝫ añ dei oculos.i.vt ñ solū viderētur tles.sed etiā eēnt.h.

p Pñtiū. q.d.i ea q̃lita te i q̃ erāt su turi app hūt tunc in pñtia vt.ꝫ.e. nōui.

Jo.[illegible]

Joh.[illegible]

Eph.[illegible]

Ephe.[illegible]

Ti.[illegible]

malb.[illegible]

Hanc.[l] societatē si qs solo noīe ⁊ ꝑfessione nō aūt rei veritate,a dānādis dicat ꝫhi:eiusdem auctoritatis[m] testionio ↄuicit. De his.n q pme nō scḋe pordinatiōis sūt pticipes ait.nec nos moueat:ꝙ q busdā filijs suis de⁹ nō dat istā pseuerātiā. Absit enim vt ita sit si de pdestinatis eēnt ⁊c.q̃ i eadē[n] auctoritate supra ↄtinent. Oues nā ꝙ de qbus i euāgelio dñs ait:⁊ alias oues hēo q̃ non sunt ex hoc ouili.⁊ filij de qb⁹ ioānes ait:vt filios dei q erāt dispersi congregaret in vnū.ita presciencia erāt oues ⁊ filij:vt q̃litate[o] pñtiū[p] nō spe tm̃ sed etiā ante dei oclos eēnt filij ire ⁊ perditionis eterne.vnde apl's nō ait:videbamur esse.sed eram⁹ inquit ⁊ nos natura filij ire.nec ait:reputabimini ab hoibus:sꝫ fuistis aliqñ tenebre: nūc autē lux in dño.de se q̃qꝫ scribens ad timotheū nō ait:videbar:sꝫ fui psecutor ⁊ blasphemus ⁊ cōtumeliosus:nūc aūt suꝫ misericordiā ↄsecut⁹.oēs qui

a ¶ De qbus.i. qui pñtem habēt iusticiā sed sunt eā amissuri. de qb⁹. s. pbauit. §. cor. l. b ¶ Ueraciter. ar. ff. de aur. ꝛ ar. leg. l. si ita. lau. c ¶ Qd aūt duob⁹. i. fm ꝙ sunt in prima iam. ꝛ fm ꝙ adhuc sunt in pñti vita ꝙ trifarie diuidit. sicut iam magr̄ dicit. h. d ¶ Expectatio. i. creatura expectās. s. hō e ¶ Reuelationē filiorū dei. vel homo fidei. i. fidelis. ex qua. s. apparet q̄lis est. vel futur⁹ erit vel in qua. s. hō dr̄ hic creatura que hic videt̄ eē creatura tm̄. s3 in alia vita apparebit ꝙ est filius dei qd in hac q̄dē vita plene non apparet. h. f ¶ Corruptionis. i. penalitatis. a cā q̄rendi victum ꝛ vestitum. ꝛ alia qbus indiget nr̄a mortalitas. h. g ¶ In libertatē. i. in gloriosam libertatē quā hēbunt filij dei. h. h ¶ Intra nos ventēs. s. maxie rōe. h. i ¶ Adoptionem pfectam. s. ex omni pte. s. vt simus filij dei fm aīam ꝛ fz corpus quātum ad gaudium aīe ꝛ stolā im mortalitat' in corpore. h. k ¶ Creatura. nulla pre- rogatiua super alias creaturas predita. l ¶ Hoc. sicut hi qui mali sunt adhuc. sed futuri sunt boni. quia predestinati. m ¶ Eterne. sicut qui boni sunt ꝛ finaliter boni pmansuri sunt. lau. n ¶ Uobiscum. i. adhuc modicum fidei habetis. lau. o ¶ Hi ergo. infert' ex prime dictis per ar. a simili. ꝛ reuertitur hic ad pncipalem materiā huius iiij. dist. p ¶ Nō fm prescietiā. ꝛ tamē fm prescietiā dimitti sic dicit. q. s. e. §. sic itaꝙ versi. que remissio. sed hic alit̄ sumit nomen prescientie. ꝙ ibi. q ¶ Qui autem. ab hinc vsq ad. §. verū. pbat sententiam aliā s. peccata dimissa non redire.

cūꝙ in christo renascunt: ꝛ qui eius sanguine a diabolo redimunt: pri⁹ ex adā peccatores nascunt: ꝛ diabolice seruitutis obnoxij. ¶ Sicut ergo isti quāuis sint futuri filij dei: tm̄ pus sūt filij diaboli. sicut hi de qbus[a] sermo habet. ꝙuis recedendo a iusticia[b] futuri sunt filij perditiōis eterne: cū tm̄ pie ꝛ fideliter viuunt: vere sūt filij dei ꝛ iusti ꝛ eterna beatitudine digni. Nā auctoritas nō ait: cū viderent pie ꝛ fidelr̄ viuere: sed cū pie ꝛ fideliter viuerēt: nec vaciter[b] a bono in malū cōmutarentur q nunꝙ veraciter boni fuerunt. dn̄s quoꝙ nō ait p ezechielē. Si auerterit se iustus a iusticia sua quā videbat hēre: s3 sua. s. quā vaciter habet. ¶ Qd aūt in eadē auctoritate segtur nō erāt in numero filiorū qñ erāt in pfessione filiorū ita intelligendum est. Filij dei duob⁹[c] modis appellātur: dicunt filij dei participatione hereditatis eterne: sicut ioānes ait in euāgelio. Quotquot crediderūt in eū dedit eis ptātem filios dei fieri. apl's ait in epl'a ad romanos. Expectatio[d] creature reuelationē filiorū dei[e] expectat. ꝛ infra. ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptiōis[f] in libertatem[g] glorie filiorū dei: ꝛ infra: ipsi intra nos[h] geminus adoptionē[i] filiorū dei expectātes. hinc etiā augustinus eadem verba apostoli exponēs ait. Nō solum tm̄ creatura[k]: cū nondū filiorum forma perfecta.

¶ Hoc[l] ergo modo non sunt filij nisi pticipes eterne[m] beatitudinis. In pñti enim dicunt filij tribus modis: vel pdestinatione tm̄: sicut hi de qb⁹ ioānes ait: vt filios dei q dispersi erant ꝛc. vel pdestinatione ꝛ spe eterne beatitudinis. sicut illi de qb⁹ dn̄s ait: filioli mei adhuc modicū vobiscū[n] sum: vel merito fide ꝛ presentis iusticie: nō autē predestinatione claritatis eterne: sicut hi de quibus dn̄s ait. Si aūt dereliquerint filij ei⁹ legē meam ꝛ in iudicijs meis nō ambulauerint ꝛc. ¶ Hi ergo[o] de qb⁹ in presenti agit filij sunt merito fidei ꝛ psentis iusticie: non sunt autem filij adoptiōis eterne: qui ergo peccata dimissa fatent redire: fm iusticiā ꝛ nō fm psciam[p]. ea dimitti, necesse est vt ꝯfiteant. sicut saluādis pctā fm iusticiā ad eternā dānationē imputant: nō fm psciam: qa ꝛ illis a bono in malū deficiētib⁹ singula replicabuntur ad suppliciū: ꝛ his usꝙ in finē i bono pseuerātib⁹ nulla iputabūtur ad penā. ¶ Qui aūt[q] dicūt ꝙ pctā dimissa nō redeāt. auctate gregorij ꝛ psp̄i sniā suam ꝯfirmare conāt. ait. n. gre. in moralibus. libro. xxxv.

Quid est quod dicit: q reddis iniqtatem[r] filijs[s] ac nepotib⁹. peccatū[t] s. originale a patribus trahimus: ꝛ nisi per gratiam

Uid ē. Qui qui tatem. p' hanc autem non pbat ppositū sed per sequētem optime. Lau. s ¶ Filijs non pōt intelligi nisi de originali peccato. aliter non cōtradiceret. auctoritas illa. filius non portabit ꝛc. prima. q. iiij. iudei. t ¶ Peccatū solum.

Ezech. 18. & 33. Joā. 1. Roma. 8. Joā. 11. Joh. 13 Ps. 88. Exo. 20.

a. Habemus vnde patet q̄ originale peccatum dimissum non redit. ⁊ ita peccata dimissa non redeunt.

b Qui recedit. sed non id qđ. s. xxiij. q. iiij. nullic. s. j. di. §. alij. ⁊ c. miror. s. di. j. tres autem. h.

nascunt. ⁊ ita peccata redeūt. sed hec argumētatio vt p̄dixi in p̄n. hui⁹ di. nō pcedit. qз aliud ē in via aliud i inuic. i. aliud ē i bono aliud i malo. qз bona cōicant̄ non mala. ar. de 9se. di. iiij. q̄ris. ar. ff. de ser. expor. seruus. ⁊ pbat p̄mū

c Non recidit. h expsse dicit iste. q̄ peccata non redeāt. sed si 9rium tenere volueris expones sic. nō recidit oino vel eadē quātitate in qua prius est.

d Nec in originali. cōtradicit si sic exponatur.

e Qui tñ s. c. xxi. qui recedit. lau.

f Morte. i. simili pena eterna.

g Que ei. i. qual' mors et'na. si sic exponat̄ nō cōtradicit sibi.

h Finis. ⁊c. principio magister vocat pncipiū. vbi dixit. sed nō id ⁊c. finē vo vbi dixit g tñ ea ēt ⁊c. s. c. xxi. g recedit. sз illud ea facit simplicē ⁊ noiale relationē.

Ezech. 18

baptismi soluamur ēt parētū cl'pā portam⁹: qз vnū cū illis sum⁹. reddet iniqtatē patrū i filijs: dū p culpa parētis ex origiali pctō ōia polluit̄ plis. Et rursus nō reddit iniqtatē patrū in filijs: qз cū ab originali culpa per baptismum liberamur: non iam parētū culpas: sз q̄s nosipsi cōmisim⁹ habemus[a]. Item in r̄nsionibus prosperi.

Qui recedit[b] a christo ⁊ alien⁹ a gratia finit hanc vitā: qd nisi in pditionē vadit: sed non in id qđ remissuз ē recidit[c] nec originali [d]peccato dānabitur: g tñ[e] ea morte[f] afficit̄: que ei[g] pp̄ter dimissa peccata debebat̄. Finis[h] huius auctoritatis principio 9traire videt̄. neqз. n. aliđ est dimissa pctā redire vel in originali peccato dānari: q̄ penā pctō debitam post eiusdē remissionē excipe. auctores vero sibi 9rias assertores[k] hui⁹ snie ita determināt[l]. pctā dimissa redire dicunt̄: qз q̄lqs p⁹ acceptā remissionē pctōꝝ ad vomitū redierit. tanto graui⁹ puniet̄: quāto magis benignitate dei abusus singulorū remissiōis accepte ingratus extitit[m].

Verū[n] illa snia fauorabilior videt̄: qз plurib⁹ roborat̄ auctoritatib⁹: ⁊ euidētiori rōne firmat: vt enim

Si dn̄s ait p ezechielē. Si auerterit[o] se iust⁹ a iusticia sua: ⁊ fecerit iniqtatē: s'm oēs abominatiōes q̄s opari solet ipi⁹ nunqd viuet: Oēs iusticie ei⁹ q̄s fecerat nō recordabūt̄: in pctō suo moriet̄: ⁊ nō erūt i mēoria iusticie ei⁹ q̄s fecerit. Item greg. in explanatione eiusdem loci.

Hoc nobis[p] maxime cōsiderandū est: qз cū mala cōmittim⁹ sine cā bō ant̄a trāsacta reuocam⁹: qm̄ i ppetratione malorꝝ nulla dз eē fiducia p̄teritoꝝ bonoꝝ[q]. Idem.

Vas pertuso[r] qppe saccu lo aliunde exit quod aliunde mitti: qз idiscrete mētes mercedem: q̄ ex bono acqrit : nō aspiciūt quō ex malo ope pdatur. Item petrus in ep̄la. ij.

Si refugiētes[s] coinquinatiōes mūdi in cognitōe dn̄i n̄ri saluatoris

vsqз ad illuз locū. h sicut. secūdū aūt pbat vsqз ad illud. porro. ex inde pbat q̄ eadē rō est in bonis ⁊ in malis. quoad hec iadē cōcludit i. §. sз i ⁊. ss. hīs. ꝓ. sicut igit bona. l.

Ezech. 18

o Si auerterit nō recordabunt̄ q̄ idē acsi nūq̄ hūissēt ali qđ bonū pp qđ fuit sibi dimissum. ⁊ ita idem est acsi nunq̄ fuissēt peccata sibi dimissa. Et sicut eia pctā taliter dimissa redeunt. ⁊ dicunt̄ redire per 9sequēs pctā sicut priora bōa mortificata per peccatū dicūtur per penitentiam reuiuiscere. l. et ita argumen a pe. l. tatur gratia. ex hīs auctoritatibus a simili per contrarium.

i Quā penā. verū diceret. si pro eodē peccato penā excipet. l. k Assertores. i. illi g dicūt q̄ peccata dimissa nō redeūt. l De terminat. gratian⁹ aliter itelligit i sequēti. §.

m Extitit. vel poti⁹. qз ita dānabit̄ gs p sequēti pctō. sicut dānaret̄ si p̄ma pctā ñ eēnt dimissa. i. eternaliter. sз nō tñ punietur. h.

n Verū. vt. n. deus ab hoc loco vsqз in fi. nitit̄ gra. 9flare. ar. huius q̄ bona priora per mala seq̄ntia mortificata reuiuiscēt si postea bona fiant. g a sili. cū mala p penitentiā mortificentur si iterū quis in malū reciderit. renas

p Hoc nobis. reuocamus i defensionem a p pena quo ad vitam eternā. Lau.

q Bonorum. qui pro malis punitur. mitius tamen punietur vel quo ad vitam eternam consequendam non debet haberi fiducia. de hec. s. distin. iij. §. item illud. licet quo ad minorem penaз subeundā possit haberi fiducia. h. r

r Vas pertuso. hoc 9tinet (bert) in ageo propheta Lauren.

s Si refugientes ⁊c. prioribus. ecce verbū pro quo inducitur. c. b.

b a ℂ Melius.idest minus malum. Laurē.
Intermittētes.i.dimittētes q̄si nō hoc tm̄ ptēti.sed cū hoc habito ad vlteriora pcedētes.h. c ℂ Inchoationis.i.in quo xp̄s in choat ec in nobis p fidē.s.q̄ fmo ē de initio fi dei q̄ rudes cathetizant. vt ē symbolū ⁊ dn̄ica orō. x.q.i.placuit. h. d ℂ Fera mur.s3 intelligētiam scripture ⁊ bonā operationem e ℂ Jacentes.fūdamētū inquā nos dico iaci.fū.pe.⁊ qd̄ prius dixit fmonez inchoatiōis.hic appellat fundamētū. q̄ ad religionē xp̄ianā venientib⁹ prius pponit.⁊ super hoc q̄ pfectiōis ē edificat.dicit ergo nos dico iaci.fun.pe.i.amorē q̄si lapidē in fūdamēto qd̄ est pnia de peccatis.vel' de hoc q̄ qd̄ pora bona mortificauit p peccatū.iaciētes dico.i.non si cut olim.vt si

qd bona mortificata reuiuiscūt. G.allegat pro alia snīa.s.q̄ peccata nō redeāt.vel si pro alia snīa intelligat sic accipiat l̄ra.quasi nō solū per auctoritatē illā si auerterit ⁊c. peccata redeāt.sed ⁊ per hanc auctoritatem aliam.

iesu christi his rursus implicati superant:facta sūt ei⁹ posteriora deteriora priori bus.meli⁹ a enī erat illis n̄ cognoscē viā iusticie q̄ p⁹ cognitionē retrorsū3 ɔūti ab eo qd̄ illis traditū ē scō mādato. Paulus quoq3 scribēs ad hebreos ait.

Intermittētes b fmonē inchoationis c xp̄i:|feramur d ad ei⁹ pfectōez nō rursus iaciētes e fūdamētū pnie ab opib⁹ mortuis. Dicēs f opa mortua pora bona signat ap̄ls q̄ p se quēs petm̄ erāt mortua:q̄z hi' peccādo pora bona irrita fecerūt.hec' sicut peccādo fiūt irrita:ita p pniam reuiuiscūt:⁊ ad meritū eterne vite ⁊ btitudinis singl'a pdesse incipiūt.ēt illa que petis inueniunt admixta. Vn̄ august. Pui ēs crede re ⁊c.⁊ Hieronym⁹:nō ē iniust⁹ de⁹ ⁊c.ap̄ls etiā scribēs ad hebreos cū fidē ⁊ dilectionē ⁊ bona opa eo⁊ breuiter cōmemorasset,horū oiu3 mercedē quā amiserāt peccādo post pnia3 a dn̄o eos recepturos ōndit

Porro k q̄ p pphetam dixit. Si auerterit se iust⁹ a iusticia sua ⁊c. Jpse p eūdem pphetā l pmisit dicēs. Si impi⁹ egerit pniam ab oib⁹ petis suis q̄ opat⁹ ē:⁊ custodierit vniūsa p̄cepta mea ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iusticiā:vita viuet ⁊ nō morief:oium inīqtatū ei⁹ q̄s opat⁹ ē:nō recordabor:in iusticia sua quā opat⁹ ē viuet. Nā ijs m q̄ z isrl' p assyrios captiuādis veteris idolatrie petm̄ dn̄s p' osee im propat.⁊ peccatū qd̄ moyse supplicante pr̄ib⁹ fuerat dimissum hoc in filijs reuixisse ōndit dicēs. Ue eis qui recesserunt n a me: q̄m vastabunt o: q̄z puaricati p sunt in me:ego rū redemi eos q:⁊ ipsi loquuti sunt cōtra me mēdacia r:⁊ nō clamauerunt ad me in corde suo:sed vlulabāt s in cubilib⁹ suis.sup triticū ⁊ vinū ruminabāt t:⁊ recesserūt v a me:⁊ ego erudiui x eos ⁊ cōfortaui eos:⁊ ɔfortaui a brachia eo⁊:⁊ in me cogitauerūt b maliciā c:reuersi d sunt:vt essent absq3 iugo

l ℂ Eūdē p phetā.i.eiusdē pphete q̄ predixerat ⁊ ezechielez.vt supra.§.finis m ℂ Filijs. per quos oēz ppl'm mystice.intelligas. colentem idola.h. n ℂ Recesserūt.per idolatriā vel petm̄ imane.xlv.di stin.disciplina o ℂ Uastabunt ab hostibus ⁊ misēri erunt. p ℂ Preuaricati.adorando vitulu3 ⁊ trāsgrediēdo meū p̄ceptu3 d quo dixi nō faciatis vobis deos alienos. q ℂ Redemi eos abegypciaca seruitute. r ℂ Mēdacia.dicentes hi sunt dij tui israel. s ℂ Ulula bant.luxurie

Ezeci.18.⁊.33. Exo.32 Osee.7. Heb.6.

cut olim.s.nō ita negligenter sicut olim.vt sicut prius cecidim⁹ sic iterū cadamus vel non rursus.i.nō amplius nisi modo iaciamus vt amplius iacere non sit opus. f ℂ Dicēs.⁊ ad meritū.l3 magister ad hoc istud alleget.non tamē per cōtrariā intelligendu3.vt idē sit in malis.magister tū ad hoc.s.tres posuit opi. g ℂ Unde augustinus pini est.s.di.iij.§.illū aūt.⁊.c.piū est. h ℂ Hieronymus.nō est.s.dist.ij.§.hoc itaq3.⁊.c.non est. h. i ℂ Recepturos.ergo a simili intelligat per ɔtrarium idē esse in malis q̄ fm hop sniam reuiuiscēt k ℂ Porro.hoc porro copulatiue tenet non aduersatiue.⁊ inducit sequēs.c.ad pbādum

vacātes. t ℂ Ruminabāt.i.nō sicut hoies comederunt.sed quasi iumenta. t ℂ Ruminabant.i.abūdantiā rerū quā habebāt sepi⁹ ad voluptatem quasi ad fauces reuocabāt.vt inde delectabilius pascerent nihil nisi cibos ⁊ luxurias querētes. v ℂ Recesserūt.dando se diabolo. x ℂ Erudiui.per moysen ⁊ alios fideles. b a ℂ Et cōfortaui.i.dedi eis fortitudinem bellandi in tempore iosue.
b ℂ Cogitauerūt.quia tanta eis feci.
c ℂ Maliciam.cum non possent nocere cogitatione sola potentiā meam ad idola transtulerunt.D. d ℂ Reuersi.ad id quod fuerunt antequam ipsos reuocarem

p abraã τ moysen. vt absq iugo legis τ no ticia del fererent in pceps. a ℂ Dolosus. deus intẽderet eos ɔtra aduersarios. ipsi ꝓo ɔtra deũ nituntur τ sagittas blasphemie ɔtra deũ iniciunt. b ℂ Cadent pncipes. gla/ dio materia/ li vel spiritua li. h. c ℂ Eorum qui vitulos ausi sũt voca re deos. d ℂ Antiqua peccata parẽ tum. s. q non puniat filios p peccati pa rentũ sed po/ tius pro suis. τ hoc incidẽ ter interserit. g. τ interserit quedam con tra epi. quaz illaturus est. e ℂ Hiero/ nym⁹ super predictam lit teram osee. s. ne forte τc. lauren. f ℂ Idez. su/ per eundem locum lau. g ℂ Itez ge lasius. redire ꝫ. j. q. iiij. iam itaq. ꝫ. xxiiij. q. iiij. si illic. lauren. h ℂ Sz his auctoritatib⁹ τc. ꝫ. prime ab illo. §. an/ tiqua. τ illis supiorib⁹ ca/ pitulis quod est qui rece/ dit. que vidẽ tur dicere. q peccata dimis sa ñ redeãt. l. i ℂ Quia eo rum. τ sic non osten/ dunt q peccata non redeant lauren. k ℂ Si iudas. ꝫ. in prin. huius di. l ℂ Quid est. ꝫ. e. di. qui autem. h.

Osee. 7.

facti sunt q̃si arcus dolo/ sus[a] cadẽt[b] a gladio pnci pes eoꝝ[c] a furore lingue sue. Antiqua pctã parẽtũ[d] fi lijs iproperat smo diuin⁹ τ ppterea pncipes eoꝝ in gladio casuros pdicit. sed p eundẽ ꝓphetã cõtra se dñs facẽ oñdit dicẽs. Ne forte dicant in cordib⁹ su/ is omnem maliciam eorũ me recordatum: nunc cir cũdederunt eos adinuen tiões sue corã facie mea facte sũt. Itẽ hieronym⁹[e]

Cum ita puniant ne cogitent q pro vete rib⁹ pctis patrũ puniam eos: q2 nũc. i. in pñti pro malicijs suis q̃s inuene/ rũt circũdati sunt pena: τ mala eorũ sicut putãt nõ me pñt latere: sz poti⁹ ip/ se adinuentiones aperte sũt corã me a facie q̃ oia clare videt. Idem[f].

Heretici nõ pñt ꝓpter vetera pctã ɔtra deũ causari: cũ antiqs opibus addãt nouam impietatez: τ suis ligent peccatis. τ cũ deũ celare se putent ocu/ los ei⁹ vitare ñ pñt. q2 vul/ t⁹ dñi sup faciẽtes mala. Item gelasius[g] papa.

Diuina clementia di/ missa pctã in vltionẽ vlterius redire nõ patit. Sed his[h] auctoritatibus docent filij ab origiali pctõ expiati. nõ ideo puniendi q2 patres peccauerũt sz iõ pctã patruz in eos redire q2[i] eoꝝ culpã sequũt. sic et bona que pro pctõ moriũ tur: nõ ꝓficiũt ad pmiuz facta sunt sz q2 p pniam reuiuiscũt. tale est τ illud augustini i li. psalmoꝝ. Si iudas[k] teneret adoptionẽ τ cetera. sic etiam τ illud gregorij i moralibus itelli gitur. Quid est[l] qð dicitur reddis iniquitatẽ patrum τ cetera. Illis nãq parẽ/ tum inigtas reddit. q ꝓ/ pterea puniunt. q2 in radi ce traxerũt[m] amaritudinẽ[n] peccati. Illis autẽ nõ red di dicit: in qbus merito sue inigtatis non reuiui/ scũt pctã parentis. Sicut[o] ergo bona q̃ pctõ moriũt p penitentiã reuiuiscũt ad premiũ: sic τ mala que p pniam delent reuiuiscunt ad supplicium. vnde pro/ pheta ex psona penitentis deplorat dicens. Putrue rũt τ corrupte sunt cicatri ces mee: a facie insipien/ tie mee. i. plage per baptis mum sanate. Hinc etiam idem propheta q̃uis fide τ sacro circũcisiõis ab ori ginali pctõ se mũdatũ co gnosceret: tñ adulterio τ homicidio qð cõmiserat: il lud reuixisse intelligẽs nõ sine cã inter cetera ipsũ cõ fitet τ dicit. Ecce. n. in ini/ quitatibus ɔceptus[p] sum τ cetera.

Psal. 33.

m ℂ Traxerunt. in ipsa origine carnis. n ℂ Amaritudinem. i. causa amari peccati. o ℂ Sicut. ecce q̃liter induxit superiores au ctoritates a simili. lau. p ℂ Ecce ɔcept⁹. ar. q originale pctm̃ tenemur ɔfiteri qð nõ est vez q2 tm̃ cõ missa tene/ mur cõfiteri at illud nõ est cõmissum. sz ɔctum credo tñ ɔtritiones exigi. q. n. nõ biliter fiũt τc vt. ff. de iniur. l. itẽ apð labe. §. si edictuz. lau.

Exo. 20.

Distinctio. V.

In penitentia[q] au/ tem: que peccato/ rem cõsiderare dz

q ℂ In pe/ nitẽtia in hac di. τ alijs dua b⁹ sequẽtibus agitur tã de illa pte pnie q̃ dr oris cõ/ fessio τ opis satisfactio q̃ de alijs. τ iõ videndũ qñ oris cõfessio fuerit institu ta. vtrũ neces saria sit vel tm̃ volũtaria q̃liter sit faciẽ da τ cui τ qñ. dicunt qdaz istitutã fuisse i padiso stati post pctm̃ vl cẽte dño ad adã. adã vbi es. iõ enim q̃ fiuit vt ipso ɔfitẽte pctm̃ daret forma alijs i posterũ ɔfitẽdi. sz q2 i illa iterroga/ tõe dñs nihil⁹ expsse videba tur ad ɔfiten dũ monuisse. iõ exigunt a chayn fricida express⁹ vbi ẽ abel fr̃ tuus. alij dicũt q sub lege p̃io istituta. qñ iosue pcepit achor crimẽ suũ ɔfiteri τ lapidat⁹ ẽ. xlv. di.

Psal. 5.

Psal. 50.

sed ꝛ illud. Alij dicunt. ꝙ in no. te. a iacobo dicente. confitemini alterutrum peccata ve stra ꝛc. sed melius dicitur eam institutaꝫ fu isse a quadam vniuersalis ecclesie traditiõe potius ꝙ̃ ex no. vel ve. testa. auctoritate. Et

tñ eãs subticuit per obliuionẽꝫ. non dico eũ teneri. vt iterum ei ꝯfiteatur circũstãtias nisi tales circũstãtie eẽnt ꝙ alteriꝰ generis pecca eum facerent vel locus sacer facit sacrile gium. vt. s̃. distin. i. aut facta lauren.

traditio ecclesie obligatoria ẽ. vt p̃ceptũ. ar. xi. di. i his rebꝰ. § necessaria ẽ ꝯfessio i mortalibꝰ apud grecos nõ. q2 nõ emanauit ad illos traditio sicut nec ꝯficiũt i azymis ꝫ i fermẽtatis. s̃. di. j. c. h. Illud ergo iacobi. ꝯfitemini alterutrũ. pctã vr̃a. fuit ꝯsilij ꝑmo. alioquin ligaret ꝛ grecos nõ obstãte eoꝝ cõsuetudine. Est ãt faciẽda talis nõ solum de pctõ sed de oibus circunstantijs. j. e. c. j. ꝛ est faciẽda sacerdoti si adest vł proximo

augustinus in libro de pe nitentia docet dicens.

C Onsideret qualita tem criminis in lo coᵃ in tempore in ꝑseuerã tia in varietateᵇ persone ꝛ qualiᶜ fecerit hoc tentatio neᵈ ꝛ in ipsius vicij multi tiplici executione. Opor tetᵉ enim penitere forni cantem ꝑm excellentiam sui status ᶠaut officij. aut ꝑm modum meretricis ᵍ ꝛ in modo ʰsui operis: ꝛ qualiter suam turpitudi nem peregit: si in loco ⁱsa crato aut cui debuit excel lentiã fidei: vt sunt domus dominoꝝ ᵏaut aliorũ mł torum. si in tempore orõ ni cõstitutoˡ vt festiuitates sanctorum ꝛ tẽpora ieiu nij. ꝯsideret ꝙ̃tum ꝑseue rauerit ᵐ: ꝛ defleat ꝙ ꝑse uerãter ⁿpeccauit. ꝛ ꝙ̃ta ᵒ

victus fuerit impugna tione. Sũt qui non soluꝫ non vincuntur: sed vltro se peccato offerunt: nec ex pectant tentationem sed preueniunt voluptatem. ꝛ pertractant secuꝫ ꝙ̃ mul tiplici actione vicij dele ctabiliter peccauerint. om nis ista varietas confiten da est ꝛ deflenda: vt cum agnouerit ꝙ peccatũ est multuꝫ: cito inueniet deũ propicium. in cognoscen do augmentum peccati i ueniat se cuius etatis fue rit: cuius sapie ꝛ ordis: ꝛ statutũ omnem alteriᵖ nõ peccãtis immoret in istis singulis ꝛ sentiat modum criminis. purgans la chrymis omnem qualita tem vicij: defleat ᵠvirtu tem qua interim caruit. Dolendũʳ est eni ꝛ dolore

f ❡ Status. s̃. xj. q. iij. excellentissimꝰ. s̃. xl. q. iij. precipue. ff. de re mi. l. ij. extra de cle. ve na. c. episcopum. contra ff. ad. l. cor. de sic. l. pe.
g ❡ Meretricis. an. s. fuit pulchra vł deformis. aut soluta vel ob noxia viro vł voto. argu. xxvij. dist. c. vl. lau.
h ❡ Et i modo. quo ea abusus est. vtrum ordi dinarie vł ex traordinarie. nam vterqꝫ damnabilis est. xxxij. questione. iiij. me retrices. xxxv. q. iij. extraordinaria.
i ❡ Si in loco. s̃. xvij. q. iiij. quisquis. ff. de i cen. qui edes. h. k ❡ Dominorum. argu. s̃. xxij. q. v. de forma. h.
l ❡ Constituto. quo etiam a coniugibus est abstinendum. j. c. q. iiij. c. i. ꝛ. ij. ꝛ fere per totum. lau. m ❡ Perseuerauerit. nã ꝑse uerãtia auget delictũ. xxiiij. q. i. scisma. ff. de fur. inficiãdo. §. infans. econtra mora ꝛ ꝑse uerãtia excusat delictum quandoqꝫ. xxxv. q. viij. c. j. ff. de pe. diuturno. ff. de ri. nup. l. q in puincia. l. n ❡ Perseueranter. iteratio eni aggrauat. xxv. q. ij. ita nos. o ❡ Et ꝙ̃ta. i. resistentia. h. p ❡ Non peccãtis. vt si mi norem aliquem se nõ peccantem viderit.
q ❡ Defleat. quia abstinere nõ potuit a pec cato quemadmodũ ꝛ minor se abstinuerit.
r ❡ Dolendum casus istruit augustinꝰ peni tentem tam in interiori ꝙ̃ in exteriori. pnia enim interiori oꝫ dolere de tribus. s. de malis commissis ꝛ hoc ostendit vsqꝫ illuc defleat ꝛ cetera. item ꝛ de bonis omissis. scilicet vir tutibus que ostenduntur omisse. quoniam

in necessitate. s̃. di. i. quem penitet. Est auteꝫ facienda cum quis peccat statim. quia nec p momentum ꝛc. vt. s̃. distin. iij. ille rex. ꝛ hoc si est manifestum si autem est occultum ꝛ cõ teritur non credo eum peccare si differt oris confessionem vsqꝫ ad tempus penitentie de putatum. sed qui differt cum habet copiam sacerdotis nunqd in quolibet instanti peccat mortaliter. non quia omnes more ille circa vnum ꝛ idem sunt. sed augetur illud ex diu turnitate. ff. de fur. eum qui. eẍ de fimo. non satis. ꝛ peccaret mortaliter. l.

a C Onsideret in loco. s̃. di. i. aut facta.
b ❡ Varietate. agentes ꝛ eius qua agi tur. s̃. di. i. aut facta. quedam enim res i cle ricis reprehensioni subiacet que non in lai cis. vt. xxxi. di. c. i. puta nubere.
c ❡ Et quali extra de homi. sicut dignum.
d ❡ Tentatione an ab ea ꝑuentꝰ. an preue niendo. vt infra sequitur. e ❡ Oportet. l. õ huius circunstantias tenetur confiteri. quia presumitur augere peccatum vel minuere. si

purgandū est. nō solū qr peccauit sed q se [a]virtute puauit. Nā ī lz speret se cō secuturū veniā: dolere tñ pōt qr nō promeruit vnde remunerari ꝯfidat. anxiet ⁊ doleat q mō effugiens de pteritis penā: miser tñ nō inde expectet gloriam cuius omne tempus qm̄ breuissimum est [b] debuit decertasse ad consequendum premium. Defleat etiā qm̄ offendēs in vno factus est oium [d]reus. Ingratus enim extitit q plenus virtutib⁹ deū nō omnino timuit. In hoc enī q̄sq₃ pctōr fit culpabilior quo est deo acceptior. Jō enim [e] adā plus peccauit qr oī bono abūdauit. etiā alio modo offendens in vno reus est omnium [f] qr omnes virtutes patiūtur detrimentum [g] ab vno vicio. naz si qs cadit in auariciam: largitatem destruit: ⁊ etiam castitatem minorauit. amore enim pecunie vel violaret castitatem saltē min⁹ amaret. Si enī tanta ppter deū adhuc castitas ī est vt nolit eandē pdere: tñ saltē minori gaudio mīori affectōe tuet eā vbi videt idē pcedē dānū pecūie. Sic q₃ ⁊ ī alijs q̄[h] ⁊ si nō expellant[i] ⁊ tñ p ceptiōe vni⁹ vicij vl̄ satis vel paruz minuunt. vel intētiōe deteriorāt: vñ ois ꝟ t⁹ cuicūq₃ [k]crimini ē deflēda: ⁊ de oib⁹ īdulgentia petēda ē. Aiaduītere ēt oz ⁊ aiaduītēdo deflere aiaz pximi quam deo fornicator eripuit ereptā ī malo cōfirmauit. ēt q exēplū[l] extitit mali ī opatiōe sui criīs: cui magis pfuisset si alijs fuisset cā ꝯuersiōis. Semat itaq₃ alioꝝ vitā ī sua corruptā vel incorruptā ñ ꝯseruatā[m] ⁊ cōmodo pximi qd dedisset exēplo boni. de tristicia doleat quaz bonis peccādo[n] ī tulit. de leticia quā eis ñ adhibuit ⁊ nō solū cogitet qd ⁊ q̄lr fecerit: sz q̄z iniuste deum vt dixim⁹ peccādo offēderit. timeat illā ꝟitatis sniaz ñ potestis duob⁹ dñis fuire. timeat ḡ ne oia bona q̄ fecit dū ī vno pctō pseuauerit: excōicatōe mala pdiderit. vt q fuiuit diabolo p crimē: deo q̄s obtulerit amiserit ꝟtutes. Piūs tamen est credere vt recepta dei gratia que ī eo destruit oia mala priora remūeret bōa vt cū ꝺstruxerit qd suū ñ iuenerit amet ⁊ diligat bonū quod etiaz

qui deliquit in vno ⁊c. Et hoc ab illo loco defleat. vsq₃ ad illum aiaduertere. a quo loco vsq₃ ad illud in his omnibus ostēdit q dolere debet de malo exēplo qd dedit proximo peccando. ab illo autem loco in his omnibus ⁊c. vsq₃ ad illum q ergo. instruit penitentem i exteriori penitentia que consistit in faciendo. vt seculum relinquere ⁊ similia. ab illo loco qui ergo. ⁊c. vsq₃ in finem. instruit in exteriori q̄ consistit i abstinēdo. lau.

Jaco. 2.

a ¶ Sed q se. s̄. disti. i. §. alij. econtra. c. sunt qui arbitrātur. lau.

b ¶ Breuissimum est. s̄. xxiij. q. iiij. ipsa pietas. b.

c ¶ In vno scilicet mortali peccato factus est omnium re⁹ peccatorum.

d ¶ Omnium. scilicet q̄ ad vitam eternam. ita enī pro illa damnabitur ac si esset omnib⁹ inuolutus licet non tantum puniatur. vt. j. e. di. fratres. vel qui offendit in vno scilicet mortali peccato factus est omnium reus virtutum. i. ex eo q per vnum peccatum mortificat in se omnes virtutes. vel qui offendit in vno scilicet charitate factus est omnium reus idest ingrat⁹ omnium bonorum acceptorum. l.

e ¶ Ideo. n. quo modo peccasset si tāta bona habuisset. ⁊ est ar. q perfectus in eodem genere delicti plus peccet q̄ imꝑfect⁹ h̄ tñ attendendū est sm contemptum. xxxij. q. i. cū renunciatur. s̄. di. ij. §. item. sed hoc. c. si enim inquit. s̄. i. q. i. multe sunt aūt opationes. h.

f ¶ Reus est omnium. oium quo ad vitam eternā. ita enim dānabit pro isto ac si eēt oib⁹ iuolutus. has duas expōnes inuit h ⁊. s̄. e. di. ij. §. nō aūt bū. h.

g ¶ Detrimētū. i. defectū. vl' d̄ q̄ ad opa exteriora nō q̄ ad eēntiā. qr si hz vnas hz oēs. lau.

h ¶ Que. ⁊ si nō q̄tū ad opa exteriora porib⁹ similia

i ¶ Expellātur. reuera.

k ¶ Cuicūq₃ i. criminoso al's habet cuiuscū. q₃ criminis ⁊ est sēsus omnis ꝟtus. i. efficacia vel effect⁹ cuiuscūq₃ criminis ⁊ est deflendus. q. d. oē crimen cū suo effectu est deflendū vnde ⁊ sequitur ⁊ de omnib⁹ q. sit expositō pcedentis. h.

l ¶ Qd exemplum. s̄. xxvi. q. ij. sed ⁊ illud. h.

m ¶ Nō cōseruatā. i. cōfirmatā ī malo per suum suo effectum.

n ¶ Peccando. i. de peccato bonis tristiciam puenisse de qua dolēdū ē vt cōtristāti psit ad vitā. vel non est absurdū si ppue de tristicia doleat. quia ⁊ apostoli de passione dñi doluerūt. ⁊ nos de penis martyrū ꝯtristamur. ff. de icen. rui nau. q̄ nau. ff. ad sil. dele. l. si ptis. ff. de bo. li. in fn tute. ff. ad sc. ob. l. ante pe. lau. si qs i qut. §. si qdē. ff. d ꝟ. ob. l. ante pe. lau. si qs i q̄ut. §. si qdē. ff. d ꝟ. ob. l. ante pe. lau.

o ¶ Plum. s̄. e. di. iij. §. illud āt. ⁊. c. piū ē. h

Math. 6. Luc. 16.

i peccāte plātauit. Jn his oib⁹ dolēs aut relinq̄t se/culū: aut saltē illa que sine admixtiōe mali ñ sūt ad/ministrata: vt mercatura ⁊ milicia ⁊ alie q̄ vtētib⁹ sūt nociua. vt administratiōes seclariū ptātū nisi his vtat ex obediētie[a] lnia: ponat se oino i ptātē iudicis. Jn iudicio sacerdotis nihil sibi reſuās[b] sui: vt oia eo iubē te pat⁹ sit facē, p recipiēda vita aie quecunq͛ faceret p euitāda corpis morte. ⁊ hoc cū desiderio: q͛ vitā recupat ifinitā vt de⁹ [c]. cū gaudio. n. facere debet i/mortalis futurus: q̄ face/ret p differēda morte mo/riturus[d]. Semp depcet deū cert⁹ de venia q oib⁹ modis ⁊ sine oī tedio du/bi⁹ rogaret ptātē terrenā. abstineat a multis [e] licitis q in libertate arbitrij cō/misit illicita. semper offe/rat[f] deo mentem ⁊ cordis cōtritionē: deinde ⁊ quod pōt de possessione: tūc qđ offerat deo secur⁹ offerat. Respexit eniz domin⁹ ad abel ⁊ ad munera [g] ei⁹ sed prius dicit ad abel q͛z ad munera eius. Sumēe. n. mentē quā cognouit [h] hu/milem ⁊ purā ⁊ remune/rauit ei⁹ largitatis mune/ra. ad chaym vō nō respe/xit neq͛ ad eius munera. mētē eni eius quā viderat qm̄ nō cognouit: ei⁹ mūe/ra nō recipi [i]. Jn iudicio itaq͛ cordis ɔsiderāda est elemosyna tribuentis: nec iā ɔsiderādū est q͛tū: sed qua mēte qua affectione dat qđ pōt. Vidua. n. duo/bus que habuerat minu/tis larga [k] plus oibus po/suit. Qui ergo sua pctā re/dimere vult tēporaliuz ob/latiōe caueat pus offerat mentē. Cautus sit penitēs ne verecundia ductus di/uidat apud se[k] ɔfessionē [l]: vt diuersa velit diuersis sacerdotibus manifestare quedā eni vni celat: q̄ ali/is manifestanda reseruat. qđ est se laudare ⁊ ad hy/pocrisim tendere ⁊ semp venia carere: ad quā per frustra putat peruenire. Paueat preterea quē ve/ra delecta pnia: nō prius ad domini corpus [m] acce/dat q͛z confortet illum cō/sciētia bona[n]. sed in hac se/paratione tremendum iu/diciū[o] cogitet[p]: vbi [q] ma/ius ⁊ terribili⁹[r] impeniten/tes separabit in ignem. do/leat q͛ nondū audeat su/mere quem multū deside/rat cibum salutarem. Jsti sunt digni[s] fructus penitē/tie animam captiuam illa/queantes ⁊ in libertate ser/uantes. Cohibeat se prete/rea a ludis a spectacul' se/culi: qui perfectam vult cō/sequi gratiam remissio/nis. Nam dina[t] si se co/hibuisset ⁊ inter suos re/mansisset: ab extraneo ra/ptore corrupta non esset. Tanto itaq͛ magis sibi caueat se anima que se/pe vel semel rapta ⁊ cor/rupta est. timeat iam do/cta experimento [v] quod ignorauerit virgo. eligat quez imitetur: non sequa

a ¶ Ex obediētie. s̄. xxiij. q. v. miles. h.
b ¶ Reseruās. i. suoꝝ pctōꝝ. c ¶ Ut de⁹ ē vita eoꝝ ifinita vel hꝫ vitam infinitam. h.
d ¶ Moriturus vt corp⁹ redimas. ferrū patieris ⁊ ignē. Arida nec sitiēs ora lauab aq̄. Forti⁹ vt valeas gcā tolerare negabis: Ac pctū pars hec corpe maius hꝫ. xlvij. di. oes. xxxviij. di. oes. xij. q. i. precipim⁹. h.
e ¶ Multis. xij. q. iij. aliud. h.
f ¶ Offerat. ex q̄ mentem obtulit. h.
g ¶ Et ad mūera s̄. iij. q. vij. i ꝗulb⁹. h
h ¶ Cognuit. i. nō approbauit. vt i euangelio. nescio vos. i. nō approbo. h.
i ¶ Larga. aīs largita. h
k ¶ Apd se. ar. q ñ dꝫ fieri diuisio cause. ar. j. d ɔfe. di. ij. cōpim⁹. C. de iudi. nꝰ li. j. e. fratres.
l ¶ Confessionez. nō cōfessionē peccatorum non debere diuidi per plures sacerdotes. naz q diuidit veniā nō ɔsequitur. arg. ff. de ser. rusti. pre. per fundum. vt. j. e. fratres. b.
m ¶ Corpus de ɔse. dist. ij. quotidie.
n ¶ Bona. q a ɔ̄rio sensu si malā hūit cō

sciam sepabit se a corpe christi. ad hoc ptinuat qđ sequit. o ¶ Judiciū. i. vltimum.
p ¶ Cogitet. q͛ sicut p delictis sepat a corpe xpi. i. dn̄i in hac vita. nisi resipiscat. ita pro eisdem in futuro iudicio sepabitur in ignem eternum cuz hedi separabuntur ab agnis. i. peccatorem a iustis xi. q. iij. nolite. h.
q ¶ Ubi in quo iudicio.
r ¶ Terribili⁹. q̄ sit separatio a corpore christi q̄ ē q̄si quedā dānatio. vt. j. d cōse. di. ij. quotidie.
r ¶ Terribilius iudiciuz. s. dānatio.
s ¶ Digni. i. pditi. b.
t ¶ Dina. filia iacob. illd tangit quod legitur i' geñ. s. q͛ cum iacob veniret i terram sichimitarum dina filia eius egressa est vt videret mulieres illi⁹ regionis. quaz vidēs sichez filius regis illi⁹ terre adamauit. ⁊ rapuit ⁊ vi oppressit eaz. h.
v ¶ Experimento. vnde ouid. Qui semel est captus fallēci piscis ab hamo. Omnibus vncs cibis era subesse putat. l.

Marc. 12
Luc. 21
Gen. 34
Gen. 4

a ¶ Impetret.s. di.i. quē penitet. in fi.h.
b Qualitas zc. negociantem.s.di.lxxxviij fornicari.b. c ¶ Utilius quia in ho nestius questus arguit penitentem.
d ¶ Interuenire. nā contrahentibus natu rale ē sese inuicem decipere.ff. loca. item si pcio. z.ff.de mio. in cause .§. idem pompo nius.
e Contrariū. ad militiā.h ē ve rū cū est ei in iūctū zc. vel deligt i ipsa militia.s.dis. ij. si qs post. s.e.q.ij.latorē.s. xxvj. q. vij.c. de his po. nā cū h ē ei iniūctum noie pnie ne ad secularia negocia vnq̄ reuertat. tunc obseruare tenet. als excōicat.j.e.c. his sz si ē ei iniūctū siue puatā siue solēnē egerit pniam decetero redi re nō pōt ad secularia negocia. q2 q̄si psona ecclīastica est.vt.s. di.j.c. alis. j. e.de his.nisi sit negocium qd sine pctō expediat.j.e. negocium.
2.timo.2.
f Si quis. Casus. si q solennez pniam egerit. post ad militiam secularez sūt reuersi.x.ānis peniteāt.sz si de hac pnia tres annos exegerint. cōione eccle restitui debēt. z si penitētes vere extiterit. eps poterit de pnia iposita relaxare si āt negligētes explere debēt plus tēpora pstituta.
g ¶ Daret ad vsurā vel ad negociationē.h.

tur quem animus suus dānat. se eni iudicat: qui penitētie fructus non habētem a se nō elōgat: laudat enim z amat quos digne fructificare nō ignorat: q̄rat fructus dignos z si non dignos penitētie. sunt eni fructus digni virtutum fructus qui non sufficiūt penitētibus. Penitētia.n. grauiores expostulat vt sic paceatur ecclesia: vt pacata dolore z gemitibus mortuis ipetret[a] vitā. Item leo papa. Penitētes negociationis lucra abiiciant.

Qualitas[b] lucri negociantem aut accusat aut arguit: quia est z honestus questus z turpis. verumtamen penitēti vtilius[c] est dispendia pati q̄ periculis negociationis astringi: quia difficile est inter emētis vendentisq3 cōmertium nō interueni re[d] peccatum. Idē. Post penitentiā ad militiam secularem redire nō valet.

Contrariū[e] vo omnino ē ecclīasticis regulis post pnie actionē redire ad militiā secularē. cū apls dicat: nemo militans deo implicat se secularibus negocijs. Unde nō est liber a laqueis diaboli qui se milicie mūdane voluerit implicare. Item ex niceno pcilio. Decennio peniteāt: q post pniam ad secularē militiā redeunt.

Si quis[f] vo p gratiā dei vocati pmo qdē ostenderūt fidē suā deposito militie cingulo: post hec aūt ad pprīū vomitū sūt reuersi vt etiam pecunias darent[g] z ambirēt rursus ad militiam: isti decē [h]annis sunt inter penitentes post primum triennium[i] quo[k] fuerint[l] inter audiētes. ab oibus vo pcipue illud obseruet: vt animus eorum z fructus pnie attendat.[m] qcūq3 enim cum oi timore z lachrymis pseuerantibus z opibus bonis cōuersationē suā non vbis solis sed opere z virtute demonstrant. cū tempus statutum ab his fuerit implētū z orōnibus iam ceperint cōmunicare licebit episcopo hūanius etiam circa eos aliquid cogitare. qui vo indifferenter habuerint lapsum[n] z sufficere sibi q ecclesiam introiuerint arbitrantur: isti oimodo statuta tempora cōplebunt. Item ex pcilio aurelianensi. A cōione suspendant q post penitētiā ad secularia redeunt.

De his qui suscepta[o] penitentia religionē sue pfessiōis obliti ad secularia relabuntur: placuit eos z a cōione suspendi et ab oium catholicoz cōuiuijs separi.[p] q si ps iterdictū cū eis qsq3 psumpserit manducare: z ipse cōione priuet. Itē gregorius. Que sit falsa penitentia.

Falsas[q] penitentias dicimus: que nō fz auctē sanctorū patrū p q̄litate criminum imponūtur. Ideoq3 miles z negociator vel alicui officio de

h ¶ Decē.xxvij.q.j.duobus
i ¶ Triennium. idest. primum tempus triennij.
k ¶ Quo triennio.s.e. q.ij. latorem. de pse.dist.iiij eos quos.
l ¶ Fuerint. extra ecclesiam existentes z audientes officium supple intrent ecclesiam vel post primum annū intrent ad ecclesiam sed vsq3 ad triennū sunt inter audientes non communicantes. vt.s.e.q.ij.latorem.h.
m ¶ Attendat. hec clausula nō pertinet ad precedētia. sed hic pōt legi clausula superior post. primus lauren.
n ¶ Lapsū. nō curando q lapsi sunt. lauren.
o De his q suscepta.s.di.l.c. vlti.h.
p ¶ Separi. s. xxvij. q. i. deuotam.h.
q Falsas. auctātē. i. nō psiderātis circanstātijs. vel si ibi

certa pena statuitur si minor imponitur. fal sa est nisi ex causa temperet. j. q. vij. c. ij. lau.

a Non possu difficultas notatur. nō impossibilitas vel qualitas. lau.

b Restituat. xiiij. q. vj. si res.

c Pro defendenda. š. xxiij. q. v. excommunicatorum. h. š. q. ij. latorem.

d Ne tamen desperet licet predicta non faciat. lau.

e Negociū non sit rc. alij nō habent non. ꝛ tunc recte cōcordāt cū duobus precedētibus capitulis qꝛ peccatum est si exerceat negociationes sed si habetur. non bonū est. quia non est peccatum si excolat agros ꝛ vineas. aut cognoscat vxorem suā causa prolis. immo sicut sine peccato prius hoc faciebat ita nunc facere debet et potest. h.

f Fratres. š. e. dist. iij. §. item oponitur si illa. h.

g Reus. š. eo. distinc. ꝯsideret. lxxvj. di. pasche. ꝛ c. qui clementiam. h.

ditus qd̄ sine pctō exercerí nō possu[a]: si culpa grauior irretitus ad pniam venerit vel qui bona alterius iniuste detinet vel q odiū in corde egerit recognoscat se verā pniam nō posse pagere per quā ad eternā vitam puenire valeat: nisi negociū relinquat vel officium deserat vel odiū ex corde dimittat. bona qdēque iniuste abstulit restituat[b]. arma deponat vlteriusq̧ nō ferat: nisi ꝯsilio religiosoꝝ epoꝝ pro defendēda iusticia. nec tamē desperet[d] interi3 qd boni poterit facē: hortamur: vt faciat: vt oṗs ď us cor illi[9] illustret ad penitētiā. Itē greg. i omel. xxiij. Post ꝯuersionē ad negociū redire nō l3 qd̄ sine peccato agi non pōt.

Egociū[e] qd̄ añ ꝯuersionē sine pctō extitit hoc etiā post cōuersionē culpa repetere non fuit. Sunt enim pleraq̧ negocia q̄ sine peccatis exhiberi aut vix aut nullatenus possunt. q̄ ergo ad peccatū implicāt: ad hec necesse ē vt post cōuersionē anim[9] nō recurrat. Itē innocētius papa. ij. De eodē.

Fratres[f] nr̄os epos ꝛ pſbyteros ad monemus ne falsis penitentijs laicoꝝ animas decipiētes in infernū ꝓtrahāt pa tiātur. falsam aūt pniam eē constat: cum spretis pluribus devno solo pnia agitur: aut cum sic agitur de vno: vt non discedatur ab alio. vnde scriptum est q totā legē obseruauerit: offendet aūt in vno: fact[9] est oium reus[g]. s. q̄tum ad vitā eternā. sicut enim si peccatis oibus eēt inuolutus ita si in vno tantū manet: vite eterne ianuam nō intrabit[h]. Falsa est enim penitentia cum penitens ab officio vel curiali negocio non recedit: quod sine peccatis [i] agi nullatenus preualet aut si odium in corde gesserit: aut si offenso cuilibet non satisfaciat: aut si offendenti offensus non indulgeat: aut si arma quis contra iusticiā ferat.

C Peccatis. š. xxv. distinc. qualis. h.

Distinctio. vi.

Ui autem hic intitulatur. vj. distin. vbi queritur cui sit confessio facienda ꝛ quali. ꝛ quidem facienda est sacerdoti si fieri potest et suo. si tamen fuerit intra ecclesiam qui sciat soluere ꝛ ligare als enim ex iusta cā cuicūq̧ est faciēda ꝛ etiā laico si vrgeat necītas. j. e. c. l. ꝛ. c. placuit. š. di. i. quē penitet. Similiter cui ꝛ q̄ li. qꝛ discreto ꝛ a crimine mūdato. j. e. c. j. ꝛ vt dicit. š. e. di. i. quē penitet.

Ui vl't[l] a loco isto vsq̧ ad verbū laboret itaq̧ rc. etiā. š. dist. i. quē penitet. ꝛ ibi expositum est. lau.

m Querat hoc potest intelligi qñ ecclesia plures sacerdotes habet tūc enim ad meliorem sacerdotē d3 accedere vel l3 qñ ꝑus cōfessus ē suo sacerdoti postea vadit ad alium. si su[9] ignoret fm q̄litatem deli cti ei penitētiam imponere, argu. j. e. placuit. quia quāto pluribus ꝯfitē tāto citius veniā ꝯsequit. š. dist. i. quē penitet. licet. B. aliter itelli3it. j. e. q autem. lau.

Distinc. vj.

Ui autem[k] debeat fieri confessio vel qualem illum oportear eē qui alioꝝ crimina iudicat: ex eodem libro de penitentia docetur: cum dicitur.

Ui vult[l] ꝯfiteri peccata sua vt inueniat gratiam. q̄rat[m] sacerdotē scietē ligare ꝛ soluere: ne cū negligēs circa se extiterit. negligat ab illo qui eū misericorditer mōet: ꝛ petit ne ambo in foueam cadant: quam stultus euitare noluit. ꝛ infra. Tanta itaq̧ vis confessionis est: vt si deest sacerdos confi

Iaco. ii.

h ar. ꝯ. testes. ꝛ instrumenta. š. distin. lxxxvi. c. iij. arg. cōtra. C. de trāsac. si ex falsis.

h Non intrabit. non tñ tm̄ punietur. h.

a Sepe.n. j.d ple.di.iiij scm.§.xxvj.q vj.si aliqs fue rit.h.
b Ex desi derio.§.q.v. q deo.
c Si nō tā cito:qtū adpe nā purgato- rij lauren.
Luc.17.
d Operatiōe. i.vt sit de sua vnitate.& i eā cōplectit.h.
e Operatio ne.i.& alijs bōis opib⁹.§ e.di.j.§.alij. c.multiplex. xxvi.q.vij.c. i.ar.xiij.q.ij. anime.h.
f Nō eri- piet.si ptēpsit ecclesie suffra gia.lau.
f Unitas. q2 ext ecclam nemo salua- bit.vt.xxiij.q i.qcunq3.lau.
g Ab vni tate.etiam in necessitate. xxxij.disti.§. verū.lau.
h Judas. §.e.di.§.alij econtra.c.his peccatis.h.
i Isset.id est.ire debu- isset.h.
k Diui- sos.ab vnita te ecclesie scil licet ad pha- riseos qui di uisi interpre- tantur.h.
l Añ quez nj.questione vij.iudicet q sine.
mat.17.
m Judi-

teatur,primo.& infra.Se pe enim cōtingit: q pe- nitēs nō pōt verecundari corā sacerdote quē deside rāti nec loc⁹ nec tēpus of- fert.& si ille cui ↄfitebitur potestatē soluēdi nō hēat fit tamē dignus venia ex desiderio sacerdotis q so cio ↄfitetur turpitudinem criminis.mūdati eni sunt leprosi dū ibant ostēdē se sacerdotib⁹:& anteq3 ad eos puenirēt.vñ p3 deum ad cor respicere:dū3 ex ne cessitate phibent ad sacer dotes puenire.Sepe qui- dē eos q̄rūt s3 sani & leti dum querūt anteq3 puc niant moriunt:s3 dei miśi cordia ē vbiq3:q iustis no uit parcere & si nō tācito sicut soluerent a sacerdo- te.q ḡ ↄfitet oino ↄfiteat: & sacerdoti meliori q3 pōt ↄfiteatur:& si pctm̄ occul tū ē:sufficiat referre i no- ticiā sacerdotis: vt grata sit oblatio mūeris.& ifra. Laboret itaq3 penitēs in ecclia eē & ad ecclie vnita tē tēdere:nisi enim vnitas ecclie succurrat nisi qd de est pctōri sua opatiōe cō pleat: de manib⁹ inimici nō eripiet aia mortui.cre dēdū est eni3 & pietas fidei expostulat credere q oēs elemosyne toti⁹ ecclesie et orōnes & opa iusticie & mi sericordie succurrāt reco- gnoscēdi mortē suā ad cō uersionē.Idēq3 nemo di- gne penitere pōt quē nō sustineat vnitas ecclie.Iō q3 nō petat sacerdotes p aliquā culpā ab vnitate eccl'ie diuisos.Judas n. qui penitens iuit ad pha- riseos relinquēs apostolos nihil inuēit auxilij nisi aug mētū desperatiōis.dixerunt

eni qd ad nos:tu videris si peccasti:tibi sit nō tibi succurrimus.nō peccata tua charitatiue suscipim⁹. nō comportanda pmitti mus:nec q̄liter deponas on⁹ docem⁹.qd eni nobis & misericordie:q nec opa seqmur iusticie.Isset ad fratres: isset ad illos qui orauerāt p socru petri fe- bricitāte:qui chananeam improbā misericordie ob- tulerāt.Interrogasset pe- trū p se effundentē lachry mas:nō fugisset mariā & marthā:q̄ vitā lazaro ipe trauerāt.nō turbā plorātē que vnicū filiū acq̄sierat vidue:iuit ad diuisos & diuisus periit:& ifra.Sa- cerdos itaq3 cui oīs offert peccator: añ quē statuit oīs languor:i nullo eorū sit iudicandus q̄ in alio iudicare ē pmptus.iudi- cās eni aliū q ē iudicādus ↄdēnat seipsū3.cognoscat igit se & purget i se quod alios videt sibi offerre.ca ueat vt a se proiiciat qcqd dānosum in alio reperit. animaduertat qd dicit:q sine peccato ē pus in illā lapidē mittat.Ideo enim liberauit peccatricem:q2 non erat q iuste pijceret lapidem.quomō lapida- ret:q se lapidādū cogno- sceret.nullus enim erat si ne peccato in quo itelligi tur omnes fuisse reos.Nā venialia semp remittebā- tur per cerimonias.si qd ergo in eis peccatu3 erat: criminale erat deterio- res itaq3 in hoc sacerdo tes sunt se pus nō edificā tes illis:qui diiūm obserua bant insidijs.In hoc ita- q3 patēnissimum ē crimē sacerdotum & vltra modū

candus pec- cant ergo dū i crimine sūt sacerdotes in iungendo pe nitentiam.& verum est.vt §.iij.q.vij.§. Item in euan gelio. quid ergo si neces sitate su⁹ pa- rochian⁹ pe tat ab eo pe- nitentia3.R. conteratur.& statim iniun gere poterit xiij.distin.in sum.h.
math.8. marc.1. math.15
Joh.11. Luc.7.
n Damno sum.i.dam- nabile.
o Siū pec cato morta- li.h.
p Semp remittebā- tur.xij.q.ij. gloria.j.de conse.distin. iij.aquam.h. ar.q veniale fine morta- li remittatur quod nō cre do.hic ergo venialia di- cuntur que- dam que re- uera morta- lia fuerūt s3 tūc venialia dicebant.q2 cerimonijs re mittebantur q̄tum ad pe nam cultan- dam quo ad deū añ non remittebant.
q Criale. h crimale di.ē qd cerimōijs ñ remittebāt vt adulteriū. ar.xxxij.q.i.

q ꝫ dr. lau. a ¶ Quos timuerūt sacerdotes iu deoꝝ. b. ¶ Quod ille. s. q ñ dz alios iudicare lau. c ¶ Quisqꝫ. s. crimē iudicādū iudicare. lau. d ¶ Qui i h. q iudicādus iudicat. lau. e ¶ Sciat. ar. q iudex ignar⁹ iuris ñ dz eē ni ñ hēat pitiā ꝛ explimēta cā rūꝫ ꝯsuetudi nē hanc. ꝺ in. ipū. col. vi. ar. ex ꝺ ꝯsue. ad nrām.

o ¶ Restitui. nisi i enormib⁹. vi. l. di. miror. Sacerdos ꝛc. recitet. pone q sacerdoti ꝓ cōfitet⁹ aliqs aliqd crimē ꝛ excōicat eps oēs h⁹ cris ꝯscios. nisi ꝟitatē reuelauerit. est in qōne an ꝑsbr ei reuelare teneat. vr h q nō. ꝛ ar. ex de offi.

f ¶ Cogīcē. xxxviij. di. nl lus sacerdotū ꝛ. c. oēs. h.
g ¶ Inuesti gator. arg. q spālr i pñiē te q̄rēdū ē. an h vl illud cō misit. ar. xlij di. sit rector. ꝟ. q increpādo ñ. ꝺ q̄sti. l. j. §. qm. ex ꝺ pe. ꝛ re. ois. b.
h ¶ Erigē. ꝫ. ꝛ. di. v. ꝯsidēt
i ¶ Cōsolā do. s. ꝓ ipso orā do ꝓ pu se quis. k ¶ Do leat. i. dolorez ꝓ ipsi⁹ pctō ostendat.
l ¶ Perdat. ꝓ neglıgētiā. lxxxi. di. dcz. l
m ¶ Mor. i. stati ar. l. di. absit vl mor i. idifferēter. qdā. n. nō re stituunt vt di xi. l. di. miror
n ¶ Recidē da. l. di. vt cō stituerēt cō tra. sed hoc ē qñ pctm suū defendē vo lūt ex auctē vt. s. lxxxiij di. ꝓ̄mos. vl h cū ñ ē scāda lū multitudi nē pūiri lau.

detestabile: qꝫ non pri⁹ se iudicāt ꝛ alios alligāt. de bent enim timere crimē quod timuerant,[a] ꝛ dete stabile eē iudicauerunt. ꝛ senserūt hi q adeo erāt ce ci: qꝫ sūmā sapientiā spe rabāt cape suis insidijs: qd illis[b] patuit. qd tūc q̄s qꝫ[c] vitauit: viuet sacerdos qui in hoc [d]errore illis iu deis peior extitit: Caueat spūalis iudex sicut nō cō misit crimē neqtie: ita nō careat mūere sciētie. opor tet vt sciat[e] cognoscē [f] qc qd dz iudicare. Judicia ria enim potestas hoc po stulat: vt qd debet iudica re discernat diligens igit inqsitor subtilis inuestiga tor[g] sapient ꝛ q̄si astute in terroget a pctōre qd forsi tan ignorat vel verecūdia velit occultare.[i] Cognito itaqꝫ crie: varietates eius nō dubitet inuestigare ꝛ locum ꝛ tempus ꝛc. q̄ su pra dixim⁹ in exponenda coꝝ q̄litate q̄b⁹ cognitis adsit beniuolus parat⁹ eri gere[h] ꝛ secum onus porta re habeat dulcedinē in af fectione: pietatē in alteri⁹ crie discretionē in varieta te. adiuuet ꝯfitentē orādo: elemosynas ꝛ cetera bona ꝓ eo faciēdo. sp eni iuuet leniēdo: ꝯsolādo[i] spē pro mittēdo: ꝛ cū fuerit opus etiā increpādo. Doleat [k] lo quēdo: instruat operādo sit pnceps laboris q parti ceps vult fieri gaudij. do ceat ꝑseuerantiaz: caueat ne corruat ne iuste perdat[l] ptātem iudiciariam: ꝛ si

vere penitet vel si peniten tia possit ei acqrere grām nō tñ mox[m] restituit i prā tem primam. ꝛ si enim pe trus post lapsum restitu tus fuerit ꝛ sepe lapsis sa cerdotibus reddita digni tatis sit potestas: non ta men necesse est vt hoc oi bus concedatur quasi ex auctoritate. Inuenitur. n. auctoritas ꝛ que cōcedit: ꝛ quasi impat: iuenit alia q̄ mime ꝯcedit: sed vetat que scripture non repu gnant sed concordant: si locus ꝛ tempus ꝛ modus pnie pacem adhibeant. Cum enim tot sint qui la bunt: vt pristinam digni tatem ex auctoritate defē dant ꝛ quasi vsum peccan di faciant sibi: recidenda[n] est spes ista. si vero locus ē vbi istañ ꝯcurrāt: restitui[o] pñt q peccāt. itaqꝫ pōtifex iust⁹ atqꝫ discret⁹ ñ cogit suos sacerdotes sp abijcē: ne mox restituē nisi statu tū fuerit a rōano pōtifice. Caueat sacerdos: ne pctā penitētiū alijs māifestet. qd si fecerit deponat. Uñ greg. Deponat sacerdos: qui peccata penitentis pu blicare presumit.

Sacerdos[p] ante om nia caueat: ne de his qui ei confitentur peccata sua alicui recitet q ea con fessus est. nō ꝓpings non extraneis: neqꝫ qd absit pro aliquo scādalo. naz si hoc fecerit deponat: ꝛ om nibus dieb⁹ vite sue igno miniosus peregrinando[q] pergat. Quod autē dici

or. si sacerdos ꝛ ex de adul. significasti. ꝑ terea. h pro bare non po test presbyt. igit dicē non debet. vi. q. ij placuit. ꝫ. ij. q. i. si pecca uerit. ꝛ. q. vij plerūqꝫ. pre terea. nonne secretum fuit ergo celari debuit. xxij. q. v. de forma Item iste nō debet dici sci ens. xv. que stione. v. pre sbyter in con trarium fa cit q hec pe na maior est in ecclesia. er go magis vi tari debet et formidari. xi. questiōe. iij. nihil. Item in excommu nicatione nō est tantū ani me detrimē tum. sed et corporis. xi. q. iij. nihil. Sol. dic q i secreto episco po dicere po test vtpote q prodesse pos sit non obeē. xxij. questio ne. v. hoc vi detur. vel dic ibi sciuit vt homo. hic vt deus.
q ¶ Peregri nando vt ita

agat publicā penitentiā ⁊ etiā solennē: si nō habet spē de eius restitutione. vt. l. di. illud. sup. vi. q. ij. placuit cōtra. sed illa pena non excludit hanc vel aliter ibi dixit episcopus eum peccatum commisisse in genere non descendēdo ad species. sꝫ hic specificat. vel ibi facta fuit confessio epō vt socio vel homini non vt deo. sup. xj. q. i. c. i. lau.

a Placuit ⁊c. cui se pri⁹. xvi. q. i. §. ecce in hi.

b ¶ Prius nō ꝙ prius dꝫ ꝯfiteri suo sacerdoti. licet alteri postmodum ꝯfiteat. lau.

mat. 3. Luc. 6.

c ¶ Cōmisit i. cui⁹ parochian⁹ est. ab alio enī nō pōt ligari vel solui. ex̄ ꝺ pe. ⁊ re. ꝙ autē.

d ¶ Pro' igrātia. ꝗ pro ignorātia ei⁹ auctē huius canonis poterts ire ad aliū sine licētia hominis scilicet illius p̄sbyteri imperiti. sufficit hoc a iure concedi. ar. ff. de ꝯdi. insti. ꝗ sub §. vlti. sed nunquid credet ille ex̄neus sacerdos simplici verbo eius penitentis. ꝗ dicit suum sacerdotem imperitum. sic q2 nō est verisimile ꝙ cū mendacio veniat ad pniam. sꝫ nūquid est vtilis talis confessio. quā ꝗs accipit a nō suo iudice ꝯtra hanc ꝯstitutionē. nā ordinat⁹ a non suo epō recipit veritatē ordis. vij. q. i episcopus. sed dico eam inutilem. ergo scholaribus qui vadunt ad inclusos p̄ penitentia. ⁊ non vbi audiunt diuina per annum quia ⁊ ibi decimas personales debent. dare. ex̄ de deci. nouum genus. h.

e ¶ Confessus. vel q2 non vult pniam dare vel pro alia iusta causa. lau. Distinctio. vij.

tur vt penitens eligat sacerdotem scientem ligare ⁊ soluere. videtur esse cōtrarium ei: quod in canonibus inuenitur: vt nemo videlicet parochianum alterius iudicare presumat. sed aliud ē fauore vel odio ꝓprium sacerdotem contēnere: qꝺ sacris canonibus ꝓhibetur. aliud cecū vitare qꝺ hac auctoritate quisqꝫ facere monetur: ne si cecus ceco ducatum p̄stet ambo in foueā cadāt. Unde vrba. pa. ij. Cuilibet sacerdoti cōmissuꝫ nisi p̄ ei⁹ ignorātia alii sacerdos ad pniaꝫ nō suscipiat.

Placuit [a] vt deinceps nulli sacerdotū liceat quemlibet commissum alteri sacerdoti ad penitentiam suscipere sine ei⁹ cōsensu cui prius [b] se commisit [c] nisi pro ignorantia [d] illius qui penitens prius confessus [e] est. qui vero contra hec statuta facere tentauerit: gradus sui periculo subiacebit. Distinctio. vij.

Tempus vo. h. intitulat. vij. di. quaꝗ fit reci... rit vsqꝫ ad qꝺ tēpus ... ... fit recipiēdus ad penitētiam. hoc est an vtilis fit penitentia que iniungitur i mortis articulo. ⁊ videt augustinus in hoc dubitare nec vult vi videat in hoc p̄ esse respōdere. ar. j. e. si ꝗs positus. Et forte ideo dubitauit quia considerauit quod de facto contingit quia vix aliquis potest digne penitere in mortis articulo constitutus. dum mundum cōsiderat. dum respicit filios ⁊ vxorem. j. e. §. vlti. vel dubitare se ostendit. non quia dubitet quid in hoc casu tenēduꝫ sit. sed quia i talibus verbis terrere vult nos. vt in sanitate agamus penitentiam. Precise ē respondēdum ad hanc que stionem per auctoritatem euangelij. quia in quacunqꝫ hora peccator ingemuerit ⁊c. ꝯ. distin j. §. hoc idem procedit ergo hoc modo. G. primo probat vno. c. ꝙ penitenti nunqꝫ est penitentia deneganda. postea adducit in contrarium duo. c. vsqꝫ ad §. hoc autem que contraria capitula p̄ alias auctoritates augustinus soluit. b.

Tempus vo' pnie ē vsqꝫ ad vltimū articulū vite. Unde leo papa. De eodem.

Nemo desperādus est dū in hoc corpore cōstitut⁹ est: q2 nōnunqꝫ qꝺ diffidētia etatis differtur: ꝯsilio maturiores pficitur.

Quāqꝫ de differētibus pniam augustin⁹ scribat.

Si quis positus in vltima necessitate sue egritudinis voluerit accipere pniam ⁊ accipit [b] ⁊ mox recōciliabit [i] ⁊ hinc vadit fateor vobis: ⁊ nō illi negam⁹ qꝺ petit: sꝫ nō p̄sumim⁹ ꝙ bū hinc exit. si securus hic exierit: ego nescio. pniaꝫ dare possum⁹: securitatē āt dare nō possum⁹. nunquid dico dānabit: sꝫ nō dico liberabit. vis ꝗ a dubio liberari: vis qꝺ ē incertū euadere: age penitētiam: dum sanus es. si sic agis dico tibi ꝙ securus es: quia penitentiam egisti eo tpe quo peccare potuisti. Si aūt vis agere penitentiam quando iam

g Nemo maturiore. xxxij. q. ij. ancillam cuius hec pars est lau.

h Si quis accipit. notificatā non autē impositā quia in tali articulo non imponit h vt. xv. q. vi. presbyter. c. cognouimus. l.

i ¶ Reconciliabit. quia forte erat excommunicatus vel absolut⁹ per officiū sacerdotis a penitentia que ei iponi debebat. l.

a Dimisse rūt. i. videtur dimisisse te.
b Nō tu il la. more hu mano loqui tur semp enī presumit con tra istum q nō vere peni teat nisi eui dens signum appareat. ar. lvij di. si cuius in egritudi ne. h.
c Qui egerit. ad requiem. i. recta via. ita q nec purgato rium sentiat pro illis pec catis pro qb penituit. lau.
d Siquis hoc habes s. dist. iij. §. vlti. in. c. si qs au tem. h.
e Baptizatus. tibi p desse. C. de p ba. ad pbatio nem.
f Non ti bi darem. s. xcv. dist. illud autem. h.

peccare nō potes: pctā te di miserūt[a] nō tu illa[b]. Idē

Qui egerit pniam vac citer: et solut fuerit a ligamēto q erat astrict et a xpi corpe separat: et bene post pniam vixerit sicut añ pniam viuere debuit: post recōciliationē quñcūq; de funct fuerit ad deū vadit ad requiem[c] vadit: regno dei nō priuabit: a pplo dia boli separabitur. Idem.

Siquis[d] aūt ec. et infra. Baptizatus[e] ē ad ho rā secur hinc exit. fidelis bñ viuēs secur hinc exit. agēs pniam et recōciliat cū sanē: et postea bñ viuēs secur hinc exit. Agēs pniam ad vltimū et recōci liat est si secur hinc exit: ego nō sum securus. vñ se cur sum. dico et securitatē do. vñ secur nō sum: peni tētiā dare possum: securita tē dare nō possum. et p pau ca. Sz vñ scis inqt ne for te de dimittat mihi: verū dicis. illud scio: h nescio. Nā id do tibi pniam: qz ne scio: nā si scirē nihil tibi p desse: nō tibi darē[f]. Itē. Si scirē non tibi pdesse: nō te admonerē: nō te ter rerē. due res sūt: aut igno scit tibi: aut nō ignoscitur qd hor futurū tibi sit: ne scio: ergo tene certum et di mitte incertū. Hoc aūt q re aug dixerit: cyprianus ostēdit dicēs. Idcirco frēs charissimi pniam nō agē tes. nec in dolore delicto suor toto corde manifestā lamentationis sue pfessio nes testantes phibendos. oino cēsuimus a spe cōio nis et pacis si in infirmita te atq; periculo ceperunt deprecari: qz rogare illos non delicti penitentia sed

morte vrgēte admonitio cōpellit. nec di gn ē i morte accipe solatiū: q se nō cogi tauit moriturū. Itē aug. in lib. de pnia.

Nullus expectet qñ peccare non pōt. arbitrij. n. querat libertatē: vt. dele re possit cōmissa nō necessitatē: q prius itaq; a pctis relinquit: q ipse relinqt ea: nō libere sed q̄si necessitate pdēnat: licz eni latro veniā meruisset i fine de oi crie: nō tū dedit baptizatis peccādi et pseuāndi auctātē: tūc enim baptizat est: q tūc p mū in cruce xpm cōfessus est. pnia enim si in extremo vite hiatu aduenerit sanat et liberat in ablutiōe baptismi: ita q nec purgatoriū sentiūt q in fine baptizantur. sed ipsi ditati bonis scē m̄ris ecclesie rece pturi sunt multiplex bonū in vera bītu dine: illi aūt qui cū potuerūt nunq cō uerti voluerūt cōfitētes cū iā peccare ne queūt: nec sic facile acqrunt quod volūt. oportet enim vt pnia fructificet: vt vitaz mortuo impetret. scriptū est: sine charita te neminē saluū esse. Nō itaq; in so lo timore viuit hō: quē ergo sero penitet oportet nō solū timere deū iudicē: sed iu stū diligere. nō tm̄ penā timeat: sed anxie tur pro glia. dz eni dolere de crimine et de oi pdicta varietate eius. Dō q̄uis de ei salute aug. potuit dubitare: credo qdem illi q dixit. Quacūq; hora igemuerit pec cator et cōuersus fuerit: vita viuet et non morietur. dixit pversum et nō tm̄ vsum vi uere. vsum qdez viuere puto: q dolet de crimine conuersum: qui dolet de omni eius quā exposuimus varietate: vtitur a peccato q iam vult dimittere peccatū. cō uertit q totus et oino vertit: qui iam pe nas non timet: sed ad bonuz dñi festinat tendere. que cōuersio si contigerit alicui etiam in fine desperādum nō est de eius remissione: sed qm̄ vix vel raro est taz iu sta conuersio: timēdum est de penitente sero. Quem eniz morbus vrget et pe na terret: ad verā vix venit satisfactionez: marie cū filij quos illicite dilexit sunt pre sentes vxor et mūd ad se vocet. Mul tos solet serotina penitentia decipere: sed quoniam deus semper potens est: semp etiam in morte iuuare valet quibus pla cet. Cuz itaq; opus sit non hominis sed dei fructifera penitentia: inspirare etiam potest quādocūq; vult sua misericordia:

Luc. 23.
i. cor. 13.
ezech. 18 et 33.

Questio .iiij.

Quod aut. Omisit magister qone po sita i themate tanq nihil dubitatois hnte. q2 quocuq tpe exact9 semp tenet debitu reddere. xxvij. q. ij. si tu. z pxi. q. c. j. z poit aliá satis affiné. an liceat tpe oronis vacare zjugali opi in exigédo. z sup hoc nó diuisas opiones. ná qdá iherentes istis ca. dicút q tpe oronis nó dz qs cognoscé vxoré suá. alij po itelligút ea de cósilio. tu mediá viá teneas. maior. n. medijs gra reb9 iest. dic g q qnq é pcc ptú nó cognoscere eá. qnq zsiliú. pceptú é q i his diebus nó cognoscat eá cá saturáde libidinis. ná cú als peccat venialiter fm nos. sic eá cognoscendo i his diebus peccat mortalit. Cósiliú vero é. vbi vult cognoscé eá cá sobolis vel vitande fornicationis. hec autem oia itelligas i exigéte. Naz vt pmisi semp exact9 tenet reddere. licet exigens hoc tépore peccet. ar. j. e. q. v. noluit. dicút tñ quidá q si ei consta

z remunerare ex misericordia quos potest dánare ex iusticia. ¶ Sed quoniá multa sunt que ipediunt z languenté retrahút periculosum est z iteritui vicinú ad mortem protrahere pnie remedium: sed magnum est cui de9 tunc inspirat. Si quis eniz é q veram penitentiam expectat quam dei clementia maiorem sentiés dei bonitatem sua nequitia. sed si etiá sic cóuersus fuerit: vita viuet z non morietur. nó promittim9 tñ q euadet omnem penam. Naz prius purgandus est igne purgationis: qui in aliud seculú distulit fructuz cóuersionis. Hic etiá ignis z si eternus non sit: miro tamé modo grauis é. Excellit eni omné pená quá vnq aliquis passus est in hac vita: nunq in carne tanta inuéta est pena. licz mirabilia martyres passi sint tormenta: z iniqui nequiter quáta sepe sustinuerunt supplicia. ¶ Studeat ergo quisq sic delicta corrigere: vt post mortez non oporteat penam tolerare. Quedam enim peccata sunt mortalia que im penitétia sua vitalia non tamen statim sanant. sepe enim é q moreretur: nisi medicaretur: nó tamé statim sanat. languet victurus q pri9 erat moriturus qui át ipenités morit: oino morit: z eternalr cruciat. g auté ipenités finit: si semp viueret semp pec-

caret. at dei é miserentis q opat finé peccádi. ob hoc ét sine fine torqbit: q2 nunq virtute ditabitur: semper plenus iniquitate: semper sine charitate torqbit sine fine.

Questio .iiij.

Quod aut9 oronis tépore cóiugali operi alicui nó lz vacare. B eat9 hiero. i qdá ser. scribit ita dicens.

Tempore quo vxori debitum redditur a carnibus agni abstinere oportet.

Sciatis b fres charissimi: qm qcúq vxori debitú reddit: vacare non pót orationi: nec de carni b9 agni comedere dz. Item si panes ppositionis ab his q vxores suas tetigerát: comedi nó poterant. qnto magis ille panis q de celo descédit: ñ potest c ab his q cóiugalib9 paulo an hesere cóplexibus d violari atq cótingi. ñ qd nuptias condemnemus: sed qd eo tpe quo carnes agni máducaturi sum9 vacare a carnalibus operib9 debeamus. e Item aug9.

A coniugali concubitu sanctorum solennitatibus est abstinendum.

Quotiescúq f aut dies natal' dñi aut reliq festiuitates aduenerit non solum ab infideliuz g concubinarum consortio sed etiam a pprijs vxoribus abstinere debem9. Item ambrosius i smone de aduentu domini.

Dieb9 ieiuniorum a proprijs vxorib9 abstinere oportet.

ret q vxor peteret debitum causa libidinis explende non ei reddet.

b Sciatis. descendit. qualiter descendit ha bes de consecra. dist. ij. sicut vetus. b.

c ¶ Non potest. propter reuerentiam sacramenti. vel itellige cum causa saturande libidinis cómiscetur ei. vel consiliuz est al's scuz ex necessitate tenetur reddere. vt. j. q. pro xi. c. j. quare puniretur. cú tñ pro mortali abstinendum sit a corpore christi. j. de conse. di stin. ij. quotidie.

d ¶ Cóplexibus. z causa libidinis explendé fm qsdam.

e ¶ Debemus. quantum in nobis est. alter tamé peccat in exigendo. s3 reddit qu9 ñ peccat i reddédo. ná z si peccat q pcipit. nó in pec. ar. g obedit. xxiij. q. j. qd culpatur.

f Quotiescúq. sc. stiuitates. de quibus inuenio in his ca pitulis. de cóse. distinctio. ij. c. i. h.

g ¶ Ab infi delium. Infideles coseo cat q' peccant mórtaliter. ar. xxiij. q. iiij. fó te. vl q2 ñ serúát fidé am-

i. reg. xi.

Job. 6

clo fuis. vel ad differentiam fidelis. xxxiiij. di. Fidelis. christiano.

Fratres. consilium est.

Si cā. cōcessum. ⁊ ita videt q̄ aliqd tps sit phibitū in quo nō debeat vxorē suā cognoscē cā sobolis pcreā de. ⁊ ita non consiliū. sed fac vim in eo qd dicit videtur. nō enim dicit nō est. vel itel ligas in casu in quo loquit c. qsi. s. cogno scit eā cā sobo lis. qr forte in eo casu nō d bet ad eā acce dere. sec9 si cā incōtinētie.

c Processionis. i. roga tionū. vt. j. de cōse. di. iiij. p nūciandum.

d Cōcept9 ex quo. s. ptus incipit moue ri. hoc etiā cō silium est fm nos. sicut etiā de men struata. disti. v. ad eius po lz. h. cōtradi cit. d Legem. distin. v. §. primo. Joan.

Fratres[a] non solū de betis ab oī immundicia abstinere: sed etiā ab vxori bus proprijs studiosissime continere: nullus omnino vxori sue ieiuniorū diebus coniungat. Item sup epistolā primam ad corinthios.

Si causa pcreādorū fi liorū ducitur vxor. non multū tēpus cōcessum[b] vi det ad ipsum vsuz: qr ⁊ di es festi ⁊ dies pcessionis[c]: ⁊ ipsa ratio cōcept9[d] ⁊ par tus iuxta legē[e] cessare vsuz carnis his debere tpib9 de mōstrant. Item augustin9 in lib: qōnū ve. ⁊ no. testa menti. Uxoris vsus certis diebus cessare iubetur.

Christiano[f] cū vxore sua aliquando cōueni re licet: aliquando non li cet. pter pcessionis eniz dies ⁊ ieiuniorū aliqñ nō li cet conuenire: qr a licitis etiam abstinēdū est ad tps vt facili9 impetrare possit qd postulat. vnde aplus ex cōsensu[h] ait: abstinēduz est ad tēpus: vt expeditius va cetis orationi[i]: nā etiā fm legem[k] in ieiunio cedere ⁊ iurgari nō licet: postea do licet. Itē ioānes chrysosto mus. Nō vere pniaz agit qui continentiā nō seruat.

Qui in castigatiōe[l] vi ctus[m] se dicit agere penitentiam: frustra hoc sermone pmittit: nisi egre diatur[n] de cubili suo: ⁊ ie iunio continentiaz addat. Item gregorius. Ab in gressu ecclesie temperare se debet vir cuz ppria[o] vxo re dormiens.

Vir cum propria[o] vxo re dormiens: nisi lo tus aqua ecclesiam intra re[p] non debet: quanuis diuerse hominū nationes de hac re diuersa sentiant atque alia custodire vi

1. cori. 7.

e Christiano. xxviij. q. i. sic enim.

f Non licet. i. nō expedit. ⁊ ita illicituz dupl'r dicit. g Alicitis. pter hoc ⁊ illud j. co. nec vxorē. dic oia hec de cōsilio intelligē da. h Ex cōsensu. hoc nō est in aplo. sz ē ibi sensus auctoritatis apli. vñ est ar. q pot9 sit sensus auctoritatis apli attēdēdus q̄ verba extra de verb. sig. ppterea. i Orationi. sz dicit auctoritas. nō desinit orare q bene facit. Sed qlibet reddēdo debituz bene facit. ergo orat. qre ergo cessabit vt orationi vacet. Rñ. orare. hic stricte sumit fm q oratio fieri dz in ecclesia. vel hoc de exigente. aliud in reddēte extra de cōuer. coniu. quidam. Itē nōne quo tidie est orandum. videtur ergo iugis cōtinē tia indicenda coniugatis. sed nomine oratio nis tēpus deputatū ieiunijs quibus nititur oratio intelligit vt tēpus quadragesimale ⁊ quatuor temporū ⁊ sanctorū vigilie. extra de obser. ieiu. consilium. k Nam ⁊ fm legem forensem. l. romanaz. vt. C. de fer. quadragin ta. vel mosaycam. vbi dicitur. ecce ad lites ⁊ cōtētiones ieiunatis ⁊ percutitis pugno ipieta tis. vel canonicā. xv. q. iiij. placita. Joā.

l Ui in castigatione. s. flagellorum.

m Uictus. i. conuictus ⁊ compunct9 vel melius vi ctus genitiui casus. quasi in abstinētia ⁊ parcitate. s. ieiunando ⁊ ieiunijs se ca stigando.

n Nisi egre diatur. quan tum in se est. vel si vxor cō sentiat.

o Vir cum propria coniuge. Ca sus. in prima parte loquit de eo qui cau sa incōtinen tie ad vxorez accedit. tali consulitur ab ingressu eccle sie abstinere. vsq ad vespe rum. In secū da de eo qui causa prolis eam cognoscit. iste talis si vult non solū itra re ecclesiam sed etiā corpus christi accipe per mittit. In tertia de eo qui causa libidinis ex plende. huic in isto. c. penitētia non imponit ⁊ dicitur tamē de eo q grauius delinquat q̄ in primo casu. o Intrare. videtur ergo q multo fortius quis phibendus sit ab ingres su ecclesie pro mortali. cum hic impediatur pro veniali. ⁊ ita qui est in mortali non debet ecclesiaz ingredi. quod quidam admittunt. xxj. distin. cleros. in fine. ⁊ xj. qōne. iij. nullus sacerdotum. ⁊ de peniten. distin. j. qui sanct9 sacerdos est. quod non est verum. nisi excom municatus. xj. q. iij. excōmunicatos. ⁊ c. cum excōmunicato. vel interdictus. extra de offic. delega. sane. de illis constat. vel nisi sint con tumaces. xj. questione. iij. qui iubente. vel pe nitentes. l. distin. in capite. ⁊ quidam sacrile gi. vt. lxxxj. dist. si qui. v. q. ij. presenti. ⁊ xij. q. ij. de viro. als quilibet pōt ingredi. vt de cōse. di. j. epe nullum. i. q. i. qui studet. vbi dicitur

deant. romanorum tamen semper ab antiquioribus[a] usus fuit post admixtionem proprie uxoris et lauacri purificationem querere: et ab ingressu ecclesie paululum temperare. nec hec dicentes culpandum putamus esse coniugium. sed quia ipsa licita admixtio coniugis sine voluptate[b] carnis fieri non potest[c] ideo a sacri loci ingressu est abstinendum: quia voluptas ipsa sine culpa nullatenus esse potest. non enim de adulterio vel fornicatione: sed de legitimo matrimonio susceptus erat qui dicebat. Ecce enim in iniquitatibus[d] conceptus sum etc. ¶ Oportet ita legitimam carnis esse copulam: ut causa prolis sit non voluptatis: et carnis commixtio creandorum liberorum sit gratia non satisfactio viciorum[e] si quis vero sua coniuge non cupidine voluptatis captus: sed solummodo creandorum liberorum gratia utitur: ipse profecto siue de ingressu ecclesie seu de sumendo dominici corporis sanguinisque ministerio suo est iudicio relinquendus. quia a nobis prohiberi[f] non debet accipere: qui in igne[g] positus nescit[h] ardere. cum enim non amor procreande sobolis: sed voluptas[i] dominatur in opere commixtionis: habent coniuges etiam de commixtione sua quod defleant[k]. tunc autem[l] vir qui post admixtionem coniugis aqua lotus fuerit: et sacre communionis valet mysterium accipere: cum ei secundum prefinitam sententiam ecclesiam licuit intrare. Hinc etiam[m] in diebus abstinentie nuptie celebrari prohibentur. Unde in laodicensi concilio legitur.

In diebus quadragesime nuptias celebrare non licet.

quod dominus admisit omnes peccatores intrare ecclesiam preter simoniacos. potius enim frequentabit ecclesiam qui est in mortali. ut dominus eum conuertat per verba sacerdotis. vt. s. de pe. di. v. falsas. in fi. b. a ¶ Usus. argu. pro consue. ro. ec. seruanda. et verum est cum hoc docet xi. distin. nolite.

b ¶ Uolup tate. et ita coitus non potest fieri sine peccato. Hic applaudit sibi. h. et sumit opinionem quod nunquam opus coniugale sine peccato possit exerceri. unde etiam qui debitum reddit peccat venialiter. quia semper quidam est ibi pruritus et voluptas in emissione spermatis. et ideo christus noluit nasci ex coitu. quia non potest sine peccato etc. xxvij. q. ij. omne. ad finem. videtur ergo quod teneatur aliquis peccare et tenetur reddere debitum. vt. xxvij. q. ij. si tu. et. j. q. proxi. c. i. nec potest reddere nisi peccet. ergo tenetur peccare. sed hoc argu. non valet. Instat. h. presbyter tenetur cantare missam. nec potest cantare nisi habeat linguam. ergo tenetur habere linguam. Et secundum. h. peccat homo ex necessitate in primis motibus. et ita erit quis perplexus secundum. h. inter veniale quod surgit ex primis motibus et mortale. nam de primis motibus dicit apostolus. ago quod nolo. et surgunt in nobis et sine nobis. de pe. di. ij. iter hec. P. manducator dixit contra. vt no. xiij. distin. nerui. Item ex hoc sequeretur quod bene faceret et male. quia reputatur ei ad sanctitatem si reddit debitum. vt. j. e. q. pxi. c. i. c ¶ Non pot. de facili. et ideo quia dubium est aqua aspergatur. d ¶ Iniquitatibus i. voluptatibus. iniquitas. n. proprie designat crimen. de pe. di. iij. §. quod aut. c. ille rex. vel dic iniquitatibus. i. originali pecto. siue fo. mite. vnde theologi colligunt ex hoc quod plura sunt originalia huiusmodi. et tunc dic iniquitatibus. i. cum iniquitatibus. e ¶ Uiciorum. ar. di. xiij. nerui. ¶ Prohiberi. i. dissuaderi. g ¶ Qui in igne. i. in ardore concupiscentie. i. in amplexibus uxoris igneis.

h ¶ Nescit. i. nescit consentire libidini uxoris sed reddit debitum uxori exigenti. i ¶ Sed voluptas. exercere de libidinis. k ¶ Quod defleant. est enim coitus tunc mortale peccatum secundum. h. vt. xxxij. q. iiij. origo. sed causa incontinentie veniale. vt distin. xxv. §. als autem ca. xxxij. q. ij. quid. § his ita, immo secundum nos nec hoc casu est mortale sed veniale. et hoc indicat cum dicit. quod defleat.

l ¶ Tunc autem. hoc respicit principium huius. c. m ¶ Hinc etiam. hic agit de illo impedimento quod dicitur tempus feriarum de quo dicunt quidam quod impedit contrahendum et dirimit iam contractum quia contrahitur contra constitutionem ecclesie. j. e. non oportet. et extra de ma. con. contra inter. ec. videtur in antiq. alij melius dicunt quod licet impediat non tamen dirimit. ar. extra de ma. con. contra inter. ec. c. vl. in fi. et. c. pe. et extra de ten. po. or. sane. vnde non prohibetur matrimonium in quadragesima contrahi. sed prohibentur nuptialia conuiuia et nuptiales solennitates et solennes traductiones et carnis commixtio. potest ergo matrimonium contrahi in quadragesima. sed illa tamen non debet duci. sicut secundum leges mulier potest tempore luctus alij viro desponsari. sed non tamen traduci. vt. ff. de his qui nota. infa. solet. §. que virum. et hoc est expressum. extra de ferijs. capellanus. ar. ad hoc. ff. de ritu nup. si quis officium. nam

cū solo cōsensu cōtrahaī. cur nō ɔtraheretur hoc tpe. C. de trāsac. non minorem. Jo.
a Non oportet. natalicia. nō martyrū. sed hoium. vel ad litteram intelligas.
b Non licet in quadragesima. hoc de honestate dicūt gdā. ff. de rit. nup. semp in cōiūctionib⁹.
c Natales. pōt dici h̄ eē abrogatū. nā hodie celebrā tur tn̄ i qua dragesima. I ntellige ꝙ nō debēt celebra ri vt fiant ibi cōuiuia. ⁊ in tersint histriones ⁊ mimi qui turpia ⁊c̄. ⁊ huic intellectui ɔsonat qꝺ sequit. sed tm̄ in sabbato ⁊c̄. ⁊. j. eo. nec vxorē na tales vocātur martyrū pas sionū dies. q2 in eis nascun tur ad vitā ⁊ moriunt mū do. de consue tudine est in ecclia medio lanēsi. ꝙ in q̄ dragesima n̄ celebrant. de his natalib⁹ habes. C. de p ba. neqꝫ nata les. ⁊ virgili⁹ De⁹ ē natal tolla ⁊c̄. Joā.

Non oportet in quadragesima aut nuptias vel qualibet natalicia[a] celebrare. Item ex cōcil. martini pape. De eodem.

Non licet in quadragesima[b] natales[c] martyrū celebrare: sꝫ tm̄ i sabbato ⁊ dn̄ica p cōmemoratione eoꝝ oblatiōes offerre. sed nec natalicia nec nuptias liceat in quadragesima celebrari. Itē ex cōcilio hilerdensi. De eodem.

Non oportet a septuagesima vsqꝫ in octauā pasche ⁊ tribus hebdomadibus[d] ante festiuitatē sancti ioānis baptiste: ⁊ ab aduentu dn̄i vsqꝫ post epiphaniā nuptias celebrare. ꝙ si factū fuerit separent[e]. Itē nicolaus papa ad cōsulta bulgaroꝝ. De eodē.

Nec vxorē ducere: nec cōuiuia facere in quadragesimali tempore conuenire posse vllo modo arbitror. Hec autem seruāda sunt si vxor cōsensuꝫ adhibere voluerit. Ceteꝝ sine ei⁹ ɔsensu nec cā orationis continētia seruari dꝫ. Unde aug⁹ in li. de adulterinis coniugijs. Nisi ex

d Non oportet. hebdomadib⁹. sed nunqd iste tres hebdomade sunt imediate anī festū scī ioānis. sibau. nō. sed cū interuallo in ter eas ⁊ festū. decre. extra de fer. capellanus ponithas duas opi. approbat tamen ꝙ cum interuallo accipiende sunt. ⁊ in ipiunt a die bus rogationum.
e Separent. ad ips. extra de ma. cōtrac. cōtra inter. ec lr̄e. nec est cō tra extra. c. ti. ex litteris. in fi. q2 ibi loquitur ꝺ interdicto ecclesie nō de tpe feriato. vel ibi p hibet ppetua sepatio. hic pmittit ad tp̄
f Apostolus. orationi priuate vel priuato loco quod facere ⁊ incipere velit. sed solenni orationi misse ⁊ tempori ⁊ officio a canonibus ⁊ vniuersali ecclesie indicto vacare licet. ⁊ debet ⁊ potest. vt de cōsecra. di. ij. omnis homo. s̄. e. q. ij. quos. s̄. dist. v. c. iij.

cōsensu cōi orationi coniuges vacare non possunt.

Apostolus[f] nec ad tēpus vt vacēt orationi nisi ex ɔsensu[g] voluit côiuges: nec carnali inuicem fraudari[h] debito. Hinc etiaꝫ in secūdo cōcilio arelatensi legitur. Nisi ex cōsensu communi cōiugatis penitentia non detur.

Penitentiaꝫ[i] coniugatis nō nisi ex cōsensu dandam esse precipimus.

Questio. v.

Quod autem sine consensu[k] vxoris vir continentiam vouere non possit: multis auctoritatibus probatur. Ait enim augustinus super psalmum. cxlvj.

Non potest vir continentiam seruare nisi vxor sit tenat consensum.

Si dicat vir continere iam volo. nolo autē vxor: nō potest: quod eniꝫ tu vis non vult illa. nunquid per continentiam tuam debet illa fieri fornicaria: si alij nupserit te viuo adultera erit non vult deus tale damnum tali lucro compensari. redde debitū

g Nisi ex consensu. nisi pro succursu terre sancte. extra de vo. ⁊ vo. red den. ex multa. versicu. in tanta. I. Cor. 7.
h Fraudari. sed si in ecclesia velit vxor debituꝫ exigere a viro. nunquid debet ei reddere. s̄. dicit ꝙ sic. ꝫ in con tra. argumē. ff. de solutio nibus. quod dicimus. sed quid si a sacerdote tempore canonis petatur debi tum. idem di co ꝙ non te netur redde re tunc. argu men xxix. di stin. c. secūdo s̄.
i Penitentiaꝫ. publicā. scilicet ⁊ solennem. scilicet p quā sus alteri⁹ le ditur. I. cor. 7.

Questio. v.
Quod autem. sine consensu. Hec questio quinta negatiue soluit. quia nō potest continentiam vouere sine cōsensu vxoris expresso vel tacito. nisi sit sponsa nondum cognita. extra de conuersio. coniugato. ex publico. ⁊ in casu fornicationis. vt xxvij. q. secūda. agathosa.
l Ait enim. super psalmo. laudate dominum quoniam bonus est.
Si dicat. fornicaria. xxvij. questione secunda. si tu.
n Non vult. xliij. dist. ꝙ ait.

a Pro satisfactione. q2 reddere debitum meritorium est. j. e. scdm. xxxy. q. ij. cōnubia. cōtra. sed ibi soluitur. Joannes.

b Notificasti. sine abbate. idē si cū abbate.

c Minis. ar. q2 ɔfessio vel ɔfessus ab aliq̄ ɔ ipsum extort⁹ nō prīudicat illi. ar. xxxj. q. ij. lothari⁹. & xv. q. vj. auctem.

d Licētiā. Itē ar. a ɔtrario sensu q2 non pōt exire de mōasterio q2 cū vxoris intrauit licētia. Itē ar. q2 coacta lnia vel volūtas nulla est. q2 hic fuit lnia vt i pn. vr. s3 q2 coacta. iō ē nulla vr. sed vr ɔ. xv. q. i. merito. vbi dicit q2 coacta voluntas volūtas ē tñ. sec⁹ est h̄ & in simonijs. vbi exigit volūtas directa vel spōtanea. ex° ɔ spō. cū locū. & i habitus assumptō ne. ex° qd me. cā. c. i. sec⁹ ē i iuramēto vbi nulla excusat necessitas. q2 ipm necessitatis sp̄ ē. xxij. q. j. ita ergo.

& si non exigis redde. pro satisfactione [a] perfecta deus sibi computabit. si non quod tibi debetur exigis: sed reddis: quod debetur uxori. Item alexander papa secundus landulpho in torsica.

Nō debet extorqueri mulieris consensus ad cōtinētiam deo vouendam.

Notificasti [b] te mortetenus infirmatum & peccatorum tuorum recordatione & terrore valde pauefactum anxie quesisse monachum fieri: et a tua uxore minis [c] & terroribus eam occidendi ad hoc licentiam [d] extorsisse: & sic te monasticam vestem sine abbate & monasterium petisse. postea vero cum sanus factus esses: tue uxoris reclamationibus eius[que] vlulatibus & planctibus tueque familie dispersionibus: vtpote penitens deuictus domum remeasse: & post multos dies quorundam sapientum consilio ad iam dicte mulieris cubile redisse. nunc autem si tua uxore uti liceat: nostrum requiris consilium. si ita denique est ut tuus nuncius narrat. non videtur nobis rationabiliter neque iuste factum: quoniam cum omnibus [e] hominibus ad monasticam tendentibus vitam legaliter iuste & sancte sit peragendum. tu contra leges minaciter & violenter a tua uxore partim terrore mortis partim tue infirmitatis doloribus exinanitus deuia secutus nulla vt dicitur licentia accepta recessisti: & monasterium petisti. non enim violentia sed ex pari voluntate & consensu sicut sancti patres dicunt hoc fieri debet. neque vir monasterium eligere aut professa continentia habitum cum festinatione [f] debet mutare. Item ex c. apud compendium.

Vir potest abnuere vota continentie: que sine eius consensu deo vxor obtulerit.

Mulier [g] si sine licentia mariti sui velum in capite miserit: si viro placuerit recipiet eam iterum ad coniugium [h]. Item augu. ad eduiam.

Non pōt vir continentie vota rescindere: que sine eius assensu mulier deo promiserit.

g Mulier. placuerit. in optiōe viri ergo ponit si velit eā reuocare sicut in optione plati ē an velit rem vacāte sede alienatam a capitulo repetere vel petitum retinere. xij. q. ij. si qua de rebus. vtrum aūt vir teneatur eā reuocare vel partter conuerti vel continentiam vouere. dictum est. xxvij. q. ij. agathosa. nam si nolit eam reuocare. epūs copus debet sua auctoritate extrahere. argu. extra de conuer. coniu. c. i. nam bonus iudex debet talia corrigere. extra de offi. ordi. c. i. ff. de offi. presi. preses.

e Cum oi. ar. q2 ptermissis circūstātijs alicui facto debitis nō itelligit illud eē factū. s. xxx. q. v. aliter. di. xxiij. quorūdā. s. xvij. q. ij. gōsaldus. ar. ɔ. ex° de re. & trāl. ad aplicā sedē. q2 tenet ibi monachatio omissa pbatione.

f Cum festinatione. sed nunqd tenet vir iste continere post mortem vxoris. sic nec exigere pōt. ad mōasteriū tñ nō cogit redire. ex° de cōuer. cōiu. qdam. ex° e. ti. placet. sed cōtra dicit. ex° e. ti. ex parte. vbi cōpellit redire ad monasteriū. sed dic q2 ibi vxor dederat licē tiā. & ipse solenniter pfessus erat. vel ibi verbum cōpellas nō extēdit nisi ad verbum dimittat qd post sequit. nec obstat ex° e. ti. ɔsul uit q2 ibi nōluit reuocari ab vxore ea viua. & q2 iā in mōasterio fuerat plus q2 p annū. & q2 post mortē vxoris fuit p aliquātulū ipse in monasterio. vtrum aūt vir q2 sine lnia vxoris intrauit monasteriū auctoritate sua exire possit. dubitari posset. & videtur ex hoc. c. q2 possit. j. e. vna.

h Coniugium. sed po ne q2 mulier sine licentia intret religionem. immo viro contradicente. post vir cōsentit sed ipsa contradicit. nunquid potest ipsa exire. videtur q2 non. quia vltimus consensus confirmat precedentes. ff. de serui. rusti. predio. per fundum. argu. contra. ff. commu. pdia pre. receptum. vbi dicitur q2 prior con-

sensus dz durare. quidā dicūt q̄ exire pōt. sed ꝯ eos est. extra de eo qui dux. in ma. c. j. p qđ dico q̄ exire nō pōt. Sz vsquequo hēbit maritus licētiā reuocandi eā. dicunt qdā q̄ infra annū ꝛ diem. ar. xx. q. ij. puella. Baz. dicebat q̄ .j. trieniuz. xvij. q. ij. sigs icognit⁹. alij dicūt q̄ tunc pōt reuocare cū primo copiam habuit post non. ā. j. q. j. ꝯstat. ego dico q̄ quandocunq̄ pōt. vt. j. c. proxi.

a Quod deo. i. fine voti emissi. b.

b Instantissime. ar. q̄ fides est fuāda ei qui contra fidem venit. xxij. q. iiij innocens. argu. ꝯtra. xcv. di. esto. extra de iureiurā. peruenit.

c Perseuera. sed quid si alter fornicet postea. nūqd reliquus pōt ipsum repetere. arg. sic. q̄ nō. arg. ꝯtra. extra de iureiurā. tua. dicunt quidam q̄ auctoritate epī restituet ei. vt extra de diuor. ex lris.

d Numerus. ar. cōtra prescriptionē. nō enim prescriptione tēporis defendit. qđ ab initio de iure cōi nō pōt sortiri effectum. vt dist. xci. j. c. illud autem. dist. c. contra morem. ā. j. q. j. nullus episcopus.

e Sanctiora. ab initio tñ cū ꝯtrahūt. ꝯtrā debet habere volūtatē. s. de sobole suscipiēda xxvij. q. ij. oē itaq̄.

f Nunc. ex hoc videt q̄ vxor. nō possit facere elemosynā sine licētia viri. s; illud itelligas de reb⁹ dotalibus.

Quod deo[a] pari ꝯsensu voueratis pseuerāter vsq̄ i finē reddere debuistis. a q̊ proposito si ille lapsus est: tu saltē instātissime[b] pseuera[c]: qđ te nō exhortaret: nisi q2 tibi ad hō ipse ꝯsenserit. Nam si nūq̄ tenuisses eius assensuz: numerus[d] nullus te defendisset ānoꝝ. ꝛ post pauca: nō q2 pariter tēperabatis a cōmixtiōe carnali. ideo tuus marit⁹ eē destiterat: imo vo tāto sanctius inter vos ꝯiuges manebat]: quāto sanctiora[e] ac ꝯcordit placita suabatis. Nihil ḡ de tua veste nihil de auro vel argēto vel q̄cūq̄ pecunia reb⁹ nullis terrenis tuis sine eius arbitrio facere debuisti. ꝛ infra. Et qdaz pro modulo psone habit⁹ matronalis a viduali veste distinct⁹: q pōt fidelib⁹ ꝯiugatis salua religiōis causa vel obseruātia ꝯuenire hunc[f] te maritus si deponere voluerit. ne te velut viduam iactares illo viuēte: q2 puta nō fuerat i hac re vsq̄ ad dissensionis scādalum perducēdus. magis[g] inobedientie malo q̄ illius abstinentie bono. qd eniz absurdius est q̄ mulierē de humili veste supbire: cui te potius expediret obtēperare candidis moribus q̄ in nigellis vestibus repugnare. q2 ꝛ si te indumētū mōache delectabat: ꝛ hoc gratius posset marito obsuato exoratoq̄ sumi: q̄ illo incōsulto contēptoq̄ psumi. qđ si oino nō sineret: qd tuo pposito deperiret: absit vt hinc displiceres deo q̄ ꝯiuge tuo nōdū defuncto. nō indueris sicut āna[h]. s; sicut susanna[i].

I. dē. Cōntinēte merito hz: q icōtinēti vxori debitū sibi reddere cogit.

Secundū vba[k] aplica etiā si vir ꝯtinere voluisset ꝛ tu voluisses: tibi debitum reddere cogeret. ꝛ illi deus imputaret[l] cōtinētiā: si nō sue s; tue cederet infirmitati: ne in adulteriū caderes. quisquis[m] igitur cōpatiens infirmitati vxoris reddidit: nō exegit debitum. aut si ppter propriam infirmitatem ducit vxorē plangens potius q2 sine vxore esse non potuit q̄ gaudens: quia cōduxit quisq̄ vendit quod vile nouit: q2 ꝛ si maneret beatum nō faceret[n]. quisquis emit qđ nouit q2 trāsit[o]: ꝛ de his non presumit[p]. ꝛ fecit ex eo misericordiā cum

nā dñium reꝝ dotaliū ē penes mulierē de iure naturali. de iure ciuili ē penes maritū. C. d rei vē. doce. Et de his itelligas h̄. c. vel si vis itellige de parafernalib⁹. ꝯsiliū ē h̄. nā cui cōmisit corpus honestū ē vt res cōmittat. C. de pac. ꝯuē. hac lege. ꝛ ex̄ de dote post diuor. c. vlt. s; q̄ro cuz isti votuz emiserint q̄re vestes mutare nō pñt. ad. h̄ dicas q̄ vir duplicem hz suitutez in vxore. vnā q̄ ad dbitū reddēdū. aliaz q̄ ad misteriuz sibi exhibendū. vñ l; vnā relaxauerit. ñ tñ aliaz. ff. de ser. vr. pdio. si dom⁹. ꝛ ex̄ d ꝯuer. cō. qdā.

Lu. r. Ban. la

g Magis. q. d. cū pduxisti eū ad scandalū dissensiōis. poti⁹ malū fecisti viro nō obediēdo q̄ bonū feceris abstinēdo

h Anna. i. vidua.

i Susanna idest vxorata.

Ecūdū ūba. i. q bus dr̄ de debito reddēdo

l Imputaret. ar. q̄ p cōpleto habet q̄ p volentes agere. nō stat ne fiat. ar. ā. prima cā. q. v. proposito.

m Quisqs. tangit illa tria verba apli. qui habent vxores sint tanq̄ nō habentes. ꝛ qui vendunt sint tanq̄ nō vendentes. ꝛ qui emunt sint tanq̄ non ementes. h.

n Non faceret. i. in non faciendo elemosynam.

o Quia trāsiet. i. transitorium est.

p Presumit superbiendo cum eis.

a ¶ Securus. hec clausula repetitur cum qualibet precedenti ab illo loco quisquis &c.
b Una sola.corrigeda.sil'e.ẽ.xxij.q.iiij.dif finitio.& e hic ar.q si alter sine licentia alterius intret religionez q sua auctoritate pot exire.b.
c ¶ Ex alieno.hoc verum e si 'eo aio vo uit vt auferat illi cui' e.al's licitu e alicui re aliena lega re.vt isti.de le.§.no solu: lic.secus sit fm canonez. vt ex de te sta.c.filius.
d Nunc salvabit.ex ponit hiero. illud apli ad timotheu.sal uabit mulier p filior gene ratione si pma serit in fide & dilectione & sanctitate.
e ¶ Salua bit.id est me rebit saluari.
f ¶ Uirgi nes.idest ite gri in fide.
g ¶ Si q ipsa.i. virgini tate corporis. & est simplex ratio.
h ¶ Radi cis.i.sui ipus.
i ¶ Carie.id est corruptio ne sue carnis.
k ¶ Copen set. quantum in ipsa est.
l ¶ Ponit .i. filijs.q dicuntur flos. & poma sicut mater radix.
m Hoc solu.virginitatis scilicet carnis.
n ¶ Uirginitate.i.mentis o ¶ Castitate. salte in affectu seruata. p ¶ Imperfecta. quo ad vita eterna pmerendam.
q Qui sitit.verba ponit hic euagelij & loqtur de siti cotinetie. r ¶ Nolitis.ar.ad ea q pfecti sunt nemine ee cogendum sed psuade du.na talia ɔsilij sut & no pcepti. ar.xi.q.iij. aliud.&.xxxij.q.j.itegritas s ¶ Impetratu. ẽ.pxi.q.j.integritas quatu ad corporale.sed de mentali pceptu e.
t ¶ Maiori q.sic. xxviij. q.i.ia nuc.na neo inecessitate liberalis existit. ff. de admi.le.rem legatam.
v ¶ Expedit ẽ. xxviij.q.i.si eni contra. sed i.co.7. verũ e q no expedit pro pt onera ma trimonij. vt mat.19. ẽ.pxi.q.viij. oes.sed expe dit ppter for nicationes vi tandam.
x ¶ Noluerit exerce id ad qd nati sunt scilicet vti co pula carnali. & ita fm hoc e ar.p copu la carnali q nullus e na turaliter fri gidus.ẽ.c.q. i.requisisti. alia littera h3 voluerut esse quod nati st i.vgines.
a ¶ Celorum. mat.19. supple iqut recipiet mer cedem in re gno celorum.
b ¶ Si ca strati.arg qd de vno conce dit &c. vt.ẽ. dist.xlv. disciplina.xxiij.q.iiij.forte alibi di q de vno negat de alio ɔcedit.vt.xxv.di. qlis.
c ¶ Finis.qr pmissa.c.s.tuc saluabit. &.c.B solu.&.c.q sitit.equoce vtunt h3 noie virgi nitas quq p virginitate metis quq carnis. ideo determinat vbi sic vel sic accipiat.

no hntib': securus expectat die nouissimu. Item ad armetariu & paulina.

Uota coniuncte sine vxoris ɔsensu reddi no possunt.

Una sola[b] causa esse pot qua te ad id qd vouisti no solu no hortaremur: veruetia phibere mus implere: si forte tua ɔiunx hoc tecu suscipere animi seu carnis ifirmitate recusaret. Na & voueda talia no sunt a ɔiugatis: nisi ex ɔsesu & volutate coi & si pppropere fuerit factu: magis e corrigeda temeritas q psolueda pmissio. neq3.n.de' exigit si qs ex alieno[c] aliqd vouerit: sed poti' vetat vsurpari alienu Ite hieronym'. **Absq3 ceteris opib' nec sola virginitas saluat: nec cetera absq3 virginitate pficiunt.**

Nunc[d] saluabit[e] mlier si illos genuerit filios q virgines[f] pmansuri sut. si qd ipsa[g] pdidit acqrat i liberis & danu radicis[h] & carie[i] flore copeset[k] & po mis.[l] Itẽ. Hoc so lu[m] nuc dico: q quo mo absq3 ceteris opib' virginitas sola no saluat. sic oia opa absq3 virginitate[n] puritate: ɔtinetia: castita te[o] impfecta[p] sunt. Idem. Qui sitit[q] veniat & bibat.q pot cape capiat.no dicit velitis nolitis[r] bibendu vobis e atq3 currendu: s3 qui voluerit q potuerit currere atq3 potare: ille vicit ille satiabit. & io plus amat virgines chri stus: quia sponte tribuit qd sibi non fuerat impe tratum[s] maiorisq3[t] gratie est offere qd non debeas q reddere quod exigeris. apostoli eni vxoris honore contemplato. Si talis e ingunt vita' hois cu vxore: no expedit nubere. qru dns sniam pbans. recte ait quide sentitis q no expediat homini ad celoru regna tendeti accipere vxore.sed difficilis res est & no oes capiut vbu istd. veru qb' datu e.alios hominu' facit eunuchos natura: alios vis hoium.mihi illi eunuchi placet: qs castrauit voluntas no necessitas.libeter eos i meo recipio sinu: qui seipsos castrauerunt propter regnu celorum: & ob meu cultu noluerunt[x] esse qd nati sunt.singulaq3 tractanda e sententia.qui se inquit castrauerunt ppter regnuz celorum[a] si castrati[b] mercedem habent regni celorum.ergo qui se non castrauerunt locum non possunt accipere castratorum. ¶ Finis[c] huius auctori

Joh.7.

¶ Et due. s. tūc salubrit' ꝛ illa. s. h̄ solū ibi. absq; virginitate. b¶ De virginitatis. id ē q̄ ē in mente. c¶ Pricipiū. s. illi⁹. c. q sitit.

a Qui vxorē. cōuertat itrādo monasteriū si iuuenis est. vel si senex ē. contineat i seculo. ex̄ de côuer. coniu. cū sis. ꝛ h̄ dicit. h. ꝙ colpso ꝙ dat vxori licentiā intelligit vouē. ꝛ si nō exprimat cōpellendus est ire ad religionē. vt nō. s̄. xxvij. q ij. agathosa. ꝛ sufficit tacita licentia. s. permittere vt hic ꝛ ar. ex̄ d̄ conuer. côiu. cōsuluit. alij dicūt q dat licentiā nisi expresse voueat ꝯtinere. nō tenet nec mōasteriū ingredi. imo eam reuocare pōt de monasterio. ex̄ de ꝯu. côiu. c. j. ꝛ qd̄ dicit hic similiter conuertat dicūt nisi malit eā reuocare. sicut. n. sm istos expressus consensus exigitur in cōtrahendo. ita in separādo matrimonio. ar. extra de re. iur. omnis res. alij distinguūt. ꝙ si mulier sciuit ius que dedit viro licentiam tunc etiam intelligitur vouere. secus si ignorauit.

Gen. 3. Ecc. 30.

tatis ꝛ due^a precedētes de virginitatis^b affectu itelligunt: qui nō in voluntate solum sed in necessitate ē. principium ^c vero de effectu intelligitur qui non in necessitate ante votum: ſʒ in volūtate est: nec exigitur nisi repromittatur.

Item ex concilio renēsi. Nō licet illi ducere vxorē: q suam velare ꝑmisit.

Qui vxorē^d suā velare ꝑmiserit: aliā nō accipiat: sed similiter ꝯuertat. Item aug in questionibus numeri. Uota abstinentie que mulier permittente viro promiserit: illo prohibente seruare non cogitur.

Manifestū est^e ita legē voluisse feminā sub viro esse. vt nulla ei⁹ vota que abstinentie causa vouerit reddant ab ea: nisi auctor^f vir fuerit permittendo. nā cum ad peccatum eiusdē viri ꝑtinere voluerit lex: si ꝓus ꝑmiserit ꝛ postea ꝓhibuerit. ꝛ hoc tm̄ nō dixit vt mulier qd̄ vouerat faciat. qꝛ ꝑmissa ē iā prius a viro fuerat: viri dixit esse peccatum: qꝛ abnuit qd̄ ꝓus ꝯcesserat: nō tamen mulieri^h ex hoc iussuʒ dedit vt qd̄ prius vir ei concesserit: postea si prohibuerit: contemnatur. Ex premissis apparet ꝙ continentie vota nec mulier sine consensu viri: nec vir sine consensu mulieris deo reddere potest. si autem consensu alterius eorum ab altero promissa fuerit: ꝛ si postmodum in irrituʒ deducere voluerit qui ꝓmisit: non tamen valet: qꝛ in debito ꝯiugij eque mulier habet potestatem viri: sicut ꝛ vir mulieris. atqʒ ideo si quilibet eorum alterum a suo iure absoluerit: ad preteritam seruitutem ipsum reuocare non poterit. quia vero in ceteris vir est caput mulieris: ꝛ mulier corpus viri. ita vota abstinentie viro permittente mulier potest ꝓmittere: vt tamen eodem prohibente repromissa nō valeat adimplere. ꝛ hoc vt diximus propter conditionem seruitutis: quia viro in omnib⁹ debet subesse.

Unde aug. in libro q̄stionū genesis. Mulieres subs viris debent subesse.

Est ordo^i naturalis in hoib⁹: vt seruiāt^k femine viris: ꝛ filij parētib⁹

d Manifestum est. vota que scandalizant virum. vt iacere in camisia vel ieiunare cū ipse pranderet. f¶ Nisi auctor. Mulier ergo non potest facere votū abstinētie sine voluntate viri. sed nunqd vir pōt abstinere sine vxoris ꝯsensu. sic. j. e. cū caput. licet ꝗ cōiuges sint pares quātū ad votū cōtinentie nō tm̄ q̄ntū ad votū abstinētie. ꝛ hoc itelligo de q̄libet voto in q̄ nō fit vxori ꝑiudiciū quo ad carnale debitum cuiuis ex illo voto oriat scandalū mulieri. vt i h̄ sit dicta iter vi. ꝛ vxo. sic ꝛ de mulie dici pōt. ꝙ vouere possit dū mō ꝑ illd̄ votū mulieris nō fiat viro ꝑiudiciū. vl̄ si nō oriat scādalū viro. vt si vouet iacē i camisia cū eo. vl̄ singul' noctibus ire ad matutinas. alꝛs tenet mulier illud^l adiplere etiā viro inuito. vt si vouet ꝙ daret denariuʒ amore dei vl̄ aliqd tale. B dicit. h. canō tm̄ iste idistincte loqt. Jteʒ videt ꝙ mulier ista peccet. qꝛ magis obediendum est deo q̄ homini. nā scriptū est. vouete ꝛ reddite ꝛc̄. vij. q. j. in ꝑn. sed dic ꝙ mulier ista nō obedit viro ꝯtra dñm. qꝛ dñs h̄ vult. ꝯ e. noluit. co aūt ipo ꝙ h̄ viro cōcedit reuocare votū abstinētie ꝓhibet. d voto ꝯtinētie. imo nec viro ꝯcedit reuocari votū abstinētie. imo peccat vir reuocādo. sʒ precipit vxori. vt obediat. sic ex̄ de iureiu. debitores. ꝛ. xij. q. j culpat. in fi. g¶ Permissa. ꝯtinentia. h¶ Mulieri. s̄. xxij. q. i. si quis vxorem. i Est ordo. i. a natiuitate ꝛ ortu puenies i ꝗnā femina de corpe viri ē. ꝛ alia rō que i velamine corpis ei⁹ ꝯpendit. k¶ Ut seruiāt. hoc adeo verū ē ꝙ patronus consentiendo liberte vt contrahat. amittit in ea operas cum

in officio viri debeat esse.vt.ff.de ope.lib.fic. a Maiori.maior dignitate filius putat mio ri psi.q nō est in dignitate.interdū maior etā te putat minori de pcepto dñi.vt esau iacob. z qd dicit hi nulla iusticia ē.verū ē bm vet' te stamētū.sz bz nouū q maioz ē sitsic mi ster rc.xciij. di.diaconi.sz melior lra est vt mior seruiat maiori.

b Hec ima go.i.i hō dr hre silitudinē dei.b.

c In hoie genesi.i. q sicut pcesserūt a dō oia Sap.3. sic ab adā pcesserūt oia. i.coz.11. h accipit tñ hō nomē i masculio genere als cōis generisē.vt .ff. de v. si.hois.

d Ut vnus. i.imago dei gene.3. dr ipse hō.q sic aq pfluxit ex latere dñi. sic eua ex latere ade. Itē i hō hz imaginē q hz rōnē z itellectū sicut deus.

e Imaginē i.silitudinē d pe.dis.ij. illa anima.b.

f Q imago.z iō non debet celari.

qz in illis hec iusticia ē:vt maiori seruiat mior. Idē i questionib' ve. z no.testa.

Vir est caput mulieris.

Hec imago [b] dei est in homine [c] vt vnus [d] factus sit dominus ex quo ceteri oriantur:habens imperium dei quasi vicarius eius:quia vnius dei habz vir imaginem [e]. Ideoqz mulier ad imaginem dei non est facta.sic etenim dicit:z fecit deus hominez: ad imaginem dei fecit illum.hinc etiam apostolus vir quidem ait non debet velare caput:quia imago [f] z gloria dei.mulier [g] ideo velet:quia non est gloria aut imago dei. Item in eodem. Satis [h] hinc apparet quemadmodum viris feminas subditas: z pene famulas lex esse voluit vxores dum constituit. vt diceret aduersus vxorem vir testimonium [i].vnde lapidaretur [k] illa si hoc verum esse demonstraretur [l]. ipse tamē non vicissim lapidatur:si hoc falsum esse constiterit:sz tñ modo castigatur [m] z dānificatur:eiqz perpetuo iubetur adherere qua carere voluerat. In alijs āt causis eū q testimonio [n] falso cuiqz nocuerit.qd si pbaret iussit occidi:eadēplecti iubet pēa:q̄ fuerat si verū eēt ipe pletēdus. Itē hiero.sup eplam ad titū.

Cum caput [o] mulieris sit vir:caput aūt viri christus.quecūqz vxor nō subijcit viro.hoc est capiti suo eiusdē crīs rea est:cuius z vir si nō subijciat capiti suo.vbū aūt dñi blasphemat [p] vel premitur dei pma sniā:z p nihilo ducit.vl cū xpi ifamat euāgeliū:dū ɔtra legē fidēqz nature ea q̄ xpiana ē z ex lege dei [q] subiecta ē: viro ipe rare desiderat:cū ēt gentiles femine viris suis seruiāt cōi lege nature. Itē augu.in q̄stionib' numeri

Arbitrium viri mulierem sequi oportet in omnibus.

Voluit [r] itaqz lex aliquid vouere deo aduersus aiam suā vt nō in aliq̄ rerū licitarū atqz cōcessarum abstinētia i eiusdē votis femine valeat auctoritas:sz viri.ita vt si adhuc innupte cōcesserat pa

g Mulier.si tñ q̄lbet.q si virgies de cōsuetudie.sz fac vim i eo.qd dicit glia.i.de' ñ gliat p ipam sicut p vir. nā pcā pma puaricatio ē iducta.i.e.mulier. h Satis.z pene.non tamen qd immoderate verberetur. C.de repu.cōsensu.z.ā.e.q.ij.placuit.b.

i Testioniū.i.accusatione.lz Lapidare tur.z itavr qd i veteri lege nūqz vir obligabat pena talionis.sz tu dic cū.h qd hoc lo.ā hēbat tñ in accusatiōe adulterij in pmo coitu.puta cū nō iueniebat eā virginē.vel dicebatse nō iuenisse et ipsa ɔtrū pbabat p aspectū lintheaminis.i hoc casu nō puniebat vir talionis pena.sz tñ.c.siclos aureorū dabat pri puelle. l Demōstraret. nō p aspectū lintheaminis sanguinolēti.sz nec hodie cū agit vir ad sepatione sustinet talionē.secus si agat ad penā adulterij criminaliter. extra de pen.c.tue.ideo aūt nō punit vir pena talionis.q laz alia via ɔsiq̄ret iā quod optauit. qd eē nō dz.ff.p socio.id. qz.ff de ɔdi. insti. q̄ sub cōditione.§. si quis. m Castigatur.i. verberatur.

n Qui testimōio.i.accusatione calūniosa. hoc ideo ita expone.nā testis ñ obligatur ad talionem.sed alio mō punit a iudice.sz varie rñdit. vt.C.de testi. nullū.h.tñ dicit qd. sic.ij.q i.nihilominus maxie fz vete rē legē d hoc dictū ē. ij.q. iij. i summa.

o Cum caput .eri minis. ē.ix.q. ij.c.i.ā.xxij.q.v.de forma.ā.di. xcv.esto. arg. eādē ɔditionē iferiorū ad media.q̄ ē medio rū ad extrema. p Blasphemat.tractabat enim hiero.illud verbū apli ad titū. admone adolescentulas eē subditas viris suis. vt nō blasphemet vbū dei.i. euāgeliū vel vbū dei in padiso.quatenus viris subdite essent. q Dei q dixit mu'ieres eē subditas viris. qr Dei q dixit z ipe dñabit tui zc. ɔuersatio tua et it ad vir z ipe dñabit tui zc. r Uoluit.concesserat.arg.qd abbas possit reuocare votum monachi.quod etiam emisit ante monachatum.argu.xx.q.iij.mo

Deu.19. i.coz.ii. ad.titu.

nacho. plus enim est monachus sub abbate quam uxor sub viro. vt. xij. q. i. nō dicatis.
a Cōtra deū. fi. s. xxiij. q. v. dixit. s. xxj. q. i. pctm̄. s. xxiij. q. iij. q peccat. s. di. xxvj. de
b Mulierē. auctē. virilia. n. officia mulieribus sūt adē pta. iij. q. vij. §. tria. ff. ad vell. l. ij.

seruitio sciente. et sicut ante iudicem domini. ita ante vicarium eius sacerdotem sit subiecta viro. vel propter reuerentiam sacerdotum ne sacerdotes in eius faciem intuentes inuitentur ad libidinem. l. ¶ Personā. idest. quilibet sacerdos de peniten. distinctio. iij. inter hec hic cum.

c ¶ Nec docere. i ecclia masculos. s. di. xxiij. mulier de cōse. di. iiij. mulier.
d ¶ Nec testis. i cāc criali nisi i illis casib⁹ in qb⁹ i fames admit tunt. nec i te stō. isti. de test. §. testes. nec cō clericos icā c iali. q2 non pōt esse qd ipsi sunt. s. ij. q. vij. ipsi apli. vt nō. xv. q. iij. de crimine.
e ¶ Nec fidē obligat nisi dolose fidem bebat vt cre ditorē deci piat vt. ff. ad velle. si deci piendi. itē et si puilegio vel leiam renunciauerit obligat. et tenet. ff. ad vell. l. vlt.
f ¶ Neciudicare. nisi i casibus. vt dixi xv. q. ij. de crimine.
g Adaz gubernatiōe per hoc vr q vir potius debet eē curator vxoris quam ex. neus. q negat lex. C. q dari tu. po. l. ij.
h Mulier. sed vt ostendatur. non solum propter hoc. sed etiam et c.
i ¶ Propter reuerentiam. id est. propter reuerentiam sacerdotum. argu. liiij. distinc. si

ter vota persoluere: si ante quam psoluerit nupserit: et viro eius hoc cognitum nō placuerit: non persoluat. et hoc omnino sine peccato: quia deus mundauit eaz. sicut dicit. i. mundam iudicauit. neque hoc contra deum putandum est fieri: cū ipse deus hoc preceperit hoc voluerit. Itē ambro. in lib. questionum vete. et no. testa. Nulla ē mulieris potestas: sed in oib us viri dn̄io subiecta est.

Mulierē cōstat subiectam dn̄io viri eē: et nullam auctē hr̄e. nec docere pōt: nec testis eē nec fidem dare nec iudicare. Itē in hexameron i tractatu diei quarte.

Adam p euā decept⁹ ē nō eua p adā: quem vocauit ad culpā mulier. iustum est vt eā in gubernatione assumat: ne iterū feminea facilitate labat. Idē sup primam epistolā ad corinthios.

Mulier dz velare caput q2 nō ē imago dei: sed vt viro ondat subiecta: et q2 puaricatio per illā icho ata ē: hoc signū dz hr̄e in ecclia pp reuerētiā epalē. nō habeat caput liberuz: sz velamie tectū: n̄ habeat ptātē loquendi: q2 eps bz psonaz chrīsti. quasi ergo

ante iudicem christū: ita ante epm sit q2 vicari⁹ domini ē. ppter pctm̄ origīa le subiecta debet videri. Itē in li. de paradiso.

Nec illud ociosum ē q n̄ de eadē terra i q plasmat⁹ ē adā: sed de ipi⁹ ade costa facta sit mulier vt sciremus vnā in viro et in muliere corpis eē naturā: vnū fontē generis hūani. Idō non duo a pri cipio facti vir et mulier: nec duo viri: neqz due mulieres: sz pmū vir et deinde ex eo mulier. vnam eni naturā volens hominū cōstituere deus: ab vno pncipio creature hoc incipiens multarū et dispariū naturarū eripuit facultatē. Et uidētis sime itaqz apparet ita virum esse caput mulieris: vt nulla vota abstinētie vl religiose conuersationis liceat sibi sine eius licentia deo offerre: etiā si viro pmittēte repromissa fuerit non licet ei votum opere complere: cum vir voluerit reuocare promissum. vota vo cōtinentie ita alterius permissu ab altero valent offerri: q post pmissionē non valent in irritū deduci. Cau. xxxiiij.

Quidam vir in captiuitatē duct⁹ ē q postea vxor ei⁹ au

l ¶ Origīnale. idest. quod originem habuit ab ipsa quo ad homines. Gen. ij.
m Nec illud ociosuz est. idest sine causa et mysterio factuz.
n ¶ Costa. non de pede. ne omnino videretur famula. nec de capite ne videretur domina. sed de costa vt collateralis videretur.
o ¶ Multarum quo ad numerū vel multarum quo ad genus.
p ¶ Et dispariū. quo ad sexum. vel dispariū quo ad speciem.

Causa xxxiiij

q Quidam vir i captiuitate ductus est. quia in precedenti causa dixerat matrimonium separari propter frigiditatem. et viro viuente separata posset alij copulari. ne idem videretur faciendum propter hostilem calamitatem vel captiuitatez. ideo subdit causam istam. in qua ostendit qd iuris sit si quis tenetur i captiuitate et vxor ei⁹

interim nubat alij. vt autē hoc &c. Et nota q hic tractat de illo ipedimento qd dicit ligatio. ligatio ē cū quis ligat alteri. vinculo matrimonij. et qdlibet ipedimētum matrimonij dici potest ligatio sumendo large siue cōmuniter non ꝓprie argu. xxvj. q. i. §. i. Qō i. et ij.

a Tractat q qd si mulier credit suū maritū mortuū et hz iusta cām credēdi licite pt 2hē. si autē dubitat ō morte viri et ptraxit lz nō debeat 2here tenet tñ reddere debitū petēti. sed ipsa ñ pōt exigere. vt ex̄ de secū. nup. dñs nf. et ita i tali casu vir pōt eā remonere pp adulteriū cū nō hūerit pbabilē cām mortis sue. sz si audierit eū mortuum lz per falsuz rumorez. et tūc nupserit. vir non potest eā de adulterio accusare nisi ipsa procurauerit illum rumorem. vt ff. de adul. ml les. §. mulier sed pone quia mulier credit euz viuere et ē mortuus et contrahit. nunquid est matrimonium ibi. sic. ipsa tamen adulterij reatu tenetur. lz adulterium non committat. nā dicit lex q tenetur quis actiōe furti licet subtilitate iuris furtum non cōmittat. C. de fur. si quis seruo. minor tamē penitentia ei imponetur.

Gen. 2. mat. 19. mar. 10.

diens illum mortuū nupsit alij. Demū ille de captiuitate rediens repetit vxorē suā. illa posterioris amore capta: aspnat thorū prioris viri. Nūc pmū q̄rit: an sit ista rea adulterij: q̄ viuente viro suo alteri nupsit. Scdo: an redeūte pmo sit cogenda recedere a scdo. et redire ad pmū. Questio i. et ij.

Vtraq q̄stio[a] terminat auctē leonis pape q scribes nicete aglegiensi epo ait. Que alij nupsit putās virū suū mortuū eē: illo redeūte ad priorē redire cogitur.

Cum p bellicā[b] cladē et pgrauissimos hostilitatis icursus: ita q̄dā dicatis eē diuisa 2iugia: vt abductis i captiuitate viris: femie eoz remāserit destitute. q̄ viros ꝓprios itereptos putarēt: aut ab iniq̄ dñatione nunq̄ crederēt liberādos et i aliorū 2iugia sollicitudie[c] cogēte trāsierūt. cūq statu reruz auxiliāte dño i meliora cōuerso. nōnulli eoz q putabant perisse remearunt: merito charitas tua videt ambigere. qd ō mulierib[9] q̄ alijs sūt 2iūcte viris: a nobis debeat ordiari. Sz qr nouim[9] pceptum: qd a dño iūgit viro suo mulier et iterū agnouim[9] pceptū vt q̄s de[9] cōiūxit hō nō separet: necesse est vt legitimarū federa nuptiarū reintegrāda credam[9] et remotis his q̄ hostilitas[d] ītulit. vnicuiq id qd legitime intulit reformet: oiq studio ꝓcurādū ē: vt recipiat vn[9] q̄sq qd ꝓpriū est: nec tñ culpabilis iudicet: et tāq̄ alieni iuris psuasor habeatur: q psonā[e] ei[9] mariti q iā ñ eē estimabat assūpsit. sic enim multa q̄ ad eos q in captiuitatē ducti sūt ptinebāt: i ius alienū trāsire potuerūt: et tñ plene iusticie est: vt eisdē reuersis ꝓpria reformenť. qd si in mancipijs vel mansis vel agris aut etiā domib[9] ac possessionibus recte seruatur: quātomagis in coniugiorum: [f] reintegratiōe faciendum est. vt si qd clade bellica turbatum ē pacis remedio reformetur. et ideo si viri post longam captiuitatem reuersi: ita i dilectione suarū cōiuguz pseuerāt: [g] vt eas cupiant redire in suum cōsortiuz: omitēdū ē et inculpabile iudicādū est qd necessitas intulit: et restituenduz qd fides poscit. et infra. Sin autem alique mulieres: ita posteriorum virorum amore sunt capte: vt maluerint his coherere q̄ ad legitimum redire consortium: merito sunt notande: ita vt ecclesiastica cōione priuētur: q de reexcusabili cōtaminationē

Vum per bellicā crederēt. hec rō friuola ē. et ideo non curat ei rñdere. c Sollicitudine. incontinētie vel paupertatis.

d Hostilitas sic. s. xvi. q. iij. prima. e Qui ipso nā. s. ij. q. i. in pmis. nā similitudo attēdit inť illū q succedit iuasori et istū de quo h loquit. f In cōiugiorū. arg. q ecclia clerico debet restitui de captiuitate redeunti q̄ q̄tū ūq tēpus detentus fuerit si probat iustū impedimentuz cum ecclesia sit vxor clerici. vij. q. i. sicut. et dixi. vij. q. i. pastorale. g Perseuerant. et ita vr dici q ipsi nō compellātur ad eas redire si noluerint. sed supplent hic quidem maxime. alij intelligūt h de illis mulierib[9] q̄ viros nō credebāt mortuos. et tñ contraxerunt qd nō s i pn. capli. g Perseuerant. s. xxxij. q. v. pn to. in princi. §. sz illud qñ maritus vel vxor scit adhuc viuere. illud qñ certis indicijs putatur mortuus esse. de pe. distin. vij. c. ij. xxx. q. v. incertis.

a ℂ Ostendentes.ar. ꝙ ex ꝯsequētia operis ex facto p̄senti p̄ sumitur circa preteritū.vt s̄. e.xxxiij.q.i.requisisti.z.s̄.xxij.q.ij.qd ait. z C.de adul.is q.quū ꝙ p̄sumitur ex p̄cedenti facto circa p̄sens.vt.ij.q.i.i p̄mis.i fi.z.q.vij.n̄ pōt. quūꝙ ex presenti circa p̄sens.vt dixi l.di.sigs diaconus. quūꝙ ex eo qd solet fieri presumitur.z timetur in futurū.vt iij.q.v.accusatores.quūꝙ presumitur ex preterito contra futurū.C. de ꝯdi.fur. l. vlti. quando ꝙ p̄sumitur ex futuro cōtra preteritū. ff.de condi.i de.si nō fortez.§.si.x.aut stichum.

b ℂ Remissio. idest. dimissio secundorum virorum.

c ℂ Qd ꝯditio. quod necessitas cogit nō est imputandum. xxij.q.iiij.inter cetera.vij q.i. pontifices.j.de cōse.distin. v.discipulos.

criminis elegerūt: ondentes[a] sibimet p suā incontinentiā placuisse: ꝙ iusta remissio[b] poterat expiare redeant ergo in suum statū voluntaria reitegratio ne coniugia: neꝙ vllo mō ad opprobrium male voluntatis trahat qd ꝯditio[c] necessitatis extorsit: qꝛ sicē he mulieres que ad viros suos reuerti noluerit ipie sūt habēde: ita ille q̄ i affectū ex deo initū redeunt: merito laudāde sūt. Itē inno.papa ꝓbo episcopo.

Viro vel vxore de captiuitate redeuntibus propria reintegrantur coniugia.

Cum in captiuitate[d] versa muliere tenere/tur.aliud coniugium: cuz restituta fontanū cōnuisse se cognouimus.sed fauore dn̄i reuersa vrsa nos adiuit: z nullo diffitēte vxorē se esse memorati pdocuit[e] qua de re: fili charissime merito illustris: statuim[9] fide catholica suffragan/te: cōiugiū illud eē quod erat p̄mit[9] fundatū diuina gratia: cōuentūꝙ secūde mulieris supstite p̄ore nec diuortio eiecta[f] nllo pacto eē lrimū. Item hiero.ad amandum presbyterum.

Que primo viro relicto secundo adheserit: nisi secundum relinquat primo reconciliari non potest.

Non satis[g] animaduertere potui qd sit qd dicere voluit epla vestra[h]: alio viro per vim accepto: cōgregata videlicz multitudine nolentez rapuit: z virum[i] postea: non raptorem rapta dimisit[k]. Legat[l] libros moysi z inueniat: desp̄osatā viro si i ciuitate[m] fuerit opp̄ssa z nō clamauerit[n]: puniri[o] quasi adulteram. vi autez oppressam in agro[p]: inoxiam[q] esse: z violentū legib[9] subiacere. ergo z ista soror vestra que vt dixit vim passa ē vt adultero iungeret: si vult corpus christi assumebant.isti.de do.§.ē z aliud.

nō ꝯtrahūt p̄missa denūciatione corā ecclia. lz p lri no hitum fuerit.tn̄ filij nō sunt ltimi vt ex̄ de cla.desp̄o.cū ihibitio. e ℂ Perdo cuit.s quarr pbauit.hoc dicit.h.p testes.nā i pindiciū mr̄imonij nō crederet ei ei z viro iurātib[9]. nisi fama esset de hoc.vt.xxxv. q.vj.si duo.s nunqd crederet viro z secūde vxori iurātib[9]. dicūt qdā ꝙ sic licz videat eē cōtra ipsi[9] viri. qd nō ꝯcedo.immo nec ꝯfessio ipsoꝝ nec fama sufficit. ex̄ de eo qui cog.ꝯsā.vxo. sue su p eo.

f ℂ Eiecta. marie.vt.xxx ij.q.j.in fi. z xx.vij.q.vij.licite.z.c.vl.ni deut.xx. si pp ipedim tū aliqd fcm ē diuortium.

g Non satis.aiad uertē.h.d.deridēdo ipsuz q male epistolā ōposuerat. vel quia vba nō erāt cōmoda senlui,ad quem

Cum in captiuitate cōmisisse. peccatuz nota interuenisse incōtrahēdo si sciēter cōtraxit.s si ignorant ōtraxisset ꝯiuis nō est mr̄imoniū s̄m tn̄ filij inde nati habent p legitimis quo ad successionē. sicr vbi per cōsanguinitatē sit diuortiū. qd verum est vbi ignorant ꝯiuncti sunt. ar.e.x̄ q fi.sint legitimi. si autem scient q̄ a l f ... legitimi non sunt.ar.xxxij q.ij.solet.ar C solu.ma.si ignorans. z.C. de incest. z inuti.nup. qui cōtra.sed.h.z.l.ita distinguit.falsa tn̄ est distinctio sufficit enim alterius ignorātia vt sint legitimi vt eē q fi.sint legi ex tenore. absurdū n.ē vt aliqs sit p̄m lri nus z p̄m illegitimus.ar.ff.de lib.c ... l.ij.sed si ambo parētes sciunt impedimentū vel affectāt ignorare.qa

h ℂ Voluit epla tua.vl hec oratio.s.alio zē.
i ℂ Et virum quem prius habebat.
k ℂ Dimisit.nolendo ad eum redire.
l ℂ Legat.z quicunꝙ de tali fcō dubitat.
m ℂ Si in ciuitate.arg ꝙ ratione loci p̄sumitur contra aliquem. z ꝙ imputatur alicui si nō fecerit id qd ei pdesse possit.sic.C.d ice stu.nup.cū ancill. z qꝛ p̄sumitur ꝯsentire cum pōt reclamare.ff.de noxa.si seru[9] sciēte.
n ℂ Et nō clamauerit.ar.aliquem tacite cōsentire vt.xxviij.di. diaconi. o ℂ Puniri argu.vbi testimoniū de auditu valet.
p ℂ In agro nisi z coloni ibi essent nec clamauit.b. q ℂ Innoxiam.s̄.xxxij.q.v. finge cōtra s̄.xv.q.j.si quis iratus. cōtra. s ibi lex.i.canonica vel ꝓmotionis.

a ¶ Ad belial. belial interpretatur apostata i

b ¶ Rem non nouam. idest. nō de nouo tradită his qui audierūt. et est ar. q si eps iurauit q nō daret nouū feudū. et aliqd feudum de antiquis ad eū puenerit bene pōt ipsum dare. vt extra de dona. per tuas. et extra de feu. c. ij.

c ¶ Adultera. non ꝯuicta d adulterio

d ¶ Nō poterit. arg. ex q mulier separata est a viro auctoritate ecclesie nō potest auctoritate sua vir eam sibi reconciliare. qd non ē verum. vt. C. de adul. auc. sed hodie.

e ¶ Recipere. vt cogatur a lege eam recipere. sz mō tempore gratie nō prohibetur. arg. s. xxxij. q. i. qd autem.

f ¶ Ne peccare inducēdo malum exemplum. xj. q iij. pcipue.

g Si quis eum sequi. s. extra de ꝯiu. lepro. puenit ad nos sz sm. h. et h c. et illa decre. est abrogata. et dicit adherendum decreto qd est. s. xiij. q. scda vnaqq alij dicunt q illud decretū ē ꝯsilium. xlij. q. ij. vnaquequ. vnde si vir vult vagari non tenet eum sequi sicut nec libertus patronū sicut operas debet. ff. de op. lib. q nisi. aliter mulier nō posset eligere aliam sepulturam q falsum est. ex de sepul. de vxore. tñ dicunt quidā q tenet eum sequi quo ad forū. ff. ad muni. filij. §. i. sed etiam si aliqua scienter ꝯtrahit cū histrione tenetur eū seq vagabundum. vel dic q recedentem tenetur seq ex honesta causa. ff. de his qui nō. i i. a. §. ignominiose. xv. q. i. si quis insaniēs. b.

h ¶ Quod autem leonis. s. e. c. i. Joan.

i ¶ Si pgo. i possidere. non dicit possedisse nā post completam prescriptionem nō scit se possidere alienū sed possedisse nec habet tūc cōscientiam rei aliene. vnde non tenetur restituere. lz. h. hoc consulat vbi conscientia remordet. xxviij. q. i. §. i.

k ¶ Cum possederit. certum est q in prescriptiōe exigit continue bona fides. vt extra de p scrip. qm oē. sed quid si postea percipiā q ille a quo emeram non fuit dñs. si ita tm restituam eā dño. non possum agere de euictōe. vt ff. de euic. si rē. §. i. dicunt qdā q debeo subycere pso nā q a me petit rem illā vt a me euincat. vt ff. de nego. ge. at qui natura. §. cum me absēte. sed adhuc eadem videt restare qō. q ille qui sic a me subiectus est cum non habeat mādatum a domino potui obijcere exceptio

[1. cor. 10.] [2. cor. 6.] [Deut. 24.]

accipere et nō adultera reputari: agat pniam: ita dū taxat vt secundo viro qui non appellat vir sed adulter: a ꝯpe pnie nō copulet. qd si durū ei videtur: et semel dilectū nō pōt derelinquere: neq pferre. dñm voluptati: audiat apostolū clamātem. nō potestis calicē dñi bibere et calicē demonioꝝ. et i alio loco: n potestis dñi cōicare et mēse demonioꝝ. et in alio loco: q ꝯuētio lucis ad tenebras: qs cōsensus christi ad belial[a]: rē nouā loquor imo nō nouā[b]: sz veterē: q veteris tes. auctē firmat. si reliqrit secūdū virū: et reconciliari priori voluerit nō pōt scriptū est. n. i deutronomio. Si accepit hō vxorē et hūerit eam et nō inuenerit grām i ꝯspectu ei[9] pp aliquā feditatē: scribat ei libellū repudij. et dabit ei et dimittat eā de domo sua. Cumq egressa adultera [c] maritū duxerit: et ille quoq oderit eā: dederitq libellū repudij et dimiserit de domo sua: aut certe mortuus fuerit: non poterit[d] eā prior marit[9] recipe[e] vxorem. qm polluta est et abominabilis facta ē corā dño: ne peccare [f] facias terrā: quā dñs deus tu[9] tibi tradidit possidēdā Si aūt ineuitabili necessitate cogente: vir in aliam ꝯuinciā fugerit: et vxor eius eū seq noluerit. illo viuēte illa inupta pmaneat. Unde in ꝯcilio apud vermeriā.

Que virū in captiuitate ductum sequi noluerit: maneat innupta: qdiu vir eius vixerit.

Si quis[g] necessitate ineuitabili cogente: in aliud ducatum seu ꝯuinciā fugerit: et eius vxor cum valet: et potest amore parentum et rerum suarum eum sequi noluerit: ipsa omni tempore qdiu vir ei[9] quē insecuta nō fuerit viuit: semp innupta permaneat. Quod autem de ꝯiugatis auctē leōis[h] pa. dicit hoc etiā de v[9]ginib[9] itelligēdū est: vt si pter ꝯsciam viro nupserint alieno: nō teneant. Unde aug. i li. de fide et opib[9]. Nō ē adultera virgo que nesciēs: viro nupsit alieno.

Si virgo[i] nupserit nesciens viro alieno: hoc si semper nesciat nunq ex hoc adultera erit. si aūt sciat: iam ex hoc adultera esse incipit: ex quo cum alieno sciens cubauerit: sicut in iure prediorum: tandiu quisq bone fidei possessor rectissime dicitur: quandiu se possidere ignorat alienum. cum vero sciērit [k] nec ab aliena posses

nem pcuratorũ. quod tamen non feci ꝛ sponte permisi a me rem euinci. ergo nõ po tero agere de euictione. vt dicit illa. l. rẽ. ꝛ. l. si dictum. ad hoc potest dici ꝙ huiusmodi exce ptiones q̃ sunt dilatorie iudicij. põt aliquis omittere. sed nõ illas que sunt dilatorie solutionis. vt ff. mã. si fide iussor. §. que dam. itẽ qua līt iurabit iste de calũnia. cũ sciet se mala fide posside re põt dici ꝙ sub hac for ma iurabit. iuro ꝙ veni ad litigãduz. causa mei iu ris conseruã di. vt. ff. ꝺ bo. li. si qs liber tũ. dominus meus dicit ip sum posse cõ fiteri ꝙ res non sit sua. qꝛ pudori suo dꝫ pꝫcere. vt ff. mã. gnt9 q̃liter aũt iu rabit ille qui submissus ẽ. ¶ Recesse rit ar. ꝙ etiã post p̃scriptõ nem ex q̃ scit rem alienam se emisse tene atur reddere rẽ p̃serti eccle sie. cum oẽ id qꝺ irreph̃ẽsi bile ẽ ꝺfendit eccl̃ia vt. xxv. q. i. oẽ qꝺ ar. di. liiij. gene ralis. i fi. b ¶ In lectuz. ex h̃. c. colligit

sione recesserit[a]: tũc ma lefidei perhibetur: ꝛ tunc iuste iniustus vocabitur. Sic etiam ignorantia ex cusat eũ: q nesciẽs dormi uit cũ sorore vxoris sue. Uñ i ꝯcil. triburiensi.

Ne cogat legitimã dimit tere vxorẽ: qui nesciẽs dor miuit cum eius sorore.

In lectum[b] mariti ab sente vxore: soror iuit vxoris: quã ille vxorẽ pu tans suã ẽẽ: dormiuit cuz ea. sup hoc visuz ẽ si ipse p securitatem[c] verã hoc p bauerit[d] ꝙ insci[e] fecerit h̃ scelus pniaꝫ[f] gdẽ que sibi indicta fuerit agat: ꝛ legi timũ suũ ꝯiugiũ habere pmittat. Illa vͦ vidicta digna affligat: ꝛ in eiuz ꝯiugio puer. Itẽ hermes in li b. pastorũ. Palea.

Ego dixi pastori: dñe si qs mulierẽ fideleꝫ in domino habuerit ꝛ iue nerit hãc in adulterio: nũ quid peccat vir eius si cõ cubit cũ ea. Si aũt scit vir vxorem deliquisse: ꝛ non egerit pniam mulier: sꝫ p manet i fornicatiõe sua: ꝛ coierit vir cũ illa: reus erit peccati ei9 ꝛ ꝑticeps forni cationis illius. ꝛ dixit ille gd aũt si permanet in vi cio suo mulier: ꝛ dixit: di mittat illã vir ꝛ p se mane at. Quid si mulier dimis sa pnia egerit: ꝛ ad viruz

ꝙ q cogñscit ꝯiugatã ignorant nõ cõmittit ad ulteriũ. ar. ex̃ de sen. excõ. si vͦ aliqs. nã si lo caui militi tanꝗ̃ pagano ignorans. possum mercedem exigere. non enim disciplinã cõtẽ nit q militẽ ignorauit. ff. loca. si ignorans.

c ¶ Per securitatẽ. i. iusiurãdũ. xxv. q. ij. ex̃ ordiaria. testes. n. h̃re ñ pñt ꝺ h̃mõi. ꝛ sic pꝫ ꝙ p iuramẽtũ pbat ĩgrãtia. vt ex̃ ꝺ se. ex. si vͦ d ¶ Probauerit. ar. ꝙ allegãs ĩgrãtiã eã p babit. i. q. i. si qs a simoniacis. ix. q. i. ordina tiões. iij. q. ix. ĩdicas. ex̃ de elec. innotuit. e ¶ Pniaꝫ. i. aliq̃ satisfactõ nẽ ad maiorẽ cautelã ne di sciplia eccl̃ie deserat. xxxiij q. v. excõica toꝝ. s̃. di. i. p̃ sb̃ros. xv. q. i. si qs ĩsaniẽs ij. q. v. ꝯsului sit. s̃. di. i. qꝛ te. §. ꝛ iõ dicẽ scel9. vl dicẽ h̃ pp spẽm sci. nã adulteriũ sine dolo nõ cõmittit. ff. ꝺ adul. l. pe. b. f ¶ De sim plr vero. Si qs cũ g duab9. s̃. xxxij. q. vij. si qs cũ ꝛc. h ¶ Nõ ĩg rauerit. sꝫ q̃re pma pñt qs forte p9 cogni tã fornicatio nẽ sororis ite rũ fornicata ẽ cũ illo. vel qꝛ celauit crimẽ suũ sorori cũ sciret eã sic fa cturã. vt. j. p xi. q. ij. si qs. sic itelligas i seq̃ntib9. c. sꝫ hec sol. repro bat. j pxi. q. ij. si homo. i ¶ Si qs. h̃ i sicierit.

suũ voluerit reuerti: non recipiet a viro suo: Et di xit imo si nõ recipit eã vir su9: peccat. ergo nõ dꝫ di missa vxore sua aliã duce re. Hic act9 similis est in muliere ꝛ viro. De sim plr vͦo[f] fornicãtib9. vel cũ duab9 sororib9. vl cũ mr̃e ꝛ filia. vl cũ pr̃e ꝛ filio. idẽ accipiẽdũ ẽ: vt ignorãtib9 cõiugia nõ negẽt: sciẽtib9 ppetuo ꝓhibeant. Uñ i eodem concilio legitur.

Matrimonia nõ ꝓhibeã tur cõtrahere: quoꝝ ince stũ ignorantia excusat.

Si quis cum duab9[g] sororibus fornicatus fuerit ꝛ sororem soror ab eodem antea stupratã ne scierit. vel sororem ei9 quã antea stuprauerat non in tellexerit: si digne penitue rit: ꝛ se ꝯtinere nõ value rit: post annos. vij. coniu gia illis non negentur: si autem non ignorauerint[h] vsq̃ ad mortem a coniu gio abstineant. Item ex eodem. De eodem.

Si quis[i] cum matre ꝛ filia fornicatus fue rit: ignorante matre de fi lia: ꝛ filia de matre: ille nũ ꝗ̃ accipiat vxorẽ. ille vͦ si voluerint accipiant mari tos. si autẽ hoc scierint ip se femine: absq̃ maritis perpetuo maneant. Itẽ in eodem. De eodem.

vt. s̃. xxxiij. q. ij. si qs cũ duab9. §. sed solue vt ibi. vel aliud ẽ vbi cũ duab9 sororib9 vt ibi. aliud vbi cũ matre ꝛ filia propter idẽptita tẽ psone. j. pxi. q. iij. §. hac auctoritate. ꝛ ĩter per postea ꝑmisei sint se cognosci ab illo.

Quidã. de se filioq3. ipso. s. filio ɔfitēte & p̃nte in iudicio. al's nõ preiudicaretur filio. ex̃ de adul. significasti. xv. q. v. p̃sbyter. b ❡ Lapsis. quia pater cognouit eã postea.

in infinitum vnde s̃m eũ adam si hodie viueret non posset cõtrahere cum aliqua alij vero non faciunt differentiam inter lineas transuersales ⁊ ascenden. tem. ar. j. e. q. v. ad sedem ꝟ. illa quoq3. ibi vltra quos nec consanguinitas reperitur. procedit autem. S. hoc modo in questione ista primo probat ꝙ cõsanguinee duci possunt. ⁊ hoc vsq3 ad §. his ita. secundo probat contrarium vsque ad. §. hac ita q3. ab illo loco vsque ad finem questionis ponit diuersas solutiones quare in vete. testamen. non fuit prohibitum ⁊ modo sit prohibitum consanguineam ducere.

Causa. xxxv.

c Quidã vir mortua vxore sua Pertractatis vere oib' ipedimẽtis mrĩmonij q̃si in extremis. q2 plura dicẽda erãt de his ipedimẽto ĩnecitit de cognatione carnali. s. d ɔsã. ⁊ affi. in his. n. duob' ɔsistit carnal cognatõ oñdit q̃ vsq3 ad q̃rũ g̃dũ ɔhibeat copula ɔsãguineoꝝ vel affiniũ ⁊ q̃lr gra d' cõputẽt in ɔsãguitate ⁊ affinitateq3 b' accusãtib' talia mr̃ionia sñ dirimenda vt i auc. ꝛc.

Quidam a fornicat' cũ quadam muliere: ⁊ postea filius nesciens factum patris: stuprauit eãdem. qd cum pater rez sciret: de se filioq3 confessus est. statuerunt melius esse vt taliter lapsis b: condigna penitentia: legitima permittantur coniugia: q̃ forte deterius delinquant. fornicaria autem sine spe coniugij maneat.

Causa. xxxv.

Quidam vir mortua vxore sua c: aliam sibi in matrimonio copulauit. que vxori defuncte q̃rto gradu consanguinitatis. viro autem. vj. linea cognationis adherebat post trienniũ ꝟo liberis ex ea susceptis: accusatur apud ecclesiam: iste pretendit ignorãtiam. Hic primum queritur. si liceat aliquã ex ꝓpria cognatione duci in vxorem. Secũdo: si ex cõsanguitate vxoris aliqua possit in coniugem duci. Tertio vsq3 ad quẽ gradũ quisq3 debeat abstinere siue a proprijs siue ab vxoris sue consanguineis. Quarto queritur: quare vsq3 ad. vj. gradũ cõsanguinitas cõputatur: ita ꝙ nec vltra progredit̃ nec infra subsistit. Quinto: q̃ modo gradus cõsanguinitatis cõputandi sunt: Sexto: qui iureiurãdo ꝓpinquitatẽ firmare debeãt Septimo: an illi qui de incestuosis nati sunt: filij reputent: Octauo: si ignoranter de consanguinitate vel affinitate aliqua in vxorem ducta est. an ex dispensatiõe possit viro suo adherere: Nono: si conti gerit ecclesiam decipi: et causa consanguinitatis aliquam a viro suo separari: que post quadriennium nuptijs hincinde celebratis depzehenditur non fuisse consanguinea prioris an secunda coniugia sint rescindenda ⁊ priora sint reintegranda. Decimo: si relicta alicuius de propria cognatione ad secundas nuptias transierit: an proles ex eis suscepta possit pertingere ad consortium alicui' de cognatiõe prioris viri. Questio. i.

Quod autem consanguineas d nostras siue vxoris e nostre in coniugium nobis ducere liceat exẽplis ⁊ auctoritatibus probatur Abraam nãq3 sarai filiam fratris sui sororem vicz loth in vxorem duxit. ysaac rebeccam in vxorez accepit: q̃ erat filia ɔsobrini f matris sue. Jacob duas sorores: liã vicz ⁊ rachel filias laban auunculi sui sibi mr̃imonio sociauit. In lege quoq3 precepit dñs moysi: vt nullus duceret vxorẽ nisi de ꝓpria tribu ⁊ familia. Item si aliqs absq3 liberis moreretur. precepit g dominus vt frater ei' vxorem defuncti sibi copularet: ⁊ ex ea semen fratri suo suscitaret. Porro ad quoscunq3 lex

d Quod ãt cõsãguineas. hic de pigit. q. i. an scz liceat alicui ducẽ ɔsãguineã suã su ꝑ hoc dicit. h q. i linea trãsuersali ertẽdi tur ɔhibitio vsq3 ad. vij. gradũ. hodie vsq3 ad q̃rtũ extra. e. c. non d3 in linea vero descendẽte in infinitũ insti. de nup. §. i. vbi dicit

e ❡ Vxoris. hoc pertinet ad. ij. questionem non ad hanc.

f ❡ Consobrini. melius diceret patruelis. quia bathuel ⁊ sara de duob' fratribus sue runt nachor ⁊ aram.

g ❡ Precepit hec fuit vna causa q̃re copula cõsanguineorũ fuit permissa scilicet ne ducerent alienigenas.

a ¶ Peruenerit. als nō tenet. lxxxij. di. ppo suisti. ex hꝫ pꝫ iudeos canonib⁹ non ligari.
b ¶ Preceptis. ȝ. xxxij. q. iiij. dixit.
c ¶ Aplicis. i. aplor. vt. j. e. §. vlti. i fi. vbi exponas apostolicor. i. aplor. d ¶ Visita ne cessitatis vt i princi. b.
e ¶ Cessante. ȝ. i. q. i. qđ pro necessitate. r. q. vlt. qđ pro remedio.
f ¶ Per moysen. glo. sup leuitico. c. xviij. primo quidem propter hominū raritatem tantuȝ duas psonas dñs excludit a piugio. s. vt nec fili⁹ mrī nec filia pri copularetur. sub lege ꝓo excepit fere xij. matrē nouercā sororeȝ neptē amitaȝ materteram vxorē patrui. vxorē fratris. sed hoc recipit determiationē. xij. q. i olim. ꝓuignā filiaȝ ꝓuigne sororē vxoris paucas tamē exclusit vt mlt mplicarentur hoies. sub tēpore vero gra tie plime excluduntur.
g ¶ Sororis. sed noie sororis ħꝫ ve. le. neptis intelligitur. vt xxij. q. ij. que ritur. qūo ergo abraā duxit neptē suā vt i pdicto. c. colligit. dic abraam legē puenit. et ideo non cōmisit in legem. vt. xxxij. q. iiij. dixit.

ipsa puenerit[a]: eius preceptis[b] probant obnoxij: nisi que vel euāgelicis mādatis vel aplicis[c] institutis euacuata monstrent: nullo āt euāgelij pcepto vel aplico instituto ꝯsanguineor cōiunctiōes ꝓhibite inueniuntur. vnde sicut ab initio ita r nūc licite probantur. **H**is ita respōdet. Cōsanguineor ꝯiunctiōes alias cā necessitatis[d] permisse: als cā iuste rōnis inueniū tur impetrate. cuȝ. n. vnus ab initio vir atq̧ vna ex latere ei⁹ mlier a deo formaret: necessario sorores fratrib⁹ copulabant. qđ autē cogēte necessitate fit: cessāte[e]: necessitate pariter cessare opꝫ qđ vrgebat. ğ tanto. nūc dānabilius vsurpat ꝯsanguineor coniunctio: q̄nto minus necessaria probat. vñ huiuscemōi copula postea lege ꝓhibita inuenitur dño dicēte per moysen[f]. Turpitudinē sororis[g] tue ne reuelabis. **H**ic augustin⁹[h] ait i li. de ciui. dei.

Quare ꝯstitutū sit: ne consanguineas ducam⁹ vxores.

CUm igitur[i] gen⁹ humanū post primā copulā viri facti ex puluere. r ꝯiugis ei⁹ ex viri latere: mariū feminarūq̧ cōmixtionē op⁹ hret: vt gignendo mltiplicarent: nec eēnt vlli homines nisi q ex illis duob⁹ nati fuissent. viri cōiuges suas sorores acceperunt. qđ ꝓfecto q̄nto est antiqui⁹ cōpellente necītate: tāto postea factū est dānabilius religiōe ꝓhibēte. **H**abita est eniȝ illis rō certissima charitatis: vt hoies qb⁹ esset vtilis atq̧ honestissima[k] ꝯcordia: diuersarum necessitudinū vinculis necterentur: nec vn⁹ in vno mltas hret necessitudies: sed single spargent in singulos: ac sic ad socialeȝ vitam diligēti⁹ plurime plurimos obtinerent. **P**ater qppe r socer duarū sūt necessitudinuȝ[l] noia. dū ğ hꝫ qs aliū patrē aliū soceruȝ: nūerosius se charitas porrigit: vtrūq̧ aūt vnus sc3 adā eē cogebat r filijs et filiab⁹ suis: qñ fres sorores q̧ iungebant ꝯiugio: sicut eua vxor ei⁹ vtriq̧ sexui filior fuit r socrus r mater. que si due femine fuissent: altera mater: altera socr⁹: copiosi⁹ se dilectio socialis colligaret. Sed hoc vñ fieret: tūc nō erat: qñ nisi fratres r sorores ex illis duobus pmis: nulli homines erāt. Fieri ğ debuit qđ potuit: vt exīte copia vñ ducerent vxores: que iam nō erāt sorores: nō soluȝ illud nō fieret. vbi nulla necessitas[m] esset: verū etiaȝ si fieret: nefas esset. qđ hūano genere crescēte: etiaȝ inter impios deor multor falsorūq̧ cultores sic obseruari cernim⁹: vt r puersis legib⁹[n] pmittant fraterna[o] ꝯiugia: melior tñ ꝯsuetu

h ¶ Hinc augustin⁹. i. ad ostēdenduȝ q cā necītatis pmisse sūt ꝯsanguineor copule rc.
i ¶ Um igit. religione. ar. q ꝯsanguinitas nō impedit mrimoniū. ħꝫ ꝯstitutio ecclesie. j. e. q. iij. ꝯiūctiones r ex de diuor. gaudemus frigiditas eniȝ sola r coactō r error psone cuȝ nō fit sibi cōsēsus mrimonium ipediunt fine ꝯstitutione ecclie. iteȝ pupillaris etas r mēbri abscisio.
k ¶ Honestissima. ħ est arg. q affinitas nō surgat ex coitu fornicario. naȝ illa ꝯcordia nō ē honestissima nā īfideles sꝫ ipse fornicarie. xxxiij. qō. iiij. q̄lēs. iteȝ est ex ħ. c. ar. q si hodie vnus solus hō eēt cū sorore sua. posset eā cognoscē licite r sobolē suscitare. nā tūc. q ad. a. reuolaret. xxxv. dist. ab exordio. r eēt ēt religionis ħ facere. xxxiij. q. iiij. dixit sara. itē est ar. ex ħ. c. q diuersitas tpis diuersitatē factor iduē. xxxiij. q. iiij. si ecclia.
l ¶ Necessitudinū. i. dilectionum. l.
m ¶ Necessitas. vt execrabil hēat post ꝓhibitōes. n ¶ Le. ħꝫ leges n. ħ pmittit. C. de nup. celebrā. r. j. q. iij. q̄dā lex. o ¶ Fraterna

do ipsam malit exhonerere licentiã: sicq̧ aduersetur: quasi licere nunq̄ potuerit. Copulatio ergo maris ⁊ femine q̄ntuȝ attinet ad genus humanuȝ quoddaȝ seminariuȝ est charitatis. celestis vero ciuitas[a]: op[9] habet vt noxam generationis euadat[b]. Hac itaq̧[c] consuetudine que ab ipso exordio humane propagationis originē habuit. quā nulla lex ꝯtra iubēdo euacuarat excusantur abraaȝ ysaac ⁊ iacob: et ceteri qui de ꝓpria cognatione ducebant vxores: Quis etiam alia causa certissime rationis qua id factuȝ sit possit intelligi. Ceteris idolatria fedatis sola familia[d] abrae in cultu vnius dei remansit. Unde abraā a chaldeis cuȝ fratre suo araȝ in ignē quem adorare noluit: proiectus est vt numen sue diuinitatis exurendo sentiret: quā venerando colere cōtempsit. Ne ergo ex cōiunctione infidelium fideles ad idolatriam ꝓlaberētur: ⁊ ita deuȝ offenderēt: sicut quondam ante diluuiuȝ filij dei[e] cōmixti filiabus hominū: ipsuȝ ad iracundiam ꝓuocauerant. recussime cautuȝ est: vt patriarche viri scitissimi non nisi de ꝓpria cognatiōe. i. de familia fideliū sibi vxores acciperent. Hinc etiaȝ cum filij israel itraturi terram ꝓmissionis: a domino audirent ne filias chananeoꝝ sibi in vxores acciperēt: nec suas eis nuptui traderent: statim subiunxit dominus: ne faciāt vos recedere a deo vestro ⁊ fornicari cū dijs alienis. Hic etiam Esdras idumeas atq̧ aliaruȝ mulieres nationum per quas filij israel ibāt ad deos alienos: ab eis separari iussit. Est autē alia causa: quare ꝯsanguineoꝝ cōiunctiones in populo dei primum permisse vel potius imꝑate fuerūt. Deus enim sic ab initio salutem humani generis dispensauit: vt primitiuaȝ ecclesiam in illo populo institueret: qui sibi carnis consanguinitate erat ꝓpinqu[9]. Unde de plebe iudaica primum apostolos elegit: q̄s quasi fundamentum ecclesie instituit: quoꝛuȝ predicatione de eadē plebe multi ad deum cōuersi: in se ipsis originem ecclesie prestiterunt. Deinde in cecitate sue perfidie: iudaica plebe relicta: ad gētes que tā fide q̄ȝ cognatione carnis a christo[f] erant aliene. predicatio euangelica translata est: et quasi ꝯsanguinee copulam christus aspernatus: de aliena cognatione sibi vxorem elegit: adimplens illud quod per ꝓphetam oseē ꝓdixerat. In peccatis[g] vestris dimisi matrē vestram[h] quasi adulteram ⁊ repudiatam[i]. Et iteȝ per alium ꝓphetaȝ[k]. Uocabo nō plebem meaȝ: plebem meam. In huius rei ergo sacramento: cōsanguineorum cōiunctiones primuȝ in populo ꝑmisse sunt. nūc autem ꝓhibite: ⁊ q2 nō in vna familia tantuȝ: sed in omni multitudine gentiū: populus fidelium inuenit. nō de propria cognatione: sed de qualibet alia: cuicū q̧ vxorem ducere conceditur. Illud autem[l] ꝙ precepta legis seruāda dicunt: que nec euangelicis nec

idest iter duorum fratruȝ filios.

a Ciuitas q2 nō est op[9] ea q̄ntum ad ciuitateȝ celestem sed triūphanteȝ vbi neq̧ nubent neq̧ nubenť xxxi. q. i. de[9].

b Euadat .i. libereť ab originali peccato cuius cā ꝓhiť ab ipsa generatione.

c Hac ita q̧ a chaldeis h[?] igneȝ ꝓ deo colebāt. q2 sicut di[9] deus vbiq̧. ita ignis in oī loco ⁊ in lapidib[9] inueniť. īō deuȝ dicebāt ignē. vñ dixit ego suȝ q̧ eduxi vos de terra chaldeoꝛuȝ vnde abraaȝ cōpulsus est cū fr̄e suo adorare ignē ⁊ q2 noluit in ignez ꝓiect[9] est. vt numē sue diuinitatis sentiret. sȝ q2 nō dubitauit ꝙ deus nō erat ignis ⁊ īō de igne exiuit illesus araȝ q2 dubitauit dī ꝙ sit cōbust[9]

Gen. 11. Gene. 6. Deut. 7. 1. esd. 10.

d Familia. heber a q̄ descēdit abraā vñ et hebrei dicti sunt ſm iosephū. ſm aug. dī nō hebrei. q. habraei ab abraaȝ.

e Filij dei filij dei. dicti sūt q̧ descendunt de familia seth. quia nō colebant idola amore vxoꝝ suaruȝ. Et īō ꝯcessuȝ fuit eis vt acciperēt vxores de tribu sua filij chayn q̧ colebāt idola dicti sūt filij hois. b.

f A christo nō tn̄ ex toto. q2 oēs ex eodē parēte descendimus. b.

g In peccatis. o iudei.

h Matrē vestrā. i. synagogam.

i Et repudiatā. est ar. hic ꝙ sic per auctoritatem dñi separatū fuit sacramē tuȝ qd fuit inter christuȝ ⁊ synagogam. ita hodie auctoritate domini possent matrimoniū separari.

Esa. 50. Osee. 2.

k Prophetam. scȝ osee vnde ex pone. idest ꝑ aliā ꝓphetiā eiusdeȝ osee.

l Illud aūt hic respōdet tacite obiectioni facte i primo. §. nas vf esse precep[tum] ꝙ accederet ad plo[?] nas nō ꝓhi[bitas]. sic ad bitas. sic ad fratris vxoē

viij.q.i.olim. a ¶ Cōsulēdo. sicut de ɔsilio nubendi. z de nō dimittenda infideli.xxviij. q.i.sicut eni3. Questio.ij.et.iij.

b Q Uia §.q̄ dicunt i hac qōne fere per totū sūt correcta p ɔstitutionē nouā que incipit. nō dz. ex̄ de ɔsanguini.z affini.nec est opus ea legi.b.

c D E affinitate se ptimuz imo vsq3 ad decimū gradum defert hereditas. vi.j.e. q.v.ad sedē. s3 pōt dicere q minor nu merus nō ex cludit maiorem nō eni3 qui minora cōcessit pro hibuit maiora.xxvij.q.ij. sūt qui dicūt sic.xcv.disti. illud.i.disti. si quis.diaco nus.ff. de ar bi.diem.§. si plures.ar. ɔ xxxi.q.i.quo modo.ff. de vulga. z pu. sub.et facto. §.item queri tur.vel dic q loquit hic de cognatis qui de iure pretorio succedūt vsq3 ad septimum gradū vt institu. de succe.cogna. ff.vlti.

d C Oniū.. ctiones cōsanguineorum.

e D E pro/ pinquis qui ad.

apostolicis institutis eua/ cuata probantur: verum quidem est:sed cu3 omnia figuralia signa apostol' pro bet ad tēp' esse data. itaq3 ideo veniēte veritate affir mat illa non vltra esse ser/ uanda.hoc aute3 vt supra monstratum est: causa sa/ cramenti a deo institutu3 esse probetur: z hoc cu3 ce/ teris figuralibus euacua/ tum certissime ɔstat: q̄q3 sicut apostolus queda3 cō sulendo[a] addidit:que euā gelicis preceptis nō inue/ niebant diffinita: nec ta/ men ideo tanq3 temeraria vel supflua ab alijs aposto lis sunt repudiata: sic z ec clesia post apostolica insti/ tuta:queda3 cōsilia perfe/ ctionis addidit: vtpote de ɔtinētia ministroꝝ:de cō/ fectione mysterioꝝ:de cele bratione officioꝝ:que nul latenus respuenda sunt:s3 diligenti veneratione susci pienda. Cōsanguineoꝝ er go cōiunctiōes q̄uis euā gelicis z apostolicis p̄cept̄ nō inueniant ꝓhibite: sūt tamen fugiende: q2 eccle/ siasticis institutionibus in ueniuntur terminate.

Questio ij.et.iij.

Q Uia ergo[b] a con/ sanguineoꝝ con/ iunctionibus sic̄ ꝓbatum est abstinere op3. videndū est vsq3 ad quem gradū a ɔsanguineis pro/ prijs abstinere op3. vl' si ex cognatiōe ꝓp̄e vxoris ali/ quā duci in vxorem liceat. D e his ita scribit grego. papa in cōcil'.meldensi.

Usq3 ad septimam generationez nullus de sua cognatione ducat vxorem.

D E affinitate ɔsanguinitatis per gra dus cognationis placuit vsq3 ad se/ ptimam generationem obseruare. na3 z hereditas rerum per legales instrumen/ toru3 diffinitiones sancita: vsq3 ad septi/ mum[c] gradum perpendit heredum suc cessionem.non enim eis succederēt: nisi eis de ꝓpagine cognationis deberetur. I tem calixtus papa. Infamia notant: qui ɔsanguineas ducunt vxores.

C Oniunctiones ɔsanguineoꝝ[d] fieri ꝓhibent q̄re:q2 has seculi ꝓhibēt leges.Leges ergo diuine hoc agētes: et eos qui ex eis ꝓdeūt nō solū eijciūt:s3 et maledictos appellāt.leges ergo seculi īfa mes tales vocāt z ab hereditate repellūt. Nos v̄o sequētes p̄res n̄ros:īfamia eos notam' et infames esse censem': q2 infa mie maculis sūt aspsi:nec eos viros nec accusatiōes eoꝝ: q̄s leges seculi reijciūt: suscipe debem'.eos aūt ɔsanguineos di cim': q̄s diue et imperatoꝝ ac romanoꝝ atq3 grecoꝝ leges ɔsanguineos appellāt z in hereditatē suscipiūt nec repellē pn̄t. I tem fabi.pa. Affines in quinta gene/ ratione copulari possunt: in quarta si fue rint inuenti non separentur.

D E ꝓpinquis qui ad[e] affinitatē p vi/ rum z vxorē veniūt: defuncta vxore vl' vi ro in q̄nta generatiōe ɔiungant: in q̄rta si inuenti fuerint: nō separent. In tertia tn̄ ꝓpinquitate nō licet vxorem alterius accipe post obitū ei': q̄liter vir ɔiungat i m̄rimonio eis que sibi ɔsanguinee sunt et vxoris sue cōsanguineis post mortem sue vxoris. I dem.

Q Ui ꝓpinqua3 sanguinis vxore3 du cunt et separantur: non licebit eis q̄diu vtriq3 viuunt: alias vxores sibi in coniu/ gio sociare.nisi ignorantia excusentur. V nde in concilio apud vermeriam. Non prohibentur ducere vxo. qui igno ranter incestum cōmittunt.

S I quis cum matre et filia fornica/ tus fuerit ignorante matre de filia: et filia de matre: ille nunq3 accipiat vxo/ rem. ille vero si voluerint accipiant mari tos. Si autem hoc scierint ipse femine: absq3 maritis perpetuo maneant. I tem ex eodem.

a Nullus in vtroqꝫ. loquitur.c.istud in pri mo genere affinitatis. b ¶ Unitatem. ergo tm̄ per carnis cōmixtionē ꝯtrahit affinitas.j.e.sane.ꝙ.h.dicit.sed tn̄ ꝓhibet̄ ꝯtrahere cū aliqua cōsanguinea illius ꝓpter publice honestatis iusticiaꝫ. vt.xxvij.q.ij. si quis vxorē sed ꝯtra.iiij. q.iij.§.iteꝫ in criminali. ⁊ §. item lege. sed ibi gener appellat̄ spō sus nō ꝙ re uera sit sed q̄ ad quoddam bñficium .b.

c De incestis.s.iij q.iiij.consanguineoꝛuꝫ .j. q.viij.c. vlti.
d ¶ Reseruamus .s. vt remaneāt insimul.b.
e ¶ Luꝫ adulterium . id est fornicationem.xxxij.q. iiij.nemo.
f ¶ Funestū idest turpe indecens.s.xxxiiij.di.p̄sbri.
g ¶ Consobrine.consobrini dicuntur quasi cōsororini. hi sūt proprie duarum sororuꝫ filij : sobrini vocantur cōsobrinoꝛuꝫ filij.b.
h ¶ Aut priuigne sue.patrui. et ſm h̄ exaudi de priuigna ex secundis nuptijs. vel dic sue.i.proprie. i ¶ Concubitu.ar.ꝙ affinitas contrahitur per coitum fornicariuꝫ sicut per legitimum.vt.j.e.nec.
k ¶ Quos omnes.multi alij sunt qui non numerantur hic.b. l ¶ Et inter cathecuminos.de hac materia dicūt quidā speciale esse in incestuosis qui non debeant admitti vsqꝫ ad missam cathecuminoꝝ tantū.nam dicūt eos suspensos ipso iure q̄ntum ad hoc sicut simoniacus quilibet suspensus est quo ad diuina officia.i.q.i.qui studet.⁊.c.quibusdam de ꝯsecra.di.i. episcopus. nullum abrogatuꝫ est.naꝫ dicunt ꝙ iudeus saracenus hereticus non precisus bene pōt stare vsqꝫ ad missam cathecuminoꝝ. arg. de cōse. dist. iiij.iudei.nec ꝯtradicit .xj. q.iij.cuꝫ excōmunicatis.et i.q.i.nō liceat.nam oia illa intelligun tur de p̄cisis .i.nominatis excōicatis.vel de illis qui se quunt̄ hereſiꝫ iā dānatā.
m ¶ Et orare.s. dis.xxv. c.i.ꝯtra.j. de cōse. dist.iiij. eos quos. §. sed ibi grauius delictuꝫ.⁊ ideo ⁊c̄.
n ¶ Constituta. dispensando. ⁊ ē ar gu. pro opi. h.ꝙ seꝫ dispēsatio est ius. vt nō .xxxiij. q.ij. in adolescentia . ⁊.c. interfectores.
n ¶ Constituta .i. antiquos canones. o ¶ Habebunt. ante incestum de iure cōmuni vel post si adolescentes sunt incōtinentes ex dispensatione.

Si homo fornicatus fuerit cum muliere: ⁊ frater eius nesciens eandem duxerit vxoꝛeꝫ: frater eo ꝙ fratris crimen celauerit.vij. annos peniteat. ⁊ post pniām nubat.mlier autem vsqꝫ ad moꝛtem peniteat: ⁊ sine spe coniugij maneat. De his vero q ignoranter cōiungunt̄: cetere auctoꝛitates intelligēde sunt. Unde iulius pa.

Ex ꝓpinq̄tate sui sanguinis vel vxoꝛis vsqꝫ in.vij.gradum nullus ducat vxoꝛeꝫ.

Nullus in vtroqꝫ[a] seruū pmittimus ex ꝓpinq tate sui sanguinis vel vxoris vsqꝫ i.vij.generis gradum vxorē ducere: vel incesti macula copulari.preterea quoqꝫ illō adijcim⁹. quoniā sicut nō licet cuiqꝫ chꝛistiano de sua ꝯsanguinitate: sic etiaꝫ nec licet de cōsanguinitate vxoris sue cōiugeꝫ ducere: ꝓpter carnis vnitatem[b]. Item ex cōcil.agathēsi.

Incestuosi nullo sūt digni noīe ꝯiugij

De incestis[c] cōiunctionibus nihil pꝛoꝛsus venire relinquimus vel reseruamus[d] nisi cum adulterium[e] separatione sanauerit. Incestuosos vō nullo cōiugij nomine deputā dos: quos etiam designare funestuꝫ[f] est. Hos eniꝫ esse censemus: si quis relictam fratris que prius soroꝛ extiterat carnali cōiunctione polluerit: si quis frater germanā vxoꝛem acceperit: si qs nouercam duxerit: si quis cōsobꝛine[g] sobꝛineqꝫ se sociauerit: si qs relicte vel filie auūculi misceat: aut patrui filie: aut ꝑuigne sue[h]: aut qui ex ꝓpria ꝯsanguinitate aliquā: aut quā ꝯsanguineus habuerit: vel ꝯcubitu[i] polluerit aut vxorē duxerit: quos omnes[k] ⁊ olim: ⁊ nūc sub hac institutiōe incestos eē non dubitam⁹: et inter cathecuminos[l] vsqꝫ ad legitimam satisfactionem manere ⁊ oꝛare[m] precipimus. qō ita presenti tempoꝛe ꝓhibemus: vt ea que hactenus sunt cōstituta[n]: nō dissoluamus. Sane quibus cōiunctio illicita interdicitur: habebūt[o] ineundi melioris cōiugij libertatem. Item ex eodem concilio hilerdēsi.

Incestuosi vsqꝫ ad satisfactionē excōicent.

De his qui incesti pollutione se maculant: placuit quousqꝫ in ipso detestando et illicito carnis contubernio perseuerant: vsqꝫ ad missam[p] tantum cathecuminoꝝ in ecclesia

p De his vsqꝫ ad missam.idest vsqꝫ ad sur[s]um coꝛda vel vsqꝫ ad consecrationem coꝛpoꝛis chꝛisti.naꝫ tunc cathecumini de ecclesia expellentur vel vsqꝫ ad euangelium.

admittantur: cum quibus etiam nec cibum[a] sumere nulli christianorum sicut apostolus iussit licebit. Item grego. papa ad felicem messane ciuitatis episcopum.

Nullus ducat vxorem a consanguineo cognitam vel aliqua pollutione maculatam.

Nec eam quam aliquis ex propria consanguinitate coniugem habuit: vel aliqua illicita pollutione maculauit: in coniugium ducere vlli christianorum licebit: quia incestuosus est talis coitus et abominabilis deo et cunctis bonis hominibus. Incestuosos vero nullo coniugii nomine deputandos: a sanctis patribus statutum esse legibus. Naturae[b] vero ordine si vero extraordinarie non sic. Ait enim vrbanus papa. ii. gratiano neapolitano episcopo.

Extraordinaria pollutio in naturalibus non impedit matrimonium.

Extraordinaria[c] pollutio non nisi in naturalibus admissa: vel[d] sepius[e] reiterata: citra maritalem[f] affectum: si obtinentis sacramentis[g] ita esse constiterit: quemadmodum nobis tuis significatum est literis: non videtur matrimonium impedire[h]: quamuis ipsa sit criminosa et damnabilis. Item iulianus pa.

Nullus ducat in coniugem relictam consanguineorum suorum vsque in tertiam generationem.

Et hoc quoque statutum est vt relictam patris vxoris sue: relictam fratris vxoris sue: relictam filii vxoris sue nemo sibi in matrimonium sumat relictam consanguineorum vxoris sue vsque in tertiam progeniem nemo in vxorem sumat: in. iiii. autem et in. v. si inuenti fuerint non separentur. Idem.

A consanguineis proprijs vel vxoris sue pariter cuique est abstinendum.

Qualiter vir coniungatur consanguineis proprijs et consanguineis vxoris sue. Item isidorus ex concil. matiensi.

In parentela propria et coniugis eadem consanguinitas est obseruanda.

Sane consanguinitas que in proprio viro seruanda est: hec nimirum in vxoris parentela de lege nuptiarum custodienda est: quia constat eos duos fuisse in carne vna. ideoque communis illis vtraque parentela censenda est. sicut scriptum est: erunt duo in carne vna. Item augu.

Nurus non est aliter deputanda quam filia.

Si vir et vxor non iam duo: sed vna caro sunt. non aliter est nurus deputanda quam filia. Item grego.

Vsque ad septimam generationem progeniem suam vnusquisque seruare oportet.

Progeniem suam vnusquisque vsque ad. vii. decernimus obseruare generationem: et quamdiu se agnoscant affinitate propinquos: ad coniugalem copulam accedere denegamus. quod si fecerint separentur. Item nicolaus pa. amalfitane ecclesie suffraganeis. De eo.

De consanguinitate sua vxorem nullus ducat vsque post generationem vii. vel quousque parentela cognosci poterit. laicus vero vxorem simul et concubinam habens non communicet ecclesie. Item ex concilio guarmaciensi.

Quousque inter aliquos generatio recordatur: aut in memoria retinetur: sibiinuicem non copulentur.

---

a ¶ Nec cibum. hoc fit in detestationem criminis. sicut alias aliquis toleratur ab ecclesia. non tamen ei communicatur in cibo vt de vxore clerici vt. xxxiii. q. ii. placuit.
b ¶ Nature respicit illud verbum maculauerunt.
c ¶ Extraordinaria. i. citra vel circa nulla et non intra. quod non attigit claustra pudoris sed in circuitu palpitabat.
d ¶ Uel. id est etiam.
e ¶ Sepius quia qua ratione non impedit prima eadem nec secunda nec aliqua. secus autem esset forte si in non naturali membro tunc impediret propter enormitatem criminis. xxxii. q. vii. adulterii. et. xxxiii. q. ii. §. hoc autem.
f ¶ Maritalem. nam si maritalis affectus intercessisset: impediret. arg. extra de spon. iuuenis. non propter factum sed propter consensum. xxvii. q. ii. si quis vxorem.
g ¶ Sacris. polluentis et pollute. non enim testificantur pro se sed pro eo quam eam ducere vult. et mirum est quod contra tam violentam presumptionem probatio admittitur. et ideo est. xxxii. q. i. dixit. sed hoc fit in defectu probationum. l. c. pe. i si. et obtinet forte hoc cum virgo erat et volebat probare per aspectum corporis. xxvii. q. i. nec aliqua. et quod iurat est ex superabundanti et ad cautelam. arg. xxxiii. q. ii. lectum. Item audit hic criosus testis et turpitudinem suam allegans immo non est testis. sed interrogatur de facto suo. iiii. q. iii. §. item Iul.
h ¶ Impedire. talis pollutio non dicitur impedire eum quin possit ducere consanguineam illius. quia nec fecit sanguinis commixtionem nec carnis vnitatem. sed quid si aliquis tractaret illas feras et sic processit ad consummationem opus. nunquid talis commixtio carnis impedit matrimonium cum consanguinea illius. dic quod non. quia nec est ibi sanguinis commixtio nec carnis vnitas. s. c. nullum.

Ben. i.

In copulatione fideliū generationis numerū nō diffinimus: sꝫ statuim⁹ vt nulli liceat christiano de ꝓpria ꝯsanguinitate seu cognatione accipere vxorē: vsqꝫ dum generatio recordatur aut cognoscitur aut in memoria retinetur.

Item ex concilio lugdunensi.

Ex ꝓpinquitate sui sanguinis vsqꝫ ad septimum gradum nullus ducat vxorem.

Nulli ex ꝓpinquitate sui sanguinis: vsqꝫ ad septimum gradum vxores ducant: neqꝫ sine bn̄dictione sacerdotis. qui aūt nupturi erunt: a sacerdote bn̄dicti nubere audeant: nec aliter presumāt. Premissis auctoritatib⁹ quisqꝫ ꝓhibet a cōiunctiōe ꝯsanguineoꝝ vsqꝫ ad septimam generationē. Sed obijcitur illud grego. ad augu. angloꝝ episcopum.

Anglicis permittitur vt in quarta vel in quinta generatione copulentur.

Quedam lex romana permittit vt siue fratris siue sororis seu duoꝝ fratrum germanoꝝ seu duaꝝ soroꝝ filius ꝛ filia misceant: sed experimēto didicimus ex tali cōiugio sobolē nō posse succrescere. vnde necesse est vt in quarta vel in quīta generatio fidelium licenter sibi cōiungant. Sed idem humilimus pater gregorius post multū temporis a felice messane sicilie ciuitatis ꝑsule requisitus: vtrū augustino scripserit vt angloꝝ q̄rta generatione ꝯtracta matrimonia minime soluerent. inter cetera talem rationē reddidit. Quod scripsi augustino angloꝝ gentis episcopo: alumno videlicet vt recordaris tuo: ipsi etiā angloꝝ genti que nuper ad fidē venerat: ne a bono qḋ ceperat metuēdo austeriora recederet: spālr̄ ꝛ nō generalr̄ me certissime scripsisse cognoscas vn̄ ꝛ mihi oīs romana ciuitas existit testis. Nec ea intētiōe hec ei scripsi mādata: vt postq̄ꝫ firma radice in fide fuerint solidati: si infra ꝓpriā ꝯsanguinitatē inuenti fuerint: nō separent: aut infra affinitatis lineā. i. vsqꝫ ad septimā generationem iungant. sed q̄ adhuc illis neophitis existētib⁹: eis primū illicita cōsentire: et eos verbis ac exēplis instruere opꝫ. nam iuxta aplm̄ qui ait: lac dedi vobis potū: sed escā. illis modo: nō posteris (vt ꝓfirū est tpib⁹) tenēda indulsim⁹. ne bonū qḋ infirma radice plātatū erat erueretur: sed aliq̄ntulū firmaret: ꝛ vsqꝫ ad ꝑfectionem custodiret. Item obijcit illud gabilonēsis ꝯcilij.

In q̄nta vel sexta generatione nullus amplius copuletur coniugio.

Contradicim⁹ vt in q̄rta vel in q̄nta sextaqꝫ generatiōe null⁹ ampli⁹ cōiugio copulet: vbi aūt post interdictū factū: fuerit inuentū: separet. Mā aucte dūtaxat vj. generatiōe interdicit ꝯiugiū: in septima ꝑmitti vr̄: sꝫ grad⁹ cognatiōis ꝑm q̄sdam varie cōputant. Alij nāqꝫ p̄rem in ꝑmo gradu: filios in scḋo ponūt. Alij primū gradū filios appellāt: negātes gradū cognatiōis iter p̄rem ꝛ filiū esse: cū vna caro ꝓbent p̄r ꝛ filius. Auctes ḡ q̄ ꝯsanguinitatꝫ cautela vsqꝫ in. vij. graduꝫ ꝓhibēt: patrē ponūt in primū gradum. Illi vero q ad sextū gradū ꝓhibēt: primū gradum filios appellāt: atqꝫ ita fit vt eedem ꝑsone ꝑm hāc diūsitatē inueniant in. vj. vl' in. vij. gradu. Itē illud fabiani q̄ affines in q̄nta generatiōe copulari iubētur: vr̄ eē ꝯtrariū illi decreto iulij pape. Sicut nō licet vlli christiano ḋ sua ꝯsanguinitate vxorem ducere: sic etiam non licet de ꝯsanguinitate vxoris sue ꝯiugē ducē: ꝓpter carnis vnitatē. Silr̄ et̄ iuenit cōtrariū illi. c. gre. nec eā quā ex ꝓpria consanguitate ꝯiugē habuit ꝛc. Sed illḋ fabiani itelligenduꝫ est de duab⁹ sororib⁹: vel ꝑsonis inter se affinitate cōiunctis: vt sūt vxores duoꝝ fratrū. si cōtigerit vnaꝫ eaꝝ alicui m̄rimonio copulari: post mortē: ei⁹ vir nō poterit affinē supstitē i cōiugē ducere: nisi in. v. gradu affinitatꝫ inueniant. vn̄ q nouercā alicui⁹ in vxorem duxerit: post mortē ei⁹: vxorē ꝓuigni ducere nō poterit. Hinc etiā idē iulianus papa alibi ait: Relictā ꝯsanguineoꝝ vxoris sue: nō ait ꝯsanguineā vxoris sue: sed relictā ꝯsanguineoꝝ vsqꝫ in q̄rtā generationē: nullus ducat in vxorē. ¶ Pascalis vero papa. ij. scribēs regino epō: tertiū gen⁹ affinitatis assignat: cui⁹ copula non vltra. ij. graduꝫ inuenit ꝓhibita. Ait. n.

Duoꝝ cōsobrinoꝝ cōiuges vni et eidem viro nubere non p̄nt.

Porro duoꝝ cōsobrinoꝝ ꝯiuges: quis diuersis tpib⁹ viro vni: alterā post alteri⁹ obituꝫ nubere ipsa (p̄ter auctē canonicā) publice honestatꝫ iusticia ꝯdicit. ꝛ nouit prudētia tua: q2 ita ab vxoris: a viri ꝯsanguineis absti-

1. Cor. 3

nendū est. ¶ Illud aūt gregorij et iulij pape itelligit̄ d̄ ꝯsanguinitate viri vl' vxoris: post mortez alicui⁹ eoꝝ: nulli de cognatione defūcti: supstes m̄rimonio copuletur. ¶ Demōstratū est vsqꝫ ad quē gradū qsqꝫ a ꝓpria ꝯsāguitate vl' cognatiōe sue vxoris abstinē̄ debeat. Qō .iiij.

Modo q̄rit̄ q̄re vsqꝫ ad sextū gradū ꝯsanguinitatꝭ ꝯiūctio prohibeat. De his itaqꝫ scribit isidorus ethymologiaꝝ li.xj.c.vj. Quare vsqꝫ ad sextū gradū ꝯsanguinitas obseruet̄.

Consanguinitas duz sepe paulatim ꝓpaginū ordinib⁹ dirimens: vsqꝫ ad vlti. gradū se subtraxerit: et ꝓpinqtas eē desierit. tūc p̄mū lex in m̄rimonij vinculū eaz recipiet: et quodāmō reuocabit fugientē. Idō aūt vsqꝫ ad sextū generationis gradū ꝯsanguinitas statuta est: vt sicut. vj. etatib⁹ mūdi generatio: et hōis status finit̄: ita ꝓpinqtas generis: tot gradibus terminet̄. Questio. v.

De gradib⁹ vero ꝯsanguinitatis quō cōputādi sūt: btūs isidorus sic loquit̄. Quomodo dirimunt̄ gradus cōsanguinitatꝭ.

Series cō/sanguinitatis. vj. gradib⁹ hoc modo dirimit̄: fili⁹ et filia qd̄ est frater et soror: sit ipse truncus illis seorsuz seiūctis ex radice illi⁹ trunci egrediunt̄ isti ramusculi: nepos neptꝭ p̄m⁹: ꝓnepos ꝓneptis scd̄us: abnepos abneptꝭ tern⁹: atnepos atneptis q̄rtus: trinepos trineptis qnt⁹: trinepotꝭ fili⁹ et trinepotis filia sextus. ¶ Item alexāder papa .ij. neapolitanis clericis et oibus ep̄is atqꝫ iudicib⁹ per italiam cōstitutis: scribit de huiusmodi: ita dicens.

Quō sūt cōputādi gradus affinitatis.

Ad sedē apostolicā p̄lata est qd̄ nouiter exorta de gradib⁹ ꝯsanguinitatꝭ: quā qdaz legū et canonū imperiti excitantes: eosdē ꝓpinqtatis grad⁹ ꝯtra sacros canones et ecclasticū morē numerare nitunt̄: nouo et inaudito errore affirmātes: ꝙ germani fratres vl' sorores: iter se sint in. ij. generatiōe. filij eoꝝ et filie i quarta: nepotes eoꝝ vel neptes in. vj. taliqꝫ modo ꝓgeniē cōputātes: in hm̄ōi. vj. gradu eā termināte. dicunt deinceps viros ac mulieres inter se posse nuptialia iura ꝯtrahere: et ad huiusmodi ꝓphanū errorem cōfirmandū: in argumēto assumūt seculares leges: quas Iustinianus impator ꝓmulgauit de successionib⁹ ꝯsanguineoꝝ: qbus cōfisi: ostēdere moliunt̄. fr̄es in secundo gradu esse numeratos: filios eoꝝ q̄rto: nepotes et neptes in. vj. sic seriē genealogie termināte: nūeratiōnē sctōrum patruz et antiquā eccl̄ie cōputationē ad nos vsqꝫ ꝑductā: ꝑuersa quadā calliditate disturbare nitunt̄. Nos vero deo annuēte: hāc questionē discutere curauimus: in synodo habita in lateranēsi cōsistorio cōuocatis ad hoc opus ep̄is et clericis atqꝫ iudicib⁹ diuersarū ꝓuinciaꝝ. Deniqꝫ diu ventilatis legib⁹ et sacris canonibus: distincte inuenimus: ob aliam atqꝫ aliam cām alterā legū fieri: alterā canonū computationē. In legib⁹ si quidez ob nihil aliud ipsa graduū mentio facta est: nisi vt hereditas vel successio: ab vna ad alteraz personam inter cōsanguineos deferatur. In canonibus vero ob hoc ꝓgenies cōputatur: vt aperte monstretur vsqꝫ ad quotam generationem a consanguineoꝝ nuptijs sit abstinendū. Ibi prescribitur vt hereditas ꝓpinquis modo legitimo cōferatur. Hic vero vt rite et canonice inter fideles nuptie celebrent̄. In legibus distincte non numerant̄ gradus nisi vsqꝫ ad sextum. In canonibus autez usqꝫ ad septimā distingui̇t generationez. Hac ergo de cā: qr hereditates nequeūt deferri: nisi de una ad alteram personā. idcirco curauit secularis impator in singulis psonis singulos perficere gradus. qr uero nuptie sine duabus nō ualent fieri personis. ideo sacri canones: duas in uno gradu cōstituere personas. utranqꝫ tamen computationē: si attente ac subtiliter perspecta fuerit: idem sensisse et candem in eis sn̄iam esse: atqꝫ ad eundē terminū cōuenire manifestissimū erit. Iustinianus nāqꝫ usqꝫ ad quē gradū ꝯsanguinitas ipsa ꝑduret in suis legibus nō diffiniuit. Canones uero vltra septem: nullam numerant generationem. Sexto quippe gradu determinato i ipsis legib⁹ subintulit impator: hactenus ostendisse sufficiat queadmodum gradus cognationis numerentur. nanqꝫ ex his palam est intelligere quemadmodum ulteriores gradus numerare debeamus: generata quippe persona: gradum adijcit.

Quare alia sit graduū cōputatio s̄z leges. alia s̄z canones.

Ecce in his v̄bis aperte ostēdit tales gradus q̄les isti cōputāt: nō tm̄ vsq̧ ad. vj. verūetiā vltra numerare debere. quippe cū vltra sextū vlteriores gradus numerandos esse decernāt. vbi enī vlteriores noiat gradus: apte indicat nō sex tm̄mō esse gradus: sed sex finitis adhuc alios numerādos. nec mirū cū in p̄cedētib⁹: ipse firmauerit imperator decimū etiā gradū: qd̄ dicēdo: nō esse tm̄mō sex: luce clari⁹ ꝯfitet. hi ergo euigilēt ⁊ aciē mētis si pn̄t intendāt: quos hacten⁹ istiusmōi pculit error. enī vero vbi s̄m leges inter agnatos vel cognatos defert successus: ꝯsanguineos esse nō dubiū est. neq̧ enī sibi succederēt: nisi iter se (teste Justiniano) in decimo gradu sibi attinerēt. ꝯsanguinei igit sibi sūt: qui sic sibi succedūt. q̄ si in decimo gradu ꝯsanguinei sibi existūt: nō est termiata ꝯsanguinitas: vt isti fatētur in sexto tm̄mō gradu. Quid igit dicerēt? cōputatis nāq̧ gradib⁹ sicē isti numerāt: aut finit ꝯsanguinitas in. vj. gradu: aut nō. Si aūt finit: fallaces erūt leges quib⁹ isti vtunt: que in. x. gradu sibi succedere ꝯsanguineos iubēt. q̄ si nō finitur cōsanguinitas in hmōi. vj. gradu: falsidici erūt isti q vltra illū. vj. gradū nolūt cōputare ꝯsanguinitatē. Igit aut leges erūt false: aut isti qui sic finiūt generationē. Sed vt veridice leges ⁊ veraces sint canones: dicam⁹ id qd̄ v̄itas hz. s. q̄ nō terminat cōsanguinitas in hmōi. vj. gradu: sz terminat in. vij. gradu s̄m canones. vtraq̧. n. cōputatio sicut supi⁹ diximus vno fine ꝯcludit. nāq̧ duo gradus legales vnū canonicū ꝯstituūt. F̄res itaq̧ qui s̄m seculares leges dicunt in scd̄o gradu. iuxta canones nūerant in primo gradu. filij fratrū qui illic nūerant in. iiij. hic cōputant in scd̄o. nepotes v̄o q in. vj. ibi: illic nūerant in. iij. Sic deinceps qui legib⁹ inscribunt in. viij. ⁊. x. in canonib⁹ diffiniunt in. iiij. ⁊. v. atq̧ h̄ mō. de reliquis sentiendū est: vt qui s̄m canones dicunt in. vj. vl. vij. s̄z leges accipiunt i. xij. vel in. xiiij. Hāc cōputationē intelligens prudētissim⁹ pa. gre. dū q̄rcret in q̄ta generatiōe fideles ꝯiūgi debeāt: ipsas seculares leges in testimoniū adducēs: augustino anglorū ep̄o sic rescripsit. Quedam terrena lex i romana rep. pmittit: vt siue

De diuersitate legū ⁊ canonū incōputatione graduū

fr̄is ⁊ sororis seu duorū fratrū germanorū vel duarū sororū fili⁹ vl filia misceant. Sed expimēto didicim⁹ ex tali ꝯiugio sobolem nō posse succrescere. vn̄ necesse est vt iā in. iij. vel. iiij. generatiōe copulatio fideliū licēter sibi cōiungi debeat. Nam a scd̄a quā p̄diximus oino debere abstinē. ❡ Ecce hic apte monstrat filios ⁊ filias fratrū in. ij. generatiōe nūerari. ⁊ si fratrū filij ⁊ filie nūerant in scd̄a: fieri n̄ p̄t: vt ipsi fratres non sint in p̄ma. q̄ si fr̄es nūerant in p̄ma: filij eorū in scd̄a: dubiū nō est q̄n eorū nepotes sint in. iij. ꝯnepotes in. iiij. sic ⁊ de reliqs vsq̧ ad. vij. Sed sūt q̄dā q ex his gre. v̄bis q̄b⁹ ait vt i. iij. vel in. iiij. gnātione copulent fideles: occasionē accipiūt illicita m̄rimonia ꝯhēdi: dicētes se h̄ iuste facē posse: qd̄ tam prudentissim⁹ doctor sua sn̄ia diffiniuit. Isti itaq̧ q se h̄ velamine defendere nitunt: adūtāt in eiusdē p̄ris sentēcijs: nō gnālr cūctis: sz spālr anglorū gēti mādasse. naz postmodū a felice messane sicilie p̄sule requisit⁹: an hoc qd̄ augustino mādauerat gnālr cūcte ecclie tenēdū esset: aptissime mōstrat: nō alijs h̄ q̄ illi gēti mādasset ne bonū qd̄ ceperāt: metuēdo austeriora desererēt. sz illi postq̄ in fide eēnt firma radice solidati: ⁊ vli ecclie censuit semp esse tenēdū vt nullā de ꝓpria ꝯsanguinitate vel affinitate infra. vij. generationez aliquis sibi audeat in cōiugio copulare. ❡ Ecce apte mōstratū est ex v̄bis ipsi⁹ legis ⁊ aucte prudētissimi pa. gre. quid ð gradib⁹ ꝯsanguinitatis, nūerādis sentire debeamus. Quis alia quoq̧ rō mō pari ipsos reuicat adūsarios. Naz si vt ipsi fatent i illo. vj. gradu ꝯsanguinitas finiret: oēs psonarū ramusculos q vltra illū gradū sup in pictura arboris ꝯtinent: velut superfluos opz detrūcari. Sed q̄ oēs in pictura p̄dicte arboris ꝯtinent: ex vna parētela ꝯsistūt nūq̄ sine diminutiōe ꝯsanguinitatis a se poterūt separi: veluti nō sine dāno cuiusq̧ psone valēt a ꝓprio corpe man⁹ brachia ⁊ pedes truncari. ❡ Illa q̄q̧ sacrorū p̄ceptio canonū: q̄ iubet a ꝓpria abstinere ꝯsanguinitate q̄dui generatio recordat aut memoria retinet: nec a p̄dicta parētela discrepat cōputatiōe. Naz si in. vij. gradib⁹ canonice ⁊ vsualiter nūeret: vltra q̄s nec ꝯsanguinitas in/

uenit: nec noīa graduū repiunt: nec suc-cessio pōt ampli⁹ progari: nec memorit ab aliq̄ generatio recordari. Ne vō i hac ꝯsanguinitatis cōputatione aliq̄ de hinc ambiguitas valeat remanere. aliā quā q̄-daꝫ faciūt nūeratiōnē: i hac ēt alia dispu tatione durim⁹ discutiēdā. Sūt. n. qdaꝫ qui nō a frib⁹ sꝫ a filijs eoꝝ. i. patruelib⁹ vl ꝯsobrinis genealogiā nūerare icipiāt: dicētes filios fratrū in pmā generatione cōputari debere: q: fres q̄si qdā trūcus ex q̄ ceteri ramusculi oriūt eristūt. sꝫ nec ista graduū cōputatio si bn̄ itellecta fue-rit: ab ea quā supi⁹ exposuim⁹ in snīa po terit eē diūsa. Isti. n. q initiū nūerādi su-mūt a filijs fratrū: non pgrediunt vltra vj. gnātionē. sꝫ sicut toti⁹ mūdi sex etates existūt: ꝛ hūane vite itidē sex: ita ꝛ in cō-sanguinitate sex tm̄mō autumāt cōpu-tādas eē gnātiōes: qb⁹ finitis noue ꝯiū-ctionis dicunt posse fieri initiū: vt q̄si fu-gientē possint reuocare ꝯsanguinitatem. Hec itaqꝫ cōputatio que icipit a fratruꝫ filijs ꝛ nūerat vsqꝫ ad. vj. tantūdeꝫ valet q̄ntū ea q̄ icipit a frib⁹: ꝛ ꝯputat vsqꝫ ad vij. nec vlla in sensu ꝯsistit diūsitas: q̄uis nūero graduū varietas videat. vltia. n. ge neratio si a frib⁹ sumat initiū nūerandi vij. inuenit: si a filijs fratruꝫ repentur. vj. ¶ Taliter igitur determiatis gradibus ꝯsanguinitat aplica auctē admonemus vos fres ꝛ filij: vt oib⁹ sic serieꝫ genealo-gie cōputādā eē itimeꝫ: queadmodū sci pr̄es nūerādā eē sanxerūt: ꝛ antiqu⁹ mos scē vlis eccl̄ie p lōga tpa olim cōputasse mōstrat. nā si qs puersa ꝛ obstiata mēte: a recto tramite aplice sedis deuiare volue rit: et aliter q̄ nos in nuptijs celebrādis gradus parētele nūerare ꝯtēderit: pmū pro sua temeritate celesti pena plectetur: postmoduꝫ vō gladio ppetui anathematꝫ nouerit se iugulādū. Itē grego. papa.

Quare ꝯsanguinitas vxoris ad virū ptī-nere dī: ꝛ q̄o affinitas sit computanda.

Porro de affinitate quā dicit paren telā eē q̄ ad virū ex pte vxoris: seu q̄ ex pte viri ad vxoreꝫ ptinet: manifestissi-ma rō est. qꝛ si sꝫ diuinā snīaꝫ: ego ꝛ vxor mea sum⁹ vna caro: profecto mihi ꝛ illi mea suaqꝫ parētela ppinquitas vna effi citur. quo circa ego et soror vxoris mee i vno et pmo gradu erimus. filius vō ei⁹ in secūdo gradu erit a me: neptis vō ter tio. Idqꝫ vtrinqꝫ in ceteris agendū ē suc cessionib⁹. Vxorē vō ppinqui cuiuscūqꝫ gradus sit: ita me opꝫ attendere: queād-modū ipsius quoqꝫ gradus aliq̄ femina pprie ppinquitatis sit. qd̄ nimiruꝫ vxori de ppinquitate sui viri: in cūctis cogna-tionis gradibus cōuenit obseruari. Qui vero aliorsuꝫ sentiūt antichristi sūt: a qui bus tanto sollicitius vos oportet cauere: quanto apertius deprehēditis illos diui nis legibus oppugnare. Itē zacharias papa.

Nota cō tra eos q se san-ctorū pa truꝫ scri ptis op-ponunt.

Qualr parētele grad⁹ cōputant.

Parentele gradus taliter ꝯputam⁹. Siquidē ego ꝛ frater meus vna ge neratio sum⁹: pmūqꝫ gradū efficim⁹: nullo gradu distamus. rursus filius me⁹ fratrisqꝫ mei fili⁹ secūda generatio sunt: ac gradum secunduꝫ faciūt: nec a se aliq̄ gradu separant: atqꝫ ad hunc modū ce-tere successiōes. Porro d̄ affinitate quā dicitis parentelā: vt supra. c. gregorij.

Item alexander papa scd̄us. Equiuo-catio est: cuꝫ soror vxoris cognata vocat.

Quod autē frater sororue vxoris tue cognati dicunt: equiuocatiōis iure fit: ꝛ in necessitate vulgaris appellatiōis potiusq̄ vlla causa cognatiōis. vxor eniꝫ fratris fratrissa potiusq̄ cognata vocat. mariti frater leuir dicitur. duoꝝ autem fratruꝫ vxores vocant ianitrices: q̄si ean dem ianuam tenentes: vel per eandeꝫ ia nuam intrantes. viri soror glos appellat. sororis autem vir non habet speciale no men: nec vxoris frater. Idem isidorus.

Fratris-sa. Leuir Janitrix Glos

Nomina graduum superiorum siue in-feriorum siue ex latere venientium.

Primo gradu superiori linea ꝯtinet pater ꝛ mater. inferiori filius vel fi-lia: quib⁹ nulle alie persone iunguntur. Secundo gradu continentur superiori linea auus auia. inferiori nepos. in trans uersa frater ꝛ soror: que persone duplicā-tur. auus enim ꝛ auia tam ex patre q̄ ex matre accipiuntur. que persone sequenti bus quoqꝫ gradibus similiter pro substā tia eorum in quo gradu cōsistunt: ipso or dine duplicantur. ¶ Iste persone in se-cūdo gradu ideo duplices appellantur: qꝛ duo aui sunt ꝛ paternus ꝛ maternus. Item duo genera nepotum sunt: siue ex filio siue ex filia pcreati. frater ꝛ soror ex

Gen. 2.

Sūt pa trui pa tris frēs amiteq; sorores. Frater a uūculus est: soror ē mater tera ma tris.

transuerso veniūt.i.aut frater patris aut frater matris.qui aut patruus aut auunculus nominatur: quia ꝛ ipsi hoc ordine duplicantur. Tertio gradu veniunt supra proauus proauia: ꝛ infra pnepos proneptis: ex obliquo quoq; fratris sororisq; filius vł filia patruus amita.i.patris frater ꝛ soror: auūculus matertera.i. frater matris ꝛ soror. Quarto gradu veniūt supra abauus abauia.infra abnepos abneptis. Ex obliquo fratris sororisq; nepos et neptis.patruelis frater soror patruelis .i.patrui filius vel filia.cōsobrinus cōsobrina.i.auūculi ꝛ matertere filius ꝛ filia. amitinus amitina.i.amite filius ꝛ filia. Item cōsobrini qui ex duabus sororibus nascuntur: quibus accrescit patruus magnus amita magna i.aui paterni frater ꝛ soror.auunculus magnꝰ matertera magna.i.auie tam paterne q̄ materne frater ꝛ soror. Quinto gradu veniūt supra quidez atauus atauia: īfra atnepos atneptis.ex obliquo fratris et sororis pronepos proneptis. fratris patruelis. sororis patruelis amitini amitine.cōsobrini cōsobrine filius vel filia: propior cōsobrīnꝰ: propior cōsobrina.i.patrui magni.auunculi magni. matertere magne.amite magne filius vel filia.quibus accrescunt propatruus ꝛ pamita.hi sunt pauí paterni frater ꝛ soror. pauunculus.s. ꝛ pmatertera.hi sunt proauie paterne materneq; frater ꝛ soror proauiq; magni materni. Hec species nec alijs gradibꝰ q̄ scripta est: nec alijs vocabulis declarari potest. Sexto gradu veniunt supra tritauus tritauia.īfra trinepos trineptis. ex obliquo fratris ꝛ sororis.abnepos abneptis: fratris patruelis ꝛ sororis patruelis: amitini amitine: cōsobrini consobrine: patrui magni amite magne: auunculi magni matertere magne: nepos neptis. ppioris consobrini filius vel filia.abpatruus abamita.hi sunt abaui paterni frater ꝛ soror.abauunculus abmatertera: hi sunt abauie paterne materne frater soror abauiq; materni. hi quoq; explanari amplius nō possunt q̄ ipse auctor disseruit. Septimo gradu qui sibi sunt cognati recta linea supra: infraq; proprijs nominibus non appellantur: sed ex tranuersali linea cōtinentur fratris sororis atnepos atneptis: cōsobrini filij filieq;. Successionis idcirco gradus sex ↄstituti sūt: qꝛ vlterius per rerū naturam nec nomen inueniri nec vltra successio pōt propagari. In his.vj.gradibꝰ omnium propinquitatum omnia nomina cōtinent: vltra quos nec affinitas iueniri nec successio ↄsanguinitatis potest amplius prorogari. De gradibus cōsanguinitatis vel affinitatis quot sint: quomodo computandi: quibus etiaz appellentur nominibꝰ: auctoritate beati Isidori atq; Gregorij ꝛ Alexandri sufficienter monstratū est.

Questio vj.

Nunc queritur qui bus accusantibꝰ a vel testificantibus cōsanguineorū cōiunctio dirimēda sit. De his ita scribit fabianus papa.

Cōsanguinei tm̄: vel si pgenies defecerit: antiqui ꝛ veraces: propinquitatem in synodo computent.

Consanguineos[b] extraneoꝝ nllus[c] accuset[d]

Questio vj.

Nunc queritur de gradibus accusantibus. Hec questio sexta expeditur j.e.caplo primo ꝛ scdo.ꝛ extra qui ma.accusa.pos. videtur. ꝛ extra de senten.ꝛ re iu. tenor. Nam cōsanguinei preferuntur extraneis ea ratione.quia melius possunt scire suaz cōsanguinitatē cum cha: tis. cum testibus cum recitatione maiorum ꝛ alijs argumentis. hoc tamē qđ dicitur de cōsanguineis i testiōnis admittendis.ex audi tm̄ cum de cōsanguinitate agit. nam si super alio ageretur non sunt admittendi nisi cum eo temparmento qđ dixi.iij.q.v. i princi. ꝛ hoc probatur extra de testi. super eo. Itē licet soli consanguinei accusar possint matrimentū tamen quilibet potest denunciare.vt extra de cogn.spi. tua.ꝛ licet per denunciationem non agatur nisi ad penitentiam.vt extra de accusa.super his.tamen qꝛ in hoc casu non possunt penitere nisi separentur.iudex ex officio suo eos separabit.ar.xxi.ij.q.iij.ecce.

b Consanguineos.extraneoꝝ.argu.q: peregrini aduene alienigene non recipiantur in causa consanguinitatis. ꝛ q: ppinqui ceteris personis preferantur si cōtradixerit. quod est verū.vt extra qui ma.accu. pos. vi.

c Nullus.nisi desiciēte parētela.vt hic i fi.

d Accuset.improprie sm.h.argu.C.de in offi.testa.parentibus.vbi ponitur accusare

pro agere. ⁊ nota ꝙ causa matrimonialis nō est criminalis nec ciuilis etiā vbi de crimine agitur in foro ecclesiastico. sꝫ mixta. extra de ꝓcu. tue. a Uel cōsanguinitatē. cōputet ⁊ cē hoc referas ad testē. ⁊ est ar. ꝙ nō pōt idem accusator esse ⁊ testis in cā criminali. qđ verū est. sꝫ quidā ꝯsentiant dicentes hoc speciale eē in matrimonio vt idem sit accusator ⁊ testis sicut ē speciale ꝙ nō iuretur in eo de calū. cū sit qō spiritualis. ex de iura. calū. litteras. ⁊ ꝙ cōsanguinei admittant. ⁊ ꝙ non oino ibi obseruat ordo indiciarius. ex vt li. non cōtes. ad hoc deus. ⁊ ꝙ valet testimonium de auditu. ⁊ ꝙ post publicationē attestationum testes possūt induci. extra de testi. series. b Propinqui. hic ꝯferūtur ꝓping ⁊ in accusatiōe adulterij. C. de adul. l. ꝙ̄uis. ⁊ interdicto de libero homine exhibēdo. ff. de libe. ho. exhi. l. iij. §. pe. Et i accusatione de effusis ⁊ eiectis. ff. de effu ⁊ eiect. si ꝟo. §. cū autem. c Noticiā. ar. ꝙ non sit idone⁹ testis in hac causa qui non habuit noticiam cōsanguineorum quos computat. si suo tempore fuerint. d Defecerit. quia non sunt vel nesciunt vel sunt infames. e Nota sit. aū motam questionem. extra de consangui. ⁊ affin. ex litteris.

vel consanguinitatem[a] in synodo cōputet: sed ꝓpinqui[b] ad quorum noticiā[c] pertinet. i. pater ⁊ mater soror ⁊ frater patruus. auunculus. amita. matertera ⁊ eoꝝ ꝓcreatio. Si aūt ꝓgenies tota defecerit[d]: ab antiquiorib⁹ ⁊ veraciorib⁹ quibus eadē ꝓpinquitas nota sit[e]: epūs canonice ꝑquirat: ⁊ si inuēta fuerit ꝓpinquitas: separentur. Celestini pape decretum ecclesie florētine missum. Palea.

Uidelicet nobis ꝙ secūda quā contra ꝓhibitionem ecclesie duxit: non sit vxor. etiā si ꝑmā nō hēret desponsatam. nam qđ ꝯtra interdictū ⁊ ordinem ecclesie factum est: ratū nō haberi tam humane ꝙ̄ diuine legis ꝓclamat auctoritas. qꝛ ea quā inordinate superduxit ꝓhibitione renitente uxor non est. eam cogēdus est recipere: quam iurauit ⁊ desponsauit: ⁊ ex ea ꝓlē genuit: ut iuramēti religio non vilipendatur: ⁊ fides abinuicem ꝓmissa seruet: ⁊ ꝓles in cultu dei nutriatur ⁊ educet. ⁊ alij exinde occasionē peccandi ⁊ alios decipiēdi assumere non valeant. Quod aūt parētes fratres ⁊ cognati vtriusqꝫ sexus: in testificationem filij ⁊ filie ad matrimoniū coniūgendum uel dirimendum admittant: tam antiqua cōsuetudine legibus approbata: ꝙ̄ diuinis ⁊ humanis legib⁹ approbatur. In dirimendo aūt matrimonio ideo maxime parētes recipiūtur: siue si de fuerint parētes primiores admittūtur: qm̄ vnusqsqꝫ suam genealogiam cum testibus ⁊ chartis cū exercitatione ⁊ recitatione maiorum scire laborat. qꝛ igitur alijs melius sciūt: ideo maxime admittunt. Silr etiā recipiūtur: ⁊ in testificationem matrimonij cōiūgendi: q enim meli⁹ recipi debēt ꝙ̄ illi qui meli⁹ sciunt ⁊ quoꝝ est interesse: ita vt si non intersint ⁊ ꝯsensum non habuerint: ꝑm leges nullū fiat matrimonium. Quod ꝟo legit pater non recipiat in causa filij: nec filius in cā patris. i crialib⁹ causis ⁊ ꝯtib⁹ verū est: in m̄rimonio ꝯtrahēdo ⁊ dirimēdo ipsi⁹ cōiugij ꝓrogatiua: qꝛ ⁊ fauorabilis res est ꝯgrue recipiunt. Itē vrban⁹ pa. vichario ianuensi epo. Qui iureiurādo ꝓpinquitatē firmare debeant.

Notificamus tibi: vt postꝙ̄ tres aut duo ex ꝓpinquiorib⁹ iam defunctę[f] vxoris vel viue: eius q accusat hāc ꝓpinqtatē in reiurādo firmauerint. vel si tres aut duo ex antiquioribus ianuēsib⁹: qb⁹ hec ꝓpinqtas sit nota: qui bone fame[g] ⁊ ueracis testimonij sint: remoto amore timore precio ⁊ eo malo studio: supradicto mō cōsanguinitatem firmauerint: sine oi mora ꝯiugia dissoluātur. ꝙ si ꝓpinqui aut extranei verbis tm̄ ꝓpinqtatē testantur: ⁊ iuramento ꝓbare noluerint vel nequi-

f Notificamus. defuncte. mortua enim erat vxor cuius cōsanguineam postea accepisse dicebatur vel affinem. b. g Bone fame. arg. ꝙ debent esse bone fame testes in probāda cōsanguinitate. vt extra de testi. in litteris. ⁊ extra eo. ti. licet. sꝫ quid si criminosus seruus vel infamis cōtraxit. nunquid possunt admitti ibi homines similis conditionis. videtur ꝙ sic. ij. questione. septima. si hereticus C. de inofficioso testamento. in arenam. dico ꝙ non. sicut nec dico. alias criminosos testes contra criminosum admittendos. nec enim habet ibi locum replicatio. extra de exceptionibus. a nobis.

a Eis.i.accusatorib⁹.testes.n.nō puniunt anteq̄ dixerint testimoniū.ar.C.de testi nullū.est tñ ar.hic .p.h.q ide possit eē accusator ꝛ testis in hmōi cā.b. b Contraxerint.sed forte nō bono zelo diffamauerūt mrimoniū. vt.C. d adul. q̄uis.in fine. c Si duo viri se.si cut est fama. nā sine fama nō sufficeret eoꝝ cōfessio. vt ex̄ de eo q cogno. ꝯsan. sup eo.lz.h.di cat sufficere si vterq̄ iuret se ptima manu xxxiij.q.i. reg fisti.lz ꝯtrium est ex̄ de eo q cog.ꝯsan. super eo.vbi di q rumor ꝛc̄. sz dici pōt q aliud est vbi se ꝯsanguine os dicāt vt h̄ aliud vbi tur pitudinē alle gāt vt ibi. ga nec tūc familiares testes admittunt.vt extra de testi. in lrīs.vel facias vimi eo qd dicit rumor ꝛc̄ q2 aliud ē q̄ fama. Itē si adest p̄sumptio violenta cū fama sufficit.vt ex̄ de testi.p̄terea. d Aliminib⁹ segregatos ꝛc̄.sed dic segregatos quo ad sacr̄a.sicut qlibet i mortali existēs.i.q.i.sacerdotes. e Atq̄ infames. ifamia canonica que delet per pniam.vj.q.i.in fames. f Donec.ar.q infamia per pniā abolet. g Non ꝓhibeant. rōne iuuenilis etatis.vel ipso iure si ignoranter cōiūcti sūt.ar. xxxiij.q.ij.interfectores.ꝛ.c.in adolescētia.b. h Ecce qb⁹accusantib⁹.g.put colligi pōt ex rubricis istis q̄tuor ponit genera sacroꝝ. Prio ponit sacr̄m accusatoris in prio.c. d parentela. Scd̄o ponit sacr̄m synodaliū testiuꝫ. in.c.epūs. Tertio testiū in.c.de parentela illa. Quarto sacr̄m eoꝝ q separant i.c.ab isto. Dicūt tñ qdā.g. dceptū fuisse p ꝯsuetudinē itālie q̄ ē vt accusator dbeat iurare iuxta tenorē illi⁹.c.de parētela. nā dicūt qdā q accusator iurare nō dꝫ.q2 nec ēt de calūnia in hmōi cā iurat.ex̄ de iur.cal.lfas.vñ vtrūq̄.c.de parētela itelligit de sacro testiū.sz de parētela.pmū logt de sacro testiū qd dī eē separatōis.q2 p illud separat.q̄rūmrimoniū accusat. In illo aūt.ce.ps.fit mētio de iuramto testiū synodaliū qd nō dī separatōis put dicit p̄cedēs.c. ga tale iuramētū nulli se parant. q2 p illd nō se obligāt ad aliud testes illi synodales. nisi vt nūcēt epo qd illicite ꝑpatrat i parochia. vñ ex q̄ nunciauerint epo si voluerit q separet. oꝫ q iterū p̄stēt alid sacrꝫ de quo hēs i c.de parētela. in q̄ plus est. q2 debēt addere d credulitate.sz testes synodales nō iurant nisi de auditu . Nec ꝯdicit ex̄ d testi.quotiens. vbi dicit q d sciētia debent iurare. nā illud p hoc intelligo.in illo.c. ab isto ponitur sacr̄m eoꝝ q separantur ꝓpter cōsanguinitatem.

uerint: ꝯiugiū nullatenus dissoluat: sed cōpetēs eis[a] pnia ꝓpter īfamiā vel peccati maculā: si forte in hoc ꝯxerint[b] aliquā iniūgatur

Item ex concilio vrbani pape habito in apulia.

Sue confessioni relinquitur: quorum incestum nullus iureiurando affirmat.

Si duo viri vl' tres cōsanguinitatē iureiurādo firmauerint: vel ipsi forte ꝯfessi fuerint: coniugia dissoluant. Si v͛o neutruꝫ cōtigerit: epi eos p baptismū: p fidē xp̄i: p xp̄i iudiciū in vera obediētia obtestent: quaten⁹ palā faciant vtrū se sicut est fama recognoscāt esse cōsanguineos si negauerint: sibiipsis relinquendi sunt: ita tñ vt si aliud in cōscientia h̄eant: se[c] a liminib⁹ ecclesie: a corpore ꝛ sanguine dñi: a fide liū cōione nouerint segregatos[d]: atq̄ infames[e] effectos: donec[f] ab icestu faciꝫ noꝛe desinant. si se iudicio epoꝝ segregauerint: q iuuenes sunt alia mrimonia ꝯhere non ꝓhibeantur[g].

Ecce qb⁹ accusantib⁹[h] vel testificātibus: ꝯsanguineoꝝ cōiūctiones sunt dirimende. Cuiusmodi v͛o iuramentum ab accusatore[i] sit exigendum : ex romano ordine habetur.

Est autem huiusmodi.

Iuramētum accusatoris.

De parentela[k] illa quā dicūt esse inter istum ꝛ istam eius coniugem : quicquid inde scis aut audisti[l] a tuis vicinis aut a tuis ꝓpinqs antiquorib⁹ tu p nullū igeniū nec pp timorē: nec ꝓpt amorē: nec pp p̄miū aut ꝓpter ꝯsanguinitatem celabis epo tuo:

i Ab accusatore.hoc falsum est s̄m quosdam.immo a testibus.

k De parētela.audisti añ motā questiones li extra de cōsan.ꝛ affi.ex litteris.ideo autē hic admittit testimonium de auditu. quia difficile est q aliquis sciat quousq̄ cōsanguinitas ꝓtēditur.ff.de gradi.cogna.non facile. circa prin.lz hoc sit correctum per illud.extra de testi.licet.ꝛ nō q s̄m q gratian⁹ inducit hoc.c.habes q accusator debet iurare de veritate dicēda.lz nō de calūnia.ꝛ est ar. ad idē extra de desponsa.impube.attestationes. admittitur autem testimonium de auditu immo vbi agitur de consanguinitate. al's per auditum non probaretur matrimonium , immo putaretur clandestinum.

l Aut audisti.argu.testimonium de auditu esse recipiendum. vt. iij.q̄one.nona.§.de his.xiiij.q.ij.super.ꝛ.c.quanq̄.xxxiij.q.i.nō satis hodie non.vt extra.c.licet.

a ¶ Requirere. sile ex͂ de testi. si qui testium: et hic est intellect⁹. b ¶ Quicunqz. vsqz tn̄ ante testiū publicationē. ex͂ de testi. fraternitatis. et c. series. vel dic q͂ iudex ex officio suo et p⁹ apertas attestationes pōt regrere a testibus. ex͂ de cōsan. et affini. c. i.

nō dalis indirecte. vt extra de iudi. nouit. k ¶ Ab hoc. illud scʒ de parentela. l ¶ Sepationis. i. ad qd fit sepatio testium. De parentela. diuerso ergo nulli erat cre dendū. vt. iiij. q. iij. Itē qui fallo. vel loqtur hic de diuersitate testiū q discordant. tenent enim testes ex vtroqz latere pbare cōsanguinitatē. ex͂ de ɔsangui. et affini. ex lris. et singlos gradus clare distinguere et ppriis noib⁹ noiare persōnas oēs vel sufficienti circūlocutione. et debēt vidisse q͂ persone ɔtinue i vno pdictoꝝ graduū se pro cō sanguineis habuerūt. vt ex͂ de testi. licet. sʒ certe testes qui debēt pbare consanguinitatē debent incipere a principio. et sic descēdere vsqz ad personas illas de quibus querit. si incipiunt a duob⁹ fratribus. et bene pbāt illos fuisse fratres. sed de patre eorum nihil probant nec inde aliquid sciunt sed alios descendentes probant gradus. nūquid hoc sufficit? dico q͂ sic. q2 de stipite non inuenimus cautum. sed tm̄ de laterib⁹. vt extra de testi. series et ipsos fratres canon quādoqz ponit pro stipite. s. e. q. v. c. i. n ¶ Postmodum ponamus ergo q͂ petrus et berta qui sunt frater et soror ɔtrahunt matrimoniū. et duo testes bene probant petrum esse filium ioānis. sed de berta nihil sciunt. Item alij duo pbant bertam esse filiam ioānis. sed de petro nihil sciunt. separabitur

c Illud sacramētū vm intellectū s. hoc iuramentū est testis pmissum accusatoris. sed meli⁹ est vt primo exprimatur forma sub qua iurant sequētes. h. d ¶ Hoc. s. separationis. i. non fit separatio ad istos inter eos quoꝝ mr̄imonium accusatur nisi iterum prestetur sacr̄m sequentis. c. qd apte colligitur. extra de testi. cog. preterea. e Episcopus. allocutionē. i. pdicationē. x. q. i. placuit. b. f ¶ Pignorib⁹. i. religqb⁹ oblig. al' sicut per pignora. g ¶ Amō.

aut ei⁹ misso: cui hoc regrere[a] iusserit: quicunqz[b] te ex his interrogauerit. sic te de⁹ te adiuuet et istoꝝ sctōꝝ reliquie. Iuramentū testiū.

Illud sacramentū[c] qd iste iurauit d illa parētela que inter filiū et ei⁹ cōiugem. N. cōputat: q͂ tu illud obseruabis in quātum sapis: sic te deus adiuuet. Hoc[d] iuramētū nō est separationis sed synodale institutū ab euticiano pa. ij. Ait enim Synodale iuramentū.

Episcopus in synodo residēs p⁹ cōgruā allocutionē[e]. vij. ex plebe eius parochie vel eo ampli⁹ prout viderit expedire. maturiores honestiores atqz veraciores viros in mediū opʒ aduocare: et illatis sanctoꝝ pignoribus[f]: vnūquēqz illoꝝ tali sacro ɔstringere: vt amō[g] in ante qcquid nosti aut audisti aut postmoduʒ[h] inqsitur⁹ es: qd ɔtra volūtateʒ dei et rectā christianitateʒ in ista parochia factū sit: aut futurum erit. si in dieb⁹ tuis euenit tm̄ ad tuā cognitionē: quocūqz mō pueniat. si scis: aut indicatū fuerit tibi synodalem[i] eām eē ad ministeriū epi ptinere. qd tu nec pp̄ter amorem nec pp̄ter timoreʒ: nec pp̄ter pciuni: nec pp̄ter parentelaʒ vllaten⁹: celes epo aut ei⁹ misso: cui hoc ingrere iusserit. quicunqz ex hoc te interrogauerit: sic te deus adiuuet et ille sanctoꝝ reliquie. Illud sacr̄m qd iste iurauit de synodali cā: qd tu illud ex te ita obseruabis inquantum sapis aut audisti aut ab hac die in antea inquisitur⁹ es: sic te de⁹ adiuuet. Ab hoc[k] iuramento illō sumptū est pncipio paululū deriuato. Porro de iuramento sepationis[l]: innocēti⁹ pa. ij. scribit otto ni lucensi episcopo dicēs: Iuramentū illoꝝ qui cōsanguinitatem probant.

De parentela[m] illa vñ nos ɔsulere voluisti: pro qua etiam est ad nr̄aʒ audientiam appellatum: aliorū fratrū scripta suscepimus: qui vtiqz cām ipsam diuerso modo narrabāt. et primo quideʒ tam in gradib⁹ q̄ in noib⁹ psonaruʒ discordasse. postmoduʒ[n] vo i alio coꝝ cōputa-

ar. q͂ sine accusatore ɔtra aliquē inducere testes pōt eps et pnūciare. et q͂ idē possit eē iudex et accusator. sile. vi. q. ij. si tm̄. xi. q. iij. precipue. et s. e. q. c. i. et ij. q. v. psbyter. si. s. iiij. q. iiij. c. i. et ij. cōtra. h ¶ Postmodū. ar. q͂ i cā ɔsanguinitatis testimoniū pōt ferre quis de his que recenter didicit. ar. ɔtra. s. e. in. c. tribus. et ar. ex͂ de ɔsangui. et affini. ex lris. sed hīc postmodū intelligit post motā questionē qd phibetur. sed postmoduʒ. i. de cetero. et sic p equiuocationē solue ad hoc pxi. q. qd anteʒ. i ¶ Synodalem. imo quelibet causa est sy-

ne tale mrimoniū. dicunt oēs q non. qr nec isti duo pbāt psanguinitatē nec illi duo. naz aliud pbant isti. et aliud illi. sed qui hoc dicunt ceci sunt. qr si pbaui aliquē eē filiuz alteri⁹. illū etiaz patrē istius esse pbaui. sed in casu isto probatū est iudici. q ioānes est fr̄ petri. silr est ei probatū q ioannes est pater berte. ergo pstat iudici q idē ē pf vtriusq ergo psāguinitas est probata. et forte primi meli⁹ dicunt.

tores eiusdē parētele dicūtur pueniisse. Ceterū in huiusmodi casib⁹ summope cōsiderāda ē q̄litas psonaꝝ: q̄ aliqd p q̄slibet astruere velit: q̄ ēt iusiurādū pstare debēt: q neq grā neq pcio vl' timore vl' odio alicuius. hoc dicūt p eos d qb⁹ agit: sz poti⁹ qr credāt ita verū eē. et ita se a suis antecessorib⁹ audiuisse. in qb⁹ oīb⁹ nō dz aliq̄ varietas vl' ptrarietas inueniri. Qui vero separant abinuicem hmōi iuramētū pstabunt.

Iuramentū separationis.

Ab isto die in antea tu p nullū ingeniū te sociabis huic me psāguinee nec in piugio: nec in adulterio nec cū illa ad vnā mēsam manducabis et bibes: aut sub vno tecto manebis: nisi in vna ecclia aut in alio loco publico: vbi nulla mala suspicio possit eē: vt ibi corā testib⁹ idoneis pro certa necessitate pariter colloq̄mini: nec aliā cōiugem accipies nisi forte post actā pniaz tibi Inia data fuerit ab epo tuo auteius misso: sic te de⁹ adiuuet. Occasione vo psanguitatis vxorem suā dimittere et aliam ducere nō licet alicui: nisi cā pmū pbata fuerit. Vn̄ alex. pa. ij. guilelmo demōstrolico.

Nisi coram ecclia consanguinitate probata: vxorem dimittere nō licet.

Multoꝝ relatiōe cognouim⁹ te ppriam velle abijcere vxorē et adherere alteri: ptēdētē psanguinitatis occasionez. vn̄ aplica vt extra de coha. cle. et mu. clericos.

Multoruz. abijcere. propria auctoritate. qd non licet. xxxiij. q. ij. c. i. et. ij.

Consilium. hoc olim. vel exaudi distributiue. de hoc nō. xxxiij. q. ij. c. i.

aucte iterdicēdo mādam⁹ tibi: vt hanc quā nūc hēs vxorē: nullaten⁹ psumas dimittere vel aliam ducere: donec apud episcopoꝝ et religiosorum consilium causam iustam examinaueris. Recepturus vero eam quā iniuste dimisit: h modo iurabit.

Reconciliationis iuramentum.

Ab isto die i antea istā coniugez. M. quā iniuste dimiseras ita tenebis: sicē marit⁹ suā piugez dz hēre i dilectiōe et debita disciplia: nec eā p vllū malū igeniū a te sepab: nec ea viuēte aliā accipies: sic te de⁹ adiuuet. Quod āt vni⁹ testionio piugia apd q̄sdaz dirimunt: nulla rōne ratū hr. Cum. n. dn̄s dixit: oē vbū stabit in ore duoꝝ vel triū testiū. Itez. Cū i hilerdēsi pcilio dicat: ois cōtrouersia q̄ d ecclesiastic re bus fit: fm dinaz legez sub duob⁹ vl' trib⁹ testib⁹ termi net. dn̄o dicēte: nō vn⁹ stet p aliū: sz i ore duoꝝ vl' triū testiū stet oē vbuz: itē cuz alibi dicatur. Nulli⁹ psone qtūlibet exercitate testionio aliqd credat: euidētissime apparet vnius assertione coniugia non esse dirimenda.

Questio .vij.

Quod autez que ritur: si illi qui de incestuosis nascū tur filij reputentur.

Augustin⁹ in libro questionuz super leuiticum. c. lxxvij. determiat ita dicēs.

Nō appellant filii: qui de incestuosis nascuntur.

a Qr credunt. sufficit q iurēt d credulitate. nec est p. ex̄ d testi. q̄ties. illō enīz intelligo p h. et ita prestant isti duo sacramenta.

b Uel cōtrarietas. hic rn̄det q̄stioni facte. Jo.

c Ab isto die sub vno. idest loco suspecto. naz qui male agit et c. xvij. q. ij. pni ciosam. b.

d Licētia cum sit senex si enim eēt iuuenis. de iure cōi posset ptrahere fm quosdam. vt notaui. xxxij q. ij. in adolescentia.

e De⁹ adiuuet. sed clericus cum separatur a cōcubina sua si debet iurare.

h Ab isto. h dimisseras. aucte ppria vel p ecclesiaz si fuit decepta.

i Qd aut vni⁹. hec qd incidēter proponitur.

k Omne. ē. ij. q. iiij. §. i. et. c. placuit.

l Stabit. nisi i casu. de pse. dist. iiij. placuit. et. le. xxvi. di. tāta. et. viij. qō. iij. talia.

Q. vij

m Quod autē. si parentes nesciunt impedimentū nō est dubiū qn filij sint legitimi. vt ex qui fi. sint legi. cū inter. Si aūt vn⁹ sciuit et alter nesciuit dicunt qdaz q q̄ntum ad scientes non sunt legittimi sed q̄ntuz ad ignorātē sūt. ar. xxxij. q. iij. solet queri. et C. solu. ma. si ignorans. sed licet. h. et. l. ita dixerūt. nū re probat coruz distinctio. ex e. ex tenore. qr incōueniens esset q aliqs esset partiz legitim⁹ et ptiz illegitim⁹ sicē

nemo pōt esse partim liber ⁊ ptim seruus. ff. de li. cau. duob⁹. sed si ambo parētes sciūt im pedimētū tales filij nō sunt legitimi. lȝ eccle sia habuit illud pro matrimonio. vt extra de clande. despon. cū inhibitio.

nō excusat. vt extra de ɔsan. ⁊ affi. nō dȝ. Jo. f ¶ Aut forasse. hoc dubitādo dicit. q2 in. v. gradu nō est dispensandū: nisi ex magna cā. di. ūt aūt qdā ꝙ dn̄s papa in hoc. c. dat gnālē formā oib⁹ prelatis. ꝙ vbi iueniūt aliquos in tali gradu. ⁊

Quid est[a] ⁊ qcūqȝ dor/ mierit cum cognata sua: sine filijs[b] morieꝭ: cuȝ filij ex hmōi cōiūctionib⁹ ⁊ añ nati sunt: ⁊ hodie na scanꝭ: an hoc intelligēduȝ est lege dei cōstitutū: vt q/ cūqȝ ex eis nati fuerint: nō reputentur filij: ⁊ nullo pa rentibus iure succedant.

Questio. viij.

De his vo[c] q ignor/ raꝭ ɔiūcti sunt: in quo gradu cōsan guinitatis vł affinitatis ex dispēsatiōe ecclie relinquā tur: greg. in registro diffi/ niuit dicens. Non separā tur qui infra. vij. generati onē ignoranꝭ copulantur.

De gradib⁹ vo cogna tionū q īfra vij. gene/ rationem in matrimonio sunt inuēti: si nesciēter fe cerint: ⁊ multa[d] curricula annoꝝ sunt reuoluta: ita vt filios[e] habeāt in. vj. q in uēti sunt: aut fortasse[f] i. v. hmōi nō separētur donec nos ad hos dn̄o pmittēte ore ad os[g] loquamur. hoc

aūt dico ꝑm indulgētiaȝ[h] non ꝑm imperium: qui vo de his duobus gradibus nouas contraxisse nuptias videntur. i. infra anni coro nam[i] modis oibus separē tur. De cetero vo generalia per oēm ꝓuinciā statuta ꝑ currētia: taliter firmentur vt nullus audeat deinceps tale scelus ꝑpetrare: ⁊ q fe cerint: sine tractatiōis mi/ sericordia acrius puniti vl tionibus separētur. Si vo q ꝓpinquas sāguinis vro ris sue in matrimonio sibi sociauerūt. sicut iā duduȝ vobis scripsim⁹: qui in eo dem gradu inuenti sunt se parētur: aut suspēdaꝭ eoꝝ causa: vsqȝ duȝ nos isimul (dn̄o auxiliāte) ɔueniam⁹.

Idem. De his[k] q mor tua vxore secūdas contra here nuptias voluerint: iuste ⁊ honeste ⁊ rationa/ biliter prospeximus: ab eo rum cōsanguineis vsqȝ ad quartum gradum genea/ logie abstineri: hoc nos ꝑȝ indulgentiam sancte[l] ma/

a ¶ Quid est dubitā/ do dicit. ⁊ tn̄ soluit. interro gando rn̄dit sic. xij. q. ij. ꝙ aū. b ¶ Si/ ne filijs. s. le/ gitimis. dicū tur enim nō esse filij q nō sunt boni. xij q. ij. non lice at. ar. xxxij. q. iiij. dicat. q̄ ꝓ bo gnāli tm̄ liciti ɔtinenꝭ extra de iure/ iu. gntauallis ff. de ope. lib. si libertus.

Q. viij.

c De his ver/ dic o pi; ff. viij. q. qua queritur i quo gradu possit dispen sari cū cōsan guineis vł af finib⁹. ⁊ qdā i tertio. ⁊ pa pa solus. sed in primo ⁊ se cūdo nō pōt. vt dicunt. q2 in leuitico ꝓhibit⁹ fuit vterqȝ in ɔsanguinita te ⁊ affinitate. sed hoc falsuȝ ē. ut ex̄ d ꝓ diuor. gaudem⁹. vt nō xxx. q iij. pitaciū. ⁊ sūt tria q̄ iducūt hāc dispēsatiōnē. ꝓles ⁊ tp̄s. i. e. c. i. ff. de ri. nup. q i ꝓuincia. ⁊ reformatio pacis vt ex̄ de despon. impu. accessit in parte decisa. ⁊ hec est indirecta dispensatio. In hoc enīȝ ca su tm̄ videꝭ dispēsare ꝙ post spaciū lōgū nō admittūt accusatorē nisi accusat⁹ ipm̄ spōte admittat. vt ex̄ q ma accu. pos. ꝑ tuas. h.

d De q̄ lib⁹. mr̄a. nō ar. rōne diuturni tēi posse fieri. qd alās fieri nō dȝ. ā. di. lin. de nicꝭ ⁊ xcv. di ecce. i. q i. cito. ā. xxiiij. q. i. scis/ ma. cōtra. e ¶ Filios. nō filioꝝ susceptioneȝ ⁊ annoꝝ lōga curricula dispēsatiōnē inducē ne mr̄imoniū sepeꝭ. hodie aūt lōgitudo tpis

illa tria prece dūt. nō sepa/ rent eos. nec de causa co/ gnoscant. als̄ sic. g ¶ Ore ad os. ⁊ ita ꝑ mittit i suspē so. g ¶ Ore ad os. sed si/ quis recenter cōtraxerat vł cōtraheret. ꝙ tūc sepentur. ⁊ hoc est qd dixit. i. āni co ronam.

h ¶ Indul/ gentiam. sed obiicio tibi. aut papa dis pēsauit ergo statim fit ma trimoniuȝ. q̄ re ergo dicit non separen/ tur donec no bis loquātur si nō dispēsa/ uit. quemo/ do ergo pmi sit eos eē i ice stu. Item q̄re ꝑm h̄ subiun git. h̄ aūt di/ co ꝑm indul/ gētiā. So. papa statim nō dispēsauit in mr̄i/ monio. sed dispēsauit in h̄ ꝙ dȝ offerri cogni tio cause. vel etiam ꝓlatio snīe. ⁊ iō medio tpe alter alteri nō debuit negare debitū. cuȝ ad/ huc nō constaret de cōsanguinitate. vt extra ut lit. pē. laudabilem. vel dic ꝙ dispēsauit sub conditione si constaret de premissis. vel expo ne non separentur quantum ad cohabitatio nem. sed per hoc non dat eis licentiam com/ miscen. ii. i ¶ Coronam. idest anni circulū. vel reuolutionē. nota noua mr̄menta dici q̄ non sunt annua. similiter mācipiū dicit nouū qd nōdū seruiuit ꝑ annū. ff. de publi. ⁊ vect. interdum. §. quotiens. siliter vinū ff. de vino triti. ⁊ oleo leg. vetus. k ¶ De his ad q̄rtū. si intelligas de hoc secundo genere affinitatis.

tūc nulla est ibi dispensatio. nec illud qđ seq tur hoc nos spectat ad illud genus affinitatis. sed ad primum. a ℂ Prelibauimus. i. olim concessimus quibusdam.

pōt retractari per illud qđ ē ex̄ de testi. sicut. xxxiij. q. j. si p sortiarias. sz id qđ in illa decre. sicut. dicit. referēdū est ad facilitatē. i. non ita de facili retractatur snīa qñ scđa mr̄imonia ꝯcta sunt. ꝛ illud qđ dico in mr̄imonio. dico

b ℂ Hec salubriter. affinitatis. ꝯsanguinitatis signa vel vestigia.

c ℂ Mr̄imonio. i. vsq ad vij. gradum.

d ℂ Incestuosi. primē partē huiꝰ. c. itellige de exclusiōe sacrorū. scđaz aūt de anathemate. ꝛ tūc dicit non sumēt cibū spūalē. de hoc dictū est s. q. iij. de incestis. xij. q. ij indigne.

e ℂ Manēt post admonitionem.

f ℂ Aut cathecuminos. xj. q. iij. ad mēsaz cōtra. Solu. expositio illa que sequit. i. cū xp̄ianis ꝛc. non referf ad totū id qđ premissuz ē. sed ad aliā ptem inter christianos nō habētur vel nō de oibus gētibꝰ hoc intelligēdū est. sed de gētibꝰ cathecuminis.

Leui. 18

g ℂ Sed soli xp̄iani.

Hec salubriter. affinitatis. ꝯsanguinitatis tris ecclesie mitius prelibauimus[a]. Ceterū iuxta scriptorū legū cēsurā: dignis correctionibꝰ grauibusq discipline iuectóibꝰ hec oia mala ꝛ illicita: modis oibꝰ refutāda sunt: ꝛ in futuro deinceps ipe cūcta quiescāt. Idē felici messane ciuitatis epo. **In q̄rto gdu q ꝯiuncti inuenti fuerint separent.**

Hec salubriter ꝑcauenda sancimus: ne qs si deliū ppinquā sanguinis tui vsq q̄ affinitatis[b] lineamēta: generis successiōe cognoscunt: mr̄imonio[c] sibi ꝯsi dēt coplare: sz sicut a maiorib⁹ nr̄is diffinituz ē: ita modis oibꝰ obseruet: qm̄ vsq ad septēnariū nūeruz parētele: nulli vnq̄ coplaz ꝯhere licētiā damꝰ: his videlz q ex p̄re ꝛ m̄re ꝯsanguinitas descēdūt parētela q etiaz ꝛ que in. iiij. vel. v. gradu ꝯiūcti inuēti fuerit separent: qm̄ scriptuz ē. Ois hō ad primaz sanguinis sui nō accedat: vt reuelet turpitudinē eiꝰ. ꝛ iterum: aīa que fecerit qppiaz ex istis peribit d medio ppl'i sui. Sane qbꝰ ꝯiūctio iterdicit illicita: habebūt incūdi cōiugij melioris libertatē. Nisi i eodē crimie vsq ad mortē alteriꝰ eoꝝ cōtumaciter pseuerauerint. **Vñ in aureliānēsi ꝯcilio.** **Non ducāt vxorē q vsq ad mortez alteriꝰ i icestu pseuerauint.**

Incestuosi[d] dū in ipso detestādo atq nefādo scelere manēt[e]: nō inter fideles xp̄ianos. sed iter gētiles aut cathecumios[f] habeant. i. cū xp̄ianis non sumāt cibū nec potū: sed soli[g] faciāt hoc. nō osculētur nec salutent ab eis: ꝛ si suis sacerdotibꝰ inobediētes extiterint: ꝛ a tā nefario scelere segregari atq ad publicā pniam redire noluerint inter eos habeant qui spū imūdo piclitant: vel etiā iter eos de qbꝰ per se vitas ait. Si te nō audierit: sit tibi sicut ethnicꝰ ꝛ publicanus: ꝛ si alter eoꝝ morte ꝑuētus fuerit: alter quādiu viuit grauiter peniteat ꝛ sine spe coniugij maneat[h]. Hac auctoritate q in. iiij. vel in. v. gradu ꝯsanguinitatis ꝯiūcti inuēti fuerint: ab ecclesia separi iubētur.

Questio. ix.

Unde querit: si ecclesia fraude testium aut ignorātia decepta aliqos separauerit: qui post sepatioñē alia cōiugia contraxerint: ꝛ si postea dep̄rehēsa fuerit cal

in oibus. vel piculū aie forsit in baptismo ꝛ ordine illud tñ possz dubitari vtrū snīa mr̄imonij ipso iure retractet. ac p in integrū restitutionez. ꝛ videt q p in integrū restitutioné. vt ex̄ de in inte. re. sti. ex lr̄is. ecōtra videt q ipso iure. qa ibi snīa non trāsit in rem iud. vt dixi. sz lz magr̄ spāliter pposuerit qōnē de mr̄imonio. tñ generalr ꝑseqm̄ an qlibz snīa possit retractari. Notandum ergo q varijs modis retractai sententia. Quīq retractat si ē lata p surreptioné. i. e. re ptioné. i. ex̄ d of fi. vica. tua. Itē si est lata p falsos testes vel p falsa instr̄a. vt ex̄ de pbati. licet. ꝛ C. de fal. que

mat. 18

h ℂ Maneat qd iuris sit in hoc casu. nota. ut. xxxiij. q. ij. §. de penitētibus. **Qō. ix.**

e Unde querit. hic querit si snīa que lata est pro mr̄imonio. vel cōtra illud postea possit retractari. ꝛ dicendū q sic. qꝛ talis snīa nullo cursu tpis transit in rez iudi. vt ex̄ de sen. ꝛ re iu. cōsanguinei. qdam volebāt distinguere q si scđa mr̄imonia sunt ꝯcta nō pōt retractari snīa. sz si nō sunt ꝯcta

relam. Itē si est lata p falsas allegationes. ff. de iudi. si p̄tor. Itē si interuenit falsus pcura tor. vt ex̄ de pcura. in nr̄a. ꝛ ff. de iudi. licet. Itē si est lata a iudice nō suo. vt ex̄. de iudi. at si clerici. C. si a nō cōpe. iudi. per totū. Itē per in itegrū restitutioné. vt extra de in iteg. re. se quisiuit. Itē per appellationé ꝛ supplicationem. vt. C. de preci. impe. offe. auc. que suppli catio. Item retractai si est lata ab excōmunicato.

cato vt ex de sen. et re iudi. ad pbandū. Itez retractat per imploratiōnez tristis auxilij. vt si ɔtra seruū fuerit lata snia ille appellare nō pōt. sed pmittit ei implorare triste auxiliū vt ff. de ap. seruí. Itē si fuerit lata ɔtra ius scriptuz. vt. ij. q. vi. §. est autē qñqз. Itē ꝓpter corruptō nem iudicis. vt. ij. q. vi. §. venales. Sūt aūt tres modi retractādi snias qñqз retractat snia. s. nulla osten dit esse. s. cuз est lata a iudice nō suo. vel per falsuз ꝓcuratorē lata est. qñqз retractat iudicis offō. qñqз iure actionis. si iudicis officio ꝑ bñficium restitutionis in integruз tm̄ vsqз ad q̄driēniū pōt agi. si autez iure actionis scз actionis in factuз tunc vsqз ad xxx. ānos audietur. Io.

testibus incōtinēti licet corrigere. vt extra de testi. cog. pterea. Item dñs potest incōtinenti errorem ꝓcuratoris corrigere. extra de offi. iudi. dele. cum olim in fi. nisi errauerit in petendis iudicibus suspectis. vt extra de causa pos. et ppriecum olim. de hoc. xxv. q. i. sup. et c. apꝰ misericordē. Item iudex potest errorem suū corrigere in interlocutoria sententia. vt ff. de re iudi. ꝙ iussit. sed diffinitiuam sententiā nullus pōt corrigere. siue sit ordinariꝰ siue delegatꝰ. siue in ciuilibus siue i criminalibꝰ causis. vt extra ꝺ offi. dele. a. i litter]. C. quādo et quādo iudex si vt pro ponis. ff. de pēis diui fratres. nisi sit lata ɔtra ordinem iuris. tūc potest retractari ab ordinario tm̄. vt. C. ꝺ actio. l. iiij. et etiaz a delegato. vt extra ꝺ accu. q̄liter et qñ. sз licet corrigere non possit sententiam tamen potest

liditas vł falsa opinio testium: an priora ɔiugia sint reītegrāda: qđ fieri nō posse argumētis et auctē probatur. ¶ Snia nāqз nisi per appellationē infra terminū lege ɔstitutū releuata fuerit: irreuocabile robur obtinebit. Hinc etiaз btūs aug. scribit dicens.

Que rōnabiliter ꝺcisa sūt mutari non expedit.

Omnibꝰ modis[a] ecclesiastice disciplie vel moderationi ɔueniēs est: vt que rōnabiliter ordiata fuerit vel decisa: nulla imposteruз debeāt refragatione turbari. Itē stephanꝰ pa. v. paulo epo placēt uno.

Que vtiliter decisa sunt: a successoribus roborentur.

Loci nostri cōsideratio nos admonet rationis auctoritate que a ꝑdecessoribꝰ nostris vtiliter decisa fuerint roborare: et que a temerarijs ꝓsumpta fuerint: in promptu nihilo minus vlcisci. Reuз quippe ante cōspectū diuini iudicis se nouerit esse: qui nititur vtiliter finita rescindere: ac roborata quolibз ausu violat. Ecclīastici quippe vigoris ordo cōfunditur: si aut temere illicita presumant aut nō ɔcessa impune tēteant. pinde si negligēter ea que male vsurpant omittimꝰ[b]: excessus viam ꝓculdubio alijs aperimꝰ.

Quia ergo[c] snia hec rōnabiliter data est: nec per appellationē infra certum terminū releuata: apparet ꝙ nequaqз priora ɔiugia sunt reintegrāda. His ita respōdet. Aliud est sniam rescidere et rōnabiliter decisa turbare: atqз aliud q̄ per surreptionē obueniūt deprehēsa corrigere. suum nanqз errorez cuiqз corrigere lз. atqз ideo que a q̄libet illicite cōmittunt: siue a ꝑdecessoribꝰ admissa inueniunt: in meliꝰ reuocari opз. Porro illicite vxor a viro suo sepata est: et illo viuēte alij copulata: cū dñs soliꝰ fornicatiōis cā: a viro suo vxorē separi iubeat. Sicut ergo si aliq̄ cuiꝰ vir putaret ꝺ fūctꝰ: alicui copularet: et q̄libet occasiōe interueniēte ab eiꝰ ɔsortio discederet: cꝰuis iudicio ecclesie cogat redire ad eum quem reliquerat: tm̄ si post triēniūꝰ virū qui mortuꝰ putābatur redire ɔtigerit: ꝑora cōiugia reitegrabūt. sic cuз deprehendunt non fuisse ɔsāguinei: q cā ɔsanguinitatꝭ abiuicē sepati sūt

math. v.

[a] Omnibꝰ modis. rōnabilit et spāli rescripto. C. de trāsact. causas imo a limine iudicioꝝ expellent. q volunt retractare snias a qbꝰ nō est appellatū vt. C. senten. rescin. nō pos. l. vlti. C. vt lit. pē. l. fi. nisi ꝓpter publicā vtilitatē. vt. ff. ꝺ decre. ab or. fa. ꝙ sed vel nisi restituēdo. ff. de mino. in causę. §. vl.

[b] Loci nostri. omittimus. fi. xxiij. q. iiij. est iniusta. in fi. c ¶ Quia ergo errorem. nō ꝙ ꝑtibꝰ et aduocatis licet corrigere errorem suū qñcūqз ante sniaз. vt extra de censi. olim. circa mediū. C. de iur. et fac. igno. error.

eam moderari. vt. ff. de offi. ꝓsi. illicitas. §. vł. it. similiter si deceptus tulit sniam. pōt denegare actiōnē iudicati. vt. ff. de iudi. si pretor. in fi. Itē verba snie pōt mutare dū tm̄ sensus idē remaneat. vt. ff. de re iu. actoꝝ. Itez supplere ꝑt eadē die ꝺ fructibꝰ. ff. ꝺ re iu. paulꝰ. Itez interpretari pōt sniaз suā. si est ꝑsēs vł ꝓcurator cesaris. vt. ff. de ap. l. ab exicutore.

[c] ¶ Triēniū. maxime. ar. xxxiij. q. v. ꝙ deo.

a ¶ Reparanda. nõ rem iudicatã nõ ꝑiudi care ꝑitati in cã spũali. sꝫ vr̃ ꝯ. ex̃ de testi. sic. q2 ibi dixit ꝙ nõ vr̃ supesse aliqḋ remediuꝫ. nisi ꝙ testi iponaꝛ pnia de piurio. sed ibi sup ple. s. de facili. vel ibi respicit factũ nõ ius. s. notaꝛ extra ḋ arbi. puenit.

b Quod qs. illicite. hoc. c. loquiꝛ de illicita alienatiõe rerũ ecclesie. vt ex̃ de rerũ pmu. c. ij. Secus eniꝫ si de litigt sniando. C. sen. rescin. nõ pos. l. i. ff. de re iu. l. iudex. ar. ꝯ. factũ ꝓpriũ aliquẽ posse venire. ar. xij. q. i. certe ego sũ ⁊ ex̃ de elec. c ¶ Illicite. sic. l. di. penitẽtes. ar. ꝯ. ex̃ de cle. cõiug. diuers. ⁊ ex̃ de fil. pꝛ̃sby. veniẽs. ⁊ ar. ff. ḋ reb⁹ eoꝝ qui sub tu. vr̃ cu. l ꝗuis. et ex̃ de conces. ꝓben. cũ sup. d ¶ Illicit⁹. nõ ar. ad qḋ nez dñicalẽ. iurant ꝙ nũꝗ̃ accederet ad fornicariã meã. post volo cũ ea ꝯhẽ possum. ar. h ꝙ sic. ⁊ xxxj. q. i. relatũ. ⁊ c. illud. ⁊ arg. ꝯ. ex̃ de cã pos. c. iij. ⁊ ff. ḋ excep. rei iudi. l. ⁊ an ea

prioris ꝯsortij federa sunt repanda[a]. Q ḋ aũt q̃ illicite admittunꝛ vl̃ admissa inueniunꝛ corrigẽda sunt: vel qḋ snia ẽt ro. se. in meli⁹ cõmutari valeat: auc̃te hilarij pape et nicolai mõstraꝛ. Ait nanqꝫ hilarius ep̃s vrbis rome synodo ꝓsidẽs. Corrigẽdũ est qḋ illicite admittiꝛ: aut a ꝓdecessorib⁹ [admissuꝫ inueniꝛ.

Quod qs[b] cõmisit illicite[c] aut a ꝓdecessoribus suis inuenerit admissuꝫ: si ꝓpriũ periculũ vult vitare: dãnabit. nos eniꝫ i nullo volum⁹ seueritatem vltionis exercere. sꝫ qui in causis dei: vel cõtumacia vel aliq̃ excessu deliquerit: aut ipse que perperaꝫ facit abolere noluerit: in se qc gd in alio non resecauerit inueniet. qḋ vt deinceps possit tenaci⁹ custodiri: si placet omnes snias subscriptionesqꝫ ꝓprias cõmodate: vt synodali iudicio aditus claudaꝛ illicitus[d].

Item grego. Scḋm iuę ꝯsuetudinis tenoreꝫ aplica valet mutari sententia.

Apostolice sedis sententia: tanta semper ꝯsilij moderatiõe cõcipiꝛ: tanta patiẽtia ⁊ maturitate decoquiꝛ[e]: tantaqꝫ deliberatiõis grauitate ꝓferꝛ: vt nec imutari necessariũ ducat: nisi forte sic prolata sit: vt retractari possit[f] vel imutari: si ꝯm tenoreꝫ premisse conditionis[g] existat.

Item inno. pa. A ꝓdecessorib⁹ dãnatos: alioꝝ supplicatiõib⁹ in ꝓstinũ statuꝫ aplica reformat ecclesia.

Ueniam nũc ad maximuꝫ[h] fotinũ que si ad quoddã thema. ⁊ qḋ mihi anxiuꝫ est ac difficilimuꝫ: maioꝝ meoꝝ reuolnã sententias. Fuerat quoqꝫ de illo quoquo pacto (vt ipsi ettiã cõmeministis) aliqd vtiqꝫ grauius cõstitutum. verũ quoniã id qḋ per rumoreꝫ[i] falsuꝫ (vt asseritis) surreptũ huic sedi ⁊ elicitũ per insidias demonstraꝛ: q2 res ad salutẽ redijt: veniã tñ vobis hinc admittentib⁹: post cõdẽnationẽ more apostolico subrogamus: tãtisqꝫ vr̃is assertionib⁹: vobisqꝫ taꝫ bonis taꝫ char] nõ dare ꝯsensuꝫ: oibus duris rebus duri⁹ arbitramur. pro vr̃a ĝ approbatione fr̃es charissimi: ⁊ snia ac postulatiõe: ep̃ꝫ fo

e ¶ Retractari possit. vr̃ ꝯ ꝙ snia principis possit retractari. si eẽt iniuste lata et sic est ꝯ. C. ḋ ap. ne cãs. vbi dr̃ si snia ꝓncipis sine cause cognitiõe iuerit lata nõ pot retractari. naꝫ etiã erroꝛ ꝓncipis facit ius. vt. ff. de sup. le. l. iij. in fi. sꝫ hic loquiꝛ de ea retractatione que fit per in integrũ restitutionẽ. ex̃ ḋ in inte. resti. cũ ex litteris. g ¶ Conditiõis. si ꝯcessuꝫ erat ad tẽpus. ꝯ. e. q. iij ꝙ scripsi. vel illi⁹ si preces ꝑitate nitanꝛ snia aũt non est sub conditione ferẽda. ij. q. vj. biduum. vñ lꝫ nõ itelligiꝛ de ea tenet tñ si feraꝛ ex̃ ḋ sen. ex. a nob ⁊c. h Ueniam nũc ad maximũ. forte binomius erat iste fotinus. vel aliꝛ veniã ad fotinũ. nũc quasi ad maximuꝫ q̃ddã thema. q2 plures qḋ nes ex eo sur gũt. i ¶ Per rumoreꝫ. arg. ad. q. illã qd si aliqs ꝑꝑ falsuꝫ rumorẽ est elect⁹ g credebaꝛ pst⁹. ꝙ postea cassaꝛ e⁹ electio sicut ⁊ cassaꝛ istitutio. vt. ff. de hẽ. isti. si ꝑi. sꝫ leges ita nõ cassanꝛ rõe falsi rumoris. vt. ff. de hẽ. isti. l. vlt. Itẽ lꝫ scias ꝙ ea q̃ ꝑ surreptionẽ obtinenꝛ ẽt absẽte adũsario retractanꝛ. vt ex̃ de sen. ⁊ re iu. cũ olꝫ. nec aliqd valet qḋ ꝑ l'ras surrepticias actũ ẽ. vt ex̃ ḋ off. vica. tua. imo libtas q̃ ñ retractaꝛ lꝫ ꝑꝑ iiustã cãm data sit. vt isti. g er cau ma. §. eadẽ. ꝑo. sec. tñ nulla ẽ si ꝑ surreptionẽ data fuerit. vt. ff. de fideicõ. li. tũ ꝑo. §. ꝯsuetũ. ⁊ iudex ꝗ aliis nõ pot reuoca

c Apostolice. decoquiꝛ. idem. §. actiones. Hic pꝫ rõ. ꝙ in rescriptis apostolicis nihil dꝫ vicij repiri. nec aliqd repꝛ̃hẽsibile vt ex̃ de rescrip. cũ adeo. vñ viciosa dicenꝛ rescripta. si sit in eis falsuꝫ latinũ. vt ex̃ de rescrip. ad aud. sꝫ in testamẽtis ⁊ ꝑuil. secus est. C. de tes. errore. ⁊ ff. de manu. test. qui habebat. nõ eniꝫ est verisile ꝙ cũ ille l're in tot manib⁹ decoquanꝛ ꝙ ibi sit aliqd reprehẽsibile.

re sniam diffinitiuā lȝ iniustā i h casu ipsemet eā reuocat.ff.de iudi.si ptor. a Ut depca mini.ar.qꝙ nō sit simonia pces ꝓ digna pso na porrigere.ꝛ ꝓ digno deposito restituēdo licite pnt pces offerri.ar.j.q.j.filiā.ꝛ dis.l.clerico.ꝛ di.liiij si seruus.

b Compo tē.i.officij po testatē hntez. c Nolite. arg.qꝙ papa approbat ꝛc. vt.s̄.xxiij.q.j. hec ē fides.s̄. xvij.q.iiij.§. q aūt.ꝛ.xciij. di.si inimic⁹. d Audio. ar.opti. adiu uandos reos crimis.s̄.dis. xlv.lȝ filia.C. de aduo.diū. iudi. restituē dū.ꝛ.ff.de al bo scri.l.vlti. e Si faciē dū.ar.qꝙ po tius de misi cordia qꝫ de rigore iuris delinqntes d bemus corri gere.ꝛ qꝙ ꝑ niores debēt ēē plati in ab soluendo qꝫ i ꝯdēnādo.vt s̄.di xlv.licet plerūqꝫ.s̄.di. l.ponderet.ꝛ s̄.xxiij.q.iiij. duo.ꝛ.s̄.xxvj q.vij.allegāt ff.de actio.ꝛ ob.arrianus.

tinū habetote.licituz est.n. ita ꝯstituere vt deprecamini[a]: et nostraz in meli⁹ cō uersaz sniaz: labore vel te stimonio vestro compotē[b] vobis suscipite. eustachiū vo a me sepissime compro batuz: nolite[c] expectare vt diaconij gradu expolietur sollicitos eniz vos pro salu te libēter audio[d]: ꝯ ēt si fa ciēdū[e] est: libēter nō amit to. Cui manū porrigitis: vo biscū porrigo. cui porrige: mecū porrigite. Itē nico laus papa. Sniaz romane sedis i meli⁹ cōmutare licz

Sententiam[f] romane sedis nō negam⁹ pos se in melius cōmutari: cū aut surreptū aliqd fuerit: aut ipsa pro cōsideratione etatū vel tempoꝝ seu gra uium necessitatū: dispen satione quedā ordinare de creuit: quoniā ꝛ egregium paulū apostolū dispensato rie legim⁹[g] quedaz fecisse: que postea reprobasse legi tur qꝺ tñ obseruandū est: qñ illa romana videlȝ ec clesia disertissima ꝯsidera tiōe hoc fieri delegerit: nō qñ[h] ipsa que bene sunt dif finita retractare voluerit. Innocētius epis ꝑ mace

ēt de pba.exlr̄is.eī de fori.ex tuaꝝ. ꝯ dist. lxxvi.nō satis.s̄.di.lx.sana.ꝛ.s̄.j.q.vij.dispē

f Sententiā ꝛ tēpoꝝ.lv.di. satiōes.io. p̄scj.ꝛ.s̄.j.q.vij.necessaria.ꝛ.c.qꝺ ꝑ re medio. g Legimus.vt circūcisionem timothei.quā fecerat fieri paulus ꝑpter scā dalū iudeoꝝ q natus erat ex iudea ꝛ gentili. Postea mutauit h cū dixit.dico qꝙ si circūcidi mini xp̄s nihil vobis ꝑderit.ar.de pen.di.ij. circūcisio. h Nō qñ.ex h dicūt qdā papā rescindere nō posse qꝺ semel bñ diffinitū est

qn peccet.nā illꝺ dī posse qꝺ de iure ꝛc. xxij. Graue. Casus.epi macedo q.ij.faciat.i nie dolebant.si aliqñ papa retractabat snias eoꝝ vꝉ cāꝝ cognitiōes.ꝛ ad h r̄ndet pa. lȝ Quia ṽitas.optima allegatio ꝯ iudices

donia ꝯstitutis. Cuiuscꝫ iudiciū apostolice sedis au ctoritas retractare valet.

Graue[i] nō oportet vi deri piissimis menti bus vestris cuiuscunqꝫ re tractare iudiciū: qꝛ ṽitas[k] sepi⁹[l] exagitata magis splē descit in lucē[m]: ꝛ pnicies[n] reuocata in iudiciū graui us[o] ꝛ sine pnia[p] condēnat. Nam fruct⁹ diuin⁹ est: iu sticiā sepi⁹ recēseri. Itez ex libro pōtificali. A ꝑde cessorib⁹ depositi: a succes sorib⁹ restituant. Palea.

Gregori⁹.iiij.theodo sium quem eugenius antecessor ei⁹ ꝑsbyterij ho nore priuauerat: ecclesie sc guine ꝯsecrauit epꝫ. Leū tius duz esset ꝑsbyter: de positus fuit: ꝛ postea in an tiochia patriarcha fuit. Mysenū epm a felice pa pa dānatum: gelasius suc cessor eius ꝛ communioni reddidit: ꝛ ecclesie restitu it sue. Questio. x.

Sicut ergo snia⁹ ro ma.se.in meli⁹ cō mutari valet: sic cuiubet ecclesie sententia: cum per surreptionem da ta cognoscitur: rationabi liter reuocari potest.

q nolūt audi re aduocatos s̄.xx.q.vi.iu dicātē.nō enī pōt ad veri tatē perueni ri nisi respici atur ad cau sam ꝛc.s̄.xx iij.q.viij.oc cidit. l Sepius. qñqꝫ tñ suffi cit summatiꝫ cognoscere. C.vbi in rem actō.l.ij.ꝛ.ff. ad exhi.l.iij. §.sciendum. m In lu cem.ar.qꝙ iu dex pōt sepi⁹ iterrogare te stes cum du bie aliqd di xerint.vt.xxx. q.vlti.iudicā tem.eī d ēp. ꝛ ven.cū cau sam.ꝛ.ff.de i terrog.actio. vbicūqꝫ.nec eniz aliter ad veritatē pue nit nisi circū stātie oēs di ligēter qrant vt.xxiij.q.vi. occidit. n Perni cies.i.perni ciosuz factū.

o Grauius.idest cum grauitate. p Penitentia.i.postea nō penitebit. quia cum deliberatione faciet. Questio.x.

Sicut ergo snia.de ea hic depingit.x. q questio.que habet duo membra vtrū ex secundis nuptijs soboles suscepta possit consanguineis viri prioris matrimo nio copulari.ꝛ vtrum affinitas deleatur in superstite.ꝛ in vtraqꝫ respondetur negatiue j.c.c.j.sed illud corrigitur.de consanguini.ꝛ affini.non debet.

a Fraternitatis. si mulier prima questio.
b Pertineat. ad hoc probandum inducit omnia illa que sequuntur in littera. ubi dicit anteq̃ deus ꝛc̃.
c Defuncto. ij. q̃stio.
d Uel sub altero. iij. q̃stio.
e Uel si susceptę. quarta questio.
f Transibunt. nõ quo ad essentiam. sed quo ad formã de q̃litate in qualitatem. iuxta quod dicit apostolus preterijt figura huius mũdi.
g Et visibilis. quia de maria carnẽ assumpserat. de ꝯsecra. di. ij. reuera.
h Confirmans ad litteram hãc cõtinuantur supradicta est enim verbuz dñi ꝛc̃. (mat. 24. mar. 13. Luc. 21 — Gen. 2.)
i Quõ potest. hec est responsio p̃me questionis. (Ps. 84.)
k Porro. hec est rñsio sc̃de q̃onis.
l In supstite. i. iter superstitẽ et cõsanguineos defuncti. (math. 5. et. 19.)

De ea autẽ que ad sc̃das nuptias trãsit: vtrũ i eadẽ affinitate consanguineoꝝ prioris viri remaneat: an soboles ex secũdis nuptijs suscepta: ꝯsanguineis pori ris viri copulari possit: merito q̃rit. De his ita scribit grego. pa. venerio caralitano epo.

Affinitas i superstite non deletur.

Fraternitatis[a] vestre studiose sagacitati frater amande quas debeo refero grates: qm̃ quesisti que debuisti: iocũdũ me reddi disti. Unde placide ad ing sita rñdeo: sedẽ apostolicã ꝯsulere d̃creuisti: si mulier copula nuptiali extraneo viro cõiuncta: cognationi eius ptineat[b]: si eo defuncto[c] cognatio remaneat: vel sub altero[d] viro cognationis vocabula dissoluantur: vel si suscepte[e] soboles possint legitime ad prioris viri cognationis trãsire copulã. Est enim verbuz dñi validuz, forte ꝛ durabile: ꝛ imutabile ꝛ pseuerabile: ñ momẽtaneũ: nõ trãsitoriũ ait eniz per seipsa veritas que deus est ꝛ verbuz dei est. Celum ꝛ terra transibunt: verba autez mea nõ trãsibũt[f]. anteq̃ deus i carne appareret inter hoies: eo inspirante dixit adam: Q̃obrem relinquet homo patrẽ suũ ꝛ matrẽ ꝛ adherebit vxori sue: ꝛ erũt duo in carne vna. Deinde cuz veritas orirετur de terra i terrã: ꝛ visibilis[g] in humanitate appareret: interrogatus est si licituz esset hoi vxorez relinquere: qđ prohibẽs vetuit: nisi forte fornicatio excluderet matrimonialẽ copulã: vnde protulit statim in mediũ eandem sniam quã ante secula manẽs cũ patre verbuz inspirauerat ade ipse, confirmans[h]: qđ ipse primus ptulit homo: Q̃obrem relinquet homo patrẽ ꝛ matrem ꝛ aherebit vxori sue: ꝛ erunt duo in carne vna. Si vna caro fuerit: quomodo potest[i] aliquis eoruz ppinquus vni ptinere nisi ptineat alteri. hoc minime posse fieri credendum est. Porro[k] vno defuncto in supstite[l] affinitas non deletur[m]: nec alia copula[n] coniugalis affinitatem copule prioris soluere valet. sz neq̃ alius cõiunctionis soboles placet ad affinitatis prioris viri cõsortiũ trãsire: pro eo q̃ verbũ dñi validum est ꝛ forte. Et inquiens dixit propheta[o]: verbũ dñi stabit in eternũ. Et alius ppheta: qm̃ ipse[p] dixit ꝛ facta sunt: ipse mandauit ꝛ creata sunt: statuit ea in eternũ ꝛ in seculum seculi: preceptuz posuit ꝛ nõ pteribit. Nam post verbũ ꝛ pceptuz: effecit duos carnem vnam[q]. i. masculuz ꝛ feminã: qui innumeram multitudinẽ vtriusq̃ sexus nõ destitit vnũ facere secũ sicut p se ipsũ veritas dixit. Non rogo pro his tm̃: sed etiaz pro his qui per verbũ eoꝝ sũt credituri i me: vt vnuz sint sicut tu pater in me et ego i te: vt et ipsi vnũ i nobis sint. Si q̃s ergo sacrilego et temerario ausu: in defũcto q̃rit ppinqtatez extinguere: vel sub altero affinitatis vocabulo dissipare: vel susceptã sobolez alteri[r] copule ppinqtati prioris credit legitime sociari: hic negat dei v̓bũ validuz esse ꝛ forte. Et qui tam facile ꝛ

m Nõ deletur. s. iij. q. viij. §. tria. ꝯ. sed verba canonum legi prescribũt. i. preiudicant. vel potius nõ deletur reuera s̃m leges vt non fit. sed deletur q̃ntũ ad illud beneficium. (Gen. 2. mat. 19. mar. 10.)
n Nec alia copula. responsio tertie questionis.
o Propheta ait. laudate dominum de celis ꝛc̃. (Esa. 40.)
p Quoniam ipse. i. sicut leue fuit ei dicere ita ꝛ facere. (Ps. 148)
q Carnes vnam. videtur non esse mirum si dominus fecit virum ꝛ mulierem carnẽ vnã cuz multitudinem fidelium fecerit vnum secum. s. p charitatem. vel humane nature assumptionem de cõsecra. di. ij. in christo. (Joh. 17.)
r Copule. idest secunde nam cuz soboles ex p̃ma posset cõtrahere. vñ quãdoq̃ pater ꝛ filius habent matrem ꝛ filiam.

a ¶ Permanere. durum verbum cōtra innocētiā. extra. e. nō debet. b ¶ Duo. s. vir et vxor. c ¶ Unum. idest in carnem vnam.
d ¶ Et de duobus. s. viro et vxore.
e. ¶ Concreatio. idest vna proles.

f Si cui⁹. hec duo capl'a nō tenēt. Cā. xxxvj.

g. Illam cuiusdam. Post. xiij. impedimenta matrimonij tractat hic mgr̄ de raptu. qr videbat mr̄imoniū impedire. et vtrum inter raptam et raptorē possit eē mr̄imoniū. Qo. j.

h Quod si aūt filii hi nullū est dubium qn raptum cōmiserit iste distinguas tñ cum mgr̄o qr quāq̄ raptus cōmittit i reipsa qāq̄ in vsu rei. vt. j. e. §. vlti.

i Raptus. s. xxvij. q. ij. raptus. k ¶ A corrūpendo. est dicer⁹ et ita simplex dicitur a cōposito: sicut als exponit lex simplex p cōpositum. vt ff. ad. l. aquil. si seru⁹. §. i. g lex. nā ibi veteres oēs itellexert rupuisse. i. cōrupuisse. Jo.

l ¶ Qui raptu. i. qr est ii

tam velociter q̄rit dissoluere: hī nō credit verbū dei in eternū pmanere[a]. Cōfice terrā ex q̄ttuor locis: magna itercapedie a se distantib⁹. cōfecta et cōglutinata: finge cuiuscūq̄ figure vel imēsitatis corp⁹ volucris: nunqd erit hūanū igeniū: qd ipsas q̄ttuor ptes abinuicem valeat segregare: et vnaqueq̄ p se possit agnosci. Sic a q̄ttuor auis duo[b] cōficiunt in vnū[c]: et de duobus[d] fit vna cōcreatio[e]. hāc similitudinē de q̄ttuor elemētis vñ cōcreat[e] est hō. colligere potes si eoꝝ vnāquāq̄ spēm: que in multis diuisionib⁹ ptita est: vel per discretas inter se ptes assignaueris. Fit idē in metallis: hoc etiā in liquoribus pbatur. in colorib⁹ pictor psequit arte colores admiscendo ex visibilib⁹ fucis corpora fingens. Itē innocen. papa. Soboles ex secūdis nuptijs genita: cōsanguineis prioris viri copulari non debet.

Si cuius[f] patru⁹ vel auunculus vxoratus obierit: et illa virū aliū postea duxerit: filios filiasue ex illo genuerit: cū his oībus modis cōmisceri phibemus: qr vir et mulier vna caro sunt. Itē ex romana synodo. De eodem.

Si qua mulier ad secūdas nuptias trāsierit: et ex eis sobolē genuerit: nullo modo pōt ad cōsortiū cognationis viri prioris pertingere. Itē igitur papa. De eodem.

licitus coitus a corrumpendo.

l Ex illa. s. xxvij. q. ij. lex. C. de rapt. virginum raptores. §. Solu. iustinianus ibi correxit legē de q̄ hic mētionē facit gelasi⁹ qui pcessit iustinianū sz tñ illō iustiniani corrigit j. e. q. ij. si qs

Si qua mulier trāsierit ad scdās nuptias: et ex eis prolem habuerit: ipsa ples nō pōt se copulare cognationi prioris viri vsq̄ ad q̄rtā gnātionē. Itē innoc. pa. De eodem.

Si qua mulier ad secūdas transierit nuptias: et filios aut filias ad secūdū maritū genuerit: debere eas nepotibus prioris mariti cōiungi sancta romana synodus prorsus inhibuit. Causa. xxxvj.

Filiā cuiusdā[g] ignorante patre: qdā muneribus illexit et ad cōuiuiū inuitauit: finito cōuiuio iuuenis virginē oppressit: quo cōpto a parētib⁹ iuueni traditur puella: ac more nubentiū a iuuene dotat: et publice in vxorem ducit. Queritur primū: an ille raptū cōmiserit. Scdo: an rapta raptori nubere possit patre assensū pstante. Qo. i.

Quod[h] autem ille raptum admiserit multoꝝ auctoritate probatur. Ait enī isidorus in. ij. lib. ethymologiarum. caplo. xxxuj.

Raptus[i] quoq̄ illicit⁹ coitus a corrumpēdo[k] est dictus. vnde qui raptu[l] potitur: stupro fruitur.

Unde gelasius papa.

Lex illa[m] preteritorū principum ibi raptum dixit cōmissū esse: vbi puella de cuius ante nuptijs nihil actum fuerit: videatur

fpgine et ex ō rap. cuz cā. et c. seq. sz q̄re si committo raptū i sponsa mea vt cōmitto i alia re mihi debita. vt si vēditā rem raptā. sic incido i cōstōnē si qs in tātā. vt ff. ō acq. pos. si ex stipcone et silr furtū cōmitto i ppria re vt. ff. ō fur. eū q. §. i. sz pt esse rō. qr psumit q re sua nō vi clōse vtat. vt ff. p soc. merito. vl forte rō est qr mr̄imoniū nūq̄ dissoluit aliq̄ cōctus sic. vñ nūq̄ pōt aliqs in hī casu incidere i cōstitutionē illam placuit. xxvj. q. vj. nec illā si qs in tātam et qr res ista nūq̄ pōt alienari a vero dño. et qr libera psona nō possidet et ita nō ē nece vt expectet quo usq̄ i eū trāsferat possessio spōse. itē qr intelligit eā possidere cōtito spōsalia intercesserūt. vñ nō vere dicit raptor cum sua

possessionē vtat.ff.de iniur.l.iniuriaꝝ.§.sigo.
a ¶ Cū ꝙ adulteriū.xxxij.q.iiij.nemo ꝯtra.
b ¶ Cuiuslibet.s.xxxij.q.iiij. meretrices.⁊ q.vij.nō solum. c ¶ Proprie.bn̄ dixit ꝓprie.nam ⁊ al's stuprū dr̄ cōmitti in vidua vel ꝟgine vel puero. ff. de adulte. inter liberas.§.j.⁊ de ꝟ. sig. iter stuprū ⁊ qñqꝫ etiā stuprū sumit ꝓ adulterio. xxxij.q.iiij.nemo.xxviij.q.j.idolatria.
d ¶ Non reuocante. idez esset si reuocaret.q2 nihilominꝰ eēt stuprū. si tñ non reuocat cessat actio iniuriarū post annū.insti.de iniur.§.vlti.
e ¶ Abusus. vel vbi est iusticia publice hōestatis ibi est raptꝰ.xxv.q.iij.nec eā.ħ
f ¶ Dic morte.raptor talis vel raptus.s.
g ¶ Mulciatur.antiq̄ iur nō áugissimo
h ¶ Cōfugerit.C. de his q'ad ec.ꝯfu.l.vlti.§.vi.
i ¶ De raptoribꝰ. vr̄ penaꝝ corporaliū a talibꝰ liberaṫ ħ auc̄te canonum nō aūt a pena pecūiaria quā sustinet

Quz ergoᵃ hec illicito coitu sit corrupta: cūqꝫ ita sit abducta.i.a domo pr̄is ducta: ꝙ de eius nuptijs nihil ante actum fuerit: raptā appellandam negari nō pōt.s3 nō ois illicitꝰ coitꝰ: non cuiuslibet illicita defloratio: raptꝰ appellatur. Aliud eni3 est fornicatio: aliud stuprū: aliō adulteriū: aliud incestus: aliō raptꝰ. Fornicatio aūt licet videatur esse genꝰ cuiuslibetᵇ illiciti coitus: qui fit extra vxorē legitimā: tñ specialr̄ intelligiṫ in vsu viduaru3 vel meretricu3 vel ꝯcubinarū. Stuprū autez ꝓprieᶜ virginu3 est illicita defloratio: qñ videlicet nō ꝓcedenti ꝯiugali pactione vtriusqꝫ volūtate ꝟgo corrumpiṫ: patre iniuria3 ad animu3 statim post cognitionē nō reuocāteᵈ. Adulterium vero: est alieni thori violatio. vnde adulteriū dicit q̄si ad alteriꝰ thoru3 accessio. Incestus est consanguinearū vel affinium abususᵉ. vñ icestuosi dicūtur: qui ꝯsanguineis ⁊ affinibus abutunṫ. Raptꝰ admittiṫ: cū puella violenter a domo patris abducitur: vel corrupta in vxorem habetur: siue puelle solūmō: siue parētibꝰ: tñ siue vtrisqꝫ vis illata cōstiterit: hic morteᶠ mulctaturᵍ. Sed si ad eccliā3 cū rapta ꝯfugeritʰ: priuilegio eccl'ie mortis impunitatē ꝓmeretur. Unde in aurelianēsi ꝯcilio legitur. Si raptor cu3 rapta ad ecclesiā ꝯfugerit: quid fieri debeat.

De raptoribusⁱ autez id ꝯstituēdū esse censemꝰ: vt si ad eccliā3 raptor cum rapta ꝯfugerit: ⁊ femina3 ipsam violētiā ptulisse cōstiterit: stati3 libereṫ de potestate raptoris: ⁊ raptor morṫꝫ vel penarū īpunitate ꝯcessa: aut ad seruiendu3ᵏ subiectꝰˡ sit: aut redimendiᵐ se liberam ħeat facultatē. si ꝟo que rapiṫ: pr̄e3ⁿ ħre constiterit: ⁊ puella raptori ꝯsenseritᵒ: ptāti pr̄is excusataᵖ reddaṫ: ⁊ raptor pr̄i: supioris ꝯditiōis satisfactione teneaṫ obnoxius. Ex hacᑫ auc̄te liquet: ꝙ aliqñ vis inferṫ parētibꝰ ⁊ non puelle: cū dr̄ si puella raptori ꝯsēserit. aliqñ vtriqꝫ violētiā pferūt: cu3 permittiṫ si raptor cum rapta ꝯfugerit: et feminā ipsam violentiā ptulisse ꝯstiterit. ¶ Puelle aūt nō parētibus: vis iferṫ: cu3 volūtate pr̄is puella violēter abduciṫ: vt eiꝰ patiaṫ ꝯcubitu3: cuiꝰ copule nūqꝫ cōsensu3 adhibuit. ħ aūt neqꝫ parētibꝰ neqꝫ puelle vi3 itulisse vr̄: cū neqꝫ illis ꝓhibētibꝰ neqꝫ illa renitēteʳ: violent

cu3 vult. ff. de lib. ho. exhi. l.ij.
l ¶ Subiectus. in pctus pudicitie eꝰ. j.e. q.ij. tria.
m ¶ Redimēdi. ⁊ ħ erit optio raptoris. ar. xxvij. q.ij. inuitoꝝ. ff. de ꝯhē. ēp. si in ēptione. §. penul. ff. de iure do. plerūqꝫ.
n ¶ Patre3. vr̄ ꝙ in pmo casu patrem nō habeat l3 mgr̄ aliter interptetur.
o ¶ Cōsenserit. in fornicatione alsꝰ nō redditur.
p ¶ Excusata. a pena.l. vt nō puniaṫ a iudice ēt si sit nubilis. nā inubiles etiā excusaṫ. pī tñ bn̄ pōt eā exheredare si vult. C. de in offi. test. si filiā. nisi maior eēt. xxv. ānis. tūc enim si pī distulit eā copulare. si alicui adheserit remanebit cū illo ēt inuito pr̄e. nec exheredabiṫ. vt in

j. e. q. ij. deniqꝫ. s3 ⁊ publica pnia mulctatur. xxvij. q. ij. raptor. l3 ¶ Ad seruiendū si sops est secus est in debitore q nō cogiṫ seruire creditori. vt. C. de act. ⁊ ob. ob eo. s3 vsqꝫ ad tēpꝰ seruiet ei sit in arbitrio boni viri ex quo lege nō exprimaṫ. ar. ff. de iure deli. l. j. ex̄ de offi. dele. de cauš vel ꝟulet ei p. v. annos adinstar illius q redēptꝰ est ab hostibꝰ. C. de capti. ⁊ postli re. diuersaꝝ. ⁊ l3 iste ꝟuus nō sit. parū tñ differt. vt dicit lex a ꝟuo cū abire nō liceat

auc̄. vt cū de ap. cog. §. cās. ꝟ. si pī. coll. viij. s3 si filia inuito pr̄e adheserit alicui mr̄imoniali dūmō dignū eligat. pr̄ teneṫ eā dotare vt. ff. ꝺ ri. nup. q liberos. q ¶ Ex hac. ħ aūt de quo agiṫ in themate. r ¶ Renitēte. nō

spōtanea fuit in abductiōe iusta ī corruptiōe. a Nō oz allegādo dicit. vñ statim subdit solutionem. b Aliqñ. idē dicit lex in furto q̄ quis cōmittit in re quis in vsu rei. vt ff. de fur. l. j. §. furtum. ⁊ insti. de ob. q̄ ex delic. nascitur. § furtum.

c Prohibēte. aut nesciente. sic. ff. de fur. q vas. §. vetare. b.

Questio .ij.

d Nunc queritur hec qō. ij. dubia nō est q̄ raptor bñ ducere potest raptam in vxorem peracta penitentia. ex. de adul. c. j. ⁊ ij. ⁊ ex̄ de rapto. cum cāz. ⁊. j. c. denis. ⁊ expressum est. ex̄ de rap. accedens nisi sit sponsa alterius de presenti. tūc eniz illi reddenda est. sed si spōsa de futuro nō cogit eam recipe. vt. xxvij. q. ij. raptor. ⁊. c. sequēti. fm leges tñ non potest cum ea ɔtrahere. C. de raptor. virgi. l. vna. §. si aūt. Capitula ergo que dicunt ꝙ rapta reddēda sit patri. vł que dicunt ꝙ nō pñt ɔtrahere cū raptore. intelligenda sunt. qñ rapta nō ɔsentit in matrimoniū raptoris. sz potius in stuprū vel intelligunt. qñ aliqs spōsam alterius rapuit de pñti. ad h ex̄ de spon. duoꝝ. c. mas. dudum.

e Eos qui rapiunt. hoc. c. ⁊ sequens loquitur de illis que cuz sint nubiles. raptoribus nō ɔsentiunt. vel de innubilibus q̄ semper parentibus sunt reddēde a raptoribus separate. vt. s. e. q. j. c. vlti. ⁊ hoc exaudi cum consentiunt in illicitum coitum ⁊ non in matrimonium. f Simul. tamen illud nō pponūt facere. g Anathematizentur. ⁊ hoc cū nolūt agere pniam publicam. s. xxvij. q. ij. raptor. ⁊. c. statutuz.

sit abducta. Aliud est eniz pmissionib⁹ aliquā seducere: aliud sibi vim iferre. vñ q: neutri vis illata probat: raptor hoc iure dici ñ d3ª. S3 rapina dupl'r fieri dī. aliqñᵇ eniz res ipsa rapitur: aliqñ ipsi⁹ rei vsus tñmodo violēter eripitur. res ipsa tūc rapit: cū violēter dño eripit: vtī ppetuū teneat. aliqñ vo ñ res ipsa affectat: sed vsus eius dño phibēteᶜ violēter vsurpatur. Hic ergo raptū admisit: q: florē vginitatꝫ: puelle renitenti violēter eripuit.

Questio .ij.

Nunc q̄ritᵈ. an pur gato vicio rapine: raptor in vxorem possit raptaꝫ accipe: quoꝝ ɔiunctio auctoritate canonum sanctoꝝ penitus prohibet. Legit nanqꝫ in cōcilio chalcedonēsi. xxvij. c.

Raptores puellaruz: ⁊ cōsentientes: excōicentur.

Eos qui rapiūtᵉ puellas siue mlieres: sub nomine simulᶠ cohabitādi: cooperantes aut cōniuētes raptorib⁹: decreuit sancta synodus: vt si qdez clerici sunt: decidāt a proprio gradu. si vo laici: anathematizētur ᵍ. Item symmachus papa. Ob inmanitatem sceleris abijciantur raptores viduarum ⁊ virginum.

Raptores igitur viduarum vel virginum: ob imanitatem tanti facinoris detestamur illos vehementius persequendo: qui sacras virgines vel volentes: vel inuitasʰ in matrimonio suo sociare tentauerint: quos p tam nefandissimi criminis atrocitate: a cōmunione suspendi precipimus. Item. C. lib. i. ti. de epis. ⁊ cleri. iustinianus imperator. De eodem.

Si quis non dicam rapere: sed attentareⁱ tātūmodo matrimonij iungendi causa: sacratissimas virgines ausus fuerit: capitali pena feriatur. Item ex cōcilio cabilonensi.

De puellis De codē. raptis necdū despōsatis: in chalcedonēsiᵏ cōcilio statutuz est: eos q rapiunt puellas: sub noīe siml' habitādi: coopantes ⁊ cōniuētes raptorib⁹: decreuit synod⁹ sctā: vt si qdez clerici sunt decidant a pprio gradu: si vo laici excōicent.

h Raptores. volentes vel inuitas. voluntas illius nō excusat. sic. xxvi. q. vi. placuit. sic. xcij. dist. si qs eps q: ille monia les velle non habēt. xij. q. j. nō dicatis. imo ipsuz velle mulieri ob infidijs neqssimi hostis. q rapinam meditat inducit. C. de raptor. virgi. l. vna circa fi. naz ⁊ q volenté retinet dūmō circūuentuz. nō sine dolo retinet. ff. de lib. ho. exhi. l. ij. §. siqs volentez. imo ⁊ ageret hic ꝫ raptorē inuitis. rapt. ⁊ sicut pater iniuriaruz agit inuito filio. ff. d iniur. l. j. §. vsqꝫ adeo.

i Sigs attentare arg. ꝙ interduz conatus sine effectu punitur. vt. xix. dist. anastasius. imo ⁊ attentare est ad actum perducere sine procedere. q: est agere vt de pudico ⁊c. vt de peni. di. j. siquis masculum. ⁊ ita non est hic tantū conatus in maiorib⁹ tamē criminib⁹ punitur solus conatus. vi. q. j. §. verū in minoribus nō. quia nō fuz fur. etiā si ad aliquē actum processit. ff. de fur. vulgaris. §. qui furti. ⁊. l. si certe. b.

k De puellis in chalcedonensi. ⁊. eo. q. h eos qui.

Quib⁹ a ṽbis daẗ itelligi q̃ĺr hui⁹ auctores mali dã nãdi sũt qñ ꝑticipes ꝯsilij ꝛ cõniuẽtes tanto anathe/ mate feriunẗ: vt iuxta ca/ nonicã auctoritatẽ ad ꝯiu gia legitima raptã sibi iu/ re vẽdicare nllaten⁹ b pñt. Item grego. Excõicenẗ raptores vidue vel virgi/ nis cuꝫ sibi fauẽtib⁹.

SI qs virginẽ vel vi/ duã: nisi despõsauerit c: ra/ puerit: vel furat⁹ fuerit in vxorẽ: cuꝫ sibi fauentibus anathema sit. Itẽ ex cõ/ cil. parisiẽsi. Excõicẽẗ qui viduã vel filiã alteri⁹ extra volũtatẽ parẽtũ rapuit aut regis bñficio postulat.

NUllus aut viduã aut filiã alteri⁹ extra vo/ lũtatẽ parẽtũ aut rapere pre sumat aut regis i bñficio estimet postulãdã. qð si fe/ cerit: ab ecclesie cõione re motus e: anathematis gla dio feriaẗ. His auctibus f euidẽter datur intelligi: ꝙ raptori ĩ vxorẽ raptaꝫ ducẽ nõ valet. sꝫ raptor ꝛ rapta noĩa g sũt vicioꝝ nõ ꝑsona ruꝫ. vicia aũt cuꝫ ꝑ pñiam purgata fuerit: noĩa coruꝫ abolenẗ. Unde in quadaꝫ omelia grego. ait.

APud h oĩpotentẽ ꝗp pe dñm non ille fallax ha/ betur: ꝗ culpã mendacij ꝑ pñiam delet. Prohibet ꝗ̃ ꝑmissis auctoritatib⁹ ra/ pta copulari raptori: añꝗ̃ vicium rapine aboleaẗ: do nec ille raptor et illa rapta iure appellanẗ. Ceterũ cuꝫ illa patrie ꝑtãti restituta fu erit: ꝛ raptor sue rapie pe/ nitẽtiã egerit: cuꝫ volũtas parentũ vtriusqꝫ in vnum cõuenerit: nõ ꝓhibenẗ ad inuicẽ copulari. Unde hie/ ro. ait. Quot sũt legitima ꝯiugia: ꝛ ꝙ volũtate pr̃is rapta raptori nubere põt.

TRia legitima i ꝯiugia in scripturis legũtur. Primũ legitimũ est: ṽgo casta in ṽginitate viro da/ ta legitime: ꝛ reliqua q̃ se/ quũtur i ꝑdictis k. Scðm virgo in ciuitate deprehẽ/ sa a viro ꝛ illi per vim co/ pulata: si voluerit pr̃ eius. dotabit eã iste vir q̃ntũ iu dicauerit l pr̃: ꝛ dabit ꝑciũ pudicicie ei⁹. Tertiuꝫ: filia ꝑdicta deprehẽsa si ñ fue/ rit voluntas pr̃is: trahet m eam a ꝑdicto viro: ꝛ tra/ det eam alij: ꝛ dotabit eaꝫ ꝛ legitima erit ei. sed ꝑmũ his duob⁹ ꝑfertur. Iteꝫ ambro. in apologia dauid. Cuꝫ volũtate parentũ ra/ ptas i ꝯiugiũ hr̃e ꝑmittit.

DEniqꝫ ꝛ puelle pater illius: que vim concu bitus nulli despõsata n ptu lit. l. dragmas o argenteas accipiet: ipsa autem in cõ/

a Quib⁹. dicit. h. ꝛ bñ. ꝙ h nõ dꝫ eẽ. §. sꝫ argumẽtaẗ cabilon. ꝯciliũ ex verbis chalce/ donẽsis ꝯcilij. si enĩ h nõ eẽt de isto. c. q̃re po neret grãn⁹ h h. c. cũ statiꝫ supi⁹ illud posue rit. s. eos. b Nullaten⁹. h est drogatũ. vt. i. c. tria. ꝛ extra de rap. acce/ dens. sed ꝑm legẽ a deo in terdiciẗ ꝙ si mulier cũ ra ptore nubit. amittit dñiũ rerũ raptor]. i auc. ꝺ rap. mu. que ra/ ptõib⁹ nubũt circa fi. col. ix. sꝫ credo ꝛ illã penaꝫ ces sare. cuꝫ ꝛ in terdictio ces/ set ꝑ canones nisi cũ spõsa alteri⁹ de pre senti rapitur vt. xxvij. q. ij. statutũ. c Si quis virginẽ despõsauerit ar. ꝙ violẽtia excusaẗ rõne tur] qð quis hꝫ. ar. j. c. de niqꝫ. xvj. q. vj placuit. ꝯ. s. xxvij. q. ij. lex illa. s. di. xcij. si qs eps. ꝯ. Joan. d Nullus. aut re/ gis. q2 libera debẽt eẽ ma/ trimonia. ex̃ de spon. reg/ siuit. ꝛ. ff. de ver. ob. ticia. et talis ꝗ per regẽ vxorem postulat de/ portari dꝫ. C. si nuptie ex rescrip. ꝑn. l. i. Sed nõ ꝙ duo ꝑmittit. ꝙ nec rapiat nec reg] ꝛc. vñ arguitur. ꝙ ista delicta paria sunt. ergo pari pena sunt puniẽda. xv. q. iij. sane. e Remot⁹. nõ casuꝫ i q̃ auc̃te ꝑncipis nõ excũsaẗ qs. vt. xxv. q. i. oẽ. s. xvj. q. i. in canoni bus. c. s. xvj. q. vij. si qs deinceps. ꝛ. s. distin. xviij. si eps metropolitan⁹. sꝫ ꝯ. s. xij. q. ij. de reb⁹. s. xij. q. ij. nobis. f His auctib⁹. ꝙ ra ptor. i. q̃diu tales sũt ꝗ istis noĩb⁹ appellenẗ. g Noia coꝝ. ar. l. di. ferrũ. xxiij. q. vj. vides. h Apð. vt h xxxj. q. i. apud. i Tria le/ gitima. hoc. c. nititur veteris legis testionio. q2 i moralib⁹ vis obtinet euan gelicã ꝛ iõ ei standũ est ad/ ditur istis q̃r tuꝫ vt. xxvij. q. ij. additur. k In ꝑdi/ ctis i alia ꝑte capli. et hẽs ea. xxx. qõ. v. aliter. l Judica/ uerit. i. obtue rit iudicaẗ pꝫ legis taxatio nem mosay/ ce. vt. j. pr. c. deniqꝫ. vt ist legitimũ non excedat mo/ duꝫ. s. l. drag/ mas argenti. vel cũ hic nõ taxet sũma. deferẽda est ad arbitriuꝫ boni viri. vt consideretur nobilitas ra/ pte ꝛ perso/ na raptoris et alie circũ/ stantie. sic ex tra de iniu/ rijs et dam. no dato. cap. secũdo. m Tra/ het. quando filia non consentit in matrimo nium raptoris. sed in stuprum. n Despon sata. scꝫ si despõsata esset alij vt. xxvij. q. ij. statutum. o Deniqꝫ. desponsata. secus esset si despon Dragmas. dragma vt dicunt est siclus. quid autem sit siclus. habes. i. q. i. iudices.

Deu. 22

Exo. 22

a Si autē. eas q̄s casus aliqui i adolescentia ꝯstituit spōsas alioꝝ de futuro rapuerūt. vñ statuit ꝯcilīū meldēse. ꝙ si añ ꝯcilij tp̄s nō dū cū eis matrimoniū cōfirmarūt. scʒ parentē ꝛ raptoꝛib⁹ publice pnie suppositis rapte parētib⁹ restituantur. acta aūt pnia raptores pñt cū alijs mr̄imoniū ꝯhēre. ita tñ ꝙ si ꝯiugatꝰ vxores eoruʒ decedere. nō pnt iterū ꝯhere nisi ex dispēsatione ep̄i. xxxiij. q. ij. §. ꝺ penitē tib⁹. h. breuissime pōit casum in hunc modū. raptor acta pnia pōt ꝯhere cū rapta. ꝛ ea mortua nō ducat aliā pp enormitatē crīs. b In ꝯiugiū. ē. xxxiij. q. ij. nō satis. in fi. extra de fur. c. i. ꝫ. vñ vi ꝙ raptorei i lege mō le puniebant sed in illis cōtrarijs ꝺ adultero loquit ꝛ h de fornicatore q̄ non rapit alteri⁹ spōsaʒ. c Ex vtrisq; s. raptoꝝ ꝛ raptaꝝ. d Cōiugio. nō inter se. q: vt dicunt cū illa ꝯhē nō pōt. pterea si nō itellige-

iugio pmanebit. Item ex ꝯcilio meldensi. **Post penitentiā raptori vel rapte licita cōiugia ꝯcedantur.**

Si autē necdū eas q̄s rapuerāt: cū volūtate parentū sub despōsatiōis vel dotalicij noīe in cōiugiū[b] duxerunt: qñ hec constitutio oib⁹ fuerit pmulgata: ab eoꝝ cōiūctione separēt: ꝛ publice pnie subiganē: ꝛ rapte parentib⁹ legaliter restituantur. pacta vero pnia publica: si etas incōtinentiaʒ exegerit: ex vtrisq;[c] partib⁹ placito cōiugio[d] socient. nō in his q̄ regulā cōstituim⁹: sed magis vt ꝺbis leonis vtamur qd̄ sit tolerabili⁹ estimam⁹ sed si vn⁹ ex ꝯiugatis obierit: ꝛ is qui pniaʒ publicā[e] exegerit: supstes extiterit: iterare ꝯiugiū nō p̄sumat nisi[f] ep̄s aliquaʒ ꝯcesserit indulgentiā: vt grauiorem possit amouere offensam. Hac auctē[g] meldeñ. ꝯcilij non pmittit raptori rapta post pniam copulari: sʒ pmittit vtriq; post pniaʒ legitimo ꝯiugio copulari: vt rapta videlicet nō raptori sed alij post pniam nubat. Silr̄ raptor post pniaʒ nō eā quā rapuit: sed aliā permittit hr̄e vxorē. cū enim raptor ꝛ rapta pnie subijci p̄cipiunt: si vtrisq; copulā auctoritas illa pmitteret: frustra circa fineʒ capituli diceret. ꝙ si vn⁹ ex ꝯiugat̄ obierit: ꝛ is qui publicam pniaʒ exegerit: supstes extiterit: iterare cōiugiū non p̄sumat. eoꝝ nanq; q̄libet decedēte q pniam exegit: supstes remāebit. nō ergo

hac auctē raptor pbat̄ iꝯiugiū raptā posse accipe. potiꝰ iuenit̄ i ꝯcilio ap aqsgrani: ꝙ nec ēt volūtate parētuʒ adinuiceʒ pñt copulari. Sic. n. i p̄fato ꝯcilio legit̄. **Nec ēt cū volūtate parentū raptores raptas pñt hēre**

Placuit: vt ꝯiugeshi[h] q rapiūt femias: vl̄ furant̄ aut seducūt: eas nullatenꝰ hēant vxores. Q̄uis[i] eis postmodū ꝯuciāt: aut eas dotauerit: ꝛ nuptiā lit cū ꝯsēsu parētū suoꝝ acceperit. Hec auctas[k] ñ p̄iudicat auctī hie. marie cū illa testiōnio dine legi nitatur. legitie igit̄ p⁹ pniaʒ pactā: raptor potit sibi copl'are quā rapuit: nisi pr̄ puelle illā raptori ꝺtrahē voluerit. Item. C. li. v. ti. de nup. Nec q̄dē filiūfamilias inuitū ad ducēdā vxorē cogi legū disciplia pmittit̄. Igit̄ sic ꝺsideras: obs̄uat̄ iuris p̄cepti: sociare cōiugio tuo qd̄ voluerit: ñ ipediris. ita tñ vt i ꝯhēdis nuptijs: patris tui ꝯsensus accedat. Itē i eodē. Et i ꝯiūctiōe filiaꝝ i sacris positaꝝ: p̄ris expetit̄ arbitriū. Itē. ff. ꝺ ri. nuptiaꝝ. Cōsistē nō pñt nuptie: nisi ꝯsētiāt oēs. i. q coeūt: ꝛ q̄ꝝ i ptāte st̄. Itē istitutionū li. i. de p̄ria potestate. Iustas aūt nuptias iter se ciues romani ꝯhūt q s̄m p̄cepta legis coeūt: masculi q̄dē puberes: femine viri potētes: siue p̄res fami. sint siue filijfa. dū tñ filijfami. ꝯsensuʒ hēant parētū: q̄ꝝ i ptāte sūt. Naʒ h̄ fieri debere: ꝛ ciuilis ꝛ naturalis ratio psuadet.

Explicit scd̄a ps Decreti.

ret ꝺ spōsa alteri⁹ nihil eēt qd̄ dicitur a gratiano. e Publicā. raptori iponit̄ publica pnia ñ rapte. q: nō ita ꝯstat aut rapine ꝯsenserit. lʒ gr̄anus aliter sentiat in sequenti. f Nisi. ec. ce. ar. ꝙ lʒ sit dispēsatū cuʒ aliq̄ i vno matrimonio nō tñ in sequēti. vt. xxxiiij. q. ij. c. vl. idē in digmitate. vt xij di. nos ꝯsuetudinē. idē in ordie. vt. xxxiij. di. lector. g Hac auctoritate ꝛ rapta. lʒ nō di i c. p̄cedēti. ꝙ rapte iponat̄ pnia publica h Placuit. h vt hi. de rogat̄ huic. c. vt itelligitur de despōsati alijs p ꝺba ꝺ presenti. i Quauis ē. xvj. qd̄. vl. placuit. ꝛ. ē. di. xcij. si qs ep̄s vacans. k Hec auctoritas. ē. di. xx. §. i. ꝛ. c. i. ꝫ vbi dicit̄ ꝙ i cāis decidendis p̄ferunt̄ ꝯcilia auctoritatibus sanctoꝝ patruʒ. huic preindicat auctoritas Hiero. vt. ē. c. tria. sed hoc iō: q: corroborat̄ auctoritate ve. testa. et ēt auctoritate meldensis cōcilij. ē. c. si autem. Jo.

a De ecclesiaꝝ ꝯsecratiōe ꝛ missaꝝ. Explicit] varijs cāꝝ ꝯflictibus. agit de sacramētis.q̄ necessaria sunt ad salutē. ꝛ h̄ ordine. Primo de ecclesiaꝝ ꝯsecratione. scd̄o de sacro eucharistie. tertio de solēnitatib⁹. q̄r to ꝺ sacro baptismi. quinto de ꝯfirmatione ꝛ diuinis officijs ꝛ ieiunijs. ꝛ sic tractatus iste in q̄nq꜡ distinctiones est distinctus. Nō ꝙ in alijs tractatib⁹ magr̄ interseruit suos.§.ꝛ solutiōes. in h̄ tractatu nō nisi duos ponit. §. vnū in prima. aliū i. iiij. di. h̄ ideo. q꜡ de sacris sobrie ē loquēdū. in q̄b⁹ ēt ꝑaloqui periculosuꝫ ē. In hac'g̊ dist. ostēdit ecclīas eē ꝯsecrādas. ꝛ a q̊ ꝛ, q̄liter ꝛ cuius auc̄te. ꝛ ꝙ nō sit iteranda ꝯsecratio nisi in casu. ꝛ q̊ ordine misse sunt celebrāde. ꝛ 'q̄t debeant celebrari in die. tn̄ dicit a q̄busdam ꝙ hoc. s. de ꝯsecratione nō in serie sꝫ in titulo originalis capli reperit ꝛ icipit. c. de missarum ꝛc̄.

Exo. 31. c. 32. ꝛ 40. Leui. 8. Num. 7.

Incipit tertia ps decreti.

De ecclesiaꝝ cōsecratione: ꝛ missarum[a] celebrationib⁹ nō alibi q̄ȝ in sacrat̄ dn̄o locis absq꜡ magna necessitate fieri debere: liquet oib⁹: q̄b⁹ sunt nota ve. ꝛ no. testa. ꝑcepta.

Tabernaculum enim: moysen (dn̄o ꝑcipiente) fecisse ꝛ sacrasse: cū mēsa ꝛ altari ei⁹ ꝛ ereis vasis ꝛ vtēsilib⁹: ad diuinū cultum explēdū legim⁹: ꝛ nō solū diuinis ꝑcib⁹ ea sacrasse sꝫ ēt scti olei vnctiōe (dn̄o iubēte) ꝯlinisse nouimus. Qualr̄ aūt h̄ facta sunt: ꝛ non alij ipsa sacra: q̄ȝ ipsi sacerdotes: sacra vnctiōe delibuti[b]: dn̄oq꜡ cuꝫ vestibus sctis sacrati: ꝛ leuite[c] tractabāt: ferebāt erigebāt ꝛ deponebāt: in ipsis institutiōib⁹: que iubēte dn̄o: cōscripte sunt per moysen in lege domini reperitur[d].

b Delibuti. i. deliniti.

c Et leuite. nō subdiaconi. q꜡ nō erat subdiaconatus sacer ordo. hodie aūt bn̄ serūt sacra subdiaconi. q꜡ sacer est hodie. ex̄ ꝺ eta. ꝛ q̄. or. a multis.

d Repit. in leuitico. c. viij.

Distinctio prima.

e Qualiter. amplificauerit instituendo ibi. xxiiij. sacerdotes vt quilibet vice sua poneret incensum domino.

f Prohibit⁹ est. sed mirū est. quare h̄ dicitū ē. cū q̄libet homicida tēplū possit ꝯstruere. cū etiā moyses q fuit homicida. vt. xxiij. q. iij. nō inferenda ꝯsecrauerit ecclīā. vt h̄ dicit in ꝑn. c. maxime cū olim fuit licitū sacerdotibus interficere. vt. ij. q. vij. §. itē cum ba laam. ad h̄ dicas ꝙ lꝫ dauid fuerit in ve. testa. fuit tn̄ ꝑfigurator noui tes. xxxy. q. j. c. q̄d aūt. ideo in figura istius tp̄is dictū est ei. nō edificabis ꝛc̄. ꝛ est ar. a minori. si enīꝫ ꝑpter homicidiū repulsus fuit a constructione. multo potius a ministerio. Est ꝫ hic ar. ꝙ cū homicida nō pōt dispēsari. l. di. sacerdotes. cū. c. se. ꝛ c. miror. q̄d nō est veꝝ. q꜡ h̄ notori⁹ erat. Itē hoc mirū est. q꜡ cū dn̄s et dixerit nō edificabis ꝛc̄. nōduꝫ dauid interfecerat. R̄. oīa futura sunt deo p̄sentia. ij. q. j. deꝰ oipotens. vn̄ cū iaꝫ eēt homicida in cōspectu dei nō licuit ei ꝙ edificaret. vel dic ꝙ dicit ei fudisse. q꜡ fuit occasio effundendi. di. l. §. ecclia. q꜡ enīꝫ ex supbia numerauit populū perierūt. xxiiij. milia hoium. j. q. iiij. §. itē pc̄ō. ꝑ. item dauid. vn̄ in recōpēsationē instituit. xxiiij. sacerdotes in tēplo vel dic ꝙ reuera fuit homicida iux̄ illud. saul ꝑcussit mille. ꝛ dauid. x. milia ꝛc̄. ij. q. vij. item obijcit.

2. Re. 7. 2. Re. 11. 1. par. 22. 3. Re. 8. 2. par. 5. 6. 7. Job. 10.

Qualiter[e] ergo dauid regū pijssim⁹ amplificauerit cultum dei: ꝛ templū dn̄i edificare voluerit. sed propter multū sanguinē quē effuderat: ꝑhibitus est[f]: ꝛ ipse collegerat[g] expensas. salomon quoq꜡ filius eius: q̄d ipse facē optauerat (iubēte ꝛ auxiliante dn̄o) perfecit: ꝛ templū cū altari: ꝛ reliqua ad diuinū ꝑagendū cultuꝫ ꝯsecrauit. in lib. regum legit. Fecit ergo salomon in tp̄e illo festiuitatē celebrē: ꝛ ois israel cū eo multitudo magna: ab introitu amachti vsq꜡ ad riuū egypti: corā dn̄o nr̄o deo. vij. dieb⁹. ꝛ. vij. dieb⁹ in. xiiij. dieb⁹. ꝛ i die. viij[h]. dimisit pp̄los. Iudei g̊ loca in quibus sacrificabant dn̄o: diuinis hēbant supplicationib⁹ ꝯsecrata: nec i alijs q̄ȝ deo dedicat̄ loc]: mūera dō offerrebāt. si. n[i]. iudei q vmbre leg] deseruiebāt: h̄ faciebāt: multo

g Collegerat. ad fabricandū tēplū.

h In die. viij. respectu scd̄i septenarij. s. i q̄ntodecimo

i Si enim. si enim gētiles faciebāt multo magis facere debemus nos. ꝛ sic ē ar. ꝙ possum⁹ argumētari ab exēplis infideliū. s̄. xi. q. iij. impatores. s̄. xxiij. q. iiij. qn̄. s̄. xij. q. j. dilectissimis. s̄. di. lxxxj. nō or. s̄. xxxv. q. j. c. j. s̄. xxiiij. q. v. cuꝫ caput. s̄. xij. q. ij. glia. s̄. distī xxi. submittit. lxxxvi. di. nō satis. r. q. j. hāc cōsuetudinem. ꝛ di. xxxv. ab exordio.

a ¶ Ueritas.i.pmissorum adimpletio. b ¶ Gratia.i.pctoꝝ remissio. c A coepis di.lxviij.coepi. d ¶ Necessitate. qd hic dicit de necessitate nõ referẽ ad p:imũ dictus coꝛ epis.sed ad pcedẽs.i.sacratis locis. ⁊ est illa necessitas cuꝫ aliqs.non hꝫ ecclesiã.j.e.cõ cepim⁹.vt in exercitu cum tabula tamẽ cõsecrata. e ¶ In domib⁹.j.e.vni cuiqꝫ. f ¶ In cõcilio.s.dis.xxix. non opoꝛtet. g ¶ Ministeria.i.officia.b h ¶ Officia. i.officiales psone. sicut clerici qui sũt talis officij. s. dist.lix. si officia.bar.

j.e.nemo. Solutio.hec.v.c.non tenẽt hodie. vel fuerunt localia vel casualia.vel exaudi de ecclesia epali.lꝫ contradicat finis illius.c.certũ. Nam sicut non potest mutari de loco ad locum episcopus.vij.q.one. p:ima mutationes. similiter nec fundari episcopalis ecclesia.vt.xvj.q.j.felix.

magis nos: qbus veritas[a] patefacta: ⁊ grã[b] per iesuꝫ xpꝫ data est: tẽpla dño edificare: ⁊ put melius possumus oꝛnare: eaqꝫ diuinis pcib⁹ ⁊ scis vnctiõib⁹ suis cũ altarib⁹ ⁊ vasis: vestib⁹ qꝫ ⁊ reliqs ad diuinuꝫ cultũ explẽdũ vtẽsilib⁹: deuote ⁊ solẽniter sacrare: ⁊ nõ in alijs q̃ in dño sacratis ab epis ⁊ nõ a coꝛepis[c] (q sepe phibiti sunt) nisi (vt p dictũ est) sũma exigẽte necessitate[d] missas celebrare nec sacrificia dño offerre debem⁹.⁊ h̃ si sũma necessitas agẽ cõpulerit: nõ in domib⁹[e] offerri phibita st

¶ Si aũt vt legit in pcil[f]. laodicẽsi.c.xxvij.q hi qui nõ ab epis oꝛdiati sũt: taꝫ in ecclesijs q̃ in domibus exoꝛciꝫare ñ pñt.nil'omagis maioꝛis grad⁹ ministeria[g]: nisi ab eis q ad eos grad⁹ sũt pcecrati: qb⁹ fungi debẽt: officia[h] agi vel sacrificia offerri non licet. Nõ aũt (vt paulo supi⁹ plibatũ ẽ) oblatiões in domo offerri nõ debẽt: in eodeꝫ pci.c.lix. phibituꝫ habet: ita nõ oꝫ i domib⁹ oblationes celebrari ab epis: vel pb̃fis. Itẽ igini⁹ pa.c.v.

Ecclesiaꝝ pcecratio absqꝫ missa fieri non debet

Omnes[i] basilice cuꝫ missa debẽt semp pcecrari ⁊ ecclie destructe vbi pl'es sunt: q̃ necesse sit: aut maioꝛis magnitudĩs q̃ vt ex

reb⁹ ad eas ptinẽtib⁹ restaurari pñt[k] epi puidẽtia: modus iueniat: q̃liter psistere possint. Itẽ gelasi⁹ pa.c. xxxiij.

Absqꝫ pcepto sedis aplice noua nõ dedicet ecc.

De locoꝝ dño pse (clia. cratiõe[l] q̃uis supi⁹ strictim fuerit cõphẽsum mihi quoqꝫ patefactũ ẽ: q absqꝫ pcepto[m] sedis aplice nõnulli factas ecclias: vel oꝛatoꝛia sacrare psumant.

Idẽ. Sine auctate sũmi põtificis noua nõ dedicet ecclia

PRecepta[n] synodalia: q̃ añ paucos menses de sede nr̃a ad puinciam sunt directa: ⁊ antiquis canonib⁹ cõsentiũt ⁊ ea que minus pbant eẽ: addidimus ⁊ in vtraqꝫ pte cõstat sine summi principis auctoꝛitate[o] ecclesiã nouiter pditã nõ posse dedicari: teqꝫ ex hac basilica que taliter ad cultũ fuerat pcessionis[p] adducta[q] suspẽdisse missas pbabiliter cõputamus. Sed qꝛ deuotus[r] locus: non oꝫ a ministerioꝛũ gratia diuina vacu⁹ pmanere[s] frater charissime: eoꝝ martyrũ[t] noĩe: quoꝛũ relatio[v] cõtinet: auctoꝛitatis nostre suscepta serie cõsecrabis. vt populoꝝ frequẽtatio: quã illic auide cõuenire mãdauit: seruatis regulis ecclesiasticis ⁊ canonib⁹: integrũ habeat firmata religione conuentum. Idem.

P Recepta.⁊ in vtraqꝫ in canonibus ⁊ p ceptis synodalibus. o ¶ Auctoꝛitate specia li vel generali. p ¶. Processionis.i.idest frequentationis ad vota. non dicit consecrata. nam in sequẽti vbo consecrabis aduersaretur.cum semel consecrata iterum cõsecrari non possũt.nisi in casibus notatis.itra super c.ecclesie vel altaria. q ¶ Adducta idest dputata vt ibi fieret diuinum officiuꝫ ⁊ populi frequentatio. r ¶ Quia deuotus. idest deo deputatus. s ¶ Permanere.nisi destruatur. j.e. ecclesie. extra de no. oper. nũ.cum ex iniuncto. t ¶ Martyrum.ar.ecclesiam añ cõsecrationem locum deuotum appellari.b. v ¶. Relatio.i.scriptura nobis lata.

i ¶ Omnes.cũ missa qualiter ecclesie sunt cõsecrande.s. cõmissa ostẽdit ⁊ dicũt qd aꝫ q missa ẽ de substãtia cõsecratiõis.h.ꝫ. Item dicit q ñ eps pcecret ⁊.pb̃yter cãtet missaꝫ. cõsecrata erit ecclesia. alij ꝫ. ar.xxiij.di. q rundam. k ¶ Possũt s.xvj.q.ult.si plures.⁊.q.i. ⁊ ipis.s. xxi. q.ij.sicut.⁊.c. pcipimus.s. di.lxx. scõꝫ. ca.s. x.q. iij. l Dominio. De locorum dño cõsecratione.cuius auctoꝛitate ecclesie sunt cõsecrãde.ostẽdit gratianus.v.c. m ¶ Absqꝫ pcepto.xy.q.ij.bone rei.cõtra.

a Basilicas. ptātis. s. di. lxi. p totū. s. ix. q. ij p totū. s. xxxi q. ij. c. i. b ¶ Cū enim. or do. c ¶ Dispēdio. nō principis priuilegiū nulli debē p̄iudicare. vt nō. ix. q. iij. nunc ꝓo. d ¶ Utilitatis. q. d. ita seruam⁹ ea. ꝙ nec alicui⁹ vtilitate ea īfirmam⁹. q2 etiā ea que vtilitas suadet relaxari. nō relaxam⁹ in p̄iudiciū canonum. e ¶ Forsitan fortasse dicit. q2 q̄n̄q3 p vtilitate alicui⁹ statutū infirmat. lv. di. vt cōstitueret. b. f ¶ Et docere. ꝛ hoc ideo addit. q2 quedā sequit romana ecclia. que nō docet sequēda. ꝛ ea seq non cogimur. s. di. xi. nolite. ar. pro ꝯsuetudie romana fuāda isti. de sa. tu. in fi. g Certū. ē. ꝓcessione. i. frequētationē ppli. s. di. xxiiij. p̄sbri s. xvi. q. vij si gentius. h ¶ Corpuscula. ita eo ipso fecit religiosum locū. ff. de re. l. ij. naz vbicūq3 sepelitur hō volun tate dñi locus religiosus efficit. sec⁹ si ꝯ dñi volūtatē. vt. e. l. §. si vsu fructu. h ¶ Corpuscula. si locus ille non est cōsecrat⁹. quō vult. vt in eo diuina celebrent. si autē vult vt cōsecret. quō p̄cipit vt solūmō noie mortuoꝝ in eo celebrent. nisi forte in pe nā ꝯstructiōis facte absq3 licētia romane ec. vel non petijt vt pro viuis sibi diuina fierent. ꝛ sic aliqua ecclesia est in qua nō cātat nisi pro mortuis. sic extra de p̄beb. significatū. i ¶ Maculēt. i. nō p̄iudicēt ep̄o decreta que dicūt ꝙ ecclesia inuito ep̄o nō pōt ꝯstrui vel cōsecrari. ꝛ si cōtra factum fuerit nullus seruitium dei debeat celebrari. s. c. p̄cepta l ¶ Pro solēnitate. q̄si pro magno beneficio reputet. l ¶ Vt defunctoꝝ. arg. ꝙ sp̄ales misse p defuncti fieri p̄nt. sic ꝙ dici p̄nt p viuis. vt. d. c. significatum. m ¶ Ecclesia. ca sūs. erḡ ecclia nō pōt ꝯstrui sine auc̄tate ro. pō. multo potiꝰ aliq̄ noua secta sine ei⁹ auc̄tate nō pōt construi. n ¶ Nemo ec. q. ecclesiā. cū sua auc̄tate ecclesie debeant ꝯsecrari. ostē dit. i. q. ij. c. i. placuit. b. o ¶ Veniat. p se vel p aliū. p̄se vel p aliū ar. i. c. nullus p̄sbi in ecclia ar. xxx. di. sigl ex̄. i. c. si qs. p ¶ Cruces in auc̄. d mona. §. illos. col. i. ꝛ orone epi scopus dicate in auc̄. de ecc̄ ii. §. si qs adi. voluerit. colla. ix. q ¶ Ad luminaria. in auc̄. vt nullus fa. ora. do. §. i. col. v. r ¶ Custodiā. vt nullus fa. ora. do. §. i. col. v. r ¶ Custodiā. ex̄ de p̄beh. de monachis. ꝛ erunt ad minus duo clerici. ex̄ de fil. p̄sby. ꝓposuit. ꝛ. vij. q. i. illud.

Nō dedicent basilicē que p̄ter auctoritatē sedis aplīce fuerint edificate.

Basilicas nouiter istitutas: nō petitis ex more p̄ceptiōib⁹: dedicare nemo audeat: nec ābiant sibimet ep̄i vēdicare clicos aliene ptāt̄is^a: cū enim^b decreta venerabiliū sanctionū: nos q̄z magnope custodire nitamur: ac sine eoꝝ dispendio^c: ēt illa q̄ p alicui⁹ vtilitat̄is^d cōpēdio fortasse^e videant laxāda credam⁹: cū ꝙ nos ꝯ salutariū reuerē tiā regulaꝝ: cupiam⁹ temē nihil dicē. ꝛ cū sedes aplica supiorhis oib⁹ (fauente dño) q̄ p̄fnis canonib⁹ sūt p̄fixa: pio deuotoq3 studeat tenē ꝓposito: sat̄is idignū ē: quenq3 pōtificū vl' ordinū subsequētiū hāc obfuātiā refutare: quaz btī petri sedē: ꝛ seq videat ꝛ docē^f. Satisq3 ꝯueniēs sit: vt totū corpus ecclie i hac sibimet obfuatione ꝯcordet: quā illic vigē ꝯspiciat. vbi dñs ecclie toti⁹ posuit p̄ncipatū. Itē ioāni ep̄o sorano. Publice ꝓcessiōes nō fiāt i oratorijs q̄ p̄ter auc̄tatē sedis aplice ꝯsecrantur.

Certū ē^g q̄dē ꝛ nr̄is p̄ceptiōib⁹ ꝯstitutū: ne qs in ecclia: aut in oratorio: qō sedis nr̄e non legit p̄missione dedicatū: ꝓcessionē publicā putaret ipē dī: ne ꝯditores furtiuis surreptionib⁹: ꝯ regulaꝝ statuta ꝓsilirēt. Sz q2 megētia spectabilis femia petitoria nob oblatiōe suggessit: in possessionib⁹ ꝓprijs: suoꝝ corpuscula^h ꝯdidisse: ff charissime humanitatis ituitu: ꝙ p̄ora statuta non maculēt^i: funerib⁹ ꝛ sepulchris tm̄ incōprehēsis: penitorio locis ministeria no ueris pro solēnitate^k p̄stāda: vt defūctoꝝ^l noie solū mō diuina celebrent officia: publica frequētatione ꝛ ꝓcessione cessante. Itē nicolaus papa clero ꝛ plebi vienēsis ecclesie. Sine nutu sedis apostolice: ecclesia non debet institui.

Ecclesia^m. i. catholicorū collectio: quō sine aplice sedis instituet nutu q̄n iuxta sacra decreta: nec ipsa debet absq3 p̄ceptiōe pape basilica nouiter cōstitui: que ipsam catholicoꝝ semel amplecti caterua dignoscit. Item ex cōcilio aurelianēsi. Sine designatione episcopi noua nō dicetur ecclesia.

Nemo ecclesiam^n edificet: antequā episcopus ciuitat̄is veniat^o: ꝛ ibidem crucem^p figat: publice atrium designet: ꝛ ante p̄efiniat qui edificare vult q̄ ad luminaria^q ꝛ ad custodiam ꝛ ad stipēdia custo^r,

a ¶ Domū. quā cōplere debet infra. v. ānos. si ē oratoriu3. si ē ptochiū vl' xenodochiū infra annū. in auc. de ec. ti. §. sigs edificationē. coll. ix. s3 qd si epūs ɔsecrat ecclesia3 vel fundat nō ei assignata dote. dicit bar. q epūs tenet eā dotare ex de pben. c. epūs. sed melius est ad h tm̄ fundatores teneri. vt xvj. q. vj. piementis. z c. si plures. ar. ff. de ritu nu. qui liberos. z dic lex q heres fundatoris tenetur i auc. de ec. ti. §. si aūt. z §. si gs edificationem rerū. nam z successor epi puidebit clerico ordinato. vt ex de pben. cum scdm. vbi tamen omnes deficerēt vel si nō esset tolluendo. tunc dicerē actionem danda3 in epm. arg. ff. si men. fal. mo. di. l. ij. §. i. ff. de eo per quē fa. e. l. vl. §. plane. b ¶ Consecrata. i. fundata vl' aq̄ bn̄ dicta aspsa. c ¶ Si quis basilicā diuidat. ar. q patroni nō debēt accipere vel exigere xenia vel hmōi ab ecclia. s. xxvij. q. ij. eleutherius. 3. s. x. q. i. hanc ɔsuetudinē. z c. q2 sacerdotes. s. i. q. iiij. ecclia que pactione. d ¶ Sub tributaria. ar. q nō licet dare ecclie ɔstructe vl' ɔstruēde ēt possessionem vbi fundata est ea interueniēte pactione. vt ius patronat' hēat. q2 ipso iure ei debet. z si nō petat vl' in pactū deducat. vt. xvj. q. vij. pie. z c. decernim'. z c. gcū. s. in pdijs tn̄ collatis pōt ɔditionē apponere vt auc̄te episcopi tributū aliqd vl' censu3 aliquē debeat inde pcipe. ex de iure pa. pterea. sed in dote nō vl' in māso. argu. x. q. i. nouerit. extra de censi. sancitum. als si apposita est conditio quid iuris sit. nota. x. qōne. i. c. ij. Johan.

du3 sufficiūt: z oblatā dona tione: sic domū[a] edificet. z postq̄ consecrata[b] fuerit: atriū eiusdē ecclie scā aq̄ cōspergat. **I** tem ex ɔcil. bracarēsi. **Non ɔsecratur ecclesia: que pro questu cupiditatis edificatur**

S I gs basilicā nō pro deuotiōe fidei: s3 pro questu cupiditatq̄ edificet: vt qcqd de oblatione ppli colligit: mediū cū clericis diuidat[c] eo q basilicā i terra sua cōdidit. h de cetero obseruari o3: vt null' epor tā abominabili voto ɔsentiat: nec basilicā: q̄ nō pro scōr patrocinio: sed magis sub tributaria[d] ɔditiōe est ɔdita: audeat ɔsecrare. **I** tē felix epūs oib' orthodoxis. **Sacrificia nō nisi sup altare z locis deo consecratis offerantur.**[e]

S Icut nō alij[e] q̄ sacrati dō sacerdotes debēt missas celebrare: nec sacrificia sup altare offerre: sic nō in alijs q̄ i dn̄o ɔsecrat locis .i. i tabernacul': diuinis pcibus a pōtificib' ɔlibutis[f] missas cantare: aut sacrificia offerre licet: nisi sūma coegerit necessitas[g]. Santius est ergo missa3 nō cātare aut n̄ audire: q̄ i his locis vbi fieri nō op3[h]. nisi pro sūma necessitate ɔtingat: qm̄ necessitas[i] legē nō h3. vn̄ scriptu3 est. vide ne offeras holocausta tua in oi loco quē videris: sed in oi loco quem elegerit dn̄s deus tuus. **In** domib': tn̄ ab epis siue psbr̄is: oblationes[k] celebrari nllaten' licet[l]. **I** tē ex ɔci. triburi. **Nō nisi i locis sacris missarū celebrentur solēnia.**

M Issarū[m] solēnia non vbiq̄: sed in locis ab epo ɔsecratis[n]: vel vbi ipse permiserit celebranda esse censemus. **I** te3 clemēs. **Precibus diuinis consecrentur ecclesie.**

E Cclesias per cōgrua z vtilia facite loca[n]: que diuinis pcib' ɔsecrari op3: z n̄ a quoq̄ grauari. **L** dē. **Sacrificare z missas celebrare non licet nisi in locis deo sacratis.**

H Ic ergo. i. in pn̄ti vita positos: op3 z nos agnoscere voluntatē dei: vbi agēdi[o] z sacrificādi locus est. quoniam in alijs locis sacrificari z missas celebrari nō licet: nisi i his qb' epūs iusserit[p] aut ab epo regulari[q]

Sicut si e alij. repetit qd i. l. c. hu' dis. dictū est in. v. capitulis subseqn tib'. idem in Deut. xij. auc. de ec. ti. §. si quis. colla. ix. f ¶ Delibutis. i. cōsecratis. g ¶ Necitas q2 si necitas vrgeat sub dio aut sub tētorijs nisi forte sit oratoriū in domo. vt. j e. di. ɔcedim' z c. vnicuiq̄ h ¶ Nō o3. C. de senten. z inter. om. iudi. cū sniam i ¶ Necitas .i. nō ē subiecta hūane cōstitutioni. imo excusat q ɔtra ea3 fit. je di. iiij. sanctū ex de re. iur. qd nō est. sed nulla necessitas excusat i diuina ɔstitutione phibitu3. vt. xxxij. q. v. ita ne. k ¶ Oblatiōes. i. euchristie. b. l ¶ Licet. nisi necitas cogat. m ¶ Missarum. n ¶ Ecclesias. loca. ff. de arbitris. si cum dies. §. si arbiter. n ¶ Ecclesias. idem. xvj. q. vij. ecclesias. o ¶ Hic ergo. z agendi. s. xiij. q. ij. tempus. p ¶ Jusserit. s. xciij. disti. nulla ratione. q ¶ Regulariter. hic colligitur q que fiunt ab hereticis z intrusis z irregulariter ordinatis. nō hūt vigorē. xij. q. ij. alienatiōes. vij. q. i. fact'. s. xv. q. i. oē qd. s. xxxij. q. v. precepit.

ordinato: tenēte videlicet[a] ciuitatē: ꝯsecrata fuerint. aliter enim nō sūt hec agē da nec rite celebranda.

Item siluester pa. Abijciā tur sacerdotes: qui i locis nō sacratis missas celebra re ꝓsumunt.

Nullus pꝛesbyter[b] missas celebra re ꝓsumat: nisi in cōsecra tis ab epo locis: q sui par ticeps decetero voluerit eē sacerdotij. Item felix pa pa omnibus orthodoxis.

Singulis annis dedicatio nuz solēnitates celebrant: et ꝯsecrat̄ et ecclia d̄ cuius ꝯsecratione dubitatur.

Solēnitates[c] dedica tionū ecclia⁊ et sacer dotū: p singulos ānos sunt celebrāde. De ecclia⁊[d] ꝯsecrationib⁹ quotiēs du bitat: vt nec certa scriptu ra nec testes[e] existāt: a qb⁹ ꝯsecratio sciat: absq̄ vlla dubitatiōe scitote eas esse ꝯsecrādas. nec tal' trepida tio facit[f] iterationē. qm̄ nō mōstrat eē iteratū[g]: qd̄ ne scit eē factū[h]. Itē greg. papa. de eodem. De eodē et q̄ octo dieb⁹ dedicatio nū solēnitas est celebrāda.

Solēnitates eccliarū dedicationū et sacer dotū: p singulos ānos solē niter sunt celebrande: ipso dn̄o exēpluz[i] dāte: q ad fe stuz dedicatiōis tēpli: oīb⁹ id faciēdi dans formā: cuz relig̃s pplis eandē festiui tatē celebratur⁹ venit. sicut scriptū est. Facta[k] sūt ence nia in hierosolymis: et hy emps erat: et ābulabat iesus in tēplo in porticu salomo nis. q̄ aūt. viij. dieb⁹ ence nia[l] sint celebrāda: in li. re gū pfecta dedicatiōe tem pli: repies. Item ex ꝯcil. meldēsi. c. viij. Cōsecrent ecclesie de quarum conse cratione dubitatur.

Ecclesie vl' altaria[m] que ambigua[n] sunt de cō secratiōe: ꝯsecrent: et sup flua[o] altaria destruantur. Item igit⁹ pa. Qn̄ ecclia est iterū ꝯsecrāda: et salib⁹ tm̄ exorcizanda.

Si motū[p] fuerit altare:

---

a Ordinato. tenēte videlicet quasi non de posito vel suspenso, vel qui renunciauerit. ex. de or. ab e. qui re. c. requisiuit.

b Nullus presbyter.

c Solēnitates. de anniuersaria solēnitate dedicationis eccle siaꝝ et epoꝝ. ij. c. ostendit. qd̄ tn̄ dī h̄ de epis. nō obs uatur hodie nisi a papa.

d De ecclesiarū scri ptura. ar. qd̄ testib⁹ vl' scri ptura pbari nō pōt pro i fecto haberi debere. C. cōi diui. si maior ẞ. C. fa. herc. nō ideo. C. d̄ rei ven. iudi cia. ẞ. etiā si inueniant in libris ecclesie credendū est vel in lapide ar. xxiiij. q. ij. sane. i pn. b.

e Nec te stes. vel testis vnus sicut in baptismo. i. disti. iiij. par uulos. super enim hoc fa cto crederet vni testi. nisi inde verteret cōtentio. et sufficit sibi testimoniū de auditu. ar. xxij. q. v. hoc videt ex de test. co. puenit. ff. de aqua plu. ar. in sūma. ẞ. itē labeo. b.

f Facit. et dicit eps. si ꝯsecrata eas nō recō secro. sed si nō et c. de ba. et ei⁹ effec. c. ij.

g Iteratū. nō id qd̄ nō apparet dicit nō esse. ff. de ꝯtrahen. emp. in lege.

h Factū. ar. ꝯtra clandestina cōiugia. s. q̄ taliter ꝯhentes pn̄t cū alijs ꝯhere. cū talia cō iugia sint icerta. vt. xxx. q. v. ẞ. his ita. et. lxviij

i Solēnitates. exēplū. nam (di. pr̄byteri. b. ei⁹ opatio nr̄a ē lectio. vt. s. ij. q. i. deus.

k Facta. ter fuit templum ꝯsecratuz. pmo in septembri. vt. s. e. c. i. in scdo in martio sub dario. arg. i. q. i. ppheta. tertio sub iuda ma chabeo in decēbri. et iō dic hic hyems erat.

l Encenia. i. innouationes. nam encenia re est nouā rē in vsuz ducē. et est vulgare cam pa. dist. Ecclesie vl' altaria (pane iuxta romā. in his. vij. c. docet qb⁹ casib⁹ ecclie sunt ꝯsecrāde. et assignāt qdā sex casus. vn⁹ qn̄ du bitat de ꝯse cratiōe. vt h̄ c. i. Item qn̄ motū est alta re ma⁹. Itē ppter homi cidiū. Itē qn̄ est exusta. aut si parietes de nouo sūt innouatus repara ti. Itē ppter adulteriū. vt tradit. j. e. c. si motū. et c. se. et c. de fabri ca. Alij dicūt q̄ qn̄diu ma nus altare est imotum. i. q̄ nec tabula al taris vel mo ueat vel enor miter franga tur. lz ēt pie tes ecclie sint diruti: pirent. non tn̄ ecclia sit recōsecrā da. vt. j. c. de fabrica. Alij dicūt. qb⁹ cō cordat. h̄. q̄ alia sit ꝯsecra tio ecclie. alia altaris. et si al altaris. et si al tare. i. tabula supior moueat vl' enormit ledat ip̄z altare tm̄ ꝯsecret et nō ecclia. vt ex d̄ ꝯse. ec. vl' al. ad h̄. Silr si ecclia destruit et nō altare. tūc ecclia recōsecret et nō altare. sz pp adulteriū vel ho micidiū nō cōsecrat ecclesia. vt ex de adulte. significasti. vl' al. ppositisti. ex de ꝯse. ec.

[Margin: Ioh. 10.; 3. Re. 8.]

m Que ambigua. s. dis. lxviij. ẞ. q̄ ergo. i.

n ...

o Supflua. in de qrū ꝯsecratiōe ambigit.

p Si motū. altare. i. mē (qb⁹ relige ii sūt. p sa pncipal altaris. nā tabula cōsecrata de loco ad locū mouet. nec tn̄ ꝯsecrat. vt. j. c. ꝯcedim⁹. qd̄ itelligo cuz nō est affixa tabula. Itē h̄ itellige de altari ad cui⁹ honorē eccle sia est ꝯsecrata. et qd̄ dicit si motū. i. mutatū ita q̄ formā amisit p diminutionē vl' augmē tū cū forma rei sit eē rei. ar. x. q. ij. h̄ ius. Idē ē

si ē enormiter fracta tabula vltra.f.medieta-tē.tūc recōsecrādū ē altare.ex͞t ð ɔse.ec.vl al. c.iij. Cōsecratio aūt ipsi⁹ altar] pertim intelligit͛ eē in ɔlūc[u] ðe mēse.f.lapidis superioris ꝛ structure iferi[or]].ꝙ si mēsa fuerit mota vl' aliqs de iferiori

recōsecrāda est.ſʒ q tenent ꝙ eccl'ia in forma ecclesie ɔsecrata ab hereticis nō sit recōsecrāda.sic exponūt ꝙ si ɔsecrauerūt in illa forma q̄ ptendat fidē sancte trinitatis.Sequētia,ho c.intelligunt͛ in eo casu qn̄ arriani nō ɔsecrāt

b⁹ lapidibus tāgēs ipa₃.ex ecraret altare.ꝛ est recōsecrādū. si āt fit aliqð ad/ditamētū al/tario non ob ħ execrat͛.sed sacruʒ trahit ad se si sacrū. ar.ex͞t de ɔse. ec.vel al.c.iij. dū tn̄ nō imu tet͛ multū cō iūctio mēse ꝛ structure in/ferioris.

a ℭ Ecclesia f.altare ſʒ.h. ꝛ sic exponit͛ j.q.vi.qsitum₃. nō enīʒ vt di cit pp altaris motiōe₃ recōsecrāda eēt ecclia.vt ex͞t de ɔse.ec.ad hec alia ē enīʒ cōsecratio eccl'e ꝛ alia altar]. ꝛ ħ sine illa sepe fit.alij intelligūt put ista sonat.

b ℭ Mutāt͛ ꝛ nō funditus ſm.h.b.aūt dicit ꝙ etiā fundi tus altari amoto. c ℭ Cōsecret͛.i.mundet͛ p aspsionem.vt ex͞t de ɔse.ec.vel al. proposuisti. ꝛ de adulte.significasti.

denuo ɔsecretur ecclia[a]:si parietes mutant͛ ꝛ nō[b] altare:salibus tn̄ exorcizet͛. si homicidio vel adulterio ecclia violata fuerit:diligētissime expurget͛: ꝛ denuo ɔsecret͛[c]. Itē ex niceno ɔci. Ecclesia semel deo cōsecrata qn̄ ē iterū ɔsecrāda

Ecclesijs[d] semel deo ɔsecratis nō dʒ iterū consecratio adhiberi: nisi aut ab igne exuste:aut sanguinis effusiōe:aut cuiusꝙ semine[e] pollute fuerint. qꝛ sicut ifans a q̄licūꝙ sacerdote in noīe.p.ꝛ fi.ꝛ.ſſ. baptizatus:nō dʒ iterū baptizari[f]:ita nec locus deo dicatus:iterū ɔsecrādus ē: nisi ,ppter eas cās q̄s supius noiauimus:si tn̄ fidem scē trinitatis tenuerint: q eum cōsecrauerint. Itē iohānes papa. De eodem.

Ecclesias arrianorum[g] vbicūꝙ inueneritis catholicas:eas diuinis p̄cibus ꝛ opibus[h] absꝙ vlla mora ɔsecrate[i]:sicut ꝛ nos fecimus:cū pro cā theodorici regis ɔstātinopoli fuissemus. Item in dyalogo gregorij. De eodem.

Arrianorum[k] ecclesia in regione vrbis huius: que suburra dicit͛:cū clausa vsꝙ ad biēniuʒ pmansisset. placuit vt in fide catholica itroductis illic beati sebastiani ꝛ scē agathe virginis ꝛ martyris religis dedicari ðbuisset:qð ꝛ factū est. Itē agapitus papa.

Agapitus[l] papa vas catholicū:euangelij tuba preco iusticie:sacra altaris sedisꝙ velamina:sacrilegis anthemij infecta fabulis[m]:suis catholicis p̄cibus deleuit[n]. Itē ius. papa. De eodem.

De fabrica[o] vero cuiuslibet ecclesie:si diruta fuerit instauranda[p]. ꝛ si in eo loco ɔsecratiōis solēnitas debeat iterari:in quo sanctuaria[q] nō fuerint[r]: nihil iudicam[s] officere:[s] si p eā minime iacteť aqua exorcizata:qꝛ in consecratione cuiuslibet ecclesie in qua spūſſaneti ara non ponit͛: celebritatē scimus[t] tn̄ esse

eccl'ias in forma eccl'ie.nā qdā eorum faciebāt sacra in forma eccl'ie ꝛ qdā nō.qð habet͛ in illo. §.i q.i.§. sed notādū.ꝛ.c.li qs cōfugerit ad arrianos.

g ℭ Eccl'ias arria/norum.qꝛ nō in forma eccl'ie ɔsecrate erāt vt.j.q.j.arria nos.ꝛ ita intellige,. c. sequentia.

h ℭ Precib⁹ ꝛ opibus. tāgit ɔsuetudinē oriētalil eccl'e q̄ arrianos chrismatis vnctiōe suscipit.vt.j.di. iiij ab antiq̄. secus āt occidētalis agere ɔsueuit vt i p̄dicto.c.

i ℭ Cōsecrate.nō erat cōsecrata in forma ecclesie,. vel quoniā absꝙ relliquijs ecclesias consecrabant.ꝛ ideo ecclesi. cōsecrate nō erāt ſʒ recōsecrabantur.vt.j c.arrianorum.

d ℭ Ecclesijs exuste p maiori pte al's secus. ar.ff.de ꝫ.ēp.domū.f cū ita cōburit͛.ꝙ dstruat͛ vel decrustrat͛ interi⁹ ꝛ exteri⁹.tūc execrat͛. ɔsecratio enīʒ eccl'e marie ɔsistit in vnctione exteriori.ꝛ ɔiūctiōe ꝛ dispositione lapidum. e ℭ Semine.p coitū emissum p adulterium vel p fornicationē.n i si p somnū vel p coitus cū vxore.nō ideo recōsecrabit͛ ecclesia.ſm.h. f ℭ Baptizari. ꝫ.di.lxviij.sicut.ꝫ.xxxij.q.vij. quead modū.j di.v.dictū c.ꝫ.j.q.j.hi qꝛ.ꝛ.j. di.iiij.si qs apud.C.de sacer.bap.l j.si tn̄ in fide sancte trinitatis ecclia ab eis ɔsecrata sit.

k ℭ Arrianorum.j.distin.iiij.ab antiqua. l ℭ Agapitus.iusticie.p̄conis enīʒ offm̄ suscipit qsqs ad sacerdotiuʒ accedit.vt.ꝫ. xliij.di.sit rector. m ℭ Fabulis.fabulis dicit.qꝛ preter formam ecclesie. n ℭ Deleuit. idest purgauit. o ℭ De fabrica.f.quesitū ē. p ℭ Instauranda idest ɔsecranda.de cōsecranda enim querebat͛. q ℭ Sanctuaria.i.reliquie scōrum vel altaria. r ℭ Nō fuerint dimissa qꝛ inde erant ablate reliquie. s ℭ Officere.qꝛ ex quo semel cōsecrata fuit. semper mansit. t ℭ Scimus esse.i. obtinere vicem consecrationis.

missarū. ⁊ ideo si qua[a] scōrū basilica a fundamētis fuerit innouata[b] sine altaris motiōe: sine aliq̄ dubitatiōe: cū in ea fuerit missarū solēnitas celebrata: tota[c] ↄsecratio scificationis īplebit. si vo scīaria q̄ hēbat ablata sūt[d]: rursus eoꝝ depositiōe ⁊ missarū solēnitate reuerētiā scificatiōis[e] accipiet. Item ex decretis hormisde pape. c. x.

Absq̄ epi pmissu i ecclia ↄsecrata nō erigat altare.

Nullus pſbyter[g] in ecclesia ↄsecrata aliud altare erigat: nisi quod ab epo[h] loci fuerit scificatū vel pmissum: vt sit discerno iter sacrū ⁊ nō sacrū: nec dedicationē fingat[i] nisi sit. qđ si fecerit degradetur[k] si clericus est. si vo laicus: anathematiçet. Itē ex cōcili. aphricano. c. i.

Euertant altaria: que sine sanctoꝝ reliquijs erigunt.

Placuit: vt altaria q̄ passim[l] p agros ⁊ p villas tāq̄ memorie martyrū ↄstituunt: in qb⁹ nullū corp⁹ aut relige[m] martyris ↄdite pbāt: ab epis qui eisdem locis p̄sunt: si fieri potest: euertant. Si aūt hoc ppter tumultus[n] populares nō sinit: plebes admoneantur: ne illa loca frequētent: vt qui recte sapiūt: nulla ibi supstitione deuicti teneant. ⁊ iō nulla memoria martyrū pbabiliter[o] accipiat: nisi aut vbi corpus ⁊ relige certe sunt aut vbi origo alicui[s] habitationis[p] vel possessionis vel passiōis fidelissima origine[q] traditur. nam que p somnia ⁊ per inanes quasi reuelatiōes quoꝝlibꝫ hominum vbicūq̄ ↄstituuntur altaria: omnino reprobentur. Item ex cōcilio aurelianensi. c. iij.

Non est cōsecrāda ecclesia: in qua pagan⁹ sepultus inuenitur.

Ecclesiam[r] in qua paganus sepultus est: non liceat cōsecrari neq̄ in ea celebrare[s]: sed iactare foras ⁊ mūdari oportet. Itē ex cōcil. agripinensi.

De ecclesia in qua cadauera fidelium vel infideliū sepeliuntur.

---

a ❡ Iđ si q. mō meli⁹ aplt qōnes. b ❡ Innouata. h̄ itelligit. h. cū nō simul sed successiue pietes destructi sūt ⁊ successiue repati. tūc. n. ecclia itelligit eadē. ar. ff. de leg. i. l. q̄ i repnā. ff. de iudi. pponebat. sec⁹ vo si simul pietes funditus corruāt q2 tūc cōsecrāda est fm eū. lꝫ altare motū non sit. q2 alia est ↄsecratio ecclesie. alia altaris. Dic ꝙ argnit ꝙ eadē sit ecclesia post repatiōnē. cū non recōsecret. lꝫ ↄ̄dicit lex. ff. de ꝓb. obl. inter sti. §. sacram. que distiguit iter domū ⁊ nauē. ⁊ videt velle ꝙ eadē sit nauis post refectionem. lꝫ nō eadē domus Sꝫ pōt dici ꝙ aliud sit i ecclia q̄ in domo pua ta. q2 ecclesia naui cōparatur. xxiiij. q. i. nō turbat. xl. di. añ oia. lꝫ si subtilr volumus pcedere nō est eadem ecclia. . lꝫ vtilitas exigit vt eadē censeat ne videlꝫ sacrm ↄsecratiōis iteret. ar. ff. de s. vrb. pd. l. seruitutes. §. si sublatū. c ❡ Tota. i. pinde ē venerāda. ac si tota cōsecratiōis solēnitas eēt adhibita. d ❡ Si vo. q. d. pdicto casu nō debēt ↄsecrari. sed in isto sic. i. cū mouet altare. e ❡ Ablata sunt. moto altari. f ❡ Scificatiōis. i. aſpsiōis aque tm̄. ⁊ misse celebratiōe. cū altare nō fuerit motū. lꝫ relige g ❡ Nullus pſbr. vbi altaria sint ısūt ablate. erigēda. ⁊ qualia eē debeāt. ⁊ q̄s ecclesias liceat cōsecrare. ⁊ in qb⁹ licet missas celebrare. qb⁹ ex causis loca scōꝝ licet mutare. . xj. c. ostēdit. h ❡ Ab epo. s̄. dist. lxviij. quāuis. i ❡ Fingat. vt dedicatū dicat esse qđ nō est. vel religas dicat esse que nō sunt. k ❡ Degradet. ar. eos eē deponēdos ab ordinibus. q fingūt vel dicūt se hēre ordines cū nō hñt. extra de cle. nō ord. mini. c. i. s̄. l. dis. ex penitētib⁹. s̄. di. liij. sollicitudo. ⁊ sic puniẗ qui se gerit pro milite qui non est miles. ff. ad l. corn. de fal. eos. §. q se p milite gessit. l ❡ Placuit i. passim. nō in ecclesijs. lꝫ passij p agros. m ❡ Relige ar. sine relig is ecclesiam eē ↄsecrādaꝫ. vt s̄. e. de fabrica. ⁊ tamē sufficit corp⁹ domini. n ❡ Tumultus. ar. aliqđ eē postponēdū pp tumultū ⁊ scādalū. vt. i. di. vt constitueret. de his vero sic. ff. de sic. l. pe. o ❡ Probabilr. i. solēniter. b. p ❡ Dirãtio nis. q2 hō significat locū. xl. di. multi. q ❡ Origine arg. origines iel ⁊ pncipiū spectādūꝫ. . vt s̄. xvj. q. iij. si sacerdotes. s̄. i. q. i principatus. r ❡ Ecclesiā. cōsecrari. añ electionē cadauis ipsi⁹ pagani. s ❡ Celebrare. cui⁹ ↄstitutionis ratio est. q2 infideles ab ecclesia repelluntur. vt. xxj. dist. cleros. ⁊ dist. in. xxv. perlectis. ergo mortui. quia quibus viuentibus ecclesia non cōmunicat ⁊ mortuis cōmunicare non potest. vt. xxiiij. q. ij. c. i. sed quid dicés de muliere pregnante mortua. quidam dicunt ꝙ sepelietur in ecclesia. q2 fetus eius est pars ventris. j. di. iiij. si quid. ff. de ven. inspi. l. i. §. i. consueuit tamen aperiri ⁊ fetus extrahi. ⁊ extra cimiterium sepeliri. ad hoc facit. c. j. extra de sepul. sacris.

a Ecclesiā.in qua nō ꝯsecrata. b Scīli care.añ electionē. c Euulsis.auctõe epī vel principis tm̄.ff.de reli.ossa.ꝛ.i.e. corpa d Et rasis.dealbatis.nā mutata forma in terimit substātia rei.ff.ad exhi.iul.§.si ꝛ figs

tribilia.ꝛ salomon fecit aureū.s3 illa facta fūt in figura.xij.q.ij.glia.ꝛ dicit de altari latere nēsi ꝙ ligneū fit.b n Nō ꝯsecrent. q2 xp̄s petra dicit.xxj.di.in noie dn̄i.Jtē q2 erexit ia cob lapidē in titulū.o Metropoli.s.xij. di.de his.

e Reedificet.i.ipa rasura d3 dalbari f Si fideles.vbi aūt di scerni nō pn̄t fideles ab infidelib⁹ neutri fūt exhuman di.ex̄ de sepl. sacris.

g Non oꝛ. ignaros i.iperitos. h Mysteria.i.missam celebrare sup sepulchꝛum.

i Concedimus.in capellis.i.oratorijs nō ꝯsecratis.in tali b⁹ nō licet celebrare sine ꝑmissu epī. vt j.e. vnicuiq3. ꝛ.s.e. missaꝝ k Celebrari ꝑmittim⁹. ad qd ē opus ꝑmissione.q2 di i capellis. qm̄ forte capelle nō erāt oli ecclesie.cū ātiquus dicerēt capelle.tu guria capraꝝ pellib⁹ tecta.vel li resertas ad solēnitates maxias l Sub diuo.i.sub aere

m Altaria. si ñ sint lapidea. legit in exodo ꝙ dn̄s ꝑcepit fieri altare de lignis sethim que fūt impu

Ecclesiā[a] in q̄ mortuoꝝ cadaūa infideliū sepeliunt: scificare[b] nō licet.S3 si apta videt ad cōsecrādū:inde euulsis[c] corpꝛibus ꝛ rasis[d] pietib⁹ vel tignis ei⁹ loci:reedificet[e]: s3 si hec cōsecrata añ fuerit: missas i ea celebrare licet. tñ si fideles[f] fuerūt q i ea sepulti sunt. Itē ex cōci. martini pape. Super monuméta in cāpo nō distribuantur sacra mysteria.

Non oportet[g] clericos ignaros ꝛ ꝑsumptores:sup monuméta in cāpum mysteria[h] vel altaria portaꝝ aut distribuē sacra s3 aut in ecclesia:aut in basilica:vbi martyrū relige sunt deposite: vbi ꝓ defunctis oblatiōes offerri solēt nec liceat xp̄ianis prādia ad defunctoꝝ sepulchra deferre ꝛ sacrificare mortuis. Itē ex ꝯcil.triburiēsi. Quō in ecclesia cōbusta missa possit celebrari.

Concedimus etiā:vt sicubi(qd̄ petis nr̄is erigētib⁹ ꝑplurimū factū est,a normānis ꝛ sclauis: ab vngaris ꝛ a malis xp̄ianis : seu aliquo qualicūq3 modo ecclesie fuerint icēse ꝛ cōbuste:in capellis[i] cū tabula ꝯsecrata missas itērū celebrari ꝑmittimus[k]: donec ecclesie ipse restaurari queant.Jn itinere vo positis:si ecclesia defuerit: sub diuo[l] seu in tētorijs:si tabula altaris cōsecrata: ceteraq3 sacra ministeria ad id officium pertinētia ibi affuerint:missarū solē

nia celebrari cōcedimus. Itē ex ꝯci.hypponē.c.vj Chꝛismate non vngant altaria:nisi fuerint lapidea.

Altaria si nō [m] fuerint lapidea[m] chꝛismatis vnctione nō ꝯsecrent[n]:ad celebrāda autē diuina officia:ordinē quē metropolitani[o] tenēt:ꝛ cōprouinciales eoꝛu3 obseruare debebūt. Itē ex ꝯci.agathēsi Chꝛismatis vnctione ꝛ sacerdotali benedictione sacrantur altaria.

Altaria placuit nō solū vnctione chꝛismatis. s3 etia3 sacerdotali bñdictione sacrari. Itē ex cōcil. aurelianensi.c.iij. Jn priuatis oratorijs licet orare. sed nō missam celebrare.

Unicuiq3 fideliū[p] i domo sua oratoriū licet habere ꝛ ibi orare:missas aūt ibi celebrare nō licet[q] Itē ex sexta synodo. Jn priuatis oratorijs absq3 ꝯsensu epi nullꝰ ministrare ꝑsumat

Clericos qui ministrant[r] in oratorijs q̄ intra domos sunt:cū consensu epī loci illius hoc facere ꝑcipimus. Si qs vo hoc nō obsuauerit depo nat. Itē ex ꝯci.agathēsi. Qui extra parochias sunt oratoria: his diebꝰ ad parochias redire cogant

Si qs etiā extra[s] parochias in qb⁹ legitim⁹ est: ordinariusq3 ꝯuēt⁹: oratorium habere voluerit: reliquis festiuitatib⁹ : ut ibi missam audiat ꝓpter[v] fatigationē familie:iusto ordine permittimus. pasc ha

n Nō ꝯsecrent. q2 xp̄s petra dicit.xxj.di.in noie dn̄i.Jtē q2 erexit iacob lapidē in titulū.

p Unicuiq3 p oratoriū non sacrum. sacrum. autē us auctõe facere nō licz nisi auctoꝛitate epī.s.e.dis. nemo.xviij. q.ij.quidam. q Nō l cet. nisi pro summa necessitate.tñ cū ꝯsensu epī.vt.j.e. si qs etiā ꝛc.

r Clericos qui ministrāt.i.misteria i hoꝛis diurnis vel nocturnis exercent.

s Si qs etiā extra.s. xij.q.j.scim⁹ s.xvj.q.i.qcū q3.ꝛ.v.q.sigl t Oratoriū n̄ exaudi de oratorio ꝑus to.sec⁹ in oratorijs alijs q̄ populus facit vt ex̄ de eccl. edi.ad audi. nam in festiuitatib⁹ celebrare licitū ē v Propt fatigationis. ar.ꝓpter difficultatē loci vl itineris ali quid tēt erari.qd̄ al's obtinet generaliter.ex̄ de ec. edi.ad audiē tiā.s.di.lrīiij. c.i.s. liiij. cū lōge.s. di

xciij.iux sctor.s.xlij.q.ij.vbicũq.z.s.e. pxl.

Trib^9.cũ difficultas vt p aeris i/ trib^9. teperie.vt.lxxiij.di.q̃rũdã maloz.nam pp maliciã ppli trãsfert sedes.xxv.q.ij.ita nos pter maliciam ppli eps renunciat dignita ti.ex̃ d renũ.

nisi.psi. propter maliciã plebis. q̃rta cã est. quare nõ trãsfertur ecclesia.s. cã melioratiõis. vt.xvj.q.vij. c.antepe.

b Corpora sine cõsilio.ff.de re. li.essa.i pn.

c Princi pis.i.pape. xviij.q.ij.dif finim^9.z hoc verũ est cum corpus tradi tũ est iã ppe tue sepulture C.de reli.l.vl ti.nisi necessi tas immineat. tũc sufficit au ctoritas pñ dis puicie.C. e.l.i.si aũt nõ est traditũ p petue sepultu re.bñ põt trãs ferri sine au ctoritate ali cui^9 ad aliũ locũ.C.e. l.si nec dum.

d Ligna.d lignis ec clesie destru cte z oib^9 vtẽ silib^9 ecclesie reuerent vtẽ dis istis.vl.c. sequentibus ostendit.

e Ad aliũ extra de re. p mu. mancipia.ff.de rel vẽ.q̃ religiosis.

f Uel ad pfectũ.nõ tamẽ indifferenter.s; vel in capitulo vel dormitorio vel in alijs re ligiosis locis.nõ in cogna vel in vineis pa stinãdis. g In laicorum.argu.que semel

do natali dñi: epiphania: ascensiõe dñi: penthecoste z natali sci ioãnis baptiste z si q maximi dies in festi uitatib^9 hñtur: nõ nisi in ciuitatib^9: aut in parochi is audiãt.clerici do si in his festiuitatib^9 q̃s supra diximus (nisi iubente aut pmittẽte epo) ibi missas celebrare voluerint: a cõio ne puent. I tẽ au.ignaro.

Quibus ex causis loca sã ctorum mutãda sint.

Trib^9a ex causis loca sanctorũ trãsmutãda sunt.pma cũ necessitas p secutoz loca eoz grauaue rit.scda cũ difficultas lo coz fuerit.tertia cũ malo rũ societate grauant. I tẽ ex pci.magociensi. **Quo alicui corpa sctõrũ de lo co ad locũ trãsferre nõ l;.**

Corpora^b sctõrũ de lo co ad locũ nullus trãs ferre psumat: sine cõsilio pncipis vel epoz: scãq; sy nodali lnia. I tẽ gin^9pa. **In vsu laicoz nõ l; puer ti ligna ecclesie dedicata.**

Ligna^d ecclesie dedi cata nõ debẽt ad ali ud^e op^9 iũgi: nisi ad aliã ec clesiã: vl igni sũt cõburen da: vel ad pfectũ^f i mona sterio frib^9: i laicoz^g opa nõ debẽt admitti. I tẽ de mẽs papa iacobo hiero solymitano epo. **Uestimẽ ta sacra z vasa p vetustate**

consecrata sunt non debere redire in vsus laicorum.s.xix.questiõe.iij.que semel. xvij. q.vlti.questi sunt.arg.s.dist.liiij. ex antiqs.

h A si seruus.z.c.frequens.

Altaris palla.

cõsumpta icẽdant: z cine res i loco occulta põcãt.

Altaris palla^h: cathe dra cãdelabrũ z ve lũ: si fuerint vetustate cõ sumpta: incẽdio dent: qa nõ l; ea q̃ in sacrario fue rint male tractari: s; incẽ dio vniũsa tradant. cine res quoq; eorũ in bapti sterio inferant: vbi nullus trãsitũ hẽat: aut i pariete aut in fossis pauimẽtoz ia cent: ne introeuntiũ; pe dib^9 coinquinentur. I dẽ. **Mortui non obuoluan tur vestimentis altaris.**

Nemo^i p ignorãtiam clericus: mortuũ cre dat obuoluendu;: aut ei^9 scapulas operire velit pal la: q̃ fuerit in altari: aut certe que diacono data est in mẽsa domini^k.qui hoc fecerit: vel leuit q̃si nihil z negligenter ^l habuerit: diaconus triennio sexq; mẽsib^9: a dñico erit remo tus altari: graui pcussus anathẽate^m: eo q clericũ nõ admonuerit. presbyt. x.annis z sex mẽsibus ex cõicat^9 sit ^n. ppterea q d dominicis sacramentis: subiecta sibi non admo nuerit ministeria: z postea cum grandi humilitate. matri reconcilietur eccle sie. Pallas do z vela ^o q̃ in sanctuario sunt: si sor dida fuerint ac ministeria

i Nemo. mortuũ laicũ.nã clerici mortui bñ induunt vestib^9 sacris. xliij.q.ij.null^9 l;. k In mẽ sa dñi. i. ad mensam dñi cõponẽdã q ad ipz spectat ar.xxv.di.ple ctis. di. xciij. diaconi. vbi sacerdos post cõsecrationẽ man^9 tergit. vel forte pal la.cui inuol uit calices et abstergit.

l Negligẽ ter.arg.negli gentiã vel fa ctũ puniẽdã xxv.q. i. nul li fas.

m Ana themate.i.su spensiõe si.ne d; anathema tizari pro ta li causa.b.

n Excom municat^9 sit. idest a com munione re motus. z ita hẽs hic penã nõ admonẽ tis plati. nã alibi tñ dr ve si nõ sparsert m^9 zc. xliij. di. dispẽsatio itẽ p hoc.c.vl det reproba ri intellect^9 q̃rũdã quẽ hẽs i illo.c.i q.i.q.qd inuisibilis.nã ibi per negligentiã non excõ cabit psbyter.nisi p.iiij.menses.

o Et vela.i.ornamẽta altaris vel vela cor tine huic hodie derogatũ ẽ cõsuetudie gnali.

a ¶ Nō foris .i. ab alijs segregatū. ꝛ est secūda vestis sacerdotalis.
b Uela .i. cortine que, i ecclesijs extēdunt festiuis diebus. ꝛ in quadragesima cū ꝯsignationis vel significationis Ioā.
c In scā. nō ab alijs. s. dis. xxiij. sacratas. ꝛ. c. nō liceat.
d ¶ Et pū. i. penam patit. ꝛ punitur corpaliter. ꝛ temporaliter non aūt spiritualr vel eternalr vno peccante. ꝛ. s. di. xlv. sed circa illud. de hac materia nō. i. q. iiij. in pn. ꝛ similit nō. sub illo. §. itē pro peccato. plebs israelitica.
e ¶ Uestimēta.
f ¶ Ad nuptiarū. polluunt. ar. ꝙ ex veste alicuius domine vel alterius non debet fieri casula vł aliquis ornatus ecclesie.
g ¶ Uasa. calices. supple dēbent esse aurei vł argentei.
Dan. 5. h ¶ Utebantur. sed nunquid conficie

diaconi cū humilib⁹ ministris itra sāctuariū lauent: nō eijciēdo foras a sacrario: ꝛ velamina dñice mēse abluant. ne forte puluis dñici corpis male decidat syndonē vo non foris^a ablnāt: ꝛ erit hoc nō operāti peccatū: idcirco itra sacrariū ministris ꝑcipim⁹ cum diligētia custodire. Sꝫ peluis noua cōparet: ꝛ preter hoc nihil aliud tāgat: sed nec ipsa peluis velis apponat lauādis: nisi q̄ ad dñici altaris cultū ptinēt. palle in alia pelui lauent: ꝛ in alia vela^b ianuaruꝫ. Cura sit etiā hostiarijs ex admonitiōe maioris: ne qs negligēs aut ignar⁹ ad veluꝫ ianue dom⁹ dñi: man⁹ ico gnite tergat. sꝫ statim coercit⁹ discat ois hō: qꝛ veluꝫ atrij domus domini est.

Item sixtus papa. Sacra vasa non nisi a sacratis tractent hominibus.

In sancta^c aplica sede statutū est: vt sacra vasa nō ab alijs q̄ꝫ a sacratis dñoꝗꝫ dicatis hoib⁹ ꝯtectentur: ne pro talib⁹ ꝓsumptionib⁹ dñs irat⁹: plagas imponat pplo suo: ꝛ hi etiam q. nō peccauerunt peant: ꝛ perit^d iustus sepissime pro impio. Itē stephan⁹ eps familiari amico hilario.

Nō nisi a sacris hoib⁹. vestimēta sacrata seruantur.

Uestimēta^e ecclesie: q'bus dño ministrat: ꝛ sacrata debēt esse ꝛ honesta. qbus alijs vsib⁹ nō debent frui: q̄ꝫ ecclesiasticis ꝛ deo dignis officijs: que nec ab alijs debent ꝯtingi aut offerri: nisi a sacratis hoib⁹ ne vltio que balthasar regem ꝑcussit: sup hoc trāsgredientes veniat ꝛ cor

ruere eos faciat ad ima.

Item ex concillio aurelianēsi. Diuina ministeria nuptiarum nō prestentur ornatibus.

Ad nuptiarū ornatum diuina ministeria nō prestent. ne dū improborū tactu vel pōpa sclaris luxurie polluunt^f: ad officiū sacri ministerij videant indigna. Itē ex ꝯcil. triburiēsi. c. ix. In ligneis vasculis: dominici corpis ꝛ sanguinis sacramenta nō sūt celebranda.

Uasa in^g qb⁹ sacroscā ꝯficiunt mysteria: calices ꝛ patene: de qb⁹ bonifacius martyr ꝛ eps interrogat⁹: si liceret i vasculis ligneis sacra cōficere: rn̄dit: quondā sacerdotes nō aureis: sed ligneis calicibus vtebant^h: ꝫepherin⁹ xvj^i. roman⁹ eps: patenis vitreis missas celebrare cōstituit. deinde vrban⁹ decimus papa: oia ministeria sacra fecit argentea. In hꝰ enim sicut ꝛ in reliqs cultibus magis ꝛ magis per incremēta tempoꝝ: decus succreuit^k ecclesiarū. nr̄is enim diebus qui serui patrissami. sumus: ne decus matris ecclesie minuatur sꝫ magis cumuletur ꝛ amplificetur: statuimus: vt deinceps nullus sacerdos sacrum mysterium corporis ꝛ sanguinis domini nostri iesu christi in ligneis vasculis vllo modo conficere ꝓsumat: ne vnde placari^l debet inde irascatur deus. Item ex concilio remensi. c. vj. Ex qua patena calix cum patena fieri debeat.

Ut calix domini cuꝫ patena si nō ex auro^m oi

bāt vtiꝗꝫ. nūc autem quid. ꝛ quidēꝫ fieri non debet sed si fiat vt i vase ligneo. vel vitreo qs conficiat corpus christi. nihilominus ē verū corpus quia in verbo ꝯsecrantis ꝑficitur consecratio non in vase. vt. j. dis. ij. inter. vers si ita.
i ¶ Xvj. xviij computatis li no ꝛ cleto.
k ¶ Succreuit. ar. prelatum non posse prebendas diminuē. qđ est verum sine causa. extra de excess. prela. sicut.
l ¶ Placari C. vnde vi. me minerint.
m ¶ Ut calix m ex auro contra. s. xij. q. ij. auruꝫ. sꝫ illud quando pauperes morerentur fame. quo casu vēdi possent. C. de sacrosā. eccle. sancimus.

a In ligneo.q2 lignū porosū ē. b In vitreo.q2 vitrū fragile est z imineret piculum c Onsulto.i.serico corpali. (effusionis. d Sz i puro.vt inocēs z sine macula itelligat. e Terreō.q2 verā carnē mortalē z passibilē d corpe virgis assūpsit.xxiij di.q eps. f Lino q tūsiōib9 multis ad cādorē deducit.sic z xps pressuris multis puēit ad gliaz ita z boni pp pssuras ad gliam dñi ven.ūt.i.q.i.saluator. g Iacob9.isō. dr fraf q2 valde assimilabaf.ei.vl q2 fuit fili9 sororis mřis dñi. h Celebrationē.i.ordinē celebrāde misse.pba.n. qbus corpus pficit ab ipo dño sunt tradita.vt.j.di. mat.27. mar.15. Luc.23. Joh.19. xpi.q2 corp9 z sanguis.sz etiā post alij g ala.i. alia addiderūt ad decorē z solēnitatē. vt.xi.di.ecclesiasticarum. h Celebrationem.de celebritate misse.vij.c.adiūgit ostendēs quo modo a ieiunis cantā de z audiēde sunt.z quot i die.z q̄ hora sūt celebrāde.

no ē:tū ex argento fiat: si quis autē tam pauper ē. saltē vel stanneū calicem habeat.De ere autem aut ex aurichalco non fiat calix:quia ob vini virtutem eruginem facit:pariterq3 vomitum pūocat:nullus aūt in ligneo[a] aut vitreo[b] calice psumat missam cātare. Itē ex epl'a eusebij pape z silvestri. Non i serico pāno:sed lineo sacrificiū cōsecraf altaris.

Consulto[c] oīum statuimus vt sacrificiū altaris non in serico pāno:aut i tincto q̄sq3 celebrare missam psumat:sz i puro[d] lineo vel linthea ab epo ɔsecrato:terreno[e].s.lino[f] pcreato atq3 ɔtexto: sicut corp9 dñi nostri iesu xpi i syndone linea mūda sepultū fuit. Itē ex.vj. synodo. A qbus fuerit tradita missarum celebratio.

Iacobus[g] frater dñi fz carnē:cui p:nū credita ē hierosolymitana ecclesia:z basilius cesariensis eps:cui9 claritas p totuz orbē refulsit: i scptur] addiderūt nobis misse celebrationē[h]: Itē thelesphorus papa.iiij.a petro. Qua hora sint missarum solennia celebranda.

Nocte[i] sancta natiuitatis dñi saluatoris: missas celebrent psbyieri: z hymnū angelicū in illis solēnit decantēt:qm̄ z eadē nocte ab angelo pastori b9 ē nūciat9:z subito fcā ē cū angelo multitudo milicie celestis:laudātiū deū z dicētiū. Glia[k] i excelsis deo:z i terra pax hoib9 bone volūtatis. Religs vo tpib9:missarū celebratōes añ horā diei tertiā mime sunt celebrāde:q2 in eadē hora z dñs crucifixus[l] ē:z sup apl'os spūs sanct9 legit descēdisse. Itē ex cōci.carthaginēsi.c.viij. Nō nisi a ieiunis hoib9 sacramēta celebrent altaris

Sacramēta altar] nō nisi a ieiunis hoib9[m] celebrentur:excepto[n] vno die anniuersario quo cena dñi celebraf. Nā si aliquorū p meridiano tpe d functorū:siue epor siue ceteror ɔmēdatio faciēda ē sol' oronib9 fiat:si illi q facīāt iam prāsi inueniant. Itē ex cōcil'.gabilonēsi. Ante missarum solennia circa horā nonā z decantata:in quadragesima nulli comedere licet.

Solēt[o] plřes q se ieiunare putāt i q̄drage sima:mor vt signū audierit ad horā nonā cōedē:q nullaten9 iejunare credēdi sūt:si añ māducauerit q3 vespitinū celebref officiū.Cōcurrēdū ē eniz ad

i Nocte.tres misse j die natalis dñi celebrant. Una añ diem.que significat tēpus añ legē qñ eram9 i tenebris. Secūda cū dicescit.z significat tēpus in lege qñ nōdum plena agnitio dei habebaf.Et tertia in die.z significat tempus gratie.quādo iam plena cognitio habebaf.vñ versus. Nocte prior. sub luce sequens. in luce secunda. k Gloria in excelsis deo.hec verba dicta sunt ab angelo.alia addidit hilari9.vt.j.e.de hymnis. l Crucifixus. linguis nō manib9. s.de pe.di.i. piculose. m Sacram̄ m ta altar] non nisi a ieiunis hoib9. Luc.i. ieiuni q debēt pficere vt hic.z signare in fronte. vt di.v.vt ieiuni z sacramētū calūnie prestare.xxij. mar.15. q.v.honestū Act.i. z testimoniū dicere. extra de testi.placuit z ordines ɔferre z accipere.lxxv.di. qa patribus sed quādo dicetur quis ieiunus. pone q comedo hodie ne. dormio per dies z per noctes nunq̄d incipiēte alio die suz ieiun9 dicūt quidā q sic.ar. ex de tēpo.or. lras als.somn9 dicerel soluē ieiuniū sz dico ieiuniū celebrata digestione.j.di.ij. tribus. n Excepto s.xvij.q.i.nihil ē.§.j.di. xpi.liquido.§.j.di.v.vt epi cōtra sed derogatum est huic.c.per illa per contrariam cōsuetudinem.s.di.iiij.§.leges. o Solent.si ante.sed nonne licitum est debitori ante tempus soluere pecuniam o

plus enim soluit q ante tẽpus soluit. vt insti. de actio. §. plus aūt. Rñdeo. verū est qñ dies adiect⁹ est fauore debitoris. al's si fauore cre ditoris ante tẽpus soluendo nō liberat. ff. de annu. le. cū q. a ¶ In ieiunijs. qđ a prib⁹. š. di. lxxv. qđ a patrib⁹. z. c. ordinationes p̄sbyterorū. b ¶ Itē gelasius. š. dist. lxxv. ordinatio nes. c ¶ Item pelagius. š. dis. xxvj. dilectio nis tue. d Necesse ē non pñt nisi. hoc nisi respicit illud vbū priuet. e ¶ Nisi prima. j. di. ij. tribus gradib⁹. cōtra. š. e. no cte. contra. in fi. sz illud abrogatum ē. j. di. ij. trib⁹. vl illud de solenni missa. f ¶ Epłam. in qua hoc. c cōtinetur. g Et hoc attēdē dum. pecullares. peculiares dicuntur priuate. ergo oīs missa que priuata nō ē publica dicē da est. ex quo publice z manifeste fit. h ¶ In publico. i. solēniter. i ¶ Sed sacerdotes. nō sacerdotes q per vrbē sunt ad solemnes missam debere conuenire. in maiori ecclesia. vel potius is est sensus. s.

missas: z auditis missaruz solēnibus: z vespertinis officijs: z largitis elemosynis ad cibū accedendum est. Si vo aliqs necessitate cō strict⁹ fuerit: vt ad missaz venire nō valeat: estimata vesptina hora cōpleta oratione sua ieiunium soluat. In ieiunijs^a etiā quatuor tēpoꝝ: circa vesptinas horas: in sabbo vo scō circa noctis initiū: missaruz solēnia sunt celebranda. Uñ leo eps. Qđ a p̄sbiis nris. Itē gelasi⁹^b Ordinationes p̄sbyteroꝝ. Itē pelagius^c. Dilectionis tue scripta. Regre in tractatu ordinandoꝝ. Prima q̄q3 parte diei missaruz solēnia nō incōgrue celebrentur. Uñ leo pa. dioscoro alexādrino epo. Etiā prima pte diei missas celebrare licet.

Necesse est aūt vt quedam populi pars: sua deuotione priuet: si vnius tm̄ missa (more seruato) sacrificiū offerre nō pñt: nisi^d prima^e diei pte ɔuenerint. Studiose ergo fr̄nitatem tuam familiariter ad monemus: vt qđ nr̄e ɔsuetudini ex forma pr̄ne traditionis īsedit: tua quoq3 cura nō negligat: vt p oia nobis fide z actib⁹ ɔgruamus: ppter q̄ remeāti filio nr̄o possidonio p̄sbytero hāc ad dilectionē tuam epłam^f dedimus p̄ferēdā q nostris pcessionib⁹ atq3 actionib⁹ frequēter interfuit: z totiens ad nos missus: quid in oībus apostolice sedis auctoritas teneret agnouit. Item augustinus. Misse peculiares nō sunt in publico cārāde.

Et hoc attēdēdu3^g vt misse peculiares: q̄ per dies solēnes a sacerdotibus fiūt: non ita in publico^h fiāt: vt ppter eas populus a publicis missarū solēnib⁹: que hora tertia canonice fiunt: abstrahatur. Sed sacerdotes^i qui i circuitu vrbis aut in eadem vrbe sunt: z popul⁹ in vnū ad missarum publicā celebrationē cōueniāt. Item alexāder pa. Quot missas i die sacerdoti celebrare lz.

Sufficit sacerdoti vnā missam in die vna celebrare: qz christus^k semel passus est: z totum mūdū redemit. Nō modica res est vnam missam facere: z valde felix est: qui vnaz digne celebrare pōt. quidam tamē pro defunctis vnam faciūt: z alterā^l de die: si necesse fuerit. q vo pro pecunijs aut adulationib⁹ secularium: vna die presumūt plures facere missas: non existimo euadere damnationē. Itē ex cōci. tol. iiij. Ex saluatoris z apostolorū docemur exemplo, hymnos cantare.

De hymnis canēdis^m z saluatoris z apostolorum habemus exemplū nam z ipse dominus hymnum dixisse perhibet mattheo euangelista testante:

vt in ciuitate z per totū ep̄atuz hora tertia z sacerdotes z^i populi ɔueniāt ad publicas missas quas sacerdotes eorum faciūt. k Sufficit. qz xp̄s. ergo nō nisi semel debet lz celebrari. sz qz quotidie peccamus. ideo quotidie pro nobis eucharistia imolat mystice. j. di. ij. vtrum. l ¶ Et alterā ergo etiā in necessitate nō tres i quo dixit alterā. ar. xxj. q. j. quđ. extra de cele. mis. ɔsuluisti. ergo adhuc remanet ieiunus post primā. cū possit iterū cantare aliam. ar. vij. q. i. nihil. qđ ergo dices q̄ vine. vñ presbyter abluit digitos. non debet sumere illud si aliam vult cantare. extra de cele. mis. ex parte. Jo. vbi euacuat opi. que dicit q̄ quicquid sanguini christi cō miscetur sanguis ē. extra de eccle. edi. c. ij. b. m De hymnis canēdis. q̄ hymnis dicendis in missa vel extra. tribus c. ostenditur. casus in prima parte p̄bat auctoritate dn̄i z dicto apli pauli hymnos esse canendos. scđo reprehēdunt quidā q q̄idā hymnos nolebāt

Rom. 6. i. Pe. 3.

mat.26. recipe. qz nō
mar.14. pcesserūt de
Joh.18. scripturis sa/
Eph.5. croꝝ canonū
vel aplica tra
ditione. hym
nus ē la⁹ dei
cū cantico.
a Et hym
no. i. būdictō
ne data post
cibū q̄ hym
n⁹ ħ appellat
quē cēs cleri
ci facē debēt
vt. s̄. di. xlij. c.
vlti. §. edent
paupes ꝛ sa/
turabunt ꝛc̄.
b Quē na
to supple re/
spuatur.
c Compo
nunt a san/
ctis.
Luc.2. d Obsecra
tiones. i. orō/
nes q̄ fiūt an
ꝛ iuxta cōse/
cratione vel
q̄ fiunt abiu/
rādo p natiui
tatē xu liber/
ra nos dn̄e.
e Postu/
latiōes. i. pces
vt ibi vt pacē
ꝛ concordiā
nobis dones
te roga. au. n.
f Grarū/
actiōes vt cū
1.tim.4. dicimus bn̄
dicam⁹ dn̄o.
g Sicut
orōnes que
fiūt in ipsa cō
secretione.
h H I duo
quorum
nomen deci/
mi ordinis n̄
habemus.
i Decim⁹
nota q̄ deci/
mus cecidit.
sed tot g suf/
ficiebant ad

ꝛ hymno^a dicto exierūt in
mōtē oliuarū. Et paulus
apls ad ephesios scribit di
cēs. Impleamini spū scto:
loq̄ntes vobis ipsis i psal
mis ꝛ hymnis ꝛ cāticis
spūalib⁹. Et qz nōnulli: hu
māo studio hymni i laudē
dei atq̃ aploꝝ: ꝛ martyꝝ
triūphos ꝯpositi eē noscū
tur: sicut hi q̃s btissimi do
ctores hilari⁹ ꝛ ābrosi⁹ ꝯdi
derūt: q̃s tn̄ q̄dā spāliter re
probāt: p eo q̄ de scptur]
scōꝝ canonū: vl̄ aplica tra
ditōe nō existūt. Respuāt
g illi hymnū ab hoib⁹ cō
positū quē q̄tidie publico
puatoq̃ offō i fine oium
psalmoꝝ dicim⁹. Gloria et
honor. p. ꝛ. f. ꝛ. s. s. i secula
secloꝝ amē. Nā ꝛ ille hym
nus quē nato^b i carne xpo
angeli cecinerūt. Gloria i ex
celsis deo: ꝛ i terra pax hoi
b⁹ bone vo. ꝛ reliqua q̄ se
quunt ibi: ecclīastici doc/
tores cōposuerūt: g nec ip
si i ecclesijs canēdi sūt: qz
i sacraꝝ scripturaꝝ libris
nō inueniunt. Cōponūt^c
misse: siue pces vel orō/
nes: seu cōmēdatiōes seu
man⁹ īpositiōes: ex qb⁹ si
nulla decātent in ecclia: va
cāt oia officia ecclesiastica.
admonet h̄ fieri atq̃ hor
tat timotheū apl̄m dicēs:
obsecro igit pmū fieri ob
secratiōes^d orōnes: postu
lationes^e: grārūactiōes^f
p oib⁹ hoib⁹: p regibus:
p oib⁹ qui in sublimitate
sunt. Sicut^g q̄ orationes:
ita hymnos oēs in laudē
dei cōpositos: nullus no/
strū vlteri⁹ īprobet. L. co
nonus. In nouo testamē
to hymni ab angelis de/
cantati inueniuntur.

H I duo^h solummodo
hymni ab angelis in
nouo testamēto inueniun
tur decātati. Alleluia. Glo
ria i excelsis deo. quos pa
riter in. lxx. intermittim⁹:
qz peccato hois veteris: a
cōuentu angelice iubila/
tiōis expulsi: in hui⁹ mise
re vite babylonē: sup flu/
mina ei⁹ sedem⁹ ꝛ flem⁹:
dū recordaremur illius si
on in qua deū decet hym
nus. Quod. ix. hebdoma/
dibus all'a intermittim⁹:
non incōgrue per. ix. heb
domadas. ix. ordines an/
gelorum accipiemus: quo
rum decimus^i ordo p sup
biam corruens: angelicuꝫ
numerum minuit, ꝛ a fe/
licitate^k perturbauit: qui
condolētes sue diminutio
ni ꝛ parem^l ruinam sibi ti
mentes: a perfecta laude
creatoris fuere pꝛepediti.
Quorū recuperationi cō
sulēs ops deus creator: p
mū hominē de limo terre
formauit: q sui generis^m
multiplicatiōe: dāna cele/
stis patrie resarciret: atq̃
angeloꝝ gaudia supple/
ret. q̄ spe angelicus chor⁹
nō modicū letat⁹ est. Nec
mirū si ex lapsu^n ipsi⁹ ho/
minis fuerat pturbat⁹^o vn̄
nouē ordinū: cōcēt⁹ i lau/
de dei creatoris pmāsit i/
pfect⁹: donec in christo re
surgēte: resurrexit p lapsus
ille ꝓthoplaustus: ibi aug
mēto sui collegij ꝛ spe me
liori angelicus exercitus
gauisus: in nouum allelu
ia consurrexit totus ꝛ in
coperstat deuot⁹: quem ꝛ
nos pro modulo nostro imi
tantes: a. lxx. (quādo lap/
sus^p prothoplausti in ec/
clesia recitatur) alleluia.
ix. hebdomadas intermit/
timus scilicet vsq̃ in pa/
scha: vbi christ⁹ resurgēs

decimum or/
dinem perfi/ Luc.15.
ciendum.
k A felici
tate. significa
uit statuꝫ ho
minum per/
turbandū cū
possit ꝛ debe
at timeret ca Ps. 13.
sum suum. vi
dens ruinas
maiorum ꝛ
firmorum. d Ps. 61.
pe. di. i. c. pn.
l Et pareꝫ
de pe. di. ij. §.
q̄ autem pn/
cipium singt
ꝓ. omnis la/ ma.14.
pis. apoc.12.
m Sui ge ꝛ.20.
neris. qz ho/
mines loca Gene.1.
ipsorū resti/
tuunt. de quo
b⁹ tot assumē
di sunt quot
remanserunt
iuxta illud in
fi. deutero. in
cantico moy
si statuit ter/
minos popu
lorum iuxta
numerū an/
gelorū dei. s
hic videt ha
beri. q̄ tot a/
scēdēt ad glo
riam quot ce
ciderūt ꝛ nō
plures.
n Si ex la
psu per ino/
bedientiam.
vt. s̄. dist. xxiij
quorundam.
o Pertur
bat⁹ more hu
mano loqui/
tur. ar. xxiij.
questione. i.
odi.
p Lapsus
i. de limbo in
ferni.

Porro gloria. ab episcopis qr chrysma conficiunt. non aut a presbyteris.

b Apostolico. idest. soli apl'ico concesso.

c Eadem die inter missarum solemnia. vt. s. di. c. pallium.

d Nullus episcopus. qua devotione sit dicenda missa et audienda. ostendit. xiij. c.

e Presumat. mitram tamen et baculum debet habere episcopus cum predicat. ar. di. xlv. disciplina. qr tunc allegat causaz dei apud populum vt dicto. c. disciplina.

f Cum baculo. arg. q non debet p mouerri in presbyterum. qui sine baculo no potest sustentari in altari. vt diximus. s. lv. di. si quis in infirmitate.

g Aut velato. s. xxxiij. q. v. mulier. s. vij. q. j. illo et. c. nihil.

a mortuis tristiciam nostraz in gaudium vertit: et alia nobis reddit. Item nicolaus pa. rodulpho archiepiscopo bituricensi. In cena domini gloria decantatur

Porro gloria[a] in excelsis deo: ab epis in cena dni intra missarum solennia more nro dicenda e pallio vo apostolico[b] eade die[c] vti: est illis licitu: qb[9] est ab aplica sede pmissuz. Item macharius papa. Cu baculo aut capite velato ad celebrandu missaz solennia clericus no igrediat

Nullus eps[d] aut psbyter seu diaconus ad missaru solennia celebradu presumat[e] cum baculo[f] in introire: aut velato[g] capite altario dei assistere: qm apls phibet viros velato capite orare in ecclesia: et si temere presumpserint coione puenit. cu vo igressus fuerit eps aut presbyter ad missaruz solennia celebrada (nisi passio aliqua interuenerit) nullo modo audeat data oratione recedere[h]: vt ab aliquo presbytero vel epo missaru solennia suppleant: sed qui initiu ponit: suppleat usq in finez. Si qs[i] vo psumpserit preter qd posuim[9] agere: a sacro corpe et sanguine dni nri iesu christi sit suspensus. Ité ex decretis sotheris pape. Palea.

Et illud diuini oraculi singuli precaueant quo scribit. ve soli. qr cu ceciderit no habet sublevantem: summope verendum est nobis atq cauendu: ne horis atq teporibus qbus deo psallitur vel sacrificat: vnicuiq diuinis singulariter officijs insistenti: pernicíosa passio vel quelibet corporis inualitudo occurrat: que aut corpus subito subrui faciat: aut mentem alienatione vel terrore confundat: p huius ergo casibus pcauentes: necessariu duximus instruere: vt vbi tpis vl loci siue clericopia suffragat: habeat qsquis canes deo atq sacrificas: post se vicini solaminis ad iutore: vt si aliquo casu ille qui officia ipleturus accedit: turbatus fuerit: vel ad terram elisus: a tergo semp habeat qui eius vice exequat intrepidus: et officium inceptum adimpleat. Itez anacletus iesu christi seruus: omnibus epis. Quot testes eps sacrificas secum habere debeat.

Episcop[9][k] deo sacrificans testes secu habeat: in solennioribus quippe diebus aut. vij. aut. v. aut. iij. diaconos: qui oculi eius dicunt: et subdiaconos atq reliquos mistros secu habeat: qui sacris induti vestimetis in fronte et in tergo et presbri e regione dextra leuaq: contrito corde et humiliato spu: ac pno stent vultu custodientes eu a maliuolis hoibus et osensum pbetes sacrificio: pacta aut osecratione oes[l] coicet: qui noluerint ecclesiasticis carere limib[9]. Ite luci[9] pa. oibus epis. Epi sine religiosis testibus dni: sacra no oficiat.

Iubemus[m] aplica auctoritate: vt semper testes vobiscum sacerdotes et leuitas habeatis: et lz osciétia propria sufficere possit: tn pter maliuolos[n] (iuxta apostolu) testimonium nos oz hre bonum ab his

h Recedere. nisi in casu cum videret pueruz sine baptismo morienté dn est etiam ad altare. consulo vt baptizetur. ar. lxxxvi di. pasce.

i Si qs. de hac materia notaui. vij. q. j. nihil. et. c. illud.

k Episcopus q oculi. s. dist. xciij. diaconi

l Oes. quotidie vel omnes generaliter ter in anno. vt. j. e. di. ij peracta et. c. ois homo et c.

m Iubem[9]. psciia. ar. q non semp pscia sufficit sed fama est necessaria. ar gu. xij. q. ij. quatuor. qd veru est cu qs habitat tm cu bonis vel et cuz malis. q parati sunt imitari.

n Maliuolos. s. xi. q iij. senti. §. sz illud cu mali parati sut reprehedere non imitari. xliiij. di. scimus.

I Cor. ii

Eccl. 4

Hoc quoqꝫ.nisi duob⁹ pluralis.n.locutio duoꝝ nūero ē ɔtēta.vt.iiij.q.iij.§.ıtē in criali.ꝟ.vbi numerus.nunqd necessarium est vt sint duo clerici.aut nunquid duo laici.vel vn⁹ clericus alter laic⁹.vel alter masculus ⁊ alt femina sufficerēt satis vr ꝙ debēt esse duo clerici.ar.ꝫ.q2 ⁊ populus rñdet amē.vt.ī.xxxviij.di.sedulo sed hᷣ respicit ɔsuetudinem alicui⁹ loci.

b ¶ Ipse tertı⁹ adeo ıherēt gdā ꝑbis istı⁹.c.qui dicūt ꝙ ipse nō celebraret nisi duos hr̄et alij dicūtvnū sufficē.ar.ex de fil.ꝑſ.ꝓposuit.vij.q.j.illud.⁊ ex ỏ vi.⁊ ho.cle.vt q̄sqꝫ.imo ⁊ iclusus missaz sol⁹ cātare pōt.hᷣ itellige vbi clerici copia nō suffragat.al's sec⁹.vt ex de ꝑ.fi.q̄siuit.⁊ ecclesie loquit pre sb2 in plurali.

c ¶ Uobiscū hᷣ dñs vobiscū sūptū ē ex ve.te.sic.n.legit booz salutas se messores suos.illud āt ⁊ cū spū tuo sūptū ē ex epl'a pauli ad timotheū.epūs atꝗ ꝓmo salutat ppl'm n̄ dic dñs vobiscū.s3 pax vob.q2 hec fuit ꝓma vox xp̄i ad discipl'os p⁹ resurrectionē.ḡ vt se oñdat vicariū xp̄i.iō sic dic.p⁹ ꝓo dic dñs vobiscū.vt sic oñdat eē ỏ nūero aliorum sacerdotū.h ḡhēs dñs vobiscū.alibi amē.xxxviij.di.sedulo.alibi de⁹ i adiutoriū.vij.q.j.§.cū ḡ.alibi kyrieleisō.

qui foris sunt. Igit duo ꝑsbyteri ⁊ tres dia con i oi loco epm nō deserāt: ꝓr testimoniū ecclesiasticū.

Item Sother papa. *Nisi duob⁹ pn̄tib⁹: ꝑbr̄ missaz celebrare non presumat.*

Hoc quoqꝫ statutum est: vt nullus ꝑsbiteroꝝ missarū solēnia celebrare ꝑsumat:nisi duob⁹ pn̄tib⁹ sibiqꝫ rñdētib⁹.⁊ ipse terti⁹ habeat:q2 cū pl'alit ab eo dr̄:dñs vobiscū.⁊ illud i secretis:orate ꝓ me:aptissime ɔuēit: vt ipsi⁹ rñdeat salutationi. Item ex canone aplōꝝ. *Cōione ꝑuenit:g vsqꝫ ad finē missarū solēnia nō audierint.*

Omnes fideles⁹ q cōuenıūt i solēnitatib⁹ sacris ad eccliaz:⁊ scripturas aploꝝ ⁊ euāgeliū audiāt.g aūt nō ꝑseuerāt in orōne vsqꝫ dū missa peragat:nec scām cōionē pcipiunt (velut inquietudies ecclesie cōmouētes) cōuenit cōione priuari. Item ex ɔcil'.carthagi. *De eodē*

Sacerdote ᵉ ꝟbū i ecclia faciēte: g egressus de auditorio fuerit excōicet. Itē ex ɔci.agath. *Die dñico:missas ex integro se'lares audire debēt.*

Missas die dñico secularib⁹ totas audire:

spāli ordie ꝑcipim⁹ᶠ:ita vt an̄ benedictionē sacerdotis egredi ppl's nō presumat.qḋ si fecerint:ab epo publice ɔfundant. Itē ex ɔcil'.aurelianēsi. *Populus aūt nō an̄ discedat:ꝙ missa ex integro celebret.*

Cum ad celebrādas ᵍ missas i dei nomine ɔuenit.ppl's nō an̄ discedat:ꝙ misse solēnitas cōpleatur:⁊ vbi eps nō fuerit:bn̄dictionē a sacerdote accipiat. Itē ex ɔcilio carthagi.iiij. *Ex'cōicetur q pretermisso ecclie cōuētu:ad spectacula vadit.*

Qui die ʰ solēni pretermisso,ecclie ɔuentu:ad spectacula vadit: excōicet. Itē ex ɔcil'.carthaginēsi.iiij. *Usqꝫ ad missam cathecuminoꝝ:nullus eccliā igredi ꝓhibe[t].*

Eps nullū ꝓhibeat igredi in ecclesia ⁊ audire ṽbū dei:siue gētilē siue iudeum siue hereticum:vsqꝫ admissam cathecuminorū. Item anasta.eps oibus epis. *Euāgelia nō sedendo:sed stando audire debemus.*

Apostolica ᵏ auctoritate mādam⁹:dum sancta euāgelia in ecclesia legunt:vt sacerdotes ⁊ ceteri omnes:non sedentes:s3

pt nf.xj.q.iij.cū aliqs.hēs ⁊ alibi nūc dimittis ⁊c.Lu.ij.Itē alibi bn̄dicam⁹ ⁊c.Dan.iij.

d Omnes fideles.n̄ ꝑseuerāt.ex ɔsuetudie vl' supstitiose.⁊ ē si.nā inuanū currit g nō ꝑseuerat vsqꝫ i finē.vt ỏ pe.di.ij.icassū.⁊ ē si.ī.xj.q.iij.

e Sacerdote.g egressus q̄si min⁹ l'rātū ɔtēnēs.vt ī.xxxviij.dis.sedulo.

f Missas ꝑcipim⁹.hᷣ dico ꝑceptū eē.vñ ꝫ ꝑceptus faciūt g dieb⁹ dñic n̄ audiunt.nisi aliq̄ necitas cogat.hc ⁊ corp⁹ xp̄i accipit ter in āno.j.di.ij.⁊ si n̄ freqnti⁹.

g Cum ad celebrādas.bn̄dictio nē.xxvj.q.vj.mistra re.ꝫ.so.ibi solēnis bn̄dictio.q̄n misse ɔsūmationē a sol' ꝓ tificib⁹ celebrat.ibi hᷣ āt p⁹ ɔsecratōnē cuilib3 sacerdoti ppl'3 bn̄dicē ꝑmittit.s3 ⁊ pn̄te epo necbn̄dicē volēte sacerdos bn̄dicet.si celebrauit vt nō.xcv.dist.ecce.

h Qui die.

i Eps ꝑhibeat.ī.xxj.di.cleros.i si.ꝫ.j.di.iiij.eos.ꝫ.xi.q.iij.excōicatos.s3 dic vt solui.ī.xxxv.q.iij.de his g icesti.nā hᷣ de hētico n̄ ꝑciso loqtur ibi ỏ eo g seqt hēsis vl dānatā.h.dic hᷣ abrogatū eē vel loqt de illis de q̄rū correctōe ē spes aliq̄.vt.j.di.iiij.iudei aliud est si venirēt cā subsanandi.

k Apostolica.adorent.idest.venerentur.s3

in Concilio agatensi ca. 47.

a O Mnis vacuus bonis opib⁹. vel ad lraz. z ē cōsiliū diebus puatis. s. sz diebus festi-uis pceptū. z ita vi q oblatiões sūt ex debito exigēde. z ad eas dādas parochiani sunt co-gēdi. ar. xvi. q. i. statuimus. ar. ɔtra. xy. q. i. duo. sed cre-do. q si sacer dos paup est potest eis di-uina officia subtrahere ni si dent et ob-latiões. vt ex de simo. cum sit. xij. q. ij. charitatem.

b In col-lectis. q̄s fa-ciebant sācti patres pro re cipiēdis pau peribus.

Exo. 23. & 24. Deu. 16.

c Est cōsu giendū oran do. non tentā do. z ita non est contra. xx ij. q. ij. que-ritur.

d Quādo. cogitet Nam hoc ge nus menda-cij. esset. xxij. q. v. cauere.

e Inueni-mus has item quot sūt canonice pre ationes ostē dit.

f Nouem. addita est z decima vi di stin. lxx. san-ctorum cano num. s. equū z salutare.

g Una z vt te quidem oi tempore.

h Die ascē sionis. q post resurrectionē suam.

i Tertiaz qui ascendēs sup oēs celos

venerabiliter curui z i cō spectu euangelij stantes: dñica verba intente audi ant: z fideliter adorent.

Item gregorius. vij.

Ad missarū solēnia sem per aliquid est offerendū.

O Mnis [a] christian⁹ procuret ad missaz solennia: aliquid deo offer re z ducere ad memoriaz quod deus per moysen di xit: non apparebis in cō spectu meo vacuus. In collectis[b] sanctorū patrū ligdo apparet: q oēs chri stiani offerre aliqd ex vsu sanctoꝝ patrum debēt: ad ipsum enim pus est con fugiendū[c] q nostre curare possit animie passiones. ve rū homines preposterο or dine: ante sibi opem ab hominibus accersiūt: vbi autem humana subsidia defecerint: tunc opinātur diuini postulādam fauoris gratiā. Itē cyprian⁹ papa rñdit. Quare sursum cor da in prefatione dicatur.

Q Uando[b] autem sta mus ad orōnē fra tres dilectissimi: inuigila re z incumbere ad preces toto corde debemus: co gitatio carnalis hominis z secularis abscedat. nec quicq̄ tunc animus aliō q̄ id solum cogitet: qd ꝓ cat. Ideo z sacerdos ante orationem: pfatione pmis sa: parat fratrum mentes dicendo: sursum corda: vt dum respondet plebs ha benius ad dominum: ad moneatur nihil se aliud q̄ dñm cogitare debere.

Claudatur contra aduer sariū pect⁹: z soli deo pa teat: nec ad se hostē dei tpe orōnis venire patiat. Ge lasius romane ecclesie et aplice sedis eps vniūsis germaniarū atq galliarū epis. Que pfatiões inui sis sunt cantande.

I Nuenim⁹[e] has. ix.[f] p fatiões i sacro cathalogo tm̄mō recipiēdas. i. vnā[g] in albis paschalib⁹: aliaz die ascēsionis[h] dñi: tertiā[i] die pēthecostes. iiij.[k] de na tali dñi. v.[l] de apparitione dñi. vj.[m] d aplis. vij[n]. d scā trinitate. viij.[o] d cruce. ix.[p] de ieiunio i. xl. tm̄modo dicēdā. Itē ex ɔcil. cabi. In oib⁹ missarū solēnib⁹ pro defunctis orō fiat.

I Ustum pterea[q] nobis L ē: vt i oib⁹ missarū so lēnib⁹ ꝓ spiritib⁹ defun ctoꝝ: loco cōpetēti[r] in ec clīa ad dñm depcat. Sic n. nulla dies excipit[s]: q̄ nō ꝓ viuētib⁹ z ꝓ qbuslibet necessitatib⁹ dñm depcet: ita nimirū nulla dies exci pi dz: qn ꝓ aiab⁹ fideliū: p ces dño i missaꝝ solēnib⁹ fundant. Antiqt⁹ igit hūc morem sancta tenet ecclia vt z missarū solēnibus: z alijs pcibus: dño spiritus qescētium cōmendantur dicente beato augustino. Nō sunt ptermittēde sup plicatōes ꝓ spiritib⁹ mor tuoꝝ: q̄s faciēdas ꝓ oib⁹ in christiana z catholica societate laudam⁹. Defun ctorum[t] etiam tacitis no minibus[v] eorū: quos sub generali[x] cōmemoratione

k Quartā. q p incarnati verbi mysteriū. l Quintā. q vnigenit⁹ tuus. m Sextam z te suppliciter exorare. n Septimā q cū vnigēito filio tuo z spi ritusancto. o Octauam. qui salutem hu mani generis

p Nonā. q corporali ie iunio vicia cōprimis.

q Iustum ꝓ q pterea. nō in oī missa memoriaz z orationes ē faciendaz p defūctis. isto ostendit duo bus capitul.

r Loco cō petenti. i. i se creta misse.

s Excipit exipitur sex ta feria ante pascha. in q̄ ꝓm ordinem romanum ñ conficitur sz o blatio pce dentis diei cum vino su mitur. z exci pitur etiā sab batum seqns quia poti⁹ re fertur ad dñi cā seqntem. i. di. iij. sabbato

t Defun ctorum. idest. pro spiritib⁹ defunctoruz.

v Etiam tacitis nomi nibus in se creta.

x Sub ge nerali. sit pro omnibus si mul z pro dest cuilibet. ac si speciali ter pro eo fie ret. de conse. di. v. nō me diocriter.

a ¶ Ecclesia.supple non sunt ptermittende supplicatões. b ¶ Pia mre cõi.i.ecclia tota.

De nominib⁹ recitādis.populo cõnumerare possum⁹ eorū nomina recitādo. sz i missa vel oratione aliqua misse vel in secreta specialiter noia eorū exprimere non debemus.

d ¶ Antequā. nec añ nec p⁹ e ¶ Insinues.q̄si nō añ. sz post dz in finuare deo. f ¶ Quāuis nō g̃ recitant idō q deus addiscat . sz vt supplicātium deuotio reddat affect⁹. ar.xiij.q.ij.g̃uis.z.c.ñ estl mem⁹.h.noia g re.g̃ possunt.

I ¶ Dis.ij. N sacramto rū/ Hic intitulat.ij.di.in q̄ agit de sacramē to eucharistie.z licet baptism⁹ sit ianua oiuz sacramētorum.z necessarior.xxij.di.§. verum. hoc tñ dignius est.z ideo tractat pus de eo z ppter seriem operis aptius ꝯtinuandā cum eni tractauit in precedēti di. de celebratione misse.z tota vis misse ꝯstet i ꝯsecratione corporis xpi.merito de eo subdit.Et tractat de hoc sacramento in hūc modum.pmo agitur de forma sacrificandi.secundo de reuerētia suscipiendi z seruandi hoc sacramentuz.tertio de triplici ꝯtinētia eius.de forma sacrificādi agit vsq3 ad illud.c.nihil.de reuerentia suscipiēdi.agit etiam vsq3 ad illud. c. sacrificiū.Exinde de his que in sacrificio continētur.Circa qd ꝯsiderandū est a q̄ vbi z qñ fuit hoc sacrimētum inuētum z que forma cō ficiēdi illud.z q̄ in eo sunt necessaria z de triplici eius ꝯtinentia.z post supponem⁹ quasdā opiniones de ꝯfusione ipsarū reruz.Fuit autem institutum a domino.j.e.q3 corpus. z in cena.j.e.ligdo.z qñ. post typicum pascha cōpletū cum comedit agnum cum apostolis.j.e.accipite.formam habemus in.c.j. e.accipite.Sunt autem tria necessaria panis vinum z aqua.j.e.in sacramēto.Continentur autem tria in hoc sacramēto.forma visibilis panis z vini.veritas corporis z sanguinis xpi.z virtus spūalis.i.virtus vnitatis z charitatis.i.eterna cōiūctio z dilectio xpi ad ecclesiam.xxj.di.§.i.ibi rogaui p te petre ne deficiat zc. Primū est sacramētū tm̄ z ñ res sacri. Secūdum est sacramētum z res sacri. Tertiū ē res sacri tm̄.z nō sacrm̄.z hoc est qd di. ex̄ de cele. mis. cuz marthe. Fit aūt cōuersio rerū fm q̄sdā.q3 panis ꝯuertit i corp⁹.z vinū in sanguinē.aq̄ in nihilū.sed significat regenerationez tm̄ q̄ fit per aquā.contra istos est.q3 g purā aquam sumit.post ñ ꝯficiet.vij.q. i.nihil. Sed ꝯtra.j.e.relatum.sed non fuit ibi pura aqua. Alij dicunt.q vinū z aqua conuertuntur in sanguinē sz phi dicant cōtra q aqua z vinum nō cōmiscētur per minima.i.non ita q inseparabilia sint. Alij etiā dixerūt sed pessime.q aqua ꝯuertebat in aquaticos humores.Alij dicūt q corpus christi post ꝯsecrationē solū est sacramētū z figura.j.c.ego berengarius. z hec traduntur extra de cele.mis.cum marthe.z.c. i quadam.Sed opinio verior est q vinum z aq̄ non vt duo.sed vt vnū compactū transmutantur extra de cele.mis.cum marthe. §. verum.De eo tamē qd dicitur q panis cōuertitur in corpus christi.varie sunt opiniones.Una asserit q illa substantia que fuit panis primo postea est caro z sanguis christi. ar.j.c.panis est in altari.z.c.q3 copus.Scda opinio tenet.q3 substātia panis z vini ibi desinit eē z remanēt accidētia tm̄.i.sapor color pōdus z similia.z sub illis accidētib⁹ incipit ibi eē corpus christi.Tertia tenet. q3 remanet ibi substātia panis z vini.z i eodē loco z sub eadē spē ē corpus christi.argu.j.e. ego.q̄libet tñ opinio fatet ibi esse corpus christi.

g ¶ In sacrorum.de forma sacrificādi.f.q̄ debēt offerri i sacro eucharistie.vij.c.ostendit. h ¶ Oblationib⁹.i.i ipsis oblatis q̄ sūt sacra. i ¶ Sz vtrūq3.hec rō nō est sufficiēs. sz est rō.q3 xpo sic statuit dicēs.hc facite i meā commemorationē.j.e.i xpo semel.Alia rō ē q3 aq̄

suscepit ecclesia[a]: vt quibus ad ista desunt parentes z filij: aut quicunq3 cognati vel amici : ab vna eis exhibeatur pia matre communi[b]. Itē innocentius eps vrbis rome decētio eugubino. **Ante preces non sunt a sacerdote nomina recitanda.**

De nominibus recitādis antequā[c] sacerdos precem faciat : atq3 eorum oblationes : quorum nomina recitanda sunt oratione sua commēdet: q superfluum sit: z ipse per tuam prudentiam recognoscas: vt cuius hostiam : necdum deo offeras: ei⁹ añ nomē isinues[e] quāuis[f] illi incognitum nihil sit Item alexander vrbis romane episcopus: omnibus orthodoxis. **Panis z vinum z aqua: in sacramentis sunt offerēda. Distinctio.ij.**

In sacramentorum [g]oblationibus[h]que intermissarum solennia domino offeruntur: panis vinum z aqua pmixtum in sacrificium offerant: non eniz debet in calice dñi aut vinum solū aut aq̄ sola offerri sz vtrūq3[i] pmixtum

qz vtrūqz[a] ex latere ei[9] in passione sua pfluxisse legitur. I i tē cyprianus papa cecilio fri salutē. Vinū sine aq̄: vel econuerso in sacramēto offerri nō licet.

S Icut[b] i sacrificādo calicē dñi: offerri sola aq̄ nō pōt: quō nec vinū solū pt. Nā si vinū tm̄ qs offerat: sanguis christi icipit eē sine christo [c]qñ enī vtrūqz miscetur: 7 adunatione cōfusa [d]sibiinuicem copulantur: tūc sacrm̄ 7 spūale[e] 7 celeste efficit. Sic vo calix[f] dñi nō est aq̄ sola 7 vinum solū: nisi vtrūqz misceat: quō nec corp[9] dñi pōt[h] eē sola farina nisi vtrūqz[i] adunatū fuerit 7 coplatū: 7 panis vnius[k] compage solidatum.

I dem. De eodem.

S Criptura[k] dicit: vt q̄tienscunqz calicem i commemorationem dñi 7 passionis eius offerim[9]: id qd constat dñm fecisse faciam[9]. Sed vide frater

Ioh.19.

mat.26. mar.14. Luc.22. i.cor.11.

significat redēptionē.j.e.cū oē.7 ita tria sūt significātia ibi.aq̄ vinū panis.7 tria sacra.j.e.nō oz. a Qz vtrū qz.i.vtriusqz significatū.j.e.i calice.s.sanguis i quē quertit vinū 7 aqua.j.di.e.panis i altari noie sāguis dr̄ gli bet huoz hūani corpis.h' ñ inuenit nisi large accipiatur nomē sāguis. vñ vinū in sanguinē quertitur 7 aq̄ in alios huōres.ita qp aqua dicitur profluxisse.i. alij humores de latere christi. Sed nūquid vera aq̄ aut humor aque similis fluxit.si vera aqua.qñ fuit illa creata.nunqd i corpore aut in egressu a corpore.si humor fuit sine aq̄. qd fuit ibi miraculū. Rñ.bm.h.sepatim 7 cū segregatiōe fluxerūt.alij tñ dicunt vt mel.7 baz.qp ppa aqua 7 ex corp[9] illi[9] fuit illa creata sicut fuit cū fluxit aq̄ de petra educta.j.e.re. uera.Itē q̄ta ps dz eē aq̄ in calice. vi qp me dietas.ar.ff.de vsufru.etiā ptis.ff.de Ihē.ēp. l.domū sed hoc relinquo arbitrio prouidi sacerdotis.i.q̄diu dicat qp vinum sit vel aqua.

b S Icut incipit.i.sine xpo qz nō cōficitur. maxie q̄tū ad salutē plebis.j.e.cū oē. c Sine xpo.i.sine tali sacramēto qd de ei[9] latere pfluxit.s.sanguis 7 aqua.vt.s.c.i.7.ij. 7.j.c.iij.vel sine xpo.i.ecclia.q.s.mysticū corpus xpi est qd ē dicere.sanguis nō pdest corpi xpi qd ē ecclia.i.nobis.s.di.pxi.ecclia.nō eni vinū di corpus xpi vel sine saluatiōe xpi. i.xpianoz.sz h' videret qp xps dicat xpianus ppls ad hoc facit ex de sacra vn.c.i.h oñdit apls i epla ad corin.sicut oia mēbra vnum sunt corpus.ita vn[9] xps sūt.vt.j.e.di.cū oē.h. pp q non posse ɔfici sine aqua dicit expōit sanguis.i.vinū qd agit sanguinē. d Cōfusa.i.pmixta. e Spūale.spūale dicit corpus.qd nihil hab uit qd ei obstaret. sic xps ianuis clausis intrauit ad discipulos.palpabilē eni se exhibuit.qd non faceret spūs. vñ spūs carnē nec ossa habuit 7c. Ad cuius silitudinem corpa nra agilia erūt vt lz clausa eēnt i solidissimo corpe ferreo vel marmoreo.pñt tñ exire.vel iō spūale qz ibidē signatur nra redēptio.j.e.cū oē.vel spūale.qz celeste efficit.7 tūc rei spūal 7 celestis.i.ɔiūctionis ecclie ad xpm efficit sacrm.vinū.n. sanguinē.aqua vo plebē significat.hoz autem ɔfusio salutis nre ē sacrm.i cōmixtione eni vini 7 aque consignat plebis per xpm redēptio.j.e.cū oē. f Calix. nō diuersitates circa istd p sacramentū inter doctores.nā dicūt q̄dam qp ex vino sine aqua nō pōt cōfici sāguis xpi.h.d.qp pt lz nō debeat fieri. Item dicunt aquaz eē admiscendaz in calice de honestate tm̄. verūtamen vbicunqz admisceat̄ conficiet sanguis. Item dicunt qp nectare vel vino cocto conficietur quicquid ei admisceatur.h tamē dicit qp non qd verius est. Itē de aceto cōficit.si ex vino factū fuit alias nō.qz p pe eadē vsia est.ff.de cōtrahē.emp.in vēditiōib[9].7 i oib[9] his mixturis trāssubstātiat. Itē nō qp d agresta nō pōt cōfici sanguis.j.e.cū oē.z.de musto ex vuis 7 racemis pt ex necessitate d aliis nō.lz de pomis 7 hmōi.sz qñ dicem[9] qp possit.qñ incipit eē vinū.sz qñ incipit eē cōsulēdus ē visus i hoc casu. Itē circa panē nō qp de alio pane nō pōt cōfici corp[9] xpi. nisi de frumēto.vt.j.e.i sacro.7 si alia farina admisceat̄ frumēto illa ñ trāssubat.7 i h ñ ē diuersitas.sz i alio ē.qz dic.h.qp nō possum[9] ɔficē nisi de frumēto vel de pane frumētato i ecclia occidētali.7 si fiat nihil agit. B az.z.qp cōficiat corpus xpi. Itē nec ɔfici pt si farina nō cū aqua sz cū alio liq̄re admisceat. g Nec corp[9].i.panis.sub cui[9] specie iacebit corpus xpi.q est transsubstantiat[9] i corpus xpi.

h Pōt.i.nō pōt cōfici ex farina sola.i.s. ex solo pane multoz compage cōsolidato. nec aqua sola nisi 7c. i Nisi vtrunqz i.farina 7 aqua.quid si ex melle vel alio liquore fuerit farina expssa. nunqd trāssubstātiat ille panis in corpus christi. non.

S Criptura.fecisse.vide violentissimum argumētum cōtra grecos . verisimile lz eni est qp dñs azymis vsus est pp ter ritū iudeoz.7 nos azymis vti debemus. B tūc in domib[9] eoz nō erāt fermēta. verisimile tñ videt.qp alicui doctoz eoz reuelatū fuerit. qp cōficerēt i fermētatis.ar.z.di.iij.nosse.

a ¶ Ignoranter ar. q ignorātia iuris excu sat.s̄.xxiiij.q.i.si qs.dederit.s̄.di.viij.ↄsuetu do.xxx.q.j.de his.s̄.di.lij.sollicitudo.
b ¶ Uel simplr. sȝ nō ne exēplū dn̄i ita potu it eos istruere sicut ꝛ nos. q̄re ꝑ excusabunt. sȝ dic q nos docuerāt pa trū sacre scri pture de ipso exēplo. q̄s for te ipsi nō ha buerunt.
c ¶ Ignosci. ar. p᷒ admo nitionē nō eē parcendum. xij.q.ij. indi gne.
d ¶ Non oȝ p ter vinū. q̄rit an vinū ꝛ aqua trās eant i sangui nē tm̄. Rn̄. sic extra. e. cum marthe. §. ve rum. alij di cunt. q non sed vinū i sā guinē ꝛ aq̄ i aquā i vitalē humorē aq̄ ticum. sicut enim i hūa no corpore q̄ tuor humo res sunt adin star quatuor elemētoꝝ. ex tra. e. in qua dam. sic i cor pore xp̄i. vn̄ sic expōe hec tria sūt vnū i vno xp̄o. ꝛ h tria sūt tria. ꝛ tm̄ tria q᷑ vi nū i sangui nē ꝛ aq̄ i aq̄ ꝛ pāis i cor pus ↄuertit.
e ¶ Unū. i. i vnū trāseūt corp᷒ xp̄i tn̄ h i aliō. ꝛ illud i aliō ꝛ tertiū i aliud ↄuertit ꝛ tn̄ p vno reputat. vt j. e. cōpim᷒. f ¶ Hostia. ꝛ nihil ibi ↄuertit.
g ¶ In sacramento tradidit. ar. q dn̄s miscu it aquam cum vino. s̄. e. scriptura. ꝛ nos miscē debem᷒. q᷑ docti viri cautela ꝛc̄. lxxxi.

Joh. 9.

charissime: si qs de ancessorib᷒ nostris: vel ignoranter[a] vel simpliciter[b]: nō h seruauerit ꝛ tenuit: quod nos dn̄s facere exēplo ꝛ magisterio docuit: ꝑt sim plicitati eiusdē idulgētia (dn̄i venia) ↄcedi: nob̄ v̄o nō pōt ignosci[c]: q nunc a dn̄o admoniti ꝛ instructi sumus: vt calicē dn̄i cum vino mixtū (ꝰm quod do minus obtulit) offeram᷒. Itē ex ↄsil. martini pape

Preter vinū ꝛ aquā ꝛ pa nē i sacro nihil oȝ offerri.

Non oȝ aliud aliqd i sacramēto offerri: ꝑ ter vinū[d] ꝛ aquā ꝛ panē: q̄ in typo christi bn̄dicūtur: q᷑ dū i cruce xp̄s pēderet ꝛ de corpe ei᷒ sanguis ef fluxit ꝛ aq̄. hec tria vnuȝ[e] sunt in xp̄o iesu. hec ho stia[f] ꝛ oblatio dei i odoreȝ suauitatis. Itē ex cōcil. carthagi. iiij.

De eodem

In sacro[g] corporis et sanguis dn̄i: nihil am pli᷒ offerat: q̄ȝ qō ipse dn̄s tradidit: hoc ē panis ꝛ vi nū aq̄ mixtū: nec ampli᷒ i sacrificijs offeratur: q̄ȝ de vuis ꝛ frumētis[h]. Itē ex vj. synodo.

Oblatōis sacrificio: vuas nemo ↄiugat.

Didicim᷒[i] q in qbus dā ecclesijs: sacerdo tes sacrificio oblatiōis cō iūgant vuas: que ꝰm vsuȝ i altari offerunt: ꝛ sic sil̄ vtraqȝ populo dispēsent. Precipimus igit̄ vt nul lus sacerdos hoc vlteri᷒ fa ciat. sȝ i remissionē pctōꝝ ppl̄o oblationē solā distri buat. ꝛ vuas seorsum bn̄ dictas: ppl̄s q petierit ac cipiat[i]: ꝛ fructuū gratias agat. Itē iuli᷒ papa ep̄is p egyptū.

De his qui sacrificādo varie errabant.

Cum oē crimē[k] atqȝ pctm̄: oblatis deo sa crificijs deleat[l]: qd̄ decete ro p delictoꝝ expiatione dn̄o dabitur: qn̄ in ipsa sa crificij oblatione errat[m]: Audiuim᷒. n. q̄sdā scisma tica ambitōe detētos: ꝯ dinos ordies ꝛ aplicas i stitutiōes. lac p vino in di nis sacrificijs dedicare: alios q̄qȝ intinctā eucha ristiā: ppl̄is p cōplemēto cōionis porrigere: q̄sdam etiā expssuȝ[n] vinū i sacro dn̄ici calicis offerre: alios v̄o pānū lineū musto itin ctū: p totū annū reserua re: ꝛ i tēpore sacrificij ptē eius aqua lauare: ꝛ sic of ferre. q q̄ȝ sit euangelice[o] ꝛ apostolice doctrine con trarium: ꝛ consuetudini ecclesiastice aduersum: non difficile ab ipso fon te veritatis probabitur: a quo ordinata ipsa sacra mentorum mysteria pro

di. legit. h ¶ Et frumentis. i. pane frumēti. q᷑ xp̄s fuit granū frumēti. de pe. di. ij. dū scēs sȝ sicut dr̄ ab eis q expti sunt loliū de frumen to nascit̄. vt di. lvi. nasci. nūqd si de lolio fiat panis ille p verba trāssubstātiat̄. nūqd si fru mento addat̄ pix ↄuertit̄ i corp᷒ xp̄i. nō. sȝ reliquum tm̄ q̄re nō ita reliquū con uertit̄ si ferm tū addat̄. q̄a ibi nihil est azymi cuius possit fieri cō secratio. ꝛ iō nihil ↄuertit̄ ar. xxiij. q. iij resecande.
i ¶ Didici. i. m᷒. bn̄ dicat bn̄di ctiōe vulgari nō illa spāli approbata eu charistie. j. e. accipite. ꝛ so ler vua bn̄di ci in festo sci sixti.
k ¶ Cum oē ꝛc̄ crimē. q̄ tuor errores extirpātur in canone isto.
l ¶ Deleat. i. cū ad hoc sa crificiū offe rat̄. vt p ipm pctm̄ deleat̄. j. e. di. spēs ꝛ similitudo.
m ¶ Errat. qō fit i calice
n ¶ Expssā. i. degrādina tū botrū. nā ex vino exp̄s so licent hoc fieret. vt̄ exp̄s sum post cō secrationē vt tunc vice sanguinis sumat̄. aū ꝯ n̄ liceret. vt. j. e. c. di. sanguis enim dn̄i pilo crucis ꝛ ceteris instrumentis passionis de corpore eius pressas emanauit. extra. e. cum marthe. ver. aliquibus.
o ¶ Euan gelice. hec omnia predicta respicit et sic

cesserūt. Cū eni[a] magister veritatis: verū salutis nr̄e sacrificiū suis cōmēdaret discipulis: nulli lac s3 panē tm̄ z calicem sub h' sacr̄o cognoscimus dedisse. Legit eni in euāgelica veritate: accepit iesus panez z calicē: z bn̄dicens dedit discipul' suis. Cesset ergo lac i sacrificādo offerri: q2 manifestum est: z euidēs exēplū v̄itatis euāgelice illucit: q p̄ter panē z vinū aliud offerri nō l3. Illud v̄o[b] qd̄ p cōplemēto cōionis: intinctam[c] tradūt eucharistiā pplis: nec hoc p latum ex euangelio testimonium receperunt. vbi apostolis corpus suum cōmēdauit z sanguinē. seorsu3[d] enim panis z seorsum calicis cōmendatio memoratur. nam intinctū panē alijs christū p̄buisse nō legimus: excepto illo tm̄ discipulo quē intincta buccella magistri pditorē[e] ostēderet: nō q̄ sacri hui' institutionem signaret. Nam q de expresso[f] botro. i. de vuarum granis populus communicatur. valde est omnino confusum. sed si necesse sit botrus in calice comprimatur[g]: z aqua misceatur: quia calix dominicus (iuxta canonum p̄cepta) vino z aqua permixtus debet offerri: quia videmus in aqua populū intelligi[h]: in vino v̄o ostē di sanguinem christi. Ergo cum in calice: vino aq̄ miscetur: christo populus adunatur: z credentium plebs ei in quem credit: copulat' z iūgit'. que copulatio aque z vini: sic miscetur in calice domini: vt mixtio illa non possit separari. Nam si vinu3 tm̄ quis offerat: sanguis christi incipit esse sine nobis[i]. si v̄o aq̄ sit sola: plebs incipit esse sine christo. Ergo quando botrus[k] solus offertur: in quo vini efficientia[l] tantum designatur: salutis nostre sacramētum negligitur: quod aq̄

vltimū p̄hibetur. si enim nō esset illicitū hoc inter alia reprehēsibilia nō cōnumeraret. cū oia simul in p̄hibitione veniūt. simul p̄hibita intelligunt'. arg. ẜ. vij. q. i. deniq3. ꝟ. addēdo. ff. de ꝟ. ob. ticia. z vltimo loco postea p̄ se p̄hibet'. vel refert tm̄ ad vltimū z sic expsse vltimū p̄hibet'. dicūt tn̄ qdā q vltimū h' non p̄hibetur.

a Cū enī magister. h' respicit p̄mū errorem. (Mat.26. Mar.14. Luc.22. I. cor.11.)

b Illud vero. z ita extirpat errorē secūdum.

c Intinctā vt. ẜ. e. nō. sup c. p̄sbyter. z. ib i dr̄ q eucharī oz intincta ad opus īfirmoꝝ. qd non reprobo. l3 ñ necesse sit q intingatur. h' dicit illud ee abrogatū

d Et seorsum. (Mat.25. Ioh.13.) sed nunquid verum est q separatim consecretur corp' christi. z separatim sanguis. dicunt quidā quod non fit transsubstantiatio nisi in vltima syllaba totius forme prolata. alij vero dicunt vt. h. q cum dicit. hoc est corpus meum. q transsubstantiatur sub illa conditione. scilicet si statim subiungat'. hic est sanguis meus. aliter non. Alij dicunt incertum esse in rerum natura. vtrum incontinenti sit corpus christi. ff. de iudi. sed z si. §. vlti. sed ego dico q si per copulatiuam duo dicuntur. tunc in prolatione huius vocis hoc est corpus meum. transsubstantiatur corpus. z z in prolatione consequentis vocis siue locutionis transsubstantiatur sanguis. sed si per copulatiuam tantū vnum dicatur. tunc fiet tm̄ in vltima littera transsubstantiatio. de hoc nota. j. quia corpus.

e Proditorē cū dixit. hic me tradet. l3 cessat oppositio de pditione. quia dominus nō pdidit eū. Nō est. n. pditio de futuro. s3 de p̄terito. Nā tradet futur' ē. si g ppalauit ñ pdidit. vl' dicēdū q h' fecit ad istātiā ei'. cū etiā dixerit ei. tu dixisti: Alij dicūt q i aure scīs ioānis dixit. q intingit zc. vel dic q nō pdidit. q2 dixit talib'. g poterāt pdesse z nō obeē. xxij. q. v. h' vl'

f De expsso. h' ꝺ tertio errore. s. post ɔsecrationē. vl' expsso. s. ñ mixto cū aq.

g Cōprimat'. ar. q vini defecatio ñ est necessaria ad ɔsectiōez.

h Intelligi. nā legitur i apoc. aq̄ multe ppli multi Item aqua dicitur penitentia. ẜ. dist. vt testamentum. quādoq3 dicit' scriptura. xxxij. q. v. si paulus quandoq3 dicitur aqua de peccatio. vt saluum me fac zc.

i Sine nobis. i. nobis non profuisse ostēdit. qd falsum fm baz. est. hoc enim expositum hēs. ẜ. e. di. sicut.

k Quādo botrus. hic videtur rñdere q̄rte qōni. vt si innuit q sicut ipsi g botrū offerebāt solū vinū offerre videbant'. ita g pānū intinctū lauabāt. ipam aquā offerebāt. vñ contra euāgelicā formā offerētes nō ɔficiebāt. gd āt si aq̄ saporē vini admittat ex pāno. q2 aliqñ aliūde nō ex vino talē admittit saporē. idq3 nō cōsecrabit' in sanguinē. z q hec heresis sit. est ar. xxiij. q. iij. quidam. ꝟ. aquarū.

l Efficientia. idest vinū materia. dicunt quidam q hic incipit reprobatio quarti erroris. qd nō credo. sed est persecutio tertij. l3 inferius reprobatur q̄rtus ibi. z ideo.

a Nihil in sacrificijs. de suscipiendi reverentia et consecrandi et tractandi agit usque ad illud. c. sacerdotum. s. i. xxij. capitulis. b Maius preter charitatem. quod cum non sit in sacrificijs. plus confert quam corpus. c Quam cor pus. s. nullum sacramentum dignius est isto. quantum in seipso est. Quatuor. n. modis unum sacramentum dignius est alio. scilicet ratione efficacie. ut baptismus. de peni. distinctio. vij nullus. ratione sanctitatis ut eucharistia. i. q. i. multi. ratione significationis ut coniugium extra de bigamis. debitum xxvi. dis. acutius quidam tamen removerunt istum modum ratione conferentis. ut confirmatio. j. distin. v. manus. ratione utilitatis. i. q. i. interrogo. d Pacem. aperire que scilicet secrete aguntur in canone. vel non debeo. idest non possum. nam quedam sunt ibi que non posset humanus intellectus aperire. i. q. i. multi. e Prebuisse. s. di. i. episcopus. deo. et

significat. non. n. pot calix domini esse aqua sola: aut vinum solum: nisi utrumque misceat. Et ideo: quia iam plurima et multiplex maiorum manavit sententia. omnis deinceps talis error atque presumptio cessare debet: ne perversorum et inordinata copago: statum veritatis enervet: et ideo nulli deinceps erit licitum aliud in sacrificijs divinis offerre: nisi (iuxta antiquorum sententiam) conciliorum panem tantum: et calicem vino et aqua permixtum. Decetero aliter quam preceptum est faciens: tamdiu a sacrificando cessabit: quamdiu legitima penitentie satisfactione correctus ad gradus sui officij redeat quod amisit. Item alexander papa. v. a petro.

Nulla oblatio corpori et sanguini xpi comparari valet.

Nihil in sacrificijs[a] maius[b] esse pot: quam corpus[c] et sanguis xpi: nec ulla oblatio hac potior est: sed omnes hec precellit. que pura conscientia domino offerenda est. et pura mente sumenda atque ab omnibus veneranda: et sicut potiorem ceteris: ita potius excoli et venerari debet. Item innocentius papa decentio eugubino salutem.

Ante confecta mysteria: pacem non debemus offerre.

Pacem[d] igitur asseris ante confecta mysteria: quidam populis impartiri: vel sibi inter se sacerdotes tradere: cum post omnia (que aperire non debeo) pax sit necessario indicenda: per quam constet populum ad omnia que mysteria

non quod post osculum consentit quis alij. ut dixi. lxiij. di. cum hadrianus. f Demonstrent. non tamen in missa defunctorum datur pax. quia iam non sunt in perturbatione huius mundi. sed quiescunt in domino. nec inter monachos. quia mundo mortui sunt. ij. q. vij. placuit. xvj. q. i. placuit.

sterijs aguntur: atque in ecclesia celebrantur: prebuisse[e] assensum: ac finita esse: pacis concludentis signaculo demonstrent. Item calixtus papa.

Ecclesiasticis liminibus carere mister: qui post consecrationem communicare contemnit.

Peracta consecratione omnes communicent[f] qui noluerit ecclesiasticis carere liminibus. sic enim etiam apostoli statuerunt: et sancta romana tenet ecclesia. Item ex concilio toletano. xij.

Quisque sacerdos quotiens in missam celebrat: totiens sacram communionem percipiat.

Relatum[g] est nobis quosdam ex sacerdotibus: non totiens communionis sancte gratiam sumere: quotiens sacrificia in uno die videntur offerre. sed si in uno die plurima deo offerunt sacrificia: omnibus se oblationibus a communione suspendunt: et in sola tantum extrema sacrificij oblatione: communionis sancte gratiam sumunt: quasi non sit illis totiens vero et singulari sacrificio participandum: quotiens corporis domini nostri iesu xpi immolatio facta constiterit. Nam ecce apostolus dicit. Nonne qui edunt hostias: participes sunt altaris: certum est quod hi qui sacrificantes non edunt: rei sunt dominici sacri. Quicunque ergo sacerdotum deinceps divino altario sacrificium oblaturus accesserit: et se a communione suspenderit: ab ipsa qua se[h] indecenter privabit gratia communionis: anno[i] uno repulsum se noverit. Nam quale erit sacrificium: cui nec ipse

g Peracta communicent. quia corpus et sanguinem ministrant. nam laici ter in anno tantum. i. e. seculares. vel hoc est antiquum nam hoc hodie vero relictum arbitrio cuiusli bet. i. e. quotidie imo hodie semel in anno omnes debent. ex de pe. et re. omnis. h Relatum. sacrificia. innuit ex hoc. c. quod uno die non possunt ab eodem plura sacrificia celebrari in uno canone. sed tamen dic hoc solum hoc reprobari. non totiens sumere quotiens conficit. non hoc plurima dici de duobus. quia plura non licet i. cor. 10 s. di. i. sufficit nisi in nativitate. s. di. i. nocte. isti de iure pro. in fi. i Quasi. s. xxv. q. ij. ita nos. s. x vij q. iiij. frater. xij. q. ij. qui et humanis. l. Anno. s. dist. lxxiiij. episcopus.

Totiens. sicut lex dicit in abolitione. ij. q. ij. preuaricator. et tot denunciationes debent fieri. quot opera edificant. ff. de op. no. nun. de pupillo. §. si plurimũ.

Comperimus. portide. i. spẽ panis que tm̃ sacrũ cor p⁹ significat.

A calice. i. a specie vini: que significat sacrũ sanguinem.

Aut itegra. i. itegre. sub vtraqȝ. n. specie xp̃s itegre sumit. et hoc itelligo' ꝺ ɔficiẽte nã in firm⁹ vl' san⁹ i necessitate sine vino corp⁹ sumere pt.

Q2 diuisio hoc ꝺ speciebus ipsis intelligit. Impossibile ẽ. n. corpus christi sine sãguine sumi. et viceuersa. sine. n. speciẽ panis siue vini quis sumat vtrũqȝ sumit. et dicunt hic duo sacramẽta et vnũ pp vnũ ɔtentũ. reuera. n. sũt ibi plura sacramẽta. nã accidẽtia panis sunt tm̃ sacr̃m corporis xp̃i. et accidẽtia vini sunt tm̃ sacr̃m sanguinis xp̃i. q2 certe sub specie panis ẽ corpus et sanguis xp̃i. imo tot⁹ ẽ xp̃s. sil'r sub specie vini. nõ tñ ibi est duplex sumptio corpis et sanguis xp̃i. nec supfluit hec vel illa sumptio. sicut lȝ comedã in vno prãdio et añ post tñ et post. nõ tñ dicor bis comedisse nec supflue sumit sub vtraqȝ specie. nã species panis ad carnẽ. et species vini ad aiam refert. cũ vinũ sit sacr̃m sanguinis. in q̃ est sedes aie. Jõ ꝺ sumit sub vtraqȝ specie. vt significetur. ꝙ vtrũqȝ xp̃s assumpsit carnẽ et aiam. et ꝙ tam aie q̃ corporis pticipatio valeat. vñ si sub vna tm̃ specie sumeret. ad tuitionẽ alteri⁹ tm̃ valere significaret. hec tñ pposito nõ ẽ ɔcedẽda. vinũ trãssubstantiat i corpus. nec iste panis trãssubstantiat in sanguinẽ sȝ post⁹ pãis tm̃ trãssubstãtiat in carnẽ et vinũ tm̃ i sanguinẽ. tñ vbicũqȝ est caro ibi ẽ sanguis. sȝ caro ẽ ibi' p trãssubstantiationẽ et sanguis p concomitantionẽ. sicut aia est ibi p vnionẽ nõ p vnionẽ nõ p trãssubstantiationem.

Uni⁹. sic et pupill⁹ necesse hȝ oia nois q̃ tutor fecerat rata hẽre vl' oia respuẽ. ff. ꝺ ad. tu. cũ querit. xj. q. ij. q2 cognouim⁹. ff. de pcu. i cãe.

Uolo. dic. nec vitupo. h. d. aug⁹. ignorãs mẽtes sumẽtiũ. vtruȝ sint digne tñ q̃ q mẽtẽ alteri⁹ vidẽ nõ poterat. ij. q. v. cõsuluisti.

Oẽs in affectu. sȝ qñ dicis ꝙ mẽs ẽ sine affectu peccãdi. credo ꝙ qñ ppõnit firmit abstinere a q̃li bet mortali pctõ. nisi sit. ẽ i tali pposito. nõ q̃ dȝ accipe corp⁹ christi.

Grauari. ꝺ. e. di. i. sancta. xiij. q. ij. qbus. et. e. cũ grauis.

Purificari. et ita cũ vini est salutiferũ. alij est mortifer. vt. ff. ad. l. agl. l. q̃ actiõe. §. si qs ex ꝺ pscrip. qm̃ oẽ. i. q. i. §. opponit. ꝺ. ipsa n. salus.

Quotidie. nam facile non sunt ista attribuẽda. vt de pe. di. i. nõnulli.

Scdm fidẽ. i. ɔsciam. ex ꝺ pscrip. qm̃ omne.

Litigauerunt. i. fuerũt contrarij.

Inter se. ar. ꝙ. qñdoqȝ ea que in supficie videntur contrariari hñt eundẽ effectũ si. ꝺ. xxij. q. iij. bcũs. ꝺ. viij. q. i. scripturis. ꝺ. xiiij. q. i. qꝺ debetur. ꝺ. xxiiij. q. v. pdest. et. q. i. nolite. ꝺ. xxxv. q. v. ad sedẽ. ar. diuersaȝ sniarum neutrã reprobari. vl'ij. q. i. in scripturis.

sacrificans particeps esse dignoscitur. Ergo modis omnibus tenendum est: vt quotienscũqȝ sacrificãs corp⁹ et sanguinẽ dñi nr̃i iesu xp̃i in altario imolat: totiens[a] pceptionis corpis et sanguinis domini nostri iesu xp̃i participem se prebeat. Item gela. papa maiorico et ioã. episcopis.

Corp⁹ xp̃i sine ei⁹ sanguie sacerdos nõ debet accipe.

Comperimus[b] autẽ ꝙ qdã sumpta tantũ mõ corporis sacri portione: a calice[c] sacrati cruoris abstineant: qui procul dubio (quoniam nescio q̃ superstitione docent astringi) aut integra[d] sacramenta percipiant: aut ab integris arceantur. quia diuisio[e] vni⁹ et[f] eiusdẽqȝ mysterij. sine grãdi sacrilegio ñ pt puenire. Itẽ augustin⁹.

Eucharistie cõionem qui quotidie accipit: nec rephendit nec laudatur.

Quotidie[g] eucharistie cõionẽ accipe: nec laudo: nec vitupero. oĩbus tñ[h] dñicis dieb⁹ cõicandũ hortor: si tñ mẽs[i] affectu[b] peccãdi est: grauari[l] magis dico eucharistie perceptiõe q̃ purificari[k]. et ideo q̃uis qs pctõ mordeat: peccãdi tñ decetero nõ hẽat volũtatẽ. et cõicaturus satisfaciat lachrymis et orõnibus. et ɔfidẽs de dñi miseratione: accedat ad eucharistiã itrepidus et securus. sed hoc de illo dico: quẽ mortalia peccata nõ grauãt. Idẽ. Si dixerit qspiã: nõ quotidie[l] accipiẽdũ eucharistiam: alius affirmat q̃tidie. faciat vnusquisqȝ qꝺ scdm fidẽ[m] suam pie credit faciendum. neqȝ enim litigauerũt[n] inter se[o]: aut quisqȝ eorum se alteri preposuit: zacheus et ille cẽturio: cuȝ alter eorũ gaudens in domo sua susceperit dominum: alter dixit. o dñe nõ sum dign⁹ vt intres sub tectum meũ ambo saluatorem honorificãtes: q̃uis nõ vno mõ

Luc. xix. mat. viij. Luc. vij.

a Si quotienscunq̧ effundit. i. significat effundi. b ¶ Sanguis. i. in cõmemorationẽ effusionis ipsius offert. j. e. iteratur. i. quotiensc͞uq̧ fit cõmemoratio sãguis xp̄i. c ¶ Debeo. id ē debeo sp̄ pparare me habilē ⁊ dignũ ad accipiẽdum. vt. j. e. nõ iste

latria. vel. i. p luxuriosa vita sua sine q̄ pauci. vel. i. q2 tua. k ¶ Proijciẽdũ. cur arguit̄ vñ cõmẽdari deberet. q2 p peccatis suis abstiet a corpore christi. s3 nõ arguit̄. q2 tẽperat se a mortali peccato. sed q2 in delictis luxuriãdo

Exo. 16. Sap. 16.

d Si nõ sit excõicetur. i. dignus excõicari oē enī3 mortale pctm̄ dignũ ē excõicatione. vt. s. vj. q. i. illi qui. s. xi q. iij. nullus sacerdotũ. xx ij. q. i. c. vl. vl̄ excõicetur in sacramentis. als tm̄ p cõtũacia põt q̄s excõicari. xi. q. iij. certum.

e Et si nõ nisi forte. tũc idipm̄ ēt abstinere pctm̄ ē. j. e. si quis intrat. f ¶ Et natali. vel nisi rõne pnie iniũcte in illis diebus a cõione cessare teneatur. vt. xxxij. q. ij. c. admonẽ. alij dicũt tm̄ i pascha eē pceptũ. ex d̄ pe. ⁊ re. oīs

g Quibusdã dñi mõstrat sic olim. mõ sic ñ ē. s3 monachi faciunt.

h ¶ Recõcilietur finita pnia. vt. s. xxvj. q. vj. si qs de corpe. vel consuetudinē q̄rũdã ecclĩarũ alludit. ⁊ s̄m pmũ itellectũ illud ē expressiuũ veritatis sicut illd Joannis. i. Quasi vnigeniti ⁊c.

i Si qs. ⁊ p luxuria. j. supstitione sua credēs forte nõ eē cõicandũ. xxvij. q. i. ido

ambo petis miseri: ambo misericordiã ↄsecuti. ad h̄ valet qd̄ mãna s̄m ppriã volũtatē i ore cuiusq̧ sapiebat. Item ambro.

Qui sp̄ peccat: celestis sacri medicinã sp̄ accipiat.

Si q̄tiẽscũq̧ effũdit[a] sanguis[b] xp̄i: i remissionẽ pctõrũ effundit: debeo[c] merito semp accipe q̄ sp̄ pecco: debeo sp̄ accipe medicinã. Item hilari[9] eps

Non abstineat a corpore dñi: q excõicari ñ meret.

Si nõ sunt[d] tãta pctã vt excõicet qs: nõ se dz a medicina corpis ⁊ sãgnis dñi separe. Itē fabian[9] papa ait. **Ter i anno quisq̧ fideliũ cõmunicet.**

Et si nõ[e] freq̄nti[9]: saltem i anno ter hoies cõicent: nisi forte qs maiorib[9] q̄buslibet cribus impediat: i pascha videlicet: ⁊ penthecoste: ⁊ natali[f] dñi. Itē sother pa. ait.

Etiã in cena dñi sacrã cõmunionẽ debem[9] accipe.

Quibusdam[g] i cena dñi pceptio euchari/stie negligit: q̄ qm̄ i eadẽ die ab oib[9] fidelib[9] (excep/tis his q̄b[9] p grauib[9] cri/bus ihibitũ est) pcipiẽda sit: ecclĩastic[9] vsus demon/strat: cũ ēt penitẽtes eadē die: ad pcipiẽda corpis et sãguis dñici sacrã recõci/

lient[h]. Itē ex ↄcilio martini pape. **Proijciatur ab ecclĩa: q a cõione sacrati ni se p luxuria sua auertit.**

Si qs[i] itrat ecclĩam dei: ⁊ sacras scripturas audit: ⁊ p luxuria sua auertit se a cõione sacrĩ: ⁊ in obseruandis ministeriis declinat cõstitutã regulã discipline: istũ talē proijciẽdũ[k] de ecclia catholica eē decernim[9]: donec penitẽtiã[l] agat: ⁊ oñdat fructũ pnie sue: vt possit cõione pcepta indulgẽtiam promereri. Item ex cõcilio agathensi. **Nõ habeãtur catholici: qui his trib[9] tpibus cõicare desinunt.**

Seculares[m] q in natali dñi: pascha: penthecostenon cõicauerint: catholici nõ credant: nec inter catholicos habeant. Itē ex concilio toletano.

Corripiantur qui in ecclĩa cõmunicare contemnũt.

Si q[n] intrant ecclesiã dei: ⁊ deprehendũtur nunq̄ cõicare: admoneãtur: q̧ si nõ cõicãt[o] ad penitẽtiã accedãt. si cõicant[p] nõ semp abstineãt[q] si nõ fecerit: abstineant. Item ex ↄcilio elibertano.

Ante sctãm cõionẽ: a ppria vxore q̄sq̧ contineat.

Omnis hõ[r] ã sacrã cõionem a propria

corrigibil'de pbẽdit. depe. dis. sunt qui arbitrantur. l ¶ Donec pniam. j. e. hi qui.

m Seculares. nõ credãt nisi ob hũilitatē vel delicti ↄsciã abstineãt. sed baz. dixit sel in anno pcē ptũ eē cõmunicare q̄ ad laicos. vl̄ dic h̄ i clericis illud i laicis. nã vita clicop̃ dz eē religiosior q̄ laicop̃. s. di. iiij. denicq̧

n Si q. cõicare. i. si dicũt se tales eē q̄ nõ sunt digni cõicare. s. pp ↄsciam criminum. o ¶ Qd si ñ cõicãt. i. si digni non sũt. p ¶ Cõicãt. id ē dignos se cõione fecerũt. i. si se tales dicũt q̄ sit cõmuniõe digni. q ¶ Abstineãt. i. remoueantur. q ¶ Abstineant. i. si alijs temporibus.

nõ tamen illis temporibus abstineãt. i. pascha. penthecoste. natali domini. vel abstineant a communione. vel abstineantur. idest excommunicentur.

r Omnis homo. abstinere quantum in se est. vt non exigat. exactus tamē reddere

dz quolibet tempore. vt. xxxiij. q. v. si dicatur. nō enim est preceptū qḋ hic cōtinet. vt nota. xxxij. q. iiij. vir cum propria. si. xxiij. di. c. vlt.

a ¶ Triforme est corp⁹. i. calicem. q2 iūctura corporis dñi cū sanguine designat vnionē corporis cū aia

a ¶ Ambulās. i. dsignat corp⁹ dñi i eo statu in quo fuit ante passionē. vel designat ecclīaz adhuc militantem.

¶ Finem. hodie nō seruant. sed due ptes sicce comedunt. Prima sicca pro aiabus sctōꝝ ad laudē dei altera sicca p illis qui sunt in purgatorio. tertia cuz sanguine pro illis qui sunt in peccato viuentes. B.

d ¶ Tribus gradib⁹ i. mīstris triū graduū.

e ¶ Cōmissa. i. tractāda.

f ¶ Sacra. i. corpus ⁊ sanguis. que sūt. sacra vnitat] ecclie. vt. i. e. q2 passus. corpus enim xp̄i ⁊ sacrm est ⁊ res sacramēti. vt. s. e. i. sūma. j. e. hoc ē qḋ dicimus.

g ¶ Reseruent. j. e. dis. presbyter eucharistiaz. 3. ex de offi. archipr̄. offi. ciū. 3. sed ibi iubetur reseruari ad opus morientiuz. hic prohibetur reseruari ad opus consecrantium.

vxore abstinere dz tribus: aut quatuor: aut octo diebus: nec inter catholicos cōnumerabit: q in istis videlicet tpibus pascha: penthecoste: ⁊ natali dñi non cōicauerit. Item sergius papa ait. Quare tres partes fiant ex corpore christi.

Triforme est corpus[a] dñi: ps oblate in calicē missa: corp⁹ xp̄i. qḋ iaz resurrexit: mōstrat. ps comesta: ābulās[b] adhuc sup terraz. ps in altari vsq ad misse finē[c] remanēs: corp⁹ in sepulchro. q2 vsq ad finē secli: corpa scōꝝ in sepl' erūt. Item ait clemēs papa. A qb⁹ sunt cō tractāda sacra dominica.

Tribus gradib⁹[d] cōmissa[e] sunt sacra[f] diuinoꝝ secretoꝝ. i. psb̄ro: diacono: ⁊ mīnistro: q timore ⁊ tremore clericoꝝ: reliq̄as corpis dñi custodire fragmētoꝝ debēt. Idē. Tanta in altario certo holocausta offerant: q̄nta pplo sufficere debeāt: q si remāserunt: in crastinū nō reseruē tur[g]: s3 cū timore ⁊ tremore clericoꝝ ⁊ diligētia ↄsumant. q aūt residua corporis dñi: q̄ in sacrario relicta sunt ↄsumūt: nō statiz ad accipiēdos cōes cibos ↄueniāt: ne putent[h] scē portioni: miscere[i] cibū: q p aq̄liculoꝝ[k] digest⁹: in secessuz diffundit. si igit mane dñica portio edit: vsq ad sextam ieiunēt ministri: q eā

h ¶ Putent. simplices vel ipsi psb̄yteri.

i ¶ Miscere. sed nec species ille alijs cibis ↄmiscentur. nō enim in stomachuz descēdūt quare per secessum non emittunt. licet enī ex ipsis aliquis reficiat. nō tamē incorporat. nec in stomachuz descēdit nec per secessum emittit. interduz enī odore recreatur homo q tñ nec in stomachū nec i secessuz dirigit. dici pōt. q species dñi descendūt in stomachum. naz alit qūo euomenur. j. e. si quis per ebrietatez. vñ forte p sudores emitti cor pore. certum est q species ↄcito dētibus terunt tam cito i celuz rapit corpus christi.

k ¶ Per aq̄liculos. i. per occltos meatus. ℞. Pinguis aqualiculus ptento sexqpede extat.

l ¶ Clerico. aliene iurisdictionis. ⁊ sic nō est ↄtra. i. e. nō ꝓhibeat

Qui scelerate. qḋ dilect⁹ ironice dicit.

n ¶ Prohibet. i. examiet vł purget. i. purgatum se vel pbatum reddat. xiij q. i. i scripturis

2. Re. 21

Hiere. 11

1. cor. 11

1. cor. 11

ↄsumpserūt. ⁊ si tertia vel quarta hora acceperint: ieiunēt vsq ad vespas. sic secreta scificatiōe eterna custodiēda sunt sacra. Precipim⁹ etiā: ne vnq̄ extero clerico[l] ecclesie: siue laicoꝝ de fragmētis oblationū christi ad mēsam ponatur. vñ scis tu: qui passim sanctuarij panes indignis impendis? vnde nosti si a mulieribus mundi sunt: Hinc ⁊ dauid ab abimelech sacerdote interrogatus: cum panez sibi ad comedendū posceret: cuz se mundū añ triduū ꝓfiteretur: panes ꝓpositiōis mā ducauit. Item isidorus. Inficiuntur nō mundantur scelerosi qui cōmunicare nō desinunt.

Qui scelerate[m] viuunt in ecclesia: ⁊ cōicare nō desinunt: putātes se tali cōmunione mūdari: discant nil ad emundationē pficere sibi: dicente ꝓpheta. Quid est: qḋ dilect⁹ me us fecit in domo mea scelera multa: nūquid carnes sancte auferunt a te malicias tuas: ⁊ apostolus. probet[n] ingt se hō: ⁊ sic de pane illo edat: ⁊ de calice bibat. Itez ex. viij. synodo basilius episcopus dixit. Damnationem nō salutez acquirūt: qui idigne sacramētis christi cōmunicāt.

Timorem[o] docet[p] nos apl's dicens. Qui imā ducat ⁊ bibit indigne: iu

o ¶ Timorem. s. dñi. p ¶ Docet. hec tria dz o hre. q vult accipe corp⁹ christi. timorē.

fidē.ɀ dilectionē. a ¶ Corpus. solet q̄ri qd demōstret p hoc ꝓnomē hoc. aut panis aut corp⁹ xp̄i. panis nō.q2 ille non est corp⁹ xp̄i. Itē nec corp⁹.q2 nō videt ꝙ ante totius for me platione fiat trāssubstātiatio. ad hec di co ꝙ. per hāc dictionē hoc nihil demon strat. nā ipsa materialiter ponitur ibi. Sed hic q̄ro q̄r p dictio- nem nihil si- gnificantem fiat trāssuba tio. item dn̄s vtebat signi- ficatiue voce illa. ɀ nos vi mur māliter ergo nō faci- mus ea que ipse fecit qd fieri dz.s̄ ea. scriptura. hic op3 ꝙ magi operet fides q̄ rō differē- di. q2 fides ñ h3 meritū. s̄. de pe. di. iiij. in domo. ad hoc dico ꝙ ea vis data ē ipsis ɓbis ꝙ ad eoꝝ p̄la tionē fiat trāl subatio. s. c. accipite. Itē iō sacerdos

mat.26. mar.14. Luc.22. 1.cor.11 philip.2 philip.2 Rom.c. Nūe.16.

dictū3 sibi manducat ɀ bi- bit. fidem vero edocet nos sermo dn̄i dicēs: hoc ē cor pus[a] meu3: qd pro multis dat. hoc facite in meā com memorationē. ɀ ap̄l'us[b] de vnigenito dei filio[c]. humi liauit semetip̄m: fact⁹ obe- diēs vsq3 ad mortē: mortē autem crucis. Cu3 eni3 aia h3 fide3: his dictis cōside rat magnificentiam glorie ipsius: ɀ admiratur nimie tatem humilitatis. quō tā- tus ac talis obediens fuit pr̄i vsq3 ad mortē pro vi- ta nr̄a. puto[d]: q2 prouocari possit vsq3 ad effectū ɀ di- lectionē ipsi⁹ ɀ dei patris: qui vnico filio nō pepcit: s3 pro nobis oib⁹ tradidit[e] illu3. talē ergo fidē ɀ affe- ctum: ꝑpare dz in aio suo is qui pane3 ɀ calice3 dn̄i percipit. Item aug. in li. questionum numeri.

Nō a quo s3 ante quē offe ratur: considerandum est.

Et dixit dn̄s ad moy- sen ɀ ad eleazaru3 fi- liū aaron sacerdotē. tollite thuribula[f] aurea e medio exustoꝝ: ɀ ignē alienū huc seminate[g] ibi. q2 sctificaue runt[h] thuribula pctōꝝ ho ru3 in[i] aiab⁹ suis: ɀ facies laminas ductiles: circūpo nes altaria: qm̄ oblate sūt añ dn̄m: ɀ sctificata sūt[k]: ɀ facies in signu3[l] filijs isrl̄. Sed notādū nouo modo dicta sctificata pena coꝝ: a gb⁹ pcm̄ h̄ fuerat ꝑpetra- tum: q2 p eos exēplū datū ē: qd timerēt ceteri. Circū positiōes aūt altari cur ex eis fieri voluit: addidit di cēs. q2 oblata sūt añ dn̄m: ɀ sctificata sūt in filijs isrl̄. nō ḡ i eis reprobari[m] vo- luit: ꝙ a talib⁹[n] oblata sūt: s3 h̄ poti⁹ cogitari ɀ attēdi añ quē oblata st̄. i. añ dn̄3: vt pl⁹ i eis valeret nomen dn̄i: añ quē oblata sunt. q̄ pessimū meritū coꝝ a qui bus oblata sunt. Ite3 ex ꝺcreto pape pij. **Pnia au- ctoris negligentia de chri sti sanguine aliquid fallat.**

hos diligere q nos diligūt. vt ex̄ de testa. cu3 in officijs. imo nec solū sufficit diligē diligen tes se. imo inimicos. xxiij. q. iij. ser sunt dn̄e. historiā hēs. j. q. i. si qs ingr. e ¶ Tradidit. q̄ ad sufficiētiā nō q̄ ad efficiētiā. s̄. de pe. di. iij §. itaq3 pctā.

Et dixit ¶ thuribu la. alienū. ois ignis alien⁹ dicebat ad sa crificādū pre ter illū q celi tus. viij. die ꝺ celo erecti tabnacli mis- sus ē. i. q. i. sic g ¶ Semina te. i. disꝑgite huc ɀ illuc. vt inuentatis thuribula. h ¶ Q2 scti cauerūt. i. pe na eis illata p pctis. fuit exēpla alijs ne similē pe- nā icurrāt et ita sctificaue- runt ea q̄ ad exēplū. h. i. pe nas pctōru3 suoꝝ i exem- plū. i alijs sta tuerūt satisfa ctiōis offerē- do thuribl'a. vij. q. i. deni- q3. s̄.

Nūe.16.

ea nō ꝑfert significatiue. q2 nō ꝑosset ea ve- re ꝑferre. mētiret eni3 si diceret hoc est corp⁹ meū. Itē qd si qs ꝑferret ɓba hec post mor- tem christi ante resurrectionē ꝯficeret. ne vī ꝙ nō. q2 corp⁹ christi tūc erat mortuū ɀ in- aiatū. ergo si trāssubatio tūc fieret. tūc transi ret in corpus mortuū ɀ iniatū. ɀ sic inutiliter sumeret. quō ergo viuificaret vel ꝯferret ali quid corpus mortuū. Rx. nemo potuit ante re surrectionē ꝯficere corpus christi nisi christ⁹ sic ergo data ē forma. vt tm̄ post resurrectio nem hoc fieret per illud. hoc facite in mea3 cōmemorationē. ideo. n. nō cantat missa in illo triduo. ɀ intelligo per synodochen. de h̄ lxxv. di. ꝙ a patrib⁹. b ¶ Ap̄ls. hic ꝓbat ꝙ cōlcando dilectionem debem⁹ habere. c ¶ Filio. i. christo. d ¶ Puto. q2 tenemur

i ¶ In. i. ꝯ. k ¶ Et scti. st̄. ꝯ. xliij. q. v. scriptū. ꝯ. abomia biles dn̄r victime ipioꝝ. si gn bōa sit ois crea tura. ɀ a dō dilecta. q2 scriptū ē. nil odisti eo- rū q̄ fecisti. s3 q̄ntū ad offerētes. q2 praua intē tiōe offert exēplo chayn. Qd āt di. mūera ab offerēte placuerit ɀc. i eo si reprobant mūera s3 poti⁹ offerētiū merita ꝯstituēdo cū vita di gnū. mūera q̄ ñ reprobat. s3 p̄us opa opantiū xc. di. chayn. l ¶ In si. ꝯ. xv. q. i. mīr. s3 ñ ē ꝯ nā ɀ h ɀ ibi q diligūt pūtl st̄. s3 thuribl'a nō peccauerit. nec cū eis pctm̄ ē. sic cū pecude pec cat mīr. fuat q̄ h̄ vt fiat i signū ꝑene illate. ɀ pec⁹ occidi iubet ne cū eo alia peccet. ꝓtea pe c⁹ ñ possz duci aliā formā sic thuribl'a. imo ɀ si subtilr̄ ispicias ɀ thuribl'a dstruūt cū for- mā amittāt. ar. ff. ad ex. iul. scribit. §. s3 si qs. ɀ q. ij. h̄ ius. h. ibi l̄ ꝯflata. m ¶ Repro. i. tātū

n ¶ Qd a talib⁹.ar. q͡ puilegiuʒ ꝯcessuʒ ab aplico hętico valeat.qd ſſm ē.š.xij.q.ij. alie natiões.ꝯ.xxxij q.v.pceptū.ꝯ.vij.q.i.fact⁹ ē. ar. q͡ hętic⁹ plat⁹ acqrit ecclie cui pest.

a Si p negligētiā.de ſanguie.i. de ſacro. ſanguis enīʒ xp̄i a corpore xp̄i ſepari nō vʒ.š nec ſtillare nec fluere poteſt.

b ¶ In terraʒ .i.in tabulaʒ terre adherētē. vt pʒ p ſequēs. Sʒ nūqd ſacro cadente cecidit ibi corp⁹ ⁊ ſāguis dic q͡ ſic.⁊ tādiu credas ibi eē corp⁹ ⁊ ſanguinē. q̄diu appparuerint ibi accidētia. cū ꝓo pp raſurā nō apparuerit dic ibi nō eē. Sʒ nūqd humor cadit i terrā.nō ſʒ obijcit cuʒ ſola accidentia maneant ibi.ſʒ accidētia nō habēt pōdus.q: ſolū corpus hʒ pōdus. q̄r š dicunt accidētia cadere cuʒ nō hēant pondus. Sʒ dic q͡ ponderoſitas adhuc mānet cū accidentibus alijs.et tñ nihil eſt ibi pōderoſuʒ. Itē ſm.h.⁊ baʒ.accidētia reddūt locū humiduʒ ⁊ rubeū ex ꝺ cele.miſ.cuʒ marthe.§.pterea.

Si per negligentiā aliquid ꝺ ſanguine[a] ſtillauerit in terram[b]: lingua lambet: tabula radet. ſi nō fuerit tabula vt nō ꝯculcetur: locus tamē radatur: ⁊ igne cōſumet: ⁊ cinis itra altare condat: ⁊ ſacerdos xl. dieb⁹ peniteat[c]: ſi ſuper altare ſtillauerit calix: ſorbeat miniſter ſtillā: ⁊ trib⁹ dieb⁹ pēiteat. ſi ſup linthe um altaris: ⁊ ad aliud[d] ſtillā puenerit.iiij. dieb⁹ peniteat.ſi vſq͡ʒ ad tertiū.ix.diebus peniteat.ſi vſq͡ʒ ad q̄rtum.xx.diebus peniteat.⁊ lintheamina que tetigerit ſtilla tribus vicibus miniſter abluat: calice ſuppoſito.⁊ aqua ablutiōis ſumatur[e]: ⁊ iuxta altare recondatur. Itē ex pniali bede pſb̄ri. Que pnia ſit iponēda ei q̄ ſacr̄ʒ euomit.

Si quis per ebrietateʒ vel voracitatē eucharistiam[f] euomerit.xl. diebus peniteat[g]: ſi laicus eſt. clirici vel monachi: ſeu diaconi: pſbyteri.lxx.dieb⁹ peniteāt.epiſcopi.xc.ſi pro infirmitatis cauſa euomerit vij.diebus peniteant.

Itē ex ꝯcilio remēſi.c.ij. Sacerdotes nō nin per ſe diuina ſacramēta miſtrēt.

Peruenit[h] ad noticiaʒ noſtrā: q͡ qdā pſbyteri in tantū paruipēdebant diua myſteria: vt laico vel femine ſacrum corpus domini tradant ad deferendum infirmis: ⁊ quibus prohibetur[i] ne ſacrarium ingrediantur: nec ad altare appropinquent: illis ſancta ſanctoꝝ cōmittuntur: qd q̄ ſit horribile q̄q͡ʒ deteſtabile: omnium religioſorum animaduertit prudentia. igitur iterdicit per omnia ſynod⁹: ne talis temeraria preſumptio vlterius fiat: ſed omnino preſbyter per ſemetipſum[k] infirmuʒ cōmunicet. q͡ ſi aliter fecerit: gradus ſui periculo ſubiacebit. Itē clemens papa. Quando celebratur miſſa: preſbyteriuʒ laicus ingrediꝯ nō pſumat.

Sacerdotuʒ[l] aliorūq͡ʒ clericoꝝ eccleſijs ſeruientiū: honores a laicoꝝ loco diſcrete appere ꝯuenit. q̄obrē nulli laicoꝝ liceat: i eo loco: vbi ſacerdotes ⁊ relig clici ꝯſiſtūt (qd pſbyteriū nūcupat) qñ miſſa celebrat ꝯſiſtere: vt libere ac honorifice poſſint ſacra officia exercē. Itē ex ꝯcil.gerūdēſi. Sicut i metropolitana eccl'ia: ita vbiq͡ʒ miſſaꝝ ſolēnia celebrēt.

Inſtitutio miſſarum[m] ſicut i metropolitana

c ¶ Peniteat.hec pnia erit.vt tot dieb⁹ ieiunet ⁊ tot dieb⁹ abſtineat a ſacroꝝ cōione.vt xlv.di.c.ij. d ¶ Ad aliud.i.lintheū.ſed p temeritatē ſumēt. e ¶ Sumat.i.calice.⁊ ita ſi qd turpe i calicē cadat.ñ tenētor accipe.h.⁊.b

f Si qs p ebrietatē.eucharistiam.i.ſacrm̄ eucharistie.i.corpus chriſti.qd eſt ſpēs panis.⁊.e.nō eſt iſte panis. g ¶ Peniteat. hoc ad cautelā poſitū eſt.xxxiij.q.ij.in lectū. vel q: nō debuit ſumere cū eſſet infirmus.⁊ ita fuit i culpa.ff.ad.l. aquil.idē iur. §.muliones. vel q: nō debuit ſtatiʒ comedē cibum vulgarē.vt.š e.i trib⁹. alſ īfirmitas excuſat. arg.š. di.v.ad ei⁹.⁊ diſ.vi. teſtiū. filis pnia imponit in alio cāu.xxj.q.iiij ſi quis com.

h Peruēit. p ⁊ qbus ſ.feminis.

i ¶ Prohibetur.š.di.v. ad eius.

k ¶ Per ſemetipm .vel per diaconū ſi neceſſe eſt. vt .xciij. diſt. pſente.vl' prelatum catholicum. xxiiij. q.i.cepit.

l Sacerdotuʒ. miſſa.ex q̄ p ꝯtrāuʒ colligitur q͡ alio tēpore poſſʒ ingredi pſbyteriū.xxxij.diſ. hoſpitioluʒ.

m Inſtitutē miſſarū. oñdit q͡ miſſa nō dʒ celebrari aliſ q̄ in metropolitana eccleſia. Solet queri.quare inſtituta fuerunt ſacramēta cū abſq͡ʒ eiſre inſtituta fuerunt ſacramēta cū abſq͡ʒ eiſdem deus poſſet humano generi vitam eternam gratis donare. R̄. tribus de cauſis. propter humilitatē. eruditionēʒ. exercitationeʒ. Propē hūilitatē. vt dū hōēs dei pcepto ſe rebus ſēſibilib⁹ ſeu iferiorib⁹ reuerēter ſubijciāt.

ex hac obedientia apud deum magis mereatur ij.q.vj.qui se s.it. Propter eruditionem. vt per id quod videtur foris in specie visibili ad inuisibilem veritatem. que intus est agnoscendam mens erudiatur. i.e. quod corpus. psi. fide. Propter exercitationem. quia cum homo ociosus esse non debeat. proponitur ei vtilis et salubris exercitatio in sacramentis. vt vanam et noxiam declinet occupationem. Iuxta illud. semper aliquid facito etc. j. dis. v. nunquam. h. et alibi. ociositas voluptas etc. extra de renun. nisi cum pridem §. verum.

a Sacrificium. s. species panis et vini. que dicitur sacrificium. quia sacrificatur.

b Inuisibile. i. signum inuisibile corporis christi. quod est sacramentum ecclesie. i. quod. i.

ecclesia agit: ita in dei noie in oibus puincijs: tam ipsius misse ordo psallendi vel ministrandi consuetudo seruet. Item aug. in lib. x. de ciuitate dei. **Quid sit sacrificium: quid sacramentum.**

Sacrificium[a] visibile: inuisibile[b] est sacramentum. i. sacrum[c] signum[d]. Item alibi. Sacramentum[e] est inuisibilis gratie visibilis forma. Item in lib. ij. de doctrina christiana. **Quid sit signum.**

Signum est[f] res preter spem quam ingerit sensibus: aliud aliquid faciens ex se[g] in cognitionem venire. Item greg. in omelia pascali ait. **Post consecrationem: non substantia sed spes remanet.**

Species[h] et similitudo[i] illarum rerum vocabula[k] sunt: que ante[l] fuerunt. s. panis et vini. vnde in fine cuiusdam misse[m] orat et dicit. Perficiant in nobis quesumus domine sacra quod continent: vt que nunc spe gerimus: rerum veritate capiamus. Postulat quippe sacerdos[n] vt corpus christi: quod sub specie panis et vini nunc geritur: manifesta visione sicut reuera est: quandoque capiatur. de qua visione dominus in euangelio secundum iohannem ait. qui diligit me: diligetur a patre meo: et ego diligam eum: et manifestabo ei meipsum. Quis non improbabiliter quidam exponunt hoc loco carnis et sanguinis veritatem ipsarum eorundem efficientiam. i. peccatorum remissionem. Item eusebius emissenus. **Visibiles creature: in christi corpus et sanguinem inuisibiliter conuertuntur.**

Quia corpus[o] assumptum ablaturus erat ab oculis: et illaturus syderibus necessarium erat: vt die cene sacramentum[p] nobis corporis et sanguinis consecraret[q]: vt coleretur[r] iugiter per mysterium[s] quod semel offerebatur in precium[t]: vt quia quotidiana

multi. Ex rubrica apparet sic legendam esse litteram. vt inter hec duo distinguatur.

c Sacrum. idest id quod deo offertur.

d Signum. i. signum rei inuisibilis. vel signum rei sacre inuisibilis. e Sacramentum est. i. non est diffinitio generalis. nam corpus christi nobis inuisibile est sacramentum ecclesie. et ita non est visibilis forma. potest tamen dici quod sit generalis. quia corpus visibile est his saltem qui cum eo sunt. et si non nobis. vel ordina litteram sic. ita quod non agatur de diffinitione. visibilis forma est sacramentum inuisibilis gratie.

f Signum est. i. species panis et vini est aliquid quod preter id quod videtur aliquid ostendit et innuit. sicut circulus vinum venale.

g Ex se. i. ex forma et compositione sui. nam panis fit ex granis puris. sic intelligitur corpus christi ex membris suis.

h Species. hoc ad panem.

i Et similitudo. i. forma ad vinum.

k Vocabula. i. vocant vocabulis illarum rerum. que fuerunt ante. s. panis et vini. cum iam non sit. scriptura enim speciem panis panem. et speciem vini vinum. et corpus domini panem. et sanguinem vinum et calicem consueuit appellare propter speciem panis et vini vt ibi. probet se homo. et sic de pane etc. vt. j. e. quia passus. et ibi. ego sum panis viuus etc. de pe. dis. ij. §. cum igitur. ver. item dominus.

Joh. 14

l Que ante. i. retinent. et ita vox in terminis rei non amittit significationem. licet res pereat. et sic est ar. contra eos qui dicunt substantiam panis et vini ibi esse post consecrationem. quia non conuertunt in corpus christi vt dicunt. sed contra eos est. j. eo. nos aut. et c. panis. sed ex ponunt quod antea fuerunt sola. sed modo non sunt sola. quia ibi iam latet corpus christi. alij dicunt quod desinit ibi esse panis et vinum. sed differunt. nam quidam dicunt ipsa mutari et conuerti in corpus christi. alij in nihilum redigi. vel in primordialem materiam resolui. istis vtrisque obijcit de forma sapore et colore et alijs accidentibus in quo subiecto sunt. et ex quidam dicunt quod in aere. alij esse sine subiecto miraculose. nam cedit natura miraculo. ex. de cele. mis. cum marthe. §. i. m Misse. et quod celebratur in sabbato quatuor temporum septembris. n Sacerdos. ar. quod aliquis ante gre. orationes se est in missa. aliter enim non exponeret seipsum

o Quia corpus. neces- (nec diceret. quis etc. sarium. i. vtile et congruum. alias necessarium inenitabilitatis. de pe. di. ij. charitas. alias commoditatis. j. di. v. ne tales. p Sacrum. i. corpus et sanguinem. quod est sacrum et res sacri. q Consecraret. supple et instrueret in postea ab alijs consecrandum. r Ut co. i. consecraretur. s Per my. i. sub velamine panis et vini. i. q. i. multi. t In

precium.idest redemptionem nostram. B.
a ¶ Et indefessa.i.nō remissa ꝛ indeficiēs.
b ¶ Currebat.i.festinabat redimere nos ꝑ passionez.iuxta illud. Exultauit vt gigas ꝛc.
c ¶ Redemptio facta per christuz in cruce.
d ¶ Redē/ptionis.i. fides passiōis per quā redē ꝑti sum⁹. vel ꝑdicatio sa/crificij quod erat nostra redemptio.
e ¶ Oblatio .i.corp⁹ ꝛ sanguis.
f ¶ Et perē/nis.q2 p⁹ eaz nō erit alia. ex̄ ꝺ celebra. missaꝝ. cum marthe.
g ¶ Mune/ris.i.corpis ꝛ sanguinis vl' sacrificij.
h ¶ Et scifi/catione.i.ver bis significā tibus. ꝛ ppie dicit re/petita.ꝛ dicit repeti ꝑpter hoc verbum accipite qꝺ repetit. nam nō repetitur imo alia est forma.nō tñ ꝙ qdā dicūt ꝙ totū illud hoc est corp⁹ meū ꝛc.h est

Joh.6. Math.26 Mar.14. Luc.22. 1.Cor.11.

ꝛ indefessa[a] currebat[b] pro oīuz salute redēptio[c]:ꝑpe/tua esset redēptionis[d] obla tio[e] ꝛ perēnis[f] victima illa viueret in memoria[g]: ꝛ sē/per pñs eēt i gr̄a vere vni ca ꝛ ꝑfecta hostia fide esti/māda:nō specie neq3 exte riori cēsenda visu:sed inte riori affectu.vñ celestis cō firmat auctoritas:q2 caro mea vere ē cib⁹:ꝛ sanguis meus vere est potus. ¶ Re/cedat ergo oē infidelitatis ambiguū:qm̄ qdē qui au/ctor est muneris ipse ē ꝛ̄ testis veritatis nā inuisibi lis sacerdos visibiles crea turas in substātiam corpis ꝛ sanguinis sui:verbo suo secreta ꝑtāte cōuertit: ita dicēs:accipite ꝛ comedite hoc est corp⁹ meū.ꝛ scifica tiōe[h] repetita:accipite ꝛ bi bite ait:hic est sanguis me us.ḡ sicut ad nutū ꝑcipien tis dñi: repēte ꝛ ex nihilo substiterūt excelsa celorum ꝑfunda fluctuū: vasta ter/raꝝ:ita pari ꝑtāte in spūa/libus sacris: vbi ꝑcipit vir tus: seruit effectus . quāta itaq3 ꝛ q̄3 celebrāda benefi

sanguis meus ꝛc.est vna forma.s3 tu dic ꝙ due sunt.ꝛ ꝙ ad ꝑlationē istius.hoc est cor/pus ꝛc.trāssubatur panis in corp⁹. Et ad ꝑ/lationē isti⁹.hic est sanguis.vinū cōuertitur in sanguinē. Sed obijcit.nōne ibi ante erat sanguis.ex q̄ erat ibi corpus.sic q2 vbicunq3 corp⁹ ꝛ sanguis.sed non fuit ibi sanguis ꝑus per trāssubatiōnē s3 ꝑ mixtionez.vt dixi.s.e. cōperim⁹. l ¶ Cōuertit.bñ dicit ꝯuertunt vel trāssubstātiant vt alij trāseūt vel trāseant. s3 nō fiūt nec incipiūt.nihil enī3 fit vel inci/pit esse corp⁹ xp̄i.pōt tñ ꝯcedi.ꝙ de pane cō/ficiat vel fiat corpus christi.sicut de aqua fit chrystallus.sed securi⁹ nō ꝯcedit hoc.ꝛ vbi/

cunq3 inuenit panis vel de pane fit vel cōfici tur corp⁹ christi.sic itelligit.i.trāsit in corpus christi.i.e.panis.vel expōe sic.i.sub specie pa nis vel latet vel incipit esse vel latere corpus christi.vbi ante ꝯsecrationē nō erat.si.n.pa/nis corp⁹ xp̄i fieret.singlis dieb⁹ ei ad/deret aliqd qꝺ pri⁹ ñ erat ꝛ sic sp aug/mētaret. Itē ḡr vniret di uinitati iste panis ꝛ ille. Itē si pāis ē corpus xp̄i.ḡ aliqd qꝺ nō ē natū ꝺ vir/gine.ꝛ sic aliqd inatū ē corp⁹ xp̄i.ḡ ē aiatū ꝛ iaia/tum.ḡ nō so/lū de virgine habuit origi nem. Nō itel ligas ḡ ꝙ ali qꝺ augmen/tuz sumat ex tali ꝯuersiōe. nec eo mō q̄ cib⁹ ꝯuertit i carnē.sed est ibi corruptio .i.desinit ibi eē suba pāis ꝛ vini. nulla tñ gñatio.vñ non pōt dici ꝙ sit ibi vera transsubatio q̄ntū ad h̄ vt noua eēntia

cia: vis diuine benedictio/nis operetur:ꝛ quō tibi no uū ꝛ impossibile eē nō de/beat:ꝙ in xp̄i substātiā ter rena ꝛ mortalia conuertū/tur[i]: teip3 q in xp̄o es rege nerat⁹ iterroga: dudū alie nus a vita:peregrinus a mi sericordia:ꝛ a salutis via i/trinsec⁹ mortu⁹ exulabas: subito initiatus xp̄i legib⁹ ꝛ salutaribus misterijs in/nouat⁹ i corp⁹ ecclie nō vi dēdo s3 credēdo trāsilisti:ꝛ ꝺ filio ꝑditiōis:adoptiu⁹[k] dei filius fieri occulta puri tate meruisti[l]: i mēsura vi sibili ꝑmanēs maior es te ipso iuisibilr sine quātitati augmēto:cū idē atq3 ipse eēs:mlto alt fidei ꝓcessio/nib⁹ extitisti: i exteriori ni hil additū est: ꝛ totū in ite riori mutatū ē ac si hō xp̄i filius effectus: xp̄sq3 hois in mēte formatus est.sicut ḡ sine sensu corpali:prete/i ta vtilitate deposita:subito nouam indutus es digni/tatē.ꝛ sicut hic: qꝺ ē deus lesa[m] i te curauit:ifecta di luit : imaculata[n] detersit: nō oculis sed sensib⁹ tuis

ibi generet. k ¶ Adoptiu⁹.q2 q filij ire fue/ram⁹.facti sum⁹ filij dei.christ⁹ autem nullo modo filius dei adoptiu⁹ dicit.q2 nō pōt dici de filio dei.ꝙ ex nō filio fact⁹ sit fili⁹ eius.
l ¶ Meruisti.i.obtinuisti.q̄si dicq3 ex meritis ꝑ merita misericordiā a deo gratis ꝯsecutus fuisti.vt enī3 ait aug.miseri:cordie meritum nullū est.si.n.merito ꝯfert.iusticia ē nō mise ricordia.vl' meruisti i.dign⁹ fuisti.vt illud.q2 meruisti portare regē.i.digna fuisti inuēta.
m ¶ Lesa.i.corrupta labe pctōꝝ. vel lesa.i. ledēda.i.peccato q2 peccata nos miserosfa/ciunt.ī.e.quotidie. n ¶ Immaculata in ꝑ valde.i.valde maculata putredine pctōꝝ.

a Credita.s.tria cõmissa.t.h.

b Quia passus. In pma parte dicit nobis id eo deũ corp⁹ suũ in sacro cõmẽdasse q2 illud pro nobis obtulit passioni. et nos fec illud corp⁹. et dicit qlr. In secũda parte dicit q si heretici accipiũt corpus xpi. cõ se accipiũt. cuz iste panis significet vnitatem et ipsi querũt diuisionẽ. In tertia dicitur. q quicũq baptizatus particeps efficitur corpis dñi. et si ante decedat q̃ de illo pane edat vł d calice bibat

c Qd etiã fecit. hic simplex est relatio, naz refert ad ecclesiam nõ ad corp⁹ suũ sumptuz de virgine de quo smo pcessit nõ g fecit nos corp⁹ suũ qd natuz est de vgine. et sumit in altari sub specie pãis et vini. sz fecit nos corp⁹ suũ spirituale. s. ecclesiam fidelium. vt. s. e. cõmẽdauit. sed ideo dicit spirituale. lz cõstet de corporalib⁹ partibus. s. fidelibus. q2 ptes ei⁹ nõ corporali. sz spũali vinculo charitatis in ei⁹ cõpositione vniunt lz corpora sequestrent. j. e. hoc sacramentuz. imo et p illud digne sumptũ efficimur vnuz cum christo etiã in natura. j. e. in christo. pr.

d Nosmetipsos. pticipatione corpis sui fecit nos dignos beatitudine eterna. qua fruit eius humanitas.

e Facti sum⁹. per fidem et charitatẽ. ex. de sum. tri. et fi. ca. dãnamus.

f Per misericordiã. i. remissionẽ pctõz.

g In horreo. i. in ecclesia.

h Dedistis. in scriptis. vt olim fiebant voce. vt fit hodie. j. di. iiij. baptizandi.

i Cepisti. ar. j. di. iiij. sine pnia. sz hoc in reuerentiã sacramenti.

k Et panis. de corpe ecclesie qd per dñicuz corp⁹ figuratur.

l Unum. siue vnũ panem ex pluribus granis. siue vnũ corpus christi ex plib⁹ mẽbris purissimis. cui⁹ figuratũ est ecclia sacro sctã. q̃ ex plib⁹ psonis adunatur.

m Uinũ. i. potabile.

n Mysteriũ vnitatis. i. corp⁹ dñi. qd est signuz vnitatis. vt. j. e. hoc sacrm.

o Ita dñs. Sed testimoniũ. j. di. iiij. nulli ẽ aliquatenus.

p Corpis. i. vnitatis ecclesie per corpus christi significate.

q Significat. nam ipsi sũt et ipa ecclia. s. xliij. q. i. scisma. et. c. oib⁹. l.

---

sunt creditaª: et cũ reuerẽdum altare cibis spũalib⁹ satiandus ascendis: sacrũ dei tui corpus et sanguinez fide: respice: honore mirare: mente continge: cordis manu suscipe: et maxime totũ haustu interioris hois assume. **I**tẽ aug. Quare in specie panis et vini: sacramentuz suuz xps nobis (ministrauit.

Quia passusᵇ est dñs p nobis cõmẽdauit nobis in isto sacramẽto sanguinẽ suum et corp⁹ qd etiã fecitᶜ nosmet ipsosᵈ: nam et corp⁹ ipsius facti sum⁹ᵉ: et p misericordiamᶠ ei⁹: qd accepimus nos sum⁹. Recordamini et vos: q non fuistis: et creati estis: et ad areã dñicã comportati estis: laborib⁹ bouum. i. ãnunciantiũ euangelium triturati estis: qñ cathecumini deferebamini: in horreoᵍ seruabamini: nomina vr̃a ḋdistisʰ: cepistiⁱ moli ieiunijs exorcismis: postea ad aquã venistis: et cõspersi estis: et panisᵏ dominic⁹ facti estis. Ecce qd accepistis. quõ g vnũˡ videtis esse qd factũ ẽ. sic vnuz estote vos diligẽtes: tenendo vnã sedẽ: vnã spem: in diuiduã charitatẽ. heretici qñ hoc accipiũt sacrm: testimoniũ cõ se accipiunt: q2 illi q̃rũt diuisionẽ: cum panis iste idicet vnitatem.

sic et vinũᵐ in multis racemis fuit et modo vnuz est. vinũ est in sua natiuitate: calix post pressurã torcularis: et vos post illa ieiunia: post labores: post humilitatez et ptritionẽ in noie xpi: iam tanq̃ ad christi calicẽ venistis. et ibi vos estis in mẽsa. et in calice nobiscuz vos estis. simul. n. hoc sumimus: simul bibimus: q2 sil viuim⁹. **I**tẽ in sermone de infantib⁹. Ita dñs noster iesus christ⁹ nos significauit: nos ad se ptinere voluit. mysteriũ pacis et vnitatis nr̃e i mẽsa psecrauit. qui accipit mysteriũ vnitatisⁿ: et nõ tenet vinculũ pacis: nõ mysteriũ accipit p se: sed testimoniũᵒ ptra se. Nulli est aliq̃tenꝰ dubitãdum: vnũquẽq fideliuz: corpisᵖ et sanguinis dñici tũc esse participem: qñ in baptismate mẽbruz efficit christi: nec alienari ab illi⁹ panis calicisq psortio: etiã si anteq̃ panẽ illuz comedat calicẽq bibat: de hoc seculo migrauerit in vnitate corpis christi cõstitut⁹. sacri qppe illi⁹ pticipatiõe ac bñficio nõ puabit: qñ i se hoc qd illd sacrm significatq: iuẽit. **I**tez i li. sniaz psperi. Dũ hostia frangit panis ipi ad mẽoriã redit.

Duz frãgit hostiaʳ: duz sãguis de calice i ora

r Duz frangit hostia. Hoc totuz referas ad species exteriores. et fm hoc dices ipa accidẽtia frangi et dare sonitũ. Sed nunqd ante fractionẽ totũ corpus erat sub qualibet

Rom. 6. mat. 27.

Ro. 12. 1. cor. 12

pte illi⁹ hostie. vel p₃ corpis cōmēsurabat se pti hostie. S. non fuit sub q̄libet pte hostie. q̄ legt. q̄ aliqd modo est sacr̄m eucharistie qd̄ prius nō fuit. q₂ cuȝ forma integra fuit. nulla pars ei⁹ poterat dici sacr̄m q₂ sub nulla tunc erat corpus.

Si dicis. q̄ corp⁹ christi ē in q̄libet pte hostie. ex hoc segt q̄ idem corp⁹ sit q̄ntū libet magnū q̄ntūlibet par uuȝ. ꝛ q̄ corpus ipsuȝ cō munē formā habeat ꝛ sit totū rotundū ꝛ q̄ fratū. sm qd̄ est sacrȝ. Sed his ob iectionib⁹ re spōde p simi litudinē spe culi qd̄ fran gitur. vbi ea dē forma rei plendet i par uo ꝛ in ma gno speculo.

a In q̄bus. reprehen dunt. q̄dam clerici qui nō credebāt ve rum corp⁹ ꝛ sanguinē sub illis specieb⁹ latere. cū nul lus laicus sit qui ignoret hoc Ibidē. c dn̄o dicente. caro mea ve re est cib⁹. vt j. e. cibus.

b Infan tium. i. popu larū qui in fantibus col latione cleri coꝝ cōparant. dis. iiij. deniq₃. vñ q̄rendo dic quō clerici ignorāt. qd̄ laici sciunt. i. q. i. vlti. c In carnē. spūalē. i. in corpus spi ritale a carne figuratū in ecclesia. iij. q. iiij. engeltrudā. s. e. quia passus. d Caro. s. hō habens carnē nr̄aȝ. e Idē cib⁹. i. similis. f Agle. angeli vel fideles quoꝝ inuentus

fideliū fundit: qd aliud q̄ dn̄ici corpis in cruce imo latio: eiusq₃ sāguis de latē effusio designat. Itēȝ leo ep̄s: ꝛ sancta synodus que i vrbe romana ↄuenit: cle ro: honoratis: ꝛ plebi cōsi stenti ↄstātinopoli: ita scri bit. De veritate corporis ꝛ sanguinis christi nulli am bigere licet.

In q̄b⁹a istis ignorātie tenebris in quo hacten⁹ desidie tor pore iacuerunt. vt nec au ditu discerent: vel lectione cognoscerent: qd̄ in eccl̄ia in oiuȝ ore tam consonuȝ est: vt nec ab infantiū[b] lin guis: veritas corpis ꝛ san guinis xp̄i iter cōionis sa cramēta doceat: q₂ in illa mystica distributiōe spūa lis alimonie: hoc imparti tur: hoc sumitur: vt acci pientes virtutē celestis ci bi: in carneȝ[c] ipsi⁹: qui ca ro[d] nostra fact⁹ est: trāsea mus. Idē est cibus[e] refe ctionis: ꝛ cib⁹ sanguinis. sicut enim caro dn̄i: vere est cibus: ita sanguis: vere est potus. Ideȝ est corpus de quo dictū est: caro mea vere est cib⁹. ꝛ sanguis me us vere est pot⁹. Circa hoc corp⁹ agle[f] sūt q̄ alis circū uolāt spūalib⁹. vñ ꝛ idem corp⁹ xp̄i edimus: vt vite eterne possim⁹ eē pticipes.

vt aquile renouat. vt. xxiij. q. iiij. cuȝ in lege. xxiij. q. i. q̄m vetus. g Clare. i. sicut ille car nem nostrā sumpsit. ita ꝛ nos sumam⁹ car nem illius. i. cui⁹ verba sumim⁹ in argumē tum. hec. s. caro mea vere est cibus ꝛc̄. de illo sumam⁹ exē plū incarna tionis sue. i. e. reuera.

Idem. Cui⁹ clare[g] argu mentis vtimur: suis vta mur exēplis. Incarnatio nis quoq₃ exemplo astrua mur mysterij veritatem. Quid hic q̄ris nature or dinē in christi corpore: cuȝ pter naturā sit ipse christ⁹: part⁹ ex virgine. Itē an bro. in lib. de cathetizan dis rudibus. Nō natura nascit: s₃ ↄsecratiōe nobis ↄficit corp⁹ ꝛ sanguis xp̄i.

Panis ꝛ calix nō quali bet s₃ certa[h] ↄsecra tione mystic⁹: fit nob[i]: nō nascitur[k]. pinde q̄ ita fit[l] nobis: q̄uis sit panis ꝛ ca lix. alimentum est resurre ctionis[m]: non sacramentū religionis: nō q̄ benedici mus gratiasq₃ agimus[n] domino: in omni eius mu nere[o] non tm̄ spūali[p] verū etiā corpali. Idem in lib. de officijs. Quod ante be nedictionem est panis ꝛ vi num: post benedictionem est corpus ꝛ sanguis.

Ante benedictionem illa spēs noiat: post benedi ctionem corpus significat[q]. Item in illo sacro xp̄s est. Itē qui māducauerit hoc corpus: fiet ei remissio pec catoꝝ[r]. Itē aug. in libro sniaꝝ psp̄i. Sub spē pāis et vini: inuisibilē xp̄i carnē et sanguinem honorani⁹.

h Panis. s₃ certa. i. diuina. i Fit nob. i. ad nostraȝ vtilitatem. k Nō na scit. i. non ex natura s₃ mi raculose cōfi citur. ex̄ e. cū marthe. ver. cedit. l Ita fit. i. q̄ ita ↄsecret nobis corp⁹ christi. m Resur rectiōis. i. spi ritualis refe ctio aie a pec cato resurgē tis. de pe. dis. i. §. hoc idem resuscitatus. n Bñdici mus. agim⁹. i. nō est sicut corpalis esca quā bñdici mus. ꝛ grās do agim⁹ qd̄ qd̄ facim⁹. i. oi mūere ꝛc̄. o Mune re. q̄ agē de bemus. p Spūali. i. aliquid si gnificante. q Ante bn̄dictiōes significat. ꝛ s₃ v̄ba successiue pferant. nō tm̄ successiue ↄsecratio fit. sed in vnoinstāti coꝛ rūpit panis. s. in vltio instāti platiōis v̄boꝝ et s₃ panis fit corp⁹ cōpositū. momētanea est tm̄ ei⁹ corruptio. s̄. e. q₂ corpus. ver. ergo. r Pctoꝝ. venialiū vel etiā mortaliū si per fidem. vt. s̄. e. cum omne. ꝛ. s̄. e. species.

a Nos autē. cōprehēdimus .i. intelligimus vel accipimus. nam ibi erat verus panis ante et verum vinum. modo sunt tm̄ accidētia. vt .s. e. di. spēs. et .j. e. di. panis i altari.

b Ego berengarius. omnē. hoc facit ex abundanti. q2 non tenet se purgare nisi de heresi de qua erat infamatus. arg. ij. q. v. psbyter si a plebe licet sit ar. 𝔷. q2 q deliquit i vno factus est oīum reus. s. de pe. di. v. c. vl. et errat in tota trinitate. q errat in vna psona. j. dist. iiij. i synodo.

c Panem. .i. species panis et vini eē sacrm̄ tm̄.

d Christi esse. i. nō ptinere verū corpus christi et verū sanguinem post cōsecrationem.

e Uel frāgi. .i. fract) ā tritis speciebus sumi.

e Frangi. i. non tantum pondus et reliquas sacramenti qualitates sensib9 corporeis pcipi fateor. sz ēt sub illis speciebus fractis et attollissimis partibus totum et integrū christi corp9 eē pfiteor. totum manducari totū sumi. j. e. q mā ducat.

f Dentibus. nisi sane intelligas verba berēgarij in maiorē incides heresim q̄ ipse habuit. et ideo oīa referas ad species ipsas. nā de xpi corpe partes nō facim9 vt. j. e. q māducat

g Homousion. idest eiusdem substantie.

Nos aūt[a] in spē panis et vini quā videm9 res inuisibiles. i. carnē et sanguinē honoramus. nec similiter ꝯphēdimus has duas spēs: queadmodū añ cōsecrationē ꝯprehēdebamus cū fideliū fateamur añ consecrationē panē eē et vinū qd natura formauit p9 cōsecrationē vero carnē xpi et sanguinē qd benedictio ꝯsecrauit. Itē. Cōfessio berēgarij.

Ego berēgarius[b]: indign9 ecclesie sancti mauricij andegauēsis ecclie diacon9 cognoscēs verā catholicam et apłicam fidē: anathematizo oēm heresim pcipue eā de qua hacten9 infamat9 sum: q̄ astruere conat: panē[c] et vinū que in altari ponunt: post ꝯsecrationē solū mō sacrm̄: et nō verū corpus et sanguinē dn̄i nr̄i iesu xpi[d] esse nō posse sensualiter nisi in solo sacro manibus sacerdotū tractari: vel frangi[e] aut fideliū dentibus[f] atteri. Cōsentio āt sancte ro. ecclie. et apłice sedi. et ore et corde pfiteor de sacris dn̄ice mēse eandem fidē me tenere: quam dn̄s et venerabilis papa nicola9 et hec scā synod9: auctē euāgelica et apłica tenēdā tradidit: mihiq3 firmauit. s. panē et vinū q̄ in altari ponunt: post ꝯsecrationē non solū sacrm̄ sed etiam verū corpus et sanguinē dn̄i nostri iesu xpi esse: et sensualiter nō solū sacrm̄: sz in veritate manibus sacerdotū tractari frangi et fidelium dentibus atteri: iurās per sanctam et homousion[g] trinitatē: et per hec sacrosancta xpi euāgelia: eos qui 𝔷 hanc fidē venerint: cū dogmatibus et ꝯsecratoribus suis eterno anathemate dignos esse pnūcio. q si ego ipse aliqñ 𝔷 hoc aliqd sentire aut predicare presūpsero: canonū seueritati subiaceā. Lecto[h] et plecto: spōte subscripsi hanc ꝯfessionē sue fidei de corpe et sanguine dn̄i nr̄i iesu xpi a berēgario rome coram. cxiiij. epis factā misit[i] papa nicolaus p vrbes italie: germanie: gallie: et ad q̄cūq3 loca fama prauitatis eius puenire añ potuit. vt eccle q̄ pus doluerāt de auerso atq3 puerso: postea gadeāt de reuerso[k] atq3 cōuerso[l]. Itē ambro. in li. de officijs.

Quare elemētorū spēs reseruentur: cum vere sit corpus et christi sanguis.

Forte[m] dicas: quomodo vā caro: quomodo verus sanguis[n]: quia similitudinem nō video carnis non video sanguinis veritatem: primo omniū dixi[o] tibi de sermone christi: qui opatur: vt possit mutare[p] et conuertere genera et instituta nature. Deinde vbi nō tulerunt sermonē christi discipuli eius sed audientes: quia carnem suam daret ad manducandum et sanguinem suum ad bibēdum recedebant: solus tamen petrus dixit verba vi

h Lecto. hucusq3 vba berēgarij fuerunt mō sūt verba notarij eius.

i Misit. q sicut excōicationis epła. mitti dz et c. xj. q. iij. cure. ita et absolutionis. vt. vij q. vl. c. vnico.

k De reu so. ad fidem.

l Conuer so. ad deum. ar. de pe. di. i. agite. i. qd. vij. didici.

m Forte. ff quidā q non credunt corpus christi esse in altari. q2 ipossibile eis videt qd dicitur. et pterea q2 nō videtur nisi species panis et vini. in prima ergo parte ponit cōdubitationē. in scda ostendit nō eē impossibile et q̄re sub specie panis et vini corpus et sanguis sint in altari.

n Sāguis est. .i. in altari vel creditur.

o Dixi. .i. il la pte. c. q̄ nō est h. sz est. c. reuera.

p Mutare. j. e. reuera.

Joh. 6

a Uerba vite.i.tu ipse es vita z ita qui di-gne te sumit.sumit vitā eternā. z ppter hanc ꝯfessionē meruit petrꝰ ꝯsortiū celestis habitaculi.i.diffideliorꝫ. b Hoc dicerēt.i.durus est hic sermo z qs pōt eū cape.z ita scādalizati de fide recesserūt.qz fidei nō hz meritum.cui hūana rō prebet experimentuz. ar. de pe.di.iiij.in domo. Tribus ergo de causis sumitur corpꝰ xpi sub alia spē z nō sub sua visibili.s. vt fides habeat meritum. vt hic. z ne eēt horror carnis z sanguinis.z ne ridiculum fieret paganis.s.e. panis zc.quarta etiā cā pōt notari ibi.ne igit plꝰes zc. itē qz nō habemꝰ in vsu carnē crudaz comedere .s. e.q fit in fi. Sz qre potiꝰ sumit sb istis spēbꝰ panis z vini q̄ sub alys.quia iste due spēs sunt magis amice hūane nature pterea sic corpꝰ pncipaliter his duobꝰ cibis nutrit ita pncipaliter aia illo cibo.s.corpe xpi z sanguie pascit. c Gra.i.grat] corpꝰ xpi z sanguie pascit.

teᵃ eterne habes z ego a te quō recedā:ne igitur plures hoc dicerētᵇ z ne velut iᵃ gdā esset horror cruoris sed maneret gfaᶜ redēptionis:ió in similitudineᵈ gdez accipis sacrm:sed vere nature gloriā virtutēq ꝯsequeris: ego sum ingt panis viuus q de celo descendi. Itē august.in expositione psalmi.iiij. No carnaliter sed spūaliter christi corpus sanguinē debemus accipe

Primaᶠ gdē ingtᵍ heresis in discipulis xpi velut a duricia eiꝰᵇ sermonis facta est. Cū enim diceret nisi qs manducauerit carnē meam z biberit sanguinē meū nō habebit vitā eternā:illi vero nō intelligentes: dixerūt adinuicē durus est hic sermo:qs eū pōt mādūcare:dicētes durus est hic sermo: separauerūt se ab illo:z remansit cū.xij.discipulis.discedētibus illis:instruxit eos q remāserūt. Spūsᶦ est ingt q viuificatᵏ: carol nihil prodest.verba que locutus suz ad vos:spiritꝰ z vita sūtᵐ Intellexistis spiritualiter: spūs z vita sunt: Intellexistis carnaliter: etiaz sic illa spiritus z vita sunt:sed tibi nō sunt spiritꝰ z vitaⁿ: qui spiritualiter nō intelligis .spiritualiter intelligite que locutus sum. Non hoc corpusᵒ quod videtis manducaturi estis: z bibituri illum sanguinē quē effusuri sunt. q me crucifigēt sacrm aliqd vobis cō mendaui:spiritualiter intellectuz viuificat vos. caroᵖ autē nō prodest qcq̄. Sed quomodo illi intellexerūt: sic respōderūt.Carnē qppe sic intellexerūtᵠ:sicut in cadauere vendit. aut i macello dilaniatur.Sciēs autem iesus ait: hoc vosʳ scādalizat:quia dixi do vobis carnem meam manducare: z sanguinem meum bibere.si ergo videritis filiū hominis ascendētem vbi priꝰ erat:quid est hoc: hic soluit quod illos mouerat hinc apparuit vnde fuerāt scandelizati:hic plane sicˢ intelligerent. Illi autez putabāt erogaturum corpus suum.ille dixit se ascensurum in celum vtiq inte- grum cum videritis filiuz hominis ascendētem vbi erat prius certe vel tūc videbitis:quia nō eo modo

quo dixit.cū videritis filiū hois ascēdētē zc. aliter hoc esset intelligendū.z maxime p id ipsi eniz intellexerūt q p ptes z in eadē forma deberēt accipe corpꝰ xpi z pterea q cōsumerēt illud comedēdo.h ñ eē faciēdū declarat.

h Eius.s. christi.

i Spūs.i. spūalis intellectus.

k Qui viuificat.i.prodest ad salutē

l Caro .i. carnalis intellectus.

m Et vita sūt.i. spūalez vitā cōferūt. vel spūaliter intelligenti vita cōfertur.

n Et vita. nō eniz carnaliter intelligenti sūt spiritus z vita. Joh.6.

o Hoc cōpus.i.non in eadē spē vel grossitie vel representatione.i qua me videtis z pati videbitis manducabitis carnē meam.z san.m. bi.sed in sacramento .s.i. e.c. pri. z.c. omnia.

p Caro dt .i.carnalis intellectus carnalem intellectum vocat corp intelligētiā.qui dicūt vel credūt corpꝰ xpi p ptes diuidi.vñ scribit z qūo zc. q In tellexerūt.i.discipli recedētes. r Hoc vos. vba xpi vsq ibi.si g vl suspēdit vsq illuc vbi erat. s Sic supple tūc itelligetis qd est h q corpꝰ meū in sacrō do.z tūc legit sine interrogatione.vel sic supple tū. itelligetis qd dictū est.postea verba sunt aug.iterrogatiue dicētis.qd est hoc:qsi dicat qd sibi vult hoc vbū dñi.z stati sbiūgit solutionē dicēs h zc. t Cū videritis.iterrogādo b' lierit augusti.

d In silitudie.i.spē panis z vini.

e Nature.s.corporis christi.

f Prima.i.q.i.fert.ꝫ.ibi dicit q simonia fuit prima heresis in eccl'ia sz dic pma.i.pcipua.i.q.vi.patet g Ingt.Casus dñs iacet sermonē pluribꝰ aplis z discipulis alijs inter alia dixit.nisi qs māducauerit carnē meā z bi.san.m.nō ha.vi.eter.gdā discipuli ppt duriciā sermonis recesserūt tūc instruxit dñs

Joh.6.

a ¶ Corpus.in tali forma ꝛ per partes. b ¶ Quia gratia.in corpus suuz gratia nobis datum. c ¶ In quo.s.sub illa spē in qua resurrexit. d ¶ Oportet.in illa.s.forma ꝛ representatione in qua hūanis ꝛ corporeis sensibus subijci valet. lʒ enīʒ vbiqʒ sit. etiā in altari quolibet in vera forma quam de ꝟgine sūpsit.nō tamē sub ijcit corporeis sēsib⁹. e ¶ Ueritas. i.verū corp⁹ in forma panis in altari quolibet vbi ɔsecratur. Et hoc est vbiqʒ .s.in quolibet altari vbi cōsecratur. vel veritas.i. diuinitas.

l ¶ Calicē.tot⁹ integer mādu caꝛ ꝛ sumit.s.i.e.inuitat nō tm̄ aīa vel deitas. qꝛ illa nō pertinent ad esum ꝛ potum.h. m ¶ Ipse dixit. vn̄ ɔcedit ista.tot⁹ xp̄s fuit in sepulchro.i.psona illa hūana natura.s.ḃm naturā hūanitatis nr̄e ḃm corpus,nō tm̄ hic ɔceditur ista.totuʒ id qđ xp̄s erat. erat in sepulchro.ꝛ ita ḃʒ b.lʒ quis sūat totū xp̄m nō tm̄ ei⁹ aīaʒ vł aīalitatem.

quo putatis erogat corp⁹ᵃ suuʒ:vel tunc intelligetis: qꝛ gratiaᵇ eius nō cōsumitur morsibus. Iteʒ donec seculū finiatur: sursum dominus est: sed tamen etiā hic nobiscū est veritas domini.corpus enim in quoᶜ resurrexit:in vno loco esse oporetᵈ:veritasᵉ autē ei⁹ vbiqʒ diffusa ē. Itē aug. in epistola ad hireneum.

Quomodo christi corpus quod in cruce pependit: accipiatur: ꝛ quomodo non.

Non hoc corpusᶠ qđ videtis manducaturi estis ꝛ bibituri illuʒ sanguinem: quē effusuri sunt illi q me crucifigent:ipsuʒ quidem et nō ipsuʒ:ipsum inuisibiliterᵍ: ꝛ non ipsuʒʰ visibiliter. vnde ꝛ subdit: si necesse est illud celebrari visibiliter necesse est illud īsiuisibiliter intelligi. Itē aug.i sermō.de ꝟbis euāgl.

Quid sit corp⁹ christi mandu care ꝛ sanguinē ei⁹ bibē

Quid estⁱ christuʒ mā ducare:non hoc est: solumᵏ in sacramento cor pus eius accipere. Multi eniʒ indigne accipiunt de quibus ait apostolus: qui maducat ꝛ bibit calicemˡ indigne: iudiciuʒ sibi mā. ꝛ bi.sed quomodo mandu candus est christ⁹:quō ipe dixitᵐ.qui enim man.car. meaʒ ꝛ bi.sangⁿ.m. in me manetᵒ ꝛ ego in eo.ꝛ si in digne accipit sacramētuʒ: acquirit tormētū magnū.

Item aug.in li.de remedio penitētie. Credere in christū est māducare xp̄ʒ.

Ut quid paras denteʒ ꝛ ventremᵖ? crede et manducasti. credere enim in eum:hoc est paneʒ ꝛ vinum manducare.qui credit in eum manducat eū.

Itē aug.in li.sniaꝝ ꝓspi. Sacramentuʒ ꝛ res sacramenti:sacrificium ecclesie

Hoc estᵠ qđ (officiū. dicimus.ꝙ modis oībus approbare ɔtēdimus sacrificiuʒ ecclesie duob⁹ʳ modis confici:duobus cōstare: visibili elementoruʒ spē: ꝛ inuisibili domini nr̄i iesu xp̄i carne: ꝛ sanguine

f ¶ Non hoc corpus in hac grossa substantia ꝛ non in tali forma. g ¶ Inuisibilit. sub spē in qua nō videtur .i. sub specie panis et vini. h ¶ Nō ipʒ.i sua spē.s.vi i ea sensib⁹ corpeis sbijciat.

n ¶ Sāguinem.ꝑ fideʒ ꝛ charitateʒ. quasi qui est de vnitate ecclesie quē caro ꝛ sanguis me⁹ significat. o ¶ Manet .i.ꝑ dilectionem adheret ꝛ ego ꝑ grāʒ inhītantē in eo maneo.de pe.dist.i.§.lʒ idē.ver.resuscitatus. p ¶ Ut quid ꝑ ventrē. vn̄ subaudi tm̄ vel vbi n̄ ꝑt hr̄i copia corpis dn̄i.lʒ nō ꝓhibet sacramētalr̄ accipi corp⁹ dn̄i

1.cor.11. Joh.6.

i ¶ Quid est.Casus duob⁹ modis manducatur xp̄s.vno modo sacramentalr̄ qđ competit bonis ꝛ malis.alio modo cuʒ per fidem ꝛ dilectionē cooperantē accipit hoc ē tm̄ bonoꝝ queri aūt solet hic.vtrū xp̄i corp⁹ sumatꝛ cū diuinitate ꝛ aīa.h.dicit qđ non sumitur ibi diuinitas vel aīa.alij vt.b.dicūt ꝙ sumēdo corp⁹ sumo deitatē ꝛ aīam. quia tu qui accipis carnē dine sube ei⁹ in illo ꝑticipas alimēto.i.e.sicut ver⁹ est. k ¶ Soluʒ.i. corp⁹ xp̄i.Quis eniʒ sit ibi deitas ꝛ hūanitas .i.aīa ꝛ caro solā tm̄ ei⁹ carneʒ semel in cruce imolatā quotidie in altari māducamus siue bibimus nō deitatē nō aīam.In solam eniʒ carnē panis cōuertitur ꝛ vinū in sanguinē.

sed ꝙ necessitate instante ei nō obest si non accipit.ex q̄ per euʒ nō stat cuʒ.n.nō accipis māducat spūaliter sed non sacr̄alr̄.ū.c.prio.

q ¶ Hoc est.Casus.in ꝑma pte dicit ꝙ sacramentū ecclesie ɔstat ex duob⁹.ex visibili elemētoꝝ spē ꝛ inuisibili corpe ꝛ sanguine xp̄i qđ ꝓbat ꝑ silitudinē inductam ex ꝑsōa xp̄i q̄ ex deo ꝛ hoie ɔstat. In.ij.pte di.ꝙ verā carnē ꝛ verā sanguinē accipim⁹ sub spē panis ꝛ vini. In.iij.pte.ꝙ celeste sacr̄m qđ ē in altari ip̄oprie di corp⁹ xp̄i sicut baptismus improprie dicit fides. In quarta di duob⁹ modis accipi corpus christi. r ¶ Duobus.i. duo ɔtinere.idest duo simul eē in ɔsecratiōe facta.species visibilis ꝛ corpus inuisibile.

¶ Et re sacri.i.post consecrationē sacerdotis q̄ sacrificiū dī. duo sunt ibi scz sacrm̄ ꝛ res sacramēti. que an̄ consecrationem ibi nō erant. ¶ Et re sacri. sacramētū.i.spēs siue sacrificiū h̄ dicat̄ ipm̄ sa visibilis. siue corpus xp̄i siue panis. sub qua latet corpus xp̄i in sacrm̄ carnis christi. ¶ Et sanguis.i.spēs vini sub qua latet sanguis xp̄i est sacrm̄ in sanguis xp̄i. ¶ Inuisibili. dupliciter q̄dē manducat̄ xp̄s .s. in sacro qd̄ boni ꝛ mali faciunt. p fidē cooperantes ꝛ p dilectionē qd̄ bonorum est dūtaxat. h. Et nota q̄ in sacramētis due sunt res. corp⁹ xp̄i ꝛ vnitas ecclie. Fm̄ q̄ notant̄ h̄ duo modi mā ducādi sacramētalis ꝛ spiritualis.

imolatio corporis xp̄i. nō ē verum qd̄ hic dicit. q̄ constat ex sacro ꝛ re sacri. q2 ex his nihil conficit̄ s3 tenent̄ collectiue pro ipso sacro ꝛ re sacramenti. ꝛ ē improprie locutio.i. in illa duo sicut ꝛ probatio est valde impropria q̄ sequit̄. xp̄i persona perficit ex deo ꝛ hoie idest xp̄s ē verus deus. et hō. nō enim ex deo ꝛ homie aliqd̄ cōstituit̄. vñ augu. xp̄s est vna psona gemine substātie. q2 de⁹ homo. nec deus huius psone pars dici potest.

b ¶ Corpe. quasi in se hūs diuinitatē ꝛ hūanitatē alterū naturaliter. alterum per vnionē. Nō enim ex hoie ꝛ deo aliquid constituit̄. sed sicut ad constitutionē alicui⁹ totius exigunt̄ adminus duo. ita ꝛ ad h̄ vt xp̄s sit deus ꝛ hō exigit̄ vt illa duo sint i eo.i. hūana ꝛ diuina natura. ꝛ hac silitudine dr̄ constare ex illis sicut ex sacro ꝛ re sacri nihil cōstituit̄. s3 dr̄ constare ex illis sacrificiū totaliter acceptū.s. vt q̄si collectiue accipiat̄. q2 ad hoc vt plenū sit sacrificiū illa duo oportet adesse.

Joan. 6.

c ¶ Cōstat.i. deus ꝛ hō. ex̄ de here. cū3 xp̄s.

d ¶ Quā forma. ꝛ ita nō est panis. ar. j. e. panis. ar. j. e. g mā ducat.

¶ Caro.i. spēs

ꝛ sacro: ꝛ re sacri[a].i. corpore[b] xp̄i sicut xp̄i psona cōstat[c] ex deo ꝛ hoie: cū3 ipse xp̄s ver⁹ sit de⁹ ꝛ verus sit hō: q2 ois res: illarum rerum naturā ꝛ veritatē in se cōtinet: ex qb⁹ cōficit. Cōficit aūt sacrificiū ecclesie duobus: sacro ꝛ re sacri.i. corpore xp̄i. Est igit̄ sacrm̄ ꝛ res sacramēti: corp⁹ xp̄i. Itē. Caro eius est: quā forma[d] panis opertam: in sacramēto accipim⁹. ꝛ sanguis eius: quē sub vini specie: ꝛ sapore potamus. Caro[e] videlicet carnis ꝛ sāguis[f] est sacramētū sanguinis: carne ꝛ sanguine vtroq3 inuisibili[g]: spiriatuali: intelligibili: signat̄ visibile[h] domini nostri iesu christi corpus: ꝛ palpabile: plenū gratia omnium virtutu3: ꝛ diuina maiestate. Ite3 sicut ergo celestis[i] panis: q christi caro est: suo modo vocatur corp⁹ christi: cum reuera sit sacramentum corporis christi. illius videlic3 qd̄ visibile: quod palpabile: mortale est: in cruce positum est: vocaturq3 ipsa imolatio carnis que sacerdotis manibus fit: christi passio[k] mors: crucifixio: nō rei veritate sed significāte mysterio: sic sacramentum fidei (qd̄ baptismus intelligitur) fides[l] est. Hieronymus in epl̄a ad ephesios. Quot modis caro christi intelligat̄.

D Upliciter intelligit̄[m] caro christi ꝛ sāguis. Uel spiritualis illa atq3 diuina: de qua ipse ait. Caro mea vere ē cibus: ꝛ sanguis meus vere ē potus. Et nisi man. car. me. ꝛ bi. san. m. nō ha. v. e. Uel caro mea que crucifixa est: ꝛ sāguis qui militis effusus ē lancea. Item aug. in li. de trinitate. ad corinthios

Q Uia morte[n] domini liberati sumus: huius rei memores i edēdo ꝛ potando carnē ꝛ sanguine3: que pro nobis oblata sunt significamus. Item in psalmo. xx. Quomodo christus sit imolatus semel: ꝛ quomodo quotidie imolat̄.

S Emel[o] xp̄s mortuus est: iustus p iniustis: ꝛ scimus: ꝛ certū habemus: ꝛ spe imobili retinemus: q2 xp̄s resurgens a mortuis iam nō morit̄: mors illi vltra non dñabitur. vba ista

Joh. 6.

h ¶ Uisibile.i. quondā.

i ¶ Celestis. i. celeste sacramentū qd̄ vere repsentat christi carne3 di corpus xp̄i sed improprie. vñ dicit̄ suo modo. s3 non rei vitate. s3 significati mysterio vt sit sensus vocat̄ xp̄i corpus.i. significatur.

mat. 27.

1. cor. 5.

k ¶ Passio sub hac appellatione accipe carnem xp̄i ꝛ sanguinem.

1. cor. 5. 1. Pe. 3.

l ¶ Fides.i. fides vocat̄. cum enim dr̄ est in fide parentū paruuli saluant̄. intelligit̄.i. in baptismo suscepto in fide parentū similiter pueri dicuntur fideles nō a fidei virtute sed a sacramento fidei. vt infra distin. iiij. nihil.

Rom. 6.

m D Upliciter intelligit̄.i. pōt intelligi Fm illam formam ꝛ quātitatem quā habuit in cruce. vel Fm quātitate3 corporis glorificati.

n Q Uia morte ob- qd̄ spūale videt qd̄ nulli sensui subiacet. j. e. in illo sacro. lata. non in eadem forma.

o S Emel. ꝛ scimus. xxij q. v. hoc videtur.

a ¶ Ne obliuiscamini.ar.ppt memoriā mr ta fieri.ff.e.di.7 dixit. Claudit h vase nri ple victima pasche. Uiua saluatoris semel in cru ce semp in aris. Quos recreas iesu tam sacri corpis esu. Et vitijs mūda sacrati sanguinis vnda. Sz cre dit iesus re/ manet integer esus. Res oc/ cultat. quare qz si videat. Forsitan hor reres 7 man ducare time res. Ut sine subiecto nu/ bes in aere pēdet. Et cē/ truz terre su/ stētat abyssos in mari. Sic vini color sa/ por 7 pōdus quoqz panis

b ¶ Repñ/ tat.qz tūc le/ git passio do mini.7 pleni us oia q̄ i ei° passione acta sunt. ad me/ moriā redu/ cunt.forte di cit de his q̄ fi unt in para/ sceue 7 salu/ tatiōe crucis. vel fm aliq/ rū ecclia⁊ cō suetudinez q̄ solēt passiōez repñtare 7 re surrectionez.

c ¶ Semel i molat° est in semet/ ipso.i.passus in ppria pso na forma hu mana.

d ¶ Jmmo lat ideſt.eius imolatio repñtat 7 fit memo/ ria passionis. e ¶ Qd.ideſt qd semel.

f ¶ Altitudo.xps mortuus est p oibus quo ad sufficiētiā nō quo ad effectū. efficax eniz fuit qntū in redimēte.sz p eos stetit q se indi/ gnos fecerūt.mortuus ē.q̄ vt hic di p solis p destinat] q̄ ad effectū sz q̄ ad sufficiētiā p oi/

apli sunt. tñ ne obliuiscami ni[a] qd semel factuz ē: in memoria nra sit oi ãno: q̄ tiens pasca celebrat. nūqd totiēs xps occidit: nō sed āniuersaria recordatio re/ pñtiat[b] qd olim factū ē: 7 sic nos facit moueri: tāqꝫ videamus pñtē dñz i cru/ ce. Itē in lib. sniaꝝ psp.

Semel imolatus ē in semetipso[c] xps: 7 tñ quotidie imolat[d] in sacro: qd[e] ita intelligendū est: qz i manifestatione sui corpis. in distinctiōe suo⁊ mēbro rū oium: verus de° 7 ver° hō: semel tm in cruce pe/ pēdit: offerēs patri seipz: hostiā viuam 7 passibilez: mortalē: viuo⁊ 7 mortuo/ rū redēptionis efficacem co⁊.s.quos altitudo[f] diui/ ni ɔsilij redimēdos iudi/ cauit: pscuit[g]: predestina uit: vocauit modis atqꝫ tē porib° qbus id fieri ɔgrue bat. Itē amb. in epla ad hebreos. Hostia q̄ semel oblata est: in recordatione sue mortis quotidie offert

In christo[h] iesu semel oblata est hostia ad sa lutē sempiternā potēs. qd ergo nos: nōne per singu/ los dies offerrimus[i]: sz ad recordationē mortis eius: 7 vna ē[k] hostia nō multe: quō est vna nō multe: qz semel oblatus est christus. hoc aūt sacrificiū exēplū ē illius: idipm[l] semp idipz. pinde hoc idē est sacrifi/ ciū. Alioqn dicet: qm i mr tis locis offert: multi sunt christi: nequaqꝫ: sed vnus vbiqꝫ xps: 7 hic plen° exi/ stens 7 illic plenus[m]: sicut eniz: qd vbiqꝫ offert: vnū[n] est corpus: 7 nō multa cor pora: ita 7 vnū sacrificiuz. Pontifex aūt ille[o] est: qui hostiam[p] obtulit nos mū/ dantē. Itez ipsam offerri/ mus etiā nūc: que tunc ob lata est: ɔsumi[q] nō pōt qd nos facimus: in cōmemo rationē fit eius qd factum est: hoc enim facite[r] ait: in meam cōmemorationez.

Item augu. in lib. respō/ sionum ad ianuariū. Sa/ cramētū corporis xpi: nō nisi ieiuni debem° accipe.

Liquido[s] apparet: qñ primo acceperunt di/ scipuli corpus 7 sanguinē dñi: nō eos accepisse ieiu nos. nunqd tñ propterea calūniandum[t] est vniuerse ecclesie: qꝫ a ieiunis semp accipitur. Ex hoc enim placuit spirituisancto: vt in honore tanti sacramen ti: pus in os christiani do/ minicum corpus intra/ ret: qꝫ ceteri cibi. Nam iō p vniuersum orbē mos

g ¶ Prescivit. in bona significatiōe.

h ¶ In christo. oblata.i.corp° christi oblatum est in ara crucis. i ¶ Offerrimus quotidie offerendo. k ¶ Et vna est.i. vnius passionis representatio non multa/ rum. sicut di citur vna fi/ des.

l ¶ Idipm. imutabile 7 ppetuū.ff.dis. e.qz corp° vt ppetua eēt re dēptiōis ob/ latio.qz huic aliud sacrifi/ ciū nō succe/ dit.vt sacrifi cijs legib°.g/ bus sacrifici um no. test. successit.q.d. istud nō mu tat. qz idem est qd fuit 7 ideo ipsum semper idip/ sum.b.

m ¶ Plen° qz in qualibz pte est totus .j.eo. vbi ps est.

n ¶ Unū.i. vna forma cō sectum. 7 tñ plura sunt sa crificia.

o ¶ Ille. vt ff.e. quia.

p ¶ Hostiā. i.seipsum. vñ versus. Rex sedet in cena turba cinctus duodena. Se tenet in ma/ nibus. se ci/ bat ipse cib°.

q ¶ Consu/ mi.7 ideo se/ per idipsum.b.

r ¶ Hoc est facite. dicūt quidam qꝫ p hec verba dominus apostolos ordinauit hoc facite 7c̄.

s ¶ Lqdo. ppterea. nō ergo omnis christi actio nostra est lectio.j.di.iiij. ppter xiiij.q. v. dixit.

t ¶ Calumniandum est.i. calumnia est imponenda.

Ro.8.

mat.15. mar.14. Luc.22 1.cor.11.

a ¶ Seruatur. nāq̄d gs ꝯficerēt prāsus. h. d. q̄ nō. lz sec⁹ dicat in aliis sacris. B. ꝟo dicit ꝙ et ego. lz fieri nō debeat qꝛ vt h̄ colligitur ꝙ nō est ieiuniū de subs. al's nō cōfecisset dn̄s. b ¶ Nāq3 saluator. nō reddit hic rō q̄re post cenā xp̄s suū corpus dedit. sed tn̄ quare post oia. i. vltimo loco. si ergo queris q̄re post cenā corpus suum ꝛ sanguinem xp̄s dederit. Rn̄deo lō cenatus dn̄s ceteris discipulis corp⁹ suū tradidit vt i hoc sacro cōsumationem oium sacroꝝ veteris testamēti ꝛ agni paschal quem ante māducauerat et ceteroꝝ mōstraret. c ¶ Infigere. nam ꝛ pacta nouissia ꝛc. C. de pactis. pacta. arg. ꝙ. s. de pe. di. ij. principiū. ꝟ. i. vt docet tullius in rhetoricis valdiora argumēta. in pn. ꝛ in fi. eē preponēda. illō enī3 pcedit qꝺ nouissime fit. ff. de acqui. pos. si quis ante cōduxit. d ¶ Digressurus. qm̄ ipse dixit vos oēs fugietis et ego vadam imolari pro vobis. e ¶ Seruaret. ar. qꝺ canon nō determinat. nos determinare possum⁹. vi. xxij. q. v. hoc vi. xxiij. q. ij qs de⁹. ff. de tes. quesitū. ar. ꝙ. ij. q. v. ꝯsuluisti. f ¶ Mutasset. qꝺ enī3 dn̄s iubet. bon⁹ seru⁹ nō mutat. xxviij. q. i. sicenī3. g ¶ Ad manducandū corp⁹ dn̄i. h ¶ Multū. hoc multum respicit illud. cetera autē. i ¶ Insinuaret. de his que debeāt ordiari. k ¶ Ordiatū. fi. xij. di. illa. l ¶ Orarum. i. regionum. m ¶ Panis. i. in altari. In prima parte dicit ꝙ ad plationē illi⁹ forme. hoc est corpus meū ꝛc. panis ꝛ vinū trāseūt in corpus ꝛ sanguinē christi. ꝛ hoc pter illoꝝ ꝟboꝝ xp̄i efficaciā. ille enī3 q̄ ex nihilo creauit oia. satis pōt hoc sic cōmutare. In secūda parte rn̄det cuidā obiectioni quare nō sumitur in eadē forma i qua christus passus ē. In tertia ponit ꝟba illa ad q̄ fit trāssubatō reliq̄ de solēnitate esse oc culte ostēdēs. In quarta pbat nos in altari accipere verū corpus xp̄i auctoritate eiusdem. n ¶ Sacroꝛum. pluralit dic̄ pter spe cierū plurali tatem. vnū tn̄ est sacr̄m qꝛ vn⁹ sub vtraq3 spē ē xp̄s. o ¶ De pane. i. pāis trāsit in carnem ꝛ corpus xp̄i ꝛ hoc per cōsecrationē. s. e. panis. p ¶ Quib⁹. q. d. attende culus verba Gen. i. sit ꝛ videbis. q ¶ Sacr3. dū panis est nullu3 est ibi sacr̄3 qꝛ nihil significat. sed cum incipit transire in corpus christi. statim spe. les panis incipit significare corpus christi. ꝛ esse sacramentum. cum autem nihil significaret tunc non erat sacramentum. non tamen panis vel sacramentum vel corpus christi consecratur precibus. sed in sacramentum quod est corpus christi panis fit transsubatio. r ¶ Conficitur. i. transire facit substantiam panis ꝛ vini in verum corpus ꝛ verum sanguinem. s ¶ Quis sermo. i. qua vi ꝛ qua potentia h̄ facit. corpus christi ea. s. qua creauit cuncta. t ¶ Quo. i. qua ptāte facit. ꝛ ita querēdo solnit. h. B tn̄ ē ipossibile ꝙ panis sit corp⁹ xp̄i. s3 talia ꝟba ad sanū itellectū sunt itelligēda.

iste seruat[a]. Neq3 enim qꝛ post cibos dn̄s dedit: propterea prāsi aut cenati fratres: ad illud sacr̄m accipiendū ꝯuenire debēt: aut sicut faciebāt quos aplus redarguit ꝛ emēdat: mensis suis ista miscere. Nāq3 saluator[b]: q̄ vehemēti⁹ cōmēdaret mysterij illi⁹ altitudinē. vltimū h̄ voluit infigere[c] cordib⁹ ꝛ memorie discipuloꝝ a q̄bus. erat ad passionem digressurus[d]: ꝛ. iō nō pcepit q̄ deiceps ordine sumeretur: vt aplis (per q̄s ecclias disponitur⁹ erat) seruaret[e] hūc locū. Nā si hoc ille monuisset: vt post cibos alios semp reciperet: credo ꝙ eū morem nemo mutasset[f]. Cū vō ait ap̄ls de h̄ sacro loquens: pter qꝺ fr̄es: cū veneritis ad mā ducādū[g] siuicē: expectate: si q̄s esurit domi manducet: vt nō ad iudiciū ꝯueniatis: statim subtexuit q̄ ad eiusdē sacramēti ordinē ptinēt. s. q̄uo ieiuni ꝛc. Cetera aūt cū venero ordinabo. Ubi dat intelligi: qꝛ multū[h] erat: vt epl'a totum illis agendi ordinem insinuaret[i]: qꝺ vniuersa p orbē seruat ecclia: ab ipso ordiatū[k] esse: qꝺ nulla orarum[l] diuersitate variatur.

Itē ambro. lib. de sacris.

Ante ꝯsecrationē est pāis: sed ꝟbis scī⁹ corp⁹ mutat.

Panis est i altari[m]. vsitatus: ante ꝟba sacramētoꝝ[n]: vbi accessit consecratio: ꝺ pane[o] fit caro xp̄i. hoc igit astruam⁹. q̄uo aūt pōt qꝺ panis est esse corp⁹ xp̄i. ꝯsecratio aūt q̄b⁹[p] verbis ꝛ cui⁹ sermonibus est dn̄i iesu. Nā3 p reliqua oia que in supiorib⁹ a sacerdote dicunt: laus deo defert. oratione petitur pro populo pro regibus pro ceteris. Ubi autē sacrificium ꝯficit: iam non suis sermonibus sacerdos: sed vtitur sermonib⁹ xp̄i. ergo s̄mone xp̄i h̄ sacr̄m[q] ꝯficit[r]. q̄s s̄mo[s] xp̄i. s. quo[t] facta sunt oia. Jussit dn̄s ꝛ facta sūt celu3 terra ꝛ mare. Uides ergo quomodo opatorius sit sermo xp̄i: si ergo tanta

a ¶ Que erāt. anteq̄ ꝯsecrarent̄ s3 esse d fie/runt sicut enim s3 sapor aque ꝑmixte calici desi/nit esse. ita suba panis desinit esse in ꝯsecra/tione supueniēte. b ¶ Jam corp⁹.i. corpus xp̄i transit accedēte xp̄i forma. ita vt post cō/secrationem nō sit iam ibi panis sed verum corpus. c ¶ Silitu/dinē.i. tm̄ significat. d ¶ Mort]. .i. repn̄tatio/nis mort] sue passionis. e ¶ Silitudi/nem.i. spēm sub qua latet corp⁹ xp̄i mō/tuū pro nob. ad silitudinē cui⁹ et nos p ipso mori de/bem⁹ saltem in peccatis. f ¶ Sangui/nis nō colore sed represen/tatione. g ¶ Univer/sa.i. vinum & aquam.

& tādiu est ibi sacr̄m q̄diu est corp⁹ xp̄i. sed q̄diu hoc fit. idest vsq3 ad quē locū ꝓcedat per gulā nescio. s3 licet nō sit sacr̄m cū est in corpe. si tn̄ euomerit cū veneratiōe est suan/du3 q2 sacr̄m fuit. i ¶ Quotidie. s̄. e. di. q̄ti/die. & c. si q̄/tiēscunq3.

vis est in s̄mone dn̄i iesu: vt īciperet eē qd nō erat: q̄to magis opator⁹ est: vt sint que erāt^a: & i aliud cō/mutent̄ & sic qd erat panis ante ꝯsecrationē: iam cor/pus^b xp̄i est post ꝯsecratio/nem: q2 sermo xp̄i creatu/ra3 mutat: & sic ex pane fit corp⁹ xp̄i: & vinu3 cū aqua in calice ꝑmixtum: fit san/guis: ꝯsecratione verbi ce/lestis. Sed forte dicit spe/ciem sanguinis nō video: sed habet similitudinē^c. si/cut enim mortis^d similitu/dinem^e sumpsisti: ita & san/guinis^f similitudinem bi/bis: vt nullus horror cruo/ris sit: & preciū tamē redē/ptionis operetur. Didicisti q2 accipis corpus xp̄i. vis scire q2 verbis celestib⁹ cō/secrat: accipe que sunt ver/ba: dicit sacerdos: fac no/bis inquit hanc oblationē ascriptam rōnabilem &c. Jnde oīa illa: euangeliste sunt vsq3 ad id: accipite si/ue corpus siue sanguine3. Jnde verba sunt xp̄i. Ac/cipite & bibite ex hoc oēs: hic est sanguis me⁹. vide singula. qui pridie q̄ pate/retur: accepit inquit in san/ctis manib⁹ panē (anteq̄ consecrare panis est: vbi aūt verba xp̄i accesserunt corpus xp̄i est) deinde au/di dicentē: accipite & edite ex hoc oēs. hoc est eni3 cor/pus meū. & ante verba xp̄i calix est vini & aque plen⁹. vbi verba xp̄i opata fue/runt: ibi sanguis efficitur: qui plebē redemit. ergo vi/de q̄ potens est sermo xp̄i

h **N** On iste panis g vadit.i. nō in corporat̄ sic ceteri cibi g i stomacho di/gerunt̄ vl̄ nō descēdit i sto/machu3 sicut ille cib⁹ cor/poralis vl̄ nō trāsit in sub/stentatione3 corpis sicut il/le. est enim ci/bus aie non corpis, vnde subaudit̄. sed &c. h. spēs tn̄ bn̄ vadūt in corp⁹. s3 nun/qd ibi est sa/cramentū. ne q2 desinit ibi esse corp⁹ xp̄i

Mat. 26. mar. 14. Luc. 22

vniuersa^g ꝯuertere. Deide ipse xp̄s testificat̄: q corp⁹ suū & sāguinē suū accipia/mus: de cui⁹ fide et testifi/catione: dubitare nō debe/mus. Item. **Nō corp⁹: sed anime substantiā: ful/cit panis vite eterne.**

N On iste panis est qui vadit^h in corp⁹: sed panis vite eterne: qui aie nostre substantiā fulcit. Jste pāis q̄tidian⁹ est. accipe q̄tidie qd q̄tidie^i tibi ꝓsit. sic vi/ue: vt q̄tidie merearis ac/cipere^k. Ite3 aug. in ep̄la ad hireneū. **Erāt s̄m car/nem: xp̄s est panis viuus.**

Q Drist⁹ panis est: d q̄ qui mādūcat viuit in eternū. de q̄ ipsemet dixit: & panis que3 ego dabo ca/ro mea est pro mun. vi. &c. determinat qūo sit panis. nō solū s̄m v̄bū quo viuūt oīa: s3 s̄m carnē^l assumptā pro mūdi vita. hūana eni3 caro: q̄ erat pctō mortua: carni^m mūde vnita^n: icor/porata: vnū cū illa effecta: viuūt de spū ei⁹ sicut vnu3 corp⁹ de suo spū. qui v̄o nō est de corpe xp̄i: non viuit de spū xp̄i. Item. **Quō xp̄s visibiliter: i sacr̄o spi/ritualiter, māducat̄ & bibit̄**

Q Ui māducāt^o & bibūt xp̄m: vitā māducāt & bibūt. Jllū manducare est refici. illu3 bibere est viuē. qd in sacr̄o visibilit̄ sumit̄: in ip̄a v̄itate^p spūaliter mā/ducat̄^q & bibit̄. manducat^r xp̄s: viuit māducatus: q2 resurrexit occisus. nec qn̄ māducam⁹ ptes^s de illo fa/cimus: &. q2 i sacr̄o sic fit^t:

h ¶ Accipe. si sit sacerdos si laic⁹ tēpore cōstituto. vel pot⁹ mystice spūalē notat sūptionē. vn̄ gl. ibi accipe q̄tidie.i. q̄ti/die te ꝑpa/abile3 ad su/scipiendum. l **Q** Drist⁹. s̄m car/nē s3 quā est panis hoīu3. m ¶ Carni xp̄i. spūali.i. ecclesie. n Unitas p pticipatio/ne3 in ecclia. o **Q** Ui mā/ducat i sacr̄o.i. in spē pāis & vini. p ¶ Verita/te.i. vera caro et sāguis xp̄i isensibilit̄ mā/ducatur. q ¶ Mādu/cat.i. mō mā/ducādi sumit̄ et ita itellige oēs tres pces⁹ r ¶ Mādu/cat. nec mi/ q2 surrexit oc/cisus mādu/cat. q̄ ampli⁹ mori nō pōt. siue mandu/cetur siue nō s ¶ Partes s̄. e. di. ego be/renga. s̄. t ¶ Sic fit. i. sacr̄3 p par/tes diuiditur sub quo totū

Job. 6.

τ integrū christi corpus latet. a ¶ Man-ducent.q2 in sacramēto. b ¶ Partē.totuʒ corpus christi sub pte speciei. c ¶ Suā.τ sub illa totū christū. d ¶ Per partes. glo-rificatū qdē corpus aliq̃ lesionē post resur-rectionē pati nō pōt.xi.q.iij.ħm. e ¶ Integer si credis. f ¶ Uidet.q2 species panis τ vini videt. g ¶ Panis est. idest species panis τ spēs calicis. h ¶ Renunciāt. idest oñ dunt τ pbāt i ¶ Qd aūt. idest. sed. k ¶ Postulat.noib⁹ partium appellatur corpus τ sanguis xpi. vel ipse spēs que p partes diuidunt vocant corp⁹ τ sanguis christi. sed significasti mysterio. vt.s.eo. hoc est. l ¶ Postulat.idest q̃ fides instruū tur vbere credere. l ¶ Panis. idest.sub spē panis latet corpus christi.τ sub specie vini sanguinis per significationeʒ. nam rei veritate vtrūq3 sub vtroq3 latet. m ¶ Sacramēta. s.j.q.j.multi secularium. n ¶ Credere.q credit diligēdo eū sup oia.s. sperādo eū sibi dari in premiū ponendo to-tā spem in eo incorporat sibi xpm p fidem τ dilectionē τ spem.de pe.distin.ij.charitas. o ¶ Renascit.puta per baptismū vel p eucharistiā cum digne sumit. p ¶ In sacramēto.i.in sacramētali māducatiōe s3 etiā in spūali nā sicut in baptismo induit xpo. iter-dū sacramētotenus.interdū quo ad vite sci-ficationē pmū bonoꝝ τ maloꝝ est cōe.scdm bonoꝝ τ ploꝝ.sed scdm est ppriū bonoꝝ.sic a malis māducat xps sacralit tm̄.a bōis vo sacfaliter τ spūaliter τ ab oibus credētibus spiritualiter. q ¶ Ad alta re.i.ad vitaʒ eternam. r ¶ Justificatus.j.e.panē. s ¶ Discernit.vtrū.s.in ste possit pcipere.iust⁹ eni accusator sui ipsius est.ar.xiij.q.ij.presenti. t ¶ Corpus τ sanguinē.i.trāsire in corp⁹ τ sanguinē xpi qd ex fructibus terre acceptū τ prece mystica cōsecratū idest.sacramētū i corpus xpi transsubstātiatū. v ¶ Sumim⁹ ad salutē.s.si digne sumamus. x ¶ In memoriā.vñ sacerdos cū celebrat cruces hʒ añ se τ las ci aliā extra. a ¶ Per manus.q2 hō administrat q̃dā oportūitates vt fiat panis b ¶ Uisibi-le.i.visibilē oblationē τ celebrationē ex mul-tis pfectā. c ¶ Nō scificat.i.nō transsubstātiat. d ¶ Spū dei. supra dicitur sacrm vt sit zc. d ¶ Spū dei. supra dicit q̃ smo xpi.idest.ipe xps pficit hoc sacramētū.sed q2 indiuisa sunt opa trinitatis. nō est hic ɔtrariū nō enim per vnū solū excluduntur oia alia.nec per hoc excludit vocalis sermo.xxviij.q.j.sic enī3.ver.absit. e ¶ Non ois bñdictionē institutaʒ a christo que est accipite.τ comedite h̄ est corp⁹ meū.

τ noluit fideles:quo man-ducēt[a] carnē xpi: vnusq̃s-q3 accipit partem[b] suā[c].vñ ipsa gr̃a ptes vocant: per ptes[d] manducat:τ manet integer[e] tot⁹ in corde suo. tot⁹ erat apud prēʒ qñ venit i vginē.ipleuit illā nec recessit ab illo.qd vr[f] panis est[g]:τ calix qd ēt oculi renūciant[h]:qd aūt[i] fides postulat[k] instruēda. panis[l] est corpus xpi calix sanguis. ista iō dicunt sacra[m]:q2 in eis aliud vr τ aliud intelligit.qd videt spēm hʒ corporalē.qd intelligit fructū hʒ spiritualē.q accipit mysteriū vnitatis: τ nō tenet vinculū pacis:nō mysteriū accipit pro se.sed testimoniū ɔ̃ se. Itē sup ioh.

Quō spūaliter corp⁹ christi sit accipiendum.

Credere[n] in iesuʒchristum:hoc est manducare panē viuum.q credit mā-ducat.inuisibiliter sagina-tur:q2 inuisibiliter renascitur[o] τ q māducat carnem meā τ bibit meū sanguinē hʒ vitā eternā. Participatione enim filij (qd est per vnitatē corporis xpi τ sanguinis) hō māducans viuit:nō sumēs tm̄ in sacramēto[p] qd mali faciūt: sed vsq3 ad spiritus participationem: vt in corpore dñi tanq̃ mēbrū maneat τ eius spiritu vegetet: qd est dum eius mandata seruat: ad altare[q] dei inuisibile:quo nō accedit iniust⁹: ille puenit:qui ad hoc p̄sens iustificatus[r] accedit: inueniet illic vitam qui h̄ discernit[s] causam suam.

Item in lib.iij de trinitate. Spiritussanctus: inuisibiliter corpus sanguinem christi significat.

Corpus τ sanguinē[t] christi:dicimus illd qd est fructibus terre acceptuʒ τ prece mystica cōsecratum: recte sumim⁹[v] ad salutem spiritualem in memoriā[x] dñice passiōis: qd cū p manus[a] hois ad illā visibilē[b] spēm pducat: nō sanctificat[c]: vt sit tam magnū sacramentuʒ: nisi operāte inuisibiliter spiritu dei[d] cuʒ per hec oia que per corpales motus in illo opere fiunt: deus opet.

Item. Per bñdictioneʒ panis:efficit corpus xpi.

Non omnia panis:s3 accipiēs benedictionē[e] christi fit corp⁹. Itē.

Joan.6.

a Commendauit corpus.s.corpus suum quod est ecclesia vt sit simplex relatio.vt.s.e. qa passus. b Nos corpus spirituale.quod sumus in ecclesia merito et nomine.

c Hoc pietatis.est.s.xxiij.q.iiij.ipsa.et.s.e. di.qr passus.

qua quis presumpsit indigne sumere. k Salutem.i.illud poterat esse causa salutis si digne susciperet. l Et mala.i.digna. patientia malorum.i.aduersorum.vel mala peccata puniuntur occasionaliter.ar.di.xlij.nerui.et di.l fideliorem et de pe peni. dist.ij.§. hec itaque i talibus.

d Panem. mortiferam.q.d. si non potes omnino peccata vitare, ordina ita saltem vt non sint mortifera.nam sine venialibus hec vita non ducitur de pe.di.iij.§ de quotidianis. debet.n. aduersario peccatum remittere.i.rancorem. sed satisfactiones non cogitur remittere.xxiij.q.iiij si illic.

e Panis est q.d. non latet sub horribili specie vel nociua. sed sub specie panis que est amica nature. f Que non fallis.xxiij.q iij. deus qui. et omnium sanctorum cognitor est.s.xxxij di. erubescant. g Fallere ipsum ar. contra.xvj q.i.reuertimini.di. lxxxj.oportet.contra.sed fallere quis pot quantum in se est.sed non quod deo aliam opinionem inducat propter alicuius fallaciam quam habet.quoniam inmutabilis est.xxij.q.iiij.incommutabilis

Mat.6. Luce.11

Dupliciter corpus christi intelligitur.

Commendauit.n. christus in hoc sacro corpus[a] et sanguinem suum quod etiam fecit et nosipsos. Nam et nos corpus[b] ipsius facti sumus. Item. **Sacrificium altaris sacramentum est** [vnitatis]

Hoc est sacramentum pietatis[c]: et est signum vnitatis: vinculum charitatis qui vult viuere accedat et credat: et incorporet hunc cibum et potum: societatem vult intelligi corporis et membrorum suorum quod est ecclesie in predestinatis. Item. **Spiritualiter magis quam corporaliter corpus christi debemus accipere**

Panem de altari spiritualiter manducare: est innocentiam ad altare portare: peccata et si sint quotidiana vel non sint mortifera[d] antequam accedatis dimittite debitoribus vestris. si dimittis[e] dimittetur tibi: securus accede: panis est et non venenum.sed vide si dimittis ne mentiaris deo: quem non fallis[f]: mentiri deo potes: ipsum fallere[g] non potes. Item. **Sacramentum non vnitatem christi corporis accipit: qui ab eo discordat.**

Qui discordat a christo:non manducat[h] carnem eius.nec bibit sanguinem: et si tante rei sacramentum ad iudicium sue perditionis quotidie accipit. Item. **Sancta nocent malis: et mala prosunt bonis.**

Et sancta malis possunt obesse[i]: bonis sunt ad salutem[k]: malis ad iudicium.vnde apostolus: qui manducat et bibit indigne: iudicium sibi manducat et bibit:non quia res illa mala est:sed quia malus male accipit quod bonum est. Non enim mala erat bucella que iude data est a domino. salutem medicus dedit: sed ille qui indignus erat accepit:ad perniciem suam accepit: et mala[l] prosunt bonis:sicut angelus sathane paulo:per malum enim fit bonum: cum bene accipitur[m] malum. Idem. **Non prohibeant mali de mensa domini manducare.**

Non prohibeat[n] dispensator[o] manducare pingues[p] terre in mensa domini:sed exactorem[q] moneat timere[r]. Idem. **Et qui indigne accipit:corpus christi tamen accipit.**

m Accipitur.i.patienter sustineat afflictio.

n Non prohibeat. ar.quod non debet iudex secundum conscientiam iudicare.ar. iij. q.vij. iudicet et ar.quod etiam iudex admittere iuramentum volentis se purgare de crimine cuius conscius est iudex j.e. pro dilectione.§. sed illud de manifestis.ex. de tempo.ordi.ad aures.arg.§. o Dispensator.in quo casu non videtur dare quod scit vel credit ei nocere. tamen sit medicus eius et saluti eius debet prouidere.facit quod suum est cum eum monet ne accedat.

i.cor.11. Joh.13. i.cor.11.

p Pingues idest diuites in peccatis.idest peccatores.et hoc si occulti sunt. q Sed exactorem.i.ipse sacerdos moneat exactorem qui importunus exigit corpus domini. r Timere.s.deum.i.vt timeat deum.vt propter eius timorem desistat.et ne accipiat ex quo indigne accipit. si tamen non vult desistere detur ei potius quam infametur.vel sic ita ipse sacerdos moneat pingues terre timere exactorem. idest deum qui hoc exegit ab eis qui reuera exactor est inquirendo merita singulorum.j.qone.iiij.§. contra. ego sum deus zelotes.

h Qui discordat non manducat.idest non incorporatur corpori eius quod est ecclesia manducando.i.credendo licet quotidie sumat corpus de pagine natum.hoc n.mali accipiunt.vt j.e.c.j.et.s e.di.qui.est.et.c.credere.

i Et sancta obesse.occasionaliter scilicet malis obsunt.s.cum sunt per abusum sumpta.et scilicet eorum abusio.i.presumptio et temeritas

a Sicut. erat sacramentaliter.

b Reuera. mirabile est. Casus. dicebāt quidam mirabile esse ꝙ ita panis cōuerteret in corpus christi. dicit ambrosius ꝙ reuera mirabile est. sed tn̄ ꝙ possit fieri pbat exemplis ve. ꝛ no. test. Ex ve. te. primo ponit exemplū de māna qḋ datū est iudeis. exemplū no. testa. ponit de incarnatione xpi. preterea qꝛ ipsemet dixit hoc ē corpus me. ꝛc. Scḋo de aq̄ saliente de petra. Tertio ḋ ꝓgis in serpētes versis. Quarto de apitiōe maris. Quinto de iordane cōuerso. Sexto de amaritudine fluuij. Septimo de helisèo q ferrum natare fecit. Octauo de helia. Nono. qꝛ ipse dixit ꝛ facta sūt ipse mandauit ꝛ creata sunt.

c Māna: idest. a manhu. quod interpretaṫ qḋ est hoc nam cū primo eā viderunt dixerunt manhu. i. quid est hoc.

nec minus quia ꝛ modicus excessus non attenditur. ff. de ver. obl. continuus. in prin. ꝛ paruū interuallū nō obest. ff. de du. re. duos §. duo. ver. modicū. ꝛ modica res nō inducit simoniā. extra de simo. ꝛ si qōnes. ar. ff. de ver. sig. l. iij. qꝛ ibi p vno miliari quod supest datur dies.

Ioh. 13. — 1. Cor. 11 — Deu. 9. Sap. 16 — Deut. 1. 2. 4. — Ioh. 6.

Sicut[a] iudas cui buccellam tradidit christus: nō malum accipiendo: sed bonū male accipiēdo: locum prebuit diabolo. sic idigne quisq̄ sumēs corpus christi: nō efficit vt quia malus est: malū sit: aut qꝛ nō ad salutem accipit: nihil accipit. corp⁹ enī ꝛ sanguis dn̄i nihilomin⁹ in illis erat: quibus dicebat apostolus: q mand. indi. iudi. si. mandu. ꝛ bibit.

Item amb. de sacramētis. Quibus exēplis preter naturam: substātia panis ꝛ vini: in corpus ꝛ sanguinē christi cōuerti pbet.

Reuera mirabile ē[b]: ꝙ deus māna[c] plueret patribus: ꝛ quotidiano celi pascebanṫ[d] alimento: vnde dictum est: panē angelorū māducauit homo. sed tamen panē illum qui manducauerunt: omnes[e] in deserto mortui sunt[f]. Ista aūt esca quā accipitis iste panis viuus: qui de celo ḋscēdit: vite[g] eterne substantiā ministrat. Et quicunq̄ hunc panem manducauerit: nō morietur in eternū: quia corpus ē christi. Considera: prestantior vtrum nunc sit panis āgelorum: an caro christi: que vtiq̄ corpus est vite. manna illud de celo[h]: hoc sup celū. illud celi: hoc dn̄i celorū. illud corruptioni obnoxium[i]: si in diē alterum seruareṫ: hoc alienum ab omni corruptione[k]: qcunq̄ religiose gustauerit: corruptionē[l] sentire nō poterit. Illis aqua de petra fluxit: tibi sanguis ex christo. Illos ad horam satiauit aqua: te sanguis diluit[m] in eternū. Iudeus bibit ꝛ sitit. tu cū biberis sitire nō poteris. Illud in vmbra[n]: hoc in veritate. Si illud qḋ miraris vmbra est quātū istud cui⁹ vmbrā miraris. audi qꝛ vmbra est q̄ apud patres facta est: bibebant inq̄t[o] de spūali: ꝯsequente eos petra[p]. petra aūt erat[q] xp̄s. sed nō in plurib⁹ eorū complacitū est deo: naꝫ ꝓstrati sunt in deserto. hec aūt facta[r] sunt i figura nostri: cognouisti potiora. potior enī lux q̄ȝ vmbra: veritas q̄ȝ figura: corpus creatoris q̄ȝ māna de celo. forte dicas: aliud video. quō tu mihi asseris ꝙ xp̄i corpus accipiā: ꝛ hoc adhuc nobis supest vt ꝓbemus[s]: Quis igiṫ vtimur exēplis vt ꝓbemus hoc nō eē qḋ natura formauit: ſ; quod benedictio cōsecrauit. maioreꝫq̄ eē vim benedictio-

g Vite. i. vitam p quā eternaliter sustinentur.

h De celo. i. de aere. in. si. de re. di. §. fere.

Nu. 20. Exo. 17. Deut. 8

i Obnoxium. qꝛ scaturiebat et putrescebat nisi qḋ i op⁹ sabbati reseruabatur.

k Corruptiōe. qꝛ nec sanctū tuum dabis videre corruptionē. 1. Cor. 10

l Corruptionem. eterne dānatiōis

m Diluit. i. remissionē peccatorū cōtulit tibi si in humilitate pmanseris.

n In vmbra. i. figura fuit

o Inquit. in ep̄la ad corinthios.

p Petra. i. aqua q̄ fluxit de petra. q̄ ad lr̄aꝫ eos seq̄baṫ. alij dicūt ꝙ reuera ipsa petra. alij dicūt ꝙ soror moysi maria tulit secū partē illius petre ꝛ vbicūq̄ erat cp⁹ petra illa pcussa dabat aquas.

d Pascebantur. nō solū carnaliter verūetiam spūaliter. nōnulli tamen animales dūtarat pascebantur.

e Omnes. i. imitatores eorū qui indigne sumpserunt.

f Mortui sunt. exceptis duobus scꝫ caleph ꝛ iosue. vt. ṡ. dis. lxxvi. ieiunium. ꝛ ita ꝓpter duos nec plus

q Erat. i. petra illa significabat christū.

r Hec aūt facta. hu cusq̄ sunt verba ap̄li.

s Ut ꝓbem⁹. plurib⁹ similiū inductiōe ostēdit nō esse ipossibile deo panē in corpus suū ꝛ vinum in sangui-

ne suũ q̃uertẽ
a Virgas tenebat moy
Exo.7 ses. vꝫ hoc hꝛ. xvi. q. v. nec mirũ. i pn. et ꝑ. hec ptãs.
b Sãguis hec fuit pria plaga egypti verus sãguis
Exo.4. & 7. erat sic veri serpẽtes. qd ß bibebãt hebrei.
c Sepauit in. xij. diuisio nes. vt q̃libet trib⁹ p suas turmas ince deret.
d Cõgelauit. dicit g dd ꝙ aq̃ sup
Exo.15. Ps.77. iosue.4. rior steitt. Iz iie rior fluxit in mare.
e Retrorsũ. Ad fontẽ xanti ipsa recurrat aqua.
f Exordiũ hoc legit i li. iosue. i. desiit descẽdere q̃si q̃du recepto reueretbat i
nũe.20. suũ exordiũ.
Exo.17. g Moyses historiã hẽe. xxiij. q. iiij. his cibus.
Exo.15. h Gra. diuina p lignũ imissum.
i Aquã vomeret actualit vł nãliter.
k Tpauit i. dulcorauit.
l Et ferrũ natauit. i. humanũ genus de imo petõrũ leuauit.
4.reg.6. m Et adhuc tñ. q. d. dictũ ẽ ꝛ p/

nis ꝙ nature: quia benedictione ꝛ natura ipsa mutatur. Virgam tenebat moyses[a] ꝛ proiecit eam: ꝛ facta est serpens: rursus apprehendit caudam serpentis: ꝛ in virge naturaꝫ reuertitur. Vides ergo prophetica gratia: bis mutatam esse naturam: ꝛ serpentis ꝛ virge. Currebãt egypti flumina puro meatu aquarum: subito de fõtium venis sanguis[b] cepit erumpere: non erat pot⁹ in fluuijs. rursus ad prophete preces cruor cessauit fluminum: aquarum natura remeauit. Circũclusus erat vndiqꝫ populus hebreorum: hinc egyptijs vallatus: inde mari clausus: virgam leuauit moyses: separauit[c] se aq̃ ꝛ ꝛ in murorum specie congelauit[d]: atqꝫ inter vndas via pedestris apparuit iordanis retrorsum[e] conuersus: contra naturam i sui fontis reuertitur exordiũ[f] Nonne claret: naturam ꝛ maritimorum fluctuũ vel fluuialis cursus eẽ mutatam. Sitiebat populus patrum: tetigit moyses[g] petram: ꝛ aqua de petra fluxit. nunquid non ꝑter naturam operata est gratia[h]: vt aquam vomeret[i] petra: quaꝫ non habebat natura. Marath fluui⁹ amarissimus erat: vt sitiens populus bibere non posset. misit moyses lignũ in aquam: ꝛ amaritudinem suam: aquarum natura deposuit: quam infusa subito gratia temperauit[k]. Sub heliseo propheta: vni de filijs prophetarum excussum est ferrum de securi: ꝛ statim mersuꝫ

est. rogauit heliseum qui amiserat ferrum: vt illud sibi acquireret. misit heliseus lignum in aquam ꝛ natauit: ferrum[l] vtiqꝫ ꝛ hoc preter naturam factũ cognouimus. grauior enĩ est ferri species q̃ aquarum liquor. Aduertimus igitur maioris potentie eẽ gratiam q̃ naturam ꝛ adhuc tamen[m] ante prophetice benedictionis numeramus gratiam. ꝙ si tantum valuit humana benedictio: vt naturam cõuerteret: quid dicimus de ipsa consecratione diuina vbi ipsa verba domini saluatoris operantur: Nam sacramentum istud quod accipis: christi sermone cõficitur. Quod si tantũ valuit sermo helie: vt ignem de celo deponeret[n]: nõ valebit christi sermo vt species elementorum mutet. de totius mundi operib⁹ legisti: qꝛ ipse dixit ꝛ facta sunt ipe mãdauit ꝛ creata sunt. Sermo igit christi. q potuit ex nihilo facere qđ non erat: non potest ea in id mutare: que sunt quod non erant: non enim minus[o] est dare q̃ mutare[p] nouas naturas rebus. Sꝫ quid argumẽtis[q] vtimur suis vtamur exemplis: incarnationis astruamus mysterij veritatem. nunquid nature vsus precessit: cum dominus iesus ex maria nasceretur. Si ordinem querimus: viro mixta femina generare cõsueuerat. liquet igitur ꝙ preter nature ordineꝫ virgo generauit. ꝛ hoc quod conficimus corpus ex virgine est: quid hic queris[r]. nature ordinem in christ/

batũ ꝙ maloris potẽtie ẽ gra q̃ natura rex. nihil adhuc tñ dixim⁹ de bñdictiõe diuina. sꝫ tm̃ ꝺ pphetica. vł ꝫ mlta exẽpla introduxerim de prophetica bñdictiõe. tñ adhuc possũ iducere alia de eadẽ ꝛ ad dit de helia.
n Deponeret qñ duo q̃nq̃genarij cõbusti sũt. hĩ storiã hẽs. xxvi. q. iiij. ꝙ christus.
4.reg.i. o Minus dicit ipator. ꝙ cũ nob cõsentaneũ est vbi nulla est stipulatio interposita. itel ligi eã adhibitã. multo forti⁹ vbi inutil fuit ab initio p nos validã effici. vt C. de rei. vxo. ac. l. i. circa princi.
Ps.148 p Quam mutare. i. minus ẽ mutare q̃ dare.
q Sꝫ qđ argumẽtis. i. ad qd subaudi externis q̃si q̃firmam⁹ qđ dicim⁹ exemplis que in se exhibuit.
r Queris i. hoc corpus i qđ trãssubstãtiat panis Luc.i. ꝑce mystica est naturã de

virgine. nec xps post i cena cũ discipulis corp⁹ suũ cõsecit. cuz semel in vtero virginali a tota trinitate p fectum eẽ nõ desijt neq3 desijsse potuit meritis christi exigẽtib⁹.
a Alia species.i. alteri⁹ rei spẽs.i.sub stãtia fuit.vel aliud substãtiatum.
b Amen.i. verum est.vt dist. xxxviij. sedulo.
c Sermo. ẽ.di.xciij.dia cont. ad hoc enim verba sunt istituta. vt qd qs cogitat alijs p ferat. xxij. q. ij.is autem.
d Affect⁹. idest fideles.
e Inuitat. vita mẽducat. idest deus viuens.
f Viuificat .i.digna pceptione viuifi cat.vel coope rat ad viuifi candum.
g Quia resurrexit. nõ ẽ caduale.s3 p batio ẽ a maiori. nam ex quo resurrexit 7c.
h Sacramẽto.s.e.di. qui manducat.
i Quẽadmodũ. q2 in sacramento.

mat.26. mar.14 Luc.22 1 cor.11.

Joh. 6.

Joh. 6.

sti corpore: cum preter naturam sit ipse dominus iesus partus ex virgine: verẽ vtiq3 caro christi ẽ que crucifixa est: que sepulta est: vere ergo illius carnis sacramentũ est. Ipse clamat dominus iesus: hoc est corpus meũ. ante bene dictionẽ verbo2 celestiu3: alia species[a] nominat post consecrationem corpus significat. ipse dicit sanguinem suum ante ꝯsecrationem. aliud dicit post ꝯsecrationẽ sanguis xpi nuncupat. tu dicis amẽ[b]. hoc est: verũ est qd os loquit: mens interna fatet. qd sermo[c] sonat affectus[d] sentiat. Itẽ augu. in quoda3 sermone de verbis euãgelij. Quõ per partes christus mãducatur 7 integer pmanet.

Inuitat[e] dñs seruos: vt prepararet eis cibu3: seipsum. quis audeat mãducare dñm suu3. 7 tamẽ ait: qui manducat me viuit propter me. qñ manducatur: vita manducat nec occiditur vt manducetur s3 mortuos viuificat[f]: qñ manducatur reficit. s3 nõ deficit. manducatur christus. viuit mãducatus: q2 surrexit[g] occisus. nec quando mãducatur partes de illo facimus. 7 q in sacramento[h] sic fit: norunt fideles quẽadmodum[i] mãducent carnem christi. vnusquisq3 partem suam accipit per partes manducat: 7 manet integer totus. per partes manducat in sacramẽto: 7 manet integer totus in celo: manet integer totus in corde tuo. Ite3 paschasius pa. de corpore 7 sanguine christi. Quotidianu sacrificiũ nõ reinte

grationem passionis sed cõ memorationem[j] significat.

Iteratur quotidie[k] hec oblatio: licet christus semel passus in carne: per vnam eandemq3 mortis passionem semel saluauerit mundum: ex qua morte idem resurgens ad vitam: mors illi vltra nõ dominabitur. qui pfecto dei sapientia patris: necessariũ pro multis causis hoc prouidit: primo quide3: q2 quotidie[l] peccamus: salte3 in peccatis sine quib⁹ mortalis ifirmitas viuere nõ potest. quia lic3 omnia peccata sint donata in baptismo: infirmitas[m] tamẽ peccati adhuc in carne remanet. vnde psalmista. Benedic anima mea dño: q p piciat oibus iniquitatib⁹ tuis: qui sanat omnes infirmitates tuas. Et ideo q2 quotidie labimur[n]: quotidie[o] christus mystice p nobis imolat[p]: 7 passio xpi i mysterio traditur: vt qui semel moriendo mortem vicerat. quotidie recidiua[r] delictorum: per hec sacramenta corporis 7 sanguinis peccata relaxet: vnde oramus: dimitte nobis debita nostra 7c. quia si dixerimus q2 peccatum nõ habemus: nosipsos seducimus 7 veritas in nobis nõ est. Item. Iterat[s] hoc mysterium: 7 ob hoc com memorationem passionis xpi: sicut ipse ait: hoc quotiẽscũq3 feceritis: in mea3 cõme. facite. quotiẽscũq3 ergo hũc panẽ sumitis: 7 bibitis hũc sanguinẽ. mortem dñi annũciabitis donec veniat. nõ vtiq3 sic est accipiendum: donec christi moro veniat: q2 iã vltra

j Iteratur i3 quotidie sumimus corpus xpi. quia quotidie⁹ egemus vt remittantur nouis peccata. l3 p baptismũ sublata sunt. tñ ppter somitem originalis peccati q' tidie recidiuamus. Ite3 alia rõne vt posteris nr̃is notificemus mortẽ dñi. 7 qualiter dilexit nos.
l Quotidie.j.dist. iij. sabbato.
m Infirmitas. i. origo peccati.
n Labimur saltẽ venialit. de pe. di.ij. si enim.
o Quotidie. pterq̃ in die lctõ. veneris 7 i seqnti sabbato.j. di. iij. sabbato.
p Immolat. xpi imolatio. facta pro nobis i sacramẽto corpis 7 sanguis ei⁹ representat.
q Vt qui. due cause h notant hui⁹ sacri. delectio venialiũ pcõrũ 7 mẽoria passiõis dñi.
r Recidiua i. recidiua dil cta.i. fdeũtia p iteratiõnẽ.
s Iterat ob cõmẽorationes s.e.di. cũ oẽ.

Rom.6

Ps. 102

non moritur: sed donec ipse dominus vt ad iudiciū veniet. Interim[a] autē semper est mors christi: per[b] seculi vitam posteris annūcianda: vt discāt qua charitate dilexit suos: qui pro eis mori dignatus est: cui omnes vicem debem9 rependere[b] charitatis: q2 ad hoc nos prior dilexit: cum essemus[c] iehenne filij. vt diligeremus eum iam a morte liberati. Itē aug.

Non solum sub figura: sȝ etiam in veritate: dominici corporis et sanguinis: sacramentum celebretur.

Utrum sub figura[d] an sub veritate: hoc mysticum calicis sacramentum fiat: veritas ait: caro mea vere est cibus: et sanguis meus vere est pot9. alioquin quomodo magnum[e] erit: panis quem ego dabo: caro mea est p mundi vita: nisi vera sit caro. sed quia christus fas vorari[f] dentibus[g] non ē: voluit dominus hunc panem et vinum in mysterio[h]: vere carnem suam et sanguinem suum: consecratione spiritussancti potentialiter creari[i]: et quotidie pro mundi vita mystice immolari: vt sicut de virgine per spiritumsanctum: vero caro sine coitu creatur: ita per eundeȝ ex substantia panis et vini mystice idem corpus[k] christi consecretur: corp9 christi et veritas[l] et figura est: veritas dum corpus christi[m] et sanguis: virtute spiritussancti: in virtute[n] ipsius ex panis et vini substātia efficitur. figura vera ē id quod exterius sentitur. Iteratur autem quotidie hec oblatio: licet christus semel passus sit: quia quotidie peccamus: peccatis sine quibus mortalis infirmitas viuere non pōt. Et ideo quia quotidie labimur: christus quotidie mystice pro nobis immolatur. Intra sanctam ecclesiam catholicaȝ: in mysterio[o] corporis christi nihil a bono maius: nihil a malo minus perficitur sacerdote. quia non in merito[p] cōsecrātis: sȝ in v̄bo efficit creatoris: et in virtute spūssancti. si enim i merito eēt sacerdotis: neq̄q̄ ad xp̄m ptineret. nūc aūt sicut ipse est q baptizat: ita ipse ē q per spm̄sanctum hāc[q] suā efficit carnē: et trāsit[r] vinum in sanguineȝ. vnde et sacerdos[s]: iube[t] inquit[v] hoc perferri[x] per manus angeli tui sancti: in sublime altare tuum: i cōspectu diuine maiestatis

a ¶ Interim. i. interiȝ donec veniat dn̄s ad iudiciū. b ¶ Rependere. vn̄ pph̄a. Quid retribuā dn̄o p oib9 q̄ retribuit mihi. Calicē etc. extra. de testa. cū in officijs.

c ¶ Cum essem9. i. q̄uis nō dilexerit nos in eo q essem9 iehenne filij. dilexit tn̄ nos i eo q creatura. vn̄ dicit. nihil eorum odisti que fecisti.

d ¶ Utrum sub figura. casus. dicit p̄mo q xp̄m nō voramus sȝ eum i mysterio sumimus. est tam̄ vita et veritas et figura. Secundo dicit q eque conficit mal9 vt bonus. quia consecratio non consistit in merito cōsecrantis. sed in verbo creatoris. Tertio exponit verba q̄ dicūtur i secreto misse. Quarto dicit q pp̄ter derisionē paganorum nō sumimus i vera forma corpus christi. et q nobis christi sacramenta conficiantur. reliqua enim sunt de solennitate.

e ¶ Magnū. scilicet miraculum.

f ¶ Vorari. d̄. e. disti. ego berengarius contra. sed ibi sybolice locutus est et veritatem excessit.

g ¶ Dentibus. idest in figura vel forma humana. h ¶ In mysterio. idest in sacramento. i ¶ Creari. idest in veram carnem et sanguinem christi transsubstantiari.

k ¶ Idem corpus. i. in sacramento sub quo latet corpus christi. l ¶ Veritas. i. cū panis et vinū scificatur in corpus et sanguinē dn̄i. ibi est et veritas que corpus ē. et figura q̄ spēs est. et est res sacramēti figurās. s. et sacramentū sāguinis et sacramētū vnitatis. vt. s̄. e. q2 passus. vn̄ et alibi dicit sacramentum sacramentorum. vt. s̄. e. tribus.

m ¶ Corpus christi. i. sub appellatione ista corp9 xp̄i species panis et vini et verum corp9 christi continet. s̄. e. hoc est.

n ¶ In virtute. s̄. e. dist. corpus et sanguis.

o ¶ In mysterio. i. sacramento conficiendo.

p ¶ In merito. scilicet vt transsubstantiaretur.

q ¶ Hāc substantiam panis et vini.

r ¶ Et trāsit. i. trāsire facit.

s ¶ Sacerdos. i. ad ostendendum q nō i merito sacerdotis etc.

t ¶ Iube. i. fac.

v ¶ Inquit. ꝯsecrationē hic cōtinet in secreta. x ¶ Perferri. i. trāssubstātiari vel pferri. i. sursum efferri. i. cōuerti in scm̄ altare tuū. i. corp9 tuū super choros angelorum exaltatū. sȝ cōuersū q ero hec sit superflua. q2 h dr̄ p9 v̄ba q̄ rū v̄tute cōficit corpus xp̄i et ita de eo qd iā scm̄ ē superfluus ē

ofo ꝶ.scriptura nō attēdit hui⁹ āgustias tēpis sȝ sacerdos cū nō possit simul multa ꝓferre, ita loquit̄ ac si tēps ꝓstaret. ⁊ eēnt adhuc facien da q̄ in ꝑncipio ꝟmonis nōdū erāt facta. fi. de nō. xxxv. di. sexto. ꝟsus ꝑn. ⁊ ꝟba nō ad ipsa sue ꝓlationis sȝ ꝑ ꝯceptōeȝ vel ꝑ ꝯtēplationē loquē tis sunt referēda. vt si dicā. man⁹ mea est clausa ⁊c. vt intellige d spūali corpe ecclie. vt ꝑ h̄ sacrȝ associet triūphāti. vñ sequit̄ vt quotquot inde sū pserimus celesti gratia repleamur.

a Deferē da. i. trāssubstantianda.

b In lucē. i. in lucidum corpus xp̄i.

c Sacerdotis. i. in ei⁹ ministerio. vel sacfo. i. in virtute spūsācti

Joh. 6.

d Oblatio neȝ. postulat sacerdos fieri. vel supple in secretis. i. facere digneris.

e Ascriptā nō eni aug⁹. his vbis ꝟbis vt suis. sȝ assumit ea de secretis vt exponat.

tue. vt qd deferēda^a in lu cē^b deposcit: nisi vt intelli gat q̄ ista fiāt i sacerdotio^c hanc igit oblationē^d bñdi ctā ꝑ quā benedicimur: ascriptā^e ꝑ quā oēs in celo ascribimur: ratā ꝑ quā visceribus xp̄i cēseamur: rationabilē ꝑ quā a bestiali sensu eruamur: acceptabilē: vt q nobisipis displicem⁹ ꝑ hāc acceptabiles ei⁹ vnico filio simus: nihil rōnabilius: vt q₂ nos iam similitudinē^f mortis eius i baptismo accepim⁹: silitudinē quoq ⁊ sanguis sumam⁹: ita vt ⁊ veritas nō desit in sacro: ⁊ ridiculū nullū fiat a paganis: q̄ cruorē occisi hois bibam⁹. Si. n. discipli patiēter^g ferre neq uerint: qd dñs dixit: q nō mā. m. carnē ⁊c. sȝ dixerūt: durus ē h̄ ꝟmo: quō ergo ferrēt ista ⁊ increduli: credēdū ē q̄ in ꝟbis^h xp̄i sacramēta ꝯficiant. cui⁹ eniȝ potētia creant ꝑus: ei⁹ vti q ꝟbo ad meli⁹ ꝓcreant. reliq̄ oia q̄ sacerdos dicit: aut clerus chori canit: nihil aliud q̄ laudes^i ⁊ grāꝝ actiōes sunt: aut certe obsecratōes^k ⁊ fideliū petitiones. vñ ⁊ sacerdos dicit ꝑ us euāgelistaꝝ verba assu mēs: q pdie q̄ pateret ⁊c. In hoc ergo creat illō corpus. **I**tē gregori⁹ i omelia paschali. **In sanguine agni: xp̄i sanguis q nūc de sumit: olim ꝓfigurabat.**

QUid sit sanguis^l agni nō iam audiēdo sed bibēdo didicistis. q sāguis sup vtrūq postem^m ponit. qñ nō soluȝ ore corporis sȝ etiā ore cordis haurit. Itē Hec salutaris victima^n: illaȝ nobis morte vnigeniti ꝑ mysterium reparat^o: q lȝ resurgēs a mortuis iaȝ nō morit: mors il. vl. nō do. tñ in seipso imortaliter ⁊ icorruptibiliter vivēs: iteꝝ in hoc mysterio morit^p: eius quoq vbiq corp⁹ sumit: ei⁹ caro i ppli salutē pant^q eius sanguis nō iā in manus^r infideliū: sed fideliuȝ in ora ꝓfūdit. Hinc ergo pēsemus quale sit hoc sacrm: qd absolutione nr̄a: passionē vnigeniti filij sēp imitat^s. qs eni fideliū hr̄e dubiū possit: in ipa^t imolatiōis hora: ad^v sacerdotis vocez celos^x apire: i illo iesu christi mysterio angelorū choros^a adesse: sūma^b ⁊ ima sociari: vnumq^c ex inuisibilibus^d atq visibilib⁹ fieri. Idē. Uno ingt eo Sēdo dicit q̄ ad vocē sacerdotis in ipa hora imolatiōis apiunt celi ⁊ adest chorus āgelorū ⁊ vniunt celestia terrenis. Tertio dicit. q̄ idē corp⁹ ⁊ sanguis qui datus fuit discipulis ꝯficit in altare. m Poste. oris ⁊ cordis.

n Uictima. i. sacrm victime salutaris.

o Reparat. i. ad memoriā reducit vl representat.

p Morit. i. ei⁹ mors re Exo. 12. presentat. vt s. e. dum frangitur.

q Salutē patitur. idest passio representatur. vt mors facta ꝓ salute ppli.

r In manus. infideliū vt in passiōe.

s Imitat. i. representat. Rom. 6

t In ipsa subaudi ꝯtingat.

v Ad sacerdotis vocē. i. ad sermones xp̄i voce sac. dotis enūciatū panis ⁊ vini substātia in carnē xp̄i sedētis ad dexterā pris i celis trāssubstātiari mysterio angeloꝝ. vnde subdit summa ⁊c.

x Celos. i. ꝑ id qd ꝟbo

f Similitudinem. vt. j. dist. iiij. de trina.

g Patienter. collige ꝯtra quosdā q malo rēs doctores rephēdūt cū adhuc in sue nouitatis incredulitate teneant.

h In ꝟbis. s. e. q₂ corpus. s. e. panis. ⁊ s. e. non omnis.

i Quid laudes. s. xl. di ecclasticaꝝ. j. di. iiij. nō est aliud.

k Obsecrationes. vt nō. s. di j. de hymnis.

QUid sit sanguis. Ca sue ⁊ corde ⁊ ore sumendū est corpus xp̄i. q₂ sup vtrūq poste fuit positus sanguis.

sacerdotis ꝯsecrat aditū ad celestia fieri. vel panē vel vinū in id qd sup celos est trāsire.

a Choros angeloꝝ adesse scȝ hoibus ꝯsecrantib⁹ vel digne vel indigne.

b Summa. i. panē ⁊ vinū in corp⁹ ⁊ sanguinem xp̄i transsubstantiari.

c Unūq. s. sacrificiū. i. celebrationē ⁊ imolationeȝ altaris fieri.

d Ex inuisibilibus. i. ex ipsis sacramentis ⁊ rebus sacramentoꝝ. hoc est qd exponendo subdit. vno inquit. i. vno ⁊ codē memēto pa

nis trāsit in corpus christi mysterio angelorū. et si altari videtur p speciem q̄si qd est eius spe cies videt eo tempore etc.

a Momē to. i. eo tēpo re q̄ christus est i quolibet altari tot9 in celo est ver9 de9 et homo in p̄sentia an gelorum facta cōmutatione in verū corp9 et sanguinē.

b Panis. intransitiue. i. vnū corpus xp̄i vbiq3 est. vbi est cōse cratum. et sic de sanguine.

c Calix. i. sanguis qui i calice conti netur.

d Catho licus hinc col lige sacerdotē non catholi cum corpus domini con ficere nō pos se. s. e. c. pro xi. et xxiiij. q. j. scisma.

e Diuini tas verbi. q̄ ē verbū. idest christus qui sub his spe ciebus latet cum ipse ē. g mirabilia fa cit in oculis nostris.

f Replet. donis spiri tualibus.

g Sed cū mysteriū. i. q̄uis sit my

dēq3 tpe ac momēto[a]: in celo rapitur misterio ange lorum corpori christi socian dus: et an̄ oculos sacerdo tis i altari vr̄: tanta in ec clesie vnitas i christo: vt vn9 vbiq3 sit panis[b] corpis xp̄i et vnus sit calix sanguinis eius. Calix[c] eni quē sacer dos catholicus[d] sacrificat non ali9 nisi ipse quē dn̄s apostolis tradidit: qr sicut diuinitas v̄bi[e] dei vita est: que totū iplet mundū: ita licet i multis locis et innu merabilib9 dieb9 illic cōse cret corpus: nō sunt tn̄ mlta corpora christi: neq3 mlti calices: sed vnū corpus xp̄i et vn9 sanguis cū illo: qd sumpsit in vtero virgi nis: et quod dedit aplis. di uinitas. n. verbi: replet[f] il lud qd vbiq3 est et cōiūgit et facit: vt sicut ipsa vna ē: ita et vnū eius corpus sit i veritate. vnde animaduer tendū ē: qr siue plus siue min9 qs inde pcipiat: oēs equaliter corpus xp̄i inte gerrime sumunt: et gene raliter oēs: et spāliter vnus q̄sq3. ¶ Itē. Mysteriū fidei dr̄: qd credere debes q ibi salus nr̄a consistit. puidēs eni dn̄s nobis: de dit hic sacramētū salutis vt qr nos quotidie pecca mus: et ille iā mori nō pōt p istud sacr̄m pctōrū re missionem cōsequamur. Quotidie. n. ipse comedit et bibit i veritate: s3 integer et viuus atq3 imaculatus manet. et ideo magnum et pauēdū ē mysteriū: qr ali ud videt et aliud intelligit sed cum mysterium[g] sit: vnū corpus et sanguis di cit. figurā panis et vini ha bet faciēte dn̄o: qr nō ha bemus ivsu carnē crudā

comedere: et bibere san guinem. Item ambro.

Post cōsecrationē: l3 fi gura panis et vini rema neat: tamē nihil est ibi ni si corpus et sanguis xp̄i.

Omnia[i] q̄cunq3 volu it dn̄s fecit i celo. et in terra: et qr voluit sic factū ē. ita l3 figura panis et vini videat: nihil tn̄ aliud q̄ caro[k] christi et sāguis post cōsecrationē credēdū est. vn̄ ipsa veritas ait ad di scipulos: hec inquit: caro mea ē p mūdi[l] vita. et vt mirabili9 loquar: nō alia plane q̄ q̄ nata ē de ma ria: et passa i cruce: et resur rexit de sepulchro: hec in q̄ ipsa ē. Et iō christi ca ro ē: q̄ p mūdi vita adhuc hodie offert: et cum digne accipit: vitā vtiq3 eternā in nobis opat. panē qdem istum quē sumim9 i myste rio: illum vtiq3 itelligo pa nē: q manu sci spūs forma tus est in vtero virginis. et igne passionis decoct9 in ara crucis. panis. n. āgelo rū: fact9 ē cib9 hoium. vn̄ ipse ait. ego sum panis vi. q de ce. descendi. Et itē: panis quē e. d. c. m. est pro mū. vita. ¶ Ex his nāq3 duab9 sententijs[m] apte da tur itelligi: qr panis[n] iste et ille nō duo: s3 vn9 panis et vna caro: proculdubio vnū corpus efficit. illō hc illud sane qd sumptū ē de vgine: qd passum est et se pultum: qd resurrexit et i celū ascendit: et sedet ad dexterā dei pris: et qd ē ve turū iudicare viuos et mor tuos. Item augu. ex ser mone de verbis domini.

Quāuis quotidie man ducatur christus integer tamen pmanet viuus.

sterium vnū quod ibi la tet. i. christus vel q̄uis pa nis et vinum sit vnius rei mysteriū qd ibi latet idest christ9. tamē corpus et san guis dicit p pter plurali tatē specierū.

h Crudā. s. e. forte.

i Omnia q̄cunq3. Casus. In p̄ ma parte pro bat verū cor pus et sāgui nē latere sub illis specieb9 in altari. In secunda ostē dit q ille idē panis q an te consecratō nem est cib9 angelorum. factus est ci bus homi num. Ter tio dīc q idē corpus quod natum est de virgie quod pependit in cruce et po situm est i se pulchro sit in altari.

k Caro. argu. q pa nis transsub stantiatur in corpus xp̄i.

l Pro mū di. assumpta.

m Sen tentijs idest auctoritati bus.

n Panis. id ē caro christi. que dici tur panis hu manus.

Ps. lij

Io. j

Ps. lxxvij

Ioh. vi

Ioh. vi

a Qui manducat. pone casum per. c. s. e. g mãducat. b Uiuit. s. e. sicut iudas. c Finiamus. i. cõsumamus. d In sacramẽto. qr sacrm per ptes diuidit. sz nõ ipz corpus. e Quẽadmodum. qr in sacramento. f De hac. g Singuli. h Ubi ps est. dicunt qdaz q quelibet pars hostie. lz ipsa integre cõsecret. cõuertit in totum corpus. nõ pars in partẽ. naz aliter non video qlr i fractiõ: sumeret totuz corpus sub pte pnia. sz fm hoc videt q vbi ps est. ibi est totũ. z fm hoc videt q pes z nasus sunt cõiuncti. qd ñ credo. ad hoc dicũt quidaz q si vbi designat locũ. vera est. naz in quocũqz loco est vna ps corpis dñi. e z alia. z ita erit in corpe glorificato. si vo dicas q vbi. i. in qcũqz corpis pte est pes. est z ocul. falsa e. i Corpis. i. sacri. sub q latet corpus. Sz obijcio corpus christi nõ est punctabile. nõ enĩz est in pũcto loci. ergo oz vt repleat aliquantulũ locũ assignet quantũ si tantũ locũ replet corpus. ergo minorẽ locũ replet ps corporis. ppterea melius videt dicendũ. q corpus christi nõ circũscribit loco qr nõ est tantus locus quin in minori eẽ posset. z fm hoc nõ sequit q totũ z ps sint i eodẽ loco. Jo. h Eadẽ rõ. nõ tñ quo ad oĩa. sed quo ad hoc qd sequit. l Amplius. q gomor. i. vnã mẽsurã. m Minus. qr recipiebat ab eo q abundabat. n Estimãda. nõ est sic quãtitas estimanda. vt sub minori quãtitate minus sit corpus xpi. z sub maiori maius. qr vbicunqz ps siue dicas ps speciei totus corpus e. siue ps corpis xpi i. pes vel manus totũ corpus est. nõ tñ dicendũ e q oĩa membra mixta sunt. z vbi caput ibi mixtim pes vel manus. sz vbi ps ibi totũ. qr nõ maiorẽ locũ occupat totũ q ps. z ecõuerso. cum sit qsi spũale qd est de oĩ corpore qd resurrexit ad imortalitatem. h. o Corpus xpi zc. i. sacrificium corporis xpi. als falsuz est quod dicit. p Ueritas. i. e. in christo. i. si. z. s. e. di. vtrum. q Ephesino. iij. s. vbi nestorius dãnatus fuit. vt xvi. di. ca. j. ije z. iij. r Necessarie. incruentam. i. nõ in specie cruoris. s Sacrificij. i. sacrificiũ in quo deo seruimus. quasi dicat. i. sacrificiũ in quo deo offeramus ei sacrificiuz lz nos fulentes deo offeramus ei sacrificiũ nõ in forma carnis necqz sanguinis in altari. tñ est ibi vera caro z sanguis christi. t Ut nõ cõmunem. i. quasi in cõi vsu habetur ad manducandum. nec percipiẽs carnẽ alicuius viri scificati. i. sancti. v Et vbo. nõ per vniõnẽ persone. vt dicebãt qdã

Qui mãducat[a] me: vivit[b] ppter me. non q fr̃es tunicam[c] manducare panẽ istũ: ne finiam[c] illũ: z postea qd mãducem[d] nõ inueniam: mãducet xps: viuit mãducatus: qr surrexit occisus. nec qñ manducamus ptes d illo facim: z qdẽ in sacro[e] sic fit: z norunt fideles quẽadmodũ[e] mãducẽt carnẽ xpi: vnusquisqz accipit ptez suã. vñ z ipsa grã ptes vocant: per ptes mãducat: z manet integer tot. p ptes manducat in sacro: z manet integer tot i celo: manet iteger totus in corde tuo. tot enĩz erat apud patrẽ: qñ venit in virginẽ: ipleuit illã: nec recessit ab illo. veniebat in carne: vt hoies cũ manducarẽt: z manebat integer apud patrẽ: vt ãgelos pasceret. Itẽ hiero. i leuitico. Corpus z sanguinem xpi fm se: nulli edere licz.

De hac[f] qdẽ hostia: q in xpi cõmemoratio ne mirabiliter fit: edere licet. de illa vo quaz xps in ara crucis obtulit: fm se: nulli edere lz. Itẽ in sermone dñice. v. post epiphaniã. Corpus xpi: in singulis portionibus: singuli totum accipiunt.

Singuli[g] aũt totuz accipiunt christum dñm: z in singlis portiõibus tot est: necp singlos minuit: sed integruz se in singulis prebet. Itez hilarius pa. De eodem.

Ubi pars[h] est corpis: e z totũ. eadẽ rõ[k] est in corpe dñi: q in mãna: qd i eius figura pcessit. de quo dr: q plus collegerat ñ habuit amplius[l]: necqz q minus[m] parauerat: habuit minus. Nõ eñi quãtitas visibilis in h estimãda[n] mysterio: sed vtus sacri spũalis. Idẽ. Corp xpi qd sumitur: z figura est in specie: z veritas in substãtia.

Corpus xpi[o] qd sumit de altari: figura est: dũ panis z vinũ videt extra: veritas[p] aũt: dũ corpus z sanguis christi in veritate interius credit. Item ex simbolo ephesino[q]. Carne viuificatricẽ z ipi vbi ppiã factã: in altari accipimus.

Necessarie[r] igit (mus. z hoc adijciamus: incruentam celebramus in ecclesijs sacrificij[s] seruitutem: z sanctificamur pticipes corporis z preciosi sanguinis christi: non vt cõez[t] carnẽ pcipiẽtes: nec viri scificati z verbo.[v] cõiũ

Exo. 16.

hętici. sed ꝑm charitatis dignitatē ⁊ iusticie.

a Ngt. oēs tā nos ꝙ patres. ve. te. ſ3 diſſimiliter. q2 illi i figura. nos i veritate.

b Qđ tñ idē. i. ſignificat idē hoc qđ illud illi enī3 biberūt aquā de petra. que fuit ſignū ſanguinis chriſti.

c Spūali. ꝑm ſpūalem intellectū idē māducauerūt iſti ſpiritualiter qđ nos. ñ ꝙ ſub māna lateret corp⁹ chriſti. vt in ſpeciebus ſacramētalib⁹. ſ3 q2 māna illud ſignificabat.

d In chriſto pī. arriani dicebant tres eē ſubſtātias in trinitate. ⁊ illud qđ dř in euāgelio. Ego ⁊ př vnū ſum⁹. dicebāt nō intelligendum eſſe de vnitate eſſentie. ſed de vnione volūtatis. q̄ſi filii nō velit cō traria pří. ſicut dicit nos ſumus vnū cū chriſto. ſ. vnitate voluntatis. ꝯtra iſtos loquitur hic hilarius ⁊ dicit ſilitudinē iſtoꝝ falſā eē. ⁊ dicit ꝙ alio mō dicimur nos vnū cū xp̄o. ⁊ alio mō ipſe xp̄s ē vnū cū pr̄e. ⁊ illā diuerſitatem oñdit ꝑ hūc ordinē ꝟboꝝ cū dixit. Ego ſū i pr̄e meo. vos i me ⁊ ego in vobis. vt oñdat xp̄3 eē i pr̄e ſ3 vnitatē ſubſtātie. nos ꝟo ſum⁹ vnū cū xp̄o ꝑ humanā carnē quā aſſumpſit. ⁊ ipſe i nobis vnū ē ꝑ ꝓpřiā carnē quā i ſacr̄o ei⁹ ſumim⁹. hāc ſnīā3 hilari⁹ obſcuris verbis ponit. ⁊ vt ait hierony. inclyt⁹ doctoꝛ gallicano coturno extollit lōgiſꝗ ꝓlodis innoluit. ⁊ a locutiōe ſimplicium fratrū ꝓcul eſt.

e In nobis vnū. cū. n. pī ⁊ xp̄s vnū ſunt. i. eiuſdē ſb̄e ⁊ nature vnitate. nos vnū cum xp̄o ꝑ ei⁹ carnē quā accipim⁹ ⁊ ipſe nobiſcū vnū ſit ꝑ carnē nr̄am quā aſſūpſit. p3 ꝙ mediante chriſto vnū ſum⁹ cū patre.

f In his eē. i. cū pr̄e ⁊ filio. ꝑ h̄. ſ. ꝙ př ē i chriſto. ⁊ ̄. g Homo. ex̄ de hē. cū xp̄s.

h Erimus. i. ſumus. nā q̄nꝗ ſe h3 ad pn̄s vt. di. i. ponderet. xxi. diſt. in nouo. ⁊ ff. de ꝟ ſig. ꝟbū. ⁊ hec ꝟbū ſit q̄nꝗ ſe h3 ad futurū ff. ne gd i loco pu. l. ij. §. deinde. ecōuerſo ꝑt ponit pn̄s ꝓ futuro. j. diſ. proxi. ꝑuenit. ibi dicit vult i. volet.

i Aſſerit. ab ipſis heretici arriano ⁊ ei⁹ ſequacib⁹. q tres ſubſtātias in trinitate aſſerūt vt. xxiiij. q. iij. qdam. ver. arriani.

k Natura lis. i. naturalis ⁊ ꝓpřia caro xp̄i ſūpta.

l Per ſacramētū. i. ꝑ ſanguinē quē in ſacramento ſumimus ſit ⁊c̄.

m Perfectum dicit. q2 ante vnitas nature etiam erat iter nos ⁊ xp̄m per aſſumptam noſtrā carnē. ſ3 nō erat perfecta. nā ꝑ illā nos ſum⁹ vniti ei. ſ3 nō ipſe nobis. ⁊ ſic ꝑ ſacramētū altaris ꝑfecta vnitas ē iter nos ⁊ eum.

n Humāo. q. d. auctoꝛitate domini volo probare qđ intendo non meo ingenio. ꝙ illud ſequit curſum nature.

o Per violentiam. i. ꝑ hanc tantā ꝑuaricationē. que recte violentia dicit.

p Imprudentem. i. incircūſpectam ⁊ improuidā locutionē arrianoꝝ que male interpretatur illud. vt in nobis vnum ſint ſicut tu př in me.

q Sanitati. i. ſanitate. vel legat acquiſitiue. i. peruerſe ſana.

r Extorquenda. hoc vult dicere diuerſitas vel peruerſitas interpretationis non eſt extorquenda a ſcita te dictoꝝ celeſtiū. i. a ſētis dictis celeſtibus.

s De naturali. i. quod dicim⁹ chriſti naturam in nobis eſſe habemus ab eo.

t Accepta. a chriſto. v Hauſta. a nobis ſumpta ſ3 vtrūꝗ veꝝ eſt ſi enim ipſe in nobis eſt ꝑ carnē aſſumptā a ſe eodē mō ⁊

---

cti ꝑm dignitatis vnitatē: ſed vere viuificantē ⁊ ipſius verbi propriam factam.

Itē auguſtini. Quō manna ⁊ aq̄ de petra: fuit idem cum noſtro cibo ⁊ potu.

Ngt[a] apoſtolus: oēs eandē eſcā ſpūalē māducauerūt: ſpūalē itaꝗ eandē: nā corpoꝛalē aliā: q2 illi manna manducauerūt: nos aliud: ⁊ oēs eūdem potū ſpūalem biberūt: aliud illi: aliud nos: ſed ſpecie viſibili: quod tñ idem[b] eſt virtute ſpiritua li[c].

Item hilarius de trinitate lib. viij. Quod veritatem dn̄ici corpoꝛis et ſanguinis ſumimus.

In chriſto pař[d] ⁊ chriſtus in nobis: vnū[e] in his eſſe[f] nos faciūt. Si vere carnem corpoꝛis noſtri chriſtus aſſumpſit: et vere homo[g] ille chriſtus ē noſꝗ vere ſub myſterio carnem corpoꝛis ſui ſumim⁹: ⁊ ꝑ h̄ vnū erim⁹[h]: q2 př i eo ē ⁊ ille i nobis: quō volūtatis vnitas aſſe rit[i] cū naturalis[k] ꝑ ſacr̄3[l] ꝓprietas: pfectū[m] ſacr̄3 ſit vnitatis: nō ē humano[n] aut ſecli ſenſu de his reb⁹ loq̄ndū: neꝗ ꝑ violentiā[o] atꝗ iprudētē[p] ꝑdicationē dictoꝝ celeſtiū: ſanitati[q] aliene atꝗ intelligētie impie: ꝑuerſitas extorquēda[r] ē. de naturali.[s] n. xp̄i i nobis veritate: q̄ dicim⁹ niſi ab eo didicim⁹: ſtulte atꝗ ipie dicem⁹. ipſe eni ait: caro mea vere ē eſca. ⁊ ſanguis me⁹ vere ē pot⁹: qui edit car. m. ⁊ b. ſa. me. in me m. ⁊. e. in eo: de veritate carnis ⁊ ſanguinis: nō relict⁹ ē ambigēdi locus nūc. n. ⁊ ipi⁹ dn̄i ꝓfeſſione: ⁊ fide nr̄a: vere caro ē ⁊ vere ſanguis eſt. ⁊ hec accepta[t] atꝗ hauſta[v] efficiunt: vt ⁊ nos in chriſto ⁊ chriſtus in nobis ſit ⁊c.

1. coꝛ. 10

Joh. 6

nos in eo. Itē si nos sum⁹ in eo p carnē cō municatā sitr τ ipse est in nobis. vñ dicit qr ego viuo. i. naturaliter qr eiusdē substātie cū patre est. τ nō est in eo tāq̄ vas vel liquor in vase. vt mentiunt quidā heretici. vt. xxiiij. q. vlt. qdam.

τ innuitur contrarium sibi cum eo qui. vbi adicitur q̄ est in nobis per carnem. ibi q̄ utem. q̄ nos sumus in eo per sacramentū altaris cōmunicati. sed vtrūq̄ potest esse verum. cum hic insit eadem caro. s. e. omnia.

℟. metangi.

a ℭ Cur ḡ dū. gradū di xit. ego i patre τ vos in me τ ego i vobis. si enī volūtate tm̄ vnū essemus. non oporteret dixisse. nisi qr ego τ pater τ vos vnuz sumus scilicz per voluntatem. non fecisset gradus dicendo singillatim vnum quēq̄. ordo enim τ distinctio nominū multum operatur. τ ẓ est ff. si qs cau. ss τ ff. §. ăsitū. xliij. distin. sit rector. extra de rescrip. cū dilecta. nā τ si seruus cōmunis distinctis nominibus dominorum stipulet. p virilib⁹ portionibus eis acquiritur. si tacitis nominibus pro ea tm̄ parte q̄ quisq̄ dominus est. ff. de stipu. seruo. si com munis seruus ita stipuletur.

Joh. 14. Joh. 9.

go ē ipse in nobis p carnē. Nō aūt in eo p sacr̄m: cōmunicate carnis τ sangui nis sim⁹: ipse testat dicēs: vos aūt me videbitis: qr ego viuo τ vos viuetis: qr ego in patre maneo τ vos i me τ ego i vobis. ℭ Si volūtatis tm̄ intelligi vnitatez vellet: cur ḡ dū[a] quēdā atq̄ ordinē ꝯsumande vnitatis exposuit: nisi vt ipse in patre: p naturam[b] diuinitatis: nos ecōtra[c] in eo[d] p corpalē eius natiuitatē[e]: τ ille rursus i nobis per sacramētoꝝ inesse mysteriū crederet: ac si perfecta p mediatorem vnitas doceret: cum nobis in se manentib⁹: ipse maneret in pr̄e: τ in pr̄e manēs maneret i nobis. τ ita ad vnitatē ꝓficisceremur cuz eo q[f] naturaliter sm̄ natiuitatem[b] inest: nos quoq̄ i eo[i] naturaliter inessemus: ipso in nobis naturaliter permanēte. Quod autez naturalr̄ in nobis hec vnitas sit: ipse ita testat⁹ est. qui edit carnē m. τ bi. san. m. in me m. τ e. i eo: nō eni[k] i eo erit: nisi i q̄ ipse fuerit. ei⁹ tm̄ in se sumptam hn̄s carnē: qui suam assum pserat[l]. Itē. Sicut misit me[m] pr̄ viuens: τ ego viuo ꝓpter pr̄em: τ q man ducat carnē meā τ ipse viuet ꝓpter me. quō p patrem[n] viuit: eodē mō nos p carnē ei⁹ viuem⁹. Hec ergo vite nr̄e cā est: q̄ in nobis manere deū p carnē xp̄i hēmus: victuri p eū ea ꝯditione: q̄ viuit ille p patrem. Si ergo nos naturaliter sm̄ carnem: p eum viuim⁹. i. naturam carnis sue adepti: quō[o] nō naturaliter sm̄ spm̄ in se[p] pr̄ez hēat cū viuat ipse p pr̄ez? Itē. Hec aūt[q] ideir co cō mēorata sunt a nobis: qr volūtatis tm̄ inter pr̄em τ filiū vnitatē heretici mētiētes: vnitatis nr̄e ad dn̄m vtebant exēplo: tāq̄ nobis ad filiū τ p filiū ad pr̄ez: obsequio tm̄ τ volūtate religiōis vnitis: nulla p sacr̄m carnis vl̄ sā guis natural̄ cōionis: ꝓ prietas idulget: cū τ p honorē[r] nobis datū filij: τ p manētē i nobis carnalr̄: τ nos i eo nobis corpalr̄: τ i sepabilr̄ vnitaꝫ mysteriū vere τ nālis vnitaꝫ sit ꝓdicādū. i. corpus xp̄i qđ sumit de altari: figura ē: dū

f ℭ Qui. s. filius per naturam assum ptam a xp̄o i virgine vel a nobis in sacramento.

Joh. 6.

g ℭ Naturaliter. per naturā diuinā i est. sic enim intelligi debet. pater est in filio τ filius in patre. i. est eiusdem nature vel sb̄stantie cum illo. τ econuerso.

h ℭ Secundum natiuitatem. i. diuinitatē que est natiuitas.

i ℭ In eo. s. filio.

k ℭ Nō eni. hoc vult dicere q̄ malus non fiat vnū cum deo per assumptionē corporis christi. licet eius i. mali christus habeat in se carnem assumptam.

l ℭ Assumpserat. per incarnationem in virgine.

b ℭ Per naturā. sicut enim ipse est vnum cū pr̄e natura diuinitatis. ita vnū est nobis cū humanitatis natura. c ℭ Nos contra. i. econuerso. d ℭ In eo. s. filio inessemus.

e ℭ Natiuitatem. τ ita quoq̄ ipse in nobis. vt cōsumatius τ planius per id qđ sequitur τ sic innuitur hic christum esse in nobis p carnem in sacramento communicatam. et nos in eo per carnem virginis assumptam.

m ℭ De. hoc ē ex patre habet viuere qui ex eo natiuitatem habet. homo vero nō habet natiuitatē a christo sed ab homine a quo gignitur τ nascit. τ iō nō ē ibi omnimoda similitudo. n ℭ Per patrem. i. a patre sm̄ diuinitatē. o ℭ Quō p pr̄em. i. sicut christus est vnum cum patre.

p ℭ In se. sm̄ naturā diuinā q̄ spirit⁹ ē. q. d. qm̄ nō hz naturā cū pr̄e vt sit idē cū eo.

q ℭ Hec aūt. scilicet superbia.

r ℭ Et p honorē. i. honorabile sacramētuz.

a In calli. mittitur. monet ambrosius questionem quare melchisedech obtulit tantum panem et vinum. et nos aquam apponimus. sed non soluit. Casus. In prima parte dicit quare aquam in sacrificiis offeramus. In secunda commendat sacrificium multiplici auctoritate.
b Et vinum expressum antem non est quod obtulerit aquam. presumimus tamen quod et si non aquam vino miscuisset. vinum tamen limphatum obtulit. quia prohibitum erat sacerdotibus in templo ne purum vinum biberent. vnde apostolus. Nolite inebriari vino etc. similiter de christo credendum est. quia magister est abstinentie. i. q. ii. quoniam. c Obtulit. ideo forte quia fatigatis non purum vinum. sed cum aqua mixtum solemus offerre d De consequenti. i. satisfacienti eis petra vel sicut tradunt hebrei aqua de petra. quam moyses bis percussit saliens vsque quaque populum per desertum ambulantem secuta est. et de petra que est christus salit aqua eterne vite. qua potamus in deserto huius vite ambulantes. quia deserit a stabilitate huius mundi. i. di. v. ne tales ibi. non enim manere. e Propheta. i. sacerdos. xliii. di. sit rector.
f Virga. virga in manu sacerdotis est. verbum dei in ore sacerdotis. aliter exponitur. xlv. di. disciplina. g Tangit. i. predicat christum. vel tangit petram. i. duriciam cordis.
h Salit. i. facit nos salire. i. transire.
i Accipite alia ratio quare aqua misceatur in sacrificio. k Vt emundaret. i. di. liiii. pprie. in fi. l Quia vnum culpa. i. de latere culpa et de latere gratia. sed non de eodem latere. verbi gratia. de latere ade fuit femina vnde culpa exiuit. de latere vero christi sanguis et aqua vnde gratia. B.

Gen. 14. 1. Cor. 10.

panis et vinum extra videtur. veritas autem domini corpus et sanguis christi in veritate interius creditur. Item ambro. in li. de sacramentis. **Quare in sacrificio aqua vino misceatur.**

In calicea mittitur vinum et aqua. Sed dices quod melchisedech panem et vinumb obtulitc. quid sibi vult admixtio aque: bibebant autem de consequentid eos petra: petra autem erat christus. non immobilis petra que populum sequebatur. et tu bibe: vt te christus sequatur. vide mysterium: moyses hoc est prophetae virgaf hoc est verbum dei. sacerdos verbo dei tangitg petram: et fluit aqua: et bibit populus dei. redundat aqua in calice: salith sanguis in vitam eternam. Item. Accipitei et illud: de latere eius effluxit aqua et sanguis. aqua vt emundaretk sanguis vt redimeret. quare de latere: quial vnum culpa inde gratia. culpa per feminam: gratia per christum. Item audi psalmum. vide quam aptus sit celestibus sacrificiis: dominus pascit me: et nihil mihi deerit. et cetera. virga tua et baculus tuus etc. virga imperium: baculus passionem eternam: deitas christi passio temporalis. illa creauit: hec redemitm parasti in conspectu meo mensamn et poculum tuum inebrianso quam preclarum est. Item. quotienscunque bibis: remissionem peccatorum accipis et inebriaris spiritu. Vnde et apostolus: et nolite inebriari vino in quo est luxuria: sed implemini spiritu sancto: item preclara est ebrietas: que operatur sobrietatem mentis. Item. Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra: pa. no. quo. da no. ho. sanguine christi pacificata suntp omnia: vel in celoq et in terra sanctificatum est celumr. deiectus est diabolus. vbi versatur homo: quem ille decepit. Dixi vobis: quod ante verba christi: quod offertur: panis dicatur. vbi christi verba deprompta fuerint: non iam panis: sed corpus dicitur. Quare ergo in dominica oratione ait: panem nostrum. panem dixit quippe: sed ephiusion: hoc est subpersubstantialem.
Item in lib. vij.

Gen. 2. Ps. 22. Joh. 16. Ephe. 5. Mat. 6.

m Hec redemit. s. passio et fides eius. n Mensam. i. in communione corporis tui. o Inebrians. i. dans obliuionem delectationum. vt s. di. xxxv. luxuriosa. p Pacificata sunt. i. homines angelis reconciliati vel in terra redempti sunt homines. pncepes. n. mundi huius electus est foras. i. celis chorus angelorum quem iam turbatus fuerat per passionem eius et resurrectionem spe future reparationis in noua gaudia resurrexit. vt s. e. di. hi duo nec vt orige. dogmatizauit per redemptione diaboli passus est christus. nec per angelis sed restone hominis erit reparatus. et ideo dicitur per angelos fieri dum quod ide ceciditex hominibus redditur. et ideo est dicunt pacificata. que sunt in celo. quia numerum angelorum diminutum fide passionis sue christus replet. i. homines. quod peccato deprauati erant suo sanguine redemit et ex his ruinam angelorum resarcit deus. s. di. i. hi duo. q Vel in celo. vel per et. i. aie sanctorum que iam in celo sunt. et sic quod adhuc sunt in terra. et tunc pacificata. i. saluata vel pacificata. i. homines angelis reconciliati. r Celum. i. illi qui ascendunt celum sanctificati sunt. quibus suppletur ruina angelorum in celis. s Supsubstantialem. et in textu matthei est supersubstantialem i. super omnem substantiam. i. creatam.

a Sicut e ver⁹. q̃si fili⁹. expssiuũ ẽ pitat[illegible].ñ. n. imagie nr̃e pitas obũbrabat. ff. de li. ⁊ po. filio. b Et tu g accipis. i. corpus xp̄i accipis diuine substantie vnitum. c In illo sacro. i. sub illa visibili specie. vl trãsitiue illo sacrm. s. sub illa specie. vl illa spẽs etiã suo mõ dr̃ cor p⁹. s. e. spẽs. d Corpal. non q̃ posset gs sustẽtari ꝟ eucharistia. ar. ꝫ. q̃r etiã ꝟ odore satiat gs ⁊ ↄfortat. e Spũale. i. spirituũ alẽs. f Diuini spũs. i. repetit corp⁹ spũale dr̃. non ꝙ sit spũs. sʒ q̃r agi le ⁊ nullo tpa liti egẽs iuenit tur. vel distin guit int̃ cor p⁹ xp̄i. qđ ẽ ec clia. ⁊ corpus xp̄i sũptũ de ꝟgie. vt ecclia dicat corpus xp̄i spũale. q̃r ꝫm qđ ẽ de⁹ ei vnit. corp⁹ dĩ spũs dei. q̃r a spũsctõ ẽ. g Si credis recte q̃ ad lr̃a ꝟ chayn h̃ itelli git sic recte g dẽ obtulisti. sʒ recte nõ di uisisti. q̃r non simplici cor de. vñ ⁊ dicit de frugib⁹ ter re obtulisse. q̃r ei⁹ sacrificiũ cõtamina tũ erat terre na cõtagione ⁊ operatione iudei quoq recte offere bãt. q̃r deo cerimonias offerebãt. sʒ nõ recte diuidebãt. q̃r noui. t. itellectũ a ve. te. lr̃a non sequestrabãt. qui igit̃ altari pr̃i filiũ imolat. recte imolat. sed si in eadẽ psona duas natu ras nõ itelligit non recte diuidit. Jo.

Job. 6.

1. cor. 10.

Joh. 6.

Verã christi carnem: ⁊ verum christi sanguinẽ mã ducamus ⁊ bibimus.

Sicut ẽ ver⁹ᵃ dei fili⁹ dñs nr̃ iesus xp̄s: nõ quẽadmodũ hoies p grãz sʒ q̃si fili⁹ ex substãtia pr̃is ita vã ẽ xp̄i caro (sicut ipse dixit) quã accipim⁹. ⁊ ver⁹ sãguis ei⁹ pot⁹. itẽ ego suʒ inqt panis viuus: q de celo descẽdi. sed caro nõ de scẽdit de celo. quõ g̃ dscẽ dit de celo panis viu⁹: q̃r idẽ dñs iesus: ↄsors ẽ di uinitatis ⁊ corpis: ⁊ tu g accipisᵇ carnẽ: diuine ei⁹ substãtie i illo pticipas ali mẽto. Itẽ in libro de mysterijs. **In sacrificio nõ corporalẽ: sed spiritualem eã accipimus.**

In illo sacroᶜ xp̄s ẽ: q̃r corpus est christi. ñ ergo corpalisᵈ esca sʒ spiri tualis: vñ ⁊ apl's de typo eius ait: q̃r patres nostri eãdã escã spũalẽ mãduca uerũt. Corp⁹. n. dei ẽ cor p⁹ spũaleᵉ. corp⁹ xp̄i corp⁹ diuiniᶠ spũs est. Idem in sermone de abel ⁊ chayn. **Carnem a christo susce ptam: ⁊ corpus transfigu ratum in altari offerim⁹.**

Si credisᵍᵃ xp̄o car nẽ esse susceptã: ⁊ of feras transfiguratũ corp⁹ in altari: nec tamen distin guis naturã verbi ⁊ cor poris christi: dicitur tibi: si recte offeras recte autẽ nõ diuidas: peccasti. Itẽ hieronym⁹ ad eldibiam. **In cena christus fuit con uiua ⁊ conuiuium.**

Nec moyses dedit vo bis panem verum: sed do minus iesus ipse conui uaᵇ ⁊ conuiuiumⁱ: ipse co medẽs ⁊ qui comeditur.ᵏ Item super mattheum. **In veritate sui corporis ⁊ sanguinis: christus suis discipulis presentauit: qđ melchisedech sacramen taliter obtulit.**

Accipite ⁊ comediteˡ hoc ẽ corpus meuʒ. postq̃ typicum pascha fu it completũ: ⁊ agni carnes cum apostolis comederat assumpsit panẽ (q confor tator est hominis) ⁊ ad ve rum pasche transit sacra mentũ: vt quõ in pfigura tione ei⁹ melchisedech pa nem ⁊ vinum offerens fe cerat: ipse quoq in verita te sui corporis ⁊ sanguinis representaret. Idem in lib. de membris domini. **Christus: idem est sacer dos ⁊ sacrificium.**

Sacerdosᵐ dei pr̃is: dĩ fili⁹ dei ꝫm huma nitatẽ: i q̃ se pro nobis ac ceptabile sacrificium deo obtulit: vt sit ipse sacerdos qui est sacrificium. Item augustinus de vtilitate agende penitentie. **Judei credentes bibe runt sanguinem. quem in cruce fuderunt.**

Tunc eisⁿ petrus an nunciauit cum colen dũ quẽ crucifixerũt: vt ei⁹ sanguinem biberent cre dentes: quem fuderunt seuientes. Idem in epi stola ad hireneum. **Corpus qđ ex virgine sũ psit ẽ ad fidelibus accipit.**

h Nec moyses cõui uia. isidorus super' leuiti cum plane vi velle. ꝙ dñs nr̃ seipsuʒ as sũpsit p hoc qđ dr̃. assum psit de diligẽti discipul' suis. i Cõuiuiũ Rex sedet in cena turba ci ctus duode na. Se tenet i manib⁹. se cibat ipẽ cib⁹. Comedit g̃ xp̄s seipm̃. sʒ nõ q̃ ad effe ctũ. q̃r nõ idi gebat sicut ꝟ baptismo. j. di. iiij. pprie. k Et q co medit. diceret gs q̃re assum sit corpus suũ q non idige bat. R. vt da ret alijs exẽ plũ sumẽdi. si cut baptizat⁹ ẽ lʒ nõ indi geret. vt da ret exemplũ baptizandi. vt. j. dist. iiij. per aquam. l Accipite ⁊ come dite. m Sacer dos. sa crificiũ. ⁊ ita gerit officiuʒ duoꝝ. ar. con tra. xvj. q. j. p sbyteros. n Tunc eis id dixerit iudei ei. quid

mat. 26. mar. 14. Luc. 22. 1. cor. 11.

gen. 14. heb. 7.

act. 2. ⁊ 3

faciemus & nos viri fratres. Ait tūc petrus. credite ipsum esse deū quem crucifixistis.

a Corporeum illud manna. idest corpus christi. quod significabatur per corporeum manna. ī. e. reuera. b Tāti. idest tante rei miraculose. s. corporis christi. c Accesserunt. Casus commendat sacramētū corporis christi. & nos ad eius sumptionem inuitat. d Nemo māducet spiritualiter sed multi sacramentaliter. l3 nō adorauerunt. adoramus quidez humanitatez eius quadaz veneratione maiori q̄ vniuersas creaturas. illa tamē que dulia est nō latria. e Adorauerit. arg. hic q̄ mus non potest accipere corp⁹ christi. ar. contra. s. e. qui bene. sed statim desinit esse. f Non inuenimus. ī. ad mysteriū. g Ferebatur alludit ad illud quod dicitur in libro regū. dauid fingens se dementem manibus ferebatur per⁽ⁱ⁾ intus ciuitatis saulis regis in timore. ex quo forte postea dictum est in

mat. 26. Luc. I. mat. 16.

Corporeum illud mā na[a] nūc est tanti[b] rei miracli: quia venit quod perfectum est: perfect⁹ autem panis de celo: corpus est ex virgine. Idem in psalmo. xxxiij. omel. ij.

Verū xp̄i corpus veriūq3 eius sanguinem: quotidie manducam⁹ & bibimus.

Accesserunt[c] ad iesum iudei: vt crucifigerēt nos accedamus vt corpus eius & sanguinem accipiamus. Item. Vere magn⁹ deus & magna misericordia eius: qui nobis dedit manducare corpus suum in quo tanta perpessus est. & sanguinem suum bibere. Item in psalmo. xxviij. ad iudeos. Jam & securi bibite sanguinem quē fudistis. Item in psalmo. lxxv. Ipsum sanguinem: quem per insaniam fuderunt: per grām biberunt. In psal. xxvij. De carne marie carnē accepit: & ipsam carnem ad manducādum ad salutē dedit. nēo[d] autez illā carnē māducat nisi prius adorauerit[e]. Itē in psal. xxxiij. David ferebat manibus suis nemo portat quō intelligat in ipso dauid: s̄m litteram nō i uenim⁹[f]: in christo autem inuenimus. ferebatur eni xp̄s manibus suis: quādo cōmēdans ipsum corpus suū ait: hoc est corp⁹ meū. ferebat[g] enim illud corpus in manib⁹ suis. Idē super ioā. tractatu. xxxv. Quousq3 biberent sanguinē quē fuderunt: desperauerunt. Idē in psalmo. liiij. Iudei pascebant tanq3 de pena dn̄i. & nos de cruce domini pascimur: q2 corp⁹ ipsi⁹ māducauim⁹. Habēt ergo impij epulas suas: habent & pij suas: vbi q esuriūt & sitiūt iusticiā. Item ex ɔcilio guarmaciensi.

Pro infirmantibus: eucharistiam presbyter semper habeat paratam.

Presbyter[h] [i] euchari stiam semp hēat pa tā: vt q̄n qs ifirmat⁹ fuerit statim eum cōicet: ne sine cōiōe moriat. Itē ex ɔci. aurelian̄. Qui eius qui nō bn̄ sacrificiū custodit.

Qui bn̄[i] non custodierit sacrificiū: & mus vel aliud aliqd animal illud comederit. xl. dieb⁹ peniteat. Qui autem perdiderit illud in ecclesia: aut pars eius ceciderit: & non inuēta fuerit. xxx[k] dies peniteat. Cyprianus euaricio confratri salutem.

Magis & histrionib⁹: sacra nō ɔmittant mysteria.

Pro dilectione[l] tua consulendum me estimasti frater charissime qd mihi videat de histrione & mago illo: qui apud vos constitutus adhuc in artis sue dedecore perseuerat mgr & doctor nō erudiēdor3 s3 pdēdor3 pueror ū. id qd male didicit: ceteris quoq3 isinuat: an tali b⁹ sacra cōio cum ceteris christianis debeat dari. aut vobiscum debeat cōicare. puto nec maiestati diuine: nec euāgelice discipli

tur seruare qs opus esset nisi cautela in coseruando ergo propter cautelaz non seruat. ne fundatur quādoq3 tamen propter aliud seruatur. j. distin. pri. sabbato. i Ui bū. comederit. nec. dicēdum. q̄ mus sumat corp⁹ domini. statī enim desinit eē sacramētū ex quo ab eo tangitur sit mē dicatur q̄ sumat non ē magnum in conueniēs cū sceleratissimi hoies. isto su m'it. 3. b. ū cōcedit q̄ ab eo sumi possit. imo stati desinit eē sacr3 s3 iter3 si posset ɔsecrari q2 nō ē ibi iā panis imo tm̄ spēs. s, nūqd desinit eē sacr3. si tns sit sup illo cor p⁹ mus vl' ara nec. n. credo q̄ desinat eē sacramentū. k Trigita dies sec⁹ i vio s. e. si per negligētiam. l Pro dilectione q̄ male didicit. culpa eius

mat. 5. Luc.

filis est. male discere & docere. C. de male. & mathe. culpa. imo & huiusmodi pueri exheredandi sunt. si preter voluntatem parentum vel mimis vel arenariys se sociant. vt in auc. vt cum de appel. cogno. §. causas. coll. viij. a ¶ Ut pudor. loquitur de notorio & manifesto infami. cui non est impartienda eucharistia domini. idem est dicendum de quilibet existenti in mortali crimine notorio. xxiij. q. v. placuit. b ¶ Infami. tales enim in fames sunt. ff. de his qui no. infa. l. ij. §. c Sait pro scenicis. d In altari. non presumat propter solam episcopi reuerentiam nisi licentia episcopi vel necessitate vrgente. & hoc vbi perficit episcopus alias secus. vij. q. i. nihil.

Distinctio. iij.

e Pronunciandum Que festiuitates sint celebrande & quare ostendit & ideo inter sacra tractat de solennitatibus istis. quia sacramentorum loco habentur quia representant passiones eorum martyrum propter quos fiunt.

ne congruere: vt pudor a & honor ecclesie: tam turpi infamium contagione fedet. Item ex concilio carthaginensi. iiij. Post conuersionem: non est deneganda gratia communionis.

Scenicis c atque histrionibus ceterisque personis huiusmodi: vel apostaticis: conuersis vel reuersis ad dominum: gratia vel reconciliatio non negetur. Item ex concilio vrbico. Presbyter in altari missam non celebret: in quo eadem die episcopus celebrauit.

In altari d in quo episcopus missam cantauit: presbyter eodem die aliam celebrare non presumat. Item ex concil. lugdunensi. Tempora feriandi: in missa sunt laicis nuncianda. Distinctio. iij.

Pronunciandum e est: vt sciant tempora feriandi per annum. i. omnem dominicam a vespera vsque ad vesperam: ne a iudaismo capiantur. ¶ Feriandi vero per annum isti sunt dies natale domini: sancti stephani: sci ioannis euangeliste. innocentum sancti siluestri: octaua domini. theophanie g: purificatio sancte marie. sanctum pascha. cum tota hebdomada: rogationes tribus diebus: ascensio domini: sci dies penthecostes: sancti ioannis baptiste. xij. apostolorum maxime sanctorum petri & pauli: qui mundum sua predicatione illuminauerunt. sancti laurentij: assumptio sancte marie: natiuitatis h sancte marie: ecclesie dedicatio. sancti michaelis archangeli: dedicatio cuiuscunque oratorij. & omnium sanctorum: & sancti martini: & ille festiuitates i quas singuli episcopi in suis episcopatibus cum populo collaudauerint: que vicinis tantum circummorantibus indicende sunt: non generaliter k omnibus. reliquas vero festiuitates per annum: non sunt cogendi ad feriandum nec prohibendi. Indictum vero ieiunium quando fuerit denunciatum: ab omnibus obseruetur. Item ex concil. toletano. iiij.

In sanctorum solennitatibus: diuinis officijs non saltationibus vel cantilenis: populi debent vacare.

ad solones faciendas quo ad carnes comedendas dies incipit a media nocte. & terminatur in aliam mediam noctem. & maxime quia hoc dicit lex & hoc habet consuetudo. licet quidam ad solones distinguant inter clericos & laicos quod non approbo. preterea nota quod dies quandoque incipit a meridie & terminatur in alium. & hec forte computatio est magis vera cum contineat ortum & occasum signorum. Item dies quandoque computatur de momento ad momentum. ff. de mino. denique. §. minorem. sed hoc dic. quia quantum ad esum carnium computatur dies a vespera vsque ad diluculum. vt j. e. de esu. Nunc non tenetur quod opposi tum iam diffinitum est. g ¶ Theophanie. i. epiphanie. i. apparitionis. theos enim deus phanos apparitio quod. s. stella apparuit. que duxit magos. h ¶ Natiuitatis. de festo conceptionis nihil dicit. quia celebrandum non est. sicut in multis regionibus fit. & maxime in anglia. et hec est ratio quia in peccatis concepta fuit. sicut & ceteri sancti excepta vnica persona xpi. similiter de annunciatione sancte marie nihil dicitur. cum sit tamen celebre festum. b.

f ¶ Usque ad vesperam. hic habes quando incipiat dies secundum canones. s. a vespera. vt extra de fer. c. j. & ij. & . s. lxxv. di. quod a patribus. aliud a obtinet secundum l. quia secundum leges incipit a media nocte vt. ff. de fer. more. vt notatur de hoc super illo. c. quod patribus. hodie quo ad iudicium protenditur dies vsque ad tenebras &c. extra de offi. de lega. consuluit. Sed tamen nota quod inceptio ista non habet locum quo ad omnia. nam secundum hoc sepe comedimus carnes in die veneris vnde dic quod quo

i ¶ Festiuitates sed de quibus festiuitatibus hoc intelligis. quia sancti aut sunt canonizati aut non. b. intelligit de canonizatis. quia dicit quod episcopus cum suis clericis quantum ad suam diocesim potest sanctum canonizare. quod non credo sed intelligo de canonizatis qui non habent vigilias. k ¶ Non generaliter. ar. quod particularia decreta episcopi possunt condere. vt leges & canones constituere. & consuetudines inducere seruandas

in parochijs suis in subditos suos consensu eorundem sine presentia pape vel eius delegati. vt. xj. di. catholica. ꝛ. xxxv. q. vj. ab isto.

a I Rreligiosa. saltationib⁹. s. e. di. i. g die.

b ¶ Perstrepūt. hoc lʒ sit mortale. nō in ducit depositionē. vt. v. q. iiij. in loco.

c Rogationes. i. letanias. s. dis. lxxvj. §. non autem cōtra vbi dicit. q̄ inter pascha ꝛ penthe. nō sit ieiunandum sʒ de ieiunio qd hic statuitur. nō precipit sed suadetur. nam in tēpore illo vnaquecꝫ ꝓuincia abundat in sensu suo. vt lxxvi. dist. vtinā. ꝛ. xij. dist. illa.

d ¶ Plebs. ꝛ ita serui sunt de plebe.

e Episcopus. de est. ar. q̄ eps dn̄icis dieb⁹ in episcopali ecclesia diuinis officijs debeat interesse in qua sacerdotali more precipit residere. vt. vij. q. i. peruenit ad nos. ꝛ q̄ non cogendus sit cum clericis suis apud ecclesiam suam communiter habitare. vt dixit. xlj. distinctio.

dist. iiij. statuimus. ꝛ. c. quadragesima. Solu. hic de ieiunio generali quod omnibus iniūgitur. ibi de speciali quod clericis suadetur. immo ideo non est seruāda infra. quia seruatur post pascha a die pasche vsqꝫ ad ascensionē vel pēthecosten.

Irreligiosa[a] consuetudo est: qua vulgus ꝑ sanctorum solēnitates agere consueuit: populi qui debent diuina officia attēdere: saltationibus turpibus inuigilant: cātica nō solū mala canētes: sed religiosorum officijs perstrepunt[b] hoc etenim vt ab oībus prouincijs depellatur sacerdotum ꝛ iudicum: a concilio scō: cure committit. Itē ex ꝯcil. aurel.

Añ ascēsionē dn̄i: tribus diebus letanie celebrent.

Rogationes[c]. i. letanias ante ascensionem dn̄i placuit celebrari: ita vt ꝓmissum triduanuʒ ieiuniuni: i dn̄ice ascensionis solēnitate soluat. per qd triduū serui ꝛ ancille ab opere relaxēt: q̄ magis plebs[d] vniuersa ꝯueniat: quo triduo oēs abstineāt: ꝛ etiaʒ q̄dragesimalib⁹ cibis vtātur. Itē ex ꝯcilio eodem.

Episcopus die dominico non desit ecclesie.

Episcopus[e] si infirmitate non fuerit impeditus: ecclesie cui ꝓximus fuerit. die dn̄ico deesse nō debet. Item ex eodem.

Nō pa die pasche: ciuib⁹ in villa celebrare non licet.

Nulli[f] ciuium vnquā pasche: natalis domini: ꝛ q̄dragesime solēnitatē i villa lʒ celebrare: nisi quē ifirmitas ꝓbabit tēuisse. Item ex eodem.

Añ solēnitatē pasche: q̄dragesima ē celebrāda.

Sacerdotib⁹[g] oīb⁹ decretū ē: vt añ pasche[h] solēnitatē: nō quīquagesima sʒ q̄dragesima teneat. Itē ex ꝯci. martini pape. Quinta feria vltime septimane q̄dragesime ieiuniuʒ solui.

Non liceat[i] quin ... (nō lʒ. ta feria ffes nouissime septimane: ieiunium soluere: ꝛ oēm exhonorare[k] xl. sʒ sincere abstinētes totā. xl. ꝑ texire. Itē ex cō cil. laodicēsi. De eodem.

Non oꝫ[l] in. xl. quinta feria vltime hebdomade ieiuniū dissolui: ꝛ totā. xl. ihonorari. sʒ ꝑ totos dies ieiunare: ꝛ escis abstinētie ꝯuenientib⁹. i. aridiorib⁹ vti. Itē ex ꝯcil. agath.

Exceptis dieb⁹ dn̄icis: in quadragesima non soluatur ieiunium.

Placuit[m]: vt oēs ecclesie (exceptis dn̄icis dieb⁹) in. xl. etiā in die sabbati[n]: sacerdotali[o] oratione ꝛ discretionis cōione[p] ieiunēt. Itē ex ꝯci. nicēo.

Nec in die dominico: nec in dieb⁹ penthecostes: in orone genua flectantur.

Non licet. ieiunium. quia dominus surrexit de cena ꝛ lauit pedes discipulorum ꝛ iterum rediit ad cenam. volunt quidam ad similitudinem domini etiam pedes alijs abluere. ꝛ bis comedere. sed talis consuetudo reprobatur.

k ¶ Exhonorare. argu. q̄ nihil reputatur ieiunasse qui vnum diem non ieiunat. C. ad sillenia. l. vlti. nihil videtur esse factum ꝛc. vij. questione. i. nihil.

l Non oportet. sed per totos exceptis diebus dominicis. argumē. s. distinctio. xxx. si quis ꝑsbyter. j. distinctio. v. q̄dragesima.

f Ne episcopus vilem. Nulli. in villa tunc enim ad maiorem ecclesiam conueniunt omnes. vt. s. eo. distin. si quis extra.

g Sacerdotibus. idest episcopis in concilio congregatis. h ¶ Pasche. contra. s.

m Placuit vt omnes non comedant.

n ¶ Sabbati. scilicet paschalis.

o ¶ Sacerdotali. scilicet finita hora. tx.

p ¶ Communione. scilicet percepta. idest non debent comedere nisi prius celebratis missarum officijs ꝛ vespertinis. s. e. distin. prima solent. h.

Quoniã. ss.ã.di. lxxvj.§.ñ aũt b Genua. ã.di.lxxvi. §. non autem. c Stãtes. ã.di.xxx.sigs pſbr.ã. xxvj. q.vij.sacerdo tes.ž.So.ibi dies remiſſio nis vocant di es ieiunior. d De esu.se rie.v qr ta feria est cõ ſiliũ de sexta pceptũ. e Sabbati diei.s.paſcha lis.supple ne forte ob inſi gnẽ solẽnita tẽ videret ie iunium tunc ſoluendum. f Malue rit sed non te neť ad hoc. g Vel de buerit.cũ te neť ad h ex iniuncta pe nitentia ẽ ita est ar.q poſ ſum' carnes comedere in die sabbati. nam ponit in optione no ſtra ſtãdiu ab ſtineť die ſab bati.qdiu vo luerim'. ſed ž.j.c.ij.ſed il lud ẽ ɔſiliũ ẽ cõſuetudo ita interpta tur.extra de obſ.ieiu.cõſi liũ. h.itez de illis.nec enĩ ſabbatum eſt legitima fe ria.vt.j.e.le ctũa.to. k P Ervenit.

Quoniã sunt[a] in die dñica qdã ad orõnẽ genua[b] flectẽtes: ẽ in die b[9] penthecoſtes: ꝓpterea ſtatutũ eſt a ſancta ſynodo (qm̃ ɔſona ẽ ɔueniẽs per oẽs eccleſias cuſtodiẽda ɔſuetudo ẽ) vt ſtãt es ad orõnem: vota dño redda mus. Itẽ leo papa.iiij.

Quo tẽpore ab eſu car nium ſit abſtinendum.

De eſu[d] carniũ apud nos vetuſtiſſima et non improbanda traditio ſemꝑ eſt tenenda: vt a ce ne termino que fit in ꝑn cipio noctis.iiij. ferie que luceſcit in q̃rta feria: vſq in diluculũ q̃nte ferie: ẽ ſi militer a cena noctis ſex te ferie q̃ luceſcit i ſexta fe ria: nõ impleť ieiunatio ẽ tenenda vſq ad ſabbati[e] lucẽ: q̃tũ de diei pte aliqs ieiunare maluerit[f]: vel de buerit[g] ꝓcẽdať. Itẽ gre. dilectiſſimis ciuib[9] romę.

Nec die ſabbati feriandũ nec die dominico laua crum eſt prohibendum.

Peruenit[h] ad me: q̃ dã puerſi ſpũs hoies praua int vos aliq̃ ẽ ſcẽ ſi dei aduerſa ſeminaſſe: ita vt die ſabbati aliqd opari ꝓhiberent. qs qd aliud ni ſi antichriſti ꝑdicatores dixerimus: qui veniẽs: diẽ ſabbati: atq dominicum ab omni faciet opere cuſtodiri. quia enim mori ſe ẽ reſurgere ſiſat: ha beri i veneratione[l] vult di em dñicã: ẽ quia populũ iudaizare cõpellit (vt exte riorem legis ritum reuo cet.ẽ ſibi iudeorum perfi diam ſubdat) coli vult ſab batum. [k] Aliud quoq ad me perlatum eſt vobis a peruerſis hominibus eſſe predicatum: vt dominico die nullus debeat lauari. ẽ quidem ſi pro luxuria ẽ pro voluptate quis laua ri appetit: hoc fieri nec re liquo quolibet die conce dimus. ſi autem per neceſ ſitatem corporis. hoc nec die dominico prohibem[9]. Item ino.papa.

Ob re uerẽtiã ſepulture domini ce: ſabbato ieiunare debe (mus.

Sabbato vo ieiunandũ[l] eſſe: ra tio euidentiſſima demon ſtrat. Nã ſi diem dñicam ob venerabilem reſurre ctionem domini noſtri ie ſu chriſti: non ſolum i pa ſcha celebramus: verum etiam per ſingulas hebdo madas ipſius diei imagi nem frequentamus: ac ſi cut ſexta feria propter paſ ſionem domini ieiunam[9] ſabbatum pretermittere non debemus: quoniam intra triſticiam ẽ leticiam temporis illius videtur in cluſum. nam vtiq cõſtat apoſtolos biduo iſto: ẽ in merore fuiſſe: ẽ ꝓpter me tum iudeorum ſeoccultaſ ſe. qđ vtiq non dubium eſt: intantũ eos ieiunaſſe biduo mẽorato. vt tradi tio ecclie hẽat iſto biduo ſacra pẽit[9] ñ celebrari. [m] q̃ forma ẽt ꝑ ſingulas tenen da ẽ hebdomadas: pp id qđ cõmemoratio diei illi[9] ſemꝑ ẽ celebrãda. q ſi pu tãt ſemel atq vna ſabbato ieiunãdũ: ġ ẽ dñica ẽ ſex ta feria ſemľ i paſcha erit vtiq celebrãda. Itẽ mel chiades papa.

Die dñica ẽ quinta feria: nõ ẽ celebran dũ ieiuniũ.

Ieiuniũ[n] dñici diei ẽ q̃nte fe rie: nemo celebrare dz: vt inter ieiuniũ xp̃ianoꝝ et

qui veniens ſcilicet anti chriſtus. l In ve neratione. vult.ideſt.vo let. nam pro nimia certitu dine ponit h preſens pro futuro. ẽ no tant hoc. ã. xxiij.q.i. pa rat' et.j.diſt. iiij.qñ qs. k Sabba tũ.ã.di.xli.qſ quis.ẽ.ã.di. lxxxi.oportet Sabba to vo ie iunãdũ.ã.xij di.illa ž. ſol. hoc non ob tinet. vel dic vt ibi dixi. l. m Non ce lebrari ſacra mentum cor poris ẽ ſan guinis domi ni.ã.diſtin.i. viſum.ž. di ſtin. ij. itera tur.ž.ſed ſm hãc exceptio nẽ illa.c. itel liguntur. n Ieiuniũ. n q̃nte. ã. di.lxxvj.vlti nam contra. ſolu.prohibe tur hoc fieri in contem ptum dei. a lias ſemper ieiunare non reprobarem vt ibi. ſ q̃re peti' de his dieb' q̃ de ali is.cũ ieiunať i cõtẽptũ diei cuiuicũq ſit mortale pec catũ. dic q iđ q: maloriores

nerationis sunt qꝫ in illis duob⁹ dieb⁹ fecit dñs qcq̄d insigne fecit fere .lxxv. di. c. pe. fere dixi. qꝫ die iouis celos ascendit.

a Ne qs estimoꝛis. s. qꝫ aliqs icutiat timorem alicui nisi ieiunet tali die.

b In suspitionibus. s. hereseos.

c Jeiunia. et sexta addita secundaferia. xi. q. iij. de illis. s. di. lxxxij. presbyter.

d Soluenda. ab his q ad hoc voto vel pnia sunt astricti. vel dic φ hoc fuit in pmitiua ecclesia necessitatis. hodie pro consilij. h et g.

e Saluatorem. s. vi. q. iij. absit.

f Uel cuz crucifigentib⁹ j. distin. iiij. qui bis.

g Aliud. C. de fer. l. iij. contra. sed dic legem succumbere. i. vim in hoc nō habere. extra de fer. cō questus.

h De penitentib⁹ cōmissis moꝛtalibus. grauioꝛa enī ap pellat valde enoꝛmia leuioꝛa minus enoꝛmia alias esset cōtra xxvi. q. vi. c. vlti.

i Egritudo quo casu nullo tpe ē denegāda cōio. vt nō. et legit di. l. xxi. c. pr̄ibr. Sꝫ pene φ aliqs agat septenē pniam. nunqd i istis. vij. ānis i

gentiliū: veraciter credentiū et ifideliū atq̄ hereticorū: pa et nō falsa discretio habeat. Jtē ex ɔcil. cesareo augustano. De eodē.

Ne qs ieiunet die dñica cā tioꝛ[a] aut psuasionis nec q̄dragesimaꝝ dieb⁹ ab ecclesijs fideles desint: nec habitēt in cubiculoꝝ latibulis ac montiū: q i suspitionibus[b] pseuerāt: sꝫ exēplū ac p̄ceptū custodiāt sacerdotū: et ad alienas villas agēdoꝛum ɔuētuū causa nō ɔueniāt Ab vniuersis ep̄is dictuꝫ est anathema sit: qui hoc cōmiserit. Jtē ex dictis sancti appollonij. Quarta et sexta feria sunt seruanda ieiunia.

Jeiunia[c] sane legitima. i. iiij. et vj. feria: nō sūt soluēda[d] nisi grādis aliqua necessitas fuerit: qꝫ q̄rta feria iudas traditionem dñi cogitauit. vj. feria crucifixus est saluatoꝛ: videbit ergo: q in his dieb⁹ sine necessitate soluerit statuta ieiunia: vel cū tradēte tradere saluatorē[e] vel cum crucifigentibus[f] crucifigere. die autem dñica: nihil aliud[g] agendum est: nisi deo vacandum. nulla operatio i illa die scā agat nisi tm̄ hymnis et psalmis et cāticis spūalib⁹: dies illa trāsigat. Jtē innocentius papa. Quinta feria vltime hebdomade q̄dragesime: penitentes remissionem accipiant.

De penitētib⁹[h] vero: q siue ex grauioꝛib⁹ cōmissis: siue ex leuioꝛib⁹ penitētiā gerūt: si nulla interueniat egritudo[i]. v. feria ante pascha eis remittendū[k] eē: romane ecclie cōsuetudo demōstrat. ceterū de pondere estimando[l] delictoꝝ: sacerdotis est iudicare: vt attendat[m] ad ɔfessionē penitētis: et ad fletus atq̄ lachꝛymas coꝛrigentis. sane[n] si qs in egritudinē ceciderit: atq̄ vsq̄ ad desperationē deuenerit: est ei añ tps[o] pasche relaxandū: ne de seculo absq̄ cōmunione decedat. Jtē fabian⁹ papa oꝛiētalib⁹ ep̄is. Singul' ānis q̄nta feria vltime hebdomade. xl. nouum chꝛysma ɔficiatur.

Litteris[p] vestris inter cetera isertū iuenim[q] q̄sdā religiōis vestre ep̄os a vestro nostroq̄ oꝛdine discrepare et nō p singulos annos i cena dñi chꝛysma ɔficere. Errant vero q talia excogitant. et mēte vesana potius q̄ recta sentiētes: hoc facere audent. sicut enim ipsius diei solēnitas per singulos annos est celebrāda: ita ipsius sancti chꝛismatis ɔfectio: p singulos ānos ē agenda. et de āno in ānū renouāda: et fidelib⁹ est tradēdū. qꝫ nouū sacr̄m ē: et p singlos an

qlibet anno i cena dñi dꝫ i ecclia itroduci. vl si dꝫ a quo vtrū tm̄ ab ep̄o vel a suo p̄sbro. dicūt qdā φ post pmā expulsionē vsq̄ ad vltimā. q̄rū vtraq̄ dꝫ tm̄ p ep̄m fieri. p̄sbyter simplex pōt eū quolibet anno in cena dñi recipe in ecclia et p⁹ octauas de ecclia expellere. de h l. distin. i capite. Jtē quare hoc magis fit i die iouis q̄ i alio die eius dē septimāe. id qꝫ eodem die idē dñs capt⁹ fuit. et ligatus fuit. et eius ligatio absolutionez nr̄am opata est. vel pōt dici φ id qꝫ ipe eodē die pedes discipuloꝛū lauit. vñ id eadē die fit. vt p edes. i. affect⁹ nr̄os lauet a pctis. iꝫ xta illō q̄ speciosi pedes euāgelizātiū et c. s pe. di. i. pt.

k Remittēdū. i. absoluēdo recōciliando euchar istiā ɔcedēdo. l. di. penitētes.

l Estimando. ar. xxiij. q. viij. occidit.

m Attēdat xxvi. q. vij. de his.

n Sane expōit. qd dixerat.

o Añ tps. i. añ q̄ntā feriā q̄ ē añ pascha.

p Litteris.

et nō per singulos. s. de pe. di. iij. § i. et c. agatur. s. di. xcvj. cū ad verū. j. di. . xi. di ipe.

q De anno. j. di. iiij. si qs de alio.

a Vetus. nō vet⁹ dici. qđ coronā anni nō excedit. sicut et nouū dicit mrīmoniū qđ nō excedit ānū. vi. xxv. q. viij. c. i. ⁊ ar. ff. de pub. et vecti. l. vlti. §. quotiēs. ⁊. ff. de vino ⁊ triti. l. vetus. b . A sctis. §. xj. di. c. ecclīasticarum.

h . Mūdabat. a venialibus. §. di. l. i capite i di. iiij. nequaq̄. Naz sacrificijs venialia delent. §. di. ij. cū oē. de pe. dist. iij. de q̄tidianis. Nam si qua tūc habebant. mortalia erant. de pe. di. vj. c. i. circa mediū. i . Per heliseū. inde est q̄ cū aqua exorcizat dic sacerdos. de⁹ q p heliseū pphetam salem in aquam mitti iussisti.

k . Et coinquinatos. venialib⁹ tantū.

l Nosse pastoris. vñ ⁊ liber ille in q̄ tradidit pla documéta ecclesie liber pastoꝶ intitulatur.

m . A capite. cū hoc induct. ar. insti. ꝺ satisda. i. fi.

n Celebritatem. pdecessores i legib⁹ enīz secularib⁹ posteriores trahūt ad se pores. qđ in diuinis nō fit. sz poti⁹ econuerso. ar. l. di. stin. dño i fi. h. ⁊. b. secus itelligit h. b.

o . Primi mēsis. i. apl' q est primus mēsis sm hebreos. vi. lxxvj. di. §. palmum vero.

p . Usq̄ ad xxj. diē. itelligas h de mēse lunari. i illa enīz lunatiōe semp est pascha

Crucis. ⁊ queri pōt: q̄re festū crucis celebrem⁹ in qua dñs fuit dehonestatus ⁊ nō festū asine i qua fuit honorat⁹. et dicimus q̄ la⁹ exhibita dño in asina fuit mūdana de qua non est curandū sed i cruce facta fuit nostra redemptio.

d . Chalendarū. i. q̄nta die ante non ⁊ improprie ponit hic kalendarum qz tm̄ pm⁹ dies dr̄ kalende.

e Aquam sale. q. per aquā cōfessio p salez amaritudo ⁊ morsio. vnde hec est mixtura. vnde geminus procedit partus. diuisio scz delictoꝶ ⁊ ortus virtutum et bonoꝶ operum. xxxij. q. ij. cū renūciatur hec designata est per mixtionē iude. que cōfessio dicit. ⁊ thamar que amaritudo di. vnde phares diuisio. zaram ortus gemin⁹. i. part⁹ puenit. h. f . Sanctificent. q̄rit qūo aqua bñdicta dicat ppl'm sctificare vel mūdare.

Nūe. 19. Deu. 9. 4. Re. 2.

g . Sanctificabat. tūc enim sanguis vitule initremissio peccatoꝶ. vi. xj. q. ij. gloria.

nos in iam dicta. die inouandū: ⁊ vetus[a] in sctis ecclesijs est cremanduz. Ista a sctis[b] aplis ⁊ successorib⁹ eoꝶ accepim⁹: et vobis tenenda mandam⁹. Item eusebius papa. Semel ab omnibus festiuitas inuentionis dominice crucis.

Crucis[c] dñi nr̄i iesu xp̄i: que nup nobis gubernacula sancte romane ecclesie tenentib⁹: q̄nto nonas maij inuenta est in pdicto kalendarij[d] die: inuentionis festum vobis solénniter celebrare mádam⁹ Itē alexan. pa. v. a petro. Quare in dñicis die aqua sale cōspsa sanctificetur.

Aquā sale[e] cōspsaz: in populis bñdicimus: vt ea cūcti aspsi sctificent[f] ⁊ purificent. qđ oib⁹ sacerdotib⁹ faciendū esse mádamus. Nam si cinis vitule aspsus: ppl'm sctificabat[g] atq̄ mūdabat[h]: multo magis aqua sale aspsa diuinisq̄ pcibus sacrata: ppl'm sctificat atq̄ mūdat. ⁊ si sale aspso p heliseū[i] pphetā: sterilitas aque sanata ē: q̄to magis diuinis pcib⁹ sacrat⁹ sal: sterilitaté reruz aufert hūanaruz: ⁊ coinq̄natos[k] sctificat: ⁊ purgat: ⁊ cetera bona multiplicat: ⁊ isidias diaboli auertit: ⁊ a fantasmatis versutijs hoies defendit. Item pius pa. ix. a petro aplo: in pmo suaruz decretaliū. Non nisi in die dñico sctm̄ pascha celebret.

Nosse vos volum⁹: q̄ pascha dñi die dñico ānuis tpib⁹ sit celebrandū. Istis. n. tpib⁹ hermes doctor fidei et scripture effulsit iter nos. et licet nos idē pascha pdicto die celebraremus: qz tñ inde quidaz dubitant: ad corroborandas aias eoꝶ: eidē herme angelus dñi apparuit i habitu pastoris[l]: ⁊ pcepit ei: vt pascha dñi die dñico ab oib⁹ celebraret. vñ ⁊ nos aplica auctē instituimus: oés eadez seruare debere: qz ⁊ nos seruam⁹: nec debetis a capite[m] quoq̄ mó discedere. Itē victor pa. xiij. a petro in primo decreto suo. Non nisi in die dñico scm̄ pascha celebret.

Celebritatem scti pasche: die dñica agi debere: ⁊ pdecessores[n] nostri iam statuerūt et nos illud eadē die solénniter celebrare mádamus: qz nō decet: vt mébra a capite discrepēt aut aliter gerāt. a. xiiij. ꝺo luna pmi mēsis[o]: vsq̄ ad. xxj. diē[p] eiusdē mensis: eadē celebretur festiuitas. Eodē quoq̄ tpe: baptisma celebrandū est catholicuz: sed tñ si necesse fuerit: aut

p . Usq̄ ad. xxj. diē. illo vsq̄ h ponit iclusiue ⁊ icludit. xxj. dies ⁊ h vult dicē q̄ pascha nō dz cē añ. xiiij. diē lunatiōis aplis. nec post xxj. diē illi⁹ si. n. xiiij. dies lunatiōis est in die dñico ibi est pascha iudeoꝶ. ⁊ dñica sequéti

dei est nostrũ pascha hoc ẽ xxj. die.
a ¶ Alia est ratio. q2 infa mes efficiun tur ſm canones quicũq3 vero infidelitatis. i. mortalis pcti asper gunt. vt nõ. vj. q. i. oẽs. & c. illi qui. ß se cus est ſm le ge3. & ita est rõ alia. M. ponit exẽplũ in appellatio ne. ij. q. vj. nõ ita. Sed gd ad hãc lſam de hoc exem plo. Ego dico hunc esse sen sum. q ea q̃ i baptismo gs promisit non pñt mutari. ls legũ statu ta possint im mutari
b Asche.
c Lacuit dies vo hodie illo te neas de hoc qd hẽs. xviij. di. qm̃ io.
d Lacuit vt post. ag. hoc. c. nõ h3 hodie locum.
e ¶ Annun cient. hoc nõ vbiq3 obtiet.
f De obser uatione
g Erlatu3 est. lau damus hinc colligit q ls intentio ap probetur. re probat tamẽ ipsum factu3 vnde p hoc

mortis periculũ ingruerit gentiles ad fidẽ venientes: quocũq3 loco vl' momẽto: vbicunq3 euenerit: siue in flumine siue in mari siue i fontibus: tm̃ christiane cõ fessione credulitatis clari ficati baptizent. Ipsis (etiã qd in baptismo polliciti sit) summope est attendẽdũ: ne nõ infideles sed fideles ui ueniant. Ipsi vo qui infi delitatis nota aspergunt: infames efficiunt et inter fideles minime reputent. hec vo statuta: nulla debẽt improbitatẽ cõuelli nulla nouitate mutari: q2 alia ẽ ratio[a] causarũ seculariũ: alia diuinarũ. Itẽ ex cõ cilio carthaginensi. iiij.

De eodem.

Pasche[b] solemnitas: vna die & tpe celebrãda ẽ. Itẽ ex 9ci. carthaginẽ. v.

Dies pasche: 9ciliij formatarum subscriptione oib9 intimetur.

Placuit vt venerabil' dies pasche: formatarum subscri ptione oib9 intimet: dies vo[c] 9cilij. xj. kal'. nouẽbris scribendũ est etiã ad singu larũ quarũcũq3 puinciarum pmates vt qñcunq3 apud se 9cilia cõgregant: istum diẽ non impediant. Item ex 9cil. bracarẽ. ij.

Per orbe3 vniuersu3: cu3 in cõcilijs oia statuta fue rint: futur9 pascha ãnũciet

Placuit vt post[d] q3 oia in 9cilio sacerdotum fuerint ordinata illo oĩmõ seruet: vt supuẽturi ipsius anni pascha: quo kalenda ru3 die: vel quota luna de beat suscipi: a metropolitano epo itimet. qd ceteri epi: vel reliqu9 cler9: breui culo subnotãtes: vnusqsq3 in sua ecclesia: adueniente natalis dñi die: post euan gelicã lectionẽ populo an nũciẽt[e]. Ite3 ex 9cil. arelaten. qd cõfirmauit papa siluester.

Per vniuersu3 orbem: vno die & vno tpe: pascha celebretur.

De obseruatione[f] pasche dñi statuimus: vt vno die & tpe: per omnẽ orbem obseruet et iuxta 9suetudi nem: litteras ad omnes di rigant. Item grego. ser uio epo massiliensi.

De imaginibus sanctoru3 non violandis.

Perlatum[g] ad nos fue rat: q i 9siderato zelo suc census sanctor imagines: sub hac quasi excusatione ne adorari debuissent cõ fregeris: & quidem q2 eas adorari vetuisse oino lau damus: fregisse[h] vo repre hendimus. Dic frater a q̃ factum esse sacerdote ali quando auditu3 est: qd fe cisti. aliud est enim pictu ram adorare. aliud per pi cture historiã quid sit ado randũ addiscere. Na3 qd legentibus scriptura: hoc & idiotis pstat pictura cer nentibus: q2 in ipsa igno rantes vident quid sequi debeant: in ipa legunt qui litteras nesciũt: vnde & p cipue gentib9 p lectiõe pi ctura ẽ. Itẽ ex. vj. synodo

Imagines sctor: iconia sũt: & recordatio pteritor.

Venerabiles imagiẽs christiani non deos appellant: neq3 seruiũt eis vt dijs: neq3 spẽ salutis po nunt in eis: neq3 ab eis ex pectant futurum iudiciũ: sed ad memoriam & recor dationẽ primitiuor: vene rantur eas & adorant[i]: sed nõ seruiunt eis cultu[k] di uino: nec alicui creature.

põt solui illa 9trarietas de loth qm̃ nũc dicit scriptu ra esse eũ san ctu3. xxxij. q. vij. offerebat oẽs pturbatũ dicit. xiiij. di. qui aut. item est arg. q in vno facto po test reprobari quoddam & aliud ap probari. xxij. q. iij. inter ce tera. ar. ff. famil. hercis. in hoc.
h ¶ Fregis se. s. dis. lxiiij. §. verum. ff. ibi latriã ado rabat hic du liam.
i Enerabiles. & adorãt. s. px. c. ff. sed aliud ẽ adorare latria quod ibi prohibetur aliud dulia. qd hic pmit titur.
k ¶ Cultu. i. latria. in qua tria erigunt charitas di lectiõis & mu titudo sacrifi cior et vene ratio. In du lia vero vnũ solum. s. vene ratio. & i hoc sensu possu mus quelibe3 rem sacram adorare i. re uerentia3 ex hibere. s. dis. iij. sancta.

a S Extam. s. di. xxi. sextam. b.
b ¶ In quib⁹ dicit. Illud quib⁹ non refert ad aliquā dictionē hic positā sed in canone sexte synodi cui⁹ v̄ba hadrian⁹ inducit. alibi di. li vel habet in quibusdā ꝛ ſm hoc hec lr̄a patet vel in quibus.
c ¶ Qui .i. sacrificiū cuius agni.
d ¶ In figuram. ipe gr̄e que figurabatur in veteri testamento.
e ¶ Trāsit. i. trāsire debet quasi non dz depingi.
f ¶ Grāz .i. gratiosaz veritatez .s. xp̄m hominem.
g ¶ Pro veteri. hoc credo reprobari qz i cruce tn̄ agn⁹ dei depingebat. Nam alias homie depicto agnū depingi non obest in parte inferiori. sed cum corrigatur quo ad h̄ ergo quō recipitur cum omnibus canonibus.
h O Mnes. Casus. In prima parte dic̄ tres psonas patrez et filiuz ꝛ spiritū sanctum vnius ꝛ eiusdem substantie. In secunda parte dic̄. q̄ lz iste tres

Joh. 1.

Exo. 12.

I tē hadrian⁹ pa. tharasio patriarche. Nō in agni sed in hoīs spē xp̄s ē figurād⁹

S Extā^a sctāz synodum recipio: cū oib⁹ canonib⁹ suis in q̄b⁹ dicit^b. In quib⁹ scripturis sanctaruz imaginū agnus p̄cursoris digito ostēsus depingitur: qui^c in figurā^d gr̄e trāsit^e. verū nobis per legē moysi demonstrans agnū iesum christū dn̄m n̄rm. Antiqs ergo figuris ꝛ vmbris: ꝛ ad veritatē p̄figurationē sancte ecclesie traditis: valedicē/tes. grām^f ꝛ veritatez preferim⁹: ꝛ sic plenitudinem legis recipim⁹. verū igitur agnum dn̄m n̄rm iesum christuz: ſm imaginez humanā: ammodo ꝛ in imaginibus pro veteri^g agno depingi iubemus. Item augu. in libro de trini.

De fide trinitatis et vnitatis inuiolabiliter seruanda.

O Mnes^h quos potui legere: q ante me scripserunt de trinitate: q̄ de⁹ est: diuinoꝝ libroꝝ veteruz ꝛ nouoꝝ catholici tractantes: hoc intēderūt ſm scripturas docere: q̄ pater ꝛ filius ꝛ spūssanctus vnius eiusdemq̄ substantie: inseparabili eq̄litate: diuinaz isinuāt vnitatē. ideoq̄ nō sunt tres dij. sed vn⁹ de⁹: q̄uis pater filium genuerit. ꝛ ideo filius nō sit qui pater ē. filiusq̄ a patre sit genitus: ꝛ ideo pater non sit qui fili⁹. spūsq̄ sanct⁹: nec pater sit nec filius: sed tm̄modo patris ꝛ filij spiritus: ꝛ patri ꝛ filio etiam ipe coequalis: ꝛ ad trinitatis p̄tinēs vnitatē: non tn̄ eandē trinitatē natam de virgine maria: ꝛ sub pontio pilato crucifixā: ꝛ sepultaz: tertia die resurrexisse: ꝛ in celū ascendisse. sed tm̄ modo filium. nec eandem trinitatez descēdisse in spē columbe^i sup iesum baptizatum: aut die penthecoste post ascensionē dn̄i: sonitu facto de celo quasi ferret flatus vehemens: ꝛ linguis diuisis velut ignis^k sz tm̄mō spūsctm̄: nec eandez trinitatē dixisse d̄ celo: tu es fili⁹ me⁹ dilect⁹: siue cū baptizatus fuerit a ioāne: siue in mōte: qn̄ cuz illo erant tres discipuli: aut qn̄ sonuit vox de celo dicens: clarificaui: ꝛ iteꝝ clarificabo: sz tm̄mō p̄ris vocez fuisse ad filiū factā: q̄uis pr̄ ꝛ fili⁹ ꝛ spūsctūs: sicut inseparabiles sunt: ita inseparabiliter opent̄. Idem sup ioānē. Sine sacramēto visibili ꝛ fide inuisibili: nemo saluatur.

N

Distinctio iiij.

N Ecessariū est^l visibile qua descēdit spūs p significationē. significabat plenitudinē bonoꝝ spūssancti que in xp̄o erāt. sup quē spūs descēdit. j. di. xxi. p aquā.
k ¶ Ignis. genitiui casus est. alias non cōgrue diceretur ꝛc. Distinctio .iiij.

N Ecessariū est. h depingit. iiij. dist. qua agit de baptismo qui est ianua oīuz sacroꝝ. Vn̄ videndū est q̄d sit baptismus. que forma baptizandi. qn̄ ido fuit baptismus institutus. q̄t sunt genera baptismi. q̄s effectus. Et quidē baptismus est exterior hominū ablutio cum certa forma verboruz. Est etiaz charact impressus anime i ipsa aq̄. vt. i. q. i. detrahe. Forma ē illa quaz dn̄s tradidit discipulis. ite baptizate omnes gētes in noie patris ꝛ filij ꝛ spūssancti j. e. p̄pue ita q̄ nec etiam omitti debet hoc p̄nomē ego. c. x̄ d̄ baptismo sane nec obstat. j. e. a q̄dam. qz ibi noie xp̄i intelliguntur tres psone. Et in-

math. 3.
mar. 1.
Luc. 3.
Joh. 1.
Act. 1.
mat. 19.
mar. 5.
Luc. 9.
1. Pe. 1.
Joh. 3.

psone sint eadē eēntia. quedā tn̄ singulariter attribuunt psonis que trinitati nō attribuuntur ꝛ sic aliqd attribuit p̄ri. qd n̄ filio ꝛ ecōuerso. ꝛ idē in spūsctō. i ¶ Colūbe. v̄ba q̄dez colūba fuit que nec prius nec postea cōparuit. sed in suā materiā redyt. sicut legit̄ de stella stitutū ē ſm q̄sdā cū dictū est nicodemo nisi qs renat⁹ fuerit ꝛc. ſm aliqs cū dixit discipulis. ite bapti. ꝛc. ꝛ h̄ post mortē. ſm alios cū misit eū dā cū ceteris. i. q. i. dedit. Ego credo. q̄ tūc cū a ioāne est baptizat⁹ vt. j. e. p aquā. Quot sūt gn̄a baptismi ꝛ q̄dē tria flumine

et sanguis ꝛ flāmis. vt dicem⁹. j. e. baptismi. Quis ei⁹ effect⁹ qꝛ cū digne qs baptizat. tā actuale ꝙ originale peccatū sine pnīa tollit. vt. j. e. sine pnīa. alˀs enīz est tm̄ sacri collatio. a ℭ Sacramētū. subaudi vel aliqd qd suppleat vicem eius hec autē st duo. s. martyriū et cordis ꝯtritio. j. e. baptismi vicem. ꝛ. c. cathecuminus. ꝛ ita aq̄ ē sacramentū qꝛ intrāsitiue legitur hoc. sꝫ ipse charactˀ fit .xxxij. q. vij. licite. et ipsa ēt ablutio. ꝛ h̄ tria idē significāt s. ablutionez interiˀ factaz vel q̄ fieri dꝫ ꝑpter ficte accedentē. Sꝫ de aq̄ q̄si dices ꝙ icipiat vl' desinat eē sacrm̄. dic ꝙ simul incipit ꝛ desinit esse sacrm̄ scꝫ in platione vltime syllabe ꝓsius forme. qꝛ tūc signat. nō autez ante vl' post. remāet tn̄ res sacra. Idez dicit in oleo bn̄dicto vl' chrysmate. qꝛ tādiu est sacrm̄ ꝙdiu fit cuꝫ eo vnctio nō enim ante vel post remanet tn̄ res sacra. Alij tn̄ dicunt ꝫ. vt notat. j. q. j. detrahe. qd multū facit pro opinione nr̄a. Itē si alius liquor admisceat illi aque. nūqd baptizat puer. s̄m. l. vl' ꝙ nō. qꝛ dsinit eē aqua. qꝛ liquor nou⁹ efficit. ff. de acq. re. do. adeo. § volūtas sed hoc nō credo. qꝛ q̄tidie mari nouus liquor adijcit vel sputuꝫ vel vrina. ꝛ sic in mari nō fieret baptism⁹ s̄m canones sec⁹. b ℭ Doctrina. i. fides que habet p doctrinā. c ℭ Idē renascit. de adultis. s. ꝛ sensatis ab hinc intelligit. c. d ℭ Intellectu. i. fide que intellectu cōprehēdit. e ℭ Ut symboluꝫ. j. e.

bile sacramentū[a] aque: ad ablutionē visibilis corporis sicut necessaria est doctrina[b] inuisibilis fidei: ad sanctificationē inuisibilis aīe. Idez. Renascit[c] hō ex aq̄ visibili: sacro: ꝛ spū inuisibili. s. intellectu[d]: vt symboluꝫ[e] baptismi visibiliter accipiat: ꝛ spūalez intellectuz ipsi⁹ symboli pcipiat: vl' ex aqua visibili ꝛ spūsancto[f]. Idez in li. de baptismate paruulorum. In baptismate ꝯcupiscentia extinguitur nō vt nō sit: sed vt non obsit.

Per baptismuꝫ christi id agit: vt caro peccati euacuet[g]. nō aūt sic euacuat: vt in carne ꝯcupiscētia inata nō sit. sꝫ ne obsit[h]. naꝫ si post baptismū ad etatem naturalē peruenit: ibi hn̄t cū qua pugnēt: eamq; adiuuāte dn̄o supent: si nō gratiā inuacuū susceperit. naꝫ nec adultis id ꝓstatur in baptismo: nisi forte miraculo[i] dei: vt lex peti repugnans legi mentis: penit⁹ extinguatur: vt nō sit: sed vt quicqd ab hoīe dictuꝫ: factū: cogitatū est: cū eidē ꝯcupiscētie mēte subiecta seruiret: totū[k] aboleatur: ꝛ q̄si factū[l] nō sit habeat. Idem ad petrū diaconū. Qui ex viro ꝛ muliere cōcipit: cuꝫ originali peccato nascitur: nec sine baptismate saluatur.

Firmissime[m] tene et nullatenus dubites: omnē hominē: qui per cōcubitū viri ꝛ mulieris cōcipitur: cum originali peccato nasci: impietati subditū: mortiq; subiectum: et ob hoc naturaliter ire nasci filiuꝫ: de qua dicit apostol⁹. Eramus enim natura[n] filij[o] ire[p]: sic ꝛ ceteri. a qua ira nullus liberabitur: nisi p fidem[q] mediatoris hominis iesu christi. Firmissime tene non solum homines ratione vtentes: verūetiaꝫ paruulos: qui siue in vteris matrum viuere incipiunt ꝛ ibi moriunt: siue iaꝫ de matribus nati sine sacramento baptismi: quod datur in nomine patris ꝛ filij ꝛ spiritussancti: de hoc seculo trāseūt: sempiterno igne[r] puniēdos[s]. quia ꝛ si

ante. xx. f ℭ Spiritu. s. hoc q̄ntū ad puulos. qui non habent fidem. g ℭ Per baptismū. euacuet. nō ꝙ q̄druplex est pena originalis peccati. ꝑcludit ianuā celestem ꝑpetuo dānat. cā est mortis tpalis impotētia resistendi vicijs. prima duo ꝛ vltimū tollit baptismus. h ℭ Sed ne obsit. imo ēt vt ꝓsit. qꝛ vbi malo pugna maior corōa de pe. di. iij. ille rex. sic remanꝫ actu sꝫ inefficax. vt ē in pacto d' si petēdo. insti. de excep. §. ꝑterea. vl' cuꝫ opponit exceptio snīe. ar. ff. solu. ma. viro itaq; ꝛ sic originale trāsit reatu. sed manet actu. i ℭ Miraculo. vt in btā maria ꝛ ioāne aplo. quia neutrū eorūꝫ potuit peccare. Itē natiuitas marie in vtero n̄ celebrat. sꝫ natiuitas ex vtero bene. k ℭ Totuꝫ. ar. ꝙ i baptismo ois seq̄la ꝛ ifamia abolet. ꝛ ꝙ grā dei in baptismo nō reqrit gemitū vl' plāctū. vt di. ea. sine pnīa. l ℭ Factū. ar. cōtra de ꝟ. sig. nā ꝛ ego. ar. ff. de edil. edic. ꝙ ita. m ℭ Firmissime. ꝫ. i. q. i. firmissime. cōtra d' here. c. iij. n ℭ Natura. i. a natiuitate in vtero. vl' nā. i. ꝯsuetudine nascēdi nō ex creatione. o ℭ Filij. i. debitores ꝛ digni pena eterna. i. obnoxij. p ℭ Ire. i. pene eterne. q ℭ Nisi p fidez vel sacramētū fidei vt in paruulis vt. j. e. queris a me. r ℭ Igne. i. pena eterna. xiiij q. v. penale. s ℭ Puniēdos. i. e. regenerāte ꝫ. vbi diqꝛ habēt mitissimā penā sꝫ dic igne sempitno. i. pēa. qꝛ sp erūt i tenebris. i. e. nisi.

Eph. 5.

a Non potest. s. de pe. di. ij. illa. s. de pe. di. j. §. alij econtra. et c. nō potest. sed illud de adultis.
b Nisi. j. e. di. oēs q is. s. xv. q. j. §. vt itaqz.
c Confessionem. quātum ad adultos.
d Baptismi. q ad paruulos vel per aliud loco illius. j. e. baptismi vicem.
e Quod apd nos aq. certe plus operatur hodie baptism⁹ q̄ tunc circūcisio quia circūcisio tantū penam tollebat. sed gratiam non dabat. sed in baptismo secus est. vt extra d bap. maiores.
f Exq. ad innouationes q tūc credimus factum cū christus tactu sue mūde carnis vim regeneratiuam contulit aquis teste amb. vt. j. e. p aquaz. et c. proprie. non eni baptismus iohannis fuit p pe baptism⁹. sed baptismi assuefactio. teste augustino vt. j. e. non regenerabātur vnde licet baptizati essent ab eo quidā tamen eūz iterum baptizati fuerunt. nō fuit facta iniuria sacramento quia eius baptismus sacramentum non erat. vt. j. e. aliud quidam vero propter sacramentum circūcisionis quod ceperant. et fidem quam plene habebant. non sunt rebaptizati. p. Alij dicunt q institutus fuit baptismus cum dixit nicodemo. nisi qs renatus fuerit etc. Alij dicunt tūc cū dixit discipulis. ite ba. o. gen. etc. vt. j. e. proprie. Sed preualet quod pri⁹ dictum est. tamen baptismus adhuc plenum non habuit effectum sed post mortem eius cepit plenum habere effectuz. quia ad huc non erat ianua celi apta. sed p⁹ mortem eius fuit aperta. j. e. proprie. et. ad cu ius. io.
g Illud p scrutari. g fides. i. sacramentum baptismi collatuz in fide eorum. idest. in nomine trinitatis quaz ipsi tenetur credere et confiteri. b.
h Illius. ni si qs renatus. in ea p generatiōe. s. interiori. qua renascuntur illi qui renascuntur ex aq̄ et spiritusancto etc. subaudi vel nisi inuincibilis ignorātia eos excuset et cetera. extra de pres. non ba. c. ij.
i Ex aqua sāctificata p spiritum. nec ab hac sāctificatiōe separat pr̄ vel filius. cū inseparabilia sint opa trinitatis. xxviij. q. j. sic enim.

Gen. 17. Rom. 8. Mat. 3. Joh. 3. Roma.

peccatū proprie actiōis nullū hūt: originalis tn̄ peccati dānationē: carnali cōceptione ex natiuitate traxerūt. Itē iohā. chrysosto.

Non pōt[a] De eodez. qs grā vite celestis accipe: nisi[b] purgatus fuerit ab oī sorde peccati: p pnie pfessionē[c]: p donū baptismi[d] salutaris domini et saluatoris nostri iesu christi: qui est benedictus in secula seculorum. Itē grego ri. in moralib⁹. Sicut nūc in baptismate: ita olim in circūcisione remittebant.

Quod autē peccata apud nos[e] valet aqua baptismatis: hoc egit apd veteres: vel p paruulis sola fides: vel p maioribus virtus sacrificij: vel p his qui de abrahe stirpe pdierūt: mysteriū circūcisiōis Itē augustinus ad valeriū contra iulianum. Originale peccatum nunc in baptismate: olim in circūcisione remittebat.

Ex quo[f] instituta est circuncisio in populo dei quod erat tunc signaculū fidei iusticie dei ad sanctificationem purgationis valebat paruulis originalis veterisqz peccati: sicut et baptismus ex illo valere cepit ad innouationez hominis: ex quo constitutus est. Item de libero arbitrio li. iij. Paruulis in baptismate: offerentium prodest fides.

Illud perscrutari[g] homines solēt: sacramētum baptismi christi quid prosit paruulis: cum eo accepto plerūqz moriuntur priusqz ex se quicqz potuerint cognoscere: qua in re satis pie recteqz creditur: prodesse paruulo fides eorum: a quibus consecrandus offertur. et hoc ecclesie commēdat auctoritas: vt ex eo quisqz sentiat: quid sibi prosit fides sua: quando in aliorum quoqz beneficio: que propriam nondū habent potestatem: commoda sit. Ideni de baptismo paruulorū. Per fidem et baptisma iustificamur a peccatis.

Illius[h] dei carnez peccati suscepit: et penaz sine culpa: vt in carne peccati et culpa solueret et penam. per fidez ergo et baptismum eius: a peccato homo per iustificationem: et a morte liberatur per resurrectionem. paruuli etiā baptizati inter credentes reputantur: per sacramenti virtutem. et offerentium responsionez. qui vero nō sunt baptizati: inter non credentes iudicantur ex euangelio iohannis: nisi quis renatus fuerit ex aq̄[i] spiritusancto: nō potest introire in regnum dei. Item amb. in li. de sacramentis. Per aquam baptismi de terreno fit homo celestis.

Per aquam baptismi: transitus est de terrenis ad ad celestia: ideo pascha transitus dicitur. hic transitus est de peccato ad vitam. de culpa ad gratiam. de inquinamento ad sanctificationem. qui per hanc aquam transit: non moritur sed exurgit. non omnis aqua sanat: sed illa que habet gratiam christi: aliud est elementum: aliud consecratio. Non sanat aqua nisi spiritussanctus descendat: et aquam illam consecret: sicut legitur: quia cum christus formam baptismatis daret: venit ad iohannem. et ait illi iohannes: ego a te debeo baptizari: et tu venis ad me. respondit iesus: sic decet nos implere omnem iusticiam. Vide que sit omnis iusticia: christus ad baptismum descendit: non vt caro mundaretur quam suscepit de nostra conditione. non enim ab lutio peccati christo necessaria fuit: qui peccatum non fecit. sed nobis erat necessaria qui peccato eramus obnoxij. descendit christus: descendit et spiritussanctus. Quare autem prior descendit christus: postea spiritussanctus: cum forma et vsus baptismi hoc habeat: vt ante fons consecretur et tunc descendat baptizandus. christus ante descendit: secutus est spiritussanctus: vt nunquam ipse sanctificationis mysterio egere videretur: sed vt sanctificaret ipse. sanctificaret et spiritussanctus. Item iohannes chryso. Aqua baptismi non purgaret peccata: nisi tactu dominici corporis esset sanctificata.

Nunquam aqua baptismi purgare peccata credentium posset: nisi tactu dominici corporis sanctificata fuisset. Item syricius papa himerio terraconensi. Generale baptisma: non nisi in diebus sancte pasche: et penthecostes celebretur.

Non ratione auctoritatis alicuius sed sola temeritate presumitur: vt passim et libere in natiuitate christi: seu apparitione: necnon apostolorum seu martyrum festiuitatibus: innumere plebes baptizentur: cum sibi hoc priuilegium apud nos: et apud ecclesias omnes: dominicum pascha defendat specialiter: cum sancto penthecoste. Item leo papa. vniuersis episcopis per siciliam constitutis. De eodem.

Duo tempora. i. pascha et penthecosten: ad baptizandum a romano pontifice legitime sunt prefixa. vnde quia manifestissime patet baptizandis in ecclesia electis: hec duo tempora de quibus locuti sumus esse legitima: dilectionem vestram monemus: vt nullos alios dies huic obseruantie misceatis.

Idem. Quare in predictis temporibus baptisma celebretur.

Proprie in morte crucifixi: et in resurrectione ex mortuis: potentia baptismi nouam creaturam condidit ex vetere: vt in renascentibus et mors christi operetur: et vita. dicente apostolo. an ignoratis: quia quicunque baptizati sumus in christo iesu: in morte ipsius sumus baptizati. consepulti enim sumus cum illo per baptismum in morte: vt quomodo surrexit christus a mortuis per gratiam patris: ita et nos in nouitate vite am

---

Per aquam. daret formam. id est. institutionem factam eius exemplo post enim dedit preceptum. i. e. proprie. Baptizari. id est. a peccato originali mundari. et loquitur in persona ecclesie generaliter. Ipse enim vtpote sanctificatus non indigebat mundari ab originali peccato. et ita excusatur sacerdos cum dicit ego reus et cetera. Descendit. i. e. aliud est. sed bis dicitur descendisse. primo in specie columbe. vt ibi secundo inuisibiliter vt hic. et ita bis. sed per aliud et aliud arg. extra de testi. cum tu sed solutionem ibi scriptam amplectaris ne euanescat ratio, quam ponit ambrosius. Descendit. i. e. aliud est. ibi dicitur quod columba descendit antequam christus venit ad baptismum sed ibi soluitur. Nunquam aqua. Non ratione., Duo tempora pascha. hoc. c. intelligas de baptismo solenni. nam quolibet tempore propter timorem potest baptizari. s. e. di. ij. celebritatem. Proprie. potentia. i. baptismus potens et efficax. extra e. maiores. §. caute. Condidit. i. reformauit et innouauit. i. institutum est vt condat quasi vt celebretur tunc. s. in morte sua. Quia quicunque. i. cuiuscunque conditionis fuerimus vel liber. masculus vel femina. adultus vel puer. xxix. q. ij. in prin. In morte. i. ad similitudinem mortis eius. vt sicut semel mortuus est ille et semper viuit. et ita nos sic mortui in peccatis per baptismum semper viuamus si bono vel in morte eius dicimur baptizari. quia mors est causa purificationis nostre. de pe. di. ij. si enim. Consepulti. et similiter modo videmur fuisse mortui et resurrexisse ex quo nouam formam assumpsimus per mortem eius in baptismo.

a ¶ Spiritu.i.spirituali doctrina.
b ¶ Electū.s; videt̄ ꝙ tactu sui corpis vim baptismo ꝯtulit.s̄.e.nūꝗ.s; dicim⁹ ꝙ tūc p̄o testatē aque ꝯtulit.sed in morte sua voluit illā ptātē suū ꝯseq effectū.vt hic in fi.dicit̄.

bulem[g]. Si eni; cōplātati facti sumus similitudini mortis eius: simul erimus ꝛ resurrectionis eius ꝛ cetera.ꝙ latius magister gentiū ad cōmēdādum sacramētū baptismatis disputauit: vt appareret ex hui⁹ doctrine spiritu[a] regenerādis filijs hoīu; ꝛ in dei filios adoptādis illū diē ꝛ illud tēp⁹ electū[b]: i quo p similitudinē formāꝗ[c] mysterij: ea ꝙ gerunt̄ in mēbris his: ꝙ in ipso sūt capita gesta ꝯgruere.dū i baptisma tis regula ꝛ mors interuenit iterfectiōe peti: ꝛ sepulturā triduā[d] imitat̄ trina dimersio: ꝛ ab aqs eleuatio resurgētis instar est de sepulchro. Ipsa igit̄ opis qlitas[e] docet celebrā generaliter gratie diē legitimu;[f] eū esse: in quo orta ē ꝛ vir tus[g] muneris ꝛ spēs[h] actionis.ad cui⁹ rei ꝯfirmatio nem: plurimū valet ꝙ ipe dūs iesus xp̄s postꝗ resurrexit a mortuis: discipulis suis (in qb⁹[i] oēs ecclesiaꝝ p̄sules docebant̄) ꝛ formā[k] ꝛ ptātē tradidit baptizādi dicēs: eūtes docete oēs gētes b.e.in no.p.ꝛ.f.ꝛ.s.s. de quo[l] vtriꝗ eos: ꝛ añ passionē potuisset instruere[m]: nisi p̄prie[n] voluisset intelligi regenerationis grāz: ex sua resurrectiōe cepisse. Additur sane huic obseruātie ēt penthecostes[o] ex aduentu spūssancti sacra solēnitas: ꝙ de paschalis festi pēdet articulo. ꝛ cū ad alios[p] dies alia festa ptineant: hoc semp ad eū diē: q resurrectio dūi est: insignis occurrit. porrigēs quodāmodo auxiliantis grē manum: ꝛ eos quos a die pasche: aut molestia ifirmitatis: aut lōgingtas itineris: aut nauigatiōis difficultas iterclusit: inuitat: vt qbuslibet necessitatib⁹ impediti: desiderij sui effectum dono spūs sancti ꝯsequāt̄. Hoc autē nos non ex nostra[q] ꝑsuasione defendere: sed ex apostolica auctoritate seruare satis: idoneo p̄bamus exēplo. sequētes beatū petru; ap̄l;: q in ipso die quo omniū credētiū numerū promissus spirituſſancti repleuit aduēt⁹: triū miliū[r] populū sua predicatiōe ꝯuersum: lauacro baptismatis consecrauit. qđ sancta scriptura: ꝙ ap̄loꝝ actus ꝯtinet.: fideli historia docet dicēs: his auditis cōpūcti sunt corde: ꝛ dixerunt ad petrum ꝛ reliquos apostolos: quid faciem⁹ viri fratres: petrus[s] autem ad illos inquit: agite penitētiā ꝛ baptizetur vnusqsꝗ vestrū in noīe dūi nr̄i iesu christi: in remissionē omniū peccatoꝝ vestroꝝ: ꝛ accipietis donu; spūssancti.

Item. De eodem.

c ¶ Formā; i.p similē formā mysticā; s̄.dist.ij. quia passus.
d ¶ Triduā i.e. postꝗ. ꝛ c.de trina.
e ¶ Qualitas.i. similitudo facti.
f ¶ Legitimū.i.diē naturalē.dic sabbatū ꝛ sequētē noctem.
g ¶ Et virt⁹ i.efficacia sacramēti.s.baptismi.habebat quidē ante efficaciā s; nō tātā.q; nō erat adhuc porta celi apta.ꝗuis enim vim generādi aquis tactu sui corpis ꝯtulerit. vt.s̄.e.nūꝗ.nō tñ patebat ianua ante passionē.q; apertionē paradisi passio eius spūaliter operata est cū resurrectiōe. ex̄ e.maiores. Mat.23
h ¶ Et spēs i. similitudo vel represētatio.i.id qđ repsentat̄ ab actiōe que fit in baptismo s.mors ꝛ triduana sepultura ꝛ resurrectio christi.
i ¶ In quibus supra di.lxi.miramur.
k ¶ formā.generalē.i.ꝙ nō fecerat ante supra.e.p aquā.vel hic dicto ibi facto.

l ¶ De quo.i.de qua forma baptizandi.
m ¶ Instruere.tm̄ supple ꝛ nō post.nisi ꝛc.
n ¶ Nisi p̄prie.i.generaliter ad omnes.
o ¶ Penthecostes. sicut resurrectio. lxxv. distinctio.ꝙ die.
p ¶ Ad alios alijs dieb⁹ attribuant̄ ꝛ in alijs dieb⁹ cōtingant. quoniam resurrectio semp die dominico celebratur.
q ¶ Non ex nr̄a.q.d. non ex nr̄o igenio vt.s̄.distin.ij. in christo.
r ¶ Triū milium sed qūo posset esse ꝙ tot vna die baptizarīt. forte quia fundebat aquā sup eos.alr̄ nō videt̄ ꝙ quelibet posset immergere. S; pone ꝙ nō super eos fundebat aqua; nisi in partē corpis totus erit ne bapti;at⁹. dicit. h. ꝙ si fūdatur sup caput vel sup maxima; partes corpis semper crederct eu; baptizari.alr̄ nō Uel dic eum baptizari.si aqua etiam cadit sup pedes argu.j.e. nec quenꝗ. sicut sufficit possidere partem ad h̄ vt possideat totū. dū tamen eius quidem animi sit. ꝛ totum intēdat possidere. vt.ff.de acqui.pos.possideri.§. j.hic de pe.dist.j.vulgaris.
s ¶ Petrus.s̄.e.dist.ij.tunc eis.

a Si qs. aliã gratiã. ⁊ ita non oĩs xp̃i actio nr̃a est lectio. ar. š. di. ij. liquido. q2 ex eo nõ esset remissio pctõꝝ. vt. j. e. di. nõ regenerabant. b ¶ Ex voluntate. i. ex ɔcupiscẽtia. c ¶ Carnis. id est semine que de carne ade facta est. propterea dicit femina caro que regitur. vir spiritus q regit. d ¶ Renascendi. scʒ ꝑ nobis quomodo ⁊ circũcidi. e ¶ Dicens. i epistola ad romanos. f ¶ Finis. i. consumatio nis. implet enim in se et in nobis. qđ lex predixerat. g ¶ Christ⁹ est. christus dico valens ad iusticiam omni credenti. de pe. di. ij. si enim. h ¶ Condidit. i. nunciauit ⁊ istituit. i ¶ Potentiam. id est plenam efficaciam. quia tunc ianua celi fuit aperta. extra. co. maiores. io.

Joh. i. Gal. 4. Mat. 5. Ro. io. Esa. 44. Apo. 22 Joh. i9.

k De cathecumi nis. infirmuʒ tantũ. quid si sacerdos cathecuminos sanos a baptismo repellat. ⁊ ipsi interim ãte cõstitutum tempus sine baptismo decedant. nunquid imputabit sacerdoti. nõ videtur. absit enim vt ea que ꝓpter bonum ⁊ licitum facimus ⁊c. vt. xxiij. q. v. de occidendis. l ¶ Infirmi. vel etiaʒ paruuli. š. di. v. baptizari.

Si quis^a autẽ epiphanie festiuitatem (que in suo ordine debito honore veneranda est) ob hoc existimat habere ꝑuilegiũ baptismatis: q2 hoc qdaʒ putant: ꝙ in eadẽ die dñs ad baptismũ sancti iohannis accesserit: sciat illi⁹ baptismi aliã gratiã: ⁊ aliam fuisse rationẽ: nec ad eandem pertinuisse virtuteʒ: qua per spiritũ sanctũ renascũtur: de quibus dicitur: q nõ ex sanguinibus neqȝ ex voluntate^b carnis^c neqȝ ex volũtate viri: sed ex deo nati sunt. Dñs enim nullius indigens remissiõe peccati: nec querens remediũ renascendi^d: sic voluit baptizari: quó voluit circũcidi: hostiãqȝ pro emũdatione offerri: vt qui fact⁹ erat ex muliere (sicut apl's ait) fieret sub lege: quã nõ venerat soluere sʒ adiplere: ⁊ iplendo finire: sicut apl'us predicat dicẽs^e: finis^f autẽ legis christus est^g ad iusticiã omni credenti. Baptismi aũt sui in se cõdidit^h sacramentũ. q2 in oĩbus primatũ tenens: se docuit eẽ principiũ. ⁊ tunc regenerationis potentiã^i sanxit: qñ de latere ipsius ꝑfluxerunt sanguis redẽptionis: ⁊ aq̃ baptismatis. Item ex cõcili. gerũdensi. In solemnitate paschali: penthecostes: cathecumini baptizẽt.

De cathecuminis^k baptizandis id decretũ est: vt in paschali festiuitate vel penthecostes: veniat ad baptizandum: ceteris solẽnitatibus infirmi^l tñ debent baptizari. Item leo papa. Necessitate cogente: quolibet tempore baptizare licet.

Hi q^m necessitate mortis: egritudinis: obsidionis: persecutionis: ⁊ naufragij vrgentur: omni tẽpore debent baptizari. Item gela. papa clero ⁊ plebi tarentino. Nisi necessitate cogente: inter pascha ⁊ pẽthecosten: nullus baptizare presumat.

Venerabilis baptismi^n sacramentuʒ: nõ nisi in festiuitate paschali ⁊ penthecostes tradere ꝑsumat episcopus: exceptis egritudine laborantibus. quibus vrgẽte mortis periculo: talibus oportet (ne in eternum pereant) remedijs subueniri. Idem. De eodem.

Baptizandi sibi quispiam^o passim quocũqȝ tpe nullam credat inesse fiduciã: preter paschale festũ ⁊ pẽthecosten: venerabile sacramẽtũ: excepto dũtaxat grauissimi languoris icursu: in quo verẽdum est: ne morbi crescẽte periculo: sine remedio salutari fortassis egrotans exitio preuentus abscedat. Iteʒ isidorus de officijs li. xij. c. xxiiij. Nemo nisi sacerdos baptizare presumat.

m Hi qui. vrgentur. ff. si qs cau. l. ij. š. xviij in di. placuit. ff. de diuer ⁊ tempo. p̃e. l. j. alys etiam modis in necessitate quis astringitur. xviij. dis. si episcopus. n Venerabilis baptismi. cum preter baptismum salus nulla infantibus permittatur. vt. j. e. dist. nulla nõ videtur circa eos obseruãduʒ. quod in istis. c. continetur. vt preter statuta tẽpora pasche ⁊ penthecostes baptizari non debeant. ne preueniente morte qui regenerari possunt si inueniantur. vt distin. v. c. ij. In ambiguis autem sequenduʒ est quod certius estimatur. vt š. disti. lxviij. presbyteri. Hoc etiam consuetudo ecclesie obseruat in paruulis. secus si adultis in quibus simile periculum non cõtinetur. q2 in eis conuersio mẽtis ad deũ baptismi vicem supplere non dubitatur. vt. j. e. baptismi vicem. o Baptizandi sibi quispiam.

a Constat baptisma. id est baptismi mysterium. unde ad expositionem eius sequitur eiusque mysterium. b Sacerdotibus. i. e. sanctorum cõtra. ubi dicit quod auctoritas traditionis baptismi etiã ad laicos pertinet christianos. sed illud in necessitate verum est. ut hic subiungitur. et ibi in exẽplo de penitente et cathecumino declaratur. c Mysterium. s. de pen. di. i. quẽ penitet. d Absque presbytero. idest licentia. s. di. xciij. diacões ita et c. diaconi. contra dic ut ibi. e Qd et laicis. s. xxx. q. i. ad limina. i. q. i. qd quidam. f Mulier. s. xxxiij. q. v. mulierẽ. xxiij. distin. mulier. g Sup quibus. s. xxx. q. iij. sup quibus. h In necessitate. etiam laicos. s. i. q. i. neque. et c. si qs p ignorantiã. et c. quod quidam. s. xciij. di. diacones. i Quicunque. s. i. q. i. neque. et c. si qs p ignorantiam. k Romanus. s. e. di. qs a paganis. s. ibi nõ in forma ecclesie. s. di. lxix. dist. nulla rõ. s. i. q. i. c. i. Gra. s. ibi enim dicitur quod nemo dare põt qd nõ hz. ut. s. e. quod. quod baptismũ pagan⁹ tradere dicitur creditor dñium rei sibi obligate p⁹ bienniũ in aliũ trãsfert qd tñ nõ hz. ut insti. qb⁹ ali. li. vel nõ. §. i. ar. s. ff. de acq. re. do. traditio. iuris quod auctoritate pmittẽte põt qs in aliũ trãsferre qd nõ habuit. et hoc casuale. illud vero regulare. i. q. i. dat bertum. l Quodã in trinitatis. i. e. di. sanctũ. et c. si nõ sanctificat. s. i. e. di. multi. et c. si revera. s. in synodo. s. Sz hic expone trinitatis explicite. i. e. di. agũt hoies i. e. di. postq̃ nos. s. et q̃re potius baptizat qs i noie xpi q̃ i noie trinitatis. tu dic quod in noie trinitatis nõ intelligit nisi trium psonarũ essentie unitas. et in noie xpi unct⁹ ungẽs et q̃ ungitur. Dixit ergo gãdulph⁹ concessum fuisse aplis baptizare in noie xpi ppter nomen xpi amplificandũ. hoc est abrogatum p contraria hic signata. i. e. i synodo. et c. si nõ sanctificat. h nõ credo cũ h nico lai posterius sit. Dico quod non dz aliqs baptizari in noie xpi. si tñ baptizat valet baptism⁹ et hoc innuit hic illa littera. quia nõ illorum scilicet qui baptizant. m Si inter bonos ministros.

Constat baptisma[a] a solis sacerdotibus[b] esse tractandum: eiusque mysterium[c]. Nec ipsis diaconibus explere est licitum: absque epo vel presbytero[d]: nisi his procul absentib⁹: ultima languoris necessitas cogat. quod et laicis[e] fidelibus plerũque permittitur. Item gelasius papa. Diaconos quoque tunc: ut supra in tractatu ordinandorum: ubi de reverẽtia diaconorum erga sacerdotes agitur. Item ex concilio carthaginẽsi quinto.

Non presumat mulier baptizare.

Mulier[f] quãvis docta et sancta: viros in cõuentu docere: vel aliquos baptizare non presumat: nisi necessitate cogẽte. Unde urbanus papa ij. sup qb⁹s cõsuluit et c. ut supra in tractatu coniugij: ubi de cõpatribus agitur. Item aug. ad fortunatũ.

Etiam laici necessitate cogẽte baptizare possunt.

In necessitate[h]: cũ epi aut presbyteri aut quilibet ministrorum nõ inueniũtur: et urget periculum eius qui petit: ne sine isto sacro hãc vitã finiat: etiã laicos solere dare sacrm qd acceperunt: solemus audire. Item ex decretis martini pa. uj. De eodem.

Quicũque[i] presbyteri in puincia ppria vel in alia: vel ubicũque inuentus fuerit: cõmẽdatum sibi infirmũ baptizare noluerit: vel pro intentione itineris vel de aliqua excusatione: et sic sine baptismo moritur: deponatur. Item isido.

Nõ reiteretur baptisma: qd a pagano ministratur.

Romanus[k] pontifex: nõ hominem iudicat qui baptizat: sed spiritum dei subministrare gratiam baptismi: licet paganus sit qui baptizat. Item nicolaus ad consulta bulgarorum. c. iij. De eodem.

A Quodam[l] iudeo: nescitis utrũ christiano an pagano: multos in patria vestra baptizatos asseritis: et quid inde sit agendum consulitis. Hi pfecto si in noie sancte trinitatis: vel tñ in noie christi (sicut in actibus aplorum legitur) baptizati sunt. unũ quippe idemque est: ut sanctus ambrosius exponit: quia nõ illorum scilicet eius est: rebaptizari nõ debent. Item aug. cõtra crescentium grãmaticum.

Sicut per bonum: ita per malum ministrum eque baptisma ministratur.

Si inter bonos ministros[m]: cum sit alius alio melior: non est melior baptismus qui p meliorem datur: quãdo idem baptismus datur: nullo modo malũ est: qui etiã p malum datur: quãdo idem baptismus datur: et idem per ministros dispares dei

Act. i. b.

a Baptismus. potestatē cum dixit. vidi spiritū descendētē de celo sicut colūbā. ꝛ mā sit super eū. i. ꝛ ego nesciebā. ꝛ h̄ exponit aug⁹. ꝙ io. nesciebat eum. i. nesciebat ꝙ sibi potestatē illā retinuisset dn̄s. sed tm̄ ministeriū baptizādi tradidit dn̄s.
b Non ex hoīe. al. ā. di. xxxij. §. verū. ā. i. q. i. neq̧ in homine.
c Colūba. i. ecclesia. xxiiij. q. i. loquitur.
d Ubi. xxvi. q. vij. alligant.
e Neq̧. vt ā. di. xix. ſm.
f Qui plātat. predicando ad fidem ꝯuertendo.
g Qui incrementū. i. īfusionē gratie ꝛ remissionem peccatorū. i. q. i. si fuerit.
h Itē ego. respondet tacite obiectiōi q. d. licet malus minister ꝯficiat vl baptizet. nihilominus tamē debēt esse boni.
i Qui baptizat. interius absoluendo a peccatis nam illius ē baptism⁹ nō baptizantis. ā. e. a quondam.
k Ebriosum. dum tñ intelligat qd agit. ꝯsuetudinē. hic notat h̄ nomē nō a. tum. ex̄. e. maiores. ꝑ. id ꝟo.
l Cum baptizat. aut toleratur. ā. xxiij. q. vij. c. j.
m Hi qui. trinitatis. ā. j. q. j. neq̧ in hoīe.
n Cōfessione. i. inuocatione.
o Et si ꝯsentiūt. hoc de adultis.
p Per manus. i. ꝯpositionē ꝯfirmatoriā. que etiā in hoc casu recōciliatoria est. j. e. di. ab antiqua. ꝛ. i. q. i. §. ecce
q Manus. sed nunqd de furioso iudicat ſm illū statū mentis quē habebat cū in furorē incidit. Nam si volūtatem habuit baptizādi ꝛ incurrit furorē. valebit ei baptismus in furore collat⁹. arg̃ nō. ex̄. e. maiores. §. vl. sec⁹ i puero. q: puer nō habuit volūtatē vnq̄. ꝛ tñ saluabit. j. e. queris.
r Cōmunicati. i. perūcti.
s Eucharistie. hoc de adultis. quia paruulis nō datur corpus christi. vt infra. e. in ecclesia. nisi forte vbi consuetudo est ꝙ infunditur per ora eorū sanguis xp̄i non corpus ſm qdā.

1. Cor. 3.

munus equale est: q: non illorū ſ; eius est. Idē sup ioh. in parte. j. tractatu. v.

Nō merita ministrorū: ſ; virtus christi i baptisma te opaẗ.

Baptismus[a] talis est qualis ille est in cuius potestate daẗ: nō qualis ille per cuius ministeriū: daẗ. Item quid nouerat io. baptista: dn̄m nostrū. quid nō nouerat: potestatem dn̄ici baptismi in nullū hominē a dn̄o transiturā: sed ministeriū plane transiturū. potestatē a dn̄o in neminē transiturā: sed ministeriū in bonos ꝛ malos. Nō exhorreat[b] colūba[c] ministeriū malorū: ſ; respiciat dn̄i potestatē. qd igiẗ tibi facit minister malus vbi[d] bonus est dn̄s. qd te īpedit maliciosus preco: vbi beniuolus est iudex. Item neq̧[e] qui plātat[f] est aliquid neq̧ qui rigat: sed qui incremētū[g] dat deus. Item ego[h] dico: ꝛ nos dicimus omnes: quia iustos oportet esse oēs per quos baptizanẗ. iustos oportet esse tanti iudicis mistros: si ministrare iuste voluerint. si aūt noluerint eē iusti qui in cathedra moysi sedent: securum me fecit magister meus: de quo spiritus eius dicit: hic est qui baptizat[i]. Item nō timeo adulterū. ebriosū[k]: nō homicidam: q: colūbam attendo per quā mihi dicit. hic est qui baptizat.[l] Idē in tractatu. vi. De eodem.

Math. 3. Joh. 1.

Cum baptizat[l] malus ex aliq̄ vl ignorantia ecclesie vel tolerantia: aut eni; ignorantur mali: aut tolerantur palee: quousq̧ in vltimo ventiletur area illud qđ datum est: vnum est: nec impar ꝓpter impares ministros: ſ; par ꝛ eq̄le: ꝓpter hunc q baptizat. Idem de ecclesiasticis regulis. Nō reiteraẗ baptisma: qđ in noīe trinitatis ministraẗ.

Hi qui[m] apđ illos hereticos baptizati sunt qui in sancte trinitatis ꝯfessiōe[n] baptizāt: ꝛ veniūt ad catholicā fidē recipiāt qdē vt baptizati: ne sctē trinitatis inuocatio vel ꝯfessio ānulleẗ: ſ; doceātur integre ꝛ instruanẗ: ꝙ sctē trinitatis misteriū i ecclesia teneāt. ꝛ si ꝯsentiūt[o] credere vel acqescūt ꝯfiteri: purgati fidei integritate firmenẗ ipositione manus. si ꝟo puuli ꝛ sunt hebetes: q doctrinā non capiant. rn̄deant pro illis q eos offerunt iuxta morē baptizādi: ꝛ sic per man⁹[q] ipositionē chrismate cōicati[r] cū eucharistie[s] ministerijs admittanẗ. Idē ad orosium in lib. ij. De eodē.

Quāuis[t] vnū

t Quamuis. ad salutē h̄ dicit de illis q sciēter ab hereticis baptizantur ꝛ eorū errores imitaẗ. sed in necessitate mortis melius eēt a talib⁹ baptismū accipe. ꝙ sine perceptione talis sacri decedere. q: si euaserint man⁹ ipositionē ꝛc. q̄ sequunẗ in catholica eccl̄ia recipiēẗ. vt. j. e. sanctū ē. in fi. c. puulis. hoc non nocet. j. q. iij. placuit.

Trinita tis.id est pris et filij et spus sancti.s.e.p. prie.

Ir eue ra.hi cō fitent.hic cre dit eis p se. qz nulli fit p iudicium.

Olet.q ab eo.s. e.di. roman

Intersit quo ad sacrz vt.i.e.ficut.

Fallens cum dolo.

An iocās iij.q.

Nō pce dētibus.i.su per hoc dicē tibus pus bo nis viris ple nis meritop.

Nequa q.solui pri mā qōnem.

Simula tione.marie.

Fidez.s quō possum hēe talē fidez et nō charita tē.cū q habz vnā virtutez hz et oēs. de pe.di.v.c. vl. nō posset q dē nisi mira culose 'bm q mali etiā mi raculose pro phetizāt.j.q. i. ,pphetiza uit.vn caute dixit. si enim habeam zc.

Mōtes. transferam.i tellige dupli cit.vl ad lraz ficut de bea to benedicto vel mōtes.id est ,demones

baptisma sit et hereticoruz eoz.s.qui in no.pat.et fil.et spi.san. baptizant: et ecclie catholice: tn qui foris ec clesiam baptizantur: nō su mūt baptismū ad salutez: sed ad perniciē: habentes nimirū formā sacramēti: virtutē aūt eius abnegan tes. Et ideo eos ecclia nō rebaptizat: qz in noie trini tatis baptizati sunt: et ipsa est ,pfecto forma sacramē ti: ideo cuz reuersi fuerint accipiunt virtutē spūssan cti: quā qui foris ecclesiaz baptizant nōdum habēt. Item pelagius pa. gaudē tio epo. Baptizeni: q tm in noie dni baptizan pro

Si reuera hi bant. de hereticis qui in lo cis tue dilectioni vicinis cōmorari dicunt solūmo do se in noie dni baptiza tos fuisse forsitan ,ofitent: sine cuiusq dubitationis ambiguo eos ad catholi cam fidez venientes sancte trinitatis noie baptizabis. Si vero apud dilectionez tuā eoz qui couerti volūt: māifesta ,ofessione claruē rit: q in noie trinitatis fue rint baptizati sola recōci liationis ipensa gratia: ca tholice sociare fidei matu rabis: vt tali dispensatiōe seruata: nihil aliter q qd euangelica iubet auctori tas temeritatis cuiusq spi ritu videat effectū. Item aug. d vnico baptismo lib. viij. An approbet baptis ma: qd a nō baptizato pre

Olet etiā queri stat. vtrū approbandū sit baptisma. qd ab eo q non accepit: accipitur. si forte hoc aliqua curiositate didi cit: quō dandū sit: et viruz nihil intersit: quo aio ac

cipiat ille cui dat: an cū si mulatione: an sine simula tione: si cum simulatione: vtrū fallens sicut in eccle sia: vel in ea que putat ec clesia: an iocans sicut in mimo? verūtn si quis me forte in eo cōcilio cōstitu tū: vbi taliū reruz questio versaret: nō pcedentibus meritis: quoz sentētias se qui mallem: vrgeret vt di cerem quid ipse sentirē. si eo modo affectus essem: quo eraz dum ea dictarē: nequaq dubitarē hēe ba ptismū eos: q vbicūq et a quocūq illō vbis euange licis ,osecratū sine sui sila tione et cū aliq fide accepis sent: qq ad salutē spūalē eis non ,pdesset.s.si chari tate caruissent: qua catho lice inseruntur ecclesie. Si enim habeā fidem vt mō tes transferam: charitatez aūt nō habeā: nihil sum. si cut iam preteritis maio rum statutis: non dubites illos ēt habere baptisma: q qq fallaciter id accipi ant: in ecclesia tn accipiūt: vel vbi putat eē ecclesia: i qz societate id accipit: d q b dictū ē: ex nob exierūt. Ubi aūt neq societas vlla eē crederet: sz totū ludicre et mimice et iocularit age ret: vtrū approbādus esset baptism q sic daret: diui nū iudiciuz: p alicui reue latōis oraculū: ,ocordi ora tiōe gemitib iplorādū, cē cēsem: ita sane vt post me dicturos snias: si qd iaz ex ploratū et cognitū afferēt: hūiliter explorarē. Idē i lib. ij. Nō reiterat baptis ma: qd in fide sācte trinita tis ab hereticis prestatur.

Stendit illos ipse fa cere: qui rebaptizare

a paciētibus

Sicut iam soluit se cūdā qōnem

Fallacit .s. xxij. q. ij. nec artificio so.s.i.q.i. sic ficti.s.dist.xx vij.q interro gasti.et.c. di ctū.et.c.a io hānes.

Ubi.ter tiā.i.solutam diminit.

Implo rādū. hec qō alibi vr dter minata. vt.i. q.i.§.ecce.nā et iuit qs ba ptizat. vt.xlv dis.de iudeis Ad h dico q si baptizās in tēdit baptiza re. qualecūq intētionē ba ptizatus hēat recipit sacrz. sed si nō intē dit baptizare lz vba pferat nō ē baptisma. qz vba d bent fuire in tētioni. vt. xx ij.q.v. humane.ar.ad h.j. i. coz. ij. i. Joh. ij. e. reuilerunt. naz qui ioco vl ludēdo di cunt talia v ba spondes spondeo. nō obligant sibi alios. vt. ff. de ace. et ob. obli gatiōuz. ifine

Stendi tur ipse q iam iniuria fit sacramen to. extra de a posta. ex litte raruz.

a ¶ Orbis.i.ecclesie q̄ diffusa ē p totū orbē.
b ¶ Unitatē.i.illos q baptizati sunt ab here ticis in vnitate ecclie.i.i forma ecclie q̄ ē.ego baptizo te in no.pa.ꝛ fi.ꝛ.s.s.ā.e. proprie.
c ¶ Jtē sacr̄m.i.ptās ꝛ ordo.s̄.j.q.j. ꝙ qdā sicut christus

m ¶ .Intentione.error enim talis nō nocet paruulis.vt.j.e.sat].ostendimus. intelligunt eniz o. erri ab ipsa ecclesia.vt.j.e. q̄ris a me.

B Aptismi.Casus.quidā per illā auctoritatē.nisi qs fuerit renatus ꝛc.dicebant

conant orbis[a] vnitatem[b] ꝛ nos recte facere: qd dei sacramēta iprobare: nec i ipso scismate audemus. Jn q̄ eniz nobiscū sentiūt: etiā nobiscuz sunt. Jn eo aūt a nobis recesserūt: in q̄ a nobis dissentiāt. Jtē sacr̄z[c] baptismi ē qd hz ille q baptizat. Et sacr̄m dādi baptismū est: qd hz q ordinatur. Sicut eniz baptizat⁹: si ab vnitate recesserit: sacr̄z baptismi nō amittit: sic ꝛ ordinatus: si ab vnitate recesserit: sacr̄m dandi baptismi nō amittit: nulli[d] eni sacr̄o iniuria est facienda: si discedit[e] a malis: vtrūq; discedit. si pmanet in mal' vtrūq; pmanet. Sicut ergo acceptat baptisma: quē non potuit amittere: q ab vnitate discesserit: sic accepdādus ē baptism⁹: quem dedit ille: q sacr̄m dandi cū discederet: nō amiserat. Jtē. Si ad baptismū fictus accedit: dimissa sūt ei peccata: an nō sunt ei dimissa eligāt qd volūt. qdcūq; elegerīt: sufficit nobis. Si dimissa dixerint: quō spūs[f] discipline effugiet fictū: si in isto remissionez opatus est peccatoꝝ. Si dixerint nō esse dimissā: q̄ro si post fictionē suā corde ꝯuerso ꝛ vero dolore fateat: an denuo baptizandus iudicaret: qd si dementissimū ē dicere: fateāt vero baptismo christi baptizari posse hominē: ꝛ tñ cor eius[g] in malicia vel sacrilegio[h] pseuerās: peccatoꝝ abolitionez nō sinere fieri. atq; intelligāt in cōicationib[i] ab ecclesia separatis: posse homines baptizari: vbi christi baptismus eadez sacramēti celebratione datur ꝛ sumit. qui tñ tunc psit ad remissionē peccatoꝝ: cum quis recōciliatus vnitati: sacrilegio[k] dissensiōis exuitur: quo eius peccata tenebantur: ꝛ dimitti non sinebantur. Idem in epistola ad bonifacium. Ualet ad salutem baptisma: ꝛ si nō ea fide paruuli offerūt.

N On illud[l] te moueat: ꝙ quidaz non ea fide ad baptismū percipiendū paruulos ferunt: vt gratia spūali ad vitam regenerētur eternā. sed hoc eos putant remedio tēporalē retinere vel recipe sanitatem. nō eniz ppterea illi nō regenerant: qui non ab istis hac intentione[m] offerunt. Idez de vnico baptismo libro.iiij. Effusio sanguinis iplet vicem baptismi.

B Aptismi[n] vicez aliqñ iplere passionem: de latrone illo: cui nō baptizato dictū est: hodie mecū eris in paradiso: beat⁹ cyprianus[o] nō leue documētum assumpsit: qd etiā atq; etiā ꝯsiderās inuenio: nō tantū passionez pro nomine christi: id qd baptismo[p] derat: posse supplere: sed etiā[q] fidē cōfessionēq; cordis si forte ad celebrandū mysteriū baptismi: in angustiis tēpoꝝ succurri nō potest. Neq; eniz latro ille p noie xp̄i crucifixus[r] est: sz pro meritis facinorū

d ¶ Nulli.iniuria videt fieri sacr̄o si secūdo baptizaret vl' ordinaret. qꝛ vi fieri q̄si iā nō fuisset baptizat⁹ vel ordinat⁹. vt.j.q.j.sacr̄amētū pnia bene iterat. lz fit sacramentū.de pe.dist.iij. ꝙ aūt p pniam. silr vnctio in qbusdā ecclesijs.s̄. de pe. di.iij.ꝙ autē p penitentiā.
e ¶ Discedit.q.d.si alterutro istoꝝ sacramētorum malos carere dicis.dicat carere ꝛ reliquis.
f ¶ Spūs.i.spūs discipli nans ꝛ instituens
g ¶ Cor ei⁹.j.e.quō ꝯtra
h ¶ Sacrilegio.j.e.di. nullus aūt. ꝛ.c. tunc valere.
i ¶ In cōicationibus.i. in cōuēticlib⁹.
k ¶ Sacrilegio.i. sacrilegij dissensione.
l N On illud.sanitatez. extra de aposta. c. ij.

Sap. i.

ꝙ semper baptism⁹ aque esset necessarius. quoꝛuz opinionez reprobat augustinus exēplo latronis cui dictuz est. hodie mecū eris in paradiso.
o ¶ Cyprianus. etiam in testimonium inducens. dicit ergo. baptismi defectū supplere passionem. vt in illo latrone vel ad fidem conuerso. vbi necessitas baptismū exclu dit. sicut eniz puero sufficit aque baptismus solus. qꝛ etatis necessitas fidem excludit. similit adulto sola fides sufficit cū necessitas excludit aq̄ baptismum.
p ¶ Baptismo. Baptismus consistit in tribus. in aq̄. in passiōe ꝛ i cordis cōtritione.
q ¶ Sz ēt fidē.j.e.cathecuminū ꝯ.is hic de fide informata caritate. ibi d' ifor mi. j.q.j.vide
r ¶ Crucifix⁹ ē.s̄.de pe.di. j. importuna

Luc. 23

ctra. sed dicit ibi martyr. i. cfitens. martyr. n. interpretatur confitens. ad hoc. i. dist. et purgabit si tamen passus est pro christo.
a Credidit. s. de pe. di. vij. nullus.
b Apostolus. in epistola ad romanos.
c Corde. i. ex fide que est in corde. id est mente credit quisquis quod est et ad remissionem peccatorum. i. per fidem cordis iustificatur aliquis. i. de ipso fit plus.
d Necessitatis. poterit ne quis seipsum in necessitate baptizare. non. ex de bap. et eius effec. debitum. arg. i. e. scdm. ibi nec aliquis etc. Nihil enim proderit ei ut de penitente qui sibi peccata non potest confiteri nec se ipsum reconciliare. item nunquid alio liquore ab aqua: non. nunquid si permixta sit aque alij liquori: fit baptismus si aqua preualet baptizatur. alias non. iij. q. iiij. c. hermaphroditus.
e Crede. s. xv. q. i. §. vt itaque.
f Rndere. i. e. aliud.
g Credit. i. saluat sic per alterum. s. infans.
h Alienu. quasi ex alieno ope. cum sui peccati Zrit. s. c. ij. et iij.
i Fuit. s. ade nam omnes per quemcunque casum Zbi-

suorum: neque quia credidit[a] passus est: sed dum pateretur credidit. quantum itaque valeat: etiam sine visibili sacramento baptismi. quod ait apostolus[b]: corde[c] credit ad iusticiam. o. a. co. f. ad. s. in illo latrone declaratum est. sed tunc impletur inuisibiliter: cum mysterium baptismi non contemptus religionis: sed articulus necessitatis[d] excludit. Et sicut in illo latrone: quod de sacro baptismi defuerat: compleuit omnipotentis benignitas: quia non superbia: non contemptu: sed necessitate defuerat: sic in infantibus qui baptizati moriuntur: eadem gratia omnipotentis explere credenda est: quod non ex impia voluntate: sed etatis indigentia: nec corde credere[e] ad iusticiam possunt: nec ore confiteri ad salutem. ideo cum pro eis oratur: vt impleatur erga eos celebratio sacri: valet vtique ad celebrationem eorum: quia ipsi respondere[f] non possunt. alienum quippe opus est: cum credit[g] per alterum: sicut alienum[h] opus fuit[i]: cum peccauit in alterum. Item. Sicut autem in latrone: quia per necessitatem corporaliter baptismus defuit: perfecta salus est: quia per pietatem[k] spiritualiter affuit: sic et cum ipsa presto est: si per necessitatem desit: quod latroni non defuit: perficitur salus: quod traditum tenet vniuersitas ecclesie: cum paruuli infantes baptizantur: qui corde nondum possunt credere ad iusticiam: et ore confiteri ad salutem: quod la-

tro potuit: quin etiam flendo et vagiendo: cum eis mysterium celebratur. mysticis ipsi vocibus[l] obstrepunt: et nullus christianorum dixerit eos inaniter baptizari. Item. Quibus omnibus rebus ostendit: aliud esse sacramentum baptismi: aliud conuersionem cordis: sed salutem hominis ex vtroque complerim. nec si vnum eorum defuerit: ideo putare debemus[m] consequens esse: vt et alterum desit: quia et illud[n] sine isto potest esse: vt in infante. et istud[o] sine illo potuit esse: vt in latrone: complente deo siue in illo siue in isto: quod non voluntate[p] defuisset. cum. n. ex voluntate al terum horum defuerit: reatum hominem inuolui. et baptismus quidem potest inesse vbi confessio cordis defuerit. Conuersio autem cordis potest quidem inesse non percepto baptismo: sed contempto non potest. neque vllo modo dicenda est conuersio cordis ad dominum: cum dei sacramentum contemnit[q]. Idem contra iulianum. Non baptizatur in homine quicquid in eo est.

Si quicquid[r] est in homine quando baptizatur et sanctificatur baptizari et sanctificari cum homine credendum est: dicetur[s] est: et ipsa in illo baptizari et sanctificari: que in intestinis et vesica per digestionem corporis digerunt. dicturus es baptizari et sanctificari hominem matris in vtero constitutum: si ad hoc sacrum accipiendum necessitas cogat grauidam: et ideo baptizari iam qui nascitur non debere[t]. postremo di-

tur etc. ex vere. iu. omnis res. de pe. di. i. quem penitet. §. sed qui per nos. k Quia per pietatem. i. fidem et confessionem illius. b. l Vocibus. i. significantibus miserias presentis vite quam ingrediunt. sunt. n. i signum futuri miserie et labor[is].
m Compleri. cum facultas adest.
n Et illud. i. e. dis. sicut in sacramentis. Illud. id est baptismus sine fide.
o Et istud idest fides sine baptismo
p Ex volutate. secus si ex ignorantia. extra de presby. non bap. c. scdo.
q Contemnitur. i. e. non dubito.
r Si quicquid. s. quid. si. ff. de cuic. si pregnans. et l. nocte. Nam ibi dicitur quod si vendidi tibi ancillam pregnantem et partus enincatur. non tene[ris] de euictione quia non intelligo eum vendidisse. ar. ff. de vsucap. si aliena. i. si. per iuliano tamen factum. ff. de ven. inspi. l. i. §. i. vbi di. quod partus est pars viscerum. ar. contra ff. de verbo. signi. partum.
s Qui nascitur. si mater est libera et tempore conceptionis. et partus est liber. ff. de sta. ho. l. v. t Debere. s. xxiiij. q. iij. si habes.

a S Anctū est.p se ipsm.nō merito ɔferētis. b C Auctas.i.pueniēs ex aucte dñi qui tradidit formā baptizandi aplis.et per eos aliijs etiā laicis. Sed ɔ.s.e.di.ɔtat.s.i.q.i.ꝙ quidā.sed hec auctas dicit̄,pmissio vel licentia de permissione eccle. In articulo necitatis possunt baptizare laici christiani.vt dicitur.s.e.constat. Sed.f.z b.nō pbant istam notulā imo laicū hereticū in necessitate a do habere potestatem baptizandi. vt dicunt.nec ecclesia facere posset.gn ipi etiam sine necessitate baptizarent, tñ peccarēt.xxxij.di.§.verū. c C Et sacramenti.i.baptismi. d C Aliqs.vt q nec baptismū nec formam nouerat.nā primo erat ibi recurrendū ad xpianū. z ita nō erat qui ita cōpetenter posset dare.sicut ille qui accepe rat.z hoc est qd̄ sequit ac ceperat. e C Acceperat.scz sacrm baptismi. f C Pniaz.i.e.disti. sine pnia.ɔ.sz forsan penitēs iste pro aliquo graui pctō cōpunctus baptismū petierat.quo suscepto iterū in idē peccatū relapsus est.vn̄ postea publice meruit supponi pnie.xxvj.q.vj.c.fi. g C Recōciliaret.s.de pe.di.i.quē penitet.s di.xxj.inferior.ɔ.sed quo ad hoc supior erat iste post baptismū.qz iste nō indigebat recōciliatione ille sic assignat̄ z aliud ɔtra.xxiiij.q.i.§.sz istud nā ibi di ꝙ a laico nō ps reconciliatio nem accipe. sz dic ꝙ istis succumbit. h C Qui ñ piū.i.qui nō credunt.animum eorum fuisse ita piū. i C Quisqꝫ.nō pōt quis dicere relinquendum illuz esse z nō baptizandū. qui morte iminēte petit baptizari. k C A penitēte.qs non credit ɔtingi quē.i.aliquē baptizandū esse.oportet vt credat zc. l C Non credat.ar.ꝙ fama nō inducit pbationē nec partem pbatiōis nec exemplū. sz l.zc.C.d sen. z inter.om.iudi.l.nemo.ar.ꝙ quis asserit per sua scriptum pbare ds.xxiiij q.ij.§.legatur. m Atheceū mminū. in bonis pz hoc esse itelligendum de adulto. nam paruulus bona opera habere non potest. n C Vitā i.e. nō dubito.ɔ.sed hoc de eo qui baptizari nō querit.vel est in pctō aliq̄ ille si adultus est.

mat.28.

cturus es baptizari febres et sanctificari qñ baptizantur egroti. Idem ad fortunatū. **Valet baptisma etiā per laicos ministretur.**

S Anctuz est baptisma per se ipsuz[a] qd̄ datuz est in no.pa.z.f.z.s.s. ita vt in eodē sacro:sic etiaz auctoritas[b] traditiōis: p dñz nr̄m ad aplos. p illos aūt ad epos z alios sacerdotes:etiā laicos christianos ab eadē origine z stirpe venientes. Naz cū illa histo ria narrat:oēs qui audiūt ad lachrymas moueri:cū in naui quadā nullus fidelis esset pter vnū penitentem:z naufragiū cepit im minere:erat ibi qdam nō immemor sue saluti: z sacramenti[c] vehemētissimi[d] flagitator.nec erat aliqs[d] qui dare posset nisi penitens ille:acceperat[e] eniz: sed pro pctō de quo agebat pniaz: amiserat sanctitatē: sed nō amiserat sacrm. Naz si hō amittūt peccātes cū recōciliant̄ post pniam[f]:quare non iterū baptizant̄. dedit ergo qd̄ acceperat:z ne periculose finiret vitaz:nō reconciliat[g] petijt ab eo ipso quē baptizauerat: vt eum recōciliaret[g].z factum est. z sic naufragiuz euaserūt. Cognitū habes qd̄ fecerit. nemo extitit: eoz qui non piuz[h] animū ita crederet: vt ɔsilijs eoz,in illo piculo dnm̄ crederet affuisse.mo rus enim animus religiosus z supplex: z ab homie exegit sacramentuz: a deo ipse impetrauit sanctitatē. Nō si forte hoc qd̄ narraui de his qui naufragio iminente periclitabantur: non vult aliquis credere: (nō enim hoc diuinarum scripturaruz auctoritas: sz incerto auctore fama cōmendat) non repugnabo: sed interrogabo si tale aliquid cōtingat quid futuz est.non potest eniz quisqꝫ[i] dicere: relinquendū esse illum qui morte iminēte petit baptizari. a penitente[k] quisqs nō credat[l] ɔtigisse: oportet vt credat posse cōtingere. Item ad eundē.

Quāuis recte viuat cathecuminus:sine baptismo nō potest saluari.

C Athecu minū[m] qūuis i bonis opibus defunctū . vitam[n] habere non credimus : excepto dūtaxat:nisi martyrij compleat sacramentū. baptizatus cōfitetur fidez suā corā sacerdote:z iterrogatus respōdet: hoc idem martyr coraz psecutore fecit:qui z ɔfitet̄ fidē:z iterrogatus respondet. Et ille post ɔfessionē aspergit aq̄. hic vō aspgit sanguine:vl cōtingit igne. Ille manus impositione pontificis accepit spiritūsanctū.hic habitaculū spiritussancti efficit̄ dum non est ipse q loquit̄. sed spūssanctus qui in illo

a H Iz de quibus.sed cuius.s.j.q.j.si quis per igno. ꝫ. b ¶ Quolibet modo. etiā si barbarismis ꝛ soleocismis.j.e. retulerunt. c ¶ Impositionē.recōciliatio'sic fiet.iponet ei manus ab epō ꝛ dicet.accipe spm̄sctm̄.sicut in actib' a. lo aplo꞉ꝝ factuꝫ esse legit baptizatis a iohāne cuꝫ ipsi dicerēt aplis neqꝫ si spūs scūs sit audiuimus. manus eis apostoli imponebant dicēces. accipite spiritūsctm̄.si non fuerant chrismati chrismabant.

est eis.in viā gentiū ne abieritis. vij.q.j. deniqꝫ post generalē.forte vt baptizarēt oēs gētes. Si qras in qua forma ꝓbo꞉ꝝ baptizabat iohānes.dicēdū in hac.s.i noie vēturi.s.ad ꝓdicatione ad passionē ꝛ morte ad iudiciuꝫ: in tali forma baptizauit christum.

b A Liud ē. Casus. intendit probare aug. ꝙ q baptizat in forma ecclesie siue bon' sit siue mal'. ꝙ baptism' confertur.qd ex eo probat. qꝛ baptizati a iuda nō sūt rebaptizati. Pterea qꝛ potestatē baptismi apd se retinuit nō infudit in aliū.per quā potestatē vnitas ↄstat ecclesie.nam vna est colūba ꝛc.

loquit. Ille cōicat eucharistie in cōmemorationem mortis dn̄i: hoc ipse commorit xpo. Ille ↄfitetur, se mūdi actibus renūciare: hic ipsis renunciat ꝛ vite. Illi peccata remittunt: isti extinguūt. I tē leo papa.

Nō reiterat baptisma cuius formā ↄstat itegre collatā

H Iz de qb' ascripsisti: q se baptizatos sciunt: sꝫ cui' fidei fuerint q eos baptizarūt: se nescire ↄfitent: quolibet mo[b] formaꝫ baptismatis acceperūt: rebaptizādi nō sūt: sꝫ p impositionē[c] man' virtute spūsscti (quā ab hereticis accipe nō potuerūt) catholicis copulandi sunt. I tē aug. sup iohānē. Et p bonos, ꝛ per malos ministros eque baptizat christ'

A Liud est[d] baptizare p ministeriū[e]: aliud baptizare p potestatē. Item: ergo baptizabāt[f] discipuli eius: ꝛ ibi adhuc erat iudas inter discipulos eius. Si quos autē baptizauit iudas: nō sunt iterū baptizati: ꝛ quos baptizauit iohānes: sunt iterū baptizati. plane itep꞉: sed nō iterato baptismo. quos eniꝫ baptizauit iohānes[h]: baptizauit iesus. quos baptizauit[i] iudas: christus baptizauit. Item. per hanc enim potestatem[k] quā christus solus tenuit sibi: ꝛ in neminem ministro꞉ꝝ transfudit: ꝙuis p ministros baptizare dignatus sit: per hāc inqꝫ stat vnitas ecclesie: que significat in colūba de qua dictum est: vna est columba mea: vna ē matri sue electa. Si enim (vt iam dixi) fratres mei: trāsferetur a dn̄o potestas ad ministros: tot baptismata essent quot ministri eēnt: ꝛ iam vnitas baptismi nō staret. Intendite fratres: antequā[l] veniret dn̄s noster iesus christ' ad baptis

g ¶ Baptizauit .i. simplr lauit. h ¶ Iohannes.baptism' ille io. fuit q̄si pcursorius ꝛ pparatorius veri baptismi vt eo q̄si quodā preludio baptizari assuescerent'. ideoqꝫ nō erat remissiōis operatiuus. vt j.e.di. nō'regenerabant. Sꝫ nūqd baptizauit xps. qs baptizauit iohānes. an nō erat ille baptism' a deo.cū oē qd bonū ē a deo ē. ꝛ deū habꝫ auctoreꝫ.j.q. ij.ꝙplc. ꝙ ēt baptism' iohānis bonus fuerit.nullus dubitat. sꝫ nō di xpi. qꝛ nō est sacrm̄ redemptionis nr̄e. nec deus p illū baptismū remissionē pctō꞉ꝝ ↄpat' est. vel qꝛ nō fuit collatus in forma xpi. vn̄ ꝛ iohānis di. i ¶ Baptizauit. nō solū iudas. k ¶ Itē p hāc eniꝫ ptātē. i. dignitatē quā tūc nulli dedit. s. vt fieret remissio in baptismo collato in noie mysterij. sicut fit in baptismo collato in noie pa. ꝛ fi. ꝛ spi. s. Et dicet baptismus illius ꝛ ab eo denoiarent baptizati. l ¶ Antequā.s.e. p aquā. ꝫ. sꝫ credendū ē colūbe spēꝫ sine spū in aqua anteqꝫ xps venisset descēdisse. qd h di: postqꝫ aūt xps descendit. spūsscūs sup eū putādus ē in eum veniens in illa colūba apparuisse qd ibi dicit. Hoc sic se habere poteris scire. si qd h subdit diligenter attendis. s. cognouit. ꝛc. Colūba auteꝫ illa prima vt dicitur rediijt in primordialem sive preiacentem materiā.

e ¶ Per ministeriū. qd facit sacerdos. f ¶ Itē. ergo baptizabāt. hic colligitur baptismū ante passionē fuisse institutū. qꝛ nō est rō quare baptizati a iuda nō sunt iterū baptizati. sicut a iohāne baptizati nisi qꝛ iohānes nō baptizabat in forma quā dederat iesus discipulis. qd faciebat iudas. vn̄ colligit necessario. ꝙ baptismus an passionē fuit institutus. cū iudas post passionē neminē baptizauit. lꝫ plenā efficaciam nō habuit vsqꝫ ad passionē. ꝛ ꝙ lesus an passionē formā baptizādi dederat discipulis. Sꝫ superius. c. s. ꝑ pnte in monte apte dicit ꝙ post resurrectionē dedit formā illam. ad hoc dicendū ꝙ ante passionē ꝛ post dedit formā baptizandi. lꝫ ante nō ita generalē forte vt baptizarent tm̄ iudeos. vn̄ dictū

Can. iij

a ¶ In aquā.i.super aquā. b ¶ Cui.i.iohi. c ¶ Et manentē.nā aliter māsit sup eū ⁊ aliter sup nos.de pe.di.ij.;querendū.⁊.c. pōt di scursus. d ¶ Qui baptizat.i.peccata dimittit. e ¶ Mundi.ar.φ apli baptizati sunt.vt de pe. di.ij.si eniꝫ circa pn. ⁊.j.e.qn ab hierosolymis f ¶ Propter verbū.i.propter meipm q sum ꝟbuꝫ patris. g ¶ Fuerit iustus . secus de malo . vt s̄.j.q.j si fuerit. h ¶ Nolunt. vt dicit baptismus petri. baptismus pauli. i ¶ Incremētum.i. virtutes apponendo post pctōrū remissiōeꝫ

b ¶ Ullus.s̄.j.q.j. ex̄ catholicā.Casus. Primo loquit ꝺ apostatis.i.de hereticis.Scdo ꝺ scismaticis Est ergo casus . apostate etiā extra ecclesiā hñt baptismū. ⁊ ex̄ illum ꝯferre pñt.sꝫ nō sāctitatē habēt ex̄ ecclīā. nec eā ꝯferre pñt nisi forte ad punctuꝫ per vim sacramēti remissionē operatur baptismus. l ¶ Qꝺ si haberi ar.φ excōicatus possit ꝯtrahere matrimoniū cum liceat ei habere ⁊ vti contracto. m ¶ Nō pōt.ar.qꝺ nō recte fit.fieri dicit. vt j.q.j.φ quidā.ꝯ id qꝺ dicit nō posse fieri qꝺ de iure non fit.vt.xxij.q.ij.,faciat. n ¶ Incipit.j.e.di.tunc valere.s̄.e.di. ostenditur. o ¶ Si in pfidia. Hic tangit falsam opinionē quorūdā.j.c.pxi. p ¶ Excipit.remissionem peccatoꝝ. q ¶ Et foris. p ministros malos ⁊ per quosdā excōicatos filios iudeoꝝ. vt.j.e q.j.propheta uit.

mum: descēdit colūba in aquā[a]: cognouit iohānes qꝺdā ꝓpriū ei:cui[b] ꝗ dcm̄ ē: sup quē videris spm̄ descēdētē ⁊ manētē[c] sup eū: ipe ē q baptizat[d] i spūscō. nouerat aūt qꝛ ipe in spū sctō baptizabat:sꝫ qꝛ tali ꝓprietate: vt ptās ab eo n̄ transiret in alteꝝ:Quis eo donāte ibi didicit. Itē. Iā vos mūdi estis[e] pp ꝟbū qꝺ locutus suꝫ vobis: q̄re nō ait:mūdi[e] estis pp baptismū q̄ abluti estis:sꝫ ait pp ꝟbū[f] qꝺ locutus suꝫ vob: nisi qꝛ etiā in aqua verbuꝫ mundat. Itē si fuerit[g] iustus mister:cōputo eū cuꝫ paulo:cū petro:cū istis cōputo iustos mistros.qꝛ ꝟo iusti mistri gliā suā nō querūt(mistri eni sunt)ꝓ duci bꝰ hri nolunt[h]:spem in se poni exhorrescūt.q̄ cōputo cū paulo iustū mistruꝫ. qd.n.dicit paulꝰ. Ego plātaui:apollo rigauit:sꝫ deꝰ incremētū[i] dedit. Itē in lib.de baptismo. Nec baptisma.nec baptizandi ptātem: scismatici amittūt.

Nullus[k] aūt negat hre baptismū etiā apostatas:qbꝰ vtiqꝫ redeūtibꝰ:⁊ p pniam ꝯuersis:nō reddit qꝛ amitti nō posse iudicat. Sicut ⁊ illi q in sacrilegiū scismatis ab ecclesie cōiōe discedūt: hñt vtiqꝫ baptismū:quē pꝰs q̄ discederēt acceperūt. nā ⁊ si ipsi redeāt:nō eis ītez dat vñ ostendit illud qꝺ acceperūt in vnitate positi:nō potuisse amittere separatos.qꝺ si haberi[l] pōt foris etiā dari cur non potest[m]. Si dicis:nō recte foris datur:rñdemus:sicut nō recte foris habetur.sꝫ tamē habetur:sic nō recte foris datur:⁊ tñ dat. Sicut aūt p vnitatis recōciliationeꝫ incipit[n] vtiliter haberi:qꝺ extra vnitatē inutiliter habebatur:sic per eandē recōciliationem incipit vtile esse:qꝺ extra eā inutiliter datum est. Item: heretici sacramenta ⁊ scripturas habent: ad speciē non ad salutem. Item. Persi dus si in pfidia[o] pmanserit p baptismuꝫ:nec extra ecclesiā remissionē acceperit peccatoꝝ: aut si ꝓpter vim sacramēti ad punctū tpis excipit[p]:⁊ intus ⁊ foris[q] eā vim opat. sicut vis nois xpi:expulsionē demonū:etiā foris operabatur. Item. Non sua potestate: sed christi virtute baptisma ministrant.

Quomodo exaudit[r] deus homicidā depcantem vel super aquam baptismi vel sup oleū vel sup eucharistiaꝫ vel super capita coꝝ:qbus manus iponit:que tñ oia ⁊ fiunt ⁊ valēt ēt p homicidas: aut p eos[s] q frēs oderūt etiaꝫ

r ¶ Quō.ex andiuit Quō.ex r andiuit hanc qōnem mouet aug. vt pꝰ soluat Casus . nota φ cyprianus fuit in ea opinione φ veꝝ baptisma nō ꝯfert apꝺ hereticos.illꝺ ēt lauacrū diaboli appellauit.xxij.di.ꝯ. veꝝ. cuiꝰ opinionē ⁊ errorē extirpat hꝺ augu.cāꝫ sui erroris assignans. In pma ergo parte dicit augu. malos sacramenta in ecclesia ꝯferre. ⁊ ex̄ ecclesiā. sed nō remissioneꝫ peccatoꝝ. In scđa facit diffe rētiā inter sacramētū ⁊ effectū sacri.qꝺ nō facit cyprianus.⁊ iō errauit. In tertia dicit φ sicꝰ boni ꝯferūt i ecclīa sacri effectuꝫ.sic mali ex̄ ecclīā. duꝫ tñ in necessitate.alꝯ nō.sꝫ tm̄ sacrm̄ ꝯferūt. In q̄rta pōit quādā opinionē falsaꝫ.s.φ pctā dimittunt ei q ficte accedūt ad baptismū ad punctū hoꝝ. postea redeūt. s ¶ Aut p eos.s̄.ꝺ pe.di.j.ho

micidiorum. a ¶ Nemo. s. di. lxij. nulla ratio. s. xxviij. di. presbyterum. s. ij. q. vi. quotiens post au ditam. s. j. q. j. vetuz est. b ¶ Sacrm. hic exau di. vinum. s. i. q. i. remissionem aliam contradiceret. s. c. c. sed cum in aliis. c ¶ Per scos. imo per seipsum g ¶ Man. j. q. j. quidam. h ¶ Sanctifica tionem. i. remissionem pctorum. sicut duobus modis dicitur manducare. s. di. ij. qd e xpm. i ¶ Atque illud. i. perceptio sacri. k ¶ Vocabit. i. virtute sancti ficatio. l ¶ Ab effectu. ipsius sacramenti. m ¶ Multitudinem. i. ad multitudinem malorum qui dicuntur palee. quia vacui vel quia leuiter cadunt tempore temptationis. vel quia arsuri sunt igne extinguibili grauis repositis i area celesti. Joh. 20

in ipsa intus ecclesia: cum nemo[a] dare posset quod non habet: quomodo homicida dat spiritumsanctum: et tamen intus etiam ipse baptizat. Deus ergo dat etiam in ipso baptismate spiritumsanctum. quapropter sacramentum[b] gratie dat deus etiam per malos. ipsam vero gratiam non nisi per seipsum vel per sanctos[c] suos[d]: et ideo remissiones peccatorum vel per seipsum facit vel per illius columbe membra quibus ait: si cui dimiseritis peccata dimittentur: et si cui retinueritis retenta erunt. Manus autem impositio si non adhiberetur ab heresi venienti tanquam extra omnem culpam[e] esse iudicaretur propter charitatis tamen copulationem que est maximum donum spiritussancti sine quo[f] non valent ad salutem quecunque alia sancta fuerint in homine: manus[g] hereticis correctis imponitur. Induunt autem homines ipsum christum aliquando usque ad sacramenti perceptionem: aliquando usque ad vite sanctificationem[h]: atque illud[i] premium et malis et bonis potest esse commune: hoc autem[k] proprium est bonorum et piorum. Non ob aliud visum est quibusdam etiam egregiis viris antistitibus christi: inter quos precipue beatus cyprianus eminebat: non esse posse apud hereticos vel scismaticos baptismum christi: nisi quia non distinguebant sacramentum ab effectu[l] vel usu sacramenti: et quia eius sacramenti effectum atque usum in liberatione a peccatis et cordis rectitudine apud hereticos non inueniebant: ipsum sacramentum quoque illic esse non putabant: sed conuertentibus oculos ad interioris palee multitudinem[m]: cum etiam hi qui in ipsa vnitate peruersi sunt et perdite viuunt: appareant et remissionem peccatorum nec dare[n] posse nec habere: quia non malignis sed bonis filiis dictum est: si cui dimiseritis peccata dimittuntur eis et reliqua. habere tamen et dare accipe baptismi sacramentum sanctis ecclesie catholice pastoribus eluxit: et ouem[o] que foris errabat: et dominicum characterem foris accipiebat: venientem ad christiane vnitatis salutem ab errore corrigi: characterem tamen dominicum in ea cognosci potius quam improbari. quandoquidem ipsum characterem multi et lupi et lupis infigunt: qui videntur esse intus. verumtamen ad illam ouem que ex multis vna est: non pertinet: cum malus tradit baptismum bono. i. in vnitatis vinculo non veraci conuersione mutato inter bonum sacrum quod traditur: et bonum fidelem cui traditur: tradentis[p] malicia[q] non separatur[r] et cum illius[s] veraciter ad dominum conuerso peccata dimittuntur[t]: ab eis[v] dimittuntur quibus ipse veraci confessione coniungitur: spiritussanctus ea dimittit per omnes[x] sanctos dat[x] est sibi charitate coherentibus siue[x] se nouerint corporaliter siue non nouerint. similiter cum alicuius tenentur peccata ab eis tenentur: a quibus ille cordis prauitate disiungitur siue notis corporaliter siue ignotis: omnes mali spiritua

nunquam per ministrum sed neque per sacrm quod bonus ministrat magis quam malus. nam semper suum effectum habet omne sacrm. nisi suscipientis malicia impediat. vt. s. j. q. j. ois. et. xv. q. vi. c. vi. sed forte di per sanctos dimittuntur Joh. 20. peccata. quia qui predestinata sunt sanctorum precibus obtinentur. vt. xxiij. q. iiij. obtinere vel quia ipsis predicantibus alii per compungunt. et sic etiam peccata dimittuntur et dicitur hic de bonis antonomastice vel per sctos bonos. i. per id quod boni vel sci. sunt. s. per charitatem et ceteras virtutes vel solus xps dat remissionem pctorum per auctoritatem. bonus dat per ministram et meritum malus per ministerium. d ¶ Sctos suos. i. mediantibus precibus sanctorum. e ¶ Culpam. et ille qui est reuersus ad fidem. f ¶ Sine quo. de pe. di. ij. sugerat sctos. et s. di. vij. nullus expectat. s. e. di. soler queri.

n ¶ Nec dare. de merito vite non per ministerium. s. j. q. j. remissionem o ¶ Ouem. s. ecclesiam. p ¶ Tradentis. baptismum q ¶ Malicia. baptismum r ¶ Non separat. non separat malus a se remouendo. s. maliciam suam. s ¶ Et cum illi. i. bono fideli. t ¶ Dimittuntur. s. j. q. i. vt euidenter contra ecclesia sctorum hic dicitur remittere peccata conuersis. quia eius orationibus relaxatur. vel quia per charitatis vnitatem. quia sola in ecclesia habet fit remissio pctorum. vt. j. e. di. ecclie charitas. v ¶ Ab eis. i. ecclesia que dicitur dimittere peccata. x ¶ Siue cum

simile dicit lex. C. de pscrip. xl. vl. xxx. an. l. vl. §. qd eni pdest in ipsa puicia eē possessionē cū ius vēditi sōlsi corpale ē. a ¶ Sepat'. s. i. q. i. vt euiden. b Urgēte. xi. q. iij. qd pre decessor. ar. s. xxiij. q. iiij. ecce. z. c. recedite.

nō. isa. furti. §. q iussu. l ¶ Ad salutē. i. rēs baptismū significata tūc icipit habere remissionē peccatoz. z nō pp baptismū. sed p p cor dis ptritionē p charitatē vel humilitatē mētis quā hz dum habet cordis ptritionem.

c ¶ Baptismi. s. e. di. si iter bonos. s. i. q. i. si fuerit.
d ¶ Nā redi re. s. xxiij. q. iiij. si illic. s. d pe. di. iiij. c. i. ij. iij. iiij. v. z vj.
e ¶ Nō ipedit. s nō dicit hoc ita sentiēdo. sed eoz opiones ferendo.
f ¶ Hesternus dies. id est peccatū hesterna die cōmissum.
g ¶ Hora sic fm leges codē tpe qo ab soluit. z stati obligat. s. n. aio nouandi mler itercedit liberabit debitor z i eo dē momēto obligat. qz ip so iure cōpetit rescissoria ff. ad vell. de bitrix. §. vlt.
h ¶ Redeūtib'. nō. de pe. di. iiij. i pn. qz qdā dicūt q redeūt. sic flo res i pe. b. zc.

Tunc valere. hec est vera snia.

Sap. i.

k ¶ Incipit qz tūc incipit eē in eo z efficaciam in eo habere. et ibi ratihabitio retrotrahit. z ē ar. ff. de his qui

Gal. 3.
Sap. i.

liter a bonis seiūcti sunt: si aūt etiam corpaliter apta discessione separent: peiores fiunt: s nihil interest ad baptismi sanctitatē: q̄to quisq peior id hēat: z q̄to peiori tradat. potest tn̄ tradere separatus[a]: sicut pōt hre separat', sed q̄ pniciosum ē hēre: tam pniciosuz ē tradere. Ille aūt cui tradidit pt salubriter accipere: si ipse nō separat' accepit vrgēte[b] mortis necessitate. Cur hērici foris baptizare nō pnt: an qz peiores sunt eoipso q foris sunt. Sz nihil interest ad itegritatē baptismi[c] q̄to peior id trad at. neq n. itereest tantū iter maluz z peiorē q̄tū inter bonū z malū: z tn̄ cum baptizat malus: nō aliud dat: q̄ ille q malus minus ē. an forte nō ad hois meritū: sed ad ipsi' baptismi sacramētū pertinet: vt foris dari non possit: si hoc ita esset: nec haberi foris posset: z totiens baptizari necesse eēt: q̄tiens qsq recedens ab ecclesia rursus ad ecclesiaz remeasset: et his q ficto corde baptizantur aut peccata nullaten[d] dimittunt: qz spūs disciplinę effugiet fictū) aut in ipso tpis puncto per vim sacramenti dimissa iterū p fictionē repleant: vt etiam illud verū sit. quotqt in christo baptizati estis: christū induistis: z illud. spūs effugiet fictū disciplinę. i. vt induat eum christum sanctitas baptismi: z exuat eum christū pernicies fictionis. Nam redire[e] dimissa peccata: vbi fīna charitas nō ē: apertissime dns in euāgelio docet in illo fuo: a quo dns dimissuz debitū petiuit: eo q ille pseruo suo debitū nollet dimittere. Sic n̄ ipedit[f] baptismi gratia: q̄ min' oia pctā dimittātur: etiā si fraternū odiū i eius cui pctā dimittunt aio pseuerat. soluit. n. hestern[g] f dies. z qcqd supest: soluit etiā ipsa hora[g] momēto q ante baptismū z i ipso baptismo: deiceps aūt contiuo reus esse incipit: non solū psequētiū: sed etiā pteritoz dierū: horarū: momētoz: redeūtib[h] oibus que dimissa sunt. Idem.

Quando prosit baptism' et qui ficte accepit.

Tunc valere[i] incipit[k] ad salutez[l] baptism'[m] cū illa fictio[n] veraci cōfessione recesserit: que corde i malicia vel sacrilegio pseuerante: pctōrū ablutionē nō sinebat fieri. Idē ad donatistas. **Non recte tantur sacramenta i que extra ecclesiam pferūtur.**

Non in vobis[o] mutamus in qb' nobiscuz estis (in multis eni nobiscū estis). Nā z de talibus dictū est. q i multis erant mecū. sed ea corrigim' in qbus non estis: z ea vos hic accipere volumus: que non habetis illic vbi estis. nobiscum eniz estis in baptismo: in simbolo[p]: in ceteris q dominicis sa

m ¶ Baptismus. s. interior. s. peccatoz ablutio.
n ¶ Fictio. s. e. di. ostēditur. z. c. nullus.

mat. 18.

o Non in vobis. in multis. i. i oibus sacramētis. sed nō in charitate sine qua nihil sunt oia. s. e. quomodo.
p ¶ In symbolo. ptradicit qd ifra se qtur. qz i catholica ecclia non sunt nobiscū. s dic q lō dicunt esse in symbolo. qz sunt i ma iori pte nas si i toto symbolo cēnt. q cēnt nobiscuz i ecclesia. cū hoc sit de simbolo credere in catholicā ecclesiam. sicut z alibi dicit. qs non tenere fidē cum non teneat ecclesie vnitatē. n. xxiij. questione prima aduocauit.
q ¶ In ceteris argumen. contra. xxiij. questione prima sed illud quo ad effectum.

a In corpore. sunt viuentes et ideo nō est desperandum de eis. de pe. di. vij. c. j.
b Foris. videtur q extra ecclesiam conficiant. et sic reprobatur quorūdaz opinio qui dicunt extra vnitatem ecclesie corpus christi cōfici nō posse. vt. i. q. i. do minus decla rauit. et. c. nō noret.
c Sed re. scilicet vnita tē ecclesie lo.
d Ab anti qua. di dicimus hec reconciliatio num dispari tas fiebat aut pter heresi corū disparita tez. aut eccle siarū variam ɔsuetudinez.
e Aut vn ctione. i. q. i. hi qui baptis mum.
f Sola p fessione. quia tm̄ interrogā tur si recte cre dant. qz ma nus eis erat imposita. sz si accideret sup pleretur. i. q. i. ecce. de er rore istoꝝ ha bes. xvi. dist. habeo. b.
g Mono scelitas. qui dicunt vnaz tm̄ volunta tē esse in xp̄o. s. humanita tis nō diuini tatis. vt. xvi. di. habeo.
h Fidei. diuersitas su scipiendi he reticos. nō ideo est q in se ecclesia orientalis sentiat ɔtria. sed qz diuerso modo errabāt di uerso modo recipiebant. arriani qui erāt in oriēte nō chrismabantur. ideo oriens redeun tes chrismabat. qui erant in occidente chris mabantur. Et ideo vt ostenderet eos de vni tate ecclesie. per manus impositionē eos re cipiebat ecclesia orientalis. vnde est ar. q di uerse erāt arrianorū secte. vnde vt. s. e. distin. i. c. ecclesias. vbi dicit. q ecclesia ab eis cōse crata consecret. ab arria nis datus ba ptismus non iteretur. vt. s. i. q. i. arria nos. et ar. j. e. de arrianis.

sacramētis. in spū aūt vnitatis: et in vinculo pacis: et ipsa deniqꝫ catholica ecclesia: nobiscū nō estis. Isti aūt cū qbus vel de qbus agim⁹ nō sunt desperādi: adhuc eni in corpe sunt: sz nō querūt spm̄scm̄: nisi in corpe[a] xp̄i cuius habēt foris[b] sacrm̄: sz rem[c] ipsaz nō tenēt intus cuius est illud sacrm̄: et iō iudiciū sibi mādu cāt et bibūt. Itē greg. quirico ep̄o: et ceteris in hibernia ep̄is. Quō recipiant ab ecclesia: qui in nomine trinitatis apud hereticos baptizant.

Ab antiqua[d] patrū institutione didicim⁹ vt qui apō heresim in trinitatis noīe baptizant: cū ad sanctā ecclīam redeūt: aut vnctione[e] chrismatis: aut impositiōe man⁹: aut sola[f] pfessiōe fidei ad sinum matris ecclīe reuocēt. Vñ arrianos p īpositionē man⁹ occidēs: p vnctionez vero chrysmatis sci: ad igressuz catholice ecclīe oriēs rfor mat. monoscelitas[g] vero et alios ex sola ɔfessiōe recipit: qz scm̄ baptisma qd apud hereticos sunt ɔsecuti: tūc in eis vires emūdationis recipit: vel cū illi p impositionē man⁹ spm̄scm̄ acceperint: vel isti ꝑpter ɔfessionē vere fidei[h]: scēt et vniuersalis ecclīe visceri b⁹ sunt vniti. Itē augu. Extra ecclesiā baptismus accipi pōt: sed nō pdest.

Ecclesia[i] padiso cōpata: indicat nobis posside qdē baptismū ei⁹ hoies ēt foris accipe: sz salutē[k] btitudis ex eā nemiē vel pcipe vel tenere. nō enim in mesopotamia vel egypto: q illa flumina puenerūt: ē felicitas vite q in padiso[l] cōmemorat. Sic ergo baptism⁹ ecclīe pōt eē extra ecclesiā[m]: mun⁹ āt btē vite nō nisi intra ecclesiam inuenitur. Idē de vnico baptismo lib. iij. Baptismus et sacrilegiuz hereticoꝝ: nō sunt sacra.

Nunc aūt[n] nō sicut heresis hrticoꝝ ē: sic errorīpoꝝ ē. sicut etiā sacrilegiū dissensionis est eoꝝ: sic etiā baptisma qd christi est: nō dz dici ipsorum. Idē lib. v. De eodē.

Cum tm̄[o] valeat baptismus p hoiez ɔtēptibilē qm̄tū p apl'z datus: ita nec illius sed xp̄i esse cogscit[p]. Itē. Inuenimus dictū ab aplis: et gloriā meā: q̄m̄ vtriqꝫ a dn̄o: et misterium meū: et prudentiam meā: et euangelium meum: quā uis vtriqꝫ a dn̄o impertitum atqꝫ donatum. baptismūq autem nemo eorum meū dixit oino. Neqꝫ eniz oīuz eq̄lis est gloria[r] neqꝫ mini

Io. Ecclesia i nobis. s. j. q. j. sicut. li Sed sa lutem. s. i. q. i extra ecclesiā
l Que in paradiso. q interpretat hor tus et agli ibi d illo vbi fuit adā de terre stri. qñqꝫ pa radisus dici tur empyreū celum.
m Extra ecclesiā. xxiiij q. i. alienus et c. quia.
n Nunc au tem.
o Cum tā o tuz. Ca sus. probat h aug. duplici rōne baptis mū xp̄i eē nō ministri con ferentis. Pri ma rō qz eodē mō valet baptism⁹ col latus p malū sicut p bonū. Secunda qz licz apostoli di xerint euāge liuz meū. glo riam meam. nō tm̄ dixerunt baptismū meū.
p Esse cognoscit. nē oia nr̄a faciem⁹ et c. C. de ve. iu. enu. l. i. §. sed neqꝫ. q Baptismū inuenit tm̄ baptism⁹ io. qui in forma sua bapti zauit. r Gloria ē. q tm̄ oibus dat eq̄liter

De si. t.
i. cor. s.

in baptismo.sed et modo cõuersatiõis nr̃e mi nuit vel augetur.vt.j.e.nequaq̃.sed h̄ nõ loquitur de illa grã baptismi.q̃ datur sine psona pceptione dũmodo fict⁹ nõ accedat. a ℂ Doctior.nã nõ oẽs ꝛc̃.C.de ve.iu.enu.l.i.§.si qs.

q.vlij.c.j. f ℂ Exeunt.sic ꝛ mali homines scilicet mali non exeunt saltez eternaliter.vt de pe.di.ij.§.h̃ itaq3.c.q̃cunq3.ꝛ.c.nullus.io.

Non est creatura.polluta tamen dici potest q̃tum in eis est.xlix.di.c.vl.io.

b Satis oñdimus. vel accipientis errorẽ dũ tñ i forma ecclie faciat.vt etiã si corrupte loquatur nõ est rebaptizãdus.q̃ tñ aliter oliz institutũ fuit ne ad hoc p̄ul hoies assuescãt.s̃.eo.di. non illud j.di.e.sicut.

e ℂ De spũ dum tñ intẽdat baptizare.vt.s̃.ea. solet.qñq3.licet n. arriani errẽt circa psonas cõtẽdẽtes filiũ nõ esse eq̃lem pr̃i vt xxiiij.q.iij.c. qd̃ i.h. arriani.tñ arriani baptizant. j. eo. de arrianis.b.

d Ut vnitas que late patet.sed ecclie vnitas q̃ est in fidei charitate.nõ ita late patet sed hec ãplectit solos bonos.s̃ . di.ij. quia passus. sed s̃m vnitatem sacramẽtoꝝ etiã malos alios complectit.vt.s̃.e.quomodo.p̄.in duãt ꝛ extra hanc multi relinquentur.

c ℂ Mixtas.s.malos mixtos bonis.sunt.n. mali mixti inter bonos sicut palee inter grana.ꝛ dicuntur palee.quia cadunt leuiter vẽto temptationis.de penitẽ.dist.v.c.j.ꝛ.xxiij.

strant omnes eq̃liter:neq3 eq̃li prudẽtia vel scia sunt oẽs p̄diti.ꝛ in euãgelizando ali⁹ alio melius operatur. Et iõ dici potest: ali⁹ alio doctior[a] est in ipsa salutari doctrina. Alius autem alio magis minusue baptizatus dici nõ potest siue ab inferiori siue a maiore baptizetur. Idem i li.iiij. De eodem.

Satis ostẽdimus[b] ad baptismũ quod verbis euãgelicis cõsecratur non ptinere cuiusdaz dantis vel accipientis errorẽ: siue de patre: siue de filio siue de spũsancto[c] al'r sentiat:q3 celesti doctrĩa isinuat. Idẽ i li.d̃ baptismo.

Quod bonis ꝛ malis sacramẽta ecclesie cõia sũt.

Est vnitas ecclesie q̃ late patet[d] i sacramẽtoꝝ videlicet societate ꝛ communione.que cõplectitur cum granis etiã paleas quando eas corporaliter mixtas[e] ita patitur vt neq3 illas iusti vitent: neq3 ab illis iuste vitentur.sic sunt in ecclesia homines mali: vt in corpere hũano hũores mali:q internẽ exeũt[f] ex corpe. Idẽ de vnico baptismo lib.vj.

Non transit ad aquã baptismi: malicia hũ dicẽtis.

Non ẽ aqua prophana ꝛ adultera:sup quam nomen dei inuocatur etiam si a pphanis ꝛ adulteris inuocet: q2 nec ipsa creatura[a] adultera ẽ: nec ipsum nomen adulterũ ẽ. Item beda omelia xxxvj. Nõ ẽ rebaptizandus q ab h̃ eticis baptizat

Siue hereticus[b]:siue scismaticus:siue facinorosus quisq3 in confessione sancte trinitatis baptizet:non valet ille q baptizatus est a bonis catholicis rebaptizari.ne cõfessio vel inuocatio tanti nominis[i] videatur annulari Item gregorius. ij. bonifacio episcopo.

Baptizati a paganis:i nomine baptizent trinitatis.

Quos a pagãis[k] baptizatos eẽ asseruisti:si ita habet: vt denuo baptizes noie trinitatis mandamus. Itẽ celestin⁹ papa

Sine exorcismis ꝛ exsufflationib⁹ nullus baptizetur.

Siue paruuli[l] siue iuuenes ad regenerationis veniunt sacramentum.non fontem vite p̄us audeant:q3 exorcismis ꝛ exsufflationibus clericorum: spirit⁹ immũdus ab eis abigat[m]. Itẽ raban⁹ de institutione clericoꝝ.

Officium baptizandi: cathecumini preueniant.

g ℂ Siue hereticus. baptizet .s̃.i. questione . j. hi qui.c. dedit.s̃.xix . di. fin.s̃m. s̃.e. distin.i. a q̃dam.s̃.i.q.i. si qs p ignos contra.s̃. eo. di.hi. de quibus contra . Solu. ibi in forma h̄ nõ. ꝛ reiteratur quantum ad factum.

i ℂ Tãti nominis . cur autem non nominuz. vt in nominib⁹ patris ꝛ filij ꝛ spiritussancti dicitur. te baptizo. hoc ideo fit vt appellatione singularitatis in essentia vnitas patris ꝛ filij ꝛ spiritussancti in personis trinitas designetur.

k Quos paganis.si ita. sed in forma ecclesie nõ fuerunt baptizati.io.

l Siue paruuli. de precedente solẽnitate baptismi subiungit scilicet de exorcismo ꝛ cathecismo. m ℂ Abigatur .i.proijciatur .i.proijciendus designetur . ꝛ sic non est contra.j e.nequaq3 ꝛ si non proficit ad vitam aliquid quia propter hoc non fiunt minus indigni.quia mero adhuc in eis remanet

det. prodest tñ vt minus possit eis inimicus nocere. vt. j. c. de hinc. S. quē effectum habz exorcismus. nāqʒ eijcit spiritū imundū. imo donec baptizetur est membrū diaboli. quia nō est mediū vt. xxiiij. q. j. qm̄ sʒ dic abigit. i. significat abigedū vel abijciēdū vel saltem compellit eum ne iā tantū noceat quātum nocere potuit p̄us. s̄. e. c. ij.

Ante baptismus a filoesons est. e interpretat missus est. q꜡ xp̄s in q̄ baptizamur. missus ē. xxiij. di. q꜡ ep̄s iohan.

b Ante. xx. s̄. x. q. j. placuit.

c Dies. scilicet media na hebdoma da cū cātat sitientes. s̄. di. iiij. pncipali.

Exorcismi. i. adiurationes exorcizare. i. adiurare

e Spūalr sufficit q̄ sensum retineat ff. de le. j. scire leges. j. q. j. marchion.

Symbolū. cōpetētib'. i. itellectū discretionis hn̄tib'. vl' cupiētib'. cōpetentes. qdē appellāt libero arbitrio cōpetētes q pnias ab ecclia accipiūt. vt sint digni accedere ad cathecismum deinde ad baptismi

Ante baptismū[a] cathecizādi: oʒ hoiez puenire officiū: vt fidei p̄mū cathecuminus accipiat rudimētū. Itē. Ipse xp̄s p̄us ceci nati oculos luto ex sputo facto supliniuit: ₇ sic ad aq̄s syloe misit: q꜡ p̄us pʒ baptizādus fide icarnationis xp̄i istrui: ₇ sic ad baptismū iā credulus admitti: vt sciat cui' grē i eo est pticeps: ₇ cui iā debitor fiat deiceps. Itē ex ɔcilio bracareñ. ij. Quo tpe cathecumini ad exorcizādū sūt deferēdi.

Ante[b]. xx. dies[c] baptismi: ad purgationē exorcismi[d] cathecumini currāt. In qb' xx. dieb' oino symbolū (qḋ ē credo i deū p̄rēʒ oipotentē) spūalr[e] doceāt. Itē ex ɔcilio agathēsi. Quo tpe cōpetētib'[f] symbolū ē p̄dicādū.

Symbolū[f] ēt cādus. placuit ab oib' ecclesijs vna die. i. añ. viij. dies dñice resurrectiōis: publice i ecclia ɔpetētib' p̄dicare. Item nicolaus papa. In vnaq̄ʒ ecclia: baptizādi cathecisari possunt.

Cathecismus baptizādoꝝ a sacerdotib' vr i uniuscuiusq̄ʒ ecclie pōt fieri: sic̄ i hac scā rōana ecclia: cui deo auctore ministeriū exhibem': nisi famulatus solēniter fieri cōprobant. Itē ex ɔcilio laodicensi. Baptizādos[b] De eodē opʒ fidei symbolū discere: ₇ v feria vl'ime septimane: vl' ep̄o vl' p̄sbitero reddere. Item ex ɔcilio martini pape. De eodeʒ. sacramentum. vt. xxv. di. audite.

Cathecismi.

Baptizandos.

Non liceat. duas tantuʒ. q꜡ ante duas ₇ i ante tres ₇c. cū alias duo ɔtinent̄ in tribus. ff. de ar. diez. §. si plures.

Non liceat[i] ante duas septimanas pasche: sed ante tres ad baptismū suscipere aliquem. oportet autem in his diebus: qui baptizādi sunt vt symbolum discant: ₇ in quinta feria nouissime septimane episcopo vel presbytero reddant. Item ex cōcilio carthaginez. iiij. Tūc bapticentur: quilibet sunt examinandi.

Baptizandi nomen suum dent[k]: ₇ diu[l] sub abstinentia vini ₇ carnium: ac manus impositiōis crebra examinatione[m] baptismum percipiant. Item rabanus de institutiōe clericoꝝ. Baptizandi quare exorcizātur ₇ exufflent.

Postq̄ʒ se baptizādus per confessionem vere fidei: in alterius cōmendauerit dominium: ₇ per abrenunciationem[n] priōris possessoris se alienauerit[o] seruitio: exufflatur ab eo potestas seua: vt per pium sacerdotis ministeriū spiritusancto cedat fugiēs malignus spiritus. Item augustin' de symbolo li. j. De eodeʒ.

Sicut no[p]stis fratres charissimi: paruuli exufflantur ₇ exorcizātur: vt pellatur ab eis diaboli potestas inimica: que decepit hominem vt possideret homines. nō ergo creatura[q] in īfantib' exorcizatur aut exufflatur sed ille sub quo sunt: qui sub peccato nascuntur. Item rabanus de institutione clericorum. Quare

h Baptizādi nomē suū dent inscriptis. hodie nō tenet hoc ₇ qḋ dicit abstinētia ɔsiliū est ₇ ita nō est ꝯ. j. eo. sine pnia.

l Et diu. j. xx. dies. sup̄ e. ante.

m Examinatione. quia infidelis non recipietur sine examinatione. j. e. iudei ₇ c. ne qḋ absit.

n Postq̄ ab renūciatione supra di. j. ecclesiasticarum.

o Se alienauerit. i. alienari inceperit. vt sup. e. sicut paruuli.

p Sicut no stis que decepit ₇ iō fuit restitutus Nam decepti. ₇c. ff. ad velle. l. j.

q Creatura. nec diabolus inquātuʒ est creatura. sed inquātuʒ est viciosus. xxiij. di. q epis copus eni ordinandus ē.

a Postea. signat. i. p[us] exsufflationē iterē/ ptiōis. b Interemptōis sue. i. sigculū fecerat crucis p qd ē iterēpt[us] vt dixit diabol[us] d q̄dā iudeo q sup se fecerat signū crucis iuenit vas vacuū sz sigtū. c Alienū. i. alienādū. sz tō dicē alienū. q ri xprio cē. xxiij q. i. paratus. op[us] pdicatōis. h. Pronaqꝫ cū spectēt aialia cetera terrā. Os hoi sublime dedit. celūqꝫ vi/ dere. Jussit et erectos ad sidera tollere vult[us]. Et nil turpitudinis dz infligi faciei. C. de pe/ nis sigs in metallū. ar. ꝯ. ex de

signetur baptizandus in corde et fronte.

Postea[a] signatur ba/ ptizandus signaculo sancte crucis tam in cor/ de quam in fronte: vt ab eo tempore apostata diabo/ lus in vase suo pristino sue interemptionis[b] cog/ scēs: signaculū iā sibi dei/ ceps illic sciat se esse alie/ num[c]. Itē in libro eodē.

Quare sup eū orōnes di. cant.

Exhinc iā di/ cūt sup eū orōes vt fiat cathecumin[us]: tūc dat baptizando sal bñdictū in os vt per sal typicū[d] sapie sale ꝯditus fetore careat[e] inigtatis: ne a vermibus pctōꝝ vltra putrefiat: sed magis illesus suet ad ma iorez grām pcipiendam. Itē beda sup librū regū.

Quare sale initiant cathe cumini.

Sal celestis[f] sapiētie q̄ initiantur cathecumini: i cūctis ope rum nroꝝ sacrificiis iube mur offerre. Itē raban[us] de institutione clericoꝝ.

Quare iterū exorcizent.

Exhinc[g] iterū exorci/ zat: vt diabolus suaz negtiaz cogscēs iustū sup se dei iudiciū timēs rece/ dat ab hoīe. nec iā cōten/ dat eū arte[h] sua subuerte re: ne baptismum ꝯsequa tur: sz magis honorē deo creatori suo exhibēs red/ dat opus deo factori suo. Itē gre. i omelia. xxiij.

Sacerdotes exorcizando demonia depellunt.

Sacerdotes[i] cum pe exorcismi grām ma/ nū credentibus imponūt et hitare malignos spirit[us] i eoꝝ mētes ꝯtradicūt: qd aliud faciūt: nisi qꝛ demo niū eiiciūt. Itē raban[us] de institutione clericoꝝ.

Quare de saliua nares et aures tanguntur.

Postea[k] tāgunt ei na res et aures de saliua: et dicitur ei verbū euāge/ licū qd iesus dixit: qñ sur dū et mutū sanauit tāgēs cū sputo linguam eius et mittens digitos in auricu lam eius dixit: effecta: qd est apire. hoc enim sacra/ mentū hic agit: vt per sali uā typicā et sacerdotis ta/ ctū sapientia et virtus di/ uina salutē eiusdē cathe/ cumini operet: vt aperian tur ei nares ad accipiēdū odorez noticie dei: vt ape riant ei aures ad audien/ dū mādata dei: vt aperiā tur ei sensus i intimo cor de ad respondendum. Itē amb. de sacramētis.

Quare nares nō ora ba/ ptizādoꝝ episcopus tāgit.

Propter gloriā[l] mu neris[m] et opis[n] non os tangit[o] eps sed nares: vt bonū odorem[l] accipiat pietatis eīne. Itē raban[us] de institutione clericoꝝ.

Quare a sacerdote iūgāt

Deinde[p] a sacerdote inungit vt sacrū ba/ ptisma cū fide accepta cu stodiat. vngit tūc illi[q] pe/ ctus oleo scificato cū inuo catōe sancte trinitatis: vt nulle reliquie latentis ini/ mici i eo residcant: sed in fide sancte trinitatis mēs

d Exhinc typicū. i. figuratū. e Careat. i. qꝛ p sale significat. f Sal ce/ lestis. os ferre mystice cessat. n. vet[us] obseruatio le/ gal naturat. ex de consti. trāslato. b. g Exhinc. i. media/ na hebdoma da trib[us] die/ b[us] fiūt exorcis mi. secūda ite rū tribus. vt ita nō restet i vigilia pas/ che. nisi solai mersio. fm hō exorcismi va riantur. h Arte. i. dolo. sic expo nit. xxij. q. v. q̄cūqꝫ. i Sacerdotes. k Postea. typicā. i. figuratiuā sa pie dei. p di/ gitū dei itelli ge dona spirs sancti. Est ca ro nra lutū. psil sapia spu sū. Credit hu manū genus hō medicamē ne sanum. l Propter gloriā. i. gloriosū mu nus eu. hari/ tie et gliosuz

sal. ad audiē/ tiā gliosū gp pe et excellētis simū i hūano corpe hois os mar. [illegible] dephendit. p qd de[us] glifica tur et bñdicit et pdicat. In signū ꝫ tantis mūeris et ope ris dignitate nō tangit os cū saliua. m Mūeri. i. corpis dñi et sanguis qd ē mun[us] excel lētissimū. n Et opis i. pdicationis mar. J. Nūqꝫ. n. quis baptizet nec ad corp[us] dñi sumēdū nec ad pdicatōis offm gerēdū ē idone[us]. vñ nec dz qs añ baptismū cor pus xpi sume re nec pdica/ tiōis offm ge rere. nec dz ei credi hō vl il lud. vñ i euā gelio. iesus ñ credebat se il lis. i. īfidelib[us] o Nō tan git os. ad ostē dēdū qꝛ non plus credēdū ē hoi q̄ odor fame sue pces serit. d cā vn/ ctiōis habet ex de sa. vnc. cū venisset. io. p Deinde. i. postq̄ ē bapt zat[us] vn finie. c. debuit ei pncipiū

a Lenit pmo.i.oli i baptismo christi.
b C Descendit.in specie columbe.
c C Sed per fidem.vt legitur.de pe.dist.ij. querēdū pennata aialia loq̄.
d S J nō sanctificat.pone casuz. per illa.c.j.e.di. retulerūt.ā.xxxviij. sedulo.
e C Cōtra fidē.i.ꝯ rectaz ꝟboꝝ formā in ecclesia catholica ꝯstitutā.vel cū dicit baptizo te in noie trinitatis ꝛ diaboli.
f C Affect⁹.i. bonitas hōis supat viciū locutiōis.q.d.ſi ſꝫ potius verbum christi.
g C Naz vtiq3 pbat ꝙ viciū precum ꝑpter affectum bonū nō emēdat in baptismo ſꝫ verbū xpi ogat virtutē.nā hereticus bonum affectū nō hꝫ ꝛ ꝯuis viciū precū afferat. nō tn̄ minus baptism⁹.suū effectū habebit.q2 tāmē valent illa certa verba euangelij.vt quātūcūq3 pces alie viciose sint. formā tamē a xpo institutā non psit euacuare.imo potius quātum spectat ad baptismum omnes euacuantur ab illis euangelicis verbis.ꝛ hoc est nam vtiq3

eis confortetur. vngitur ꝛ inter scapulas de eodem oleo: vt vndiq3 muniat: ꝛ ad bona opera facienda ꝑ dei gratiam roboretur.

I dem. Cōsecratur fons vt ad ipsum baptisma cathecumin⁹ accedat. I tez ambro.in li.de sacramētis

Quo fontem baptismi trinitatis presentia cōsecrat.

V Enit^a sacerdos ad fōtem: dicit precem: inuocat nomen pa.ꝛ fi. ꝛ spi ri.vtitur verbis celestibus celestia sūt verba que christi sunt: presentia trinitatis adest operatur sermo eternus vbi descendit^b spiritussanctus: primo quasi columba descendit: vt increduli vocarentur ad fidem.in principio signum debuit esse in posterioribus ꝑfectio: apostolis eniz spiritussanctus datus est in igneis linguis propter incredulos. nobis autem iā i plenitudine ecclesie,nō per signa sed per fidez^c veritas est colligēda. I tem augu. de vnico baptismo lib.vj. Uerba erroris per imperitiam prolata nō impediunt sanctificationez.

S J non sanctificatur^d aqua.cum aliqui erroris verba per imperitiā precator effūdit: multi nō solum mali sed boni etiaz fratres in ipsa ecclesia nō sanctificant aquam. multorum enim preces emendantur quotidie: si doctoribus fuerit recitate: ꝛ multa i eis repiunt ꝯ catholicā fidē^e.nūqd si manifestetur aliq̄s baptizatos cū ille pces dicte fuissent super aquā: iubēt denuo baptizari: qd ita: q2 plerūq3 ꝑcis viciū supat pcāt affect^{9f}: q2 illa cetera ꝟba euāgelica sine qb⁹ n̄ pōt baptism⁹ ꝯsecrari tm̄ valēt: vt ꝑ illa sic euacuēt: q̄cūq3 i pce viciosa: ꝯ regulā fidei dicit: queadmodū dmoniū: xpi noie excludit. Nā vtiq3^g hereticⁱ si afferat^h pces viciosam: nec bonuz hēat charitatis affectū q̄ possit illa supari ipericia: ꝛ īō similis ē ei: qcūq3 i ipa catholica ecclia invid⁹ i mūd⁹ vel maliuolus est: quales arguit hic cyprian^{9i}. afferat ēt vt fieri solet aliquaz pcē: in qua loquat ꝯ regulam^k fidei (multi^l quippe irruūt in preces: nō solū ab imperitis loquacibus sed etiā ab hereticis compositas: ꝛ ꝑ ignorātie simplicitatē n̄ ea valētes discernere: vtunt eis: arbitrātes ꝙ bone sūt) nec tn̄ icis qd ꝑuersuz ē euacuat^m illa q̄ re

do.ꝛ di.xxxij.§.verum.
k C Regulā.nō enim deberēt verba celestia dei restringi sub regulis donati. xxxviij. di. indignū palea est.q.d.si virtus verboꝝ excludit demoniū.ita ꝛ pcū viciū.
l C Multi. parētesis est i.interpositio viq3 nec tn̄.
m C Euacuatur.ar.ꝙ vtilia nō viciāt ꝑ inutilia.ā.di.xxxvij.turbat.ā.xxiij.q.iiij.quid ergo C.de do.sancimus.ā.i.q.j.nō sodomite.ꝛ.c.dn̄s de cla.supra.idi.xxxvij.si qd veri.ff.de aq̄ quo.ꝛ esti.l.j.§.item querit ā.dist.xxxiiij.quorūdaz.ā.di.lx.si ad sacras.supra.iij.q.ix.pura.
m C Euacuatur.ex hoc.c. colligit ꝙ nō viciat forma baptismi siqd in ea apponatur supfluuz. quod admittunt qdā vt si dicat baptizo te i noie pa.ꝛ fi.ꝛ spiri.s. ꝛ diaboli.vl arma virūq3 cano. vel qcqd seqt baptizatus ē. ar.ff.d ꝟ.ob.q̄ extrinsecus. idem si est quid ꝑmittat ante formā vt si dicat.arma vrūq3 cano.Ego baptizo te in no.pa.ꝛ fi.ꝛ spi.s. Si ꝟo aliqd interponat.vt si dicat baptizo te.ꝛ de⁹ ē in no.pa.ꝛ fi.ꝛ spi.s. ꝛ c.nō est baptizatus.ar.ff.de testa.heredes palam.§ vlt. vbi distinguitur an interponat act⁹ extraneus ꝛ circa hoc est omne ꝟbū extraneū a forma qd nō pcedo.g.n.dictūba

h C Si afferat.si.i.ꝯuis. i C Cyprianus. cypriano eni ꝛ.lxxx.epis visum est baptismū christi non posse esse apud hereticos vel scismaticos qui etiam baptisma hereticorum lauacrum diaboli appellabant.ā.di.c.quemo

ptizo te i no. pa. z fi. z spi. s. z olum scdz nō dic baptizo te i no. pa. z fi. z spi. s. qz bz hʒ duo diceret. qd ē ipossibile. z eadē rōne deberes dicere. cū dr nō ego baptizo te i no. pa. z fi. z spi. s. q eēt baptizat⁹. qz vba baptizādi pro tulit. qd patet falsū esse. Sʒ pōe q mutet ordinē bapti zādi an bapti zabit. vt si di cat baptizo te i no. pa. s. s. z fi. vr q sic. ex̄ d relcp. cām. ar. C. de te. p̄ posteris nec eni scripture obfuādus ē ordo. ff. d sol. nec. n. ꝯtiū tñ dr. ar. C. d sē. z iterlo. l. pla tā. dico. n. or dinē vboꝝ eē de forma. si aūt mora in terponat nō l z cōpēdiosa. vt de respirā do vl tussiē do vl excreā do nō obest. als ꝫ. C. d te. cū ātiqtas. z d ipe hʒ z de actu g iterpo nit distigue p l. ff. d duob⁹ reis ꝯsti. duos reos. §. vlti. z pe. z d v. ob. ꝯtinuus. nā modicū iter uallū ñ ipe dit. qd tñ ma gis itellectu q̄ locutiōe zc ff. de so. ratū. Et hʒ ēt attē das circa for mā euchari stie. pōe. n. q dicit formā pāis. demū p⁹ aliqꝫ tulū spaciū formā vini. nūqd trāsubat ibi pa nis l vinū. Rñ. vt pmisi. in qstio ñ pcedēt sʒ cōs q dicūt eē duas formas. vt nō. s. di. ij. qz

lʒ ñ itelligāt. qd spāle ē i baptismo. illud āt ē loco stipulonis. credisi deū. tenet q obsuare ñ dē puer sact⁹ adult⁹. xlv. di. de iudeis. z obli gant. lʒ nil itelligāt. C. d sal. mo. l. j. imo. si bñ ispexerim⁹ poti⁹ liberat a diabolo q̄ obliget nā ignorās p aliū bñ liber rat. Itē ex eo q dicit certis sima. ē ar. q simplex cau tio idōea cau tio itelligēdū ē pign⁹ vl fi deiussor. vt. ff d fideicō. lib. l. iiij. §. adijci b Ergo. vo cabulū sel po sitū p̄t accipi ppē z iprope ar. di. xxviij. p̄sbyterum. c Quasi i deū. Crede deo credas q deū. plus cre do valere. Si credas i eū. q̄ vel ei vl eū d Paruuli. log. alit ñ pñt log. vñ aug. i ep̄la ad renatū epm. septēnis etat pueri vl mē tiri z veꝝ di cere ꝯfiteri z negare iā pñt Et iō cū ba ptizāt iā sym bolū reddāt z ipsi pro se ad iterroga tionē respon deant. e Vel cre dere. ar. q hʒ puer fidē. sʒ nescit ea vti. ex. e. maiores

cta ibi sunt: sʒ ab eis poti⁹ euacuat. Itē aug. ad neo phitos. **Quid significent mysteria: que in fonte baptismatis celebrantur.**

Prima igitur z secūda pdicatione d his tm̄ locuti sum⁹: q̄ vobis p usqꝫ ad fontē sctm̄ veniretis iuxta catholice ecclesie instituta tradim⁹. z qd significaret vnctio q̄ diū sis corpis nr̄i adhibita p tib⁹ diuersum itellectū designat: put dñs donare dignat⁹ est: interp̄tati sumus: cū oñderem⁹ vos p oleū scificatiōis ad auditū plene fidei pparatos z ad bonū xp̄i odorez vocatos z ex toto corde ad abrenūciandū diabolo eē cōmonitos. Nūc vero de interiorib⁹ iam mysterijs locuturi sumus: que in ipso fonte celebrata sūt: emissa enim certissima cautiōe a: q vos abrenūciare omnibus pompis diaboli om nib⁹ operib⁹ eius: z omni fornicationi diabolice spopondistis. descendistis in fontem sacrum: fontez redēptiōis fontem scificatuz virtute dei celesti. Itē In hoc ergo fonte anqꝫ vos toto corpe tingerem⁹ interrogauim⁹: credis in deū patrē oīpotētē: rñdistis credo. rursus interrogauim⁹ credis z in iesum xp̄m filiū eius: q natus ē de spūsancto ex maria virgine: rñdistis singuli: credo. Itē interrogauimus: credis z in spiritū sanctū: respondistis similiter credo. Hoc autē facim⁹ iuxta dñi nostri iesu christi saluatoris iperiū: q cū ad patrē i celū ascēderet discipul suis. i. aplis mādauit dicēs. Eūtes do. om. gen. bap. eos i no. pa. z fi. z spi. s. Itē. Qd aūt interrogauim⁹: credis i scām ecclīā remissionē pctōꝝ: carnis resurrectionē: nō eo mō iterrogauim⁹: vt quō in deū credit: sic in eccliam scām catholicam. ppterea scā z catholica ē: qz recte credit i deū. nō q̄ b dixim⁹: vt i eccliam q̄si i deū c crederitis: sed itellige nos dicere z dixisse: vt in ecclesia scā catholica ꝯuersātes in deuz crederetis: crederetis etiam resurrectionē carnis: q̄ futura est. Itez isidorus de officijs li. ij. **Alioꝝ fide z professione paruuli baptizentur.**

Paruuli d alio pfitente baptizant: qz adhuc log vel credere e nesciūt: sic etiā egri muti f z surdi quoꝝ vice g ali⁹ pfitetur: vt pro eis respōdeant dum baptizantur. Item

mat. ff.

a Prima cautōe. hʒ q̄ itercedit sti pulatio. z obligāt pueri ex pmissiōe patris passus. v. a plerisq. f Muti vel etiā furiosi. pupillus. n. isans vl ifantie prim⁹ ñ multū a furioso distat. isti. d inuti. sti. § pupill⁹. dr iaʒ tñ dixi int infantē z furiosuz. s. e. quomodo. g Uice. nā satis ꝯueniēs ē. vt q p aliū obligat ēt liberet p aliū. j. e. qris. Itē dr. ij. q p

ignorāte fidelubere possuz.ff.de fideiuss.fide iubē' ꝛ igrāti ēt actio acqrit.ff.si cer.pe. si a furioso.
a Egrotātes sui.s.amici.
b Dixerit.vel dici fecerit vel per sig. vel dic sui scilicet voluntatis.

lud intelligit fides illa que ꝛc.nō facit fide/lē vsu.idest.exercitio.j.e.paruuli.ꝛ sic ꝺ alijs
b Non rem ipsam sicut virtutem.

Cum ꝑ paruulis.respōdere sic distinguit lex.ff.de admini.tu.l.i.§.vlti.

c Nihil ē. ꝗ̄ fidē. i.sacr̄m fidei ꝓfessionē sꝫ ſi ꝟtutē. sꝫ si n̄ hn̄t charitatē quō ꝯbn̄t in patriam post mortē. h̄ eis datur a deo. Alij dicūt. ꝙ habēt eā i hi tu.ex ꝺ bap. ꝛ ei'effec.c.i. sꝫ ꝛ ꝑ allos di cunt credere. j.e.i ecclesia.
d Vere.j. di.e. queris. ā.xv.q.j.§.vt itaqꝫ.ā.di.ij. hoc ē qꝺ di/cimus.
e Itē.etsi nō dū.i.q̄uis.
f Sacr̄m. baptism' dr sacramentuꝫ fidei.qꝛ i fide xpi ꝯsecrat.ꝛ i fide ecclesie ꝯficit.vel qa i noie trinita tis ꝯfert quā offerentes ꝛ oblati tenent credere ꝛ ꝯfi teri.vel qꝛ si/gnū ē ꝙ susci piēs fidē ha/beat.ēt si nō hēat aliquo i pediente.
g Fideleꝫ. sunt q dicūt ipos fideles dici.qꝛ fidem habēt habi/bitu non vsu idest.nō exer citio ꝛ sic de alijs virtuti/bus.isti sꝫ il

Joh.6.

ex concil'.carthagi.iiij.

Aliorum testimonio egrotantes sunt baptizandi.

Egrotātes[a] si ꝑ se rn̄dere nō pn̄t:cū volū tas eoꝝ testioniū sui dixe/rit[b]:baptizent:sil'r ꝛ ꝺ pēi tēnb' agēdū ē. Itē aug'.

Sacr̄m fidei nō ꝯpa sed fides puulū facit fideleꝫ.

Nihil est[c] aliud credē ꝗ̄ fidē.hr̄e:ꝛ ꝑ h̄ cū rn̄detur credere puulus q fidei nōdum hꝫ effectū respondet hr̄e[d] fidē ꝑꝑ fi/dei sacr̄ꝫ ꝛ ꝯuertere se ad dn̄m ꝑꝑ ꝯuersionis sacr̄ꝫ qꝛ ꝛ ipsa rn̄sio ad celebri/tatem sacr̄i ptinet. Iteꝫ[e].

Paruulū ꝛ si nondū fi/des illa q̄ in credētiū volū tate ꝯsistit:iā tn̄ ipsius fi/dei sacramētū[f] fidelem[g] facit:sicut credere rn̄det. ita eteni fideles vocant: nō rē ipsaꝫ[h] mēte ānuēdo sꝫ ipsi' rei sacr̄m pcipiēdo

Idē in lib.de baptismo.

Alterius ꝯfessio non va/let ei:q ꝑ se rn̄dere potest.

Cum pro puulis[i] alij rn̄dent.vt impleat er ga eos celebratio sacr̄i:va let vtiqꝫ ad eoꝝ ꝯsecratio nē:qꝛ ipsi ꝑ se rn̄dere nō pn̄t at si pro eo q rn̄dere pōt ali' rn̄deat:nō indē[k] valet.Ex q̄ regl'a illud euā gelij dictū ē:qꝺ oēs cū le/git naturaliter monet:eta tē hꝫ ipse ꝑ se loquatur. Itē aug'.in omelia.iij.

Quare trina mersio in baptismate celebretur.

Postꝗ̄[l] vos credere promisistis tertio ca/pita vestra in sacro fonte dimersimus:q ordo bap/tismatis duplici[m] mysterij significatiōe celebrat. re/cte eni tertio mersi estis q accepistis baptismū i noie scte trinitatis.recte tertio imersi estis q accepistis ba ptismū i' noie iesu xp̄i: q etiā die tertia resurrexit a mortuis.Illa.n.tertia re/petita dimersio typū dn̄i/ce exp̄mit sepulture: per quā xp̄o ꝯsepulti[n] estis in baptismo:ꝛ cū xp̄o surre/xistis i fide vt pctis absolu ti i sanctitate virtutū xp̄m viuatis imitādo. Iteꝫ ex canonib' apostolorum.

De his qui semel nō ter/tio i baptismā mergūtur.

Si qs p̄sbr̄' aut ep̄s n̄ trinā mersionē vni' mysterij celebret:sꝫ semel mergat in baptismate qꝺ dari a qbusdā iubet:i mō te dn̄i deponat. Nō.n.di/xit dn̄s nob i morte[p] mea baptizate:sed eūtes doce te oēs gētes baptizantes i noie p̄ris ꝛ filij ꝛ sp̄ūsācti.

Item grego.leādro ep̄o.

De eodē.

De trina[q] mersiōe baptismatis nil rn̄deri verius pōt: ꝗ̄ qꝺ ipsi sensistis:qꝛ i vna fi de nil officit scē ecclie cō/suetudo diuersa.nos autē ꝙ tertio mergim' tridua/ne sepulture sacr̄a signifi/cam': ꝛ dū tertio ifans ab aqs educit:resurrectio tri duani tp̄is exp̄mit.qꝺ sigl forte ēt ꝑ sūme trinitatis veneratiōe estimet fieri: neqꝫ hoc aliqd obsistit ba ptizādo semel i aqs mer/gē:qꝛ dū trib' subsistētijs

b Iudeꝫ. idest.tm̄.ꝛ h̄ quo.ad p̄sum ptionē argu. ꝙ taciturni/tas nō habet ꝑ ꝯsensu. ā. di.lxxxvi.tan ta.ā.di.xxviij diaconus.ā. di.liij.si ser/uus.sꝫ ꝯ.ā.ꝗ q.vij.biduū.
l Postꝗ̄. i. ꝺ forma baptizādi ꝛ modo tractat vsqꝫ ad.c.ve/nsit.
m Dupli/ci.ēt ter mer/git ꝛ qꝛ fit in nocatio trini tatis.ꝛ quia xp̄s tertia die resurrexit.
n Conse/pulti. ꝗ̄tum ad vicia.
o Si quis presbyter trina mersio ne.j.e.c. pri. ꝯ.sꝫ aliud est semel imergi sub illa ꝑboꝝ forma. bapti zo te i morte dn̄i.qꝺ h̄ in/terdicit.aliud i noie trinita tis vnica mer siōe qꝺ ibi i eccl'ia qbus/dā pmittit.
p In mor te.i.ad inoca tionē mortis eius.
q De trina q ꝯsuetudo.ā. di.xij.scit scā bro.ll.vlij.

mat.16. mar.8. Luc.18. act.10. colos.3.

forma.s.di.lxxvj.§.vl.a. In trib⁹ vi ztūs huic.c.qd amb.dicit de cypriano i suo sensu abūdat cyprianus cū sel' imergat pueros q qd itelligebat studiose iplebat bonis opib⁹ abūdādo.lz i h nesci⁹ delinqret sed post correcti⁹ a dño abūdauit altiori sensu inter illos im mergēdo.so. forte ille tñ sel' debē imergē dogmatizabat vl' ibi ñ erat ɔsuetudo sel' imergē io

b Eodem mō.i. i noie pa. z fi. z spi.s.

c Et ter.i. ter imergit i baptismo. z ista tres mersiōes st vnū sacr̄z sic p̄tres voces vnū nomē ar. ex̄ de relur.omnis.

d Multi st q.ñ prohibet baptizari i noie xp̄i. s3 rephēdit illos q dicebāt q debēt baptizari tantū vna imersiōe z tñ sb vna forma v̄boꝝ i noie xp̄i.

mat.28.

e Trinitatis explicite nūqd z greci hñt eādē formā.sic q̄ idē ē effect⁹. voces āt ñ eedē vt dic arch. vñ grec⁹ huc veniēs baptizaret i ligna sua z latin⁹ i greca i sua.quia apl'i varijs linguis loqbāt z iux̄ illos q p̄ibāt z q seqbāt clamabāt osanna. z tñ forma real' ē attēdēda z ñ vocal'.j.e.retuleri. Itē pone q aliqs dic' baptizo te i noie gēitoꝝ z nati z sci flamis; an baptizet vl q sic.q̄ ñ refert vtrū ex eqpollētib⁹ qs dixerit.ar.ff.d v̄.ob.q̄ extrinsec⁹.z.l. si sb vna.ff.si cer.pe.l.certū.qd ɔcedo.z sb noib⁹ synonimis bñ pōt fieri baptism⁹. S3 sic ñ baptizat i noie pinitatis z filiatiōis zc. Itē si omittit h pnomē ego. z dic baptizo te zc. bñ baptizat. q2 sbitelligit pnomē ar.C.d fidei. verbū volo. maxime qñ nec xp̄s apposuit pnomē cū dixit ite baptizate zc. si ē ɔ ex̄ d bap. c.i.q2 ibi etiā v̄bū omisit. sic āt añ non baptizatur. mergo te in noie pa.zc.q2 nō ē synonomū cū illo v̄bo baptizo. nec p hāc vocē baptizo te in noie triū p sonarum.

f In syno. s. do.s.

g Ji vero h bonosiani.s.xxiiij.q. iij.quidaz v̄. bonosiani.hi dicebāt chr̄istum adoptiuum filium dei non proprium.

h Et isti. alias tamen exprimitur eorum error. xxiiij.q.iij.quidam . v̄. cathaphrygis. quia auctores eorum dixerūt spm̄ scm̄ in se descendisse non in apostolos.

i Propter.simpla alludit ɔsuetudini loci i.vniformē.z ita ē ar.q oēs debemus baptizari i no.p.z.f.z.s.s.s.c.proprie.

...vna substātia ē rephensibile eē nullaten⁹ pōt ifantē i baptismate vel ter vel semel imergere: qm̄ etiā in trib⁹a mersiōib⁹ psonarū trinitas z i vna pōt diuinitatis singularitas designari. Itē hic.sup ep'laz ad phil'.li.ij.

De eodē.

Eodem mō b in p̄re z fi.z spi.s.baptizamur z ter c mergimur: vt trinitatis vnuz appareat sacr̄m. Itē. Licet ter baptizet' pp mysteriū trinitatis: tñ vnū baptisma reputatur. Item pelagius papa gaudentio episcopo.

De his qui in nomine xp̄i semel tantū mergunt.

Multi sunt qui d i noie solūmodo xp̄i vna ēt mersione e se asserūt baptizari.euāgelicū v̄o p̄ceptū ipso deo z dño saluatore nr̄o iesu xp̄o dicēte vl' tradēte nos admonet i noie trinitatis f trina ēt mersione scm̄ baptisma vnicuiq tribuere: dicente dño nr̄o iesu xp̄o discipulis suis. Ite bapti.om.gē. i no. pa.z fi.z spi.s. Itē zacharias papa bonifacio epo.

Jn inuocatiōe trinitat̄ tuo i baptismate mergē dēm⁹.

In synodo āglorꝝ decretū firmissime p̄ceptū z diligēter demr̄atū eē dig̃scit q qcūq sine iuocatōe trinitat̄ mersus fuisst: sacr̄m regñatōis ñ h̄ret: qd oio verū ē: q2 si mersus in fōte baptismat̄ qs fuēit sine iuocatōe trinitat̄: p̄fect⁹ xp̄ian⁹ ñ ē: nisi i noie p.z fi.z.s.s.fuēit baptizat⁹ h q̃z obƒuare i p̄dcā synodo sacerdotes voluerūt: vt q vl' vnā de trinitate psonā i baptismo nō noiaret illud baptisma eē vez nō posset: qd p certo vez est q2 q vnū ex scā trinitate ɔfessus ñ fuerit nomē: p̄fect⁹ xp̄ian⁹ eē ñ p̄t: q.n. ɔfitet' p̄rez z filiū si ɔfess⁹ ñ fuēit spm̄ scm̄ neq p̄rez h3 neq filiū.z q ɔfessus fuēit p̄rez z spi.s.z filiū nō fuēit ɔfess⁹: neq p̄rez h3 neq spi.s3 vacu⁹ ē a diuina gr̄a. Itē gre.grino epo i hibernia.

Rebaptizēt' q i noie trinitat̄ baptizati nō fuerit.

Hos g hēticos qui i trinitat̄ noie ñ baptizant: sic sūt bonosiani z cathaphryge.q2 z illi xp̄z dñm ñ credūt: z isti h spm̄ scm̄ p̄uso sēsu eē quēdā puū hoiez mōtanū credūt: q̃rū sil'es m'lti st alij.tales cū ad scāz eccl'iaz vēiūt baptizāt: q2 baptisma ñ fuit qd i errore positi scē trinitat̄ noie minime pceperunt. Itē ex ɔci.tol.iiij.

Sel' i baptismate mergere licet.

Propter i vitādū scismat̄ scādalū: vl' hētici dogmat̄ vsuz: simplā tenem⁹ baptismatis mersionē. Itē zacharias papa bonifacio epo.

De sacerdote q p igrātiā lingue lat...

a Rebaptizauerunt. introducens. nã vni⁹ syllabe error nõ nocet. ff. de manu. te. q hẽbat.
b Aut heresim. marie. q2 ꝛ si errorẽ induceret: qñmodo in forma eccl'e baptizaret teneret baptismus. vt. s. e. satis.

m Hodie. s. in die penthecostes. q2 lecta fuerat epistola de aduentu spũsſci in apl'os.
n Sacerdotis. i. episcopi. solus eps facit hãc inuocationẽ. j. di. v. manus.
o Post baptismum. Casus dicitur cuiusmodi vestis traditur. quia alba. ꝛ q̃re.

c Uenisti. de his q̃ in baptismi celebratione fuit dictũ est. nũc ꝑncipalr sequitur de his q̃ post lauacrũ sequũt. s. post baptismũ baptizato fieri debeãt ꝛ. vi. c. adnectit. in postremo tñ habet q̃ circa ipsum fcã sunt prius.
d Quid vi deris. i. qd audieris. nã sb visu oĩs sensus cõtinetur.
e Repete. ostendit que circa ipsum ꝑus acta sũt: vt ꝑ ad. c. iudei.
f Unctus sputo ñ oleo s. i. cathecismo.
g Post. ꝗ. j. e. di. v. nouissime. j. e. pſbri null⁹ mistrorum.
h Christianus. s. viij. q. i. olim.
i Mersisti. i. demersus fuisti.
k Ubi inunctus. i. ad quid.
l Accepisti. i. capite. i. aĩa. s. de pe. di. iij. ille rex. ꝛ ita aĩa hꝫ sedem in capite. al's nõ bñ concordaret lr̃a.

ne: si inuocatõe trinitatis de [illegible]

Rebaptizauerũt[a] nũ/ [illegible] cij tui: ꝙ fuit i eadẽ ꝓuĩcia sacerdos: q latinã linguã penit⁹ igrabat: ꝛ dũ baptizaret nesciẽs loq latine: ifringẽs linguã[b]: diceret: baptizo te i noĩe patria ꝛ filia ꝛ spũa sctã. ꝛ ꝑ hoc tua reuerẽda scitas ɔsiderauit eos rebaptizare. sed scissime frater: si ille q baptizauit nõ errorẽ itroducẽs aut heresim[b]: sꝫ ꝑ sola ignorãtia romane locutionis infrigẽdo linguã: vt supra dixim⁹: hoc baptizãs dixisset: nõ possum⁹ cõsentire: vt denuo baptizentur. Itẽ amb. de. sacris tractatu ꝑmo. Quare baptizati a sacerdote vngãt.

Uenisti[c] ad fontẽ: igressus es: cõsidera qd videris[d]: qd locut⁹ sis dili gẽter: repente[e] occurrit tibi leuita: occurrit tibi presbyter: vnct⁹[f] es q̃si athleta dei: vt ad baptismũ cathecumin⁹ accedas. Itẽ raban⁹ i epl'a ad ephesios li. ij. Quare baptizat⁹ a ꝑ sbr̃o vngat' in cerebro.

Postq̃[g] ascẽdit baptizat⁹ ð fõte: statĩ signatur a pſbro i cerebro cũ sacro chrysmate: seq̃nte sil'r orõne: vt xp̃i regni particeps fiat: ꝛ a xp̃o xp̃ian⁹[h] possit vocari Itẽ ambro. de sacris tractatu. ij. Quid sup baptizatũ: a' sacerdote dicatur.

Mersisti[i] vẽisti ad sacerdotẽ: qd tibi dixit: de⁹ (inqt tibi) pĩ oĩpotẽs: q te regenerauit ex aqua ꝛ spũscõ: ɔcessitq̃ peccatorum tuorum veniã: ipse te iungat i vitã eternã. vide vbi iunctus[k] es: in vitã eternã inqt. Itẽ. Quare vnguẽtũ super caput baptizati ponatur.

Accepisti[l] mysteriũ: hoc ẽ vnguentũ sup caput: q̃re sup caput? q2 sapientis sensus i capite ei⁹. seqt spũale signaculũ qð audisti legi hodie[m]: ꝙ p⁹ fontes superest q̃ ꝑfectio fiat: qñ ad iuocatõẽ sacerdotis[n] spũs sctũs ifundit Itẽ raban⁹ de institutiõe clericorum. Quare candida vestis traditur christianis.

Post baptismũ[o] tradit xp̃ianis vestis cãdida: q̃ significat inocẽtiã[p] ꝛ puritatẽ xp̃ianã: quã p⁹ ablatas veteres maculas: studio scẽ ɔuersatõis imaculatã ꝑuaredꝫ: ad repñsentãdã añ tribunal xp̃i. cũcti ꝟo renati albis iduuntur vestib⁹: ad misteriũ[q] resurgent' eccl'ie. Itẽ. vtũt baptizati alb' vestib⁹: vt quorũ ꝑme natiuitatis faciẽ: vetusti erroris pãn⁹ fuscauerat hit⁹[r] scðe regenerationis glie ꝑferat idumẽtũ: tegit n. post sacrã vnctionẽ caput eius mystico velamine: vt itelligat[s] se diadema te[t] regni ꝛ sacerdotali dignitate potiri. Itẽ amb. de mysterijs. De eodem.

Accepisti[u] p⁹ baptismũ vestimẽta cãdida: vt eẽt indiciũ: ꝙ exueris vo luptatẽ pctõꝝ: ꝛ indueris inocẽtie casta velamina[v]. Itẽ ex ɔcilio agathẽ.

modi vestis traditur. quia alba. ꝛ q̃re.
p Innocẽtiã. cãdor enĩ mundiciam designat. xxx. q. vi. femine.
q Ad misterium. de signandũ. ꝑ hoc enim designatur futura resurrectõ corporũ gloriosa ꝛ animarum. vel etiã. nũc a peccatis.
r Ut intelligat. istud sacramentum est regni ꝛ sacerdotij. quilibet enim fidelis rex dꝫ esse. ꝛ sacerdos. rex q2 se ꝛ alios ꝟtutibus regere debet. Sacerdos. q2 cor cõtritũ ꝛ humilitatũ. qð ẽ vera oblatio. i. se debet offerre deo.
s Diademate. s. xij. questione. i.
t Duo sũt. Accepisti ꝛ iudiciũ. q̃lis vestierit talia corda gerit. xlj. di. §. fi.
v Uelamina. forte de hoc velamine dicit. xxiiij questione. i. quoniam vetus.

Quot mēsib⁹ iudei inter cathecuminos hñantur.

I Udei[a] (q̄rū pfidia fre quēter ad vomitū re/dit) si ad leges catholicas redire voluerit: octo mē/ses[b] inter cathecuminos ecclie limē itrocāt: ꝛ si pu ra[c] fide venire noscunt: tunc demū baptismi grāz mereant. ꝙ si cāu aliq̄ pi/culū ifirmitatis itra pscri ptū tēpus incurrerit: ꝛ ḋ/sperati fuerint baptizen/tur. I tem ex ɔci. tol. v.

De iudeis plerisq̄ frequēter ad iudaismū redeūtibus.

P Lerisq̄[e] ex iudeis q dudum ad christia/nā fidē ꝑmoti sunt: nunc blasphemātes christū nō solū iudaicos rit⁹ ppetras/se noscunt: sȝ etiā abomi/nādas circūcisiones exer/cere: de qb⁹ ɔsultu piissi/mi ac religiosissimi dñi nři sisemandi regis hoc sctm̄ decreuit cōciliū: vt huiuscemodi trāsgresso/res pōtificali aucte corre/cti ad cultū xpiane digni/tatis reuocent: vt q̄s ꝑpria volūtas nō emēdat: aiad uersio sacerdotal' coerceat Eos āt q̄s circūcidūt: si fi lij eoꝝ sint: a parētū ɔsor tio[f] separētur[g]. si ꝟui: ꝑ in iuria corporis sui libertati tradant[h]. I tē raban⁹ de institutione clericoꝝ.

Añ baptismū diabolo ꝛ eius opib⁹ renūciare debem⁹.

P Rimū[i] iterroget pa gan⁹ si abrenūciat di abolo ꝛ oibus dānosis ei⁹ opibus atq̄ fallacijs cū/ctis: vt respuat pmū erro rē: ꝛ sic appropinquet ad veritatē: possitq̄ iux̄ aplȝ deponere veterem hoiem ꝟm pstinā ɔuersationē: q corrūpit[k] ꝟm desideria er roris abnegans impieta/tē ꝛ secularia desideria. I tem aug⁹. de penitētia.

Non transit in nouā vitā: quē ñ penitet veteris vite

O Mnis[l] qui iam sue voluntatis arbiter[m] cōstitutus est: cum acce dit ad sacramētū fideliū: nisi eū peniteat veteris[n] vite: nouam non potest in choare. ab hac pnia cum baptizant soli paruuli im/munes sunt. nondum eni vti possunt libero arbitrio I dem ad salecutanum

Ante baptisma penitentiam agere debemus.

A Sunt hoies añ ba/ptisma penitētiam[o] de prioribus[p] pctis: ita tñ vt etiā baptizent: sicut scri ptum est in actib⁹ aploꝝ: loquēte petro ad iudeos ac dicente: agite peniten/tiam ꝛ baptizet vnusq̄sq̄ vestrū in nomine domini nostri iesu christi. I tem greg. faustino defensori.

Quadraginta dierum ab stinentia iudeis baptizan dis adducitur.

N E quod absit longa[q] dilatio retro possit animos iudeorum reuo/care: cum fratre nřo epo loci illi⁹ loquere: vt pnia ac abstinētia. xl. dieruȝ in/dicta: aut die dominica[r]: aut si celeberrima festiui tas occurrerit: eos oipotē tis dei misericordia ꝑte/gēte baptizes. I tem am bro. sup eplam ad rōanos

Penitentia non est neces saria baptizandis.

---

a I Udei. de baptizandi examina/tiōe vel pnia agit vsq̄ ad c. nō plures. b C Octo mē ses. ꝟ. c. cont git ꝑ illō qd seqtur. j. e. ne qd absit. c C Cathecu minos. ꝑ hoc intelliguntur oia illa. c. q̄ di cūt ꝙ ifide/les pñt eē vs q̄ ad missaz cathecumino/rū i ecclia. nō ɔdicit. xxj di. cleros. i fi. qz illud de ifide lib⁹ q parati sunt repꝛhen/dē. xliij. di. in mādat]. ꝛ ita ñ dico ea ab rogata. ꝟȝ ꝙ qdā di/cūt. ꝛ ē rō q̄re hoc fi/at. vt audien tes pdicatio/nē. in ecclesia facili⁹ ɔuertā tur. vl' loquit de pcecisis. d C Etsi pu ra. vt ꝟ ꝙ vsu rari⁹ iude⁹ nō debeat bapti zari. nisi vsu/ras restituat. ꝟ. de pe. di. v. fallas. e P Lerisq̄. circūci/siones. circū/cidēdo aliq̄s f C Cōsortio ē viris reli/giosis alendi tradātur. vt xxviij. q. i. iu deoꝝ de par/nis tñ bonis alendi sunt. C. de at. liber. l. iij. g C Separent. ꝛ bonoꝝ pscriptione ꝛ ꝑpe tuo exilio dā nabunt. vt. C. de iudeis ꝛ ce. iudei. sȝ ꝟ si sue secte sūt mācipia. aīs enim capite puniunt. C. ne man. chri/stianū. l. vna C. de eunu/ch. l. j. h C Tradā tur. ꝟ. di. liiij c. nulla. ꝛ. c fraternitatē sed ɔ. ꝟ. xvij. q. vlt. iudas. i P Rimū. i aposto/lum ad ephe sios scribētē. k C Corrū/pitur vetus hō. de pe. di. i. tres sunt. l O Mnis. i ꝟ. de pe. di. i. tres sunt m C Arbit. ꝟ ē discret⁹. h. n C Veteris ꝙ hoiem red dit vetustū. ꝛ qdē iterioꝛ ne cessaria ē in adultoꝛio ex terioꝛ nō exi/git. j. e. fine. o A Sūt pe nitentiam. i. peni/tudinem. p C De prio rib⁹ nunq̄d ē preceptio vel suasio ḋ hac penitētia agē da. sed cui pcipiet. nū q̄d gentili iu bere potest. nō. sed dum taxat mone re. xlvij. dist. ꝟ. necesse.

Ephe. 4. Coloss. 3. Ro. 6. ac. 2. c. 5.

q N E qd absit longa. vbi est longa. ꝟ. di. l. c. iudei. r C Aut die dominica. non

obulat.qd dictu e.s.q tm bis in anno baptism9 dz celebrari. Illud.n.de solēni itelligit.i.q ɔsecrat tāta solēnitate.s.e.venerabilr

a Sine pnia.i.sine satisfactione exteriori & afflictione q solet exigi in pnia. Naz sine interiori i adultis vacuum est baptismi mysteriuz.& ita nō ɔtradicit. de pe.di.i. tres. s.e.omnis q s.pri.c. ɔtra sed istud generaliter i alijs.illud specialiter fiebat quondam in iudeis nō propter satisfactionem peccati.sed propter reuerentiam baptismi iudei per operationem circūcisionis & aliorū legalium sacramētorū non a deo appreciabantur.

b Gratia. s.de pe.disti. vij.nullus expectet.

c In baptismate.hoc ideo dicit. q2 in penitentia & si dimittatur peccatuz per contritionem, remanet tamen tēporalis satisfactio.in baptismo non. Nam tanta est vis sacramenti.q nec etiam temporalis satisfactio in baptismo remanet pro peccatis.Ideo non est mirum.si infamia quelibet ibi dimittatur. quod non est in penitentia vt de pe.di.vlti. si quis.

d In cathecismo.de materia ista dixi. xxx. questione prima.peruenit.

e Patrinus.ba.dicit in his tantum contrahi paternitatem.sed.h.dicit in omnibus eam contrahi.que baptismum precedunt. Si tamen compaternitas in cathecismo contracta non est tanti momenti vt matrimoniuz dissoluat.cum vix etiam impediat. extra de cogna.spiritua.contracto.

f Suscipiant.& ita latius se extenderet charitas xxxv.q.i.cum igitur.

g Non plures.s.e. xxx.q.iiij.q autem vtroz contra.solu.ibi.als.

h In baptismate.su. h scipere.sz gd si suscipiat. dicunt q nō contrahitur compaternitas secus si baptizet.

i Baptizatus.si aliter tamen fit cuz baptizare possit non impedit baptism9 sed hoc ideo institutum e. q2 patrini debent instruere filios suos in simbolo. & in alijs.j.e. vos hoc non facere pnt. q primo i eis instructi si fuerint.xlvij.di. §.necesse.

k Non lz. h nec cōmatres s.xvj q.j. placuit cōmuni.

l Monachi.s.xviij.q.ij. doctos.xxx.q.i. In nec osculent.sonet tāgit ɔsuetudinē alicui9 loci.vbi cōpatres osculabant cōmatres.

m Uos.fideiussores & hec est causa quare institutum fuit q in baptismo & in cathecismo & confirmatione. qui non est christianus non offerat puerum.cum enim nobiscum non tenet articulos fidei. qualiter

Sine pnia[a] sunt dona & vocatio dei: q2 gra[b] dei i baptismate non requirit gemitū: nō requirit plāctū vel op9 aliqd: sz solāfidem & oia gratis cō donat. I tez iginus pa.

Necessitate cogēte in cathecismo & confirmatione idem cōpater eē pōt.

In cathecismo[d] & in baptismo & in confirmatione vn9 patrinus[e] fieri pōt:si necessitas cogit: non est tn̄ cōsuetudo romana.sed p singulos singuli suscipiant[f]. I tez ex decreto leonis pape.

Nō plures sed vn9 paruulū i baptismate suscipiat.

Non plures[g] ad suscipiendū de baptismo infantem accedāt: q vn9 siue vir siue mlr.in cōfirmatiōe quoqz idibm faciat. I tē ex ɔci.magociēsi.

Qui non est baptizat9 nec confirmatus aliūz i chrismate vel baptismate tenere non debet.

In baptismate[h] vel in chrismate non potest alium suscipere in filiolū ipse qui non est baptizatus[i] vel confirmat9. I tē ex concil. antisiodorensi.

Abbati vel monacho cō matres non licet habere.

Non lz[k] abbati vl mo nacho de baptismo suscipere filios nec cōmatres habere. I tē ex li. capitulo. De eodem.

Monachi[l] sibi compatres commatres, ne non faciāt:nec osculentur[m] feminas. I tem ex sermone sancti augustini post pascha domini q sic. incipit. Hodiernus dies.

Qui in baptismo paruulos suscipiūt pro eis apud deū fideiussores existūt.

Uos[n] ante omnia taz mulieres q viros q filios in baptismate suscepistis moneo: vt vos cognoscatis fideiussores: apud deum extitisse pro illis: quos visi estis de sacro fonte suscipere. ideo q semper eos admonete: vt castitatem custodiant:iusticiam diligāt:charitatem teneant:ante omnia symbolum & oratione dominicam & vosipsi tenete:& illis quos accepistis de sacro fonte ostendite. I. tem ex ɔci.hilerdensi.

Ad baptizandi officium & ad vestimenta altaris lauanda: sacerdos propria debet habere vasa.

potest esse obses pro puero. et qualiter doce- bit in his que hic dicuntur. sed non videtur quod sint fideiussores pro puero. quia si queratur ab eis. erit iste bonus. non dicerent sic vel non. j. eo. queris. sed sunt quasi fideiussores. ff. ad muni. l. ij. §. vlti. et suf- ficit quod puer non contra- dicat. ff. solu. matri. l. ij. §. vlti. Nam in fans furioso cõparat. xv. q. j. §. vl. et c. illud ptque. et ita eoipso tenentur par uuli. quod non contradicũt. j. eo. queris. alias enim nõ tenentur fide iussores. ff. de fideius. om- nis.

a Omnis.

b Non li- cet. de rebaptizatio- ne non facien da. xv. c. ad iungit.

c Trãsla- tiones. i. mu tationes. vij. q. i. mutatio- nes. In qua n. ecclesia quis intitulatus est. in ea perpetuo perseueret. vt distin. lxx. sanctorum. Joannes.

Omnis presbyter qui fontẽ lapideũ hẽre ne quiuerit: vas cõueniẽs so lũmõ ad baptizandi offim̃ hẽat: quod extra ecclesiam non deportet. similr ad cor- pale lauandũ et ad pallas altaris propria hẽant vasa: in quibus nihil aliud fi- at. Item ex concil. car- thaginensi. iiij.

Neque rebaptizatões neque reordinationes fieri licet.

Non lz [b] fieri rebapti zatiões neque reordia tiões vel trãslatões [c] epor. Itẽ ex epistola augustini ad maximũ. De eodem.

Rebaptizare [d] hereti- cũ hominem qui hec scte trinitatis signa susce- perit: que christiana tradi dit disciplina: oino pctm̃ ẽ. rebaptizare aũt catholi- cũ imanissimũ scelus est [e]. Item ex conci. arelat. i.

De arrianis quando ba- ptizentur quando non.

De arrianis [f] qui pro pria lege sua vtũtur: placuit si ad ecclesiam ali

d Rebaptizare. immanissimum. et capite punitur. C. ne sanctũ ba. reiterẽ. l. i.

e Scelus ẽ. nã maius pctm̃ ẽ rebaptizare xpianũ hominẽ vel catholicũ quam hereticum si ar. quod maius peccatum est occidere christia num quam paganum. s. dist. l. de his clericis. et xxiij. q. v. si non licet. sed contra videtur quod qui paganum occidit corpus occidit et videtur occasionẽ dare perdẽdi aiam eius. sed cum oc cidit christianum. animam eius non occidit quia forte bonus est. simil lite et in pmo vi- detur ẽẽ eqle peccatum. quia similiter iniuria sa- cro fit in isto sicut in illo. sz forte quia hẽtic9 a deo recesserat. videt quod magis eẽt rebaptizan dus. et iõ dicit minus pctm̃ ẽẽ i isto quam in illo.

De arrianis. responderint. responderit. f i. inter. se non eẽ baptizatos in nomine trinitatis. i. p. et f. et s. s. error enim cuiusdam siue dantis siue accipientis ad baptismũ ptĩ nere non probatur. s. e. di. satis.

qui de hac heresi vene- rint: interrogent eos no- stre fidei symbolum sacer dotes: et si preuiderint eos in patre et filio et spiritu- sancto esse baptizatos: ma nus eis tantum impo- nant: vt accipiant spiri- tumsanctum. qui si inter- rogati non responderint: hanc trinitatem baptizen tur [g]. Item grego. quar tus bonifacio.

Baptizeni de quibus igno ratur an sint baptizati.

Paruulos [h] qui a pa- rentibus subtracti sunt: et an baptizati sint an non ignoratur: vt hos baptizare debeas sm pa- trum traditiones: si non fuerit qui testificetur [i]: ratio [k] poscit. Item ex concili. carthaginensi. v. De eodem.

Placuit [l] de infanti bus quotiens non in ueniuntur certissimi te- stes qui eos baptizatos si ne dubitatione esse testen tur: neque ipsi sunt per

g Bapti- zentur. idem dicerem vbi nihil diceret de forma. cuz diceret se ba- ptizatos. et hoc ideoquia quidam ba- ptizati sunt in forma. alij non. sed se- cus dicerem de baptizato in ecclesia. li- cet nihil de forma dice- ret.

h Paruu- los. de- beas. s. disti. lxviij. presby teri quos. et §. quod er- go.

i Qui te- stificentur. eos baptiza- tos esse.

k Ratio- nam in tali- bus certius ẽ tenendum. extra. de spõ. iuuenis. de penitentia di stinctio. vlti. c. antepenul. et vlti. Joannes.

l Placuit. testentur. creditur ergo testi monio vnius in baptismo et in conse- cratione eccle. secus in ordine. xcviij. distin. alios. et que sit ratio dicitur. i. questione. j. §. ecce cum honoris. et circa talia picolũ ver titur. xliij. di. quiescamus. Sed pone quod quis probat se ordinatum quo ad speciem facti. aliquis excipit contra eum dicendo eum nõ fuisse baptizatum. nunquid crederetur tũc testimonio vnius quo ad baptismum. di- cit. h. quod vbi non fit alij preiudicium credi- tur. alias non. vnde non posset de baptismo suo perhibere testimonium si sub ea conditio ne ei relictum eẽt legatũ si esset baptizatus. quia fieret preiudicium heredi.

a Per etatem.arg.aliquē posse testificare de his q̄ in infantia vidit.ar.di.xxxvij.relatū
b Maurorum.mauri isti episcopi erant. quia fratres eos vocat.vel dic q̄ est vocati/ui casus illud fratres charissimi.

runt.z ita est ar.q̄ vnū factū pbat̄ p alliud. xviij.di.penit. g Memoria.i.p auditū. arg.ff.de aqua plu.l.i.§.deinde.

h Si ad mr̄is.pone casum.j.e.si q̄ mlier. h. q̄ forte dicebat iulian⁹ q̄ mlier p̄gnās nō dȝ baptizari pp turis īpossibilitatē q̄ baptizaret̄ puer ī vtero. z ita post q̄ eēt edit⁹ debe ret baptizari pp illud nisi q̄s renat⁹ fue rit̄ zc. vī tm̄ q̄ bn̄ dicebat q̄ si mr̄ ma/numittit̄.z p tus insti.de i/genuis.§.ij.z q̄ ptus ps est viscerū. ff. de ven. inspi.l. i.sȝ ad p̄mū dic q̄ baptis ma ē psonale beneficiū nec psonā egredi tur.sec⁹ ī ma numissiōe lō dr̄ part⁹ pars viscerū.dic vt s̄.e. si q̄cq̄d q̄ aut nō ba ptizet puer i ventre. satis oñdit rōnē.j. e.q in mater nis.q̄ cū na/t⁹ nō sit rege nerari ñ pōt.

c Ut3 ita q̄. nec ille.i. baptize tur subito z sine examina/tione.vt.j.e. c.vicis.longo autē tpe debȝ ingri.q̄ piculosuȝ ē bapti zatū rebapti/zare.vñ seqt̄ scimus zc.

d Qui te/stimonio.ar. vni⁹ testionio eē credēdum q̄ñq̄.ar.s̄.e. puulos.z dic h̄ casu tm̄ cre dēdū eē xpia no z ñ paga no vl iudeo testificāti. et ē ar.q̄ q̄s pos sit testificari de his que vi dit i pupilla/ri etate. arg. xxxvij.di. re/latum.

Si nulla velebāt ar.ex vno ali ud eē p̄sumē dū.arg.ex si/gnis p̄sum/ptiōeȝ eē col ligēdā.xxvij. q.i. vidua q̄/dē.s̄.xx.q. ij. c.i.

f Accepe rit.sacr̄m.sed de q̄ h̄ dicit. nā si de sacro eucharistie si ue d̄ pane bñ dicto ad p̄su̇ ptionē susce/pti baptismi iducit̄.p h̄ q̄ talia recepe/

Ut3 ita q̄. nec ... etatē[a] idonei: de traditis sibi sacr̄is rñdere: absq̄ vllo scrupulo eos esse ba ptizādos:ne ista trepida/tio eos faciat sacr̄oȝū pur gatione priuari. Hinc etiā legati maurorum[b] fratres charissimi cōsuluerūt: q̄ multos, tales a barbaris redimerūt:similiter z de ecclesijs:quotiēs sup ea/rū cōsecratiōe hesitat̄.agē dū est. i.vt sine vlla trepi/datione cōsecrent̄. Item leo pa.leoni rauennati epi scopo. De eodem.

Cum itaq̄[c] baptismi sui nihil recordet̄:q regenerationis ē cupidus nec alt attestari de eo pos/sit.q sciat se ꝯsecratū: nec ille q cōsecrat̄. scim⁹ qdē inexpiabile esse facin⁹ : q̄ tiens iuxta hereticoȝū do gmata:ꝯtra sanctoȝ pa/trū instituta cogit̄ aliquis lauacrū qd̄ regenerandis semel tributū ē: bis sub/ire:aplica reclamāte snia: q̄ nobis vnā p̄dicat i trini tate deitatē: vnam in fide ꝯfessionē: vnū i baptisma te sacr̄m. Sed in hoc sile nihil formidat̄:q̄m nō p̄t in iterationis crimen ve nire:qd̄ oino factū esse ne scit̄.atq̄ iō quotiens pso/na talis inciderit:solita p̄ mū examinatiōe discuti/te:z longo tpe:nisi forte su p̄mus finis immineat,inda gate: vtrū nemo penit⁹ sit: q testimonio[d] suo iuuare possit ignorantiā nescien tis:z cū constiterit hunc q baptismatis indiget sa/cramento:sola inaniter su

spicione phiberi:accedat intrepidus ad consequen dam gratiam:cuius in se nullum scit esse vestigium nec vereamur huic salutis ianuā apire : quā nunq̄ añ docet̄ igressus. Leo.

Si nulla[e] extant indi cia int ꝓpinquos z familiares:nulla inter cle ricos aut vicinos : qb⁹ hi de qbus querit̄: baptizati fuisse doceant̄:agendū ē: vt renascantur:ne mani/feste pereant. In quibus: qd̄ non ostenditur gestuȝ: nulla ratio sinit: vt itera/tum videat̄.qui auteȝ pos sunt meminisse q̄ ad ec/clesiam veniebāt cuȝ parē tibus:pñt recordari : an qd̄ eoȝ parētib⁹dabat̄ ac ceperint[f].sed si hoc etiaȝ ab ipsa memoria[g] alienuȝ est: conferendum eis vi/det̄:qd̄ collatū esse nesci tur:quia non temeritas i teruenit p̄sumptiōis: vbi est diligētia pietatis. Itē augu.contra iulianum.

Nō baptizat̄ cum matre qcq̄d in eius corpore est.

Si ad matris[h] corp⁹ id qd̄ in ea ꝯcipit̄ p/tinet:ita: vt eius pars de/putet̄:non baptizaretur i/fans cui⁹ mater baptiza/ta est aliquo mortis vrgen te piculo:cū eum gestaret in vtero. nunc vero[i] cuȝ etiam ipse baptizetur: nō vtiq̄ bis baptizatus ha/betur : et non vtiq̄ ad maternum corpus cum esset in vtero pertinebat. Iteȝ isidorus sententia/rum libro.j.

i Nūc vo. nō dubit iu/lla. ad metā redargutio/nis aug⁹. q̄ forte h̄ ꝯcede ret p̄ma facie iulian⁹.sȝ ad metā sophisma bil.q̄ fo:te iu lla.hic erat ꝯ communem opinionem. hoc modo cō cludit. s̄. eo. ostenditur.

a Qui in maternis. nõ possũt. simile. xxxij q. ij. moyses. ⁊ arg. contra. ⁊ ff. de i ius vo. nam ⁊ si. b Qui scelerate. s. e. dist. ij. qui scelerate. c Se tali. s. e. distin. ij. quotidie. Joannes.

d Si quis. qñ voluerit. s. di. v. baptizari. ⁊ c. cum eni ⁊a. bro. li. liij. grauidaz baptismi.

e Qui bis ordinari. s. nunquid ẽ hoc ita verũ absolute. q ignorant rebaptizati nõ pñt promoueri. ita q erit in ptãte cuiuslibet mihi ordines auferre. q2 põt me dormientem rebaptizare. q durũ hoc vol d. f. dicit baz. q hoc itelligitur de ignorãtia iuris q nõ excusat. ⁊ exponit illam lfam q contradicit. nõ indigeret p eo penitere supple intãtũ q̃tũ alis. H. dixit hoc dictũ fuisse i odiuz rebaptizantiũ oli. sed hodie bñ pñt p moueri. quia ignorãtia facti oĩno excusat eos vel intellige ita dure prout lfa sonat ⁊ ei fit pĩudiciũ sine culpa sua. ar. i. q. v. c. i. sed ɔtra. i. q. iiij. placuit. f Si p vicio puta p heresi. sicut nouatiani ⁊ donatiste baptizatos rebaptizant. vt. xxiiij. q. iij. q. dã hẽtici. g Silr. s. vt mũdiores p ipsuz lauacrum efficerentur. sine vt mundi sint corde. h Si pro mundicia corporis forte non erant sani. extra de apo. c. ij.

i Hos quos. Casus. In pma parte agit de pena epi pñbri vl diaconi rebaptizati. In secũda de pena alioꝝ clericoꝝ vel monachoꝝ vel mo̲ualiũ. In tertia de pena eoꝝ qui non sunt adulti.

k Seu coactos. nõ absolute. s. p attractione. tunc n. nõ erat coactio iputãda vt. i. q. i. ɔstat ⁊ dis. l. pñbios sed hoc aliq̃ ɔditione ppo sita. vtputa si nõ patiaris rebaptizari stati occideris. vl hmõi. magis eni eligẽda ẽ mors q̃ ɔsentire rebaptizari. vt xxij. q. v. si qs coact⁹. xxxij. q. v. ita ne.

l Jacturã. i. iniuriã patiendo se rebaptizari.

m Cathecuminoꝝ. s. e. di. i. cõs nullã cõtra. sed ibi solutũ ẽ.

n Timore maxĩe ⁊ tũc minor pena in fligit. met⁹. n oĩno ñ excusat s3 attenuat peccatũ. ex qd me. cau. sacris.

o Int' audientes. i. cathecuminos vel laicos vel nõ communicãtes.

p Septẽ. post pmũ trienniũ q̃ fuerant int' audientes. vt de pe. dis. v. si qui vero.

q Inter penitẽtes. nõ solẽniter. tales. n. eijciunt. ex eccliam. vt. v. di. i capite.

r Etiam oblationes. i. nõ offerat ad altare.

Quare nõ baptizat cum matre: qui in ei⁹ vtero est.

Qui in maternis[a] sũt vteris: ideo cuz matre baptizari non possunt: quia qui, natus adhuc fm adam non est: fm christũ regenerari non potest neq3 enim dici in eum regeneratio potest: quem generatio non precessit: qui, scelerate[b] viuunt in ecclesia ⁊ cõmunicare non desinunt: putantes se tali[c] cõmunione mundari: discãt nihil ad emundationem proficere sibi. Item ex conci. martini pape.

De eodẽ.

Si q̃s mu[d]lier pregnãs: designauerit grãm baptismi pcipere: qñ voluerit habeat potestatẽ. Nam nihil participat in hoc mr infanti q nascitur: ppterea q vnicuiq3 propria voluntas in confessione monstratur. Item ex pniali theodori.

De his qui ignoranter bis baptizantur.

Qui bis[e] ignoranter baptizati sunt: nõ indigent pro eo penitere: nisi q fm canones ordinari nõ possunt: nisi aliqua magna necessitas cogat: qui autem non ignari iterũ baptizati sunt: quasi iterũ crucifixerũt christũ: p vij. ãnos penitecãt q̃rta ⁊ sexta feria. ⁊ tres q̃dragesimas. si p vicio[f] aliq̃ fecerint: silr.[g] si p mũdicia[h] purauerit: trib⁹ annis silr penitecãt. Item felix papa.

De his qui ex industria bis baptizantur.

Hos quos[i] epos pñbyteros vl diaconos fuisse cõstiterit. ⁊ seu optantes forsitã: seu coactos[k]: lauacri illi⁹ vnici claruerit fecisse iacturam[l]: vsq3 ad exitus sui diẽ in pnia si resipiscũt iacere cõueniat: nec orõni necnõ fideliũ: s3 nec cathecuminorũ[m] q dẽ oĩmodis iteresse. qbus laica tñ cõio i morte reddẽda est. De clericis aũt: ⁊ monachis: ⁊ puellis dei: aut secularib⁹: suari pcipimus ⁊ hunc tenorem: quẽ nicena synodus iter eos: q lapsi sunt vel fuerit suandũ esse ɔstituit: vt. s. qui nulla necessitate nullius rei timore[n] atq3 picu lo se vt rebaptizent heretiquis impie dederunt: si tamen eos ex corde peniteat: tribus annis inter audientes[o] sint septẽ[p] vero subiaceant inter penitentes.[q] manib⁹ sacerdotum duobus annis etiã oblationes[r] modis oibus non signantur offerre: sed tñ mõ popularib⁹ in orõne socient. nec ɔfundant deo

fe sic.xvj.q.ij.§ vltro. a ¶ Abnegare negat enim christum g mortale peccatum committit.xi.q.iij.existimant. b ¶ Etatis.quantum ad hoc spectat.non enim coercenda estetas.quid agat non videt.C.de sal.mo.l.j.§.impuberes.

c ¶ Imposi tione. nec reconciliatoria d ¶ Nec corporis.maiorum et adultorum. quorum pnia pnotata est. quasi dicat.nõ est talis pnia imponenda pueris qlis adultis. quos censura idest constitutio excipit. i. recipit ad conuertiões penitentia eis iponendo.vt predictum est in.c.

colla submittere: quod cum non timuerunt abnegare[a]: pueris adit quibus(qui adhuc impuberes sunt)a pubertate vocabulum est:seu clericis seu laicis aut etiam filiis puellis: quibus ignorantia suffragatur etatis[b]: aliquandiu sub manus impositione[c] detentis: est reddenda cõio.nec corporis[d] est expectanda pnia: quos ercepit ad coertionem censura.

Item inno. papa decentio epo. Presbyteris: baptizatos chrismate vngere licet.

Presbyteris[e]: seu extra epm seu epo presente: cum baptizant: chrismate baptizatos vngere liceat. sed quod ab epo fuerit consecratum: non tamen frontem ex eodem oleo[f]: signare:quod solis debetur episcopis cum tradunt paraclytum

e Presbyteris. quod tpe dz chrisma cfici et a quibus dz accipi viij. c. ondit. f ¶ Oleo. i. chrismate.contra.xcv.di. c. j.sed illud ad tepus fuit pmissum p vitando scandalo.si.iiij. dist. deniqz.

Item ex registro gregorij ad ianuarium epz caralitanum. Baptizatos in fronti bus presbyteris vngere non licet.

Presbyteris[g] baptizatos infantes signare in frontibus sacro chrismate non psumant.sz psbyteri baptizatos vngant in pectore: vt epi postmodum confirment in fronte. Item ex conci. apud beluacum. Chrismatis pannum scdm liniri: et super alium baptizatum mittere licet

g Presbyteri vngant hmoi cfi uunctionis causa3 et minister.q̃ fuentes. j.di. v.nouissime.

Siquis[h] voluerit chrismate pannum iterum liniri: et super alium baptizatum

h Siquis. pannum q caput pueri chrismati in fronte circũ

brocardorum.presbyteros.de presbyteris. m ¶ Ordinis.hoc corrigitur.i.c.proxi.

Omni tpe.i.p singulos annos.i. sit oi anno. et poni hic totum p pte.sicut alias pars pro toto.vt.xxxij.q.iiij.meretrices. Nam dies

mittere: non est absurdum.

Item ex conci. lugdunensi. De veteri chrismate confecrare non licet.

Siquis[i] de alio chrisma te quam de illo nouo: quod pro epi largitione vel confessione accepit baptizare: (nisi preoccupante morte) tentauerit: pro temeritatis ausu: ipse in se sue damnationis protulisse sniam manifestatur[k].

Item ex conci.apud valentiam. Non nisi a propriis epis: presbyteri baptisma accipiant.

Presbyteri[l] q diocesanas regunt ecclesias.nõ a quibuslibet episcopis:sed a suo:nec p minorem clericum sed per seipsos aut p illum qui eiusdem ordinis[m] sit: ante pasche solennitatem chrisma petant.

Item ex conci. martini pa. Conficere chrisma et per dioceses destinare: omni tempore episcopo licet.

Omni tpe[n] licet epo chrisma conficere: et p suas dioceses destinare: ita vt ad accipiendum diaconus[o] chrisma aut subdiaconus ante diem pasche de singulis ecclesiis ad epm destinetur. presbyter vero presente episcopo: non signet[p] infantes: nisi forte ab epo fuerit illi preceptum: nec liceat presbytero prius epo introire in baptisterium: sed

annos. etc. xxxiij. q.ij. h ipm et quicquid etiam verbum pns refert ad pteritum vel futurum.ff.de vbo. signi. verbum oportebat. vt dicit lex. quod h verbum debuit sumi p debet.ff.de lib. lega.l. vlti.in princi.

o ¶ Diaconus.s. pri.c. contra. sz illud de presbyteris sede epali primis.istud de his qui octauo vel decimo lapide distant intelligitur. Ista distinctio habetur ex concilio meldensi li. iiij.de presbyteris.

p ¶ Non signet.in vertice.quia nec etiam ad baptismum dz accedere sine licentia epi. vt.xcv.dist.c. vl.nam de vnctione frontis non videtur posse intelligi. non enim vt dictum est. presbyter pot eam conferre etiam cum licentia epi.sed de licentia pape

cingitur.nec recens vnctio deleatur vel defluat quod vel propter chrismate a psbytero punctus obuoluitur.

i Siquis.baptizare.i.baptizatum vngere.

k ¶ Manifestatur.s.facere id propter quod in eum snia pferatur.xxiij.q.iiij.sigenõ recto.

l Presbyteri.s.di.xcv.presbyteri. v.libro

potest.De qua vnctione hic loquitur. nunquid de illa que fit in fronte que solis sacerdotibus s.successoribus apostolorum concedit. nunquid sacramentum quod epus conferre pot. posset presbyter minor conferre de licentia epi. non videtur.quia ea que ordini episcopali adherent.nõ possunt

minori delegari. vt. xxiij. di. quorundam. sed de licentia pape potest. ar. dis. xcv. c. j. Loquitur ergo hic de ea que fit in vertice. et hoc propter episcopi reuerentiam. arg. s. di. ij. et vlti. vel hoc de pueris illis quos ipse episcopus baptizauit. et ita non est contra. s. e. presbyteris.

a Nullus. progredi ad baptismum.

b Commonebitur. vt chrismet eum etiam in vertice eodem chrismate quo in fronte episcopi. presbyteri non perungunt in vertice.

c Non preiudicantes. dixi ante confirmationem chrismandum baptizatum. nec tamen per hoc preiudicamus. qui si ante non fuerit postea fieri debet. quasi di cat. per hoc quod diximus non facimus preiudicium quin alio tempore quam in confirmatione post fit hec chrismatio fieri in vertice.

d Necessaria chrismatio. videlicet vt si in alio tempore non fieret in vertice eius chrismatio. saltem tunc non pretermittatur quia necessaria est.

cum episcopo: nisi forte aut absens fuerit aut egrotus. Item ex conci. aurasico

Qui baptizandi recipit officium: sine chrismate progredi non debet.

Nullus[a] ministrorum qui baptizandi recipit officium: sine chrismate vsque debet progredi. quia inter nos placuit semel in baptismate chrismari: de eo autem qui in baptismate: quacunque necessitate faciente: chrismatus non fuerit: in confirmatione sacerdos commonebitur[b] nam inter nos chrismatis ipsius: non nisi vna benedictio est. non preiudicantes[c] cuique hoc dicimus: sed vt necessaria[d] habeatur chrismatio. Item capitulorum li. v. c. lxxvj.

Antequam chrisma infundat ad aspergendum aquam de fonte accipere licet.

In sabbato[e] sancto pasche vel penthecostes si quis velit aquam consecratam in domo sua ad aspersionem recipere: ante chrismatis[f] infusionem percipiat. Item Cyprianus papa. Unde aspersionis sanctificatio exordium sumpserit.

Ec quenque[g] debet mouere: quod aspergi vel perfundi iubent egri: cum gratiam dominicam consequuntur: cum scriptura sacra per ezechielem prophetam loquatur et dicat: aspergam super vos aquam[b] mundam: et mundabimini ab omnibus immundiciis vestris: et ab omnibus simulacris vestris, mundabo vos: et dabo vobis cor nouum[i] et spirituum nouum dabo in vobis. Item in numeris: Qui tetigerit cadauer hominis: et propter hoc septem diebus fuerit immundus: aspergatur de hac aqua die tertia et septima: et sic mundabitur. Item si fide[k] trinitatis mundatus non fuerit: in resurrectione apud sanctorum collegium[l] immundus erit: si die tertio aspsus non fuerit: septimo[m] non poterit emundari. Omnis[n] qui tetigerit humane aie morticinium: et aspersus ex hac commixtione non fuerit polluet[o] tabernaculum[p] domini: et peribit ex israel: quia qui aqua aspersus non est expiationis immundus erit: et manebit spurcicia eius super eum. Et iterum. Et locutus est dominus ad moysen dicens: Accipe leuitas de medio filiorum israel

sicit quod aspergatur aqua. et hoc vsque ad illud spiritus vero sanctus et c. In secunda parte dicitur quod non refert. vtrum multum aque vel parum cadat super eum. et hoc probat auctoritate veteris testamenti vsque ad illud. quod si aliquis in illo. In tertia dicit quod diabolus in baptismo totam potestatem suam amittit. quod probat exemplo pharaonis. sed tamen h. non ponit exemplum in baptismo. sed de aqua benedicta intelligit.

ezec. 36.

h Aquam mundam. i. mundam que fiebat ex aspersione cineris vitule ruffe. vt habetur ex li. numerorum. s. di. ij. aquam.

nume. 19

i Cor nouum. idest virtutibus innouatum.

k Fide. quam significat dies tertius

l Collegium vbi erit perfecta requies.

nume. 19

m Septimo. i. septima etate. quiescentium. nullus. n. meretur nisi in corpore. et hic de meritum comparat. x. iij. q. ij. ipsi

n Ois. verba legis moysee. b.

nume. 8

e In sabbato tangitur consuetudo ecclesie. f Ante chrismatis. postea non licet. enim chrisma sit sacramentum.

g Ec quenque. Casus. In prima parte dicitur quod si ita eger est ille qui baptizari debet quod non potest immergi, ne forte ledatur, suf

o Humane. i. ois ille dicitur tangere morticinium qui post lachrymas culpas repetit. de pe. di. iij. baptizet. morticinium potest dici a morte et cado et sic duobus modis pronunciari. p Polluet. ad literam. i. pollutus reputabitur et non intrabit in tabernaculum cum aliis. lxxxi. di. o3. q Tabernaculum. i. seipsum. g est pro tabernaculo dei. i. ecclie. et sic tabernaculum. i. ecclia vt. xxvi. q. ij. sed et illud

a Instar. i. instar fuit apud eos nam modo non est instar.
b Integra. ac si integre esset aspersus.
c Non dimensurat. q. d. sicut aqua non ad mensuram super singulos inditur, ita spiritus sanctus sine personarum acceptione in baptismo omnibus fidelibus traditur. vel dimensuratur. i. non per partes datur alias dimensuratur.
d Equaliter. i. non differunt propter sexum vel annorum diversitatem. Non enim huic plus confert quia vir. illi minus quia femina et sic de alijs. quod quidem esset acceptio personarum. unde legitur. de hijs accep. et c. extra de iudi. novit.
e Gratiam. hic manifeste videtur quod gratia confertur in baptismo et puer et adultis. sed potest hic appellari gratia remissionem peccatorum. quid iuris sit de hoc habes ex. de bap. et eius effectu. maiores.
f Uel minuitur. arg. quod charitas potest minui. sed non est hoc verum. quia non deficit charitas sed magis ...

et purificabis eos: et ita facies eis purificationem eorum: circumsperges eos aqua purificationis. Et iterum. Aqua aspersionis: purificatio est. unde apparet aspersionem quoque aqua: instar[a] salutaris lavacri obtinere: et quando hec in ecclesia fiunt: ubi sit sincera et accipientis et dantis fides: integra[b] stare omnia: et consummari ac perfici posse: maiestate domini et fidei veritate. Spiritus vero sanctus non dimensuratur[c]: sed super credentes totus infunditur. Nam si dies omnibus equaliter[d] nascitur: et si sol super omnes pari et equali luce diffunditur: quanto magis Christus sol et dies verus: in ecclesia sua lumen vite eterne pari equalitate largitur. cuius equalitatis sacramentum videmus in exodo esse celebratum: cum de celo manna deflueret: et futurorum prefiguratione alimentum panis celestis: et cibum vel cultum Christi venientis ostenderet. Illic enim sine discrimine vel sexus vel etatis: gomor singuli equaliter colligebant. unde apparebat Christi indulgentiam et celestem gratiam[e] postmodum secuturam. equaliter omnibus dividi sine sexus varietate: sine annorum discrimine: sine acceptione persone: super omnes dei populi spiritualis gratie dei munus infundi. plane eadem gratia spiritualis: que in baptismo equaliter a credentibus sumitur: in conversatione atque actu nostro postmodum vel minuitur[f] vel augetur: ut in evangelio domini cum semen equaliter seminatur: sed pro varietate terre assumitur: aliud in multiformem copiam: vel trigesimi vel sexagesimi vel centesimi numeri fructum erumpentes cumulatur. Quod si aliquis in illo movetur: quod quidam ex his qui baptizantur: egri spiritibus immundis adhuc teneantur: sciant diaboli nequiciam pertinacem usque ad aquam salutarem valere: in baptismo vero omnis nequicie[g] suae vires amittere[h]. quod exemplum cernimus in pharaone: qui reluctatus et in sua perfidia demoratus: tamdiu resistere potuit et prevalere, donec ad aquam veniret: quo cum venisset victus est et extinctus. Mare illud sacramentum baptismi fuisse: declarat beatus paulus dicens. Nolo enim vos ignorare fratres: quia patres nostri omnes sub nube fuerunt: et omnes per mare transierunt: et omnes in moyse baptizati sunt in nube et in mari: et addidit: dicens. Hec autem omnia in figura nostri fuerunt. Quod hodie videlicet per exorcistas: voce humana: potestate divina: flagelletur et uratur et torqueatur diabolus et cum exire se et homines dimittere sepe dicat: in eo tamen quod dixerat fallax est: et id quod per pharaonem[i] prius gestum est: eodem modo obstinationis et fraudis exerceat: cum tamen ad aquam salutarem atque baptismi sanctificationem venitur: scire debemus et confidere: quod illic diabolus opprimitur: et homo dicatus deo: divina indulgentia liberatur.

Item iohan. chrysosto. in epistola ad hebreos.

De his que usque ad exitum vite: suscipere baptisma differunt.

Quando[k] quis propterea peccat: ut sanctum baptisma in novissima sua expiratione suscipiat: fortassis non adipiscitur: et credite mihi: non fres...

est. sed bonus minus. quia unus habet maiorem charitatem quam alter. xx. dist. §. j.
g Omnis nequicie. q. d. sciat et si post baptismum vexet corpus, anime tamen non potest nocere. vel forte non prius liberatur baptizatus. ut in fi. dicitur.
h Amittere. s. e. sin. et. c. ex hic quoque. sed ibi dicitur quod significet expellendus et vi amissurus. vel quod amittat. ut non habeat tantam quantam prius. sed in baptismo ex toto eam amittat quoad animam extinguuntur peccata per que homines possidebat utrumque liberatur in baptismo demoniacus a vexatione corporali. non satis elucet in fine. sic videtur dici. vel intelligatur de liberatione anime.
i Per pharaonem. quia s. ipse pharao dicebat quod dimitteret populum. nec dimisit donec fuit ventum ad mare rubrum.
k Quando. li recesserunt non videtur quod vadunt recederent ex quo baptizari voluerunt. ut extra de bap. debitum.

Exo. 14.
1. Cor. 10.
Exo. 18.
Exo. 57.
Exo. 15.
Galath.
13.

tinio sic. q2 culpa sua n̄ ceperūt. Nā iputaŕ eis qđ accidit cl'pa sua.xv.q.j.c.pe.ff.lo.si qs do mū. a Si ꝟo qs.si.ar.cx̄ đ ap.rephēsibil. xx .q.ij.is āt.ꝛ lȝ baptism⁹ dimittat pctā.nō tū datiniaȝ peccādi.vt.i.q.vij.exigunt.

pphēta. g Ex adam.ibi tacite respōdet qōni.h Traxit.i.cām peccati ꝛc. i Iā dicit.i.innuit ex pmissis illa scriptura s.anima patris ꝛc. k Sine sua.i.n̄ non ꝯsentiat.vij.q.j.§.cū aūt.l Obnoxius.q.d.p⁹ vitam a ie i proprio corpe n̄ ꝯhit pctm̄ nisi ex ppria labe.

Ueris. Casus. In pma pte vsqȝ illuc dis ficilimā ꝛc. rn̄det aug.p̄me qōni bonifacij q̄ ē illo q̄re ab obligatiōe q̄ tenent liberāt p hoiem.ꝛ n̄ pnt p hoiem obligari. In 2a vsqȝ ad illud q lȝ n̄ credit scđe qōni bonifacij rn̄det.q̄re cū baptizanȝ pueri rn̄dēt patrini ad hāc qōnē credis.credo. ꝛ non tūc ad istā erit ne iste bon⁹. In tertia pte dicit ꝙ q nō credit. vt ipse soluit pfecto ē infidel.ꝛ deterior ē ꝙ̄ sit iste puulus.

ezec.18.ꝛ.33. ezech.18

a Per alt ořā.i. ppter. b Uolūtatē.malam. c Uinculo.ꝛ dicit lex q2 dolus tutoris nō obest. pupillo.ff.de re.iur. necȝ. nisi sit locupletiō fact⁹ vt ff.de dol.lȝ ex dolo. vł nisi tutor soluendo sit.vt.ff.đ adm.tu.l.vl. §.n̄ tutor. f Inquit scriptura vel

vos dico qđ dicturus sum. multos noui q hoc passi sunt:q spe baptismatis mł'ta peccabāt.circa diē autē mortis discesserūt vacui. deus.n.pp hoc baptisma tribuit:vt soluat pctā: nō vt addat.Si ꝟo qs^a ad hoc vtitur baptismate:vt ampliora delinquat: ipm ferit negligētie causa.

Item aug.ad bonifaciuȝ.

Paruulis baptizatis: parentū nō nocet perfidia.

Ueris^b a me vtrū parentes:baptizatis suis paruulis noceāt:cū eos demoniorū sacrificijs sanare conanŕ:quō eis ꝓsit cū baptizanŕ parētū fides q̄rū eis nō pōt obesse pfidia:vbi rn̄deo:tantā illi⁹ sacri(hoc ē baptismi salutaris)eē ꝟtutē in scā cōpage corpis xp̄i:vt semel regenerat⁹ paliorȝ^c volūtatē^d deinceps nō possit vinculo^e aliene iniqtatis obstringi:cui nulla sua volūtate ꝯsentit.aīa eni pr̄is mea ē ingtŕ.ꝛ aīa filij.Et iterum: aīa que peccauerit: ipsa morieŕ.nō eni peccat ipsa cū parētes ei⁹:oīo nesciē ū vel qlibet alius adhibet sacrilegia demoniorȝ. Si ꝟo ex adā^g trarit^h ꝙ sacri illi⁹ gr̄a solueret:q2 nō dū erat aīa separati viuens.i. altera aīa de q̄ diceretur: ꝛ aīa pr̄is:mea ē.ꝛ aīa filij. Iā^i itaqȝ dicit^l:ꝙ cū hō i seipso: ē ab eo q genuit alt effect⁹:pctō alteri⁹ sine su^k ꝯscia nō teneŕ obnoxi^l quō itaqȝ^m in paruulū maiores peccant:offerentes eū atqȝ obligare conātes demonū sacrilegis vinculis:nō est aīa vtrorūqȝ cōis:vt etiā culpā possint habere cōem. Nō.n.sic cōicaŕ culpa p alteri⁹ volūtatē:queadmodū^n cōicaŕ gr̄a p spiritussancti vnitatē. **Item.** Regenerans spiritussanctus:in maiorib⁹ offerentibus. ꝛ paruulo renato oblatoqȝ communis est. **Idem.** Per hāc societatem vnius eiusdemqȝ spiritus: prodest offerentium voluntas paruulo oblato.potest enim ꝛ in hoc: ꝛ in illo homine(etiam si se inuicem nesciāt)vnus spiritus esse: p quem sit vtriusqȝ gr̄a cōmunis.non tamen potest spiritus hominis esse ꝛ illius: p quem peccat alter vt altero nō peccāte:sit tamen culpa communis:ac per hoc pōt paruulis semel ex parentuȝ carne generatas:dei spiritu regenerari:vt ex illis obligatio ꝯtracta soluaŕ.nō pōt autē dei semel spū regeneratus ex parentum carne regenerari:vt obligatio q̄ soluta est:iterum ꝯtrahatur^o.ꝛ ideo semel pceptā paruulus gr̄aȝ christi: nō amittit nisi ppria impietate^p: verumtamen recte dicuntur:parētes vel qui cūqȝ maiores filios seu q̄slibet paruulos baptizatos: demoniorum sacrilegijs obligare conantes: spiritualiter homicide. Nam in illis quidē interfectionez nō faciūt:sȝ q̄n

m Itaqȝ. iterius rn̄det huic qōni.ibi verūtū recte. ꝛ tūc dic sacrilegis q̄si nllo mō q2 n̄ ē ꝛc. n Queadmodū.argu. aliud in vis. aliud in iulo. ar.xxviij.q.i. §.qđ āt.ꝛ nō xxvi.q.v.nec mirū. sic dicē lex ꝙ aliud ē i obligatiōe. aliud i liberatiōe.ff.đ act. ꝛ obl.arrianus. cū hec cā liberaŕ fit ar.cx̄ de proba.ex lr̄is. o Cōtrahatur.ar.ꝙ obligatio sel' extincta ampli⁹ nō renascit. vt.xxiij.q.iiij. si illic.ꝛ.ff.đ solu.q res. §. areā.ar.ꝯtra xxvj.q.vij.ab ifirmis.ꝛ.ff. de ser.vr.pre. seruitutes. ff. queadmodū ser.amit.si locus. p Nisi ppria ipietate. ꝛ ita delibera ri qs pōt ē i viu⁹ vł ignorās lȝ n̄ obligari vt.ff.de sol.soloni.ꝛ

l.solueret.ff. de nego. ge. l. soluẽdo. ⁊ ff. de no ual. si itich'ri. §. vl. a ¶ In ipsis. ⁊ ita i maleficijs volũtas spectatˀ nõ exitus. arg. xxij. q. ij. hoies. ff. ad. l. cor. de sic. diuus.
b ¶ Nec illud. tacite obiectioni respondet.
c ¶ Placet ar. cõtra. ij. q. iiij. qr presulatus.
d ¶ Parit. in sacramentis. vt. xxxij. q. iiij. recurrat. de peni. di. i. sicut.
e ¶ Quid ẽ aliud. q. non videtˀ esse aliud illõ qꝫ tũc fit q̃ rñdere ⁊ promittere de morib' eorum futuris.
f ¶ Parentes. i. patrini qꝫ patres spirituales dicuntur. s. xxx. q. iiij. pitatium.
g ¶ Occultũ est quid cogitet.
h ¶ Vel per dissenam. i. p senum. i. sextum' diem.
i ¶ Perendissenaȝ. i. perempto die seno. i. post sex dies vno perempto.
k ¶ Dicatur quasi dicat sicut dicitur qꝫ hodie sit resurrectio domini. eo qꝫ sacramẽtũ eius hodie celebratur sic dicitˀ paruulus credere pp sacr̃ȝ qδ recepit.

tum in ipsis[a] est interfectores fiũt. recte ergo illis dicitur. quando ab[b] hoc scelere prohibentur. Nolite occidere paruulos vestros. dicit enim apostolus: spiritũ sanctũ nolite extinguere nõ qr ille extingui põt. sed quãtũ in ipsis extinctores eius merito dicuntˀ: qui sic agũt: vt extinctum velint. nec illud[b] te moueat ⁊c. ⁊ infra. Celebrantˀ enim per eos necessaria ministeria. offeruntur quidẽ paruuli ad pcipiẽdã spiritualẽ gratiã: nõ tam ab eis quorum gestantˀ in manibus (q̃uis ⁊ ab ipsis si etiã ipsi boni fideles sunt) q̃ ab vniuersa societate sanctoꝝ atqꝫ fidelium. ab oĩbus nãqꝫ offerri recte intelliguntˀ: qbus placet[c] qδ offertur: ⁊ quorum sancta atqꝫ indiuidua charitate: ad cõmunionẽ sancti spũs adiuuantˀ. tota ergo hec sancta mater ecclesia: que in sanctis suis ẽ facit: qr tota oẽs: tota singulos parit[d]. Difficillimã sane questionẽ tibi ꝓposuisse visus es: in extremo inquisitiõis tue: ea videlicet itẽtiõe qua soles vehementer cauere mendaciuȝ. Si ꝯstituaȝ ingꝫ ante te paruulũ: ⁊ iterrogẽ, vtrũ cũ ad etatẽ adultã venerit: futurus sit castus vel fur: vel

l ¶ Itaqꝫ puulus. q. d. sȝ ego rñdeã qꝫ credit i deũ h' dico eo qꝫ fidei suscipit. sacr̃ȝ. nõ qꝫ reuera adhuc fidẽ hẽat nã i puulo credẽ ẽ fidei sacr̃ȝ suscipe. vt s. c. nihil aliud. m ¶ Obicẽ. qr lȝ nõ hẽat fidẽ tñ nõ hȝ iñdelitatẽ. n ¶ Cõtrarie. sicẽ supra

non sit futurus. sine dubio respondebis nescio. ⁊ vtrũ in eadẽ paruula etate cõstitutus: cogitet aliquid vel boni vel mali: dices nescio. Si itaqꝫ de morib' ei' futuris nihil audes certi ꝓmittere de ei' presenti cogitatiõe. qd est aliud[e] q̃ qꝫ qñ ad baptismũ offerũt: ꝓ eis parẽtes[f] rñdent tã q̃ fidei auctores: ⁊ dicunt illos facere: qδ illa etas cogitare nõ põt: aut si põt: occultũ est[g]. Interrogamus eni eos a qbus offeruntˀ ⁊ dicimus: credit in deũ: de illa etate: q̃ vtrũ sit deus ignorat. rñdent. credit: ⁊ ad cetera q̃ singula queruntˀ. sic rñdẽt. Unde miror parẽtes in istis reb' tã fidẽter ꝓ paruulo respõdere: vt dicãt eũ tãta bona facere: q̃ ad horã qua baptizatur: baptizator interrogat tñ eadẽ hora si subijciã erit castus qui baptizatˀ vel fur: aut nõ erit: nescio vtrũ audeat dicere aliqs aliqd hoꝝ: erit vel nõ erit. sicut mihi rñdet sine dubitatione qꝫ credit in deũ: aut qꝫ se ꝯuertat ad deũ. Ecce facio quãtũ possum: dñs adiuuet vt qδ postulas possim. nempe sepe ita loquimur: vt pascha appropinquãte crastinã vl' perdissenaȝ[h] vel perẽdissenã[i] dñi passionẽ dicamus: cum ille ante multos annos passus sit nec oĩno nisi semel ipsa passio facta sit nẽpe ipso die dñico dicimus: hodie dñs resurrexit cũ ex quo resurrexit tot ãni trãsierũt. cur nemo tã ineptus est: vt ita nos loquẽtes arguat nos esse mẽtitos. nisi qr istos dies ẜm illoꝝ quibus hec gesta sunt similitudinẽ nuncupamus. vt dicatˀ[k] ipsa dies: que nõ est ipsa reuolutiõe tpis: sed similis eius: ⁊ dicatˀ: ⁊ illo die fieri: ꝓpter sacr̃i celebratiõẽ: qδ nõ i illo: sȝ iã oli factũ est in alio. Itaqꝫ paruulũ[l] ⁊c. ⁊ ifra. Cũ aũt hõ sape cepit: nõ illud sacr̃m repetit sȝ itelligit: eiusqꝫ vitati ꝯsona volũtate coaptabitˀ. h q̃diu ñ põt: valebit sacr̃ȝ ad ei' tutelã aduñsus ꝯrias ptãtes: ⁊ tãtũ valebit: vt si aũ maioris etatẽ vsum ex hac vita migrauerit: p ip̃ȝ sacr̃ȝ cõmẽdata ecclie charitate: ab illa ꝯdẽnatiõe q̃ p vnũ hoĩeȝ itrauit i mũdũ xp̃iano adiutorio libetˀ. q h ñ credit ⁊ fieri ñ posse arbitratˀ: ꝑfecto ifidel' ẽ: ẽtsi hẽat fidei sacr̃ȝ. lõgeqꝫ melior ẽ iste puul': q ẽt ⁊ si fidẽ ñ hẽat i cognitiõe: ñ ei tñ obicẽ[m] ꝯrie[n] cogitatiõis opponit. vñ sacr̃ȝ ei' salubrit pcipit. Item bõifacio ꝯ pelagianoꝝ heresiȝ.

liiij. di. si Paulus sic. ff. ad mace. l. filius. ff. de reg. iur. l. semper

a In ecclia p alios. et ita sicut peccauerunt p alios ita credunt p alios. et ita ois res p quicunq; cas ostit (= constituitur) et c. b Cogitetis. q. d. no dubitetis imo certi sitis q hre no pnt si sint expertes.

te baptizandum esse inuito patre dum puer est. argu. s. e. plerisq;. in si. xxviij. q. j. iudeorum. n Renasci. ar. contra. ff. de verbo. signifi. verbum reddendi. o Qui ab eo. ex mundo patre imundus nascitur. sicut ex frumento puro nascitur impurus. s. cu palea. lvj di. nasci.

c Corpis. s. vnitatis eccle sie. quam illa significat. s. e. no in nobis.

d Nulli de efficacia baptismi repetit. vt sic significatis alludat principio.

Joh. 6.

e Est h est ps illius. s. e. di. ij. q passus

Hoc. c. habetur s. e. dist. ij. c. quia passus in fine.

f Comedat in sacro. g Corporis. i. ecclesie significate p corpus xpi.

h Sacramentum est idest significatio.

i Si baptizata id est. si christus baptizatus e. q sine peccato fm carnem natus e. multomagis glt bet alius baptizari debet q fm carnes i peccatis conceptus est. s. e. di. firmissime

k Propter hic assignat vna ro. quare christus baptizatus fuit s. eo. nunquam alia. s. e. non regenerabantur.

l Mortis s. peccati vel morti subiecta.

Aliorum fides i baptismate puulos saluat

In ecclia saluatoris p alios puuli credunt sic ex aliis q in baptismo remittunt pcta trarest nec illud cogitetis eos vitam hre no posse: q sunt exptes corporis et sanguis xpi: dicente ipso nisi manducauerit] carnem meam et c. Idem. Corpe et sanguie xpi pticipat q p baptisma mebrum ei efficitur.

Nulli dem aliqtenus ambigendum: tunc vnumquenq; fidelium corporis sanguisq; dni pticipem fieri: qn i baptismate mebrum xpi corporis efficit. nec alienari ab illius panis calicisq; consortio etiam si antequam illum panem comedat et calicem bibat: de hoc seculo i vnitate corporis xpi constitutus abscedat. sacri qppe illius pticipatoe ac bnficio no puat: qn ipse hoc qd ipsum sacramentum e i uenit. Idem de baptismo puulorum. Quare sit baptizandus q de baptizato nascitur

Si baptizata e caro xpi: q sine peccato erat: pp exemplum imitatonis qnto magis baptizanda est caro mortis: pp euitandum iudicium dnatonis: Sicut vero i tpe circucisionis q de circuciso nascebat fuerat circucidendus: sic nunc q de baptizato nascit erit baptizandus. sacrm. n. baptismi: sacrm est regnationis. qre sicut q no vixerit no pot mori: ita q natus n fuerit n pt renasci. ex q cospicit: nemine i suo parente potuisse renasci cum nodum sit natus. et qntus parenti, post conuersionem ppria pcta no obsunt: tn illis obsunt q ab eo generant. Parenti pter hoc no obsunt: qr renatus e. illis autem q de illo nati sunt: nisi eodem mo renascant: q a parente contracta sunt oberunt: qr etiam inouatus est pr: no de nouitate: sed de reliquiis vetustatis carnalr gignit: et filii ex reliq parentum vetustate carne ppagata: peccati damnationem sacramento regenerationis euadunt. Idem in enchiridion.

In baptismate omnia peccata moriuntur.

Ut ostenderet apostolus nos mortuos esse peccato. inquit: an ignoratis: qm quicunq; baptizati sumus in iesu xpo: in morte ipsius baptizati sumus. Si ergo hic ostendimur mortui esse peccato: qr i morte christi baptizati sumus: pfecto puuli q in xpo baptizant: peccato moriuntur quia in morte ipsius baptizantur. nullo enim excepto dictum est: quicunq; baptizati sumus in. m. i. b. s. et ideo dictum est: vt probaret nos mortuos ee pcto. paruuli aut renascendo: moriuntur illi peccato qd nascendo: contraxerunt. et per hoc pertinet ad ipsos quod sequitur. consepulti eni sumus illi per baptismum in morte. baptizatis igitur in morte

p Innouatus per gratiam baptismi. q Non de nouitate spiritus. qr aia non extat ex aia sicut caro ex carne p traducem. xxij. q. ij. moyses. r Vetustatis. i. de carne in q remanet ca. idest peccatum qdlibet. s Danatione contracte. s. in carne ppagata ex reliquia vetustate parentum io. t Ut ostenderet p bat auctoritate apli pueros esse baptizandos. Nam vniuersaliter dixit. quicunq; baptizati sum et c. v In iesu xpo. i. i sacro xpi vel fide xpi i forma insucta vl tradita s. xpo. s. e. pprie. b. ad cul laurent. x Morte. idest. ad similitudinem sue mortis. qr sic ipse mortuus fuit ita nos morimur a peccatis.

Ro. 6.

eta. m Qui de baptizato. ar. filium apostate

a Moriuntur. mors ista ciuilis est. arg.

C. de epis. et cle. deo nobis alibi habes de naturali. vt. ff. de ver. ij. si quis ita testamēto.

a Paruulo phibendus sup. x. q. iij. nec nŭerus.

b Mortiatur supra. c. tūc valere.

c Non regenerabant. q2 non fiebat remissio peccatorum.

d Baptismo cuius forma erat i nomine vēturi. vt dr i q̄ am glo. aug. sup ioh. q baptismus non mūdaret ab originali nisi als esset circūcisus. dicebat tñ baptismus pnie. q2 iohā nes pdicens. agite pniam.

e Precursorio. habiles ad suscipiendum verum baptismum.

f Parabātur. i. abluebātur exterius.

g Qui regenerationes i. remissiones pecatorum: q2 nō indiguit.

h Sz hūanitas supra. c. per aquam.

hh Sz hūanitas. i. benignitas quā p nobis fecit.

i Regenerante. pecccatum. i. cū originalis peccati.

k Originalium. nota q3 baptismus ad

xpi: in qua nō solū maiores: verū etiā paruuli baptizantur ait: sic vos existimate mortuos qdē esse peccato: viuentes aūt deo in xpo iesu. I dē in eodē. Sicut nulla baptismus negat: ita nemo est qui non peccato moriatur.

Paruulosa recēter nato vsq ad decrepitū senē: sicut nullus phibēdus a baptismo: ita nullus ē q nō peccato moriatb in baptismo: sed paruuli tm̄ originali. maiores autem omnibus etiā moriunt peccatis: que male viuēdo addiderūt originali. I dē i eodē. In baptismo iohannis: nō ē peccati remissio.

Non regnabantc vel renascebant: q baptizabantur baptismod iohānis sed quodā precursorioe illius ministerio q dicebat: parate viā dño christo: in quo solo renasci poterāt: q parabantf: huius eni baptismus est non in aqua tātum: vt fuit iohannis: verum etiam in spiritusancto: vt de illo regeneraret siquis in christum credidit: de illo christus regeneratur: qui regenerationēsg non cognouit. In aqua baptizari voluit: non vt eius iniquitas dilueret: sed humanitash cōmendaret. ita q baptisma i eo nihil habuit: qd ablueretur: sicut mors nihil inuenit qd puniret. I dē de baptismo paruulorum. Nō solū originalia: sed actualia pctā remittunt in baptismate.

Regenerātei aūt carne tātūmodo contrahit peccatū originale. regenerāte aūt spiritusancto: nō solū originaliūk sz etiā voluntariorū fit remissio peccatorum. pinde recte pōt dici: puulos sine baptismo decedētes: mitissimāl oīuz futuros sustinere penā. fallit eni et fallit: q eos in dānatiōe pdicat nō futuros dicēte aplo: p vni9 delictū oēs hoies i cōdēnatiōe etc. I dē i eodē. Quicūq ex cōcupiscentia nascitur per baptismum regeneratur.

Quisquism ex concupiscentia carnis et lege peccati et mortis carnaliter generatur: regenerari spiritualiter habz opus vt non solum ad regnum dei perducat: sed etiam a damnatione peccati liberetur: sicut etiam per primum hominem in peccato et morte nascuntur: sic etiam per christum in iusticia et vita eterna: in baptismo renascuntur.

I dem in eodem. Offerentium fides: paruulos facit fideles.

Paruuli fidelesn recte vocant: q fidē p verba gestantiū quodam mō cōfitent: et p eorūdem verba: dyabolo et mūdo abrenūciant: et hoc fit in sacramento diuine gratie: quā dedit deus ecclesie. paruulus autem qui baptizatur si ad annos rationales veniens non crediderit nec ab illicitis abstinuerit nihil ei° pdest: qd paruulus accepit. I tē aug. in li. de meritis et remissione peccatorum. De eodez.

Mater ecclia os m fnū puul pbet: vt sacris mysterijs imbuant: q2 nōdū possunt habens.

belendus originale peccatum fuit instituts. deletta men etiaz actualia cum originali. vnde est arg. ad purgationes. de qua supra dist. ij. ego berēg.

l Mitissimaz respectu aliarum penarū. et erit hec pena. q2 erūt in tenebris. i. e. nulla. et carebūt visione dei. extra de baptis. c. iiij. sed tamen dicit augustinus q mallet sic esse q̄ nō esse ar. contra supra. c. firmissime. et. j. de pe. di. vi. c. vi.

m Quisqs. mortis. de pe. dist. j. si peccatum.

n Paruuli. fideles supra. c. nihil. et. c. sequen. cōtra. sed hic dicitur de fide offerentiū ibi de fide oblatorum quorum adhuc nulla potest esse fides. et q dicit quodāmodo soluit contrariū

o Nihil ei. quo ad vitam eternam de penulti. distinctio. iij. si quis autem charitatē no[n]

Mater maternum eorum. scilicet q pre:

Marginal notes: Roma. Rom. 5. Esa. 40. Mat. 3. Mar. 1. Luci. 3. Joh. 1. Mat. 3. Mar. 1. Luci. 3. Joh. 1.

eis respõdent. a A credendo.i.q2 credũt. b Nomẽ ẽ.i.hoc nomẽ fidel' credere enĩ est fidem habere.s.e.nihil. c Etiã nõ pe nitẽtes.nõ qꝫ agãt pniam cũ nullã habeant discretionem sꝫ hñt plenitudinez.i. suscipiũt eã ⁊ faciũt ⁊

hẽs qꝫ pmo dimittit pctã q̃ fcã sũt.scđo ɔfert grãm ne fiant.tertio pducit ad illã vitã vbi oino fieri non poterunt.q2 tunc confirmati peccare nõ poterũt.ĩ.di.v.c.ij.ad fi. Nulla manet.i.caret visiõe dei ⁊ hoc est l

dicũt p ꝓba gestãtiũ q̃lia penitẽtes io. d Ecclesie i. pctã dimittuntur eis q pticipes st ecclie. p'ca ritatẽ ecclie q̃ subsistit ecclia e Per spi ritũscm.i.que vnit per spm̃ sanctũ fideles n.sunt i eccle sia ⁊ ea in ip sis.vij.q.i.sci re.ecclie cha ritas tꝫ pctã i.ipsa ecclesia vł ecclesie vni tas.i.eis q in vnitate nõ st. tenent pecca ta.i.nõ dimit tunt.vt.s.ij. q.j.multi.s. xxxij.q.vij. queadmodũ s.de pe.di.ij sane cauẽdũ. f Peccata idẽ ẽ qđ alibi dr.si cui pec cata remiseri tis remissa erũt ⁊ cui re tinueritis re tẽta erunt. ⁊ alibi.s.i.aut p seipm remis sionẽ fac aut p colũbe mẽ bra.s.e.c.qũo sic ita itellig i in' qđ hic dr

Ro.io. Rom.5. Joh.i.

sunt corde ꝓprio credere ad iusticiam :nec ore ꝓ prio cõfiteri ad salutẽ.nec ideo tamen eos quisꝗ fi deliũ infideles dicere põt: eo qꝫ a credendo[a] vtiqꝫ no men est[b] cꝗuis hoc nõ ipsi sed alij pro eis inter sacra mẽta rñderit.Si autẽ ꝓ pterea recte fideles vocãt qm̃ fidẽ per verba gestan tiũ quodãmõ ɔfitent:cur etiã nõ penitẽtes[c] hẽant: cũ p eorũ verba gestãtiũ: diabolo ⁊ huic seclo renũ ciare monstrant. I dem.

Charitas ecclesie: pecca ta dimittit vel tenet.

Ecclesie[d] charitas q̃ per spiritũsanctuz[e] diffundit in cordib' eoruz q participes sui sunt: pctã[f] dimittit eoꝝ q nõ sunt: tꝫ[g] I tẽ ɔtra iulianũ li.ij.

Solus xp̃s pctã dimittit.

Nemo[h] tollit pctã mũ di:nisi solus xp̃s:q ẽ agn' q tollẽs pcã mũdi tol lit ãt ⁊ dimittẽdo q̃ fcẽ st[i] (vbi ⁊ origiale ɔtiet)⁊ adiu uando[k] ne fiãt.⁊ pducen do ad vitã vbi fieri oio ñ possunt. I dẽ de baptis mo paruulorum. **Preter baptisma xp̃i paruulis nul la salus promittitur.**

Nulla p̃ter baptismũ salus ꝓmittit infanti bus:quia infantes si per sacrm̃ (qđ ad hoc est diui

nitus institutũ)in creden tium numerũ non trans eunt: in tenebris manẽt[l]. I dem in eodem.

Baptizati xp̃o incorporã tur:⁊ eius mẽbra fiunt.

Ad hoc[m] baptismus valꝫ.vt baptizati chri sto incorporent:vt mẽbra eius habeant ⁊ ɔsepelian tur:⁊ oblati p sacrm̃ cha ritatẽqꝫ fideliũ recõciliẽt deo: vt in eo viui:salui:li berati:redempti : illumi nati fiant. I dem.

Quis ãt[n] nesciat:cre dere:eẽ infantibus baptizari:nõ credere aũt nõ baptizari. I dem i li. de libero arb. **Gratia nõ solũ pctã dimittit:sed,etiã legẽ implere facit.**

Gratia[o] que per xp̃m dat:nõ solũ pctõꝝ re missionẽ facit:sꝫ etiam vt lex ipleat:vt nã liberetur: nec pctm̃ dñet:spũs etiaꝫ gr̃e dat fidẽ:q̃ etiã nõ peti ta[p] adeo ɔcedit:vt hoi pe tẽti ⁊ alia ɔcedant. Nã fi des nõ est liberi arbitrij tm̃ sꝫ donũ dei. I dẽ ð ba ptismo puuloꝝ. **Vet' infir mitas i baptismo nõ peni t' absciit:sꝫ vires amittit.**

Non exq̃[q] qsqꝫ bapti zat:ois vet' ifirmitas in eo absumitur[r]:sꝫ reno uatio icipit ad remissionẽ oium pctõꝝ ⁊ intelligẽtiã

pena ⁊ ignis afflictionis. de q̃ hẽs.s. c.firmissime. m Ad hoc. vt m baptiza tis.s.e.nihil. Quis au n tem. Gratia vt o lex man datorũ dei. p Nõ peti ta.i.nõ merẽ ti nã pmam grãm gs me reri nõ põt.ĩ. e.placuit.vt q cunqꝫ.ar. ꝫ. vij.di.ɔsuetu do.sꝫ ibi me rui.i.obtinui q Non exq̃ q Casus. sꝫ oẽ peccatũ actuale ⁊ ori ginale dimit tat i baptis mo.ꝫ origia le non ita di mittit ne sit. sꝫ remanet i hoie debilita tũ ⁊ sopitum nisi post exci tet ⁊ reuocet in proprium dñium cõsen tiẽdo prauis motib' ex eo surgẽtibus. Secũdo di cit qꝫ renoua tur hõ i bap tismo.⁊ ad B iducit auctor ritatẽ apli.q̃

g Tꝫ.i.ñ dimittit pctã.xxiiij.q.i.gennqꝫ h Nemo.solus.s.i.q.i.vt euidenter. i Que fcã s.i.ñ ãt dimittit futura q2 tract' futuri tpis ⁊c.ff.de vsur.l.j.§.j. nec de futur : iniuria pacisci possum'. ff. de pac.si vn'.§.pacta.l. k Et adiuuãdo.nã ꝑcessũ

tũcũqꝫ crescat illi renouatio.nunq̃ ñ in hac vita pfecta erit cũ adhuc peccatũ sit i hoie qđ sẽp pugnat aduersus spiritũ.Tertio po nit q̃ndã diuam iter actuale ⁊ originale .io. r Absumit.i.consumit inde solet dici q̃ pctm̃ original ꝫhit.⁊ dic qꝫ i ipsa itusiõe aie

quia tunc tres vires anime principales debi litantur. de hoc supra. e. queris.
a ❡ Cetera. s. vt fiat plena nouitas. ⁊ aialis ꝯsumat īfirmitas. vt īfra sequitur.
b ❡ Corruptio. qualitas quo ad corpus. corruptio peccatum. quo ad animam. ergo propter equi uocatiōem bis ꝓferatur corruptio. ẜm. b. ⁊. l.
c ❡ Hoc meminisse. peccatorum oium. quidem omnium actualiū.
d ❡ Plenam. s. quo ad omnem penam originalis peccati q̄ ad reatum mortis eterne ⁊ relinquitur vtꝙ ad pugnādū dū fuerimus in vita. sed debilitatum ⁊ superatum. i. ad mortē eternā nō imputabile supra. e. per baptismum.
e ❡ Perueniat quod erit i alia vita nō in ista.
f ❡ Uetustate. quadā.
g ❡ Reuiuiscat ergo reuiuiscit ꝙ erat peremptum. sic ꝓpter culpam reuiuiscit actio. l. vt xij. q. ij. liberti supra. e. q̄ris ante medium.
h ❡ Ab hac autem. ordo lr̄e. vita spiritus in cuius nouitate baptizati renascuntur a deo discernuntur ab hac vetustate carnis ⁊ peccati ⁊c̄.
i ❡ Bene vtiť. s. vetustate carnis supra. xxxij. q. j. non enim in sola.
k ❡ Regenerandos. per baptismum.
l ❡ Mortaliter. id est. cum mortale peccato.
m ❡ Propagine. id est corruptione carnis a primis parentibus traducta vel propagata. ex q̄ originale peccatū inascitur anime.

⁊ opatiōem spūaliū. ceteraa vo in spe sūt: donec fiāt in re. qd̄ erit in resurrectiōe. Nā i baptismo: qui fiat plena remissio pctōꝝ. nōdū tn̄ plena e nouitas: ⁊ ꝑfecta mutatio: q2 adhuc remanet corruptiob: nō solū in corpe: sȝ etiā in aīo q est hō interior. in q̄ si ꝑfecta eēt nouitas: nō diceret apl's: ꝙ de die in diem renouat. Itē. Hoc meminissec debemus: oium peccatoꝝ plenād ꝑfectāꝙ remissiōem in baptismo fieri: hoiem vo nō totū cōmutari ꝯtinuo sȝ in bn̄ ꝓficiētib9: de die in diē crescente nouitate: cōmutari qd̄ vetustū ē: ⁊ carnale ē: donec ita renouet ꝙ aialis īfirmitas corporis: ad firmitatē spūalē incorruptāꝙ perueniate. Hec aūt lex peccati: de q̄ dicit apl's: nō regnet pctm̄ in vr̄o mortali corpe: non sic permaneat in mēbris eoꝝ q renati sunt: tāꝙ nō sit eis fcā plena remissio: vbi plena fit oium pctōꝝ nostroꝝ remissio: oib9 inimicis iterfectis qb9 separabant a deo: sed manet in vetustatef carnis tāꝙ supe ratū ⁊ perēptū: si nō illicito ꝯsensu reuiuiscatg ⁊ i regnū propriū reuocet. Ab hac aūth vetustate carnis ⁊ peccati qd̄ iā remissum ē: vita spirit9 vsꝙ adeo discernit: in cui9 nouitate baptizati renascunť: vt tales ēi in pn̄ti: nō solū in pctō: sȝ etiā nec in carne esse dicātur: cuius desideria nō sequunt: sȝ in spū. In ipa vo carne corruptibili: bn̄ vtiturī: q mēbra eius ad bene opandū ꝯuertit: nō sȝ desideria carnis viuēs lege peccati: qd̄ licet iam remissum est: in vetustate tn̄ carnis manet. q̄ bn̄ vtunt fideles ꝯiugati: q ex eo ꝙ sūt in xp̄i nouitate: dn̄ari sibi libidinem nō patiunt ex eo aūt ꝙ adhuc trahūt ad vetustatē filios regnandosk mortaliterl generant cū ꝓpagine pcti: q̄ renati obnoxij nō tenent: ⁊ q nascunt renascendo soluunt. Itē. Sicutn dicta facta ⁊ cogitata iniqua: aie ⁊ corporis ptinēto: sȝ iā q̄tū ad motus iā preterierūt: ⁊ non sūt: eis tn̄ preteritis: reatus eoꝝ manet: nisi pctm̄ p remissionē soluat: sic nō pterita sȝ adhuc manēte lege ꝯcupiscentie: reatus ei soluitp ⁊ nō erit: cū fiat in baptismo plena remissio peccati. Idē in epistola ad sicilcianū. **Discipuli xp̄i: eius baptismate credūt abluti.**

Quādoq ab hierosolymis exijt iesus cū discipulis suis in terram iudeā: ⁊ ibi morabat cū eis: baptizabat nō p seipm̄ sȝ p discipulos suos: quos intelligimus iā fuisse baptizatos: siue baptismo iohānis (sicut nōnulli arbitrantur,

Ro. 8. Gala. 5
n ❡ Sicut hic notatur differentia inter actuale ⁊ originale peccatū. q2 illa trāseūt actu ⁊ remanēt reatu donec per baptismum vel per penitētiā ex toto deleātur. originalia vero in baptismo remanent actu sed trāseūt reatu. remanēt enim quedā penalitates cum quibus hō pugnat. q. d. sicut oēs praue cogitationes ⁊ operationes transeunt actu ⁊ remanēt reatu sic originalis culpa reatu soluitur. actu hō ad agonē relinqť. s. pe. di. j. peccatū.
o ❡ Pertinent quētum ad ea que eius ministerio geruntur.
p ❡ Soluitť ⁊ ita videť ꝙ accidētale est ei omne peccatum.

Quando discipulos ar. ꝙ aliud est facere p se q̄ p aliū. di. ij. q. q. vij. accusatio. ff. de sol. iter artificeos. C. de caduc. tol. l. vna. §. finaū. ar. ꝯtra extra de sen.

excō.mulieres.ff.ꝺ admi.tu.ita āt.§.gessisse.
a ¶ Magis hoc magis correctiue legas.
b ¶ Pedes lauet.i.affectum mentis purget q.d.licet homo abstinere possit a mortalibꝰ. tñ puluere terrene habitatiōis inuoluitur.i. venialibꝰ. vn

stola petri.⁊ ē hoc ꝟbū aug.qđ seqꝉ.ē petri.
k ¶ Depositio.i.exterior ablutio.
l ¶ Sȝ ꝯscie.nō eni sufficit baptizādo habere bonā ꝯsciaȝ.nisi ad iterrogatiōnē ecclesie suā fidē ostēdat.lxxxvj.distin.nō satis.

Joh.13. de penitentia magis q̄ baptismus ē necessaria.

c Si eos cōtēdimus.nō ꝙ si dubitaꝉ de baptismo viuētis habeꝉ pro nō baptizato ⁊ baptizatur .s̄.e.cum itaq̄ vbi auteȝ dubitaꝉ ꝺ baptismo mortui. presumēdū ē eum esse baptizatū. extra de presby. nō bap.c.ij. ar.h (Actis.)

Joh.13. d ¶ Qui lotus.i. purgatur a mortalibus.

e ¶ Nisi vt pedes.i.sordes venialiū. vel tangit cōsuetudinē alicuiꝰ loci que reprobaꝉ.j.q.j.emendari.

f Non dubito anteponere.s̄.e. cathecuminū ꝯtra. sȝ hic loquiꝉ de eo q hȝ desideriuȝ baptizādi. ibi non. extra. e. maioreſ.§.fi. (Act.10. Act.8.)

g ¶ Cēturio cornelius. ij. q.vij.nō oēs.

h ¶ Capescēdū.i.ꝯtēnit accipe baptismū cū possit.

i Ver⁹.ali. vol.s.i.ꝯcepi (Joh.)

siue: qđ magis[a] credibile ē: baptismo xp̄i. Itē. Rñdit dñs petro: q lotꝰ ē: nō idiget nisi vt pedes lauet[b]: sȝ ē mūdꝰ totꝰ: vñ intelligiꝉ ꝙ iā petrus fuerat baptizatus. Itē ad vincētiū ⁊ victorē. Apl̄i oēs: xp̄i baptismate baptizati creduntur.

Si eos[c] de qbꝰ scriptū nō ē: vtrū fuerit baptizati siue nō: sine baptismo de hac vita recessisse ꝯtēdimꝰ ip̄is calūniamur aplis: q p̄ter apl̄m paulū: qñ baptizati fuerūt ignoramus: sȝ ipsos esse baptizatos: p hoc nob inotescere potuit: qđ beato petro apl̄o dñs ait: q lotꝰ[d] ē: nō idiget nisi vt pedes[e] lauet. Itē in li. de baptismate. Cathecuminꝰ catholicꝰ: heretico baptizato p̄ferꝉ

Non dubito[f] cathecuminū fide flagrātē: heretico baptizato aut antepone re: sȝ ēt i ip̄a itus ecclia: cathecuminū malo baptizato anteponimus: nec iō tñ sacr̄o baptismi: q̊ iste nondū: ille iā ībutus ē: facimꝰ iniuriā: merito.n.cēturio[g] nōdū baptizatꝰ simoni baptizato anteponiꝉ.iste.n.ēt ante baptismū: spiritusc̄ō accepto: repletꝰ ē: ille etiā post baptismū: iflatꝰ ē imūdo sp̄ū. verūtñ si iā sp̄ūsc̄ō accepto: cornelius baptizari noluisset: ꝯtēptu tanti sacr̄i reꝰ fieret. Sicut autē bono cathecumino: baptismus deest ad regnū celoꝝ capescēdū[h]: sic malo baptizato: vā ꝯfessio. q dixit: nisi qs renatꝰ fuerit ex aq̄ ⁊ sp̄ūsc̄ō. ip̄se etiaȝ dixit: nisi abundauerit iusticia vr̄a plusq̄ scribaꝝ ⁊ phari. nō itra. in reg.ce. Itē i li. sententiaꝝ p̄speri. Nō tā ablutiōe corpis: q̄ fide cordis: baptisma constat.

Verus[i] baptismus: cōstat non tam ablutione corporis: q̄ fide cordis sicut apostolica doctrina tradidit dicens: fide mundans corda eorum. ⁊ alibi saluos facit baptisma: nō carnis depositio[k] sordiū: sȝ etiā conscientie[l] bone interrogatio in deum. Idem in li. de baptismo. Sicut in veteri testamēto quidaȝ spirituales: ita in nouo q̄dam carnales inueniunt.

Sicut[m] in sacramētis veteris testamēti: viuebant quidam spirituales: ad nouum. scilicet testamentū[n] quod tunc occultum erat: occulte pertinentes. sic etiam nunc in sacramentis noui testamēti: quod iam reuelatuȝ est: quidam viuunt animales qui proficere sibi nolunt ad percipiendaȝ que sunt spiritus dei. ad qđ hortatur sermo apostolicus:[o] ⁊ ad vetus[p] testamentuȝ ptinebunt. Si autem proficiunt ⁊ anteq̄ accipiant ipso accessu ⁊ profectu ad nouum pertinent. ⁊ si priusq̄ spirituales[q] fiāt: ex hac vita rapiuntur: custoditi per sacramenti[r] sanctitatem: in terra viuentium computātur. nec inuenio quid verius inueniatur in eo quod scriptum est.

m Sicut.p̄ma ps intelligiꝉ de adultis non baptizatis vꝉ ꝙ ad illō nō interest.⁊ dicit i ea ꝙ sicut in veteri fuerūt q̄dā bōi. ita i nouo sūt q̄dā mali. q si icipiūt bonū opari dimissis malis ⁊ velint baptizari vel p̄fecti eē. si āt añ decedāt q̄ h ꝯsequāꝉ. saluabūꝉ. In ij.pte dicit ꝙ q̄licunq̄ fide quis accipiat baptismū verū recipit sacramētum. sȝ nō eiꝰ salutē si ficte accedat. In.iij.pte dꝉ ꝙ si ficte p̄us pēiteāt nō sꝉ rebaptizādi. (Mat.5. Act.15. 1.pe.3.)

n ¶ Testm̄.i. ad grāȝ q̄ data ē in nouo testamento.

o ¶ Apostolicus.i. inde apostoli ibi que sursum sunt sapite. (Colo.3.)

p ¶ Ad vetus. id est ad duriciam veteri testamēti

q ¶ Spirituales. p baptismum cuȝ non stat per eos.

r ¶ Per sacr̄i id est que solet dari ⁊ cō

.138. ferri i sacro.
a ¶ Interrogarent. super articul' fidei & aliis ad salutem anime ptinetibus.
b ¶ Opinio nu qz qt hoies tot opi. arg. ff. de arbi. no cogendu. §. principaliter ar. xij. q. j. c. j. & quelibet prouincia in suo sensu &c. lxxvj. di. vtinam
c Placuit. mortale. i. moriendi. necessitate sb iectum fm q dicit factum erat enim immortalis id est. potes no mori. non autem non potens mori. & ita fuit mortalis & imortalis. Solet queri quare peccatum originale imputetur anime. cu ipsa illud cotrahat tm ex carnis corruptione Solu. dicut quidam q io quia anima primi hominis ita corrupit ipsam carnem. vnde & modo corruptio carnis corrupit animas.
d ¶ Nature videt contra quia dicit aug. si adam non peccasset senio defecisset. sed dic se

1.cor.3.

Imperfectu meu viderunt oculi tui: & in libro tuo oes scribentur. Item. No iter est cu de sacramenti integritate tractat & sanctitate: qd credat: aut quali fide imbutus sit ille: qui accipit sacrametu: interest quidem plurimu: sed ad salutis viam: sed nihil iterest ad sacramenti questione. Item manifestum est fieri posse: vt fide non integra: integrum in quoq maneat sacrametum baptismi. Item. Si posset fieri vt singuli diligenter iterrogent[a]. tot diuersitates opinionum[b] forsita inueniret: quot homines numerarentur. animal enim homo no pcipit ea q sunt spiritus dei. Nunquid tamen non ideo sacrm integrum accipiut aut nunquid ideo si profecerint: & opinionu carnaliu vanitatem emundauerint: denuo qd acceperat repetendu est: Accipit quisq fm fide sua: sed christu capit gubernate misericordia dei. Item ex pcil. mileuitano cui interfuit augusti. & anselmus romane ecclesie legatus ptra pelagianos.

Non nature necessitate: sed merito peccati: adam mortuus erat.

Placuit[c] igitur omnibus episcopis q fuerut in hac sancta synodo: constituere hec que i presenti pcilio diffinita sunt: vt quicuq dicat ada primum hominem: mortalem factu: ita vt siue peccaret siue n peccaret: moreret i corpe h e d corpe exiret: n pcti merito sz necessitate nature[d] anathema sit. Item. [illegible]

penam sz culpa a patrib' trahat

Placuit[e] vt quicuq paruulos recetes ab vteris matru baptizados negat: aut dicit i remissione pctoz eos baptizari: sz nihil ex ada trahere originalis peccati: qd lauacro regenerationis expietur: vn fit[f] consequens vt in eis forma baptismatis i remissione pctoru: no vera sed falsa[g] intelligat: anathema sit: qm non alit intelligendu est quod ait apls: per hominem vnum intrauit peccatum in mundum: & per peccatum mors: & ita in omnes homines pertransit in quo omnes peccauerut: nisi queadmodu ecclesia catholica: vbiq diffusa semp intellexit. propter hanc enim regulam dei: etiam paruuli (qui nihil peccatorum in semetipsis adhuc committere potuerunt) ideo in remissionem peccatorum veraciter baptizantur: vt i eis regeneratione mundetur quod generatione traxerunt. Item. Gratia & peccata remittit: & ne reiterentur adiuuat.

Placuit[h] vt quicuq dixerit gratiam dei: qua iustificamur per iesum christum dominum nostrum: ad solam remissione peccatoz valere q ia comissa sut: no et ad adiutoriu vt n pmittat: anathema sit. Item. Quid sit peccatu ptra docet: & vt [illegible]

Quisqs[i] dixerit: [illegible] graz dei p iesu xpm dnm nrm: pp h tm nos adiuuare: ad no peccadu qz p ipam nob reuelat & apit itelligetia mandatoru: vt sciam[g]: qd appete

nio defecisset idest. in senio q. d. non peruenisset ad senium. quia sep fuisset in iuuentute.
e Placuit. casus. Excomunicatur quidam heretici q dicebant paruulos no esse baptizandos qz nihil peccati contraxerut ab ada quod in baptismo esset delendu. na q mali dicant probat auctate apostoli.
f ¶ Unde fit idest ex hoc sequitur.
g ¶ Sed falsa. idest sine effectu.
h Placuit. in adiutorium sup e. gratia.
i Quisquis. quidam volentes vitare correctionem precedentis. c. incidunt in aliud malu. & ideo reprehenduntur hic.

rom. 5.

a Placuit. gratiam ad quod non valet liberum arbitrium cum per illud non possit saluari. nam primam gratiam non potest quis promereri. vt. xxiij. q. iiij. nabu. sed dic quod per liberum arbitrium homo abilem se potest reddere. vt ei dominus gratiam infundat. Questio. v.

b Omnes. Expleto tractatu de baptismate subiungit magister distinctionem istam in qua tractat de confirmatione que in fronte fit. et merito vltimo loco de hoc sacramento. quia vltimum est inter alia sacramenta necessitatis preter vnctionem infirmorum que non ita proprie dicitur sacramentum maxime secundum opinionem eorum qui dicunt eam iterare posse. nam sacramenta non iterantur. vt. s. pri. dist. ostenditur. preterea alia ratione quia hoc sacramentum tanquam dignius solus episcopis conceditur. vt j. e. c. manus.

b Omnes. hic fere quasi incipit quarta dist. sed competentius vt quidam dicunt incipit ab illo. c. conuenit. j. e. nam abinde agit de officijs et ieiunijs.

c Post baptismum vero hostia prius lauabatur in ritore et postea offerebatur in holocaustum. d Ut pleni. quia si contenerent peccarent mortaliter. Sed de adultis. nam puero sufficit baptismus. s. di. pri. queris lo.

e Spiritussanctus. descendit conferendo vim regeneratiuam aquis. s. di. iiij. nunquam. f Ad innocentiam. vnde et datur puero vestis candida post baptismum. vt supra di. pri. accepisti. et. c. venit. g Et instruit. hic habes ad quid valeat confirmatio. h Non potest in hac. s. vita et meritum comparamus vel culpam. xiij. q. ij. tempus.

i De his. i. summis. i. episcopis qui summi dicuntur. quia vltra eos nullus est ordo. nam metropolitani episcopi vocantur. xviij. dist. si episcopus. sed tamen papa hodie summus pontifex appellatur. Et dic vsque adeo est accommodatum quod non nisi maioribus etc. et est hic ar. aliquid dici maius ratione ipsius conferentis ar. s. supra. di. ij. nihil in sacrificio. de quo ibi notatur. k Perfici. i. christianus facere. vt supra. e. disti. c. i. lo.

l Manus. pactus. ? xcv. di. c. i. Sol. ibi. vel hoc non inuenimus de iure communi sa

re: quod vitare debeamus: non autem per illam nobis prestari: vt quod faciendum cognouerimus: et facere debeamus aut valeamus: anathema sit. Item.

Sine gratia diuina mandata impleri non possunt

Placuit[a] vt quicunque dixerit: nobis ideo gratiam iustificationis dari: vt quod facere per liberum arbitrium iubemur facilius possimus implere per gratiam: tanquam et si gratia non daretur: non quidem facile: sed tamen possumus etiam sine illa implere mandata diuina: anathema sit. Item vrbanus papa omnibus christianis

Post baptisma: confirmationis sacramentum prestetur. Distinctio. v.

Omnes[b] fideles per manus impositionem episcoporum spiritumsanctum post baptismum[c] accipere debent. vt pleni[d] christiani inueniantur: quia cum spiritus sanctus infunditur: cor fidele ad prudentiam et constantiam dilatatur. Item melchiades papa. Quid conferat spiritussanctus in baptismate: quid in confirmatione.

Spiritussanctus[e] qui super aquas baptismi salutifero descendit lapsu. In fonte plenitudinem tribuit ad innocentiam[f]: in confirmatione augmentum prestat ad gratiam. et quia in hoc mundo tota etate victuris inter inuisibiles hostes et pericula gradiendum est: in baptismo regeneramur ad vitam: post baptismum confirmamur ad pugnam: in baptismo abluimur: post baptismum roboramur. et quamuis continuo transituris: sufficiant regenerationis beneficia: victuris tamen necessaria sunt confirmationis auxilia. regeneratio per se saluat mox in pace baptismi vel seculi recipiendos: confirmatio armat et instruit[g] ad agones mundi huius et prelia reseruandos. qui autem post baptismum cum acquisita innocentia immaculati peruenerit ad mortem: confirmantur morte: quia iam non possunt[h] peccare post mortem. Item de hyspaniarum episcopis.

Manus vero impositionis sacramentum: dignius est sacramento baptismi.

De his[i] vero super quibus rogastis vos informari. i. vtrum magis sit sacramentum manus impositionis episcoporum: aut baptismi: scitote vtrumque magnum esse sacramentum et sicut vnum maioribus i. summis pontificibus est accommodatum. quod nisi a maioribus perfici[k] non potest ita[l] et maiori veneratione venerandum est et tenendum sed ita coniuncta sunt hec duo sacramenta: vt ab inuicem nisi morte preueniente nullatenus possunt segregari: et vnum sine altero rite perfici non potest. Non ab alijs quam ab episcopis: manus impositionis sacramentum perfici potest.

Manus[l] quoque impositionis sacramentum magna veneratione tenendum est: quod ab alijs perfici non potest: nisi a summis sacerdotibus: nec tempore aposto

etiã esse. secus ex dispẽsatiõe. a Tenẽt. ali bimonachi dicunt tenere locum. xij. apłoꝝ quo ad renunciationẽ ppriet atis. xvi. q. j. ex auctoritate. alibi sacerdotes. xj. q. iij. absit.

b Irritum. ex de mandatione pape qui libet cõferre põt hz. vñ or dinatus ordi nẽ quem ha bet conferre posset. ⁊ con firmatus cõ firmationes supra di. lx. nulla rõ alis nõ vi supra. l. q. i. gratia. ⁊ q. vij. dalber tũ. vñ nõ ꝙ cũ collatio sa crĩ cõpetit ali cui. rõne ordi nis ⁊ officij etiã prohibi tus conferre põt. vt. ix. q. iij. ordinatiões. l. q. i. ꝙ quidã vbi ꝟo ex ad miniculo or dinis ⁊ demã datiõe. vt cõ firmatio in fronte sacer doti. vel col latio ordinis nõ episcopis vt. xcv. di. ꝑ venit. lxxiir. di. c. j. in eo casu ꝓhibit⁹ nã il agit vt hic in. c. ma nus.

c Quissi me. ad predicandũ argu. contra xvi. q. i. adij cimus extra de here. ad abolẽdã sꝫ ꝑ dicẽdo pt dado de se bonũ exẽplum alijs.

d Ad habitationẽ. hic enĩ descendit spũs scus sup apłos qñ insufflauit dicẽs. accipite spiritũ sanctum primo in eos. postea descen dit de celo super eos in igneis linguis. su pra distin. iiij. ꝓpt̃ ⁊c.

e Ut ieiuni. statutum est supple.

f Perfecte. perfectam vocat forte. xij. annoꝝ qñ ꝓmoueri põt ad minores ordines lxxvij. di. c. i. vł. xxv. annoꝝ. ff. de minc. l. i.

g Christianus. plenus quo ad oĩa sacrã. supra. e. omnes.

rum ab alijs: ꝙ ab ipsis apłis legit: aut scitur per actũ esse: nec ab alijs ꝙ q eoꝝ tenẽt locũ: vnꝙ per fici põt aut fieri dꝫ. Nã si aliter presumptum fue rit: irritum[h] habeatur et vacuũ: nec inter ecclesiastica vnꝙ̃ reputabit sacrã. I tẽ raba. ꝺ istõne clericoꝝ li. i. c. xxx. Quare ꝯfirmatio ne sacr baptizato trada

Nouissime a sũ mo sacerdote: ꝑ ipo sitionẽ man⁹: paclyt⁹ tra dit baptizato: vt roboret ꝑ spũm scm: ad pdicãdũ alijs idẽ donũ: qð i baptismate ꝯsecut⁹ ẽ: ꝑ grãm vite do nat⁹ eterne: signat. n. bapti zat⁹ cũ chrysmate i sũmita te capitis ꝑ sacerdotẽ. per põtificẽ ꝟo i frõte: vt i po ri vnctiõe significet: ꝑ ipꝫ spũsscĩ descẽsio ad hitatio nẽ⁹ deo ꝯsecrandã. In se cũda ꝙꝙ: vt eiusdẽ spũs sci septiformis grã: cũ oĩ plenitudie scitaꝫ ⁊ scie et virtutis: venire i hoiem declaret. I tẽ ex cõcil. au rel. c. iij. Ut ꝯfirmatiõne nõ nisi ieiuni veniant.

Ut ieiuni[e] ad cõfirma tionẽ veniãt: ꝑfecte[f] etatis: vt moneant cõfes sionẽ facẽ ꝑus: vt mundi donũ spũssci valeãt acci pe: ⁊ qꝛ nũꝙ erit xpian⁹[g] nisi i ꝯfirmatõe[h] epali fue

rit chrismat⁹. I tẽ ex ꝯci. meldẽ. c. vj. Epi ꝟo nõ ni si ieiuni baptizatos cõfir.

Ut epi⁹ nõ nisi ieiuni: ꝑ ipositiones manuũ spm̃ sanctũ tradãt exceptis ifirmis: ⁊ morte periclitãtib⁹[k]. Sicut autẽ duob⁹ tpib⁹: pascha vide licet ⁊ penthecoste: a ieiu nis celebrari dꝫ baptism⁹ ita ẽt traditionẽ spũsci: a ieiunis[l] pontificib⁹ ꝯuenit celebrari. I tẽ ex ꝯcil. ter ragonẽ. c. vj. Scðo autẽ vł tertio nulli⁹ ꝯfirmetur.

Dictũ est nobis: ꝙ q dã de plebe: bis vel ter vel eo amplius: epis ignorantib⁹: ũn ab eisdẽm epis cõfirment: vñ visũ ẽ nobis: eãdẽ ꝯfirmatiõẽ (sicẽ nec baptisma) iterari minime debere: qꝛ bis vel ter vel ampli⁹[m] baptizatos aut ꝯfirmatos: nõ seculo sꝫ soli deo sub hitu regłari vel clericali: religiosissi me famulari decretum ẽ. I tẽ gre. ij. De eodẽ.

De homine[n] q a pon tifice cõfirmat⁹ fue rit denuo: quia illa talis iteratio vel cõfirmatio est prohibenda. I tẽ stepha nus papa quintus. Omnia sacramẽta crucis signaculo perficiuntur.

Unqd⁹ nõ oĩa chrys mata sacerdotal mys

h In con firmatione. nunquid mi norem habe bebit glorias paruulus nõ confirmatus ꝙ confirmat⁹ videtur ꝙ sic quia in cõfir matione dat augmentum gratie. supra e. c. ij. qð cõ cedendum ẽ. si dicatur ꝙ paruulo con cedat gratia in baptismo.

i Ut epi supple statutũ est.

k Pericli tantibus. su pra di. iiij. ve nerabilis.

l Ieiu nis. hec etiã in alijs sacrĩs obseruandũ est supra. xxij q. v. hec etiã. di. ij ligdo.

m Ictum est am plius supra. distin. proxi. qui bis. contra. sed hec cum necessi tas ecclesie exigit alias de iure non posset vt ex tra de tpo. c. ij. vel licet hic habeant vestem clericalem scilicet causam. non tamen erunt clerici. su pra. lxxxi. dist. dictum.

n De homine.

o Unquid. chrismata. i. sacrã que cũ vn cione chrysmatis prestantur.

a ¶ Nisi in cruce. non remouet quin aliter possit sacrificare et valere ad remissionem peccatorum sed refert factum. quia sic fit. qr in modum crucis fit solennis baptismus nõ aliter. s. pxi. di. sal. b ¶ Sine crucis. aucto ritas illa docet nos facere signũ crucis. egressus eius a patre regressus eius ad prẽm excursus eius usqꝫ ad inferos. recursus usqꝫ ad sedẽ dei. per dexteram partem sedem dei. p sinistram inferos itellige. c Omni die energuminis. supra xxiij. distin. exorcista. g. s. a dmõib⁹ sũt obsessi. vel energuminis ab erge quod est labor. et mente quod est defectus. quia scilicet i defectu lune vel mẽtis patiuntur. d Neophyti. ga nuper baptizatos dissolute viuentes solebant demones energuminos. i. arreptitios facere. et id subiũgit a qbus neophyti debẽt abstinẽ. e Conuenit de officijs diuinis et ieiunio tractare incipit. et ponit tria capitula. f ¶ Equaliter. supra. xi. di. c. viij. g Collationes idest. collecte. e sunt qñdam capitula que dicuntur ab episcopis. h Collecta. i. expleta. nam tunc omnia colliguntur oratione dicta. vel collecta oratione vel orationis causa. i In die. i. tres solẽt qri qre i diebus istis seruatur ternarius iste tam in lectionib⁹ q̃ in alijs. Et dicitur hoc fit quia per hoc notetur triduana dñi sepultura. vel hoc fit pp honorẽ trinitati. Uel id quia eo tpe p pce dẽs ieiuniũ sũt sancti homines emacerati et afflicti. vñ illi pcit in eis tpibus. et hec fit cã q̃re expleto h̃ volumie nõ cõpellant mgri legere decretales teuthonicis. de quo habet. s. lxiij distin. adrianus. et extra de elec. venerabilem. k ¶ Romanũ. arg. qꝫ p duo extrema colligitur medium et reprobatur. arg. s. xxxv. dist. ab exordio. arg. ʒ. xxviij. dist. quia sunt. l Quadragesima firmitas que legi non subiacet. s. e. di. i. sicut vero alij di. iiij. q̃dragesime.

sterij crucis figura pficiuntur: nunqd baptismatis vnda: nisi cruce [a] sanctificata peccata relaxet: et vt cetera pretereamus: sine crucis [b] signaculo: quis sacerdotij gradus ascendit. Item ex concilio carthaginensi. iiij. Energumini oĩb⁹ dieb⁹ exorcizet.

Omni die exorciste energumis [c] man⁹ iponãt energumini vo pauimẽta domoꝝ dei intrãt. q b⁹ assidẽtib⁹ in domo dei: vict⁹ q̃tidian⁹ p exorcistas oportuno tpe ministretur Itẽ ex eodem. A qbus neophyti abstinere debẽt.

Neophiti [d] a liq̃ diu a lautiorib⁹ epul' et spectacul': vl' ꝯiugib⁹ abstieãt Itẽ ex concil. agath. De ordine officiorum.

Conuenit [e] ordinẽ ecclie eq̃lit [f] ab oĩb⁹ custodiri vñ statuendũ ẽ (sicut vbiqꝫ fit) vt post antiphonas: collatiões [g] ab episcopis vel p̃sbr̃is dicãt: et hymni matutini vel vesptini: dieb⁹ oĩb⁹ decantent: et i cõclusione matutinaꝝ vel vesptinarũ: missarum post hymnos capitula de psalmis dicãt: et plebs col lecta [h] oõne: ad vespaꝫ ab epo dimittat cũ bñdictõe Itẽ ex ꝯci. gerũ. De eodẽ.

Id semper placuit obseruari: vt oibus diebus et post matutinas et vesperas: oratio dñica a sacerdote pferat. Item greg. vij. i generali synodo residẽs statuit. De eodẽ.

In die [i] resurrectionis: vsqꝫ in sabbatum in albis: et in die penthecostes vsqꝫ in sabbatuꝫ eiusdem tres psalmos tantũ ad nocturnos: tresqꝫ lectiones antiquo more canimus et legim⁹. omnib⁹ diebus alijs per totum annum: si festuꝫ est. ix. lectiones dicimus. Alijs vo diebus. xij. psalmos: et tres lectiones recitam⁹. In dñicis vero diebus. xviij. psalmos excepto die pasche. et penthecostes. et. ix. lectiones celebramus. Illi autẽ qui in quotidianis dieb⁹ tres tantũmodo psalmos et tres lectiones celebrare volunt: non ex regula sanctoꝝ patrum: sed ex fastidio et negligẽtia ꝯprobantur hoc facere. Romani vero diuerso modo agere ceperunt maxime a tpe q̃ teuthonicis cõcessum est regimen nr̃e ecclesie. nos aũt et ordinẽ romanum [k] inuestigãtes: et antiquum morẽ nr̃e ecclesie: imitantes antiqs patres: statuimus fieri: sicut sup⁹ pnotauim⁹. Item ex omelia greg. pape. De obseruatione quadragesime.

Quadragesima summa obseruatiõe est obseruãda: vt ieiuniũ in ea preter dies dominicos: qui de abstinẽtia subtracti sũt: nisi quem infirmitas [l] impedierit: nullaten⁹ soluat. quia ipsi dies decime sũt anni. A prima ergo domi nica q̃dragesime: vsqꝫ in pascha domini sex hebdo mode computantur. q̃rũ

a ℂ Dies. supple ⁊ sex horis de quibus sex horis in vno quadriennio vnꝰ dies efficitur. vñ fit bisextus nam dies naturalis cōstat ex xxiiij. horis. hoc idē dicit lex ꝙ annus p tot dies voluit. ff. de sta. li. cū heres. §. si stichus. vñ cū ieiunamꝰ quasi decimā totiꝰ ānī pro decima: ccclxv. dierū ieiunamus. xxxvi. dies remanent. v. dies. ⁊ vi. hore. de istis. v. diebꝰ ieiunamus quatuor. sꝫ alio respectu. s. vt sacer nūerus cōpleatur remanet ꝗ vnꝰ dies idecimatꝰ ⁊ sex hore licite ⁊ ita sūt xxx. hore idecimate sꝫ pro decia istarū horarū i sabbato maiore tardiꝰ cenamꝰ imo alio respectu ieiunamꝰ ⁊ illi. v. dies nō videt ꝙ decimentꝰ. Et ita ē arg. ꝙ si rusticus hꝫ. xv. corbes vini. nō dꝫ d ciare nisi. x.

b ℂ Anni. ar. ꝙ si rustico pꝰ decias datas remanēt. v. corbes ꝙ de illi ñ dꝫ dare dcimā.

c ℂ Tollantꝰ. i. accipiantꝰ.

d ℂ Jubemur. s. xvj. q. i. decimas.

e ℂ Bonoꝝ. i. de actōibꝰ ⁊ possessiōibꝰ nrīs. qꝛ ⁊ ille sbonis nrīs (cōputantꝰ. ff. de ver. si. bonoꝝ.

Mat. 4. Mar. 1. Luc. 4.

Exo. 35. Deu. 14.

videlicꝫ q̄draginta dies ⁊ duo sunt: ex quibꝰ dñ sex dñici dies abstinētie subtrahuntꝰ: nō plus in abstinētia ꝗ. xxxvi. dies remanent verbi grā. Si p. ccclxv. diesᵃ annus voluitꝰ: deinde p. xxx. et. vj. dies affligimur: quasi anniᵇ deo decimas damus. sed vt sacer numerus. xl. dierum adimpleatꝰ: quem saluator nr̄ sacro suo ieiunio consecrauerat: q̄tuor dies prioris hebdomade: ad supplemētum. xl. dierum tollanturᶜ idest. quarta feria: que caput ieiunij subnotatur: et q̄nta feria sequēs sexta feria. ⁊ sabbatum: nisi istos dies quatuor supioribus. xxxvj. adiūxerimᵈ. xl. dies in abstinētia non haberemus. iubemurᵈ autēꝫ ⁊ ab oipotenti deo: oium bonorūᵉ nostrorū decimas dare. Itē eusebius papa.

Ieiunia nō solnan⁊ ltima absq; necessitate phibilꝰ.

I Eiuniaᶠ si ecclesia a sacerdotibus ꝯstituta: sine necessitate rationabili non soluantꝰ. Item hierony. Quotidiana ieiunia duplicat̄s vel triplicatis sunt preferenda.

N On dicoᵍ hebdomadas: non dico ieiunia duplicataʰ: sed saltem singulos dies absq; ciboꝝ luxuria trāsiga. Idem.

De eodem.

S Int ⁱ tibi q̄tidianaᵏ ieiunia: ⁊ refectio saturitatem fugiens. nihil. n. pdest tibi biduo vel triduo transmisso: vacuum portare ventrem: si post pariterˡ obstruaturᵐ. Idē.

De eodem.

S Int tibi ieiunia pura: continua: moderataq; . idest quotidieⁿ esurire: ⁊ quotidie prandere: apostolus inquit. noli adhuc aquam bibere: sꝫ modicoᵒ vtere vino ꝓpter infirmitates tuas. curat. n. vulnera delinquentis: curatosq; sc̄ificat ieiunium. Itē ambro. in psal. xx.

Medicine precepta: diuine sunt conditioni contraria

C Ontrariaᵖ diuine conditioni precepta: medicine sunt: que a ieiunio reuocant: lugubrareᑫ nō sinunt: ab omni intentione meditationisʳ abducunt: ita qui se medicinis dederit: seipsum sibi abnegat. Item greg. i expositione beati iob.

Q uinq; modis vicium gule nos tentat.

Q Uinq;ˢ modis nos vicium gule tentat. aliquādo nanq; indigentie tēpora pueniitᵗ aliquando tpa nō pueniit: sed cibos lautioresᵛ q̄rit. aliquādo que sumēda sunt ꝓcurari accuratiꝰ expetitˣ. aliqñ aūt ⁊ q̄litas ciboꝝ ⁊ tē

f ℂ Ieiunia.

g ℂ Non dico. hebdomadas eē ieiunādas ñ sūpto cibo. h ℂ Duplicata sic qsi ab stinemꝰ duobꝰ diebꝰ ꝯtinue qđ fieri nūq; debet. vt extra de tēpo. or. litteras.

i ℂ Sint. ar. ꝗ. xxxv. di. ab exordio. k ℂ Quotidiana. Nō ꝙ aliqđ dr̄ ꝯtinuū. lꝫ ibi sit aliqđ iteruallū. nā dicit ꝯtinua. ⁊ tñ diebꝰ dñicis ñ ieiunamus. verba n. ciuili mō sūt itelligēda de ser. l. sicut.

l ℂ Si pariter q. d. si tm̄ postea vna vice comedas. q̄ntū dꝫ tibi sufficē tribꝰ vicibꝰ vl plibꝰ qđ qdā faciunt.

m ℂ Obstruatur. i. repleatur postea p i. thīm. 3 crapulā vsq; ad summum

n ℂ Sint ⁊ q̄tidie ⁊ ita vi ꝙ nō dꝫ p totū diē abstinere. nisi forte ex cā. vt. l. xxv. dist. qđ a patribꝰ qđ faciunt sarraceni.

o ℂ Sꝫ modico ar. ꝗ. xxxv. di. ab exordio.

p ℂ Contraria. ꝗ. vij. q. ij. c. vl. ⁊. xxvij. q. ij. illud.

q ℂ Lugubrare. i. flere pctīn. vl i nocte vigilare.

r ℂ Meditatiōis. cū suadent contraria deo maxime sanis.

s ℂ Quinq; gule. nā gula a paradiso expulit. quē abstinētia reuocauit. ꝗ. di. xxxv. sexto.

t ℂ Preuenit. ꝗ. e. di. i. solent.

v ℂ Lautiores. ꝗ. di. xlj. c. j. ij. ⁊. iiij.

x ℂ Expetit. supra. distin. i. de his vero. et

hoc cũ sine causa facit supra di.xli.c.iij.

a ❡ Qd desiderat. nã satius est in ore domi ni pisce vesci ₇c.xli.dist.c.i.

b Nihil eni prodest. ad vitã eternã. vt de pe.di.iij.§.oppõit.₇.c.si qs dt.pdest.n. q̃ ad tpalia.

quid ẽ hoc ita verum. dicũt gdã q̃ hic.₇ ẽ in sacr̃is speciale h̃ pp.s.s.q nõ dat ad mẽsurã vt supra pri.di.nec queq̃.sȝ oia facit cõia.su pra pri.di.q̃ris.vel hoc referas ad ipm cele brãtẽ.q₇tm̃ v₇el vt missã celebret p vno ₇c.

supra.xxij.q. ij.si quelibet

c ❡ Non me diocrit errat. nã iter bonos semp sectare melio res.xvi.q.i.si clericat⁹. sic viue.

d ❡ Qui ma gno. sine q̃ si põt hr̃i salus eterna.

e ❡ Immo derata.ar. q̃ idẽ facit pl⁹ qd min⁹, ex̃ de offi.custo. c.i.arg.cõtra ff. d h̃.v₇.p̃.si arborem.

f ❡ Tristicie i. melãcolie. que tristiciã inducit.₇ po nit̃ sinthoma morbi, pro morbo.

g ❡ De⁹. nã hõ flecti põt vbor₂ multi tudine. nã i portunitate q̃nq₃ gs ob tinet.de peni. di.i.iportũa. Iusta.n.op portune ₇ i portune.xliij. d.sit rector.i mo ẽt q̃nq₃ a deo obtĩet viij.q.i.auda cter.₇ est ar. h cõtra.testiũ multitudinẽ. in auc̃.de re ferendarijs. §.ij.

h ❡ Cui igi tur. sed nun

pus cõgruit: sed i ipsa q̃n titate sumẽdi mẽsurã refe ctionis excedit. nõnunq̃ ₇ abiecti⁹ est qd desiderat[a] tñ in ipso estu immẽsi desi derij deteri⁹ peccat. Itẽ pi⁹ papa. Absq₃ puritate mẽtis: ieiunia ₇ orationes nõ psunt.

Nihil eni pdest[b] hoi ieiunare: ₇ orare: ₇ alia religionis bona agere: nisi mens ab iniqtate: ₇ ab obtrectatio nibus lingua cohibeatur. Itẽ hierony. Mediocre bonũ: nõ ẽ magno prefe rendu₃.

Non medio[c] criter errant: qui bono magno [d] preferũt mediocre bonũ: nõne rõ nabiliter hõ dignitatem amittit: q vel ieiuniũ cha ritati: aut vigilas p̃fert sẽ sus itegritati: vt ppter in nocentiã imoderatã[e]: atq₃ indiscretã psalmor₂ vel of ficiorũ decantationẽ: aut amentie aut tristicie[f] no tã icurrat: nũqd verborũ multitudine flecti deus[g] vt hõ põt: nõ eni verbis tm̃: sȝ corde orãdus deus ẽ. q̃propter melior est. v. psalmor₂ decãtatio: cũ cor dis puritate: ac serenitate ac spũali hilaritate: q̃ to ti⁹ psalterij modulatio cũ anxietate cordis atq₃ tri sticia. cũ igit[h] p cũctis aia bus psalm⁹ vl̃ missa dr̃: ni hil minus q̃ si p vno q̃ libet ipsor₂ diceret: accipi tur. Audiant itaq₃ qui ea que necessaria sũt corpori subtrahunt: illud qd per pphã dñs loquit. Ego dñs odio hñs rapinã ho

locaustor₂. De rapina vero holocaustũ offert: q tpa liũ bonorũ sine cibor₂ ni mia egestate: vel mandu candi vel somni penuria: corpus suũ imoderate af fligit. videat itaq₃ qd apl̃s dicat. carnis curã ne fece ritis in ₂cupiscentijs[i] ₇c. Item aug⁹. sup ioan. Non a cibis: sed ab iniq tatibus abstinere: est ma gnum ieiunium.

Ieiuniũ [k] autem ma gnũ ₇ generale est: abstinere ab iniquitatib⁹: ₇ ab illicitis voluptatibus seculi. qd est perfectum ie iunium in hoc seculo. qua si q̃dragesimã abstinẽtie celebram⁹: cũ bene viui mus: cum ab iniqtatibus ₇ ab illicitis voluptatibus abstinemus. sed quia hec abstinentia sine mercede nõ erit: expectam⁹ illã bea tã spem: ₇ reuelationẽ glo rie magni dei ₇ saluatoris nr̃i iesu christi: i illa spe: cũ fuerit de spe facta res: accepturi sum⁹ mercedẽ denariũ. denarius ergo: q accepit nomẽ a numero decẽ: reddit: ₇ cõiũct⁹ q̃ dragenario fit qnquage nari⁹. Vñ cũ labore cele bra n⁹ q̃dragesimã añ pa scha: cũ leticia vero tãq₃ accepta mercede qnq̃gesi mã post pascha. nã huic tã q̃ salutari labori boi ope ris: q ptinet ad q̃drage nariũ numerũ: addit ge tis ₇ felicitatis denarius: vt qnq̃genarius fiat. Si gnificauit ipse dñs h̃ mul to apertius: qñ post resurre

vel referas h̃ ad casum in quo casu log tur. scilicet q̃ non min⁹ va let vna missa cum hilarita te mẽtis di cta pro vno q̃ si pro quo libet dicere tur cum an xietate.

i ❡ Ne fece ritis scilicet i delicijs esse desiderijs. q. d. superflua probibet nõ necessaria su pra dist.iij. p uenit.

Ieiuniu₃. ka Casus. Totavita no stra est que dam quadra gesima. per quam si be ne ieiunaue rimus. acce pturi sumus mercedẽ sci licet denariũ quod ex eo designatur. quia denari us adiunct⁹ q̃dragenario fit quinqua genari⁹. vñ cum labore q̃ dragesimã ce lebram⁹ ante pascha. cũ le ticia vo quiq̃ gesimã post pascha. idest accepta mer cede qd etiã ipse domin⁹ significauit.

rop. is. Hal. s.

a ¶ XL. diebus.s.lxxvj.di.§.nō autē.ꝫ. vbi dr p.l.dies fuīt.ſꝫ ibi.l.p.lx.ponuntur.

b Disciplulos.ſpicas.eſt differētia inter furtū ⁊ furtū.ar.ff.de offi.pſi.plebiſcita nō tñ qn furtū ſpice cōmittat.ſꝫ nō cōmittat q̄ ad penā.ar. ex̄ de furtis.ſi qs.in prin.

c ¶ Et ederēt ħ licebat ſꝫ nō falcē in meſſem alienā mittere.vj q.iij.ſcriptū.

d ¶ Fame neceſſitas.famis excuſat a furto.vt h̄ et ex̄ de fur.c.ſi qs.qꝛ neceſſitas nō hꝫ legē vt.ſ̄.diſt.j.ſicut ꝑpter neceſſitatē famis dauid' comedit panes ꝑpoſitionis. xxv.q.j.§.is itaqꝫ. Nā ꝑ neceſſitatē famis pt pater diſtrahere filiū.vt.C.de pſib⁹ q filios diſt.l.ij.⁊ eſt rō.qꝛ in neceſſitate oīa debēt eē cōia.vt xlvij.di.ſicut hi.⁊ maxime cibaria.vt.ff.ad.l.rho.de iact.l.ij.§.cū ī eadē naui. i ſi.Jtē qꝛ ipē dominus ex ꝑcepto tenet paſcere eſurientē.vt. lxxxvj.di.paſ ce. vñ tal' fur iuſte potuit credere dn̄ꝫ h̄ ꝑmiſſurū. ⁊ ſic nō deligt.

Mat.j. Mat.16. Joh.14 Mat.12. Mar.2. Lu.6.

ctionē.xl.a dieb⁹ ꝯuerſat⁹ ē ī terra cū diſcipul' ſuis. q̄dragesimo aūt die cum aſcēdiſſet ī celū:pactis. x. dieb⁹ miſit mercedē ſpūſ/ſci. Itē ex dict] appolonij.

Rapiō ēvel furē:nō facit neceſſitas ſed voluntas.

Disciplulos b cū p ſegetes trāſeūdo: euellerēt ſpicas ⁊ ederēt c: ipſius xp̄i vox innocentes vocat qꝛ cōacti fame d hoc fecerūt. Item hieronymus.

Nō neceſſitas ſed voluntas facit pſenerantiam.

Quicqd e.n. neceſſitate fit:cito ſoluit. qđ voluntate arripit: pſeuerat. Item io.os aureū.

Cibozū tempantia ſalutē abundatia cōtrariū parit

Nihil enim ſic iocundū eſt f ſicut cibus bene digeſtus aut decoctus. Nihil ſalutē:nihil ſic ſenſuū acumen operat:nihil ſic egritudinem fugat: ſicut moderata refectio.ſufficientia quippe cum nutrimento: ⁊ ſoſpitatem ſit' ꝑcreat ⁊ voluptatem: g abūdantia vero: morbū facit: ⁊ moleſtias ingerit: et egritu dines generat. qđ enim h fames facit:hoc etiā plenitudo ciborū: magis aūt ⁊ multa peiora: fames quippe in paucis diebus aufert hoīem: ⁊ liberat cū de hac vita penali. exceſſus ꝯo cibor̄ conſumit ⁊ computreſcere facit corp⁹ humanū: ⁊ macerat egritudine diuturna: ⁊ tunc eū morte crudeli ꝯſūit. Itē hieronymus.

Cibor̄ delicie ſi abūdauerint ledūt.

Ne tales i accipiam⁹ cibos:quos aut difficulter digerere:aut comeſtos magno paratos ⁊ ꝑditos labore doleamus k. olerū ⁊ pomor̄ ac legumināū facilioꝛ appar⁹ ē:⁊ arte ipēdiīſqꝫ coq̄rū nō īdiget: ⁊ ſine cura ſuſtētat humanū gen⁹ moderate ſūpt⁹:qꝛ nec auide deuorat h qđ irritamēta gule nō hꝫ ⁊ leuiore digeſtione decoquit.nemo.n.vno l aut duo b⁹ cibis:hiſqꝫ vilib⁹:vſqꝫ ad inſtomachationē ventris onerat:que diuerſitate carniū ⁊ ſaporis delectatione concipitur: cum variis nidorib⁹ m ſumāt'patine:ad vſuꝫ ſui: ꝑ exlēda eſurie:q̄ſi captiuos trahunt.vnde ⁊ morbi ſaturitate nimia concitant: mul tiqꝫ impatientia gule:vomitu remediantur n ⁊ qđ turpiter ingeſſerūt turpi⁹ egerunt.hypocrates ī amphoriſmis optimis :docet craſſa ⁊ obeſa o corpa:que creſcēdi mēſure impleuerit:niſi cito ablatione ſanguinis minuant:in paraliſim ⁊ peſſima morboꝛuꝫ genera erūpe: ⁊ idcirco neceſſariū eē detrāhēꝫ:vt rurſus hēant in quo poſſint creſcere.nō.n.manere p in

e vij.quod pro remedio. Joan.

Nihil eſt. curauit gratianus animas. f modo vult curare corpora vt ſupra. xv. queſtione. i. non eſt.

g ¶ Volun tatem.i.hilaritatem.

h ¶ Quod enim. morte ⁊c. argu. ex duobus contrariis eundem ſequi effectum.

i Ne tales.i labore. cūm breuis hora conſumat victum longi temporis. extra de cenſi. cum apoſtolus ad hoc inuitat mōachos cū ipſe monachus fuerit ñ alios arg. xiij.diſt. non cogantur.

k ¶ Deuoratur. non habet in ſe cauſam auide deuorandi.

l ¶ Vno.aliq̄ habent vino ſed male.

m ¶ Nidoribus. nidoꝛ ꝑprie dicitur quidaꝫ odoꝛ carnium aſſatarum.

n ¶ Remediantur.ideſt remediuꝫ habent.

o ¶ Et obeſa.i.rotunda.

p ¶ Manere enim non eſt, quod mutabilem non ſentiat.in autenti. de non alie.aut per mu.§.non igitur. col.iij.⁊

vt inquit. vt in ſti.de obli.que ex delict.na.§. furtum.ff.de fur.l.s qui.

¶ Quicquid.quaſi non eſt meritoꝛium

(top, above the text columns) xxiij.q.vj.§.ex his.in prin.vel dic qd quod propter neceſſitatem.cito ſoluitur.ideſt ſolui cito debet.ſcilicet ceſſante neceſſitate.i.q.

quotidie recedūt de corpe nostro q̄dā particule ⁊ alie statī succedūt. ff. de iudi. l. pponebat.
a ¶ Uiuere animā. i. hoiem animatū. ⁊ ita in pte itelligit totū. ar. ff. de euic. si dictū. §. i stipsone. b ¶ Hypocratis. vt dicit hypocrates in amphorismis. repletiões i vltimo existētes difficiles sūt.
c ¶ Quorū vita. ad hoc comedē debēt vt viuāt. nō viuere vt comedant.
d ¶ Sagina ē. iuuenal. genial agat ista dies. stomachū ppera laxare saginis.
e ¶ Legim⁹. articulari. i. gutta artetica q̄ fit iū cturis. ⁊ q̄n q̄ fit i pedib⁹ ⁊ di podagra ⁊ i manib⁹ dr chiragra. ⁊ i alijs mēbris sīlr dicit artetica.
f ¶ Prescriptiōe. i. amissiōe. vel q: ipsi se puabant cibis cōsilio medicorum.
g ¶ Cōualuisse. ar. ꝙ ꝯria ꝯrijs curant de pe di. ij. c. j
h ¶ Et puellarū. al's epularum.
i ¶ Irridet. dicēs sic. Sperne voluptates. nocet empta dolore voluptas me pingué. ⁊ nitidū bñ curata cute vises. Cū ridere voles epicuri d grege porcum

Ora⁹ lus- in epl'is.

vno statu potuit corporum natura: sed aut semp crescere: aut decrescere: nec posse viuere animam[a] nisi crescendi capax sit. vnde galienus vir doctissimus interpres hypocratis[b] athletas quorum vita[c] ⁊ ars sagina est[d] dicit in exhortatione medicine (nec viuere posse diu: nec sanos esse: animasq; ita nimio sanguine ⁊ adipibus q̄si luto inuolutas: nihil tenue: nihil celeste: sȝ semper de carnib⁹ eructare: ⁊ ventris ingluuiē cogitare.
I dē. Multorum infirmitates ieiunia sanant.

Legimus[e] q̄sdā morbo articulari: ⁊ podagre humorib⁹ laborātes: pscriptiōe[f] bonorum: ad simplicem mensā ⁊ pauperes cibos redactos cōualuisse[g] caruerāt eñi sollicitudine dispensande domus: ⁊ puellarum[h] largitate: que ⁊ corpus frangunt ⁊ animum. Irridet[i] Oratius appetitū ciborū qui cōsumpti relinquunt penitētiā. Item greg. vij.
Diebus sabatorū a carnibus abstinere debemus.

Quia dies[k] sabbati apud sanctos patres nostros: in abstinentia celebris est habitus: nos eorundem auctoritatem sequentes: salubriter admonemus: vt quicunq; se christiane religionis participem se esse desiderat: ab esu carnium eadē die (nisi maiori festiuitate interueniente: vel infirmitate impediente) abstineat

Quia dies. admonemus. ⁊ ita ꝯsilium llest. nisi vbi ꝯsuetudo est ꝙ abstineant. tūc. n. ē p̄ceptū ex de ob ieiu. ꝯsiliū. dic. de ill qui dixi s̄. di. iij. d esu. ⁊ xij. dist. illa.
Carnem. de abstinētia studio monachorū duob⁹. c. i terserit.

Item fructuosus eps.
Monacho carnem gustare non licet.

Carnē[l] cuiq; monacho[m] nec gustandi: nec sumendi est concessa licentia: non ꝙ creaturā dei iudicemus indignā sed ꝙ carnis abstinentia vtilis ⁊ apta monachis estimetur: seruato tamen moderamine pietatis erga egrotos. qd si qs monach⁹ violauerit[n]: ⁊ contra sanctionē regule: vsū q; veterem: vesci carnib⁹ presumpserit: sex mensiū spacio retrusioni ⁊ penitētie subiacebit. Itē hiero. ad rusticū monachum.
De quotidianis operib⁹ monachorum.

Unq;[o] de manu tua vel oculis tuis liber psalterij discedat. dicatur ad verbū[p] oratio sine intermissione. vigilet sensus: nec vagis cogitationibus patēs corpus: pariterq; animus tendat ad dominum. iram vince patientia. ama scientiam scripturarum: ⁊ carnis vicia nō amabis. nec vacet mens tua varijs perturbationibus: que si pectori insederint: dominabuntur tui: ⁊ te deducent ad delictum maximum. facito aliquid[q] operis: vt semper diabolus inueniat te occupatum. Si apostoli habentes potestatem de euangelio viuere: laborabant manibus suis: ne quenq; grauarent: ⁊ alijs tribuebant refrigeria: quorum pro spiritualibus de

m ¶ Monacho. mōrales vinum vt venenum fugiant. xxxv. di. in palea. violentium.
n ¶ Uiolauerit. ex hoc colligit. h. ꝙ monach⁹ factus eps non debet carnes comedē. alij ꝯtra cū absolut⁹ sit arg. s̄. xviij. que. i. c. vno.
o ¶ Unq;. s. o boris cōstitutis. arg. xxxvj. di. si gs vult.
p ¶ Ad verbū. i. iuxta verbū. s. vt mēs ⁊ intentio ad id qd dr dirigatur nō ad alia euaget. vel ad verbū. i. non transcursu. nō trāsiliendo. sed tractim singula dicendo. ar. s̄. e. nō medio. ar. ad prīmū. s̄. dist. ij. reuera.
q ¶ Aliquid supra. di. i. q̄n autē. supra. xlij. di. §. i. contraibi ad modicū. ȝ illud intelligit sine pietate respectu eorum p q̄ hab. tur vita eterna. lxxxvi

i. Thes. 3
2. Thes. 3

di. nõ satis.
a ¶ Pulcher rimorũ versuũ s. virgilij. q. h⁹ illud osten dit. ar. contra xxxvj. di. le gimus.
b ¶ Specta tor. s. ad hoc faciendum.
c ¶ Ciet. i. movet.
Virgili⁹ in geor.
d ¶ Scate brisq3. i. ebulli tionibus.
e ¶ Vel gē mis. gēme di cunt nodi ꝓ gãz vñ flo res ⁊ frondes erũpũt. ⁊ dicitur lex ꝙ q̃dã ar bores dicunt gēmales vt ff. so. ma. di uortio. Sur culus est no dus. truncus vbi arbores i serunt. argu. xxiij. q. iiij. ip sa pietas.
Prou. 6.
f ¶ Salomo nis. dicentis. vade ad apē ⁊ disce quo mõ opatrix sit ⁊ castum opus faciat.
g ¶ Lectiões ⁊ dicit lex ꝙ libertus de bet prestare operas domi nis diuersis. q̃ potest scri bere vni. ⁊ cu stodire domũ alij. ff. de ope ribus liber duorum.
Ezech. 16
h ¶ Omnis ociosus. grise. Egistus q̃re sit fact⁹ adul ter. In pm̃ tu cã est. desi

debant metere carnalia: cur tu in vsus tuos succes sura non preperes: vel fi scellam texe iunco: vl' ca nistrum lentis plectevimi nib⁹. feratur humus. areo le equo limite diuidantur in quib⁹: cum holeruz ia ctata fuerint semina: vel plante per ordinem posite aque ducantur irrigue. Hic pulcherrimorũz ver suum[a] spectator[b] assistas. Ecce supercilio cliuosi tra mitis vndam Elicit: illa cadens: raucum, per leuia murmur Saxa ciet[c]: sca tebrisq3[d] arentia tempe rat arua. Inserantur fru ctuose arbores: vel gem mis[e] vel surculis: vt par uo post tempore: laboris tui dulcia poma decerpas Apum fabrica aluearia: ad quas te mittunt salo monis[f] prouerbia. mona steriorum ordinem ac re giam disciplinã: in paruis disce corporibus. Texant ⁊ linea capiendis piscib⁹. scribantur ⁊ libri: vt ⁊ ma nus operetur cibos: ⁊ aia saturet lectõe[g]. In deside rijs autem est omnis ocio sus[h]. Egyptiorum mona steria hũc morez tenēt: vt nullũ absq3 ope ⁊ labore suscipiant: non tã propter victus necessaria: q̃ pro pter anime salutem: ne va gentur perniciosis cogita tionibus: ⁊ ad instar for nicantis israel oi trãseun ti diuaricent pedes suos. Et in sequentibus: qd q̃ pibũt oẽs qui in vrbibus habitãt: Et illi fruunt su is rebus: ministrãt ecclesijs: adeunt balnea: vnguẽta nõ spernũt: ⁊ oium flore versant. Ad qd etiã ante respõdi: ⁊ nũc breuit mi

deo: me in pñti opusculo non de clericis disputare sed monachũ instituere.

Item in libro. v. capitulorũ.

Absq3 prelati sui licentia canonicis nihil agere lz.

In oibus[k] igit (quan tum humana fragili tas permittit) decernim⁹ vt canonici[l] clerici canoni ce viuant: obseruantes di uine doctrinam scripture ⁊ documẽta sanctorũ pa trum: ⁊ nihil sine licentia episcopi sui vel magistri eoz incõposite[m] gerere p̃ sumãt. In vnoquoq3[n] epi scopatu simul mãducẽt et dormiant[o]: vbi his facul tas id faciendi suppetit. Qui de rebus ecclesiasticis stipẽdia accipiũt: i vno claustro maneant: ⁊ singu lis dieb⁹: mane prima ho ra: ad lectionẽ veniant: ⁊ audiãt[p] qd eis iperet. ad mensam vero similiter le ctionem audiant: ⁊ obe dientiam s̄m canones su is[q] ministris[r] faciant.

Item ex pci. manetensi.

Presbyteri qui simul conueniunt: ebrietatem ⁊ comesationes summope re vitent.

Nullus[s] presbytero rum quando ad an niuersarium diem. xxx. vel. vij. vel tertium alicu ius defuncti: aut quacũ q3 vocatione ad colle ctam presbyteri conue nerint: se inebriare nul latenus presumant: nec precati: in amore sancto rum: vel alicuius anime bibere: vel alios ad bi bendum cogere[t]: vel se aliena precatione ingur gitare: nec plausus vel plausus: ⁊ risus incondi tos: ⁊ fabulas ianes ibi re

diosus erat. ex de renũ. ns si cũ pridem.
i ¶ Non spe nũt. peccant tamen ⁊ epi timio tradē di sunt. s̄. xxj. q. iiij. c. i.
k In omni bus. de modestia cle ricorum ⁊ so brietate. iiij. c. continuat.
l ¶ Ut cano nici regula res. nam ca non nuncu pat regula. di. iij. canõ.
m ¶ Incõ posite maxi me qm̃ ⁊ si bonum agat penam mere tur. ff. de re mi. l. iij. §. in bello.
n ¶ In vno i. epali sede.
o ¶ Et dormi ant. s̄. di. xxx ij. si q̃ 3. i. q. ij. sacdos. s3 h̃ t rãrib⁹ vl' ẽ derogatũ. di. iiij. leges.
p ¶ Audiãt. q̃ quintũ eo rũ s̄ oz eẽ sine lectõe. s̄. xliiij d. preuerẽtia
q ¶ Suis. al' cẽnt acephali xciij. di. nullã
r ¶ Ministris i. prelatis. q̃ subditis mi nistrant.
s Ullus. ad anni uersariũ. s̄. xlij. q. ij. q̃ alij.
t ¶ Cogere. argumen. cõ tra. angli cos. vt extra

de vi.et ho.cleri.a crapula. a ¶ Uel torna-tricibus.que voluuntur vt torni.
b ¶ Nec laruas ex. de vi.et ho.cle.quoniam
c Non oz.iussionē nec epm pter iussiones patriarche. d ¶ Ad pegrinādū.vi. C. de epi.si qua p calūnia.i.fi. e ¶ Litteris hoc de cru-ce signatis g. debēt ire vl-tra mare vel penitētib⁹.b. e ¶ Lris.in auc.de sanc. epi.§.iterdi-mus.ex. ō vo to.magne.n° ēt puat⁹aligl pncipem adi re potest si-ne auctoritate iudicis.C. de decur.sigs de curio.lib.x.et φ dicit iussio nē.itellige pe titā et obtētā. Nā epo ɔdi-cēte nec clic⁹ nec laic⁹. ire dz.xj.q.iij.gd s.nec ad iudi ciū alterius epi.iij.q.vj.ñ lz.de pe.di.vi placuit.qd ē ɔ grāni.q di xit p.l.ff.ō iu. l.ij.et.ff.de iu risdi.o. iu. si ɔuenerit.ɔtriū qz leges non dedignant sa cros canōes imitari.i auc. vt cliei. apō ppri.e. male n. de sui epi iudicio psumit etc.xj.q.j.placuit.e ɔtumeliā fac iudi.q eū omittit et ad aliū vadit.ff.ō re cep.litigatores. f ¶ Proficisci.si āt clic⁹ tā-diu ab sit φ dubitet an viuat an mortu⁹ sit: desinit habere liberā admistrationē isti. de

ferre: aut cantare psumāt vel turpia ioca vel viso vl tornatricib⁹ᵃ ante se fieri patiant: nec laruasᵇ demo nū añ se fieri ɔsentiāt: qz hoc diabolicū est: et a sa-cris canonib⁹ phibitum. Itē ex cōci.laodicensi.

Clericus vel laic⁹: sine ius sione epi nō peregrinet.

Non oportetᶜ mistros altaris: vel quoslibet clericos: pter iussionē epi ad pegrinandūᵈ pficisci. laicum etiā sine canonicis lrisᵉ.i.formata similit nō oportet alicubi proficisci.ᶠ Item eo eodem.

Quibus spectaculis cleri cus interesse non debet.

Non oportetᵍ mistros altaris vel quoslibet clericos spectaculis ali-quibus: que aut in nupti-is aut scenisʰ exhibentur interesse: sed anteq̄ thi meliciⁱ ingrediantur: sur-gere eos de cōuiuio et ab-ire debere. Item augu-sti.ad possidonium: et qui cum eo sunt fratres.

Colorum facie mulieres vti non debent.

Fucareᵏ figmentis: quo vel rubicūdior vel candidior: vel verecū dior appareat: adulterina fallacia est: qua non dubi-

to etiam ipsos maritos se nolle decipi: quibus solis permittende sunt femine ornari sm veniaz: nō sm imperium. Nam verus ornatus maxime christia norum et christianarum: non tantuz non est vllus fucus mendax: Ueruz nec auri quidem vestisq̄ pō-pa: sed mores boni sunt. execranda autem supersti tio ligaturarum: in qui-busˡ etiā in aureo viroꝝᵐ: in sūmis ex vna pte articu lis suspēse deputant: non ad placendum hoibus sz ad seruiēdū demonib⁹ ad hibent. Item ex simbolo ephesi. cōcilio ducētoruz epoꝝ: qd habitū est ɔtra nestoriūⁿ. Qd spūssanctus pcedit a patre et filio.

De spiritu⁰ dicit domi nus in euāgelio: ille me clarificabitᵖ. Hoc re-ctissime sentientes vnum xpm et filiū: nō velut alte rius egentem gloria: ɔfite mur a spūscō gloriā cōse-cutū: qz spiritus ei⁹ nec me lior nec supior ipo ē. Sed qz humana opa faciens: ad demonstrationem sue diuinitatis: virtute pro-prij spūs vtebatur: ab ipo clarificatus dicitur: eo φ virtus suaᑫ vel q̄libet disci

thimelici dicūt.g mistrāt ludētib⁹.ff.ō his q̄ Fucare.i.tīgē.C.q̄ res (nō.isa.ath.l.tas.li vē.ñ poi.l.i.ib. Si viclū frōtis alien⁹su c⁹iauret ɔtra frōt obit.cū color hosp:e abit l ¶ In qb⁹.i.iter q̄s. m ¶ Uiroꝝ.i.a viris date.sz vi φ nec it alib⁹ te neat dōatio. qz dixit lex.φ si vir dat vxo ri margaritas extricatas.si ipa ɔforauit. tr.l.ag.ff. ad legē acq.si s-uus.§.si mari t⁹sz illā exau dicū voluit eā transferri dñiū.al' sidat ei vnguēta l pecūiā ad ea emēda.tz dōa tio.ff.ō do.i-ter vi.et vx.φ añt.§.i.idē ē si dat ei orna mēta.ff.ō au. et ar.le l.argē to §.ornamta n ¶ Cōtra ne storiū.casus. dicebat nesto ri⁹ eps ɔstāti-no.φ ēt greci dicūt spmsā-ctū a solo pie pcedē nō.a fi lio.qd volebāt arguē ex bbis dñi dicē tis.s.ō spūscō ille me clarifi cabit g a pie pcedit.hmōi error extirpat hic.Nā syno dus interpat illa bba xpi.

Joh.16

illo me clarificabit etc.ondēs spiritū pcedē a pre et a filio. In alijs ēt errauit nestorius eps.xxiiij.q.iij.qdā.b.nestoriani.
o De spū.cū oīa sacra btute spūscti perfi ciant.nōrite ipa sacra mistrant.si i spūssti p cessiōe nō recte sentit.de q̄ subdit duo.c.s. di.ij.cū oēm.p ¶ Clarificabit.i.opa q̄ faciā i btute ei⁹ manifestabunt me hominibus.
q ¶ Sua.i.xpi q̄ est eiusdē substātie cū.eo.

g Non oz.spectacul.s.di.xxx.(vsu.§.φ āt iiij..psbri. h ¶ Aut scenis qd sit scena. isbeo diffiniuit.ff.ō his q no.isa.l.ij.§.vlti.
i ¶ Thimelici.a thimelo qd ē publicū.imo

Prope.i.discretio.q2 psonaliter ab eo.ē di fict9. b Alien9.i.alid i eētia.imo idem. c Veritatis.i.a veritate.i.a filio pcedens. d Ex deo pre.mirū est cū ephesinū ɔciliū fuit in grecia celebratū.ɔ de q̄ttuo: pncipalibus sit vnū. vt.xv.dist.canones. quō greci audent dicere.s.s.a.solo pre pcedere cū hic dicitur ɔtra. idu eti tamē sunt ad hoc dicendū duabus causis.s.quia christus loquēs de pcessione.s.i.solū patrem noiat dicens.qui a patre pcedit. Item etiam q2 i symbolo fidei apd eos edito simpliciter cōtinetur qui a patre pcedit.nos addimus filioqꝫ sed in fi.simboli apd eos sub anathemate phibetur.vt nullus de fide trinitatis aliud docere vel aliter predicare q̄ibi continetur audeat: vnde dicunt nos anathematizatos q ibi addim9 filioqꝫ. Sed rñsiō ista dicit.q2 pii voluit attribuere auctē ispi. Jtē i anathemate ponit aliud p ɔtrio. sz nō est ɔtrariū sed idē.cū fili9 cūpie sit idē in substātia. ergo a pre pcedit ɔ a filio.ɔ sic nō addim9 sz potius declaram9. e De meo.i.a me l a pre meo p. edit. C. de sūma tri.l.inter claras.

Joh.14 | Joh.16 | Joh.14 | Joh.16

q2 aliter q̄ accipiunt fm ɔsuetudinem q̄ nos loqmur. Tertio dic ꝙ spiritussanct9 nō pōt audire aliqd a filio quod ipse nesciat. g Inseparabilis.p hoc exaudit ꝙ inseparabilia sunt opa trinitatis.vt.xxviij.q.i.fidelium.vt intelligatur de insepa rabilitate voluntatis ɔ operationis.ná qd opat pr opat ɔ fili9 ɔ spūssanctus. h Voluntate. q2 vult. als falsuz eēt ꝙ gignit pr nō fili9.come dit' fili9 non autē.s.s.ar.ē. e.di.iij.c.vlt. Mihi.n. vi et distinguē dū inter 'opera operata ɔ opera opantia.sed male. nisi itelligas opera operata.i.act9 ipsos vel accidens qd ē in subiecto. Siitelligas opa operata.fm q ef fectus ē a sua causa.nil operat vna persona.qd tota trinitas non causetur. iux illud . actio displicuit.passio grata fuit.

Joh.16

plina: vnūquemqꝫ clarificat: Huis enim in sua sit substantia spiritus eius: ɔintelligatur in persona proprietas[a] iuxta id quod spiritus est ɔ nō est filius attamē alienus[b] nō est ab illo. Nā spiritus appellatus est veritatis[c] ɔ veritas christus est. Unde etiā ab isto similiter sicut ex deo patre[d] procedit. deniqꝫ hic ipse spiritus: etiā p man9 sanctorum apostolorū miracula gloriosa, pficiens: dominū glorificauit iesuz christū postqꝫ ascendit in celū. Nam creditur christus natura deus existere: per suum spiritum virtutes efficiens. Ideoqꝫ dicebat: d meo[e] accipiet ɔ annunciabit vobis. Item vidimus in libro de spū sancto: cōtra errorē grecorum.

De eodem.

Saluator[f] qui ɔ veritas est ait: non enim loquit a semetipso. hoc est nō sine me ɔ sine meo et patris arbitrio: quia inseparabilis[g] est a mea ɔ patris volūtate[h]. ɔ amplius[i]: q2 ex se nō est:[k] sed a patre ɔ a me est. hoc enim ipsuz quod est: ɔ qd consistit ɔ loquitur: a patre ɔ a me ille est. ego veritatez loquor ɔ inspiro que loquitur: si quidē spiritus veritatis ē. Dicere enīz ɔ loqui in trinitate: nō fm consuetudinem nostram: qua ɔ nos fmocinamur ɔ loqmur: accipiendū est: sed iuxta[l] formam incorporalium naturarum siue naturaluū: ɔ maxime trinitatis q̄ voluntatem suam ingerit in corda credentiū: eorū cordib9 inserit[m]: q eaz digni sunt audire. Liquide ergo est dicere patrez[n] ɔ audire filiū: vel econtra filium loquentez: ɔ audire patrem: eiusdem nature[o] esse patrem ɔ filiū. ɔ in patre ɔ in filio consensus est significatio spiritussancti: qui est spiritus veritatis. ɔ spiritus sapientie non potest audire filium loquentem: que nescit: cū hocipsum sit quod profertur a filio.i.pcedēs deus de deo: spirit9 veritatis pro

Saluator loquitur hic vidimus contra grecos.q errori nestoriani adherētes dicūt.s.s.a filio nō pcedere et colligitū.i.c. p. hoc ē eni.ɔ in ar.suū assumit auctē dñi dicētis.nō.n.loqtur a seipso.sed sicut audit loquit. Exponit pterea q̄liter sunt ista verba circa trinitatē itelligēda.s.dicere. loq. audire

i Et ampli9.alia expositio ē. k Quia ex se nō ē.i.nō pcedit i ex se.i.ex psona sua. l Juxta.sicut ɔ ad iura corporalia restitui torqueuts non autem ad incorporalia.ff.d vsuc.sequit.§.si vias.ɔ ita aliter loquūtur leges de his q̄ de illis. m Inserit.q2 hoc liquidum est hic esse ɔē. n Patrē.in euāgelio tñ exponitur. pater dicit vel loquitur de filio.i.gignit filium. pater vel filius loquitur de spūsancto .i.inspirat.i.s filius audit patrem.i.gignitur ab eo. spiritus audit a patre vel filio.i.inspiratur ab eo.ɔ hec expositio vsitatior ē q̄ ea que hic ponit. o Eiusdem nature.secūdario.pncipaliter enīz sic

notat psonarũ distinctio. imo pncipalr nec ẽ ibi inuenire pri⁹ vel posteri⁹. ⁊ oia q̃ in trinitate psonas distinguũt. essentiã inuunt ⁊ eẽntialr itelligunt ⁊ accipiunt. vñ aug⁹. nõ est deo aliud eẽ psonã ⁊ aliud eẽ sbam. cũ h̃ nomẽ psona edi tũ sit ad notãdũ distinctionẽ psonarũ. a Discerneret. dño q̃ n̄ pcedẽt ab eo b El semet ipso. legit in euãgelio. io. tũ ve. Pacly. spũs sũta. ille vos docebit oẽm ũitatẽ. n̄. n. loqt a semetipso. s; q̃cũq; audiet loq̃tur. ⁊ q̃ vẽtura sunt annũciabit vobis. c Sicut. i. intelligo ⁊ scio. dĩ. n. fili⁹ sciẽtia ⁊ quicqd habet. h;a pre. ⁊ spũssanctus a patre ⁊ filio. d Faciẽtẽ sepe soluet si milis fili⁹ eẽ pri. Itẽ ⁊ magistro discipulus. xxiiij. q. i. cũ beatissim⁹ Joannes.

Joh. 16. Joh. 5. Joh. 5.

cedens a veritate: ⁊ consolator manans de consolatore deo. Deniq; ne quis illum a patris ⁊ filij volũtate ⁊ societate discerneret [a]: scriptum est: non enim a semetipso [b] loquitur: sed sicut [c] audit: ⁊ loquitur. cui simile ẽ quod de seipso saluator ait. sicut audio ⁊ iudico. ⁊ alibi: non potest a se filius facere quicq; : nisi quod viderit patrem facientem [d].

Impressum Venetijs die. xxvj. Junij. M. cccc. xcviij.

a
In nomine
an ratione
plebiscita
tutaq;
b
re: vt nullum
ra ecclesiastica
ne ille
diligentia
c
quo nestorij
apocriphus
anathematizauerũt
santus
d
re. vt ⁊ is
qui incrementum
habent vel
quorũ auctã
atq; venerando
Minorum
e
cia ordinẽtur
scendere
de quibus
rit inueterã
eligit
Nullum
f
bro de baptismo
licere accipere
particip... Item
Nos ergo

cepit nullum
patrem loth
g
sua ecclesia
nanq; eos
protestari
n. huiusmodi
que dicimus
minimi
h
si episcopus
mones suos
ecclesie
charitas.
Joann e
mitten da est
i
pfinitus
stiano emptore
vel seruitium
enim voluntas
mouemus
testas
k
antistitem
ras pmouere
in sinodo
sentire
trinis littoribus
factuz fuerit
l
di. lxxiiij.
inuitum
vngentes

item ex consilio
⁊ post resur.
sue etatis
m
ad relatum
nisi habens
sextam feriam
hec negligentem
nunciatum
omnia vni
n
perlatum
simulat
ab omnibus
de quibus
plica licẽtia
sententia
o
Nũnq;
in cõmoditate
transmarinos
vulnerant
pallium
peruenit
p
Idem cõtra
eucharistia
gunt baptismũ
firmissime
pturarum
eoruz laicos
q
placauit
deceteto

pensa munus
epo interueniente
lege iulia
quã noua
r
oportuit
nice uiuere
vltro ambit
toribus in gradu
nulla possimus
admittantur
s
sine accusatore
re quia in te
nifesta feriendi
di spacio
huic irrogari
presbyter
t
rint pscriptione
gnitatis vel
siquidem
vel duo p
pidiate
cessante
v
est qd respondeat
gauit. item
siqd in ecclesia
beat quod
⁊ ex integro
rere. quos ex
x
forum meorum

DECRETUM.

1498